

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

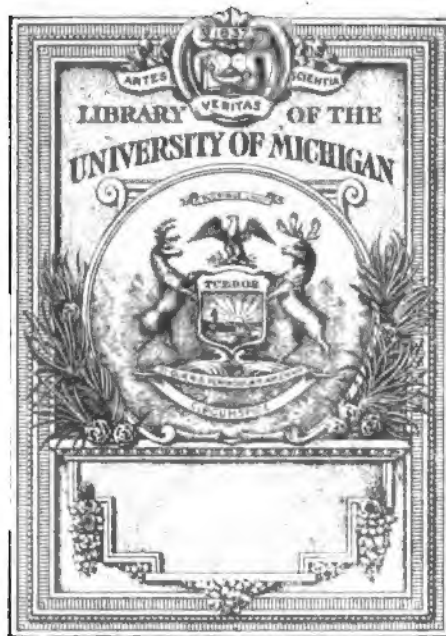
We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

B 1,362,933

Aristoteles operas
v. 4

SCHOLIA IN ARISTOTELEM.

COLLEGIT

CHRISTIANUS AUGUSTUS BRANDIS,

EDIDIT

ACADEMIA REGIA BORUSSICA.

BEROLINI
APUD GEORGIUM REIMERUM
A. 1836.

EX OFFICINA ACADEMICA.

REPUBLICAN PARTY OF CALIFORNIA

STATE OF CALIFORNIA

OFFICE OF THE ATTORNEY GENERAL

NOTICE

NOTICE TO CREDITORS

NOTICE TO CREDITORS

ΕΙΣ ΤΑΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ. ΠΟΡΦΥΡΙΟΥ ΕΙΣΑΓΩΓΗ (*).

Ὁντος ἀναγκαῖον, χρυσάβρις, καὶ εἰς τὴν τῶν παρὰ Ἀριστοτέλει κατηγοριῶν διδασκαλίαν τὴν γνῶναι τί γένος καὶ τί διαφορὰ τί τε εἶδος καὶ τί ἴδιον καὶ τί συμβεβηκός, εἰς τε τὴν τῶν ὁρισμῶν ἀπόδοσιν καὶ ὅλων εἰς τὰ περὶ διαιρέσεως καὶ ἀποδείξεως χρησίμης ὕψους τῆς τῶν θεωρίας, σύντομόν σοι παραδόντι ποικίλους πειράσομαι διὰ 5 βραχείαν, ὥσπερ ἐν εἰσαγωγῇ τῇ πρώτῃ, τὰ παρὰ τοῖς προεβου- τέροις ἐπελθεῖν, τῶν μὲν βαθυτέρων ἀπεχόμενος ζητημάτων, τῶν δ' ἀπλυστέρων συμμέτρως συσχεζόμενος. αὐτίκα περὶ γενῶν τε καὶ εἰδῶν τὸ μὲν εἶτε ὑφέστηκον εἶτε καὶ ἐν μόναις ψιλαῖς ἐπινολαίς κεῖται, εἶτε καὶ ὑφέστηκτα σώματα ἐξ ἢ ἀσώματα, καὶ πότερον 10 χωριστὰ ἢ ἐν τοῖς αἰδητοῖς καὶ περὶ ταῦτα ὑφέστωτα, παρατήσο- μαι λέγειν, βαθυτάτης ὕψους τῆς τοιαύτης πραγματείας, καὶ ἄλλης μαζίνοντος δεομένης ἐξετάσεως· τὸ δ' ὅπως περὶ αὐτῶν τε καὶ τῶν προκειμένων λογιώτερον οἱ παλαιὸι διέλαβον, καὶ τῶν μαλιστα οἱ ἐκ τῆ περιπέτου, νῦν σοι πειράσομαι δευκνῆναι.

2 Ἐσκε δὲ μήτε τὸ γένος μήτε τὸ εἶδος ἀπλῶς λέγεσθαι. γένος ᾧ λέγεται καὶ ἡ τῶν ἐχόντων πῶς πρὸς ἐν τι καὶ πρὸς ἀλλήλους ἀθροίσις· καθ' ὃ σημαίνοντο τὸ Ἑρακλειδῶν λέγειν γένος ἐκ τῆς ἀφ' ἑνὸς ἡτέρας, λέγω δὲ τὸ Ἑρακλέους, καὶ τὸ πλῆθος τῶν ἐχόν- των πῶς πρὸς ἀλλήλους τὴν ἀπ' ἐκείνου οἰκειότητα, καὶ ἀποτομὴν 20 τὴν ἀπὸ τῶν ἄλλων γενῶν κεκλημένην. λέγειν δὲ καὶ ἄλλως πάλιν γένος ἢ ἐκείνου τῆς γενέσεως ἀρχὴ εἶτε ἀπὸ τῆς τεκόντος εἶτε ἀπὸ τῆς τύπου ἐν ᾧ τις γένοντο· ὅτι ᾧ Ὁρέστη μὲν ἀπὸ Ταν- τάλου φαιμένον ἔχειν τὸ γένος, Ἄλλον δὲ ἀφ' Ἑρακλέους, καὶ πάλιν Πύδαρον μὲν Θηβαίων εἶναι τὸ γένος, Πλάτωνα δὲ Ἀθηναίων· καὶ ᾧ 25 ἡ πατρίς ἀρχὴ τις ἐστὶ τῆς ἐκείνου γενέσεως, ὥσπερ καὶ ὁ πατήρ. τῆτο δὲ εἶνα πρόχειρον εἶναι τὸ σημαίνοντο· Ἑρακλεῖδαι ᾧ λέγονται οἱ ἐκ γένους καταγόμενοι Ἑρακλέους καὶ Κεκροπίδαι οἱ ἀπὸ Κεκροπος καὶ οἱ τῶν ἀργαίσις. καὶ πρότερόν γε ὠνομάσθη γένος ἢ ἐκείνου τῆς γενέσεως ἀρχή, μὲν δὲ ταῦτα καὶ τὸ πλῆθος τῶν 30 ἀπὸ μιᾶς ἀρχῆς, οἷον τὸ Ἑρακλέους· ὁ ἀφορίζοντες καὶ ἀπὸ τῶν ἄλλων χωρίζοντες φαιμέν τὸ ὅλον ἄθροισμα Ἑρακλειδῶν γένος. ἄλλως δὲ πάλιν γένος λέγεται ὅς ὑποτάσσεται τὸ εἶδος, καθ' ὁμοιότητα ἴσους τῶν εἰρημένων· καὶ ᾧ ἀρχὴ τις ἐστὶ τὸ ταῦτο γένος τῶν ὑφ' αὐτό, καὶ δοκεῖ καὶ τὸ πλῆθος περιέχειν πᾶν τὸ ὑφ' 35 αὐτό. τριχῶς ὅν τὸ γένος λεγόμενον, περὶ τὸ τρίτον παρὰ τοῖς φιλοσόφοις ὁ λόγος. ὁ καὶ ὑπογράφοντες ἀποδοδύνασι, γένος εἶναι λέγοντες τὸ καὶ πλείονων καὶ διαφερόντων τῶν εἰδῶν ἐν τῷ τί ἐστι κατηγορούμενον, οἷον τὸ ζῷον. τῶν ᾧ κατηγορουμένων τὰ μὲν καθ' ἑνὸς λέγεται μόνον, ὡς τὰ άτομα, οἷον Σωκράτης καὶ ὅτος καὶ τῶτο, 40 τὰ δὲ καὶ πλείονων, ὡς τὰ γένη καὶ τὰ εἴδη καὶ αἱ διαφοραὶ καὶ τὰ

ἴδια καὶ τὰ συμβεβηκτά κοινῶς ἀλλὰ μὴ ἰδίως τῶν. ἔστι δὲ γένος μὲν οἷον τὸ ζῷον, εἶδος δὲ οἷον ὁ ἄνθρωπος, διαφορὰ δὲ οἷον τὸ λογικόν, ἴδιον δὲ οἷον τὸ γελαστικόν, συμβεβηκός δὲ οἷον τὸ λευκόν, τὸ μέλαν, τὸ καθέζεσθαι. τῶν μὲν ὅν καθ' ἑνὸς μόνον κατηγορουμένων διαφέρει τὰ γένη τῶν ταῦτα καὶ πλείονων κατηγορουμένων, τῶν δ' αὖ καὶ πλείονων, τῶν μὲν εἰδῶν ὅτι τὰ μὲν εἴδη, εἰ καὶ καὶ πλείονων κατηγορεῖται, ἀλλ' ὅς διαφερόντων τῶν εἰδῶν ἀλλὰ τῶν ἀριθμῶν μόνον· ὁ δὲ ἄν- 5 θρωπος εἶδος ὢν καὶ Σωκράτης καὶ Πλάτωνος κατηγορεῖται, οἱ δὲ τῶν εἰδῶν διαφέρουσιν ἀλλήλων ἀλλὰ τῶν ἀριθμῶν· ὁ δὲ ζῷον γένος ὢν ἀνθρώπου καὶ βοῦς καὶ ἵππου κατηγορεῖται, οἱ διαφέρουσι καὶ τῶν εἰδῶν ἀλλήλων ἀλλ' ὅχι τῶν ἀριθμῶν μόνον. τῶν δ' αὖ ἰδίως διαφέρει τὸ γένος, ὅτι τὸ μὲν ἴδιον καθ' ἑνὸς μόνον εἶδος, ὅς ἐστιν ἴδιον, κατη- 10 γορεῖται, καὶ τῶν ὑπὸ τὸ εἶδος ἀτόμων, ὡς τὸ γελαστικόν ἀνθρώπου μόνον καὶ τῶν καὶ μέρος ἀνθρώπων· τὸ δὲ γένος ὅχι ἑνὸς εἶδους κατη- 15 γορεῖται ἀλλὰ πλείονων τε καὶ διαφερόντων τῶν εἰδῶν. τῆς δ' αὖ διαφορᾶς καὶ τῶν κοινῶς συμβεβηκτόντων διαφέρει τὸ γένος, ὅτι εἰ καὶ καὶ πλείονων καὶ διαφερόντων τῶν εἰδῶν κατηγορεῖται αἱ διαφοραὶ καὶ τὰ κοινῶς συμβεβηκτά, ἀλλ' ὅχι ἐν τῷ τί ἐστι κατηγορεῖται ἀλλ' ἐν τῷ ὁποῖόν τι ἐστίν. ἐρωτησάντων ᾧ τῶν τί ἐστιν ἐκείνο καθ' ὃ κατηγορεῖται ταῦτα, τὸ γένος ἀποκρινόμεθα, τὰς δὲ δια- 20 φορὰς καὶ τὰ συμβεβηκτά ὅχι ἀποκρινόμεθα· ὁ δὲ ἐν τῷ τί ἐστι κατηγορεῖται τὸ ὑποκειμένου, ἀλλὰ μάλλον ἐν τῷ ποῖόν τι ἐστίν. ἐν τῷ ποῖόν τι ἐστίν ὁ ἄνθρωπος φαίμεν ὅτι λογικόν, καὶ ἐν τῷ ποῖόν τι ἐστίν ὁ κόραξ φαίμεν ὅτι μέλαν· ἔστι δὲ τὸ μὲν λογικόν 25 διαφορὰ, τὸ δὲ μέλαν συμβεβηκός. ὅταν δὲ τί ἐστιν ἄνθρωπος ἐρωτησῶμεν, ζῷον ἀποκρινόμεθα· ἢ ὅτι ἀνθρώπου γένος τὸ ζῷον. ὡς τε τὸ μὲν καὶ πλείονων λέγεσθαι τὸ γένος διατέλλει αὐτὸ ἀπὸ τῶν καθ' ἑνὸς μόνον τῶν ἀτόμων κατηγορουμένων, τὸ δὲ διαφερόντων τῶν εἰδῶν διατέλλει αὐτὸ ἀπὸ τῶν ὡς εἰδῶν κατηγορουμένων ἢ ὡς 30 ἰδίως. τὸ δὲ ἐν τῷ τί ἐστι κατηγορεῖται χωρίζει αὐτὸ ἀπὸ τῶν διαφορῶν καὶ τῶν κοινῶν συμβεβηκτόντων, ὅχι ἐν τῷ τί ἐστιν ἀλλ' ἐν τῷ ποῖόν τι ἐστίν ἢ πῶς ἔχον ἐστὶν κατηγορεῖται ἑκείνου ὢν κατη- 35 γορεῖται. ὅταν ἄρα περιττὸν ὅδε ἐλλείπον περιέχει ἢ τὸ γένος βη- θέσια ὑπογραφή τῆς ἐπινολίας. τὸ δὲ εἶδος λέγειν μὲν καὶ ἐπὶ τῆς ἐκείνου μορφῆς, καθὼς εἴρηται· πρῶτον μὲν εἶδος ἄξιον τυραννίδος· λέγειν δὲ εἶδος καὶ τὸ ὑπὸ τὸ ἀποδοθῆναι γένος, καθὼς εἰσθαμεν λέγειν τὸν μὲν 40 ἄνθρωπον εἶδος τὸ ζῷον, γένος ὄντος τὸ ζῷον, τὸ δὲ λευκὸν τὸ χρώματος εἶδος, τὸ δὲ τρίγωνον τὸ σχήματος εἶδος. εἰ δὲ καὶ τὸ γένος ἀποδοθέντες τὸ εἶδος ἐμαυτὴν μεθεῖναι, εἰπόντες τὸ καὶ πλείονων καὶ δια- 45 φερόντων τῶν εἰδῶν ἐν τῷ τί ἐστιν κατηγορούμενον, καὶ τὸ εἶδος φαιμέν τὸ ὑπὸ τὸ ἀποδοθῆναι γένος, εἰδέναι χρὴ ὅτι ἐπεὶ καὶ τὸ γένος τῶς ἐστι γένος καὶ τὸ εἶδος τῶς ἐστιν εἶδος ἐκείνου ἐκείνου, ἀνάγκη ἐν τοῖς ἀμφοτέρων λόγους κεχρησθῆναι ἀμφοτέροις. ἀποδοδύνασι ὅν τὸ εἶδος καὶ ὅτις, εἶδος ἐστὶ τὸ ταυτομένον ὑπὸ τοῦ γένος, καὶ ὅς τὸ γένος

(*) addit A: τὸ φάσκος τὸ μαθητὴ πλάττω τὸ λυκοπαλῖν. χρὴ δὲ ὁ θεὸς ἡμεῖς σύμπαρτα.

ἐν τῇ τί ἐστι κατηγορεῖται. ἔτι δὲ ὡς ἔστι, εἶδος ἐστὶ τὸ κῆ' πλείονων
 καὶ διαφερόντων τῷ ἀριθμῷ ἐν τῇ τί ἐστι κατηγορούμενον. ἀλλ' αὕτη
 μὲν ἡ ἀπόδοσις τῷ εἰδικωτάτῳ ἂν εἴη, καὶ ὁ ἐστὶ μόνον εἶδος, ὑπέκτι δὲ
 καὶ γένος· αἱ δ' ἄλλαι εἰεν ἂν καὶ τῶν μὴ εἰδικωτάτων. σαφὲς δ'
 ἂν εἴη τὸ λεγόμενον τῶτον τὸν τρόπον. καθ' ἑκάστην κατηγορίαν
 ἐστὶ τῶν γενικωτάτων καὶ πάλιν ἄλλα εἰδικωτάτα, καὶ μετὰ τῶν
 γενικωτάτων καὶ τῶν εἰδικωτάτων ἄλλα αὖ καὶ γένη καὶ εἶδη λέγει
 τὰ αὐτά. ἔστι δὲ γενικωτάτων μὲν, ὑπὲρ ὃ ἔκ' ἂν εἴη ἄλλο ἐπα-
 ναβεβηκὸς γένος, εἰδικωτάτων δὲ, μεθ' ὃ ἔκ' ἂν εἴη ἄλλο ὑποβε-
 βηκὸς εἶδος. μετὰ τῶν γενικωτάτων καὶ τῶν εἰδικωτάτων ἄλλα,
 αὖ καὶ γένη καὶ εἶδη ἐστὶ τὰ αὐτά, πρὸς ἄλλο μέντοι καὶ ἄλλο λαμβανόμενα.
 γενέω δὲ ἐπὶ μιᾷ κατηγορίας σαφὲς τὸ λογόμενον.
 ἡ ὅσια ἐστὶ μὲν καὶ αὕτη γένος, ὑπὸ δὲ ταύτῃ ἐστὶ τὸ σῶμα, καὶ ὑπὸ
 τὸ σῶμα τὸ ἐμφύχον σῶμα, ὑφ' ὃ τὸ ζῶον, ὑπὸ δὲ τὸ ζῶον λαγι-
 κὸν ζῶον, ὑφ' ὃ ὁ ἄνθρωπος, ὑπὸ δὲ τὸν ἄνθρωπον Σωκράτης καὶ
 Πλάτων καὶ οἱ κῆ' μέρος ἄνθρωποι. ἀλλὰ τούτων ἡ μὲν ὅσια τὸ γε-
 νικωτάτων καὶ ὁ μόνον γένος, ὁ δὲ ἄνθρωπος τὸ εἰδικωτάτων καὶ ὁ μόνον
 εἶδος· τὸ δὲ σῶμα εἶδος μὲν τῆς ὅσιας, γένος δὲ τῷ ἐμφύχῳ σώ-
 ματος. ἀλλὰ καὶ τὸ ἐμφύχον σῶμα εἶδος μὲν τῷ σώματος, γένος
 δὲ τῷ ζῴῳ. πάλιν τὸ ζῶον εἶδος μὲν τῷ ἐμφύχῳ σώματος, γένος
 δὲ τῷ λογικῷ ζῴῳ. τὸ δὲ λογικὸν ζῶον εἶδος μὲν τῷ ζῴῳ, γένος δὲ
 τῷ ἀνθρώπῳ. ὁ δὲ ἄνθρωπος εἶδος μὲν τῷ λογικῷ ζῴῳ, ὑπέκτι δὲ καὶ
 γένος τῶν κῆ' μέρος ἀνθρώπων, ἀλλὰ μόνον εἶδος· καὶ πᾶν τὸ πρὸ
 τῶν ἀτόμων προσεχὺς κατηγορούμενον εἶδος ἂν εἴη μόνον, ὑπέκτι
 δὲ καὶ γένος. ὥσπερ ὅτι ἡ ὅσια ἀνωτάτω ὅσα τῷ μηδὲν εἶναι πρὸ
 αὐτῆς γένος ἦν τὸ γενικωτάτων, ὅτι καὶ ὁ ἄνθρωπος εἶδος ὡς μεθ'
 ὃ ἔκ' ἔστιν ἄλλο εἶδος ὑδὲ τι τῶν τέμνεσθαι δυναμένων εἰς εἶδη
 ἀλλὰ τῶν ἀτόμων (ἄτομον γὰρ λέγει) Σωκράτης καὶ Πλάτων καὶ
 Ἀλκιβιάδης καὶ τυτὶ τὸ λευκόν), μόνον ἂν εἴη εἶδος καὶ τὸ ἔχατον
 εἶδος, καὶ ὡς ἔφαμεν, τὸ εἰδικωτάτων. τὰ δὲ μέσα τῶν μὲν πρὸ
 αὐτῶν εἴη ἂν εἶδη, τῶν δὲ μετ' αὐτὰ γένη. ὥστε ταῦτα μὲν ἔχει
 δύο σχέσεις, τὴν τε πρὸς τὰ πρὸ αὐτῶν, καθ' ἣν εἶδη αὐτῶν εἶναι
 λέγει, τὴν τε πρὸς τὰ μετ' αὐτά, καθ' ἣν γένη αὐτῶν εἶναι λέ-
 γει. τὰ δὲ ἄκρα μίαν ἔχει σχέση· τὴν τε ὅτι γενικωτάτων τὴν
 μὲν ὡς πρὸς τὰ ὑφ' αὐτὴν ἔχει σχέση, γένος δὲ πάντων τὸ ἀνωτάτων,
 τὴν δὲ ὡς πρὸς τὰ πρὸ αὐτῶν ὑπέκτι ἔχει, ἀνωτάτω δὲ καὶ πρῶτῃ
 ἀρχῇ, καὶ ὡς ἔφαμεν, ὑπὲρ ὃ ἔκ' ἂν εἴη ἄλλο ἐπαναβεβηκὸς γένος,
 καὶ τὸ εἰδικωτάτων δὲ μίαν ἔχει σχέση, τὴν ὡς πρὸς τὰ πρὸ αὐτῶν,
 ὡς ἐστὶν εἶδος. τὴν δὲ ὡς πρὸς τὰ μετ' αὐτὴν ἔκ' ἂν ἄλλοιαν ἔχει,
 ἀλλὰ καὶ τῶν ἀτόμων εἶδος λέγει. ἀλλ' εἶδος μὲν λέγει τῶν ἀτό-
 μων ὡς περιέχον αὐτά, εἶδος δὲ πάλιν τῶν πρὸ αὐτῶν ὡς περιεχό-
 μενον ὑπ' αὐτῶν. ἀφορίζονται ταῦτα τὸ μὲν γενικωτάτων γένος ὅτις,
 ὁ γένος δὲ ἔκ' ἔστιν εἶδος, καὶ πάλιν, ὑπὲρ ὃ ἔκ' ἂν εἴη ἄλλο ἐπανα-
 βεβηκὸς γένος· τὸ δὲ εἰδικωτάτων εἶδος ὅτις, ὁ εἶδος δὲ ἔκ' ἔστι
 γένος, καὶ ὁ εἶδος δὲ ἔκ' ἂν διελόμεθα ἐπὶ εἰς εἶδη, καὶ ὁ κῆ' πλείονων
 καὶ διαφερόντων τῷ ἀριθμῷ ἐν τῇ τί ἐστι κατηγορεῖται. τὰ δὲ μέσα
 τῶν ἀκρων ὑπάλλῃλα τε καλεῖσθαι εἶδη καὶ γένη, καὶ ἕκαστον αὐτῶν
 εἶδος εἶναι καὶ γένος τίθενται, πρὸς ἄλλο μέντοι καὶ ἄλλο λαμβανό-

μενον. τὰ γὰρ πρὸ τῶν εἰδικωτάτων ἄχρι τῶν γενικωτάτων ἀπὸντα
 γένη τε λέγει καὶ εἶδη ὑπάλλῃλα, ὡς ὁ Ἀγαμέμνων Ἀτρείδης καὶ
 Πελοπίδης καὶ Τανταλίδης καὶ τὸ τελευταῖον Διὸς. ἀλλ' ἐπὶ μὲν τῶν
 γενεαλογικῶν εἰς ἓνα ἀνάγουσι (φέρει εἰπεῖν τὸν Δία) τὴν ἀρχὴν ὡς
 ἐπὶ τὸ πλεῖστον, ἐπὶ δὲ τῶν γενῶν καὶ τῶν εἰδῶν ὡς ὅτις ἔχει·
 ὁ γὰρ ἐστὶ κοινὸν γένος πάντων τὸ ὄν, ὑδὲ πάντα ὁμογενῆ καθ' ὅν
 τὸ ἀνωτάτω γένος, ὡς φησὶν Ἀριστοτέλης. ἀλλὰ κελεύει, ὥσπερ
 ἐν ταῖς Κατηγορίαις, τὰ πρῶτα δέκα γένη οἷον ἀρχαὶ δέκα πρῶτα
 καὶ δὴ πάντα τις ὄντα καλεῖ, ὁμοσυνίμους (φησὶ) καλεῖται, ὁ συνο-
 νίμους. εἰ μὲν γὰρ ἦ κοινὸν πάντων γένος τὸ ὄν, συνοσυνίμους ἂν
 πάντα ὄντα ἐλέγετο· δέκα δὲ ὄντων τῶν πρῶτων ἡ κοινότης καὶ
 τῆς φύσεως μόνον, ὑπέκτι μὴν καὶ κῆ' τὸν λόγον τὸν κῆ' τῆς φύσεως. δέκα μὲν ὅν
 τὰ γενικωτάτα, τὰ δὲ εἰδικωτάτα ἐν ἀριθμῷ μὲν τὰ εἶναι, ὁ
 μὴν ἀπειρά· τὰ δὲ ἄτομα, ἄπερ ἦν μὲν τὰ εἰδικωτάτα, ἄπερα.
 δὲ ἄχρι τῶν εἰδικωτάτων ἀπὸ τῶν γενικωτάτων κατιόντας πα-
 ρεκελεύετο ὁ Πλάτων παύεσθαι, κατιόντα δὲ διὰ τῶν διὰ μέσου
 διαφύκοντας ταῖς εἰδοποιαῖς διαφοραῖς. τὰ δὲ ἀπειρά φησὶν εἶναι
 μηδὲ γὰρ ἂν γενέσθαι τούτων ἐπιστήμην. κατιόντας μὲν ὅν εἰς τὰ εἰδι-
 κωτάτα ἀνάγκη διαφύκοντας διὰ πλῆθος εἶναι, ἀπὸντας δὲ εἰς τὰ
 γενικωτάτα ἀνάγκη συναρῆναι τὸ πλῆθος εἰς ἓν· συναρῶν γὰρ
 τῶν πολλῶν εἰς μίαν φύσιν τὸ εἶδος, καὶ ἔτι μάλλον τὸ γένος· τὰ
 δὲ κῆ' μέρος καὶ καθ' ἕκαστα τῶν κατιόντων εἰς πλῆθος ἀεὶ διαίρει τὸ ὄν·
 τῇ μὲν γὰρ τῷ εἶδος μετυσίᾳ οἱ πολλοὶ ἄνθρωποι εἰς, τοῖς δὲ κῆ'
 μέρος καὶ καθ' ἕκαστα ὁ εἰς καὶ καὶ καὶ πλείους. διαμετρικὸν μὲν γὰρ ἀεὶ
 τὸ καθ' ἕκαστον, συλλεπτικὸν δὲ καὶ ὁμοποιῶν τὸ κοινόν. ἀπαρτερομένη
 δὲ τὸ γένος καὶ τὸ εἶδος τί ἐστιν ἐκάτερον αὐτῶν, καὶ τὸ μὲν γένος
 ἐνὸς ὄντος τῶν δὲ εἰδῶν πλείονων (ἀεὶ γὰρ εἰς πλείους εἶδη ἡ τομὴ
 τῶν γένους), τὸ μὲν γένος ἀεὶ τὸ εἶδος κατηγορεῖται καὶ πάντα τὰ ἐπάνω
 τῶν ὑποκάτω, τὸ δὲ εἶδος ὅτε τὸ προσεχὺς αὐτῷ γένος ὅτε τῶν
 ἐπάνω· ὑδὲ γὰρ ἀντιστρέφει. δεῖ γὰρ ἡ τὰ ἴσα τῶν ἴσων κατηγο-
 ρεῖσθαι, ὡς τὸ χρηματιστικὸν τῷ ὅπῳ, ἡ τὰ μεῖζον τῶν ἐλαττόνων,
 ὡς τὸ ζῶον τῷ ἀνθρώπῳ, τὰ δὲ ἐλάττω τῶν μεζόνων ὑπέκτι·
 ὑπέκτι γὰρ τὸ ζῶον αἰσῶν ἂν εἶναι ἄνθρωπον, ὥσπερ τὸν ἄνθρωπον
 αἰσῶν ἂν εἶναι ζῶον. καθ' ὅν δ' ἂν τὸ εἶδος κατηγορεῖται, κατ'
 ἐκείνων καὶ τὸ εἶδος γένος ἐξ ἀνάγκης κατηγορηθῆσεται, καὶ τὸ
 γένος γένος ἄχρι τῶν γενικωτάτων. εἰ γὰρ ἀληθὲς τὸ τὸν Σωκράτην
 εἰπεῖν ἄνθρωπον, τὸν δὲ ἄνθρωπον ζῶον, τὸ δὲ ζῶον ὅσια, ἀληθὲς
 καὶ τὸν Σωκράτην ζῶον εἰπεῖν καὶ ὅσια· ἀεὶ γὰρ τῶν ἐπάνω κατη-
 γορευμένων τῶν ὑποκάτω, τὸ μὲν εἶδος καὶ τὸ ἀτόμον κατηγορηθῆσεται,
 τὸ δὲ γένος καὶ κῆ' τὸ εἶδος καὶ κῆ' τὸ ἀτόμον· τὸ δὲ γενικωτάτων καὶ
 κῆ' τὸ γένος ἡ τῶν γενῶν, εἰ πλείους εἴη τὰ μέσα καὶ ὑπάλλῃλα,
 καὶ κῆ' τὸ εἶδος καὶ κῆ' τὸ ἀτόμον. λέγει γὰρ τὸ μὲν γενικωτάτων καὶ
 πάντων τῶν ὑφ' αὐτὴν γενῶν τε καὶ εἰδῶν καὶ ἀτόμων, τὸ δὲ γένος τὸ
 πρὸ τῶν εἰδικωτάτων καὶ πάντων τῶν εἰδικωτάτων καὶ ἀτόμων, τὸ δὲ
 μόνον εἶδος καὶ πάντων τῶν ἀτόμων, τὸ δὲ ἄτομον ἐφ' ἑνὸς μόνου
 τῶν κῆ' μέρος. ἄτομον δὲ λέγει ὁ Σωκράτης καὶ τυτὶ τὸ λευκόν
 καὶ ὅσα ὁ προσώπων Σωφρονίσκου υἱός, εἰ μόνος αὐτῷ εἴη Σωκράτης
 υἱός. ἄτομα δὲ λέγει τὰ τοιαῦτα, ὅτι ἐξ ἰδιότητος συνεστήκει

ἔκαστον, ὡς τὸ ἀθροισμα ὑπὸ ἀν' ἄλλω τινὲς ποτὲ τ' αὐτὸ γέναιτο
τῶν κ' μέρος· αἱ γὰρ Σικεράτης ἰδιότητες ὑπὸ ἀν' ἄλλω τινὲς
τῶν κ' μέρος γένοιτ' ἂν αἱ αὐταί. αἱ μέντοι τῷ ἀνθρώπῳ (λέγω
δὴ τὸ κοινὸν) ἰδιότητες γένοιτ' ἂν αἱ αὐταί ἐπὶ πλεόντων, μάλλον
δὲ ἐπὶ πάντων τῶν κ' μέρος ἀνθρώπων, καθὼς ἄνθρωποι. περιέχει
ἔν τ' μὲν ἄτομον ὑπὸ τῷ εἶδους, τὸ δὲ εἶδος ὑπὸ τῷ γένους. ὅλον γάρ
τι τ' γένος, τὸ δὲ ἄτομον μέρος, τὸ δὲ εἶδος καὶ ὅλον καὶ μέρος· ἀλλὰ
μέρος μὲν ἄλλω, ὅλον δὲ ὑπὸ ἄλλω ἄλλ' ἐν ἄλλοις· ἐν γὰρ τοῖς μέ-
ρεσι τὸ ὅλον. περὶ μὲν ὅν γένος καὶ εἶδος, καὶ τί τ' γενικώτατον καὶ τί
τ' εἰδικώτατον, καὶ τίνα καὶ γένη τὰ αὐτὰ καὶ εἶδη, τίνα τε τὰ ἄτομα, 10
καὶ ποσαχῶς τὸ γένος καὶ τὸ εἶδος, εἴρη).

3 Ἡ διαφορὰ δὲ κοινὰς τε καὶ ἰδίως καὶ ἰδιαιτάτα λεγέσθω. κοι-
νὰς μὲν γὰρ διαφέρειν ἕτερον ἑτέρῳ λέγει· τ' ἐτερότητι διαλλάττον
ἐπωσὲν ἢ πρὸς ἑαυτὴν ἢ πρὸς ἄλλο· διαφέρει γὰρ Σικεράτης Πλά-
τωνος τῇ ἐτερότητι, καὶ αὐτὸς ἑαυτὸ παιδὸς τε ὄντος καὶ ἀνδρωθέντος, 15
καὶ ἐνεργήντος τι ἢ καυσάμενον, καὶ αἰετὸς ἐν ταῖς τῷ πῶς ἔχειν
ἐτερότησι θεωρεῖ. ἰδίως δὲ διαφέρειν λέγει ἕτερον ἑτέρῳ, ὅταν
ἀχωρίσθω συμβεβηκότι τ' ἕτερον τῷ ἑτέρῳ διαφέρει. ἀχωρίζον
δὲ συμβεβηκὸς οἷον γλαυκότης ἢ γρυπότης ἢ ὕλη ἐκ τραύματος
ἐνσωμαρωθεῖσα· ἰδιαιτάτα δὲ διαφέρειν ἕτερον ἑτέρῳ λέγει, ὅταν 20
εἰδοποιῇ διαφορὰ διαλλάττη, ὥσπερ ἄνθρωπος ἴππῳ εἰδοποιῇ
διαφορὰ διηγήσῃ τῇ τῷ λογικῷ ποιότητι. καθόλου μὲν ὅν πᾶσα
διαφορὰ ἐτεροῦν ποιεῖ προσγνομένη τιν'. ἀλλ' αἱ μὲν κοινὰς καὶ
ἰδίως ἀλλοῖον ποῖσιν, ἢ δὲ ἰδιαιτάτα ἄλλο. τῶν γὰρ διαφορῶν αἱ
μὲν ἀλλοῖον ποῖσιν, αἱ δὲ ἄλλο. αἱ μὲν ὅν ποῖσαι ἄλλο εἰδοποιοὶ 25
κέκληται, αἱ δὲ ἀλλοῖον ἀπλῶς διαφοροί. τῷ γὰρ ζῷον διαφορὰ
προσελθῆσα ἢ τῷ λογικῷ ἄλλο ἐποίησεν καὶ εἶδος τῷ ζῷον ἐποίησεν,
ἢ δὲ τῷ κινεῖσθαι ἀλλοῖον μόνον παρὰ τὴν ἡρεμίαν ἐποίησεν, ὥστε ἢ μὲν
ἄλλο ἢ δὲ ἀλλοῖον μόνον ἐποίησεν. καὶ μὲν ὅν τὰς ἄλλο ποῖσας
διαφορὰς αἱ τε διαίρεσεις γίνονται τῶν γενῶν εἰς τὰ εἶδη, οἱ τε ὅροι 30
ἀποδίδονται ἐκ γένους· ὅντες καὶ τῶν ταύτων διαφορῶν· καὶ δὲ τὰς
ἀλλοῖσας ἐτερότητας μόνον συνίστανται καὶ αἱ τῷ πῶς ἔχοντος με-
ταβολαί. ἀκρωθεν ὅν πάλιν ἀρχομένου βήτων τῶν διαφορῶν τὰς
μὲν χωρίζουσιν εἶναι τὰς δὲ ἀχωρίζουσιν· τὸ μὲν γὰρ κινεῖσθαι καὶ τὴν ἡρεμίαν
καὶ τὴν ὕψαινον καὶ τὴν νοσῆν, καὶ ὅσα τούτοις παραπλήσια, χωρίζουσι 35
ἔστιν, τὸ δὲ γρυπὸν εἶναι ἢ σιμὸν, ἢ λογικὸν ἢ ἄλογον, ἀχωρίζουσι.
τῶν δὲ ἀχωρίζουσιν αἱ μὲν ὑπάρχουσι καθ' αὐτὰς, αἱ δὲ καὶ συμβε-
βηκός· τὸ μὲν γὰρ λογικὸν καθ' αὐτὸ ὑπάρχει τῷ ἀνθρώπῳ, καὶ τὸ
θνητὸν, καὶ τὸ ἐπιστήμης εἶναι δεκτικόν, τὸ δὲ γρυπὸν ἢ σιμὸν εἶναι
καὶ συμβεβηκός καὶ ὁ καθ' αὐτό. αἱ μὲν ὅν καθ' αὐτὸ προσδοῖαι ἐν 40
τῷ τῆς ὕλης λόγῳ λαμβάνοντι καὶ ποῖσιν ἄλλο, αἱ δὲ καὶ συμ-
βεβηκός ὅτε ἐν τῷ τῆς ὕλης λόγῳ λαμβάνοντι ὅτε ποῖσιν ἄλλο
ἀλλὰ ἀλλοῖον. καὶ αἱ μὲν καθ' αὐτὰς ὅν ἐπιδοχόνται τὸ μάλλον καὶ
τὸ ἥττον, αἱ δὲ καὶ συμβεβηκός, καθὼς ἀχωρίζουσι ὅσον, ἐπίστασιν
λαμβάνουσι καὶ ἀρεσκὴν· ὅτε γὰρ τὸ γένος μάλλον καὶ ἥττον κατηγο- 45
ρεῖται ὅ ἂν ἢ γένος, ὅτε αἱ τῷ γένους διαφοραὶ καθ' ὅς διαίρεται·
αὐταὶ μὲν γὰρ εἰσιν αἱ τῷ γένους λόγῳ συμπληρωσάσαι, τὸ δὲ εἶναι
ἐκαστὸν ἐν καὶ τὸ αὐτὸ ὅν ποῖσαι ὅτε ἐπίστασιν ἐπιδοχόνται ἐστίν,

τὸ δὲ γρυπὸν ἢ σιμὸν εἶναι ἢ ἀχωρίζουσι πῶς καὶ ἐπιταίρεται καὶ ἀπείρεται.
τῶν ὅν εἰδῶν τῆς διαφορᾶς θεωρημένων, καὶ τῶν μὲν ὅσον χωρίζουσιν
τῶν δὲ ἀχωρίζουσιν, καὶ πάλιν τῶν ἀχωρίζουσιν τῶν μὲν ὅσον καθ'
αὐτὰς τῶν δὲ καὶ συμβεβηκός, πάλιν τῶν καθ' αὐτὰς διαφορῶν
αἱ μὲν εἰσι καθ' ὅς διαίρεσθαι τὰ γένη εἰς τὰ εἶδη, αἱ δὲ καθ' ὅς
τὰ διαίρεσθαι εἰδοποιεῖται. οἷον τῶν καθ' αὐτὰς διαφορῶν πασῶν
τῶν ταύτων τῷ ζῷον ὅσον, ἐμφύλῳ καὶ αἰσθητικῷ, λογικῷ καὶ ἄλογον,
θνητῷ καὶ ἀθάνατον, ἢ μὲν τῷ ἐμφύλῳ καὶ αἰσθητικῷ διαφορὰ συστατικὴ
ἐστὶ τῆς τῷ ζῷον ὕλης· ἐστὶ γὰρ τὸ ζῷον ὕλη ἐμφύλῳ αἰσθητικῷ·
ἢ δὲ τῷ θνητῷ καὶ ἀθάνατον διαφορὰ, καὶ ἢ τῷ λογικῷ τε καὶ ἄλογον,
διαρετικαὶ εἰσι τῷ ζῷον διαφοραί· δι' αὐτῶν γὰρ τὰ γένη εἰς τὰ
εἶδη διαίρεσθαι. ἀλλ' αὐταὶ γε αἱ διαρετικαὶ διαφοραὶ τῶν γε-
νῶν συμπληρωσάσαι γίνονται καὶ συστατικαὶ τῶν εἰδῶν· τέμνεται γὰρ
τὸ ζῷον τῇ τε τῷ λογικῷ καὶ τῷ ἄλογον διαφορᾷ, καὶ πάλιν τῇ τε τῷ
θνητῷ καὶ τῷ ἀθάνατον διαφορᾷ. ἀλλ' αἱ μὲν τῷ λογικῷ καὶ τῷ θνητῷ
διαφοραὶ συστατικαὶ γίνονται τῷ ἀνθρώπῳ, αἱ δὲ τῷ λογικῷ καὶ τῷ
ἀθάνατον· τῷ θεῷ, αἱ δὲ τῷ θνητῷ καὶ τῷ ἄλογον τῶν ἄλογων ζῶων.
ὅτι καὶ τῆς ἀνωτάτω ὕλης διαρετικῶν ὕλων τῆς τε ἐμφύλῳ
καὶ ἐμφύλῳ διαφορᾶς καὶ τῆς αἰσθητικῆς τε καὶ ἀναίσθητης, ἢ μὲν ἐμφύλ-
χός τε καὶ αἰσθητικῆς προσληφθεῖσαι τῇ ὕλει ἀποτελέσων τὸ ζῷον,
ἢ δὲ ἐμφύλῳ καὶ ἀναίσθητος ἀποτελέσων τὸ φυτόν. ἐπεὶ ὅν αἱ
αὐταὶ πῶς μὲν ληφθεῖσαι γίνονται συστατικαὶ πῶς δὲ διαρετικαί,
εἰδοποιοὶ πᾶσαι κέκληται. καὶ τούτων γε μάλιστα χρεῖα εἰς τε τὰς
διαίρεσεις τῶν γενῶν καὶ εἰς τὰς ὁρίσοντας, ἀλλ' ὁ τῶν καὶ συμβε-
βηκός ἀχωρίζουσιν, ὅ ὅτι μᾶλλον τῶν χωρίζουσιν. ὅς δὲ καὶ ὁρίσθη-
μενοι φασί, διαφορὰ ἐστὶν ἢ περισσεύει τὸ εἶδος τῷ γένους. ὁ γὰρ
ἀνθρώπος τῷ ζῷον πλέον ἔχει τὸ λογικόν καὶ τὸ θνητόν· τὸ γὰρ ζῷον
ὅτε ὅδον τούτων ἐστίν, ἐπεὶ πόθεν ὅν τὰ εἶδη χωρίει τὰς διαφορὰς;
ὅτε δὲ πᾶσας τὰς ἀντικείμενας ἔχει, ἐπεὶ τὸ αὐτὸ ἅμα ἔχει τὰ
ἀντικείμενα, ἀλλ' ὡς ἀξίως, δύναται μὲν πᾶσας ἔχει τὰς τῶν
ὕψ· αὐτὴν διαφορὰς, ἐνεργεῖα δὲ ὑπερέχει. καὶ ὅτι ὅτε ἐξ ὅν ὄντων
τι γίνονται, ὅτε τὰ ἀντικείμενα ἅμα περὶ τὸ αὐτὸ ἔσται. ὁρίσονται δὲ
αὐτῶν καὶ ὅτι, διαφορὰ ἐστὶ τὸ καὶ πλείονος καὶ διαφερόντων τῶν
εἰδῶν ἐν τῷ ποῖν τι ἐστὶ κατηγορούμενον· τὸ γὰρ λογικόν καὶ τὸ θνητόν
τῷ ἀνθρώπῳ κατηγορούμενον ἐν τῷ ποῖν τι ἐστὶν ὁ ἀνθρώπος λέ-
γεται, ἀλλ' ὅκ ἐν τῷ τί ἐστίν. τί μὲν γὰρ ἐστὶν ὁ ἀνθρώπος ἐρωτω-
μένων ἡμῶν οἰκείον εἰπεῖν ζῷον· ποῖον δὲ ζῷον πυνθανομένων,
ὅτι λογικόν καὶ θνητόν, οἰκείως ἀποδώσωμεν. τῶν γὰρ πραγμάτων
ἐξ ὕλης καὶ εἶδος συνεσώτων, ἢ ἀνάλογον γε ὕλη καὶ εἶδος τὴν σύ-
στασιν ἐχόντων, ὥσπερ ὁ ἀνθρώπος ἐξ ὕλης μὲν τῷ χαλεκῷ εἶδος
δὲ τῷ σχήματι, ὅτι καὶ ὁ ἀνθρώπος ὁ κοινὸς τε καὶ εἰδικὸς ἐξ
ὕλης μὲν ἀναλόγῳ συνίσταται τῷ γένους, ἐκ μορφῆς δὲ τῆς διαφορᾶς.
τὸ δὲ ὅλον τούτο, ζῷον λογικόν θνητόν, ὁ ἀνθρώπος, ὡς ἐκεῖ ὁ ἀν-
θρώπος. ὑπογράφονται δὲ καὶ ὅτι, διαφορὰ ἐστὶ τὸ χωρίζουσι πεφυκός
τὰ ὑπὸ τὸ αὐτὸ γένος· τὸ λογικόν γὰρ καὶ τὸ ἄλογον ἐν ἀνθρώπῳ καὶ
ἐν ἴππῳ, ὅντα ὑπὸ τὸ αὐτὸ γένος τὸ ζῷον, χωρίζεται. ἀποδίδουσι
δὲ καὶ ὅτι, διαφορὰ ἐστὶν ὅτι διαφέρει ἕκαστον. ἀνθρώπος γὰρ καὶ
ἴππος καὶ μὲν τὸ γένος ὁ διανήσχοι· ζῷον γὰρ καὶ ἡμῶς καὶ οἱ ἴπποι,

ἀλλὰ τὸ λογικὸν προσεθὲν διέσχησεν ἡμᾶς ἀπ' ἐκείνων. καὶ λογικοὶ
 ἐσμεν καὶ ἡμεῖς καὶ εἰ θεοί. ἀλλὰ τὸ θνητὸν προσεθὲν διέσχησεν ἡμᾶς
 ἀπ' ἐκείνων. προσεξεργαζόμενοι δὲ τὰ περὶ τῆς διαφορᾶς μὴ τὸ
 τυχαῖον φασὶ τῶν χωριζόντων τὰ ὑπὸ τὸ αὐτὸ γένος εἶναι τὴν δια-
 φοράν, ἀλλ' ὅπερ εἰς τὸ εἶναι συμβαλλεῖ καὶ εἰς τὸ τί ἦν εἶναι, καὶ
 ὃ τῷ πράγματι ἐστὶ μέρος. καὶ ᾧ τὸ πεφυκέναι πλεῖν διαφορᾶς
 ἐστὶν ἀνθρώπῳ, εἰ καὶ ἴδιον ἀνθρώπῳ. εἴπαμεν γὰρ ἂν τῶν ζώων τὰ
 μὲν πλεῖν πεφυκέναι τὰ δὲ μὴ, χωρίζοντες τὸν ἀνθρώπον ἀπὸ τῶν
 ἄλλων. ἀλλὰ τὸ πεφυκέναι πλεῖν ἢ τὴν συμπληρωτικὴν τῆς
 ὕσεως, ὅδὲ μέρος αὐτῆς, ἀλλ' ἐπιτηδεύτης μόνον αὐτῆς, διὰ τὸ
 μὴ εἶναι διαφορὰν οἷα αἱ ἰδίως εἰδοποιοὶ λεγόμεναι διαφοραί. εἰν
 ὅν ἂν εἰδοποιοὶ διαφοραὶ, ὅσα ἕτερον εἶδος ποιῶσι, καὶ ὅσα ἐν τῷ
 τί ἦν εἶναι παραλαμβάνον. καὶ περὶ μὲν διαφορᾶς ἀρκεῖ τοσαῦτα.

4 Τὸ δὲ ἴδιον διαμεῖσι τετραχῶς. καὶ ᾧ δὲ μόνῃ τιμῇ εἶδει συμ-
 βέβηκεν, εἰ καὶ μὴ παντί, ὡς ἀνθρώπῳ τὸ ἰατρικὸν ἢ τὸ γεωμε-
 τρικόν. καὶ ὃ παντὶ συμβέβηκε τῷ εἶδει, εἰ καὶ μὴ μόνῃ, ὡς τῷ
 ἀνθρώπῳ τὸ εἶναι ἀποδοῖ. καὶ ὃ μόνῃ καὶ παντὶ καὶ ποτέ, ὡς ἀνθρώπῳ
 παντὶ τὸ ἐν γῆρᾳ πολυῶδες. τέταρτον δὲ, ἐφ' ὃ συνδεοράμεναι τὸ
 μόνῃ καὶ παντὶ καὶ αἰ, ὡς τῷ ἀνθρώπῳ τὸ γελαστικόν. καὶ ᾧ μὴ
 γελαῖ αἰ, ἀλλὰ δυνάμει γελαστικὸν λέγει, καὶ τῷ αἰ γελαῖν ἀλλὰ
 τῷ πεφυκέναι. τῷτο δὲ αἰ αὐτῷ συμφυτικὸν ὑπάρχει, ὡς καὶ τῷ ἵππῳ
 τὸ χρεματιστικόν. ταῦτα δὲ καὶ κυρίως ἰδίᾳ φασιν, ὅτι καὶ ἀντιρρῆφει.
 εἰ τι γὰρ ἵππος, χρεματιστικόν, καὶ εἰ τι χρεματιστικόν, ἵππος.

5 Συμβεβηκὸς δὲ ἐστὶν ὃ ἡνέει καὶ ἀπογίγει χωρὶς τῆς τῷ
 ὑποκειμένου φθορᾶς. διαμεῖσι δὲ εἰς δύο. τὸ μὲν γὰρ αὐτὸ χωρίζον
 ἐστὶ, τὸ δὲ ἀχωρίζον. τὸ μὲν ὅν καθέκδευ χωρίζον συμβεβηκός, τὸ
 δὲ μέλαν εἶναι ἀχωρίζως τῷ κόρακι καὶ τῷ Αἰθίοπι συμβεβηκεν,
 δύναμις δὲ ἐπινοήθηνα καὶ κόραξ λευκὸς καὶ Αἰθίοψ ἀποβαλὼν τὴν
 χροῖαν χωρὶς φθορᾶς τῷ ὑποκειμένῳ. ὁρίζον δὲ αὐτὸ καὶ ὅτι
 συμβεβηκὸς ἐστὶν ὃ ἐνδύχει τῷ αὐτῷ ὑπάρχειν καὶ μὴ ὑπάρχειν.
 ἢ ὃ ὅτε γένος ἐστὶν ὅτε διαφορὰ ὅτε εἶδος ὅτε ἴδιον, αἰ δὲ ἐστὶν ἐν
 ὑποκειμένῳ ὑφιστάμενον.

6 Ἀφοραδέντων δὲ πάντων τῶν προτεθέντων, λέγω δὲ γένος
 εἶδος διαφορᾶς ἴδιον συμβεβηκός, ῥητέον τίνα τε κοινὰ πρόσεςιν
 αὐτοῖς καὶ τίνα ἴδια. κοινὸν μὲν δὲ πάντων τὸ καὶ πλείονων κατηγο-
 35 ρεῖσθαι, ὡς εἶρη. ἀλλὰ τὸ μὲν γένος τῶν ὑπ' αὐτὸ εἰδῶν τε καὶ τῶν
 ατόμων, καὶ ἡ διαφορὰ ὡσαύτως, τὸ δὲ εἶδος τῶν ὑπ' αὐτὸ ατόμων,
 τὸ δὲ ἴδιον τῷ τε εἶδος ὃ ἐστὶν ἴδιον καὶ τῶν ὑπὸ τὸ εἶδος ατόμων, τὸ
 δὲ συμβεβηκὸς καὶ εἰδῶν καὶ ατόμων. τό τε γὰρ ζῶον ἵππου τε καὶ
 βοῦς κατηγορεῖται, εἰδῶν ὄντων, καὶ τῷδε τῷ ἵππῳ καὶ τῷδε τῷ βοῦς,
 40 ατόμων ὄντων. τὸ δὲ ἄλογον ἵππου καὶ βοῦς κατηγορεῖται καὶ τῶν καὶ
 μέρος. τὸ μέντοι εἶδος, οἷον ὁ ἀνθρώπος, τῶν καὶ μέρος μόνων. τὸ
 δὲ ἴδιον τῷ τε εἶδος ὃ ἐστὶν ἴδιον καὶ τῶν ὑπ' αὐτὸ ατόμων, οἷον τὸ
 γελαστικὸν τῷ ἀνθρώπῳ καὶ τῶν καὶ μέρος, τὸ δὲ μέλαν τῷ τε εἶδος
 τῶν κοράκων καὶ τῶν καὶ μέρος, συμβεβηκὸς ἐν ἀχωρίσει, καὶ τὸ
 45 κινεῖσθαι ἀνθρώπῳ τε καὶ ἵππῳ, χωρίζον ἐν συμβεβηκός. ἀλλὰ
 προσηγμένως μὲν τῶν ατόμων, καὶ δευτέρῳ δὲ λόγον καὶ τῶν περι-
 χόντων τὰ ἅτομα.

Κοινὸν δὲ γένος καὶ διαφορᾶς τὸ περιεστικὸν εἶδῶν. περιέχει 7
 γὰρ καὶ ἡ διαφορὰ εἶδος, εἰ καὶ μὴ πάντα ὅσα τὰ γένη. τὸ γὰρ λογικόν,
 εἰ καὶ μὴ περιέχει τὰ ἄλογα ὡς περὶ τὸ ζῶον, ἀλλὰ περιέχει ἀν-
 θρώπον καὶ θεόν, ὅπερ ἐστὶν εἶδος. ὅσα τε κατηγορεῖται τὸ γένος ὡς
 5 γένος, καὶ τῶν ὑπ' αὐτὸ εἰδῶν κατηγορεῖται. ὅσα τε τῆς διαφορᾶς
 ὡς διαφορᾶς, καὶ τῷ ἐξ αὐτῆς εἶδος κατηγορηθῆσθαι. γένος τε γὰρ
 ὄντος τῷ ζῶν, ὡς γένος κατηγορεῖται ἡ ὕστα καὶ τὸ ἐμφυλον καὶ τὸ
 αἰσθητικόν. ἀλλὰ καὶ τῶν ὑπὸ τὸ ζῶον εἰδῶν πάντων κατηγορεῖται
 ταῦτα, ὅχι καὶ τῶν ατόμων. διαφορᾶς τε ὅσης τῷ λογικῷ, κατη-
 10 γορεῖται ὡς διαφορᾶς τὸ λόγιον χρῆσθαι. καὶ μόνον δὲ τῷ λογικῷ, ἀλλὰ
 καὶ τῶν ὑπὸ τὸ λογικὸν εἰδῶν κατηγορηθῆσθαι τὸ λόγιον χρῆσθαι. κοι-
 νὸν δὲ καὶ τὸ ἀναρεθόντος ἢ τὸ γένος ἢ τῆς διαφορᾶς συναναρεθόντος
 καὶ τὰ ὑπ' αὐτὰ. ὡς γὰρ μὴ ὄντος ζῶν ὅχι ἐστὶν ἵππος ὅδὲ ἀνθρώ-
 15 πος, ὅτι μὴ ὄντος λογικῷ ὅδὲν ἐστὶν ζῶον τὸ χρωμένον λόγιον.
 ἴδιον δὲ τὸ γένος τὸ ἐπὶ πλείονων κατηγορεῖσθαι. ἥπερ ἡ διαφορὰ καὶ
 τὸ εἶδος καὶ τὸ ἴδιον καὶ τὸ συμβεβηκός. τὸ μὲν γὰρ ζῶον ἐπ' ἀνθρώπῳ
 καὶ ἵππῳ καὶ ὄρνει καὶ ὄφει, τὸ δὲ τετράπτερον ἐπὶ μόνων τῶν τέσσα-
 20 ρας πόδας ἔχόντων, ὁ δὲ ἀνθρώπος ἐπὶ μόνων τῶν ατόμων, καὶ τὸ
 χρεματιστικὸν ἐπὶ τῷ ἵππῳ μόνον. καὶ τῶν καὶ μέρος, καὶ τὸ συμβε-
 βηκὸς ὁμοίως ἐπ' ἐλαττόνων. ὅτι δὲ διαφορᾶς λαμβάνειν, αἰς
 τέμνειν τὸ γένος, καὶ τὰς συμπληρωτικὰς τῆς ὕσεως τῷ γένος, ἀλλὰ
 τὰς διαιρετικὰς. ἐπὶ τὸ γένος περιέχει τὴν διαφορὰν δυνάμει. τῷ
 γὰρ ζῶν τὸ μὲν λογικὸν τὸ δὲ ἄλογον. αἱ δὲ διαφοραὶ ἐν περιέχουσιν
 τὰ γένη. ἐπὶ τὰ μὲν γένη πρότερα τῶν ὑφ' αὐτὰ διαφορᾶν, διὸ
 25 συναναρεθὲν μὲν αὐτάς, καὶ συναναρεθῖ δὲ ἀναρεθόντος γὰρ τὸ ζῶον
 συναναρεθῖται τὸ λογικὸν καὶ τὸ ἄλογον. αἱ δὲ διαφοραὶ ὑκτέτι συνα-
 ναυρεθῖσι τὸ γένος. καὶ γὰρ πᾶσαι ἀναρεθῶσιν, ὅσα ἐμφυλον αἰσθη-
 τικὴ ἐπενεῖν, ἥτις ἦν τὸ ζῶον. ἐπὶ τὸ μὲν γένος ἐν τῷ τί ἐστὶν, ἡ
 δὲ διαφορὰ ἐν τῷ ποῦν τι ἐστὶν, ὡς εἶρη, κατηγορεῖται. ἐπὶ γένος
 μὲν ἐν καθ' ἑκάστην εἶδος, οἷον ἀνθρώπῳ τὸ ζῶον, διαφοραὶ δὲ πλείους,
 οἷον λογικόν, θνητόν, νῦ καὶ ἐπιστήμης δεκτικόν, αἰς τῶν ἄλλων
 ζῶων διαφέρει. καὶ τὸ μὲν γένος ἕκαστον ὅλην μορφήν δὲ ἡ διαφορὰ.
 προσόντων δὲ καὶ ἄλλων κοινῶν τε καὶ ἰδίων τῷ γένει καὶ τῇ διαφορᾷ
 ἀρκεῖ τοσαῦτα.

Γένος δὲ καὶ εἶδος κοινὸν μὲν ἔχουσιν τὸ καὶ πλείονων, ὡς εἶρη, 8
 κατηγορεῖσθαι. εὐλόφθω δὲ τὸ εἶδος ὡς εἶδος μόνον, ἀλλ' ὅχι καὶ
 ὡς γένος, ὅπερ ἦν τὸ αὐτὸ καὶ εἶδος καὶ γένος. κοινὸν δὲ αὐτοῖς καὶ τὸ
 πρότερα εἶναι ὡς κατηγορεῖται, καὶ τὸ ὅλον τι εἶναι ἐκότερον. δια-
 5 φέρεται δὲ ἡ τὸ μὲν γένος περιέχει τὰ εἶδη, τὰ δὲ εἶδη περιέχει καὶ ὃ
 περιέχει τὰ γένη. ἐπὶ πλείον γὰρ τὸ γένος τῷ εἶδος. ἐπὶ τὰ γένη
 προσηγμένως δὲ, καὶ διαμορφωθέντα ταῖς εἰδοποιαῖς διαφοραῖς ἀπο-
 τελῶν τὰ εἶδη, ὅθεν καὶ πρότερα τῇ φύσει τὰ γένη. καὶ συνανα-
 10 ρήντα, ἀλλ' ὃ συναναρμόμενα. εἶδος μὲν γὰρ ὄντος πάντως ἐστὶ καὶ
 γένος, γένος δὲ ὄντος ὃ πάντως ἐστὶν εἶδος. καὶ τὰ μὲν γένη συνω-
 νύμως κατηγορεῖται τῶν ὑφ' αὐτὰ εἰδῶν, τὰ δὲ εἶδη τῶν γενῶν
 ὑκτέτι. ἐπὶ τὰ μὲν γένη πλεονάζει τῇ τῶν ὑφ' αὐτὰ εἰδῶν περισσῇ,
 τὰ δὲ εἶδη τῶν γενῶν πλεονάζει ταῖς ἀκρίβειαις διαφοραῖς. ἐπὶ ὅτε
 τὸ εἶδος γένος ἀναγνωστέον ὅτε τὸ γένος εἰδοποιεῖται.

- 9 Γένος δὲ καὶ ἰδίον κοινὸν μὴ τὸ ἑπεὶ τοῖς εἶδουσιν· εἰ γὰρ ἀνθρω-
πος, ζῷον, καὶ εἰ ἀνθρωπος, γελασκόν. καὶ τὸ ἐπ' ἰσῆς κατηγορεῖται
τὸ γένος τῶν εἰδῶν καὶ τὸ ἰδίον τῶν αὐτῶ μετεχόντων ἀτόμων· ἐπ'
ἰσῆς γὰρ καὶ εἰ ἀνθρωπος καὶ εἰ βῆς ζῷον, καὶ Ἄνθρωπος καὶ Μέλκτος γε-
λασκόν. κοινὸν δὲ καὶ τὸ συκοσύμιμος κατηγορεῖται τὸ γένος τῶν
αἰκείων εἰδῶν, καὶ τὸ ἰδίον ὡς ἐν ἡ ἰδίον. διαφέρει δὲ ὅτι τὸ μὴ γένος
πρότερον, ὕστερον δὲ τὸ ἰδίον· διὲ γὰρ εἶναι ζῷον, αἷτα διαρεῖται
διαφοραῖς καὶ ἰδίαις. καὶ τὸ μὴ γένος καὶ πλεόνων εἰδῶν κατηγορεῖται,
ὡς ἐστὶ γένος, καὶ δὲ ἰδίον ἐνὸς εἶδους, ὅ ἐστιν ἰδίον. καὶ τὸ μὴ ἰδίον ἀν-
τικατηγορεῖται ὅ ἐστιν ἰδίον, καὶ δὲ γένος ἐκ ἀντικατηγορεῖται· ὅτε γὰρ
εἰ ζῷον, ἀνθρωπος, ὅτε εἰ ζῷον, γελασκόν· εἰ δὲ ἀνθρωπος, γε-
λασκόν, καὶ ἑμπελιν. ἐπὶ τὸ μὴ ἰδίον παντὶ τῷ εἶδει ὑπάρχει ὅ
ἐστιν ἰδίον, καὶ μόνον καὶ ἀεὶ, καὶ δὲ γένος παντὶ μὴ τῷ εἶδει ὅ ἐστιν ἡ
γένος, καὶ ἀεὶ, ὅ μόνον καὶ μόνον. ἐπὶ τὰ μὴ ἰδία ἀναιρέμενα ὅ συνα-
ναίρει τὰ γένη, τὰ δὲ γένη ἀναιρέμενα συναναίρει τὰ εἶδη ὡς ἐστὶν
ἰδία, ὡς καὶ ὡς ἐστὶν ἰδία ἀναιρέμενα καὶ αὐτὰ συναναίρει.
- 10 Γένος δὲ καὶ συμβεβηκός κοινὸν καὶ καὶ πλεόνων, ὡς εἴρηται,
κατηγορεῖται, ὅ ἐστιν τῶν χωριστῶν καὶ ὅ ἐστιν τῶν ἀχωριστῶν· καὶ γὰρ
τὸ κοινὸν καὶ πλεόνων, καὶ τὸ μέλαν καὶ κοράκιον καὶ Αἰθίοπων καὶ
τινῶν ἀφύχων. διαφέρει δὲ τὸ γένος τῷ συμβεβηκός, ὅτι τὸ μὴ
γένος πρὸ τῶν εἰδῶν, καὶ δὲ συμβεβηκός τῶν εἰδῶν ὕστερον· καὶ
γὰρ ἀχωρίσθη λαμβάνει συμβεβηκός, ἀλλ' ὅ ἐστιν πρότερον ἐστὶ τῇ
φύσει τὸ συμβεβηκός τῷ συμβεβηκός. καὶ τὸ μὴ γένος ἐπ' ἰσῆς
τὰ μετέχοντα ἀεὶ μετέχει, τὸ δὲ συμβεβηκός ἐκ ἐπ' ἰσῆς·
ἐπιτάσσιν γὰρ καὶ ἀνέσιν ἐπιτάσσεται ἡ τῶν συμβεβηκῶν μέλεις,
καὶ δὲ τῶν γενῶν ἐκείνῃ. καὶ τὰ μὴ συμβεβηκός ἐπὶ τῶν ἀτόμων
προηγμένους ὑφίσταται, τὰ δὲ γένη καὶ τὰ εἶδη φύσει πρότερα τῶν
ἀτόμων ὡς οὗν. καὶ τὰ μὴ γένη ἐν τῷ τί ἐστὶ κατηγορεῖται τῶν ὑπ'
αὐτὰ, τὰ δὲ συμβεβηκός ἐν τῷ ποῦν τι ἐστὶν ἡ πῶς ἔχον ἑκα-
στον· ποῖος γὰρ ὁ Αἰθίοψ ἐρωτηθεὶς εἰρεῖς ὅτι μέλας, ἡ πῶς ἔχει
Σωκράτης, εἰρεῖς ὅτι κἀνὴν ἡ περιπατεῖ.
- 11 Τὸ μὴ ὅ γένος ἡ τῶν ἄλλων τεττάρων διαφέρει εἴρηται, συμ-
βεβηκός δὲ καὶ τῶν ἄλλων ἑκαστον διαφέρει τῶν τεττάρων, ὡς
πάντε μὴ ὄντων, ἐνὸς δὲ ἑκάστου τῶν τεττάρων διαφέροντος, τεττάρους
τὰ πάντες, εἰκοσι γίνονται διαφορὰς τὰς πάσας. ἀλλ' ὅ ἐστιν ὅτι
ἀλλ' ἀεὶ τῶν ἐφεξῆς καταριθμημένων, καὶ τῶν μὴ δύο μὴ λειπομένων
διαφορὰ διὰ τὸ ἡδὴ εἰληφθαι, τῶν δὲ τριῶν δυοῖ, τῶν δὲ τεττάρων
τριῶ, τῶν δὲ πέντε τέσσαρι, δέκα αἰ πᾶσαι γίνονται διαφοραί, τέσ-
σαρες, τρεῖς, δύο, μία. καὶ μὴ γὰρ γένος ἡ διαφέρει τῆς διαφορὰς καὶ
τῷ εἶδους καὶ τῷ ἰδίῳ καὶ τῷ συμβεβηκός εἴρηται· τέσσαρες ὅ ἐστιν αἰ
διαφοραί. ἡ διαφορὰ δὲ πῇ μὴ διαφέρει τῷ γένους εἴρηται, ὅτε πῇ
διαφέρει τὸ γένος αὐτῆς ἐρρέθη· λοιπὸν δὲ, πῇ διαφέρει τῷ εἶδους καὶ
τῷ ἰδίῳ καὶ τῷ συμβεβηκός, ἡγήσεται, καὶ γίνονται τρεῖς. πάλιν τὸ εἶδος
πῇ μὴ διαφέρει τῆς διαφορὰς ἐρρέθη, ὅτε πῇ διαφέρει ἡ διαφορὰ τῷ
εἶδους ἐλέγγο· πῇ δὲ διαφέρει τὸ εἶδος τῷ γένους ἐρρέθη, ὅτε πῇ
διαφέρει τὸ γένος τῷ εἶδους ἐλέγγο. λοιπὸν ὅ ἐστιν, πῇ διαφέρει τὸ εἶδος
τῷ ἰδίῳ καὶ τῷ συμβεβηκός, ἡγήσεται· δύο ὅ ἐστιν καὶ αὐτὴ αἰ διαφοραί.
καὶ δὲ ἰδίον πῇ διαφέρει τῷ συμβεβηκός καταλειφθήσεται· πῇ γὰρ

τῷ εἶδους καὶ τῆς διαφορὰς καὶ τῷ γένους διαφέρει, προειρημένον ἐστὶν
ἐν τῇ ἐκείνων πρὸς αὐτὰ διαφορὰ. τεσσαρὶν ὅ ἐστιν λαμβανομένων
τῷ γένους πρὸς τὰ ἄλλα διαφορῶν, τριῶν δὲ τῆς διαφορὰς, δύο
δὲ τῷ εἶδους, μῆς δὲ τῷ ἰδίῳ πρὸς τὸ συμβεβηκός, δέκα ἔσονται αἰ
πᾶσαι· ὡς τὰς τέσσαρας, αἱ ἦσαν τῷ γένους πρὸς τὰ ἄλλα,
φθάσαντες ἀπεδείξαμεν.

Κοινὸν τοίνυν διαφορὰς καὶ εἶδους τὸ ἐπ' ἰσῆς μετέχεται· ἀν- 12
θρώπου τε γὰρ ἐπ' ἰσῆς μετέχουσιν οἱ καὶ μέρος ἀνθρώπου, καὶ τῆς τῇ
λογικῇ διαφορὰς. κοινὸν δὲ καὶ τὸ ἀεὶ παρῆναι τοῖς μετέχουσιν·
ἀεὶ γὰρ Σωκράτης λογικός, καὶ ἀεὶ Σωκράτης ἀνθρωπος. ἰδίον δὲ
διαφορὰς μὴ τὸ ἐν τῷ ποῦν τι κατηγορεῖται, εἶδους δὲ τὸ ἐν τῷ τί
ἐστὶν· καὶ γὰρ ὁ ἀνθρωπος ὡς ποῦν τι λαμβάνεται, ὅ ἐστιν ἀπλῶς ἀν-
εἰς ποῦν, ἀλλὰ καθὼς τῷ γένει προσελθῶσαι αἱ διαφοραὶ ὑπέστη-
σαν αὐτῷ. ἐπὶ ἡ μὴ διαφορὰ ἐπὶ πλεόνων πολλὰς εἰδῶν θεω-
ρεῖται, ὡς τὸ τετράπουν ἐπὶ πλείων ζώων διαφερόντων τῷ εἶδει,
καὶ δὲ εἶδος ἐπὶ μόνον τῶν ὑπὸ τὸ εἶδος ἀτόμων ἐστὶν. ἐπὶ ἡ δια-
φορὰ πρότερα τῷ κατ' αὐτῆς εἶδους· συναναίρει γὰρ τὸ λογικὸν
ἀναρεθῆναι τὸν ἀνθρώπον, ὁ δὲ ἀνθρωπος ἀναρεθῆναι ἐκ ἀνθρώπου καὶ
λογικόν, ὅπως τῷ ἀγγέλῳ. ἐπὶ διαφορὰ μὴ συντίθεται μετ' ἄλλης
διαφορὰς (τὸ λογικὸν γὰρ καὶ θνητὸν συνετέθη εἰς ὑπέστησαν τῷ ἀν-
θρώπῳ), εἶδος δὲ εἶδει ὅ ἐστιν συντίθεται, ὡς ἐκ ἀπογενήσεται ἄλλο εἶδος·
τὸ μὴ γὰρ ἵππος τινὶ ὄντι σύνεσιν εἰς ἡμῶν γέννησιν, ἵππος δὲ
ἀπλῶς ὄντι συνεθεῖς ἐκ ἀν ἀποτελέσειεν ἡμῶν.

Διαφορὰ δὲ καὶ ἰδίον κοινὸν μὴ ἔχουσι τὸ ἐπ' ἰσῆς μετέχεται 13
ὑπὸ τῶν μετεχόντων· ἐπ' ἰσῆς γὰρ τὰ λογικὰ λογικὰ καὶ τὰ γελα-
σκὰ γελασκὰ. καὶ τὸ ἀεὶ καὶ παντὶ παρῆναι κοινὸν ἀμφότερον· καὶ
γὰρ κολοβωθὴ ὁ δόπυς, ἀλλὰ πρὸς τὸ πεφυκέναι καὶ ἀεὶ λέγειται,
ἐπεὶ καὶ τὸ γελασκόν τῷ πεφυκέναι ἔχει τὸ ἀεὶ, ἀλλ' ὅ ἐστιν τῷ γε-
λασκῶν ἀεὶ. ἰδίον δὲ διαφορὰς ὅτι αὐτῇ μὴ ἐπὶ πλεόνων εἰδῶν λέγειται
πολλὰς, ὅσον τὸ λογικὸν ἐπὶ ἀγγέλῳ καὶ ἐπὶ ἀνθρώπῳ, καὶ δὲ ἰδίον
ἐφ' ἐνὸς εἶδους ὅ ἐστιν ἰδίον. καὶ ἡ μὴ διαφορὰ ἐπεὶ ἐκείνοις ὡς ἡ
διαφορὰ, ὅ μὴ καὶ ἀντιγράφει· τὰ δὲ ἰδία ἀντικατηγορεῖται ὡς ἡ
ἰδία, διὰ τὸ ἀντιγράφειν.

Διαφορὰ δὲ καὶ συμβεβηκός κοινὸν μὴ τὸ ἐπὶ πλείων λα- 14
γεται, κοινὸν δὲ πρὸς τὰ ἀχωρίστα συμβεβηκός καὶ ἀεὶ καὶ παντὶ
προσῆναι· τὸ τε γὰρ δόπυν ἀεὶ πρόσκειται πᾶσι κόραξ· τὸ τε μέλαν
ὁμοῦς. διαφέρουσι δὲ ὅτι ἡ μὴ διαφορὰ περιέχει τὰ εἶδη, ὅ ἐστιν περι-
έχει δὲ· περιέχει γὰρ τὸ λογικὸν τὸν ἀνθρώπον καὶ τὸν ἀγγέλῳ· τὰ
δὲ συμβεβηκός τὸν τρόπον μὲν τινὰ περιέχει τῶν ἐν πλείονιν εἶναι,
τὸν τρόπον δὲ τινὰ περιέχει τῷ μὴ ἐνὸς συμβεβηκός εἶναι δεκτικὰ
τὰ ὑποκείμενα ἀλλὰ πλεόνων. καὶ ἡ μὴ διαφορὰ ἀνεπίτατος καὶ
ἀνάπτετος, τὰ δὲ συμβεβηκός τὰ μάλλον καὶ τὸ ἥττον ἐπιτάσσεται.
καὶ ἀμυγῆς μὴ αἰ ἐναντία διαφοραί, μυγῆ δ' ὅ ἐστιν ποτε τὰ ἐναντία
συμβεβηκός. τούτων μὴ ὅ ἐστιν αἰ κοινότητες καὶ αἰ ἰδιότητες τῆς
διαφορὰς καὶ τῶν ἄλλων.

Τὸ δὲ εἶδος πῇ μὴ διαφέρει γένους καὶ διαφορὰς, εἴρηται ἐν ὧ 15
ἐλέγγομεν πῇ τὸ γένος διαφέρει τῶν ἄλλων καὶ πῇ ἡ διαφορὰ δια-
φέρει τῶν ἄλλων. λοιπὸν, πῇ διαφέρει τῷ ἰδίῳ καὶ τῷ συμβεβη-

κότος, ῥηθῆσθαι. εἶδος δὲ καὶ ἰδίῳ κοινὸν τὸ ἀλλήλων ἀντικατηγο-
ρεῖσθαι· εἰ γὰρ ἄνθρωπος, γελασκόν, καὶ εἰ γελασκόν, ἄνθρωπος.
τὸ γελασκόν δὲ ὅτι καὶ πεφυκέναι γελᾶν λεπτέον, πολλάκις
εἴρηται. κοινὸν δὲ καὶ τὸ ἐπ' ἴσης εἶναι· ἐπ' ἴσης τε γὰρ πάρεστι τὰ εἶδη
τοῖς μετέχουσιν, καὶ τὰ ἰδία ὧν ἐστὶν ἰδία. διαφέρει δὲ τὸ εἶδος τῷ
ἰδίῳ ὅτι τὸ μὲν εἶδος δύνανται καὶ ἄλλων γένος εἶναι, τὸ δὲ ἰδίον ἄλλων
εἶναι ἰδίον ἀδύνατον. καὶ τὸ μὲν εἶδος προϋφίσταται τῷ ἰδίῳ, τὸ δὲ ἰδίον
ἐπικύνεται τῷ εἶδει· δεῖ γὰρ ἄνθρωπον εἶναι, ἵνα γελασκόν ᾖ. ἐπὶ
τὸ μὲν εἶδος αἰεὶ ἐνεργεῖα πάρεστι τῷ ὑποκειμένῳ, τὸ δὲ ἰδίον ποτε καὶ
δυνάμει· ἄνθρωπος μὲν γὰρ αἰεὶ ἐνεργεῖα ὁ Σωκράτης ἐστὶ, γελᾷ δὲ
ἐκ αἰεὶ, καίπερ αἰεὶ πεφυκὸς εἶναι γελασκός. ἐπὶ ὧν οἱ ὅροι διά-
φοροι, καὶ αὐτὰ διάφορα ἐστὶν· ἐστὶ δὲ εἶδος μὲν τὸ ὑπὸ τὸ γένος εἶναι,
καὶ τὸ καὶ πλείονων καὶ διαφερόντων τῷ ἀριθμῷ ἐν τῷ τί ἐστι κατηγο-
ρούμενον, καὶ ὅσα τοιαῦτα, ἰδίῳ δὲ τὸ μόνον καὶ παντὶ καὶ αἰεὶ προσεῖναι.

16 Εἶδος δὲ καὶ συμβεβηκός κοινὸν μὲν τὸ ἐπὶ πολλῶν κατηγο-
ρεῖσθαι, σπάνιοι δὲ αἱ ἄλλαι κοινότητες διὰ τὸ πλείονον ἀλλήλων
διαστάναι τό τε συμβεβηκός καὶ τὸ συμβεβηκέναι. ἰδία δὲ ἐκαστέρῳ,
τῷ μὲν εἶδος τὸ ἐν τῷ τί ἐστι κατηγορεῖσθαι ὧν ἐστὶν εἶδος, τῷ δὲ συμ-
βεβηκός τὸ ἐν τῷ πᾶσι καὶ πῶς ἔχον· καὶ τὸ ἐκαστὴν ὕσταν ἐνὸς μὲν
εἶδος μετέχειν, συμβεβηκῶν δὲ πλείονων, τῶν τε χωριστῶν καὶ
τῶν ἀχωρίστων. καὶ τὰ μὲν εἶδη προσηγορεύονται τῶν συμβεβηκῶν,

καὶ ἀχωρίστω καὶ (δεῖ γὰρ εἶναι τὸ ὑποκείμενον, ἵνα ἐκείνῳ τι συμβῇ),
τὰ δὲ συμβεβηκῶτα ὑπερογενῆ πέφυκε καὶ ἐπυσυμῶδη [ἐπυσυμῶδη
Α] τὴν φύσιν ἔχει. καὶ τῷ μὲν εἶδος ἡ μετοχή ἐπ' ἴσης, τῷ δὲ
συμβεβηκός, καὶ ἀχωρίστων ᾖ, ἐκ ἐπ' ἴσης· καὶ γὰρ ὁ Αἰθίοψ
Αἰθίοπος ἔχει ἀντὶ τῆς χροῖας καὶ ἀνεμῆν καὶ ἐπιτεταμένῳ καὶ με-
λανίαν. λέγουσι δὲ περὶ ἰδίου καὶ συμβεβηκός εἰπεῖν· πᾶσι γὰρ τὸ
ἰδίον τῷ τε εἶδος καὶ τῆς διαφορᾶς καὶ τῷ γένει διεσπόμενον εἴρηται.

Κοινὸν δὲ τῷ ἰδίῳ καὶ τῷ ἀχωρίστῳ συμβεβηκός τὸ ἀντι 17
αὐτῶν μὴ ὑποστῆναι ἐκείνῳ ἐφ' ὧν θεωρεῖται· ὡς γὰρ ἀντι τῷ γε-
λασκῶν ὅχι ὑφίσταται ἄνθρωπος, ὅπως ἐδὲ ἀντι τῷ μέλανος ὑπο-
σταῖν ἀντὶ Αἰθίοψ. καὶ ὡς περ παντὶ καὶ αἰεὶ πάρεστι τὸ ἰδίον, ὅπως καὶ τὸ
ἀχωρίστων συμβεβηκός. διηγήσατο δὲ ὅτι τὸ μὲν ἰδίον ἐνὶ μόνῳ πά-
ρεστι εἶδει, ὡς τὸ γελασκόν ἀνθρώπῳ, τὸ δὲ ἀχωρίστων συμβεβη-
κός, οἷον τὸ μέλαν ἐκ Αἰθίοπι μόνον ἀλλὰ καὶ πόρακι πρόσθεν καὶ
ἀνθρώπῳ καὶ ἐβένῳ καὶ ἄλλοις τισίν. διὸ τὸ μὲν ἰδίον ἀντικατηγορεῖται
ἐστὶν ἰδίον καὶ ἔστιν ἐπ' ἴσης, τὸ δὲ ἀχωρίστων συμβεβηκός ἐκ ἀντι-
κατηγορεῖται. καὶ τῶν μὲν ἰδίων ἐπ' ἴσης ἡ μετοχή, τῶν δὲ συμβε-
βηκῶν ἡ μὲν μάλλον ἢ δὲ ἥττον. εἰσὶ μὲν γὰρ καὶ ἄλλαι κοινότητες
τε καὶ ἰδιότητες τῶν εἰρημένων, ἀλλ' ἐξαρτῶσι καὶ αὐταὶ εἰς διακρι-
σὶν τε αὐτῶν καὶ τῆς κοινότητος παράστασιν.

ΠΡΟΛΕΓΟΜΕΝΑ ΣΤΗΝ ΘΕΩΣ ΤΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ ΠΟΡΦΥΡΙΟΥ (*).

Ἐπειδὴ πάντα τὰ ἀγαθὰ ἐφίεσθαι καὶ κοινὸς πάντων ὅρος ἐστὶ τὸ
ἀγαθόν (ἀγαθὸν γὰρ λέγει) διὰ τὸ ἄγειν θέειν ἐπ' αὐτὸ πάντας), τὸ
δὲ ἀγαθὸν ἐπίτασθαι δηλοῖ, ὅθεν καὶ γραμματικῶν παῖδες παραγ-
γελλασιν μὴ λέγειν ἀγαθέστερον καὶ ἀγαθώτερον διὰ τὸ ἐν μὲν λέγει 25
διὸ καὶ ἐπιτακτικώτερα, ἀλλὰ λέγειν μάλλον ἀγαθόν (διὸ γὰρ λέγει
ἐνταῦθα εἰσὶ) καὶ μάλιστα ἀγαθόν, ὅπερ ἐπιτακτικώτερον καὶ τῷ μάλ-
λον ἐστὶν, τότε χάριν τῷ εἶναι μὲν καταφρονεῖν πολλὰκις, τῷ δὲ
ἀγαθῷ ὃ καταφρονεῖται. καὶ αὐτοὶ γὰρ οἱ τὰ κακὰ διαπραττόμενοι
ὅχι καὶ κακὰ διαπραττόντων ἀλλ' ἢ ἀγαθὰ· ὁ γὰρ ἰατρός ἐλκοὶ τὸ
σῶμα φλεβοτομῶν, ὅχι ἐλκῶσαι προθέμενος ἀλλ' ὕγινασαι βυ-
λάμενος, καὶ ὁ φονεὺς ἐγχειρεῖ τῷ φόνῳ ὅχι ὡς φόνον ἐργάμενος,
ἀλλὰ διὰ τὸ προσγινώσκον αὐτῷ ἐξ αὐτοῦ κέρδος, ὅπερ ἐκείνος
ἀγαθὸν νομίζει. πάντα γὰρ τὰ ἀγαθὰ ἐφίεσθαι, ἀλλ' ἢ τῷ ὅπως
ἀγαθὸν ἢ τῷ νομίζομενον, πάντως δὲ ἀγαθὸν. εἰ γὰρ πάντα τὰ 35
ἀγαθὰ ἐφίεσθαι, ὃ ἀνδεχθῆναι μάλλον ἀγαθόν, τότε μάλλον ἐφίεσθαι·
ὡς γὰρ τὸ μάλλον θερμὸν μάλλον θερμαίνει καὶ τὸ μάλλον ψυχρὸν
μάλλον ψύχει, ὅπως καὶ τὸ μάλλον ἀγαθὸν μάλλον πάντα ἐφίεσθαι.
ἡμεῖς γὰρ διαπύροι καὶ ἐκμανεῖς ἐρασταὶ φιλοσοφίας γνώμεθα ἐμ-
παραγινώσκοντες ἡμῶν ἐξ αὐτῆς ἀγαθὸν τῆς φιλοσοφίας, καὶ τοσοῦτον 40
ἐποῖον ἐδῆλυσεν ὁ Πλάτων, περὶ αὐτῷ εἰπὼν ὅτι τοῦτον ἀγαθὸν
εἰς ἀνθρώπους ὅτε ἦλθεν ὅτε ἤξει ποτὲ διαρῆσθαι ἐκ θεῶ. ἀλλ'
ἐπειδὴ τὸ ἀγαθὸν τῆς φιλοσοφίας γινώσκωμεν ὃ δυνάμεθα τῆς φύσεως

αὐτῆς ἀγνωμῆς, δεῖ τὴν φύσιν αὐτῆς εἰπεῖν ὅποια τυγχάνει·
τῆς γὰρ διαφορᾶς φύσεως διαφορὸν καὶ τὸ ἀγαθόν. ὅπως γὰρ ἴππου
ἀγαθὸν τὸ ἄλγος εἶναι καὶ πορευτικὸν τοῖς ποσίν, ἀνθρώπῳ δὲ ἀγα-
θὸν τὸ ἀναρῆναι ἀποσπάμενον· μόνος γὰρ τῶν ζώων ἄνθρωπος ἀνα-
μνησκέσθαι, τῶν ἀλόγων μνήμην ἐχόντων μόνον, ὡς δηλοῖ ὁ κύων
τῷ Ὀδυσσεύς ὁ Ἄργος, φυλάσσας τὴν μνήμην εἰς εἰκοσι ἔτη. ὁ
ταῦτα δὲ μνήμη καὶ ἀνάμνησις· μνήμη μὲν γὰρ ἐστὶ μὴ μὴ, ἀνά-
μνησις δὲ ἀπαλλυμένης μνήμης ἀναμνήσις. καὶ ἡμεῖς μὲν ὅπως· ὁ
δὲ φιλόσοφος Πρόκλος βούλει ἐν τοῖς εἰς Φαίδωνα ὑπομνήμασι
ἔχειν καὶ τὰ ἄλογα ἀνάμνησιν. ὑπερβαίνει γὰρ, φησὶ, τὴν ἐκείνων
ζωὴν τὸ ἀμετάπτωτον τῆς γνώσεως· τὸ γὰρ διὰ πάντας μεμνησθῆναι
αὐτὰ καὶ μὴ ἐπιλανθάνεσθαι ὑπὲρ τὴν ἐκείνων φύσιν ἐστὶν· τοῖς γὰρ
ἀνθρώποις κρείττοσιν ὅσον ὅχι ὑπάρχει τὸτο. ἐπιλανθάνεσθαι δὲ καὶ
τὰ ἄλογα· δεινὸς γὰρ ποτε περιπίπτει, καὶ τὰ πρότερον σαίνοντα
μὲν χρόνον ὑλακτεῖ καὶ ἀγριαίνει πρὸς τὸς ποτε συνήθεις, ὃ δὲ ἄλλο
ὅτι ἐπιλανθάνεσθαι καὶ ἀναμνησκέσθαι. ὅτι ἔχει ἀνάμνησιν, ὃ δὲ ἄλλο
κάντεσθαι, ἐκ τῷ μὴ ὁμοίως εἰς συνήθειαν ἀγαθῶν τῷ προοραθέντι
καὶ τῷ πάντῃ ἔστιν· θάττον γὰρ ἐν συνήθειᾳ γίνεσθαι τὸ προοραθέντος,
ὡς φυλάσσας δηλονότι τύπον τινὰ καὶ δι' αὐτὸ λαβὼν ἀφορμὴν
ἀναμνήσεως. πλὴν εἰ καὶ ἐπὶ ἀμφοτέρω ἐστὶν ἀνάμνησις, ἀλλ' ὅσον
διαφορὰ τις ἐστὶν· ἐπὶ μὲν γὰρ ἀνθρώπῳ συντὴ ἀναμνήσεως ἐστὶ καὶ τὸ
συναμνησθῆναι αὐτὸς τῆς ἀναμνήσεως, ἐπὶ δὲ τῶν ἀλόγων ἐκείνη
τὸτο· ἐδὲ γὰρ συναμνησθῆναι ἐκείνῳ ὅτι ἀναμνησθῆναι· ὡς περὶ γὰρ ἡ
45 ὅψις ἐρεῖ μὲν, ἐκ οὗτο δὲ ὅτι ὅρα, ὅπως καὶ ἐπ' ἐκείνων ἐστὶν. εἰδὼς

(*) Cod. Paris. Reg. 1977 f. 1-19.

ὅτι ὁ λόγος ὅτι τῆς διαφορᾶς φύσεως καὶ τῶν ἀγαθῶν διάφορον. διὰ τὸτο ὅν χρῆ καὶ τῆς φιλοσοφίας τὴν φύσιν εἰδέναι. ἀλλ' ἐπειδὴ ταύτην χωρὶς ὁρισμῶν γινώσκειν ἢ δυνατὸν (οἱ γὰρ ὁρίσμοι ἀνατομῶν καὶ ἀναπτύξεις εἰσι τῶν φύσεων), δεῖ ἀπὸ τῶ ὁρισμῶ ἀρξασθαι· εἰς τοιαύτην γὰρ ἀνάγκην κατήχησεν ὁ λόγος. τῷ δὲ ὁρισμῷ πρόσρημα 5 τὸ τί ἐστίν. ἐκ τούτου ὅν δεῖ ἀρξασθαι, ὡς ἐδείξεν ὁ λόγος. τίς δὲ ὁ ὁρισμὸς, ἐν ἑτέρᾳ θεωρίᾳ εὐμενείᾳ τῷ κρείττονος παρασχέσμενον.

Πρῶξις β'. ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ αὐτοὶ οἱ ἀναγινώσκοντες τὴν φιλοσοφίαν, ἀποδοῦναι βυλόμενοι ὅτι ἔκ ἐστιν, εἰσαγάγουσιν αὐτὴν (ἢ γὰρ ἀποδείξεις μέρος φιλοσοφίας), τούτῳ χάριν ἀφέντες τὸ ἐστίν, ἀπὸ 10 τῷ τί ἐστὶ τὴν ἀρχὴν ποιησόμεθα, χάριν ἐκείνοις τοῖς ἀναγινώσκουσιν αὐτὴν ἐσπουδακόσιν ὁμολογούντες, ὅτι τὸτο ἐπιτηδεύσαντες μᾶλλον ἡμῖν κατάδηλον αὐτὴν πεποιήκασι διὰ τῶν ἀποδείξεων. ἢ καὶ ὡς φησὶν Ἀριστοτέλης ἐν τῷ Προτρεπτικῷ ἐπιγεγραμμένῳ, ἐν ᾧ προτρέπει τὸς νέους πρὸς φιλοσοφίαν. φησὶ γὰρ ὅτι· εἰ μὴ φιλοσοφῆτέον, 15 φιλοσοφῆτέον, καὶ εἰ μὴ φιλοσοφῆτέον, φιλοσοφῆτέον· πάντως ἄρα φιλοσοφῆτέον. τὴν γὰρ ἐστίν, καὶ μὴ γὰρ ἐστὶ, πάντως ὀφείλομεν φιλοσοφεῖν, ὅσως αὐτῆς· εἰ δὲ μὴ ἐστὶ, καὶ ὅσως ὀφείλομεν ζητεῖν πῶς ἔκ ἐστι φιλοσοφία, ζητούντες δὲ φιλοσοφούμεν, ἐπειδὴ τὸ ζητεῖν αἰτία τῆς φιλοσοφίας ἐστίν. καὶ καὶ τρεῖς δὲ αἰτίαι δεῖ ἀπὸ τῶ τί 20 ἐστὶν ἀρξασθαι κτλ. (*).

Πρῶξις γ'. δεύτερον ζητεῖσθαι πόθεν εἶρη) ὁρισμὸς. ὁρισμὸς τοῖνυν εἶρη) ὡς ἐκ μεταφορᾶς τῆς τῶν ὁροθεσίων. πάλαι γὰρ τῷ Νόμῳ ἀνώτερος καὶ συγγενέος τὰς ἀρέρας, μὲν τὴν ἀπόφασιν αὐτῷ πάλαιμοι ἐγένοντο καὶ φόνοι περὶ τὴν διανομὴν τῆς γῆς. ἐπενόησαν 25 ὅν ὁροθεσία τινα πρὸς δῆλωσιν τῶν τόπων, καὶ ἐπαύσαντο τῷ πολεμεῖν· διὰ καὶ ἀκαίνα μέτρον κέκλην) παρ' αὐτοῖς παρὰ τὴν ἐτήρησιν τῷ φόνο· καίνο γὰρ τὸ φονεύειν. ὅσως ὅν καὶ οἱ ἐξηγηταὶ τῶν φύσεων ὁρίσμοι, τῷ δικαίῳ καὶ τῆς ἀντιστροφῆς ἑσχαζόμενοι, ὅτε ἐλλείπειν θέλουσιν ὅτε πλεονάζειν κτλ.

σολοικισμὸς δὲ εἶρη) ὡς σῶν λόγων αἰκισμὸς.

τὴν ὑγιεινὴν ἢ μόνον ὁ ἰατρὸς ποιεῖ, ἀλλὰ καὶ ἐκ τύχης γίνε), ὡς εἶρη) ἐν τῷ περὶ Αἰρέσεων.

δ' Ὑπερείδης ὁ ῥήτωρ συνηγορῶν Φρόνῃ τῇ πόρῃ, αἰδομένος ἐν τοῖς ἑαυτοῦ λόγοις ὅτι ἔκ ἔπεισε τὸς δικαστάς, ἐπέτρεψε 35 τῇ πόρῃ διαρρῆξαι τὸς χιτῶνας, καὶ τότε διὰ τῆς τῶν μαζῶν θέας εἶλεν αὐτάς.

καὶ τοῦτον οἶον τὸν Λυκῆργον ἢ Πυθίαν προσεῖπεν (Herodot. 1 65).

ἡλθες ὡδὲ Λυκῆργε ἐμὸν ποτὶ πτόνα νῆον.

ὁξω εἴ σε θεὸν μαντεύσομαι ἢ καὶ ἄνδρα.

δεῖ εἰδέναι ὅτι ἐξ εἰσιν ὁρίσμοι τῆς φιλοσοφίας καὶ ὅτε πλείους ὅτε ἐλάττους.

τινὲς δὲ προσθέασι καὶ ἄλλον ὁρισμὸν ἔβδουμον· οἱ γὰρ ἱατροί, χαλκαία χρυσέων ἀμειψόμενοι, ἔκ ἐμπαλιν χρύσεια χαλκαίωσιν 45

καθ' Ὁμηρον, τὸς ὁρίσμους ἡμειψαν καὶ τὴν ἱατρικὴν ὥρισαντο φιλοσοφίαν σωμάτων, τὴν δὲ φιλοσοφίαν ἱατρικὴν ψυχῶν. ἀλλ' ὡς ἱατροί, διάλληλος ἦδε ἐστὶ δέξις.

ἄλλον ὁγδοὺς ὁρισμὸν ἀναφέρουσι τῷ Πλάτῳ εἰρημένον ἐν Θεαίτητῳ (*). φησὶ γὰρ ἐκεῖ τὴν φιλοσοφίαν μεγίστην μουσικὴν κτλ.

Πρῶξις ε'. φέρε ἐλθωμεν ἐπὶ τὴν ἐξηγήσιν αὐτῶν (τῶν ὁρισμῶν). πρῶτος ταῖνυν ὁρισμὸς ἐστὶ τῆς φιλοσοφίας ἐκ τῷ καθόλου ὑποκειμένου, ὁ λόγιον, γινώσκεις τῶν ὄντων ἢ ὄντα ἐστίν. καὶ ὅν ἔχω μὲν εἰπεῖν ἐν ποίῳ συγγράμματι ὁ Πυθαγόρας εἶπεν αὐτόν· ὅδὲ γὰρ κατέλιπε συγγράμματα, ἀλλ' ὅπερ τοῖς ἄλλοις τὰ συγγράμματα, τὸτο ἐκείνῳ οἱ μαθηταί.

φυσικὸς δὲ θάνατος καὶ προαιρετικὴ ζωὴ ἐστίν, ὅταν τὴν καὶ φύσιν ζωὴν ζῶντες ἀκολάως τὸν βίον μετερχώμεθα. ἢ βυλόμεν δὲ τῶν ἀκῶσαι τῶν λόγων Κλεόμβροτος· ὅτος γὰρ λέγων (An- 5 tholog. 7 471)

εἶπας "ἦλπε χαῖρε Κλεόμβροτος Ἀμβρακιώτης ἦλατ' ἀφ' ὑψηλῶν τεύχεος εἰς Ἀἴθην,

ἄξιον ὅτι παθὼν θανάτου κακόν, ἀλλὰ Πλάτωνος ἐν τῷ περὶ ψυχῆς γράμμι ἀναλεξάμενος.

ἐγὼ δὲ τάναντία ἐκείνῳ φημὶ, ἐπεὶ ὅσως·

εἰ μὴ γράμμι Πλάτωνος ἐμὴν ἐπέδῃσεν ἐρωήν, ἢ δὴ λυγρὸν ἔλυσα βίῳ πολυκηδέα δεσμὸν.

τὸτ' ἐστίν, εἰ μὴ ὠφελήθη ἐκ Πλάτωνος τρόπον εὐζωίας, προέκρινον ἂν μὴ εἶναι ἢ κακῶς εἶναι. ἐστίν ὅν τις θάνατος ζωῆς τινὸς κρείττων, ὃν ἡ φιλοσοφία μελετᾷν δεῖ ἐπαγγέλλεσθαι.

Πρῶξις ς'. ἢ μόνον ὁ Κλεόμβροτος ἀλλὰ καὶ οἱ Στωϊκοὶ φιλόσοφοι, οἷον Κλεόμβροτοί τινες ὄντες, τὴν φιλοσοφίαν ὑπέλαβον μελέτην εἶναι τῷ φυσικῷ θανάτῳ· διὰ καὶ πάντε τρόπους εὐλόγῳ ἐξαγωγῆς ἔγραφον. ἔοικε γάρ, φησὶν, ὁ βίος μακρῷ συμποσίῳ, 30 ἐν ᾧ δοκεῖ εὐωχεῖσθαι ἢ ψυχῇ, καὶ παρ' ὅσους τρόπους λύε) τὸ συμποσίον, παρὰ τοσούτους τρόπους γίνον) καὶ αἱ εὐλογαὶ ἐξαγωγαί. λύε) γὰρ τὸ συμποσίον καὶ πάντε τρόπους, ἢ διὰ χρεῖαν μεγάλῃν ἀφῶν καταλαβῶσαν, οἷον παρυσία φίλων διὰ χρόνον· ὑπὸ χαρᾶς γὰρ ἀνίσταν) οἱ φίλοι καὶ λύε) τὸ συμποσίον· ἢ διὰ τὸς ἐπεισκωμάζοντας καὶ αἰσχρορρημονῶντας λύε) ὁμοίως τὸ συμποσίον, ἢ διὰ τὸ νεκρὰ καὶ νοσήδῃ εἶναι τὰ παρατιθέμενα, ἢ διὰ σπάνιν ἐδεσμάτων, ἢ διὰ μέθην λύε) τὸ συμποσίον. καὶ τὸς αὐτοὺς ὅν πάντε τρόπους γίνον) καὶ εὐλογαὶ ἐξαγωγαί, ἢ διὰ χρεῖαν μεγάλῃν καταλαβῶσαν, ὡς προστάζειν ἡ Πυθία τινὶ ἀποσφάζει ἑαυτὴν ὑπὲρ τῆς ἰδίας 40 πόλεως, φθορᾶς τῇ πόλει ἐπικειμένης· ὅπερ πεποιήκειν ὁ Μενεικὸς ἀποσφάζας ἑαυτὴν ὑπὲρ τῆς ἰδίας πατρίδος καὶ σώσας αὐτήν. ἢ διὰ τὸς ἐπεισκωμάζοντας τυράννους καὶ ἀναγκάζοντας ἡμᾶς ἢ πράττειν αἰσχρὰ ἢ λέγειν τὰ ἀπόρητα· ὅτω γὰρ Πυθαγόρειον γινώσκον ὑπὸ τυράννου συχεθὲν καὶ ἀναγκαζομένη ἐξορχήσασθαι τὰ ἀπόρητα, τὸτ' ἐστὶ τὴν αἰτίαν εἰπεῖν δι' ἣν ἔκ ἐδίδουσι κυάμους (ἢ γὰρ αὐτοῖς ἰσὺν τοὶ κυάμους φαγέειν κεφαλὰς τε τοκήων), ἔφη

(*) cf. Ammon. in Porphyry. f. 4. ed. Venet. 1545. atque David.

(*) Immo in Phaedone p. 61.

"φάγοιμι ἂν ἢ εἴποιμι." (*) τῷ δὲ φαγεῖν ἀναγκαζόντος, πάλιν εἶπεν "εἴποιμι ἂν ἢ φάγοιμι." τέλος ὅν ἀναγκαζομένη δυοῖν θέτερον πρᾶξαι, ἢ φαγεῖν ἢ εἰπεῖν, μασσησμένη τὴν ἐαυτῆς γλῶτταν ἀπέτεμεν ὡς ὄργανον διαλέκτου καὶ γενέσεως, καὶ ἐντεῦθεν αἰκίζομένη μετέλλαξε τὴν βίον. ἢ διὰ μακρὰν νόσον κωλύσαν ἐπὶ πολλὴν ὀργάνῳ χρῆσθαι τὴν ψυχὴν τῷ σώματι, εὐλόγως δὲ ἐξάγειν αὐτήν. διὸ καὶ ὁ Πλάτων ἐκ ἀποδόχε⁹ τὴν διαιτητικὴν τῆς ἱατρικῆς ὡς παιδαγωγῶν τὰ νοσήματα καὶ ποῶν ἐγχερόμεν, ἀλλ' ἀποδόχε⁹ τὴν χειρουργικὴν καὶ φαρμακευτικὴν, ὧς ἐχρήτο Ἀρχιγένης ὡς τραυτόπενον θεραπεύων. φησὶ δὲ καὶ Σοφοκλῆς (Aiac. 578) 10 "ὅς πρὸς ἱατρὸν σοφῷ θρηγεῖν ἐπιπόδ' ἀπὸς τοιμῶντι τραύματι." ἢ διὰ πέναν καὶ καλῶς φησὶν ὁ Θέοφριτος (175 Bekk.)

χρὴ πένην φεύγοντα καὶ εἰς μαγακήτεια πότον

ῥίπτειν καὶ πετρῶν, Κύρνε, κατ' ἡλιβάτων.

ἢ διὰ λῆρον. ὥσπερ καὶ ἐκεῖ ἡ μέθη ἔλκε τὴν συμπίεσιν, ὥτως 15 πάντα ὕδα εὐλόγως ἐστὶ τινὰ αὐτὴν ἐξαγαγεῖν διὰ λῆρον. ὅθεν γὰρ ἐστὶ λῆρος εἰ μὴ φυσικὴ μέθη, καὶ ὅθεν ἐστὶ μέθη εἰ μὴ προαιρετικὸς λῆρος. καὶ ταῦτα μὲν περὶ τούτου· ὁ μέντοι Πλωτῖνος περὶ εὐλόγου ἐξαγωγῆς γράφει μονόβιβλον, καὶ ὅθεν ἕνα τῶν πέντε τρόπων τῶν ἀποδόχε⁹ κτλ. δηλοῖ δὲ καὶ οἱ Ῥωμαῖοι νόμοι μὴ πρότερον 20 ταφῇ παραδιδόντες τὰ τῶν ἐξαγόντων ἑαυτοὺς σώματα, πρὶν ἂν αἰκίσωσι καὶ τῶν ποδιῶν.

ἄλλος ὁρισμὸς τῆς φιλοσοφίας ἐκ τοῦ πόρου αὐτῆς τέλους λαμβανόμενος, ὁ λέγων αὐτὴν ὁμοίωσιν θεῷ καὶ τὴν δύναμιν ἀνθρώπου· ἐν τῷ θεῷ Θεωτῇ τῷ διαλόγῳ (p. 176) ὁ Πλάτων 25 ὥτως αὐτὴν ὠρίσαστο. ἀπορῶσι δὲ τινες ὅτι πῶς δύνα⁹ ὁ φιλόσοφος ὁμοίος τῷ θεῷ γενέσθαι; καὶ λέγουσιν ὅτι ἐπειδὴ ἔχει τὰ χαρακτηριστικὰ τὸ θεῖον· οἱ καὶ ποιεῖται τρισὼς τὸ θεῖον χαρακτηρισμοὺς, τῷ ἀγαθῷ, τῷ δυνατῷ, τῷ γνωστικῷ, ὡς δηλοῖ τὸ θεοὶ δωτῆρες εἶναι, θεοὶ δὲ γε πάντα δύνα⁹, θεοὶ δὲ πάντα ἴσασι.

Πρᾶξις ζ'. ἐπειδὴ μὴ ἠρέσθη ὁ Πλάτων εἰπεῖν τὴν φιλοσοφίαν ὁμοίωσιν θεῷ καὶ τὴν δύναμιν ἀνθρώπου, ἀλλὰ καὶ τὴν τρόπον τῆς ὁμοιώσεως προσέθηκεν εἰπὼν "ὁμοίωσις δὲ ἐστὶ δικαίων καὶ ὁσίων γενέσθαι μὲν φρονήσεως, καὶ ταῦτα γινώσκων," φέρε τρία τινὰ ζητήσωμεν, πρῶτον μὲν διὰ τί προσέθηκε τῷ δικαίῳ τὸ ὅσιον, δεῦτερον 35 διὰ τί τεσσάρων ὅσων ἀρετῶν δύο μόνων ἐμνήσθη, δικαιοσύνης καὶ φρονήσεως, τρίτον διὰ τί εἶπε "καὶ ταῦτα γινώσκων."

Πρᾶξις η'. πέμπτος ὁρισμὸς τῆς φιλοσοφίας εἰς Ἀριστοτέλην ἀναγόμενος, ὁ λέγων αὐτὴν τέχνην τεχνῶν καὶ ἐπιστήμην ἐπιστημῶν· ἐν τῷ τῇ μὲν τὴν φυσικὴν πραγματείαν θεολογικὴν ἐπι- 40 γεγραμμένην (1 2) εἶρη⁹ αὐτῷ ὁ ὁρισμὸς ὅστος. καὶ εἰκότως ἐκ τῆς ὑπεροχῆς ὥτως λέγει, ὡς καὶ ἐν τῇ θεολογικῇ πραγματείᾳ ὅστος. διὸ καὶ ἀπορῶσιν ὅτι διὰ τί τοιαύτη ἐπαναδιπλασιασμῷ κε-
χρη⁹, καὶ λέγουσι τότε αἰτίας πέντε.

φησὶν Ἀριστοτέλης ἐν ἀποφθέγματι ὅτι ὅσοι ταῖς ἀλλαις 45

τέχναις καὶ ἐπιστήμαις χολάζοντες τῆς φιλοσοφίας ἀμαλῶσιν ἐοικασὶ τοῖς μνηστῆροι τῆς Περσέως, οἷσιν αὐτῇ συγγενέας μὴ δυνάμενοι ἡγάσων καὶ ταῖς θεραπεύαις αὐτῆς συγγενέας.

Βυλομένη ἡ οἰκοδομικὴ γινῶσι εἰ ὁρθὸς ὁ τοῖχος, κέχυρη⁹ βαρυλλίῳ.

ὅτω τρωαῖς τις ἐν πολέμῳ ὑπὸ φίλῳ ἔφη "αὐτόν μ' ἐξεσάωσα. τί μοι μέλει ἀσπίς ἐκείνη; ἐρρέτω," αὐτὸν μὲν τὴν ἰδίαν ψυχὴν εἰπὼν, ἀσπίδα δὲ τὸ ἴδιον σῶμα καλέσας. καὶ ἄλλος διψήσας ἔφη "ἀπέρχομαι τὴν ὄσον μὴ ποτίσαι," ὄσον τὸ σῶμα καλέ-
σας. καὶ τὸ "πτίσσε πτίσσε τὴν Ἀναξάρχῳ θύλακον." αὐτὸν καὶ
'Αναξάρχῳ ὃ μὴ πτίσσης ποτέ."

Πρᾶξις θ'. ἕκτος ὁρισμὸς τῆς φιλοσοφίας εἰς Πυθαγόραν ἀναγόμενος, ὁ λέγων αὐτὴν φίλαν σοφίας.

Πρᾶξις ι'. διαίρεσις τῆς φιλοσοφίας... τί διαίρεσις καὶ ἐπι-
διαίρεσις καὶ ὑποδιαίρεσις.

διαρεῖ⁹ (τὴν θεωρητικὴν) εἰς τρία, εἰς φυσικὴν, μαθηματικὴν, θεολογικὴν. καὶ εἰκότως.

ἀπορῶσι δὲ τινες ὅτι εἰ πάντα μαθαίνομεν καὶ τὰ αὔλα καὶ τὰ ἐνυλα καὶ τὰ μέσα, διὰ τί μὴ πάντα καλεῖ⁹ μαθήματα, ἀλλὰ μόνον τὰ μέσα ἐσφετερίσαστο τὸ κοινὸν ὄνομα; καὶ λέγουσι τότε αἰτίας δύο, μίαν μὲν ὅτι ἔχουσι τὰ μαθήματα τὸ ἀρὰς τῶν ἀποδείξεων. ταῦτα καὶ μαθαίνομεν ἀκριβῶς, τὰ δὲ ἄλλα εἰκάζομεν μᾶλλον ἢ μαθαίνομεν, διὸ καὶ ὁ φιλόσοφος Μαρῖνος ἔφη "εἴθε πάντα μαθήματα ἦν." δευτέραν δὲ ὅτι ταῦτα ἡδύως μαθαίνομεν, πάχοντες τὴν ἑωυτοφάνειαν· γενεσάμενοι καὶ αὐτῶν ὃ θέλομεν αὐτῶν ἀποστῆναι, ἀλλ' ἐχόμεθα αὐτῶν ὡς λῶντι. ἢ φησὶ καὶ Πλάτων ὅστος· ἂ καὶ ἂν ἐκῶσα ἡ ψυχὴ λάβῃ, δυστέκνιπτα καὶ ἀμετάστατα φιλεῖ γίνεσθαι, ὥσπερ τέτανττον, φησὶ, ψυχῆς βίαιον ὅθεν ἔμμενον μάθημα. καὶ Ἀρχιμήδης δὲ ποτε βαρβαρὸν ἐπιστά-
των ταῖς Συρακούσαις ἐκ ἔφυγε θεωρήματι τι γεωμετρικὸν κατα-
γράφων, ἀλλ' ἔφη "τὰν κεφαλάν καὶ μὴ τὰν γραμμὴν," τὸτ' ἐστὶ
παρὰ τὴν κεφαλὴν καὶ μὴ παρὰ τὴν γραμμὴν. καὶ ταῦτα ἔχει ἡ
παρῶσα πρᾶξις.

Πρᾶξις ια'. τὴν θεωρητικὴν εἰς τρία διαιρεθέντος, εἰς φυσικὴν μαθηματικὴν θεολογικὴν, μόνον τὴν μαθηματικὴν τὴν διαίρεσιν νῦν οἱ ἐξηγηταὶ παραδιδόασιν, ὡς ἂν τούτῳ συμμετρως ἔχοντος πρὸς εἰσαγομένους· ἐφ' οἷς εἴπωμεν τὴν ὑποδιαίρεσιν τῆς μαθηματικῆς διαρεῖ⁹ τούτων εἰς τέσσαρα, εἰς ἀριθμητικὴν μουσικὴν γεωμετρικὴν ἀστρονομίαν. καὶ εἰκότως.

ἀπορῶσιν ὅτι εἰ ἡ μουσικὴ περὶ συμμετρίας φθόγγων κατα-
γίνε⁹ καὶ ἀσυμμετρίας, πῶς περὶ τὰς σχέσεις τῶν ἀριθμῶν λέγουσιν αὐτὴν καταγίνεσθαι. καὶ λέγουσιν ὅτι μήποτε τῆς καὶ Πυθαγόραν μουσικῆς ταῦτα εἶρη⁹ ὡς αὐλοτέρως ὅσης, ἥτις ὃ προσπαεῖ⁹ ὕλην ἢ φθόγγον, ἀλλ' αὐτὰς τὰς σχέσεις τῶν ἀριθμῶν θεωρεῖ καὶ
μῦνας. φησὶ καὶ αὐτὴν παρῶσα διὰ χαλκῆν ἀκῶσαι μέλως τῶν καὶ
ἀρμονίας ἐκ τῶν πληγῶν τῶν σφυρῶν ἀποτελεσμένων, καὶ ἐπέ-
τρεψεν αὐτοῖς ἀλλάξαι τὰς ἀκμονας. τῷ δὲ μέλως ὅθεν ἦν τὸν τῷ
αὐτῷ φυλαχθέντος ἐπέτρεψε πάλιν αὐτοῖς τὰς σφύρας ἀλλάξαι.

(*) v. 1 et 2. ἢ malim εἰ. apud Olympiodorum in Phaedonem (cod. Paris. Reg. 1822) ἢ εἴποιμι ἂν, et mox ἢ φάγοιμι ἂν.

τῷ δὲ μέλῳ ἐπὶ τούτοις παραφθαρέντος ἐξάθμησε καὶ τὰς πρώτας σφύρας καὶ τὰς δευτέρας, ποῖον λόγον ἔσχον πρὸς ἀλλήλας, καὶ τὰ μέλη, καὶ ὡς ἁρμονικὸν λόγον ἀπεγράφητο, τὸς λόγους αὐτοὺς καθ' αὐτοὺς συγκρίνας χωρὶς τῆς ὕλης, ὡς εἶγε συνέβη τοιαύτην ἀναλογίαν ἀριθμῶν ἐν ὀξυβάφει ἢ αὐτοῖς εἶναι, τὸ αὐτὸ ἂν μέλος 5 ἀπετελεῖτο.

τὴν μουσικὴν εὖρον οἱ Θράκες ὡς ἄγαν πολεμικοὶ ὄντες· ἡ γὰρ ψῦξις ἀποκλείουσα τὸ θερμὸν ἐν τῷ βάθει δριμύτερον αὐτὸ ποιεῖ, ὅθεν καὶ θυμώδεις εἰσὶ καὶ πολεμικοὶ τῇ βίᾳ τῷ θερμῷ, καὶ ὀρχηστικοὶ δὲ διὰ τὰς ἐτοιμὰς ἀποφυγὰς τῶν μελῶν. ἔστι γὰρ καὶ πυρρῆχος 10 παρ' αὐτοῖς ὀρχησις, ὃ ἐστὶν ἔνοπλος, καὶ τὸ εἰρημένον τῷ ποιητῇ (Π. 16 617) "Μηριόνη τάχα κέν σε καὶ ὀρχησθῇ παρεόντα." ἀλλὰ καὶ ἐμβατήρια μέλη ἐστὶ παρ' αὐτοῖς. τὴν δὲ γεωμετρίαν εὖρον Αἰγύπτιοι, ὡς καὶ ἀνωτέρω εἶρη, διὰ τὸ ἀνιόντα τὸν Νεῖλον συγχεῖν τὰ ἐροθέσια αὐτῶν. τὴν δὲ ἀστρονομίαν εὖρον Σαλδαῖοι ὡς καθά- 15 ρον οἰκόντες ἀέρα· ἀνατολικοὶ γὰρ ὄντες τῇ θερμότητι τῷ ἡλίῳ ἔχουσι λεπτονομήνην ἐτοιμίαν τὴν ἀτμίδα· τρίτῃ γὰρ κλίματος Ἀλεξάνδρεια Ἀφρική καὶ Περσίς.

ἀπορροῖ τινες ὅτι πάντα τὰ μαθήματα δεῖ τῆς τῶν Μουσῶν ἐκπαιδείας, διὰ τί μία μόνη λέγει μουσική; πρὸς αὐτὴν 20 ὅτι ταύτης μόνης ἔργον πάθη ψυχῆς ἰατρικῆ καὶ σώματος· διὸ καὶ ἡ φιλοσοφία μεγίστη μουσική ὡς πάθη ψυχῆς ἰωμένη· ὅθεν καὶ ἰατρικὴ ψυχῶν λέγεται. ὅτι δὲ ἰατρικὴ ψυχῶν πάθη ἡ μουσική, φασὶ ποτε τὸν Πυθαγόραν θεασάμενον παιδάριον ἐπόμενον κόρη αὐλῶσιν ἐπιτρέφει αὐτῇ γράφει τὸς αὐλῆς, καὶ τῷ μέλῳ διαφθαρέντος 25 ἐπαυσε αὐτὸν τῷ ἔρῳ.

καὶ Συνέσιος δὲ ὁ φιλόσοφος, ὁ γενόμενος ὕστερον Κυρήνης ἐπισκοπὸς, βαρβαρίων ἐπιστάντων τῇ Κυρῇ διὰ τινων μελῶν ἔγραφε τούτους, καὶ φεύγοντες ἐκοπτο ἀλλήλους μαρτυροῦντες διώκοντας.

Πρῶτος γὰρ. λεκτέον τὴν διαίρεσιν τῆς πρακτικῆς· τούτο γὰρ μόνον λαμβάνει τῇ διαίρεσει. διαίρει τοίνυν τούτο ὁ Ἀριστοτέλης εἰς τρία, εἰς ἠθικὴν, οἰκονομικὴν, πολιτικὴν· ὁ γὰρ πρακτικὸς φιλόσοφος ἀνθρωπείας ψυχὰς κοσμεῖν ἐπαγγελλόμενος ἢ ἀφ' αὐτῶν 30

ἄρχεται τῷ κόσμῳ, καὶ λέγει ἠθικὴς (γελοῖος γὰρ ἄλλως ἐπαγγέλλεται) κοσμεῖν αὐτὸς ἄκοσμος ὢν), ἡ ὀλίγη κοσμεῖ, καὶ λέγει οἰκονομικὴς. ἐγκαλεῖται δὲ οἱ Πλατωνικοὶ τῇ τοιαύτῃ διαίρεσιν τέσσαρα ἐγκλήματα, πρῶτον ὅτι ἐν ὑδαμῷ διαίρει τὸ γένος ἐν εἰδὲ αὐτῷ πάντα ταῦτόν ἐστιν... δεύτερον ἐγκλημα ὅτι ἐν ὑδαμῷ διαίρει τὰ εἶδη περιέχει ἄλλα· αἱ γὰρ διαίρεσεις διακρίσεως χάριν ἐπενοήθησαν... τρίτον ἐγκλημα ὅτι ἐν αἰετῷ ὀλίγη κοσμεῖ, λέγει οἰκονομικὴς, εἰ δὲ πολλὰς, πολιτικὴς... τέταρτον ἐγκλημα ὅτι εἰ δῶμεν ἀπὸ τοῦ ποσὺ τῶν ὠφελυμένων τὰς ἔξεις διαίρει, τῷ ἢ ἑνα ὠφελῇ ἢ ὀλίγους ἢ πολλὰς, λύσαμεν αὐτοῖς πᾶσαν τέχνην καὶ ἐπιστήμην διαίρυντες· πᾶσα γὰρ τέχνη καὶ ἐπιστήμη σκοπὸν ἔχει ἢ ἑνα ὠφελῇ ἢ ὀλίγους ἢ πολλὰς. ταύτην τὴν διαίρεσιν ὡς κακῶς ἔχουσιν ἀποσεισάμενοι οἱ Πλατωνικοὶ λέγουσιν ἑτέραν διαίρεσιν· διαίρει τοίνυν τὸ πρακτικὸν εἰς δύο, εἰς νομοθετικὸν καὶ δικαστικὸν, διότι ὁ πρακτικὸς φιλόσοφος ἦν ὡς ἐπανορθωτὴς καὶ νόμος τίθῃσι καθ' ὅς δὲ ζῇ τὸς εὖ βιῶσοντας, καὶ ἐπιτήρημα ὀρίζει οἷς δὲ ὑποπίπτειν τὸς μὴ ἐμμέναντας τοῖς προεκτεθείσι νόμοις. ἀλλὰ πόθεν ὅτι Ἀριστοτέλης ἢ εἰς τρία διαίρει, πόθεν δὲ ὅτι Πλάτωνος ἢ εἰς δύο, πόθεν δὲ ὅτι προσέειπε ὁ Πλάτων τὴν εἰς τρία τῷ Ἀριστοτέλει διαίρεσιν; Ἀριστοτέλης τοίνυν ἢ εἰς τρία διαίρει διὰ τὰς γεγραμμένας αὐτῷ τοιαύτας πραγματείας· διὰ μὲν γὰρ τὸ ἠθικὸν γεγραμμένα αὐτῷ εἰσὶ τὰ ἠθικά πρὸς Εὐδήμον μαθητὴν, καὶ ἄλλα πρὸς Νικόμαχον τὸν πατέρα, τὰ μεγάλα Νικομάχεια, καὶ πρὸς Νικόμαχον τὸν υἱὸν τὰ μικρὰ Νικομάχεια... διὰ δὲ πολιτικὸν γέγραπται αὐτῷ πολιτικὴς· γεγραμμένα δὲ αὐτῷ εἰσὶ καὶ πολιτεῖαι διακόσιαι πεντήκοντα τὸν ἀριθμὸν, ἃς συνεγράφητο ἐκ τῶν πολλῶν γῆν περιελθεῖν σὺν Ἀλεξάνδρῳ τῷ βασιλεῖ... φέρε δὲ ἡμεῖς εἰπώμεν ὑπὲρ Ἀριστοτέλους ὅτι καὶ συνεγράφητο ἠθικά, καὶ διαίρει εἰς ταῦτα τὸ πρακτικὸν, 30 ἀλλ' οἶδον ὅτι τὸ νομοθετικὸν καὶ δικαστικὸν διίρει δι' αὐτῶν, ἐπεὶ τοῖς αὐτοῖς ἀτόποις περιπεσύν) καὶ οἱ γραμματισταῖ... ἐπείδωκεν αὐτοῖς τὰ τῷ ὄντι χρυσὰ ἔπη Πυθαγόρου, τὸ πάντων δὲ μάλιστα αἰσχύνει σαυτὸν... ἀλλὰ καὶ πόλει ἔστι νομοθετεῖν καὶ δικάζειν· πῶς γὰρ ἂν οἰκειότερον ταῦτα πραχθεῖ ἢ ἐν πόλει (*).

ΕΡΜΕΙΟΥ ΦΙΛΟΣΟΦΟΥ ΠΡΟΘΕΩΡΙΑ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΙΣΑΓΩΓΗΝ ΠΟΡΦΥΡΙΟΥ ΤΟΥ ΦΟΙΝΙΚΟΣ (†).

Μέλλοντας ἡμᾶς ἄρχεται φιλοσόφων λόγων ἀναγκαῖον ἐστὶ 35 μαθεῖν τί ποτὲ ἐστὶ φιλοσοφία· δεῖ γὰρ τὸν ἀρχόμενον τὴν πρότερον μαθεῖν τί ἐν τυγχάνει· ὅτι γὰρ καὶ σπουδαιότερον ἀντιλήψει τὸ πρᾶγμα. μαθάνομεν δὲ τὰ πρᾶγματα ἐκ τῶν ὁρισμῶν. καὶ πῶς δυνατόν δι' ὁρισμῶν μαθεῖν πρᾶγμα, ἀγνοομένου τῷ τί ἐστὶν ὁρισμὸς; ὁρισμὸς τοίνυν ἐστὶ λόγος σύντομος δικινὴς τὴν τῷ πρᾶ- 40 γματος φύσιν... ὁρισμὸς δὲ λέγει ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν ἐν τοῖς χωρίοις ὄρων... οἱ γὰρ ὁρισμοὶ λαμβάνονται ἢ ἐκ τῶν ὑποκειμένων ἢ

ἐκ τῶν τέλων ἢ ἀπὸ συναμφοτέρων... παραλαμβάνον) ἐν τῇ φιλοσοφίᾳ ὁρισμοὶ πολλοί· πολλοὶ γὰρ πολλαχῶς ὠρίσαντο τῶν παλαιῶν αὐτῇ. ἵνα δὲ μὴ τοῖς φιλαίτοις ἀκαίρως φιλοτιμίας ἐν τῷ παρόντι δῶμεν ἐγκλημα, τὸς ἐκεῖ διεξόντες ὅρους, ἀπὸ τῆς πέντε ἢ ὀλίγῃ πλείους ἐπελθεῖν. δύο μὲν ἔστιν ἐκ τῶν ὑποκειμένων, δύο δὲ ἐκ τῶν τέλων, καὶ ἕτερος ἐκ τῆς ὑπεροχῆς ἢ ἔχει πρὸς τὰς ἄλλας τέχνας. ἐστὶν ὅν ὁ πρῶτος ὁρισμὸς ὅτος, φιλοσοφία ἐστὶ γνώσις τῶν ὄντων ἢ ὄντα ἐστίν. τὸ ἢ ἀπὸ τῶν καθόλου.

ἰστέον δὲ ὅτι ἐν τῷ σώματι χωριζόμενος τῆς ψυχῆς καὶ ἡ

(†) Cod. Paris. Reg. 963 f. 357-370. eadem prope Ammonius habet f. 9 et 10.

(*) In haec verba desinunt Prolegomena.

ψυχῇ χωρίζῃ τὸ σῶματος· αἱ γὰρ φιλοσόφου ψυχῇ καὶ μὴ θάνατον τὴν τῶν σωμάτων ἐπὶ περιέκυσιν ἔχουσα, καὶ τότε εἶναι φασὶ τὰ φαινόμενα περὶ τῆς τάφου σκουερῆς φαντάσματα.

Πυθαγόρας φησὶν ὅτι φιλοσοφία ἐστὶ φίλη σοφίας, πρῶτον τῇ παρὰ τοῖς παλαιότεροις ἐπιστῇ ἀμαρτήματι· ἐπειδὴ γὰρ ἐκείνοι σοφὸν νόημαζον τὴν ἡμετέραν ἐπὶ πάντα τέχνην, ὡς εἰς τὴν καὶ Ἀρχιλόχου λόγων "τρίαναν ἐοδλὸν καὶ κυβερνήτην σοφόν" καὶ ὁ ποιητὴς "ἐπεὶ σοφὸς ἤραρε τέκτων" καὶ "εὖ εἰδὼς σοφίης ὑποθημοσύνην Ἀθήνης," μετίσθησιν τὴν προσήγορίαν ταύτην ἐπὶ τὴν θεόν, ὡς μόνον ἐκείνον καλεῖσθαι σοφὸν τὴν θεόν.

μέσον δὲ τούτων (τῷ θεολογικῷ καὶ τῷ φυσιολογικῷ) τὸ μαθηματικόν, ἐπειδὴ καὶ καὶ φύσιν μέσον ἔχει τάξιν. τὸτο δὲ τινες τῶν παλαιῶν προέταξαν τῷ φυσιολογικῷ, οἱ μὲν καὶ Πλάτωνας ἴνα, φασὶ, τὰς ἰδέας ἐν τῇ ψυχῇ ἡδὴ ὑπακειμένας ἐπιγινώσκωμεν ἥτοι ἀναμνησκόμεθα τὰ ἐν τοῖς καθ' ἑκάστην θεωρῶντες, ὁδῷ τινὶ καὶ καλῇ 15 μακρῇ τῷ μαθηματικῷ χρώμενοι· οἱ δὲ καὶ Ἀριστοτέλην τὴν μέσων τάξιν αὐτῷ ἀπενέμειντο... διαιρεῖται ὅτι ἡ φιλοσοφία, ὡς ἡδη εἶρηται, εἰς τε θεωρητικὴν καὶ πρακτικὴν... διὰ τί ὁ μὲν εἰς πλάττειν ἀλλ' εἰς δύο; τότε δὲ αἰτίαι εἰσι δύο. ἐπεὶ γὰρ λέγομεν τὴν φι-

λοσοφίαν ὁμοίωσιν εἶναι θεῷ καὶ θεὸς διττὰς ἔχει τὰς ἐνεργείας, τὰς μὲν γνωστικὰς τῶν ὄντων πάντων, τὰς δὲ προνοητικὰς ἡμῶν τῶν καταδεστέρων, εἰκότως ἡ φιλοσοφία διαιρεῖται εἰς τὴν θεωρητικὴν καὶ πρακτικὴν· διὰ μὲν τὴν θεωρητικὴν γινώσκωμεν τὰ ὄντα, διὰ δὲ τὴν πρακτικὴν προνοούμεθα τῶν καταδεστέρων.

καὶ ὁ ἠθικός ἐαυτῷ νόμος τίθησιν ὅταν λέγῃ (Carm. aug. 9) "κρατεῖν δ' εἰδίζεο τῶνδε, γαστρός μὲν πρώτιστα καὶ ὕπνου καὶ φιλοπότης." καὶ πάλιν ὁπότεν Ἰσοκράτης (ad Demon. § 16, ed. Bekk. Ber.) λέγῃ "τὸς μὲν θεὸς φοβεῖται, τὸς δὲ γονεῖς τίμα, τὸς δὲ φίλους 10 αἰσχύνει."

εἰπαι δὲ ἂν ἀπόσπαστον καὶ τὴν περιττεύοντα μορίαις τισὶ τῷ ἀποδοῦναι, εἴαν ἐξαδάκτυλον ἢ ἐξάχειρα, ὡς τὸς καὶ Ἀπολλώνιον τὴν ποιητὴν Γίγαντας.

ἐμνήσθη ἐν τῇ διδασκαλίᾳ (τῇ τῶν δέκα κατηγοριῶν) φωνῶν τῶν πάντων (ὁ Ἀριστοτέλης) ἀγνώσκων ἡμῶν ὅσων ἐν τῇ συνήθειᾳ γένεσι διαφορὰς εἶδος ἰδίῃ καὶ συμβεβηκότος. ὁ ὅτι φιλόσοφος Παρφόριος φιλανθρώπως ἅμα ποιῶν καὶ φιλοσόφως, ἔγραψε τὸτο τὸ βιβλίον, διδάσκων ἡμᾶς τι σημαίνει ἐκάστη φωνή.

ΕΞΗΓΗΣΙΣ ΤΟΥ ΣΟΦΩΤΑΤΟΥ ΦΙΛΟΠΟΝΟΥ ΕΙΣ ΤΑΣ ΠΕΝΤΕ ΦΩΝΑΣ ΠΟΡΦΥΡΙΟΥ (+).

Καὶ τὸ πρὸς ὠφέλειαν μὴ μόνον τῶν οἰκείων μαθητῶν ἀλλὰ 20 καὶ πάντων τῶν περὶ λόγους ἐσπουδακέντων καὶ ὅσαι ὥραι τούτοις ἐπαντρυφούντων συγγραφῇ τινα οἰκείαν συγγραφῇ τὴν διδασκαλὸν καλλιστὴν τε πάντων καθέστηκε τῶν καλῶν καὶ τῷ ὄντι θεωρητά- 25 ζατον. τὸ δὲ καὶ τὴν τῶν παλαιῶν συγγραμμάτων εἶτον ἐξηγητῶν πρὸς τινα μαθήματα ἀσάφειαν γραφότητά τε καὶ μακρολογίαν, οἰκώτερον δὲ εἰπεῖν ἀδολεσχίαν, πρὸς τὸ σαφέστερον μεταρρυθμίσαι καὶ εὐσύνοπτον ἀνδρὸς ἂν εἴη ζῆλον διάπυρον κατηγμένην πρὸς τὴν τῶν μαθητευομένων σπουδὴν τε καὶ ἐπιμέλειαν, διδασκαλῶν τε ἀτεχνῶς ἀληθῶς, καὶ μὴ τῶν οἰκείων μαθητῶν μόνον ὡς οἰκείων ἀντιποιωμένων μελῶν, ἀλλὰ καὶ πάντων. τοιγαρὶν τὸ τοῦτον ἢ 30 ἡμετέρα ὑμενότης ὡς λυσιτελεῖς εἰδύια καὶ τίμιον καὶ πολλὰν ὠφέλειαν τοῖς ἐθέλουσι προξενῶν, ὡς ἡδη δεῖν, εἴ τι μὲν γρίφων καὶ σκοτεινὸν οἱ παλαιοὶ ἐξηγγηταὶ ἐξηγγήσαντο πρὸς τὴν πέντε φωνῶν μαθήματα, καὶ μὴ βεβαμμένον ὅλως ὑπάρχον εἰς νῦν, ἀλλὰ καταβαλὼν δυνάμενον καὶ μάλιστα τὸς εἰσαγωγικῶν λογισμῶν, ἐκτίλει 35 ὅν αὐτὸ οἶα τινα ἀκαλήφην καὶ πύρρον πε ἀπαρρῖναι. ὁ δὲ ὁ τὴν τυχεύσαν ὠφέλειαν προξενεῖ τοῖς ἐντυχάνουσιν, εἰ καὶ ἀσάφης, ἀλλ' ὅτι ὁ μόνον αὐτὸ πρὸς τὸ εὐσύνοπτον καὶ σαφέστερον μεταρρυθμῶσαι, ἀλλὰ καὶ καὶ τὴν ἐγγυρῶν αὐτῇ οἰκίαν προσεπιθήσει τῶν, καὶ ὁ μόνον ταυτὶ, ἀλλὰ καὶ καὶ λέξιν ἐρμηνεύσει τὰς πέντε φωνάς, εἰς 40 μέσον οἶα τῶν κρατῆρα λόγου τοῖς νέοις προθεῖναι τὴν τοιαύτην διδασκαλίαν, ὅπως ἀφθόως ἅμα καὶ ἀκαμάτως οἱ θέλοντες ἐπὶ τότε ἀρίστην. εἰ δὲ καὶ πάντῃ σαφῇ τὴν συγγραφῇ καὶ ἡμετέρα

σμικρότης ποιήσει, ὡς ἐκ τούτου συμβῆναι ἐπὶ τὸ ὑπτιώτερον ἐκπεσεῖν, μὴ ἀμαρτῆσαι ταύτην ἢ ἀγροικίαν πᾶς τις κατηγορήσῃ, μὴ πρὸς τῆς τριάδος αὐτῆς καὶ τῶν λόγων, εἴγε προσβείναι αὐτὸν· ἀλλως γὰρ ὅτι οἶον τὸ ἐξ ἑνὸς ἀνδρὸς παχεῖς τῶν ὄντων καὶ τῷ ὄντι ἀφθῆς καὶ ἀδαμάτως πρὸς τὰ τῆς ὑψηλοτάτης φιλοσοφίας θεωρήματα ἐμβιβάζειν καὶ πρὸς τὸ ὕψος τούτων τὰς διανοίας αὐτῶν ἀναπτέρειν, εἰ μὴ πρὸς τὸ σαφὲς εὐσύνοπτον τε καὶ σύντομον τὴν ἀσάφειαν καὶ τὴν μακρολογίαν μετοχρετεύσομεν. τὸτο γὰρ καὶ διδασκαλικὸς τρόπος ἐστὶ, τὸ διὰ τῶν συντόμων καὶ σαφῶν τὴν διδασκαλίαν τῷ μαθητευομένῳ ἐμποιεῖν. καὶ ὁ τῆς ἐρμηνείας ἀσάφ- 50 ξομαι. φασὶ τῶν διδασκαλῶν τῶν πρῶτον μὲν τὰ τῆς ῥητορικῆς προσημειώματα τὸς εἰσαγωγικὰς ἐκδιδάσκων, καὶ μὴ ταῦτα τὰς πέντε φωνάς. ὅς ἐγὼ ἐρήσομαι, ἄρα γε, ὡς σοφώτατοι, ὡς εἰσαγωγικὰς τὸς νέους καὶ τῶν ποιητῶν ἀρτι πεπαυμένους πρὸς τὴν εὐκολιότατον καὶ συνήθη (*), τὰ μυθώδη δηλονότι, ἐμβιβάζοντες τὸτο ποιεῖται, ὅπως μὴ θελώσῃτε τὴν λογισμὸν αὐτῶν ὑπὸ τῶν τῆς φιλοσοφίας θεωρημάτων, καὶ ὅτι δεῖ πρότερον τὰ εὐκαλύτερα μανθάνειν καὶ τότε τὰ πάλυχεδέζερα; πρῶτον γὰρ προσήκον ἐστὶ μανθάνειν τὴν νόον τὴν προκατασκευασμένην τὴν ἀπαρρῖναι τῶν στοιχείων, τὰς συλλαβὰς καὶ τὰς λέξεις, καὶ τότε τὸ γράφειν, εἴτα τὴν γραμματικὴν τέχνην ἐκδιδάσκοντες, καὶ μετ' αὐτὴν τὴν ῥητορικὴν, καὶ τότε τὴν φιλοσοφίαν. εἰ ταῦτα ὅτι ἀποστρεφόμενοι, ἀπολογισσομεθα καὶ τὴν ἐγγυρῶν πρὸς ὑμᾶς. καὶ τὴν ὑμέτερον λόγον, σοφώτατοι, μὴ τὰ προσημειώματα τὴν ἀκαλοκίαν ἐχρῆν ἡμᾶς τῆς

(+) Cod. Bodl. (Barocc.) 145 f. 119-137 b.

(*) addendum videtur διδασκαλίαν.

μὴ γὰρ τῷ ὀρισμῷ τὸ γένος εἶδος ἐμνημονεύσαμεν, ἐν δὲ τῷ ὀρισμῷ
τὸ εἶδος γένος ἐμνημονεύσαμεν. ἀγνοοῦσι δὲ οἱ τοῦτοι ὅτι μᾶλλον

ἐπὶ τῶν πρὸς τι δεκτέα ἐστὶν ἡ διάλληλος δεῖξις ἢ περ ἀπὸ βλητος.
ἐστὶ δὲ διάλληλος δεῖξις οἷον πῶς μένει Πλάτων (*).

ΤΑ ΠΡΟΛΕΓΟΜΕΝΑ ΤΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ ΑΠΟ ΦΩΝΗΣ ΔΑΒΙΔ ΤΟΥ ΘΕΟΦΙΛΕΣΤΑΤΟΥ ΚΑΙ
ΘΕΟΦΡΟΝΟΣ ΦΙΛΟΣΟΦΟΥ (†).

Οἱ τῶν τῆς φιλοσοφίας λόγων ἐρωτῶντες καὶ τῆς ἐκ τούτων
ἡδονῆς ἄκρην δακτύλῳ γευσάμενοι, πόσῃ τῇ τῷ βίῳ φροντίζοντες χαί-
ρουν εἰπόντες, σὺ φρονεῖς τῷ μακρῷ πρὸς τούτους ἐλαυνόμενοι φέροντι, 5
καὶ τῇ τῶν ὄντων ἐπιστήμῃ συντόμως αὐτῶν ψυχαγωγῶσι τὴν
ἔρωτα. ἐπιστήμη δὲ τῶν ὄντων ἐστὶν ἡ φιλοσοφία, ὡς σὺν θεῷ
μαθησόμεθα. ἐπεὶ τοίνυν καὶ ἡμᾶς σοφὸς ἔρως καὶ πολλὴ προθυμία
ἐπὶ τούτῳ διήλασε τὴν ἀγῶνα, φέρε δὴ φέρε λοιπὸν τούτῳ ὑποδυ-
σόμεθα, μὴ τὸ παρὸν δυσχερὲς ἐπιλογιζόμενοι, ἀλλὰ πρὸς τὸ 10
πέρας τῆς θείας ἐπαγγελίας αὐτῆς ἀποβλέποντες πάντα μόχθον
ἐλάττωνα καὶ δευτέρον αὐτῆς ἡγησώμεθα. δοκεῖ δὲ μοι μικρὸν ἀνα-
βάλλεσθαι τὴν ἐγκύκλιον ἐξήγησιν, Ἀριστοτελεῖσι πειθόμενῳ θεσ-
μοῖς, ὡς δεῖ ἐν ἐκάστῳ σχεδὸν πράγματι τὰ τέσσαρα ταῦτα ζη-
τεῖν κεφάλαια, εἰ ἔστι, τί ἐστίν, ὅποιόν τι ἐστὶ καὶ διὰ τί ἐστίν.

Πρῶτος σὺν θεῷ δευτέρα. καθάπερ ἐν τῇ προτέρᾳ θεωρίᾳ
ὑπαχόμεθα, ἔλθωμεν καὶ τὴν λόγους τῶν βυλομένων ἀνελεῖν τὴν
ὑπαρξὴν τῆς φιλοσοφίας ἐκδιώμεθα, καὶ τούτων τὴν ἀνατροπὴν ὡς
σὺν τε ἐστὶ ποιησώμεθα. πρῶτον μὲν ἐπιχείρημα τῶν ἀνατρεπόν-
των τὴν φιλοσοφίαν ἐστὶ τούτο. τὸ ὅν τῶν ὁμωνύμων ἐστὶ, τὰ ὁμό- 20
νυμα ὅρω καὶ καθυποβάλλοντι, τὰ ὅρω μὴ καθυποβαλλόμενα γινώ-
σκει ὅχι ὑποπίπτουσι, τὸ ὅν ἄρα ἀγνωστὸν ἐστίν... διττῶς ὑπαντι-
στέμνεται, τῇ τε ἐνστάσει κεχρημένοι καὶ τῇ ἀντιπαραστάσει. ἰστέον δὲ ὅτι
ἐνστάσεις ἔργον ἐστὶ τὸ ἐκ βαλβίδος αὐτῆς καὶ εὐθέως ἐκ προοιμίων
ἀνατρέπειν τὴν δι' ἐναντίας λόγους, ἀντιπαραστάσεως δὲ τὸ δεῖξαι 25
μὴ τὴν λόγον ὡς ἀληθῆ, δεῖξαι δὲ αὐτὴν μὴ δαμῶς καταβάλλοντα
τὸ προκείμενον...

τὸ δὲ δευτέρον ἐπιχείρημα τῶν ἀνατρεπόντων τὴν φιλοσο-
φίαν προέρχεται τούτῳ τὴν τρόπον. τὰ ὅντα ἐν ῥοῇ καὶ ἀπορροῇ εἰσὶ
καὶ στάσεως ὑδεμῶς τυγχάνουσι. φθάνει γὰρ τὴν λόγον ἀμειφθέντα 30
τὰ πράγματα καὶ γὰρ σχεδὸν πρὸ τῆς ῥῆθῆναι τὴν περὶ αὐτῶν λόγον
ἀμείβοντι τὰ πράγματα. καὶ φέρουσι παράδειγμα τοῦτον, ὅτι
ὥσπερ ἐν ποταμῷ ἐν τῷ αὐτῷ ὕδατι καὶ δύναται τις βρέξαι δις
τὴν πόδα, ἡ ὥσπερ ἕτεροι ἐπιτείνοντες τὴν ἀπορίαν λέγουσιν, ὅτι
ὅδε ἀπαξ δύναται τις ἐν τῷ αὐτῷ ὕδατι βρέξαι τὴν πόδα, ἐκείνῃ 35
τῷ ὕδατος συντόμως παρερχομένη καὶ ἄλλῃ ἐπερχομένη, ὅτω καὶ
τὰ πράγματα ἐν ῥοῇ καὶ ἀπορροῇ ὄντα στάσεως ὑδεμῶς τυχαί-
ουσι καὶ δηλονότι γινώσκει ὅχι ὑποπίπτουσι...

τρίτον δὲ ἐπιχείρημα οἱ ἀνατρεπόντες τὴν φιλοσοφίαν φασὶ
τούτο. τὰ γνωστέα αἰσθάνεται ὑποπίπτουσιν, ὡς καὶ ὁ Πλάτων 40
(Tim. p. 47) δηλοῖ λέγων "ὅτι γὰρ δημιουργὸς ἦν καὶ ἀκούον ἡμῶν
ἐδωρήσατο, ἵνα διὰ τούτων τὴν τῆς φιλοσοφίας γένος κατορθώσωμεν".

τούτο λαβόντες ὡς ὁμολογούμενον, φασὶν ὅτι εἰ δεῖξομεν ἐκ τῆς
ὑμῶν διαιρέσεως μὴ δυνάμενα εἶναι τὰ μέρη τῆς φιλοσοφίας,
ὅλον ὅτι ὁ συνίσταται ἡ φιλοσοφία. φασὶν ὅν ὅτι καθ' ὑμᾶς ἡ φι-
λοσοφία διαίρεται εἰς θεωρητικὴν καὶ πρακτικὴν, τὴν θεωρητικὴν πάλιν
εἰς μαθηματικὴν φυσιολογικὴν καὶ θεολογικὴν. εἰ ἄρα ὅν ταῦτα
ἀνατρέψομεν, ὅλον ὅτι ὁ συνίσταται ἡ φιλοσοφία. φασὶν ὅτι τὸ
μαθηματικὸν ὅχι ἐστὶ μέρος τῆς φιλοσοφίας, ὡς καὶ ὁ Πλάτων δε- 5
ξάσει. καὶ γὰρ ὅτος τὸ μαθηματικὸν καὶ δεῖξει μέρος τῆς φιλοσο-
φίας ἀλλὰ προγύμνασμα τι, ὥσπερ ἡ γραμματικὴ καὶ ἡ ῥητορικὴ.
ὅθεν καὶ τῷ ἀκρατηρίῳ ἐπέγραψεν "ἀγεωμέτρητος μὴ δεῖξις εἰστίτα."
τὸ δὲ φυσιολογικὸν ἀνατέτραπται, φασὶν, διὰ τὸ δευτέρῳ ἐπιχειρή-
ματος τῷ λέγοντος ὅτι τὰ ὅντα ἐν ῥοῇ καὶ ἀπορροῇ εἰσίν. τὸ δὲ 15
θεολογικὸν ἀνατρέψουσιν ὅτως. φασὶν γὰρ ὅτι τὰ θεῖα αἰσθάνεται ὅχι
ὑποβάλλοντι, τὰ αἰσθάνεται μὴ καθυποβαλλόμενα γινώσκει ὅχι ὑπο-
πίπτουσι, τὰ θεῖα ἄρα ἀγνωστα εἰσίν. ταῦτα μὲν ἐν τούτοις, ἔστι δὲ
εἰπεῖν ὅτι περὶ τῆς πρακτικῆς ὅδε ἐν ῥητορίᾳ, ὅπερ ἀντιδιαίρεται τῷ
θεωρητικῷ. καὶ ὅλον ὅτι ὅχι ἀνέλκον πᾶσαν τὴν φιλοσοφίαν καὶ γὰρ 20
καὶ τὸ πρακτικὸν μέρος ἐστὶ τῆς φιλοσοφίας...

τὸ τέταρτον ἐπιχείρημα τῶν ἀνατρεπόντων τὴν φιλοσοφίαν
τούτῳ ἔχει τὴν τρόπον. ἡ φιλοσοφία ἡ γινώσκει ἐστὶν ἡ καὶ ἐστὶ γινώσκει.
καὶ εἰ μὴ καὶ ἐστὶ γινώσκει, ὅλον ὅτι ὅτε ἐπιστήμη ἐστὶν ὅτε τέχνη. πᾶσα
γὰρ τέχνη καὶ ἐπιστήμη γινώσκει ἐστίν. γινώσκει γὰρ τὰ ὑποκείμενα αὐτῇ
πράγματα. εἰ δὲ γινώσκει ἐστίν, ἡ μερικὴ ἐστὶν ἡ καθόλου. καὶ εἰ μὴ 25
μερικὴ ἐστὶ, χείρων ἐστὶ τῶν ἄλλων τεχνῶν. ἐκείναι γὰρ καθόλου
γινώσκει εἰσίν, ἔχουσιν καθόλου κανόνας. καὶ γὰρ ἡ γραμματικὴ καὶ ἡ
ῥητορικὴ καὶ ἡ ῥητορικὴ καὶ ἡ ἱατρικὴ ἔχουσιν καθόλου κανόνας. εἰ δὲ
χείρων ἐστὶ τῶν ἄλλων τεχνῶν, πῶς λέγετε αὐτὴν τέχνην τεχνῶν
καὶ ἐπιστήμην ἐπιστημῶν; εἰ δὲ καθόλου ἐστὶ γινώσκει, καὶ δύναται συ- 30
στήναι. καὶ ὅλον ἐντεῦθεν. εἰ καθόλου γινώσκει, καθόλου συμβεβη-
κός ἐστὶ. καὶ γὰρ ἡ γινώσκει συμβεβηκός τι ἐστὶ (ποιότης γὰρ ἐστίν, ἡ
δὲ ποιότης, ὡς μαθησόμεθα, συμβεβηκός ἐστίν). τὰ δὲ καθόλου
συμβεβηκῶτα ἐν μερικῷ ὑποκειμένῳ καὶ δύναται θεωρεῖσθαι. καὶ γὰρ τὸ
καθόλου λευκὸν καὶ δύναται ἐν κύκλῳ μόνῳ θεωρεῖσθαι, ἐπεὶ ὅχι ὡφει- 35
λαν ἐν ἄλλῳ τῷ θεωρεῖσθαι, οἷον ἐν χιόνι καὶ ψιμυθίᾳ ἢ ἐν γάλακτι.
εἰ ἄρα ὅν ἡ φιλοσοφία καθόλου γινώσκει ἐστὶ, ὅλον ὅτι ἐν μερικῷ
καὶ δύναται ὑποκειμένῳ θεωρεῖσθαι, οἷον ἐν Σωκράτει ἐν Πλάτῳ, ἐν
Ἀλκιβιάδῃ. εἰ δὲ καὶ θεωρεῖται ἐν ὑποκειμένῳ, ὅλον ὅτι ὅχι ἐστίν. 40
τὰ γὰρ συμβεβηκῶτα μὴ ἐν ὑποκειμένῳ θεωρεῖσθαι ὅχι εἰσίν. ταῦτα
μὲν ὅτοι, ἔστι δὲ ἀνατρέψαι αὐτὰς ὅτως κτλ.

Πρῶτος δ'. ὅτοι δὲ (οἱ πειραθέντες τὴν ὑπαρξὴν ἀνελεῖν τῆς

(†) Codd. Vatic. 1023 et 1470, Marcian. 202.

(*) desinit Commentarius.

φιλοσοφίας) εἰσὶν οἱ Πυρρώνειοι... πρὸς θς ἀπαντᾷ ὁ Πλάτων...
 καὶ ὁ Ἀριστοτέλης δὲ ἐν τινι προτρεπτικῷ αὐτῷ συγγράμματι, ἐν
 ᾧ προτρέπει τὸς νέους φιλοσοφεῖν, λέγει ὅτι εἴτε φιλοσοφῆτέον,
 φιλοσοφῆτέον, εἴτε μὴ φιλοσοφῆτέον, φιλοσοφῆτέον, πάντως δὲ
 φιλοσοφῆτέον. τυτέστιν ὅτι εἰ λέγει τις μὴ εἶναι φιλοσοφίαν,
 ἀποδείξει (κέρρη) δι' ὧν ἀναρεῖ τὴν φιλοσοφίαν· εἰ δὲ ἀποδεί-
 ξει (κέρρη), ὁρῶν ὅτι φιλοσοφεῖ· μήτηρ γὰρ τῶν ἀποδείξεων ἡ
 φιλοσοφία.

Πρᾶξις ε'. ἰστέον δὲ ὅτι καὶ τὸ ὅρον καὶ τῆς διαίρεσεως μέμνηται
 ὁ Πλάτων, καὶ τὸ μὴ ὅρον ἐν Φαίδρῳ τῷ διαλόγῳ (p. 237) λέγων
 ὅτι "ὡ παῖ, μία ἐστὶν ἀρχὴ τῆ καλῶς βουλευσῆς, τὸ εἰδέναι περὶ
 οὗ ἐστὶν ἡ σκέψις"... τῆς δὲ διαίρεσεως μέμνηται ἐν τῷ Σοφιστῇ
 τῷ διαλόγῳ.

ἐνθάδε τινὰ κεφάλαια παραδίδωμεν. καὶ πρῶτον μὲν ἐστὶ κε-
 φάλαιον ἐν ᾧ λέγομεν τί ἐστὶν ὁρισμός, δεύτερον δὲ ἐν ᾧ λέγομεν
 τί διαφέρει ὁρισμός ὅρου καὶ υπογραφῆς καὶ υπογραφικῷ ὁρισμῷ, τρί-
 τον ἐν ᾧ λέγομεν πόθεν λέγει ὁρισμός, τέταρτον ἐν ᾧ λέγομεν
 πόθεν λαμβάνονται οἱ ὁρισμοί, πέμπτον ἐν ᾧ λέγομεν ποῖος τέλειος
 καὶ ποῖος ἀτελὲς ὁρισμός καὶ τίς ἡ κακία καὶ τίς ἡ ὑγίεια τῷ ὁρισμῷ,
 ἕκτον ἐν ᾧ λέγομεν πόσοι ὁρισμοὶ τῆς φιλοσοφίας, ἔβδομον ἐν ᾧ
 λέγομεν διὰ τί τοσοῦτοι εἰσὶν οἱ τῆς φιλοσοφίας ὁρισμοὶ καὶ μήτε
 πλείους μήτε ἐλάττω, ὀγδοὸν ἐν ᾧ λέγομεν τὴν τάξιν αὐτῶν,
 ἔνατον ἐν ᾧ λέγομεν τίνες ἐφεύρον τὸς ὁρισμούς τούτους.

Πρᾶξις ς'. ἰστέον ὅτι ὁρισμός λέγειται ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν
 ἐν τοῖς γυνώσκουσιν ὁρίων ἥτοι ὁροθεσίων. οἱ γὰρ ἀρχαῖοι ἑκατέραν ἀμε-
 τριαν ἐκφεύγοντες, τὴν τε πλεονεξίαν καὶ τὴν μειονεξίαν, ἐφεύρον
 τὰ ὁροθεσία, ἵνα διὰ τούτων τῶν μὴ οὐκείων ἀπολαύσῃ τῶν δὲ ἀλ-
 λοτρίων ἀπέχωνται... ὡς δηλοῖ καὶ ἡ Πυθία λέγουσα περὶ Διουκλῆ
 νομοθέτη τε ὄντος καὶ φιλοσόφου (οἱ γὰρ παλαιοὶ φιλόσοφοι καὶ νομο-
 θέται ἦσαν)

ἤλυθε ὡ Διουκλῆ ἐμὸν ποτὶ πίσσα πῆλον.

δίξω ἢ σε θεὸν μαντεύσομαι ἢ καὶ ἄνδρα.

ἀλλ' ἔμπης σε θεὸν μαντεύσομαι ὡ Διουκλῆ.

διελέγει δὲ ὅχι ὡς ἀγνοῦσα τί καλέσει αὐτὴν καὶ δεομένη ἄλλης
 Πυθίας, ἀλλ' ἵνα δείξῃ ἀμφήμις τῇ τῷ θεῷ φύσει τὴν τῷ ἄνδρῳ,
 ὅθεν καὶ ἐπιφέρει "ἀλλ' ἔμπης σε θεὸν μαντεύσομαι"... ὡς καὶ ἡ
 παλαιὰ δὴ λέγουσα ἐπὶ μὴ τῷ ἀγαθῷ "θεοὶ δωτῆρες ἐσὶν", ἐπὶ
 δὲ τῷ γινώσκῳ "θεοὶ δὲ τε πάντα ἴσασιν", ἐπὶ δὲ τῷ δυνατῷ "θεοὶ
 δὲ τε πάντα δύνανται". τὴν αὐτὴν δὲ τράπον καὶ ὁ τέλειος φιλόσοφος.
 τοῖς τρισὶ τούτοις χαρακτηρίζεται, λέγου δὲ τῷ ἀγαθῷ καὶ τῷ γινώ-
 σκῳ καὶ τῷ δυνατῷ.

Πρᾶξις ζ'. πόσοι καὶ ποῖοι τῆς φιλοσοφίας εἰσὶν ὁρισμοί; εἰσὶ
 δὲ ὅττοι, πρῶτος μὲν ὁ λέγων φιλοσοφία ἐστὶ γινῶσις τῶν ὄντων ἢ
 ὄντα ἐστίν. δεύτερος δὲ, ἐστὶ γινῶσις θείων τε καὶ ἀνθρωπίνων πραγ-
 μάτων. τρίτος, μελέτη θανάτου. τέταρτος, ὁμοίως θεῶ καὶ τῷ
 δυνάτῳ ἀνθρώπῳ. πέμπτος, τέχνη τεχνῶν καὶ ἐπιστήμη ἐπιστη-
 μῶν. ἕκτος, φιλοσοφία ἐστὶ φιλοσοφίας... ἡ φιλοσοφία ἔν, ὡς
 εἶρηται, καὶ ὀνομαζέσθαι καὶ ὑφέσθαι καὶ ἐν πρῶτῳ τῶν ὑπαρχόντων ἔχει.

... ἐπεὶ δὲ ἔν ἡ φιλοσοφία ἔχει καὶ ὑποκειμένον καὶ τέλος, καὶ ἐκά-
 τερον τούτων διττόν, ὡς εἶρηται, (προσεχὲς καὶ πόρρω), τότε χάριν καὶ
 ἄλλης τέσσαρας ἔχει ὅρους... αὕτη μὲν ἔν ἡ ἀπὸ διαίρεσεως λίσσης
 ἡ δεκνύσα διὰ τί ἔξ εἰσὶν οἱ τῆς φιλοσοφίας ὁρισμοί· ἡ δὲ ἀρι-
 στηρικὴ ἐστὶν αὕτη... πρῶτος τέλειος ἀριθμὸς ὁ ἕκτος ἐστὶ

Πρᾶξις η'. ἰστέον ὅτι καὶ ἄλλως δύο ὅρους θέλωσι τινες ἐπεισο-
 φέρειν τῇ φιλοσοφίᾳ, ἕνα μὲν ἱατροῦ, ἕνα δὲ ἑτεροῦ. καὶ γὰρ ἱατροὶ
 μέλλοντες τὴν οὐκείαν τέχνην σεμνύναι, καὶ τὴν ποιητὴν χρύσεια
 χαλκίαν καταλλασσόμενοι, ὀρίζοντες λέγουσιν ὅτι φιλοσοφία ἐστὶν
 ἱατρικὴ ψυχῶν, ἱατρικὴ δὲ ἐστὶ φιλοσοφία σώματος... ἑτεροὶ δὲ
 ἄλλον ὁρισμὸν ἐπισφύροντες τῇ φιλοσοφίᾳ λέγουσι, φιλοσοφία
 ἐστὶ μεγίστη μηχανή· ὅτι καὶ ὁ Πλάτων ἐν τῷ Φαίδρῳ (p. 61)
 ὀρίζει αὕτην.

ἰστέον ὅτι οἱ δύο (ὁρισμοὶ) οἱ ἀπὸ τῶν ὑποκειμένων καὶ ὁ ἐκ τῆς
 ἐτυμολογίας εἰς τὴν Πυθαγόραν ἀναφέρονται. τούτο δὲ ἔκ ἔχομεν
 δείξαι ἀπὸ Πυθαγορείων συγγραμμάτων· ἐκ ἐποίησε γὰρ σύγ-
 γραμματα ὁ Πυθαγόρας· ἔλεγε γὰρ ὅτι ὁ βύλομαι ἐν ἀφύχῳ τὰ
 ἐμὰ καταλιπεῖν (ἀφύχῳ δὲ ἐκάλεσε τὰ βιβλία) ἀλλ' ἐν ἐμφύ-
 χῳ ἦτοι ἐν τοῖς μαθηταῖς, οἵτινες καὶ ἐρωτῶμενοι δύνανται ἀπο-
 κρίνασθαι, τὸ δὲ βιβλίον ὅ· καὶ ὡς ἔλεγε τις τῶν Πυθαγορείων, ὁ
 δύνανται διδάσκει με τὰ βιβλία· ἄλλα γὰρ αἰεὶ καὶ ἄλλα περὶ τῶν
 αὐτῶν φθέγγομαι, τὸ δὲ γε βιβλίον τὰ αὐτὰ αἰεὶ περὶ τῶν αὐτῶν
 λέγει, καὶ ὁ δύνανται πρὸς τὸ ἐρωτῶμενον ἀποκρίνασθαι... μὴδὲ γὰρ
 τις οἰσθῶ τὰ Χρυσῶ Ἐπη αὐτῷ εἶναι, ἀλλὰ τις τῶν Πυθαγο-
 ρείων ἐποίησε ταῦτα καὶ πρὸς τιμὴν ἔγραψε τὸ ὄνομα τῷ οὐκείῳ δι-
 δασκάλῳ. δείκνυμεν δὲ ὅτι ὅροι οἱ ἔροι τῷ Πυθαγῶρῳ εἰσὶν ἐκ τῶν
 Πυθαγορείων· καὶ γὰρ Νικόμαχος (εἰς δὲ ὅτος τῶν Πυθαγορείων)
 λέγει ὅτι ὁ Πυθαγόρας ὅπως ὠρίζετο τὴν φιλοσοφίαν, φιλοσοφία
 ἐστὶ γινῶσις τῶν ὄντων ἢ ὄντα ἐστίν, καὶ πάλιν, γινῶσις θείων τε καὶ
 ἀνθρωπίνων πραγμάτων, καὶ πάλιν, φιλοσοφία ἐστὶ φιλοσοφία.
 αἱ δὲ δύο οἱ ἐκ τῶν τέλειος εἰς τὴν Πλάτωνα ἀναφέρονται... ὁ δὲ ἐκ
 τῆς ὑπεροχῆς ὅρος, ὁ λέγων ὅτι φιλοσοφία ἐστὶ τέχνη τεχνῶν καὶ
 ἐπιστήμη ἐπιστημῶν, εἰς τὴν Ἀριστοτέλην ἀναφέρειται· ὅτι γὰρ ἐκεί-
 νος αὕτην ὀρίζει ἐν τῇ μὲν τὰ φυσικά (1.2).

Πρᾶξις θ'. ἰστέον δὲ ὅτι Κλεόμβροτος τις νομίζων ὅτι ὁ
 Πλάτων τὴν φυσικὴν θάνατον λέγει τὴν φιλοσοφίαν μελετᾶν, κρίνας
 αὐτὴν ἐκ τῶν τεχνῶν ἐτελεύτησε. περὶ ὧν φησὶν ὁ Καλλιμάχος
 ὅτι·

εἰπὼν "ἦλθε χαῖρε" Κλεόμβροτος Ἀμβρακιώτης

ἦλθε ἀφ' ὑψηλῆς τεύχεος εἰς αἶθρα,

ἔβλεπε ὅτι παθὼν θανάτου κακόν, ἀλλὰ Πλάτωνος

ἐν τῇ περὶ ψυχῆς γραμμῇ ἀναλεχόμενος.

πρὸς τούτο δὲ εἶπεν Ὀλυμπιόδωρος ὁ φιλόσοφος

εἰ μὴ γράμμα Πλάτωνος ἐμὴν ἐπέθησεν ἐρωτή,

ἥδη λυγρὸν ἔλυσεν βίην πολυκρυφῆς δεσμῶν.

Πρᾶξις ια'. ἐπεὶ δὲ ὁ Πλάτων τὴν φιλοσοφίαν μελέτην
 θανάτου ὠρίσαστο, νομίσαντες οἱ Στωϊκοὶ ὅτι θάνατον τὴν φυσικὴν
 λέγει, παραδιδάσκον ἡμῶν τρόπος τινὰς καθ' ὃς εὐλόγως τις ἀναρεῖ

ἐαυτὸν, καὶ λέγουσιν ὅτι ἡπειδὴ ὁ βίος συμπίπτει μεγάλῳ ἔρασι, ὁρῶν ὅτι καθ' ὅσους τρόπους τὸ συμπόσιον διαλύει, καὶ τοσούτους τρόπους τις εὐλόγως ἐαυτὸν ἀναιρεῖ. καὶ γὰρ, ὡς φασί, καὶ ἐξ τρι-
 πους διαλύει τὸ συμπόσιον. δι' ἐνδεῖαν γὰρ βρωμάτων εὐλόγως
 ἀνίσταται οἱ ἐξισώμενοι καὶ διαλύει τὸ συμπόσιον. ὅπως ὅν δι' ἐν-
 δεῖαν χρημάτων εὐλόγως τις ἀναιρεῖ ἐαυτὸν, βυλάμενος μὴ κατα-
 παναρᾶσθαι ὑπὸ λιμῷ, ὡς καὶ ὁ Θεόγνης (175) τὸτο δηλοῖ πρὸς
 Κύρνον τὰς ὅτι λέγων,

Χρὴ πένην φεύγοντα καὶ ἐς μεγακῆτεα πόντον

ρίπτειν καὶ πετρῶν Κύρνε κατ' ἡλιβάτων.

ἰστέον δὲ ὅτι τὸτο ἔστι λέγει ὅτι δεῖ τὴν πένην ἀναιρεῖν ἐαυτὸν, ἀλλὰ
 δεῖ πανταχῶς τὴν πένην σπείρειν καὶ ἐν ἀβάτοις πέτραις καὶ ἐν θα-
 λάσσῃ, εἰ ἔστιν εἰπεῖν, ὅπως τῷ λιμῷ ἐλευθερωθῇ. πάλιν διαλύει
 τὸ συμπόσιον διὰ τὸ κακόχυμα εἶναι καὶ δηλητηριώδη τὰ βρώματα,
 καὶ τοσούτων ὄντων τῶν βρωμάτων ἀνίσταται εὐλόγως οἱ ἐξισώμενοι
 καὶ διαλύει τὸ συμπόσιον. ὅπως ὅν καὶ τὸ σώματος κακοχύνει ὄντος
 καὶ ἀνεπιτηδεύει πρὸς τὸ δέξασθαι τὰς ψυχικὰς ἀρετὰς εὐλόγως
 τις ἀναιρεῖ ἐαυτὸν βυλάμενος τῆς νόσου ἀπαλλαγῆναι. ὅθεν καὶ τις
 κυνικὸς φιλόσοφος ἡμίλητος ὡς προσήλθεν Ἰουλιανῷ τῷ βασιλεῖ
 λέγων αὐτῷ

ἡμῶν μὴ τέθνηκε, ἀλλ' ἡμῶν δέρεται ἡρώς.

αἰκτερον, βασιλεῦ, κυνικὸν ἡμίτομον. (*)

τυτέστι κέλευσον ἢ ἵνα περιοδεύθῃ ἢ ἵνα φονευσθῇ. ὁ δὲ εἶπε
 πρὸς αὐτὸν

ἀμφοτέρους ἀδικεῖς καὶ Πλάτωνα καὶ Φαίδοντα,

καὶ μὴ ἔτι εἰσορόων, τὸ δ' ἀπολειπόμενος.

πάλιν διαλύει τὸ συμπόσιον διὰ περισσασίν τινα ἰδικήν. καὶ γὰρ τὸ
 ἐξισώτορος ἐξάλφισης ἢ ἀρρωγῆς ἢ ἄσθεντος ἢ ἀκούσαντος φίλου ἀπώλειαν
 ἀνίσταται οἱ ἐξισώμενοι καὶ διαλύει τὸ συμπόσιον. ὅπως ὅν καὶ ἰδικῆς
 τινὸς περιφάσεως καταλαβέσης εὐλόγως τις ἀναιρεῖ ἐαυτὸν. ὅθεν 30
 καὶ Πυθαγορεῖα τις γυνή, ἢ καὶ Θεαγῶ λεγομένη, κρατηθεῖσα ὑπὸ
 τῷ ἐν Σικελίᾳ τυράννῳ καὶ ἐρωτωμένη διὰ τί ἔ τρώγῃσιν οἱ Πυθα-
 γόρειοι κύαμους, εἶπεν "φάγοιμι αὖν ἢ εἴποιμι". καὶ πάλιν ἐκείνη
 λέγοντος "ἐκὼν φάγε", εἶπεν "εἴποιμι αὖν ἢ φάγοιμι", καὶ ὅτω κατα-
 δίκασα τὴν γλαῦστον ἐτελεύτησε. πάλιν διαλύει τὸ συμπόσιον 35
 διὰ μέθην. καὶ γὰρ μεθύοντων τῶν ἐξισωμένων εὐλόγως διαλύει τὸ
 συμπόσιον. ὅπως ὅν εὐλόγως ἀναιρεῖ ἐαυτὸν τις ἥλικα ἔλθῃ ἐν
 τῷ ἐχάτῳ γήρα καὶ ἀρξῇ ληρεῖν καὶ παραφρονεῖν. πάλιν διαλύει
 τὸ συμπόσιον ἥλικα οἱ ἐξισώμενοι ἀρχόντι μάχεσθαι ἀλλήλοις καὶ
 ἀθέμιτά τινα πρὸς ἐαυτοὺς διαπραττέσθαι. ὅπως ὅν εὐλόγως τις 40
 ἀναιρεῖ ἐαυτὸν ἥλικα κρατηθεὶς ὑπὸ πολεμίων ἀναγκάζει ἀθέμιτά
 τινα διαπραττέσθαι ἢ μητρογαμῆσαι ἢ φονεῖν τι τῶν ἐ θεμιτῶν.
 πάλιν διαλύει τὸ συμπόσιον διὰ κοινήν περισσασίν. καὶ γὰρ κοινῆς
 περιφάσεως καταλαβέσης, ὅσον ἐμπρησμῷ ἢ ἐπιπορεύσει βαρβάρων,
 ἀνίσταται οἱ ἐξισώμενοι καὶ εὐλόγως διαλύει τὸ συμπόσιον. 45
 ὅπως εὐλόγως τις ἀναιρεῖ ἐαυτὸν διὰ κοινήν περισσασίν, ὅταν πολε-

μίων ἐπελθόντων τῇ πόλει τῷ φόβῳ κινώμενος ὁ πολίτης ἀναιρεῖ
 ἐαυτὸν. ταῦτα μὲν ὅτι, ἰστέον δὲ ὅτι ἑτέροι τινες τρεῖς τρόπους
 παραδίδουσι καθ' οὓς εὐλόγως τις ἀναιρεῖ ἐαυτὸν. φασί γὰρ ὅτι ἢ
 ζωὴ φύσει τριττὴ ἐστίν. ἢ γὰρ ἀρίστη ἐστὶν ἢ μέση ἢ χειρίστη. ἥλικα
 ὅν ἐστὶ τις ἐν τῇ ἀρίστῃ ζωῇ ἢ ἐν τῇ μέσῃ καὶ ὁρᾷ ἐαυτὸν μάλλον
 ἐπὶ τὴν χειρίστην ἐκκλίνοντα, εὐλόγως ἀναιρεῖ ἐαυτὸν. πάλιν ἥλικα
 τις ἐν τῇ χειρίστῃ ἐστὶ ζωῇ καὶ ὁρᾷ ἐαυτὸν αἰεὶ ἐν τοῖς αὐτοῖς ὄντα καὶ
 μηδέποτε ἐπὶ τὴν ἀρίστην μεταρχόμενον, εὐλόγως ἀναιρεῖ ἐαυτὸν.
 ταῦτα μὲν ἐν τέτοις.

10 Πρᾶξις β'. καὶ τὸς Στωϊκὸς μεγίστην ἡδονὴν ἐστὶν ἢ τὴν
 ὁρεῖσθαι ἀπλησίαν.

καὶ αὐτὴν τὴν καὶ ἐν τῷ ἀνθρώπῳ μετὰ κόσμῳ ὄντι, καὶ
 ἐν Δημόκριτον, ταῦτα θεωρεῖν.]

Πρᾶξις γ'. ἐστὶν εἰπεῖν ὅτι διὰ τὴν πρῶτην ἀναδιπλασιασμῷ,
 τὴν τέχνην τεχνῶν, βασιλεῖ παρέλασε τὴν φιλοσοφίαν, διὰ δὲ τὴν
 δευτέραν ἀναδιπλασιασμῷ, τὴν ἐπιστήμην ἐπιστημῶν, θεῷ.

βάναστοι δὲ τέχνην καταχρηστικῶς μὲν πᾶσαι αἱ ἀλογαί λέ-
 γονται, κυρίως δὲ αἱ διὰ πυρὸς ἐργαζόμεναι παρὰ τὴν βαλτεῖν περὶ
 τὴν αὖσον. ὁ αὖτος ἐστὶν ἢ κάμπος, παρὰ τὴν ἀτμὸν τινα ἀφίεται.

20 Πρᾶξις δ'. καὶ πάλιν ὡς ἐπὶ τῇ γρίφῳ ἦγον τὴν αἰνίγματος
 τὴν λέγοντος "ἀνθρωπος ἐκ ἀνθρώπου, ἀνθρωπος δ' ὅμως, ὅρνω
 ἐκ ὄρνου, ὄρνω δ' ὅμως, ἐπὶ ξύλῳ καὶ ἐν ξύλῳ καθημένην, λίθῳ τε
 καὶ ἐν λίθῳ βαλὼν διαλέσει". λέγει δὲ ὅτι εὐνῆχος νυκτερίδα κα-
 θήμεν ἔν νάρθηκι, ῥήψας κίσσηρον, ἐφόνευσεν... ξύλον δὲ καὶ ἐν
 25 ξύλῳ ἐν νάρθηκι ἐκάλεσε, ξύλον μὲν ὁπότε ξυλοπῶδες ἐστίν, καὶ
 ξύλον δὲ ὁπότε ἐκ ἐξί γερμένον ὥσπερ τὰ ἄλλα ξύλα.

Πρᾶξις ε'. ἀρχὴ καὶ πέρας ἡμῶν γενέσθω ὁ Πυθαγόρας. καὶ
 γὰρ τῷ ἀνδρὶ φίλῳ ἐστὶ τὸ εἰς ἐαυτὸν συντελεῖν καὶ τὴν ἀρχὴν συνά-
 πτεω τῷ πέρατι.

πολλοὺς ἀναβαθμοὺς κέχρηται τις ἵνα γινῇ τὴν φιλοσοφίαν.
 θέλει γὰρ γινώσκειν τὰς πάντας γνωστικὰς δυνάμεις. εἰσι δὲ αὗται
 αἰσθητικὴ φαντασία δέξαι διάνοια καὶ νῦν.

ἰστέον ὅτι ὁ Ὀλυμπιόδωρος ὅτω λέγει τὴν ἀνάβασιν ἢ τὴν
 γινώσκω τῆς φιλοσοφίας. πρώτη ἐστὶν αἰσθητικὴ, δευτέρα φαντασία,
 τρίτη δέξαι, τετάρτη πείρα, πέτη γινώσκω, ἑξῆς ἐπιστήμη, ὀγδόη
 μνήμη, ἐνάτη σοφία, ἥς ἐστὶν ἐφῆσις ἢ φιλοσοφία.

διὰ τὸτο δὲ τέσσαρες εἰσι διαφοραὶ τῶν ὁρισμῶν τῆς φιλο-
 σοφίας, ὅτι ὁ τέσσαρα ἀριθμὸς πᾶν ἦν τίμιος παρὰ τοῖς Πυθα-
 γορείοις, ὡς καὶ αὐτοὶ ὁμνύοντες εἰς τὸν Πυθαγόραν δηλοῦσι λέγοντες
 "ναὶ μὰ τὴν ἀμετέρεως ψυχῆς παραδόντα τετρακτὴν παγὰν ἀέναν
 φύσεως." πηγὴν δὲ τῆς ἀενάου φύσεως ἐκάλεσε τὴν τέσσαρα
 ἀριθμῶν, ἐπειδὴ ἐκ τῶν τεσσάρων στοιχείων συνίσταται τὰ ἡμέτερα
 σώματα... καὶ ἐπειδὴ τέσσαρες εἰσι τὰ στοιχεῖα... ἢ ἐπειδὴ καὶ
 τέσσαρες εἰσι αἱ ἀρεταὶ τῆς ψυχῆς, ὅσον ἀνδρεία δικαιοσύνη σω-
 φροσύνη φρόνησις, ἢ ἐπειδὴ ὁ τέσσαρα ἀριθμὸς συντελέμενος μὲν
 τῶν πρὸ αὐτῷ ἀποτελεῖ τὸν ὅλον ἀριθμῶν.

Πρᾶξις ιε'. ἐπειδὴ ἐν τοῖς προλαβούσιν εἰρήκαμεν ἀριθμη-
 τικὴν αἰτίαν δεκνύσαν διὰ τί ἐξ εἰσὶν οἱ τῆς φιλοσοφίας ὁρισμοί,

(*) Anthol. 9 137.

ἐνταῦθα λαβόντες οἱ ἐξηγηταὶ ἀφορμὴν ἔρχοντο) καὶ διαβάλλουσι περὶ τῶν ἀριθμῶν τῶν ὄντων ἄχρι τῆς δεκάδος, καὶ φασιν ὅτι μονὰς λέγει) παρὰ τὸ μέγεθος· καὶ ὅτι ἡ μονὰς ἐφ' ὃν ἂν γένῃ) ἀριθμὸν φυλάττει τὸ αὐτὸ εἶδος, οἷον τὸ ἄπαξ τρία τρία... τῶν ὅτις ἐχόντων λέγομεν ὅτι ἐκ ἑξῶς ἡ μονὰς ἀριθμὸς ἀλλ' ἀρχὴ) ἀριθμῶ... εἰ ἀρα ὅν ἡ μονὰς ἐκ τῆς ἐπαγγελίας συντιθεμένη μελίσση ἀριθμὸν ἀποτελεῖ ἥπερ πολλαπλασιαζομένη, δῆλον ὅτι ἐκ ἑξῶς ἀριθμὸς· καὶ ὅτι ἄπαξ μία μία ἐστίν, μία δὲ καὶ μία δύο. ταῦτα μὲν περὶ τῆς μονάδος, ἡ δὲ διὰς λέγει) παρὰ τὸ διῆναι καὶ διαπορεύεσθαι. πρώτη γὰρ ἡ διὰς διαχωρίζον αὐτὴν ἐκ τῆς μονάδος... 10 ἱστέον δὲ ὅτι ὅτε ἡ διὰς κυρίως ἐστὶν ἀριθμὸς· καὶ ὅτι ὡς ἐμαρτομεν, αἱ ἀριθμοὶ πολλαπλασιαζόμενοι ἐφ' αὐτοὺς μελίσση ἀριθμὸν ἀποτελεῖσιν ἥπερ συντιθέμενοι αὐτοῖς, ἡ δὲ διὰς καὶ συντιθεμένη καὶ πολλαπλασιαζομένη τὴν αὐτὴν ἀριθμὸν ἀποτελεῖ... ὁ δὲ τρεῖς ἀριθμὸς ὅτις ὡς ἐμαρτομεν ἀπὸ τῆς ἀπειρίας τις εἶναι καὶ ἀκαταπένητος. 15 ὅτις δὲ λέγει) διὰ τὸ μὴ δύνασθαι αὐτὸν εἰς ἴσα διαμεῖναι.

Πρῶξις ιζ'. ἱστέον ὅτι τετράς λέγει) οἰονεῖ ἰδρανίς (ἰδράς τις?) ὅσα, τατέρας ἰδρανίς καὶ μόνιμος· ἱστέον γὰρ ὅτι τετράγωνον σχῆμα ἡ τετράς ἀποτελεῖ, τὸ δὲ τετράγωνον σχῆμα διὰ τὸ καὶ πάλιν μέρη τῆς γῆς ἀποτελεῖ δυσμέλιστα ἐστίν... πεντάς δὲ λέγει) 20 ὅσον ἐν καὶ πᾶς· καὶ ὅτι ὅτις ἀριθμὸς ἀπὸ τε τῆς μονάδος σύγκειται καὶ τῆς τετράδος, ἡ δὲ τετράς πᾶς λέγει) ἡ ἐπειδὴ τέσσαρα εἰσι τὰ στοιχεῖα ἐξ ὧν πάντα τὰ σώματα σύγκειται, ἡ ἐπειδὴ ὁ τέσσαρα ἀριθμὸς μὲν τῶν πρὸ αὐτῶ συντιθέμενος τὴν δεκάδα ἀποτελεῖ... ἐξας δὲ λέγει) οἰονεῖ ἐξας παρὰ τὸ ἐξιστάσθαι τοῖς οὐκείας μέ- 25 ρεσι... ἐπτάς δὲ λέγει) οἰονεῖ σептὰς παρὰ τὸ σεβάσμιον καὶ τίμιον· καὶ ὅτι ἑπτὰ ἀριθμὸς τίμιος ἐστίν, ἔθον καὶ ἑπτὰ εἰς ἡμέρας τῆς ἐβδομάδος καὶ ἑπτὰ αἱ πλάνητες ἀστέρες καὶ ἑπτὰ φωνήοντα. ὁ δὲ ἑπτὰ ἀριθμὸς λέγει) καιρὸς καὶ Ἀθηνᾶ, καὶ καιρὸς μὲν ἐπειδὴ καὶ τῶν καὶ καιρὸν αἱ ἡλώμεται· καὶ γὰρ τῆς ἐβδομῆς μὲν δὲ ἀποφύουσιν 30 αἱ παῖδες, καὶ τῆς ἐβδομῆς ἐκινεῖται ἀμείβουσι τὸς ἐδόντας. Ἀθηνᾶ δὲ λέγει) ἐπειδὴ, ὡς περὶ μυθεύουσι τὴν Ἀθηνᾶν παρθένον εἶναι καὶ ἀμείβορα (ἐκ τῆς κεφαλῆς γὰρ τὸ Διὸς, ὡς μυθεύουσιν, ἐξῆλθε), τὴν αὐτὴν τρέφει καὶ ὁ ἐβδομὸς ἀριθμὸς μόνος ἐκ τῶν ὄντων ἐντὶς τῆς δεκάδος ὅτε τίεται) καὶ πολλαπλασιασμοὶ ἐξ ἄλλων ἀριθμῶν, 35 ὅτε τίεται ἐντὶς τῆς δεκάδος καὶ πολλαπλασιασμοὶ ἄλλων ἀριθμῶν... ἐγδοὺς δὲ λέγει) οἰονεῖ ἐγδοὺς παρὰ τὸ δύο ἄγειν· καὶ ὅτι διχοτομουμένη ἔρχεται) ἄχρι τῆς μονάδος... σίτος λέγει) παρὰ τὸ σῖτασθαι... ὅπως δὲ λέγει) παρὰ τὸ ἐν καὶ νέον· καὶ ὅτι αὕτη πολλαπλασιαζομένη ἔνα νέον ἀριθμὸν φέρει καθ' ὅφρουν μίαν μονάδα 40 ἀπὸ τῆς ἐνός ἄχρι τῆς μονάδος, οἷον δις ἐντέα δεκάδοκτι... ὅρα ὅν πῶς ὁ ἐντέα πολλαπλασιαζόμενος καὶ πρόβασιν ἀφαιρέσειν πάχει μίαν μονάδα. δεκάς δὲ λέγει) οἰονεῖ δεκάς τις ὅσα· καὶ ὅτι ὁ δεκάς δέχεται) ἡ περιέχει ἐν αὐτῷ ἅπαντας τὸς πρὸ αὐτοῦ ἀριθμούς.

Πρῶξις ιθ'. ἱστέον ὅτι ἄλλως ὁ Πλάτων τὸ θεωρητικὸν διαίρει καὶ ἄλλως ὁ Ἀριστοτέλης· καὶ γὰρ ὁ Πλάτων ὑποδιαίρει τὸ θεωρητικὸν εἰς φυσικολογικὸν καὶ θεολογικόν, τὸ δὲ μαθηματικὸν ἐκ ἑβ-

λατο μέρος εἶναι τῆς φιλοσοφίας ἀλλὰ προγύμνασμα τι, ὡς περ ἡ γραμματικὴ καὶ ἡ ῥητορικὴ... ἡ δὲ Ἀριστοτέλης ὑποδιαίρει τὸ θεωρητικὸν εἰς φυσικολογικὸν μαθηματικὸν καὶ θεολογικόν... τὸ δὲ μαθηματικὸν μέσον ἐστὶ τῷ φυσικολογικῷ καὶ θεολογικῷ ὡς καὶ τῶν δύο μετέχον· καὶ ὅτι ἐνυλὸν ἐστὶν ὁμοίως τῷ φυσικολογικῷ καὶ αὐλὸν ὁμοίως τῷ θεολογικῷ· ὡς εἴρη) γὰρ, τὸ μαθηματικὸν τῇ μὲν ὑποτάσσεται ἐνυλὸν ἐστὶ τῇ δ' ἐπινοία αὐλὸν. τὸ δὲ θεολογικὸν ἐξ ἀνάγκης ὕψιστον ἐστίν· ὅθεν γὰρ δύναται εἶναι μὲν τὸ φυσικολογικόν, ἐπειδὴ ὁ δὲ ἀπὸ τῶν πάντων ἐνυλὸν εὐθέως ἐπὶ τὰ πάντα αὐτὰ ἔρχεται, 5 ἐπὶ πάχοντες ὁ πάχοντες οἱ πολλοὶ χρόνοι ἐν σῶτα διαγόντες καὶ εὐθέως πρὸς τὴν ἡλίον θεωροῦντες, ἀποτυφλύνται· ὅπως ὅν ἐ δὲ ἀπὸ τῶν πάντων ἐνυλὸν εὐθέως ἐπὶ τὰ πάντα αὐτὰ ἔρχεται. ὅτις γὰρ ἡ ποιήσις (Hom. Od. 11 314, Il. 5 386) αἰκτομένη λέγει περὶ τῷ ὧν καὶ ἐφ' αὐτῶν ταῦτα. “Ὅσσην ἐν Ὀλύμπῳ μέμικον θέμεν, αὐτὰρ ἐπ' Ὀσση Πήλιον εἰνοσίφυνλον, ἔν' ὕραος ἀμβροτὸς εἴη.” καὶ καὶ μὲν τὸ φαινόμενον τῷ λέγει ὅτι ὁ ὧν καὶ ὁ ἐφ' αὐτῶν ἡβόλησαν θεῶν ὅρη ἐπ' αὐτῶν ἀλλήλων, βυλόμενοι μηχανήσαντες εἰς ὕραον ἄνοτον· ἀλλ' ὅσοις δὲ νοήματα ταῦτα δη- 10 λῶσιν ὅτι εὐθέως ἐκείνη ἀπὸ τῶν φυσικῶν καὶ πάντων ἐνυλὸν πρᾶγμα μᾶλλον ἐπὶ τὴν γνώσιν τῶν θεῶν ἐβλήθησαν ἐπιτηδεύσαι... καὶ ὁ Πλάτων τῷ τῷ δηλοῖ λέγων “παραδοτέον τοῖς νέοις τὰ μαθήματα πρὸς συνεδισμόν τῆς ἀσωματῆς φύσεως, δι' ὧν τὴν ἀσώματον φύσιν γνωστέον.”

ἔτι δὲ, ὡς φασιν οἱ Πυθαγόρειοι, διὰ τῷ τῷ μένον λέγει) μαθηματικόν, ἐπειδὴ ἐν τῇ διανοίᾳ ἔχει τὴν ὑπαρξίν· μόνη γὰρ ἡ διάνοια μαρτυρεῖ· ὁ γὰρ πᾶς ἀπλὴ προσβολὴ πάντα γνωστέα.

Πρῶξις κ'. ἱστέον ὅτι πάντες κεφάλαια ἔχοντες περὶ τῷ μαθηματικῷ εἰπεῖν. καὶ ἐστὶ τὸ πρῶτον κεφάλαιον ἐν ᾧ λέγομεν πόσα καὶ ποῖα εἰσι τὰ εἶδη τῷ μαθηματικῷ, δεύτερον δὲ ἐν ᾧ λέγομεν διὰ τί τοσαῦτα εἰσι, τρίτον ἐν ᾧ λέγομεν τὴν τάξιν αὐτῶν, τέταρτον ἐν ᾧ λέγομεν τίνων εἰσὶν εὐρήματα, πέμπτον ἐν ᾧ λέγομεν τίνα παράδει) τῷ τῷ τοῖς εἰδεσιν.

ἱστέον ὅτι τέσσαρα εἰσι εἶδη τῷ μαθηματικῷ, ἀριθμητικὴ μουσικὴ γεωμετρία ἀστρονομία... ἱστέον δὲ ὅτι ἡ ἀριθμητικὴ καὶ ἡ μουσικὴ προτερεῖται τῆς γεωμετρίας καὶ ἀστρονομίας, ἐπειδὴ ἡ μὲν ἀριθμητικὴ καὶ ἡ μουσικὴ περὶ τὸ ποσὸν τὸ διωρισμένον καταγίνε), ἡ δὲ γεωμετρία καὶ ἡ ἀστρονομία περὶ τὸ ποσὸν τὸ συνεχές, τιμώ- 15 τερον δὲ ἐστὶ τὸ ποσὸν τὸ διωρισμένον τῷ συνεχὲς ποσῷ... ἐστὶ δὲ καὶ ἄλλη αἰτία εἰπεῖν ὅτις. ἀναλογεῖ μὲν ἡ ἀριθμητικὴ τῇ μονάδι, ἡ δὲ μουσικὴ τῇ δυάδι, ἡ δὲ γεωμετρία τῇ τριάδι, ἡ δὲ ἀστρονομία τῇ τετράδι· πρὸς ἀναλογίαν ὅν τῆς τάξεως τῶν ἀριθμῶν ἐκτῆσιν καὶ ταύτην τὴν τάξιν. καὶ γὰρ ἡ ἀριθμητικὴ μονάδι ἀναλογεῖ περὶ τὸ καθ' αὐτὸ ποσὸν καταγινόμεν, τὸ δὲ καθ' αὐτὸ ποσὸν ἐν τι ἐστίν. ἡ δὲ μουσικὴ τῇ δυάδι ἀναλογεῖ· καὶ γὰρ περὶ τὸ ἐν χέσει 45 ποσὸν καταγίνε), ἡ δὲ χέσις τὸ ἐλάχιστον ἐπὶ δύο λαμβάνε). ἡ δὲ γεωμετρία ἀναλογεῖ τῇ τριάδι· καὶ γὰρ ἡ γεωμετρία περὶ τὰ ἐπίπεδα σχήματα καταγίνε), πρῶτον δὲ σχῆμα τὸ τρίγωνον ἐστίν· ὅτε γὰρ μία γραμμὴ ὅτε δύο ἀποτελεῖσι σχῆμα· ἡ δὲ ἀστρονομία

αναλογεῖ τῇ τετραδί· ἡ γὰρ ἡ ἀστρονομία περὶ τὰ ὑράνια σώματα καταγίνεῖ, πᾶν δὲ σῶμα τριχῇ διασπᾶται εἰς τ· ἔχει γὰρ μήκος βάθος καὶ πλάτος· ἔκαστον δὲ τούτων ὑπὸ δύο ὄρων περιέχεῖ, ἥτοι δύο πέρατα ἔχει ἐξ ὧν περιέχεῖ (καὶ γὰρ καὶ τὸ μήκος ἔσθαι καὶ ἔσθαι περιέχεῖ, καὶ τὸ πλάτος ὁμοίως περιέχεῖ, καὶ τὸ βάθος), ὥς ἐστι συνολογισμὸς ἐξ ὧν ἥτοι πέρατα· ἐκ δὲ τούτων τῶν ἐξ τέσσαρα γίνονται· καὶ γὰρ τὸ ἐν μέρος κοινόν ἐστι τῶν δύο· τὸ γὰρ πέρας τῷ πλάτους ἀντίκειται ἀρχὴ τῷ μήκους καὶ τῷ βάθους.

ἴσμεν ὅτι τὴν ἀριθμητικὴν οἱ Φοίνικες εὗρον ἐμπορικῶς ὄντες καὶ δοῦναι τῶν ἀριθμῶν εἰς τὰς ψήφους, τὴν δὲ μουσικὴν οἱ Ὀρφῆες· ἐκείθεν γὰρ ἢ Ὀρφεύς, ὅστις λέγει· εὐρηκέναι τὴν μουσικὴν· Ὀρφεὺς γὰρ ὁ Ὀρφεύς· ἐπενόησε δὲ ἐμβατήρια μέλη διαγράφοντα πρὸς θυμὸν αὐτὸς ὡς ἄνθρωπος ἔκτας πολεμικῆς· καὶ γὰρ ψῆφους ἀποκλείουσα τὸ θερμὸν ἐν τῷ βάθει δριμύτερον αὐτὸ ποιεῖ, ὅθεν καὶ θυμώδεις εἰσι καὶ πολεμικοὶ τῇ βίᾳ τῷ θερμῷ, καὶ ὀρχηστικοὶ διὰ τὰς ἐτοιμὰς 15 φυγὰς τῶν βελῶν· ἔστι γὰρ καὶ πυρρῆχος παρ' αὐτοῖς ὀρχησις, ὃ ἐστὶν ἐνόπλιος, καὶ τὸ εἰρημένον τῷ ποιητῇ (Π. 16 617) "Μηρόν, τάχα κεν σε καὶ ὀρχησῇ περ ἐόντα." τὴν δὲ γεωμετρίας Αἰγύπτιοι εὗρον ἐξ ἀνάγκης· καὶ γὰρ τῷ Νεῖλῳ συνεχῶς ἀνέντος καὶ τὴν Αἰγύπτου ἐπικλυζόντος σὺν ὁροθεσίῳ ἐγένετο καὶ ἤρ- 20 χοντο οἱ Αἰγύπτιοι εἰς μάχην καὶ ἐφόρουν ἀλλήλους, καὶ λοιπὸν ἐκείθεν ἐπενόησαν μέτρον τι δι' ὃ ἐμέτρουν τὴν γῆν καὶ ἐκάστῃ τῷ ἴδιον ἐφυλάττετο, ὅπερ μέτρον καὶ ἀκίνητον ἐκάλουν διὰ τὸ μὴ κἀναι, ὃ ἐστὶ φονεύειν, ἐπεὶ δὲ αὐτὸ ἐσερήθησαν τὸ κἀναι καὶ φονεύειν. ὅτι τῆς γεωμετρίας ἐξ ἀνάγκης ἀνεφάνη τὸ χρησίμων. 25 τὴν δὲ ἀστρονομίαν οἱ Χαλδαῖοι· καὶ γὰρ ἐν τῷ κλίματι ἐν ᾧ εἰσὶν ὅτι καθαρός ἐστιν ὁ ὕρανος καὶ ἀνέφελος, καὶ εὐχερῶς ἐκείθεν ἐπενόησαν τὴν περὶ τῶν ὑράνιων σωμάτων διδασκαλίαν ἥτοι τὴν ἀστρονομίαν.

ἴσμεν ὅτι τῇ ἀριθμητικῇ ἡ λογικὴ παράκει·, τῇ δὲ μου- 30 σικῇ ἡ ἔνυλος μουσικῇ·, τῇ δὲ γεωμετρίας ἡ γεωδαισία... γεωδαισία λέγει· παρὰ τὴν διαμέτρων ἥτοι τὴν μερισμὸν τῆς γῆς. τῇ δὲ ἀστρονομίᾳ ἡ σφαιρικὴ παράκει·. ἀλλ' ἡ μὲν ἀστρονομία περὶ μόνον τὰ ὑράνια σώματα καταγίνεῖ, ἡ δὲ σφαιρικὴ περὶ πᾶσαν σφαῖραν καταγίνεῖ· λέγει γὰρ τὰ συμβαίνοντα ἐκάστη σφαίρα, εἴτε ὁσρα- 35 κίνη εἴη εἴτε ξυλίνη εἴτε λιθίνη, σκοπεῖσα τὰ ὑπάρχοντα πάσῃ σφαίρᾳ, ὃ μόνον τῇ ὑρανίᾳ, ὡς Θεοδόσιος ἐν τοῖς σφαιρικοῖς διαλαμβάνει. καὶ ἔστιν ἡ σφαιρικὴ αὐλοτέρα τῆς ἀστρονομίας ὡς διαλαμβάνουσα περὶ τῆς τῷ λόγῳ θεωρουμένης σφαίρας. ἴσμεν δὲ ὅτι φησὶν ὁ Ὀλυμπιόδωρος ὡς τῶν μὲν ἄλλων μαθηματικῶν 40 εἰδῶν μέχρι τῷ νῦν φυλάττε· λείψανον, οἷον τῆς ἀριθμητικῆς, τῆς γεωμετρίας, τῆς ἀστρονομίας· περὶ δὲ τῆς μουσικῆς φησὶν

"ἡμεῖς τῆς κλῆρος οἷον ἔκδομεν ὅθεν τι ἴδμεν." ὅτε γὰρ σιχρῶς φησὶ, λείψανον τῆς μουσικῆς. ἴσμεν δὲ ὅτι εἰσι μέχρι τῷ νῦν βιβλία μουσικά· πᾶσι δὲ συμβαλλεῖ τὰς ψυχὰς τῶν ἀλόγων· δηλοῖσι τὰ πρόβατα ἐκόμενα τῇ ποιμενικῇ σύργγι ὥσπερ ὑπὸ τῆς φωνῆς ἡδυνόμενα. ὅτι δὲ καὶ τῇ ψυχῇ τῶν λογικῶν ζῶων συμβαλλεῖ, δηλοῖ ἡ ἐν πολέμῳ σάλπιγξ τὴν ψυχὴν διεγείρουσα, καὶ τὰ θεατρικά δὲ ὄργανα δηλοῖσι τὴν ψυχὴν χαλῶντα διὰ τὸ ποιεῖν αὐτὴν ἡδύνεσθαι.

Πρῶτος κα'. ἴσμεν ὅτι φησὶ τινες ὅτι οὐκ εἶναι τὸς διαιρετικῶς τρόπος... ἔστι δὲ εἰπεῖν ὅτι οὐκ εἰσι κυρίως τρόποι διαιρετικοὶ ὅτι οὐκ ἀλλὰ τρεῖς.

Πρῶτος καγ'. ἔλθωμεν ἔν καὶ εἰπωμεν τὴν διαίρεσιν τῷ πρακτικῷ. ἀλλ' ἴσμεν ὅτι τὸ πρακτικὸν ἄλλως διαμεῖσιν οἱ Ἀριστοτελικοὶ καὶ ἄλλως οἱ Πλατωνικοί· οἱ γὰρ Ἀριστοτελικοὶ εἰς τρία αὐτὸ διαμεῖσιν, εἰς ἡθικόν, εἰς οικονομικόν, εἰς πολιτικόν.

ἴσμεν ὅτι ἐν μὲν τῶν Πολιτικῶν συγγράμματι ἔνα σκοπὸν ἔχει καὶ ὁ Ἀριστοτέλης καὶ ὁ Πλάτων· ἀμφοτέρω γὰρ λέγουσι πῶς δεῖ διακρίσθαι πόλιν· ἐν δὲ τῷ περὶ πολιτείας διαφορὰς ἐστὶ καὶ ὁ σκοπὸς καὶ ἡ ἐπιγραφή· καὶ ἡ μὲν ἐπιγραφή, ὅτι ὁ μὲν Πλάτων ἐκείνως ἐπιγράψαι Πολιτείαν, ὁ δὲ Ἀριστοτέλης πληθυντικῶς Πολιτείας· ὁ δὲ σκοπὸς ἐστὶν ὁ διαφορὸς, ὅτι ὁ μὲν Ἀριστοτέλης λέγει πῶς ἐκπολιτεύονται οἱ ἀρχαῖοι, οἷον οἱ Ἀργεῖοι, οἱ Βουρῶν, ὁ δὲ Πλάτων λέγει πῶς εἰδὴ πολιτεῶν καὶ πῶς δεῖ πολιτεῖσθαι. ταῦτα μὲν ἐν τούτοις, οἱ δὲ Πλατωνικοὶ λαμβάνουσι τῆς διαμερίσεως λέγοντες ὅτι κακῶς ἡ παρῶσα διαίρεσις ἔχει· ὁ δὲ γένος εἰς τρία εἰδὴ διαμεῖσιν, ἀλλὰ πάντως εἰς δύο.

Πρῶτος καδ'. λαμβάνουσι οἱ Πλατωνικοὶ τῆς Ἀριστοτελικῆς διαμερίσεως τῷ πρακτικῷ, ἔρχουσι καὶ διαμεῖσιν τὸ πρακτικόν εἰς δύο, εἰς νομοθετικόν καὶ δικαστικόν· καὶ τὸτο εὐλόγως.

τὸτο δὲ αὐτὸ, φημὶ δὴ τὸ νομοθετικόν καὶ δικαστικόν, καὶ ὁ ποιητῆς αἰνιττόμενος λέγει ὅτι ὁ Μίνως καὶ ὁ Ραδάμανθυς ἀδελφοὶ ἦσαν (ἀμφοτέρω γὰρ εἶχον πατέρα τὸν Δία) καὶ ὁ μὲν Μίνως ἦν νομοθέτης ὁ δὲ Ραδάμανθυς δικαστής, τὸτο αἰνιττόμενος ὅτι τὸ νομοθετικόν καὶ δικαστικόν ἀπὸ ἐνὸς τῷ πρακτικῷ ἐτέχθησαν. φησὶ δὲ πάλιν ὅτι ὁ μὲν Μίνως πρεσβύτερος ἦν καὶ τὸν χρόνον, ὁ δὲ Ραδάμανθυς μεταγενέστερος.

λαμβάνοντες ἔν διὰ τῶν προλαβόντων τί ἐστὶν ἡ φιλοσοφία, ἔλθωμεν καὶ ἐπὶ τὸ ὁποῖόν τι ἐστὶν.

λαμβάνοντες ἔν ὁποῖόν τι ἐστὶν ἡ φιλοσοφία, ἔλθωμεν καὶ μάθωμεν τὸ διὰ τί ἐστὶν.

ταῦτα μὲν ἐν τούτοις, ἐν οἷς σὺν θεῷ καὶ τὰ προλεγόμενα τῆς φιλοσοφίας.

ΠΡΟΛΕΓΟΜΕΝΑ ΣΤΗΝ ΘΕΩΝ ΤΗΣ ΠΟΡΦΥΡΙΟΥ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ ΑΠΟ ΦΩΝΗΣ ΔΑΒΙΔ ΤΟΥ ΘΕΟΦΙΛΕΣΤΑΤΟΥ ΚΑΙ ΘΕΟΦΡΟΝΟΣ ΦΙΛΟΣΟΦΟΥ.

Μέλλοντες σὺν θεῷ ἄρχεσθαι τὸ παρόντος συγγράμματος τὰ εἰσώτα ὑπὸ τῶν ἐξηγητῶν ζητεῖσθαι κεφάλαια τὴν ἀριθμὸν

ὅτι οὐκ ὄντα ζητήσομεν. κεφάλαια δὲ ταῦτα λέγουσι ὅτι τὸ κύριον πάντες τῷ λόγῳ ἐπέχουσιν· ὥσπερ γὰρ ἡ κεφαλὴ τὸ κύριον πάντες

τῷ ζῶν ἐπέχει διότι ἐν αὐτῇ εἰσὶν αἱ αἰδιόσεις, ἡ δὲ τὴν βασι-
 λεύσαν τῶν αἰδιόσεων, φημί δὴ τὴν ὄρασαν, αὐτὴ ἔχει, τὴν αὐτὴν
 τρόπον καὶ ταῦτα τὰ λεγόμενα κεφάλαια τὸ κύρος πάντες τῷ λόγῳ
 ἔχουσιν. εἰσὶ δὲ, ὡς εἶρη, τὰ ὅκτω ταῦτα κεφάλαια οἷον ὁ σκο-
 πός, τὸ γνήσιον, ἡ αἰτία τῆς ἐπιγραφῆς, ἡ εἰς τὰ κεφάλαια διαίρε-
 σις, ἡ τάξις, ὁ διδασκαλικὸς τρόπος, ἡ ὑπὸ τί μέρος ἀναφορά. ὁ
 περικτὴν δὲ τὴν ποιῶντες ταῦτα ζητῶσιν, ἀλλὰ βυλόμενοι προθυμο-
 τέρως τὸς ἀναγινώσκοντας ἀπεργάσαζ. καὶ ἢ τὴν σκοπὸν ζητῶσιν,
 ἐπειδὴ ὁ σκοπὸς ἐν συντόμῳ περιέχει πάντα τὰ ἐν τῷ λόγῳ λε-
 γόμενα καὶ ἔξω τινα ἐν τῷ ἀναγινώσκοντι τίθησι, δηλονότι πάντα
 τὰ ἐν τῷ λόγῳ λεγόμενα δεῖ πρὸς τὴν σκοπὸν ἀπευθύνεσθαι. ὁ ἢ
 τὴν σκοπὸν ἀγνοῶν ὀκνηροτέρως ἐπὶ τὸ σύγγραμμα ἔρχεται, ὥσπερ
 αἱ μακρὰν ὁδὸν ἀπάντες καὶ ἀγνοῦντες πῶς ἀπέρχονται. καὶ ἀπλῶς
 εἰπὼν ὁ τὴν σκοπὸν ἀγνοῶν ἔοικε τυφλῷ βαδίζοντι καὶ πολλὰ μοχ-
 θῶντι. καὶ ἢ ὁ τὴν σκοπὸν ἀγνοῶν ἐκ ἐπίσεως τί ἀναγινώσκει, ἀλλὰ
 νομίζει πάντα τὰ ἐν τῷ λόγῳ λεγόμενα μάτην λέγεσθαι. εὐλόγως
 δὲ καὶ τὸ χρησίμον ζητῶσιν, ἐπειδὴ ἐὰν γινώσκῃ ἕκαστος τὸ ἐκ τῷ
 συγγράμματος ἀναφύμενον χρησίμον, προθυμοτέρως ἀναγινώ-
 σκει τὸ σύγγραμμα. καὶ τὴν αἰτίαν δὲ τῆς ἐπιγραφῆς εὐλόγως
 ζητῶσιν, ἐπειδὴ καὶ θέλει ἡ ἐπιγραφή σύμφωνος εἶναι τῷ σκοπῷ καὶ
 τὴν σκοπὸν ἐν συντόμῳ περιέχειν, οἷον ὥσπερ ἐπιγράφει περὶ
 Οὐρανῶ, ἐπειδὴ περὶ ὕψους σκοπὸν ἔχει διαλαβεῖν. ἀλλ' ὅτι πολ-
 λάκις καὶ ἀσαφὲς εὐρίσκει ἡ ἐπιγραφή, ὥσπερ Ἀριστοτέλης ἐγρα-
 ψεν Ἀναλυτικά, βυλόμενος περὶ συλλογισμῶν ἐπιγράφει, ἐπειδὴ
 περὶ συλλογισμῶν διαλαμβάνει ἑκάστη. ἐπειδὴ ὅτι πολλάκις ἀσαφὲς
 εὐρίσκει ἡ ἐπιγραφή, εὐλόγως ζητεῖ ἡ αἰτία τῆς ἐπιγραφῆς.
 εὐλόγως δὲ καὶ τὸ γνήσιον ζητεῖται, ἐπειδὴ γινώσκοντες ὅτι γνήσιον
 ἐστὶ τὸ ἀνδρὸς τὸ σύγγραμμα, διὰ τὸ ἀξίωμα τῷ ἀνδρὸς προθυμο-
 τέρως αὐτὸ ἀναγινώσκουσιν. καὶ ἢ πολλοὶ ἐκ εἰσὶν ἱκανοὶ κρίναι
 αἶτε καλῶς ἔχουσι τὰ ἐν τῷ συγγράμματι λεγόμενα αἶτε ὅ, ἀλλ' ὅ
 ἀγαπητὴν ἡγῶνται τὸ ἀκολουθεῖν τῇ δόξῃ τῷ ἀνδρὸς. καὶ διὰ τὸτο
 ζητεῖ τὸ γνήσιον, ἐπειδὴ εἰσὶ καὶ νόθα συγγράμματα. γίνεται δὲ
 νόθον σύγγραμμα καὶ τέσσαρας τρόποις. ἢ ἢ δι' ὁμωυμίαν, καὶ
 ταύτην διττὴν. ἢ ἢ δι' ὁμωυμίαν τῶν συγγραφευμένων καὶ δι'
 ὁμωυμίαν τῶν συγγραμμάτων. καὶ δι' ὁμωυμίαν μὲν τῶν συγ-
 γραφευμένων, ὡς ὅταν εὐρεθῶσι δύο τινὲς ὁμωυμῶς λεγόμενοι
 καὶ ποιήσῃ ὁ μὲν εἰς σύγγραμμα περὶ ψυχῆς ὁ δὲ ἕτερος σύγ-
 γραμμα περὶ ὕψους. τότε ἢ διὰ τὴν ὁμωυμίαν τῶν συγγραφευ-
 μένων νοθεία γίνεται τῶν συγγραμμάτων. νομίζεταί ἢ τὸ τότε
 ἐκείνου εἶναι καὶ τὸ ἐκείνου τότε. δι' ὁμωυμίαν δὲ τῶν συγγραμ-
 μάτων, ὡς ὅταν εὐρεθῶσι τινες διαφορῶν ὀνόματι λεγόμενοι καὶ
 ποιήσωσιν ἀμφότεροι συγγράμματα τὴν αὐτὴν σκοπὸν ἔχοντα, οἷον
 ἀμφότεροι περὶ ψυχῆς, καὶ μὴ ἐπιγράψωσι τὰ οἰκεία ὀνόματα
 ἀλλὰ μόνον τὸ τῷ συγγράμματος ὄνομα, τότε διὰ τὴν ὁμωυμίαν
 τῶν συγγραμμάτων νοθεία γίνεταί. νομίζεταί ἢ τὸ ἐκείνου τῷ ἄλλῳ
 εἶναι καὶ τὸ ἄλλῳ τὸ ἐκείνου. καὶ δεύτερον δὲ τρόπον γίνεταί νόθον
 σύγγραμμα διὰ φιλοτιμίαν ἥτοι κενοδοξίαν, ὡς ὅταν τις ἀφανὲς καὶ
 ἐντελής βυλόμενος ποιῇσιν τὸ οἰκείον σύγγραμμα ἀναγινώσκου

ἐπιγράφῃ ὄνομα ἀρχαῖον καὶ ἐνδόξον ἀνδρός, ἵνα διὰ τῆς ἀξιοπρέπειας
 τῷ ἀνδρὸς δεκτὴν τὸ παρὸν αὐτῷ φαίνεται σύγγραμμα. καὶ τρίτον
 δὲ τρόπον γίνεταί νόθον σύγγραμμα δι' αἰχροκέρδειαν, ὡς ὅταν τις
 βυλόμενος πέρσῃ αὐτῷ περιποιήσας ποιήσῃ σύγγραμμα καὶ
 ἐπιγράφῃ ἀρχαῖον τῶν ὀνομα, ὅπερ καὶ ἐπὶ τῷ Πεισιγέραι φασὶ
 γενεᾷ. καὶ ἢ λέγουσιν ὅτι ὁ Πεισιγέραιος χυλὸν φερομένους τὸς
 Ὀμήρου εἰς τὴν ἡβελήθη σκαθαγεῖν αὐτὸς, καὶ δὴ ὥρισεν μισθόν τινα
 τοῖς φέρουσιν αὐτῷ Ὀμηρεὺς εἰς τὴν, καὶ λοιπὸν οἱ πολλοὶ δι' αἰχρο-
 κέρδειαν ἐπλάττον εἰς τὴν καὶ ὡς Ὀμήρου ὄντας ἐπέφερον αὐτῷ,
 κέρδος ἐντεῦθεν προσκτώμενοι. καὶ τέταρτον δὲ τρόπον γίνεταί νόθον
 σύγγραμμα δι' εὐνοίαν τῷ οἰκείῳ διδασκαλῷ. καὶ ἢ πολλοὶ ποῶσι
 συγγράμματα, καὶ διὰ τὴν εὐνοίαν τὴν πρὸς τὸν διδασκαλὸν τὸ
 ὄνομα τῷ οἰκείῳ ἐπιγράφουσι διδασκαλῷ, ὅπερ καὶ οἱ Πυθαγόρειοι
 ἐποίησαν. καὶ ἢ αὐτοὶ ποιήσαντες τὰ Χρυσῶ Ἐπη ἐπέγραφον τὸ
 ὄνομα τῷ οἰκείῳ διδασκαλῷ πρὸς τιμὴν αὐτοῦ. ἐπειδὴ ὅτι ὡς εἶρη
 πολλὰ εἰσὶ νόθα συγγράμματα, τότε χάριν ἀναγκαίως ζητεῖ καὶ
 τὸ γνήσιον, ἵνα γινώσκῃ εἰ ἄρα αὐτῷ εἰσὶν ἡ ἄλλη. διακρίνονταί δὲ
 τὰ γνήσια συγγράμματα τῇ τε ὕλῃ καὶ τῷ εἶδει, τῇ ὕλῃ μὲν τῇ
 φράσει ἥτοι ταῖς λέξεσιν, εἶδει δὲ, ταῖς τοῖς θεωρήμασι. καὶ ἢ διὰ
 τῆς φράσεως καὶ τῶν θεωρημάτων γινώσκουσιν εἰ ἄρα αὐτῷ εἰσὶ
 τὸ ποιήσαντος ἢ ὅ. εἰ ἢ εὐρωμεν τὴν φράσιν καὶ τὰ θεωρήματα
 συνήθη τῷ ἀνδρὶ, γινώσκουσιν ὅτι αὐτῷ ἐστὶ τὸ σύγγραμμα. εὐλό-
 γως δὲ καὶ ἡ εἰς τὰ κεφάλαια διαίρεσις ζητεῖται, ἐπειδὴ γινώσκοντες
 τὰ ἐν τοῖς κεφαλαίοις λεγόμενα ἀκριβῶς τὸ ὅλον γινώσκουσιν. καὶ
 ἢ ὥσπερ γινώσκοντες ἐκ ποίων μερῶν συνήσεται ὁ ἄνθρωπος ἀκρι-
 βῶς τὸ ὅλον γινώσκουσιν, ὥτως τὰ ἐν τοῖς κεφαλαίοις λεγόμενα
 γινώσκοντες ἀκριβῶς τὸ ὅλον γινώσκουσιν. εὐλόγως δὲ καὶ ἡ τάξις
 ζητεῖται, ἵνα μὴ τὰ ὀφειλόντα πρῶτον ἀναγινώσκειν τελευταῖα
 ἀναγινώσκῃ καὶ καὶ τὸ ἐναντίον τὰ ὀφειλόντα τελευταῖα ἀναγινώ-
 σκειν πρῶτα ἀναγινώσκῃ. εὐλόγως δὲ καὶ ὁ διδασκαλικὸς τρόπος
 ζητεῖται, ἵνα γινώσκῃ ποῶν διδασκαλικῶν τρόπων κέχρηται. καὶ ἢ ὡς
 ἐν τοῖς ἐξῆς μαθησόμεθα, πολλοὶ εἰσὶ διδασκαλικοὶ τρόποι. εὐλό-
 γως δὲ καὶ ἡ ὑπὸ τί μέρος ἀναφορά ζητεῖται, ἵνα μὴ νομίσωμεν τὰ
 μὲν ὑπὸ τὸ θεωρητικὸν ἀναγόμενα ὑπὸ τὸ πρακτικὸν ἀνάγεσθαι, τὰ δὲ
 ὑπὸ τὸ πρακτικὸν ὑπὸ τὸ θεωρητικόν...

Πρᾶξις β'. Διαβόντες τὰ εἰρηστά κεφάλαια λέγεσθαι, ἔλθωμεν
 καὶ ζητήσωμεν αὐτὰ καὶ ἐπὶ τῷ παρόντος συγγράμματος, ὅκτω τὴν
 ἀριθμὸν ὄντα. ἀλλὰ πρῶτον περὶ τῷ σκοπῷ διαλάβωμεν. ἰστέον
 ὅτι ὁ σκοπὸς καὶ συμπεφώνηται καὶ διαπεφώνηται. καὶ συμπεφώνηται μὲν,
 ἐπειδὴ πάντες ὁμολογοῦσιν ὅτι σκοπὸν ἔχει περὶ τῶν πάντε φωνῶν
 διαλαβεῖν, ἥτοι περὶ γένους, περὶ εἶδους, περὶ διαφορᾶς, περὶ ἰδῶν, περὶ
 συμβεβηκότος. καὶ τὸτο πιστὸν ὑπὸ αὐτῷ. καὶ ἢ αὐτὸς λέγει ἐν τῷ
 προοίμῳ ὅτι ἀναγκαῖον ἐστὶν εἰπεῖν τί γένος καὶ τί εἶδος καὶ τί δια-
 φορὰ καὶ τί ἰδῶν καὶ τί συμβεβηκός. διαπεφώνηται δὲ, ἐπειδὴ οἱ μὲν
 λέγουσιν ὅτι ὁ δι' ἄλλο τι διαλαμβάνει περὶ τῶν πάντε φωνῶν εἰ μὴ
 δι' αὐτάς, ταῖς διὰ τὸ παραστήναι ἡμῶν τὸ ἐξ αὐτῶν ἀναφύμε-
 νον χρησίμον, ἕτεροι δὲ λέγουσιν ὅτι διὰ τὰς Κατηγορίας Ἀριστο-
 τέλους διαλαμβάνει περὶ αὐτῶν. ἐπειδὴ ἢ ὁ Ἀριστοτέλης ἐν ταῖς

Κατηγορίας περί πάντων τῶν ὄντων διαλαμβάνει, εἰς δὲ τὴν τῶν ὄντων διδασκαλίαν συμβάλλον· ἡμῖν αἱ φωναὶ (διὰ τῶν φωνῶν δηλῶν) τὰ πράγματα), τότε χάριν περὶ τῶν πέντε φωνῶν διαλαμβάνει, ἐπειδὴ αὐτὴ συμβάλλον· ἡμῖν εἰς πᾶσαν φωνὴν ὑπὸ τὴν φιλοσοφίαν ὕσαν. ὥσπερ γὰρ οἱ γραμματικοὶ ἐπενώσαν τὰ 5 ὁκτὼ μέρη τῷ λόγῳ ὑφ' ἃ πᾶσα λέξις Ἑλληνικὴ ἀνάγει, καὶ ὥσπερ οἱ ῥήτορες ἐπενώσαν τὰς δεκατρεῖς γένεσις ὑφ' ἃς πᾶν πολιτικὸν ζήτημα ἀνάγει, καὶ ὥσπερ ἐπενώσεν ὁ Ἀριστοτέλης τὰς δέκα κατηγορίας ὑφ' ἃς πάντα τὰ ὄντα ἀνάγει, ὅτω καὶ πᾶσα φωνὴ ὑπὸ τὴν φιλοσοφίαν ὕσα ὑπὸ τὰς πέντε φωνὰς ἀνάγει.

Ὁ μόνος δ' ἀνθρωπὸς ἐξὶ λογικὸς ἀλλὰ καὶ ἄγγελος καὶ δαίμων.

Ἀπορροῖσι δὲ τινες λέγοντες ὅτι ἔκ εἰσι πέντε μόναι φωναὶ ἀλλὰ καὶ ἔξ· ἐξὶ γὰρ γένος, εἶδος, διαφορὰ, συμβεβηκός, ἴδιον ὑσιώδες καὶ ἴδιον ἐπισιώδες. πρὸς ὅς ἐστιν εἰπεῖν ὅτι περὶ φωνῶν ἐστὶν ὁ λόγος, μία δὲ φωνὴ ἐστὶ τὸ ἴδιον ὑσιώδες καὶ τὸ ἴδιον ἐπισιω- 15 δες· εἴτε γὰρ ὑσιώδες ἐστὶν εἴτε ἐπισιωδες, ἴδιον λέγει. ἐπεὶ καὶ τὸν λόγον πλείονες τῶν ἔξ φωνῶν εἰσὶν· ἐξὶ γὰρ συμβεβηκός χωριστὸν ἐστὶν δὲ ἀχώριστον, ἀλλὰ μία φωνὴ ἐστὶ καὶ τὸ χωριστὸν καὶ τὸ ἀχώριστον.

Πρᾶξις γ'. Μαθόντες σὺν θεῷ τὴν σκοπὸν τῷ παρόντος συγ- 20 γράμματος ἔλθωμεν καὶ ἐπὶ τὴν χρήσιμον. ἰστέον ὅτι τὴν χρήσιμον τῷ παρόντος συγγράμματος τετραχὲς ἐστὶν· χρήσιμον γὰρ τὸ παρὸν σύγγραμμα εἰς τὴν ἡμῶν αὐτῶν συνουσίαν (κοινωνικὸν γὰρ ἐσμεν οἱ ἄνθρωποι καὶ ἐξαγγελλόμενοι ἑαυτοῖς διὰ τῆς φωνῆς τὰ τῷ νῦ γενήματα· ὅθεν καὶ φωνὴ λέγει) παρὰ τὸ φωτίζειν, φῶτες γὰρ ἐκα- 25 λῶντο οἱ ἄνθρωποι), καὶ εἰς τὰς κατηγορίας Ἀριστοτέλους, καὶ εἰς πᾶσαν τὴν φιλοσοφίαν, καὶ εἰς τὰς διαλεκτικὰς μεθόδους.

συμβάλλει δὲ ὡς εἴρη· τὸ παρὸν σύγγραμμα καὶ εἰς τὰς διαλεκτικὰς μεθόδους. ἀλλὰ πρῶτον εἰπωμεν διὰ τί λέγον· δια- 30 λεκτικὰς μεθόδους, καὶ πόσαι εἰσὶ, καὶ τὴν τάξιν αὐτῶν· καὶ ὅτω λέγω- μεν πῶς συμβάλλει τὸ παρὸν σύγγραμμα καὶ εἰς τὰς διαλεκτικὰς μεθόδους. ἰστέον ὅτι διαλεκτικὸν ἐλέγοντο ἐπειδὴ ἐν τῷ διαλέγεσθαι ἀνεφαίνοντο· ἐν γὰρ τῷ διαλέγεσθαι καὶ διήρην καὶ διωρίζοντο καὶ ἀπο- δεικνύοντο ἐκέρηκτον καὶ τῇ ἀναλύσει. εἰσὶ δὲ τέσσαρες αἱ διαλεκτικὴς 35 μέθοδοι· ἐξὶ γὰρ διαιρετικὴ ὀριστικὴ ἀποδεικτικὴ καὶ ἀναλυτικὴ.

Ὁ ἀληθεύει πάντως ὁ λόγος ὁ ἐκ τῶν μερικῶν τὰ καθόλου κανονίζων· τὸ γὰρ λέγειν ὅτι ὁ ἄνθρωπος τὴν κάτω γένυν κινεῖ, ὁ ἵππος τὴν κάτω γένυν κινεῖ, πᾶν ἄρα ζῶον τὴν κάτω γένυν κινεῖ, ὁ ἀληθεύει· ὅτε γὰρ ὁ κροκόδειλος ὅτε ὁ φοῖνιξ τὸ ὄρεον ὅτε ὁ δελφίνος τὴν κάτω γένυν κινῶσιν, ἀλλὰ τὴν ἄνω.

Πρᾶξις δ'. Μαθόντες καὶ τὴν σκοπὸν καὶ τὴν χρήσιμον, ἔλθωμεν καὶ εἰπωμεν τὴν αἰτίαν τῆς ἐπιγραφῆς. ἰστέον ὅτι ἐπιγράφει τὸ παρὸν σύγγραμμα Πορφύριος Εἰσαγωγὴ, Πορφύριος τῷ Φοῖνικος τῷ μαθητῇ Πλωτίνῳ τῷ Λυκοπολίτῃ· ἡ δὲ Λυκοπολίς ἐν Αἰγύπτῳ ἐστίν. περὶ δ' εἴρη· ὅτι ὁ πολλὸς Αἰγύπτου, ἐπὶ δὲ τέχῃ, μέγα 45 τίκεται. περὶ τούτου δὲ λέγει ὁ Πορφύριος ὅτι Πλωτίνος ὁ καθ' ἡμᾶς ἐώκει μὲν αἰχρυνόμενος ὅτιπερ ἐν σώματι ἦν, βυλωμένον δὲ τινων ἀναβᾶς αὐτῷ εἰκόνα ἔφη ὅτι ἀρκεῖ μοι τὸ ἐκ τῆς φύσεως εἶδωλον,

τοτέστι τὸ σῶμα, μὴ καὶ εἰδῶλον εἶδωλον ἔχειν. εἰδῶλον δὲ εἶδωλον τὴν εἰκόνα ἔφη· τὸ γὰρ σώματός ἐστιν ἐκτύπωμα. ἰστέον δὲ ὅτι Πορφύριος μαθητὴς ἦν ὁ Ἰαμβλῖχος· περὶ ὧν, φησὶ δὴ τῷ Πορ- 5 φύριον καὶ τῷ Ἰαμβλίχῳ, εἶπεν ἡ Πυθία ἔνθεος ὁ Ζῦρος, πολυμαθὴς ὁ Φοῖνιξ, πολυμαθὴ λέγουσα τὸν Πορφύριον, ἀπὸ γὰρ Φοῖνικος ἦν, ἐνθεν δὲ Ζῦρον τὸν Ἰαμβλῖχον, ὅτος γὰρ Ζῦρος ἦν· ἐνθεν δὲ αὐτὸν λέγει ἐπειδὴ περὶ τὰ θεῖα ἐνηχολεῖτο. . . εὐλόγως δὲ Εἰσαγωγὴν καὶ ἐπεὶ περὶ Εἰσαγωγῆς ἐπέγραψεν, ἵνα δείξῃ ὅτι δρασκευώτερον τὸ σύγγραμμα καὶ ὅτι αὐτὴν τὴν εἰσαγωγὴν διδάσκει ἡμᾶς. αἱ γὰρ 10 τοιαῦται ἐπιγραφαί, φησὶ δὴ αἱ ἄνευ τῆς προθέσεως, δρασκευώτε- ρον παριστῶσι τὸ σύγγραμμα, ὡς Πλάτωνος Φαίδων, Πλάτωνος Ἀλκιβιάδης· αἱ γὰρ μὲν τῆς προθέσεως ὕφεισιν καὶ μείωσιν τὰ εἰσαγῶσιν, ὡς περὶ ψυχῆς, περὶ κρισίμων ἡμερῶν (*).

Ἐλθωμεν δὲ καὶ ἐπὶ τὴν γνήσιον. ἰστέον ὅτι ἐκ πολλῶν δεῖκται γνήσιον Πορφύριον τὸ παρὸν σύγγραμμα· καὶ γὰρ καὶ ἐκ τῶν προοιμίων· πρὸς γὰρ Χρυσαορίῳ τινι ὑπατον Ἰρμάκης ποιεῖ τὴν προσφώνησιν, πρὸς ὃν καὶ ἐν ἄλλοις αὐτῷ συγγράμμασι προσφωνεῖ (**). καὶ ὅτι μέμνηται τῷ συγγράμματος τούτου ἐν ἄλλοις αὐτῷ συγγράμμασι. καὶ ὅτι σαφηνείας ἐνταῦθα φροντίζει, ὅπερ ἴδιον αὐτοῦ· καὶ γὰρ τριῶν 15 ὄντων τρόπων καθ' ὅς ἡ ἀσάφεια γίνεσθαι, ὡς ἐν τῷ προοίμῳ μα- θησόμεθα, αὐτὸς πάντῃ τῆς σαφηνείας φροντίζει.

ἰστέον ὅτι τὸ παρὸν σύγγραμμα διαιρεῖται εἰς δύο τμήματα, καὶ ἐν μὲν τῷ πρώτῳ τμήματι λέγει τί ἐστὶν ἕκαστον τῶν πέντε φωνῶν, ὡς ἐν τῷ πρώτῳ τμήματι λέγει τί ἐστὶν εἶδος καὶ τὰ ἔξῃς, ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ τμήματι παραδίδωσι τὴν κοινωνίαν αὐτῶν καὶ τὰς διαφορὰς. . . 20 τινὲς δὲ λέγουσιν ὅτι εἰς τρία τμήματα διαιρεῖ τὴν παρῶσαν πραγ- ματείαν, καὶ ἐν μὲν τῷ πρώτῳ τμήματι παραδίδωσι τί ἐστὶν ἕκαστη τῶν πέντε φωνῶν, ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ λέγει τὴν κοινωνίαν αὐτῶν, ἐν δὲ τῷ τρίτῳ τὰς διαφορὰς. καὶ εἰ μὲν ἐν ἄλλῃ τῷ παραδίδω τὴν κοινωνίαν αὐτῶν ἐν ἄλλῃ δὲ τὰς διαφορὰς, καλῶς ἂν ἔλεγον· ὅπου δὲ ἅμα κοινωνίαν καὶ διαφορὰν παραδίδωσι καὶ ἐν τῷ αὐτῷ 25 τῷ τῷ τὰ δύο παραδίδωσι, δῆλον ὅτι ὁ δυνάμεθα τούτῳ τρία τμή- ματα εἰπεῖν. καὶ γὰρ μὲν τὸ εἰπεῖν κοινωνίαν λέγει διαφορὰν, καὶ πάλιν μὲν τὸ εἰπεῖν διαφορὰν λέγει κοινωνίαν.

Ἐπειδὴ κόρον ἔχειν τῶν προοιμίων ἡγάγεθα (πάντων γὰρ κόρος ἐστὶ τῶν ἐφ' ἡμῶν πλην τῶν ἀρετῶν), σπουδαιότερος πρὸς τὰς

(*) Aimanon f. 18. Εἰσαγωγὴ δὲ ἐπιγράφεται, καὶ ἀπορροῖσι τινες διὰ τὴν ἀπροσδιορίστων ἐπέγραψεν, Εἰσαγωγὴ· ἀλλοι γὰρ πότερος γραμματικῆς ἢ ῥητορικῆς ἢ λογικῆς.

(**) Aimanon f. 17 b. διδάσκαλος ἦν τῷ Χρυσαορίῳ (ὁ Πορφ.), καὶ ἐξηγούμενος αὐτῷ τὰ μαθήματα ἐδέχθησαν ἰσορροῖαι τὸ πῦρ τῆς Αἴτης, καὶ ἐξεδήμησε. τούτῳ τῷ χρόνῳ εὗρίσκει ὁ Χρυσαορίος τὰς Ἀριστοτέλους Κατη- 40 γορίας καὶ ὅδε ὅλους παρηκολυθεῖ ἐγκύπτων. δηλοῖ ἐν τῷ Πορφύριῳ ἐκεῖ ὅτι γράφας τὸ συμβάν. καὶ εἰ μὲν ἰσότης τὸ πῦρ, ἐλθεῖν, εἰ δὲ μὴ ἰσότης, εἰσαγωγὴν τινα γράφει, δι' ἧς ἂν μέλλοι παρακολυθεῖν τῷ βιβλίῳ. ἐπειδὴ τοῖσι ὁ Πορφύριος ἐκ ἡδονῆς τῆς ὑπερέχει, γράφει αὐτῷ τὸ βιβλίον τούτο ἐκ τῶν εἰρημνιῶν τῷ Πλάτῳ (fort. Πλωτίνῳ) καὶ ταυτὶ συλλέξας σχεδόν, καὶ δι' αὐτῶν τῶν ῥημάτων ἐλθόν. Porphyrii Chrysaorii et Davidis images habet cod. Vat. 1023.

ἀγῶνας ὑποδυσώμεθα, ἐπ' αὐτὴν ἀφικόμενοι τῆς μὲν χεῖρας λέξεως τὴν ἐξήγησιν. αὕτη τοίνυν ἡ προκειμένη λέξις, φημι δὴ τὸ προοίμιον, διττὴν ἔχει τὴν παράδοσιν· ἐν μὲν τῷ πρώτῳ προοίμιῳ τρία τινα παραδίδωσι, τὴν σκοπὸν τὸ χρήσιμον καὶ τὴν τὴν τρόπον τῆς διδασκαλίας, ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ προοίμιῳ αἰτίας τινας παραδίδωσι τῶν λεχθησομένων.

τὴν Ἰρην τὴν ἀγγελον τῶν θεῶν Θαύμαντος θυγατέρα ἔλεγον, ἀλληγορικῶς νοῦντες τὴν φιλοσοφίαν· καὶ ἡ Ἰρὴν τὴν φιλοσοφίαν λέγουσιν εἶναι· ὥσπερ ἡ Ἰρις μυθεύει παρὰ τοῖς ποιηταῖς ἀγγελος εἶναι τῶν θεῶν, ὅτι καὶ ἡ φιλοσοφία ἀγγελός ἐστι τῷ θεῷ· αὕτη ἡ ἀγγέλλει ἡμῖν τὰ θεῖα, εἶγε γινώσκεις θεῶν τε καὶ ἀνθρωπίνων ἐπὶ πραγμάτων. Θαύμαντος δὲ θυγατέρα αὐτὴν ἔλεγον, ἐπειδὴ ἀρχὴ τῆς φιλοσοφίας τὸ θαῦμα ἐστίν.

ἄλλως τε δὲ καὶ ἡ Πίνδαρον χρηὶ πάντες οἶκον πρόσωπον θέμεναι τηλαυγές· δεῖ γὰρ τὰ τῶν οἰκῶν προπύλαια λαμπρά εἶναι.

ἄξιον δὲ ζητῆσαι διὰ τί ὅπως ἐποικήσατο τὴν τάξιν ὁ Πορφύριος τῶν πέντε φωνῶν, τῷ τε πρώτῳ τὸ γένος ἔθηκε καὶ δεύτερον τὴν διαφορὰν, τρίτον τὸ εἶδος, τέταρτον τὸ ἴδιον καὶ πέμπτον τὸ συμβεβηκός. ἀλλὰ πρὸ τούτου ὀλίγα τινα εἰπωμεν ἔξωθεν.

τινὲς αἰτιῶν τὴν ἀρχὴν ὡς κακῶς ἔχουσιν· φασὶ γάρ, εἰ τὸ δὲν ὁμῶνυμόν ἐστι, τὸ δὲ ὁμῶνυμον ἀρίστον, ἄρα τὸ δὲν ἀρίστον· ὁ δὲ δὲ τὴν ἀρχὴν ἀπὸ ἀορίστων ποιῶν. πρὸς δὲ τούτῳ φαμεν ὅτι ἐκ ἔξω ὁμῶνυμον τὸ δὲν, ὡς καὶ ἡδὴ ἐδείχθη ἐν τοῖς προτέροις, ἀλλ' ἀφ' ἑνός· τί δ' εἰσὶ τὰ ἀφ' ἑνός, τελευτῶς ἐν ταῖς Κατηγορίαις εἰσόμεθα. ἔτι δὲ φασὶ, διὰ τί ὁ πρόταξε τὸ ἀναγκαῖον τῷ ὄντος; καὶ λέγομεν πρὸς τούτῳ τρεῖς αἰτίας.

πάλιν ζητοῦσι τινες διὰ τί ἀναγκαῖον εἶπεν καὶ ὅχι δικαῖον ἢ ἀγαθὸν ἢ χρήσιμον.

ζητοῦσι δὲ τινες διὰ τί εἰρηκῶς τῶν κατηγοριῶν λέγει τῶν παρὰ Ἀριστοτέλους· ἥρκει γὰρ τῶν κατηγοριῶν εἰπεῖν. καὶ τινὲς φασὶν ὅτι πρὸς ἀντιδιαβολὴν ἄλλων εἶπεν Ἀριστοτέλης· βούλει γὰρ δεῖξαι ὅτι συμβάλλει εἰς τὰς κατηγορίας Ἀριστοτέλης καὶ ἐκ ἄλλων· ἔγραψε γὰρ καὶ Θεόφραστος καὶ Εὐδήμος περὶ κατηγοριῶν καὶ μίμησιν τῷ οἰκῶν διδασκαλῶν. κακῶς δὲ ὅτι ἐπελύσαντο· εἰ γὰρ ἅπαρ συμβάλλει ταῖς Κατηγορίαις Ἀριστοτέλης, καὶ πάσαις ταῖς κατηγορίαις συμβάλλει. τούτῳ δὲ ἔδει εἰπεῖν ὅτι ἐκ τῷ μέζονος θέλει δεῖξαι ὅτι πάσαις ταῖς κατηγορίαις συμβάλλει, εἰ καὶ ταῖς Ἀριστοτέλης (*). ζητοῦσι δὲ διὰ τί τὸ πλεῖστον μέρος τῷ χρήσιμον πρόταξε τὸ σκοπὸν.

μάθωμεν τί ἐστι διαίρεσις καὶ ὁρισμός καὶ ἀποδείξις καὶ ἀνάλυσις· ἀπορῶσι δὲ τινες λέγοντες διὰ τί τῆς διαίρεως πρόταξε τὸν ὁρισμόν, καίτοι ἐδείχθη ὅτι θέλει ἡ διαίρεσις τῷ ὁρισμῷ προτερεῖν.

πάλιν ἀπορῶσι τινες διὰ τί τῆς ἀναλυτικῆς ἐκ ἐμνημόνευσαν.

(*) Ammon. f. 23. b. τινὲς δὲ φασὶν αὐτὸν εἰρηκεῖν καὶ εἰς τὰς Ἀριστοτέλους Κατηγορίας, ὡς καὶ εἰς τὰς Ἀρχαίας χρησιμεύουσας τῆς τέταρτης τῶν τότε φωνῶν γνώσεως.

ἀπορῶσι δὲ τινες λέγοντες διὰ τί λέγει χρήσιμος ὄντος, καίτοι ἐδείχθη ὡς τὸ χρήσιμον παραίτησιν ἐπιδέχεται. διὰ τούτῳ καὶ τὸ ἀναγκαῖον ἔταξεν.

ἐπειδὴ δὲ ἐμνημόνευσεν ἀσάφειας, φέρε διδάξωμεν πόθεν ἡ ἀσάφεια τίκτεται. γίνετο τοίνυν ἡ ἀσάφεια ἢ ἀπὸ τῆς λέξεως ἢ ἀπὸ τῶν θεωρημάτων. καὶ ἀπὸ μὲν θεωρημάτων, ὡς ἔχει τὰ Ἡρακλείτου· ταῦτα γὰρ βαθύτατα καὶ δευρὰ ὑπάρχει· περὶ γὰρ τῶν συγγραμμάτων Ἡρακλείτου εἴρηκε δεῖξαι βαθύτατον κολυμβητῆ. ἀπὸ δὲ λέξεως γίνετο διττῶς ἡ ἀσάφεια· ἢ γὰρ διὰ τὸ μήκος τῆς φράσεως γίνετο ἀσάφεια, ὡς ἔχει τὰ Γαλήνεια (καὶ γὰρ εὐφραδὴ εἰσὶν, ἀλλ' ὅτι διὰ τὸ μήκος ἀσάφει εἰσὶν), ἢ διὰ τὴν ποσότητα τῆς λέξεως, ὡς ἔχει τὰ Ἀριστογένη· ὅτος γὰρ καὶ ἡδύπονον καὶ ἐνσεσαγμένον φησὶ, ποῖος δὲ πότος ἡδύς καὶ ἐνσεσαγμένος ἐκ οἴδαμεν. τί δὲ ἀπὸ ἄλλων τούτῳ δεκνύειν ἐπιχειροῦμεν, ἡμῶν εὐπορόντων τούτῳ αὐτὸ ἀπὸ τῶν ἀρχαίων καὶ προσαύτων τῆς φιλοσοφίας δεῖξαι, Πλάτωνος φημι καὶ Ἀριστοτέλους. τούτων γὰρ ὁ μὲν εἰς τὴν ἀσάφειαν διὰ τῶν φράσεων ποιεῖν ἐπετέδευσεν, ὁ δὲ ἕτερος διὰ τῶν θεωρημάτων. τὰ μὲν γὰρ Ἀριστοτελικά θεωρήματα εὐχερῆ εἰσὶν, ἡ δὲ φράσις δύσκολος· ὁ μὲν εἰ νοήσεις, τί ἐστιν ἐντελέχεια καὶ ποσὸν καὶ δύναμις, ἡδὴ καὶ εὐχερῆ φαίνεται σοὶ τὰ λεγόμενα· ὥς ὅτι ἡ φράσις ἐστὶ δυσχερὴς. τὰ δὲ Πλατωνικά θεωρήματα πάντι διδύκωλα εἰσὶ καὶ δυσχερῆ καὶ ἀπλῶς εἰπεῖν πάσης δόξης χεδὸν ἐχόμενα (ὅτι δὲ ἐστὶ τούτῳ ἀληθές, σαφές ἐκ τῆς δυνάμεως ἐκάστη ἐξηγήσει ἀρμόζειν αὐτὰ πρὸς ὅτι βούλει), ἡ δὲ φράσις εὐχερὴς καὶ ὁμαλὴ καὶ ἀπλῶς εἰπεῖν Πλατωνική.

ὁ Ὀμηρος διὰ μύθων τὴν ἰδίαν φιλοσοφίαν ἐδίδαξε· τούτῳ δὲ πρὸς τὴν φράσιν προσέχων τις ὁ δύνατο τὰ βάθη καταλαβεῖν τῆς διανοίας· ἄλλα γὰρ τὰ φραζέμενα καὶ ἄλλα τὰ μεθερμηνεύμενα καὶ ἀλληγορίαν. περὶ τούτου δὲ Ἀπολλωνίος ὁ Τυανεύς εἶπεν ὅτι πάντα εἰπὼν καὶ πάντα σιγήσας· διὰ τούτῳ γνωσκῶν ὁ Πλάτων τὸ βάθος τῶν θεωρημάτων ποικίλον, παρεκτελέετο μὴ ἀναγινώσκων τὸς νέους τὸν Ὀμηρον, ἵνα μὴ τῇ φράσει προσέχοντες οἰηθῶσιν τὸν νῦν εἶναι καὶ τὴν φράσιν καὶ ὅπως ἐπιμεινῶσιν ἔχοντες· ἀγαπᾷ γὰρ τῶν νέων ἡ ἀκοὴ σωζέει τῶν οἰκείων διδασκαλῶν τὴν φωνήν.

ἀλλὰ μὴν τὸ τοῦτον ἤφατο Πυθαγόρας· ὅτος γὰρ μαθεῖν βυλόμενος τὸς γνησίως καὶ νόθως ἔχοντας πρὸς τὴν αὐτῶν διδασκαλῶν, τὸς νέους ἀεὶ ἡρώτα ποῖα ἀν' ἰδοῖεν ἐνύπνια, γινώσκων ἀπὸ τῶν μεθ' ἡμέραν ἐνθυμήσεων καὶ κινήσεων γίνεσθαι τὰς νυκτερινὰς φαντασίας· εἰ γὰρ γὰρ προήρητο ἡ ψυχὴ, τούτῳ καὶ ἡρεμῶντος τῷ σώματος φαντάζετο. ἔλεγε γὰρ ὅτι εἰ γνησίως τις ἔχει πρὸς τὰ ἀναγνώσματα, ὁ δὲ ἡ νυκτερινὴ φαντασία ἀγγέλος ὅσα τῶν μεθ' ἡμέραν βουλευμάτων. Πλάτων δὲ γινώσκων τὸ τοῦτον βυλόμενος ὁ μόνον δι' ἀσάφειας τῶν θεωρημάτων ἀλλὰ καὶ διὰ συμποσίον τὴν πείραν ἐποιεῖτο, γνωσκῶν τότε τὸν ἐρωτώμενον τάλῃθες ἐκφαίνεσθαι ὅταν ὁ οἶκος ἀπαλὴν τὴν καρδίαν καὶ πρὸς τὸ ψεύδος κινεῖται νυκτελῇ ἀπεργασθῇ.

τινὲς δὲ λέγουσι, τί γὰρ ἀμφεβάλλετο τούτῳ ὅλως, εἰ ἐστὶ γένος ἢ διαφορὰ, ὅτι λέγει ὅτι ἡδυνάμην ποιῆσαι αὐτὴν ποικίλην, ζητῶν

εἰ ἔστιν ἢ μή ἐστι; καὶ φαμεν, ναὶ ἀμφεβαλλετο παρὰ τοῖς παλαιοῖς εἰ ἔστι γένος καὶ εἶδος· ἔλεγε γὰρ ὁ Ἀρτιδιόνης μὴ εἶναι γένος μήτε εἶδος· φησὶ γὰρ ἄνθρωπον ὁρῶ, ἀνθρωπότητα δὲ ἔχ' ὁρῶ, ἵππον ὁρῶ, ἱππότητα δὲ ἔχ' ὁρῶ, ὥς τε ἔν ἐκ ἔστι τὸ καθόλου. ληρώδες δὲ τὸ τοῦτον.

καλῶς ἔχει ὁ ὅρισμός ὁ λέγων τὸ καθόλου ἐν τῇ ἀριθμῷ κατ' εἶδος, ὑπὸ πολλῶν δὲ μετεχόμενον.

ὅτι δὲ ἀναγκαῖα ζητήσις ὑπάρχει (εἴτε ἀσώματα εἰσιν εἴτε τριχῇ διασπατά), σαφὲς ἐκ τῆς λέγουσας πάντα τὰ ὄντα σώματα εἶναι, ὥσπερ οἱ Στωϊκοί, ἄνδρες γηγενεῖς καὶ σπάρτοι ἀπὸ 10 θρύος καὶ πέτρης καὶ τὴν παίησιν· ἔτσι γὰρ ὅδε τῆς προσηγορίας τῆς φιλοσοφίας ἔμελλον, εἰ μὴ ὅτι διὰ μεγαλορρημοσύνην τῶν ὀνομάτων αὐτὴν ἐκόσμησαν· φασὶ γὰρ τὴν φιλόσοφον μόνον πλῆσιον, μόνον βασιλεία, μόνον εὐτυχίαν. καὶ μόνον μὲν πλῆσιον καθὸ τοῖς ἑαυτῷ ἀρκεῖ) καὶ ἄλλω ἢ δέει· τῷτο γὰρ ἐστὶ πλῆσιον, εἰ καὶ τὰ 15 μάλιστα καὶ τῷτο ὁ παρὼν καιρὸς ἐνόησεν, κόνον τῷ πορίζειν μὴ ἔχειν τὴν πλῆσιντας δεκνύων. μόνος δὲ βασιλεὺς καθὸ τῶν πολεμίων ἐπικρατεῖ, θυμῷ τε καὶ ἐπιθυμίας· τῷτο γὰρ βασιλεύς ἐστὶ τεκμήριον. μόνος δὲ εὐτυχὴς καθὸ τῶν ἐφίλει) αἰ καὶ δύναμις, καὶ ταῦτα δύναμις) ὡς ἐφίλει)· ἐφίλει) γὰρ ἀρετὴν αἰεὶ προσπορίζειν. ἔτσι 20 ἔν δὲ ὁμοῦ συγκεκοτημένοι τὴν μὲν γνῶσιν χαμαιπετὴ καὶ εὐτελεῖ κακότητι, λέγοντες ἅπαντα τὰ ὄντα σώματα εἶναι, τὸ παρ' αὐτοῖς δὲ θεῖον λεπτομερές σῶμα διὰ πάντων διήκον· τῷτο δὲ τὸ παρ' αὐτοῖς ὅσιον, τὴν δὲ ζωὴν ὑπερέχουσαν. ἐπειδὴ δὲ τοιαύτη ζήτησις καὶ ἀμφιβολία παρὰ τοῖς παλαιοῖς γέγονεν, Ἀριστοτελεῶν καὶ Πλα- 25 τωναίων καὶ Πυθαγορεῶν λεγόντων τῶν ὄντων τὰ μὲν εἶναι ἀσώματα τὰ δὲ τριχῇ διασπατά, τῶν δὲ Στωϊκῶν πάντα τὰ ὄντα σώματα εἶναι λεγόντων, δηλονότι καὶ τὰ εἶδη καὶ τὰ γένη, φέρε καὶ τὴν συνθήκην διδασκαλίαν δεῖξωμεν τὰς προκειμένας φωνὰς ἀσώματα καὶ ἔξ τοῦτ' ὁ λόγος.

φέρει καὶ τὴν περὶ τῶν δοκῶσαν διαφωνίαν Ἀριστοτέλους καὶ Πλάτωνος εἰπωμεν, ὥς περὶ δὲ καὶ αὐτὸς διατήσωμεν (*).

διαφορὰ τῶν Πλατωνικῶν δογμάτων ἐκ ὁλίγῃ γέγονε. τινες γὰρ τῶν Πλατωνικῶν ἔλεγον ὅτι καὶ τῷτο φαμεν τὸ πρὸ πολλῶν εἶναι, καθὸ λόγῳ παρὰ τῷ θεῷ τὰ πάντα δημιουργεῖ). ἄλλοι δὲ ἔλεγον 35 ὅτι καὶ τῷτο φαμεν πρὸ πολλῶν ὅτι εἰσὶ τινες ἰδέαι αὐθιπύσταται, λόγον μὴ ἔχουσαι αἰδήσιν δέ, ὡς κατ' εἰκόνα πάντα δημιουργεῖ ὁ θεός. ἄλλοι δὲ ἔλεγον τινὰς ἰδέας αἰδήσιν μὴ ἔχουσας εἶναι, ὡς κατ' εἰκόνα πάντα δημιουργεῖ ὁ θεός· ἔλεγον γὰρ εἶναι καθολικὸν βῆν εἰς ὃν ἀφορῶν ὁ δημιουργὸς θεὸς δημιουργεῖ τὸν παρ' ἡμῶν βῆν, 40 καὶ καθολικὸν ἄνθρωπον εἰς ὃν ἀφορῶν ὁ θεὸς δημιουργεῖ τὸν παρ' ἡμῶν ἄνθρωπον· ὅπως δὲ τὰ τοιαῦτα προὑπάρχειν τῆς ἡμῶν γενέσεως. διὰ τῷτο ἔν τὸ πρὸ τῶν πολλῶν διάφορον ἐφαίνετο. διὰ καὶ ὁ Ἀριστοτέλης ἔδοξε μὴ δοξάζειν τὸ πρὸ πολλῶν, τῷτο μὴ συγκατατιθέμενος· ἔτσι γὰρ ἀδυναμία τῷ θεῷ δεκνύσθω, αἰδήσεως αὐτὸ δεῖξαι λέγοντες. 45

(*) Ammon. f. 30, b. ἰσχύει δὲ ὅτι περὶ ταῦτα δοκῶσιν Ἀριστοτέλης καὶ Πλάτων διαφωνεῖν· ὁ μὲν γὰρ Ἀριστοτέλης ἀχώριστα αὐτὰ τῆς ὁλῆς εἶναι φησιν, ὁ δὲ Πλάτων χωριστά.

τῶν ἀγώνων τὰ ἱσθία τοῖς καθόλου τριχῶς χαρισάμενοι, ὅτι ἐκ ἐν ψιλῶς ἐπινοίας εἰσὶν ἄλλ' ὑφέστηκε, καὶ ὅτι ἐ σώματα ἄλλ' ἀσώματα, καὶ ὅτι πρὸ τῶν πολλῶν εἰσὶ καὶ ἐν τοῖς πολλοῖς καὶ ἐπὶ τοῖς πολλοῖς, φέρε τὰ τῷτο ἀντικείμενα παραθέμενοι τὸ ἀκρι- 5 βὲς εἰσόμεθα.

αὐτίκα ἐκ ὁλίγας προθεωρίας εἰρηκότες χωρήσωμεν ἐπ' αὐτὴν τὴν λέξιν. ἔχει δὲ τὰ τῆς συντάξεως ὥτως· "σύντομόν σοι παρα- 10 δουσιν ποιήμενος."

ἄξιόν ἐστι ζητῆσαι τί διαφέρει ἐπίνοια τῆς ψιλῆς ἐπινοίας.

διὰ τί ἄρα τῶν Περιπατητικῶν ἐμνήθη; φασὶ τινες ὅτι οἱ Περιπατητικοὶ εἰς τὴν διαλεκτικὴν ὀξυτέρως ἐκινῶντο· θέλων ἔν ταῦτ' ἐποιεῖν ἐμνήσατο αὐτῶν. ἄλλοι δὲ φασιν, ἐπειδὴ ἀπὸ ὑπολήψεως Πλατωνικῆς ἐλέγετο, ἡβύλετο ἑαυτὸν δεῖξαι Ἀριστο- 15 τέλει παρακολυθόντα, ὅπερ ἐν τοῖς συγγράμμασιν ἡβυλήθη δεῖ- 20 ξαι. ἄξιον δὲ ζητήσεως ὑπάρχει διὰ τί Περιπατητικοὶ ἐκαλῶντο οἱ Ἀριστοτελικοί. φασὶν ὅτι διὰ τῷτο Περιπατητικὸς ἐκαλεῖτο Ἀριστοτέλης, ἐπειδὴ περιπατῶν τὰς συνουσίας ἐποιεῖτο τῇ πρὸς τὴν διδασκαλίαν αἰδοῦ· ἐκ ἐτολμα γὰρ ἐπὶ Πλάτωνος περιμέντος ἐν καθέδρᾳ ποιῆσαι τὰς συνουσίας. ἄλλοι δὲ φασιν ὅτι ψευδὲς ἐστὶ, τὸναντίον γὰρ ἡναντιώτο αὐτῷ. τολμῶσι δὲ οἱ τοῦτοι λέγειν τι· ὅδε γὰρ ἡναντιώτο αὐτῷ, ἄλλ' ἔσβεν αὐτὸν αἰεὶ, ὡς δηλοῖ τὸ εἰς τὴν τάφον Πλάτωνος Ἀριστοτέλους ἐπίγραμμα "βωμῶν Ἀριστοτέλης — θέμης."

καταβουσί τινες Πορφύριον λέγοντες ὅτι ἐκ ἐπεξήλθε πᾶσι τοῖς γένεσι· παρήκει γὰρ τὰ πάντα γένη Πλάτωνος (Sophist. p. 249)· 25 φησὶ γὰρ ὁ Πλάτων πάντε γένη εἶναι πάντων τῶν ὄντων, ἐστὶν αὐτότητα ἑτερότητα κίνησιν εἶδωσιν. ταῦτα ἔν, φασὶ, παρήκει ὁ Πορφύριος. ὁ μόνον δὲ ταῦτα, ἀλλὰ καὶ ἑτερά τινά· λέγουσι γὰρ ὅτι ἐν τοῖς φυσικοῖς φησὶν ὁ Ἀριστοτέλης γένος εἶναι τὴν ὕλην, τῷτο δὲ ἐκ ἐμνήθη. ἀλλὰ μὴν καὶ τῶν παρα τοῖς γραμματικοῖς 30 γένων ἐκ ἐμνήθη, τῷτο ἐν ἀρσενικῷ θηλικῷ ὑδρότερον.

τὸ δὲ ἀπλῶς τετραχῶς λαμβάνει· λαμβάνει γὰρ κυρίως καὶ ὡς καθόλου καὶ ὡς ἔτυχε καὶ ἀπὸ τῶν μοναχῶν καὶ ἀποκόκκων· τῷτο γὰρ αὐτὸ φησὶ καὶ ὁ τραγικός· "ἀπλῶς ὁ μῦθος τῆς ἀληθείας ἔφυ."

φασὶν ὅτι πάλαι εἰς κώμας ἐμεμέριζο ἡ Ἀττικὴ. πόρρω ἔν γένος τῷ Πλάτῳ ἔστιν ἡ Ἀττικὴ, προσεχὴς δὲ ἡ μία τῶν κωμῶν ... ἐπὶ γὰρ Πυθάρῳ τὸναντίον δεῖ λέγειν ὅτι ὁ Πίνδαρος μὲν Θηβαῖος λεγόμενος πόρρω ἔχει τὸ γένος ἀπὸ τῆς πατρίδος· ὁ γὰρ ἦν ἀπὸ 35 Θηβῶν, ἀλλ' ἀπὸ κώμας τῆς τῶν Κυνοκεφαλῶν.

γινώσκοντες τὴν τάξιν ἀκρίβειαν δύνασθαι τῇ διδασκαλίᾳ χα- 40 ρίζεισθαι, φέρε ὁλίγον τὸν λόγον περὶ αὐτὴν ποιησώμεθα. ζητῆτον δὲ οἷα γένη προταγῆσθαι, ἄρα τὰ καὶ φιλοσοφίαν ἢ τὰ καὶ συνθήκην ... ἀμέλει τῷτο αὐτὸ γινώσκων ὁ συγγραφεὺς· εἰσόντων δὲ ἡμῶν ἐπὶ τὸ Ἰωνιον πέλαγος· φησὶν (1 24) "εἴχομεν ἐν τῇ δεξιᾷ τὴν Ἐπί- 45 δαμνον." προαιρετικὴ δὲ ἡ τοιαύτη γένεσις· καὶ διὰ τῷτο εἶπεν "εἰσόντων," ὡς δηλονότι ἐξόντων ἐπὶ τὸ ἀριστερὸν εἴχομεν τὴν Ἐπίδαμνον.

ζητῶσι δὲ τινες εἰ ἄρα συμπεριέλαβεν ὁ ὅρισμός ἔτος (τὸ γένος) καὶ τὸ παρὰ Πλάτῳ καθόλου γένος, λέγω δὲ τὰς ἰδέας, ἀπὸ 50 δύο δὲ τρόπων γινώσκωμεν ὅτι ὁ περιέλαβεν αὐτὸ.

ΕΞΗΓΗΣΙΣ ΣΤΗΝ ΘΕΩΙ ΤΩΝ ΔΕΚΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΩΝ ΑΠΟ ΦΩΝΗΣ ΔΑΒΙΔ ΤΟΥ ΘΕΟΦΙΛΕΣΤΑΤΟΥ ΦΙΛΟΣΟΦΟΥ (+).

Τῶν Ἀριστοτελικῶν ἀρχόμενοι λόγων εὐθὺς ἐκ θυρῶν φιλα
τῷ Ἀριστοτέλει διαπραξώμεθα καὶ τὴν φίλην αὐτῷ συντομίαν συνό-
ψει συντομωτάτῃ περιβάλλωμεν· σύνοψις γὰρ καὶ συντομία φιλα
τῷ Ἀριστοτέλει, Πυθαγορείῳ κατ' ἀλήθειαν γεγονότι καὶ τὴν Πυθα-
γόρῃ σιωπὴν εἰς τὴν γείτονα βραχυλογίαν μεταγαγόντι. δέκα δὲ 5
τισι κεφαλαίοις περικλείομεν αὐτῷ τὴν φιλοσοφίαν. καὶ πρῶτον ἐξί-
των δέκα διὰ τί ὅτως ὠνομαζῇ ἡ Ἀριστοτέλης φιλοσοφία, Περι-
πατητική. ἀλλ' ἐπειδὴ τὸτο μερικὸν καὶ ἀφιλόσοφον, φιλοκαθόλου
γὰρ ὁ φιλόσοφος, τὰ καθόλου ζητεῖω, διὰ τίνας καὶ ποίας αἰτίας
ὠνομαζήσαν αἱ καὶ φιλοσοφίαν αἵρεσεις. δευτέρον τίς ἡ διαίρεσις 10
τῶν Ἀριστοτελικῶν συγγραμμάτων πολλῶν ὄντων, χιλίων τὴν
ἀριθμὸν, ὡς φησὶ Πτολεμαῖος ὁ Φιλάδελφος ἀναγραφὴν αὐτῶν
ποιήσάμενος καὶ τὴν βίον αὐτῷ καὶ τὴν διάθεσιν. τρίτον πόθεν δεῖ
ἀρχεῖν τῶν Ἀριστοτελικῶν συγγραμμάτων. τέταρτον τί τὸ τέλος
αὐτῶν. καὶ ἐπειδὴ, ὅπου ἀρχὴ καὶ τέλος, ἐξί τι καὶ μεταξὺ, πέμπτον 15
ζητεῖω τίς ἡ μεταξὺ ὁδός. ἕκτον ποῖον δεῖ εἶναι τὴν ἀκροατὴν καὶ
ζωὴν καὶ γνῶσιν. ἑβδομον ποῖον δεῖ εἶναι τὴν ἐξηγητὴν· μηδὲ γὰρ
ὅστος ἐκφευγέτω τὴν βάσανον διὰ τὸ ἀξίωμα τῷ ἐξηγητῷ, ἀλλ'
αὐθίνας διδόντω ὅποιος ἐξί. ὁγδοον καὶ τὸ εἶδος τῆς φράσεως αὐτῆ.
ἔνατον διὰ τί ἀσάφειαν ἐπετήδευσε· ὅδε γὰρ ἦν φύσει τοῖστος, 20
ὡς δηλοῖσιν αἱ Ἐπιστολαὶ αὐτῷ σαφεῖς ὅσαι καὶ οἱ Τόποι καὶ τὰ Με-
τέωρα πάνυ σαφῆ ὄντα. δέκατον πόσα καὶ τίνα δεῖ προλαμβάνειν
παντὲς Ἀριστοτελικῷ βιβλίῳ. ταῦτα πάντα τῷ Πρόκλειον λέγοντος
δεῖν προλαμβάνειν ἀρχομένους τῶν Ἀριστοτελικῶν συνταγμάτων
ἐν τῇ συναναγνώσει, συνταγμα δὲ τὸν Πρόκλειον μὴ προσιθίν- 25
τος, φέρε ἡμεῖς ἐκ διαρρέσεως τινος προδῶμεν καὶ τὴν αἰτίαν. ἡ δὲ
διαίρεσις πρόεισιν ὅτως περιέχουσα. ἡ Ἀριστοτέλης φιλοσοφία καὶ
ὀνομαζέσθαι καὶ ὑφέσκει· καὶ ἐπειδὴ ὀνομαζέσθαι, ζητῶμεν διὰ τί ὅτως
ὠνομαζήσαν αἱ καὶ φιλοσοφίαν αἵρεσεις καὶ διὰ τί Περιπατητικὴ ἡ
τῷ Ἀριστοτέλει ἐκλήθη φιλοσοφία. ἐπειδὴ δὲ ὑφέσκειν, ἡ καθ' 30
ἑαυτὴν ὑφέσκει νόμῳ τέχῃ καὶ ἐπιστήμῃ, ἡ καὶ πρὸς ἡμᾶς ὡς δι-
δακτὴ· ἐπειδὴ ἔν καθ' ἑαυτὴν ὑφέσκειν, ἡ ἀπὸ τῶν τελείων ἐπὶ
τὰ ἀτελῆ καὶ μερικώτερα χωρεῖ, ἡ ἀπὸ τῶν ἀτελῶν ἐπὶ τὰ τέλεια
καὶ ζητῶμεν τίς ἡ ἀρχή, τί τὸ τέλος, τίς ἡ μεταξὺ ὁδός. καὶ ὅτως
μὴ εἰ καθ' ἑαυτὴν· εἰ δὲ πρὸς ἡμᾶς, ζητῶμεν τίς ὁ ἀκροατὴς καὶ τίς 35
ὁ ἐξηγητὴς. ἐπειδὴ δὲ διαρρέσεως συνταγμάτων ἐμνήσθημεν, ἐν
δὲ τοῖς συντάγμασιν ἐστὶ καὶ λέξις καὶ διάνοια, διὰ μὴ τὴν λέξιν ζητῶ-
μεν τί τὸ εἶδος τῆς φράσεως καὶ διὰ τί τὴν ἀσάφειαν ἐπετήδευσε,
διὰ δὲ τὴν διάνοιαν πόσα καὶ ποῖα δεῖ προλαμβάνειν κεφάλαια τῶν
Ἀριστοτέλους συνταγμάτων. ταῦτα ἔχει ἡ παρῶσα θεωρία.

Πρῶτον κεφάλαιον ἦν τῶν περικλειόντων τὴν Ἀριστοτέλους
φιλοσοφίαν τὸ ζητῆσαι καὶ ποίας καὶ τίνας τρόπους ὠνομαζήσαν αἱ
καὶ φιλοσοφίαν αἵρεσεις. καὶ δεῖ εἰδέναι ὅτι καὶ ἑπτὰ τρόπους· καὶ γὰρ

ἀπὸ τῆς αἵρεσιάρχου, ὡς Πλατωνικοὶ καὶ Ἀριστοτελικοὶ, ἡ ἀπὸ τῆς
πατρίδος τῆς αἵρεσιάρχου, ὡς Κυρηναῖκοι δι' Ἀρίστιππον τὸν Κυρη-
ναῖον. ἀλλ' ἐπεὶ ἐκ ἀκριβῶς δυνάμεθα παρακολουθεῖν τοῖς λεγο-
μένοις εἰ μὴ πρῶτον γινώσκον τί ἐστιν αἵρεσις, φέρε πρότερον περὶ
αὐτῆς εἰπώμεν. αἵρεσις ἐστὶν ἀνδρῶν ἀξείων δόξα πρὸς ἑαυτὸς
συμφωνόντων, πρὸς δὲ ἄλλους διαφωνόντων. καλῶς εἶπεν ἀνδρῶν
καὶ ἐκ ἀνδρός· ἐνὸς γὰρ ἀνδρός δόξα αἵρεσις ἐστὶν· θέσις γὰρ τότε
γίνεσθαι, ὡς ἡ Ἡρακλείτου ὅτι πάντα κινεῖσθαι, ἡ Παρμενίδου ὅτι ἐν τῷ
ὄντι καὶ ἀκίνητον, ἡ Ἀντιθένης ὅτι ἐκ ἐστὶν ἀντιλέγειν· θέσις γὰρ ἐστὶ
παράδοξος ὑπόληψις ἐνὸς τῶν καὶ φιλοσοφίαν γνωρίμων. τὸ δὲ
ἀξείων καὶ αὐτὸ καλῶς πρόσκεισθαι, ἢ ὡς ἀξιολογοὶ καὶ ἐπιστήμονες·
ἐὰν γὰρ ὡς ἐκαιολογοὶ καὶ ἀγέλαοι, ἐκ ποῶσιν ὅδε τέχνην ὅδε ἐπι-
στήμην. πρὸς ἑαυτὸς συμφωνόντων καὶ πρὸς ἄλλους διαφωνόντων·
ἐὰν γὰρ καὶ πρὸς ἑαυτὸς καὶ πρὸς ἄλλους συμφωνῶσιν, ἐκ ποῶσιν αἵρεσιν
ἀλλὰ τὸ ἀντικείμενον τῇ αἵρεσει, τυτέσι κοινῇ ἔννοια· χαρακτη-
ρίζει γὰρ τὴν αἵρεσιν συμφωνία μὲν διαφωνίας, καὶ ἐκ ἐν τοῖς τυτέ-
σιν ἀνθρώποις ἀλλ' ἐν ἀξείοις καὶ ἀξιολογοῖς. καὶ ταῦτα μὴ περὶ τῆς
αἵρεσεως, δεῖ δὲ εἰδέναι ὅτι καὶ ἑπτὰ τρόπους ὠνομαζέσθαι αἱ καὶ φι-
λοσοφίαν αἵρεσεις. ἡ γὰρ ἀπὸ τῆς αἵρεσιάρχου, ὡς Πλατωνικοὶ καὶ
Ἀριστοτελικοὶ, ἡ ἀπὸ τῆς πατρίδος τῆς αἵρεσιάρχου, ὡς Κυρηναῖκοι
διὰ Ἀρίστιππον καὶ Ἐρετριεῖς διὰ Μενέδημον τὸν Ἐρετρίαν, ἡ Με-
γαροὶ διὰ Τερψίωνα καὶ Εὐκλείδην τὸς Μεγαρεῖς ὅθεν καὶ Μεγα-
ρικὴ φιλοσοφία, ἡ Ἠλιακοὶ διὰ Φαίδωνα τὸν ἀπὸ τῆς Ἠλίδος. καὶ
ὅτω μὴ ἀπὸ τῆς τῆς αἵρεσιάρχου πατρίδος. ἡ ἀπὸ τῆς τύπης ἐν ᾧ τὰς
διατριβὰς ἐποιῶντο, οἷον Στωϊκοὶ διὰ τὴν ἐν τῇ Ἀττικῇ ποιικίαν
σοφίαν, ἐν ᾗ ἐπαίδευε Ζήνων ὁ Κιττιεύς, ὅχι ὁ Ἐλεάτης ὁ καὶ Παρ-
μενίδης ὁ ἀμφοτερόγλωσσος, περὶ δὲ εἶρησθαι (Diogen. L. 9 25)
"ἀμφοτερόγλωττοιο μέγα θένος ἐκ ἀλαπαδῶν Ζήνωνος." ἀμ-
φοτερόγλωσσος δὲ ἐκλήθη ὅχι διὰ διαλεκτικὸς ἦν ὡς ὁ Κιττιεύς, καὶ
τὰ αὐτὰ ἀνεσκεύαζε καὶ κατεσκεύαζεν, ἀλλ' ὅτι τῇ ζωῇ διαλεκτι-
κὸς ἦν, ἀλλὰ μὴ λόγων ἀλλὰ δὲ φρονῶν. ἐρωτηθεὶς γὰρ ὅστος ποτε
ὑπὸ τῷ τυράννῳ τίνες εἰσιν αἱ μᾶλλον ἐπιβουλεύοντες τῇ τυραννίδι
αὐτῷ, τὸς δορυφόρους ἔδειξε· ὁ δὲ πειθεὶς ἀνελὼν αὐτὸς διεφθάρη·
ἀγαθὸν γὰρ ἐνόμισε τὸ ψεύσασθαι διὰ τὴν τῷ τυράννῳ ἀναίρεσιν. καὶ
τῷ οἰκείῳ ποτὲ διδασκάλῳ Παρμενίδῃ ἐν λέγοντι τὸ ὄν καὶ τὸ εἶδος,
ἐκ τῆς ἐνεργείας πολλὰ τὰ ὄντα, συντίθησιν ἐκ τεσσαράκοντα
ἐπιχειρημάτων ὅτι ἐν τῷ ὄντι, ἀγαθὸν νομίσας τῷ οἰκείῳ συμμαχεῖν
διδασκάλῳ. καὶ ποτε πάλιν τῷ αὐτῷ συνηγορῶν διδασκάλῳ ἀκί-
νητον λέγοντι τὸ ὄν, διὰ πάντας ἐπιχειρημάτων κατασκευάζει ὅτι
ἀκίνητον τὸ ὄν· οἷς ἀντιπεῖν μὴ δυνάμεν Ἀντιθένης ὁ κυνικός
ἀναστὰς ἐβάδισε, νομίσας ἰχυροτέραν εἶναι πάσης τῆς διὰ λόγων
ἀντιλογίας τὴν διὰ τῶν ἔργων ἀπόδειξιν. ὅτω μὴ καὶ ἀπὸ τῆς τύπης
τῆς συνουσίας. ἡ ἀπὸ τῆς ἐν τοῖς φιλοσόφοις ἐπικρίσεως, ὡς οἱ
ἐφεκτικοὶ· ὅτοι γὰρ ἀκαταληφίαν δοξάζοντες ἐπέειχον τὰς λύσεις
45 τῶν προτάσεων. ἐκλήθη καὶ τρίπλος ἡ αἵρεσις αὐτῶν, ἐπειδὴ τριπλᾶς

(+) Codd. Vatican. 1018 et 1023.

ὕδιν αὐτῷ Ἀλέξανδρον, ὃν παραλαβὼν ὕτως ἐπαίδευσεν τὴν βασιλικὴν ἐπιστήμην ὡς ἐπιλέγειν τὴν Ἀλέξανδρον, ἥρκα μὴδὲν ὠφέλησεν, ὅτι σήμερον ἐκ ἐβασίλευσα, ὕδενά γ' εὐεργέτησα. καὶ ποτε τῷ Ἀριστοτέλει εἰπόντος ὅτι ἄπειροι κόσμοι κ' Δημόκριτον, ἐπιδακρυῦσαι φασὶ τὴν Ἀλέξανδρον εἰπόντα "ὅδ' ἐνὸς ὅλου κόσμου ἡδυνήθη ἐπικρατῆσαι." ἐκεῖθεν δὲ ὑπογράφας ὁ Ἀριστοτέλης διαδέχεσθαι τὴν χολὴν τῷ Σπενσίππῳ σὺν Ξενοκράτει, καὶ ἀμφοτέροι ἐλέγοντο Περιπατητικοὶ τοῖς τόποις διαφέροντες· οἱ μὲν γὰρ ἐκαλῶντο Λύκειοι Περιπατητικοὶ ὡς οἱ Ἀριστοτελικοὶ, οἱ δὲ Ἀκαδημαῖκοι Περιπατητικοὶ οἱ τῷ Ξενοκράτει. τῷ χρόνῳ δὲ, οἷα συμβαίνει, 10 ἐξέλιπε μὲν τὸ ὄνομα τῷ τόπῳ καὶ ἐκαλῶντο Περιπατητικοὶ χωρὶς τῷ Λύκειῳ οἱ Ἀριστοτελικοὶ, τῶν δὲ Ξενοκρατέων ἐξέλιπε τὸ τῆς ἐνεργείας ὄνομα καὶ ἐκαλῶντο Ἀκαδημαῖκοι. Περιπατητικοὶ γὰρ ἐκαλῶντο ὅχι ὅτι κ' περιπάτους ἐξηγῶντο, ἀλλ' ὅτι διεδέξαντο τὴν χολὴν τῷ Πλάτῳ διὰ μέσῳ Σπενσίππῳ κ' περιπάτους ποιημένῳ τὰς ἐξηγήσεις. καὶ ὅτι εἰσιν οἱ ἑπτὰ τρόποι τῆς ἐπωνυμίας τῶν κ' φιλοσοφίαν αἰρέσεων.

Δεύτερον γὰρ κεφάλαιον τῶν προτεθέντων τὸ εἰπεῖν τὴν διαίρεσιν τῶν Ἀριστοτελικῶν συγγραμμάτων χιλίων ὄντων τὴν ἀριθμὸν, ὡς Ἀνδρόνικος παραδίδωσιν ὁ τότε ἐνδέκατος γενόμενος διάδοχος. τῶν τοίνυν Ἀριστοτελικῶν συγγραμμάτων τὰ μὲν εἰσι μερικά τὰ δὲ καθόλου τὰ δὲ μεταξὺ. μερικά δὲ λέγονται ὅχι ἀπλῶς τὰ πρὸς ἓνα γεγραμμένα· δυνατὸν γὰρ καὶ καθολικὸν πρᾶγμα πρὸς ἓνα γράψαι· ὅτω γὰρ ἡ περὶ κόσμου πραγματεία καθολικὴ ὕστα προσπεφυμένη Ἀλεξάνδρῳ τῷ βασιλεῖ· ἀλλὰ μερικά λέγω ὅσα 25 περὶ ἑνὸς καὶ μερικῶ καὶ πρὸς ἓνα, ὥσπερ αἱ ἐπιστολαὶ αὐτοῦ· αἱ γὰρ ἐπιστολαὶ πρὸς ἓνα εἰσὶ γεγραμμένα, αἱ ἐν ὅκτῳ βιβλίοις συνήγαγεν Ἀρτέμιον τις μὲν Ἀριστοτέλην γενόμενος. καὶ καθόλου δὲ λέγονται ὅσα περὶ πάντων τῶν μονοειδῶν διαλαμβάνει, ὡς ἡ Φυσικὴ Ἀκρόασις φυσικῶν πάντων, καὶ ἡ περὶ Οὐρανῶ, καὶ τὸ περὶ Γενέσεως καὶ φθορᾶς, καὶ τὰ Μετέωρα πάντων τῶν ἐν τῷ μεταστώ τῷ τῷ συνηγαμένων. τὰ δὲ μεταξὺ, ὅσα μῆτε περὶ πάντων μῆτε περὶ ἑνὸς ἀλλὰ περὶ πλείονων διαλέγεται, ὡς ἡ ἱστορία· διττὴ δὲ αὕτη, ἡ μὲν πολιτικὴ, ὡς αἱ Πολιτεῖαι, αἱ ἐξόρῃσεν ἐκ τῶ πολλῇ γῆν περιελθεῖν ἅμα Ἀλεξάνδρῳ βασιλεῖ, αἱ ἐκδεδωκε κ' χορηγίαν διακοσίας 35 πεντήκοντα ὕσας τὴν ἀριθμὸν· φυσικὴ δὲ, ὡς ἡ περὶ Φυτῶν καὶ Ζώων ἱστορία. τῶν δὲ καθόλου τὰ μὲν εἰσιν ὑπομνηματικά τὰ δὲ συνταγματικά. καὶ ὑπομνηματικά μὲν λέγονται ἐν οἷς μόνον τὰ κεφάλαια ἀπεγράφον διχα προοιμίων καὶ ἐπιλόγων καὶ τῆς πρεπούσης ἐκδόσεως ἀπαγγελίας (*). τὸ δὲ τῷ ὑπομνήματος ὄνομα παρὰ Πλάτῳ καλεῖται ἐν τῇ Ἐπινομίδι, συνόψις ὕσῃ τῶν νόμων· φησὶ γὰρ

(*) Simplic. f. 5. ὑπομνηματικά ὅσα πρὸς ὑπόμνησιν οἰκείαν καὶ πλείονα βάσανον συντάξει ὁ φιλόσοφος. ὡς τὰ μὲν μονοειδῆ ἐστὶν, ὡς περὶ ἑνὸς τινος ὑπομνήσκοντα, τὰ δὲ ποικίλα, ὡς περὶ πλείονων. δοκεῖ δὲ τὰ ὑπομνηματικά μὴ πάντῃ σπυδιᾷ εἶναι, διὰ ὅδ' ἐκτίθεται ἅπ' αὐτῶν τὰ τῷ φιλοσόφῳ δόγματα. ὁ μὲντοι Ἀλέξανδρος τὰ ὑπομνηματικά συμπεφυρμένα φησὶ εἶναι καὶ μὴ πρὸς ἓνα σκοπὸν ἀναφέρεσθαι· διὰ καὶ πρὸς ἀντιδιαστολὴν τῶν συνταγματικῶν τὰ ἕτερα λέγεσθαι. cf. Ioh. Philop.

ἐκεῖ (p. 980) περὶ τῶν νόμων ἀνεκδότων μενόντων ὡς ἄρα φθάσει τινες ὑπομνήματα αὐτῶν εὐκλεπότες. διὰ ὅδ' οὐδὲ ἐκ τῶν ὑπομνηματικῶν πιεῖται τὰς Ἀριστοτέλους δόξας ὡς διόρθωσιν ὑπομνημάτων. τῶν δὲ ὑπομνηματικῶν τὰ μὲν μονοειδῆ τὰ δὲ ποικίλα, μονοειδῆ μὲν, ὡς ἐνομίθη τὸ περὶ Ἑρμηνείας ὑπομνηματικὸν διὰ τὴν ἀσάφειαν, πρὶν γράψαι τὴν φιλόσοφον Ἀμμωνίον εἰς αὐτὸ ὑπόμνημα καὶ δεῖξαι ὅτι καὶ προοίμιον ἔχει καὶ ἐπιλογὴν καὶ τὴν πρέπουσαν τῇ ἐκδόσει ἀπαγγελίαν· τὰ δὲ ποικίλα, ὡς τὰ πρὸς Εὐκλείδην αὐτῷ γεγραμμένα ἐβδόμηκοντα βιβλία περὶ Συμμεκτικῶν Ζητημάτων χωρὶς προοιμίων καὶ ἐπιλόγων καὶ τῆς διαίρεσεως. τῶν δὲ συνταγματικῶν τὰ μὲν εἰσιν αὐτοπροσώπων, αἱ καὶ ἀκροαματικά λέγονται, τὰ δὲ διαλογικά, αἱ καὶ ἐξωτερικά λέγονται. καὶ ὡς μὲν αὐτοπροσώπων ἀντίκεινται τοῖς διαλογικοῖς, ὡς δὲ ἀκροαματικά ἀντίκεινται τοῖς ἐξωτερικοῖς. πάντες γὰρ ἀνθρώπων ὠφελεῖν βυλάμενος ὁ Ἀριστοτέλης ἔγραψε καὶ πρὸς τὸς ἐπιτηδεύς τῇ φιλοσοφίᾳ ἐξ οἰκείου προσώπου· διὰ καὶ ἀκροαματικά λέγονται, ὡς δέον αὐτῶν πάντας ἀκροάσασθαι· ὅθεν καὶ Φυσικὴ Ἀκρόασις, ἐπειδὴ εὐδοκίμειν δοκεῖ ὁ Ἀριστοτέλης μάλιστα ἐν αὐτῇ, καὶ δέον αὐτῆς πάντας ἀκροάσασθαι τὸς ἔχοντας ἐπὶ φιλοσοφίᾳ ἐπιτηδείως. ἔγραψε δὲ καὶ πρὸς ἀνεπιτηδεύς πρὸς φιλοσοφίαν τὰ διαλογικά. καὶ ἐν μὲν τοῖς ἀκροαματικοῖς ἄτε δὴ πρὸς ἄνδρας μέλλοντας φιλοσοφεῖν διαλεγόμενος πιδανούς (*) κέρρη λόγους. κατασκευάζων δὲ τὴν ἀθανασίαν τῆς ψυχῆς καὶ τοῖς ἀκροαματικοῖς δι' ἀναγκαστικῶν λόγων κατασκευάζει, ἐν δὲ τοῖς διαλογικοῖς διὰ πιδανῶν εἰκότως. φησὶ γὰρ ἐν τοῖς περὶ Ψυχῆς ἀκροαματικοῖς ὅτι ἡ ψυχὴ ἀφθαρτός· εἰ γὰρ ἦ φθαρτή, ἔδει μάλιστα αὐτὴν φθερεῖσθαι ὑπὸ τῷ ἐν τῇ γῆρᾳ ἀμυνεῖσθαι, τότε δὲ ἀκμαῖε τῷ σώματι παρακμάσαντος· ὥσπερ γὰρ παρακμάζει ὅτε τὸ σῶμα ἀκμαῖε· τὸ δὲ ὅτε δὲ φθερεῖσθαι ἀκμαῖον ἀφθαρτόν· ἡ ψυχὴ ἄρα ἀφθαρτός ἐστι. καὶ ὅτως μὲν ἐν τοῖς ἀκροαματικοῖς· ἐν δὲ τοῖς διαλογικοῖς φησὶν ὕτως, ὅτι ἡ ψυχὴ ἀθάνατος ἐπειδὴ αὐτοφύως πάντες οἱ ἄνθρωποι καὶ σπένδομεν χάρις τοῖς κατοχομένοις καὶ ὀμνυμεν κατ' αὐτῶν, ὕδεις δὲ τῷ μῆδαμῃ μῆδαμῶς ὄντι σπένδει ποτὲ ἢ ὀμνυσι κατ' αὐτῶν. ὁ δὲ Ἀλέξανδρος (**) ἄλλην διαφορὰν λέγει τῶν ἀκροαματικῶν πρὸς τὰ διαλογικά, ὅτι ἐν μὲν τοῖς ἀκροαματικοῖς τὰ δοκῶντα αὐτῷ λέγει καὶ τὰ ἀληθῆ, ἐν δὲ τοῖς διαλογικοῖς τὰ ἄλλοις δοκῶντα, τὰ ψευδῆ· ἀλλ' ὡς Ἀλέξανδρος, ἔξω εἰπεῖν πρὸς αὐτὸν ὅτι ἐκ ἐξί τῶτο φιλοσόφου· τὸ γὰρ ψεῦδος μὲν ἐλέγξαι ἀφανῆσαι δὲ τὸ ἀληθὲς ἐθεμελίον·

ἐχθρὸς γάρ μοι κείνος ἀνὴρ ὁμῶς Ἀἰδῶο πύλησιν ὅς κεν ἕτερον μὲν κεύθει ἐνὶ φρεσὶν ἄλλο δ' ἐνὶ πτεῖνι (Π. 9 313). τῷτο δὲ εἶπεν Ἀλέξανδρος ἐπειδὴ τὴν λογικὴν ψυχὴν βεβαίως φθαρτὴν εἶναι, ὁ δὲ Ἀριστοτέλης ἐν τοῖς διαλογικοῖς μάλιστα δοκεῖ κηρύττειν τὴν ἀθανασίαν τῆς ψυχῆς· ἵνα ὦν μὴ καὶ ἐλέγχοντα τὴν Ἀριστοτέλην, διὰ τῶτο εἶπε τοιαύτην διαφορὰν. ἡ διαίρεσις τῶν αὐτοπροσώπων καὶ τὴν διαίρεσιν γίνεσθαι τῆς φιλοσοφίας, προστιθεμένη

(*) πιδανούς] ἀναγκαστικούς, ἐν δὲ τοῖς ἐξωτερικοῖς πιδανούς?

(**) cf. Ammon. f. 7 b.

τῷ λογικῷ ἔστι ὀργανικῶς· τῆς γὰρ φιλοσοφίας εἰς δύο διαιρουμένης
τὰ αὐτοπρόσωπα εἰς τρία διαμεῖναι· τούτων γὰρ τὰ μὲν εἰσι θεωρη-
τικὰ τὰ δὲ πρακτικὰ τὰ δὲ λογικὰ ἔστι ὀργανικὰ. καὶ ἕκαστον
τούτων εἰς τρία διαμεῖναι· τὰ γὰρ θεωρητικὰ εἰς τρία διαμεῖναι, εἰς
φυσιολογικὸν μαθηματικὸν θεολογικόν, τὰ δὲ πρακτικὰ εἰς ἡθικά
οἰκονομικὰ πολιτικὰ, τὰ λογικὰ εἰς τὰ πρὸ τῆς μεθόδου, εἰς αὐτὴν
τὴν μέθοδον καὶ εἰς τὰ ὑποδύμενα τὴν μέθοδον (*). τὰ ἔνφυσις
τῷ Ἀριστοτέλει ἢ περὶ τῶν σωματικῶν ἐστὶν ἢ περὶ τῶν ἀσωμάτων.
καὶ εἰ μὴ περὶ ἀσωμάτων, ἢ περὶ τῶν χειρόνων τῶν σωμάτων ἢ περὶ
τῶν κρείττωνων. καὶ εἰ μὴ περὶ τῶν κρείττωνων τῶν σωμάτων, ὡς
ἢ περὶ τῆς Ψυχῆς αὐτῆς πραγματεία· ἢ γὰρ ψυχὴ κρείττων τῷ
σώματι πέφυκεν εἶναι· εἰ δὲ περὶ χειρόνων τῷ σώματι, ὡς τὰ
περὶ τῶν Χρωμάτων αὐτῆς ζητήματα· τὰ γὰρ χρώματα χεῖρα
τῶν σωμάτων καθέστηκε, καθότι ἐν αὐτοῖς ἔχει τὸ εἶναι. ἢ δὲ περὶ
τὰ σώματα αὐτῆς φυσιολογία ἢ περὶ τὰ ὑπὲρ τὴν σελήνην, ὡς τὰ
ὑράνια σώματα καὶ ἢ περὶ τούτων ζήτησις, περὶ γαλαξίν, περὶ ἄσρων,
περὶ ἡλίου καὶ σελήνης· ἢ περὶ τῶν ὑπὸ σελήνῃ, καὶ τούτων ἢ περὶ τὰ
καθόλου τῆς τῶν σωμάτων φύσεως, ὡς τὰ περὶ Γενέσεως καὶ Φθο-
ρᾶς ζητήματα, ἢ περὶ τῶν μερικῶν· καὶ εἰ μὴ μερικῶν, ἢ ἐμφύλων
ἢ ἀνιούτων· καὶ εἰ μὴ ἐμφύλων, ἢ αἰδιῶτων ἢ ἀνααιδιῶτων· καὶ εἰ μὴ
περὶ ἀνααιδιῶτων ἐμφύλων, ὡς τὰ περὶ φυτῶν αὐτῆς ζητήματα·
εἰ δὲ αἰδιῶτων, καὶ τότε πάλιν ἢ περὶ τῶν καθόλου, ὡς αἰ περὶ τῶν
Ζώων αὐτῆς Ἰσορίας, ἐνθα διαλέγεται περὶ τῶν ἐν τοῖς ζώοις παθη-
μάτων, περὶ γήρας καὶ νεότητος, περὶ αὐξήσεως καὶ μειώσεως·
ταῦτα γὰρ καθόλου εἰσι καὶ πᾶσι τοῖς ζώοις ὑπάρχει· ἢ αὐτὰ κατ' ἰδίαν,
ὡς περὶ τῆς καθ' ὑπὸν ματικῆς· αὐτὴ γὰρ μόνος τοῖς ἀνθρώποις
ὑπάρχει. εἰ δὲ πάλιν περὶ τῶν ὑπὸ σελήνῃ αὐτῆς φυσιολογικῶν
ζητημάτων, τὰ μὴ ὑπὲρ τὴν γῆν ἐστὶ, τὰ δὲ ἐν τῇ γῇ, τὰ δὲ ὑπὸ
τῇ γῇ. καὶ εἰ μὴ ὑπὲρ τὴν γῆν, ὡς τὰ Μετεωρολογικὰ αὐτῆς, ἐνθα
διαλέγεται περὶ τῆς καπνώδους ἀτμίδος καὶ αὐχμηρώδους, περὶ βρον-
τῆς τε καὶ ἀστραπῆς καὶ νεφῶν καὶ περὶ τῶν διατείνων κομητῶν, θα-
λάων τε καὶ αἰγῶν καὶ τῶν ἄλλων εἰδῶν. εἰ δὲ ἐν τῇ γῇ, ὡς ἢ περὶ
θαλασσῶν καὶ ποταμῶν καὶ πηγῶν πραγματεία. εἰ δὲ περὶ τῶν ὑπὸ
τῇ γῇ, ὡς ἢ περὶ τῶν σεισμῶν καὶ χασμάτων αὐτῆς ζήτησις. καὶ
ταῦτα μὴ περὶ τῆς φυσιολογικῆς τῷ Ἀριστοτέλει, τὰ δὲ μαθημα-
τικὰ αὐτῆς (**), ὡς τὰ Ὀπτικά καὶ Μηχανικά αὐτῆς βιβλία γε-
γραμμένα. θεολογικὰ δὲ, ὡς τὰ Μετὰ τὰ Φυσικά περὶ ἀρχῆς
ζητήματα. αὐτὴ μὴ ἢ διαίρεσις τῶν θεωρητικῶν, τῶν δὲ πρακτι-
κῶν τὰ μὲν εἰσι ἡθικά τὰ δὲ οἰκονομικά τὰ δὲ πολιτικά (***),
ἡθικά μὴ ὡς τὰ Εὐδῆμια καὶ Νικομάχεια τὰ τε μικρὰ καὶ τὰ μεγάλα·
τὰ μὴ γὰρ τῷ πατρὶ προσφωνεῖ Νικομάχει, καὶ λέγοντι Νικομάχεια

μεγάλα, τὰ δὲ τῷ υἱῷ ὁμωνύμῳ τῷ πατρὶ, καὶ λέγοντι Νικομάχεια
μικρὰ. πολιτικὰ δὲ ὡς τὸ Πολιτικὸν σύνταγμα, ἐν ᾧ διδάσκει
πῶς δεῖ πολιτεύεσθαι, καὶ τῷ δευτέρῳ λόγῳ τῷ Πολιτικῷ ἀντιλέγει
τῇ Πολιτείᾳ Πλάτωνος ἅτε ὁμοσημῶς ὅση τῇ πολιτείᾳ· ἐν γὰρ ταῖς
Πολιτείαις ὁ διδάσκει πῶς δεῖ πολιτεύεσθαι, ἀλλὰ πῶς οἱ πρὸ αὐτῶ
ἐπολιτεύσαντο ἄνθρωποι. ἀλλὰ μὴ καὶ οἰκονομικά εἰσι αὐτῶ γε-
γραμμένα βιβλία, ὡς τὸ Οἰκονομικὸν σύνταγμα, καὶ περὶ συμβιω-
σεως ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν, ἐν ᾧ λέγει ἐκ τεσσάρων χρέσεων συνε-
κροτῆσαι τὴν εὐχόνην οἶκον, πατὴρ πρὸς τέκνα, ἀνδρὸς πρὸς γυ-
ναῖκα, δεσπότη πρὸς δούλους, εἰσιόντων πρὸς ἐξόντας, καὶ ὡς εἰρη-
ῇ ἐν τοῖς τῆς Παρθενίας εἰσαγωγῆς προλεγόμενα. αὕτη καὶ ἢ
τῷ πρακτικῷ διαίρεσις. τὸ λογικὸν καὶ αὐτὸ εἰς τρία διαμεῖναι, εἰς τὰ
πρὸ τῆς ἀποδείξεως ἢ γιναι μεθόδον, καὶ εἰς αὐτὴν τὴν ἀπόδειξιν, καὶ εἰς
τὰ ὑποδύμενα τὴν ἀπόδειξιν. καὶ τὰ μὴ πρὸ τῆς μεθόδου καὶ τῆς
ἀποδείξεως εἰσι αἱ τε Κατηγορίαι καὶ τὰ περὶ Ἑρμηνείας καὶ τὰ πρό-
τερα Ἀναλυτικά, τὰ δὲ αὐτὴν τὴν μέθοδον τῆς ἀποδείξεως διδά-
σκοντα εἰσι τὰ δευτέρα Ἀναλυτικά, τὰ δὲ ὑποδύμενα αὐτὴν τὴν
ἀπόδειξιν εἰσι τὰ Τοπικά, αἱ Ῥητορικὴ τέχνη, οἱ Σοφιστικοὶ Ἑλεγχμοί
καὶ τὰ περὶ Ποιητικῆς. πάντες γὰρ εἰσι εἰδη τῶν συλλογισμῶν, ἀπο-
δεικτικῶν, διαλεκτικῶν, σοφιστικῶν, ῥητορικῶν, ποιητικῶν. καὶ εἰκότως,
ἐπειδὴ καὶ αἱ προτάσεις ὅθεν λαμβάνονται πάντες εἰσι· ἢ γὰρ πάντῃ
ἀληθεῖς εἰσι αἱ προτάσεις, καὶ ποιῶσι τὴν ἀποδεικτικὴν, ἢ πάντῃ
ψευδεῖς, καὶ ποιῶσι τὴν ποιητικὴν, τὴν μυθώδη, ἢ πᾶσι μὴ ἀληθεῖς πᾶσι δὲ
ψευδεῖς, καὶ τότε τρεχῶς· ἢ γὰρ μᾶλλον ἀληθεῖς ἢ τῶν δὲ ψευδῶν,
καὶ ποιῶσι τὴν διαλεκτικὴν συλλογισμὸν, ἢ πλέον ἔχει τὸ ψεῦδος τῷ
ἀληθῶς, καὶ ποιῶσι τὴν σοφιστικὴν, ἢ ἐπίσον ἔχει τὸ ἀληθές τῷ ψεύδει,
καὶ ποιῶσι τὴν ῥητορικὴν· ὅθεν καὶ γὰρ αἱ παραμύθους τοῖς ῥητορικοῖς διὰ
τὸ ἐξιστάμεν τὸ ἀληθές καὶ τὸ ψεῦδος. ἢ γὰρ ἐκτελεῖ χρεῖαν ἢ γὰρ μὴ
τῷ τέκτονι διακρίνεται τὰ εὐθέα ἀπὸ τῶν καμπύλων, καὶ παρὰ τοῖς
οικοδόμοις τὸ βαρύλλιον διακρίνεται τὰ ὀρθὰ ἀπὸ τῶν κεκλιμένων,
ὅτω καὶ ἢ λογικῇ ὀργανῶν ὅσα τῆς φιλοσοφίας διακρίνεται τὸ ἀληθές
καὶ τὸ ψεῦδος καὶ τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸ κακόν, ἵνα μὴ ψευδῇ δοξάζωμεν
μηδὲ κακὰ διαπραξώμεθα.

Ἐπειδὴ πολλὰ ὄντα τὰ Ἀριστοτελικὰ βιβλία ἔγνωμεν διὰ
τῆς διαρίσεως, καὶ διὰ τούτου ἐκ ἴσμεν τί μὴ πρῶτον τί δὲ μετέ-
πειτα τί δὲ ὑστέριον μεταχειρισόμεθα, φέρε τρίτῃ τινὰ ζητήσω-
μεν, τίς ἢ ἀρχὴ τῶν Ἀριστοτελικῶν συγγραμμάτων, τί τὸ τέλος,
τίς ἢ μεταξὺ ὁδός. ταῦτα δὲ ζητῶμεν ὁ μόνον διὰ τὸ πλῆθος
αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν διαφωνίαν τῶν ἀρχαίων. οἱ μὴ γὰρ ἔλεγον
ὅτι δεῖ ἀπὸ τῆς φυσικῆς ἀρχῆς, οἱ δὲ ἀπὸ τῆς λογικῆς, ἄλλοι δὲ
ἀπὸ τῆς ἡθικῆς, ἕτεροι δὲ ἀπὸ τῆς μαθηματικῆς. Βοηθὸς γὰρ ὁ
Σιδώνιος ἀπὸ τῆς φυσικῆς λέγει, Ἀνδρόνικος δὲ ὁ Ῥόδιος ὁ Περ-
πατητικὸς, ὁ ἐνδοκτατος διάδοχος τῆς Ἀριστοτέλους σχολῆς, ἀπὸ τῆς
λογικῆς ἔλεγε, τῶν δὲ Πλατωνικῶν οἱ μὴ ἀπὸ τῆς ἡθικῆς οἱ δὲ ἀπὸ
τῶν μαθηματικῶν. καὶ πάντες τὰς οἰκίας δόξας κατεσκεύαζον· οἱ
γὰρ λέγοντες ὅτι δεῖ ἀπὸ τῆς ἡθικῆς ἀρχῆς, ἔλεγον ὅτι δεῖ πρότερον
κοσμεῖσθαι τὰ ἡθικὰ προκαθαίροντας τὴν ψυχὴν ἀπὸ τῶν μοχθηρῶν
ἡθῶν... οἱ δὲ ἀπὸ τῆς φυσικῆς λέγοντες δεῖν ἀρχῆς ἔλεγον ὅτι

(*) Simplic. f. 3. b. τὰ δὲ περὶ τῶν τὴν ἀπόδειξιν ὑποδυμένων, ὡς οἱ
Τόποι καὶ οἱ Σοφιστικοὶ Ἑλεγχμοί καὶ αἱ Ῥητορικαὶ τέχναι cf. Philop.

(**) Simplic. f. 3. τὰ δὲ μαθηματικά, οἷα γεωμετρικά τε αὐτῶ γέ-
γραπται καὶ μηχανικά βιβλία.

(***) Simplic. f. 3. τῶν δὲ πρακτικῶν τὰ μὲν ἡθικά, ὡς τὰ τε Νικο-
μάχεια καὶ τὰ Εὐδῆμια καὶ τὰ ἐπιγραφόμενα μεγάλα, τὰ δὲ οἰκονομικά,
τὰ δὲ πολιτικά, ὡς οἱ οἰκονομικοὶ καὶ πολιτικοὶ ἐπιγεγραμμένοι λόγοι.

τὰ φυσικὰ μαλακώτερα εἰσιν ὡς σύντροφα ἐκ παίδων ψηλαφώ-
μενα ὑφ' ἡμῶν, ὁδὸν σάρκες φλέβες νεῦραι· καὶ ὅτι οἱ ἰατροὶ ἀρχό-
μενοι τῆς θεραπείας ἀπὸ τῶν μαλακωτέρων ἀρχόντ' φαρμάκων·
καὶ ὅτι μάλιστα δοκεῖ Ἀριστοτέλης εὐδαιμονεῖν ἐν ταῖς φυσικαῖς αὐτῷ
πραγματεῖαις. ὅπως καὶ ὅτι. οἱ δὲ λέγοντες ὅτι δεῖ ἀπὸ τῶν μα-
θηματικῶν ἀρχεῖς φασὶν ὅτι δεῖ ταῦτα πρῶτον ἀναγνώσκων δια-
τ' θάρρος τῶν ἀποδείξεων· ταῦτα γὰρ κυρίως μανθάνομεν, τὰ δὲ
εὐκάζομεν ἕπερ μανθάνομεν· καὶ ὅτι ἐν τούτοις διδασκόμεθα πῶς
δεῖ μανθάνειν, ὅτι γραμμικαῖς ἀνάγκαις, ὅς ἐξιοπιστεῖται προσώπων
ἀναπαύομενον· καὶ διὰ Πλάτωνα ἐπιγράφαντα πρὸ τῷ μυσταίῳ
"ἀγαμέμνητος μὴδεὶς εἰσὶτω." οἱ δὲ λέγοντες ὅτι δεῖ ἀπὸ τῆς
λογικῆς ἀρχεῖς ἔφασκον ὅτι ὄργανον ἡ λογικὴ.

τέλος τῆς Ἀριστοτελικῆς φιλοσοφίας τ' γινώσκειν ὅτι πάντων
μία ἐστὶν ἀρχή· ἀποδεχτόν τε γὰρ μᾶλλον ἐπὶ θεῷ τ' εἰρημένον ἤπερ
ἐπὶ βασιλείᾳ, ὡς παρὰ τῷ παιγνίῳ "ὅς ἀγαθὸν πολυκοιρανίᾳ" (*).
εἰ γὰρ καὶ ἅμα θεὸς ἅμα κόσμος, ἀλλ' ὅν κατ' αἰτίαν προὑπάρχει ὁ
θεὸς τῷ κόσμῳ, καὶ ὅς ἐκ τῷ αὐτομάτῳ ὁ κόσμος, ἀλλὰ τὸν θεὸν
ἔχει αἴτιον... καὶ ἐξηγημένον εἰσὶ πάντες οἱ ὑποβαθμιζόμενοι νόες (οἱ
τῶν σφαιρῶν) τῷ ὄντι τῷ κοῦντος τὴν ἀπλανή. εἰ δὲ ἔρῃς, καὶ διὰ
τί τὸν νῦν λέγει τὴν πρῶτην ἀρχὴν καὶ μὴ αὐτὴν τ' ἀγαθόν, ὡς ὁ
Πλάτων; ἐπίταστο ὅτι καὶ μὴ τὰ φυσιολογικὰ θεολογῶν εὐθὺς ἐν
τῇ Μετὰ τὰ Φυσικὰ πραγματεῖα εὐλόγως τὸν νῦν φυσικωτέρων
ἀρχὴν εἶπεν, ἐπεὶ αὐτὸς καὶ αὐτὸς τ' ἀγαθὸν τὴν μίαν τῷ ὄντι ἀρχήν,
ὡς δηλοῖ τὸ προεῖμνον τῆς Ἑβδικῆς αὐτῷ πραγματείας ἔχον ὅπως
"πᾶσα τέχνη καὶ πᾶσα μέθοδος, ἔτι δὲ πρᾶξις τε καὶ προαίρεσις
ἀγαθὸν πῶς ἐφίετ' ὁρκεῖ." διὰ καὶ καλῶς ἀπεφύματα τ' ἀγαθόν, ὅ
πάντα ἐφίετ'. ἴσμεν δὲ ὅτι αἰεὶ θεολογῶν ὁ Ἀριστοτέλης φυσιολογεῖ·
εἰ γὰρ καὶ περὶ κοινά καὶ φυσιολογία καὶ ἀκίνητα ἡ θεολογία, ἀλλ'
ὅν τὰ ἀκίνητα φημὶ τῶν διὰ κινήσεως εἶναι αἰτία· ὥσπερ ἀνάπα-
λιν ὁ Πλάτων αἰεὶ φυσιολογῶν θεολογεῖ, πανταχῷ παρεγκλιών· τ'
ὁ ὄγκος τῶν ἰδεῶν.

Πέμπτον κεφάλαιον ἔρ' ἐν ᾧ ἐζητῶμεν καὶ τίνες αἱ μεταξὺ
ἰδοί. δεῖ δὲ εἰδέναι ὅτι πέντε εἰσὶ βαθμοὶ τῆς φιλοσοφίας, λογικῆ,
ἡθικῆς, φυσικῆς, μαθηματικῆς, θεολογίας. ἄκρα μὲν ἐν τούτοις δύο,
λογικὴ καὶ θεολογία, μέσα δὲ τὰ λοιπὰ. καὶ τούτων τὰ μὲν περιρραν-
τηρίοις καὶ θεωύσεσθαι ἔοικε, τὰ δὲ προτελείας καὶ αὐταῖς ταῖς μνη-
σεσι περιρραντηρίοις μὲν γὰρ καὶ θεωύσεσθαι ἔοικεν ἡ ἡθικὴ ἀποκαθα-
ρυσά τὴν ψυχὴν τῶν μοχθηρῶν δογμάτων, ἵνα τεταγμένη ὅσα
καθαρὰ ἢ καὶ καθαρὰ προσομιλήσῃ τῇ φιλοσοφίᾳ· ἡ γὰρ τάξις πρὸς
τῷ ἐπὶ, ἡ δὲ ἀταξία πρὸς τῷ πληθεῖ. προτελεία δὲ ἔοικεν ἡ φυσικὴ·
εἰ γὰρ καὶ ἀκίνητα ζητῶμεν ἐν τῇ θεολογίᾳ, κινούμενα δὲ ἐν τῇ φυ-
σιολογίᾳ, ἀλλ' ὅν κινήσεως αἰτία τὰ θεῖα, καὶ ἐκ τῶν κοινῶν εἰς
ἐννοιαὶ ἐρχόμεθα τῶν νοητῶν· τ' γὰρ ἀφανὲς ἐκ τῷ φανερῷ ταχίστη

(*) Simplic. f. 3 b. τέλος τοῖνυν καὶ τῆς τοῦδε τοῦ ἀνδρὸς φιλοσοφίας
κατὰ μὲν τὸ ἦθος ἡ διὰ τῶν ἀρετῶν τελείωσις, κατὰ δὲ τὴν γνῶσιν ἡ ἐπὶ τὴν
μίαν τῶν πάντων ἀρχὴν παραδρομή· καὶ γὰρ οἶδεν αὐτὴν ἐκτελεστικῶς καὶ
ἐκτελέσσει, καὶ λαμπρῶς τῇ φωτὶ ἀντιβέβηκεν "ὅς ἀγαθὸν πολυκοιρανίᾳ."

ἔχει τὴν διάγνωσιν. αὐτοῖς δὲ τοῖς τελείοις ἔοικεν ἡ μαθηματικὴ,
ὥσπερ κλίμαξ τις καὶ γέφυρα διαβιβαζύσα ἡμᾶς ἀπὸ τῶν πάντων
ἐνθῶν ἐπὶ τὰ πάντα αἴνλα (*). τούτο δὲ πάντως ὅλον τέμερος ἡ
Ἀριστοτέλους φιλοσοφία, ἡ δὲ λογικὴ τοῖς οὐκ ὀφρρεῖ.

Ἐν τῇ παρούσῃ πράξει ζητῶμεν τ' ἔκτον καὶ ἑβδόμον κεφά-
λαιον... ἔστω τοῖνυν ὁ μὲν ἀκροατὴς καὶ τὴν ζωὴν τεταγμένος καὶ μὴ
πρὸς κόσμον, ἵνα διὰ μὲν τῆς ἐν αὐτῷ τάξεως τὴν μίαν τῶν πάντων
ἀρχὴν γνῶσθαι... δεῖ τὸν ἐξηγητὴν μὴ ἐκ πάντων τρόπων βιάζεσθαι καὶ λέ-
γειν ὅτι πάντως ἀληθεύει ὁ ἀρχαῖος ὅς ἐξηγεῖται, ἀλλὰ πανταχῶ
ἐπιλέγειν "φίλος ὁ ἀνὴρ, φίλτερος δὲ ἡ ἀλήθεια" (**). δεῖ αὐτὸν μὴ
συμπάχων αἰρέσει τυτ', ὁ πέποθεν Ἰαμβλίου· ὅτος γὰρ προσπα-
χων τῷ Πλάτῳ, συνδίδωσι τῷ Ἀριστοτέλει ὅτι ὅς ἀντιλέγει τῷ
Πλάτῳ διὰ τὰς ἰδέας. δεῖ αὐτὸν μὴ ἀντιπάχων αἰρέσει, ὥσπερ
Ἀλέξανδρος· ὅτος γὰρ ἀντιπάχων τῇ ἀθανασίᾳ τῆς ψυχῆς τῆς λο-
γικῆς, τὰς εἰρημίας ῥήσεις ἐν τῷ τρίτῳ λόγῳ τῷ περὶ ἀθανασίας
τῆς ψυχῆς καὶ ἀποδεικνύσας ὅτι ἔστω ἀθάνατος ἡ ψυχὴ περὶ
πᾶσαν εὐφροσύνην περιετρέφει.

Παντῶν πραγμάτων ἀφάμενος ὁ Ἀριστοτέλης παναρμόνιον
εἶδος λόγων ἐπετῆδευσε, συμμεταμορφῶν αἰεὶ τὰς λόγους τοῖς
πράγμασι. διὸ ἐν μὲν τοῖς μερικοῖς, φημὶ δὲ ταῖς ἐπισκοπαῖς, ἐστὶ
σύντομος, κοινὸς ἅμα καὶ ἰδιος, κοινὸς μὲν, ἐπειδὴ ὅσον διαφέρει
ἐπισκοπιμῶς χαρακτὴρ τῆς κοινῆς διαλέκτου ἢ τ' ἐγγραφον εἶναι
πρὸς ἅπαντας, ἰδιος δὲ, ἵνα μὴ εἰς ἰδιωτισμὸν ἐμπίσωμεν. διὸ καὶ
ὁ Ἑρμογένης ἐν τῇ Ῥητορικῇ τέχνῃ φησὶ "τὰ κοινὰ κοινῶς καὶ τὰ
κοινὰ κοινῶς"... ἀλλὰ καὶ ὀριμὸς ἐστίν· ὅτι γὰρ ὀριμὸς ἐστίν, δηλοῖ
αὐτῷ μία ἐπισκοπή. μὴ γὰρ θάνατον Σωκράτους ὑπέβλεπεν Ἀθηναῖος
καὶ διατρίβων ἐν Χαλκίδι ἀνεκαλεῖτο ὑπὸ Ἀθηναίων ἐπανελθεῖν, καὶ
μὴ πειθεῖς ἀντέγραφεν ὅπως "ὅς μὴ παίσω Ἀθηναίους δις ἁμαρτεῖν
εἰς φιλοσοφίαν, παρ' οἷς ὄχρη ἐπ' ὄχρῳ γηρόσκει, οὕκον δ' ἐπὶ
σύνῳ" (Od. 7 120). διὰ δὲ τὸ οὕκον δ' ἐπὶ σύνῳ ἤρξατο τὸς
συναφάντας πολλὰς ὄντας Ἀθήνησι καὶ αἰεὶ δεχομένους αὐτὸς καὶ
μυθόποτε λόγοντας. ἐν δὲ ταῖς μεταξὺ, φημὶ δὲ ταῖς διτταῖς
ἱστορίαις, ἀκρῶς καὶ διηρωμένους, ὅπερ μάλιστα ἀρμόζει τῇ ἱστορίᾳ·
ὅς γὰρ ἔστω ὡς ἐπὶ τῶν ἄλλων ἔξωθεν ἐπιχειρήσας, ὅπως καὶ ἐπὶ τῆς
ἱστορίας. ἐν δὲ τοῖς καθόλου, ἐν μὲν τοῖς διαλογικοῖς τοῖς ἐξωτερικοῖς
σαφῆς ὡς πρὸς τὸς ἔξω φιλοσοφίας διαλεγόμενος, ὡς δὲ ἐν δια-
λεκτικοῖς, ποικίλος ταῖς μιμήσεσιν, Ἀφροδίτης ὄνομα τέμνων καὶ
χαρίτων ἀνάμεσος. ἐν δὲ τοῖς καθόλου τοῖς αὐτοπροσώποις, τοῖς καὶ
ἀκροαματικοῖς, καὶ μὲν τὴν λέξιν ἀσαφῆς. γίνετ' δὲ ἡ ἀσάφεια διὰ

(*) Ammon. f. 9. διὰ καὶ εὐτάκτως ὁδοῦσαν ἀπὸ τῶν καλυπτόμενων κυ-
νέμενοι ἐπὶ τὰ κατὰ μίαν καὶ μόνην κίνησιν κινούμενα, καὶ ὅπως ἐπὶ τὴν ἀκί-
νητον καὶ αἰεὶ ὡσαύτως ἔχουσαν ἀρχὴν καὶ μὴ κατὰ τὸν χρησμένον ὑπερβάλλον
πόδα πέμπειν. εἰ γὰρ ἀδρόν βουλευόμενος ἐκ τῶν σωμάτων τῇ πρώτῃ τῶν
πάντων ἀρχῇ προσβαλεῖν, νήσασθαι δὲ καλῶς οἶμα εἶναι καὶ ἐκχηματί-
σθαι. διὸ φησιν ὁ Πλάτων "παραδοτέον τοῖς νέοις τὰ μαθήματα πρὸς συ-
νορισμὸν τῆς ἀσωμάτου φύσεως."

(*) Ammon. f. 9. ὁ ἐξηγητὴς ὀφείλει κριτικῶς ἀπαλῆς τῶν λεγομένων
ὑπάρχων.

αὐτὸ ὀνοματοποιεῖν, ὡς ὅταν λέγῃ κατηγορίας ἢ τὰς ἐπ' ἐγκλήματι
 δίκας, ὡς ἔθος, ἀλλὰ τὰ γενικώτατα ὡς ἔθος ἔχοντα αἰετὶ κατηγο-
 ρεῖσθαι καὶ μηδέποτε ὑποκείσθαι· καὶ κεφαλῶν καὶ πηδάλων καὶ πτε-
 ρωτῶν, ὡς ἦν ἡ λέξις ("·) ἢ πάλιν τόπος, ὡς ἦν ἡ λέξις ἢ τὸ πέρας
 καὶ περιέχοντος καθ' ὃ περιέχεται τὸ περιεχόμενον ὡς ὥριστο ἐν τοῖς
 φυσικοῖς, ἀλλὰ τὸ ἐπιχείρημα τὸ πολλῶν ἐπιχειρημάτων περιε-
 κτικόν· καὶ ἑρμηνείαν, ὡς ἦν ἡ λέξις τὴν ἀκαλλώπιστον λέξιν ἐν τῇ
 περὶ Ἑρμηνείας. ἀλλὰ καὶ ἄλλως ἀσαφὴς ἐστίν· ἀπορῶν γὰρ ἢ ἐκ εὐθὺς
 τὴν λύσιν τίθῃσι παραλλήλων, ἀλλ' ἐπισυνάπτει δευτέραν καὶ τρίτην
 ἀπορίαν, καὶ ὅπως διὰ τῆς λύσεως τῆς τρίτης ἀπορίας λύει τὴν
 πρώτην ἀπορίαν. ἐν δὲ τῇ διανοίᾳ ἢ ἐξέτασιν τῷ φαινόμενῳ, διὰ
 δυσωπειῖ αἰετὶ κατανανακάξει τὸς ἀκροατὰς ἐκ τῆς ἀναρτίας τῶν
 φαινομένων· καὶ τὰ δεχθέντα αὐτῷ διὰ τὸ λόγῳ ἐπισφραγίζει διὰ
 τῆς τῶν παλαιῶν μαρτυρίας, ὅτι ὅτω δοκεῖ καὶ Ἡρακλείτῳ καὶ Ἑμ-
 πεδοκλείῃ· καὶ τὰ ὑπὲρ φύσιν (ζητῶν πρὸς) αὐτὰ ἐκ τῶν καὶ φύσιν,
 διὰ αἰετὶ ὁ Ἀριστοτέλης θεολογῶν φυσικολογῶν, ὥσπερ ἀνάγκη ὁ
 Πλάτων αἰετὶ φυσικολογῶν θεολογῶν, παντελῶς παρεγκυκλιῶν τὸ
 ὄγκμα τῶν ἰδεῶν... ἀλλὰ φύσει ὡς σαφὴς ἐπετίθενται τὴν ἀσα-
 φειαν ("·). ἐπετίθενται δὲ αὐτῇ διὰ τρεῖς αἰτίας· ἢ γὰρ κρήνητος
 χάριν ἢ δοκιμασίας ἢ γυμνασίας· ἑπερ γὰρ τοῖς ποιηταῖς οἱ μῦθοι
 καὶ τοῖς ἱερεῦσι τὰ παραπετόματα, τὸτο τῷ Ἀριστοτέλει ἢ ἀσα-
 φεια, μονοτυχὴ ἐπάγουσι τὸ Ὀρφικὸν ἐκείνῳ "αἰετὶ ἀξυνέτοις ("·),
 θύρας δ' ἐπίθετε βεβήλας," καὶ τὸ ὅμοιον τέτω "κακοφραδέων δὲ
 βοήθων ἔατα λαχόντα περισκοπέωσαν ἀράχαι," καὶ τὸ Καλλι-
 μαχεῖον ἐκείνῳ (in Ceg. 3) "τὴν καθάσον κατιόντα χαμαὶ δέκεται
 γυναικας, μὴδ' ἀπὸ τῷ τάγεος μὴδ' ὑψόθεν αὐγασσάει." καὶ Ἀρι-
 στοτέλης ἐγκαλέμενος ὑπὸ Ἀλεξάνδρῳ ἐπὶ τῇ ἐκδόσει τῶν αὐτῷ
 συγγραμμάτων "καὶ ἐκδόσθαι" φησὶ "καὶ ἢ ἐκδόσθαι," αἰνιτικῶς
 τὴν ἀσαφειαν. ὡς καὶ τις τῶν Πυθαγορείων ἐκδὸς τὸ μονόβιβλον
 τὸ περὶ τῶν ἀλόγων πραγμάτων καινῶν περιέπεσον ὡς τὰ ἀπόρ-
 ρηκα ἐξορκισάμενος... ἵνα οἱ μὴ ἀνεπιτηδεῖαι πρὸς φιλοσοφίαν κα-
 ταρωτίσωσιν, πρὸς ὧς ἐστὶν εἰπεῖν "πῶ φεύγεις μὲν ὡτὰ βαλὼν
 κακὸς ὡς ἐν ὁμίλῳ;" ὅτω γὰρ καὶ οἱ αἰετὶ κρίνουσι τὴν γνησι-
 οτητα καὶ τὴν νοθείαν τῶν νεοτῶν· ἰκύντες γὰρ τὰ νεόττια ἀντικρυ-
 τῷ ἡλίῳ, ὅσα μὴ ἀσκαρδαμυκτὶ δύναται ἀντιπῆσαι πρὸς τὰς

αὐγὰς τῷ ἡλίῳ, ὡς νόθα ἀποβάλλοντι· ὡς γὰρ Διὸς καὶ βασιλικὸς δ
 αἰετὶ τὴν βασιλικωτέραν τῶν αἰδιώσεων ἡριβωμένῃ ἔχει, φημὶ
 δὲ τὴν ὅψιν. ὅτι δὲ βασιλικὸς δ αἰετὶς, δηλοῖ τὴν μὴ θέλει αὐτὴν
 θησιμαῖον ἔδειν ποτε. ὅτω καὶ οἱ Κελτοὶ τῷ Ῥήνῳ ποταμῷ κρή-
 νουσι τὰ γνήσια τέκνα καὶ τὴν νοθείαν τῶν βρεφῶν· ἐμβάλλοντες γὰρ
 εἰς ἀσπίδα τὰ βρέφη ἀφίσω ἐν τοῖς ὕδασι, καὶ ὅσα μὴ αὐτῶν πε-
 ρισωθῶσιν ἐκ τῶ ὕδατος, γνήσια νομίζοντες ἐκτρέφουσιν, ὅσα δὲ
 κατακλυθῶσιν ἐκ τῶ ῥεύματος τῷ ποταμῷ, ὡς νόθα ἡγῶντι ἀποθ-
 λυαῖ. οἱ δὲ Πυθαγόρειοι καὶ τὸς ἐπιτηδεῖας καὶ τὸς ἀνεπιτηδεῖας
 πρὸς τὴν αὐτῶν φιλοσοφίαν δι' ἐνειράτων προσγίνωσκον· ἀνέκρινον
 γὰρ αὐτὰ μὲν τὰ πολλὰ εὖρα καὶ πῶα εἶδον ὄντα, καὶ ὅσα μὴ ἐν-
 μυσαν ἐπιτηδεῖαι εἶναι, εἰσεδέχοντο ἐν τῇ χολῇ ἡτοῦ ὁμακίδου,
 τὸς δὲ ἀνεπιτηδεῖας ἀπεβάλλοντο μὲν πάσης τῆς περυσίας, καὶ τῷ
 λοιπῷ κατωτάφιον παύσαντες ὡς περὶ ἀποχορμένον ἢ τεθνεώτων
 διελέγοντο. ὅθεν καὶ τις τῶτο παθὼν ἐξ αὐτῶν Χειλῶν ὁ Λακε-
 δαιμόσιος πῦρ ὑφῆψε τῇ χολῇ καὶ πολλὰς ἐφθεῖρεν. ὁ δὲ Πλάτων
 διὰ τῆς μέθης ἔκρινε τὴν γνησιότητα τῶν ἐπιτηδεῶν καὶ μὴ... ὅτω
 καὶ ὁ Ἀπὸλλων τὸ λοξὸν τῶν μαντευμάτων ἐπετίθενται· πάρας γὰρ
 χάριν τῷ Κροίσῳ δέδωκεν ἀσαφὴ χρησμών... καὶ τοῖς Ἀθηναίοις
 χρησμός ἐδόθη "τάχος τριπτογενὴ ξύλον διὰ εὐρύοπα Ζεὺς"
 (Herodot. 7 141). καὶ τοῖς Σαλαμινίοις ἐδόθη χρησμός λέγων
 "ὦ θεῖα Σαλαμὶς ἀπολεῖς ἡδὲ τέκνα γυναικῶν" (ib. 142). ἀδύλον
 δὲ ποῖον γυναικῶν, τῶν ἰδίων ἢ τῶν ὑπεναγίων.

Ἐξ τούτων κεφάλαια δεῖ προλαμβάνειν, τὴν σκοπὴν, τὴν χρησι-
 μον, τὴν αἰτίαν τῆς ἐπιγραφῆς, τὴν τάξιν τῆς ἀναγνώσεως, τὴν
 εἰς τὰ κεφάλαια διαίρεσιν, καὶ εἰ γνήσιον τὸ φιλοσόφῳ τὸ βιβλίον.
 ζητητέον δὲ τὴν σκοπὴν καὶ ὅτε κηρύττει ὑπὸ τῆς ἐπιγραφῆς, ἐπειδὴ
 πάντα πρὸς τὴν σκοπὴν ἀφορᾷ, ὡς φησὶ καὶ ὁ Πλάτων (Phaedr.
 p. 237) "ὦ παῖ, μία ἐστὶν ἀρχὴ τῷ καλῶς βουλευσάσθαι τὸ εἶδέναι
 περὶ ὅτου ἐστὶν ἡ σκέψις, ἢ τὸ παντὸς ἀμαρτάνειν ἀνδρῶν." κηρύτ-
 τεῖ δὲ ὁ σκοπὸς ὑπὸ τῆς ἐπιγραφῆς, ὡς ἐν τῷ περὶ Ψυχῆς καὶ
 τῷ περὶ Οὐρανῶ καὶ τῷ περὶ Γενέσεως καὶ Φθορᾶς. μάλιστα δὲ
 ζητητέον τὴν σκοπὴν ὅτε μὴ ὑπὸ τῆς ἐπιγραφῆς κηρύττει, ὅτε
 πάντῃ ἀσαφὴς ἐστὶν ἡ ἐπιγραφὴ καὶ ἀπεξεσμένη, ὡς αἱ Κατηγορίαι
 καὶ περὶ Ἑρμηνείας. τὸ δὲ χρησίμου ζητητέον διὰ τὸ συντονιστέ-
 ρως γενέσθαι τὸς ἀκροατὰς οἷον δέλεαρ ὀρύσσας προσγινώσκον τὸ
 ἐξ αὐτῷ κέρδος πρὸς ἐρωτικὴν διάθεσιν. μάλιστα δὲ τὸ χρησίμου
 ζητητέον διὰ τὰ δοκῶντα μάτην γεγράφθαι βιβλία, ὡς οἱ Τόποι
 τὰ αὐτὰ ἀνασκευάζοντες καὶ κατασκευάζοντες, ἢ ἐπὶ κακῷ, ὡς οἱ
 Σοφιστικοὶ Ἐλεγχῶν τρόπος διδάσκοντες ἀπάτης. ὑπὲρ ὧν ἐστὶν
 εἰπεῖν ὅτι καὶ οἱ Τόποι ἐπὶ καλῷ ἐγράφησαν· γυμνασίας γὰρ χάριν,
 ἵνα θλιβομένη ἢ ψυχὴ ἐκ τῶν ἐφ' ἐκότερα ἐπιχειρημάτων ἀπο-
 γεννήσῃ τὴν ἀληθείας φῶς. ἀλλ' ὅθεν οἱ Σοφιστικοὶ Ἐλεγχῶν ἐπὶ
 κακῷ, εἰ καὶ τρόπος ἀπάτης διδάσκουσιν· ὡς γὰρ ὁ ἀπατήσωμεν ἀλλ'
 ἢ ἢ μὴ ἀπατηθῶμεν. ὅτω γὰρ καὶ οἱ ἱατροὶ διδάσκουσιν τὰ δηλητήρια
 ἢ διὰ χρῆσιν ἀλλὰ διὰ φυγὴν. τὴν δὲ αἰτίαν τῆς ἐπιγραφῆς ζη-
 τητέον καὶ ὅτε κηρύττει τὴν σκοπὴν, μάλιστα δὲ ζητητέον τὴν ἐπι-
 γραφὴν ὅτε ἀσαφὴς ἐστὶν, ὅτε ὀνοματοποιεῖ ὁ Ἀριστοτέλης, ὡς ἐν

(*) quae desunt inter verba λέγει et ἢ, pete ex Aristotelis Categ. 7 p. 7 a.

(**) Simplic. f. 4. ὅτι γὰρ ἐκ ἀσθενείας λόγῳ τὸ ἀσαφὲς αὐτῷ τοῖς
 συγγραμμάσι ἐπετίθη, ἵνασιν μὲν καὶ οἱ μετρίως λόγῳ παρακολουθεῖν δύ-
 νηται, ὅτι πολλὰ ἐμφαίνει λακτικὴν δύναμιν ἢ Ἀριστοτέλους ἑρμηνεία, ὡς δι'
 ἄλλων παλαιῶν συλλαβῶν παραδίδεται ὅσα ἐκ αὐτῆς ἐκ πολλῶν περιόδων
 ἐκείνη. δηλοῖ δὲ καὶ ἐξ αὐτῆς ἐκείνη σαφὴς ἐστὶν ἰδιότης, ὡς ἐν τοῖς
 Μεταφυσικοῖς καὶ τοῖς Τεχνικοῖς καὶ ταῖς ἡγεσίαις αὐτῶν Πολιτικαῖς, ἑπερ διὰ
 τὸ κοινότερον τῶν θεωρημάτων σαφέστερον ἀπαργεῖται σύνοδι. τὸ δὲ δύνα-
 σθαι σαφῶς εἰπεῖν δηλοῖ μάλιστα ὁ τῶν Ἐπιστολῶν αὐτῶν χαρακτήρ, τὸν ἀπὸ
 χεῖρας διόλογον, ὅς ἐπιστολῆς προσήκει, μετ' εὐπρεπείας ἀποτυπώματος· καὶ
 ὅθεν ἐστὶ τις τῶν συγγραμμάτων Ἀριστοτέλει περὶ τὸν ἐπιστολικὸν χαρακτήρα
 προσέμοιος.

(***) Immo αἰετὶ ζήτησαι. cf. Lobbeck. Aglaopham. 1 p. 452.

Κατηγορίας, ἡ ἐν τῷ περὶ Ἑρμηνείας, ἡ ᾗ ὅταν λέγῃ κατηγορίας, ἡ τὰς ἐπ' ἐγκλήμασι δικας, ὡς ἔθος, φησὶν, ἀλλὰ τὰ γενικώτατα ὡς ἔθος ἔχοντα δεῖ κατηγορεῖσθαι καὶ μηδέποτε ὑποκείσθαι. καὶ πάλιν περὶ τόπων ἡ τὸ πέρας τῷ περιέχοντι καὶ ὁ περιέχεται ὁ περιεχόμενος, ὡς λέγομεν περιέχεται τὸν οὖον ὑπὸ τῆς τῷ κεραμῖν ἐνδοθεν ἐπιφανείας, ἀλλὰ καὶ τὰ πολλὰ καὶ τῶν κατὰ τὴν περιεχόμενον. καὶ πάλιν τὸ περὶ Ἑρμηνείας λέγων ἡ τὴν καὶ λέγει Ἑρμηνείαν λέγει, ἀλλὰ τὰς τῆς ψυχῆς ἐννοίας. ἐν αἷς ζητητέον καὶ τὴν γήνησιν διὰ τὴν ἡγεμονίαν νοεῖαν· νοεῖαν ᾗ τὰ βιβλία πενταχῶς (*): ἡ ᾗ δι' εὐγνωμοσύνην μαθητῶν τὰ οἰκία συγγράμματα τοῖς οἰκείοις διδασκαλοῖς ἀνατιθέντων, ὡς τὰ Πυθαγόρου καὶ Σωκράτους ἐπιγραφόμενα βιβλία, μὴ ὅσα Σωκράτους ἢ Πυθαγόρου ἀλλὰ Σωκρατικῶν καὶ Πυθαγορικῶν. ἡ διὰ φιλοτιμίαν βασιλικήν· Ἰσοκράτους ᾗ τῷ Διθύων βασιλέως συνάγοντος τὰ Πυθαγόρου καὶ Πτολεμαίου τὰ Ἀριστοτέλους, τινὲς κατηλείας ἔχον τὰ τυχόντα συγγράμματα λαμβάνοντες ἐκδορὴν καὶ ἔσθον διὰ παραθέσεως νέων πυρρῶν, ἵνα χοῖεν δῆθεν τὴν ἐκ τῷ χρόνῳ ἀξιοπιστίαν. ἡ δι' ὁμωθυμίας συγγραφῶν ἢ συγγραμμάτων ἢ ὑπομνημάτων· καὶ συγγραφῶν μὲν, ὅτι ὁ μόνος ὁ Σταγειρίτης Ἀριστοτέλης ἐκαλεῖτο ἀλλὰ καὶ ἄλλοι Ἀριστοτέλεις ἐγένοντο ἐπὶ αὐτῷ, ὡς ὁ παιδοτρίβης καὶ ἐπιλύμηνος (**), καὶ μὴ ταῦτα, ὡς ὁ διδασκαλὸς Ἀλέξανδρος· ἔδει ᾗ αὐτὸν οἶον δευτέρον ὄντα Ἀριστοτέλην. πάντων ὅν τῶν συγγραμμάτων, νομίζον τὸ Σταγειρίτη εἶναι. ἀλλὰ καὶ δι' ὁμωθυμίας ὑπομνημάτων γίνεσθαι ἀπάτη, τῷ Ἀλεξάνδρῳ μὴ μόνον τὰ Ἀριστοτέλους ὑπομνηματίσαντος βιβλία τῷ Σταγειρίτῃ ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων, καὶ νομίζον πάντα τὰ τοιαῦτα ὑπομνήματα εἰς τὰ τῷ Σταγειρίτῃ γεγράφθαι διὰ τὸ ἐπίσημον τὸ ἀνδρὸς. ἡ διὰ τὸ ἐκλογαῖς εἶναι ἐνομιλῆσαι αὐτὸ εἶναι τῷ ποιήσαντος τὰς ἐκλογαῖς καὶ ἔχει τῶν πρωτοτύπων συγγραφῶν. ἡ δι' ὅφρην κτήσεως ξενοπρεπῶν βιβλίων τινὲς ἀσχημοὶ ὄντες συγγραφῆς, διὰ τὸ δέξαι ξενοπρεπεῖς εἶναι καὶ ταῦτα ἔχειν βιβλία, ἐπιγράφων ὀνόματα συγγραφῶν ἐνδόξων. ὅτω μὲν τὴν γήνησιν. τὴν δὲ τάξιν ζητητέον ἢ πρὸς τὰ ἀνομοιοειδῆ, ἥτις εἰρήνη ἡμῖν ὅτε ἐλέγομεν ὅτι δεῖ τὴν λογιῶν προηγεῖσθαι καὶ μὴ ταύτην τὴν ἥθειαν καὶ ὅπως ἐφεξῆς, ὡς εἶρη, ἀλλὰ πρὸς τὰ ὁμοιοειδῆ τάξιν ζητητέον, λογικῇ ὄντος τῷ βιβλίῳ, ποῖαν τάξιν ἔχει πρὸς τὰ λογικά, ἢ πρὸς τὰ φυσικά καὶ φυσικόν. τὴν δὲ εἰς τὰ μέρη διαίρεσιν ζη-

(*) Ammon. f. 9 b. τρεῖς γὰρ ἀφορμαὶ γηγόσι τὸ νοεῖσθαι τὰ συγγράμματα τῷ Ἀριστοτέλει, μία μὲν ἡ ὁμωθυμία· γηγόσι γὰρ καὶ ἕτεροι Ἀριστοτέλεις ἐν τὰ συγγράμματα διὰ τὴν ὁμωθυμίαν τινὲς ἐνόμισαν Ἀριστοτέλους. δευτέρα δὲ ἡ τῶν συγγραμμάτων ὁμωθυμία· οἱ γὰρ μαθηταὶ αὐτοῦ ἔκδοξας καὶ Φαίλας καὶ Θεόφραστον κατὰ ἔθλον τὸ διδασκαλὸν γεγραφεῖν καὶ Κατηγορίας καὶ περὶ Ἑρμηνείας καὶ Ἀναλυτικῆς. ἡ δὲ τρίτη τοιαύτη ἐστίν. Πτολεμαῖον τὸν φιλάδελφον πάλιν ἐσπουδακίαν φασὶ περὶ τὰ Ἀριστοτελικά συγγράμματα κτλ. Simpl. l. l. πολλὰ γὰρ ἐξέφη καὶ ἴσα βιβλία κατ' ἐκείνους μάλιστα τὸν χρόνον, ὅτε πολλοὶ τῶν βασιλέων περὶ τὰς βιβλιοθήκας συντάζοντες πολλὰ χρυσὴ τὰ ἀπεξωμμένα τῶν βιβλίων ἄντιτα. cf. Simplific. f. 4 b.

(**) ἐπιλύμηνος alius codex. lege ἐπὶ κλην μύθος vel ἐπικληθεὶς μύθος coll. Diogen. L. 5 35.

τητέον ὡς ἀπαιτομῆς τάξιν ἔχουσιν· ὡς ᾗ ἡ ἀνατομὴ τῶν ἐν βάθῃ μορίων ἀναπτύξῃ ποικιλήν τὴν διὰ τὴν χρῆσιν παρίσταν, ὅτω καὶ ἡ εἰς τὰ μέρη διαίρεσις τῶν Ἀριστοτέλους συγγραμμάτων ἀρίστη. καὶ δὲ τίς ὁ τρόπος τῆς διδασκαλίας ἢ ζητῶμεν, ὡς καὶ αὐτὸ ἀνωτέρω εἰρημένον, ὅτε ἐζητῶμεν τί τὸ εἶδος τῆς φράσεως τῷ Ἀριστοτέλει. ταῦτα ἔχει καὶ ἡ παρῶσα πράξις.

Ἐπειδὴ καὶ τὸ Παιανίδα πᾶς λόγος, ἀν ἀπὸ τὰ ἔργα, ματαῖον τι νομίζεσθαι καὶ κοινόν, φέρε ἔργῳ προλαβόμενος τὸ βιβλίον τῶν Κατηγοριῶν τὰ εἰωθότα ζητεῖσθαι ἐπὶ ἐκείνῳ Ἀριστοτέλει βιβλίῳ, τὸν σκοπόν, τὴν χρῆσιν καὶ τὰ ἐξῆς. ἔχῃ εἰς τούτων ἔδοξεν εἶναι ὁ σκοπὸς τῶν Κατηγοριῶν ἀλλὰ πλείους· ὅσα ᾗ τὰ ὄντα, τοσούτοις φέρονται καὶ σκοποὶ. τριτὰ δὲ τὰ ὄντα, φωναὶ νοήματα καὶ πράγματα. οἱ μὲν ὅτι περὶ φωνῶν εἰρήσεις τὸν σκοπόν, ὡς Ἀλέξανδρος καὶ Εὐστάθιος, οἱ δὲ περὶ νοημάτων, ὡς Παρμφύριος, οἱ δὲ περὶ πραγμάτων, ὡς Ἑρμῖος. πάντες μὲν συμφωνοῦσιν περὶ τῶν ὀνομάτων κατηγοριῶν εἶναι τὸν σκοπόν, ἀλλ' οἱ μὲν ὡς ἐκφωτισμένων μόνον, οἱ δὲ ὡς ὑφασσωσῶν, οἱ δὲ ὡς νοημάτων. καὶ ἐκ τούτων εἰπεῖν ὅτι ὀνόματι μὲν τρεῖς οἱ σκοποὶ, ἔργῳ δὲ εἰς· ὅδ' ᾗ ἀκολουθεῖ ταῦτα ἀλλήλους· ὁ ᾗ ὅτι φωνή, καὶ νοήματα πάντως, διὰ τὰς ἀσκήσεις φωνῶν· ὁ δὲ ὅτι νοήματα, ἐκεί καὶ πράγματα, διὰ τὴν τραγελαφὸν καὶ ἰσχυρὰ ταυρον, νοήματα ὄντα ἀσύμφορα. ἀλλὰ καὶ καὶ τὰς αἰτίας διακρίνει· τὸ μὲν ᾗ τὰ νοήματα, θεὸν δὲ τὸ παράγειν τὰ πράγματα, ψυχῆς δὲ τὰς φωνάς. ἔχῃ εἰς ἄρα κατ' αὐτὸς ὁ σκοπὸς ἀλλὰ πλείους· καὶ πάντοτε τούτοις ἔκκειται καὶ ἀσφάλειαι τὸν Ἀριστοτέλην πρὸς κατασκευὴν τῆς ἰδίας δόξης. οἱ μὲν ᾗ λέγοντες ὅτι περὶ φωνῶν μόνον, ἐκ τῆς ἐπιγραφῆς κατασκευάζουσιν ὅτι Κατηγορίαι ἐπιγράφονται τὸ βιβλίον, κατηγορία δὲ ἐστὶ τὸ κατὰ τινος ἐγορευθεῖσθαι ἔργον λέγεσθαι, καὶ δὲ λέγεσθαι φωνήρεσιν· περὶ φωνῶν ἄρα ὁ σκοπὸς τῶν Κατηγοριῶν. καὶ ὅτι κατακέρχῃ τῷ λέγεσθαι, ὁ μᾶλλον λέγεσθαι συνώνυμα δὲ λέγεσθαι, καὶ δὲ λέγεσθαι φωνή· περὶ φωνῶν ἄρα ὁ σκοπὸς τῶν Κατηγοριῶν. καὶ πάλιν ἐκ τῶν διελὼν αὐτὸν τὰ λεγόμενα εἰς δύο· φησὶ ᾗ ὅτι τῶν μὲν λεγόμενων τὰ μὲν καὶ συμπλοκῇ λέγεσθαι τὰ δὲ ἀνευ συμπλοκῆς, καὶ τὰ μὲν ἀνευ συμπλοκῆς εἰς ὅσα διέτελε κατηγορίας· αἱ ὅν κατηγορίαι περὶ φωνῶν εἰσὶν ὡς ἐκ τῶν λεγομένων ἔχουσιν τὸ εἶναι· καὶ ᾗ λέγεσθαι φωνῆς πρόσρημα. οἱ δὲ λέγοντες ὅτι περὶ πραγμάτων ὁ σκοπὸς τῶν Κατηγοριῶν, κατασκευάζουσιν ὅτως, ὅτι τοῖς αὐτῶν ἐκδοξῇ πτέρωσι καὶ τὴν παροιμίαν· ὁ ᾗ λέγετε κατασκευάζοντες ὅτι περὶ φωνῶν, τὰ αὐτὰ φάμεν πρὸς κατασκευὴν ὅτι περὶ πραγμάτων. φάτε ὅτι Κατηγορίαι ἐπιγράφονται, καὶ δὲ κατηγορεῖσθαι καὶ λέγεσθαι κατὰ τινος φωνῆς ἴδιον σημαντικῆς πράξεως· περὶ πραγμάτων ἄρα ὁ σκοπὸς. αἱ δὲ λέγετε ὅτι κατακέρχῃ τῷ λέγεσθαι, καὶ τὸ ἐστὶν ὅσα ἐστὶ λεγῶν καὶ δευτέρα ὅσα εἰσὶ λέγον· περὶ πραγμάτων ἄρα ὁ σκοπὸς. αἱ δὲ πάλιν λέγετε ὅτι διαρεῖ τὰ λεγόμενα εἰς συμπλεγμένα καὶ εἰς τὰ ἀνευ συμπλοκῆς, καὶ ἐκ αὐτῶν κατάγει τὰς κατηγορίας, τὸτο ἡμῖν συνάδει· τὰ λεγόμενα ᾗ διέτελεν, ὁ δὲ λέγοντα· τὰ δὲ λεγόμενα πράγματα εἰσὶν· περὶ πραγμάτων ἄρα ὁ σκοπὸς τῶν Κατηγοριῶν. οἱ δὲ λέγοντες ὅτι περὶ νοημάτων, φασὶ

ὅτι δεῖ προηγεῖσθαι τὸ παρὸν βιβλίον παντὶ ἄλλῳ λογιῶν βιβλίῳ, ἐπειδὴ καὶ ἡ πρώτη θέσις τῶν ἀπλῶν φωνῶν πάντων προηγεῖται. ἐφ' οἷς εἰπόμεν καὶ τὴν αἰτίαν τῆς ἐπιγραφῆς. ἐξ τούτων ἐπιγραφῶν φέρονται τὸ παρόντος βιβλίου· οἱ μὲν γὰρ ἐπιγράφουσιν Κατηγορίας, ὡς αὐτὸς ὁ Ἀριστοτέλης, οἱ δὲ περὶ τῶν Κατηγοριῶν, ὡν τινὲς ἐταίροι τῷ Ἀριστοτέλει, οἱ δὲ περὶ δέκα Γενῶν τῷ ὄντος, ὡς Πλωτῖνος ἀντιλέγων ταῖς κατηγορίαις, οἱ δὲ πρὸ τῶν Τόπων, ὡς Ἀρχύτας ὁ Ταραντῖος, οἱ δὲ περὶ τῶν Καθόλου λόγων, ὡς Ἀδρασος ὁ Ἀφροδισιεύς ὁ Περιπατητικῶς. νικᾷ δὲ πάσας ἡ τῷ Ἀριστοτέλει· ὁ γὰρ ἐπιγράφων ὅτι Κατηγορίας, ἐνδείκνυται ὅτι οἱ λόγοι δι' οἰκίαν ἔχουσιν γενεᾷ ὅπερ τὰ πρόγματα. ὅτω καὶ Ἀριστοτέλης χάριν μαρτυρῶν τὰ ὑπὲρ τῶν τεττάρων ἐπέγραψε τὸς λόγους ὅτω, Κίμων, Μιλτιάδης, Περικλῆς, Θεμιστοκλῆς· καὶ ὁ Πλάτων ἐπιγράφει ὅτως, Γοργίας, Φαίδων, Φαίδρος. οἱ δὲ ἐπιγράφοντες περὶ τῶν Κατηγοριῶν ἢ περὶ τῶν Γενῶν τῷ ὄντος ἢ περὶ τῶν Καθόλου λόγων ἐνδείκνυται ὅτι οἱ λόγοι δι' οἰκίαν ἀξίωσαν κατόπιν ἐγένεστο τῶν πραγμάτων καὶ οὐκ ἔχουσιν γενεᾷ ὡς αὐτὰ τὰ πρόγματα. νικᾷ δὲ καὶ τῇ πρὸ τῶν Τόπων ἐπιγραφῇ· οἱ γὰρ καὶ ἐξόντων τὰς ἐπιγραφῶν παῖσαι, ὡς ἐν τῇ Μετὰ τὰ Φυσικά, ἀλλ' ἐκείναι εὐλόγως· καὶ γὰρ μόναις ἐπεὶ ταῖς φυσικαῖς καὶ μόναι, τὸ δὲ παρὸν βιβλίον ἐστὶ μόνων προηγεῖται τῶν Τόπων ἀλλὰ καὶ ἄλλων. οἶδε δὲ πάσας τὰς ἐπιγραφὰς Ἀριστοτέλης ἐπιγράφει, Κατηγορίας, Τόποι, ἀλλὰ καὶ τὴν περὶ Οὐρανῷ καὶ Κόσμου. αὕτη καὶ ἡ αἰτία τῆς ἐπιγραφῆς. ἐφ' οἷς εἰπόμεν τὸ γνήσιον. γνήσιον τούτων ἐκ τῷ παλαιῷ τὸ παρὸν βιβλίον ἀπὸ τῆς φράσεως καὶ τῆς δευτέρας τῶν ἐνθυμημάτων καὶ ἐκ τῶν ὀνομαστῶν μεμνηθεὶς αὐτὸν τὸ παρόντος βιβλίου ἐν ἄλλαις αὐτῷ

βιβλίου καὶ λέγειν ὅτι "ὡς εἶρη" ἐν Κατηγορίαις" (*), καὶ ἐκ τῷ καὶ ζῆλον αὐτῷ γράφει τὸς ἐταίρους αὐτῷ ἐμῶνυμα βιβλία καὶ χρήσασθαι τῇ περὶ προβέσει, καὶ ἐκ τῷ εὐθύναις δαδωμέναι αὐτῷ τοῖς Ἀττικαῖς ἐξηγηταῖς· τεσσαράκοντα γὰρ βιβλίων εὐρεθέντων ἐν παλαιαῖς βιβλιοθήκαις τῶν Ἀναλυτικῶν καὶ δύο τῶν Κατηγοριῶν, τέσσαρα μόνων τῶν Ἀναλυτικῶν ἐγκρίνουσι καὶ ἐν τῶν Κατηγοριῶν. καὶ εἰ μὴ γνήσιον ἦν τὸ παρὸν σύγγραμμα, ἀσέφαλος ἦν πᾶσα ἡ λογικὴ πραγματεία. Συμμετρεῖται μὲν γὰρ ὁ φιλόσοφος ἐπέγραψε τῷ Φαίδρῳ (Φαίδων;) νοθευομένῳ ὑπὸ τινος Πανωτίου "εἰ με Πλάτων" κτλ. (**) ἐγὼ δὲ, φησὶν ὁ ἡμέτερος διδάσκαλος, ἐπιγράφω ταῖς Κατηγορίαις "εἰ μὴ Ἀριστοτέλης γενόμεν, ἢ ὀπλοῦς ὄντος, ἢ σοφίῃ ἀνέκρινον ἐδείματο νόσφιν ἐμεῖο." ὅτως καὶ τὸ γνήσιον. ἐφ' οἷς εἰπόμεν τὴν εἰς τὰ μέρη διαίρεσιν. εἰς τρία τούτων διαίρειται τὸ παρὸν βιβλίον, εἰς τὰς κατηγορίας, τυχόντες εἰς αὐτὰς τὸς ἀγῶνας, καὶ εἰς τὰ χρήσιμα πρὸς τὰς κατηγορίας· τὸ πρῶτον γὰρ καὶ τὸ τελευταῖον τμήματα χρήσιμα διδάσκει πρὸς τὰς κατηγορίας, πλεονεχὲς δὲ τὰ αὐτά. ἐν μὲν γὰρ τῷ πρώτῳ τμήματι ἐκείνα τὰ χρήσιμα διδάσκει ὡς ὑδεμίαν ἔχομεν πρόσκλησιν ἐκ τῆς συνθέσεως, περὶ ἐμνησμένων, περὶ ὑποκειμένων, περὶ κατηγορουμένων· ἐν δὲ τῷ τελευταίῳ τμήματι ἐκείνα τῶν χρησίμων διδάσκει ἃ καὶ ἐκ τῆς συνηθείας γινώσκουμεν, περὶ προτέρου, περὶ τῷ ἄμα, περὶ τῷ ἔχειν, περὶ κατήσεως. ἐκ ἡβυλῆθι δὲ πάντα τὰ χρήσιμα ἐν ἐπὶ μέρει εἰπεῖν, ὅσα μὴ τὰ προτέραια μετὰ καὶ παῖσαι τῶν ἀγῶνων (***). καὶ ἡμῖς ὅν ἵνα μὴ τὰ προτέραια μετὰ καὶ παῖσαι τῶν ἀγῶνων, τῶν μὲν προκειμένων ἄλλως, ἐπ' αὐτὰς δὲ τὸς ἀγῶνας λαμπρὸν χωρήσωμεν καὶ τὴν ἐξηγήσιν τῆς λέξεως. ἐν τούτοις καὶ τὰ προλεγομένα τῶν Κατηγοριῶν.

ΕΙΣ ΤΑΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΠΡΟΛΕΓΟΜΕΝΑ (+).

Ὅτι ἐξ κεφαλαιῶν προληπτέον παντὶ Ἀριστοτελικῷ βιβλίῳ, σκοπὸν, χρήσιμον, τάξιν, ἐπιγραφὴν, συγγραφέα, διασκευὴν ἢ τοὺς οἰκονομίαν τῷ λόγῳ, ἢ καὶ διδασκαλικὸν φανερὸν τρόπον. ταῦτα δὲ καὶ κεφαλαιῶν λέγονται ὡς ἐν βραχεῖ τὴν διάνοιαν τῶν βιβλίων περι- κλείοντα, ὥσπερ καὶ ἐν ταῖς ζυφαῖς ἡ κεφαλὴ ἐν βραχεῖ μεγέθει τὸ κύρος τῶν ζυφῶν τῷ τὰς αἰδέσεις πάσας ἐν αὐτῇ ἔχειν. τὴν μὲν ὅν σκοπὸν προληπτέον καὶ εἰ ὅλως, ὥσπερ ὅτε ὑπὸ τῆς ἐπιγραφῆς κηρύττεται ὡς ἐν τοῖς περὶ ψυχῆς, διὰ τὸ πρὸς αὐτὸν ὅραν τὰ ἄλλα κεφαλαιῶν (μία γὰρ καὶ Πλάτων ἀρχὴ ἐστὶ τῷ καλῶς βουλευθεὶς 30 περὶ ὅτου ἐστὶν ἡ σκέψις, ἢ τῷ παντὶ κινδυνεύειν ἀμαρτάνειν), διαφερόντως δὲ ὅτε μὴ κηρύττεται ὑπὸ τῆς ἐπιγραφῆς, ὡς ἐν τοῖς προτέραις Ἀναλυτικαῖς καὶ τοῖς ὑστέροις. καὶ τὸ χρήσιμον δὲ πανταχῶς ζητητέον ὑπὲρ τῶν συντόνων ποιῆσαι τὸς ἀκροατάς· διαφερόντως δὲ πάλιν ὅτε ἢ τὴν ἄλλως δοκῇ περιγεγραφέσθαι τὸ βιβλίον 40 ὡς τὰ αὐτὰ ἀνασκευάζον καὶ κατασκευάζον, ὡς ἐν τοῖς Τόποις, ἢ καὶ πρὸς καὶ γεγράφθαι, ὡς ἐν τοῖς Σοφιστικαῖς Ἐλέγχους τρόπος ἀπάτης ἡμῶς διδάσκουσιν. χρήσιμα γὰρ καὶ οἱ Τόποι ἡγήτοι ἵνα θλα-

βομένη ἡ ψυχὴ ὑπὸ τῶν ἐναστίων λόγων ἀποκύη τὸ ἀληθές, ὡς οἱ πυρέκβελοι κίβοι τῇ παρατρέφει ἀλλήλων τὸ πῦρ· χρήσιμα καὶ οἱ Σοφιστικοὶ Ἐλέγχοι ἀπατᾶν διδάσκοντες ὥστε ἵνα ἀπατήσωμεν ἀλλ' ἵνα μὴ ἀπατηθῶμεν, ὡς καὶ οἱ ἱατροὶ καὶ τὰ ὑγιεινά καὶ τὰ δηλητηριώδη διδάσκουσιν ὑπὲρ τῶν τὰ μὲν ἰλάσθαι τὰ δὲ φυγεῖν· καὶ γὰρ σοφιστικοὶ Ἐλέγχοι ἐπιγεγραμμένοι εἰσὶν, ὡς δὲ ἀλέγγειν αὐτούς, τὴν τάξιν ἐπὶ τούτοις ζητῶμεν, ὃ πρὸς τὰ ἀνομοειδῆ (ἢ καὶ γὰρ ἔχομεν αὐτῇ, ὅτι πρώτη ἡ λογικὴ, δευτέρα ἡ ἠθικὴ, τρίτη ἡ φυσικὴ,

(*) Simplic. f. 8 b. καὶ αὐτὸς δὲ (ὁ Ἀρ.) μέμνηται τῷ βιβλίῳ ἐν ἄλλοις, δέκα Κατηγορίας αὐτὸ καλεῖται, ἵνα μὴ ὑπονοήσωμεν τῷ Ἀρχυτίῳ μεταποιεῖν αὐτόν, ἄλλαν ἐπιγραφὴν ἔχοντες... ἀλλὰ καὶ οἱ ἐπιδεικνύοντες τῶν ἐταίρων αὐτῷ ὡς γνήσιον ἀπεδέξαντο τὸ βιβλίον.

(**) Antholog. 9 358. cf. Wytttenbach. Polymath. 2 p. 83.

(***) Simplic. f. 8 b. τινὲς μὲν ἐπιγράφοντες ἔτι τε κατ' ἄρθρα διέφρηται καὶ ἔπειτα τὴν τε πρὸς τὸν ἑλόν σκοπὸν χρᾶν ἀποτελεῖται καλῶς καὶ τὴν πρὸς ἄλλα συστήματα διπλοῦνται, τοιαῦτα καὶ τοιαῦτα τὰ κεφαλαιῶν κατὰ τὸν ὑποκειμενικὸν τρόπον. καὶ δὲ ἀντιλέγουσιν αὐτῷ τινὲς ἀλλοτρίως τὴν διαίρεσιν, οἱ μὲν ὡς πλεονάζουσιν μέτρῃ, οἱ δὲ ὡς πολλὰ περιέχουσιν, ὡς Κορνήλιος καὶ Ἀδριανός.

καλῶς ἔφασαν οἱ περὶ φωνῶν μόνων εἰπόντες τὴν σκοπὴν· λεγέ-
 τωσαν γὰρ περὶ ποίων φωνῶν, ἀσήμεων ἢ σημαντικῶν· καὶ ἐπεὶ μὴ
 περὶ ἀσήμεων (γραμματικῶς γὰρ αὐτῶν) μελήσουσι, παρ' οἷς ὑδὲν
 διαφέρει τῷ Ὀμηρῷ τὸ σκινδαφός, ὅσον ἐπὶ τῇ κλίσει, περὶ ση-
 μαντικῶν ἄρα, ὥστε διὰ τῆτο καὶ περὶ πραγμάτων, καὶ διὰ ταῦτα καὶ 5
 περὶ τῶν μεταξὺ νοημάτων. ὅτε οἱ περὶ πραγμάτων· λεγέτωσαν
 γὰρ ἡμῶν καὶ ὅτοι, πῶς ταῦτα διδάξει ὁ φιλόσοφος, δακτύλῳ δευκνὺς
 ἢ λογιῶ χρώμενος· ἀλλ' ἐπεὶ μὴ τὸ πρῶτον (μερικὰ γὰρ τὰ τοιαῦτα),
 τὸ δευτερον ἄρα· καὶ διὰ τῆτο καὶ περὶ τῶν λοιπῶν δύο ὁ σκοπός.
 ὑδὲ γε οἱ περὶ νοημάτων· ἐρόμεθα γὰρ αὐτὸς περὶ ποίων νοημάτων, 10
 τῶν διακένων, ὅσον τραγελάφῳ ἢ ἱπποκενταύρῳ, ἢ τῶν ἐποχυσμένων
 τοῖς πράγμασι· καὶ ἐπεὶ μὴ τὸ πρῶτον (ἐκεῖ γὰρ ἡ φιλοσοφία γινώ-
 σις τῶν ὄντων ἀλλὰ τῶν μὴ ὄντων), τὸ δευτερον ἄρα, καὶ διὰ τῆτο
 καὶ περὶ πραγμάτων ἐστὶ, ὁ δὲ ὅτι καὶ περὶ φωνῶν καὶ περὶ νοημά-
 των· ἐρμηνεύουσι γὰρ αἱ φωναὶ τὰ νοήματα. εἰ μὲν γὰρ μόναις ψυχαῖς 15
 διεζῶμεν, περιττὸς ἂν ᾖ ὁ τῶν φωνῶν ὄχλος, εὐθὺς ἀπὸ τῶν νοη-
 μάτων συγγνωμένον ἡμῶν ἀλλήλοις· ἐπειδὴ δὲ παραπετάσματος
 τέτῳ κέχρηται τῷ σώματι ἢ ψυχῇ, δεῖ τὸν τινος πορθεῖν τῷ
 λόγῳ, ὃ τὰ ἀγώγιμα τῆς διανοίας ἀλλήλοις διαβιβάζομεν. ἔκταν
 ἀκριβῶς ἀπεφώνησαν ὅτοι, ἀλλὰ ταυτὸν τι πεπόνθασιν ὥστε ἂν 20
 εἴ τις τρεῖς τὴν ἀνθρωπὸν ὀρίζομενοι ὁ μὲν αὐτὴν εἶπῃ ζῶν ὁ δὲ
 λογικὸν ὁ δὲ θνητὸν, μηδεὶς δ' ὅλον τῆτο, ζῶν λογικὸν θνητὸν· καὶ
 γὰρ καὶ περὶ φωνῶν ὁ σκοπὸς καὶ περὶ νοημάτων καὶ πραγμάτων. ἀλλ'
 ἵνα μὴ ἐνὸς βιβλίου τρεῖς σκοποὺς λέγοιμεν, ὁ καὶ αὐτῷ Ἰαμβλίχῳ
 ἀπειρήθη ἐν τοῖς σκοποῖς τῶν Πλάτωνος διαλόγων, τὴν σκοπὴν εἰπω- 25
 μεν τῶν Κατηγοριῶν περὶ φωνῶν ἀπλῶν σημαίνουσιν ἀπλὰ πρά-
 γματα διὰ μέσου ἀπλῶν νοημάτων τῶν καὶ τὴν πρώτην θέσιν, καὶ
 τέτῳ ἐκ ἐπὶ μέρος, ἐκ εἰδικωτάτων, ἐκ ὑπαλλήλων, ἀλλὰ τῶν
 γενικωτάτων. φωνῶν μὲν ἀπλῶς σημαίνουσιν ἀπλὰ πράγματα,
 ἐπειδὴ καὶ τὸ "Σωκράτης περιπατεῖ" φωνὴ μὲν ἐστὶ σημαίνουσα 30
 πράγματα διὰ μέσου νοημάτων, καὶ πᾶσα πρότασις καὶ πᾶς συλλο-
 γισμὸς ὡσαύτως, ὃ μόντοι καὶ ἀπλῶς. τῶν καὶ τὴν πρώτην δὲ
 θέσιν, ἐπειδὴ καὶ δευτέρα θέσις, ἥτις εἰς τὸ ὄνομα καὶ ῥῆμα τὰς φω-
 νὰς διαμεῖ καὶ περὶ τῆς συνθέσεως τέτῳν διαλαμβάνει, περὶ ὧν τὸ
 περὶ Ἑρμηνείας διδάξει, καὶ ἐπὶ τὰ συμβαίνοντα περὶ ἐκάστην φωνὴν 35
 τεχνολογεῖ, ἃ δὲ γραμματικῶς ἀνεῖ· ὁ δὲ προκείμενος σκοπὸς
 περὶ ὑδενὸς τέτῳν τὴν λόγον ποιεῖ, ἀλλὰ περὶ τῆς πρώτης ἐστὶ
 θέσεως· αὕτη δὲ ἐστὶν ἡ καθ' ὃ ἕκαστον τῶν ὄντων ὠνόμασαι. ὅσον
 συνελθόντες ἀνθρωποὶ τῶδε μὲν τυχὸν ὠνόμασαν ἵππον τῶδε δὲ ἀν-
 θρωπον, καὶ ἄλλο μὲν τι νικᾷ ἄλλο δὲ τρέχει, μὴ προσδιορισάμενοι 40
 ὅτι τὸ μὲν χρόνον σημαίνει τὸ δ' ὅ, ἐπεὶ καὶ αὐτὸ τῆς δευτέρας ἐστὶ
 θέσεως. ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ τὰ ὀνόματα τῆς πρώτης θέσεως ἀπειρα,
 αἱ δὲ κατηγορίαι ὠρισμέναι, δέκα γάρ, πρόσκειται διὰ τῆτο τὸ ὃ
 τῶν ἐπὶ μέρος καὶ ὅσα ἐξῆς. ὥστε ὁ τρίτος ὁ σκοπός, καὶ εἰ τὰ
 ὄντα τριττά, φωναὶ φημι καὶ πράγματα καὶ νοήματα· ὑδὲ γὰρ ἀκο- 45
 λωθεῖ ταῦτα ἀλλήλοις, ἵνα καὶ οἱ σκοποὶ ὀνόματι μόνον τρεῖς ὦσι,
 πράγματι δὲ εἰς ὅτε γὰρ πᾶσα φωνὴ νόημα ἔχει, διὰ τὰς ἀσήμεας
 φωνὰς, ὑδὲ πᾶν νόημα πρᾶγμα, διὰ τὸ σκινδαφός καὶ τραγελάφος.

ἀλλ' ὑδὲ καὶ τὰς αἰτίας· φωνῶν μὲν γὰρ ψυχῇ, νῦν δὲ νοημάτων,
 τῶν πραγμάτων δὲ ὁ θεός, ὥστε τρία, θεὸς νῦν ψυχῇ, εἰ καὶ αὐτο-
 παράγωγα ἐστὶ καὶ ἀρχὴ ὑποστάσεις διὰ τῆτο λέγονται, ὅμως δια-
 φέρουσι καὶ καὶ τὸ αὐτοπαράγωγον· θεὸς μὲν γὰρ ἀφ' ἑαυτοῦ ἔχει τὸ εἶναι,
 νῦν δὲ καὶ ψυχῇ ἐκ ἀφ' ἑαυτῶν ἀλλ' ἀπὸ θεοῦ, καὶ ὁ μὲν νῦν ἀκίνητος,
 ἢ δὲ ψυχῇ αὐτανήτως. ὁ τρίτος ὁ σκοπός, ὡς ἡδὲ ἔφασκεν,
 ἀλλὰ καὶ πράγματι καὶ ὀνόματι εἰς. καὶ ἐκεῖ χεῖρας ἔχει τὸ λέγειν
 ὅτι σκοπὸς ταῖς Κατηγορίαις περὶ φωνῶν ὡς ἐκφυσμένων ἢ περὶ
 νοημάτων ὡς νοημένων ἢ περὶ πραγμάτων ὡς ὑφυσμένων· ἀλλ'
 ὥστε περὶ τῶν κατηγοριῶν πᾶσι συμπεφώνηται· ὁ σκοπὸς εἶναι,
 καὶ ἄλλος ἄλλο περὶ τέτῳν ἐνόησεν, ὥστε καὶ περὶ πάντων ἅμα,
 ὡς ἡδὲ ἐδείχθη, φωνῶν λέγω καὶ πραγμάτων καὶ νοημάτων, δικαί-
 οτερον τὴν σκοπὴν λέγειν. ἀλλὰ περὶ μὲν τέτῳν ὅτως. χρήσιμον δὲ
 τὸ παρὸν σύγγραμμα πρὸς τὴν εὐρεσιν τῆς ἐν τοῖς ὕσιν ἀληθείας,
 ὥστε αἱ μὲν προτάσεις ἐκ τῶν ἀπλῶν φωνῶν, ἐκ τέτῳν οἱ συλλο-
 γισμοί, ἐξ ὧν αἱ ἀποδείξεις αἱ τὸ ἀληθὲς ἡμῶν ἐφοδιάζουσαι πρὸς
 τὴν τῶν ὄντων γνῶσιν. χρήσιμον ὅν, ὡς δέδεικται, ὃ πρὸς φιλοσο-
 φίαν μόνον, ἀλλ' ὡς αὕτη ἡ φιλοσοφία πρὸς τὴν τῶν ὄντων γνῶ-
 σιν. καὶ ἄλλως, ὅτι αἱ κατηγορίαι τὰ ὄντα περιλαμβάνουσιν πάντα. ἐστὶ
 περὶ τέτῳ καὶ ἐξ ἀποφάσεως ἐπιχειρήσαι, ἐξ ὧν καὶ τὰς ἀναφανή-
 σεαι τῷ παρόντος βιβλίου. ἐρῶμεν γὰρ ὅτι αἱ μὴ αἱ κατηγορίαι, ὑδὲ
 προτάσεις· εἰ μὴ αὕτη, ὑδὲ συλλογισμός· εἰ μὴ ὅτος, ὑδὲ ἀπό-
 δεῖξις· εἰ μὴ αὕτη, ὅτε διακρίσις ἀληθῶν καὶ ψευδῶν, ὅτε ἐκλογὴ
 μὲν τῶν ἀληθῶν ἀπεκλογὴ δὲ τῶν ψευδῶν, καὶ πάλιν τῶν ἀγαθῶν καὶ
 κακῶν· εἰ μὴ τέτῳ, συνεξέλητο τέτῳ τὸ θεωρητικὸν καὶ πρακτι-
 κόν, καὶ τέτοις φιλοσοφία, καὶ ταύτη τὸ εὐδαιμονεῖν· ὥστε εἰ μὴ τὸ
 τῶν Κατηγοριῶν βιβλίον, εὐδαιμονία ἐκ ᾗ. εἰ δὲ τέτῳν ἀπάν-
 των αἰτίον, ὡς ἐδείχθη, αὐτό, πάντως ὅτι καὶ τὴν πρωτίστην εἴληξε
 τάξιν, εἴγε καὶ αἱ ἀπλᾶ φωναὶ, πάσης τῆς τῷ Ἀριστοτέλει φιλο-
 σοφίας.

Εἰδέναι δὲ δεῖ ὅτι ἐξ γεγονάσιν ἐπιγραφῶν τῆς πραγματείας
 ταύτης, Κατηγορίαι, ὡς Ἀριστοτέλης ἐπέγραψε, περὶ τῶν Κατη-
 γοριῶν, ὡς οἱ ἐταῖροι αὐτοῦ Ἀριστοτέλης, περὶ τῶν δέκα Γενῶν, ὡς
 ἄλλοι ἐταῖροι αὐτοῦ πάλιν (ἐγράψαν γὰρ καὶ ὅτοι καὶ ἔχον τὸ διδα-
 σκαλὸν τοιαῦτα βιβλία), περὶ τῶν Γενῶν τῷ ὄντος, ὡς Πλωτῖνος
 ἀντιλέγων ταῖς Κατηγορίαις (*), πρὸ τῶν Τόπων, ὡς Ἀδραστος
 ὁ Ἀφροδισιεύς τῷ τὰ τελευταῖα τῶν Κατηγοριῶν συγγενῶς
 ἔχει πρὸς τὴν Τόπος (**), περὶ τῶν Καθόλου λόγων, ὡς Ἀρχύ-
 τας ὁ Ταραντῖνος, ὃς καὶ πρὸ Ἀριστοτέλους γέγονεν Πυθαγόρειος

(*) Simplic. f. 7 b. εἰ δὲ περὶ τῶν Γενῶν τῷ ὄντος ἢ περὶ τῶν Δέκα
 Γενῶν ἐπιγράφοντες, ὥστε καὶ Πλωτῖνος δοκεῖ ἐν τῇ πρὸς αὐτὰς ἀπι-
 λογῇ, πρὸς τὰ πράγματα ἀφορῶσι μᾶλλον ἢ πρὸς τὴν λογιστικὴν
 σκοπὴν.

(**) Simplic. f. 7 b. ἐκ δὲ τυχόντων ἐκείνου ἀπὸ τοῦ μετὰ τὰς Κατη-
 γορίας εὐθὺς τὰ Τοπικὰ τάξας βιβλία, ἀλλ' Ἀδραστος ὁ Ἀφροδισιεύς
 ἀπὸ τῶν χρησίων παρατηρητικῶν γεγονὸς ἐν τῇ περὶ τάξεως τῆς Ἀρι-
 στοτέλους φιλοσοφίας μετὰ τῶν τῶν Κατηγοριῶν βιβλίων τὰ Τοπικὰ βύλαται
 τετάχθαι.

ων (*). νικᾷ δὲ πάσας ἡ Ἀριστοτέλης ἐπιγραφή, τὴν μὲν β' καὶ τὴν γ' καὶ δ', ὅτι ὁ μὲν Κατηγορίας ἐπιγράφων ἐνδείκνυσι ὡς οἱ λόγοι δι' ἰχρὺν ἀπαγγελτικὴν ἔπ' ἐπὶ τὰ πρόγνῃματα γεγονόσιν καὶ ἔκ ἄλλοι περὶ ἄλλων εἰσίν, οἱ δὲ περὶ Κατηγοριῶν ἢ περὶ τῶν Γενῶν ἐκείνι τῷτο ἀλλ' ὅτι οἱ λόγοι κατόπιν εἰσὶ τῶν πραγμάτων καὶ ἔκ αὐτὰ εἰσιν ἀλλὰ περὶ αὐτῶν. ὣτως καὶ Ἀριστέλης ἰχρὺν μαρτυρῶν τὰ ὑπὲρ τῶν δ' ἐπέγραψε Κίμων Μιλτιάδης Θεμιστοκλῆς Περικλῆς· ὣτως καὶ Πλάτων Φαίδων, Γοργίας, καὶ τὰ ὅμοια. Ἀριστοτέλης δὲ αἶδεν ἀμφω, καὶ μὲν τῆς προθέσεως, οἷον περὶ Ἑρμηνείας, περὶ Ψυχῆς, περὶ Οὐρανῶ, καὶ ἐκτὸς τῆς προθέσεως, ὡς ἐνταῦθα καὶ ἐπὶ 10 τῶν ἐξῆς Ἀναλυτικῶν λόγοι καὶ Τοπικῶν καὶ τῶν ὁμοίων. νικᾷ δὲ καὶ τὴν Πλωτίνου, διὰ τε τὴν πρόθεσιν, καὶ ὅτι μὴ πᾶν ὃν ἐὼν ὑπὸ κατηγορίαν ἀναγῆ, οἷον τὸ σημῖον ἢ τελεῖ ὑπὸ κατηγορίαν, εἰ καὶ καθὼ πέραις ὑπὸ τὰ πρὸς τὴν τελεῖ· καὶ ὅτι ἡ ἐπιγραφή αὐτῇ ἀρμυζει τοῖς Πλατωνικοῖς γένεσιν, ἢ τοῖς Περιπατητικοῖς· πᾶν μὲν γὰρ ὃν 15 ὅσας μετέχει καὶ ταυτὸ καὶ θατέρου καὶ κοινήσεως καὶ ἑσώσεως, ἢ πᾶν δὲ ἐν ὅσῃ ἐστὶν ἢ πῶς ἢ ποσὸν ἢ ἄλλο τι τῶν δέκα γενῶν, ἀλλ' ἐόικασιν αἱ κατηγορίαι γραταύματι χιλίων ἀνδρῶν εἰς δέκα ἑκατοντάρχας διηρημένῃ. νικᾷ καὶ τὴν πρὸ τῶν Τόπων ἐπιγραφὴν· εἰ γὰρ καὶ ἐξόν τὴν τάξιν ἐπιγραφὴν ποιῆσαι, ὡς ἐν τῇ Μετὰ τὰ Φυσικὰ, 20 ἀλλ' ἐκεῖ δικαίως· πάντων γὰρ τῶν φυσικῶν καὶ μόνων αἰτίας ὁ νῦς· ἢ γὰρ δὴ καὶ τῶν ὑπερκοσμίων. ἐνταῦθα δὲ ὁ· ἢ γὰρ αὐτῷ μόνῃ πρὸ τῶν Τόπων, ἀλλὰ καὶ τὸ περὶ Ἑρμηνείας καὶ τὰ Ἀναλυτικὰ. νικᾷ δὲ καὶ τὴν ἑκτὴν· ὅτε γὰρ καὶ πάντων τῶν ὄντων αἱ κατηγορίαι ὅτε λόγοι. Κατηγορίαι δὲ λεγόντι ἔχ' ὡς περὶ ἡ συνθήκη βύλεται τὰς 25 ἐπισημνίαις δικαίως, ἀλλὰ διὰ τὸ γενικώτατον εἶναι καὶ αἰεὶ ἀγορευεῖσθαι κατ' ἄλλων, ἔχ' ὑποκειῖσθαι ποτὲ.

Γνήσιον τὸ παρὸν σύγγραμμα Ἀριστοτέλους, ἀλλ' ἢ νόθον, εἰ ἐν μὲν ταῖς Κατηγορίαις ὁμῶνυμα καὶ συνώνυμα παραδίδουσι μόνῃ, ἐν δὲ ταῖς Ῥητορικαῖς τέχναις καὶ πολυνώνυμα καὶ ἑτερονώνυμα· ἔχει 30 γὰρ τὰ δ' καὶ νῦν, ἐπειδὴ ἀντίκεινται τὰ μὲν ὁμῶνυμα τοῖς πολυνώνυμοις, τὰ δὲ συνώνυμα τοῖς ἑτερονώνυμοις (τῶν γὰρ ἀντικειμένων μία ἡ γνώσις), καὶ ὅτι νῦν μόνων ὁμῶνύμων καὶ συνωνύμων καὶ παρωνύμων ἐδείχθη, διότι τὸ μὲν ὁμῶνύμως τῶν ἰ' γενῶν κατηγορεῖται, ταῦτα δὲ συνωνύμως τῶν οἰκείων εἰδῶν, καὶ ἀπὸ τῆς ποιότητος παρωνύμως 35 τὰ μετέχοντα ποιεῖ. ἄλλως δὲ, ὅτι ἐνταῦθα μὲν τὴν ἄτομον ὅσῃαν πρῶτην καλεῖ τὴν δὲ καθόλου δευτέραν, ἐν δὲ τῇ Ἀποδεικτικῇ

ἐμπαλιν καὶ τῇ Μετὰ τὰ Φυσικὰ· κρεῖττω γὰρ τὰ καθόλου τῶν μερικῶν ὅσῃ τὰ αἰδία τῶν φθαρτῶν· ὅθεν τῷτο γὰρ προΐσεται, ἀμφω δὲ ἀληθῆ· ἀλλ' ἐνταῦθα μὲν εἰσαγωγικώτερον τὰ πρὸς ἡμᾶς πρῶτα ἔταξεν, ἐκεῖ δὲ τὰ τῇ φύσει· τελευτώτερον γὰρ ἐκεῖνα τῶν νῦν μαθήματα· πρῶτα μὲν γὰρ τῇ φύσει τὰ καθόλου, τῷ χρόνῳ δὲ ἐμπαλιν· θεασάμενοι γὰρ τὰ καθέκαστα ὅψε ποτε τὰ καθόλου προβαλλόμεθα. καὶ καὶ ὅτι τὴν καθόλου τὴν αὐτὴν λαμβάνει ἐνταῦθα καὶ τῇ Μετὰ τὰ Φυσικὰ καὶ τῇ Ἀποδεικτικῇ, ἀλλ' ἐνταῦθα μὲν τὴν ἐξ ἀφαισέρεως καὶ ὑστερογενῆ (διὸ καὶ ἐπαινεῖ τὴν πρώτην, ἢ γὰρ δευτέρα τῇ 40 ἐπινοῖα) ἐν δὲ τῇ Ἀποδεικτικῇ καὶ τῇ Μετὰ τὰ Φυσικὰ τὴν κυρίως ὅσῃαν τὴν νοεράν, ἢ καὶ δευτέρα πρὸς ἡμᾶς· ὥστε ἢ περιπίπτει ἀντιφάσει, ὅθεν νόθον διὰ τῷτο τὸ παρὸν σύγγραμμα. ἀλλ' ὅδ' ὅτι ἔφη τὰ πρὸς τι ἅμα εἶναι· ἢ γὰρ αὐτὸ δόγμα εἶπεν ἀλλ' ἐπόμενον τῷ ὀρισμῷ τῶν πρὸς τι τῷ λέγοντι μόνον τὸ ἕτερον τῷ λοιπῷ λέγεσθαι, ὅχι δὲ ἑκάτερον τῷ λοιπῷ· διὰ γὰρ τῷτο καὶ κεφαλῇ καὶ ζῶον καὶ πτερόν καὶ ὄρνις καὶ πηδάλιον καὶ πλοῖον πρὸς τι ἅμα ὄντα. ὅδ' ὅτι τὴν κίνησιν νῦν μὲν εἰς ἑξὲ διαίρει, ἐν δὲ τῷ πέμπτῳ τῆς φυσικῆς εἰς δ'. αὐτὸ γὰρ εὐρημα ὕστερον τὸ μὴ εἶναι τὴν γένεσιν καὶ φθορὰν κινήσεις, ὡς περὶ καὶ ἐν τοῖς Μετεωροῖς τὴν ὅσῃαν καὶ ἐκπομπὴν φησιν, ἐν δὲ τῷ περὶ Ψυχῆς καὶ εἰσοδοχῇ· ὕστερον γὰρ εὗρε καὶ τὴν εἰσοδοχῇ. ὅδ' ὅτι ἔφη τὸ ἐπιστήν τῆς ἐπιστήμης πρότερον, καὶ τῆς αἰθήσεως τὸ αἰσθητόν· τὸ γὰρ δυνάμει, ἀφ' ὅ ἡ λύσις, φυσικῆς ἐστὶ πραγματείας, ἐπειδὴ πᾶν δυνάμει ἐν ὕλῃ· εἰ γὰρ καὶ ἐν ψυχῇ, ἀλλὰ 45 σχέσιν λαβύσσει πρὸς τὸ σῶμα. καὶ ὅτι μὲν ὁ νόθον, ἐκ τῶνδε ἀποδέσκειται, τὸ δὲ γνήσιον ὅτως, ἀπὸ τῷ συνεστραμμένῃ πρῶτον τῆς ἀπαγγελίας καὶ τῆς πυκνότητος τῶν νοημάτων, ἀ πανταχὲ ἴδια καὶ οἰκεία Ἀριστοτέλους· ἀπὸ τῷ τοῖς ἑταίροις αὐτοῦ ὁμῶνυμα γεγράφθαι συγγράμματα· ἀπὸ τῷ μνημῆν αὐτοῦ ποιῆσθαι καὶ ἐν ἑτέροις αὐτοῦ συγγράμμασιν, λέγω δὲ τῷ παρόντος συγγράμματος, ὁνομασίᾳ κατηγορίας αὐτὸ καλεῖσθαι· ἀπὸ τῷ εὐδύνῃς δῶναι πᾶσι τοῖς Ἀττικισαῖς, καὶ πάντας τῷτο ἐκ β' βιβλίων εὐρεθέντων τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως γνήσιον μόνον ἐπικρίναι, ὡς περὶ ἐκ μ' τὰ δ' Ἀναλυτικὰ, ὡς Ἀδρασος ἰσορεῖ. καὶ ἐτι ἀπὸ τῷ ἐκτὸς τῷ παρόντος βιβλίου ἀκέφαλον εἶναι τὴν Ἀριστοτέλους φιλοσοφίαν. καὶ τὸ μὲν γνήσιον ἐκ τούτων.

Ἡ δὲ εἰς τὰ κεφάλαια διαίρεσις ὅτως. εἰς τρία διαίρειται τὸ παρὸν βιβλίον, εἰς τὰ πρὸ τῶν Κατηγοριῶν ἥτοι εἰς τὰ προίμια καὶ τὰ πρὸ τῶν ἀγώνων ἢ καὶ προτέλεια, εἰς τὰς Κατηγορίας αὐτὰς ἡγῶν τὸς ἀγῶνας καὶ τὰ ὄργια τῆς ὑποθέσεως, εἰς τὰ μὲν τὰς Κατηγορίας, ἀ δὴ ἐπιλόγων ἔχει τάξιν. ἀλλ' ἐν μὲν τῷ πρῶτῳ τμήματι 40 ἔκθεσις ἐστὶ τῶν συμβαλλομένων ταῖς κατηγορίαις, καὶ ὡς ὕδαμιν ἔχομεν ἀπὸ τῆς συνηθείας γνῶσιν· ἐν τῷ μέσῳ τὰς κατηγορίας διδάσκει, τὰ τε ὑπάρχοντα αὐταῖς διὰ τῶν ἰδίων καὶ τὰ οἷς ὑπάρχει διὰ τῆς διαίρεσεως· ἐν δὲ τῷ τελευταίῳ ἄπει ἐν ταῖς κατηγορίαις θεωρεῖται, ἔχομεν δὲ καὶ ἀπὸ τῆς συνηθείας μετρίαν τέτων γνῶσιν. 45 ὁ συνῆψε δὲ ταῦτα πάντα ὁμῶς, ἀλλὰ τὰ μὲν πρόταξε τὰ δὲ μετέταξε, διὰ τὴν κόρον· μακρότερον γὰρ ἂν ὅτως καὶ προσκορὸς τοῖς εἰσαγομένοις ἐγίνετο τὸ σύγγραμμα. ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ μερισμῷ τεχνικόν τι πεποίηκε, τὰ πάντα ἀγῶνας προθεῖς καὶ διδάξας, ἵνα

(*) Simplic. f. 8: καὶ γὰρ καὶ Ἀρχύτας τὸν αὐτὸν ἔχει σκοπὸν βιβλίον περὶ τῶν καθόλου λόγων ἐκίναψε. Boëthius p. 112: *Archytas etiam duos composuit libros quos καθόλου λόγους inscripsit, quorum in primo haec decem praedicamenta disposuit; unde posteriores quidam non esse Aristotelem huius divisionis inventorem suspicati sunt, quod Pythagoricus vir eadem conscripsisset; in qua sententia Iamblichus philosophus est non ignobilis, cui non consentit Themistius, neque concedit eum fuisse Archytam qui Pythagoricus Tarentinusque esset quique cum Platone aliquantulum vixisset, sed Peripateticum aliquem Archytam, qui novo operi auctoritatem vetustate nominis conderet.*

μη θύρυνον τοῖς ἀκροαταῖς ἐμποίησιν ἐν τοῖς ἀγῶσιν ἀγνωσά τινά προφέρων. τί γὰρ οἶδεν ἀμύητος τούτων, τί βούλει; τὰ ὁμῶνυμα ἢ συνῶνυμα ἢ παρῶνυμα, ἢ τὸ καθ' ὑποκειμένον ἢ ἐκ ἐν ὑποκειμένῳ; διὰ ταῦτα ὅν προδιδάσκει αὐτά. μὲν δὲ τὰς κατηγορίας ἐπάγει τὰ λαιπά, ὃ πάντῃ ἀγνωσά-τῇ συνηθεία· τοῦτο γὰρ τὸ ἅμα, τὸ πρότε- 5 ρον καὶ ὕστερον, τὰ ἀντικείμενα, ἢ κινήσεις, τὸ ἔχειν· περὶ ὧν ἐκ ἐστὶ διαλαβεῖν μὴ προεγνωσμένων τῶν κατηγοριῶν· ὃ γὰρ ἡδύνατο πρὸ αὐτῶν ζητῆσαι ὅτε περὶ τῶν ἀντικειμένων, ποσαχῶς εἴωθεν ἀντικεῖσθαι, ἐπειδὴ μὴ τί πρὸς τι ἐγνωσκαμεν πρὸ τῆς τῶν κατηγοριῶν διδασκαλίας, μηδὲ τί ἅμα ἢ ποσαχῶς πρὸ τῶν πρὸς τι, μηδὲ τί 10 πρότερον διὰ τὸ αὐτό, μήτε μὴν ποσαχῶς τὸ ἔχειν πρὸ τῆς τῷ ἔχειν ἐπιγνωθείσης κατηγορίας. τοιγαρὶν ἀναγκαίως κάκεινα προέταξε καὶ ταῦτα μετέταξε, καὶ εἰ μετρίως γινώσκιν αὐτῶν ἀπὸ τῆς συνηθείας ἔχομεν (*).

p.1a1. "Ὁμῶνυμα." ἀπὸ τῷ τί ἐστιν Ἀριστοτέλης ἀρχεῖ 15 τῆς διδασκαλίας, καταλιπὼν τὸ εἰ ἐστιν ἥτοι ὡς σαφὲς ἢ ὡς παράλειπον ἐνταῦθα διὰ τὸ εἰσαγωγικώτερον. εἶναι τῶν τῶν ὁμῶνυμα, ἵνα μὴ ἢ τὰ πράγματα ἀνώνυμα· τῶν γὰρ πραγμάτων τῷ αἰεὶ γινώσκιν τῶν ὁμῶνυμων

ἀπὸ τύχης

ἀπὸ διανοίας

χρονικὴν ἔννοιαν

σὺ χρονικὴν ἔννοιαν

μνήμην

ἐλπίδα

καὶ μεταφορὰν

καὶ μέθεξιν

πρὸς ἓν

ἀφ' ἑνός

ἥτις ἀπὸ τῷ παρελθόντος ἐστὶν, ὡς ὅταν τις μνημονεύσῃ Ἀλέξανδρον

ἥτις ἀπὸ τῷ μέλλοντος, ὡς ὅταν τις ἐλπίσας ὁμοιον δρῶν ὁνομάσῃ τὸν υἱὸν γενέσθαι ὁνομάσῃ αὐτὸν Ἀλέξανδρον

ποιητικῶν αἰτίων παραδειγματικῶν

κατ' ἀμφοτέρω

ὡς ὅταν μνημονεύσῃ καὶ ἐλπίζῃ ὁμοιον ἀποβήσεσθαι ὁνομάσῃ τὸν υἱὸν Ἀλέξανδρον

p.1a16. "τῶν λεγομένων... συμπλ." μὲν τὰ ὁμῶνυμα καὶ χεῖον σκοπόν, ἀρχόμενος τῆς διδασκαλίας τρέπει ἐπὶ τὴν διαίρεσιν τῶν ὁμῶνυμα καὶ παρῶνυμα, ὧν ἕκαστον ἐπισφραγίζει τὴν ἰαμβύλ- 20 σιν τῶν λεγομένων καὶ τῶν ὄντων κτλ.

ΦΙΛΟΠΟΝΟΥ ΕΙΣ ΤΑΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ (+).

Ἐπειδὴ τῆς Ἀριστοτέλους ἐντός ἐθέλομεν γενεᾶς φιλοσοφίας, φέρεται ἡμῖν συμβαλλόμενα εἰς ταύτην ζητήσωμεν. ἐξὶ δὲ ταῦτα δέκα τὴν ἀριθμὸν, πρῶτον πόθεν τὰ ὀνόματα τῶν φιλοσόφων αἰρέσεων, δεύτερον τίς ἡ διαίρεσις τῶν Ἀριστοτελικῶν συγγραμμάτων, τρίτον πόθεν ἀρκετοὶ τῶν Ἀριστοτελικῶν συγγραμμάτων, τέταρτον 20 τί τὸ ἀναφανόμενον ἡμῖν χρησίμον ἐκ τῆς Ἀριστοτελικῆς φιλοσο-

φίας, πέμπτον τίνα τὰ ἄγοντα ἐπὶ ταύτην, ἕκτον πῶς δὲ παρασκευάσας τὸν ἀκροασόμενον φιλοσόφων λόγων, ἔβδον τί τὸ εἶδος τῆς Ἀριστοτελικῆς ἀπαγγελίας, ὄγδον διὰ τί φαίνεται ὁ φιλόσοφος ἀσάφειαν ἐπιτηδεύσας, ἑνατον ποῖα δὲ καὶ πόσα προλαμβάνει ἐκαστὸν τῶν Ἀριστοτελικῶν συγγραμμάτων, δέκατον ποῖον δὲ εἶναι τὴν ἐξηγουμένην αὐτά. ἐπειδὴ τάνυν ἀριθμήσαμεν ταῦτα, φέρε ζῆτῶντες ἕκαστον ὡς οἶόντε ἡμῖν ἐστὶν σαφηνίσωμεν.

(*) Simpl. f. 9: τί ἐν μὴ καὶ ταῦτα προέταξε τῷ περὶ τῶν κατηγοριῶν λόγῳ, ἢ διὰ τί μὴ κάκεινα μετὰ τὰς κατηγορίας ἐπήγαγεν; ἀπορήσας ὁ Περφύριος λύει καλῶς τὴν ἀπορίαν, ὅτι ἐκεῖνα μὴ παντελῶς ἀγνωσά ἢ ἀπὸ τῆς συνηθείας, τάνυν δὲ ἵπποιας μὴ ἔχομεν τινες κτλ.

(†) Codd. Paris. Reg. 1843 f. 21 et 2051 f. 126.

Πρῶτον μὲν ὀνομάζοντες αἱ τῶν φιλοσόφων αἰρέσεις ἀπὸ τινων ἐπτά· ἢ γὰρ ἀπὸ τῶν αἰρεσιάρχων, ὥσπερ οἱ Πυθαγόρειοι λέγοντες καὶ 25 τινες Ἐπικουρεῖοι τε καὶ Δημακρίτειοι Πυθαγόρου καὶ Ἐπικύρου καὶ Δημακρίτου τὴν ἀρχὴν τῶν αἰρέσεων ἐκαστὴν συνησημένων, ἢ ἀπὸ τῆς πα-

τρίδος τῶν καταρξαμένων, ὥσπερ ἡ Κυριωαῖκή φιλοσοφία λέγει, ἡ ἀπὸ τοῦ τύπου ἐνθα ἐπαίδευον, ὥσπερ οἱ Στωϊκοί, ἐπειδὴ ἐν τῇ σοφῇ ἐπαίδευσιν τῇ ποικίλῃ, οἷ τε ἐν τῷ Δυκεῖν Δύκειοι καὶ οἱ κῆ τῇ Ἀκαδημαίᾳ ἐξηγούμενοι Ἀκαδημαῖκοι ἀπὸ τοῦ τύπου τὴν προσηγορίαν ἔλαβον. ἡ ἀπὸ τοῦ αἵους τῆς ζωῆς, ὥσπερ οἱ Κυνικοὶ φιλόσοφοι οἵτινες κίνους 5 αὐτομάζοντο ἀπὸ τῆ παρρησιαστικῆς καὶ ἐλεγκτικῆς. ὥσπερ γὰρ ὁ κύων ἔχει τὴν διακριτικὴν τῶν οὐκείων ἀπὸ τῶν ἀλλοτρίων, ὅτω καὶ ὅτοι οἱ φιλόσοφοι ἐποίων, καὶ τὸς μὲν ἀξίως φιλοσοφίας ἐδόχοντο, τὸς δὲ ἀνάξιως τῆς φιλοσοφίας καὶ μὴ δυναμένους ἐντὶς γίνεσθαι φιλοσόφων λόγων ἐδίδωκαν. διὰ τὸ ὅτι παρρησιαστικὴ καὶ τὴν διακρίνειν αὐτὸς τὸς 10 τε δυναμένους καὶ μὴ δυναμένους δόξα δὲ φιλοσοφίας λόγους, τότε ἕνεκα Κυνικοὶ αὐτομάζοντο. ὅθεν καὶ ὁ Πλάτων ἔφη "ἔχει δὲ τι καὶ ὁ κύων φιλόσοφον". ὅτω καὶ οἱ Κυνικοὶ φιλόσοφοι ἀνυποτάλτως ἐλευθεριάζοντες ἔκρινον τε καὶ διηλεγχον τὰ τε ἐρῶς καὶ τὰ μὴ ὅτως ἔχοντα. πέμπτον λέγει ἀπὸ τοῦ τρόπου τῆς ἐν τῷ φιλοσο- 15 φῶν διακρίσεως, ὥσπερ οἱ ἐφεκτικοὶ φιλόσοφοι, οἱ τῷ τῶν φιλοσόφων ὅλως ὀνόματος ἡγεώθησαν ὡς περὶ τῆς τῶν πραγμάτων φύσεως ζητήσαντες, ὃ μὴ κατωρθώσαντες. ἔλεγον γὰρ ὅτοι παντελῶς ἀκαταληψίαν εἶναι καὶ μηδὲν μηδὲν γινώσκειν. ὅς ἐλάττει μὲν οἱ ἄλλων πολλῶν ἰσχυρῶν τε καὶ ἀποδεικτικῶν ὁ Πλάτων, κα- 20 χροῖ δὲ καὶ τῷ τῶν τῶν ἐλάττει καὶ ἐκ τοῦ αὐτοῦ δόγματος ὀρμώμενος. φησὶ γὰρ ὅτι ὑμεῖς ἐγνωκότες παντελῆ ἀποφαίνεσθε εἶναι ἀκαταληψίαν ἢ ὅτι εἰ μὲν ὅτι ἐγνωκότες, ὃ δὲ ὅτι ἐγνωκότες, ἀρα ἔστι καταληψίς. ἔλεγον δὲ ἐκεῖνοι μὴ εἶναι καταληψίαν τῷ λόγῳ τῶν χρώμενοι. 25 εἰ μὲν εἶναι καταληψίς, οἱ δὲ τὸ γινώσκον ἐφαρμόζειν τῷ γινωσκόμενῳ. εἰ δὲ μὲν εἶναι ἐφαρμόζον, οἱ δὲ τὸ γινωσκόμενον ἐξάναι τε καὶ αἰεὶ ὡσαύτως ἔχειν, ἢ εἰ καὶ οὗτο τὸ γινωσκόμενον, συγκινεῖσθαι καὶ τὸ γινώσκον καὶ παρακαλυθεῖν αὐτῷ. εἰ τοῖνυν τὰ πράγματα ὅχι ἔστι- 30 καν ἀλλ' αἰεὶ καὶ καὶ καὶ κινεῖται αὐτοῖς ὃ δὲ δύναται συγκινεῖσθαι τε καὶ συνακαλυθεῖν ἢ ἡμετέρα ψυχῇ, ἀνάγκη ἀκαταληψίαν εἶναι. ὅτι μὲν ὅτι καὶ τὰ πράγματα καὶ αἰεὶ ἐν ῥοῇ καὶ ἀπορροῇ ἐστὶ, τῶν ἐν ῥοῇ καὶ μεταβολῇ, ὁρῶς ἐφασκον. ὅθεν καὶ τινος τῶν ἀρχαίων εἰρη- 35 κώτος ὅτι εἰς τὸν αὐτὸν ποταμὸν ὅχι ἔστι δις ἐμβῆναι καὶ πρὸς τὸν αὐτὸν τόπον, ἔφη πρὸς αὐτὸν ἕτερος τῷ ὄντι ὅχι εἶναι ὡς ὅτι ἀπαξ. 35 αἶμα γὰρ τῷ καθῆναι τὸν πόδα ἐρρῶν αὐτῷ τὸ ὕδωρ πρὶν εἰς αὐτὸ τὸ λοιπὸν ἐμβῆναι σῶμα (*). τῶτο μὲν ὅχι, ὡς εἶπον, ὁρῶς ἐφασκον, ὅτι δὲ ἡ ψυχὴ ἢ ἡμετέρα ὃ δύναται τῶν παρακαλυθεῖν, τῶτο ψεύδον. ἀπέδειξε γὰρ ὁ Πλάτων ὅτι αἱ σπουδαῖαι τῶν ψυχῶν ὃ μόνον ὃ κα- 40 τῶν αὐτῶν εἰσέρχον, ἀλλὰ καὶ τῷ τάχει τῆς κινήσεως αὐτῶν φθάνασαι προσηγορίᾳ ὃ ὅτως αὐτῶν ἀντιλαμβάνονται. ἔκτον ὀνομαζέει καὶ ἀπὸ τινος συμβεβηκότος, ὡς οἱ ἀπὸ τοῦ περιπάτου. ἐπειδὴ γὰρ ὁ Πλάτων ἐξηγούμενος ἐβλάδζε, θέλων τὸ ἑαυτοῦ σῶμα γυμνα- 45 ζειν ὡς αὐτὸ μὴ ἀβένετον γεγονὸς ἐμποδῶν γένετο ταῖς ψυχικαῖς

ἐνεργείαις, οἱ διαδεξάμενοι αὐτὸν αὐτομάτως ὅτως, οἱ ἀπὸ τοῦ περιπάτου. διεδέξαντο δὲ ὁ Περικράτης καὶ ὁ Ἀριστοτέλης, ὡς ἐν Δυκεῖν μὲν ἐπαίδευσεν Ἀριστοτέλης, ὁ δὲ Περικράτης ἐν Ἀκαδημαίᾳ. ὕστερον δὲ τοῖς μὲν ὁ τόπος ἐξέλιπε, καὶ αὐτομάτως ἀπὸ τῆς ἐνεργείας τῷ διδασκαλῷ Περιπατητικοί, τοῖς δὲ ἡ ἐνέργεια, καὶ αὐτομάτως ἀπὸ τοῦ τύπου Ἀκαδημαῖκοι. ἡ ἀπὸ τοῦ τέλους τῆς φιλοσοφίας, ὡς οἱ Ἑδονικοί. ὅτοι γὰρ ἔλεγον τέλος εἶναι τὸ βίον τὴν ἡδονήν, ὅχι ἡδονὴν δὲ ταύτην ἢ ὑπολαμβάνουσιν οἱ πολλοί, λέγω δὲ τὴν παθητικὴν, ἀλλὰ τὴν πολλὴν τῆς ψυχῆς ἀπάθειαν.

Ἐπειδὴ τοῖνυν εἰρημασμεν ποσυχῶς καὶ πᾶν αἱ τῶν φιλοσόφων αἰρέσεις αὐτομάτως, φέρε καὶ τὴν διαίρεσιν τῶν Ἀριστοτελικῶν συγγραμμάτων ποιήσωμεν. τῶν τῶν τὰ μὲν ἐστὶ με- 5 ρικὰ, τὰ δὲ καθόλου, τὰ δὲ μεταξὺ τῶν καθόλου καὶ τῶν κῆ μέρος. καὶ ἐστὶ μερικὰ μὲν ὅσα πρὸς τινὰς ἰδίᾳ γέγραπται, ἢ ἐπιστολὰς ἢ ἕτερα τοιαῦτα (*), καθόλου δὲ ἐν οἷς περὶ τῆς τῶν πραγμάτων φύσεως ζητεῖ, ὡς ἡ περὶ τῆς Ξυχῆς, ἢ περὶ Γενέσεως καὶ φθορᾶς, ἢ περὶ Οὐρανῷ. μεταξὺ δὲ ὅσα περὶ ἰσορίας ἔγραψε ταῦτα μὲν ὅτι πρὸς τινὰς ἀποτεσνόμενος ἰδίᾳ ἐξέθετο, ὃ μὴ ὅτι καθόλου εἰσι. τῶν δὲ μεταξὺ εἰσι καὶ γεγραμμένα αὐτῷ Πολιτείας ἀμφὶ τὰς 15 καὶ διακρίσεως ὅσαι, ὅς ὅτι πρὸς τινὰς ἰδίᾳ γέγραπται ὅτι καθόλου (ἢ γὰρ Ἀθηναίων πολιτεία ἢ τῶν δεσπῶν, εἰ τύχοι, καθόλου ὅχι ἐν αἷν), ἔγραψε δὲ ἵνα οἱ ἐντυγχάνοντες μετ' αὐτὸν ἀνθρώποι καὶ κρίνοντες καὶ τὸ μὲν ὁρῶς ἐπολιτεύοντο καὶ τὸ δὲ ὅχι ὅτως, τὰ μὲν ἔκοντα τὰ δὲ φέρονται, καὶ ταύτην ὠφελεῖν. τὰ μὲν ὅτι μερικὰ καὶ μεταξὺ χαίρειν, τῶν δὲ καθόλου τὰ μὲν ἐστὶ συνταγματικὰ τὰ δὲ ὑπομνηματικὰ. 20 ὑπομνηματικὰ δὲ καλεῖται ταῦτα ἐν οἷς τὰ κεφάλαια μόνον ἐπιγράφονται. ἰσέον γὰρ ὅτι τὰ παλαιὰ εἰ τις προήρητο συγγράψασθαι, τὰ εὐρισκόμενα καὶ μέρος αὐτοῖς εἰς τὴν τῷ προκειμένῳ ἀπέδειξεν συμβαλλόμενα κεφαλαιωδῶς ἀπογράφοντο, πολλὰ δὲ ἐξ ἀρχαιο- 25 τέρων βιβλίων νοήματα ἐλάμβανον, ἵνα τὰ μὲν ὁρῶς ἔχοντα κρα- τύνωσι τὰ δὲ μὴ ὅτως ἐξελέγξωσιν. ὕστερον μόνον τῶν τῶν αὐτοῖς ἐπιπροσθέντες καὶ καλλεῖ λόγων καὶ ἀπαγγελίας ἀσκήσει φαι- δρύναντες ὕφαινον τὰ συγγραμματα. καὶ ταύτην διενήνοχε τὰ ὑπο- 30 μνήματα τῶν συνταγμάτων, τάξει τε καὶ ἐν ἐρμηνείαις καλλεῖ. τῶν δὲ ὑπομνηματικῶν τὰ μὲν μοσειδῆ τὰ δὲ ποικίλα, μοσειδῆ μὲν ἐν οἷς περὶ ὅσας πρὸς τινὰς ποιεῖ τὴν ζήτησιν, μᾶλλον δὲ τῶν κεφαλαίων ἀνάμνησιν, ποικίλα δὲ ἐν οἷς περὶ πολλῶν. καὶ πάλιν τῶν συνταγματικῶν τὰ μὲν ἐστὶ διαλογικὰ τὰ δὲ αὐτοπρόσωπα, 35 διαλογικὰ μὲν ὅσα δραματικῶς διεσκεύαται καὶ πρὸς τινὰ καὶ ἀντίστοιχον πλείωνον προσώπων, αὐτοπρόσωπα δὲ ὅσα γέγραπται ἐφ' ἑαυτοῦ. καλεῖται δὲ τὰ μὲν διαλογικὰ καὶ ἐξωτερικὰ, τὰ δὲ αὐτοπρόσωπα καὶ ἐξωματικὰ ἢ ἀκροματικὰ. καὶ ἔστιν ἐξηγεῖσθαι τί δὲ ποτε ὅτως αὐτομάτως. τινὲς μὲν ὅτι τὰ διαλογικὰ καὶ ἐξωτερικὰ ἐκάλουν, ἐπειδὴ τὸν ἴδιον σκοπὸν ὅχι ἐδήλωσαν ἐν αὐτοῖς ἀλλ' ὡς ἐξ ἄλλων.

(*) Ammon f. 6: Πύρρον... εἰς τὸν αὐτὸν ποταμὸν φησὶ δις ἐμβῆναι ἀνάγκη... ὃ δὲ μαθητὴς αὐτοῦ Ἡράκλειτος ἐπαθεῖν τὸ ἀποσεῖν ἔλεγον ὅτι οὐδὲ ἀπαξ.

(*) Ammon. f. 7: μερικὰ μὲν ὅτι ἐστὶν ὅσα πρὸς τινὰ ἰδίᾳ γέγραπται, ὅς ἐπιστολαί, ὃ ὅσα ἐκτελεσθῶν ὑπὸ Ἀλεξάνδρου τῷ Μακεδόνα περὶ το βασιλείας καὶ ὅπως διὰ τὰς ἀποδείξεις ποιῶσθαι γράφονται.

προσώπων ἀναπλάττει τὰ τυχόντα. τὺτο δὲ ψευδὲς ἐστίν· ἐξω-
τερικὰ γὰρ ὡνόμασαι ἐπειδὴ πρὸς τὴν ἐπιπολαιῶς συνιέντας, γέ-
γραπται, ἐπιτηδένσαντος τῷ φιλοσόφῳ ἐν αὐτοῖς φράσιν τε σαφές ἐ-
στι καὶ τὰς ἀποδείξεις ἢ ἀποδεικτικὰς, μᾶλλον δὲ πιθανὰς ἐξ ἐνδό-
ξων, τὰ δὲ ἀποδεικτικὰ ὡς ἂν δέον αὐτῶν ἀποδείξαι τὴν σπου-
δαίαν τε καὶ τὴν ὄντι γνήσιον ἐρασίην τῆς φιλοσοφίας. τῶν δὲ
ἀποδεικτικῶν τὰ μὲν ἐστὶ θεωρητικὰ τὰ δὲ πρακτικὰ τὰ δὲ ὄργαν-
ικὰ, θεωρητικὰ μὲν ὅσα περὶ τὴν διακρίσιν ἔχει τὸ ἀληθὲς καὶ ψευ-
δὲς, πρακτικὰ δὲ ὅσα περὶ τὴν τὴν ἀγαθὴν καὶ τὴν κακὴν. ἀλλ' ἐπειδὴ
τὸ θεωρητικὸν ὑποδύεται τινα ὡς ἀληθὴ μὲν ὄντα, μὴ ὄντα δὲ ἀληθῆ,
καὶ τὸ πρακτικὸν ὁμοίως τῷ τὴν ἀγαθὴν καὶ τὴν κακὴν ὀνόματι μὴ ὄντα
ἀγαθὰ, δεῖ ἡμᾶς ὀργάνως τινὸς τὴν διακρίνοντος τὰ τοιαῦτα. τί δὲ
ἐστὶ τὺτο; ἀποδείξεις. πάλιν δὲ τῶν θεωρητικῶν τὸ μὲν θεολογικὸν τὸ
δὲ μαθηματικὸν τὸ δὲ φυσιολογικόν, καὶ τῶν πρακτικῶν τὸ μὲν ἡθι-
κὸν τὸ δὲ οἰκονομικόν τὸ δὲ μαθητικόν. καὶ τῶν ὀργανικῶν τὰ μὲν εἰς
τὰ περὶ τῶν ἀρχῶν τῆς μεθόδου, τὰ δὲ εἰς τὰ περὶ τῶν ἄλλων εἰς
τὴν μέθοδον συντελούντων, τὴν ἀποδεικτικὴν λέγω. ἐπειδὴ γὰρ ἡ
ἀποδείξις συλλογισμοὶ ἐπιστημονικοί, δεῖ πρὸ τούτου τὴν καθόλου συλ-
λογισμὸν εἰδέναι. ἀλλ' αὐτὸ τὸ συλλογισμὸν ὄνομα δηλοῖ ὅτι
ἐπὶ τὴν τι ἀλλὰ σύνθετον· συλλογὴ γάρ τινων λόγων σημαίνει·
ἐκ τῶν πρὸ ἐκείνων δεῖ μαθεῖν τὰ ἀπλὰ ἐξ ὧν συντίθενται, ταῦτα δὲ
εἰσιν αἱ προτάσεις. ἀλλὰ καὶ αὐταὶ ἐξ ὀνομάτων καὶ ῥημάτων· ἐκ τῶν
δε ταῦτα προμαθεῖν. τὰ ὀνόματα μὲν ὄντα καὶ τὰ ῥήματα διδάξουσιν αἱ
κατηγορίαι, τὰς δὲ προτάσεις τὸ περὶ Ἑρμηνείας, τὴν δὲ καθόλου
συλλογισμὸν τὰ Πρώτερα Ἀναλυτικά. ταῦτα τῶν αἱ ἀρχαί
τῆς μεθόδου εἰσὶν. τὰ δὲ Δεύτερα Ἀναλυτικά αὐτὴν ἡμᾶς διδάξει
τὴν μέθοδον, τὴν ἐκ τῶν ἀποδεικτικῶν συλλογισμῶν. ἀλλὰ πάλιν
ὡς περὶ οἱ ἱατροὶ τὰ ἱατρικὰ παραδιδόντες τοῖς νέοις μαθήματα
μυμνήσκει τὸν τοῖς ὠφελεῖσιν καὶ τῶν δηλητηρίων ὑπὲρ τῶν τὰ μὲν εἰλεῖν
τὰ δὲ φυγεῖν, ὅτω κἀνταῦθα, ἐπειδὴ οἱ σοφισταὶ πράγματα πα-
ρέχουσι τοῖς τῆς ἀληθείας εὐρεταῖς, σοφιστικαῖς τισὶ συλλογισμοῖς
αὐτοὺς ἐθέλοντες παρακρύπτειν, γράφει καὶ τὺτο ὁ φιλόσοφος, ἵνα
φύγωμεν αὐτούς. καὶ λέγονται ὅτι ἄλλως συμβάλλει τῇ με-
θόδῳ, ὡς περὶ εἰ τις ἐθέλησας διδάξαι πῶς δεῖ λόγους συντάξαι,
πρῶτον διελθὴν περὶ ὀνομάτων καὶ ῥημάτων καὶ πρὸ ἐκείνων περὶ
τῶν συλλαβῶν καὶ ἐπὶ πρὸ ἐκείνων περὶ τῶν στοιχείων· καὶ λέγει
τὰ μὲν στοιχεῖα καὶ αἱ συλλαβαὶ καὶ τὰ ὀνόματα καὶ τὰ ῥήματα
ἀρχαί τῆς μεθόδου τῆς ὡς περὶ δεῖ λογοποιεῖν, τὰ δὲ περὶ αὐτῆς
τῆς λογοποιίας περὶ αὐτῆς τῆς μεθόδου· εἰ δ' ἀπαριθμῆσται καὶ τὰς
τῶν λόγων κακίας, λέγοιτο ἂν ὅτις διελθῆναι καὶ περὶ τῶν ἄλλων
τῶν συμβαλλομένων τῇ μεθόδῳ. τοιαύτη ἡ τῶν Ἀριστοτελικῶν
συγγραμμάτων διαίρεσις.

Ζητήσωμεν τρίτον πᾶθεν ἀρκτέον. ἀκόλουθον μὲν ἦν ἀπὸ τῆς
ἡθικῆς ἀρετῆς πραγματείας, ὡς ἂν πρότερον τὰ αὐτῶν ἦθι καὶ κο-
σμήσαντες ὅτω τῶν ἄλλων ἐντὸς γενώμεθα λόγων (*). ἀλλ' ἐπειδὴ

καὶ ἐν ἐκείνῃς κέρρη) ἀποδείξει καὶ συλλογισμοῖς, ἐμελλομεν δὲ
αὐτοὺς ἀγορεύειν ἀνέκοι τῶν τοιούτων ὑπάρχοντες λόγων, διὰ τὸ
ἄρα ἀπὸ τῆς λογικῆς ἀρετῆς, προσκομίσαντας μὲν τὰ αὐτῶν ἦθι
καὶ διὰ τῆς ἡθικῆς πραγματείας. μὲν δὲ τὴν λογικὴν ἴτερον ἐπὶ τὴν
ἡθικὴν, καὶ ὅπως ἀντιληπτὸν τῶν φυσικῶν, καὶ μετ' ἐκείνα τῶν μα-
θηματικῶν, καὶ ὅπως ἐσχετο τῶν θεολογικῶν. Τέταρτον ἐπὶ τούτοις
ζητήσαντες τί τὸ τέλος καὶ τὸ ἀναφανένμενον ἡμῶν χρήσιμον ἐκ τῆς
Ἀριστοτελικῆς φιλοσοφίας. καὶ λέγομεν ὅτι τὸ ἀνεσχεθῆναι ἐπὶ τὴν
κοινὴν ἀπάντων ἀρχὴν καὶ γινώσκαι ὅτι μία ἐστὶν αὕτη ἀσώματος ἀμε-
ρῆς ἀπερληπτος ἀπειράμενος ἀπειροδύναμος αὐτοαγαθότης· ὅτι γὰρ
μόνον ἀγαθόν. ἴσμεν γὰρ ὅτι ὡς περὶ λευκὸν λέγομεν τὸ δεδογμένον
σῶμα τὴν λαμπρότητα, λευκότητα δὲ αὐτὴν τὴν ποσότητα, ὅτω
καὶ ἐπὶ τῆς ἀγαθότητος· ἀγαθόν γὰρ λέγει τὸ δεδογμένον σῶμα τὴν
ἀγαθότητα καὶ τὸ μετέχειν αὐτῆς; ἀγαθότης δὲ οἷον ὅσα καὶ ὑπαρξίς
τις ὅσα. Πέμπτον ἐπὶ τούτοις ζητήσωμεν τίνα τὰ ἀπρόγοντα ἐπὶ
τὴν εἰρημένην ἀρχὴν ἡμᾶς, ἥτις ἡμῶν ἐκ τῆς Ἀριστοτελικῆς φαίνεται
φιλοσοφίας. καὶ λέγομεν ὅτι πρῶτον μὲν ἡ ἡθικὴ πραγματεία, ἔπειτα
μετ' ἐκείνην ἡ περὶ τῶν φυσικῶν, καὶ ὅπως ἡ μαθηματικὴ, καὶ ἐσχά-
της ἐπὶ τούτοις ἀντιληφθέντα τῆς θεολογίας. Ἐκτον ζητήσωμεν πῶς
δεῖ παρασκευάσασθαι τὸν ἀπορροσόμενον τῶν Ἀριστοτελικῶν συγ-
γραμμάτων. καὶ λέγομεν ὅτι τὴν πεπαιδευμένον τὰ ἦθι καὶ τὴν
ψυχὴν κεκαθαυμένον· μὴ καθαρόν γὰρ καθαρόν ἐφάπτεται ὅτι θορυβῶν
ὁ Πλάτων ἐφησεν. Ἐβδομὴν ἡμῶν πρόκειναι τί τὸ εἶδος τῆς ἀπαγγελ-
σίας τῶν Ἀριστοτελικῶν συγγραμμάτων. καὶ λέγομεν ὅτι διαφε-
ρόντως ὁ φιλόσοφος ἐρμηνεύσας φαίνεται· ἐν μὲν γὰρ τοῖς ἀπορρο-
σικοῖς καὶ μὲν τὰ νοήματα πικρὸς ἐστὶ καὶ συνεστραμμένος καὶ ἀπο-
ρητικός, καὶ δὲ τὴν φράσιν ἀπερίττος διὰ τὴν τῆς ἀληθείας εὐρεσί-
ν τε καὶ σαφήνειαν, ἐστὶ δὲ ὅση καὶ ὀνοματοθετεῖ, εἰ δέου. ἐν δὲ γε τοῖς
διαλογικοῖς, ἀπὸς τὴν πολλὴν αὐτῷ γέγραπται, καὶ ὅσην φροντίζει
τινὸς καὶ περιεργίας λέγειν καὶ μεταφορᾶς, καὶ πρὸς τὰ τῶν λόγων
τῶν πρόσωπα σχηματίζει τὸ εἶδος τῆς λέξεως, καὶ ἀπλῶς ὅσα λόγους
οἶδε καλλυπίζειν ἰδέαν. ἐν δὲ ταῖς ἐπιστολαῖς φαίνεται κατωρθωτικῶς
τὴν ἐπιστολιμαίαν χαρακτῆρα, ὅν καὶ σύντομον εἶναι δεῖ καὶ σαφὴ καὶ
ἀπληλαγμένον πάσης περισσεύσεως συνθέσεως τε καὶ φράσεως. Ὅγ-
δοον ζητήσωμεν τί δὴποτε τοιαύτην ἀσαφῆ διδασκαλίαν ἐζήλωσεν
ὁ φιλόσοφος. καὶ λέγομεν, καθάπερ ἐν τοῖς ἱεροῖς κέρρη) παραπε-
τάσασθαι ὑπὲρ τῶν μὴ πάντας ἦθι καὶ τὴν βεβήλωσιν ἐντυγχάνειν
τοῖς ὡς ἂν ἐκ τῶν ἀξίων τυγχάνειν, ὅτω καὶ Ἀριστοτελὴς προκα-
λύμματα τῆς αὐτῆς φιλοσοφίας κέρρη) τῇ ἀσαφείᾳ, ἵνα οἱ μὲν
σπευδαῖσι δι' αὐτὸ τὺτο μᾶλλον ἐπὶ τὰς αὐτῶν συντάξαι ψυχὰς,
οἱ δὲ βαθύτως τε καὶ χαλνῶς τοῖς τοιούτοις προσιόντες λόγους ὑπὸ
τῆς ἀσαφείας διακρίνῃ. ὅτω καὶ αἱ ποιηταὶ πλάττουσιν μύθους, ἀλλὰ μὲν
καὶ τὸ φανόμενον δοκῶντες λέγειν, ἀλλὰ δὲ τῷ ὄντι κρύπτουσιν· ὅτι γὰρ
δηλον ἐν ποιητῇ τὺτο ἂν ὑπέλαβον ἐπὶ τὴν φησὶν, ὅτι ὁ Κρόνος
τὸς ἐξ αὐτῶν τικτομένους υἱεὶς κατέπεσε τε καὶ ἡμεῖς (τὺτο γὰρ ἀνέστην

(*) Simpl. f. 3 b: δεῖ τὴν πρώτην τῆς ἀπὸ τῶν ἡθικῶν καταρτίσεως, ἵνα
ἀποδεικτικῶς ἀλλ' ὁρθοδόξως τὰ ἦθι παραλαμβάνοντες ἡμῶν κατὰ

τὰς αὐτοφύεις περὶ τῶν ὅτων ἱστορίας. Ammon. f. 8 b: φαίνεται ὅτι πρῶ-
τον μὲν ὁρθοδόξως εἰδέναι τὺτο ἐφαίμεν κτλ.

δέναι χρὴ ὅτι περὶ τῶν γενομένων γένεσιν τε καὶ ποιήσῃ δύο
 τῶν ἐν χρεῖα, θεωρίας τε καὶ πράξεως, καὶ ἀντιπονοῦτως ἔχουσι
 τὰ δύο πρὸς ἀλλήλα· τὸ γὰρ τῷ ἑτέρῳ πέρας τῷ ἑτέρῳ γίνεσθαι ἀρχὴν
 καὶ ἡ τῷ ἑτέρῳ ἀρχὴ τῷ ἑτέρῳ γίνεσθαι πέρας. ἀλλ' ἵνα ἡμῖν ἡ διδα-
 σκαλία σαφεστέρα γένηται, φέρε χρησώμεθα παραδείγματι. βύλα
 τις ἐαυτῷ κατασκευάσαι κώλυμα θάλασσης καὶ ψύχους καὶ ἀνέμων
 καὶ ὄμβρου, τυτῆσιν ὀροφῇ. ὁ τυτῆς σκοπεῖ ὅτι μετέωρος ἡ ὀροφὴ
 μένει καὶ δυνήσεται· δεῖ τοίνυν τινῶν τῶν ἐχόντων αὐτὴν· ταῦτα δ'
 αὖ εἶναι οἱ τοῖχοι. ἀλλ' ἵνα ὅτοι ζωῶσι, δεῖ θεμελίω προκαταβλη-
 θῆναι αὐτῶν. ἀλλ' ἵνα ταῦτα καταβληθῶσι, δεῖ τὴν γῆν ὀρύξαι.
 ὅτω μὲν θεωρῶν ἤρξατο μὲν ἀπὸ τῆς ὀροφῆς, ἔλκει δὲ παρὰ τὴν ὀρυξί-
 τῆς γῆς. ὕκον ἀνάπαυιν ἐν τῇ πράξει ἀρχεῖ μὲν ὀρύττειν τὴν γῆν,
 ὀρύξας δὲ καταβάλλει τὴν θεμελίω, ἐπὶ τοῖς θεμελίω τὴν τοίχους,
 ἐπὶ τοῖς τοίχοις τὴν ὀροφῇ, καὶ εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς θεωρίας ἐτελεύ-
 τησεν ἡ πρᾶξις. ὅτως ὅν καὶ ἐνταῦθα ἐπὶ τῆς ἀποδείξεως. ἐπειδὴ
 γὰρ ἀπόδειξιν εἰδέναι βυλόμεθα, ἡ δὲ ἀπόδειξις συλλογισμὸς τις
 ἐστίν, πρὸς ἐκείνης ἀρα ζητητέον τίς ὁ ἀπλῶς συλλογισμὸς. ἀλλ'
 ἐπειδὴ ὁ ἀπλῶς ὅτος συλλογισμὸς ὅκ ἐξ ἀπλῶν πράγματα ἀλλὰ
 σύνθετον, ὡς καὶ αὐτὸ τὸ ὄνομα δηλοῖ (συλλογὴ γὰρ τίς ἐστι λόγων),
 δεῖ ἀρα μαθεῖν πρῶτον τὰ ἐξ ὧν συντίθενται, ταῦτα δὲ εἶναι αἱ
 προτάσεις. ἀλλ' ἐπεὶ αὗται αὖτε σύγκεινται ἐξ ὑποκειμένων καὶ κατηγο-
 ρημάτων, καὶ ὑποκείμενα μὲν τὰ ὀνόματα κατηγορεῖται δὲ τὰ ῥήματα, ἐπι-
 σκοπεύοντες ἀρα καὶ περὶ τούτων. ἀλλὰ καὶ ταῦτα σύγκεινται ἐκ τῶν
 συλλαβῶν, ἀλλ' αὐτὰ καθ' αὐτὰ ὕδεν σημαίνουσιν, ὡς περὶ τῶ-
 νων ὕδεν ὁ φιλόσοφος ζητήσει· περὶ γὰρ τῶν ἀσχημῶν. εἰρήκαμεν
 ὡς ὕδεν εἰς αὐτῷ λόγος. ἀρ' ὅν ἐπὶ τῶν ὀνομάτων καὶ τῶν ῥημάτων
 χρησώμεθα; λέγομεν ὅτι οὐ, ἀλλ' ἐπέκεινα προβησώμεθα. ἐπέκεινα
 δὲ τούτων αἱ συλλαβαί. ζητήσομεν ὅν περὶ συλλαβῶν; λέγομεν
 ὅτι ὕδεν ταύτας. ὕκον εἰ καὶ τῶν ὀνομάτων καὶ τῶν ῥημάτων ἐπέ-
 κεινα βαδιώμεθα καὶ περὶ συλλαβῶν ὕδεν διαλεξόμεθα, ἀνάγκη
 εἶναι τι ἐν μέσῳ αὐτῶν. λέγομεν τοίνυν ὅτι ἐστὶ πρὸς τούτων ἡ πρώτη
 θέσις τῶν ἀπλῶν φωνῶν· εἰδέναι γὰρ δεῖ ὅτι ἡ φύσις γινώσκουσα
 ὅτι κοινωκεῖν ἡμέλειν τὸ ζῶον τῷτο, ἔδωκεν αὐτῷ φωνήν, ἵνα διὰ
 ταύτης αἱ φωναὶ (αἱ κοινωκαί;) σημαίνωσι τὰ ἐαυτῶν νοήματα,
 καὶ συνελθόντες ἄνθρωποι ὅσοι τῆς αὐτῆς ἡβούλοντο κοινωῆσαι πολυ-
 τείας συνέθεντο πρὸς ἀλλήλους τέδε μὲν (εἰ τύχη) ὀνομαζέσθαι ξύλον τὸ
 δὲ λίθον, καὶ τὴν μὲν Σωκράτους φωνὴν τῆσδε τινας ὕσιος εἶναι σημι-
 νικήν, τὴν δὲ περιπατεῖν τῆσδε τινας ἐνεργείας. καὶ τῷτο μὲν ὅν τὸ ση-
 μαίνόμενον ἅπασαι φωναὶ ὀνομαζόνται. καὶ δευτέραν δὲ ἐπιβολὴν
 ἐπέσκηψαν ὅτι ταῖς μὲν τῶν φωνῶν δύναμις συνάπτειν ἀρθρα, χρόνοι
 δὲ ὅχι, ταῖς δὲ χρόνοι μὲν συνάπτουσι, ἀρθρα δὲ οὐ καὶ τὰ μὲν ἐκάλεσαν
 ὀνόματα ὅπου τὰ ἀρθρα, τὰ δὲ ὅπου χρόνοι ῥήματα. καὶ λέγουσι καὶ
 τῆς πρώτης ἐπιβολῆς πρώτην θέσιν ἐχρῆκεν αἱ φωναὶ, καὶ δὲ τὴν
 δευτέραν θέσιν δευτέραν. ὁ τοίνυν σκοπὸς ἐστὶ τῷ Ἀριστοτέλει δια-
 λαβεῖν καὶ περὶ ὀνομάτων ἀπλῶς καὶ ῥημάτων, ἀλλὰ περὶ τῆς πρώ-
 τῆς θέσεως τῶν ἀπλῶν φωνῶν σημαίνουσιν ἀπλῶς πράγματα διὰ
 μέσων ἀπλῶν νοημάτων. καὶ καὶ μὲν τὴν θεωρίαν ὅτως ἀναλύοντες
 ἐληλύθαμεν παρὰ τὴν πρώτην θέσιν. ἤρξαμεθα μὲν ἀπὸ τῶν Κατη-

γοριῶν, ἐν αἷς ἡ πρώτη θέσις τῶν ἀπλῶν φωνῶν ἡμῖν παραδίδεται·
 μετ' ἐκείνο δὲ τὸ περὶ Ἑρμηνείας ἀναλεξόμεθα, ἐν ᾧ καὶ περὶ ὀνο-
 μάτων καὶ ῥημάτων καὶ περὶ προτάσεων· εἴτα τὰ πρῶτα Ἀναλυτικά,
 ἐν οἷς τὴν καθόλου συλλογισμὸν ἐξιν εὐρεῖν, καὶ ὅτως ὕψον τὰ Ἀπο-
 δεικτικά. ἀρ' ὅν ἐν ταῖς Κατηγορίαις περὶ πασῶν τῶν φωνῶν
 διαλέγει καὶ πᾶσαν ἡμῖν φωνὴν ἐνταῦθα παραδίδωσιν; οὐ δέη·
 ἀπειρα γὰρ εἰσι, τὰ δ' ἀπειρα ἐπιστήμη καὶ περιλαμβανόνται, ὡς
 διὰ τῷτο καὶ διαλέγει περὶ πασῶν τῶν καὶ μέρος ἀλλ' εἰς καθόλου
 τινὰς ἀνάγων φωνάς, καὶ ταύτας ὅκ ἀόριστος ἀλλὰ τῷ τῆς δευτέρας
 ἀριθμῷ περιεκλασμένης· ὑπὸ δὲ ταύτας ἀνάγονται πᾶσαι ὡς περ
 γὰρ οἱ γραμματικοὶ τὰς λέξεις ταύτας ὑπὸ τινος ὀκτὼ γενικῶς
 κοινοτάτας συνέλαβον, ὄνομα ῥῆμα μετοχὴν ἄρθρον ἀντωνυμίαν
 πρόθεσιν ἐπίρρημα σύνδεσμον, καὶ οἷον ἀποτίς τις ἐπινοήσκειν ὑπὸ
 μίαν τέτων ἀνάγει, ὅτω καὶ οἱ φιλόσοφοι πάντα τὰ ὄντα βολό-
 μενοι διδάξαι, ἐπειδὴ τὰ καὶ μέρος ἀπερίληπτα εἰσι, συνάγοντες
 ἅπαντα περιέκλεισάν τε καὶ περιέγραφαν ὑπὸ τινος δέκα φωνάς.
 λαβόντες γὰρ (εἰ τύχη) τὴν Σωκράτους φωνὴν καὶ Πλάτωνος καὶ Ἀλ-
 κibiδοῦς, ὑπὸ καθολικώτερον εἶδος ἀνήγαγον τὴν ἀνθρώπου φω-
 νήν, ὁμοίως καὶ τῶν καὶ μέρος κοινῶν ὑπὸ ὅν εἶδος τὸ τῷ κοινῷ, τῶν
 καὶ μέρος ἵππων, οἷον Ἰκάνου καὶ Βαλίν, ὑπὸ τὴν τῷ ἵππῳ. ταῦτα
 πάντα τὰ εἶδη συναγαγόντες εἰς ὅν τι καθολικώτερον συνήγαγον
 τὸ ἄλογον. ὁμοίως δὲ καὶ ἀγγελοῦ καὶ ἀνθρώπου ὑπὸ τι συναγαγόν-
 τες ὅν ἐποίησαν τὸ λογικόν. πάλιν τὸ λογικὸν καὶ τὸ ἄλογον εἰς
 ὅν συναγαγόντες ἐποίησαν τὸ ζῶον. εἴτα συναγαγόντες πλά-
 ταν καὶ σοκρῆν καὶ κυπάριττον καὶ τὰ καὶ μέρος εἶδη ἀνήγαγον ὑπὸ
 ὅν γένος τὸ φυτόν. ὁμοίως δὲ συναγαγόντες ἐχέως καὶ ὄρεα καὶ
 τὰ ἄλλα τὰ ὅμοια τέτοις ἀνήγαγον ὑπὸ ὅν γένος τὸ ζῴον, τῶν
 μέσον τῷ ζῴῳ καὶ τῷ φυτῷ, ἐπειδὴ ὅτε κοινῶν καὶ τόπον ὡς τὰ
 ζῶα ὅτε μὴ ἀναίδια ὡς τὰ φυτά. ταῦτα πάλιν τὰ τρία,
 λέγω δὲ τὸ ζῶον καὶ τὸ φυτὸν καὶ τὸ ζῴον, συναγαγόντες εἰς τι
 κοινῶν ἐποίησαν τὸ ἐμφυχον, λίθον δὲ καὶ ξύλον συναγαγόντες καὶ τὰ
 τέτοις ὅμοια ἀνήγαγον ὑπὸ τὸ ἀψυχον· καὶ αὖτις τὸ ἐμφυχον καὶ
 ἀψυχον συναγαγόντες ἀνήγαγον ὑπὸ τὸ σῶμα· εἴτα ψυχὴν καὶ
 ἀγγελοῦ καὶ τὰ ὅμοια τέτοις ὑπὸ τὸ ἀσώματον· εἴτα ταῦτα συνα-
 γαγόντες ἀνήγαγον εἰς τὴν γενικωτάτην ὕσιν· ταύτης γὰρ ἀνωτέ-
 ρον ἕτερον ὕδεν ἐστίν. πάλιν συναγαγόντες ἀριθμὸν, ὀκτῆκα καὶ τρί-
 πηκα, ἀνήγαγον ὑπὸ ὅν γενικωτάτον, τὴν ποσότητα. πάλιν συνα-
 γαγόντες λευκὸν καὶ μέλαν καὶ γραμματικὸν καὶ ἐπιστήμον καὶ θερμὸν
 καὶ ψυχρὸν ἀνήγαγον κοινῶς ὑπὸ ὅν γενικωτάτον, τὴν ποιότητα,
 καὶ αὖτις δεξιὸν καὶ ἀριστερόν καὶ φίλον καὶ ἐχθρόν ὑπὸ τὰ πρὸς τι. καὶ
 πάλιν ὅσα ἐν τύπῳ τινὶ λέγει εἶναι, οἷον ἐν Λυκίῳ ἐν Ἀκαδημίῃ
 καὶ ἐν ἀγορᾷ, ὑπὸ τὴν πᾶν κατηγορίαν ἀναφέρουσι. καὶ ὅσα δὲ ὑπὸ
 τινος χρόνον ἀνάγονται, ὑπὸ τὴν ποτὲ κατηγορίαν ἐξίν, ὅσα δὲ ἀνα-
 κείδῃ καὶ καθέξει, ὑπὸ τὴν καί, ὅσα δὲ ὑποδεχέσθαι καὶ ἀπλῶς
 ὑπὸ τὸ ἔχειν, ὅσα δὲ τέμνειν καὶ κατεῖναι, ὑπὸ τὸ πᾶσχειν, ὅσα δὲ
 καίειν καὶ τέμνειν, ὑπὸ τὸ ποιεῖν. ἔσχον ὅν ὕσιν, ποιόν, ποσόν, πρὸς
 τι, πῶς, ποτὲ, ποιῶν, πᾶσχειν, καί, ἔχειν. καὶ ὁ μὲν σκοπὸς ὅτος,
 τὸ δὲ χρήσιμον αὐτῷ δέξασθαι· εἰ γὰρ ἀρχὴ τῆς λογικῆς ἐστὶ πρᾶξι-

ματίας τὸ τῶν Κατηγοριῶν βιβλίον, ἡ δὲ λογική, ὡς εἰρήκαμεν, ἡμῖν διακρίνει τὸ ἀληθὲς ἀπὸ τοῦ ψευδούς καὶ τὸ ἀγαθὸν ἀπὸ τοῦ κακοῦ, ἔρα συμβάλλει) ἡμῖν τὸ προκείμενον βιβλίον. ἀλλὰ μὴ καὶ ἡ τάξις αὐτόθεν ἡμῖν ἀναφαίνει), εἰρηκότων ἡμῶν ὅτι ἡ πρώτη θέσις τῶν ἐπὶ τῶν φωνῶν προηγεῖται) τῶν ὀνομάτων καὶ ῥημάτων, τὰ δὲ ὀνόματα 5 καὶ τὰ ῥήματα τῶν ἐπὶ τῶν λόγων, ἔτοι δὲ τῶν συλλογισμῶν τῶν καθόλου, ἔτοι δὲ τῶν ἀποδεικτικῶν συλλογισμῶν· πρὸ τῆς τάξεως ταύτης τούτων καὶ τὸ βιβλίον τὺτο πεποίηται). Ζητητέον δὲ τί δήποτε Κατηγορίας ἐπέγραψε) τὸ βιβλίον. λέγομεν ταύτην ὅτι ἐπέγραψε τῷ ὀνόματι τούτῳ τὸ σύγγραμμα ὅτι ὡς περ ἐν δικαστηρίῳ ποικίλλει) αὐτὴ 10 ἡ φωνή, ὅ γὰρ προκείναι) αὐτῷ ῥητορεύσαι, ἀλλὰ μᾶλλον διδάξει περὶ γενῶν καὶ εἰδῶν, καὶ μαθεῖν ὅτι τὰ μὲν εἶδη τοῖς αὐτῶν γένεσιν ὑπόκεινται), τὰ δὲ γένη κατηγορεῖται) τῶν εἰδῶν ἑαυτῶν, ὥς τὰ μὲν ἄτομα μόνον ὑπόκεινται), τὰ δὲ ὑπ᾽ ἄλλα, τετέλες τὰ πρὸ αὐτῶν, τοῖς μὲν πρὸ αὐτῶν ὑπόκεινται), τῶν δὲ μετὰ ταῦτα κατηγορεῖται), 15 τὰ δὲ γενικωτάτα μόνως κατηγορεῖται). ἐπειδὴ ταύτην αἱ δέκα φωναὶ τῶν γενικωτάτων εἰσι καὶ μόνον κατηγορεῖται) μηδενὶ ὑποκείμεναι, διὰ τὸτο Κατηγορίας ἐπέγραψεν.

Εἰδέναι δὲ δεῖ ὅτι ἐν ταῖς παλαιαῖς βιβλιοθήκαις τῶν μὲν Ανα-
 λυτικῶν μὲν βιβλία εὗρηται, τῶν δὲ Κατηγοριῶν δύο. τὸ μὲν ἕτερον 20
 εἶχε τὴν ἐπιγραφὴν (ὥτως δὲ φημι τὴν ἀρχήν) "τῶν ὄντων τὰ
 μὲν ὁμῶνυμα λέγει" τὰ δὲ συνῶνυμα"· τὸ δὲ δεύτερον, ὅπερ νῦν
 ἔχουμεν προκειμένον, εἶχε τὴν ἐπιγραφὴν τοιαύτην, "ὁμῶνυμα λέ-
 γει" ὡς ὄνομα μόνον κοινόν, ὃ δὲ ὅρος τῆς ὑπόσεως ἕτερος". προτε-
 τίμηται δὲ τὸτο ὡς τάξει καὶ πράγματι πλεονεκτῶν καὶ πανταχῶς 25
 πατέρα τῶν Ἀριστοτέλει κληϋττων (*). ὅτι δὲ γνήσιον τὸ φιλο-
 σόφου τὸ σύγγραμμα πάντες ὁμολογοῦσι· φαίνει γὰρ ὁ Ἀριστοτέλης
 αὐτὸς ἐν πᾶσι τοῖς αὐτῷ βιβλίοις μεμνημένους τῶν ἐνταῦθα θεω-
 ρημάτων· εἰ τοῖσι κήσομεν νόθον εἶναι τὸ βιβλίον, κακείνα πάν-
 τως συυποθεύσομεν τούτῳ, ἢ εἰ ἐκείνα γνήσια, καὶ τὸτο δηλονότι 30
 σὺν αὐτοῖς. δεῖ μὲντοι εἰδέναι ὅτι τὰ εὐρήματα τῶν κατηγοριῶν
 οὐκ ἐξω αὐτῷ ἀλλὰ προϋπῆρχον, ἢ δὲ τούτων συντάξεις ὑπάρχει αὐτῷ.

Διαιρεῖται δὲ τὸ βιβλίον εἰς τρία, εἰς τὰ πρὸ τῶν κατηγοριῶν,

εἰς τὰς κατηγορίας αὐτάς, καὶ εἰς τὰ μὲν τὰς κατηγορίας. τὸ δὲ πρὸ
 τῶν κατηγοριῶν συμβαλλόμενον ἡμῶν ἔστι εἰς τὴν τῶν κατηγοριῶν
 διδασκαλίαν. ὥσπερ οἱ γεωμέτραι πρὸ τῆς τῶν γραμμικῶν θεω-
 ρημάτων διδασκαλίας διδάσκουσιν ἡμᾶς τί ἐστὶ σημεῖον καὶ τί γωνία
 καὶ τί εὐθεῖα, ὡς ἂν συμβαλλόμενα αὐτοῖς καὶ εἰς τὴν τότε διδασ-
 καλίαν, ὅτῳ καὶ οὐ φιλοσοφὸς ἐνταῦθα, ἐπειδὴ ἐμελλεν ἐν τῇ τῶν
 κατηγοριῶν διδασκαλίᾳ μνημονεύσειν λέξεων τινων ἡμῶν ἀγνώστων,
 διὰ τοῦτο περὶ αὐτῶν προδιδάσκειν θέλει, ἵνα δείξῃ τὴν λόγον μὴ
 συνταράττειν, εἴτα διδάξει περὶ αὐτῶν τῶν δέκα κατηγοριῶν, καὶ
 ὕστερον ἐν τῷ τέλει διαλέξει περὶ τῶν μὲν τὰς κατηγορίας. ἐπειδὴ
 δὲ ἐν τῇ διδασκῇ τὰς κατηγορίας ἐχρήσατο λέξεσι τισιν ὑπὸ ἐγ-
 νωσμένων, διαλήξει καὶ περὶ αὐτῶν. ἀλλὰ ζητήτεον τί ὀλίποτε
 καὶ μὲν ταῦτα περὶ τῶν κατηγοριῶν ἐδίδαξε. καὶ λέγομεν ὅτι τῶν
 μὲν κατ' ἀρχὴν ἐμνημόνευσε προλαβὼν ὡς πάντῳ ἀγνώστων· εἰ ὅν
 καὶ ταῦτα σὺν αὐτοῖς ἔταξε, τὸ προῖμον ἐκταίνεσθαι συνέβαιναν·
 ἐφύλαξεν αὐτὰ τοῖσιν ἐν τῷ τέλει ὡς ἂν ἐγνωσμένων ἐν τῇ συ-
 νθεσίᾳ. ὃ μὲν διηρθρωμένην ἐχόντων τὴν περὶ αὐτῶν γνώσιν· ὅθεν καὶ
 μὴ προδιαλαβὼν περὶ αὐτῶν ἐχρήσατο τοῖσι ἐν τῇ τῶν κατη-
 γориῶν διδασκαλίᾳ· πάντες γὰρ ἄνθρωποι χρῶνται καὶ τὴν συνθεσίαν
 τῇ τε αἵμα λέξει καὶ τῇ πρότερον καὶ τῇ τῷ κινήματος ὀνόματι. πα-
 ραδύσει τοῖσιν ἀκριβῶς τίνα ποτὲ ἐστὶ τὰ ὑπ' αὐτῶν σημαίνοντα.
 τινὲς δὲ εἰρήκασιν προσγεγραφεῖν ὅσα ὑπὸ τῶν βυλομένων ἀναγι-
 νώσκουσιν τὸς Τόπων μὲν τὰς Κατηγορίας εὐθέως· ἀμέλει τοι καὶ τὸ
 προκείμενον βιβλίον ὅτως ἐπιγράψουσιν Πρὸ τῶν Τόπων. ὅτοι δὲ
 καὶ τῇ ἐνεργείᾳ καὶ τῇ τάξει ἀντικρὺς μάχοντι, εἶγε ἐδίδαξε ὅτι τῶν
 μὲν ὀνομάτων καὶ τῶν ῥημάτων προηγείη ἡ πρώτη θέσις τῶν ἀπλῶν
 φωνῶν προσεχῶς, διδάσκει δὲ ἐν μὲν ταῖς Κατηγορίαις περὶ θέσεων
 τῶν ἀπλῶν φωνῶν, ἐν δὲ τῇ περὶ Ἑρμηνείας περὶ ὀνομάτων τῶν
 καὶ ῥημάτων· ὥς ἐκάτερα ἐχόντι ἀλλήλων ὥσπερ σιμῶ τις, καὶ ὅτε
 πρὸ ἐκείνου δύναται τις ἄλλο ἀναγινώσκειν ἢ τὰς Κατηγορίας ὅτε
 μὲν ταῦτα ἄλλο ἢ τὸ περὶ Ἑρμηνείας, καὶ αὐτὸς ὁ λόγος τε καὶ ἡ τάξις
 ἄχρι τῶν δευτέρων Ἀναλυτικῶν (τετέστι τῶν Ἀποδεικτικῶν) ἐστὶ
 τὰ ὀφειλόντα προλέγεσθαι πρὸς Ἀριστοτελεῆ φιλοσοφίᾳ (*).

Σ Χ Ο Λ Ι Α Σ Τ Μ Μ Ι Κ Τ Α (†).

ΔΕΞΙΠΠΟΤ. πολλάς ἔχει ἀπείρας συγγραφάς εἰς τὸ βιβλίον
τὸτο ἄλλοι τε πολλοὶ ἔχει μαλιστα Παρθένιος, εἰδ' ὕστερον Ἰάμβλι-

χος καταβέβλην). . . . χερὸν γὰρ κατανόηκα ὡς ὅτε πλείους ἀ-
τιλογίαι εἰς ἑτέραν ὑπόθεσιν γεγονάσιν ὅτε μείζους ἀγῶνες κεκί-

(*) Simpl. f. 8 b: ἰσορεῖ δὲ ὁ Ἀδρασος ἐν τῷ περὶ τῆς Τάξεως τῶν Ἀριστοτέλους συγγραμμάτων ὅτι φέρεται καὶ ἄλλο τῶν Κατηγοριῶν βιβλίον ὡς Ἀριστοτέλους, καὶ αὐτὸ ἐν βραχὺ καὶ σύγγραμμά κατὰ τὴν λέξιν καὶ διαρτίωσιν ὁλίγαις διαφορέουσιν, ἀρχὴν δὲ ἔχειν "τὴν ὄνται τὸ μὲν ἐστίν". πλῆθος δὲ εὐρημα ἐκαστὸν τὸ αὐτὸ ἀναγορεύειν ὥς το ἐν βραχὺ κατὰ τὴν λέξιν εἶπαι, ὡς συνήθως ἔχασον τὰ ἐκτελεσθέντα ἐκτελέθουσιν, cf. Ammon. f. 13 b.

(†) excerpta ex Ammonio, Boetho, Davide, Dexippo, Iohanne Philopono, Porphyrio, Simplicio. quorum Ammonii Hermiae f. commentariis in Aristotelis categorias editus est Venetiis a. 1545 8; Anticii Manlii Severini Boethii in c. A. libri quattuor in Boethii Opp. Venet. 1566 f.; Προφύριος εἰς τὰς Α. κ. ἐξηγήσεις καὶ

πύσιν καὶ ἀπόκρισιν Parisiis 1543 4; Σμπλακίς διδασκάλῳ τῷ μεγάλῳ
σχόλει εἰς τὰς Ἀ. κ. Venet. 1499 f. inediti reliqui, ὕψιγγος σὺν θεοφ.
τῶν δίκαι κατηγοριῶν ἀπὸ φωνῆς Δαβὺδ τῷ θεοφιλεσάτῳ φιλοσόφῳ in codd.
Vatic. 1018 et 1023; Δεξιπύτῃ φιλοσόφῳ Πλατωνικῶν τῶν εἰς τὰς Ἀ. κ.
ἀποριῶν τῶν καὶ λύσεων in cod. Coislin. 332; Φιλοκλέης εἰς τὰς κατη-
γορίας in cod. Paris. Reg. 2051.

(*) Simplic. f. 9: αὶ δὲ καὶ ὑπὸ ποῖον μέρος τῆς Ἀριστοτέλους φιλοσοφίας ποθεῖ τις μαθεῖν, ὅλην ὅτι ὑπὸ τὸ ὀργανικόν· τῆς γὰρ λογικῆς πραγματείας διδευκται τὸ πρῶτον ἐκχεῖναι μέρος ἡ περὶ τῶν ἀπλῶν φωνῶν διδασκαλία, ἡ δὲ λογικὴ πᾶσα τὸ ὀργανικὸν ἐστὶ μέρος τῆς φιλοσοφίας, ὥσπερ οἱ κινήσεις τε καὶ αἱ εὐθέριαι τῶν τεκτόνων τε καὶ οἰκοδόμων.

νη) ὁ μόνον τοῖς Στωϊκοῖς καὶ Πλατωνικοῖς, σαλευέειν ἐπιχειρεῖσι ταύτας τὰς Ἀριστοτέλους κατηγορίας, ἀλλὰ καὶ αὐτοῖς γε τοῖς Περιπατητικοῖς πρὸς αὐτούς, τοῖς μὲν μᾶλλον ἐφικνεῖσθαι ταῖς διανοαῖς τὰνδρὸς ὑπαυλφόσι, τοῖς δ' εὐπορώτερον λύνειν οἰομένοις τὰ παρ' ἐτέρων ἀπορέμενα.

ΣΙΜΠΛΙΚΙΟΥ Α' f. 2. πολλοὶ πολλὰς κατεβάλοντο φροντίδας εἰς τὴν Κατηγορίων τῷ Ἀριστοτέλει βιβλίον, ὁ μόνον ὅτι προσιμῶν ἐς τῆς ὅλης φιλοσοφίας, εἴπερ αὐτὸ μὲν τῆς λογικῆς ἐξ ἄρχῃ πραγματείας, ἡ δὲ λογικὴ τῆς ὅλης προλαμβάνει δικαίως φιλοσοφίας, ἀλλὰ καὶ ὅτι τρόπον τινα περὶ ἀρχῶν ἐστὶ τῶν πρώτων, οὗς 10 ἐν τοῖς περὶ τῷ σκοπῷ μαθησόμεθα λόγοις. ἄλλοι δὲ κατ' ἄλλην ὁρμὴν τὰς περὶ τούτου τὸ βιβλίον πραγματείας πεποιήν, οἱ μὲν αὐτὴν μόνην τὴν λέξιν ἐπὶ τὴν σαφέστερον μεταθεῖναι προθυμηθέντες, ὥσπερ Θεμιστοῦς ὁ εὐφραδὴς καὶ εἰ τις ἄλλος τοῦτος, οἱ δὲ καὶ τὰς ἐννοίας μὲν αὐτὰς δὲ μόνας φιλάς τὰς ὑπὸ τῷ Ἀριστοτέλει προτεινο- 15 μένας συντόμως ἀποκαλύπτειν ἐσπούδασαν, ὥσπερ ἐν τῇ κεφαλῇ πεῦσιν καὶ ἀπόκρισιν βιβλίου πεποιήκειν ὁ Πορφύριος. ἄλλοι δὲ πρὸς τούτοις καὶ ζητημάτων ἐφήψαντο μετρίως, ὡς ὁ Ἀφροδισιεύς Ἀλεξάνδρος καὶ Ἑρμῖνος καὶ ὅσοι τοῦτοι· ὧν καὶ Μαξιμὸν ἐγὼ τίθημι τὴν Αἰδεσὶν μὲν τῷ Ἰαμβλίχῳ μαθητῇ, ἐν δὲ τῇ εἰς τὰς Κατηγορίας 20 ὑπομνήματι πάντα σχεδὸν τῷ Ἀλεξάνδρῳ συντάξαντα. τινὲς μὲν τοὶ καὶ βαθυτέρας περὶ αὐτῶν διανοαῖς ἐχρήσαντο, ὥσπερ ὁ θαυμασιὸς Βοηθός. ἄλλοις δὲ ἔρκεσεν ἀπορίας μόνας γράφειν πρὸς τὰ λεγόμενα, ὅπερ Δυνάμεις τε πεποιήκει καὶ μετ' αὐτὴν Νικόστρατος τὰ τῷ Δυνάμει ὑποβαλλόμενος, σχεδὸν τι πρὸς πάντα τὰ εἰρημένα κε- 25 τὸ βιβλίον ἐνστάσεις κομίζειν φιλοτιμύμενοι, καὶ οὐδὲ εὐλαβῶς ἀλλὰ καταφορικῶς μᾶλλον καὶ ἀπηρυθριακῶς. πλὴν καὶ τούτοις χάρις καὶ ὅτι πραγματεῶδες τὰς πολλὰς τῶν ἀποριῶν προεβάλοντο, καὶ ὅτι λύσεως τε τῶν ἀποριῶν ἀφορμὰς καὶ ἄλλων πολλῶν τε καὶ καλῶν θεωρημάτων τοῖς μετ' αὐτοὺς ἐκδεδώκασι. Πλωτῖνος δὲ ἄ- 30 μέγας ἐπὶ τούτοις τὰς πραγματεωδέςτερας ἐξετάσεις ἐν τρισὶν ὅλοις βιβλίοις τοῖς περὶ τῶν γενῶν τῷ ὄντος ἐπιγεγραμμένοις τῇ τῶν Κατηγορίων βιβλίῳ προσήγαγε. μετ' δὲ τούτοις ὁ πάντων ἡμῶν τῶν καλῶν αἴτιος Πορφύριος ἐξηγήσιν τε ἐντελῇ τῷ βιβλίῳ καὶ τῶν ἐνστάσεων πασῶν λύσεις ἐκ ἀπόνως ἐν ἑπτὰ βιβλίοις ἐποίησάτο τοῖς 35 Γεδάλῃ προσφωνηθεῖσι, πολλὰ καὶ τῶν Στωϊκῶν ἐκεῖ δογμάτων κεφαλῇ τὴν κοινωσίαν τῷ λόγῳ προσισώρων. μετ' αὐτὸν δὲ ὁ θεῖος Ἰαμβλῆχος πολύσχρον καὶ αὐτὸς εἰς τούτου τὸ βιβλίον κατεβάλετο πραγματείας, τὰ μὲν πολλὰ τοῖς Πορφυρίῳ καὶ ἐπ' αὐτῆς τῆς λέξεως κατακολουθῶν, τινὰ δὲ ἐκείνων ἐπιπρίνυν καὶ διαρθρῶν ἀκριβέστερον μετ' αὐτὸν συ- 40 γέλλειν τὴν ὡς ἐν χολαῖς πρὸς τὰς ἐνστάσεις μακρολογίαν, πανταχῶς δὲ τὴν νοερὰν θεωρίαν ἐκείνῃ σχεδὸν τῶν κεφαλαίων ἐπιτίθει, καὶ τι καὶ ἄλλο πρὸς τούτοις χρήσιμον τῷ συγγραμματι προστίθει· Ἀρχύτου ἡ δὲ τῷ Πυθαγόρῳ καὶ πρὸ Ἀριστοτέλους τὴν εἰς δέκα τῶν πρώτων γενῶν ποιησάμενην διαίρεσιν ἐν τῷ βιβλίῳ ὁ περὶ τῶν πάντων ἐκείνους ἐπέ- 45 γραψε, καὶ τὰ τε γνωρίσματα αὐτῶν διὰ παραδειγμάτων ἐναργῶς σαφηνίζοντος καὶ τάξιν ἣν ἔχουσιν πρὸς ἀλλήλα, καὶ τὰς κατ' εἶδη διαφορὰς ἐκείνῃ καὶ τὰ ὑπάρχοντα αὐταῖς κοινῶς τε καὶ ἰδίως ἐπιδεικνύ-

τος, αὐτοὺς ἐν τοῖς προσήκονσι τόποις τὰ τῷ Ἀρχύτῳ παραγαγὼν ἐκείνῃ τε νοερῶς συνεσπαρμένα ἐξηπλωσε καὶ τὴν συμφωνίαν τὴν πρὸς αὐτὰ τῷ Ἀριστοτέλει ἐπέδειξε, καὶ εἰ περὶ τι διάφωνον ἦν, ὀλίγα δὲ καὶ ταῦτα, καὶ τούτου ὑπ' ὅψιν ἤγαγε τοῖς φιλομαθεῖσι, μὴδὲ τῇ 5 αἰτίαν τῆς διαφωνίας ἀνεξέταστον καταλιμπάνων, εἰκότως, διότι φαίνεται πανταχῶς τῷ Ἀρχύτῳ κατακολουθεῖν ὁ Ἀριστοτέλης βεβλόμενος. καὶ Δέξιππος δὲ ὁ Ἰαμβλίχῳ καὶ αὐτὸς μὲν τῷ Ἀριστοτέλει βιβλίον συντόμως ἐξηγήσατο, προηγουμένως δὲ τὰς Πλωτῖνου ἀπορίας ὡς ἐν διαλόγῳ προτεινομένης αὐτῷ διαλύειν προτίθει, ὅθεν δὲ οὐδὲ ὅτος σχεδὸν τοῖς Πορφυρίῳ καὶ Ἰαμβλίχῳ προσθετικῶς... συμβουλεύω μέντοι τοῖς ἐντελεστομένοις μὴδέποτε τῶν Πορφυρίῳ καὶ Ἰαμβλίχῳ καταφρονήσῃ συγγραμμάτων ἐπὶ τούτοις τοῖς χαλκῶς, ἀλλ' εἴπερ ἄρα ὡς εἰσαγωγὴ καὶ γυμνασίῃ τέτοις χρήσασθαι πρὸς ἀκριβέστεραν τῶν ἐκείνους τοῖς ἀνδράσιν εἰρημένων καταλήψαν.

ΑΡΙΣΤΟΤ.

ΣΙΜΠΛΙΚΙΟΥ Α' f. 9 b. ἀπορεῖσιν οἱ περὶ τὴν Νομισματολογία. τί δὴποτε περὶ τῶν κατηγορίων εἰπεῖν προθέμενος ὁ περὶ αὐτῶν εὐθὺς ἀλλὰ περὶ τῶν ἄλλων διδάσκει, τῶν τε ὁμωνύμων καὶ συνωνύμων καὶ παρωνύμων. πρὸς ὅς καλῶς ὑπήντησεν ὁ Πορφύριος ὅτι κατ' ἐκείνην σχεδὸν πραγματείαν θεωρητικὴν προγράφεται 10 τὴν πρὸς σαφήνειαν τείνοντα τῶν ἐξῆς, ὡς ἐν γεωμετρίας οἱ ὅροι καὶ τὰ ἐξιώματα καὶ τὰ αἰτήματα... ὅτι δὲ χρειώδης ἐστὶν ἡ τῶν ὁμωνύμων πρόληψις, ἐδήλωσεν Ἀνδρόνικος προτάξας "τῶν λεγόμενων τὰ μὲν ἀνευ συμπλοκῆς λέγειν τὰ δὲ μετ' ἀνευ συμπλοκῆς ὁμωνύμα μὲν λέγειν ὧν ὄνομα μόνον κοινόν". ὥστε χρειώδης ἡ τῶν ὁμωνύμων φαίνεται πρόληψις διὰ τὰ εἰρημένα καὶ ὅτι πολλῆς ὕψους ἀμφιβολίας εἴτε γένος τὸ ὂν εἴτε μή, ἐκ τῶν ὁμωνύμων καὶ συνωνύμων γινώσκει.

ΔΑΒΙΔ. ἐπειδὴ σκοπὸς αἱ κατηγορίαι, τὸ δὲ ὁμωνύμων κατηγορεῖ τῶν κατηγοριῶν, πᾶσα δὲ κατηγορία τῶν ὑπ' αὐτὴν εἰδῶν συνωνύμως κατηγορεῖ ὡς γένος ἑδῶς, διὰ τούτου Ἀριστοτέλης προτάττει τὴν διδασκαλίαν τῶν ὁμωνύμων καὶ συνωνύμων. καὶ τούτοις προτάττει τὰ ὁμωνύμα τῶν συνωνύμων, ἐπειδὴ καὶ τὸ ἐν τῶν δύο προηγεί.

ΣΙΜΠΛ. Α' f. 10. ἴσον ὅτι ὅσα μὲν κεφαλῇ τὸ ὄνομα κοινωῦντα διαφέρει κεφαλῇ τὸν λόγον, ταῦτα καλεῖται ὁμωνύμα, ὅσα δὲ ἀνάπαλιν κεφαλῇ τὸν λόγον κοινωῖ διαφέρει δὲ κεφαλῇ τὸ ὄνομα, ταῦτα καλεῖται παρωνύμα, εἶον ὁ τῷ ἀνθρώπῳ ὀρισμὸς εἰς, ὀνόματα δὲ πλείονα, μέρος βροτὸς καὶ εἰ τι τοῦτον· τὰ δὲ κατ' ἀμφω κοινωῦντα, τό τε ὄνομα καὶ τὸν λόγον, καλεῖται συνωνύμα, ὡς ἄνθρωπος καὶ ἵππος κοινωῖ καὶ τῷ ὀνόματος τῷ ζῷον καὶ τῷ ὀρισμῷ· ζῷον ἡ ἀμφω καὶ ὅσα ἐμφυλῶς αἰσθητικῇ καὶ διὰ τούτου συνωνύμως ἀμφὼ τῷ ζῷον κατηγορεῖται. τὰ δὲ μήτε κεφαλῇ τὸ ὄνομα μήτε κεφαλῇ τὸν λόγον κοινωῦντα καλεῖται μὲν ἑτερονύμα, ἐστὶ δὲ κεφαλῇ τὸ ἀληθὲς ἕτερον, καὶ μάλιστα ὅταν μὴδὲ ὑποκείμενον ἔχωσι κοινόν, ὡς ἡ ἀνάβασις καὶ ἡ κατάβασις τὴν κλίμακα· τὰ ἡ τοιαῦτα μᾶλλον ἢ ἑτερονύμα λεγόντο. ἐστὶ δὲ 10 τινα καὶ τὰ πᾶσι μὲν κοινωῦντα ἀμφὼ πᾶσι δὲ διαφέροντα, ὡς τὰ παρωνύμα λεγόμενα, ὅταν ἀπὸ τῆς λευκότητος λευκὸν λέγηται καὶ

ἀπὸ τῆς γραμματικῆς γραμματικόν. πάντε ἐν τούτων ἐκ τῆς δια-
ρέσεως ἀναφανέντων, ὁμωνύμων συνωνύμων πολυωνύμων ἑτερω-
νύμων παρωνύμων, τὰ τρία μόντα νῦν παρέλαβεν ὁ Ἀριστοτέλης,
τὰ τε ὁμώνυμα καὶ τὰ συνώνυμα καὶ τὰ παρωνύμια. αἰτίαι δὲ δι' αὐ-
πάντε ὄντων ἐκ τῆς διαρέσεως τῶν ὀνομάτων τῶν ἀναφανέντων,
ὁμωνύμων πολυωνύμων συνωνύμων ἑτερωνύμων παρωνύμων, μόντα
τὰ τρία νῦν παρέλαβεν ὁ Ἀριστοτέλης, τὰ δὲ πολυώνυμα παρήκα
καὶ τὰ ἑτερωνύμια, ὅτι τάχα μὴ καὶ τούτοις μόνους ἐν τῷ περὶ τῶν Κα-
τηγοριῶν ἐχρήσατο λόγῳ, τάχα δὲ ὡς ἐκ τῶν δύο τούτων βλάβας
ἔσσης τῆς τῶν ἀντικειμένων αὐτοῖς γνώσεως.

§ 10 β. ἐν τοῖς παρωνύμοις συλλογισμοῖς ἡσυχάζειν οἱ
διαλεκτικοὶ παρακαλεῖσθαι, ὥς ἂν ἐπ' ἄλλο σημαίνοντα ὁ ἑρω-
τῶν ἐπαγάγῃ τὸ ὄνομα, ὅσον εἰ τις ἐρωτᾷ εἰ ὁ χιτῶν ἀνδρείος, εἰ
τῆχος ἀνδρείος ὢν, συγχωρήσομεν. καὶ δ' ἐρωτᾷ εἰ ὁ ἀνδρείος
εὐψυχος, καὶ αὐτὸ συγχωρήσομεθα. ἀληθὲς γάρ. εἰ δὲ συναγάγῃ
ὅτι ὁ χιτῶν εὐψυχος, ἐνταῦθα τὴν ὁμωνυμίαν τῶ ἀνδρείῳ διασεύλαξ
καὶ δεῖξαι τὴν ἀνδρείαν, ἥγυν τὴν εὐψυχίαν, ὅτι ἄλλως μὴ ἐπὶ τῷ χι-
τῶνος ἄλλως δὲ ἐπὶ τῷ τῆν ἀνδρείαν ἔχοντος λέγεσθαι. ὥς τε τὰ
πράγματα κυρίως, ὅχι τὰ ὀνόματα, ποιεῖ τὴν ὁμωνυμίαν. καὶ γὰρ
αὐτὸς ἐπὶ τῶν ὁμωνύμων ποιεῖ τὴν διδασκαλίαν, συνακολουθόν-
των αὐτῶν τῷ σκοπῷ εὐθύς.

ΔΑΒΙΔ. εἵπομεν πρὸ τῷ τί ἐστὶ καὶ εἰ ἐστίν. εὐκρίτως δὲ ζητῶ-
μεν καὶ εἰ ἐστίν, ἐπειδὴ τῶς ἐπιχειρῶσιν ἀνελθεῖν τὰ ὁμώνυμα, δει-
κνύντες ὅτι ἕκ ἐστὶ ταῦτα... τὸ Ἀριστοτέλης δεῖξαντος ὅτι εἰσὶ
τὰ ὁμώνυμα τοῖς Σοφιστικαῖς Ἑλέγχαις καὶ ὅτι ἐξ ἀνάγκης εἰσὶ περὶ
ῶν ἀνελείψατα λόγῳ τοῦτ' ἰσχυρίζομαι. φασὶν ὅτι τὸ ὁμώνυ-
μον πρᾶγμα καὶ τὸ ὄνομα ἐπιδέχεται τὸ ὁμωνύμιον καὶ τὸν ὁρισμὸν αὐτῶν.
τὰ δὲ καὶ αὐτὸν ὄνομα καὶ τὸν αὐτὸν ὁρισμὸν ἐπιδεχόμενα συνώνυμα
εἰσὶ. τὰ ὁμώνυμα ἄρα συνώνυμα. καὶ τί τῶν ἄλλων ἔσται, τῶν
ὁμωνύμων συνωνύμων ὄντων; πρὸς ὅς λέγομεν λύσεις δύο...
μὴ καὶ εἰ ἐστὶ τὸ ὁμώνυμον ἔλθωμεν καὶ ἐπὶ τὸ τί ἐστὶ, ταῦτα εἰπεῖν
καὶ ἐπὶ ὑπογραφῆς... σαφηνίσωμεν ὅτι ἐκάστη λέξις ὅταν ἐν τῇ
ὑπογραφῇ. "ὁμώνυμα." ἰδὲ εὐθέως ἐκ θυρῶν ὁ Ἰαμβλίχης
σκοπὸς ἀναφαίνει... ἀπορροῖ τινες πῶς φιλοσόφητος ὢν ὁ
Ἀριστοτέλης περιττὰ νῦν λέγει. ἥκει γὰρ εἰπεῖν ὅτι ὁμώνυμα εἰσὶν
ὡς ὄνομα κοινόν.

ΑΜΜΟΝΙΟΣ § 16. ἰστέον ὅτι εὐθύς ἐκ προοιμίων τὸν σκοπὸν
τῷ βιβλίῳ ἀνεκέρηκε. φησὶ γὰρ "ὁμώνυμα λέγει." καὶ μὴ εἰπεῖν
ὁμώνυμα σημαίνει τὰ πράγματα, καὶ δὲ λέγει τὰς φωνάς. θεω-
ρεῖν δὲ ἐξ ἡμῶν τὰ πράγματα διὰ μέσων νοημάτων. τὴν δὲ τῶν
ὁμωνύμων διδασκαλίαν δι' ὁμωνύμων φωνῶν ἐποιήσατο.

§ 16 β. λέγει. προσπακυστέον πράγματα, ἵνα ὅπως ἡ ὁμό-
νυμα λέγει πράγματα ὡς ὄνομα μόνον κοινόν. ἡνίκα δὲ εἴπῃ ὅτι
λέγει, δηλοῖ ὅτι καὶ παρὰ τοῖς παλαιαῖς τὸνομα φέρει καὶ ἐκ αὐτῶν
ἐστὶν ἡ ταύτηθ' ἑστίς τῷ ὀνόματος. καὶ γὰρ καὶ Πλάτων ἐμνήσθη αὐτῶν
καὶ ὁ ποιητὴς λέγων περὶ τῶν Αἰδάντων "ἴσον ὄνομα ἔχοντες". ὅταν
δὲ αὐτὸς ὀνοματοθετῇ, λέγει καλῶς, ὡς ἐν τοῖς Ἀναλυτικαῖς (Pr. 1 1)

"ὅρον δὲ καλῶς" καὶ ἐν τῷ περὶ Ἑρμηνείας (c. 6) "καὶ ἔγωγε τὸ ἀν-
τίφασιν."

ΣΙΜΠΛ. α' § 10 β. λέγουσι πρὸς τὸ ὅτι τὸ ὄνομα τριχῶς λέ-
γεται. καὶ μὴ γὰρ δηλοῖ τὸ κύριον, καὶ δὲ τὸ προσσηγορικόν, καὶ δὲ τὸ κοινὸς
ἐπὶ πᾶν μέρος λόγου διατεῖνον, καθὼς Πλάτων μὴ καλοῖς, Πανοφῶντα
δὲ κοινὸς κεχρησθῆναι φάμεν. ὅθεν ὅταν ἀποποιῇ ὄνομα νῦν λέγει καὶ
κοινὸς ἐπὶ πάντα τὰ μέρη τῷ λόγῳ διατεῖνον. Βοηθὸς δὲ διχῶς φησὶ
τὸ ὄνομα λέγει καὶ, τό τε πρότερον ἄρθρον λαμβάνον, ὃ καὶ ἰδίως ὄνομα
λέγει, καὶ τὸ ἐφ' ἅπαντα τὰ τῷ λόγῳ συχέει διατεῖνον.

β' § 1 α. μόνον δὲ τὸ ὄνομα κοινὸν εἶναι φησὶ τοῖς ὁμωνύμοις,
τὸ μόνον ποτὲ μὴ τὸ ἐν σημαίνοντος, ὡς ὅταν μόνον εἶναι λέγωμεν
τὸν κόσμον, ποτὲ δὲ τὴν πρὸς ἕτερον ἀντιδιαστολήν, ὡς ὅταν ἰμά-
τιον μόνον ἔχειν λέγωμεν ἀντιδιασελλόντες ὡς πρὸς χιτῶνα. καὶ
τὸ δὲ καὶ νῦν τὸ σημαίνοντα παρελκῇ τὸ μόνον, ὡς πρὸς τὸν
τῆς ὕλης λόγον ἀντιδιασελλόμενον, ὅπερ καὶ σαφῆ ποιεῖ τὴν εὐρε-
σιν τῶν ὁμωνύμων, καὶ ἐν ὁρισμῶντι, καὶ ὄνομα, μόνον εἶναι
κοινόν, καὶ πρὸς ἐν ὁρισμῶντι, πρὸς τὸν ὁρισμὸν, ἀντιδιασελλόμενον.
καὶ δὲ κοινὸν πάλιν καὶ αὐτὸ πολλαχῶς λέγει. καὶ γὰρ τὸ εἰς μέρη δια-
ρετόν, ὡς ἡ κληρονομία γῆ. καὶ τὸ ἀδιαρέτως εἰς κοινὴν μὴ χρῆσιν
προκειμένον ἔχει ἅμα δὲ, ὡς ὁ δῶλος καὶ ὁ ἵππος ὁ κοινός. καὶ τὸ ἐν
προκαταλήξει μὴ ἰδόμενον, αὐτὸς δὲ εἰς τὸ κοινὸν ἀναπεμπόμενον,
ὡς τὸ θέατρον. καὶ τὸ ἅμα ἀδιαρέτως εἰς χρῆσιν πολλῶν ἐρχόμενον,
ὡς περὶ ἡ φωνή. ὅπως δὲ καὶ τὸ ὄνομα κοινὸν τοῖς ὁμωνύμοις ἅπασιν
ὑπάρχον καὶ ἄλλοις ἅμα δυνάμενον ὑπάρχει ἀδιαρέτως καὶ αὐτό.
διὸ καὶ Ἀνδρόνικος παραφράζων τὸ τῶν Κατηγοριῶν βιβλίον ὁμό-
νυμα φησὶ λέγει ὡς ὄνομα ταῦτά. καὶ γὰρ καὶ τὸ ὄνομα καὶ ὁ λόγος
διὰ τὴν ἀσώματον φύσιν ἀμερίτως πάρεστι τοῖς πολλοῖς. ἀπο-
ρροῖ δὲ καὶ πρὸς τὸ κοινὸν ὄνομα τῶν ὁμωνύμων λέγει καὶ οἱ περὶ τὸν
Νικόστρατον.

β' § 2. Σπεύσιππος δὲ, ὡς φασὶν, ἡρκεῖτο λέγειν "ὁ δὲ λόγος
ἕτερος." καί τοις εἰς τὴν ἀποδοχήν, καὶ τὰ συνώνυμα ὁμώνυμα ἔσται
καὶ τὰ ὁμώνυμα συνώνυμα. ἡμῶν γὰρ καὶ τοῖς ἵπποις ὄνομα κοινόν
καὶ ζῶον, οἱ δὲ λόγοι ἕτεροι, καθὼς ἀνθρώπος καὶ ἵππος. ἔσται ὅταν συνώ-
νυμον ὁμώνυμον. καὶ πάλιν ὁ θαλάττιος κύων καὶ ὁ χερσαῖος καὶ τὸ
ζῶον τὸν αὐτὸν ἔχοντι λόγον, καὶ ἔσται τὰ ὁμώνυμα συνώνυμα, ὅτι ὁ
καθὼς ὁ ὁμώνυμος, καὶ τὸν κύνα, ἀπεδόθη αὐτῶν ὁ ὁρισμὸς ἀλλὰ καὶ
τὸ ζῶον. ἀναγκαῖα ὅταν ἡ καὶ τὸνομα προλήγῃ. ὁ δὲ λόγος σημαίνει
μὴ καὶ ἐν ταῖς ψήφοις λογισμόν, σημαίνει δὲ καὶ τὸ ἐνδιάθετον καὶ
τὴν ἔννοιαν, σημαίνει δὲ καὶ τὸν προφορικόν καὶ τὸν σπερματικόν, ση-
μαίνει δὲ καὶ τὸν ἐκάστου περιγητικόν καὶ ὁριστικόν. λόγον δὲ εἶπε καὶ
ἐκ ὁρισμῶν, ἵνα καὶ τὴν ὑπογραφικὴν ἀπόδοσιν περιλάβῃ, ἥτις καὶ
τοῖς γένεσι τοῖς ἀνωτάτω καὶ τοῖς ἀτόμοις ἐφαρμόττει, ὁρισμῷ μὴ
δυναμένους περιληφθῆναι, διότι ὅτε τῶν ἀνωτάτω γενῶν γένος ἐστὶ
λαβεῖν ὅτε τῶν ἀτόμων διαφοράς, ἡ δὲ ὑπογραφὴ τὴν ἰδιότητα
τῆς ὕλης ἀποδιδῶσα καὶ ἐπὶ ταῦτα φθάσει. διὸ ἐδὲ ἀπλῶς εἶπε
τὸν καὶ τὸνομα λόγον ἀλλὰ τὸν τῆς ὕλης λόγον, διότι ὁ μὴ ὑπογρα-
φικός λόγος τὴν ἰδιότητα τῆς ὕλης ἀφορίζει, ὁ δὲ ὁριστικός καὶ τὸ
F

ἦν εἶναι ἐκάστῃ καὶ τὴν ὕσιν αὐτήν. ὁ ὅν λόγος τῆς ὕσας καὶ τὴν ὀριστικὸν λόγον καὶ τὴν ὑπογραφικὸν περιέλαβεν. ὥς μὲν ἔγκυλῳσι πάλιν οἱ περὶ τὴν Νικίστρατον ὡς ἐν μόνῃ τῇ ὕσιν δοκῶντι λέγειν τὴν ὁμωνυμίαν τῷ Ἀριστοτέλει.

§ 2. β. πρὸς ταύτην τὴν ἀπορίαν ἀπαντῶν ὁ Πορφύριος πρῶτον μὲν φησὶ μὴδὲ ἐν πᾶσι τῷτο γεγράφθαι τοῖς ἀντιγράφοις· μήτε γὰρ τὴν Βοηθὸν εἰδέναι, ὅς φησὶ δεικνύει τὴν Ἀριστοτέλην τίνα ἐστὶ τὰ ὁμώνυμα, λέγοντα "ὁμώνυμα λέγει" — λόγος ἕτερος." καὶ ἐξηγούμενος δὲ ὁ Βοηθὸς καθ' ἐκάστην λέγει τὴν ὕσιν παραλείπειν ὡς ὑδὲ γεγραμμένον. καὶ ὁ Ἀνδρόνικος δὲ παραφράζων τὸ βιβλίον φησὶ "τῶν ἀνεν συμπλοκῆς λεγομένων ὁμώνυμα μὴ λέγει" ὡν ὄνομα μόνον ταυτὸν, ὁ δὲ καὶ τὸνομα λόγος ἕτερος." ἡμεῖς δὲ, φησὶν ὁ Πορφύριος, ἐπειδὴ καὶ Ἑρμῖνος καὶ χεδὸν οἱ πλείους ὡς προσκειμένη τῷ ὄρῳ ἐντετυχησάσι τῷ τῆς ὕσας ὀνόματος, καὶ ἀναγκαίαν λέγομεν τὴν προδίχην. τὴν γὰρ λόγῳ καὶ τὴν ἐπαγωγῇ σχηματίζοντος καὶ τὴν συλλογισμὸν καὶ πᾶσαν κατάφασιν καὶ ἀπόφασιν, εἰ μὴ προσέκειτο τὴν ὕσιν, πῶς ἂν ἀπεκρίνατο τὸ τῷ ὀρισμῷ καὶ τῆς ὑπογραφῆς, τὰ ἄλλα σημαίνοντα τῷ λόγῳ;

102. ΔΕΞΕ. ἐπεὶ καὶ περιττότητα ἐγκαλεῖται τῇ ὑπογραφῇ, ἄξιον καὶ τῷτο ἐπισκεψασθαι. ἥρκει γάρ, φασὶν, εἰπεῖν "ὁμώνυμον λέγει" ὡν ὄνομα μόνον κοινόν, οἱ δὲ ὅροι ἕτεροι." ἀλλ' εἰ μὴ προστεθῇ "ὁ δὲ καὶ τὸνομα λόγος τῆς ὕσας", ἐνὶ τὰ αὐτὰ ὁμώνυμα καὶ συνώνυμα ἀποφαίνεω... ἀλλὰ δὴ τοῖς ἑλλειπῶς ἔχων τὴν ὑπογραφὴν τῶν ὁμωνύμων λέγουσι πῶς ἂν ἀπαντήσωμεν; φασὶ γὰρ ὡς εἰ τὸ ὁμώνυμον ἔκ ἐν μόνῃ τῇ ὕσιν ἐστὶν ἀλλὰ καὶ ἐν ποικίλῃ καὶ ποσῇ καὶ τοῖς ἄλλοις γένεσι (καὶ γὰρ ἐπὶ ἐκείνων ὁμωνύμως ἐστὶν εἰπεῖν), πῶς ἐν τῷ λόγῳ τῷ ὁμωνύμῳ εἶπεν "ὁ δὲ καὶ τὸνομα τῆς ὕσας λόγος;" φαίνεται γὰρ ἑλλειπῶς εἰρηρῶς, εἴγε ἐν ἅπασιν τοῖς γένεσι τῆς ὁμωνυμίας ὅσῃς ὁ λόγος ὅτος τὰ ἐν τῇ ὕσιν μόνον ὁμώνυμα περιόριζεν. πρῶτον μὲν ὅν ἔκ ἐν ἅπασιν τοῖς ἀντιγράφοις τὸ "ὁ δὲ λόγος τῆς ὕσας" πρόσκειται, ὡς καὶ Βοηθὸς μνημονεύει καὶ Ἀνδρόνικος. εἰ δὲ καὶ προσκείμενον εἴη, διότι παρὰ τοῖς πλείους ὅτως εὐρίσκειται γεγραμμένον, ἀλλ' ὁρθῶς γε ἔχει προσκείμενον.

ἈΜΜ. § 17 β. ζητῆτον δὲ τί δήποτε μὴ εἶπεν "ὡν ὄνομα μόνον κοινόν, ὁ δὲ λόγος τῆς ὕσας ἕτερος," ἀλλ' "ὁ καὶ τὸνομα λόγος τῆς ὕσας ἕτερος."

ΣΙΜΠΛ. β' § 3. εἰώθασιν δὲ ἐνταῦθα γενόμενοι οἱ ἐξηγηταὶ τῆς τρόπος τῶν ὁμωνύμων ἀπαριθμεῖν, καὶ λέγουσιν ὅτι καὶ τῆς ἀνωτάτω τρόπος διχῶς λέγει τὰ ὁμώνυμα· τὰ μὲν γὰρ ἐστὶν ἀπὸ τύχης, ὡς Ἀλέξανδρος ὁ τε Πάρις καὶ ὁ Μακεδών, τὰ δὲ ἀπὸ διανοίας... τινὲς δὲ, ὡν καὶ Ἀττικὸς ἐστὶ, τὴν καὶ μεταφορὰν τρόπον εἰς ταύτην ἄγοντες τῷ καὶ ἀναλογίαν, ἕνα τρόπον τῶν ὁμωνύμων τὴν συναμφότερόν φασιν. ἐπισκεψάμενος ἄξιός ἐστι λόγος ἐστὶ· λέγει γὰρ ὁ Πορφύριος ὅτι, ὅταν μὲν τὸ πρῶτον ἔχῃ ἴδιον ὄνομα, ἄλλως δὲ καταχρησθῇ τις ἐπ' αὐτῷ ἄλλῳ ὀνόματι μεταφέρων καὶ τῷ τῷ χρώμενος ὡς κειμένῳ ἐπ' αὐτῷ, ἔκ ἂν εἴη ὁμωνυμία τις ἐνταῦθα.

ΠΟΡΦΥΡΙΟΥ § 8 β. ἡ πλείους εἰσι ὁμωνύμων τρόποι; — πλείους. — τίνες ὅτοι; — ὡς μὲν ἀνωτάτω εἰπεῖν, δύο, ὡν ὁ μὲν

ἐστὶν ἀπὸ τύχης ὁ δὲ ἀπὸ διανοίας· εἰς τε τὴν καθ' ὁμοιοτητα καὶ τὴν ἐκ τῆς ἀναλογίας καὶ τὴν ἀπ' ἐνὸς καὶ πρὸς ἐν οἱ πάντες ἔσονται τρεῖς... τῶτον δὲ τὴν τρόπον οἱ μὲν συνήψαν τῷ καὶ ἐνὸς, τὸ ὅλον τῷτο καλέσαντες ἀπ' ἐνὸς καὶ πρὸς ἐν· οἱ δὲ ὑδὲ ἐν τοῖς ὁμωνύμοις καθιρύθμεν, ἀλλ' ὑδὲ ἐν τοῖς συνωνύμοις ἀλλ' ἐν μέσῳ ἐτίθεσαν τῶν ὁμωνύμων τε καὶ συνωνύμων διὰ τὸ λόγῳ μετοχῇ τῷ αὐτῷ ἱατρικὰ καλεῖσθαι κοινῶς τὰ διάφορα πράγματα, ὑγείας τε περιποιήσει τῆς αὐτῆς ὑγίειαν καλεῖσθαι τὰ ὅτω προσωπορευθέντα κοινῶς πράγματα... ἐσφάλησαν μὲν πολλοί, ὡν καὶ Ἀττικὸς, ἕνα τρόπον καταλέξας ὁμωνύμων τὴν καὶ μεταφορὰν καὶ καὶ ἀναλογίαν, καὶ συγγέας τὴν καὶ μεταφορὰν τῷ καὶ ἀναλογίαν.

ΔΑΒΙΔ. ἕνα δὲ γινώμεν ὑπὸ πᾶσι τῶν ὁμωνύμων ἀνάγει τὸ παράδειγμα, φέρε εἰπωμεν τὴν διαίρεσιν τῶν ὁμωνύμων. τῶν τὰ μὲν εἰσιν ἀπὸ τύχης, ὡς ὅταν τινὲς ἐν διαφόροις τόποις ὄντες τῷ αὐτῷ ὀνόματι ὀνομαζώμεν... ἀλλ' ὑδὲ φάρος ὁμώνυμον εἶναι δύναται· δηλοῖ γὰρ θηλυκῶς μὲν ἐκφωνούμενον τὴν πάλιν, ἀρσενικῶς δὲ τὸ κτίσμα, ὑδετέρως δὲ τὸ ἰμάτιον... ἀλλ' ὑδὲ τὸ ἄρμα ὁμώνυμον· δηλοῖ γὰρ τὸ ζεύγος τῶν ἵππων καὶ τὰ ὄπλα, παρὰ μὲν Ῥωμαῖοις τὰ ὄπλα, παρὰ δὲ Ἕλλησι τὸ ζεύγος... καὶ τὰ ὁμώνυμα καὶ συνώνυμα καὶ παρώνυμα, ὡν ἕκαστον ἐδήλω τὴν Ἰαμβλίχην σκοπεῖν, περὶ φωνῶν ἀπλῶν ὄντα σημαίνουσιν ἀπλᾶ πράγματα διὰ μέσῃ ἀπλῶν νοημάτων, ἔρχεται ὁ Ἀριστοτέλης καὶ ἐπὶ αὐτὰς τὰς κατηγορίας. ἀλλὰ πρὸ τῆς τῶν διδασκαλίας διαιρεῖ τὰ λεγόμενα καὶ τὰ ὄντα.

ΣΙΜΠΛ. β' § 4. ἐν μὲν τῷ καὶ πεῦσιν καὶ ἀπόκρισιν "τὴν τῆς ὕσας λόγον χρὴ ἐξακύνειν" φησὶν ὁ Πορφύριος· "αὐτὸς γὰρ ἐστὶν ὁ ὀριστικός." ἐν δὲ τῷ πρὸς Γεώργιον "ἐκεῖ" φησὶ "προσωπορευθέν καὶ τὴν τῆς ὕσας· ὁ γὰρ καθὼς ἕκαστον ἐστὶν ἐπὶ τῶν συνωνύμων, ὁ αὐτός ἐστιν αὐτῶν λόγος, ἀλλὰ καθὼς κοινῶς τινὲς μετέχει πάντα." καὶ εἰκοι μὲν τὴν ὕσιν μὴ συναῖναι τῷ λόγῳ, ὥς ἐν τὸν λόγον τῆς ὕσας ἐν ὀρισμῷ εἶναι, ἀλλὰ καὶ τὸ εἶδος ἀκύνει καθ' ὅσον ἕκαστον ἀνθρώπος γὰρ καὶ ἵππος συνώνυμα ἐστὶ καὶ τὸ ζῶον, καὶ ὁ λόγος ἐστὶν αὐτῶν ὁ αὐτὸς καὶ τῷτο, ὁ μὲντοι κατ' ἐκεῖνα καθ' ἃ μάλιστα εἰσὶν, καὶ τὴν ἀνθρωπῶν καὶ τὴν ἵππων· ἄλλος γὰρ ἐκατέρω τῶν λόγος. καὶ αὐτὸς δὲ προελθὼν "καὶ ὑπεκνή τις" φησὶ "τὴν τῆς ὕσας, δηλον ὡς τῆς ὕσας ἀκυσόμεθα ὁ τῆς ἰδίως ὀνομαζομένης ἀλλὰ τῆς τὴν ἐκάστῃ ὑπαρξῶν, ὅταν ἂν εἴη κοινότερον, δηλῶς ὕσας." ἰστέον μὲντοι ὅτι νῦν ἐν τοῖς πλείους τῶν ἀντιγράφων ὅτως ἡ γραφὴ φέρεται "συνώνυμα δὲ λέγει" ὡν τό τε ὄνομα κοινόν καὶ ὁ καὶ τὸνομα λόγος τῆς ὕσας ὁ αὐτός." καὶ ὁ Πορφύριος δὲ ἐν τῷ καὶ πεῦσιν καὶ ἀπόκρισιν ὅτως ἔγραψεν· ὁ δὲ Ἰαμβλίχης χωρὶς τῷ τῆς ὕσας "συνώνυμα λέγει" ὡν τό τε ὄνομα κοινόν καὶ ὁ καὶ τὸνομα λόγος ὁ αὐτός." ἐπεσημάνετο δὲ ὅτι ἐν ἐνίαις ἀντιγράφοις ὁ φέρεται τὸ "καὶ ὁ καὶ τὸνομα λόγος," καὶ ὅτι προσωπορευθεὶς δεῖ. ἠκολούθησε δὲ καὶ τῇ Ἰαμβλίχῃ γραφῇ ὁ Συριανός. καὶ ὁ Ἀλέξανδρος δὲ διπρὲς περὶ τὴν γραφὴν ὅτω γράφας "συνώνυμα δὲ λέγει" ὡν τό τε ὄνομα κοινόν καὶ ὁ λόγος ὁ τῆς ὕσας ὁ αὐτός." προσωπορευθεὶς δὲ, καὶ αὐτὸς φησὶ, δεῖ τὸ "ὁ καὶ τὸνομα."

147. ΠΟΡΦ. ἂν τε προσεθῇ ὁ κατ' ὄνομα λόγος τῆς ὑσίας, ἂν τε μὴ προσεθῇ, ἀλλὰ μόνον λέγηται "ὁ δὲ λόγος ὁ αὐτός," δῆλον ὅτι προσυπακουσόμεθα καὶ τὸ κτ' ὅνομα δῆν ἀποδιδόσκει τὸν λόγον, καὶ ὅτι λόγον τὸν τῆς ὑσίας χρὴ ἐξακῶσαι. ὅτος γὰρ ἐστὶν ὁ ὀριστικός.

ΣΙΜΠΛ. β' f. 4. ἐπιστῆσαι ἄξιον ὅτι τετραχῶς τὸ αὐτὸ ὀνόματι 5
 οὐ μὲν τε καὶ συνώνυμον λέγεται.

4 b. εὐκλειτέρως δὲ ὁ Ἀριστοτέλης συνώνυμα κέκληκε τὰ σὺν τῷ ὀνόματι καὶ τὸν ὀρισμὸν ἔχοντα τὸν αὐτόν, ἥπερ οἱ Στωϊκοὶ τὰ πολλὰ ἅμα ἔχοντα ὀνόματα, ὡς Πάρις καὶ Ἀλέξανδρος ὁ αὐτός, καὶ ἀπλῶς τὰ πολυνύμα λεγόμενα. τούτους γὰρ ἢ σὺν πρόθεσις ἢ 10
 ἀρμόττει τὸ αὐτὸ κοινῶν σημαίνουσα, ὡς τὸ συμπεριπατῶν καὶ συσφατῶν. ἀπῶδον δὲ ἴσως εἰς τὸ τὸ αὐτὸ ὀνόματα εἶναι. καὶ γὰρ καὶ ὁ Ἀριστοτέλης ἐν τῷ περὶ Ποιητικῆς συνώνυμα εἶπεν εἶναι ὡς πλείω μὲν τὰ ὀνόματα λόγος δὲ ὁ αὐτός, οἷα δὲ ἐστὶ τὰ πολυνύμα, τὸ τε λῶπιον καὶ ἱμάτιον καὶ τὸ φάρος. ἀλλ' ὕδεν ἄτοπον, 15
 φησὶν ὁ Πορφύριος, τῆς χρήσεως τὸ διττὸν ἐχούσης χρῆσασθαι τὸν Ἀριστοτέλην ἑκατέρω, ἐπεὶ καὶ ἔχει τινὰ λόγον ἑκάτερον. καὶ γὰρ τὰ πλείω ὀνόματα πρὸς ἃ φερόμενα, ὡς ὁ κίων καὶ ὁ σῦλος, τὸν αὐτὸν ἔχοντα λόγον συνώνυμα ἂν κληθεῖν. καὶ μέντοι ὅπου ὁ λόγος ὁ αὐτός καὶ τὸ ὄνομα συνονομαζεῖται, ἐπὶ κυριώτερον ἂν κληθεῖν συνώνυμα, ὡς τὸ μὲν ἐστὶ συνώνυμον, ἐπεὶ πολλὰ ὀνόματα ἐν τῷ πρᾶγμα 20
 συνονομαζεῖ, τὸ δὲ, ἐπεὶ καὶ τὸν λόγον συνονομαζεῖ καὶ τὸ ὄνομα καὶ διὰ τούτου ὅπου μὲν περὶ γενῶν ἔσται τῶν τὰ γένη σημασιῶν φωνῶν ἢ σπουδῆ, χρεῖα τῷ δευτέρῳ σημασιμένῳ, διότι τὰ γένη καὶ τούτου τὸ σημασιόμενον συνωνύμως τῶν αἰδῶν κατηγορεῖται. ἐνθα δὲ 25
 περὶ τὰς πλείους φωνῆς ἢ σπουδῆ καὶ τὴν πολυειδή ἐκείνου ὀνομασίαν, ὥσπερ ἐν τῷ περὶ Ποιητικῆς καὶ τῷ τρίτῳ περὶ Ῥητορικῆς (c. 2), τὸ ἕτερον συνωνύμῳ δέσμεθα, ὥστε πολυνύμα ὁ Σπείσιππος ἐκάλεσε. καὶ ὁ καλῶς ὁ Βοηθὸς παραλελειφθεὶς τῷ Ἀριστοτέλει φησὶ τὰ παρὰ τοῖς νεωτέροις καλούμενα συνώνυμα καὶ τὰ 30
 τῶν αὐτῶν πολυνύμα συνώνυμα καλούμενα, ὥστε Σπείσιππος ἐκάλεσε πολυνύμα. ὁ γὰρ παραλείπει, ἀλλ' ἐν ἄλλαις πραγματείαις, ἐν αἷς ἦν οἰκείος ὁ λόγος, παραλείπει.

148 f. 5. τῶν δὲ δῆν τῷ ἀπὸ τῶν παρῶν μαζομένη φασὶ, τὸ τε 12
 πρᾶγματος τὸ ἀφ' ὃ παρῶν μαζαι, καὶ τὸ ὀνόματος, καὶ ἐπὶ μέντοι 35
 τὸ ὀνομαστικὸν τῆς καταλήξεως, ὥστε καλεῖται πτωσὶς ὁ Ἀριστοτέλης. πτωσῆς γὰρ τῶν ὀνομάτων ἐκάλουν οἱ παλαιοὶ ὁ μόνον τὰς πάντες ταύτας τὰς νῦν λεγόμενας, ἀλλὰ καὶ τὰς παρὰκειμένας ἐγκλίσεις, ὅπως ἂν ἔχωσι χηματισμούς. ὅθεν καὶ τὰς νῦν καλούμενας μεσότηας πτωσῆς ἐκάλουν, οἷον τὴν ἀπὸ τῶν ἀνδρῶν πτωσῆς τὴν ἀνδρῆως καὶ ἀπὸ τῶν καλῶν τὴν καλῶς. ἔτι δὲ καὶ ἀρρετικὴ τις ἦν αὐτοῖς πτωσῆς ἀπὸ ὀνόματος θηλυκῆς, ὡς ἀπὸ τῆς γραμματικῆς ὁ γραμματικῆς, καὶ θηλυκῆς ἀπὸ ἀρρετικῆς, ὡς ἀπὸ τῆς Ἀλεξάνδρου ἢ Ἀλεξάνδρου. πτωσῆς δὲ καὶ ταύτας ἔλεγον διὰ τὸ ταύτην πεποσθῆναι ταῖς κυρίως πτωσῆσι καὶ τὴν μεταχηματισμὸν τῆς καταλήξεως. 40
 ὁ Ἀριστοτέλης τὴν διαφορὰν τῆς πτωσῆς καὶ τῆς κτ' ὅνομα προσήγοραν, τὰ δύο ταῦτα μόνον δὲ τοῖς παρῶν μαζαῖς ἀποδιδόναι. ἀλλ' ἐν τῶν παραδειγμάτων δὴλῶν ἐποίησε καὶ τὴν κτ'

τὸ πρᾶγμα μέθεξιν ἐν τοῖς παρῶν μαζαῖς. ὁ γὰρ γραμματικῶς ἐκ ὀνόματος μόνον μετέχει τῆς γραμματικῆς ἀλλὰ καὶ αὐτῆς τῆς τέχνης, καὶ ὁ ἀνδρῆος τῆς ἀρετῆς. δεῖ δὲ ἐπὶ τῶν παρῶν μαζῶν ζητεῖν τί τὸ πρῶτον καὶ τί τὸ ἀπ' ἐκείνου παρῶν μαζομένων...

f. 5 b. τῶν δὲ παρῶν μαζῶν ἂν εἴη, φησὶν ὁ Πορφύριος, καὶ τὰ παρῶν μαζαῖς καὶ τὰ συγκριτικά καὶ τὰ ὑπερθετικά καὶ τὰ ὑποκοριστικά. τὸ δὲ παρῶν μαζαῖς καὶ τὸ ἦφι καὶ τὸ βίηφι, ὥστε παρῶν μαζαῖς τινες ἐκάλουν, ἐκ ἂν εἴη παρῶν μαζαῖς. δεῖ γὰρ μὴ τὸ αὐτὸ ἀπαρἀλλάττως σημαίνειν τὰ παρῶν μαζαῖς, ταῦτα δὲ ὕδεν παρῶν μαζομένων σημαίνειν τῷ ἦ, 10
 τῷ βίηφι καὶ τῷ παρῶν μαζαῖς.

εἰρηκῶς τοῖσιν ὁ Ἀριστοτέλης περὶ ὀνομάτων καὶ συνωνύμων 1
 καὶ παρῶν μαζῶν, παρήκε τὰ τε ἑτερονύμα καὶ τὰ πολυνύμα, τὰ μὲν 15
 πολυνύμα, διότι ὁ παρήκει τὰ πρᾶγματα, μόνον δὲ τὰς λέξεις πληθύνει, τὰ δὲ ἑτερονύμα, διότι ὁ τὰς καὶ ἀριθμὸν ἀπέφηνε ἀλλὰ τὰς καὶ γένος σημασιῶν τι λέξεις διαιρεῖ τὰ νῦν. καὶ μέντοι ἄμφω ταῦτα παρήκει, ὡς εἴρηται, διότι καὶ ῥητορικῆς μᾶλλον καὶ ποιητικῆς ἐστὶ περιεργίας, ἀλλ' ὁ φιλοσόφῳ θεωρίας, ὡς εἴρηται. πλὴν καλῶς ἔχει καθεῖνα τοῖς παραλελειφθεῖσιν εἰς μίαν διαίρεσιν συμπεριλαβεῖν. Σπείσιππον τοῖσιν ἰσορεῖ Βοηθὸς τοιαύτην διαίρεσιν παραλαμβάνειν τὰ ὀνόματα πάντα περιλαμβάνουσιν. τῶν γὰρ ὀνομάτων, φησὶ, τὰ μὲν ταῦτων μαζαῖς ἐστὶ τὰ δὲ ἑτερονύμα, καὶ τῶν ταῦτων μαζῶν τὰ μὲν ὀνομάτων ἐστὶ τὰ δὲ συνώνυμα, καὶ τῶν παλαιῶν συνήθειαν ἀκύντων ἡμῶν τὰ συνώνυμα. τῶν δὲ ἑτερονύμων παλαιὰ τὰ μὲν ἐστὶν ἰδίως ἑτερονύμα τὰ δὲ πολυνύμα τὰ δὲ παρῶν μαζαῖς. ἀλλὰ περὶ μὲν τῶν ἄλλων ἀποδέδοται, πολυνύμα δὲ ἐστὶ τὰ διάφορα καὶ πολλὰ λεγόμενα ὀνόματα καθ' ἑνὸς πρᾶγματος, ὅταν εἰς καὶ ὁ αὐτὸς αὐτῶν ἦ λόγος, ὥστε ἄρ 25
 ἐξίφως φάσγαον μάχαιρα. ἑτερονύμα δὲ ἐστὶ τὰ καὶ τοῖς ὀνόμασι καὶ τοῖς πρᾶγμασι καὶ τοῖς λόγοις ἑτερα.

f. 6. διὰ τί δὲ ὁ Ἀρχύτας παραλείπει ταύτην τὴν περὶ τῶν ὀνομάτων διδασκαλίαν ἐν τῷ περὶ τῶν καθόλου λόγῳ; ὅτι τὰ ὀνόματα φύσει καὶ ὁ θέσει λέγουσιν οἱ Πυθαγόρειοι, καὶ τὸ ὀνομαστικὸν καὶ τὰ πολυνύμα παρῶν μαζῶν ὡς ἐνὸς ὀνόματος πρὸς ἃ πρᾶγμα καὶ φύσιν λεγόμενα.

ΔΕΞ. ἔδει πρὸ τῶν καθολικῶν λέξεων καὶ Ἀρχύταν λέγειν, ὅς ἡμεῖς κατηγορίας ὀνομαζόμεθα, ταῦτα προεληφέναι. ἢ μήποτε ὕδεν καὶ νῦν γίνεται τὸν Πυθαγόρειον ἢ τοιαύτην διαίρεσιν. ἐπεὶ γὰρ φύσει διορίζοντα τὰ ὀνόματα καὶ τὰ πρᾶγματα, πᾶσαν τὴν ἀνωμαλίαν τὴν περὶ λέξεων παρῶν μαζῶν. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ὑπερτιθέμεθα, ἐπεὶ καὶ τὸ τοῦτον γένος τῶν ζητήσεων παρὰ τὰς Πυθαγορικὰς ὑποθέσεις θαυμαζόντων ἀπαιτεῖν προσήκειν.

ΣΙΜΠΛ. β' f. 6 b. καὶ οἱ παλαιοὶ κυρίως μὲν λεγόμενα τὰ διὰ 1
 λόγου σημασιόμενα ἔλεγον, καταχρηστικῶς δὲ καὶ τὰ δι' ἀπλῆς λέξεως. ὁ δὲ λόγος ἐπεὶ καὶ συμπλοκὴν λέξεων προφέρει, εὐκρίτως τὰ λεγόμενα διαιρῶν (ὁ Ἀριστοτέλης) τῶν κυρίως λεγόμενων πρῶτον ἐμνήσθη... ὁ δὲ Βοηθὸς μόνον λεγόμενα καὶ σημασιόμενα τὰς νοήσεις εἶναι φησὶ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις. ὁ γὰρ εἶναι τὸ ἀληθὲς καὶ τὸ ψεῦδος ἐν τοῖς πρᾶγμασιν ἀλλ' ἐν διανοαῖς καὶ ταῖς τῷ νοῦ διεξά-

δου, ὡς καὶ αὐτὸς Ἀριστοτέλης ἐν τῷ περὶ Ψυχῆς (3 6) διδάσκει. ἀλλὰ καὶ ἡ διάνοια διὰ τῶ λόγου σημαίνει. οἰκειότερον ὅν λεγόμενα τὰς λέξεις λέγειν τὰς σηματούχας καθὼ σηματούχας.

10. ΠΟΡΦΥΡ. f. 11. τ' κ' συμπλοκὴν λέγει διχῶς· τὰ μὲν γὰρ 17. κ' συμπλοκὴν ὅσα συμπλεκτικῶς ἐμπεριέχεται συνδέσμων, ὡς "Σωκράτης καὶ Πλάτων." τὰ δὲ κ' συμπλοκὴν λέγει ὅσα ἑμὲ προφέρεται πράγματα διὰ τ' ἕτερον συμβεβηκέναι τῷ ἑτέρῳ, ὡς "Σωκράτης περιπατεῖ."

ΔΕΞ. φαίνεται δὲ ὅτι μόνον συμπλοκὴν τὴν μὲν συμπλεκτικῶς συνδέσμων προφορὰν λέγοντες τοῖς Στωϊκοῖς ἐπακαλουθῶσιν, ὡν 10 ἀρχαιότερος ὁ Ἀριστοτέλης καὶ τῇ τῶν πρεσβυτέρων συνηθείᾳ χρωμένους, οἵτινες τὴν τῶν πλείωνων μερῶν τῷ λόγῳ σύνθεσιν συμπλοκὴν ὠνόμαζον. τ' δὲ λέγειν ὅτι μὲν συμπλοκῆς ὁ ἄνθρωπος ἢ ὁ βῆς, διότι σύνθεσις ἐπ' αὐτῶν ἐστὶ συλλαβῶν καὶ στοιχείων, καὶ αὐτὸ ὡς καλῶς λέγει. ὁ γὰρ τὴν τῶν στοιχείων σύνθεσιν ἀλλὰ τὴν τῶν 15 μερῶν τῷ λόγῳ οἱ παλαιοὶ συμπλοκὴν ὀνομάζουσι.

10. ΣΙΜΠΛ. β' f. 7 b. τίς ἐδοξε τῷ τοῖς προσηρμένους καὶ 20 ἀκολουθεῖν· διὸ καὶ ὑποσηματικὸν ἔδοξε τ' σύγγραμμα. τ' δὲ ὅχι ὅπως ἔχει, ἀλλ' ἐπειδὴ περὶ τῶν ἀπλῶν καὶ γενικῶν λέξεων ἦν ὁ σκοπὸς τῶν τὰ ἀπλὰ καὶ γενικά πράγματα σημαίνουσιν, πρὸ τῷ τὴν εἰς τὰ πλείεστα διαίρεσιν αὐτῶν ποιήσαντι, φησὶ δὲ τὴν εἰς δέκα, ὡς ἐκ τῶν πλείονα εὐρεῖν, τὴν εἰς τὰ ἐλάχιστα προλαβεῖν ἐδοκίμασεν, ὡς ἐκ τῶν εἰς ἐλάττωνα συσχεῖται. καὶ γὰρ ἐπιστημονικὸν ἦν τῷ, καὶ ἡ δεκάς ἐν τῇ τετραδὶ περιέχεται· τὰ γὰρ ἐν δύο τρία τέσσαρα συνθέντες 25 τὴν δέκα ποιεῖμεν. καὶ τὴν τετραδὰ πάλιν εἰς δύο διὰ συνθεῖται. τὰ δὲ τέσσαρα ταῦτά ἐστιν ὅσα καὶ συμβεβηκὸς καὶ καθόλου καὶ κ' μέρος. τὰ γὰρ ὅσα διαιρεῖται διχῶς, εἰς τε τὰ καθ' αὐτὰ εἶναι δυνάμενα καὶ μηδενὸς ἑτέρου δεόμενα πρὸς ὑπόστασιν, ἅπερ καὶ ὅσα καλῶνται διὰ τ' ἐξαρκεῖν ἑαυτοῖς πρὸς τ' εἶναι, καὶ εἰς τὰ ἐν ἑτέροις ὑφεισώμενα, ἅπερ καὶ συμβεβηκὸς λέγει διὰ τ' ἐν ἑτέροις συμβεβηκέναι. καὶ ἔχομεν 30 εἰς δύο τῶν δέκα κατηγοριῶν τὴν διαίρεσιν· αἱ γὰρ ἐννέα συναρῶνται ἐν τῷ συμβεβηκῇ, καὶ ὅσα πρώτη τῶν ἄλλων ἀπηρρίμην. καὶ τῶν δὲ ἑκάτερον ἢ εἰς πλείονα τὰ ὑφ' αὐτὸ τῷ δίδωσιν ἑαυτῷ, ἢ εἰς ἐν μόνον. καὶ διὰ τῷ ἄλλῃ γίνεταί συζυγία, καὶ αὐτὴ λογική, τὸ καθόλου καὶ τὸ κ' μέρος· ὡς συμπλεκτικῶν ἄλλῃ 35 λους ἐξ μὲν αἱ πᾶσαι γίνονται συμπλοκαί, δεῖν δὲ ἐν αὐταῖς ἀσυνεστῶν ὅσων, τῶν τὰ ἀντιφάσκοντα συναγαστῶν, τῆς τε ἐν ὑποκειμένῳ καὶ ἐκ ἐν ὑποκειμένῳ καὶ τῆς καθ' ὑποκειμένου καὶ ὁ καθ' ὑποκειμένου, τὰς λοιπὰς τέσσαρας ὁ Ἀριστοτέλης ἐκτίθει· ἡ γὰρ καθόλου ὅσα ἐστίν, ἢ συμβεβηκὸς μερικόν, ἢ καθόλου συμβεβηκὸς, ἢ μερικὴ ὅσα. ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ Ἀριστοτέλης δι' ὀνομάτων ἀσυνθεζέμενων τὰ εἰρημένα ἐδήλωσε, δεῖ ταῦτα μεταλαβεῖν εἰς τὰ ὑπὸ τῷ φιλοσόφῳ λεγόμενα. τ' μὲν ὅν συμβεβηκὸς ἐν ὑποκειμένῳ ἐκάλεσε, διότι μὴ ὅν αὐτοκρατὲς ἑτέρου δεῖται πρὸς τ' ἐν αὐτῷ εἶναι, τὴν δὲ ὅσαν κ' τὴν τῷ συμβεβηκῷ ἀπόφασιν... 45 f. 8. τί δήποτε δὲ μὴ κ' τ' σύνθεσις ἐχρήσατο τοῖς σημασινομένοις, καθόλου ὅσαν λέγων καὶ μερικόν συμβεβηκὸς καὶ τὰ λοιπά; ἢ ὅτι δι' ἐμφαντικωτέρων ὀνομάτων ὑπογραφὴν ἐκάστῳ παραδέδωκε;

ΑΜΜΩΝ. f. 25. διὰ τί τὴν ὅσαν ἐκάλεσεν ἐκ ἐν ὑποκειμένῳ 10 καὶ μὴ ὑποκειμένον, εἴγε ὑπόκειται τοῖς συμβεβηκῶσι πρὸς ὑπάρξιν; 21.

ΣΙΜΠΛ. β' f. 8. αὐτὸς θεῖς τ' ὄνομα τῷ ἐν ὑποκειμένῳ εἰκό- 10 τως τ' λέγω προσέθηκε. καὶ γένος μὲν τῷ ἐν ὑποκειμένῳ τ' ἐν τῷ 24 παρέλαβε, τὰ δὲ ἐφεξῆς διαφορὰς τῶν ἐν τῷ τῶν λοιπῶν χωρίζοντας. πολλαχῶς γὰρ λέγει τ' ἐν τῷ, καὶ τό γε ἐλάχιζον ἐνδεαχῶς... f. 8 b. ἰστέον δὲ ὅτι ἐν τῷ τετάρτῳ τῆς Φυσικῆς Ἀκροα- 10 σεως (c. 3) τ' ἐν τῷ εἰς ὁκτώ διείλαν ὁ Ἀριστοτέλης, τὸ μὲν ἐν χρόνῳ μὴδὲ μνηστὲς ὅλων, ἴσως μὲν διὰ τ' μήπω τι περὶ τῷ χρόνῳ εἰπεῖν, τ' δὲ ἐν ὑποκειμένῳ συνάφας τῷ ἐν ὕλῃ. καὶ τ' ἀγγεῖον δὲ καὶ τὴν τόπον συνήψε διὰ τ' μήπω τότε τὴν διαφορὰν εἰρηκεῖται.

ΠΟΡΦΥΡ. f. 15 b. πόσα ὅν σημασινομένα τῷ ἐν τῷ κατη- 10 ρίθμους; — ἐννέα. — τίνα ταῦτα; — τ' ὡς ἐν τόπῳ, τ' ὡς ἐν ἀγγείῳ, τ' ὡς ἐν ὅλῳ, τ' μέρος καὶ τ' ὡς ἐν τοῖς μέρεσιν, τ' ὅλον καὶ τ' ὡς ἐν τῷ γένει, τ' εἶδος καὶ τ' ὡς ἐν τῷ εἶδει, τ' γένος καὶ τ' ὡς ἐν 15 τέλει, καὶ τ' ὡς ἐν τῷ κρατύνει καὶ τ' ὡς ἐν τῇ ὕλῃ, τ' εἶδος.

ΔΑΒΙΔ. ταῦτα τὰ ἐνδεκα σημασινομένα τῷ ἐν τῷ ὑπὸ τῇ 10 πῶ κατηγορίαν ἀνάγει ὁ Ἀριστοτέλης... ἀπορροῖ δὲ τινες τρεῖς ἀπορίας... εἰτά φασιν ὅτι δύναται χωρὶς ὑποστῆσαι συμβεβηκός· ἰδὲ γὰρ ἡ εὐωδία τῷ μῆλιν συμβεβηκὸς ὅσα, καταλάβουσα τ' μῆλιν 20 μένει ἐν τῷ αἰσθητήρῳ ἢ τῷ κβωτίῳ. λύνει τῷ διαφοροί, ὁ μὲν Πλάτων ὅτι ἐκ ἐχωρῶν τῷ ὑποκειμένου· μετὰ τινων γὰρ λαπτῶν ἀπορροῶν χωρεῖ πρὸς ἡμᾶς, ὡς δηλοῖ ἡ κ' μέρος αὐτὸ ἰχθυόεις· ἐν γὰρ τῷ δόνδρῳ ἐκ ἰχθυόει διὰ τ' πλείονα εἶναι τὴν εἰσορὴν τῆς 25 ἐκροῆς. ὁ δὲ Ἀριστοτέλης τ' διακονικὸν αἰτιάται τῷ ἄερος, ὅτι ὡς λόγῳ ἐστὶ διαρατὲς καὶ διηχῆς, τῷ καὶ ὁσμοῦς. ὁ δὲ Πλωτῖνος τὰ Ἀριστοτέλους καὶ Πλάτωνος συναγαγὼν φησιν ὅτι μεταβάλλεται μέρος τῷ ἄερος ἐν τῇ εὐωδίᾳ· ἡ γὰρ εὐωδία μένουσα ἐν τῷ μῆλιν 30 γινώσκει ὁμοίαν ἑαυτῇ ἑτέραν ποιότητα μεταβάλλουσα μέρος τῷ ἄερος, ἢς αἰστανόμεθα. ὁ δὲ τῶν δοξῶν τῶν κατ' αὐτὴν ἀληθῆς, ὁ δὲ ἢ Πλάτωνος ἢ λέγουσα ἀπορροίας· ἡ γὰρ ἀπορροία σῶμα, παντὸς δὲ σώματος μία ἢ κ' φύσιν κινήσις· ἡ γὰρ κῆφον καὶ ἐπὶ τὰ ἄνω ῥέπει, ἢ βαρὺ καὶ κάτω· τῆς δὲ εὐωδίας τῷ μῆλιν πάντες ὁμοτίμως αἰστανόμεθα κ' κύκλον. δῆλον ὅτι ἐκ ἀρκεί 35 ἀπορροίας εἰπεῖν μόνον. ὁ δὲ ἢ Ἀριστοτέλης μόνῃ ἀληθῆς· ἰδὲ γὰρ οἱ χοῖροι πλείονα ἐρύττουν τὴν βόρβορον ἐπὶ τ' πλεον αἰστανόμεθα τῶν ἀπορροῶν, καὶ δυσώδεις δὲ τόπους παριόντες ῥάκει φράξαντες τὰς ῥῖνας, καίπερ ἀναπνέοντες, τῆς δυσωδίας ἐκ αἰστανόμεθα, ὅτε 40 διυλῶσι τῶν ἀπορροῶν καὶ καθαροῦ τῷ ἄερος χωρῶντος πρὸς ἡμᾶς. ὁ δὲ τῷ Πλωτῖνῳ μόνον ἀληθῆς τ' ποιῶν ὅλον τὴν ἄερα· πλασματικῶδες γὰρ τ' λέγειν ὅλον τὴν ἐν μέσῳ ἄερα ποιῶν ἐπὶ τῶν 45 γυπῶν τῶν αἰστανόμενων ἐν ἄλλαις πόλεσιν ἀτάκτον συμμάτων. αἱ τρεῖς ὅν ἅμα ἀληθεῖς εἰσίν· ἀλλ' ἐπὶ μὲν τῶν φανίλων ὅσμων χρεῖα καὶ ἀπορροῶν, ἐπὶ δὲ τῶν ἀκριβῶς ὁσμωμένων ἀρκεί καὶ τ' 50 ὁσμοῦ τῷ ἄερος, ἐπὶ δὲ τῶν μέσῳ ἀρκεί καὶ ἡ μεταβολὴ τῷ ἄερος. κατ' ὁ δὲ τῶν δοξῶν αἱ ποιότητες ἀπὸ τῷ ὑποκει- 55 μένου εἰς ὑποκειμένον μεταβαίνουσιν· ἡ γὰρ ἐν τῷ αὐτῷ ὡς εἰσὶ, καὶ τῷ ἐν ὡς εἰσὶ καὶ τῷ ἐξ ὡς, καὶ διασπαρῶσται αὐτῇ ἑαυτῆς ἢ

ποιότητος· ἢ ἐν ἄλλῳ καὶ ἄλλῳ νῦν, ἐπειδὴ πάντα μεταξὺ τῶν δύο νῦν ἐστὶ χρόνος μέσος, ἐν ἑκάστῳ τῷ χρόνῳ ἔσονται χωρὶς ὑποκειμένῳ. ἐντὺν δὲ καὶ ἀπὸ ἐτέρων λύσαι ταῦτα, ὅτι ἔκ εἰπεν ὁ Ἀριστοτέλης ὁ δυνάει) χωρὶς εἶναι τὸ ἐν ᾧ ἦν, ἀλλὰ τὸ ἐν ᾧ ἔστιν, ὅπου δὲ ἂν ἦ ἡ ποιότης, ἐν ὑποκειμένῳ ἔστιν.

ΣΙΜΠΛ. γ' f. 1 a. ἀποφῶσιν οἱ περὶ τὴν Δύκειον καὶ τὸτο πρὸς τὸ μὴ ὡς μέρος λέγεσθαι τὸ ἐν ὑποκειμένῳ... ταύτην δὲ τὴν ἀπορίαν λύων ὁ Πορφύριος διττὸν, φησὶν, ἐστὶ τὸ ὑποκείμενον ὃ μόνον καὶ τὸς ἀπὸ τῆς Στοιχῆς ἀλλὰ καὶ τὸς πρὸςβυτέρους. ἢ τε ἢ ἀποιοῦς ὕλη, ἢ δυνάμει καλεῖ ὁ Ἀριστοτέλης, πρῶτον ἐστὶ τὸ ὑποκείμενον σημασιόμενον, καὶ δευτέρον, ὁ κοινῶς ποιεῖν ἢ ἰδίως ὑφίστασθαι. ὑποκείμενον ἢ καὶ ὁ χαλκὸς ἐστὶ καὶ ὁ Σωκράτης τοῖς ἐπιγινωσκουσιν ἢ κατηγορουμένοις κατ' αὐτῶν. πολλὰ ἔν, φησὶ, τῶν ἐγγινωσκουσιν ὡς μὲν πρὸς τὸ πρῶτον ὑποκείμενον ἐν ὑποκειμένῳ ἔστιν, οἷον πᾶν χρώμα καὶ πᾶν ὄν καὶ πᾶσα ποιότης ἐν ὑποκειμένῳ ἐστὶ τῇ πρώτῃ ὕλῃ, ἢ καὶ ὡς μέρη αὐτῆς ὅσα καὶ ἀδύνατα χωρὶς αὐτῆς εἶναι· ἐπὶ δὲ τῷ δευτέρῳ ὑποκειμένῳ ὃ πᾶν χρώμα ὃ δὲ πᾶσα ποιότης ἐν ὑποκειμένῳ, ἀλλ' ὅτε μὴ συμπληρωτικά εἰσι τῆς οὐσίας. τὸ γὰρ λευκὸν ἐπὶ μὲν τῷ ἐρίῳ ἐν ὑποκειμένῳ, ἐπὶ δὲ τῆς χύμης ἔκ ἐν ὑποκειμένῳ, ἀλλὰ συμπληροῦ τὴν οὐσίαν ὡς μέρος.

ΔΕΞ. ἐστὶ τὸ ὑποκείμενον διττὸν καὶ καὶ τὸς ἀπὸ τῆς Στοιχῆς καὶ καὶ τὸς πρὸςβυτέρους, ἢ μὲν τὸς ἀπὸ τῆς Στοιχῆς, ὡς ἢ ἀποιοῦς ὕλη, ἢ δυνάμει σῶμα ὁ Ἀριστοτέλης φησὶν, δευτέρον δὲ ὑποκείμενον τὸ παῖον, ὁ κοινῶς ἢ ἰδίως ὑφίστασθαι· ὑποκείμενον ἢ καὶ ὁ χαλκὸς καὶ ὁ Σωκράτης τοῖς ἐγγινωσκουσιν ἢ κατηγορουμένοις κατ' αὐτῶν. καὶ ἢ ὑποκείμενον καὶ πρὸς τι λέγεσθαι ἐδύναι, τῷ ἢ ὑποκείμενον. ἢτοι δὲ ἀπλῶς τῶν γινωσκουσιν ἐν αὐτῷ καὶ κατηγορουμένων αὐτῷ, ἢ ἰδίως· ἀπλῶς μὲν ἢ ὑποκείμενον πᾶσι τοῖς γινωσκουσιν καὶ κατηγορουμένοις ἢ πρώτῃ ὕλῃ, τισὶ δὲ ὑποκείμενον γινωσκουσιν ἐπ' αὐτῷ καὶ κατηγορουμένοις ὁ χαλκὸς καὶ ὁ Σωκράτης.

ΑΜΜΩΝ. f. 28. καὶ οὕτως εἰς τὴν ὁρίσιν, οἱ μὲν ἐκ τῷ πλεονάζειν, οἱ δὲ ἐκ τῷ ἐλλείπειν.

1 a. ΑΜΜΩΝ. f. 31. πανταχὺ τοῖς μὲν ἀπὸ τῆς φωνῆς, τυτέτι τῷ καὶ ὑποκειμένῳ καὶ ὃ καὶ ὑποκείμενῳ, τὸ λέγει ἀποδίδωσι, τοῖς δὲ ἀπὸ τῷ ὄντος, τυτέτι τῷ ἐν ὑποκειμένῳ καὶ ἔκ ἐν ὑποκειμένῳ, 25 τὸ ἔστιν.

106. ΣΙΜΠΛ. γ' f. 2. λέγει ἔν ὅτι τὰ ἄτομα, ταῦτα δὲ ἐστὶ τὰ μὴ τεμεύμενα διαφοραῖς καὶ διὰ τὸτο μήτε γένει μήτε εἶδει ἐν ὄντα ἀλλὰ ἀριθμῷ μόνον, ὡς ἐν τῷ ἀριθμῷ τὸ ἐν ἔχοντα, ταῦτα ἔν κατ' ὁδεὸς ὑποκειμένῳ λέγει· ὃ ἢ ἔχει τι μερικώτερον ἑαυτῶν, 40 ὃ κατηγορουμένη) ὡς καὶ ὑποκείμενῳ.

ΔΕΞ. λοιπὸν τῶν ἐστὶν ἀκριβῶς διελέσθαι τί ποτε ἐστὶ τὸ ἄτομον καὶ ἐν ἀριθμῷ. ἄτομον μὲν ἔν λέγει ἔκ ὡς τὸ ἀδιαίρετον καὶ ἀμέριστον, ἀλλ' ὡς τὸ μὴ δεχόμενον τομῇ γένος εἰς εἶδη μηδὲ εἶδος εἰς τὰ καὶ ἐν ἀριθμῷ διωρισμένα· ἐν δὲ ἔκαστον τῶν αἰσθη- 45 τῶν λέγει ὃ καὶ μίαν δύναμιν, ἀλλ' ὅτι πάντα εἰς μίαν νῦν οὐσίαν. ἐπεὶ δὲ πολλὰ καὶ τὸ ἐν λέγει καὶ γένει καὶ εἶδει καὶ κατ' ἄλλως τρόποις, πλεονάζει νῦν ἔν, τὸ κατ' ἀριθμὸν λαμβάνων

ὃ μόνον ὃ ἀριθμῷ, ὡς συκοφαντοῦσι τινες, ἀλλὰ καὶ τὸ ἀριθμῷ-μενον.

ΑΜΜΩΝ. f. 31 b. τὸ δὲ ἀπλῶς λέγει τριχῶς· ἢ τὸ καθόλου, ὡς λέγομεν· ἀπλῶς πᾶς ἄνθρωπος· ἀντὶ τῷ καθόλου· ἢ τὸ μοναχῶς, 5 ὡς τὸ ἀπλῶς ὁ μῦθος τῆς ἀληθείας ἔφην· ἀντὶ τῷ ὃ ποικίλος· ἢ τὸ κυρίως, ὡς ὅταν λέγωμεν· ἀπλῶς ἀρετὴ· ἀντὶ τῷ κυρίως ἀρετῇ καὶ τὸ ἐν δὲ λέγει τριχῶς, καὶ ὅλως ἢ ταυτότης καὶ ἢ ἐτερότης.

ΣΙΜΠΛ. γ' f. 2 b. εἰπὼν τί ἔκ ἐστι καὶ ὑποκείμενῳ, νῦν τί 1 εἰς λέγει, ὅτι τὸ συνωνύμως καὶ ἐν τῷ τί ἐστὶ κατηγορεῖσθαι, τὸτο 10 ἐστὶ τὸ καὶ ὑποκείμενῳ λέγει. τὸτο δὲ ἐστὶν, ὅταν τὸν λόγον τὸν ὁριστικὸν ἀποδιδόντες τῷ ὑποκειμένῳ διὰ τὸ κατηγορουμένῳ ἀποδιδώμεν.

f. 3. τινες δὲ αὐτὸ τὸτο αἰτιῶν) τὸ ἕτερον εἰρηάζει τὸ καὶ 1 εὑρεῖται ὑποκείμενῳ κατηγορουμένῳ τῷ ὃ κατηγορεῖ· καὶ ἢ τῷ ἀνθρώπῳ 11 κατηγορεῖ) τὸ ζῶον ὡς ζῷον, καὶ τὸ χρώμα τῷ λευκῷ ὡς χρώματος. καὶ φησὶν ὁ Πορφύριος ὅτι διττὴ ἢ ἐπίνοια τῷ ζῷον, ἢ μὲν τὸ κατατεταγμένον, ἢ δὲ τὸ ἀκατατάκτου. κατηγορεῖ) ἐν τῷ ἀκατατάκτου τῷ κατατεταγμένῳ, καὶ ταύτῃ ἕτερον ἐστὶν. ὁ μόνος Ἰεμβελικός "ὃ τὰ γένη" φησὶ "τῶν ὑποκειμένων κατηγορεῖ), ἀλλ' ἕτερα διὰ 20 ταῦτα· ὅταν ἢ λέγωμεν Σωκράτην ἄνθρωπον εἶναι, ὃ τὸν γενικὸν αὐτὸν φάμεν ἄνθρωπον εἶναι, ἀλλὰ μετέχειν τῷ γενικῷ"... f. 3 b. ἰστέον δὲ ὅτι καὶ Ἀνδρόνικος καὶ ἄλλοι τινες ὃ μόνον τὰ ἐν τῷ τί ἐστὶ κατηγορουμένα καὶ ὑποκείμενα κατηγορεῖσθαι φασιν, ἀλλὰ καὶ ἄλλα, οἷον τὸ μυστικὸν καὶ Ἀριστοτέλης καὶ τὸ Ἀθηναῖος καὶ Σωκράτης, καὶ ἰστέον ἐκεῖνα ὅσα κατηγοροῦντες τινος ἐκεῖνο εἶναι λέγομεν αὐτὸ ὅπερ κατηγοροῦμεν· βαδίζειν μὲν ἢ λέγοντες τὸν Σωκράτην ὃ λέγομεν βαδίζειν εἶναι τὸν Σωκράτην, Ἀθηναῖον δὲ εἶναι λέγομεν καὶ φιλόσοφον. καὶ ὅσα δὲ τῶν κατηγορεῖ), λεγόντων ἡμῶν ταῦτα ἐκεῖνα εἶναι, καὶ καὶ τῷ ὑποκειμένῳ βηθῆσθαι.

30 ΔΕΞ. πῶς ἀπαντήσωμεν τοῖς ἐριστικοῖς, οἱ τὰ μὴ ὑπάρ- 1 εὑρεῖται χοντα τῶν κατηγορουμένων λαμβάνοντες ὡς λεγόμενα κατ' αὐτῷ, 12 ποῦσι πρὸς τῷ ὑποκειμένῳ τὸν τῆς ἀποφάσεως συλλογισμόν; οἷον ὃ ἄνθρωπος τῷ Σωκράτῳ καὶ ὑποκείμενῳ κατηγορεῖ), καὶ δὲ τῷ ἀνθρώπῳ λέγει) τὸ μὴ εἶναι Σωκράτην, ἔκ ἐν καὶ καὶ Σωκράτης βηθῆσθαι ἂν τὸ μὴ εἶναι Σωκράτην. πάλιν ἢ καὶ πρὸς τῶν ὑπολογισ- 10 μεθα ἔκ, ὡς οἱ Στωϊκοὶ λέγουσι τὴν τῶν ἀποφάσεων ὑπεφαίρεσιν, ἀλλ' ὡς Ἀριστοτέλης διδάσκει τὴν τῶν κατ' οὐσίαν ὑπαρχόντων λήψιν, ἢ ἐκεῖνοι ὃ παρασυστάμενοι παραλογίζον), τὰ μὴ ὑπάρ- 15 χοντα ὡς κατ' οὐσίαν προσλαμβάνοντες.

ΑΜΜΩΝ. f. 32 b. τί δὲ αὐτῷ βύλε) τὸ "ὡς καὶ ὑποκει- 1 εὑρεῖται μέν;" ἀντὶ τῷ ὅτι ὡς καὶ πραγματικῶς. εἰ γὰρ τι καὶ τὸ κατ- 10 γορουμένῳ συμβεβηκὸς κατηγορεῖ), ἔκ ἀνάγκη τὸτο καὶ καὶ τὸ ὑποκειμένῳ λέγει. οἷον τῷ Ἀγαμέμνονος πραγματικῶς κατηγορεῖ) καὶ ὡς καὶ ὑποκείμενῳ ὃ ἄνθρωπος, τῷ δὲ ἀνθρώπῳ ὅτι ὡς μὲν λέγει) τὸ ζῶον καὶ συμβεβηκὸς δὲ τὸ τρισύλλαβον· διὰ τὸτο τὸ μὲν ζῶον κατηγορεῖ) καὶ Ἀγαμέμνονος, ἔκ ἐν δὲ καὶ τὸ τρισύλλαβον.

f. 33. αἱ κατηγορίαι καὶ πλάτος ἔχουσι καὶ βάθος, βάθος μὲν τὴν εἰς τὰ μερικώτερα αὐτῶν πρόδον, πλάτος δὲ τὴν εἰς τὰ πλάγια

μετάρασιν, ὅταν ἴνα βάθος μὴ λάβῃς ὕψος τὴν ὕψιν καὶ τὴν σῶμα καὶ τὴν ἐμφύλον καὶ τὴν ζῶον καὶ ὕψος ἐφεξῆς, πλάτος δὲ, ὅταν διέλῃς τὴν ὕψιν εἰς σῶμα καὶ ἀσώματον. ὁ Ἀριστοτέλης ὅταν κανόνα καὶ τὴν πλάτους καὶ τὴν βάθους ἡμῶν ἀποδίδωσι, νῦν μὲν τὴν βάθους, ἐφεξῆς δὲ τὴν πλάτους. ἔστι δ' ὁ κανὼν ὅτος· ὅταν πρῶτον δευτέρου καθ' ὑποκειμένου κατηγορηθῇ καὶ δεύτερον τρίτου καθ' ὑποκειμένου κατηγορηθῇ, τότε καὶ τὸ πρῶτον τὸ τρίτον καθ' ὑποκειμένου κατηγορηθῇ.

13 **ΑΜΜΩΝ.** f. 34 b. λημμάτιά τινα προσλαμβάνει χρῆσιμα
16 αὐτῷ ἐσόμενα πρὸς τὴν προκειμένην διδασκαλίαν· ἐπεὶ γὰρ αἱ κατηγορίαι καὶ γενικώταται εἰσι γένη καὶ ἐφ' ἐκάστης σειρά τις ἐκδέ-
δοι τῶν ὑπαλλήλων γενῶν, κανόνα διακριτικῶν ἐνταῦθα ἡμῶν παρα-
δίδωσιν ὁ φιλόσοφος τῶν τε πάντῃ ἑτερογενῶν καὶ ὑπαλλήλων καὶ
φησιν ὅτι τῶν ἑτερογενῶν καὶ μὴ ὑπ' ἄλληλα τεταγμένων πάντως
ἑτέρας καὶ αἱ διαφοραὶ αἶτε συσφατι καὶ αἱ διαρετικαί... καλῶς δὲ
"τῷ εἶδει" προσέθηκε, τυτέρι τῷ πράγματι, ἵνα τὰς ὑσιώδεις λα-
βωμεν διαφοράς.

ΣΙΜΠΛ. γ' f. 3 b. ἐν τούτοις δέον εἰπεῖν τί γένος καὶ τί εἶδος καὶ τί διαφορὰ καὶ τίνα ἔχουσιν ἑκάστη πρὸς ἄλληλα εἰς τε ἑτερότητα καὶ κοινότητα. τὸ τοῖνον γένος λέγει μὴ πολλαχῶς, ὡς καὶ ἐν τῇ εἰσαγωγῇ ἐδήλωσε καὶ ἐδίδαξεν ὁ Πορφύριος· τὸ δὲ νῦν παραληφθὲν γένος ἐστὶ τὸ κατ' ἐκείνων καὶ διαφερόντων τῷ εἶδει ἐν τῷ τί ἐστὶ κατηγορούμενον. εἶδος δὲ τὸ κατ' ἐκείνων καὶ διαφερόντων τῷ ἀριθμῷ ἐν τῷ τί ἐστὶ κατηγορούμενον. διαφορὰ δὲ ἡ κατ' ἐκείνων καὶ διαφερόντων τῷ εἶδει ἐν τῷ ὅποιον εἶναι κατηγορούμενη... τῶν δὲ διαφορῶν αἱ μὲν γενῶν εἰσὶν αἱ δὲ εἰδῶν· τὴν μὲν ὅτι γένος αἱ μὲν συσφα-
25 καί, ὅσαι κατ' ἐκείνων λέγονται, αἱ δὲ διαρετικαί, ὅσαι διηρημένως μὴ κατ' αὐτὰ καὶ λέγονται, ὁμοῦ δὲ πᾶσαι. τὰ δὲ εἶδος εἰσὶν αἱ εἰδο-
ποιοὶ καὶ μόναι, ὧν ἐκάστη κατ' ἐκείνων ἀντιδιηρημένον πρὸς ἑκάστην τῶν εἰδῶν ἀφορίζεται, ἀλλ' ὅχι ἅμα πᾶσαι. ὥστε δὲ εἶδη πλείονα πρὸς ἐν γένος, ὅταν καὶ πολλαὶ διαφοραὶ πρὸς ἐν εἶδος συντελέσιν. ὁ δὲ
30 Ἑρμῆος τὰς συμπληρωτικὰς ἔκαστον διαφορὰς καλεῖν, ἀλλὰ μόνας τὰς διαρετικὰς. ἀλλὰ πῶς τὴν διαφορὰν κατ' ἐκείνων τῶν εἰδῶν λέγομεν καὶ τὸ εἶδος κατ' ἐκείνων τῶν ἀριθμῶν;... f. 4. ἑτέρα δὲ γένη ἐστὶ καὶ εἶδη καὶ διαφοραὶ τὰ τὰς κατηγορίας διαφερόντα, ὡς καθ' ἐκάστην κατηγορίαν καὶ γένη καὶ εἶδη εἶναι καὶ δια-
35 φοράς. καὶ ὑπαλλήλα δὲ γένη ὧν τὸ ἑτερον ὑπὸ τὸ ἑτερόν ἐστιν, ὡς ὑπὸ τὸ ζῶον τὸ πτηνόν· ὅχι ὑπαλλήλα δὲ ὧν μὴ ἑτερόν ἐστιν ὑπὸ τὸ ἑτερον, ὡς ζῶον καὶ ἐπιστήμη... τῶν ὅν ἑτέρων καὶ μὴ ὑπ' ἄλληλα γενῶν ἑτέρας εἶναι διαφορὰς φησὶ καὶ τὰς διαρετικὰς καὶ τὰς συ-
σφατικές.

ΦΙΛΟΠΟΝΟΥ. ἰστέον δὲ ὅτι διττὴ ἡ γραφή "τῶν ἑτερογενῶν" καὶ "τῶν ἑτέρων γενῶν," καὶ χρὴ εἶδέναι ὅτι τὸ ἑτερογενῶν ἐπι-
τασιν τῆς τῶν γενῶν ἑτερότητας παρίσχησι, καὶ ὅπως μόνον βύλεται
δὴλόν τὰ ὑπὸ τὰς διαφόρους κατηγορίας ἡτοὶ αὐτὰ τὰ γένη· ὅπερ
ἀπλὸν τε καὶ βέβαιον· τὸ δὲ "ἑτέρων γενῶν" σοφὸν ὡς ἐν μεσότητι
45 τὸ δηλωμένον κείμενον καὶ ἀμφω τὰ γένη περιλαβεῖν δυνάμενον.

ΔΑΒΙΔ. μὲν τὸν κανόνα τὴν βάθους ἔρχεται καὶ ἐπὶ τὸν κανόνα τὴν πλάτους. καὶ ἐπεὶ δὲ τὸ πλάτος αἱ διαφοραὶ ποιεῖσι, διτταὶ αἱ διαφοραί,

ἡ γὰρ συσφατική καὶ διαρετική, καὶ τὰ γένη διττά, τὰ μὲν ὑπ' ἄλληλα τὰ δὲ ὅχι ὑπ' ἄλληλα... ἐάν γὰρ διέλῃς τὸ ζῶον εἰς χερσαῖον καὶ ἐνυδρον, εἴτα τὸ χερσαῖον εἰς ἐναίμων, ὅταν ἀνθρώπον ἵππον, καὶ εἰς ἀναίμων, ὅταν μέλιτταν ἀκρίδα, διέλῃς δὲ καὶ τὸ ἐνυδρον εἰς ἐναίμων, ὅταν λαβράκα θύνον ὀρφὸν καὶ τὰ ταυῦτα, καὶ εἰς ἀναίμων, ὅταν σπηλῖαν τευθίδα κάραβον... δεῖ δὲ καὶ τὸτο ἐπίσας, ὡς φησὶν Εὐστάθιος ὁ φιλόσοφος ὑπομνηματίσας τὰς Κατηγορίας, ὅτι ὅταν λέγῃ ὁ Ἀριστοτέλης "τῶν δὲ γὰρ ὑπ' ἄλληλα ὅδον κωλύει τὰς αὐτὰς εἶναι," ὅτι περὶ τῶν διαρετικῶν λέγει, καὶ περὶ τῶν συσφατικῶν· αἱ γὰρ συ-
5 σφατικὰ μέρη εἰσὶν, ὥστε τὸ ἐμφύλον καὶ τὸ αἰσθητικὸν τὸ ζῷον· μέρη γὰρ ταῦτα ζῷον δοκεῖ εἶναι ὡς συμπληρωτικὰ αὐτῷ, ἐάν τις ἀκριβῶς θεωρήσῃ· αἱ δὲ διαρετικὰ κυρίως διαφοραὶ εἰσὶν ὡς διαφορῶν εἰδῶν παικτικαί.

ΣΙΜΠΛ. γ' f. 4 b. χρὴ δὲ καὶ τὸτο εἶδέναι ὅτι "τῶν ἑτέρων γενῶν" ἀλλ' ὅχι "τῶν ἑτερογενῶν" δεῖ ὑπαναγνώσκειν. Ἑρμῆος δὲ ἑτέρας τῷ εἶδει βύλεται εἶναι τὰς διαφορὰς τῶν μὴ ὑπ' ἄλληλα γενῶν ἀλλ' ἑτέρων, διότι, φησὶν, ἔστι τινα γένη ὅχι ὑπ' ἄλληλα μὲν, ἀμφω δὲ ὑπὸ ἐν ἀναγόμενα... ὁ μέντοι Πορφύριος τῶν ἑτέ-
ρων γενῶν ἑτέρας τῷ εἶδει τὰς διαφορὰς εἰρημαί φησὶ, διότι τῶν ὑπὸ τὰ ἑτέρα γένη εἰδῶν ἑτέρας εἰσὶν αἱ διαφοραί. ἑτέρα γὰρ γένη
ζῶον καὶ ἐπιστήμη· καὶ τὴν μὲν ζῷον εἶδος ἐστὶν ὁ ἀνθρώπος, τῆς δὲ ἐπι-
στήμης ἡ μουσική, καὶ εἰσὶν ἑτέρας τούτων αἱ διαφοραί. ὡς εἴη δὲ
λέγων ὅτι τῶν ἑτέρων γενῶν καὶ μὴ ὑπ' ἄλληλα τεταγμένων αἱ κατ' αὐτὰ εἶδη διαφοραὶ ἑτέρας. καλλίον δὲ ἵσως τὰς εἰδωτικὰς ἀκρίως,
25 ὡς καὶ αὐτὸς ὁ Πορφύριος προῖον ἀξιοῖ. οἱ δὲ περὶ τὸν Νικόστρατον ματαιολογίαν ἐγκαλεῖται ἐν τούτοις.

ΣΙΜΠΛ. γ' f. 4 b. αἰτιῶν δὲ καὶ ἐν τοῖς ὑπ' ἄλληλα γένε-
30 σιν. "ὅσαι τὰ κατηγορούμενα" φησὶ "διαφοραί, τοσαῦται" καὶ τὴν ὑποκειμένην ἔσονται." ὅντων γὰρ ὑπαλλήλων τὸ ζῷον καὶ τὸ λογικὸν ζῷον, ἐπεὶ δὲ τὸ ζῷον διαφοραὶ εἰσι τὰ τε λογικὸν καὶ τὸ ἄλογον, πῶς οἶόν τε τὸ λογικὸν ζῷον τὸ μὴ εἶναι λογικόν τὸ δὲ ἄλογον; ἀλλ' ὁ μὲν Βοηθὸς ἐνδὺς τῇ ἀπορίᾳ μεταγράφειν ἔχειν τὴν λέξιν ὅπως "ὡς ὅσαι τὰ ὑποκειμένην διαφοραί, τοσαῦται" καὶ τὴν κατηγορούμενην ἔσονται." αἱ γὰρ τὸ μερικώτερον διαφοραὶ καὶ τὸ ὁλικώτερον ἔσονται, ἅτε
τὸ μερικώτερον τὸ ὁλικώτερον περιέχοντος, εἰ καὶ μὴ ὁμοίως καθόλου ἐπὶ τὴν κατηγορούμενην ὡς ἐπὶ τὴν ὑποκειμένην λέγονται· τὸ γὰρ λογικὸν ἀνθρώπου μὴ πάντες κατηγορεῖται, ζῷον δὲ ἕκαστον παντός, ἀλλὰ
τῶν ζῶων τὰ μὲν ἐστὶ λογικὰ τὰ δὲ ἄλογα. εἰ δὲ μένει, φησὶν, ἡ αὐτὴ γραφή, προσεκτέον τῷ "ὅδον κωλύει τὰς αὐτὰς εἶναι δια-
40 φοράς." συμπίσπει γὰρ ποτε τὸτο· τὸ γὰρ θητὸν καὶ τὸ ζῷον δια-
φορὰ ἐστὶ καὶ τὸ ἀνθρώπου. καὶ χάρις τῷ Βοηθῷ τὴν ἀρχὴν τῆς λει-
σεως ὑποδείξαντι. ἐπεὶ δὲ γὰρ τὸ ζῷον αἱ μὲν εἰσι διαρετικὰ διαφο-
ραί, ὡς τὸ ζῷον τὸ μὴ λογικόν τὸ δὲ ἄλογον καὶ θητὸν καὶ ἀθάνατον, αἱ δὲ συσφατικαί, ὡς τὸ ζῷον τὸ τε αἰσθητικόν καὶ τὸ ἀφ' αὐτοῦ κινητόν, αἱ μὲν διαρετικὰ τὰ κατηγορούμενα διαφοραὶ καὶ πᾶσαι τῷ ὑποκειμένῳ ὑπάρχουσιν (καὶ γὰρ δὲ καὶ αὐτὰ κινῆται· εἰ γὰρ τὸ λογικὸν ὑπάρχει τῷ ἀνθρώπῳ, καὶ ὁρῶν καὶ τὸ ἄλογον), αἱ μὲν συ-
σφατικὰ τὰ κατηγορούμενα διαφοραὶ καὶ τῷ ὑποκειμένῳ πᾶσαι ὑπάρχουσιν.

τὸ γὰρ αἰσθητικὸν καὶ τὸ ἐνδοθεν κινούμενον καὶ ἀνθρώπων καὶ τοῖς ἄλλοις
ζώοις ὑπάρχει. τὸ ὅν "ὅθεν κωλύει" εἶρη) διὰ τὸ μὴ πάσας ὑπάρ-
χειν ἀλλὰ τὰς συστατικὰς καὶ τῶν διαιρετικῶν τὰς οἰκείας τῷ με-
ρικωτέρῳ... f. 5. καλεῖ δὲ ὁ Ἰαμβλίχης τὰς μὴ συστατικὰς τῷ
γένους γενεϊκὰς, τὰς δὲ διαιρετικὰς εἰδικὰς.

ΠΟΡΦΥΡ. f. 20. οἶμαι μὲν διὰ τοῦτο πολλὰς ἡμαρτήδων νομή-
σαι τὴν τέχνην, καὶ διορθῶντας φῆσαι μὴ "ᾧσαι τῷ κατηγορουμένῳ
διαφορὰν, τοσαύτην καὶ τῷ ὑποκειμένῳ ἔσονται," ἀλλ' ἔμπαλιν "ᾧσαι
τῷ ὑποκειμένῳ, τοσαύτην καὶ τῷ κατηγορουμένῳ ἔσονται." ἐγὼ δὲ
φημι ἐξ αὐτῶν τούτων, ἐκ τῶ ἐνὶνός φάναι καὶ πάλιν πάσας, τὴν λύσιν
τῆς ἀπορίας λαμβάνειν.

ΔΕΞ. ἔκ ἄρα διορθωτέον τὴν λέξιν, μετασφρόντας ἐπὶ
τὰναντία τὴν ἀπόφασιν, ὥτως ὥς ὅσαι τῷ ὑποκειμένῳ, τοσαύτην καὶ
τῷ κατηγορουμένῳ ἡμαρτήδων γὰρ διόρθωσις.

ΔΑΒΙΔ. ἀπορῶσιν ὅτι διὰ τί ἀντίτερον μὴ ἐπεξηγήσατο πᾶσι τῇ
διαίρεσει, ὅτε διῆρει τὰ λεγόμενα καὶ τὰ ὄντα; καὶ λέγουσιν ὅτι
ἀναγκαιῶς τελευταίαν ἐφύλαξε τὴν διαίρεσιν ταύτην, ἵνα λήξῃ μὲν
τὸ πρῶτον τμήμα εἰς ψιλὴν ἀπαρίθμησην τῶν κατηγοριῶν, ἄρξῃ δὲ
τὸ δεύτερον αὐτῆς τῆς ἀκριβοῦς διδασκαλίας. ὥσπερ γὰρ οἱ ἄριστοι
τῶν γραφένων πρὸ τῆς τελείας μορφῆς τῆς διὰ τῶν χρωμάτων
ἀμυδρὰν ἔνοιαν παρέχοντι τῷ γραφισμένῳ διὰ τῆς σκιαγραφίας
καὶ λευκογραφίας, ὥτω καὶ ὁ Ἀριστοτέλης.

ΣΙΜΠΛ. γ' f. 5 b. τριχῶς τῆς σημασίας αὐτῶν τῶν ἀνεν-
συμπλοκῆς γνωμένων, ἢ καὶ τὴν ὀνομασίαν μόνην, ὅταν ὕψιν λέ-
γωμεν, ἢ ἀπὸ τῶν ὑποδείγματων, ὅταν λέγωμεν οἷον ἄνθρωπος ἢ
ἵππος (τοῦτο γὰρ τὴν ὡς ἐν τύποις καὶ δὲ αἰσθήσεως φαινόμενην ὑπο-
γραφὴν δηλοῖ), καὶ τρίτον καὶ τὰς προχείρους ἐνοίας καὶ μηδέπω
τεχνικὰς, σπευδύσας δὲ ἡδὴ πρὸς τὴν ἀκριβοῦς τελειότητα, ὁ μὲν
Ἀριστοτέλης ἐνταῦθα μὲν διὰ τῷ ὀνόματος καὶ ὑποδείγματος ἐδή-
λωσε τὰ γένη, λέγων "ἔστι δὲ ὕψιν μὲν ὡς τύπων εἰπεῖν οἷον ἄνθρω-
πος ἵππος, ποσὸν δὲ οἷον ὀπίσσω τρίπυχον," καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων
ὡσαύτως, ἐν δὲ τοῖς περὶ ἐκάστων λόγοις καὶ τὴν ἔνοιαν τὴν περὶ
αὐτῶν ἀνεγείρειν πειράσθαι. ὁ δὲ Ἀρχύτας καὶ ἐν τῇ πρώτῃ εὐθὺς
διδασκαλῇ εἰπὼν τὸ ὄνομα καὶ τὸ ὑπόδειγμα προείας ἐφ' ἐκάστου,
ἐπὶ γὰρ καὶ τὴν καὶ ἔνοιαν ιδιότητα... f. 6. ἀλλὰ τὴν τομὴν
ταύτην τὴν εἰς τὰ γενεϊκὰ γένη γενομένην τί φήσομεν; ἄρα διαί-
ρεσιν; καὶ πῶς ἂν εἴη διαίρεσις, εἰ μήτε ὡς γένος εἰς εἶδη διαίρειν
μήτε ὡς ὅλον εἰς μέρη; ὅτε γὰρ ἔστι τι κοινὸν τῶν δέκα κατηγο-
ριῶν, ὅποιον τὸ ὄν οἶσται τινες καὶ τὸ τί, εἴπερ μὴ ἐπ' ἴσους πάντων
κατηγορεῖν. γένος δὲ μὴ ὄντος ὅθεν διαφορὰς εἶναι δυνατόν, καθ'
ὅς τὸ γένος διαιεθῆσθαι. ἀλλ' ὅθεν ὅλως εἰς μέρη διαίρειν. καὶ γὰρ
ἔστι τι κοινὸν σύγκριμα τὸ ἐν ὀρίσμον τῶν ὑπομένων. καὶ ὅλως
ὅτε ὡς ὁμοιομερῆ εἴη ἂν τινος μέρη ὁμοιομερῆ ὄντα, ὅτε ὡς ὁμο-
ιομερῆ. εἴτε γὰρ τὸ ὄν τις τὸ ὅλον φησὶν εἴτε τὸ τί, ὁμοίως ἐκαστον
ὄν καὶ τί λέγει. καίτοι τοῖς ὁμοιομερῆσιν ὅχι ὑπάρχει τὸ τὰ μέρη
καλεῖσθαι τῷ τῷ ὅλῳ ὀνόματι. ἀρ' ὅν τοῖς ἐπὶ ζῳαῖς ἔοικεν ἢ
διαίρεσις τοῖς καὶ λόγους συντεταγμένοις, ὥς ὥσπερ λόγους λοχα-
γόν, ὥτως τὴν μὲν ὕψιν ἐξηγεῖσθαι τῶν ὕψιν;... ταῦτα μὲν ὁ Ἰαμβ-

βλίχης ἀξιοῖ. ὁ δὲ Ἑρμῆνος "ἀπαρίθμησης ὅν ἐστι" φησι, "καὶ ὅτε
διαίρεσις ὅτε μερισμός. ὅθεν γὰρ ὅλον ἐπ' αὐτῶν ὅτε ὡς γένος ὅτε
ἄλλον τρόπον ὅλον." ἀλλὰ πρὸς μὲν τὰ τῷ θεῷ Ἰαμβλίχῳ ἐκ τῶν
αὐτῶν ῥητέων ὅτι τὸ ἀφ' ἐνὸς ἔκ ἀπὸ τῆς ὕψιν ληπτέον (ὥτως γὰρ
ὅς τῶν δέκα τὴν ἀπαρίθμησην ἀλλὰ τὴν τῶν ἐνέα ποιησόμεθα),
μᾶλλον δὲ ἀπὸ τῶ ὄντος, ὅπερ ἐνταῦθα μὲν πολλὰχὺς λεγόμενον
εἰς τὰς δέκα κατηγορίας Ἀριστοτέλης διαίρειν βέβαιον, καὶ εἰκότως,
ἐπεὶ περὶ λέξεως σημαντικῆς ἐν τέτοις ὁ σκοπός, ἐν δὲ τῇ Μετὰ
τὰ Φυσικὰ (Ε 2) ὡς ἀφ' ἐνὸς τῷ ὄντος τὰ δέκα ἐν τάξει προά-
γεσθαι φησι, πρώτην ἐχέσης τάξιν τῆς ὕψιν καὶ περὶ αὐτὴν τῶν
ἄλλων συνταττομένων. ὁ δὲ Ἑρμῆνος ἀμφιβάλλοντι ἔοικεν εἰ
τοσαῦτα ἐστὶ τὰ γένη. γράφει δὲ ὥτως. "διὸ εἰ μὲν μόνων τῶν
λεχθισμένων εἰσὶν αἱ σημασίαι, τοσαῦτα ἂν εἴη τὰ πρῶτα γένη,
τοσαῦτα δὲ καὶ αἱ κατηγορίαι. εἰ δὲ καὶ ἄλλα παρ' αὐτὰ, ὅθεν ὁ
λόγους ἐκείνα διωθεῖν, καίτοι τῷ Ἀριστοτέλει πανταχὺ τῷ πλήθει
τότῳ χρωμένῳ τῶν γενῶν, καὶ ὅτε προσεβέβηκε ὅτε ἀφανίζοντες,
ἀλλ' ἐγκρίνοντες αἰεὶ τὴν εἰς δέκα διαίρεσιν, ὥσπερ καὶ εἰς τέσσαρα
τὴν τούτων συναίρεσιν ἐποίησατο." ἄλλοι δὲ πολλοὶ πρὸς αὐτὴν
ἀμφισβήτησαν, αὐτοὶ δὲ κατηγοροῦντες τῆς εἰς τοσούτον πλήθους
διαίρεσεως, ὥσπερ Ἀθηναῖος ἐν τῷ πρὸς τὰς Ἀριστοτέλους μὲν
Κατηγορίας ἐπιγεγραμμένῳ βιβλίῳ, μόνῃ δὲ τὴν εἰς τοσούτον
πλήθος διαίρεσιν ἐξετάζοντι, καὶ Κορνήλιος δὲ ἐν οἷς πρὸς Ἀθηναῖον
καὶ Ἀριστοτέλην ἐπέγραψε. καὶ οἱ περὶ τὴν Δύκιον δὲ καὶ τὴν Νικό-
στρατον, ὥσπερ πρὸς τὰ ἄλλα πάντα χεδόν, ὥτω καὶ πρὸς τὴν διαί-
ρεσιν ἀντειρήσασιν... f. 6 b. ἄλλοι δὲ κατ' ἄλλον τρόπον αἰτιῶν
τὴν περιττότητα. οἱ γὰρ περὶ Πεισοκράτην καὶ Ἀνδρόνικον πάντα τῷ
καθ' αὐτὸ καὶ τῷ πρὸς τι περιλαμβάνειν δοκῶσιν, ὥς περιττὸν εἶναι
κατ' αὐτὸς τοσούτον τῶν γενῶν πλήθος. ἄλλοι δὲ εἰς ὕψιν καὶ
συμβεβηκὸς διατέμνουσι, καὶ ὅτι δὲ ταυτὸν πῶς δοκῶσι τοῖς προ-
τέροις λέγειν τοῖς τὰ συμβεβηκότα πρὸς τι λέγουσιν ὡς ἄλλων αἰεὶ
ὄντων, καὶ τὴν ὕψιν καθ' αὐτό. ῥητέον ὅν κοινὴ πρὸς ἀμφοτέρους...
f. 7. "ἀλλὰ διὰ τί" φασὶν οἱ περὶ τὴν Δύκιον "τὸς συνδέσμους
παρέλιπεν, εἰ λέξεις καὶ ὅτι σημαντικαί; καὶ ὅτι δὲ ἄσχημοι." καὶ ὅτι
ὅτε προηγουμένη αὐτῶν ἐστὶν ἡ σημασία, ἀλλὰ συσσημαίνουσιν...
ἐπιζητοῦσι δὲ καὶ τὰ ἄρθρα πῶς ταχθήσονται. καὶ περὶ τούτων δὲ ὁ αὐτὸς
λόγους. καὶ γὰρ ταῦτα οἷον σύνδεσμοι εἰσὶ τὰ γένη προσσημαίνοντες,
τό τε ἄρρεν καὶ τὸ θῆλυ ἀόριστος. καὶ γὰρ τί ἐστὶ δηλοῦσι. διὸ καὶ ἀόριστος
καλεῖται παρὰ τῶν. ἀλλ' αἱ ἀποφάσεις καὶ αἱ ἐρησεις αἱ τε δια-
φοραὶ τῶν ῥημάτων ἐγκλίσεις ἐν τίνι ταχθήσονται; καὶ πρὸς τοῦτο
αὐτὸς Ἀριστοτέλης ἐν τοῖς ὑπομνήμασιν ἀπεκρίνατο. καὶ γὰρ ἐν τοῖς
Μεθοδικαῖς καὶ ἐν τοῖς Ἐπομνήμασι καὶ ἐν ταῖς Διαίρεσεσι καὶ ἐν
ἐτέρῳ ὑπομνήματι ὁ ἐπιγράφε) Παρὰ τὴν Λέξιν, ὅπερ εἰ καὶ
πισιν καὶ δοκεῖ γνήσιον Ἀριστοτέλους, ἀλλὰ τινός ἐστι πάντως τῶν
ἀπὸ σχολῆς, ἐν τέτοις προβεῖς τὰς κατηγορίας ἐπάγει "λέγω δὲ
ταύτας σὺν ταῖς πτώσεσιν αὐτῶν ἥτοι ἐγκλίσεις," ταῖς τε ἀπο-
φάσεσιν καὶ ταῖς ἐρησεσὶ καὶ τοῖς ἀόριστοις συνέταξεν αὐτῶν τὴν δι-
δασκαλίαν. ἐστὶ γὰρ τὸ ἀνυποδετεῖν τῆς αὐτῆς κατηγορίας ἥς καὶ
ὑποδεδεῖται. καθόλου γὰρ ἐν τέτοις ἔχουσιν τὸ εἶναι αἱ ἀποφάσεις καὶ

αἱ σερήσεις, ἐν τῷ τὰ ὄντα ἀναιρεῖν, εἰκότως ἐπ' ἐκεῖνα ἀναπέ-
πον) ἐν οἷς αἱ ἔξεις εἰσὶ καὶ αἱ καταφάσεις. "ἀλλὰ τὸ ἔν" φασὶ
καὶ ἡ μονὰς καὶ τὸ σημεῖον πῶς ἔκκειται πῆπτε τῶν κατηγοριῶν;"...
f. 7 b. τῷ εἶδους συνηρημένον καὶ διακεκριμένον ὄντος, καὶ τῷ μὴ ὄν-
ματος τὸ συνηρημένον ἢ ὡς οἱ Στωϊκοὶ φασὶ τὸ κεφαλαιῶδες δη-
λῶντος, τῷ δὲ ὀρισμῷ τὸ διακεκριμένον, ἐν τῷ αὐτῷ ἂν εἶη γένει
τὸ τε ὄνομα καὶ ὁ ὀρισμός. καὶ ἡ ὕλη δὲ καὶ τὸ εἶδος, ἀρχαὶ ὄσαι τῆς
συνθέτου ὕσεως, ὕσαι καὶ αὐταὶ εἰσι, καὶ μὴ ἐνταῦθα παρελήφθη-
σαν. καὶ περὶ τῷ σημείῳ δὲ τὰ αὐτὰ καὶ ἀπορεῖν οἶμαι ἔξω καὶ ἐπι-
λύεσθαι. βέλτιον δὲ φασὶν οἱ κλεινότεροι τῶν ἐξηγητῶν ὁμῶνυμον
τὸ ἐν ἀπολείπειν καὶ τὰς δέκα κατηγορίας, ὥσπερ καὶ τὸ ὄν. τῶν δὲ
ὁμῶνυμων ὅτε διαίρεσις ἀφωρισμένη ἐστὶν ὅτε εἰς ἓν γένος ἀνα-
γωγὴ. οἱ δὲ γε τρίτοι λοιποὶ οἱ ἀνταλλαγὴν αἰτιώμενοι... οἱ
Στωϊκοὶ εἰς ἐλάττωνα συστέλλειν ἀεὶ ὡς τὴν τῶν πρώτων γενῶν
ἀριθμὸν, καὶ τινα ἐν τοῖς ἐλάττωσιν ὑπερπλαγμένα παραλαμβάνου-
σι. ποῶν) γὰρ τὴν τομὴν εἰς τέσσαρα, εἰς ὑποκείμενα καὶ ποῖα καὶ
πῶς ἔχοντα καὶ πρὸς τι πῶς ἔχοντα. καὶ δὴλον ὅτι πλείεστα παραλεί-
πουσι... f. 8. κοινῇ δὲ πρὸς πάντας λέγειν (δεῖ) ὅτι τὰς εἰσαγω-
γικάς πραγματείας ἔκκειται πρὸς ἀκριβείαν διακειμένης ἀπαιτεῖν.
ὅ γὰρ ὑποφέρειν τὴν ἀκριβείαν αἱ τῶν πρωτοπειρῶν ἀκοαί. δευτε-
ρον δὲ, ὅτι δύσκολος ἡ ἐπιχειρήσις τὰς γενικωτάτας τῶν ὄντων
διαφοράς ἤτοι τὰς σημαντικὰς αὐτῶν λέξεις διελέσθαι, καὶ διὰ τὸτο
χρῆ μᾶλλον συναγωνίζεσθαι τῇ χαλεπότητι τῆς ἐπιχειρήσεως, ἀλλὰ
μὴ κακοχόλως αὐτῇ προσφιλνεῖν. τρίτον δὲ ἂν λέγοιμεν ὅτι
καὶ πάντες οἱ ἄλλως διελόμενοι μείξουσιν ἂν ὑπάγοντο τοῖς ἐγκλή-
μασιν.

ΔΕΞ. περὶ δὲ τῷ ἑνός, ὡς ἔκκειται ἔξω πῆπτον τῶν κατηγο-
ριῶν, πολλαχῶς ἂν τις ἀποδείξει. καὶ γὰρ ὡς ἀρχὴ τῶν ἀριθμῶν καὶ
ὡς μέτρον ὑπάρχον τοῖς πρὸς τι συνταχθήσεται) καὶ εἰ τις ἀσώματον
καὶ καθ' ἑαυτὴν τὴν ἀριθμὸν τιθεῖ, ὕστα ἂν εἶη ἡ μονὰς. εἰ δὲ τις
θετὴν ἀριθμὸν ὑποδοῖτο, ἔξω καὶ ἡ μονὰς ἐν δύο γένεσιν, ἐπὶ μὲ τῶν
καὶ σύνθεσιν ἀριθμῶν ἐν τοῖς πρὸς τι, ἐπὶ δὲ τῶν νοητῶν ἐν ὕστα
ταττομένη. εἰ δὲ τις αὐτὴν καὶ μέρος ποσὴ νομίζοι, ὥσπερ καὶ ὁ
Ἀλέξανδρος, ἔξω καὶ ἐν τῷ ποσῷ ἄμα. τὸτο μέντοι ὅλως παρα-
πρέει) ἡμᾶς· πανταχῶς γὰρ ἕτερον ἐστὶ τὸ πέρασ καὶ τὸ ὀριζόμενον ὑπὸ
τῷ πέρατος· καὶ ἡ μονὰς ἔν. ἀρχὴ καὶ πέρασ ὅσα τῷ ποσῷ ἔκκειται ἂν εἶη
ποσόν... πάλιν τινὲς ἐπιζητῶσι τὰ ἄρθρα πᾶ ταχθήσεται). ἐστὶ δὲ
καὶ περὶ τούτων ὁ αὐτὸς λόγος· συνδέσμων γὰρ ἔχει δύναμιν ἐπὶ
ἀρρένων καὶ θηλέων μὲν τῷ καὶ τὸ ὑποκείμενον παραδελῶν ἀορίσως·
διὰ καὶ ἀορίστα τινὲς αὐτὰ καλεῖσι· τὸ μὲν γὰρ τι ὑποκείμενον παρί-
στησι, μὲν δὲ τῷ ἀρρένος συνταττόμενον ἄρρεν τι δηλοῖ, μὲν δὲ τῷ
θηλέος θηλυῖ τι· παρήκει) δὲ τὸ τότε ἀπὸ τῷ τινός, συνεκαίρει δὲ
ὅποτερον τῶν ἄρθρων τὸ ἄρρεν ἢ τὸ θῆλυ ἐν τῇ συντάξει, αὐτὸ δὲ
καθ' αὐτὸ ἐστὶν ἄσημον. ἀλλ' αἱ ἀποφάσεις, φασί, καὶ αἱ σερήσεις
τὰ τε ἀορίστα καὶ αἱ ἐγκλίσεις καθ' ἐκάστην κατηγορίαν ἐν τίνι ταχ-
θήσονται; περὶ δὲ τούτων βέλτιον αὐτὸς ὁ Ἀριστοτέλης ἐν τοῖς Ἱπο-
μνήμασιν ἀνεῖδδαξε· προθεῖς γὰρ τὰς κατηγορίας σὺν ταῖς πτώσε-
σιν αὐτῶν καὶ ταῖς ἀποφάσεσι καὶ ταῖς σερήσεσι καὶ τοῖς ἀορίστοις

ὁμοῦ συντάξεν αὐτῶν τὴν διδασκαλίαν, πτώσεις τὰς ἐγκλίσεις
ἀνομαζῶν. ἔξω δὲ ἔν τὸ ἀνυποδετεῖν τῆς αὐτῆς κατηγορίας ἥς καὶ
τὸ ὑποδετέσθαι, καὶ τὸ ἀναπεῖν τῆς τῷ ἔχειν κατηγορίας, ὥστε καὶ τὸ
ὠπλάσθαι. καὶ αἱ ἀποφάσεις ἔν τούτων ἔσονται) ὧν καὶ αἱ καταφάσεις,
καὶ τὰ ἀορίστα τούτων ὧν καὶ τὰ ὠρισμένα· καθόλου γὰρ ἐν τούτῳ ἔχουσι
τὸ εἶναι αἱ ἀποφάσεις καὶ σερήσεις, ἐν τῷ τὰ ἀναρρέμενα μὴ εἶναι.
εἰκότως ἄρα ἐπ' ἐκεῖνα ἀναπέμποιτο τὰ ἐν ἔξει ὄντα καὶ καταφασκό-
μενα. καὶ ὁ νεκρὸς ἔν τούτῳ ἔξω ὅ καὶ τὸ ζῶον, καὶ ἡ τυφλότης τῷ
αὐτῷ ὅ καὶ ἔξω. καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὁ αὐτὸς λόγος.

ΠΟΡΦΥΡ. f. 4 b. οἱ δὲ ἀντέλεγον ἀθετῶντες αὐτῶν (τῶν
κατηγοριῶν) τὴν διαίρεσιν ὡς πολλὰ παριέσαν καὶ μὴ περιλαμβά-
νυσαν, ἢ καὶ πάλιν πλεονάζουσιν. — τίνες εἰσὶν οἱ; — οἱ περὶ
Ἀθηνόδωρον καὶ Κορνύτον, οἱ τὰ ζητούμενα περὶ τῶν λέξεων καθὸ
λέξεις, οἱ τὰ κύρια καὶ τὰ τροπικά καὶ ὅσα τοιαῦτα (διαφορά γὰρ
ἐστὶ λέξεων καθὸ λέξεις εἰσὶ), τὰ τοιαῦτα ἔν προφέροντες καὶ ποῖας
ἐστὶ κατηγορίας ἀπορῶντες καὶ μὴ εὐρίσκοντες ἑλλειπὴ φασὶν εἶναι
τὴν διαίρεσιν ὡς ἂν μὴ πάσης φωνῆς σημαντικῆς εἰς αὐτὴν περι-
λαμβανομένης.

ΔΕΞ. εἰ δὲ τις εἰς τὸ πῶς ἔχον συντάττοι τὰς πλείεστας κατη-
γορίας, ὅπερ οἱ Στωϊκοὶ ποῶσιν, ἐπιδεικτέον αὐτοῖς ὅτι πλείεστα
παραλείπουσι τῶν ὄντων, τὰ τε ἐν τόπῳ καὶ τὰ ἐν χρόνῳ καὶ κατ'
ἀριθμὸν ποσὰ καὶ κατ' ἀριθμὸν καὶ τὸ ὑποδετέσθαι καὶ ἄλλα τοιαῦτα·
ὅθεν γὰρ ὅτι τῶν τοιούτων περιέχει) ἐν τῷ πῶς ἔχοντι.

ΣΙΜΠΛ. δ' f. 1. ἐπειδὴ δὲ καὶ τῶν ἀπλῶν φωνῶν εἰσὶ τινες
αἰτνες, καὶ ἀπλᾶ εἰσὶ, ἀλλ' ἔν ὅδε σημαίνουσιν ἄνευ τῆς πρὸς
ἄλληλα συμπλοκῆς, ὥσπερ οἱ σύνδεσμοι καὶ τὰ ἄρθρα καὶ αἱ προ-
θέσεις, διὰ τὸτο εἶπε "τῶν καὶ μηδεμίαν — ἢ ποῶν."

ΔΑΒΙΑ. τῷ δὲ Ἀριστοτέλει ψιλὴν ἀπαριθμῶσιν ποιησαμένῳ
τῶν κατηγοριῶν, ὅτι δέκα, καὶ τὴν αἰτίαν μὴ προδίδόντες διὰ τί
δέκα, φέρει ἡμεῖς καὶ τὴν αἰτίαν προδιδώμεν διὰ τί δέκα. δείκνυμεν
δὲ τὸτο ἐκ διαίρεσεως τοιαύτης. τὸ ὄν ἢ ἐν ὑποκειμένῳ ἢ ἔκ ἐν
ὑποκειμένῳ· καὶ εἰ μὴ ἐν ὑποκειμένῳ, ποιεῖ τὴν ὕστα, εἰ δὲ ἐν
ὑποκειμένῳ, ἢ καθ' ἑαυτὴν ἢ ἐκ καθ' ἑαυτῶ. καὶ εἰ μὴ καθ' ἑαυτῶ, ἢ
μεριστὸν ἢ ἀμέριστον. καὶ εἰ μὴ μεριστὸν, ποιεῖ τὸ ποσόν, εἰ δὲ ἀμέρι-
στον, ποιεῖ τὸ ποῶν· καὶ γὰρ ὅ καὶ τὸ ποῶν μεριστὸν εἶναι, διὰ τὴν ὕλην
ἐστὶ μεριστὸν. εἰ δὲ ἐκ καθ' ἑαυτῶ, ἢ χέσις ἐστὶ μόνη καὶ ποιεῖ τὰ
πρὸς τι, ἢ καὶ χέσις ἄλλων νοεῖ) καὶ ποιεῖ τὰς λοιπὰς ἔξω κατηγο-
ρίας. τεσσάρων γὰρ ὕσων ἀπλῶν κατηγοριῶν, ὕσεως ποσὴ ποῶν
πρὸς τι, ἐκ τῆς συμπλοκῆς τούτων αἱ λοιπαὶ ἀπογεννῶν), ἔξω
ὕσεως καὶ ποσὴ τὸ πᾶ καὶ ποτέ, ἔξω ὕσεως καὶ ποῶν τὸ ποῶν καὶ πᾶχειν,
ἔξω ὕσεως καὶ τῶν πρὸς τι τὸ ἔχειν καὶ τὸ κείσθαι. διὸ καὶ ἀπορῶσιν ὅτι
πῶς λέγομεν ὅτι ἀπλᾶ αἱ δέκα κατηγορίαι εἰσὶν, εἴγε αἱ τέσσα-
ρες μόναι εἰσὶν ἀπλᾶ, αἱ δὲ ἔξω συνθετοί; καὶ λέγομεν ὅτι συνθετοὶ
αὐτὰς καλεῖμεν διότι ἐμφασιν συνθέσεως ἡμῶν εἰσάγουσιν, ἐπεὶ
αὐτὰ ἀπλᾶ εἰσὶν· ὅ γὰρ κατηγορία τὸ ἐν τόπῳ εἶναι καὶ τὸ ἐν χρόνῳ·
διὰ γὰρ τὸτο ἀπαρεμφάτως ὀνόμασιν ὀνόμασεν αὐτὰ ὁ Ἀριστοτέ-
λης, ἵνα μὴ τῷ ἐφέλκεσθαι πρόσωπον σύνθεσιν τινα εἰσάγη, εἴον τὸ
ποιεῖν καὶ τὸ πᾶχειν καὶ τὸ ἔχειν καὶ τὸ κείσθαι, ὅπερ ἀπαρεμφάτως εἰσιν.

ἐπειδὴ δὲ μὴ γένος ἔστω τῶν δέκα κατηγοριῶν, δύνανται δὲ τάς
 ὑποδέχεσθαι· προτέρα ἢ ὅσα ὡς ὑποκαίμενον πᾶσι, δευτέρα δὲ
 ποσόν, ἐπειδὴ καὶ ἡ ἀνάδοχος ὕλην πρότερον ποσῶν, τρίτον δὲ ποῶν καὶ
 τῷ πρὸς τι πρότερον, ἐπειδὴ καὶ τὸ καθ' αὐτὸ τῷ ἐν χέσει πρότερον.
 ἀλλ' εἰ ταῦτα ὅτω, προτέρως δὲ ἐξ ὅσας καὶ ποσῶν τῶν ἐξ ὅσας
 καὶ ποῶν καὶ τὰ ἐξ ὅσας καὶ ποῶν τῶν ἐξ ὅσας καὶ πρὸς τι, καὶ ταῦτα
 μὲν ἐν ταῖς· ἐφ' οἷς μὲν τὴν διαίρεσιν τῶν κατηγοριῶν καὶ τὴν πλῆ-
 θος, ὅτι δέκα καὶ ὅτε πλείους ὅτε ἐλάττω, ὡς ἐδείξαμεν, φέρεται
 εἰσθῆναι ἀπορίας φέρεται καὶ τῶν κατηγοριῶν ἀπερίσταντες εἰπω-
 μεν τὰς λύσεις αὐτῶν. ἀπορῶσι τάνυν οἱ μειονοῦντες αὐτῶν κατη-
 γορεύοντες ὅτι διὰ τί μὴ ἰσοδυναμοῦν αἱ κατηγορίαι, προσδεμέναι τῷ
 ἔχοντι; τί δὲ ποῶν καὶ τῷ μὲν ποῶν καὶ πᾶσι ἀντιτάξει, τῷ δὲ ἔχοντι
 καὶ ἔχοντι ὑπὸ καὶ; καὶ λύει ταῦτα Σουριανός, λέγων ὅτι ὑπὸ τὸ καὶ
 ἀντιτάξει καὶ ἔχοντι, ἔχοντες δὲ μίαν κατηγορίαν τὸ καὶ καὶ τὸ ἔχον-
 τος ἐν τῷ ἔχοντι καὶ. οἷον ἔχει τις δοκῶντιον ἢ ἰμάτιον ἢ ὑπο-
 δῆματα· ταῦτα ἐν τῷ ἔχοντι καὶ. ἄλλοι ἀπορῶσιν αὐτῶν κατη-
 γορεύοντες, διὰ τί μὴ ἐντέα αἱ κατηγορίαι, τῷ ποῶν καὶ τῷ πᾶσι
 ὑπὸ τὸ καὶ ἀναγομέναι; ἀμφοτέρω καὶ καὶ, τὸ ποῶν καὶ τὸ
 πᾶσι. πρὸς δ' ἐφαμέν, ὅτι ἢ κίνησιν καὶ τὸ ποῶν, κινεῖ καὶ τὸ
 πᾶσι, ὅτι ἢ κίνησιν καὶ τὸ πᾶσι, ταῦτα ἀντιτάξει καὶ τὸ ποῶν.
 οἷον τὸ πῦρ θερμαίνει· ὃ καὶ θερμαίνει ψυχῇ, ὃ δὲ πάλιν ἢ χερσὶν
 καὶ ψυχῇ θερμαίνει· καὶ δὲ καὶ τῶν ὄντων καὶ ποῶν καὶ
 πᾶσι, ὃ δὲ καὶ πᾶσι καὶ ποῶν. ἄλλοι δὲ, διὰ τί μὴ ὅτω αἱ κα-
 τηγορίαι, τῷ ποῶν καὶ τῷ πᾶσι ὑπὸ τὰ πρὸς τι ἀναγομένων; πρὸς
 δ' ἐφαμέν ὅτι τὸ ποῶν καὶ τὸ πᾶσι τῶν πρὸς τι, τὸ δὲ ποῶν καὶ τὸ
 πᾶσι τὰ ἀπαρέμφατα ὃ πρὸς τι. ἄλλοι δὲ, διὰ τί μὴ ἐξ αἱ
 κατηγορίαι, τῷ ἔχοντι καὶ τῷ καὶ ὑπὸ τὰ πρὸς τι ἀναγομένων; ἢ
 αὐτῇ δὲ λύσεις, ὅτι τὸ ἔχον καὶ τὸ καίμενον τῶν πρὸς τι, τὸ δὲ ἔχον
 καὶ τὸ καὶ τὰ ἀπαρέμφατα ὃ πρὸς τι. ἄλλοι δὲ, διὰ τί μὴ πάντες
 αἱ κατηγορίαι, ὡς ὁ Γαλιλῆος, ὅσα, ποσόν, ποῶν, πρὸς τι, πρὸς τι
 πᾶσι ἔχον; πρὸς δ' ἐφαμέν ὅτι ὃ δύνανται τὸ πρὸς τι πᾶσι ἔχον γένος
 εἶναι τῶν λοιπῶν κατηγοριῶν· ἐν γὰρ ταῖς ὡς γένος εἰς εἶδη διαίρου-
 μένοις ὅτι ἐξ ἑξῆς ἐξῆς; ὃ δὲ τὸ πρότερον καὶ τὸ δεύτερον, ἐπὶ δὲ τῶν
 συνθέτων κατηγοριῶν ἐξ ἑξῆς· πρότερον καὶ ὃ ἐξ ὅσας καὶ ποσῶν
 τῶν ἐξ ὅσας καὶ ποῶν καὶ αἱ ἐξ ὅσας καὶ ποῶν τῶν ἐξ ὅσας καὶ πρὸς
 τι. εἰ δὲ τις εἴποι τέσσαρας κατηγορίας μόνον, ὅσας ποσόν ποῶν
 πρὸς τι, τὰς δὲ ἐξ ὡς σχετικὰς ὑπὸ τὰ πρὸς τι ἀνάγεσθαι, ῥητέον
 ὅτι ἐπὶ τῶν πρὸς τι ψιλῇ χέσει ἐξῆς, ἐπὶ δὲ τῶν λοιπῶν ἐξ κατη-
 γοριῶν ὅτι ἐξ ἑξῆς ψιλῇ χέσει ἀλλὰ χέσει μεθ' ὕλης, ὅσα μὲν ποσῶν,
 ὅσα μὲν ποῶν, ὅσα μὲν τῶν πρὸς τι. ἄλλοι, διὰ τί μὴ τέσσαρες
 αἱ κατηγορίαι, ὡς φησὶν ὁ Πλωτῖνος, ὅσα ποσόν ποῶν πρὸς τι;
 αἱ γὰρ λοιπαὶ ἐκ τῆς συμπλοκῆς τῶν ὄντων ἐγένοντο. καὶ λύει ὁ αὐτὸς
 λέγων ὅτι καὶ σύνθετοι ὄντες, ἀλλ' ὅτι ἀπλῆ ἢ νόησις αὐτῶν, ἄλλο
 δὲ εἶδος τῷ ἀπλῷ παρὰ τὸ σύνθετον καὶ ἄλλο τὸ σύνθετον· ἄλλο γὰρ
 ἄνθρωπος εἶναι καὶ ἄλλο ψυχὴ εἶναι, ἄλλο σῶματι εἶναι καὶ ἄλλο
 ἀνθρώπῳ εἶναι. ἕτεροι φασὶν, διὰ τί μὴ τρεῖς αἱ κατηγορίαι, ὅσα
 ποσόν ποῶν; τὰ γὰρ πρὸς τι οἰκείως ὕλην μὴ ἔχοντα ἐν ταῖς θεω-
 ρεῖ. πρὸς ὅς φησὶν ὅτι καὶ οἰκείως ὕλην μὴ ἔχουσαν, ἀλλ' ὅτι

ἄλλο εἶδος τῶν πρὸς τι, τὰ δὲ πράγματα τῷ εἶδει κρίνεται, ὃ τῇ
 ὕλῃ· ἄνθρωπος γὰρ καὶ βῆς καὶ ἵππος κοινὴν ἔχοντες τὴν ὕλην διάφο-
 ρον εἶδος ἔχουσιν. ἄλλοι φασὶν, διὰ τί μὴ δύο αἱ κατηγορίαι, ὅσα
 καὶ συμβεβηκός; καὶ λέγουσιν ὅτι ὃ δύνανται τὸ συμβεβηκός γένος
 εἶναι τῶν ἐντέα· ὁ δὲ ποῶν καὶ ἀπὸ τῶν εἰδῶν τῶν ἀπὸ γένους κατα-
 γορεύοντων τὰ μὲν καὶ αὐτὰ τὰ δὲ καὶ συμβεβηκῶτα εἰρήσεις, ἀλλ'
 καὶ πάντα καὶ αὐτὰ, ὡς τὰ μέρη τῆς ὅσας, καὶ πάντα ἐν χέσει,
 ὡς τὰ μέρη τῶν πολλαπλασίων, τὸ διπλασίων, τὸ τριπλασίων, τὸ τε-
 τραπλασίων· ἐπὶ δὲ τῶν ἐντέα κατηγοριῶν τὰ πρὸς τι μόνον ἐν
 χέσει πάντα εἶσιν. ἔτι διὰ τί μὴ μία κατηγορία τὸ ἐν διὰ πᾶν
 διήκον; καὶ λέγουσιν ὅτι ὃ δύνανται τὸ ἐν γένος εἶναι τῶν δέκα κατη-
 γοριῶν. ταῦτα δὲ αἱ αἰτίαι εἰρήναι ἡμῶν ἀνωτέρω.

ΑΜΜ. f. 38. ἐντεῦθεν διακρίνει τὴν σκοπὴν τῷ προκειμένῳ
 βιβλίῳ τὸ ἐφεξῆς, λέγων δὲ τὸ περὶ Ἑρμηνείας, ὅτι ἐν τούτῳ μὲν
 διδάσκει περὶ ἀπλῶν φωνῶν, ἐν ἐκείνῳ δὲ περὶ καταφάσεως καὶ
 ἀποφάσεως.

ΣΙΜΠΛ. δ' f. 2. ἐπιστῆσαι δὲ ἄξιον ὅτι τῆς καταφάσεως
 μόνως ἐχώρισε τὰς ἀπλᾶς φωνάς, ἀλλ' ὅχι καὶ τῆς ἀποφάσεως,
 εἰπὼν ἵνα καὶ τῶν εἰρημένων ἐν ὑδεμῇ καταφάσει λέγει, τῇ
 δὲ πρὸς ἄλληλα τῶν συμπλοκῆς καταφάσεις γίνεσθαι. ταῦτα δὲ
 ἐποίησε διότι αἱ ἀπλᾶς φωναὶ καταφάσεως ἀνὰ μᾶλλον φαντασίαν
 ποιήσαντες ἢ ἀποφάσεως.

ΑΜΜ. f. 38 b. τὰ πολλὰ τῶν βιβλίων καὶ δοκῶντα καλῶς
 ἔχον ὅτι ἔχει τὴν ἀποφάσει· ἀλλὰ μόνον τὸ ἐν ὑδεμῇ κατα-
 φάσει λέγει. εἰ γὰρ καταφάσει ὃ σημαίνει ὑδεμῇ τῶν κατηγο-
 ριῶν, πολλῷ μᾶλλον ὃ δὲ ἀπόφασιν, ἐπειδὴ δεῖ καὶ τὴν ἀρνητικῇ
 μορίῳ, καὶ μᾶλλον ὑποπτεύσει τις ποῶν τινὰ τῶν ἄλλων κατηγο-
 ριῶν καταφάσει εἶναι ἢ ἀπόφασιν· πᾶσα γὰρ δοκεῖ καταφάσει
 ἢ ἀπόφασιν ἢ ἄλλῃθεν ἢ ψευδὸς σημαίνει. τὸ δοκεῖ πρόσκειναι,
 ἐπειδὴ ὃ πάντως ἢ καταφάσει ἀληθεύει, ὃ δὲ πάντως ἢ ἀπόφασιν
 ψεύδεται, οἷον εἰπὼν τις "τρέχω ἢ ὃ τρέχω." ἐπεὶ ὅτι ἐν ταῖς
 δυνάμει προσημασίῃ τὸ ἐγώ, ταῦτα χάρων εἶπε "δοκεῖ." ἢ ἐν τούτῳ,
 ἢ ὅτι παρέδωκε (παρέλαβε) τὸ δοκεῖ, ἢ ὅτι σφάλμα ἐστὶ καλλι-
 γραφικόν, ἢ ὅτι ἀντὶ τῷ ὅτῳ δοκεῖ πᾶσι.

ΣΙΜΠΛ. δ' f. 2. ταῦτα μὲν ὅτι καὶ περὶ λέξεως εἰρήδω. εἰ δὲ
 τις ἀπορεῖ πότερον τὰ αἰσθητικὰ μόνον καὶ γεννητικὰ διεῖλεν ἐν τῷ
 τοῖς ὁ Ἀριστοτέλης καὶ ἀριθμητικὰ, ἢ πάντα τὰ ὁπωσὺν ὄντα, καὶ
 ὅλως πότερον ἄλλα ἐστὶ τὰ νοητὰ γένῃ ἢ τὰ αἰσθητὰ, ἢ τινὰ μὲν τὰ
 αὐτὰ τινὰ δὲ τὰ ἕτερα... οἱ δὲ ταῦτα ἀπορῶντες ὑπαλλάττεται
 εἰκασι τὴν ὑπόθεσιν· ὡς γὰρ περὶ τῶν ὄντων προσημασίῃ τῷ
 φιλοσόφῳ διδάσκει ἐπαγγελλομένη, ὅπως προσημασίῃ τὴν ἀπορίαν.

ΣΙΜΠΛ. δ' f. 3. ἀπορῶσι δὲ καὶ πρὸς τὴν περὶ τῆς ὅσας λόγον
 ὃ τὸ Πλωτῖνος καὶ οἱ περὶ τὸν Νικόμαχον, πῶς ἐν γένος ἢ ὅσα; εἰ
 γὰρ κανὼν τι καὶ τῆς νοητῆς καὶ τῆς αἰσθητῆς εἴη, πρὸ ἀμφοῖν ἔχει καὶ
 ἀμφοῖν κατηγορηθῆσθαι, καὶ δὴλον ὅτι ὅτε σῶμα ὅτε ἀσώματος
 ἔχει, ἴσα μὲν τὸ σῶμα καὶ ἀσώματος γένῃ καὶ τὸ ἀσώματος καὶ
 σῶμα. πρὸς δὲ ταῦτα δύναται μὲν καὶ τὰ πρότερον εἰρημένα λέγειν,
 ὅτι περὶ τῆς αἰσθητικῆς καὶ φυσικῆς ὅσας ὁ λόγος καὶ τῆς ἐν ταύτῃ

διακοινησ, ως ἔχ' Ἀρχύτας ὁ ταύτης ἄρξας τῆς διδασκαλίας διορίζε[ι] σαφῶς λέγων... f. 3 b. ὁ μέντοι Βοηθός ταῦτα μὴ παρέλκεν ἐνταῦθα τὰ ζητήματα βύλα[ι]· μὴ γὰρ εἶναι περὶ τῆς νοητῆς ὑσίας τὸ λόγον. "μᾶλλον δὲ ἔδει" φησί "προσαπορεῖν, ὅτι ἐν ἄλλοις τὴν ὑσίαν διελόμενος εἰς τρεῖς ἄλλως μὴ τὴν ὕλην ἄλλως δὲ εἶδος ἄλλως δὲ τὸ συναμφοτέρον ὑσίαν λέγε[ι]ς εἶπεν, ἐνταῦθα δὲ μίαν τίθε[ι] κατηγορίαν τὴν ὑσίαν. τίνα ὦν ταύτην, καὶ πῶς αὐτῇ τὰς τρεῖς ὑποτάξει τὰς μὴ καθ' ἓνα λόγον λεγομένας;" ἀπαντῶν δὲ πρὸς ταῦτα ὁ Βοηθός ἐν τῆς πρώτης ὑσίας λόγον καὶ τῇ ὕλῃ καὶ τῷ συνθέτῳ ἐφαρμόττειν φησίν... "ἔγω μὲν" φησιν ὁ Βοηθός 10 "ἡ ὕλη καὶ τὸ σύνθετον ὑπαχθόν[τι] τῇ τῆς ὑσίας κατηγορίᾳ, τὸ δὲ εἶδος τῆς μὴ ὑσίας ἐκτὸς ἔξαι, ὅφ' ἑτέραν δὲ πεσεῖ[ν] κατηγορίαν, ἥτοι τὴν ποιότητα ἢ ποσότητα ἢ ἄλλαν τινά." ταῦτα δὲ λέγοντα ἐν Βοηθὸν σφάλλεσθαι φησιν ὁ Πορφύριος, ὅτι τὸ ἀντιδιαρεθὲν τῇ ὕλῃ εἶδος καὶ ὑσία οἰσθὲν ὑπὸ Ἀριστοτέλους; τὸ ποῖότητα καὶ ἄλλο 15 τι τῶν συμβεβηκότων φησίν. τὸ γὰρ ποιητικὸν ὑσίας ὑσιώδες, καὶ διὰ τὸτο ὑσία. καὶ γὰρ τὸ σύνθετον καὶ τὸ εἶδος μάλιστα ὑσία... δυνατὸν δὲ τὸ μὴ μνημονεύσαι τὸ εἶδος καὶ τῆς ὕλης αἰτίον λέγειν καὶ τὴν τῶν Κατηγοριῶν πραγματείαν καὶ τὴν πρόχειρον καὶ κοινὴν τὸ λόγου χρῆσιν ποιέει[ν]. τὸ δὲ τῆς ὕλης καὶ τὸ εἶδος ὅμοια καὶ τὰ ὑπὸ 20 τούτων σημαίνοντα ἔκ ἦν τοῖς πολλοῖς συνήθη, ἀλλ' αἱ μὴ τὴν ὕλην οἱ δὲ τὸ εἶδος μᾶλλον ὑσίαν λέγουσι. "πῶς ὦν," φησιν ὁ Πλωτῖνος, "τὰ τρία ἐπ' ἴσης λέγον[τι] ὑσίαι;"

ΔΕΞ. Πλωτῖνῳ τῷ Πλατωνικῷ φιλοσόφῳ ἀντιλέγειν χαλεπὸν ἔγω βαθεῶς ἠγορεύω... ἀλλ' εἰ ταῖς αὐταῖς ὑποθέσεσιν 25 Ἀριστοτέλης ἐχρήτο αἷς καὶ Πλωτῖνος, εἶχεν ἂν τινα δοκῶντα τὰ εἰρημένα λόγον. νῦν δὲ τὰ ἐκείνῳ δοκῶντα ὡς ὁμολογούμενα προσλαβὼν διαγωνίζε[ι] ὑπὲρ Ἀριστοτέλους.

ΣΙΜΠΛ. δ' f. 5. πρώτας μὴ τὰς ἀτόμους ὑσίας ἔθετο, δευτέρας δὲ τὰς κοινὰς καὶ ἀπλὰς, διότι πρώτοις τοῖς συνθέτοις καὶ ἀτόμοις, ἔπειτα τοῖς ἀπλοῖς κοινῶς ἐπιβάλλομεν, καὶ ὅτι ἐν τῇ ἀτόμῳ καὶ τὴν κοινῇ ἔχουν τὸ εἶναι φησίν. πρώτως μὴ ὦν ὑσία διὰ τὸτο ἡ ἀτομος λέγε[ι]ται, κυριώτατα δὲ ὅτι καθ' αὐτὴν αὕτη ἐστὶν ἡ ὑσία, αἱ δὲ ἄλλαι καθ' ὑποκειμένης αὐτῆς λέγον[τι]. μάλιστα δὲ ἐστὶν αὕτη ὑσία, ὅτι καὶ τὸ ὑποκείνῳ ἡ ὑσία χαρακτηρίζε[ι]ται, αὕτη δὲ 35 ὑπόκει[ται] τοῖς μὴ ὡς καθ' ὑποκειμένην αὐτῆς λεγομένοις, τοῖς εἰδεσι καὶ γένεσι, τοῖς δὲ ὡς ἐν ὑποκειμένῳ αὐτῇ ὄντι, τοῖς συμβεβηκόσι. καὶ ἄλλως δὲ ἂν τὸ κυριώτατα καὶ πρώτως καὶ μάλιστα τῇ ἀτόμῳ καὶ συνθέτῳ ὑσία ἐφαρμόττειν λέγοις.

ἀλλ' ἐπεὶ καὶ πρὸς τὰ περὶ τῆς πρώτης ὑσίας εἰρημένα πολλὰ 40 ἐστὶ τὰ ἀπορέμενα, ἰδωμεν πάλιν τίνα ταῦτα ἐστὶ καὶ τίνες αἱ προσφόρως αὐταῖς ἐπαγόμεναι λύσεις. καὶ διδάσκει διὰ τούτων, φασί, τί ἐστὶν ὑσία, ἀλλὰ τί ἔκ ἐξων... ἀλλὰ διὰ τί φασί, ἐνταῦθα μὴ πρώτῃν ὑσίαν τὴν αἰσθητὴν λέγει, ἀλλὰ καὶ δὲ δευτέραν ὡς μὴ τὴν ἀσώματον τεταγμένην;... ὁ μέντοι Ἀλέξανδρος καὶ τὸ νοητὸν καὶ 45 χωριστὸν εἶδος ἄτομον ὑσίαν λέγεσθαι φησιν. καὶ ἴσως οἰκείον τούτῳ τῷ Περιπάτῳ, εἴπερ τὰ κοινὰ ὑδὲ ἐξων ὅλως καθ' αὐτὰ ἐν ὑπόστασι, ἀλλ' ἐν τοῖς ἀτόμοις ἔχει τὸ εἶναι. εἰ ὦν τὰ χωριστὰ εἶδη

πάντων μάλιστα ἐξων ἐν ὑπόστασι, ἄτομα ἂν εἴη καὶ ὁ κοινὰ. ὁ μέντοι Ἰάμβλιχος ἐπισκήπτει τῷ Ἀλεξάνδρῳ ὡς ἀγνοῦντι πῶς λέγε[ι] ἐνταῦθα ἄτομος ὑσία... f. 5 b. διὰ τί ἐν μὴ τοῖς φυσικοῖς (Phys. Auscult. 11) τὰ κοινὰ προτάττει, ἐνταῦθα δὲ τὰ καθ' ἑκάστα; ἢ ὅτι διχῶς λέγε[ι] τὸ πρότερον καὶ τὸ δεύτερον, ἥτοι τῇ φύσει ἢ ὡς πρὸς ἡμᾶς, καὶ τὸ μᾶλλον ἐχρότος. διὰ τούτο προοιδοῖα περὶ τῶν ὑποκειμένων... ὁ μέντοι Ἀλέξανδρος ἐνταῦθα καὶ τῇ φύσει ὕψερα τὰ καθόλου τῶν καθ' ἑκάστα εἶναι φιλονεικεῖ, ἀπόδειξεν μὴ ὑδεμίαν κομίζων σχεδόν.

f. 6. ἀλλ' ἀνθρώπῳ μὴ ἀναιρεθέντος ἀνθρώπου οἱ ἄτομοι ἀνθρώποι καὶ ζῷα ἀναιρεθέντος ὁ ἄνθρωπος, καὶ μέντοι ἀνέλπιδι· πρώτα δὲ τῇ φύσει τὰ συνακμαίνοντα μὴ μὴ συνακμαίνοντα δὲ ἐλέγχεσθαι πῶς πρῶτ' αἱ ἀτομαὶ ὑσίας λέγον[τι], δευτέραι δὲ τὰ εἶδη καὶ τρίτ' τὰ γένη;

ΔΕΞ. τί ἂν εἰπομεν πρὸς τοὺς περὶ αὐτῷ τούτῳ ἀμφισβητούτας, μήποτε ὑδὲ φύσει πρότερα ἢ τὰ καθόλου τῶν καθ' ἑκάστον, ἀλλ' ὕψερα; ἢ σκοπύντες ἀκριβῶς εὐρίσκον ἂν τὰ ἀμφισβητούμενα ὡς ὁμολογούμενα αὐτοῖς λαμβάνοντες; ἔσαν γὰρ ὡς ἑκάστα πρώτα φύσει λέγουσι τὰ καθόλου, πάντως δὲ πάλιν ὕψερα ὑποτιθέμενοι τὰ καθ' ἑκάστα εἶναι καὶ τῇ φύσει πρότερα, καὶ καλῶς ὡς ἐν ἀρχῇ λαμβάνουσιν αὐτὰ ὅπερ δεῖ ἀποδείξεως. ἐπιπόλαια δὲ ἐστὶ καὶ τὰ τοιαῦτα ἐπιχειρήματα. κοινὰ μὴ ὄντος ἀνάγκη καὶ ἄτομον εἶναι (ἐν γὰρ τοῖς κοινῶς τὰ ἄτομα περιέχε[ι]ται), ἀτόμους δὲ ὄντος καὶ πάντως τὸ κοινόν, εἴγε τὸ κοινόν ἐπὶ πολλῶν ὑπάρχει; ὅθλον γὰρ ὅτι τὸ καθ' ἑκάστον καταταχθέντος εἰς αὐτὸ τὸ κοινὸν καὶ συμπληρωθέντος αὐτὸ τὴν ὑσίαν ἐστὶν ἄτομον. καὶ γὰρ τίς ἄνθρωπος καὶ ἀνθρωπός ἐστιν. ψεύδος δὲ τὸ λέγειν ὡς ἀναιρεμένον τὸ κοινὸν καὶ πάντως τὸ ἄτομον ἀναιρεῖ[ν]. εἰ γὰρ ἐν τούτῳ ἔχει τὸ κοινόν τὴν ὑσίαν, ἐν τῷ διατεῖναι ἐφ' ὅλα τὰ ὑπ' αὐτὸ τεταγμένα, ὁ ταύτην ἀναιρῶν ἀνθρώκεν εὐθὺς καὶ τὸ κοινὸν τὴν ὅλην ὑπόστασιν. ὅπως μὴ ἐν τοῖς περὶ Ἀλεξάνδρου καὶ Βοηθὸν τοῖς δὲ ἄλλοις Περιπατητικοῖς ἐπιχειρῶσιν ἀποκρίνεσθαι χρῆ, δοκῶναι δὲ ἐξηγημένους τὰ Μετὰ τὰ Φυσικὰ προστίκειν, ὅτι τὰ κοινὰ Ἀριστοτέλης προτάττει ἐν τῇ τῶν αἰσθητῶν θεωρίᾳ.

ΑΜΜ. f. 43 b. ἄξιον δὲ ζητῆσαι ἐνταῦθα ποίῳ τρόπῳ καὶ χρῆ[ι] διαιρέσεως ἐν τῇ ὑσίᾳ. τῶν γὰρ διαιρουμένων τὰ μὴ ὡς γένος εἰς εἶδη διαιρῶν, ὡς τὸ ζῷον εἰς λογικόν καὶ ἄλογον, τὰ δὲ ὡς ὅλον εἰς μέρη, ὡς τὸ σῶμα εἰς χεῖρας καὶ πόδας καὶ κεφαλὴν καὶ τὰ λοιπὰ, τὰ δὲ ὡς ὁμῶνυμος φωνῇ εἰς διάφορα σημαίνοντα, ὡς ὁ μῦς εἰς τε τὴν θαλάσσιον καὶ τὴν γηγενή. κατ' ὑδεμίαν ὦν τῶν διαφάσεων τούτων διαρεῖ τὴν ὑσίαν εἰς τε τὴν πρώτῃν καὶ τὴν δευτέραν... τί ὦν φασί; ὅτι ἔκ ἐξων ὅλως διαίρεσις ἢ ἐνταῦθα ἡμῶν παραδομένη, τάξεις δὲ μόνῃ τῶν ἀπαιρηθμένων.

ΑΜΜ. f. 44 b. διὰ τί δὲ ἐκ ἐξων εἶπε (*) "δευτέραι ὑσίαι λέγ. 2. γον[τι] τὰ εἶδη καὶ τὰ γένη καθόλου," ἀλλὰ εἶπεν "ἐν οἷς εἶδον αἱ 14. πρῶτ' λεγόμεναι ὑσίαι ὑπάρχουσιν;" ἐρῶμεν ὅτι πάντῃ ἀκριβῶς· εἰ

(*) p. 2 a 14. Porphyry. f. 22 b. ἐν οἷς, φησὶ, εἶδον αἱ πρώται ὑσίαι λεγόμεναι ὑπάρχουσιν.

ἢ εἴτε τὰ γένη καὶ τὰ εἶδη, ἐπεὶ ὅτι ἐν ταῖς ἄλλαις κατηγορίαις εἰσι γένη καὶ εἶδη, οἷον ἐν τῷ ποιῶ γένος μὴ τὸ χρῶμα εἶδος δὲ τὸ λευκὸν καὶ τὸ μέλαν, εἴχομεν ὑπολαμβάνειν τὰς δευτέρας ὑσίας εἶναι καὶ ἐν τοῖς συμβεβηκόσι. διὸ τὸτο ὃ τὰ τυχόντα εἶδη εἶπεν, ἀλλ' ἐν οἷς εἰδασιν εὐρίσκοντο οἱ πρώτῃ ὑσία. σημειωτέον δὲ καὶ ταῦτα ὅτι ὃ μὴ ἐκ αἰτίας δόξης προφέρεται, εἴπερ λέγοντο ("ὅτι τερμιν γὰρ" φησιν "ὑσία λέγοντο"), ὃ δὲ ἐκ αἰτίας δόξης προφέρεται, ὃ λέγει τὸ λέγοντο, ἀλλ' ὑπάρχουσιν.

2. ΣΙΜΠΛ. δ' ε. 6. τὰς ὑσίας διελών εἰς πρώτας καὶ δευτέρας, καὶ περὶ τῶν πρώτων εἰπών, ἐξῆς περὶ τῶν δευτέρων ἐπάγει, ὥς ἐν 14. εἰδοσι καὶ γένεσιν ἀφορίζεται, εἰδοσι μὴ τοῖς τῶν αἰσμάτων περιεκατακίς (ταῦτα ἢ ἴσως αἱ πρώτῃ ὑσία), γένεσιν δὲ τοῖς τῶν αἰσμάτων εἰδῶν, ἀκριβῶς ταῦτα προείπει ἵνα μὴ πολλαχῶς τῶν εἰδῶν καὶ γενεῶν λεγομένων εἰς ἄλλα σηματομένον ἀπενεχθῶμεν. καὶ ἢ ὁ Πορφύριος ἐν τῇ εἰσαγωγῇ πολλὰ σηματομένα τῷ εἶδους καὶ τῷ 15. γένους ἀπελογίσαστο.

2. ε. 6. θ. θαυμάσαν πῶς ἐν τῶν εἰρημένων φανερά λέγει γίνεσθαι τὰ τῶν παραγραφῶν. πῶς γὰρ, εἰ δευτέρας ὑσίας τὰ εἶδη καὶ τὰ γένη, ἐκ τούτου φανερόν τὸ ὅτι καὶ ὑποκειμένη συνωνύμως κατηγορεῖται, τὰ δὲ ἐν ὑποκειμένῳ ὁμωμένως, τὸν δὲ καὶ χρεῖαν 20. ταῦτα τοῖς τῶν λεγομένων παρέχει; ἀρα ὅτι μὴ ἐπὶ τὰ πρὸ τούτων ἀπαφύειν τὸ λέγον, ἐν οἷς ἔλεγεν (ε. 6. 14) "ὅταν ἕτερον καὶ ἕτερον κατηγορεῖται ὡς καὶ ὑποκειμένη" καὶ τὰ ἐξῆς; ἐπὶ ἢ τῶν τοιούτων συνωνύμως ἢ κατηγορεῖται γίνετο. ἢ καὶ ἀπὸ τῆς διαστάσεως τῶν πρώτων καὶ δευτέρων ὑσίων τὸ ἀποδείκνυται... ε. 7. μέλλων δὲ 25. τὴν αἰτίαν ἀποδοῦναι τῷ τὰς αἰσμάτων ὑσίας πρώτας εἶναι, ἐπὶ πάντα ἢ καὶ ὑποκειμένων αὐτῶν λέγει ἢ ἐν ὑποκειμένους αὐταῖς ἐξῆς, μέλλων δὲ καὶ ἀπολογισμὸν ποιῶσα τὰς δευτέρας ὑσίας εὐλόγως ὑσίας εἶναι, ὅτι δηλοῖται τὴν πρώτην ὑσίαν, καὶ ὑποκειμένης αὐτῆς λεγομένης, ὑποκειμένης διὰ τούτων ἡμῶς πῶς τὰ 30. καὶ ὑποκειμένης κατηγορεῖται.

2. ἈΜΜ. ε. 46. τῶν δὲ τῶν ὀνόματος μεταδιδόντων τὰ μὴ ὁμωμένως μεταδίδωσιν, ὅπερ ἐστὶ καὶ σπάνια, τὰ δὲ παρωνύμως, ὁμωμένως μὴ ὡς ἢ γραμματικῇ γυνή ἀπὸ τῆς γραμματικῆς καὶ ἢ μυστικῇ ἀπὸ τῆς μυστικῆς, παρωνύμως δὲ, ὅπερ καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ 35. εἰσιν, ὡς ἀπὸ τῆς ἀδελφείας ὁ ἀνδρεῖος καὶ ἀπὸ τῆς γραμματικῆς ὁ γραμματικός καὶ ἀπὸ τῆς λευκότητος ὁ λευκός, καὶ ὅσα ταῦτα.

2. ΣΙΜΠΛ. δ' ε. 7. ἀπορίας λύει τὴν περὶ τῶν πρώτων ὑσίων. 34. αἴτε ἢ μήτε ἐν ὑποκειμένῳ εἰσὶ μήτε καὶ ὑποκειμένῳ τινὲς λέγοντο, διαμφισβητήσαντες ἂν τις μὴ ποτε εἰδὲ εἰσὶν ὅλως· πόθεν ἢ αὐταῖς τὸ εἶναι; τὸτο δὲ λύειν φησὶν ὅτι ὃ μόνον αὐταὶ παρ' αὐτῶν ἔχουσιν εἶναι, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἄλλοις πᾶσι παρέχουσιν τὴν ὑπόστασιν· τὰ τε ἢ καὶ ὑποκειμένου λεγόμενα καὶ τὰ ἐν ὑποκειμένῳ ὅντα ἀπὸ τῶν ὑποκειμένων ἔχουσιν εἶναι. ταῦτα δὲ κατασκευάζων, τὸ μὴ εἶδος ἐν τοῖς αἰσμάτοις ἔχειν τὸ εἶναι ὡς γνωρίζον 45. τερον παρέχει, οἷον ἐν ἀνθρώπῳ ἐν τοῖς καὶ μέρος ἀνθρώπου· τὸ δὲ γένος, καὶ καὶ δοκῶν καὶ τῷ εἶδους μάστιγας κατηγορεῖται, ὅθεν ἔττον ἐν ταῖς αἰσμάτοις ὑσίας ἔχειν τὸ εἶναι, τὸτο ἀπέδειξεν ὡς καὶ πόρ-

ρωθεν δοκῶν μάλλον καὶ ὡς ἅμα καὶ τὸ ἕτερον συναπαδεικνύον... ε. 7. 6. ὅταν δὲ λέγωμεν ἐν ὑποκειμένοις ταῖς πρώταις ὑσίας τὰ ἄλλα εἶναι, οἷον ποσὸν ποιὸν πρὸς τι καὶ τὰ λοιπὰ, ταῦτα εἶναι καὶ τὰ ὑπάρχοντα νοητόν· οἷα ἐστὶ τὰ πρώτα, ἀλλ' ὅχι τὰ πεπονθότα 5. ἢ καὶ διακείμενα, οἷον λευκότητα καὶ θερμότητα· τὰ ἢ πεπονθότα ἢ διακείμενα καὶ καὶ ταῦτα λεγόμενα καὶ αὐτὰ λόγῳ καὶ ὀνόματι ἀληθεύει.

ΔΑΒΙΔ. ὅτω τῷ Ἀριστοτέλει δέξαντος ὅτι πᾶσι τοῖς παρ' αὐτὴν χρεῖαν παρέχει ἢ ἄτομος ὑσία, καὶ ὅτι μὴ ὅσας ταύτης ὅδον τῶν ἄλλων ὕψισται, ἐπιτείνων ὁ Ἀφροδισιεύς Ἀλέξανδρος τὴν εἰς φιλοσοφίαν καποτομίαν, πειρᾶται κατασκευάζειν ὅτι καὶ φύσει προτέρα ἐστὶν ἢ ἄτομος ὑσία πάντων. ὅτι ἢ συναναρῆ, ἔδειξεν αὐτὸς Ἀριστοτέλης, ὅτι δὲ ὃ συναναρῆται, παραδεικνύει αὐτὸς ὅτως· "ἰδὲ" φησιν, "ὃ καθόλου ἥλιος ἀναρρεθεὶς ἐν τῷ ἥλιον ὅτι ἀνέλει." πρὸς ὃ φημεν ὅτι τὸ καθόλου διττόν, τὸ μὴ χεττικόν, ὡς τὸ πᾶς ἀνθρώπος (τὸ ἢ πᾶς εἰς χεττικόν), τὸ δὲ ἐπὶ αἰσίων καὶ κατ' αὐτὴν τὴν φύσιν λεγόμενον, ὡς τὸ ἀνθρώπος ὅσοι ψιλὸν λεγόμενον. ὅλον ὅν τὸ καθόλου, ὃ τὸ χεττικόν λέγει, ἀλλὰ τὸ ἕτερον ἐχώρησεν ἐν ἥλῳ· ἡδυνήθη ἢ ὁ ἥλιος πάσας τὰς ιδιότητας δέξασθαι τὸ καθόλου ἥλῳ, ὅπερ ἐπὶ τῷ ἀνθρώπῳ ἀδύνατον· οὕτως ἢ ἀνθρώπων πάσας τὰς ιδιότητας τὸ καθόλου ἀνθρώπῳ δέξασθαι ἡδυνήθη διὰ τὸ ἄλλον μὴ εἶναι γραμματικὸν ἄλλον δὲ ἱατρικόν· διὸ καὶ κέρμα ἀνθρώπου τὸς καὶ μέρος ἀνθρώπου εἶπεν ὁ Πλάτων, καὶ ταῦτα μὴ ἐν τούτοις· ἀπορεῖ δὲ Συναρῆς ἔτι καὶ λέγων· "εἰ τὸ καθόλου συμβεβηκός ἐν τῇ ἀτόμῳ ὑσίᾳ, ὕψισται ἐστὶ καὶ τὸ μερικὸν συμβεβηκός ἐν τῇ καθόλῳ ὑσίᾳ."

ΦΙΛ. "τὰ δὲ ἄλλα — ἐξῆς." ἀλλὰ ποῖα; ὅδον ἢ παρὰ τὴν 2. ὑσίαν καὶ τὸ συμβεβηκός· τούτων δὲ ἀνωτέρω ἐμνήσθη. τί ὅν τὸ λεγόμενον; σαφένειν βυλόμενος ποιῆσαι δι' ἐπαναλήψεως, τῷ μὴ χρῆσασθαι εὐκαίρως ἀσάφειαν εἰργάσαστο ἑκὼν· εὐκαίρως δ' ἂν ἦν, εἰ ὅτω προήνεγεν "ὥς τὰ ἄλλα πάντα," καθὼς καὶ προῶν ἐχρήσατο. ἐκεῖνο δὲ καὶ διττογραφίαν ὁ Σιμπλικίος φησιν. ἐγὼ δὲ τὸτο μάλλον εἰποιμ' ἂν περιττὸν καὶ παρέλκον, ἐκεῖνο δ' ὅ, ἀλλὰ 34. συμπέρασμα καὶ βεβαίωσιν τῶν προσηρμένων ἀπάντων, ὡς ὁ τῆς ἀποδείξεως βύλη τρόπος.

ΣΙΜΠΛ. δ' ε. 8. δύο δὲ δείξεις τούτου ποιῶ, τὴν μὴ ἀπὸ τῆς 2. πρὸς τὸ ἀτομὸν γένος ἀμφοῖν χέσεως, τὴν δὲ ἀπὸ τῆς ἀναλογίας. 35.

ε. 7. 6. καὶ τὸτο δὲ ἐκ ἄξιον παραληπτῶν, ὅτι διςονογραφία τικῶν ἐν τούτοις συνέβη. ὅδον ἢ Ἀριστοτέλης ἐκ περιττῶ τοῖς λόγοις προσέβησιν, ἀλλ' ἴσως ἐξω παραγεγραμμένης τῆς ἄλλης γραφῆς οἱ γράφοντες τὰ δύο εἰς τὸ ἐδάφιον ἐνεγράψαντο. τὸ δὲ ἐξῆς ἐστὶν, ὥς πάντα τὰ ἄλλα καὶ ὑποκειμένων τῶν πρώτων ὑσίων λέγει ἢ ἐν ὑποκειμένους αὐταῖς ἐξῆς, ὥς μὴ ὑσίων τῶν πρώτων ὑσίων ἀδύνατον τῶν ἄλλων τι εἶναι. ἀλλ' ἐπὶ τὰ ἐξῆς ἰτέον.

ἈΜΜ. ε. 48. β. αἱ πρώτῃ ὑσία ὑποκείνῳ πᾶσιν, ἀλλ' ὅχι ὁμοίως· τοῖς μὴ ἢ πρὸς ὑπαρξιν, τυτέτι τοῖς συμβεβηκόσι, τοῖς δὲ πρὸς κατηγορίαν, τυτέτι τοῖς καθόλου ὑσίαις.

245. ΣΙΜΠΛ. ε' f. 1. Ἀρχύτας ὁ Πυθαγόρειος ὁ προσέειπεν τὴν συνὴν προκειμένην τῶν ὑσιῶν διαίρεσιν, ἀλλ' ἄλλην ἀντὶ ταύτης ἐκείνος ἐγκρίνει... μαρτυρεῖ δὲ καὶ Ἀριστοτέλης ἐν τοῖς ἀκριβεστάτοις ἑαυτοῦ συγγράμμασι ταύτῃ χρώμενος τῇ διαίρεσει, ὥσπερ ἐν τῇ φυσικῇ Ἀκροάσει καὶ τῇ Μετὰ τὰ φυσικά. τῶν μὲντοι Πυθαγορείων ὁδοὶ δὲ πρόσσιτο ταύτην τὴν διαίρεσιν τῶν πρώτων καὶ δευτέρων ὑσιῶν, ὅτι τοῖς καθόλου τὸ πρῶτως ὑπάρχον μαρτυροῦσι, τὸ δὲ ἔχατον ἐν τοῖς μεριστοῖς ἀπολείπεται, καὶ διότι ἐν τοῖς ἀπλυστάτοις τὴν πρώτην καὶ κυριωτάτην ὑσίαν ἀποτίθεν, ἀλλ' ἔχως νῦν λέγει ἐν τοῖς συνθετοῖς καὶ αἰδητοῖς, καὶ διότι τὰ γένη καὶ τὰ εἶδη ὄντα νομίζουσιν, ἀλλ' ἔχλι συγκεφαλαιώμενα τοῖς χωρισταῖς ἐκποιόαις. πῶς ἔν ὁ Ἀριστοτέλης, καίτοι γινώσκων καὶ τὴν κατ' Ἀρχύταν τῆς ὑσίας διαίρεσιν, ἔκ ἐχρήσατο νῦν αὐτῇ; ἢ ὅτι τῆς λογικῆς πραγματείας οἰκία μᾶλλον ἢ αὐτῇ ἡ διαίρεσις;

247. ἈΜΜ. f. 49. ποιησάμενος τὴν καὶ βάθος τῶν ὑσιῶν διαίρεσιν, τὴν ἐπὶ τῶν ἀτόμων ἐπὶ τὸ εἶδος καὶ ἀπὸ τούτου ἐπὶ τὸ γένος, καὶ εἰπὼν τὴν μὲν εἶναι πρώτην τὴν δὲ δευτέραν, τῆς δὲ δευτέρας τὴν μὲν μᾶλλον ὑσίαν τὴν δὲ ἥττον, νῦν ποιεῖ τὴν καὶ πλάτος αὐτῶν διαίρεσιν καὶ παραβολήν, λέγων δὲ εἶδος πρὸς εἶδος καὶ ἀτομον πρὸς ἀτομον.

f. 50 b. ἰστέον ὅτι τῶν κατηγορουμένων τὰ μὲν καὶ φύσιν κατηγορεῖται, τὰ δὲ παρὰ φύσιν, τὰ δὲ καὶ συμβεβηκός. καὶ φύσιν μὲν ὅν κατηγοροῦν τὰ συμβεβηκότες τῶν ὑσιῶν.

248. ΣΙΜΠΛ. ε' f. 1 b. ὁ Πόρφύριος τὰ ἴδια μὲν ἐκείνων τῶν γενῶν παραδίδωσθαι φησιν ὑπὸ τῷ Ἀριστοτέλει, καὶ ἔχλι τὰ κοινὰ ἀπλῶς πρὸς τὰς ἄλλας κατηγορίας καὶ τὰ ἴδια βύλεται παραδιδόναι· τριχῶς δὲ λέγει τὸ ἴδιον, τὸ μὲν παντὶ μὲν ὁ μόνον δὲ ὑπάρχον, ὡς τὸ δῖον τῷ ἀνθρώπῳ, τὸ δὲ μόνον μὲν ὁ παντὶ δέ, ὡς τῷ αὐτῷ τὸ γραμματικόν, τὸ δὲ καὶ μόνον καὶ παντὶ, ὅπερ καὶ κυρίως ἐστὶν ἴδιον, ὡς τῷ ἀνθρώπῳ τὸ γελαστικόν. τὰ ἔν μὴ μόνον ὑπάρχοντα, ταῦτα καὶ κοινὰ ἐστὶ πρὸς τὰ ἄλλα γένη, ὅταν παντὶ μὲν, μὴ μόνον δὲ ὑπάρχῃ.

347. f. 2 b. ἀπορήσειε δ' ἂν τις πῶς ἔκκει ὑσία ἐν ὑποκειμένῳ, ὅταν νῦν ἢ ἐν τῇ ψυχῇ, ψυχὴ δὲ ἐν σώματι, αἱ δὲ ἰδέαι καὶ Πλάτωνος ἐν τῷ νῷ; ἢ ἔχως ἐν ὑποκειμένῳ ἐνυπάρχουσιν, ὅδὲ ὡς συμβεβηκόντων εἰκόσι μετέξει, ἀλλ' ὡς ὑσία πάρεστιν ἐν ἑτέρᾳ ὑσίᾳ, ἔχως μέρους τινὸς ἐν ὅλῳ τέτῳ ἐνόντων, ἀλλ' ὡς τῆς ἐντελεχείας καὶ τῆς κατ' ἐνέργειαν ὑσίας ἐν τῇ καὶ δυνάμει ὑποδοχῇ καὶ ἐν τῇ ἀτελεῖ φύσει ἐνυπαρχούσης χωριστῶς, οἷον ἐν νηὶ κυβερνήτῃ. ... ἐκεῖνο δὲ ἀπορίας ἄξιον, πῶς τὸ μὴ ἐν ὑποκειμένῳ καὶ τὰ ἄλλα τῇ ὑσίᾳ ὑπάρχοντα κοινῶς, ἔχως συμβεβηκότες τι δείκνυν; ὁ καὶ αὐτὸ τὸ εἶναι τὴν κοινότητα δείκνυσιν τῶν ὑσιῶν. πρὸς ὅφασιν οἱ σπουδαιότεροι τῶν ἐξηγητῶν ὅτι ἡ αἰδητὴ ὑσία συμφορησὶς τίς ἐστι ποιότητων καὶ ὕλης, καὶ ὁμοῦ μὲν πάντα συμπαγέστα μίαν ποιεῖ τὴν αἰδητὴν ὑσίαν, χωρὶς δὲ ἑκαστον λαμβανόμενον τὸ μὲν ποῶν τὸ δὲ ποσὸν ἐστὶ λαμβανόμενον, ἢ τι ἄλλο.

f. 3 a. ἐν ὑποκειμένῳ ἐλέγομεν ὅτι τὰ ὡς μέρη ἐν τῇ ὑπάρχοντα, ἀλλὰ τὰ μὴ ὡς μέρη· ὥστε τὰ μέρη τῶν ὑσιῶν ἐν ὅλῳ

μὲν ἐξ ἑκαστον ἐκείνων ὁ μέρος ἐστὶν, ἐν ὑποκειμένῳ δὲ ὅδὲ ἐξ ὅλῳ ταῦτα (v. 29 sqq.) ἐν ἑδῇ προτετάχθαι, ὡς δοκεῖ τισὶ. λύσῃ ἔχοντα ἀπορίας τινὸς περὶ ὑσιῶν φερομένης· εἴτα ὅπως ἐπὶ ἔχθαι, ὅτι ὁ μόνον ταῖς ὑσίαις ὑπάρχει τὸ μὴ ἐν ὑποκειμένῳ εἶναι ἀλλὰ καὶ ἄλλοις, ὥσπερ ταῖς διαφοραῖς· τῶν δὲ δευτέρων ὑσιῶν τὸ μὲν εἶδος καὶ τὸ ἀτόμον κατηγορεῖται, τὸ δὲ γένος καὶ τὸ αἶδος καὶ τὸ ἀτόμον. ὁ μὴ συνάρεσκει τοῖς ἀκριβεστέροις ἢ τοιαύτῃ τῆς τάξεως μεταθεσίς, ἀλλὰ τὴν Ἀριστοτέλους μᾶλλον ἐγκρίνει.

ἈΜΜ. f. 55 b. ὁ καὶ ὅτι τὰ ἐν ὑποκειμένῳ ἐλέγοντο τὰ ὡς μέρη ὑπάρχοντα ἐν τῇ, τὴν ἐπὶ εἰ καὶ ἐλέγοντο ἐν τῇ εἶναι τὰ συμβεβηκότες, ἀλλ' ἔχως μέρος ἐν ὅλῳ· εἰ μὲν καὶ πᾶν τὸ ἐν τῇ ἀνάγκῃ ἦν ἐν ὑποκειμένῳ, καὶ τὰ μέρη τῶν ὑσιῶν ἐν τῇ ὄντα (ἐν τῷ ὅλῳ εἶσιν) ἐν ὑποκειμένῳ ἂν ἦσαν· νῦν δὲ, τῷ ἐν τῇ καθολικωτέρῳ ὅντος, τὸ μὲν ὡς ἐν ὑποκειμένῳ ἐστὶ, τὸ δὲ ὡς μέρος ἐν ὅλῳ, τὸ δὲ κατ' ἄλλον τῷ ἐν τῇ τῶν.

ΔΕΞ. ἀλλ' εἰ μήτε ὑσία ἐστὶν ἡ διαφορὰ μήτε συμβεβηκός, ἄλλο δὲ ὑσίας καὶ συμβεβηκός, ὅδὲ ἐστὶ διαφορὰ τρίτον. πάντα καὶ τὰ ὄντα ἢ καθ' ὑποκειμένῳ ἐστὶν ἢ ἐν ὑποκειμένῳ· ἢ καὶ ὑσίας εἰσιν ἢ συμβεβηκότες· εἰ ἔν ἐν μηδετέρῳ τέτῳ τακτέον τὴν διαφορὰν, πῶ κατατάξομεν αὐτήν; εἰσὶ μὲν πολλοὶ πρὸς τούτῳ λύσεις, ἀς μικρὸν ὕστερον ἐρῶ· πρῶτον δὲ βύλομαι ὥσπερ ἀξιώματι προθεῖναι ἀφ' ὅ τὰς ἀπορίας καὶ τὰς λύσεις κλίνειν δυνάμεθα.

δοκεῖ δὲ τοῖς δευτέροις περὶ τῆς τῶν ὄντων ἱεραρίας ἀρχῆς γίνεσθαι ἢ τῆς φύσεως ἀφ' ὅτερον γένος εἰς ἕτερον γένος μετέβαιναι, αἱ τῷ μέσῳ διαλανθάνοντος ἡμᾶς, οἷον τὸ δυνάμει ἐπὶ τῶν ὑσιῶν. οἷον λέγω ἐπὶ τῶν ἀνθρώπων ἢ τῶν ἄλλων ζώων ἐν τοῖς σπέρμασι θεωρουμένων· ὅτε ὑσία ὁδῶν εἰσιν, ἐπὶ γὰρ ἐξ ὅ ἀτελές, ὅτε τι ἐνεργείᾳ τῷ ὅπως δυνάμει συμβεβηκε, τελειότης καὶ τούτο· λέγει τὸ τούτων μέσον τι ἄλλο εἶναι τῶν ὑσιῶν, τῷ τε ἐνεργείᾳ φέρεται ἀνθρώπῳ καὶ τῷ δυνάμει. ὁ καὶ τὸ τούτων ἐπὶ λόγος καὶ περὶ τῆς διαφορᾶς· καὶ καὶ αὐτὴ τὸ μέσον ἔχει ποιότητος καὶ ὑσίας· διὸ καὶ συντελεῖ εἰς τὸ εἶναι καὶ τὸ ποῶν εἶναι, καὶ ὅπως ἔχει ὅτι ἐν ὑποκειμένῳ διὸ δὲ προσκινῶναι εἰς τὸν ὅρον τῷ ἐν ὑποκειμένῳ τὸ ὅδὲ συντελεῖν εἰς τὴν ὑσίαν τῷ ὑποκειμένῳ· τὸ καὶ εἶδος συντελεῖ τι καὶ ἡ διαφορὰ. ἐπειδὴ τούτων ταῦτα προειλήφαμεν, ἀναλάβομεν τὰς λύσεις τῶν παλαιῶν φιλοσόφων περὶ τῆς διαφορᾶς. μὴ μὲν δὲ γένος· ἂν ἡ ποιότητα τιθεμένη τὴν διαφορὰν, ποιότητα δὲ ὑσιώδη καὶ συμπληρωτικὴν τῆς ὑσίας· ἄλλῃ δ' ἡ μέσον ποιότητος καὶ ὑσίας τὴν διαφορὰν ὑπολαμβάνουσα, κοινὸν τινα σύνδεσμον παρεχομένη ταῖς μὲν ὑσίαις πρὸς τὰ ὑσιώδη συμβεβηκότες, τοῖς δὲ συμβεβηκόσι πρὸς τὰς ὑσίας· ἢ καὶ φύσις ἐκ εὐθὺς μεταβαίνει ἀπὸ τῶν ἐναντίων ἐπὶ τὰ ἐναρτία, οἷον ἀπὸ τῶν ζώων ἐπὶ τὰ φυτά, ἀλλὰ καὶ μεταξὺ τινος μέσου ζώου, τὴν τῶν ζώων φύσιν, συνέστησε συναγωγὴν ἀμφοτέρων τῶν ἀκρῶν καὶ συμπληρωτικὴν καὶ σύνδεσμον αὐτῶν πρὸς ἄλληλα. καὶ ἐνταῦθα τούτων τῶν διαφορῶν γενῶν, οἷον ὑσίας καὶ συμβεβηκότες, μέσον τι ἔχει, καὶ μὴ τινος ὡς μετέχον ἀμφοτέρων τέτῳ, κατ' ἄλλως δὲ ὡς κεχωρισμένον ἀμφοῖν. ἄλλῃ δ' ἂν γένετο ὅδὲ τῶν λεγόντων μὴ μόνον συμπληρωτικὴν

πῶς τῆς ὕλης τὴν διαφορὰν ἀλλὰ καὶ μέρος αὐτῆς, ἔτσι καὶ τὴν ἐμπεριληφθῆναι τῷ ὑποκειμένῳ θεωρουμένην, μέρος ὅσον τῆς καὶ τὸ εἶδος ὕλης, ἢ συναλλομενὴν ταῖς περιττοῦ ὑποκειμένου χέσεσιν, ὥστε περὶ τὸ αὐτὸ ἔχειν πῶς αὐτὴν καὶ διατίθεσθαι διαφορῶς. δοκεῖ δὲ μοι μὴ ἀπορίᾳ ἀλλήλῃς εἶναι τὴν διαφορὰν καθ' ὑποκειμένου κατηγορουμένης· ὅτι καὶ τὸ ὅτι καὶ τὸν λόγον ἔχει τῆς διαφορᾶς κατηγορεῖν τῷ ὑποκειμένῳ.

ΔΑΒΙΔ. ταῖς τοῖς ἀπορίαις ἐνδεχομέναις ἡ Πορφύριος ἐκ ἐνδεχομένου μέσῃ τινὶ φύσει εἰπεῖν ὕλην καὶ συμβεβηκότος, καὶ ταύτῃ παρατίθεσθαι τὰς διαφορὰς, ὥστε οἱ ἐνδεχόμενοι περὶ τῶ φῶτος ἀπορίαις, τῶν μὲν σῶμα καὶ φῶς λεγόντων τῶν δὲ ἀσωμάτων, μέσῃ τινὶ φύσει ἐπέθεντο εἰπεῖν τὸ φῶς ἀσωμάτου καὶ σώματος. ἐπειδὴ τὸ ἀμφοτέρων τῶν ἀκρων μετέχον ἢ ἐξ ἴσου αὐτῶν μετέχον ἢ μᾶλλον τοῦτο ἦτορ δὲ τῆδε, καὶ τὸτο διχῶς, τριτάτως ἔλεγεν εἶναι τὰς διαφορὰς· ἢ μᾶλλον ὕλην ἦτορ δὲ συμβεβηκότα, ὡς τὸ λεγόμενον ἢ ἄλλοθεν· μᾶλλον γὰρ ὕλη καὶ ταῦτα ὡς συμπληρώματα τὴν ὕλην καὶ τῇ ὁσμῇ παραλαμβάνοντα, ὁλίγως δὲ συμβεβηκότα ὡς ἐν τῇ ἐπὶ αὐτῇ καὶ κατηγορούμενα· μία γὰρ τῷ συμβεβηκότος κατηγορία ἢ ποιότης. ἐξ ἴσου δὲ ὕλη καὶ συμβεβηκότα, ὡς ἢ ἐκ πυρὸς θερμότης καὶ ἢ ἐκ χυμῶν λευκότης· ὡς γὰρ ἐν πεποιημένῳ σώματι ὕλην εἶναι ὡς συμπληρώματα τὴν ὕλην αὐτῶν, ὡς δὲ ἐν ἀκρῇ σώματι συμβεβηκότα· τότε γὰρ καὶ γίνονται καὶ ἀπογίνονται χωρὶς φθορᾶς τῷ ὑποκειμένῳ. ὅτι γὰρ ἐν τῷ πυρὶ ἢ θερμότης, ἐστὶν ὕλη, ἐπειδὴ ἀδύνατον ἐκπονήσθαι πῦρ δίχα θερμότητος· ἔστιν δὲ ἐν σιδήρῳ γέννησι, συμβεβηκός ἐστιν. μᾶλλον δὲ συμβεβηκότα ἦτορ ὕλη καὶ ἢ ἐν κύκλῳ λευκότης καὶ ἢ ἐν Αἰθέρῳ μακρότης· γέννησι γὰρ καὶ ἀπογίνονται χωρὶς φθορᾶς τῷ ὑποκειμένῳ, καθὰ φησὶν ὁ Πορφύριος· “ὅτι δύναται” φησὶν “ἐκπονήσθαι καὶ κύκλος μέλας καὶ κόραξ λευκός καὶ Αἰθέρῳ ἀποβαλλόν τὴν χροίαν χωρὶς φθορᾶς τῷ ὑποκειμένῳ. ὅπως δὲ δοκῶσιν ὕλην εἶναι διὰ τὸ παντὸς κύκλου τὸ εἶδος τὴν λευκότητα εἶναι καὶ τὸ κύκλου τὴν μελανίαν. τριτὰν ὅτι αἱ διαφοραὶ κατ' αὐτὴν συνάγεται.” ἀλλ' ὁ Πορφύριος, ἀντίφασιν ποιεῖν ἢ ὕλη καὶ τὸ συμβεβηκός τῷ ἐν ὑποκειμένῳ, τῆς δὲ ἀντιφάσεως ὁδὸν ἐστὶν μέσον.

ΣΙΜΠΛ. εἰ δὲ β. ἦτορ ὅτι πρῶτον περὶ διαφορᾶς, τί ἐστιν. καὶ γὰρ τίσι δοκεῖ διαφορὰ εἶναι τὸ χωρίζειν πεφύκας τὰ ὑπὸ τὸ αὐτὸ γένος· καὶ ὅτι ὡς πρὸς τὸ γένος αὐτῆς, ὥτως ἢ διακρίσις ἀποδοδοῖ. ὁ μὲντοι Βοηθὸς πρὸς τὸ εἶδος κυρίως φησὶ συντάττεσθαι τὴν διαφορὰν ἀλλ' ἢ πρὸς τὸ γένος, διότι καὶ πολλὰς ἀντὶ τῶ εἶδος παραλαμβάνοντι αἱ διαφοραὶ, καὶ συμπάσαι μὲν δὲ μὴ ἦτορ ἐν περὶ τῶ γένος, καθ' ἑαυτὴν δὲ ἐκάστη καὶ μὲν τῶν ὑφ' ἑαυτὴν, καθ' ὧν ἂν λέγῃ, καὶ πάντων ἦτορ ἂν, καὶ δὲ τὸ γένος ὅσῳ μῶς· ὅθεν γὰρ μορφωτικῇ ἐστὶν ἐκάστη τῶ γένους. διανόητος δὲ τὸ εἶδος, ὅτι ἢ διαφορὰ ἐστὶν μὲν τῶ γένους, καὶ ἔστιν ἢ μὲν διαφορὰ μορφῇ τις τῶ γένους, τὸ δὲ γένος ὡς περὶ ὑποκειμένου προϋπάρχει. ἐστὶν ὅτι ἢ διαφορὰ συμπληρωτικὴ ὕλης ἀπλῶς, ὡς τὰ εἶδη καὶ τὰ γένη συμπληρωτικὰ ὕλης λέγει. εἰ δὲ β. διὰ τὰ μὲν εἶδη καὶ τὰ γένη ὡς ὑποκείμενα δευτέραι ὕλην λέγουσι, αἱ δὲ διαφοραὶ καθ' ὑπο-

κειμένου μὲν λέγουσι, ἢ μὴ εἶναι ὕλην· ἢ γὰρ εἰς τὸ εἶναι ἀλλ' εἰς τὸ τοῦτον εἶναι συμβαλλόν. ἢ μὲντοι ὅτι συμβεβηκότα εἶναι, ὅτι συμβαλλόν. εἰς ὕλην τῶν ἄλλων εἰδοποιῶσι. διὰ τὸτο ὅτι ὅθεν ἐν ὑποκειμένῳ· τὸ γὰρ ἐν ὑποκειμένῳ καὶ χωρίζεται ἀπὸ τῆς τῷ ὑποκειμένου φθορᾶς, τὸ δὲ τῆς διαφορᾶς τοῦτον ἀπὸ φθορᾶς ἢ χωρίζεται. ἀλλ' ὅθεν τὸ ἐχωρίζον συμβεβηκός, φαίνεται ἂν τις, χωρίζεται ἀπὸ φθορᾶς. ἀλλὰ καὶ μὴ χωρίζεται τὸτο, ἀπὸ τῆς ὁσμῆς καὶ ἐπιτάσεως περὶ αὐτὸ θεωρεῖται... ἀνάγκη ὅτι ποιότητα ὕλην τὴν διαφορὰν εἶναι συμπληρωτικὴν τῆς ὕλης, ἢ μέσῃ ποιότητος καὶ ὕλης κοινὴν τινὰ σύνδεσμον παρεχόμενῃ ταῖς μὲν ὕλῃς πρὸς τὰ συμβεβηκότα, τοῖς δὲ συμβεβηκόσι πρὸς τὰς ὕλῃς· ἢ γὰρ φύσις ἐκ ἀμέσως ἀπὸ τῶν ἐναντίων εἰς τὰ ἐναντία μεταβαίνειν. φιλεῖ... τοσαύτῃ μὲν ὅτι αἰρέσεις γίνονται ἂν περὶ τῶν διαφορῶν· χρησίμη δὲ ἐστὶν ἢ περὶ αὐτῶν θεωρία πρὸς ὅλην τὴν τῶν κοινῶν κατηγοριῶν διδασκαλίαν.

ΑΜΜ. εἰ 52. τινὲς ὅτι πρὸς τὸτο φασὶν ὅτι τριτὰν εἰς τῶν διαφορῶν τὰ εἶδη, καὶ αἱ μὲν αὐτῶν εἰς μᾶλλον ὕλην ἦτορ συμβεβηκότα, αἱ δὲ μᾶλλον συμβεβηκότα ἦτορ ὕλην. αἱ δὲ μέσως πῶς ἔχουσιν, ὡς ἄλλοθεν εἶναι πότερον συμβεβηκότα μᾶλλον αὐτῶς εἰπωμεν ἢ ὕλην... ὅτι δὲ ὕλην εἶναι ὁμολογούμενος αἱ διαφοραὶ, ὅθεν μὲν ἐκ τῶ συμπληρωτικῶς εἶναι αὐτὰς εἰδῶν καὶ ὕλην ὡς κατ' αὐτῶν κατηγορεῖται... ὅτι καὶ τῶν ὕλης μὲν αἰδὲ τὰς διαφορὰς, ἐκ ἀνάγκης δὲ αὐτὰς ὑπὸ τὴν κατηγορίαν τῆς ὕλης ἀπὸ τῆς μὴ ἐκπονήσεως αὐτῶν πολλῶν ἀνθρώπων.

εἰ 57. σημαίνει μὲν οὖν αὐτῷ τὸ “τόδε” τὸ ὑποκείμενον· 3ῃ δὲ φησὶν γὰρ ἐστὶ σημαντικόν. ἔτι γὰρ αὐτῶς ἐν τῇ Φυσικῇ (1. 6 εἰς γ) τὴν ὕλην ὑποκείμενον καλεῖ· ἀμφὶ γὰρ ὡρισμένα, καὶ τὸ τόδε ὡς δὲ ὑποκείμενον, καὶ ἢ ὕλη ὡς ἢ αὐτὴ μέγεθος πάντων τῶν ἐν αὐτῇ τραπεζομένων... τὸ δὲ τί τῆς καὶ τῶ ὑποκειμένου ὕλης ὅτι ὑποκείμενον καὶ ὅθεν αὐτῶς, ὅθεν ἐστὶν ἐν ὑποκειμένῳ, ἀλλ' αὐτὴ ὑποκείμενον πᾶσιν ἐστὶ καὶ τῆς ἐνότητος αἰτία, τὴν ἐστὶν ἐν σημαντικῇ, ὡς τόδε τὸ εἶναι, ὅθεν ὁ ἀνθρώπος. τὸ ὅτι τὸ μέρων δηλοῦν ἀμφὶ δὲ λεγόμενα, τόδε τι, τὸ μέρων ὑποκείμενον δηλοῦν, φησὶ τὴν ἄτομον ὕλην... ὁ δὲ γε Πλάτων τὸ τόδε τι ἐπὶ τῷ καθάρῳ ἐλάμβανεν ἀναγκαίως ὡς ὡρισμένον, ὡς ἐπὶ τῶν ἰδεῶν (ἐλεγε γὰρ αὐτὰς ἐν ὑπάρξει καὶ ὕλης εἶναι), τὸ δὲ τοῦτον ἐπὶ τῷ καθ' ἑαυτὸν ταῦτα γὰρ ἔλεγεν ἀόριστον διὰ τὸ μὴ εἶναι ἐν εἰσαί, ἀλλ' ἐν ὅτι καὶ ἀπορροῇ τὸ εἶναι ἔχειν.

ΣΙΜΠΛ. εἰ δὲ 5. καλῶς εἶπεν ὅτι πᾶσα ὕλη δοκεῖ τόδε τι σημαίνειν, διότι τὴν ἐτέρων φάσιν ἀπαγγέλλει καὶ τὴν ἀνωμαλίαν τῆς συνθέσεως, ἥτις τὰ ἀνόμοια πράγματα ὁμοίως χηρίσσει λέγειν αὐτοὺς πολλὰς σημαίνειν. καὶ γὰρ ἐνταῦθα πιθανὴν φαντασίαν ἐμποεῖ.

εἰ 6. καὶ τί λέγουσιν τόδε τι τὴν ἄτομον ὕλην; πότερον καὶ 3ῃ τὸ εἶδος ἢ τὴν ὕλην ἢ τὸ ἐξ ἀκρῶν; ἢ φησόμεν καὶ πάντα, ἀλλὰ καὶ μὲν τὴν ὕλην, καθόσον ὑποκείμενον καὶ εἰς ἐνότητα ἦτορ τὸ δέχεται τὸ εἶδος καὶ τὴν Πλάτωνα, καὶ μὴ ὡς ἐξ ἀκρῶν τῆς εἰκασίας φησέτω, καὶ δὲ αὐτὸ εἶδος καθόσον ὡρίζεται καὶ ἐν ἐκὼν ἀνθρώπων καὶ γὰρ ὁ Βοη-

θός τ' ἐν κ' τότε ἀφορίζει. εἰ δὲ τις τὴν ὕλην ὡς ἀόριστον ὅταν
 μηδαμῶς τότε τι εἶναι φησιν, ἀναμνήσομεν αὐτὸν ὡς ἐπὶ τῆς
 ἀρχῇ ὕλης ἐστὶν ὁ παρὼν λόγος ἀλλὰ τῆς ἡδὴ χεῖν ἐχούσης πρὸς
 τ' εἶδος. τ' δὲ σύνθετον δηλονότι, ὅπερ ἐστὶ τ' ἔτομον, ἐπιδέχεται
 τ' τότε. ὅλη δὲ ἡ ἐφοδος ἢ ἀπὸ τῶν λεγομένων ἐπὶ τὰς ὑσίας κ' 5
 μὲν τὸς Πυθαγορείους ἔχει ἀληθείας, ἐπειδὴ συμφωνοῦν τὰ λεγόμενα
 τοῖς πρῶτοις ἐτίθεντο, κ' δὲ τὸς συνθήκην ἄλλως λέγοντας
 εἶναι τὰ μόρια τῆς λέξεως ἁλλοτρίως πρῶσι, ἀποκρίνεται τῆς
 ἀρχῆς τῶν κατηγοριῶν, ἀφ' ἧς ὥρμηται κατ' ἀλήθειαν. ἄξιον δὲ
 ζητεῖν κ' τὸς ὑπόθεσιν διδόντας τοῖς αἰσιν καὶ γένεσιν, εἰ ῥηθήσεθι 10
 τὰδε εἶναι. καὶ ἢ καὶ Χρυσόστομος ἀπορεῖ περὶ τῆς ιδέας, εἰ τότε τι
 ῥηθήσεθι. συμπαράληπτον δὲ καὶ τὴν συνθήκην τῶν Στωϊκῶν περὶ
 τῶν γενικῶν ποιῶν, πῶς αἱ πτώσεις κατ' αὐτὰς προφέρονται, καὶ
 πῶς ὅττω τὰ ποιὰ παρ' αὐτοῖς λέγεται, καὶ ὅπως παρὰ τὴν ἀνοιαν
 τῷ μὴ πᾶσαν ὑσίαν τότε τι σημαίνει καὶ τ' παρὰ τὴν ὅττω σό- 15
 φισμα γίνεθι παρὰ τ' ἔχρημα τῆς λέξεως. αἶον εἰ τίς ἐστὶν ἐν Ἀθή-
 ναις, ὅτε ἐστὶν ἐν Μεγάρους. ὁ ἢ ἄνθρωπος ὅστις ἐστὶν, ὃ γὰρ ἐστὶ τις
 ὁ κοινός, ὡς τὴν δὲ αὐτὴν ἐλάβομεν ἐν τῇ λέξει, καὶ παρὰ τὸ τ' ὅ-
 ὅνομα τότε ἔχον· ὁ λόγος ὅστις κληθεῖς. τ' αὐτὸ δὲ καὶ ἐπὶ τῷδε τῷ
 σοφίσματι ἐστὶν. ὁ ἐγὼ εἰμι, σὺ δὲ ἐγὼ. ἄνθρωπος δὲ εἰμι ἐγώ, 20
 ἄνθρωπος ἔρα σὺ δὲ ἐγώ. καὶ ἢ ἐπὶ τῷδε τῷ σοφίσματι τ' μὲν ἐγὼ
 καὶ σὺ ἐπὶ τῶν ἀτόμων λέγεται, ὁ δὲ ἄνθρωπος ἐπ' ὅδον τῶν ἐν μέ-
 ρει, γέγονεν ὅν ἡ παράγωγη διότι τῷ ὅττω ὡς τῷ ἐχρήσατο.

35 **AMM.** f. 59 b. ἡ μετέχουσι τῶν διαφορῶν, τὰ μὲν εἶδη ἐνερ-
 19 γεία, τὰ δὲ γένη αἶτα δυνάμει κ' τὸς Περιπατητικῶς αἶτε ἐνερ-
 γεία. κ' τὸς Πλατωνικῶς, ταύτη λέγουσι τ' ποιῶν περὶ ὑσίαν ἀφο-
 ρίζειν· αἱ ἢ διαφοραὶ ἐν τῷ ὁπῶν τί ἐστι κατηγοροῦντι.

35 **ΣΙΜΠΛ.** ε' f. 5 b. τῶν μὲν δευτέρων ὑσῶν τὴν ποιότητα
 20 ἐσιώδῃ φησὶ καὶ περὶ ὑσίαν τ' ποιῶν ἀφορίζειν, ταύτη περιγράφει καὶ
 περιγράφει, τῷ δὲ λευκῷ αὐτὸ τὸ μῶσον ποιότητα, διὰ καὶ λευκὸν 30
 μὲν αὖτε ὑσίας νοεῖ, τ' δὲ γένος καὶ τ' εἶδος αὖτε ατόμων ὑσίας ὁ δι-
 νάθι θεωρεῖται, καὶ τὰ μὲν ἐξὶ μέρη συμπληρωτικὰ τῆς ὑσίας, τὰ γένη
 καὶ τὰ εἶδη, τ' δὲ λευκὸν ἐκ ἐστίν. ἀλλ' ἐπεὶ καὶ ἡ διαφορὰ τὴν τῷ
 γένος ὑσίαν ἀφορίζουσα εἰδοποιεῖν δοκεῖ καὶ χαρακτηρίζει τὰς ὑσίας
 ἐν τῷ ποιῶ, ἄξιον ζητεῖν τί μὲν τῷ λευκῷ, τί δὲ τῶν γενῶν καὶ 35
 εἰδῶν αἱ διαφοραὶ διαστρέφουσιν.

35 **f. 6.** ἀλλ' ὅτι μὴ ὑπάρχει τ' μὴδὲν ἐναντίον εἶναι ταῖς ὑσίαις,
 24 δείξαις ἂν ἐκ τῶνδε. ἐναντία ὅφ' ἐν γένος αἰεὶ ὑποτάττεθι, ἡ
 δὲ ὑσία ὅδον ἔχει ἀνωτέρω γένος ἐν ᾧ ὑποταχθήσεθι. καὶ τὰ μὲν
 ἐναντία χεῖν ἔχει πρὸς ἀλλήλα, ἡ δὲ ὑσία ἀχευτός ἐστι καὶ ὅδον 40
 προσδέθι τῆς κ' τὴν ἐναντίων χεῖσεως. ἔτι τὰ μὲν ἐναντία πρὸς
 ἀλλήλα ἀποστέλει, ἡ δὲ ὑσία καθ' αὐτὴν ὥρμηται. ὁ μέντοι Ἀρι-
 στοτέλης ἀπὸ τῆς ἐπαγωγῆς τῶν πρώτων καὶ δευτέρων ὑσῶν τ'
 μὴδὲν ἐναντίον εἶναι ταῖς ὑσίαις κατασκευάζει. f. 6 b. ἀπο-
 ρῶσι δὲ τινες, πῶς ἐκ ἐστὶν ἐναντίους ἐν τῇ ὑσίᾳ· πῶς ἢ τ' λογι- 45
 κῶν ζῶον τῷ ἀλόγων ἐκ ἐστὶν ἐναντίον· πρὸς ὃ φησιν Ἰαμβλίχος
 ὅτι διαφορὰ πρὸς διαφορὰν ἐναντιῶν, τ' δὲ ὅλον ἐκ ἐστὶν ἐναντίον,
 καὶ ὅτι τ' ἐπιδεχόμενον τὰ ἐναντία ἐκ ἐστὶν αὐτὸ ἐναντίον. f. 7. ἡ

μὲν ὅν δόξα ἀφ' ἧς ὁρμώμενοι ἄλλοι τῶν καὶ ὁ μέγας Πλωτῖνος
 ἀντιλέγουσιν, ἐστὶ ταυτὴν, χρῶν δὲ λόγοις ταύτοις. τ' μὴ εἶναι
 μὴδὲν ὅσῃ ἐναντίον ἐπὶ τῶν καθ' ἑκάστα ὑσῶν ἐστὶ πρῶτον, τῆς τε
 ατόμων καὶ τῆς εἰδικῆς καὶ γενικῆς, τῇ ἐπαγωγῇ δευτερευόντων. ὅλως
 δὲ ἐκ ἐστὶ δεδωγμένον. πρὸς δὲ τὸ τοῦ εἶς τρόπος ἀντιλογίας γέγονε 5
 ὅν ὑπομῆσαι τὴν περὶ τῷ καθῶν διδασκαλίαν. f. 7 b. πᾶσαν μὲν
 ὅν ταῦτα τὰ ἐναντιώματα ἐπακολουθεῖ τοῖς ἐν ἀρχῇ τ' κακὸν καὶ τ'
 μὴ ἐν ἀφορίζομένοις, μάλα δὲ Πλωτῖνος καὶ τοῖς ἄλλοις τοῖς ἀπὸ
 τῆς ἐνώσεως ἀρχομένοις. ὅτοι ἢ τ' ἐν καὶ τὰγαθὸν ἐν ἀρχῇ προτι- 10
 θέντες, ἐπεισοδιῶδες ὀφείλουσι ποιεῖν τ' ἀπὸ τῆς διαρρέσεως πλῆθος,
 καὶ τ' κακὸν καὶ συμβεβηκὸς ἐπιγινώσκοντες καὶ μηδαμῶς προηγμένον
 ἀποφαίνεσθαι.

ΔΑΒΙΔ. πῶς λέγει ἡ ὑσία μὴδὲν ἔχειν ἐναντίον; ἐν ἢ τῷ
 περὶ Γενέσεως καὶ Φθορᾶς φησὶ τὰ στοιχεῖα μάχεσθαι ἀλλήλους, τ'
 πῦρ τῷ ὕδατι καὶ τὸν ἀέρα τῇ γῇ. καὶ λέγει ὁ Ἀλέξανδρος λέγων ὅτι
 καθόλου αὐτοῖς μάχονται τὰ στοιχεῖα. ὃ δὲ ὅτι καὶ τ' σῶμα,
 ἀλλὰ ποιότης ποιότητι, θερμότης ψυχρότητι καὶ ὑγρότης ξηρότητι.
 ὁ δὲ Συριακός, ἐκρυπτικῶς πλέον φησὶ. ὅδον κ' τὴν ποιότητα μά- 15
 χοντι, ἐὰν ὑσῶν εἰς ληφθῇ. ὃ ἢ ἀμιλλᾷ ἡ θερμότης ψυχρό-
 τητι τινι, ἐὰν ἐν πυρὶ γένῃ, ἡ ἐν ὕδατι ψυχρότης θερμότητι, ἐπὶ
 τῇ ποτὶ εὐρεῖν καὶ πῦρ ψυχρόν. ἀλλὰ καὶ φθαί ποιότης ποιότητι,
 ὡς ἐν ἀποκρί σῶματι, δεῖ τότε αὐτὰ λαβεῖν. τότε ἢ καὶ συμβε-
 βηκότα εἰσὶ καὶ γίνονται καὶ ἀπογίνονται χωρὶς φθορᾶς τῷ ὑποκειμένῳ...
 τρίτη ἀπορία, εἰ τ' μᾶλλον καὶ τ' ἥττον ἐκ ἐπιδέχεται ἡ ὑσία, πῶς ὁ 20
 Ἀριστοτέλης ἐν τῷ περὶ Γενέσεως καὶ Φθορᾶς λέγει τὸν ἀέρα ἥττον
 θερμὸν ὡς πρὸς πῦρ, ὑσῶν δὲ ταῦτα; καὶ λέγει ὁ Ἀλέξανδρος λέ-
 γων ὅτι καθ' ὑσῶν τ' μᾶλλον καὶ τ' ἥττον ἐπιδέχεται, ἀλλὰ καὶ τὴν
 ποιότητα. ὁ δὲ Συριακός, ὅτι ὅδον κ' τὰς ποιότητας τ' μᾶλλον καὶ
 τ' ἥττον ἐπιδέχεται, ἐὰν ὑσῶν εἰς ληφθῇ. ἀνάγκη ἢ πλείονα ἐν 25
 τῷ αἰετῷ ὑποκειμένῳ, καὶ ὃ τῷ μᾶλλον καὶ ἥττον διαφέρουσιν· αἰδο-
 πεποιθῇ· ἢ ταῦτα καὶ ὑφέσεις εἰδῶν εἶναι. ἡ καὶ ἄλλως, ὅτι τ'
 ἥττον, ὅπερ τ' μᾶλλον γινώσκοντες, ἐκ ἐξέστη τῷ αἰετῷ εἶδος, ὁ δὲ
 ἀπὸ πυρὸς θερμότητα ἐπιδεχόμενος ἀπύλεσε τ' ἀπὸ αἵματος.

AMM. f. 60 b. ὅδον ταῦτα (τ' πολὺ καὶ τ' ὀλίγον) ἐναντία 30
 ἐστὶ ποσά, διότι τ' μέγα ἐκ μικρῶν πολλῶν συνέστηκε καὶ τ' πολὺ
 ἐκ πολλῶν ὀλίγων. καὶ δείξει μικρὸν ὑπερὸν ὅτι ὅδον ποσά ἐστὶν
 ἀλλὰ πρὸς τὴν ἀλλ' ὅν ἐστι καὶ κ' συγχωρήσων, φησὶ, ὅδον τις αὐτὰ
 ποσὴ εἶναι, ὅδον ἡμῶν διοίσει· ἀρκεῖ ἢ ἡμῶν πρὸς τὸ δεῖξαι ὅτι μὴ
 μόνῃ τῇ ὑσῇ ὑπάρχει τ' μὴδὲν ἐναντίον, ἀλλ' ὅτι καὶ τοῖς ἀφωρισμέ- 35
 ναις ποσῶς τὸ τοῦτο ὑπάρχει. ἀφωρισμένα δὲ ποσά λέγουσιν ὅσα
 ὁρισμένην σινὰ ἔχουσι ποσότητα καὶ μὴ τῇ πρὸς ἑαυτὸν χεῖσε λέ-
 γοντι. τ' δὲ μικρὸν καὶ μέγα καὶ πολὺ καὶ ὀλίγον ἀρέσκει.

f. 60 b. τ' δοκεῖ ἐνταῦθα ὃ τ' προσποιούμενον σημαίνει ἀλλὰ 35
 τ' ἀμετάπειστον τε καὶ ἀκατάβητον. τοῦτο δὲ τ' ἴδιον τῷ πρῶ-
 33 αὐτῷ ἐστὶν ἀκάλυπτον, καὶ ἐξ ἐκείνου ἔχει τὴν γένεσιν τῷ λέγοντος
 τῇ ὑσῇ μὴδὲν εἶναι ἐναντίον· ἐν τούτοις ἢ πέφυκε τ' μᾶλλον καὶ τ'
 ἥττον γίνεσθαι, ἐν οἷς καὶ ἡ ἐναντιότης. καὶ τὸ τοῦτο ἐκ ἀπλῶς· ὃ ἢ ὅσα
 ἐστὶν ἐναντία, δέχεται τ' μᾶλλον καὶ τ' ἥττον, ἀλλ' ὅσα τῶν ἐναντίων

πέφυκε μίγνυσις ἀλλήλων· τὸ γὰρ ἄρτιον καὶ τὸ περὶ τὸν, ἐναντία
 ὄντα, ἐκ ἐπιδέχου τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἥττον, ἐπειδὴ οὐδὲ μίγνυσις πέ-
 φυκεν· ὅτε γὰρ ἐξ ἄρτιον ἀρτίῳ μᾶλλον ἄρτιον ὅτε περὶ τὸν πε-
 ριτὸν μᾶλλον περὶ τὸν· λευκὸν δὲ αἶμα λέγει· λευκὸ μᾶλλον
 λευκόν, ἐπειδὴ τῷ μέλει πέφυκε μίγνυσις... ἴσθης ὅτι τὰ ἐναν-
 τία τέλος εἰσὶ, τὸ δὲ μᾶλλον καὶ ἥττον ὁδὸς ἐπὶ τὰ ἐναντία... ἀλλὰ
 ταῦτα καὶ Πλάτωνι ἔμμεσα λέγει· οὐδὲ γὰρ ἀβρόν ἢ φύσις μετα-
 στροφῇ ἀπὸ τῶ ἐναντίου εἰς τὸ πᾶν ἐναντίον, ἀλλ' ὁδὸν τῇ κέρει,
 καὶ γινέσθαι ἥττον λευκὸν καὶ ἥττον καὶ ὅτι μέλαν. Ἀριστοτέλης δὲ
 ὅτι πάντα τὰ ἐναντία καὶ Πλάτωνι ἔμμεσα λέγει, ἀλλ' οὐδὲ καὶ
 ἔμμεσα ἐναντία, αἱ καὶ οὐ μόνον, ἄρτιον καὶ περὶ τὸν, καὶ πᾶν καὶ
 ὑγρόν.

36 ΣΙΜΠΛ. ε' f. 8 b. ἀπορήσεια δ' ἂν τις, εἰ ὁ μᾶλλον λογικὸς
 37 ὁ μᾶλλον ἐξ ἄνθρωπος· ἢ πρῶτον μὲν καὶ τὴν ὕψιν ἔχει τὸ
 μᾶλλον λογικὸν ἀλλὰ καὶ τὴν ἔξω ἢ καὶ τὴν ἐνέργειαν. ἔπειτα
 οὐδὲν ἄπειρον τὰς μὲν συντρέχουσας τῶς εἰσὶ ποιότητας, οἷον τὴν
 λογικὴν ἐπὶ ἀνθρώπῳ καὶ τὴν θερμότητα ἐπὶ πυρὸς, δεχέσθαι τὸ μᾶ-
 λον καὶ τὸ ὅσον, καὶ μέντοι τὸ ὅσον αὐτό.

4. ἈΜΜ. f. 62 b. διὰ τί δὲ μὴ ὥσπερ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἰδίων
 10 ὁλοῦν πρὸς τῷ τέλει· ἐκ ἰδίων δὲ τὸτο τῆς ὕψις, ἐπειδὴ, εἰ καὶ
 πᾶσι, φέρεται, ὑπάρχει, ὁ μόνος γὰρ μόνος, ἢ γὰρ μόνος μὲν ὁ πᾶσι
 δὲ, ὅτι καὶ ἐνταῦθα πεποιθὲς καὶ εἶπεν ὅτι ἐκ ἰδίων τὸτο ὕψις, αἱ
 καὶ πᾶσι ὑπάρχει· καὶ γὰρ τὸ πρὸν ἐκ ἐπιδέχου τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἥ-
 ττον. λέγομεν ὡς ἐκαστὸς ἐκ τῶν εἰρημένων τὸτο κατέλειπε·
 ἐπειδὴ γὰρ συντημένον ἐστίν, ὡς εἶπεν, τὰ παρακαλυπόμενα, καὶ ἡμέ-
 25 λαια πάντως τὸ μὴ εἶναι τι μᾶλλον καὶ ἥττον τῷ μὴ ἔχειν ἐναντίον,
 ἰδεῖν δὲ μικρῷ πρότερον μῆτε τῇ ὕψι μῆτε τῷ πᾶσι ὑπάρχειν
 τι ἐναντίον, ἡμῶν κατέλειπε τὸτο συναγαγεῖν καὶ προσπακῶσαι,
 ὅτι ὁ μόνος ὕψις ὑπάρχει τὸ μὴ ἐπιδέχου τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἥττον,
 ἀλλὰ καὶ τῷ πᾶσι.

ΣΙΜΠΛ. ζ' f. 1. τὸ δευτέρῳ πάλιν προσκαίμενον ἐνδείκνυσι ὅτι
 οὐδὲ τὸτο κυρίως ἰδίων ἐστίν, δευτέρῳ δὲ ἰδίων διὰ τὸ μόνος τῇ ὕψις ὑπάρ-
 χαν. ἅμα δὲ ἐνδείκνυσι τὸ δευτέρῳ ὅτι οὐκ ὄντες τὸ κυρίως ἰδίων ἐπὶ
 τῶν πρώτων γενῶν λαβεῖν, διὰ τὴν ἀπλότητα δηλοῦσι καὶ τὴν ὁλι-
 κότητα τῶν πρώτων γενῶν. τῶν δὲ ἐναντίων ἐστὶ δευτέρῳ ἢ ὕψις,
 οὐκ ἅμα δηλοῦσι· ὁ γὰρ δὴ ἅμα δεῖξαιτο ἂν τι τὰ ἐναντία... εἰ γὰρ
 ἐπὶ μὲν τῶν ἄλλων ἐκ ἑσῶν, ἢ δὲ τις ὕψις ἢ ἄτομος ἀπὸ μέρους
 τὰ ἐναντία δεχέσθαι, ὅθεν ὅτι ἰδίων ῥηθήσεται τῆς ὕψις, οὐκ ὡς πᾶσι
 (καίτοι γὰρ τῷ πᾶσι καὶ μὴ μόνον ἰδίων τὸ μόνος καὶ μὴ πᾶσι· τὰ
 γὰρ ἰδία συγγέλλουσι χαίρουσι) ἀλλ' ὡς μόνος ὑπάρχον. καὶ ἐν τῷ
 40 πέμπτῳ δὲ τῶν Τονικῶν (c. 1) ὅπως τὸ ἰδίων διωρίσται. ἐστὶ δὲ
 καὶ καὶ τὴν ἀντιστροφὴν αὐτὴ θεωρεῖν· εἰ γὰρ ὕψις ἐστὶ τὸ γένος, ἐστὶ τι
 πᾶσι λαβεῖν ὑπὸ τὸ γένος ἐκ ἄτομον, ὁ καὶ τὰ ὑπάρχον τῶν
 ἐναντίων ἐστὶ δευτέρῳ, εἰ τε ἐν ὅν κατ' αὐτὸ τὰ ἐναντία δεχέσθαι, ὕψις
 καὶ τῶν ἐσῶν. ἰδίων ὅν ὡς ἐπὶ μόνος τῆς ἀτόμου ὕψις θεωρεῖμε-

4. νον. τὰ δὲ παραδείγματα ἐπὶ τῷ τῶν ἀνθρώπων πρῶτον... δευ-
 17. κῶσι δὲ καὶ αἱ δευτέραι ὕψις δευτέρῳ τῶν ἐναντίων εἶναι· οἷον γὰρ
 Σωκράτης ἄνθρωπος καὶ φρόνιμος, ὅτι καὶ ὁ ἀνθρώπος καὶ τὸ ζῷον ἐστίν

ἀλλ' εἰ διὰ τὴν Σωκράτην καὶ ὁ ἀνθρώπος καὶ τὸ ζῷον, ὁ καθ' αὐτὸ
 ἀλλὰ καὶ συμβεβηκὸς ὑπάρχει τῶν, διὰ τοῖς ὑπ' αὐτὰ ὑπάρ-
 χει. τὸ δὲ ἐκ ἀριθμῶν πρόσκειναι ὁρῶν ὅτι, εἰ μὲν τὸν ἀνθρώπον κα-
 θόλου τις λαμβάνει, ἐκ ἐπιδέχου τὰ ἐναντία, εἰ δὲ τὸν ἐν τῷ δὲ ἀ-
 5 θρώπον, οἷον Σωκράτην, ἐπιδέχου... f. 1 b. προδεῖν τῷ ἰδιώ-
 ματι τῆς ὕψις τὸ μὴ καὶ συμβεβηκὸς τὰ ἐναντία δεχέσθαι. προδε-
 τεῖν δὲ καὶ τὸ καὶ τὴν ἐν αὐτῷ μεταβολήν, ἵνα τὰ ἐπὶ τῶν γενῶν
 ἡγορημένα μὴ παραδεχόμεθα. πάλιν δὲ τὴν νοητὴν ὕψιν ἐπι-
 στήνουν ἐνταῦθα ὡς μὴ ἐπιδεχομένην τὰ ἐναντία. ἀλλὰ τὸ αὐτὸ
 10 ῥητέον, ὅτι ὁ περὶ ἐκείνης νῦν ὁ λόγος ἀλλὰ περὶ τῆς λεγομένης.
 ἀλλὰ τίνος, φασί, ἐναντίον ὁ ἥλος ἐστὶ δευτέρῳ, ὅς γε ἐν ἐν εἰδῶ
 αἱ ἐστὶν ὡσαύτως;... διὰ τὴν τῷ ἰδιώματος καὶ ἐκείνῳ σαφῶς
 ἐνδείκνυσι, ὡς ἢ ὕψις, καὶ μάστις ἢ ἄτομος, ὑπόκειναι πανταχῶ
 πᾶσι, καὶ περὶ αὐτὴν καὶ ἐν αὐτῇ τὰ ἄλλα ὑπάρχει, καὶ οὐδὲν τῶν
 ἄλλων τὸ ἐπιδεκτικὸν πρόσκειναι· οὐδὲ γὰρ πρὸς τὴν οἰκίαν ὑπόστασιν
 αὐτοῖς ἐξαρκεῖ τὰ συμβεβηκῶτα· διὰ οὐδὲ ὑπόκειναι ὑδρὶ, ἀλλ'
 ἀτέρας ὑπαβάθρας προσδεῖν· διὰ οὐδὲ δεχέσθαι ταῦτα τὰ ἐναντία.

ἈΜΜ. f. 64 b. δευτέρῳ δὲ τῶν ἐναντίων, ἵνα δεῖξαι τὴν δι-
 15 ναμὸν τὸ παρὰ μέρος δεχέσθαι τὰ ἐναντία· ὁ γὰρ εἶπε δεχέσθαι τὰ
 ἐναντία, ἢ γὰρ ἐν τῷ αὐτῷ τὰ μαχόμενα, ἀλλὰ δευτέρῳ, ἵνα τὴν
 δύναμιν, ὡς εἶπον, ἐνδείξῃ.

f. 65 b. ἐπιλύει τὴν ἀπορίαν διχῶς, κατὰ τὴν λεγομένην
 ἀντιπαράστασιν καὶ τὴν ἑσῶν. ἀντιπαράστασις μὲν ἐστὶ τὸ κατα-
 20 δεῖξαι μὲν τὴν ἀπορίαν, δεῖξαι δὲ ὅτι καὶ ὅπως ἔχουσιν οὐδὲν λυμα-
 νεῖν τὸ λεγόμενον· ἑσῶσις δὲ ἐστὶ τὸ μὴ ὅπως τὴν ἀπορίαν
 δεῖξαι, ἀλλ' ἀνατρέχει αὐτὴν ὡς μὴ ὅπως ἔχουσιν ὡς ἡγορηθῇ.

f. 67. καὶ καλῶς προσέθηκε καὶ τὴν αὐτῆς μεταβολήν· 43.
 ἐκεῖνα γὰρ ὁ καὶ τὴν αὐτῶν μεταβολὴν ἐπιδέχου τὰ ἐναντία, ὁ
 λόγος, φησὶ, καὶ ἢ ὅπως, ἀλλὰ τῷ τὸ πᾶν μεταβαλλέσθαι· ἢ δὲ
 30 γὰρ ὕψις αὐτὴ καὶ τὸ πᾶν μεταβαλλόμενα δευτέρῳ τῶν ἐναντίων
 γεγενῆσιν.

ΣΙΜΠΛ. ζ' f. 4. δεῖ πρῶτον τὴν αἰτίαν τῆς τάξεως εὐρεῖν, καὶ
 δι' ἣν δευτέρον τὸ πᾶν μὲν τὴν ὕψιν ἐτάχθη. λέγουσιν ὅτι
 20 συνυφίσταται τῷ ὄντι τὸ πᾶν (ἅμα γὰρ ὅν τι ἐστὶ καὶ οὐδὲν ἢ ἐν ἢ
 πολλὰ ἀνάγκη αὐτὸ εἶναι), καὶ ὅτι τὰ πλεῖστα κοινὰ ἐστὶ τῇ τε ὕψι
 καὶ τῷ πᾶσι, ὡς τὸ μὴ ἔχειν ἐναντίον καὶ τὸ μὴ ἐπιδέχου τὸ μᾶλλον
 καὶ τὸ ἥττον (καίτοι τὸ πᾶν ἀμφοτέρω ταῦτα ἔχει), καὶ ὅτι προη-
 γῆσιν τὸ ἀποῖον διαστῆναι τῆς ἐν αὐτῷ ἐγγινομένης ποιότητος, καὶ
 ὅτι τῶν μὲν ἄλλων ἀναιρεθέντων ἐκ ἀναρεῖν ἢ ὕψις, εἰ τὸ διαστῆναι
 40 καταλείπεται, τότε δὲ ἀναιρεθέντος συναρῆσθαι ἢ σωματικὴν ὕψιν·
 ὡς ἐκτενέστερος ἐστὶ τῇ ὕψι τὸ πᾶν. προσέειπε δὲ ὅτι καὶ ἐν ταῖς κ-
 νήσεσι ἢ καὶ τὸ πᾶν κινήσις, ταῦτα ἢ αὐξήσις καὶ μείωσις, ἐγγυ-
 τέρω ἐστὶ τῆς κατ' ὕψιν, ταῦτα τῆς γενέσεως καὶ φθορᾶς, ἥπερ ἢ
 ἀλλοιώσις, καὶ ποιότητα ὅσα κινήσις. καίτοι δὲ ἐγγύς ὅσα τῆς
 ὕψις ἢ ποσότης ἄλλη παρὰ τὴν ὕψιν ἐστίν· περὶ γὰρ τὴν ὕψιν ἢ
 μεταβολὴ τῆς ποσότητος γινέσθαι... ὁ μόνος Ἀρχὺτας μὲν τὴν
 ὕψιν τὸ πᾶν ἐτάξεν... ἐν δὲ ταῖς πᾶσι ἐστὶ ζῆτον τὸ φιλο-
 μαθῶς ἔχοντος, οἷον τί βλάτων ἐκτενέστερος ὁ μὲν τὸ πᾶν προέταξεν ὁ

δὲ τὸ ποσόν;... ὁ Ἀριστοτέλης πρώτην θέσιν ὑποθέμενος τὴν σύνθετον καὶ σωματικὴν διὰ τὸ γνωριμωτέραν εἶναι ταύτην τῇ συνηθείᾳ τῇ λεκτικῇ, εἰκότως ταύτῃ τὸ ποσὸν συνέταξεν ὡς οἰκωότερον καὶ γνωριμωτέρον καὶ τῇ διασάσει τῆς τοιαύτης ὑσίας συνυπάρχον. καὶ ὁδὸν θαυμαζόν ἐκάτερον οἰκείαν τὴν τάξιν ἀποδεδικάται ταῖς 5 ἑαυτοῦ ὑποθέσεσι... γίνετο δὲ ἡ διαίρεσις αὕτη ἕκ εἰς εἶδη τῶ ποσῶ ἄλλ' εἰς διαφοράς· εἶδη μὲν γὰρ τῶ ποσῶ τὸ μέγεθος καὶ τὸ πλήθος, διαφοραὶ δὲ τὸ συνεχὲς καὶ διωρισμένον. τὸ γὰρ μέγεθος ποσὸν ἐστὶ συνεχὲς καὶ τὸ πλήθος ποσὸν διωρισμένον.

42 f. 5. ἐπιδιαίρεσιν τῶ ποσῶ ποιεῖτο, τὸ μὲν ἐκ θέσιν ἐχόντων τῶν 10 21. ἐν αὐτῷ μορίων λέγων εἶναι, τὸ δὲ ἐξ ἑκ ἐχόντων θέσιν. διαφέρει δὲ αὕτη τῆς προειρημένης· ὅτε γὰρ τὰ συνεχῆ τὰ αὐτὰ ἐστὶ τοῖς θέσιν ἔχουσιν, ἀλλὰ τὰ μὲν ἐκ θέσιν ἐχόντων πάντως καὶ συνεχῆ ἐστὶ, τὰ δὲ συνεχῆ ὁ πάντως θέσιν ἔχει· ὁ γὰρ χρόνος συνεχὲς μὲν ἐστίν, ὁ μὲντοι τῶν θέσιν ἐχόντων. ἀνάπαυσι δὲ πᾶν μὲν τὸ διωρισμένον 15 ἐξ ἑκ ἐχόντων θέσιν ἐστίν, ὁ μὲν πᾶν τὸ ἐξ ἑκ ἐχόντων θέσιν ἦδη καὶ διωρισμένον ἐστίν· πάλιν γὰρ ὁ χρόνος ἐξ ἑκ ἐχόντων θέσιν ὦν ἑκ ἐστὶ διωρισμένος.

42 22. ἈΜΜ. f. 68. τῶ συνεχὲς ποσῶ πάντα φησὶν εἶδη, γραμμικὴν 22. ἐπιφάνειαν σῶμα τῶν χρόνον, τῶ δὲ διωρισμένον δύο, ἀριθμὸν 20 καὶ λόγον.

42 23. ΣΙΜΠΛ. ζ' f. 5. ἐπειδὴ δὲ καὶ τὸν λόγον τῶ διωρισμένον ποσῶ 23. φησὶν εἶναι, λόγον ἀκυστόν ὃ ἐν ἐν διανοίᾳ ἀλλὰ τὸ ἐν τῇ φωνῇ· ὅτος γὰρ ἐστὶ τὸ ποσόν. πᾶς γὰρ λόγος ἐξ ὀνομάτων καὶ ῥημάτων συνέστηκε, πᾶν δὲ σοιχείον λόγου ἐκ συλλαβῶν, πᾶσα δὲ συλλαβὴ 25 χρόνος καταμετρεῖτο, καὶ χρόνῳ ἡ μακρὴ ἢ βραχεῖ, αἱ δὲ μακραι πρὸς τὰς βραχείας ἔχουσιν λόγον ὃν δύο πρὸς ἓν, τὸ δὲ ἐν καὶ δύο ἀριθμός, ὁ δὲ ἀριθμός ποσὸν διωρισμένον, ὥστε καὶ ὁ λόγος διωρισμένος... ὁ δὲ ἐν τῇ διανοίᾳ ὁδὸν ποσὸν ὅλως ἄλλ' ἢ ἐνέργεια ἢ πάθος ἢ τὸ συναμφότερον, ὡς ὁ Ἰαμβλιχὸς φησὶν· ὁ μὲντοι Πορ- 30 φύριος ποῖον αὐτὸν εἶναι λέγει.

42 25. ἈΜΜ. f. 71 b. ὅτι διωρισμένον ποσὸν (ὁ ἀριθμός), τῶτο 25. κατασκευάζει. ὁ γὰρ ἔχει, φησὶ, κοινὸν ὅρον πρὸς ὃν συνάπτει τὰ μόρια αὐτῶ· τὸν γὰρ δέκα ἀριθμὸν εἰ διέλοιμεν εἰς δύο πεντάδας, ἐκάστην εὐρήσομεν διωρισμένην καὶ οἰκείαν ἔχουσαν περιγραφὴν· ὁδὸν 35 γὰρ ἐστὶ μονὰς ἐκατέρωθεν συνημμένη ταῖς μέρεσι καὶ δι' ἐκαστῆς τὴν συνέθειαν αὐτοῖς χαρίζομένη. καὶ ἐπὶ τῶ ἐπὶ ἀριθμῷ ὁμοίως· ἡ γὰρ τετάρτη μονὰς ὁδεμίαν τῶν τριάδων ὅτε πρὸς ἑαυτὴν ὅτε πρὸς ἀλλήλας συνάπτει, ἀλλ' ἐν ἰδίᾳ καὶ αὐτὴ θεωρεῖτο περιγραφῇ. ὥστε διωρισμένον ποσὸν ὁ ἀριθμός.

42 24. ΔΑΒΙΔ. τρίτον (δεῖ ζητῆσαι) εἰ τῶν μόνων ἐστὶ γένος (τὸ 24. ποσόν), ἡ καὶ τῆς ῥοπῆς, ὡς φησὶ Πλάτων καὶ Ἀρχύτας καὶ Πτολεμαῖος ὁ ἀστρονόμος. ἀντιδιέκειτο δὲ καὶ τὸν τρόπον τῇ ἐπιφάνειᾳ, ὡς μήποτε δεῖξεν ὅτι ὁ τύπος ἐπιφάνειά ἐστιν, ὅπερ δεικνυσθὶ ἐν τῇ Φυσικῇ (4 2)· ὁ γὰρ Πλάτων καὶ οἱ ἀπ' αὐτοῦ τὸν τρόπον σῶμα ἔλεγον 45 εἶναι τριχῶς διάστατον.

42 34. ἈΜΜ. f. 72. ἐπειδὴ ὁ λόγος ὁ μὲν ἐστὶ προφορικὸς ὁ δὲ ἐν- 34. διάθετος, ὁ ἐν ψυχῇ θεωρούμενος, διὰ τῶτο ἐπισημαίνειτο ὅτι περὶ

τῶ προφορικῷ λόγῳ φησὶν· ὁ γὰρ ἐνδιάθετος ὁδὸν ποσὸν ὅλως ἐστίν, ἀλλ' εἴπερ ἄρα ἐστὶ τι, δῆλον ὅτι ποιότης ἐστὶ τῆς ψυχῆς, εἴπερ διάθεσις ἐστὶ τῆς ψυχῆς ἢ ἔρεξ, διάθεσις δὲ καὶ ἔρεξ ποιότητες, ὡς εἰσόμεθα. προτετιμῆτο δὲ ὁ ἀριθμὸς τῶ λόγου, ἐπειδὴ δι' αὐτῶ 35 μετρεῖτο ὁ λόγος.

ΣΙΜΠΛ. ζ' f. 8. ὁδὸν ὁ Ἀριστοτέλης καὶ τὸ κοινὸν τῶτο ποσὸν 45 35. φαίνεται εἰπὼν τὸν λόγον, ἀλλ' ὅτι καταμετρεῖτο συλλαβῇ βραχεῖα ἢ μακρῇ. τῶτο δὲ φάσιν ὅτι αὐτάρκεις· ὁδὸν γὰρ ὁ λόγος καθὼς λόγος μετρεῖτο, ὁδὸν ἡ βραχεῖα συλλαβὴ καθὼς συλλαβὴ μετρεῖτο, ἀλλ' ὅτι ἐν χρόνῳ πλεονεξία ἢ ἐλάττωσι, ὥστε ὁ χρόνος ἀνείη ὁ μετρώων τὸν χρόνον, ὁ ἐλάττων τὸν μεῖζονα, ὁ τῆς συλλαβῆς τὸν τῶ λόγου. καὶ συμβεβηκὸς ὅτι ἡ συλλαβὴ τὸν λόγον μετρεῖ. πρὸς δὲ ταῦτά φησὶ ὁ Πορφύριος ὅτι ὅτι ἐπειδὴ βραχεῖ χρόνῳ λέγειτο ἡ βραχεῖα συλλαβὴ, διὰ τῶτο ἐστὶ βραχεῖα, ἀλλὰ τῇ ἐκαστῆς φύσει ἔχει τὴν 50 σμικρότητα, ὁμοίως δὲ καὶ ἡ μακρά· καὶ γὰρ ἡ μὲν ἐστὶ ἐκαστῆς τῆς ἀρτηρίας δι' ὀλγότητα πνεύματος λέγειτο βραχεῖα, ἡ δὲ αὐτονομήτης διὰ πλεονεξίας μακρά. ὥστε ἡ μὲν ὡς βραχεῖα φύσει ἐν βραχεῖ χρόνῳ λέγειτο, ἡ δὲ ὡς μακρὰ ἐν μακρῷ. δυνατὸν δὲ καὶ τὴν φύσει βραχεῖαν ἐν μακρῷ χρόνῳ προετέγκαλτο καὶ τὴν φύσει μακρὰν ἐν βρα- 55 χεῖ· τῶτο γὰρ διαφέρει μετρικὸς ῥυθμικῶς· ὁ μὲν γὰρ τοῖς καὶ φύσει μήκεσι χρῆται, ὁ δὲ ἐναλλάττει τὰς φύσεις ἐκατέρω· ὅταν γὰρ μεταβάλλῃ τὸ δακτυλικὸν μέτρον εἰς παιωνικὸν ῥυθμόν, ταῖς μακραις ὡς βραχείαις καὶ ἀνάπαυσι ἐνίοτε χρῆται. ὁ δὲ μετρικὸς, ἐὰν διαβῇ, τὰ σοιχεία μεταβάλλει, οἷον τὸ ξηρὸν ξερὸν λέγει καὶ τὸ δάκνυσον δάκνυσον. εἰ ὅτι διέστηκεν ἐπὶ τῶν τὸ φύσει βραχεῖ καὶ τὸ χρόνῳ, ὁ τῶ βραχεῖ χρόνῳ συλλαβὴ βραχεῖα λέγειτο, ἀλλὰ τῶ βραχεῖα εἶναι ἐν βραχεῖ χρόνῳ λέγειτο.

ἈΜΜ. f. 72 b. οἱ μὲν παλαιότεροι πᾶσαν ἀπλῶς ἐπιφάνειαν 3. ἐπίπεδον καλεῖσθαι, ἐν αὐτῷ ἀνὸς λέγοντες· ἀδιέφορον γὰρ αὐτοῖς ἐπιφάνειαν ἢ ἐπίπεδον λέγειν· οἱ δὲ νεώτεροι ὁ πᾶσαν ἐπιφάνειαν ἐπίπεδον καλεῖσθαι ἀλλὰ τὴν ἀποτεταμένην μόνον· γένος γὰρ ἴσασιν τὴν ἐπιφάνειαν.

ΣΙΜΠΛ. ζ' f. 5 b. ἐπιστῆσαι δὲ ἄξιον, πῶς τὰ τῶ σώματος 5. μόρια κοινὸν ὅρον ἔχον γραμμικὴν φησὶν ἢ ἐπιφάνειαν. ἐστὶ δὲ ὅπου "καὶ ἐπιφάνεια" γέγραπται· καὶ γὰρ ὁ κοινὸς ὅρος τῶν σωματικῶν ἐπιφάνειαν πάντως ἐστίν, ὡς τῶν ἐπιφανειῶν γραμμὴ καὶ τῶν γραμμῶν σημείον. ὁ μὲν γὰρ Πορφύριος ἐπιστῆσας "ἐστὶ" φησὶ "τὴν τῶν σωματικῶν ἐπιφάνειαν, ἡ καὶ γραμμικὴ τὴν συνέθειαν ἔχει. καὶ γὰρ σῶμα ἀξιοῖ ἀκρίειν ὁ Ἑρμῖνος ὁ τὸ φυσικὸν (ὅστια γὰρ) ἀλλὰ τὸ 40 μαθηματικόν, ὁ καὶ ψιλὰς τὰς πάντη διαστάτας τε λαμβάνει." καίτοι καὶ τὰ μαθηματικὰ σώματα ὁ γραμμικὴ ἀλλ' ἐπίπεδον μαθηματικῶν διαίρει. μήποτε γὰρ διὰ τὴν σφαιρικὴν εἶπε γωνία· τὰ γὰρ σφαιρὰ παράλληλα ἐπίπεδα καὶ γραμμικὴν γωνιακὴν συνάπτει ἀλλήλοισι.

ἈΜΜ. f. 72 b. διὰ τὴν ἐπιφάνειαν καὶ πρὸς γραμμικὴν συνάπτει τὰ τῶ σώματος μέρη. ἐπειδὴ γὰρ, ὡς εἵπομεν, ῥυθμῶς ἢ γραμμικὴ ποιεῖ τὴν ἐπιφάνειαν, τὸν διαμετρῶντα τὸ σῶμα καὶ τὴν ἐπιφάνειαν δεῖ ἄρξασθαι ἀπὸ γραμμικῆς καὶ ταύτῃ εἰσενεῖ ἐπισφραγίσαντα

ποιῶν ἐπιφάνειαν, καὶ δι' αὐτῆς τέμνεται τὸ ὑποκείμενον. ὥς ἐπειδὴ καθ' ὅλην αὐτὴν ἡ ἐπιφάνεια τέμνεται τὸ σῶμα, ἀνάγκη καὶ καὶ τὴν πέραν αὐτῆς, λέγω δὴ τὴν γραμμὴν, συνάπτειν τὰ τῷ σώματι ἄκρα.

5^ο ΣΙΜΠΛ. ζ' ε. 6 β. ἐγκαλεῖται δὲ οἱ περὶ τὴν Δύκιον καὶ Νικί- 5
15^ο στρατον τῇ διαίρεσει πρῶτον μὴ ὡς μὴ δεόντως καὶ τὸ μέγεθος ποσὸν λεγόντῃ· πηλίκον γὰρ ἔδει τῷ λέγειν, ποσὸν δὲ τὴν ἀριθμὸν, τὸ δὲ ποσὸν ἢ ἄλλο τι ἢ ὁμωνύμως τῷ ἐν τῶν εἰδῶν ποσὸν καὶ αὐτὸ ὀνομαζέσθαι. ἀλλ' ἐπειδὴ, καὶ καὶ τὸ πλεῖστον τὸ μὴ συνεχὲς πηλίκον τὸ δὲ διωρισμένον ποσόν, ἀλλὰ καὶ ὑπαλλάττει πολλάκις... αὐτῶν 10
τὸ καὶ τὸ εἰς δύο γενεᾷ τὴν διαίρεσιν· ἔδει γὰρ μὴ τὴν ἀριθμὸν καὶ τὸ μέγεθος τρίτον εἶδος τάττειν τὸ βάρος ἢ τὴν ῥοπήν, ὡς Ἀρχύτας, καὶ ὡς ὕστερον Ἀθηγόρας ἔταξε καὶ Πτολεμαῖος ὁ μαθηματικός. ἀλλὰ ῥητέον ὅτι ἡ βαρύτης ποσότης ἐστὶν ὡς ἡ πυκνότης καὶ παχύ- 15
της, καὶ καὶ τὸ ποσὸν ἀλλὰ καὶ τὸ ποιὸν καὶ τὰ τέτοις ἀντικείμενα... 15
ε. 7. πρὸς δὲ Κορνήτιον καὶ Πορφύριον, τὴν ῥοπήν καὶ βαρύτητα καὶ κυφότητα θεωρουμένων ποσότητα λέγοντας, φησὶ τὴν ῥοπήν μὴ εἶναι βαρύτητα καὶ κυφότητα ἀλλὰ μέτρον βαρύτητος καὶ κυφότη- 20
τος... κοινῶς μὴ δὴ περὶ τὸ ποσὸν ταῦτα διαπορεῖται καὶ ὕτως διαλύει· κατ' ἰδίαν δὲ περὶ ἑκάστου τῶν εἰδῶν τὸ ποσὸν διαπορῶντες 20
περὶ τὸ ἀριθμὸν πρῶτον διαίρεται λέγουσιν ὡς ἄλλη μὲν τίς ἐστὶ τοῦ ἀριθμοῦ φύσις καθ' ἣν ἐστὶν ὠρισμένος καὶ πόσος βαρυτόνως, ἄλλη δὲ καθ' ἣν τὸ ποσὸν αὐτῷ ἀορίστως καὶ δευτόνως ὑπάρχει... 25
ἢ ε. 1. ἀμεινον ἴσως, φασίν, Ἀνδρόνικος ἐποίησεν, ἰδίας μὴ ποιή- 25
σας κατηγορίας τὴν τῶν καὶ τὸν χρόνον, ὑποτάξας δὲ αὐταῖς τὸ πᾶν 25
καὶ τὸ ποτέ. ἢ καὶ πρὸς τοῦτο ῥητέον ὅτι ἄλλη μὲν ἐστὶν ἔννοια τοῦ χρόνου καθ' ἣν ἐστὶ διαζήματα ὁ χρόνος, ἄλλη δὲ τὸ ποτέ, καθ' ἣν ἡ σχέσις τῶν ἐν τῷ χρόνῳ θεωρεῖται πρὸς τὸν χρόνον. καὶ ἐπὶ τούτῳ δὲ καὶ τῶν ἐν τῷ τόπῳ ὁ αὐτὸς ἀρμόσει λόγος. διόπερ Ἀριστοτέλης ὁρθῶς ἀλλὰ καὶ μὴ τίθησι τὰ ποσά, ἀλλὰ καὶ τὴν πρὸς τὰ ποσά ταῦτα 30
σχέσιν κατέταξεν... ἢ ε. 1 β. παρελήπτῃ ἡ δευτέρα διαίρεσις, ὥς τε καὶ ὑπὸ τῆς προτέρας παραλειφθείσας διαφορὰς προσεθῆναι, καὶ καλεῖται ἡ τοιαύτη ἐπιδιαίρεσις, δευτέρα τις οὕσα τῷ αὐτῷ γένους διαίρεσις καθ' ἑτέρας διαφορὰς.

ἢ ε. 2. ζητεῖν δὲ ἄξιον τί τὸ θέσιν ἔχον. ἄρα ὡς τινες οἴοντο, 35
τῶν τούτων δεῖται τὸ θέσιν ἔχον, τοῦ τε τόπου ἐν ᾧ καί, καὶ τοῦ τὰ μόρια συνυπάρχειν ἀλλὰ μὴ τῶν ἐτέρων γνωμένων τὰ ἑτερα ἀφανίζεσθαι, καὶ τὸ συνεχῆ καὶ ἀλληλουχίαν ἔχειν πρὸς ἀλλήλα; ἢ τὸ μὴ συνυπάρχειν ἀλλήλοις τὰ μόρια πάντως προσεῖναι δεῖ τοῖς θέσιν ἔχουσιν, τὸ δὲ ἐν τόπῳ εἶναι οὐ πάντως ὅτε καὶ τὴν φύσιν τῶν 40
πραγμάτων οὔτε καὶ τὴν τοῦ Ἀριστοτέλους παράδοσιν; τὰ γὰρ μὴ διεσπάρτα πλεοναχῶς, ὅταν ἡ γραμμὴ, ἐν τόπῳ μὴ οὐκ ἐστὶν, ὥς τε οὐδὲ ἐν τόπῳ τεθῆσθαι, θέσιν δὲ ἔχειν λέγει. καὶ ὁ Ἀριστοτέλης δὲ οὐκ ἀπλῶς εἶπε θέσιν ἔχοντα αὐτὰ ἐν τόπῳ ἀλλὰ πρὸς ἀλλήλα τῶν ἐν αὐτοῖς μορίων... ἔκαστον οὖν τῶν συνεχῶν ποσῶν ὡς ἔχει 45
φύσεως, οὕτως ἔχει καὶ τὴν οἰκίαν θέσιν. τὸ μὴ σῶμα ἐπειδὴ ἐν τόπῳ ἐστὶν, ἐν τόπῳ καὶ τὴν θέσιν ἔχει, ἢ δὲ ἐπιφάνεια ἐν τῷ σώματι, ἢ δὲ γραμμὴ ἐν τῇ ἐπιφάνειᾳ, τὸ δὲ σημεῖον ἐν τῇ γραμμῇ.

καὶ γὰρ σαφῶς καὶ Ἀριστοτέλης εἶπεν ὅτι τὰ τῆς γραμμῆς μόρια ἐν τῷ ἐπιπέδῳ καί. καὶ ὅλως εἰ τὰ θέσιν ἔχοντα ἐν τόπῳ τὴν θέσιν ἔχειν ἐβύλετο, οὐκ ἂν καὶ τὰ τῷ τόπῳ μόρια ἔλεγε θέσιν ἔχειν· οὐ γὰρ ἂν εἴη ὁ τόπος ἐν τῷ τόπῳ, ἵνα μὴ ἐπ' ἀπειρον τόπους πρὸ τό- 5
πων ζητήσωμεν, ἀλλ' ὡς ἐπιφάνεια ὦν ὁ τόπος ἐν τῷ σώματι τὴν θέσιν ἔχει, ὅπερ ἐστὶν ὡς ἐπιφάνεια. καὶ αὐτὸς δὲ Ἀριστοτέλης "ὡς τὸ εἶναι" φησιν "ἔχει τὰ μαθηματικά, οὕτως καὶ τὸ καλεῖσθαι 10
πο..." μήποτε οὖν ὅπερ ἡ τάξις ἐστὶν ἐν τοῖς διωρισμένοις, τῷτο ἢ θέσις ἐν τοῖς συνεχέσιν... καὶ κατὰ τε ταύτην τὴν ἔννοιαν οὐκ ἀναγκαῖον περὶ καὶ τὰ καίμενα ὡς ἐν ἄλλῳ· ἢ γὰρ θέσις παρὰ τὸ 15
θεῖν, οἶμαι, καὶ ἔαξ λεγομένη τὴν ἔκτασιν σημαίνει.

ΣΙΜΠΛ. ἢ ε. 3. ἐπιστῆσαι δὲ ἄξιον ὅτι καὶ μὴ τὴν πρώτην 5^ο
διαίρεσιν πέντε μὴ ἦν συνεχὴ δύο δὲ διωρισμένα, καὶ δὲ τὴν δευ- 36
τέραν τέτταρα μὴ τὰ θέσιν ἔχοντα, γραμμὴ ἐπιφάνεια σῶμα τό- 36
πος, τρία δὲ τὰ μὴ ἔχοντα, ἀριθμὸς χρόνος λόγος. "ὦν δύο μὲν" φησιν ὁ Ἰάμβλυχος "τάξιν ἔχει, ἀριθμὸς καὶ χρόνος, λόγος δὲ πῶς 15
μὴ ἔχει τάξιν πῶς δὲ ἔχει, φησὶν, "ὡς ἐν τοῖς πρὸ τούτων διω- 15
ρισται." ὥς καὶ ἄλλη τρίτη γέγονε διαίρεσις, καθ' ἣν τῶν ποσῶν τὰ μὴ ἔχει τάξιν τὰ δὲ ἔχει. καὶ ἄλλην δὲ τετάρτην ἐφεξῆς 20
προστίθει διαίρεσιν, καθ' ἣν τῶν ποσῶν τὰ μὲν ἐστὶ προηγουμένων ποσά, ὅσα καθ' αὐτὰ ἐστὶ τοιαῦτα, ὡς ἀριθμὸς καὶ μέγεθος καὶ χρό- 20
νος καὶ τὰ τοιαῦτα, ὦν τὸ ποσὸν ἐν τῷ τί ἐστὶ κατηγορεῖται. τὰ δὲ 20
καὶ συμβεβηκός, ὅσα κατ' ἄλλο τι ποσά εἶναι λέγει. ... δοκεῖ καὶ 36^ο
ταῦτα καὶ ἡ κίνησις μετέχειν τῷ ποσῷ, ἀλλ' ἔκ εἶναι ποσόν. καὶ εἰς 36^ο
πολλὴ τις ἀμφιβολία γεγενῆσθαι περὶ τὴν κίνησιν, εἴπερ οἱ μὴ ὑπὸ 25
τὸ πρὸς τι αὐτὴν ἀναγεῖναι φασιν, οἱ δὲ ὑπὸ πλείονος κατηγορίας, ἐν αἷς θεωρεῖται. καὶ γὰρ ἐν ποσῷ κίνησις, ὡς αὐξήσις καὶ μείωσις, καὶ 30
ἐν τῷ ποιῷ, ὡς ἀλλοίωσις, καὶ καὶ τῷ τόπῳ ἄλλη, καὶ δὲ κατ' ὅσιν· 30
ἄλλοι δὲ τινες τὸ δυνάμει καὶ ἐνεργείᾳ κοινῶς ἐπὶ πάντων τῶν γε- 30
νῶν θεωρῶντες τὴν κίνησιν ἐντελέχειαν ὅσαν τῷ κινήτῳ ἢ κινήτῳ, 30
καὶ τὴν Ἀριστοτέλους ἀπόδοσιν, καὶ εἶναι τῶν δέκα γενῶν φασίν· 30
οἱ δὲ ἐν τῷ ποιῷ καὶ πάχειν αὐτὴν κατατάττουσι. Πλωτῖνος δὲ 30
αὐτὴν καθ' αὐτὴν πρὸ τῷ ποιῷ καὶ πάχειν, ὡς γένος ἰδίον, τὴν κί- 30
νησιν ἀφωρίσασθαι· ὁ μὲντοι Ἰάμβλυχος ποσὸν αὐτὴν εἶναι βούλεται.

ΔΑΒΙΔ. ὡς οἱ παροιμαζόμενοι φασιν, ὅλη καὶ παντὶ λέγον- 5^ο
τες διαφέρειν τὰ ἄλλα διεσπάρτα, τετέστι τοῖς ἐναντίοις εἶδεσι τῷ 5
ποσῷ, τὸ μὴ ὅλον ἐπὶ τῷ συνεχῆς τάττοντες, τὸ δὲ πᾶν ἐπὶ τῷ διω- 5
ρισμένῳ.

ΣΙΜΠΛ. ἢ ε. 4. κάλλιον ἴσως πρὸ τῆς τῷ Ἀριστοτέλει ἐξερ- 5^ο
11^ο 11^ο
γασίας ἔκαστον τῶν εἰδῶν τῷ ποσῷ προχειρισάμενον ἰδεῖν ὅπως ἔκ 11^ο
ἔχει ἐναντίον, καὶ ὅπως τὰ δοκῶντα εἶναι ἐν ἑκάστῳ εἶδει τοῦ ποσῷ 11^ο
ἐναντίως ὅ καθὸ ποσὸν ὑπάρχει αὐτῷ ἀλλὰ κατ' ἄλλην κατηγο- 11^ο
ρίαν, ὅφ' ἢ ὑπάγει. αὐτίκα ἡ γραμμὴ, καθ' ὅσον μὲν ἐστὶ 11^ο
γραμμὴ, ὑδεμίαν ἔχει ἐναντίωσιν, καθ' ὅσον δὲ ποῖα γραμμὴ, 11^ο
καὶ τοσοῦτον τὸ εὐθεῖ καὶ τὸ κυρτὸν ἔχει περὶ τὴν γραμμὴν θεωρού- 11^ο
μενα. πάλιν ἡ ἐπιφάνεια... ἀλλὰ τί ἂν λέγοιμεν, εἰ τις τὸ πε- 11^ο
ριτὸν καὶ ἄρτιον ἐναντία λέγοι, τῷ ἀριθμῷ δύο εἶδη ταῦτα τιθέμε- 11^ο
νος, καὶ αὐτὸ δὲ τῷ ποσῷ τὸ μὴ συνεχὲς εἶναι φάσκων τὸ δὲ διωρι- 11^ο

μένον, καὶ ταῦτα ὡς ἐναντία τῷ μένῳ; ἢ καὶ ἐπὶ τῆς οὐσίας ἢ εἰς τὰ ἐναντία κείμενα διαίρεσις. τὸ γὰρ ζῶν τὸ μὴ λογικὸν τὸ δὲ ἀλογον ἦν, καὶ τὸ μὴ θνητὸν τὸ δὲ ἀθάνατον, καὶ ὁμοῦ συνεχωροῦμεν τῇ ὑπόστασι μὴδὲν εἶναι ἐναντίον. ἄλλο γὰρ ἐστὶ τὸ περὶ τὴν ὑπόστασιν καὶ περὶ τὸ ποσὸν θεωρεῖν ἐναντίωσιν καὶ τὰς περὶ αὐτὰ ποιότητας συμβαίνον, καὶ ἄλλο τὸ αὐτῇ τῇ οὐσίᾳ ἢ τῷ ποσῷ μὴ εἶναι ἐναντίον... ἀμφισβητεῖται ὅτι μὴποτε καὶ τὸ ἄνω καὶ τὸ κάτω τὴν ἐναντίωσιν ἐπιδέχεται, ὥστε ἢ εἶδη ἢ μέρη τῷ τόπῳ δοκεῖ. f. 4 b. ἀλλ' οἱ μὴ ὑδὲ εἶναι φύσει τὸ ἄνω καὶ τὸ κάτω νομίζουσιν, ἀλλὰ καὶ τὴν πρὸς ἡμᾶς χάσιν θεωρεῖται, ὅσοι τὸ ὑπὲρ κεφαλῆς ἡμῶν ἄνω λέγουσι τὸ δὲ ὑπὸ τῆς πόδας κάτω, καὶ τὸ αὐτὸ ἄνω καὶ κάτω τίθεται καὶ τὰς διαφορὰς χάσεις. καὶ ὅλως ὅτι ἕκαστος εἶναι ἐναντία. ὁ γὰρ ὑπάρχει τῷ αὐτῷ καὶ ταῦτ' ἐν τῷ ἐναντίῳ. εἰ δὲ τὸ ἄνω καὶ τὸ κάτω ὡς καὶ χάσιν ἀλλὰ καὶ τὴν τῷ παντὸς διάστασιν λαμβάνουσι, τὴν τε ἀπὸ τοῦ μέσου πρὸς τὰ πέρατα καὶ τὴν ἀπὸ τῶν περάτων πρὸς τὸ μέσον· φύσει γὰρ διάφορα ταῦτα. ἀλλὰ καὶ πρὸς τούτους ῥητέον ὡς τὸ ἄνω καὶ κάτω ὡς τόπον σημαίνει ἀλλὰ τὴν τῷ πᾶσι κατηγορίαν, ὥστε τὸ χθὲς καὶ σήμερον ὡς χρόνον ἀλλὰ τὸ ποτέ, τετέλες τὸ καὶ χρόνον. ταῦτα γὰρ τῷ Ἀνδρονίκῳ δοκεῖ. μὴποτε δὲ καὶ τὸ ἄνω καὶ τὸ κάτω τόπου διαφορὰ εἰσι καὶ τὸ χθὲς καὶ τὸ σήμερον χρόνου, ὡς μὲντοι καθὸ ποσὸν ὁ τόπος καὶ ὁ χρόνος ἔχει τὸτο, ἀλλ' οἱ μὴ καὶ τὴν θέσιν καὶ τὸ τοπικὸν ἰδίωμα, ὅπερ ἐν τῇ τῷ πᾶσι κατηγορίᾳ παραδέχεται, ὁ δὲ καὶ τὰ ὑπὸ τῆς κινήσεως μέτρα· καὶ γὰρ ὁ τόπος καὶ ὁ χρόνος ἐν μὴ τῷ ποσῷ καὶ τὴν διάστασιν μόνον παραδίδονται, καὶ μέντοι τὸν ἰδίον χαρακτήρα ὁ μὴ τόπος ἐν τῇ τῷ πᾶσι κατηγορίᾳ, ὁ δὲ χρόνος ἐν τῇ τῷ ποτέ. ὥστε καθὸ ποσὸν ὁ τόπος ἕκαστος ἔχει τὸ ἄνω καὶ τὸ κάτω, ἀλλὰ καθὸ τοῖονδε ποσόν.

53
18. ΣΙΜΠΛ. ἢ f. 4 b. εἴτα τὸ αὐτὸ καὶ ἐπὶ τῷ πολλῷ καὶ ὀλίγῳ δεικνύσιν, πολλὰς μὲν ἐν τῇ κώμῃ λέγων ἢ ἐν τῷ οἴκῳ ὡς πρὸς κώμην καὶ οἶκον, ὀλίγους δὲ ἐν τῷ ἄξει καὶ τῷ θεάτρῳ ὡς πρὸς αὐτά... εἴτα κατασκευάζει ἐκ περιουσίας ὅτι, πάντες ποσὰ καὶ πάντες μή, ἕκαστος ἐναντία. δεικνύσιν δὲ αὐτὸ ὅτι. τὸ μέγα καὶ μικρὸν καὶ πολὺ καὶ ὀλίγον ἕκαστος καθ' αὐτὰ ἀλλὰ πρὸς ἕτερον ἀναφέρεται, τὰ δὲ τοιαῦτα ἕκαστος ἐναντία. τὰ γὰρ ἐναντία καθ' αὐτὰ ἐστὶ καὶ ἐπὶ τῆς οὐσίας φύσεως ὑφέστηκεν. εἴτα τὸ αὐτὸ καὶ διὰ τῆς εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῆς ἀποδείκνυσιν.

53
30. f. 5. μὴποτε δέ, φησὶν ὁ Ἰάμβλιχος, τῷ Ἀνδρονίκῳ καὶ τὸ μέγα καὶ μικρὸν καὶ τὸ πολὺ καὶ ὀλίγον ὡς μόνον πρὸς τί ἐστιν ἀλλὰ καὶ ποσὸν ἀόριστον. ὅταν γὰρ λέγωμεν μέγα, ποσὸν ἀόριστον δηλοῦμεν (ὡς γὰρ δηλοῦται) πόσῳ ἢ τίνι μεγέθει μέγα ἐστὶν ἢ πόσῳ πλείονι πολὺ, ὅταν δὲ μειζον καὶ μικρότερον λέγωμεν, καὶ τὴν πρὸς ἄλληλα χάσιν θεωρεῖται. ὁ δὲ γὰρ Ἀριστοτέλης καὶ τὸ πρὸς τι μόνον τὸ μέγα καὶ τὸ μικρὸν ἐθεώρησεν, ὥστε ὁ Πλωτῖνος καὶ τὸ ἀπλῶς μόνον. τὸ γὰρ πρὸς τι μέγα ἀντὶ τοῦ μειζον λέγεσθαι φησιν. εἰπόντος δὲ τοῦ Ἀριστοτέλους ὅτι ὁ μὴ ἐστὶ καθ' αὐτὸ λαβεῖν ἀλλὰ πρὸς ἕτερον ἀνα- φέρεται, τὸτο ἕκαστος ἐναντίον, ἐνίσταται τινες πολλὰ καὶ ἐν τοῖς πρὸς τι ἐναντία λέγοντες εἶναι, ὅσον τὴν ἐπιστήμην τῇ ἀγνοίᾳ καὶ τὴν ἀρετῇ τῇ κακίᾳ. μὴποτε ὅν, φησὶν Ἰάμβλιχος, ἐλλειπῶς εἰρη-

τὸ δὲ πλήρες ἐστὶ τοῦτο. ὁ μὴ ἐστὶ καθ' αὐτὸ ἀλλὰ πρὸς ἕτερον ἀναφέρεται, ὅθεν τούτων τῶν πρὸς ἃ ἀναφέρεται ἐστὶν ἐναντίον. ἢ γὰρ μεγάλη καὶ μικρὰ πρὸς τὴν μικρὰν ἀναφέρεται, καὶ ἕκαστος ἐστὶ τὸ μέγα τῷ μικρῷ ἐναντίον. μὴποτε δὲ ἀμείνον λέγειν ὅτι ὁ πᾶσαν ἀντίθεσιν ἀντίκειναι ἀπὸ τοῦ ποσῷ ὁ Ἀριστοτέλης. ὁ γὰρ καὶ τὴν καὶ τὸ πρὸς τι, ἀλλὰ μόνον τὴν καὶ τὸ ἐναντίον.

f. 6. θεωρητικώτερον δὲ τοῖς εἰρημένους περὶ τοῦ ποσῷ ἐπι- βαλλῶν ὁ θεὸς Ἰάμβλιχος, πάντος, φησὶ, ποσῷ κοινῇ ἐννοία τοιαῦτα ἐστὶν. ποσὸν ὑπάρχει τὸ διαμετρεῖν εἰς ἐνυπάρχοντα μέρη τοῦτο γὰρ ἐπὶ πλείους καὶ μεγέθους ὡσαύτως διατείνει. τούτω δὲ τὸ μὴ ἀριθμητὸν ἐστὶ τὸ δὲ μετρητὸν, καὶ ἑκάτερον λέγει καὶ ἀόριστος πῶς καὶ ὠρισμένως.

ΠΟΡΦ. f. 33. ἀπὸ τῆς καὶ τὸν τόπον ἐν τῷ ἄνω καὶ κάτω ἐναντιώσεως εἰκόσας τὸν ὀρισμὸν εἰληφέναι. τὸ γὰρ διεστηκέναι πρὸς τῶν ἐν τόπῳ ἐστὶν, ὥστε ἐν μόνῳ τῷ τόπῳ εἶναι ἢ ἐναντιώσεως. ἀλλὰ πῶς ὁ Ἑρμῖνος ἀπήνησεν; λέγων ὅτι τὸ ἄνω καὶ τὸ κάτω ὡς τόπον σημαίνει ἀλλὰ πᾶσι, ὥστε ὅθεν τὸ χθὲς ὅθεν τὸ αὔριον χρόνον ἀλλὰ ποτέ.

ΣΙΜΠΛ. ἢ f. 6 b. τί ὅν ἕκαστος ἀντίκειναι τὸ ἄνω τῷ κάτω; ἢ ὡς καθὸ ποσὸν ἀντίκειναι; ποσὸν γὰρ ἐστὶ καθὸ ἐπιφάνεια καὶ διχῆ διαστάσεις, καὶ δὲ τὸτο ὑδεμίαν ἔχει ἀντίθεσιν. ἀλλ' εἰ ἄρα, καθὸ πρὸς τι ἢ καθὸ πᾶσι ἢ τῷ ἄνω πρὸς τὸ κάτω ἀντίθεσις γίνεται. τῶν γὰρ πρὸς τι τινὰ δέχεται ἐναντίωσιν, ὥστε καὶ τὸ πᾶσι. καὶ εἰρητικὴ πολλὰς ὅτι πολλὰ τῶν ὄντων κατ' ἄλλο καὶ ἄλλο ὑπὸ διαφορὰς ἀνάγειν κατηγορίας. ἀμείνον δὲ ἴσως λέγειν ὅτι ὡς πρὸς τὸ πᾶν κάτω μὲν ἐστὶν ἐφ' ὃ τὰ βάρος ἔχοντα φέρεται, ἄνω δὲ ἐφ' ὃ τὰ κῦφα, καὶ κάτω μὲν ἐστὶ καὶ τὸ κέντρον τὸ μέσον, ἄνω δὲ τὸ περὶ τὸ μέσον καὶ τὸ περὶ τὸ κέντρον. ἐν σφαίρᾳ γὰρ τὸ κάτω καὶ ἄνω ὅτις θεωρεῖται. ὡς δὲ πρὸς ἡμᾶς κάτω μὲν τὰ ὑπὸ τῆς ἡμέτερας πόδας, ἄνω δὲ τὰ ὑπὲρ τὴν ἡμετέραν κεφαλὴν. τούτων ὅν ὅτις ἔχοντων, τὰ μὲν πρὸς ἡμᾶς λεγόμενα ἄνω καὶ κάτω μόνως ἐστὶ πρὸς τι (συμμεταβάλλει γὰρ ἑκάστος καὶ ἕκαστος φύσει), τὰ δὲ ἐν τῷ κόσμῳ, καθόσον μὲν ἡγήται αὐτοῖς ἐξ ἀλλήλων τὸ εἶναι, πρὸς τι ἐστὶ, καθόσον δὲ τῇ αὐτῶν φύσει τοιαῦτα ἐστὶν ὅποια λέγει, καὶ ὅθενποτε μεταπίπτει, καὶ τῶν ἐναντίων ἐστὶ δεκτικὰ, καὶ ἢ πλείους διέστηκε, ταύτη ἐναντία ἐστὶν. ὥστε ὅθεν καθὸ πρὸς τι ἐναντία ἐστὶν, ὅπερ ἐδόκει λέγεσθαι πρότερον, ὅθεν ὅτι μᾶλλον καθὸ ποσὸν ἐστὶ, ταύτη πρὸς τι ἐστὶν ἢ ἐναντία, ἀλλ' ἀμφω ταῦτα, καὶ τὸ πρὸς τι καὶ τὸ ἐναντίον, ἐν αὐτῷ συμβήσεται τῷ ποσῷ τῷ καὶ τὸν τόπον, καὶ τὰς εἰρημένους διαφορὰς ἀλλ' ὡς καθὸ ποσόν. δηλοῖ δὲ καὶ αὐτός, ὡς τῷ ποσῷ εἰπὼν ἀλλὰ τὸ ποσῷ εἶναι τὴν ἐναντιότητά, καὶ ὡς τῷ τόπῳ ἀλλὰ περὶ τὸν τόπον, καὶ ἕκαστος εἶναι ἀπλῶς ἀλλὰ δοκεῖν ὑπάρχειν. οἱ γὰρ τοῦτοι προσδιορισμοὶ σαφῶς ἐκείνῳ ἐμφανίζουσιν... f. 7. πολλὰ δὲ καὶ περὶ τῶν γόνων τῶν δοξασμάτων διαφορὰ. οἱ μὲν γὰρ καὶ τὸ πρὸς τι φασὶν αὐτὸν ἀφορίζεσθαι. καθὸ γὰρ περιεκτικὸν ἐστὶ τὸ σώματος νεότης ὡς τόπος, τὸ δὲ περιέχον πρὸς τὸ περιεχόμενον λέγει ὡς πρὸς τι. οἱ δὲ διάστημα αὐτὸν εἶναι λέγοντες ποσὸν εἶναι φασὶν ἀλλ' ὡς πρὸς τι. καὶ τὸ ἄνω δὲ καὶ τὸ κάτω οἱ μὲν ἐν τῷ

παντὶ ἀπολείπῃσι καὶ ἐναντία αὐτὰ τίθεν, οἱ δὲ ὅτε ἐναντία ταῦτα εἶναι συγχωρῶσιν, ὅτε ἐν τῷ παντὶ ὅλως ὑφεσάναι λέγουσιν· εἶναι γὰρ τῶν πρὸς τι, ὥσπερ τὸ δεξιὸν καὶ ἀριστερόν. οἱ δὲ Πυθαγόρειοι τὸν τόπον πέρας ἀπάντων εἶναι τῶν ὄντων φασί, τῇ μὲν λέξει ταυτὲν τῷ Ἀριστοτέλει λέγειν δοκῶντες, τῷ δὲ ἀληθεῖ πάμπολυ διαφέρουσιν· ὁ μὲν γὰρ τὸ πέρας τῷ περιέχοντος, καθὼς περιέχει τὸ περιεχόμενον, τὸν τόπον εἶναι φησι, διὰ τὸν ἐξωτάτω ὕψος ὑδὸς φησιν εἶναι ἐν τόπῳ· οἱ δὲ τὸ ἐκᾶς τῶν ὄντων πέρας εἶναι λέγουσιν τὸν τόπον, τὸν ἐκᾶς εἶδος ὕρον, ἐν ᾧ ἰδρὺς καὶ ὑφ' ᾧ ἀνέχει, τόπον λέγοντες.

6. 19. f. 7 b. εἰ δὲ καὶ μᾶλλον μεῖζον ὁ Καύκασος, ἥττων δὲ ὁ Ἄθως καὶ ἐπὶ ἥττων ὁ Ὑμηττός, καὶ τὸ ἀόριστον συγχωρήσῃσι ἂν τις ἐπιδέχεται καὶ τὸ ποσὸν τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἥττων, ὥσπερ καὶ ἐναντίωσιν· τὸ γὰρ μὴ πρὸς τι λεγόμενον μέγα ἀλλὰ καθ' αὐτὸ ἀντίκειναι τῷ καθ' αὐτὸ λεγόμενῳ μικρῷ. καὶ ὅτως Ἀνδρόνικος διατάττει· Πλωτίνος δὲ ὑδὸς εἶναι ὅλως πρὸς τι μέγα φησὶν, ἀλλ' ἀκύρως πολλὰκις ἀντὶ τῷ μεῖζον τὸ μέγα λέγειν ἡμᾶς.

6. 21. BOETHUS p. 151. nullus enim numerus alio numero nec magis nec minus est numerus: nam ternarius si quinario comparetur, nec magis nec minus est numerus, et rursus ipsi tres sibi ipsis comparati nec magis nec minus sunt tres. nec tempus quoque habet aliquid magis et minus.

6. 26. ΣΙΜΠΛ. ἡ f. 7 b. τὸ ποσὸν καθὼς ποσὸν μετρητὸν ἐστὶ, τὸ δὲ μετρητὸν ποτὲ μὲν τοῖς αὐτοῖς μέτροις μετρεῖται πέφυκε, ποτὲ δὲ πλείους καὶ ἐλάττωσιν· ἐστὶ δὲ τὸ μὲν τοῖς αὐτοῖς μέτροις μετρεῖσθαι ἴσον, τὸ δὲ πλείους καὶ ἐλάττωσιν ἄνισον. τὸ ἄρα ποσὸν καθὼς ποσὸν, ἴσον τε καὶ ἄνισον λέγει· καθὼς γὰρ ποσὸν, μετρητὸν, καθὼς δὲ μετρητὸν, ταῦτα αὐτῷ ὑπάρχει. καὶ γὰρ καὶ τοῖς ἄλλοις τὸ μέτροις εἶναι διὰ τὸ ποσὸν ὑπάρχει... f. 8. Ἀρχύτας δὲ καὶ αὐτὸς τὸ ἴσον καὶ ἄνισον ἴδιον τῷ ποσῷ λέγων, ἐν πλήθει καὶ μεγέθει θεωρεῖται φαί φησιν αὐτὸ καὶ ἐν ῥοπῇ, ὅτε δὲ ὅσῃ ὅτε ποιότητι τῶν τι παρέπεσεν. τριχῶς ὅν αὐτὸς τὸ ἴσον καὶ ἄνισον ἀφορίζει καὶ τὰς τρεῖς τῷ ποσῷ διαφοράς. ὁ μὲντοι Ἀλεξάνδρος ἀκολουθῶν τῷ Ἀριστοτέλει τὴν ῥοπὴν ὅκ ἐν ποσῷ τίθεμενος ἀλλ' ἐν τῷ ποιῷ, καὶ ἐπὶ τῶν βαρέων τὸ ἴσον καὶ ἄνισον ὡς κυρίως λέγεσθαι φησιν ἀλλὰ καταχρηστικῶς... ταῦτα τῷ Ἀλεξάνδρῳ καὶ αὐτῇ λέξει καὶ πολὺ λέγοντος, οἱ νεώτεροι τῶν ἐξηγητῶν τρία γένη τῷ ποσῷ καὶ τὸν Ἀρχύταν τίθεμενοι ὡς διὰ τὸ σῶμα μετρητὸν τὸ βάρος φασίν· ἦν γὰρ ἂν τὸ αὐτὸ τῷ σώματος καὶ τῷ βάρει μέτρον· νῦν δὲ πολλαχῶς ὑπεναγνίστως ἔχει τὸ τῷ σώματος μέτρον καὶ τῆς ῥοπῆς.

6. 31. ἀπορῶσι δὲ τινες πρὸς τὰ ὑπ' Ἀριστοτέλους εἰρημμένα, εἰ τὸ ὅμοιον καὶ ἀνόμοιον μὴ ἐστὶ ποσῷ ἴδιον ἀλλὰ ποιῷ, πῶς ὅμοια μετρήσθαι λέγει· ὅμοια γὰρ τρίγωνα καὶ τετράγωνα ἔχουσιν παρὰ τοῖς γεωμέτραις ἀναγεγραμμένα, καὶ δηλονότι καὶ ἀνόμοια. μήποτε ὅν, ὥσπερ τοῖς ποιῶσι τὸ ἴσον ὑπάρχει καὶ τὸ συνυπάρχον αὐτοῖς ποσόν, ὅτως καὶ τοῖς ποσῶσι τὸ ὅμοιον καὶ τὸ ἐν αὐτοῖς ποιόν... f. 8 b. ἐπειδὴ δὲ ἐνταῦθα διαβρῆν ὁ Περφύριος ἐπιχειρεῖ, τῷ Ἀνδρόνικῳ κατακολουθῶν, τὴν ἐννοίαν τῷ τε ἀνὸς καὶ τῆς μονάδος καὶ τῆς ἐπιμήκης, ὡς

τῶν κατ' ἰδέας λεγομένων ἀλλὰ τῶν κατ' αἰσθησὴν ἢ διανοίαν ἐναργῶν, περὶ ὧν καὶ ἡ παρῶσα πρόθεσις πραγματεύεται, φέρε καὶ ἡμεῖς τοῖς λεγομένοις παρακολουθήσωμεν.

8 f. 1 b. τῶς μὲν φεύγοντες τὰς ἐπαγομένας ἀπορίας τῇ 6. 36. ἀποδοθείσῃ τῶν κατηγοριῶν τάξει, ἀτακτὸν φασὶν αὐτῶν τὴν διδασκαλίαν καὶ καὶ τὸ ἐπιτυχόν τῆς διαριθμώσεως τυγχάνειν, ὅκ εἰδότες ὡς εἰς χεῖρονας ἀπορίας ταῦτα λέγοντες ἐμπέπτυσαν· οἱ γὰρ ὅτω λέγοντες καὶ τὴν τῶν ὄντων σύνταξιν πρὸς ἀλλήλα ἀναρῶσι καὶ τὴν τῷ λόγῳ πρὸς ἑαυτὸν ὁμολογίαν. δεῖ τοίνυν ἐν τάξει πάντως αὐτῶν τὴν διδασκαλίαν λεγομένην ὑπολαμβάνειν. διττῆς δὲ ὅσης τῆς τάξεως, τῆς μὲν καὶ φύσιν καὶ τὴν ἐκᾶς τῶν κατηγοριῶν ὕσιν, τῆς δὲ πρὸς διδασκαλίαν καὶ τὴν ἡμετέραν ἀμαθίαν, ἵνα ὅρον ἔδει ποιείας τῆς παραδόσεως καὶ μὴ νῦν μὲν τῇ καὶ φύσιν τάξει προχωρήσας, αὐθις δὲ τῇ πρὸς διδασκαλίαν. κυριωτέρῳ δὲ ὅσως τῷ καὶ φύσιν, εἰκότως τὴν ὕσιν προτάττομεν, ἐπειδὴ πρώτη πάντων τῶν γενῶν ἐστὶ, κατ' αὐτὸ τὸ εἶναι θεωρημένη καὶ τοῖς ἄλλοις τῷ εἶναι αἰτία γνωμένη. καὶ τῶν ἄλλων ὅν κατηγοριῶν τὴν τάξιν κατὰ τε τὴν τῷ εἶναι φύσιν ἀποδοτέον καὶ καὶ τὴν πρὸς τὴν ὕσιν οἰκειότητα, ὥς τε τὰ μὲν συγγενέστερα πρὸς τὴν ὕσιν προτάττεται, τὰ δὲ ἀλλοτριωτέρα ὕστερα ἀπαριθμεῖται. εἰ τοίνυν προτέταται τὰ καθ' αὐτὰ τῶν πρὸς τι καὶ τὰ ὡς ἐν ὑποκειμένων τάξει προϋπάρχοντα τῶν ὡς συμβεβηκότων ἐπιγνωμένων, ὁ δὲ ὅτι προηγείτο τὸ ποιὸν τῶν πρὸς τι. καὶ τῇ ὕσιν δὲ οἰκειότερον, ὡς καὶ οἱ περὶ τὸν Δύκιο ἐγκαλεῖσι... f. 2. μαρτυρεῖ δὲ τῇ τάξει καὶ αὐτὸς Ἀριστοτέλης· ὅτε γὰρ ἐν ἀρχῇ διηριθμείτω τὰς κατηγορίας, προέταξε τὰ πρὸς τι τὸ ποιόν. εἰ δὲ τις αἰτίαν τῆς τοιαύτης τάξεως ἀποδοίη τὸ μὴ μεταξὺ παρεμπέπτον τὸ πρὸς τι διακόπτον τὴν ποιότητα ἀπὸ τῷ ποιῶν καὶ πάχειν, συμφυῆ ὄντα αὐτῇ (καὶ γὰρ τῇ ποιότητι καὶ τὸ ποιῶν ποιεῖ καὶ τὸ πάχον πάχει), μαθεῖται καὶ ὅσως ὅτε δύναμις ὅτε ἐνέργεια ὅτε πᾶσις ὅτε κίνησις ποιήσκειν ἂν τι εἰς ἕτερον ὅτε πάθει τι ὑφ' ἑτέρου, εἰ μὴ προκατάρχει ἡ τῷ πρὸς τί πως ἔχοντος χέσις συνάπτουσα δι' οἰκειότητος τὸ ποιῶν τῷ πάχοντι, ὥς τε μὲν δύναμις ποιῶν τὸ δὲ δύναμις πάχειν. ἔδει ὅν καὶ ἄλλως προτεταθῆναι τὴν τῷ πρὸς τι χέσιν ὡς κοινὴν καὶ συμφυῆ καὶ καὶ τῷ εἶναι θεωρημένην· τὸ γὰρ εἶναι ἔχει ἐν τῷ πρὸς τί πως ἔχειν, καὶ διὰ τῷ προτέρῳ τῶν ἐπικτήτων χέσεων ἐστίν. καὶ παρὰ τὰ δοκῶντα δὲ τῷ Ἀριστοτέλει ὁ τοιοῦτος ἐστὶν ἀπολογισμός· ὡς γὰρ ἐννοεῖ τὴν ἐν τῷ κινεῖν καὶ κινεῖσθαι τῆς ἐνεργείας χέσιν πρὸς τὴν δύναμιν, καθ' ἣν ἐξ ἀνάγκης προτέταται προσεχῶς τῶν ποιόντων καὶ παχόντων τὰ πρὸς 40 τι· ὥς τε ὅκ ἔδει διὰ τῷ μετατιθέναι τὴν τῆς ποιότητος κατηγορίαν ὕστερον. ἀλλ' ὅκ Ἀνδρόνικον ἀποδεκτὸν τὰ πρὸς τι μὲν πάσας θέντα τὰς κατηγορίας, διότι χέσις ἐστὶ καὶ παραφύσει εἶναι προηγῶν γὰρ ἡ συμφυῆς τῶν πρὸς τι χέσις τῶν ἐπικτήτων χέσεων, ὡς καὶ τῷ Ἀρχύτῃ δοκεῖ. ταῦτα μὲν ὅν ἰσορήδω περὶ τῶν καὶ τὰ ἐξ ἀποφύρων δογμάτων... f. 2 b. ὁ δὲ Περφύριος παραστῆναι τῇ καὶ τὸν Ἀριστοτέλην τάξει βυλάμενος, ἐκ συνόδου φησὶ τὸ ποσὸν καὶ τὸ πρὸς τι τὴν γένεσιν ἔχειν τὸ ποιόν, ὥσπερ ἄλλοις τισὶ καὶ ἔμπεδοκλεῖ δοκεῖ, ἀπὸ τῆς ἁρμονίας τῶν στοιχείων κρέσεως τὰς ποιού-

τητας ἀναφαίνοντι. καὶ Πλάτων δὲ διὰ τῶν ἡμιολίων καὶ διπλασίων καὶ ἐπιτρίτων καὶ ἐπογδώνων καὶ τῶν τοιούτων ἐπὶ τῷ ποσὺ καὶ τὸ πρὸς τι θεωρημένων λόγων τῷ τε σώματος τὸ τοιόνδε εἶδος καὶ τῆς ψυχῆς συνέζησε τὸ καὶ ταύτα ποιεῖται ἀφωρισμένον. καὶ τὸ μὲν εὐπορον τῷ λόγῳ καὶ εὐμήχανον ἄξιον ἐπαίνου· ῥητόν δὲ ὅτι ἐν μὲν τοῖς ἀποτελέσμασι καὶ τοῖς συνθέτοις ὕδεν ἀπεικὸς καὶ ὕτως ταῦτα ἀπογεννᾶσθαι, ἐν μόνῳ τοῖς αἰτίαις αὐτῶν λόγῳ καθ' ἑαυτὸν καὶ κατὰ μίαν ἀρχὴν ταῦτα πάντα περιέχεσθαι ἐν προσηρόσῃ τάξει.

6a 36. ^{AMM. f. 81 b.} περὶ δὲ τῆς ὑποστάσεως αὐτῶν ταῦτά φαμεν. τινὲς δὲ φασὶ μὴδὲν εἶναι τῶν πρὸς τι φύσει, ἀλλὰ ἀνά- 10 πλάσμα εἶναι ταῦτα τῆς ἡμετέρας διανοίας, λέγοντες ὅτι ὕτως ἔκ ἐξί φύσει τὰ πρὸς τι ἀλλὰ θέσει... ἔτσι δὲ ἔκ ὁρθῶς λέγουσιν· ὕτω καὶ ἐγνωσθαι ταῦτα τῇ φύσει, ὡς καὶ τὰ μέρια τῷ σώματος ἐν χέσει τινὶ τῇ πρὸς ἄλλα θεωρεῖν... τινὲς δὲ ἐκ διαμέτρου τούτοις ἔχοντες πάντα τὰ ὄντα πρὸς τι ἔλεγον· ὦν εἰς τὴν Πρωτα- 15 γόρας ὁ σοφιστής· ἔλεγε καὶ ἔτος ὅτι ὕδεν τῶν πραγμάτων ὠρισμένην ἔχει φύσιν. διὰ καὶ ἔλεγε ὅτι ἔκ ἐξί τινὰ ψευδῆ λέγειν· ἕκαστος καὶ καὶ τὸ φαινόμενον αὐτῷ καὶ δοκῶν ἀποφαίνειν περὶ τῶν πραγμάτων, ἔκ ἔχοντων ὠρισμένην φύσιν ἄλλ' ἐν τῇ πρὸς ἡμᾶς χέσει τὸ εἶναι ἔχοντων... τούτων δὲ ἐλέγχει μὲν καὶ ὁ Ἀριστοτέλης ἐν τῷ τρίτῳ λόγῳ τῆς Μετὰ τὰ Φυσικὰ πραγματείας (c. 4)... ἐλέγχει καὶ ὁ Πλάτων ἐν τῷ Θεαιτήτῳ τῷ διαλόγῳ, αὐτὸ τούτο προθέμενος ἐλέγχει... ἄλλοι δὲ παρὰ τούτους ὁρθῶς εἶπον ὅτι τῶν πραγμάτων τὰ μὲν ἐξί πρὸς τι τὰ δὲ αὐτὰ καθ' αὐτά... καλῶς 25 δὲ τινες ἀπεικάζουσι τὰ πρὸς τι παραφύσιν, αἰτινες ἔκ ἰδίων ἔχουσιν ὑπόστασιν ἄλλ' ἐν φυτοῖς ἔχουσι τὸ εἶναι. ἀπεικάζουσι δὲ αὐτὰ καὶ τοῖς ἀντερείδουσιν ἄλλα ἐξ ἑαυτῶν· τούτων καὶ τῷ ἑτέρῳ ἀναμενέοντος ἔκ ἐξί τὸ λοιπόν.

ΔΑΒΙΔ. ἐπειδὴ τὰ πρὸς τι λέγει καὶ διδάσκει καὶ ἐξί καὶ γένος ἐξί καὶ συναριθμεῖται ταῖς δέκα κατηγορίαις, ἰσάριθμα τούτοις κεφάλαια ζητήσωμεν. περὶ τῆς ἐπιγραφῆς αὐτῶν, πῶς δεῖ ἐπιγράψαι, περὶ τῷ πρὸς τι ἐνικῶς ἢ περὶ τῶν πρὸς τι πληθυντικῶς. ὁ Ἀριστοτέλης πανταχῶ καὶ ταῖς ἐπιγραφαῖς λέγων "πρὸς τι δὲ τὰ τοιαῦτα λέγει," καὶ τοῖς ἰδίῳ "ἰδίων δὲ τῶν πρὸς τι." ἐπειδὴ δὲ διδάσκει, ζητήσωμεν ποίῳ τρόπῳ κέρρη διδασκαλίας, ἄρα 35 οἷον καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων κατηγοριῶν ἢ ἑτέρῳ; ἰστέον ὅτι ἀπεξενομένη παρὰ τὴν εἰσθυσίαν αὐτῶν κέρρη διδασκαλία... τρεῖς τοίνυν δεῖξαι γεγένησιν περὶ τῆς τάξεως τῶν πρὸς τι. Ἀνδρόνικος μὲν καὶ ὁ Ῥόδιος τελευταίαν ἀπονέμει τοῖς πρὸς τι τάξιν, λέγων αἰτίαν τοιαύτην. τὰ πρὸς τι ὕλην οἰκίαν ἔκ ἔχει· παραφυσὶ καὶ ἔστι 40 οἰκίαν φύσιν μὴ ἐχούσῃ ἀλλὰ περιπλεκόμενῃ τοῖς ἔχουσιν οἰκίαν ῥίζαν· αἱ δὲ ἐννέα κατηγορίαι οἰκίαν ὕλην ἔχουσιν· οἰκώτως ἔν τε τελευταίαν ὠφειλὸν ἔχειν τάξιν. Ἀρχύτας δὲ ὁ Ταραντῖνος τετάρτην ἀπονέμει αὐτοῖς τάξιν, ἐπειδὴ ὕστα καὶ ποῖον καὶ ποσὸν καθ' αὐτὰ εἰσι, τὰ δὲ πρὸς τι χητικὰ εἰσι, προηγῆναι δὲ τὰ καθ' αὐτὰ 45 τῶν ἐν χέσει· πρῶτον καὶ γίνεσθαι τὸν ἄνθρωπον καὶ τότε πατέρα, πρῶτον γίνεσθαι ἀριθμὸς καὶ τότε διπλάσιος ὡς ἀριθμὸς. Ἀριστοτέλης δ' ἐν τῇ ἀπαριθμῇ τετάρτην αὐτοῖς καὶ αὐτὸς ἀπονέμει τάξιν,

δι' ἣν αἰτίαν εἶπεν Ἀρχύτας· ἐν δὲ τῇ διδασκαλίᾳ τρίτην αὐτοῖς ἀπονέμει τάξιν διὰ τέσσαρας αἰτίας... δεύτερον ἔν κεφάλαιον ἀπαριθμῶσα τὰ εἶδη τῶν πρὸς τι. δέκα τοίνυν εἶδη τῶν πρὸς τι, ταυτοῦτης ἀσιότητος γένεσις μεθεξῆς ὕφεσις πείσις κρίσις θέσις 5 ἀσυμμετρία, ἢ πρὸς τὸ γένος ἀναφορά. ἐπὶ τῷ ποσῷ καὶ μόνῳ τὴν διαιρετικὴν ἐφύλαξε τάξιν ὁ Ἀριστοτέλης... δυνατὴν δὲ ταῦτα καὶ ἀντιτεταγμένως διελθεῖν καὶ τεχνικῶς, ὅταν τῶν πρὸς τι τὰ μὲν φύσει, ὡς πατήρ καὶ υἱός, τὰ δὲ τύχη, ὡς δούλος καὶ δεσπότης, τὰ δὲ τέχνη, ὡς ἐπιστήμη ἐπιστήτῃ ἐπιστήμη, τὰ δὲ προαιρέσεως, ὡς φίλος φίλῳ φίλος. δυνατὴν δὲ ὑπὸ ταῦτα τὰ τέσσαρα ἀναγαγεῖν τὰ δέκα τὰ λεχθέντα πρῶτον. ἐν οἷς καὶ τὸ δεύτερον κεφάλαιον. 10 τρίτον ἦν κεφάλαιον τὸ ζητῆσαι περὶ τῆς ὑπάρξεως αὐτῶν, ἄρα φύσει εἰσὶν, ἢ ἡμεῖς ποῶμεν αὐτά; διάφοροι καὶ δεῖξι γηγόνασιν· οἱ μὲν καὶ πάντα τὰ ὄντα πρὸς τι εἰρήκασιν, οἱ δὲ ἀμφοτέρω, καὶ πάντα τὰ ὄντα πρὸς τι καὶ ὕδεν τῶν ὄντων πρὸς τι, οἱ δὲ τινὰ μὲν πρὸς τι τινὰ δὲ ἔκ πρὸς τι. Πρωταγόρας μὲν ὁ σοφιστής πάντα τὰ ὄντα πρὸς τι εἶπε, λόγῳ ταύτῳ χρώμενος. ἕκαστον, φησὶ, πρὸς ἄλλο παραβαλλόμενον τὴν οἰκίαν ἀπολαμβάνει φύσιν· ὁ καὶ τρέ- 15 χηλος τῆς περιστερᾶς ὁ μέλας τῷ ἐν σιγῇ ὀρώντι μέλας φαίνει, τῷ δὲ ἐν φωτὶ ὀρώντι ἡλιοειδὴς καὶ φωνικὸς ὀράει. καὶ τὸ πῦρ ἔκ πασι θερμόν· τῷ καὶ ἐξ ὕλης θερμόν, τῇ δὲ σαλαμάνδρᾳ ἐκ θερμῶν ὕδεν τῷ ἀμύντῃ. τὸ μέλι ἔκ πασι γλυκύ· τοῖς καὶ ἱκτεριῶσιν ἔκ γλυκεί. πρὸς ὃ φαμεν ὅτι πρῶτον εἰσι τὰ πράγματα καὶ ὕτω πρὸς ἕτερον παραβάλλον· τὰ καὶ χρώματα νυκτὸς μὲν εἰσι χρώματα, ὀρατὰ 20 δὲ ἔκ εἰσιν. ἐκέρητο δὲ καὶ δευτέρῳ λόγῳ λέγων ὕτως. αἱ φυσικὴ τῶν πραγμάτων εἰκόνες, λέγων δὴ τὰ κατοπτρικὰ εἰδωλα, ὀρώντι μὲν εἰσι, μὴ ὀρώντι δὲ ἔκ εἰσιν. ἀλλ' ὁ αὐτὸς λόγος καὶ πρὸς ταῦτα· πρῶτον γὰρ εἰσι τὰ πράγματα, καὶ τότε γίνονται ὀρατὰ. τούτοις περὶ οἱ Πρωταγόρας ἐκέρητο ταῖς μεγαληγορίαις ταῖς τρισὶ ταύταις, φάσκων ὕτως "πάντων χρημάτων μέτρον ὁ ἄνθρωπος· ὡς φαίνει τὰ πράγματα, ὕτως καὶ ἔστιν· τὸ δοκῶν ἕκαστῳ ἀληθές." ἢ περὶ τῷ αὐτῷ εἶρηναι πάντα, ἀλλὰ τὸ μὲν περὶ τῷ γνωσκοντος, ὅτι μέτρον πάντων χρημάτων ὁ ἄνθρωπος, τὸ δὲ περὶ 35 γινωσκομένου τὸ λέγον "ὅσα φαίνει" τὰ πράγματα τοιαῦτα καὶ ἔστιν, τὸ δὲ περὶ τῆς γνώσεως αὐτῆς τὸ λέγον ὅτι τὸ δοκῶν ἕκαστῳ ἀληθές... ἄλλοι δὲ φασιν ὅτι ὕδεν τῶν ὄντων πρὸς τι· ἢ καὶ φύσει πάντα καθ' αὐτὰ ἐποίησε, τάξεως τῶν πρὸς τι μὴ φροντίσας, ὥσπερ ὁ τέκτων ἐντίθησι τὰς δοκὰς τῇ ὀροφῇ μὴ φροντίσας ποῖα δεξιὰ ἢ ποῖα ἀριστερά, ἀλλ' ἡμεῖς ὕψον τὴν μὲν δεξιὰν φαμεν τὴν δὲ ἀριστεράν. πρὸς ὃ φαμεν ὅτι καὶ τάξεως ἐφρόντισεν ἡ φύσις· τὰ 40 καὶ ὑγρὰ σοφία ἐν μέσῳ τῶν ξηρῶν ἔταξεν, ὥσα συνέχῃ καὶ χηματίζῃ αὐτοῖς, καὶ τὸ ἦμαρ αἰὲν ἐν τοῖς δεξιῶς, καὶ τὰ ὑγρά περικεῖται τὰ ὑποσεληνια, ἐπεὶ εἰ μὴδὲν ἦν τῶν ὄντων πρὸς τι, ἀνέρητο ἂν καὶ ἡ πρόνοια· ἢ καὶ πρόνοια τῷ προνοούμενῳ ἐξί πρόνοια, καὶ ἡ 45 γνῶσις τῷ γνωστῷ ἐξί γνῶσις. ἄλλοι δὲ πάντα τὰ ὄντα πρὸς τι εἶπον, ἐπειδὴ τὰ πρὸς τι οἰκίαν ὕλην ἔκ ἔχει ἀλλ' ἐν ταῖς ἐννέα κατηγορίαις θεωρεῖται. καὶ ὕδεν τῶν ὄντων πρὸς τι, ἐπειδὴ ὕδεν μόνως πρὸς τι ἀλλ' ἢ πρὸς τι καὶ ὕστα, ἢ πρὸς τι καὶ ποσόν, ἢ πρὸς

τι ἐκ ποσών. Ἀριστοτέλης δὲ τῶν ὄντων τὰ μὲν πρὸς τι τὰ δὲ ὅτι πρὸς τι.

60 ΔΑΒΙΔ. αὕτη δὲ ἐστὶν ἡ ψευδὴς ὑπογραφή ἐκ Πλατωνικῆς, 36. ἥτινα κατήλεγξεν ἐν τοῖς κς μέρους αὐτοῦς.

ΣΙΜΠΛ. θ' ε. 2 b. ἐπὶ τὴν λέξιν ἰόντες λέγωμεν ὅτι ὅρον μὲν 5 ἀποδιδόναι τῶν πρὸς τι ἀδύνατον ἦν (τῶν ᾧ πρῶτων γενῶν ὅρους ἀποδιδόναι ἀμύχανον ἦν διὰ τὰς εἰρημένους πρότερον αἰτίας), δι' ὑπογραφῆς δὲ τινος τὴν ἡμετέραν ἔνοιαν ἀνακινῶν τὴν συναρμύζουσαν τοῖς πρὸς τι δυνατὴν ἦν. καὶ τὸτο ποιεῖ, τῷ Πλάτῳ κς τὴν ἀπόδοσιν τὴν πρῶτην ἀκολουθῶν, ὡς φησὶ ὁ Βοηθός· λέγει 10 ᾧ καὶ ὁ Πλάτων ὅτως ὑπ' αὐτῷ ἀποδόναι περὶ τῶν πρὸς τι, ὅσα αὐτὰ ἄπερ ἐστὶν ἐτέρων εἶναι λέγει. καὶ ὡς ἔοικεν, ἐπιλέλυσται τῶν ὑπὸ τῷ Πλάτῳ εἰρημένων ὁ Βοηθός· ὃ ᾧ δὲ εἰποῖμι ἂν ὅτι ἡγνῶει, ἐλλόγιμος ἀνὴρ γεγονώς. ὅτι ᾧ ὃ τῷ λέγει πρὸς ἀλλήλα ἀλλὰ τῷ εἶναι τὰ πρὸς τι χαρακτηρίζει, ὡς καὶ τῷ Ἀριστο- 15 τέλει δοκεῖ, ὁλοῖ μὲν καὶ ἐν Πολιτείᾳ (4 p. 438) λέγων "ἀλλὰ μέντοι, ᾧ δ' ἐγώ, ὅσα γὰρ ἐστὶ τοιαῦτα οἷα εἶναι αὐτὰ μὲν ποῖα ἄττα ποῖα τῶς" καὶ ἐν Σοφιστῇ δὲ (p. 255 d), βυβληθεὶς τὸ ἕτερον αὐτῶν πρὸς τι ὅτι ἐπιδείξαι, ὅτως φησὶν "ὅτι περ ἂν ἕτερον ἦ, συμβέβηκεν ἐξ ἀνάγκης ἐτέρῳ τῷτο αὐτὸ ἄπερ ἐστὶν εἶναι." πλη- 20 θυντικῶς δὲ εἰπόντος τῷ Ἀριστοτέλει "πρὸς τι δὲ τὰ τοιαῦτα λέγει," οἱ περὶ τὴν Ἀχαϊκὴν καὶ Σωτρίωνα ψήθησαν μὴ ὥσπερ ὅτιαν καὶ ὅτιαν καὶ ποσὴν καὶ ποσὰ καὶ ἐνικῶς καὶ πληθυντικῶς λέγομεν, ὅτως καὶ ἐπὶ τῶν πρὸς τι τὸ πρὸς τι καὶ τὰ πρὸς τι λέγει, ἀλλὰ μόνον πληθυντικῶς... ε. 3. ταῦτα δὲ ἐπισήσαντες ὅτι τὸς παλαιῶς 25 τῶν Κατηγοριῶν ἐξηγητὰς αἰτιῶν, Βοηθὸν καὶ Ἀρίσωνα καὶ Εὐδω- ρον καὶ Ἀνδρόνικον καὶ Ἀθηνόδορον, μῆτε ἐπισήσαντας μῆτε ἐπιση- μαζμένους, ἀλλὰ καὶ τοῖς ὀνόμασι συγκεχυμένους χρησάμενους καὶ ἀποκῶς ἐκφέροντας ὅτινα τὸ πρὸς τι, τῷ Ἀριστοτέλει πληθυντικῶς ἀεὶ προφερομένον... τούτους δὲ τὸς λόγους ὁ μὲν Πορφύριος ὡς ἀρ- 30 σκόμενος ἀναγράφει, ὁ δὲ Ἰαμβλῆχος "μάχεται" φησὶ "τὸ τοῦ- τον καὶ πρὸς τὸν ὅρον λόγον καὶ τὴν τῶν παλαιῶν συνήθειαν." καὶ ᾧ πληθυντικῶς καὶ ἐνικῶς αὐτῇ χρῆται, ὡς ὅλον ἀπὸ τῶν Ἀρχυταίων τε καὶ τῶν Ἀριστοτελικῶν λέξεων, καὶ ὡν Βοηθός καὶ οἱ ἄλλοι μιμνέ- μνοι τὸς παλαιῶς προφέρουσι, ἐπ' ἴσως ἀμφοτέροις χρωμένοι τοῖς 35 ὀνόμασι... δεῖ δὲ μῆτε τῇ τῆς συνήθειας ἀνωμαλίᾳ προσέχων τὴν αὐτὴν βυβλόμενον καὶ τὴν φύσιν τῶν ὄντων διαρεῖς τὰς κατηγο- ρίας· καὶ ᾧ πολλὰ μὲν ἐνικῶς ὄντα τῇ φύσει πληθυντικῶς λέγει, ὡς Ἀθῆναι καὶ Θῆβαι, πολλὰ δὲ πληθυντικῶς ὄντα τῇ φύσει ἐνικῶς λέγει, ὡς κρατὶς καὶ φυλὴ. καὶ αὐτὸς δὲ ὁ Ἀριστοτέλης ἐν ἀρχῇ 40 μὲν (c. 4), ὅταν τὰς κατηγορίας ἀπαραριθμῇτο, ἐνικῶς μᾶλλον δοκεῖ λέγειν, ὥσπερ καὶ τὰ πρὸ αὐτοῦ, "ἥτοι ὅτιαν σημαίνει ἡ ποσὴν ἢ ποσὴν ἢ πρὸς τι," καὶ πάλιν "πρὸς τι δὲ, οἷον διπλάσιον, ἡμισυ." ἐνταῦθα δὲ πληθυντικῶς τὰ πρὸς τι λέγει, ὅτι σαφέστερον τῷτο ἐστὶ πρὸς τὴν μάθησιν.

ΔΑΜ. ε. 83 b. τῷ λέγει δὲ ἐχρήσατο ὡς ἀπαραριθμῶν τῷ λόγῳ· ἄποσα ᾧ πολλὰ δείξει τῷ ὀρισμῷ ἀκολουθῶντα, καὶ αὐτὸς ἄλλων θῆται ὀρισμὸν.

ΣΙΜΠΛ. θ' ε. 4. ἐπειδὴ ὅτι πολυεπὴς ἐστὶν ἡ τῶν πρὸς τι εἰς ἕτερον ἀναφορά, διὰ τὸτο ὅτι ἤρκεσαν εἰπεῖν "ὅσα αὐτὰ ἄπερ ἐστὶν ἐτέρων εἶναι λέγει," ἀλλὰ καὶ "ἡ ὅπως ἄλλως πρὸς ἕτερον ἔχει" τυτέστιν εἴτε καὶ γενικῇ πτωσὶν ἢ ἀναφορά εἴτε καὶ δοτικῇ, ἢ ὅτι ὅλως καὶ πτωσὶν ἀλλὰ ἄλλον τινὰ τρόπον, ὡς εἴρηται. εἴτε ἐν Πλά- 5 τῳ εἴτε ἄλλῳ τινὸς ὁ ὅρος, ὃ καὶ διόρθωσιν ἔχει τὴν προσηγορίαν τὴν τῷ "καὶ ὅπως ἄλλως πρὸς ἕτερον," ἀλλὰ μέρος ἐστὶ τῷ ὅρῳ. σαφηνίζει δὲ αὐτὸ ὁ Ἀριστοτέλης διὰ τῶν παραδειγμάτων τῶν ἐπαγομένων... ὁ μόντοι Βοηθός ὅλον βιβλίον γράψας περὶ τῷ πρὸς τι καὶ πρὸς τί πως ἔχοντος, οἷον τὴν ὅρον ἀπὸ τῷ Πλάτῳ ἀποδοδὲς μέχρι τῷ "ἄπερ ἐστὶν ἐτέρων εἶναι λέγει," τὸ δὲ ἐξῆς ὑπὸ τῷ Ἀριστοτέλει προσκεῖς διορθώσεως ἔσκε. ἔοικε δὲ ὅλως μὲν ἀποδοδὲς ὁ ὅρος ὑπὸ τῷ ἀποδοδωκότος, σαφηνιζόμενος δὲ διὰ τῶν παραδειγμάτων.

ε. 6. ἀπορεῖ ὁ Πλωτῖνος, τίς ἢ ἐν πᾶσι τούτοις κοινότης, ἄρα γενικὴ τις, ἢ κατ' ἄλλον τρόπον, καὶ τὴν εἰς τὴν ἀναφορὰν;... ἕτεροι δ' ἀπορεῖσι πρότερον ὑπόστασις ἐστὶν ἢ χέσις αὕτη ἢ ὄνομα μόνον συνεκφερόμενον. ἀνάγκη τοίνυν ἢ μηδεμίαν χέσιν τῶν ὄντων εἶναι, ἢ τινὰς μὲν ὑφείσθαι τινὰς δὲ ἀνυποστάτους ὑπάρχειν. 10 ἀλλ' ὅτι μὲν ὅτι πᾶσαν χέσιν ἀναρετέον, ὅλον ἐκ τῷ δὲ ὡς τὴν ὅτιαν καὶ ποσότητα καὶ ποιότητα καὶ τῶν ἄλλων γενῶν ἔκαστον, ὅτως καὶ τὴν χέσιν ἐν τοῖς ὅσι τίθεσθαι, πολλὴν χρεῖαν καὶ αὐτὴν παρεχο- μένην... ε. 7. ἀλλὰ διὰ τί, φασίν, Ἀριστοτέλης ἐν τε τοῖς Εὐδημοῖς Ἠθικοῖς (18) καὶ ἐν τῇ Μετὰ τὰ Φυσικά (Ε 2) τὰς κατηγορίας ἐκτιθέμενος ὃ μνημονεύει τῶν πρὸς τι, εἰπερ καὶ τὸτο 15 τὸ γένος ὁμοίως ὑφείσθαι τοῖς ἄλλοις ἐνόμισεν; ἢ ὅτι ὅπου μὴ προηγεμένως περὶ τῶν γενῶν πάντων ὁ λόγος, ὅτι ἀκριβολογῇ περὶ πάντα, ἀλλ' ἐκείνοις χρῆται μάλας ὡν δεῖ πρὸς τὸ προκαί- μενον. ἴσως δὲ καὶ ὅτι τὰ πρὸς τι ἐν τοῖς ἄλλοις γίνεσθαι ὑφείσθαι, διὰ τὸτο σὺν αὐτοῖς θεωρεῖται, καὶ μὴ προηγεμένης ἔτυχεν μνήμης. 20 ἔτι δὲ καὶ ὅτως περὶ τῆς κοινῆς καὶ τὴν χέσιν ὑπόστασεως ἀπορεῖσιν. ὅτι εἰ ἐπινυεῖται, φασί, τὰ καὶ χέσις, ἥδη καὶ ἐστὶν... τῶν δὲ ἄχρι μὲν τινος διαμένει ἢ χέσις, εἴτα παύεται, ὡς ἐπὶ τῷ ὁρῶντι ἄχρι ὀκτωκαίδεκα ἐτῶν· ἀφ' ὃ ᾧ ἂν ἀρῇ τὸ τίκτειν, ἐκείνῃ κα- 25 λῇ ὁρῶντος... τούτων ὅτι ἀπορρομένων περὶ μὲν τῆς ὑπόστασεως ῥητέον ὅτι, ὥσπερ αἱ ποιότητες καὶ τὴν αὐτῶν φύσιν χωρὶς τῶν σωμάτων νοῦνται ἀσώματα εἶναι, ὅτως καὶ αἱ χέσεις καὶ τὴν αὐτῶν φύσιν χωρὶς τῶν συνθέτων νοῦνται ἀσώματα εἶναι· λόγος γὰρ ἐστὶ καθ' ἑαυτὴν ἢ χέσις... ε. 7 b. ὃ καλῶς οἱ Στωϊκοὶ νο- 30 μίζουσι πάσης τῆς καὶ διαφορὰν ἰδιότητος ἀπηλλάχθαι τὰ πρὸς τί πως ἔχοντα, διότι πέφυκε συμβαίνειν καὶ ἀποσυμβαίνειν μηδε- μῶς μεταβολῆς περὶ αὐτὰ γενομένης. ψεύδους ᾧ τὸτο λέγει, ἐπεὶ καὶ τῶν πρὸς τι γίνεται μεταβολή, ὡς πέφυκε ταῦτα μετα- 35 βάλλιναι... περὶ δὲ τῷ τί κοινὸν ἐπὶ πάντων τῶν πρὸς τι τοσαύ- 45 τὴν ἔχοντων διαφορὰν, τινὲς λένουσι λέγοντες ὅτι εἰς μίαν ὁμοότητα λέξεως ἀνάγει καὶ σημασίας ἰδιότητα.

ε. 5. διὰ τί δὲ εἶπεν "ἔστι δὲ καὶ τὰ τοιαῦτα τῶν πρὸς τι;" ἥτοι ἐπειδὴ τῶν κατηγορημένων τὰ μὲν καὶ ἐν τῇ ποιότητι ἦν, ὡς ἔστι καὶ

διάθεσις καὶ αἰδησις καὶ ἐπιστήμη, καθ' ὅσον παιδεία ἢ δὲ θέσις πρὸς
 τὴν καὶ συγγενῶς ἔχει, μνημονεύει δὲ αὐτῶν ὡς καὶ ἐν ταῖς πρὸς
 τὴν ὄντων, διὰ τοῦτο καὶ τῶν πρὸς τὴν εἶπε τὰ τοιαῦτα. ταῦτα μὲν
 τὰ περὶ τὴν λέξιν. οἱ δὲ Στωϊκοὶ ἀνθ' ἑνὸς γένους δύο καὶ τὴν
 τῶν τῶν ἀριθμῶν, τὰ μὲν ἐν τοῖς πρὸς τὴν τίθεντες, τὰ δὲ ἐν
 τοῖς πρὸς τί πως ἔχουσι, καὶ τὰ μὲν πρὸς τὴν ἀντιδιαίρεσιν τοῖς καθ'
 αὐτά, τὰ δὲ πρὸς τί πως ἔχοντα τοῖς καὶ διαφορὰν, πρὸς τὴν
 μὲν λέγοντες τὴν γλυκὺ καὶ πικρὸν καὶ τὰ τοιαῦτα καὶ ὅσα τοιούτῃ
 διατίθῃσι, πρὸς τὴν δὲ πως ἔχοντα οἷον δεξιόν, πατέρα καὶ τὰ
 τοιαῦτα· καὶ διαφορὰν δὲ φασὶ τὰ κατὰ τὴν εἶδος χαρακτηρίζε-
 10 μένα. ὥσπερ ἔν ἄλλῃ τῶν καθ' αὐτὰ ἔννοια καὶ ἄλλῃ τῶν καὶ
 διαφορὰν, ὅπως ἄλλα μὲν τὰ πρὸς τί ἐστίν, ἄλλα δὲ τὰ πρὸς τί
 πως ἔχοντα. ἀντετραμμένη δὲ ἐστὶ τῶν συζυγιῶν ἡ ἀκολουθία...
 f. 5 b. εἰ δὲ δεῖ σαφέστερον μεταλαβεῖν τὰ λεγόμενα, πρὸς τὴν μὲν
 λέγουσιν ὅσα κατ' οἰκίαν χαρακτηρὰ διακρίμενα πως ἀπονέμει πρὸς 15
 ἕτερον, πρὸς δὲ τί πως ἔχοντα ὅσα πέφυκε συμβαίνειν τινὶ καὶ μὴ
 συμβαίνειν ἀνευ τῆς περὶ αὐτὰ μεταβολῆς καὶ ἀλλοιώσεως, μὴ
 τὴν πρὸς τὴν ἐκτὸς ἀποβλέπειν... ὅτι δὲ καὶ τοῖς πρὸς τί πως ἔχουσιν
 ἀνάγκη χαρακτηρὰ ἐνυπάρχειν τοῖς ὑποκειμένοις, ὡς ὁ Βοηθὸς
 ἀπέδειξε. καὶ αὐτὸθεν δὲ πρόδηλον τοῦτο· ὅτι καὶ ἐξ αὐτῆς φύσεως αὐτῆς
 καθ' αὐτὴν ἢ πρὸς ἕτερον χέσις ὑφίσταται, ἀλλ' ἀνάγκη αὐτὴν ἐν
 τῷ καὶ διαφορὰν χαρακτηρὶ ἐνυπάρχειν. ὁ δὲ χαρακτηρὶ ὅπως ὅπου
 μὲν ποιότης ἐστίν, ὡς τὸ λευκότερον σὺν τῇ χροῇ τοῦτον, ὅπου δὲ
 ποσότης, ὡς ἐν τῷ πλείον καὶ μικρότερον, ὅπου δὲ κίνησις... ἀλλὰ
 καὶ περὶ τῆς ἀκολουθίας ὅτε ὡς οἱ Στωϊκοὶ λέγουσι, τῷ μὲν πρὸς τί 25
 πως ἔχοντι τὸ πρὸς τί ἐπεὶ, τῷ δὲ πρὸς τί ἐκείνι τὸ πρὸς τί πως
 ἔχον, ὅθ' ὡς ὁ Βοηθὸς ἀμυνόμενος αὐτὸς τῷ μὲν πρὸς τί φησὶ τὰ
 πρὸς τί πως ἔχοντα συνακολουθεῖν (μὴ γὰρ τὸ πρὸς ἕτερον πως ἔχειν,
 ταῦτα προσεὶληψε καὶ τὴν οἰκίαν διαφορὰν), τῷ δὲ πρὸς τί πως
 ἔχοντι ἐκείνι τὰ πρὸς τὴν συνάπτει· ὅτι γὰρ πᾶσαν ὑπάρχειν τοῖς πρὸς 30
 τὴν πρὸς ἕτερον τε λέγει τῇ χέσει καὶ τὴν διαφορὰν τὴν οἰκίαν
 ἔχειν. ἀλλ' ἀμυνὸν ἀντακολουθεῖν ἀλλήλοις ταῦτα λέγειν.

63 f. 8. οἱ δὲ τὴν εἰσὶν καὶ τὴν καθίσταν μὴ προσποσέμενος ἔοικε
 11 Στωϊκῇ τινὶ συνθήκῃ συνεπέδει, ὅθεν ἄλλο ἢ τὸ ὑποκείμενον
 εἶναι νομίζων, τὰς δὲ περὶ αὐτὴν διαφορὰς ἀνυποσέμετος ἡγήμε-
 νος καὶ πως ἔχοντα αὐτὰ ἀποκαλῶν, ὡς ἐν τοῖς ὑποκειμένοις
 ἔχοντα αὐτὸ τοῦτο τὸ πῶς ἔχειν... διὰ ταῦτα δὲ ὡς παραφυσμέ-
 νῃ ταῖς ἄλλαις κατηγορίαις τὴν τὴν πρὸς τὴν ἐπιστοδωδῇ νομίζουσι,
 καίτοι προηγουμένη ὕσαν καὶ καὶ διαφορὰν οἰκίαν θεωρουμένην·
 αὕτη γὰρ κοσότης ἐστὶ διὰ πάντων διήκοντα τῶν τε ἐναντίων καὶ τῶν 40
 ὁπωσὲν διαφερόντων, καὶ τῶν ὅλων γενῶν καὶ τῶν ὑπ' αὐτὰ τεταγ-
 μένων· ἥτις εἰ μὴ παρὴν, διεσπάρη ἂν πάντα ἀπὸ πάντων. καὶ ἡ
 μὲν τις ἐστὶ χέσις ἐν εἰδεί καὶ λόγῳ ὑφίσταται.

63 15. 'AMM. f. 85. καὶ ὅσαι μὲν τῶν κατηγοριῶν ἐπιδέχονται τὰ ἐναν-
 τία, καὶ τὰ ἐν αὐταῖς συνιστάμενα πρὸς τὴν ἔχουσιν ἐναντιότητα· ὅσαι 45
 δὲ ὅθεν ἔχουσιν ἐναντίον, ὅθεν τὰ ἐν αὐταῖς πρὸς τὴν ἐπιδέχονται τὴν
 ἐναντιότητα... ζητητέον δὲ πῶς τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν κακίαν τῶν
 πρὸς τὴν λέγει, καὶ τὴν ἐπιστήμην καὶ τὴν ἀγνοίαν; λέγομεν ὅτι ὅ

δογματίζων ταῦτα φησὶν ἀλλὰ λεληθότως βυλόμενος κακίαν
 τὴν ἀποδοθέντα ὀρισμὸν... ἰστέον δὲ ὅτι ὅσοι λέγουσι τὴν Πλάτωνα
 ὅπως ὀρίζεται τὰ πρὸς τὴν καὶ ἐν τῷ λέγειν ἑτέρων οἰείας αὐτὴν εἶναι
 τὴν τῶν πρὸς τὴν ὑπόστασιν, συκοφαντοῦσι τὴν φιλόσοφον· καὶ γὰρ ἀπὸ
 5 τῶν εἰρημένων ἐν τῷ Γοργία (p. 476) ἐστὶ γινώσκαι ὅτι ἐστὶ τῷ λέ-
 γειν ἀλλὰ τῷ εἶναι ἑτέρων αὐτὰ χαρακτηρίζει· φησὶ γὰρ "εἰ ἐστὶ
 τὸ πῶς, ἀνάγκη τὴν εἶναι καὶ τὸ πάχον" εἶναι γὰρ εἶπεν, ὅτι λέγειν.

ΣΙΜΠΛ. i' f. 2. ἰστέον ὅτι ὁ Ἀρχύτας τούτων τῶν παρακο-
 λουθημάτων τὸ μὲν τὰ ἐναντία ἐπιδέχεται παρῆκε, καίτοι καὶ ἐπὶ τῆς
 10 ὕστερας καὶ ἐπὶ τῆς ποιότητος μνημονεύσας αὐτοῦ.

f. 1 b. ἀπορήσειαν ἂν τις πῶς ἡ ἀρετὴ καὶ ἡ κακία τῶν πρὸς 63
 16. τὴν γὰρ τινος εἶναι, ὅσον τὸ σπουδαῖον καὶ τὸ φαῖλον, μετέθεως
 ἀλλ' ὅχι χέσεως δηλωτικόν... καθόσον μὲν ποιότητες, ἐναντίαι εἰσὶ,
 καθόσον δὲ μεσότητες, πρὸς τὴν.

f. 1. "ὅτι πᾶσι δέ." ὅτι γὰρ τῷ διπλασίῳ ἢ τῷ τριπλασίῳ 63
 17. ὅτε τῶν πολλαπλασιῶν ὕδαν.

f. 1 b. τὸ μὲν δοκεῖ προσεὶσθαι ὅχι ὡς μὴ ἐπιδεχομένη μὲν δὲ 63
 20. κῆτος δὲ ἐπιδέχεται, ἀλλ' ὡς ἀρχαίαν δόξαν ἐξηγούμενος. τὸ δὲ
 μᾶλλον καὶ τὸ ἥττον ἐπιδέχεται καὶ τὸ ὅμοιον· μᾶλλον γὰρ ὅμοιον τὸ
 μᾶλλον τὸ αὐτὸ εἶδος μετέχον, καὶ ἥττον τὸ ἥττον· τὸ δὲ ὅμοιον
 τῶν πρὸς τὴν. ἀλλὰ τοῦτο μὲν σαφές· πῶς δὲ ἀντὶ τὸ εἶπεν καὶ ἀνι-
 25 σον μᾶλλον καὶ ἥττον (εἰ γὰρ ἀνισαίτερον, ἐστὶν ἀνισον ἤδη προσελη-
 φός τὸ μᾶλλον), πῶς ἀνισαίτερον μᾶλλον καὶ ἥττον εἶπεν (22);
 ἡ δὲ διὰ τὸ ἀσυνήθετον τῆς λέξεως αὐτὸ τὸ μὴ τὸ μᾶλλον ἀνισον
 προήγαγε. πῶς ἔν καὶ τὸ ἥττον ἐπηγάγε; ἡ δὲ καὶ τὸ μᾶλλον ἀνι-
 30 σαίτερον καὶ ἥττον εἶναι· καὶ γὰρ μᾶλλον ὁμοιώτερον καὶ ἥττον λέγομεν,
 ὅταν ὁμοιώτερον ὂν τὴν ἄλλαν τινος τοῦτο τὸ ὁμοιώτερον ἐπιτείνῃ καὶ
 ἀνίῃ. καὶ ἄλλως δὲ ὁ Ἰαμβλῆχος ἐξηγεῖ, ὅτι τὴν ἐπ' ἀπειρον
 τὴν ἀνίσου πρόδοον ἐνδεκνόμενος ἀνισαίτερον αὐτὸ προσηγόρευεν·
 35 ὅτι γὰρ ἴσα τὸ τοῦτο ὅθεν μέγα ποτὲ γίνετο ἀλλ' ἀεὶ μείζον, ὅτε μικρόν
 ἀλλ' ἀεὶ ἥττον καὶ τὴν ἐπ' ἀπειρον προδίκεται καὶ ἀφαίρεσεν. ἐπι-
 γῆσαι δὲ ἄξιον ὅτι ἐκ εἰπεν ἰσαίτερον ἀλλὰ ἀνισαίτερον, διότι ἐκ
 ὁμοίως ὅθ' ὅπως· τὸ γὰρ ἴσον ἐν ἐξῶ· οἷον ἐάν ᾤ ἐν τῷ ἴσῳ, θεω-
 40 ρεῖ· τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον, ὡς ἐν τῷ ἀνίσῳ. καὶ εἴη ἂν ζητήσεως
 ἄξιον, διὰ τί ἐν μὲν τῷ ὁμοίῳ καὶ ἀνομοίῳ ὁμοίως τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον
 θεωρεῖ, ἐν δὲ τῷ ἴσῳ καὶ ἀνίσῳ ὅχι ὁμοίως.

'AMM. f. 86 b. εἰ ἐστὶ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον ἀνισον, ἔσται καὶ τὸ 63
 μᾶλλον καὶ ἥττον ἴσον· τὸ γὰρ ἥττον ἀνισον μᾶλλον ἐστὶ ἴσον τὸ 22.
 ἀνίσου μᾶλλον, ὥσπερ τὸ ἥττον λευκὸν μᾶλλον ἐστὶ μέλαν τὸ μᾶλ-
 λον λευκόν. εἰ ἔν μὴ ἐπιδέχεται τὸ ἴσον μᾶλλον εἶναι ἴσον καὶ ἥττον
 (τὸ γὰρ τὸ ἴσον ἐξελεῖται ἐπὶ τὸ πλέον ἢ ἐπὶ τὸ ἕλαττον ἐκείνι ἴσῳ),
 ὅθεν ἀρα ἀνισον μᾶλλον καὶ ἥττον ἐστὶν ἐξῶ· ἐστὶ γὰρ τὸ ἀνισον ἐξήρησις
 μᾶλλον καὶ ἀοριζία, ἐκ ἐναντίον τῷ ἴσῳ. μήποτε ἔν ἡ κατεχρή-
 45 σατο ἐνταῦθα, εἰρηκώς τὸ ἀνισον μᾶλλον καὶ τὸ ἥττον εἶναι, ἐκ
 ἀκριβολογησάμενος, ἡ καὶ προδίκεται πρὸς τῶν ὕστερον τοῦτο προ-
 στείθη.

ΣΙΜΠΛ. i' f. 3. ἀπορήσει δ' ἂν τις, μήποτε ἐκ ἴδων τῶν 63
 πρὸς τὴν τῆς ἀντιστροφῆς· ὅτι γὰρ μόνον αὐτῷ ὑπάρχει ἀλλὰ καὶ 23.

ἄλλους πολλοῖς· καὶ ἢ εἴ τι καλὸν ἐστὶ, καὶ ἀγαθὸν ὑπάρχει, καὶ εἴ τι ἀγαθόν, καὶ καλόν. ταύτης δὲ τῆς ἀπορίας ἀνέκοντες οἱ μὲν πρὸς τὸ παράδειγμα ἐτίσαντο) ὡς Στωϊκοῖς μᾶλλον ἄλλ' ἢ Περιπατητικοῖς ἀρέσκον, οἱ δὲ μὲν καλὸν καὶ δι' αὐτὸ αἰρετὴν λέγουσι, τὸ δὲ ἀγαθὸν δὲ καὶ φύσιν, καὶ διὰ τούτο, εἴ τι μὲν καλόν, καὶ ἀγαθὸν εὐθύς εἶναι τίθεντο), ἢ ἀνάπαλιν δέ· τὴν γὰρ ὑγίαν ἀγαθὸν μὲν φασιν ὡς καὶ φύσιν καὶ ὠφέλιμον, καλὸν δὲ ὑκίτι ὡς δι' αὐτὸ αἰρετόν, ὀργάνον πλεονέκτημα ὄν. τῶς δὲ ταύτην μὲν ἀποδοκιμάζουσι τὴν ἐνστάσιν ὡς ὃ πρὸς τὴν ἀπορίαν ἀλλὰ πρὸς τὸ παράδειγμα γενομένην. . .

Ε. 3 β. μήποτε ὅν ἀκριβέστερον ἀνέκον δεῖ τὴν εἰρημένην· ὃ ἢ εἶπεν 10 ὅτι τὰ πρὸς τι συνυπάρχουσιν ἀλλήλοις, ὡς τὸ φῶς καὶ ὁ ἥλιος καὶ ἡ θερμότης καὶ τὸ πῦρ, ὡς δὲ ὅτι τὸ ἕτερον ἐστὶν ὅπερ τὸ ἕτερον, ὡς περ τὸ καλὸν καὶ τὸ ἀγαθόν, ἀλλ' ὅτι πρὸς τὴν λέγειν τὰ καὶ αὐτὰ πρὸς αὐτὰ λεγόμενα· τὸ μὲν ἢ πρὸς ἕτερον ἀπονέμειν καὶ πρὸς ἕτερον λέγειν τὸ εἶδος ἐστὶν αὐτὸ τὸ πρὸς τι· τὸ δὲ καὶ ἐκεῖνο πρὸς ὃ λέγειν, 15 ὁμοίως λέγειν πρὸς τὸ πρὸς αὐτὸ λεγόμενον, τούτο ἴδιον τῶν πρὸς τι παρακολούθημα· ὅπως ἢ τὰ ἄλλα τὰ συνυπάρχοντα ὑδὲ λέγειν πρὸς ἀλλήλα.

63
23. ἈΜΜ. Ε. 87. ἀντιζωοφὴ δὲ ἐστὶν οἷον ἰσοζωοφὴ· τὸ ἢ ἀντί 20 παρὰ τοῖς παλαιοῖς τὸ ἴσον σημαίνει, ὡς περ τὸ ἀντίθεον ἀντί τῷ ἰσούθειν καὶ ἀντιάνειρα ἡ ἰσομενὴ ἀνδράσι, καὶ ἀντίχειρα τὴν μέγαν φάει δακτυλὸν διὰ τὸ ἴσην δύναμιν ἔχειν τοῖς ἄλλοις. ἰσοζωοφὴ δὲ ἐστὶν ὅταν μὴδὲν μᾶλλον τὸ ἕτερον τῷ ἑτέρῳ κατηγορεῖται ἢ ἐκεῖνο τῷ λοιπῷ, οἷον ὁ πατήρ ὑδὲν μᾶλλον πρὸς υἱὸν λέγειν ἢ ὁ υἱὸς πρὸς τὸν πατέρα. τὰ ὅν πρὸς τι πρὸς ἀντιζωοφὸντα λέγειν, οἷον ὁ δούλος 25 δεσπότην δούλος καὶ ὁ δεσπότης δούλῳ δεσπότης. πλὴν τῇ πτωσίᾳ ἐπὶ τοῖς εἶπε διαίσεων τῇ καὶ τὴν λέγειν· ἐπειδὴ ἢ πρὸς γενικὴν ἀποδίδωκε, διὰ τούτο ἐπήγαγεν ὅτι ὃ μόνον πρὸς γενικὴν ἀλλὰ καὶ πρὸς ἄλλην ἀποδοῖν) πτωσὶν τὰ πρὸς τι.

63
36. ΣΙΜΠΛ. Ι' Ε. 4. καλῶς τὸ "ὃ δὲ εἶ" εἶπεν, ὅπερ διὰ τὴν 30 ἡμαρτημένην τῶν ὀνομάτων ἀπόδοσιν συμβαίνει τὸ μὴ δοκεῖν ἀντιζωοφῆν.

63
38. Ε. 4. ἐστὶ ἢ καὶ ἄλλα πτερῶτα ἃ ἢ εἰσὶν ὄρνιθες· τῶν ἢ 35 πτερῶτων τὰ μὲν ἐστὶ σαρκοπτερα τὰ δὲ κολεόπτερα τὰ δὲ χιτρίπτερα, ὧν τὰ χιτρίπτερα μόνον ὄρνιθες εἰσιν.

702. Ε. 5. τῶν ἀντιλεγόντων τινὲς εὐθύς διασύρουσι τὰ ὀνόματα τὸ κεφαλῶν καὶ πηδαλιῶν καὶ πτερῶτον. καὶ ἐκείνων μὲν ἔδει καταφρονεῖν· ἀλλ' ἐπειδὴ συνέβη τῶν ἐξηγητῶν τὴν φιλοσοφώτερος ἀντιλεγόντας αὐτοῖς πολλῶν καὶ καλῶν λόγων ἐσμὸν ἀνακησάσαι, διὰ τούτο καὶ ἐγὼ τῶν ἀντιρρήσεων συντόμως μνημονεύσω. καὶ πρῶτον μὲν ἀγνοῦσιν ὡς ἢ ἐχρήσατο τούτοις τοῖς ὀνόμασιν, ἄχρι δὲ παραδείγματος ὑπέδειξεν ὅσα ἂν ἦν, εἰ ἔπειτα τοῖς θεαθεῖσιν ὑπ' αὐτῷ πράγμασιν ὀνόματα. . . Εὐδωρὸς δὲ ὁ Ἀκαδημαϊκὸς ἐγκαλεῖ ὡς ὃ συντάττει) τὸ πτερὸν τῷ πτερῶτι· τὸ μὲν ἢ πτερὸν ἐνεργεία λέγειν, τὸ δὲ πτερῶν δύναμει ὡς δυνάμενον πτερῶσθαι· εἰ 45 δὲ ἐνεργεία γένοιτο, ὃ πτερῶν ἄλλ' ἐπτερῶμενον λέγειν). ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῷ πηδαλίῳ διορίζεται, ὅτι ὃ πρὸς πηδαλιῶν ἀλλὰ πρὸς πεπηδαλιωμένον ἂν λέγοιτο, καὶ ἡ κεφαλὴ πρὸς κεκεφαλωμένον.

ὃ δὲ ταῦτα ἀπορῶν ἀγνοεῖ ὅτι διχῶς τούτων ἕκαστον λέγειν, καὶ ὡς δυνάμει καὶ ὡς ἐνεργείᾳ, ὡς περ καὶ τὸ ὑφάνειν καὶ τὸ ἐνδύειν καὶ ἐπὶ τῷ ἡδὴ ὄντος ἱματίῳ λέγειν). . . Ἀπολλώνιος δὲ ὁ Ἀλεξανδρεὺς ἀκαταλλήλως φησὶν εἰρηάζει τῶν δύο παραδειγμάτων τὴν ἀπόδοσιν, διότι ὅπου μὲν εἴρηκεν "ὃ καὶ ὄρνις ἐστὶ πτερὰ ἔχει, πολλῶν γὰρ ἐστὶ πτερὰ ἢ ὄρνιθων," ὅπου δὲ "ὃ καὶ ζῶον κεφαλὴν ἔχει, πολλὰ ἢ τῶν ζῶων κεφαλὴν ἢ ἔχει," δέον εἶπεν "πολλὰ ἢ κεφαλὰ εἰσιν ὃ ζῶον," ὡς ἐκεῖ "πολλὰ ἢ πτερὰ ἢ ὄρνιθων." εὐκλεὺς δὲ εἶπεν ὅτι ἀμφὺ μὲν παραδείγματα παρέθετο τῷ πλεονάζειν καὶ ἐλλείπειν, καὶ διὰ τούτο μὴ ἀντιζωοφῆν. . . Ε. 6. ὃ δὲ Ἀρίστων τοιαύτην ἀπορίαν τοῖς εἰρημένοις ἐπάγει. εἰ πᾶν πρὸς τι ὡς πρὸς ἕτερον τι ἀπολελυμένον ἑαυτῷ πρὸς τι λέγειν, οἷον ὁ πατήρ πρὸς υἱόν, ὃ δὲ κόσμος ὑδὲν ἀπολελυμένον ἑαυτῷ ἔχει (ὃ γὰρ ἐστὶ τὴν κόσμῳ ἐκτός), ἢ ἔσται πρὸς τι ὁ κόσμος· καίτοι τῶν πρὸς τί ἐστιν· ὡς ἢ τὸ πτερὸν πτερῶτι πτερὸν, ὅπως καὶ τὸ ἐν κόσμῳ κοσμοῦται καὶ τὸ ἐν γῇ γαυτῷ καὶ τὸ ἐν ἀέρι αἰρωτῷ. πρὸς δὲ τούτο ῥητέον ὅτι κακῶς εἰληπὴ ἐν ἀρχῇ τὸ πᾶν πρὸς τι ἀπολελυμένον πρὸς ἕτερον λέγειν). . . ἀλλὰ διὰ τί Ἀρχύτας, καίτοι μὴδὲν ἔλαττον τῷ Ἀριστοτέλει ἀκριβολογούμενος, παρήκε τούτο τὸ ἴδιον τῶν πρὸς τι τὸ πρὸς ἀντιζωοφῶντα λέγειν;

ΣΙΜΠΛ. Ι' Ε. 4 β. "ὃ καὶ ἢ πλοῖον," διότι τινὰ πλοῖα ἢ καὶ 703 ἔχοντα πηδαλίον, ὡς τὰ μικρὰ τὰ κύβητας ἄμα καὶ ἐρεττόμενα καὶ ἰθυσμένα, καὶ τῶν ἐν τοῖς ποταμοῖς πορθμείων, ὧν τὰ μὲν κοντοῖς ὑδατῶν τὰ δὲ χείμαυροι διέλκεται).

τρίτον παράδειγμα τίθησι ζῶον καὶ κεφαλὴν. καὶ ἐπὶ τούτῳ 704 δὲ ὁμοίως ὡς ἐπὶ τῷ πλοῖον καὶ τῷ πηδαλίῳ περιττεύει τὸ ζῶον τῆς 16 κεφαλῆς· πολλὰ ἢ ζῶα κεφαλὴν ἢ ἔχει, ὡς τῶν ἐν θαλάττῃ πνεύμονες καὶ λοπάδες καὶ ὅσρα πάντα καὶ καρκεῖνοι δέ.

Ε. 5. ἐάν δὲ μὴ οἰκείως ἀποδοθῇ, ἀλλ' ὁ δούλος ἀνθρώπου 705 λέγοιτο, περιαιρουμένων τῶν ἄλλων τῷ ἀνθρώπῳ καὶ ὁ δεσπότης 23 περιαιρηθῇ, καὶ ὁ δούλος ὑκίτι ὑδὲ πρὸς ἀνθρώπῳ ῥηθῇ) ὑδὲ ἔσται ὅπως πρὸς τι.

ἈΜΜ. Ε. 90. ὡς καὶ ἐπὶ τούτων, ἐπειδὴ μὴ οἰκεία γέγονεν ἡ ἀπόδοσις, ὑδὲ ἡ ἀντιζωοφὴ σωζέται· ὃ ἢ πρὸς ἴσον ἐποιήσαμεθα 35 τὴν ἀπόδοσιν· ἐπὶ πλέον ἢ ὁ ἀνθρώπος.

ΣΙΜΠΛ. Ι' Ε. 6 β. δοκεῖ δὲ καὶ Ἀριστοτέλης τὰ πρὸς τι ἄμα 706 τῇ φύσει εἶναι, ἢ διὰ τὴν ἀμφιβολίαν τῆς περὶ τούτο διέξεως τὸ 15 "δοκεῖ" προαίρειν ἢ διὰ τὸ καὶ παλαι τοῖς φιλοσόφοις τούτο δεδύχθαι (καὶ ἢ Ἀρχύτας, ὡς εἴρηκεν, τούτο ἴδιον ἔθετο τῶν πρὸς τι καὶ Πλάτων ἀρεσκόμενος αὐτῷ φαίνει), ἢ ὅτι ἔχει τινὰ διορισμόν, ὅτε καὶ πῶς ἀληθὲς εἶναι δύναται τὸ λεγόμενον. τὸ δὲ ἄμα τῷ φύσει προσέθηκεν, ἐπειδὴ πολλαχῶς τῷ ἄμα λεγόμενον, ὡς αὐτὸς προῖων ἐπιδείξει, ἐν τῇ τῶν σημασιωμένων ἐστὶ τὴν φύσει ἄμα· δηλοῖ δὲ τὸ συμπεφυκέναι ἀλλήλοις καὶ αἷτια εἶναι ἀλλήλων καὶ ἀπ' ἀλλήλων 707 ἡρτῶν καὶ συνεισάγειν τε ἀλλήλα καὶ συναναρεῖν.

ἈΜΜ. Ε. 91 β. ἐπὶ τῶν πλείων εἶπεν ἀληθὲς εἶναι, ἐπειδὴ 708 ἐπὶ τῶν ἄλλων μέλλει ἀπορεῖν, δακύντων μὴ ἄμα τῇ φύσει 16 ὑπάρχειν.

7⁶ ΣΙΜΠΛ. ι' f. 6 b. ἡ μὲν τῆς ἐκλείψεως ἐπισήμη διὰ Θαλῶ
 25. ὕψερρον ἦλθεν εἰς τὸς Ἕλληνας, ἡ δὲ ἐκλείψις αὐτῇ καὶ τὸ ἐπισήμην
 προὔπηρχεν. ἀλλὰ τὸτο μὲν ἀναργέστερον· τίνα δὲ τὰ ὀλίγα ἐστὶν
 ἐφ' ὧν ἅμα τῷ ἐπισήμῳ ἡ ἐπισήμη ἐστίν; τὰ ἀνευ ὕλης, τὰ
 νοητά, ἅμα τῇ κατ' ἐνέργειαν δεῖ ἐξώσῃ ἐπισήμη ἐστίν, εἴτε καὶ ἐν
 ἡμῶν ἐστὶ τις τοιαύτη δεῖ ἀνω μένους, ὡς Πλωτίνῳ καὶ Ἰαμβλίχῳ
 δοκεῖ, εἴτε καὶ ἐν τῷ κατ' ἐνέργειαν νῦν, εἴτις καὶ τὴν νόησιν ἐκείνην
 ἐπισήμην ἔλαιο καλεῖν. δυνάμει δὲ καὶ τὴν τῶν κοινῶν ὑπόστα-
 σιν εἰρηάζει τὴν ἐξ ἀφαιρέσεως· ἅμα γὰρ τῇ ὑποστάσει τῶν καὶ ἐν τῇ
 ἐπισήμῃ ἐστίν. ἀλλήθες δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἀναπλασμάτων τῶν τε ἐν τῇ
 φαντασίᾳ καὶ τῶν τεχνιτῶν· ἅμα γὰρ χίμαρα καὶ ἐπισήμη τῆς χι-
 μαίρας. διὰ τί ὅν προσέθηκε τὸ "ἡ ἐπ' ὑδενός;" ἡ ὅτι τινὲς ἀνέφην
 καὶ τὰ καθόλου καὶ τὰ νοητά καὶ τὰ ὁπωσὺν ἐπινούμενα. ἡ ὅτι, καὶ ἡ
 ταῦτα ἐν τῇ φύσει, τὰς ἐπινοίας αὐτῶν ὕψερρον ἐλάβομεν, καὶ διὰ
 τῶτο συμβαίνει καὶ ἐπὶ τῶν προὔπαρχεν τῆς ἐπισήμης τὸ ἐπισήμην.

7⁶ ἈΜΜ. f. 91 b. τὸ ὅν ἐπισήμην τῆς ἐπισήμης πρότερον ἂν
 27. εἶναι ὁρᾷ φύσει· ἐπισήμην γὰρ μὴ ὄντος ἐπισήμης ἔκ ἐστιν, ἐπισή-
 μης δὲ μὴ ὄντος τὸ ἐπισήμην δυνάμει εἶναι. ἀμέλει φασὶ Θαλῶν τὴν
 Μιλήσιον πρότερον ἐπισήμην τῇ αἰτίᾳ τῆς σεληνιακῆς ἐκλείψεως,
 κατανοήσαντα ὅτι ἐκ τῆς ἡλίου ἡ σελήνῃ δέχεται τὸ φῶς, διότι αὐτοῦ
 μένῃ μὲν τῇ ἀποστάσει τῆς ἡλίου τὸ μὲν πεφωτισμένον μέρος ἔχει πρὸς
 δυσμάς, δυστικωτέρου ὄντος τότε τῆς ἡλίου, τὸ δὲ κερατοειδὲς αὐτῆς
 καὶ ἀφώτιστον νεύει πρὸς ἀνατολάς· ἐπὶ δὲ γένῃ ἀντιπρόσωπος
 ὅλη τῇ ἡλίῳ, καὶ διάμετρον αὐτῇ ἀποστᾷσα, τότε πᾶσα φωτίζεται,
 ὅλη ὅλη τῇ ἡλίῳ προσβάλλουσα (ὅλην δὲ λέγου καὶ καὶ τὸ πρὸς ἡμᾶς
 αὐτῆς νενευκὸς μέρος)· ἡνίκα δὲ ἄρξῃ μετὰ τὴν συνόδον τῇ πρὸς
 τὴν ἡλίον, τότε πάλιν τὸ μὲν πεφωτισμένον νεύει πρὸς ἀνατολάς τῇ
 ἡλίῳ τότε ἀνατολικωτέρου ὄντος, τὸ δὲ ἀφώτιστον καὶ κερατοειδὲς πρὸς
 δυσμάς. ἐντεῦθεν τοῖνυν ἐπέσχεσε τῇ σεληνιακῇ ἐκλείψει, ὅτι
 ἐπειδὴν ἐμπέσῃ εἰς τὸ καλύμενον σκίασμα τῆς γῆς, τῇ ἡλίῳ καὶ
 καθέσθον αὐτῇ ὄντος ἐν τῷ ὑπὸ γῆν ἡμισφαίριῳ, πάχει, ἡ συμ-
 βαίνει αὐτῇ, παντελῇ ἐκλείπειν, τῶν ἀκτίνων τῶν ἡλιακῶν μηδα-
 μῶς αὐτῇ προσβαλλουσῶν. ἀμέλει, εἰ μὴ ἐν πανσελήνῳ μόνῃ,
 τῶτο ὁ συμβαίνει. εἰ τοῖνυν πρῶτος ὁ Θαλῆς ἐπέσχεσε τῇ σελη-
 νιακῇ ἐκλείψει, δῆλον ὅτι πρὸ αὐτοῦ τὸ μὲν ἐπισήμην ἦν, λέγου δὲ ἡ
 σεληνιακῇ ἐκλείψει, ἐπισήμη δὲ αὐτῆς ἔκ ἦν.

7⁶ f. 92. ταῦτα εἶπε διὰ τὰ ἀπὸ τινος τέχνης προαγόμενα·

26. ταῦτα γὰρ ὁ προὔπηρχεν ἀλλ' ἅμα τῷ ἐκ τῆς τέχνης προαχθῆναι
 τὸ εἶναι ἔχει· τὰ μὲν γὰρ φυσικὰ προὔπαρχει τῆς ἐπισήμης.

7⁶ ΠΟΡΦ. f. 40. ἐν τῇ μουσικῇ τὸ μὲν παλαιὸν τὸ διεσαῖον διαστή-
 27. ματος ἦκουσιν οἱ μουσικοί, ὕψερρον δὲ ἀμεληθείσης τῆς ἀναρμονίᾳ
 μελωδίας, καὶ καθ' ἣν τὸ διεσαῖον διάστημα ἐμελωδεῖτο, ἐκείνῃ τῷ
 τῶν αἰσθησὶς ἐστὶ διαστήματος... ὁ δὲ τῷ κύκλῳ τετραγωνισ-
 μὸς ἐστὶ ζήτημα, ὁποῖον ἐξηγεῖτο παρὰ τοῖς παλαιοῖς, ὅχι εὐρηθῇ
 δὲ πως, ἡ εἰ καὶ εὐρηθῇ, ὡς φασὶ τινες, ἀλλὰ ἐπὶ Ἀριστοτέλει
 ὅπω εὐρηγτο.

ΣΙΜΠΛ. ι' f. 7. ὅτι τὸ ἐπισήμην συναναρεῖ τὴν ἐπισήμην, ἡ
 δὲ ἐπισήμη τὸ ἐπισήμην ὁ συναναρεῖ, πρόδηλον δοκεῖ· ἀναρεθέν-

των γὰρ τῶν ἐπισήμων ἐπισήμη ὑδενός ἐστι, ὡς ὅδ' ἐστι ὅλως,
 ἀναρεθείσης δὲ τῆς ἐπισήμης μένει τὸ ἐπισήμην· καὶ γὰρ διὰ βῆ-
 θυμῶν ἀποβάλλωμεν ποτε τὴν τῶν ὄντων γνῶσιν, ὅδ' ἔσται μένει
 τὰ ὄντα, ὅπερ ἐστὶ τὰ ἐπισήμα. καὶ γὰρ ἐν μουσικῇ πρότερον μὲν
 κατηκόμενον διέσσεως, νῦν δὲ ἀνεπαίδητοι τῶν τῷ διαστήματος
 ἐσμεν· αὐτὸς δὲ ἐπὶ τῷ τετραγωνισμῷ τῷ κύκλῳ δείκνυσιν αὐτὸ,
 μήπω γὰρ τότε εὐρεθέντος αὐτοῦ, ἀμφιβόλως λέγων, εἰ ἐστὶν ἐπι-
 σήμην, ἐπισήμη μὲν αὐτῷ ὅπω ἐστὶ, τὸ δὲ ἐπισήμην ἐστίν. ἐστὶ δὲ τετρα-
 γωνισμὸς κύκλου, ὅταν τῷ δοθέντι κύκλῳ τετραγώνον ἴσον συζη-
 σάμεθα. τῶτο δὲ Ἀριστοτέλης μὲν, ὡς ἔοικεν, ὅπω ἐγνώκει,
 παρὰ δὲ τοῖς Πυθαγορείοις ἡρῶναι φησὶ Ἰαμβλίχου, ὡς δῆλον
 ἐστὶν ἀπὸ τῶν Σέξτου τῷ Πυθαγορείῳ ἀποδείξεων, ὅς ἄνωθεν καὶ
 διαδοχῇ παρέλαβε τὴν μέθοδον τῆς ἀποδείξεως. καὶ ὕψερρον δὲ,
 φησὶν, Ἀρχιμήδης διὰ τῆς Δυκομήδου γραμμῆς, καὶ Νικόδημος (*)
 διὰ τῆς ἰσῆς τετραγωνισμοῦ καλεμένης, καὶ Ἀπολλώνιος διὰ
 τινος γραμμῆς ἣν αὐτὸς μὲν κοχλιοειδὲς ἀδελφὴν προσαγορεύει, ἡ
 αὐτῇ δὲ τῇ Νικομήδους, καὶ Κάρπος δὲ διὰ τινος γραμμῆς ἣν
 ἀπλῶς ἐκ διπλῆς κινήσεως καλεῖ, ἄλλοι τε πολλοὶ ποικίλως τὸ
 πρόβλημα κατεσκεύασαν, ὡς Ἰαμβλίχου ἱστορεῖ. καὶ θαυμάζον
 ὅτι τῶτο τὴν πολυμαθεῖατος ἔλαβε Πορφύριον, ὅς "φαίνεται μὲν"
 φησὶν "ὅτι ἐστὶ τις ἀπόδειξις, καθὼς ἐστὶ χῆμα τετραγώνου κύκλου
 παραβαλεῖν ὡς περ καὶ ἄλλα χῆματα, κατεῖληπτο δὲ ὁ δὲ πᾶσι
 ἡρῶναι. λέγουσι δὲ" φησὶ "τινὲς τῶν μὲν Ἀριστοτέλει εὐρεῖν.
 μήποτε ὅν ὁργανικὴ τις εὐρεσις ἐγένετο τῷ θεωρήματος ἀλλ' ὅχι
 ἀποδεικτικῇ."

ἈΜΜ. f. 93 b. ὡς περ ὅν ἐπὶ τῶν εὐθυγράμμων ἐζήτησαν,
 ζητῶσι καὶ ἐπὶ τῷ κύκλῳ πῶς δυνατόν τῷ δοθέντι κύκλῳ ἴσον τε-
 τράγωνον εὐρεῖν. τῶτο δὲ πολλοὶ ζητήσαντες ὅχι εὐρον, μόνος δὲ
 Ἀρχιμήδης τὸ σύνεγγυς ἀνεύρε, τὸ μόνον ἀκριβὲς ὅχι εὐρε.

ΔΑΒΙΔ. ἐπισήμην δὲ ὄντος δυνάμει ἐπισήμη μὴ εἶναι· ἦσαν
 γὰρ τὰ ἄλλα πρὸ τῷ Θαλῇ ἀγρονομῆσαι. πρὸς δὲ φασμεν ὅτι ἦσαν
 τὰ ἄλλα ὅχι ὡς ἐπισήμα. καὶ ὅπως μὲν ἀπὸ τῶν χρόνων· ἀπὸ δὲ τῆς
 φύσεως ὅπως "ὁ ἀπὸ κύκλου τετραγωνισμὸς" ἡ γὰρ φύσει τετρα-
 γωνισμὸν ἔκ ἐπιδέχεται, εἴγε μὴ ἐστὶν ἐπισήμην, ἡ ἐπισήμην μὲν
 ἐστίν, ἐπισήμη δὲ αὐτῷ ὅδ' ἐστὶν ἐστίν· τὸ δὲ "εἴγε ἐστὶ" πρόσκειται
 διὰ τὸ ἐπὶ τῶν Ἀριστοτέλει χρόνων ἀληπτον εἶναι τὴν τετραγωνι-
 σμὸν τῷ κύκλῳ. τὸ δὲ ὅδ' ἐστὶν εἰρηθῇ ἀπὸ τῶν ὅπω εὐρηθῇ.

ΣΙΜΠΛ. ι' f. 7 b. ἡ δὲ αἰσθησὶς ἀναρεθείσα τὸ αἰσθητὸν ὁ
 συναναρεῖ· ἀναρεθέντος γὰρ πάλιν καθ' ὑπόθεσιν τῷ ζῶντι ἀναρεῖ
 καὶ ἡ αἰσθησὶς· ζῶν γὰρ ἴδιον καὶ ἐν ζῶντι ἡ αἰσθησὶς· αἰσθητὰ δὲ εἶναι
 ὁ καλῶνται τὰ ἀπλὰ σώματα ἐξ ὧν τὸ ζῶν. εἴτα ὡς περ ἐπὶ τῆς
 ἐπισήμης καὶ τῷ ἐπισήμῳ ἐδείκνυτο αὐτόθι πρότερον εἶναι τὸ ἐπισή-
 μόν, καὶ ὁ μόνον ἀπὸ τῶν συναναρεῖν μὲν μὴ συναναρεῖσθαι δὲ, ὅπως
 καὶ ἐπὶ τῷ αἰσθητῷ καὶ τῆς αἰσθήσεως. καὶ γὰρ ἡ μὲν αἰσθησὶς ἅμα τῷ
 αἰσθητικῷ ἐστὶ, τοτέστι τῷ ζῶντι, τὸ δὲ αἰσθητὸν προὔπαρχει, ὡς περ

(*) Δυκομήδου γραμμῆς καὶ Νικόδημος] ἑλικοειδὲς γραμμῆς καὶ Νικο-
 μέδου Simplicius in Aristot. Phys. f. 13 b.

τὰ ἀπλὰ σώματα ἀφ' ὧν τὸ ζῶον, προϋπάρχει τῇ φύσει πρὸ τοῦ γενέσθαι τὸ αἰσθητόν.

76 ³⁶ ἈΜΜ. f. 94. ἀνάγκη αἰσθητῷ ἀναιρεμένῳ συναναίρεσθαι καὶ τὸ σῶμα, σώματος δὲ ἀναιρεθέντος μὴδὲ ἐμφύχον εἶναι, ἐμφύχον δὲ μὴ ὄντος μὴδὲ ζῶον εἶναι, ζῶον δὲ ἀναιρεθέντος μὴδὲ αἰσθη- 5 συν εἶναι. ἐν γὰρ τοῖς ζώοις ἢ αἰσθητοῖς τὸ εἶναι ἔχει· αἰσθητῷ ὅν ἀναιρεθέντος ὑδὲ αἰσθητοῖς ἔσται, ὡς ἐδείξαμεν, διότι πᾶσα αἰσθη- σις ἐν σώματι ἔχει τὸ εἶναι καὶ περὶ μόνον αὐτὸ θεωρεῖται. τὰ γὰρ ἀσώματα ἐκπέφυγε πᾶσαν αἰσθησιν, μήτε αὐτὰ αἰσθήσει ὑπο- πίπτοντα μήτε δεκτικὰ ὄντα αἰσθήσεως. ὃ μὲν γὰρ καὶ ἀντιγράφει 10 ὃ γὰρ ἀναιρεθείσης αἰσθήσεως ἀναίρειται καὶ τὸ αἰσθητόν. τί δὲ ποτε; ἐπειδὴ πᾶν μὲν ζῶον ἐμφύχον, πᾶν δὲ ἐμφύχον σῶμα, ὃ πᾶν δὲ σῶμα ἥδη καὶ ἐμφύχον καὶ ζῶον, πᾶν δὲ σῶμα αἰσθητόν· ὥστε καὶ ζῶον ἀναιρεθέντος ὑδὲν κωλύει πλείονα ἄλλα εἶναι, οἷον πῦρ, ὕδωρ, γῆν, γλυκὺ, πικρὸν καὶ τὰ τοιαῦτα.

ΣΙΜΠΛ. i. f. 8. χρὴ μέντοι γνωσκέον ὅτι ἐκ ἀρέσκου τύτοις τοῖς ἐπιχειρήμασι· διὸ καὶ συνεχῶς τὸ δοκεῖν προσέθηκεν· πρόδηλον δὲ λέγειν πρὸς τὴν ἐνστάσιν κοινῶς μὲν ὅτι μὴ ὅσης ἐπιστήμης μὴδὲ αἰσθήσεως τὰ μὲν ὑποκείμενα εἰς γνώσιν τοῖς ἐπιστήμοσι καὶ αἰσθη- 20 τοῖς εἶναι ὃ κωλύει, ἐπιστητὰ δὲ ἐκ ἑξῶν ὑδὲ αἰσθητὰ ὑδὲ γινώσκαι ὅλως. βέλτιον δὲ αὐτὸς καὶ πραγματωδέσμερον ἐν τοῖς Μετὰ τὰ Φυσικὰ (γ 5) περὶ τούτων διατάττει, ἐν οἷς φησὶ "τὰ μὲν ἐνεργεῖα αἰσθητὰ ταῖς ἐνεργεῖα αἰσθήσεσι, τὰ δὲ δυνάμει ταῖς δυνάμει." τελειότερας ὅσης τῆς καὶ ταῦτα τῶν ἀπορηθέντων λύσεως καὶ δεο- 25 μένης τῆς περὶ τῶν δυνατῶν διακρίσεως, ἀνεβάλετο νῦν αὐτὴν ὡς εἰσαγωγικὴν ποιούμενος διδασκαλίαν, τὰς δὲ ἀπορίας τίθησιν ἅμα μὲν ὅτι ζητητικὸς ὢν ὑδὲν ἀφίησιν ἀδιερεύνητον, ἅμα δὲ καὶ ὠφέλι- 30 μον νομίζων προκεκινήσας ἥδη τὴν διάνοιαν τῶν ἀκροατῶν καὶ προ- παροσκευάσας. ἰστέον μέντοι ὅλως μὴ εἶναι ποτε θάτερον τῶν πρὸς τι μὴ ὕλη καὶ τῷ ἐτέρῳ ὄντος· ἢ γὰρ τῆς σελήνης ἐκλειψῆς ἦν μὲν καὶ πρὸ Θαλῶ, ἐπιστητὴν δὲ ἐκ τῆς τοῖς Ἑλλήσι πρὸ Θαλῶ· εἰ δὲ βαρ- 35 βάροις τισὶν ἦν ἐπιστητόν, ἦν αὐτὴ καὶ ἐπιστήμη παρ' ἐκείνους, ὥστε ἢ ἀμφω δεῖ εἶναι ἢ μᾶλλον. εἴκοι δὲ πρὸς διαβολὴν τὸ ὅρον τῶν πρὸς τι ταῦτα τε καὶ τὰ ἐπόμενα τύτοις λέγειν, διορθώσας αὐτὸν ἐπιμένον, ἐνδεικνύμενος ὅτι, ἐὰν μὴ φῇ τις τὰ πρὸς τι εἶναι τοιαῦτα οἷς τὸ εἶναι ταῦτόν ἐστι τῷ πρὸς τί πως ἔχειν, ὑδε- 40 μίαν ἔχει ἀνάγκη ὅτε ἢ συνύπαρξις αὐτῶν ὅτε τὸ μίαν εἶναι φύσιν τῶν πρὸς τι. δυνατὸν δὲ καὶ πρὸς τὰς ἀπορητικὰς ταύτας ἀποδείξεις ἐνίστασθαι... f. 8 b. πῶς δὲ, φασί, τὸ αἰσθητὸν καὶ τὸ ἐπι- στητὸν κινῶμεν; πότερον τῇ ἐπιτηδεύτητι μόνῃ, ὥστε Φίλων ἐλε- 45 γειν, καὶ μῆτε ἢ μῆτε μέλλῃ γίνεσθαι αὐτὸ ἐπιστήμη, ὥστε τὸ ἐν τῷ Ἀτλαντικῷ πελάγει εὐλὸν καυσὸν ἐστὶν ὅσον ἐφ' ἑαυτῷ καὶ καὶ τὴν ἑαυτοῦ φύσιν; ἢ ἄρα τῇ ἀκωλύτῃ ἐπιτηδεύτητι κριτέον τὰ τοιαῦτα, καθόσον πέφυκεν ὑποπίπτειν ἐπιστήμῃ καὶ αἰσθήσει καθ' ἑαυτά, μὴδὲν φανερῶ κωλύματος ἐνιστάμενος; ἢ τούτων μὲν ὑδὲ 45 τερον, τὸ δὲ ἐπιστητὸν λέγει, ὅταν ἐπιστήμη αὐτῷ ἢ ἢ μέλλῃ ἔσεσθαι καὶ μέλλῃ τῇ ἐκβάσει κρίνεσθαι τὸ δυνατόν; ἀλλὰ τὴν μὲν ἐπιμνησιν τούτων ὡς τῆς περὶ δυνατῶν χαλεπωτάτης θεωρίας ἐχομένην πα-

ραυτῶν νῦν οἱ ἐξηγηταί... ὅτι δὲ μὴ ὅσης ἐπιστήμης δυνατὸν εἶναι καὶ τὸ ἐπιστητόν, οἱ μὲν καὶ τὴν ἐπιτηδεύτητι μόνῃ κρίνοντες τὸ δυ- 5 νατὸν συγχωροῦσιν (ἔχει γὰρ τὴν οἰκίαν φύσιν πρὸς τὸ γινώσκειν); οἱ δὲ τῇ ἐκβάσει δοκιμάζοντες ὃ συγχωροῦσιν, ἐὰν μὴ πάντως μέλλῃ εἰς ἔργον ἐναργὲς προχωρήσειν. ὅρα ὅπως ἀποπον πά- 10 χουσιν οἱ κρίνοντες μὲν τὸ δυνατόν καὶ τὸν αὐτὸν τοῖς ἀρχαίοις τρόπον, καὶ τὴν ὁποιασὺν ἐπιτηδεύτητι, ὥστε Φίλων, ἀπορῶντες δὲ πρὸς αὐτὸν νῦν καὶ τὴν Διοδώρου ἔνοιαν, αὐτῇ τῇ ἐκβάσει τὸ δυ- νατὸν κρίνοντες, καὶ ὡς ἐνστάσιν πρὸς ταύτην κομίζοντες τὸ 15 ἐπιστητὸν ὡς ἐπιστητὸν εἶναι μὴ ὅσης ἐπιστήμης· εἰ γὰρ καὶ τὰς πα- λαῦς τὸ ἔχον ἀφορμὴν ὥστε δύνασθαι γενέσθαι, τούτῳ ἐστὶ δυνατόν, ἀληθὲς μὲν ἂν εἴη τὸ ὑπὸ τοῦ Ἀριστοτέλους ῥηθῆναι ὅτι μὴ ὅσης τῆς ἐπιστήμης κατ' ἐνέργειαν ἐστὶ τὸ ἐπιστητὸν δύναμει. ἀλλ' ὑδὲν τούτο πρὸς τὴν τῶν πρὸς τι συνύπαρξιν· ἔδει γὰρ τὸ μὲν δύναμει πρὸς τὸ 20 δύναμει παραβάλλειν τὸ δὲ ἐνεργεῖα πρὸς τὸ ἐνεργεῖα, καὶ ὅπως ἅμα λέγειν τὰ πρὸς τι. ὑπάρχει δὲ αὐτοῖς τούτο, διότι σὺν ἀλ- λήλοις καὶ ἐξ ἀλλήλων ἐστίν.

ΣΙΜΠΛ. κ' f. 1. ἐπὶ μὲν τῶν ὅλων (τῶν δευτέρων ὅσων) πάλιν 8 a διαφαίνεται τὸ μὴ εἶναι πρὸς τι· ὃ γὰρ ἄνθρωπος ὃ λέγει τινὸς ἀν- 16 θρωπος ὑδὲ ὃ βῆς τινὸς βῆς ὑδὲ τὸ εὐλὸν τινὸς εὐλόν· ὅστις γὰρ ἔχουσι καθ' αὐτά· εἰ μέντοι τὸν ἄνθρωπον ἢ τὸν βῆν τινὸς λέγομεν κτήμα, ὥστε τὸν ἄνθρωπον, ὃ καθὼ εἰσὶν ἀποδιδόμενα, ἀλλὰ καθὼ συμβέβηκεν αὐτοῖς κτήμασιν εἶναι. ἀλλ' ἐπιστάσεως ἄξιον, διὰ 21 τί τούτο ἐκ εἰπε καὶ ἐπὶ τῆς ἀτόμῃ ὅσας τῆς ὅλης; καὶ γὰρ ἐπὶ ταύ- τῃς δυνατῇ ἦν εἰπεῖν ὅτι ὃ τις ἄνθρωπος ἢ οἷον ὃ δῶλος τινὸς ἦν, ὡς κτήμα τῷ οἰκίῳ δεσπότῃ. ἀλλ' ἴσως ἰδίον εὐρὺν ὡς ἀτομον τὸ τινὸς τι, μὴ ἔχον ἀκόλουθον τὴν κατηγορίαν, τούτῳ προσε- 26 χρήσατο.

f. 1 b. διὰ τούτο, ἵνα μὴ εὐρεθῇ τις ὅσας τῶν πρὸς τι ὅσα, 8 a 28 ἕτερον ὅρισμον αὐτῶν ἀποδίδωσι τὸν λέγοντα ὅτι "ἐστὶ τὰ πρὸς τι οἷς τὸ εἶναι ταῦτόν ἐστι τῷ πρὸς τί πως ἔχειν," ὡς ἐπὶ τὸ λέγειν πρὸς ἕτερον ἀλλὰ τὸ εἶναι τοῖς πρὸς τι ἀποδύς... ὃ μὲν πρῶτος ὅρος τὸ τί ἐστὶν ἐκ ἀπέδωκε τῶν πρὸς τι, ὃ δὲ δεύτερος καὶ τὴν ὅσας ἀφω- 33 ρίστατο. καὶ ἐκείνος μὲν ἐκ ἀντιγράφει πρὸς τὸ ὅριστον· ὃ γὰρ εἰ τι πρὸς ἕτερον λέγει, ἐπειδὴ ἕτερον λέγονται καὶ τὰ ἴδια καὶ τὰ μέρη (τὸ γὰρ γελαστικὸν ἀνθρώπου λέγει, πάλιν δὲ ἢ χεῖρ τινὸς λέγει), τούτο πρὸς τί ἐστιν· ὅτος δὲ ἀντιγράφει. ταῦτα μὲν ὅν τοῖς ἄλλοις ἐξη- 38 γηταῖς τῷ Ἀριστοτέλει δοκεῖ· ὃ δὲ κριτικώτατος Σουριανδός... ὃν αὐτὸς ἀποδίδωσιν (Ἀριστοτέλης ὁρισμὸν), οἷς τὸ εἶναι ταῦτόν ἐστι τῷ πρὸς τί πως ἔχειν, ἰσοδυναμεῖ καὶ καὶ Πορφύριον τῷ προτέρῳ, ὃς καὶ τὴν ἔνοιαν ἀποδίδωσι· ὑδὲ γὰρ τὰ αὐτὰ ἅπερ ἐστὶν ἑτέρων εἶναι λογόμενα, δι' ἄλλο τι ἔχει τούτο ἢ διὰ τὸ εἶναι αὐτῶν ταῦτόν τὸ εἶναι τῷ πρὸς τί πως ἔχειν. ἴσως δὲ ἢ διαφορὰ ἐν τούτῳ ἐστὶ, καθόσον ἐκείνος μὲν ἀπὸ τοῦ λέγειν τὸ εἶναι ἐνδείκνυται ὡς ἀπὸ 43 ἐναργεζέρε, ὅτος δὲ ἀπὸ τοῦ εἶναι καὶ τὸ λέγειν ὡς ἀπὸ αἰτιω- δεζέρε.

ΔΑΒΙΔ. ἀπορεῖ δὲ ὁ Ἀλέξανδρος πρὸς ταῦτα, ὅτι παρὰ 1 θύρας προῆλθεν ἡ λύσις τῆς ἀπορίας· ἡπορήθη γὰρ ἐπὶ τῆς ἀπλῶς

κεφαλῆς, λέλειπται δὲ ἐπὶ τῆς τινὸς κεφαλῆς· ἀνωτέρω γὰρ ἐλάγετο
 ὅτι ἡ κεφαλὴ ζῶν κεφαλῇ, νῦν δὲ ἐπὶ τῆς ὀρωμένης κεφαλῆς λέ-
 λυται, ἥτις ἐστὶν ἐπὶ μέρους· ἡ γὰρ καθόλου κεφαλὴ ἀόρατος. διὸ
 αὐτὸς λέγει λύσιν ἄλλην· φησὶ γὰρ "συλλέλυται μοι καὶ τὸ πρῶ-
 τον, ὃ ἐπὶ τῆς ὀρωμένης κεφαλῆς λέλειπται, ἥτις ἐστὶν ἐπὶ μέρους. εἰ
 γὰρ εἴ τις κεφαλὴ μὴ ἐστὶ τῶν πρὸς τι, ὅδὲ ἡ ἀπλῶς κεφαλὴ τῶν
 πρὸς τι, εἶπω (ὅσα γὰρ τῶν ἐπάνω κατηγορεῖται καὶ τῶν ὑποκάτω),
 καὶ εἰ ἡ ἀπλῶς κεφαλὴ ἔκ ἐστὶ τῶν πρὸς τι, ὅδὲ ἡ τις κεφαλὴ, διὰ
 τὴν αὐτὴν αἰτίαν." καὶ φάμεν ἡμεῖς πρὸς τὸν Ἀλέξανδρον ὅτι
 ὅσον ἀπὸ τῆς λύσεως σου, ἔκκει ἐν σημαίνοντι τῶν πρὸς τι τὸ
 διὰ τὴν πρὸς τὸ γένος ἀναφορὰν, ὃ ἀνωτέρω ἡμῖν δέδεικε· δύναται
 γὰρ τῷ μὴ μερικῶς μὴ ὑπάρχειν, τῷ δὲ καθόλου ὑπάρχειν, οἷον ἡ τις
 γραμματικὴ μὴ ὅσα τῶν πρὸς τι δι' αὐτὴν, διὰ τὸ γένος τῶν
 πρὸς τι λέγειται εἶναι. τί ὅν ἀπορεῖς τὴν τινὰ μὴ κεφαλὴν μὴ εἶναι
 τῶν πρὸς τι, τὴν δὲ καθόλου τῶν πρὸς τι εἶναι; οἱ περὶ Ἀμμιώνιον
 δὲ φασιν ὅτι ὅδὲ ἐπὶ τῆς ἀπλῶς δύναται εἶπαι τίνος ἐστὶ κεφαλὴ,
 ἐπὶ τῶν ὁμοίων ζῴων, λύκων καὶ κυνῶν, φάττης καὶ περιστερᾶς. ὃ μὲν
 διακριτικώτατος Σουριανός, ὅτι ὅδὲ διαφέρει ἡ πρώτη ὑπογραφή
 τῆς δευτέρας ἀλλ' ἡ ἐξηγήσις ἐστὶν ἑτέρα τῆς ἑτέρας. διὰ τί γὰρ
 τὰ πρὸς τι ὅσα αὐτὰ ἄσπερ ἐστὶν ἑτέρων εἶναι λέγει; ἐπειδὴ τὸ εἶναι
 ἔχει ἐν τῇ πρὸς ἕτερον χόσει. καὶ διὰ τί οἷς τὸ εἶναι ἔχει ἐν τῇ πρὸς
 ἕτερον χόσει; ἐπειδὴ αὐτὰ ἄσπερ ἐστὶν ἑτέρων εἶναι λέγει. ἀλλ'
 εἰ ἄρα σαφέστερα ἡ Πλατωνικὴ, ἐπειδὴ πρόσκειται τὸ λέγειν, ἀσα-
 φέστερα δὲ ἡ Ἀριστοτελική, ἐπ' ἀμφοτέρων τῶν ὅρων ληπτέον, τῆς
 Πλατωνικῆς καὶ τῆς Ἀριστοτελικῆς, ἥ ἐπὶ ἑνὸς ὅρου τὸ "λέγειν," ἐπὶ
 δὲ τῆς Ἀριστοτελικῆς ὅχι ὅπως, οἷον πρὸς τί ἐστιν ὅσα αὐτὰ ἄσπερ
 ἐστὶν ἑτέρων εἶναι λέγειν, ἵνα λαμβάνῃς ἐπὶ ἑνὸς ὅρου, οἷον κεφαλῆς
 καὶ ζῶν τὴν μὴ κεφαλὴν τυχόν τινος λαμβάνεις, ἑκείνῃ δὲ καὶ τὸ πρὸς
 ὃ λέγειν ἀεὶ πρὸς τὴν κεφαλὴν λέγειν. εἰ γὰρ τὸ "λέγειν" ἐπὶ
 τῶν δύο ὅρων νοηθῇ ἔχουσα ἡ ὑπογραφή τῷ Πλάτῳ, ὅχι ἔπειτα
 αὐτῇ ὅδὲν ἄποπον. ἀλλὰ καὶ τῇ Ἀριστοτελικῇ ἄποπον ἔπειτα ὑπο-
 γραφῇ, εἰ ἐπὶ ἑνὸς ὅρου ληφθείη μόνον ἡ ἀπόδοσις. ὅδὲ δὲ φησιν
 ὁ Ἀριστοτέλης ὅτι φαυλὴ πάντως ἡ ὑπογραφή Πλάτωνος.

8. ΣΙΜΠΛ. κ' ε. 3. τινὸς τὴν νῦν ἀκριβέστερον ἀποδοθέντα ὀρι-
 31. μόν τῦτον ἐπιχειρῶσι διασύρειν, ὡς τὸ ὀρίζον ἐν αὐτῷ παραλα-
 βόντα, τὰ δὲ πρὸς τι ὀριζόμενον, οἷς τὸ εἶναι, φησὶ ταυτόν ἐστι
 τῷ πρὸς τί πως ἔχειν. ἀλλὰ καὶ ἀσαφῆ τὴν ἀπόδοσιν ἐποίησατο,
 ὡς καὶ Βοηθῷ καὶ Ἀρίστων δοκεῖ· ὅπερ καὶ αὐτὸ καὶ ὀρισμῷ ἐστὶν.
 διόπερ ὁ Ἀρίστων ὡς ἐπὶ σαφέστερον μεταλαμβάνων "τὰ πρὸς τί
 πως ἔχοντα" φησὶ "ταυτὰ ἐστὶν, οἷς τὸ εἶναι ταυτόν ἐστι τῷ πως
 ἔχειν πρὸς ἕτερον." καὶ ὅπως δὲ καὶ Ἀνδρόνικος ἀποδίδωσι. τὴν δὲ
 ἀπορίαν ὃ μὲν Ἀχαιῶδες λύων φησὶν ὅτι ὀρίζον ἐν τῷ ὅρῳ παρελῆ-
 φθαι, ἀλλὰ καὶ τῷ δευτέρῳ πρὸς τι ὁμοσύνῃς αὐτὴν κεχρησθῆναι
 φησιν ἀντὶ τῷ πρὸς ὅτιον πως ἔχειν. δύναται δὲ τις κακῶς λέγειν,
 ὅπερ καὶ πρότερον, ὡς τὰ γενικώτατα καὶ ἀρχηγικώτατα γένη δι'
 45 αὐτῶν ἀνάγκη σαφηνίσαι, ἅτε μὴ ἔχοντά τι καθολικώτερον
 δι' ὃ καὶ νόμος τις αὐτῶν ποιήσῃ τὴν ἀπόδοσιν. λύσει δὲ καὶ ὅπως
 τὴν ἀπορίαν... ὃ τὰ μετέχοντα αὐτὰ ὀριζόμενα καὶ τὴν μέθεξιν

ἀναγκαζέει τὴν μέθεξιν ἐν τῷ ὀρισμῷ παραλαβεῖν· ὅτι γὰρ τὰ
 πρὸς τι, ὃ ὀρίζεται, τὰ μετέχοντα ἐστὶν, δηλοῖ τὸ πληθυντικῶς εἰρη-
 ζῆς, τῆς τῷ γένους αὐτῶν ιδιότητος μᾶς ὅσης. ὅπως γὰρ ὅδὲ δύ-
 ναται οἶμαι περὶ τῆς χέσεως αὐτῶν εἶπαι ὅτι πρὸς τί πως ἔχειν
 5 ἄλλο πρὸς ἄλλο καὶ τὸτο θεωρεῖται, ὡς περὶ καὶ ἡ τῷ ἔχειν κατηγορία
 ἔκ ἐν τῷ ἔχειν τι αὐτὴν λέγειν ἀλλ' ἐν τῷ ἄλλο τι ἔχειν. σαφέ-
 ρερον δὲ ταύτην τὴν ἐννοίαν δηλῶσιν ὅτι τῷ Ἀχαιῶδες ὀρισμός, λέ-
 γων "οἷς τὸ εἶναι ταυτόν ἐστι τῷ πρὸς ὅτιον πως ἔχειν," καὶ ὁ Ἀρί-
 στωνος καὶ ὁ Ἀνδρόνικος ὁ λέγων "οἷς τὸ εἶναι ταυτόν ἐστι τῷ πρὸς
 ἕτερον πως ἔχειν." ὡς γὰρ ἐπὶ τῶν μετεχόντων τῆς τῷ πρὸς τι χέ-
 σεως καὶ καὶ ταύτην ἀφορίζομένων εἰρηζέται τὸτο, εἰ καὶ δύναται πως
 καὶ ἐπ' αὐτῆς ἀκρίβειαν τῆς χέσεως· τὸ γὰρ εἶναι τῶν καὶ πρὸς τι χέ-
 σεων ταυτόν ἐστι τῷ ἕτερον πρὸς ἕτερον πως ἔχειν.

ἈΔΜ. ε. 101 b. ὑπόληψιν ἐνταῦθα τὴν ἀμυδράν καὶ ἀβε-
 88 βαιον γνῶσιν φησιν, τὴν οἷον δόκῃσιν· ἡ δὲ ἐπισημὴ γνῶσις ἐστὶν
 10. ἀπταιστος καὶ ὑπόληψις ἀμετάπειστος.

ΣΙΜΠΛ. κ' ε. 4 b. ὃ μὲν Ἀρχύτας, ὡς καὶ πρότερον εἶρηται, 88
 μὲν τὴν ὕψιν εὐθὺς τάττει τὴν ποιότητα... καὶ Εὐδωρος δὲ τῷ
 25 περὶ τῆς ὕψις λόγῳ τὴν περὶ τῆς ποιότητος λόγον, καὶ μὲν τῦτον τὴν
 περὶ τῷ ποσῷ συνεζεύχθαι φησὶν· τὴν γὰρ ὕψιν ἅμα τῷ ποιῷ καὶ
 ποσῷ συνυφίσταται, μὲν δὲ ταῦτα τὴν χρονικὴν τε καὶ τοπικὴν κα-
 τηγορίαν παραλαμβάνειν. πᾶσαν γὰρ ὕψιν πῶς τε εἶναι καὶ ποτέ,
 δηλονότι τὴν αἰδιότην... πῶς δὲ καὶ ὁ Ἀριστοτέλης ὁρίζει μὴ πάντη
 ἀπιδότως μὲν τὰ πρὸς τι τάξει τὸ ποιόν; ἡ προέταξε μὲν τὴν ὕψιν
 τῷ ποσῷ, διότι τὴν ὑπαρξὴν αὐτῷ παρέχει· τὸ δὲ ποσὸν τῷ πρὸς
 τι ποσῷ τὴν αἰτίαν ἐνδίδωσι τῷ εἶναι, ἀφ' ὃ οἱ λόγοι παράγονται,
 ἐκ δὲ τῶν αἰ ποιοῦντες τὴν ὑπόστασιν λαμβάνουσι· καὶ ὅπως ἡ
 τάξις ἐπιπλέκει τῶν κατηγοριῶν. ἔκ ἀπόβλητος δὲ ἐστὶ καὶ ἡ πρὸς
 τὴν ἡμετέραν διδασκαλίαν τείνουσα αἰτία τῆς τάξεως... περὶ δὲ
 τῆς ἐπιγραφῆς ζητοῦσι, διὰ τί περὶ ποῦ καὶ ποιότητος ἐπιγραφέντες
 ἄρα ταυτὴν ἐξ ἀμφοῖν δηλοῦν, ἡ ἡ μὴ ποιότης τὸ ἐχόμενον καὶ αὐτὴν
 τὴν ιδιότητα δηλοῦν, τὸ δὲ ποῦν τὸ μετέχον;... ὃ δοκεῖ δὲ τῷ
 Ἀριστοτέλει ἡ ἐπιγραφὴ εἶναι (ὅδὲ γὰρ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἐποίησε
 τῦτο), ἀλλὰ γραφέντος ἀμάρτημα τῦτο ὑπολαμβάνουσιν οἱ περὶ
 τὸν Ἀχαιῶδες καὶ τὸν Ἀλέξανδρον· ὑπερμετριοποιούμενον γὰρ αὐτὸ εὐρόντα
 τινὰ ὡς μέρος κατατάξαι. εἰ δὲ τις καὶ ὡς καλῶς ἐπιγεγραμ-
 μένῳ συνηγορεῖν βούλοιο, ἡ ταύτην ἐρεῖ σημαίνει τὴν ποιότητα καὶ
 τὸ ποιόν, ἀπ' αὐτῆς τῷ Ἀριστοτέλει πιεσόμενος τὴν λόγον, ὅς ἐν τοῖς
 θεολογικοῖς (Metaph. δ' 14) ὃ καὶ τὴν ποιότητα μόνον τὸ ἀπλῶν
 τάττει ἀλλὰ καὶ τὸ ποιόν, καὶ τὸ πάθος αὐτὸ τῆς ὕψις τιθέμενος·
 πάθος δὲ τὸ μὲν ἐν τῷ πάχειν ἐστὶ τὸ δὲ ἐν τῷ πεπονθέναι, καὶ τὸ μὲν
 τῷ πάχειν τῆς τῷ πάχειν ἐστὶ κατηγορίας, τὸ δὲ ἐν τῷ πεπονθέναι
 ἡ ποιότης ἐστὶν... τὸ μὲν ὄνομα τῆς ποιότητος δοκεῖ πρῶτον ὁ
 Πλάτων πεποικέναι, ὡς αὐτὸς ἐν Θεαιτήτῳ (p. 182 a) ἐπιση-
 μαίνει καὶ παράγει τὸ ὄνομα πεποικέναι... τῶν δὲ παλαιῶν οἱ μὲν
 ἀγνοοῦν τὰς ποιότητας τελείως, τὸ ποιόν συγχωρῶντες εἶναι, ὡς περὶ
 Ἀντιφῶν, ὅς ποτε Πλάτῳ ἀμφισβητῶν "ὦ Πλάτων" ἔφη
 "ἵππον μὲν ὀρῶ, ἵππότητα δὲ ὅχι ὀρῶ." καὶ ὅς εἶπεν "ἔχεις μὲν ὦ ἵππος

ἐρᾶν) τότε τ' ὄμμα, ὥ δὲ ἰσότης θεωρεῖται ὁδὸν κέκτηται." καὶ ἄλλοι δὲ ἵστανται ταύτης τῆς δόξης. οἱ δὲ τινὰς μὲν ἀνθρώπων ποιότητος τινὰς δὲ κατελείμμενον. τῶν δὲ ὑπόστασιν αὐταῖς διδόντων οἱ μὲν πάσας ἡγήσαντο ἀσωμάτους, ὥσπερ οἱ ἀρχαῖοι, οἱ δὲ τῶν μὲν ἀσωμάτων ἀσωμάτους τῶν δὲ σωματίων σωματικούς, ὥσπερ οἱ Στωϊκοί. διαμφοσθηταῖ) δὲ καὶ τὸτο παρὰ πάνσι, πρότερον, ὥσπερ τοῖς ὑποκειμένοις τὸ εἶναι αἰτίαι εἰσὶ καὶ τῶ ποιῶσι εἶναι, ὥτως δὲ καὶ αὐταῖς τὸ εἶναι τοιαύταις τῇ αἰτίᾳ ἐπιφέρουσιν, αὐτοσυσχεῖται ὕσαι καὶ εἰς αὐτάς ἐνεργῆσαι, ἢ ἄλλων αἰτιῶν ὁδόν) εἰς τ' εἶναι, κακεῖναι ἄλλων, καὶ τὸτο ἐπ' ἀπειρον; πολλὰ δὲ ζήτησις ἐστὶ καὶ τινὰς 10 χρη ὕσώδεις ποιότητος τίθεσθαι καὶ τινὰς ὅ τοιαύτας; διὰ τί γὰρ μία καὶ ἡ αὐτὴ ὕσα ἢ λευκότης ἐπὶ ψιμμευθῆναι καὶ γαλακτοῦ ὕσώδης γόνον; ἐπεὶ δὲ ὁ ῥαδίων ἐστὶ διακρίναι, ἐκάλων μὲν ἔν τῇ ποιότητι καὶ ἔξω οἱ ἀπὸ τῆς Στωῆς, οἱ δὲ ἀπὸ τῆς Ἀκαδημίας ἀπὸ τῶ ἔχοντες τὰς ἔξεις ἐκτὰ ἐκάλων, ὥσπερ τὰ ἐνομήματα μεθεκτὰ ἀπὸ τῶ 15 μετέχοντος καὶ τὰς πτώσεις τευκτὰς ἀπὸ τῶ τυγχάνοντος καὶ κατηγορήματα καὶ συμβάματα ἀπὸ τῶ συμβεβηκέναι. καὶ ἡ μὲν ἀρχὴ τῶ ὁνόματος τῶ ἐκτὸ ἀπὸ τῶν ἔξω παρήχθη, ὕστερον δὲ ἐπιδίεττε τὸνομα καὶ ἐπὶ τὰς χέσεις, οἷον προβολὴν καὶ κάθισιν, ἐπὶ τε τὰς κινήσεις, οἷα ἐστὶν ἡ περιπάτησις, ἐπὶ τε τὰς συνθέσεις ἐκ 20 κινήσεων καὶ χέσεων καταστάσεις, οἷα ἡ ὄρχησις αἶψα. οἱ δὲ προσελάμβανον καὶ τὰς πρὸς τί πως ἐχέσας κινήσεις, οἷα ἡ ἐγχυσις καὶ ἡ ἐκχυσις, καὶ ἐπὶ τὰς πρὸς τί πως ἐχέσας χέσεις, οἷα ἡ ἀπάτη, καὶ ἐπὶ τὰς ἐν γένει τῶν κινήσεων καὶ χέσεων, ὥς ὅτε κινήσεις βύλων) εἰσὶ τινες ὅτε χέσεις, οἷα ἡ αὐτὴ τὸτο κατόρθωσις καὶ ἡ αὐτὴ τὸτο 25 ἀμαρτία θεωρεῖται. καὶ οἱ μὲν ἀπὸ τῶν ἔξω μέχρι τῶν ἐνεργειῶν ἐξῆσσι μόνον τ' ἐκτὸν τετάχθαι, οἱ δὲ προσλαμβάνουσιν καὶ τὰς πείσεις. ὁ δὲ Ἀντίπατρος ἐπεκτείνει τ' ὄνομα τῶ ἐκτὸ μέχρι τῶ κοινῷ συμπτώματος σωματίων καὶ ἀσωμάτων, οἷον τὸ τί ἦν εἶναι. καὶ τ' μὲν [πρώτων] καὶ παραχρηματισμὸν ἀπὸ τῶ ἔχοντος ἐκτὸν ἐκλήθη, ὕστερον 30 δὲ κύριον ἔδοξε τ' ὄνομα τῶ ἐκτὸ καὶ μὴ ἀνακεκλάσθαι ἀπὸ τῶ κατηγορήματος. καὶ εἴ τι μὲν ἔξω καὶ ποιότης, πάντως τὸτο καὶ ἐκτὸν ἐπιπλέον δὲ τ' ἐκτὸν τῆς ἔξω, ὥς εἴρηται. ἡ δὲ Ἀριστοτέλης περὶ τούτων δύο καὶ τῶν παλαιῶν ἐστὶ τοιαύτη. ἀσώματα τὰ ἐκτὰ πάντα ὅτοι ὑπολαμβάνουσιν· ἀπλόστα γὰρ καὶ τῇ φύσει πρῶτα 35 πάντα, καὶ ὡς ὅδ' ἐκ μέρους ἐκείνων ὥσπερ τὰ ἐκτὰ, αἰτία δὲ μόνον, καὶ ταῦτα ὅκα ἔξωθεν ἀλλ' ἐν τοῖς ἔχουσιν ἐμπεριέχον) πάντα, ἀριθμοὶ καὶ λόγοι τινὰς ἐν ὕλῃ ταῦτα ὄντες. ἀριθμὸς μὲν οἱ Πυθαγόρειοι καὶ λόγοις ἐν τῇ ὕλῃ ὠνόμαζον τὰ αἰτία ταῦτα τῶν ὄντων ἢ ὄντα, καὶ ὡς ἂν οἱ νῦν φαῖεν, τὰ ἐκτὰ. οἱ δὲ καὶ λόγοις ἀσωμάτους ὑποτί- 40 θεν) ταῦτα, παρ' ὅς ἐτέρους ἀπ' αὐτῶν δὲ ἐτέρους ὄντας καὶ ποιουλίας τῶν ὄντων αἰτίαι διαφορὰ καὶ τῶν πρώτων στοιχείων καὶ τῶν ἐκ τούτων συγκριμάτων ὑφίστανται. αἰτίαι δὲ εἰσιν οἱ ἀριθμοὶ ὅτοι καὶ λόγοι, ὥσπερ καὶ ἡ ὕλη· αἱ μέντοι κινήσεις αὐτῶν καὶ ἐν ἀλλήλοις θέσεις καὶ τάξεις μεταπτώτοι τε καὶ ἐκ αἰτίαι. ὥσπερ δὲ ἀφεσῶτες 45 ἐνυπάρχουσιν οἱ λόγοι, ὁδὸν ῥυθμίζοντες τ' ὑποκείμενον καὶ χηματοῖς, ἀλλ' ὡς οἱ ἐν ζωῇ σπέρματι λόγοι καὶ συμβεβηκὸς οἰοῖται ἐνυπάρχουσιν ἀκρατήτως ἐνόντες.

ΔΕΞ. θαυμάζω δὲ τῶν Στωϊκῶν χωρίζοντων τὰς ἔξεις ἀπὸ τῶν ἐκτῶν· ἀσώματα γὰρ μὴ παραδεχόμενα καθ' αὐτὰ, ὅταν ἐρεχθεῖν ὁδόν ἢ, ἐπὶ τὰς τοιαύτας διαλήψεις ἔρχονται. εἰ δὲ ὅδ' αἱ ποιότητες ἀντι τῶν ποιῶν, ὅδ' αἱ ἔξεις ἀντι τῶν ἐκτῶν, ὅδ' αἱ διαφορὰ ἀντι τῶ ὑποκειμένου θεωρηθήσονται, ἀλλὰ τῶ ὁριστικῶ αὐτῶν λόγῳ συμπληρώσονται τὰ ὑποκείμενα.

ΣΙΜΠΛ. κ' f. 6 b. ἀλλ' ἄτοπον, φασίν, ἀπὸ τῶ ὕστερου τ' πρότερον διδάσκων καὶ ἀπὸ τῶ ὁμοῦ ἀγνοομένου, καὶ τ' αὐτὸ δι' αὐτὸ ἀποδοῖναι· εἰ γὰρ ποιότης μὲν ἐστὶν ἢ ἔχει ὁ ποιῶν, ποιῶν δὲ ὁ ἔχων τὴν ποιότητα, αὐτὴ δι' αὐτῆς ἀπεδοῖται. πρὸς δὲ ῥητέον ὅτι ὅκα οἶοντες τῶν πρώτων γενῶν ἐκ προτέρων ποιῶν τὴν διδασκαλίαν, ὅδ' ὁδὸν καὶ τὴν ἐν τῇ φύσει τάξιν ἀπὸ τῶν προεβυτέρων καὶ αἰτιωτέρων ποιῶν τὴν περὶ αὐτῶν παραδοῖναι· ὅδ' ὁδὸν γὰρ ἐστὶν αὐτῶν πρότερον, ἀλλ' ἀπὸ τῶν ἡμῶν προσεχέστερον καὶ γνωριμωτέρων ἀνάγκη ποιῶν τὴν ὑπόμνησιν· γνωριμωτέρων δὲ καὶ προσεχέστερον ἡμῶν τῆς ποιότητος τ' ποιῶν, εἴπερ τὴν μὲν ποιότητα καὶ ἀναρῶσι τινες ὡς μὴ ὕφεσῶσαν ὅλως, τ' δὲ ποιῶν ὅδ' ἀναρῶν, καὶ τὴν μὲν ἵππον ὅδ' ὁμολογεῖ ὁ Ἀντιόχης, τὴν δὲ ἵππότητα μὴ ὅδ' ὅδ' καὶ τὴν μὲν ὁφθαλμοῖς ὅδ' ὅδ' καὶ λογισμῶν καταλαμβάνεται, καὶ τὴν μὲν ἐν αἰτίᾳ τάξει προηγείται, τ' δὲ ὡς ἀποτέλεσμα ἵππει, καὶ τὴν μὲν ἐστὶ σῶμα καὶ σύνθετον, τ' δὲ ἀπλὸν καὶ ἀσώματον. μαρτυρεῖ δὲ καὶ Πλάτων τῇ ἀσαφείᾳ τῇ τῆς ποιότητος ὁνόματος, ἐν Θεαιτήτῳ (p. 182 a) λέγων "ἴσως ὅν ἡ ποιότης ἄμα ἀλλόκοτον τι φαίνεται ὄνομα, καὶ ὁ μανθάνει ἀδρόν λεγόμενον". . f. 7. καὶ εἰ δὲ Ἀριστοτέλης μὲν καὶ τὰ ἐκτὰ καὶ τὰς ἐνεργείας περὶ ἡμῶν ἀπολείπει, οἱ δὲ ἔξω Ἀκαδημίας ἀμφότερα ἐκτός, οἱ δὲ Στωϊκοὶ τὰ μὲν ἐκτὰ περὶ ἡμῶν τὰ δὲ ἐνεργήματα καὶ τὰ ποιήματα ἐκτός, συγγράμματα τὰς δύο δόξας, συμφώνως αὐτῶν ὁ Ἀριστοτέλης συνήψε τῇ ποιότητι τ' ποιῶν ὡς ὅτα ἀμφότερα περὶ ἡμῶν. τῶν δὲ Στωϊκῶν τινὰς τρεχῶς τ' ποιῶν ἀφορίζοντες, τὰ μὲν δύο σηματοῖμενα ἐπιπλέον τῆς ποιότητος λόγους, τ' δὲ ἐν ἡτοῖ τῶ ὁδὸς μέρος συναπαρτίζουσιν αὐτῇ φασίν· λόγοι γὰρ ποιῶν καθ' ὅν μὲν σηματοῖμενον πᾶν τ' καὶ διαφορὰν, εἴτε κινώμενον εἴτε ἐκτόμενον, καὶ εἴτε δυσαναλύτως εἴτε εὐαναλύτως ἔχει· καὶ τὸτο δὲ ὁ μόνον ὁ φρόνιμος καὶ ὁ πῦξ προτείνων ἀλλὰ καὶ ὁ τρέχων ποιῶν· καθ' ἕτερον δὲ, καθ' ὅ ἐκείναι τὰς κινήσεις περιλαμβάνουσιν ἀλλὰ μόνον τὰς χέσεις, ὁ δὲ καὶ ὠρίζοντο τ' ἰσόμενον καὶ διαφορὰν, οἱ μὲν ἀπρητισμένως καὶ τὴν ἐκφορὰν αὐτῶν καὶ τὴν ἐπινόαν εἰσι τοῦτοι, οἱ δὲ ὅκα ἀπρητισμένως· καὶ τούτους μὲν παρήκοντες, τὸς δὲ ἀπαρτίζοντας καὶ ἐμμένους ὄντας καὶ διαφορὰν ποιῶν ἐτίθεντο, ἀπαρτίζουσιν δὲ καὶ τὴν ἐκφορὰν ἔλεγον τὸς τῇ ποιότητι συνεξιμένους, ὡς τὴν γραμματικὴν καὶ τὴν φρόνιμον· ὅτε γὰρ πλεονάζει ὅτε ἐλλείπει τούτων ἐκείνους παρὰ τὴν ποιότητα· ὁμοῦ δὲ καὶ ὁ φιλόσοφος καὶ ὁ φιλόσοφος. οἱ μέντοι περὶ τῆς ἐνεργείας τοῦτοι, ὥσπερ ὁ ὁφθαλμὸς καὶ ὁ οἶνόςφυλλος, ἔχοντες μέρη τοιαῦτα δι' ὅν ἀπολαύουσιν ὥτως λέγονται)· ὁδὸν καὶ εἰ μὲν τις ὁφθαλμὸς, καὶ φιλόσοφος πάντως, εἰ δὲ φιλόσοφος, ὁ πάντως ὁφθαλμὸς· ἐπιλειπόντων γὰρ τῶν μερῶν δι' ὅν ὁφθαλμὸς τῆς μὲν ὁφθαλμίας ἀπολείπει, τὴν δὲ φιλοσοφίαν ἔξω ὅκα ἀνέστηκε. τρεχῶς ὅν

τῷ λεγομένῳ ἢ ποιότητι καὶ τὸ τελευταῖον ποῖον συναπαρτίζει πρὸς τὸ ποῖον· διὸ καὶ ὅταν ὀρίζωνται τὴν ποιότητα χέειν ποῖον, ὥτως ἀκυστόν τῷ ὄντι ὡς τῷ τρίτῳ ποῖον παραλαμβάνομεν· μοναχῶς μὲν γὰρ ἢ ποιότητι λέγει κατ' αὐτὸς τὸς Στωϊκούς, τριχῶς δὲ ὁ ποῖος... f. 7 b. τὴν μὲν ἐσιώδῃ λόγον τῆς ποιότητος ἐν τοῖς Μετὰ τὰ Φυσικὰ (δ' 14) ὁ Ἀριστοτέλης ἀπέδωκε, τὴν δὲ ἐννοηματικὸν ἐνταῦθα... οἱ περὶ τὴν Ἀστρονομικὴν ἤξεον ἕκαστος τῆς ἐκαστοῦ δυνάμεως ὡνομάζετο αὐτὸς (ποῖος) ἀλλ' ἀφ' ἧς ἔξευσι· τὸς γὰρ εὖ πρὸς τὰς μελλούσας ἔξεις διακειμένους ὥτως καλεῖται. καὶ οἱ Στωϊκοὶ δὲ καὶ τὰς αὐτῶν ὑποθέσεις τὴν αὐτὴν ἀν' ἀπορίαν προσαναγάγειν τῷ λέγοντι λόγῳ καὶ ποιότητα πάντα τὰ λοιπὰ λέγει· τὰς γὰρ ποιότητας ἐκτὰ λέγοντες ὅτι ἐπὶ τῶν ἡνωμένων μόνων ἐκτὰ ἀπολείπουν, ἐπὶ δὲ τῶν καὶ συναφῇ, οἷον νεῦς, καὶ ἐπὶ τῶν καὶ διάσασιν, οἷον φρατῦ, μηδὲν εἶναι ἐκτὸν μηδὲ εὐρίσκειν πνευματικόν τι ἐν ἐπ' αὐτῶν μηδὲ ἓνα λόγον ἔχον, ὥστε ἐπὶ τινι ὑπόστασιν ἔλθειν μίαν ἔξεως. 15 τὸ δὲ ποῖον καὶ ἐν τοῖς ἐκ συναπτομένων θεωρεῖται καὶ ἐν τοῖς ἐκ διεσπασμένων... εἰ μὲντοι τοιαύτην τις τὴν ὑπόθεσιν ὡς ἀπεξηλωμένην τῆς Στωϊκῆς αἰρέσεως μὴ προσδέχεται, ἔστιν ἰσχυρῶς ἀπομάχεσθαι ὡς ὅτε κατὰ τάξιν ὅτε χέειν ὅτε ἐπὶ κτήτος σύνδεσιν ὅτε ἄλλη τις τοιαύτη συμπλοκὴ παράγει τινὰ ποῖον ὑπόστασιν· ὁμοίον γὰρ ἐστὶ 20 τὸ τῷ ἐκ τῷ μὴ ὄντος τὰ ὄντα παράγει καὶ ἐκ τῷ μὴ ζῶντος τὰ ζῶντα· ὅλως γὰρ πρωτοῦργόν τι χρῆμα ἐν ἐκάστῳ ἐστὶν ἢ ὕστα καὶ ἕχ' ὑπερον ἐπιγνώμενον ἄλλοις. ὁ δὲ τὸ ποῖον ὅν ὥτως ὑπόστασιν ἔχει... f. 8 b. οἱ ἀπὸ τῆς Ἐρετρίας ἀνήρην τὰς ποιότητας ὡς ὁδωμῶς ἐχέουσιν τι κοινὸν ἐσιώδεις, ἐν δὲ τοῖς καθ' ἑκάστην καὶ συν- 25 θέτοις ὑπαρχούσας. καὶ Δικαιάρχος δὲ ἀπὸ τῆς αὐτῆς αἰτίας τὸ μὲν ζῶον συνεχῶς εἶναι, τὴν δὲ αἰτίαν αὐτῷ ψυχὴν ἀνέχει. καὶ Θεόπομπος δὲ τὸ μὲν γλυκὺ σῶμα διὰ ταῦτα ἀπεφῆκετο συνεχῆ καὶ τὴν δὲ γλυκύτητα ἕκαστον· ὅτε γὰρ σώματα ὅτε ἀσωμάτους ἔθεντο εἶναι τὰς ποιότητας, ψιλὰς δὲ μόνας ἐνοίας αὐτὰς ὑπελάμβανον 30 διακινῶς λεγομένας κατ' ὁδωμῶς ὑποστάσεις, οἷον ἀνθρωπότητα ἢ ἰππότητα... λ' f. 1. βέλτιον ὅν ἐκ τῆς ἐκείνης ἔλθειν τὴν ὑπόθεσιν ἥτις ἀπὸ τῷ ἔχει παρὰ τὴν τὰ ἐκτὰ, ὥσπερ οἱ Ἀκαδημικοὶ ὠρίσαντο ἐκτὸν τὸ ὅλον τε ἔχει αὐτὸ ἀποδόντες, ἕκαστον ἀπὸ τῆς ἐτυμολογίας αὐτῶν παραλαμβάνοντες τὸν λόγον· λογικῶς γὰρ τὸ ταῦτον εἶρηται 35 ἀλλ' ἔχει πραγματικῶς... οἱ δὲ Στωϊκοὶ τῶν μὲν σωμάτων σωματικὰς τῶν δὲ ἀσωμάτων ἀσωμάτους εἶναι λέγουσι τὰς ποιότητας· σφαλλόντων δὲ ἀπὸ τῷ ἡγείσθαι τὰ αἰτία τοῖς ἀποτελεσμένοις ἀφ' αὐτῶν ὁμοῦς εἶναι, καὶ ἀπὸ τῷ κοινῷ λόγον τῆς αἰτίας ἐπὶ ταῖς τῶν σωμάτων καὶ ἐπὶ τῶν ἀσωμάτων ὑποτίθεσθαι... τὴν δὲ 40 Ἀριστοτέλης περὶ τῆς ποιότητος ὁρᾷ ὡς θαυμασίαν πασῶν ἀποκρίνομεν, ἢ ὅτι μόνον ἀσώματος ὅσα ἢ ποιότης διαγορεύεται, ἅτε ταῖς διαφοραῖς κατ' αὐτὴν διωρισμένων τῶν σωμάτων, ἀλλὰ καὶ ὅταν μὲν λέγει καὶ τὰς ποιότητας εἶπῃ τὸς ποῖος, λόγος εἶναι τὰς ποιότητας διορίσθαι τὸς εἰδοποιῶντας τὰ ποῖα, ὅταν δὲ ἐν τοῖς 45 ποῖοις αὐτοῖς παρῆναι λέγει, ἐν ὅλῃ τότε αὐτὸς καὶ μὲν τῆς ὕλης διαχυρίζεται συνυπάρχειν, ἔχοντας μὲντοι καθ' αὐτὸς ὑπόστασιν... f. 1 b. εἰ μὲν γὰρ τις αὐτὰς χωρίζεται, ὥσπερ τὰς ἰδέας Πλάτων,

ἀφορίζεται, ἕκαστον ὑπαρξίς αὐτῶν· πῶς γὰρ δὴ ἢ ἡμετέρα ἔξει ἔσαι χωριστὴ καὶ ἢ μετεχομένη καθ' αὐτήν; εἰ δὲ ὅπως τις αὐτὴν λαμβάνει ὡς καὶ ἡμῶν παρῆσαν καὶ ὡς μετεχομένη ἐν τοῖς ποῖοις, καὶ ὅπως ἐχομένη ὡς τῶν μετεχομένων γίνασθαι, ἔσαι αὐτῶν ἢ ἀληθῆς ὑπόστασις... f. 2. ὁ δὲν ἀρα τὸ ποῖον συμβάλλεται εἰς τὴν ὑπόστασιν αὐτῶν, ὡς δοκῶσι τινες τῷ Πλάτῳ ἀπεῖναι, ἀλλ' ἔστιν ἀμέριστος περὶ τὰ σώματα μερίζομενος.

ἈΜΜ. f. 106. διὰ τί δὲ πρόσκειται τὸ καθ' ἡν ποῖοι τινες λέγονται; ἢ διὰ τὸ δι' αἰδῶ ἐρευνῆσαι ἢ τὴν διὰ φόβον ὠχρίσθαι. ὁ γὰρ ποιότητες αὐτῶν, ἐπειδὴ μὴ ἐρευνῆσαι ἢ ὠχρίσαι οἱ αἰδεσθέντες καὶ φοβηθέντες λέγονται (φθάνει γὰρ τὴν προσήγοριαν ἢ μεταβολὴν), ἀλλ' ἡρῶνθαι καὶ ὠχρίσθαι, ὁ δὲ φθάνει τὴν προσήγοριαν. καὶ ὁ δὲ ὑπὸ τὴν ποιότητα ἀνάγει τὸ πάθος τὸ τοῦ αὐτοῦ, ἀλλ' ὑπὸ τὸ πάθει· ὁ γὰρ πάθοντες λέγονται ἀλλὰ πεπονθέναι μόνον.

ΔΑΒΙΔ. τρίτη αἰτία (τῆς τάξεως) ὅτι ἔδει λοιπὸν καὶ περὶ τῆς ποιότητος διαλαβεῖν μὲν τρεῖς κατηγορίας διὰ τὸς λέγοντας μὴ εἶναι φύσει τὴν ποιότητα ἀλλὰ τῇ θέσει τῶν ἀτόμων ἑπεσθαι, καὶ τὸς λέγοντας "νόμῳ γλυκὺ, νόμῳ πικρὸν." τετάρτη αἰτία ὅτι ἔδει περὶ ποιότητος διαλαβεῖν ὡς ἐπεγούσης τῆς ζητήσεως διὰ τὸς λέγοντας μὴ εἶναι καθ' αὐτὰς τὰς ποιότητας ἀλλ' ἐν τῇ πρὸς ἑτερον χέσει τὸ εἶναι ἔχειν· τὸ γὰρ μέν τι καθ' αὐτὸ γλυκὺ φαίνεται, ἀλλὰ πρὸς τὴν ὑγιαίνοντα, τῷ γὰρ ἰκτερικῶ πικρὸν φαίνεται· τὸ πῦρ ὁ καθ' αὐτὸ θερμὸν, ὁ γὰρ πᾶσι θερμὸν, ὁ δὲ γὰρ καὶ τῇ σαλαμάνδρᾳ· ὁ δὲ ὁ ἥλιος πᾶσι φωτεινός, ταῖς γὰρ νυκτερίσι σκοτεινός δοκεῖ εἶναι. πέμπτη αἰτία ὅτι ἔδει καὶ περὶ τῆς ποιότητος συντόμως διαλαβεῖν δι' Ἀντιφῶν καὶ τὸς περὶ αὐτόν, λέγοντας "ἄνθρωπον ὁρῶ, ἀνθρωπότητα δὲ ἔχει ὁρῶ," ὡς ἀναρῶντας τὴν ἀπλῶς ποιότητα... ἀλλὰ πρὸς τὸ τὴν ζητήσωμεν πῶς διαρεῖται ἢ ποιότης. οἱ μὲν ὡς γένος αὐτὴν φασὶ διαρεῖσθαι, οἱ δὲ ὡς ὁμῶνυμον φωνήν. οἱ μὲν γὰρ λέγοντες ὡς γένος εἰς εἶδη διαρεῖσθαι, ἔλεγον διὰ τριῶν ἐπιχειρημάτων, ἐνὸς μὲν τῷ λέγοντος "ἐν μὲν εἶδος τῆς ποιότητος," τὸ γὰρ εἶδος πάντως γένος· δευτέρου, ὅτι πανταχὺ δέκα ἀπαριθμεῖται τὰ γενικώτατα ὡς ἀν καὶ ποιότητος γένος ὅσης· τρίτου, ἐπεὶ ποτὲ μὲν γένη καλεῖται αὐτά, ποτὲ δὲ καὶ εἶδη ὡς ὑπᾶλληλα· τὰ γὰρ ὑπᾶλληλα ὑπὸ ἓν γένος τελῶσιν. οἱ δὲ λέγοντες ὅτι ὡς ὁμῶνυμος φωνὴ διαρεῖται ἔλεγον ὅτι, ὅτι λέγει αὐτὸς ὁ Ἀριστοτέλης "ἔστι δὲ ἢ ποιότης τῶν πλεοναχῶς λεγομένων." τὸ δὲ πλεοναχῶς λέγειται ὁμῶνυμον φωνῆς. ἀλλὰ καὶ τάξιν ἐπεδείξατο τὰ εἶδη· προτέτακται γὰρ ἢ ἔξει τῶν λοιπῶν, ἐν δὲ τοῖς ὡς γένος εἰς εἶδη διαρ- 50 μένοις ἕκαστος ἐξὶ τάξιν εὐρεῖν. ταῦτα μὲν οὖν, ὁ δὲ Συριανὸς βυλόμενος ὡς τὰ ἀφ' ἐνὸς καὶ πρὸς ἓν διαρεῖται τὴν ποιότητα εἰς τὰ εἶδη, ἀμφοτέρω ἀποδέχεται τὰ ἐπιχειρήματα, καὶ τὰ ὡς ὁμῶνυμον λέγοντα τὴν διαίρεσιν καὶ τὰ ὡς γένος λέγοντα διαρεῖσθαι· μέσα γὰρ ὄντα τὰ ἀφ' ἐνὸς καὶ πρὸς ἓν ὁμῶνυμον καὶ γενῶν, δύναται, φησί, τοῖς τῶν ἄκρων ἐνόμασιν ὀνομαζεσθαι. ὁ δὲ Ἀλέξανδρος βυλόμενος τὴν ποιότητα ὡς γένος εἰς εἶδη διαρεῖσθαι, ἀπαντᾷ πρὸς τὰ δύο ἐπιχειρήματα, πρὸς μὲν τὸ πλεοναχῶς, ὅτι ἕκαστος ἐπὶ ὁμῶνυμον φωνῆς αἰεὶ λαμβάνεται· νῦν γὰρ ἐπὶ τῷ παρῶνυμον ὁμῶνυμον ἑτεροῦνυμον

ἐκεῖνο προεῖληπτο) ἀλλὰ καθὼς τὴν μορφήν συμπληροῖ, καὶ πᾶσαι αἱ ἐπιπολῆς φαινόμεναι καὶ περιγραφὴν ἐμφάσεις.

80 ΣΙΜΠΛ. λ' f. 6. πᾶσας τὰς τέχνας ἐπιστήμας νῦν προσηγό-
29 ρευσσε κατὰ τι κοινὸν τῆς ἐπιστήμης σημαίνονμενον.

81 λ' f. 6. καὶ ὃν νοσήσαντες τινας ἀπέβαλον τὰς ἐπιστήμας,
31 ὥσπερ ἐφ' ἡμῶν ἐν Παλαισίνῃ προκεκοφώς τις ἐν λόγοις ἦδη καὶ νοσήσας πάντων ἐπελάβετο, ὡς δεηθῆναι μὲν τὴν ἀνάληψιν αὐτοῖς εἰς γραμματικῶν φοιτῆσαι. καὶ ὑπ' ἄλλων δὲ αἰτίων συμβαίνει τὸτο, ὡς ἐπὶ τῷ πληγέντος τὴν κεφαλὴν. καὶ ὑπὸ φαρμάκων δὲ ἐπιλα-
βέει συνέβη πάντων, ὡς τοῖς μὲν Ἀντωνίνῳ τῷ Ῥωμαίων στρα-
τηγῷ Πάρθοις πολεμῶσι συνέβη ἐπὶ βοτάνῃς τινὲς ἐδωδῆ, ὡς Ἀριανὸς ἰσώρησεν ἐν τοῖς Παρθοῖς, πλὴν ὅτι ἐκεῖνοι χρόνῳ πάλιν ἀπεκατέστησαν ἐς τὸ καὶ φύσιν, ὅσοι περιεσώθησαν, οἰνελαῖν πόμα-
τος εὐπορήσαντες· τὸτο ὃν ἐκ περιπτώσεως εὐρέθη τῷ πάθος βοήθημα.

9a2. 'AMM. f. 108 a. πεφυσιωμένη δὲ φησι, τυτέξιν εἰς φύσιν μεταβληθεῖσα καὶ αὐτὴ φύσις γενομένη διὰ τὴν συνεθισμόν τῷ πολλῷ χρόνῳ.

ΣΙΜΠΛ. λ' f. 6. ταχὺ ὃν καὶ ταῦτα μεταβάλλει ἐπὶ τὸ ἐναν-
τίον, εἰ μὴ τις διὰ χρόνον πληθὺς φυσιωθεῖ ἐν τύποις, τῆς τε νόσου
ἀνάτῃ γενομένης καὶ τῆς ὑγείας δυσσποβλήτου, ὅτι ὅτε διαθέσεις
ἀλλ' ἔξεις ἦδη τὰς τοιαύτας προσήκει καλεῖν. ὅτι δὲ αἱ μόνηται
ποιότητες ἔξεις εἰσὶ, πιστὸν ἀπὸ τῆς συνήθειας.

9a4. f. 7. ζητεῖ δὲ Ἀλέξανδρος, τί διαφέρει ἡ διάθεσις αὕτη καὶ
ἡ ἔξις ὧν μετ' ὀλίγον ἐρεῖ παθῶν καὶ παθητικῶν ποιότητων; καὶ ὃν
θερμότης ὅταν εὐμεταβλητός ᾖ, πάθος φησὶν αὐτὴν εἶναι, τὸ δὲ
εὐμεταβλητὸν διαθέσιν νῦν καλεῖ, χρονιζόμενα δὲ τὰ πάθη παθη-
τικὰς ποιότητας γίνεσθαι φησι, τὰ δὲ χρονιζόμενα καὶ δυσκίνητα
ἔξεις νῦν καλεῖ. τίτιν ὅν διαφέρουσιν αἱ ἔξεις αὗτῃ καὶ διαθέσεις τῶν
παθητικῶν ἐκείνων ποιότητων καὶ τῶν παθῶν; λύων δὲ τὴν τοιαύ-
την ζήτησιν αὐτὲς "μήποτε" φησὶ "τὴν ἔξιν καὶ τὴν διαθέσιν ἐπὶ
ταῖς τῆς ψυχῆς ποιότησιν ὅσα ἐπικτήτοιο καὶ ἔξωθεν καὶ διὰ διδασ-
καλίας ἐγγίνοντο, καὶ ταῦτα." ἐπεὶ δὲ ἐνίστατο αὐτῷ τὰ τῆς
δράσεως παραδείγματα, θερμότης καὶ ψύξις καὶ νόσος καὶ ὑγεία, καὶ
ἄλλα ψυχικὰ, κοινότερον αὐτὸν φησι τοῖς παραδείγμασι χρῆσασθαι,
καὶ τὸ "οἷον θερμότητα" λέγοι ἂν ὡς ἴσον τῷ οἷον θερμότης· ὡς ὃν
ταῦτα εὐκίνητα, ὥτως καὶ ἡ διάθεσις. ταύτην δὲ τὴν λύσιν καὶ
ἀποδέχοντο οἱ μετ' αὐτὴν ἐξηγηταί... f. 8. ὁ δὲ Προφύριος "ἡ
πρόσκαιρος" φησι "θερμανοῖς πάθος ἔχουσα ἀρὰ γὰρ ἡ αὕτη ἂν εἴη
τῇ διαθέσει, ἡ τῷ μὲν ἔχοντος σώματος καὶ ἐπαύοντος ἄλλῳ τὸ θερ-
μαίνεσθαι εἴη ἂν διάθεσις, τῷ θερμαινόμενῳ δὲ ὥτως ὡς μὴ ἂν δύ-
νασθαι ἄλλο θερμαίνειν πάθος ἂν εἴη πρόσκαιρον καὶ ἐπ' ὀλίγον θερ-
μανοῖς· ὥστε πάθος μὲν εἶναι ἐπίτασιν τὴν διάθεσιν, ἥτις ἂν εἴη καὶ
παθητικὴ ποιότης, ἐπίτασιν δὲ τῆς διαθέσεως τὴν ἔξιν καὶ μάλισ-
τα παθητικὴν ποιότητα. εἰ δὲ τινες ἐπιλαμβάνοντο τῆς διαιρέσεως
μὴ τὸ ἐν πολλὰ ποιήσεως, ὅπερ ἴδεται, ἀλλὰ τὰ πολλὰ συμφορέσεως
εἰς τὸ ἐν καὶ εἰς εἶδος τιθεμένης τῆς ἔξεως καὶ διαθέσεως, διότι τὸ μὲν ἐπι-
ταίνει) τὸ δὲ ἀνίει) μόνον ἐν τῇ αὐτῇ ιδιότητι, καὶ λέγουσιν δυνατὸν

εἶναι καὶ κατ' εἶδος διαφέροντά τινα μὴδὲν κωλύειν ἔχειν τὴν καὶ τὸ
μᾶλλον καὶ ἦττον διαφορὰν, καὶ παραδείγματα ἐπάγουσιν τὴν μέμνη-
σιν καὶ τὴν ὀργὴν καὶ τὴν θυμὸν, ὥστε φησὶν ὁ Θεόφραστος ἐν τῷ περὶ
παθῶν καὶ τὸ μᾶλλον καὶ ἦττον ἔχειν τὴν διαφορὰν καὶ μὴ εἶναι ὁμοειδῆ·
ὁμοίως δὲ καὶ φιλία καὶ εὐνοία ἐπιταίνει) καὶ ἀνίει), καὶ ἄλλο εἶδος ἐκα-
τέρα ἐστίν, ὡμοῦς τε καὶ θυρώτης πρὸς ὀργὴν, ἐπιθυμία τε καὶ ἔρως
ὡσαύτως διέσκει, καὶ καθέλω τὰ δυσφημώτερα τῶν παθῶν ἐπιτει-
νόμενα εἰς ἄλλο μεταβάλλει εἶδος· — εἰ ὅν ταῦτα λέγει, ῥητέον
ὅτι, εἰ τὸ μᾶλλον καὶ ἦττον καὶ τὸ ἀόριστον ὑφίσταται) τῆς ὕλης, πῶς
ἂν εἶεν εἶδη τε καὶ διαφοραί, καὶ μὴδὲν ἄλλο τῆς διαστάσεως ὑφί-
στασθαι); "... εἰς τὸναντίον δὲ τούτοις ὁ Πλωτῖνος ἀπορῶν "εἰ
κοινόν" φησὶν "ἐστὶ πάσης ποιότητος τὸ εἶναι χαρακτηριστὴν. ἔξωθεν
ὕψους καὶ τὸ ἐπιγνώμενον μὲν τὴν ὕψος εἰς τὸ πῶς διακείσθαι τὸ ὑπο-
καίμενον, διὰ τί πλείω εἶδη καταριθμεῖται) ποιότητος, ἔξις καὶ δια-

15 θεσις"; ... f. 8 b. αἰτιῶν) δὲ τινες ἐν Ἀριστοτέλει τὴν διάθεσιν
ἐπὶ τῷ ὀλιγοχρόνῳ τάξαντα, τὴν συνήθειαν αὐτοὶ παραφέροντες
ὡς τὸ πολυχρόνιον δηλοῦσαν, ὥσπερ καὶ αὐτὲς τὴν συνήθειαν ἐπὶ τῆς
ἔξεως ἐμαρτύρατο. ἐπὶ γὰρ τῶν ἀδιαλλάκτων ἐχθρῶν λόγῳ
εἰσθαμεν ὅτι διαθέσεις ἦδη γέγονε, καὶ ἐπὶ τῶν ἐσκιρρωμένων νόσων.
ἀλλὰ τὴν μὲν συνήθειαν παραιτητέον ὡς καὶ ἐν πᾶσι τυγχάνουσιν τῷ
ἀλλοῦς· ἐν οἷς δὲ τυγχάνει, ἐν τούτοις μόνους ἐπιμαρτύρασθαι ταύ-
την ἄξιον. καὶ ὅτω τὴν διάθεσιν ἀντὶ τῆς ἔξεως εἰσθαμεν παρα-
λαμβάνειν, ἐπεὶ εἰς τὸ εἶδος ταῦτα συντέτακται). δηλοῖ δὲ ἡ
διάθεσις θέσιν τινὰ κατ' εἶδος, ἡ δὲ ἔξις ἐνέργειαν τῷ ἔχοντος ἡ
ἐχομένου, καὶ διὰ τούτο ἡ μὲν ἔξω εὐμεταβλητός ἡ δὲ δυσμύχλευ-
τος. Εὐδωρος δὲ ἐγκαλεῖ ὅτι εἰπὼν ἴδιον εἶναι τῆς διαθέσεως τὸ
εὐκίνητον, φησὶ πάλιν εἰπερ εἶδη αἱ ἔξεις καὶ διαθέσεις (9 a 10)?·
ὕκετι ὃν ἴδιον ἔξαι τὸ εὐκίνητον τῆς διαθέσεως... ἄξιον δὲ καὶ τὴν τῶν
Στωϊκῶν συνήθειαν πάντων περὶ τὰ ὀνόματα ταῦτα καταμαθεῖν·
δοκῶσι ὃν ὅτοι τισιν ἀνάπαυιν τῷ Ἀριστοτέλει τὴν διάθεσιν τῆς
ἔξεως μονιμωτέραν ἡγεῖσθαι. τὸ δὲ ἀφορμὴν μὲν ἔχει τῆς τοιαύτης
ὑπονοίας, ὃ μόντοι καὶ τὸ μονιμώτερον ἢ μὴ παρὰ τοῖς Στωϊκοῖς ἡ
τύτων εἴληπτο) διαφορὰ ἀλλὰ κατ' ἄλλας διαθέσεις· καὶ ὃν τὰς μὲν
ἔξεις ἐπιταίνεισθαι φασὶ δύνανται καὶ ἀνίεισθαι, τὰς δὲ διαθέσεις ἀνεπι-
τάτους εἶναι καὶ ἀνανέτους· διὸ καὶ τὴν εὐκίνητα τῆς βάβδου, καὶ εὐμε-
ταβλητός ἡ δυναμένη κάμπτεσθαι, διαθέσιν εἶναι φασιν· μὴ ὃν ἀνε-
θῆναι ἢ ἐπιταθῆναι τὴν εὐκίνητα, μὴδὲ ἔχειν τὸ μᾶλλον ἢ ἦττον,
διόπερ εἶναι διάθεσιν. ὅτωσι δὲ καὶ τὰς ἀρετὰς διαθέσεις εἶναι καὶ καὶ
τὸ μόνιμον ἰδίωμα ἀλλὰ καὶ τὸ ἀνεπίτατον καὶ ἀνεπίδεκτον τῷ μᾶ-
λον· τὰς δὲ τέχνας ἦτοι δυσκίνητους ὕσας ἢ μὴ εἶναι διαθέσεις.
καὶ εἰσάγει τὴν μὲν ἔξιν ἐν τῷ πλατεῖ τῷ εἶδος θεωρεῖν, τὴν δὲ δια-
θεσιν ἐν τῷ τέλει τῷ εἶδος καὶ ἐν τῷ μάλιστᾳ, εἴτε κινεῖτο καὶ μετα-
βάλλοι, ὡς τὸ εὐθὺ τῆς βάβδου, εἴτε καὶ μὴ. μᾶλλον δὲ ἐχρῶν
ἐκεῖνο ἐπιστῆσαι, μὴ ἢ παρὰ τοῖς Στωϊκοῖς χέσις ἢ αὐτὴ ἐστὶ τῇ
παρὰ Ἀριστοτέλει διαθέσει, καὶ τὸ εὐανάλυτον καὶ δυσανάλυτον δι-
σταμένη πρὸς τὴν ἔξιν. ἀλλ' ὅθεν ὥτως συμφωνῶσιν· ὁ μὲν ὃν Ἀρι-
στοτέλης τὴν ἀβέβαιον ὑγείαν διάθεσιν εἶναι φησιν, οἱ δὲ ἀπὸ τῆς
Στοῦας τὴν ὑγείαν, ὅπως ἂν ἔχη, ὃν συγχωρεῖται χέσις εἶναι· φέρειν

γδ τὸ τῆς ἔξεως ἰδίωμα· τὰς μὲν γὰρ χεῖρας ταῖς ἐπιστήταις κατα-
 γράσει χαρακτηρίζει, τὰς δὲ ἔξεις ταῖς ἐξ ἐαυτῶν ἐνεργείαις·
 ὅθεν ὑδὲ χρόνος μῆκειν ἢ ἰσχύϊ εἰδοπαῶν) αἱ ἔξεις κατ' αὐτὰς, ἰδιώ-
 τητι δὲ τινι καὶ χαρακτηρί... διὸ περ οἱ Στωϊκοὶ διατείνουσι τὰς
 ἔξεις κοινότερον καὶ ἐπὶ τὰς εὐκνήτους ἄς λέγει ὁ Ἀριστοτέλης δια-
 θέσεις, καὶ ταύτας ἡγῶν) πολὺ διεννοεῖσθαι τῆς χεῖρας· ἢ γὰρ τὸ
 ἀναλαμβάνοντος τὴν ὑγίαν ἔξις καθίσταται καὶ προβολῆς καὶ τῶν
 ταύτων χεῖρας πάντῃ διεστῆκεν· αἱ μὲν γὰρ ἄρριζοι καὶ ἀπαγεῖς εἰσὶ,
 τὰς δὲ ὅπως ὑφηρετήσονται φασὶν ὥστε ἀφαιρεθείσας διαμένειν ὅσον ἐφ'
 ἐαυταῖς δύνασθαι, τὸ ἔμμενον ἐξ ἐαυτῶν καὶ τὸ οὐκ εἰς λόγῳ παρεχο-
 μένας. διὰ ταῦτα ὑδὲ ὅπως οὐκ ἀδυνατοῦς χεῖρας λέγει) ἔξις
 παρ' αὐτοῖς· εἰ γὰρ ἔξωθεν ἔχει τὸ δυσανάλυτον, ὥσπερ ὁ δακτύ-
 λιος ἐν δακτυλῷ ὄν, ὅταν αὖ ἐν ἔξει τῆς τοιαύτης καταστά-
 σεως· ἀλλ' εἰ ἀφ' ἐαυτοῦ τὴν ἐνέργειαν παρέχεται τὸ εἶναι τὸ
 ταῦτον, τότε αὖ ἐν ἔξει, ὥσπερ ὁ πῆλος εἰς ὄστρον μεταβα-
 λῶν· αὐτὸς γὰρ ἀφ' ἐαυτοῦ τοῖσδε γέγονεν. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ὅπως
 ἰσορῶν, τὸ δὲ βαθυτέρας ἐν τούτοις δοκίμῳ ἐμφανέως ἐκείνῳ
 ἔξω, ἔρα ἢ ἔξις ὅτι ἄλλη τις ἐστὶ τῆς διαθέσεως πλὴν τῆς προσειλη-
 φέναι τὸ μόνιμον καὶ δυσκίνητον. τί ἔστι ποτὲ ἐξὶ τούτου τὸ προσειλη-
 φέναι; πότερον διαφορᾶς προαίτης ἢ ψυχῆς χεῖρας, ἢ πλεονασμοῦ
 τις ἄλλος ὁπωσὺν;... f. 2. ὅθεν ὁρθῶς Ἀρχύτας τὸ ἐν ἔξει θεῖς
 εἶδος τῆς ποιότητος ἡμέκῃ τῷ καὶ ὅτι συνέζευξε μετ' αὐτὸ τὴν
 διάθεσιν, ὑδὲ ὡς δύο ταῦτα συναριθμήσεται, ὅτε ὡς ὑπὸ τὴν
 αὐτὴν τάξιν ὄντα τὸ εἶδος, ὅπερ ἡμεῖς ἐλέγομεν πρότερον, ὅτε ὡς
 διαφέροντα. ἀλλ' ὅτις μὲν τῇ ταυτοτήτι τὸ εἶδος μᾶλλον προσέχων
 ἐπὶ τὸ ἐνὸς εἶδος μεμένηκεν, Ἀριστοτέλης δὲ ὅτι ἐξέστα) μὲν ὑδὲ
 αὐτὸς τῆς τοιαύτης ὑποθέσεως, πλὴν ἐξεργασμένον τινα προσέθησι
 καὶ παραδείκνυσιν τὸ ἐν τῷ ἐν αὐτῶν πλῆθος.

9. ΣΙΜΠΛ. μ' f. 2 b. μεταβέβηκεν ἐπὶ τὸ δεύτερον τῆς ποι-
 14. ὁ εἶδος, ὁ καὶ τὸ δύναμει καὶ τὴν ἐπιτηδεύτητα, ἢ ὡς αὐτὸς
 φησι, καὶ φυσικὴν δύναμιν καὶ ἀδυναμίαν λέγει), πολλὰ μὲν τῇ δυ-
 νάμει σημαινέσθαι, ὡς εἴρη) πρότερον, νῦν δὲ τὸ καὶ τὴν ἐπιτηδεύ-
 τητα τὴν φυσικὴν δηλώσας. διττῆς δὲ ὅσας ταύτης, τῆς μὲν ἀπλῶς
 τῆς δὲ καὶ προκοπῇ τινα θεωρημένης, καθ' ἣν ἡδὴ προφανὲς ἐστὶ καὶ
 ἐνυμνος ἢ ἐπιτηδεύτης, ὡς ἐν τῷ πυκτικῷ λεγομένῳ, ταύτην νῦν
 παραλαμβάνει. διὸ τῷ ποιῆσαι τὴν παθεῖν τὸ βραδύως προσέθηκε·
 τούτο γὰρ τῆς δυνάμεως τῆς προκεκοφύλας ἰδιὸν ἐστίν, ὅπερ καὶ εὐαρί-
 θμητον ὑπάρχει. καὶ γὰρ οἱ ἀπὸ τῆς Στωϊκῆς πρὸς μὲν τὰς τέχνας ἐπι-
 τηδεύτητα μόνον ἀπέλειπον τὴν ἀπλῶς ὑπὸ θεωρημένην, πρὸς
 δὲ τὰς ἀρετὰς τὴν ἀξιολογον προκοπὴν ἐκ φύσεως προϋπάρχειν
 ἀπεφάνηκεν, ἣν καὶ οἱ ἀπὸ τῶν Περιπάτων φυσικὴν ἀρετὴν ἐκάλεον.
 μή ποτε δὲ ὁ μόνον ἐπὶ τῶν ἀρετῶν ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν τεχνῶν τὴν
 ἐκ φύσεως ἐπιτηδεύτητα θεωρήσαν... f. 3. ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ δυ-
 σπαθὲς τὸ εὐπαθὲς τελειότερον καὶ τὸ ὑγιὲς τὸ νοσώδες μᾶλλον καὶ
 φύσιν, διὰ τούτο δὴ τοῖς μὲν τὴν δύναμιν τοῖς δὲ τὴν ἀδυναμίαν
 ἀποδέδωκεν. ὅτι ἐπὶ πάντων δὲ ἐστὶν ὀνόματα καίμενα οἷς χωρί-
 ζει) ἢ ἐπιτηδεύτης τῆς ἐνεργείας· ἐπὶ μὲν τῷ πυκτικῷ καὶ πύκτου καὶ
 ὁρμοῦ καὶ ὁρμῆς κοχῶριςαι τὰ ὀνόματα, γραμματικῶς δὲ καὶ

μουσικῶς καὶ ὁ τὴν ἐπιτηδεύτητα μόνον ἔχων λέγει) καὶ ὁ ἡδὴ κατ'
 ἐνέργειαν. καὶ τούτο δὲ ἐπισημαντέον ὅτι, καθ' ἡ λέγει) τούτο τὸ καὶ
 δύναμιν εἶδος ποιότητος, ἀλλ' ὄνομα ποιότητος ὅτι ἐστὶν ἀφ' ἧς κα-
 λεῖται) ὁ καὶ δύναμιν πούσας... καὶ τούτο δὲ ἐπιστάσεως ἄξιον, ὅτι ὁ
 πᾶσα δύναμις ὑδὲ ἐπιτηδεύτης πᾶσα τὴν εἰς ὁτῶν μεταβάλλειν
 αὐτὴ ποιότητος λέγει) καὶ τὸ εἶδος τούτο τῆς ποιότητος ἀλλ' ἢ εἰς τὴν
 κατ' ἐνέργειαν ποιότητος ἀγνοῦσα, καὶ ὅτι ἐν ταῖς φυσικαῖς ταύταις
 δυνάμειν αἱ φυσικὴ ἀρεταὶ τάττονται περὶ ψυχὴν ὅσαι, καὶ αἱ σω-
 ματικαὶ καὶ τὰ μαλακῶν καὶ σκληρῶν θεωρούμεναι, καὶ αἱ καὶ τὸ συναμ-
 φότερον ἐν τοῖς πυκτικοῖς καὶ ὁρμικοῖς, ὥστε καὶ πᾶσαι αἱ δυνάμεις
 παρελήφθησαν... περὶ δὲ τῆς τάξεως ἐγκαλεῖται τῶν εἰδῶν τῆς
 ποιότητος· ἔδει γὰρ, φασί, πρῶτον μηχανοεῖσθαι τῶν δυνάμεων
 τῶν φυσικῶν, καθὼς πυκτικοὶ καὶ ὁρμικοὶ γίνονται τινες, εἰθ' ὅπως
 τὰς ἐκ μελέτης καὶ διδασκαλίας ἐπιγνωμένους ταῖς φυσικαῖς δυνά-
 μεσιν ἔξεις καὶ διαθέσεις ἀναδιδοῦσαι... f. 4 b. ἄλλοι δὲ τὴν φυ-
 σικὴν ταύτην δύναμιν ὡς τὸ δύναμει τῆς ὕλης ἐκδεχόμενοι, ἀπο-
 ρῶσι πῶς ποιότητος ἐστὶν ἢ δύναμις τῆς ἀπείρου ὕλης, καίτοι ἄλλῃ μὲν
 ἢ φυσικῇ δύναμει, ἄλλο δὲ τὸ τῆς ὕλης δύναμει· ἢ μὲν γὰρ προέμ-
 φασιν τὸ εἶδος ἐστίν, ἢ δὲ ἐρήσει καὶ ὑπὸ ἐπιτηδεύτης ἀλλὰ καὶ
 ταύτης ἐστὶ λεπτομένη. ἀναμνησκόμενοι δὲ καὶ ὅτι φυσικὴν ταύτην
 δύναμιν εἶπεν ὁ Ἀριστοτέλης τὴν ἡδὴ προηγουμένην εἰς τὸ βραδύως τι
 ποιῆσαι ἢ παθεῖν. ὁ δὲ Εὐθύρωρ αἰτιά) ὡς τῷ προτέρῳ ταύτην
 ὅτι τούτο τὸ εἶδος τῆς ποιότητος· αἱ γὰρ φυσικὴ δυνάμεις εἰ μὲν εὐμα-
 τακίνητοι τύχῃ, διαθέσεις ἐσόντι, εἰ δὲ μόνιμοι, ἔξεις. τούτο δὲ
 ἐκ ὁρθῶς εἴρη), τὸ Ἀριστοτέλης ἐν μὲν τοῖς προτέροις ἀρετὰς καὶ
 ἐπιστήμας λαβόντος... ἀλλὰ πῶς ὁ Ἀριστοτέλης εἶπεν ὅτι ὁρμι-
 κοὶ λέγονται ὁ τῷ διακείσθαι πῶς ἀλλὰ τῷ δύναμιν ἔχον τῷ ποιῆ-
 σαι βραδύως; καὶ γὰρ μὴδὲ ὅπως αὐτὰς διακείσθαι ἄπορον ὑπονοεῖν·
 ἔχουσι γὰρ τὸ πῶς ἔχοντος διαθέσθαι. ἢ καὶ μὲν τὴν τὸ εἶδος διαθέ-
 σιν τὸ τελείον ὁ διακείσθαι πῶς, ὅτε ὡς εὐκίνητον ὅτε ὡς μόνι-
 μον ἔχοντες τὴν διάθεσιν, καὶ δὲ τὴν ἐπιτηδεύτητα διακείνται)...
 f. 5. ἀλλὰ διὰ τί τὴν τὸ παθεῖν τι ἐκείνῃ δύναμιν ἀλλ' ἀδυναμίαν
 ἔφη εἶναι; ἢ αὐτὸς ἐν τοῖς Μετὰ τὰ Φυσικά (δ' 12) τούτο διέ-
 λυσε διελών τὰ μὲν ἐκ τῷ ποιῆσαι τὰ δὲ ἐκ τῷ παθεῖν, καὶ τῷ μὲν ποιῆ-
 σαι ἐν ἑτέρῳ ἢ ἑτέρῳ ποιῆσαι ἀποδύς, τῷ δὲ πάχειν τὸ ὑφ' ἑτέρῳ
 πάχειν ἢ ἑτέρῳ· κοινότερον μέντοι δύναμις ἐπ' ἀμφοτέρω ταῦτα
 διατείνει... μὲν δὲ τὰς ἐνστάσεις καὶ διαλύσεις καιρὸς ὅταν εἴη καὶ ἐμοὶ
 τὰς νοερωτέρας τῶν ἐξηγητῶν ἐπιβολὰς περὶ τῆς φυσικῆς ταύτης
 δυνάμεως παραγράφειν, τίς τέ ἐστι λέγοντι καὶ ἐν τίσιν θεωρεῖται) τῶν
 ὄντων. ἔστι δὲ καθόλου τούτο τὸ γένος πᾶσιν ὑπάρχον τοῖς ὅπως οὐκ
 τελειωμένοις· ὁ γὰρ ὅπως ἀπὸ τῶν ἀτελεῶν ἐπὶ τὸ τελείον παραγί-
 νεται τι, εἰ μὴ μέση δύναμις παρὲν ἐπιδοῦσα μὲν τὸ ἐνδεὲς εἰς τε-
 λείωσιν, δεχομένη δὲ τὴν ἀποπλήρωσιν ἀπὸ τῶν τελειοτάτων.
 f. 6 b. μήποτε διττὸν εἶδος ἀδυναμίας διὰ τούτων ἐνδείκνυται, 9.
 ἐν μὲν τῷ καὶ ἐρήσει, ὡς τὸ νοσώδες ἀδυναμίαν ἔχει τὸ μὴ πάχειν 23.
 βραδύως ὑπὸ τῶν τυχόντων, ὁ δύναμιν εἶχε τὸ ὑγιεῖν· τὸ δὲ καὶ
 εἶδος ὑφ' ἑαυτοῦ, ὥσπερ τὸ μαλακῶν ἀδυναμίαν ἔχει τὸ μὴ βραδύως
 διακείσθαι, ὅπως τὸ σκληρῶν ἀδυναμίαν ἔχει τὸ βραδύως διακείσθαι.

9. **ἈΜΜ.** f. 111. ἀκριβῶς δὲ εἶπεν ὑπὸ τῶν τυχόντων τὰ
24. ὑγιεινὰ μὴ πάχειν, οἷον ὑπὸ καύματος ἢ ἀνέμου ἢ ἀπλῶς ἀφ' ὧν
ὁ πέφυκε πάχειν τὰ ὑγιεινὰ· παθοὶ γὰρ ἂν ὑπὸ ξίφους ἢ πυρὸς ἢ
ἄλλῃ τινὸς τοιούτου.

9. **ΣΙΜΠΛ.** μ' f. 7. γένος τρίτον πάλιν λέγει ποιότητος, ἀντὶ
28. τῷ εἶδους τῷ γένει χρησάμενος, ἢ καὶ κυρίως γένος εἰπὼν. καὶ γὰρ
μὴ τὸ ἀνωτάτω γένος ἐστίν, ὥσπερ ἡ ἀπλῶς ποιότης ἢ τὸ συμβε-
βηκός, ἀλλὰ καὶ αὐτὸ γένος εἰς εἶδη οἰκεία διαρῦμενον, γένος δὲ
τῶν ὑπαλλήλων λεγομένων γενῶν. εἰς δύο διαίρει τὸ τρίτον τῆτο
γένος, εἰς τε τὰς παθητικὰς ποιότητας καὶ τὰ πάθη, οἷς κοινὸν μέν
10 ἐστὶ τὸ ποῖον ὅπως οὖν... πάντως δὲ τις καὶ ἐνταῦθα ἐπιζητήσει πῶς
πρότερον μὴ τὴν διάθεσιν καὶ τὴν ἔξιν ἐξαπακτῆριζε τῷ εὐμεταβόλῳ
τε καὶ δυσμεταβόλῳ, νῦν δὲ τούτοις αὐτοῖς τὰ πάθη διακρίνει καὶ τὰς
παθητικὰς ποιότητας; καὶ εἰρήν) μὴ καὶ ἐν ἐκείνοις τινὰ πρὸς ταύτην
τὴν ζήτησιν, ὅτι ἐκεῖ μὴ ἔξεις καὶ διαθέσεις τὰς ἐκ διδασκαλίας καὶ
15 ἔξωθεν ἐγγινομένας παραδίδωσιν ὡς δυσκινήτους τε καὶ εὐκινήτους
τελειότητας, ἐνταῦθα δὲ παθητικὰς ποιότητας καὶ πάθη τὰ φύσει.
εἰ δὲ τῷ μὴ ἀρκεῖ ταῦτα, λεγέτω καὶ νῦν συντόμως.

9. **ΔΑΒΙΔ.** οἱ ἐπιμελῶς τρέφοντες τὰς περισερὰς θαλάς περι-
11. πλέκναι ποικίλα χρώματα ἔχοντας ἐν τοῖς περισερῶσιν, ὥτα οἷα
βύλον) χοῖνεν τὰ τεχνησμένα· καὶ ἐκ ἀποτυχάνουσι τῆς ἐλπίδος.
καὶ τις γυνὴ Αἰθίοπα ἔτεκε μῆτε Αἰθίοπι συγγενομένη μῆτε Αἰθίοφ
ῥα, ἀλλ' ἐν τῷ καιρῷ τῆς συνουσίας Αἰθίοπα φαντασθεῖσα. προη-
γεῖ) ὅν ἡ φαντασία καὶ τῶν ἐκ γενετῆς.

ἈΜΜ. f. 113. εἰπὼν τὰ χρώματα παθητικὰς ποιότητας
28 εἶναι, τῷ ἀπὸ πάθους ἐγγίνασθαι αὐτὰς κατασκευάζει καὶ δείκνυσιν
ἕτως ἔχον. οἱ φοβηθέντες γὰρ, φησὶν, ὠχρῶσιν τῷ φίλιν αἵμα-
τος τῇ φύσει καταφεύγοντος ἐπὶ τὴν οἰκείαν πηγὴν, τὴν καρδίαν,
ὡς ἀκρόπολιν ἰχυράν, τὴν πηγὴν τῆς ζωῆς καὶ διὰ τῆτο τελευταίαν
πάντων φθειρομένην· εἰ γὰρ καὶ τὰ καρδιολκόμενα ζῆ καὶ δύο καὶ τρεῖς
30 ἡμέρας, ἀλλὰ διὰ τὸ ἔχειν τὰς ἀρτηρίας ἀπ' αὐτῆς ὕσας. μία
δὲ κρᾶσις ποιεῖ καὶ τὸ πρόσκαιρον ὠχρὸν καὶ τὸ ἐκ γενετῆς· ἐνδεῖα γὰρ
αἵματος γίνεσθαι, ὥσπερ πλεονεξία αἵματος καὶ τὸ ἐκ γενετῆς ἐρυθρὸν
ποιεῖ καὶ τὸ πρόσκαιρον.

9. **ΣΙΜΠΛ.** μ' f. 8 b. ἐπιστάσεως δὲ καὶ πάλιν ἄξιον πῶς ὑπὸ
28. τὴν ποιότητα τάξας τὰ πάθη, εἴπερ τρίτον εἶδος ποιότητος παθη-
τικῆς ποιότητες, φησὶ, καὶ πάθη, ὅμως ὕψον (10 α 9) "πάθη μὴ"
φησὶ "τὰ τοιαῦτα λέγεσθαι, ποιότητες δὲ ὅ." καὶ γὰρ τινὲς μὴ οἶον) ἑλλι-
πῶς εἰρηάζεσθαι "ποιότητες δὲ ὅ." λείπειν γὰρ τὸ ἐκ εἰς παθητικά,
ὡς εἶναι μὴ αὐτὰς ποιότητας, παθητικὰς δὲ ὅ· ἄλλοι δὲ ἐπὶ ταῦτα
40 οἶον) φέρειν αὐτὰ τὰ πάθη καὶ τὰς παθητικὰς ποιότητας, καίτοι
σαφῶς ἕτως διορίζον). ἀλλ' ἴσως ὡς ὑποκίπτον τὸ πάθος ὑπὸ
τὴν παθητικὴν ποιότητα κατὰ τι σύμπτωμα αὐτῆς πρόσκαιρον,
ἕτως αὐτὸ ὑποτάττεσθαι αὐτῇ φησὶν. Ἀλέξανδρος δὲ ἐδὲ ζητεῖν
ἄξιόν ἐστι τὰ πάθη ὑπὸ τὴν ποιότητα· αὐτὸς γὰρ ὁ Ἀριστοτέλης καὶ
45 μόνον τὰς παθητικὰς ποιότητας ἀλλὰ καὶ τὰ πάθη ὑπὸ τὸ αὐτὸ εἶδος
ἔταξεν, εἰπὼν "τρίτον δὲ γένος παθητικῆς ποιότητες καὶ πάθη" καὶ γὰρ
εὐλογον εἰς ταῦτα ἄγειν αὐτά, μέλλοντα λέγειν αὐτῶν τὴν δια-

φορὰν... ν' f. 1. ἔοικε πῶς ἀτελὲς εἶδος εἶναι τῆς παθητικῆς ποῖ-
τητος τὸ πάθος, ὅ τελειότης ἐστὶν ἡ παθητικὴ ποῖότης. ὥσπερ ὅν
ἡ διάθεσις τῇ ἔξει συνεπλάκη, ἕτως καὶ ἐνταῦθα τὸ πάθος τῇ παθη-
τικῇ ποῖότητι συνέχευεν... λέγοντος δὲ τὸ Ἀριστοτέλους, ὥσπερ
τὰ ὀλιγοχρόνια χρώματα ἀπὸ πάθους γίνεσθαι, ἕτως καὶ τὰ πολυχρό-
νια ἀπὸ τῷ αὐτῷ συμβαίνει, ἀλογον νομίζουσιν οἱ περὶ τὴν Νικό-
στρατον τὸ πάντα τὰ χρώματα πάθους ἐγγινομένον γίνεσθαι, καὶ μά-
λιστα τὰ σύμφута καὶ ἐσιώδη, ὥσπερ τὸ τῆς χιόνος... εἰσὶ δὲ
τινὲς οἱ τὰς συμφύτους ταύτας ποιότητας ὅ φασι εἶναι πάθη ἢ
10 παθητικὰς ποιότητας ἀλλὰ μέρη ὕσων καὶ ὕσιος. δῆλον ὅτι ὅτι
ἐδὲ τὴν ἀρχὴν παραδέξον) τὰ περὶ τῶν συμφύτων χροῶν ἡπορη-
μένα. Ἀνδρόνικος δὲ ἔξιν μὴ διαίρεισθαι τὰς παθητικὰς ποιότητας
εἰς τὸ ἐμπνεῖν πάθη καὶ εἰς τὸ ἐκ πάθους συνίστασθαι, ἀλλὰ πάσας ὡς
ἐκ πάθους συσταμένας παθητικὰς εἶναι, τὸ δὲ πάθος ποιητικαῖς
15 εἶναι συμβαίνειν αὐταῖς· τὸ γὰρ θερμὸν θερμαίνειν δύνασθαι, ἀλλὰ
καθόσον εἰς ἄλλα ποιεῖ, καὶ ποῖα ἄλλα ποιητικὰ καλύμειν αὐτά,
οἷον καὶ θερμὰ ἄλλα θερμαντικά, ἅπερ ἤδη πρὸς τι, καθάπερ τὸ
καυσικὸν καὶ τὸ καυσὸν καὶ τὰ ὅμοια. διὰ θερμὸν μὲν ἐστὶ καὶ μηδὲν
ὄντος θερμαντῆ, θερμαντικὸν δὲ ἐκείνῳ· ποῖα γὰρ καὶ τὸ πῶς ἔχειν
ἀλλ' καὶ καὶ τὸ πρὸς τι λέγεσθαι. πρὸς δὲ τῆτο καλῶς ἡπορημένον
ῥητέον ὅτι τὰς αἰσθήσεσι γινομένας παθητικὰς ποιότητας καὶ καθόσον
ἐκ παῖντος τῶς καὶ πάχοντος συνίσταν), καὶ τῆτο δεῖ θεωρεῖν, ἐδὲ
καθόσον πρὸς ἀντιστρέφοντα λέγον), ἀλλὰ τὸ ἀπλῶν καὶ ἀπλῶς τὸ
εἶδος τῷ πάθους αὐτὸ καθ' αὐτὸ νοεῖν ὡς ποιότητα, μὴ δὲ ἐφα-
28 πτομένους τῆς τῷ παῖντος εἰς αὐτὸ ἐνεργείας καὶ συζεύξεως...
f. 1 b. διαφέρουσι δὲ αἱ τρεῖς) ποιότητες αὐτῶν μὴ πρώτων, ὡς καὶ
Περφύριος καὶ Ἰαμβλῆχος φασι, ὅτι ἐκεῖνα μὴ ἐκ διδασκαλίας τὸ
τελειον ἔχουσιν, αὐτῶν δὲ φύσει ὑπάρχουσιν. μήποτε δὲ καὶ φύσει
παρεῖληπ) ἐν ἐκείναις ὅπερ θερμότης καὶ ψυχῆς καὶ τὰ τοιαῦτα, ἢ δὲ
30 διαφορὰ τῶν ἐνταῦθα μὴ καὶ πάθος εἶναι, ἐκεῖ δὲ καὶ διάθεσιν καὶ
ἔξιν. τῶν δὲ δευτέρων διαφέρει καθόσον ἐκεῖνα μὴ ἐν τῷ δυνάμει
θεωρῶντο καὶ ἐπιτηδεύοντες ἦσαν, αὐτῶν δὲ ἐντελέχειαι μᾶλλον εἰσι
καὶ κατ' εἶδος τι ἤδη ὑφeschάσι. τάξιν δὲ εἰ τις ποθεῖ μαθεῖν
αὐτῶν, ῥητέον ὡς ἡ ἐκ πάθους καὶ μεταβολῆς εἰδοποιῶ ἀπολείπει)
τῶν πρώτων καὶ αὐτοφύων ποιότητων, ὅσαι τέ εἰσι κατ' ἐνεργείαν
καὶ ὅσαι καὶ φυσικὴν δύναμιν πρώτως συνίσταν) καὶ τὸ καὶ κίνησιν
ἐτεροειδίσεις. ὁ μὲντοι Ἀρχύτας εἰκε προτάξαι τὸ καὶ τὸ πάθος
εἶδος τῆς ποιότητος τῷ καὶ δυνάμει· καὶ ἴσως μᾶλλον τῆτο ἔχει
40 λόγον... f. 2. ἀλλὰ τί ποτε ἐστὶ τὸ πάθος τῆτο, ζητεῖν ἄξιον.
λέγεσθαι γὰρ πάθος ἢ τὸ ἀναιρετικὸν τῆς ὕσιος, ὡς ἡ σῆψις σώματος
φθορὰν ἐπάγεται τῷ σηπαμένῳ, ἢ τὸ τῆτο ἀντίθετον τὸ συνέχον
διὰ τῆς μεταβολῆς ἐν τῷ καὶ φύσει τὸ ὑποκείμενον... ἐπειδὴ δὲ
τὰς παθητικὰς ποιότητας εἰς τε ψυχὴν καὶ σῶμα διείλε, δεῖ ζητεῖν
εἰ αἱ ἐκστάσεις καὶ ὀργαὶ καὶ τὰ τοιαῦτα τῆς ψυχῆς ἐστὶν ἴδια, ἢ
κοινὰ καὶ τῷ ἔχοντος. εἰ τοῖνυν ἀρέσκει αὐτῷ ἐν τῷ πρώτῳ περὶ
ψυχῆς (1 1) ἀπὸ τῷ σώματος ὠρμησθαι τὰ τοιαῦτα, ὥς πολ-
λάκις μὴ εὐκινήτους γίνεσθαι ἡμᾶς πρὸς ὀργὴν, καίτοι μικρῶν ὄντων
τῶν παροξυνόντων, πολλάκις δὲ, καίτοι μεγάλων ὄντων, μὴ

κινῆσαι, ὅταν μὴ ὀργᾷ τὸ σῶμα μηδὲ ἢ ἀφ' ἐαυτοῦ πρὸς τὸ πάθος ἡρεθισμένον· εἰ τοίνυν τὸτο ὅτως ἔχει, τῆς ψυχῆς εἶπε τὰ πάθη κτ' ἐπικρατῶν αὐτῆς καὶ πλεονάζον ἐν τῷ συνθέτῳ ζῳῳ.

10. ΠΟΡΦ. f. 47 b. ἡ μορφή διχῶς λέγει παρα τῷ Ἀριστοτέλει· καθ' ἓν μὲν ᾧ σημαινόμενον τὰς ὑσιώδεις μορφὰς λέγει, καθ' ἕτερον δὲ τὰ ἐπὶ τοῖς ὑσιώδεσιν εἶδωσιν ἐπιφανόμενα καὶ κτ' τὰς ἐπιφανείας τυπώματα, καθὼ καλὰ τε λεγόμενα καὶ εὐμορφα τὰ εἶδη, ὅθεν ἐφαπτόμενα τῶν ὑσιωδῶν.

ΣΙΜΠΛ. v f. 2 b. ἡ δὲ περὶ ἕκασον μορφή διχῶς λέγει παρα τῷ Ἀριστοτέλει, κατὰ τε τὰ ὑσιώδη εἶδη καὶ κτ' τὰ τῆς ἐπιφανείας ποιά τυπώματα. νῦν ὅν θεωρεῖ) καὶ κτ' τὸ ὑσιώδες εἶδος (ὅθεν γὰρ ἐστὶ ποιότης τὸ τοῦτον) ἀλλὰ κτ' ἐπιφανόμενον τοῖς ὑσιώδεσιν περὶ τὴν ἐπιφάνειαν εἶδωσιν, καθὼ καλὰ τινα καὶ εὐμορφα λέγομεν ἢ δυσειδή καὶ ἁμορφα. αἱ γὰρ τοιαῦται μορφὰι ποιότητες εἰσιν, ἀλλὰ μὲν παρὰ τὸ χρῶμα καὶ τὸ χῆμα, ἐπιζητοῦν δὲ ἄξιον μήποτε καὶ ἐκείνων περιεκτικαί, καὶ μὴ προσήκον τὸτο Ἰάμβλιχος. τινὲς δὲ τὴν μὲν μορφήν ἐπὶ τῷ ζῳῳ μόνον λέγεσθαι νομίζουσι, τὸ δὲ χῆμα περὶ τὸ ἀνψύχον εἶδος, ὅτε καὶ τὴν τεχνικὴν συνήθειαν καλῶς ὅτε τὴν τῶν πολλῶν χρῆσιν· ἐπαλλάττει γὰρ ταῦτα τὰ ὀνόματα... τινὲς δὲ τὴν μορφήν ἐπὶ τῶν φυσικῶν ἀκούσι μόνον, καὶ δοκεῖ ταύτην τὴν δόξαν ἐν τοῖς ἐξῆς προσέειναι τὸ Ἰάμβλιχος ὡς ἐ λεγομένης τῆς μορφῆς ἐπὶ τῶν μαθηματικῶν καὶ ὅλως τῶν χημάτων, καὶ διὰ τούτου φησὶ τὴν περὶ ἕκασον μορφήν εἰρηάζει, διότι ὡς ἐνυλὸς εἰς τὸ ἄτομον κατετάγη· εὐθύτητα δὲ καὶ καμπυλότητά φησιν Ἰάμβλιχος τὴν κοινὴν ἐπὶ τῶν γεωμετρικῶν χημάτων καὶ ἐπὶ τῆς μορφῆς εἰρηάζει ποιότητα, καὶ διὰ τὸ κοινὸν καὶ διατεῖν ἐπ' ἁμῶν καὶ ἐπὶ μορφῶν καὶ χημάτων κοινῶς ὀνομαζόμενον καὶ περιττεῖν ἑκατέρῃ ἰδίᾳ καταλέγεσθαι. αὐτὴ μὲν γὰρ, φησὶν, ἡ γραμμὴ, καθόσον ἐστὶ γραμμὴ, ποσὸν ἐστίν, ἢ δὲ εὐθεῖα, καθόσον ἐστὶν εὐθεῖα ἡ καμπύλη, ποιά ἂν νοηθεῖ· καὶ ἡ ἐπιφάνεια, καθόσον μὲν ἐστὶν ἐπιφάνεια, ποσόν, καθόσον δὲ ἐπίπεδος ἐπιφάνεια, ποῖον. καὶ ἐπὶ τῆς μορφῆς δὲ, φησὶ, ταῦτα ὡσαύτως θεωρεῖται. μήποτε ὅν ἡ εὐθύτης καὶ ἡ καμπυλότης γραμμῶν ἂν εἴη καθ' αὐτάς καὶ ἐπιφανειῶν, μορφῆς (f. 3) δὲ ἐ κατ' αὐτό, ἀλλ' εἰ ἄρα, καὶ συμβεβηκός, καθόσον, οἶμαι, καὶ τὸ χῆμα περιέχει ἡ μορφή· εἴ τι δὲ ἄλλο τούτοις ὅμοιον τοῖς εὐθέσι καὶ καμπύλοις, προσέθηκε, τὰ ἐλικοειδῆ καὶ κωνοειδῆ καὶ φακοειδῆ λέγων τῶν χημάτων καὶ τὰ τοιαῦτα ἅπερ μικτὴν ἔχει τὴν φύσιν ἐξ εὐθέος καὶ περιφερῆος, ὡς καὶ οἱ γεωμέτραι φασίν.

ἈΜΜ. f. 114 b. ἐλέγετο δὲ καὶ πρῶτον ὅτι τὸ μὲν χῆμα ἐπὶ ἀνψύχων θεωρεῖται ἢ φαντασίων, ἢ δὲ μορφή ἐπὶ ἐμψύχων ἥτοι φυσικῶν, καὶ ὅτι εἰ καὶ ἐπὶ ἀνψύχων ποτὲ φέρομεν τὴν μορφήν ὄνομα, καταχρηστικώτερον τούτο ποιεῖμεν διὰ τὸ μύμημα εἶναι τῶν ἐμψύχων.

10. ΠΟΡΦ. f. 47 b. πυκνὰ μὲν γὰρ λέγει τῷ τὰ μόρια σύνεγγυς ἀλλήλων κεισθαι ὡς μηδὲν ἑτερογενὲς σῶμα μεταξὺ αὐτῶν παρεμπίπτειν· δύνασθαι, ὡς ἔχει ἐπὶ τῷ χρυσῷ καὶ τῷ σίδηρῳ καὶ τῶν ποιότητων τούτων σωμάτων, μανὼν δὲ τῷ ὅπως αὐτὸ διεσπέναι τὰ

μόρια ὡς ἑτερογενὲς σῶμα δύνασθαι καὶ αὐτῶν παρεμπίπτειν, οἷα εἰσιν αἱ σπογγαίαι καὶ κίσσηρις καὶ τὸ ἔρεον.

ΣΙΜΠΛ. v f. 3. πληρώσας δὲ τὰ εἶδη τῆς ποιότητος ἐπήγαγεν ἴσως μὲν ὅν καὶ ἄλλος ἂν φανερὴν τρόπον ποιότητος, ὅς ἡ φιλόσοφος εὐλάβειαν ἐνδεκνύμενος, ὡς τινες οἴοντο, ὅθεν ὅτι δυσδιαίρετος ὁ περὶ τῶν πρώτων γενῶν λόγος, ὡς ἄλλοι, ὅθεν ὅτι τὰς διαφορὰς ἐνδείκνυται καθ' ἃς λογικῶν καὶ ἀλογον καὶ τὰ ἄλλα θεωρεῖται ποιά τὰ ὑσιώδη καὶ διαμετρικὰ τῶν γενῶν· ὅσαι γὰρ εἰσιν ἐκείνα μᾶλλον, ἀλλ' ἐ ποιότητες· εἰ δὲ ποιότητες ἦσαν, ὅκ ἂν ὅπως εἰς ἑκάστην τάξιν ἀπερίφρησαν. Ἀνδρόνικος δὲ πέμπτον εἰσάγει γένος, ἐν ᾧ τάττει μανότητα καὶ πυκνότητα, κυφότητα βαρύτητα, παχύτητα λεπτότητα, καὶ τὴν καὶ τὴν ὄγκον ἀλλὰ καθὼ ἀέρα λέγομεν λεπτὸν εἶναι καὶ τὸ ὕδατος λεπτότερον. ποιά γὰρ, φησὶ, λέγομεν πάντα τὰ τοιαῦτα τῷ ἀπὸ ποιότητος εἶναι αὐτά· ὁμοίως δὲ καὶ τὸ διαφανὲς καὶ τὸ σκοτεινόν, ὥστε, φησὶν, ἢ ἄλλο τι γένος ποιότητος τούτου θετέον ἢ συζευκτέον αὐτὰ ταῖς παθητικαῖς· τῷ μὲν γὰρ παθεῖν τι τὸ σῶμα τούτων ἕκασον τοῦτον γένονεν, διαφέρει δὲ ἐκείνων ὅτι πάθος ὅκ εἰσὶν ἐμποιοῦνται αὐτῶν. Εὐθύρος δὲ τὴν παχύτητα καὶ λεπτότητα εἰς ἕτερον τάττει γένος, τὰς δὲ ἄλλας οἱ δὲ περὶ τὴν Ἀρχαῖον ταύτας μὲν εἰς τὸ τέταρτον γένος τάττουσι συνεπομένας τῷ μανῶ καὶ πυκνῷ, ἐκείνας δὲ μᾶλλον αἰνιττεσθαι τὴν Ἀριστοτέλην φασὶν ἐν τῷ ἴσως δὲ καὶ ἄλλο γένος, ὅς ἐν τῇ περὶ Γενέσεως καὶ Φθορᾶς (22) τῷ θερμῷ καὶ ὑγρῷ καὶ ψυχρῷ καὶ ξηρῷ συνέταξεν· εἰσὶ δὲ αὐτῶν βαρὺ (f. 3 b) κῦψον, σκληρὸν μαλακόν, τραχὺ λείον, παχὺ λεπτόν. ἀλλὰ πῶς ἂν τις ταῦτα παραδέξαιτο μηδενὸς ὑπ' αὐτῷ λεγομένου ἑνὸς γένους ὑπ' ὃ ταῦτα ταχθήσεται, ὡς ἐν μὲν τῷ πρώτῳ ἐξῆς ἦν καὶ διάθεσις, ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ φυσικὴ δύναμις καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων; βέλτιον ὅν λέγειν ἐν τῇ, ὅτι καὶ τὸ ἀληθὲς εἰσὶ τινες καὶ ἄλλοι τρόποι, ὅς ἐν τῇ Μετὰ τὰ Φυσικά (δ' 21) ὡς ἐν τελειοτέρᾳ πραγματείᾳ παραδίδωσιν· ἐν ταῦτα δὲ ὡς ἐν εἰσαγωγῇ τὸς μάλιστα λεγομένους ἐξέθετο.

f. 3 b. τούτοις εἶπεν ἐπειδὴ τινὰ μὲν παρωνύμιον λέγει, ὡς ἀπὸ λευκότητος τὸ λευκόν, ἐνία δὲ ὁμωνύμιον, ὡς τρίγωνον καὶ τετράγωνον καὶ τῶν ἄλλων σχημάτων ἕκασον· ἐπὶ γὰρ τούτων τριγώνων καὶ ἡ ποιότης καὶ τὸ μετέχον καλεῖται. ἐπὶ δὲ ἐπ' ἐνίων μὲν ἀμφοτέρω ὀνομασθαι, ὡς γραμματικὴ καὶ γραμματικός, ἐπ' ἐνίων δὲ ὑθέτερον, ὡς ἡ πρὸς γραμματικὴν ἐπιτηδεύτης καὶ ὁ κατ' αὐτὴν εὐφυῶς διακείμενος, ἐπ' ἐνίων δὲ τὸ ἕτερον μόνον ὀνομασθαι, τὸ ποῖον μὲν, ὡς ἐπὶ τῷ πυκτικῷ καὶ δρομικῷ· ἀνώνυμοι γὰρ αἱ ἐπιτηδεύτητες· ἡ γὰρ πυκτικὴ καὶ δρομικὴ αἱ κατ' ἐνέργειαν εἰσιν ἐπιζητοῦμαι, ἀφ' ὧν πύξαι καὶ δρομεῖς οἱ ποιοὶ λέγονται· οἱ γὰρ πυκτικοὶ καὶ δρομικοὶ τὴν δυνάμει ποῖως σημαίνουσιν, ἀπὸ ἐλπίδος ἧς ἐξέσιν ἐξέως παρωνομασμένους. ἐξὶ δὲ ὅπου τῇ μὲν ἐξεί κείνῳ ὄνομα, ὡς τῇ ἀρετῇ, τῷ δὲ κατ' αὐτὴν ποιῶν ἐκείνῳ· ὅθεν γὰρ λέγει ἐνάρετος, ὁ δὲ σπουδαῖος ὅκ ἀπὸ τῆς ἀρετῆς παρωνομασθαι, ὅθεν ὁ ἐνάρετος, ὡς περὶ ὅθεν ἐγγράμματος ἀπὸ τῆς γραμματικῆς. ἐπ' ἐνίων δὲ καὶ παραλλάττωσιν αἱ τῶν ὀνομάτων σημασίαι περὶ τὴν τῶν πραγμάτων διήλωσιν διὰ τὴν ἀνωμαλίαν τῆς χρήσεως· ὁ γὰρ δικαῖος καὶ μὴ τὸ ὄνομα

ἀπὸ τῆς δικῆς παρωνόμασαι, κ' δὲ τὰ πράγματα ἀπὸ τῆς δικαιοσύνης, ὁ δὲ δικαίος κ' μὴ τὴν λέξιν ἀπὸ τῆς δικαιοσύνης ὥσπερ καὶ ὁ εὐφρόσυνος ἀπὸ τῆς εὐφροσύνης, κ' δὲ τὰ πράγματα ἃ κ' ἔχει παραβῆσιν. διὰ ταῦτα ὅν πάντα προσέθηκε τ' ἡ ὁπωσὺν ἄλλως ἐπ' αὐτῶν. ἀνήγαγε δὲ ταῦτα ἢ εἰς τὸ μὴ κείδ' ταῖς 5 πωότησιν ὀνόματα, ὡς ἐπὶ τῶν φυσικῶν δυνάμεων, ἢ εἰς τὴν συνήθειαν μὴ ἔχουσιν ἐν χρήσει τ' ἕτερον, ὡς ἐπὶ τῆς ἀρετῆς καὶ ἐναρέτου. καὶ δῆλον ὅτι ἐπ' ὀλίγον μὲν ταῦτα συμπίπτει, τὰ δὲ πολλὰ παρωνόμασαι ταῖς ποιότησιν ἀφ' ὧν ἔχει τὸ ποῦ εἶναι.

10 α ΣΙΜΠΛ. γ' f. 3 b. τὸ χῆμα οἱ Στωϊκοὶ τὴν τάσιν παρέ- 10
11 χεῖς λέγουσιν, ὥσπερ καὶ τὴν μεταξὺ τῶν σημείων διάσασιν· διὰ καὶ εὐθεῖαν ὀρίζοντι γραμμὴν τὴν εἰς ἄκρον τεταμένην. ἀλλ' ὅπως ἀναρεθῆσθαι ἢ μαθηματικὴ ὕψια, ἥτις ἀκίνητος τέ ἐστι καὶ ἀλλοιώσεως πάσης, καὶ διὰ τῆς καὶ τάσεως, ἀπληλαγμένη... f. 4. εἰ δὲ τις διττὰ χῆματα ὑποτίθεται, τὰ μὲν ἀσώματα, ὡς 15 τὰς ἰδέας κύκλου τε καὶ τῶν ἄλλων χημάτων ὁ Πλάτων φησὶ, τὰ δὲ ὡς περὶ τοῖς σώμασι μεριζόμενα, καὶ τρίτα δὲ κατ' ἄλλην τινα μεταξὺ φύσιν τῶν τε ἰδεῶν καὶ τῶν γινόμενων, ἔπειτα ζητεῖν εἰ ἄλλως μὲν ἐστὶ τὰ ἀσώματα χῆματα ἄλλως δὲ τὰ σωματωδῆ, καὶ εἰ κ' τὴν κοινὴν λόγον ἀμφοτέρων τῶν νυνὶ τὰ χῆματα λέ- 20 γει καὶ κ' μόνον τὴν ἐπὶ τῶν σωμάτων θεωρούμενον... περὶ δὲ τῆς μορφῆς ἐπισκεπτόμενος εἰ κ' τὸ ποῦν χῆμα ἢ μορφή ὑφίσταται, ὡς τινες οἴοντι, καὶ διὰ τῆς συνέταξεν αὐτὴν τῷ χήματι· ὅτε γὰρ τῷ Ἀνδρόνικῳ δοκεῖ τῆς οὗτοι ὅτε ἀληθὲς ἐστίν. ὁ δὲ καὶ μὲν γὰρ διότι τὸ χῆμα ἀπλῶς εἰπὼν τὴν μορφήν ἔχ' ἀπλῶς εἶπεν ἄλλα τὴν 25 περὶ ἑκάστων ὑπάρχουσιν μορφήν· ἢ γὰρ ἐν τούτοις ἀμβολογία διέ- σῃσιν αὐτὰ σαφῶς ἐπ' ἀλλήλων· τὸ μὲν γὰρ χῆμα παρίσῃσιν ὡς κοινόν τι καὶ πλείους ὑπάρχον κατ' ἀριθμὸν ἢ κατ' εἶδος διαφέρουσι, τὴν δὲ μορφήν ἐνδείκνυσι ὡς μὲν τῶν καθ' ἑκάστα σωμάτων φυ- σικῶν ἀποτελεστούσων.

10 α f. 4 b. καὶ περὶ τῷ μανῶ τε καὶ πυκνῷ ἔχει ἂν τις πρὸς τὴν 16 αἰτίαν τῷ Ἀριστοτέλει ἀντιλέγειν· τὸ γὰρ διασάσει τῶν μορίων ἀπ' ἀλλήλων ἢ τῇ συνέγγυς θέσει τὸ μανὸν ἢ καὶ τὸ πυκνὸν ἀφορίζεσθαι τὴν Δημοκρίτου αἵρεσιν βεβαίως· καὶ γὰρ ἐκεῖνος συνιόντα εἰς ταῦτα τὰ ἄτομα σώματα συνιστᾶν τὸ πυκνὸν φησι, διζόμενα δὲ ἀλλή- 35 λων καὶ μεταξὺ πολλῶν κενῶ διαλαμβανόμενα τὸ ἀραιὸν ἀπεργά- ζεσθαι. ταῦτα δὲ ἐστὶν ἄτομα· εἰ γὰρ ἦν καὶ ὕλη καὶ συμπαθὲς ἐστὶ πρὸς ἑαυτὴν καὶ δι' ὅλου ποῦ ἐστὶ τὰ ποῦ, δῆλον ὅτι καὶ τὰ ἀραιὰ καὶ τὰ πυκνὰ δι' ὅλου ἠνωμένα συμπαθῆ ἐστὶ πρὸς ἑαυτά· ὁ δὲ τοῖς διασάσει τὴν αἰτίαν ἀποδιδοῦς ἐπιγενήματα ποιεῖ τὸ ποῦν τῆς κ' 40 χῆσιν θέσεως. πρὸς δὲ ταῦτα φησὶ Ἰάμβλιχος "διττὸν (f. 5) εἶναι τίθεμεν τὸ μανὸν καὶ πυκνόν, τὸ μὲν ἐν τοῖς εἶδεσιν, ὃ καὶ δι' ὅλου πάρεστι καὶ ὡς ὅπως ἐστὶ καὶ ἔξωθεν μάλλον οἰκεῖον θεωρεῖται, ὁποῖον τὸ μανὸν τῷ ἀέρος καὶ τῷ πυρός, κατ' ὕψιον αὐτοῖς ὑπάρχον· ἄλλο δὲ ἐπὶ τῆς καὶ ἔξωθεν ὡς ἐν χήματι θεωρεῖται, ὅπερ ἐν τοῖς σπόγ- 45 γοις καὶ τῇ κισσῇ φαίνεται". τῆς δὲ Δημοκρίτου δόξης διέσχευεν αὐτὴν, ἐπειδὴ ὁ περὶ τῆς ἐν χοιρίοις μανότητος καὶ πυκνότητος δια- τέταται ταῦτα, ἀλλὰ περὶ ταύτης ἥτις ἐπὶ ταῖς μορφαῖς καὶ τοῖς

χήμασιν ἐπισυνίσταται... ὡσαύτως καὶ περὶ τῷ λεῖν καὶ τραχεῖ καὶ 10 ἀπορεῖν δυνατὸν καὶ λύνειν τὰ ὑπορημένα. Εὐδωρος δὲ ἀπορεῖ τι 22. δῆποτε τὸ μὲν μανὸν καὶ πυκνὸν καὶ λεῖον καὶ τραχὺ θέσιν σημαίνει, ὡς καὶ τὸ καμπυλότητος καὶ ἡ εὐθύτης; πρὸς δὲ ῥητέον... οἱ δὲ περὶ τὸν Νικόμαχον καὶ τὴν μανότητα καὶ πυκνότητα ποιότητος φιλο- νεύουσι δεικνύουσι, τὸ πῦρ μανὸν εἶναι παρατιθέμενοι καὶ τὸν ἀέρα, τὴν δὲ γῆν πυκνήν, καὶ κ' θέσιν ἄλλα καὶ ποιότητα... ἐπισχεῖν δὲ 5 ἄξιον ποῖον τῷ σερεῖ σημαίνονμενον ἀντίκειναι τῷ μανῶ· εἰ μὲν γὰρ τὸ τριχὴ διασάτον, ἢ ἐπιφάνεια τῷ καὶ ἡ γραμμὴ ἀντίκειναι· εἰ δὲ τὸ ἰσχυρόν, τὸ σαθρόν ἂν εἴη τῷ ἀντικείμενον· εἰ δὲ τὸ δυσ- διαίρετον, εἰ μὲν διὰ τὴν σκληρότητα ἔχει τῆς, τὸ μαλακὸν αὐτῷ ἀντίκειναι, εἰ δὲ διὰ τὴν πυκνότητα, τὸ ἀραιόν· καὶ εἴη ἂν τῷ μανῶ κυρίως ὁ τὸ σερεῖν ἄλλα τὸ πυκνὸν ἀντικείμενον. (f. 5 b) Πλω- τίνος μέντοι ἔκ' ἀξιοῖ δύο σημαίνονμενα τῆς μανότητος καὶ πυκνότη- 10 τος ἀκρίβειαν, τὸ μὲν ὑπὸ τὸ πρὸς τι τὸ δὲ ὑπὸ τὸ ποῦ ἀναγόμενον... οἱ δὲ Στωϊκοὶ δύνανται ἢ μάλλον κίνησιν τὴν μανωτικὴν καὶ πυκνω- τικὴν τίθεντι, τὴν μὲν ἐπὶ τὰ ἔσω τὴν δὲ ἐπὶ τὰ ἔξω, καὶ τὴν μὲν τῷ εἶναι τὴν δὲ τῷ ποῖον εἶναι νομίζουσιν αἰτίαν. ἀλλ' ὅθεν ταῦτα τοῖς νῦν λεγομένοις ἐνίσταται, ὥς ἂν μὴ περὶ τῶν ἐν τῇ φύσει 20 εἰδῶν ἄλλα περὶ τῆς ἐπισκευαστικῆς μανότητος τῆς κ' διάσασιν θεωρουμένης ἐστὶ νῦν ὁ λόγος. οἱ δὲ περὶ τὸν Ἀχαιῶνα παραιτῶντι καὶ εἰς τὸ πρὸς τι ἀνάγειν τὴν μανότητα καὶ εἰς ἕτερον τι πέμπτον εἶδος ποιότητος· ἀλλ' ὅθεν εἰς τὰς παθητικὰς αὐτὴν τίθεσιν, ὡς Ἀνδρόνικος, ἀλλ' εἰς τὰς ἐν τῷ τετάρτῳ γένει... ἐπεὶ δὲ τινες 25 ἐνταῦθα καὶ τὴν περὶ βαρύτητος καὶ κυφότητος λόγον ἐπειστήγαγον, ἀνάγκη καὶ περὶ τῶν ὀλίγων διελθεῖν καὶ φάναι ὅτι τὸ μὲν κ' τὴν σαθ- μὸν βαρὺ καὶ κυφόν τῇ ῥοπῇ πλείονι καὶ ἐλάττωι χρωόμενον ποσὸν ἂν εἴη, εἴπερ καὶ Ἀρχύτας ἐν εἶδος τῷ ποσῷ καὶ τὴν ῥοπῇ καὶ τὴν σαθμὸν ἀφωρίσατο... ὅσα ἔν τῶν μὴ τῷ ποσῷ συντάττει 30 ἀλλὰ τῷ χαρακτῆρι καὶ τῷ ποῦ, πότερον ἐν ἄλλῳ εἶδει τάττει παρὰ τὰ εἰρημένα τέτταρα τῆς ποιότητος, ὥσπερ Ἀνδρόνικος τε καὶ Πλωτίνος ὑπολαμβάνουσιν, ἢ ἐνεσθ' ὑφ' ἐν αὐτὰ τῶν τεττάρων προσβιβάζειν; τῆς δὲ ἐστὶ σαφές, ἐὰν περὶ αὐτῆς τῆς βαρύτη- 35 τος καὶ κυφότητος γνωστὴ τίνες εἰσὶν... f. 6. δοκεῖ δὲ τισιν ὅπως πολὺν εἶναι τὸ τῆς ποιότητος γένος ὡς πάσαις ταῖς κατηγορίαις συσπάρχειν· εἶναι γὰρ τὰς μὲν ὁμοιωδεις, ὡς ἀνθρωπότητα καὶ Σω- κρατικότητα, τὰς δὲ ἐπὶ τῷ ποσῷ, οἷον γραμμὴν τὴν εὐθύτητα καὶ καμπυλότητα... τῶν δὲ τὰ μὲν τῷ χήματι μόνῃ τῆς λέξεως ἐμφαίνει τὴν ποιότητα, ὡς ἡ ἀνθρωπότης καὶ ἡ Σωκρατικότητα, ἢ 40 ὄντα ποῦ, τὰ δὲ ὅλως ὅθεν ὑφέσκειν ὅτε ἔχει τινὰ διάνοιαν, ὡς ἡ ἱπποκενταυρότης καὶ ἐν χερσὶν ἡ τεττιγότης· τίς γὰρ ἂν γένοιτο τῶν μὴ ὄντων ποιότητος τοιαῦτα παρεχόμενη; περὶ δὲ τῶν ἄλλων ῥητέον τὰς μὲν ἐν ποιότητι διαφορὰς ποιότητος μόνης εἶναι οἰκείας, τὰς δὲ ἐπὶ τῶν ἄλλων κατηγοριῶν θεωρουμένας, ἥς ἂν 45 ἐκάστης κατηγορίας ὑπάρχωσι συμπληρωτὰς τῷ οἰκεῖν ἐκάστης λόγῳ, μηδαμῶς ἐκβαίνειν ἀπὸ τῆς ἐν ἐκάστῃ ιδιότητος ἐπὶ τὴν ποιότητος γένος... ἀλλ' ἐπεὶ καὶ τὰς ἀπορίας καὶ τὰς λύσεις τῶν ἀποριῶν διελθούμεν, καλῶς ἂν ἔχοι καὶ τὰς θεωρητικωτέρας

ἐπιστάσει τὸ Ἰαμβλίχην περὶ τῷ τετάρτῳ εἶδους τῆς ποιότητος πρὸς
τὸ σαφέστερον ἀναγράψαι... f. 7. ἐπεὶ καὶ ταῦτα περὶ τῷ τετάρτῳ
καὶ τελευταίῳ γένους τῆς ποιότητος εἶρη, καλῶς ἂν ἔχοι τὸς ἐπι-
χειρήσαντας ἄλλως διελθεῖν τὰ γένη τῆς ποιότητος ἰσορῆσαι, καὶ
τί τῷ ἀκριβέστερον παραλλάττεσθαι, ἐπιστῆσαι. Πλωτῖνος μὲν ἐν διαίρει 5
τὰς μὲν σώματος ποιότητας τὰς δὲ ψυχῆς λέγων, ὅτι ποιότητος καὶ
ἀλλήθειαν ποιήματος ὅπως διαίρεισιν, ἀλλὰ διάσας μόνην παρα-
δεικνύς τῶν ἐν οἷς ἐστὶν ἡ ποιότης... f. 8. καθ' ὅλου δὲ πᾶσαι αἱ
τοιαυτῇ διαίρεσεις ἀνοικταί εἰσιν ὡς καὶ τὸ πρὸς τι μᾶλλον ἀλλ' ὅτι
καθὸ ποιότητες διαίρεται. μὲν δὲ τὴν μέγαν Πλωτῖνον σκοπεύον 10
καὶ τὴν Ἀριστοτέλῃ ἐν ἄλλοις ἐκτίθεσθαι διαίρεσιν· δύο γὰρ δυνάμεις καὶ
αἰσιν ἀρχαί θείας, τὴν μὲν ποιητικὴν τὴν δὲ παθητικὴν, τῶν τὰς
μὲν ἐν ἀλόγοις ἀλόγως τίθησι τὰς δὲ ἐν λογικοῖς λογικῶς, οἷον τὴν
ἐν τῷ θερμῷ τῷ θερμῶναι ἄλογον, λογικὴν δὲ τὴν ἐν τῇ ἱατρικῇ.
διὸ καὶ τὴν μὲν ἐνός εἶναι μόνον ποιητικὴν, τὴν ἄλογον· ἐκείνη γὰρ τῷ 15
ψῦξαι ἔχει ἡ θερμότης τὴν δύναμιν. αἱ δὲ λογικαὶ τῶν ἐναντίων
εἰσὶ παρεκτιναί τε καὶ γνωστικαί· αἰτίον δὲ ὅτι πᾶς λόγος δηλοῖ τὸ
τε πρᾶγμα καὶ τὴν ἐρῆσιν αὐτοῦ, πλὴν ὅτι ὁμοίως, ὅθεν ἀμφοτέ-
ρων ἐφίμετος, ἀλλὰ τῷ μὲν καθ' ἑαυτὸν, τῷ κρείττονος, τῷ δὲ καὶ
σύμβεβηκός, τῷ χείρονος, ὡς περὶ ὑγείας καὶ νόσου ἡ ἱατρική. ἡ δὲ 20
διαίρεσις αὕτη συνομολογεῖται μὲν Ἀριστοτέλῃ εἶναι, ὅτι μὴ ἐπὶ τῶν
πρωτῶν γενῶν τῆς ποιότητος παρελημμένη, ἴσως δὲ ὅθεν ἐπὶ ποιό-
τητος ὅλως. καὶ οὕτως τὰς παρὰ τοῖς παλαιῶσι διαίρεσεις μὴ μετα-
φέρειν ἀπ' ἄλλου γένους εἰς ἄλλο, ἀλλ' ἐπὶ τῶν ἐφ' ὧν εἰσὶ παρα-
δοξομένη φυλάττειν αὐτάς... f. 8 b. οἱ Στωϊκοὶ δὲ ποιότητος 25
ποιότητων ποιῶσιν ἑαυτῶν ποιῶντες ἑκάς ἕξεις· ὅθεν γὰρ ἐκείνη
τῶν τὰς διαφορὰς παρεχουσῶν· ὅτε γὰρ ἑαυταῖς αἱ ποιότητες ἀλλή-
λων διαφέρουσιν. οἱ δὲ ἀπὸ τῆς Ἀκαδημίας διαφορῶν διαφορὰς
ζητοῦντες ἐπ' ἀπειρον ἐξέπεσον. ἐπιστῆσαι δὲ καὶ τὸτο χρῆ, εἰ πᾶσι
ποιότητος δύναμις γενέσθαι ὁμοιωδῶς διαφορὰ.

10 b
12 f. 8 b. καὶ πρῶτον τὴν ἐναντιότητα προχειρίζεται ὡς ὑπάρχου-
σαν τῷ ποιῶν, "ὑπάρχει δὲ καὶ ἐναντιότης" εἰπὼν, καὶ τὴν καὶ σύν-
δεσμον προδίδει διότι καὶ ἄλλα ὑπάρχοντα ἐπείγει, ὡς περὶ τὸ μᾶλ-
λον καὶ τὸ ἥττον καὶ τὸ ὅμοιον. "καὶ τὸ ποιῶν" δὲ εἶπεν ἀντὶ τῷ καὶ τὴν
ποιότητα· δηλοῖ δὲ τὰ ἐπαχθῆντα ὑποδείγματα.

ΔΑΒΙΔ. ὁ δὲ Ἀρχύτας καθολικώτερον τὸ ἴδιον προάγων φη-
σὶν ὅτι ὑπάρχει τῇ ποιότητι ἴδιον τὸ ἐπιδέχεσθαι τὰ ἐναντία ἢ ἐρῆ-
σιν. καὶ τούτοις συνάδει ὁ Ἀριστοτέλης· προῖον γὰρ ἀμφιβάλλει εἰ
ἐναντία ἢ δικαιοσύνη τῇ ἀδικίᾳ.

10 b
15 ΣΙΜΠΛ. f. 1. ὅτε δὲ πάσῃ τῇ ποιότητι ὑπάρχει ἡ ἐναν- 40
τίωσις, ὅτε γὰρ τοῖς καὶ τῇ ποιότητι εἰπὼν, οἷον τῷ τριγώνῳ καὶ τετρα-
γώνῳ, ὅτε τοῖς μέσοις χρώμασιν, οἷον πυρρῷ ἢ ὥχρῳ· ὅλον δὲ
ὅτι ὅθεν ταῖς καὶ τὰς ἄλλας αἰσθήσεις ἐν μεσότησιν, οἷον χλιαρῷ ἢ
τῇ τῆς μέσης χορδῆς ἀπηχήσει. καὶ τὸτο εἰκότως, εἰπερ ἐναντία
ἐστὶ τὰ πλείονα ἀλλήλων διεσχηκότες.

ΔΑΒΙΔ. καὶ μὴ τις νομίσῃ ὅτι πάντα τὰ ἐναντία ὑπὸ ἐν γένους
ἀνάγονται· διορθῶν γὰρ τὸτο ὁ Ἀριστοτέλης ἐν τῷ περὶ ἀντικειμένων
λόγῳ (c. 10), ὅτι τὰ ἐναντία τριττά· ἢ γὰρ ὑπὸ ἐν γένους ἀνάγονται,

ὡς τὸ λευκὸν καὶ τὸ μέλαν ὑπὸ τὸ χρῶμα, ἢ ὑπὸ ἀντιδιηρημένα, ὡς
δικαιοσύνη καὶ ἀδικία ὑπὸ ἀρετὴν καὶ κακίαν, ἢ ὅθεν ὅλως ἀνάγονται
ὑπὸ τὸ γένος τῷ αὐτῷ γένους εἶναι, ὡς τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸ κακόν· διὰ
γὰρ τῶν δέκα διήκονσι κατηγοριῶν.

ΠΟΡΦ. f. 49. ἦσαν τινες οἱ τῇ δικαιοσύνῃ ἐν ἐδόσαν ἐναν- 10 b
τίαν εἶναι τὴν ἀδικίαν, ἀλλὰ τὴν μὲν ἐναντίαν ἔξιν ἀνώνυμον εἶναι, 19.
τὴν δὲ ἀδικίαν ἐρῆσιν εἶναι καὶ ἔχειν· τὰς γὰρ ἕξεις καταφατι-
κῶς δεῖν προσαγορεύειν, τὰς δὲ ἐρῆσεις ἀρνητικῶς.

ΣΙΜΠΛ. f. 1. ἀλλὰ διὰ τί εἶπεν "εἰ ἔξιν ἢ δικαιοσύνη
τῇ ἀδικίᾳ ἐναντίον;" διὰ τί γὰρ τὸ εἶ τὸ ὑποθετικόν; ἢ ὅτι τινὲς
ὅτι συνεχῶν τῇ δικαιοσύνῃ ἐναντίον εἶναι τὴν ἀδικίαν, ἀλλὰ τὴν
μὲν ἐναντίαν ἔξιν ἀνώνυμον ἔλεγον, τὴν δὲ ἀδικίαν ἐρῆσιν· τὰς γὰρ
ἕξεις καταφατικῶς δεῖν προσαγορεύειν καὶ τὰς ἐρῆσεις ἀρνητικῶς·
ὅτι καλῶς τὸτο λέγοντες· καὶ γὰρ ἕξεις ἀποφατικῶς προσαγορεύομεν,
ὡς τὴν τῇ σωφροσύνῃ ἀντικειμένην ἀκολασίαν, καὶ ἐρῆσεις κατα-
φατικῶς, ὡς τὴν τυφλότητα καὶ χωλότητα. καὶ τὸτο μὲν ἀληθές·
μήποτε δὲ διὰ τούτου εἶπεν ὁ Ἀριστοτέλης "εἰ ἔξιν ἢ δικαιοσύνη τῇ
ἀδικίᾳ ἐναντίον," ὅτι ὅπου τίνα ἐστὶ τὰ ἐναντία παραδεδωκε, καὶ ὅτι
καὶ ἀλλήθειαν ὅτι ὡς ἐναντία ταῦτα ἀντίκεινται ἀλλ' ὡς ἕξεις καὶ ἐρῆ-
σεις. διὸ καὶ ἀκριβέστερον εἶπεν Ἀρχύτας... f. 1 b. τί ἔστιν, εἰ τινες
πρωτὰ γένη ἐναντία τίθενται, ὡς τὸ ταῦτ' ἐν καὶ θάτερον, ἢ τὰς δύο
συσχοίχας, ὡς οἱ Πυθαγόρειοι; ἢ ὅθεν ἐκείνα πρωτὰ· ὅτι γὰρ δυνατὸν
ὅθεν τοῖς Πυθαγορείοις ἀρέσκον τὸ πολλὰ εἶναι τὰ πρωτὰ... καὶ
αὐτὸ δὲ τούτο ζητήσεως ἄξιον, διὰ τί τῇ ποιότητι ὅλως ὑπάρχει
τὰ ἐναντία, περὶ ὅσων μὴ θεωρούμενα; καὶ ῥητέον, οἶμαι, ὅτι τὰ ἐναν-
τία συνυπάρχουν ἀλλήλοις ἀδυνατεῖ. γίνεσθαι ἔν αὐτὰ καὶ ἀπογίνε-
σθαι ἀνάγκη, καὶ διὰ τούτου ἐν μὲν τῇ ὁμοιωδῶς θεωρεῖται, ἐν δὲ τῇ
ποιότητι μάλιστα ὡς ἐπεισοδιώδεις... f. 2. ἀλλὰ διὰ τί τὰ με-
ταξὺ ὅτε ἀλλήλοις ἐστὶν ἐναντία ὅτε τοῖς ἄλλοις; ὅτι ἔσται ἐν 30
πλείονα ἀντικείμενα καὶ ἐκείνη ἔσται ἐν ἐναντίον, ἐὰν ἢ καὶ τὰ με-
ταξὺ ἐναντία.

f. 3. κατασκευάζει πάλιν ἐκ τῆς ἐπαγωγῆς τὸ προκείμενον, 10 b
τὸ μὲν λευκὸν τῶν σωματικῶν παράδειγμα, τὸ δὲ δικαίον τῶν ψυ- 27.
χικῶν προτιθεῖ· ἐκάτερον γὰρ τούτων πρὸς ἄλλα τε ὁμοειδῆ συγ-
35 κρινόμενον καὶ πρὸς ἑαυτὸ λέγει ἐπίτασιν λαμβάνειν καὶ ἀνεσις·
χίων γὰρ λευκότερα γαλακτος ἀν ῥῥεῖν, καὶ τὸ ἐν τῷ σώματι τῶν
ἀνθρώπων λευκὸν ἢ τὸ ἐν ταῖς ψυχαῖς δικαίον καὶ προῖοντος τῷ
χρόνῳ αὐτὸ πρὸς ἑαυτὸ ἐπίτασιν καὶ ἀνεσις λαμβάνει... f. 3 b. τέσ-
σαρες δὲ εἰσιν αἰρέσεις περὶ τῆς ἐπιτάσεως καὶ ἀνεσεως τῶν τε ποιο-
τήτων καὶ τῶν ποιῶν· καὶ γὰρ οἱ μὲν καὶ τὰς ποιότητας πάσας καὶ τὰ ποιᾶ
δέχεσθαι τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἥττον ἀποφαίνον, ὡς περὶ Πλωτῖνον καὶ
ἄλλοις δοκεῖ Πλατωνικοῖς, διότι πᾶν ἐνυλον ἐπιδέχεται τὸ μᾶλλον καὶ
τὸ ἥττον, τῆς ὕλης τὸ μᾶλλον ἐχέσης καὶ τὸ ἥττον διὰ τὴν σύμφυ-
τον αὐτῆς ἀπειρίαν. ἄλλη δὲ ἐστὶ δόξα ὑπεναντία ταύτῃ, ἥτις ἐν 45
μὲν ταῖς ποιότησιν αὐταῖς, οἷον ἐν δικαιοσύνῃ καὶ λευκότητι, ὁμοιωδῶς
εἶναι τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἥττον φησιν· ἐκάστη γὰρ ὅλον τι εἶναι καὶ καθ'
ἑνα λόγον ἐξάνα, καὶ διὰ τούτου μὴ ἐπιδέχεται τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἥττον·
ἐν δὲ τοῖς μετέχουσιν εἶναι ἐπίτασιν καὶ ἀνεσις· πλάτος γὰρ ἔχουσιν

αἱ μετοχαί, καὶ οἱ μὲν μάλλον μετέχουσιν οἱ δὲ ἦττον, καὶ διὰ τὸτο καὶ αἱ ἔξεις αὐταὶ νομίζονται τὸ μάλλον καὶ τὸ ἦττον ἐπιδέχεσθαι, καίτοι τῶν ποιῶν ὄντων τῶν ἐπιδεχομένων. ταύτης δ' ἔοικε τῆς δόξης ὁ Ἀριστοτέλης μνημονεύειν ὅταν λέγῃ "δικαιοσύνην γὰρ δικαιοσύνης εἰ λέγοιτο μάλλον, ἀπορήσειεν ἂν τις," καὶ ἐφεξῆς δὲ "δικαιοσύνην μὲν δικαιοσύνης ὁ πᾶν μάλλον καὶ ἦττον λέγει." τὰ δὲ κατ' αὐτάς λεγόμενα ποῖα ἀναμφισβητήτως ἐπιδέχεσθαι τὸ μάλλον φησιν· γραμματικώτερον γὰρ ἕτερον ἑτέρῳ λέγεσθαι μάλλον καὶ δικαιοτέρον καὶ ὑγιεινότερον. ὅταν δὲ λέγῃ "ὡσαύτως δὲ καὶ γραμματικὴν καὶ τὰς ἄλλας διαβάσεις (p. 11 1)," κοινότερον τὰς ἔξεις ποσότητος ἐκάλεισεν, ὥσπερ καὶ ἐν τοῖς πρὸ τούτων ποῖα τὰς ποιότη-
τας. τρίτη δὲ αἴρεσις ἡ τῶν Στωϊκῶν, οἵτινες διελέμενοι χωρὶς τὰς ἀρετὰς ἀπὸ τῶν μέσων τεχνῶν, ταύτας ὅτε ἐπιταίνας λέγουσιν ὅτε ἀνάεσθαι, τὰς δὲ μέσας τέχνας καὶ ἐπίτασιν καὶ ἀνεσιν δέχεσθαι φασιν. τῶν ὅντων ἔχουσιν καὶ τῶν ποιῶν καὶ τούτοις τὰ μὲν ὅτε ἐπιταίνας ὅτε ἀνάεσθαι, τὰ δὲ ἀμφοτέρω ἐπιδέχεσθαι. τετάρτη δὲ ἐστὶ δόξα ἥτις τὰς μὲν αὐλῆς καὶ κατ' αὐτάς ποιότητος ἔλεγε μὴ ἐπιδέχεσθαι τὸ μάλλον καὶ τὸ ἦττον, τὰς δὲ ἐνύλης καὶ τὰς κατ' αὐτάς ποῖας ἐπιδέχεσθαι. διαφέρει δὲ αὕτη τῆς προτέρας ἡ δόξα, διότι ἐκείνη ὑδαμίαν ἀντιδιαίρει τῶν αὐλῶν ἐπαιεῖτο πρὸς τὰς ἐνύ-
λῃς. ἐφιστάνει δὲ ὁ Πορφύριος ταύτῃ τῇ δόξῃ ὡς ὁ καλῶς αὐλῆς ποιότητος τιθεμένη· ἐκείνη γὰρ ὅσῳ εἰσὶ, φησὶ, καὶ διὰ τὸτο ὅτε ἀνεσιν ὅτε ἐπίτασιν ἐπιδέχονται, ὥσπερ ὑδὲ ἄλλα ὅσῳ. . .
f. 4 b. πρὸς μὲν τὰς ἀπὸ τῆς Στοᾶς τὸ μὲν σπουδαῖον γένος βέβαιον λέγοντας, τὸ δὲ μέσον ἐπίτασιν καὶ ἀνεσιν ἐπιδέχεσθαι, ἀπορήσας
ἀξίον εἰ μὴ ὁ ἔχων τὴν ἀρετὴν ἐλλείπων δὲ καὶ συνάσκησιν ἢ τὴν φύσιν ἦττον ἂν εἴη σπουδαῖος. ἴσως δὲ ἐρῶσι τὴν ἀρετὴν ὅσῳ ἐπιστήμην ἐξ ἑαυτῆς ἔχειν τὸ πάγιον. . . τῶν δὲ ἄλλων ὅτε τῶν Στωϊκῶν λόγος ἀτελής δοκεῖ, μήτε τῶν ἀρετῶν τὸ ἀτελὲς μήτε τῶν ἄλλων τεχνῶν τὸ τέλειον θεασάμενος· καὶ γὰρ εἰ μὲν ἐν λόγῳ
μόνῳ θεωρεῖτο ἡ ἀρετή, ὁ τὴν λόγον ἔχων καὶ τὴν ἐπιστήμην ὅσον ἐπιταίνοιτο (εἰς γὰρ ὁ ἀληθὴς λόγος, ἀληθὴς δὲ ἀληθὴς λόγος μά-
λον ὅσον ἔξω)· εἰ δὲ τὴν ἐπιστήμην ἔχων ἐλλείποι καὶ τὴν συνάσκησιν ἢ τὴν φύσιν, ἦττον ἂν εἴη δικαίος· ὥς ἡ τελεία ἔξις ὅσον ἐκ μό-
νων τῶν θεωρημάτων συνέστηκεν, ἀλλὰ καὶ ἐκ φύσεως καὶ (f. 5) ἔθους
εἴη ἂν ἄλλος ἄλλῳ δικαιοτέρος· καὶ ἐπὶ τῇδε ὁ μὲν λόγος εἰς καὶ ὁ αὐτὸς ὁ συμπληρούμενος ὑπὸ τῶν θεωρημάτων, ἡ δὲ συνάσκησις
κατ' ἡν ὁ ἀτελής γραμματικὸς θεωρεῖται, ποιεῖ τὸ μάλλον καὶ τὸ ἦττον ἐν τῷ διαφορῷ τρόπῳ τῆς μετοχῆς τῷ αὐτῷ λόγῳ.

11. a. AMM. f. 119 b. ὅτι δὲ ὅσον ἐπὶ πάσης τῆς κατηγορίας ἀρ-
5. μόσει τὸ λέγειν μάλλον καὶ ἦττον ἐπιδέχεσθαι, ὅλον ἐξ ὧν τινὲς περὶ ταῦτα ἀπορῶσι, μὴ βυλόμενοι δικαιοσύνην δικαιοσύνης εἶναι μάλλον καὶ ἦττον, καὶ ὑγίαν ὑγείας καὶ τὰ τοιαῦτα. ἀλλ' ὁ μὲν Ἀρι-
στοτέλης ὁ διήρθρωσεν ἡμῶν τὴν περὶ τούτων λόγον, ἡμεῖς δὲ περὶ αὐτῶν ταῦτα φάμεν.

11. a. ΣΙΜΠΛ. f. 3 b. ἀποδείκνυσιν δὲ τὰ χήματα μὴ ἐπι-
7. χεσθαι καθολικὸν θεωρήμα προλαβόν, ποῖα ἐπιδέχεται τὸ μάλλον καὶ τὸ ἦττον καὶ ποῖα ὅσον ὅσον μὲν γὰρ ἐπιδέχεται τὴν τῷ προκειμένῳ λόγον,

καθὸ μάλλον ἢ ἦττον λέγει, ταῦτα ῥηθήσεται μάλλον· ἐὰν δὲ μὴ ἐπιδέχεται, ὁ ῥηθήσεται τὸ ἕτερον τῷ ἑτέρῳ μάλλον. ὅσον ἐπιδέχεται μὲν ὅσον τριγώνων τὴν τῷ κύκλῳ λόγον, καὶ διὰ τὸτο ὅσον ἂν εἴη τὸ τρί-
γωνον τῷ τετραγώνῳ μάλλον κύκλος.

f. 6. ἀλλὰ πῶς ἴδιον τῆς ποιότητος τὸ ὅμοιον καὶ ἀνόμοιον εἶναι 11. a
φησιν; ἢ ὅτι, ὡς εἴρηται, πᾶσι πᾶσι ἐπιστακτοῦς ἐξω ἢ ποιότητος, καὶ 15.
διὰ τὸτο οἷον παράχρῳσιν ποιεῖ ἡ κατ' αὐτὴν κοινωνία. ἔκαστον γὰρ τῶν γενῶν ἴδιον ἔχει τῆς κοινωνίας τὴν φύσιν· καὶ τὰ μὲν κατ' ὅσον κοινωνῶντα ταυτότητι συνδέονται, διότι τὸ αὐτὸ γίνεσθαι, τὸ δὲ κατ' ὅσον ποσότητα ἴσον, τὸ δὲ κατ' ὅσον ποιότητα ὅμοιον· ὡς γὰρ ἐπιστακτοῦς ἢ ποιότητος ὅσον ἐξω ὅλον καὶ πᾶν, ὅπερ ἐστὶ τὸ δεχόμενον, ἀλλὰ περὶ τὸ αὐτὸ ἐγγίνεσθαι χαρακτήρ τις περὶ τὴν φύσιν, ὅπερ τὴν ὁμοιότητα ποιεῖ· καὶ γὰρ ὁμοιότητος ἐξω ἢ τῷ αὐτῷ εἶδους ἐπιστακτοῦς μέθεξις, ὡς δέδεικται ἐν τῷ Παρμενίδῃ, καὶ ἀνομοιότητος ἢ τῷ ἑτέρῳ.

λύει ὅν τὴν ἀπορίαν ταύτην διχῶς, κατ' ἑκάστην τρόπον δεκνύς 11. a
ἐπὶ πάντων τῶν ποσῶν τὰ μὲν γένη πρὸς τι λεγόμενα, οἷον τὴν 20.
ἐπιστήμην τῷ ἐπιστήμῃ, τὰ δὲ εἶδη καὶ τὰ κατ' ἑκάστην ἐκαστον ἐκαστον πρὸς τι. . . f. 6 b. ἔκαστος γὰρ ἀπὸ τῆς κατ' ἑκάστην ποσότητος τῆς οἰκείας λέγει ποῖος καὶ ὅσον ἀπὸ τῆς κατ' ὅσον, οἷον γραμματικὸς μὲν ἀπὸ γραμματικῆς, Ἀριστάρχος δὲ γραμματικὸς ἀπὸ τῆς Ἀρι-
σταρχῆς γραμματικῆς καὶ ὅσον ἀπὸ τῆς Ζηνοδότου. ἐπεὶ ὅν ἀπὸ τῶν κατ' ἑκάστην ποῖος λέγονται, ὅσον ἂν εἴεν τῶν πρὸς τι οἱ κατ' ἑκάστην· ὁ γὰρ λέγει ἢ γραμματικὴ Ἀριστάρχῃ ὡς πρὸς τι, ἐπεὶ καὶ ἀντι-
γράφει καὶ ῥηθήσεται Ἀριστάρχῃ γραμματικῆς Ἀριστάρχῃ, ὅπερ ἀποπον. δευτέρω δὲ λύσιν ἐπάγει, ὅτι ὅσον κωλύει τὸ αὐτὸ ἐν
δυσίαν εἶναι κατηγορίας, ὅταν μὴ κατ' αὐτὸ ἀλλὰ κατ' ἄλλο καὶ ἄλλο σημαίνονμενον γίνεσθαι ἢ ἀναφορά. . . ὁ μὲντοι Ἀφροδισιεύς Ἀλέξανδρος ἐπὶ μόνων τῶν πρὸς τι συμβαίνειν οἶσθαι τὸτο τὸ τινα τῶν πρὸς τι καὶ ὑπ' ἄλλην κατηγορίαν ἀνάγει, διότι τὴν ἀρχὴν τὸ πρὸς τι ὅσον εἶχεν οἰκείον ὑποκείμενον, ἀλλ' ἐπ' ἄλλης κατηγορίας τὸ εἶναι εἶχεν. ὁ μὲν γὰρ γὰρ ἀληθὴς τὸτο· καὶ γὰρ ἐπὶ πασῶν τῶν κατηγοριῶν τὸτο θεωρεῖται· ἐπεὶ γὰρ ὅσον ἐν τῷ ὅσον ὅσον ἀπλῶν ἔκα-
στον τῶν λαμβανόμενων, ἀλλ' ἐν συνθέτῳ φύσει συντέτακται, ὅσον θαυμάζον εἰ ἔκαστον κατ' ἄλλο μὲν τι τῶν ἐν αὐτῷ ὑπ' ἑτερόν τι γένος ὑποτάττεται, κατ' ἄλλο δὲ ὑπ' ἑτερόν.

f. 7. τῶν δέκα γενῶν τὰ μὲν τέσσαρα περὶ ὧν ἡδὴ διήλθεν, 11. a
ὀλιγώτερα ὄντα καὶ πλείονα θεωρίαν ἐπιδεχόμενα, πολλῶν ἡξίω 1.
λόγων ὑπὸ τῷ Ἀριστοτέλει· περὶ δὲ τῶν λοιπῶν λέγει εἰ καὶ ὑφει-
μένως. ἀλλὰ δυνατόν ἦν καὶ περὶ ἐκείνων πολλὰ εἰπεῖν καὶ καλῶς λόγους, ἀρκεῖ δὲ, ὡς ἐν εἰσαγωγῇ, τῷ τὴν ἔννοιαν αὐτῶν παρα-
στήσαι, ἵνα ἔχουσιν οἱ νέοι τὰ ἀπλά εἰς τὰ οἰκεία γένη ἀνάγοντες οἰκείως ποιεῖσθαι τὰς κατηγορίας, ὅπερ ἐν ἀρχῇ διὰ τῶν παρα-
δειγμάτων ἐποίησεν. ἴδια μὲντοι περὶ ἑκάστου τούτων ἀκριβεῖς ἐποίησατο λόγους, περὶ μὲν τῷ ποιεῖν καὶ πάχυν ἐν τῇ περὶ Γενέσεως
45 καὶ Φθορᾶς, περὶ δὲ τῷ ποτὲ καὶ πῶς ἐν τῇ Φυσικῇ Ἀκροάσει (f. 7 b), ἔνθα καὶ περὶ χρόνου καὶ τόπου τελῶς ἐδίδαξε, περὶ πάντων δὲ ἐν τῇ Μετὰ τὰ Φυσικά τῶς τελευταίας πεποιθὲν λόγους· αἱ γὰρ ἀρχαὶ καὶ μὲν τὴν σημαντικὴν αὐτῶν λέξιν ἐν τῇ λογικῇ πραγματείᾳ δη-

λῶν), καὶ δὲ τὰ σηματούμενα πράγματα ἐν τῇ Μετὰ τὰ Φυσικά
οἰκείως. πρῶτον δὲ ἐν τούτοις ἐμνημόνευσε τὴν ποιεῖν καὶ πάχειν,
διότι, φασίν, καὶ τὴν ποσότητα τὴν ποιεῖν ἐστὶ πάχειν· εἰκότως ὅν
μὲν τὴν ποσότητα εὐθὺς προσβλήθη. καίτοι καὶ ὑπότις ἐστὶ ποιεῖν,
ὥσπερ τὴν γεννᾶν καὶ οἰκοδομεῖν, καὶ καὶ ποσότητα, ὡς τὸ ἀριθμεῖν. καὶ 5
πρὸς τὰ πρὸς τι δὲ οἰκείως ἔχει, εἴπερ τὴν ποιεῖν καὶ τὴν πάχειν πρὸς
τι ἐστίν. καλλίον ὅν λέγειν ὅτι πρὸς τὰς τέσσαρας κατηγορίας
οἰκείως ἔχον τὴν ποιεῖν καὶ πάχειν, ὡς πρὸς ὑπαρξιν ἐνεργείας καὶ πά-
θος, εἰκότως μὲν τὰς τέσσαρας ἔτιχεν λόγῳ... ὁ μὲντοι Ἀρχύ-
τας καὶ τὸ ἔχειν καὶ τὸ πῦ πρᾶτταζε τὴν ποιεῖν καὶ πάχειν, καὶ τὴν αἰτίαν 10
εἰπὼν ὕτως.

ΑΜΜ. f. 123. τῶν κατηγοριῶν αἱ μὲν εἰσιν ἀπλᾶι, αἱ δὲ
καὶ συνδυασμὸν καὶ συμπλοκὴν τῶν ἀπλῶν τὴν εἶναι ἔχουσι. καὶ ἀπλᾶι
μὲν εἰσιν αἱ εἰρημέται τέσσαρες, ἥ τε ὑσία καὶ τὸ ποσὸν καὶ τὸ ποῖον
καὶ τὰ πρὸς τι. καὶ συμπλοκὴν δὲ τῆς ὑσίας πρὸς μίαν τῶν τῶν 15
πρὸς ἑαυτὴν αἱ λοιπαὶ ἔξ γίνονται, ὅσον ἔξ ὑσίας καὶ ποσὸν τὸ πῦ καὶ
ποτέ, ἔξ ὑσίας καὶ ποῖον τὸ ποιεῖν καὶ πάχειν, ἔξ ὑσίας καὶ τῶν πρὸς
τι τὸ ἔχειν καὶ τὸ κείεσθαι. ἵνα δὲ καὶ τὸτο γνωσώμεθα, λέγω δὲ ὅτι
αἱ μὲν κυρίως κατηγορίαι τέσσαρες εἰσιν αἱ εἰρημέται, αἱ δὲ λοιπαὶ
ἔξ ἐκ τῆς πρὸς ἄλληλα τῶν συμπλοκῆς γίνονται, ἐκ τῆς διατρέ- 20
σεως λαβώμεν τὰ εἰρημέται... ἀποδὸς δὲ ὁ Ἀριστοτέλης τῶν
τεσσάρων κατηγοριῶν τὴν λόγους καὶ τὴν ὄρους καὶ τὰ παρακολούθη-
ματα, τῶν λοιπῶν ἔξ ὅτε τὴν ὁρισμὸς ἀποδίδωκεν ὅτε τὴν εἰς
τὰ αὐτὰ διαίρεσιν, ὡς ἡμῶν δυναμένων ἐκ τῶν ῥηθέντων τούτοις
ἐπιστῆσαι. δεῖ ὅν ἡμᾶς ἐκαστὴν τὴν ὁρισμὸν ἀποδοῦναι καὶ τὴν εἰς τὰ 25
αὐτὰ διαίρεσιν.

ΣΙΜΠΛ. f. 8. περὶ μέντοι τῶν λοιπῶν τριῶν, τὰ τε πῦ καὶ
τὸ ποτέ καὶ τὸ ἔχειν, διὰ τὸ προφανὴ εἶναι φησὶν ὅδὲν ἄλλο περὶ
αὐτῶν ἢ ὅσα ἐν ἀρχῇ εἴρηται... ἀλλ' ἐπεὶ ταῦτα παρὰ τῷ Ἀρι-
στοτέλει καταπεφρόνηται, καλῶς ἀν. ἔχει τὰ παρὰ Πορφύριον καὶ 30
Ἰαμβλίχῳ περὶ αὐτῶν φιλοτεχνήματα καταμαθεῖν. τὸ δὲ πῦ καὶ
ποτέ φασίν, ὥσπερ καὶ τὰ πρὸς τι, μὴ εἶναι τῶν προηγουμένων ἐπὶ
τῶν πραγμάτων θεωρημένων ἀλλὰ τῶν ἐν ἄλλοις ἐπιγινωσκόμενων.
τὸ γὰρ ποσὸν ὑποκειμένον καὶ τῶν ἐπ' αὐτῷ τόπων τε καὶ χρόνων, ἐπισυ-
νίσταται τὸ πῦ καὶ τὸ ποτέ, φασίν, ὥσπερ καὶ τὰ πρὸς τι μὴ εἶναι. ὅτε 35
δὲ τὸ πῦ ὁ τόπος ἐστὶν ὅτε τὸ ποτέ ὁ χρόνος, ἀλλὰ προὔπαρχοντος
τόπου καὶ χρόνου, εἴτα ἐτέρῳ ἐν τούτῳ ὄντος, πῦ εἶναι λέγειν τὸ ἐν
τόπῳ ὅν καὶ ποτέ τὸ ἐν χρόνῳ, ὡς Σωκράτης ἐν Δικαιῷ ἦν χθές.
δοκεῖ δὲ μονοειδὲς τὸ εἶναι πῦ καὶ μὴ ἐπιδέχεσθαι διαφορὰς...
f. 8 b. πάλιν δὲ ἀντιλέγουσι τινες, τὸ ποιεῖν καὶ τὸ πάχειν πρὸς ἄλ- 40
ληλα λέγεσθαι βεβλόμενοι εἶναι καὶ μὴ εἶναι πρὸς τι, ἀλλὰ μὴ ἰδίας
τινὰς κατηγορίας, ὡς ὁ Ἀριστοτέλης φησὶν. ἐκ ὁρθῶς δὲ λέγου-
σαν... ὁ f. 1. ἐγκαλεῖται δὲ τινες τῷ Ἀριστοτέλει ὡς ὀλίγα εἰρη-
κῶτι περὶ τῶν ἔξ κατηγοριῶν, καὶ μήτε τὴν φύσιν αὐτῶν ἥτις ἐστὶν
ὑπογράφαντι, μήτε εἰς τὰς διαφορὰς διελόντι, καίτοι δυνατὸν ἐν, 45
ὡς παρ' ἡμῶν εἴρηται, τὸ μὲν πῦ εἰς τὰς τῶν τόπων διαφορὰς διελείναι,
τὸ δὲ ποτέ εἰς τὰς τῶν χρόνων. καὶ ὅτι μὲν ἑλλειπῶς εἴρηται, πρόδηλον καὶ
ἔξ ὧν Ἀρχύτας περὶ αὐτῶν μακρότερον διδάσκει, τὰ ἴδια καὶ

τότων ἔκαστα, ὥσπερ τῶν προτέρων, παραδιδόντες. ὑπὲρ δὲ Ἀρι-
στοτέλους ἀπολογεῖν λέγοντες τὰ μὲν ἐν ταῖς κοιναῖς ἐνοιαῖς μὴ
πάνυ ὑπελκόμενα ταῦτα αὐτὴν διδάξαι δι' ἀκριβείας, ὅσα δὲ
ὑπελκόμενα καὶ φανερά ἦν, ταῦτα παρήκε διὰ τὸ φανερά εἶναι. δηλοῦ
δὲ καὶ αὐτὸς λέγων "διὰ τὸ προφανὴ εἶναι ὅδὲν ὑπὲρ αὐτῶν λέγειν"
ἢ ὅσα ἐν ἀρχῇ ἔρρεθη". f. 1 b. ἀπορῶσι δὲ τινες καὶ διὰ τί ὁ
συνῆψε τὴν περὶ τῶν ἔχειν λόγον ταῖς ἀπλᾶις κατηγορίαις ἀλλὰ
μεταξὺ περὶ ἀντικειμένων καὶ προτέρῳ καὶ ὑτέρῳ καὶ τῷ ἅμα καὶ κινή-
σεως καὶ ἄλλων τινῶν μνημονεύσας ὕτως τὴν τῶν ἔχειν διαίρεσιν
ἀποποίησται; ἀλλὰ καὶ λύουσιν ἕτεροι καλῶς, ὅτι τὸ ἔχειν τῷ πῦ καὶ
ποτέ συντάξας ὡς περὶ προφανῶν εἶπε μὴδὲν ἄλλο δεῖν περὶ
αὐτῶν λέγειν... f. 2. ἀλλ' εἰ τὸ ποιεῖν τὸ ἐνεργεῖν παρίσχηται, διὰ
τί τὸ γένος ἐκ ἐνεργείαν μᾶλλον τίθεμεν ἀλλὰ τὸ ποιεῖν; εἰ δὲ καὶ
ἡ ἐνεργεία διὰ τούτου οἰκειότερα τῆς ποιήσεως, διότι τὸ καὶ κίνησιν
ἐμφαίνει ἀλλ' ὁ τὸ μὲν τὴν κίνησιν, ὥσπερ ἡ ποιήσιν, ἔδει κίνησιν
θέσθαι ἐν γένος ἐν ταῖς κατηγορίαις. ὥσπερ γὰρ τὰ ἄλλα περὶ τὴν
ὑπότις, ὅτω καὶ ἡ κίνησις ἐν ἣ καὶ τὸ ποιεῖν καὶ τὸ πάχειν ἐστίν. ἀμφω
γὰρ ἐν κινήσει. ἀλλ' οἱ ταῦτα λέγοντες, ὥσπερ Πλωτῖνος, ὁ ταῖς
Ἀριστοτέλους ὑποθέσει προχωρῶν. ἐκείνος γὰρ τὸ πρῶτως ποιεῖν καὶ
κινῶν ἀκίνητον εἶναι φησιν. διὰ τούτου καὶ τὸ ποιεῖν παρ' αὐτῷ κεχώ-
ρισται τῷ πάχειν, καὶ ὅχι ὅτι ἐν ἀμφω τέταται γένος. ὥστε ὅτε εἰς
ἐν ἀμφω ταῦτα ἀνάγειν χρὴ ἀλλὰ δύο ἀφορίζεσθαι, ὥσπερ καὶ
Ἀριστοτέλης αὐτὰ χωρὶς διέστησεν. ὕτως μὲν ὁ Βοηθὸς καὶ Ἰαμ-
βλίχος πρὸς τὴν ἀπορίαν ἐνέστησαν τὴν ἐν γένος ἀεῖσθαι τὴν κίνη-
σιν τῷ τε ποιεῖν καὶ τῷ πάχειν προϋποτιθέσθαι. Πορφύριος δὲ φησιν
"ἐν τισὶ δοκεῖ τὴν κίνησιν ἐπὶ τῷ ποιεῖν καὶ τῷ πάχειν μίαν καὶ
συνεχῇ εἶναι, ὡς ἐπὶ τῶν καὶ πληρὴν κινήσεων, ὅσον βίβλους καὶ
ὕστεως. ὅσα γὰρ ἡ τῷ ῥιπτῶντος τὸ ἐξυλὸν κινήσεις, τοιαύτη καὶ ἡ τῷ
ῥιπτῶντος, καὶ ὅσα ἡ ὥσιν τῷ ὠθόντος, τοιαύτη καὶ ἡ τῷ ὠθόντος.
διὰ καὶ μία καὶ συνεχὴς ἐκαστέρα. τὸ δὲ εἶναι ὁ αὐτὸς ἔχει πρὸς τὸ
πληττόν καὶ τὸ πληττόμενον, ἀλλὰ τῷ μὲν πληττόμενον πάθος γίνεσθαι,
τῷ δὲ πληττόντος ποιήσιν". λέγω δὲ τῶν καὶ πληρὴν καὶ ὥσιν
ὅδὲ τοῖς Στωϊκοῖς συγχωρεῖν περὶ ὅτι διατελεῖται αὐτοῖς διαφερό-
μενοι, ὡς τὸ ποιεῖν πελάσει τινὲ ποιεῖ καὶ ἄψι. βέλτιον γὰρ λέγειν
ὡς ὁ πάντα πελάσει καὶ ἄψι ποιεῖ, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐπιτηδεύουσαν
τῷ ποιῶντος πρὸς τὸ πάχον γίνεσθαι ἢ ποιήσιν, καὶ ὡς πολλὰ ἀναφῶς
δρᾶ, ἅπερ ἅπαντες ἐπιστάμεθα... f. 2 b. ὁ δὲ ἐν συγχωρεῖν
ὡς ἡ κινήσις περιέχει τὰς ποιήσεις καὶ πείσεις καὶ συνάπτει αὐτάς
πρὸς ἄλληλας καὶ μίαν συνέχειαν, ὅδὲ ὅτι κοινῶς τῆς ὑσίας πρὸς
ἀμφοτέρους, ἢ ὅτι μερίζεται εἰς αὐτάς, καὶ τὸ μὲν ἀποφαίνει ποιήσιν
τῶν ἐν αὐτῇ τὸ δὲ πάθος. καὶ πάντας γὰρ τούτους τὴν τρέψας κοινῶν
τι γίνεσθαι ἢ κινήσιν τῷ ποιεῖν καὶ πάχειν. κινήσις δὲ τῷ ποιῶντος καὶ
πάχοντος κεχώρισται, ὡς μέση ὅσα ἀμφοτέρων καὶ ἀπὸ μὲν τῷ
ποιῶντος προῖσα, εἰς δὲ τὸ πάχον ἐναπεργαζομένη τὸ πάθος. ὡς
ὅν τὸ κινῶν καὶ κινούμενον δύο ὑπάρχει, ὕτως καὶ τὸ ποιῶν καὶ τὸ πάχον
διχῇ διώριζται. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἀρκείτω πρὸς Πορφύριον ἥτοι τὰς
ὑπ' αὐτῷ παρατεθείσας δόξας ἀντειρημένα. ὁ δὲ μέγας Πλωτῖ-
νος παραιτεῖσθαι φησὶ τὴν Ἀριστοτέλην τὴν κίνησιν ἐν γένει τιθέναι

διὰ τ' ἀτελή λέγεσθαι τὴν κίνησιν ἐνέργειαν... f. 3. ἔτι δὲ δεῖ
πειθεῖσθαι Θεοφράστῳ· τούτῳ μὲν γὰρ δοκεῖ μὴ χωρίζεσθαι τὴν κίνησιν
τῆς ἐνεργείας, εἶναι δὲ τὴν μὲν κίνησιν καὶ ἐνέργειαν ὡς ἂν ἐν αὐτῇ
περιεχομένην, ὑπέκει· μέντοι καὶ τὴν ἐνέργειαν κίνησιν· τὴν γὰρ ἐκείνην
ὕσταν καὶ τ' οἰκεῖον εἶδος ἐνέργειαν εἶναι ἐκείνην, μὴ ὕσταν ταύτης
κίνησιν· καὶ γὰρ ἡ τελευτὴ καὶ ἐν τοῖς νοητοῖς καὶ φύσει ἀκινήτοις
εἶναι ὡς κεκώλυτο. εἰσι δὲ καὶ ἐν τοῖς αἰσθητοῖς πολλὰ τοιαῦτα, οἷον
ἡ χεὶρ τ' ἡ χῆμα τῷ ἀνδριάντῳ· ἔζηκε δὲ τ' ἡ χῆμα χεὶρ τὴν αὐτὴν
τελευτήτα. εἰ δὲ εἰς τοσούτον προέχει ἡ ἐνέργεια τῆς κινήσεως,
ὅσα ἴδει συνάπτειν αὐτάς, ὅδε τ' ἕτερον τῷ ἑτέρῳ γένος ποιεῖν. εἰ
δὲ τις τὴν μὲν ἐνέργειαν τ' κινεῖσθαι φησὶ προβάλλειν χεὶρ τ' συντε-
τάχθαι πρὸς τ' αὐτό, τὸ δὲ ἐνέργεια χεὶρ τ' ἡ χῆμα τῷ ἀνδριάντῳ καὶ
τὴν ἐκείνην ἐντελέθειαν ἰσάμενον πρὸς τ' οὐνάμει λέγεσθαι ἐξηρη-
μένον αὐτῷ, ἀλλ' ὅχι τῆς κινήσεως τὴν ἐνέργειαν, ἀγνοεῖ ὅτις ὅτι
τ' μὲν ἐνέργεια ἀντιτίθεται πρὸς τ' οὐνάμει καὶ τῷ ἀτελεῖ ἐπὶ τελευ-
της, χέσιν τε πρὸς τ' ἐναντίον προσεληφεν, ἡ μέντοι ἐνέργεια
αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν ἐστὶν ἀπολύτως πρὸς ὅδον ἐναντίον λεγομένη,
ἥτις καὶ τῷ ἐνέργεια ὄντι παρέχει τὴν τελευτήτα... f. 3 b. ἀλλὰ
καὶ τὴν ἐνέργειαν ἐπὶ μόνων λέγειν τῶν ποιήσεων ἀνεξετάσως
λέγει· ὅτε γὰρ πάντα ἐνέργεια ποιήσεις, καὶ γὰρ δὴ καὶ ἡ νόσις, ὅτε
πάντα ποιήσεις ἐνέργεια, εἰσι γὰρ τινες καὶ παθητικὰ ποιήσεις. ἐκ
δὲ τούτων συνακτέον ὅτι Πλωτίνος καὶ οἱ ἄλλοι οἱ ἀπὸ τῆς τῶν
Στωϊκῶν συνηθείας εἰς τὴν Ἀριστοτέλους αἴρεσιν μεταφέροντες τ'
κοινὸν τῷ ποιεῖν καὶ πάχειν εἶναι τὰς κινήσεις, ὅτι συγγένησιν εἰς
ταῦτα κινήσιν τε καὶ ἐνέργειαν, καὶ τὴν ποιήσιν ὡς τηρῶσι καθαράν
ἀπ' ἀλλογενείας τῷ πάθῳ, εἴπερ μὲν κινήσεως αὐτὴν ὁρῶσι. καὶ ἔτι
μέντοι τὴν ἀρχὴν τῆς κινήσεως ὡς τηρῶσιν ἀκίνητον, ὡς Ἀριστοτέ-
λει δοκεῖ· καὶ γὰρ ὅταν οἱ Στωϊκοὶ διαφορὰς γενῶν λέγωσι τ' ἐξ
αὐτῶν κινεῖσθαι, ὡς ἡ μάχαιρα τ' τέμνειν ἐκ τῆς οἰκείας ἔχει κα-
τασκευῆς (χεὶρ γὰρ τ' ἡ χῆμα καὶ τ' εἶδος ἡ ποιήσεις ἐπιτελεῖ), τ' δὲ
δὲ ἑαυτῷ ἐνέργειαν τὴν κίνησιν, ὡς αἱ φύσεις καὶ αἱ ἱατρικαὶ δυνάμεις
τὴν ποιήσιν ἀπεργάζονται· καταβληθὲν γὰρ τ' σπέρμα ἀναπληροῖ
τῆς οἰκείας λόγους καὶ ἐπιπαῖ τὴν παρακειμένην ὕλην καὶ διαμορφῶι
τῆς ἐν αὐτῷ λόγους. ἀλλὰ μὴ καὶ τ' ἀφ' ἑαυτοῦ ποιεῖν, ὅ ἐστι κοι-
νῶς μὲν ἀπὸ ἰδίας ὁρμῆς ποιεῖν, ἕτερον δὲ ἀπὸ λογικῆς ὁρμῆς, ὅ καὶ
πλάττειν καλεῖται, τούτῳ δὲ ἔτι εἰδικώτερον τ' κατ' ἀρετὴν ἐνε-
ργεῖν, — ὅταν ὅν ταῦτα διαιρῶν, πέναντίον ἀμάρτημα ποῖσιν ἢ
ὅπερ ἐν τοῖς ἑμπεδοκλεῖ· πάντα γὰρ ταῦτα ὅφ' ἐν ὀφείλοντι γένος
τετάχθαι, διότι ἐν τῷ ποιεῖν πάντα ὡς καλῶς εἰς πολλὰ γένη δια-
κρίνουσι... καὶ τῆς κινήσεως, φησὶν Ἰαμβλῆχος, ὡς καλῶς οἱ
Στωϊκοὶ ἀντιλαμβάνονται λέγοντες τ' ἀτελεῖς ἐπὶ τῆς κινήσεως
αἰρῶντες, ὅτι ὅσα ἐστὶν ἐνέργεια· ἐστὶ γὰρ πάντως, φασίν, ἐνέρ-
γεια, ἀλλ' ἔχει τ' πάλιν καὶ πάλιν, ὅσα ἴσα ἀφικνῶν εἰς ἐνέργειαν,
ἐστὶ γὰρ ἡδὴ, ἀλλ' ἴσα ἐργάζονται πῶς ἕτερον, ὅ ἐστι μετ' αὐτῇ.
ταῦτα μὲν ὅν οἱ Στωϊκοὶ λέγουσι· πῶς δὲ, φησὶν Ἰαμβλῆχος,
δυνατὸν ἀτελεῖσθαι ἐνέργειαν λέγειν, ἢ πάντων ἐπὶ τελευτάτῃ;
τίνα δὲ τρόπον ἐν τῷ ἐνεργεῖν ἐξῶσα (f. 4) πληθύνει χεὶρ τ' πάλιν
καὶ πάλιν;... ὁ δὲ Πλωτίνος ὅδε τὴν κίνησιν ἀτελή συγχωρεῖ

εἶναι, ὅδε τελευτᾶται φησὶν αὐτὴν ἀλλὰ τ' πρᾶγμα ὡς ἐσοχάζετο...
f. 4 b. περὶ δὲ τινων γενέων ζήτησις εἰ κινήσεις καὶ λέγειν, οἷον
τὴν τε αἰσθησιν καὶ τὴν τῆς ψυχῆς νόσιν, ὅσα δοκεῖ τισὶν ὅτι ἀν-
τὶ κινήσεως, ὡς μὴ κινήσεις εἶναι, εἴγε ἀμέριστοι εἰσιν, ὡς ἐν τοῖς
5 περὶ Ψυχῆς (35 sqq.) δέδοκται, κινήσεις δὲ πάντα μεριστή. εἰ δὲ καὶ
ἐν τῷ νῦν ἢ τε αἰσθησιν καὶ ἡ νόσις ἐπιτελεῖται, ὅδε ὅτως ἂν εἴεν
κινήσεις, ἀλλ' ἐνέργειαι ἂν ὁρβότερον καλοῦντο. Μετίσσον δὲ εἰπόν-
τος πάντες τῷ γνωμένῳ ἀρχὴν εἶναι, φησὶν Ἀριστοτέλης (Phya.
Auscult. 13) μὴ ἐπὶ πάντων τῶν γνωμένων ἀρχὴν εἶναι τῷ
πράγματι, ἀλλὰ τῷ χρόνῳ μὲν εἶναι ἀρχὴν, ὑπέκει μὴν καὶ τῷ
πράγματι... f. 5. καὶ μάστιγα ὅτω συνευγμένον ὑπ' αὐτῷ τ'
ποιεῖν τῷ πάχειν διὰ τὴν πρὸς αὐτὸ χέσιν, ὡς περὶ ἀμφοτέρων
ἓνα ποιήσας λόγον τὴν Ἀριστοτέλην, καὶ εἰ μὴ ὁ τῆς δεκάδος τῶν
γενῶν ἀριθμὸς ἀπῆλθε διαιρεῖσθαι, ὡς ἔβησαν ἂν τινες ὅτι εἰς μίαν τὰ
δύο ἀνάγει κατηγορίαν, ἢ ὅτι τ' ὡς γένος λαμβανόμενον ποιεῖν
χεὶρ τὴν καθαρῶς ποιήσιν ἰσάμενον κεχώριται τελέως τῷ πάχειν·
καὶ γὰρ τ' θερμαίνειν καὶ ψύχειν παρέλαβεν ὁ Ἀριστοτέλης ὅτι ὡς τὰ
ὀρθὰ παρὰ τοῖς Στωϊκοῖς λεγόμενα, ἅπερ ὡς εἰς ἕτερον βέβησαν
ἔχει τὴν κίνησιν, ἀλλὰ κατ' αὐτὴν τὴν πρωτογενὴ αἰτίαν τῆς
κινήσεως ἥτις ἐν αὐτῷ τῷ εἶδει τῆς θερμότητος καὶ ψυχρότητος
προϋπάρχει· ὅτω γὰρ καὶ καθαρῶς ποιήσεις ἔσθ' ὡς κεχωρισμένη πάντῃ
τῷ πάχειν. ἀλλ' ὅδε τῷ θερμαίνεισθαι καὶ ψύχεισθαι· ταῦτα ἐξ ἑαυτοῦ
ὑπὸ καλῶς χεὶρ τὴν πρὸς τ' θερμαίνον χέσιν θεωρούμενα. ἀλλὰ
σημαίνεισθαι μὲν καὶ τοιαῦτα τινὰ ἀπὸ τῶν φωνῶν τούτων ὅτι ἂν ἀν-
τεποιμεν, ὡς μὴ ταῦτα γε εἶναι τὰ ἐν τῷ πάχειν ὑπὸ Ἀριστοτέ-
λους τιθέμενα· ὡς γὰρ ἐξὶ καθαρά ποιήσεις ἄλλη παρὰ τὴν βέβησαν
εἰς τ' πάχον καὶ ἄμικτος πάντῃ πρὸς αὐτὴν, ὅτως ἐξὶ καὶ καθαρά
πεῖσις τὴν ἐν τῷ πάχοντι μόνον πεῖσιν περιελήφθαι, μήτε ἀνα-
φορὰς μήτε χέσεως μήτε συζεύξεως πρὸς τὴν ποιήσιν ἐφαπτο-
μένη· ὡς ὅδε ὀρθὰ ὅδε ὑπὸ ταῦτα ἐστὶν, ὡς τοῖς Στωϊκοῖς
καλεῖν ἔθος... f. 5 b. ἀλλὰ διὰ τί, φασίν, ὅτι ἐν μὲν γένος τ'
κινεῖσθαι, εἶδη δὲ τούτῳ δύο, τ' κινεῖν, ὅπερ αὐτὸν ἐστὶ τῷ ποιεῖν,
καὶ τ' ὁμοπύμῳ τῷ γένει κινεῖσθαι λεγόμενον, ἐν ᾧ τ' πάχειν· ὡς
μὴν κατηγορίαν εἶναι τῷ κινεῖσθαι, ἀλλὰ μὴ δύο τῷ ποιεῖν καὶ πά-
χειν; λύσις δὲ τούτῳ καὶ πρόθεν μὲν ἐπεδείχθη διὰ πλειόνων, καὶ νῦν
δὲ λεγέτω, ὅτι ἐν τῷ κινεῖσθαι ὡς περιέχειται τ' ποιεῖν, εἴ τις τὰς
καθαρὰς λαμβάνει ποιήσεις, μόνον δὲ τ' πάχειν περιελήφθαι. ὡς
δυνατὸν ὅν γένος εἶναι τ' κινεῖσθαι τῶν ποιήσεων, ὡς ὅδε ὅτως ἐν τῷ
εἶναι κατηγορεῖται... περὶ σπᾶ δὲ τὴν πολλὰς εἰς τ' καὶ ἐν ταῖς
ποιήσεσι κινήσεις τίθεσθαι τ' νομίζειν ὡς εἰς καὶ μοχλείας τὰς ποιή-
σεις γίνεσθαι, ἀλλὰ μὴ, ὡς τοῖς παλαιῶς ἔδοκει, τῇ δραστηρίῳ
(f. 6.) δυνάμει καὶ τῇ ἐπιτηδεύοντι τῷ ποιόντος καὶ πάχοντος· τὰ
γὰρ ὡς ὄντα καὶ ἔλκοντα καὶ τὰ τοιαῦτα συμμεκτά ἐστὶν ἐκ τε τῷ
ποιεῖν ἐκ τε τῷ πάχειν. εἴτε ὅν τὴν αἰτίαν τῷ ποιεῖν καὶ τῷ πά-
χειν εἴτε τὴν μορφήν διακρίνει τις ὡς ἑτέραν, ὅθεν αὐτῆς ἔσθ' ὡς
κοινὸν γένος. ἀπὸ δὲ τῆς αὐτῆς αἰτίας δεικνύται ὅτι καὶ τ' νοεῖσθαι καὶ
τ' ὁρᾶσθαι τῆς τῷ ποιεῖν ἐπὶ κατηγορίας, ἀλλ' ὡς τῆς τῷ πάχειν...
f. 8. καὶ δὴλον ὅτι ὅσα ποτὲ ἐστὶ καὶ ὅποια εἶδη τῶν ἀλλόγων ζώων,

ταυτὰ καὶ τοιαῦτα καὶ ἐν τῷ ποιεῖν διάφορα ἔστιν εἶδη καὶ τὴν
 τοιαύτην ἐνέργειαν, περὶ ὧν ἐν ταῖς περὶ ζώων ἰσθρίαις διαριθμεί-
 ναι εἰώθαμεν... π' ε. 6. παρατηρεῖν δὲ δεῖ καὶ τότε ὁρθὸν εἶναι καὶ
 τότε ὑπτιον τὴν ἐνέργειαν ἢ πάθος. αὐτίκα τὸ μὴ λυπεῖν ὁρθὸν τοῖς
 πολλοῖς δοκεῖ, τὸ δὲ λυπεῖν ὑπτιον. ὃ μὴ ἀεὶ τὸτο συμβαίνει, 5
 ὥσπερ ἐπὶ τῷ τύπτοντος καὶ τυπτομένου· ἐνδέχεται γὰρ μὴ ἀεὶ συνεῖ-
 ναι τὴν λυπῶντα, οἷον τὴν ἀποθανόντα υἱόν, εἰ ἐπ' αὐτῷ τις λυ-
 ποῖτο· ἐνδέχεται δὲ καὶ μὴ λυπεῖσθαι, εἰ μὴ ἄρα ἡ φαντασία, ποιη-
 τικὸν ὅσα καὶ αὐτῇ, αἰτίον ἐπιμένει. ἔστι δὲ καὶ ὅταν καὶ παυσαμένη
 τῷ ποιῶντος πάχει τὸ πάχον, ἐπιμενέσης τῆς διαθέσεως, ὡς ἐπὶ 10
 τῷ ὑπὸ πυρὸς θερμαινόμενῳ καὶ μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τῷ πυρὸς ἔτι
 πάχοντος τὸ θερμαίνεσθαι. διττὸν γὰρ τὸ πάχειν, τὸ μὴ τῷ ποιεῖν
 συντηρημένον, τὸ δὲ καὶ τὴν διάθεσιν θεωρούμενον. ἴσως δὲ καὶ ἐν-
 ταῦθα ἐνδὸν συνέσει καὶ τὸ ποιῶν, ἥτοι ἡ φαντασία ἢ τὸ ἔξωθεν
 ἐγγινόμενον πῦρ. τοῖς ὅν πράγμασιν ἄλλ' ὃ ταῖς λέξεσιν ἐν τῇ 15
 τούτων ἐπιφέρει ἀκολουθεῖν καλόν. πολλὰ δὲ ἡ τῶν τούτων ἐξε-
 ργασία παρὰ τοῖς Στωϊκοῖς, ὧν ἐφ' ἡμῶν καὶ ἡ διδασκαλία καὶ τὰ
 πλεῖστα τῶν συγγραμμάτων ἐπιλέλοιπον.

11 b. ε. 6 b. μετὰ δὲ τὸ ποιεῖν καὶ πάχειν ὁ μὲν Ἀριστοτέλης τὸ κείσθαι
 9. θέτει, ὁ δὲ Ἀρχύτας τὸ ἔχειν... ε. 8 b. βέλτιον δὲ δι' ἀκρι-
 βείας ἀφορίζεσθαι τὸ κείσθαι, ὥσπερ καὶ Βοηθῷ δοκεῖ· ἐφ' ὧν γὰρ ὅτε
 τὸ ποιεῖν ὅτε τὸ πάχειν πρόσθετι καθ' ἡν καὶ θέσιν καὶ καθ' ἡν τέ-
 τακαὶ τάξει, ταῦτα μόνον φησὶν εἶναι τῆς κατηγορίας, οἷον τὸ
 ἐξηκέναι ἢ καθῆσθαι ἐπὶ ἀνδριάντος λεγόμενον ἢ τὸ ἀνακείσθαι τὴν
 εἰκόνα· ἐφ' ἡμῶν μὲν γὰρ ἐνέργειαν τὰ τοιαῦτα συνεμφαίνει, ἐπὶ δὲ 25
 τῶν ἀνθρώπων ὅτε τὸ ποιεῖν ὅτε τὸ πάχειν ἐνδείκνυται ταῦτα, ἀλλὰ
 μόνον καθαρῶς τὸ κείσθαι. ἐπεὶ δὲ ὁ ἄνω καὶ κάτω τόπος συνεπι-
 νοεῖται καὶ χέσις συνεπιφαίνεται πρὸς τινὰς τύπους ἐν τῷ ἀνακείσθαι καὶ
 κατακείσθαι, δεῖ νοεῖν ὡς καθ' αὐτὸ ὄντος τῷ κείσθαι πρότερον ἐπει-
 σθῆλθεν ἢ χέσις πρὸς τὸ ἄνω καὶ κάτω, ὥσπερ καὶ παρὰ τὰς ἄλλας 30
 κατηγορίας παρεμφερόμεν ἀεὶ τὸ πρὸς τι.

11 b. ρ' ε. 1. μετὰ δὲ τὸ κείσθαι ἀμφίβολος ἡ τάξις ἐστὶ τῶν λοιπῶν
 10. κατηγοριῶν καὶ γὰρ Ἀριστοτέλης ἄλλοτε ἄλλως μνημονεύει τῆς
 τάξεως, ἐν ἀρχῇ μὲν τὸ πᾶν καὶ ποτὲ προτάξας τῷ κείσθαι καὶ τῷ ἔχειν,
 ὕστερα δὲ πάντων θείας τὸ ποιεῖν καὶ πάχειν· προῖων δὲ τὸ ποιεῖν μὲν 35
 καὶ πάχειν προτίθησι, τὸ δὲ κείσθαι προτάττει τῷ ποτὲ καὶ τῷ πᾶν, οἷς
 αὐτὸ πρότερον ὑπέταξε. καὶ τὰ ἄλλα δὲ ἄλλοτε ἄλλως τίθησιν.
 ἐπὶ οὗτο δὲ καὶ ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ ἐναλλάττων φαίνεται τὴν τάξιν· ἐν
 μὲν γὰρ τῷ φάναι περὶ μὲν τῷ ποτὲ καὶ τῷ πᾶν καὶ τῷ ἔχειν ἄλλως
 φαίνεται διορίζων, ἐν δὲ τῷ ἐπεκδιηγείσθαι ἑτέρως διορίζει τὴν τάξιν. 40
 ἀλλ' ὅδε ἐπὶ τῶν προτέρων κατηγοριῶν, ἐφ' ὧν τὴν πολλὴν ποιεῖται
 λόγον, φαίνεται τηρῶν τὴν αὐτὴν τάξιν, ἀλλ' ὅπου μὲν τὸ ποῖον προ-
 τάττει τῷ πρὸς τι, ἐν δὲ τῷ διαπραγματεύεσθαι περὶ αὐτῶν τὸ
 πρὸς τι τῷ ποῖον καὶ ὅπως ὁδοῦ περὶ τῆς τάξεως τῶν γενῶν ὁδε-
 μίαν αἰτίαν ὁ Ἀριστοτέλης ἀπεφάνητο. ὁ μὲντοι Ἀρχύτας μετ' 45
 αἰτίας τὴν τάξιν τῶν κατηγοριῶν ἀποδοῦς φυλάττει τὴν αὐτὴν ἐν
 τοῖς πλείοσι, πλην ὅτι καὶ αὐτὸς ἔστιν ὅπου τὴν τάξιν ἐναλλάττει...
 ε. 1 b. ἴσμεν δὲ ὅτι ὁ μὲν Ἀριστοτέλης τὸν χρόνον καὶ τὴν τόπον τῷ

ποσθὲν θείας, τὸ ποτὲ καὶ πᾶν ἰδίως ἐποίησεν κατηγορίας· ὁ μὲντοι
 Ἀρχύτας καὶ Ἀνδρόνικος ἀκολουθεῖν τῷ Ἀρχύτῃ, τῷ μὲν χρόνῳ τὸ
 ποτὲ συντάξαντες τῷ δὲ τόπῳ τὸ πᾶν, ὅπως ἐβεντο τὰς δύο κατη-
 γορίας, φυλάξαντες τὴν δεκάδα καὶ ὅτοι τῶν γενῶν. δεῖ δὲ τὸς
 ἐπομένους τῷ Ἀριστοτέλει δεῖξαι πρῶτον μὲν ὅτι τῷ ποσθὲν ὁ χρόνος ἐστὶ
 καὶ ὁ τόπος, ἔπειτα ὅτι τὸ ποτὲ καὶ πᾶν ὃ χρόνον καὶ τόπον ἀλλὰ χέσιν
 πρὸς χρόνον καὶ τόπον δηλώσει, καὶ ὅτι ἄξια εἰσὶν εἰς ἀριθμὸν τῶν
 γενικωτάτων παραλαμβάνεσθαι. ὁ μὲντοι Πλωτῖνος συντάττων μὲν
 τὸ ποτὲ τῷ χρόνῳ, πέντε λέγων τὰς πάσας κατηγορίας, ὅσας 5
 ποσὸν ποῖον πρὸς τι κίνησιν, ὡφείλειν ἢ τῷ ποσθὲν δεῖξαι τὴν (ε. 2)
 χρόνον ἢ τινος ἄλλης τῶν πέντε τούτων κατηγοριῶν, εἰ μὴ μέλλοι
 τελῶς ὁ χρόνος τῶν ὄντων ἐκβάλλεσθαι. ἀλλ' ὅτι μὲν ποσὸν αὐτὸν
 βύλη) εἶναι, ἐδήλωσεν ἐν τοῖς περὶ τῷ ποσθὲν λέγων... ε. 2 b. ὁ
 δὲ Ἀριστοτέλης πεπεισμένος μὲν εἶναι τὸν χρόνον ἐκ τῆς ἐνεργείας
 αὐτοῦ, ἀσαφὴς δὲ τὴν ὅσας αὐτὸ ὄρων, πολλαχῇ μὲν ἐπ' αὐτὸν
 ἤλθε, ποτὲ μὲν ὡς ἐπ' ἀριθμὸν κινήσεως, ποτὲ δὲ ὡς ἐπὶ μέτρον,
 ποτὲ δὲ ὡς ἐπὶ κινήσεως, ποτὲ δὲ ὡς ἐπὶ ἡρεμίας· λαβὼν δὲ τὴν
 ὡς συνεχῇ πᾶσι προπίπτουσιν ἔννοιαν, ἐν τῷ γένει αὐτὸν ἔθετο
 ἐκείνῳ ἐν ᾧ τὸ συνεχὲς καὶ τὸ πηλίκον· τὸτο δὲ ἦν τὸ ποσόν...
 ε. 3. δὲ καὶ ὁ ὅρισμός αὐτοῦ οἰκείως ἀποδόδοι ἀριθμὸς κινήσεως
 πάσης καὶ μέτρον τῷ ἐν κινήσει προτέρῳ καὶ ὑστερῷ (Phys. Aus-
 cult. 4 11). καὶ καὶ τὰς παλαιὰς δὲ δόξας ἢ αὐτῇ ἔννοια φαίνεται
 τῷ χρόνῳ· ἢ γὰρ κίνησις ἢ κινήσεως τι, ἥτοι χωριστὴν ἢ ἀχωρίστων,
 τὸν χρόνον ὑπολαμβάνουσι. Πλάτων μὲν γὰρ τὸ ποσόν τῆς κινήσεως
 εἰπὼν τὸν χρόνον, ἀχωρίστων τι αὐτὸν ὑπέθετο τῆς κινήσεως, Θεό-
 φραστος δὲ συμβεβηκὸς τι· καὶ Ἀριστοτέλης ἀριθμὸν εἰπὼν ὡς
 χωριστὴν ἐθεάσατο, ἥνικα δὲ ἔξιν ἢ πάθος κινήσεως λέγει, ὡς
 ἀχωρίστων καὶ αὐτὸς ἐχρήσατο. ἀλλὰ τούτων μὲν ὡς διὰ τὸ ἀκριβὲς
 τὴν εἰσαγωγικὴν πραγματείαν ὑπερβαίνοντων ἔκ ἐφάρτε) νῦν...
 ε. 3. b. Ἀρχύτας δὲ καὶ Ἀνδρόνικος ἰδίαν τινὰ φύσιν τὴν τῷ χρόνῳ
 θέμενοι, ὁμῶς τούτῳ συνέταξαν τὸ ποτὲ ὡς περὶ τὸν χρόνον ὕψις-
 μενον· αὐτὰ γὰρ τὰ προηγμένα τῆς ὑπόστασεως πρῶτα γένη,
 περὶ αὐτὰ ἄλλα ὕψις, πρόκει) αὐτῷ ὡς ἀρχηγικώτατα λαμ-
 βάνειν. ἐπεὶ τοίνυν ὁ μὲν χρόνος τῷ ποτὲ ὁ δὲ τόπος τῷ πᾶν κατ'
 αὐτὸ τὸ εἶναι προτέτακται, εἰκότως αὐτοῖς ὡς προηγμένοις γένεσι
 χρῆται, παραλιπὼν τὰ ἐν αὐτοῖς περιεχόμενα ὡς δευτέρα ἐκείνων
 ὄντα... ὅταν ὅν οἱ περὶ Πλωτῖνον καὶ Ἀνδρόνικον τὸ χθὲς καὶ αὔριον
 καὶ πέρυσιν μέρη χρόνου λέγωσι καὶ διὰ τὸτο ἀξιῶσι τῷ χρόνῳ
 συντεταχθῆναι, φήσομεν ὅτι εἶναι αὐτὰ μέρη χρόνου ἀλλὰ χέσιν
 περιέχειν τῶν ἐν τῷ χρόνῳ ὄντων πραγμάτων... ε. 4. καὶ Βοηθὸς
 δὲ ἄλλο μὲν τὸν χρόνον ὑποτίθει, ἄλλο δὲ τὸ μετέχον χρόνον καὶ ἐν
 χρόνῳ, καὶ εἶναι μὲν ἐνιαυτὸν καὶ μῆνα χρόνον, ἐναυσταῖον δὲ καὶ μῆ-
 ναιῖον μετέχον χρόνον· ὥσπερ ἄλλης κατηγορίας φρονήσεις, καὶ τὸ
 καὶ φρόνησιν, οἷον ἐστὶ τὸ φρονεῖν, ἄλλης, καὶ τὸ μὲν ἐστὶ ποιότητος τὸ
 δὲ τὸ ποιεῖν, ὅπως καὶ ὁ χρόνος καὶ τὸ καὶ χρόνον διεστρεν. ἐπειδὴ
 τινες ἐκ τῆς τῷ πράγματός ἀσαφείας διεστρεν ταῦτα εἰς ταῦτ'
 συγχέουσι, λεγέτω τι καὶ πρὸς τούτους παραμύθιον, ὅτι τὸ ποτὲ διτ-
 τόν ἐστι, τὸ μὲν χρόνος τὸ δὲ ἰδίως ἐν χρόνῳ... ε. 4 b. τὴν τῷ

χρόνος φύσιν θεωρητικώτερον παραδίδως ὁ Ἰάμβλιχος, τὴν Ἀρχύ-
ταν πάλιν ἡγεμόνα προϊστά, ὅς φησιν ὅτι ἐστὶν ὁ χρόνος "κινάσας
τινος ἀριθμὸς ἢ καὶ ὅλῳ διάστημα τῶν πάντες φύσιος," ὃ
τὴν Ἀριστοτέλους καὶ τῶν Στωϊκῶν δόξαν εἰς ταὐτὴν συλλαμβάνων,
ὡς τινες οἴοντο, διότι ὁ μὲν Ἀριστοτέλης ἀριθμὸν κινήσεως εἶναι φησι
τὴν χρόνον, τῶν δὲ Στωϊκῶν Ζήνων μὴ πάσης ἀπλῶς κινήσεως
διάστημα τὴν χρόνον εἶπε, Χρύσιππος δὲ διάστημα τῆς τῷ κόσμῳ
κινήσεως· ὃ ἢ δύο ὅροι εἰς ταὐτὴν συναπτῇ, ἀλλ' ἓνα ὁρισμὸν
ποιεῖ) καὶ ἰδιαίχοντα τῷτον παρὰ τὰς τῶν ἄλλων ἀποφάσεις· ὃ ἢ
εἶπε κινήσεως ἀριθμὸν τῆς πάσης, ὥσπερ Ἀριστοτέλης ἀφωρί-
στατο, ἀλλὰ κινήσεώς τινος... f. 5. καὶ ἔοικε, φησὶν Ἰάμβλι-
χος, ἀπὸ τῆς Πυθαγορικῆς παραδόσεως ἢ Περιπατητικῆς δόξα
παρατετραφῆθαι· τὸ δὲ αἴτιον ὅτι περὶ τῷ ἀριθμῷ καὶ τῆς κινήσεως
ὃ τὴν αὐτὴν ἔχον οἱ νεώτεροι πρὸς τὴν παλαιὰν γνώμην, ἀλλ' οἱ
μὲν συμβεβηκότα αὐτὰ νομίζουσι καὶ ἔξωθεν ἐπέσκατα θεωρῶσιν, οἱ
δὲ ὡς ἐσωδὴ νοῦσιν. ἐκεῖνο μέντοι θαυμάζω τῆς Ἀριστοτέλους
ἀγχυνοίας, πῶς καὶ αὐτὸς αἰτίαν τῷ χρόνῳ προσεχῇ τὴν ψυχὴν
ἔθετο... καὶ οἱ Στωϊκοὶ δὲ παραλαβόντες τὴν ὁρισμὸν λέγοντα τὸ
καθ' ὅλῳ διάστημα τῆς τῷ πάντες φύσεως, παρέτρεψαν τὴν λόγον
ἐπὶ τὸ διάστημα τῆς κινήσεως· καὶ πλημμελῶσιν ἔτοι, διότι τῶν
Πυθαγορείων τὸ διάστημα φυσικὸν καὶ ἐν φυσικοῖς λόγοις, καὶ εἰ
ἔτις τις βούλοιο καλεῖν, ἐν τοῖς σπερματικοῖς, ὡς ποτε καὶ Κορῶ-
τος ὁψὲ τῷτο ὑπώπτευσεν, ἢ ὡς ἀκριβέστερον ἂν τις εἴποι, καὶ
προτέρως λόγος καὶ τῶν σπερματικῶν τῶν λόγων τὴν τῆς ὅλης
κοσμικῆς φύσεως, ἐν ᾗ καὶ ἡ ψυχὴ περιλαμβάνεται, τὸ διάστημα
ἀφορίζομένων, ἔτοι σαφῶς μὴ ἔκκεινται διελθῶς ὅποιον λέγουσι
διάστημα, εἰκοῖσι μέντοι μᾶλλον τὸ τῶν σωματοειδῶν κινήσεων
σωματοειδὲς διάστημα ὑπολαμβάνειν, ἢ ὥσπερ γραμμοειδὲς τι
τῷτο ἀποφαίνεσθαι, ὃ πολλῆς ἀτοπίας μεσὸν ἰδίᾳ δείκνυσι ἐν τοῖς
περὶ χρόνου λόγοις. ὃ μέντοι παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ἔτις εἴρη... f. 5 b.
τὸ δὲ ἴδιον αὐτῷ διὰ πλειόνων Ἀρχύτας παραδίδωκε. καὶ
ὁδὸν ἀποπον καὶ διὰ τὴν τῶν Πυθαγορικῶν συγγραμμάτων σπάνιν
ὅλην αὐτῷ τὴν περὶ τῷτο παραθέσθαι λέγειν... f. 7. ἐπισηῖσαι δὲ
ἄξιον ὅτι καὶ ὁ Πλάτων κινεμένην κατ' ἀριθμὸν εἰκόνα τῷ αἰῶνος
εἶπε τὴν χρόνον, ὡς μονάδος τῷ αἰῶνος ἀριθμὸν τὴν χρόνον θεασά-
μενος. καὶ μήποτε καὶ τὸ Ἀρχύτειον αὐτοφύεστερον ἔτις ἀκύνει ὅτι
ἐστὶ κινήσεώς τινος ἀριθμὸς, ὃ καὶ ὡς ἄλλον μὴ χρόνον τῆς κινήσεως
δηλώσης ἄλλον δὲ τῷ ἀριθμῷ, ἀλλ' ὡς ἐπὶ τῷ αὐτῷ πάντων
ἐκθάντων.

11 b. f. 7 b. δοκεῖ δὲ καὶ τὸ ποτὲ τὸ πᾶν τάττεσθαι διὰ τὴν πρὸς 40

11. ἀλλήλα τῶν συγγενείων· ὡς ἢ ὁ τόπος καὶ ὁ χρόνος συγγενεῖς
εἰσὶ, μέτρα ὄντες ἀμφω συνεκτικὰ τῆς γενέσεως, ὃ μὴ καὶ τὴν
ἔχον ὃ δὲ καὶ τὴν τῷ εἶναι διάφασιν, καὶ τῷ αἰῶνος ἀμφω τὴν τε
ἄμα καὶ ὁμῶς συνηρημένην ἀμέλειαν ἐνεκονίσαντα, ἔτις καὶ τὸ ποτὲ
καὶ τὸ πᾶν συγγενεῖς ἔχει πρὸς ἀλλήλα. ἐν ὑτέρῳ δὲ τέταρτον τὸ πᾶν
διότι καὶ ὁ τόπος πέρας τῶν γινόμενων ἐστὶ καὶ ὡς περιέχων τὰ
ἄλλα ἔτις θεωρεῖται, καὶ διότι προηγεῖται μὴ τὸ ποιεῖν τῶν κινεμέ-
νων, τοῖς δὲ κινεμένοις ὁ χρόνος ὡς μέτρον αὐτῶν συνέσκειται,

ἀποτελεῦσθαι δὲ τὰ κινέμενα εἰς τὴν ἐν τόπῳ θέσιν... f. 8. πάλιν
δὲ ὁ αὐτὸς ἀνὴρ τὸ πόρρω καὶ ἐγγύς εἰς τὸ πρὸς τι ἀνάγειν ἀξιοῖ,
τοπικὸν ἔχοντα τὸ ὑποκαίμενον, Ἀνδρόνικος δὲ εἰς τὸ πᾶν τίθησιν
αὐτὰ, ἀόριστα καὶ τόπον ὄντα. καὶ εἶπερ ἢ τὸ τόπον διαφορὰ ἐπι-
κρατῶσα φαίνεται ἐν αὐτοῖς, εἰς τὸ πᾶν μᾶλλον ἀνακτεῖται ἀλλ' ὅτι
εἰς ἕτερον γένος.

ὁ f. 2 b. ἐπὶ δὲ τὴν λοιπὴν κατηγορίαν τὴν τῷ ἔχειν ἰόντες
πρῶτον πάλιν περὶ τῆς τάξεως ζητῶμεν· καὶ ἢ Ἀρχύτας μὴ μὲν
τὴν ἕσιν καὶ τὰ συνυπάρχοντα τῇ ἕσιν τὴν τε ποιότητα καὶ ποσό-
τητα καὶ μὲν τὰ πρὸς τι ἐφεξῆς τὴν τῷ ἔχειν κατηγορίαν τίθησιν
λέγων "μὲν δὲ ταῦτα ἂ τῶν ἐπικτάτων χεῖς· φανερόν δὲ ὅτι
καὶ ἂ κράτεις, ὅποιον ἂν ᾖ, τινῶν ἐπικτάτων ἀπὸ ταυτοματίων
ὑπὸ ταῦτα ἐντί." μὲν ἢ τὴν πρὸς ἀλλήλα ἐξιστάμενα χεῖς
οἰκείως ἐνόμισεν εὐθὺς τὴν τῶν ἐπικτήτων χεῖς διηριθμῆσθαι ὥτως
ἔχουσιν συγγενεῖς πρὸς ἐκάστην. ὃ δὲ γε Ἀριστοτέλης τὸ ἐξ ἑαυτοῦ
πάν ἀρχηγικώτερον οἰόμενος εἶναι τῷ ἔξωθεν προσγινομένου καὶ ἐπι-
κτῆται, ἐπειδὴ τὰ μὴ ἄλλα πάντα γένῃ ἢ ἐν ἕσιν ἢ ἐν χεῖσιν τισιν
ὄντα ἀπὸ ἑαυτῶν τινὰ μοῖραν εἰς τὸ εἶναι συμβάλλει, τὸ δὲ ἔξω-
θεν ἔχειν ὅλον καὶ ἐπικτήτων περὶ ἡμᾶς γίνεσθαι, διὰ τῷτο τελευταῖον
αὐτὸ τίθησιν... καὶ ὁ Πλάτων ἐν Θεαιτητῷ (p. 293 5) τὸ ἔχειν
(f. 3) ἀπὸ τῷ κεκτημένῳ σαφῶς διέκρινεν εἰπὼν "ὃ ταῦτόν μοι
φαίνεται τὸ κεκτημένον τῷ ἔχειν." ὡς καὶ καὶ Πλάτων τότε γίνεσθαι
τὸ ἔχειν, ὅταν ἐγκρατὴς ᾖ ὁ ἔχων τῷ ἐχομένῳ, ὡς ὅταν κρατῇ
τὴν περιεχάν, ὥσπερ ὅταν περιέχει τὴν δακτύλιον, τότε λέγει
ἔχειν αὐτόν. καὶ ὅτι ἐξ ἀπόλυτος ἐνέργεια, ὅτε ἄλλῃ πρὸς ἄλλο
ἀπλῶς, ἀλλὰ πρὸς ἄλλο εἰς ἑαυτὸν κράτεις πολλῶ ἐκβεβῶτα
πασῶν τῶν ἄλλων κατηγοριῶν. φαίνεται δὲ λοιπὸν καὶ πῶς τῶν
ὁμωνύμων λεγομένων ἔχειν διέστηκε τὸ ὄντως γένος τῷ ἔχειν· ὅτε
ἢ τὸ ἔχειν ἔχειν ἢ ποιότητα ἢ ποσότητα περιέχει ἐν αὐτῷ, ἀσω-
ματα ἢ ταῦτα, ὅτε τὸ ὡς ἀγρόν ἔχειν ἢ ὑἷόν ἔχειν ἢ κεκτημένον·
κτῆματα μὴ ἢ τῷ ταῦτα σωματικὰ ἀλλ' ὃ περιεχόμενα ἔξωθεν ἢ
περιέχοντα. καὶ εἰκοῖσι μέσον πως εἶναι τὸ ἔχειν τῷ κεκτημένῳ καὶ τῷ
καθ' ἑξὶν διακείσθαι· ἢ μὴ ἢ ἔχειν, ὡς ἢ λευκότης, χωρὶς ἀπὸ
τῶν ἔξωθεν κτημάτων ἂ ὃ περιεχόμενα· ἢ δὲ σωματικόν ἐστὶ καὶ
ἔξωθεν, χωρὶς τῶν ἔξωθεν· ἢ δὲ συμβεβηκῶσιν ἡμῶν συμ-
φυεῖς ἔσται καὶ ὅτι ἐπικτήτοι. τοιαύτη μὴ ὅτι τῷ ἔχειν ἰδιότης
ἐστὶν... f. 3 b. ἀπορίαι δὲ πολλῶν καὶ πρὸς τῷτο γυγνῶσιν τὸ γένος·
καὶ ἢ Πλωτῖνος ἀπορεῖ λέγων "περὶ δὲ τῷ ἔχειν, εἰ τὸ ἔχειν πολ-
λαχῶς, διὰ τί ὃ πάντες οἱ τρόποι εἰς ταύτην τὴν κατηγορίαν
ἀναχθῶσιν;"... f. 4. οἱ γὰρ ἐκ τῆς Ἀκαδημίας ὁρισμένοι τὸ
ἐκτὴν τὸ οἶόντε ἔχεισθαι, πρὸς τὴν ζητῶντας καὶ τί τῷ ἔχειν σημα-
νόμενον λέγουσιν (ἐπειδὴ πολλαχῶς τὸ ἔχειν, ὡς καὶ Ἀριστοτέλης
διώρισε), πρὸς τῷτο ὅτι παραδείγματα ἐπὶ ἡμῶν, ἐκτὴν λέγοντες εἶναι
ὃ οἶόντε ἔχεισθαι ὥτως ὡς ἢ φρόνησις ἔχει ὑπὸ τῷ φρονίμῳ, διὰ
τῷ παραδείγματος τὴν ὑπογραφὴν ποιεῖται καὶ ἄμα τὰ ἀλλότρια
σημαίνόμενα τῷ ἔχειν ἀποκρίνοντες. καὶ ὁ Ἀριστοτέλης ἐν, ὅταν
τῷ ἔχειν πολλαχῶς λεγομένου τοῦτον τὸ καὶ γένος ἔχειν ὑπολαμ-
βάνει οἷον τὸ ὑποδεσθῆναι καὶ ὑπὸ καὶ, διὰ τῷ παραδείγματος πᾶν τὸ

ἄλλο πλῆθος τῶν ὁμωνύμων λεγομένων ἀπεσκευάσματο· καὶ ἢ χωρίζει) ἀπὸ κτημάτων... f. 5. ἀκριβέστερον δὲ ὁ Ἀριστοτέλης ἐν τῷ τετάρτῳ τῶν Μετὰ τὰ Φυσικὰ (c. 23) τοῖς τῷ ἔχειν σημασιμένους ἐπεξηλθεν... f. 5 b. τῶν δὲ ἀπὸ τῆς Στωϊκᾶς ἀξιώντων εἰς τὴν πῶς ἔχουν ἀναφέρειν τὴν ἔχειν ὁ Βοηθὸς ἐναυσιῶν, ὅτε εἰς τὴν πῶς ἔχουν ἡγούμενος δεῖν ὅτε εἰς τὰ πρὸς τι ἀνάγειν αὐτό, ἴδιαν δὲ εἶναι κατηγορίαν· εἶναι μὲν ἢ ἢ χετικήν αὐτήν, τριχῶς δὲ μάλιστα καὶ ὁμωνύμως τὴν χεσίαν λέγειν· τὴν μὲν ἢ εἶναι ἐν αὐτῷ καὶ καθ' αὐτό· τὴν δὲ πρὸς ἕτερον, τὴν δὲ ἕτερον πρὸς αὐτό. ἢ μὲν ἐν αὐτῷ θεωρεῖται καὶ τὴν πῶς ἔχοντα, ὅσον ὁ προβεβλημένος 10 (χεσίαν γὰρ ἔστιν αὐτὴ πρὸς αὐτόν), ἢ δὲ πρὸς ἕτερον ἢ τῶν λεγομένων πρὸς τι.

11 b f. 7. Συμπληρωθέντος τῷ περὶ τῶν δέκα κατηγοριῶν λόγῳ, 15 ὁ Ἀρχύτας προσέθισεν ὅτι ἢ τῶν ἄλλων κατηγοριῶν ἀπόφασις πλὴν τῆς ὕψους περὶ τὴν αὐτόματον θεωρεῖται καὶ αἰδητόν, καὶ ὁ περὶ τὴν καθόλου καὶ νοητόν· γράφει δὲ ὕτως... f. 7 b. εἴτα ὀλίγα περὶ συνθέσεως εἰπὼν τῶν ἀπλῶν φωνῶν, ὅπερ ὁ Ἀριστοτέλης ἐν τῷ περὶ Ἑρμηνείας βιβλίῳ κατέταξεν, ἐπὶ τέλει δὲ τὴν εἰς δέκα διαίρεσιν τῶν γενῶν ὡς οἰκίαν ταῖς ἀρχαῖς καὶ τῇ ἐπιστήμῃ ὠρισμέναις ὕψις, καὶ διὰ τούτου ἐν ἀριθμῷ καὶ τῷ παντὶ ἀριθμῷ ἀπο- 20 δεύουσιν. ὁ μάλιστα Ἀριστοτέλης μὲν τὰς κατηγορίας ἐξετάζει τὰ οἰκίως ἔχοντα πρὸς αὐτάς, ὡς αὐτὰ μάλα εἰσόμεθα· ἐξὶ δὲ ταῦτα περὶ ἀντικειμένων εἰπὼν καὶ περὶ πρᾶτον καὶ ὕψους καὶ περὶ τῷ ἅμα καὶ περὶ τῶν εἰδῶν τῆς κινήσεως καὶ περὶ τῆς τῷ ἔχειν ὁμωνυμίας. ἀλλὰ κοινῶς πρῶτον περὶ αὐτῶν ζητήσεων, τί δήποτε 25 ἐπὶ τῷ τέλει τῶν Κατηγοριῶν ταῦτα προσέειπεν, καὶ τίνα χρεῖαν παρεχόμενα· τινὲς μὲν γὰρ, ὡς καὶ Ἀνδρόνικος ἐστὶν, παρὰ τὴν πρόθεσιν τῷ βιβλίῳ προσκεῖσθαι φασὶν ὑπὸ τινος ταῦτα τῷ τῶν Κατηγοριῶν βιβλίῳ Πρὸ τῶν Τόπων ἐπιγράφαντος, ὅτι ἐννοήσαντες ὅτι πόσον χρεῖαν ὁ τῇ Τοπικῇ πραγματεῖα μόνον ἀλλὰ καὶ τῷ 30 περὶ τῶν Κατηγοριῶν λόγῳ εἰσάγει τὰ εἰρημένα. ἄλλοις δὲ καὶ Πορφύριον ἀρέσκει πρὸς σαφήνειαν συντελεῖν τὰ θεωρήματα ταῦτα.

11 b f. 8. ὅθεν ἔχει κοινὸν γένος πρὸς ἄλλα ἀλλ' ὁμωνύμως 16 ἀντικείμενα τὰ κοινῶς ἀντικείμενα λεγόμενα· διὸ καὶ Ἀριστοτέλης "περὶ δὲ τῶν ἀντικειμένων" φησὶ, "ποσαχῶς εἴωθεν ἀντιτίθεσθαι" καὶ ἢ "ποσαχῶς εἴωθεν ἀντιτίθεσθαι" τῷ ὁμωνύμῳ. τινὲς δὲ τῶν Περιπατητικῶν γένος ἔφασκον εἶναι τὸ ἀντικείμενον, διότι κοινὸς ὅρος ἀποδίδοι τῶν ἀντικειμένων τοῦτος "ἀντικείμενα λέγει" ὅσα περὶ τὸ αὐτὸ ἅμα καὶ κοινῶς σημαίνοντα τῷ αὐτῷ πράγματι καὶ πρὸς τὸ αὐτὸ 40 ἔξωθεν ἐξετάζοντα συνπαρᾶναι καὶ δύνασθαι." τούτου δὲ ταῖς τέτταρα εἰδοὶ τῆς ἀντιθέσεως ὅχι ὑπάρχει· ἐπὶ τε ἢ τῶν ἐναντίων ἀδύνατον τὰ αὐτὰ ἅμα καὶ κατὰ τὸ αὐτὸ καὶ ἢ αὐτὸ λευκὸν εἶναι καὶ μαλιν, καὶ κατὰ τὰ πρὸς τι δὴ ἀνύπαρκτά ἐστιν τὰ ἀντικείμενα πρὸς τὸ αὐτὸ ἐξετάζοντα· καὶ ἢ ὁλόντα τὸ αὐτὸ πρὸς τὸ αὐτὸ μᾶλλον ἅμα εἶναι καὶ διαττεῖν, 45 ὅθεν τὴν αὐτὴν τῷ αὐτῷ ἅμα δισπότον εἶναι καὶ ὁλόντα. ἀλλ' ὅθεν τὰ κατὰ τὸ ἔξω καὶ ἐξῆρσιν (f. 8 b) περὶ τὸ αὐτὸ ἅμα συνπαρᾶναι· καὶ ἢ ὁλόντα κατὰ τὴν αὐτὴν ἐφθάλμων ὅψιν ἔχειν καὶ τυφλότητα. ἀλλὰ καὶ ἢ κατὰ φάσεις

τῆς ἀποφάσεως ἀσυνύπαρκτος· εἰ ἢ ἀληθὲς τὴν ἡμέραν ἐστὶν, ψεῦδος τὴν ἡμέραν ὅχι ἔστιν. εἰ ὅν πᾶσι τοῖς εἰδέναι ἐφαρμόζει ὁ τῶν ἀντικειμένων λόγος, καὶ φωνῆς ἐστὶν σημαίνοντα, ἀλλὰ γένος εἰς εἶδη ἐστὶν ἢ διαίρεσις, εἴπερ ὅχι ὁμωνύμως ἀλλὰ καὶ συνωνύμως κατηγορεῖται τὸ ἀντικείμενον. πρὸς δὲ ταῦτα ὁ Ἰάμβλῆχος φησὶν ὡς εἰ μὴ ὁμωνύμως ἢ ὁ ὅρος, ἢ ἂν τῷ ὄντι κοινὸς λόγος καὶ κοινὸν γένος πάντων τῶν ἀντικειμένων· "ἐπεὶ δὲ τὸ μὴ δύνασθαι περὶ τὸ αὐτὸ συνπαρᾶναι καὶ πρὸς τὸ αὐτὸ ἄλλως μὲν" φησὶν ὁ Ἰάμβλῆχος "θεωρεῖται ἐν τοῖς πρὸς τι ἄλλως δὲ ἐν καταφάσει καὶ ἀποφάσει, καὶ ἄλλως ἐν τοῖς λοιποῖς τῶν ἀντικειμένων, ἀληθεύει ὁ ἐξ ἀρχῆς λόγος τὸ ὁμωνύμῳ εἶναι τὰ ἀντικείμενα." διὸ φησὶ "καὶ ἡμᾶρτε Νικίστρατος, ὡς πρὸς ἐν γένος αὐτῶν τὴν ἀντιλογίαν ποιούμενος," ὁ μάλιστα Πορφύριος γένος μᾶλλον καὶ αὐτὸς τίθει, καὶ ἐγὼ ταύτη μᾶλλον ῥέπω, ὅθεν λόγῳ ἀνέστας πιθάνῃ τινος τὴν ὁμωνυμίαν κυ- 50 ρέντος, ὅτε αὐτὸς ἐννοῶν πλὴν τῷ Ἀριστοτέλει εἰπὼν "περὶ δὲ τῶν ἀντικειμένων, ποσαχῶς εἴωθεν ἀντιτίθεσθαι." καίτοι τὸ ποσαχῶς καὶ εἰ τὸ γένος ἢ, δύναται εἰπῆν· εἴτε ἢ τρία εἴτε τέτταρα εἴχον εἶδη, τριχῶς ἢ τετραχῶς ἀληθὲς εἰπὼν ἀντικείμενα, ὅπερ ἐστὶ ποσαχῶς· καὶ ἢ τὸ ποσαχῶς εἴδους τὴν ὁμωνύμιαν δηλοῖ φωνῇ ἀλλὰ τὸ παλλαχῶς μόνον λέγειν, μὴ μάλιστα εἶναι... φαίνεται δὲ καὶ τὰ περὶ ἀντικειμένων Ἀριστοτέλης ἐκ τῷ Ἀρχύτῳ βιβλίῳ μεταλαβὼν τῷ περὶ Ἀντικειμένων ἐπιγεγραμμένῳ, ὅπερ ἐκεῖνος καὶ συντάξας τῷ περὶ Γενῶν λόγῳ, ἀλλ' ἴδιαν πραγματείας ἡξίωσε· καὶ ἢ τὴν διαίρεσιν αὐτῶν Ἀρχύτας ὕψις παραδίδωσι.

ΔΑΔΙΑ. Ἐρμῶς δὲ ὁ πρὸ τῶν Τόπων ἐπιγράφας τὰς Κατηγορίας αἰτίαν λέγει ταύτην, ὅτι διαλεκτικὴ ἢ προκειμένη πραγματεία, ἔργον δὲ τῆς διαλεκτικῆς περὶ ἀποφαντικῶν εἰλεῖν λόγον τῷ συνηγορεῖν τῇ ἀντιφάσει καὶ τοῖς ἀντικειμένοις· διὰ τούτου ὅν καὶ τὰ ἀντικείμενα τῶν λοιπῶν προέταξε... ἐξῆρσις δὲ εἰς ἔξω ὅθεν ὅθεν ὑπὸ φύσεως ἢ τέχνης μεταβάλλει (τῇ ἢ προνοίᾳ ὅθεν ἀδύνατον). προέταξε δὲ τὰ πρὸς τι ἐν τοῖς ἀντικειμένοις ὡς μαλακώτερα καὶ ἔγγον μαχόμενα ἐν τοῖς ἀντικειμέναις, ὡς καὶ ἀμφιβάλλεσθαι εἰ εἰσὶν ἀντικείμενα αὐτόντα ἄλλα. ἀλλὰ τούτου μὲν δαίνυσθαι Ἀλέξανδρος ὅτι ἀντικείμενα, ὅς καὶ τὰ λαβδουσιδῆ 55 ἐξὺν παραδοχίμα λαμβάνει, αἶψα μὲν ἀντιθέσεως τινος σωζεῖ ἄλλα, ἢ ἢ μὲν συνήθεια ἀντήρως καλεῖ, ὁ δὲ ποιότης ἀμείβοστας.

ΑΜΜ. f. 126. ὅτι δὲ ὅχι ἔστιν ἀπηρητημένον τὸ τμήμα τούτου τοιοῦτον τῶν Κατηγοριῶν, ὡς τινες ἐνόμισαν, δηλοῖ μὲν καὶ ἐκ τῶν εἰρημένων, καὶ ἐξ αὐτῶν δὲ τῷ συνεχῶς τῆς φράσεως· τὴν ἢ μὲν σύνδεσμον εἰρηκῶς ἐν τῷ τέλει τῷ τμήματος τῷ πρὸς τούτου ἐν τούτῳ ὅν δὲ ἐπήγαγεν. εἰρηκῶς ἢ ἐν ἐκείνῳ ὅπερ μὲν ἐν τῶν προτεθέντων γενῶν ἰκανὰ τὰ εἰρημένα, νῦν ἐν τῇ ἀρχῇ τούτου φησὶν "περὶ δὲ τῶν ἀντικειμένων." ὡς καὶ ἐκ τούτου δηλοῖ ἢ τὸ τοιοῦτον συνέχεια. πρῶτον δὲ διδάσκει περὶ τῶν ἀντικειμένων· καὶ ἢ ἐν τῷ περὶ τῶν πόσον λόγῳ μνήμην τούτων ἐποιήσατο, ἡνίκα 60 εἶπε (p. 5 15) τὸ μέγα τῷ μικρῷ ἀντικείμενόν ὅχι ὡς τὰ ἐναντία ἀλλ' ὡς τὰ πρὸς τι. βούλει τούτων διδάσκει ἀπαυθὺς ποσαχῶς τὰ ἀντικείμενα λέγειν... Ζητήσεων δὲ τί δήποτε τέσσαρα μόνον τὰ

λας ἔθεντο μεσότητος ὑγείας καὶ νότον ἐν τῷ πλάτει σφρομενέας
 τῆς ὑπετέρας παρ' αὐτοῖς λογιμένης καταστάσεως... τῶν δὲ
 ἐμμέσων ἦτοι μεσωτῶν (λέγει ἡ δὲ ἔτι) τὰ μὲν πλεῖον ἔχει τὰ
 μέσα, τὰ πλεον ἴσως ἀλλήλων διεσπρότα τῇ φύσει, ὡς ἐπὶ τῷ
 λευκῷ καὶ μελανοῦ εἶρη)· πολλὰ γὰρ ἐστὶ τὰ ἐν μέσῳ τῶν χρω-
 ματα· τὰ δὲ ἐν μέσῳ διὰ τὴν ἐγγύτητα τὴν πρὸς ἀλλήλα· τὸ
 ἡδ. θερμῷ καὶ ψυχρῷ τὸ χλιαρὸν μόνον μέσον. τῶν δὲ ἐν μέσῳ τὰ
 μὲν ὑπομασμένα ἔχει τὰ μέσα, ὡς ἐπὶ τῶν εἰρημένων, τὰ δὲ ἀκα-
 τονήματα, τῇ δὲ ἀποφάσει τῶν ἀκρων δηλούμενα· τὸ ἡδ. μεταξὺ
 τοῦ ἀγαθοῦ καὶ κακοῦ ἢ καὶ ὑπομασ(ῶ), λέγει δὲ ὅτι ἀγαθὸν ἔτε κακόν
 (τὸ ἡδ. τῷ ἀδιαφύκῳ ὄνομα ὑπὸ τῶν νεωτέρων ἐτέθη), καὶ τὸ δίκαιον
 δὲ καὶ τὸ ἀδίκον τὸ μέσον ἀκρῶν μόνον ἐστὶ, τῇ δὲ ἀποφάσει τῶν ἀκρων
 ὀνομαζέ(σθαι)... Ε. 2 β. ἀλλ' ἐπειδὴ σαφηνείας ἔτιχεν ἡ τὸ Ἀριστο-
 τελεὺς λέξις, ἰδιωμεν καὶ ὅσα τῷ τόπῳ προσεξεργάζον(το) οἱ κλεινό-
 τεροι τῶν ἐξηγητῶν. τῶν ἡδ. Στωϊκῶν μέγα φρονούντων ἐπὶ τῇ
 τῶν λογικῶν ἐξεργασία, ἐν τε τοῖς ἄλλοις καὶ ἐπὶ τῶν ἐναντίων
 σπουδαῖσι δακνύναι ὅτι πάντων τὰς ἀφορμὰς ὁ Ἀριστοτέλης
 παρέχεν ἐν ἐπὶ βιβλίῳ δ' περὶ Ἀντικειμένων ἐπεγράψεν, ἐν ᾧ καὶ
 ἀπορῶν ἐστὶ πληθὺς ἀμύχανον, ὡν ὀλίγη ἐκείνῳ μῦθον παρέ-
 θεντο. καὶ τὰ μὲν ἄλλα ἐν εἰσαγωγῇ παρεμβάλεῖν ἢ εὐλογον, ὅσα
 δὲ συμφωνῶσι οἱ Στωϊκοὶ τῷ Ἀριστοτέλει διετάξαντο, ταῦτα ῥη-
 τῶν. ὅντιναι παλαιὰ περὶ τῶν ἐναντίων καταβεβλημένα, καὶ
 ἔκπρατον ἐμνημονεύσαμεν, ὅτι ὅσα ἐστὶν ἐν τῷ αὐτῷ γένει πλεί-
 ον ἀλλήλων διαφέροντα, ἡθύνει τὸ ὅρον ὁ Ἀριστοτέλης ἐν τῷ περὶ
 αὐτῶν Ἀντικειμένων, πολυειδῶς βασιλεύσας αὐτόν. καὶ ἡδ. εἰ καὶ τὰ
 διαφέροντα ἐναντία ἐστὶν, ἐπέστησε, καὶ εἰ ἡ διαφορὰ ἐναντιότης
 εἶναι δύναται, καὶ εἰ ἡ πᾶσα διάστασις ἐστὶν ἢ τὸ πλείονος διαφέρουσα,
 καὶ εἰ ταῦτα τὰ πλείονος ἀπέχοντα τῷ τὸ πλείονος διαφέροντι, καὶ
 τίς ἡ ἀπέχουσα, καὶ πῶς τὸ πλείονος ἀπέχεν ἀκυστόν. ὡν ἀτόπων
 φανέντων προσληπτέον τι τῷ γένει, ἵνα ἡ ὅρος τὰ πλείονος ἀπέ-
 χοντα ἐν τῷ αὐτῷ γένει. καὶ τίνα τῶν ἀτόπων ἐπέ(σθαι), καὶ εἰ ἐτερό-
 τῆς ἐστὶν ἡ ἐναντιότης, καὶ εἰ τὰ μάλιστα ἕτερα ἐναντία, ἄλλως τε
 ἔθρην ἐλέγχως πλείονος. χρησαμένῳ δὲ ὅμως τῷ ὅρῳ τῶν ἐν
 τῷ περὶ τῶ ποσὺ λόγῳ (ρ. 6 α 17) μὲν τὸ ἐπισημῆνα ὅτι πα-
 λαῖος ὁ ὅρος, οἱ ἀπὸ τῆς Στωϊκῆς παραλαβόντες αὐτὸν ἐχρήσαντο, 35
 τὸ μὲν σαβρὸν αὐτῷ παραδεικνύοντες, πειρώμενοι δὲ ὅπως λύειν τὰ
 δακνύντα ἀτόπων. ὁ μέντοι Νικόμαχος αἰτιά(σθαι) ὅτι μὴ μόνον ἐν
 τῷ αὐτῷ γένει (Ε. 3) τῷ χρωματι τὸ λευκὸν καὶ μέλαν, καὶ γλυκὺ
 καὶ πικρὸν ἐν τῷ χυμῷ, δικαιοσύνη δὲ καὶ ἀδίκια ἐξ ἐναντίων γε-
 νῶν. τῆς μὲν ἡδ. ἀρετῆς τῆς δὲ κακίας τὸ γένος. αὕτη δὲ ἡ ἀρετὴ 40
 καὶ ἡ κακία τρόπον μὲν τινα ἐκ τῶ αὐτοῦ γένους· ἔστι ἡδ. ἀμφοῖν τὸ
 γένος καὶ ποιότης· τρόπον δὲ ἄλλον ἐξ ἐναντίων γενῶν· τῆς μὲν ἡδ.
 ἀρετῆς γένος τὸ ἀγαθόν, τῆς δὲ μοχθηρίας τὸ κακόν. τὸ δὲ ἀγα-
 θὸν καὶ κακὸν αὐτὰ γένη δόκει, εἰ μὴ ἄρα ἐν ποιότητι καὶ ταῦτα ὡς
 ἐν γένει. ὁ μέντοι γε Ἀριστοτέλης πολλαχῶς φαίνεται τὸ ἀγαθὸν καὶ 45
 τὸ κακὸν μὴ ὡς γένη ἀλλ' ὡς ὁμωνύμους φωνὰς τίθει. τῶτο δὲ
 πολλοὺς μὲν ἐστὶ μέρος ὡν Ἀριστοτέλης ἐν τῷ λόγῳ τῷ περὶ τῶν
 ἐναντιοτήτων ἠγάγησεν· ἄξιον δὲ ἐπὶ πάντων τῶν τοιούτων ζητη-

μάτων δικαιολογεῖσθαι ὡς εἰώθασιν οἱ ἀρχαῖοι, καὶ ὑπαίτιος ἢ τις
 ὑπογραφή, χρῆσθαι αὐτῇ, ὅταν μὴδὲν καταβλάπτῃ πρὸς τὰ χρωμῶν·
 διὰ ἐν μὲν τοῖς περὶ τῶ ποσὺ βοληθεῖς τὸ κάτω τῷ ἄνω ἐναντίον
 δαΐξαι, ἐχρήσατο τῷ ὅρῳ ὡς ἀν' ἀπὸ τῆς καὶ τόπον ἐναντιώσεως
 ἀποδόντων αὐτὸν τῶν πρεσβυτέρων· ἐνταῦθα μέντοι, ἐν τῇ περὶ
 τῶν ἐναντίων διδασκαλίᾳ, ὡς λέγει αὐτῷ ὡς ἄνω μὲν πρὸρρηθέντι
 μὴ ὄντι δὲ ἀνυπαίτιον. τούτοις ὅν οἱ ἀπὸ τῆς Στωϊκῆς ἐχρήσαντο
 πᾶσι, καὶ τοῖς ἄλλοις διορισμοῖς τοῖς περὶ τῶν ἐναντίων Ἀριστοτέ-
 λει καὶ πόδας ἠκολούθησαν, ἐκείνῳ τὰς ἀφορμὰς πῶτος δεικνύσας
 ἐν τῷ περὶ τῶν Ἀντικειμένων συγγράμματι, ὡς ἐξεργάσαντο
 ἐν ταῖς αὐτῶν βιβλίαις· καὶ ἡδ. καὶ τὰς ἐξείας ἐναντίας ὑπέλαβον ὡς
 ἐκείνας, οἷον φρόνησιν ἀφροσύνην, καὶ τὰ κατηγορήματα, ὥσπερ τὸ
 φρονεῖν καὶ ἀφραίνειν, καὶ τὰς μεσότητας, οἷον τὸ φρονήματος ἢ ἀφρό-
 νως. τὰς μέντοι ποιῶς καὶ πῶς ἔχοντας ἔκτετι ἐναντίας ὑπέλαβον,
 15 ἀλλ' ἐναντίως ἔχειν καὶ τῶτον τῶτω, ἀλλὰ μέσως, τὴν φρόνησιν
 τῷ ἀφρονί λέγουσιν. ἐὰν δὲ ποτε καὶ λέγουμεν τῶτον τῶτω ἐναντίον
 εἶναι, ἐπὶ τὰ ἄμεσα ποιούμεθα τὴν σημασίαν, ὡς φασιν. κυριώ-
 τατα μὲν ἐν ἐπὶ τῶν ἔξεων καὶ τῶν χέσεων καὶ τῶν ἐνεργειῶν καὶ τῶν
 τούτοις παραπλησίων ἢ ἐναντιώσεως θεωρεῖ· δεύτερον δὲ ὡς ἐναν-
 20 τία λέγει τὰ κατηγορήματα καὶ τὰ κατηγορούμενα πῶς ἐκείνοις.
 προσάγει δὲ ἀμωσγέπως πρὸς τὰ ἐναντία καὶ τὸ φρονήματος καὶ ἀφρό-
 νως· ὅπως δὲ ἐν τοῖς πράγμασι τὰ ἐναντία θεωρεῖ, καὶ ἡ φρόνη-
 σις τῇ ἀφροσύνῃ ἀμώσως ἔτῳς ἐναντία λέγει, ὅχι ἡδὲ τῶδε.
 τοιαύτης δὲ ὅσης τῆς Στωϊκῆς διδασκαλίας, ἰδιωμεν πῶς αὐτὴν
 ἀπὸ τῆς Ἀριστοτέλους παραδόσεως παρεσπάσαντο. ὅτος ἡδ. ἐν τῷ
 περὶ Ἀντικειμένων τὴν δικαιοσύνην πρὸς τὴν ἀδίκιαν ἐναντίαν λέ-
 γει· ὡς λέγει δὲ τὴν δίκαιον τῷ ἀδίκῳ ἐναντίον φησὶν, ἀλλ' ἐναν-
 25 τίως διακρίσθαι. εἰ δὲ καὶ ταῦτα ἐναντία φησὶ, διττῶς ῥηθήσεται τὸ
 ἐναντίον· ἡ ἡδ. καθ' αὐτὰ τὰ ἐναντία ῥηθήσεται, οἷον ἀρετὴ καὶ κα-
 κία, κίνησις καὶ στάσις, ἡ τῷ μετέχειν ἐναντίων, οἷον τὸ κινούμενον τῷ
 ἐκινώτῳ καὶ τὸ ἀγαθὸν τῷ κακῷ. ἐν οἷς ἐδίδαξε διὰ τί τὰς ποιῶς
 ἢ εἰπεν ἐναντίας· ἐπεὶ ἡδ. καὶ μετοχὴν οἱ ποιοὶ εἰσι διάφοροι, ἢ
 ἢ καὶ μετέχον ὁμοίως δὲ μετέχει λέγοιτο, ἀλλὰ μάλλον ἐκείνῳ
 μετέχει, καὶ παρώνυμα, εἴπερ ἄρα, ἀπ' αὐτῶν εἶναι, ὡς ἀπὸ τῆς
 λευκότητος τὸ λευκόν. ἐπεὶ ὅν ἡ φρόνησις τῇ ἀφροσύνῃ ἐναντίον,
 ἢ καὶ καὶ οἱ μετέχοντες ῥηθεῖεν ἐναντίοι, ἀλλὰ μετέχειν ἐναντίων.
 εἰ δὲ καὶ ταῦτα τις (Ε. 3 β) καλεῖ ἐναντία, διελείξαι, φησὶν, ὀφεί-
 30 λει, καὶ τὰ μὲν λέγειν ἀπλῶς ἐναντία, τὰ δὲ τῷ μετέχειν ἐναντίων
 κεκληρῆς ἐναντία. ὅτος δὲ δυνατὸν τὸ αὐτὸ καὶ καὶ ἀσύνητον φωνῇ
 εἰπεῖν, οἷον φρόνησιν ἀφροσύνην, καὶ δι' ὅρου, οἷον ἐπισήμην ἀγαθῶν
 καὶ κακῶν καὶ ὑπετέρων, καὶ τὴν ἀφροσύνην ἀγνοίαν τῶν αὐτῶν, ζη-
 τῶσι πότερον ἐστὶ τὰ καὶ τὰ ἀπλᾶ μόνον ἢ καὶ τὰς ὅρους. καὶ ὁ γε
 Χρύσιππος ἐφίσησεν, μήποτε τὰ προσχηρικά καὶ ἀπλᾶ μόνον ἐστὶν
 ἐναντία, τὰ δὲ ἢ ἐστὶν· πολλὰ ἡδ. ἐν τέτοις συμπεριλαμβάσαντες
 καὶ καὶ ἀφρον καὶ καὶ συνδέσμον καὶ ἄλλων δὴ μορίων ἐξηγητικῶν,
 ὡν ἕκαστον εἰς τὴν τῶν ἐναντίων λόγον ἀλλοτρίως ἀν' παραλαμβάνο-
 35 νοιτο· διὰ τὴν μὲν φρόνησιν τῇ ἀφροσύνῃ φησὶν εἶναι ἐναντίον, τὴν
 δὲ ὅρον τῷ ὅρῳ ἔκτετι ὁμοειδῶς ἐναντίον εἶναι φησὶν. ἐπ' ἐκείνα

θέσει φασίν, ἀλλὰ μᾶλλον τὴν κ' τὴν πρῶτον σημαίνοντα ῥηθεῖσαν, ἥτις παρὰ τὸ ἔχειν ἕξι ὀνόμασιν· καὶ ἡ δὲ τὴν Χρυσίππου Ἀριστοτέλει ἐπόμενον σερητικὰ λέγειν ταῦτα ὅσα ἀναρρεῖ παρεμφαινόντα τὴν τὴν ἔχειν φύσιν, ἔχ' ἀπλῶς ἀλλ' ὅταν ἐμφαίνῃ τὴν πεφυκός. καὶ ὅτε πέφυκεν, ὡς εἴρηξεν, πρότερον, καὶ ἀντίκειναι τῇ 5 ἀπὸ τῆς ἔχειν λεγομένη ἕξει ἡ σέρησις. καὶ ὁ μόνον ποιητὴν αἱ σέρησις ἀλλὰ καὶ ἐνεργειῶν, ὡς ἡ τυφλότης τῆς τῶ ὁρᾶν ἐνεργείας καὶ ἡ χωλότης τῆς τῶ βαδίζειν. ἄλλως δὲ λέγει σέρησις ἡ ἀπουσία τότε ὅ δὲ δύναμις ἔχειν, ἐν τῇ δυνάμει θεωρημένη, ἥ ἐν φυσικῷς (7) μνημονεύει· τὴν γὰρ, ὅ δὲ δύναμις ἔχειν καὶ ὁ δυνάμει 10 ἐστὶ, μὴ ἔχον ἐνεργεῖαν ἐν σέρησει αὐτῷ εἶναι λέγει. μήποτε δέ, φησὶν Ἰάμβλυχος, ὁ καθ' ἓν τι σημαίνοντα τῆς ἕξεως τὴν ἀντίθεσιν δεῖ λαμβάνειν τῆς σέρησεως, ἀλλὰ καὶ πάντα· ὅτω ἡ δὲ τῶ τελεία πρὸς ἀπάσας τὰς ἕξεις πασῶν τῶν σέρησεων ἀντίθεσις κοινῶς τε ὕψωσι καὶ ἐκάστης πρὸς ἐκάστην ἀντιτιθεμένης, ὡς τῆσδε 15 τῆς σέρησεως πρὸς τῆσδε τὴν ἕξιν καὶ τὴν οἰκείον αὐτῶν τρόπον· ὁλως ἡ δὲ τὴν ἀέχειαν τῷ πεφυκός ἔχειν, καὶ ὅτε πέφυκε, σέρησιν εἶναι ῥητέον. πολλαχῶς δὲ τῷ ἔχειν λεγομένῃ πολλαχῶς καὶ ἡ ἀέχεια καὶ ἡ σέρησις ἐστίν. ἐστὶ δὲ τις σέρησις καὶ ἄλλη παρὰ τὴν φυσικὴν, λέγω δὲ καθ' ἣν ἐπὶ τῶν πεφυκῶν ἐλέγμεν καὶ ὅτε 20 ἐπεφύκεσαν, ἢ Χρυσίππου ἡθικὴν καλεῖ· ἀχίτων ἡ δὲ ἀνυπόδετος καὶ ἀναρρεῖς σημαίνει μὴ καὶ ψιλὴν ἀναρρεῖς, σημαίνει δὲ καὶ παρέμφασιν τινα, ὅτε καὶ καὶ σέρησιν γίνεσθαι· ὅτε ἡ ἀχίτων τὴν βῆν ἐρύμην, ὅτε ἡμᾶς ὅταν λυώμεθα ἀνυπόδετος, καὶ ἀναρρεῖς ὅτε τὴν ὀρθὴν ὅτε ἡμᾶς ἅμα τῷ ἡμέραν γενέσθαι· ἀλλὰ δεῖ 25 συνεμφαίνεσθαι τῷ εἰθισμένῃ καὶ ὅτε εἶδον τὴν σέρησιν· ὅντος ἡ δὲ ἔθους ἀρῖσιν κατὰ τὴν ὥραν τεταγμένην, ὁ ὑπὸ τὸ ἔθος ὡς ὅταν μὴ ἐν τῷ χρόνῳ τῷ τεταγμένῳ ἀρῖσιν, ὁ φύσεως ἐμφασιν ἀλλ' ἔθους καὶ τὴν σέρησιν ἀναρρεῖ. εἰσὶν ὅν ἀέχειαι αἱ μὴ τῶν φύσει αἱ δὲ τῶν καὶ ἔθους, καὶ ἀναρρεῖς ἐν οἷς ἕκαστα καὶ πέφυκε καὶ 30 αἰθισί. πολλαχῶς δὲ καὶ ἔθους ἀλλὰ καθήκοντος ἀποπτῶσιν ἐμφαίνει ἡ σέρησις, ὡς ἐπὶ τῷ ἀκλήγον δειπνεῖν, ὅταν παρεμφαινόμεν ὅτι ὁ καθήκοντος ἀπήνησεν ὅτε καὶ τὸ ἐπιβάλλον τοῖς ἔθεσιν. ἐστὶ καὶ ἄλλως ἡ σέρησις τῶν ὁμωνύμων λεγομένων· καὶ ἡ δὲ ὅταν τι γένος ὅλον μὴ ἢ πεφυκός τι ἔχειν, ἐσέρησθαι λέγομεν ἐκείνῳ ὁ μὴ 35 πέφυκεν ἔχειν· ὅτω τὰ φυτὰ ἐσέρησθαι λέγομεν αἰσθήσεως τῷ μὴ πεφυκέναι ἔχειν αἰσθῆσιν. καὶ ὅταν δὲ τὰ ἐν τῷ γένει τὰ μὴ ἢ πεφυκῶτα ἔχειν τὰ δὲ μὴ πεφυκῶτα, ἐσέρησθαι λέγει τὰ μὴ πεφυκῶτα, ὡς περ ἐν τῷ γένει τῶν ζώων ὁ ἀσπάλαις ὄψεως. καὶ μᾶλλον τὸτο λέγομεν (ἐ. 6) ὡς ἐπὶ τῷ πρὸς βίαν ἀφῆρξας. κυ- 40 ρίως δὲ σέρησις λέγει ἐπὶ τῶν πεφυκῶν μὴ ἔχειν, μὴ ἐχόντων δὲ τότε ὅτε πεφυκάσιν καὶ ὅτε εἰώθασιν καὶ ἐνεσῆσαντο ἔχειν· ὁ δὲ καὶ ἀντίθετον τῇ ἕξει θεωρεῖ. καὶ ἡ ἐν τούτοις ἀντίθεσις κἀκὴν ἡ καὶ ἕξι καὶ σέρησιν... καὶ τὸτο δὲ ἴσμεν ὅτι ἐνίοτε μὴ ὁ σερητικὰ ὀνόματα σέρησιν δηλοῖ, ὡς ἡ πενία τὴν σέρησιν τῶν χρημάτων καὶ ὁ 45 τυφλὸς σέρησιν ὄψεως· ἐνίοτε δὲ σερητικὰ ὀνόματα ὁ σέρησιν δηλοῖ· τὴν δὲ ἀθάνατον, σερητικὸν ἔχον τὴν χῆμα τῆς λέξεως, ὁ σημαίνει σέρησιν· ὁ δὲ ἐπὶ πεφυκός ἀποθνήσκειν εἴτα μὴ ἀπο-

θνήσκοντος χρωμέθα τῷ ὀνόματι. πολλὰ δὲ ταραχὴ καὶ τὰς φωνὰς ἐστὶ τὰς σερητικὰς· διὰ τὸ τὴν αὐτὴν καὶ ἄν προσαγομένῃ αὐτῶν ὡς περ ἄδικος καὶ ἀνέσιος, συμβαίνει ποτὲ μὴ ταῖς ἀποφάσεσι ποτὲ δὲ τοῖς ἐναντίοις συμφέρειν αὐτάς... πολλὰς δὲ ὅσας τῆς ἀνωμαλίας Χρυσίππου μὴ ἐν τοῖς περὶ τῶν σερητικῶν λεγομένοις ἐπεξηγήσεν αὐτὴν, Ἀριστοτέλει δὲ ὁ τὸτο προύκειτο ἀλλὰ μόνον διαλθεῖν περὶ τῶν καὶ τὴν ἕξιν καὶ σέρησιν. καὶ λέγει ὅτι σερητικῶς πολλὰ καὶ τῶν ἐναντίων καὶ τῶν ἀποφατικῶν, ἀλλὰ δεῖ τὰς σερητικὰς τῶν ἕξεων ἀντιθέσεις καὶ τὴν οἰκείον τρόπον λαμβάνειν· ἐστὶ δὲ ὅτος ὁ τῆς ἐπιβαλλούσης ἕξεως τὴν οἰκείαν σέρησιν ἐν τῇ ἀντιθέσει λαμβάνων. γίνεσθαι δὲ περὶ τὸ αὐτὸ ὑποκείμενον ἢ τοιαυτῇ ἕξει καὶ ἡ ἀντίθετος αὐτῇ σέρησις, ἔχ' ἅμα δὲ, ὡς περὶ ὀφθαλμὸν τυφλότης, περὶ ὁ καὶ ἡ ὄψις.

ἐ. 6. δείξας ὅτι ἄλλο ἐστὶν ἕξι καὶ ἄλλο τὸ ἕξιν ἔχειν, καὶ 12 ἄλλο σέρησις καὶ τὴν σέρησιν ἔχειν, καὶ ὅμως τὸ ἕξιν ἔχον καὶ σέρησιν ἔχον ὑπὸ τὴν αὐτὴν ἀντίθεσιν ἐστὶ τῆς ἕξεως καὶ τῆς σέρησεως, πινύσθαι τὸτο διὰ παραδείγματος· καὶ ἡ δὲ τὸ πρᾶγμα τὸ ὑπὸ τῆς καταφάσεως δηλούμενον ἔκ ἐξὶ κατὰφασιν.

ἐ. 7. λέγει ὅτι τὰ μὴ πρὸς τι αὐτὰ ἄπερ ἐστὶ τῶν ἀντι- 12 κειμένων λέγει. ὅτε δὲ ἡ ὄψις τυφλότης ἐστὶν ὄψις (καὶ τὸτο 17. πρόδηλον), ἀλλ' ὡς ἡ τυφλότης ὄψεως τυφλότης· ὀφθαλμὸς ἡ δὲ ἐκάτερον, καὶ ἡ ἕξι καὶ ἡ σέρησις.

ἈΜΜ. ἐ. 133 β. καὶ ὅτω μὴ πρῶτον ἔδειξεν ἀπὸ τῆς σαφές 12 καὶ ὁμολογούμεν, λέγω δὲ ἀπὸ τῆς τῆς ὄψιν μὴ λέγειν τυφλότης 21. ὄψιν· εἴτα ὕστερον δείκνυσιν καὶ ἀπὸ τῆς ἀμφιβολίας, ὅτι ὡς ἡ τυφλότης ὄψεως τυφλότης λέγει· τὸτο ἡ δὲ δοκεῖ λέγειν "ὡς ἄλλως ὡς ἄμα μὴ ὄψις πρὸς αὐτὴν λέγει", ἀντὶ τῆς, ὡς δ' ἂν ὀνοματοποιήσῃ, ὡς ἄμα μὴ πρὸς τὴν ἀντικείμενον λέγει. δηλοῖ τοῖσιν τὸ "ὡς ἄμα μὴ" ὅτι καὶ πρὸς δοτικὴν ἢ ἄλλην πτωσιν ἀποδῶς· ὡς ἡ δὲ ὄψις τῇ τυφλότητι ἐστὶν ὄψις. ὡσαύτως ὡς ἡ τυφλότης λέγει τυφλότης ὄψεως... καὶ αὐτὴ μὴ ἐν αἱ μερὲς σέρησις ὁμοίως τῷ γένει καὶ ἀπόφασιν τῆς ἕξεως λέγονται. εἴ περ δὲ εὐρεθεῖ σέρησιν τινὲς κείμενον ὄνομα, ὡς ἡ ἀπουσία τῆς ὄψεως τύφλωσις ὀνόμαζεν ἢ ἡ τῶ φωτὸς ἀπουσία σκότος, ὁ τῆς ἀπουσίας τῆς ἕξεως κατηγορεῖται τὸ τοῦτον ὄνομα ἀλλὰ τὸ πάθος τὸ παρὰ τὸ δεκτικὸν γενομένον, ἢ ἄλλως πρὸς ἐπισυμβεβηκός τῇ ἀπουσίᾳ τῆς ἕξεως, ὡς περ τὸ σκότος παρὰ τὸ σκιαίνει εἴρηξεν, ἢ δὲ σκιά ἐπισυμβεβηκός ἐστὶ φωτός, ἥτις ἐν τῷ ἀέρι ἢ ἀπλῶς ἐν τῷ διαφανεῖ συμβαίνει, ἢ ὡς Ἡρωδιανὸς φησι, παρὰ τὸ χέειν· ἐπέχει ἡ δὲ ἡμῶν τὸ εἶδεναι, ἢ τῶν προσώπων καὶ τῶν πολλῶν ἐνεργειῶν ἐπέχει. καὶ ἡ τύφλωσις δὲ ὡς παρὰ τὸ τύφειν, καὶ ὁ τυφλὸς οἰοῖται τυφλός, ὁ ἐπι- κεκαυμένος τὰς ὄψεις ἔχων ("κεναὶ γὰρ" φησιν ὁ ποιητὴς "ὑποσμήχον" ὅπως αἰ"), ὡς καὶ ὁ πρὸς παρὰ τὸ πῆθω πῆσω πῆρος, ὡς παρὰ τὸ ὀκνῶ ὀκνήσω ὀκνήρος. εἰκότως ἄρα τὰ τοιαῦτα τῶν ὀργάνων εἶναι λέγονται καὶ ὅχι τῶν ἕξεων· πάθη ἡ δὲ τῶν ὑποκειμένων αὐτῶν εἰσὶ ταῖς ἕξεσι καὶ ὅχι αὐτῶν τῶν ἕξεων.

ΣΙΜΠΛ. ἐ. 7. καὶ πρῶτον μὴ τῶν ἀμέσων ἐναντίων χωρὶς 12 ζῶν τὰ καὶ ἕξιν καὶ σέρησιν, ἀμφοτέρων τῶν τῶ ἀμέσων τρόπων 22.

ἐμνημέυσσε, τῶν τε ἐν ὑποκειμένῳ ὄντων (f. 7 b) καὶ τῶν καθ' ὑποκειμένῳ λεγομένων, εἰπὼν "ἐν οἷς πέφυκε γίνεσθαι ἢ ὡν κατηγορεῖται." παραδείγματα δὲ τῶν μὲν ἐν ὑποκειμένῳ ὑγίαιαν καὶ νόσον παρέθετο, ἐν σώματι γινόμενα, τῶν δὲ καθ' ὑποκειμένῳ περιττὴν καὶ ἄρτιον, καὶ τῷ ἀριθμῷ λεγόμενα, ἢ ὡς εἶπον πρότερον, τὰ δὲ διαμερίσθαι καὶ τῷ ἀρτίῳ ἀριθμῷ... ἡ διαφορὰ ἔν τῶν καὶ ἔξιν καὶ σέρησιν πρὸς τὰ ἐναντία καὶ τὰ αἰεὶ καὶ τὰ ποτὲ γίνεσθαι. καὶ ἢ τῶν μὲν ἀμέσων ἐναντίων διαφέρει τῷ ἐκείνων μὲν ἐξ ἀνάγκης αἰεὶ πάντως θάτερον ὑπάρχειν τῷ δεκτικῷ, οἷον ἡ ὑγιαίνειν ἢ νοσεῖν, τῶν δὲ ἕκ ἐξ ἀνάγκης αἰεὶ πάντων, ἀλλὰ τῶν ποτὲ. τὸ ἢ σκυλάειν 10 ὑδρότερον ἔχει. τῶν δὲ ἐμμέσων, ὅτι ἐκείνων μὲν ὑδρότερον ἐξ ἀνάγκης θάτερον ὑπάρχει τῷ δεκτικῷ, τῶν δὲ ποτὲ ἐξ (f. 8) ἀνάγκης θάτερον ὑπάρχει ἀπ' ὅς πέφυκε, τῶν δὲ καὶ ἀπ' ἀρχῆς. ἀλλὰ κακείνων οἷς φύσει τὸ ἐν ὑπάρχει, διαφέρει τῷ ποτὲ καὶ τῷ ἀφωρισμένῳ. ἐκείνων μὲν ἢ πάντως αἰεὶ τὸ ἕτερον, τῶν δὲ τινῶν ποτὲ, 15 κακείνων μὲν ἀφωρισμένως θάτερον, ἐπὶ τῶν δὲ ἕκ ἀφωρισμένως ἀλλ' ὁπότῃς ἔτυχεν. εἰπόντος δὲ Ἀριστοτέλους ὡς ἀναγκαῖον ἢ παντὶ θάτερον ὑπάρχειν, δοκεῖ τισὶν ἀσάφειαν ἐμποιεῖν τὸ παντὶ προσκείμενον. ὃ μὴ ἔχει γε ὅπως, ἀλλ' ἀντιδιαζολὴν διασαφεῖ πρὸς τὸ τισὶν ἀναγκαῖον, ὡς τοῖς σύμφυτον ἔχουσιν ἐν 20 τῶν ἐναντίων, ὃ πᾶσι δέ. τί ἔν, εἰ ἀπὸ γενήσεως ἐγγένοιτο ἡ ὄρασις, ὡς ἐπ' ἀνθρώπων αἰεὶ, ἔχῃ καὶ ἐπὶ τῶν ἐστὶ ἡ ἔξις ἢ ἡ σέρησις, καὶ ὅθεν διαφέρει τῶν ἀμέσων ἐναντίων; τί δέ, εἰ τις λέγοι ὡς ἐπὶ μὲν τῶν μὴ πεφυκότων τὰ καὶ ἔξιν καὶ σέρησιν ὅπως ἀντίκειναι ὡς τὰ ἐμμέσα ἐναντία. ὑδρότερον ἢ ἐξ ἀνάγκης. ἐπὶ δὲ τῶν ἡδὴ 25 πεφυκότων ὡς τὰ ἀμέσα. θάτερον ἢ ἐξ ἀνάγκης; λύει τοίνυν καὶ τὰς τοιαύτας πᾶσας ἀμφισβητήσεις, ἑτέραν διαφορὰν αὐτῶν προσκρίνει, ὅτι τὰ μὲν ἐναντία ἐπαμβέβηται ἐν τοῖς δεκτικαῖς, ἔξως δὲ καὶ σέρησεως ὃ δυνατόν εἰς ἄλλα μεταβολὴν γίνεσθαι. τυφλότης μὲν ἢ ἐξ ὀφθαλμοῦ γίνεσθαι, ἐκείνῳ μέντοι καὶ ἀνάπαλιν. ὅθεν καὶ 30 Χρύσιππος ἐξήγησεν εἰ τυφλὸς ῥητέον τὸς ὑποκυθέντας, δυνατόν δὲ ἐκ παρακινήσεως ἀναβλέψαι, καὶ ἐφ' ὧν τὰ βλεφαρα κέκλεισται. τῆς ἢ δυνάμεως ὅσῃς ἐοικέναι τῷ καταμεινυκῷ τὸς ὀφθαλμοῦς ἢ τῷ κωλυμένῳ ὁρᾶν διὰ τι παραπέτασμα, ὃ ἀφαιρεθέντος ὅθεν κωλύει ὁρᾶν. διὸ ὅθεν ἀπὸ σέρησεως εἰς ἔξιν 35 ἢ τοιαύτη γίνεσθαι μεταβολή. λαμβάνει δὲ νῦν σέρησιν τὴν καὶ πῆρσιν. ἐκ ἢ τῆς τοιαύτης ἕκ ἔξιν ἐπ' ἀνδοῶς ἐπὶ τὴν ἔξιν.

13^a f. 8. παραδείγματα δὲ τῶν τοῦτων λαμβάνει τὰ μὲν ὁμο-
22. λογόμενα, ὡς ὑγίαιαν καὶ νόσον, τὰ δὲ ἀμφισβητούμενα, ὡς σπυδαῖον καὶ φαῦλον. ἀπὸ μὲν ἢ φαῦλον, φησί, τινὲς οἶον σπυδαῖον 40 γινέσθαι, ἀπὸ δὲ σπυδαῖον φαῦλον ἀδύνατον. καὶ αὐτὸς μὲν τὸ ἕτερον τῶν δια πλείονων κατεσκεύασε, λέγων ὅτι ἐὰν ὁ φαῦλος εἰς βελτίως ἀγῇ διατριβᾷ, εἴ τι συμκρὸν ἐπιδώσει, αἰεὶ δὲ συμκρὸν ἐπίδουσι λαμβάνων καὶ ἐπιτηδεύετος γινόμενος, ἐπὶ τῷ τέλει τελείως ἀν' μεταβάλλει καὶ εἰς τὴν ἐναντίαν ἔξιν ἀποκαταστάσει "ἐάνπερ 45 μὴ χρόνῳ ἐξείργηται," ἢ πληρῶν τὸν χρόνον καὶ ἀποθνήσκων, ἢ πάνυ γεγηρακώς. ὃ ἢ τοῦτος ἕκ ἔχει ἐπίδουσι (f. 8 b) τελείαν. τῷτο μὲν ἢ ὅπως αὐτὸς κατεσκεύασε, τὸ δὲ ἀνάπαλιν οἱ Στωϊκοὶ ὁ δι-

δάσαν. ἕκ εἶναι γὰρ φασιν ἀποβλητὴν τὴν ἀρετὴν. ἥτοι ἔν καινότερον τὸν σπυδαῖον εἴληφεν, ὃ τὸν τὰς τελείας ἀρετὰς ἔχοντα, ἀλλὰ τὸν καὶ εὐφυῖαν ἢ μελέτην καὶ προκοπὴν ἢ λόγον μόνον σπυδαῖον, ἢ ἴσως ὅπως κατέλγει τὴν ἀρετὴν ὡς περ εἶπεν ἐν τοῖς ἐμπροσθεν (p. 8 b 31), ὑπὸ μεγάλῃ πάθῃ ἢ νόσῳ σωματικῇ, λήθης ἐγγινομένης, χαλεπῶς δὲ καὶ ὁ βραδίως ταῦτα συμπίπτειν. καὶ ἢ καὶ αὐτὸς ἐν τοῖς φυσικοῖς (7 3) μουμιωτάτην τὴν ἀρετὴν εἶναι μαρτυρεῖ.

AMM. f. 138. σπυδαῖον δὲ ἐνταῦθα λέγει ὃ τὸν τελείον καὶ ἐν ἐπισήμῃ τὸ καλὸν ἔχοντα. ὅτος ἢ ἀμετάβλητον ἔχει τὴν ἔξιν, ὅτε δὴ μὴ μόνον ὅτι καλὸν ἢ ἀρετὴ εἰδώς, ἀλλὰ καὶ διότι καλόν. ὃ τῶν τοῦτων λέγει μεταβάλλειν ἀλλὰ τὸ ὀρθοδόξα καλόν. ὅτος ἢ μεταβάλλει ἀν' ἐπὶ τὸ φαυλότερον παραλογίζεμενος καὶ ἀπατῶμενος ὑπὸ μοχθρῶν ἀνδρῶν, τὸ διότι καλὸν ἢ ἀρετὴ μὴ ἐπὶ 5 εἰσμένους.

ὅτε ἢ τυφλὸς γενόμενός τις πάλιν ἀνέβλεψε, καὶ ἱατρικῶν 13^a γε λόγον δηλονότι καὶ φυσικὸν ὅθεν ποτε τυφλὸς ὢν ἀνέβλεψεν, 34 εἰ μὴ ἄρα κατὰ τινα θέαν ἔλλαμνεν.

ΣΙΜΠΛ. τ' f. 8 b. τῶν δὲ προειλημμένων βράδιον λοιπὸν καὶ 13^a τὰς Νικοστράτους ἀπορίας λύειν, ὅς φησι μὴ ἀκριβῶς ταύτην ἀπο-
18. δεδῶκε τὴν διαφορὰν. μήτε ἢ τὰ ἐναντία πάντως εἰς ἄλληλα μεταβάλλειν, διότι ἀπὸ σπυδαῖον ὃ φαῦλος γίνεσθαι, μήτε πᾶσαν σέρησιν ἀμετάβλητον εἶναι εἰς ἔξιν. καὶ ἢ ἐκ πεφωτισμένου καὶ ὠπλισμένου καὶ ἡμφισμένου γένοιτο ἀν' ἐσκοτισμένου καὶ ἀνοπλον καὶ γυμνόν, καὶ ἐκ τῶν σέρησεων αὐθις ἢ ἔξις. ἀποποιεῖν ἔν τὰ ἀμφοτέροις ὑπάρχοντα διακρίνειν, καὶ τὰ μὲν προσκείμενα τῷ ἑτέρῳ τὰ δὲ τῷ λοιπῷ. πρὸς δὲ ταῦτα βράδιον λέγειν ὡς πρόχειρον εἴληπται τὸ ἀναπόβλητον εἶναι τὴν ἀρετὴν. καὶ ἢ Θεόφραστος περὶ τῆς μεταβολῆς αὐτῆς ἰκανῶς ἀπέδειξε, καὶ Ἀριστοτέλει δοκεῖ ἕκ ἀνθρώπειον εἶναι τὸ ἀναπόβλητον. ἔτι δὲ καὶ οἱ Στωϊκοὶ ἐν καιροῖς ἢ μελαγχολίας καὶ ληθάργους καὶ ἐν φαρμάκων λήθῃσι συγχωρεῖσιν ἀποβολὴν γίνεσθαι, μεθ' ὅλης τῆς λογικῆς ἔξως, καὶ αὐτῆς τῆς ἀρετῆς, κακίας μὲν ἕκ ἀντεισαγομένης, τῆς δὲ βεβαιώτης χαλωμένης καὶ εἰς ἢ λέγουσιν ἔξιν μέσῃ οἱ παλαιοὶ μεταπιπτόσης. τῷτο μὲν ἔν ὅπως. ἀτόπως δὲ ἐκ τῶν καὶ ἔθος σέρησεων τὰς ἐπιχειρήσεις ποιούμενος, καὶ σέρησιν εἰς ἔξιν μεταβάλλειν φησὶν. ὃ ἢ ἀνδρικός καὶ ἀνοπλος, καὶ συνήθειαν ὄντες ἐν σέρησει, βραδίως μεταβάλλουσιν εἰς τὰς ἔξεις, ὃ μὲν ἀριστῆς ὃ δὲ ὀπλισμένος. ὃ δὲ Ἀριστοτέλης ἕκ ἐπὶ τῶν ἐξ ἔθους ἀλλ' ἐπὶ τῶν φύσει τὴν ἔξιν καὶ τὴν σέρησιν παρέλαβεν, ἐφ' ὧν καὶ κυρίως ἢ καὶ ἔξιν καὶ σέρησιν ἀντίθεσις λέγεσθαι. χρῆσθαι μεθ' ἑν αὐτοῖς τοῖς Ἀριστοτέλους πρὸς τὸν Νικόστρατον. ἐν ἢ τῷ περὶ τῶν Ἀντικειμένων αὐτὸς φησιν ὡς αἰ μὲν σέρησεις τῶν καὶ φύσιν λέγονται, αἰ δὲ τῶν ἐν ἔθει, αἰ δὲ τῶν κατηγορημάτων, αἰ δὲ ἄλλων τινῶν, τυφλότης μὲν τῶν φύσει, γυμνότης δὲ ἐν ἔθει, ἀργυρίῳ δὲ ἢ σέρησις τῶν ἐν χρήσει παραγινομένων, εἰσὶ δὲ καὶ ἄλλαι σέρησεις πλείονες. καὶ ἐνίων μὲν σέρησεων ἕκ ἔξιν ἀπαλλαγῇ, ἐνίων δὲ ἔξιν. πολλῶν δὲ ὄντων τῆς σέρησεως τρόπων, καὶ ἐνὸς τῶν καὶ φύσιν, ἐπὶ τῶν καὶ φύσιν γεγονυίας τῆς πρὸς τὰναντία

διαφορᾶς, ἢ ἐκ ἑκτῶν ἐκ τῶν (ὡς εἰ. 1) ἄλλοτρίων τρόπων παραφέ-
ροντα δοκεῖν ἐλέγχειν τὸν λόγον, ἀλλὰ τὸν μὲν πλήρη περὶ τῶν γε-
ρήσεων λόγον ἔχον ἐκ τε τῆς Ἀριστοτελικῆς καὶ τῆς Χρυσιππεύς βιβλίου
λαμβάνειν, τινὰ δὲ καὶ τὸ Ἰάμβλιχος παρέγραψεν, ἔχοντα ὅτως.
πολλαχῶς τὸ ἔχειν λεγόμενον, ὡς ἤδη παρεδείξαμεν, ἡ γέρησις
διατείνει μὲν ἐπὶ πάντα τὰ σημαινόμενα τῷ ἔχειν, ὑκέτι μέντοι καὶ
ἐπὶ πάντα τὰ ἐναντία· ἀπωλεία γὰρ ἴσον ἡ γέρησις· ὥστε ἢ ἂν τῷ
κακῷ γένοιτο γέρησις, ὅτι μὴδὲ ἀπωλεία κακῷ γένοιτο ἢ ἡ βλα-
βερῇ, ἀλλ' ἀγαθῷ ἢ χρησίμῳ· ὡς γὰρ ὁ νόσος ἢ πένις ἀπαλλαγεί
βηθεῖν ἂν ἀπεσπέρηται νόσος ἢ πένις, ἀλλὰ μάλλον ὡς ὑγείας ἢ
πλούτου ἀφαιρεθείς. ἀγαθῷ μὲν γέρησις ἢ τυφλότης· ἀγαθὸν γὰρ ἢ
ἔμφως· ἀδιαφόρου δὲ ἢ γυμνότης· ἀδιαφορὸν γὰρ τὸ ἰμάτιον καὶ ὅτε
ἀγαθὸν ὅτε κακόν. διὰ γέρησις ὑδεμία ἀγαθὸν ἀλλ' ἥτοι κακόν
ἢ ἀδιαφορὸν· καὶ ἀγαθὸν δὲ γέρησις γένοιτο ἂν ἥτοι τῶν πάντων
ἢ τῶν πλείων. ἥρως δὲ φησὶν Ἀριστοτέλης τῶν ἐν τῇ ψυχῇ
ἀγαθῶν καὶ προαιρέσεως ἐχομένων γενέσθαι γέρησιν· ὑδεῖς γὰρ λέγει
δικαιοσύνης ἐσπέρηται, καὶ ὁ εἰπὼν ὅτι ἐπιστάμην ὑδεῖς φέρει, ἀπὸ
τῆς αὐτῆς ἐννοίας εἴρηκε. μάλλον ὅτι πλῆνυ δόξης τιμῆς, τῶν
τοιούτων, καὶ μάστις τῶν περὶ τὰς κτήσεις καλυμένων ἀγαθῶν
εἰσὶν αἱ γέρησις· διὰ καὶ ἔλεος καὶ οὐκτοὶ ἐπακολυθῶσι ταῖς πλείους
γέρησεσιν. ὁ μέντοι Ἀριστοτέλης τῶν φυσικῶν γέρησεων οὐκ τὴν
ἀντίθεσιν πρὸς τὴν τῶν ἐναντίων παραβέβληκεν. ἀλλὰ ταῦτα μὲν
ἀρκούντως· ἐξῆς δὲ μεταβαίνει ἐπὶ τὴν τῆς καταφάσεως ἀντίθεσιν,
τὴν διαφορὰν αὐτῆς τὴν πρὸς τὰς ἄλλας ἀντιθέσεις παραδιδόν.

13b ὡς εἰ. 1. ὅτι μὲν ταῦτα τῶν ἀντικειμένων ἐστὶ, καὶ ἡ μάστις
1. ἀντικείμενα, πρῶτον· ἀναιρετικῶς γὰρ μάστις ἀλλήλων ἐστὶ καὶ
ἀσυνυπαρκτά, ἢ μὲν καθόλου ἀποφατικῇ τῇ μερικῇ καταφατικῇ,
ἢ δὲ καθόλου καταφατικῇ τῇ μερικῇ ἀποφατικῇ· οἱ γὰρ Στωϊκοὶ
μόνα τὰ ἀποφατικὰ τοῖς καταφατικοῖς ἀντικεινὰ νομίζουσι. τὴν
δὲ διαφορὰν αὐτῶν τὴν πρὸς ἄλλας τρόπους τῶν ἀντιθέσεων σαφῶς
παραδιδωσιν ἐκ τῆς ἐπὶ μόνῃς ταύτης τῆς καὶ ἀντίφασιν ἀντιθέ-
σεως τὴν μὲν ἀληθὴ τὴν δὲ ψευδῆ εἶναι τῶν προτάσεων. λαμβαν-
νέωσαν δὲ αἱ κυρίως ἀντικείμενα προτάσεις, ὡς ἐν τῷ περὶ
Ἑρμηνείας (c. 7 sqq.) διορίζεται. ἐπὶ δὲ τῶν ἄλλων ἀντικειμένων
ὡς διαιρεῖται ταῦτα· ὅτε γὰρ τῶν ἐναντίων τὸ μὲν ἀληθές ἐστι τὸ δὲ
ψευδές, ὅτε τῶν πρὸς ἀλλήλους λεγομένων, ὅτε τῶν καὶ ἔξω καὶ
γέρησιν ἀντικειμένων. τὸτο δὲ πρῶτον μὲν καὶ διὰ παραδειγματῶν,
πρῶτον δὲ καὶ ἀπαδεικτικῶς ὅτως. τὰ καὶ τὰς τρεῖς τρόπους ἀντι-
κειμένων ἀνευ συμπλοκῆς λέγει, τῶν δὲ ἀνευ συμπλοκῆς λεγο-
μένων ὑδὲν ὅτε ἀληθεῖαν ὅτε ψευδὸς σημαίνει· καὶ γὰρ τὸ ἀληθές καὶ
τὸ ψευδὸς ἐν προτάσει πάντως ἐστὶ, πᾶσα δὲ πρότασις λόγος, ὁ δὲ
λόγος ἐν συμπλοκῇ τινῶν· τῶν δὲ ἄλλων ὑδὲν καὶ συμπλοκῇ
λέγει, ἀλλ' ἐστὶν ἀπλᾶ, ὡς λευκὸν μέλαν, διπλάσιον ἥμισυ, ὅφως
τυφλότης.

13b εἰ. 1 b. πῶς δὲ περὶ Σωκράτους λέγων, ὅτε μήπω, φησὶ
24 πέφυκεν ἔχειν ὄφιν, ἀμφοτέρω ψευδῇ ἐστὶ, καὶ τὸ ὅραν καὶ τὸ τυ-
φλὸν εἶναι; ἅμα γὰρ τῷ γενέσθαι τὸν Σωκράτην πέφυκεν ὄραν, καὶ
εὐθὺς ἐπ' αὐτῷ τὸ μὲν ἀληθές ἐστι τὸ δὲ ψευδές. λέγουσι δὲ πρὸς

τὸτο ὡς τὸ Σωκράτους καὶ ἐπὶ τῶν ἐναντίων καὶ ἐπὶ τῶν καὶ κατὰ-
φασιν καὶ ἀπόφασιν εἰς παράδειγμα παραληφθέντος, μεταβάς ἐπὶ
γέρησιν καὶ ἔξω αὐτῷ πάλιν ἀντὶ τῆς κυνῶν ἐχρήσατο, εἰς
ἐκείνο ἀναφέρων τὴν ἐπὶ τῶν ἅμα τῇ γενήσῃ μὴδετέραν ἔχοντων
διάταξιν, ἅμα μὲν ἐπὶ τῷ αὐτῷ πάντα ἐπιδεικνύειν βυλάμενος, ὡς
ἐπισημονικώτερος τούτου, ὅταν ἢ δυνατόν, ἅμα δὲ, ὡς περὶ εἴωθε,
καταφρονεῖ τῶν παραδειγματῶν, ὅταν τὸ πρᾶγμα ἀληθὲς ὑπάρχῃ.
μήποτε δὲ, φασίν, ὑδὲν ὁ ἄνθρωπος ἐξ ἀρχῆς ἔχει τὴν ὄφιν, ὡς
ἔχει τὴν ἀφῆν, ὑδὲν χρωόμενος εὐθὺς αὐτῇ φαίνει, ὡς ὁ διανοίξῃ
τὰ βλέφαρα ἢ μαῖα καὶ ἀπομάξῃ, καὶ δὲ τὴν ἀφῆν εὐθὺς ἅμα τῷ
πεσεῖν τῷ ἔξω ἀέρος πληρόντος αἰσθόμενον τὸ βλέφος κλαίει. εἰ
δὲ καὶ τούτω, ἐπὶ τούτῳ ἀρμύσει λέγειν ὅτι ἅμα τῷ γίνεσθαι αὐτὸν
ἀμφοτέρω ἐπ' αὐτῷ ψευδῇ ἐστὶν. φανερόν ὅτι μόνον τὸ ἀληθές
ἢ τὸ ψευδὸς διαιρεῖται, ὅσα ὡς καταφάσεις καὶ ἀποφάσεις ἀντίκει-
ται (εἰ. 2) εἰ δὲ τούτω, διαφέρει ἂν τῶν ἄλλων τριῶν εἰδῶν τὸ ἀντικει-
μένον. καὶ οἱ ἀπὸ τῆς Στωϊκῆς δὲ διευκρίνουσι ὅτι ὑδὲν τῶν καὶ ἀπό-
φασιν λεγομένων ὑδὲν ἐστὶν ἐναντίον· ἥ γὰρ ἂν τῇ ἀρετῇ ἐναντία
ἢ ἢ ἀρετῇ καὶ τῇ κακίᾳ ἐναντία ἢ ἢ κακία, ὑπὸ μὲν τὴν ἢ ἀρετὴν
καὶ τῆς κακίας πιπτέσης καὶ ἄλλων πολλῶν (καὶ γὰρ ἴππου καὶ λίθου καὶ
πάντων τῶν περὶ τὴν ἀρετὴν), ὑπὸ δὲ τὴν κακίαν καὶ τῆς ἀρετῆς καὶ
τῶν ἄλλων πάντων. ἔστι ὅτι ἐνὶ πάντα ἐναντία, καὶ τὰ αὐτὰ τῇ
ἀρετῇ καὶ τῇ κακίᾳ ἐναντία. εἰ μὴ ἢ ἀρετῇ τῇ κακίᾳ ἐναντία ἀλλ'
ἢ ἢ κακία, συμβήσεται καὶ σπουδαίους μέσα ἐναντία εἶναι καὶ φαύλους·
ἀποπον δὲ τούτω, καὶ μάστις εἰ καὶ τὰ αὐτὰ, καὶ μὴ καὶ τὸ δυοῖν ἐναν-
τίων, ὅφ' ὁ μὲν πάντα τὰ ὑποπίπτοντα ποιότητος εἶναι, ὡς ὑπὸ
τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν κακίαν, ὅφ' ὁ δὲ καὶ ποιότητος καὶ ποιοῦ, ὡς ὑπὸ
τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν κακίαν· ὑπὸ ταύτας γὰρ καὶ ποιότητες καὶ ποιοῦ καὶ
ἐνέργειαι καὶ πᾶν ὅτι ἐστὶν ἐστὶν. καὶ ἐστὶ τούτω ἀπεμφαίνον. ὅτως
μὲν ὅτι καὶ πρὸς τοῖς Στωϊκοῖς διώρισται τὰ τε ἐναντία καὶ τὰ ἀντιφα-
τικῶς ἀντικείμενα. ὁ δὲ Νικόμαχος αἰτιάται κατὰ ταῦτα, λέγων
μὴ ἴδιον εἶναι τῶν καὶ ἀντίφασιν ἀντικειμένων τὸ διαιρεῖν τὸ ἀληθές
καὶ τὸ ψευδές· ὅτε γὰρ μόνον ὅτε πᾶσιν αὐτοῖς ὑπάρχει, ὡς μόνον
μέν, ὅτι καὶ τοῖς ὁμοτικῶς καὶ τοῖς ἀπομοτικῶς λόγοις ὑπάρχει τὸ
ἐξ ἀνάγκης θάτερον, ὡς τὴν Ἀθηνῶν ἐπραξα τάδε, ὡς καὶ
τὴν Ἀθηνῶν ὡς ἐπραξα, ἀλλὰ καὶ τοῖς θαυμαστικῶς, φησὶ, τὸ
αὐτὸ ὑπάρχει, ὡς καλὸς γε ὁ Πειραιεύς, καὶ τοῖς ψεκτικῶς, ὡς
φαῦλος ἐστὶν, ὡς φαῦλος ἐστὶν. ὡς ἄρα μόνον ὑπάρχει τοῖς καὶ
ἀντίφασιν τούτω, ἀλλ' ὑδὲν πᾶσι, φησὶν· αἱ γὰρ εἰς τὸν μέλλοντα
χρόνον ἐγκληνόμενα προτάσεις ὅτε ἀληθεῖς εἰσὶν ὅτε ψευδεῖς διὰ
τὴν τῷ ἐνδοχόμενῳ φύσιν· ὅτε γὰρ τὸ ἔστι ναυμαχία ἀληθὲς ὅτε τὸ
ὡς ἔστι, ἀλλ' ἐπὶ τούτῳ ἔτυχε. πρὸς δὲ ταῦτα ἐνεστὶ μὲν, φασὶ,
λέγειν ὅτι τεττάρων ὄντων τῶν ἀντικειμένων τὸ ἐνὸς ἴδιον τούτω
ὡς πρὸς πάντα ἀλλ' ὡς πρὸς τὰ τρία ἀποδεδωκεν· ὁ γὰρ εἰπὼν
τῶν τεττάρων τὸ ἐν μερίζει τὸ ἀληθές καὶ τὸ ψευδές· ὡς καθάπαξ
τὸτο ἀπεφάνητο, ἀλλ' ἐπὶ μόνων τῶν ἀντικειμένων τούτω ἐποίησε.
χωρὶς δὲ τούτων, φασὶ, πάλαι λελυθῇ ταῦτα ἐν ταῖς ἐξηγήσεσι
τῶν ὅτι τὸ ἀξιώματος τὸ ἀφορίζομενον τὸ ἀξίωμα, ὁ ἐστὶν ἀληθὲς
ἢ ψευδὸς· ὡς γὰρ τὸ ὁμοτικὸν εἰδότε ἀληθὲς εἶναι ἢ ψευδές, ἀλλ'

εὐορκεῖν μὴ ἢ ἐπιορκεῖν ἐν τοῖς ὅροις εἰσὶς, ἀληθεύειν δὲ ἢ ψευ-
δεῖσθαι ἐν αὐτοῖς ὅντων, πάντες ἀληθῶς ὁμολογῶσι τὸ ψευδῆ.
καὶ τὸ θαυμαστὸν δὲ πλεονάζον τῷ θαύματι παρὰ τὸ ἀξίωμα καὶ τὸ
ψευτικὸν τῷ μονίμῳ ὅτε ἀληθές ἐστιν ἢ ψευδές, ἀλλὰ ὅμοια
ἀληθές ἐστιν ἢ ψευδές. ἀλλ' αὖτ' ἢ ἀπὸ τῆς Στωϊκῆς ἀκριβείας
ἔξωσαν αἱ λύσεις· μήποτε δὲ ἀπλοῦντερον ἐπελθεῖν δεῖ τῷ λόγῳ·
τὸ ὁμοτικὸν "νῆ τὴν Ἀθῆνάν" ὅτε ἀληθές ὅτε ψευδὸς δηλοῖ...
περὶ δὲ τῶν εἰς τὸ μέλλοντα (f. 2 b) χρόνον ἀντιφάσεων οἱ μὴ
Στωϊκοὶ τὰ αὐτὰ δοκιμάζουσιν ἅπερ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων· ὡς ἂν
τὰ περὶ τῶν παρόντων καὶ παρεληλυθότων ἀντικείμενα, ὅπως καὶ
τὰ μέλλοντα αὐτὰ τέ φασι καὶ τὰ μέρη αὐτῶν· ἢ ἂν τὸ ἔσθι
ἀληθές ἐστιν ἢ τὸ ἔκ ἐσθι, εἰ δὲ ἦτοί γε ψευδὴ ἢ ἀληθῆ εἴναι· ὡρίσθη
ἂν κατ' αὐτὰ τὰ μέλλοντα. καὶ εἰ μὴ ἐξὶ ναυμαχίας αὖριον, ἀλη-
θές εἰπεῖν ὅτι ἔσθι, εἰ δὲ μή, ἔσθι ψευδὸς τὸ εἰπεῖν ὅτι ἔσθι. ἦτοι
ἔσθι ἢ ἔκ ἐσθι· ἦτοι ἄρα ἀληθές ἢ ψευδὸς θάτερον. αἱ μὲντοι
Περὶπατητικοὶ τὴν μὴ ἀντίφασιν τὴν εἰς τὸ μέλλον ἀληθῆ ἢ ψευδῆ
εἶναι λέγουσι, πότερον δὲ ἔσθι μῆριον αὐτῶν ἀληθές καὶ πότερον
ψευδὸς, ἀληπτον εἶναι τῇ φύσει καὶ ἄσφατον· τὴν μὴ ἂν ἀντίφασιν
ἐφ' ὅτιον χρόνον ὃ κωλύει λέγεσθαι τὸ ἔσθι ἢ ἔκ ἐσθι, τῶν δ'
ἐμπειροχόμενων ἐν αὐτῇ μορίῳ ἑκάτερον, ὅσον τὸ ἔσθι ἢ ἔκ ἐσθι
ἀφωρισμένως ἐπὶ μὴ τῷ παρόντος καὶ παρεληλυθότος χρόνῳ ἢ ἢ
ἐστὶν ἀληθῆ ἢ ψευδῆ, ὅσα δὲ περὶ τῷ μέλλοντος ἀποφαίνετο ἢ ἢ
ὅτι ἔστιν ἢ ἀληθῆ ἢ ψευδῆ, ἔσθι δὲ ἢ τοιαῦτα ἢ τοιαῦτα. ταῦτα μὴ ὅτι
ἀρκεῖται πρὸς τὸν Νικόστρατον· συμπληρωθέντος δὲ παρὰ Ἀρι-
στελῆος τῷ περὶ τῆς τῶν ἀντικειμένων διαφορᾶς λόγου, καλῶς ἂν
ἔχοι καὶ τὰ Ἀρχύτου περὶ αὐτῶ ἐν τῷ περὶ Ἀντικειμένων βιβλίῳ
ἀρχέτυπα τῶν εἰρημένων ἄντα παραγογράφειν, καὶ μάλιστα ὅτι
ὁ δὲ οὐκ εἶδος Ἰαμβλίου ἀπὸ τῶν τῷ βιβλίῳ τι τοῖς ὑπομνήμασι
ἐνέταξε. καὶ ἴσως ὅτι ἦλθεν εἰς αὐτόν· ὃ ἂν αὐτὸ παρήκεν ὃ τὸ
τῷ Ἀριστοτέλει περὶ Ἀντικειμένων βιβλίον ἐπισκεψάμενος. ἔχει
δὲ ὅτως.

13b f. 3. Ταῦτα τοῖς περὶ τῶν ἐναντίων εἰρημένοις προσέθηται
36. χρῆσιμα ὅντα πρὸς τὴν ὅλην τῶν κατηγοριῶν θεωρίαν καὶ πρὸς
τὴν τῶν τόπων εὑρεσιν· ἐξὶ δὲ ταῦτα, ὅτι τῷ μὴ ἀγαθῷ κακὸν
πάντως ἐναντίον, τῷ δὲ κακῷ ποτὲ μὲν ἀγαθὸν ποτὲ δὲ κακόν·
δεύτερον ὅτι ὅτι ἀνάγκη τῷ ἑτέρῳ τῶν ἐναντίων ὄντος καὶ τὸ ἕτερον
πάντως εἶναι, ἐπὶ μὲντοι τῶν ἀτόμων πάντως ὅτι ἔστιν· τρίτον ὅτι
περὶ ὑποκειμένου τὸ αὐτὸ ἢ τῷ γένει ἢ τῷ εἶδει ἐστὶ τὰ ἐναντία, καὶ
τέταρτον ὅτι τὰ ἐναντία ἢ ἐν τῷ αὐτῷ γένει ἐστὶν ἢ ἐν ἐναντίοις
γένεσιν ἢ αὐτὰ γένει ἐστὶν. τῶν δὲ τῷ μὴ πρῶτον τὸ ὅτι ἀγαθῷ
κακὸν ἐξ ἀνάγκης ἐναντίον ἐστὶ δι' ἐπαγωγῆς τὴν πρὶν ἐποιήσατο...

f. 3 b. ἐν δὲ τῷ περὶ Ἀντικειμένων βιβλίῳ προσέθηκε τοῖς τῶν
ποιοῦν τῶν ἐναντιώσεων καὶ τῶν τῶν μήτε ἀγαθῶν μήτε κακῶν
πρὸς τὰ μήτε ἀγαθὰ μήτε κακὰ, ὅπως λέγουσιν τὸ λευκὸν τῷ μέ-
λανι καὶ τὸ γλυκὺ τῷ πικρῷ καὶ τὸ ἔξυ τῷ βαρεῖ καὶ τῇ κινήσει τὴν
στάσιον ἐναντιῶσθαι. ἀλλὰ ἐν πῶς ἐπὶ δοκεῖ ἐναντίον εἶναι, πῶς δὲ
τῷ κακῷ δύο φησὶν ἐναντία εἶναι, τὸ τε ἀγαθὸν καὶ τὸ ἀντικείμενον
κακόν, ὡς τῇ θρασύτητι ἢ τε ἀνδρείᾳ καὶ ἡ δειλία, καὶ τῷ ἀγαθῷ

δύο κατὰ φαίνετο ἐναντία, ὡς τῇ ἀνδρείᾳ ἢ θρασύτητι καὶ ἡ δειλία,
καὶ τῇ μεσότητι ἢ τε ὑπερβολῇ καὶ ἡ ἄλλειψις.

f. 3 b. Νικόστρατος δὲ αἰτιάσθαι ἐν μὲν, ὅτι ἀτελῶς ἔχει ἡ τῶν 14
ἐναντίων διαίρεσις· ὃ ἂν προσέθηκεν ὅτι καὶ ἀδιαφορὸν ἀδιαφορῶν 2
ἀντικεῖται, ὅπερ ἐν μὴ τῷ τῶν Ἀντικειμένων βιβλίῳ προσέθηκεν,
εἰπὼν εἶναι τὰ τῶν τρόπων ἀντιθέσεως τῶν μήτε ἀγαθῶν μήτε κακῶν
πρὸς τὰ μήτε ἀγαθὰ μήτε κακὰ, ὡς εἴρηται πρότερον. ἀδιαφορὰ δὲ
αὐτὰ ὅτι ἐκάλεσεν, ὡς εἶμαι, διὸ νεώτερον ἦν τὸ ἀδιαφορὸν ὄνομα,
παρὰ τῶν Στωϊκῶν τεθέν. ἐνταῦθα δὲ αὐτῶν ὅτι ἐμνήσθη, διότι
ἀμφισβητήσιμον ἦν μήποτε ὃ μόνον ἀδιαφορὸν ἀδιαφορῶν ἀλλὰ
καὶ ἀδιαφορὸν κακῷ ἀντικεῖται... ἕτερον δὲ αἰτιάσθαι ὃ αὐτὸς ἀνὴρ
πειρωμένος καὶ ἀγαθὸν ἀγαθῷ δεκνύσθαι ἐναντίον· τὴν ἂν φρονίμην
περιπάτησιν τῇ φρονίμῃ γράσει ἐναντίαν φησὶ, καὶ τὴν φρονίμην
ἡδονὴν τῇ φρονίμῃ λύπῃ, καὶ τὰλλα τὰ τοιαῦτα (f. 4), ἅπερ καὶ
ἐναντίως λέγεσθαι δοκεῖ. ἀλλ' ὅτι ἐξὶ ἐναντία συμφρονήντα πρὸς
τὸν ἑνα σκοπὸν καὶ τὸ ἐν τέλος τῷ ἀμφοῖν ποιῶντος ἐμφρόνως. εἰ δὲ
καὶ ἐξὶ ὅλως ἐν τούτοις ἐναντιώσεσι, ὡς ὅτι ἀγαθὸν πρὸς ἀγαθόν ἐστιν
ἀλλ' ὡς μέσον πρὸς μέσον· ὡς ἂν περιπάτησι πρὸς γάσιν καὶ ὡς
ἡδονὴ πρὸς λύπην ἀντικεῖται. ζητήσοι δ' ἂν τις διὰ τί κακῷ μὴ
κακὸν ἀντικεῖται καὶ μέσον μέσῳ, ἀγαθὸν δὲ ἀγαθῷ ὅτι ἐναντιῶν;
καὶ βῆτερον ὅτι τὸ μὴ ἀγαθὸν ἐν ἐστὶ καὶ ἀπλῶν, τὸ δὲ κακὸν ποικίλον.

f. 4. ἐπὶ δὲ τῶν συνελημμένων ἐναντίων (ταῦτα δὲ ἐστὶ τὰ 14
ἄτομα, ὡς ὅταν λέγω Σωκράτην ὑγιαίνειν, Σωκράτην νοσεῖν) 10.
ἐπὶ τούτων ὅτι ἐνδεχομένως ἀλλ' ἀναγκαίως θάτερον μόνον ὑπάρχει
τῶν δὲ τὸ πρῶτον Ἀριστοτέλης μὴ καθ' ὑπόθεσιν ἔλαβε, τὸ πάν-
τας ὑγιαίνειν καὶ πάντας λευκοὺς εἶναι, τὸ μὴ ἐξ ἀλλήλων ἡρτῆσθαι
τὰ ἐναντία ὡς περὶ τὰ πρὸς τι δηλῶν. ὃ συγχωρήσουσι δὲ ὅσοι
τὰ ἐναντία ἀρχαῖς ἔθεντο, ὅτι τε ἄλλοι καὶ οἱ Ἑρακλείτειοι· εἰ ἂν τὸ
ἕτερον τῶν ἐναντίων ἐπιλείψει, οἷοιτο ἂν πάντα ἀφανισθέντα·
διὸ καὶ μέμφετο τῷ Ὀμήρῳ Ἑρακλείτης εἰπόντι "ὡς ἔρις ἐκ τε
θεῶν ἐκ τ' ἀνθρώπων ἀπόλοιτο" οἰχίσεσθαι γὰρ φησὶ πάντα.

f. 4 b. τινὲς μὴ ὠρίσμένως τήνδε τὴν φρόνησιν, ὅσον τὴν Σδ-14
λωνος, τῇ αὐτῇ ἀφροσύνῃ, εἴπερ γένοιτο, ἐναντίαν εἶναι φασι, καὶ 19.
τὴν τῷδε ὑγίαν τῇ αὐτῇ ἐκείνῃ νόσῳ, ἀλλ' ὃ τὴν τυχεύσαν τῇ
τυχῇ. ὃ μὲντοι ὃ Ἀριστοτέλης ὅτως ἔθηκε τίθεσθαι· διὸ ἐν γένει
μόνῳ καὶ ἐν εἶδει τῷ αὐτῷ εἶπε ἡγίεσθαι τὰ ἐναντία. καὶ Ἰαμβλίου
δὲ ἀκολουθῶν φησὶ μὴ λέγεσθαι καὶ δεῖξαι τήνδε τὴν φρόνησιν τήνδε
τῇ ἀφροσύνῃ ἐναντίαν, μέσῳ δὲ φρόνησιν ἀφροσύνη. πάντες ἐπὶ
τινὸς δὲ τῶν ἀτόμων ὠρισμένως τὰ ἐναντία λέγειν, ἀλλὰ καὶ ἀνα-
φορὰν τὴν ἐπὶ τὰ μέσα.

AMM. f. 142. διὰ τί δὲ εἰρηκῶς περὶ ταῦτα "ἢ εἶδει ἢ γέ-
νει" ὃ προσέθηκεν "ἢ ἀριθμῷ;" τὸ ἂν ταῦτον, ὡς ἐλέγομεν πρό-
τερον, ἢ γένει ἐστὶ ταῦτα ἢ εἶδει ἢ ἀριθμῷ, ὡς περὶ καὶ ἡ ἑτερότης,
γένει μὴ ὡς ἀνθρώπος καὶ ἵππος, εἶδει δὲ ὡς Σωκράτης καὶ Πλάτων,
ἀριθμῷ δὲ ὡς ἄστρον. εἰσφορὰ φάσαντος μάχαιρα καὶ τὰ τοιαῦτα.
λέγομεν ὅτι ἢ ὡς ὁμολογούμενον τὸτο παρήκεν, ὡς ἡμῶν δυ-
ναμένων τῶτο προσυπακῶσαι, ἢ ἐπειδὴ εἰ καὶ περὶ ταῦτα τῷ ἀρι-
θμῷ καταγινόντι τὰ ἐναντία, ἀλλ' ὅτι καὶ τὸ αὐτὸ μέρος.

1. 8. λέγει) δὲ πρότερον καὶ καὶ φύσιν καὶ ὕψος ἵνα αὐτὰ μὴ ἐνδέ-
 χε) ἄνευ ἄλλων εἶναι, ἐκεῖνα δὲ ἄνευ τῶν μὴ ἐνδέχον· ὡς
 τρόπον καὶ ὁ Πλάτων ἐχρήσατο καὶ αὐτὸς ἐνταῦθα. ὅτω μὲν ἐν ἐκεί-
 νῳ τῷ πρότερον καὶ ὑψέρῳ τρόπος ἀπηριθμήσατο, καὶ δῆλον ὅτι πε-
 ριούχον) ἐν τούτοις οἱ ἐν ταῖς κατηγορίαις εἰρημένοι, ὁ μὲν καὶ χρόνον 5
 καὶ ὁ καὶ τάξιν καὶ ὁ καὶ δύναμιν ἐν τῷ πρώτῳ, τὰ δὲ καὶ φύσιν καὶ
 αἰτίαν ἐν τῷ ἐχούτῳ. οἱ μὲντοι πάντα τρόποι οἱ ἐν ταῖς κατηγο-
 ρίαις ἀναχθέντων) εἰς τὰ ἀνωτάτω γένη ὕψους, ὁ μὲν καὶ χρόνον εἰς
 τὴν ποτὲ κατηγορίαν, ὁ δὲ καὶ φύσιν καὶ τὴν συναναρεῖν μὴ μὴ συνα-
 ναρεῖσθαι δὲ καὶ ὁ καὶ δύναμιν καὶ ὁ καὶ αἰτίαν ὑπὸ τὰ πρὸς τι, ὁ δὲ 10
 καὶ τάξιν ὑπὸ τὴν κείαν. ὁ δὲ δὲ ὅτι καὶ τὸ ὑψέρῳ ἐν ταῖς αὐταῖς
 ἑσ) κατηγορίαις ἐν αἷς καὶ τὸ πρότερον. καὶ ὁ Στράτων δὲ ὁ Δαμ-
 ψικηρὸς ἐν τῇ περὶ τοῦ Προτέρου καὶ Ὑψέρῳ μονοβίβλου πολλὰς ἀπη-
 ριθμήσατο τρόπους, ὅς νομίζω διωκτὴν εἶναι ὑπὸ τῶν πάντε τῶν ἐν-
 ταῦθα λογομένων ἀναγωγῆν οἷον μερισμὸν ἐκείνων ὄντας. ὑπὸ 15
 μὲν ἡ δὲ τῷ χρόνῳ πρότερον ταχίσθη) τὸ ἀτελὲς τῷ τελείῳ λογι-
 μενοῖ, διότι ἔχατον ἐν ἅσῃ τὸ τέλος· τὸ δὲ αὐτὸ καὶ ὑπὸ τὴν τάξιν.
 ἔτι δὲ ὑπ' ἀμφω ταῦτα καὶ ὁ τῇ ἀξίᾳ καὶ δυνάμει καὶ τῇ φύσει
 πρότερον ἔστιν, ὅ ἐπισημὴν πρότερον, οἷον μονάδος ἢ δυάδος καὶ πλή-
 θους ἢ ἁρτίου καὶ περιττοῦ· ταῦτα ἡ δὲ ὑπὸ ἀντιγράφει καὶ τὴν τῷ εἶναι 20
 ἀκολουθῆσιν, ὡς περὶ ὅδ' ἡ ἐπισημὴ αὐτῶν. πρῶτον δὲ καὶ τῷ
 χρόνῳ καὶ τῇ ἀξίᾳ, ὡς τὸ ἔργον πρότερον, οἷον τὸ ἀγαθὸν τῷ κακῷ·
 τὸ μὲν ἡ δὲ σωτηρίας τὸ δὲ φθορᾶς αἰτίον, πρῶτον δὲ τὸ εἶναι τῷ
 φθαρῆσθαι καὶ χρόνῳ καὶ ἀξίᾳ. πρῶτον δὲ τῇ φύσει ὡς μὴ ἀντιγρά-
 φον καὶ τὴν τῷ εἶναι ἀκολουθῆσιν, ὅπερ δυνατόν εἶναι θατέρῳ μὴ 25
 ὄντος, ὡς τῆς σῶματος καὶ σῶμα χρώματος. ὁμοίως δὲ καὶ εἰ
 θατέρῳ ἐν θατέρῳ πέφυκα γίνεσθαι, οἷον ἡ ὕψος ποῦ καὶ ποσὺ. ὕψος
 δὲ καὶ τὸ καὶ φύσιν πρότερον τῷ παρὰ φύσιν (1. 8 b) καὶ ὁ νόμος τῆς
 παρανομίας καὶ ἡ ἔξω τῆς σερήσεως. ὑπὸ δὲ τῇ ἀξίᾳ πρότερον
 καὶ τὸ δυνάμει τάτταται ἂν τὰ τῷ τιμιωτέρῳ συγγενέστερα, ὡς τὸ 30
 πσοῦν τῷ ποῦ προτάτταται ἂν, διότι τὸ μὲν ποῦ μέρος τῆς ὕψος
 τὸ δὲ ποῖον ὅ. καὶ εἰ τὸ μὲν μετέχει γενέσεως καὶ φθορᾶς, ὡς ὁ χρό-
 νος, τὸ δὲ ὅ, ὡς ὁ τόπος, καὶ τὸ μὲν χωρίζον τὸ δὲ ὅ· ἄνευ μὲν ἡ δὲ
 αἰσθησεως εἶναι τὴν ψυχὴν ἀδύνατον, ἄνευ δὲ ἐπιθυμίας εἶναι
 δυνατόν. καὶ τὸ ἀμερὲς τῷ μερισμῷ· ἀρχὴ ἡ δὲ ὁμοιώσεων· ὡς καὶ 35
 κύκλος τὸ κέντρον. καὶ τὸ μᾶλλον τῷ πρότερον μετέχον, ὡς τὸ αἰδίων
 μὲν τῷ ἀγαθῷ τὸ φθαρτὸν δὲ τῷ κακῷ, καὶ τὸ ἄρτιον δυάδος τὸ δὲ
 περιττὸν τριάδος. καὶ εἰ τὸ μὲν μένει χρόνον τινα τὸ δὲ ὅ μένει, οἷον
 σῶμα κινήσεως καὶ χρόνον. ὑπὸ δὲ τῇ τάξει πρότερον εἶναι ἂν τὸ τῷ
 μεταξὺ πρότερον, ὕψον δὲ τὸ τῷ μεταξὺ ὕψον. ὑπὸ δὲ τῷ τοῖς 40
 ἀντιγράφουσιν, ὡς αἰτιώδεις, πρότερον ἂν εἶναι τὸ σερχεῖσθαι· καὶ ἡ δὲ αὖ
 καὶ τὸ μέρος τῷ ὅλῳ, ὡς τὸ πεπερασμένον τῷ ἀπείρῳ. καὶ εἰ θατέρῳ
 ἐκ θατέρῳ, οἷον ὁ χαλκὸς τῷ ἀνδριάντος· ὕλικὸν ἡ δὲ ὕψος αἰτίον.
 ὅτι δὲ καὶ τὸ αὐτὸ κατ' ἄλλο καὶ ἄλλο καὶ πρότερον καὶ ὕψον εἶναι δυνα-
 τόν, καὶ αὐτὸς ὁ Στράτων ἐνεδείξατο, τὴν χρόνον καὶ τὴν τόπον πρό- 45
 τερα καὶ ὕψον ἀλλήλων δεικνύς.

14b 1. 8 b. Χρησάμενος καὶ τῷ ἅμα ἐν τοῖς περὶ τῶν πρὸς τι λόγους,

24. εἰκότως καὶ περὶ αὐτῷ προτιθεῖ) διδάξαι. μὲν δὲ τὸ πρότερον καὶ

ὕψον τάττει τὸ ἅμα, διότι ἀντίκει) πρὸς ἐκεῖνα, ὡς θελοῖ τὸ τῇ
 ἀποφάσει αὐτῶν δηλῶσαι· διὸ καὶ πρότερον τῷ ἅμα σχεδὸν τῶς
 ἀντιθέτως ἐκείνων τρόπος καὶ καὶ τάξιν πως ἀπηριθμήσατο τὴν
 αὐτὴν.

δεύτερον δὲ σημαίνοντο τῷ ἅμα τίθησιν ὅπερ τῷ δευ-14b
 τέρῳ καὶ τῷ πέμπτῳ τῷ πρότερον καὶ ὕψον σημαίνοντο ἀντιθέτως 27.
 εἰκότως.

τρίτον τῷ ἅμα σημαίνοντο παραδίδωσιν, ἅμα λέγων τὰ 14b
 ἐκ τῷ αὐτῷ γένος ἀντιδιηρημένα ἀλλήλοις. ἀντιδιηρηθῆ) δὲ λέγει) 33
 τὰ καὶ (φ' 1. 1) τὴν μίαν καὶ τὴν αὐτὴν διαίρειν ἀναφερόμενα·
 ἐνὸς ἡ δὲ ἔστιν ὅτε γένος πλείονες γίνον) διαιρέσεις, αἱ μὲν καὶ ἰσο-
 στήχως, ὡς ὅταν τῶν σωμάτων τὰ μὲν θερμὰ τὰ δὲ ψυχρὰ λέγω-
 μεν, ἡ τὰ μὲν ἐμφυλῆα τὰ δὲ ἀφυλῆα· καὶ καλῶσι ταύτας ἐπιδια-
 ρέσεις· αἱ δὲ τὸ πρότερον ἔχουσιν καὶ ὕψον, ὡς ὅταν τὸ ἐμφυλῆον,
 ταῦτα δὲ εἰπεῖν τὸ ζῶον, διελωμεν εἰς τὸ πτηνὸν καὶ τὸ χερσαῖον καὶ
 ἐνυδρὸν· καὶ καλῶσι ταῦτα τῷ ζῴῳ ὑποδιαίρειν. ἀντιδιαίρειν
 μέντοι ἐστὶν ἡ καὶ τὴν αὐτὴν καὶ μίαν τομὴν γονομένην τῶν διαιρη-
 μάτων ἀντιθέσεις, ὡς τῷ μὲν ἐμφυλῆϊ τὸ ἀφυλῆον ἀντιδιηρηθῆ), ἐκ
 τῆς αὐτῆς γενέσεως τομῆς, τῷ δὲ πτηνῷ τὸ πεζόν καὶ τὸ ἐνυδρὸν.
 καὶ ἔκαστον δὲ τούτων εἰς εἶδη πάλιν τέμνεται... τούτω δὲ τῷ ἅμα
 δοκεῖ μὴδὲν ἀντικείμενον πρότερον καὶ ὕψον παραδεδοῦσθαι. λέγει
 δὲ ὁ Ἰαμβόλιχος ἀντικεῖσθαι τούτω τὰ καὶ πρότερον καὶ ὕψον γινώ-
 μενα διαίρειν.

φ' 1. 1 b. ἔστι δὲ ἅμα καὶ τὰ ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ ἐγγινώμενα 15
 ἀλλήλων, ὡς περὶ καὶ πρότερον καὶ ὕψον ἐλέγετο καὶ τόπον· τὰ ἡ 12.
 ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ καὶ ἐν τῷ αὐτῷ ἀγγείῳ ὄντα ἅμα λέγονται καὶ
 ὁμοῦ, τὸ δὲ ἅμα τῷ ὁμοῦ ὡσαύτως λέγει)· ἡ δὲ ἅμα πόλεμος
 τε θαμὴ καὶ λοιμὸς Ἀχαιῶν, φησὶν Ὁμηρος... μήποτε δὲ ὅδ' ὅσον
 τούτων τῶν εἰρημένων ἅμα κυρίως δυνατόν λέγειν, αἱ μὴ ἅρα πλα-
 τικῶς· ὅτε ἡ δὲ ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ δύο σώματα εἶναι ὅτε καὶ
 δυνατόν, ἵνα καὶ ἅμα λέγη) κυρίως. διὸ καὶ παρήκον αὐτὰ ὁ Ἀρι-
 στοτέλης... μήποτε δὲ ἐν τῇ Μετὰ τὰ Φυσικὰ τὸ πρότερον καὶ
 ὕψον καὶ τόπον ἀφορίζε), πρότερον μὲν καὶ καὶ τόπον λέγων τὸ τῇ
 ὁρισμένη ἀρχῇ καὶ τόπον πλησιαιτέρων, ὕψον δὲ τὸ πρότερον ἐς
 τὸ καὶ ἅμα καὶ τόπον τῷ πρότερον τούτω καὶ ὕψον ἀντικείμενον. ἔστι
 δὲ καὶ ἄλλο ἅμα καὶ τόπον, τῷ καὶ τόπον χωρὶς ἀντικείμενον. εἰ δὲ
 τις ἀπορεῖ διὰ τί μὴ πᾶσι τούτοις ἐπεξηγήθην ὁ Ἀριστοτέλης, ἀρ-
 καὶ λέγειν ὅτι ὅσα πρὸς σαφῆσαι αὐτῶν τῶν φθασάντων ἡμῶν τε,
 ταῦτα διώρθωσε, τὰ περιττὰ παραλειπόντων διὰ τὸ τῆς εἰσαγω-
 γῆς σύμμετρον.

ἐμνημόνευσεν μὲν τῆς κινήσεως καὶ ἐν τῷ περὶ τῷ ποῦ λόγῳ, 15
 αἱ δὲ περὶ τῷ ποῖν καὶ πάχαι κατηγορίας ὅπως εἶχον συγγενῶς 13.
 πρὸς τὴν κίνησιν ὡς καὶ γένος ἀμφὸν δεῖναι τὴν κίνησιν ἐν ταῖς
 τυχεῖσι τῶν φιλοσόφων. εἰκότως ἔν καὶ περὶ κινήσεως διαλέγε) τὰ
 εἶδη τῆς κινήσεως διαιρούμενος, τούτῳ τῆς μεταβολῆς· κοινώ-
 τερον ἡ δὲ κινήσεως εἶπεν ἀπὸ τῆς μεταβολῆς· ἐπειδὴ (1. 2) ἡ δὲ ἐν
 τοῖς περὶ ὕψος λόγοις τὴν αὐτοῦ ὕψος καὶ τὴν αὐτῆς μεταβο-
 λὴν ἔλεγε δεῖναι τὰ ἐναντία, εἰκότως διαίρει) τὴν μεταβολήν.

ἢ αὐτὴ δὲ κοινότερα εἶπεν· ὃ δὲ δοκεῖ αὐτῷ γένος εἶναι ἢ μεταβολή, ἢ διαμερῆ ἐν τῷ πέμπτῳ τῆς Φυσικῆς Ἀκροάσεως εἰς τε γένεσιν ἢ φθορὰν ἢ εἰς τὰς ἄλλας μεταβολάς, ὡς κινήσεως καλῶς αὐξήσιν μείωσιν ἀλλοιώσιν ἢ τὴν κ' τὸν μεταβολήν. ἀλλὰ τίς μὲν ἢ ὕστατος τῆς κινήσεως ἢ τίς ὁ ὅρος αὐτῆς, ἢ εἰ γένος ἐστὶν ἢ 5 ἢ, ἢ τὰ ἄλλα περὶ αὐτῆς ἀκριβῆ θεωρήματα ἐν ἄλλοις ἐξήραται, τῆς φυσικῆς ὄντα πραγματείας οἰκία· διαρρέουσιν δὲ τὰς αὐτῆς παραδόξων, ὥσπερ εἰσθεν ἐν ταῖς εἰσαγωγαῖς γίνεσθαι.

ἈΜΜ. Γ. 147 β. ζητητέον δὲ τίνας ἔκκεν ἐνταῦθα ταύτης ἐμνήσθην. τινὲς μὲν ὅτι εἰρήκασιν ὅτι ἐπειδὴ τῶν κατηγοριῶν αἱ τὴν 10 ποιεῖν ἢ πάχυν κινήσεως ἦσαν, ὅθεν δὲ εἶπε περὶ αὐτῶν, διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν ἐνταῦθα ἐν περὶ τῆς κινήσεως ποιῶν λόγον. μέγας γάρ, φασίν, ἢ μὲν κινήσεως ἐστὶ γένος, αὐτὴ δὲ τῆς κινήσεως ἄλλα τε πολλὰ ἢ τὸ ποιεῖν ἢ τὸ πάχυν. τινὲς μὲν ὅτι ὅτι περὶ τούτων διωρίσαντο, ἢ ἀποδοκῶν δὲ τὴν τοῦτον λόγον· ὃ δὲ 15 προήκειν ὁ φιλόσοφος περὶ τῶν ποιεῖν ἢ πάχυν πλέον τι τῶν ἐξ ἀρχῆς εἰρημένων εἶπεν. ἄλλως τε ἢ ὡς ἐν ἀρχαῖς ἐλέγομεν, τὸ μὲν ποιεῖν ὑπὸ τὸ ποιεῖν ἀνάγειν ἢ τὸ κινεῖσθαι ὑπὸ τὸ πάχυν, αὐτὴ μέντοι ἢ κινήσεως ἐκείνη· ὃ γὰρ ἐστὶν ἢ κινήσεως ποιεῖν. ἐλέγομεν τε ὅτι αἱ κινήσεις ἢ κατηγορίαι εἰσὶν ἄλλ' ὁδὸς εἰς τὰς κατηγορίας. 20 τί ὅτι ἡμεῖς λέγομεν; ὅτι ὥσπερ τῶν προλαβουσῶν φωνῶν τὴν διδασκαλίαν ἐποιήσατο διὰ τὸ μεμνημνευμένα αὐτῶν ἐν τῇ τῶν κατηγοριῶν διδασκαλίᾳ, ὅταν δὲ κατὰ τῆς κινήσεως ἐρῶμεν· ἐμνημόνευσεν γὰρ τῆς κινήσεως ἐν τῷ περὶ τῆς ὕστερας λόγῳ.

ΣΕΜΠΛΑ. Φ. Γ. 2. ἐγκαλεῖ δὲ ὁ Νουόςρατος ὅτι ἐν μὲν τῇ 25 Φυσικῇ Ἀκροάσει (5 1) τὴν γένεσιν ἢ τὴν φθορὰν ὃ βύλεθ' εἶναι κινήσεις, ἐνταῦθα δὲ ἢ αὐτὴς εἰς τὰς κινήσεις συγκαταριθμεῖ. καίτοι βέβαιον ἦν συναρᾶν ὅτι πρῶτον μὲν εἰκός ἦν κοινῶς ἐνταῦθα τῷ ὁνόματι χρῆσασθαι τῆς κινήσεως ἀπὸ τῆς μεταβολῆς, ἐπεὶ ταύτ' ἐνταῦθα, ὡς ἐν εἰσαγωγῇ κ' τὴν κεκρατικῶν συνθεῖαν 30 ἐχρήσατο τῷ ὁνόματι, ὅτερον δὲ ἐν τῇ Φυσικῇ Ἀκροάσει προηγουμένον περὶ τούτου ποιούμενος λόγον· τὸ ἀρᾶσκον αὐτῷ δοκιμαζέει, τὰ γινόμενα ἢ φθορὰ μὲν ἀξίων λόγον κινεῖσθαι, διότι ἢ κινήσεις τῶν ὑφεστηκότων ἐστίν. μεταβαλλεῖ δὲ ἢ ταῦτα ἢ ἐκείνα· διὰ κοινῆς ἔθετο τὴν μεταβολὴν ἐκείνῃ, ἢ τὴν γένεσιν ἢ φθορὰν 35 ἐκείνῃ κινήσεις ἄλλὰ μεταβολὰς ἀφωρίσαντο. ἰστέον δὲ ὅτι Δημάριτος ἀρχὰς τῶν ὅρων τὰς ἀτόμους ὑποθέμενος μόνον τὴν κ' τὸν εἰσῆγε κινήσιν· ἢ γὰρ τὰ ἀλλοιούμενα κ' τὸν ἡγεῖτο κινεῖσθαι, λανθάνει δὲ ἐν τῷ μὴ ὅλα τὰ μέρη τὸν ἀμείβειν ἄλλὰ τὴν ἀφανῆ ἡμῖν ὄντα· διὰ μόνον δοκεῖν κ' τὸν κινεῖσθαι τὰ 40 αἰσθητὰ συγκρίματα μεταβαλλόμενα τὸν ἐκ τούτου, ἢ ὅλα ἐμῶν, ἢ ὡς ἐν μέρη αἰσθητὰ κινῶν τὴν ἀλλήλων μεταλαμβάνοντα τούτους, ὡς τὰ ἡμεκινεῖν ἢ τῆς σφαίρας μέρη, ὅταν περὶ ἀξονα ἢ σφαιρῇ γίνεθαι. Πλάτων δὲ συνιδὼν ὅτι πολλὰ τῶν κινουμένων ἢ κ' τὸν ποιεῖν, ὡς τὰ θερμαινόμενα ἢ λυκαίνόμενα, δεύτερον εἰσῆγε 45 γὰρ τὴν ἀλλοίωσιν ὡς ἑτέραν τῆς κ' τὸν ἢ μήτε κ' ἀντιμετάσσειν μερῶν μήτε κ' τὴν τῶν ὅλων ἐκτασιν γινόμενη. Ἀριστοτέλης δὲ ἢ τὴν κ' ποσὴν προσέθηκεν, ὡς μὲν ἀξιοῖ τινος,

μικτὴν ὅταν ἐξ ἀλλοιώσεως ἢ φθορᾶς, μᾶλλον δὲ ἀπλῶν ἦσαν· τῆς γὰρ ἀλλοιώσεως διαφέρει ὅσον τὸ ποσὸν τῷ ποῶ διαφέρει, τῆς δὲ φθορᾶς, ὅτι ἢ ἀπολείπει τὸν ὡς τὰ φερόμενα, εἰ δὲ ἐπιλαμβάνει τὸν πλεόν τῷ ἐξ ἀρχῆς τὸ αὐξόμενον ἢ ἀπολείπει τὸ μείωμενον, ἢ ἐπὶ κινήσεως ἢ ἀπόκλισης (Γ. 2 β) τῷ τούτῳ κ' συμβεβηκώς γίνεθαι, προηγουμένως δὲ ἢ κ' τὸ ποσὸν συνίσταται κινήσεως. ἐ μέντοι Πλάτων πᾶσαν τὴν κατ' εἶδος διαφορὰν μένοντος τῷ ὑποκειμένῳ ὡς ἀλλοίῳ ἀλλ' ἢ ὡς ἄλλο ποιεῖν ἀλλοίωσιν ἐκείλεσεν· ὑπέπιπτε δὲ αὐτῇ ἢ ἢ αὐξήσεως ἢ ἢ κ' ποσότητα μεταβολῆς. μήποτε δὲ ἢ αὐξήσεως ἢ μείωσις ἐν μέσῳ τῆς τε γενέσεως ἢ φθορᾶς ἢ τῆς ἀλλοιώσεως καθεστῆκατον· ἢ γὰρ καθόσον μὲν 5 ὕστατος ὕστερος προήκειν γίνεθαι ἢ ἀποβολῇ, γενέσθαι ἢ φθορᾶ ἔσκε, καθόσον μέντοι μένοντος τῷ αὐτῷ εἶδος ἢ μεταβολῇ γίνεθαι, ἀλλοιώσεως μᾶλλον ἐστὶ τὸ συμβαῖνον. οὕτως μέντοι ἢ ὁ Πλάτων τὴν αὐξήσιν ἢ μείωσιν ἢ πρὸ Ἀριστοτέλους ἐν τῷ δεκάτῳ τῶν Νόμων (p. 893) γράφων ἔτις "ἢ μὴ συγκρινόμενα αὐτῶν αὐξήσεως, διακρινόμενα δὲ φθῶνι τότε ὅταν ἢ καθεστῆκατον τάξις ἐκείνων διαμνή." αὐτὴς μέντοι ἢ ἢ ἐξ μόνον ἀλλ' ὅκτω ποιεῖ τὰ τῶν φυσικῶν κινήσεων εἶδη, προσθεῖς τούτοις τὴν σύγκρισιν ἢ διαμερίσιν 20 τῶν σωματικῶν, ἐπομένῳ μὲν τῇ κ' τὸν τῶν κινήσεων, ἢ ἄλλῃ δὲ παρ' αὐτὴν ὅταν. λαμβάνεθαι δὲ τῷ Ἀριστοτέλει ὁ Νουόςρατος ὡς ἢ καλῶς διαφορῶν τῆς αὐξήσεως τὴν ἀλλοίωσιν διὰ τὴν παραδείγματος ἀποδείξαντος τῷ κ' τὸ τετραγώνων ἢ τῷ γινώσκοντος παραθεῖναι, ὡς αὐξανομένου μὲν, ὃ μέντοι ἀλλοιούμενον· διπλῶς γὰρ 25 φησιν· εἶναι τὰ χήματα... ἔδει δὲ ἐποῖν ὅταν αὐξήσεως διανεῖν ἐν τῇ αὐτῇ μορφῇ μένον ἢ τῇ αὐτῇ ποσότητι, κ' μέγεθος μόνον γινόμενης τῆς διαφορᾶς, ὡς ὅταν τῷ Ἀλέξανδρῳ εἶδος ἢ ἐν σφαιρῇ δακτύλῳ γένοιτο ἢ ἐν τῷ Ἀδρῳ εἰς κολοσσὸν Ἀλεξάνδρῳ χηματιζέσθαι.

Γ. 2 β. ἀλλὰ τίς ὁ γινώσκων ἢ πῶς τὸ τετραγώνων αὐξήσθαι τῇ 15 περιθέσει τῷ γινώσκοντος, σαφέστερον διὰ τὴν ἀνεγμετρήτους ῥητέον. τετραγώνων χήμα καλεῖται τὸ τὰς τέσσαρας πλευράς τε ἢ γωνίας ἴσας ἀλλήλαις ἔχον, ὅσον τὸ ἀβγδ· τούτῳ διαμέτρος ἢ χθω ἢ βγ, ἢ εἰληθῶν ἐπὶ τῆς ἀβ' τυχὸν σημειῖον τὸ ε', ἢ διὰ τῷ ε' ὅπου 30 τέρε τῶν ἀβ' βδ' παραλλήλος ἢ χθω ἢ εζ', διὰ δὲ τῷ ἢ, ὅπερ ἐστὶ κοινὴ τομὴ τῆς τε διαμέτρου ἢ τῆς ἀχθείσης παραλλήλου, ὁποτέρῃ τῶν ἀβ' γδ' παραλλήλος ἢ χθω ἢ ηδ'. ἢ ἐν τῷ ἀβγδ' χωρίῳ τεσσάρων ὄντων τετραπλευρῶν, τῷ κα' ἢ ἐπὶ τῷ βκ' ἢ κγ' ἢ κδ', τετραγώνῳ ἐστὶ τὰ δύο ἀκ' κδ', ὅπερ παραπληρώματα λέγεθαι 40 ὡς συμπληρῶντα τὸ ὅλον χήμα μὲν τῶν δύο τετραγώνων προηγουμένην ἔχοντων τάξιν διὰ τὸ ὁρίσμενον. ταῦτα ὅτι τὰ δύο παραπληρώματα, τὸ ἀκ' κδ', μὲν ὅτις τετραγώνῳ ὁποῦν γινώσκων καλεῖσθαι, ἢ ὅτι τῷ τρίτῳ στοιχείῳ ἔσκε τὸ χήμα (Γ. 3) ἢ ὅτι γινώσκονται ἢ κρῖναι τὸ λυπὸν· ἢ γὰρ ἀφαιρούμενος ὁμοῦ χημον τῷ ὅλῳ τῷ ἐξ ἀρχῆς τὸ καταλειπούμενον ποιεῖ, ἢ προσθεῖς ὁμοῦ χημον τῷ ὅλῳ τῷ ἐξ ἀρχῆς. ἐπεὶ ὅτι τετραγώνῳ ἐστὶ τὸ καταλειπούμενον ἀφαιρούμενον τῷ γινώσκοντος, ὁῦλον ὅτι καὶ τετραγώνῳ γινώσκων προσθεῖται, τετραγώνων γίνεθαι τὸ ὅλον. τῷ μὲν ποῶ μένοντος,

τετράγωνον γάρ, τὸ δὲ ποσὸν ἀμειβομένον, μείζον ἢ ἐξ ἐλάτ-
 τονος. εἰ ἔν μὴτε αὐξόμενον μὴτε μειώμενον τὸ τετράγωνον ἀλ-
 λοίωσιν ὑπομένει, δῆλον ὡς ἄλλαι μὲ κινήσεις αἱ καὶ αὐξήσιν καὶ
 μείωσιν, ἄλλαι δὲ αἱ καὶ ἀλλοίωσιν. εἰπὼν δὲ περὶ τῶν ἄλλων
 μεταβολῶν ὡς ἐναργῶς διαφερεσῶν ἀλλήλων, ἐπὶ τῆς ἀλλοιού-
 σεως ἀπορίαν εἶναι φησὶ, μήποτε τὸ ἀλλοιούμενον καὶ ἄλλην πάν-
 τως κινῶν κίνησιν αὐτῷ τῷ ἀλλοιῶντι, ὥσπερ λέγουσι τινες καὶ
 τόπον κινῶν. ἔτοι δὲ Δημοκρίτῳ κατακολουθῶντες καὶ περὶ τῶν
 ἄλλων ἀμφισβητοῦσι κινήσεων.

1. 3. καὶ οἱ περὶ Δημόκριτον δὲ καὶ ὕστερον οἱ περὶ Ἐπίκουρον
 τὰς ἀτόμους ἀπαθεῖς καὶ ἀπώας ὑποτιθέμενοι τῶν ἄλλων ποιότητων
 παρὰ τὰ χήματα καὶ τὴν ποιὰν αὐτῶν σύνθεσιν, ἐπιγινώσκοντες λέγουσι
 τὰς ἄλλας ποιότητας, τὰς τε ἀπλᾶς, οἷον θερμότητος καὶ λεύκη-
 τας, καὶ τὰς καὶ χρώματα καὶ τὰς χυμούς. εἰ δὲ ἐν τῇ ποίᾳ συνθεσὶ
 τῶν ἀτόμων ταῦτα, καὶ ἡ ἀλλοίωσις αὐτῇ κατ' αὐτὰ ἂν εἴη με-
 15 ταβολή. ἡ δὲ ποία σύνθεσις αὐτῶν καὶ μετέθεσις καὶ τάξις ἐκ ἀλ-
 λαχόθεν ἢ ἐκ τῆς φορᾶς καὶ τῆς τοπικῆς κινήσεως ἐστίν, ὥστε ἡ ἀλ-
 λοίωσις τῇ φορᾷ ἢ αὐτῇ ἢ παρακολουθεῖσα ταύτῃ καὶ ταύτης τι.

150 1. 3 β. ὥσπερ τινες τῶν κατηγοριῶν, ὅπως καὶ τὴν κίνησιν
 1. ἐπιδοκίμῃ τῷ ἐναντίῳ θεασάμενος, ἀπλῶς ἢ τῇ κινήσει τὴν ἡρε-
 μίαν εἶναι φησιν ἐναντίαν, ἢ τὴν γένεσιν καλῶν ἀλλὰ τῆς κινήσεως
 ἀποφασὶν καὶ γένεσιν, ταῖς δὲ καθ' ἑκάστην κινήσει τὰς καθ' ἑκάστην
 κινήσεις, γενέσεις μὲ φθοράν, αὐξήσεις δὲ μείωσιν. αὐτῷ ἢ καὶ συ-
 ζυγίαν ἀντίθετοι προήχθησαν. ἡ δὲ καὶ τόπον, μία εἶναι δοκῶσα,
 τί ἂν ἔχῃ ἐναντίον. ἢ καθόσον μὲ κινήσεις καὶ τόπον τὴν καὶ τόπον
 25 ἡρεμίαν. καθόσον δὲ ἐναντιώσεως εἰσι τοπικαί (ἐναντίον ἢ τὸ ἄνω
 τῷ κάτω), καὶ τῷτο καὶ κινήσεις εὐρεθήσονται ἐναντία ἐπὶ τὴν ἐναντίον
 τόπον... 1. 4. ζητοῦσι δὲ καὶ ἐπὶ τῆς γενέσεως καὶ φθορᾶς τίνας
 αὐταῖς ἡρεμίας ἀντιθετοῦν, καὶ λέγουσι τῇ μὲ γενέσει τὴν τῷ μὴ
 εἶναι. ὅπως δὲ καὶ τῇ μὲ αὐξήσει ἢ καὶ ἀτελεῖς ἡρεμία ἀντίκεινται,
 τῇ δὲ μείωσει ἢ καὶ τὸ τέλειον. Πλωτίνος δὲ ἐφίσησιν ὅτι ἀποφά-
 σεως ἐστὶ τὸ κινεῖσθαι ἢ ἡρεμίαν, διότι ὁδὸς ἐν γένει ἄλλω ἡρεμίᾳ.

155 1. 4. ὁ μέντοι Βοηθὸς τὴν ἀντικειμένην ἡρεμίαν τῇ καὶ ποί-
 8. τητι κινήσει ἐκ ἀξιοῦ ποιότητα εἶναι, ὁδὸς τὴν καὶ μέγεθος, ὁδὸς
 τὴν κατ' ὅσῃ, ἐναργῆς λέγων τῷτο εἶναι ἐκ τῆς καὶ τόπον. ἄλλο-
 35 γαν ἢ τὴν ἐν τόπῳ ἡρέμεσιν τόπον καλεῖν. ὁ μέντοι ὁδὸς ἀπο-
 φάσεις τῶν κατ' αὐτὰς κινήσεων τὰς ἡρεμίας εἶναι συγχωρεῖ,
 ἀλλὰ χέσιν εἶναι τὴν ἡρέμεσιν καὶ τὴν κίνησιν πρὸς τε τὸν χρόνον καὶ
 τὸ εἶδος, καθὸ τὴν τάξιν κινεῖσθαι τε ἢ ἡρεμεῖν. "ἔστιν γὰρ" φησιν
 "ὁ χρόνος φύσιν ἔχειν ὥστε ἀεὶ ῥεῖν καὶ εἰς ἑτεροῖα μεθίστασθαι. διὰ
 40 δὴ τῷτο συμπάρημι πάσῃ κινήσει καὶ ἡρεμίᾳ. ἢ μὲν κινήσεις
 ὁμοίως ἔχει πρὸς τε τὸν χρόνον καὶ τὸν τόπον." . . ταῦτα μὲν ὁ
 Βοηθὸς καὶ τὴν ἀποτὴν ἀντικειμένην διακρίνει. μήποτε δὲ ὅτε ἡ κίνη-
 σις ὅτε ἡ ἡρεμία χέσιν πρὸς χρόνον ἐστίν, εἴπερ ἀριθμὸς κινήσεως
 ὁ χρόνος. ἀλλὰ ζητοῦσι οἱ μὲν ἄξιον διὰ τί τῇ κινήσει μὴ τὴν
 45 γένεσιν ἀντιθετοῦν ὡς αὐτὸς εἶδει. τῶν παρὰ Πλάτωνα τῶν ὄντων
 γενῶν καὶ ἡ κινήσεις ἐστὶ καὶ ἡ γένεσις. . . καὶ ἡ γένεσις αὐτῇ ἐκ ἀποφά-
 σις ἐστὶ τῆς κινήσεως. καὶ ἢ καὶ ἀποφασὶς κινήσεως ἐστὶ πρὸς τὸ

κέντρον ἢ γῆ, ὥσπερ ὁδὸς ὁ ἑρμῆς καὶ ἀποφασὶς γένεως κύκλος
 κινεῖται. ἔχει ἢ καὶ ἡ γένεσις ἐκ ἐλάττονος τῆς κινήσεως ἐνέργειαν,
 ὡς δηλοῖ τὸ μὴδὲ αὐτὴν εἶναι τὴν κίνησιν γένεως τελέως ἀναρ-
 θεώσης. . . 1. 4 β. ὡς μέντοι ἐναντίον εἶδος τὴν γένεσιν ὁμοίᾳ ἀντι-
 5 θετόν τὴν τε πρὸ τῆς κινήσεως καὶ καὶ τὴν κίνησιν, τάχα δὲ καὶ τὴν
 ἐν αὐτῇ τῇ κινήσει. καὶ ἐκείνῳ δὲ μὴ παρῶμεν ζητοῦν, διὰ τί με-
 ταβολῆς ὅσης ἐν τοῖς γεννητοῖς πράγμασι καθ' ἑκάστην τῶν κατη-
 γοριῶν, καὶ τέσσαρας μόνας ἀφωρίσαντο τὰς μεταβολάς, ὅσῃαν
 ποσὸν ποῖον καὶ ἐπὶ τὸ πᾶν. . . ὁ δὲ μαλιστα θαυμάζω, πῶς καὶ τὴν
 τύπον κίνησιν ἰδόντες καὶ χρόνον ἐκ ἐθεασάντο, εἰ μὴ ἄρα ὁ κίνη-
 σιν χρόνον. τοῖς καὶ χρόνον χρόνον λέγειν ἀναγκαζήσεται. πῶς δὲ
 αὐτὸς Ἀριστοτέλης ἐν τῷ τρίτῳ τῆς Φυσικῆς (8 1 p. 201 6) εν-
 φῶς εἰπὼν "ὥστε κινήσεως καὶ μεταβολῆς ἐστὶν εἶδη τοσαῦτα ὅσα
 τὰ ὄντος," ὁμοίως καὶ ἐν τῷ πέμπτῳ τῆς πραγματικῆς ἐκείνης καὶ
 10 ἐνταῦθα ἐκείνῳ δέκα ἄλλα τέσσαρα εἶδη κινήσεως ἀριθμοῦν;
 ἐπειδὴ δὲ ἐν τῷ πέμπτῳ τῆς Φυσικῆς Ἀκροάσεως καὶ τὰς αἰτίας
 ἀποδοῦναι προτίθει ὁ Ἀριστοτέλης δι' αὐτὸς ἐν τοῖς ἄλλοις γένεσιν
 ὁ φησὶν εἶναι κίνησιν ἢ μεταβολήν, πρὸς μὲν ἐκείνους τὸς ἀπολο-
 γισμούς. ἐπειράθητι τι λέγειν ἐν ταῖς εἰς ἐκείνην τὴν πραγματείαν
 15 χολαῖς, ἵνα δὲ μὴ τολμηρὸν τις ἡγήται μετὰ ἀπαρατὰ γαρύ-
 μενον διὸς πρὸς ἄρνησιν τοῦ ἐν τῷ Πύδαρον (Olymp. 2 87), ἐθέλω
 καὶ τὴν ἄριστον τῶν αὐτῶν μαθητῶν τὴν Θεόφραστον ἐπιθεῖναι ταῖς ἐμαῖς
 ἐπινοαῖς συμψηφιστέμενον. λέγει ἢ ἐν τῷ τεσσαρεσκαίδεκάτῳ
 τῶν φυσικῶν "περὶ δὲ κινήσεως ἐν μὲν κοινῷ καὶ καθόλου λόγον
 20 ὁ χαλεπὸν ἀποδοῦναι καὶ εἰπεῖν ὡς ἐνέργειά τις ἐστὶν ἀτελεῖς τὸ δυνα-
 μεῖ ὄντος ἢ τοῦτο κατ' ἑκάστην γένεσιν τῶν κατηγοριῶν, ὁ καὶ διὰ τῆς
 αἰσθήσεως σχεδὸν φαίνεται." ἀλλὰ ταῦτα μὲν καὶ τῆς πολλῆς συνη-
 25 θείας τῶν φιλοσόφων ἡπορημένα ἀριβεστέρας καὶ παρ' ἡμῶν καὶ παρ'
 ἄλλων τυγχανέτω ζητήσεως. μήποτε δὲ ὁδὸς ἀπορίας ἄξια τυγ-
 χάνουσιν. οἱ μέντοι Στωϊκοὶ διαφέρειν ἀλλήλων ἡγούσιν τὸ μένειν
 τὸ ἡρεμεῖν τὸ ἡσυχάζειν τὸ ἀκινητεῖν τὸ ἀκινητίζεσθαι. μένειν ἢ ἐν
 ῥηθῆναι πρὸς ἑνα χρόνον, ἀλλὰ πρὸς τὸν ἐνεσῶντα καὶ μέλλοντα.
 μένειν ἢ λέγομεν τὸ κατέχον τὸν αὐτὸν χρόνον καὶ καθ' ἑξῆς. τὸ ἢ
 30 κατεχόμενος μεμενηκέναι λέγομεν. χρώμεθα δὲ, φασί, καὶ ἐπὶ τῷ
 μὴ κινεῖσθαι τῷ μένειν, ὥστε καταχρηστικῶς εἰπεῖν ἂν τινα καὶ ἐπὶ
 τῶν ἀσωμάτων τὸ μένειν ἀντὶ τῷ μὴ κινεῖσθαι. κοινὸν μὲν ὅτι πάν-
 των τῶν σωμάτων τὸ μένειν, τὸ δὲ ἡρεμεῖν, φασί, μήποτε ζῶντων
 ἐστὶ σύμπτωμα. λίθος ἢ ἐκ ἡρεμείας. ζῶντων δὲ καὶ τὸ ἡσυχάζειν.
 τὸ ἀκινητεῖν καὶ ἀκινητίζεσθαι ἐπὶ τῶν σωμάτων λέγειν ὁ πάφικος μὴ
 40 κινεῖσθαι, ἀντὶ τῷ μὴ κινεῖσθαι δὲ λέγειν.

1. 5. Καὶ περὶ τῷ ἔχειν εἰκότως διδάσκει, διότι περὶ τῶν 15 δ
 γενῶν διαλεγόμενος τὸ γένος τῷτο συντόμως παρήλας. 17.
 ταῦτον δὲ τίθειεν αὐτό, διότι καὶ ἐν τοῖς γένεσι τελευταῖαν αὐτῷ
 τάξιν αὐτὸς ἀποδοῦναι, τὸ Ἀρχύτῳ μὲν τὰς τέσσαρας τὰς πρῶ-
 τας τὴν τῷ ἔχειν κατηγορίαν τάξεσιν, ὡς ἔφη. λέγει δὲ ὁμοί-
 45 νυμον εἶναι τὸ ἔχειν καὶ ὀκταχῶς λέγεσθαι. . . καὶ ἐπὶ τὸ ἔχειν τῷτο
 συνακτῆν σημαίνει. καὶ ἢ τὸ Ὀμηρὸς κάττι τὸ ἔχειν ἐπὶ τῷ οἰκῆν,
 "ὁ δ' ἔχον καλὴν Λακεδαιμόνιαν, ὁ δ' ἔχον Ἀρκαδίαν." ἴσως δὲ,

ἐμνημόνευσε, τῶν τε ἐν ὑποκειμένῳ ὄντων (f. 7 b) καὶ τῶν καθ' ὑποκειμένην λεγομένων, εἰπὼν "ἐν οἷς πέφυκε γίνεσθαι καὶ ὡς κατηγορεῖται." παραδείγματα δὲ τῶν μὲν ἐν ὑποκειμένῳ ὑγίαιαν καὶ νόσον παρέθετο, ἐν σώματι γινόμενα, τῶν δὲ καθ' ὑποκειμένην περιττὴν καὶ ἄρτιον, καὶ τῷ ἀριθμῷ λεγόμενα, ἢ ὡς εἶπον πρότερον, τὸ δὲ 5 διαιρεῖσθαι καὶ τῷ ἀρτίῳ ἀριθμῷ... ἡ διαφορὰ ἔν τῶν καὶ ἔξιν καὶ σέρησιν πρὸς τὰ ἐναντία καὶ τὸ αἰεὶ καὶ τὸ ποτὲ γίνεσθαι. καὶ γὰρ τῶν μὲν ἀμέσων ἐναντίων διαφέρει τῷ ἐκείνων μὲν ἐξ ἀνάγκης αἰεὶ πάντως θάτερον ὑπάρχειν τῷ δεκτικῷ, οἷον ἡ ὑγιαίνειν ἢ νοσεῖν, τῶν δὲ ἐκ ἐξ ἀνάγκης αἰεὶ πάντων, ἀλλὰ τινῶν ποτὲ. τὸ γὰρ σκυλάκιον 10 ὑδέτερον ἔχει. τῶν δὲ ἐμμέσων, ὅτι ἐκείνων μὲν ὑδέποτε ἐξ ἀνάγκης θάτερον ὑπάρχει τῷ δεκτικῷ, τῶν δὲ ποτὲ ἐξ (f. 8) ἀνάγκης θάτερον ὑπάρχει ἀφ' ὅς πέφυκε, τινῶν δὲ καὶ ἀπ' ἀρχῆς. ἀλλὰ κἀκείνων οἷς φύσει τὸ ἐν ὑπάρχει, διοίσει τῷ ποτὲ καὶ τῷ ἀφωρισμένῳ. ἐκείνων μὲν γὰρ πάντως αἰεὶ τὸ ἕτερον, τῶν δὲ τινῶν ποτὲ, 15 κἀκείνων μὲν ἀφωρισμένως θάτερον, ἐπὶ τῶν δὲ ἐκ ἀφωρισμένως ἀλλ' ὁπότῃ ἐτυχε. εἰπόντος δὲ Ἀριστοτέλους ὡς ἀναγκαῖον ἢν παντὶ θάτερον ὑπάρχειν, δοκεῖ τισὶν ἀσάφειαν ἐμποιεῖν τὸ παντὶ προσκείμενον. ἢ μὴν ἔχει γε ὅπως, ἀλλ' ἀντιδιαβολὴν διασαφεῖ πρὸς τὸ τισὶν ἀναγκαῖον, ὡς τοῖς σύμφυτον ἔχουσιν ἐν 20 τῶν ἐναντίων, ἢ πᾶσι δέ. τί ἔν, εἰ ἀπὸ γενήσεως ἐγγενεῖται ἢ ὁρασις, ὡς ἐπ' ἀνθρώπων αἰεὶ, ἢ καὶ ἐπὶ τῶν ζῴων ἢ ἔξις ἢ ἡ σέρησις, καὶ ὅθεν διοίσει τῶν ἀμέσων ἐναντίων; τί δέ, εἰ τις λέγοι ὡς ἐπὶ μὲν τῶν μὴ πεφυκότων τὰ καὶ ἔξιν καὶ σέρησιν ὅπως ἀντίκειναι ὡς τὰ ἐμμεσα ἐναντία. ὑδέτερον γὰρ ἐξ ἀνάγκης. ἐπὶ δὲ τῶν ἡδὴ 25 πεφυκότων ὡς τὰ ἀμμεσα. θάτερον γὰρ ἐξ ἀνάγκης; λυεῖ τοίνυν καὶ τὰς τοιαύτας πάσας ἀμφισβητήσεις, ἑτέραν διαφορὰν αὐτῶν προσθεῖς, ὅτι τὰ μὲν ἐναντία ἐπαμείβεσθαι ἐν τοῖς δεκτικαῖς, ἔξεως δὲ καὶ σέρησεως ἢ δυνατὸν εἰς ἄλληλα μεταβολὴν γίνεσθαι. τυφλότης μὲν γὰρ ἐξ ὀφθαλμοῦ γίνεσθαι, ἐκείνῳ μόνῳ καὶ ἀνάπαλιν. ὅθεν καὶ 30 Χρύσιππος ἐξήγησεν εἰ τυφλὸς ῥητέον τὸς ὑποχυθέντας, δυναμένους δὲ ἐκ παρακέντησεως ἀναβλέψαι, καὶ ἐφ' ὧν τὰ βλέφαρα κέκλεισθαι. τῆς γὰρ δυνάμεως ὅσης εὐκταί τῷ καταμεμνημένῳ τὸς ὀφθαλμὸς ἢ τῷ κωλυμένῳ ὁρᾶν διὰ τι παραπέτασμα, ὃ ἀφαιρεθέντος ὑδὲν κωλύει ὁρᾶν. διὸ ὑδὲ ἀπὸ σέρησεως εἰς ἔξιν 35 ἢ τοιαύτη γίνεσθαι μεταβολή. λαμβάνει δὲ νῦν σέρησιν τὴν καὶ πῆρσιν. ἐκ γὰρ τῆς τοιαύτης ἐκ ἔξιν ἐπάνοδος ἐπὶ τὴν ἔξιν.

13^a f. 8. παραδείγματα δὲ τῶν τοιούτων λαμβάνει τὰ μὲν ὁμο-
22. λογόμενα, ὡς ὑγίαιαν καὶ νόσον, τὰ δὲ ἀμφισβητούμενα, ὡς σπου-
δαῖον καὶ φαῦλον. ἀπὸ μὲν γὰρ φαῦλον, φησί, τινὲς οἶον σπουδαῖον 40
γενέσθαι, ἀπὸ δὲ σπουδαῖον φαῦλον ἀδύνατον. καὶ αὐτὸς μὲν τὸ ἕτερον
τῶν διὰ πλείονων κατεσκεύασε, λέγων ὅτι εἰάν ὁ φαῦλος εἰς
βελτίως ἀγαθὴν διατριβὰς, εἰ τι συμκρὸν ἐπιδῶσκει, αἰεὶ δὲ συμκρᾶν
ἐπίδοσιν λαμβάνων καὶ ἐπιτηδεύτερος γινόμενος, ἐπὶ τῷ τέλει τε-
λείως ἀν' μεταβάλλει καὶ εἰς τὴν ἐναντίαν ἔξιν ἀποκαταστῇ "ἐάνπερ 45
μὴ χρόνῳ ἐξείργηται," ἢ πληρῶν τὸν χρόνον καὶ ἀπονήσκειν, ἢ πάνυ
γενηρακῶς. ὁ γὰρ τοῖς ἐκ ἔξιν ἐπίδοσιν (f. 8 b) τελείαν. τῷτο
μὲν γὰρ ὅπως αὐτὸς κατεσκεύασε, τὸ δὲ ἀνάπαλιν οἱ Στωϊκοὶ ὡς δι-

δάσιν. ἐκ εἶναι γὰρ φασὶν ἀποβλητὴν τὴν ἀρετὴν. ἥτοι ἐν κοι-
νότερον τὴν σπουδαῖον εἴληφεν, ἢ τὴν τὰς τελείας ἀρετὰς ἔχοντα,
ἀλλὰ τὴν καὶ εὐφύιαν ἢ μελέτην καὶ προκοπὴν ἢ λόγον μόνον σπου-
δαῖον, ἢ ἴσως ὅπως καὶ ἔξιν λέγει τὴν ἀρετὴν ὡςπερ εἶπεν ἐν τοῖς
ἐμπροσθεν (p. 8 b 31), ὑπὸ μεγάλῃ πάθους ἢ νόσου σωματικῆς,
λήθης ἐγγινομένης, χαλεπῶς δὲ καὶ ὡς ῥαδίως ταῦτα συμπίπτειν·
καὶ γὰρ καὶ αὐτὸς ἐν τοῖς Φυσικοῖς (7 3) μνημιωτάτην τὴν ἀρετὴν
εἶναι μαρτυρεῖ.

ἈΜΜ. f. 138. σπουδαῖον δὲ ἐνταῦθα λέγει ὡς τὴν τελείαν καὶ
ἐν ἐπισήμῃ τὸ καλὸν ἔχοντα. ὅπως γὰρ ἀμετάβλητον ἔχει τὴν ἔξιν,
αἶτε δὴ μὴ μόνον ὅτι καλὸν ἢ ἀρετὴ εἰδώς, ἀλλὰ καὶ διότι καλόν.
ἢ τῶτον τοῖνυν λέγει μεταβάλλειν ἀλλὰ τὸν ὁρθοδοξαζόμενον. ὅπως
γὰρ μεταβάλλει ἀν' ἐπὶ τὸ φαυλότερον παραλογιζόμενος καὶ ἀπα-
τώμενος ὑπὸ μοχθηρῶν ἀνθρώπων, τὸ διότι καλὸν ἢ ἀρετὴ μὴ ἐπι-
5 ζόμενος.

ἔτε γὰρ τυφλὸς γενόμενός τις πάλιν ἀνέβλεψε, καὶ ἱατρικὸν 13^a
γε λόγον δηλονότι καὶ φυσικὸν ὑδαὶς ποτε τυφλὸς ὡς ἀνέβλεψεν, 34
εἰ μὴ ἄρα κατὰ τινα θείαν ἑλλαμψιν.

ΣΙΜΠΛ. τ' f. 8 b. τῶν δὲ προειλημμένων ῥαδίον λοιπὸν καὶ 13^a
τὰς Νικοστράτους ἀπορίας λύειν, ὅς φησι μὴ ἀκριβῶς ταύτην ἀπο-
18. δοδεῖσθαι τὴν διαφορὰν. μήτε γὰρ τὰ ἐναντία πάντως εἰς ἄλληλα
μεταβάλλειν, διότι ἀπὸ σπουδαῖον ἢ φαῦλος γίνεσθαι, μήτε πᾶσαν
σέρησιν ἀμετάβλητον εἶναι εἰς ἔξιν. καὶ γὰρ ἐκ πεφωτισμένου καὶ
ὥπλισμένου καὶ ἡμφισμένου γένοιτο ἀν' ἐσκοτισμένου καὶ ἀνοπλον καὶ
γυμνόν, καὶ ἐκ τῶν σέρησεων αὐθις ἢ ἔξις. ἄποπον ἔν τὰ ἀμφο-
τέροις ὑπάρχοντα διακρίνειν, καὶ τὰ μὲν προσθέμεν τῷ ἑτέρῳ τὰ δὲ
τῷ λοιπῷ. πρὸς δὴ ταῦτα ῥαδίον λέγειν ὡς πρόχειρον εἰληπὶ τὸ
ἀναπόβλητον εἶναι τὴν ἀρετὴν. καὶ γὰρ Θεόφραστος περὶ τῆς μετα-
βολῆς αὐτῆς ἱκανῶς ἀπέδειξε, καὶ Ἀριστοτέλει δοκεῖ ἐκ ἀνθρώπειον
εἶναι τὸ ἀναπόβλητον. ἐπὶ δὲ καὶ οἱ Στωϊκοὶ ἐν καιροῖς καὶ μελαγχολ-
19. λαις καὶ ληθάργοις καὶ ἐν φαρμάκων λήρεσι συγχωρῶσαν ἀποβολὴν
γίνεσθαι, μετ' ὅλης τῆς λογικῆς ἔξεως, καὶ αὐτῆς τῆς ἀρετῆς, κα-
κίας μὲν ἐκ ἀντεισαγομένης, τῆς δὲ βεβαιώτης χαλωμένης καὶ εἰς
ἢν λέγουσιν ἔξιν μέσῃ οἱ παλαιοὶ μεταπίπτουσιν. τῷτο μὲν ἔν
ὅπως. ἀτόπως δὲ ἐκ τῶν καὶ ἔθος σέρησεων τὰς ἐπιχειρήσεις
ποιώμενος, καὶ σέρησιν εἰς ἔξιν μεταβάλλειν φησὶν. ὁ γὰρ ἀνδρὶς
καὶ ἀνοπλος, καὶ συνήθειαν ὄντες ἐν σέρησει, ῥαδίως μεταβάλλουσιν
εἰς τὰς ἔξεις, ὁ μὲν ἀριστήσας ὁ δὲ ὀπλισάμενος. ὁ δὲ Ἀριστοτέλης
ἐκ ἐπὶ τῶν ἐξ ἔθους ἀλλ' ἐπὶ τῶν φύσει τὴν ἔξιν καὶ τὴν σέρησιν
παρέλαβεν, ἐφ' ὧν καὶ κυρίως ἢ καὶ ἔξιν καὶ σέρησιν ἀντίθεσις λέγειται.
χρησώμεθα ἔν αὐτοῖς τοῖς Ἀριστοτέλους πρὸς τὸν Νικοστράτον. ἐν
γὰρ τῷ περὶ τῶν Ἀντικειμένων αὐτὸς φησιν ὡς αἰ μὲν σέρησις τῶν
καὶ φύσιν λέγονται, αἰ δὲ τῶν ἐν ἔθει, αἰ δὲ τῶν κατηγορημάτων,
αἰ δὲ ἄλλων τινῶν, τυφλότης μὲν τῶν φύσει, γυμνότης δὲ ἐν ἔθει,
ἀργυρίαι δὲ ἢ σέρησις τῶν ἐν χρήσει παραγινομένων, εἰσὶ δὲ καὶ
ἄλλαι σέρησεις πλείονες. καὶ ἐνίων μὲν σέρησεων ἐκ ἔξιν ἀπαλλαγῆς,
ἐνίων δὲ ἔξιν. πολλῶν δὲ ὄντων τῆς σέρησεως τρόπων, καὶ ἐνός
τῶν καὶ φύσιν, ἐπὶ τῶν καὶ φύσιν γενομένης τῆς πρὸς τὰναντία

διαφορᾶς, ἣν ἐχρῆν ἐκ τῶν (ὁ' f. 1) ἀλλοτρίων τρόπων παραφέ-
ροντα δοκεῖν ἐλέγχειν τὴν λόγον, ἀλλὰ τὴν μὲν πλήρη περὶ τῶν γε-
ρήσεων λόγον ἔστιν ἐκ τε τῶν Ἀριστοτελικῶν καὶ τῶν Χρυσιππεύων βιβλίων
λαμβάνειν, τινὰ δὲ καὶ ὁ Ἰαμβλίχος παρέγραψεν, ἔχοντα ὅτως.
πολλὰ καὶ τὸ ἔχειν λεγόμενον, ὡς ἥδη παρεδείξαμεν, ἡ γέρησις
διατείνει μὲν ἐπὶ πάντα τὰ σηματούμενα τῷ ἔχειν, ὡς ἐπὶ μέντοι καὶ
ἐπὶ πάντα τὰ ἐναντία· ἀπωλεία γὰρ ἴσον ἡ γέρησις· ὥστε ἢ ἂν τῷ
κακῷ γένοιτο γέρησις, ὅτι μὴδὲ ἀπωλεία κακῷ γένοιτο ἢ ἡ βλα-
βερῇ, ἀλλ' ἀγαθῷ ἡ χρησίμῳ· ὁ γὰρ ὁ νόσος ἡ πενία ἀπαλλανγεί
ῥηθείη ἂν ἀπεσερῆται πῶς ἡ πενία, ἀλλὰ μᾶλλον ὡς ὑγείας ἡ
πλῆττι ἀφαιρεθείη. ἀγαθὸν μὲν γέρησις ἡ τυφλότης· ἀγαθὸν γὰρ ἡ
ἔψις· ἀδιάφορον δὲ ἡ γυμνότης· ἀδιάφορον γὰρ τὸ ἰμάτιον καὶ ὅτε
ἀγαθὸν ὅτε κακόν· διὰ γέρησις ὑδεμία ἀγαθὸν ἀλλ' ἦτοι κακόν
ἢ ἀδιάφορον· καὶ ἀγαθῶν δὲ γέρησις γένοιτο ἂν ἦτοι τῶν πάντων
ἢ τῶν πλείων. ἦκουσα δὲ φησιν Ἀριστοτέλης τῶν ἐν τῇ ψυχῇ
ἀγαθῶν καὶ προαιρέσεως ἐχομένων γενεᾷ γέρησιν· ὅθεν γὰρ λέγει
δικαιοσύνης ἐσερῆται, καὶ ὁ εἰπὼν ὅτι ἐπιστάμαν ὅθεν φέρει, ἀπὸ
τῆς αὐτῆς ἐνδοῦς εἴρηκε· μᾶλλον ὅν πλῆττι δόξης τιμῆς, τῶν
ποιήτων, καὶ μάστιγα τῶν περὶ τὰς κτήσεις καλυμμένων ἀγαθῶν
εἰσὶν αἱ γέρησις· διὰ καὶ ἔλεος καὶ οὐκτοὶ ἐπακολουθεῖσι ταῖς πλείους
γέρησεσιν· ὁ μέντοι Ἀριστοτέλης τῶν φυσικῶν γέρησεων νῦν τὴν
ἀντιθέσιν πρὸς τὴν τῶν ἐναντίων παραβέβληκεν· ἀλλὰ ταῦτα μὲν
ἀρκούντως· ἐξῆς δὲ μεταβαίνει ἐπὶ τὴν τῆς καταστάσεως ἀντίθεσιν,
τὴν διαφορὰν αὐτῆς τὴν πρὸς τὰς ἄλλας ἀντιθέσεις παραδιδόναι.

ὁ' f. 1. ὅτι μὲν ταῦτα τῶν ἀντικειμένων ἐστὶ, καὶ ὁ μάστιγα
ἀντικείμενα, πρῶτον· ἀναιρετικὰ γὰρ μάστιγα ἀλλήλων ἐστὶ καὶ
ἀσυνύπαρκτα, ἢ μὲν καθόλου ἀποφατικῇ τῇ μερικῇ καταφατικῇ,
ἢ δὲ καθόλου καταφατικῇ τῇ μερικῇ ἀποφατικῇ· οἱ γὰρ Στωϊκοὶ
μόνα τὰ ἀποφατικὰ τοῖς καταφατικοῖς ἀντικεινὰ νομίζουσι. τὴν
δὲ διαφορὰν αὐτῶν τὴν πρὸς ἄλλας τρόπους τῶν ἀντιθέσεων σαφῶς
παραδίδωσιν ἐκ τῶν ἐπὶ μόνῃς ταύτης τῆς καὶ ἀντίφασιν ἀντιθέ-
σεως τὴν μὲν ἀληθῆ τὴν δὲ ψευδῆ εἶναι τῶν προτάσεων. λαμβά-
νουν δὲ αἱ κυρίως ἀντικείμενα προτάσεις, ὡς ἐν τῷ περὶ
Ἑρμηνείας (c. 7 sqq.) διαρρίπτει· ἐπὶ δὲ τῶν ἄλλων ἀντικειμένων
ὁ διαιρεῖ ταῦτα· ὅτε γὰρ τῶν ἐναντίων τὸ μὲν ἀληθές ἐστι τὸ δὲ
ψεῦδος, ὅτε τῶν πρὸς ἄλληλα λεγόμενων, ὅτε τῶν καὶ ἔξιν καὶ
γέρησιν ἀντικειμένων· τὸτο δὲ πικρὸν μὲν καὶ διὰ παραδειγματῶν,
πικρὸν δὲ καὶ ἀπαδεικτικῶς ὅτως· τὰ καὶ τὰς τρεῖς τρόπους ἀντι-
κείμενα ἀνευ συμπλοκῆς λέγει, τῶν δὲ ἀνευ συμπλοκῆς λεγο-
μένων ὅθεν ὅτε ἀληθεῖαν ὅτε ψεῦδος σημαίνει· καὶ γὰρ τὸ ἀληθές καὶ
τὸ ψεῦδος ἐν προτάσει πάντως ἐστὶ, πᾶσα δὲ πρότασις λόγος, ὁ δὲ
λόγος ἐν συμπλοκῇ τινῶν· τῶν δὲ ἄλλων ὅθεν καὶ συμπλοκὴν
λέγει, ἀλλ' ἐστὶν ἀπλᾶ, οἷον λευκὸν μελάν, διπλάσιον ἡμισυ, ὅψις
τυφλότης.

f. 1 b. πῶς δὲ περὶ Σωκράτους λέγων, ὅτε μήπω, φησὶ
πέφυκεν ἔχειν ὄψιν, ἀμφοτέρω ψευδῇ ἐστὶ, καὶ τὸ ὁρᾶν καὶ τὸ τυ-
φλὸν εἶναι· ἅμα γὰρ τῷ γενεᾷ τὸ Σωκράτην πέφυκεν ὁρᾶν, καὶ
εὐθὺς ἐπ' αὐτῷ τὸ μὲν ἀληθές ἐστι τὸ δὲ ψεῦδος· λέγουσι δὲ πρὸς

τὸτο ὡς τὸ Σωκράτους καὶ ἐπὶ τῶν ἐναντίων καὶ ἐπὶ τῶν καὶ κατὰ-
φασιν καὶ ἀπόφασιν εἰς παραδείγμα παραληφθέντος, μεταβάς ἐπὶ
γέρησιν καὶ ἔξιν τῷ αὐτῷ πάλιν ἀντὶ τῷ κυνὸς ἐχρήσατο, εἰς
ἐκεῖνο ἀναφέρον τὴν ἐπὶ τῶν ἅμα τῇ γενεῇ μὴδετέρων ἐχόντων
διάταξιν, ἅμα μὲν ἐπὶ τῷ αὐτῷ πάντα ἐπιδεικνύειν βυλόμενος, ὡς
ἐπιστημονικώτερος τούτου, ὅταν ἡ δυνατόν, ἅμα δὲ, ὡς περὶ εἶθε,
καταφρονεῖ τῶν παραδειγματῶν, ὅταν τὸ πρᾶγμα ἀληθές ὑπάρχη·
μήποτε δὲ, φασὶν, ὅθεν ὁ ἄνθρωπος ἐξ ἀρχῆς ἔχει τὴν ὄψιν, ὡς
ἔχει τὴν ἀφῆν, ὅθεν χρώμενος εὐθὺς αὐτῇ φαίνεται, ὡς ὁ διανοεῖ
τὰ βλέφαρα ἡ μαῖα καὶ ἀπομάζει, καὶ δὲ τὴν ἀφῆν εὐθὺς ἅμα τῷ
πεσεῖν τῷ ἔξω ἀέρος πληρῶντος αἰσθόμενον τὸ βλέφος κλαίει· εἰ
δὲ καὶ τούτοις, ἐπὶ τούτοις ἀρμόσει λέγειν ὅτι ἅμα τῷ γίνεσθαι αὐτὸν
ἀμφοτέρω ἐπ' αὐτῷ ψευδῇ ἐστὶν· φανερόν ὅν ὅτι μόνον τὸ ἀληθές
ἢ τὸ ψεῦδος διαρεῖ, ὅσα ὡς κατὰφασιν καὶ ἀπόφασιν ἀντίκεινται.
(f. 2) εἰ δὲ τούτοις, διαφέρει ἂν τῶν ἄλλων τῶν εἰδῶν τῷ ἀντικει-
μένῳ· καὶ οἱ ἀπὸ τῆς Στωϊκῆς δὲ διχηρῶς ὅτι ὅθεν τῶν καὶ ἀπό-
φασιν λεγόμενων ὅθεν ἐστὶν ἐναντίον· ἦν γὰρ ἂν τῇ ἀρετῇ ἐναντία
ἢ ἢ ἀρετῇ καὶ τῇ κακίᾳ ἐναντία ἢ ἢ κακία, ὑπὸ μὲν τὴν ἢ ἀρετῇ
καὶ τῆς κακίας πιπτέσης καὶ ἄλλων πολλῶν (καὶ γὰρ ἴππων καὶ λίθων καὶ
πάντων τῶν περὶ τὴν ἀρετῇ), ὑπὸ δὲ τὴν κακίαν καὶ τῆς ἀρετῆς καὶ
τῶν ἄλλων πάντων· ἔστι ὅν ἐπὶ πάντα ἐναντία, καὶ τὰ αὐτὰ τῇ
ἀρετῇ καὶ τῇ κακίᾳ ἐναντία· εἰ μὴ ἢ ἀρετῇ τῇ κακίᾳ ἐναντία ἀλλ'
ἢ ἢ κακία, συμβήσεται καὶ σπουδαίους μέσα ἐναντία εἶναι καὶ φαύλους·
ἀποποιεῖ δὲ τούτοις, καὶ μάστιγα εἰ καὶ τὰ αὐτὰ, καὶ μὴ καὶ τὸ δοῦν ἐναν-
τίων, ὅφ' ὁ μὲν πάντα τὰ υποπίπτοντα ποιότητος εἶναι, ὡς ὑπὸ
τὴν ἀρετῇ καὶ τὴν κακίαν, ὅφ' ὁ δὲ καὶ ποιότητος καὶ ποιά, ὡς ὑπὸ
τὴν ἀρετῇ καὶ τὴν κακίαν· ὑπὸ ταύτας γὰρ καὶ ποιότητες καὶ ποιά καὶ
ἐνέργεια καὶ πᾶν ὅτι ἐστὶν· καὶ ἐστὶ τούτοις ἀπεμφαῖνον· ὅτως
μὲν ὅν καὶ παρὰ τοῖς Στωϊκοῖς διώριον τὰ τε ἐναντία καὶ τὰ ἀντιφα-
τικῶς ἀντικείμενα· ὁ δὲ Νικάνωρος αἰτιάται κἀνταῦθα, λέγων
μὴ ἴδιον εἶναι τῶν καὶ ἀντίφασιν ἀντικειμένων τὸ διαρεῖν τὸ ἀληθές
καὶ τὸ ψεῦδος· ὅτε γὰρ μόνον ὅτε πᾶσιν αὐτοῖς ὑπάρχει, ὁ μόνον
μέν, ὅτι καὶ τοῖς ὁμοτικαῖς καὶ τοῖς ἀπομοτικαῖς λόγοις ὑπάρχει τὸ
ἐξ ἀνάγκης θάτερον, οἷον "ὅτι τὴν Ἀθηνᾶν ἐπραξα τάδε, ὁ μὲν
τὴν Ἀθηνᾶν ὅτι ἐπραξα," ἀλλὰ καὶ τοῖς θαυμαστικαῖς, φησὶ, τὸ
αὐτὸ ὑπάρχει, ὡς "καλὸς γὰρ ὁ Πειραιεύς," καὶ τοῖς ψεκτικαῖς, οἷον
"φαῦλός ἐστιν, ὁ φαῦλος ἐστὶν." ὅτι ἅμα μόνον ὑπάρχει τοῖς καὶ
ἀντίφασιν τούτοις, ἀλλ' ὅθεν πᾶσι, φησὶν· αἱ γὰρ εἰς τὴν μέλλουσα
χρόνον ἐγκλησόμενα προτάσεις ὅτε ἀληθεῖς εἰσὶν ὅτε ψευδεῖς διὰ
τὴν τῷ ἐνδεχομένῳ φύσιν· ὅτε γὰρ τὸ ἔστι ναυμαχία ἀληθές ὅτε τὸ
ὅτι ἔστι, ἀλλ' ὁπότερον ἐτυχε· πρὸς δὲ ταῦτα ἐνεσι μὲν, φασὶ,
λέγειν ὅτι τεττάρων ὄντων τῶν ἀντικειμένων τῷ ἐνὸς ἴδιον τούτοις
ὁ πρὸς πάντα ἀλλ' ὡς πρὸς τὰ τρία ἀποδέδωκεν· ὁ γὰρ εἰπὼν
"τῶν τεττάρων τὸ ἐν μερίζει τὸ ἀληθές καὶ τὸ ψεῦδος" ὁ καθάπαξ
τούτοις ἀπεφῆκατο, ἀλλ' ἐπὶ μόνον τῶν ἀντικειμένων τούτοις ἐποίησε.
χωρὶς δὲ τούτων, φασὶ, πάλαι λελυθῇ ταῦτα ἐν ταῖς ἐξηγήσεσι
τῷ ὅρῳ τῷ ἀξιώματος τῷ ἀφορίζομένῳ τὸ ἀξίωμα, ὁ ἐστὶν ἀληθές
ἢ ψεῦδος· ὁ γὰρ τὸ ὁμοτικὸν ὅθεν ἀληθές εἶναι ἢ ψεῦδός, ἀλλ'

εὐορκεῖν μὴ ἢ ἐπιορκεῖν ἐν τοῖς ὅροις εἰκός, ἀληθεύειν δὲ ἢ ψευ-
δεῖσθαι ἐν αὐτοῖς ἔχοντες, καὶ περὶ ἀληθῶν ὁμολογῆσαι τὴν ψευδῶν.
καὶ τὸ θαυμαστικὸν δὲ πλεονάζον τῷ θαύματι παρὰ τὸ ἀξίωμα καὶ τὸ
ψευδικὸν τῷ μονίμῳ ὅτε ἀληθές ἐστιν ἢ ψευδές, ἀλλὰ ὅμοια
ἀληθῆσιν ἢ ψευδέσιν. ἀλλ' αὖτ' ὁ μὴ ἀπὸ τῆς Στωϊκῆς ἀκριβείας
ἔκωσαν αἱ λύσεις· μήποτε δὲ ἀπλοικώτερον ἐπελθεῖν δεῖ τῷ λόγῳ·
τὸ ὁμοτικὸν "ὅτι τὴν Ἀθῆναι" ὅτε ἀληθές ὅτε ψευδὸς δηλοῖ...
περὶ δὲ τῶν εἰς τὴν μέλλοντα (f. 2 b) χρόνον ἀντιφάσεων οἱ μὴ
Στωϊκοὶ τὰ αὐτὰ δοκιμαζουσιν ἅπερ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων· ὡς ἂν
τὰ περὶ τῶν παρόντων καὶ παρεληλυθότων ἀντικείμενα, ὅπως καὶ
τὰ μέλλοντα αὐτὰ τέ φασι καὶ τὰ μέρη αὐτῶν· ἢ ἂν τὸ ἔσθι
ἀληθές ἐστιν ἢ τὸ ἔκ ἐσθι, εἰ δὲ ἦτοί ποτε ψευδὴ ἢ ἀληθῆ εἴναι· ὡρίσθη
ἂν κατ' αὐτὰ τὰ μέλλοντα. καὶ εἰ μὴ ἐξι ναυμαχίας αὐριον, ἀλη-
θές εἰπεῖν ὅτι ἔσθι, εἰ δὲ μή, ἔσθι ψευδὸς τὸ εἰπεῖν ὅτι ἔσθι. ἦτοι
ἔσθι ἢ ἔκ ἐσθι· ἦτοι ἄρα ἀληθές ἢ ψευδὸς θάτερον. αἱ μὲντοι
Περικατήριοι τὴν μὴ ἀντίφασιν τὴν εἰς τὸ μέλλον ἀληθῆ ἢ ψευδῆ
εἶναι λέγουσι, πότερον δὲ ἔσθι μέρη αὐτῶν ἀληθές καὶ πότερον
ψευδὸς, ἀληπτον εἶναι τῇ φύσει καὶ ἄσφατον· τὴν μὴ ἂν ἀντίφασιν
ἐφ' ὅτινος χρόνον ὁ κωλύει λέγεσθαι τὸ ἔσθι ἢ ἔκ ἐσθι, τῶν δ'
ἐμπειροχόμενων ἐν αὐτῇ μορίων ἑκάτερον, οἷον τὸ ἔσθι ἢ ἔκ ἐσθι
ἀφωρισμένως ἐπὶ μὴ τῷ παρόντος καὶ παρεληλυθότος χρόνου ἢ
ἐστὶν ἀληθῆ ἢ ψευδῆ, ὅσα δὲ περὶ τῶν μέλλοντος ἀποφαίνετο ἢ ἢ μὴ
ἔκ ἐστιν ἢ ἀληθῆ ἢ ψευδῆ, ἔσθι δὲ ἢ τοιαῦτα ἢ τοιαῦτα. ταῦτα μὴ ἂν
ἀρκεῖται πρὸς τὸν Νικόμαχον· συμπληρωθέντος δὲ παρὰ Ἀριστο-
τέλους τῷ περὶ τῆς τῶν ἀντικειμένων διαφορᾶς λόγου, καλῶς ἂν
ἔχοι καὶ τὰ Ἀρχύτου περὶ αὐτῶ ἐν τῷ περὶ Ἀντικειμένων βιβλίῳ
ἀρχέτυπα τῶν εἰρημένων ὅσα παραγεγράφθαι, καὶ μάλιστα ὅτι
ὁ δὲ ὁ θεὸς Ἰαμβλῆχος ἀπὸ τούτου τῶ βιβλίου τι τοῖς ὑπομνήμασι
ἐνέταξε. καὶ ἴσως ἔκ ἦλθεν εἰς αὐτόν· ὁ ἂν αὐτὸ παρήκεν ὁ δὲ
τῷ Ἀριστοτέλει περὶ Ἀντικειμένων βιβλίον ἐπισκεψάμενος. ἔχει
δὲ ὅπως.

136 f. 3. Ταῦτα τοῖς περὶ τῶν ἐναντίων εἰρημένοις προσέθηται,
36. χρῆσιμα ὅσα πρὸς τὴν ὅλην τῶν κατηγοριῶν θεωρίαν καὶ πρὸς
τὴν τῶν τόπων εὔρεσιν· ἐξὶ δὲ ταῦτα, ὅτι τῷ μὴ ἀγαθῷ κακὸν
πάντως ἐναντίον, τῷ δὲ κακῷ ποτὲ μὲν ἀγαθὸν ποτὲ δὲ κακόν·
δεύτερον ὅτι ἔκ ἀνάγκῃ τῷ ἑτέρῳ τῶν ἐναντίων ὄντος καὶ τὸ ἕτερον
πάντως εἶναι, ἐπὶ μὲντοι τῶν ἀτόμων πάντως ἔκ ἐστιν· τρίτον ὅτι
περὶ ὑποκειμένου τὸ αὐτὸ ἢ τῷ γένει ἢ τῷ εἶδει ἐστὶ τὰ ἐναντία, καὶ
τέταρτον ὅτι τὰ ἐναντία ἢ ἐν τῷ αὐτῷ γένει ἐστὶν ἢ ἐν ἐναντίοις
γένεσιν ἢ αὐτὰ γένει ἐστὶν. τούτων δὲ τῶ μὴ πρώτῳ τὸ ὅτι ἀγαθῷ
κακὸν ἐξ ἀνάγκῃς ἐναντίον ἐστὶ δι' ἐπαγωγῆς τὴν πίσιν ἐποιήσατο...

f. 3 b. ἐν δὲ τῷ περὶ Ἀντικειμένων βιβλίῳ προσέθηκε τοῖς τρώ-
ποις τούτοις τῶν ἐναντιώσεων καὶ τὴν τῶν μήτε ἀγαθῶν μήτε κακῶν
πρὸς τὰ μήτε ἀγαθὰ μήτε κακὰ, ὅπως λέγων τὸ λευκὸν τῷ μέ-
λανι καὶ τὸ γλυκὺ τῷ πικρῷ καὶ τὸ δεῦ τῷ βαρεῖ καὶ τῇ κινήσει τὴν
στάσιον ἐναντιώσθαι. ἀλλὰ ἐν πως ἐνὶ δοκίμῃ ἐναντίον εἶναι, ὅταν δὲ
τῷ κακῷ δύο φησὶν ἐναντία εἶναι, τὸ τε ἀγαθὸν καὶ τὸ ἀντικείμενον
κακόν, ὡς τῇ θρασύτητι ἢ τῇ ἀνδρείᾳ καὶ ἡ δειλία, καὶ τῷ ἀγαθῷ

δύο κακὰ φαίνετο ἐναντία, ὡς τῇ ἀνδρείᾳ ἡ θρασύτης καὶ ἡ δειλία,
καὶ τῇ μεσότητι ἢ τῇ ὑπερβολῇ καὶ ἡ ἄλλειψις.

f. 3 b. Νικόμαχος δὲ αἰτιάσθαι ἐν μὲν, ὅτι ἀτελὲς ἔχει ἡ τῶν
ἐναντίων διαίρεσις· ὁ δὲ προσέθηκεν ὅτι καὶ ἀδιαφορὸν ἀδιαφόρῳ²
ἀντίκειναι, ὅπερ ἐν μὴ τῷ τῶν Ἀντικειμένων βιβλίῳ προσέθηκεν,
εἰπὼν εἶναι τῶν τρόπων ἀντιθέσεως τῶν μήτε ἀγαθῶν μήτε κακῶν
πρὸς τὰ μήτε ἀγαθὰ μήτε κακὰ, ὡς εἴρηται πρότερον. ἀδιαφορὰ δὲ
αὐτὰ ἔκ ἐκάλεσεν, ὡς οἶμαι, διὸ νεώτερον ἦν τὸ ἀδιαφόρῳ ὄνομα,
παρὰ τῶν Στωϊκῶν τεθέν. ἐνταῦθα δὲ αὐτῶν ἔκ ἐμνήθη, διότι
ἀμφισβητήσιμον ἦν μήποτε ὁ μόνον ἀδιαφόρῳ ἀδιαφόρῳ ἀλλὰ
καὶ ἀδιαφόρῳ κακῷ ἀντίκειναι... ἕτερον δὲ αἰτιάσθαι ὁ αὐτὸς ἀνὴρ
πειρωμένος καὶ ἀγαθὸν ἀγαθῷ δεκνῆναι ἐναντίον· τὴν δὲ φρονίμην
περιπάτησιν τῇ φρονίμῃ στάσει ἐναντίαν φησὶ, καὶ τὴν φρονίμην
ἡδονὴν τῇ φρονίμῃ λύπῃ, καὶ τὰλλα τὰ τοιαῦτα (f. 4), ἅπερ καὶ
ἐναντίως λέγεσθαι δοκεῖ. ἀλλ' ἔκ ἐστιν ἐναντία συμφρονήντα πρὸς
τὴν ἑνα σκοπὸν καὶ τὴν τέλος τῷ ἀμφοῖν ποιήντος ἐμφρόνως. εἰ δὲ
καὶ ἔστιν ὅπως ἐν τούτοις ἐναντιώσεσι, ὡς ἔκ ἀγαθῷ πρὸς ἀγαθόν ἐστιν
ἀλλ' ὡς μέσον πρὸς μέσον· ὡς ἂν περιπάτησις πρὸς στάσιν καὶ ὡς
ἡδονὴ πρὸς λύπην ἀντίκειναι. ζητήσῃ δ' ἂν τις διὰ τί κακῷ μὴ
κακὸν ἀντίκειναι καὶ μέσον μέσῳ, ἀγαθὸν δὲ ἀγαθῷ ἔκ ἐναντιῶν;
καὶ ῥητέον ὅτι τὸ μὴ ἀγαθὸν ἐν ἐστὶ καὶ ἀπλῆν, τὸ δὲ κακὸν ποικίλον.

f. 4. ἐπὶ δὲ τῶν συνελημμένων ἐναντίων (ταῦτα δὲ ἐστὶ τὰ 14
ἄτομα, ὡς ὅταν λέγω Σωκράτην ὑγιαίνειν, Σωκράτην νοσεῖν)¹⁰.
ἐπὶ τούτων ἔκ ἐνδεχομένως ἀλλ' ἀναγκαίως θάτερον μόνον ὑπάρχει
τούτων δὲ τὸ πρῶτον Ἀριστοτέλης μὴ καθ' ὑπόθεσιν ἔλαβε, τὸ πᾶν-
τας ὑγιαίνειν καὶ πάντας λευκοὺς εἶναι, τὸ μὴ ἐξ ἀλλήλων ἡρτῆσθαι
τὰναντία ὥσπερ τὰ πρὸς τι δηλῶν. ὁ συγχωρήσῃσι δὲ ὅσοι
τὰναντία ἀρχὰς ἔθεντο, οἱ τε ἄλλοι καὶ οἱ Ἑρακλείτειοι· εἰ ἂν τὸ
ἕτερον τῶν ἐναντίων ἐπιλείψει, οἷοιτο ἂν πάντα ἀφανιζέσθαι.
διὸ καὶ μέμφετο τῷ Ὀμηρῷ Ἑρακλείτης εἰπόντι "ὡς ἔρις ἐκ τε
θεῶν ἐκ τ' ἀνθρώπων ἀπόλοιτο" οἰχόμενος γὰρ φησὶ πάντα.

f. 4 b. τινὲς μὴ ὠρισμένως τήνδε τὴν φρόνησιν, οἷον τὴν Σό-14
λωνος, τῇ αὐτῇ ἀφροσύνῃ, εἴπερ γένοιτο, ἐναντίαν εἶναι φασι, καὶ
19. τὴν τῷδε ὑγίαν τῇ αὐτῇ ἐκείνῃ νόσῳ, ἀλλ' ὁ τὴν τυχεύσαν τῇ
τυχῇσιν. αἱ μὲντοι ὁ Ἀριστοτέλης ὅπως ἔοικε τίθεσθαι· διὸ ἐν γένει
μόνῳ καὶ ἐν εἶδει τῷ αὐτῷ εἶπε ἡνίκα τὰ ἐναντία. καὶ Ἰαμβλῆχος
δὲ ἀκολουθῶν φησὶ μὴ λέγεσθαι καὶ δεῖξαι τήνδε τὴν φρόνησιν τήνδε
τῇ ἀφροσύνῃ ἐναντίαν, μέσως δὲ φρόνησιν ἀφροσύνη. καὶ ἐπὶ
τινὸς δὲ τῶν ἀτόμων ὠρισμένως τὰ ἐναντία λέγειν, ἀλλὰ καὶ ἀνα-
φορὰν τὴν ἐπὶ τὰ μέσα.

AMM. f. 142. διὰ τί δὲ εἰρηκῶς περὶ ταύτην "ἢ εἶδει ἢ γέ-
νει" ὁ προσέθηκεν "ἢ ἀριθμῷ;" τὸ ἂν ταύτην, ὡς ἐλέγομεν πρό-
τερον, ἢ γένει ἐστὶ ταύτην ἢ εἶδει ἢ ἀριθμῷ; ὥσπερ καὶ ἡ ἑτερότης,
γένει μὴ ὡς ἀνθρώπος καὶ ἵππος, εἶδει δὲ ὡς Σωκράτης καὶ Πλάτων,
ἀριθμῷ δὲ ὡς ἄστρον. ἔτι φησὶ φάσγανον μάχαιρα καὶ τὰ τοιαῦτα.
λέγομεν ὅτι ἢ ὡς ὁμολογούμενον τὸτο παρήκεν, ὡς ἡμῶν δι-
ναμένων τὸτο προσυπακούσαι, ἢ ἐπειδὴ εἰ καὶ περὶ ταύτην τῷ ἀρι-
θμῷ καταγινόντι τὰ ἐναντία, ἀλλ' ἔτι καὶ τὸ αὐτὸ μέρος.

14. ΣΙΜΠΛ. υ' f. 5. ταύτης δὲ τῆς διαμέσεως ὁ Νουέβρατος
20. λαμβάνει, ἀντιπαρὶτον λέγων τὸ τρίτον ἐν αὐτῇ τμήμα· μὴ γὰρ
εἶναι τινα ἐναντία ἅπερ ἐστὶ μόνον γένη, ὅχι δὲ καὶ εἶδη τινὲς ἢ τινῶν.
αὐτίκα γὰρ τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸ κακὸν ὑπὸ τὴν ποιότητα τάττει καὶ
ἔτσι τὴν διάθεσιν ἢ τὴν ἔξω, ἄλλως δὲ πᾶν ἐναντίον ἔστι ὑπὸ τι
τῶν δέκα γενῶν ταχέως καὶ ἔτσι πάντως ὑπὸ γένος, καὶ μάτην
εἶρη καὶ αὐτὰ γένη εἶναι, ἢ ἔξω τῶν δέκα κατηγοριῶν ἐστὶ, καὶ
ἀτελεῖς ἔχει ἢ εἰς δέκα διαίσεις. ταύτην δὲ τὴν ἀπορίαν καλῶς
ὁρμηθεύσαν οἱ περὶ τὴν Πορφύριον λύνει, λέγοντες τῶν ἐναντίων
τὰ μὴ ὁμωσύμματα εἶναι τὰ δὲ ὅχι ὁμωσύμματα, καὶ ὅτι τὰ μὴ ὁμω-
10 σύμματα διείλιν εἰς τε τὰ ὑπὸ ἐν γένος τεταγμένα καὶ εἰς τὰ ὑπὸ τὰ
ἐναντία γένη, τὰ δὲ γε ὁμωσύμματα μὴ ὑπὸ ἐν γένος ὄντα καὶ
πολλῶν δὲ λεγόμενα, διότι ἔσται γένη τοῖς ἀπὸ ἐνὸς ὁμωσύμματος,
αὐτὰ γένη φησὶν εἶναι. ταῦτον δὲ καὶ τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸ κακὸν ὁμω-
15 σύμματα γὰρ τὸ ἀγαθόν... Θεόφραστος δὲ ἐν τοῖς ἑαυτοῦ Τοπικοῖς
τάδε γράφει, ἀπορώτερον ἐστὶ ποιῶντα τὴν λόγον· "ἐπεὶ δὲ ἐναν-
τία τῶν ἐναντίων αἱ ἀρχαί, ὅλον ἐστὶ ὅδε ἐν ἐπὶ γένει ταῦτα,
καθάπερ ὅδε τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸ κακὸν καὶ κίνησις καὶ ἡσυχία. εἴη δ' ἂν
καὶ ὑπεροχὴ καὶ ἑλλειψις ἐναντία γε καὶ ἀρχαί, καὶ αἶδος καὶ ἐστέρησις."
πρὸς δὲ ταῦτα φησὶν Ἰαμβλίχης.

14. ΑΜΜ. f. 142 b. τί ἔστι; δεῖ προεῖναι ταῖς δέκα κατηγορίαις
23. τὰς ἑτέρας δύο, τὴν τὴν ἀγαθὴ καὶ κακῇ, ὡς μικρὴν δέκα εἶναι
τὰς κατηγορίας ἀλλὰ δώδεκα; φησὶ ἔν ἐστι ταῦτα γένη ἐκαστε-
ρον ὅχι καὶ τὸ αὐτὸ σημασιόμενον ταῖς ἄλλαις κατηγορίαις, λέγω δὲ
ὡς καθ' αὐτὰ τῶν ὑπερσφύτων ὡςπερ καὶ αἱ κατηγορίαι, ἀλλ' ὡςπερ
25 καὶ ὁ Πλάτων γένη τῶν ὄντων εἶπε τὰ πάντα ἐκείνα, φησὶ
δὲ τὸ ἐν τὴν ταυτότητα τὴν ἐπερὶ τὴν κίνησιν τὴν ἡσυχίαν,
διὰ τὸ ἐν πᾶσι τοῖς ὄντι θεωρεῖσθαι, ὅχι δὲ τῷ αὐτῷ καθ' αὐτὰ
ταῦτα ὑπερσφύται· ὅτω δὲ καὶ ὁ Ἀριστοτέλης ἐνταῦθα γένη εἶπεν
εἶναι τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸ κακὸν, ὅχι ὡς αὐτὰ καθ' αὐτὰ ἀλλ' ὡς ἐν
30 πᾶσι ταῖς κατηγορίαις θεωρεῖσθαι. ἔστι γὰρ τι καὶ ἐν ὅσῃ ἀγα-
θὸν καὶ κακὸν καὶ ἐν ποσῷ καὶ ἐν ποιῷ καὶ ἐν ταῖς ἄλλαις κατηγο-
ρίαις... ἀκριβολογούμενος δὲ ὅδε ἐναντία τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸ κακὸν
φανήσεσθαι, ἀλλὰ καὶ ἐστέρησιν καὶ ἔξω ἀντικεισθῆναι.

14. ΣΙΜΠΛ. υ' f. 6 b. ἐχρήσατο καὶ τῷ προτέρῳ (ὁ Ἀριστοτέλης)
26. ἐν τε τῷ περὶ τῆς ἐστίας λόγῳ καὶ ἐν τοῖς πρὸς τι, εἰπων "τὸ γὰρ
ἐπιστήμην τῆς ἐπιστήμης πρότερον ἂν δέξαιτο εἶναι (p. 7 23)." διὰ
τῆς ἑν καὶ τῆς προτέρου πολλαχῶς λεγομένης τὴν διαίρεσιν ποιῶν,
ὅχι πάντας τὰς τρόπους παραδιδοῦς (καὶ ἄλλως γὰρ ὅχι ὅλως προσι-
θησι καὶ αὐτὸς ἐν ἄλλοις καὶ ὁ Στράτων ἐν τῇ περὶ προτέρου καὶ ὑστερου
40 μονοβιβλίου), ἀρῶντας δὲ πρὸς εἰσαγωγὴν καὶ τὸς ἐκτεθέντας ὁμι-
νος. πρῶτον μὲν γὰρ τὸν τρόπον τῆς προτέρου καὶ κυριώτατον τὴν καὶ χρόνον
εἶναι φησὶ, καθὼς τὸ πρῶτον τῷ χρόνῳ πρὸςβύτερον καὶ παλαιότερον
λέγομεν, τίμα τιθέντες ταῦτα τὰ ὀνόματα. λέγει δὲ κυρίως
τὸ μὲν πρὸςβύτερον ἐπὶ τῶν ἐμφύλων, καὶ μάλιστα ἀνθρώπων, καθὼς
45 Πυθαγόραν Σωκράτους πρὸςβύτερον λέγομεν, τὸ δὲ παλαιότερον
ἐπὶ τῶν ἀφύλων καὶ τῶν πραγμάτων, ὡς τὰ Τρωϊκὰ τῶν Περσ-
κῶν παλαιότερα φημεν καὶ ταύτῃ πρότερα.

ΑΜΜ. f. 143 b. ἰστέον δὲ ὅτι τὸ μὲν παλαιότερον καὶ ἐπὶ ἐμ-
14. φύλων καὶ ἐπὶ ἀφύλων εἰώθε λέγεσθαι, τὸ δὲ πρὸςβύτερον ἐπὶ μὲν
27. τῶν ἐμφύλων.

ΣΙΜΠΛ. υ' f. 7. καλεῖν δὲ εἰώθεσιν οἱ νεώτεροι τὸ ταῦτον
14. πρότερον συνεπιφερόμενον μὴ μὴ συνεπιφέρον δὲ, καὶ συναναρτῶν μὴ
29. μὴ συναναρτῶμενον δὲ, ἅπερ Ἀριστοτέλης συνέλαβεν ἐν τῷ ἀντι-
σφύειν καὶ τὴν τῷ εἶναι ἀκολουθῆσιν. ὅχι ἀντισφύειν δὲ εἶπε διότι
ὅχι ὡςπερ ὄντων τῶν δύο ἐστὶ τὸ ἐν, ὅπως ὄντος τὸ ἐνός ἐστὶ τὰ δύο.

ΑΜΜ. f. 144. σκηχία δὲ καλεῖσιν οἱ γεωμέτραι τὸ σημειῖον
14. τὴν γραμμὴν τὴν ἐπιφάνειαν καὶ τὰ τοιαῦτα ὅσα τῆς τῶν θεωρη-
39. μάτων ἀποδείξεως προλαμβάνει εἰώθε, διαγράμματα δὲ αὐτὰ
τὰ θεωρήματα. καὶ ἐπὶ τῶν γραμμάτων δὲ τῶν μὲν λέγων πρότερα
αἱ συλλαβαί, τῶν δὲ συλλαβῶν τὰ σκηχία. τὸ αὐτὸ καὶ ἐπὶ τῶν
λόγων ἐρεῖμεν· προηγῶν μὴ γὰρ τὰ προαίμα, ἀκολουθεῖ δὲ ἡ προ-
κατάστασις, εἴτα ἡ κατάστασις· τῆς δὲ ἐποῦ τὰ διηγήματα,
εἴτα οἱ ἀγῶνες. ταῦτα δὲ πάντα τῇ τάξει μόνῃ τὸ πρότερον
ἔχουσιν, ὅτε δὲ τῇ φύσει ὅτε τῷ χρόνῳ.

ΣΙΜΠΛ. υ' f. 7. τῶν δὲ τὴν τρόπον ἀλλοτριώτατον εἶναι
14. φησὶ τῆς καὶ τὸ πρῶτον σημασίας, ὅχι ὅτι ἐκ ἐστὶ πρῶτα τῷ ὄντι
6. τῇ φύσει τὰ βέλτερα καὶ τιμωτέρα (f. 7 b), ἀλλ' ὅτι ἐκ πάντων συ-
20. νείθεις τὸ πρότερον ἐπὶ τῶν ταύτων· τὸς γὰρ πατέρας καὶ διδα-
σκάδης, καὶ αὐτὰ τιμωτέρους ὄντας, ἐκ εἰώθεσιν καὶ τῷ προτέρους
λέγειν, ὅδε συμπεφύκεν τὸ τῷ προτέρῳ ὄνομα, ὡς ἐπὶ τῶν ἄλλων
εἶχε τρόπων. μήποτε δὲ ἐκ διὰ τὴν συνήθειαν ἀλλοτριώτατον εἶπεν
εἶναι τὸ πρότερον καὶ ὑστερον τὴν τρόπον τῶν (ἐν γὰρ τῇ συνήθειᾳ
πολλὰκις πρῶτον τὸ τιμωτέρον λέγομεν), ἀλλ' ὅτι τὸ πρότερον καὶ
25 ὑστερον ἐν τοιαύτῃ φύσει βύλεσθαι εἶναι ὡς ἐν χρόνῳ καὶ ἀριθμῷ
τὸ ἐν καὶ δύο καὶ ἐν λόγῳ τὸ προαίμα καὶ ἡ διήγησις.

ΑΜΜ. f. 145. πέμπτον προσέθησι τῶν· ὁ γὰρ τέταρτος,
14. ὡς εἶρη, ἀλλότριος ἢ τῶν τῷ προτέρῳ σημασιωμένων, ἐπειδήπερ
10. ἀπὸ τῆς ἡμετέρας προαίσεως καὶ ἐκ ἀπὸ τῆς φύσεως τῶν πρα-
γμάτων ὑπῆρχεν... ἔστι δὲ τὸ πέμπτον τῷ δευτέρῳ ἐναντίον·
ἐκείνῳ γὰρ μὴ ἀντισφύοντος καὶ τὴν τῷ εἶναι ἀκολουθῆσιν, μήτε
αὐτῷ ὄντος τὸ ἑτέρῳ τῷ ἑτέρῳ, τῶν καὶ ἀντισφύει καὶ αὐτῶν ἐστὶ
τῷ ἑτέρῳ τὸ ἑτερον, ὅλον ὁ πατήρ καὶ ὁ υἱός· ταῦτα γὰρ ἀντισφύει
πρὸς ἀλλήλα καὶ τὴν τῷ εἶναι ἀκολουθῆσιν· ὅπότερον γὰρ ἂν τεθῇ, τὸ
ἑτερον πάντως ἀκολουθεῖ. ἔστι μὲντα τὸ ἑτερον αἶτιον τῷ λοιπῷ, ὁ
πατήρ φημι τῷ υἱῷ.

ΣΙΜΠΛ. υ' f. 7 b. πάντα μὲν ἔν ἐνταῦθα τῷ προτέρῳ
14. τὰς τρόπους ἐξέθετο, τὴν καὶ χρόνον τὴν καὶ φύσιν τὴν καὶ τάξιν τὴν
22. καὶ δυνάμιν τὴν καὶ αἰτίαν· ὅλον δὲ ὅτι ὅσα καὶ τὸ πρῶτον, το-
σαυταχῶς ἂν καὶ τὸ ὑστερον λέγοιτο... ἐν ἄλλοις δὲ πρότερον λέ-
γει καὶ τὸ μέρος τὸ ἐν τῷ ὁρισμῷ τῷ πράγματι, ὅπερ ὡς ὕψος
οἶμαι λαμβανόμενον αἶτιον ἐν τῷ πέμπτῳ τρόπῳ περιχεσθῆναι,
τῷ αὐτῷ μὲν τρόπῳ ὡς ἡ ὕψος τῷ ὅλῳ ἐπόμενον, ἐ μὲντοι ἀντισφύ-
φει καὶ τὴν τῷ εἶναι ἀκολουθῆσιν. λέγει δὲ καὶ τὸ τέλος πρότερον τε
εἶναι καὶ γνωριμώτερον αὐτοῖς, καὶ ὑστερον ἢ τῇ φύσει. ἐν δὲ τοῖς
Μετὰ τὰ Φυσικά (f. 11) ὅπως τὸ πρότερον καὶ ὑστερον διαρεῖται...

f. 8. λέγει δὲ πρότερον καὶ καὶ φύσιν καὶ ὕσιν ὅσα αὐτὰ μὴ ἐνδέ-
 χεῖ ἀνευ ἄλλων εἶναι, ἐκεῖνα δὲ ἀνευ τήτων μὴ ἐνδέχεσθαι· ὡς
 τῶν καὶ ὁ Πλάτων ἐχρήσατο καὶ αὐτὸς ἐνταῦθα. ὅτω μὲν ἔν ἐκεί-
 νῳ τῷ προτέρῳ καὶ ὑτέρῳ τρόπῳ ἀπηριθμήσατο, καὶ δὴλον ὅτι πε-
 ριέχοντι ἐν τοῖς οἱ ἐν ταῖς κατηγορίαις εἰρημένοι, ὁ μὲν καὶ χρόνον
 καὶ ὁ καὶ τάξιν καὶ ὁ καὶ δύναμιν ἐν τῷ πρώτῳ, τὰ δὲ καὶ φύσιν καὶ
 αἰτίαν ἐν τῷ ἑκάτῳ. οἱ μὲντοι πέντε τρόποι οἱ ἐν ταῖς κατηγο-
 ρίαις ἀναχθέντων εἰς τὰ ἀνωτάτω γένη ὅπως, ὁ μὲν καὶ χρόνον εἰς
 τὴν ποτὲ κατηγορίαν, ὁ δὲ καὶ φύσιν καὶ τὴν συναναρεῖν μὴ συνα-
 ναρεῖσθαι δὲ καὶ ὁ καὶ δύναμιν καὶ ὁ καὶ αἰτίαν ὑπὸ τὰ πρὸς τι, ὁ δὲ
 καὶ τάξιν ὑπὸ τὴν καὶ. ὁ δὲ δὲ ὅτι καὶ τὸ ὑστερον ἐν ταῖς αὐταῖς
 εἰς κατηγορίας ἐν αἷς καὶ τὸ πρότερον. καὶ ὁ Στράτων δὲ ὁ Δαμ-
 ψκαῖος ἐν τῇ περὶ τοῦ Προτέρου καὶ Ἰστέρου μονοβίβλου πολλὰς ἀπη-
 ριθμήσατο τρόπους, ὅς νομίζω δυνατὸν εἶναι ὑπὸ τῶν πέντε τῶν ἐν-
 ταῦθα λεγομένων ἀναγαγεῖν οἷον μερισμὸν ἐκείνων ὄντας. ὑπὸ
 μὲν ἡ τὴν χρόνον πρότερον ταχθέντι τὸ ἀτελὲς τὸ τελείον λεγόμε-
 νον, διότι ἔχατον ἐν πᾶσι τὸ τέλος· τὸ δὲ αὐτὸ καὶ ὑπὸ τὴν τάξιν.
 ἔτι δὲ ὑπὸ ἁμῶν ταῦτα καὶ ὁ τῇ ἀξίᾳ καὶ δυνάμει καὶ τῇ φύσει
 πρότερον ἐστίν, ὅ ἐπιστήμη πρότερον, οἷον μονάδος ἢ δυάδος καὶ πλῆ-
 θους ἢ ἀρτίου καὶ περιττοῦ· ταῦτα ἡ δὲ ἀντιτρέφει καὶ τὴν τὸ εἶναι
 ἀκολούθησεν, ὡς περὶ ὅδε ἡ ἐπιστήμη αὐτῶν. πρῶτον δὲ καὶ τῷ
 χρόνῳ καὶ τῇ ἀξίᾳ, ὡς τὸ ἔργον πρότερον, οἷον τὸ ἀγαθὸν τὸ κακὸν·
 τὸ μὲν ἡ σωτηρίας τὸ δὲ φθορᾶς αἰτίον, πρῶτον δὲ τὸ εἶναι τὸ
 φθαίρεσθαι καὶ χρόνον καὶ ἀξίᾳ. πρῶτον δὲ τῇ φύσει ὡς μὴ ἀντιτρέ-
 φον καὶ τὴν τὸ εἶναι ἀκολούθησεν, ὅπερ δυνατὸν εἶναι θατέρῳ μὴ
 ὄντος, ὡς τόπος σώματος καὶ σώματι χρώματος. ὁμοίως δὲ καὶ εἰ
 θατέρῳ ἐν θατέρῳ πέφυκε γίνεσθαι, οἷον ἡ ὕσιν ποῦ καὶ ποσὺ. ὅπως
 δὲ καὶ τὸ καὶ φύσιν πρότερον τὸ παρὰ φύσιν (f. 8 b) καὶ ὁ νόμος τῆς
 παρανομίας καὶ ἡ ἔξις τῆς ἐσθήσεως. ὑπὸ δὲ τῇ ἀξίᾳ πρότερον
 καὶ τὸ δυνάμει τάττεται ἂν τὰ τῷ τιμιωτέρῳ συγγενέστερα, ὡς τὸ
 πᾶσιν τὸ ποῦ προτάττεται ἂν, διότι τὸ μὲν πᾶσιν μέρος τῆς ὕσιν
 τὸ δὲ ποῖον ἔσθαι. καὶ εἰ τὸ μὲν μετέχει γενέσεως καὶ φθορᾶς, ὡς ὁ χρό-
 νος, τὸ δὲ ἔσθαι, ὡς ὁ τόπος, καὶ τὸ μὲν χωρίζον τὸ δὲ ἔσθαι· ἀνευ μὲν ἡ
 αἰσθήσεως εἶναι τὴν ψυχὴν ἀδύνατον, ἀνευ δὲ ἐπιθυμίας εἶναι
 δυνατὸν. καὶ τὸ ἀμερές τὸ μεριστὸν· ἀρχὴ ἡ ὁμοιωτέρῳ· ὡς καὶ
 κύβητις τὸ κέντρον. καὶ τὸ μᾶλλον τὸ προτέρῳ μετέχον, ὡς τὸ αἰδίων
 μὲν τὸ ἀγαθὸν τὸ φθαρτὸν δὲ τὸ κακὸν, καὶ τὸ ἀρτίον δυάδος τὸ δὲ
 περιττὸν τριάδος. καὶ εἰ τὸ μὲν μένει χρόνον τινα τὸ δὲ ἔσθαι μένει, οἷον
 σῶμα κινήσεως καὶ χρόνον. ὑπὸ δὲ τῇ τάξει πρότερον εἶναι ἂν τὸ τὸ
 μεταξὺ πρότερον, ὑστερον δὲ τὸ τὸ μεταξὺ ὑστερον. ὑπὸ δὲ τὸ τοῖς
 ἀντιτρέφουσιν, ὡς αἰτιώδες, πρότερον ἂν εἶναι τὸ ζοιχθῆεν· καὶ ἡ αὐτὴ
 καὶ τὸ μέρος τὸ ὅλον, ὡς τὸ πεπερασμένον τὸ ἀπείρου. καὶ εἰ θατέρῳ
 ἐκ θατέρῳ, οἷον ὁ χαλκὸς τὸ ἀσφαιδαντὸς· ὕλην ἡ καὶ ἔσθαι αἰτίον.
 ὅτι δὲ καὶ τὸ αὐτὸ κατ' ἄλλο καὶ ἄλλο καὶ πρότερον καὶ ὑστερον εἶναι δυνα-
 τόν, καὶ αὐτὸς ὁ Στράτων ἐνεδείξατο, τὸν χρόνον καὶ τὸν τόπον πρό-
 τερα καὶ ὑστερα ἀλλήλων δεικνύς.

142 f. 8 b. Χρησάμενος καὶ τῷ ἁμα ἐν τοῖς περὶ τῶν πρὸς τι λόγῳις,
 24 εἰκότως καὶ περὶ αὐτὸ προτίθει διδάξαι. μὴ δὲ τὸ πρότερον καὶ

ὑστερον τάττει τὸ ἁμα, διότι ἀντίκειναι πρὸς ἐκεῖνα, ὡς δηλοῖ τὸ τῇ
 ἀποφάσει αὐτῶν δηλοῦσθαι· διὰ καὶ πρότερον τὸ ἁμα χεῖρον τὸς
 ἀντιθέτους ἐκείνων τρόπους καὶ καὶ τάξιν πῶς ἀπηριθμήσατο τὴν
 αὐτὴν.

δευτερον δὲ σημαίνοντες τὸ ἁμα τίθησιν ὅπερ τῷ δευ-142
 τέρῳ καὶ τῷ πέμπτῳ τὸ προτέρῳ καὶ ὑτέρῳ σημαίνοντες ἀντίθετον
 εἰκότως.

τρίτον τὸ ἁμα σημαίνοντες παραδίδωσιν, ἁμα λέγων τὰ 143
 ἐκ τῷ αὐτῷ γένους ἀντιδιηρημένα ἀλλήλοις. ἀντιδιηρηθῆναι δὲ λέγει
 τὰ καὶ (φ' f. 1) τὴν μίαν καὶ τὴν αὐτὴν διαίρεσιν ἀναφερόμενα·
 ἐνὸς ἡ δὲ εἰς ὅτε γένος πλείονες γίνονται διαίρεσεις, αἱ μὲν καὶ ἰσο-
 ζοῖχως, ὡς ὅταν τῶν σωμάτων τὰ μὲν θερμὰ τὰ δὲ ψυχρὰ λέγω-
 μεν, ἡ τὰ μὲν ἐμφυλῆα τὰ δὲ ἀψυχῆα· καὶ καλῶσι ταύτας ἐπιδιαι-
 ρεσεις· αἱ δὲ τὸ πρότερον ἔχουσιν καὶ ὑστερον, ὡς ὅταν τὸ ἐμφυλῆον,
 ταῦτα δὲ εἰπεῖν τὸ ζῶον, διελωμεν εἰς τὴν πτηνὴν καὶ τὴν χερσαίαν καὶ
 ἐνυδρίαν· καὶ καλῶσι ταύτην τὴν ζῴων ὑποδιαίρεσιν. ἀντιδιαίρεσις
 μέντοι ἐστὶν ἡ καὶ τὴν αὐτὴν καὶ μίαν τομὴν ὑπομένη τῶν διαίρη-
 μάτων ἀντίθεσις, ὡς τῷ μὲν ἐμφυλῆον τὸ ἀψυχῆον ἀντιδιηρηθῆναι, ἐκ
 τῆς αὐτῆς γενέμενον τομῆς, τῷ δὲ πτηνῷ τὸ πεζόν καὶ τὸ ἐνυδρίον.
 καὶ ἕκαστον δὲ τῶν εἰς εἶδη πάλιν τέμεναι... τῷ δὲ τῷ ἁμα
 δοκεῖ μῆδεν ἀντικείμενον πρότερον καὶ ὑστερον παραδεδοῦσθαι. λέγει
 δὲ ὁ Ἰαμβλῆχος ἀντικεῖσθαι τῷ τὰ καὶ προτέρῳ καὶ ὑτέρῳ γινώ-
 μενα διαίρεσιν.

φ' f. 1 b. ἔστι δὲ ἁμα καὶ τὰ ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ ἐγγινώμενα 15
 ἀλλήλων, ὡς περὶ καὶ πρότερον καὶ ὑστερον ἐλέγετο καὶ τόπον· τὰ ἡ
 ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ καὶ ἐν τῷ αὐτῷ ἀγγαίῳ ὄντα ἁμα λέγομεν καὶ
 ὁμοῦ, τὸ δὲ ἁμα τῷ ὁμοῦ ὡσαύτως λέγει· ἡ δὲ ἁμα πόλεμος
 τε δαμῆ καὶ λοιμὸς Ἀχαιῶν, φησὶν Ὀμηρος... μήποτε δὲ ὅδε
 τῶν τῶν εἰρημένων ἁμα κυρίως δυνατὸν λέγειν, εἰ μὴ ἅρα πλα-
 τυνῶς· ὅτε ἡ ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ δύο σώματα εἶναι ὅτε καὶ
 δυνατὸν, ἵνα καὶ ἁμα λέγη κυρίως. διὰ καὶ παρήκειν αὐτὰ ὁ Ἀρι-
 στοτέλης... μήποτε δὲ ἐν τῇ Ματὰ τὰ Φυσικὰ τὸ πρότερον καὶ
 ὑστερον καὶ τόπον ἀφορίζεσθαι, πρότερον μὲν καὶ καὶ τόπον λέγων τὸ τῇ
 ὠρισμένη ἀρχῇ καὶ τόπον πλησιαιότερον, ὑστερον δὲ τὸ πρότερον ἐστὶ
 τὸ καὶ ἁμα καὶ τόπον τῷ προτέρῳ τῷ καὶ ὑτέρῳ ἀντικείμενον. ἔστι
 δὲ καὶ ἄλλο ἁμα καὶ τόπον, τῷ καὶ τόπον χωρὶς ἀντικείμενον. εἰ δὲ
 τις ἀπορεῖ διὰ τί μὴ πᾶσι τοῖς ἐπεξηλθεν ὁ Ἀριστοτέλης, ἀρ-
 καὶ λέγειν ὅτι ὅσα πρὸς σαφῆσαι αὐτῷ τῶν φθασάντων ἡρμοττε,
 ταῦτα διώρθωσε, τὰ περιττὰ παραλειπόντων διὰ τὴν εἰσαγω-
 γῆς σύμμετρον.

ἐμνημόνευσε μὲν τῆς κινήσεως καὶ ἐν τῷ περὶ τὸ ποῦ λόγῳις, 15
 αὐτὸ δὲ περὶ τὸ ποῖον καὶ πάχιν κατηγορίας ὅπως εἶχον συγγενεῖς
 πρὸς τὴν κίνησιν ὡς καὶ γένος ἀφορᾶν δεῖναι τὴν κίνησιν ἐν ταῖς
 τυχούσιν τῶν φιλοσόφων. εἰκότως ἔν καὶ περὶ κινήσεως διαλέγει
 τὰ εἶδη τῆς κινήσεως διαμενόμενος, τὸ ἐκ τῆς μεταβολῆς· κοινώ-
 τερον ἡ κινήσεως εἶπεν ἀπὸ τῆς μεταβολῆς· ἐπειδὴ (f. 2) ἡ ἐν
 τοῖς περὶ ὕσιν λόγῳις τὴν αὐτοῦ ὕσιν καὶ τὴν αὐτῆς μεταβο-
 λὴν ἔλεγε δεχέσθαι τὰ ἐναντία, εἰκότως διαίρει τὴν μεταβολήν.

ἡ εἶδη δὲ κοινότερα εἶπεν· ὃ γὰρ δοκεῖ αὐτῷ γένος εἶναι ἢ μεταβολή, ἢ διαμερῆ ἐν τῷ πέμπτῳ τῆς Φυσικῆς Ἀκροάσεως εἰς τε γένεσιν καὶ φθορᾷ καὶ εἰς τὰς ἄλλας μεταβολάς, ἃς κινήσεις καλεῖ, αὐξήσιν μείωσιν ἀλλοιώσιν καὶ τὴν κ' τῶπον μεταβολήν. ἀλλὰ τίς μὲν ἢ ὁ ὅρος τῆς κινήσεως καὶ τίς ὁ ὅρος αὐτῆς, καὶ εἰ γένος ἐστὶν ἢ 5 ἢ καὶ τὰ ἄλλα περὶ αὐτῆς ἀκριβῆ θεωρήματα ἐν ἄλλοις ἐξήρασαν, τῆς φυσικῆς ὄντα πραγματείας οἰκεία· διαμερεῖς δὲ τῶνας αὐτῆς παραδέδωκεν, ὥσπερ εἴθεον ἐν ταῖς εἰσαγωγαῖς γίνεσθαι.

ἈΔΜ. f. 147 b. ζητητέον δὲ τίνας ἔκτεον ἐνταῦθα ταύτης ἐμφάνει. τῶνας μὲν ἔν εἰρήκασιν ὅτι ἐπειδὴ τῶν κατηγοριῶν αἱ τὴν 10 ποιεῖν καὶ πάχυν κινήσεις ἦσαν, ὁδὸν δὲ εἴπε περὶ αὐτῶν, διὰ ταύτης τὴν αἰτίαν ἐνταῦθα, ἐν περὶ τῆς κινήσεως ποιεῖν λόγον. μή πως γὰρ, φασίν, ἢ μὲν κινήσεις ἐστὶ γένος, εἶδη δὲ τῆς κινήσεως ἄλλα τε πολλὰ καὶ τὴν ποιεῖν καὶ τὴν πάχυν. τινὰς μὲν ἔν ἔτω περὶ τῶν διαμερῶν, ἢ ἀποδοτέον δὲ τὴν ταύτην λόγον· ὃ γὰρ 15 προήκει ὁ φιλόσοφος περὶ τῶν ποιεῖν καὶ πάχυν πλέον τι τῶν ἐξ ἀρχῆς εἰρημένων εἰπεῖν. ἄλλως τε καὶ ὡς ἐν ἀρχαῖς ἐλέγομεν, τὴν μὲν ποιεῖν ὑπὸ τὴν ποιεῖν ἀνάγει καὶ τὴν κινεῖσθαι ὑπὸ τὴν πάχυν, αὕτη μάλιστα ἢ κινήσεις ὑπὸ τῆς γὰρ ἐστὶν ἢ κινήσεις ποιεῖν. ἐλέγομεν τε ὅτι αἱ κινήσεις ἢ κατηγορεῖται εἰσὶν ἄλλ' ὁδὸς εἰς τὰς κατηγορίας. 20 τί ἔν ἡμῖς λέγομεν; ὅτι ὥσπερ τῶν προλαβουσῶν φωνῶν τὴν διδασκαλίαν ἐπαύσατο διὰ τὴν μεμνημοσυκνέει αὐτῶν ἐν τῇ τῶν κατηγοριῶν διδασκαλίᾳ, ἔτω δὲ κατὰ τῆς κινήσεως ἐρῶμεν· ἐμφανέστερον γὰρ τῆς κινήσεως ἐν τῷ περὶ τῆς εἰσῆς λόγῳ.

ΣΗΜΕΙΩ. φ' f. 2. ἐγκαλεῖ δὲ ὁ Νικάνωρ ὅτι ἐν μὲν τῇ 25 Φυσικῇ Ἀκροάσει (δ' 1) τὴν γένεσιν καὶ τὴν φθορᾷ ἐν βέλῃ εἶναι κινήσεις, ἐνταῦθα δὲ καὶ αὐτὰς εἰς τὰς κινήσεις συγκαταριθμεῖ. καίτοι βέβαιον ἦν συνορεῖν ὅτι πρῶτον μὲν εἰκὸς ἦν κοινῶς ἐνταῦθα τῷ ὀνόματι χρῆσθαι τῆς κινήσεως ἀπὸ τῆς μεταβολῆς, ἐπεὶ ταῦτ' ἐνταῦθα, ὡς ἐν εἰσαγωγῇ καὶ τὴν κειρατηρυκίαν συνήθειαν 30 ἐχρήσατο τῷ ὀνόματι, ὕστερον δὲ ἐν τῇ Φυσικῇ Ἀκροάσει προηγουμένον περὶ τούτου ποιήματος λόγον· τὸ ἀρῶσκον αὐτῷ δοκιμαῖται, τὰ γινόμενα καὶ φθορόμενα μὲν ἐξῶν λέγειν κοινῶς, διότι ἢ κινήσεις τῶν ὑφεστηκότων ἐστὶν. μεταβάλλει δὲ καὶ ταῦτα καὶ ἐκεῖνα· διὸ κοινῶς ἔθετο τὴν μεταβολήν ἐκεῖ, καὶ τὴν γένεσιν καὶ φθορᾷ 35 ἐκεῖ κινήσεις ἀλλὰ μεταβολὰς ἀφωρίσατο. ἰσθὺν δὲ ὅτι Δημάκριτος ἀρχὰς τῶν ὄντων τὰς ἀέρας ὑποθέμενος μόνον τὴν καὶ τῶπον εἰσῆγε κινήσιν· καὶ γὰρ τὰ ἀλλοιούμενα καὶ τῶπον ἡγήτο κοινῶς, λαμβάνειν δὲ ἐν τῷ μὲν ὅλα τὰ μέρη τῶπον ἀμείβειν ἀλλὰ τινὰ ἀφανῆ ἡμῖν ὄντα· διὸ μόνον δοκεῖ καὶ τῶπον κοινῶς τὰ 40 αἰδητὰ συγκρίματα μεταβάλλοντα τῶπον ἐν τῶπον, ἢ ὅλα ὁμῶς, ἢ ὡς ἐν μέρη αἰδητὰ κινῆσθαι τὴν ἀλλήλων μεταλαμβάνοντα τῶπον, ὡς τὰ ἡμικυκλίον καὶ τῆς σφαίρας μέρη, ὅταν περὶ ἄξονα ἢ τροχῶν γίνεσθαι. Πλάτων δὲ συνιδὼν ὅτι πολλὰ τῶν κοινῶν καὶ καὶ τῶπον κοινῶς, ὡς τὰ θερμαίνοντα καὶ λεικανόμενα, δευτέρον εἰσῆγε 45 γὰρ τὴν ἀλλοίωσιν, ὡς ἑτέραν τῆς καὶ τῶπον καὶ μήτε καὶ ἀντιμετάθεσιν μερῶν μήτε καὶ τῶν τῶν ὄλων ἐκασιν γινόμενα. Ἀριστοτέλης δὲ καὶ τὴν καὶ τῶπον προσέθηκεν, ὡς μὲν ἀξίως τινες,

μικτὴν ἔσαν ἐξ ἀλλοιώσεως καὶ φθορᾶς, μᾶλλον δὲ ἀπλῶν ἔσαν· τῆς γὰρ ἀλλοιώσεως διαφέρει ὅσον τὸ ποσὸν τῷ ποιῶ διενήσχε, τῆς δὲ φθορᾶς, ὅτι ἐν ἀπολείπει τόπον ὡς τὰ φερόμενα, εἰ δὲ ἐπιλαμβάνει τόπον πλείον τῷ ἐξ ἀρχῆς τὸ αὐξόμενον ἢ ἀπολείπει τὸ μείνμενον, ἢ ἐπιλήφει καὶ ἀπολήφει (f. 2 b) τὸ τῶπον καὶ συμβεβηκὸς γίνεσθαι, προηγουμένως δὲ ἢ καὶ τὸ ποσὸν συνήσχε κινήσεις. ὁ μόνον Πλάτων πᾶσαν τὴν κατ' εἶδος διαφορὰν μένοντος τῷ ὑποκειμένῳ ὡς ἀλλοίον ἀλλ' ἔχει ὡς ἄλλο ποιῶσαν ἀλλοίωσιν ἐκάλεισεν· ὑπέπιπτε δὲ αὐτῇ καὶ ἢ αὐξήσεως καὶ ἢ καὶ ποσότητα μεταβολῆς. μήποτε δὲ καὶ αὐξήσεως καὶ μείωσις ἐν μέσῳ τῆς τε γενέσεως καὶ φθορᾶς καὶ τῆς ἀλλοιώσεως καθεστῆκατον· καὶ γὰρ καθόσον μὲν εἰς αἰτίας προδήκη γίνεσθαι καὶ ἀποβολή, γενέσθαι καὶ φθορὰ ἔσκε, καθόσον μόνον μένοντος τῷ αὐτῷ εἶδος ἢ μεταβολῇ γίνεσθαι, ἀλλοιώσεις μᾶλλον ἐστὶ τὸ συμβαῖνον. οἷον μόνον καὶ ὁ Πλάτων τὴν αὐξήσιν καὶ μείωσιν καὶ πρὸ Ἀριστοτέλους ἐν τῷ δεκάτῳ τῶν Νόμων (p. 893) γράφων ἔτως "καὶ μὴ συγκρινόμενα αὐτῶν αὐξήσεως, διακρινόμενα δὲ φθίνει τότε ὅταν ἢ καθεστῆκατον τάξις ἐκείνων διαμνή." αὐτὸς μόνον ἔχει ἐξ μόνον ἀλλ' ὅκτω ποιεῖ τὰ τῶν φυσικῶν κινήσεων εἶδη, προσθεῖς τούτοις τὴν σύγκρισιν καὶ διακρίσιν τῶν σωματικῶν, ἐπομένῃ μὲν τῇ καὶ τῶπον κινήσει, ἢ ἀπλῶν δὲ παρ' αὐτὴν ἔσαν. λαμβάνει δὲ τὸ Ἀριστοτέλης ὁ Νικάνωρ ὡς ὃ καλῶς διαφοροῦν τῆς αὐξήσεως τὴν ἀλλοίωσιν διὰ τὴν παραδείγματος ἀποδείξαντος τὸ καὶ τὴν τετραγώνων καὶ τῶν γινόμενων παραθεσιν, ὡς αὐξανόμενον μόνον, ὃ μόνον ἀλλοιούμενον· διπλῶς γὰρ φησιν εἶναι τὰ χήματα... ἴδει δὲ ἐποθεῖν ὅτι καὶ αὐξήσεως 15 δυνατὸν ἐν τῇ αὐτῇ μορφῇ μένον καὶ τῇ αὐτῇ ποσότητι, καὶ μέγεθος μόνον γινόμενης τῆς διαφορᾶς, ὡς ὅταν τὸ Ἀλέξανδρου εἶδος καὶ ἐν σφενδόνῃ δακτύλῳ γένοιτο καὶ ἐν τῷ Ἀθῶν εἰς κολοσσόν Ἀλεξάνδρου χηματιζόντι.

f. 2 b. ἀλλὰ τίς ὁ γινόμενος καὶ πῶς τὸ τετραγώνων αὐξήσθαι 15 περιέθετο τῷ γινόμενος, σαφέστερον διὰ τὴν ἀγνοημένην ῥητέον. τετραγώνων χήμα καλεῖται τὸ τὰς τέσσαρας πλευράς τε καὶ γωνίας ἴσας ἀλλήλαις ἔχον, οἷον τὸ αβγδ· τούτου διάμετρος ἦχθω ἢ βγ', καὶ εἰλήφθω ἐπὶ τῆς αβ' τυχὸν σημείον τὸ ε', καὶ διὰ τῷ ε' ὅπο- 20 τέρα τῶν αβ' βδ' παράλληλος ἦχθω ἢ εζ', διὰ δὲ τῷ η', ὅπερ ἐστὶ κοινὴ τομὴ τῆς τε διαμέτρου καὶ τῆς ἐκθέσεως παραλλήλου, ὅποτερα τῶν αβ' γδ' παράλληλος ἦχθω ἢ ηθ'. καὶ ἐν τῷ αβγδ' χωρῶν τεσσάρων ὄντων τετραπλεύρων, τῷ κα' καὶ ἐπὶ τῷ βκ' καὶ κγ' καὶ κδ', τετραγώνῳ ἐστὶ τὰ δύο ακ' κδ', ὅπερ παραπληρώματα λέγεσθαι 30 ὡς συμπληρόντα τὸ ὅλον χήμα μὲν τῶν δύο τετραγώνων προηγουμένων ἐχόντων τάξιν διὰ τὸ ὠρισμένον. ταῦτα ἔν τὰ δύο παραπληρώματα, τὸ ακ' κδ', μὲν ἐνὸς τετραγώνου ὁποῦν γινόμενον καλεῖσθαι, καὶ ὅτι τῷ τρίτῳ κοινῶς ἔσκε τὸ χήμα (f. 3) καὶ ὅτι γινωμάται καὶ κρῖναι τὸ λατὸν· καὶ γὰρ ἀφανόμενος ὁμοῦ χημον τῷ ὅλῳ τῷ ἐξ ἀρχῆς τὸ καταλειπούμενον ποιεῖ, καὶ προσθέμενος ὁμοῦ χημον τῷ ὅλῳ τῷ ἐξ ἀρχῆς. ἐπεὶ ἔν τετραγώνῳ ἐστὶ τὸ καταλειπούμενον ἀφανόμενον τῷ γινόμενος, ὅθεν ὅτι καὶ τετραγώνῳ γινόμενος προσθεῖ, τετραγώνων γίνεσθαι τὸ ὅλον· τὸ μὲν μόνοντος, 30

τετράγωνον γάρ, τῷ δὲ ποσῷ ἀμειβομένῳ, μείζον ᾧ ἐξ ἐλάττονος. εἰ ἔν μῆτε αὐξέμενον μῆτε μειώμενον τὸ τετράγωνον ἀλλοίωσιν ὑπομένει, ὁδὸν ὡς ἄλλαι μὲ κινήσεις αἱ κ' αὐξήσιν καὶ μειώσιν, ἄλλαι δὲ αἱ κ' ἀλλοίωσιν. εἰπὼν δὲ περὶ τῶν ἄλλων μεταβολῶν ὡς ἐναργῶς διαφερευσὼν ἀλλήλων, ἐπὶ τῆς ἀλλοιού- 5 σεως ἀπορίαν εἶναι φησί, μήποτε τὸ ἀλλοιούμενον καὶ κ' ἄλλην πάντως κινῶν κίνησιν αὐτῷ τῷ ἀλλοιῶντι, ὥσπερ λέγουσι τινες κ' τὸν κινῶν. ἔτοι δὲ Δημόκριτῳ κατακολουθῶντες καὶ περὶ τῶν ἄλλων ἀμφισβητοῦσι κινήσεων.

Ε. 3. καὶ οἱ περὶ Δημόκριτον δὲ καὶ ὕστερον οἱ περὶ Ἐπίκουρον 10 τὰς ἀτόμους ἀπαθεῖς καὶ ἀποιούς ὑποτιθέμενοι τῶν ἄλλων ποιότητων παρὰ τὰ χήματα καὶ τὴν ποιὰν αὐτῶν σύνθεσιν, ἐπὶ γινώσκοντες λέγουσι τὰς ἄλλας ποιότητας, τὰς τε ἀπλᾶς, οἷον θερμότητος καὶ λεύκτη- 15 τας, καὶ τὰς κ' χρώματα καὶ τὰς χυμούς. εἰ δὲ ἐν τῇ ποιᾷ σύνθεσι τῶν ἀτόμων ταῦτα, καὶ ἡ ἀλλοίωσις αὐτῇ κατ' αὐτὰ ἂν εἴη μεταβολή. ἡ δὲ ποιὰ σύνθεσις αὐτῶν καὶ μεταβάσις καὶ τάξις ἐκ ἀλλαχθῶν ἢ ἐκ τῆς φορᾶς καὶ τῆς τοπικῆς κινήσεως ἐστίν, ὥστε ἡ ἀλλοίωσις τῇ φορᾷ ἢ αὐτῇ ἢ παρακολουθῶσα ταύτῃ καὶ ταύτης τι.

Ε. 3 β. ὥσπερ τινὰς τῶν κατηγοριῶν, ὅπως καὶ τὴν κίνησιν 15 ἐπιδεικτικῇ τῷ ἐναντίῳ θεασάμενος, ἀπλῶς μὲ τῇ κινήσει τὴν ἡρεμίαν εἶναι φησὶν ἐναντίαν, ἢ τὴν εἰς καλῶν ἀλλὰ τῆς κινήσεως ἀπόφασιν καὶ εἰρήσιν, ταῖς δὲ καθ' ἑκάστην κινήσει τὰς καθ' ἑκάστην κινήσεις, γενέσκει μὲ φθοράν, αὐξήσκει δὲ μείωσιν. αὐτῷ ᾧ κ' συζυγίαν ἀντίκειται προήχθησαν ἢ δὲ κ' τόπον, μία εἶναι δευτέρα, 20 τί ἂν ἔχοι ἐναντίον, ἢ καθόσον μὲ κινήσις κ' τόπον τὴν κ' τόπον ἡρεμίαν. καθόσον δὲ ἐναντιώσεως εἰσι τοπικαί (ἐναντίον ᾧ τὸ αἶν τῷ κάτω), κ' τὸτο καὶ κινήσις εὐρεθήσεται ἐναντία ἐπὶ τὴν ἐναντίον τόπον... Ε. 4. ζητοῦσι δὲ καὶ ἐπὶ τῆς γενέσεως καὶ φθορᾶς τίνας αὐταῖς ἡρεμίας ἀντιθετόν, καὶ λέγουσι τῇ μὲ γενέσει τὴν τῷ μὲ εἶναι. ὅπως δὲ καὶ τῇ μὲ αὐξήσει ἢ κ' ἀτελεῖς ἡρεμία ἀντίκειται, 30 τῇ δὲ μειώσει ἢ κ' τὸ τέλειον. Πλωτίνος δὲ ἐφίσησιν ὅτι ἀποφάσεως ἐστὶ τὸ κινῶν ἢ ἡρεμία, διότι ὁδὸν ἐν γένει ἄλλω ἡρεμία.

Ε. 4. ὁ μόντοι Βοηθὸς τὴν ἀντικειμένην ἡρεμίαν τῇ κ' ποιό- 15 τητα κινήσει ἐκ ἀξιοῦ ποιότητα εἶναι, ὁδὸν τὴν κ' μέγεθος, ὁδὸν τὴν κατ' ὅσιν, ἐναργῶς λέγων τὸτο εἶναι ἐκ τῆς κ' τόπον. ἄλλο- 35 γαν ᾧ τὴν ἐν τόπῳ ἡρεμίαν τόπον καλεῖν. ἢ μόντοι ὁδὸν ἀποφάσεις τῶν κατ' αὐτὰς κινήσεων τὰς ἡρεμίας εἶναι συγχωρεῖ, ἀλλὰ χέσιν εἶναι τὴν ἡρεμίαν καὶ τὴν κίνησιν πρὸς τε τὸν χρόνον καὶ τὸ εἶδος, καθὸ ἂν τύχη κινούμενον τι ἢ ἡρεμῶν. "ἔστιν γάρ" φησὶν "ὁ χρόνος φύσιν ἔχειν ὥστε αἰεὶ ρεῖν καὶ εἰς ἑτεροῖα μεθίστασθαι. διὰ 40 δὴ τὸτο συμπάρηται πάσῃ κινήσει καὶ ἡρεμίᾳ. ἢ μὲ ἐν κινήσει ὁμοίως ἔχει πρὸς τε τὸν χρόνον καὶ τὸν τόπον." ... ταῦτα μὲ ἔν ὁ Βοηθὸς κ' τὴν αὐτὴν ἀντικίνησιν διακρίνει. μήποτε δὲ ὅτε ἡ κίνησις ὅτε ἡ ἡρεμία χέσιν πρὸς χρόνον ἐστίν, εἴπερ ἀριθμὸς κινήσεως ὁ χρόνος. ἀλλὰ ζητεῖν οἶμαι ἄξιον διὰ τί τῇ κινήσει μὴ τὴν 45 εἰς ἀντιθέμενον ὡς αἶδος εἶδει. τῶν παρὰ Πλάτωνα τῷ ὄντος γενῶν καὶ ἡ κινήσις ἐστὶ καὶ ἡ εἰς αἶδος. καὶ ἡ εἰς αἶδος αὐτῇ ἐκ ἀπόφασις ἐστὶ τῆς κινήσεως. ἢ ᾧ κ' ἀπόφασις κινήσεως ἐστὶ πρὸς τὸ

κέντρον ἢ γῆ, ὥσπερ ὁδὸν ὁ ἑρᾶνός κ' ἀπόφασιν εἰσεως κύκλω 5 κινῶν. ἔχει ᾧ καὶ ἡ εἰς αἶδος ἐκ ἐλάττονα τῆς κινήσεως ἐνέργειαν, ὡς δηλοῖ τὸ μὴδὲ αὐτὴν εἶναι τὴν κίνησιν εἰσεως τελείως ἀναιρεθείσης... Ε. 4 β. ὡς μόντοι ἐναντίον εἶδος τὴν εἰς αἶδος ἀντιθετόν τὴν τε πρὸ τῆς κινήσεως καὶ μὲ τὴν κίνησιν, τάχα δὲ καὶ τὴν ἐν αὐτῇ τῇ κινήσει. καὶ ἐκείνῳ δὲ μὴ παρῶμεν ζητεῖν, διὰ τί μεταβολῆς ὅσης ἐν τοῖς γεννητοῖς πράγμασι καθ' ἑκάστην τῶν κατηγοριῶν, καὶ τέσσαρας μόνας ἀφωρίσαντο τὰς μεταβολὰς, ὅσιν 10 ποσὸν ποῖον καὶ ἐπὶ τὸ πῦ... ὁ δὲ μάλα θαυμάζω, πῶς κ' τὸν τῶν κινήσεων ἰδόντες κ' χρόνον ἐκ ἐθέσαντο, εἰ μὴ ἄρα ὁ κίνησιν χρόνον ποῖον καὶ χρόνον χρόνον λέγειν ἀναγκαζήσεται. πῶς δὲ αὐτὸς Ἀριστοτέλης ἐν τῷ τρίτῳ τῆς Φυσικῆς (8 1 φ. 201 8) σφωφῶς εἰπὼν "ὥστε κινήσεως καὶ μεταβολῆς ἐστὶν εἶδη τοσαῦτα ὅσα τὰ ὄντος," ὁμοῦ καὶ ἐν τῷ πέμπτῳ τῆς πραγματικῆς ἐκείνης καὶ 15 ἐνταῦθα ἐκείνῃ δέκα ἄλλα τέσσαρα εἶδη κινήσεως ἀπαριθμεῖ; ἐπειδὴ δὲ ἐν τῷ πέμπτῳ τῆς Φυσικῆς Ἀκροάσεως καὶ τὰς αἰτίας ἀποδοῦναι προτίθει ὁ Ἀριστοτέλης δι' αὐτὸς ἐν τοῖς ἄλλαις γένεσιν ἢ φησὶν εἶναι κίνησιν ἢ μεταβολήν, πρὸς μὲ ἐκείνους τὰς ἀπειλογισμὸς ἐπειράθη τι λέγειν ἐν ταῖς εἰς ἐκείνην τὴν πραγματικῆν 20 χολαῖς, ἵνα δὲ μὴ τολμηρὸν τις ἡγήται μετὰ τὰς ἀκράτεια γαρύμενον διὸς πρὸς ἔρνεα θεῶν κ' Πίνδαρον (Olymp. 2 87), ἐθέλω καὶ τὸν ἄριστον τῶν αὐτῶ μαθητῶν τὸν Θεόφραστον ἐπιδείξαι ταῖς ἐμαῖς ἐπινοαῖς συμψηφίζόμενον. λέγει ᾧ ἐν τῷ τεσσαρεσκαίδεκάτῳ τῶν φυσικῶν "περὶ δὲ κινήσεως ἐν μὲ κοινὸν καὶ καθόλου λόγον 25 ἢ χαλεπὸν ἀποδοῦναι καὶ εἰπεῖν ὡς ἐνέργεια τίς ἐστὶν ἀτελής τὸ δυνατόν ὄντος ἢ τοῦτον καθ' ἑκάστην γένεσιν τῶν κατηγοριῶν, ὁ καὶ διὰ τῆς αἰσθήσεως σχεδὸν φαίνεται." ἀλλὰ ταῦτα μὲ καὶ τῆς πολλῆς συνηθείας τῶν φιλοσόφων ἡπορημένα ἀκριβεστέρας καὶ παρ' ἡμῶν καὶ παρ' ἄλλων τυγχάνει ζητήσεως. μήποτε δὲ ὁδὸν ἀπορίας ἄξια τυγ- 30 χάνουσιν. οἱ μόντοι Στωϊκοὶ διαφέρειν ἀλλήλων ἡγῶν τὸ μένειν τὸ ἡρεμῶν τὸ ἡσυχάζειν τὸ ἀκινητεῖν τὸ ἀκινητίζειν. μένειν ᾧ ἐν βιβλῶν πρὸς ἕνα χρόνον, ἀλλὰ πρὸς τὸν ἐνεσῶντα καὶ μέλλοντα. μένειν ᾧ λέγομεν τὸ κατέχον τὸν αὐτὸν χρόνον καὶ καθ' ἑξῆς. τὸ ᾧ κατεχόμενος μεμενηκέναι λέγομεν. χρώμεθα δὲ, φασί, καὶ ἐπὶ τῷ μὴ κινῶν τῷ μένειν, ὥστε καταχρηστικῶς εἰπεῖν ἂν τινα καὶ ἐπὶ τῶν σώματων τὸ μένειν ἀντὶ τῷ μὴ κινῶν. κοινὸν μὲ ἔν πάντων τῶν σωμάτων τὸ μένειν, τὸ δὲ ἡρεμῶν, φασί, μήποτε ζῶν ἐστὶ σύμπτωμα. λίθος ᾧ ἐκ ἡρεμῆς. ζῶν δὲ καὶ τὸ ἡσυχάζειν. τὸ ἀκινητεῖν καὶ ἀκινητίζειν ἐπὶ τῶν σωμάτων λέγειν ὁ πάφικος μὴ 40 κινῶν, ἀντὶ τῷ μὴ κινῶν δὲ λέγειν.

Ε. 5. Καὶ περὶ τῷ ἔχειν εἰκότως διδάσκει, διότι περὶ τῶν 15 17. γενῶν διαλογόμενος τὸ γένος τὸτο συντόμως παρήλαθε. τελευταῖον δὲ τῷ αὐτῷ, διότι καὶ ἐν τοῖς γένεσι τελευταῖον αὐτῷ τάξιν αὐτὸς ἀποδοῦναι, τὸ Ἀρχύτῳ μὲ τὰς τέσσαρας τὰς πρώ- 20 τας τὴν τῷ ἔχειν κατηγορίαν τάξεως, ὡς ἔφαθον. λέγει δὲ ὁμοῦ νυμον εἶναι τὸ ἔχειν καὶ ὁκατῶς λέγειν. καὶ ὅτι τὸ ἔχειν τὸτο συνακτεῖν σημαίνει. καὶ ᾧ τὸ Ὀμηρὸς κατὰ τὸ ἔχειν ἐπὶ τῷ οἰκεῖν, "αἰ δ' ἔχον καλὴν Δακεδαίμονα," αἰ δ' ἔχον Ἀρκαδίην. ὡς δὲ,

φησί, καὶ ἄλλοι τρόποι εὐρεθῆεν τὸ ἔχειν· καὶ ἥδ' αὐτὸς ἐν τοῖς Μετα
τὰ Φυσικά (δ' 23) ἐζήτησε, καὶ ἐγὼ αὐτὸ ἐμνήσθην ἐν τῇ τῷ ἔχειν
κατηγορίᾳ. ζητητέον δὲ πῶς τὴν διαίρεσιν τῷ ἔχειν ὡς πολλα-
χῶς λογομένῳ πεποιθῆ (εἰ ἥδ' οὗτο, πῶς γένος τ' ἔχειν;) καὶ ἐπι-
μέντοι δι' ἣν αἰτίαν ἐπὶ τῷ τέλει ταύτῃ τὴν διαίρεσιν παραδ- 5

δωκε καὶ ἐκ ἐν τῇ τῷ γένους τάξει. ἀλλ' ὅτι μὴ ἔχει τ' ὡς γένος ἐστὶ
τ' οὖν διαμενόμενον, ὁρῶν· ἐκεῖνο μὲν ἥδ' παράδειγμα ἐπ' ἔργου τ' ὑπο-
δοσθῆναι τ' ὡπλίσθη, τὰ δὲ ἐνταῦθα τῇ αὐτῇ κατηγορίᾳ ὑποτάσ-
σει) καὶ τὰ ἐχόμενα.

ΕΙΣ ΤΟ ΠΕΡΙ ΕΡΜΗΝΕΙΑΣ.

ΑΝΩΝΥΜΟΤ ΤΙΝΟΣ (*). Πρὸ τῆς τ σαφηνείας
εἰπωμεν τὰ εἰσθότα προσηγνῆς κεφάλαια προτέλεια. εἰσὶ δὲ
ταῦτα, τίς ἡ ὑπόθεσις ἥτοι ὁ σκοπὸς τοῦ παρόντος συγγράμματος;
τ' χρησίμων, τίνα τάξιν ἔχει πρὸς τὰ ἄλλα τῆς λογικῆς πράγμα-
τέας συγγράμματα, τὴν αἰτίαν τῆς ἐπιγραφῆς, εἰ γνήσιον ἐστὶν 10
'Αριστοτέλους, τίς ἡ εἰς τὰ κεφάλαια διαίρεσις, τίς ὁ τρόπος ὁ δι-
δασκαλικός, τίς ὁ χαρακτήρ, καὶ ὑπὸ ποῖον μέρος καὶ μέρος τῆς
φιλοσοφίας ἀνάγει. ὁ σκοπὸς τοῦτον ἐστὶ τῷ παρόντι συγγράμ-
ματι· διαλεχθῆναι περὶ τῆς πρώτης συνθέσεως τῶν καὶ τὴν δευτέ-
ραν θέσιν ἀπλῶν φωνῶν τῆς καὶ τ' κατηγορικῶν εἰδος τῷ ἀποφαν- 15
τικῷ λόγῳ γνωμένης. πρώτης δὲ λέγω, διότι τρεῖς εἰσὶ θέσεις καὶ
δύο συνθέσεις, πρώτη μὲν θέσις αἱ ἀπλᾶι φωναὶ τῶν δέκα κατη-
γοριῶν, δευτέρα θέσις τ' περὶ ἐρμηνείας (τίθησι ἥδ' τ' ὄνομα καὶ τ'
ῥῆμα ἀπλᾶς εἶναι φωνάς, καὶ ὁρίζεσθαι τί ἐστιν ὄνομα καὶ τί ἐστὶ ῥῆμα),
τρίτη θέσις τ' περὶ συλλογισμῶν. . . τὴν τοίνυν σκοπὸν ἔχει δι- 20
δάξαι περὶ ἀποφαντικῷ λόγῳ μόνον. λέγομεν δὲ μόνον, διότι πεν-
ταχῶς ὁ λόγος, εὐκτικὸς κλητικὸς προσηκτικὸς ἐρωτηματικὸς
καὶ ἀποφαντικὸς. ὅτι δὲ πέντε εἰσὶ καὶ ὁ πλείονες, ἐκ διαίρεσεως
δακτυλίου ὅτως. τῆς λογικῆς ψυχῆς αἱ δυνάμεις διτταί, αἱ μὲν ζῶ-
ντος αἱ δὲ γνωστικαί. καὶ διὰ μὲν τῶν γνωστικῶν νοῦμεν, ὁ δὲ νοῦμεν 25
ἀποφανσάμεθα, καὶ γίνεσθαι τ' ἀποφαντικὸς· διὰ δὲ τῶν ζῶντων ὀρε-
γόμεθα, καὶ ὀρεγόμεθα ἢ λόγῳ ἢ πράγματι ἢ πράξεως· ἀλλ' αἱ μὲν
λόγῳ, ποῦμεν τὴν ἐρωτηματικὴν, εἰ δὲ πράξεως, τὴν κλητικὴν, εἰ
δὲ πράγματι, εἰ μὲν κρείττονος, τὴν εὐκτικὴν, εἰ δὲ χείρονος, τὴν
προσηκτικὴν. ὥστε πέντε εἰσὶ μόνον γενεαί. εἰ δὲ εὐρίσκον) καὶ 30
ἄλλοι παρὰ τοῖς Στωϊκοῖς, οἵτινες εἰσὶν ὅτι, ἐκθετικὸς, ἐκκειῶν
εὐθεῖα γραμμῇ, ὑποθετικὸς, ὑποκειῶν τὴν γῆν κέντρον λόγον ἔχειν
πρὸς τὴν ἑρμηνείαν, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ εἰς τὰς τέρας ἀνάγον).

διττός ἐστιν ὁ ἀποφαντικὸς, ἡ κατηγορικὸς ἡ ὑποθετικὸς.
ἐλλειπὲς ὅν καὶ ἀτελὲς ἐστὶ τ' ὑποθετικόν, καὶ διὰ τὸτο προσηγμένης 35
αὐτὴ σπουδῆς ἐκ ἀξιοῦ ὁ φιλόσοφος. . . μόνος ὁ ἄνθρωπος συλλο-
γίζεσθαι, καὶ μὴ καὶ τὰ θεῖα, ὅθεν τὰ ἄλογα, διότι τὰ μὲν κρείττονα τῷ
ἀνθρώπῳ ἀπλῇ προσβολῇ τὰ πράγματα ἴσασιν. . . τὰ δὲ μὲν τὰ
'Ακαλυπτικά διαρεῖ) εἰς τὰ Τοπικά ἥτοι τὴν διαλεκτικὴν, ἐν ἣ
μεθεῖς ἐστὶ τὸ ψεύδος, καὶ εἰς τὴν Σοφιστικὴν Ἐλέγχους, ἐν 40
οἷς πλέον ἐστὶ τ' ψεῦδος τῆς ἀληθείας, καὶ εἰς τ' περὶ Παιητικῆς,

ἐνθα περὶ τῷ πάντῃ ψευδὺς διαλέγεσθαι συλλογισμῶν, ὡς πάντα
πεποιημένα καὶ ἐπιπλάσας. . . καὶ περὶ μὲν τῷ δημιουργικῷ ὕδατος ἡμῶν
λόγος, καλῶς τοῖς φιλοσόφοις ἐρμημένον, τί μὲν ἐστὶ τ' θεῖον, ἐκ
ἴσμεν, τί δ' ἐκ ἐξιν, ἐπιστάμεθα· ἐξ ἀποφάσεως γάρ, ἐκ ἐκ
καταφάσεως τὰ τῷ θεῖνι γινώσκουμεν. . . καὶ εἰ μὲν λόγον ποιεῖς τὴν
ἐρωτηματικὴν καὶ τὴν πυσματικὴν, οἵτινες ὅθεν διαφέρουσιν ἀλλήλων
εἰ μὴ τῇ ἀποκρίσει, καθὸ τῷ μὲν ἐρωτηματικῷ ταχεῖα ἔπει) ἡ ἀπό-
κρισις, ὡς παρὰ Μενάνδρῳ (Meinek. p. 276) "ὅχι ὁ τρόφιμος σὺ
πρὸς θεῶν Ὀνήσιμος ὁ οὖν ἔχων Ἀβρότονον τὴν ψάλτριαν ἔγχευεν
ἐναγχος;" πρὸς δὲ ταχεῖα ἡ ἀποκρίσις εἰπόντος "πάντο μὲν ὅν." ἐν 15
ἥδ' τῇ ἀποκρίσει τῷ ἐρωτηματικῷ ὁ μόνον τοῖς συμβολικοῖς ἐπιρ-
ρήμασι δυνάμεθα χρῆσθαι, οἷον τῷ ναὶ ἡ τῷ ὄχι, ἀλλὰ καὶ τῇ κατα-
νεύσει καὶ ἀνανεύσει τῆς κεφαλῆς. ἐπὶ δὲ τῷ πυσματικῷ μεγάλην
καὶ τελεῖα γίνεσθαι ἡ ἀπόδοσις.

καλῶς δὲ οἱ μὲν Στωϊκοὶ τὴν ἀποφαντικὴν (λόγον) ἀξιῶμα,
τὴν δὲ κλητικὴν προσηγρευτικὴν, τὴν δὲ εὐκτικὴν ἀρατικὴν, καὶ προ-
σηκτικὴν τούτοις ἄλλα εἶδη, διαπορητικὴν, ὁμοτικὴν ἥτοι ὁμομοτικὴν
καὶ κατομοτικὴν, ὑποθετικὴν, ἐκθετικὴν, θαυμαστικὴν, ἀφηγηματι-
κὴν, ὁμοιον ἀξιῶματι. διαπορητικὴν, ὅ ἐστιν ἐρωτήσεις αὐτῶν πρὸς
αὐτὸν, ὥστε τ' "Δάος προσῆλθε τί ποτ' ἀγγελῶν ἄρα;" καὶ "ὦ μοι
ἐγὼ τί πάθω;" ὁμοτικὴν δὲ ὡς τ' "ἴσω οὖν τὸδε γαῖα" καὶ "ναὶ μὰ
τὸδε τ' οὐκ ἔπρην" καὶ "ὦ μὰ Ζῆν' Ἀγέλας." ὑποθετικὴν δὲ ὡς τ'
"ὑποκειῶν ἡ γῆ σημεῖν λόγον ἔχουσα πρὸς τὴν ἥλιον" καὶ Δημοκρίτης
"εἰ τοῦτον ὁ Φίλιππος ταύτην ἔχε τὴν γνώμην ὡς χαλεπὸν τ' πολε-
μῶν Ἀθηναίους ἔχουσι τοσαῦτα ἐπιτεχίσματα" καὶ τὰ ἑξῆς. ἐκ-
θετικὴν ὡς τ' "τὴν ἐκθεσὶν φασιν οἱ γεωμέτραι." θαυμαστικὴν δὲ, ὡς
καλὸς μοι ὁ πάππος ὦ μητήρ." ἀφηγηματικὴν δὲ ὡς τ' "Πλάθεν
με φέρων ἄνεμος Κνωῶντες πέλασσεν." ὁμοιον ἀξιῶματι ὡς "ὠρατ'
ζε) ἡ τύχη εἰς τὴν βίαν" καὶ τ' "ἀγαθὸν τ' τιμὰν τὴν γονεῖς καὶ σέ-
βειν τὴν νόμους." ὁμοιον δὲ ἀξιῶματι εἶρη) καὶ ἐκ ἀξιῶμα, διότι 35
τ' ἀξιῶμα πάντως ἀληθὲς ἐστίν. . . οἱ δὲ Πυθαγόρειοι, οἷς φίλον
πάντα ὑπὸ τὴν δεκάδα ἀνάγειν, προσέθεσι πέντε, ταῦτα δὲ εἰσὶ
τοῖς πέντε τῶν Περιπατητικῶν, δεκτικὰ ὄντα ἀληθείας καὶ ψεύδους,
καὶ ἐκ εἰσὶν ἄλλα σημερινά· ὁ μὲν ἥδ' πυσματικὸς καὶ ὁ διαπορη-
τικὸς ταῦτά εἰσι τῷ ἐρωτηματικῷ, καθολικῇ ἥδ' ἐν τοῖς τρισὶν
ἐρωτήσις, ὁ δὲ δίκαιον δὲ ἀπὸ μερικῶν τινῶν λέγειν αὐτῶν διαφο-
ρὰν. ὁ μὲν πυσματικὸς κατανεῖ τῷ διαπορηματικῷ καθὸ ἐν ταῖς
δυσίαν ἐστὶν ἡ ἐρώτησις, διαφέρει δὲ πάλιν καθὸ αὐτὸς μὲν πρὸς ἑτε-
ρον ἔχει τὴν ἐρώτησιν, ὁ δὲ διαπορητικὸς πρὸς ἑαυτόν. . .

(*) Ἐξήγησις συνομνηστικὴ καὶ σαφηνεὶα εἰς τὸ περὶ Ἑρμηνείας Cod.
Coeslin. 160 bethbysa. f. 1 v. 96.

ταύτην ἐστὶ καὶ ὁδὸν διαφέρει ἐπιγράφει περὶ Ἑρμηνείας ἢ περὶ ἀποφαντικῷ λόγῳ. ἄλλοι δὲ φασιν ὡς διὰ τὸ καλὸς τῆς ἐπαγγελίας ἐπιγράφει ὅτως· ὁδὸν ἣν τὰ ταυτὰ ἀσαφῆ πράγματα σαφῶς ἐρμηνεύσαι. πλὴν ἔκ ἀληθῶς λέγουσι· τὴν αὐτὴν ἣν ἰχθυὶ χαρακτῆρι κέχρηται, καὶ ὁ διὰ καλὸς ἐπαγγελίας ὅτως ἐπιγράφει, ἀλλὰ μᾶλλον συμφωνεῖ τῷ σκοπῷ ἢ ἐπιγραφῇ, σκοπὸς γάρ ἐστι τῷ προκειμένῳ συγγραμμάτι διακρίσιν ποιῆσαι τῶν ἀληθῶν προτάσεων ἀπὸ τῶν ψευδῶν, τὸτο δὲ πρὸς τῇ σαφηνείᾳ ἐστίν, ἢ δὲ σαφηνεία πρὸς τῇ ἐρμηνείᾳ ἐστίν. τρία δὲ δηλοῖ τὸ τῆς ἐρμηνείας ὄνομα, τὴν κεκαλλωπισμένην ἐπαγγελίαν, ὡς ἡ τῶν ῥητόρων, καὶ τὴν ἀκαλλώπιστον, ἥτις ἡ τὴν γνωστὴν ἡμῶν διάθεσιν ἐρμηνεύει διὰ τὸ ἀποφαντικῷ λόγῳ ἢ τὴν ζωτικὴν διὰ τῶν ἄλλων δ' λόγων. καὶ ἐπιγράφει τὸ βιβλίον καὶ τὸ δεύτερον σημασιώμενον ἥτοι καὶ τὴν ἀκαλλώπιστον φράσιν· ἢ ἡ πραγματεία φιλόσοφος ἅμα καὶ διαλεκτικὴ ὅσα ὁ προσποιεῖ τὴν κεκαλλωπισμένην φράσιν· μόνος γάρ, φησὶν ὁ Θεόφραστος, τῷ λόγῳ χεῖρεις ἔχοντας τὴν μὴ πρὸς τὴν ἀκροατὴς τὴν δὲ πρὸς τὰ πράγματα, τὴν μὴ πρὸς τὴν ἀκροατὴς ποιηταὶ καὶ ῥήτορες διώκουσι, τὴν δὲ πρὸς τὰ πράγματα φιλόσοφοι. ἐπιγράφει ὅν περὶ Ἑρμηνείας ὡς ἐρμηνεύων τὰ τῆς ψυχῆς νοήματα, ποίας δόξης εἰσὶν, εἴτε ἀληθῆς εἴτε ψευδῆς. Περὶ τῷ γνησίῳ Ἀνδρόνικος ὁ Ῥόδιος ἀμφιβάλλει μόνος ὁ λεγόμενος ἐνδέκατος διάδοχος τῆς Ἀριστοτέλους διατριβῆς. ἐπεὶ ἡ ὁ Ἀριστοτέλης ἐν ταύτῃ τῇ πραγματείᾳ φησὶν ὅτι τὰ ἐν τῇ φωνῇ τῶν ἐν τῇ ψυχῇ παθημάτων ἐστὶ σύμβολα, τὸτ' ἐστὶν αἱ φωναὶ τὰ τῆς ψυχῆς ἐξαγγέλλουσιν, εἴτα παρακα- 25 τῶν φησιν ὅτι "περὶ μὴ ὅν τῶν ἐν τῷ περὶ ψυχῆς ἡμῶν εἶρηται," Ἀνδρόνικος ἀνέσας τὰ νοήματα παθήματα τῆς ψυχῆς καλῶντος αὐτὸ καὶ παραπέμποντος ἡμᾶς εἰς τὸ περὶ ψυχῆς, εἴτα ἐγκύβας ἐκεῖ καὶ μὴ συνιδὼν ὅπως ταῦτα λέγει, ἀναγκαῖον ὦνθῃ τῶν δύο πραγματειῶν, ταύτης τε καὶ τῆς περὶ ψυχῆς, νοθεύσαι τὴν ἐπεί- 30 ραν, καὶ δεῖν ἐνόμισε ταύτην ἀθετεῖν μᾶλλον ἢ ἐκείνην τηλικαύτην ὅσαν καὶ μέγεθος νοημάτων ἔχουσαν καὶ ἀξίωμα. φασὶ δὲ πρὸς αὐτὴν ὅτι κἂν μὴ κυρίως ἐν τῷ περὶ ψυχῆς λέγει τὰ νοήματα παθήματα τῆς ψυχῆς, ὅμως μὴ φαντασίαν παθεῖν τὴν ἐκεῖσε φησιν ὅτως (3 5 sqq.) "ὁ μνημονεύομεν ὅτι τὸ μῦθον τῆς ψυχῆς 35 καθ' ὃ τὸ εἶναι ἔχομεν, ἀπαθές, ὁ δὲ παθητικὸς ὡς φθαρτός, καὶ ἀνευ τούτου ὁδὸν νοεῖ." τὸ ἀπαθές δηλονότι μέριον ὁδὸν τῶν ἐνταῦθα πραγματῶν νοεῖ χωρὶς τῷ παθητικῷ ὅν ἥτοι τῆς φαντασίας, ἣν τινα ὡς μὴ εἶρηκεν ὡς ἐνδον ἔχουσαν ἐν αὐτῇ τὸ γνωστὸν καὶ ταύτη διαφέρεισαν τῆς αἰσθήσεως, καθὸ ἢ μὴ αἰσθήσεως περὶ τὰ ἐντὸς ἐνεργεῖ, ἢ δὲ φαντασία ἀπὸ τῆς αἰσθήσεως, καθὸ ἢ μὴ αἰσθήσεως ἐγυρομένη περὶ τὰ ἐνδον ἐνεργεῖ. ὁ ἡ δὲ αἰσθήσεως ἔξω κειμένη γινώσκει, ἐνδομένη τῆς ἐκείνου παρουσίας πρὸς τὸ ἐνεργῆσαι περὶ αὐτά, τούτων ἢ φαντασία... εἰ δὲ τὸ νοεῖν ἔκ αὐτοῦ φαντασίας, ἢ δὲ φαντασία μὴ πάθος, τὸ νοεῖν ἄρα μὴ πάθος· καὶ διὰ τούτου τὰ 45 νοήματα παθήματα τῆς ψυχῆς ἐκάλεισεν. ὡς ὁ καὶ ἡ Ἀνδρόνικος ἀκολουθεῖν καὶ κατηγορεῖν νοθείαν τῆς προκειμένης πραγματείας. ἄλλως τε φαίνεται τὸ παρὸν σύγγραμμα γνήσιον Ἀριστοτέλους ἀπὸ

τῷ μεμνητῷ αὐτοῦ ἐν τοῖς γνησίοις αὐτοῦ βιβλίοις· ἐν ᾧ τῇ Μετὰ τὰ φυσικὰ πραγματεία φησὶν ὅτι "ταῦτα μὴ ὡς ἐν τῇ ἐξ ὑποκειμένου καὶ κατηγορουμένου πραγματεία ἡμῶν εἶρηται." καὶ ὅτι εἰ μὴ ἢ τὸ προκειμένον βιβλίον, συλλογισμὸς ἐκ ἐγίνετο, συλλογισμὸς δὲ μὴ ὄντος ὁδὸν ἀποδείξεως ἦν, ἀποδείξεως δὲ μὴ ὄντος τί τὸ διακρίνον ἐν μὴ τῷ θεωρητικῷ μέρει τῆς φιλοσοφίας τὸ ἀληθὲς ἀπὸ τῷ ψεύδους, ἐν δὲ τῷ πρακτικῷ τὸ ἀγαθὸν ἀπὸ τῷ κακῷ; γνήσιον ὅν Ἀριστοτέλης παταχθῆναι δείκνυται, ἀπὸ τε τῷ χαρακτῆρος τῆς λέξεως ἰχθυὶ τυγχάνοντος, καὶ ἀπὸ τῆς πυκνότητος τῶν νοημάτων, καὶ ἀπὸ τῆς τέχνης τῶν θεωρημάτων, καὶ ἀπὸ τῆς πρὸς τὰς ἄλλας πραγματείας συμφωνίας (λέγει ἡ μὴ μικρὸν ὅτι τούτοις μὲν, ὡς περ ἐν τοῖς Ἀναλυτικοῖς εἶρηται, ὅτω τέταται), καὶ ἀπὸ τῷ ἀτελεῖ γινώσκῃ τὴν λογικὴν ἀφρημένης ἀπ' αὐτῆς τῆς παρούσης πραγματείας, καὶ ἀπὸ τῷ γεγράφθαι ἑτέροις καὶ ἑλὼν Ἀριστοτέλους ὁμῶνυμα συγγράμματα καὶ φέρεται ἐν αὐτοῖς ἀντὶ μὴ τῶν Κατηγοριῶν τὸ Περὶ λέξεως, ἀντὶ δὲ τῷ περὶ Ἑρμηνείας τὸ Περὶ καταφάσεως καὶ ἀποφάσεως. Περὶ δὲ τῆς εἰς τὰ κεφάλαια διαρέσεως, ταύτην δὲ εἰπεῖν περὶ τῆς εἰς τὰ μέρη, φασὶ ὅτι εἰς πέντε τμήματα τὸ παρὸν διαμερεῖται σύγγραμμα.

Ὁ δὲ διδασκαλικὸς τρόπος τετραχῶς ἐστὶ, διαμετρικὸς ἐμμετρικὸς ἀποδεικτικὸς ἀναλυτικὸς.

Ὁ δὲ χαρακτῆρ ἰχθυὸς καὶ πάντῃ ἀσαφής. χορῇ δ' αὐτῷ ἔκ ὧς τινὲς φασὶ βασκαίνων τῆς τέτων μετυσίας ἡμῶν (ὁ ἡ δὲ ὅλως εἰπέ τι περὶ τέτων) ἀλλ' ὡς δείξω τὴν γνησίαν τῆς φιλοσοφίας ἐρασὴς τῶν νόθων, οἷς σπουδῇ καὶ μελέτῃ πάντα ληπτὰ γίνονται. Εἰς πῶν δὲ μέρος ἀναφέρειται, ἐν ταῖς προτελείαις τῶν Ἀναλυτικῶν μαθησόμεθα. νῦν δὲ χωρήσωμεν εἰς τὴν ἐξήγησιν τῆς λέξεως.

καὶ τελευτῇ θεῷ χορηγία τὸ περὶ ἐρμηνείας.

MANNOT TOT ITALOT (*). Ἡ λογικὴ πραγματεία τέλος ἔχει τὴν εἴρησιν τῆς ἀποδείξεως. προηγουμένη δὲ ταύτης ἡ τῇ ἀπλῇ συλλογισμῷ γνωστῇ, καὶ ταύτης ἡ περὶ προτάσεων γνωστῇ, ταύτης δὲ ἡ τῶν ἀπλῶν φωνῶν διδασκαλία. διδάξας ὅν περὶ ταύτης ἐν ταῖς Κατηγορίαις νῦν παραδίδωσι τὰς προτάσεις, αἵτινες ὠνομαζήσαν διὰ τὸ προτείνεσθαι ὑπὸ τῶν συλλογισμῶν τι βελομένων τοῖς προσδιαλεγόμενοις. πέντε δὲ ὄντων τῶν τῷ λόγῳ εἰδῶν, περὶ ὧν καὶ ἐν ἄλλοις εἶρηται, περὶ μόνῃ καὶ ἀποφαντικῷ ἐνταῦθα διαλαμβάνει· τούτου γάρ ἐστι δεκτικὸν ἀληθείας καὶ ψεύδους, καὶ ὑπὸ τούτῳ τελευτῶν αἱ ἀποδείξεις. περὶ δὲ τούτου ὁ πάντῃ ἀλλὰ μόνῃ τῷ εἶδους αὐτοῦ τῷ κατηγορουμένῳ ὡς συμβαλλομένῳ αὐτῷ εἰς τὴν ἀπόδειξιν· τὸ ἡ ὑποθετικὸν ἑλλειπὲς καὶ διὰ τῷ κατηγορουμένῳ τελευτῶμενον, διὸ τὸς μὴ κατηγορουμένους συλλογισμὸς ἀπλῶς συλλογισμὸς λέγομεν, τὸς δὲ ὑποθετικὸς ἐξ ὑποθέσεως συλλογισμὸς, σκοπὸς ὅν τῷ Ἀριστοτέλει εἰπεῖν περὶ τῆς πρώτης συνθέσεως τῶν

(*) Ἰωάννη φιλοσόφῳ τῷ Ἰταλῷ εἰς τὸ περὶ Ἑρμηνείας (paulo infra τὴν κατὰ τὸν καὶ πρώτῃ τῶν φιλοσόφων τῷ Ἰταλῷ εἰς τὸ περὶ Ἑρμηνείας Ἀριστοτέλους ἐκδοσὶς ἐκτίμενος) Cod. Paris. Reg. 1843 f. 68.

ἀλλῶν φωνῶν τῆς κ' τ' κατηγορικῶν εἶδος τῷ ἀποφαντικῷ λόγῳ
γνωμένῃ· πρῶτης δὲ εἶπον πρὸς ἀντιδιαστολὴν τῶν συλλογισμῶν.
ἔστι δὲ κατηγορικῶν β' εἶδος τῷ ἀποφαντικῷ λόγῳ τ' σημαῖναι τί
τῷ ὑπάρχει ἢ ἔχει ὑπάρχει, ὡς τ' Σωκράτης περιπατεῖ, Σωκρά-
της ὁ περιπατεῖ· ὑποθετικῶν δὲ τ' σημαῖναι τίνος ὄντος τί ἔστιν ἢ
ὅτι ἔστιν, ἢ τίνος μὴ ὄντος τί ἔστιν ἢ ὅτι ἔστιν, ὡς τ' εἰ ἀνθρωπὸς ἐστὶ,
ζῶν ἔστιν, εἰ ἀνθρωπὸς ἐστὶ, λίθος ἔστιν, ἢ εἰ μὴ ἔστιν ὅτι
ἔστιν, εἰ μὴ ἔστιν ὅτι ἔστιν ὁ ἥλιος ὑπὲρ γῆς.

Τὰ εἶδη τῷ λόγῳ πάντα λόγους εἶναι τὸν ἀριθμὸν, εὐκταῶν
προσакτικῶν κλητικῶν ἐρωτηματικῶν τε καὶ ἀποφαντικῶν. τὸτο 10
δὲ τ' ἀποφαντικῶν εἶδος ἐκ τῶν γνωστικῶν τε καὶ λογικῶν τῆς
ψυχῆς· δυνάμειον προελήλυθε· καὶ γὰρ αἱ β' γνωστικαὶ εἰσι καὶ λογικαὶ
τῶν τῆς ψυχῆς δυνάμειον, αἱ δὲ γνωστικαὶ τε καὶ ἀλογαί, καὶ αἱ β'
ζωτικῶν πάθων καὶ λογικῶν, αἱ δὲ ζωτικῶν ὁμοίως καὶ ἀλογαί. ὡν ἀπα-
σῶν γνωστικῇ ἐστὶ δύναμις ὁ νῦν καὶ λογικῇ, καὶ ἐφεξῆς ἡ διάδοξα, καὶ 15
πρὸς τούτοις ἡ δόξα. αὐτῷ τοίνυν μόναι τῶν ἄλλων γνωστικαὶ τε καὶ
λογικαὶ δυνάμεις εἶναι λέγουσι. τὴν δὲ γε φαντασίαν καὶ μὲν ταύτην
τὴν αἰσθησὶν γνωστικῶν ὁμοίως ταῖς ἄλλαις γνωστικαῖς, ὁ μὴ
δὲ λογικῶν ἀλλ' ὡς εἴρηξεν ἀλόγων· πᾶν γὰρ τ' ἐν τοῖς ἀλόγοις ζῶσις
εἶναι πεφυκὸς εὐδαιμόνιος ὡς καὶ ἐν αἷν λογικῶν. αἱ δὲ γε λοιπαὶ 20
δυνάμεις αἱ ζωτικαὶ καλεῖται, βελήσις ἐστὶ καὶ προαίρεσις καὶ πρὸς
ταύταις θυμὸς καὶ ἐπιθυμία· αὐτῷ τοίνυν καὶ ὁρεκτικῇ καλεῖται, γνω-
στικῇ δὲ ὑδαμῶν· ὁ γὰρ ἴσασι τι τῶν ὄντων, ἀλλ' ὡς ζῶν ὕσται
ὁρεκτικῇ αὐτῶν, καὶ αἱ β' ὡς ζῶν λογικῶν αἱ δὲ ὡς ἀλόγων.
ζῶν μὲν γὰρ λογικῶν ζωτικῇ τε καὶ ὁρεκτικῇ δύναμις ἀν εἴη ἢ τε 25
βελήσις καὶ ἡ προαίρεσις, ἀλόγων δὲ θυμὸς καὶ ἐπιθυμία. καὶ μη-
δοὶς ἡμῶν αἰδῶ ὡς πᾶν θυμὸν ἔχον ζῶν καὶ ἐπιθυμῶν ὡσαύτως
ὁ λογικῶν ἔχει διὰ τούτο, ἀλλ' εἰδέναι ὅτι τ' μὲν λογικῶν τελειότατον
ἐν τῶν ἄλλων ζῶν πᾶσας ἐν αὐτῷ συλλαβὸν ἔχει δυνάμεις, τ'
δὲ γε ἀλογον καὶ ἀτελέστερον τῶν κρείττονων ἐστέρη· αὐξάνομεν 30
γὰρ ὡς φυτὰ, καὶ θυμώμεθα ὡς ἀλογα καὶ τὴν εἰπόντα, καὶ ὡς ἀγγε-
λοι διανοούμεθα. τούτων τοίνυν πάντα τὰ τῷ λόγῳ εἶδη προελήλυθε
τῶν δυνάμειον, χωρὶς τῷ ἀποφαντικῷ· ὁ δὲ γε ἀποφαντικὸς ὁ
τῶν ζῶν ὡς εἴρηξεν προελήλυθεν, ὅθεν γὰρ τῆς βελήσεως ὅθεν τῶν
ἄλλων ὕδαμῶν, ἀλλ' αὐτῶν τῶν τε λογικῶν καὶ γνωστικῶν ὡσαύ- 35
τως. καὶ εἰ μὲν ἀληθῆς, διανοίας ἀν εἴη ἔργον συμπλεκομένης τῷ
κρείττονι, εἰ δὲ μέσως ἔχων, τῷ χείρονι συμπλεκομένης αὐτῆς,
εἰ δὲ πάντῃ ψευδὴς (συμβαίνει γὰρ αὐτῷ τούτο), τῇ ἔτι χείρονι
συμπλεκομένη ἐστίν. καὶ ἡ β' κρείττων ἀπασῶν νῦν ἐστίν, ὡς εἴρηξεν,
ἡ δὲ μὲν τούτων διάδοξα, καὶ ἔτι δόξα μὲν ταύτην, καὶ μὲν ταύτην 40
φαντασία, καὶ μέχρι αἰσθήσεως. τούτων ἀπάντων, ζωτικῶν τε
λόγῳ καὶ γνωστικῶν, πάντα τὰ τῷ λόγῳ εἶδη προέχον, καὶ ὁ β' ἀπο-
φαντικὸς ἀληθείας καὶ ψεύδους διδασκαλὸς ὡν τῶν προσεχῶς εἰρη-
μένων, τὰ δ' ἄλλα τῶν ἄλλων· ὅθεν γὰρ γνωστικῶς ἔστιν ἀλλ'
ὁρεκτικῶς μᾶλλον καὶ κρείττονος αἰσθήσεως, ὡς ἐπὶ τῆς εὐχῆς, ἢ 45
χείρονος, ὡς ἐπὶ τῆς προστάξεως καὶ ὡς ἐπὶ κλήσεως, ὁμοίως καὶ
ἄλλως ἐπὶ τῆς ἐρωτήσεως. τούτων τοίνυν ἀπάντων τῶν εἰδῶν τί
ἀν εἴη ἀληθές; πάντως ὅθεν, ὅτε μὴν ψευδές, ἐπεὶ ὁ πέφυκεν ἐν

εὐχῇ ἢ ἐρωτῇ ἢ ἄλλῳ τῷ τῶν εἰρημένων, ἀλλ' ἀποφάνσει καὶ
μόνη, ἥτις λόγος ἀποφαντικὸς καὶ ἐρμηνεία τοῖς παλαιότεροις ὠνό-
μασαι· ἀμφὶ γὰρ πρόποντα αὐτῷ, τό τε ἀποφαίνεσθαι καὶ ἐρμηνεύειν.
ὅθεν ὁ Σταγειρίτης περὶ Ἑρμηνείας τὴν περὶ αὐτῷ πραγματείαν
ἐκαλεσε.

ΛΕΟΝΤΟΣ ΤΟΥ ΜΑΓΕΝΤΗΝΟΥ (*). Ὡς περ ἀναβαθμοῖς
ποῖ χρωμένους ὁ Ἀριστοτέλης μὲν τὴν παραδοθεῖσαν ἐν ταῖς Κατη-
γορίαις θεωρίαν νῦν περὶ τῶν προτάσεων διαλέγετο, ὡς περ καὶ ἐν
τοῖς Ἀναλυτικαῖς περὶ συλλογισμῶν· ἐν γὰρ λόγον ἔχει ὁ ὅρος πρὸς
πρότασιν, τούτων τὸν λόγον ἔχει καὶ πρότασις πρὸς συλλογισμὸν·
ὡς περ γὰρ ἡ πρότασις ἐξ ὅρων σύγκειται, ὅπως καὶ ὁ συλλογισμὸς
ἀπὸ προτάσεων κεκρότηται. ἐνταῦθα ὅν ὡς περ καὶ βαθμὸν περὶ
προτάσεων διαλέγετο· τούτο γὰρ ἔστιν αὐτῷ ὁ σκοπός. διὰ καὶ περὶ
λόγον τὴν διδασκαλίαν ποιεῖ, ἀλλ' ὁ παντός· πενταχῶς γὰρ ὁ
λόγος, προσакτικὸς εὐκταῶν κλητικῶν ἐρωτηματικῶν καὶ ἀπο-
φαντικῶν, περὶ ὧν καὶ ἀποφαντικῶν μόνον διαλέγετο· ἐν γὰρ τούτῳ
μόνῳ διακρίνεται τ' ἀληθὲς ἀπὸ τῷ ψεύδους. ὅτι δὲ μόνον πέντε
εἶδη ὁ λόγος ἔχει, δείκνυσι ὅπως.

ΑΜΜΩΝΙΟΥ (**). Πολὺ μὲν ἐν σοφοῖσι καὶ ἀνώνυμον τ'
περὶ Ἑρμηνείας τοῦ Ἀριστοτέλους βιβλίον, τῆς τε πυκνότητος
ἐνεκα τῶν ἐν αὐτῷ παραδιδόμενων θεωρημάτων καὶ τῆς περὶ τὴν
λέξιν δυσκολίας· διὰ καὶ πολλῶν ἐξηγητῶν πολλὰ περὶ αὐτὸ κατε-
βλήθησαν φροντίδες (***). εἰ δὲ τι καὶ ἡμεῖς δινησάμεθα εἰσε-
νεγκεῖν περὶ τὴν τῷ βιβλίῳ σαφήνειαν, ἀπομνημονεύσαντες τῶν
ἐξηγήσεων τῷ θεῷ ἡμῶν διδασκάλῳ Πρόκλῳ τῷ Πλατωνικῷ δια-
δόχῳ, τῷ εἰς ἄκρον τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως τὴν τε ἐξηγητικὴν τῶν
δοκούντων τοῖς παλαῖοις δυνάμειν καὶ τὴν ἐπιστημονικὴν τῆς φύσεως
τῶν ὄντων κρίσιν ἀσκήσαντος, πολλὰν ἀν τῷ λογίῳ θεῷ χάριν
ὁμολογήσεται. ἀρχὴ τοίνυν ἡμῶν γινέσθω τῆς ἐξηγήσεως ἡ
τῶν πέντε κεφαλαίων ἐξηγήσις τῶν προλαμβάνεσθαι τῆς τῷ βῆτῳ
σαφήνειας εἰσθῶτων. καὶ λέγομεν τίς τε ἡ πρόθεσις τῆς περὶ Ἑρ-
μηνείας, καὶ τίνα ἔχει τάξιν πρὸς τὰ ἄλλα τῆς λογικῆς τῷ Ἀρισ-
τοτέλει πραγματείας συγγράμματα, τίς τε ἡ αἰτία ταύτης αὐτῆς
τῆς περὶ Ἑρμηνείας ἐπιγραφῆς, καὶ ὅτι γινώσκον ἐστὶ τ' σύγγραμμα

(*) Σύνομος ἐξηγήσις τῷ περὶ Ἑρμηνείας ἐκφανθεῖσα παρὰ τῷ Μιτυ-
λήνῃ κυρῷ Λέοντι τῷ Μαγνητῇ Cod. Paris. Reg. 1917. differt haec
ab impressis sub Leonis commentariis nomine.

(**) Ammonii Hermiae in librum Aristotelis de Interpre-
tatione commentaria Venetiis 1545. 8°.

(***) Boethius (Commentar. in librum Aristotelis de Inter-
pretatione editionis primae (I) et secundae (II) Oper. Venet.
1566 fol.) II. p. 283: Aspasius quoque et Alexander sicut in
aliis Aristotelis libris, in hoc quoque commentarios ediderunt.
ib. p. 281: Alexander in commentariis suis ea se impulsam
causa pronuntiat sumpsisse longissimum expositionis laborem,
quod in multis ille a priorum sententiis scriptorum dissideret...
ib. p. 282: huius libri expositionem nos scilicet quam maxime
a Porphyrio, quanquam etiam a ceteris, transferentes Latina
oratione digessimus.

τὸ τοῦ Ἀριστοτέλους, καὶ ἐπὶ πᾶσι τίς ἢ εἰς τὰ κεφάλαια τούδε τὸ βιβλίον διαίρεσις· τὸ γὰρ ἐπιζητεῖν πρὸς τί χρησίμων ἂν εἴη τῷ φιλοσοφεῖν βυλομένην τὸ περὶ Ἑρμηνείας βιβλίον, ἢ πρόθεσις αὐτῷ φανεῖσα ἡμῖν περιεργον ἐπιδείξει (*). τίς ἔν ἢ πρόθεσις αὕτη; τὸ τοῦ γὰρ ἀνάγκη πρὸ τῶν ἄλλων ἀφορίζεσθαι, καὶ πρὸς ταύτην τὰ ἐφεξῆς ἅπαντα συνείρειν. ἵνα δὴ τὸ τοῦ διηρθρωμένου ἔλωμεν, ἀναμνησθῆναι χρὴ τῶν εἰρημένων ἐν τοῖς προλαμβανομένοις τῆς συναγωγῆς τῶν Κατηγοριῶν... f. 4. καλῶσι δὲ οἱ Στωϊκοὶ τὸν μὲν ἀποφαντικὸν λόγον ἀξιῶμα, τὸν δὲ εὐκτικὸν ἀρατικόν, τὸν δὲ κλητικὸν προσαγορευτικόν, προσθέτοντες τούτοις ἕτερα πέντε λόγων εἶδη σαφῶς ὑπὸ τινα τῶν ἀπριόδημένων ἀναφερόμενα. λέγουσι γὰρ τὸ μὲν τι εἶναι ὁμοτικόν, οἷον ἔγω γὼν τὸδε γαῖα, τὸ δὲ ἐκβετικόν, οἷον ἔγω εὐθεία γραμμὴ ἦδε, τὸ δὲ ὑποβετικόν, οἷον ὑποκείδω τὴν γῆν κέντρον εἶναι τῆς τῷ ἡλίῳ σφαίρας, τὸ δὲ ὁμοιον ἀξιῶματι, οἷον ὡς ὠραῖζε(ν) ἡ τύχη ἐν τοῖς βίοις. ἅπαν ἅπαντα δεκτικὰ ὄντα ψεύδεις τε καὶ ἀληθείας ὑπάρχοντο ἂν τῷ ἀποφαντικῷ, τὸ μὲν ὁμοτικῷ τῇ μαρτυρίᾳ τῷ θεῷ πλεονάσαντος τῆς ἀποφανσεως, τὸ δ' ὁμοιον τῷ ἀξιῶματι τῇ τῷ ὡς ἐπιτατικῷ ἐπιρρήματος προδήκῃ. πέμπτον δὲ τι πρὸς τούτοις εἶναι φασὶ τὸ ἐπαπορητικόν, οἷον Δάος πάρεσι τί ποτ' ἀγγελῶν ἄρα; ὅπερ ἐναργῶς ταυτὲν ὃν τυγχάνει τῷ ἐρωτηματικῷ, πληρὸν ὅτι προτίθῃσι τὴν πράτασιν τῆς ἐρωτήσεως. πάλιν δὲ τὸ ἀποφαντικῷ λόγῳ δύο ὄντων εἰδῶν, καὶ τὸ μὲν καλεσμένον κατηγορικῷ τὸ δὲ ὑποβετικῷ, κατηγορικῷ μὲν τὸ σημαίνοντος τί τίνι ὑπάρχει ἢ ὅχι ὑπάρχει, ὡς ὅταν εἰπωμεν Σωκράτης περιπατεῖ, Σωκράτης δὲ περιπατεῖ (κατηγο- 25 ρῶμεν γὰρ τὸ περιπατεῖν τὸ Σωκράτους ποτὲ μὲν καταφατικῶς ποτὲ δὲ ἀποφατικῶς), ὑποβετικῷ δὲ τὸ σημαίνοντος τίνος ὄντος τί ἐξιν ἢ ὅχι ἐξιν, ἢ τίνος μὴ ὄντος τί ἐκ ἐξιν ἢ τί ἐξιν, ὡς ὅταν εἰπωμεν "εἰ ἀνθρωπὸς ἐστίν, καὶ ζῶν ἐστίν, εἰ ἀνθρωπὸς ἐστίν, λίθος ὅχι ἐστίν, εἰ μὴ ἐστίν ἡμέρα, νύξ ἐστίν, εἰ μὴ ἐστίν ἡμέρα, ὅχι ἐστίν ὁ ἥλιος ὑπὲρ 30 γῆν," τὸ κατηγορικὸν ἡμῶν μόνον εἶδος τῷ ἀποφαντικῷ λόγῳ παραδίδωσιν ὁ Ἀριστοτέλης ὡς αὐτοτελὲς καὶ χρησίμων πρὸς τὰς ἀποδείξεις, τὸ δὲ γε ὑποβετικὸν ὡς ἐλλειπὲς ὃν καὶ δεόμενον πάντως τῆς διὰ τὸ κατηγορικῷ τελειότητος ὑδαμὺ προηγουμένως ἀξιοῖ τιμῆς. οἱ γὰρ ὑποβετικοὶ συλλογισμοὶ τὴν καλεσμένην μετατόλῃν 35 ἦτοι πρόσληψιν ἀναποδείκτως λαμβάνοντες, ἐπὶ τοῦ δὲ καὶ συνημ-

(*) Boeth. II. p. 283: Uterque (Aspasius et Alexander) Aristotelem de oratione tractasse pronuntiat... sed Alexander addit imperfecte sese habere libri titulum: neque enim designare de qua oratione perscripserit; multae namque, ut dictum est, sunt orationes. sed adiciendum vel subintelligendum putat de oratione illum scribere philosophica vel dialectica, id est quae verum falsumque valeat expedire... ib. p. 284: sed quod addidit illam interpretationem solam dici, qua in oratione possit veritas et falsitas inveniri, ut est enuntiativa oratio, fingentis est, ut ait Porphyrius, significationem nominis potius quam docentis. atque ille quidem et in intentione libri et in titulo falsus est, sed non eodem modo de iudicio quoque libri errat.

μένον ἢ τὸ διεκφυγμένον, καὶ λόγῳ δεόμενον, ἐξ ὑποθέσεως ἔχον τὴν πίσιν, ἥτις αὐτῶν τὰς πρώτας ὑποθέσεις παραδέχεται. πρὸς ἔν τὴν τῶν ὑποθέσεων τούτων κατασκευὴν, εἰ μὲν ἑτέρως τις ὑποθετικῷ χρῆτο συλλογισμῷ, δεήσει πάλιν ἑτέρας αὐτῷ κατασκευῆς πρὸς τὴν πίσιν τῶν ἐν αὐτῷ ὑποθέσεων, καὶ πρὸς ἐκείνην ἑτέρας, καὶ τούτο εἰς ἀπειρον, εἰ δι' ὑποθέσεων ἐθέλοι τὰς ὑποθέσεις κρατύνειν· εἰ δὲ γε μέλλει τελεῖν καὶ ἀπροσδεῆς ἢ ἀπόδειξις γίνεσθαι, δῆλον ὅτι κατηγορικῷ συλλογισμῷ χρεῖα τῷ δίχα τῶν ὑποθέσεων ἐπαγγελιομένῳ τὸ προκείμενον δεικνύειν. διὸ καὶ τὸς μὲν κατηγορικῶς ἀπλῶς ὅπως ἐνομαζόμενον συλλογισμῶς, τὸς δὲ ὑποθετικῶς τὸ μὲν ὅλον τούτο ἐξ ὑποθέσεως συλλογισμῶς, ἀπλῶς δ' ἐκάτι, πρὸς τῷ καὶ ἄλλως τὰς ὑποθετικὰς ἀποφάνσεις ἐκ τῶν κατηγορικῶν τὴν γένεσιν ἔχον· ἄλλης γὰρ πρὸς ἄλλην κατηγορικῆς προτάσεως ἢ ἀκολουθίαν ἢ διάστασιν σημαίνει, συνδέσσει αὐτὰς πρὸς ἀλλήλας ἢ τῷ συμπλεκτικῷ ἢ τῷ διεκφυκτικῷ προσαγορευομένῳ συνδέσμῳ πρὸς τὸ ἕνα δοκεῖν εἶναι τὸν ἐξ αὐτῶν συγκείμενον λόγον. διὰ ταῦτα τοῖσιν τὸ κατηγορικὸν εἶδος τῷ ἀποφαντικῷ λόγῳ πολυπραγμονεῖ μόνον ὁ Ἀριστοτέλης. ἔγω γὼν ἢ πρόθεσις τῆς προκειμένης πραγματείας, ὡς συνελόντι φάναι, διαλεχθῆναι περὶ τῆς πρώτης συνθέσεως τῶν ἀπλῶν φωνῶν, τῆς καὶ τὸ κατηγορικὸν εἶδος τῷ ἀποφαντικῷ λόγῳ γινομένης. λέγω δὲ τὸ πρώτης, διότι καὶ τὸς συλλογισμῶς ἢ σύνθεσις τῶν ἀπλῶν ἐργάζε(ν) φωνῶν, ὅ μὲντοι ἢ πρώτη, ἀλλ' ἢ διὰ τῆς συμπλοκῆς τῶν καὶ τὴν πρώτην σύνθεσιν γενομένων λόγων αποτελεσμένη. διὸ τὸς ἀπλῶς τούτους λόγους καὶ μὲν τῇδε τὴν πραγματείαν αὐτὸς καθ' αὐτὸς θεωρῶν ὡς ἀποφάνσεις μόνον ἐπισκέψε(ν) καὶ ὅχι ὡς προτάσεις, ἐν δὲ τοῖς Ἀναλυτικαῖς ὡς μέρη τῶν συλλογισμῶν παραλαμβάνων ἅμα καὶ ὡς προτάσεις εἰκότως ἀξιῶσει σκοπεῖν· ὡς γὰρ προτενομένους αὐτοὺς ὑπὸ τῶν συλλογισαδῶν τι βυλομένων τοῖς κοινωνοῖς τῶν λόγων, ὅπως οἱ παλαιοὶ προτάσεις ἐπνομαζούσιν.

f. 5 b. ἐπὶ τούτοις ἔν τῆς ἐπιγραφῆς τὸ αἴτιον ἐπισκεπτόμενοι λέγομεν, τί ποτε ἄρα καλῶν ὁ Ἀριστοτέλης ἐρμηνείαν ὅπως ἐπέγραψε τὸ βιβλίον περὶ Ἑρμηνείας; καὶ γὰρ δὴ καὶ αὐτὸς καθάπερ ὁ Δημήτριος τὸ περὶ λογογραφικῆς ἰδέας βιβλίον συγγράψας, καὶ ὅτος αὐτὸ ἐπιγράφας περὶ Ἑρμηνείας, ἀξιοῖ καλεῖν ἐρμηνείαν τὴν λογογραφικὴν ἰδέαν, ὡς δὴ περὶ ταύτης ἐν τῷ προκειμένῳ βιβλίῳ διαλεξόμενος. ῥητέον ἔν ὅτι τῆς ψυχῆς τῆς ἡμετέρας διττὰς ἐχούσης δυνάμεις, τὰς μὲν γνωστικὰς τὰς δὲ ζωτικὰς τὰς καὶ ὁρεκτικὰς λεγομένας (λέγω δὲ γνωστικὰς μὲν καθ' ὅς γινώσκουμεν ἕκαστον τῶν ὄντων, οἷον νῦν διάνοιαν δόξαν φαντασίαν καὶ αἰσθησιν, ὁρεκτικὰς δὲ καθ' ὅς ὁρεγόμεθα τῶν ἀγαθῶν, ἢ τῶν ὄντων ἢ τῶν δοκούντων, οἷον βύλησιν λέγω προαίρεσιν θυμὸν καὶ ἐπιθυμίαν), τὰ μὲν τέτταρα εἶδη τῷ λόγῳ τὰ περὶ τὸν ἀποφαντικὸν ἀπὸ τῶν ὁρεκτικῶν δυνάμεων προέρχον(τ) τῆς ψυχῆς, ὅχι αὐτῆς καθ' αὐτὴν ἐνεργήσεως ἀλλὰ πρὸς ἕτερον ἀποτεταμένης τὴν συμβαλλούσαν δυνάμειν πρὸς τὸ τυχεῖν τῆς ὁρέξεως, καὶ ἦτοι λόγον παρ' αὐτῇ ζητήσεως, καθάπερ ἐπὶ τῷ πνευματικῷ καὶ ἐρωτηματικῷ καλεσμένῳ λόγῳ, ἢ πρᾶγμα, καὶ εἰ πρᾶγμα, ἦτοι αὐτῇ ἐκείνῃ τυχεῖν ἐπιμεμένης πρὸς

ἐν ὁ λόγος, ὥσπερ ἐπὶ τῷ κλητικῷ, ἢ τινος παρ' αὐτῷ πράξεως, καὶ ταύτης ἢ ὡς παρὰ κρείττονος, ὡς ἐπὶ τῆς εὐχῆς, ἢ ὡς παρὰ χειρόνος, ὡς ἐπὶ τῆς κυρίως καλεμένης προσάξεως· μόνον δὲ τὸ ἀποφαντικὸν ἀπὸ τῶν γνωστικῶν, καὶ ἐστὶ τὸτο ἐξαγγελτικὸν τῆς γενομένης ἐν ἡμῖν γνώσεως τῶν πραγμάτων ἀληθῶς ἢ φαινομένης, διὸ καὶ μόνον τὸτο δεκτικὸν ἐστὶν ἀληθείας ἢ ψεύδους, τῶν δὲ ἄλλων ὕδεν. τὸτο τῶν τὸ εἶδος τῷ λόγῳ τὸ ἀποφαντικὸν ἐρμηνείαν ἀξιῶ καλεῖν ὁ Ἀριστοτέλης ὡς ἐρμηνεύον τὴν γνώσιν τῆς ψυχῆς. ἐπεὶ ὅν, καθάπερ αὐτὸς ἐν τοῖς προοιμίῳ ἐρεῖ τῷδε τῷ βιβλίῳ (c. 4 p. 17 4), εἰσι μὲν καὶ ἕτεροι λόγοι παρὰ τὸν ἀποφαντικόν (καὶ γὰρ ἡ εὐχή, φησί, λόγος), ὁ δὲ ἀποφαντικὸς τῆς νῦν θεωρίας, διὰ τὸτο ἐπέγραψε τὸ βιβλίον περὶ Ἑρμηνείας, ὡς ὕδεν διαφέρων ἢ ὅπως ἐπιγράφειν ἢ περὶ τῷ ἀποφαντικῷ λόγῳ. Πρὸς δὲ τὸ γήσιον εἶναι τῷ φιλοσόφῳ τὸ βιβλίον, ὕδεις ἡξίωσε τῶν περὶ τὰ συγγράμματα τῷ Ἀριστοτέλει ἐσπουδακῶν ἀμφιβαλεῖν, εἰς τε τὸ πειθάνον ἀποβλέπων τῆς ἐπαγγελίας καὶ εἰς τὴν ἐντεχον κακομψευμένην καὶ τῷ φιλοσόφῳ συνήθει τῶν ἐν αὐτῷ παραδιδόμενων θεωρημάτων διάθεσιν, καὶ τὴν πρὸς τὰς ἄλλας αὐτῷ πραγματείας ὁμολογίαν, πλὴν Ἀνδρόνικῳ τῷ Ροδίῳ (*), ὃς ἐνδέκατος μὲν ἦν ἀπὸ τῷ Ἀριστοτέλει, ἀκέραιος δὲ αὐτῷ καλῶντος ἐν τοῖς προοιμίῳ τῷδε τῷ βιβλίῳ τὰ νοήματα παθήματα τῆς ψυχῆς καὶ προσκείμενα ὡς περὶ τούτου εἶρηξεν ἐν τοῖς περὶ ψυχῆς, διὰ τὸ μὴ συνιδεῖν ὅπου τῆς περὶ ψυχῆς πραγματείας τὰ νοήματα παθήματα τῆς ψυχῆς ἐκάλεισεν ὁ φιλόσοφος, ἀναγκαῖον ὡς ἦν τῶν δυο πραγματεῶν, ταύτης τε καὶ τῆς περὶ ψυχῆς, τὴν ἑτέραν νόθον ἀποφύνασθαι τῷ Ἀριστοτέλει, καὶ δεῖν ἐνόμισεν ταύτην ἀθετεῖν μᾶλλον ἢ τὴν περὶ

ψυχῆς. ἰστέον δὲ ὅτι πολλαχῶς ἐν τῇ περὶ ψυχῆς ἔχομεν τὴν φαντασίαν παθητικὴν νῦν ὑπὸ τῷ φιλοσόφῳ καλεμένην, νῦν μὲν ὡς ἐνδόν ἐν ἑαυτῇ τὸ γνωστὸν ἔχουσαν καὶ ταύτῃ διαφέρουσαν τῆς αἰσθήσεως, ὅτι ἅπερ ἡ αἰσθῆσις ἔξω κείμενα γινώσκει δεομένη πάντως τῆς ἐκείνων παρουσίας πρὸς τὸ ἐνεργῆσαι περὶ αὐτά, τούτων ἡ φαντασία τὸς τύπος διὰ τῶν αἰσθήσεων ἀπομαξαμένη ἐν ἑαυτῇ ἔχει καὶ μὴ δεομένη τῶν ἔξω κειμένων δύναμις προσβάλλειν (διὸ καὶ τοῖς ὕπνοις τῶν αἰσθήσεων ἀνενεργήτων μενουσῶν ἐνεργῶμεν καὶ φαντασίαν), παθητικὴν δὲ, διότι μὲν μερισμῷ τινος καὶ διαστάσεως ἕκαστον γινώσκει, ἅτε ἀχώριστον σώματος ἔχουσα τὴν τε ὕσιν καὶ τὴν ἐνέργειαν καὶ ἀρχὴ τις ὕσα τῶν αἰσθήσεων. ἀποφανόμενος ὅν ἐν τοῖς περὶ ψυχῆς ὁ Ἀριστοτέλης ἄνευ τῷ παθητικῷ τούτου νῦν μὴδὲν τῶν ἐνταῦθα πραγμάτων νοεῖν τὴν ἡμετέραν ψυχὴν, δι' ὧν φησὶν (p. 430 a 23) "ὅ μνημονεύομεν δὲ, ὅτι τὸτο μὲν ἀπαθές, ὁ δὲ παθητικὸς νῦν φθαρτός, καὶ ἄνευ τούτου ὕδεν νοεῖν" καὶ ἐξῆς p. 431 b 2) "τὰ μὲν ὅν εἶδη τὸ νοητικὸν ἐν τοῖς φαντάσμασι νοεῖν" καὶ ἐπὶ τούτοις (p. 432 a 12) "τὰ δὲ δὴ πρῶτα νοήματα τί διοίσει τῷ μὴ φαντάσματι εἶναι; ἢ ὅτε τὰ ἄλλα φαντάσματα, ἀλλ' ἢ καὶ ἄνευ φαντασμάτων," ὁ ἄλλος ἀν εἶη καὶ ἐν ἐκείνοις τὰ νοήματα παθήματα προσαναγορεύειν τῆς ψυχῆς. φαίνεται δὲ καὶ ἐπὶ πάσας τῆς ψυχῆς τὰς ἐνεργείας κοινότερον τὸ τῷ πάθους ὄνομα ἐκτείνων. ἀπορίαν γὰρ φησὶν ἐν ἐκείνοις ἔχειν τὰ παθήματα τῆς ψυχῆς πότερόν ἐστιν ἅπαντα κοινὰ καὶ τῷ ἔχοντος, ἢ ἐστὶ τι καὶ τῆς ψυχῆς ἴδιον αὐτῆς· καὶ ἐπικρίνων τὰ περὶ τῆς ἀπορίας ἐπιφέρει (p. 403 a 5) "φαίνεται δὲ τῶν μὲν πλείων ὕδεν ἄνευ τῷ σώματι πάσχειν ὕδεν ποιεῖν, οἷον ὀργίζεσθαι θαρρεῖν ἐπιθυμεῖν, ὅπως αἰδέσθαι. μάλιστα δὲ ἔοικεν ἴδιον τὸ νοεῖν· εἰ δὲ ἐστὶ καὶ τὸτο φαντασία τις ἢ μὴ ἄνευ φαντασίας, ἢ καὶ ἐνδέχεται ὕδεν τὸτο ἄνευ σώματος εἶναι." καὶ ἐπὶ πρὸς τούτων ἐν τῷ προοιμίῳ τῆς αὐτῆς πραγματείας (p. 402 a 7) "ἐπιζητῶμεν δὲ θεωρῆσαι καὶ γινώσκειν τὴν τε φύσιν αὐτῆς καὶ τὴν ὕσιν, εἰδὲ ὅσα συμβέβηκε περὶ αὐτῆς, ὡς τὰ μὲν ἴδια πάθη τῆς ψυχῆς εἶναι δοκεῖ, τὰ δὲ κοινὰ καὶ τοῖς ζώοις δι' ἐκείνην ὑπάρχειν." δι' ὧν δηλὸς ἐστὶ καὶ τῆς λογικῆς ἡμῶν ψυχῆς τὴν νόησιν λέγων, καὶ εἰ χωρὶς γίνοντο φαντασίας, πάθη καλεῖν ὃ παρατιθέμενος, ὃ καὶ τὴν ἔνοιαν δηλονότι τὴν προειρημένην, ἀλλὰ διὰ τὸ προὔπαρχειν ἐπ' αὐτῆς καὶ χρόνον ἐκείνης ἐνεργείας τὴν ἄγουσαν ἐπ' αὐτὴν δύναμιν, ταύτην δὲ εἰπεῖν τῷ τελείῳ τὸ ἀτελές, πρὸς διαίρεσιν τῆς ἐνεργείας τῷ νῦν τῷ αὐτοτελεῶς καλεμένῳ καὶ τῇ ὕσιν συνδρομον. τὴν ἐνέργειαν ἔχοντος, ὥσπερ ἀπαθὴ καὶ ἀμυγῇ καὶ χωρὶς πάντες σώματος εἶναι. τούτων ἡμῶν τὴν νῦν ἀποφαίνεται, διακρίνων αὐτὴν ἀπὸ τῷ ἰδίῳ παθητικῷ καλεμένῳ καὶ τῆς φαντασίας, ὡς ἐλέγομεν, ὕδαμῶς διαφέροντος. διὸ καὶ τῷ μεμνημένῳ ἡμᾶς ζητῶν τὴν αἰτίαν, τὸ μὲν μῶριον τῆς ψυχῆς κατ' ὃ τὸ εἶναι ἔχομεν ἀπαθές, τὴν δὲ παθητικὴν νῦν φθαρτὴν εἶναι φησὶ, καὶ τὴν νόησιν ἡμῶν πρὸς τούτων φθαρτὴν ὄντα συμπεπλεγμένην τῆς λήθης ἔχειν ἀποφαίνεται τὴν αἰτίαν. ἢ καὶ ἀρα δικαίως ὁ Ἀνδρόνικος νόθον ὑπόπτευσεν εἶναι τῷ φιλοσόφῳ τὸ βιβλίον. Λοιπὸν ὅν ἡμῶν τῶν ἐξ ἀρχῆς προτεθέντων τὸ παραδῶναι τὴν εἰς τὰ κεφάλαια τῷδε τῷ βιβλίῳ διαίρεσιν. εἰς

(*) Boeth. II p. 284: Andronicus librum hunc Aristotelis esse non putat, quem Alexander vere fortiterque redarguit; quem cum exactum diligentemque Aristotelis librorum et iudicium et repertorem iudicavit antiquitas, cur in huius libri iudicio sit falsus, prorsus est magna admiratione dignissimum. non esse namque proprium Aristotelis hinc conatur ostendere; quoniam quaedam Aristoteles in principio libri huius de intellectibus animi tractat, quos intellectus animae passiones vocavit. . . his Alexander multa alia addit argumenta cur hoc opus maxime Aristotelis esse videatur. ea namque dicuntur hic quae sententiis Aristotelis quae sunt de enuntiativa oratione consentiant. illud quoque quod stilus ipse propter brevitatem pressior ab Aristotelis obscuritate non discrepat; et quod Theophrastus, ut in aliis solet cum de similibus rebus tractat, quae scilicet ab Aristotele ante tractatae sunt, in libro quoque de Affirmatione et Negatione iisdem aliquibus verbis utitur quibus in hoc libro Aristoteles usus est. idem quoque Theophrastus dat signum hunc Aristotelis librum esse: in omnibus enim de quibus ipse disputat post magistrum, leviter ea tangit quae ab Aristotele dicta ante cognovit, alias vero diligentius res non ab Aristotele tractatas exsequitur. hic quoque idem fecit. . . addit quoque hanc causam, quia Aristoteles quidem de syllogismo scribere animatus nunquam id recte facere potuisset, nisi quaedam de propositionibus annotaret.

τέσσαρα τούτων ἐναργῶς αὐτῷ τμήματα διαιρουμένη, τὸ μὲν πρῶτον ἐστὶ περὶ τῶν ἀρχῶν τῷ ἀποφαντικῷ λόγῳ. καλῶ δὲ ἀρχὰς τῷ ἀποφαντικῷ λόγῳ τὰ συμβαλλόμενα πρὸς τὴν τύτῃ διδασκαλίαν, ὥσπερ ἀρχὰς ἂν εἴποις γεωμετρίας τὴν τε ὄρυσιν καὶ τὰ αἰτήματα καὶ τὰς καλυμμένας κοινὰς ἐνοίας, ἅπερ ὁ Ἀριστοτέλης ἐν ταῖς 5 Κατηγορίαις (p. 14 a 39) χοιχεῖα τῶν διαγραμμάτων προσαναγορεύειν ἤξευσε... τὸ δὲ δευτέρον τῷ βιβλίῳ κεφάλαιον παραδίδωσιν ἡμῖν τὰς ἀπλυστάτας προτάσεις, καὶ ἔξαι περὶ προτάσεως ἥτοι ἀποφάνσεως ἐξ ὑποκειμένου καὶ κατηγορουμένου. τὸ δὲ τρίτον τὰς τύτων συνθετωτέρας διὰ τὴν τῷ προσκατηγορουμένῳ προδή- 10 κην, καὶ ἔξαι περὶ προτάσεως ἥτοι ἀποφάνσεως ἐξ ὑποκειμένου καὶ κατηγορουμένου καὶ τρίτῃ προσκατηγορουμένου. τὸ δὲ τέταρτον τὰς μὲν τρόπῳ προτάσεις. τῶτον ὅν τὸν τρόπον πᾶσι τοῖς εἶδεσι τῶν προτάσεων ἐπεξελθὼν ὁ Ἀριστοτέλης, καὶ ἀποφάνειν θαρρήσας ὡς ἔκ εἰς πλείους τύτων ἀντιφάσεις, πέρας ἐπιτίθησι τῇ πραγματείᾳ 15 βραχύ. πρὸς δὲ αὐτῷ τῷ συμπεράσματι τῷ βιβλίῳ γυμνασθῆσται τι παρὰ ταῦτα πρόβλημα, οὐκ εἶον καὶ αὐτὸ τῇ προκειμένῃ θεωρίᾳ. Τύτων ὅν προειλημμένων ὥρα λοιπὸν ἡμῖν ἐπὶ τὴν ἐξήγησιν τῆς λέξεως χωρεῖν, ἥ συνεστραμμένη ὕσαν ἐμφάσεως τε καὶ πολυνοίας γέμυσαν, καὶ ὑπὸ βραχείας παραλλαγῆς ἅπαν 20 ἐπὶ τὴν ἐξήγησιν ἐξαιλάττωσαν, καὶ ἐν πολλοῖς τῶν ἀντιγραφῶν ἤδη τὸτο πεπονηθῆναι, ἅπανσαν ἐξῆς ἐδοκιμάσαμεν παραθέειν πρὸς διάγνωσιν τῆς ἀκριβεστάρας εἶναι δοκῆσης ἐκδόσεως.

16 α. §. 9. πρόκεινται μὲν, ὡς ἐλέγομεν, τῷ Ἀριστοτέλει παραδύναται ἡμῖν τὴν διδασκαλίαν τῷ ἀποφαντικῷ λόγῳ. ἐπεὶ δὲ πᾶσα ἀπό- 25 φανσις ἐξ ὀνομάτων καὶ ῥημάτων ἔχει τὴν γένεσιν, ὡς ὅταν εἴπω Σωκράτης περιπατεῖ, δεῖ δὲ πανταχῶς τὰ ἀπλυστέρα προγινώσκειν τῶν ἐξ αὐτῶν συγκεκμημένων, διὰ δὲ τὸτο προπεσδεσάτην ἀρχὴν ποιεῖν τῆς πραγματείας τὴν τῆς ὑπάρξεως τῷ ὀνόματος καὶ τῷ ῥήματος θεωρίαν. τὸ ἂν "θέειν" ὡς ἀντὶ τῷ ὀρίσας παρελθόν, 30 λεγόμενον μὲν καὶ κατ' ἄλλων σημαινόμενον. ἐνταῦθα δὲ τὸν ὀρισμὸν, ὅπερ ἐλέγομεν, σημαίνει. ὅτι δὲ καὶ πλείονας τρόπους τὸ θέειν λέγειν, φανερόν. τὰς τε ἂν ὑποθέσεις θέσεις πολλὰς προσαναγορεύομεν, ὡς ὅταν εἴπωμεν κείῳ τὸ θέατρον ἔχειν τοσόνδε τι πλῆθος, κείῳ δὲ δεκάπῃ μύγεθος ἔχειν, ἢ βασιλεύειν. τί ὅν 35 ποιήσει; καλῶμεν δὲ θέσεις καὶ τὰς παραδύναται ὑπολήψεις τῶν γνωρίμων τινὲς καὶ φιλοσοφίαν, οἷον τὸ πάντα κινεῖν καὶ εἰσεῖναι μὴδαμῶς τὰ ὄντα μετέχειν, ὥσπερ ἔλεγεν Ἡράκλειτος, ἢ ἐν εἶναι τὸ ὄν, ὡς ἐδόκει Παρμενίδῃ. θέσεις δὲ λέγομεν καὶ τὰς ὁμο- λογίας ἥτοι προτάσεις, ὡς δὴ καὶ τὸ λεγόμενον παρὰ τοῖς κοινῶς 40 ἀλληλογίᾳ ἀναθέειν λέγομεν καὶ τὸ ἀναπαλαῖσαι τὴν ὁμολογίαν. ἀλλὰ καὶ τὰ ἐπιρρηματα τὰ θετικά καλυμμένα θέσεις καλῶσι τινές, οἷον ἡμαρτητόν τις εὐτενέον. ἔτι δὲ λέγομεν θέσεις καὶ τὴν ὀρίσιν ὡς προὑποκειμένων τῶν ἀποδείξεων. εἰ ἂν αἱ ἀποδείξεις ἀπὸ τῶν ὁρισμῶν ὑπαρχόντων τοῖς πράγμασιν ἐπιτελῶν, τὴν δὲ ὕσαν 45 ἐκείνων τῶν ὄντων οἱ ὀρίσμοι σημαίνουσιν, εἰκότως προὑποκείναις δεῖ τὴν ὀρίσιν τῶν ἀποδείξεων. καὶ ἔτι τύτῃ κοινότερον θέσεις ἀξιοῖ καλεῖν ὁ Ἀριστοτέλης ἀπλῶς ἀπάσας τὰς ἀμέσους ἀρχὰς τῶν

ἀποδείξεων, τὰς ἀντιδιαρρηκτέας τοῖς ἀξιώμασιν, οἷον τὴν τε ὀρίσιν, ὡς εἴρηκεν, καὶ τὰ αἰτήματα καὶ τὰς ὑποθέσεις, ἀποδείξεως μὲν ἤδη δεομένης ἀνεῖν δὲ ταύτης εὐλημμένης, ὡς ἐν τῷ πρώτῳ σαφῶς διωρίζεται τῶν Ἀποδεικτικῶν (p. 72 a 15). καὶ τοσούτους μὲν καὶ πλείονας τρόπους τὸ θέειν λέγειν. νῦν δὲ ὁ Ἀριστοτέλης ἀντὶ τῷ ὀρίσας αὐτῷ χρῆται, ὡς δηλοῖ ἐπιφέρων τὸ "τί ὄνομα καὶ τί ῥῆμα," τὸ τί ἐστὶν ὀρισμὸν ἡμῖν προφανέστατα σημαίνοντος. Ἀπορήσει δ' ἂν τις διὰ τίνα αἰτίαν ἐν παντὶ τῷ βιβλίῳ τῶν Κατηγο- ριῶν περὶ ἀπλῶν φωνῶν πραγματευσάμενος ἐνταῦθα πάλιν περὶ ὀνομάτων καὶ ῥημάτων προτίθεται λέγειν, ὡς ἐκάτερον δηλόν ὅτι φηλὴ ἐστὶ φωνή. πρὸς δὲ ῥητόν ὡς ἀπλὴ φωνὴ καὶ ὄνομα καὶ ῥῆμα καὶ φάσις καὶ ὅρος τῷ μὲν ὑποκειμένῳ ταῦτα ἐστὶν ἀλλήλοις τῇ δὲ χέσει μόνῃ διαφέρουσιν, ὥσπερ τὸ σπέρμα καὶ ὁ καρπὸς καὶ ἡ ἀνά- βασις καὶ ἡ κατάβασις... ὅταν δὲ αὐτὸ πάλιν ἐκατέραν τῶν τοιούτων φωνῶν μὴ λαμβάνωμεν αὐτὴν καθ' αὐτὴν ἀλλ' ὡς μέρος ὕσαν καταφάσεως ἢ ἀποφάσεως, τότε φάσιν αὐτὴν καλεῖν ἀξίωμεν, ὡς ἐν τοῖς ἐξῆς σαφῶς ἡμᾶς ὁ Ἀριστοτέλης διδάξει. ὅταν δὲ ὡς ἐν συλλογισμῷ παραλαμβανόμενας ἐπισκοπῶμεν, ὅρος αὐτὰς ὀνο- μαζόμεναι, ὡς ἐν τοῖς προοιμίῳ ῥηθήσεται τῶν Ἀναλυτικῶν. ὅτω δὲ καὶ Πλάτων ἐν τῷ ἐνάτῳ τῶν Νόμων (p. 878) τὰς ἀπλὰς φωνὰς ἐκάλει ὅρους... τὸ δὲ τῶν Κατηγοριῶν βιβλίον μόνον περὶ ἀπλῶν φωνῶν ἡμᾶς ἐδόδαξεν, ὅθεν πολυπραγμοῦσιν τὴν τῶν ὀνομάτων πρὸς τὰ ῥήματα διαφορὰν, ἥς πολλὴ χρεία πρὸς τὴν θεωρίαν τῷ ἀποφαντικῷ λόγῳ. διὰ τὸ ταύτης τὴν ὑποκειμένην ἐν ταῖς ἀπο- 50 φάνσεσιν ὅρος τῶν κατηγορουμένων διακρίνομεν. διὰ τὸτο νῦν προχειρίζεται τὴν περὶ ὀνομάτων καὶ ῥημάτων θεωρίαν ὡς ἂν προστε- χεσάτην ὕσαν τῇ προκειμένῃ πραγματείᾳ. διὰ τί δὲ, φαίη τις, πλείονων ὄντων τῶν παρὰ τοῖς γραμματικῶς λεγομένων τῷ λόγῳ μερῶν μόνον ταῦτα νῦν παραδίδου ἡμῖν, τὸ τε ὄνομα καὶ τὸ ῥῆμα; διότι, φήσομεν, ταῦτα μόνον διὰ τῶν ἄλλων πάντων δύναται ποιεῖν ἀποφαντικὸν λόγον, ὡς ὅταν εἴπωμεν ἄνθρωπος ὑγίαινει. περὶ τῶν ὅντων ὅντων μόνων ὁ Ἀριστοτέλης ἐν τούτοις ποιεῖ τὴν σκέψιν, ἢ ἐξ ἀνάγκης ἐν παντὶ λόγῳ ἀποφαντικῷ παραλαμβάνειν καὶ ἀρκεῖ πρὸς τὴν γένεσιν τῆς ἀπλῆς ἀποφάνσεως. ἐπιζητῆσαι δὲ ἀξίον ὅτι τῶν θρυλλομένων ἐκτὸς τῷ λόγῳ μερῶν τὰ μὲν ἐστὶ σημαντικὰ φύσεων τινῶν ἢ ἀπλῶς προσώπων ἢ ἐνεργειῶν ἢ παθῶν ἢ τινος τῶν συμπλοκῆς, καθάπερ ὄνομα τε καὶ ἀντωνυμία καὶ ῥῆμα καὶ μετοχή, ἅπερ καὶ μόνον δύναται ἀρκέσαι πρὸς ἀποφαντικὸν λόγον γένεσιν, ὡς ὅταν εἴπωμεν Σωκράτης περιπατεῖ, ἢ ἐγὼ περι- πατῶ, ἢ ὁ τρέχων περιπατεῖ, ἢ ὁ Σωκράτης τρέχων ἐστὶ, τῷ μὲν ὡς ὑποκειμένῳ τῷ δὲ ὡς κατηγορουμένῳ λαμβανόμενον. τὰ δὲ ταῦτα μὲν ὅτι σημαίνουσι, χέειν δὲ τίνα τῷ κατηγορουμένῳ πρὸς τὸ ὑποκείμενον δηλώσιν, ὥσπερ τὰ πλείστα τῶν ἐπιρρημάτων... τὰ μὲν φύσεων καὶ προσώπων ἢ ἐνεργειῶν ἢ παθῶν ἢ ποίας συμπλοκῆς 55 προσώπου πρὸς ἐνέργειαν ἢ πάθος σημαντικὰ πάντα ὁ Ἀριστοτέ- λης εἰς ὀνόματα διαρεῖ καὶ ῥήματα, τὰ μὲν καὶ χρόνον λεγόμενα ἢ κατηγορούμενα ἐν ταῖς προτάσεσιν ῥήματα καλῶν, τὰ δὲ ἀνεῖν χρόνον λεγόμενα ἢ τὴν χρεῖαν πληρῶτα τῶν ὑποκειμένων ἐν-

ματα. τὰ δὲ γε ἐν μηδενίαις χώραις τούτων παραλαμβάνον-
 μενα, καὶ ἄλλως προσκείμεν) ταῖς προτάσεσι, τὸ ὑπάρχειν ἢ μὴ
 ὑπάρχειν ἢ πότε ἢ πῶς ἢ ποσάκις ὑπάρχει τὸ κατηγορούμενον τῷ
 ὑποκειμένῳ σημαίνοντα, ἢ τινα ἄλλην αὐτῶν πρὸς ἄλληλα χέσιν.
 ὅθεν κυρίως ἀξιοῦν μέρη τῷ λόγῳ καλεῖν. ὥσπερ γὰρ τῆς νεῦς αἱ μὲν
 σαυίδες εἰσὶ τὰ κυρίως μέρη, γόμφοι δὲ καὶ λίνος καὶ πίττα συνδέ-
 σεως αὐτῶν καὶ τῆς τῷ ὅλῳ ἐνώσεως ἕνεκα παραλαμβάνον), τὴν
 αὐτὴν τῶν λόγων σύνδεσμοι καὶ ἄρθρα καὶ προθέσεις καὶ αὐτὰ
 τὰ ἐπιρρήματα γόμφων τινῶν χρεῖαν ἀποπληρῶσι· μέρη δὲ ὅτε
 ἂν λέγοιτο δικαίως ἂν καὶ μὴ δύναντο συντεθέντα καθ' ἑαυτὰ πλείω
 ἐργάσασθαι λόγον. λόγῳ μὲν ὅν ταῦτα ἑ μέρη, λέξεως δὲ μέρη, ἥς καὶ
 ὁ λόγος αὐτὸς μέρος, καθάπερ ἐν τοῖς περὶ ποιητικῆς (c. 20) εἶρη).
 διαφέρει δὲ ὁ λόγος τῆς λέξεως, ὅτι ὁ μὲν ἐστὶ πληρῶμα προη-
 γουμένως τῶν σημαίνουσιν τὰ πράγματα φωνῶν, ἡ δὲ πασῶν
 ἀπλῶς τῶν παραλαμβανομένων εἰς τὴν διαλεκτικὴν. ἔχεις δὲ
 τῷ λόγῳ τὴν πρὸς τὴν λέξιν διαφορὰν καὶ ὑπὸ Πλάτωνος ἐν τῷ
 τρίτῳ τῆς Πολιτείας (p. 392) παραδεδομένην, ἐν οἷς φησὶ "τὰ
 μὲν δὲ λόγῳ περὶ ἐχέτω τέλος, τὰ δὲ λέξεως μὲν τὸ σκοπεῖν,
 καὶ ἡμῖν ἂν τε λεκτέον καὶ ὡς λεκτέον παντελῶς ἐσκεμμένον ἔχει."
 δι' ὧν δὴ λόγος ἐστὶ λόγον μὲν τὴν διανοίαν καλῶν, λέξιν δὲ τὴν ἀπαγ-
 γελίαν, εἴτε διὰ τῶν ἀναγκαιοτάτων γίνονται μερῶν, ὀνόματός τε
 καὶ ῥήματος, καθ' ἣν ὁ ἐν προφορᾷ καὶ ἰδίῳ λεγόμενος θεωρεῖται λό-
 γος, εἴτε καὶ τὰ λοιπὰ μέρη παραλαμβάνει τὸ κοινότερον λεγόμενον
 λόγῳ, ταῦτα δὲ εἰπεῖν τῆς πρὸς κάλλος ἥδῃ καὶ ποιὰν σύνταξιν
 ἀποβλεπούσης ἐρμηνείας. τῷ μὲν ὅν ἀπὸ τῆς Ἀφροδισιάδος ἐξη-
 γητῇ δοκεῖ καὶ τὰ ἐπιρρήματα ὀνόματα εἶναι, καθάπερ καὶ τὰς
 ἀντωνυμίας καὶ τὴν καλεμένην παρὰ τοῖς γραμματικαῖς προσηγο-
 ρίαν· ὁ μὲντοι φαίνεται τὸ τῷ λόγῳ τινὰ ἔχειν, ὁ δὲ τὰ μὲν τῶν
 ἐπιρρημάτων ὅθεν ἂν ὑποκτευθεῖεν ὀνόματα εἶναι... ὥστε τὸ μὲν
 μέρος τῆς ἀποφάνσεως ἢ ὄνομα πάντως ἢ ῥήμα εἶναι χρὴ, ὁ μὲν-
 τοι τὸ ῥήμα πάντως ἐστὶ τῆς προτάσεως μέρος, ὅταν μὴ αὐτόθεν
 τῷ ὑποκειμένῳ κατηγορῇ) ὡς ἐνέργειαν ἢ πάθος ἢ ἀπλῶς ὑπαρξιν
 ἢ ἀνυπαρξίαν τῷ ὑποκειμένῳ σημαῖν ὀφείλον, ἀλλ' ἕνεκα τῆς
 συναρμύσεως τὸ κατηγορούμενον τῷ ὑποκειμένῳ παραλαμβάνει).
 ὅτι δὲ ταῦτα ὀρθῶς λέγομεν, δῆλον καὶ ἐξ αὐτῆς τῆς προσηγορίας
 τῶν ἄλλων τῷ λόγῳ μερῶν λεγόμενων παρὰ τὸ ὄνομα καὶ τὸ ῥήμα.
 τὴν μὲν γὰρ ἀντωνυμίαν ὡς ὄνομα ὅταν ὁ φύσει τινῶν ἄλλα προ-
 σώπων ἀπλῶς ὅπως ἐπονομάζουσι, καὶ τὴν μετοχὴν ὡς μετέχου-
 σαν ἀμφοτέρων, ὀνόματός τε φημὶ καὶ ῥήματος, εἰ καὶ μᾶλλον
 ἀποκλίνει πρὸς τὴν ἰδιότητα τῶν ῥημάτων, χρόνων τινῶν ὅσα δη-
 λωτική, τὸ δὲ ἄρθρον ὡς συναρτῶμενον τοῖς ὀνόμασι καὶ τὴν ἀνα-
 φορὰν πρὸς ἐκείνα ἔχον. περὶ δὲ προθέσεως ἢ ἐπιρρημάτων ἢ
 συνδέσμων τί δοκεῖ καὶ λέγειν; ὧν τὴν μὲν ὡς ὁμοίους ὀνομάτων τε καὶ
 ῥημάτων προταττομένην ὅπως ἐπονομάζουσι, τὸ δὲ ὡς τοιῶσδε
 τοῖς ῥήμασι συμπλεκόμενον, τὴν δὲ ὡς τὸς ἀπρητισμένους συν-
 δέοντα λόγους. εὐρήσεις δὲ ἐν τισὶ τῶν Ἀριστοτέλην συγχωρεῖν δο-
 κῶντα καὶ τὰ πάντα κοινότερον μέρη τῷ λόγῳ προσαγορεύεσθαι, διό-
 περ ἐν τῷ ἐξῆς ἐρεῖ τινὰ τῶν μερῶν τῷ λόγῳ σημαντικὰ εἶναι ὡς

ὅτων τινῶν καὶ ἀσχημῶν, εἰ μὴ τις ἡμῖν φανερὴ τῆς ῥήσεως ἐκείνης
 προσεχεστέρα ἐξηγήσεις ὅθεν ἐναντίον ἔχουσα τοῖς νῦν εἰρημένους.

Ε. 14. ἐξήγη) δὲ παρὰ τοῖς ἐξηγηταῖς τῷ Ἀριστοτέλει τινὰ
 τρόπον διαρεῖ) ἢ ἀπόφανσις εἰς τὴν καταφασιν καὶ εἰς τὴν ἀπό-
 φασιν. καὶ οἱ μὲν εἰλοντο λέγειν αὐτὴν ὡς φωνὴν ὁμῶνυμον εἰς
 διάφορα σημαίνοντα διαρεῖσθαι, καθάπερ ὁ Ἀφροδισιεύς Ἀλέξ-
 ανδρος, οἱ δὲ ὡς γένος εἰς εἶδη, καθάπερ ὁ φιλόσοφος Πορφύ-
 ριος (*). ὅδεις γὰρ ἐτόλμησεν εἰπεῖν διαρεῖσθαι αὐτὴν ὡς ἔλσιν εἰς
 μέρη, ἐπεὶ περ ὅτε εἰς ὁμοιομερές ὡς ὅλον φαίνεται διαμεμένη
 (πολλὴ γὰρ ἡ διαφορὰ τῆς καταφάσεως πρὸς τὴν ἀπόφασιν) ὅτε
 εἰς ὁμοιομερές· ὁ γὰρ ἂν ἐκότερον τῶν μερῶν ἐκαλεῖτο τῷ τῷ
 ὅλῳ ὀνόματι. τὸ μὲν ὅν ἀληθὲς ὅπῃ ἔχει, καὶ ὡς ἡ τῷ φιλοσόφῳ
 κρατεῖ Πορφύριον δόξα, προΐοντες καὶ καιρὸν ἐπιδείξομεν, ἐξηγώ-
 μενοι τὸς ἀποδομένους αὐτῶν παρὰ τῷ Ἀριστοτέλει ὁρισμούς...
 εἰ δὲ τις ἀποροῖ πῶς ὅχι καὶ τὸ τῷ λόγῳ γένος, ἢ φωνή, διὰ τὴν
 αὐτὴν αἰτίαν μνήμης ἤξεω) ὡς ὀφείλον καὶ αὐτὸ δι' ὁρισμὸν δηλω-
 θῆναι, ῥητέον ὅτι φυσιολογίᾳ προσήκον ἦν περὶ φωνῆς διαλεχθῆ-
 ναι, διότι μόνος φύσεως ἐστὶν ἔργον ἢ φωνή, καθάπερ τὸ ὅλον καὶ
 τὸ ἀκέραιον· φύσει γὰρ ἐσμεν φωνητικοί, λόγος δὲ καὶ ἀπόφανσις καὶ
 τὰ ταύτης εἶδη, καταφασίς καὶ ἀπόφασις, φωναὶ μὲν τινὲς εἰσιν,
 ἀλλὰ προσλαβῆσαι τὸ ἀπὸ τῆς ἡμετέρας ἐννοίας εἰδοποιεῖσθαι καὶ
 τοῖς καὶ τοῖς προφέρεσθαι. διὸ καὶ ἰδίᾳ τις ἀπονεμένη) αὐτοῖς πρα-
 γματεία παρὰ τὰς φυσικάς, ἢ λογικὴ κεκλημένη, ὥστε μὴδὲ
 ἀπλῶς εἶναι τὴν φωνὴν τῷ λόγῳ, ὥσπερ τὴν ὑπολαμβάνουσι
 γένος· ὁ γὰρ ὅλον τε ἦν τῷ γένει φύσει ὄντος τὸ εἶδος μὴ εἶναι
 φύσει. ἀλλ' εἴπερ ἄρα, τῆς καὶ τὴν λόγον φωνῆς τὴν ἀπλῶς φωνὴν
 ῥητέον γένος εἶναι, πρὸς μέντοι τὴν λόγον αὐτὴν ἐν ὕλης τάξει πα-
 ραλαμβανέσθαι τὴν φωνὴν ἐρῶμεν, ὅπερ καὶ αὐτὸς Ἀριστοτέλης ἐν
 τῷ πέμπτῳ τῶν περὶ Γενέσεως ζώων ἀποφαίνεται) (c. 7 p. 786 b 21),
 τὰς καὶ τὴν φωνὴν διαφορὰς τῶν ζώων ἐπισκεπτόμενος. ἀλλ' ὁ
 γένος αὐτῷ τυγχάνει, ὡς διὰ τῶν ἐξῆς ἔξαι σαφέστερον. τὴν δὲ
 γε ζητῶντα τί ὅν τῷ λόγῳ τὸ γένος; ἀναμνηστικῶς καὶ τῆς ἐν
 Κατηγορίαις παραδεδομένης τοῦ ποσὺ διαρέσεως. προσεκτέον
 δὲ (**) ὡς ἐν τοῖς τέτταρσι τοῖς ἀπρητισμένοις ἐκ τῶν κατα-

(*) Boeth. II p. 286: Porphyrius ait sese docuisse species
 enuntiationis esse affirmationem et negationem, in his com-
 mentariis quos in Theophrastum edidit... p. 287: mihi quo-
 que videtur quod Porphyrii sit sequenda sententia, ut affir-
 matio et negatio communi enuntiationis genere supponantur.
 Ioannes philosophus: τὴν μὲν ἀπόφασιν ὡς γένος λαβεῖν, τὰ δὲ
 λοιπὰ ὡς διαφορὰς. ἐποίησε δὲ τὸ τῷ ἐπειδὴ τὰ γένη συνώνυμος κατηγο-
 ρῶνται τῶν οἰκείων εἰδῶν. συνώνυμος δὲ εἶναι ὅταν τὸ γένος τῷ οἰκείῳ ὀνό-
 ματος καὶ τῷ ὁρισμῷ μεταδίδωσι τῷ αὐτῷ εἶδει. εἰ δὲ ὁ δοκεῖ τὸ τῷ
 Πορφύριῳ, ὅθεν θεωρεῖται· ὅτι γὰρ ὅπως, ὥσπερ ἐν ἄλλοις, ὅπως καὶ ἐν
 ταύτῃ τῇ ἐξηγήσει πολλὰ διαμαρτυρεῖται τῷ διόπῳ, ἐν εὐχόμενοι σὺν θεῷ φα-
 ρὴν ἐλπίσαι.

(**) Boeth. II p. 287: Syrianus vero, cui Philoxenus cogno-
 men est, hoc loco quaerit cur proponens prius de negatione,
 post de affirmatione pronuntiaverit.

διεσέρων τὴν ἀρχὴν ποιησάμενος ὁ Ἀριστοτέλης ἀνεῖσιν ἐπὶ τὰ τελευτέρα καὶ ἀπὸ τῶν μερικωτέρων ἐπὶ τὰ ὁλικωτέρα.

16^a f. 15 b. ἦν μὲν ἀκόλουθον καὶ τὰ ἐπηγγελμένα τῆς ὁρισμῶς
3^a ἐξῆς ἀποδύναται τῷ ὀνόματος καὶ τῷ ῥήματος· ἀλλ' ἐπεὶ ἡ πᾶσα λέ-
ξις ὄνομα ἢ ῥήμα (ἢ ὡς ἄσχημος· οἷον βρίτυρι καὶ σκαθαφός ἐδέρ-
τερον τούτων) καὶ διαφέρουσι τὰ ὀνόματα καὶ τὰ ῥήματα τῶν ἀσχη-
μων φωνῶν καὶ τὰ σημαντικὰ τινῶν εἶναι, πρότερον ἡμᾶς ὁ Ἀρι-
στοτέλης διδάσκει διὰ τούτων τίνα ἐστὶ τὰ προηγουμένως καὶ προσεχῶς
ὑπ' αὐτῶν σημανόμενα, καὶ ὅτι τὰ νοήματα, διὰ δὲ τούτων μέσων
τὰ πράγματα (*), καὶ ὅθεν ἕτερον δεῖν παρὰ ταῦτα ἐπινοεῖν μέ-
10 σον τῷ τε νοήματος καὶ τῷ πράγματος, ὅπερ οἱ ἀπὸ τῆς Στωϊκῆς
ὑποτιθέμενοι λεκτὴν ἤξεον ὀνομαζέειν. ταῦτά τε ἔν παραδοχῇ
διὰ τῶν νυνὶ λεγομένων, καὶ προηγουμένως ἐν τίσιν τῶν ὁπωσὺν
ὄντων χρὴ ζητεῖν τὴν ἀλήθειαν καὶ τὸ ψεῦδος, ὑπὲρ ὧν νῦν ἡμῶν ἡ
σκέψις, πρότερον ἐν τοῖς πράγμασιν ἢ τοῖς νοήμασιν ἢ ταῖς φω-
15 ναῖς ἢ ἐν δύο τοῖς τέττονι καὶ ἢ ἐν πᾶσι, καὶ εἰ ἐν φωναῖς, ποῖαις
ταύταις, πρότερον τοῖς ὀνόμασι καὶ τοῖς ῥήμασιν ἢ τοῖς ἐκ τούτων
συγκεκμημένοις λόγοις. καὶ διοριζέει ὅτι τὰ μὲν ὀνόματα καὶ τὰ ῥή-
ματα φωναὶ εἰσιν ἀπλᾶι, μήτε ἀλήθειαν μήτε ψεῦδος σημαίνου-
σαι, ὡς καὶ ἐν τοῖς προοιμίαις εἴρηκε τῶν Κατηγοριῶν... τέττονι
20 ὅτως ἐχόντων, διαρβύνοντες ἡμεῖς τὰ ὑπὸ τῷ φιλοσόφῳ παραδιδό-
μενα λέγομεν ὅτι τέτταρα ταῦτα παραλαμβάνει διὰ τούτων ὡς
χρήσιμα πρὸς τὴν προκειμένην θεωρίαν, πράγματα τε καὶ νοήματα
καὶ ἔτι φωνὰς καὶ γράμματα... τούτων δὲ τῶν τεττάρων τὰ μὲν
δύο φύσει εἶναι φησὶν ὁ Ἀριστοτέλης, τὰ δὲ δύο θέσει, φύσει μὲν
25 τὰ τε πράγματα καὶ τὰ νοήματα, θέσει δὲ τὰς τε φωνὰς καὶ τὰ
γράμματα. διακρίνει δὲ τὰ φύσει τῶν θέσει κανόνι ταύτῃ χρω-
μένος· τὰ παρὰ πᾶσι τὰ αὐτὰ ὄντα, φησὶ, ταῦτά ἐστι τῇ φύσει,
τὰ δὲ μὴ παρὰ πᾶσι τὰ αὐτὰ ὄντα, ταῦτα ὁ φύσει εἰσὶν ἀλλὰ
θέσει. καὶ τούτο εἰκότως... φωναῖς τε καὶ ἄλλαις μὲν Ἑλληνες
30 ἄλλαις δὲ Φοίνικες, Αἰγύπτιοι δὲ ἄλλαις χρωῶν· ἄλλη καὶ ἄλλῃ
γλῶσσαι, φησὶν ἡ ποιήσις (**). καὶ γράφουσι πάλιν δι' ἄλλων καὶ
ἄλλων γραμμάτων ἕκαστος τὰς ἑαυτῶν φωνάς... τὰ μὲν νοή-
ματα ὁμοιώματα καλεῖ τῶν πραγμάτων, τὰς δὲ γε φωνὰς ἕκ

ἀεὶ καλεῖν ὁμοιώματα· τῶν νοημάτων ἀλλὰ σύμβολα καὶ σημεία,
καὶ τὰ γράμματα τῶν φωνῶν ὁμοιώματα. διαφέρει δὲ τὸ ὁμοίωμα
τῷ συμβόλῳ, καθόσον τὸ μὲν ὁμοίωμα τὴν φύσιν αὐτῆς τῷ πράγμα-
τος καὶ τὸ δύναται ἀπεικονίζει (βλέπε), καὶ ἕκ ἐξιν ἐφ' ἡμῶν αὐτῶν
5 μεταπλάσαι· τὸ δὲ ἐν τῇ εἰκόνι γεγραμμένον τῷ Σωκράτει
ὁμοίωμα, εἰ μὴ καὶ τὸ φαλακρὸν καὶ τὸ σιμὸν καὶ τὸ ἐξοφθαλμὸν ἔχει
τῷ Σωκράτει, ἐκεῖτ' ἂν αὐτῷ λέγοιτο εἶναι ὁμοίωμα. τὸ δὲ γε
σύμβολον ἦτοι σημεῖον (ἀμφότερα καὶ ὁ φιλόσοφος αὐτὸ ὀνομαζέει)
τὸ ὅλον ἐφ' ἡμῶν ἔχει ἄτε καὶ ἐκ μόνης ὑφίσταμενον τῆς ἡμετέρας
10 ἐπινοίας· οἷον τῷ τότε δεῖ συμβάλλειν ἀλλήλοις τὸς πολεμῶντας
δύναται σύμβολον εἶναι καὶ σάλπιγγος ἀπήχησις καὶ λαμπάδος βῆσις,
καθάπερ φησὶν Εὐριπίδης (Phoen. 1392) "ἐπεὶ δ' ἀφείθη πυρρός
ὡς Τυρσηνικῆς σάλπιγγος ἤχος, σῆμα φοινῆς μάχης," δύναται
δὲ τις ὑποθέσθαι καὶ ὁράτος ἀνάτασιν καὶ βέλους ἀφῆσιν καὶ ἄλλα
15 μυρία (*).

f. 19. τὸσαῦτα μὲν ἔν περὶ τῆς ὅλης τῶν λεγομένων ἐννοίας
ἔχομεν γράφειν. ἀνωθεν δὲ πάλιν τοῖς διὰ τῷ ῥητῇ λεγομένοις
παρακολουθόντες, καὶ ἐπιστρέφοντες τοῖς ἐπιστάσεως ἀξίοις, λέγο-
μεν πρῶτον μὲν ὡς ὅτε ἀπὸ τῶν πραγμάτων ὅτε ἀπὸ τῶν γραμ-
μάτων ἤρξατο τῆς περὶ τούτων διδασκαλίας, ἀλλ' ἀπὸ τῶν φω-
νῶν, ὡς προκειμένον τούτο ἔχων ἐν τῇδε τῇ πραγματείᾳ τὸ ἐπι-
σκέψασθαι τὰς καὶ τὴν ἀποφαντικὸν λόγον κατηγορικὰς φωνάς.
ἔπειτα ὅτι ἕκ εἶπεν "εἰσὶ μὲν αἱ φωναὶ τῶν ἐν τῇ ψυχῇ παθη-
μάτων, ταῖς ἐν τῶν νοημάτων σύμβολα," ἀλλὰ "τὰ ἐν τῇ φωνῇ,"
25 συνεχῇ ποιῶν τὴν ὅλην περὶ ὀνομάτων καὶ ῥημάτων διδασκαλίαν (**).
εἰπὼν καὶ ἐξ ἀρχῆς "δεῖ θέσθαι τί ὄνομα καὶ τί ῥήμα," ἐπεὶ ταῦτά τε
καὶ ἐξ αὐτῶν συγκεκμημένος λόγος τριχῶς θεωρεῖται, ἢ ἐν τῇ ψυχῇ
καὶ τὰ ἀπλᾶ νοήματα καὶ τὴν ἐνδιάθετον καλούμενον λόγον, ἢ ἐν
αὐτῷ τῷ ἐκφωνεῖσθαι, ἢ ἐν τῷ γράφεσθαι (λέγομεν καὶ ἐν τῶν γε-
30 γραμμένων τὸ μὲν εἶναι ὄνομα καὶ τὸ δὲ ῥήμα τὴν δὲ λόγον) — ἐπεὶ
τούτων τριχῶς, ὅπερ ἐλέγομεν, θεωρεῖται τὰ ὀνόματα καὶ τὰ ῥήματα,
καὶ ἐφ' ὧν δεῖν θέσθαι, ἢ ἐν τῷ νοεῖσθαι ἢ ἐν τῷ λόγεσθαι ἢ ἐν τῷ γρά-
φεσθαι, διὰ τούτου ὅτως εἶπε, τὰ ἐν τῇ φωνῇ σύμβολα εἶναι τῶν ἐν
τῇ ψυχῇ νοημάτων, ἀ παθήματα αὐτῆς εἶναι φησὶ, διὰ τὴν εἰρη-
35 μένην κατ' ἀρχὰς αἰτίαν, καὶ τὰ γραφόμενα τῶν ἐν τῇ φωνῇ σύμ-
βολα εἶναι πάλιν. ἢ ἔν τούτῳ χάριν ὅτω προήγαγε τὸν λόγον, "τὰ
ἐν τῇ φωνῇ" εἰπὼν, ἢ μάλλον τῷ ἐνδείξασθαι ὡς ἄλλο ἐστὶ φωνῇ
εἰπεῖν καὶ ἄλλο ὄνομα ἢ ῥήμα (***), καὶ ὡς τὸ σύμβολον εἶναι καὶ

(*) Boeth. II p. 289: intellectus vero ipsi nihil aliud nisi rerum significativi sunt: antiquiores vero, quorum est Plato Aristoteles Speusippus et Xenocrates, hi inter res et significationes intellectuum medios sensus ponunt in sensibilibus rebus, vel imaginationes quasdam, in quibus intellectus ipsius origo consistat. et nunc quidem quid de hac re Stoici dicunt, praetermittendum est... Id. ib. p. 292: et imaginationem Stoici a rebus in animam translata loquuntur, sed cum adiectione semper, dicentes ut in anima fieri consuevit.

(**) M. Ephes. ἄλλοις γὰρ ὀνόμασι καὶ ῥήμασι καὶ γραμματίων χρηστέροις χρῶνται Ἰνδοί, ἄλλοις Αἰγύπτιοι καὶ ἄλλοις Ἕλληνες... ὁ Ἀλέξανδρος ἐκτάται λέγων ὅτι πᾶσι τὰ νοήματα παρὰ πᾶσι τὰ αὐτά· περὶ γὰρ τῶν αὐτῶν πραγμάτων διάφορα εἰσὶ νοήματα παρ' ἡμῶν. καὶ φαίνεται πρὸς τούτο ὅτι ἐκ πάντων τῶν διαφόρων νοημάτων τὸ ἀληθὲς μόνον ἐν αὐτοῖς καλεῖται κυρίως νόημα. cf. Boeth. II p. 294.

(*) Anon. Coislin. οἱ τοὺς σύμβολον ἐστὶ καὶ σημεῖον εἰρήνης ἢ πολέμου τὸ τοῖσδε ἢ τοῖσδε ἀνατίθεται τὸ δῆρον καὶ σφαλίσσαι. καὶ παρὰ μὲν ἡμῶν εἰρήνης σημεῖον τὸ ἀσπαζέσθαι ἀλλήλους, παρὰ δὲ Σαρακενῶν τὸ κρατῆσαι ἀλλήλων τῆς δεξιᾶς χειρὸς.

(**) Boeth. II p. 291: quaerit vero Porphyrius cur ita dixerit "sunt ergo ea quae sunt in voce," et non sic "sunt ergo voces;" et rursus cur ita "et ea quae scribuntur," et non dixerit "et literae." quod resolvit hoc modo... p. 292: sed Porphyrius de utraque expositione iudicavit dicens etc.

(***) Leo Magent. αἱ γὰρ φωναὶ φύσει, ἔχουσι δὲ τὸ ὄνομα καὶ τὸ

ὅλως τὸ θέσει ὃ τῇ φωνῇ ἀπλῶς προσήκει, ἀλλ' ὀνόματι καὶ ῥήματι.

160 4. f. 20. ἀλλὰ τὸ ἐφεξῆς τί ποτε βούλει, τὸ μὴ εἰρηάζειν τὰ κοι-
χῆα σύμβολα εἶναι τῶν ἐν τῇ φωνῇ μήτε τὰ γράμματα, ἀλλὰ
τὰ γραφόμενα (*); λέγομεν ὅτι τραχῶς, ὅπερ εἴρη, καὶ τῶν 5
ὀνομάτων καὶ τῶν ῥημάτων λεγομένων, τῶν νομμένων τῶν ἐκφω-
νυμένων τῶν γραφομένων, τὰ τε ἐκφωνούμενα σύμβολα εἶναι
τίθεσσι τῶν νομμένων καὶ τὰ γραφόμενα τῶν ἐκφωνυμένων. καὶ
ἔγω μὲν, εἰ τις ὡς περὶ τῶν ὀνομάτων καὶ τῶν ῥημάτων ἐκδέχεται
τὸ λεγόμενον· εἰ δὲ ἐπὶ πᾶσαν ἀπλῶς λέξιν ἐκτείνῃ τὴν θεωρίαν 10
ἀξιοῖ, ῥητέον ὅτι γράμματα καὶ κοιχῆα λέγει μὴ καὶ ὁ γραφόμενος
ἐκείνῳ τῶν κοιχῶν τύπος, λέγει δὲ καὶ ὁ ἐκφωνήσας καθ' ἣν ἑκα-
στον φθεγγόμεθα. καὶ λέγει μὴ ἐπ' ἀμφοτέρων ἐκάτερον τῶν ὀνο-
μάτων, ἀλλὰ τὸ μὴ τῷ γράμματος ὄνομα προηγούμενως τὴν δι'
αυξήσεως ἀποτελούμενον χαρακτῆρα σημαίνει, τὸ δὲ τῷ κοιχῶν 15
τὴν ἐκφωνήσιν, διὰ τὸ ἔχειν κοιχὸν τινα καὶ τάξιν, φησὶν ὁ Διονύ-
σιος. ἀλλ' ἢ μὴ ἐκφωνήσας ἢ ἂν λέγοιτο σύμβολον εἶναι τὸ ὀνό-
ματος ἀλλὰ μέρος, ὁ μὲντοι χαρακτῆρ διὰ τὸ ἐπὶ τῆς αὐτῆς ἐκ-
φωνήσεως ἄλλως ἐπινοεῖσθαι καὶ ἄλλως εἰκότως ἂν εἶναι σύμβολον
λέγοιτο. διὰ τούτου ὅν ὅτε κοιχῆα εἶπεν ὅτε γράμματα, ἐπειδὴ 20
τῶν ὀνομάτων τούτων ἐκάτερον φέρεσθαι καὶ ἐπὶ τῆς ἐκφωνήσεως, τὸ
μὴ κυριώτερον, τὸ τῷ κοιχῶν, τὸ δὲ κοινότερον, τὸ τῷ γράμματος,
ἀλλὰ τὰ γραφόμενα, ἵνα φανερώτερον ᾖ τὸ λεγόμενον τὸς τύπος
τῶν κοιχῶν σημαίνον. εἰτα τὴν αἰτίαν ἐξῆς ἐπιφέρει τὸ σύμ-
βολα εἰρηάζειν τὰς τε φωνὰς τῶν νοημάτων καὶ τὰ γράμματα τῶν 25
φωνῶν, καὶ θέσει εἶναι ἀμφω, τὰς τε φωνὰς καὶ τὰ γράμματα·
τούτο δὲ ἐστὶ τὸ μᾶλλον αὐτῶν παρὰ πάντων εἶναι τὰ αὐτά· φησὶ
ᾧ καὶ ὡς περὶ ὅδε γράμματα παρὰ πάνσι τὰ αὐτά, ὅπως ὅδε φω-
ναὶ αἱ αὐταί. καὶ ἅμα διὰ τούτου δῆλον ἐποίησεν ὅτι διὰ τὴν χρείαν
τῶν φωνῶν καὶ τὰ γράμματα μνήμης ἡξίωσεν ὡς προφανέστερον 30
ἔχοντα τὸ θέσει, καὶ δὴ λῶντα ἡμῶν ὅπως καὶ αἱ φωναὶ καὶ τὴν πρὸς
αὐτὰ ὁμοιότητα λέγοντο ἂν εἶναι σύμβολα τῶν νοημάτων, ὡς
ταῦτα τῶν φωνῶν. τούτο δὲ προσέθηκε, τὸ περὶ τῶν νοημάτων καὶ
τῶν πραγμάτων, ὅτι τούτων ἐκάτερον φύσει, διὰ τὸ τὰ αὐτὰ εἶναι
παρὰ πάνσι. λέγει ᾧ ὡς μὲντοι ταῦτα σημεῖα πρῶτως, ταῦτα 35
λέγων τὰ ἐν τῇ φωνῇ, τυχέει τὰ τὰ ὀνόματα καὶ τὰ ῥήματα· ὡς
ἐν πρῶτως ταῦτα σημεῖα ἐστὶ (λέγει δὲ τῶν νοημάτων· σημαί-
νεσθαι ᾧ ὑπ' αὐτῶν καὶ τὰ πράγματα, ὃ μὲντοι προσεχῶς ἀλλὰ διὰ
μέσων τῶν νοημάτων· τὰ μὲντοι νοήματα ἐκείναι διὰ μέσων ἄλ-
λων σημαίνεσθαι, ἀλλὰ πρῶτως καὶ προσεχῶς) — ὡς τοίνυν πρῶτον 40
σημεῖον ἐστὶ τὰ ἐν τῇ φωνῇ, τυχέει σημαντικά, ὡς σύμβολα
ὄντα, ταῦτα νοήματα ἐστὶ, παθήματα ὄντα τῆς ψυχῆς καὶ ὄντα

παρὰ πάνσι τὰ αὐτά, διὸ καὶ φύσει. τὸ μὴ ὅν ΤΑΥΤΑ ἐν τῷ ΤΑΥΤΑ
πάνσι παθήματα ὄντα τῆς ψυχῆς* δευτέρως ἀναγνωστέον (*). καὶ ὡς
ταῦτα, φησὶν, ὁμοιώματα (ταῦτα δὲ λέγει τὰ παθήματα τῆς
ψυχῆς), ὡς ὅν τα παθήματα τῆς ψυχῆς ὁμοιώματά ἐστιν (τίνων
δὲ ἐστὶν ὁμοιώματα; ἢ δηλονότι τῶν πραγμάτων), — ταῦτα πρά-
γματά ἐστι, φησὶν, ὄντα παρὰ πάνσι τὰ αὐτά. διὸ καὶ ἐνταῦθα τὸ
ΤΑΥΤΑ ἐν τῷ "πράγματα ἤδη ΤΑΥΤΑ" δευτέρως ἀναγνωστέον,
καὶ ὃ προπερισπωμένως, ὡς περὶ Ἑρμῖνος, ἵνα τελεία φαίνηται τὸ Ἀρι-
στοτέλης ἢ διδασκαλία, τὰ τε γράμματα καὶ τὰς φωνὰς ἀπὸ τῆς
μὴ παρὰ πάντων εἶναι ταῦτα θέσει εἶναι κατασκευάζουσα, καὶ τὰ
νοήματα καὶ τὰ πράγματα φύσει ἀπὸ τῆς τὰ αὐτὰ εἶναι παρὰ
πάντων.

f. 23. διόπερ ὁ Ἀριστοτέλης ὅπως εἶπε "περὶ σύνθεσιν καὶ 160
διαίρεσιν τὸ ἀληθὲς καὶ τὸ ψεῦδος," σύνθεσιν μὴ καλῶν τὴν κατάφα-
12 σιν διαίρεσιν δὲ τὴν ἀπόφασιν, εἴτε ἐν ψυχικαῖς ἐπινοαῖς εἴτε ἐν
προφορικῶς λόγοις θεωροῖντο. ἢ μὴ ὅν ἀλήθεια καὶ τὸ ψεῦδος πάν-
τως περὶ σύνθεσιν ἢ διαίρεσιν, ὃ μὲντοι πᾶσα σύνθεσις ἢ διαίρε-
σις θατέρῳ τούτων ἐστὶ δεκτικὴ· καὶ ᾧ ὃ εὐχόμενος ἢ ἄλλῃ τινι
λόγῳ παρὰ τὴν ἀποφαντικὴν χρώμενος συντίθησιν ὀνόματα τε καὶ
ῥήματα, μᾶλλον μᾶλλον ἀληθὲς μᾶλλον ψεῦδος λέγων· ἀλλὰ δεῖ τὴν
σύνθεσιν ἢ τὴν διαίρεσιν ὑπαρκτικὴν εἶναι, τυχέει δηλωτικὴν τῇ
ἄλλῃ ἄλλῃ ὑπάρχειν ἢ μὴ ὑπάρχειν, ὅπερ περὶ μόνον τὴν ἀποφαν-
τικὴν θεωρεῖσθαι λόγον. ὃ μὴ ὅδε καὶ τὴν ἀποφαντικὴν λόγον ἢ τυ-
χῆσαι τῶν ὀνομάτων πρὸς τὰ ῥήματα συμπλοκὴ τελείον ποιήσει
τὴν λόγον, τυχέει ἀληθῆ ἢ ψευδῆ· ἀμέλει αἱ τῷ ὀνόματος πτω-
σεις τῷ ἐστὶ συμπλεκόμεναι ὅδεν ὅτε ἀληθὲς ὅτε ψεῦδος σημαί-
νουν, ἀλλ' ἥτοι ἢ τῷ ἐστὶ συμπλοκὴ πρὸς τὰ καὶ τὴν εὐθείαν λεγό-
μενα ὀνόματα, ἢ ἐν ταῖς πλαγαῖς ἢ πρὸς τῷ κατηγορουμένῳ
συμφόρησις τῶν ἀρκούντων πρὸς γένεσιν αὐτοτελεῶς λόγου, ὡς ὅταν
εἰπωμεν Σωκράτης ἐστὶ τὸ βιβλίον. δῆλον ὅν ὅτι τὸ ἀληθὲς καὶ τὸ
ψεῦδος περὶ μόνον τὴν ἀποφαντικὴν λόγον θεωρεῖσθαι καὶ τὰ τούτου εἶδη,
τὴν τε κατάφασιν καὶ τὴν ἀπόφασιν, ὑπὲρ ὧν πρόκειται νῦν αὐτῷ
πραγματεύεσθαι. ὡς ἐμάλιστα κατορθοῖ ἢ τὸ Ἀφροdisίως ἐξή-
γησις πρὸς τούτου λέγουσα τείνει τὴν παραδοθεῖσαν τῶν πραγμά-
των καὶ τῶν νοημάτων καὶ τῶν φωνῶν θεωρίαν. ταῦτα μὴ ὅν ταύτη·
δεῖ δὲ ἐφιστάνειν ὅτι μὴ πᾶσαν ἀλήθειαν ὁ φιλόσοφος περὶ σύνθεσιν

ῥήμα. καὶ σημεῖον τούτου ὅτι ἐπὶ μὲν τῶν βαββῶν ἐστὶ εἰρηάζειν φωνή, ἐκείναι δὲ
ἐκείνους καὶ ὄνομα ἢ ῥήμα.

(*) Boeth. II p. 290: unde illud quoque ab Aristotele
fluentes Peripatetici rectissime posuere, tres esse orationes,
unam quae scribi possit elementis, alteram quae voce proferri,
tertiam quae cogitatione connectitur.

(*) Boeth. II p. 294: sed hic duplex lectio est: Alexander
enim hoc modo legi putat oportere "quorum autem hae primo
notae, eadem omnibus passionibus animae sunt, et quorum
caedem similitudines, res etiam eadem." (vulgo "q. — notae
sunt, eadem — et q. hae sim. sunt, res iam eadem")...
Herminius vero huic est expositioni contrarius, et magis hanc
lectionem veram putat, ut ita sit "quorum autem hae primo
notae, hae omnibus passionibus animae sunt; et quorum hae si-
militudines, res etiam eadem." ut demonstrasse videat, quo-
rum voces significativae sint, vel quorum passionibus animae si-
militudines... sed Porphyrius de utrisque acute subtiliter-
que iudicat et Alexandri sententiam magis probat. cf. I
p. 211.

ἔχειν ἢ διαίρεσιν ἀποφαίνει) (ποία γὰρ ἂν εἴη σύνθεσις ἢ διαίρεσις ἐπὶ τοῖς νοητοῖς παρὰ Πλάτωνι, καὶ αὐτῷ μέντοι τῷ Ἀριστοτέλει λεγομένης ἀληθείας τῆς καὶ τὴν ὑπαρξίν τῶν ὄντως ἀπλυσάτων ὄντων θεωρουμένης, ἢ τῆς καὶ τὴν νοεράν αὐτῶν ἀντιλήψιν ὑφιστάμενης, πάσης τε πρὸς τὸ ψεῦδος ἀντιθέσεως ἐξηρημένης; ὑπάρ- 5
 τῆς καὶ αὐτὸς ἐν τε τῇ θεολογικῇ (Metaph. 12 9) διειλεκτῇ πραγματείᾳ καὶ ἐν τῷ τρίτῳ βιβλίῳ (c. 6) τῶν περὶ ψυχῆς, ἀλλὰ τὴν ἐν ταῖς λεκτικαῖς ὑφιστάμενην κίνησιν, ἣτις δέδωκε) τῶν λεκτικῶν πάντων περὶ μόνον τὴν ἀποφαντικὸν λόγον ὑφιστάσθαι δυναμένην. τούτῳ τε ὅν ἐπιζητᾷ χρὴ καὶ ὅτι τὰ ὀνόματα αὐτά, ταῦτάς καθ' 10
 ἑαυτὰ, καὶ τὰ ῥήματα εἰπὼν τοῖς ἀπλοῖς εἰκέναι νοήμασι, παραδείγματα τούτων παραθέσθαι βουληθεὶς ἐπήγαγεν "οἷον ὁ ἄνθρωπος ἢ τὸ λευκόν, ὅταν μὴ προσεθῇ τι," ὡς μὲν ὄνομα τὸ ἄνθρωπος λαβόν, ὡς δὲ ῥῆμα τὸ λευκόν, καίτοι ὅθεν ἦτορ τὸ ἄνθρωπος ὄνομα εἶναι δοκῶν, ὡς καὶ ἐν εἰσδοτά λεγέσθαι περὶ τῶν ῥημάτων διο- 15
 ρισμὸν συναριθμησάμεν τὸ λευκόν τοῖς ῥήμασιν ἀξιώσας, ἀλλὰ καὶ ἐν πάσῃ φωνῇ κατηγορούμενον ὅρον ἐν προτάσει ποῦσαν ῥῆμα καλεῖσθαι διαταττόμενον· περὶ δὲ σαφέστερον ἐρῶμεν ἐξηγούμενοι ἐν περὶ τοῦ ῥήματος λόγον. εἰ δὲ τις ἀποροῖ πῶς ὁ Ἀριστοτέλης εἶπε μὴδὲν μῆτε τῶν ὀνομάτων μῆτε τῶν ῥημάτων ἀληθείας ἢ 20
 ψεύδους ὑπάρχειν δεκτικόν, καίτοι σαφέστατα τῶν τῷ πρώτῳ παρὰ τοῖς γραμματικαῖς λεγομένων προσώπων ῥημάτων πάντων ἢ ἀληθεῖαν ἢ ψεῦδος δηλάντων, ὡς ὅταν εἴπω περιπατῶ, καὶ τῶν τῷ δευτέρῳ, ὡς τὸ περιπατεῖς, καὶ τῶν τῷ τρίτῳ, ἴσα ἐπὶ τινος ὠρισμένῳ λέγει, ὡς τὸ οὗτοι ἢ βροντᾷ ἢ ἀστράπτει, ῥητέον ὅτι ἐν τῷ 25
 ῥήματι αὐτὰ καθ' ἑαυτὰ ἐστὶ τὰ τὴν ἀληθεῖαν ἢ τὸ ψεῦδος σημαίνοντα, ἀλλ' ἢ τῶν τοιούτων ῥημάτων πρὸς τὰ ὀνόματα τῶν προσώπων, ἐφ' ὧν λέγονται, συμπλοκή.

16. ε. 24 b. τὸ δὲ "ἀπλῶς ἢ καὶ χρόνον" τί ποτε βύλεται; λέγω 15
 18. ὅτι τὸ μὲν ἀπλῶς σημαίνει ἂν τὸ ἀορίστος, ἀπλῶς ὅπως εἶπεν 30
 τραγέλαφος ἢ ἡ τραγέλαφος ἐστὶν ἢ τραγέλαφος ἔσται, τὸ δὲ καὶ χρόνον τὸ μὲν προδῆναι τῷ χρόνῳ καθ' ὃν ἢ ἔσται, οἷον τραγέλαφος ἢν χρόνος ἢ πέρυσιν, ἢ ἔσται αὐριον ἢ εἰς τὸ ἐξῆς ἔτος.

16. ε. 25. ὅτι μὲν εἰκότως προτετιμή) τὸ ὄνομα τῷ ῥήματι ἐν τῇ 35
 19. διδασκαλίᾳ, φανερόν· τὰ μὲν γὰρ ὀνόματα τὰς ὑπάρξεις σημαίνουσιν 35
 τῶν πραγμάτων, τὰ δὲ ῥήματα τὰς ἐνεργείας ἢ τὰ πάθος, προηγῶν) δὲ τῶν ἐνεργειῶν καὶ τῶν παθῶν αἱ ὑπάρξεις. ἐν δὲ τῷ ἀποδομένῳ τῷ ὀνόματος λόγῳ παρεῖληπ) ἢ μὲν φωνῇ ὅλην ἔχουσα λόγον πρὸς τε τὸ ὄνομα καὶ τὸ ῥῆμα καὶ ἐν ἐκ τούτων συγκείμενον λόγον, ὡς γένος τῆς καὶ τὸ ὄνομα φωνῆς (*), πρὸς διάκρισιν τῶν 40

ἀπλῶς ψόφων, οἱ καὶ ἀπὸ ἀνθρώπων πολλάκις γίνονται) σωματῶν. διαφέρει γὰρ ὁ ψόφος τῆς φωνῆς ὡς γένος εἶδους, καὶ ψόφος μὲν ἐστὶ πληγὴ ἀέρος αἰσθητὴ ἀκοῇ, φωνὴ δὲ ψόφος ἐξ ἐμφύχου γνωστός, ὅταν διὰ τῆς συστολῆς τῷ θυράκος ἐκθλιβόμενος ἀπὸ τοῦ πνεύματος ὁ εἰσπνευθεὶς ἀὴρ προσπίπτῃ ἀδρόως τῇ καλυμένῃ τραχείᾳ ἀρτηρίᾳ καὶ τῇ ὑπερώᾳ ἥτοι τῷ γαργαρεῶνι, καὶ διὰ τῆς πληγῆς ἀποτελεῖ τινὰ ἦχον αἰσθητὸν κατὰ τινὰ ὁρμὴν τῆς ψυχῆς· ὅπερ ἐπὶ τῶν ἐμπνευστῶν παρὰ τοῖς μουσικοῖς καλυμένων ὀργάνων συμβαίνει, οἷον αὐλῶν καὶ συρίγγων, τῆς γλωττίδος καὶ τῶν ὀδόντων καὶ χεὶλέων πρὸς μὲν τὴν διάλεκτον ἀναγκαῖον ὄντων, πρὸς δὲ τὴν ἀπλῶς φωνῇ καὶ πάντως συμβαλλομένων... τὸ δὲ "καὶ συνθήκη" χωρίζει αὐτὸ (τὸ ὄνομα) τῶν φύσει σημαντικῶν φωνῶν· τοιαῦτα δὲ εἰσὶν αἱ τῶν ἀλόγων ζώων φωναί.

ε. 27. ἀλλ' ἐπεὶ ταῦτα πάντα κοινὰ ἐστὶ τῷ ὀνόματι πρὸς 16
 τὸ ῥῆμα (καθεῖνο γὰρ φωνὴ σημαντικὴ καὶ συνθήκη), προσθεῖ) τὸ 20
 "ἀνευ χρόνου" πρὸς διάκρισιν τῶν ῥημάτων. τὸ δὲ ἀνευ χρόνου ἐν τούτῳ σημαίνει τὸ μὴδέποτε μὴδὲ μὴδὲ χρόνον σημαίνει, ἀλλὰ τὸ μὴ προσσημαίνει χρόνον. καλῶς ὅν ὁ φιλόσοφος Πορφύριος ἐπεσημῆναι τὰ ὀνόματα μὲν τὸ σημερινόν καὶ χθεσινόν καὶ περυσινόν χρόνον δηλωτικὰ ὄντα, ἀλλ' ὡς αὐτὸθεν σημαίνοντα χρόνον τινὰ καὶ ἔχει προσσημαίνοντα, καθάπερ τὰ ῥήματα· τούτων γὰρ ἕκαστον προηγούμενος μὲν ἐνεργείαν τινὰ ἢ πάθος σημαίνει, καὶ δευτέρον δὲ λόγον καὶ ἐν χρόνῳ καθ' ὃν ἐνεργεῖ ἢ πάθει συμβέβηκεν, ὥστε τὸ περιπατῶ πρώτως μὲν τὴν τοιάνδε τὴν σώματος κίνησιν δηλοῖ, δευτέρως δὲ γε ἐν νῦν χρόνον. διὸ καὶ προσσημαίνει ἐν χρόνῳ ῥηθήσεται) τὰ ῥήματα ἐν τοῖς περὶ αὐτῶν λόγοις, ὡς ἂν πρὸς τῷ ἑτέρῳ τι προηγούμενος σημαίνει ἔχοντα καὶ τὴν τῷ χρόνῳ μῆνυσιν ὡς περὶ ἐπομένην.

ε. 27 b. τὸ δὲ "ἢ μὴδὲν μέρος ἐστὶ σημαντικὸν κεχωρισμένον" τῶν ἐκ πλείονων ὀνομάτων συμπεφορημένων φωνῶν διακρίνει τὸ ὄνομα, ὡς ὅταν εἴπω ζῶον λογικὸν θνητόν· τῷ γὰρ τοιούτῳ λόγῳ ἀτελεῖ πρὸς ἀπόφασιν ἐντι πάντα τὰ ἄλλα ἐφαρμόσει διαφέρει δὲ τὰ ὀνόματα τῶν τοιούτων λόγων, ὅτι τούτων μὲν τὰ μέρη σημαντικὰ ἐστὶ καθ' ἑαυτὰ λεγόμενα, τὸ ζῶον, τὸ λογικόν, τὸ θνητόν, τῶν δὲ ὀνομάτων ὅδαμῶς τὰ μέρη σημαίνει, καθάπερ ἢ ἀν συλλαβῇ ἐπὶ τῷ ἄνθρωπος ὀνόματος, ἀλλὰ συσσημαίνει μὲν λέγει) τοῖς ἄλλοις τῷ ὀνόματος συνταττομένη μέρεσιν, καὶ μέντοι σημαίνει.

ε. 28. ἐπὶ γὰρ τῷ Κάλλιππος ὀνόματος τὸ ἵππος ὅδαμῶς ση- 16
 μαίνει τὸ τοιάνδε ζῶον (*), καὶ ταῦτα ἐν τῷ καλῶς ἵππος λόγῳ 21.
 σημαντικὸν αὐτῷ τυγχάνον· ὅθεν ἐν τῷ ἐπακτροκέλης, ὅπερ ἐστὶ νεὺς ὄνομα λησρικῆς, τὸ κέλης· ὅθεν ἐπ' ἄλλων τῶν τοιούτων ὀδόνος· ἀπλῶν γὰρ εἰσι νοημάτων σημαντικὰ τὰ τοιαῦτα ὀνόματα,

(*) *Leo Mageni*. φέρει ὅτι ἡμῖς ἐκείνην λέξιν καταλεπτολογίσωμεν. καλῶς εἶπε φωνὴ καὶ ὁ ψόφος... κωδικοῖσι τοῖν ταῦτα τὰ ἐπιχειρήματα, ὅτι τὸ ὄνομα τῷ ὀνομαζομένῳ ἐστὶν ὄνομα καὶ ὑπὸ τὰ πρὸς τὴν ἀνάγκην... διὸ οἱ μὲν φύσει ἔλεγον τὰ ὀνόματα ὡς τῆς φύσεως ὅσα δημιουργήματα καὶ ὡς προσφόρος τῇ τῷ πράγματι φύσει τιθέμενα. καὶ πάλιν οἱ μὲν θέσει ἔλεγον τὰ ὀνόματα, διὰ ἔξῃ ἐκείνῳ ἕκαστον πρᾶγμα ὀνομάζειν ὡς βύλεται· οἱ δὲ ὅτι ὑπὸ τῷ νομοθέτῃ τῷ ἐπιστάμῃ τὴν φύσιν τῶν πραγμάτων προσφόρος ἐπιτίθεται· τὸν μὲν γὰρ ἥλιον ἀρρηκτικῶς ἐκάλεσε, τὴν δὲ

σελήνην θηλυκῶς, διότι ὁ μὲν φωτίζει, ἡ δὲ ἀπολαύει τῆς ἐκείνου φωτός· καὶ τὸν πῦρ δὲ ἀρρηκτικῶς, τὴν δὲ ψυχὴν θηλυκῶς, ὡς τὸν μὲν ἐλλαμπότα αὐτῆς, τὴν δὲ ἐλλαμπόμην· καὶ τὸς ποταμούς ἀρρηκτικῶς, τὴν δὲ θάλασσαν θηλυκῶς, διότι πάντας εἰσδιχεται εἰσρόπτας εἰς αὐτήν.

(*) *M. Erhes*. οἷον τὸ Κάλλιππος ἀστρονὸν τινὸς ὀνομα, δε καὶ περὶ τῆς ἀνωτάτω σφαίρας ἔγραψε.

καὶ δοκῇ τινὰ καὶ τὴν λέξιν σύνθεσιν ἔχειν, ὥσπερ οἱ λόγοι τῶν συνθέτων εἰσι δηλωτικοὶ τῶν νοημάτων καὶ τὰ πρότερον περὶ τούτων διωρισμένα.

16. τὰ μὲν τῶν ἀπλῶν ὀνομάτων μέρη ὑδὲ δόκησιν ἔχει τῷ καθ' 25.
ἑαυτὰ σηματοῦναι, τὰ δὲ τῶν διπλῶν φαντασίαν μὲν τινὰ παρέχει τῷ σημαίνειν, ὅπερ Ἀριστοτέλης "βύλας" εἶπεν, ὃ μὲν τοι καὶ καὶ ἀλήθειαν τὸτο ἐργάζεσθαι πέφυκε. καὶ τὸτον ὅν τὴν καὶ νόνα διαστήσομεν πολλακίς ὀνόματα λόγων διὰ τῶν αὐτῶν ἐκφωνημένων τοῖς ὀνόμασι συλλαβῶν, ὡς ἐπὶ τῷ Νεάπολις καὶ Ἡλιόπολις.

16. f. 28 b. ἀνταῦθα ζητῆσαι ἄξιον πῶς τῷ ἐν Κρατύλῳ 27.
Σωκράτους ἀγωνιζομένῳ πρὸς τὴν Ἑρμογένην λέγοντα θέσει τὰ ὀνόματα εἶναι καὶ οὐκ ἐκ φύσεως αὐτὰ φύσει, διχρησίζε) διὰ τούτων ὃ Ἀριστοτέλης μὴδὲν τῶν ὀνομάτων εἶναι φύσει. καὶ ῥητέον ὅτι τὸ φύσει διχῶς λέγε) παρὰ τοῖς φύσει εἶναι τὰ ὀνόματα διατα- 15
ξαμένοις, ὁμοίως δὲ καὶ τὸ θέσει διχῶς παρὰ τοῖς θέσει αὐτὰ εἶναι τιθεμένοις... f. 30 b. δῆλον ὅτι συντρέχει τὸ δεύτερον τῶν τῷ φύσει σημασινομένων τῷ δευτέρῳ τῶν τῷ θέσει· τὰ γὰρ ὑπὸ τῷ ὀνοματοθέτῃ τιθέμενα ὡς μὲν οἰκείως ἔχοντα πρὸς τὰ πράγματα οἷς κείν) φύσει ἂν καλοῖντο, ὡς δὲ τεθέντα ὑπὸ τινος θέσει. ὁ τοῖνον ἐν 20
τῷ Κρατύλῳ Σωκράτης, διατινῶν τῷ τε Κρατύλῳ καὶ τῷ Ἑρμογένει διαφερομένοις ἀπὸ διαμέτρου περὶ τῷ φύσει εἶναι τὰ ὀνόματα ἢ θέσει, δεικνυσιν ὡς ὅτε ὅτως ἐξὶ θέσει ὡς Ἑρμογένης ἤξε) (εἶναι γὰρ ἐν αὐτοῖς καὶ τὸ φύσει καὶ τὸ δεύτερον τῷ φύσει ση- 25
μασινομένον, καὶ μάλιστα τέτοις δι' ὧν τὰ καθόλου καὶ ἀπλῶς τὰ ἴδια τῶν πραγμάτων σημασινομεν, ὡς ἂν ὠρισμένη καὶ ἡμῖν καταληπτὴν ἔχοντα τὴν φύσιν· πρὸς γὰρ τὸ κατορθῶν καὶ τὴν πρώτην τῶν ὀνομάτων θέσιν, ἐπὶ τῶν καθ' ἕκαστα παντοδαπῶς μεταβάλλεσθαι πεφυκότων, τὴν καλῶν τῇ φήμῃ συνεργόν) ὅτε ὅτω φύσει ὡς Ἡρακλείτης ἔλεγεν· εἶναι γὰρ αὐτὰ καὶ θέσει, τὰ μὲν πολλὰ 30
τῶν τιθεμένων τοῖς καθ' ἕκαστα καὶ καὶ τὸ φορτικόν τὸτο τὸ ὑπὸ τῷ Ἑρμογένει λογόμενον θέσει, καὶ ὅσα μέντοι τὴν αἰδίον σημασι- νουσι φύσιν, καὶ ταῦτα θέσει καὶ τὸ δεύτερον τῶν τῷ θέσει σημασι- νων. ὅθεν ὅν πρὸς ταῦτα διάφορον ὅθεν ὃ Ἀριστοτέλης ἐν τέ- 35
τοις διατάττει), λέγων ὅθεν τῶν ὀνομάτων εἶναι φύσει· τὸτο γὰρ αὐτῶν ἀποφάσκει τὸ φύσει ὅπερ ἐπρέσβευον οἱ Ἡρακλείτριοι, καθάπερ καὶ Πλάτων, ἐκ ἂν ὅδ' αὐτὸς παραιτησάμενος ὅτως αὐτὰ καλεῖται φύσει, ὡς ὁ θεὸς εἰσὶ Πλάτων. δηλοῖ δὲ τὸτο ἐν πολ- 40
λαῖς τῶν πραγματειῶν ἑαυτῷ, σύμφωνά δεικνύναι τοῖς πράγμασι τὰ ὀνόματα πειρώμενος, καθάπερ ἐν μὲν τῇ Φυσικῇ Ἀκροάσει 40
(26 et 47) τὸ αὐτομάτῃ ὄνομα καὶ τὸ τῷ κενῷ, ἐν δὲ τοῖς Με- τεώροις (19 et 10) τὸ τῆς ψεκίδος καὶ τὸ τῷ ὑετῷ. καὶ ὅσα μέντοι 45
τιθέντα αὐτὸν ὀνόματα ἴσμεν, ὡς τὸ τῆς ἐντελεχείας ἐπὶ τῷ εἶδους ἢ τὸ τῷ ὄρει ἐπὶ τῶν ἀπλῶν ἐν τοῖς συλλογισμοῖς φωνῶν ἢ τὸ τῷ γήματος ἐπὶ τῆς τοιαύτης τῶν προτάσεων συμπλοκῆς, καὶ ἐν αὐτῷ 45
τότῳ τῷ περὶ Ἑρμηνείας βιβλίῳ τὸ τῷ ἀορίστῳ ὀνόματος ἢ τὸ τῷ ἀορίστῳ ῥήματος ἢ τὸ τῆς ἀντιφάσεως, ὑπ' αὐτῷ τεθέντα σαφέ- 50
στα δηλοῖ τὴν περὶ τούτων τῷ φιλοσόφῳ διάνοιαν... τὸ δὲ πλη-

θος τῶν ὀνομάτων ὁδοῦσιν φήσομεν κωλύειν ἕκαστον αὐτῶν οἰ- 5
κεῖον εἶναι τῇ φύσει τῷ ὀνομαζομένῳ· καθάπερ γὰρ εἰκῆνας ἐνδὲ- 10
χε) πλείονας εἶναι τῷ αὐτῷ ἀνθρώπῳ, ὅλης μὲν ὅσας διαφόρου, χαλκῆς εἰ τύχοι ἢ ξυλῆς ἢ λιθίνης, πάσας δὲ ἐχούσας τὴν πρὸς αὐτὸν ὁμοιότητα, τὴν αὐτὴν καὶ ἐνταῦθα τρόπον ὅθεν κωλύει τὴν αὐ- 15
τὴν φύσιν δι' ἄλλων καὶ ἄλλων ὀνομαζέσθαι συλλαβῶν, μίᾳς καὶ τῆς αὐτῆς ὁσίας κατ' ἄλλην καὶ ἄλλην ἔννοιαν ἐκ πασῶν σημασινομένης, ὥσπερ τὸ ἄνθρωπος ὄνομα καὶ τὸ μέρος καὶ τὸ βροτός σημαίνει ταῦ- 20
τόν, ἀλλὰ τὸ μὲν καθ' ὃ ἀναθρεῖ ὃ ὅπως, τὸ δὲ καθ' ὃ μεριστῇ 10
ἔχει φωνήν, τὸ δὲ καὶ τὴν εἰς γένεσιν τῆς ψυχῆς πτώσιν καὶ τὴν ἐν- 25
τεῦθεν μολυσμόν· ἢ καὶ ὡς πρὸς τὸ σύνθετον, ἄνθρωπος μὲν καὶ τὸ διαρθρῶν τὴν ὅσα ἢ ἄνθρωπος ἔχειν τὸς ὅπως, μέρος δὲ ὡς μεμερι- 30
σμένη χρωμέος τῇ ὀπί, βροτός δὲ ὡς μορτὸς καὶ μοιρητός, διὸ καὶ τὸ "ἐδείμαμεν ἄετα μορτοί" φησὶν ὁ Κυρηναῖος (Callimach. fr. 271). 35
εἰ δὲ ταῦτα ὁρθῶς λέγε), δῆλον ὡς ἐκ ἀποδεξόμεθα τὴν διαλεκτικὴν Διόδωρον πᾶσαν οἰόμενον φωνὴν σημαντικὴν εἶναι, καὶ πρὸς τίςιν τέτ- 40
τα καλέσαντα τῶν ἑαυτῷ τινὰ οἰκετῶν τῷ συλλογιστικῷ συνδέσμῳ, ἀλλὰ μὴν καὶ ἄλλον ἄλλῳ συνδέσμῳ· ποῖαν γὰρ ἔξουσιν αἱ τοιαύ- 45
ται σημασίαν φύσεως τινος ἢ προσώπου, καθάπερ τὰ ὀνόματα, ἢ ἐνεργείας ἢ πάθος, καθάπερ τὰ ῥήματα, χαλεπὸν καὶ πλάσαι, 50
ἐπεὶ δὲ ἕτεροι τὸ θέσει τῶν ὀνομάτων ἐξεορίζουν ἐπιχειροῦσιν, ὥσπερ ὁ Πατράριος ὁδὸς ἄρειος, τὰς εὐχὰς ἡμῶν καὶ τὰς ἀρὰς παραφέροντες, ἐν αἷς τὰ ὀνόματα ἡμῶν λεγόμενα ἢ ὠφελεῖσιν ἑταρῶς τὸς ὀ- 55
νομαζομένους ἢ βλάπτουσιν, καίτοι τῆς συνθήκης ἀνθρώπων μὲν εἰκότως πρὸς ἀνθρώπους γενομένης, ἀνθρώπων δὲ πρὸς θεὸν ὅθεν μέχρις ἐπι- 60
νοίας ὑφίστασθαι δυναμένης, ῥητέον καὶ πρὸς τούτους ὅτι λογικῶς ἡμᾶς καὶ αὐτοκινήτους ὑποστήσαντες οἱ θεοὶ πολλῶν πράξεων κυρίως εἰκότως 65
κατέσχον... ἐξῆς δὲ τέτοις ἐπισκεψώμεθα τὴν συλλογισμὸν ὅν ὁ Ἀφροδισιεύς ἐξηγητὴς ἐκτίθει) (*), κατασκευάζειν δοκῶντα μὲ- 70
νως εἶναι φύσει τὰ ὀνόματα καὶ τὰ ῥήματα· τὰ γὰρ ὀνόματα, φησὶ, καὶ τὰ ῥήματα φωναί, αἱ δὲ φωναί φύσει, τὰ ἄρα ὀνόματα καὶ τὰ 75
ῥήματα φύσει. πρὸς ταῦτα τοῖνον ῥητέον ὅτι τὰ ὀνόματα καὶ τὰ ῥήματα ὅχι ἀπλῶς ἂν λέγοντο εἶναι φωναί, ἀλλὰ καὶ τὴν ὕλην.

f. 33 b. εἰ δὲ τὸ ὄνομα καὶ σύμβολον καὶ ὁμοίωμα τεχνητὸν 16.
ἀξιώμεν καλεῖν, ὃ θαυμαστόν· ἔσται γὰρ τὸ μὲν ἀσκοπῶς τεθὲν μόνως 23.
σύμβολον, τὸ δὲ καὶ λόγον, ὡς μὲν δυνάμενον ἐξ ἄλλων καὶ ἄλλων 30
συγκεῖσθαι συλλαβῶν, εὐκὸς τοῖς συμβόλοις, ὡς δὲ τῇ φύσει τῷ ὀνομαζομένῳ προσῆκον, ὁμοίωμα καὶ ὃ σύμβολον. ἀλλὰ ταῦτα μὲν 35
ὥσπερ πορίσματα ληπτέον ἐκ τῶν εἰρημένων, συνάγοντα τοῖς ἐν Κρατύλῳ (p. 430 sqq.) περὶ τῷ ὀνόματος ὑπὸ τῷ Σωκράτους 40
παραδοδομένοις· καὶ γὰρ ἐκεῖνος τὸ ὄνομα μίμημά φησιν εἶναι τῆς ἑκάστης ὁσίας, διὰ φωνῆς ἐνάρθου, ταῦτ' ἐν εἰπεῖν ἐκ χορδαίων 45
καὶ συλλαβῶν κατεσκευασμένον, ὥσπερ τὰ ῥήματα τῶν ἐπακο- 50
λυθόντων (τυτέσι τῶν ὑπαρχόντων) ταῖς ὁσίαις, μιμήματα εἶναι, 55
λόγον δὲ τὸν ἐξ ἀμφοῖν, τὸ τε ὀνόματος καὶ τὸ ῥήματος, συγκοί-

(*) M. Ephes. ὃ δὲ Ἀλέξανδρος φύσει μόνον αὐτὰ φησι. cf. Ma- genl. f. 5.

μενον, ως αν ζυ αυτες δια τε τυτων ζυ των εν τῷ Σοφιστῇ (p. 261 sqq.) ρηθέντων προ τῷ Ἀριστοτέλει μονα τυ λόγῳ κυρίως μερῇ τῷ ὄνομα ζυ τῷ ῥῆμα εἶναι τιθέμενος.

16^a f. 34. τῷ δὲ "ὦν ὑδὲν ἐστὶν ὄνομα" ἡ ἀντὶ τῷ ὑδαίς εἰρηζῶν, 29^a ὦν ψόφων ὑδαίς ἐστὶν ὄνομα (*), ἡ κατ' ἑλληνιστὶν τῷ φθέγματος, 5 ὦν θηρίων ὑδὲν φθέγμα ἐστὶν ὄνομα. ὃ γὰρ δῆλον λέγοι ἀν μὴ εἶναι ὀνόματα τῶν φωνῶν τῶν ἀλόγων ζῶων· λέγει γὰρ ἡ μὲν τις ὑλακί, ἡ δὲ χρεμετισμός ἡ μικροβμός. ταῦτα ἐξηγησάμενος περὶ μὲ τῶν λοιπῶν ὑδὲν προστίθῃσι, τῷ τε φωνῇ ζυ τῷ σημαντικῇ, 10 ὡς προφανῶν λίαν ὄντων, προχειρίζετο δὲ τὴν περὶ τῷ ἀόριστῳ ὀνό- 10 ματος λόγον.

16^a τῷτο νῦν ἐκίνησε τῷ θεωρήμα, διότι ἐώρα μὲ ζυ τὰς τοιαύ- 30 τας φωνὰς παραλαμβάνομένας πολλακίς ἐν ταῖς ἀποφάνσεσιν, ὡς ὅταν εἰπωμεν ἕκ ἄνθρωπος περιπατεῖ, ὑδενὸς δὲ ὀνόματος ἡξωμένας ὑπὸ τῶν παλαιωτέρων. διδάσκει τοίνυν ζυ τίσι τῶν 15 ὠρομασμένων φωνῶν ὑποπτευθεῖεν αἱ αὐταὶ εἶναι, μὴ ὕσαι κατ' ἀληθειαν αἱ αὐταί, ζυ πῶς δίκαιον αὐτάς ὀνομάζειν.

16^a f. 34 b. διὰ ταῦτα τῷ ὅλον τῷτο ἀόριστῳ ὀνόματα κελεύει 32 αὐτάς προσαγορεύεσθαι, ὀνόματα μὲν, διότι, ὅπερ ἐν τοῖς ἐξῆς ρη- 20 θήσετο περὶ αὐτῶν, ἐν πως σημαίνει ζυ ταῦτα, οἷον τῷ περὶ τῷ ὠρι- 20 σμένον ἅπαν ὡς ἐν, οἷον τῷ ἕκ ἄνθρωπος τῷ περὶ τὴν ἄνθρωπον ἅπαν ὡς ἐν κατ' αὐτὸ τῷτο καθ' ὃ πάντα κοινόν τι ἔχει, τῷ μὴ εἶναι ὅπερ ἄνθρωπος· ἀόριστῳ δὲ, διότι τῷ ὑπ' αὐτῶν σημαίνονμενον ἕκ ὑπαρξῆν τινα πράγματος σημαίνει, ὅπερ τοῖς ὀνόμασιν ἔθος, ἀλλ' ἀνυπαρξῆαν, ὅσι τε ὁμοίως ζυ μὴ ὅσιν ἐφαρμόζουσιν.

16^a περὶ τῆς κατ' εὐθείαν γνωμένης τῶν ὀνομάτων προφορᾶς 33 εἴωθε παρὰ τοῖς παλαιοῖς ζητεῖσθαι πότερον πτωσὶν αὐτῇν προσήκει 33 καλεῖν (**) ἡ ὑδαμῶς, ἀλλὰ ταύτην μὲ ὄνομα ὡς κατ' αὐτῇν

(*) Boeth. II. p. 302: quidam enim pisces non voce sed 30 branchiis sonant, et ut Porphyrius autumat, cicada per pectus sonitum mittit; quorum omnium nihil est nomen. Leo Magent. τὸ δὲ "ὦν μὴδὲν ἐστὶν ὄνομα" ἐνόμισαν τινες λέγειν αὐτὸν ὅτι τῶν 35 θηρίων ἕκ ἐστὶν ὄνομα καὶ μὴ καλεῖται ἄρκος καὶ λίων καὶ τὰ λοιπὰ ἰδίῳς ἐπὶ μασιν· ἕτεροι δὲ ἐνόμισαν ὅτι τῶν φωνῶν τῶν θηρίων ἕκ ἐστὶν ὄνομα, ὅταν 35 γὰρ ἐπὶ λίσσῳ φαμεν βρυχηθῆναι καὶ βρυχᾶσθαι, ἐπὶ λύκῳ ὤρειναι, καὶ 35 συρίζειν ἐπὶ ὄφει, βληχᾶσθαι ἐπὶ προβάτῳ, μυκᾶσθαι ἐπὶ βοῶν, ἐπὶ κοροῶν κρᾶζειν, ἐπὶ γλαυκὸς κικκαβίζειν, ἐπὶ ἀηδὸς ἀδειν, ἐπὶ ὀρνίθῳ κατοικιδίῳ κακκαίζειν, ἐπὶ ἱππῳ χρεμετίζειν, ἐπὶ κυνὶ ὑλακτεῖν· ἀλλ' ὅτι αἱ ἐκφωνήσεις αὐτῶν, καίπερ ὄνομα ἔχουσιν, τὰ εἰρημένα ὀνόματα 35 ἐκ εἰσίν.

(**) Leo Magent. καὶ παρατηρεῖται ὅτι ὁ Ἀριστοτέλης τὴν εὐθεῖαν 40 ὄνομα καλεῖ, τὰς δὲ πλαγίους πτώσεις ὡς ἀπὸ τῷ ὀνόματος ἐκπετακίας. αἱ δὲ Στωϊκοὶ καὶ αἱ τῷτο ἀκολουθῶντες γραμματικοὶ τὰς πέντε πτώσεις ὀνο- 40 μάζουσι, διότι, φασί, ἀπὸ τῷ νόματος καὶ ἡ εὐθεῖα ἔπτεσε καὶ αἱ λοιπαὶ οἷον ἐπείον ἱππῳ καὶ ἄφῳσι εἰπον ἱππος, καὶ τὸ νόμα μετέπειον εἰς φων- 40 ῆν. τῷτο δὲ φασιν αὐτοὶ διαφέρειν εὐθείαν πλαγίαν· ὥστε γὰρ, φασί, εἰ τις κατασχὼν γραφεῖν βίβῃ αὐτὸ καὶ ἐκπέτακε, καὶ εἰ μὲν ὀρθὸν πέσει, λέγεται ὀρθή πτώσις, εἰ δὲ πλαγίαν, πλαγία πτώσις, ἔτω καὶ ἐπὶ τῷ νό- 40 ματος. λέγουσι δὲ πρὸς αὐτὸς οἱ Περιπατητικοὶ ὅτι τῷτο τῷ λόγῳ καὶ τὸ ῥῆμα πτώσις ἐστίν, ἀλλὰ καὶ τὸ ἐπίρρημα τὸ μὴδὲ κλίσιν ἐπιτεχόμενον ἐπι-

40 αῖαζεν τῶν πραγμάτων ὀνομαζόμενον, τὰς δὲ ἄλλας πτώσεις ὀνό- 40 ματος, ἀπὸ τῷ μεταχρηματισμῷ τῆς εὐθείας γινόμενας. τῆς μὲ 40 ὦν δευτέρας προίσατο δόξης ὁ Ἀριστοτέλης, ζυ ἐπονταί γε αὐτῷ πάντες οἱ ἀπὸ τῷ Περιπατῶν, τῆς δὲ προτέρας οἱ ἀπὸ τῆς Στωῆς 40 ζυ ὡς τῷτο ἀκολουθῶντες οἱ τὴν γραμματικὴν μετιόντες τέχνη. 40 λεγόντων δὲ πρὸς αὐτὸς τῶν Περιπατητικῶν ὡς τὰς μὲ ἄλλας 40 τέσσαρας εἰκότως λέγομεν πτώσεις διὰ τῷ πεπτωκέναι ἀπὸ τῆς 40 εὐθείας, τὴν δὲ εὐθεῖαν καὶ τίνα λόγον πτωσὶν ὀνομάζειν δίκαιον 40 ὡς ἀπὸ τίνος πεσῶσαν; (δῆλον γὰρ ὅτι πᾶσαν πτωσὶν ἀπὸ τίνος 40 ἀνωτέρω τεταγμένα γίνεσθαι προσήκει), ἀποκρίνοντο οἱ ἀπὸ τῆς 40 Στωῆς ὡς ἀπὸ τῷ νόματος τῷ ἐν τῇ ψυχῇ ζυ αὐτῇ πέπτωκεν· ὁ 40 γὰρ ἐν ἐαυτοῖς ἔχομεν τῷ Σωκράτῳ νόημα δηλώσαι βυλόμενοι, 40 τῷ Σωκράτῳ ὄνομα προφερόμεθα· καθάπερ ἔν τῷ ἀνωθεν ἀφεθεν 40 γραφεῖν ζυ ὀρθὸν παντὶν πεπτωκέναι τε λέγει ζυ τὴν πτωσὶν ὀρθὴν 40 ἐχέμεναι, τὴν αὐτὴν τῷτο εὐθεῖαν πεπτωκέναι μὲ ἀξῶμεν 40 ἀπὸ τῆς ἐννοίας, ὀρθὴν δὲ εἶναι διὰ τῷ ἀρχέτυπον τῆς καὶ τὴν ἐκ- 40 φωνήσιν προφορᾶς. ἀλλ' εἰ διὰ τῷτο, φασὶν οἱ ἀπὸ τῷ Περιπατῶν, 40 τὴν εὐθεῖαν πτωσὶν ἀξῶτε καλεῖν, συμβήσετο ζυ τὰ ῥήματα πτω- 40 σεις ἔχουν ζυ τὰ ἐπίρρηματα τὰ μὴδὲ κλίσων ἀνέχεσθαι πεφυκότα· 40 ταῦτα δὲ ἐναργῶς ἄτοπα ζυ ταῖς ὕμῳ αὐτῶν παραδόσεσι μαχό- 40 μενα. τὰ αὐτὰ δὲ λέγειν ἀρμόσει ζυ πρὸς τὸς γενικὸν τι ὄνομα 40 ὑποτιθεμένους ζυ ἀπ' ἐκείνου πεπτωκέναι τῷ καθ' ἑκάστων ὄνομα λέγον- 40 τας· ὅτε γὰρ διασαφῆσι τί ποτε ἐστὶν ὁ καλῶσι γενικὸν ὄνομα, ὅτε 40 εἰ τὴν ἐνοίαν αὐτῇν τῶν ὀνομάτων ζυ κοινῶς καὶ παντὸς κατηγο- 40 ρούμενον λέγοιεν, ἰδίον τι τῷ ὀνόματος ἐρῶσιν· ὁ αὐτὸς γὰρ ἔξαι λό- 40 γος ζυ ἐπὶ τῶν λοιπῶν τῷ λόγῳ μερῶν, ὥστε ζυ τὰ καλῶμενα θέ- 40 ματα τῶν ῥημάτων κατ' εὐθεῖαν ἐρῶμεν προάγει πτωσὶν, ζυ 40 τῶν ἄλλων τῶν λεγομένων περὶ τῶν τῷ λόγῳ μερῶν ἑκάστων 40 ὡσαύτως. διὰ ταῦτα μὲ ὦν τὴν Περιπατητικὴν περὶ τῷτο διὰ- 40 ταξιν προτιμητέον.

f. 36 b. πάνν καλῶς ὁ φιλόσοφος ἐπεσημῆναιτο Πορφύριος 16^a 3 ὅτι τῷ ἐστὶν ἕκ ἀντὶ παντὸς εἰληπτοῦ ῥήματος, ἀλλ' αὐτὸ μόνον τῷ 3 ἀπὸ τῷ ὄντος παρηγμένον ζυ τὴν ὑπαρξῆν σημαῖον λαμβάνετο, ὡς 3 μὲ μὲ τῷ ὀνόματος αὐτοτελεῖ ποῦν λόγον, μὲ δὲ τῶν πτώσεων 3 ἑλλειπῇ· πολλὰ γὰρ ἐστὶ ῥήματα συνταττόμενα ταῖς πτώσεσι ζυ 3 ποῦντα λόγους ἀληθεῖς ἡ ψευδεῖς, τοῖς δὲ ὀνόμασι συντάττεσθαι 3 δυνάμενα, ὡς τῷ μεταμέλει, οἷον Σωκράτει μεταμέλει, καίτοι 3 τῷ Σωκράτῳ μεταμέλει ἀσύνηκτον. ἐν οἷς ζυ προσιζορεῖ τὴν 3 τῶν Στωϊκῶν διάταξιν περὶ τῶν κατηγορουμένων ὄρων ἐν ταῖς 3 προτάσεσιν ὅσαν τοιαύτην. τῷ κατηγορούμενον ἦτοι ὀνόματος κα- 3 τηγορεῖτο ἡ πτώσεως, ζυ τῷτο ἑκάτερον ἦτοι τέλειον ἐστὶν ὡς κα- 3 τηγορούμενον ζυ μὲ τῷ ὑποκειμένῳ αὐταρκῆς πρὸς γένεσιν ἀποφάν- 3 σεως, ἡ ἑλλειπὲς ζυ προῶν τινὸς δεόμενον πρὸς τῷ τέλειον ποιῆσαι

3 δέξεται πτώσει, ὅπερ ἄτοπον. ἐπὶ δὲ πτώσει καλῶσι οἱ φιλόσοφοι εἰ 3 μόνον τὰς παρὰ τοῖς γραμματικοῖς καλῶμενας πλαγίους, ἀλλὰ καὶ πάσας 3 τὰς παραγωγὰς καὶ τὸς σχηματισμούς, οἷον τὸ δίκαιον καὶ δικαίως καὶ δι- 3 καίωτερον καὶ δικαίωτος καὶ ὁ δίκαιος καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα.

κατηγορούμενον. ἂν μὲν ὄνομάς τι κατηγορηθὲν ἀπόφανσιν ποιῇ, κατηγορήμα καὶ σύμβαμα παρ' αὐτοῖς ὀνομαζέτω (σημαίνει γὰρ ἄμφω ταυτόν), ὡς τὸ περιπατεῖ, οἷον Σωκράτης περιπατεῖ· ἂν δὲ πτώσεως, παρασύμβαμα, ὡς ἀνὲρ παρακείμενον τῷ συμβάματι καὶ ὃν οἷον παρακατηγόρημα, ὡς ἔχει τὸ μεταμέλει, οἷον Σωκράτης μεταμέλει. τὸ μὲν γὰρ μεταμελεῖται σύμβαμα, τὸ δὲ μεταμέλει παρασύμβαμα, ὃ δυνάμενον ὀνόμασι συνταχθὲν ἀπόφανσιν ἐργάσατο, οἷον Σωκράτης μεταμέλει (ὑδεμία γὰρ τῷτο ἀπόφανσις), ἀλλ' ὅτε κλίσιν ἐπιδέσσει δυνάμενον, ὡς τὸ περιπατῶ περιπατεῖς περιπατεῖ, ὅτε συμμεταχηματιζῶναι τοῖς ἀριθμοῖς· ὥσπερ γὰρ λέγομεν τῷτ' μεταμέλει, ὅτ' ὡς καὶ τῷτο μεταμέλει. καὶ πάλιν, ἂν μὲν τὸ ὄνοματος κατηγορούμενον δέηται προδήκης πτώσεως ὀνόματος τινος πρὸς τὸ ποιῆσαι ἀπόφανσιν, ἔλαττον ἢ κατηγορήμα λέγει, ὡς ἔχει τὸ φιλεῖ καὶ τὸ εὖνοε, οἷον Πλάτων φιλεῖ. τῷτ' γὰρ προσέθεν τὸ τίνα, οἷον Δίωνα, ποιεῖ ὡρισμένην ἀπόφανσιν τὴν Πλάτων Δίωνα φιλεῖ. ἂν δὲ τὸ τῆς πτώσεως κατηγορούμενον ἦ, τὸ δεόμενον ἐτέρᾳ συνταχθῆναι πλάγιᾳ πτώσει πρὸς τὸ ποιῆσαι ἀπόφανσιν ἔλαττον ἢ παρασύμβαμα λέγει, ὡς ἔχει τὸ μέλει, οἷον Σωκράτης Ἀλκιβιάδους μέλει. ταῦτα δὲ πάντα καλεῖται ῥήματα. καὶ τοιαύτη μὲν ἡ τῶν Στωϊκῶν περὶ τῶν παρὰδοξιν· ἡμεῖς δὲ συγκεφαλαιώμενοι τὰ περὶ τὸ ὄνοματος ῥηθέντα τῷ Ἀριστοτέλει λέγομεν ὡς ἔξαι τὸ καὶ τὴν νῦν παρὰδοξιν κυρίως ὄνομα φωνὴ σημαντικὴ καὶ συνθήκη ἄνευ χρόνου, ἥς μὴδὲν μέρος σημαντικὸν κεχωρισμένον, ὡρισμένον τι σημαίνουσα καὶ μὴ τῷ ἔξιν ἢ ἢν ἢ ἔξαι ἀληθεύουσα ἢ ψευδομένη. ἀλλὰ διὰ τίνα αἰτίαν ἔκ ἐξ ἀρχῆς ὁ Ἀριστοτέλης τῷτον ἀποδεδωκε τὸ ὄνοματος τὸν ὅρισμόν, ὥς μὴδὲν ἐνοχλεῖν τὴν λόγον μήτε τὰ ἀόριστα ὀνόματα μήτε τὰς πτώσεις; φαίνεται δὲ ὅτι πολλὰ ἐστὶ παρ' αὐτῷ τὸ ὄνοματος σημαίνουσα.

163 f. 38 b. τῆς μέντοι ῥήσεως τὸ "λόγος δὲ ἔξιν αὐτῷ τὰ μὲν 30
2. ἀλλὰ καὶ τὰ αὐτὰ" λέγει μὲν περὶ τὸ προφερομένον κατὰ τινα πτώσιν ὄνοματος, ὅτι ἔξει τὸν ὅρισμόν, ὃν ἐκάλεσε λόγον, καὶ μὲν τὰ ἄλλα μὴδὲν διαφέροντα τῷ ἐξ ἀρχῆς ἀποδοθέντος ὀρισμοῦ τὸ ὄνοματος (καὶ γὰρ τῷτο φωνὴ σημαντικὴ καὶ συνθήκη ἄνευ χρόνου, ἥς μὴδὲν μέρος σημαντικὸν κεχωρισμένον), πλεονάσαντα δὲ τῷτ' 35 τῇ διακρίσει τὰς πτώσεις ἀπὸ τῶν κυρίως ὄνοματος διαφορᾶ, τῷ τὰς μὲν πτώσεις μὴ μόνον τῷ ἔξιν ἢ ἢν ἢ ἔξαι λεγομένας μήπω ποιεῖν τελείαν ἀπόφανσιν, διὸ μήτε ψεύδεα μήτε ἀληθεύειν, τῷ δὲ ὀνόματι καὶ μόνον ἔν τι τῶν ῥημάτων ἀρκεῖν πρὸς τὴν γένεσιν τῆς τελείας ἀποφάνσεως (*). εἰληπὶ δὲ καὶ ἀπὸ τῆς Ἀττικῆς 40

συνήθειας τῶν εἰς δῆμον πλείονα ἅμα ψήφισματα εἰσφερόντων· ὁ γὰρ τοι γραμματεὺς τὸ μὲν πρῶτον τῶν γεγραμμένων ψήφισμάτων ἀναγινώσκων τῷ δῆμῳ τό τε ὄνομα ἔλεγε τῷ γεγραφέντος καὶ τὴν πατέρα καὶ τὸ πρᾶγμα καὶ τὸν δῆμον, οἷον "Δημοδῆνης Δημοδῆνους Παιανεύς ψήφισμα εἰσφέρει τοῖονδε," τὸ μέντοι δεύτερον ἢ καὶ τρίτον, εἰ ὅπως ἔτυχεν, ἐμφανίζων ἐνεδείκνυτο μόνον ὡς καὶ ἄλλο τῷ αὐτῷ ἀνδρὶ ἀναγινώσκει ψήφισμα, τῷ πρὸ τῆς ἀναγνώσεως αὐτῷ λέγειν πρὸς τὸν δῆμον "τὰ μὲν ἄλλα καὶ τὰ αὐτὰ, ψήφισμα δὲ καὶ τόδε." διὸ καὶ ἐν τῷ Γοργίᾳ Σωκράτης (p. 526 c) τῇ αὐτῇ ταύτῃ λέξει χρῆσάμενος τοῖς ἐν τῷ δῆμῳ συγγραφομένοις αὐτὴν ἀνέθηκεν.

f. 39. ἡ μὲν τελεία τῷ ὀρισμῷ τῷ ῥήματος ἀπόδοσις εἴη ἂν 163 παραπλησίως τῷ ἀποδοθέντι τῷ ὀνόματος ὄρω, φωνὴ σημαντικὴ καὶ συνθήκη, προσσημαίνουσα χρόνον, ἥς μέρος ὅδεν σημαίνει χωρίς· ἄτε δὲ συντομίας ὧν ἐραστῆς ὁ Ἀριστοτέλης, ὅσα κοινὰ ἦν τῷ ῥήματι πρὸς τὸ ὄνομα ὑπερβάς ὡς ἦδη ῥηθέντα ἐν τῷ τῷ ὀνόματος λόγῳ, ἀπὸ τῶν καθ' ὃ διαφέρει τὸ ῥῆμα τῷ ὀνόματος (διαφέρει δὲ τῷ προσσημαίνειν χρόνον) ποιεῖ τὴν περὶ αὐτῷ διδασκαλίαν. ἀλλ' εἰ τῷτ' ὅπως ἔχει, τί δὴ ποτε προστίθεται τὸ "ἔ μέρος ὅδεν σημαίνει χωρίς," ὅπερ καὶ ἐν τῷ λόγῳ τῷ ὀνόματος παρεληπτό; λεγέτω τοῖνον πρὸς ταύτην τὴν ἀπορίαν ἐκείνο τὸ Πορφυρίειον, ὡς εἰσὶ λόγοι τινὲς ἐκ ῥημάτων συγκεῖμενοι ὧν τὰ μέρη σημαντικά ἐστιν, αὐτὰ λέγω τὰ ῥήματα ἐξ ὧν οἱ λόγοι συντίθενται, οἷον ὅταν εἰπῶ τὸ βαδίζειν κινεῖται ἐστὶ· τὸ γὰρ βαδίζειν καὶ τὸ κινεῖται καὶ ἐστὶ τῷ ὅλῳ λόγῳ μέρη ὅντα σημαντικά ἐστὶ καθ' ἑαυτὰ. ἵνα ἔν διακρίσει τὰ ῥήματα τῶν τοιούτων λόγων οἷς τὰ ἄλλα μέρη τῷ ὀρισμῷ τῷ ῥήματος ἐφαρμόττει, λέγω δὲ τὸ φωνή, τὸ σημαντικὴ, καὶ καὶ συνθήκη, καὶ προσσημαίνουσα χρόνον, αὐτὴν ἀναγκαίως καὶ ἐνταῦθα προσέθηκε τὴν διαφορὰν. ἀλλὰ πῶς ὃ σημαίνειν χρόνον ἀλλὰ προσσημαίνειν ἔφη τὸ ῥῆμα; ἢ διότι σημαίνειν μὲν ἔξιν, ὡς καὶ πρότερον ἐλέγομεν, τὸ προηγουμένως δηλῶν τι, προσσημαίνειν δὲ τὸ πρὸς τῷ πρῶτῳ δηλωμένῳ καὶ δεύτερον λόγον καὶ ἄλλο τι συνεμφαίνειν· τὰ δὲ ῥήματα προηγουμένως μὲν ἐνεργείας ἔχον τινὰς ἢ πάθη δηλῶσαι βυβλόμενοι φθεγγόμενα, τὰς δὲ πρὸς σόντας χρόνους ταῖς ἐνεργείαις ἢ τοῖς πάθεσι, καθ' ὅς εἰναι λέγονται ἢ γεγονέναι ἢ ἔσεσθαι, μὴ τῶν ὥσπερ συναναφαινομένων ὁρῶμεν. ἐξῆς δὲ λοιπὸν καὶ τὴν σύνταξιν ἢ ἐν ταῖς προτάσεσι κατέχει τὸ ῥῆμα, διδάσκει ἡμᾶς ὁ Ἀριστοτέλης, λέγων "καὶ ἔξιν αἰετῶν καθ' ἑτέρον λεγομένων σημείων." τῷτο δὲ ἔξιν ὅτι τὴν τῷ κατηγορουμένῳ χώραν αἰετῶν καταλαμβάνει τὰ ῥήματα καὶ ὅχι τὴν τῷ ὑποκειμένῳ. καὶ τῷτο εἰκότως· εἰ γὰρ ἐνεργειῶν ἢ παθῶν εἰσὶ σημαντικά, ταῦτα δὲ ἔξιν ἀπολελυμένα καὶ καθ' ἑαυτὰ ὑφ' ἑαυτὰ ἀλλ' ἐφ' ἑτέρα τὴν ἀναφορὰν ἔχοντα τὰ ἐνεργῶντα ἢ πάχοντα, δηλονότι προσήκον αὐτοῖς ἂν εἴη τὸ κατηγορεῖσθαι ἐκείνων. ὅτ' 45 δὲ καὶ ὁ Πλάτων περὶ τούτων διατάττει λέγων ἐν τῷ Σοφιστῇ (p. 261)... δι' ὧν καὶ ἐκεῖνο φανερόν, ὅτι πρὸς τῷ Ἀριστοτέλει ἵνα λόγον εἶναι φησιν (ὁ Πλάτων) τὸν ἑνὸς πράγματος ὄντα σημαντικόν (τῷτο γὰρ τὸ "δηλῶντα τι"), ἐπεὶ καὶ τὰ ἀναρμότως ἔχοντα,

(*) Similia apud Leonem Magentinum. M. Ephes. εἶπε δὲ "τὰ μὲν ἄλλα κατὰ τὰ αὐτὰ" χρῆσάμενος Δημοσθενικῷ χαρακτῆρι· ἐκεῖνος γὰρ διὰ τὸ πρὸς ὅδωρ μεμετρημένον καὶ ἔξιν λέγειν, καὶ μὴ θέλειν τὰς μαίζοντας τῶν ὑποθέσεων ἀδιήγητος καταλιμπάνειν, ἐν μὲν τῇ πρώτῃ ὑποθέσει καὶ ἑτέρᾳ ἑαυτὸν ὀνόμαζε καὶ δημαγωγὸν καὶ ἄλλα τινὰ, ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ ἢ καὶ τῇ τρίτῃ ὑποθέσει, μὴ θέλων ἐν κακοῖς τὸν καιρὸν ῥυτίσσεσθαι, ἔλεγε ὡς τὸν ἀγῶνα τῆς παρίσης ὑποθέσεως ὁ Δημοσθένης ὁ τὰ ἄλλα κατὰ ταῦτά καὶ πάλιν ὑπεσιγγέται.

τὸτο δὲ ἐστὶ τὰ ἐφεξῆς ἀλλήλοις εἰρημένα ὀνόματα χωρὶς ῥήματος ἢ ῥήματα χωρὶς ὀνόματος, σημαίνει πάντως, ἀλλὰ πλείονα ἢ ὅτι.

163 7. ε. 40 b. ἢ τὸ αὐτὸ δὲ ὁ μᾶλλον πρόσκειναι ἐν τῷ "ἢ ἐστὶν αὐτὸ τῶν καθ' ἑτέρου λεγομένων σημειῶν." τὸτο ᾧ μάλιστα τὴν ιδιότητα τῶν ῥημάτων ἐμφανίζει, ἐπεὶ ἢ ὀνόματά τινα ὕδεν κωλύει κατηγορεῖσθαι ποτέ, ὡς τὸ ζῶον τῷ ἀνθρώπῳ, ἀλλ' ἐκεῖνα ὅτε τῶν μόνως ἢ αὐτὴ κατηγορουμένων ἐστὶν, ὅτε καθ' ἑαυτὰ ὀνόματα τινὸς κατηγορούμενα ῥήματος, οἷον τὸ ἐστὶν ἢ ἔκ ἐστι, τέλειον πεφύκασιν ἐργάζεσθαι λόγον, τὰ δὲ γε ῥήματα, τὴν οἰκείαν σὺζωντα δύναμιν, 10 μόνως ἢ αὐτὰ καθ' ἑαυτὰ κατηγορεῖσθαι συμβέβηκε.

163 11. μὲν δὲ τὸτο ὑπερβᾶς τὸ "ὅ μέρους ὕδεν σημαίνει χωρὶς," ὡς ἰκανῶς τυχὸν ἐξηγήσεως ἐν τοῖς περὶ τῷ ὀνόματος εἰρημένους, ἐπὶ τῷ λοιπῷ μεταβαίνει, καὶ φησι τῶν καθ' ἑτέρου λεγομένων εἰρημῶς σημαντικὰ εἶναι τὰ ῥήματα, "τῶν καθ' ὑποκειμένων ἢ ἐν 15 ὑποκειμένων." τὸτο δὲ διότι τῶν ῥημάτων, ὡς περὶ ἢ τῶν ὀνομάτων, τὰ μὲν ὡς κατ' ὕσταν ὑπάρχοντα τοῖς ὡν κατηγοροῦνται ἢ συμπληρωτικὰ αὐτῶν ὄντα λέγονται κατηγορεῖσθαι, ὅπερ ἐν ταῖς Κατηγορίαις ἐλέγγοτο καθ' ὑποκειμένων, τὰ δὲ ὡς συμβεβηκότα τοῖς ὑποκειμένοις, ὅπερ ἐν ὑποκειμένῳ προσαγορεύεται... ἵνα ὅν ἀμφοῖν 20 τὰ εἶδη τῆς κατηγορίας παραστήσῃ, διὰ τὸτο εἰπὼν ὅτι αὐτὴ κατηγορεῖσθαι φιλεῖ τὰ ῥήματα, ἐπήγαγεν ὅπως, ὅτι ποτὲ μὲν καθ' ὑποκειμένων ποτὲ δὲ ὡς ἐν ὑποκειμένῳ. ἀλλ' αὕτη μὲν ἢ ἐξηγήσεις ἀρμόσει τῆς γραφῆς ὅπως ἐχούσης ὡς παρεθέμεθα, καθάπερ ἐν τοῖς πλείστοις ἀντιγράφοις εὐρίσκομεν. εἰ δὲ ἢ ὅτω τινὲς ἐθέλοιεν 25 ἔχειν τὴν γραφήν, "ἢ αὐτὴ τῶν ὑπαρχόντων σημειῶν ἐστὶν, οἷον τῶν καθ' ὑποκειμένων," καθάπερ ὁ φιλόσοφος Περφύριος φησὶν, ἐρῶμεν ἐνταῦθα τὸ καθ' ὑποκειμένου παρελκόμεθα ἢ ἀντὶ τῷ ἐν ὑποκειμένῳ· εἴθετο ᾧ ἐστὶν ὅτε τὸ ἐν ὑποκειμένῳ ἀδιαφόρως καλεῖν καθ' ὑποκειμένου. τούτων μὲν ὅν τὴν προτέραν γραφήν τε ἢ ἐξηγήσιν αἰρετέον. ὅτι δὲ ἢ ὑποκειμένου ποτε γίνεσθαι ῥήματα, ὡς τὸ φιλοσοφεῖν ἐν τῷ "τὸ φιλοσοφεῖν ὡφελύμεν ἐστὶ" ἢ τὸ βαδίζειν ἐν τῷ "τὸ βαδίζειν κινεῖσθαι ἐστὶ," ἢ ὅτι τότε ὅχι ὡς ῥήματα ἀλλ' ὡς ὀνόματα ἐν τοῖς λόγοις παραλαμβάνεται, διὰ ἢ τὸ ἄρθρον αὐτῶν 30 προτάττεται, εἴρηται πρότερον.

163 14. ε. 43. τῇ διαφορᾷ φησὶ μὴ κεῖσθαι ὄνομα ἐν τῇ συνηθείᾳ, τούτοις τῇ ιδιότητι τῷ ὀρίστῳ ῥήματος ἢ ἔχει παρὰ τὸ ὠρισμένον, ἢ ἰδιότητα ἔχρῃν τὸς τῶν ὀνομάτων πατέρας ἰδίας τινὸς ἐπιωνυμίας ἀξιοῦσαι. διόπερ αὐτὸς ὄνομα αὐτῷ τίθεμενος ἀξιοῖ αὐτὸ καλεῖν ὀρίστον ῥήμα, ὅτι ὁμοίως, φησὶν, ἐφ' ὅσον ὑπάρχει, ἢ 40 ὄντος ἢ μὴ ὄντος, τὸ ὑπάρχειν ἀντὶ τῷ ἀληθῶς κατηγορεῖσθαι λαμβάνων.

163 16. καὶ φησι τὰ μὲν ἐπὶ τῷ ἐνεστώτος χρόνῳ λεγόμενα, οἷον ποτ' 16 ἀν ὡς προσώπῳ, ῥήματα καλεῖν, οἷον τὸ ὑγιαίνειν ἢ τὸ ὑγιαίνει ἢ τὸ ὑγιαίνει, ἐνεστώτος δὲ τῷ ἐν πλάτει δηλονότι (ἢ ᾧ τὸ ἀναρ- 45 ριαῖον λεγόμενον ὅτε ποιῆσαι τὸ ὅτι φθέγγεσθαι δυνατόν), τὰ δὲ τὸν περίεχον χρόνον προσσημαίνοντα (καλεῖ δὲ περίεχον τὸν τε παρελθόντα ἢ τὸν μέλλοντα ὡς τὸν ἐνεστώτα περιέχοντα) πτωσίαις ῥήματος, ὡς

ἀν γινόμενα καὶ παραχηματισμὸν τὸν ἀπὸ τῶν ῥημάτων τῶν ἐπὶ τῷ ἐνεστώτος χρόνῳ λεγομένων· ὡς κυρίως ῥήμα τὸτο εἶναι τὸ ἐπὶ τῷ ἐνεστώτος χρόνῳ λεγόμενον ἢ ὠρισμένον τι σημαίνει. εἰ δὲ 5 κἀνταῦθα τις ἀποροὴ διὰ τὴν μὴ ἐξ ἀρχῆς τὰς διαφορὰς ταύτας προσετίθει τῷ λόγῳ τῷ ῥήματος ὁ Ἀριστοτέλης, ὅχι ἑλλειπῇ φησόμεν ἡμεῖς, καθάπερ Ἑρμῶς, τὸν ἐξ ἀρχῆς ἀποδιδόμενον λόγον, ἀλλὰ πλείονα εἶναι παρὰ τῷ φιλοσόφῳ ἢ τῷ ῥήματος τὰ σημα- 10 νόμενα, ἢ ἄλλῃ μὲν σημασιμένον τὸν ἐξ ἀρχῆς ἀποδιδόμενον εἶναι λόγον, ἄλλο δὲ τι διὰ τῶν νυνὶ προσθεμένων τὸν φιλόσοφον ὑπογράφειν· τριχῶς ᾧ τὸ ῥήμα παρὰ τῷ Ἀριστοτέλει λεγόμενον εὐρήσεις.

ε. 44. παραδὸς ἡμῶν διὰ τῶν προειρημένων τὸν τῷ ῥήμα- 163 19. τος ὀρισμὸν (*), κοινώτερον τε ἢ εἰδικώτερον βούλει διὰ τούτων εἰπεῖν ὅπως ἔχουσιν τὰ ῥήματα πρὸς τὸ σημαίνειν τί ἀληθὲς ἢ ψεῦδος. ἢ ὅχι μὲν κατ' ἀρχάς, ἐν οἷς περὶ τῆς πρὸς ἀλλήλα χέσεως τῶν 15 τε πραγμάτων ἢ τῶν νοημάτων ἢ τῶν φωνῶν κοινῶς διελέγεται, εἶπε περὶ πασῶν τῶν ἀπλῶν φωνῶν ὡς ἐκάστω τοῖς ἀνευ συνθέσεως ἢ διαίρεσεως νοήμασι ἢ ὅτε ἀληθείας ὅτε ψεύδους εἰσὶ δεκτικά, σαφέστερον δὲ νῦν αὐτὸ κατασκευάσαι βουληθεὶς διὰ τὸ 20 δεῖξαι τὸ μάλιστα δοκῶν ἐν ταῖς ἀπλάσις φωναῖς ἀληθειαν δέχεσθαι ἢ ψεῦδος, τὸ ῥήμα λέγω, μᾶλλον τούτων σημαίνειν· τὸ μὲν ᾧ ἕτερον τῷ λόγῳ μέρος, τὸ ὄνομα, δι' ἐκεῖνων προχειρισάμενος ἐδείκνυ, καὶ ὅτι μάλιστα σύνθετον ἢ, ὡς τὸ Καλλιππος ἢ τὸ τραγέλαφος, σημαντικὸν μὲν ὡς φύσει τινος ἢ ἐννοίας, ὁ μόνον 25 ἀληθὲς ἢ ψεῦδος, ἐὰν μὴ τι αὐτῷ προσεβῇ ῥήμα.

ε. 45. ἢ τὸτο συλλογιζόμενος ἐπάγει "ὅτι ᾧ τὸ εἶναι ἢ μὴ εἶναι σημειῶν ἐστὶ τῷ πράγματι (**)." ἔστι δὲ τὸτο κατασκευὴ ἀπὸ τῷ μᾶλλον περὶ τῷ μὴ δέχεσθαι τὰ ῥήματα τὸ ἀληθὲς ἢ τὸ

(*) Boeth. II p. 306: hoc in loco Porphyrius de Stoicorum dialectica aliarumque scholarum multa permiscet, et in aliis quoque huius libri partibus, id est in expositionibus, idem facit; quod interdum nobis est negligendum: saepe enim superflua explanatione magis obscuratur comparatur. — Quaestio- 35 nism de Arist. verbis ἴσθι γὰρ... ἡρέμησιν ab Aspasio propositam vid. ap. Boeth. II p. 307.

(**) Boeth. I p. 220: "neque enim esse signum est rei aut non esse." quod tantum valet tanquam si dicam, id quod dico currit, non significat esse ipsum cursum aut non esse... neque enim quodlibet verbum ita praedicatur ut signum sit rei illius de qua praedicatur, quod est vel quod non est. Idem II 40 p. 308: quod autem addidit "neque enim signum est rei esse vel non esse," tale quiddam est. esse, quod verbum est, vel non esse, quod infinitum verbum est, non est signum rei, i.e. nihil per se significat: esse enim nisi in aliqua compositione non ponitur. vel certe omne verbum dictum per se significat quidem aliquid, sed si est vel non est, nondum significat... neque enim signum est verbum quod dicitur rei esse vel non 45 esse, h.e. de qua dicitur re, ut id quod dico rei esse vel non esse tale sit, tanquam si dicam rem ipsam significare esse vel non esse. atque hic est melior intellectus.

ψεύδος· εἰ γὰρ τὰ ἀρχαιοτέτερα καὶ κοινότερα τῶν ῥημάτων, καὶ εἰς
 αὐτὰ πάντα τὰ ἄλλα ἀναλύει, αὐτὸ προσεχῶς τὸ ὑπάρχειν ἢ μὴ
 ὑπάρχειν σημαίνοντα, καθ' ἑαυτὰ λεγόμενα μὴ ἀληθεύει ἢ ψεύ-
 δεῖ, πολλὰ δὲ μᾶλλον τὰ ἄλλα ῥήματα ἢ αὐτὰ τὸ δέχονται
 τούτων. ἀλλὰ μὴν εἰ τὸ πρῶτον, καὶ τὸ δεύτερον ἄρα. πάντων δὲ
 λαμβάνει τῶν ῥημάτων ἀρχαιοτέτερα καὶ κοινότερα, καὶ εἰς αὐτὰ πάντα
 τὰ ἄλλα ἀναλύει, τὸ ἔστι καὶ τὸ ἔκ ἐστιν, ἅπερ εἶναι καλεῖ καὶ μὴ
 εἶναι, ὡς ἂν ἐκάστου τῶν ῥημάτων εἰς ταῦτα μὲν μετοχῶν ἀναλυο-
 μένων καὶ θατέρου τούτων, τῶν μὲν ὠρισμένων εἰς τὸ ἔστι, τῶν δ' ἀορί-
 στων εἰς τὸ ἔκ ἐστιν, οἷον τρέχει - τρέχων ἐστίν, ὑγιαίνει - ὑγιαίνων
 ἐστίν, ὁ τρέχει - τρέχων ἔκ ἐστιν, ὁχ ὑγιαίνει - ὑγιαίνων ἔκ ἐστιν.
 εἰ τοίνυν ταῦτα ὅτως ἔχοντα μηδὲν καθ' ἑαυτὰ σημαίνει ἀληθὲς
 ἢ ψεύδος· πῶς ἂν ἔχοι λόγον τὰ ὕστερα τούτων καὶ τὸ ὑπάρχειν
 ὅπως ἢ μὴ ὑπάρχειν καὶ τὴν τούτων μεταβολὴν σημαίνοντα δηλῶν τι
 ἀληθὲς ἢ ψεύδος;... f. 46. εἰ μὲν ὅτως ἔχοι τὸ ῥητὸν ὡς παρεθέ-
 μεθα "ὅδε γὰρ τὸ εἶναι σημειῖον ἐστὶ τῷ πράγματι ἢ μὴ εἶναι," τὴν
 εἰρημένην ἐξηγήσιν μόνην αὐτὴ καθιστῶσαν εὐρήσεις. εἰ δ' ὥσπερ
 ὁ φιλόσοφος γράφει Περφύριος "ὅ γὰρ τὸ εἶναι σημειῖον ἐστὶ τῷ
 πράγματι ἢ μὴ εἶναι," εἰ καὶ προῖον ἐπὶ τὴν προτέραν γραφὴν τε
 καὶ ἐξηγήσιν φέρεται, λέγοι ἂν περὶ πάντων κοινῶς τῶν ῥημάτων ὅτι
 σηματικὰ μὲν ἐστὶν ὥσπερ εἴρηται, ἀλλ' ἔκ ἀληθείας ἢ ψεύ-
 δους, ὥσπερ ἐδήλωσε διὰ τῷ "ἀλλ' εἰ ἔστιν ἢ μὴ, ὅπως σημαίνει."
 τῷ δὲ τὴν αἰτίαν εἶναι ἂν ἀποδοῖς διὰ τῷ "ὅδε γὰρ τὸ εἶναι ἢ μὴ
 εἶναι σημειῖον ἐστὶ τῷ πράγματι." τῷ δὲ ἐστίν, ὁ γὰρ ἐστὶ ση-
 मानτικὸν τὸ ῥήμα καθ' ἑαυτὸ λεγόμενον τῷ ὑπάρχειν ἢ μὴ ὑπάρ-
 χειν τὸ ὑπ' αὐτῷ δηλούμενον πρᾶγμα. ὅπερ εἰ ἐποίει, τότε μόνως
 ἦν ἂν δεκτικὸν ψεύδους καὶ ἀληθείας· ὅ γὰρ εἰπὼν περιπατεῖ ἐσθί-
 ματε μὲν τίνα ἐνέργειαν, ὅτε δὲ ἀληθὲς τι περὶ αὐτῆς εἶπεν ὅτε
 ψεύδος, ἐὰν μὴ τι προσεθῇ ὑποκείμενον, ὡς ὑπάρχον ἢ μὴ ὑπάρ-
 χον τὸ περιπατεῖν ποιήσει λόγον ἀληθῆ ἢ ψευδῆ. τὸ ὅν "ὅδε γὰρ
 τὸ εἶναι ἢ μὴ εἶναι σημειῖον ἐστὶ τῷ πράγματι" ἴσον ἐστὶ τῷ ὅτι
 τὸ ῥήμα καθ' ἑαυτὸ λεγόμενον ἔκ ἐστὶ σημαντικὸν ὅτε τὸ εἶναι τὸ
 πρᾶγμα, τῷ δὲ ὑπ' αὐτῷ σημαίνον, ὅπερ ἢ κατάφασις
 εἴωθε σημαίνει, ὅτε τὸ μὴ εἶναι, ὅπερ ἀρνήσις διὰ τῆς ἀποφά-
 σεως. ταῦτα μὲν ὅν κοινῶς περὶ παντὸς εἴρηται ῥήματος· τὸ δὲ γὰρ
 "ὅδε γὰρ τὸ εἶναι αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ φιλόνο" εἶναι ἂν καὶ καὶ τὴν ἐξη-
 γήσιν ταύτην κατασκευαστικὴν ἀπὸ τῷ μᾶλλον τῷ μηδὲν τῶν
 ῥημάτων ἀληθείας εἶναι ἢ ψεύδους δεκτικόν. πῶς δ' ἂν γένοιτο
 τῷ ἐκείνῃ κατασκευαστικὴν εἰ μὴ διὰ μέσου πάλιν τῷ ἔστιν, ὁ
 παρηγμένον ἀπὸ τῷ ὄντος πάντων ἐπὶ κοινὸν τῶν ῥημάτων; ἐξῆς
 δὲ ἐπάγει τὸ "αὐτὸ μὲν γὰρ ὅδε ἐστίν." (*) λέγει δὲ ὅδε εἶναι τὸ ὄν

ὅθ' ὡς ἄσχημον ὅθ' ὡς ὁμωνύμως κατηγορούμενον καὶ τῶν πραγμά-
 των· ἀλλ' ὅδε ἐστὶ, φησὶν, ὅτε ἀληθὲς ὅτε ψεύδος, "προσσημαίνει
 δὲ σύνθεσιν τινα, ἢν ἀνευ τῶν συγκεκριμένων ἔκ ἐστι νοῆσαι." τῷ
 δὲ ἐστὶ, μέρος δὲ γίνεσθαι σύνθεσεως, οἷον τῆς λεγούσης τὸ ὄν ἐστὶ,
 περὶ ἢν σύνθεσιν τὸ ἀληθὲς θεωρεῖται καὶ τὸ ψεύδος, ἢντινα σύνθεσιν
 ἀνευ τῶν συγκεκριμένων, τῷ δὲ τῶν ἀπλῶν, ἔκ ἐστὶ θεωρησά. τὸ
 μὲν ὅν λεγόμενον δῆλον· τὸ δὲ προσσημαίνει τὸ ὄν τὴν σύνθεσιν,
 καὶ ὁ τῷ μόνον ἀλλὰ καὶ τῶν ἀπλῶν ἐκάστην ὡσαύτως φωνῶν, ἔκ
 ἔοικεν εἰρηάζει καὶ τὸν τρόπον καθ' ὃν ἐλέγγο τὸ ῥήμα προσσημαίνειν
 χρόνον, ἀλλ' ἀντὶ τῷ πρὸς ἐτέρῳ τινὶ σημαίνειν, τῷ δὲ συμπλε-
 κόμενον ἐτέρῳ τινὶ σημαίνειν σύνθεσιν δεκτικὴν ἢ ψεύδους καὶ
 ἀληθείας, ἢς σύνθεσεως δεῖ τὰ ἀπλᾶ προεπινοεῖσθαι. εἰ δὲ τις μὴ
 προσίοιτο ταύτην τὴν προσσημαίνειν τὴν ἐξηγήσιν, πειθεσά τῷ
 Ἀλεξανδρῷ λέγοντι διὰ τῷ "αὐτὸ μὲν γὰρ ὅδε ἐστὶ" καὶ τῶν ἐφεξῆς
 περὶ τῷ ἔστι διαλέγεσθαι πάλιν τὴν Ἀριστοτέλην, μὲν τὸ εἰπεῖν διὰ
 μέσου περὶ τῷ ὄντος, ὡς ὅδε τῷ, ὅταν καθ' ἑαυτὸ λέγηται, δυνα-
 μένῃ σημαίνειν τί ἀληθὲς ἢ ψεύδος, καὶ λέγειν ὅτι τὸ ἔστιν ἢ καὶ τὸ ἔκ
 ἐστίν (ὁ αὐτὸς γὰρ περὶ ἐκατέρου λόγος) αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ λεγόμενον
 ἀληθὲς μὲν τι ἢ ψεύδος σημαίνειν ὁ πέφυκεν, ὄνομα δὲ τι ὄν,
 ὥσπερ καὶ τὰ ἄλλα ῥήματα, δύναμιν ἔχει προηγουμένως μὲν σημαν-
 τικὴν τῆς τῷ ὄντος μεθέξεως ἢ σερήσεως, καὶ δεύτερον δὲ λόγον
 καὶ κατηγορούμενον τινὸς πρὸς ὑποκείμενον συμπλοκῆς, οἷς προσθε-
 μένον τελειὸν τε ποιεῖ τὸν λόγον καὶ σημαντικὸν ἢ ἀληθείας ἢ
 ψεύδους.

f. 47 b. δι' ἢν μὲν ὅν αἰτίαν ὁ καὶ τὰς ἐξ ἀρχῆς ὑποσχέσεις
 μὲν τὴν περὶ ὀνόματος καὶ ῥήματος λόγον (*) περὶ ἀποφάσεως δια-
 λέγει καὶ καταφάσεως, ἔπειτα περὶ ἀποφάνσεως καὶ τελευταῖον
 περὶ λόγου, ἀλλ' ἀντιστρέφει καὶ τὴν περὶ αὐτῶν διδασκαλίαν τὴν
 τάξιν καθ' ἣν πεποιθὲν αὐτῶν ἐν τῷ προοιμίῳ τῷ δὲ βιβλίῳ τὴν
 ἀπαρίθμησην ὡς παραδοθῆναι ὁφειλόντων, εἴρηται πρότερον. τῶν δὲ

alterius secundum participationem... vel certe ita intelligen-
 dum est quod ait, ipsum quidem nihil est, non quoniam nihil
 significat, sed quoniam nihil verum falsumve demonstrat.

(*) M. Ephes. ἀπορροῖ τινος ὅτι διὰ τὸ ὅτι Ἀριστοτέλης διδάσκει περὶ
 λόγου ἐκείνου καὶ περὶ φύσεως... καὶ φαμεν ὅτι ἡ φύσις μᾶλλον φυσιο-
 λογίας ἐστίν, ἢ λογικῆς πραγματείας· ἡ γὰρ φύσις φύσει, ὁ δὲ λόγος θέσει.
 ἔστι δὲ φύσις τὸ παρὰ πᾶσι ταῦτά· καὶ γὰρ παρ' Ἰνδοῖς καὶ Σκύθαις καὶ
 πᾶσιν ἀπλῶς μία ἐστὶ φύσις ὡς ἔργον φύσεως ὅσα, ὁ δὲ λόγος ὁ παρὰ πᾶσιν
 ὁ αὐτός, διὰ καὶ θέσει· ἄλλος γὰρ παρὰ Σαρμάταις καὶ ἕτερος παρὰ Γερ-
 μανοῖς. εἰ δὲ τις εἴπῃ, πῶς ὅν οἱ κοινὸν κτήρηται διαφερόμεναι φύσιν,
 μὴ μόνον βεβαίως ἢ ὅπως; λέγομεν ὅτι κοινῆς ἀδελφείας τούτου· ὅτι γὰρ
 εἰσιν αἱ φύσεις αἱ φύσεις, ὅσων καὶ ἐπὶ τῶν βελόνων· ἐπὶ τούτων μὲν γὰρ ἔστι
 εὐρεῖν φύσιν, ἐκείνη δὲ ἑαυτὴν καὶ ὄνομα ἢ ῥήμα σημαίνουσαν. ὁ μόνος δὲ
 τῷ, ἀλλὰ καὶ λατῶν παιδὲς δηλοῦσιν ὅτι φύσις εἰσὶν αἱ φύσεις, ἀλλὰ μὲν
 ὄργανα φυσικὰ λέγοντες εἶναι, ἕτερα δὲ διαλεκτικὰ, καὶ φύσις μὲν πνεύ-
 μων θάραξ ἀρτηρία τραχεία, διαλεκτικὰ δὲ ἐπιγλωττίς γλῶσσα ὀδον-
 τας. καὶ αὐτὸς δὲ ὁ Ἀριστοτέλης ἐν τῇ περὶ Ζῴων Ἱστορίας (49) φησὶ μὴ
 εἶναι τὴν φύσιν γένος τῷ λόγῳ ἀλλὰ μᾶλλον ὕλης λόγον ἐπὶ τῇ· ὅλη γὰρ
 γίνεσθαι τῇ λόγῳ.

(*) Boeth. II p. 309: Alexander quidem dicit est vel ens
 aequivocum esse: omnia enim praedicamenta, quae nulli com-
 muni generi subduntur, aequivoca sunt, et de omnibus esse
 praedicatur... Porphyrius vero aliam protulit expositionem,
 quae huiusmodi est. sermo hic, quem dicimus "est," nullam
 per se substantiam monstrat, sed semper aliquam coniunctio-
 nem vel earum rerum quae sunt, si simpliciter apponatur, vel

παρληφθέντων εἰς παράστασιν τῆς ιδιότητος τῷ λόγῳ τὴν ἐξήγησιν ποιούμενοι, τὸ μὲν ὅτι καὶ φωνὴ σημαντικὴ παρίεμεν ὡς προφανὴ λίαν καὶ τοῖς ὀρίσμοις τῶν τῷ λόγῳ μερῶν ἤδη παρελημμένα, τὸ δὲ καὶ συνθήκην νυνὶ παραλελειμμένην φαμεν ὡς γνώριμον τε ὅν ἐκ τῶν περὶ τῷ ὀνόματος ὡς καὶ συνθήκην ὄντος εἰρημέ-
5 νων, ἐπὶ δὲ τῷ ῥήματος ὡς ὁμοίως ἔχοντος παραλελειμμένον, καὶ ὡς ὀλίγον ὕστερον εὐκαίρως προσεθεσόμενον μὲν τὸ ἀναιρεθῆναι τὴν δοκῶντα τὴν ἀντικείμενον κατασκευάζειν λόγον, ὅτι ὁ θέσει ἐστὶν ἀλλὰ φύσει, τάχα δὲ καὶ ὡς ὑπὸ τῆς ἐξῆς διαφορᾶς περιεχόμενον.

16b f. 49 b. εἰπὼν δὲ τὸ μέρος τῷ λόγῳ σημαντικὸν εἶναι ὡς 10
27. φάσιν, ἀλλ' ὅχι ὡς κατάφασιν, ὅχι ἐπήγαγεν ὅτι ὁδὲ ὡς ἀποφασισί (*), ὡς ὅν προφανές ὅτι μὴ ἀξιῶν τὰ μέρη τῷ λόγῳ θεωρεῖν ὡς κατάφασεις ἀλλ' ὡς ἀπλᾶς φωνάς, πολλῶν δὲ μᾶλλον ὡς ἀποφάσεις αὐτὰ παραλαβεῖν ὅχι ἂν ποτε ἀξιώσειεν, ἐπεὶ καὶ ἀνάγκη ἐν τῇ ἀποφάσει περιέχεσθαι καὶ τὴν κατάφασιν.

16b 30. πρὸς τὸτο ὅν συντακτικόν τὸ "ἀλλ' ὅχι" τῷ ἀνθρώπῳ συλλαβὴ μία." τὸτο δὲ πάλιν κατασκευάζων τὸ τῶν ἀπλῶν φωνῶν τὰ μέρη μηδεὸς εἶναι καθ' ἑαυτὰ σημαντικά, καὶ τὴν κατασκευὴν ἀπὸ τῷ μᾶλλον κἀνταῦθα ποιούμενος. ὁδὲ καὶ ἐν τῷ μῦθῳ, φησὶ, τὸ ὡς σημαντικόν, ἀλλὰ φωνὴ ἐστὶ νῦν μόνον. τὸτο 20
δ' ἐστὶν ὅτι τὸ ὡς καθ' ἑαυτὸ μὴ λεγόμενον σημαίνει τὴν χεῖρον, ὅταν δὲ ὡς μέρος αὐτὸ τῷ μῦθῳ ὀνόματος λάβῃς, παντάπασιν ἐστὶν ἀσημον, καὶ "νῦν," ὅπερ ἐστὶν ἐν τῷ θεωρεῖσθαι ὡς μέρος, φωνὴ ἐστὶ μόνον, ὁδὲν διαφέρουσα μιᾶς τῶν ἀσημῶν.

17a f. 50 b. συλλογισμὸν ἐλέγχει τινὰ διὰ τούτων ὁ Ἀριστοτέ- 25
λης δεικνύει δοκῶντα ὡς ὁ λόγος ὁ θέσει ἐστὶν ἀλλὰ φύσει. τίς ὅν ὁ συλλογισμὸς; ὁ λόγος, φησὶν, ὅργανόν ἐστι τῆς φωνητικῆς ἐν ἡμῖν δυνάμει φύσει ὕψης (**). δι' αὐτὴν γὰρ σημαίνομεν ἀλλήλοις ὅσα βυλόμεθα ὡς ὄντος ὅργανον. πᾶν ὅργανον φυσικῆς δυνάμει καὶ αὐτὸ φύσει, καθάπερ ὀφθαλμοὶ μὲν τῆς ἐν ἡμῖν ὀπτικῆς 30
δυνάμει ὅργανα ὄντες φύσει εἰσι καὶ ὁ τέχνης ἔργον, ὥτα δὲ τῆς ἀκουστικῆς, καὶ ἄλλο τι μόνον ἄλλης. ὁ λόγος ἄρα φύσει ἐστὶν, ὁδὲν ἐκ τῆς ἡμετέρας ἔχων ἐπινοίας. δύο τοίνυν ὕψων τῶν ἐν τῷ

συλλογισμῷ παραληφθειῶν προτάσεων ὁ Ἀριστοτέλης τῇ μὲν μείζονι συγχωρεῖ, τῇ λεγούσῃ πᾶν ὅργανον πάσης φυσικῆς δυνάμει φύσει εἶναι, τῆς δὲ ἐλάττωτος ἐπιλαμβάνει, τῆς λεγούσης ὅργανον εἶναι τὸν λόγον τῆς φωνητικῆς ἐν ἡμῖν δυνάμει.

f. 51 b. ὅτι μὲν καὶ συνθήκην ὁ λόγος καὶ τὰ τούτω μέρη, τὸ 17a
τε ὄνομα καὶ τὸ ῥῆμα, διὰ πολλῶν ἐπιδέδεικεν· ἀλλ' ἐπεὶ καὶ ὅργανον αὐτὸν εἶναι φαμεν τῆς τῶν ὀνομάτων ἢ τῶν πραγμάτων σημασίας, τί ποτὲ ἐστὶ τὸ χρώμενον αὐτῷ ὡς ὅργανον ῥήτεον. φανερὸν δὲ ὅτι ἡ διανοητικὴ ψυχὴ· μόνος γὰρ ταύτης ἔργον τὸ χρᾶς 2
λόγῳ. πῶς δὲ δύναται καὶ συνθήκην ὡς ὅργανον εἶναι φυσικῆς τινὸς δυνάμει, εἰ τῷ φαίνεται θαυμαστὸν διὰ τὸν λεγόντα κανὼν φύσει εἶναι πᾶν φυσικῆς δυνάμει ὅργανον, ὑπερφύη ταύτην ἐρῶμεν εἶναι τὴν λογικὴν τε καὶ τεχνικὴν ἐν ἡμῖν δύναμιν, αἵτε καὶ χωριστῶν παντὸς σώματος ἔχουσιν ὕψιν. ταῦτα δὲ ὅτι καὶ αὐτῷ 15
τῷ Ἀριστοτέλει δοκῶντα λέγομεν, δηλοῖ τὰ πρὸς τῷ πέρατι τῷ δευτέρῳ βιβλίῳ τῆς Φυσικῆς Ἀκροάσεως (p. 199'20) παρ' αὐτῷ λεγόμενα περὶ τῷ τὰ ἄλογα ζῶα διανοίας ἐξερημένα μὴ καὶ τέχνην ἀλλὰ καὶ φύσιν ἐνεργεῖν, ὡς ἂν τῆς τέχνης ἐκ τινος ὑπὲρ τὴν φύσιν τεταγμένης ἐν ἡμῖν δυνάμει προαγομένης.

f. 52. Ἀχρι τούτων ὁ Ἀριστοτέλης παραστήσας ἡμῖν τὰ τε 25
ζοιχεία τῷ λόγῳ (*), τὸ ὄνομα φημι καὶ τὸ ῥῆμα, καὶ τὸν ἐξ αὐτῶν συγκεῖμενον καὶ κοινῶς λεγόμενον λόγον, ἐξ ὧν πᾶσα διάλεκτος ἔχει τὴν γένεσιν, ἐξῆς καὶ τὰ ἐξ ἀρχῆς διωρισμένα μεταβαίνει λοιπὸν ἐπὶ τὴν τῷ ἀποφαντικῷ λόγῳ θεωρίαν, ὃν ἐλέγομεν ἐν τι 30
εἶδος εἶναι τῷ ἀπλῷ λόγῳ, καθάπερ τὸν κλητικόν, τὸν εὐκτικόν, τὸν ἐρωτηματικόν, τὸν προσακτικόν, ὧν ἕκαστον αὐτοτελές ἐστὶ καὶ καθ' ἑαυτὸ σημαντικὸν ἀπηρητισμένης διανοίας... f. 53. διττῆς γὰρ ὕψης τῆς τῷ λόγῳ χέσεως, καθὰ διώρισεν ὁ φιλόσοφος Θεόφραστος, τῆς τε πρὸς τὸς ἀκρωμένους οἷς καὶ σημαίνει τι, καὶ 35
τῆς πρὸς τὰ πράγματα ὑπὲρ ὧν ὁ λόγος πείσαι προτίθει τὸς ἀκρωμένους, περὶ μὲν τὴν χέσιν αὐτῷ τὴν πρὸς τὸς ἀκροατὰς καταγίνοντι ποιητικὴ καὶ ῥητορικὴ, διότι ἔργον αὐταῖς ἐκλέγεσθαι τὰ σεμνότερα τῶν ὀνομάτων ἀλλὰ μὴ τὰ κοινὰ καὶ δεδημευμένα, καὶ ταῦτα ἐναρμονίως συμπλέκειν ἀλλήλοις, ὥς τε διὰ τῶν 40
τῶν καὶ τῶν τούτοις ἐπομένων, ὅσον σαφηνείας γλυκύτητος καὶ τῶν ἄλλων ἰδεῶν, ἔτι τε μακρολογίας καὶ βραχυλογίας, καὶ καιρὸν πάντων παραλαμβάνομένων, οἷσα τε τὴν ἀκροατὴν καὶ ἐκπλήξαι καὶ πρὸς τὴν πειθὴ χειρωθέντα ἔχειν. τῆς δὲ γε πρὸς τὰ πράγματα τῷ λόγῳ χέσεως ὁ φιλόσοφος προηγουμένως ἐπι-
40 μελήσει, τό τε ψεύδος διελέγχων καὶ τὸ ἀληθές ἀποδεικνύς... καὶ δεῖ ἐφίστασθαι ὅτι τὸν ὀρίσμον τῷ ἀποφαντικῷ λόγῳ διὰ τούτων ἀποδίδωσιν, ὁδὲν προσδεχθεὶς κατάφασεως καὶ ἀποφάσεως πρὸς τὴν τούτων διδασκαλίαν, ὅπερ ἐν τοῖς ἐξῆς ὁρᾷται ποιεῖν δε-

(*) Boëth. II p. 310: sed quod addidit orationis partes significare ut dictionem, non ut affirmationem vel negationem, Alexander ita dictum esse arbitratur etc. — neque tamen patet ex iis quae ad h.l. explicandum ex Alexandri et Porphyrii commentariis satis prolixè Boëthius affert, alterutrum v. v. "vel negationem" legisse, quae ipse Boëthius in versione atque expositione exprimit.

(**) Boëth. II p. 314: Plato vero in eo libro qui inscribitur Cratylus (p. 388 sqq.) aliter esse constituit, orationemque dicit supellectilem quandam atque instrumentum esse significandi res eas quae naturaliter intellectibus concipiuntur, earumque intellectum vocabulis discernendi. quodsi omne instrumentum naturalium rerum secundum naturam est, ut videndi oculus, nomina quoque secundum naturam esse arbitratur. sed hoc Aristoteles negat, et Alexander multis in eo nititur argumentis, monstrans orationem non esse instrumentum naturale.

(*) Boëth. II p. 315: species quidem orationis multae sunt, sed eas varie partiuntur. at vero Peripatetici quinque partibus omnes species orationis ac membra distribuunt... perfectae orationis alia est deprecativa... alia imperativa... alia interrogativa... alia vocativa... alia enuntiativa.

δωκεν αὐτοῖς ὑπονοεῖν ὅτι τὴν τῶν ὁμωνύμων φωνῶν εἰς τὰ ση-
μαινόμενα τρόπον διαιρεῖ) ἢ ἀπόφανσις εἰς τὴν κατάφασιν καὶ
τὴν ἀπόφασιν, ἀλλ' ἔτι τὴν τῶν γενῶν εἰς τὰ εἶδη. καίτοι τίς ἂν εἴη
ὁρισμὸς φωνῆς ὁμωνύμου μηδεμίαν κοινὴν φύσιν σημαίνουσης;

17^a 8. 54. διὰ τούτων διττὴν εἶναι φησι τῶν λόγων τὴν ἔννοιαν, 5
τὴν μὲν αὐτῶν καθ' αὐτὸς οἷον αὐτοφύως αὐτοῖς ἐνυπάρχουσαν,
καθάπερ ἐπὶ τῷ Σωκράτης περιπατεῖ, τὴν δὲ θέσει τινὶ ἔξωθεν
αὐτοῖς ἐπιγενομένην ὑπὸ τοῦ δι' αὐτὸ τῷτο καλυμμένη συνδέσμου,
καθάπερ ἐπὶ τῷ Σωκράτης καθή) καὶ Πλάτων περιπατεῖ. δύο
γὰρ ὄντας ἑναργῶς ἐνταῦθα λόγους, τὴν Σωκράτης καθή) καὶ τὴν 10
Πλάτων περιπατεῖ, ὁ καὶ σύνδεσμος ἐμβληθεὶς μέσον ὥσπερ
συνδεῖν δι' αὐτὸ μέσον καὶ ἄνδρ' ἔδοξε. τὴν αὐτὴν δὲ ἔχουσι τρόπον
καὶ οἱ ὑποθετικοὶ πάντες λεγόμενοι λόγοι. καὶ γὰρ ἐκεῖνοι ἐκ πλειόνων
μὲν εἰσιν ἀπλῶν λόγων, ἐνέμενοι δὲ ὑπὸ τοῦ συναπτικῷ προσαγο-
ρευμένου συνδέσμου... τὸ δὲ κυρίως ἐνὸς ὄντος λόγος, καὶ διὰ τούτο 15
φύσει προτέρῳ ὄντος τοῦ μὴ συνδέσμου τὸ ἔν ἔχοντος, ὁ μὲν τις
ἐστὶ κατάφασις ὁ δὲ ἀπόφασις. ἔτι δὲ τις καὶ τῆς καταφάσεως
πρὸς τὴν ἀπόφασιν διαφορὰ, ὅτι καὶ τὸ ἐν (ὁμοίως γὰρ εἰς τῶν λόγων
τότων ἑκάτερος, ὅδε μὲν ἔξωθεν βοήθειας δεηθεὶς πρὸς τὴν ἔνω-
σιν) ἀλλὰ καὶ τὸ πρῶτον. ὁ γὰρ ὁμοίως πρῶτος λόγος τότων ἑκά- 20
τερος, ἀλλὰ προτέρα τῆς ἀποφάσεως ἢ κατάφασις καὶ τὴν ἀπλό-
τητα τῆς λέξεως, διότι τὸ ἀρνητικὸν προσλαβὼσα μόνον ἀπόφα-
σις γίνε) προϋφεσάται δὲ ἀνάγκη τὴν τὴν προδῆκην δεχόμενον
τὸ ἐκ τῆς προδέσεως αποτελούμενον. διὰ τούτο μὲν ἔν καὶ ὁ Ἀριστο-
τέλης ὅπως εἶπεν ἔνα πρῶτον εἶναι λόγον ἀποφαντικόν, τὴν κατά- 25
φασιν, εἴτα τὴν ἀπόφασιν, τὸ "εἴτα" ὃ περὶ τοῦ ἐνὸς ἀλλὰ περὶ
τοῦ πρώτου λόγων. δι' αὐτὸ δὲ τούτο λόγον ἔχειν ἢ τὸ Ἀφροdisiεύς
δοξεῖα περὶ τῆς ἀποφάσεως δοκεῖ, μὴ συγχωρῶσα γένος αὐτὴν
εἶναι καταφάσεως καὶ ἀποφάσεως. πῶς γάρ, ἐν οἷς τὸ πρῶτον καὶ τὸ
ὑστερον, τὸ τούτων κοινῶς κατηγορούμενον εἶναι γένος; ἢ ταύτην 30
ἔχουσι τὴν τάξιν ὃ καὶ τὸ ἀποφάνσεις εἶναι (ὁμοίως γὰρ αὐτῶν
ἑκάτερον δεκτικὴ ψεύδους τε καὶ ἀληθείας) ἀλλὰ κατὰ τι συμβε-
βηκὸς ἔξωθεν, οἷον τὴν τῶν λέξεων ἀπλότητα. τότε δὲ τὴν εἰρη-
μόντον κανόνα χωρᾶν ἔχουν λέγομεν, ὅταν κατ' αὐτὸ τὸ κοινῶς κα-
τηγορούμενον ἔχουσι τὸ πρῶτον καὶ τὸ δεύτερον τὰ ὑπ' αὐτό. τούτο 35
μὲν ὅτι πολλὰ διὰ πολλῶν ἀποδέει) ἐνταῦθα δὲ κατηγοροῦντες
τὴν ἀπόφασιν κοινῶς καταφάσεως καὶ ἀποφάσεως, ὃ λέγομεν
τὴν μὲν κατάφασιν πρῶτον ἀπόφασιν εἶναι τὴν δὲ ἀπόφασιν δευ-
τέραν ἀπόφασιν, ἀλλὰ τὸ πρῶτον καὶ τὸ δεύτερον, ὡς εἴρη), καὶ
τὴν ἀπλότητα τῶν λέξεων νοητέον. τὸ δὲ Ἀριστοτέλης σαφῶς 40
λέγωντος ὅτι τῶν παρὰ τὴν κατάφασιν καὶ τὴν ἀπόφασιν ἀποφαν-
τικῶν λόγων ἕκαστος συνδέσμου πάντως εἰς ἐξίν, ἐπιζητήσεων ἂν
τις τί ἐρεῖται περὶ τοῦ λόγου τοῦ λέγοντος "ἄλλω ὑπὲρ γῆν ὄντος
ἡμέρα ἐστίν;" ἔτε γὰρ ἀπλῶς ὅτος ὁ λόγος ὅτε συνδέσμου πρὸς τὴν
ἔνωσιν φαίνεται) δεηθείς. πρὸς ὃν ῥητέον ὅτι δύο μὲν αὐτοτελεῖς ἀπο- 45
φάνσεις συμπλακῆναι ἀλλήλαις πρὸς ἐνὸς λόγον γένεσιν συνδέσμου
χωρὶς ἐνεργείᾳ ληφθέντος ἀδύνατον. τὸ γὰρ "ἄλλω ὑπὲρ γῆν
ἐστίν" αὐτοτελεῖς ὃν τῷ "ἡμέρα ἐστίν" αὐτοτελεῖ καὶ αὐτῷ ὅτι

πῶς ἂν συγκραθεῖ διχα τῷ συναπτικῷ συνδέσμου; πολλάκις δὲ
γε τὴν ἡγμένην τῶν προτάσεων ἅμα τῷ συνδέσμῳ μεταρρυθμι-
ζομεν ὅπως ὥςτε μὴ ἐκείνῃ εἶναι πρὸς ἀπόφασιν, τῇ δὲ
δυνάμει περιέχειν τὴν σύνδεσμον, ἢ τὸ τῷ συνδέσμῳ ἰσοδυναμῶν
καὶ τούτο ἐπὶ ῥήματι πρὸς τὴν ἐπομένην τῶν προτάσεων καὶ αὐτοτελεῖ
μεμενηκυῖαν συμφύεας, καθάπερ ἔχει καὶ ἐπὶ τοῖς προκειμένοις.

55 b. προθέμενος διαλεχθῆναι περὶ τοῦ ἀποφαντικῷ λόγου 17^a
καὶ τῶν τούτων εἰδῶν, καταφάσεως τε καὶ ἀποφάσεως, ἐπειδὴ τῶ- 9.
των ἑκάτερον τὸ μὲν τι ἔχει κατηγορούμενον τὸ δὲ ὑποκείμενον,
διαφορὰν τινα τούτων ἡμῶν παραδίδωσι, συμβαλλομένην αὐτῷ
πρὸς τὴν διάρθρωσιν τῶν ἐφεξῆς ῥηθησομένων. λέγει γὰρ ὅτι τὴν
μὲν κατηγορούμενον ὅρον ἐν τῇ προτάσει πᾶσα ἀνάγκη ῥήμα εἶναι ἢ
πτῶσιν ῥήματος, ἴσως δὲ ποτε καὶ ἀόριστον ῥήμα, καθάπερ ἐν ταῖς
ἀποφάσεσιν, ὅπερ ἔοικε συμπεριειληφέναι τῷ ῥήματι διὰ τούτων
ὁ Ἀριστοτέλης, ἢ ὡς προηγουμένως μὲν περὶ καταφάσεως διαλεγό-
μενος παραλείπειν, τὴν δὲ ὑποκείμενον ὃ πάντως ὄνομα ἢ
πτῶσιν ὀνόματος ἢ ἀόριστον ὄνομα, ἀλλ' ἔστιν ὅτε καὶ λόγον ἐκ
πλειόνων ὀνομάτων συγκείμενον... ἀλλ' ἔτι ὅπως λέγει) ταῦτα
σαφῶς ὑπὸ τοῦ Ἀριστοτέλους διὰ τὸ σύντομον τῆς ἐπαγγελίας.
εἰπὼν γὰρ σαφῶς τὸ περὶ τοῦ κατηγορουμένου, ἡνέκατο μόνον τὸ καὶ
τὸ ὑποκείμενον, εἰπὼν "καὶ γὰρ ὁ τῷ ἀνθρώπῳ λόγος, ἐὰν μὴ τὸ ἔστιν
ἢ τὸ ἐκ ἔστιν ἢ τὸ ἔστιν ἢ τὸ ἐστίν ἢ τὸ ἐστίν ἢ τὸ ἐστίν ἢ τὸ ἐστίν
ἀποφαντικός." ἀλλὰ διὰ τί περὶ μὲν τοῦ κατηγορουμένου λέγει) διὰ τῶ-
των ὡς ἄνευ τούτου μὴ ἂν γενομένης προτάσεως, περὶ δὲ τοῦ ὑπο-
κειμένου τὸ ὁμοῖον ὃ προστίθει), καίτοι ὁμοίως ἑκάτερον τούτων τῆς
προτάσεως δεσμεύει, καὶ ῥηθέντων ἡδὴ τούτων ἐν τοῖς προλαβούσιν,
ὡς ὅτε τὸ ὄνομα, καὶ ἢ σύνθετον, δύνα) σημεῖναι τι ἀληθὲς ἢ
ψεύδους ῥήματος χωρὶς, ὅτε τὸ ῥήμα διχα ὑποκείμενον τινός, ὡς
ἐδιδάχθημεν ἐν τῷ συμπεράσματι τῷ περὶ τοῦ ῥήματος. ἔτι μὲν
ἔν πρὸς τὴν ἀπορίαν ταύτην ἀπορῶντας λέγει ἄπερ φησὶν ὁ φιλό-
σοφος Πορφύριος, ὡς ἐν τῷ κατηγορικῷ εἶδει τοῦ ἀποφαντικῷ λόγου
τὸ κύριον ἔχειν μάλιστα τὴν κατηγορούμενον πρὸς τὴν ὑπαρξιν ἢ ἀνυ-
παρξίαν τῆς ἀποφάνσεως σημαίνει. διὰ καὶ ἐντεῦθεν ὁ ὅλος λόγος
κατηγορικὸς ὀνομαζέ) καὶ τὸ ἀρνητικὸν μόνον ἐν ταῖς ἀποφάσεσιν
ὡς κυριωτέρῳ τούτῳ προστίθειμεν, ἵνα τῆς καταφάσεως ἀναρθεῖ-
σης διὰ τῆς ἀναιρέσεως τοῦ κυριωτέρου τῶν ἐν αὐτῇ μορίων ἢ ἀπό-
φασιν γένῃ). καὶ διὰ τούτο περὶ μόνου τοῦ μορίου τούτου ποιέ) τὴν
λόγον ἐν τούτοις ὁ Ἀριστοτέλης, ὡς τότε χωρὶς ἀποφάνσεως ἔκ ἂν
γενομένης. μήποτε δὲ προσφύερον ἢ τοῖς προκειμένοις τὸ λέ-
γειν ὅτι ἐν οἷς μὲν περὶ τοῦ ὀνόματος ἢ ὁ λόγος, ἐπεσημῆκατο ὡς
οἷον ἂν ληφθῇ, ἔκ ἂν γένοιτο διχα ῥήματος αὐταρκὲς πρὸς τὸ
ποιῆσαι ἀπόφασιν. καὶ γὰρ ὁ τραγέλαφος, φησί, σημαίνει μὲν τι,
ὅπως δὲ ἀληθὲς ἢ ψεύδους, ἐὰν μὴ τὸ εἶναι ἢ τὸ μὴ εἶναι προσεθῇ
ἢ ἀπλῶς ἢ καὶ χρόνον. καὶ πάλιν ἐν οἷς διελέγετο περὶ τοῦ ῥήματος,
τὰ αὐτὰ καὶ περὶ τούτου ἐπισημαινόμενος ἔλεγεν, ὡς ἔκ ἔστιν αὐταρ-
κες αὐτὸ καθ' αὐτὸ λεγόμενον πρὸς ἀποφάνσεως γένεσιν. ἐνταῦθα
δὲ ὑπὲρ προσεθῆ "διχα ὀνόματος" (αὐτόθεν γὰρ ὁ λόγος ἡλέγγετο
διὰ τὰς λόγους ὑποκείμενους χρωμένους προτάσεις) ἀλλ' ὅτι μόνον

χρᾶς καὶ ἑτέρω τινός, ὃ προστιθέμενον καὶ συντιθέμενον τὸ ῥῆμα ποιήσει τὴν ἀπόφανσιν τὴν τὸ εἶναι ἢ τὸ μὴ εἶναι σημαίνουσαν. ἐν δὲ τοῖς μετ' ἐκεῖνα παραδεδομένοις περὶ λόγων διαλεχθεῖς, καὶ εἰπὼν ὅτι ἐστὶ σημαντικὴ φωνὴ μέρος ἔχουσα σημαντικόν, ὅπερ κοινῶς ὑπάρχειν τοῖς τελείοις καὶ τοῖς ἀτελέσι λόγοις ἐλέγομεν, καὶ μετα- 5 βάς ἐπὶ τὴν θεωρίαν τῆς ἀποφάνσεως καὶ τῶν ταύτης εἰδῶν, ὥσπερ δαίσας μὴ τις ὑπολάβῃ τὴν ὀριστικὴν λόγους αὐτὴ συνθέτως ἐκ πλειόνων ἄντας καὶ σημαντικὰς μᾶς φύσεως ὑπάρχοντας δύνασθαι ποιεῖν ἀπόφανσιν, διὰ τὸ τοῦ νῦν ταῦτα προστιθῆσι, περὶ ὧν ἔδεν πω φαί- νεσθαι διειλεγμένους. ἐπεὶ δὲ ὅλως ὀρισμῶν ἐν τούτοις πεποιθῆναι μιν, 10 ὅτοι δὲ εἰσιν ἐκ πλειόνων ὀνομάτων συγκείμενοι λόγοι περὶ τὴν ὕσιν αὐτῶν πράγματος γρεφομένων, καὶ διὰ τὸ τοῦ εἰς ἑκάστος τούτων, πολλὰς δὲ πραγματείας ἢ τούτοις δεῖν θεωρία, πότε μὲν ἐκ τῶν συμπεφορημένων ὀνομάτων ὕσιν μία σημαίνει καὶ εἰς ἐξ αὐτῶν ἀποτελεῖ λόγος πότε δὲ ὅχι εἰς, ἀναβάλλει τὴν τούτων 15 παραδόξιν εἰς τελειοτέραν τινα πραγματείαν, ἥς ἔργον ἐστὶ τὰ ὄντα ἢ ὄντα σκοπεῖν. διόπερ ἐν τῇ ἐβδόμῃ καὶ ἐν τῇ ὀγδόῃ βιβλίῳ τῆς Μετὰ τὰ Φυσικὰ πολὺν περὶ τούτου ποιήσας λόγον (*), τὸ μὲν γένος, ἵνα συνελόντες εἰπωμεν τὸ κεφάλαιον τῶν ἐν ἐκείνοις παραδεδομένων, ὕλης ἐν τῷ ὀρισμῷ λόγον ἔχειν ἀποφανόμενος, 20 τὴν δὲ διαφορὰν, καὶ μάλιστα τὴν ἐσχάτην καὶ μόνω τῷ ὀρισμῷ πραγματικῇ ἐφαρμοσμένην, εἰδοποιῶν γίνεσθαι καὶ τελειωτικὴν τῆς οἰκείας ὕλης, ἔδενος ἑτέρω δευθεῖσαν πρὸς τὴν ἔνωση τὴν πρὸς αὐτὴν. ὃ ὃ πρὸς κεχωρισμένον τι καὶ καθ' αὐτὸ ὑφεστῆς ἔχει τὴν ἔνωση, ἀλλ' ἔστι τὸ εἶδος διάθεσις τις τῆς προσεχῆς ὕλης, τὸ τε καθόλου καὶ 25 νοήν τῆς νοήτης λεγομένης ὕλης, ταῦτα δὲ εἰπεῖν τῆς κατ' αὐτὴν κώτερον ἐκινουμένης καὶ τὸ αἰσθητόν, καὶ καθ' ἑκάστη τῆς κατ' αὐτὴν διατίθεσθαι πεφυκνίας. διὰ ταῦτα τοίνυν ὃ τε ὀριστικὸς λόγος εἰς ἕκ ἐκ διακεκριμένων πρότερον ἐπειτα συνελθουσῶν ἀλλήλαις ἰδιο- τήτων συγκείμενος, καὶ τῶν καθ' ἑκάστην πραγματικῶν ἑκάστων ἐν. 30

17. f. 58. ἰστέον ὅτι δύο τούτων ἐξ ἀνάγκης περὶ πάντα λό- 15. γον θεωρημένων (**), λέξεώς τε καὶ σημασίας, περὶ μὲν τὴν λέξιν

δύο θεωρεῖν τὴν ἐνὸς λόγου διαφορὰν, μία μὲν καὶ τὸ ἀπλὸν καὶ σύνθε- τον ἐκ πλειόνων ἀπλῶν λόγων, ἑτέρα δὲ καὶ τὸ πρῶτον καὶ δεύτερον, προηγουμένης μὲν ἐν τοῖς ἀπλοῖς, διὰ τούτους δὲ καὶ ἐν τοῖς συνθέτοις, ἐκ τῆς ποιότητος ὁλονότι τῶν προτάσεων, τῷτε καταφατικῷ λέγω ἢ ἀποφατικῷ, τῆς τοιαύτης τάξεως ἀναφανομένης. περὶ δὲ γε τὴν σημασίαν μία ἢ καὶ τὸ ἐν καὶ τὸ πλῆθος τῶν σημασιωμένων... f. 59. ταύτην ἔν τὴν ἀπὸ τῶν σημασιωμένων θεωρημένην ἐν ταῖς προτάσεσι διαφορὰν παραδὸς ἡμῶν διὰ τούτων ἕνα λόγον ἀποφαν- τικὸν εἶναι φησι, κυριώτερον μὲν τὸ ἐν σημαίνοντα, δευτέρως δὲ καὶ τὸ ἐν συνδέσμῳ τὸ ἐν ἔχειν λεγόμενον, πολλὰς δὲ τὴν πολλὰ σημαί- νοντας καὶ μὴ ἔν, ἢ τὴν ἀσυνδέτως. ἐν δὲ τούτοις συνδέσμῳ μὲν ἕνα λόγον ἀκούσαν ὃ ἐν ἐν μόναις ταῖς λέξεσιν ἐπικτήτων ἔχοντα τὴν ἔνωση διὰ τὸν σύνδεσμον παραπλησίως τῷ φακέλλω, ὃς διὰ τὸν συνέχοντα τὰ πλείονα λάχανα δεσμὸν εἰς λέγειν εἶναι, ὡς ὅταν εἰπωμεν Σωκράτης καθῆναι καὶ Ἀλκιβιάδης περιπατεῖ, ἢ Σωκράτης καθῆναι καὶ Ἀλκιβιάδης καθῆναι, ἢ Σωκράτης καὶ Ἀλκιβιάδης καθῆναι (πάντες ὃι οἱ ἔτω λεγόμενοι πλείονες ὄντες περὶ μόνω τὴν λέξιν ἔχουσι τὴν ἐμφανισμένην διὰ τὸν σύνδεσμον ἔνωση), ἀλλὰ τὴν ἐν τοῖς ὑποθετικοῖς καλυμμένοις συλλογισμοῖς καὶ τὸν συνημμένον ἢ τὸν διεξυνημένον λεγόμενον παραλαμβανόμενος, ὅσον "εἰ ὁ θεὸς ἀγα- θός, αἰδίων τὸ πᾶν" καὶ ἡτοι αἰδίων τὸ πᾶν ἢ γεννητόν." πλείονες μὲν ὃ καὶ ἔστι ὄντες συνδέοντες καὶ τὴν λέξιν, αἱ μὲν ὑπὸ τῷ συναπτῷ λεγομένῳ συνδέσμῳ, αἱ δὲ ὑπὸ τῷ διαζευκτικῷ. ἀλλ' ἔχουσι τι πλεόν τῶν προειρημένων ὅτι τῶν ἐν αὐτοῖς παραλαμβανόμενων πλειόνων 35 πραγματικῶν ἢ ἀκολουθίαν ἢ διάσπασιν σημαίνουσιν. αὐτὸ ἔν τῷ τὸ ἐν τι ὃν ἐξιν ὑπ' αὐτῶν σημαίνοντο, ἢ ἀκολουθία αὐτῶν πρα- γματικῶν ἢ ἡ διάσπασιν. τούτους μὲν ἔν διὰ ταῦτα δευτέρως λέγεσθαι τὸ ἐν ἔχειν ὑπὸ τῷ Ἀριστοτέλει ῥητέον, μὲν τὸ ἐν τι κατηγορούμε- νον καθ' ἑνὸς ὑποκειμένου σημαίνοντας. ὥστε εἶναι τὸ λεγόμενον ὅτι εἰς λόγους ἀποφαντικὸς ἐξιν ἢ ὃ ἐν τι καθ' ἑνὸς κατηγορουμένου κα- ταφατικῶς, ἢ ὁ ἀποφατικῶς καὶ διὰ τὸ τοῦ λεγόμενος κατηγορικὸς, ἢ ὁ χέσιν μίαν ὑπάρξεω δύνανται δύο σημαίνω, ἢ καὶ ἀκολουθίαν ἢ καὶ διά- σπασιν ἐμφανισμένην ὑπὸ τῶν ταύτην τὴν δύναμιν ἐχόντων συν- δέσμων, καὶ λέγων ἢ τίνος ὄντος τί ἐξιν ἢ τίνος ὄντος τί ἐκ ἐξιν, 40 καὶ διὰ τὸ τοῦ λεγόμενος ὑποθετικὸς.

f. 60. εἰπὼν δὲ πολλὰς εἶναι λόγους τὴν πολλὰ σημαίνοντας 17. προσέθηκε "καὶ μὴ ἔν" διὰ τὴν περὶ τῶν καθόλου τινος ἀποφανο- 16. μένης. ἐκεῖνοι μὲν ὃ πολλὰ μὲν σημαίνουσιν καὶ αὐτοὶ πράγματα, τὰ ὑπὸ τῶν καθόλου περὶ τῶν διαλεχθέντων ἀναφερόμενα, πρὸ δὲ γε τῶν 40 πολλῶν τὴν μίαν φύσιν τὴν καὶ πάντων ἐκείνων κατηγορουμένην, καθ' ἣν καὶ μία γίνεσθαι πρότασις ἢ τὸ καθόλου τούτου κατηγορεῖσθαι τι. αἱ δὲ γε ὁμῶνται φωναὶ μόνως πολλῶν εἰσὶ σημαντικῶν πρα- γματικῶν, κοινὴ δὲ ἐπ' αὐτοῖς ἔδενος. ὃ ὃ ἂν ἦσαν ὁμῶνται φωναί. δυνατὸν δὲ καὶ ὡς ὁ φιλόσοφος Πορφύριος ἐξηγεῖται, ὡς 45 πρὸς διακρίσιν εἰρημένων τῶν ὀρισμῶν χρωμένων ὑποκειμένων ἢ κατηγορουμένων προτάσεων ἀκούειν τὸ "πολλὰ καὶ μὴ ἔν," ὅτι δοκῶσι μὲν πολλὰ ἀκούειν σημαίνειν, ὅσον ἢ λέγουσα "ζῶον λογικὸν θνητὸν περιπατεῖ" τὸ ζῶον, τὸ λογικόν, τὸ θνητόν, περιπατεῖ. ἀλλὰ ταῦτα

(*) Boeth. II p. 318: quae autem causa sit ut una sit (oratio) ipse dicere distulit, sed in libris eius operis quod μετὰ τὰ φυσικὰ 35 inscribitur expedit. Theophrastus autem de affirmatione et negatione sic docuit, definitionem unam semper esse orationem eamque oportere continuatim proferri: illa enim una oratio esse dicitur, quae unius substantiae designativa est. definitio autem, ut v. gr. hominis, animal gressibile bipes, una est oratio per hoc quoniam unum subiectum i. e. hominem monstrat. si ergo continue proferatur et non divise, una est oratio, et quia continua dicitur et quia unius rei substantiam monstrat. sin vero quis dividat et orationem unam rem significan- tem proferendi intermissione distribuat, multiplex fit oratio.

(**) Boeth. II p. 319: quid sibi velit haec expositio, paucis exponam: multas enim confusiones multosque in orationibus errores hic locus optime intellectus veraciterque perceptus sustulit. et haec est expositio, quam nullus ante Porphyrium expositorum vidit.

παρελήθη πρὸς τὸ ἐν τι περιγράφει· τὸ ἐξ αὐτῶν συνιστάμενον· διὰ μίαν εἶναι φάμεν ταύτην τὴν πρότασιν... ἀλλὰ πῶς ὁ Ἀριστοτέλης τὰς πολλὰ σημαίνοντας λόγους ἀπαριθμῶμενος τὰς τε ὁμώνυμον τὰ ἐν ὅρον ἔχοντας καὶ τὰς ἀσυνδέτους μόνους παρελάβεν, ὧν ἐν ὑδτέρῃ τεταξον; χωρὰ οἱ κ' μόνῃ τὴν λέξιν τὴν διὰ τῶν συνδέσμων ἔκωσιν ἔχοντες; ἢ ῥητέον ὅτι καὶ ὅτι τῶν πολλὰ καὶ μὴ ἐν εἰσι σημαίνοντων, ἀλλ' ἔκκετι δι' ὁμωνυμίαν ἀλλὰ διὰ τὸ ἐνεργεῖα πλείονας εἶναι κ' τὴν λέξιν τὰς τὰ διάφορα πράγματα σημαίνοντας ὅρους.

17. ε. 60 b. μέλλων διὰ τῶν ἐφεξῆς διδάσκειν περὶ τῆς ἀποφάνσεως καὶ περὶ καταφάσεως καὶ ἀποφάσεως καὶ ἐπὶ ἀντιφάσεως, ἅπει ἐν ἅπασι τύποις τὸ τῆς φάσεως ὄνομα παραλαμβάνει, διὰ τὸτο εἰκότως πρὸ τῆς ἐκείνων διδασκαλίας τὴν τῆς φάσεως ἔκωσιν ὑφ' ἡγεῖν, καὶ φησὶν εἶναι ταύτην ὀνόματα ἢ ῥήματα ὡς μέρη τῶ ἀποφαντικῷ λόγῳ λαμβανόμενα. καὶ ὅτι τὸτο ὅτως ἔχει, σαφὺς ἐδήλωσε, τὸ ὀνόματος τῆς φάσεως τὴν αἰτίαν εὐθὺς ἐπαγαγών. ἐπειδὴ γάρ, φησί, δηλοῖ μὲν τι τῶν ἐκάτερον, ὃ μὴ ἀληθὲς ἢ ψεῦδος, διὰ δὲ τὸτο φάσις μὲ ὀνομαζέται ἂν δικαίως ὡς σημαίνον τι καὶ φῶν, ὃ μὴ ἀπόφανσις ἅτε ὑδτέρον δηλῶν τῶν ὑπὸ τῆς ἀποφάνσεως πάντως σηματομένων, λέγου δὲ τὸ ἀληθὲς ἢ τὸ ψεῦδος. τὸτο δέ, τὸ μὴ δεῖν προσκεῖσθαι τὴν ἀπὸ πρόθεσιν τῇ προσηγορίᾳ τῆς φάσεως ἐπὶ τῷ ὀνόματος ἢ τῷ ῥήματος, ἐδήλωσε διὰ τὸ "φάσις ἔξω μόνον" εἰπών. εἴτα ἀμφὺν ἅμα τὰς αἰτίας ἀποδίδωκε, τὰ τε προσήκειν αὐτοῖς τὸ τῆς φάσεως ὄνομα καὶ τὸ μὴ προσήκειν τὸ τῆς ἀποφάνσεως, διὰ τὸ "ἐπειδὴ ἔκ ἔξω εἰπὺν ὅτω δηλῶντὰ τι τῇ φωνῇ" καὶ τῶν ἐξῆς τύποις, ὅπερ ἐστίν, ἐπειδὴ καὶ εἰ σηματομένη τινῶν πραγμάτων ἔχουσι δύναμιν, ἀλλ' αὐτὸ γὰρ καθ' αὐτὸ τῶν ἐκάτερον ὑδεμῶς ἀποφάνσεως ἐστὶ παικτικόν. εἴτα προσέθησι τὰς τρόπους καθ' ὅς ἀποφαίνεσθαι εἰώθαμεν... ἐν δὲ γὰρ τῶν ἀπὸ τῶν τρόπων τῆς χρήσεως τῶν ἀποφαντικῶν λόγων διακρίνειν αὐτὰ πάλιν ἐπιχειρεῖ· ἐπειδὴ γὰρ ἢ ὑπὸ τινος ἐρωτηθέντες καὶ πρὸς τὴν ἐρώτησιν ἀπαντῶντες ἀποφαινόμεθα, ἢ καὶ μηδενὸς ἐρωτῶντος αὐτοὶ προελόμενοι τοῖς πέλας ἐκφῆναι τὴν ἡμετέραν διάνοιαν, ὃ δὲ τὸ ὄνομα ἢ τὸ ῥήμα εἰπὺν κατ' ὑδτέρον τῶν ἀποφαίνεσθαι τῶν τρόπων, φανερόν ὡς ἕτερα ἂν εἴησαν ταῦτα τῆς ἀποφάνσεως.

17. ε. 62. ἀποδευγμένον δὲ τὸ ὅτι ἡ φάσις ἕτερόν τι ἐστὶ τῆς ἀποφάνσεως, ἔκκετι προσέθηκεν ὁ Ἀριστοτέλης τὴν πρὸς τὴν κατάφασιν ἢ τὴν ἀπόφασιν ἢ τὴν ἀντίφασιν αὐτῆς διαφορὰν ὡς προφανῆ λίαν ὅσαν· ὃ γὰρ μὴ ἔξω ὅλως ἀπόφανσις, πῶς ἂν ποτε εἴη κατάφασις ἢ ἀπόφασις, ὧν ἐκάτερον ἀπόφανσις ἐστίν;

17. δῆλον δὲ ὅτι τὸ ἔξω ἐν τῷ "τὸ μὲ ὄνομα ἢ ῥήμα φάσις ἔξω μόνον" τῷ Ἀριστοτέλει εἶναι σημαίνει τὴν θέσιν τῷ ὀνόματος τῆς φάσεως ἐπὶ τῶν ἀπλῶν, ὅπερ ἐλόγομεν, ἐν ταῖς προτάσεσι φωνῶν, ἐπεὶ καὶ πρὸ τῷ Ἀριστοτέλει ὁ παρὰ Πλάτῳ Τιμαῖος (p. 49) κατὰ τὸ ὄνομα τῆς φάσεως, ἀλλ' ἐπὶ μόνων τῶν ὁπωσὺν κατηγορουμένων· τὰ γὰρ ἔνυλα εἶδη τὰ ἐν γενέσει καὶ φθορᾷ τὴν ὑπόστασιν ἔχοντα διὰ τὴν συνεχὴ ῥέουσιν φεύγειν φησὶν, ὃ καὶ ὑπομένοντα

τὴν τῷ τότε πρὸς τὸτο καὶ πάλιν ὅση μόνιμα αὐτὰ ὡς ὄντα ἐνδεκνῶ φάσις. τῶν δὲ ἢ μὲ ἀπλῆ ἐστὶν ἀπόφανσις, οἷον τί κατὰ τινα ἢ τί ἀπὸ τινος, ἢ δὲ ἐκ τῶν συγκειμένων, οἷον λόγος τις ἢ ὅλη σύνθετος.

ε. 63 b. ταῦτα μὲ ἔν διὰ τὸ προφανὲς ὃ πολλῆς ἐπιστάσεως ἔστι· πῇ δὲ διοίσει τὰ διὰ τῶν λεγόμενα τῶν ὀλίγῳ πρότερον εἰρημένων "ἐστὶ δὲ εἰς λόγους ἀποφαντικὸς ἢ ὃ ἐν δηλῶν ἢ ὃ ἀσυνδέσμῳ εἰς, πολλοὶ δὲ οἱ πολλὰ καὶ μὴ ἐν ἡσύνδετοι" (p. 17 a 15) καὶ τῶν ἐπὶ πρὸ ἐκείνων "ἐστὶ δὲ εἰς πρῶτος λόγους ἀποφαντικὸς κατὰφασις, εἴτα ἀπόφασις" (p. 17 a 8), ἄξιον ἐπισκέψασθαι. ῥητέον ὅτι τῆς διαφορᾶς τῶν λόγων λαμβανόμενης, ὡς καὶ πρότερον ἐλόγομεν, ἢ ἀπὸ τῶν λέξεων ἢ ἀπὸ τῶν σημασινομένων, καὶ τῆς μὲ ἀπὸ τῶν λέξεων διαφορᾶς ποιήσης τὴν μὲ ἐξ ἐνὸς κ' τὴν λέξιν ὑποκειμένην καὶ ἐξ ἐνὸς κατηγορουμένου θετικῆς ἢ ἀρνητικῆς συγκειμένην, εἴτε προσκατηγοροῖτο τὸ ἐστίν εἴτε καὶ μὴ, καὶ εἴτε προσκείτοτο τρόπος τις εἴτε μὴ, καὶ ἀπλῶς εἰπὺν κατάφασιν μόνῃ ἢ ἀπόφασιν μόνῃ, τὴν δὲ σύνθετον ἐκ δύο καταφάσεων ἢ ἀποφάσεων, ἢ καταφάσεως καὶ ἀποφάσεως, ὃν συνδέσμῳ ἔνα κέκληκεν ὁ Ἀριστοτέλης, καὶ ἐν αὐτοῖς πάλιν τοῖς τε ἀπλοῖς λόγοις καὶ τοῖς συνδέσμῳ τὸ ἐν ἔχειν λεγομένοις θεωρημένης τῆς κ' τὸ καταφατικὸν καὶ ἀποφατικὸν διαφορᾶς, τῆς δὲ γὰρ ὑπὸ τῶν σημασινομένων διακρίσεως τῶν λόγων τῆς μὲ ποιήσης ἔνα τῆς δὲ πολλῆς, τρεῖς ἔσονται τῶν λόγων αἱ ἀντιθέσεις, ἀπλῶ πρὸς σύνθετον, πρῶτον πρὸς ὕψερον, ἐνὸς πρὸς πολλὰ. δι' ὧν μὲ ἔν ἔλεγεν "ἐστὶ δὲ εἰς πρῶτος λόγους ἀποφαντικὸς" (v. 8), τὴν κ' τὸ πρῶτον καὶ ὕψερον τῆς καταφάσεως πρὸς τὴν ἀπόφασιν παρεδίδον διαφορὰν, ἐνδεκνῶμενος ὅτι μόνους τῶν ἀπλῶς ὄντας λόγους κυρίως ἀξιώμεν τῆς τῷ ἐνὸς προσηγορίας, τῷ προσκείναι "οἱ δὲ ἄλλοι πάντες συνδέσμῳ εἰς," ὡς ἂν ὃ δυναμένων ἡμῶν ἀπλῶς ἔνα τῶν λόγων ἐκείνων τινὰ ὀνομαζέιν, τὸ δὲ κοινὸν τῆς καταφάσεως πρὸς τὴν ἀπόφασιν, ὅτι ἀμφὺ εἰσὶν ἀπλᾶ ἀποφάνσεις, καθ' ὃ καὶ διακρίνον; τῶν συνδέσμων τὸ ἐν ἔχοντων. ἐν ἐκείνοις ὅν προσκείναι, δι' ὧν ἔλεγεν "ἐστὶ δὲ εἰς πρῶτος λόγους ἀποφαντικὸς ἢ ὃ ἐν δηλῶν ἢ ὃ συνδέσμῳ εἰς, πολλοὶ δὲ οἱ πολλὰ καὶ μὴ ἔν," τὴν ἐπὶ τῶν σημασινομένων διαίρεσιν ἡμῶν παρεδίδον τῷ τε ἐνὸς λόγῳ καὶ τῶν πολλῶν. ἐν δὲ γὰρ τοῖς νῦν προκειμένοις τὴν κ' τὸ ἀπλῶν καὶ τὸ σύνθετον διαίρεσιν αὐτῶν παραδίδωσιν, αὐτὸ τὸτο σαφέστατα διοριζόμενος ὅτι κ' τὴν ἀπλότητα διαφέρουσιν ἢ κατάφασις καὶ ἢ ἀπόφασις τῶν συνδέσμων τὸ ἐν ἔχοντων λόγων· τὴν γὰρ κοινότεραν λεγομένην ἀπόφασιν διελῶν πρῶτον εἰς τὴν ἀπλῆν καὶ τὴν σύνθετον, πάλιν τὴν ἀπλῆν εἰς τὴν κατάφασιν διαίρει καὶ τὴν ἀπόφασιν, ὧν τὴν πρὸς ἀλλήλας τάξιν ἔμπροσθεν παραδεδωκε. καὶ εἴ γὰρ τὴν τάξιν τῆς διδασκαλίας τῶν διαίρεσεων ἐναλλάξας τὴν μὲ διαφορὰν τῆς ἀπλῆς ἀποφάνσεως πρὸς τὴν σύνθετον πρότερον ἢ ἡμῶν παραδύς, ἐπὶ δὲ ταύτῃ τὰ πρότερον εἰρημένα περὶ τῆς τάξεως ἢ ἔχουσι πρὸς ἀλλήλας ἢ κατάφασιν καὶ ἢ ἀπόφασιν, τελευταίαν προσκείναι τὴν ἀπὸ τῶν σημασινομένων διαφορὰν τῷ ἐνὸς λόγῳ πρὸς τὰς πολλὰς, ὡς ἔστω ἐξ ἀρχῆς εἰπὺν, τὸ ἀποφαντικῷ λόγῳ ὃ μὲν ἔξω ἀπλῶς ὃ δὲ

σύνθετος ἐκ πλείονων λόγων, καὶ τὴν ἀπλὴν δὲ μὲν πρῶτος ὁ δὲ δευτέρος, καὶ ἐκάτερος τούτων ὁ μὲν εἰς, ὁ δὲ σημαίνων, ὁ δὲ πολλοῦ, ὁ πολλὰ σημαίνων, ὅθεν ἂν ἔδοξε τὰ αὐτὰ πολλάκις περὶ τῶν αὐτῶν εἰρῆναι (*). ὁ δὲ οἷα τὴν ὁρισμὸν τῆς ἀπλῆς ἀποφάνσεως, ἢ ὡς φαῖεν ἂν τινες, ὑπογραφὴν, ἐκ τῆς καταφάσεως ἀποδοῦναι καὶ τῆς ἀποφάσεως, διὰ τὸ λέγεσθαι ὑπὸ τῷ Ἀριστοτέλει "ἀπλὴ ἀπόφανσις ἐστὶ τί κατὰ τινος ἢ τί ἀπὸ τινος" καὶ πάλιν "φωνὴ σημαντικὴ περὶ τοῦ ὑπάρχειν τι ἢ μὴ ὑπάρχειν," ὧν τὰ μὲν εἰσι δηλονότι καταφάσεις τὰ δὲ ἀποφάσεις· ὅπερ τινες ὑπολαβόντες ὁ γένος εἶναι τὴν ἀπόφασιν ἐνόμισαν, ἀλλὰ φωνὴν ὁμωνύμως εἰς διάφορα σημαίνοντα διαιρουμένην τὰ ὑπ' αὐτῇ. ταῖς γὰρ ὁμωνύμοις φωναῖς προσήρουν αἱ ἀπὸ τῶν σημαίνοντων ὑπ' αὐτῶν διδασκαλῖαι, διὰ τὸ ταύτας μηδεμίαν κοινὴν φύσιν ὑπ' αὐτῶν διδασκαλῖαι, διὰ τὸ ταύτας μηδεμίαν κοινὴν φύσιν εἶναι δηλωτικὰς, ἢν οἱ ὁρισμοὶ σημαίνουσι· τὴν μὲν γὰρ ὁρισμὸν τῆς ἀποφάνσεως ἔχομεν ἥδη διὰ τῶν ἔμπροσθεν παραδεδομένων, ὅτι ἐστὶ λόγος ἐν ᾧ τὸ ἀληθεύειν ἢ ψευδεῖσθαι ὑπάρχει.

17^ο f. 65. ἐπεὶ δὲ τὸ εἰ ὑπάρχει τι καὶ μὴ ὑπάρχει ὡς καὶ
23^ο μόνον τὴν ἐνεστώτα χρόνον προσηνέκει, αἱ δὲ ἀποφάνσεις καὶ κατὰ τὴν παρελθούσῃ καὶ τὴν μέλλοντι λέγεσθαι ὁμοίως δύναται, διὰ τοῦτο προσέθηκε τὸ "ὡς οἱ χρόνοι διήρουν".

17^ο f. 65 b. βέλῃ μὲν διὰ τούτων παραδόναι τὴν ὁρισμὸν τῆς ἀντιφάσεως καὶ εἰπεῖν ὅτι ἐστὶ μάχη καταφάσεως καὶ ἀποφάσεως (*), διαιρουσῶν αἰετὶ τὸ τε ἀληθὲς καὶ τὸ ψεῦδος, ὡς τῆς ἐτέρας αὐτῶν ψευδομένης ἀληθεύειν τὴν ἐτέραν, καὶ ἔμπαλιν. πρὸς δὲ γε τοῦτο προσλαβεῖν ἐξ ἀνάγκης ἔδει ὅτι ἐστὶ μάχη ψευδὸς τε ἀποφάσεως πρὸς ἀληθὴ κατὰφασιν καὶ ψευδὸς καταφάσεως πρὸς ἀληθὴ ἀπόφασιν. ἵνα ὅν τοῦτο ὅπως ἔχον ἐπιδείξῃ, λαμβάνει δύο ἀντιθέσεις, μίαν μὲν ἀπὸ τῶν πραγμάτων αὐτῶν, ἐτέραν δὲ ἀπὸ τῆς ἡμετέρας περὶ τὰ πράγματα ἐπικρίσεως.

17^ο f. 67. ταύτην τὴν μάχην τῆς καταφάσεως πρὸς τὴν ἀπόφασιν ἀντιφασιν ὀνομάζειν ὁ Ἀριστοτέλης ἀξιοῖ ὡς ἂν τῶν μορίων αὐτῆς τὰναντία φασκόντων ἀλλήλοισι καὶ τὸ ἀληθὲς καὶ τὸ ψεῦδος, αὐτὸς τὸννομα αὐτῇ τούτῳ τίθεμενος, ὡς δηλοῖ λέγων "καὶ ἔξω ἀντίφασιν τούτο," καὶ τοὶ ὅτε ἐπὶ καταφάσεως ὅτε ἐπὶ ἀποφάσεως

(*) Boeth. II p. 324 sqq: sed Alexander a propria sententia non desistit, nec alio quam ceteri tenetur errore: ait enim hic quoque apparere non esse genus affirmationis et negationis enuntiationem, quoniam ita in definitione enuntiationis affirmatione et negatione ut partibus usus est... non videns quemadmodum una definitione et divisionem fecerit et naturam enuntiationis ostenderit. sed hanc expositionem, quod adhuc sciam, neque Porphyrius neque ullus alius commentatorum vidit. Aspasius etiam consentit Alexandro.

(**) M. Erhes. ἀπορροὶ τινος ἐστὶ δι' ἣν αἰτία, μέλλον διδῶναι περὶ ἀντιφάσεως, ἢ ἐμνημόνευσεν αὐτῆς ἐν τῇ ἀκριβοῦσιν καὶ φαμεν δύο αἰτίας, ὡν πρώτη ἐστὶν, ἐπειδὴ ἐμνημόνευσε καταφάσεως καὶ ἀποφάσεως, ἔξ ὧν σύγκειται ἡ ἀντιφάσις, διὰ τοῦτο αὐτὴν ἢ ἀκριβοῦσιν. δευτέρα αἰτία, ἐπειδὴ ὁδὸς τῶν παλαιῶν ἐμνήσθη τῇ τῆς ἀντιφάσεως ὀνόματος, καὶ ὅθεν ἐστὶ αὐτὴ ἐστὶν εὐρημα· λέγει γὰρ "ἔξω τούτῳ ἀντιφάσει."

ἢ ἀποφάνσεως τοῦτον ὅθεν εἰπὼν· ἐστὶ γὰρ τούτων τῶν ὀνομάτων ἕκαστον εὐρεῖν καὶ παρὰ τῷ θεοστάτῳ Πλάτῳ κείμενον, ὡς περὶ καὶ τὰ πλείστα τῶν ἐν τούτοις παραδεδομένων περὶ τῶν ἀρχῶν τῷ ἀποφαντικῷ λόγῳ θεωρημάτων εὐρεῖν ἂν πολλὰ καὶ τε παρ' αὐτῷ διασπαρμένα καὶ διαφερόντως ἐν τῷ Σοφιστῇ παραδεδομένα μὲν τὰς πολλὰς καὶ θαυμαστὰς λόγους τὰς περὶ τοῦ συγκεκαμμένου τῷ ὄντι μὴ ὄντος... ἐπιστῆσαι δὲ χρὴ ὅτι ἐν τῇ τῶν προτάσεων ἀκριβοῦσιν βυλόμενος ὁ Ἀριστοτέλης ἀπὸ τῶν χειρόνων ἐπὶ τὰ κρείττονα προάγει τὴν λόγον καὶ οἶον ἀπὸ σερήσεων, ἐπειδὴ πρῶτας μὲν παρέδωκεν τὰς ψευδεῖς προτάσεις, ἐπὶ δὲ ταύταις τὰς ἀληθεῖς, καὶ ἐν ταῖς ψευδεῖσι προέταξε τὴν ψευδὴ ἀπόφασιν τῆς ψευδὸς καταφάσεως, διότι καὶ ἡ ἀπόφασις αὐτὴ καθ' αὐτὴν χεῖρων ἐστὶ τῆς καταφάσεως, σερήσεως πρὸς αὐτὴν ἔχουσα λόγον.

f. 68. ἐπεὶ δὲ ὅπου τὸ ἀκριβὲς εἶχεν ὁ τῆς ἀντιφάσεως ὁρισμός· 17^ο 35^ο μὲν ὁ γὰρ ἡ τυχούσα ψευδὸς ἀπόφασις ἀντίφασιν ποιεῖ πρὸς τὴν τυχούσαν ἀληθὴ κατὰφασιν, ὅθεν ἡ τυχούσα ἀληθὴς ἀπόφασις πρὸς τὴν τυχούσαν ψευδὴ κατὰφασιν· τίς γὰρ ἀντιφάσκει εἶποι πρὸς τὴν εἰπόντα "ὁ ἄνθρωπος ζῷον ἐστὶ" τὴν λέγοντα "ὁ ἄνθρωπος θῆρας ἔκ ἐστὶ" διὰ τὸ εἶναι τὴν μὲν κατὰφασιν ἀληθὴ τὴν δὲ ἀπόφασιν ψευδὴ, ἢ πρὸς τὴν εἰπόντα "ὁ ἄνθρωπος τετράπους ἐστὶ" τὴν λέγοντα "ὁ ἄνθρωπος λίθος ἔκ ἐστὶ" διὰ τὸ ἔμπαλιν ἔχειν τὰς προτάσεις; διὰ τοῦτο προσέθηκεν εἰκότως τίνας οἷα χρὴ τὰς ἀντικειμένους καταφάσεις καὶ ἀποφάσεις, ὅτι τὰς ὑποκειμένους τε τῷ αὐτῷ χρωμένους καὶ τὴν αὐτὴν αὐτὴ κατηγορούσας κατηγορούμενον, ὅπερ ἐδήλωσεν εἰπὼν "τὴν τὴν αὐτὴ καὶ τὴν αὐτὴ."

f. 69. περὶ τούτων ὅν ὁ Ἀριστοτέλης τελειότατα μὲν ἐν τῇ 17^ο 36^ο τῶν Σοφιστικῶν Ἐλέγχων ἐπιγραφομένη πραγματεία διελεχθῇ, τὸς τε τρόπους ἅπαντας ἐκτιθέμενος, τρισκαίδεκα ὄντας, καθ' ὅς οἱ σοφισταὶ τὸς ἀνεπιστάτως αὐτοῖς διαλεγόμενους πειρῶν παραλογίζεσθαι, τὸς τε παρὰ τὴν λέξιν ἔξ καὶ τὸς ἐπὶ τὸς παρὰ τὴν διάνοιαν ἥτοι ἔξωθεν ἀπλῶς τῆς λέξεως ὑπ' αὐτῶν λαμβανομένους, καὶ τὸς ἐλέγχους αὐτῶν παραδιδόντας. ἐν δὲ γε τούτοις ἐνὸς τρόπου τὸ παρὰ τὴν ὁμωνυμίαν μνημονεύσας, ὅς ἐστιν εἰς τῶν παρὰ τὴν λέξιν, ἀξιοῖ τὴν ὁμοίαν ἡμῶς τρόπον καὶ τὸς ἄλλους ἅπαντας διορισμῶς 35^ο παρατηρεῖν τὸς ἀναγκαίους πρὸς τὴν ἀκριβοῦσιν τῶν ἀντιφασκόντων ἀλλήλους προτάσεων ἀντίθεσιν, παραιτησάμενος ὡς ἔκ ὅν ἐν καιρῷ τὸ νῦν ἡμῶν παραδιδόναι τὴν περὶ τούτων ἀκριβολογίαν. ἐνοχλήσεις δὲ πάνυ καλῶς εἶπε σοφιστικὰς τὰς ἀκαίρους αὐτῶν ἐνστάσεις, πραγματεῶδες μὲν ὅθεν ἐχούσας, ὅχλον δὲ μόνον καὶ περιολκὴν ματαίαν τοῖς νῦν ἔχουσι παρεχόμενας, διότι ἐν ταῖς σοφιστικαῖς ἐλέγχουσι ἐνοχλῶσι τὴν ἀπαδεικνύοντα καὶ ἔκ ἐῶσιν αὐτὴν ἢ τὴν ἀκρίβητος τὴν ἀληθειαν εὐρεῖν. ἀλλ' ἐπεὶ τὰ περὶ τῶν ἀρχῶν τῷ ἀποφαντικῷ λόγῳ διεπερανάμεθα, τούτοις δὲ ἐφεξῆς τὰ περὶ τῶν προτάσεων αὐτῶν ἀπ' ἄλλης ἀρχῆς ἐπισκεψώμεθα.

f. 70. Ἀρχὴ μὲν ὅν ἐντεῦθεν τὸ δευτέρον τῷ βιβλίῳ κεφάλαιον, ὅπερ ἐλέγομεν εἶναι περὶ τῶν ἐξ ὑποκειμένων καὶ κατηγορουμένων προτάσεων ἢ ἀποφάνσεων· δεῖ δὲ γε ἡμῶς πρὸ τῆς ἐξηγήσεως τῶν διὰ τὸ βῆττ λέγομένων θεωρῆσαι τὰ πρὸς καταπόνησιν

τῷ κεφαλαίῳ παντὲς ἀναγκαῖα. ταῦτα δὲ ἐξὶ πρῶτον μὲν, τίνα τρόπον ἐκ τῶν καταφάσεων τέτων ποιῶμεθα τὰς ἀποφάσεις, ἔπειτα πῶς ἂν λαβόμεν ἐκ διαιρέσεως ἀπάσας τὰς ἐξ ὑποκει- μένης καὶ κατηγορουμένης προτάσεις, ἵνα θαρρύντες ἀποφαινόμεθα ὡς ἔκ ἂν εἴη καὶ τὸ τοῦν προτάσεων τὸ εἶδος ἄλλη παρὰ ταύτας 5 τὰς προτάσεις, καὶ ἐπὶ τούτοις τίνας μὲν εἰσὶν ἐν αὐταῖς αἱ ἀντι- φατικῶς ἀλλήλαις ἀντικείμεναι, τίνας δὲ αἱ δοῦσαι μὴ ἀντιφά- σκειν καὶ ἀλήθειαν δὲ ἔκ ἀντιφάσκουσαι, καὶ πῶς τὰς ἐκείνων πρὸς ἀλλήλας ἀντιθέσεις προσαγορευτέον. ὅτι μὴ ἔν ἡ κατάφασις τὸ ἀρνητικὸν προσλαβῶσα μέρειον ἀπόφασιν γίνεσθαι, φανερόν. πῶ δὲ 10 τῆς καταφάσεως αὐτὴ βετέον, ἵνα τὴν ἀπόφασιν ποιήσωμεν, καὶ διὰ τί τὸ τοῦ, διορίσας καὶ. φημὶ τοίνυν ὡς ἔ τῷ ὑποκειμένῳ αὐτὸ συντακτικὸν ἀλλὰ τῷ κατηγορουμένῳ... f. 71. τούτων ὅτως ἐχόν- των ἐξῆς ἐπισκεψώμεθα τὰς διαιρέσεις, ἀφ' ὧν οἷον τε τὸν ἀριθ- μὸν τῶν ἐξ ὑποκειμένου καὶ κατηγορουμένου προτάσεων ἔλαιν. καὶ 15 πρότερον τὰς γινόμενας ἐν αὐταῖς ἀντιφάσεις ἀριθμήσωμεν. φα- νερόν γὰρ ὅτι αἱ προτάσεις διπλασίως ἔσονται τῶν ἀντιφάσεων. ἐπεὶ ἔν αἱ προτάσεις αὐτῶν δύο τε μόνον ὄρους ἔχουσι, τὸν ὑποκείμενον καὶ τὸν κατηγορούμενον, καὶ ἔτι τὴν χέσιν τῷ κατηγορουμένῳ πρὸς τὸν ὑπο- κείμενον, καὶ ἔδὲν ἄλλο παρὰ ταῦτα, πᾶσα ἀνάγκη καὶ τὰς διαιρέ- 20 σεις αὐτῶν ἢ ἀπὸ μόνου γίνεσθαι τῷ ὑποκειμένῳ ἢ ἀπὸ μόνου τῷ κατηγορουμένῳ ἢ ἀπὸ τῆς χέσεως τῷ κατηγορουμένῳ πρὸς τὸν ὑπο- κείμενον. λέγω δὲ χέσιν, καθ' ἣν ὁ κατηγορούμενος ἢ αἰεὶ ὑπάρ- χει τῷ ὑποκειμένῳ, ὡς ὅταν εἰπωμεν τὸν ἥλιον κινεῖσθαι ἢ τὸν ἄν- θρωπον ζῶον εἶναι, ἢ ὅδε ποτε ὑπάρχει, ὡς ὅταν εἰπωμεν τὸν 25 ἥλιον ἐξάναι ἢ τὸν ἄνθρωπον πτερωτὴν εἶναι, ἢ ποτὲ μὴ ὑπάρχει ποτὲ δὲ ἔκ ὑπάρχει, ὡς ὅταν εἰπωμεν τὸν Σωκράτην βαδίζειν ἢ ἀναγι- νώσκειν. ταύτας δὲ τὰς χέσεις καλεῶμεν, οἷς ἐμέληγε τῆς τέτων τεχνολογίας, τῶν προτάσεων ὕλας, καὶ εἶναι αὐτῶν φασὶ τὴν μὴ ἀναγκαῖαν τὴν δὲ ἀδύνατον τὴν δὲ ἐνδεχομένην. καὶ τούτων μὴ τῶν 30 ὀνομάτων ἡ αἰτία προφανής, ὅπως δὲ καλεῖσθαι τὰς χέσεις ταύτας ὕλας ἠξίωσαν, ὅτι τοῖς ὑποκειμένοις ταῖς προτάσεσι πράγμασι συναναφαίνον, καὶ ἔκ ἀπὸ τῆς ἡμετέρας οἰήσεως ἡ κατηγορίας ἀλλ' ἀπ' αὐτῆς τῆς τῶν πραγμάτων λαμβάνον) φύσεως... ὁ ὑπο- κείμενος ἐν τῇ προτάσει ἦτοι καθ' ἑκάστω ἐξῆς ἢ καθόλου καὶ ἐξῆς ἀμε- 35 σος ἢ διαίρεσις. μίαν μὴ γὰρ, ὡς ἐλέγομεν, εἶναι καὶ καὶ φύσιν τὴν ὑπὸ τῷ ὑποκειμένῳ σηματομένην, καθάπερ καὶ τὴν ὑπὸ τῷ κατηγορουμένῳ, εἴπερ μέλλοι μία ὄντως εἶναι ἡ πρότασις. ταύτην δὲ τὴν μίαν φύσιν ἀναγκαῖον ἦτοι κατὰ τινων πλειόνων κατηγορεῖσθαι ἢ καθ' ἑνὸς μόνου ὑποκειμένου. καὶ εἰ μὴ εἴη τῶν καθ' ἑνὸς μόνου κατηγορουμένου τὸ ὡς 40 ὑποκείμενον παραληφθὲν, οἷον Σωκράτης ἢ Πλάτων, δῆλον ὅτι καθ' ἑκάστω ἐξῆς ἢ πρότασις, εἰ δὲ τῶν καὶ πλειόνων, οἷον ἄνθρωπος ἢ ζῶον, καθόλου καὶ παρὰ ταῦτα ἔκ ἐξῆς. εἰ δὲ καθόλου εἴη, ἀναγκαῖον αὐτὴν ἦτοι δίχα προσδιορισμῷ λέγεσθαι ἢ μὴ προσδιορισμῷ. προσδιορισμοὶ λέγονται οἷον ἐπὶ προσημασμένα τινὰ συντακτικὰ τοῖς ὑποκειμένοις, δὲ 45 καὶ δηλῶντα ὅπως ἔχει τὸν κατηγορούμενον πρὸς τὸν πλῆθος τῶν ἀτόμων τῶν ὑπὸ τῷ ὑποκειμένῳ, εἴτε ὡς ὑπάρχον εἴτε ὡς μὴ ὑπάρχον λαμβάνοιτο. διὸ καὶ τέτταρες εἰσὶ τὸν ἀριθμὸν, πᾶς καὶ ὕδεις, τίς καὶ

ἢ πᾶς, δύο μὴ καθόλου, ὁ πᾶς καὶ ὁ ὕδεις, δύο δὲ μερικά (*), ὁ τίς καὶ ὁ ἢ πᾶς... f. 72 b. εἰ μὴ μηδεὶς τῶν προσδιορισμῶν προσκείτο τῇ ὑποκειμένῳ, λέγεσθαι ἢ πρότασις ἀπροσδιόριστος, οἷον ἄνθρωπος ὕψιστος. εἰ δὲ προσδιορισμὸν τινὰ ἔχει, λέγεσθαι ἢ πρότασις προσδιωρισμένη. ἀλλ' εἰ μὴ τῶν καθόλου εἴη ὁ προσδιορισμός, λέγεσθαι καθόλου, εἰ δὲ τῶν μερικῶν, μερική... διαφέρουσι δὲ τῶν καθ' ἑκάστω αἱ μερικὴ τῷ τὰς μὴ καθ' ἑκάστω ἐπὶ τινος ἑνὸς ὠρισμένη ποιῶσθαι τὴν ἀπόφασιν, οἷον Σωκράτης, τὰς δὲ μερικάς, εἰ καὶ πρὸς ἔν τι βλέπουσαι ἀπο- φαίνονται, μηδὲν ὠρισμένον σημαίνειν, ἀλλ' ἐπὶ τινος τῷ τυγχόντος δύνασθαι ἀληθεύειν, ὡς ὅταν εἰπωμεν "τίς ἄνθρωπος δικαίως ἐξῆς." ὅδὲν γὰρ μάλλον Σωκράτης χάριν ἀληθεύει ἢ πρότασις ἢ Πλάτω- νος ἢ Ἀριστείδου. διόπερ ὁρθῶς ὁ Θεόφραστος τὴν μὴ καθ' ἑκάστω ὠρι- σμένην καλεῖ, τὴν δὲ μερικήν ἀόριστον. καὶ ἀντιδιακεῖται πρὸς μὴ τὴν ἀπλῶς καθόλου ἢ καθ' ἑκάστω, πρὸς δὲ τὴν καθόλου ὡς καθόλου ἢ με- ρική. τοιαύτη μὴ ἔν ἢ ἀπὸ τῷ ὑποκειμένῳ τῶν προτάσεων διαίρεσις. ἀπὸ δὲ γε τῷ κατηγορουμένῳ ταῦτα πάντα τὰ τέτταρα εἶδη τρι- 5 πλασιαστέα εἶναι ῥητέον. ἐπεὶ γὰρ ἀνάγκη τὸν κατηγορούμενον ῥῆμα εἶναι, τὸ δὲ ῥῆμα προσσημαίνειν ἐλέγομεν χρόνον, ὁ δὲ χρόνος λαμβάνεσθαι τριχῶς, καὶ τὸ παρεληλυθός, τὸ ἐνεσθός, τὸ μέλλον, δῆλον ὅτι τῶν τεττάρων εἰδῶν τῶν προτάσεων ἑκάστω τριχῶς ποικίλλειν ἀπὸ τῷ κατηγορουμένῳ δυνατόν... f. 73 b. ἐπεὶ δὲ ἐκάστην τῶν ἑβ' ἐκ τῶν ἀντιθέσεων τριχῶς λαμβάνεσθαι δυνατόν καὶ τὰς τρεῖς ὕλας, ἐξ καὶ τριάντα γίνεσθαι συμβαίνει τὰς πάσας αὐτῶν ἀντιθέσεις, ὠρι- σμένῳ ὄντος τῷ ὑποκειμένῳ. ταύταις δὲ ἴσας ἀνάγκη γίνεσθαι τὰς 10 ἐξ ἀόριστον ὑποκειμένου. καθ' ἑκάστην γὰρ τῶν ὠρισμένων χρωμάτων τῷ ὑποκειμένῳ τὸ ἀρνητικὸν μέρειον τῷ ὑποκειμένῳ προδίδει τὴν

(*) Leo Magent. χεῖρες δὲ τῶν προτάσεων λέγονται αὐταί, ἥτοι ἡ τίς καὶ ἡ ἢ πᾶς, διὰ τὸ ἀπὸ τῶν μερικῶν χεῖρων εἶναι τῶν καθόλου καὶ διὰ τούτο καὶ ἡ τίς χεῖρ λέγεται τῆς πᾶς, καὶ ἡ ἢ πᾶς τῆς ὕδεις. οἱ δὲ Πλα- τωνικοὶ μὴ πρὸς τὸ μερικὸν καὶ καθόλου ἀποβλέψαντες ἀλλὰ πρὸς ὑπαρξῆσθαι καὶ ἀνπαρξίαν τὴν μὴ τίς εἶπεν χεῖρα τῆς πᾶς, καθὼς ἡ μὴ τίς μερικήν εἰσάγει ὑπαρξῆσθαι, ἢ δὲ πᾶς παντελῆ ὑπαρξῆσθαι. ὁ γὰρ λέγων "πᾶς ἄνθρωπος λευκός ἐστι" πάντας τοὺς ἀνθρώπους λέγει εἶναι λευκοὺς. τὴν δὲ ὕδεις ἔλεγον χεῖρα εἶναι τῆς ἢ πᾶς, καθὼς ἡ μὴ ὕδεις παντελῆ ἀνπαρξίαν εἰσάγει (ὁ γὰρ λέγων "ὕδεις ἄνθρωπος λευκός ἐστι" ἀναιρεῖ τὸ λευκὸν ἀπὸ πάντων τῶν ἀνθρώπων), ἢ δὲ "ἢ πᾶς" εἰσάγει μερικήν τινα ὑπαρξῆσθαι. ὁ γὰρ λέγων "ἢ πᾶς ἄνθρωπος λευκός" εἰσάγει τινὰς ἀνθρώπους εἶναι λευκοὺς. καὶ λοιπὸν κατα- σκεύαζον τὰς καθόλου μὴ καθόλου τὴν μίαν εἶναι ἀληθῆ τὴν δὲ ἑτέραν ψευδῆ, λέγοντες ὅτι ἡ "ἄνθρωπος λευκός ἐστι" ἰσοδυναμεῖ τῇ "τίς ἄνθρωπος λευκός ἐστι", ἢ δὲ "ἄνθρωπος λευκός ἐκ ἐξῆς" ἰσοδυναμεῖ τῇ "ὕδεις ἄνθρωπος λευκός ἐστι". ταύτας γὰρ φάμεν χεῖρας τὴν τίς καὶ τὴν ὕδεις, ἢ δὲ τίς καὶ ἡ ὕδεις ἀντιφατικῶς ἀντικείμεναι, ἐπὶ δὲ τῶν ἀντιφατικῶς ἀντικείμενων ἡ μία ἀληθὴς ἢ δὲ ἑτέρα ψευδής. καὶ λοιπὸν ἔρα αἱ καθόλου μὴ καθόλου προ- τάσεις τὴν μίαν ἔχουσι ἀληθῆ τὴν δὲ ἑτέραν ψευδῆ διὰ τὸ ἰσοδυναμεῖν ταῖς χεῖρας τῶν προτάσεων. ἀναιρῶντες ἔν τῷ Πλατωνικῷ λέγονται ὅτι ἐπὶ τῆς λογικῆς πραγματικῆς ἔκ ὑπαρξῆσθαι καὶ ἀνπαρξῆσθαι ζητοῦμεν, ἀλλὰ καθόλου καὶ μερικά, καὶ διὰ τούτο λέγονται τὰ μερικά χεῖρα τῶν καθόλου. λύσει ἔν δ' Ἀριστοτέλης τὴν ἔκτασιν τῶν Πλατωνικῶν λέγει τούτο ὁ λέγων, ὅτι αἱ κα- θόλου μὴ καθόλου συναληθεύουσι διὰ τὸ ἰσοδυναμεῖν ταῖς χεῖρας τῶν προ- 15 τάσεων.

ἐξ ἀορίστου ποιήσεις, ὥστε δύο καὶ ἐβδομήκοντα γίνεσθαι τὰς πάσας ἀντιθέσεις τε καὶ ἀντιφάσεις τῶν προκειμένων ἡμῖν ἐς ἐπίσκεψιν προτάσεων. ἀλλ' ἐπεὶ τὴν ἀριθμὸν αὐτῶν παραδεδώκαμεν, ἀκόλουθόν ἐστιν ἐφεξῆς ἐπισκέψασθαι τίνες ἐν ταῖς ἀριθμημέναις ἀντιθέσεσιν αἱ ἀντιφατικῶς ἀλλήλαις ἀντικείμεναι προτάσεις, τίνες δὲ οὐ, καὶ τίνες μὲν αἱ πρὸς ἀλλήλας ἔχουσιν τῶν μὴ ἀντικειμένων ἀντιφατικῶς, τίς δὲ ἡ πρὸς ἑκατέραν τῶν ἐν αὐταῖς προτάσεων ἀντιφατικῶς μαχομένη. . . f. 74 b. αἱ προτάσεις αὐτὴν ὑπέποτε μὲν συναληθεύσαι, ποτὲ δὲ καὶ συμφευδόμεναι, καὶ ταύτην τὰ ἐναντία μιμνήμεναι, λέγοντο ἂν εἰκότως ἐναντία. δυνατὸν δὲ λέγειν ὅτι καὶ ὡς τὴν πλείω ἀλλήλων ἀφεστῶσαι διάσασιν ἐναντία προσαγορεύον. τὰ γὰρ ἐναντία πλείους ἀλλήλων διέσχον τῶν ὑπὸ τὸ αὐτὸ γένος, ὅταν δὲ καὶ αὐτὴν πρὸς ἀλλήλας ἔχουσιν, εἴπερ ἡ μὲν ἀπασὶ φησὶ τοῖς ὑπὸ τὸ ὑποκείμενον ἀτόμοις τὸ κατηγορούμενον ὑπάρχειν, ἡ δὲ ὑδενί. τὰς δὲ γε μερικὰς καλεῖσιν ὑπεναντίας ὡς ὑπὸ ταῖς ἐναντίαις τεταγμένας καθεύσαις ἀκολουθῶσας. ὅταν γὰρ ἡ ἑτέρα τῶν καθόλου ἀληθεύῃ, τότε καὶ ἡ ὑπ' αὐτὴν τεταγμένη μερική προτάσις ἀληθεύσει ὡς οἶον μέρος αὐτῆς ὅσα καὶ περιεχομένη ὑπ' αὐτῆς. διὰ καὶ ὑπαλλήλους καλεῖται τὰς τε καταφάσεις, τὴν μερικὴν καὶ τὴν καθόλου, καὶ τὰς ἀποφάσεις ὁμοίως. αἱ μὲν γὰρ ἐν τῷ μέρει ὑδὲ ἂν ἀντικεῖται πρὸς ἀλλήλας κυρίως λέγοντο. ποῖον γὰρ αὐταῖς εἶδος ἀρμόσει τῶν ἀντικειμένων; εἰ δὲ τὰς ἀντιφατικῶς ταύταις ἀντικείμενας ζητοῖς, εὐρήσεις ἀντιφασκῶσας ταῖς καθόλου τὰς καὶ μέρος μὲν τῆς καὶ τὸ ποῖον ἀντιθέσεως, τυτέστι τῇ μὲν καθόλου καταφάσει τὴν μερικὴν ἀπόφασιν, τῇ δὲ καθόλου ἀποφάσει τὴν μερικὴν κατάφασιν, ὥστε καὶ τὸ ὑποκείμενον διάγραμμα τὰς διαγωνίων θέσιν πρὸς ἀλλήλας ἔχουσας τῶν προσδιορισμένων προτάσεων, ταύτας ἀντιφάσκον ἀλλήλαις. αἰ γὰρ αὐτὴν διαίρῃσι τό τε ἀληθές καὶ τὸ ψεῦδος. καὶ τὸτο εἰκότως. αἱ μὲν γὰρ ἐναντία καὶ ὑπεναντία καὶ τὸ ποῖον διαφέρουσαι τὸ ποσὸν τὸ αὐτὸ ἔχουσιν, αἱ δὲ ὑπαλλήλοι καὶ τὸ ποσὸν διαφέρουσαι τὸ ποῖον τὸ αὐτὸ ἔχουσιν, αὐτὴν δὲ κατ' ἀμφω μαχομένην τελείαν ἔχουσι τὴν πρὸς ἀλλήλας διαφοράν, διὰ ἀδύνατον αὐτὰς ἢ συμφευδεῖσθαι ἢ συναληθεύειν. . . f. 76 b. περὶ μὲν τούτων πλείω τῆς ἀξίας ἐνδιατέτριψεν ὁ λόγος. ὅπως δὲ περὶ αὐτῶν τῶν ἀποφατικῶν προσδιορισμῶν, ὅσα γλαφυρῶς τέραν ἔχοντα θεωρίαν ὁ φιλόσοφος παραδίδωσι Πορφύριος, πειραθῶμεν εἰπεῖν, προσεπινυόντες εἴ τι δυνάμεθα καὶ αὐτοὶ πρὸς τὴν σαφεστέραν περὶ αὐτῶν διδασκαλίαν. ἀπορήσειε γὰρ ἂν τις πῶς ἐκ τῶν προσδιορισμένων καταφάσεων τὰς ἀποφάσεις ποιῶντες ὅ τοις κατηγορουμένοις, ὥσπερ ἐμπροσθεν ἤξεῖμεν, συντάττομεν τὰς ἀρνήσεις, ἀλλ' αὐτοῖς τοῖς προσδιορισμοῖς, οἱ λέγοντι μέρος τῶν ὑποκειμένων, ὅ τῶν καθ' αὐτὰς λεγομένων ἀλλὰ τῶν ὥσπερ εἰδοποιηθέντων ὑπ' αὐτῶν.

178 f. 80. πῶς δὲ λέγοντι μὴ εἶναι μὲν ἐναντία σημαίνειν δὲ 7. ποτὲ ἐναντία, τὸτο ἤδη πολλὰ τοῖς ἐξηγηταῖς πράγματα παρεῖχε. μήποτε δὲ ταῖς ῥήσεσιν αὐταῖς προσφύει ἢ τὸ λέγειν ὅτι βύλει μὲν ὁ Ἀριστοτέλης τὰς ἀπροσδιορίστους προτάσεις συναληθεύειν ἀλλήλαις, ὡς ἔχει διὰ τῶν ἐξῆς φανερόν, καὶ διὰ τὸτο εἰκό-

τως ἀποφαίνει μὴ εἶναι αὐτὰς ἐναντίας. ὅ γὰρ ἐναντίον τὸ συνυπαρχεῖν ἀλλήλαις. . . ὅτι μὲν ἔν κατ' ὑδενά τρόπον προσήκει τοῖς ἀπροσδιορίστοις τὸ τῶν ἐναντίων ὄνομα, σαφῶς ἀπεφάνητο διὰ τούτων ὁ Ἀριστοτέλης (*). πότε δὲ ἐξὶ τὰ δηλωμένα εἶναι ἐναντία, καλῶς διήρθρωσεν ὁ φιλόσοφος Πορφύριος. ὅ γὰρ αἰ, φησὶ, τῷ καταφασκομένῳ ἐξὶ τι ἐναντίον, ὑδὲ τὴν ἀπόφασιν δυνατὸν αἰεὶ λέγειν ἀληθεύειν καὶ τῷ ἐναντίῳ τῷ καταφανέντι, ἀλλὰ ποτὲ μὲν καὶ τῷ ἐναντίῳ, ποτὲ δὲ καὶ ἑρρήσεως, ποτὲ δὲ κατ' ὑδετέρου τούτων, ἀλλ' ἀναιρεῖν μόνον τὸ εἰρημένον διὰ τῆς καταφάσεως. . . f. 81 b. διὰ ταῦτα ἐν μὲν τοῖς προκειμένοις ὁ Ἀριστοτέλης τούτον ἐπεσημῆνατο μόνον, ὅτι μὴ δίκαιον καλεῖν αὐτὰς ἐναντίας, καὶ ἐναντίων πραγμάτων γίνονται ποτε δηλωτικά. προῖον δὲ καὶ ὅτι συναληθεύουσιν ἀλλ' ὅχι ἀντιφάσκουσι κατασκευάσαι πειράσει.

f. 82. ζητεῖ μὲν διὰ τούτων ὁ Ἀριστοτέλης εἰ ὥσπερ τῷ ὑπο- 178 12. κειμένῳ προσεθεῖς ὁ καταφατικὸς προσδιορισμὸς ἕτερον εἶδος ἀπειργάσατο προτάσεων, ὅταν καὶ τῷ κατηγορουμένῳ δύναιτο προσεθεῖς ἑτέραν ἀπειργάσατο πρότασιν. ἀποφαίνει δὲ μὴδὲ τὴν ἀρχὴν ὑφίστασθαι τοιαύτην κατάφασιν οἶον τὴν λέγουσαν "πᾶς ἀνθρωπος πᾶν ζῶον ἐστίν", διότι ὁ τούτο λέγων ἕκαστον τῶν καὶ μέρος ἀνθρώπων ἅπαν εἶναι ζῶον φησὶ, καὶ ἵππον καὶ βῆν καὶ τὰ ἄλλα πάντα. ὥστε ἀδύνατον ἀληθεύειν ἐν ὅτῳ ἀποφηνάμενον. εἰκότως γὰρ φησὶ μὴδὲ γενέσθαι ἂν τοιαύτην κατάφασιν, κατ' ἔλλειψιν τούτο λέγων τῷ ἀληθῇ (**). ὑδεμία γὰρ κατάφασιν ἀληθὴς ἔχει, ἐν ἣ τῷ κατηγορουμένῳ καθόλου τὸ καθόλου κατηγορεῖται, τυτέστι ἐν ἣ συντάττεται δυνατὸν τῷ καθόλου κατηγορουμένῳ ἐν καθόλου προσδιορισμῶν. . . πολλῶν δὲ δυναμένων γίνεσθαι προτάσεων ἐκ τῆς διαφορᾶς συμπλοκῆς τῶν προσδιορισμῶν πρὸς τε τὸν ὑποκείμενον ὅρον ἐν τῇ προτάσει καὶ τὸν κατηγορούμενον, εἰκότως ταύτην προεχειρίσατο μόνον, καὶ διέγραψε τῶν ὑγιῶς λεγομένων προτάσεων τὴν ἑκατέρω τῶν ὁρῶν τὴν πᾶς προσδιορισμῶν συντάττουσαν. ὁ καὶ ἐν τῷ πρώτῳ βιβλίῳ τῶν Ἀναλυτικῶν κατ' ἀρχὰς τὸ περὶ εὐπορίας προτάσεων κεφαλῇ (p. 43 b 17) διορίζει. περὶ γὰρ ἐκλογῆς τῶν καθόλου προτάσεων διαλεγόμενος, ἐν αἷς τὸν κατηγορούμενον παντὶ ἔπει τῷ ὑποκειμένῳ, ἐπήγαγεν "αὐτὸ δὲ τὸ ἐπόμενον ὅ ληπτέον ὅλον ἔπει". . . ὅτι μὲν εἰκότως ταύτης μόνης ὡς ἀχρήστου πανταχῶς καταψηφίζει, μάθοιμεν ἂν ἐννοήσαντες ὅτι τεττάρων ὅσων, ὡς ἐξῆς ἐπιδείξομεν, τῶν αἰεὶ ψευδομένων προτάσεων, δύο μὲν καταφάσεων δύο δὲ ἀποφάσεων, τῶν μὲν καθόλου τῶν δὲ καὶ μέρος, διὰ μᾶς τῆς καὶ τὸ ποσὸν καὶ καὶ τὸ ποῖον τῶν ἄλλων σεμνότερας, καὶ ταῖς λοιπαῖς τρισὶ τὴν πρόφασιν τῷ αἰεὶ ψεύδεσθαι ὡς

(*) Aspasii, Hermini, Alexandri, Porphyrii hoc de loco sententias vide ap. Boeth. II p. 338 sq.

(**) Boeth. II p. 340: verba autem Aristotelis hoc modo sunt et ad hanc sententiam ducunt. in his praedicatis quae sunt universalis, his adicere universale aliquid ut universale praedicatum universaliter praedicetur, non est verum. hoc enim est quod ait. . . non est verum. . . non est verum. — similia I p. 230.

εἰσόμεθα παρεχόμενης, ἡβυλῆθι καὶ τὰς ἄλλας τὰς ταύτη ὁμοίως ἡμαρτημένας τῷ καταλόγῳ τῶν ὑγιῶς προφερομένων προτάσεων διαγράψαι. εἰ γὰρ οὐ καὶ τὴν περὶ τούτων τεχνολογίαν ἀκριβῶς διερευνήσας καὶ τὸ φαινόμενον περὶ αὐτῶν λέγειν, ἐκατάδεκα γενόμενης εὐρήσομεν προτάσεις ἐκ τῆς διανομῆς τῶν προσδιορισμῶν καθ' ἑκάτερον τῶν τῆς προτάσεως ὅρων.

17 b. f. 88 b. καὶ τὰς μὲν διαγωνίους, ὥς καθόλου ὡς καθόλου ἐκαλε-
 17. σεν ὡς ἐχούσας τὴν ἐτέραν τῶν προτάσεων καθόλου ὡς καθόλου, φησὶν ἀντιφατικῶς ἀντικειῖσθαι πρὸς ἀλλήλας (*), τυτέστιν αἱ δια-
 ρεῖν τὸ ἀληθὲς καὶ τὸ ψεῦδος, τὴν τε καθόλου κατάφασιν μὲν τῆς 10
 μερικῆς ἀποφάσεως καὶ τὴν καθόλου ἀπόφασιν μὲν τῆς μερικῆς
 καταφάσεως, αὐτὰς δὲ τὰς καθόλου ὡς καθόλου προτάσεις μη-
 κέτι ἀντιφατικῶς ἀλλ' ἐναντίως ἀντικειῖσθαι πρὸς ἀλλήλας διὰ τὸ
 συμψευδέσθαι ἀλλήλαις ἐπὶ τῆς ἐνδεχομένης ὕλης, ἐφ' ἧς τὰς με-
 ρικὰς καὶ ὑπεναντίας. λεγομένας συναληθεύειν ἀλλήλαις ἀνάγκη 15
 διὰ τὸ ἑκατέραν αὐτῶν ἀληθὴ εἶναι, ὅταν ἡ ἀντιφατικῶς αὐτῇ
 μαχομένη καθόλου πρότασις ψευδῇ, ὥς καὶ μηδὲν τρόπον μά-
 χασθαι ταύτας ἀλλήλαις. ὅθλα δὲ ταῦτα διὰ τε τῶν ὑπὸ τῷ
 φιλοσόφῳ παρατεθέντων παραδειγμάτων, καὶ ἐξ ὧν ἡμεῖς πρότερον
 περὶ αὐτῶν διεληλύθαμεν. εἰδέναι μέντοι χρὴ ὅτι γράφεσθαι ἀντὶ 20
 τῷ ἀντιφατικῶς καὶ ἀποφατικῶς, σημαίνοντος, ὡς φησὶ ὁ φιλό-
 σοφος Πορφύριος, τῷ Ἀριστοτέλει διὰ τούτου ποίας καταφάσεως
 πρὸς ποίαν ἀπόφασιν ἀξιοῖ τὴν ἀντίθεσιν λαμβάνειν, ὅτι τῆς ὡς
 ἀποφάνσεως, ἐπείπερ, ὡς φησὶν, εἰσθασὶ καὶ τὰ ὠρισμένα ῥήματα
 καλεῖν καταφάσεις, τὰ δὲ ἄοριστα ἀποφάσεις· καὶ ὑποπτέουσιν 25
 ἂν τις, εἰ μὴ προσέθηκε τὸ ἀποφατικῶς, περὶ τῆς ἀντιθέσεως τῶν
 τούτων φωνῶν γίνεσθαι τὸν λόγον. ὅθλον δὲ ὅτι τὰ ἐπαγόμενα
 συνάδουσι μᾶλλον τῇ προτέρᾳ γραφῇ· ἀποφατικῶς γὰρ λέγοντο
 ἂν ἀντικειῖσθαι καὶ τούτῳ καὶ αἱ ἐναντίαι, ὥς ὡς καθ' ἕτερον τρόπον
 τῶν πρὸ αὐτῶν ἀντικειμένης παρήθετο εὐθὺς ὁ Ἀριστοτέλης. 30

17 b. f. 89. τῶν ἐκ τῆς διαιρέσεως τῷ ὑποκειμένῳ γινομένων
 26. ὁκτὼ προτάσεων τίνες μὲν εἰσιν αἱ ἀντιφατικῶς ἀντικειμέναι
 πρὸς ἀλλήλας, τίνες δὲ αἱ δοκῶσαι μὲν ἀντιφάσκειν ὃ μὲντοι ἀν-
 τιφάσκουσαι, παραδίδωσιν ἡμῖν ὁ φιλόσοφος διὰ τούτων, τὰς μὲν
 διαγωνίους, ὥς καθόλου ὡς καθόλου προσαγορεύει διὰ τὸ ἔχειν τὴν 35
 ἐτέραν τῶν προτάσεων καθόλου ὡς καθόλου, μάχεσθαι πρὸς ἀλλήλας
 ἀντιφατικῶς ἀποφανόμενος, τὴν πᾶς κατάφασιν τῇ ὃ πᾶς ἀπο-
 φάσει καὶ τὴν ὅδε ἀπόφασιν τῇ τίς καταφάσει, καὶ ἔτι τὰς καθ'
 ἑκάστα, τὴν Σωκράτους λευκὸς ἐστὶ τῇ Σωκράτους λευκὸς ὅχι ἐστὶ·
 τὰς δὲ γε ἀπροσδιορίζουσας, ὥς καὶ ἐν τούτοις καθόλου μὴ καθόλου 40
 προσηγόρευσεν, ὃ λέγων ἀντιφάσκειν ἀλλήλαις· ὅδε γὰρ αἱ διαι-

ρεῖν τὸ ἀληθὲς καὶ τὸ ψεῦδος, ἀλλὰ ταῖς μερικαῖς τὴν αὐτὴν ἐχού-
 σαις δύναμιν συναληθεύειν ἐπὶ τῆς ἐνδεχομένης ὕλης, ἐφ' ἧς καὶ
 ἐκείναι συναληθεύουσαι καταλαμβάνοντο· ἀληθεύειν γὰρ ἅμα τῇ
 τε ἔξιν ἄνθρωπος λευκὸς ἀπροσδιόριστον κατάφασιν ἐπὶ τῶς
 φέρε τῶν Σκυθῶν λαμβανόμενῃ καὶ τῇ ὅχι ἔξιν ἄνθρωπος λευ-
 κὸς ἀπροσδιόριστον ἀπόφασιν ἐπὶ τῶς τῶν Αἰθιοπῶν, καὶ τὴν ἔξιν
 ἄνθρωπος καλὰς ἐπὶ τῷ Ἀχιλλέως ἢ τῷ Νιρέως καὶ τὴν ὅχι ἔξιν
 ἄνθρωπος καλὰς ἐπὶ τῷ Θερασίτῃ. ταῦτα ταῖν ὅτι τῷ Ἀριστο-
 τέλει ἀποφανομένῃ (*), καὶ ἀντιφθεγομένων πρὸς αὐτὴν κλεινῶν
 τε καὶ ἐμοὶ σεβασμίων ἀνδρῶν, προσήκον ἂν εἴη φιλτέραν ἅμα
 καὶ αἰδοιοτέραν ἀπάντων τὴν ἀλήθειαν ἡμᾶς ἡγήσασθαι, ὅπερ καὶ
 αὐτοὶ ἐπιτηδεύειν ἡμῖν παρακελεύοντο, μὴ ἀβασανίζουσας τὸ θεώ-
 ρημα παρελθεῖν, ἀλλ' ἐπισκέψασθαι τὴν τε τῷ Ἀριστοτέλει διὰ-
 νοίαν, καθ' ἣν ἀξιοῖ συναληθεύειν ἀλλήλαις τὰς ἀπροσδιορίζουσας
 15 προτάσεις, καὶ τὰ παρὰ τῶν ἀντιδιατακτομένων αὐτῷ περὶ τούτων
 λεγόμενα... f. 92. εἰ δέ τις ἀξιοῖ τὴν ἀπροσδιόριστον ἀπόφασιν
 ποτὲ μὲν τῇ μερικῇ ἀποφάσει συντρέχειν ποτὲ δὲ τῇ καθόλου (παρε-
 ζυτώνως μὲν γὰρ λαμβανόμενῃ τῷ ἔξιν ἐν τῷ ἄνθρωπος δικαίως ὅχι
 ἔστι· ταύτην φθέγγεσθαι τῷ ὅδε ἄνθρωπος δικαίως ἔστιν, ἐξυτίνως δὲ
 τῷ ὃ πᾶς ἄνθρωπος δικαίως ἔστιν), πρῶτον μὲν ὃ πᾶσιν ἀλλὰ νομο-
 θετεῖν ἡμῖν λέγοιτο ἂν, ἔπειτα ῥητέον πρὸς αὐτὸν ὡς ὅχι εἶδεν
 ἢ Ἑλληνικῇ χρήσει ἐπὶ τέλος τὸ ἔξιν ἐξυτονόμενον, εἰ καὶ ἐν οἰαδῇ
 ποτε χωρὶς τῇ ἀρήσει ὑποταγμένον· εἰ ὅχι ἐμολογεῖ καὶ αὐτὸς
 βαρυνόμεν τῷ ἔξιν τὴν ἀπροσδιόριστον ἀπόφασιν τῇ καθόλου τὸ αὐτὸ
 20 φθέγγεσθαι, αἱ δὲ βαρυνόμεναι αὐτὸ ἀναγκαῖον ἐν ταῖς τοιαύταις
 προτάσεσι, ὅθλον ὅτι συνδραμεῖ τῇ τῷ καθόλου ἀποφάσει καὶ ἀν-
 τιφασιν ποιήσει πρὸς τὴν οἰκίαν κατάφασιν. ταῦτα μὲν ὅτι τῶν
 ἀντιφθεγομένων τῷ Ἀριστοτέλει λόγος· μήποτε δὲ δυνατόν πρὸς
 ἑκάστον τῶν ἐπιχειρηθέντων ἀπαντᾶν.

f. 98. ἀπορήσειε δ' ἂν τις πῶς ὅλως ἤξιωσεν ὁ Ἀριστοτέλης
 τὴν τῶν προτάσεων τούτων ἀντίθεσιν προσαγορεύειν ἀντίφασιν,
 καίτοι συναληθεύειν αὐτὰς οἰόμενος, τὴν δὲ ἀντίφασιν ὀριζόμενος
 ἐν τοῖς Ἀναλυτικοῖς (Anal. Post. 12 p. 72 12) ἀντίθεσιν ἧς
 ὅδε μεταξὺ καθ' αὐτὴν, καὶ ἐν Κατηγορίαις (c. 10 p. 13 6) μέ-
 35 ται, ἐν οἷς διέκρινε τὰ εἶδη τῶν ἀντικειμένων, εἰπὼν ὅτι ὅσα ὡς
 κατάφασιν καὶ ἀποφασιν ἀντίκειντο, διαφέρει τῶν καὶ τὰς ἄλλας
 ἀντιθέσεις ἀντικειμένων τῷ ἐπὶ μόνων τούτων ἐξ ἀνάγκης τὸ μὲν
 ἀληθὲς εἶναι τὸ δὲ ψεῦδες· πῶς ὅχι τὰ ταῦτα πανταχὺ διορίζμε-
 νος ἐν τούτοις ἤξιωσε τὴν ἀντίθεσιν τῶν συναληθεύουσῶν, ὡς αὐ-
 τὸς φησιν, ἀλλήλαις προτάσεων, τῶν ἀπροσδιορίζων λέγω, κα-
 λῶν ἀντίφασιν; προεῖπων γὰρ ὅσα μὲν ὅχι ἀντιφάσεις τῶν καθόλου
 εἰσὶ καθόλου, ἐπήγαγεν ὅσα δὲ ἐπὶ τῶν καθόλου μὲν μὴ καθόλου
 40 δεῖ, ὡς ἂν καὶ τῆς τούτων ἀντιθέσεως ἀντιφάσεως καλυμμένης. ῥη-

(*) Boeth. II p. 340: ait illam esse oppositionem contradic-
 toriam, quaecunque dicit non esse universaliter rem univer-
 salem, contra eam quae rem universalem universaliter proponit.
 atque hoc est quod ait: opponi autem affirmationem negationi
 dico contradictorie quae universaliter significat ei quae non
 universaliter... verba igitur se obscure habent, sed sententia
 manifesta est.

(*) Boeth. II p. 343: Syrianus tamen nititur indefinitam
 negationem vim definitae obtinere negationis ostendere, et hoc
 multis probare nititur argumentis, Aristotele maxime recla-
 mante.

τέον ὅν πρὸς τὴν ζήτησιν ὡς τὸ ὄνομα τῆς ἀντιφάσεως ποτὲ μὴ παραλαμβάνει ἐπὶ μάχης καταφάσεως καὶ ἀποφάσεως διαιρουσῶν αἰεὶ τὸ ἀληθὲς καὶ τὸ ψεῦδος, ὡς δηλοῖ τὰ τε ἐν ταῖς Κατηγορίαις βηθέντα καὶ ὁ ἐν τοῖς Ἀναλυτικοῖς ἀποδιδόμενος τῆς ἀντιφάσεως ὅρος, ποτὲ δὲ κοινότερον πᾶσαν ἀπλῶς ἀντιθέσιν καταφάσεως καὶ ἀποφάσεως τῷ αὐτῷ ὑποκειμένῳ καὶ τῷ αὐτῷ κατηγορουμένῳ χρωμένῳ. δηλοῖ δὲ ἐφεξῆς λέγων ὡς ὅτι πᾶσα ἀληθὲς ἢ ψευδὴς ἀντίφασις, ταύτην λέγων τῷ ὅτι πάσης ἀντιφάσεως τὸ μὴ τῶν μορίων ἀληθεύειν τὸ δὲ ψεῦδεσθαι ἀνάγκη.

176
33. f. 99 b. πάσαις ἐπελθὺν ταῖς ἀντιθέσεσι τῶν προτάσεων ὁ 10
Ἀριστοτέλης ὡς περ πόρισμά τι συνάγει, καὶ παραδίδωσιν ἡμῖν διὰ τούτων, ὅτι τῇ μὲν καταφάσει μίαν μόνην ἀπόφασιν μάχεσθαι δυνατὸν, πλείους δὲ μᾶς ἀδύνατον. . . τὸ τοῦτο παραδίδως ἡμῖν ὅτι μία ἀπόφασις μᾶς καταφάσεως, καὶ τὴν αἰτίαν ἐπαύων τὸ συμβαίνοντος, "τὸ γὰρ αὐτὸ" φησιν "ἀποφῆσαι δεῖ τὴν ἀπόφασιν ὅπερ 15 κατέφησεν ἢ καταφάσας καὶ ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ." λέγει δὲ τὸ αὐτὸ μὴ τὸ κατηγορούμενον, ἀπὸ δὲ τοῦ αὐτοῦ τὸ ὑποκειμένον· προεῖρηται γὰρ πολλάκις ὅτι καὶ ὑποκειμένῳ τῷ αὐτῷ καὶ κατηγορουμένῳ χρῆσθαι ἀνάγκη τὰς ἀντιφατικῶς ἀντικειμένους ἀλλήλαις προτάσεις. εἴτα ὡς περ ἀναμνησκῶν ἡμᾶς τῆς γενομένης ἀπὸ τοῦ ὑποκειμένου 20 διαιρέσεως τῶν προτάσεων "ἢ τῶν καθ' ἑκάστην τῶν" φησιν "ἢ ἀπὸ τῶν καθόλου τινός, ἢ ὡς καθόλου καὶ ὡς μὴ καθόλου" λέγει δ' ἂν τὸ μὴ "ἢ τῶν καθ' ἑκάστην" περὶ τῆς ἀντιθέσεως τῶν καθ' ἑκάστην δηλονότι προτάσεων, τὸ δὲ "ἢ ἀπὸ τῶν καθόλου τινός" περὶ πασῶν ἀπλῶς τῶν καθολικῶν ὑποκειμένων χρωμένων, καὶ τούτων τὸ μὴ "ἢ 25 ὡς καθόλου" περὶ τῶν προσδιορισμένων, τὸ δὲ "ἢ ὡς μὴ καθόλου" περὶ τῶν ἀπροσδιορίστων. εἴτα τῶν καθ' ἑκάστην παραδείγματα παραθέμενος διὰ τοῦ "ὅσον ἐστι Σωκράτης λευκός, ὅσον ἐστι Σωκράτης λευκός," πρὶν τὰ τῶν ἄλλων προτάσεων παραδείγματα ἐπαγαγεῖν, ἐξηγεῖται πρὸς τίνος διακρίσιν εἶρηται τὸ δεῖν τὸ αὐτὸ ἀποφῆσαι 30 τὴν ἀπόφασιν ὅπερ κατέφησεν ἢ καταφάσας, καὶ φησιν "ἐάν δὲ ἄλλο τι ἢ ἀπ' ἄλλου τὸ αὐτό, ὅχι ἢ ἀντικειμένη ἀλλ' ἔσται ἐκείνης ἐτέρα." τούτοις δὲ ἐξιν ὅτι ἐάν ἄλλο τι ἀποφῆσιν ἢ ἀπόφασις κατηγορούμενον, καὶ μὴ ὁ κατέφησεν ἢ καταφάσας, ὅσον τῆς καταφάσεως εἰπέσης "ἄνθρωπος λευκός ἐστιν" ἢ ἀπόφασις εἰ εἴποι "ἄν- 35 θρωπος δίκαιος ὅχι ἐστιν," ὅχι ἔσται αὕτη τῆς εἰρημένης καταφάσεως ἢ ἀπόφασις, ἀλλ' ἐτέρα παρ' ἐκείνην.

186
9. f. 100 b. καὶ ὅτι αἱ ἐναντίαι ἄλλαι. λέγει δὲ ἄλλαι παρὰ τὰς ἀντιφατικῶς ἀντικειμένους δηλονότι. "καὶ τίνες εἰσιν αὐταῖς," καὶ κοινῶς καὶ ἐνταῦθα καὶ ἐπὶ τῶν ἐφεξῆς βηθησομένων ὑπακουμένῳ 40 τῷ εἰρηται.

186
13. f. 101 b. προεῖπὼν ὅτι τῇ μὲν καταφάσει μία μάχεσθαι ἀπό- φασιν, τίς ποτὲ ἐξιν ἢ μία καταφάσις καὶ ἢ μία ἀπόφασις, προ- 5 ζῆσθαι διὰ τούτων, ἥδη μὴ καὶ διὰ τῶν προλαβόντων παραδίδως ἡμῖν τὴν περὶ τούτων ἐννοίαν, δι' ὧν ἔλεγεν "ἔστι δὲ εἰς λόγος ἀποφαν- 45 τικός ἢ ὁ ἐν δηλοῦν ἢ ὁ συνδέσμων εἰς, πολλοὶ δὲ οἱ πολλὰ καὶ μὴ ἐν ἢ οἱ ἀσύνδετοι," ἀλλ' ἐν ἐκείνοις μὴ αἰνιττόμενος τὴν διαφορὰν τοῦ τε ἐνός καὶ τῶν πολλῶν λόγων, ἐνταῦθα δὲ μὴ πλείονος ἐπεξ-

εργασίας τὸ θεωρήμα παραδίδως. μίαν γὰρ εἶναι φησι πρότασιν τὴν ἐν χρωμένῳ καὶ τὸ σημαίνοντον ὑποκειμένῳ καὶ ἐν κατηγορου- μένῳ, εἴτε καθόλου ὡς καθόλου εἴη εἴτε μὴ ὁμοίως, τῷ τῆς εἴτε μερικῇ εἴτε καὶ ἀπροσδιορίστῳ, ἢ καὶ καθ' ἑκάστην, εἰ καὶ μὴ τέθεικε τῶν καθ' ἑκάστην παραδείγματα διὰ τούτων.

f. 102. τὸ δὲ "ὅχι γὰρ ἐστὶ τις ἄνθρωπος ἵππος" εἰρηται 186 μοι δοκεῖ διὰ τὸ δύνασθαι ποτε καὶ τὰς αὐτὰς λαμβανομένας προτάσεις 25 μὴ πολλὰ σημαίνειν ἀλλὰ ἓν, ὅταν τοῖς ἓν τινι ὀρίσμῳ παραλαμ- βανομένοις πλείοσι πράγμασι, τῷ τε γένει φημὶ καὶ ταῖς διαφο- ραῖς, ἓν τις ὄνομα θῇ τὸ τυγχόν. κεισὶν γὰρ τῷ ζῳῳ τῷ λογικῷ τῷ θνητῷ τῷ νῦ καὶ ἐπιστήμῃς δεκτικῷ κοινὸν ὄνομα, ὡς περ ἔλαβεν ὁ Ἀριστοτέλης, ἱμάτιον· ἄρ' ἔστιν, ὅταν εἴπωμεν ἐξιν ἱμάτιον λευκόν, ὅχι μίαν. ἀλλὰ πολλὰς φήσομεν εἶναι ταύτην τὴν πρότασιν; ὅχι θα- μῶς; ἐπεὶ ὅχι ἐκ πάντων οἷς καὶ τὸ ἱμάτιον ὄνομα, μία τις φύσις ἢ τὸ ἀνθρώπῳ συμπληρῶν, καὶ ταύτῃ ἐξιν τὸ εἰπεῖν "ἐξιν ἱμάτιον λευκόν" καὶ "ἐξιν ζῶον λογικόν, θνητόν, νῦ καὶ ἐπιστήμῃς δεκτικόν λευκόν." τούτοις δὲ ταύτῃ τῷ ἐξιν ἄνθρωπος λευκός. ὡς ὅχι ἂν λέγοι πλείους προτάσεις ὁ ἐν τι κατηγορῶν τὸ τιθεμένην ὀνόματος κοινῶς ἐν ἅπασιν τοῖς συμπληρῶσι τὴν αὐτὴν ὀρίσμον. τίς ἔστι δὲ ὀ- 20 ρισμὸς τῶν προτάσεων ἐφ' ὧν ὅχι ἐνδέχεται τὸ τεθεῖν αὐτοῖς ὄνομα μίαν ἐργάσασθαι πρότασιν καὶ ἐφ' ὧν δυνατόν; ὅτι ἐφ' ὧν μὴ ὅχι ἐνδέχεται μίαν γενέσθαι τὴν πρότασιν, ταῦτα διασκεπτῶς ἀλλήλων ἀνάγκη (*). . . "ὅχι γὰρ ἐστὶ τις ἄνθρωπος ἵππος." ὅπως δὲ καὶ τούτοις τὸ θεωρήμα συμβάλλει πρὸς τὴν τῆς κυρίως λεγομένης ἀν- 25 τιφάσεως θεωρίαν, διδάσκων ἐπὶ γὰρ "ὡς ὅχι ἐν ταύταις ἀνάγκη τὴν μὴ ἀληθῆ τὴν δὲ ψευδῆ ἀντίφασιν εἶναι," ταύτην λέ- γων τῷ ὡς ὅχι ἐν ταῖς ταιαύταις ἀντιφάσεσι ταῖς ὁμωσύμῳ χρωμέναις ὑποκειμένῳ ἢ κατηγορουμένῳ ἀνάγκη τὴν μὴ τῶν προ- 30 τάσεων ψεῦδεσθαι τὴν δὲ ἀληθεύειν. καὶ τούτοις εὐκρίτως.

f. 103 b. τεττάρων τούτων ὕσων ἐν ταῖς προτάσεσιν ἀντιθέ- 186 σεων καὶ τὴν ἀπὸ τοῦ ὑποκειμένου διαιρέσιν (**), δύο μὴ τῶν διαγω- 23

(*) Boeth. II p. 347: huic expositioni. . . et Aspasius et Porphyrius et Alexander in his quos in hunc librum ediderunt commentariis consensere. . . Herminius vero sic sentit. . . quare praetermittendus est.

(**) Boeth. II p. 351: est inter philosophos disputatio de rerum quae fiunt causis, necessitatene omnia fiant an quaedam casu; et in hoc Epicureis et Stoicis et Peripateticis nostris magna contentio est, quorum paulisper sententias explicemus. . . ib. p. 352: in eo autem quod possibile esse dicitur, est quaedam inter Peripateticos et Stoicos dissensio, quam hoc modo paucis absolvimus. cf. p. 359. Anon. Coislin. ἐνταῦθα βύλεται ὁ φι- 5 λόσοφος διᾶξαι ὅτι φυλάττεται τὸ ἀντιφατικὸν αξίωμα, ἀλλὰ συγγορικῶς καὶ ὁ δογματικῶς. ποιεῖ δὲ τούτοις ὅτι τῶν παλαιῶν τινός, ὡς περ καὶ τῶν νῦν πολλοί, συνηγοροῦντες τῇ ἀεραλογίᾳ καὶ τὴν εἰμαρμένην εἰσάγοντες, ἔφασκεν μὴ εἶναι ἐνδεχόμενον, ἀλλὰ πάντα εἶναι καὶ γίνεσθαι ἐξ ἀνάγκης· ὅχι γὰρ δυνατόν, φασὶ φύγειν τὸ μεμειωμένον, κατὰ σωφροσύνης κατὰ μέ- 10 ὅτι γὰρ λέγοντες ἀφῆραν ἡμῖν τὸ αὐταξέσθαι, ὁ περὶ τοῦ ἐνδεχομένου κατα- 15 γρηται.

νίων, τῆς πᾶς πρὸς τὴν ὅτι πᾶς καὶ τῆς τίς πρὸς τὴν ὁδὸν, τρίτης δὲ τῆς τῶν ἀπροσδιορίστων, καὶ ἐπὶ ταύταις τῆς τῶν καθ' ἕκαστα, πᾶν προσεκτικῶς τὰ μὲν τρία τῶν ἐν ταῖς προτάσεσιν ἀντιθέσεων αὐτῇ καὶ πάντα χρόνον ὁμοίως ἔχειν φησὶ πρὸς τὸ διαιρεῖν τὸ ἀληθὲς καὶ τὸ ψεῦδος ἢ συναληθεύειν, λέγει δὲ τὰς τε διαγωνίας καὶ τὰς ἀπροσδιορίστας, τὰς δὲ καθ' ἕκαστα ἐκέτι. γινώσκω δὲ ἡμῖν ὁ λόγος ἐπὶ μᾶς τῶν εἰρημένων τριῶν ἀντιθέσεων, ἵνα καὶ ὅλη διαφέρουσιν αὐτῶν καὶ τὴν εἰρημένην τρόπον αἱ καθ' ἕκαστα προτάσεις γένῃ) φανερόν, τῶν αὐτῶν ἀρμόσαι ἡμῖν δηλονότι δυναμένων πρὸς τὴν διάκρισιν τῶν καθ' ἕκαστα προτάσεων ἀπὸ τῶν λοιπῶν 10 δύο ἀντιθέσεων. . . f. 105. τὸτο τὸ θεώρημα τὸ νῦν ὑπὸ τῷ Ἀριστοτέλει κινούμενον δοκεῖ μὴ εἶναι λογικόν (*), καὶ ἀληθεῖαν δὲ πρὸς πάντα τὰ μέρη τῆς φιλοσοφίας ἐστὶν ἀναγκαῖον. κατὰ τε γὰρ τὴν ἠθικὴν φιλοσοφίαν πᾶσαν ἀνάγκη προσλαμβάνειν ὡς ὅτι πάντα ἐστὶ τε καὶ γίνεσθαι ἐξ ἀνάγκης, ἀλλ' ἐστὶ τινὰ καὶ ἐφ' ἡμῖν, ἐπεὶ περ κύριοι 15 πράξεων τινα ὄντες, καὶ ἐφ' ἡμῖν ὅν ἐλέγχῃ ἢ μὴ ἐλέγχῃ τὰς τινὰ καὶ πράξει ἢ μὴ, τὰς μὲν ἐπαινετάς τὰς δὲ ψεκτάς εἶναι τῶν τε προαιρετικῶν καὶ τῶν πράξεων λέγομεν, καὶ προτρέπειν μὲν τὴν πέλαι ἀξιοῦμεν ἐπὶ τὰς καλὰς καὶ ἀγαθὰς πράξεις, ἀποτρέπειν δὲ ἐκ τῶν ἐναντίων. καὶ μέντοι καὶ πρὸς φυσιολογίαν χρήσιμον φαίνεται τὸ θεω- 20 ρημα. ζητήσει γὰρ καὶ ὁ φυσιολόγος εἴτε πάντα ἐξ ἀνάγκης γίνεσθαι τὰ γινώμενα, εἴτε τινὰ ἀπὸ τύχης καὶ ἐκ ταυτοματίου. καὶ πρὸς τὴν λογικὴν μέθοδον ὡσαύτως. αὐτὸ γὰρ τὸτο ἐστὶ τὸ νῦν ζητούμενον, εἴτε πᾶσα ἀντίφασις ἀφωρισμένως διαιρεῖται ἀληθὲς καὶ τὸ ψεῦδος, εἴτε ἐστὶ τις καὶ ἀόριστος ταῦτα διαιρῶσα. ἐκτείνωμενον δὲ 25 τὸ θεώρημα καὶ ἐπὶ τὴν πρώτην φιλοσοφίαν εὐρήσεις. ζητήσει γὰρ καὶ ὁ θεολόγος καὶ τινὰ τρόπον ὑπὸ τῆς προνοίας διακυβεῖσθαι τὰ ἐν τῷ κόσμῳ πράγματα, καὶ εἴτε πάντα ὠρισμένως καὶ ἐξ ἀνάγκης γίνεσθαι τὰ γινώμενα, καθάπερ τὰ ἐπὶ τῶν αἰδίων ὑπάρχοντα, ἢ ἐστὶ τινὰ καὶ ἐπὶ ἐνδεχομένων ἐκβαίνοντα, ὧν τὴν γένεσιν ἐπὶ με- 30 ρικὰς δηλονότι καὶ ἄλλοτε ἄλλως ἐχούσας αἰτίας ἀνάγειν ἀνάγκη. . . f. 106 b. ἀγνοεῖν μὲν ὅθεν τῶν ὄντων τὴν θεὸς ἐνδέχεται, τὰ πάντα παραγαγόντας τε καὶ διακοσμῶντας, νῦν τε παντελῶς ἀμυγχεῖς πρὸς ὕλην ὄντας, μᾶλλον δὲ, εἰ χρητὸς ἀκριβέστερον φάναι, καὶ ὑπὲρ τὴν νοεράν αὐτὴν ιδιότητα τὴν ὄντως αὐτῶν ὑπαρξὶν ἰδρυ- 35 μένους. ὅτε γὰρ αὐτόματον ἔρῳμεν εἶναι τῶν ὄντων τὴν φύσιν τε καὶ τάξιν, ὅτε τὴν θεὸς εὐλογον ἢ ἀγνοεῖν ἅπερ παράγουν ἢ ὡς τινας ἀφερεπένους κατολγυρεῖν τῆς τε γνώσεως αὐτῶν καὶ τῆς διακοσμήσεως (**). . . τῶν ὄντων κατὰ τε τὰς κοινὰς καὶ ἀδιασφόρας τῶν ψυχῶν ἐννοίας ὁμολογημένων ὄντων, καὶ ἐν τῷ δεκάτῳ τῶν 40 Νόμων (p. 900 sqq.) ἐναργῶς ἀποδεδειγμένων, ὅτε ἀγνοεῖν τὰ ἡμέτερα τὴν θεὸς δύναται ὅτε ἀόριστον αὐτῶν γινώσκειν ἔχειν,

(*) Boeth. II p. 352: non incommode neque incongrue Aristoteles de rebus altioribus et fortasse non pertinentibus ad artem logicam disputationem transtulit, cum de propositionibus loqueretur.

(**) αἰκίζεται τὸ Μαρτίνου "τοσαύτην τὴν θεὸς ἄγειν σχολήν" καὶ τὰ ἐξῆς codex in marg.

ὡς περ εἰκάζοντας περὶ τῶν ἐκβησομένων. πρῶτον μὲν γὰρ, ὡς ὁ Τίμαιος ἡμᾶς ἐδίδαξε καὶ αὐτὸς ὁ Ἀριστοτέλης θεολογῶν ἀποφαίνεσθαι, καὶ πρὸ τούτων ὁ Παρμενίδης, ὅχι ὁ παρὰ Πλάτωνα μόνον ἀλλὰ καὶ ὁ ἐν τοῖς οἰκείοις ἔπεσιν, ὅθεν ἐστὶ παρὰ τοῖς θεοῖς ὅτε παρεληλυθὸς ὅτε μέλλον. . . f. 109 b. τῶν ὄντων ὅπως ἔχοντων ῥητέον τὴν θεὸς γινώσκειν μὲν πάντα τὰ γεγονότα καὶ τὰ ὄντα καὶ τὰ ἐσόμενα ἢ μέλλοντα, τοῖς θεοῖς προσήκοντα τρόπον. τὸτο δὲ ἐστὶ μὲν καὶ ὠρισμένη καὶ ἀμεταβάτως γινώσκει. . . ὅ γὰρ δὴ συμπαραθεῖν τῇ βεβύσει τῶν πραγμάτων τὴν τῶν θεῶν γνώσιν ἀνεξόμιστα λέγειν, ὅθεν εἶναι τι ἐπ' ἐκείνων ἢ παρεληλυθὸς ἢ μέλλον, ὅθεν λέγεσθαι ἐπ' αὐτῶν, ὡς ἐν Τιμαίῳ παρελήφαμεν (p. 38), τὸ ἦν ἢ τὸ ἔσται, μεταβολῆς τινὸς ὄντα σημαντικά, μόνον δὲ τὸ ἐστὶ, καὶ τὸτο ὅτι συναριθμώμενον τῷ τε ἦν καὶ τῷ ἔσται καὶ ἀντιδιαίρετον αὐτοῖς, ἀλλὰ τὸ πρὸ πάσης χρονικῆς ἐμφάσεως ἐπινούμενον καὶ τὸ ἀτρεπτον αὐτῶν καὶ ἀμεταβλητον σημαῖνον, ὅπερ καὶ ὁ μέγας Παρμενίδης παντὶ τῷ νοητῷ ὑπάρχειν ἀποφαίνει. "ὅ γὰρ ἦν ὅδ' ἔσται" φησὶν "ὁμῶ πάν, ἐστὶ δὲ μῶνον." καὶ ὅ γὰρ νομίζειν ὅτι ἀναγκαῖαν ἔχει τὴν ἐκβασιν ἀ λέγομεν ἐνδεχόμενα, διὰ τὸ ὑπὸ θεῶν γινώσκεσθαι ὠρισμένως. ὅ γὰρ δὴ γινώσκουσιν αὐτὰ οἱ θεοί, διὰ τὸτο ἀναγκαῖως ἐκβήσεται, ἀλλ' ἐπειδὴ φύσιν ἔχοντα ἐνδεχομένην καὶ ἀμφίβολον πέραν ἔχει πάντως ἢ τοῖον ἢ τοῖον, διὰ τὸτο τὴν θεὸς εἰδέναι ἀναγκαῖον ὅπως ἐκβήσεται. καὶ ἐστὶ τὸ αὐτὸ τῇ μὲν φύσει τῇ αὐτῇ ἐνδεχόμενον, τῇ δὲ γινώσκει τῶν θεῶν ἐκέτι ἀόριστον ἀλλ' ὠρισμένον. . . ἐπεὶ δὲ τινες θρασύτερον ἀνασχετόμενοι περὶ τὴν ζήτησιν τῷ προκειμένῳ θεωρήματος οἶον) δεικνύειν μηδὲ τοῖς θεοῖς ὠρισμένην ὑπάρχουσαν γινώσκειν τῶν ἐνδεχομένων, χρηστέως παράγοντες ἡμῖν περὶ τῶν μελλόντων ἀμφιβολίας ἀποφηνάμενους, ῥητέον πρὸς αὐτοὺς ἅπερ ὁ μέγας φησὶ Σωκράτης, ὅτι πρῶτον μὲν ἐφιστάνειν ἔχρην ὡς ἄλλη μὲν ἐστὶν ἢ τῶν θεῶν γινώ- 50 σις καὶ νόσις, ἑτέρα δὲ ἢ τῆς προφητικῆς ἐνέργεια.

f. 111. ἐπαναγόντες δὲ τὴν λόγον ἐπὶ τὴν ἐξηγήσιν τῶν ὑπὸ τῷ Ἀριστοτέλει ἐν τούτοις λεγομένων, πρῶτον μὲν ἀκόλουθα εἶναι φησόμεν τὰ διὰ τούτων παραδιδόμενα τοῖς ὀλίγῳ πρότερον εἰρη- 55 μένοις (*). ἐλέγετο γὰρ προσεχῶς περὶ ἀντιθέσεως καταφάσεως τε καὶ ἀποφάσεως ὅχι αἰεὶ διαιρουσῶν τό τε ἀληθὲς καὶ τὸ ψεῦδος. τούτοις ὅν ἀκόλουθως προσέθησι ποῖα καταφάσεις πρὸς ποῖαν ἀπό- 60 φασιν ἀντίκειναι) ὅπως ὡς διαιρεῖν μὲν αὐτὰς αἰεὶ τό τε ἀληθὲς καὶ τὸ ψεῦδος, ὅ μὲντοι ἀφωρισμένως ἀλλ' ἀόριστως. παραδίδωσι δὲ πρῶτον μὲν τὰ κοινῶς ὑπάρχοντα ταῖς τε διαγωνίαις ἀντιφάσεσι καὶ τῇ τῶν καθ' ἕκαστα, λέγων ὅτι πάσαις αὐταῖς ὑπάρχει τὸ ἀφω- 65 ρισμένως ταῦτα μερίζειν καὶ τὴν ἐνεσῶτα χρόνον καὶ τὴν παρυχ-

(*) Boeth. II p. 353: in affirmationibus contingentia pro-
dentibus veritas quidem et falsitas in incerto est: quae enim
vera sit, quae falsa, secundum ipsarum propositionum naturam
ignoratur; necesse est tamen unam veram esse, alteram falsam.
Porphyrius tamen quaedam de Stoica dialectica permiscet, quae
cum Latinis auribus nota non sicut, nec hoc ipsum quod in
quaestionem venit agnoscitur; atque ideo illa studio praeter-
mittimus.

κάτα (τὸτο γὰρ ἐστὶ τὸ ἐπὶ τῶν ὄντων καὶ τῶν γενομένων τὴν κατάφασιν ἢ τὴν ἀπόφασιν ἀληθῆ ἢ ψευδῆ εἶναι), πρότερον μὲν ὅτι ταῖς διαγωνίαις τὸτο ὑπάρχει διδάσκων, ὥς καθόλου ὡς καθόλου προσσηγόμενος ὡς ἐχέσας τὴν ἑτέραν τῶν προτάσεων καθόλου, ἔπειτα προσθεῖς ὅτι καὶ ἐπὶ τῶν καθ' ἑκάστα προτάσεων τὸ αὐτὸ συμβαίνει ὅπερ καὶ ἐπὶ τῶν διαγωνίων· τὸτο γὰρ βύλετο τὸ "ὥσπερ αἶρητο". . . πάντων δὲ ἀκριβῶς τὸ ἴδιον τῶν προτάσεων, περὶ ὧν ὁ λόγος, ἀφοριζόμενος ἐπὶ τῶν καθ' ἑκάστα καὶ μελλόντων εἶπε, διὰ τὸ "μελλόντων" τὸ ἐπὶ τῆς ἐνδεχομένης ὕλης λαμβανόμενον σημαίνων. ἄλλο γὰρ ἐστίν, ὡς αὐτὸς ἐν τοῖς περὶ Γενέσεως καὶ Φθορᾶς (211) διορίζεται, τὸ μελλον παρὰ τὸ ἐσόμενον· καὶ τὸ μὲν ἐσόμενον τὸ πάντως ἐκβησόμενον σημαίνει, ὡς ὅταν εἰπωμεν ἔξαι χειμῶν ἢ θέρος ἢ ἐκλειψίς, τὸ δὲ μελλον τὸ ἐκβῆναι καὶ μὴ ἐκβῆναι δυνατόμενον, οἷον μέλλω βαδίζειν, μέλλω πλέειν.

18. f. 112. βύλετο μὲν διὰ τούτων παραστήσαι τῇ δόξῃ τῇ ἀναι-
24. ρύσῃ τὸ ἐνδεχόμενον, ἵνα ὡς αἰὼν τέ ἐστι κρατυνθεῖσαν αὐτὴν διελύγη. τὸς δὲ προϊσάμενος ταύτης τῆς δόξης διὰ τούτων ὑποκρινόμενος ὥσπερ λημμάτων τι πρῶτον λαμβάνει, ὅτι τῇ μὲν ἀληθείᾳ τῶν λόγων ἔπειτα ἀνάγκη τὴν ὑπαρξὲν τῶν πραγμάτων, τῷ δὲ ψεύδει τὴν ἀνυπαρξίαν· ὅπερ αὐτῷ βύλετο τὸ "εἰ γὰρ πάντα 20 κατάφασις ἢ ἀπόφασις ἀληθὴς ἢ ψευδής, καὶ ἅπαν ἀνάγκη ὑπάρχειν ἢ μὴ ὑπάρχειν." ἔπειτα ὁρμᾷ μὲν ἀπὸ τοῦ ἀξιώματος τῆς ἀντιφάσεως, λέγων ὅτι ἀνάγκη τῶν καθ' ἑκάστα καὶ ἐνδεχομένων προτάσεων ἐπὶ τῷ μελλόντος χρόνῳ λαμβανομένων τὴν ἑτέραν ἀληθεύειν, ἐπειδὴ ὅτε ἀμφοτέρας ἅμα ψεύδεσθαι ὅτε ἀληθεύειν 25 ἀμφοτέρας ἅμα δυνατόν. τούτων δὲ τὸ μὲν, ὅτι ἔκ ἀληθεύουσιν ἅμφω, λέγει σαφῶς ἐν τούτοις διὰ τὸ "ἅμφω γὰρ ἔχ' ὑπάρξει ἅμα ἐπὶ τοῖς τούτοις," τετέστιν, αἱ γὰρ τοιαύτῃ προτάσεις ἔπεισον τὸ αὐτὸ ταῖς ἀπροσδιορίστοις, ταῖς ἐπὶ τῆς ἐνδεχομένης ὕλης λαμβανομέναις· ἐκείνας μὲν γὰρ συναληθεύειν ἐλέγομεν, ταύτας δὲ 30 συναληθεύειν ἀδύνατον, ἵνα μὴ τὸ αὐτὸ ἅμα τῷ αὐτῷ καὶ ὑπάρχει καὶ μὴ ὑπάρχει, οἷον τῷ Σωκράτει καὶ τὸ λούσαθαι τῇ ἐξῆς καὶ τὸ μὴ λούσαθαι. τὸ δὲ, ὅτι ὁδὸ ψεύδεσθαι αὐτὰς ἅμα δυνατόν, ἐν τοῖς ἐφεξῆς προδήσει.

13. f. 113. τὸ προειρημένον λημμάτων κρατῦναι βυλόμενος ὁ 35
39. Ἀριστοτέλης, ὅτι τῇ ἀληθείᾳ τῶν λόγων ἔπειτα ἢ ὑπαρξὲς τῶν πραγμάτων καὶ τῷ ψεύδει ἢ ἀνυπαρξία, διὰ παραδειγμάτων ἐπιδείκνυσιν τὸτο ὅπως ἔχον.

13. f. 113 b. διόπερ φησὶ "καὶ εἰ ἐστὶ λευκὸν ἢ ἔστι λευκόν, ἀληθὲς 1.
1. ἢ φάναι ἢ ἀποφάναι," διδάσκων ἡμᾶς ἅμα διὰ τὸ μὴ εἰπεῖν 40 ἀληθὲς ἐστὶ φάναι, ἀλλ' ἀληθὲς ἦν, ὅπερ ἐν τοῖς ἐξῆς σαφῶς προδήσει, ὅτι ἔστι μόνον κατ' αὐτὸν τὸν χρόνον καθ' ὃν ἐκβαίνει τὰ πράγματα καὶ ὑφέσκειν ἀληθὲς ἐστὶ λέγειν περὶ αὐτῶν ὅτι ὅπως ἔχει ὡς ἔχει, ἀλλὰ καὶ πρὸ τῆς ἐκβάσεως ἀληθὲς ἐστὶν ἢ περὶ αὐτῶν πρέρρησις, ἀναγκαίως τὸτο προλαμβάνων ὡς ἐσόμενον αὐτῷ χρό- 45 σίμον πρὸς τὴν ἀναίρεσιν τοῦ ἐνδεχομένου καὶ τὴν ὅλην τῆς ἐφόδου δύναμιν, ὡς μαθησόμεθα, συνεχόν. τὸτο ὅν ὥσπερ ἐκ συλλογισμῶν συνάγων, ἀκολούθως ἐπάγει τὸ "ὥστε ἀνάγκη τὴν κατάφασιν ἢ τὴν

ἀπόφασιν ἀληθῆ εἶναι ἢ ψευδῆ," προσπακουμένῳ δηλονότι τῷ ἀφωρισμένῳ. καὶ τὸτο εἰκότως.

f. 114. διὰ τὸ "ἄρα" σημαίνει ὡς ἐκ τῆς ἀνάγκης τῶν 18.
προειρημένων ἀναίρεσθαι συμβαίνει τὸ ἐνδεχόμενον. ὅπερ αἰς 5.
τρία διηρημένον τὸ μὲν λέγει ὡς ἐπὶ τὸ πολύ, οἷον τὸ γενέσθαι ἀνθρω-
πον πενταδάκτυλον ἢ ἐν γήρῃ πολὺν (σπάνια γὰρ τὰ μὴ ὅπως
ἔχοντα), τὸ δὲ ὡς ἐπ' ἑλαττον, οἷον τὸ σκάπτοντα θησαυρῷ περι-
τυχεῖν, τὸ δὲ ἐπ' ἰσῆς, οἷον τὸ λούσαθαι καὶ μὴ λούσαθαι ἢ βαδίσαι
καὶ μὴ βαδίσαι. καὶ περὶ μὲν τὸ ὡς ἐπὶ τὸ πολύ ἐνδεχόμενον ἔχουσι δύο
τινὰ αἰτία, ἡ τε φύσις καὶ ἡ τέχνη· τὴν τε γὰρ φύσιν ὡς ἐπὶ τὸ πολύ
κατορθῶσαν ὁρῶμεν ἐν τοῖς οἰκείοις ἀποτελέσμασι (τὰ γὰρ τέρατα
σπάνια) καὶ τὰς τέχνας ἐνίοτε μὲν ἀποτυγχάνουσας διὰ τὸ βεβύλη
τῆς ὑποκειμένης αὐταῖς ὕλης, ὡς ἐπὶ τὸ πολύ μέγιστοι κατορθῶν
ἐπαγγελλομένας... περὶ δὲ τὸ ἐπ' ἑλαττον ἐνδεχόμενον δύο ταῦτα
ἔχουσιν, ἡ τε τύχη καὶ τὸ αὐτόματον. διαφέρουσι δὲ ἀλλήλων.

f. 115. εἰ δὲ ὁ ἕτερος τούτων ὠρισμένως ἀληθεύσει (*), τῷ 18.
δὲ τὴν ἑτέραν πρότασιν τῆς ἀντιφάσεως ὠρισμένως ἀληθεύειν.
εἵπετο ἢ ἀναίρεσις τοῦ ἐνδεχομένου, φανερόν ὅτι οἰχίσετο τὸ ἐνδεχό-
μενον ἐκ τῶν ὄντων, τό τε ἄλλο καὶ τὸ οἷον κέντρον αὐτῶ, τὸ ὁπότερ
ἔτυχεν, ὅπερ ἔλαβε μὲν ἀντὶ τοῦ ἐνδεχομένου πάντες ὁ Ἀριστοτέλης,
εἰ δὲ γε εἴχεται τινα ὑπόθεσιν, ὁμοίως αὖ ἐγίνετο ἢ ἐκ ἐγίνετο·
τὸτο γὰρ λέγομεν ὁπότερ ἔτυχεν ἢ εἶναι ἢ γενέσθαι, ὅπερ ὅθεν μάλ-
λον ὅπως ἢ μὴ ὅπως ἔχει ἢ ἔξει, ἐπὶ μὲν τῷ γεγονότος δηλονότι καὶ
ἤδη ἐν ὑποθέσει ὄντος, τὸ ἔχει λέγοντες, ἐπὶ δὲ τῷ γενησόμενῳ
τὸ ἔξει.

f. 116. ῥητέον δὲ πρὸς ταύτην τὴν ἐπιχείρησιν ὅτι τὸ ἐκβε- 18.
βητικὸς νῦν καὶ ἤδη γεγονὸς ἐκ ἀληθὲς πρὸ τῆς ἐκβάσεως λέγειν ὅτι
ἔξαι πάντως λευκόν· ἢ γὰρ ἐπειδὴ ὁ χρόνος εἰς τὸ εἶναι αὐτὸ ἀπε-
κατέστησε, διὰ τὸτο αἰεὶ καὶ ἐξ ἀναγκαίας αὐτὸ προκαταβελῆς
γεγονέναι. ὥστε τῶν προλεγόντων περὶ αὐτῶ ἔχ' ὁ λέγων ὅτι ἐξ
ἀνάγκης ἔξαι λευκὸν ἀληθεύσει, ἀλλ' ὁ τὸ ὅλον τὸτο ἐνδεχόμενως
αὐτὸ ἐκβήσεσθαι λέγων. εἰ δὲ τὸτο, δηλονότι δυνατόν ἦν αὐτὸ καὶ
μὴ ἐκβῆναι· ἢ γὰρ ἂν ἄλλως ἤλθευε τὸ ἐνδεχομένως αὐτὸ ἐκβή-
σεσθαι. μὴ τοίνυν ἀπὸ τοῦ ἤδη ἐκβάντος τὸ ἐπὶ μελλον κρίνεταισαν
οἱ ταῦτα λέγοντες, ἀλλὰ φυλάττοντες αὐτὸ μήπω ἐκβεβητικὸς
ζητείτωσαν εἰ ὅθεν ἐξ ἀνάγκης ἐκβήσετο· ἢ γὰρ ἔξουσι τὸτο ἐπιδεί-
ξαι, ὡς αὐτὸ ἡμᾶς σαφῶς ὁ Ἀριστοτέλης ἐν τοῖς ἐξῆς διδάξει.

f. 116 b. ἐπειδὴ προεῖλητο μὲν πρὸς ἀναίρεσιν τοῦ ἐνδεχομένου 18.
τὸ τὰς προτάσεις, περὶ ὧν ὁ λόγος, ἀφωρισμένως διαίρειν τὸ ἀλη- 16.
θὲς καὶ τὸ ψεῦδος, ἔλαβε δὲ τὸτο διὰ τὸ μὴ δύνασθαι αὐτὰς συνα-
ληθεύειν ἀλλήλαις, ὅπερ ἐλέγετο διὰ τὸ "ἅμφω γὰρ ἔχ' ὑπάρξει
ἅμα ἐπὶ τοῖς τούτοις" (p. 18 38), ἡδύνατο δὲ τις ὑποπτεῖν ὡς
ἐκ ἀναγκαῖον ἢ συναληθεύειν αὐτὰς ἢ διαίρειν τὸ ἀληθὲς καὶ τὸ
ψεῦδος (ἐνδέχεται) γὰρ καὶ συμψεύδεσθαι, διὰ τὸτο νῦν προτίθετο δει-

(*) Boëth. II p. 355: putaverunt autem quidam, quorum
Stoici quoque sunt, Aristotelem dicere in futuro contingentes
nec veras nec falsas... sed falsum est.

ἔστι δὲ ἐδὲ συμψεύδεσθαι δυνατὸν ταύτας τὰς προτάσεις, ὅπερ ὅτε
 ὀνήσῃ τι τὸν ὕμνῳ λέγεσθαι αἰρούμενον πρὸς τὸ εἰσάγειν τὸ ἐνδεχόμε-
 νον, ἀλλὰ καὶ ἄλλως ἐστὶν ἀδύνατον· δευχθήσετ' ἢ καὶ κατ' αὐτὴν
 τὴν ὑπόθεσιν τὸ αὐτὸ πρᾶγμα καὶ ἀναγκαίως ἐκβαίνειν καὶ ἀδύνατον
 ἔχον τὴν ἐκβασιν. φησὶν ὅτι ὡς ἐδὲ τὸτο ἐνδέχεται λέγειν ὅτι αἱ
 καθ' ἑκάστα καὶ ἐνδεχόμεναι προτάσεις καὶ τὸν μέλλοντα χρόνον
 συμψεύδοντ' ἀλλήλαις, ὅπερ ἐσήμηνε διὰ τὸ ὅδ' ὡς ἐδότερον γε
 ἀληθές, ἐπεὶ πρῶτον μὲν φησὶν ἀναρῆσθαι τὸ ἀξίωμα τῆς ἀντι-
 φάσεως, ἀφ' οὗ πάσας προάγειν τὰς ἀποδείξεις ὡς ὄντος ἐναρ-
 γεσάτου· πρὸς δὲ τούτοις συμβήσετ' ὅτι πρᾶγμα ἅμα μήτε ἐστὶς
 διὰ τὸ ψεύδεσθαι τὴν λέγουσαν ἐστὶς αὐτὴ κατέφασιν, καὶ πάλιν
 ἐστὶς διὰ τὸ ψεύδεσθαι τὴν λέγουσαν μὴ ἐστὶς αὐτὴ ἀπόφασιν,
 ὡς καὶ ἐστὶς αὐτὴ ἐξ ἀνάγκης καὶ μὴ ἐστὶς ἐξ ἀνάγκης, ὅτι ἂν
 αἷ τερατωδέερον; ἴνα δὲ τὸτο συναγάγῃ, ἀναμνησθεὶς ἡμᾶς
 τὸ λημματὶν τὸ λέγοντος ὅτι τῇ ἀληθείᾳ τῶν λόγων ἢ τῶν πρα-
 γμάτων ἐκβασὶς ἀκολουθεῖ, καὶ ὅτι καὶ τὸν ἐνεσῶτα μόνον χρόνον ἀλλὰ
 καὶ καὶ τὸν μέλλοντα. εἰ γὰρ τις προειπὼν ὅτι τεχθήσετ' αὐριον
 παιδίον λευκὸν καὶ μέγα ἀληθῶς προλέγει, δεῖ αὐριον τεχθῆναι παι-
 δίον, ὃ ἀμφοτέρω τὰ προειρημένα ὑπάρξει. σιωπήσας ὅτι τὸ
 τῶν ἀκολουθῶν, ὅτι καὶ τῷ ψευδεῖ τῶν λόγων ἔπειτ' ὅτι τὰ πρᾶγματα
 μὴ ὑπάρχειν, ὡς ἦδη πρότερον αὐτῷ παραδεδομένον, ἅμα τὴν τῷ
 θεωρήματι τὸ ἐπόμενον τῷ παραλελειμμένῳ συνάγει λέγων· εἰ δὲ
 μήτε ἔστι μήτε μὴ ἔστι αὐριον, ὅτι ἂν εἴη τὸ ὅπότερ' ἔτυχε (α. 22),
 ταῦτάς, εἰ δὲ συμψεύδοντ' αἱ τοιαῦτ' προτάσεις, ἀναρῆσθαι μὴ
 καὶ ὅτι τὸ ἐνδεχόμενον, ἀναρῆσθαι δὲ διὰ τὸ ἅμα ἀναγκαίως τε
 ἐκβαίνειν τὸ πρᾶγμα καὶ ἀδύνατον ἔχειν τὴν ἐκβασιν.

182 f. 118. σφίγγων ἐν τούτοις τὸν πάντα λόγον ὁ Ἀριστοτέ-
 26. λης (") τὸ τε προτεθέντος ἐξ ἀρχῆς προβλήματος ἀναμνησθεὶς,
 καὶ τῶν τὰ ἔπειτα αὐτῷ δεδεδωμένων προστίθῃ, καὶ ἄτοπα ταῦτα
 καλεῖ, καίτοι μὴδὲν δίδας ὅτι ἐστὶν ἄτοπα, ταῖς τε αὐτοφυσίαις
 ἐννοίαις τῶν ψυχῶν ἀποχωρούμενος, καὶ ὡς εὐθὺς ἐπέβη τὴν κατα-
 σκευὴν τὸ ἄτοπον εἶναι τὸν ἀναρῆναι πειρώμενον τὸ ἐνδεχόμενον λό-
 γον· ὃν ἐλέγχει δεχόμενος, πῦρ μὴ ἐπιδεικνύς ὅσα ἔπειτ' αὐτῷ ἀδύ-
 νατα, ὅλγον δὲ ὕστερον καὶ τὰ ψευδῶς εἰλημμένα αὐτῷ διαβαλ-
 λων... διὰ τούτων ὅτι τῶς παραδιδόντες τὰ ἐπόμενα ἀδύνατα τοῖς
 ἀναρῆσι τὸ ἐνδεχόμενον, φησὶν ὡς εἰ τις ἀξιοῖ πᾶσαν ἀντίφασιν
 καὶ πάντα χρόνον ὁμοίως ἔχειν πρὸς τὸ διαρῆναι τὸ ἀληθές καὶ τὸ ψευ-
 δος, καὶ μὴ μόνον τὰς διαγωνίας, ἀς καθόλου ὡς καθόλου καλεῖν
 εἴωθεν, ἀφωρισμένως ἔχειν αἰετὶ τὴν μὴ ἑτέραν τῶν προτάσεων

(*) Boeth. II p. 359: nos secuti Porphyrium cum huius dis-
 putationis expositionem coepimus, id quod prius dixit in sin-
 gularibus et futuris, ob hoc dixisse praediximus, quod facilius
 sit intellectus disputationis, si haec prius in singularibus prae-
 locutus; de quibus singularibus diligentissime praelocutus,
 nunc de universalibus universaliter praedicatis et de his quae
 in eis sunt contradictiones loquitur... Alexander autem in
 singularibus et futuris dixisse cum arbitrat, tanquam si dice-
 retur in his futuris quae in generatione et corruptione sunt.

ἀληθὴ τὴν δὲ ἑτέραν ψευδῆ καὶ πᾶσαν ὕλην, ἀλλὰ καὶ τὰς καθ'
 ἑκάστα, ὃ ἡκολούθει τὸ ἐκποδῶν γίνεσθαι τὸ ἐνδεχόμενον, ματαιοπο-
 νίαν τῆς φύσεως κατηγορήσει βουλευτικῶς ἡμᾶς ποιησάσης ὁλόν
 ἢ ὡς εἰ μὴδὲν ἐστὶν ἐφ' ἡμῶν, μάτην ἐπιχειρήσομεν βυλεύεσθαι
 περὶ τῶν ὅτι ἐν τῇ ἐξουσίᾳ τῇ ἡμετέρᾳ κειμένων, καὶ ὁμοῦν τὴν ποιήσο-
 μεν τοῖς βουλευομένοις πῶς ἀνατελοῖ ἢ μὴ ἀνατελοῖ ὁ ἥλιος.

f. 120. παραδὸς ἡμῶν διὰ τῶν προλαβόντων ὅσα ἔπειτ' ἀδύ-
 νατα τοῖς ἀναρῆσι τὸ ἐνδεχόμενον, ὅτι τὸ μάτην βυλεύεσθαι, μά-
 7. τὴν ἐγχειρεῖν ὅλως ταῖς πράξεσι, καὶ ὅσα τούτοις ἐστὶν ἀκόλουθα, ὅσον
 τὸ μάτην αἰτιαῖναι τινὰς ὡς συμπτρόντας ἡμῶν ἢ ἀντιπρόντον-
 τας, μάτην ἐπαινεῖν τινὰς ὡς ἀγαθὸς ἢ ψεῖγειν ὡς κακός, καὶ ὁνό-
 ματα κενὰ εἶναι τὰ πολυθρύλλητα ταῦτα, τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν κα-
 κίαν (πῦρ ἢ ὅσον τε ταῦτα χωρὶς ἔχουν, μὴδὲν ὄντος ἐφ' ἡμῶν,
 ἀλλ' ἐξ ἀνάγκης ἡμῶν, ὡς ὁ ἐκείνων λόγος, ἐπὶ τὸ τάδε τινὰ
 πράττειν ἀγομένων; ἀπερ δηλονότι καὶ ἐναργῶς ἀλογα καὶ τὸν ὅλον
 τῶν ἀνθρώπων ἄρῃ ἀνατρέπει βίον), προτίθεται διὰ τούτων καὶ ἐπ'
 εὐθείας ἐξ αὐτῆς τῆς ἐνεργείας τῶν πραγμάτων ἐπιδείξαι ὅτι τέ-
 15. ἐστιν ἐν τοῖς ὅσι τὸ ἐνδεχόμενον, καὶ ἐν τίσιν ἐστὶν, ὅτι ὅτι ἐν τοῖς
 αἰσθητοῖς ἀλλ' ἐν μόνις τοῖς ἐν γενέσει καὶ φθορᾷ τὸ εἶναι ἔχουσιν...
 ἀπερ ἐνδεκνύμενος ὁ Ἀριστοτέλης εἶπεν ὅτι ἀρχὴ ἐστὶ τῶν ἐσομέ-
 νων καὶ ἀπὸ τῶ βυλεύεσθαι καὶ ἀπὸ τῶ πράξαι τι, τῷ μὴ ὁνόματι τὸ
 ἐσομένον ἐπὶ τῷ μήπω μὴ ἐκβεβηκός, δυναμένον δὲ ἐκβῆναι εἰ
 μὴ τι κωλύσει, κοινότερον νῦν χρῆσθαι, διὰ δὲ τὸ πράξαι
 τι δηλῶν τὸ ταῖς ἀρχαῖς ἐγχειρῆσαι τῆς πράξεως, ὅπερ πρότερον
 ἐκάλεε πραγματεύεσθαι. ἐν τίσιν δὲ τῶν ὄντων ἔχει τὴν ὑπόστασιν
 τὸ ἐνδεχόμενον, συντόμως ἐδίδαξεν εἰπὼν ὅτι ἐν τοῖς μὴ αἰετὶ ἐνε-
 γῆσι, ταῦτα δ' εἰπεῖν τοῖς ποτὶ μὴ ὅσι ποτὶ δὲ μὴ ὅσι (*).

f. 122. διττὸν εἶναι φησὶ τὸ ἀναγκαῖον, τὸ μὴ τὸ ἀπλῶς καὶ
 κυρίως λεγόμενον, ὅπερ ἐστὶ τὸ αἰετὶ ὑπάρχον τῷ ὑποκειμένῳ ὡς
 23. ὅδ' ὑφισταμένη χωρὶς αὐτῶ δυναμένη, τὸ αἰετὶ ἦτοι καὶ τὸν ἀπειρον
 χρόνον λαμβανόμενον ὡς ἐπὶ τῶν αἰδίων, ὅσον ὅταν λέγωμεν ἐξ
 ἀνάγκης κινεῖσθαι τὸν ἥλιον ἢ τὸ τρίγωνον τὰς γωνίας δύο ὀρθαῖς
 ἴσας εἶναι, ἢ ὅταν ἀν' ὑπάρχει τὸ ὑποκείμενον, ὡς ὅταν εἰπωμεν ἐξ
 ἀνάγκης τὸδε τὸ πῦρ θερμὸν εἶναι ἢ τὸν Σωκράτην ζῶντα εἶναι· τὸ
 δὲ ὅ τοῦτον, ἀλλὰ μὴ μὴ προσδιορισμῷ τῷ ὅτι ἢ τὸ κατηγορού-
 μενον ὑπὸ τῶ λέγοντος ὅπως αὐτὸ ἔχειν ἀληθεύον, ἀπλῶς δὲ ὅτι
 εἴτε αἰδίον εἴη τὸ ὑποκείμενον εἴτε φθαρτόν... f. 123 b. ἀνάγκη
 πάντως αὐριον ἢ γενεᾷ ἢ μὴ γενεᾷ ναυμαχίαν, ὃ μὲντοι διε-
 40. λόντες καὶ τὸ ἕτερον μόνον μόνον τῆς ἀντιφάσεως εἰπόντες ἀσφα-
 λῶς ἀποφανόμεθα ὅτι ἔστι πάντως ἢ ὅτι ἔστι πάντως. ὁλόν ἀρα
 ὅτι ἀνάγκη τὸς περὶ τῶν ἐνδεχομένων ἀποφανόμενους λόγους (ὅπερ
 ἐσήμηνε τῇ ἀναρῆσει τῶν ἀκρων, τὸ ἀναγκαῖον λέγω καὶ τὸ ἀδυ-
 νάτου, ὡς τὸ μὴ ἐκάλεσεν αἰετὶ ὅν, τὸ δὲ αἰετὶ μὴ ὅν) μὴ πάντως ἔχειν
 τὸ ἕτερον μόνον τῆς ἀντιφάσεως ἀφωρισμένως ἀληθεύον, ὅπερ ἦν
 45. τὸ ἐξ ἀρχῆς ἡμῶν εἰς ἐπίσκεψιν προκαίμενον, ἀλλ' ἦτοι ἀμφω

(*) Boethius II p. 364 sqq. Philonis, Diodori, Stoicorum
 ipsiusque Aristotelis sententias de possibilitate exponit.

ὁμοίως δεκτικὰ ψεύδους τε καὶ ἀληθείας, ὡς τὰ περὶ τῶν ὁπότερ' ἔτυχεν ἐνδεχομένων ἀποφαινόμενα, ἢ τὸ μὲν ἕτερον μᾶλλον ἀληθεύειν πεφυκός τ' δὲ ἕτερον ψεύδεσθαι μᾶλλον, ὅτε μέντοι τ' ἀληθεύειν αἰετὶ ἀληθεύειν ὅτε τ' ψευδόμενον αἰετὶ ψευδόμενον, ὅπερ ἐστὶ μῆτις διὰ τὸ "ὅ μὲντοι ἦν ἀληθὴς ἢ ψευδής." ὁ γὰρ δὲ ὅτι ἐπὶ μὲν τῷ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ λεγόμενον ἢ κατὰ φασίς ἐστιν ἢ μᾶλλον ἀληθὴς, ἐπὶ δὲ τῷ ὡς ἐπ' ἔλαττον ἢ ἀπόφασις.

193 5. 124. παντοδαπῶς λεπτοργήσας τὴν διδασκαλίαν τῶν ἐξ ὑποκειμένου καὶ κατηγορουμένου προτάσεων, ὡς ὠρισμένον ὄντος τὸ ὑποκειμένου, προσβίθισεν διὰ τούτων ὅτι ὅσαι εἰσὶν ἐκεῖναι τὴν ἀριθμὸν, 10 τοσαύτας ἐτέρας ἀνάγκη γίνεσθαι προτάσεις ἐξ ὑποκειμένου πάλιν καὶ κατηγορουμένου, ἀλλ' ἐκτετι ὠρισμένον ὄντος τὸ ὑποκειμένου ἀλλ' ἀορίστου... ἵνα δὲ μὴ τις ὑπολάβῃ μὴδ' ἂν γενεᾷ τὴν ἀρχὴν πρότασιν ἐξ ὑποκειμένου μόνου τῷ, διότι, ὡς εἴρηκεν πρότερον, τὴν μίαν πρότασιν ἐν χρήξει τὸ ὑποκείμενον καὶ ἐν τὴν κατηγορούμενον, 15 ἐν δὲ ὅ τῷ ὀνόματι ἀλλὰ τῷ σημασιμένῳ, ὅπερ ἔχει ὑπάρχει τῷ ἀορίστῳ ὀνόματι (ἐν γὰρ ἀναίρετον τὸ ὑπὸ τῷ ὠρισμένῳ δηλούμενον τοῖς παρ' αὐτὸ πᾶσιν ἐφαρμόττει), διὰ τούτου τίθησιν τε τὴν ἔκτασιν τῆς τοιαύτης ἀπορίας ὁ φιλόσοφος, ἀναμνηστικῶς ἡμᾶς τῷ ἐν δεῖ εἶναι τὸ κατηγορούμενον ἐν τῇ μὲν καταφάσει καὶ καθ' ἑνὸς λέγεσθαι 20 ὑποκείμενον, καὶ ἐπιδείκνυσιν ὑπάρχον τούτο καὶ ταῖς ἐξ ἀορίστου ὑποκειμένου προτάσεσι, τῷ εἰπεῖν ἐν γὰρ πῶς σημαίνει καὶ τὸ ἀορίστον ὄνομα, ὃ παρελκόντως τὸ πῶς προαίρει ἀλλ' ὑπὲρ τῷ ἐνδείξεσθαι ὅτι ὃ φύσιν μίαν σημαίνει, καθάπερ τὸ ὠρισμένον. ἐκεῖνο γὰρ εἰ μὴ ὁμῶνυμον εἶη, ἢ τῷ γένει ἐν τι σημαίνει ἢ τῷ εἶδει ἢ τῷ 25 ἀριθμῷ, τούτων δὲ ἕκαστον ὠρίζεται. τὸ δὲ ἀορίστον ἔχει ὅτω, καὶ ἐνικῶς αὐτὸ προφέρωμεν, ὃ ὅτι ἄνθρωπος λέγοντες, ἀλλὰ κοινωσίαν μόνον πρὸς ἀλλήλα πάντων τῶν παρὰ τὸ σημασιόμενον ὑπὸ τῷ ὠρισμένῳ, κατ' αὐτὸ τούτο τὸ μὴδὲν αὐτῶν εἶναι ὅπερ ἐκεῖνο. διὰ καὶ λέγει ἐνικῶς "τὸ δὲ ἀορίστον." τούτο τὸ ὄνομα εἰκότως ἀνώνυμον ἐκάλεσεν (*), ἐνδείκνυμενος τὸ φερτικὸν αὐτὸ δηλῶν τὸ σημασιόμενον ὑπὸ τῷ ὠρισμένῳ ὀνόματος... λέγει δὲ τούτο δηλονότι περὶ τῆς ἀπλυστάτης καταφάσεως τῆς ἐξ ὑποκειμένου μόνου καὶ κατηγορουμένου, περὶ ἧς καὶ πρόκεινται αὐτῷ νῦν διδάσκειν. ὥστε ὃ 30 καὶ ζητεῖν πῶς ἂν ἐφαρμόσειε τούτο ἢ ταῖς ἐκ τρίτου προσκατηγορουμένῳ καταφάσεσιν ἢ ταῖς μὲν τῷ τρίτῳ. ἀλλὰ πῶς ἐξῆς τούτοις ἐπιφέρει ἄνευ ῥήματος μηδεμίαν εἶναι ὃ μόνον κατὰ φασιν ἀλλὰ καὶ ἀπόφασιν, εἴπερ τὰς ἀποφάσεις ἐκ τῶν ἀορίστων συμβαίνει γίνεσθαι ῥημάτων; ἢ ῥητέον, ὅπερ Ἀλέξανδρος φησὶν, ὅτι τὸ ἀορί-

στον ῥήμα καὶ τὸ ὑποκείμενον ἀποφασκόμενον καὶ τὴν ἀπόφασιν ποῶν τῷ μὲν ὑποκειμένῳ τὰ αὐτὰ ὄντα τυγχάνουσι, τῇ μέντοι χέσει διαφέρουσι πῶς ἀλλήλων. τὸ γὰρ ὃ βαδίζει καθ' ἑαυτὸ μὲν λεγόμενον ἀορίστον εἶη ἂν ῥήμα, ὡς ἐν τι θεωρούμενον καὶ ὅδ' ἂν ῥος καθ' αὐτὸ σημαντικὸν ἔχον, καθάπερ εἴρηκεν πρότερον. ἐν μέντοι τῇ ἀποφάσει τῇ λεγούσῃ Σωκράτης ὃ βαδίζει, ὅτι ἂν εἴποιμεν ἀκριβοστέως, βυλόμενοι τὸ ὃ βαδίζει ῥήμα εἶναι ἀορίστον, ἀλλὰ μᾶλλον ῥήμα καθ' αὐτὸ μὲν ὠρισμένον, τὸ δὲ ὑποκείμενον ἀποφαστικῶς κατηγορούμενον, καὶ διὰ τὸ ἀρητικῶς μορὴν διακρινόμενον ἀπ' αὐτοῦ, ὡς ἐνταῦθα μὴτέτι μὲν ὡς ἐν ἀλλ' ὡς δύο λαμβάνεσθαι τὸ ὅτι ὕγιαίνει, τὸ ἀρητικῶς μορὴν τὸ διακεκρίσθαι τὸ κατηγορούμενον ἀπὸ τῷ ὑποκειμένου ἐμφανέοντος. μήποτε δὲ δυνατόν ἢ λέγειν καὶ ὅτι ἐν τῷ "ἄνευ δὲ ῥήματος ὅδε μὲν κατὰ φασίς ὅδ' ἀπόφασις" (v. 12) τὸ τῷ ῥήματος ὄνομα κοινότερον εἴρηκεν κατὰ 35 τε τὸ ὠρισμένον καὶ τὸ ἀορίστον, διδάσκοντος μὲν τὸ Ἀριστοτέλους καὶ ὅπερ εἴρηκεν καὶ πρότερον, ὅτι πρὸς τὸ γενεᾷ ἀποφαστικὸν λόγον δεῖ πάντως ῥήματος, ἐξεπλήθης δὲ νῦν πάλιν τούτο προαίρετος ἐν τῇ θεωρίᾳ τῶν ἐξ ἀορίστου τῷ ὑποκειμένου προτάσεων, ἵνα μὴ τις ὑπολάβῃ τὰ ἀορίστα ὀνόματα, περὶ ὧν νῦν προσεχῶς ὁ λόγος, ἀρκεῖν καὶ καθ' αὐτὰ λεγόμενα πρὸς γένεσιν ἀποφάσεως, ἐπεὶ καὶ φαντασίαν ἀποτελεῖσι τῷ παραπλησίαν δυνάμει ἔχον ταῖς ἀποφάσεσιν, ὅπερ ἐν τοῖς ἐξῆς σαφέστερον παραδείξει... λαμβάνει δὲ τῶν μὲν ἄνευ προσδιορισμῷ ὃ τὰς καθ' ἑκάστα ἀλλὰ τὰς ἀπροσδιορίζουσας, τῶν δὲ μὲν προσδιορισμῷ ὃ τὴν καὶ μέρος κατὰ φασιν ἀλλὰ τὴν 40 καθόλου, ὡς τὸ αὐτὸ δηλονότι λόγῳ καὶ ἐπὶ τῶν παραλελειμένων προτάσεων ἐφαρμόζοντος. τῆς μέντοι καθόλου καταφάσεως, τῆς τε ὠρισμένου ἐχέσης τὴν ὑποκείμενον καὶ τῆς ἀορίστου, ἐκ ἑλαβε τὴν κυρίως ἀπόφασιν τὴν ἀντιφατικῶς αἰετὶ πρὸς αὐτὴν ἀντικειμένην, ἀλλ' ὥσπερ ἐλέγομεν πρότερον, τὴν δοκῶσαν μὲν ἐπαμφοτερίζειν καὶ συμβάλλειν τῇ ἀντιφαστικῇ καὶ τῇ ἐναντίᾳ, μᾶλλον μέντοι τῇ ἀντιφαστικῇ ταύτην δυναμένην. τοιαύτῃ γὰρ ἢ τε "ὅτι ἐκαστος ἀνθρώπος" (v. 17) καὶ ἢ "ὅτι ἐκαστος ἀνθρώπος" (v. 18), ἢ μὲν τῇ "ὅτι ἐκαστος ἀνθρώπος ἐστιν," ἢ δὲ τῇ "ὅτι ἐκαστος ἀνθρώπος ἐστι" ταύτην φθεγγόμεν. τούτο δὲ, διότι ἐκ τῆς προκειμένης παραδιδόναι νῦν πάλιν τὴν ἀντιφατικὴν τῶν προτάσεων ἀντίθεσιν, ἀλλ' ἐπισημῶναι μόνον ὅτι προηγμένη) αἱ ἐξ ὠρισμένου τῷ ὑποκειμένου προτάσεις τῶν ἐξ ἀορίστου. ἅμα δὲ ἴσως καὶ διδάξαι ἡμᾶς ὁ φιλόσοφος ἡβουλήθη ὅτι καὶ αἱ τοιαύτῃ προτάσεις συντάττοντο ἂν ταῖς ἀποφάσεσι. δεῖ δὲ ἐφιστάνειν ὅτι ἀκριβὴς ἐν τούτοις ὁ Ἀριστοτέλης παραδείγματα παρέθετο τῶν ἐξ ὑποκειμένου καὶ κατηγορουμένου προτάσεων, "ἐξ ὅτι ἀνθρώπος" εἰπὼν καὶ "ἐκαστος ἀνθρώπος," ἀλλ' ὃ καθάπερ πρότερον ἔλεγε, "ἐκαστος ἀνθρώπος λευκός" (*) καὶ "ἐκαστος ἀνθρώπος καλός," αἱ ἦσαν ἐκ τρίτου προσκατηγορουμένων προτάσεις.

(*) *Boeth.* II p. 373: recte nullam differentiam propositionum de infinitis verbis fecit; infinita enim verba tunc sunt infinita cum sola sunt, si vero cum infinito nomine iungantur aut finito nomine, non infinita verba iam sunt sed finita, cum negatione tamen in tota propositione intelliguntur. si ergo, quemadmodum Stoici volunt, ad nomina negationes ponentur, ut esset "non homo ambulat" negatio, ambiguum esse posset, cum dicimus "non homo," an infinitum nomen esset, an vero finitum cum negatione coniunctum.

(*) *Boeth.* II p. 374: numerum propositionum quas nos supra quoque descripsimus, ipse subiicit (Aristoteles), et infinitas quidem prius, post vero contraiacentes. et si quis ad illa revertitur et hic intendit apertum, in quo vel nostra vel Aristotelis

19¹ f. 127 b. ἀρχῇ μὲν ἐντεῦθεν τὸ τρίτον τῷ βιβλίῳ κεφάλαιον, ὅπερ ἐλέγομεν εἶναι περὶ τῶν ἐκ τρίτου προσκατηγορουμένων προτάσεων. δεῖ δὲ καὶ ἐν ταῖς πρὶν διασαφῆσαι τὰ ὑπὸ τῷ Ἀριστοτέλει λεγόμενα, πρῶτον ἡμᾶς ἐπισκεψάμεθα τίνα τε τρόπον ἐπὶ τούτων τῶν προτάσεων ἐκ τῶν καταφάσεων ποῦμεν τὰς ἀποφάσεις, καὶ πῶς ἂν λαβόντες αὐτάς μὴ τῆς προσφάσεως ἀκριβείας συνέλωμεν αὐτῶν τὸν πάντα ἀριθμὸν (*). . . f. 128 b. τούτων προληφθέντων ἐπισκεψώμεθα ἐξῆς τὰ διὰ τῆς ἐκτεθείσης ῥήσεως ὑπὸ τῷ Ἀριστοτέλει λεγόμενα, ἐνταῦθα μὲν παντὶ ἀσαφῶς καὶ δι' αἰνιγμάτων ῥηθέντα, πρὸς δὲ τῷ πέρατι τῷ προτέρῳ βιβλίῳ τῶν προτέρων Ἀναλυτικῶν (c. 46) διαρθρωμένως παραδοθέντα. ὅθεν καὶ λαβόντες οἱ ἐξηγηταὶ παρακολυθῆσαι τε τοῖς διὰ τούτων ὑπὸ τῷ φιλοσόφῳ λεγομένοις ἠδυνήθησαν καὶ διασαφῆσαι αὐτά. τῶν δὲ γιγνομένων ἐν ταῖς νῦν προκειμέναις ἡμῖν προτάσεσιν δύο ἀπροσδιορίστων ἀντιφάσεων τὴν μὲν ἑτέραν καλεῖ ὁ Ἀριστοτέλης ἀπλήν, 15 τὴν ἑτέραν ἀπλυσέραν ὕσαν, τὴν δὲ ἑτέραν ἀόριστον διὰ τὸ ἀόριστον εἶναι τὸ ἐν αὐτῇ κατηγορούμενον (*). ὁ μὲντοι ἐταῖρος αὐτῷ Θεόφραστος ἰνομάζει αὐτὴν ἐκ μεταθέσεως, δι' ἣν ἐξῆς ἐρῶμεν αἰτίαν. . . ἐκτιθέμενος ὅτι ἐπὶ διαγράμματος τὰς προτάσεις, ὅπερ 20 καὶ ἡμεῖς ὑπετάξαμεν, καὶ ὑπὸ τὴν ἀπλήν κατάφασιν τάξας τὴν ἀόριστον ἀπόφασιν, ἀναγκαίως λοιπὸν ὑπὸ τὴν ἀπόφασιν τὴν ἀπλήν τίθησι τὴν ἀόριστον κατάφασιν· διὸ καὶ ἐκάλεσεν αὐτάς Θεόφρατος ἐκ μεταθέσεως, ὅτι μετατίθει τῶν αὐτῶν ἐν τῷ διαγράμματι καὶ τάξις.

f. 130. ἄμεινον δὲ ἴσως καὶ ταῖς ἐννοίαις τῷ Ἀριστοτέλει ἀκολούθετον ἀπὸ τῶν πραγμάτων πιεσθῆναι τὸ ἐπ' ἑλαττον εἶναι τὴν ἀνευ προσδιορισμῷ λεγομένην ἀόριστον κατάφασιν τῆς ἀπλῆς ἀποφάσεως. εἰ τις μὲν γὰρ ἐστὶν ὁ δίκαιος ἄνθρωπος, ὅτος δίκαιος ἄνθρωπος ἔστι καὶ ἐστὶν. ὁ μὲν αἰ τις ἔστι δίκαιος ἄνθρωπος, ἤδη καὶ ἐστὶν 30 ὁ δίκαιος ἄνθρωπος. ἐπὶ γὰρ τῷ ὅλῳ μὴ ὄντος ἀνθρώπῳ ἀληθεύει μὴ ἡ ἀπλή ἀπόφασις, ψεύδεται δὲ ἡ ἀόριστος κατάφασις. ἡ δὲ γε προτέρα ἐπιχείρησις, ἣ καὶ αὐτὸς ὁ Ἀριστοτέλης πρὸς τῷ πέρατι τῷ πρώτῳ τῶν Ἀναλυτικῶν (c. 46) φαίνεται, χρωμένως, ἐπὶ μὲν τῶν ἀντιφασικῶν ἀλλήλαις προτάσεων, ὅπερ ἐν ἐκείναις ὑπέθετο, εὐλόγως, ἐπὶ δὲ τῶν συναληθεύειν ποτὲ δυναμένων καὶ προχωρήσει. ὅλως δὲ χρὴ ἐφιστάμεν ὅτι τὰς ἀπροσδιορίστας ἐπὶ διαφόρων μὲν τῷ ὑποκειμένῳ μερῶν ἅμα δυναμένας ἀληθεύειν καταλαμβάνομεν

dispositio discrepet diligenter agnoscit: nos enim et contrarias proposuimus et subcontrarias, Aristoteles vero solum contradictoriae sibi et contrarietas oppositasque proposuit.

(*) Boeth. II p. 374: quod autem dicitur perobscurnum est et expositum a pluribus incurate, quorum cum iudicio competentis enumerabo sententias.

(**) Ioannes: ὁ κατηγορούμενος ὅρος τὸ ὅ ἐπὶ προσλαμβάνειν ἀρητικὸν μέρος καὶ ποιῆσαι ἀποφατικὴν ἀλλὰ μὴ καταφατικὴν, καὶ καταφατικὴν ὅχι ἀπλῆς, ἀλλ' ἢ ἐπὶ Θεόφραστον ἐκ μεταθέσεως λέγουσι, ἀόριστον δὲ Ἀριστοτέλης.

ὁμοίως ταῖς καὶ μέρος, ὡς ἐμπροσθεν διωρίσαμεν, καθ' ἑνὸς μόνου καὶ τῷ αὐτῷ κατηγοροῦντι αὐτὰς ἢ κατ' ἐνέργειαν ἢ κατ' ἐπινοίαν αἰεὶ διαρεῖν εἰκότως μετ' ἐκείνου φαίη τό τε ἀληθὲς καὶ τὸ ψεῦδος· ἀνάγκη γὰρ τῶν τε ὄντων καὶ τῶν μὴ ὄντων ἕκαστον ἢ εἶναι τυχὸν ἄνθρωπον δίκαιον ἢ μὴ εἶναι. δῆλον δὲ ὅτι καὶ ταύτην τὴν ἔννοιαν θεωροῦντες τὰς προτάσεις περὶ ὧν ὁ λόγος, καὶ τὸ ἐπὶ πλέον ἢ ἐπ' ἑλαττον ἀληθεύειν ἐπ' αὐτῶν λεγόμεν, ὡς περὶ καὶ ὅταν τῷ ἀνθρώπῳ λέγωμεν ἐπὶ πλέον εἶναι τὸ ζῶον· ὅθεν γὰρ ἄλλο διὰ τούτου σημαίνομεν ἢ ὅτι ἐφ' ὧν μὲν τὸ ἄνθρωπος ἀληθὲς κατηγορεῖν, ἐπὶ τούτων καὶ τὸ ζῶον, ὁ μὲντοι ἑμπαλιν. . . f. 131. λοιπὸν ἐπισκεψώμεθα εἰ ὡς περ ἔχουσιν αἱ ἀπλᾶι προτάσεις πρὸς τὰς ἐκ μεταθέσεως, ὅπως ἔχουσιν καὶ αἱ ἐρητικαὶ πρὸς αὐτάς πάλιν τὰς ἐκ μεταθέσεως, τούτως εἰ ὡς περ ἡ ἀπλή κατάφασις ἐπ' ἑλαττον ἐστὶ τῆς ἀόριστον ἐχούσης τὴν κατηγορούμενον ἀποφάσεως, ὅπως καὶ ἡ ἐρητικὴ ἀπόφασις ἐπ' ἑλαττον ἐστὶν αὐτῆς, καὶ ὡς περ ἡ ἀπλή ἀπόφασις ἐπὶ πλέον ἐστὶ τῆς ὑπ' αὐτὴν τεταγμένης ἀόριστον κατάφασιν, ὅπως καὶ ἡ ἐρητικὴ κατάφασις. ἐστὶ δὲ τούτου πάντων τὸν ἀντίον ἀληθὲς· ὅτε γὰρ ἡ ἀπόφασις ἡ ἐρητικὴ τῆς ἀόριστον ἐπ' ἑλαττον ἀλλ' ἐπὶ πλέον, ὅτε ἡ κατάφασις ἐπὶ πλέον ἀλλ' ἐπ' ἑλαττον. ὅτι 25 δὲ τούτο ὅπως ἔχει, ῥηδὶως δεῖξομεν.

f. 133. εἴτα πρὶν διδάξαι πῶς διχῶς λέγονται (τῶν προτάσεων αἱ ἀντιθέσεις), πρότερον ἐπὶ παραδείγματι ὀφηγεῖται πότε λέγει προσκατηγορεῖται τὸ ἐστίν, ὅπερ ἐκάλεσαν ὄνομα ἢ ῥῆμα, διότι ῥῆμα μὲν ἐστὶν αἰεὶ προσσημαῖνον χρόνον, ὅθεν δὲ κωλύει καὶ 30 ὄνομα αὐτὸ καλεῖν καὶ τὴν ἔννοιαν καθ' ἣν ἐλέγομεν πάσας τὰς σημαντικὰς φωνὰς ὀνόματα προσαγορεύεσθαι. καὶ ὅθεν ὅπως ἐπήγαγε τὴν κατασκευὴν τῷ διχῶς λέγειν ταύτας τὰς ἀντιθέσεις, ἀλλὰ νῦν μὲν ὡς δὴν τούτου ὄντος καὶ τὸ μέγεθος τῆς αὐτοῦ νοεῖας ἔξεως τὸ συμπέρασμα μόνον εἶπε, μᾶλλον δὲ τὸ ἀκόλουθον τῷ συμπεράσματι, ἐπαγαγὼν ὡς διὰ τούτου (λέγει δὲ τὸ διχῶς λέγειν τὰς ἀντιθέσεις) "τέτταρα ταῦτα ἔστι." εἰρημὴ δὲ τούτου καὶ ἑλλειψὶν τῷ μόριον· τέτταρα γὰρ μόρια καὶ τέτταρες προτάσεις εἰσὶ τῶν δύο ἀντιθέσεων, τῆς τε ἀπλῆς καὶ τῆς ἀόριστον κατηγορουμένην χρωμένης. ἐφεξῆς δὲ καὶ τὴν κατασκευὴν σαφῶς ἐπάγει τῷ διχῶς ἐνταῦθα λέγειν τὰς ἀντιθέσεις τὰς τῷ αὐτῷ ὑποκειμένῳ χρωμένας (*) καὶ τέτταρα αὐτῶν γίνεσθαι μόρια, δι' ὧν φησὶ

(*) Boeth. II p. 378: ait Herminius tribus modis cum infinito nomine propositiones posse proferri. . . sed hic longe a toto intellectu et ratione sententiae discrepans has interposuit, quae aut ex utrisque infinitis aut ex subiecto fierent infinito. . . nos autem Porphyrium sequentes eique doctissimo viro consentientes hoc dicimus, esse quatuor propositiones, quarum duae quidem ex finitis nominibus sunt, duae vero ex infinitis nominibus praedicatis. . . id. p. 384: est alia quoque simplicior expositio, quam Alexander post multas alias expositiones, in quibus animadvertit, edidit hoc modo. cum sint, inquit, quatuor propositiones, quarum duae sunt infinitae duae vero simplices, duae, inquit, infinitae aequaliter se habent secundum affirmationem et negationem ad privatorias, duae vero

“λέγω δὲ ὅτι τὸ ἔστιν ἢ τῷ δικαίῳ προσκείμεν” ἢ τῷ ὑ δικαίῳ” καὶ τὰ ἐξῆς, ἐν οἷς καὶ ἀξιώσας ἐπὶ τῷ ἐκτεθέντος διαγράμματος τὴν τε διαφορὰν τῶν προτάσεων καὶ τὴν ἀκολουθίαν θεωρεῖν. ταῦτα μὲν ὅν δὴλα, πλην ὅτι τὸ “ὥστε καὶ ἡ ἀπόφασις” σημαίνει αὐτὸ τὸ ὥστε καὶ τὸ ποῶν τὴν ἀπόφασιν, τὸ “ὅτι ἔστιν,” ἢ τῷ δικαίῳ προσκείμεν” ἢ τῷ ὑ δικαίῳ, καθάπερ τὸ ἔστιν. ὥστε τὸ μὲν ποιήσει δύο καταφάσεις, τὸ δὲ δύο ἀποφάσεις. ἐπεὶ δὲ μεταξὺ τῶν τε εἰπεῖν τὸ ἀκόλουθον, ὡς ἐλάγομεν, τῷ συμπεράσματι, τὸ “ὥστε διὰ τὸ τοῦτα ταῦτα ἔστιν,” καὶ τῆς κατασκευῆς τῷ δύο εἶναι ἀντιθέσεις καὶ τέτταρα αὐτῶν τὰ μόρια, φησὶν “ὡς τὰ μὲν δύο πρὸς τὴν κατάφασιν καὶ ἀπόφασιν τῶν ἀπλῶν ἔξει καὶ τὸ ζοιχὺν ὡς αἱ ζερήσεις, τὰ δὲ δύο ὅ,” Σφριγγὸς μὲν καλαινὴς καὶ τὸν Λυκόφρονα γῆρυν ἐκμυμνέμενος, πολλὰ δὲ πρόβλημα τοῖς ἐξηγηταῖς παραχρῶν, τί ποτε ἔνοεν τὸ τοῦτο τὸ ῥησάδιον ἐρῶμεν; φημὶ δὲ ὅτι τὴν διὰ πλειόνων ἐπιδοδεγμένην ἡμῖν τῶν προτάσεων ἀκολουθίαν αἰνέτῃ διὰ τῶν ὁ φιλόσοφος, κατάφασιν μὲν καὶ ἀπόφασιν καλῶν τὰς ἀπλᾶς προτάσεις ὡς ἀρχετύπους, ἐπειδὴ αὐτὴν προσλαβῶσαι καὶ τὰς κατηγορουμένης τὰς ἀρνήσεις ποῶσι τὰς ἐκ μεταθέσεως. λέγω δὲ ὅτι τῶν εἰρημένων τεττάρων μορίων τῶν δύο ἀντιθέσεων (προείρη) ἢ τὸ “ὥστε διὰ τὸ τοῦτα ταῦτα ἔστιν”), τῶν ὅν τὰ μὲν δύο δηλονότι μόρια, λέγει δὲ τὰς ἐκ μεταθέσεως προτάσεις, πρὸς τὴν κατάφασιν καὶ ἀπόφασιν, τυτέσι τὰς ἀπλᾶς, ἔξει καὶ τὸ ζοιχὺν, ἀντὶ τῷ καὶ συζοιχίαν καὶ ἀναλογίαν, ὡς αἱ ζερήσεις. τυτέσιν ὅτι ὅν ἔχουσιν ζοιχὺν καὶ τάξιν καὶ ἀναλογίαν αἱ ζερητικαὶ προτάσεις πρὸς τὰς ἀπλᾶς καὶ τὸ ἐπὶ πλέον αὐτῶν ἢ ἐπ’ ἑλαττον εἶναι, τῶν καὶ αἱ ἐκ μεταθέσεως. “τὰ δὲ δύο” φησὶν “ὅ,” ὅλον πάλιν ὅτι μόρια ἐκ τῶν τεττάρων. ποῖα δὲ ἂν εἴη ταῦτα; ὅλον ὅτι τὰ λοιπὰ παρὰ τὰ πρότερον εἰρημένα, τυτέσιν αἱ ἀπλᾶς προτάσεις ὅτι ἔχουσιν καὶ τὸ ζοιχὺν ὡς αἱ ζερήσεις. ὅπερ αὐτὸς πρὸ βραχέων ἐνεδείξατο διὰ τῶν ὅ, “τὰ δὲ δύο ὅ” εἰπὼν. ἀλλὰ πρὸς τίνας ὅτι ἔχουσιν αἱ ἀπλᾶς προτάσεις καὶ τὸ ζοιχὺν ὡς αἱ ζερήσεις; ἢ ὅλον ὅτι πρὸς τὰ λοιπὰ παρ’ αὐτάς δύο μόρια τῶν τεττάρων, τυτέσι πρὸς τὰς ἐκ μεταθέσεως. ἐπιδοδεῖν ἢ καὶ τὸ τοῦτο πρότερον ὅτι ὅτι ὡς ἔχουσιν αἱ ζερητικαὶ πρὸς τὰς ἐκ μεταθέσεως καὶ τὸ ἐπὶ πλέον αὐτῶν ἢ

simplices ad eandem privatorias se similiter non habent hoc modo... dicit autem Porphyrius fuisse quosdam sui temporis qui hunc exponerent locum, et quoniam ab Hermino et Aspasio et Alexandro expositiones singulas proferentes multa contraria et in expositionibus male ab illis editis dissidentia repererunt, arbitratos fuisse librum hunc Aristotelis ut dignum esset exponi omnino non posse, multosque illo tempore viros totam huius libri praeteriisse doctrinam, quod inexplicabilem putarent esse caliginem. — *Leo Magent.* ὅπως δὲ τὸ σοφιστικὸν Ἑλλὰς ἔδοξε, τηρεῖται καὶ ἐνταῦθα τὴν αὐτὴν ἀναλόγια, καὶ εἰπεῖν ὡς ἐν λόγῳ ἔχουσιν αἱ ζερητικαὶ πρὸς τὰς ἀπλᾶς (adde τῶν καὶ αἱ ἐκ μεταθέσεως vel simile aliquid). ὅτε τὴν πρότερον ἑρμηνείαν, ἢ ἡρμητικὰς ἀνελύθησας τῷ Ἑλλὰς, ὅτι ὁμοίως ἔξει ἡ ἀνελύθησις ἐπὶ τῶν προσημειωμένων προτάσεων ὡς ἐπὶ τῶν ἀπροσδιορίστων, ἔσονται κατὰ σκέψιν ἡλίσσασθαι.

ἐπ’ ἑλαττον ἀλγεῖν, ὅπως ἔχουσιν καὶ αἱ ἀπλᾶς. συνεβαλλετο ἄρα ἡμῖν τὰ προληφθέντα περὶ τῆς ἀκολουθίας τῶν προτάσεων πρὸς κατανόησιν τῆς ῥήσεως τῷ Ἀριστοτέλει. οἶδαμεν ὅν ὅτι τῶν ἐξηγητῶν οἱ ἀκριβέστεροι γράφουσιν καὶ ἑτέραν ἐξηγήσιν τῆς ῥήσεως ταύτης, ἢ καὶ μᾶλλον ἀρσεκεῖν φαίνονται ὅτι πολλῶν ἀπλῶν ἐξῆς τῆς προειρημένης καὶ ὅτι ἀναγκαζόντων ἡμᾶς, ὅπερ αὐτοὶ φασι, μακτενέας τὴν διάνοιαν τῷ Ἀριστοτέλει. ἀξιώσας ἢ κατάφασιν μὲν καὶ ἀπόφασιν μὴ τὰς ἀπλᾶς λέγειν προτάσεις, ἀλλ’ αὐτὸ τὸ καταφατικὸν εἶδος τῶν προτάσεων καὶ τὸ ἀποφατικόν. τῶν δὲ τεττάρων μορίων τῶν δύο ἀντιθέσεων, τῆς τε ἀπλῆς καὶ τῆς ἐκ μεταθέσεως, τὰ μὲν δύο τὰ ἐκ μεταθέσεως ὅπως ἔχει πρὸς αὐτὸ τὸ εἶδος καὶ τὴν δύναμιν τῆς καταφάσεως καὶ ἀποφάσεως ὡς αἱ ζερητικαὶ προτάσεις. πῶς δὲ ἔχουσιν ἐκεῖναι; ἀπλῶς μὲν κατάφασιν ἢ ἀποφάσεις ὡς λέγουσιν, τὸ δὲ ὅλον τὸ τοῦτο ζερητικὰς κατάφασιν καὶ ἀποφάσεις ὡς περὶ καὶ τὸ τοῦτο νεκρὸς ἄνθρωπος λέγει. τῶν ὅν, φασί, τὸν τρόπον ἔχουσιν καὶ αἱ ἐκ μεταθέσεως πρὸς αὐτὸ τὸ καταφατικόν καὶ ἀποφατικόν εἶδος. ὅτι γὰρ εἰς ἀπλῶς κατάφασιν ἢ ἀποφάσεις, ἀλλὰ τὸ ὅλον τὸ τοῦτο ἀόριστοι κατάφασιν καὶ ἀόριστοι ἀποφάσεις. τὰ δὲ λοιπὰ δύο μόρια, τὰ τῆς ἀπλῆς ἀντιθέσεως, ὅτι ἔχει ὅτι πρὸς τὸ καταφατικόν καὶ τὸ ἀποφατικόν εἶδος. αὐτοφύεις ἢ εἶναι ταύτας κατάφασιν καὶ ἀποφάσεις καὶ ἀνευ προσημειωμένης πρὸς αὐτὰς καταφάσεως καὶ ἀποφάσεως καὶ ἀνευ προσημειωμένης πρὸς αὐτὰς ἀποφάσεως. ταῦτα μὲν ὅτι ἐκείνων λόγος, ὅτι μὴν ἐμὲ γὰρ ἐπάγει. καὶ πολλοὶ ἔχουσιν τὸ πιθανόν ἢ ἐξηγήσας. ἄπορον ἢ ἡγῆμαι σαφῶς βοῶντος τῷ Ἀριστοτέλει ὅτι νοεῖν βέλῃ τὰ ἐνταῦθα λεγόμενα ἐκ τῶν εἰρημένων ἐν τοῖς Ἀναλυτικαῖς περὶ αὐτῶν τῶν, ἔχοντας ἡμᾶς τὰ περὶ τῆς εἰρημένης τῶν προτάσεων ἀκολουθίας μάλιστ’ ἐναργῶς πρὸς τὴν πέραν τῶν πρώτων βιβλίων τῶν Ἀναλυτικῶν παραδεδομένα, ὅπερ καὶ αὐτοὶ συνομολογῶσι, πρὸς μὲν ταῦτα μύειν, ἄλλαν δὲ τινα τῷ Ἀριστοτέλει διάνοιαν τῷ ὄντι ἀπομαντεύειν. ἀλλὰ πρὸς τί, φαίης ἂν, συμβαλεῖν ἡμῖν τὸ εἰδέναι τὴν εἰρημένην τῶν προτάσεων ἀκολουθίαν; φημὶ δὲ ὅτι πρὸς τὴν γιγνομένην πολλὰκις ἐν τοῖς συλλογισμοῖς τῶν προτάσεων μεταληψῶν... §. 136. ζητήσας δ’ ἂν τις περὶ τῶν σύνθετον ἔχουσιν τὴν κατηγορούμενον ἀπλῶν κατάφασιν, πῶς ἐπὶ τῶν τὴν ἀόριστον ἦτοι ἐκ μεταθέσεως λεγομένην κατάφασιν ποιήσομεν, ἄρα καθ’ ἑκαστον τῶν συντιθέντων ὀνομάτων τὸν κατηγορούμενον τὴν ἀρνήσιν παραλαμβάνοντες ἢ ἐν τι ἐξ αὐτῶν, καὶ ποῖον τὸ τοῦτο, ὡς καὶ δοκεῖ ἀποκληρωτικὸν εἶναι τὸν λόγον; φημὶ τοῖσιν ὡς εἴτε πάντα τὰ συντιθέντα κατ’ ὅσιν κατηγοροῦντο τῷ ὑποκειμένῳ, καθάπερ ἐπὶ τῶν ὁρισμῶν, εἴτε καὶ ἐν τι ἐξ αὐτῶν καὶ συμβεβηκός, ὡς ὅταν εἰπώμεν “ὁ Σωκράτης ἄνθρωπος λευκός ἐστι,” πάντως χρὴ τὸν κατηγορούμενον προτιθεῖν τὴν ἀρνήσιν, ὡς τὴν ζητούμενην ποιήσωμεν κατάφασιν πρὸς ἅπαν, ὡς ἐν τῷ κατηγορούμενον αὐτὴν ἐξακόντες, καὶ ὅτι μόνον πρὸς τὸ μόνον ὃ τυγχάνει συντεταγμένη.

§. 137. ἐπεὶ δὲ γεγράφθαι φαίνεται ἐν πολλοῖς τῶν ἀντιγράφων “ὅτι τὸ ἔστιν ἢ τῷ ἀνθρώπῳ προσκείμεν” ἢ τῷ ὅτι ἀνθρώπῳ, 24

εἶδέναι χρὴ ὅτι καὶ ὅτως ἡ γραφὴ ἔχη (*), ὃ ἄνθρωπος, ὅπερ φησὶν ὁ φιλόσοφος Παρφύριος, ὅς ὡς ὑποκείμενον ἀλλ' ὡς κατηγορούμενον, ἀπὸ τῷ δίκαιος ἢ λευκός εἰληφθῆναι φήσομεν, ὡς ἐπὶ τῆς προτάσεως τῆς λεγούσης "ὁ Καλλίας ἄνθρωπος ἐστίν."

19 b f. 138 b. ὅτι δὲ τὴν εἰρημένην τῶν προτάσεων ἀκολουθίαν 35
πρότερον τε παροῦσιν ἡμῶν ὁ Ἀριστοτέλης ὡς ἐπὶ προτάσεων ἀπροσδιορίστων, δι' ὧν ἔλεγεν "ὡν τὰ μὲν δύο πρὸς τὴν κατάφασιν καὶ ἀπόφασιν ἔξει καὶ τὸ ζαχὺν ὡς αἱ ζερήσεις, τὰ δὲ δύο ὅ" (p. 19 b 23), καὶ νῦν ἐπὶ τῆς ἀντιφάσεως τῆς καθόλου καταφάσεως πρὸς τὴν μερικὴν ἀπόφασιν τὰ αὐτὰ ἡμᾶς θεωρεῖν ἔξοι' καὶ 10 ὕδαν ἕτερον, σαφῶς ἐδήλωσεν ἐπαγαγὼν "πλὴν ὅς ὁμοίως τὰς καὶ διάμετρον ἐνδέχεται συναληθεύειν, ἐνδέχεται δὲ ποτε," δι' ὅ λέγει ἂν τὸ διάφορον τῶν διαγραμμαμάτων, τῷ τε ἐπὶ τῶν ἀπροσδιορίστων καὶ τῷ ἐπὶ τῶν προσδιορισμένων προτάσεων. καθ' ἑκάτερον μὲν γὰρ αὐτῶν καὶ διάμετρον συμβαίνει τετάχθαι τὰς καταφάσεις ἀλλή- 15 λαις, τὴν ἀπλὴν λέγει καὶ τὴν ἐκ μεταθέσεως, ἢ τὴν ἀπλὴν καὶ τὴν ζερητικὴν, καὶ τὰς ἀποφάσεις ὁμοίως· ἀλλ' ἐπὶ μὲν τῶν ἀπροσδιορίστων καὶ τὴν ἐνδεχομένην ὕλην τὰς τε καταφάσεις συναληθεύει ἀλλήλαις συμβαίνει καὶ τὰς ἀποφάσεις ἅτε ταῖς μερικαῖς ἰσοδυναμίσσας, ἐπὶ δὲ τῶν προσδιορισμένων, περὶ ὧν νυνὶ αὐτῷ ὁ λό- 20 γος, τῆς καθόλου καταφάσεως καὶ τῆς ἐπὶ μέρους ἀποφάσεως, τὰς μὲν καταφάσεις συναληθεύσαι ἀδύνατον καθ' ὁμοιότητος ὕλην, τὰς μέντοι ἀποφάσεις συμβαίνει συναληθεύειν καὶ μόνον τὴν ἐνδεχομένην· ἐπεὶ γὰρ τῶν ἀνθρώπων οἱ μὲν δίκαιοι εἰσιν οἱ δὲ ἄδικοι, οἱ δὲ μέσων ἔχουσιν ἔξιν, φανερόν ὅτι πάσας συμβήσεται τὰς προκει- 25 μένας ἀποφάσεις ἀληθεύειν, ὃ πᾶς ἄνθρωπος δίκαιος, ὃ πᾶς ἄνθρωπος ἄδικος, ὃ πᾶς ἄνθρωπος ὃ δίκαιος (*). τὸ ὅν "ἐνδέχεται δὲ

ποτε" ὅτως ἀνεξέον, ὅς ὡς πασι τῶν καὶ διάμετρον ποτὲ συναληθεύουσιν (τῷτο γὰρ ἀδύνατον) ἀλλ' ὡς τινῶν ἐξ αὐτῶν, οἷον τῶν ἀποφάσεων συναληθεύουσιν ἐπὶ τῆς ἐνδεχομένης ὕλης, ὡς εἴρηται, τῆς μήτε ἀναγκαίας μήτε ἀδυνατού. καὶ ταῦτα σαφῶς εὐρήσομεν ἐν διορίζοντι μόνον ἀλλὰ καὶ δεικνύντα τὴν Ἀριστοτέλην πρὸς τῷ πέρατι τῷ πρώτῳ τῶν Ἀναλυτικῶν... ἀλλ' εἰ δεῖ μὴ παρέργως ἀκροῶσθαι τῶν ὑπὸ τῷ Ἀριστοτέλει λεγομένων, ἄξιον οἶμαι ζητῆσαι διὰ τίνα αἰτίαν ἐπὶ μόνῃς τῆς ἀντιθέσεως τῆς καθόλου καταφάσεως πρὸς τὴν μερικὴν ἀπόφασιν ὁμοίως ἔχειν φησὶ τῶν προτάσεων τὴν ἀκολουθίαν τῇ ἐπὶ τῶν ἀπροσδιορίστων. μήποτε ὅν ὡς ἐπὶ τῶν ὑπολοίπων ἀντιφάσεων, τῆς τε μερικῆς καταφάσεως πρὸς τὴν καθόλου ἀπόφασιν καὶ τῆς τῶν καθ' ἑκάστην, μερικῇ σωζομένης τῆς αὐτῆς ἀκολουθίας· ἐπὶ μὲν γὰρ τῆς τίς καὶ ὕδαν ἀντιφάσεως ὕδαν ἐνδέχεται δεῖξαι τὴν ἀπλὴν 15 κατάφασιν τῆς ζερητικῆς ἀποφάσεως ἢ ἐπὶ πλεον καὶ ἐπ' ἑλαττον ὕσαν. ὅτε γὰρ εἴ τις ἄνθρωπος δίκαιος, ἢ καὶ ὕδαν ἄδικος, ὅτε εἰ μηδεὶς ἄδικος, ἢ καὶ τις δίκαιος· τί γὰρ εἰπόντες τὴν μέσων ἔχουσιν ἔξιν. ὥστε ὅς ἔξιν ὕδαν ἀκολουθίαν ἀναγκάσαι. εἰ δὲ τὰς ἀπλῶς πρὸς τὰς ἐκ μεταθέσεως παραβάλλοις, ταῖς μὲν ἀποφάσεσι τὰς καταφάσεις ἐπομένως εὐρήσεις, ὅτε μέντοι τὰς ἀποφάσεις ταῖς καταφάσεσιν. εἰ μὲν γὰρ μηδεὶς μὴ δίκαιος, δῆλον ὡς πᾶς τε καὶ τῶν καὶ μέρος ἑκάστος ἔξιν δίκαιος· ὃ μὴ εἰς τις δίκαιος, ἢ καὶ δεήσει μηδὲν εἶναι μὴ δίκαιον. ὃ μὴ ἀλλ' ὕδαν ἐπὶ τῶν καθ' ἑκάστη τὴν εἰρημένην ἀναλογίαν προχωρῶσαν εὐρήσεις· τὴν μὲν γὰρ ἀπλὴν 20 κατάφασιν καὶ τὴν ἐκ μεταθέσεως ἀπόφασιν ἀντιστρέφει ἀλλήλαις συμβαίνει (Σωκράτης δίκαιός ἐστι, Σωκράτης ὃ δίκαιος ὅς ἔξιν), τὴν μέντοι ζερητικὴν ἀπόφασιν ἑκατέρας αὐτῶν ἐπὶ πλεον εἶναι, τὸ ἀληθεύειν ἐπ' αὐτῷ καὶ τὴν μέσων ἔξιν καθ' ὑπόθεσιν ἔχοντος.

f. 140 b. προφανὲς τὸ διὰ τούτων παραδιδομένον θεώρημα· 19 b
φησὶ γὰρ τοσαύτας εἶναι ἀντιφάσεις καὶ ἐπὶ τῶν ἐκ τρίτου προσκα- 36
τηγορευμένων προτάσεων ἀόριστον ὑποκείμενον χρωμένως, ὅσαι ἦσαν αἱ ἐξ ὁρίσμεν τῷ ὑποκειμένῳ. δύο δὲ ἦσαν ἐκεῖνα καθ' ἑκάστην προτάσεων εἶδος τὸ καὶ τὸ ὑποκείμενον ὀνομαζόμενον, οἷον καθ' ἑκάστην ἢ ἀδύριστοι ἢ καθόλου ἢ ἐπὶ μέρους δύο ἅμα καὶ αὐτῷ. ὡν 35 καὶ παραδείγματα παρέθετο τῶν τε ἀπλῶν καὶ τῶν ἐκ μεταθέσεως. ὅς ἄνθρωπος δίκαιός ἐστιν, ὅς ἄνθρωπος δίκαιος ὅς ἔξιν· αὐτῷ ἀπλῶς μὲν ἐξ ἀόριστου τῷ ὑποκειμένῳ. ὅς ἄνθρωπος ὃ δίκαιός ἐστιν, ὅς ἄνθρωπος ὃ δίκαιος ὅς ἔξιν· αὐτῷ καὶ ἀόριστοι ἦτοι ἐκ μεταθέσεως καὶ ἐξ ἀόριστου πάλιν τῷ ὑποκειμένῳ. ἢ δὲ λέξεις (*) ἢ "ἀλλὰ 40 δὲ πρὸς τὸ ὅς ἄνθρωπος ὡς ὑποκείμενον τι προσεθέντος" ἐλλειπόμερον ἔχει· τὸ γὰρ πλήρες ὅτως ἂν ἔχοι, ἀλλὰ δὲ δύο ἀντιφάσεις ἀντικεινῶς, τῷτο ἐξ ἀντικειμένων προτάσεων γίνοντι, πρὸς τὸ ὅς ἄνθρωπος ὡς ὑποκείμενον τι παραληφθὲν ἐν ταῖς προτάσεσι,

(*) Boeth. II p. 377: unde Alexander quoque dicit scripturae esse culpam, non philosophi recte dicentis, et emendandam esse scripturam. sed non eum oportuit confundi, si pro homine et non homine iustum et non iustum intulit: haec enim exempla sunt potius quam propositionum necessitas... non ergo oportuit Alexandrum conturbare aliosque in hac descriptione, in qua nos philosophus exercere voluit, sicut Porphyrium et Herminum non turbabat, qui dicunt exempla hic esse finiti praedicati et infiniti, in quibus quodlibet praedicatum sit, aequae accipi oportere... hanc quoque scripturam (p. 19 b 29) emendandam esse Alexander opinatur, faciendumque esse hoc modo, sicut prius quoque exposuimus: est enim hoc loco et non est iusto et non iusto adiacet (vulgo: est enim hoc loco et non est homini adiacet). sed ordo quidem totius sententiae diligenter expositus est, sive illa scriptio sit sive illa; neutra enim mutanda est; et una quidem plus habet exercitii, altera vero facilitatis, sed ad unam intelligendum utraque perveniunt.

(**) cf. Boeth. II p. 385 sqq. id. p. 389: Herminus autem hoc aliter sic exposuit. similiter, inquit, duas facient oppositiones quattuor propositiones, si fuerint duae simplices, duae infinitae, determinatione tamen adiecta. hoc autem sic monstrat... atque hoc quidem Herminus non recta expositione dicens ordinem turbat.

(*) Boeth. II p. 391: utuntur enim haec propositiones subiecto, id est, non homo, ut nomine, praedicato vero eo quod est iustus: hoc est enim quod ait "aliae autem ad non homo ut ad subiectum aliquod additum."

προσθεέντος αὐτῷ (τῷ ἔκ ἀνθρώπου δηλονότι) τὸ τε κατηγορούμενον
 καὶ τὸ προσκατηγορούμενον, καὶ κατηγορούμενον μὴ ἢ ὠρισμένον ἢ ἀόριστον,
 προσκατηγορούμενον δὲ ἢ καταφατικῶς ἢ ἀποφατικῶς.

20. f. 141 b. τινὲς μὲν τῶν ἐξηγησαμένων τῶτο τὸ χωρίον ὑπέ-
 λαβον λέγειν τὴν Ἀριστοτέλην διὰ τούτων ὅτι περ ἐν ταῖς προτάσεσι 5
 ταῖς ἀντὶ τὸ ἔστιν ἄλλο τι ῥῆμα προσκατηγορούμενον ἐχούσαις, οἷον
 τὸ βαδίζειν ἢ τὸ ὑγιαίνειν, ὡς ἐν ταῖς ἀνθρώπου δικαίως ὑγιαίνει,
 ἀνθρώπου δικαίως βαδίζει, ἢ αὐτὴ γίγνεται τῶν προτάσεων τάξεις
 τε καὶ ἀκολουθία ἥπερ ἐτύγχανε καὶ ἐπὶ τῶν τὸ ἐστὶ προσκατηγορούμε-
 νον ἐχουσῶν, παντάπασιν ἀποπλανώμενοι τῆς τε τῷ Ἀριστοτέλει 10
 διαποίας καὶ τῆς τῶν λόγων αὐτῶν ἀκριβείας. ὅτε γὰρ ὁ φιλόσοφος
 φαίνεται τῆς τοιαύτης προτάσεως παραδείγματα ἡμῶν παρατιθέμε-
 νός, ὅτε ἐνδέχεται παρὰ τὸ ἐστὶν ἄλλο τι ῥῆμα προσκατηγορούμενον
 γίγνεται. καὶ τῶτο ὁ μόνον τῷ Ἀριστοτέλει πιθεῖσθαι δεῖ πρότερον
 τε σαφῶς εἰπόντι μόνον τὸ ἐστὶν ἐν ταῖς τοιαύταις προτάσεσι 15
 προσκατηγορεῖσθαι, καὶ ἐν τοῖς Ἀναλυτικαῖς (1 1) ὅρον μὲν εἶναι ἀπο-
 φαινόμενον τὸν εἰς ὃν διαλύει ἢ πρότασις, τὸν τε κατηγορούμενον
 καὶ τὸν ὑποκείμενον, ἐπάγοντι δὲ προστιθέμενον ἢ διαιρούμενον τὸ εἶναι
 ἢ μὴ εἶναι, καὶ μηδενὸς ἄλλου ῥήματος παρὰ τῶτο μνείαν ποιη-
 μένου. ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς ἐν τοῖς ἐξῆς ἐναργῶς ἀποδείξομεν, ὅπερ καὶ 20
 πρότερον ἐπηγγειλάμεθα, δι' ὧν ὁ Ἀριστοτέλης ζητήσει πότε τὰ
 ἴδια καὶ χωρὶς κατηγορούμενα δύναται συμπλεκόμενα ἀλλήλοις μίαν
 ποιῆσαι κατηγορίαν. καὶ πότε ὅ. ἕτεροι δὲ γε ὑπέλαβον ζητεῖσθαι
 διὰ τούτων (*) εἰ ὥσπερ ἐν ταῖς ἐνεργείαις τὸ ἐστὶ προσκατηγορού-
 μενον ἐχούσαις τὸ κατηγορούμενον ὀνόματος, οἷον τὸ δικαίως, προ- 25
 ταττόμενον τὸ ἀρνητικὸν μόριον ὃ ποιεῖ ἀπόφασιν ἀλλὰ κατάφασιν
 ἐκ μεταθέσεως τὴν ἀνθρώπου ὃ δικαίως ἐστίν, ὅτω καὶ ἐν αἷς δυνα-
 μεὶ περιέχεται τὸ ἐστὶν ἐν τῷ κατηγορούμενῳ ῥήματι, διαλυόμενον τῷ
 ῥήματος ἐκείνου, καθὰ καὶ πρότερον ἐλέγομεν, εἰς τε τὴν οἰκείαν
 αὐτῷ μετοχὴν καὶ τὸ ἐστὶν, προταττόμενον πάλιν τὸ ἀρνητικὸν μόριον 30
 τῆς μετοχῆς ὃ ποιεῖ ἀπόφασιν ἀλλὰ κατάφασιν ἐκ μεταθέ-
 σεως. ἢ μὲν γὰρ λέγουσα πρότασις "ἀνθρώπου βαδίζει" ταύτην ὁμο-
 λογούμενως φθέγγεται τῇ "ἀνθρώπου βαδίζων ἐστίν." ζητεῖ δὲ
 φασί, διὰ τούτων εἰ τὴν ἀνθρώπου ὃ βαδίζων ἐστὶ κατάφασιν
 ῥητόν πάλιν ἐκ μεταθέσεως ἀλλ' ὃ ἀπόφασιν, ὅτε τὸ προβλή- 35
 ματος ἀξίον οἶμαι ζητήσεως ὄντος (τίς γὰρ ἀποκλήρωσις ὥς τὴν
 μὲν ἀνθρώπου ὃ δικαίως ἐστὶ κατάφασιν καλεῖν, τὴν δὲ ἀνθρώπου

(*) Boeth. II p. 392: dubitabit autem aliquis an sicut ex infinito verbo fieri affirmatio non potest, sed semper negatio ex hoc praedicamento fit, ita quoque si eadem propositio solvatur in participium atque verbum, an ex infinito possit affirmatio fieri participio... id. p. 393: participia autem vel nomina si sint infinita, posse facere affirmationem, et ideo quotiescunque a magnis viris infinitum verbum et duae negationes in syllogismo ponuntur hac ratione defenditur, quo dicatur verbum infinitum pro participio esse positum, quod participium nominis loco in propositione praedicatur. et id quidem Alexander Aphrodisaeus arbitrabatur ceterique complures.

ὃ καὶ ὑγιαίνων ἐστὶν ἀπόφασιν;) ὅτε τὸ Ἀριστοτέλης ὁδὸν τούτων
 διὰ τῶν παρ' αὐτῷ λεγομένων ἐμφαίνοντος. μήποτε ἔν ταῖς
 ῥήσεσιν αὐταῖς τὸ Ἀριστοτέλης προσφυέστερον ἢ τὸ λέγειν ὅτι πα-
 ραδὸς ἡμῖν τὰς ἐξ ἀόριστον τὸ ὑποκείμενον ἀντιφάσεις, πρότερον μὲν
 ἐπὶ τῶν ἀπλυστάτων προτάσεων τῶν ἐξ ὑποκείμενου καὶ κατηγορου-
 μένου μόνον, διὰ δὲ τῶν προσεχῶς προειρημένων καὶ ἐπὶ τῶν ἐκ
 τρίτου προσκατηγορουμένων, καὶ ἐν οἷς παρέθετο αὐτὸ παραδείγμασι
 τὸ ἐστὶ λαβὼν πρότερον μὲν ὡς κατηγορούμενον, δι' ὧν ἔλεγεν "ἐστίν
 ὃ ἀνθρώπου, ὃ καὶ ἐστίν ὃ ἀνθρώπου," καὶ "ἐστὶ πᾶς ὃ ἀνθρώπου, ὃ καὶ
 ἐστὶ πᾶς ὃ ἀνθρώπου" (p. 19 b 16), δι' ὧν δὲ προσεχῶς παρε-
 δίδου, καὶ ὡς προσκατηγορούμενον, ἐν οἷς ἔλεγεν "αὐτὸ μὲν ὃν
 ἀντίκειναι, ἄλλαι δὲ πρὸς τὸ ὃ ἀνθρώπου, ἐστὶ δικαίως ὃ ἀνθρώ-
 που, ὃ καὶ ἐστὶ δικαίως ὃ ἀνθρώπου, ἐστίν ὃ δικαίως ὃ ἀνθρώπου, ὃ καὶ
 ἐστίν ὃ δικαίως ὃ ἀνθρώπου" (p. 19 b 36), προτίθεται διὰ τούτων
 διδάξαι ἡμᾶς ὅτι καὶ ἐπὶ τῶν προτάσεων τῶν ἀντὶ τὸ ἐστὶν ἄλλο τι
 ῥῆμα ἐχουσῶν ὃ προσκατηγορούμενον (τῶτο γὰρ εἶρη) ὅτι ἀδύνατον)
 ἀλλὰ κατηγορούμενον, ἀόριστον μέντοι πάλιν τῷ ὑποκείμενῳ χρω-
 μένων, τούτων δὲ τὴν τῶτον γίγνεται τὰς ἀποφάσεις ὃν ἐγίνοντο καὶ
 τὸ ἐστὶν ἐνεργεῖα κατηγορούμενον... f. 143 b. ἔοικεν ἐξ ἀρχῆς ἐν τοῖς
 παραδείγμασι τὸ ὑγιαίνειν ῥῆμα διαλύσαι εἰς τε τὴν ὑγιαίνων μετο-
 χὴν καὶ τὸ ἐστίν. εἴτα πρῶτον παραθέμενος παραδείγματα προτά-
 σεων ἐξ ὠρισμένου τὸ ὑποκείμενον, ὡς γνωριμότερα καὶ ὁδηγεῖσαι
 ἡμᾶς δυνάμενα πρὸς κατανοήσιν τῶν ἐξ ἀόριστον ὑποκείμενου, ἐπά-
 γει τὰς ἐξ ἐκείνων γενομένας καὶ ἀόριστον χρωμένας τῷ ὑποκείμενῳ,
 περὶ ὧν ἦν αὐτῷ προκείμενον λέγειν ὅπως ἐπ' αὐτῶν ἐκ τῶν κα-
 ταφάσεων γίγνεται αἱ ἀποφάσεις. δηλοῖ δὲ ἐπὶ τούτων μόνον τὴν
 αἰτίαν ἀποδιδόναι τὴν μὴ ἄλλον τρόπον γίγνεται τὰς ἀποφάσεις.
 εἰπὼν μέντοι μὴ χρῆναι τῆς πᾶς ὃ ἀνθρώπου ὑγιαίνει λέγειν
 ἀπόφασιν τὴν ὃ πᾶς ἀνθρώπου ὑγιαίνει, τὴν αἰτίαν τούτου προσέθη-
 40 σιν εὐθὺς ἐπάγων "τὸ πᾶς ὃ καὶ καθόλου σημαίνει ἀλλ' ὅτι κα-
 θόλου." ὅτι περ ὅτι μὲν δηλοῖ τὴν φιλοσοφίαν, διὰ τῶν πρότερον εἰρη-
 μένων παρεσχάμεν, τὸ ῥησιδίων αὐτὸ τῶτο ἐξηγησάμενοι.

f. 144 b. μέλλων ἐν τοῖς ἐξῆς ὁ Ἀριστοτέλης παραδιδόναι 20
 καθόλου τινὰ ἀπόφασιν ἀκολουθῶσαν καθόλου τινὴν καταφάσει τὴν
 16. ἀπλήν τῇ ἐκ μεταθέσεως καὶ τὴν ἐκ μεταθέσεως τῇ ἀπλή, προ-
 λαμβάνει διὰ τούτων εἰκότως καὶ διορίζει ὅτι, καθάπερ ἐπὶ τῶν ἐξ
 ὑποκείμενου καὶ κατηγορουμένου προτάσεων τὰς καθόλου ὡς καθόλου
 ἐναντίας προσηγόρευσε καὶ συμφυεῖσθαι ἀλλήλαις ἀπεφάνητο, τὰς
 δὲ ἀντιφασχέας πρὸς αὐτάς συναληθεύειν ἀλλήλαις, ἐν οἷς ἔλεγε
 40 "ὅτι ταύτας μὲν ὃ καὶ ὡς αἷμα ἀληθεῖς εἶναι, τὰς δὲ ἀντικειμένας
 αὐταῖς ἐνδέχεται ἐπὶ τῷ αὐτῷ" (c. 7 p. 17 a 23), τὴν αὐτὴν τῶτον καὶ
 ἐπὶ τῶν νυνὶ προκειμένων εἰς ἐπίσκεψιν προτάσεων τῶν προσκα-
 45 τηγορευσῶν τὸ ἐστὶ τὰς μὲν καθόλου τὰς μὴδὲμίαν ἐχούσας περὶ τῆς
 ὅρας διαφορὰν ἀξιοῖ μήτε συναληθεύειν ποτὲ ἀλλήλαις μήτε ση-
 μαίνειν τὰς ἐπὶ τῷ αὐτῷ συντρέχειν αἷμα δυνάμενας, τὰς δὲ μα-
 χομένας πρὸς αὐτάς ἀντιφατικῶς συντρέχειν ποτὲ ἀλλήλαις,
 διὰ τὸ ποτὲ δηλονότι σημαίνων τὸ καὶ μόνον τὴν ἐνδεχομένην ὕλην
 ὑπάρχειν αὐταῖς τὸ συναληθεύειν. ἡμεῖς μὲν ὅν, ὡς εἶρη, διηρη-

μένως ἀποδομεν τὸ ὅτι ἀληθεῖς ἅμα ὅτε ἐπὶ τῷ αὐτῷ, τὸ μὴ λαμβάνοντες ἐπ' αὐτῶν τῶν λόγων, τὸ δὲ ἐπὶ τῶν σημαινόμενων ὑπ' αὐτῶν πραγμάτων. συμβαίνει δὲ ταῦτα συντρέχειν ἀλλήλοις· εἰ γὰρ ἅμα ἀληθεῖς οἱ λόγοι, καὶ τὰ ἐν αὐτοῖς κατηγορούμενα τῷ αὐτῷ ἅμα ὑπάρχουσι, καὶ τὸ ἀνάπαλιν. καὶ ὅλον ὅτι τὸ ἅμα εἶναι ἀληθεῖς τὸς λόγους αἰτιον γίγνεται τὰ πράγματα συνυπάρχειν. ἕτεροι δὲ γὰρ τὸ ὅτι, καίτοι δις παραληφθέν, παρέλκειν ὑπολαμβάνοντες δι' ἀμφοτέρων, τῷ τε ἅμα καὶ τῷ ἐπὶ τῷ αὐτῷ, περιγράφεται φασὶ τὸ χαρακτηρίζον τὴν ἀντίθεσιν τῶν ταύτων προτάσεων. ἅμα τε γὰρ ἀληθεῖς δύνανται εἶναι, φασίν, αἱ προτάσεις μὴ ἐπὶ τῷ αὐτῷ λαμβανόμεναι, οἷον πᾶς ἄνθρωπος ὄντις, ὑδεῖς ἴσπος ὄντις. καὶ πάλιν ἐπὶ τῷ αὐτῷ μὴ ἀληθεῖς, ὃ μέντοι ἅμα, οἷς ὅταν λέγωμεν πᾶς ἄνθρωπος ἐπὶ τῷ χρυσῷ λεγόμενον γένος δικαίως, ὑδεῖς ἄνθρωπος ἐπὶ τῷ σιδηρῷ λεγόμενον γένος δικαίως, καίτοι τῷ τε Ἀριστοτέλει κατ' ἀρχὰς παραδόντος ἡμῖν ποίας 15 ἀξιῶ ἀντικεινῶς ἀλλήλαις προτάσεις, ὅτι τὰς τῷ αὐτῷ καὶ τῷ αὐτῷ καὶ τὰ ἐξῆς τούτοις, καὶ τῆς καὶ χρόνον ἐξαλλαγῆς περὶ μὴ τὴν φύσιν καθ' ἕκαστα θεωρεῖας δυναμένης, ἐν δὲ τοῖς καθόλου χώροις ὑδεμίαν ἐχύσης, εἰ μὴ μέλλοιμεν τοῖς μυθικοῖς πλάσμασι χρῆσασθαι πρὸς ἀνατροπὴν τῶν ἐναργῶς ἀποδοειγμένων.

20. f. 145 b. κατ' ἀρχὰς μὴ τῆς θεωρίας τῶν ἐκ τρίτου προσκατηγορουμένων προτάσεων ἐδιδασκόμεθα ὅπως ἐχυσαν αἱ ὅλαι αὐτῶν ἀντιφάσεις τῆς πρὸς ἀλλήλας τάξεώς τε καὶ ἀκολουθίας, καὶ παρεβάλλετο τὰ μέρη αὐτῶν πρὸς ἀλλήλα, ἢ μὴ καθόλου ἀπλή κατάφασις πρὸς τὴν ἐπὶ μέρους ἐκ μεταθέσεως ἀπόφασιν ὡς ἐπομένη 25 καὶ ἐπὶ πλέον αὐτῆς ὕσαν, ἢ δὲ καθόλου ἐκ μεταθέσεως κατάφασις πρὸς τὴν ἀπλήν ἀπόφασιν ὡς ἐν αὐτῇ τρόπον ἐχυσαν πρὸς αὐτήν. νῦν δὲ παραδίδωσιν ἡμῖν ὁ Ἀριστοτέλης τὰς ποσὸν μὴ τὸ αὐτὸ ἐχύσας προτάσεις, ἐπομένως μέντοι ἀλλήλαις, ἕκαστι ὅλην ἀντίφασιν πρὸς ὅλην παραβάλλων, ἀλλ' ὥσπερ εἴρη, μᾶς 30 μόνης προτάσεως πρὸς μίαν πρότασιν τὴν συμφωνίαν θεωρῶν. . . ὃ μὴ ὅν Ἀριστοτέλης παραδείγματα μόνον παραθέμενος ἡμῖν τινῶν ἀκολουθῶν ἀλλήλαις προτάσεων ἀπηλλογῇ τῷ θεωρήματος· ὃ δὲ γὰρ ἡμέτερος καθηγεμῶν καὶ εὐεργέτης κανόνας ἡμῖν πάνυ τεχνικῶς παρεδίδον, καθ' ὅς οἷον τε πάσῃ τῇ προτεθείσῃ προτάσει τὴν 35 ἀκολουθῶσαν εὐρεῖν. ἐπεὶ γὰρ αἱ προτάσεις καὶ ὡς ὅλαι θεωρῶν καὶ μέρη ἐχουσι, τὰς ἀντιθέσεις αὐτῶν ἐλάμβανεν ἢ ἀπὸ τῆς περὶ τὰ μέρη αὐτῶν θεωρημένης διαφορᾶς ἢ ἀπὸ τῆς περὶ ὅλας αὐτάς. ἐπεὶ δὲ δύο μὴ τῶν προτάσεων τὰ μέρη, ὃ τε ὑποκείμενος ὅρος καὶ ὁ κατηγορούμενος, δύο δὲ καὶ τὰ περὶ ὅλας αὐτάς ὡς ὅλας θεω- 40 ρήματα, τὰ τε ποιῶν αὐτῶν καὶ τὸ ποσόν, τετραχῶς συμβαίνει λαμβάνεσθαι τὰς τῶν προτάσεων ἀντιθέσεις.

20. f. 150. ἀκόλουθον ἐστὶ τῷ τῷ τὸ θεωρήμα τῷ προσεχῶς παρα- 23 δομένῳ, καὶ δι' ἐκείνῳ λαμβάνον τὴν πῆλιν. πρότερον μὴ γὰρ ἐδιδασκεν ἡμᾶς ποία ἀληθεῖς καταφάσει συναληθεύσει ἀπόφασις 45 ὁμοίως αὐτῇ καὶ τὸ ποσὸν ἐχυσαν. νῦν δὲ διδάσκει ποίας μὴ ἀπλῆς καταφάσεως ψευδομένης τὴν ἐπὶ τῶν αὐτῶν ὅρων καὶ καὶ τὸ αὐτὸ ποσὸν λεγόμενῃ ἐκ μεταθέσεως κατάφασιν ἀληθεύειν ἀνάγκη,

ποίας δὲ ἀδύνατον. . . ποιῶν ἡμᾶς τε προσεκτικωτέρως πρὸς τὸ μὴ προχείρως συγχωρεῖν ἀπὸ τῷ περὶ τινος τῶν προτάσεων συμβαλλόντος ὅτι καὶ ἐπὶ πασῶν τῶν ὁμοίως λεγομένων ὡσαύτως ἔχει, προάγει τὸν λόγον ὡς ἐν ἐρωτήσῃ λεγομένων τῶν προτάσεων. . . ἐπεὶ ὅν τὰς ἐναντίας συμφυεῖς ἀλλήλαις ἀνάγκη, τῇ δ' ἐναντία πρὸς τὴν ἀπλήν κατάφασιν ἀποφάσει αὐτὴν ἐλέγομεν φθόγγεως τὴν ἐκ μεταθέσεως κατάφασιν καὶ τὸς παραδεδομένους περὶ τῆς ἀκολουθίας τῶν προτάσεων κανόνας, διὰ τούτου καὶ ταύτην συμφυεῖς αὐτῇ ἀναγκαῖον, ὅπερ ἔκ ἐνεδέχετο γίγνεσθαι ἐπὶ τῶν καθ' ἕκαστα προτάσεων. ἐπ' ἐκείνων μὴ γὰρ τῇ κατάφασει μία μόνη ἀντικεινῇ ἀπόφασις, ἢ ἀντιφάσκουσα πρὸς αὐτήν, ὡς ἐναντία δὲ ὑδεμία· τῶν δὲ τῇ καθόλου κατάφασει μαχομένων δύο ἀποφάσεων ἢ μὴ ἐναντία πρὸς αὐτὴν ὅλον ὅτι συμφυεῖς αὐτῇ, καὶ ἢ ἰσοδυναμῶσα αὐτῇ ἐκ μεταθέσεως κατάφασις, ἢ δὲ ἀντιφατικῶς αὐτῇ μαχομένη ἀληθεύσει. διὸ φησὶν ἀληθὲς εἶναι τὸ ὅτι πᾶς ἄρα ἄνθρωπος σοφός. ἀλλὰ περὶ τῶν λοιπῶν καταφάσεων τί ἐρῶμεν, τῆς τε ἀπροσδιορίστου καὶ τῆς ἐπὶ μέρους;

f. 151. πρὸς μὴ τῷ συμπεράσματι τῷ δευτέρῳ κεφαλαίῳ 20 παραδίδος ἡμῖν τὰς ἐξ ἀόριστον ὑποκειμένους προτάσεις, ἐνεδείκνυτο, 31. ὡς καὶ ἐν ἐκείνοις ἐπεσημηνάμεθα, ὅτι τὰ ἀόριστα ὀνόματα ὑποπτευθεῖν μὴ ἀν' ἀποφάσεις εἶναι, ὃ μέντοι καὶ ὅπως ἐχουσι, δι' ὧν ἔλεγεν ἄνευ δὲ ῥήματος ὑδεμία κατάφασις (c. 5). ἐν δὲ γὰρ τούτοις διττὴν ἡμῖν διαφορὰν τῶν προτάσεων πρότερον τε παραδὼς καὶ ἐξῆς ἐπαγαγεῖν μέλλων, τὴν μὴ καὶ τὸ ὠρισμένον καὶ ἀόριστον τῶν ὑποκειμένων, τὴν δὲ καὶ τὸ ὠρισμένον καὶ ἀόριστον τῶν κατηγορουμένων, εὐκρίτως ὑλαβήθη μὴ τὸ ὅτι ἀποφατικὸν μόνον συντεταγμένον τοῖς τε ὀνόμασιν ἐν τοῖς ἀόριστοις ὑποκειμένοις καὶ τοῖς ῥήμασιν ἐν τοῖς ἀόριστοις κατηγορουμένοις ποιήσῃ τῶν ἀπλυστέρων τινὰς ὑπολαβεῖν ὅτι καὶ αὐτὰ καθ' αὐτὰ λεγόμενα τὰ ἀόριστα ὀνόματα καὶ τὰ ἀόριστα ῥήματα δύνανται ποιεῖν ἀποφάσεις. καὶ τὴν γενομένην ἂν ἐντεῦθεν ἀπὸ τὴν εὐθὺς ἰάσατο, ἐπιδείξας ὅσον διεστῆρασι τῶν ἀποφάσεων. φησὶν ὅν "αἱ δὲ καὶ τὰ ἀόριστα ἀντικείμενα ὀνόματα καὶ ῥήματα," ἑλλπωὺς αὐτὸ διὰ συντομίαν ἀπαγγέλλας· ὅτε γὰρ τίνες αἱ ἀντικείμενα εἴρη, ὅτε τίνες ἀντικείμενα. τὸ δὲ πλήρες τῆς λέξεως εἴη ἂν, αἱ δὲ φωναι αἱ καὶ τὰ ἀόριστα ὀνόματα καὶ ῥήματα ἀντικείμενα ταῖς καὶ τὰ ὠρισμένα δέχαιεν ἂν αὐτῶν ἐκείνων τῶν ὠρισμένων εἶναι ἀποφάσεις, αἱ μὴ τῶν ἀόριστων ὀνομάτων φωναι ἀποφάσεις ὕσαι ἄνευ ῥήματος, αἱ δὲ τῶν ἀόριστων ῥημάτων ἀποφάσεις ἄνευ ὀνόματος, ὡς τῆς ὄντως ἀποφάσεως ἐξ ἀμφοῖν συμπληρῶς ὀφειλέσης, ὀνοματὸς τε καὶ ῥήματος. ὃ μέντοι, φησὶ, καὶ ὄντως εἰσὶν ἀποφάσεις. καὶ συλλογίζετο τούτο ἐναργῶς ἐν δευτέρῳ γήματι.

f. 152 b. συνεχῇ μὴ ἐχρῆν εἶναι τὰ διὰ τούτων λεγόμενα 20. τοῖς πρότερον εἰρημένους περὶ τῶν ἀκολουθῶν ἀλλήλαις προτά- 37. σεων, ἐν οἷς ἔλεγεν "ἀκολουθῶσι δὲ αὐτῷ." παραδὼς γὰρ ἡμῖν ἐν ἐκείνοις τὴν ἀκολουθίαν τῶν ἐξ ὠρισμένων τῶν ὑποκειμένων προτάσεων, ἐν τούτοις παραδίδωσιν ὅπως καὶ αἱ ἀόριστον ἐχουσαι τὸν ὑποκειμένον ἀκολουθῶσιν ἀλλήλαις. ἀλλὰ διέκοψε τὸ συνεχὲς τῆς διδασκαλίας προσεχῶς μὴ ἢ διάκρισις τῶν ἀόριστων ὀνομάτων τε καὶ

ρημάτων ἀπὸ τῶν ἀποφάσεων, πρὸ ἐκείνῃ δὲ ἡ διδασκαλία τῶν
ὑπὸ τῶν καταφάσεων ἀπλῶν ψευδομένων, αἱ ἀόριστοι ἔχουσι τὴν
κατηγορούμενον ἐξ ἀνάγκης ἀληθεύειν· ὅπερ ἦν ἀντικείμενον μὲν
πρὸς τοῖς περὶ τῆς ἀκολουθίας εἰρημένους, συγγενὲς δὲ ὅμως πρὸς
αὐτὰ καὶ παραλαμβάνον προτάσεις τὰς μὲν ἐξ ἀμφοτέρων τῶν ὄρων
ὠρισμένων, τὰς δὲ ἐξ ὠρισμένου μὲν τῷ ὑποκειμένῳ ἀόριστον δὲ τῷ
κατηγορουμένῳ. μετ' ἐκείνα ὅν μελλῶν ἡμῶν παραδιδόναι τὴν
ἀκολουθίαν, ὡς εἴρηξεν, τῶν ἐξ ἀόριστου τῷ ὑποκειμένῳ προτάσεων,
ἀναγκαίως πρὸς τε τὰ προλαβόντα καὶ πρὸς τὰ ἐπαγχαλὰ μέλ-
λοντα περὶ αὐτῶν τῶν ἀόριστων διείλετο φωνῶν, ποῖαν ἔχουσι δύ-
ναμιν. διὸ καὶ μὲν ταῦτα εἰκότως τὸ ἀκόλουθον ἐκείνοις ἀποδιδόντες
προσέτιθησι ὅπως ἔποντο ἀλλήλαις αἱ ἀόριστοι ἔχουσι τὴν ὑποκείμενον
προτάσεις, καὶ πρῶτον μὲν ἐπισημαίνουσι ὅτι ἄλλο εἶδος τῶν τούτων
προτάσεων παρὰ τὰς ἐξ ὠρισμένου τῷ ὑποκειμένῳ· τὸ γὰρ "ὕδε μὲν
ἐκείνων" λέγει περὶ τῶν ὠρισμένων ἔχουσιν τὴν ὑποκείμενον, ὡν
πρότερον παραδέδωκε τὴν ἀκολουθίαν.

208 f. 153 b. ἀκόλουθον καὶ τὸτο τὸ θεωρήμα τοῖς πρότερον ἡμῶν
1. παραδεδωμένοις· διαλεχθεὶς γὰρ περὶ τῶν ἐπομένων, ταῦτον δὲ
εἰπεῖν περὶ τῶν συναληθεύουσιν ἀλλήλαις προτάσεων, διδάσκει
ἡμᾶς διὰ τούτων ὅτι εἰσι προτάσεις τινὲς δοκῶσαι μὲν εἶναι διάφοροι
καὶ συναληθεύειν ἀλλήλαις, κατ' ἀλήθειαν μὲντοι ὕδε μίαν ἔχουσι
πρὸς ἀλλήλας διαφορὰν, πλὴν περὶ τὴν λέξιν. τοιαῦται δὲ εἰσιν αἱ
μετατεθείσαι, ὅπερ αὐτὸς φησι "τὰ τε ὀνόματα καὶ τὰ ῥήματα,"
τυτέστι τὰ τε ὑποκείμενα καὶ τὰ κατηγορούμενα, ὡς δηλοῖ τὰ πα-
ρατεθέντα παρ' αὐτῷ παραδείγματα... λέγει δὲ τις καὶ ἑτέρα
μετάθεσις τῶν ὀνομάτων καὶ τῶν ῥημάτων, ἢ τῶν ὠρισμένων εἰς
τὰ ἀόριστα μετάβασις, ἥτις παντάπασιν ἐξαλλάττει τὰς προτά-
σεις· ἀλλ' ὅθεν τὸτο πρὸς τὰ νῦν ὑπὸ τῷ Ἀριστοτέλει παραδι-
δόμενα. πάντων δὲ ἀκριβῶς τὴν τῶν ὀνομάτων μόνον καὶ τῶν ῥημά-
των μετάθεσιν τὰς αὐτὰς φυλάττειν ἔφη προτάσεις... τὸ γὰρ
ἀποφατικὸν μόριον αὐτὸ καθ' αὐτὸ μετατιθέμενον παντάπασιν
ἐξαλλάττει τὰς προτάσεις, καὶ τῷ μὲν ὑποκειμένῳ συμπλεκόμενον
ποιεῖ κατάφασιν ἐξ ἀόριστου ὑποκειμένου, τῷ δὲ κατηγορουμένῳ
κατάφασιν ἐκ μεταθέσεως, τῷ δὲ γε ἔστιν ἢ ἐν ταῖς προσδιωρι-
σμέναις προτάσεσι τῷ προσδιορισμῷ ποιεῖ ἀπόφασιν. εἰ μὲντοι
γε μὲν τὸ ὅρον, ὡς ἐν τῇ ἐξ ἀρχῆς προτάσει τυγχάνει συντεταγμέ-
νον, μετατιθεῖται τις αὐτό, καὶ ὅτω μὲν ἢ αὐτὴ πρότασις, τὸ ῥήμα
ἀόριστον εἶναι τὸ μετατεθέν, ἀλλ' ὃ καθ' αὐτὸ τὸ ἀρνητικὸν μόριον.

208 f. 156 b. παραδέδωκε μὲν ἡμῶν καὶ πρότερον ὁ φιλόσοφος τὴν
13. διάκρισιν τῆς τε ὄντως ὕψους μιᾶς προτάσεως καὶ τῆς δοκῆσης μὲν
εἶναι μιᾶς (*), μὴ μὲντοι καὶ ὕψους, ἐν οἷς ἔλεγε "μία δὲ ἐστὶ κατὰ-
φασιν καὶ ἀπόφασιν ἢ ἐν καθ' ἑνὸς σημαίνουσα" (p. 18 a 13). καὶ νῦν

δὲ πάλιν περὶ τῷ αὐτῷ διαλέγετο θεωρήματος, ὃ ταῦτα λογῶν, ὅδ'
ὅτι πρότερον μὲν περὶ τῶν ἀπλῶν διελγέτο προτάσεων, νῦν
δὲ περὶ τῶν ἐκ τρίτου προσκατηγορουμένων. τυχόν μὲν γὰρ ὅδ'
τὸτο ἄλογον τὸ ἐπιδείξαι καθ' ἑκάτερον τῶν προτάσεων εἶδος τὴν
αὐτὴν τρόπον γιγνομένην τὴν εἰρημένην τῶν ἀποφατικῶν λόγων
διάκρισιν· ἀλλ' εἰ δεῖ τὸ ἐμοὶ φανόμενον λέγειν, διαλεχθεὶς πρό-
τερον περὶ τῶν πρὸς ἐρώτησιν τινα γιγνομένων ἀρνήσεων, τότε μὲν
οἶόν τε αὐτὰς συμπλεκόμενας ταῖς ἐρωτήσεσι ποιῆσαι κατάφα-
σιν ἐκ μεταθέσεως ἀληθῆ, τότε δὲ ὅ, βύλετο τὸ ὀλοχερέστερον
εἰλημμένον ἐν ἐκείνοις ἐπιδιαρθρῶν ἐπιστατικωτέρως ἡμᾶς ποιῆσαι
πρὸς τὸ μὴ προχείρως ἀποκρίνασθαι διὰ μιᾶς ἀποκρίσεως πρὸς τὴν
γεγενημένην ἐρώτησιν· ὃ γὰρ δὴ καὶ ὅταν δοκῇ μὲν εἶναι μία, καὶ
ἀλήθειαν μὲντοι μὴ ἢ μία. πρὸς ὅν τὴν τέτυκται κατανόησιν, λέγω
δὲ τῷ τίς ἢ μία διαλεκτικὴ ἐρώτησις καὶ τίς ἢ ὃ μία, προχείρως
ἐχρῶν ἔχειν τὸς κανόνας τῆς διακρίσεως τῆς τε μιᾶς καὶ τῆς ὃ μιᾶς
προτάσεως, εἴπερ ἡ διαλεκτικὴ ἐρώτησις πρότασις τις ἐστὶ· διόπερ
ἔοικεν ἀναλαμβάνειν νῦν τὴν περὶ τῷ θεωρήματος τούτου σκέψιν ὃ
Ἀριστοτέλης. δηλοῖ δὲ ὡς περὶ συμπέρασμα τέτυκται ἐπαύγειν τὴν
διδασκαλίαν τῷ πότε ὃ χρὴ διὰ μιᾶς ἀποκρίσεως ἀποκρίνασθαι
πρὸς τὴν ἐρώτησιν, λέγων "εἰ ὅν ἢ ἐρώτησις ἢ διαλεκτικὴ ἀποκρί-
σεως ἐστὶν αἴτισις" (v. 22).

f. 157 b. ἐπαύγοντος δὲ τῷ Ἀριστοτέλει τὸ "λέγω δὲ ἐν ὅκ 208
ἐὰν ὄνομα ἐν τῇ κείμενον (*), μὴ ἢ δὲ ἐν τι ἐξ ἐκείνων," εἶναι μὲν τῶν
ἐξηγητῶν ὑπέλαβον συντάττειν αὐτὸ πρὸς τὸ "ἐὰν μὴ ἐν τι ἢ τ.
ἐκ τῶν πολλῶν συγκείμενον," ὡς ἂν δηλῶντος διὰ τέτυκται τῷ φι-
λοσόφῳ πῶς ποτὲ δεῖ ἔχειν τὸ ἐν ἐκείνῳ τὸ ἐκ τῶν πολλῶν συγκειῶς
λεγόμενον, ὅτι πάντως μὲν ἐν ὄνομα ἔχειν, ὃ μὲντοι τῷ ὀνόματι
μόνον ἐν αὐτῷ εἶναι χρὴ, ὡς ὅταν ληφθῇ ὁμωνύμως αὐτῶν κατη-
γορούμενον, ἀλλὰ προηγουμένως τῷ σημασινομένῳ. καὶ οἷόν τ' ἐλε-
γόμενον μὴδὲν διαφέρειν τῷ πρότερον ἢ δὴ ῥηθέντος "οἷον εἰ τις βεῖη
τὸ ἱμάτιον ὄνομα ἵππῳ καὶ ἀνθρώπῳ" (p. 18 a 19), τὰ αὐτὰ πάλιν
περὶ τῶν αὐτῶν λέγειν ὑπολαμβάνοντες. ἄμεινον δὲ ἴσως καὶ
τοῖς ἐπιφερομένοις μᾶλλον συνᾶδον τὸ λέγειν ὅτι δις τῷ ἐνὸς μνη-
μονεύσας ἐν τοῖς προσεχῶς προειρημένοις, δι' ὧν τε ἔλεγε "τὸ δὲ
ἐν καὶ πολλῶν ἢ πολλὰ καθ' ἑνός," καὶ πάλιν δι' ὧν ἐφεξῆς ἐπὶ
γαγεν "ἐὰν μὴ ἐν τι ἢ τὸ ἐκ τῶν πολλῶν συγκείμενον," τῷ μὲν
πρότερον ὡς ἐνεργεῖα τε παραληφθέντος ἐν τῇ προτάσει καὶ ὁμο-
λογημένως τῷ πράγματι ἐνὸς εἶναι ὀφείλοντος, τῷ δὲ ὕστερον ὡς
ἐνεργεῖα μὲν ὃ ληφθέντος, συγκειῶς μὲντοι ἐκ τῶν πολλῶν τῶν
ἐνεργεῖα παραληφθέντων ὀφείλοντος, εἰ μέλλοι μία εἶναι ἢ πρό-
τασις, πρὸς ἀμφοτέρας τῷ ἐνὸς τὰς ἐννοίας ταῦτα νῦν ἀποδιδω-
σιν, ἐξ ἀρχῆς μὲν διὰ τῷ "λέγω δὲ ἐν" διδάσκων ὡς πρόκειτο
αὐτῷ τὸς περὶ τῷ δις προηθέντος ἐνὸς παραδιδόναι διορισμὸς,
δι' ὧν δὲ ἐφεξῆς ἐπιφέρει "ὅκ ἐὰν ὄνομα ἐν τῇ κείμενον, μὴ ἢ δὲ
ἐν τι ἐξ ἐκείνων," δις μὲν τῷ ἐνὸς πάλιν μνημονεύων, ὃ μὲντοι περὶ

(*) Boëth. II p. 404: multos talis loci huius caligo confudit, ut digne exequi et quod ab Aristotele dicebatur expedire non possent. nos autem supra iam diximus magnae fuisse curae apud Peripateticas sectae principes diiudicare quae esset una affirmatio vel negatio, quae plures.

(*) varias h. l. explicationes vide apud Boëth. p. 405 sq. cum aliorum tum Porphyrii, quem Ammonius secutus esse videtur.

τῷ αὐτῷ, ὡς περ ὑπολάβοι ἂν τις, ἐνὸς ὅρου διαλεγόμενος, καὶ δια-
 φέλλων πῶς μὴ ἐνὸς πῶς δὲ ὅχι ἐνὸς αὐτῷ ληφθέντος πολλὰς
 ἀντὶ μιᾶς εἶναι συμβαίνει τὰς προτάσεις, ἀλλὰ τὸ μὴ λέγων περὶ
 τῷ ὄντως ἐνὸς ληφθέντος ὅρου φωνῇ τε καὶ σημασίᾳ, τὸ "ἐάν ὄνομα
 ᾖ ἢ κείμενον," τὸ δὲ περὶ τῷ ἑτέρῳ τῷ καὶ τὴν φωνὴν ἐνεργεῖα τὸ
 5 πληθὺς ἔχοντος, τὸ "μὴ ἢ δὲ ἐν τι ἐξ ἐκείνων," ἐάν γ' ἐνὸς τινος
 τεθέντος ὑποκειμένου ἢ κατηγορουμένου ὀνόματος, καὶ ἐν τι πρῶγμα
 σημαίνοντος, μὴ ἢ ἐκ τῶν πολλῶν τῶν κατηγορηθέντων αὐτῷ ἢ
 ὑποτεθέντων αὐτῷ ἐν τι συγκαίμενον, ἐκείτι μία ἢ πρότασις, ἀλλ'
 ὅσον τὸ πληθὺς τῶν κατηγορηθέντων ἢ ὑποτεθέντων. ὅτι δὲ τὸ τὸ
 10 ἐστὶν ὁ βέβαιος λέγειν, σαφέστατα δηλοῖ δι' ὧν παρατίθει παρα-
 δεγμαμάτων. ἐν γ' ἀνθρώπων ὡς ἐν τι ὑποκειμένου λαβὼν κατη-
 γορεῖ κατ' αὐτὸ πρότερον μὴ πλείονας ἅμα φωνὰς σημαντικὰς
 πραγμάτων κατ' ὅσας τῷ ὑποκειμένῳ κατηγορουμένων καὶ συμ-
 πλέκεας ἀλλήλοις πρὸς τὴν γένεσιν τῷ ὅρισμῳ αὐτῷ πεφυκῶτων,
 15 ὕψερρον δὲ πλείονας μὴ πάλιν ἅμα φωνὰς ἀλλὰ σημαντικὰς τῶν
 καὶ συμβεβηκὸς ὑπαρχόντων τῷ ὑποκειμένῳ καὶ διὰ τὸ τοιοῦτον συμ-
 φύεας πρὸς ἀλλήλα μὴ δυναμένων, καὶ φησὶ τὴν μὴ ἐκ τῷ ἐνὸς
 ὑποκειμένῳ καὶ τῶν συμπλέκεας πεφυκῶτων κατηγορουμένων πρό-
 ταςιν εἰ τῇ φωνῇ μόνον ἀλλὰ καὶ τῇ δυνάμει μίαν εἶναι, ὅταν συμ-
 20 πλέξαντες ἀλλήλοις τὰ πολλὰ ἐκείνα τῷ ἐνὸς ὑποκειμένῳ κατη-
 γορήσωμεν, τὴν δὲ γε ἐκ τῷ ἐνὸς ὑποκειμένῳ καὶ τῶν μὴ πεφυκῶ-
 των συμπλέεας κατηγορουμένων μηδέποτε γίνεας ὄντως μίαν,
 καὶ ἡμεῖς τῇ φωνῇ συνεράντες πρὸς ἀλλήλα τὰ συμβεβηκότα
 ὡς δὲ ἐν τι ἅμα πάντα τῷ ὑποκειμένῳ κατηγορεῖν ἐπιχειρήσωμεν.
 25 ἔτω γ' καὶ τὴν πρότασιν συμβήσῃ τῇ μὴ φωνῇ δοκεῖν μίαν εἶναι,
 τῇ δὲ δυνάμει μῆδε μὴ μετέχειν τῷ ἐνὸς. καὶ ταῦτα ἔτω διορι-
 ζόμενος ὑδαμῶ ἐν τούτοις φαίνεῃ λέγων τι περὶ ὁμωνύμων κατηγο-
 ρημένων ἢ ὑποκειμένων, αὐτῶν δὲ τῶν κατ' ὅσας κατηγορουμένων
 πρότερον, ὡς εἴρηξ, ποιούμενος μνείαν ἐνδείκνυσι ὅτι διαφόρως
 30 δύναμι' κατηγορεῖται τῷ ὑποκειμένῳ. ποτὲ μὲν γ' εἰ τῇ φωνῇ μόνον
 ἀλλὰ καὶ τοῖς σημασινομένοις ὡς πολλὰ κατηγορεῖται καὶ εἰ μίαν ἀλλὰ
 πολλὰς ποῶσι προτάσεις, ποτὲ δὲ καὶ μόνον τὴν φωνὴν τὸ πληθὺς
 ἔχουσι καὶ μίαν ὄντως ποῶσι πρότασιν (*).

20 b f. 159 b. διπλὴν εἶναι φασιν οἱ παλαιοὶ τῆς ἐρωτήσεως τὸ
 22 εἶδος (*), τὸ μὴ τῆς διαλεκτικῆς τὸ δὲ τῆς καλυμμένης πνευματι-
 κῆς. καὶ διαλεκτικὴν μὴ ἐρώτησιν εἶναι φασὶ πρὸς ἣν ἐστὶν ἀποκρίνασθαι
 τὸ ναὶ ἢ τὸ οὐ μόνον εἰπόντα καὶ συμβολικῶς κατανεύσαντα μόνον
 ἢ ἀνανεύσαντα, οἷον ἀρὰ γε ἢ ψυχὴ ἀθάνατος; αὐταρκεῖς γ' ἔστιν
 πρὸς τὸ ἀποπλῆσαι ἐν τούτῳ ἐρωτήσαντα καὶ τὸ κατανεύσαι μόνον
 ἢ ἀνανεύσαι, ὅταν ὅπερ ἀκόλουθόν ἐστι, τὸ ἕτερον μόνον τῆς ἀντι-
 φάσεως μόριον ὁ ἐρωτῶν λέγῃ. διὰ μὲν γ' τὸ ναὶ εἰπεῖν ἢ κατα-

νεύσαι συνομολογούμεν ἀληθὲς εἶναι τὸ ἠρωτημένον τῆς ἀντιφά-
 σεως μόριον, εἴτε καταφατικὸν εἴτε ἀποφατικὸν εἴη. πολλάκις γ' ἔρω-
 τώμεθα καὶ τὴν ἀπόφασιν, οἷον ἀρὰ γε ἢ ἐξιν ἢ ψυχὴ ἀθά-
 νατος; διὰ δὲ τῷ εἰπεῖν ὃ καὶ τῷ ἀνανεύσαι ἀπομαχόμεθα μὴ
 πρὸς τὴν ἐρώτησιν, ὁμολογούμεν δὲ τὸ λοιπὸν τῆς ἀντιφάσεως μό-
 ριον εἶναι τὸ ἀληθές. εἰ δὲ γε ὅλην τὴν ἀντίφασιν ἐν τῇ ἐρω-
 τήσει λέγοι, οἷον ἀρὰ γε ἢ ψυχὴ ἀθάνατος ἐστὶν ἢ οὐ; δεῖ μὲν καὶ
 ἔτω ἐν ἀποκρινόμενον ἢ τὸ ναὶ λέγειν ἢ τὸ οὐ. ἀλλ' εἰ μὴ ἀρέσκοντο
 τῇ καταφάσει, τὸ ναὶ ἐρεῖ καὶ αὐτὴν προτίθεται τούτῳ τὴν καταφά-
 10 σιν, "ναὶ ἀθάνατος ἐστὶ" λέγων (μὴ προσθεμένης γ' τῆς καταφά-
 σεως ἄδελον πρὸς πότερον τῶν μορίων τῆς ἠρωτημένης ἀντι-
 φάσεως τὸ ναὶ τούτο ἀποκρίνῃ), εἰ δὲ τῇ ἀποφάσει, τό τε οὐ ἀπο-
 κρῖνῃ καὶ αὐτὴν πάλιν προσθήσει τὴν ἀπόφασιν, "οὐ, ἢ ἐξιν ἀθά-
 νατος" λέγων. καὶ τοιαύτην μὴ εἶναι φησὶ τὴν διαλεκτικὴν ἐρώτη-
 σιν. πνευματικὴν δὲ πρὸς ἣν τὸ μὴ ναὶ καὶ τὸ οὐ ἔχον ἢ ἔχει, λέ-
 ξεως δὲ ἀλλῆς, ἐπότε δὲ καὶ λόγῳ πλείονος δεῖ τῷ ἐρωτῶμένῳ
 πρὸς τὴν ἀπόκρισιν. διδάχθῃναι γάρ τι περὶ τινος βυλομένου ἐστὶν
 ἢ πνευματικὴ ἐρώτησις, οἷον πότε ἦλθες; τίς καλῇ; πῶ οἰκίς;
 πόθεν ὅλην ὅτι ἀθάνατος ἢ ψυχὴ; διὰ τί ἢ Μανιχῆς λόθος ἔλ-
 15 κει ἐν σίδηρον; καὶ ὁ μὴ τὴν πνευματικὴν ἐρώτησιν ἐρωτῶμενος κύ-
 ριός ἐστι τῷ ἀποκρίνασθαι ὅπερ ἂν ἐθέλοι τῶν προσαρμύττειν τῇ ἐρω-
 τήσει δυναμένων, ἀναριθμητῶν τυγχάνοντων, ἢ ἀληθεύων δηλο-
 νότι ἢ καὶ ψευδομένου. ὁ δὲ γε τὴν διαλεκτικὴν ἐρώτησιν ἐρωτῶμε-
 νος ἀναγκάζει τῆς ἀντιφάσεως, ἥς μόριον ἐστὶν ἢ γεγενημένη
 ἐρώτησις, ἢ τὴν καταφασιν ἀποκρίνασθαι ἢ τὴν ἀπόφασιν, καὶ ἄλλο
 παρὰ ταῦτα ὀδόν. τούτων ὅν ὅπως ἐχόντων εἰκότως φησὶν ὁ Ἀρι-
 στοτέλης ὡς εἴπερ ἢ ἐρώτησις ἢ διαλεκτικὴ ἀποκρίσεως ἐστὶν αἰτη-
 20 σις, εἰ τῆς τυχεύσεως ἀλλ' ἤτοι τῆς προτάσεως, τούτῳ αὐτῷ τῷ
 κατ' ἐνέργειαν ὑπὸ τῷ ἐρωτήσαντος εἰρημένῳ μορίῳ τῆς ἀντιφά-
 σεως καὶ προταθέντος τῷ ἐρωτηθέντι πρὸς ἐπίκρισιν, ὅπερ γίνεσθαι
 ὡς ἐλέγομεν, ὅταν ὁ ἠρωτημένος τὸ ναὶ ἀποκρίνῃ ἢ καὶ κατανεύσῃ
 καὶ ἑατέρῳ μορίῳ τῆς ἀντιφάσεως τὸ κατ' ἐνέργειαν μὴ μὴ ῥηθέν-
 25 τος ὑπὸ τῷ ἐρωτήσαντος, δυνάμει δὲ ἐμπεριεχομένῳ τῇ ἐρωτήσει,
 ὡς δηλοῦσιν αἱ ἀρνητικαὶ ἀποκρίσεις. διὰ τούτων γ' τῷ λειπομένῳ
 μορίῳ τῆς ἀντιφάσεως παρὰ τὴν ἐρώτησιν ἀρέσκειν φαμεν, ὡς
 ἂν δυνάμει προταθέντι πρὸς ἐπίκρισιν ἐν τῇ ἐρωτήσει. πρὸς γὰρ
 τὴν μῆδε μὴ γενομένην ἐρώτησιν ὅλην ὡς ὑδεμία γένοιτο ἂν ἢ
 ἀπόκρισις.

f. 161 b. ἐπεὶ δὲ συμβαίνει πολλάκις καὶ πάντα τὰ σημα-
 25 νόμενα τῆς ἐρωτήσεως τὴν αὐτὴν ἀπόκρισιν ἀληθῆς τυγχάνειν, ὡς
 ἐπὶ τῆς ἀρὰ γε Αἴας ἐπὶ Ἴλιον ἐξέταυσε; καὶ ἐπὶ τῆς ἀρὰ γε
 Σωκράτης λευκὸς βαδίζων ἐστὶν; ὅταν ἅμφω τύχῃ ὑπάρχοντα
 τῷ Σωκράτει, διὰ τούτο διδάσκων ἡμᾶς μὴ καὶ τύχῃ ἀλλὰ καὶ
 30 τέχνην ὁρθὰς ποιῶν τὰς ἀποκρίσεις, προστίθῃ τὸ "ὅδ' ἂν ἢ ἀλη-
 θές," ὅπερ συντακτέον τῷ "ἢ ἂν εἴη ἀπόκρισις μία πρὸς ταῦτα." .
 εἴρηξ) δὲ αὐτῷ περὶ τούτων ἐπὶ πλέον ἐν τῇ ὁγδόῃ βιβλίῳ τῆς Το-
 πικῆς πραγματείας. ἀλλ' ἐπειδὴ ἀμφισβητῶσι πρὸς ἀλλήλους περὶ
 τῆς διαλεκτικῆς ἐρωτήσεως ὅ τε ἀπὸ τῆς Ἀφροδισιάδος ἐξηγη-

(*) p. 20 b 17. *Leo Magenti.* τὸ δὲ "ἴσως" προστίθεται διὰ τὸν Πλά-
 τωνα λέγοντα μὴ ὑσιώδως τὸ ἡμερον κατηγορεῖσθαι κατὰ τὸ ἀνθρώπου, τῷ
 45 Ἀριστοτέλει δοξάζοντος ὑσιώδως τὸ ἀνθρώπου κατηγορεῖσθαι τὸ ἡμερον.

(**) *Boeth.* II p. 407: interrogationis autem secundum Peri-
 pleticos duplex species est.

τῆς καὶ ὁ θεῖος Ἰαμβλῆχος, ὁ μὲν τῇ προκειμένη ἐπόμενος ῥήσει καὶ ἀξιών τῷ ἑτέρῳ μόνον μορίῳ τῆς ἀντιφάσεως εἶναι τὴν διαλεκτικὴν ἐρώτησιν, ὁ δὲ τοῖς λεγομένοις περὶ αὐτῆς ἐν τῇ προοίμῳ τῶν Ἀναλυτικῶν (p. 24 a 24), καὶ ἀξιών αὐτὴν τῆς ὅλης ἀντιφάσεως ἐρώτησιν εἶναι (ἔστι γὰρ, φησὶν ἐν ἐκείνοις, ἡ διαλεκτικὴ πρότασις πυνθανομένη μὲν ἐρωτήσεως ἀντιφάσεως, συλλογιζομένη δὲ λήψις τῷ φαινόμενῳ καὶ ἐνδόξῳ), φανερόν ἐκ τῶν πρότερον εἰρημένων ὅπως διατιθέμεν τῇ ἀμφισβητήσῃ· κατ' ἐνέργειαν μὲν γὰρ τὸ ἕτερον μόνον μόριον τῆς ἀντιφάσεως ἐρωτᾶσθαι χρὴ, εἰ μέλλοι πρὸς ἕπος ἀπαντᾶν ὁ τὸ ναὶ μόνον ἢ τὸ οὐ ἀποκρινόμενος, δυνάμει 10 δὲ γὰρ καὶ τὸ ἕτερον προτείνει).

203 f. 162 b. ἀλλὰ τί ἐστὶν ὅπερ ἐφεξῆς ὡς ἐν πορίσματος τά-
27 ξει προσέβησιν ὁ Ἀριστοτέλης, ἅμα δὲ δῆλον λέγων ὅτι ὕδὲ τί ἐστὶν ἐρώτησις ἐστὶ διαλεκτικὴ, καὶ τίνι τέτῳ ἔπειθ' ἀξιοῖ; φανερόν δὲ ὅτι τοῖς εἰρημένοις περὶ τῆς ἐρωτήσεως τῆς διαλεκτικῆς ὅτι ἐξ 15 ἀποκρίσεως αἰτήσεως, ἢ τῆς προτάσεως ἢ θατέρῳ μορίῳ τῆς ἀντιφάσεως. εἰ γὰρ τοιαύτῃ μὲν ἡ διαλεκτικὴ ἐρώτησις ὥς διδοῖται καὶ ἐπιτρέπειν τῷ προσδιαλεγόμενῳ ὁπότερον ἀν βύλην τῆς ἀντιφάσεως μόριον ἀποκρίνασθαι, ἢ δὲ τῷ τί ἐστὶν ἐρώτησις ὁ τοιαύτη, ἀλλὰ διδασκαλίαν καὶ ὑφήγησιν τῆς τῷ πράγματι φύσεως ἀπα- 20 τῶσα, φανερόν ὅτι ἡ τῷ τί ἐστὶν ἐρώτησις ἔκ ἀν εἰς διαλεκτικὴν.

203 f. 163 b. εἰπὼν ἐν τοῖς προλαβούσιν ὅτι τῶν διαφόρων καὶ τῷ
31 αὐτῷ κατηγορημάτων τὰ μὲν δύνανται συμπλέκεσθαι καὶ μίαν τινὰ ἐξ ἀπάντων κατηγορίαν ποιεῖν τὰ δὲ οὐ δύνανται, καὶ μηδὲν ἡμῶν κανὼν ἐκ ἐκείνων παραδόντες τῆς τούτων διακρίσεως, ἀλλ' εὐθὺς μετα- 25 βάς ἐπὶ τὴν διδασκαλίαν τῷ θεωρήματος πρὸς ὅπερ ἦν ἀκείνο χρήσιμον, λέγω δὲ τὸ μὴ δεῖν μίαν ποιεῖσθαι ἀποκρίσιν πρὸς τὴν μὴ ὅσαν μίαν ὅτως ἐρωτήσιν, βύλην λοιπὸν διὰ τούτων τὸ ἐν ἐκείνοις παραλελειμμένον προδεικναι. καὶ λαβὼν ὡς ὁμολογούμενον ὅτι τῶν καὶ τῷ αὐτῷ κατηγορηθέντων πλεόνων ὀνομάτων τε καὶ πραγμά- 30 των τὰ μὲν δύνανται καὶ συντιθέμενα ἀλλήλοις καὶ ὡς περὶ συμφυόμενα ἐν τι ποιεῖν ἅπαν τὰ ἐξ αὐτῶν κατηγορήματα, ὡς περὶ ἐλεγόμενα ἐπὶ τῷ ζῶντι ὅτιον ἡμερον, τὰ δὲ οὐ δύνανται, ὡς ἐπὶ τῷ λευκῷ καὶ τῷ βαδίζοντι, ἀξιοῖ ζητεῖν τίς ἡ διαφορὰ, τὸτο δὲ ἐξω· τί τὸ αἴτιον τῆς τοιαύτης διαφορᾶς, καὶ διὰ τίνα αἰτίαν τὰδε μὲν τινα συμ- 35 φύονται τὰ δὲ οὐ. ὅτι δὲ ἐξω ὁ συντιθεὶς ἀδυνάτως ἔχει, δείκνυσιν ἐπὶ ὑποθέσεως σκυτέα τινὰ λαμβανέσης τὴν μὲν τέχνην ἔκ ἀκριβώσαντα, τὸ δὲ ἥθος ἐπιεικῶς διακείμενον, ὁποῖος δοκεῖ γε- γονέναι ὁ Σίμων ὁ τῷ Σωκράτει γινώριμος (*).

203 f. 164 b. διὰ τούτου παριστάς ἡμῖν τὸ ἀναγκαῖον τῷ κινυμένῳ 40
36 θεωρήματος, δείκνυσιν ὅσα ἔπειθ' αἰτοῦται τοῖς ὅτως ὑπολαμβάνουσιν, καὶ φησὶν "εἰ γὰρ, διότι ἐκάτερον ἀληθές," ὡς προσυπακούειν χρὴ τῶν ἰδίᾳ κατηγορημένων, — εἰ ἔνθα διὰ τούτου "εἶναι δεῖ καὶ τὸ συνάμφω," καὶ τέτῳ· πάλιν ὑπακουόμενῳ τῷ ἀληθές, εἶναι δεῖ καὶ τὸ συναμφοτέρων κατηγορήματα ἀληθές, πολλὰ αἰτοῦται συμβή- 45

σε. καὶ γὰρ ἀδολεσχεῖν δεήσει τὴν ὅτως ὑπολαμβάνοντα, καὶ ἀδιανόητα λέγειν πρὸς τῷ ἀδολεσχεῖν καὶ παρέλκοντά τινα καὶ μάταια· καὶ γὰρ Σωκράτης τό τε ἄνθρωπος καὶ τὸ λευκὸς ἀληθῶς κατηγορη- 5 σαντες καὶ τὸ συναμφοτέρων ἀληθῶς κατηγορήσομεν, ὅτι ἐστὶν ἄνθρωπος λευκός. ἀλλ' εἰ πάντα τὰ κεχωρισμένως κατηγορούμενα καὶ συντεθέντα κατηγορεῖσθαι δυνατόν, ἐάν πρὸς ταύτῃ τῇ συνθέτῳ κατηγορίᾳ λάβωμεν πάλιν τὸ λευκὸν αὐτὸ καθ' αὐτὸ τῷ Σωκράτει κατηγορούμενον, δεήσει πάλιν ἐξ ἀμφοτέρων τῶν κατηγοριῶν, τῆς τε συνθέτου καὶ τῆς ἀπλῆς, μίαν γίγνεσθαι τὴν ὅλην κατηγορίαν, ὡς λέγεισθαι ὅτι ἐστὶν ὁ Σωκράτης ἄνθρωπος λευκός (*), καὶ τούτο 10 εἰς ἀπειρον, ὅπερ ἐστὶν ἐναργῶς ἀδολεσχόντων, πάλιν εἰ τὸ μυσικός καὶ τὸ λευκός καὶ τὸ βαδίζων ὁ μόνον ὁ κεχωρισμένως ἀλλὰ καὶ ἅμα κατηγορεῖται τῷ Σωκράτει, ἐάν πρὸς τῇ συνθέτῳ ἐκ τούτων κατηγορίᾳ τὸ λευκὸν πάλιν αὐτὸ καθ' αὐτὸ κατηγορήσωμεν, ἐρ- 15 μεν ὅτι μυσικός λευκός βαδίζων λευκός. καὶ πάλιν τῷ μυσικῷ, εἰ τύχαι, καθ' αὐτὸν κατηγορηθέντος, μυσικός λευκός βαδίζων λευκός μυσικός· καὶ ταῦτα, ὅπερ αὐτὸς φησι, πολλάκις πεπλεγμένα, ὡς πρὸς τῷ ἀδολεσχεῖν καὶ ἀδιανόητα γίγνεσθαι τὴν κατηγο- 20 ρίαν. τούτοις δὲ ἄλλο τι τρίτον αἰτοῦται προσθεῖς, τῷ ὁρῶμεν φησὶν κατηγορεῖσθαι τυχόν τὸ ὅτι Σωκράτης ἐστὶ καὶ ὅτι ἄνθρωπος, ὡς δεήσει λέγειν καὶ ὅτι ὁ ὁρῶμενος Σωκράτης ἄνθρωπος ἐστὶ καὶ 25 πάλιν τῷ Σωκράτει τὸν μὲν ἄνθρωπον καὶ τὸ δῖον ἰδίᾳ ἐκάτερον ἀμέμπτως κατηγορήσεις, ὑπόκεινται τὸ ἐξ ἀμφοῖν, ὅπερ ἐστὶν ἄνθρωπος δῖος· ἄλλα γὰρ ταῦτα καὶ παντάπασιν παρέλκοντα, εἴπερ ἐναργῆς ὅτι τὸν τε Σωκράτην ἄνθρωπον εἶναι ἀνάγκη καὶ τὸν ἄνθρωπον δῖον.

f. 165. διὰ τούτων ὅν ἐπιδείξας ἀναγκαῖον ὄντα τὸν περὶ τού- 21
των διορισμόν, ἐξῆς αὐτὸν παραδίδωσι λέγων ὅτι τῶν κατηγο- 7
ρουμένων κατὰ τινων ὑποκειμένων, ἃ ἐκάλεσαν "ἐφ' οἷς κατηγο-
ρεῖσθαι συμβαίνει," τούτοις, καὶ τῶν ὑποκειμένων καθ' ὧν τὰ κατη- 30 γορούμενα κατηγορεῖσθαι συμβαίνει, — ἐκ τούτων ὅν τῶν κατηγορου-
μένων τὰ μὲν καθ' αὐτὸν κατηγορεῖται τῶν αἰετῶν ὑποκειμένων, τὰ δὲ καὶ συμβεβηκός, περὶ ὧν πρῶτον ποιεῖται τὸν λόγον, εἴτε ἀμφοῖν τῷ ὑποκειμένῳ καὶ συμβεβηκός κατηγορούμενα λαμβάνοιτο, εἴτε 35 τὸ μὲν ἕτερον τῷ ὑποκειμένῳ καὶ ἐν ᾧ τὸ εἶναι πεφύκασιν ἔχειν, τὸ δὲ ἕτερον τῷ ἑτέρῳ, κατ' ὕδεναν τρόπον μίαν κατηγορίαν ποιήσουσιν.

f. 165 b. καὶ ὅλως ἀνάγκη τὰς διαλεκτικῶς εἰρημένους ὑπὸ 21
τῷ Ἀριστοτέλει ὑποθέσεις ἔπειθ' ἀλλήλαις. εἴτε γὰρ τῷ αὐτῷ 9
ὑποκειμένῳ δύο συμβεβηκότα κατηγοροῦντο, πάντως καὶ ἀλλήλων
καὶ συμβεβηκός κατηγορηθήσονται, καὶ τὸ μὲν ὅτι ὅτι ὡς ὅτι καὶ τὸ δὲ
συμβεβηκός, τὸ μὲν συμβεβηκός τῷ ὡς ὡς καὶ τὸ φῶς καὶ τὸ κατὰ
θήσει, τὸ δὲ ὡς ὡς τῷ συμβεβηκός παραφύσει, οἷον ὁ ἄν-
θρωπος τῷ λευκῷ τῷ ὄντι καὶ συμβεβηκός· εἴτε ἐξ ἀρχῆς λαμ-
βάνοιμεν τὸ ἕτερον τῶν συμπληρούντων τὴν κατηγορίαν περὶ ἧς
ζητῶμεν, εἴτε μία ἐστὶν εἴτε μή, τῷ λοιπῷ καὶ συμβεβηκός κατη- 45

(*) Anon. Coisl. οἱ ὑποκείμεναι τις τῷ Ἀριστοτέλει Σίμωνι, σκυτέας μὲν τὴν τέχνην ἀλλὰ φαῦλος, ἀγαθὸς δὲ τοῖς τρόποις.

(*) Brühl. II p. 409: erit igitur praedicatio, homo albus albus est, atque hoc in infinitum.

γορέμενον, ἀνάγκη πρότερον εἰληφθῆαι αὐτὸ τῷ ὑποκειμένῳ καθ' αὐτὸ κατηγορηθέν· αὐτὸ γὰρ τὸ αὐτὸ ἐστὶ τὸ νῦν ζητούμενον, πότε τὰ ἴδια κατηγορηθέντα καὶ συμπλεκέντα δύναται κατηγορεῖσθαι. καὶ μήποτε χρὴ τῆς ῥήσεως ὃ διαλεκτικῶς ἀκούειν ἀλλὰ τὸ ἢ λέγειν ἀντὶ τῷ καὶ παρεληφθῆαι, ὡς καὶ παρ' Ὀμήρῳ τὸ "ἢ νέος ἢ παλαιός" 5 ἀπὸ τῷ καὶ νέος καὶ παλαιός, καὶ ὡς εἰώθασιν ἔνια τῶν συγγραμμάτων ἐπιγράφειν οἱ ἀρχαῖοι, Νικακλῆς ἢ Δυσίμαχος καὶ Φαίδων ἢ περὶ ψυχῆς, ὅτι ἀντιδιαφέροντες ἀλλ' ἑκατέρῳ τῶν ὀνομάτων καλεῖν ἡμῖν τὸν λόγον ἐπιτρέποντες, ὡς εἶναι τὸ λεγόμενον καὶ καὶ τὸ αὐτὸ καὶ θάτερον καὶ βατέρον. τί ὅν τ' αἴτιον τῷ μὴ πεφυκέναι 10 συνδυάζεσθαι τὰ ὕτω κατηγορούμενα; ὅτι παντάπασιν ἀπηρητημένη ἀλλήλων ἔχουσι τὴν φύσιν, ὑπὸ διαφόρου ἐνότιε τελόντα κατηγορίας, καὶ κίρνασθαι αὐτὰ πρὸς ἀλλήλα ἐπὶ τῷ μίαν ἐργάσασθαι φύσιν ἀδύνατον.

21. f. 167 b. ταῦτα περὶ τῶν καὶ συμβεβηκώς κατηγορουμένων 15 καὶ συνδυάζεσθαι μὴ πεφυκέντων διορισάμενος, καὶ εἰπὼν ὅτι διὰ τὸτο ὅτι ἀπλῶς ἀληθὲς τὸ σκυτεὺς ἀγαθός, τυτέστιν ὅτι αἰ ἀληθές, ἐπειδὴ ποτε συνδραμεῖν αὐτὰ ὃ θαυμαστόν, ἐπάγει "ἀλλὰ ζῶον θῆλον· ὃ γὰρ καὶ συμβεβηκώς," δυνάμει λέγων ὅτι τὰ δὲ μὴ καὶ συμβεβηκώς ἀλλὰ καθ' αὐτὰ κατηγορούμενα συντίθεσθαι πρὸς ἀλ- 20 λήλα καὶ μίαν ποιῆναι κατηγορίαν δυνατόν, ἀλλ' ὅθεν ταῦτα ὡς ἔτυχε λαμβανόμενα, ὁδὸν καὶ τὴν τυχεύσαν συμπλεκόμενα πρὸς ἀλλήλα τάξω· ὃ γὰρ δὴ τὰ ἡδὴ ἐν τῇ ἑτέρᾳ τῶν κατηγοριῶν εἰλημμένα, ἢ κατ' ἐνέργειαν ἢ καὶ δύναμιν, πάλιν ληφόμεθα, ἵνα μὴ ἀδόλεσχῶμεν ἢ παρὲλκοντά τινά λέγειν ἀναγκαζώμεθα, ὅπερ 25 ἐστὶ πάλιν ἀδόλεσχόν.

21. f. 168 b. ἐν τούτοις ζητεῖται τὸ ἀντικείμενον θεωρήμα τῷ 15 προσεχῶς παραδεδομένῳ· πρότερον μὲν γὰρ ἐζητεῖτο πότε τὰ ἴδια κατηγορούμενα καὶ ἅμα κατηγορηθῆναι δύναται, ἐν δὲ γε τούτοις ζητεῖται πότε τὰ ἅμα κατηγορηθέντα καὶ κεχωρισμένως κατηγορη- 30 θῆναι δύναται. καλεῖ δὲ τινά κατηγορίαν τὴν σύνθετον ἐκ τῶν ἅμα κατηγορηθέντων, ἀπλῶς δὲ τὴν ἀπλὴν καὶ ἄνευ προδιήκους τινὸς λεγόμενῃ, διότι πανταχῶς αἱ προδιέσεις ἀποσενεῖσι καὶ μερικώτερα ποῶσι τὰ ὑπὸ τῶν ὑπομενόντων τὰς προδιήκας δηλωμένα, οἷον ὅταν εἰπόντες ζῶον προδιώμεν τούτῳ τὸ λογικόν, εἶτα τὸ θνητόν, 35 εἶτα τὸ γραμματοκόν, εἶτα ἄλλο τι καὶ ἄλλο· φανερόν γὰρ ὅτι καθ' ἑκάστην προδιήκην μερικώτερον εὐρήσομεν γινόμενον τὸ σημασιόμενον. διόπερ φησὶν "ἀληθὲς δὲ ἔστιν εἰπεῖν καὶ τῷ τινὸς καὶ ἀπλῶς," τυτέστι, καθ' ὃ ποιήμεθα τὴν σύνθετον κατηγορίαν, καὶ τούτῳ καὶ ἄνευ τῆς προδιήκους ἀληθὲς τὸ κατηγορούμενον εἰπεῖν (*).

21. f. 169 b. ὕστερον δὲ τὸν μὲν εἰρημένον κανόνα περὶ τῷ πότε ὃ 24 δύναται διακριθῆναι τὰ ἅμα κατηγορηθέντα ὁρθῶς εἰρηάζει ἀπο-

φαινόμενος, δι' ὧν φησὶν "ἢ ὅταν μὲν ἐνυπαρχῇ, αἰ ἐκ ἀληθές," ὑποσέζειν μὲν ἡμῶν ὀφειλόντων ἐν τῷ ἐνυπαρχῇ (ἀντιθεσις δηλο- νότι ἢ ἐν τῷ προκειμένῳ πρὸς τὸ ἐξ ἀρχῆς κατηγορηθέν· τούτο γὰρ ἡδὴ εἰρημένον καὶ ἐνταῦθα ὑπακώσωμεν), ὡς δὲ ἀκόλουθον τούτῳ ἐπι- φέρειν τὸ αἰεῖ, τυτέστιν ἐξ ἀνάγκης ἐκ ἀληθὲς ἀλλὰ ψεύδους τὸ διακριθῆναι τὴν σύνθετον κατηγορίαν, τὴν δὲ ἕτερον τὴν λέγοντα μὴ ὕψης ἀντιθέσεως ἐν τοῖς ἅμα κατηγορηθεῖσι τὴν διακρίσιν αὐτῶν χώραν ἔχειν ἐκ αἰ ἀληθεύειν διαβεβαιούμενος ἀλλ' ἑτέρῳ τινὸς δεῖσθαι διορισμῶ, καὶ τὴν ἔλεγχον εὐθὺς ἐπιφέρειν, τὴν γὰρ Ὀμη- ρον (τὸ γὰρ ὅλον τούτο) ποιητὴν εἶναι λέγομεν, διότι ἔστιν αὐτῷ ἢ ποιήσας, ἀπλῶς δὲ εἶναι ὃ λέγομεν, ἐπεὶ τὸ ἔστιν ἀμέσως τῷ Ὀμήρῳ κατηγορούμενον ἐκ ἐξακασθῆναι πρὸς τὸν ἐν τῇ ποιήσει Ὀμη- ρον ἀλλὰ πρὸς αὐτὸν τὸν ἄνδρα, ἔτος δὲ ἐκ ἔστιν... φανερόν δὲ ὡς εἰ τις τὸ ἔστιν τὸ ἐπὶ τῷ "Ὀμηρος ποιητὴς ἔστιν" ἀντὶ τῷ ἦν εἰληφθῆαι λέγοι, καθάπερ τὸ ἦν ἀντὶ τῷ ἐστὶ πολλάκις οἱ παλαιοὶ παραλαμβάνουσιν, ὡς ἐπὶ τῷ τί ἦν ἀντὶ τῷ τί ἐστὶ καὶ ἐπὶ τῷ ὀρισμῷ τὸ τί ἦν εἶναι ἀντὶ τῷ τί ἐστὶ τῷ πράγματι τὸ εἶναι, καὶ τὸ ἔστιν αὐτὸ καθ' αὐτὸ κατηγορεῖσθαι τῷ Ὀμήρῳ συγχωρήσει παρὰ τὰ δοκύντα τῷ Ἀριστοτέλει (*).

f. 170 b. ἀποτείνεσθαι μὲν δοκεῖ (ὃ Ἀριστοτέλης) πρὸς τὰ ἐν τῷ 21. 32 Σοφιστῇ καὶ πρὸς τῷ πέρατι τῷ πέμπτῳ τῆς Πολιτείας περὶ τῷ μὴ εἶναι δοξαστὸν τὸ μὴ ὂν ὑπὸ Πλάτωνος λεγόμενα. δεῖ μέντοι εἰδέναι ὅτι πολλὰς ἐκείνους τῷ μὴ ὂντος τάξεις ἡμῶν παραδίδως, τὸ ὑπὲρ τὰ ὄντα, ταῦτ' ἐν δὲ εἰπεῖν ὑπὲρ εἶδος ἅπαν (ὃ γὰρ ἂν ἄλλως προῖχε τὰ τε εἶδη πάντα χωριστά τε τῆς ὕλης καὶ ἀχώριστα, καὶ ἐπ' ἐχάτοις αὐτὴν τὴν παντελῶς ἀνείδεον ὕλην τῷ καὶ τὴν ἑτερότητα θεωρούμενον καὶ διὰ πάντων τῶν ὄντων πεφυκέντος, ὃ παρ' ἑλαττόν τε τῷ ὂντος εἶναι διὰ τούτο λεγόμενον τῷ τὸ γενετὴν σημαίνοντος καὶ τὴν ὕψειν τὴν καὶ τὸ ὂντος ὂν καὶ πάσης μεταβολῆς ὑπεριδρυμένον, τῷ ἐπὶ τῆς ὕλης κα- 35 τηγομένῳ διὰ τὴν ἀπέπτωσιν πάντων τῶν εἰδῶν καὶ τὴν θρυλλο- μένην ἀνόμοιον αὐτῆς πρὸς τὸ πρῶτον ὁμοώτητα), καὶ ἐν τῇ τῶν ση- μαινομένων τῷ μὴ ὂντος λέγων εἶναι τὸ ἐν ἐχάτοις τῶν ἄλλων κεί- μενον τὸ ἐπὶ τῷ μηδαμῇ μηδαμῶς ὂντος λεγόμενον, τούτο καὶ ἄρρητον καὶ ἀδόξατον εἶναι διχυρίζεται, διότι τὸ ῥῆτὸν ἢ δοξαστὸν ἀριθμητόν ἐστιν, ὅπερ καὶ πρότερον ἐλέγομεν, καὶ τῇ ῥήσει ἢ τῇ δόξῃ λέγειν εἶναι ῥῆτὸν ἢ δοξαστὸν, καὶ ἐστὶ τῶν πρὸς τι καὶ τὴν πρὸς τὴν ῥῆσιν ἢ τὴν δόξαν χέσιν, λέγομεν εἶναι τοῦτον. ἐπεὶ ὅν τῶν πρὸς τι τῷ ἑτέρῳ ὄντος καὶ τὸ ἕτερον εἶναι ἀναγκαῖον, ἐστὶ δὲ ἢ ῥήσις καὶ ἢ δόξα καθ' ἣν λέ- 40 γεται εἶναι ῥῆτὸν ἢ δοξαστὸν, ἔσται ἄρα ταῦτα καὶ τὸ μηδαμῶς ὂν ἐν αὐτῇ τῇ ῥήσει τῇ περὶ αὐτῶ καὶ τῇ δόξῃ. ὅ τε ὅν Πλάτων ἀνέλεγκ- τος ταῦτα ὕτως ἀποφαινόμενος καὶ ὃ Ἀριστοτέλης ὁρθῶς ὑπολα-

(*) Leo Magent. εἰ δὲ προσθήσει τῷ ζῶον τὸ λογικόν, ἡμερέμευσεν αὐτό· τὸ γὰρ ζῶον λογικόν-τὰ λογικὰ μόνα ζῶα δηλοῖ. εἰ δὲ ἐπὶ προ- σθήσει τὸ θνητόν, ἐπὶ ἡμερικώθει τὸ ζῶον· λέγουσι γὰρ καὶ τὰς Νηρηίδας θνητὰ ζῶα λογικὰ εἶναι· ἰσθῆται γὰρ ἐν τῇ Σάμῳ Νηρηίδα εὐρεθῆναι θηῖσιν.

(*) p. 21 a 31. Anon. Coislin. "ἐπὶ τούτων τὸ τί καὶ ἀπλῶς ἀληθὲς ἔστιν εἰπεῖν." τὸ τί οἱ ἐξηγῆται ἀπὸ τῷ ὁμῶ λαμβάνουσι, τὸ δὲ ἀπλῶς ἀπὸ τῷ χωρὶς. ἡμεῖς δὲ τὸ ἀπάσαι, καθὸ τί τὸ μερικὸν σημαίνει, τὰ δὲ χωρὶς μερίζομεν μερικὰ γίνονται· τὸ δὲ ἀπλῶς τὸ ὁμῶ, καθὸ τὸ ὁμῶ πολλὰ ἔχει ἐν ἑαυτῷ, τὸ δὲ πολλὰ ἔχει καθολικώτερον τῷ ὁμῶ ἔχοντος, ὡς τὸ ἀπλῶς τῷ τί καθολικώτερον.

βῶν ὡς εἰκός τινας μὴ παρακολυθήσαντας τῷ βάθει τῆς τῷ Πλάτωνος διανοίας οἰσθῆναι ὅτι γίγνεαζ τῶν ὄντων φησὶ τὸ μῆδ' ὄν, εἰ λέγοιτο ῥῆτ' ἢ δοξαζόν, ὃ καθ' ὃν εἰρήκαμεν τρόπον ἀλλ' ὡς αὐτόθεν ὑπότασιν ἔχον, καὶ διὰ τὸτο λέγων μὴ εἶναι ἀληθὺς τὸ φάσκειν ὅτως ὃν γίγνεαζ τὸ μὴ ὄν, δοξαζόν εἶναι λεγόμενον, ὡς καὶ ἄνευ τῆς πρὸς ἡμᾶς χέσεως ὑπότασιν ἔχον, ὁποῖον εἶναι ἀξιοὶ τὸ κ' τὴν ἑτερότητα μὴ ὄν, ὅπερ κατακεκρματίεζ φησὶν ἐν πᾶσι τοῖς ὄσι καὶ ὃ παρ' ἑλαττον εἶναι τῷ κυρίως ὄντος. ἄχρι τούτων προήγαγεν ὁ Ἀριστοτέλης τὴν θεωρίαν τῶν ἐκ τρίτου προσκατηγορευμένων προτάσεων, πολλὰ μὲν ἡμῖν καὶ καλὰ παραδύς περὶ 10 αὐτῶν θεωρήματα, δόξας δὲ τοῖς πολλοῖς μηδεμίαν αὐτοῖς ἐπιθεῖναι τάξιν, ὥς διὰ τὸτο καὶ ἀποφύνασθαι τινὰς ὑπομνηματικώτερον εἶναι τὸ βιβλίον· ἡμεῖς μὲντοι καθ' ἑκάστον τῶν κεφαλαίων προηγουμένως ἐπεμελήθημεν τῷ ἐπιδείξει τὴν συνέχειαν τῆς ἀκολουθίας. ἀλλ' ἐπὶ τὰς μ' τρόπον προτάσεις χωρῶμεν.

21α
34
20
25
30
35
40
45
ἐ. 171 β. ἡμᾶς δὲ γε, εἰ μέλλοιμεν διηρθρωμένην ἔχειν τὴν τῶν νῦν παραδεδομένων προτάσεων γνῶσιν καὶ ῥᾶον παρακολουθεῖν τοῖς ὑπὸ τῷ φιλοσόφῳ περὶ αὐτῶν λεγομένοις, προλαβεῖν χρὴ τῆς τῶν ῥητῶν ἐξηγήσεως τί τε ἐστὶν τρόπος, καὶ εἰ πεπερασμένος αὐτῶν ὁ ἀριθμὸς καὶ ἡμῶν γνώριμος, πόσους τε καὶ ποῖους ἐκλέγειν τρόπον ὁ Ἀριστοτέλης πρὸς τὴν διδασκαλίαν τῶνδε τῶν προτάσεων, καὶ διὰ τίνα αἰτίαν τούτους καὶ ἕκ ἄλλους, καὶ πῇ τῶν καλυμένων ὕλῃν διαφέρουσιν οἱ παραλαμβανόμενοι τρόποι τοῖς ὀνόμασιν αὐτῶν ὀνομαζόμενοι, καὶ εἰ μηδεὶς παραλλήλει τὸς τρόπος τῶν ὀφειδόντων ἐν τῇ προκειμένη τῶν προτάσεων θεωρίᾳ παραληφθῆναι, τίνα τε τρόπον 25 ἐπὶ τῶν τοιούτων προτάσεων ἐκ τῶν καταφάσεων ποιῶμεν τὰς ἀποφάσεις, ὅπερ ἔφαμεν πρῶτον ἐπισκέπτεσθαι περὶ αὐτῶν τὴν Ἀριστοτέλην, καὶ ἐπὶ πᾶσι πῶς ἂν ἐκ διατρέσεως ἔλωμεν καὶ τούτων τῶν προτάσεων πασῶν τὴν ἀριθμὸν. τρόπος μὲν ὅν ἐστὶ φωνῇ σημαίνουσα ὅπως ὑπάρχει τὸ κατηγορούμενον τῷ ὑποκειμένῳ, ὅσον 30 τὸ ταχέως, ὅταν λέγωμεν ἢ σελήνῃ ταχέως ἀποκαθίστα, ἢ τὸ καλῶς ἐν τῷ ὁ Σωκράτης καλῶς διαλέγει, ἢ τὸ πάντῃ ἐν τῷ ὁ Πλάτων Δίωνα πάντῃ φιλεῖ, ἢ τὸ ἀεὶ ἐν τῷ ὁ ἥλιος ἀεὶ κινεῖ. ἀριθμὸς δὲ αὐτῶν φύσει μὲν ὅς ἐστιν ἄπειρος, ὃ μὴν δὲ περιληπτός γε ἡμῖν, ὥσπερ ὃδὲ τῶν καθόλου ὑποκειμένων ἢ κατηγορουμένων, 35 ἀναριθμήτων τε αὐτῶν ὄντων. τέτταρας δὲ μόνους ὁ Ἀριστοτέλης παραλαμβάνει πρὸς τὴν θεωρίαν τῶν μ' τρόπον προτάσεων, τὴν ἀναγκαῖον, τὴν δυνατόν, τὴν ἐνδεχόμενον, καὶ ἐπὶ τούτοις τὴν ἀδύνατον, ὡς ὄντας καθολικωτάτους τε καὶ αὐτῇ τῇ φύσει τῶν πραγμάτων οἰκειοτάτους. τίνα μὲν ὅν διαφοράν ἔχειν βύλει τὸ δυνατόν πρὸς 40 τὸ ἐνδεχόμενον, καὶ ὅτι τὸ κυρίως δυνατόν ὀνόματι μόνον διαφέρει τῷ ἐνδεχομένῳ, τὸ δὲ γε ἀπλῶς δυνατόν ἐπὶ πλέον λέγει τὸ κυρίως ἐνδεχόμενον, διὰ τῶν ἐξῆς αὐτῷ διδάσκοντος ἡμᾶς τῷ Ἀριστοτέλει εἰσώμεθα. νῦν δὲ γε ὡς τῶν αὐτῶν ὄντων ἐπισκεψώμεθα πῇ διαίσουσιν οἱ τρόποι τῶν ὕλῃν, ἐπεὶ ταύτας διηρῶμεν εἰς τὴν 45 ἀναγκαῖαν καὶ ἀδύνατον καὶ ἐνδεχομένην. ῥητέον ὅν ὅτι τὰς μὲν ὕλας ἐν αὐτῇ φασὶ θεωρεῖσθαι τῇ φύσει τῶν ἐν τῇ προτάσει παραληφθέντων πραγμάτων... ἐ. 173. τούτων δὲ φανερών ὄντων ἐξῆς ἐπι-

σκεψώμεθα πότερον τίς ἐστὶ καὶ ἄλλος παρὰ τούτους τρόπος, συγγενὴς μὲν τοῖς εἰρημένοις καὶ ἐν ἄλλοις ὑπὸ τῷ Ἀριστοτέλει ἐν τῇ τῶν προτάσεων θεωρίᾳ παρελημμένος, ἐν δὲ τῇ νυνὶ προκειμένην πραγματείᾳ παραλελειμμένος, ἢ ὑδαμῶς. ἀξιοῖσι μὲν γὰρ οἱ πλείους τῶν ἐξηγητῶν τῷ Ἀριστοτέλει τούτον εἶναι τὸν ὑπάρχοντα καὶ ἐν τοῖς Ἀναλυτικοῖς (18 sqq.) πρὸ τῷ ἀναγκαῖον καὶ τῷ ἐνδεχομένῳ κατηγορημένον, δοκῶσι δὲ μοι παντάπασιν ἀμαρτάνειν τῆς τε ἀληθείας καὶ τῆς τῷ Ἀριστοτέλει διανοίας· ὃ γὰρ ἐστὶν ὅλως τρόπος τὸ ὑπάρχειν, ἀλλὰ τῶν προτάσεων διηρημένων εἰς τε τὰς ἄνευ 5 τρόπου καὶ τὰς μ' τρόπον τὸ ὑπάρχειν εἰδοποιεῖν φημι τὰς ἄνευ τρόπου προτάσεις, ἀποβλέπων εἰς τε τὴν παραδεδομένην πρότερον διδασκαλίαν τῆς ἀντιθέσεως τῶν ἄνευ τρόπου ἀποφάσεων πρὸς τὰς καταφάσεις, ἐν οἷς ἔλεγεν "ἐπεὶ δὲ ἐστὶ καὶ τὸ ὑπάρχον ἀποφαινέσθαι ὡς μὴ ὑπάρχον" (p. 17 α 26) καὶ τὰ ἐξῆς τούτοις, κ' τὸ 15 ὑπάρχειν καὶ μὴ ὑπάρχειν τὰς ἀντιθέσεις ἐκείνων τῶν προτάσεων γίγνεαζ ἀποφανώμενος, ταύτην δὲ εἰπεῖν κ' τὸ εἶναι καὶ μὴ εἶναι, καθ' ὃ λέγει σαφῶς καὶ ἐν τούτοις ἢ ἀντιφατικῇ ἀντιθέσει γίγνεαζ τῶν ἄνευ τρόπου πασῶν προτάσεων, εἴτε ἐνεργεῖα τὸ ἔστιν ἔχουσιν εἴτε καὶ δυνάμει, τῶν μ' τρόπον μὴ ἀνεχομένων τῆς τοιαύτης ἀντιθέσεως ἀλλὰ κ' τὸς τρόπους αὐτοὺς ἀλλήλαις ἀντιτιθεμένων. διὰ 20 καὶ ὁ Ἀριστοτέλης ἐν τούτῳ τῷ κεφαλαίῳ παραδόντα προτιθέμενος τὰς μ' τρόπον προτάσεις τούτῳ πρῶτον ἤξισσε ζητῶν περὶ αὐτῶν, τίς ὁ τρόπος τῆς ἀντιφατικῆς αὐτῶν ἀντιθέσεως, ὡς ὅτε εἰπῶν τι πρότερον περὶ τρόπων, ὅτε τὸ ὑπάρχειν καὶ μὴ ὑπάρχειν κοινόν τι πρὸς τὸς τρόπους ἔχόντων. διὰ τε ὅν ταῦτα τὸ ὑπάρχειν ὃ δοκεῖ μοι τρόπος τις εἶναι, καὶ ὅτι αὐτὸ τούτῳ τρόπον εἶναι φάμεν τὴν σημαίνοντα ὅπως ὑπάρχει τὸ κατηγορούμενον τῷ ὑποκειμένῳ· πῶς 25 ὅν ἔχει λόγον τὸ ὑπάρχειν αὐτὸν τρόπον ὀνομαζέσθαι τὴν δηλωτικὴν τῆς τῷ ὑπάρχειν ποιότητος; καὶ ὅτι τὴν τε προκειμένην περὶ τῶν προτάσεων πραγματείαν καὶ τὴν ἐν τοῖς Ἀναλυτικοῖς περὶ τῶν συλλογισμῶν ἀτελεῖ εἶναι ὁμολογήσομεν μήτε ἐν τούτοις ἀπαντας τὸς καθόλου καὶ πραγματευοὺς τρόπους παρελῆθαι λέγοντες, μήτε ἐν ἐκείνοις ἐκ πασῶν τῶν προτάσεων παραδεδοῦν τῶν συλλογισμῶν τὰς γενέσεις, ἀλλ' ἐκ μόνων τῶν μ' τρόπον, καίτοι τῷ Ἀριστοτέλει 30 ἐκ πασῶν ἀπλῶς τῶν προτάσεων ποιούμεν τὴν διαίρεσιν ἐν ἐκείνοις, δι' ὧν φησὶν "ἐπεὶ δὲ πᾶσα πρότασις ἐστὶν ἢ τῷ ὑπάρχειν ἢ τῷ ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχειν ἢ τῷ ἐνδέχεσθαι ὑπάρχειν."

ἐ. 177. βύλει μὲν, ὥσπερ ἐλέγομεν, ἐπισκεψάμεθα διὰ τὸ 21α τῶν τίνα τρόπον ἐκ τῶν μ' τρόπον καταφάσεων γίγνεαζ χρὴ 33 τὰς ἀποφάσεις· ὅπερ δὲ ἂν τις περὶ αὐτῶν πιθανὸν εἶναι ὑπέλαβεν, ὅς ἦν ἀληθές, λέγω δὲ τὸ παραπλησίως ταῖς ἄνευ τρόπου προτάσεσι καὶ ἐπὶ τούτων γίγνεαζ τὰς ἀποφάσεις. τούτῳ προλαβὼν διέλεγχει πρὶν ὑφηγήσασθαι ὅπως ἔχει τὸ ἀληθές. ἐγγιγοντο δὲ τῶν ἄνευ τρόπου καταφάσεων τῶν δίχα προσδιορισμῷ λεγομένων αἱ ἀποφάσεις τῷ ἀρνητικῷ μορίῳ προταττομένῳ τῷ ληφθέντος ἐν ταῖς προτάσεσιν ἢ κατ' ἐνεργεῖαν ἢ πάντως γε κ' δυνάμει· τούτῳ ὅν δεικνύσι μὴ δυνάμενον προχωρεῖν ἐπὶ τῶν μ' τρόπον προτάσεων, κατασκευάζειν πρότερον διὰ πλείων πειρώμενος ὅτι

ὄντως ἐστὶ πιθανόν, ἵνα μὴ τινες τῶν ὕστερον τῶν λόγων τούτων
 ἀκούσαντες καὶ καλῶς ἔχον αὐτὰς νομίσαντες κατ' ἐκείνον τὸν
 τρόπον οἰκῶσι καὶ ἐπὶ τούτων τῶν προτάσεων γίνεσθαι τὰς ἀντιφά-
 σεις. φησὶν ὅν, εἰ γὰρ τῶν συμπλεκομένων ἀλλήλαις φωνῶν καὶ
 προτάσεων αὐτῶν πρὸς ἀλλήλας ἀντίκεινται αἱ ἀντιφάσεις, ὅσαι καὶ 5
 τὸ εἶναι καὶ μὴ εἶναι τάττονται, διὰ μὲν βραχυλογίαν ἐλλειπόμενον
 αὐτὰ ἀπαγγέλλει, βυλόμενος δὲ εἰπεῖν, εἰ γὰρ τῶν συμπλεγμέ-
 νων ἀλλήλαις φωνῶν καὶ προτάσεων γιγνομένων αὐτῶν ἀντίκεινται ἀλ-
 λήλαις πρὸς τὸ ποιῆσαι ἀντιφάσεις, ὅσαι καὶ τὸ εἶναι καὶ μὴ εἶναι
 τὴν ἀντίθεσιν ἔχουσιν. ἡ μᾶλλον ὕτως, ἵνα μὴ πλείονα ἔξωθεν 10
 προσυπακούειν ἀναγκαζόμεθα· εἰ τῶν συμπλεκομένων, τῶν τε
 συνδυαζομένων, προτάσεων πρὸς τὴν γένεσιν τῶν ἀντιφάσεων
 αὐτῶν ἀλλήλαις ἀντίκεινται, ὅσαι καὶ τὸ εἶναι καὶ μὴ εἶναι διακρίνεται.
 καὶ πρὶν τὸ ἀκόλουθον ἐπαγαγεῖν, ὅτι καὶ ἐπὶ τῶν μὲν τρόπων προτά-
 σεων δεήσει τὸτο ὕτως ἔχειν, εὐθὺς αὐτῷ παραθέμενος τὰ παρα- 15
 δείγματα τῶν ἀντιφάσεων, πρότερον μὲν τῶν ἐνεργειῶν τὸ ἔξιν ἔχου-
 σῶν, ἐπὶ δὲ ταύταις τῶν δυνάμει, καὶ ἐν ταῖς ἐνεργείαις τὸ ἔξιν
 ἐχούσαις προτάσεις τὴν ἐξ ὑποκειμένου καὶ κατηγορουμένου, τῶν τε
 τὴν ἐκ τρίτου προσκατηγορουμένου, δεικνύσας ἐπὶ πασῶν μὴ ἄλλως
 τὴν ἀπόφασιν γιγνομένην εἰ μὴ τῷ ἔξιν τὸ ἀρνητικὸν συμπλακείη 20
 μέρος, ἐπὶ δὲ τῶν ἐκ τρίτου προσκατηγορουμένων καὶ διελέγχει τὰς
 αἰομένους γίνεσθαι τὴν ἀπόφασιν τῆς ἀρνήσεως μὴ πρὸ τῷ ἔξιν τι-
 θεμένης ἀλλὰ πρὸ τῷ κατηγορουμένου, ὥστε λέγεσθαι τῆς ἀνθρωπίνης
 λευκὸς ἔξιν ἀπόφασιν τὴν ἀνθρωπίνης καὶ λευκὸς ἔξιν. εἰ γὰρ διώσομεν,
 φησὶ, τὸ ἀξιωμα τῆς ἀντιφάσεως, ὁμολογούντες καὶ πάντες ὅτι 25
 λαβὴ δὲ τὴν κατάφασιν ἀληθεύειν ἢ τὴν ἀπόφασιν, δεήσει καὶ τῶν
 τῶν προτάσεων, τῆς ἀνθρωπίνης λευκὸς ἔξιν καὶ ἀνθρωπίνης καὶ λευ-
 κὸς ἔξιν, ἐπὶ τῷ ἔξιν λαμβανομένων τὴν ἑτέραν ἀληθεύειν, ἅτε
 ἀντιφαστικῶς ἀντικεινὰς λεγομένων καὶ συμπευδόμεναις μηδέποτε δυ-
 ναμένων· ὥστε ἐπεὶ ψευδὴς ὁμολογούμενης ἢ κατάφασις ἢ λέγουσα 30
 τὸ ἔξιν ἀνθρωπίνης εἶναι λευκόν, ἀνάγκη τὴν ἀπόφασιν ἀληθεύειν τὴν
 λέγουσαν τὸ ἔξιν ἀνθρωπίνης εἶναι καὶ λευκόν. εἰ ὅν τὸτο ἐναργῶς ἀπο-
 πον, ὅλον ὅτι τῆς ἀνθρωπίνης λευκὸς ἔξιν ἀπόφασις ἔξιν ἢ ἀνθρωπίνης
 λευκὸς καὶ ἔξιν, τῷ ἔξιν αὐτῷ συμπλέκοντα τὸ ἀρνητικὸν μέρος.

218 f. 178 b. ταῦτα ὅν ὕτως ἔχοντα ἐπὶ πασῶν τῶν ἀντιφάσεων 35
 10. προτάσεων ἐπιδείξας ἐπιφέρει· ὥστε εἰ ὕτω πανταχῶ, καὶ τῷ δυ-
 νατὶν εἶναι ἀπόφασις ἔξιν ἢ τὸ δυνατὶν εἶναι ἀλλὰ τὸ δυνατὶν μὴ
 εἶναι, σαφῶς μὲν ἐκ τῆς ὁμοιότητος τῆς πρὸς τὰς ἄλλας προ-
 τάσεις συλλογιζόμεναις ἀξιών ὅτι καὶ ἐπὶ τῶν μὲν τρόπων τὴν ἀπό-
 φασιν ποιήσομεν τῷ ἔξιν ἀλλ' ἢ τῷ τρόπῳ προτιθέντες τὴν ἀρνη- 40
 σιν, ἐπείγω δὲ τὴν ἕλλογον τῶν ὕτως ὑπολαμβάνοντων ἐκ τῶν
 ἐπιδείξαι τὴν διαφορὰν τῶν μὲν τρόπων προτάσεων καὶ τῶν ἀντιφά-
 σεων, ὅτι ἐπὶ μὲν τῶν ἀντιφάσεων τὰς καὶ τὸ ἔξιν καὶ ἢ ἔξιν μαχο-
 μένας ἀλλήλαις προτάσεις καὶ τὰς παραδεδομένας πρότερον διο-
 ρισμῶς ἀδύνατον ἢ συναληθεύειν ἢ συμπευδόμεναις ἀλλήλαις, ἐπὶ 45
 δὲ τῶν μὲν τρόπων κατὰ τε τὸ δυνατὶν καὶ τὸ ἐνδεχόμενον αἱ τῶν
 τῶν τρόπων ἀντικείμεναι καὶ ἀντιφαστικαὶ ἀλλήλαις ἀλλὰ συνα-
 ληθεύουσαι καταλαμβάνονται, αἱ δὲ γε προτάττονται τῶν τρόπων

τὰς ἀρνήσεις σωζουσι τὸ ἀξιωμα τῆς ἀντιφάσεως, μήτε ἄμα
 ἀληθεῖς μήτε ἄμα ψευδεῖς ποτὲ γιγνόμεναι. τὸ δὲ συναληθεύειν
 ἐπὶ τῷ δυνατῷ καὶ ἐνδεχομένῳ καὶ τὸ εἶναι καὶ μὴ εἶναι διαφερέσας
 προτάσεις τὴν αἰτίαν ἀπὸ τῶν πραγμάτων αὐτῶν ἀποδίδωσι, λό-
 γον αὐτὴν προσαγορεύων, ὡς καὶ Πλάτων ἐν Γοργία (p. 465)
 "ἐγὼ δὲ τέχνην καὶ καλὴν ὁ ἀνὴρ ἢ ἄλογον πρᾶγμα". εἰδέναι μέντοι
 χρὴ ὅτι μόνον μὲν τῷ εἶναι ἀπαρεμφάτου ῥήματος ἐν τῇ μὲν τρόπῳ
 προτάσει κειμένου ἀναμφισβητήτως καὶ μόνον τὸν τρόπον γίνεσθαι
 ἢ ἀπόφασις, ἀλλ' ἢ τελεία ἢ τοιαύτη πρότασις, διότι χρεῖα πρὸς
 τὴν αὐτοτελή ἀποφατικὴν λόγον ῥήματος καὶ τὴν ὀριστικὴν παρὰ
 τοῖς γραμματικοῖς λεγομένην ἔγκλισιν προφερομένην, ὥστε ἡ
 αὐτόθεν τῷ ἔξιν δεησόμεθα κατ' ἐνέργειαν λεγομένην, εἴπερ ὡς ἐπὶ
 τρίτῳ τινος προσώπου ποιούμεθα τὴν ἀπόφασιν, ἢ τινος ἄλλου δυνά-
 μει τὸ ἔξιν ἐν αὐτῷ περιέχοντος. ἀλλὰ τὸτο ἵδ' καθόλου περὶ πα- 5
 σῶν εἰρητῶν τῶν αὐτοτελῶν ἀποφάνσεων· ἐπὶ δὲ γε τῶν μὲν τρόπων
 λεγομένων αὐτῷ μόνον χρεῖα τῷ ἔξιν ἢ κατ' ἐνέργειαν ἐκφερομένην
 ἢ ἔξωθεν τῇ προτάσει προσυπακουμένην... f. 181. εἰ δὲ τις ἀποροῇ
 περὶ τῶν προσδιορισμένων μὲν τρόπων καταφάσεων, τίνα τρόπον
 ἐπὶ τούτων ποιητέον τὰς ἀποφάσεις, πρότερον τῷ προσδιορισμῷ ἢ
 τῷ τρόπῳ τῆς ἀρνήσεως συμπλεκομένης, ἐπειδὴ ὁ Ἀριστοτέλης
 ὡς ἐπὶ ἀπροσδιορίστων τὴν περὶ αὐτῶν πᾶσαν ποιοῖν σκέψιν,
 ῥᾶδιον ἀπαντᾶν ὅτι ὅδ' ἐπὶ τούτων ἑτέρῳ τινὶ παρὰ τὸν τρόπον
 αὐτὴν συντάξομεν· δεῖ γὰρ τὰς προτάσεις ἀλλὰ μὴ τὰς ὅρους εἶναι
 φερητάς· εἰ δὲ μή, καὶ τὸ κυρίως πάλιν δυνατὸν καὶ ἐνδεχόμενον
 τὴν ἀντίφασιν συμβῆσθαι συναληθεύειν, ὅπου καὶ τὰς ἐναντίας καὶ
 τὸ ἐπ' ἴσης ἐνδεχόμενον συντρέχειν ἀλλήλαις συμβαίνει· ὁ γὰρ ἐν- 10
 δέχεται παντὶ, τὸτο πάντως μὲν καὶ ἢ παντὶ καὶ πᾶσαν τὴν ἐνδεχο-
 μένην τὴν ἑνοίαν, ἐπεὶ ἕκαστος ἐνδεχομένης ὑπάρξει παντὶ, ἐνίοτε δὲ
 καὶ ὅδ'... f. 182. εἰ δὲ ζητοῖ τις τὴν "ἐνδέχεται" μηδὲν ἀνθρωπίνης
 δίκαιον εἶναι· πρότερον κατάφασιν ἢ ἀπόφασιν χρὴ προσαγορεύειν,
 κατάφασιν ὁμολογούμενης ἀποκρινόμεθα, διότι ὁ τρόπος ἀντιφάσεως
 ἀρνήσεως παρείληπται. καὶ πρὸς τῇ εἰρημένῃ ἐπ' αὐτῶν τῶν πρα-
 γμάτων δεῖξει μάρτυρα τούτου παρεξόμεθα τὴν Ἀριστοτέλην κα- 15
 λῶντα μὲν ἐν τῇ πραγματείᾳ τῶν Ἀναλυτικῶν (Prior. 1 10) τὰς
 "ἐνδέχεται" μηδὲν ἢ μὴ παντὶ" καὶ "ἀνάγκη μηδὲν ἢ μὴ παντὶ" ἀπο-
 φάσεις, δι' ἣν ἐξῆς ἐρεῖμεν αἰτίαν, διδάσκοντα δὲ ἐν αὐτοῖς ἐκά-
 νοις ὅτι καὶ εἰσὶν ὄντως ἀποφάσεις ἀλλὰ κατάφασεις... ἐν μὲν τῇ
 προκειμένῃ τῇ περὶ Ἑρμηνείας πραγματείᾳ τὰς ἀντιφάσεις τῶν προ-
 τάσεων καὶ τὰς παντοίας διαφορὰς προβέμενος παραδίδωμι ἡμῖν ὁ φι-
 λόσοφος εὐκρίτως τὸν κυριώτατον ὑψηλῆς τρόπον τῶν ἀποφά-
 σεων· ἐν δὲ γε τοῖς Ἀναλυτικοῖς τὰς γενέσεις τῶν συλλογισμῶν
 διδάξει ἡμᾶς προβέμενος παραλαμβάνει μὲν πᾶσας τὰς προτά-
 σεις περὶ ὧν τε καὶ ἐξ ὧν οἱ συλλογισμοὶ καὶ τὰ καταφατικὰ,
 ὅπερ αὐτὸς φησὶ χῆμα, διότι ὠρισμένον τι βυλόμεθα συνάγειν
 ἐν τοῖς συλλογισμοῖς, τὸ δὲ ὠρισμένον ἐξ ὠρισμένων προτάσεων,
 ὠρίσθαι δὲ μᾶλλον δοκῶσιν αἱ κατάφασεις τῶν ἀποφάσεων ἅτε
 εἰδῶσιν ἀναλογεῖσθαι, καὶ διὰ τὸτο ῥᾶν ἐπ' αὐτῶν παρακολουθῶμεν
 ταῖς συλλογιστικαῖς ἢ ἀσυλλογίστοις τῶν προτάσεων συμπλοκαῖς.

καλεῖ δὲ αὐτῶν τὰς μὴ καταφάσεις τὰς δὲ ἀποφάσεις, ὃ μόνον
 κτ' τὴν προσδιορισμὸν ποιῶμενος τὴν ταυτέτην αὐτῶν διαίρεσιν,
 ἀλλὰ καὶ ὅτι συμβαίνει τὰς ἐν ἐκείνοις ἀποφάσεις ὡς εἰλημμένας
 ταυτὴν φθέγγεσθαι τισι τῶν ὄντως ἀποφάσεων, λέγω δὲ τῶν ἀνα-
 ρωσῶν τὸν τε τρόπον ἅμα καὶ τὴν προσδιορισμὸν τὴν καταφατικὴν,
 ὡς ὕσας, ὅπερ φησὶ περὶ αὐτῶν ὁ φιλόσοφος Ἰάμβλιχος, φωνῇ
 μὴ καταφατικῶς δυνάμει δὲ ἀποφατικῶς. . . ὥστε ὑδετέρα τῶν
 πραγματειῶν ἐλλιπής, ὅπερ ὑποπτεύσειεν ἂν τις ἐν μηδετέρᾳ τῶν
 πραγματειῶν παραδιδόμενας ὁρῶν τὰς ἐν τῇ ἑτέρᾳ ὡς ἀποφάσεις
 εἰλημμένας, ἀλλ' ἑκάτερά τ' προσήκον εἶδος τῆς διδασκαλίας
 ἐφύλαξεν ὁ Ἀριστοτέλης.

21 α f. 183 b. ἀλλ' ἐπανελθόμεν εἰς τὴν ἐξηγήσιν τῶν ἐξῆς ὑπὸ
 26 τῷ Ἀριστοτέλει παραδεδωμένων, καὶ λέγωμεν ὅτι ἀναλογίαν τινὰ
 γεωμετρικὴν ἀξιοῖ ἡμᾶς λαμβάνειν ἐπὶ τε τῶν ἀνευ τρόπου καὶ ἐπὶ
 τῶν μὴ τρόπου προτάσεων, λέγων ὅτι ἡν ἔχουσιν τάξιν ἐπὶ τῶν ἀνευ
 τρόπου τὰ ὑποκείμενα καὶ τὰ κατηγορούμενα πράγματα πρὸς τ'
 εἶναι καὶ μὴ εἶναι, ταύτην ἐπὶ τῶν μὴ τρόπου τ' εἶναι τὺτο καὶ τ' μὴ
 εἶναι πρὸς τὸς τρόπους ἔχειν. . . καλεῖται δὲ καὶ ταύτας ἐν ταῖς μὴ
 τρόπου προτάσεσιν ἐκ μεταθέσεως, ἀπλᾶς δὲ τὰς διχα τῆς ἀρνή-
 σεως τ' εἶναι παραλαμβανύσας, Σωκράτην δίκαιον εἶναι ὃ δυνα-
 20 τόν. ὁ μέντοι Ἀριστοτέλης τὴν βραχυλογίαν καὶ ἐν τούτοις ἐπιτη-
 δεύων τὴν μὴ ἀπλὴν κατάφασιν διὰ τὸ δυνατὸν εἶναι μόνον ση-
 μαίνει, τὴν δὲ ἐκ μεταθέσεως διὰ τὸ δυνατὸν μὴ εἶναι, κατα-
 λιμπάνων ἡμῶν ἅπερ ἂν ἐθέλωμεν πράγματα ὑποκείμενά τε καὶ
 κατηγορούμενα τέτοις ὑποβάλλειν. ταύτην δὲ τὴν διαφορὰν τῶν
 25 ἀντιφάσεων, τῆς τε ἀπλῆς φημὶ καὶ τῆς ἐκ μεταθέσεως (*), καὶ
 ἐπὶ τῶν λοιπῶν τρόπων ἀξιοῖ θεωρεῖν, τὴν τε ἐνδεχομένην καὶ τὴν
 ἀναγκαίαν καὶ τὴν ἀδύνατον. καὶ ἔτι φανερά τὰ περὶ αὐτῶν λεγό-
 μενα, πλὴν ὅτι τ' "κατάφασιν δὲ καὶ ἀπόφασιν ταῦτα ποιῶντες"
 (p. 22 α 9) περὶ τῶν τρόπων λέγει.

22 α f. 184 b. τὴν τε ὅν ὥτως ἐπιστῆσαι χρὴ, καὶ ὅτι μὴ τ' κα-
 13 ταριθμώσας τὰς κτ' τὴν εἰρημένην τρόπον ἀντιθέσεις προσέθισιν
 "ἀληθές, ὅκ ἀληθές," ἐνδείξας ἡμῶν βυλόμενος ὡς εἰσὶ μὴ καὶ
 ἄλλοι ἀναριθμητοὶ τρόποι παρὰ τὸς εἰρημένους τέσσαρας, τὴν δυ-
 νατόν, τὴν ἐνδεχομένην, τὴν ἀναγκαίαν, τὴν ἀδύνατον, ἀρκεῖ δὲ
 35 τούτοις πρὸς τὴν τῶν προτάσεων διδασκαλίαν διὰ τὴν εἰρημένην
 ἔμπροσθεν αἰτίαν.

22 α f. 185. ὅτι μὴ περὶ τῆς ἀκολουθίας τῶν μὴ τρόπου προτάσεων
 14 ὁ λόγος ἐν τούτοις, φανερόν· τεττάρων δὲ ὄντων τῶν τρόπων, τὴν
 δυνατὴν, τὴν ἐνδεχομένην, περὶ ὧν τῆς τε κοινωνίας καὶ τῆς διαφορᾶς
 40 ἐν ταῖς ἐξῆς διαλέξεσιν, καὶ ἐπὶ τούτοις τὴν ἀναγκαίαν καὶ τὴν ἀδύνατον,
 καὶ καθ' ἕκαστον τῶν τεττάρων θεωρημένων προτάσεων, δύο μὴ τῶν
 ἀπλῶν δύο δὲ τῶν ἐκ μεταθέσεως, τὰς τὴν δυνατὴν τέτταρας

προτάσεις ἐν τῷ διαγράμματι καὶ τὴν προσήκουσαν τάξιν ἐκθέμενος
 ἐπισκέπτει ὅπως ἔχουσιν τῆς πρὸς ταύτας ἀκολουθίας αἱ καθ' ἕκα-
 στον τῶν ἄλλων τρόπων προτάσεις. . . διὰ τούτων ταυτὴν φθέγγ-
 εσθαι τὸ τε δυνατὸν καὶ τὸ ἐνδεχόμενον ἀπαρραλλάτως τιθέμενος,
 5 δηλοῖ μὴ ὃ μόνον τῷ δυνατῷ εἶναι ἑπείδ' φάσκων τ' ἐνδεχόμενον
 εἶναι, ἀλλὰ προσέθισιν "καὶ τὺτο ἐκείνῳ ἀντιτρέφει."

f. 186 b. ταῦτα ὥτως ἐν τοῖς παρῶσι διατάξας ἀξιοῖ καὶ ἐπὶ 22 α
 διαγράμματος, ὃ ἐκάλεσεν ὑπογραφὴν ὡς ὑποτεταγμένον τῇ 22.
 περὶ αὐτῆς διδασκαλίᾳ καὶ ὑπ' αὐτὴν γεγραμμένον, θεωρεῖν ἡμᾶς
 τὴν εἰρημένην ὑπ' αὐτῆς τῶν προτάσεων ἀκολουθίαν, καὶ ἀρξάμενος
 ἀπὸ τῆς ἀπλῆς τῷ δυνατῷ καταφάσεως ἐφεξῆς ἀπαριθμεῖ τὰς
 ἀπὸ τῶν ἄλλων τρόπων ταύτην ἐπομένας. εἴτα προάγων τὴν δι-
 δασκαλίαν καὶ τὴν αὐτὴν ὥσπερ σελίδα τῷ διαγράμματος, πα-
 15 ραλαβὼν τὴν ἐκ μεταθέσεως κατάφασιν τὴν δυνατὴν, ταύτην πᾶ-
 λιν ἐφεξῆς καταλέγει τὰς ἀκολουθίας καὶ τὸς λοιπὸς τῶν τρόπων
 προτάσεις. εἴτα ἐφεξῆς μέτεισιν ἐπὶ τ' ἀπαριθμείας τὰς καὶ τὴν
 ἑτέραν σελίδα τῷ διαγράμματος προτάσεις. ἐπεὶ δὲ ὃ γέγονεν
 ἄμεμπτος πᾶσα ἡ εἰρημένη τῶν προτάσεων ἐκθεσις, εἰ καὶ πῶσιν
 ἔδοξεν ἂν εἶναι ταῖς ἀπλῶς τὴν διάνοιαν διὰ τὰς εἰρημένας
 20 αἰτίας, προτίθει μὴ διὰ τῶν ἐφεξῆς τ' ἡμαρτημένως ἐν αὐτῇ ἐκτε-
 θέν ἐπανορθώσας, πρότερον δὲ ἡμᾶς ἐφιστάνειν ἀξιοῖ ἐν τῷ ἐκτε-
 θέντι τῶν προτάσεων διαγράμματι ὅπως μὴ ἔχουσιν τάξεως αἱ τὴν
 ἀδύνατον προτάσεις ὅπως δὲ αἱ τὴν ἀναγκαίαν, ἵνα καὶ θεάσας
 25 δυνήθωμεν ὅτι ποτὲ ἔξω ἐν τούτῳ τ' ἡμαρτημένως ἔχειν.

f. 187. διὰ τούτων τὰς μὴ τὴν ἀδύνατον προτάσεις καταφα- 22 α
 32 τικὰς τε καὶ ἀποφατικὰς ἀκολουθίας ἐκκείδει φησὶ καὶ ὑποτεταχ-
 θαι ταῖς τὴν δυνατὴν καὶ τὴν ἐνδεχομένην καταφατικαῖς τε καὶ ἀποφα-
 τικαῖς προτάσεσιν, τῶν ἀποφάσεων ἐπ' εὐθείας διαγεγραμμένων
 ταῖς οἰκείαις καταφάσεσιν, καὶ ὅλης μὴ τῆς ἀπλῆς τὴν ἀδύνατον ἀντι-
 30 φάσεως ὑπὸ τὰς ἀπλᾶς ἐκείνων ἀντιφάσεις τεταγμένης, ὅλης δὲ
 τῆς ἐκ μεταθέσεως ὑπὸ τὰς ἐκ μεταθέσεως, ἀλλ' ὥσπερ φησὶν,
 ἀντεγραμμένως, τῆς ἀντιστροφῆς περὶ μόνην θεωρημένης τὴν τῆς
 ποιότητος τάξιν, διότι ταῖς μὴ ἐκείνων καταφάσεσιν ἔπονται αἱ τὴν
 ἀδύνατον ἀποφάσεις, ταῖς δὲ ἀποφάσεσιν αἱ καταφάσεις, ἡ τε
 ἀδύνατον εἶναι ἀπλὴν κατάφασιν καὶ ἡ ἀδύνατον μὴ εἶναι κατά-
 35 φασιν ἐκ μεταθέσεως. καὶ γὰρ ρηρητικῶς λεγόμενα δοκῶσι τισιν
 ἀποκλίνειν πρὸς τ' εἶδος τῶν ἀποφάσεων, ἀλλ' ὁμολογῶμεν ὡς
 εἰσὶ τ' ὅλον τὺτο ρηρητικῶς καταφάσεις· διὸ καὶ ἤρξωσιν ἐπ' αὐτῶν
 μόνων ἐπιστημῶν τὺτο ὁ Ἀριστοτέλης. τὰς μὴ ὅν τὴν ἀδύνατον
 προτάσεις εὐτάκτως, ὅπερ ἐλέγομεν, ἐκτεθεῖσθαι φησιν, ὅκ ἐκ
 μέντοι τὰς τὴν ἀναγκαίαν, τὰς μὴ τὴν ἀντίφασιν ἐπ' αὐτῇ ποιήσας
 προτάσεις, οἷον τὴν ἀναγκαίαν εἶναι ἀπλὴν κατάφασιν καὶ ὅκ
 ἀναγκαίον εἶναι ἀπλὴν ἀπόφασιν, κωχισμένως ἀλλ' ὅκ ἐπ'
 εὐθείας ἀλλήλους ἐκτεθεῖσθαι. . . συμφερόντων γὰρ ἀλλήλους, αἱ μὴ
 45 ταῖς ἀπλᾶς τὴν δυνατὴν προτάσεσιν ἐπόμεναι, ἡ ὅκ ἀναγκαίον
 εἶναι καὶ ἡ ἀναγκαίον μὴ εἶναι, καὶ τὴν ἀναγκαίαν ὕλην, αἱ δὲ ταῖς
 ἐκ μεταθέσεως, ἡ ὅκ ἀναγκαίον μὴ εἶναι καὶ ἡ ἀναγκαίον εἶναι, καὶ
 τὴν ἀδύνατον. διὸ καὶ ἐκάλεσεν αὐτάς ἐναντίας, δι' ἣν αἰτίαν καὶ

(*) p. 21 b 16. M. Erhes. ἔχει δύναμιν ὁρᾶσθαι ὃ ἐν τῷ βυθῷ λίθος
 καὶ μὴ ὁρᾶσθαι· τὴν γὰρ τυχὸν διὰ τὸ ὕδωρ ὅκ ὁρᾶται, ἐὰν δὲ λείπῃ τὸ
 ὕδωρ ἢ κατελθῶν τις ἀναγάγῃ αὐτόν, ὡς ἔχει λόγον ποιεῖν τὸς Ἰνδοὺς ἐπὶ τοῖς
 μαθηματικαῖς, ὁρᾶθήσεται.

τάς ἀντι-τρόπας τὰς συμφεπυδομένης ἀλλήλαις ἐναντίας προσ-
γορεύουσαν. συμφεπυδοῦν) ἔν ἀλλήλαις κ' τὰς εἰρημένους ὕλας αἱ
ἐπ' εὐθείας ἐκτεθεῖσαι τῷ ἀναγκαίῳ προτάσεις. καὶ πρὸς τὸτο καθ'
ἐτέρας τινὰς φαίνον) συναληθεύουσαι· πάλιν ἢ αἱ μὲν ταῖς ἀπλάις
ἐπόμεναι καὶ τὴν ἀδύνατον ὕλην (συναληθεύουσιν ἀλλήλαις ὅπερ
φησὶν ὁ Ἀριστοτέλης, ὅπερ ἀναγκαῖον ἐστὶ μὴ εἶναι, τὸτο ἔκ ἐξιν
ἀναγκαῖον εἶναι), αἱ δὲ ταῖς ἐκ μεταθέσεως καὶ τὴν ἀναγκαίαν.
22. f. 188. ἦν μὲν ἀκόλουθον παραδοῦναι πρότερον τὴν ἐξῆς ῥηθη-
3. σομένην τῆς ἐκθέσεως τῶν προτάσεων διώρθωσαν, καὶ ἐπιδείξαι ὅτι
ἡμαρτημένως ἔχουσιν ἐν τῷ πρότερον ἐκτεθέντι διαγράμματι αἱ
τῷ ἀναγκαίῳ ἀποφάσεις· ὅτε ἢ τὴν ἀπλήν ἐχρῆν συντετάχθαι
αὐταῖς ἀπλάις τῶν ἄλλων τρόπων προτάσεων, ἀλλὰ ταῖς ἐκ με-
ταθέσεως ἐπ' εὐθείας τῇ ἑαυτῆς καταφάσει, ὅτε τὴν ἐκ μεταθέ-
σεως ταῖς ἐκ μεταθέσεως ἀλλὰ ταῖς ἀπλάις, ἐπ' εὐθείας καὶ ταύτην
ἐπομένην τῇ οἰκείᾳ καταφάσει, καὶ ὅτω προδίδουσι τὰ διὰ τούτων λε-
γόμενα, ὅτι εἰκότως ἢ μὲν ἐκ μεταθέσεως τῷ ἀναγκαίῳ ἀντίφασιν
ὑπὸ τὴν ἀπλήν τέταρτον) τὴν τε δυνατὴν καὶ τὴν ἀδύνατον ἀντίφασιν, ἢ δὲ
ἀπλήν ὑπὸ τὴν ἐκ μεταθέσεως· προσήκει ἢ δὲ ὅτι προηγουμένην ἔχειν
τὴν τάξιν τῷ διότι. ἀλλ' ἴσως ὁ Ἀριστοτέλης μὲν τὴν ἐπιστημὴν αὐτῆς
ἀταξία τῆς ἐξ ἀρχῆς γενομένης ἐκθέσεως τῶν τῷ ἀναγκαίῳ προ-
τάσεων, ὡς τῶν ἐπιστημικωτέρων εὐθὺς συνδράμωτων τὴν ἀκόλουθον
αὐτῶν ἐκθεσιν, τὴν αἰτίαν ἠξίωσεν ἀποδοῦναι διὰ τούτων τῆς τε-
ταγμένης αὐτῶν ἀκολουθίας. ἐπεὶ δὲ τούτω συνείδεν ὅτι χρὴ καὶ
ἡμῶν τῶν πολλῶν ποιήσασθαι τινὰ λόγον ἀποπληῖσαι ἡμᾶς, ὅτι
ταύτην ἀνάγκη τὴν τάξιν ἔχειν τὰς τῷ ἀναγκαίῳ προτάσεις ἐν τῇ
25 ἀκολουθίᾳ τῶν μὲν τρόπων προτάσεων, καὶ διὰ τούτω πρὸς τὸ ὅτι τὸ
διότι παραδίδωσιν. ἀλλὰ τίνα φησὶν εἶναι τὴν αἰτίαν τῷ ὑποτε-
τάχθαι ταῖς μὲν ἀπλάις τῷ δυνατῷ καὶ τῷ ἀδύνατον προτάσεις τὰς
ἐκ μεταθέσεως τῷ ἀναγκαίῳ, ταῖς δὲ ἐκ μεταθέσεως τὰς ἀπλάις;
ὅτι, φησὶν, ἐναντίως τῷ ἀδύνατον τῷ ἀναγκαίῳ ἀποδίδουσι, τὸ αὐτὸ
30 δυνάμενον, τὸ αὐτὸ μὲν αὐτὰ δυνάμει λέγων διότι ἐκότερον αὐτῶν
ἀεὶ ὡσαύτως ἔχει καὶ ἀνεπίδεκτόν ἐστι τῷ ἐναντίῳ, τὸ μὲν ἀεὶ ὄν, τὸ
δὲ ἀεὶ μὴ ὄν, ἐναντίως δὲ ἀποδίδουσι, διότι ὅτε πρὸς τῷ ἐτέρῳ
τῶν τρόπων τούτων τὸ εἶναι τίθεμεν, ἀπλήν ποιοῦντες τὴν πρότασιν,
πρὸς τῷ ἐτέρῳ τὸ μὴ εἶναι τάττομεν καὶ ποιοῦμεν πρότασιν ἐκ με-
35 ταθέσεως· ὁ ἢ ἀναγκαῖον εἶναι, τούτω ἀδύνατον μὴ εἶναι, καὶ ὁ
ἀδύνατον εἶναι, τούτω ἀναγκαῖον μὴ εἶναι. εἰ ἔν ταύτας τὰς τῷ
ἀδύνατον προτάσεις ἐλέγομεν, φησὶν, ἀκολουθεῖν ταῖς τῷ δυνατῷ
καὶ τῷ ἐνδεχομένῳ, τὰς ὁμοίας αὐταῖς καὶ τὴν ἀπλήν ἢ τὴν ἐκ μετα-
θέσεως ἐχούσας, τῷ ἄρα ἀναγκαίῳ ἐπεὶ αὐταῖς συμβήσεται τὰς
40 ἐξ ἐναντίας, ὡς αὐτὸς φησι, καὶ ταῦτα ἐχούσας, ταῖς ταῖς
μὲν ἀπλάις τὰς ἐκ μεταθέσεως, ταῖς δὲ ἐκ μεταθέσεως τὰς
ἀπλάις (*).

22. f. 189 b. ἐλέγχε) μὲν διὰ τούτων ἢ προειρημένην τῶν τῷ ἀνα-
11. καίον ἀποφάσεων ἐκθεσιν, καὶ παραδίδουσι ἢ ἀκριβῆς αὐτῶν τάξις 45

ἐν τῷ διαγράμματι τῶν μὲν τρόπων προτάσεων, ὥστε μηδεμίαν ἐν
αὐταῖς εἶναι μήτε διαφωνίαν μήτε ἀταξίαν, ἀλλὰ τὸ ὅλον διά-
γραμμα τεταγμένως ἔχειν. ζητεῖ) δὲ πρῶτον τῇ ἀπλήν τῷ δυ-
νατῷ καταφάσει ποίαν τῶν τεττάρων τῷ ἀναγκαίῳ προτάσεων,
τῶν δύο τῶν ἀπλῶν καὶ τῶν δύο τῶν ἐκ μεταθέσεως, ἐπεὶ ῥη-
τέον. καὶ δείκνυ) ὅτι ὅτε ὡς πρότερον ἐλέγομεν, τὴν ἀπλήν ἀπό-
φασιν χρὴ ὡς ἐπομένην αὐτῇ ὑποτάττειν τὴν ἐκ ἀναγκαῖον εἶναι,
ὅτε τῶν καταφάσεων ὑδετέραν, ἀλλὰ μόνην τὴν ἐκ μεταθέσεως
ἀπόφασιν τὴν ἐκ ἀναγκαῖον μὴ εἶναι, ἐπ' εὐθείας κεισομένην τῇ
ἑαυτῆς καταφάσει. καὶ ἐκ τούτων συνάγει) ὅτι τὴν ἀπλήν ἀπόφα-
σιν ὑπὸ τὴν ἐκ μεταθέσεως τῷ δυνατῷ καταφάσειν προσήκει τάτ-
τειν, ἐπ' εὐθείας καὶ ταύτην ἐσομένην τῇ οἰκείᾳ καταφάσει, ὅτε
τῶν ἄλλων τριῶν τῷ ἀναγκαίῳ προτάσεων ἢ τῇ τεταγμένῳ ἐν
ταῖς προσήκουσαις αὐταῖς χώραις τῷ διαγράμματι. . . ὅτι δὲ
τὴν ἐκ ἀναγκαῖον εἶναι ἀπλήν ἀπόφασιν ἢ καλῶς ὑπετάξαμεν
κατ' ἀρχὰς τῇ δυνατῇ εἶναι ἀπλήν καταφάσει ὡς ἀκολουθούσαν
αὐτῇ, δείκνυσι προλαβῶν ὥσπερ λημμάτων ὅτι τῇ ἀναγκαῖον
εἶναι ἀπλήν ἀκολουθεῖν ἀνάγκη τὴν δυνατῇ εἶναι· καὶ κατασκευάζει
ἢ αὐτὴ τῇ εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῇ χωρίμενος, τούτων τὴν τρόπον.
εἰ ἢ μὴ ἐπεὶ, φησὶ, τῇ ἀναγκαῖον εἶναι ἢ δυνατῇ εἶναι· ἢ ἀπό-
φασιν αὐτῆς ἀκολουθήσει ἢ ἢ δυνατῇ εἶναι· ἐπὶ παντὶς ἢ τὴν
κατάφασιν ἀληθεύειν ἀνάγκη ἢ τὴν ἀπόφασιν. ἀλλ' εἰ ἔποιτο
τῇ ἀναγκαῖον εἶναι ἢ ἢ δυνατῇ εἶναι, ἐπειδὴ ταύτην τε καὶ τῇ ἴσο-
δυναμίσῃ αὐτῇ, τῇ ἐκ ἐνδεχόμενον εἶναι, ἀκολουθεῖν ἐλέγομεν τὴν
ἀδύνατον εἶναι, συμβήσεται) συναληθεύειν ἀλλήλαις τὴν τε ἀναγ-
καῖον εἶναι καὶ τὴν ἀδύνατον εἶναι, ὅπερ ἐστὶ παντελῶς ἀλογον.
ἐπεὶ ἄρα χρὴ τὴν ἀναγκαῖον εἶναι τῇ δυνατῇ εἶναι. τούτω ἔν
προληφθέντος δείκνυ) ῥαδίως ὅτι ἢ καλῶς ἐλέγομεν τὴν ἐκ ἀναγ-
καῖον εἶναι ἀκολουθεῖν τῇ δυνατῇ εἶναι.

f. 190 b. τῶν ἔν τριῶν τῷ ἀναγκαίῳ προτάσεων ἐληλεγμέ- 22
νων ὡς ἢ δυναμένων ἐπεὶ τῇ δυνατῇ εἶναι, καταλείπει) μόνῃ ἢ
ἐκ ἀναγκαῖον μὴ εἶναι ἐκ μεταθέσεως ἀπόφασιν· ὥστε ταύτην
αὐτῇ ἐπεὶ ῥητέον, καθάπερ τῇ ἢ δυνατῇ εἶναι ἀπλήν ἀπόφασιν
ἀκολουθεῖν ἐλέγομεν τὴν ἀναγκαῖον μὴ εἶναι κατάφασιν ἐκ μετα-
θέσεως. καὶ φανερόν ὅτι τὴν ἐκ ἀναγκαῖον εἶναι ἀπλήν ἀπόφασιν
μεταβήσομεν ἐπὶ τὴν χώραν ἢ ἐν τῷ προτέρῳ διαγράμματι κα-
τεῖχεν ἢ ἐκ ἀναγκαῖον μὴ εἶναι, πάσας τὰς προτάσεις πάσαις
ὁμολόγους ποιοῦντες. ἵνα δὲ μή τις ὑπολάβῃ ὅτι καθ' ὃν τρόπον
ἐδείκνυμεν τὴν ἐκ ἀναγκαῖον εἶναι μὴ δυναμένην ἐπεὶ τῇ δυ-
νατῇ εἶναι, προλαβόντες ὅτι τῇ ἀναγκαῖον εἶναι ἀκολουθεῖ ἢ δυνατῇ
εἶναι, καὶ τὴν αὐτὴν τρόπον δείκνυναι δυνατῇ μήτε τὴν ἐκ ἀναγ-
καῖον μὴ εἶναι δυναμένην αὐτῇ ἀκολουθεῖν, προσθήσεται τὸ "τούτω ἢ
ἀληθὲς καὶ καὶ τῷ ἀναγκαῖον εἶναι." ἢ ἢ ἐστὶ συμβήσεται) ἀποπον εἰ
τῷ μὲν ἀναγκαῖον εἶναι τὸ δυνατῇ εἶναι λέγομεν ἐπεὶ, τῷ δὲ δυ-
νατῇ εἶναι τὸ ἐκ ἀναγκαῖον μὴ εἶναι· συμβήσεται) μὲν ἢ διὰ ταῦτα
ἀκολουθεῖν τῷ ἀναγκαῖον εἶναι τὸ μὴ ἀναγκαῖον μὴ εἶναι, τούτω δὲ
ἐκ ἐξιν ἀποπον, ἀλλὰ καὶ ἀληθές· ὁ ἢ ἀναγκαῖον ἔχει τὴν ὑπαρ-
ξιν, τούτω ἔκ ὅσον τε καὶ ἀνυπαρξίαν ἀναγκαῖον ἔχειν. ἀλλὰ τῷ

(*) M. Ephes. τινὲς δὲ τῶν ἐξηγητῶν φασὶν ὡς ἐναντίας λέγει ταύτας
(τὰς προτάσεις) τῷ εἶναι καὶ τῷ μὴ εἶναι προσεσχηκώς.

των ὅτως εἰρημένων εἰκότως ἀπορεῖ διὰ τῶν ἐφεξῆς ὁ Ἀριστοτέλης, πότερον ἔπειδ' ῥητέον τῇ ἀναγκαῖον εἶναι τὴν δυνατὴν εἶναι ἢ μὴ ἔπειδ', διότι ἄμφω μὲν εἶναι ἀληθῆ ταῦτα ἀμύχανον, ἐκότερον δὲ αὐτῶν ἔδοξε κρατύνειν, τὸ μὲν διὰ τῆς εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῆς, τὸ δὲ ἐπ' εὐθείας· καὶ φησὶν "ἀπορήσεις δ' ἂν τις."

22^a f. 192. λύων τὴν ἀπορίαν, τὴν ὁμωνυμίαν αἰτίας) τὸ δυνατὸν τῆς δοκίμης τῶν λόγων ἐναντιότητος, καθ' ἣν ἔπειδ' συμβαίνει τῷ ἀναγκαίῳ τὸ δυνατόν καὶ πάλιν μὴ ἔπειδ' κατ' ἄλλην αὐτῷ καὶ ἄλλην ἐννοίαν. τὸ γὰρ δυνατόν τὸ μὲν εἶναι φησιν ἤδη ὅν κατ' ἐνέργειαν, ὡς ὅταν τὴν βαδίζοντα λέγωμεν δύνασθαι βαδίζειν καὶ τὴν ἥλιον δύνασθαι φωτίζειν ἢ κινεῖσθαι, τὸ δὲ κατ' ἐνέργειαν καὶ ἐπιτηδεύματα μόνον, ὡς ὅταν λέγωμεν τὴν καθήμενον δύνασθαι βαδίζειν καὶ τὴν βαδίζοντα δύνασθαι μὴ βαδίζειν. ἀλλὰ τὸ μὲν κατ' ἐνέργειαν τὸ μὲν εἶναι συμφυὲς τῷ πράγματι τῷ δύνασθαι αὐτὸ λεγομένῳ, καὶ εἰδοποιῶν αὐτῷ, τὸ δὲ ἐπικτήτων καὶ ἐκ αἰ παρὸν τῷ ὑποκειμένῳ. καὶ τὸ μὲν συμφυὲς καὶ εἰδοποιῶν, ὡς εἶρη, τῶν ὑποκειμένων τὸ μὲν εἶναι αἰδιον καὶ ἐν αἰδίῳ πράγμασιν ὑφιστάμενον, ὡς τὸ κινεῖσθαι κύκλῳ τὴν ἑρμῆν ἢ τὴν γῆν ἐν τῷ μέσῳ τετάχθαι τὸ παντὸς ἢ τὸ εἶναι τὴν θεὸν ἀγαθόν. τὸ δὲ ἐκ αἰδιον μὲν ὅδ' ἐπ' αἰδίῳ θεωρούμενον ὑποκειμένων, ὥς μέντοι ἂν ὡς ταῦτα ὑποκειμένα, συνυπάρχον αὐτοῖς, ὡς ὅταν λέγωμεν τότε τὸ πῦρ δύνασθαι θερμαίνειν καὶ τὴν δὲ τὴν χιόνα ψύχειν, τὸ λοιπὸν δηλαδὴ σημασιολογία τῷ κατ' ἐνέργειαν τὸ μὴ συμφυὲς τοῖς ὑποκειμένοις θεωρούμενον ἐπὶ τῶν ἐκ δυνάμεως εἰς τὴν ἐνέργειαν μεταβλητικῶν, ὡς ἐλάττωμεν ἐπὶ τῷ τὴν καθήμενον δύνασθαι βαδίζειν. τὸ δ' αὖ ἐπὶ αἰδίῳ πραγμάτων λεγομένον τὸ μὲν θεωρεῖσθαι φησιν ἐν ταῖς παντάπασιν ἐξηρημέναις τῆς ὕλης ὑστάσις, ὡς τὴν ἀγαθότητα τῶν θεῶν καὶ τὴν νόησιν, τὸ δὲ ἐκεῖνος προσεχῶς ἐξηρημένον καὶ ὑφεστηκὸς ἐν σώμασι μὲν ἄλλ' ἀπλοῖς καὶ μηδὲν ἔχουσιν ἐναντίον καὶ κατ' ἐνέργειαν τὴν κύκλῳ κίνησιν αἰετὶ κινουμένοις, πάσης τε θνητῆς δυνατείας ἐξηρημένοις. πάλιν δὲ τὸ κατ' ἐνέργειαν τὸ μὲν εἶναι φησιν οἷον μεταβάλλειν εἰς τὴν ἐνέργειαν, ὡς ὅταν λέγωμεν τὴν παῖδα δύνασθαι κρατῆσαι, ἂν μὴ τι αὐτῷ τῶν ἔξωθεν ἐμποδῶν γένῃ, τὸ δὲ εἰς ἐνέργειαν μὲν ὁδὸς ἀχρησόμενον, κατ' αὐτὸ δὲ μόνον τὸ δύναμει τὸ εἶναι ἔχον, ὡς ἐπὶ τῆς εἰς ἀπειρον τομῆς τῶν μεγεθῶν καὶ πάντων ἀπλῶς τῶν συνεχῶν καὶ τῆς ἐπὶ τὸ πλέον προσδοκῶν ἀριθμῶν. τοσαύτως τοίνυν λεγομένον τὸ δυνατόν, τὰ μὲν τῶν σημασιολογίας αὐτῷ ἔπειδ' αὐτῷ φησὶ τῷ ἀναγκαίῳ, τὰ δὲ μὴ ἔπειδ'.

23^a f. 193 b. "ἔνα μέντοι δύναμις καὶ τῶν κατ' ἐνέργειαν ἀλλήλων δυναμῶν ἀμα τὰ ἀντικείμενα δέξασθαι." τῶν τε γὰρ ἀψύχων αἱ παθητικαὶ δυνάμεις ἐναργῶς ἐπαμφοτερίζουσιν, οἷον τὸ ἰμάτιον διατμηθῆναι τε καὶ μὴ διατμηθῆναι ὁμοίως δυνατόν, καὶ τῶν ἀλλόγων ζώων αἱ ποιητικαὶ ἐκ εἰς μόνῃς καὶ καταπραγματούμεναι, ὥσπερ ἐπὶ τῷ πυρὸς καὶ τῆς χιόνης ἐλάττωμεν. βαδίσαι γὰρ φέρεται εἰπεῖν δυνατός ὁ κύων δύναμις καὶ μὴ βαδίσαι, ταῖς προσπιπτούσαις αὐτῷ φαντασίαις ἐπόμενος... ἐπὶ δὲ τῶν θεῶν τί ἐρῶμεν; ὥσπερ ἀπορεῖ καὶ ὁ Ἀλέξανδρος· ἢ γὰρ ἐκ εἶναι κατ' ἐνέργειαν τὰς δυνάμεις αὐτῶν φήσομεν, εἴπερ εἰσὶν ὠρισμένα καὶ αἰετὶ ὡσαύτως ἔχουσαι, πάσης

ἐξηρημέναι μεταβολῆς, ἢ εἴπερ εἰς μὲν λόγῳ, καὶ αὐτὰς εἶναι τῶν ἀντικειμένων ἀμολογήσομεν. λύει ὅν ὁρθῶς ἐκεῖνος τὴν ἀπορίαν, λόγον ἐνταῦθα παρελῆσθαι λόγον τὴν διανοητικόν, καὶ ἀπὸ τῷ ἀτελῆς ἐπὶ τὸ τέλειον προεῖναι καὶ ἀπὸ τῶν προτάσεων ἐπὶ τὰ συμπεράσματα, οἷος ἐξ ὧν ὁ ἡμέτερος, ἀλλ' ὅτι ἐν νοερὸν καὶ κατ' ἐνέργειαν καὶ αἰετὶ ἐξ ὧν ἀπαντα ὄντων ταῦτα ὄντα, οἷον εἶναι αὐτὰς ἀποφαίνει τὴν τῶν θεῶν νῦν, ἐξηρημένον τε παντελῶς τῆς ὕλης καὶ τῇ ὑστάσι σύνδρομον ἔχοντα τὴν ἐνέργειαν. μήποτε δὲ ὅδ' ἀποσφαι φέρεται ἐπ' ἐκείνων τὸ τὸ λόγῳ τῷ ὄνομα· νῦν γὰρ αὐτὸς ὁ Ἀριστοτέλης ἀξιοῖ προσαγορεύειν, καὶ πῶς καὶ τὸ νῦν σημειώτερον ἔχει ἐνδείκνυσι φύσιν.

f. 195 b. ἐπὶ δὲ τῷ τῷ "ἄμφω δὲ ἀληθῆς εἰπεῖν τὸ δυνατόν εἶναι βαδίζειν ἢ εἶναι" διχῶς γράφεται φημέν· ἢ γὰρ ὅτως ὡς ἐξεθέμεθα, ἢ ἀπὸ τῷ "δυνατὸν" τὸ μὴ ἀδύνατον. εἰ μὲν ὅν γράφοιτο τὸ δυνατόν, αὐτὸθεν ἔξαι ὁ λόγος περὶ τῷ ἐξ ἀρχῆς προκειμένῳ, ὅτι τὸ δυνατόν ὄνομα καθ' ἑκατέρας τῶν δυνάμεων κατηγορεῖται, τῆς τε κατ' ἐνέργειαν καὶ τῆς κατ' ἐπιτηδεύματα, διὸ ὡς μὲν κατηγορούμενον τῆς κατ' ἐνέργειαν καὶ τῆς κατ' ἐπιτηδεύματα ἔπαιτο ἂν τῷ ἀναγκαίῳ, ὡς δὲ καὶ ἐπὶ τῆς κατ' ἐπιτηδεύματα λεγομένης καὶ διὰ τῷ ἀπαμφοτερίζουσιν κατηγορούμενον ὑπέκειντο αὐτῷ ἔπαιτο. καὶ τῷ ἀκόλουθόν ἐστι τὸ ἐξῆς ἐπιφερόμενον τὸ ὥστε ἐπὶ τῷ ἐν μέρει τὸ καθόλου ἔπειδ', καὶ τῷ ἐξ ἀνάγκης ὄντι ἔπειδ' τὸ δύνασθαι εἶναι, ὅ μέντοι πάν· εἰ δὲ ἀπὸ τῷ δυνατόν γράφοιτο τὸ μὴ ἀδύνατον, εἴη ἂν ὥσπερ ἀπολογίαν ταύτην τιθεὶς ὑπὲρ τῷ τῷ μὲν ἐκ ἀδύνατον εἶναι τεταγμένην ἔσσαι ὑπὸ τὸ δυνατόν εἶναι κατ' ἐξ ἀρχῆς διάγραμμα, τὴν δὲ ἐκ ἀναγκαῖον εἶναι μετατάξαι καὶ ἀντ' αὐτῆς θῆναι τὴν ἐκ ἀναγκαῖον μὴ εἶναι. λέγοι γὰρ ἂν ὅτι τὸ μὲν ἐκ ἀδύνατον εἶναι ἀμφοτέρους συμφωνεῖ τοῖς τῷ δυνατόν σημασιολογίαις, καθάπερ καὶ τὸ ἐκ ἀναγκαῖον μὴ εἶναι· διὸ ἄμφω ταῦτα ὑπετάξαμεν τῷ δυνατόν εἶναι κατ' ἐνέργειαν καὶ δεύτερον διάγραμμα, τὸ μέντοι ἐκ ἀναγκαῖον εἶναι τῷ μὲν κατ' ἐπιτηδεύματα δυνατόν συναδόν, τὸ δὲ κατ' ἐνέργειαν καὶ συμφυὲς τοῖς ὑποκειμένοις ἀπαδόν, εἰκότως ἐχωρίσαμεν τῆς πρὸς τὸ ἀπλῶς δυνατόν ἀκολουθίας.

f. 198. ἀκολουθότερον ἐν ταῖς καὶ θεωρητικώτερον προηγούμεναις ἀξιοῖ τὰς τῷ ἀναγκαίῳ προτάσεις ἐν τῷ διαγράμματι τῶν κατ' ἐνέργειαν ἄλλως τρόπος προτάσεων, ἔπειδ' δὲ ἐκεῖνας ταύταις ὁ μόνον ὅτι κοινότερον ἐλέγετο εἶναι τὸ δυνατόν τῷ ἀναγκαίῳ, καὶ ἔδει τὴν περὶ τῆς ἀκολουθίας αὐτῶν διαλεγόμενον προϋποτιθεῖσθαι μὲν καὶ ὡς ἡγεμένον λαμβάνειν τὸ εἰδικώτερον, ἐπισκέπτεσθαι δὲ πῶς τῷ τῷ δυνατόν ἔπειδ' τὸ κοινότερον, ὅ μέντοι ἔμπαλιν, ἀλλὰ καὶ ὅτι τὸ μὲν ἀναγκαῖον τοῖς αἰδίῳ τῶν ὄντων καὶ θείῳ προσήκει, τὸ δὲ δυνατόν, τὸ ἀναγκαῖον διαφέρειν, καὶ τὸ ἐνδεχόμενον ἀπὸ τῆς ὕλης ἀναβλασάμενον· ἐν ταύτῃ γὰρ καὶ διὰ ταύτην ἢ κατ' ἐνέργειαν τὴν ἐπιτηδεύματα δύναμις, ἄτε πάντα ἔχουσιν δύναμει, κατ' ἐνέργειαν δὲ ὅδ'· τὸ δὲ ἀδύνατον καὶ ἔξω πέπτωκε παντελῶς τῶν ὄντων· ὅ γὰρ ἂν ἐλέγετο εἶναι ἀδύνατον, εἴπερ εἶχε τὴν οἰανδήποτε εἰς τὰ ὄντα ἀπόδοσιν ἢ ἐν τῇ ὕλῃ ἢ ἐν τῇ ταύτης ἀμυδροτέρῃ τῇ σφραγίσσει. ἢ μὲν γὰρ σφραγίσσει ἀναγκαῖα πρὸς τὴν γένεσιν, ἐξ αὐτῆς γὰρ ἢ εἰς τὸ εἶναι τῶν

γυρομένων μεταβολή, τὸ δὲ ἀδύνατον ὑδέποτε ἂν εἰς τὸ δυνατόν μεταβαλλοί. δεήσει ὅν τῇ μὴ ἀναγκαῖον εἶναι, ὑπαρξὶν αἰδίου σημασίῃ, τῶν ἄλλων τρόπων ἀκολουθεῖν, ὡς ὑπογράφει, τὰς ἀναρτίας τὴν μὴ εἶναι, τὴν τε εἰς δυνατόν μὴ εἶναι καὶ τὴν ἔκ ἐνδεχόμενον μὴ εἶναι καὶ τὴν ἀδύνατον μὴ εἶναι, τῇ δὲ ἀναγκαῖον μὴ εἶναι τὴν εἰς δυνατόν εἶναι καὶ ἔκ ἐνδεχόμενον εἶναι καὶ τὴν ἀδύνατον εἶναι. δὴλ' ὅτι ἐκ τούτων καὶ τῶν ἀντικειμένων αὐταῖς ἡ ἀκολουθία... πρὸ δὲ γε τότε ὡς περ λημμάτων τι προλαμβάνει ὅτι τῇ φύσει προτέρα τῆς κατ' ἐπιτηδεύτητα δυνάμεως ἢ ἐνέργειας. τὺτο δὲ κατασκευάζει ὡς πρῶτον τι καὶ τὸς γεωμέτρους ἐκ τῶν 10 εἰρημνῶν πρὸς τὴν κατασκευὴν χρῆσιν συνάγων, ὅτι τὸ ἀναγκαῖον ἐπὶ μόνῳ τῷ κατ' ἐνέργειαν ὄντος θεωρεῖται. καὶ τὺτο εὐκλῆως.

23^a 24. §. 199. εἶδη δὲ αὐτὰ χωριστὰ ὄντα τῆς ὕλης αὐτοενέργειας προσαναγορεύσαν, καὶ διακρίνοντας τὴν ἐνέργειαν τῆς ὕλης, καθάπερ καὶ ἐπὶ τῶν συνθέτων, ἀλλ' ὡς ὡς αὐτὰ καὶ ταύτην ἀποφανόμε- 15 ναι. διόπερ ἐν τῷ Δ τῶν Μετὰ τὰ Φυσικὰ τὸς ὄντως θεὸς τῇ ὕσσει φησὶν ἐνέργειας εἶναι. καὶ ὅτι ἐπὶ τῶν μεταβάλλεσθαι πεφυκότων, ἐφ' ὧν καὶ τὸ δυνάμει θεωρεῖται καὶ τὸ καθ' ἑξῆς καὶ τὸ κατ' ἐνέργειαν, ἐπεγομένην ὀρῶμεν τὴν μὴ δύναμιν εἰς τὴν ἑξῆς, τὴν δὲ ἑξῆς εἰς τὴν ἐνέργειαν ὡς ἐπὶ τέλος οἰκείον. ὑδὲν ὅτι αὐτῆς ἑξαι 20 ὄφελος ἀνεργεῖται μενέσης. διὰ ταῦτα δὲ ὁ Ἀκραγαντίος σοφὸς ἐπιπραττῶν τὸς περὶ θεῶν ὡς ἀνθρωποειδῶν ὄντων παρὰ τοῖς ποιηταῖς λεγομένους μύθους, ἐπήγαγε προηγουμένων μὴ περὶ Ἀπόλλωνος, περὶ ὃ ἦν αὐτῷ προσεχὴς ὁ λόγος, καὶ δὲ τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ περὶ τοῦ θεοῦ πάντες ἀπλῶς ἀποφανόμενοι, ὅτε ὅτι ἀνδρομένη 25 κεφαλῇ καὶ γυνὴ κέκασαι, καὶ μὴ ἀπλῶς νῦν γε δύω κλάδοι αἰσουσιν, καὶ πόδες, καὶ βοὰ γυναι, καὶ μέγαρα λαχνηέντα, ἀλλὰ φρὴν ἱερὴ καὶ ἀδύνατος ἐπὶ μόνον φροντίδι κόσμον ἀπαντα καταῖσ- σοντα ὁδοῖ, διὰ τὸ ἱερὴ καὶ τὴν ὑπὲρ νῦν αἰνιττόμενος αἰτίαν, ὑδὲ τῶν συνθέντων τὸς μύθους παραμελησάντων τὸ παραδύναμι 30 τοῖς ἀκρωμένους αὐτῶν ἀφορμὰς δι' ὧν ἀπικτήσουσι μὴ τοῖς καὶ τὸ φαινόμενον λεγομένοις, ζητήσουσι δὲ τὴν ἀληθῆ καὶ ὑπὸ πλάσμα- τος ἑκάστου τῶν μύθων αἰνισσομένην διάνοιαν, εἰ μὴ τύχοιεν ἡλι- θῶς διακείμενοι τὰς ψυχὰς. πῶς ὅτι ἀνθρωποειδῆ τὰ ἐξ ἑρᾶς καὶ γῆς εἴτε τῶν ἐμφανῶν εἴτε, ὡς ὁ ἀληθὴς λόγος, τῶν νοητῶν 35 καὶ τῶν ὑπὲρ τούτους κρυφίων αἰτιῶν λεγόμενα τὴν γένεσιν ἔχειν; τίς δὲ ἀνέξει καὶ τὸ φαινόμενον ἀκρίβει αἰδοῖα ἑρᾶς καὶ τούτων ἐκτομὰς, καὶ τῆς Ἀφροδίτης ἐξ αὐτῶν εἰς τὴν θάλασσαν ῥιπθέν- των γένεσιν, παιδῶν δὲ καταπόσεις καὶ αὖθις ἐμέτους, καὶ ὅσα τοῖς ἐπιπολιαιότεροις ἐπιβοηθῶντες ὅπως ἀπεμφαίνοντα πλάττουσιν οἱ 40 μῦθοι; πῶς δὲ τὰς ἐπὶ θεῶν λεγομένους μῆξεις καὶ παραπλησίως τῇ τῷ ἑρᾶς πρὸς τὴν γῆν μυθευομένην μίξει νοήσομεν; ἀλλ' ἐπὶ ἀνέ- λθωμεν ὅθεν εἰς ταῦτα ἐξέβημεν φειδοῖ τῶν παιδαρίων, τῶν ἱσο- ρίαν ἡγουμένων τὸς μύθους καὶ ὁ συνθέντων τὸ ἀπὸ δυνάμεως αἰ ἐνέργειας εἰσι.

23^a 25. §. 200 β. ἐπ' ἐνὶ μόνῳ καὶ διακρίνει καὶ τὸν χρόνον ἢ δύ- ναμιν τῆς ἐνέργειας, καὶ ὅτι πάντως ἔχει αὐτὴν ἐπεγομένην, ὡς περ ἐπὶ τῶν ἐν γένεσιν. καὶ ὅτι ἐπειδὴ ἑμβρυον δυνάμει ὁ ἀνθρώπος, ὅτι

ἀνάγκη αὐτὸ καὶ τελεσφορῶν γενέσθαι κατ' ἐνέργειαν ἀνθρώπων. δηλῶσι δὲ τὰ ἀμβλισκοκάνονα τῶν ἐμβρύων. ἐχάτην δὲ ἔχουσιν ἐν τοῖς ὅσι τάξιν τὰ καὶ μόνον ὑφ' ἐξουσίαν τὴν δύναμιν καὶ μηδέ- ποτε ἀχθῆναι εἰς ἐνέργειαν δυνάμενα, ὡς ἡ ἐπ' ἀπειρον τομὴ τῶν συνεχῶν καὶ ἡ τῷ ἀριθμῷ αὐξήσεως. ἐνέργεια μὴ ὅτι ὑδέποτε γένοιτο ἂν τι αὐτῶν ἀπειρον, καὶ μέντοι ἐπιλείπει ἐν αὐτοῖς ἡ πρόοδος ἢ τῆς διαιρέσεως ἢ τῆς αὐξήσεως.

§. 201 β. συμπληρώσει μὴ ἡ διδασκαλία τῶν ἐξ ἀρχῆς 23^a ἡμῶν ἀπρηριθμημένων τεττάρων τῷ βιβλίῳ κεφαλαίων, καὶ τὸ περὶ 27. Ἑρμηνείας, ὡς ἐμοὶ φαίνεται, τὸ προσήκον ἀπειλήσει πέρα. τὰ ὅτι ἐφεξῆς ὑποπτεύω ἥτοι μὴ εἶναι γνήσια τῷ Ἀριστοτέλει (*) ἀλλὰ προσθεῖσθαι ὑπὸ τινος τῶν μετ' αὐτόν, ἀποβλέπων πρὸς τὸ πανταχῶς τῶν αὐτῶν συγγραμμάτων φαίνεσθαι τὴν φιλόσοφον τὰ ἐναντία δοξάζοντα τοῖς διὰ τούτων λεγομένοις, ἢ γεγράφθαι μὴ ὑπ' αὐτῶ, γυνάσκει δὲ μόνον βεληθέντας τὸς ἐντυγχάνοντας πρὸς τὴν ἐπί- κρισιν τῶν πιθανῶς μὴ καὶ μέντοι ἀληθῶς λεγομένων λόγων, καὶ παραπλησία ποιῶντος τῷ παραδόντι τὸς ἀναρεῖν δοκῶντας τὴν κί- νησιν δυσελέγκτους λόγους, ὅπερ ἴσμεν ὅτι καὶ περὶ τῶν πρὸς τι δια- λεγόμενος ἐν Κατηγορίαις πεποιθεῖ (c. 10), δι' ὧν ἐπεχειρεῖ κα- 20 τασκευάζειν ὡς καὶ πάντως ἅμα τῇ φύσει τὰ πρὸς τι, ἀλλὰ προη- γεῖται τῆς μὴ αἰδήσεως τὸ αἰδῆναι τῆς δ' ἐπιστήμης τὸ ἐπιστητόν, καὶ ταῦτα διὰ βραχέων ἐν τῷ δευτέρῳ τῆς Φυσικῆς Ἀκροάσεως (c. 8) σαφῶς τε ἅμα καὶ ἀκριβῶς τὸ περὶ τοῦ συνυπάρχειν τὰ πρὸς τι θεωρήματα διαρθρώσας, καὶ τῆς λύσεως τῶν εἰρημνῶν ἐν 25 Κατηγορίαις παραχῶν ἡμῶν τὰς ἀφορμὰς. διὰ καὶ τὴν φιλόσοφον Παρφυρίον ὑπολαμβάνω παρατήρησας τὴν ἐξηγήσιν τὸδε τὸ θεω- ρήματος. εἰ δὲ δεῖ καὶ ἡμᾶς εἰδέναι τὴν συνηθείαν καὶ ταῦτα ὡς ἐστυδιασμένα τῷ Ἀριστοτέλει φροντίδος τινὸς ἀξιώσαι, ῥητέον ὅτι προτιθεῖται διὰ τούτων ἐπισκεψασθαι τι θεωρήματα προσήκον τῇ προ- θέσει τῆς προκειμένης πραγματείας. ὅσης ὅτι καταφάσεως τινος ἀληθῆς, οἷον τῆς Σωκράτης δικαίως ἐστίν, καὶ ταύτῃ δύο ψευδῶν προτάσεων μαχομένων, τῆς τε ἀποφάσεως αὐτῆς τῆς Σωκράτης δικαίως ἔστι, καὶ τῆς καὶ τὸ αὐτὸ ὑποκειμένης τὸ ἐναντίον τῷ ἐξ ἀρχῆς κατηγορηθέντι καταφασκεύσεως, οἷον τῆς λεγόμενης Σωκρά- 30 τῆς ἀδικίως ἐστίν, ἐπιζητεῖ ποτέραν τῶν ψευδῶν μάλλον μάχεσθαι ῥητέον τῇ ἀληθείᾳ, πότερον τὴν ἀπόφασιν ἢ τὴν τῷ ἐναντίον κατὰ- φασιν, καὶ ἀποφαίνει σφοδρότερον εἶναι τὴν μάχην τῆς ἀποφά- σεως πρὸς τὴν κατάφασιν ἢ περὶ τῆς τῷ ἐναντίον καταφάσεως, καὶ εἰ ψευδὴς μὴ ἢ ἐξ ἀρχῆς κατάφασιν εἴη, αἱ δὲ μαχομέναι πρὸς

(*) Leo Magent. ἐξ ὅτι ὁρμώμενοι τινος λέγουσι μὴ τῷ Ἀριστοτέλει εἶναι ποίημα τὸ πέμπτον τμήμα. ἐν γὰρ τῇ Φυσικῇ Ἀκροάσει καὶ ἐν τοῖς Τοπικοῖς τὴν κατάφασιν τὴν ἐναντίαν ἔχουσιν φωνήν, ταύτην λέγει ἐναντίαν τῇ ἀληθείᾳ κατάφασιν. ἀλλὰ καὶ ἐν ταῖς δέκα Κατηγορίαις ἐν τῇ τέλει τῆς διδασκαλίας τῶν ἀντικειμένων ῥητῶς ὡς οὕτως λέγει "τῷ γὰρ ὑπάρχειν Σωκρά- 45 τῇ τὸ νοεῖν Σωκράτη ἐναντίον ἐστίν." πῶς ὅτι τὰ ἐναντία ἐν τῇ πέμπτῃ τμή- ματι διδάσκει καὶ ὁ συμφωνεῖ ταῖς ἄλλαις αὐτῷ πραγματείαις αἰς εἰρημνῶν; ἄλλως τε καὶ τὰ ἐπιχειρήματα δι' ὧν τὸ κατασκευάζει, σαφῆ εἰσι καὶ οὐκ ἀντιπαρα-
εἰρημνῶν.

ταύτην ἀληθεύειν, ὡσαύτως. διὰ δὲ αὐτὸς ἀμφοτέρωθεν ἐν τῷ προβλήματι τέθεικεν ὡς ὕδεν διαφέροντα, ποτὲ μὲν λέγων ποία δόξα ἀληθὴς ψευδεὶ δόξῃ ἐναντία, ποτὲ δὲ ποτέρα δὴ τῶν ψευδῶν ἐναντία τῇ ἀληθείᾳ. τὸ αὐτὸ δὲ ἀποφαίνει) καὶ περὶ τῆς ἀντιθέσεως τῶν καθόλου προτάσεων, ἃς ἐναντίας προσηγορούμεν· διὰ δὲ δοκεῖ ἀναγκαίως κινεῖν τὸ προκείμενον θεωρήμα, διδάσκων ὅτι ὁ μὲν αὐτὰς ἤξευμεν ἐναντίας καλεῖν. καὶ νῦν μὲν τῶν εἰρημένων μόνων ἀντιθέσεων πεποιοῖ) μνείαν, πρὸς δὲ τῷ τέλει μνημονεύει καὶ τῆς τῶν καθόλου πρὸς τὰς καὶ μέρος ἀντιθέσεως, ὥς εἶναι τὸ προκείμενον εἰς τὴν ἀποδείξιν ὅτι ἡ τῆς ἀποφάσεως πρὸς τὴν κατάφασιν 10 μᾶλλον, τῆς τε ἐναντίας, ἐφ' ὧν δυνατὴν ἐναντίαν εἶναι τῇ καταφάσει ἀπόφασιν, καὶ ἐπὶ πάντων τῆς ἀντιφαστικῆς πρὸς αὐτὴν μεῖζονα ἔχει διάφασιν πρὸς ἀλλήλας τῶν ἐναντίων καταφάσεων διαφορὰς. ὅτι δὲ εἰκότως ὅτε τὰς ἀπροσδιορίστους ἐν τούτοις ὅτε τὰς ὑπεναντίας παρέλαβε, διὰ τῶν ἐξῆς καὶ καιρὸν ἐπιδείξομεν... 15 ὁ μέντοι μέγας Σουριανὸς ἄριστα καὶ θεωρητικώτατα ταύτην τῇ ζητήσῃ διήγησε, τὰ τε πράγματα ὅπως ἔχει φύσεως καὶ τῆς πρὸς ἀλλήλας διαφάσεως μάλα ἐναργῶς ἐπιδεικνύς, καὶ τὰς κοινὰς ἡμῶν καὶ αὐτοφυνεῖς ἐννοίας συμφωνῶν τοῖς λεγομένοις ἀποφαίνων, καὶ τῶν ἐπιχειρημάτων ἕκαστον αὐτὸ καθ' αὐτὸ βασανίζων καὶ διηρθρωμένως διδάσκων τί τε ὀρθῶς καὶ τί πῶανως μὲν ὁ μέντοι ἀκριβῶς ἐν αὐτοῖς παραδίδω) καὶ ἐπὶ πᾶσι τὸν τε θεώτατον Πλάτωνα μάρτυρα παραφέρων ἐν τῷ Σοφιστῇ (p. 237 sqq.) ἀποφανόμενον τὴν ἀπόφασιν ἕτερον μὲν τῆς καταφάσεως σημαίνειν, ὁ μὴν ἐναντίον πρὸς αὐτήν, διότι ἐν μὲν ἐν ἐναντίον (ὁ γὰρ ἀδικὸς ἢ 25 φύσις, ὥς τε πλείονα ἐνὶ ποιῆσαι πολέμια), ἡ δὲ τῷ μεγάλῳ ἀπόφασιν, ὅπερ ἐν Σοφιστῇ λέγει), καθ' ἣν τὸ ὁ μέγα λεγόμενον, ὕδεν μᾶλλον τὸ συμμικρὸν ἢ τὸ ἴσον δηλοῖ (διὸ καὶ ἐν τῷ ἔκτῳ τῆς Πολιτείας (p. 491), πλείονος ἐπιμελείας δεῖ) λέγων τὰς ἐρρωμενεζέρας φύσεις πρὸς τὸ μὴ διαφθαρῆναι τῶν συμμικροτέρων, καὶ ἀπο- 30 διδὼς τούτῳ τὴν αἰτίαν, ἀγαθῷ γὰρ φησὶ κακὸν ἐναντιώτερον ἢ τῷ μὴ ἀγαθῷ, τούτῳ τῷ λοιπῷ τῶν ὑπὸ τῆς ἀποφάσεως τῷ κακῷ σημανομένων, εἰ καὶ παρ' αὐτῷ τούτῳ ὡς ἐναργὲς καὶ εἰληπ) τὸ μὴ ἀγαθὸν ἀντὶ τοῦ μήτε κακῷ μήτε ἀγαθῷ), καὶ αὐτὸ μέντοι τῷ Ἀριστοτέλει τῇ τελειοτέρᾳ παραδίδει τῇ ἐν τῷ δεκάτῳ τῆς θεολογικῆς 35 πραγματείας (Metaph. 10 4) παίδε)ς ἡμᾶς ἀξιῶν, πλείστην εἶναι διάφασιν τῷ ἐναντίῳ πρὸς τὸ ἐναντίον ἀλλ' ὁ τῆς ἀποφάσεως πρὸς τὴν κατάφασιν ἀποφανομένη, δι' ὧν φησὶν "ἐπεὶ δὲ διαφέρειν ἐνδύχει) ἀλλήλων τὰ διαφέροντα πλείον καὶ ἑλαττον, ἔστι τις καὶ μεγίστη διαφορὰ," καὶ ταύτην λέγων ἐναντίων καὶ ὅσα ἐξῆς τούτοις ἐπιφέρει, 40 κατασκευάζων ὁ καθάπερ ἐνταῦθα λογικώτερον ὑπὲρ τῷ γυμνάσαι τὴν ἡμετέραν ὡς εἴρη) διάνοιαν, ἀλλ' ἐπ' αὐτῶν ὄντων τῶν πραγμάτων, ὅτι ἡ τῶν ἐναντίων διαφορὰ μεγίστη τῶν ἄλλων καὶ διὰ τούτου τελεία καὶ ὕδεν ἔχουσα ἐξωτέρω αὐτῆς δυνάμενον πεσεῖν. ὅτω δὲ καὶ ἐν Κατηγορίαις τὸ ὁ δίκαιος καὶ τὸ ὁ ἀδικὸς μέσον ἔφατο 45 εἶναι τὸ δίκαιον καὶ τὸ ἀδικόν, ἐναντίων ὄντων καὶ τὴν πλείστην ἀλλήλων διάφασιν ἀφεστηκότων, ὁ καὶ τοῖς ἄλλοις πᾶσιν ἐναντίοις ὑπάρχειν ἔφη καὶ τὸν ἀποδοδεμένον αὐτῶν ὁρισμὸν ἐν τῷ συγγράμματι

τῶν Κατηγοριῶν. καὶ ἐν ταῖς φυσικαῖς μέντοι πάσαις πραγματεῖαις γίγνεσθαι ἀποφαίνει) τὰ ἐναντία ἐκ τῶν ἐναντίων. ἄτε πλείστον ἀπ' αὐτῶν διεσπρότων καὶ ὄντων ὁρισμένων, καὶ εἴ ποτε γίγνοσθαι ἐκ τῶν μεταξὺ κειμένων, καὶ ἀπλῶς μὲν ὑπὸ τῆς τῷ γιγνομένου ἀποφάσεως καὶ δὲ ὑπὸ τῆς τῷ ἐναντίῳ πρὸς αὐτὸ καταφάσεως δηλούμενων, οἷον τὸ λευκὸν ἐκ τοῦ φαιῶ, ἀπλῶς μὲν ὄντος ὁ λευκὸς καὶ δὲ μέλανος, γίγνεσθαι φησὶν αὐτὰ ἐξ ἐκείνων, ὁ καθ' ὃ ἐκείνα σημαίνει) ἀπλῶς ὑπὸ τῆς ἀποφάσεως τῷ γιγνομένου, ἀλλὰ καθ' ὃ καὶ τῷ ἐναντίῳ μετέχουσιν, ὡς ἂν τῆς ἀποφάσεως ὁ παρεχόμενος καθ' αὐτὴν τὴν παντελῆ πρὸς τὴν κατάφασιν διαφορὰν. καὶ αὐτὸθεν μέντοι συμφωνῶν τοῖς ἐν Σοφιστῇ παρὰ Πλάτωνος εἰρημένους ἀποφαίνει), μὴ εἶναι τῷ ὄντι τὸ μὴ ὄν ἐναντίον περὶ τῶν ἐναντίων κινήσεων καὶ μεταβολῶν ἐν τῷ πέμπτῳ τῆς Φυσικῆς Ἀκροάσεως (c. 5) διοριζόμενος. συνάδει δὲ τούτοις καὶ τὸ προοίμιον τῆς Τοπικῆς πραγματείας, ὑπεναντία προσηγορῶν τὰ ἀντιφαστικῶς ἀλλήλοις ἀντικείμενα ὡς ὁ τελείαν τὴν πρὸς ἀλλήλα ἐναντίωσιν ἔχοντα. ἦν μὲν ὅν αὐτάρκες τοῖς ἐφιστάνειν δυνάμενοι πρὸς τὴν ἐπίκρισιν τῆς περὶ τούτων ἀληθείας τὸ ἐντυγχάνειν τοῖς εἰς ταῦτα παρὰ τὸ θεσπεσίον ἐκείνῳ ἀνδρὶ γεγραμμένοις· ἀλλ' ἐπεὶ μόνον τὴν περὶ τούτων ἐπίσκεψιν προθέμενος γράφειν ὁ καταγίνε) περὶ τὴν τῆς λέξεως αὐτῆς σαφήνειαν, ὥς τε ἀποπλήσαι καὶ τὸν πολλὸν ἀκροατὴν, περασόμεθα μὲν ἡμεῖς καὶ τούτῳ τῷ θεωρήματι καὶ τὸν αὐτὸν τοῖς προλαβούσι τύπον ποιήσας) τὴν ἐξηγήσιν, ἐν μέντοι ταῖς ἐπιστάσεσιν ὕδεν ἔχοντες πλέον ἐπινοεῖν τῶν παρ' ἐκείνῳ θεωρημένων ὁ παραιτησόμεθα καὶ ἐπ' αὐτῶν ἐνίστη τῶν λέξεων τὰ τῷ ἀνδρὶ ἐκείνῳ γράφειν.

f. 205 b. τῆς δὲ λέξεως τῆς "εἰ γὰρ τὰ μὲν ἐν τῇ φωνῇ" 23a ἀντὶ τοῦ εἰ δὴ εἴρη)· ὁ γὰρ προειρημένον τίνος αἰτίαν ἀποδίδωσιν, ἵνα 32 καὶ χωρὶν ἔχη ὁ αἰτιολογικὸς σύνδεσμος, ἀλλὰ τὴν μέθοδον ὑφηγεῖ) τὴν καθ' ἣν κρινόμενα τὰς μάλα μαχομένης προτάσεις ἀπὸ τῶν αἰτίων αὐτῶν ὁρμύμενοι. τὸ δὲ ἐπὶ τέλει τῆς ῥήσεως εἰρημένον, τὸ "καὶ εἰ ἐξὶ μία καθ' ὅποτέραν ἢ ἐναντία," τοιαύτην ἔχει διάνοιαν. ἔστι δὲ περὶ τίνος τῶν ἀγαθῶν, οἷον σωφροσύνης, αὐτὸ τούτῳ ἀποφανομένη ὅτι ἔστιν ἀγαθόν, ἀλλὰ δὲ ἡ λέγουσα ὅτι ὁ καὶ ἔστι ἀγαθόν, τρίτη δὲ ἡ λέγουσα ὅτι ἔστι κακόν. συμβαίνειν ὅν φησὶ τὴν τε ἀπόφασιν τὴν λέγουσαν ἢ σωφροσύνη ἀγαθὸν ὁ καὶ ἔστι, καὶ τὴν τῷ ἐναντίῳ κατάφασιν τὴν λέγουσαν ἢ σωφροσύνη κακόν ἔστι, ποτὲ μὲν διαφωνεῖν ποτὲ δὲ συντρέχειν ἀλλήλας. ἐπεὶ γὰρ τῶν ἐναντίων τὰ μὲν ἐξὶ ἐμμεσα τὰ δὲ ἀμεσα, εἰ μὲν τῶν ἐμμέσων ἐναντίων εἴη τὰ κατηγορούμενα, ὅν ἂν ἀκολουθήσῃ τῇ ἀποφάσει ἢ τῷ ἐναντίῳ κατάφασιν (ὁ γὰρ τὸ ὁ λευκὸς ἢ ἡ ἀνάγκη εἶναι μέλαν), εἰ δὲ τῶν ἀμέσων ταυτὴν σημαίνουσιν ἢ τε ἀπόφασιν καὶ ἢ τῷ ἐναντίῳ κατάφασιν, ὅταν ἀποφαίνων) περὶ τίνος τῶν πεφυκότων ὀφέλῃ τὴν ἐναντίωσιν· ὡς περὶ γὰρ τὸ περὶ τὴν εὐθὺς ὁ καὶ ἄρτιον, ὅτω τὸ ὁ καὶ ἄρτιον ἀνάγκη περὶ τὴν εἶναι. ἐφ' ὧν ὅν συντρέχουσιν ἢ τε ἀπόφασιν καὶ ἢ τῷ ἐναντίῳ κατάφασιν, ὅκτι μὲν δυνατὸν ὡς ἐπὶ διαφόρων ζητεῖν ποτέρα αὐτῶν ἐστὶν ἢ μᾶλλον μαχομένη πρὸς τὴν ἐξ ἀρχῆς κατάφασιν· εἰσὶ γὰρ ἀμφω τρέπον τινὰ μία τῇ δυνάμει· ἀξιοῖ δὲ ζητεῖν αὐτὴ ἢ μία

κῆ τὴν δύναμιν, κῆ τί μᾶλλον μάχεσθαι τῇ ἐξ ἀρχῆς κατάφασιν, πότερον καθ' ὃ ἀποφασκεῖ τὸ ὑπάρχον ἢ καθ' ὃ καταφασκεῖ τὸ μὴ ὑπάρχον. οἷον πρὸς τὴν λέγουσαν πρότασιν "ὁ κρία ἄρτιος ἐστὶ" μάχεσθαι ἢ τε λέγουσα ὁ κρία ἄρτιος ἔκ ἐξί κῆ ἢ λέγουσα ὁ κρία περιττός ἐστι, τὸ αὐτὸ σημαίνουσαι ἀμφω· ζητεῖ ὅν τ' ἔκ ἄρτιος 5 τὸτο κῆ περιττός κῆ τί μᾶλλον μάχεσθαι πρὸς τὸ ἄρτιον, πότερον καθ' ὃ ἐκ ἄρτιος ἢ καθ' ὃ περιττός.

236 f. 206 b. τὴν ἐνοίαν αὐτὴν ἀφ' ἧς ὁραῶντι οἱ λέγοντες ἐν 3 ταῖς περὶ τῶν ἐναντίων δόξας τὴν σφοδρότατην θεωρεῖσθαι τῶν προτάσεων μάχην, βυλεῖ πρῶτον διαβαλεῖν ὃ ἀντιδικεῖν πρὸς 10 τὸτο πειρώμενος λόγος, κῆ φησὶ μὴ εἶναι ὑγιὲς τῶν ἐναντίων δοξῶν κριτήριον τὸ περὶ ἐναντίων ἀποφαίνεσθαι πραγμάτων· τὴν γὰρ δοξαζέμεν ὅτι ἡ σωφροσύνη ἀγαθὸν κῆ τὴν ὅτι ἡ ἀκολασία κακόν ἀποφαίνεσθαι μὴ περὶ ἐναντίων τῶν τε ὑποκειμένων κῆ τῶν κατηγορουμένων, ὃ μόντοι ἀλλήλαις ἐναντίας εἶναι, διότι αὐτῶν 15 ἅμα τυγχάνουσιν ἀληθεῖς, αἱ δὲ ἐναντίαι ὑδέποτε συναληθεύουσιν (ὅλως ἢ τὰ ἐναντία συνυπάρχειν ἀδύνατον)· ἀλλὰ μᾶλλον κριναῖ δύναιται ἐναντίας δόξας κῆ τὸ ἐναντίως περὶ τῶν αὐτῶν ἀποφαίνεσθαι πραγμάτων, ὥσπερ ἔχουσιν ἢ τε κατάφασιν κῆ ἢ ἀπόφασιν; ὡς διὰ τῶν ἐξῆς ἐπιχειρημάτων κατασκευάσαι πειράσεσθαι. 20 τὸ δὲ "εἴτε πλείους εἴτε μία ἐστὶν" εἴρη) περὶ τῶν τ' ἀγαθὸν ἀγαθὸν κῆ τ' κακὸν κακὸν εἶναι λεγουσῶν, διότι πλείους μὲν εἰσιν ὡς διαφόροις χρωόμεναι τοῖς τε ὑποκειμένοις κῆ τοῖς κατηγορουμένοις, δόξαιεν δ' ἂν κῆ μία εἶναι, ὃ μόνον κῆ τ' συναληθεύειν ἀλλὰ κῆ ὡς ἀπὸ μᾶς προσαγόμεναι ζωῆς τε κῆ διαθέσεως. ῥητέον δὲ πρὸς 25 ταῦτα ὅτι οἱ ἀξιώτες τὴν τῶν ἐναντίων καταφάσεων μάχην κρατῶν τῆς ἀντιφατικῆς ὃ φήσουσι ταύτας ἐναντίας εἶναι δόξας, τὰς περὶ ἐναντίων ἀπλῶς πραγμάτων ἀποφανομένας· ὃ ἢ δὴ κῆ τὰς περὶ τῶν ἐναντίων τὰ ἐναντία φασκόντας, ἀλλὰ τὰς περὶ τῶ αὐτῶ τὰ ἐναντία δοξαζέμεν· αὐτῶ ἢ αἱ τῶ ὄντι ἐναντίως δοξαζέμεναι.

236 f. 207. δευτέρον μὴ τὸτο ἐπιχειρήματα παραδίδωμι πρὸς τὸ 7 προκείμενον ἡμῶν πρόβλημα, παραβάλλον λοιπὸν τὴν ἀντίφασιν πρὸς τὴν τῶν ἐναντίων καταφάσεων ἀντίθεσιν, πρόεισι δὲ τὸτον τὴν τρόπον. ἐπειδὴ βυλόμεθα εὐρεῖν ποία τῶν ψευδῶν δοξῶν ἐστὶν ἢ μάλιστα ἐναντία τῇ ἀληθεί, χρωόμενος ἐναργεῖ ἀξιώματι τῶ ἐν 35 ἐν ἐναντίον εἶναι, συλλογίζεσθαι ὅτι ἢ ἀπόφασιν ἐστὶν ἢ μάλιστα πολεμία πρὸς τὴν κατάφασιν. ἐπεὶ ἢ ἀπειροὶ εἰσι, φησὶν, αἱ τε ψευδοὶς κατάφασιν αἱ μαχοόμεναι πρὸς αὐτὴν κῆ αἱ ψευδοὶς ἀποφάσεις, αἱ μὴ λέγουσαι τὰ μὴ ὑπάρχοντα ὑπάρχειν, αἱ δὲ τὰ ὑπάρχοντα μὴ ὑπάρχειν, οἷον πρὸς τὴν λέγουσαν τὸ ἀγαθὸν ἀγα- 40 θὸν κατάφασιν μάχεσθαι κατάφασιν μὴ αἱ λέγουσαι τὸ ἀγαθὸν φευκτόν, τὸ ἀγαθὸν κακόν, τὸ ἀγαθὸν βλαβερόν, ἀποφάσεις δὲ αἱ λέγουσαι τὸ ἀγαθὸν ὃ κ' αἰρετόν, τὸ ἀγαθὸν ὃ κ' ὠφέλιμον, τὸ ἀγαθὸν ὃ κ' ζηλωτόν, κῆ ὃδὲ μᾶλλον ἄλλῃ ἄλλῃ ψευδεῖς ἂν εἴποιμεν, τῶν μὴ ὑδεμίαν ἐναντίαν χρὴ λέγειν τῇ τ' ἀγαθὸν 45 ἀγαθὸν λεγούσῃ· ἀόριστοι ἢ ἀμφοτέρω αὐτῶ κῆ ἀπειροὶ, ἐν δὲ ἐν ἐναντίον κῆ ὠρισμένον ὠρισμένον. τίτι ἐν κανὼν χρωόμενοι τὴν μίαν ἐκείνην κῆ ὠρισμένως μαχομένην εὐρήσομεν; τῇ ἀρχῇ, φησὶ,

κῆ οἰοῖται ῥῆξαι τῆς ἀπάτης· μία ἢ ἀμολογούμενος αὐτὴ κῆ ὠρισ- μένη· ἀπατώμεθα μὴ ἢ τὸ ἀγαθὸν κῆ βλαβερόν ἢ κακόν κῆ ὃ κ' ὠφέλιμον ἢ ὃ κ' ζηλωτόν ὑπολαμβάνοντες, ἀλλὰ πάντων τούτων ἀρχὴ μία τὸ νομιζέμεν αὐτὴ μὴ ἀγαθόν. ταύτην δὲ τὴν τῆς ἀπάτης ἀρχήν, ἥτις ἐστὶ, παραστήσαι ἡμῶν βυλόμενος ἔφατο εἶναι αὐτὴν ἐξ ἧς ἢ γένεσις, τὴν δὲ γένεσιν ἐκ τῶν ἀντικειμένων εἶναι, τατέσθαι ἐκ τῶν οἰκείων τοῖς γινωσκόμενοις ἐρηρήσεων κῆ ἀποφάσεων· πό τε ἢ λευκὸν ἐξ ὃ λευκῷ· γίγεται) λευκόν, κῆ ὃ ἀνθρώπος ἐξ ὃ ἀνθρώπου, κῆ ἐπὶ πάντων ἀπλῶς τῶν γινωσκόμενων ὡσαύτως· ὡς κῆ ἢ ἀπάτη, φησὶ, περὶ ταῦτα κῆ ἢ ὠρισμένη ἐναντίωσις, κῆ διὰ ταῦτα ἢ κυριωτάτη μάχη.

f. 208 b. ἐν τούτῳ τῷ τρίτῳ ἐπιχειρήματι τὰ ἐναντία λαβὼν 238 τὸ αὐτὸ κατηγορούμενα, εἶναι τῶν ἀγαθῶν πρὸς αὐτὸ τε πάλιν τ' 15 ἀγαθὸν κῆ τ' κακόν, καταφατικῶς τε κῆ ἀποφατικῶς, ὡς διὰ ταῦτα τέτταρας γίγνεσθαι προτάσεις, δύο μὴ ἀληθεῖς, τὴν τ' ἀγαθὸν ἀγαθὸν λέγουσαν κῆ τὴν τ' ἀγαθὸν ὃ κακόν, τὰς δὲ λοιπὰς ψευδοὶς, ὡς κῆ πρόκει) παραβαλεῖν πρὸς ἀλλήλας, τὴν τ' ἀγαθὸν ὃ ἀγαθὸν κῆ τὴν τ' ἀγαθὸν κακόν, ἐκ τῶ κῆ τὰς ἀληθεῖς πε- 20 ρᾶ) συλλογίζεσθαι τὸ κῆ τὰς ψευδοὶς. ἐπεὶ γὰρ ἐστὶ τῶν ἀληθῶν, φησὶν, ἢ μὴ καθ' αὐτὴν ἀληθὴς ἢ δὲ κῆ συμβεβηκός, καθ' αὐτὴν μὴ ἢ λέγουσα τὸ ἀγαθὸν ἀγαθόν, κῆ συμβεβηκός δὲ ἢ λέγουσα τὸ ἀγαθὸν ὃ κακόν, ὅτι ὃ κ' αὐτόθεν αὐτὴ τίθησι τὸ ἀγαθὸν ἀλλ' ἀνα- 25 ρεῖ μόνον τὸ ἀντικείμενον, κυριώτερον εἰπὼν ἂν ὅτι ἐστὶ δι' ἄλλο ἀληθὴς, εἶπεν ὅτι κῆ συμβεβηκός, ἐπεὶ μὴ τῷ ἀναρεῖν τὸ τυχόν τῶν παρὰ τὸ ἀγαθὸν ἔχει τὸ ἀληθεύειν, ἀλλὰ παρὰ τὸ μάχεσθαι πρὸς τὸ ὠρισμένον αὐτῷ πολέμῳ. μάχεσθαι δὲ τῇ μὴ καθ' αὐτὴν ἀληθεί ἢ λέγουσα τὸ ἀγαθὸν ὃ ἀγαθόν, τῇ δὲ κῆ συμβεβηκός, ὡς αὐτὸς φησιν, ἀληθεῖ ἢ λέγουσα τὸ ἀγαθὸν κακόν· ἢ δὲ τὴν καθ' αὐτὴν ἀληθεῖ ἀναρεῖσα καθ' αὐτὴν ψευδεῖ, κῆ ἢ τὴν κῆ συμβεβη- 30 κός ἀληθεῖ ἀναρεῖσα κῆ συμβεβηκός ψευδεῖ. καθ' αὐτὴν μὴ ἢ ψευδεῖ) ἢ λέγουσα τὸ ἀγαθὸν ὃ ἀγαθόν, κῆ συμβεβηκός δὲ ἢ λέγουσα τὸ ἀγαθὸν κακόν. ἢ δὲ καθ' αὐτὴν ψευδομένη μᾶλλον ψευδεῖ) τῆς κῆ συμβεβηκός, ὥσπερ κῆ ἢ καθ' αὐτὴν ἀληθεύουσα μᾶλλον ἐστὶν ἀληθὴς τῆς κῆ συμβεβηκός, ἄτε τὴν ὅσιν αὐτὴν τὸ πρόγματος ἐκφαίνουσα. ἢ δὲ μᾶλλον ψευδοῦς πλέον διεσκήκεν ἀπὸ τῆς ἀληθοῦς ἢ περ ἢ ἥττον ψευδοῦς, κῆ διὰ τὸτο μᾶλλον μάχεσθαι πρὸς αὐτὴν· μᾶλλον ἄρα μάχεσθαι πρὸς τὴν ἀληθεῖ κατάφασιν ἢ ἀπόφασιν αὐτῆς ἢ περ ἢ ψευδοῦς κατάφασιν, ὅπερ πρόκειται δεῖ- 35 ξαι. τούτων ὅν πάντῃ ὁριμὴς εἰλημμένων ἐκείνῳ φαμεν ἐπιστάσεις ἄξιον, ὅτι τὴν λέγουσαν τὸ ἀγαθὸν κακόν ἀξιοῖ ψευδεῖς διὰ τὸ ἀναρεῖν τὴν λέγουσαν τὸ ἀγαθὸν ὃ κακόν, κῆ διὰ τὸτο κῆ συμβε- βηκός ψευδεῖς, ὡς διὰ τὴν ἀναρεῖσιν τῆς κῆ συμβεβηκός ἀλη- θεύουσας ψευδομένην... ἀλλὰ ταῦτα μὴ ὕδα μνημὴς ἴσως ἀξία τὰ ληρημάτια, ἐπὶ δὲ τὰ ἐξῆς ἴωμεν.

f. 210 b. ἢ τετάρτη ἐπιχειρήσις διὰ βραχείων εἰρημένη 238 25. ταυτὴν ἔχει διάνοιαν. ἀπλῇ, φησὶν, ἐστὶ δόξα καθ' ἣν ὃ ἀναγ- καζόμεθα ἕτερόν τι προσεπινεύειν, ὃ κ' ἀπλῇ δὲ καθ' ἣν ἀνάγκη κῆ ἕτερόν τι δοξαζέμεν. ὃ κ' ἐστὶν ἀπλῇ μὴ δόξα ἢ τὸ ἀγαθὸν ἀγαθόν

εἶναι ἀποφαινομένη, καθάπερ ἡ δοξάζουσα αὐτὴ μὴ εἶναι ἀγαθόν·
 ἢ ᾧ ἀνάγκη καθ' ὅποτεραν αὐτῶν ἑτέραν τινα εἰσαγάξῃ δόξαν·
 ὅχι ἀπλῆ δὲ ἡ τὸ ἀγαθὸν κακὸν εἶναι δοξάζουσα· ταύτην ᾧ ἀνάγκη
 καὶ ἑτέραν συνεισφέρει δόξαν, τὴν λέγουσαν αὐτὴ μὴ εἶναι ἀγαθόν.
 αὐτῶν χρητὴ τῇ ἀπλῇ δόξῃ τὴν ἀπλὴν ἀντιτιθέναι καὶ μὴ τὴν συμ-
 5 πεπλεγμένην, τὴν ἄρα ἀπόφασιν ἀντικειῖσθαι τῇ καταφάσει φήσο-
 μεν, ἀλλ' ὅχι τὴν τῷ ἐναντίῳ καταφασιν. λύσομεν δὲ καὶ ταῦτα
 λέγοντες ὅτι δι' αὐτὸ τῷτο πλείστον διεξήκει τῆς τὸ ἀγαθὸν ὅχι ἀγα-
 θὸν λεγούσης ἢ λέγουσα αὐτὴ εἶναι κακόν, ὅτι διὰ τῷ ὅχι ἀγαθὸν
 ὁδοῦσασα κατήτησεν ἐπὶ τὸ ἔχατον· πρώτην ᾧ ἔξοδος ἀπὸ τῷ
 ἀγαθῷ τὸ ὅχι ἀγαθόν, ἔχατῃ δὲ ἀπόπτως τὸ κακόν, ὥς ἡ τῷτο
 καταφάσκουσα μᾶλλον ἡναντίῳ ἄτε καὶ τὴν ἀπόφασιν τῷ ἀγαθῷ
 περιέχουσα· μήποτε δὲ καὶ ἡ ἀπόφασιν τῷ ἀγαθῷ συμπεπλεκεῖ·
 πᾶσα ᾧ ἀνάγκη τὸ ὅχι ἀγαθόν, εἰ ἐπὶ τῶν ὄντων τάττειτο, καὶ ἄλλο
 τι εἶναι, ἀλλ' ἄδριςον. ὥς ὅδε ταύτῃ ἐναντίον ἂν εἴη· ἐν ᾧ ἐπὶ 15
 ἐναντίον καὶ ὠρισμένον ὠρισμένῳ. τὸ δὲ ἴσως ἦτοι ἀπὸ τῷ
 ὁμοίως πρόσκειναι (τῆς ᾧ αὐτῆς ἐπὶ διανοίας τὸ ἀγαθὸν κακόν τε καὶ
 ὅχι ἀγαθὸν λέγουσιν), ἢ ἐνδείξειν ἔχει τῷ ταύτῃ τὴν ἐπιχείρησιν πι-
 θανὴν μὴ εἶναι, ἢ μὴ ἀναγκαίαν.

236 f. 211 b. ἀσαφὴς μὲν ἡ ταύτης τῆς πέμπτης ἐπιχειρήσεως 20
 27 διανοία τε καὶ λέξις, ἀεῖσα ἡμᾶς προσέχειν ποτέρα τῶν παρα-
 βαλλομένων πρὸς ἀλλήλας προτάσεων χρησίμος ἂν εἴη πρὸς τὸ δι'
 ὧς καθόλου κανόνος πάσῃ τῇ προτεθείσῃ καταφάσει πρότασιν
 τινα μαχομένην εὑρεῖν, καὶ φάσκειν ταύτῃ εἶναι τὴν κυρίως αὐτῇ
 ἀντιτιθεμένην, καὶ διὰ ταῦτα κρατεῖν ἀποφαινομένην τὴν τῆς ἀντι-
 25 φάσεως μάχην· ἀπόφασιν μὲν ᾧ πάσης καταφάσεως ῥάδιον εὑρεῖν
 ὅποιον ἂν εἴη τὸ ἐν τῇ καταφάσει κατηγορούμενον, τῷ δὲ ἐναντίῳ
 καταφασιν ἀδύνατον λαβεῖν, εἰ μὴ τύχοι τὸ κατηγορηθὲν τῇ κα-
 ταφάσει ἐναντίως ἔχον... εἰρήνῃ δὲ ἡμῖν ἐξ ἀρχῆς ὅτι ἔοικεν ὁ
 νῦν λεγόμενος λόγος διὰ τὸ κοινὸν τῷτο καὶ ἐπὶ πάντα ἐκτείνωμενον 30
 ὅτως ἐγκωμιάζειν τὴν ἀντίθεσιν τῆς ἀντιφάσεως, ὡς ἢ καὶ τὸ πο-
 σὸν μόνον τῶν περιεχομένων ὑπ' αὐτῆς πραγμάτων ἀλλὰ καὶ καὶ
 τὸ σφοδρὸν τῆς ἀντιθέσεως τῶν ἄλλων ὑπερέχουσαν.

236 f. 212. ἔχατόν ἐστι τῷτο καὶ δυσαντιβλεπτότατον τῶν πρὸς 32
 τὸ πρόβλημα ἐπιχειρημάτων, ὃ καὶ τόνδε προσάγει τὸν τρόπον. 35
 δύο λαμβάνει τῷ ἀγαθῷ ἀντιφάσεις, τὴν μὲν ὠρισμένην τὴν δὲ
 ἀορίστῳ χρωμένην τῷ ὑποκειμένῳ, τὸ ἀγαθὸν ἀγαθόν - τὸ ἀγαθόν
 ὅχι ἀγαθόν, τὸ μὴ ἀγαθὸν ἀγαθόν - τὸ μὴ ἀγαθὸν ὅχι ἀγαθόν, καὶ
 ἀεῖοι, ὡς ἔχει ἡ ἀληθὴς ἀπόφασιν πρὸς τὴν ἀντικειμένην αὐτῇ
 ψευδοῦ καταφασιν, ὅτως ἔχει τὴν ἀληθὴ καταφασιν πρὸς τὴν 40
 ἀντικειμένην αὐτῇ ψευδοῦ ἀντίφασιν, τατέστιν ὡς ἡ τὸ μὴ ἀγαθὸν
 ὅχι ἀγαθὸν πρὸς τὴν τὸ μὴ ἀγαθὸν ἀγαθόν, ὅτω τὴν τὸ ἀγαθὸν
 ἀγαθόν πρὸς τὴν τὸ ἀγαθὸν ὅχι ἀγαθόν. εἴτα παραβαλὼν τὴν
 ἀληθὴ ἀπόφασιν πρὸς ἄμφω τὰς προτάσεις τῆς ἀντιφάσεως τῆς
 τὸ κακὸν κατηγορούσης καὶ τῷ αὐτῷ ὑποκειμένῳ, τατέστι τὸ μὴ ἀγα- 45
 θὸν καὶ τὴν τὸ ὅχι ἀγαθὸν κακόν καὶ τὸ ὅχι ἀγαθὸν ὅχι κακόν, δείκνυσιν
 αὐτῇ πρὸς ὑδετέραν αὐτῶν ἐναντίαν ὕσιν. εἰ συνάδει ᾧ τῇ μὲν
 λεγούσῃ τὸ ὅχι ἀγαθὸν κακόν ἐπὶ τῆς μοχθηρᾶς ἔξεως, τῇ δὲ λε-

γούσῃ τὸ ὅχι ἀγαθὸν ὅχι κακόν ἐπὶ τε τῆς μέσης καὶ τῶν μηδετέρων
 τῶν ἄκρων πεφυκότων μετέχειν, οἷον λίθου ἢ ξύλου (ἐπὶ τούτων ᾧ
 τό τε μὴ ἀγαθὸν καὶ τὸ ὅχι κακὸν ἀληθές), τὰς δὲ συναδύσας ἀδύ-
 νατον ἐναντίας εἶναι, καθάπερ ὅδε τὰς ἐναντίας οἷον τε συναλη-
 5 θεύειν, ὡς ἐκ τε τῆς ἐνεργείας δῆλον καὶ αὐτὴς κατασκευάσει πρὸς
 αὐτῷ τῷ πέρατι τῆς προκειμένης πραγματείας, — εἰ ταῖνυν τῇ τὸ
 μὴ ἀγαθὸν ὅχι εἶναι ἀγαθὸν ἀληθῶς λεγούσῃ δόξῃ ὅτε ἡ λέγουσα τὸ
 ὅχι ἀγαθὸν κακὸν ἐναντία ὅτε ἡ λέγουσα τὸ ὅχι ἀγαθὸν ὅχι κακόν,
 ἀλλὰ μόνῃ ἡ ἀντιφάσκουσα πρὸς αὐτὴν, ἡ λέγουσα τὸ μὴ ἀγαθὸν
 ἀγαθόν, καὶ τῇ λεγούσῃ ἄρα ὅτι τὸ ἀγαθὸν ἀγαθὸν καταφάσει ὃ
 μάχεσθαι μὲν ὅτε ἡ λέγουσα τὸ ἀγαθὸν κακὸν ὅτε ἡ λέγουσα τὸ ἀγαθὸν
 ὅχι κακόν, μόνῃ δὲ καὶ ταύτῃ ἐναντία. ἔσται ἡ ἀντιφάσκουσα πρὸς
 αὐτὴν, ἡ λέγουσα τὸ ἀγαθὸν ὅχι ἀγαθόν. τῷτο δὲ ἢ ὅπερ προήκειτο
 δεῖξαι. ῥητέον μέντοι καὶ πρὸς ταύτην τὴν ἐπιχείρησιν ὅτι τῇ μὲν
 λεγούσῃ καὶ τὸ μὴ ἀγαθὸν ὅχι ἀγαθὸν ἀποφάσει ὅσην, καὶ διὰ τῷτο τὸ
 κατηγορούμενον ἄδριςον ἐχούσῃ, κατ' ἀντίφασιν μὲν μαχομένην πρό-
 10 τασιν εὑρεῖν εὐπετές, ἐναντίον δὲ τι καταφάσκουσαν εὑρεῖν ἀδύνα-
 τον· ὃ γὰρ ἐστὶ τῷ ἄδριςον ἐναντίον ὅδε, εἴπερ τὰ ἐναντία εἰδὴ
 χρητὴ εἶναι τὴν πλείστην ἀλλήλων διάστασιν ἀφεστηκότα.

f. 213. φανερά δὲ ἡ ῥῆσις ἐκ τῶν εἰρημένων, πλὴν ὅτι ἀπὸ 236
 τῷ "ἀληθὴς ᾧ αὐτῇ" γράφεσθαι φησιν ὁ Ἀλέξανδρος καὶ ὅχι ἄλλῃ 39
 θῆς ᾧ αὐτῇ." καὶ εἰ μὲν τὸ "ἀληθὴς ᾧ αὐτῇ" γράφεται, λέγοι ἂν
 περὶ τῆς τὸ μὴ ἀγαθὸν ὅχι ἀγαθόν, εἰ δὲ τὸ "ὅχι ἀληθὴς ᾧ αὐτῇ,"
 περὶ τῆς τὸ ὅχι ἀγαθὸν ἀγαθόν, ἢ καὶ ψευδοῦ εἶναι προεῖπε, ταῦτε
 λέγων τῷ ὑδεποτε ᾧ ἀληθὴς αὐτῇ. δῆλον δὲ ὅτι ἀμείνων ἡ
 προτέρα γραφή.

f. 213 b. ὑποχόμενος ἐξ ἀρχῆς ποιήσας τὴν ἐπίσκεψιν τῷ 240
 προτεθέντος προβλήματος ἐπὶ τε τῶν καθ' ἕκαστα καὶ τῶν καθόλου 3
 προτάσεων, εἴτα ἐν μηδενὶ τῶν ἐπιχειρημάτων περιβαλὼν πρότα-
 σιν τῶν καθόλου τινὰ προσδιορισμῶν ἔχουσαν, ἀλλὰ τὰ ἄρθρα ἀπὸ
 τούτων, ὡς διὰ τῷτο δοκεῖ ἐπὶ μόνων τῶν ἀπροσδιορίστων προτά-
 σεων γεγυμνάσθαι τὸν λόγον, προσέθησι διὰ τούτων ὅτι τὰ ἐνικά τῶν
 ἄρθρων συνταττόμενα τοῖς καθόλου ὑποκειμένοις ἐν ταῖς προτάσεσι
 τὴν δύναμιν ἔχουσι τῷ καθόλου προσδιορισμῷ τῷ καταφατικῷ. ὃ
 ᾧ ὥσπερ ἀεῖσι τινες, ἐπὶ ἀπροσδιορίστων προτάσεων ἐγγίνετο
 πρότερον ὁ λόγος, νῦν δὲ δείκνυσι ὅτι καὶ ἐπὶ τῶν καθόλου τὰ αὐτὰ
 λέγουσιν ἀρμόσει· ὅλως ᾧ ὅδε ἐκιν ἀκόλουθον ταῖς περὶ τῶν ἀπροσ-
 10 διορίστων προτάσεων τῷ Ἀριστοτέλει ἐννοίαις τὸ λέγειν ὅτι ἐναντία
 ἐστὶν ἐπ' αὐτῶν τῇ καταφάσει ἡ ἀπόφασιν μᾶλλον ἢ περὶ ἡ τῷ
 ἐναντίῳ καταφασιν, ὥσπερ ὅδε ἐπὶ τῶν καὶ μέρους, εἴπερ καὶ τὰς
 ἀπροσδιορίστας παραπλησίως ταῖς καὶ μέρους συναληθεύειν ἀλλήλαις
 ἀεῖοι, ἀληθὴ δὲ ἀληθεῖ, τῷτο δὲ παρ' αὐτῷ πρὸς τῷ πέρατι τῷ
 βιβλίῳ ῥηθησόμενον "ὅχι ἐνδύχει" ἐναντίας εἶναι ὅτε δόξαν ὅτε ἀντί-
 15 φασιν." διὸ καὶ ἔοικεν ἐξ ἀρχῆς ἐπὶ μόνων τῶν καθ' ἕκαστα καὶ τῶν
 καθόλου ὡς καθόλου προτάσεων προβάλλεσθαι τὴν περὶ τῷ θεωρήμα-
 τὸς σκέψιν, ὡς αἱ μὲν ἀντιφάσκουσι πρὸς ἀλλήλας, αἱ δὲ συμφευ-
 δόμεναι δι' αὐτὸ τῷτο ἐναντίας προσαγορεύουσιν. ὁ λόγον δὲ ὕστερον
 μνημονεύσει καὶ τῆς ἀντιφατικῆς τῶν καθόλου πρὸς τὰς καὶ μέρους

ἀντιθέσεως, ὡς καὶ μέντοι ποιήσῃ μιν ἡ τῶν ἀδιορίστων ἢ τῶν
 κῆ μέρος ὡς ἐχουσὼν τὰ πρὸς ἀλλήλας ἐναντίωσιν. ὅτι ὅν τὸ
 ἐστὶν ὁ πῶν βούλεῖ λέγειν, ἢ ἰσοδυναμεῖν, ὡς εἴρη, τὰ ἐνκα ἄρθρα
 τῷ πᾶς, αὐτὸς δηλοῖ τῆς κατασκευῆς ὁ τρόπος, καθ' ὃν δείκνυσιν
 τὰ αὐτὰ καὶ ἐπὶ τῶν καθόλου προτάσεων ἐφαρμολογῶν τοῖς εἰρημέ- 5
 ρους, ἐπὶ τῶν τὰ ἄρθρα ἐχουσῶν συντεταγμένα τοῖς καθόλου ὑπο-
 κειμένοις· ταύτην ἢ εἶναι φησι ἢ λέγειν "ἢ ἀγαθὸν ἀγαθὸν ἐστὶ"
 καὶ "ὅτι τὸ ἀνὲν ἀγαθὸν ἀγαθὸν ἐστὶν," ὅπερ ὅδ' ἀνὲν ὑποτασσέσθαι δια-
 φέρειν τι τῷ καθόλου τῷ πᾶν ἀγαθὸν ἀγαθόν. διὸ καὶ ἐν τῇ συνη-
 θεῖα, ἐφ' ὣν μὴ ἢ κατηγορούμενον παντὶ ὑπάρχει τῷ ὑποκειμένῳ, 10
 μὴ τῷ ἄρθρῳ ἢ ὑποκείμενον προφορέμεθα καὶ ταύτην οἰόμεθα λέ-
 γειν τῷ καθόλου, ἐφ' ὣν δὲ μὴ παντὶ, ἐκείνῃ... ἀλλ' ἐπατελθω-
 μεν ἐπὶ τῷ προκειμένῳ, καὶ λέγωμεν ὡς εἴτε ὠρισμένος εἴτε ἀόριστος
 εἴη ὁ καθόλου ὑποκείμενος, ἢ συνταττόμενον αὐτῷ ἐνκαὶν ἄρθρον
 τῇ δυνάμει ἔξει τῷ καθόλου προσδιορισμῷ. διὸ καὶ αὐτὸς προσέθηκε 15
 ἢ "ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῷ μὴ ἀγαθῷ," ἥτοι λέγων ὅτι καὶ ἐπὶ τούτων
 τῶν ἀόριστων ἐχουσῶν τὸν ὑποκείμενον προτάσεων ἢ κυρωτάτη
 μὴ καὶ θεωρεῖται ἐν ταῖς ἀντιφαστικαῖς προτάσεσι, ἢ μὴ ἀγαθὸν
 ἀγαθόν - ἢ μὴ ἀγαθὸν ἐκ ἀγαθόν· ὡς ἢ προσέρη, τῇ ἀληθείᾳ
 τούτων ἐκ οὗδεν τε μάχεσθαι τῷ ἐναντίῳ κατάφασιν. καὶ τὰ ἄλλα 20
 δὲ πάντα ἐπιχειρήματα ὅδεν μᾶλλον ἀρμόσει ταῖς ὠρισμένον
 ἐχούσας τὸν ὑποκείμενον ἢ ταῖς ἀόριστον, εἴτε τὰς καθόλου προσδιο-
 ρισμῶς ἔχουσιν οἱ ὑποκείμενοι εἴτε ἢ ἄρθρον ἀντὶ τούτων· ὁ ἢ λόγος
 ἡμῶν· ὅτι περὶ τῆς διαφορᾶς τῶν ὑποκειμένων, ἀλλὰ καὶ περὶ τῆς τῶν
 κατηγορουμένων· ἢ καὶ προσεχέσθω λέγων ὅτι τὴν ἔκτῃ ἐπιχει- 25
 ρησιν ἐνδόχῃ προχωρεῖν καὶ ἐπὶ τῶν αὐτῶν ἐχουσῶν τὰς καθόλου
 προσδιορισμῶς προτάσεων, ὡς περὶ ἐδεικνυτο πρότερον ἐπὶ τῶν τὰ
 ἄρθρα ἐχουσῶν ἐν τῇ χώρᾳ τῶν προσδιορισμῶν, προτιθεμένων μὴ
 ἡμῶν συλλογισμῶς ὅτι μᾶλλον μάχεσθαι ἢ λέγουσα· πᾶν ἀγαθὸν
 ἀγαθόν πρὸς τὴν λέγουσαν "ὅδεν ἀγαθὸν ἀγαθόν ἐστὶν" ἢ περὶ τὴν 30
 πᾶν ἀγαθὸν κακόν, πρὸς δὲ τὴν τούτου κατασκευὴν λαμβανόντων
 ὅτι ὡς ἢ λέγουσα "ὅδεν ἐκ ἀγαθὸν ἀγαθόν ἐστὶν" ἀληθὲς ἀπόφασις
 πρὸς τὴν λέγουσαν "ἢ ἐκ ἀγαθὸν ἀγαθόν ἐστὶν" ψευδὴ κατάφασιν,
 ὅπως ἢ λέγουσα "πᾶν ἀγαθὸν ἀγαθόν ἐστὶν" ἀληθὲς κατάφασιν
 πρὸς τὴν λέγουσαν "ὅδεν ἀγαθὸν ἀγαθόν ἐστὶν" ψευδὴ ἀπόφασιν, καὶ 35

δεικνύντων ὅτι τῇ ὅδεν ἐκ ἀγαθὸν ἀγαθόν ἐστὶν· ὅτε ἢ λέγουσα ὅτι
 ὅδεν ἐκ ἀγαθὸν κακόν ἐστὶν ὅλη μάχεσθαι, ὅτε ἢ λέγουσα ὅδεν ἐκ
 ἀγαθὸν ἐκ κακόν ἐστὶν (ὅδετέρα ἢ αὐτῶν ὅλη ψευδὴς, ἀλλ' ἐκα-
 τέρα ἐπὶ τι), μόνῃ δὲ ἢ ἐναντία πρὸς αὐτήν, ἢ πᾶν ἐκ ἀγαθόν
 ἀγαθόν ἐστὶν, ἐπεὶ καὶ ἢ μὴ ἀπλῶς ἀληθὲς ἢ δὲ ὅλη ψευδὴς· καὶ διὰ
 τούτο ἀξιώτων καὶ τῇ πᾶν ἀγαθόν ἀγαθόν ἐστὶ μόνῃ κυρίως ἐναν-
 τίαν εἶναι τὴν ὅδεν ἀγαθόν ἀγαθόν ἐστὶν ἀπόφασιν, ἀλλ' ἐκ τῇ πᾶν
 ἀγαθόν κακόν ἐστὶ, τῷ ἐναντίῳ κατάφασιν. ὁ δὲ ἄλλος δὲ ἢ χρὴ καὶ
 πρὸς ταῦτα λέγειν· αὐτόθεν ἢ ἢ πᾶν ἀγαθόν κακόν ὅλη τὴν ἐστὶ
 ψευδὴς, καὶ καθ' ὅλην αὐτὴν κυριώτατα πολεμεῖ πρὸς τὴν πᾶν
 ἀγαθόν ἀγαθόν. προτιμητέον μέντοι τὴν προτέραν ἐξήγησιν ὡς
 καὶ ταύτην ἐν αὐτῇ περιέχουσαν.

Ε. 216. τῆς ῥήσεως ἢ μὴ "ὅτε ἀντίφασιν" εἴρη, ἀντὶ τῷ ὅτε 216
 πρότασιν ἔξ ἢς τῇ ἀντιφάσει ἢ γένεσις, τυτέσθω ὅτι τὰς συναλη- 7.
 θεύσας ἀντίφασιν ποιῶν ἀδύνατον ἢ καὶ τὰς ἐνδιαθέτους ἢ καὶ τὰς
 προφορικὰς καλυμμένους λόγους. ἢ δὲ ἐναντία μὴ ἢ αἱ περὶ τὰ
 ἀντικείμενα· εἰκεν ἀκαταλληλότερον εἰρήσθαι· ἢ ἢ ἀδύνατον τῷ
 ὑποκειμένῳ, τυτέσθω τοῖς ἐναντίοις ἄρθροις συντάσσοντα εἰπὼν "αἱ
 ἐναντία μὴ ἢ περὶ τὰ ἀντικείμενα." ἢ δὲ ἐξ ἢς "περὶ ταῦτα δὲ
 ἐνδόχῃ" ἀληθεύειν τὴν αὐτὴν ἐστὶ μὴ ἢ καταφατικῇ τῷ συλλο-
 γισμῷ πρότασις, σημαίνει δὲ διὰ μὴ τῷ περὶ ταῦτα ἀληθεύειν
 πῶς αἱ τοιαῦτα προτάσεις λέγονται συναληθεύειν, ὅτι παρὰ τὸ συν-
 τρέχειν περὶ ταῦτα· λέγει δὲ τὰ κατὰ ὑποκείμενα τῶν συναλη-
 θεύειν λεγομένων προτάσεων· διὰ δὲ τῷ "ἐνδόχῃ" τὸν τρόπον
 δηλοῖ τῆς ἐπὶ τούτων ἀληθείας, ὅτι δυνατὸν τὰς τῷ αὐτῷ ὑποκει-
 μένῳ χρωμένους προτάσεις συναληθεύειν τε ἀλλήλαις καὶ μὴ τὰς
 μέντοι μὴ περὶ τὴν ὅλην ἀλλὰ κατ' αὐτὴν τῶν προτάσεων τὴν
 δυνάμιν συναληθεύσας, οἷον τὰς ἀόριστους καὶ τὰς κῆ μέρος,
 πᾶσα ἀνάγκη τῷ αὐτῷ ὑποκειμένῳ χρῆσθαι καὶ κατ' αὐτὴν χρόνον
 ἀληθεύειν. ἢ δὲ "ἅμα ἐκ ἐνδόχῃ" ἐναντία ὑπάρχειν τῷ αὐτῷ
 βούλεσθαι μὴ εἶναι συμπεράσμα· τὸ προσυλλογισμῷ, καὶ ἀλήθειαν
 μέντοι περιέχει τὴν αἰτίαν τῷ συμπεράσματος· ἢ μὴ ἢ ὅπως
 συμπεράσμα ἐστὶν ὅτι τὰ ἐναντία ἅμα ἀληθῆ εἶναι ἀδύνατον, ἐστὶ
 δὲ αἰτίων τῷ μὴ πεφυκέναι συναληθεύειν ἀλλήλοις ἢ μὴ ἐνδόχῃ 35
 αὐτὰ τῷ αὐτῷ ἅμα ὑπάρχειν.

ΕΙΣ ΤΑ ΠΡΟΤΕΡΑ ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ (+).

Ὁ σκοπὸς τῆς παρόσης πραγματείας διαπεφύνη. οἱ μὴ
 ἢ περὶ τῷ ἀπλῶς συλλογισμῷ βούλοντι αὐτὴν εἶναι ἀντὶ τῷ περὶ
 τῷ καθόλου συλλογισμῷ, οἱ δὲ περὶ ἀποδευτικῷ συλλογισμῷ.

(+) Scholia ex Iohannis Philoponi commentariis (ed. Venet.
 1536 f.) excerpta ad cod. Coislin. 160 et Reg. Paris. 1917 pas-
 sim collata sunt. ad Alexandri quaedam loca cod. Reg. 1919
 sine ullo fructu inspectus est.

καὶ περὶ τῷ ἅμα τὰς οὐκείας ἀφ᾽ ὧς ὅπως. οἱ μὴ ἢ περὶ τῷ
 ἀπλῶς συλλογισμῷ βούλοντο εἶναι τὸν σκοπὸν περὶ τῷ
 αὐτὴν ἐπὶ λέξεως λέγειν "εἴη διαφασίς τί ἐστὶ πρότασις καὶ τί
 ὅρος καὶ τί συλλογισμός;" καὶ ἐξ ἄλλου δὲ περὶ τῷ, ὅτι εἴη,
 φησὶ, μὴ τὰς προτάσεις εὐθέως καὶ ἐπὶ τὸν ἀπλῶς συλλο-
 γισμὸν εἰσεῖν, εἴθ' ὅπως καὶ περὶ τῷ ἀποδευτικῷ διαλαβεῖν. ὅπως
 μὴ οἱ περὶ τῷ ἀπλῶς συλλογισμῷ τὸν σκοπὸν εἶναι λέγοντες. οἱ
 δὲ περὶ τῷ ἀποδευτικῷ συλλογισμῷ τὸν σκοπὸν εἶναι φέροντες

πάλιν ὡς αὐταὶ ἐκ τῆς λέξεως πιστῶν· εὐθέως γὰρ ἐν ἀρχῇ φησὶν
 ὅτι "πρῶτον εἰπεῖν περὶ τὴν τίνος ἢ σκοφίης, ὅτι περὶ ἀποδείξεως καὶ
 ἐπιστήμης ἀποδεικτικῆς." δευτέρον πρὸς τὴν ὅτι ἐν τῷ πέρατι
 τῶν Ἀναλυτικῶν περὶ τῷ ἀποδεικτικῷ συλλογισμῷ διαλέγετο, τὰ
 δὲ πράγματα ἐκ τῷ τέλει κρίνοντο. ἡμεῖς δὲ λέγομεν ὅτι καὶ περὶ
 τῷ ἀπλῶς συλλογισμῷ διαλέγετο καὶ περὶ τῷ ἀποδεικτικῷ, ἀλλὰ
 πρὸς μὴ τὸ παρὸν βιβλίον περὶ τῷ ἀπλῶς συλλογισμῷ ἐστὶν ὁ σκο-
 πός· πρὸς δὲ πᾶσαν τὴν ἀναλυτικὴν διδασκαλίαν περὶ τῷ ἀπο-
 δεικτικῷ συλλογισμῷ ὁ σκοπός· ἐν γὰρ τῷ πέρατι, ὡς εἴρηται, περὶ
 αὐτῷ διαλέγετο. καὶ ὅτος μὴ ὁ σκοπός, τὸ δὲ χρησίμου διττόν. . .
 ἢ δὲ τάξις ταυτὴν. . . ὅτι γνήσιον τὸ παρὸν βιβλίον Ἀριστοτέλους
 ὁδεῖς διαμφιβάλλει, εἶγε αὐτὸς ἐν τῷ περὶ Ἑρμηνείας (p. 19 b 13)
 κέκραγεν εἰπὼν "ὅτως μὴ δὴ καὶ ἐν τοῖς Ἀναλυτικαῖς εἴρηται;" ἢ ὅτι
 καὶ τὸ γνήσιον ἢ καὶ ἐκεῖνο νόθον. τὸ καὶ τὸ γνήσιον. ἢ αἰτία τῆς
 ἐπιγραφῆς. ὁ δὲ δυνάμεθα ταύτην εἰπεῖν εἰ μὴ πρότερον τὴν εἰς τὰ
 μέρη διαίρεσιν εἴπωμεν. ἀπέσταν τοίνυν τὴν ἀναλυτικὴν πρ-
 γματικὴν τινὲς εἰς τέσσαρα μέρη διείλαν, καὶ ἐν μὴ τῷ α' καὶ γ', φασὶν
 μέρει περὶ εἶδους συλλογισμῶν διαλέγετο, ἐν δὲ τῷ β' καὶ δ' περὶ
 ὕλης συλλογισμῶν, ἀλλ' ἐν μὴ τῷ α' περὶ εἶδους τῷ ἀπλῶς συλλο-
 γισμῷ, ἐν δὲ τῷ γ' περὶ εἶδους τῷ ἀποδεικτικῷ συλλογισμῷ, πάλ-
 λιν ἐκ μὴ τῷ β' περὶ ὕλης τῷ ἀπλῶς συλλογισμῷ, ἐν δὲ τῷ δ' περὶ
 ὕλης τῷ ἀποδεικτικῷ συλλογισμῷ. τῶν δὲ ἐκ ἀποδεχόμεθα·
 ὁ δὲ γὰρ τὸ εἶδος ποιεῖ διαφορὰς συλλογισμῶν ἀλλ' ἢ ὕλη ἢ ἀναγκά-
 καὶ ἢ ἐνδεχομένη ἢ ἀδύνατος ὅσα· εἰ μὴ γὰρ ἀναγκαῖα εἴη, ποιεῖ τὸν
 ἀποδεικτικὸν συλλογισμὸν, εἰ δὲ ἐνδεχομένη, ποιεῖ τὸν διαλεκτι-
 κόν, εἰ δὲ ἀδύνατος, ποιεῖ τὸν ποιητικόν ἢ τὸν σοφιστικόν. πῶς ὅτι
 ἡμεῖς λέγομεν εἰς δ' μέρη διαίρεται τὴν ἀναλυτικὴν συγγρα-
 φήν; φασὶν ὅτι ἐν μὴ τῷ α' καὶ β' μέρει περὶ πάντες εἶδους συλλο-
 γισμῶν διαλέγετο, ἐν δὲ τῷ γ' καὶ δ' μέρει περὶ τῷ ἀποδεικτικῷ συλ-
 λογισμῷ, ἀλλ' ἐν μὴ τῷ γ' ἀπλῶς περὶ ἀποδεικτικῷ συλλογισμῷ,
 ἐν δὲ τῷ δ' περὶ ὀριστικῆς ὕλης τῷ ἀποδεικτικῷ συλλογισμῷ. τὸ
 δὲ τὸ α' μέρος τῶν δ' διαίρει εἰς τρία τινὰ τμήματα, εἰς τὸ περὶ
 γενέσεως συλλογισμῶν, εἰς τὸ περὶ εὐπορίας προτάσεων, εἰς τὸ περὶ
 ἀναλύσεως συλλογισμῶν. ἐκ τούτου τῷ τμήματος ἐκλήρωσάτο
 τὴν ἐπιγραφὴν τὸ παρὸν βιβλίον καὶ ἐπιγραφὴν Ἀναλυτικῶν. δεῖ γὰρ
 εἰδέναι ὅτι πενταχῶς κέκληται τὴν ἀναλύσει ὁ Ἀριστοτέλης· ἢ γὰρ
 τὰς προτάσεις ἀναλύει εἰς τὸς συλλογισμῶν, ἢ τὸς συλλογισμῶν
 εἰς τὰς προτάσεις, ἢ τὸς συνθέτους συλλογισμῶν εἰς τὸς ἀπλῶς,
 ἢ τὸ γ' πολλὰς καὶ β' σχῆμα ἀναλύει καὶ εἰσάγει εἰς τὸ σχῆμα,
 ἢ τὸν λόγον ἀναλύει εἰς τὸ σχῆμα. τὸ γὰρ διαλεγόμενον τι ἐρωτᾷ
 ὑπὸ πῶς οὗτο σχῆμα ἀνάγει ὁ προσερχόμενος λόγος. πάλιν τὸ
 περὶ γενέσεως συλλογισμῶν, τατέστι τὸ α' τμήμα, εἰς τρία διαι-
 ρεῖται τμήματα, εἰς τὰ τρία σχήματα, εἰς τὰς μύξεις, εἰς τὸ ἴδιον
 περὶ γενέσεως συλλογισμῶν ὁμωνυμίας τῷ γένει. ἔχεις καὶ τὴν
 αἰτίαν τῆς ἐπιγραφῆς ἅμα τῇ εἰς τὰ μέρη διαίρεσει. ἐφ' ὧς
 ἄξιόν ἐστι ζητῆσαι· τί ἂν εἴη ἡ λογικὴ Ἀριστοτέλει, πότερον μέρος
 ἢ μέρων ἢ ὄργανον. καὶ οἱ μὴ Στωϊκοὶ κατασκευάζουσιν ὅτι μέρος
 ἐστίν, οἱ δὲ Περιπατητικοὶ ὅτι ὄργανον, οἱ δὲ Ἀκαδημαῖκοι τὴν

μέσῃ βαδίζοντες καὶ μέρος καὶ ὄργανον εἶναι αὐτὴν φασὶν τῆς φιλο-
 σοφίας. σκοπήσωμεν δὲ καὶ τὰ αὐτῶν ἐπιχειρήματα. οἱ μὴ ὅτι
 Στωϊκοὶ μέρος αὐτὴν τῆς φιλοσοφίας εἶναι βυλόμενοι κατασκευά-
 ζουσιν ὅτως. φασὶν γὰρ ὅτι ὁ ἄλλης τέχνης ὅτε μέρος ὅτε μέρων
 ἐστίν, τὸ τῆς χρωμένης ἢ μέρος ἢ μέρων ὑπάρχει· ἀλλὰ μὴ ἡ
 λογικὴ μέρων ἢ ἐστίν (ὅτε γὰρ ὑπὸ τῷ θεωρητικῷ ἀνάγει) ὅτε ὑπὸ
 τῷ πρακτικῷ· μέρος ἄρα ὑπάρχει. λαμβάνοντο οἱ Περιπατητικοὶ
 τῶν Στωϊκῶν λέγοντες ὅτι καὶ ἀτελὲς καὶ ψευδὲς προηγάγετε τὸν
 λόγον, ἀτελὲς μὴ ὅτι ἔδει εἰπεῖν ὑμᾶς ὅτως "ὁ ἄλλης τέχνης
 ὅτε μέρος ὅτε μέρων ὅτε ὄργανον ἐστίν, τὸ τῆς χρωμένης ἢ μέ-
 ρος ἢ μέρων ἢ ὄργανον ἐστίν." ἀλλὰ καὶ ψευδὲς· ὅτι μὴ γὰρ μέρων
 ἢ ἐστίν ἡμεῖς ἐδεξάμεθα, διότι ὅτε ὑπὸ τῷ θεωρητικῷ ὅτε ὑπὸ τῷ
 πρακτικῷ ἀνάγει· ἀλλ' ὁ δὲ μέρος ἐστίν, ὅτε γὰρ θεωρητικὸν ὅτε
 πρακτικὸν ἐστίν. λείπειτο ὅτι ἕτερον τί αὐτὴν εἶναι. εἰ ὅτι μᾶλλον
 μέρος μέρων ἐστίν, ὄργανον ἄρα ἐστίν. ὅτως μὴ ὅτι οἱ Περι-
 πατητικοὶ ἀνατρέψουσιν τὸ ἐπιχείρημα τῶν Στωϊκῶν· καὶ ἐκέλευτο
 δὲ οἱ Στωϊκοὶ ἀλλὰ δεικνύουσιν ὅτι ὁ δὲ ὄργανον ἐστίν. φασὶν γὰρ ὅτι
 ὁ δὲ μέρων καὶ οἰκείον ὄργανον ποιεῖ· πῶς ὅτι λέγετε ὄργανον
 εἶναι τῆς φιλοσοφίας τὴν λογικὴν; ψευδὲς γὰρ τὸ τῷ πᾶσι γὰρ
 οἰκείον ὄργανον ποιεῖ; λέγουσι δὲ οἱ Περιπατητικοὶ ὅτι ψευδὲς ὁ
 λόγος, πολλὰ γὰρ τέχνηαι τὰ οἰκεία ὄργανα ποιεῖσιν. ἰδὲ γὰρ ἡ χαλ-
 κευτικὴ τὸ οἰκείον ὄργανον ποιεῖ τὸν ἄκμονα. κατασκευάζουσιν δὲ
 οἱ Περιπατητικοὶ ὅτι ὄργανον ἐστίν ἡ λογικὴ τῆς φιλοσοφίας ὅτως·
 φασὶν γὰρ ὅτι κρείττων ἐστίν ἡ κεκρημένη τέχνη τῆς κακῆς ὄρ-
 γανόν τι· οἷον τὸν χαλκὸν ποιεῖ ἡ χαλκοποιήτικὴ, κέκληται δὲ ἡ
 ἰππικὴ, διὸ κρείττων ἡ ἰππικὴ τῆς ποικίλης τῆς χαλκῆς, τατέστι
 τῆς χαλκοποιήτικῆς. εἰ τοίνυν δῶμεν τὴν φιλοσοφίαν μὴ ποιεῖν
 τὴν λογικὴν, τὰς δὲ ἄλλας κεκρημένης, εὐρεθήσονται καὶ ἄλλαι τέχνηαι
 κρείττους τῆς φιλοσοφίας, ὅπερ ἄτοπον. ὄργανον ὅτι ἐστὶ τῆς
 φιλοσοφίας. ἡμεῖς δὲ λέγομεν ὅτι καὶ ποιεῖ τὴν λογικὴν καὶ κέ-
 κρηται αὐτὴν. οἱ Ἀκαδημαῖκοι ἀμαρτάνουσιν φασὶν ὅτι καὶ
 μέρος ἐστὶ τῆς φιλοσοφίας ἡ λογικὴ καὶ ὄργανον· εἰ μὴ γὰρ ὑποβῇ τὸς
 λόγους ἐξηγημένους καὶ ἀποσπασθέντας ἐκ τῶν πραγμάτων, ὄργα-
 νόν ἐστίν, εἰ δὲ τὸς λόγους λάβῃ συντάξας τοῖς πράγμασι, μέρος
 ὑπάρχει. οἷον τί τὸ λεγόμενον; ἂν εἴπῃς ὅτι ἐκ δύο καθολικῶν κα-
 ταφατικῶν καθολικὸν συνάγει συμπέρασμα, ἐπειδὴ λόγους μό-
 νους ἔλαβες μὴ ἐφαρμοζέντας τοῖς πράγμασι, τότε ὄργανον
 ἐστίν ἡ λογικὴ. ἂν δὲ ἐπὶ αὐτῶν τῶν πραγμάτων λάβῃς τὸν λό-
 γον καὶ εἴπῃς "ἡ ψυχὴ δεικνύουσα" τὸ δεικνύον αὐτοκίνητον, ἡ
 ψυχὴ ἄρα αὐτοκίνητος," καὶ ἐπειδὴ ἐκ δύο καταφατικῶν καθολι-
 κῶν καὶ συμπέρασμα καθολικὸν συνάγει περὶ αὐτῶν τῶν πρα-
 γμάτων (τὸς γὰρ λόγους σὺν τοῖς πράγμασι ἐλάβομεν), τότε ὡς
 μέρος δεῖ λαβεῖν τὴν λογικὴν. καὶ ὅτι ἐπειδὴ ἡ λογικὴ Ἀριστοτέλει
 ἐστίν, ἥδη χείρων ἢ Πλάτωνος φιλοσοφία τῆς τῷ Ἀριστοτέλει· ὁ
 μὴ γὰρ Πλάτων ὅτι ἐδεξάτο τῆς λογικῆς Ἀριστοτέλους, ὁ δὲ Ἀρισ-
 τέλης ἐδεξάτο τῆς Πλάτωνος φιλοσοφίας. καὶ ὅτι διὰ τούτου πάλιν
 κρείττων ἡ Ἑρμογένους τέχνη τῆς Δημοκλέους ῥητορείας· ὁ μὴ γὰρ
 Ἑρμογένης ἐδεξάτο τῆς Δημοκλέους ῥητορείας, ὁ δὲ Δημοκλέης ὅτι

ἀδαφὴ τῆς Ἑρμογένους τέχνης. ταῦτα εἰσι τὰ προτέλεια τῷ παρ-
 ροντος βιβλίῳ. ἐν οἷς ἡ πράξις. Σχόλια εἰς τὸ Α τῶν Ἀναλυτικῶν Ἀρι-
 στοτέλους. Cod. Par. Reg. 2061.

Ἐπ' αὐτὴν δὴ τὴν κεφαλῶν τῆς λογικῆς πραγματείας ἀπη-
 κρήσας ἡμᾶς, φησὶ δὴ τὴν τῷ συλλογισμῷ ἀνάλυσιν, δεῖ καὶ τὴν
 γεωμέτρως προλαβεῖν τινὰ συμβαλλόμενα εἰς τὴν τῶν συλλο-
 γισμῶν θεωρίαν, καὶ οὕτως πρῶτον εἰπεῖν περὶ τὴν καταγνώμεθα καὶ
 τίνος πράγματος ἡ παρῶσα σκέψις τυγχάνει. καὶ ἵνα μὴ ἀπαρτῶ-
 μεν τὰς γνώμας ὑμῶν, πρὸς μὲν τὴν ἀπόκρισιν ἔξω τὴν ἀπό-
 δειξιν, πρὸς δὲ τὴν τίνος ἡ σκέψις ἐπιστήμης ἀποδεικτικῆς. ἔστι δὲ
 ἀποδεικτικὴ μὲν ἐπιστήμη ἡ ἔστι αὐτῆς τῆς ἀποδείξεως ἡ οἷον ἀνεκ-
 φέειτος τῷ συλλογισμῷ κατάληψις, ἀποδείξεις δὲ ἡ ἐνεργεῖα
 γνωσμένη συλλογιστικῇ μέθοδος. πρὸς τούτοις δεῖ ἡμᾶς καὶ τὰδε
 εἰδέναι, τί ἐστι πρότασις καὶ τί ἐστὶν ὅρος ἐν συλλογισμῷ, τί τε αὐτὸς
 ὁ συλλογισμὸς, ποῖός τε ὁ τέλειος καὶ ποῖος ἀτελής. μὴ θαυμά-
 σθαι δὲ εἰ τὴν πρότασιν τῷ ὅρῳ προτεθεῖται. δεησόμεθα γὰρ αὐτῆς
 ἐν τῷ ὁρισμῷ τῷ ὅρῳ. Παράφρασις εἰς τὸ πρῶτον τῶν Προτέρων Ἀναλυτι-
 κῶν. Cod. Reg. 1918.

Ἡ λογικὴ τε καὶ συλλογιστικὴ πραγματεία ἡ νῦν ἡμῶν προκει-
 μένη, ὅφ' ἦν ἡ τε ἀποδεικτικὴ καὶ ἡ διαλεκτικὴ τε καὶ πειραστικὴ
 ἐστὶ τε σοφιστικὴ μέθοδος, ἐστὶ μὲν ἔργον φιλοσοφίας, χρῶνται δὲ αὐτῇ
 καὶ ἄλλαι, τινὲς ἐπιστήμαι τε καὶ τέχναι, ἀλλὰ παρὰ φιλοσοφίας λα-
 βῆσαι· ταύτης γὰρ ἡ τε εὐρεσίς ἐστι καὶ ἡ σύστασις καὶ ἡ πρὸς τὰ κυ-
 ρώτατα χρήσις. ὅσα δὲ ἔργα αὐτῆς τοῦ μὲν καὶ μέρος εἶναι φιλο-
 σοφίας δεῖ, οἱ δὲ ὅτι μέρος ἀλλ' ὄργανον αὐτῆς φασὶν εἶναι. . . .
 καὶ δὲ μὴ πᾶσαν λέγειν τὴν λογικὴν πραγματείαν πρὸς εὐρεσίαν τε
 καὶ σύστασιν τῶν κατὰ φιλοσοφίαν ζητούμενων τὴν ἀναφορὰν ἔχειν ἢ
 τῶν κατὰ ἄλλαν ἐπιστήμην τε καὶ τέχνην τινὰ θεωρημένων τε καὶ ζη-
 τούμενων, ἀλλ' εἶναι τινὰ ἐν αὐτῇ θεωρούμενά τε καὶ ζητούμενα αὐ-
 τῇ πρὸς ἑαυτὴν ἐστὶν χρήσιμα, πρῶτον μὲν συγχωρήσασιν εὐλόγως ὑπὸ
 τῶν ἀρχαίων, οἱ μὲν καὶ χρεῖας προήγαγον τὴν λογικὴν πραγμα-
 τείαν, ὄργανον αὐτῇ ἀλλὰ μὴ μέρος λέγεσθαι. εἴτα δὲ κατ' αὐτὸς
 τὸ μὲν χρησίμω αὐτῆς ἐστὶν ὄργανον, τὸ δὲ ὅτι χρησίμω ἔσται μέρος
 οὐκ. εἰ δὲ τὸ χρησίμω βέλτιον τε καὶ πλείονος σπουδῆς τε καὶ πρα-
 γματείας ἄξιον, καὶ κατ' αὐτὸς ἔσται τὸ μὲν βέλτιον τῆς λογικῆς
 μέρος ὄργανον φιλοσοφίας καὶ τῶν ἄλλων τεχνῶν τε καὶ ἐπιστημῶν,
 τὸ δὲ ἐλάττωτος σπουδῆς ἄξιον μέρος, καίτοι τὸ ὄργανον ἐν πᾶσι τῷ
 ὡς μέρος ἔργῳ δευτέραν χώραν ἔχει. ἔτι εἰ μὲν σπουδαίεται ὡς
 γυμνάσιον τῆς διαβολῆς πρὸς εὐρεσίαν τῶν ἐν τοῖς μέρεσι τῆς φιλο-
 σοφίας ζητούμενων, καὶ ὕτως ἂν τὴν τῷ ὄργανῳ χώραν ἔχει· εἰ δὲ
 διὰ τὴν ἐν αὐτοῖς ἀληθείαν γνῶσιν, μέρος ἂν γένοιτο τῆς θεωρη-
 τικῆς. ἐκείνης γὰρ ἡ γνῶσις τέλος. τί δὲ τὸ καλὸν ἔχουσα ἡ τῶν
 ἀρχαίων καὶ τὴν λογικὴν μέθοδον θεωρεῖα σπουδῆς ἂν ἀξιοῖτο, ὡς
 πᾶσα τῆς φιλοσοφίας μέρος; τὰ γὰρ σπουδῆς ἀξιωμένα δέοντως ἢ
 ἐπ' ἄλλα τινὰ τὴν ἀναφορὰν ἔχει αὐτῇ εἰς διὰ αὐτὰ αἰρετά, ἢ ἐν
 αὐτοῖς ἔχει τὴν σπουδῆς ἀξιον. ὅ γὰρ ἡ τῷ παντὶ καὶ ἡ τῷ τυχόν-
 τος γνῶσις φιλοσοφίας ἀξία (ἐνία ὅτι ἀμεινον ἀνοσιεῖται), ἀλλ' ἡ
 τῷ θεωρῶν τε καὶ τιμῶν. ταῦτα δὲ ἔσται ὡς ἡ φύσις δημιουργός,

τέχνη τις ὅσα θεῖα. τὸ γὰρ θεωρεῖν καὶ ἀπ' αὐτῷ τῷ ὀνόματος δη-
 λὸν ἐστὶν ὡς ἐστὶ περὶ τὴν τῶν θεωρῶν ὅψιν τε καὶ γνῶσιν· σημαίνει
 γὰρ τὸ ὁρᾶν τὰ θεῖα. διὸ καὶ τὴν θεωρητικὴν φιλοσοφίαν ἐπιστήμην
 φασὶ εἶναι θεωρῶν τε καὶ τῶν φύσει γινόμενων καὶ συνεζῶτων· ἢ γὰρ
 τῶν τούτων γνῶσις δι' αὐτὴν σπουδῆς ἀξία. ἐνθα δὲ τὰ θεωρε-
 μένα μήτε ἐπ' ἄλλα τινὰ τὴν ἀναφορὰν ἔχει μήτε ἐν αὐτοῖς τερ-
 πνόν τι καὶ τίμιον, ἢ τούτων γνῶσις, ὅσα παντάπασιν περιττὴ, ὅδ'
 ἂν οἰκεία φιλοσοφίας εἴη, ὅσα ματαιοπονία τις. πάντες γὰρ μᾶλλον
 οἰκεῖον φιλοσοφία τὸ μὴδὲν εἰκὴ ὥσπερ ὅτι μὴ πράττειν ὅπως δὲ
 μήτε θεωρεῖν, ἀλλ' ἔχειν ὅρον ὁμοίως τῇ πράξει καὶ τῇ θεωρίᾳ. ὅ
 γὰρ ὅμοια τὰ κατὰ γεωμετρίαν, ὡς οἰοῦνται τε καὶ παραβάλλουσι, τῷ
 τῆς διαλεκτικῆς ἀχρήστῳ μέρει· πρῶτον μὲν γὰρ ὅδ' ὅδ' γεωμετρία τῆς
 κυρίας λεγομένης φιλοσοφίας μέρος, ὡς φασὶν αὐτοί· ἔπειτα δὲ
 καὶ ἡ ἀστρολογία, μέρος πῶς ὅσα τῆς γεωμετρίας, περὶ θεωρῶν τε
 καὶ φυσικῶν ὅσων ποιεῖ τὴν θεωρίαν, ὡς ἡ γνῶσις ἐν αὐτῇ τὸ κα-
 λὸν καὶ τίμιον ἔχει. πρὸς δὲ τούτοις πάμπολλα ἐστὶ τῶν ἀπὸ τῆς
 γεωμετρίας πρὸς φιλοσοφίαν χρήσιμα, δι' αὐτὴν εἰκότως σπουδαίεται·
 τό τε γὰρ μὴ περὶ τῶν αἰδητικῶν μόνον ἐν λόγον παύεισθαι ἀλλὰ περὶ
 τῶν ἐκπεπτωκότων τε τὴν αἰδησίαν καὶ νοητῶν χρησιμώτατον τῇ
 κατὰ φιλοσοφίαν θεωρίᾳ, εἴγε αἱ ἀσώματα τε καὶ νοητὰ ὅσων πρῶτον
 καὶ τιμωτέραι τῶν αἰδητικῶν, ὡς ὁ φιλόσοφος θεωρητικός. . . ὡς
 ὅδ' οὐκ οὐκ παρὰ τῆς ἀχρήστου διαλεκτικῆς συντελεῖν εἰς φιλοσο-
 φίαν λαβεῖν· διὸ καὶ ὡς παντάπασιν ἀχρήστὸς τε ὅσα καὶ περιττὴ
 δικαίως ἂν τῆς φιλοσοφίας θεωρίας ἐξορίζαιτο. ὅτι ἐπεὶ ὄργανον δὲ
 καὶ μέρος φιλοσοφίας ἡ ἀναλυτικὴ, διὰ τούτο ἐλάττωτος ἡμῶν ἔσται
 σπουδῆς ἀξία· ἢ γὰρ σπουδὴ τῶν ὀργάνων τῇ τῶν γνωσμένων ἢ δι-
 κνυμένων δι' αὐτῶν ἀξίαν κρίνει. Alexander Aphrodis. f. 2 sq.

Ἦδη μὲν ἡμῶν ἐν τοῖς προλαβούσιν εἴρηξεν συγγράμμασιν, ὅτι
 ἄτοπον δὲ ὑπομῆσαι καὶ νῦν, ὡς ἔξ ἐστὶ τὰ ὀφειλόντα προλέγεσθαι
 ἐκείνου Ἀριστοτελοῦ συγγράμματος, εἰ μὴ τι τῶν κεφαλῶν
 αὐτῶν εἴη φανερόν, σκοπὸς, χρησίμω, τάξις ἀναγνώσεως, αἰτία
 ἐπιγραφῆς, εἰ γνήσιον τῷ φιλοσόφῳ τὸ βιβλίον, ἢ εἰς τὰ κεφάλαια
 διαίρεσις· προδήλως δὲ καὶ ἔβρομον, ὑπὸ ποῖον τῆς φιλοσοφίας μέ-
 ρος ἀνάγει, καὶ εἰ ὅλως ὑπὸ τι τῶν μερῶν ἢ ὅτι. πρῶτον μὲν ὅτι
 περὶ τῷ σκοπῷ ῥητέον. σκοπὸς τῷ φιλοσόφῳ εἰπεῖν περὶ ἀποδεί-
 ξεως. ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ ἀποδείξις συλλογισμὸς τις ἐστὶ, δηλὸν ὅτι δεῖ
 πρῶτον περὶ τῷ ἀπλῶς συλλογισμῷ διαλαβεῖν· πολλὰ γὰρ συλλο-
 γισμῶν εἶδη. ἵνα δὲ ἐκ διαίρεσεως μάθωμεν πόσα ἐστὶ συλλο-
 γισμῶν εἶδη, εἴπωμεν ὕτως. ὁ συλλογισμὸς γνῶσις ἐστὶν, ἢ δὲ
 γνῶσις μέση ἐστὶ τῷ τε γινώσκοντι καὶ τῷ γινώσκομένῳ. τῶν
 τούτων ὄντων, γινώσκοντος γνῶσεως καὶ γινώσκου, καθ' ἕνα αὐτῶν
 ἐστὶ τὴν διαίρεσιν ποιήσασθαι τῶν συλλογισμῶν, τῷ γινώσκοντι,
 τῆς γνῶσεως καὶ τῷ γινώσκομένῳ. καὶ ἐκ μὲν τῷ γινώσκοντι ὕτως
 τὸ γινώσκον ἢ νῦν ἐστὶν ἢ διάνοια ἢ δόξα ἢ φαντασία ἢ αἰσθήσις.
 ἀλλ' ὁ μὲν νῦν καὶ ἡ αἰσθήσις ὁ συλλογίζεσθαι, ὁ μὲν νῦν ὡς κρείττων
 ὡς τῷ συλλογίζεσθαι, διὸ καὶ ὁ θεός Πλωτίνος φησὶ περὶ αὐτῶν ὅτι
 ἢ ἄπτεσθαι ἢ ὅτι καὶ πάντῃ ἐστὶν ἀναμάρτητος· ἢ γὰρ ἄπτεσθαι ἀπλῶς
 ἐπιβολαῖς γινώσκων τὰ πράγματα, ἢ ὅδ' ὅτι ἀρχὴν ἄπτεσθαι, καὶ

ὁμοίως κατ' ἄμφω ἐστὶν ἀναμάρτητος. ἡ δὲ γε αἰδήσις ὡς χα-
 ρήτως ἔχουσα τὸ συλλογιζέσθαι ἢ συλλογιζέσθαι. ἀλλ' ὅθι ἡ φαν-
 τασία συλλογιζέσθαι. καὶ ἢ τῶν ὑπὸ τῆς αἰδήσεως φανέντων γένεσις
 ἐστὶ καὶ τήρησις. τῆς αἰδήσεως μὴ συλλογιζομένης ὅθι ἡ φυλάτ-
 τυσα ἄρα τὰ κατ' τῶν αἰδήσεων φανέντα συλλογίσαιτ' ἄν. ὁ ἢ
 συλλογισμὸς κινήσις ἐστὶν ἀφ' ἑτέρου εἰς ἕτερον. ἐκ ἢ ἄλλου ἄλλο
 συλλογιζέσθαι καὶ ὁ ἐκ τῆς δεικνύμενης. ἡ δὲ φαντασία μονή τε καὶ τή-
 ρησις ἐστὶ τῶν τύπων τῶν αἰδήτων καὶ πλέον ὅθεν ὦν ἐκ τῆς αἰδή-
 σεως ἐδέξατο οἶδεν. γένεσις γάρ, ὡς εἶπον, ἔοικε μᾶλλον ἢ κινή-
 σει, ὡς καὶ τὸ νομα δηλοῖ. φαντασία γάρ τις ἐστὶ, ταυτέστι τῶν φαν-
 εντων γένεσις. ἐκ ἄρα ὅθι ἡ φαντασία συλλογιζέσθαι. λείπει ὅν
 ἡ δόξα καὶ ἡ διάνοια. ἀλλ' εἰ ἐμάθομεν ὡς ἡ δόξα συμπεράσμεν
 ἐστὶ διανοίας, δῆλον ὡς ὅθι αὐτὴ συλλογιζέσθαι. λείπει ἄρα τῶν
 γνωστικῶν τῆς ψυχῆς μορίων μόνην τὴν διάνοιαν συλλογιζέσθαι,
 ἐπειδὴ δὲ συλλογισαμένη τι μνηστὸς ὁμοιογενέστερον ληφθέντος ἀμύ-
 χανον. εἰ ἢ συλλογισμὸς ἐστὶν οἰονεὶ συλλογὴ τιῶν λόγων (τὴν
 ἢ ἀκριβῆ τὸ συλλογισμὸν ἄρον προϊόντες εἰσάμεθα), δεῖ πάντως
 ἐν τῷ συλλογισμῷ δοθῆναι τινας λόγους ὧν δεῖ τὴν συλλογὴν καὶ
 αὐτὴν ἔκωσεν τὴν συλλογιζόμενον ποιεῖσθαι. ταυτέστι ἐν τῷ λόγῳ, οἷς
 χρῆσθαι ὁ συλλογιζόμενος, καὶ αὐτὸς γνώσεως τινας ὄντας ἀνάγκη
 ἐκ τῶν λοιπῶν τῆς ψυχῆς μορίων εἰληφθῆναι. ἡ ἢ συλλογιζομένη
 ἐστὶν ἡ διάνοια. ἀνάγκη ὅν παῖσα ἡ ἐκ τῶν κατ' ἡ ἐξ αἰδήσεως καὶ
 φαντασίας. μονὴ ἢ αἰδήσεως ἢ φαντασία. διὸ μᾶλλον δεῖ λέ-
 γειν ἐκ φαντασίας, ἐπεὶ καὶ μύον τις συλλογιζέσθαι, τὰς ἀρχὰς ἐκ
 φαντασίας δεξιόμενος, ἦγον ἐκ δόξης. σκόπει ὅν ὡς ἐκ τῶν εἰρη-
 μένων ἀνάγκη παῖσα μόνον τὰ τρία εἶδη τῶν συλλογισμῶν ἀνα-
 φαίνασθαι, καὶ μήτε πλείονα μήτε ἐλάττωνα. ἡ ἢ ἐκ τῶν κατ' ἀρ-
 χὰς δεξιόμενῃ ἢ διάνοια συλλογιζέσθαι, αὐτὴ καλῶμεν κοινὰς ἐνοίας,
 καὶ ποιεῖ τὴν ἀποδεικτικὸν συλλογισμὸν, αὐτὴ ἀληθῆ ὄντα καὶ μνηστὸς
 ψευδόμενον, ἐπεὶ καὶ αἱ κοινὰς ἐνοίαι ἐξ ὧν ὁ συλλογισμὸς αὐτὸς
 ἀληθεύει καὶ αὐτόπιστοι. ἡ τῇ δόξῃ συμπλακείσα ἐξ αὐτῆς τὰς ἀρ-
 χὰς τὸ συλλογισμὸν δέχεσθαι, καὶ ποιεῖ τὴν διαλεκτικὸν συλλογισμὸν
 (διαλεκτικὸν καλῶμενον, διότι ἐν ταῖς κοιναῖς συννοίαις καὶ ταῖς
 πρὸς ἀλλήλους διαλέκτοις τοῖς τοῖς τοῖς χρωμέθα συλλογισμοῖς), ὅς
 ὁ πάντως ἀληθεύει ἀλλὰ ποτε καὶ ψεύσεται, ἐπεὶ καὶ ἡ δόξα τοιαύτη,
 ὅς αὐτὴ ἀληθὴς (πολλὰ ἢ καὶ ψευδεῖς ἐν ἀνθρώποις δέξαι). ἡ τρί-
 τον τῇ φαντασίᾳ συμπλακείσα ἢ διάνοια καὶ τὰς ἀρχὰς τῶν συλ-
 λογισμῶν ἐξ αὐτῆς λαβῆσα συλλογιζέσθαι, καὶ ποιεῖ τὴν σοφιστικὸν
 συλλογισμὸν, αὐτὴ ψευδῆ ὄντα. . . ὁμοίως δὲ καὶ ἐκ τῶν γνωσκο-
 μένων τὰ αὐτὰ τρία εἶδη εὐρήσεις, διελὼν ὅτως. τὰ πράγματα
 περὶ ὧν ὁ συλλογισμὸς, ἡ αὐτὴ ὡσαύτως ἔχει, καὶ γίνεσθαι ὁ περὶ
 αὐτῶν συλλογισμὸς ἀποδεικτικὸς, ἡ ὅθεν ὡσαύτως ἔχει, καὶ
 γίνεσθαι ὁ σοφιστικὸς, ἡ ποτὲ μὴ ὅτως ἔχει ποτὲ δὲ ὅς ὅτως, καὶ γίνεσθαι
 ὁ διαλεκτικὸς. ἐκ δὲ τῆς γνώσεως ὅτως. ἡ γνώσις ἢ ἀπταιστός
 ἐστὶ καὶ ἀληθὴς, καὶ γίνεσθαι ὁ περὶ αὐτῆς συλλογισμὸς ἀποδεικτικὸς,
 ἡ αὐτὴ ψευδὴς, καὶ γίνεσθαι ὁ σοφιστικὸς, ἡ ποτὲ μὴ ἀληθὴς ποτὲ δὲ
 ψευδὴς, καὶ γίνεσθαι ὁ διαλεκτικὸς. ἕκαστος δὲ τῶν συλλογισμῶν
 ἐστὶν. δῆλον ἄρα ἐκ τούτων ὅτι τρία μόνον ἐστὶ τὰ τῶν συλλογισμῶν

εἶδη καὶ ὅτι πλείονα ὅτι ἐλάττωνα. καὶ ἐν μὴ τοῖς μὴ ταῦτα δύο
 βιβλίοις τῶν Δευτέρων Ἀναλυτικῶν διδάξει περὶ ἀποδείξεως, ἐν
 δὲ τοῖς Τόποις περὶ τῆς διαλεκτικῆς συλλογισμῶν, ἐν δὲ τοῖς Σοφι-
 στικῶν Ἑλέγχους περὶ τῆς σοφιστικῆς, ὅς ἡ αὐτῇ χρησώμεθα, ἀλλ'
 ὅς ἡ μήποτε ἀπατωμέθα ὑπὸ τῶν χρωμένων αὐτῇ. διὸ καὶ Σοφι-
 στικῶν Ἑλέγχους ἐπέγραψα. καὶ ταῦτα μὴ περὶ συλλογισμῶν. ζή-
 τήσομεν δὲ περὶ ποῖων αὐτῶν ἐνταῦθα ὁ λόγος. φησὶ ὅτι περὶ ὅθεν
 τούτων ἀλλὰ περὶ τῶν ἀπλῶν καὶ καθόλου συλλογισμῶν. καὶ ὁ μὴ
 σκοπὸς ὅτος. . . τὴν δὲ αἰτίαν τῆς ἐπιγραφῆς ζητήσαντες, διὰ τί
 Ἀναλυτικὰ ἐπιγράψαμε καὶ ὁ περὶ συλλογισμῶν. λέγει ἢ ἀνα-
 λυσις πολλαχῶς. καὶ ἢ τῶν ὅλων εἰς μέρη καὶ ἡ τῶν συνθέτων εἰς
 τὰ ἀπλά, ἡ χρωμένων οἱ γεωμέτραι, καὶ ἡ τῶν φυσικῶν σωμάτων
 εἰς τὰ τέσσαρα στοιχεῖα, καὶ ἡ εἰς τὰ οἰκεία εἶδη τῶν συλλογισμῶν
 ἀναγωγή. καὶ ἄλλως δὲ πολλαχῶς λεγομένης ἀναλύσεως, ἐστὶ πε-
 ρὶ λαβόντα εἰπεῖν "ἀναλύσις ἐστὶν ἀνάκαμψις ἐπὶ τὸ πρότερον καὶ
 τῆς συνθέσεως τὸ αἴτιον." ὅθεν ἄξιον ζητῆσαι εἰ ὁ συλλογισμὸς
 σύνθεσις ἐστὶ καὶ συναγωγή πλείων λόγων, ὅς ἀναλύσις, διὰ τί
 τὴν περὶ τῶν συλλογισμῶν πραγματείαν Ἀναλυτικὰ ἐπέγραψαμε;
 ὅθεν ἢ μᾶλλον συνθετικὰ ἐπιγράψαμε. ὅς ὅν αὐτὸθεν ἡμῖν ἀνα-
 φανῇ ἡ τῆς ἐπιγραφῆς αἰτία καὶ ἡ τῶν βιβλίων διαίρεσις, εἰπωμεν
 ὅτως. διαίρει τὸ τὸ βιβλίον εἰς κεφάλαια τρία, καὶ διδάσκει
 ἡμᾶς τὸ μὴ πρῶτον μέρος τὴν γένεσιν τῶν συλλογισμῶν, τὸ δὲ δεύ-
 τερον τὴν εὐπορίαν τῶν προτάσεων, τὸ δὲ τρίτον τὴν εἰς τὴν συλ-
 λογισμῶν ἀνάλυσιν. ἐκ τῶν τριῶν ὅν τὴν ἐπιγραφὴν ἐποιήσατο
 ὅς κυριωτέρας καὶ τελειωτέρας ὕψους τῆς ἀναλύσεως. πᾶς ἢ συλ-
 λογισμὸς ἐξ ἀναλύσεως εὐρίσκειται ἔχων τὸ οἰκείον σχῆμα. ἄλλως
 τε ὁ εἰδὼς τὴν ἀνάλυσιν οἶδε καὶ τὴν σύνθεσιν (ὅς ἢ ἀνάλυσιν
 ταῦτα συνθεῖναι ὁ δυσχερές), ὅθεν δὲ τὸναντίον. καὶ ἢ ὁ ἰδιώτης
 ἐπίσται μὴ συνθεῖν ὀνομάτων καὶ ῥημάτων εἰς τὸ λόγον ἀποτελέ-
 σαι καὶ εἰπεῖν, ὅς Σωκράτης περιπατεῖ, διαλύσαι δὲ ὅθεν οἶδε καὶ
 εἰπεῖν ποῖον μὲν ἐστὶ τὸ ὄνομα ποῖον δὲ τὸ ῥῆμα. Πρῶτον δὲ
 ἐπιγράψαμε, ἐπειδὴ περὶ τῶν ἀπλῶν συλλογισμῶν ἐνταῦθα φησὶ
 τὸ ἀναλογηθέντος ὕλη καὶ χωρὶς εἶδους ὄντος, καὶ ἐπειδὴ πρότερον
 γένος τῶν οἰκείων εἰδῶν, γένος δὲ ὁ καθόλου συλλογισμὸς τῶν
 ἀποδεικτικῶν καὶ τῶν λοιπῶν δύο εἰδῶν, ὅς εἰκότως ἐν οἷς μὴ περὶ
 τῶν γένος αὐτῶν διαλέγεσθαι Πρῶτον ἐπέγραψαμε, ἐν οἷς δὲ περὶ
 τῶν εἰδῶν, ταυτέστι περὶ τῶν ἀποδεικτικῶν, "Ἐπεὶ Ἀναλυτικὰ.
 ὅτι δὲ γνήσιον τὸ φιλοσόφου τὸ βιβλίον, δῆλον. φησὶ ἢ ὡς τὰς
 σαρδάνων εὐρήθαι τῶν Ἀναλυτικῶν βιβλία ἐν ταῖς παλαιαῖς βι-
 βλιοθήκαις, καὶ τὰ τέσσαρα μόνον ταῦτα ἐκρίθησαν εἶναι Ἀριστοτέ-
 λους, καὶ πρὸς τὸ ὅθεν ἀμφεβέβαλλεν. καὶ ἐν μὴ τῷ πρώτῳ βιβλίῳ
 διδάσκει ἡμᾶς περὶ τῶν εἰδῶν τῶν συλλογισμῶν, ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ
 περὶ τῆς ὕλης. εἶδος ἢ λέγομεν τῶν συλλογισμῶν τὸ συμπέ-
 ρασμα, ὕλη δὲ τὰς προτάσεις. ὡς ἢ ἡ ὕλη ἕνεκά τοι ἐστὶ, λέγω
 δὲ τὸ εἶδος, ὅς ὅς αἱ προτάσεις τὸ συμπεράσματος ἕνεκα. ἐν-
 ταῦθα γενόμενος ὁ Θεμιστοκλῆς ἀπορεῖ λέγων "ἀρὰ γε Ἀριστοτέλεις
 ἐστὶ γέννημα τὰ Ἀναλυτικὰ ἢ ὅς;" καὶ φησὶ ὅτι γενήματα μὴ
 αὐτὸ ἐκ ἑαυτοῦ φαίνεσθαι ἢ ὁ θεὸς Πλάτων συλλογιστικῶς καὶ ἀπο-

δεκτικῶς φερόμενος ἔν τε τῷ Φαίδωπῳ καὶ ἐν πᾶσιν αὐτῷ χεδόν
 τοῖς διαλόγοις· συντάξαι δὲ αὐτὸν καὶ τεχνῶσαι καὶνοὶ τισὶ τὸ προ-
 κείμενον σύγγραμμα ὑδὼν ἄτοπον. ἐξῆς ζητητέον πότερον μέρος
 ἐστὶν ἢ ὄργανον ἢ λογικὴ τε καὶ διαλεκτικὴ πραγματεία τῆς φιλο-
 σοφίας, ἐπεὶ περ ἑναυτίως καὶ διαφόρως δοκεῖ τοῖς παλαιοῖς περὶ 10
 αὐτῆς· οἱ μὲν γὰρ Στωϊκοὶ ἄντικρυς μέρος αὐτὴν ἀπεφαίνοντο, τοῖς
 ἄλλοις δὲ δύο μέρεσι τῆς φιλοσοφίας αὐτὴν ἀντιδιαίρουστές, οἱ δὲ
 Περιπατητικοὶ, τυτέστιν οἱ ἀπὸ Ἀριστοτέλους, ὄργανον, οἱ δὲ ἀπὸ τῆς
 Ἀκαδημίας, ὡς ἐστὶ καὶ Πλάτων, καὶ μέρος καὶ ὄργανον φαίνοντι λέ-
 γοντες. καὶ οἱ μὲν Στωϊκοὶ τῷ τῷ τινὶ λόγῳ τὸ εἶναι αὐτῆς μέρος 15
 κατασκευάζουσι. περὶ δὲ καταγίνεσθαι, φασί, τέχνη τις ἢ ἐπιστήμη, εἰ
 μὴ ἀναφέροιστο εἰς ἑτέραν τέχνην ἢ εἰς ἐπιστήμην ὡς μέρος ἢ μό-
 ριον, αὐτῆς ἐκείνης μέρος ἐστὶν ἢ μόριον. εἰ τοίνυν ἡ φιλοσοφία
 καταγίνεσθαι περὶ τὴν λογικὴν μέθοδον, ἥτις ἐκ ἀνάγκης εἰς ἑτέραν
 τέχνην ἢ ἐπιστήμην ὡς μέρος ἢ μόριον, ἢ λογικὴ ἄρα τῆς φιλοσο- 15
 φίας ἐστὶ μέρος ἢ μόριον. μόριον μὲν ἐκ ἑξίν· ὅτε γὰρ τῷ θεωρητικῷ
 ὅτε τῷ πρακτικῷ μέρος ἐστὶν· τὸ γὰρ μέρῳ πῶς καὶ τῆς ὕλης κοινωνεῖ
 καὶ τῷ σκοπῷ ἐκείνῳ ὅ ἐστὶ μόριον. τῷ μὲν ὅν πρακτικῷ ὁ κοινωνεῖ·
 τότε γὰρ ὕλη τὰ ἀνθρώπινα πράγματα καὶ μετριοπάθεια, σκοπὸς
 δὲ τὸ περὶ ταῦτα αἰρετὸν πῶς ἢ φευκτόν, ἢ δὲ λογικὴ ὕλη μὲν 20
 ἔχει τὰς προτάσεις, σκοπὸν δὲ τὸ διὰ τῆς τοιαύτης συνθέσεως τῶν
 προτάσεων τῶν ἐπομένων τι ἐξ ἀνάγκης δευκνῆναι συναγόμενον·
 ὁ ἐκ ἑξὶ τῷ πρακτικῷ τέλος, ἀλλ' ὡς εἶπον, ἡ μετριοπάθεια ἢ τὸ
 ἀπλῶς ἀγαθόν. καὶ ὅτως μὲν ἡ λογικὴ ἐκ ἑξὶ μόριον τῷ πρακτικῷ.
 ἀλλ' ὅτε μὴν τῷ θεωρητικῷ· τότε γὰρ ὕλη μὲν τὰ θεῖα, τέλος δὲ ἢ 25
 περὶ ταῦτα θεωρεῖν. εἰ δὲ μήτε τῷ θεωρητικῷ μήτε τῷ πρακτικῷ
 ἐστὶ μέρος, ἐκ ἑξαι ἄρα τῆς φιλοσοφίας μόριον. λέειπε γὰρ ἀντι-
 διαμειβεῖσθαι τῷ θεωρητικῷ καὶ πρακτικῷ τὴν λογικὴν καὶ μέρος εἶναι
 τῆς φιλοσοφίας. καὶ ὅτω μὲν οἱ Στωϊκοὶ· ἐν μεθόδῳ δὲ αὐτὸς
 ἐλέγχομεν, εἰ τὸν κανόνα ὅλον αὐτὸν σκοπήσομεν. Ioh. Philop. 30
 f. III sq.

εἰκότως ἐν οἷς μὴ βιβλίοις περὶ τῆς προτέρας τῶν λόγων ποιεῖται, ταῦτα Πρότερα ἐπέγραψεν, ἐν οἷς δὲ περὶ τῆς ὑτέρας, ταῦτα Ὑτέρα. Ἀναλυτικά δὲ ὅτι ἡ παντὸς συνθετο εἰς τὰ ἐξ ὧν ἡ σύνθεσις αὐτῆς ἀναγωγῇ ἀναλύσις καλεῖται. ἀντεγραμμένως ᾧ ἡ 35 ἀναλύσις ἔχει τῇ συνθεσεῖ. ἡ μὲν ᾧ σύνθεσις ἀπὸ τῶν ἀρχῶν ὁδὸς ἐστὶν ἐπὶ τὰ ἐκ τῶν ἀρχῶν, ἡ δὲ ἀναλύσις ἐπ'ἀνοδὸς ἐστὶν ἐπὶ τὰς ἀρχὰς ἀπὸ τῆς τέλους... ἀναλύνειν δὲ ἰδίως λέγονται καὶ οἱ τὴν συνθετοὺς συλλογισμῶς ἀναλύοντες εἰς τὴν ἀπλῆς. ἀλλὰ καὶ οἱ τὴν ἀπλῆς εἰς τὰς προτάσεις ἐξ ὧν αὐτοῖς τὸ εἶναι. ἀλλὰ καὶ τὸ τὴν 40 ἀτελεῖς συλλογισμῶς εἰς τὴν τελεῖς ἀνάγειν ἀναλύνειν λέγεται. ἀλλὰ καὶ τὴν τῶν τιθεμένων συλλογισμῶν ἀναγωγὴν εἰς τὰ οἰκεία χήματα ἀναλυσιν λέγουσιν. ὅθεν καὶ κατὰ τὸ τοιοῦτον τὸ σημαινόμενον τῆς ἀναλύσεως μάλιστα Ἀναλυτικά καὶ ταῦτα ἐπεγράψαντι) ὁ υπογρά- φει γὰρ τινα ἡμῶν μεθόδον ἐπὶ τέλει τὴν πρώτην δι' ἧς τὸ τοιοῦτον ποιεῖν 45 δυνατὸν εἶναι. ἀλλὰ καὶ πῶς τὴν τῶν ἀπλῶν συλλογισμῶν εἰς τὰς αἰετίας προτάσεις, ἐξ ὧν αὐτοῖς τὸ εἶναι, καὶ αὐτῶν ἀναγωγὴν ποιεῖν δυνατὸν εἶναι. εὐρήσμεν δὲ περὶ αὐτὴν λέγοντα καὶ πῶς οἱ σύνθε-

ται συλλογισμοὶ γίνοντι ἐκ τῶν ἀπλῶν, καὶ πῶς αὐτοὺς εἰς ἐκείνους
 ἀναγομεν." ἐν οἷς μὲν ἔν περι τῆς τῶν συλλογισμῶν ἀναλύσεως
 πεπραγμάτευσι, ταῦτα Ἀναλυτικὰ Πρότερα, ἐν οἷς δὲ περι τῶν
 ἀποδείξεων, ταῦτα δὲ Ἀναλυτικὰ μὲν καὶ αὐτὰ, Ἰσχυρὰ δὲ ἐπι-
 γράφει. Alex. f. 3 b sq.

'Αναλυτικά λέγοντι πάντα τὰ πρὸ τῆς Ἀποδεικτικῆς βιβλία
 καὶ αὕτη ἡ Ἀποδεικτικὴ, ὡς μὲν Ἀλέξανδρος οἶσι καὶ ἐκεῖνοι κατ'
 ἔχουσιν ἐνταῦθα ἐπόμενοι καὶ τὰ ἐκείνους παραφράζων καὶ μεταφράζων
 Φιλόσοφος, ἀπὸ τῶ περὶ ἀναλύσεως συλλογισμῶν. τὺτο γὰρ κρείτ-
 τόν ἐστι καὶ ἐπισημονικώτερον... ἀλλὰ καὶ τὸ τῶν ἀτελεῖς συλλο-
 γισμῶν εἰς τῶν τελείων ἀνάγειν ἀναλύνει εἰσθεὶ καλεῖν καὶ παλαιὰ
 καὶ πρὸς βιβλιόφιλα φιλοσοφία. cod. Reg. 1917 in marg.

εἶπε μὲν διὰ βραχέων τίς ἢ πρόθεσις καὶ τίς ὁ σκοπὸς πάσης 24
τῆς ἀναλυτικῆς ἐπιστήμης· προοίει δὲ τὸ “περὶ τί,” ὅπερ ἐστὶν 10.
αἰτιατικῆς πτώσεως ἀπαιτητικόν, καὶ τὸ “τίνος” γενικῆς πτώσεως
ὄν, τὴν ἀπόδοσιν ἐποιήσατο κατ’ αἰτιατικὴν πτῶσιν, μόνον εἰπὼν
“περὶ ἀπόδειξιν καὶ ἐπιστήμην ἀποδεικτικὴν,” ἡμῖν καταλιπὼν τὸ μα-
ταχηνματῖσαι καὶ εἰς γενικὴν πτῶσιν τὰ εἰρημένα. γραφῆς δὲ ἐν-
τισιν ἔστι διὰ τὸ ν’ ἀλλὰ διὰ τὸ σ’ ἐπιστήμης ἀποδεικτικῆς.” καὶ εἴη
ἂν ὅτως ἐχέσθης τῆς γραφῆς πρὸς ἑκάτερον τῶν προτεθέντων
ἀπηρητηκῶς, πρὸς μὲν τὸ “περὶ τί” διὰ τὸ “περὶ ἀπόδειξιν,” πρὸς δὲ
τὸ “τίνος” διὰ τὸ “ἐπιστήμης ἀποδεικτικῆς.” δυνάτω δ’ ἂν καὶ διὰ
τῷ σ’ γεγραμμένῳ τῷ “ἐπιστήμης ἀποδεικτικῆς” τὰ προειρημένα,
τὸ “περὶ τί καὶ τίνος,” μὴ εἰρηχθῇ περὶ τὸ ὑποκειμένον ἀμφοτέροις,
ἀλλὰ τὸ μὲν ἕτερον τὸ “περὶ τί” περὶ τὸ ὑποκειμένον (περὶ γὰρ τι
ὑποκειμένον), τὸ δὲ “τίνος” περὶ τῆς θεωρήσεως τὸ ὑποκείμενον
ἔξεως, ὡς εἶναι περὶ μὲν ὑποκείμενον τὴν ἀπόδειξιν, θεωρήσεως δὲ
ταύτης τῆς ἀποδεικτικῆς ἐπιστήμης. καὶ εἴη ἂν πρὸς ἑκάτερον τῶν
προτεθέντων οἰκείως ὅτως ἀπηρητηκῶς. ἔτι δὲ ἡμῖν ἀποδείξεις συλ-
λογισμὸς ἀποδεικτικῶς, ἐπιστήμη δὲ ἀποδεικτικὴ ἔστι ἀφ’ ἧς ὁλόν τε
ἐστὶν ἀποδεικτικῶς συλλογίζεσθαι· τὸ γὰρ περὶ ἀποδείξεως εἰπεῖν ἐπι-
στήμης ἐστὶν ἀποδεικτικῆς καὶ τὴν ταύτην ἔχοντος. Alex. f. 4 d.

“πρῶτον εἰπεῖν.” καὶ τὸ Ἀττικὸν ἔθος τὴν χρήν παρέλελε· τῷ γὰρ χρή καὶ δεῖ πρὸς τὰ ἀπαρέμφата συνταττομένη, χρή γράφειν, δεῖ ἀναγνώσκειν, καὶ τῆς προκειμένης συντάξεως τὸτο ἀπαιτήσης, πρῶτον εἰπεῖν χρή, ἔθος Ἀττικοῖς καὶ λείψιν τῷ χρή καὶ δεῖ τὰ τοιαῦτα προφέρεσθαι. “περὶ τί καὶ τίνος ἡ σκέψις, ὅτι περὶ ἀπόδειξιν καὶ ἐπιστήμης ἀποδεικτικῆς.” πρὸς ἑκατέραν τῶν προτάσεων ἀποδεδῶκε, πρὸς μὲν τὴν περὶ τί εἰπὼν “περὶ ἀπόδειξιν,” πρὸς δὲ καὶ τὴν τίνος ἐξίν ἡ σκέψις” τὴν “καὶ ἐπιστήμης ἀποδεικτικῆς.” διαφέρει δὲ τῆς ἀποδεικτικῆς ἐπιστήμης ἀπόδειξις τῷ τὴν μὲν ἐπιστήμην ἔξιν εἶναι τῆς ψυχῆς, τὴν δὲ ἀπόδειξιν ἐνέργειαν ἀπὸ τῆς ἐπιστήμης προῦσσαν. ὁ μάλιστα Ἀριστοτέλης ἐν τῷ τέλει τῆς Ἀποδεικτικῆς πραγματείας φησὶν ὅτι ὅθεν διαφέρει ἀπόδειξις ἐπιστήμης ἀποδεικτικῆς, λέγων ὕτως (p. 99 b 15) “περὶ μὲν ὅν συλλογισμὸς καὶ ἀποδείξεως, τί ἑκάτερον ἐστὶ καὶ πῶς γίνεσθαι, φανερόν ἐστιν, ἅμα δὲ καὶ περὶ ἐπιστήμης ἀποδεικτικῆς· τὸ αὐτὸ γὰρ ἐστίν.” τὴν δὲ σκοπὸν ἐκ προοιμίων ἀνακηρύττει τῷ βιβλίῳ, ἀπόδειξιν αὐτῷ παραδόντα τὴν

προκειμένον εἶναι λόγων. εἰ δὲ τις εἴποι ὅτι Ἀριστοτέλης ὁ δυνάτωσ ὑδὲ ἀκολούθως ἀνεκέρυξε τὴν σκοπὴν (ὃ ᾧ διαλέγεται) ἐν τῷ πρώτῳ βιβλίῳ ὑδὲ ἐν τῷ δευτέρῳ περὶ τῷ ἀποδεικτικῷ συλλογισμῷ, αὐτὸς δὲ ὡς εὐθὺς περὶ αὐτῷ διαλεξιόμενος ὕτως ἐποίησάτο τὴν ἀρχήν, εἰρηκῶς ὅτι περὶ ἀπόδειξιν καὶ ἐπιστήμης ἀποδεικτικῆς), ἐρῶμεν πρὸς αὐτὸν ὅτι ὁ κυρίως σκοπὸς τῷ Ἀριστοτέλει ὅτος ἐστὶ τῷ διαλαβεῖν περὶ τῷ ἀποδεικτικῷ συλλογισμῷ· ἀλλ' ἐπειδὴ ἀδύνατον διαλαβεῖν περὶ αὐτῷ πρὶν ἢ παραδύναμι τὴν ἀπλῶς συλλογισμὸν, τότε χάρω πρῶτον περὶ τότε ποιεῖ τὴν διδασκαλίαν... ἀμφεῖ καὶ αὐτὸς ἐν τῷ τέλει τῆς Ἀποδεικτικῆς, λέγω 10 δὴ τῶν Ὑσέρων Ἀναλυτικῶν, ὡς δὴ τέλος λαβύσης τῆς ἐξ ἀρχῆς προτεθείσης πραγματείας, ἢ προανεφώνησε τῷ παρόντι προοιμίῳ, ὅπερ ἦδη ἀρτίως ἐμνησθήμεν, "περὶ μὲν ὅν συλλογισμῷ καὶ ἀποδείξεως" καὶ τὰ ἐξῆς, συμπεραίνόμενος ἐκεῖ τὰ ἐνταῦθα προβληθέντα. Ioh. Philop. f. iv b sq.

24^a μμεῖ) τοῖς ἐνταῦθα ὁ Ἀριστοτέλης τὴν γεωμετρικὴν διδασκαλίαν· ὡς περ ᾧ ἐκεῖνοι προλαμβάνειν εἰσῶσι θεωρημάτων 11 τινὰ συμβαλλόμενα αὐτοῖς πρὸς τὰ δεχθισύμενα, ὅτω καὶ αὐτὸς ἐνταῦθα τὰ ἐσόμενα αὐτῷ χρήσιμα πρὸς τὴν τῶν συλλογισμῶν διδασκαλίαν προλαμβάνει. ἄξιον δὲ ζητῆσαι τί δὴποτε μὴ ἀπὸ 20 τῷ ὄρου ἤρξατο ὡς ἀπλῶς, εἴτα ἐπὶ τὰ συνθετώτερα ἔληξεν, ἢ αἰ ἀπὸ τῶν συνθετῶν ἠβύλετο τὴν ἀρχὴν ποιήσας, διὰ τί μὴ ἀπὸ τῷ συλλογισμῷ τὴν ἀρχὴν ἐποίησάτο καὶ κατέληξεν εἰς τὸν ὄρον. Ioh. Phil. f. v.

24^a καὶ ζητῶμεν τί δὴποτε προέταξε τὴν πρότασιν τῷ ὄρου, εἴγε ἢ 25 12 πρότασις ἐξ ὁρων σύγκειται. καὶ λέγομεν τότε πάντε λύσεις. Cod. Reg. 2061.

ἰστέον μέντοι ὅτι ὅρος καὶ φάσις καὶ ἀπλὴ φωνὴ καὶ ὄνομα καὶ ῥῆμα τῷ μὲν ὑποκειμένῳ ταῦτα ἐστὶ, τῇ χέσει δὲ διαφέρουσιν· ὅταν μὲν ᾧ ὡς συλλογισμῷ μέρος λαμβάνηται, ὅρος λέγεται, ὅταν 30 δὲ ὡς μέρος προτάσεως, φάσις, ὅταν δὲ ὡς ὑποκειμένον ἐν τῇ προτάσει, ὄνομα, ὅταν δὲ ὡς κατηγορούμενον, ῥῆμα, ὅταν δὲ ὡς φωνὴ ἀπλῶς σημαντικὴ, ἀπλὴ φωνή. καὶ ἄλλως, ὄνομα μὲν ὅταν μὲν ἄρθρον λέγηται, ῥῆμα δὲ ὅταν προσσημαίνῃ χρόνον. ὡς περ καὶ πρότασις καὶ πρόβλημα καὶ ἐνσασίς καὶ συμπέρασμα καὶ ἀπόφανσις 35 παλῶ ἐν καὶ ταῦτα τῷ ὑποκειμένῳ εἰσὶν, ὡς ἦδη καὶ ἐν ἄλλοις εἴρηται, τῇ χέσει δὲ διαφέρουσιν· ὅταν μὲν ᾧ συλλογισμὸν κατασκευάσαι βυλόμενοι ὡς μέρος αὐτὴν παραλαμβάνωμεν συλλογισμῷ, πρότασις λέγεται, ὅταν δὲ εἰς τὸ δεῖξαι ἑτέρῳ παραβαλλώμεθα, ὡς ὅταν λέγωμεν "δεῖξον εἰ ἡ ψυχὴ ἀθάνατος," πρόβλημα, ὅταν δὲ 40 τινος καταφύσαντες τι ἢ ἀποφύσαντες ἡμεῖς τὰ ἐναντία ἀποφαινώμεθα, ἐνσασίς, ὅσον εἴ τινος εἰπόντος ὅτι ἡ ψυχὴ ἀθάνατος ἡμεῖς εἴπωμεν ὅτι οὐκ ἀθάνατος· συμπέρασμα δὲ αὐτὸ τὸτο ὅπερ ἂν ὁ συλλογισμὸς συμπεραίνει, ὅτι ἡ ψυχὴ αὐτοκίνητος, τὸ δὲ αὐτοκίνητον ἀεικίνητον, τὸ δὲ ἀεικίνητον ἀθάνατον, ἢ ψυχὴ ἄρα 45 ἀθάνατος· ἀπόφανσις δὲ ὅταν ἀπλῶς ἀποφαινώμεθα τι κατὰ τινος ἢ τι ἀπὸ τινος. τελείως δὲ καλεῖ συλλογισμὸς πάντας τὰς ἐν τῷ πρώτῳ χήματι, ἀτελείς δὲ τὰς ἐν τῷ δευτέρῳ καὶ τρίτῳ.

ὅπως δὲ οἱ μὲν εἰσι τέλει οἱ δὲ ἀτελείς, ἐν τοῖς ἐξῆς λεχθήσεται. Ioh. Phil. f. v.

εἴη μὲν ἂν λόγος τῆς προτάσεως κακῆς ὅν τῆς ἀποφάνσεως 24^a ἀπέδωκεν ἐν τῷ περὶ Ἑρμηνείας (p. 17 a 2)· λόγος ᾧ ἐν τῷ τῷ ἄλλῳ 16. θεύειν ἢ ψευθεῖν ὑπάρχει. καὶ μὴν ἄλλ' ἰδίως τὴν πρότασιν ὀρίζεται· καὶ ᾧ εἰ ταῦτα καὶ τὸ ὑποκειμένον πρότασις τε καὶ ἀπόφανσις, ἀλλὰ τῷ λόγῳ τε διαφέρει· καθόσον μὲν ᾧ ἢ ἀληθὴς ἐστὶν ἢ ψευδής, ἀπόφανσις ἐστὶ, καθόσον δὲ καταφατικὴ ἢ ἀποφατικὴ, λέγειται πρότασις. ἢ ὁ μὲν ἀποφαντικὸς λόγος ἐν τῷ ἀληθὴς ἢ ψευδὴς εἶναι ἀπλῶς τὸ εἶναι ἔχει, ἢ δὲ πρότασις ἤδη ἐν τῷ πως ἔχει ταῦτα· διὸ αἱ μὴ ὁμοίως ἔχουσαι αὐτὰ λόγοι μὲν οἱ αὐτοί, προτάσεις δὲ οὐκ αἱ αὐταί. δοκεῖ δὲ ἀπὸ τῶν ὑπὸ τὴν πρότασιν ὀρίζεσθαι. τότε δὲ αἴτιον ἐπεὶ εἶπεν ἐν τῷ περὶ Ἑρμηνείας (p. 17 a 8) ὅτι ἐστὶν εἰς πρῶτος λόγος ἀποφαντικὸς, κατάφασις, εἴτα ἀπόφανσις. ἐν οἷς δὲ τάξις ἐστὶ καὶ τὸ μὲν πρῶτον ἐστὶ τὸ δὲ ὕστερον τῶν ὑποτεταγμένων, ὡς ἐν τῷ ὕστερῳ τὸ πρῶτον ἐμφαίνεται, ἐν τότε 15 τὸ κοινὸς αὐτῶν κατηγορούμενον οὐκ ὡς γένος αὐτῶν κατηγορεῖται· ἐν ᾧ τοῖς γένεσι τὰ εἶδη ἐπ' ἴσης ἀντιδιαρεῖται ἀλλήλοις, καὶ ὁ μὲν πρῶτον ἐστὶν αὐτῶν τὸ δὲ ὕστερον. ἐπεὶ τοίνυν ἢ πρότασις ὁ γένος ὑδὲ φύσις ἐστὶ τις ἄλλη παρὰ τὰ ὧν κατηγορεῖται καὶ ἐν οἷς αὐτῇ τὸ εἶναι, ὡς ἐπὶ τῶν γενῶν ἐστὶ, διὰ τὸτο ἐκ τῆς καταφάσεως καὶ τῆς ἀποφάσεως ὧν κατηγορεῖται ἐδηλώσεν αὐτὴν· καὶ ᾧ τὸ ἐν τῷ περὶ Ἑρμηνείας εἰρημένον ἴσον ἐστὶ τῷ τῷ, τὸ (p. 17 a 22) ἐστὶν ὅν ἀπλὴ ἀπόφανσις φωνὴ σημαντικὴ περὶ τῷ εἰ ὑπάρχει τι ἢ μὴ ὑπάρχει. ἀλλὰ καὶ τὸ ἀποφάνσεως τὸ ἕτερον μόριον, ἐν καθ' ἑνός, ὡς ἐν τοῖς Ὑσέροις Ἀναλυτικοῖς (p. 72 a 8) λέγει, ἴσον τέταται. ὡς ὅρα 20 ἐκείνῃ προσέθηκε καὶ καὶ ποσὸν ἢ τὴν χρόνον, ὅτι ἐν τῇ ἀντιφάσει ταῦτα συνειληφί· εἰσι ᾧ καὶ καὶ ταῦτα αἱ ἀντιφάσεις. ὁμοίως τότε καὶ τὸ λόγος ἀποφαντικὸς τινος περὶ τινος, εἰ μὴ ἄρα ὅτος κοινώτερος, ὅτι ἐν αὐτῷ ὅτω συμπαρελήφθαι ὅτε ἢ κατάφασις ὅτε ἢ ἀπόφασις. ὡς δὲ πολλαχῶς λεγομένης τῆς προτάσεως ἵσκει καὶ Θεόφραστος ἐν τῷ περὶ Καταφάσεως φρονεῖν· αὐτὴν ὅν οὐκ ὀρίζεται, ἀλλὰ κατάφασιν καὶ ἀπόφασιν. εἰσι δὲ εἴται οἱ ὅροι προτάσεως ὁ πάσης ἀλλὰ τῆς ἀπλῶς τε καὶ καλυμένης κατηγορικῆς· τὸ 25 ᾧ τὸ κατὰ τινος ἔχειν καὶ τὸ καθόλου ἢ ἐν μέρει ἢ ἀδιόριστον ἴδια ταύτης· ἢ ᾧ ὑποθετικὴ οὐκ ἐν τῷ τὸ κατὰ τινος λέγεσθαι ἀλλ' ἐν ἀκολουθίᾳ ἢ μάχῃ τὸ ἀληθὲς ἢ ψευδὸς ἔχει. ἐστὶ δὲ ὑδὲ τῆς διαλεκτικῆς ὁ ἀποδιδόμενος ὁρισμὸς (ἐκείνη ᾧ ἐν ἐρωτήσῃ) ἀλλὰ μόνως τῆς συλλογιστικῆς. τὸ δὲ τὸ κατὰ τινος καὶ τῆς ἀποφάσεως εἶπεν, ἐπεὶ καὶ ἐν τῇ ἀποφάσει ὑποκειμένους τις ὅρος ἐστὶ καὶ κατηγορούμενος. τὸ ᾧ τὸ κατὰ τινος νῦν ἐν τῷ καταφατικῷ δηλωτικόν ἐστιν ἀλλὰ τῷ κατηγορουμένῳ, ὁ κατηγορεῖται ἢ καταφατικῶς ἢ ἀποφατικῶς. ἐν μέντοι τῷ περὶ Ἑρμηνείας ὀριζόμενος τὴν κατάφασιν ἢ ἀπόφασιν τῷ κατὰ τινος ἐπὶ τῆς καταφάσεως ἐχρήσατο, ἐπὶ δὲ τῆς ἀποφάσεως ἐκείνῃ τῷ κατὰ τινος ἀλλὰ τῷ ἀπὸ 30 τινος, εἰπὼν αὐτὴν ἀπόφασιν εἶναι τινος ἀπὸ τινος. Alex. f. 4 b 5.

ταύτη ὅν τὸ κατὰ τινος μόνῳ τῷ ἀποφαντικῷ λόγῳ ὑπάρχον παρελήφθαι εἰς τὴν τῆς προτάσεως ὁρισμὸν· τὸ ᾧ καταφατικῶς

ἡ ἀποφατικῶς, εἰ μὴ ὡς ἐν ἀμφω λαβόμεν, ἕκ ἑξαι ἐπ' ἑλαττον τῆς προτάσεως ἀλλ' ἐξισάζει· τὸ γὰρ ἡ σύνδεσμον ὃ διαζευκτικὸν ἀλλὰ παραδιαζευκτικὸν ληφόμεθα ἀντὶ τοῦ καί, ἵνα ἀμφω κτ' τὸ γένος κατηγορηθῇ τῆς ἀποφάνσεως ἡ προτάσεως... εἰ δὲ καὶ μὴ παραδίδεαιτο ταύτην τὴν ἐξηγήσιν, ἀλλὰ διαζευκτικῶς εἰρηάζει φαίη τὴν καταφατικῶς ἡ ἀποφατικῶς, ὅδε ὅπως ἐκεγχθήσεῃ ὁ ὀρισμός· ὃ γὰρ εἰς τὴν ὀρισμὸν συντελεῖν ταῦτα φήσομεν ἀλλ' εἰς διάκρισιν τῶν διαφόρων τῆς προτάσεως εἰδῶν. ἥρκει γὰρ καὶ ὅπως ὀρίσαζ, ὅτι ἐξὶ πρότασις λόγος τινὸς κατὰ τινος· ἀλλ' ἐπεὶ μὴ μονοειδὲς εἰσὶν αἱ προτάσεις (διαρῶν) γὰρ εἰς τε τὰς καταφατικὰς καὶ ἀποφατικὰς), εἰς διάκρισιν τῶν διαφόρων εἰδῶν προσέθηκε τὴν καταφατικῶς ἡ ἀποφατικῶς... καὶ ὅτι γε προσφυῆς καὶ ἡ τοιαύτη ἐξηγήσις καὶ τῆς προτέρας προσφυετέρας, ὅλῃον ἐκ τῶν ἐπιφερομένων... τινὰ τῶν ἀντιγραφῶν "καὶ τινὸς ἀπὸ τινος" ἔχει· ἀλλ' ἄμεινον τὸ πρῶτον μόνον. εἰ δὲ τις εἴποι ἀλλὰ μόνῃς τῆς καταφάσεως ὁ ὀρισμὸς εὐρίσκει (δοκεῖ γὰρ τὸ κατὰ τινος μὴ ἀρμυζεῖν τῇ ἀποφάσει· αὕτη γὰρ διὰ τὸ διαρῶν μᾶλλον ἀν' ἀκαλοῖτο τινὸς ἀπὸ τινος), ἐρῶμεν ὅτι τὸ τινὸς αὐτὸν μόνον τὴν κατηγορούμενον ὅρον δηλοῖ, τὸ δὲ κατὰ τινος τὴν ὑποκείμενον. εἰ ὅν καὶ ἡ ἀπόφασις ἐκ τούτου συνέστηκε, ὅλῃον ὡς καὶ περὶ ταύτης ἀν' εἰς διελιφῶς. Ioh. Phil. f. vi b sq.

24. τὸ κατηγορητὶς ὁ Ἀριστοτέλης ὃ μόνον εἰώθει ἐπὶ τῷ καταφάσκει τάττεν ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῷ ἀποφάσκει, ὥσπερ δὴ κἀνταῦθα ἐσήμανεν εἰπὼν τὸ "κατὰ τινος," περιλαβὼν ἅμα καὶ τὴν ἀπόφασιν· τί γὰρ καὶ αὕτη κατὰ τινος λέγει νῦν, κἀν ἐν τῷ περὶ Ἑρμηνείας (p. 17 a 26) τί ἀπὸ τινος ἐλέγετο. καὶ ἐν τῷ α' τῆς Ἀποδεικτικῆς εὐρηθὲν τὸ ὑπάρχειν καὶ ἐπὶ καταφάσεως καὶ ἀποφάσεως τιθεῖς, ἐν οἷς διέξεισι περὶ ἀπατητικῶν συλλογισμῶν καὶ ἀπλῶς περὶ τῆς κατὰ διὰθεσιν ἀγνοίας (1 16). δοκεῖ δὲ τούτο καὶ τῷ Ἀφροδισίῃ Ἀλεξάνδρῳ... τὸ μὴ παντὶ ὑπάρχειν καὶ τὸ τινὶ μὴ ὑπάρχειν ὁ μὲν Ἀλέξανδρος, ὡς καὶ ὁ παρὼν Φιλόπονος, οἷον μόνῃ τῇ προφορᾷ διαφέρειν, ὁ δὲ Θεόφραστος καὶ τῷ σηματομένῳ· τὸ μὲν γὰρ μὴ παντὶ ὑπάρχειν δηλοῖ τὸ πλείοσιν ὑπάρχειν, τὸ δὲ τινὶ μὴ ὑπάρχειν τὸ ἐνί. καὶ διὰ τούτου ἔστιν εὐρεῖν τὸν Ἀριστοτέλην προτάττοντα τὸ μὴ παντὶ ἐπάρχειν τὸ τινὶ μὴ ὑπάρχειν, ἢ καὶ τὸ τινὶ μὴ ὑπάρχειν ἐπιφέρειν ἐνίοτε τὸ ἢ μὴ πάντα, καὶ τὴν μεγαλεπήβολον τῷ Θεοφράστῳ ἔνοιον τούτου παῖδαντα. cod. 1917 in marg.

24. σημειωτέον δὲ ὅτι ὅχι ὁμοίως ἐν τε τούτοις καὶ ἐν τοῖς Ὑστέροις 13. Ἀναλυτικοῖς (1 4) ἀποδίδωσι τὸ καθόλου. Alex. f. 5.

τί δήποτε τὴν μὲν μερικὴν καταφασιν μὲν φωνῇ ἐσήμανεν, τὴν δὲ μερικὴν ἀποφατικὴν δύο φωναῖς τῷ τε "μὴ τινὶ" καὶ τῷ "μὴ παντὶ," λέγομεν ὅν πρὸς τούτο ὅτι ἡ μερικὴ ἀποφατικὴ, ὡς καὶ ἐν τῷ περὶ Ἑρμηνείας (c. 10) εἴρηται, δύο προτάσεις μάχεσθαι, τῇ τε τινὶ καὶ τῇ πᾶσι, ἀλλὰ τῇ μὲν τὴν ὡς αὐτὸ τούτο τὸ μερικὸν ἀναρῶσα ὅπερ κατέφησεν ἡ ἰδίᾳ αὐτῆς καταφάσις, τῇ δὲ πᾶσι μάχεσθαι ὡς ἀντιφατικῶς αὐτῇ ἀντικειμένη· καὶ ὀνόματα μὲν δύο, πρᾶγμα δὲ ἓν. Ioh. Phil. f. vii.

24. ἡ πόρῃσαν δὲ τινες πῶς ἀπροσδιορίζων προτάσεων ὑποδείγματα 20. γινάσκειν βουληθεὶς εἶπε τὸ τῶν ἐναντίων μίαν εἶναι τὴν ἐπισή-

μην ἢ τὴν ἡδονὴν μὴ εἶναι ἀγαθόν, μὲν τῶν ἀρθρῶν τὴν ὅρων τιθεῖς· δοκεῖ γὰρ τὰ ἀρθρα ἰσοδυναμεῖν τοῖς καθόλου προσδιορισμοῖς, καὶ ὅπως ἐν τῷ περὶ Ἑρμηνείας (c. 7) ἐδόκει λέγεσθαι. φησὶ ὅτι ὃ παντάπασιν τὰ ἀρθρα τοῖς προσδιορισμοῖς τὴν αὐτὴν ἔχουσι δύναμιν... ἀλλ' ἐπὶ μὲν τῶν καθ' ἑκάστα ὅρων ὅθεν ἄλλο σημαίνουσιν ἢ ἀναφορὰν καὶ τὴν προεγνωσμένον ἡμῖν φέρε Σωκράτην ἢ ὀνταῖν, ἐπὶ δὲ τῶν καθόλου ὅρων ἔοικεν, ὡς καὶ ἐν τοῖς εἰς τὸ περὶ Ἑρμηνείας ὁ ἡμέτερος εἶπε διδάσκαλος, αὐτὴν τὴν φύσιν καὶ τὴν ἰδέαν τῷ ἀνθρώπῳ δηλοῦν ἢ ὕμνωσιν. Ioh. Phil. ib.

ἐπεὶ ἐν τοῖς Τοπικοῖς (p. 104 a 8) ὀρίζομενος τὴν πρότασιν λόγον ἀποδεδῶκεν αὐτῆς, ὅτι ἐξὶ πρότασις διαλεκτικὴ ἐρωτήσις ἐνδοξος, ἵνα μὴ τις ὑπολάβῃ τῆς καθόλου προτάσεως ἐκείνου εἶναι λόγον, καὶ ἐνταῦθα διασέλλει καὶ τῶν προτάσεων τὰς διαφορὰς, δεικνύς ὅτι τῆς καινῶς λεγομένης προτάσεως τῆς πρὸς τὸ συλλογίσασθαι λαμβανομένης ὁ ἀποδοδεδομένος νῦν λόγος ἐστίν, ἀλλ' ὅχι ὁ ἐν τοῖς Τοπικοῖς εἰρημένος. ἐκείνος γὰρ διαλεκτικῆς ἐστὶ πρότασεως λόγος, καὶ ταύτης ὁδῶν συλλογιστικῆς· καὶ γὰρ τὰς διαφορὰς τῶν συλλογισμῶν διαφοραὶ καὶ προτάσεων εἰσιν, ὅπως τινὸς κοινῇ προτάσεως λόγος, ὥσπερ ὅν καὶ συλλογισμῶν. ἐπὶ πλείον μὲν ὅν περὶ τῆς ἀποδεικτικῆς προτάσεως, τίνι τῶν ἄλλων διαφέρει, ἐν τοῖς Ὑστέροις Ἀναλυτικοῖς διαλαμβάνει· καὶ γὰρ τῇ ὕλῃ διαφέρει αὐτῶν· ἀλήθεια γὰρ καὶ προτέρα καὶ γνωρίμος καὶ ἀναγκαῖα καὶ τῇ χρήσει τε καὶ τῇ λήψει. Alex. f. 5 b. cf. Ioh. Philop. f. vii b.

ἐντεῦθεν δηλονότι τὸ "κατὰ τινος" ἐνδοξεῖ λαβεῖν κοινῶς ἐπὶ τε τῆς καταφάσεως καὶ τῆς ἀποφάσεως, ὅπερ ἄνω ἐλέγομεν. αὐτὸς γὰρ κοινῶς εἰπὼν τὸ κατὰ τινος, ὑποδείξει προαίεσις ἢ τὸ ὑπάρχειν ἢ μὴ ὑπάρχειν. Ioh. Phil. f. viii.

προαίεσις δὲ τοῖς ἐξῆς "τὴν προεξημένον τρόπον" τούτω δηλοῦν ἔοικεν ὅτι κοινῇ ἐστὶ τὸ κατὰ τινος. ἢ τὸ "τὴν προεξημένον τρόπον" δηλωτικὸν ἐστὶ τῷ καθόλου ἢ ἐν μέρει ἢ ἀδιορίζως. ποιεῖ δὲ τῶν καὶ τῆς διαλεκτικῆς προτάσεως διαίρεσιν· ἄλλῃ μὲν γὰρ φησὶν εἶναι τὴν πυνθανομένην καὶ ἐρωτῶντος· ἐρωτήσις γὰρ ἐστὶν ἀντιφάσεως ἥτις ἐστὶν ἐν τῇ παρ' ἄλλῃ αἰτήσῃ, ἥτις ὁδῶν λόγος ἀποφαντικὸς ὁδὸν καταφάσις ἢ ἀπόφασις· ἄλλῃ δὲ τῷ συλλογισμένῳ, ἢ καὶ μέρος ἐστὶ τῷ συλλογισμῷ γινομένη, ἥτις ἐστὶν ἀπὸ τῆς ὕλης· ἢ γὰρ ἐρωτήσις ἀντιφάσεως ἕκ ἐξὶ συλλογισμῶν μέρος. τί δὲ τὸ φανόμενον καὶ ἐνδοξεῖ, εἴρηκεν ἐν τοῖς Τοπικοῖς (p. 100 b 21). Alex. f. 5 b-6.

δι' ἀκριβείας δὲ περὶ αὐτῶν λέγει, περὶ μὲν τῆς ἀποδεικτικῆς ἐν τοῖς Ὑστέροις Ἀναλυτικοῖς, περὶ δὲ τῆς διαλεκτικῆς ἐν τοῖς Τοπικοῖς, περὶ δὲ τῆς σοφιστικῆς ἐν τοῖς Σοφιστικοῖς Ἑλεγχαῖς, ὅτι πάντα ἐπεὶ τῇ κοινῇ περὶ συλλογισμῶν πραγματείᾳ. καὶ εἴη ἀν' αὐτὰ εἰπεῖν ὅτι ἐν τοῖς ἐπομένοις ῥηθήσεῃ, ὅτι πρῶτα τῇ τάξει ταῦτα τὰ βιβλία ἐκείνων τῶν πραγματεῶν, δεδωλῶκώς. Alex. f. 6.

ἔοικεν ἐνδοκινεῖσθαι καὶ αὐτὸς ὅτι μὴ σύνθεσις τὸ τῷ ὅρῳ ὄνομα μὴ δὲ γνωρίμον ἐπὶ τῷ τῆς προτάσεως τασσόμενον μέρος, εἰπὼν "ὅρον δὲ καλῶν." διὰ τούτου καὶ περὶ προτάσεως τὴν λόγον ἐποιήσατο, ὅτι ἐκ τῆς προτάσεως καὶ τὴν τῷ ὅρῳ ἀπόδοσιν ἐμᾶλλε ποιεῖσθαι.

εἰσι δὲ ὅροι ἐν τῇ ἀπλῇ προτάσει ὄνομα καὶ ῥῆμα. εἰρηνῶ δὲ ὅροι τὰ τῆς προτάσεως μέρη ἀπὸ τῶν τούτοις ὀριζομένων τὴν πρότασιν καὶ ἐκ τούτων αὐτὴν συγκρατοῦν. Alex. f. 6.

ἐπισημῆνα δὲ δεῖ τῷ καλῶ. ὅτε γὰρ ἐπὶ τῆς προτάσεως ἐμπροσθεν εἶπε τὸτο ὅτι πρότασιν δὲ καλῶ, ὅτε μὴν λέξει ἐν 5 συλλογισμὸν ὀριζόμενος. ἔοικεν ὅν αὐτὸς τὸ ὅρον ὄνομα τεθεικέναι, τὸ δὲ τῆς προτάσεως καὶ τῷ συλλογισμῷ εὐρέθη καὶ παρὰ τῶν πρὸ αὐτῶ. Ioh. Ph. f. VIII.

ζητήσωμεν δὲ τίνα ἐν τῷ ὀρισμῷ τῷ ὅρον. διὰ τί τέως προσέθηκε τὸ καλῶ; λέγομεν ὅτι αὐτῷ ἐστὶν εὐρημα, ὅχι ὅτι ἠγνοεῖτο 10 παρὰ τοῖς παλαιοῖς τὸ τῷ ὅρον ὄνομα (ἠπίσαντο γὰρ τὸ τῷ ὅρον ὄνομα φερόμενον καὶ καὶ τῷ ὀρισμῷ καὶ καὶ τῷ πέρατος τῆς γραμμῆς, ὃ ἐστὶ τῆς ζητήσεως). ἀλλ' ἐπειδὴ ἐπὶ τούτῳ τῷ σημειωμένῳ, φημι δὲ ἐπὶ τῷ μέρει τῆς προτάσεως, τὸ ὄνομα αὐτὸς ἠγαγέ, διὰ τούτο ὡς οἰκεῖον εἶπε "καλῶ." καὶ τούτο δὲ ζητητέον, διὰ τί εἰπὼν "εἰς ὃν 15 διαλύει" ἢ πρότασις, μὴ εἶπε καὶ ἐξ ὅ συντίθει ἢ πρότασις. λέγομεν ὅτι πρέπει ταῦτα τῇ ἀναλυτικῇ πραγματείᾳ. περὶ γὰρ ἀναλυτικῆς ὁ λόγος. cod. Reg. 2061.

24b σύνθεσις ἐστὶ τῷ Ἀριστοτέλει προσκατηγορούμενον λέγειν τὸ 17. ἔστιν, οἷον ἄνθρωπος φιλοσοφῶν ἐστὶ. συγκατηγορεῖται γὰρ ἰδὼν τὸ ἐστὶ 20 καὶ τῷ ἀνθρώπῳ μὴ τῷ φιλοσοφεῖν. ὅπερ δὴ ἐστὶν ὃ ἐβύλων οἱ περὶ Ἀλέξανδρον λέγειν ὅρον ὅδε μέρος προτάσεως, ἀλλὰ συνθέσεως ἢ διαίρεσεως μηχανικῶν μῶριον τῶν ἐν τῇ προτάσει ὄρων. Ἀριστοτέλης μὲν ὅν ὅτω φρονεῖ περὶ τῶν ἐστὶ καὶ Ἀλέξανδρος. Εὐδήμους δὲ ἐν τῷ πρώτῳ περὶ Λέξεως δείκνυσιν διὰ πλειόνων ὅτι τὸ ἐστὶν 25 ἐν ταῖς ἀπλάσι προτάσεσι κατηγορεῖται καὶ ὅρος ἐστὶν, οἷον Σωκράτης ἐστὶ, Σωκράτης ὅχι ἐστὶ. cod. 1917 in marg.

τούτο τὸ ῥησιδῶν ὃ μὲν Ἀλέξανδρος καὶ οἱ πλείους τῶν ἐξηγητῶν ἀπλῶς ἐξηγήσαντο. σημαίνει γὰρ, φησί, διὰ τούτων τὰς καταφατικὰς καὶ ἀποφατικὰς προτάσεις, διὰ μὲν τῶν εἰπῶν "προ- 30 τιθέμεν" τὰς καταφατικὰς, διὰ δὲ τῶν "διαίρουμένον" τὰς ἀποφατικὰς. αὕτη δὲ ἀπλῶς ἐστὶν καὶ ἀληθὲς ἐστὶν ἢ ἐξήγησις. ἢ γὰρ κατάφασις καὶ ἢ ἀπόφασις ἀντικείμεναί εἰσι, καὶ εἰ ἡβύλετο αὐτὰς εἰπεῖν, δι' ἀντικείμενων τούτων εἶχε ποιῆσαι φωνῶν. ἢ δὲ πρόθεσις καὶ διαίρεσις ὅχι ἀντικείμενα. τῇ μὲν γὰρ προθέσει ἀντίκεινται 35 ἢ ἀφαίρεσις, τῇ δὲ διαίρεσει ἢ σύνθεσις. ὥστε ὅχι ἔχει χωρὰν ἢ ἐξηγήσεις αὐτῶν. οἱ δὲ γε ἀκριβέστεροι τῶν ἐξηγητῶν φαίνονται, ὡς ὁ θεὸς Ἰάμβλιχος, διὰ βραχυλογίαν ἐξ ἐκατέρας ἀντιθέσεως ἐν εἰπῶν καὶ τὸ ἀντικείμενον ἐκατέρας ἐδήλωσε. τούτο δὲ σύνθεσις αὐτῶν ποιεῖν. ὥστε ἔσονται ἀντιθέσεις δύο, πρόθεσις ἀφαίρεσις, 40 σύνθεσις διαίρεσις. διὰ τούτων δὲ ἐδήλωσεν ἡμῶν πάσας τὰς προτάσεις τὰς παραδεδομένας ἐν τῷ περὶ Ἑρμηνείας (c. 10). Ioh. Phil. f. VIII b.

τὸ δὲ "προσθεμένον ἢ διαίρουμένον ἢ τὸ εἶναι ἢ μὴ εἶναι" προσέθηκεν ἵνα μὴ τινες ἀγνοήσαντες, ὅταν τὸ ἐστὶ τρίτον προσκατηγο- 45 ρῇ ἐν τῇ προτάσει, διαίρουντες τὴν πρότασιν τὸ εἶναι ἢ μὴ εἶναι τρίτον ὅρον ἠγῶνται εἶναι. ὃ γὰρ ὅρος ἐν ταῖς τοιαύταις προτάσεσι τὸ ἐστὶν, ἀλλὰ προσθεμένον μὲν σύνθεσιν σημαίνει τὸ κατηγορούμενον καὶ

τὸ ὑποκειμένον, καὶ ἐστὶ καταφάσεως δηλωτικόν, ἀποφατικῶς δὲ λεγόμενον διαίρει τε καὶ χωρίζει τὸς ὄρους ἀπ' ἀλλήλων, καὶ ἐστὶν ἀποφάσεως δηλωτικόν. εἰς γὰρ δύο ὄρους πᾶσα διαίρειται πρότασις. ὅτι γὰρ μήτε ὅρος τὸ ἐστὶ μήτε ὅρον μέρος, δηλὸν εἶναι δοκεῖ ἐκ τῶν κατὰ φασιν καὶ τῶν ἀποφασιν τὰς ἀντικείμενας ἐκ τῶν αὐτῶν ὄρων συγκρατοῦν. δοκεῖ δὲ ὅρος γίνεσθαι τὸ ἐστὶν ὅταν μόνον κείνῳ. δοκεῖ γὰρ τότε τὸ ἐστὶ κατηγορούμενος ὅρος εἶναι. ὃ μὴν ἀλλ' εἰ ἀκριβοῦς τοῦτο τις, ὅδε τότε ἐστὶ καθ' αὐτὸ ὅρος τὸ ἐστὶν. ἢ γὰρ λέγεται πρότασις "Σωκράτης ἐστὶν" ἴσον δύνανται τῇ Σωκράτης ὡν ἐστὶν, ἐν ᾗ γίνεται τὸ ὡν μὴ τὸ ἐστὶν. ὃ δὲ κατηγορούμενος ὅρος ὅτος ἐστὶν. ἐπεὶ δὲ τῷ ὡν τὸ ἐστὶν ἴσον δοκεῖ δύνανται ἐγκυκλιζόμενον ἀπ' αὐτῶν, συντομίας χάριν καὶ τὸ μὴ ταῦτον λέγειν δοκεῖν μόνον συντάσσει τῷ ὑποκειμένῳ. ὥτως δὲ συνταχθὲν ὅρος γίνεται καὶ τῆς προτάσεως μῶριον. εἰπὼν δὲ "συντιθέμενον ἢ διαίρουμένον" προσέ- 50 θεκε "τὸ εἶναι ἢ μὴ εἶναι," ἀκαταλληλότερον μὲν πως τῇ ἐρμηνείᾳ δοκῶν χρηστὴν διὰ τὴν τῷ μὴ εἶναι πρόθεσιν. δοκεῖ γὰρ αὐταρκες εἶναι τὸ "προσθεμένον ἢ διαίρουμένον τὸ εἶναι," ἢ μὲν γὰρ πρόθεσις τῷ εἶναι κατάφασιν ποιεῖ, ἢ δὲ διαίρεσις ἀπόφασιν. ὃ μὴν ἀλλὰ καὶ προσέθηκεν αὐτὸ ὑπὲρ τῶν δηλῶσαι τίνα τρόπον τῷ εἶναι διαίρου- 55 μένον ἀπόφασιν γίνεται. διαίρεσις γὰρ ἐστὶ καὶ ἢ παντελὴς ὅρους τῶν ἐστὶν, διαίρεσις ἐστὶ καὶ ἢ μὴ τῶν ἀποφατικῶν μορίων σύνταξις, οἷον ἐστὶ τὸ ὅχι ἐστὶν. ἀλλὰ τέλειον μὲν ἀφαιρέθεντος τῷ ἐστὶν ἀπὸ τῆς προτάσεως καὶ ὥτως διαίρεθέντος ὅτε ἀπόφασιν τὸ καταλειπόμενον ὅτε πρότασις ὅλως. ὃ γὰρ ἀφελὼν ἀπὸ τῆς προτάσεως τῆς λευ- 60 κῆς ἐστὶ τὸ ἐστὶ καὶ καταλειπὼν τὸ Σωκράτης λευκός, ὅτε ἀπόφασιν πεποιήκεν ὅτε ἐστὶ πρότασιν τὸ καταλειπόμενον τετήρηκεν. ἢ γὰρ πρότασις τέλειος ἐστὶ λόγος καὶ ἀνελλιπής. ὑπὲρ τῶν ὅν δεῖται τίνα τρόπον χρὴ διαίρειν τὸ ἐστὶν ἐν τῇ ἀποφάσει, προσέθηκε τὸ μὴ εἶναι, ἵνα ἢ προσθεμένον μὲν τῷ ἐστὶν ἐν ταῖς καταφάσεσιν, διαίρουμένον δὲ τῷ αὐτῷ τούτῳ ἐν ταῖς ἀποφάσεσιν καὶ γινόμενον μὴ εἶναι. ὃ γὰρ τέ- 65 λεον διαίρουμένον καὶ ἀφαιρουμένον. ἢ προσέθηκε τὸ "προσθεμένον ἢ διαίρουμένον τὸ εἶναι ἢ μὴ εἶναι" ὑπὲρ τῶν ἐνδείξεων ὅτι ταῦτα τὸ εἶναι ἢ μὴ εἶναι ὃ μῶριον ἐστὶ τῆς προτάσεως ὅδε ὅροι, ἀλλ' ἐστὶν ἐξωθεν τῶν ὄρων καὶ τὸ εἶναι καὶ τὸ μὴ εἶναι, ἢ προσθεμένα τοῖς κα- 70 τηγορούμενοις ὅροις ἐξωθεν ἐν τῇ τῶν προτάσεων εἰς τὸς ὄρους διαίρεσει ἢ χωρίζομενα αὐτῶν. ὅδε γὰρ πλέον ὡς πρὸς τὴν εἰς τὸς ὄρους τῶν προτάσεων διαίρεσιν ποιεῖ ταῦτα προσθεμένα ἢ ἀφαιρέ- 75 μενα. δοκεῖ γὰρ οἱ ὅροι εἶναι τῆς Σωκράτης λευκός ἐστὶ τὸ Σωκράτης καὶ τὸ λευκός. καὶ εἴη ἀνκαταλληλότερον ἢ λέξις ἔχουσα, εἰ ὥτως λέγοιτο, "προσθεμένον τὸ εἶναι ἢ μὴ εἶναι ἢ διαίρουμένον." ἢ ἀποπὼν τὸ μὴ ὅλως λέγειν τὸ ἐστὶν ἐν ταῖς ὅπως ἐχούσαις προτάσεσι κατηγοροῦσθαι, καὶ ταῦτα Εὐδήμῳ ἐν τῷ πρώτῳ περὶ Λέξεως δει- 80 κνύντος τούτο διὰ πλειόνων. Alex. f. 6.

πρὸ τῆς τῶν ῥητῶν ἐξετάσεως ἀξίον ἐστὶ ζητῆσαι πρῶτον μὲν 24b πόθεν ἢ ψυχὴ εἰς ἐννοίαν ἦλθε τῷ συλλογισμῷ, ἔπειτα πόθεν ἐστὶ 15 τῆς ψυχῆς μῶριον τὸ συλλογιζόμενον, τρίτον εἰ ἐστὶν ὅλως συλλογισμός. καὶ γὰρ πειρῶνται τινες κατασκευάζειν ὅτι ὅδε ἐστὶν ὅλως συλλογισμός. οἱ γὰρ ἀφεκτικοὶ κατασκευάζοντες ὅτι ὅχι ἐστὶ συλ-

λογισμὸς ἔλεγον ὕτως. ἀποδεικνύντες φατὲ ὅτι συλλογισμὸς ἦ ὅ. εἰ μὲν ἔκ ἀποδεικνύντες, ὃ πιευσόμεν χωρὶς ἀποδείξεως ὕμιν ὅτι ἐστὶ συλλογισμὸς, εἰ δὲ ἀποδεικνύτε, συλλογισμῷ δῆλον ὅτι ἄλλω χρῆσθε, ὃν πάλιν δι' ἑτέρου συλλογισμῷ δέον ὕμᾶς ἀποδεικνύειν ὅτι ἐστὶ συλλογισμὸς ἀποδεικτικὸς, κακεῖνον πάλιν δι' ἑτέρου, 5 καὶ τὸτο ἐπ' ἀπειρον. Ioh. Phil. f. ix b.

24b δοκεῖ δὲ τισὶ τὲ θεθέντων μὴ ἀπλῶς σημαίνειν τὲ ληφθέντων
19. ἀλλὰ καὶ τὴν τρόπον δηλῶν τῶν λαμβανομένων· ὅτι ἡ κατηγορικὴ εἶναι δεῖ τὰς λαμβανομένας προτάσεις, δηλῶν διὰ τῶν θεθέντων· ταύτας ἡ ὠρίσαστο· δείξει ἡ ὅτι αἱ ὑποθετικαὶ προτάσεις αὐταὶ 10 καθ' αὐτάς ὃ ποῶσι συλλογισμὸν. διὰ τὸτο "θεθέντων" εἶπεν, ὃ ληφθέντων. καὶ προσέτι ὅτι μὴ ἂν δεῖ τὲ τιθέμενον εἶναι μὴδὲ μίαν πρότασιν, τὲ θεθέντων δηλοῖ, ἀλλὰ τὲ ἐλάχιστον δύο· ὃ γὰρ εἰσι συλλογισμοὶ οἱ λεγόμενοι ὑπὸ τῶν νεωτέρων μονολήμματοι· ὃ ἡ συλλογισμὸς ἀπ' αὐτῶν τῶν ἐνόματος σύνθεσιν τινα δηλοῖ λόγων· 15 οἷς ἡ ἂν εἴη τὲ σύν προσκείμενον, συμπλοκὴν τῶν καὶ σύνθεσιν δηλοῖ καὶ σύνθετον σημαίνει. . . οἱ δὲ μονολήμματοι λεγόμενοι δοκεῖσιν εἶναι ποτε συλλογισμοὶ τῷ τῇ ἑτέραν τῶν προτάσεων διὰ τὲ εἶναι γνωρίμων τὲς ἀκρόντας προσθέται. . . πάντῃ δὲ καλῶς τὲ δεῖν ἕτερον εἶναι τῶν θεθέντων τὲ συμπέρασμα προσέθηκεν· ἀχρη- 20 ζον ἡ καὶ συλλογιστικῆς χρείας φορτικὸν τὲ τὸ ὁμολογούμενον κείμενον ἐπιφέρειν· τὲ ἡ χρεωδὲς ὃ παρέχει τὲ "εἰ ἡμέρα ἐστίν, ἡμέρα ἐστίν· ἀλλὰ μὴν ἡμέρα ἐστίν· ἡμέρα ἄρα ἐστίν" καὶ ὅλως οἱ λεγόμενοι ὑπὸ τῶν νεωτέρων ἀδιαφόρως περαίνοντες. τοῦτοι δὲ καὶ οἱ διαφορεμένοι, οἷος ἐστίν "εἰ ἡμέρα ἐστίν, ἡμέρα ἐστίν· ἀλλὰ 25 μὴν ἡμέρα ἐστίν· ἡμέρα ἄρα ἐστίν". . . καὶ ἐστὶ ὃ συλλογισμὸς γένος τῶν αὐτῶν εἰδῶν, ὃ δὲ αὐτῶν ταύτῃ τῷ εἰλημμένῳ τὲ ἐπιφερόμενον ὃδ' ἂν ἐν συλλογισμῷ εἴη ὅλως· ὃ ἡ ἐξ ἀντιφάσεως διαιρετικὸς συλλογισμὸς ὅχῃ ὡς ταύτῃ τῷ μεταλαμβανομένῳ ἢ ὡς οἱ νεώτεροί φασιν, προσλαμβανομένῳ τὲ συμπέρασμα ἐπιφέ- 30 ρει. ὃ ἡ λέγων ἦτοι ἡμέρα ἐστίν ἢ ὅκ ἐστιν ἡμέρα, εἴτα προσλαμβάνων τὲ ἕτερον τῶν ἐν τῷ διαιρετικῷ, ἢ τὲ ἀποφατικὸν τὲ ἀλλὰ μὴν ὅκ ἐστιν ἡμέρα, ἢ τὲ καταφατικὸν τὲ ἡμέρα ἐστίν, ἔχει μὲν ὅν συναγόμενα, ἢ τὲ ὅκ ἄρα ἡμέρα ἐστίν ἢ τὲ ἡμέρα ἄρα ἐστίν, ὃ δοκεῖ ταύτῃ εἶναι τῷ προσειλημμένῳ τῷ ἀλλὰ μὴν ὅκ 35 ἐστίν ἡμέρα ἢ τῷ ἀλλὰ μὴν ἡμέρα ἐστίν· ὃ μὴν ὡς ταύτῃ αὐτῷ ὃν ἐπιφέρει ἀλλ' ὡς ἀντικείμενον τῷ ἑτέρῳ τῶν ἐν τῷ διαιρετικῷ. . . τῇ λέγει ὅν ταύτῃ, ὃ τῇ δυνάμει καὶ τότε ἐστίν ὕτως. ὃ ἀναγκαῖον καὶ τὲς ἀπὸ τῆς Στωαῖς λέγειν, εἴγε ἐν τοῖς διαιρετικαῖς καὶ τοῖς διαζευκτικαῖς συλλογισμοῖς φασὶ τῇ προσλήψει θα- 40 τέραν τῶν ἐν τῷ διεξυγμένῳ τὲ ἀντικείμενον ἔπειθ' αὐτῷ λαμβῆναι τῆς συλλογιστικῆς συμπλοκῆς. εἰ δὲ τὸτο, ὅκ ἂν εἴη συλλογισμὸς κατ' αὐτῶς. ἔτι ἐνθα προσληφθέντος τῷ ἑτέρῳ μὴ τὲ ἀνακείμενον, τὲ δ' αὐτὸ τι τῷ προσληφθέντι τῶν ἐν τῷ διαζευκτικῷ ἐπιφέρει, ὡς ὃ συλλογιστικὴ ἢ ἐπιφερομένη συμπλοκή, εἰ ταύτῃ τῷ προσ- 45 λαμβανομένῳ τῶν ἐν τῷ διαζευκτικῷ ἐπιφέρει ἢ συλλογιστικὴ καὶ κατ' αὐτῶς ὅχῃ ὡς ταύτῃ εἰληπῇ τῷ προσειλημμένῳ τὲ ἐπιφερόμενον. Alex. f. 6 b - 8.

εἰπὼν "λέγω δὲ τῷ ταῦτα εἶναι τῷ διὰ ταῦτα συμβαλ-24b νειν," ὃ καὶ αὐτὸ ἐστὶ δοκῶν ἀσάφειαν τινα ἔχειν· τὲ ἡ "διὰ ταῦτα" 20 αἰτίας ἐστὶ δηλωτικόν, δύνανται δὲ καὶ μὴ δι' αἰτίων συλλογισμὸς γινέσθαι· τῆς ἡ ἀποδείξεως ἰδίον τὸτο· δεῖ μὲν ἡ αἰτίας τῷ συμπεράσματος τὰς προτάσεις εἶναι, εἰ συλλογισμὸς ἔσται, ὃ μέντοι δεῖ πάντως τὰ ὑπὸ τῶν προτάσεων δηλούμενα αἰτία εἶναι τῷ προ- γηματος τῷ δηλωμένῳ ὑπὸ τῷ συμπεράσματος· δύνανται γὰρ τις καὶ δι' ὕστερων τὰ πρότερα συλλογίσασθαι, ὡς ὃ ἐκ τῷ γάλα ἔχειν τὲ τετοκέναι δεκνὺς καὶ διὰ τῆς τέφρας τὲ πῦρ. καὶ ὅλως οἱ διὰ ση- μείων συλλογισμοὶ τοῦτοι· ὃ ἡ τὲ ὕστερον τῷ προτέρῳ αἰτιον. διὰ τὸτο καὶ τὲ "διὰ ταῦτα εἶναι" ἐξηγήσατο, εἰπὼν "τῷ μηδενὸς ἔξω- 5 θεν ὅρου προσδεῖν πρὸς τὲ γενέσθαι τὲ ἀναγκαῖον," τῷ τῆς τὲ αὐτάρ- κεις εἶναι τὲς κειμένους ὅρους πρὸς τὲ συμπέρασμα, διὰ ταύτης τῆς προθέσεως ἅμα δεκνὺς ὅτι μὴ εἰσὶν οἱ λεγόμενοι μονολήμ- 10 ματοι συλλογισμοί· προσδεῖν ἡ καὶ ἐκεῖνοι ἔξωθεν τινος ὅρου καὶ προθέσεως πρὸς τὲ συμπέρασμα· ὃν ὅρον καὶ πρότασιν προσέθησι περὶ πρὸς ὃν ὃ λόγος τὲ εἶναι γνωρίμων. καθόλου ἡ εἰ τι εἴη συναρμόμενον μὲν, ὃ μὴ ἐκ τῶν κειμένων ἀλλ' ἑτέρας προθέσεως προσλήψει, τὲ τοῦτων ἀναγκαῖον μὲν ἢ ῥηθῆσθαι, ὃ μὴν συλλογισμὸς ἦν τὸτο· ὅποιοι εἰσι καὶ οἱ ἀμεθόδως περαίνοντες λόγοι παρὰ τοῖς Στωϊκοῖς, οἷον εἰ λέγει τις "τὲ πρῶτον τῷ δευτέρῳ μείζον, τὲ δὲ 15 δευτέρον τῷ τρίτῳ, τὲ ἄρα πρῶτον τῷ τρίτῳ μείζον." τὸτο ἡ ἀναγκαιῶς μὲν ἔπειθ', ὃ μὴ καὶ συλλογισμῷ, εἰ μὴ προσληφθῆ- 20 ται τις ἔξωθεν πρότασις ἢ λέγουσα τὲ τῷ μείζονος μείζον καὶ τῷ ἐλάττωτος ἐκεῖνος μείζον ἐστίν. τοῦτον ἐστὶ καὶ τὲ ἐν τῷ πρώτῳ τῶν Εὐκλείδους γεωμετρικῶν θεωρήματι τὲ "ἢδε τῇδε ἴσον καὶ ἢδε ἄρα τῇδε ἴση". . . καὶ ὅλως τοῦτον τὲ εἶδος ἐστὶ τῶν λόγων ὅς οἱ νεώτεροι λέ- 25 γουσιν ἀμεθόδως περαίνοντας, οἷον ἐστὶ καὶ τὲ "ἡμέρα ἐστίν· ἀλλὰ σὺ λέγεις ὅτι ἡμέρα ἐστίν· ἀληθεύεις ἄρα." ὃ ἡ συλλογισμὸς τὸτο, ἔσται δὲ προσθεθείσης τῆς καθόλου προθέσεως τῆς ὃ τὲ ὃν εἶναι λέγων ἀληθεύει· ἢ προσθεθείσης τῆς ὃ δὲ ἡμέρας ὕστερ ἡμέ- 30 ραν εἶναι λέγων τὲ ὃν εἶναι λέγει, συμπέρασμα ἐπὶ τοῖς κειμένοις ὃ ἄρα ἡμέρας ὕστερ ἡμέραν εἶναι λέγων ἀληθεύει. διὰ τε ὅν τὲς λόγους τὲς μονολημμάτους καὶ διὰ τὲς ἀμεθόδως περαίνοντας πρόσ- 35 κειναι "τῷ ταῦτα εἶναι," καὶ ἐστὶ διὰ τὲς μὴ ἔχοντας κυρίως προτά- 40 σεις ἀλλ' ὀφείλοντας εἰς ἐκεῖνας μεταληφθῆναι, ἵνα γένωνται συλ- 45 λογιστικοί, ὡς ὃ λόγος ἔχει ὃ λέγων "μὴ ὅσας ἀναρριμένης ὅκ ἀναρρεῖ" ὅσας· ὃ δὲ ἐστὶν ἀναρριμένον, καὶ τὲ ἐκ τῶν ἀναρρεθῆ- 48 σαι· τὰ μέρη ἄρα τῶν ὅσων ὅσας." ἔτι καὶ αὐτὸς ἐπὶ τέλει τῷ λόγῳ μνημονεύει· ὃ ἡ "τῷ ταῦτα εἶναι" τὲ συμπέρασμα, ἀλλὰ δεῖ μεταληφθῆναι τὰς προτάσεις. Alex. f. 8.

συμφήφους αὐτοῖς ἐποιῶντο ἐκ τῶν τὲς δικαστῶν. ὕτως ἡ καὶ Δημοκρίτης ἐποίησεν. ἐκὼν παρατοήσας καὶ εἰπὼν παροξυνόντως μωδωτός, καὶ τῶν δικαστῶν διορθωσαμένων καὶ λεγόντων ὀξυνόντως μωδωτός, ἀποβλέψας πρὸς Αἰσχίνην ἔφη "ἀκούεις ὃ λέγουσιν, Αἰσχίνην;" τὲ ἡ ἐκυσίως αὐτὴν παρατοήσας συμφήφους καὶ Αἰσχίνην ἐποίησεν αὐτῷ τὲς δικαστῶν. διὰ ταύτας τὰς αἰτίας τοῖς μονο- 5 λημμάτοις ἐπέχρηστο συλλογισμοῖς οἱ ῥήτορες. καλῶς ὅν εἶπε

ἡ ὁ Ἀριστοτέλης "τινῶν" ἡ ὁ τινός, διὰ τὸς εἰρημένους μονο-
λημμάτους συλλογισμούς. cod. Reg. 2061.

24^b δόξει προχείρως σκοπεῖσι τῷ τελείῳ συλλογισμῷ τὴν προειρη-
21. μένον ὅρον ἀποδεδωκέναι· εἶπε γὰρ ἐπ' αὐτῷ "τὸ μηδενὸς ὅρου προσ-
θεῖν πρὸς τὸ γενέσθαι τὸ ἀναγκαῖον." λέγει δὲ ἀτελῆ συλλογισμὸν
εἶναι τὴν προσδεμένον ἢ ἐνὸς ἢ πλειόνων. εἰ δὲ τὸτο, ἐδ' ἂν
συλλογισμοὶ εἴησαν οἱ ἀτελεῖς. τοῖσδε δὲ οἱ ἐν δευτέρῳ χήματι
ἡ τρίτῳ συλλογισμοί, ὅς μᾶλλον πάντων λέγει ἡ αὐτὸς συλλο-
γισμὸς εἶναι. ἀλλὰ ἡ ἀρχόμενος ὡς περὶ συλλογισμῶν τῶν
ἀτελῶν εἴρηκε· τῶν γὰρ συλλογισμῶν προσέθετο ζητῆσαι ποῖος τέ-
10 λειος ἡ ποῖος ἀτελής· ὡν γὰρ φησι προσδεῖσθαι τὴν ἀτελῆ, ἔχῃ ὡς
ἔξωθεν αὐτῶν ὀφειλόντων προσληφθῆναι λέγει, ἀλλ' ὡς ἐνυπαρ-
χόντων μὲν ἐν τοῖς κειμένοις, δεομένων δὲ δεῖξαι· λέγει γὰρ ἐπ'
αὐτῶν "ἀ ἐξὶ μὲν ἀναγκαῖα διὰ τῶν ὑποκειμένων ὅρων, ἢ μὴν
εἰληπῇ διὰ προτάσεων." Alex. f. 8 b.

24^b καλῶς εἶπε "πρὸς τὸ φανῆναι" ἡ ὁ πρὸς τὸ γενέσθαι· οἱ μὲν γὰρ
24. τέλει συλλογισμοὶ τὸ ἀναγκαῖον ἔχουσι, ἡ τὸτο φαινόμενον, οἱ δὲ
ἀτελεῖς, ὅποιοι εἰσι πάντες οἱ ἐν τῷ δευτέρῳ ἡ τρίτῳ χήματι,
ἔχουσι μὲν τὸ ἀναγκαῖον, ἢ μὴν προφανές, ἀλλ' ἐπισημνός δὲ ἵνα
τὸ ἐκ τῶν προτάσεων εἰλημμένον ἀναγκαῖον μὴ φαινόμενον δὲ εἰς
20 τὸ ἐμφανές ἀγάγοι διὰ τῶν ἀντιστροφῶν. Ioh. Phil. f. xi.

24^b "ἢ ἐνὸς ἢ πλειόνων." ἔχῃ ὅρον λέγει· ἐδὲ γὰρ ἀξιοῖ, ὥσπερ
25. εἴρηκε, τὸς δεομένους ἔξωθεν τινος ὅρου καλεῖν συλλογισμὸς, ἀλλ'
ἀρσενικαῖς φωναῖς ἐχρήσατο ἀντὶ θηλυκῶν, ὀφειλὼν εἰπεῖν ἢ μᾶς
ἢ πλειόνων, τῷ ἐν ἀντιστροφῶν... ἀπορῶσι δὲ τινες πῶς ἐν
'Αριστοτέλει μὴ προσδεχόμενος τὸς συλλογισμὸς τὸς ἔξωθεν τι
προσλαμβάνοντα, ὅσον ὅρον ἢ πρότασιν, ἀποδέχεσθαι τὸς δι' ἀδύ-
νατον δεῖξαι ἡ συλλογισμὸς αὐτὸς καλεῖ, καίτοι προσδεχομένους
ἔξωθεν τινα... φημι πρὸς ταύτην τὴν ἀπορίαν ὅτι τὰ ἐν τῇ εἰς
ἀδύνατον ἀπαγωγῇ παραλαμβανόμενα ἔξωθεν ἢ συνεκτικὰ εἰσι
30 τῷ συλλογισμῷ τῷ κατασκευάζοντος τὸ προκείμενον, ὥσπερ ὅταν τὸ
εἶναι τὴν ψυχὴν ἀθάνατον, ἀλλὰ τῆς ἀτόπης ὑποθέσεως ἐλεγκτικὰ,
λέγω δὲ τῆς ὅτι θνητῇ. Ioh. Phil. ib.

24^b σημειωτέον ὅτι ἔχῃ ὁμοίως ἐν τε τούτοις ἡ ἐν τοῖς Ἰσχυρίοις
26. Ἀναλυτικοῖς (1 4) ἀποδίδωσι τὸ καθόλου. ἀποδοῦν δὲ τί ποτέ ἐστι
τὸ καὶ παντός, φησὶν ὅτι "ἡ τὸ καὶ μηδενὸς ὡσαύτως," ἢ τὸτο λέ-
γων ὅτι ταῦτά ἐστι τὸ καὶ παντός ἡ τὸ καὶ μηδενός (ἐναντία γὰρ
ἔστω) ἀλλ' ὅτι δυνατὸν ὀρίσασθαι αὐτὸ ὀρμωμένους ἀπὸ τῷ παρὰ τῷ
καὶ παντός εἰρημένον· ὅταν γὰρ μηδὲν ἢ λαβεῖν τῷ ὑποκειμένῳ καθ'
ἢ τὸ κατηγορούμενον ῥηθῇ... Alex. f. 9.

25^a τέλος ἔχει τὰ ἐξ ἀρχῆς αὐτῷ προτεθέντα, τρέπεσθαι δὲ λοιπὸν
1. εἰς τὴν διδασκαλίαν τῆς τῶν συλλογισμῶν γενέσεως. ἀλλ' ἐπειδὴ
ἡ τῶν ἐν τῷ δευτέρῳ ἡ τρίτῳ χήματι συλλογισμῶν διὰ τῆς τῶν
προτάσεων ἀντιστροφῆς τὸ ἀναγκαῖον ἀποδείκνυσι, ὡς ἀρτίως ἐλέ-
γομεν, διὰ τὸτο πρῶτον ἡβυλῆθη τὰ περὶ ἀντιστροφῆς διδάξαι,
ἵνα μὴ ἐκείσε γενόμενος ἀναγκαζῇ τὴν λόγον διακρίναι, διδάσκων
ἡμᾶς τί ποτέ ἐστιν ἀντιστροφή, ποταχῶς λέγει, ἡ περὶ ποίας ἀντι-
στροφῆς ἐνταῦθα διαλέγεσθαι, ἡ ἔτι ἐν πόσοις θεωρεῖσθαι ἡ ἀντιστροφή,

ἡ τούτοις πῶς ἔχουσι πρὸς ἀλλήλα. λέγομεν ὅτι πρὸς τὸ πρῶτον
ὅτι ἀντιστροφή ἐστιν ἰσοστροφή τις· τὸ γὰρ ἀντί, ὡς ἐν ἑτέροις πρὸς
λάκεις εἴρηκε, τὸ ἴσον σημαίνει παρὰ τοῖς παλαιοῖς, ὡς ἐν τῷ ἀντι-
νειρα ἡ ἀντίθεος ἡ ἐν τῷ ἔθει τὸ ἀντίχειρ. Ioh. Phil. f. xi b.

χωρὶς τῆς ὕλης αὐτὸς τὸς τρόπους προσθεῖς ταῖς προτάσεσι,
καθολικὰς ἐπ' αὐτῶν τὰς δεῖξεις ποιῶν, ἢ παρὰ τήνδε ἢ τήνδε
τὴν ὕλην δεκτικὴν τὴν διαφορὰν γνωσμένην τῶν συλλογισμῶν, ἀλλὰ
παρὰ τὴν προκείμενον τρόπον. ὅσαι ὅταν αἱ ἀποδείξεις αὐτῇ καθο-
λικαὶ ἴδιαι ἂν εἴεν τῆς περὶ συλλογισμῶν πραγματείας. ὅτι γὰρ
ὡς πρὸς τὴν συλλογιστικὴν μέθοδον τῶν τρόπων τούτων χρησίμων
ὄντων μνημονεύει, ὁ δὲ ἐκ τῷ εἶναι μὲν προτάσεων ἡ κατ' ἄλλους
τινὰς τρόπους διαφορὰν· ἡ τὸ καλῶς προσκείμενον ἡ τὸ κακῶς, ἡ
τὸ μακρῶς ἡ τὸ βραχέως, ἡ τὸ ταχέως ἡ τὸ βραδέως τρόποι προ-
τάσεων εἰσι διαφοροί, ὅσον Σωκράτης καλῶς διαλέγει ἡ μακρῶς
15 ἡ συντόμως· ἀλλ' ὁ δὲ τούτου μνημονεύει ποιούμενος τὴν τῶν
προτάσεων διαίρεσιν, ὅτι μὴδὲν πρὸς γένεσιν ἡ διαφορὰν συλλο-
γισμῶν συντελεῖσι. Alex. f. 10.

"καθ' ἑκάστην πρόσρησιν" ἀντὶ τῷ καθ' ἑκάστην τρόπον προ-25^a
2. δήρησιν. Ioh. Phil. f. xiii.

τὴν καθόλου ἀποφατικὴν σημαίνει ὑπάρχουσαν. "ἀνάγκη τοῖς
25. ὅροις ἀντιστρέφειν." σημαίνει τὴν ἀπλὴν ἀντιστροφήν· ἐν μόνους γὰρ
αὕτη τοῖς ὅροις ἀντιστρέφει. id. ib.

ἔτος, φησὶν, ὁ λόγος τῆς προτάσεως ἡ καθόλου ἐστὶν ἡ ἐν μέρει
ἡ ἀπροσδιόριστος· τὴν γὰρ ἀδιόριστον ἀντὶ τῷ ἀπροσδιόριστον λέγει. ἡ
ζητῶμεν ὅτι εἰ ταῦτα μόνον εἰσὶν, ἔκ εἰσι ἡ τὰ καθ' ἑκάστα. λέγο-
μεν ὅτι διὰ τῶν μερικῶν ἡ τὰ καθ' ἑκάστα εἰσάγαγεν· ὁ δὲ γὰρ ἔτε-
ρόν ἐστι μερικὸν εἰ μὴ καθ' ἑκάστον ἀλλόμενον. ἀλλ' ὁ δὲ τὰ καθ'
ἑκάστα ἑτέρον τι εἰσὶν εἰ μὴ μερικὸν ὁριζῶν. cod. Reg. 2061.

Θεόφραστος μὲν ἡ Εὐδόκιμος ἀπλῶς εἰς τὴν καθόλου τὴν καθόλου
25^a ἀποφατικὴν ἀντιστρέφουσιν ἑαυτῇ· τὴν γὰρ καθόλου ἀποφατικὴν ὡνό-
μασαν καθόλου ζερητικὴν, τὴν δὲ δεῖξιν ὅπως ποῶν. καὶ ὡς τὸ
καὶ μὴδενός τῷ β'· εἰ δὲ καὶ μὴδενός, ἀπέχεσθαι· ἡ τὸ β' ἄρα παν-
τός ἀπέχεσθαι τῷ α'· εἰ δὲ τὸτο, κατ' ὅσον αὐτῷ. ὅπως μὲν ὅταν
ἐκείνοι· ὁ δὲ Ἀριστοτέλης δοκεῖ προχωρῶμενος τῇ εἰς ἀδύνατον
ἀπαγωγῇ ἀντιστρέφουσιν αὐτὴν δεκτικῶν... ἄμεινον δὲ λέγειν
περὶ τὰ εἰρημένα δεκτικῶν εἶναι τὸ δεῖν ἀπέχεσθαι ἡ τὸ β' τῷ
α', εἰ τὸ α' τῷ β' ἀπέχεσθαι· ὁ οἱ περὶ Θεόφραστον ὡς ἐναργὲς ὅταν
λαμβάνουσι χωρὶς δεῖξεως. ἐνεστὶ δὲ ἡ διὰ συλλογισμῷ δεῖξαι
διὰ τῷ πρῶτον χήματος γνωσμένου, ὡς ἡ αὐτὸς προχρῆται τῇ εἰς
40 ἀδύνατον ἀπαγωγῇ. εἰ γὰρ τις μὴ λέγοι ἀντιστρέφειν τὴν καθόλου
ἀποφατικὴν, καὶ ὡς τὸ α' μὴδὲν τῷ β', εἰ δὲ μὴ ἀντιστρέφει, ἔστω
τὸ β' τῷ α'. γίνεσθαι δὲ ἐν πρῶτον χήματι τὸ α' τῷ α' μὴ
ὑπάρχον· ὅπερ ἄτοπον. ἀλλ' ἄκαιρον τὸ διὰ συλλογισμῷ δεκτικῶν
να μὴδὲν περὶ συλλογισμῶν εἰδόμενος· διὰ χρῆσιν ὅταν αὐτὸς ἐξέ-
θετο τρόπον τῆς δεῖξεως. Alex. f. 11 et 12.

οἱ δὲ τῷ Ἀριστοτέλει ἐταῖροι, οἱ περὶ τὴν Θεόφραστον ἡ Εὐδό-
κιμον, σαφέστερον ἡ ἀπλῶς εἰς τὸτο κατασκευάζουσι· φασὶ γὰρ ὅτι
εἰ τὸ α' καὶ μὴδενός ἐστι τῷ β', πάντων τῶν μερῶν αὐτῷ κατὰ

σαι. τὸ δὲ κεχωρισμένον κεχωρισμένον κεχωρίζαι· ὥστε καὶ τὸ β' ὑδενί τῷ α' ὑπάρχει. τὸ γ' κεχωρισμένον τῶν πρὸς τι ἐστίν (τινὸς γὰρ ἐστὶ κεχωρισμένον), τὰ δὲ πρὸς τι πρὸς ἀντιστρέφοντα λέγει· εἰκότως ἄρα καὶ τὸ β' ὑδενί τῷ α' ὑπάρχει. λαμβάνον(τ) δὲ τινος τῆς ἀντιστροφῆς ὡς μὴ ἀληθεύσης, καὶ διὰ παραδειγμάτων ἐλέγχειν πειρῶν(τ) τὸν λόγον, λέγοντες ὕτως. ὑδεὶς τοῖχος ἐν παττάλῳ ἐστίν· τὸτο ἀληθές ἐστιν. ἄρα ἔν, φησί, καὶ ἀντιστρέψαντες ὑγιῶς ἀποφανόμεθα ὑδεὶς παττάλος ἐν τοίχῳ. Ioh. Phil. f. XIII b.

25. ἐνταῦθα γενομένης ἡμᾶς δεῖ ζητῆσαι τίνος χάριν ἐν μὲν τῷ 29. περὶ Ἑρμηνείας ἐκ ἐμνημόνευσεν τούτων τῶν προτάσεων ὁ Ἀριστοτέλης, λέγων δὲ τῆς ἀναγκαῖον μὴ εἶναι καὶ τῆς ἀναγκαῖον παντὶ εἶναι καὶ τῆς ἐνδέχεσθαι παντὶ εἶναι, ὁμοίως δὲ καὶ τῶν μερικῶν, ἀλλ' ἐκεῖ μὲν ὡς περὶ ἀπροσδιωριστῶν καὶ μόνον ποιεῖ(τ) τὸν λόγον, εἰρηκῶς δυνατὸν εἶναι, ἐνδεχόμενον εἶναι, ἐκ ἀναγκαῖον εἶναι, δυνατὸν μὴ εἶναι, καὶ παρακατιῶν ὅπου δεῖ καὶ τὰς ἀκολουθίας ἀλλήλαις ἐξήτει, ὡς περὶ ἀπροσδιωριστῶν διαλέγει(τ) εἰρηκῶς "τὸ μὲν ἀδύνατον καὶ ἐκ ἀδύνατον τῷ ἐνδεχομένῳ καὶ τῷ δυνατῷ καὶ μὴ ἐνδεχομένῳ ἀκολουθεῖ" (p. 22 a 32). ἐν δὲ τῇ προκειμένη πραγματείᾳ ὡς περὶ προσδιωρισμένων προτάσεων τῶν μὲν τρόπῳ διαλέγει(τ). δεῖ δὲ πάλιν καὶ τὸτο ζητῆσαι, πῶς τὰς προτάσεις αὐτὸς ἐν τῷ περὶ 20 Ἑρμηνείας (c. 12) καταφάσεις εἶπεν, ἐνταῦθα ἀντὶ ἀποφάσεων παραλαμβάνει(τ): τὴν γὰρ "ἀνάγκη μὴ εἶναι" καὶ "ἐνδέχεσθαι μὴ εἶναι" καταφάσεις λέγων εἶναι ἐν τῷ περὶ Ἑρμηνείας (οἷς γὰρ ἂν, φησί, τὸ ἐστὶν καὶ τὸ μὴ ἐστὶν προσκατηγορή), καταφάσεων εὐθὺς ποιεῖ(τ), ταύτας οὖν ἀποφάσεις ποιεῖ· βυλάμενος γὰρ δεῖξαι τὴν καθόλου ἀποφατικὴν 25 καὶ τὴν ἀναγκαῖαν τρόπον καὶ τὴν ἐνδεχομένην ἀντιστρέφοντας, ταύταις ἐχρήσατο αὐτὸς, ὡς εἶπον, καταφάσεις ἐν τῷ περὶ Ἑρμηνείας φησίν. ἔτι καὶ τὸτο ζητῶμεν, τί δήποτε τῇ ἀναγκαίᾳ καθόλου ἀποφατικῇ προτάσει μὴ ἀντέθηκε τὴν μερικὴν τῇ ἀναγκαῖαν καταφατικὴν ἀλλὰ τὴν ἐνδεχομένην. Ioh. Phil. f. XIV b.

25. εἰ γὰρ μὴ ἐκ ἀνάγκης τὸ β' τῷ α' μὴδενὶ ὑπάρχει, ἀλλὰ 30. ἐνδέχοιτο τινὶ ὑπάρχειν· αὕτη γὰρ ἀναιρέσις καὶ ἀντίφασις πρὸς τὴν καθόλου ἀποφατικὴν ἀναγκαῖαν, ὡς ἐν τῷ περὶ Καταφάσεως δέδεικται λόγῳ· "καὶ τὸ α'" φησί "τῷ β' ἐνδέχοιτο τινὶ"· ἀλλ' ἐκεῖτο ἐκ ἀνάγκης μὴδενὶ ὑπάρχειν. δοκεῖ δὲ καὶ ἐνταῦθα πάλιν διὰ τῆς 35 ἐνδεχομένης ἐπὶ μέρους καταφατικῆς ἀντιστρέψεως τὴν δεῖξιν περὶ τῆς ἀναγκαῖας καθόλου ἀποφατικῆς πεποιθῆσθαι, καίτοι μὴδὲν περὶ τῶν κατὰ τὰς ἐνδεχομένων ἀντιστρέφειν εἰρηκῶς. ἡ δὲ μὲν ἀντικεινὰ τῇ καθόλου ἀναγκαίᾳ ἀποφατικῇ τὴν ἐπὶ μέρους καταφατικὴν ἐνδεχομένην εἶχεν ὁμολογούμενον· ἀντιφάσεις γὰρ· διὸ καὶ τὸτο ἔλαβε... 40 ἐπὶ δὲ τῇ ἀναγκαίᾳ τὸ μὲν ἐστὶν ἀναγκαῖον ἀπλῶς, τὸ δὲ μὲν διορισμῷ λέγει(τ), ὡς τὸ ἄνθρωπος ἐκ ἀνάγκης παντὶ γραμματικῷ ἐστὶ ἂν ἢ γραμματικῷς. αὕτη ἔκ ἀπλῶς ἐστὶν ἡ πρότασις ἀναγκαῖα. δέδεικε δὲ αὐτῶν τὴν διαφορὰν καὶ Θεόφραστος· ὁ γὰρ αἰεὶ γραμματικῶς ἐστὶν, ἀλλ' ὁ δὲ ἄνθρωπος γραμματικῶς. ἐπεὶ τοίνυν διαφέ- 45 ρει, δεῖ ἡμᾶς εἰδέναι ὅτι περὶ τῶν ἀπλῶς καὶ κυρίως ἀναγκαῖων τὸν λόγον ποιεῖ(τ) οὗν ὁ Ἀριστοτέλης· αἱ γὰρ ὕτως ἀναγκαῖαι ἀντιστρέφουσιν. Alex. f. 12 b.

ὅτι καὶ τῇ καθόλου καταφατικῇ ἀναγκαίᾳ καὶ τῇ ἐπὶ μέρους 25. καταφατικῇ ἀναγκαίᾳ ἀντιστρέφει ἢ ἐπὶ μέρους καταφατικῇ ἀναγκαίᾳ, ὁμοίως δεικνυσιν ὡς εἰδείξεν ἐπὶ τῆς ζερητικῆς καθόλου. εἰ μὲλλει γὰρ τὸ α' ἢ παντὶ τῷ β' ἐκ ἀνάγκης ὑπάρχειν ἢ τινὶ, τὸ δὲ β' μὴ ὑπάρχειν τινὶ τῷ α' ἐκ ἀνάγκης, ἐνδέχοιτο ἂν αὐτῷ ποτὲ μὴδενὶ ὑπάρχειν· ἀπόφασις γὰρ τῆς ἀνάγκης τινὶ. τὸ ἐκ ἀνάγκης τινὶ ἴσον δύναται τῷ ἐνδέχεσθαι μὴδενὶ, ἐπεὶ τὸ ἐκ ἀνάγκης τινὶ καὶ ὑδενὶ ἀνάγκη τὰ αὐτά. ὅτε μὴδενὶ ὑπάρχει τὸ β' τῷ α', ὁ δὲ ἂν τὸ α' ὑδενὶ τῷ β' ὑπάρχοι· δέδεικε(τ) γὰρ ὡς ὁ δὲ ἂν τὸ α' ἢ παντὶ 10 ἢ τινὶ τῷ β' ἐκ ἀνάγκης ὑπάρχοι. παρέλασε δὲ αὐτὸς τὸ παντὶ καὶ ἡρκέσθη τῷ λαβεῖν ὅτι μὴδὲ τὸ α' ἐστὶν ἐκ ἀνάγκης τινὶ τῷ β'. ἀντὶ γὰρ τῷ εἰπεῖν, εἰ γὰρ μὴδενὶ ἀνάγκη, ἀπλῶς εἶπεν "εἰ γὰρ μὴ ἀνάγκη". ὅτι ὁ πεποιθὲς τὴν δεῖξιν ἐπὶ τῆς ἐνδεχομένης ἀποφατικῆς, δῆλον· ὁ δὲ γὰρ ἀντιστρέφειν αὐτὸ δοκεῖ αὐτῇ, ἀλλ' ἐπὶ τὴν ὑπάρχουσαν ἀποφατικὴν ἤγαγε, καὶ ταύτης ἀφελὼν τὴν ἀναγκαῖον· ὁ δὲ ἡλῶσε διὰ τὴν μετέτι χρήσασθαι τῷ ἐνδεχομένῳ, ἀλλ' ἀπλῶς τῷ "εἰ γὰρ μὴ ἀνάγκη" ἢ γὰρ ὑπάρχουσα αὐτῷ ἀντιστρέφουσα κεῖ(τ). ἐξ ὧς δῆλον ὅτι καὶ ἐπὶ τῆς πρὸ ταύτης δεξέως τὸ "τὶνὶ ἐνδέχεσθαι" 20 ἀκυστέον ὡς εἰρημένον ἐκεῖ ἀντὶ τῷ εἰ γὰρ τινὶ ἐνδεχομένῳ ὑπαρχει. Alex. f. 12 b sq.

ἐν τούτῳ διάφορος ἡ γραφὴ φέρεται. τινὰ μὲν τῶν ἀντιγραφῶν 25. ὕτως ἔχει "εἰ γὰρ ἐνδέχεσθαι μὴδενὶ", τὰ μέντοι ἀκριβέστερα τῶν ἀντιγραφῶν ἔχει "εἰ γὰρ μὴ ἀνάγκη". εἰ μὲν ἔν ἢ προτέρα εἴη γραφὴ, ἐρῶμεν ὅτι ὁμοίως ὁ Ἀριστοτέλης ἀντέθηκε τὸν τρόπον τῷ ποσὸν ποσῷ, ποῖον ποῖω. ἀλλ' ἐκ ἀκριβῆς ἡ τοιαύτη γραφὴ· ὁ γὰρ δὴ ἐκ τῆς ὑποθέσεως ταύτης συνάγεται τι ἀδύνατον. Ioh. Phil. f. XV b.

τὸ ῥησείδιον τὸτο δοκεῖ ὑπὸ τῷ φιλοσόφῳ εἰρηκῶς ὡς αἰτίαν 25. αὐτῇ ἀποδεδωκότος δι' ἣν ἐκ ἀντιστρέφει ἢ μερικῇ ζερητικῇ. τὸτο 30 δὲ ἐκ ἐστὶν ἀληθές· ὁ δὲ αὐτῷ γὰρ φαίνεται αἰτίαν ἀποδεδωκότος δι' ἣν ἐκ ἀντιστρέφει ἢ μερικῇ καταφατικῇ, ἀλλὰ μᾶλλον αἰτίαν ἐκδέλεσε τὸ παράδειγμα τὸ ἀνωτέρω παρ' αὐτῷ εἰρημένον, ἐνθα ἔλεγεν (p. 25 a 24) εἰ γὰρ ὁ ἄνθρωπος ἐκ παντὶ ζῷον, καὶ τὸ ζῷον παντὶ ἀνθρώπῳ. Ioh. Phil. f. XVI.

τὸ μὲν ἄνθρωπον μὴ εἶναι ἵππον ἐκ ἀνάγκης ἐκ ὑπάρχει, τὸ δὲ 25. λευκὸν μὴδενὶ ἱματίῳ ἐκ ἐκ ἀνάγκης ἐκ ὑπάρχει. διὸ καὶ ἡ 30 αὕτη πάλιν καὶ ἐπὶ τούτῳ σω(ξ)εῖ ἀντιστροφή ἥτις καὶ ἐπὶ τῷ ὑπάρχοντος ἐγένετο. ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῆς ἐν μέρει ἀποφατικῆς. Ioh. Phil. f. XVI b.

τριχῇ ὄντος τῷ κυρίως ἐνδεχομένῳ, ὡς καὶ ἐν ταῖς Φυσικαῖς 25. (2 5) εἴρη(τ), τῷ ἐπὶ πλείον, τῷ ἐπ' ἴσης, τῷ ἐπ' ἔλαττον, ... τὰ μὲν ἐπ' ἴσης ἀρχῆς εἰς ἀπόδειξιν· τί γὰρ ἂν τις τὴν κατάφασιν δεῖξειεν ἢ τὴν ἀπόφασιν; πολλῶν δὲ πλέον καὶ τὸ ἐπ' ἔλαττον, οἷον τὸ τεχθῆναι ἐξαδάκτυλον παιδίον· ὑδεὶς γὰρ τὰ σπάνια καὶ ὕτω παράδοξα 30 συλλογίζε(τ)· περὶ δὲ τὸ ἐπὶ πλείον τῷ ἐνδεχομένῳ καταγίνε(τ) ἢ συλλογιστικῇ μέθοδος τὸ ἐπὶ τῶν φυσικῶν τεχνητῶν, ὡς ἦδη εἵπομεν, φημὶ δὴ τὸ ἐν χειμῶνι ὕσαι καὶ τὸν ῥήτορα πείσαι καὶ τὸν ἱατρὸν ὑγιᾶσαι καὶ τὸν κυβερνήτην σωῆσαι τὴν ναῦν. διὰ τούτο γὰρ

προσέθηκε "ὡς τῷ πεφυκέναι." ὁῦλον ὅτι περὶ τῶν φυσικῶν αὐτῷ ὁ λόγος. Ioh. Phil. ib.

ἀπορῶσι τινες ὅτι διὰ τί τὸ ἐνδεχομένον διαιρημένον εἰς τρία; μόνον τὸ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ μέμνηται ὁ Ἀριστοτέλης, καὶ τίνες ἐπ' αὐτῷ αἱ ἀντιτρέφουσιν προτάσεις καὶ τίνες αἱ μὴ καταλέγει. καὶ φησὶν ὁ Ἀλέξανδρος ὅτι μόνον τὸ πρὸς συλλογιστικὴν ἐστὶ χρεῖαν χρήσιμον... καὶ ταύτην εἶναι λέγει τὴν κυρίως αἰτίαν τὴ μὴ πρὸς ἑαυτὴν ἀντιτρέφειν τὴν καθόλου ἀποφατικὴν... Θεόφραστος δὲ φησὶ καὶ ταύτην ὁμοίως ταῖς καθόλου ἀποφατικαῖς πρὸς ἑαυτὴν ἀντιτρέφειν. πλὴν ἐν ταῖς μίξεσιν ἔξαι φανερόν. cod. 1917 in marg. 10
25 ἐπὶ δὲ τούτων τὴν μὲν καθόλου ἀποφατικὴν ἐνδεχομένην ὅ φησιν ἀντιτρέφειν πρὸς ἑαυτὴν, ἀλλὰ δηλονότι πρὸς τὴν ἐπὶ μέρος· τὸτο γὰρ βούλεται· τὴν δὲ ἐπὶ μέρος ἀποφατικὴν ἀνάπαλιν πως ἢ ὡς ἐπ' ἐκείνων τῶν τρόπων εἶχον. τὴν δὲ αἰτίαν τῆς τοιαύτης ἀντιτροφῆς φανερόν φησὶ ποιῆσαι ἐπειδὴ περὶ τῶν ἐξ ἐνδεχομένων προτάσεων συλλογισμῶν λέγει. Alex. f. 13 b.

ὅπερ ἐξ ἀρχῆς ἐζητούμεν, τί δήποτε εἰρηκῶς ἐν τῷ περὶ 19 Ἑρμηνείας τὰς μὴ τῷ τρόπῳ συναπτῶσας τὸ ἀρνητικὸν μόριον καταφάσεις εἶναι ἐκ μεταθέσεως καὶ ἐκ ἀποφάσεις, ἐνταῦθα ὡς ἀποφάσεις παραλαμβάνει, νῦν αὐτὸς ἐπισημαίνει ὅτι εἰ 20 καὶ τῷ χήματι εἰσι καταφατικά, ἀλλ' ὅν δύναμιν ἔχουσιν ἀποφάσεων. Ioh. Phil. f. xvi b.

διὰ τούτο αὐτῶν καὶ αἱ ἀντιστροφὰς ὡς καταφατικαὶ γίνονται. ὁ 21 γὰρ ἐνδέχεται μηδενὶ ὑπάρχειν, τούτο ἐνδέχεται καὶ παντὶ ὑπάρχειν, καὶ ὁ παντὶ ἐνδέχεται, καὶ μηδενὶ. ὁ ἐπ' ἄλλων ἐκ ἐξὶ προτάσεων ἢ μόνων τῶν ὅπως ἐνδεχομένων. καὶ τούτο ὅν ἰσοδυναμῶσα ἡ καθόλου ἀποφατικὴ τῇ καθόλου καταφατικῇ, ὅσα καὶ ἄλλως κατάφασιν ὁμοίως ἐκείνῃ ἀνατρέφει, καὶ διότι τὸ ἐνδέχεται προσκατηγόμενον ἔχει· εἰ γὰρ ἴσον δυνάμενης τῆς ἀποφάσεως τῇ καταφάσει ἀντιτρέφει ἡ καθόλου ἀποφατικὴ, ἀντιτρέφει δὲ καὶ ἡ καθόλου καταφατικὴ ἐνδεχομένη πρὸς αὐτήν. τούτο δ' ἐστὶ ψεῦδος· εἰ γὰρ τὸ α' ἐνδεχομένον τῷ β' μηδενὶ καὶ παντὶ λέγοι τις καὶ τὸ β' τῷ α' ἐνδέχεται μηδενὶ τῷ καὶ παντὶ ἐνδέχεται, εἴη δὲ ἡ καθόλου καταφατικὴ ἐνδεχομένη ἀντιτρέφουσα αὐτῇ. ὅπερ ἐκ ἐξῆς ἀληθές· εἰ γὰρ εἰ πάντα ἀνθρώπων ἐνδέχεται λευκὸν εἶναι, ἥδη καὶ πᾶν λευκὸν 35 ἐνδέχεται ἀνθρώπων εἶναι. Ἀριστοτέλης μὲν ὅν διὰ ταῦτα τὴν καθόλου ἀποφατικὴν ἐνδεχομένην ὅ φησιν ἀντιτρέφειν αὐτῇ, Θεόφραστος δὲ καὶ ταύτην ὁμοίως ταῖς ἄλλαις ἀποφατικαῖς φησὶν ἀντιτρέφειν. περὶ ὧν τῆς διαφοράς, ὅταν περὶ τῶν ἐνδεχομένων λέγωμεν, ἐπὶ πλέον ἐρῶμεν. Alex. f. 14.

ἐφεξῆς τοῖς προειρημένοις λέγειν προστίθει ὡς ἕνεκα καὶ περὶ 26 ἐκείνων εἶπεν. ἔστι δὲ τὸ διὰ τίνων οἱ συλλογισμοὶ γίνονται, ὅτι διὰ προτάσεων. ἐπεὶ δὲ διὰ ποιᾶς προτάσεων συνθέσεως οἱ συλλογισμοὶ γίνονται, διὰ τούτο προσέθηκε τῷ "διὰ τίνων" τὸ "καὶ πότε καὶ πῶς." σημαντικὰ δὲ εἰσι τὸ μὲν πότε τῶν συζυγιῶν καὶ τῶν χήμα- 45 των, ὅτι καὶ ὅρον τινα δεῖ κοινωεῖν τὰς προτάσεις, ἐν οἷς χήμασι καὶ ἐν αἷς συζυγίαις οἱ συλλογισμοί, καὶ ἐστὶ τῆς τῶν προτάσεων ποιότητος· καὶ γὰρ ἐκ πασῶν συντιθεμένων προτάσεων γίνονται συλ-

λογισμοί· ὅτε γὰρ ἐκ δύο ἀποφατικῶν ὅτε ἐκ δύο ἐπὶ μέρος, ὡς δείξει. καὶ δὲ "πῶς" τῶν καθ' ἕκαστον τῶν σχημάτων συζυγιῶν καὶ τρόπων συλλογιστικῶν ἐστὶ δηλωτικόν· καὶ γὰρ εἰ ἐκ προτάσεων γίνονται συλλογισμοί, ὅχι ὅπως συντιθεμένων γίνονται· ἀλλ' ἐν τάξει τῇ οἰκείᾳ... προσέθηκε δὲ τὸ "πᾶς συλλογισμός," καίτοι περὶ τῶν κατηγορικῶν μόνον ποιούμενος τὸν λόγον, ὅτι μόνος τότες ἡγεῖται κυρίως εἶναι συλλογισμός, ὡς καὶ προῦν δείξει· τῶν γὰρ ἐξ ὑποθέσεως ὕδνα τὸ προκείμενον συλλογίζεται. Alex. f. 14.

ἄξιον δὲ ζητῆσαι καὶ περὶ τῆς ὀνομασίας αὐτῶν, διὰ τί καὶ 28 ματα αὐτὰ ὁ Ἀριστοτέλης ἐκάλεσεν. φησὶ ὅν ὅτι πανταχῶς φιλοσοφίας ὡς ὁ φιλόσοφος ἐξομοιωσάμενος βούλεται τὰ περὶ τῶν συλλογισμῶν τοῖς καὶ γεωμετρίας, καὶ διὰ τούτο τοῖς ἐκείσε ὀνόμασι καὶ ἀναλογίαν κἀνταῦθα κέκληται. Ioh. Phil. f. xvii b.

ἐπειδὴ ἐστὶν ὁ συλλογισμός πῶς τις (πιστῶ) γὰρ διὰ τινων ὁ συλλογισμὸς ἐστὶ καὶ δεικνύσιν· διὰ γὰρ τῶν πεπιστευμένων τὸ ἀμφισβητούμενον πιστὸν ὁ συλλογισμὸς ποιεῖ, καὶ πᾶσα δὲ πῶς συλλογισμός, ὅθεν χεῖρον ἴσως ὀλίγα προειπεῖν περὶ πῶς· γνωριμωτέρα γὰρ ὅπως καὶ ἡ συλλογιστικὴ πῶς ἔξαι. πᾶς δὲ ὁ πιστούμενος καὶ ὁ γνωρίζων βυθόμενος ποιῆσαι ἐξ ἄλλου ἢ ἄλλων αὐτὸ πιστῶ· αὐτὸ γὰρ ἐξ ἑαυτοῦ ὅθεν δεικνύει καὶ πιστῶ, ἐπεὶ πάντ' αὐτῶς ἦν πιστόν. ἐπεὶ τοίνυν ἐξ ἄλλου, ἥτοι ἐκ τῶ ὅλου καὶ καθόλου καὶ περιέχοντος δεικνύσιν τὸ προκείμενον, ὁ ἢ μέρος τι ἐκ τῶ ὅλου καὶ πῶς· ὅπως τι ἐκ τῶ δεικνύμενον τὸ ὅλον ἢ ἐκ μέρος τινός, τῶν ὑπὸ τὸ ὅλον μερῶν τι. ὅταν μὲν ὅν μέρος ἐκ μέρος παραδεικνύμενον ἢ καὶ πιστούμενον, τὸ τοῦτον καὶ ἡ ὅπως γινόμενη πῶς παραδειγμα καλεῖται... ὅταν δὲ ἐκ τῶν μερῶν ἢ τὸ ὅλον πιστούμενον καὶ δεικνύμενον, τὸ τοῦτον ἐπαγωγὴ καλεῖται, ὅλον ἀνθρώπων τὴν κατὰ γενεὴν κινεῖ, καὶ ἵππος καὶ κύων καὶ βῆς καὶ πρόβατον, καὶ πᾶν ἄρα ζῷον. λόγος δὲ τῆς ἐπαγωγῆς διὰ τῶν καθ' ἕκαστα γνωρίμων καὶ πιστῶ ὁδὸς ἐπὶ τὸ καθόλου ἀγνοῶν. ἀμφω δὲ ταῦτα, ἢ τε ἐπαγωγὴ καὶ τὸ παραδειγμα, τὸ μὲν πιθανὸν ἐν αὐτοῖς ἔχει, τὸ δὲ ἀναγκαῖον ἐκ ἔχει. τὸ δ' ἐπὶ πλέον περὶ τούτων τῶν πῶς καὶ αὐτὸς ἐν τῷ δευτέρῳ δεικνύσιν, αὐτῶν τὴν τε πρὸς τὴν συλλογιστικὴν πῶς διαφοράν, καὶ ὅτι αὐτῶν χρησιμοὶ πως ὑπάρχοντι τῇ πῶς τῇ συλλογιστικῇ· διὰ ὡς πρὸς τὰ προκείμενα ἰκανὰ τὰ νῦν περὶ αὐτῶν εἰρημένα. ὅταν δὲ ἐκ τῶ ὅλου τὸ μέρος λαμβάνῃ τὴν πῶς, ἡ τοιαύτη πῶς ἢ καὶ συλλογιστικὴ καλεῖται, καὶ ἐξῆς ἀναγκαζομένη τῶν πῶς αὐτῇ... τὸ δὲ ἀμφισβητούμενον καὶ εἰς δεῖξιν προτεπούμενον πρόβλημα καλεῖται. εἰπώμεν βραχεῖα περὶ αὐτῶν. ἔστι δὲ τὸ 40 πρόβλημα τῷ γένει πρότασις· τὸ γὰρ αὐτὸ γένει πρόβλημα καὶ λῆμμα καὶ ὁμολόγημα καὶ συμπέρασμα καὶ ἀξιωμα· πάντα γὰρ προτάσεις τῇ χεῖρει τὴν διαφοράν ἔχοντα· προτιθέμενον γὰρ εἰς δεῖξιν ὡς μὴ γνωρίζων πρόβλημα καλεῖται, λαμβανόμενον δὲ εἰς ἄλλου δεῖξιν λῆμμα καὶ ὁμολόγημα, ὡς περατῶν καὶ ἰδίως προτάσεις· ἀξιωμα δὲ ὅταν ἀληθὲς ἢ καὶ ἐξ ἑαυτοῦ γνωρίζων, δεδειγμένον δὲ συμπέρασμα... δύο δὲ ὅρων ὄντων τῶν ἐν τῷ προβλήματι, τὸ μὲν ὑποκειμένον τὸ δὲ κατηγορευμένον, ὃν δεῖ ὑπάρχοντα ἢ μὴ ὑπάρχοντα δεῖχθῆναι τῷ ὑποκειμένῳ, τρίτον τινὸς ὅρου δεῖ πρὸς τὴν

ἐκείνῳ δεῖξιν, ὅς προσληφθεὶς ἡ συνάξει τὸς ἐν τῷ προβλήματι ἡ χωρίσει καὶ διασπείσει. δεῖ δὲ τὸτον τὴν προσλαμβανόμενον ἐξωθεν ὅρον χέσιν τινὰ ἔχειν ποιῶν πρὸς τὸς ἐν τῷ προβλήματι δύο ὅρους. ἔτος δὲ ληφθεὶς μέσος ἀμφοτέρων γίνε[το] καὶ διαιρεῖ τὸ πρό-
βλημα καὶ ποιεῖ τὴν μίαν πρότασιν ἐν ἑκατέρῳ αὐτῶν, καὶ αὐτὸς 5
προσλαμβανόμενος καὶ ἑκατέρῳ συντιθέμενος τῶν ἐν τῷ προβλή-
ματι ὁρων ἐν μέρει, ποτὲ μὲν τῷ ὑποκειμένῳ ποτὲ δὲ τῷ κατηγο-
ρουμένῳ. καὶ τὴν γινώριζε[το] ὁ μέσος ἐξωθεν παρελημμένος τῷ
ὅς λαμβάνε[το] καὶ ἐν ἀμφοτέροις ταῖς προτάσεσιν εἶναι. κα-
λεῖ[το] ἡ τοιαύτη τῶν προτάσεων συμπλοκή συζυγία. συζυγία 10
γὰρ ἐστὶ κοινωμία δύο προτάσεων καὶ ἓνα ὅρον ὅς ἐστι μέσος. . . καὶ
ἐστὶ μόνον ταῦτα τὰ τρία χήματα, ὅτι καθόλου μὲν ἡ τῷ μέσῳ λή-
ψις ἦν τῶν συζυγιῶν καὶ τῶν χημάτων γεννητική, παρὰ δὲ τὸς
προειρημένους τρόπους ἀδύνατον κατ' ἄλλην τινὰ χέσιν ἐν τρισὶν
ὅροις μέσον ὅρον πρὸς τὸς ἄκρους τὸς δύο συνταχθῆναι, πᾶς δὲ συλ- 15
λογισμὸς ἀπλῶς ἐκ τριῶν ὁρων καὶ δύο προτάσεων, ὡς δείξει. ἐπεὶ
δὲ καθ' ἕκαστον χήμα καὶ συλλογιστικαὶ τινὲς εἰσι συζυγίαι καὶ ἀσυλ-
λόγιστοι, περὶ τούτων ποιήσε[το] τὴν λόγον, καὶ δείξει πόσοι καὶ τίνες οἱ καθ'
ἕκαστον χήμα συλλογισμοί. καὶ πρῶτον γε τὴν λόγον περὶ τῷ πρώτῳ
χήματος, ὡς εἶπον, ποιεῖ[το]. εἰκότως γὰρ πρῶτον τὸτο ἐν ᾧ ὁ μέ- 20
σος ἔστι πρὸς τὸς ἄκρους χέσει μόνον ἀλλὰ καὶ τῇ τάξει μέσος ἐστὶ
καὶ τῇ θέσει. οἷς γὰρ χήμασι τῆς γενέσεως ὁ μέσος ὅρος αἴτιος,
τούτων καὶ τῆς τάξεως ἂν εἰκότως αὐτὸς εἴη κύριος. προτάσει ἂν
τὸτο τὸ χήμα τῶν ἄλλων, ἐν ᾧ τυγχάνει μέσος ὁ αὐτὸς ὡς καὶ
πάντα. ἔτι οἱ μὲν ἐν τούτῳ τῷ χήματι γινόμενοι συλλογισμοὶ τέ- 25
λειοὶ εἰσιν, ἀτελεῖς δ' οἱ ἐν τοῖς ἄλλοις καὶ παρὰ τούτῳ βοηθούμενοι.
πρότερον δὲ τὸ τέλειον τῷ ἀτελεῖ. ἔχει δὲ καὶ τὰ δύο χήματα τὴν
γένεσιν ἀπὸ τῷ πρώτῳ. . . ἀλλὰ καὶ ὅντος συλλογισμῷ τῷ μὲν ἀπο-
δεικτικῷ τῷ δὲ διαλεκτικῷ τῷ δὲ σοφιστικῷ, καὶ τιμωτάτῃ μὲν τῷ
ἀποδεικτικῷ, δευτέρῃ δὲ ἔχοντος τάξιν τῷ διαλεκτικῷ καὶ τρίτῃ 30
τῷ σοφιστικῷ, τῷ μὲν ἀποδεικτικῷ τὸ πρῶτον χήμα οἰκειότατον
(οἱ γὰρ ἀποδεικνύοντες κυρίως καθόλου καταφατικά συμπραίνον[τες]).
διὰ τούτων γὰρ ἡ ἀπόδειξις, ἡ μόνον διὰ τῷ πρώτῳ δεικνύ[ον] χή-
ματος. ὅθεν εὐλόγως καὶ διὰ τούτῳ πρῶτον, τῷ δὲ διαλεκτικῷ τὸ
δευτέρον. χεθὼν γὰρ ὁ διαλεκτικὸς αἰεὶ τὰ τιθέμενα ὑπὸ τῷ προσ- 35
διαλεγόμενῳ ἀνασκευάζειν πειρώμενος ἀποφατικά συνάγει, τέ-
ταις δὲ τὸ δευτέρον ἀνάκει[το] χήμα. οἱ δὲ σοφισταὶ ἀδιόριστα ἐρω-
τῶντες καὶ συνάγοντες τῷ τὸ ἀδιόριστον ἴσον δυνάμει τῷ ἐπὶ μέρος,
ἐπὶ μέρος δὲ πάντα ἐν τῷ τρίτῳ χήματι συνάγε[το], οἰκεῖον ἂν τούτῳ
ἔχοιεν τὸ χήμα. Alex. f. 14 b - 16 b. cf. Ioh. Phil. xvii sq. 40

25
32 ἀρχὴ τῶν τριῶν χημάτων. ἐν τοῖς προτελείαις τῶν χημά-
των ἐπὶ τὰ τρία κεφάλαια ζητήσωμεν, α' τί ἐστι χήμα, β' διὰ τί
λέγε[το] χήμα, γ' διὰ τί τρία χήματα, δ' τίς ἡ αἰτία τῆς τά-
ξεως, διὰ τί τὸ μὲν α' λέγε[το] τὸ δὲ β' τὸ δὲ γ', ε' πόσαι συλλογι-
στὴ προτάσεις συνάγον[το] ἐν ἑκάστῳ χήματι, ζ' ποῖα τὰ κοινὰ 45
τῶν τριῶν χημάτων, ζ' τί ἴδιον ἑκάστῳ χήματος. . . τετάρτη
αἰτία (τῆς τάξεως) ὅτι ἔοικε τὸ α' χήμα ψυχῇ μέσῃ ὅσῃ ἐνύλων
καὶ αὐλῶν, τὸ δὲ β' φύσει τῶν ὑπ' αὐτὴν προχέσῃ καὶ ὑπερβαυνῃ,

τὸ δὲ γ' ὕλῃ χειρόνι πάντων ὅσῃ. . . ζ'. . . καὶ ἔοικε τὸ μὲν πρῶτον
χήμα θεῷ δύο τοῖς χαρακτηριζομένῳ, δημιουργικῷ καὶ γνωστικῷ.
καὶ ἔοικε τὸ μὲν πρῶτον χήμα θεῷ, τὸ δὲ β' καὶ τὸ γ' γνωστικῷ καὶ
δημιουργικῷ. cod. Reg. 2061.

ἐν ᾧ γὰρ χήματι ὁ μέσος αὐτὸς τε ἐν ἄλλῳ ἐστὶ καὶ ἄλλος ἐν 25
τούτῳ, τούτῳ ἐστὶ πρῶτον χήμα. ὁ γὰρ μέσος ἐν τούτῳ τῷ μὲν κατη-
γορεῖ[το] τῶν ὁρων, τῷ δὲ ὑπόκει[το]. μέσος δὲ λόγον καὶ καθόλου ἀπο-
δίδωκεν ἀλλὰ τῷ ἐν πρώτῳ χήματι. εἴη δ' ἂν καθόλου μέσος
ὅρος ἐν συζυγίᾳ ὁ ὅς λαμβανόμενος, καὶ ὁ ἐν ἀμφοτέροις ὡς ταῖς
προτάσεσιν, καὶ καθ' ὅν κοινωνῶσιν αἱ ἐν ταῖς συζυγίαις προτάσεις
ἀλλήλαις. ἐδήλωσε διὰ τῆς λέξεως καὶ τὴν αἰτίαν τῷ πρῶτον εἶναι
χήμα τούτο, εἰπὼν "ἀνάγκη τῶν ἄκρων εἶναι συλλογισμὸν τέ-
λειον." ἐν ᾧ γὰρ οἱ τέλειοι συλλογισμοί, τούτο εἰκότως χήμα πρῶ-
τον." Alex. f. 17 b.

δόξει ἂν ἴσως ὁ αὐτὸς ὁρισμὸς εἶναι τῶν τε ἄκρων καὶ τῷ μέσῳ, 25
ἐν ᾧ ἐστὶ δέ. δεῖ γὰρ ἐπὶ τούτων προσπακύνειν τὸ μόνως, καὶ ὅπως
ὁρθῶς ἀποδιδόμενος ἂν εἴη, ὡς ἂν εἰ ἐλεγεν "ἄκρα δὲ τὸ αὐτό τε
ἐν ἄλλῳ ὅν μόνως, καὶ ἐν ᾧ ἄλλῳ ἐστὶ μόνως." Ioh. Phil. f. xx.

ἐδόξαξε δὲ ἡμᾶς ὅτι τὸ ἐν ὅλῳ εἶναι ἕτερον ἑτέρῳ καὶ τὸ καὶ 25
πάντες λέγε[το] θατέρον θατέρον ταυτόν ἐστιν. χρησάμενος ἂν τῷ ἐν
ὅλῳ ἐν τῇ τῷ χήματος ἐκθέσει μεταλαβὼν τῷ καὶ πάντες χρῆ[το],
ἡ ἐστὶν ἀμφὶ ἐν τῇ καθόλου καταφατικῇ προτάσει. ὑπομνησκει
δὲ ἡμᾶς πῶς καὶ τὸ καὶ πάντες ἀποδίδωκεν (ὅταν γὰρ μὴδὲν ἢ λαβεῖν
τῷ ὑποκειμένῳ καθ' ὅ τὸ κατηγορούμενον ἢ ῥηθῇσε[το]), ὑπὲρ τῷ ἐν-
δείξα[το] ὅτι ὁδεὸς ἐξωθεν ἐπὶ τῆς τοιαύτης συναγωγῆς χρῆ[το]
πρὸς τὸ φανερόν γενέ[το] τὸ ἀναγκαῖον, ἀλλ' ἱκανὰ τὰ κείμενα.
Alex. f. 18.

δευτέρος ἔτος τρόπος τῷ πρώτῳ χήματος ἐστὶν, ἐκ τῆς μεί-25
ζονος καθόλου ἀποφατικῆς τῆς δὲ ἐλάττονος καθόλου καταφατικῆς 40
καθόλου ἀποφατικῶν συνάγων συμπέρασμα. Ioh. Phil. f. xx.

ἀκολουθεῖν μὲν εἶπε τὸ κατηγορεῖ[το]. τὸ γὰρ κατηγορούμενον ἀπο-26
λαβεῖ τῷ ὑπ' αὐτό. εἰπὼν δὲ περὶ τῶν συλλογιστικῶν συζυγιῶν 2
τῶν ἐν τῷ πρώτῳ χήματι, εἰ καθόλου εἶεν ἀμφοτέροις αἱ προτά-
σεις, παρατίθε[το] καὶ τὸς ἀσυλλογιστὰς. . . ὅτι γὰρ ὅπως ἐχουσὶν τῶν
προτάσεων ὅθεν ἀναγκαῖον συνάγει[το], ὅ ἐστιν ἴδιον συλλογισμῷ,
αὐτὸς μὲν δεικνύσι τῇ τῆς ὕλης παραθέσει. καὶ γὰρ καθόλου καταφα-
τικὸν ἐπὶ τινος ὕλης δείξει δυνάμενον συνάγε[το], καὶ πάλιν ἐπ' ἄλ-
λης καθόλου ἀποφατικῶν. ὁ ἐναργέστατος σημεῖον τῷ μηδεμίαν
ἔχειν τὴν συζυγίαν ταύτην ἰχύν συλλογιστικὴν. . . νῦν δὲ ἡμεῖς
προβῶμεν καὶ τὴν αἰτίαν τῷ ἀσυλλόγιστον εἶναι τὴν συζυγίαν τὴν
ἐκκειμένην. εἰ γὰρ τὸ γ' ἐν μὴδὲν τῷ β', τὸ β' κατ' ὅδεον τῷ γ',
ὅθεν ἄρα ἐξαι λαβεῖν τῷ γ', καθ' ὅ τὸ β' ῥηθῇσε[το]. κεχωρίσαι δὲ
τὸ γ' τῷ β', καὶ κατ' ὅθεν αὐτῷ συνῇ[το]. τὸ δὲ γε α' καὶ πάντες τῷ
β' καί[το]. ἀλλ' ἐπεὶ τὸ καὶ πάντος τινος λεγόμενον δυνά[το] καὶ ἐπὶ
πλέον εἶναι αὐτῷ (διὰ τούτῳ γὰρ ὁ κατηγορούμενος ὅρος μεζῶν κα-
λεῖ[το]), δυνά[το] τὸ α' τοῦτον εἰληφθῆναι ὡς πᾶν τε τὸ β' περιελήφθῃ
καὶ ἔτι ἔχειν τινὰ μόρια ὑπερπίπτοντα τὴν τῷ β' περιληφθῇ. οἷς
δὲ ὑπερπίπτει τῷ β' τὸ α' μέρεσιν αὐτῷ, δυνά[το] τούτοις καὶ τὸ γ' περι-

- λαμβάνειν ἢ μὴ περιλαμβάνειν. γίνεῖτο ἔν παρὰ τὴν τῆς ὕλης διαφορὰν τὰναντία ἀληθὴ ἐπὶ τῆς τοιαύτης τῶν προτάσεων συμπλοκῆς. αἱ δὲ ὅπως ἔχουσιν συμπλοκὴν ἀσυλλόγιστοι. ἔσω γὰρ τὸ μὴ α' ζῶον, τὸ δὲ β' ἄνθρωπος, τὸ δὲ γ' ἵππος. ζῶον παντὶ ἀνθρώπῳ, ἄνθρωπος ὑδενὶ ἵππῳ, ζῶον παντὶ ἵππῳ. τῷ γὰρ ὑπερεκπίπτειν τῷ ἀνθρώπῳ τὸ ζῶον περιέχει ἢ τὸν ἵππον, ἢ κ' τὴν τῷ μέσῳ κοινωνίαν αὐτὸς ἢ αἰτίαν. ἐὰν δὲ ἀντὶ τῷ ἵππῳ λίθος τεθῇ, ἢ μὴ ἀλήθεια τῶν προτάσεων ὁμοία. ἢ γὰρ τὸ ζῶον κ' παντὸς ἀνθρώπου, καὶ ἄνθρωπος κατ' ὑδενὸς λίθου, ἢ τὸ ζῶον κατ' ὑδενὸς λίθου. ἀδόκιμος δὲ αὕτη ἢ συζυγία, ἐκ αὐτῇ τὴν ὕλην εἰδοποιῶσα ἀλλὰ 10 συμμεταπίπτουσα τῇ ἐκείνης διαφορᾷ καὶ μηδὲν ἀναγκαῖον συνάγεται ἐκ τῶν κειμένων. Alex. f. 18 b sq.
- 26^a αἰτία δὲ τῷ μηδὲν συνάγεσθαι ἐν τῇ τοιαύτῃ συζυγίᾳ συλλογιστικῶς, ὅτι ὁ μέσος ὑδεμίαν ἔχει χάσιν πρὸς ὑδέτερον τῶν ἄκρων, ἀλλ' ὅπως ἔχει ὡς εἰ καὶ μὴδὲ τὴν ἀρχὴν ἐλήφθη. περὶ δὲ τούτων 15 ὁ συλλογισμός. Alex. f. 19.
- 14^a δόξει ἐκ ἀναγκαῖον εἶναι, εἰ ἔστι καθόλου ἀποφατικὸν συμπέρασμα συλλογιστικῶς γεγονός, καὶ τὰς ὁρὺς ὅπως ἔχειν, ὡς εἰρηκαμεν, ἐν τῇ δευτέρᾳ συζυγίᾳ τῶν ἐν πρώτῳ χήματι. δύναται γὰρ ταύτην συμπέρασμα συλλογιστικῶς δειχθῆναι καὶ ἄλλως ἐχόντων 20 τῶν ὁρῶν. καὶ γὰρ ἐν δευτέρῳ χήματι τὸ καθόλου ἀποφατικὸν δεικνύει, καὶ διχῶς γε· ὥς· ἐκ ἀληθὲς δόξει τὸ ὄντος συλλογισμῷ τὰς ὁρὺς ἀναγκαῖον ἔχειν ὡς εἶπομεν. δὲ ἔν προσυπακύνει, ἴν' ἀληθὲς ἢ τὸ λεγόμενον, καὶ ἐν τούτῳ τῷ χήματι, ὡς προείρηκε διὰ τὸ καθόλου μὴ ὄντων τῶν ὁρῶν τούτῳ τῷ χήματι. ὥς καὶ ἀπὸ 25 φέρει περὶ τῶν ἐν τούτῳ τῷ χήματι λέγει. δύναται δὲ τις καὶ ἐπὶ τῶν ἐν δευτέρῳ χήματι τῶν τὸ καθόλου ἀποφατικὸν συναγόντων λέγειν τὸ εἰρημένον καὶ ἀρμόζειν. καὶ γὰρ καὶ ἐκεῖ, εἰ καὶ μὴ ἡ τάξις τῶν προτάσεων ὅπως κεῖται, ὡς ἄλλως ἐχόντων τῶν ὁρῶν πρὸς ἀλλήλους καὶ ὅχι ὡς ἐν τῷ πρώτῳ χήματι, ἀλλὰ καὶ τότε δυνάμει ὅπως 30 ἔχουσιν. κ' γὰρ τὴν εἰς τὸ πρῶτον χήμα διὰ τῶν ἀντιστροφῶν τῶν προτάσεων ἀνάλλουσιν δεικνύει συλλογιστικῶς εἶναι αἱ συζυγίαι. ὥς καὶ τότε ὅπως ἔχουσιν οἱ ὅροι πρὸς ἀλλήλους ὡς εἰρηκεν ἐπὶ τῆς ἐν τῷ πρώτῳ χήματι δευτέρας συζυγίας. εἰς γὰρ ταύτην ἀνάγονται οἱ καθόλου ἀποφατικοὶ ἐν δευτέρῳ συναγόντες χήματα, ὡς προῖον 35 δείξει. id. ib.
- 26^a ἐκ ἀργῶς μοι δοκεῖ προσθεῖσθαι τὸ ὅτι δ' ἐν μέρει πρὸς τὸν ἕτερον. δύναται γὰρ καὶ ἐν μιᾷ καὶ τῇ αὐτῇ προτάσει τῶν ὁρῶν ὁ μὴ καθόλου εἶναι ὁ δ' ἐν μέρει, καθόλου μὴ ὁ ὑποκείμενος ὅρος λαμβανόμενος, ἐν μέρει δὲ ὁ κατηγορούμενος, ὁ μέρους κ' τὸ ὑποκείμενον 40 λέγει. ἴν' ἔν ἐν συμπλοκῇ προτάσεων δηλώσῃ τὸ καθόλου καὶ ἐν μέρει τῶν ὁρῶν καὶ μὴ ἐν προτάσει μιᾷ μὴδ' ἐν ἀντιστροφῇ, προσέθηκε τὸ πρὸς τὸν ἕτερον, τυτέστιν ὅταν καθόλου κατηγορηθῇ τις ὁρος, καὶ ὅτος ἄλλος τινὸς ἐπὶ μέρους κατηγορεῖται. ἢ ἔτι ἀπλῶς ἕτερον, ὅταν ὁ αὐτὸς ὅρος πρὸς μὴ ἄλλον ὅρον καθόλου ἢ, πρὸς δὲ 45 ἄλλον ἐπὶ μέρους ἐν τῇ προειρημένῃ συμπλοκῇ. Alex. f. 19 b.
- 26^a τὸ δὲ ὅτι ἄλλως πῶς ἔχουσιν δηλωτικὸν ἐστὶ τῷ, ἀν μὴ ἢ μὴ ζῶον τὸ ἐπὶ μέρους εἶναι μεταλλάβοι, ἢ δὲ ἐλάττων τὸ καθόλου. ὅπως 21
- γὰρ ἔχουσιν ὃ γίνετο συλλογισμός. δύναται δὲ καὶ τὸ ὅταν πρὸς τὸ ἐλάττων τὸ καθόλου μετενεχθῇ, καὶ ὅσον γε ἐπὶ τοῖς φερομένοις, τυτέστι τὸ λεγόμενον. καὶ εἴη ἀντὶ τὸ ὅτι ἄλλως πῶς ἔχουσιν οἱ ὅροι εἰρημένον περὶ τῆς ἐλάττωνος προτάσεως, ἀν μὴ μεταλλάβοι μὴ αὕτη τὸ καθόλου, μένους δὲ ἐπὶ μέρους ἀποφατικῇ ληφθείη. id. ib.
- δεῖ πάντων τῶν λεγομένων ἀκρίειν ὡς ἐπὶ τῷ πρώτῳ χήματος λεγομένων. καὶ γὰρ καὶ τὸν λεγόμενον ὅπως ἔχει ἐν τῷ πρώτῳ χήματι. Alex. f. 20.
- πάντες δὲ οἱ προειρημένοι τέλει· πάντες γὰρ τῷ κ' παντὸς 26^a μόνῳ ἢ τῷ κ' μηδενὸς χωρῖμενοι, ὃ ἐστὶ κείμενον, φανεράν τὴν συναγωγὴν ἔχουσιν. id. ib.
- εἰρηται ἐν τῷ περὶ Ἑρμηνείας (c. 7) τῷ Ἀριστοτέλει ὅτι ἰσοδυναμῶσιν αἱ ἀδιόριστοι προτάσεις ταῖς μερικαῖς. Ioh. Phil. f. XXI.
- ἔτι δὲ παρὰ τούτους εἰσὶν οἱ καλούμενοι ἀντανακλιόμενοι, οἱ 26^a καὶ ἐκ τούτων γίνονται μόνῳ τῷ συμπέρασματος ἀντιστρέφοντος κ' τὴν οἰκίαν ἀντιστροφήν. ὅσον εἰ τὸ συμπέρασμα ἐστὶ καθόλου ἀποφατικόν, ἔσται ὁ ἀντανακλιόμενος ὡς· λίθος κατ' ὑδενὸς ζῶον, ζῶον κ' παντὸς ἀνθρώπου, λίθος κατ' ὑδενὸς ἀνθρώπου, καὶ ἀνθρωπος κατ' ὑδενὸς λίθου. Ioh. Phil. f. XXI b.
- εἰπὼν τὸ δὲ β' παντὶ τῷ γ' ὑπάρχει· ἐκείνῃ ἐπήγαγεν ὅτι 26^a μὴ ὑπάρχει, διότι αἱ μὴ μερὸς ἰσοδυναμῶσιν ἀλλήλαις καὶ δύναται 34 ἅμα συναληθεύειν καὶ διὰ τούτου κοιναὶ καὶ αἱ περὶ αὐτῶν ἀποδείξεις, αἱ δὲ καθόλου συναληθεύειν ὃ δύναται, ὡς δέδεικεν ἐν τῷ περὶ Ἑρμηνείας (c. 7). id. ib.
- σημειωτέον δὲ ὅτι ἐν τῇ μὴ ἀν συζυγίᾳ ἢ ἐλάττων καθόλου ἐστὶ 26^a καταφατικῇ, τῆς μειζονος ὅσης ἐπὶ μέρους, τὸ ἀσυλλόγιστον διὰ τὴν μειζονα ἐπὶ μέρους ὅσαν, ἐν τῇ δὲ τῆς μειζονος ἐπὶ μέρους ὅσης ἢ ἀδιόριστον ἢ ἐλάττων καθόλου ἐστὶν ἀποφατικῇ, τὸ ἀσυλλόγιστον παρ' ἀμφοτέρων τῶν προτάσεων. καὶ γὰρ παρὰ τῆς μειζονος (ἐπὶ μέρους γὰρ) καὶ παρὰ τῆς ἐλάττωνος, ὅτι ἀποφατικῇ. Alex. f. 20.
- δείξας δὲ διὰ τῶν πρώτων ἀσυλλόγιστος συζυγίας ἐφ' ὧν ἡ 26^a μειζων ἦν ἐπὶ μέρους, νῦν δεικνύσιν ἀσυλλόγιστος καὶ ἐν αἷς ὅσης 39 τῆς μειζονος καθόλου ἢ καταφατικῆς ἢ ἀποφατικῆς ἢ ἐλάττων ἐπὶ μέρους ἐστὶν ἀποφατικῇ. δι' ὃ δεικνύει πῶς εἶπεν ἐν τοῖς ἐπάνω τὸ ὅταν δὲ πρὸς τὸ ἐλάττων ἢ καὶ ἄλλως πῶς ἔχουσιν οἱ ὅροι (p. 26 a 20). γίνετο δὲ ἐν ταῖς τοιαύταις συμπλοκαῖς τὸ ἀσυλλόγιστον πάλιν περὶ τὴν ἐλάττονα ὅσαν ἀποφατικῇ. Alex. f. 20 b.
- ἐμνημόνευσε δὲ τῷ ὅπως ἀδιόριστον καὶ θεόφραστον ἐν τῷ περὶ 26^a Καταφάσεως. τὸ γὰρ εἶναι τι τούτων καὶ τὸ ἕτερον εἶναι ἀδιόριστον 14 λέγει, τὸ μὴ εἶναι τι τούτων, ὅτι καὶ πάντων ὄντων ἀληθὲς καὶ τῶν μὴ ὄντων τῶν δὲ μὴ, τὸ δὲ τὸ ἕτερον εἶναι, ὅτι καὶ τούτο ἀληθὲς καὶ ἀμφοτέρων ὄντων καὶ τῷ ἑτέρῳ μόνῳ. ἐπεὶ δὲ ἀληθὲς τοῖνον ὃ διώρισται τῷ ἐπὶ μέρους ἀποφατικῷ, ἀλλ' ἔστι καὶ ἐπὶ τῷ ἐπὶ μέρους ἰδίως ἀποφατικῷ καὶ ἐπὶ τῷ καθόλου ἀποφατικῷ ἀληθεύμενον. Alex. f. 21 b.
- εἰ γὰρ ἦν συλλογιστικῇ, ἔδει καὶ ὅτε ὅπως ἀληθὲς λαμβάνετο ἢ 26^a ἐπὶ μέρους ἀποφατικῇ τῷ ὑπὸ τὴν καθόλου ἀποφατικῇ εἶναι. ὅθεν 19.

ἢ ἑλαττον ἀληθὲς ἐστὶ καὶ τότε ἢ ὅτε καθ' αὐτὴν λαμβάνοιτο μὴ διαβαλλέειν, μὴ δὲ διαλέγειν τῇ τῆς ὕλης παραδόσει· τὸτο ἢ ἐδόλωσεν εἰπὼν "ἢ ἢ ἐπὶ τούτων." δεῖ δὲ καὶ ἐπὶ τῆς ἐξῆς λέξεως ἀντι τῷ δὲ τὴν γὰρ σύνδεσμον μεταλαβεῖν· γίνετο ἢ ὅπως σαφέστερον τὸ λεγόμενον· ἡμοίως ἢ δεχθῆσεν ὡς ἀντι εἰ καὶ καθόλου ἢ γενητικὸν εἰλημμένον. ἀδωρίσιν δὲ εἶπε τὸ τι μὴ, ὅχι ὡς τῆς προτάσεως ὕψους ἀδωρίσιν (διωρισμένη γὰρ, εἴγ' ἐστὶν ἐπὶ μέρος, τὸ δ' ἐπὶ μέρος διορισμός, ὡς περ καὶ τὸ καθόλου) ἀλλ' ὡς τὸ ἀληθὲς τὸ ὑπ' αὐτῇ σημαίνον μὴ διωρισμένον τῷ δύνασθαι ἀληθὲς αὐτὸ εἶναι, καὶ εἰ μὴδὲν ὑπάρχει ὃ λαμβάνεται τινι 10 μὴ ὑπάρχειν, ὡς ἤδη προείπον. Alex. f. 21 b sq.

26a διαζήματα τὰς προτάσεις καλεῖ δι' ἣν ἐν τοῖς ἐμπροσθεν 21. αἰσθόμεν αἰτίαν, καὶ τὴν ζήτησιν λέγων γεωμετρικόν· ὡς περ ἢ ἐκείνοι τὰ μὲν σημεῖα πάντων ἀπλῆστερα ὄντα καὶ ὅσον ἀρχοειδέστερα ὄντος καλεῖται, τὰ δὲ ἀπὸ τούτων, τυτέτι τὰς γραμμὰς, διαζήματα, 15 ἔτι δὲ τὰ ἐκ τούτων συγκαίματα χήματα, τὴν αὐτὴν τρόπον καὶ αὐτὸς τὸ μὲν ὅνομα καὶ τὸ ῥήμα, ἃ ἐστὶν ἀπλῆστερα καὶ εἰς ἀναλυτικὴν ὃ συλλογισμός, ὄντος ὑπόστασιν, τὰς δὲ ἐκ τούτων συγκαίμεναι προτάσεις διαζήματα, τὰ δὲ ἐκ τούτων αὐτῶν χήματα. Ioh. Phil. f. XIII.

26b ὁ δὲ δὴν δὲ τὸ αἴτιον τῷ τὰς τοιαύτας συμπλοκάς πάσας ἀσυλ- 20 λογίζεσθαι· τῷ ἢ μὴ εἰληφθαι καθόλου ὃ μέσος καὶ καὶ ταύτην ἀμφοτέροις κοινῶν ἀλλὰ δυνάμενος τίθεσθαι κατ' ἄλλο καὶ ἄλλο χεῖρον ἢ δὲ μέσος ἐστὶν αὐτῶν. εἰκότως δὲ ἐκ δύο ἐπὶ μέρος προτάσεων ἔδωκεν συνάγειν συλλογιστικῶς, ὅτι καὶ ἢ ἢ συλλογιστικὴ πῶς δὲ τὸ καθόλου πιστῶς καὶ δεικνύει τι τῶν ὑπ' αὐτό. ὅσοι 25 δὲ ἤθελον ἐκ δύο ἐπὶ μέρος συλλογιστικῶς τι συνάγειν, ὡς οἱ τὸς παρὰ ταῖς Στωικαῖς λεγομένους ἀμεθόδως περαινοῦντας παρεχόμενοι εἰς δεῖξιν τούτων καὶ ἄλλα τινὰ παραδείγματα ἀποδείκνυοντες, ἢ διαβαλλέτωσαν τὰ ὑπ' Ἀριστοτέλους εἰρημένα παραδείγματα εἰς ἐλεγχον τὸ εἶναι ἀσυλλόγιστον τὴν τοιαύτην συμπλοκὴν, δεῖξαντες 30 αὐτὴν ψευδῆ, καὶ λέγοντες ἂν τι· εἰ δὲ μὴ, ἔωσαν ὅτι ἵκανον καὶ τὸ ὅτι παρατεθὲν ἀσυλλόγιστον ἐργάζεσθαι συζυγίαν, πρὸς τῷ καὶ τὰ παραδείγματα ἃ παρέχονται μὴ τοῖς λαμβανομένοις καὶ τεθειμένοις ἔχον ἐξ ἀνάγκης ἐπόμενον τὸ συμπέρασμα, μὴδὲ τῷ ταῦτα εἶναι ἀλλὰ τῷ ἀληθῆς εἶναι ἐπ' αὐτῶν τὴν καθόλου πρότασιν, παρ' ἢ 35 ἔχοντες τὸ συμπέρασμα, ἐν τῇ τῶν προτάσεων συλλήψει παραλείποντες ἐκάστην, τὴν ἐλάττονα εἰς δύο διαίρειν· πάντες ἢ ὅπως συνάγουσι τῶν λεγομένων ὑπ' αὐτῶν ἀμεθόδως περαίνειν οἱ τὰς δύο προτάσεις ἐπὶ μέρος ἔχοντες. ῥῥδιον δὲ ἐπὶ τῶν παραδειγμα- 40 των ὡν παρέχονται τούτο δεικνύει. καὶ τὰλλα δὲ ὅσα ἡμαρτημέ- 40 νως λαμβάνουσι, βιαζόμενοι δεικνύει συλλογιστικὴν τὴν τοιαύτην συζυγίαν, καὶ χαλεπὸν ἐλέγχειν. Alex. f. 22.

26c διὰ ταῦτα μάλιστα πρῶτον τούτο τὸ χήμα. διὸ καὶ αὐτὸς 28. ταῦτα πάντα πρὸς αἰτίαν ἐπὶ τῇ "καλῶ δὲ τὸ ταῦτον χήμα πρῶτον," ὡς ἀπεδοικῶς τὰς αἰτίας τῷ τούτῳ εὐλόγως καλεῖν 45 πρῶτον. αὐτὸς μὲν τούτος τὸς ἐγκειμένους συλλογισμὸς δ' ἔδειξε προηγουμένως ἐν τῷ πρώτῳ χήματι γινόμενος, Θεόφραστος δὲ προσέθηκε ἄλλους πάντες τοῖς τέσσαρσι τούτοις ἐκείνῳ τελείως ὅδ'

ἀναποδείκνυς ὄντας. ὡν μνημονεύει καὶ Ἀριστοτέλης, τῶν μὲν ἐν τούτῳ τῷ βιβλίῳ προελθόντων, τῶν δὲ ἐν τῷ μὲν τούτῳ δευτέρῳ κατ' ἀρχάς, τῶν μὲν τριῶν τῶν καὶ ἀντιπροφῶν τῶν συμπερασμά- των γινόμενων, τῷ τε πρώτῳ ἀναποδείκνυ καὶ τῷ δευτέρῳ καὶ τῷ 5 τρίτῳ, ἐν τῷ δευτέρῳ καὶ τὰς ἀρχάς (p. 53 a b), ἐν οἷς ζητεῖ εἰ ἐνδέχεται πλείονα συμπεράσματα γενέσθαι ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς κειμέ- νοις, τῶν δὲ καταλειπομένων δύο ἐν τούτοις οἷς λέγει ὅτι τῶν ἀσυλλογιστῶν συζυγιῶν αἱ μὲν ὁμοιοχήμενες τέλειοι εἰσὶν ἀσυλλό- γιστοι, ἐν δὲ ταῖς ἀσυλλογισταῖς ταῖς ἐχούσαις τὸ ἀποφατικὸν κα- 10 θόλου καὶ ὅσας ἀνομοιοχήμενοι συνάγεται τι ἀπὸ τῷ ἐλάττονος ὅρου πρὸς τὴν μείζονα. αὐτὸ δὲ εἰσὶν ἐν πρώτῳ χήματι δύο συμπλοκαί, ἢ τε ἐκ καθόλου καταφατικῆς τῆς μείζονος καὶ καθόλου ἀποφατικῆς τῆς ἐλάττονος, καὶ ἢ ἐξ ἐπὶ μέρος καταφατικῆς τῆς μείζονος καὶ καθόλου ἀποφατικῆς τῆς ἐλάττονος. αἱ ἢ παρὰ ταύτας συζυγίαι 15 ἢ συλλογιστικαὶ εἰσὶν ἢ ὁμοιοχήμενες ἢ ἢ ἐκχύναι τὴν ἐλάττονα καθόλου ἀποφατικὴν· ὡν τὴν μὲν ὁδοὺν τὴν δὲ ἐνατον Θεόφραστος λέγει. συνάγει δὲ ἀντιπροφῶν ἀμφοτέρων τῶν προτάσεων ἐπὶ μέρος ἀποφατικὸν ἀπὸ τῷ ἐλάττονος ὅρου πρὸς τὴν μείζονα συμπέρασμα, ὃ εἰ μὲν ἀντέτρεφεν, ἢ ἂν ἀναγκαίως καὶ προηγου- 20 μένως ἐκάτερα τῶν συζυγιῶν συλλογιστικὴ δι' ἀντιπροφῆς τῷ συμπεράσματος δεικνύουσα τὸ προκείμενον· ἐπεὶ δὲ μὴ ἀντιτρέ- φει, πρὸς μὲν τῇ τῷ προκείμενῳ δεῖξιν ἀσυλλόγιστοι αἱ συζυγίαι, ἄλλο μέντοι δύναται δι' αὐτῶν συλλογιστικῶς συνάγειν. ἐπιση- 25 μασιμεῖα δὲ περὶ αὐτῶν, ἐπειδὴ κατ' ἐκείνους γενόμεθα τὸς τύπους. Alex. f. 22 b sq.

Ζητεῖ εἰ φύσει ἐν δευτέρῳ χήματι μείζων τις ἐστὶ καὶ ἐλάτ- 26a τῶν ἄκρος, καὶ τίνι ὅτος κριθήσεται;... τὸ μὲν εἶναι λέγειν, ὡς Ἐρ- 37. μῖνος αἶσιν, ἐν τῷ δευτέρῳ χήματι τὴν μείζονα ἄκρον εἶναι, ἐὰν ἀμφοτέροις ὁμογενεῖς ὡσιν ὡν ὃ μέσος κατηγορεῖται, τὸ ἐγγύτερον τῷ κοινῷ γένος αὐτῶν· ἂν ἢ ὡσιν οἱ ἄκροι ὄντων καὶ ἀνθρώπου, ἐγγυτέρῳ τῷ κοινῷ γένος αὐτῶν τῷ ζῳι τὸ ὄντων τῷ ἀνθρώπῳ, καὶ ἐν τῇ πρώτῃ διαίρειν, δι' ἣν καὶ μείζων ἄκρος, τὸ ὄντων, καὶ κα- 30 θόλου ἐν τοῖς ὁμογενεῖς ὅπως ἔχων πρὸς τὸ κοινὸν γένος μείζων. εἰ δ' εἴεν ἴσον ἀφεςώτες ἀμφοτέροις τῷ κοινῷ γένος, ὡς ἵππος καὶ 35 ἀνθρώπος, δεῖν περισκοπεῖν τὴν μέσον τὴν κατηγορούμενον αὐτῶν, τίνος μὲν δι' αὐτὴν κατηγορεῖται τίνος δὲ δι' ἄλλον κατηγορούμενον, καὶ συγκρίνειν τὴν δι' ὃν κατηγορεῖται τῷ ἑτέρῳ τῷ δι' ὃν καθ' αὐτὴν κατηγορεῖται... τὸ δὲ ταῦτα λέγειν, καὶ ζητεῖν καὶ φύσει δεικνύειν ἐν τῷ δευτέρῳ χήματι τὸ μείζων ἄκρον, πρὸς τῷ περιεργίαν ἔχειν 40 ὅδὲ ἀληθὲς εἶναι... ἀλλ' ὅδὲ ἀπλῶς πάλιν ῥητέον μείζονα τὴν ἐν τῷ συμπεράσματι τῷ συλλογισμῷ κατηγορούμενον, ὡς δοκεῖ τισὶν· ὅδὲ ἢ ὅτος ὁ γένος· ἄλλοτε ἢ ἄλλος ἔσται, ὅχι ὡρισμένος, τῷ ἀντιτρέφειν τὴν καθόλου ἀποφατικὴν... ὡς εἰ τὸ συμπέ- 45 ρασμα τῷ μείζονος δεικνύον, ἀλλὰ τὸ λαβεῖν τινὰ μείζονα αἰτίον 45 τῷ καὶ ἐν τῷ συμπεράσματι τούτῳ κατηγορεῖται. ἀλλ' ὅδὲ λέγειν ὅδὲ ἐστὶν ὅτι μὴδὲ ἐστὶν τις ἐν αὐτῷ μείζων... δεῖ δὲ μείζονα τε ἡγεῖσθαι ὅρον καὶ πρῶτον τίθεναι, ὃν ἐν τῷ προβλήματι βεβλόμεθα δεῖξαι τε καὶ συναγαγεῖν, ὃν κατηγορούμενον ἔχομεν· πᾶς ἢ ὃ

- συλλογίζόμενος ὅρισας παρ' αὐτῷ πρῶτον ὁ βέλει δέξει, ὅτως
εἰς τὸτο τῶν αἰετῶν εὐπορεῖ προτάσεων. Alex. f. 23 b - 24 b.
26. τὴν κυρίως μὲν μέσῃ τάξει ὁ μέσος ὅρος ἐκβεβηκώς λοιπὸν
39. ἔξω τῶν ἄκρων τίθει, ἀλλ' ὑπεράνω τούτων ἢ ὑποκάτω. ἀλλ' εἰ
μὲν ἐπάνω ἢ ὡς ἀμφοτέρων κατηγορεῖται, καλεῖται τῇ θέσει πρῶτος,
εἰ δὲ κάτω ὡς ὑποκαίεται, καλεῖται δευτέρος. Ioh. Phil. f. XXIII b.
27. τὸ δὲ "ὥς ἔχει ὁ αὐτὸς συλλογισμὸς" προσέθηκε δεικτικόν
14. ὅτι διὰ τὸ αὐτὸ συλλογισμῷ καὶ τῷ δευτέρῳ τῶν ἐν τῷ πρῶτῳ
10. ἔδειχθη δὲ ἐκεῖνο συναγόμενον διὰ τὸ δευτέρου τῶν ἐν τῷ πρῶτῳ
χρήματι, ἀντιστροφῆς τῆς καθόλου ἀποφατικῆς, ὥς καὶ τὸτο δι'
ἐκείνου· τὸ ἂν ἀντιστρέφειν τὴν καθόλου ἀποφατικὴν αὐτῷ, ὅπερ ἦν τὸ
συμπεράσμα, καὶ ὁμοιωμένον, καὶ ὅθεν δεῖ ἄλλου συλλογισμῷ
τινὸς πρὸς τὸτο. Alex. f. 25 b.
27. τῶν συλλογισμῶν οἱ μὲν ἐπ' εὐθείας ἀποδείκνυνται, οἱ δὲ δι'
15. ἀντιστροφῆς, οἱ δὲ διὰ τῆς εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῆς, ἥντινα καὶ
καλῶσι κύκλῳ δεῖξιν. καὶ ἐπ' εὐθείας μὲν πάντες οἱ ἐν τῷ πρῶτῳ
χρήματι ἀποδείχθησαν, δι' ἀντιστροφῆς δὲ καὶ τῆς εἰς ἀδύνατον
ἀπαγωγῆς οἱ τε ἐν τούτῳ καὶ τῷ τρίτῳ χρήματι. Ioh. Phil.
f. XXIV b.
27. φανερώτερον δ' ἂν εἴη τὸ λεγόμενον, εἰ λίθος τεθεῖη· πάλιν γὰρ
20. αἱ μὲν προτάσεις ἀληθεῖς ὁμοίως· ἢ γὰρ ὅτι καὶ ζῶν παντὶ καὶ λίθῳ,
ζῶν δὲ ὕδρὶ λίθῳ. τὸν δὲ ἀριθμὸν αὐτὸς ἦτοι ἀντὶ μονάδος
ἔλαβε· λέγουσι γὰρ τὴν μονάδα ὅτιαν· ὁ γὰρ φασιν αὐτῇ ποσὸν
τῷ μήτε συνεχὲς εἶναι μήτε διωρισμένον, ὅτιαν δὲ τῷ τῶν ἐναν-
25. τῶν εἶναι δεκτικὴν· ἐναντία γὰρ ἢ ἀρχὴ καὶ τὸ πέρας, ὅπερ ἐν
ἀριθμῷ μονὰς ἔχει ἀμφω· εἰ δὲ ἐξ ἑνὸς μονὰς τὸ ἀδιαίρετον ἐν
ποσῷ, καὶ σημειῶν τὸ ἀδιαίρετον ἐν μεγέθει, καὶ νῦν τὸ ἀδιαίρετον ἐν
χρόνῳ, εἴη ἂν ἐν γένεσι τούτοις· ταῦτα γὰρ ποσὰ· ἐπὶ ἢ μονὰς
μέρος ἐστὶν ἀριθμῷ· ὁ γὰρ ἀριθμὸς σύγκειται ἐκ μονάδων, τὸ δὲ τῷ
30. ποσῷ μέρος ποσόν· ἀμεινον· ὃ καὶ λέγειν αὐτὸν κοινώτερον κεχρησθῆναι
τῷ παραδείγματι, ὥστε ὅτι καὶ ἐπ' ἄλλων χρησόμενος εὐρεθῆσθαι
ὁ πάλιν ἐξηρασμένους τοῖς παραδείγμασι, ἐπεὶ καὶ τῶν Πυθαγο-
ρείων ἡ δόξα· ὅτιαν γὰρ καὶ τὸς Πυθαγορικὰς οἱ ἀριθμοί, εἴγε
ἀρχαὶ τῶν ὁσίων. αἴτιον δὲ τὸ μὴ εἶναι ἐν δευτέρῳ χρήματι
35. συλλογιστικὴν συζυγίαν τὴν ἐκ δύο καθόλου καταφατικῶν, ὅτι ὁ
μέσος ὅρος ἀμφοτέρων κατηγορεῖται, μετῶν δὲ ὁ κατηγορούμενος·
μετῶν τοίνυν ἀμφοτέρων ὡς δύναται κατ' ἄλλο μὲν αὐτὸ μέρος
τῷ ἑτέρῳ ἄκρου κατηγορεῖται κατ' ἄλλο δὲ τῷ ἑτέρῳ, καὶ ὅτως ὅθεν
γίνεται κοινὸν ἔχοντα τὰ ἄκρα πρὸς ἄλληλα, ἂν κατ' ἄλλο κοινω-
40. νῶσι τὸ μέσον· δεῖ γὰρ τινος ἐνὸς καὶ τῷ αὐτῷ κοινωμένῳ τὸς ἄκρους,
εἰ μέλλει συλλογισμὸς ἔσεσθαι. Alex. f. 26. cf. Ioh. Phil. f. XXV.
27. ἐπὶ τῷ τινὶ μὴ ὑπάρχειν τὴν δεῖξιν ποιησάμενος, ἐπεὶ τὸ τινὶ
2. μὴ ὑπάρχειν ἴσον· δυνάμενον τῷ μὴ παντὶ καὶ τὴν λέξιν διαφέρει,
μεταλαβὼν ἀντὶ τῷ τὸ μὴ τινὶ τῷ μὴ ὑπάρχειν τίθεται τὸ μὴ ὅτι
παντὶ τῷ μὴ ὑπάρχειν, καὶ λέγει τὸν αὐτὸν συλλογισμὸν καὶ διὰ τῆς
αὐτῆς δεξιῶς, καὶ εἰς τὴν λέξιν ταύτην μεταλήφθη τὸ ἐπὶ μέρος
ἀποφατικόν· ὁμοίως γὰρ καὶ τὸ συμπεράσμα τῇ λέξει διαφέρει·
- συναχθήσετο γὰρ τὸ μὴ ὅτι παντὶ τῷ μὴ· ταῦτός ἐστιν ὁ ὑπασυλλογι-
στικός ὑπὸ τῶν νεωτέρων λεγόμενος, ὁ λαμβάνων μὲν τὸ ἰσοδυναμῶν
τῇ προτάσει τῇ συλλογιστικῇ, ταύτην δὲ καὶ ἐκ ταύτης συνάγει·
τὸ γὰρ τινὶ μὴ ὑπάρχειν τῷ μὴ παντὶ ὑπάρχειν ἰσοδυναμῶν ἐν με-
5. τεληπῇ. ἀλλ' ἐκεῖνοι μὲν λέγουσι τὸς τοῦτους συλλογισμὸς εἰς
τὴν φωνήν· καὶ τὴν λέξιν βλέποντες· ἀλλὰ Ἀριστοτέλης πρὸς τὰ
σημαινόμενα ὁρῶν ἐφ' ὧν ὁμοίως σημαίνει, ὁ πρὸς τὰς φωνάς,
τὸν αὐτὸν φησι συνάγειν συλλογισμὸν καὶ ἐν τῇ τοιαύτῃ τῆς λέξεως
ἐν τῷ συμπεράσματι μεταλήφει, ἂν ἡ συλλογιστικὴ ὅλως συμ-
10. πλοκή. ἄξιον δὲ ἐπιστῆσαι πῶς ἢ εἰς τὸ ἀδύνατον ἀπαγωγῆς
ἔξωθεν τὴν ὑπόθεσιν πρὸς τὴν τῷ προκειμένῳ δεῖξιν λαμβάνουσα,
ἐστὶ συλλογιστικῇ. Alex. f. 27.
- καὶ ἄξιον, φησὶν ὁ ἡμέτερος φιλόσοφος, δύο τινα ζητήσεαι, 27
τὸτο μὲν πῶς ἐν τῇ προκειμένῃ λέξει πρῶτον μὲν ὡς ἐπὶ τῆς παντὶ
14. καὶ τινὶ καὶ ὕδρὶ καὶ ὅτι παντὶ, ἐπ' ἀμφοτέρων ἔξω εὐπορεῖν ὅρων· τὸ
παντὶ καὶ ὕδρὶ συναγόντων, παρακαταῶν δὲ ὥστε αὐτὸ ἐπιλα-
θόμενος φησὶν ὅτι ἐξ ἑνὸς εὐπορεῖν ὅρων· τὸ ὕδρὶ συναγόντων, ὁ
μὴν τὸ παντὶ (p. 27 b 16). β' ζητήσεον πῶς φησὶ διὰ τὸτο
μὴ εὐπορεῖν ὅρων τὸ παντὶ συναγόντων, ὁμοίως τὸ ὅτι παντὶ συνάγει
20. καὶ συμβῆσθαι τὸ παντὶ καὶ ὅτι παντὶ συνάγει, ὅπερ ἀδύνατον.
ἀντίφασιν γάρ, εἴγε καὶ συλλογιστικαί ποτε ἀντίφασιν συνάγου-
σιν· ὁ γὰρ τὸ τινὶ συνάγειν παρὰ τὴν διαφορὰν ὕλην, ὡς ἀνω-
τέρῳ εἶρη, τὸ παντὶ καὶ ὅτι παντὶ συνάγει· πρὸς μὲν ὅτι α' φησὶ
ὅτι ὅτι ἐκ ἐναντίας· αὐτῷ ποτὶ μὲν λέγων ὅτι ἔξω εὐπορεῖν ὅρων· τὸ
25. παντὶ καὶ ὕδρὶ συναγόντων, ποτὶ δὲ μὴ εὐπορεῖν τὸ παντὶ συνα-
γόντων· πρὸς ἄλλο γὰρ καὶ ἄλλο ἀπιδὼν τὸτο φησὶν· τὸ γὰρ τινὶ ποτὶ
μὲν τῷ παντὶ ἰσοδυναμῶν ποτὶ δὲ τῷ ὅτι παντὶ... πρὸς δὲ τὸ β'
φησὶ ὅτι ποτὶ μὲν δυνατόν ἐστιν ἀντίφασιν συνάγειν ποτὶ δὲ ἀδύ-
νατον. cod. Reg. 2061.
- δεῖξιν δὲ προχρησθῆναι τῶν Πυθαγορικῶν, οἷς ἐδόκει ἡ μονὰς ὅτιαν 27
εἶναι, ὥστε καὶ πρὸ ὀλίγου τῷ ἀριθμῷ. ἡ δὲ αὐτὴ δεῖξις, καὶ
7. ἀντὶ τῆς μονάδος ληφθῆναι λίθος. Alex. f. 27 b.
- παραδείγματα τῷ μὲν παντὶ ὅτως. ζῶν τινὶ ὅτιαν, ζῶν
ὕδρὶ λίθῳ, καὶ συμπεράσμα ὅτιαν παντὶ λίθῳ. ἀντὶ δὲ τῷ λίθῳ
αὐτὸς ἐν τῷ ἐλάττονι ὅρων μονάδα ἔλαβε καὶ τὸς Πυθαγορικούς, ὡς
εἶρη, τὴν μονάδα ὅτιαν καλῶν. Ioh. Phil. f. XXVI.
- ἰστέον δὲ ὅτι ἡνίκα συνάγει "ὅτιαν πάσῃ μονάδι," μονάδα
λαμβάνει τὰς ιδέας. φησὶ δὲ ὁ ἡμέτερος φιλόσοφος, ἀλλ' εἰ
τῷ ἐξ ὧν ἀληθές, ψευδὴς ἐστὶν ἡ ἐλάττων πρότασις ἢ λέγουσα
ζῶν ὕδρὶ μὴ μονάδι· τὸ γὰρ αὐτοζῶν τῶν ιδεῶν κατηγορεῖται κα-
τηγορικῶς. μήποτε ὅτι ληπτέον ἀντὶ μονάδος λίθον, ἵνα ὑπάρχοι
ταῦτον τὸ λεγόμενον, ζῶν τινὶ ὅτιαν, ζῶν ὕδρὶ λίθῳ, καὶ συνά-
γῃ ὅτιαν παντὶ λίθῳ καὶ τὰ ἐξῆς. cod. Reg. 2061.
- δεῖται προδιόχης τινὸς ἔξωθεν ὁ λόγος ὅτος, ποτὶ ἔχει καὶ ποτὶ 27
ὅτι ἔχει συλλογισμὸς, ὁμοιοσημῶν αὐτῶν ὅσων· εἰ γὰρ μὴ προσυ-
10. πακύνωμεν τὸτο, εὐρεθῆσθαι ψευδὴς ὁ λόγος. Ioh. Phil. f. XXVI.
- Ἀριστοτέλης μὲν ὅτι ὅτιαν ὁμοίως τὰς προειρημένους συζυγίας 27
ὅτι ἀσυλλογιστοί, τῷ εὐπορεῖν ὕλην καὶ τὸ παντὶ καὶ μὴ παντὶ· ἵνα-
15.

τῇ ᾧ ταύτην ἡγεῖ) διαβολὴν ἀσυλλογίσου συζυγίας, ὅδε ἡγεῖ) δύναμις διαβάλλειας τὰς προειρημένας συζυγίας, καὶ δαίξῃ τις ὅτι μὴδὲν ἐν τῇ τ' ἢ τῇ ζ', διότι ἀντιφάσεις ταῦτα, ὡς ἄλλοι τὰ τινες τῶν ἀρχαίων ἐν Ἑρμῖνος λέγει. "ἐφ' ἧς ἡ συζυγίας" φησὶ "τὴν ἀντίφασιν ἐνεσι συναγομένην δεῖξαι, εὐλογον ταύτην 5 μὴδὲν ἀσυλλογίσου λέγειν. τῆς ἐν ἧ τὰ ἀνακτία συνάγει). ἀσυν- παρτα ἡδ' ἐν ταῦτα ὁμοίως ἐκείναις." ἐν παρατίθει) ὅπως τῷ τοῖ, ἀφελον - ἐμφελον - σῶμα σάρκων. τ' ἡδ' ἀφελον ἐμ- φελον μὲν ὕδατι, σῶματι δὲ σαρκίῳ ἢ ἐν ἀπλῶς σῶματι τινι ἔχῃ ὑπάρχει, ἐν τ' ἐμφελον τινι σαρκίῳ σῶματι, ἐν ἀπλῶς τινι 10 σῶματι ἔχῃ ὑπάρχει. τὸτο δὲ ὕδατις ὑγιὲς ὡδὲ αὐταρκὲς εἰς συζυγίας διαβολὴν· συγχωρηθῆσθαι μὲν ἡδ' τὸτο μὴδὲτερον συνά- γεας συλλογιστικῶς, διότι ἐστὶν ἀναιρετικὰ, ἐρεῖ μέντοι τις ὅσον ἐπὶ ταῖς καιρέσις δύναμις συνάγεας ἐπὶ μέρους ἀποφατικόν. . . ἢ χρησίς ὅν ἢ χρηῖ) Ἑρμῖνος, ἔχῃ ἱκανὴ διαβάλλειαν συζυγίαν ἐν 15 ἀσυλλογίσου ἀποφῆναι. διὸ εὐλόγως Ἀριστοτέλης ἐλάττει τὰς ἀσυλλογίσου μόνῃ τῇ τ' παντὸς ἐν μὴδὲτος παραθέσει. Alex. f. 28 b sq.

21 b παράδειγμα τῷ μὲ μὴδὲν ὑπάρχειν ἔτι· ζῶον ὕδατις χιόνι, 16 ζῶον ἐ παντὶ μέλανι, ἐν συμπεράσματι, χιὼν ὕδατι μέλανι. Ioh. 20 Phil. f. xxvii b.

21 d ἀδύρισον καλῶ τ' τὸ μὴ ὑπάρχειν, διὰ τ' μὴ ἔχειν, ὡς εἶπο- 21 μεν, ὠρισμένην τὴν σημασίαν, ἀλλὰ δύναμις ἐν τῇς μερικῆς καταφατικῆς λαμβάνειας ἐν τῇς καθόλου ἀποφατικῆς. ἐπει ὅν, φησὶν, ἀδύρισος ἢ σημασία, ἐὰν ληφθῇ ἢ ἰσοδυναμῶσα τῇ κα- 25 θόλου ἀποφατικῇ, δῆλον ὅτι ἀσυλλογίσου ἔσται. Ioh. Phil. ib.

27 b εἰπὼν δὲ "ἀλλ' ὅδ' εἰ τινι ἐκατέρῳ ὑπάρχει ἢ μὴ ὑπάρχει," 36 δηλονότι ἐκατέρῳ τινι ἢ μὴ τινι προσθήσει τ' "ἢ μὴδὲτερον παντὶ," τῇ λαβεῖ διαφέρειν τῷ ἐκατέρῳ τινι μὴ ὑπάρχειν· ἀμφοτέρω ἡδ' δηλωτικὰ ἐν τῷ ἐπὶ μέρους ἀποφατικῶν. Alex. f. 29 b.

28 a ἐξ ὧτων συλλογισμῶν ἐν τῷ τῷ χήματι (τῷ τρίτῳ), 10 πρῶτος μὲν ἂν αὐτῶν εἴη τῇ τάξει ὁ ἐκ δύο καθόλου καταφατικῶν ἐπὶ μέρους καταφατικῶν συνάγων κ' ἀντιστροφῇ τῆς ἐλάττονος προτάσεως. δύναμις δὲ ἐν τῆς μεζονος ἀντιστροφῆς γενέας, ἀλλὰ δεήσει ἐν τ' συμπεράσματι ἀντιστρέφειν. διὸ ἐν τῷ τινες 35 τὴν συλλογισμὸν προσθέτες ὡς ἄλλον τῷ πρὸ αὐτῶ, ἐπὶ φασὶν εἶναι τὰς ἐν τῷ τῷ χήματι συλλογισμῶς. πρῶτῃ δὲ αὕτῃ ἢ συμπλοκῇ διὰ τ' ἐκ καθόλου ἀμφοτέρω εἶναι καταφατικῶν. ἐπιζητήσῃ δ' ἂν τις τί δῆποτε ἐν τῷ δευτέρῳ χήματι δύο ἦσαν συμπλοκαὶ συλλογιστῶν ἔχουσαι τὴν μὲν ἑτέραν καθόλου ἀποφατικὴν 40 τὴν δ' ἑτέραν καθόλου καταφατικὴν, τῷ ποτὲ μὲν τὴν μεζονα ποτὲ δὲ τὴν ἐλάττονα ἔσαν καθόλου ἀποφατικὴν ἀντιστρέφειας. ἐν δὲ τῷ τρίτῳ χήματι ὑπάρχει λέγοντι) δύο εἶναι συμπλοκαὶ συλλογιστῶν ἐκ δύο καταφατικῶν καθόλου, καίτοι ἐν τῷ τῷ τῷ δυναμῆς ποτὲ μὲν τῆς ἐλάττονος ποτὲ δὲ τῆς μεζονος ἀντιστρέφειας. Alex. 45 f. 30 b.

28 a ἐ μεζων ὅρος ἐν τῷ τῷ χήματι δις κατηγορεῖται, τῷ τε 13 ᾧ μέσῳ ἐν τῷ συμπεράσματι, ὁ δὲ ἐλάττω ἀναξὶς κατηγορεῖται,

τῷ ᾧ μέσῳ μόνον, ὑπέκει) δὲ τῷ μεζονι· ἐν τῷ συμπεράσματι δὲ ὁ μέσος μόνως ὑπέκει), ὅδεποτε δὲ κατηγορεῖται). διὸ μεζονα ὅρον ἐν πορρωτέρῳ τῷ μέσῳ φησὶν. πορρωτέρῳ δὲ ἂν εἴη κ' συγγένειαν τῷ μὴδὲ ὅλως κατηγορουμένην ἀεὶ δὲ ὑποκειμένην ὁ ἀεὶ κατηγορούμενος ἐν ὅδεποτε ὑποκείμενος, ὅπερ ἐστὶν ὁ μεζων· ἐγγύων δὲ μᾶλλον ὁ ποτὲ μὲν ὑποκείμενος ποτὲ δὲ κατηγορούμενος, ὅτος δὲ ἐστὶν ὁ ἐλάττω. Ioh. Phil. f. xxvii b.

ὁ δὲ γε Θεόφραστος ὁ τῷ Ἀριστοτέλει μαθητῆς ἐν Ἀλέξαν- 28 a δρος ὁ ἀμφοτέρω ἐξηγητῆς ἑτέραν τάξιν παραδεδωκάσιν, ἀφω- 17. ρακότες πρὸς τὴν τῶν τρόπων τῆς ἀποδείξεως. τὴν ἡδ' παρ' ἡμῖν τρίτην, τὴν ἔχουσαν τὴν ἐλάττω παντὶ τὴν δὲ μεζονα τῇ, τετάρτην τῷ τῷ ὡς δεομένην δύο ἀντιστροφῶν, ὡς δεχθήσεται), τὴν δὲ παρ' ἡμῖν τετάρτην τρίτην τῷ τῷ ὡς μεζων ἐν μόνως δεομένην ἀντιστρο- φῆς. ἐν πάλιν τὴν πέμπτην τὴν παντὶ ἐν παντὶ ἔκτῃ τῷ τῷ 15 ὡς χρηθεύσαν τῆς κρείττονος πασῶν ἀποδείξεως τῆς ἐπ' εὐθείαν, μόνον δὲ διὰ τῆς εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῆς δεκνυμένης. τὴν δ' ἔκτῃ τὴν τινι ἐν ὕδατι πέμπτην τῷ τῷ ὡς κ' ἀμφοτέρω δεκνυμένην, ἐν ἐπ' εὐθείας ἐν δὲ ἀδύνατον. ἔλθωμεν ἐντεῦθεν, εἰ δοκεῖ, ἐπὶ τὰς ἀποδείξεις. cod. Reg. 2061.

τ' μὴ καθόλου ἐν τῷ μὴδὲτερας ὅσης καθόλου σηματικόν ἐστὶν (ἀδύνατον γὰρ, ὡς εἰρήκαμεν ἥδη, ἐκ δύο ἐπὶ μέρους προτάσεων συλλογισμὸν γενέας) ἀλλ' ὅτι μὴ ἐξ ἀμφοτέρω καθόλου. Alex. f. 31 b.

τινὲς μὲν ὅν οἶον) ἐν τι λαβόντες αἰδητόν τι ὅν, κ' τῷ τῷ 28 a συνημμένῳ ἢ κεχωρισμένῳ ἔχον ἀπ' ἀλλήλων τὰ κατηγορούμενα 24 αὐτῶ. εἰ δ' ἐκ πλειόνων ὑποκειμένων λαμβάνοιτο, ἔχῃ ἂν ἔσται. Alex. f. 32.

ἀλλὰ ἐν τῷ ἐκθέσει ἐνεσι προχρησάμενος ὁμοίως πάλιν δεῖ- 28 a ξαι ἐν τῷ τῷ, εἰ μὴ ἐν αὐτῶ ἐμνημόνευσεν· ἂν γὰρ τι τῷ σ' 29 αὐτῶ, τῷ δὲ π' μὴ κοινωεῖν, φανερόν ἔσται ὅτι τ' π' τινι τῷ σ' ἔχῃ ὑπάρχει· τῷ τῷ τῷ ἐκκειμένῳ ἐν εἰλημμένῳ ἔχῃ ὑπάρξει ὅτι τινι τῷ σ'. id. ib.

τῷ τῷ δὲ τὴν συλλογισμὸν οἱ περὶ Θεόφραστον τέταρτον 28 b ἔταξαν, ὅτι ἐδεῖτο δύο ἀντιστροφῶν, Ἀριστοτέλης δὲ τρίτον, ἐν 7. ἴσως διότι ἐν τρίτῳ χήματι ἢ ἐλάττω ἢ ἐλάττω ἢ πρότασις ἢ κύρος ἔχουσα μάλα· ἀδιαφάτως ἡδ' ἐν αὐτῷ ἔχει ἢ μεζων, ἐν κ' τ' ποσὸν ἐν κ' τ' ποσόν, ἢ δὲ ἐλάττω πάντως τῷ ποσῷ κεκοσμηθῆς βύλει), ἐν παρ' αὐτῇ ἢ συλλογιστῶν ἢ ἀσυλλογίσου γίνοντι) αἱ 40 συμπλοκαὶ τῶν προτάσεων. Ioh. Phil. f. xxviii b.

σημειώτεον δὲ ὅτι χρῆ) τῷ δι' ἐκθέσεως τρόπῳ ἐν ἐπὶ τῶν 28 b ἀποφατικῶν. ταύτην ἡμεῖς τὴν συζυγίαν τελευταίαν τῷ συλ- 20. λογισμῷ ἐθήκαμεν, ἐπει μὴ δι' ἀντιστροφῆς οἷον τὸ δεῖξαι τ' συνα- γόμενον δι' αὐτῆς. Alex. f. 33.

τὴν δι' ἐκθέσεως φησὶ δεῖξαι· εἰ ἡ λευκὴν ἐ παντὶ ἀνθρώπῳ, τ' δὲ ζῶον παντὶ ἀνθρώπῳ, ἐὰν ληφθῇ τι τῷ ἀνθρώπῳ ἢ μὴ ὑπάρ- χειν τ' λευκόν, οἷον ὁ Λιβύς, ἐν δὲ τῷ τῷ ζῶον μέρος (παντὶ ἡδ' ἀνθρώπῳ τ' ζῶον ὑπάρχει), δῆλον ὅτι τ' συμπεράσματι προ-

φωρές, ὅτι τὸ λευκὸν ἐ παντὶ τῷ ζῳῳ ὑπάρχει, οἷον τῷ Αἰθίοπι.
Ioh. Phil. f. XXX b.

23^b ἐάν, φησί, τὴν μερικὴν ἀποφατικὴν δι' ἐαυτὴν ἀληθεύσαν
24^a λάβωμεν, ἰσοδυναμῇ τῇ μερικῇ καταφατικῇ, καὶ τὸ καθόλου
ἀποφατικὸν ἀδύνατον διὰ τῶν τοιούτων ὄρων συναγαγεῖν. εἰ γάρ, 5
φησί, τὸ μὴ π' παντὶ τῷ ὁ ὑπάρχει, καὶ δὲ ρ' μὴ παντὶ, εἴτα τὸτο
λάβωμεν δι' ἐαυτὸ ἀληθές, ἰσοδυναμῇ τῇ τινὶ καὶ ποιήσει συλλο-
γιστικὴν συζυγίαν, ὥστε συνάγεσθαι τὸ π' παντὶ τῷ ρ' ὑπάρχειν. εἰ
τοῖσιν καὶ τὸ μηδενὶ συνάγει διὰ τὴν ὑπόθεσιν, καὶ αὐτὸ ἄρα καὶ τινὶ καὶ
μηδενὶ ὅπερ ἄτοπον. δυνατὸν δὲ καὶ ἄλλως δεῖξαι. id. ib.

25^b ἴστέον δὲ ὅτι τῶν τὸν τρόπον οἱ περὶ Θεόφραστον πέμπτον
31^a κατὰ τῶν, προτάσεων αὐτὸν τῷ προσημειωμένῳ, διότι ὅτος μὴ δι' ἀν-
τιπροφῆς κατασκευάζει, ἐκείνος δὲ διὰ μόνης τῆς ἀδυνατοῦ ἀπα-
γωγῆς. ὁ δὲ Ἀριστοτέλης τὸν πέμπτον προέταξε διὰ τὴν εἰρημένην
αἰτίαν. ὅτοι μὴ ἔν ὃν οἱ εἰς τῷ χήματι συλλογιστικοὶ 15
προσδιορισμένων ὅσων τῶν προτάσεων, ἐάν μὴ ἢ προσδιορισμός·
εἰ δὲ ἀπροσδιόριστος, γίνοντι ἄλλαι τέσσαρες συλλογιστικαὶ συζυγίαι,
τῆς ἀπροσδιορίστου δηλονότι τῇ μερικῇ ἰσοδυναμίας. συντίθειν
δὲ ὅτως. id. f. XXX.

τῶν τὸν συλλογισμόν ἔφαμεν ἡμεῖς πέμπτον εἶναι τῷ τῷ- 20
τον μὴ δεικνύει δι' ἀντιπροφῆς· κυριωτέρα γὰρ καὶ οικειότερα ἢ δι'
ἀντιπροφῆς δεῖξαι τῆς δι' ἀδυνατοῦ, ὡς αὐτὸς ἐρεῖ. ὅτι δὲ ἐνεσι καὶ
τῇ εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῇ καὶ τῷ τρόπῳ τῆς ἐκθέσεως καὶ ἐπὶ τούτῳ
χρησάμενος, ὡς γινώσκον καὶ προσημειωμένον παρέλπειν. Alex. f. 34.

28^b αὕτη ἀσυλλόγιστος ἐκ τῆς μείζονος μερικῆς καταφατικῆς, 25
36^a τῆς δὲ ἐλάττωτος καθόλου ἀποφατικῆς. καὶ δὲ ἄγριον ἐν τούτοις ἔκ
ἐπὶ τῶν ἀλόγων μόνον ζῳῶν τέτακται, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ φυτῶν· λέ-
γοντι γὰρ καὶ φυτὰ εἶναι ἄγρια· "φηγοὶ δ' ἀγρίαδες κείνης ἐτι σή-
ματα μολπῆς" Ἀπολλωνίος (128). ζῳῶν ἔν τινι ἀγρίῳ, οἷον λέοντι
(φυτῷ γὰρ ἔχ ὑπάρχει), ἀνθρώπος ἐδενὶ ἀγρίῳ, καὶ ζῳῶν παντὶ 30
ἀνθρώπῳ. Ioh. Phil. f. XXX b.

29^a δεῖ καὶ ἐνταῦθα προσπακύνει καὶ ἐν τούτῳ τῷ χήματι· καὶ μὴ
12^a γὰρ πρῶτον εἰρημένον ἀπλῶς ἀληθές, ὅτι ἐχόντων τῶν ὄρων ὡς
ἐλέγχθη γίνεσθαι συλλογισμόν, καὶ δὲ "ἐάν τε ἢ συλλογισμός, ἀνάγκη
τὸς ὅρος ὅτως ἔχειν" ἐκείνῳ ἀπλῶς ἀληθές, ἀλλὰ ἂν ἐν τούτῳ τῷ 35
χήματι ἢ. Alex. f. 34 b.

29^a ἐκθέμενος πάσας τὰς συζυγίας τὰς ἐν τρισὶ γινόμενας χή-
21^a μασι, καὶ δεῖξας καθ' ἕκαστον χήμα τὰς τε συλλογιστικὰς συμπλο-
κάς καὶ τὰς ἀσυλλογιστάς, λέγει περὶ τῶν ἀσυλλογιστῶν, καὶ τοιούτων τι
ἐν αὐταῖς ὑπάρχειν ἰσορεῖ. ὅσαι μὴ καθ' ἕκαστον χήμα ὁμοιοχήμο- 40
νες ὅσαι συζυγίαι ἦσαν ἀσυλλογιστοί, αὐτὴν πρὸς τῷ τὸ προκείμενον
δεικνύναι ἐδ' ἄλλο τι δεικνύνειν ἐδὲ συνάγειν· ὅσαι δὲ ἀνομοιο-
χήμενες ὅσαι ἀσυλλογιστοὶ εἰσι καθ' ἕκαστον χήμα, ἔχουσαι τὸ ἀπο-
φατικὸν καθόλου, πρὸς μὴ τὴν τῷ προκειμένῳ δεῖξιν εἰσὶν ἀσυλλο-
γιστοί, ἄλλο μὲνται ἐξ αὐτῶν ἐξ συλλογιστάς καὶ δεῖξαι. . . ἐκ 45
μὴ ἔν τῆς συζυγίας ταύτης τούτῳ τε τὸ προκείμενον καὶ ὅτως δέ-
δεικται· ἢ ἑτέρα δὲ ἢ τὴν μὴ μείζονα ἐπὶ μέρους ἔχουσα καταφατι-
κὴν, τὴν δὲ ἐλάττωτα καθόλου ἀποφατικὴν, καὶ ἀντιπροφῆν ἀμφο-

τέρων τῶν προτάσεων δεικνύει καὶ αὐτὴ τὸ γ' τινὶ τῷ α' μὴ ὑπάρ-
χειν, ἀνάπαλιν ἢ ἦσαν οἱ ὅροι κείμενοι ληφθέντων αὐτῶν. ὅτοι
εἰσιν οἱ δύο συλλογισμοὶ τελευταῖοι τῶν πέντε ὧς Θεόφρατος
προσθεῖς τοῖς ἐν πρώτῳ χήματι κειμένοις τέσσαρσιν ἐννέα λέγει
γίνεσθαι συλλογισμὸν ἐν πρώτῳ χήματι, ὄντες τελευταῖοι διότι
ἐδ' ὅλως ὅτοι τὸ προκείμενον δεικνύσιν ὡς οἱ πρὸ αὐτῶν τρεῖς,
ἀντιπροφῆς τῷ συμπεράσματος. τῶν δὲ καταλειπομένων
τριῶν τῶν κατ' ἀντιπροφῆν τῶν συμπερασμάτων γινόμενων, τὸ
τὸ πρῶτον καὶ τὸ δευτέρον καὶ τὸ τρίτον τῶν ἐν πρώτῳ χήματι, μὴ
10 μόνει καὶ αὐτὸς Ἀριστοτέλης ἀρχόμενος τῷ δευτέρῳ τῶν Προτά-
σεων Ἀναλυτικῶν, ὡς φθάσαντες τε εἰρήκαμεν καὶ παλιν ἐπι-
σημανόμεθα, οἱ πρὸ τούτων τῶν δύο ἔχουσι τὴν τάξιν παρὰ Θεο-
φράστου. Alex. f. 34 b sq.

ἄξιον δὲ ἀπορίας, εἰ αἱ ἀπροσδιόριστοι προτάσεις ἰσοδυναμοῦσι 29^a
ταῖς μερικαῖς, αἱ μὴ καταφατικαὶ ταῖς καταφατικαῖς αἱ δὲ ἀπο- 27^a
φατικαὶ ταῖς ἀποφατικαῖς, γίνοντι δὲ συλλογιστῶν συζυγίαι ἔχου-
σαι τὴν ἑτέραν τῶν προτάσεων μερικὴν ἀποφατικὴν, ὥσπερ ἐν
τῷ τετάρτῳ τρόπῳ τῷ β' χήματος καὶ ἐν τῷ ε' τῷ γ', διὰ τὴν
εἰπὼν ὅτι ἀδιόριστον ἐάν ἀντὶ τῷ μερικῷ ληφθῇ τὸ κατηγορικῷ
μόνον φησίν, ὑκέτι δὲ καὶ τὸ ἀποφατικῷ; φημι ἔν ὅτι ἦτοι διὰ τῷ
κατηγορικῷ καὶ τὸ ἀποφατικὸν ἐδήλωσεν, ἢ ὅτι ἐν τῷ α' χήματι
ὅλως ἔκ ἐνδὲξαι μερικὴν ἀποφατικὴν περιληφθῆναι πρότασιν·
ὅθεν ἐδὲ ἐν τοῖς λοιποῖς χολαῖς ἔχουσαι τὸ μερικὸν ἀποφατικὸν δι'
ἀντιπροφῆς δεικνύειν ἡδυνάτω, ἀλλὰ τῇ εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῇ.

Ioh. Phil. f. XXX b.

τῷ δὲ ὅτι δι' ἀντιπροφῆς ἐπεραίνοντο πάντες, δεῖ προσπα- 29^a
κύνει τὸ ὅσαι δεικτικῶς· καὶ γὰρ πάντες δι' ἀντιπροφῆς. αἱ δὲ δι' 26^a
ἀδυνατοῦ ὑπὸθεσιν λαβόντες ἄλλαν τινὸς συλλογισμόν καὶ δεῖξιν
ποιῶντι, ἀλλ' ἐν τῷ προκειμένῳ προηγμένῳ, ἀλλὰ γίνεσθαι τὸ προ-
κείμενον ἐν αὐτοῖς δεικνύμενον καὶ συμβεβηώς. . . ὅτι δὲ ἢ δι'
ἐκθέσεως δεῖξαι ἢν αἰδητικὴ καὶ ὁ συλλογιστικὴ, δηλον καὶ ἐκ τῷ νῦν
αὐτὸν μηκέτι μνημονεύειν αὐτῆς ὡς διὰ συλλογισμῷ τινὸς γινω-
μένης. Alex. f. 35 b.

ἐφ' οἷς ὁ Ἀριστοτέλης ἀνυμνεῖ τὸ α' χήμα καὶ φησιν ὅτι 29^a
πάντες οἱ συλλογισμοὶ ὑπὸ τὸ α' ἀνάγοντι χήμα, φέρε δὲ καὶ ἡμεῖς 30^a
ἐξόν ὅσον οἰκοθεν τῷ πρώτῳ προσάξωμεν χήματι. ἐπαυτετόν
ταῦν ὡς χηρεῦον μερικῆς ἀποφατικῆς· αὕτη γὰρ χειρὶς ἐστὶ πα-
σῶν τῶν προτάσεων· καὶ γὰρ ἐν τοῖς δύο χήμασι θεωρητέα, ἀλλ'
ἔν δι' αὐτῆς καὶ γίνεσθαι ἀπόδειξις· ἐπὶ γὰρ τῆς ἀδυνατοῦ ἀγωγῆς τὴν
ἀντικειμένην ταύτης λαμβάνομεν· τὴν γὰρ παντὶ λαμβάνομεν καὶ
ἔτσι ποιούμεθα τὴν ἀπόδειξιν. ἐν οἷς σὺν θεῷ ἢ θεωρία. cod.
Reg. 2061.

ἀλλ' ἐπειδὴ λόγος τις ἐκινήθη μεταξὺ Θεμισίου καὶ Μαξιμίου 29^a
(ὁ μὴ γὰρ Μαξιμῖος ἔλεγε πάντας τὰς συλλογισμὸν τελείας εἶναι, 31^a
ὁ δὲ Θεμισίος μόνον ταῖς ἐν α' τούτῳ ἀπεδόν· εἰλαγτο δὲ κατὰ τὴν
Ἰουλιανὸν τὸν αὐτοκράτορα, ὃς παρέχετο τὴν νικῶσαν Μαξιμίου δι-
δασκαλίαν αὐτῷ γεγονότι), φέρε τῆς διδασκαλίας τούτων ἀνέσω-
μεν. ἀλλὰ προλάβωμεν τι νόμος Ἀριστοτέλους ἐστὶ τῷ ἐπ'

εὐθείας δεικνύμενα καὶ δι' ἀδύνατον δεικνύσας καὶ τῷ μάλων, καὶ ἐξιν ἀπορῆσαι πῶς τὸτο φησιν Ἀριστοτέλης, εἴγε ἐλέγετο ὅτι ὁ τε τέταρτος τῷ β' χήματος τρόπος ὁ ἐκ τῷ παντὶ καὶ παντὶ καὶ ὁ πέμπτος τῷ γ' ὁ ἐκ τῷ ἐ παντὶ καὶ παντὶ μόνον δι' ἀδύνατον δεικνύει. ἢ ῥητέον ὅτι ὕδεν ἦν τὸ καὶ ὅτι ἐπ' εὐθείας δεικνύει. ὁ γὰρ ἐκ τῆς 5 ἐπὶ τῷ α' χήματι ἀναγωγῆς τὸ ἀναγκαῖον ἔχουσιν ἀλλ' οὐκοῦθεν, ἐπεὶ ἐκ αὐτοῦ ἦσαν συλλογισμοί. καὶ ὅτι τὸτο ἀληθές, ὁ γὰρ καὶ ἐξ αὐτοῦ τῷ πρώτῳ χήματος ποιήσας τὴν ἀπόδειξιν. φασὶ γὰρ ὅτι ἐπὶ τῷ μ' τῷ β' παντὶ τῷ δὲ ε' ὁ παντὶ, ταύτη καὶ τ' ὁ παντὶ τῷ ε'. τὰ γὰρ κοινὰ ἔχοντα κατηγορούμενον πάντῃ ἀπ' ἀλλο- 10 λῶν ἀποσπᾶσθαι ὁ δύνανται. ὅπως ἔνδεος ὁ τρόπος ἐπ' εὐθείας ἐδείχθη, ἐπεὶ ὁ ἐκ ἀναίρεσως ὥσπερ ἐπὶ τῆς δι' ἀδύνατον τὴν ἀπόδειξιν ἐποιήσαμεθα. ἐπὶ τούτῳ ἔλθωμεν εἰς τὸ ἐξ ἀρχῆς. ὁ γὰρ Μαξιμὸς ἔλεγεν ὅτι πάντες τελεῖοι εἰσιν. ἰδὲ γὰρ φασὶ τὸ μ' ὕδεν τῶν γ', τὸ μ' παντὶ τῷ ε', καὶ συνάγει τὸ γ' ὕδεν τῶν ε'. ἐπεὶ γὰρ τὸ μ' παντὶ τῷ ε' τῷ δὲ γ' ὕδεν, κεχωρίζαι ἀρα καὶ τὸ γ' τῷ μ', ὅθεν καὶ τὸ ε' πάντως χωριζήσεται τὸ γ' καὶ ὕδεν αὐτῷ ὑπάρχει. καὶ ἰδὲ οὐ ἐδείχθημεν τῆς εἰς τὸ α' χήμα ἀναγωγῆς. πρὸς τὸτο φησιν ὁ ἡμέτερος φιλόσοφος ὅτι ὁ Μαξιμὸς, πῶθεν ἔχεις ὅτι εἰ τὸ μ' τῷ γ' καὶ ὕδεν ὑπάρχει, καὶ τὸ γ' τῷ μ' κεχωρίζαι, εἰ μὴ εἰδῆς ὡς ἡ κα- 20 θὼν ἀπόφασις πρὸς αὐτὴν ἀντιστρέφει; ἀναστροφὴ δὲ χρῆσάμενος ὕδεν ἦν τὸ ἐπὶ τῷ α' χήματι τὴν ἀναγωγὴν ἐποίησεν. μανονχὶ γὰρ ταῦτα βόας, τὸ γ' ὕδεν τῶν μ' διὰ τὴν ἀντιστροφὴν, τὸ μ' παντὶ τῷ ε', καὶ συνάγει τὸ γ' ὕδεν τῶν ε', ὅπερ ἐστὶ πρῶτον χήμα. μήποτε δὲ ἐξιν εἰς συμφωνίαν ἀναγαγεῖν Μαξιμὸν καὶ Θεμισιον. ὁ γὰρ 25 β' γὰρ Μαξιμὸς πάρας τελείως φησὶν ἀπιδὼν ὅτι ἕκαστος συλλογισμὸς οὐκοῦθεν ἔχει τὸ ἀναγκαῖον. ὁ δὲ Θεμισιος ἀπιδὼν πρὸς τὸ σαφές καὶ ἀσαφές τὸ ἀναγκαῖον τὸς β' ἐν πρώτῳ τελείως φησὶν ὡς σαφές ἔχοντα τὸ ἀναγκαῖον, τὸς δὲ ἐν β' καὶ γ' ἀτελεῖς λέγει ὡς ἀσαφές ἔχοντα τὸ ἀναγκαῖον καὶ δεομένους τῷ α' ὅτι δημο- 30 σιευθῆ. φέρει δὲ γυναικείας χάριν καθ' ἕκαστον σφισμῶ τι προβαλλόμεθα. ἰδὲ γὰρ, φασὶ ἐν α' χήματι, ὁ τὰ δύο διπλασιαζὼν τὰ δύο πολυπλασιαζέαι, ὁ τὰ δύο πολυπλασιαζὼν δύνανται χίλια ποιῆσαι, καὶ συνάγει τὸ τὰ δύο διπλασιαζὼν δύνανται χίλια ποιῆσαι. ῥητέον ἔν ὡς ἡ μαζὼν μερικὴ. ὁ γὰρ λέγων ὅτι ὁ τὰ δύο πολυ- 35 πλασιαζὼν δύνανται χίλια ποιῆσαι, ὕδεν ἑτερόν φησιν ἀλλ' ὅτι τις πολυπλασιασμός τῶν δύο δύνανται χίλια ποιῆσαι. πάλιν ἐν β' φασὶν, τὸ μέλι τὸ μᾶλλον καὶ ἦν τὸ ἐκ ἐπιδέχεται, τὸ γλυκὺ τὸ μᾶλλον καὶ ἦν τὸ ἐκ ἐπιδέχεται, καὶ συνάγει τὸ μέλι ἐκ ἐπὶ γλυκὺ. ῥητέον ἔν ὅτι τὸ μέλι καθὸ μέλι τὸ μᾶλλον καὶ ἦν τὸ ἐκ ἐπιδέχεται, καὶ τὸ γλυκὺ 40 καθὸ γλυκὺ τὸ μᾶλλον καὶ ἦν τὸ ἐκ ἐπιδέχεται. δύο ἔν ἐνταῦθα εἰσι μέ- σα, εἰς μὲν ὁ λέγων καθὸ μέλι τὸ μᾶλλον καὶ ἦν τὸ ἐκ ἐπιδέχεται, ἕτερος δὲ ὁ λέγων καθὸ γλυκὺ. πάντες δὲ χήματος ἔνα δὲ τὸ μέσον ὑπάρ- χον. ἀλλὰ καὶ ἐν γ' χήματι σφισμῶ τι συνίσταται. φασὶ γὰρ πάντα τραγέλαφον ἀδύνατον εἶναι, ταῖς πάντες τραγέλαφαι ἀδύνατον 45 ἢ ὑπερβῆ, πάντα τραγέλαφον ἐκ ἀδύνατον μὴ εἶναι, καὶ συνά- γει τὸν πάντα τραγέλαφον ἀδύνατον εἶναι καὶ ἐκ ἀδύνατον μὴ εἶναι τὸτο προετῆθη τῷ φιλοσόφῳ Ἡρόκλητῳ τὸ ἀσφισμῶ, πρὸς ὁ εἶπεν

ὅτι δύο εἰσὶν ἐνταῦθα ὅροι τὸ τραγέλαφος καὶ τὸ ἀδύνατον ἐν ὅλῳ τῷ συλλογισμῷ, τρεῖς δὲ ὅροι θέλει ἔχειν πᾶς συλλογισμός. εἰ γὰρ καὶ πῇ μὲν κατάφασις ἐλήφθη πῇ δὲ ἀπόφασις, ἐκ ἐνηλλαγῆς ὁ ὅρος, ἐπεὶ καὶ ἐν α' χήματι φασὶν τυχόν, πᾶς ἄνθρωπος ζῶν, ὕδεν ζῶν λίθος, καὶ ὁ μὲν αὐτὸς μέσος ὅρος ἔμεινε, τὸ ζῶν, πῇ μὲν καταφατικῶς ληφθεὶς πῇ δὲ ἀποφατικῶς. ὅπως καὶ ἐπὶ τούτῳ τῷ σοφισματός. διὰ ὅδε ὅλως ἐστὶ συλλογισμός. ἐκ δύο γὰρ ὅρων συλλογισμός ὁ γίνεσθαι, νῦν δὲ δύο εἰσὶν ὅροι, τραγέλαφος καὶ ἀδύ- νατον. ἐν οἷς σὺν θεῷ ἡ θεωρία. cod. Reg. 2061.

Ἐπιτελῶν μὲν καὶ δι' αὐτῶν. τὸτο φησιν ὅτι οἱ μερικοὶ τῷ α' 29^α χήματος ἔχουσι μὲν οὐκοῦθεν τὸ σαφές, πλην ἀνάγονται ἐκ περιωσίας ὑπὸ τῶν δύο τῶν καθόλου διὰ μέσον τὸ δευτέρου χήματος καὶ τελειῶν. οἱ δὲ ἐν τῷ τρίτῳ καθόλου μενόντων τῶν ὅρων εὐθὺς ἐπιτελῶν δι' ἐκεί- νων τῶν συλλογισμῶν. τὸτο ἐξιν ὁ βούλεται εἰπεῖν ὁ Ἀριστοτέλης, ὅτι οἱ δύο οἱ καθόλου τῷ γ' χήματος ἀμέσως ἀνάγονται ὑπὸ τῶν δύο τῶν καθόλου τῷ α' χήματος. σὺ δὲ πρόδες ὅτι καὶ ὁ πέμπτος ἀμέ- σως ἀνάγει. ἐν οἷς σὺν θεῷ ἡ τε πρᾶξις περατῶν καὶ τὰ τρία χή- ματα σὺν εὐμενείᾳ τῷ κρείττονος. desinit cod. Reg. 2061.

τὸ εὐθὺς (λέγει) ὅτι καὶ αὐτοὶ τελεῖοι ὡς ἐκεῖνοι, ἀλλ' 29^α ὅτι τῇ εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῇ, ὁ δὲ ἄλλων πρῶτον περανθέντα 20 δι' ἐκείνων εἰς τῶν ἐν α' καθόλου ἀνάγονται, ὥσπερ οἱ μερικοὶ τῷ α' χήματος τῇ εἰς ἀτοπον ἀπαγωγῇ ἐποιοῦν τὸ β' χήμα καὶ δι' ἐκείνους εἰς τῶν καθόλου ἀνάγοντο, ἀλλὰ ἀμέσως δι' αὐτῶν περατῶν. Ioh. Phil. f. xxxi b.

μήποτε ἔν δὲ προσυπακύνει τῷ ὅταν δὲ ἐπὶ μέρος λη- 29^α φθῶσι τὸ ὅσοι αὐτῶν μὴ αὐτόθεν δύνανται ἐπιτελεῖσθαι δι' ἐκεί- 20 νων τῶν συλλογισμῶν τῷ ἀνάγει τῶν εἰς τῶν ἐν μέρει τῶν ἐν τῷ πρώτῳ χήματι. ἀντικρὺς γὰρ τούτῳ ἐνδεῖ, καὶ προσεθέντος τούτῳ ὕδεν ἐπὶ ἐπιζητεῖται. — καὶ καθ' αὐτοὺς μὲν οἱ ἐκ τῷ αὐτῷ χήματος. ἐν τῷ αὐτῷ χήματι πῶς ἕκαστος γίνεσθαι. τὸτο ἀπὸ κοινῆς τῷ φανερόν ἔν εἶρη. φανερόν ἔν ἐκ τῶν εἰρημένων τὸ τε πάντας ἀναχθῆσθαι εἰς τῶν δύο τῶν ἐν πρώτῳ χήματι πρώτους, καὶ ὅπως ἕκαστος ἐν τῷ ἰδίῳ χήματι τὸ συλλογιστικὸν ἔχει, καὶ διὰ τί ἐστὶ συλλογιστικὸς αὐτῶν ἕκαστος. ταῦτα γὰρ δέδεικται. — καὶ πρὸς ἀλλήλους οἱ ἐκ τῶν ἐτέρων. καὶ τούτῳ ἐπὶ ἀπὸ κοινῆς τῷ φα- 30 νερόν ἔν εἶρη. καὶ γὰρ τούτῳ φανερόν ἐκ τῶν εἰρημένων, τίς ἡ τῶν χημάτων διαφορά καὶ τῶν συλλογισμῶν τῶν ἐν τοῖς διαφόροις χήμασι πρὸς ἀλλήλους, ὅτι τε παρὰ τὴν τῷ μέσον ποῖαν θέσιν καὶ παρὰ τὸ διαφόρως ἀνάγει εἰς τῶν ἐν πρώτῳ χήματι δύο πρῶ- 35 τας. αἱ μὲν γὰρ αὐτόθεν ἀνάγονται, οἱ δὲ διὰ τῆς εἰς ἀλλήλους ἀνα- γωγῆς, ὡς ἐν τῷ πρώτῳ οἱ δύο. τὸ ἐπὶ μέρος ἔχοντες, καὶ οἱ ἐν τῷ τρίτῳ τρεῖς, καὶ πάλιν τούτων οἱ μὲν τῷ εἰς τῶν ἐν τῷ δευτέρῳ πρῶ- τος ἀνάγει, ὡς οἱ δύο οἱ ἐν τῷ πρώτῳ, οἱ δὲ τῷ εἰς τῶν αὐτῶν τῶν ἐν τῷ πρώτῳ τὸ ἐπὶ μέρος δεικνύοντας, ὡς οἱ ἐν τῷ 40 τρίτῳ τρεῖς οἱ δι' ἀντιστροφῆς εἰς τῶν ἀναγόμενοι. ἡ γὰρ διαφορά τῆς ἀναγωγῆς αὐτῶν τῶν τῶν συλλογισμῶν δεικνύσι διαφοράν. — ἡ τῷ ἀνάγει εἰς τὸ πρῶτον. εἰπὼν ἡ τῷ μέσῳ προσεθήκειν ἡ τῷ ἀνάγει εἰς τὸ πρῶτον. ἐστὶ γὰρ καὶ τῷ τούτῳ αὐτοῖς ἡ δια-

φορά. διάφορος ἢ ἡ ἀναγωγή αὐτῶν· ἄλλως μὲν ἢ ἡ ἐπὶ μέρος
ἐν τῷ πρώτῳ χήματι (διὰ ἣν τῶν ἐν τῷ δευτέρῳ) καὶ ἄλλως οἱ ἐν
τῷ δευτέρῳ, καὶ αὐτῶν τέτων ἄλλοι ἄλλως· οἱ μὲν ἢ δι' ἀντιγρα-
φῆς οἱ δὲ διὰ τῆς εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῆς. ὁμοίως δὲ καὶ οἱ ἐν
τῷ τρίτῳ· καὶ ἢ τέτων οἱ μὲν διὰ τῆς εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῆς, οἱ
δὲ δι' ἀντιγραφῆς πρῶτον εἰς τὴν ἐπὶ μέρος τὴν ἐν πρώτῳ. —
"οἱ μὲν ὅν τῶν συλλογισμῶν ὑπάρχειν ἢ μὴ ὑπάρχειν δεικνύντες."
τρίτης ὕψης ἐν ταῖς προτάσεσι καὶ τὴν τρόπον διαφορᾶς, αἱ μὲν
ὑπάρχουσαι ἦσαν αὐτῶν αἱ δὲ ἀναγκαῖαι αἱ δὲ ἐνδεχόμεναι. περὶ
γὰρ τῶν ἐξ ὑπαρχουσῶν προτάσεων γνωμένων συζυγιῶν καὶ τῶν
ἐκ τῶν καὶ ταύτας συλλογισμῶν καθ' ἕκαστον χήμα εἰρηκῶς
ὑπομνησκει ἡμᾶς, μέλλων ἐπὶ ταῖς ἐξ ἀναγκαίων πάλιν προ-
τάσεων συγκατεστάσας συζυγίας μεταβαίνειν καὶ περὶ ἐκείνων ποιέει
τὴν λόγον, ὅτι οἱ περὶ τῶν ἐξ ὑπαρχουσῶν προτάσεων αὐτῶν πε-
πληρωμένων λόγοι. τὸ δὲ "καθ' αὐτὴς οἱ ἐκ τῆ αὐτῆς χήματος καὶ
πρὸς ἀλλήλους οἱ ἐκ τῶν ἐτέρων" εἰρηκῶς περὶ τῶν διαφορῶν αὐτῶν
φανερὰ ἢ ἡ διαφορὰ τῶν καθ' ἕκαστον χήμα συλλογισμῶν πρὸς
ἀλλήλους· ὁ μὲν ἢ ἐκ δύο καθόλου καταφατικῶν ἔνεστιν ἐν πρώτῳ
χήματι, ὁ δὲ ἐκ καθόλου ἀποφατικῆς τῆς μετέπειτα, καὶ ἄλλος ἄλ-
λως καθ' ἕκαστον χήμα. ἀλλὰ καὶ ἡ πρὸς τὰς ἐν διαφέρειν χή-
μασι τῶν συλλογισμῶν πρὸς ἀλλήλους διαφορὰ γνωρίμος· ὁ ἢ
ὁμοία ἢ τὴν μέσον θέσις ἐν ἁπασιν. Alex. f. 37 b sq.

29^b μέσον τάττει τὴν περὶ τῶν ἀναγκαίων συζυγιῶν λόγον, ὡς
29^a μέσον ἔχουσιν τάξιν τῶν τε ἀπλῶς ὑπαρχουσῶν καὶ τῶν ἐνδεχομέ-
νως· ὑπάρχουσι μὲν ἢ καὶ αὐτῶν, ἀλλ' αἰεὶ καὶ ἀναγκαῖως, αἱ δὲ τῶν
ἐνδεχομένων ἔχ' ὑπάρχουσι μὲν, δύναται δὲ ὑπάρχειν καὶ μὴ ὑπάρχειν.
Ioh. Phil. f. xxxii.

29^b προσέθηκε δὲ "χεδόν" διὰ τὴν τέταρτον συλλογιστικὸν τῷ
36^a δευτέρῳ χήματι τρόπον καὶ τὴν πέμπτον τῷ γ'. ἔτι ἢ ἐν τέτοις
διαφορὰ τῶν ἀναγκαίων πρὸς τὴν ὑπάρχοντα, ὡς ἐξῆς· ἡμῖν ἐπι-
δείξει. "τό τε ἢ φερητικὸν ὡσαύτως ἀντιγράφει," καίτοι ὁ μὲν
πρὸς τὴν φερητικὸν ἀλλὰ καὶ τὴν κατηγορικὸν· τί ὅν καὶ τὴν ἐμνησθῆ
ἐρῶμεν ὅτι ἐπὶ κατηγορικὸν ἐπὶ πάντων τῶν τρόπων ὁμοίως
ἀντιγράφει, καὶ θαυμαστὸν ὅθεν εἰ καὶ ἐπὶ τέτων, τὸ δὲ γε φερητικὸν
ἔχ' ὁμοίως ἐπὶ τῷ ἐνδεχομένῳ, ὡς καὶ αὐτὸς φησιν· διὰ ταύτης
μόνης τῆς ἀντιγραφῆς ἐμνησθῆ ὡς τοῖς δύο μόνοις τρόποις ὑπαρ-
χέσης, τὴν δὲ ἄλλην ὡς κοινὴν ἀπάντων παρήκεν. id. ib.

30^a ἐν μὲν ἢ τῷ ὑπάρχοντι δι' ἀντιγραφῶν μὲν ἔκ' ἐδείκνυτο, ἀλλὰ
8^a διὰ τῆς εἰς τὴν ἀδύνατον ἀπαγωγῆς· ἐπὶ μέντοι τῷ ἀναγκαίῳ
δύναται διὰ τῆς τῷ ἀδύνατον δείξεως τῆς ἀποδείξεως. id. ib.

30^a σημειωτέον δὲ ὅτι ἔχ' ὁμοίως ὅτος ὁ τρόπος τῆς ἐκθέσεως καὶ
9^a ὅν ἐλεγεν ἐν τῷ τρίτῳ χήματι, ὅτε περὶ τῶν ὑπαρχόντων ἢ ὁ
λόγος αὐτῶν. ἐκεῖ μὲν ἢ ἀπλῶς τι τῶν αἰδητῶν καὶ μὴ δεομένων
δείξεως τὸ ἐκτιθέμενον καὶ λαμβανόμενον· ἢ διὰ καὶ αὐταρκείας ἢ
μόνον ληφθέν πρὸς τὴν φανερὰν τὴν συναγωγὴν ποιήσαι· ἐνταῦθα
δὲ τὸ λαμβανόμενον ὁ τοῦτον ἔτι λαμβάνει ὅθεν ἀρκεῖ τῇ αἰδη-
σει, ἀλλὰ πρὸς αὐτὸ συλλογισμὸν ποιεῖ. διὰ καὶ ἐνταῦθα μὲν προ-
σέθηκε τὸ "καὶ τῶν ποιῶν" τὴν συλλογισμὸν, ἐκεῖ δὲ ἐκείνῃ δείξει

τινὲν μὲν τὸ λαβεῖν τὴν ἐκθεσιν προσεχρήσατο. εἰκότως· ἢ ἢ ἂν
ταύτην ποιῶν ἐπ' ἄλλῳ τῶς ὑποκειμένου, ὁ ἴσον καὶ ταύτην ἐν τῷ
πρώτῳ ὑδαμῶς ἢν ἐκεῖνον δεικνύον. ἐδήλωσε δὲ καὶ διὰ τῶν αἰετῶν
"τὸ ἢ ἐκθεσὶν ὅπερ ἐκεῖνός τι ἐστίν" τὴν φύσιν τῷ λαμβανόμενῳ
5 δι' ἐκθέσεως· μέρος γάρ τι ἢ εἶδος αὐτῷ ἔσται· διὸ εἰ ἐξ ἀνάγκης
μηδὲν τῷ ἐκθεσὶν, ἐξ ἀνάγκης καὶ ἐκεῖνός αὐτῷ τὸ ἐλήφθη
τινὲν· ὁ τοῦτον γάρ ἐστιν αὐτῷ ὡς εἶναι ὅπερ ἐκεῖνο. καὶ εἰ ἢ ἐκθε-
σις δὲ αἰδητικὴ γένοιτο, καὶ ἔτω τὸ αὐτὸ δειχθήσεται... ὁ μέντοι
Θεόφραστος ἐν τῷ πρώτῳ τῶν αὐτῶν Προτέρων Ἀναλυτικῶν περὶ
10 τέτων λόγων ὁ καὶ τῷ τῷ δι' ἐκθέσεως τρόπῳ πρὸς τὴν δειξίν τῷ
συλλογιστικῶς εἶναι τὰς προκειμένας συμπλοκάς, ἀλλ' ὑπερέβη
τὴν περὶ αὐτῶν λόγον ὡς δεόμενον μὲν τῆς εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῆς,
μηδέπω δὲ ὄντος προδήλῳ τῷ συμβαινόντος διὰ τὸ μῆξιν γίνεσθαι
προτάσεων μὴδ' εἶναι γνωρίμον τὸ ἐκ τῶν μῆξεων συναγόμενον.
Alex. f. 39 b et 40.

παράδῃς τὰς προτάσεις τὰς τε τῷ ὑπάρχοντος καὶ τὰς τῷ
ἀναγκαίῳ, ἐνταῦθεν βύλει μῆξαι ταύτας, καὶ βύλει αὐτάς αἰετῶν
15 τῇ μετῴσιν προτάσει ἀκολουθεῖν τὸ συμπέρασμα... οἱ δὲ ἐταῖροι
αὐτῶν οἱ περὶ Θεόφραστον καὶ Εὐδόκημον καὶ ἔτι οἱ ἀπὸ Πλάτωνος ὁ
φασιν ὅπως ἔχεν ὅθεν πάντως τῇ μετῴσιν ἀκολουθεῖν τὸ συμπέρα-
σμα, ἀλλ' ὑπάρχον αἰετῶν γίνεσθαι. ἀξίον ὅν ἐκθέσθαι πρότερον τὴν τε
Ἀριστοτελικὴν δειξίν καὶ ὅσα οἱ τῷ φιλοσόφῳ συνηγοροῦντες εἰς
ἀπόδειξιν τῷ τοῦτον προσθέσαν, εἴτα καὶ ἄπειρ οἱ τῇ ἐναντίᾳ προ-
τάσει δόξῃ φασί, καὶ ἔτω τὰ ἰκανὰ διαστῆσαι τῷ λόγῳ... λέ-
γουμεν ὅτι ἢ μετῴσιν προτάσεις καὶ τὸ κυρίως εἰληπτῶν ἀναγκαῖον,
τὸ δὲ συμπέρασμα καὶ τὸ ἐξ ὑποθέσεως ἀναγκαῖον τὸ ἔσ' ἂν ἢ τὸ
κατηγορούμενον· ὥς ἢ ἂν ὑπάρχει τὸ α' τῷ γ', ἐξ ἀνάγκης αὐτῷ
ὑπάρχει. καὶ ὁ Ἀλέξανδρος δὲ ὁ τῷ φιλοσόφῳ ἐξηγητῆς ἐν τῷ
μονοβιβλίῳ καὶ τὴν αὐτῷ διδάσκαλον Σωσιγένην ταύτης εἶναι τῆς
20 δόξης, ὡς ὅτι τὸ ἐξ ὑποθέσεως ἀναγκαῖον συνάγει ἐνταῦθα ὁ Ἀρι-
στοτελής· ὅτι γὰρ, φησὶ, τὸ τὸ βύλει, δῆλον ἐξ ὧν, ὅτι μὲν ὑπάρχον
συνάγει τὸ συμπέρασμα τῆς μετῴσιν ὑπαρχέσης ὕψης τῆς δὲ
ἐτέρας ἀναγκαίας, ἐκτίθει ὅπως ὁ φιλόσοφος, ὅτε δὲ ἀναγκαῖον
συνάγει τῆς μετῴσιν ἀναγκαίας ὕψης τῆς δὲ ἐλάττωτος ὑπαρχέ-
σης, ἐκ εὐπρόσητον ἐκθέσθαι ὅπως τὸ κυρίως ἀναγκαῖον συνάγοντας.
ὅθεν δῆλον, φησὶν, ὅτι καὶ αὐτὸς τὸ ἐξ ὑποθέσεως ἐλαβεν ἀναγκαῖον.
Ioh. Phil. f. xxxii b.

φησὶ δὲ ὅτι γίνεται ποτε ἐκ μῆξεως ἀναγκαίας καὶ ὑπαρχέ-
30^a σης προτάσεως ἀναγκαῖον συμπέρασμα, καὶ πότε γίνετ' τὸ συμ-
16^a πέρασμα τοῦτον, προσέθισον· ἐν ἢ τῷ πρώτῳ χήματι ἀμφοτέρων
ὑπῶν καθόλου, εἰ ἢ μετῴσιν εἴη ἀναγκαῖα, ἂν τε καταφατικῇ ὡς
ἐν τῷ πρώτῳ ἀναποδείκτω, ἂν τε ἀποφατικῇ ὡς ἐν τῷ δευτέρῳ,
ἀναγκαῖον φησὶ γίνεσθαι τὸ συμπέρασμα· ὅτος μὲν ὅν ὅπως λέγει,
οἱ δὲ γε ἐταῖροι αὐτῶν οἱ περὶ Εὐδόκημον τε καὶ Θεόφραστον ἔχ' ὅπως
λέγουσιν, ἀλλὰ φασιν ἐν πάσαις ταῖς ἐξ ἀναγκαίας τῇ καὶ ὑπαρ-
χέσης συζυγίαις, ἐὰν ὡς καίμεναι συλλογιστικῶς, ὑπάρχον γί-
νεσθαι τὸ συμπέρασμα, τὸ τὸ λαμβάνοντες ἐκ τῆς τῇ ἐν πάσαις ταῖς
συμπλοκαῖς τὸ συμπέρασμα αἰετῶν ἐλάττω καὶ χείροσι τῶν καί-
μεναι

μένων ἐξομασθῆναι. ἂν τε γὰρ ἐκ καταφατικῆς καὶ ἀποφατικῆς προτάσεως συνάγῃ, ἀποφατικὴν τὸ συμπέρασμα, ἂν τε καθόλου καὶ ἐπὶ μέρους, ἐπὶ μέρους καὶ τὸ συμπέρασμα. τὴν αὐτὴν δὲ τρόπον καὶ ἐν ταῖς μίξεσιν ἔχουσιν ὑπάρχον γὰρ γίνεσθαι ἐκ τῆς ἐν ταῖς ἐξ ἀναγκαίας καὶ ὑπαρχούσης συμπλοκαῖς τῶν ἐλαττων εἶναι τὸ ὑπάρχον τῷ ἀναγκαίῳ. ἀλλὰ καὶ τῶν λόγων τούτων διακρίνουν. εἰ γὰρ τὸ β' τῶν γ' ὑπάρχει μὴ παντὶ, ὃ μὴν ἐξ ἀνάγκης ἐνδέχεται ποτε αὐτὸ καὶ ἀποσυνεχθῆναι αὐτῷ. ὅτε δὲ τὸ β' τῶν γ' ἀπέσυνκῇ, τότε καὶ τὸ α' αὐτῷ ἀποσυνεχθῆσεται. εἰ δὲ τούτοις ἐκ ἀνάγκης αὐτῷ ὑπάρξει. ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῆς ὕλης διακρίνουν τούτοις ἔχουσιν ἄλλως. . . . τὸ μὲν ἂν λέγειν 10 μηδὲν Ἀριστοτέλην ἐνταῦθα εἰρηθεῖναι ἐν ταῖς τοιαύταις μίξεσιν ἀναγκαῖον γίνεσθαι τὸ συμπέρασμα ἀλλ' ἐφ' ὕλης τινός, καὶ τούτοις πικρῶς ἐκ τῶν εἰρηθεῖναι αὐτὸν συμβαίνειν δὲ ποτε καὶ τῆς ἐτέρας προτάσεως ἀναγκαίας ὄσης, [ἀποπον]. τὸ γὰρ ποτέ ὅτι ἐπὶ μίξεως τοιαύτης καὶ, ὡς ποτὲ μὲν ἐν τῇ τοιαύτῃ μίξει ἀναγκαῖον γνωμένον 15 τῷ συμπέρασματι ποτὲ δ' ὄχι, ἀλλ' ἐπὶ τῆς μίξεως ὅλης. ποτὲ γὰρ ἐν τῇ μίξει τῇ ἐξ ἀναγκαίας καὶ ὑπαρχούσης γίνεσθαι ἀναγκαῖον τὸ συμπέρασμα. ὃ γὰρ αἰεὶ, ἐπεὶ μὴ καὶ τῆς ἐλαττωνος ἀναγκαίας ληφθείσης ἀναγκαῖον λέγει τι συναγέσθαι. τὸ ὅτι ποτέ τῆς μίξεως τῷ τρόπῳ δηλωτικῶν ἐστίν, ὃ τῷ ἐν τῷ αὐτῷ τρόπῳ καὶ τῇ αὐτῇ συμ- 20 πλοκῇ ποτὲ μὴ ἀναγκαῖον γίνεσθαι ποτὲ δὲ ὑπάρχον τὸ συμπέρασμα. καὶ τούτοις αὐτοῖς σαφῶς ἐδήλωσε δι' ὧν ἐπιφέρει λέγων "πλὴν ὅχι ἐπὶ τῇ μίξει τῇ ἐξ ἀναγκαίας καὶ ὑπαρχούσης γίνεσθαι ἀναγκαῖον τὸ συμπέρασμα. ὅτι ποτὲ προδεῖξαι. καὶ γὰρ γὰρ αὐτῶν τῶν ἡγεῖσθαι αὐτὴν διὰ τούτου τὸ ποτὲ λέγειν, ὅτι ἐπὶ ὕλης τινός ἐν τῇ τοιαύτῃ συμπλοκῇ ἀναγκαῖον 25 γίνεσθαι τὸ συμπέρασμα. ὅπως γὰρ ὅταν κινῶν καὶ τὰς ἀσυλλογιστάς συζυγίας συλλογιστικὰς λέγειν ποτέ. εὐρεθῆσθαι γὰρ ἐπὶ ὕλης τινός συνάγεσθαι. ἐν γὰρ τῷ β' γ' ὁρίσασθαι, εἰ ἐκ δύο καθόλου καταφατικῶν εἶναι οἱ ἄκροι ἐπ' ἴσους ἀλλήλοις, τοιούτων ὅρων εἰλημμένων καθόλου καταφατικῶν συναγέσθαι. . . . διὰ τούτου μὲν παρατηρεῖται ὡς 30 κανὼν παντάπασιν, παρατηρεῖται δὲ καὶ τὴν ἐπὶ πλέον ἐξέτασιν τῷ λεγομένῳ. εἰρη γὰρ ἡμῶν ἐν τοῖς περὶ τῆς κ' τὰς μίξεις διαφορὰς Ἀριστοτέλους τε καὶ τῶν ἐταίρων αὐτῶν γεγραμμένοις, οἷς δὲ Ἀριστοτέλης τε ἐχρήσατο πρὸς τὴν τῷ λεγομένῳ πρὸς καὶ οἷς χρῆσταιτο ἂν τις παριστάμενος τῷ τούτῳ λεγόμενον ὑπ' αὐτῷ ὕγιες εἶναι, 35 ταῦτα παραθεσόμεθα. αὐτοῖς μὲν ὅτι ἐχρήσατο τῷ κ' παντός. Alex. f. 40.

30. δεικνύουσιν ὅτι τὸ ψεῦδος ἀκολουθεῖν καὶ διὰ τῶ α' καὶ διὰ τῶ β' 25 χήματος. καὶ διὰ μὲν τῶ α' ὅπως. εἰ τὸ μὲν α' παντὶ τῷ β' ὑπάρχει μόνον, τὸ δὲ β' παντὶ τῷ γ' ἐξ ἀνάγκης, ἐγὼ μὲν, φησὶ, λέγω ὅτι 40 τὸ α' παντὶ τῷ γ' ὑπαρχόντως ὑπάρχει, εἰ δὲ τις λέγοι ἐξ ἀνάγκης, συνεχωρήσω τούτῳ, καὶ εἰ μὴ μὴδὲν ψεῦδος ἀκολουθήσει, ἔξω δὲ τῆς τῆς συμπλοκαῖς, εἰ δὲ εὐρωμένῳ τι ψεῦδος ἐπόμενον, δη- λῶ ὅτι ψεῦδος ἢ ὑπόθεσις ἢ λέγουσα τὸ ἀναγκαῖον συναγέσθαι, ὡς τὸ ὑπάρχει μόνως συνεχθήσεται. ἐπεὶ ὅτι τὸ α' παντὶ τῷ γ' 45 ἐξ ἀνάγκης ὑποθέμεθα, ἥρ' δὲ καὶ τὸ β' παντὶ τῷ γ' ἐξ ἀνάγκης, καὶ τῷ ἄρα γ' τινὶ τῷ β' ἐξ ἀνάγκης ὑπάρξει. ἀποτρέφει γὰρ. εἰ τοῦτον τὸ μὲν α' παντὶ τῷ γ' ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχει, τὸ δὲ γ' τινὶ τῷ

β' ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχει, τὸ ἄρα α' τινὶ τῷ β' ἐξ ἀνάγκης ὑπάρξει. γίνεσθαι γὰρ ὁ τρίτος τρόπος τῷ πρώτῳ χήματος. ἀλλὰ τούτοις ψεῦδος ὑπέκειτο γὰρ τὸ α' παντὶ τῷ β' ὑπαρχεῖν μόνον, τὸ δὲ παντὶ ὑπαρ- χον ἐνδέχεται μὴδὲν ὑπάρχειν καὶ τινὶ ἐξ ἀνάγκης ὑπαρχεῖν. Ioh. Phil. f. xxxiii b.

τὰ αὐτὰ δὲ πάλιν φασὶ καὶ ἐπὶ τούτων οἱ περὶ Θεόφραστον 30 καὶ Εὐδόκῳ. ὁπότερος γὰρ ἂν ἡ τῶν ὅρων ἀναγκαῖος θατέρῳ ὄντος ὑπαρχόντος, τὸ συμπέρασμα ὑπάρχον ἐσται. Ioh. Phil. f. xxxiv.

Θεόφραστος δὲ ὅτι μὴ ἀναγκαῖον γίνεσθαι τὸ συμπέρασμα ἐν 30 τῇ τοιαύτῃ συμπλοκῇ ὅπως λέγει. εἰ γὰρ τὸ μὲν β' τῷ γ' ἐξ ἀνάγκης, τὸ δὲ α' τῷ β' μὴ ἐξ ἀνάγκης, τὸ δὲ μὴ ἐξ ἀνάγκης καὶ χωριζομένη, φανερόν ὡς τὸ β' χωριζόμενον καὶ τῷ γ' χωριζόμενῳ τὸ α', ὡς ὅτι ἐξ ἀνάγκης διὰ τῶν κειμένων. ὅτι δεικνύεται προσ- 35 θῆσθαι "ὡσαύτως δὲ καὶ ἡ ἀναγκαῖα ἢ μειζων. ἐπεὶ γὰρ τὸ μέσον ὅχι ἐξ ἀνάγκης, καὶ χωριζομένη, τούτοις δὲ χωριζόμενον καὶ τὸ μειζον. ἐὰν γὰρ τις ὅπως λάβῃ, καθ' ὃ τὸ β' καὶ τὸ α' ἐξ ἀνάγκης, ὡς περ ἀναγκαῖας ἀμφοτέρας λαμβάνει. μὴ γὰρ ὅπως λαβόντος ψεῦδος." διὰ γὰρ τούτων δεικνύσιν ὁ Θεόφραστος ὅτι ἐν αἷς μίξεσιν ὑπαρ- χουσα καὶ ἀναγκαῖα ἐστίν, ὁποτέρᾳ ἂν αὐτῶν ἀναγκαῖα ἢ, ὑπάρχον 40 τὸ συμπέρασμα. Alex. f. 42 b.

ὡς ὅτι ἐπ' ἐκείνων ἀναγκαῖον μὴ ὑποθεθέντος τῷ συμπέρα- 30 σματος ψεῦδος τι συνήγεται, ὑπαρχόντος δὲ ὅτε, ὅπως, φησὶ, καὶ ἐπὶ τῶν ἐν μέρει ἔχει, εἰ εἴη ἢ ἐλαττων ἐπὶ μέρους καταφατικῇ ἀναγκαῖα. ἢ τὸ ὅτι γὰρ ἀδύνατον συμπίπτει, καθάπερ ὅτι ἐν τοῖς καθόλου συλλογισμοῖς, εἶπεν ὅτι, ὡς ἐπ' ἐκείνων ἀναγκαῖον 35 τιθεμένῳ τῷ συμπέρασματι, τῇ εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῇ χωρ- μένων ἡμῶν εἰς ἐνδείξειν αὐτῶν, ὅτι ἀδύνατον εἶπετο ἀλλὰ ψεῦ- δος μόνον, ὡς ἐδείχθη διὰ τῶν προειρημένων, δι' ὅς κατασκευάζει τὸ, ὅπως ὅτι ὅταν ἢ ἐλαττων ἐπὶ μέρους ἀναγκαῖα καταφατικῇ 40 τίθῃ. . . . ὅχι ἐξέθετο δὲ τὴν δειξὶν ὅτι ἐπὶ τῶν καθόλου ὅτι ἐπὶ τῶν ἐπὶ μέρους, τὴν δὲ ἀδύνατον ἢς μεμνημενεύσαμεν, ἀλλὰ μόνον ἐμνημενεύσαμεν αὐτῆς, ὅτι ἐγένετο ἐν αὐτῇ μίξει ἐνδεχομένης καὶ ἀναγκαίας, περὶ ἢς μίξεως ὅτι ἐπὶ τὸν λόγον πεποιθῇ. δύναιτο 45 καὶ τὸ ὅτι ἀδύνατον συμβαίνει. ὅχι ἐπὶ τὴν δειξὶν ἢ ἐποιή- σατο δεκνύς ψεῦδος τι ἐπεὶ ὑποθεθέντι τῷ ἀναγκαίῳ, ἐπανό- γων ἡμᾶς εἰρηθεῖναι, ἀλλ' ὅτι ἐπὶ τὴν εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγὴν περὶ ἢς εἶπον ἀρτίως, ἀλλ' ἐπὶ τὴν ἐκ τῶν ὅρων μαρτυρίαν. τοῖς 50 γὰρ εἰρημένους καὶ ἢ ἐπὶ τῶν ὅρων δειξὶς συναδέει. ληφθεῖσιν γὰρ προτάσεων ἐν συζυγίᾳ τε καὶ μίξει τοιαύτῃ τὸ συμπέρασμα ὑπαρ- χον γίνεσθαι. ἥρ' δ' ἂν ἀδύνατον ὅτι ἡμῶν, εἰ ἐπὶ τῶν ὅρων ἡλέγ- χετο. καὶ τὰ τούτ' εἶναι τὸ εἰρημένον σημείον ἂν εἴη τῶν ὅρων αὐτὴν εὐθέως παραθέσθαι. κίνησις μὲν γὰρ παντὶ ζῶντι ὑπαρχόντως ἢ ὅταν, 55 ζῶντι δὲ τινὶ λευκῷ ἐξ ἀνάγκης, κίνησις γὰρ. καὶ κίνησις τινὶ λευκῷ ὑπάρχει, ὃ μὴ ἐξ ἀνάγκης, ἢ τινὶ λευκῷ ὅχι ὑπάρχει ὑπαρχόν- τως. δεῖ μὲντοι εἰδέναι ὅτι τῇ ἐπὶ ψεῦδος ἀπόδειξις εἴη ὅτι ἐπὶ τούτων χρῆσασθαι, ἢ ἐπὶ τῶν καθόλου ἐχρήσατο. Alex. f. 43 a b.

καὶ εἰ μὲν τῷ "εἰ μὲν ἢ ἐρητικῇ πρότασις" τὸ καθόλου προσπα- 30 καὶ ἐπὶ γὰρ πρώτων λέγει τῶν ἐκ καθόλου προτάσεων. ἐν ἢ γὰρ

συμπλοκή ἢ ἐπὶ μέρος ἐστὶ φερητική, ἔστι δὲ ἐν τῇ τετάρτῃ συζυγίᾳ τὸ ἀποφατικὸν τοῦτον, ὅταν ἡ ἀναγκαία, ὡς γίνετο ἀναγκαῖον τὸ συμπέρασμα. τὸ ὅν "εἰ μὴ ἡ φερητικὴ πρότασις ἐστὶν ἀναγκαία" ἐν τοῖς καθόλου συλλογισμοῖς ἀκυσέον· περὶ τοῦ τούτου ποιεῖται τὸν λόγον πρῶτον· προελθὼν γὰρ λέγει "ὁμοίως δ' ἔξει καὶ ἐπὶ τῶν ἐν μέρει συλλογισμῶν." ἀκόλουθα δὲ ἐστὶν ὅτι ἐπὶ τῷ δευτέρῳ σχήματος λέγει τοῖς ἐπὶ τῷ πρώτῳ δεδεδωμένοις αὐτῷ. Alex. f. 44.

30 δὲ ὅτι δὲ τὸ μηδενὶ ἐνδέχεσθαι ἐπὶ τῆς α' β' προτάσεως εἰρημένον, ἀπόφασις ὃν ἐνδεχομένη, τὸ ἀναγκαῖον δηλοῖ, γνωρίζον· τὸ γὰρ μηδενὶ ἐνδεχόμενον ἐξ ἀνάγκης ὕδενι αὐτῶν ὑπάρχει· ὡς γὰρ τὸ ἐνδεχομένη ἀλλ' ὡς ἐνδεχομένης ἀπόφασις εἰληπητὴ καὶ ἴσον δυναμένη τῇ ἐξ ἀνάγκης ὕδενι. id. ib.

30 δὲ ὅτι δὲ ὡς συνάγει τὸ ἀναγκαῖον, δηλονότι ἐκ τῶν ὑποκειμένων ὅρων. ἀρετὴ ὕδευμᾶ κακία ἐξ ἀνάγκης, ὑπάρχει δὲ ἀνθρώπῳ ὑπαρχόντως παντὶ, καὶ συνάγει κακία ὕδενι ἀνθρώπῳ ὑπαρχόντως· ὡς γὰρ ἐξ ἀνάγκης. πάλιν ὑγίεια - νόσος - ἀνθρώπος. ὑγίεια γὰρ νόσῳ μὴ ὕδευμᾶ ἐξ ἀνάγκης, ἀνθρώπῳ δὲ παντὶ ὑπάρχει μόνον, καὶ συνάγει νόσος ὑπαρχόντως ὕδενι ἀνθρώπῳ. εἰ γὰρ ὑγίεια μηδεμᾶ νόσῳ ἐξ ἀνάγκης, καὶ νόσος ὕδευμᾶ ὑγίειᾳ ἐξ ἀνάγκης, ὑγίεια δὲ παντὶ ἀνθρώπῳ ὑπαρχόντως, καὶ νόσος ὕδενι ἀνθρώπῳ ἐξ ἀνάγκης. Ioh. Phil. f. XXXV.

30 δὲ 24. δείξας τὴν προκειμένην συζυγίαν δι' ἀντιφροσύνης τὸ ὑπάρχον καὶ ὡς τὸ ἀναγκαῖον συνάγεισαν, νῦν αὐτὸ τούτο δείκνυσιν καὶ τῇ εἰς ἄτοπον ἀπαγωγῇ. εἰ γὰρ ὑποθώμεθα, φησὶν, ἀναγκαῖον συνάγεισθαι τὸ συμπέρασμα, ἔψεται τι ἄτοπον τῇ ὑποθέσει ταύτῃ. ἡ δὲ ὑποθέσει ἄτοπον ἀκολουθεῖ, ψευδὴς ἐστὶ· ψευδὴς ἄρα τὸ ὑποτιθεσθαι ἀναγκαῖον συνάγεισθαι τὸ συμπέρασμα. Ioh. Phil. f. XXXV b.

30 δὲ 37. διὰ δὲ τῷ εἰπεῖν "ὡς μέντοι ὥς ἂν ζῶν μηδενὶ λευκῷ ὑπάρχει· ὥς τε τῶν μὴ ὄντων ἀναγκαῖον μὴ ἔξαι τὸ συμπέρασμα, ἀπλῶς δ' ὅτι ἀναγκαῖον," διὰ δὲ ταύτης τῆς προδήκης ἐδήλωσεν ὅτι ἐν ταῖς μίξεσιν, ὅταν ἀναγκαῖον λέγη γίνεσθαι τὸ συμπέρασμα, τὸ ἀπλῶς ἀναγκαῖον λέγει καὶ ὡς τὸ μὴ διορισμῷ. ὅτι τινες τῶν ἐξηγουμένων τὸν περὶ τῆς μίξεως τῶν προτάσεων τρόπον, βοηθεῖν οἰόμενοι τῇ δόξῃ αὐτῶν, λέγουσι, φάσκοντες ὡς τὸ ἀπλῶς ἀναγκαῖον συνάγεισθαι λέγειν αὐτὸν ἀλλὰ τὸ μὴ διορισμῷ. ὅτι δὲ τὸ συμπέρασμα μηδὲ ὥς ἀναγκαῖον εἶναι βύλεται, ἐδήλωσεν αὐτὸς, δείξας μὴ τοῦτον καὶ ὥς ἀναγκαῖον τὸ συμπέρασμα γνωόμενον ἐν δευτέρῳ σχήματι, ἢ καταφατικῇ ὅτε ἡ ἐλάττων ἐστὶν ἀναγκαία, μὴ λέγων δὲ ἐν τῇ τοιαύτῃ μίξει ἀναγκαῖον ἀπλῶς γίνεσθαι τὸ συμπέρασμα. ἡ εἰ καὶ τούτο ἔλεγεν ἀναγκαῖον ὅμοιον ἐκείνῳ, καὶ ὡς προσετίθει τὸ μὴ ἀπλῶς ἀναγκαῖον γίνεσθαι ἀλλὰ τὸ μὴ διορισμῷ, ὡς καὶ ἐπὶ τούτῳ. ἅμα δὲ καὶ τὴν τῷ ἀναγκαῖον διαίρεσιν ὅτι καὶ αὐτὸς οἶδεν, ἢ οἱ ἐταῖροι αὐτοῦ ποιεῖν, δεδήλωκε διὰ τῆς προδήκης, ἢ φθάσας ἡδὴ καὶ ἐν τῷ περὶ Ἑρμηνείας δέδεχεν ἐν οἷς περὶ τῆς εἰς τὸν μέλλοντα χρόνον λεγομένης ἀντιφάσεως περὶ τῶν καθ' ἑκάστα λέγει "τὸ μὴ ὅν εἶναι τὸ ὄν ὅταν ἦ, καὶ τὸ μὴ ὄν μὴ εἶναι ὅταν μὴ ἦ, ἀνάγκη" (p. 19 a 23). τὸ γὰρ ἐξ ὑποθέσεως ἀναγκαῖον τοῦτόν ἐστιν. μᾶλλον δ' ἂν τὸ εἰρημένον ὑπ'

αὐτῷ φανερόν γένοιτο, εἰ μεταλάβοιμεν ὅπως ἀληθεστέρας. ἐφ' ὧν γὰρ αὐτὸς ἐπειράθη δεῖξαι, ὅτι ἦσαν αἱ προτάσεις ἀληθεῖς· ὡς γὰρ ἀληθεῖς τὸ ζῶν μηδενὶ λευκῷ· κίνησεν γὰρ ἐξ ἀνάγκης. ἢ ὅν κινεῖται ἀπὸ τοῦ λευκοῦ θώμεν ἢ λαβώμεν ἄλλως. Alex. f. 45 b.

ἔτι δὲ πᾶσι πᾶσι ἐργηγορέτε, τῷ δὲ ζῶν ἐξ ἀνάγκης ὡς ἔχει ὑπάρχει, καὶ τὸ ἐργηγορέναι ὡς παντὶ μὴ ζῶν, ὡς μὴ ἐξ ἀνάγκης εἶπε δὲ αὐτὸς· "διὰ γὰρ τῶν αὐτῶν ὅρων ἢ ἀποδείξεις, ἐνὸς μόνου μεταλαμβανομένου." ἐν γὰρ ἀντιγράφῳ τισὶ καὶ τούτῳ πρόσκειται, ὅπερ ὅτι ὕγιες εἶναι δόξει· ἦσαν γὰρ ἐπὶ τῶν καθόλου ὅροι ζῶν - ἀνθρώπος - λευκόν· ὥς δὲ ἐχουσὶν ἢ ἢ καθόλου καταφατικῇ ἀναγκαῖα, ἀλλ' ὅτι ἢ ἀποφατικῇ ἐπὶ μέρος, ὅ τινος πρόσκειται. ἀλλ' ὅτι ἂν ἔσθαι ὁ ἀνθρώπος, μεταθῶμεν τὸ λευκόν, ὡς εἶναι τὸ ζῶν παντὶ λευκῷ ὑπαρχόντως· ψευδὴς γὰρ καὶ αὕτη. ἀλλ' ὅτι ἂν ἐπὶ μὴ τῷ α' μεταθῶμεν τὸ λευκόν, ἐπὶ δὲ τῷ β' ἀνθρώπον, ζῶν δὲ ἐπὶ τῷ γ', ὡς εἶναι τὸ λευκόν παντὶ μὴ ἀνθρώπῳ, τινὶ δὲ ζῶν ἐξ ἀνάγκης ὡς ὑπάρχειν· καὶ γὰρ ἡ πρώτη πρότασις ψευδὴς καὶ τὸ συμπέρασμα ἀναγκαῖον. τούτῳ δὲ τὸ αἷον ὅτι καὶ ἐπὶ τῶν καθόλου προτάσεων ἀληθεῖς ἦσαν οἱ ὅροι ὅροι, ὡς ἐπεσημηνάμεθα ἀπὸ τοῦ λευκοῦ λαβόντες τὸ κανεῖν. ὡς ὅν ἐκεῖ ἀπὸ τοῦ λευκοῦ τὸ κανεῖν ἐλάβομεν, ὥς καὶ ἐνταῦθα, εἰ ληφθεῖ ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου τὸ κανεῖν, τὸ δὲ λευκόν μείνη, ὕγιες τὸ εἰρημένον· γίνετο γὰρ ζῶν παντὶ κινεμένῳ ὑπαρχόντως, ζῶν τινὶ λευκῷ ἐξ ἀνάγκης ὡς ὑπάρχει· χιόνι γάρ· καὶ τὸ κανεῖν τινὶ λευκῷ, ὡς μὴ ἐξ ἀνάγκης ὡς ὑπάρχει. ἐνὸς ἄρα μεταληφθέντος ἐδείχθη. δύναται καὶ τὸ "διὰ γὰρ τῶν αὐτῶν ὅρων ἢ ἀποδείξεις" εἰρηθεῖ ἀπὸ τοῦ διὰ γὰρ τῶν αὐτῶν ἢ ἀποδείξεις. πῶς δὲ διὰ τῶν αὐτῶν; διὰ ὅρων γὰρ καὶ τῆς τέως παραθέσεως. ἐπιζητήσῃ δ' ἂν τις εὐλόγως ἐν τῇ συζυγίᾳ ταύτῃ διὰ τί μὴ γίνετο κατ' αὐτὴν ἀναγκαῖον τὸ συμπέρασμα, ὥς ὅτι ἀναγκαῖα τῆς ἐπὶ μέρος ἀποφατικῆς. Alex. f. 46 b.

καθόλου εἰπεῖν ἐν ταῖς ἐξ ἀμφοτέρων καταφατικῶν προτάσεων συζυγίαις πάντως ἀναγκαῖον ἐστὶ τὸ συμπέρασμα· ἐφ' ὧν δὲ ἡ μὲν ἐστὶν καταφατικὴ ἢ δὲ ἀποφατικὴ, τῇ ἀποφατικῇ πάντως ἐπεῖ τὸ συμπέρασμα. εἰκότως· πάλιν γὰρ ἀντιφροσύνης τῆς ἀποφατικῆς καὶ ποιήσεως τὸ α' σχῆμα, μετὰ τὴν εὐρεθῆσθαι ἢ ἀποφατικῇ, ἐν δὲ τῷ πρώτῳ σχήματι τῇ μετὰ τὴν εὐρεθῆσθαι τὸ συμπέρασμα. Ioh. Phil. f. XXXVI.

εἰ δὲ τις, φησὶ, πρὸς τούτῳ ἐνίσταται, μὴ συγχωρῶν τῇ μετὰ τὴν προτάσει (εἶναι γάρ τι ζῶν ἐξ ἀνάγκης ὡς ἀγαθόν, οἷον τὰ ἰαβόλα), ληπτέον ἀπὸ τοῦ ἀγαθοῦ τὸ ἐργηγορέναι ἢ τὸ καθεύδειν· ἐργηγορίαις μὴ γὰρ ὕδενι ἱππῳ ὑπαρχόντως, ζῶν δὲ παντὶ καὶ συνάγει, ἐργηγορίαις τῷ ζῶν ὡς ὑπάρχει μόνον· ὥς δὲ δηλονότι τὸ ὑπαρχόν καὶ τὸ ἀναγκαῖον συνάγει. Ioh. Phil. f. XXXVII.

σημειωτέον δὲ ὅτι καὶ ἐνταῦθα χρῆσι τῷ ἐνδέχεσθαι ἀπὸ τοῦ ὡς ὑπάρχειν, ὡς καὶ ἐπὶ τῆς τῶν ἀναγκαῖων προτάσεων ἀντιφροσύνης. τὸ δὲ ὅτι γὰρ ἀνάγκη δίδωμι τὴν μὴ καθεύδειν· δεικνύον ἂν εἴη τὴν ἐργηγορίαν ἐνδέχεσθαι τινὶ ζῶν, ὡς καὶ ἐνδέχεσθαι μηδενὶ· καὶ γὰρ ἐξ ἀνάγκης τὸ ζῶν ἐκείθεν, ὡς ἂν ἐργηγορίαις τῷ ζῶν παντὶ ἐνδεχομένως ὑπάρχει. δύναται τὸ ὅτι γὰρ ἀνάγκη δίδωμι τὴν

μη καθεύδαν" δεκτικὸν εἶναι τῷ τῇ ἐγγήγορσιν ἐνδέχεσθαι τινὲς ζῶν, ὡς καὶ ἐνδέχεσθαι μὴ. Alex. f. 48 b.

32^a 5. πρόσκεινται δὲ τῷ ἀντιγράφῳ τὸ ὅτι μὲσον καὶ τὴν τῷ γραφόντος κατ' ἀρχὰς τὸ βιβλίον διαμαρτίαν· ὃ καὶ τὸ ὅτι μὲσον ὅρον ἀλλὰ τὸ ζῶν εἶναι. καὶ τὸτο ἐν τῇ τῶν ὅρων παραθέσει δη- 5 λῶν· πρῶτον γὰρ τῷ ὁποδὸς ἐμνημόνευσεν, ἔχων ἔθος αἰεὶ ἐπὶ τούτῳ τῷ χήματος ὑπερον τιθέναι τὸν μὲσον ὅρον. Alex. f. 49.

εἰδέναι δὲ δεῖ ὅτι τινὰ τῶν παλαιωτέρων βιβλίων ἔχει μὲσον ὅρον. λέγουσι δὲ τὸτο γραφικὸν εἶναι σφάλμα· ὅτε γὰρ συνάγειν διὰ τούτων τῶν ὅρων, μὲσον λαμβανομένον τῷ ὁποδὸς, ὑπάρχον 10 συμπεράσμα· ἀλλ' ἀναγκαῖον, ὡς ἐκ τῶν προειρημένων δῆλον ἐστίν· ὅτι δὲ ὃ τὸ ὁποδὸς πῶς μὲσον ἀλλὰ ζῶν, δῆλον ἐξ ὧν πρῶτον τῷ ὁποδὸς ἐμνημόνευσεν, ὑπερον δὲ τῷ ζῶν· ἐπὶ γὰρ τῷ γ' χήματος ἔθος ἔχει ὑπερον τιθέναι τὸ μὲσον, καὶ νῦν δὲ τὸ ζῶν ὑπερον ἔθηκε. Ioh. Phil. f. XXXVIII.

32^a 6. δοκεῖ δὲ Ἀριστοτέλης τὸ συμπεράσμα τούτου ἐπαγαγεῖν ἐπὶ τῶν τριῶν εἰρημένων χήματων· ὃ δὲ δὲ τούτο νομίζειν, ἐπεὶ ἀτο- 10 πῶς τῶν περιπεσέσθαι ὁ φιλόσοφος φάσκων ὅτι φανερόν ἐκ τῶν εἰρη- μένων ὡς· εἴαν μὴ ἀμφοτέραι αἱ προτάσεις ὡς ὑπάρχουσαι, ὃ συνάγειν ὑπάρχον συμπεράσμα· ἀπέδειξε γὰρ ἐν πρώτῳ καὶ δευ- 20 τέρῳ χήματι ὅτι καὶ τῆς μετέωρης μόνης καθόλου ἀποφατικῆς ὕψης ὑπαρχούσης ὑπάρχον γίνεσθαι τὸ συμπεράσμα. δεῖ ὅν λέγειν ὅτι ὃ τῶν τριῶν χήματων ἐστὶ τὸ εἰρημένον συμπεράσμα ἀλλὰ τῷ γ' μόνον· δόξει δὲ μὴδὲ ἐπὶ τῷ τρίτῳ ἀληθὲς ἐν λόγον τούτον εἶναι· δόδεικε γὰρ καὶ ἐπὶ τούτῳ ὅτι καὶ τῆς μᾶς μόνης προτάσεως ὑπαρχού- 25 σης ὕψης ὑπάρχον γίνεσθαι τὸ συμπεράσμα. ῥητέον ὅν ὅτι ὃ δὲ τῷ τρίτῳ χήματος ὅλον τὸ εἰρημένον ἐστὶ συμπεράσμα ἀλλὰ τῶν τεσσάρων συζυγιῶν τῶν ἐξ ἀμφοτέρων καθόλου προτάσεων. id. ib.

τούτο ἀπλῶς μὲ καὶ καθόλου λεγόμενον ψεύδος ἂν εἴη καὶ τοῖς προειρημένους μαχόμενον· δόδεικε γὰρ ὑπάρχον γινόμενον τὸ συμ- 30 πέραςμα τῆς ἐτέρας τῶν προτάσεων ἀναγκαίας ὕψης. εἰ δὲ τις ἀκούει τῷ εἰρημένῳ ὡς ἐπὶ τῷ τρίτῳ χήματος εἰρημένῳ ἑλλειπέτερον, ἀληθὲς ἂν εἴη... ἐνεστὶ καὶ τῷ ὑπάρχον ἀκούσαι ἀντὶ τῷ καταφατικῷ, ἢ γ' ἢ λέγων καταφατικὸν μὲ μὴ γίνεσθαι τὸ συμπε- 35 ρασμα, ἂν μὴ ὡς ἀμφοτέραι καταφατικά, ἀναγκαῖον δὲ γί- νεσθαι καὶ τῆς ἐτέρας ἀναγκαίας ὕψης μόνης. ἴσως δὲ δόξει βλαπὼν τὸ ὅτι ἀκούσαι τῷ εἰρημένῳ· δόξει γὰρ μὴ ἀντὶ τῷ καταφατικῷ νῦν εἰληφθῆναι τὸ ὑπάρχον ἀλλ' ὡς τῷ ἀναγκαίῳ ἀντιδιατελλόμενον, ὡς δῆλον ἐκ τῷ ἐπιφερομένῳ "τῷ δ' ἀναγκαίῳ ἐστὶ καὶ τῆς ἐτέρας μόνον ἀναγκαίας ὕψης". μὴποτε δ' ἀμείνων ἀκούειν τῷ "φανε- 40 ρόν ὅν ὅτι τῷ μὲ ὑπάρχειν ἢ καὶ συλλογισμὸς ἂν μὴ ἀμφοτέραι ὡς αἱ προτάσεις ἐν τῷ ὑπάρχειν" ὡς λέγοντος αὐτὸ φανερόν γεγενῆσθαι ἐκ τῶν εἰρημένων ὅτι ἐστὶ ποτὲ ἐν συμπελοκῇ τινὶ συλ- λογιστικῇ, ἐν ᾗ ἀδύνατον τὸ συμπεράσμα ὑπάρχον γενέσθαι, εἰ μὴ εἰς ἀμφοτέραι αἱ προτάσεις ὑπάρχουσαι. ὃ γὰρ ὡς καθόλου λεγο- 45 μένον αὐτὸ ἀκούειν, ὅτι μὴδὲ ἀληθὲς ἐστὶν ὅτι λεγόμενον. ἀλη- θὲς δὲ ἐπὶ τῆς ἐν τρίτῳ χήματι τῆς ἐκ δύο καθόλου καταφατι- κῶν, ὃ δόδεικεται δοκεῖ. Alex. f. 49 b.

ὁρίζεται δὲ ὃ τὸ ὁμωμένως λεγόμενον (ὃ γὰρ οὐδὲν τέ τι ὁμω- 32^a νύμως λεγόμενον ὁρίσασθαι), ἀλλ' ἀποτελούμενος τῷ ἐνδεχομένῳ τῷ 18. παρὰ τὸ ἀναγκαῖον τε καὶ τὸ ὑπάρχον· ἔδειξε γὰρ ὅτι τὸ ἐνδεχόμενον καὶ καὶ τῶν κατηγορεῖται. διὰ δὲ τῷ εἰπεῖν ὅτι "τεθέντος δὲ ὑπάρ- 5 χεν" ἐδήλωσεν ὅτι πρὸς τῷ μὴ εἶναι ἀναγκαῖον ὃ δ' ὑπάρχον ἐστίν· ταῦτον γὰρ τὸ καὶ τῇ τρίτῃ πρόσρηναι ἐνδεχόμενον, διαφέρον τῷ τε ἀναγκαίῳ καὶ τῷ ὑπάρχοντος τῷ μηδέπω εἶναι τούτῳ ὃ λέγειν δύνασθαι εἶναι. εἴη δ' ἂν ὅν κυρίως ἐνδεχόμενον ὃ μὴ ἐστὶ μὲν, 10 τεθὲν δ' εἶναι ὃ δὲν ἀδύνατον ἐπόμενον ἔχει... ὃ γὰρ Θεόφραστος ἐν τῷ πρώτῳ τῶν Προτέρων Ἀναλυτικῶν λέγων περὶ τῶν ὑπὸ τῷ ἀναγκαίῳ σημασινομένων ὅπως γράφει. "τρίτον τὸ ὑπάρχον· ὅτε γὰρ ὑπάρχει, τότε καὶ οὐδὲν τε μὴ ὑπάρχειν. ἴδιον δὲ τῷ ἐνδε- 15 χομένῳ τὸ μὴ ἐν ὑποτίθεσθαι εἶναι, ἐπεὶ καὶ τὸ ἀναγκαῖον καὶ τὸ ὑπάρχον ἂν λάβῃ τις εἶναι, ἐκ ἀδύνατον τι ἀκολουθήσει, καὶ ἔσται 15 ἐφαρμοζῶν ὁ λόγος καὶ τῷ ἀναγκαίῳ καὶ τῷ ὑπάρχοντι· διὸ ἴδιον τῷ ἐνδεχομένῳ τὸ μὴ ὑπάρχον αὐτὸ ὡς ὑπάρχον ὑποθεθὲν μη- δὲν ἀδύνατον ἔχειν ἐπόμενον." ὃ γὰρ ἀδύνατον τι ὑποθεθέντι ἔπει, ἀδύνατον τούτο, δυνατὸν δὲ ὑποθεθέντι ἐκείνῳ ἀδύνατον, ὡς δόξει. ὡς εἶναι ἴδιον αὐτῷ ὃ τὸ μὴ ὑπάρχειν, ἀλλ' ὅταν μὴ ὑπάρχον ὑποθεθῇ ὑπάρχειν, μὴδὲν συμβαίνειν ἀδύνατον. Alex. f. 50 b-51.

ἐπειδὴ περ ἐν τῷ περὶ Ἑρμηνείας (c. 13) τὸ ἐνδεχόμενον καὶ 32^a ἐπὶ τῷ ἀναγκαίῳ ἔταπτεν, ἐνταῦθα δὲ φησὶν ὅτι ἐνδεχόμενον ἐστὶν 20. "ὃ μὴ ὄντος ἀναγκαῖον," διὰ τούτο ὅν φησὶν ὅτι τὸ ἀναγκαῖον ὁμωμένως ἐστὶν, φερόμενον καὶ καὶ τῷ ἐνδεχομένῳ καὶ καὶ τῷ κυρίως ἀναγκαίῳ, καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων τρόπων. Ioh. Phil. f. XXXVIII b.

αἱ αὐταὶ μὲν εἰσιν (αἱ προτάσεις) τῷ σημασινομένῳ, συναλη- 32^a θεύσιν γάρ, ἀκολουθεῖσι δὲ ἀλλήλαις μὴ πάντα ὅσαι αἱ αὐταί. 24. διαφέρουσιν γὰρ καὶ τῇ τῆς φωνῆς προφορᾷ. id. ib.

δεῖ μάλιστα εἰδέναι ὅτι ἡ τοιαύτη τῶν προτάσεων ἀντιπροφῆ 32^a ἢ καὶ ἐξ ὧν ὕψους καὶ τῆς περὶ Θεόφραστον, ὃ δὲ χρῶνται αὐτῇ· τὸ γὰρ 29. αὐτὸ αἴτιον τῷ τῇ τε καθόλου ἀποφατικῇ ἐνδεχομένῃ ἀντιτρέφειν αὐτῇ λέγειν, παραπλησίως τῇ τε ὑπαρχούσῃ καὶ τῇ ἀναγκαίᾳ, καὶ τῷ ἀντιτρέφειν τὰς καταφατικὰς ἐνδεχομένας ταῖς ἀποφατικαῖς ἐνδεχομένας, ὃ ἀξιοῖ Ἀριστοτέλης. ἐπισημανόμεθα δὲ περὶ τούτου ὅταν ἐπὶ τῆς καὶ τῇ ἐνδεχομένῃ ἀντιπροφῆς καὶ τῆς ὅρας λέγη. Alex. f. 51 b.

ἐν γὰρ τῷ περὶ Ἑρμηνείας (c. 12) ἔδειξε τὰς ἐν τῷ τρόπῳ ἐχού- 32^a σας ἀνεῦ τῷ ἀποφατικῷ προσκατηγορούμενον πάσας καταφάσεις 3. εἶναι. διὰ τούτο προσέθηκε τὸ "καθόπερ ἐλέχθη πρότερον." ἐξ ὧν καὶ αὐτῶν ἐνεστὶ δεικνύσθαι ὅτι τὸ περὶ Ἑρμηνείας Ἀριστοτέλους ἐστίν, ἀλλ' ὅχι ὡς Ἀνδρόνικος φησὶν. ἡ καὶ ἐν τούτῳ προείρηκεν ἥδη περὶ τούτου, ὅτε ἔλεγε μὴ ἀντιτρέφειν τῇ καθόλου ἀποφατικῇ. Alex. f. 52.

τὸ δὲ "ἀντιτρέφει μὲ ὅν καὶ καὶ τὰς ἀντικειμένους προτάσεις 32^a ἐκότερον τῶν ἐνδεχομένων" ἴσον ἐστὶ τῷ ἀντιτρέφει μὲ ὅν καὶ τὰς 13. ἀντικειμένους προτάσεις καὶ ἐκότερον τῶν ἐνδεχομένων. δοκεῖ δὲ ὃ καὶ σύνδεσμος περισσῶς καὶ καὶ. ἡ καὶ καὶ τὰς ἀντικειμένους προ- X

τάσεις" εἶπεν ὡς καὶ ἄλλως ἀντιστροφῶν αὐτῶν· καὶ γὰρ καὶ καὶ τὴν τῶν ὄρων ἀπαλλαγὴν. Alex. f. 53.

32^b 24. περὶ ὧν αὐτὸς μὴ ἐκ εἴρηκε, λέγουσι δὲ οἱ νεώτεροι, ἀχρήστων ὄντων πρὸς ἀποδείξιν, δι' ἀχρηστίας ἢ δι' ἀγνοίας παρελπίεν, οἳ εἰσιν οἱ διαφορέμενοι λόγοι ἢ ἀδιαφόρως περαινόντες ἢ ἢ ἀπειρος ὕλη λεγομένη, καὶ καθόλου τὸ θέμα τὸ δεύτερον καλούμενον παρὰ τοῖς νεωτέροις. πάντες γὰρ ὀργάνου μέτρον ἢ χρεῖα ἢ πρὸς τὸ ὑπ' αὐτῷ δεικνύμενον τε καὶ γινόμενον· ὃ δὲ μικρὴν χρεῖα, ὅδ' ὄργανον εἴη. Alex. f. 53 b.

32^b 26. "ἢ ὡς ἐνδέχεται τὸ αὐτὸ ὑπάρχειν." τυτέτι τὸ μήπω ἐκβεβη-
26. κὸς εἰς ἐνέργειαν, δυνάμενον δὲ ἐκβῆναι. Ioh. Phil. f. xli.

32^b 28. διὰ δὲ τούτων ὅτι ἢ καὶ πρόσληψιν γνωμένη πρότασις τὸ αὐτὸ
28. δύνανται τῇ κατηγορικῇ δεικνυσθαι. ἀλλ' εἰ τὸ καθ' ὅ ἢ τὸ β' τὸ α' ἐνδέχεται, διττὸν ἐστίν, καὶ τὸ καθ' ὅ ἢ τὸ β' τὸ α' ἐξ ἀνάγκης, διττὴ ἔσται· ἢ γὰρ καθ' ὅ ὑπαρχόντως, ἢ καθ' ὅ ἐξ ἀνάγκης. εἰ δὲ 15
τῆτο, ὑκίτι ἔσται ἢ τὸ α' καὶ πάντες τῶ β' ἐξ ἀνάγκης ἴση τῇ καθ' ὅ
ἢ πάντες τὸ β', κατ' ἐκείνου πάντες τὸ α' ἐξ ἀνάγκης, ὡς τινες λέ-
γουσι τῶν δεικνύτων ὅτι ἀληθὲς τὸ ἐξ ἀναγκαίας τῆς μεΐζονος
καὶ ὑπαρχούσης τῆς ἐλάττωτος ἀναγκαῖον γίνεσθαι τὸ συμπέρασμα.
Alex. f. 54.

ἐπειδὴ εἶπε τὸ καθ' ὅ ἢ τὸ β' τὸ α', καὶ καθ' ὅ λέγει τὸ β',
ἐρμηνεύων τῆτο φησὶν ὅτι ὅθεν ἄλλο σημαίνει τὸ καθ' ὅ ἢ τὸ
παντί. Ioh. Phil. f. xli.

32^b 38. ἄρχεται λοιπὸν περὶ αὐτῶν τῶν συλλογισμῶν ποιῶν τὴν λό-
38. γον τῶν ἐν τῷ πρώτῳ χήματι, καὶ παραδίδωσι τὰς ἐξ ἀμφοτέρων
καθόλου συζυγίας... ποῦ ὀρισμῶς; δῆλον ὅτι τῷ καὶ παντός· καὶ
πάντες γὰρ ἦν ὅταν μὴδὲν ὑπῆρχε τῷ ὑποκειμένῳ, καθ' ὅ ἢ ἐκ ἦν τὸ
κατηγορούμενον. id. ib.

33^a 9. ἐπειδὴ δὲ, φησὶν, ἐλάττωμεν τὰς τῷ ἐνδεχομένῳ προτάσεις πρὸς
9. ἀλλήλας ἀντιστρέφειν, τὴν πᾶς πρὸς τὴν ὅδεις καὶ τὴν τίς πρὸς τὴν
ἢ πᾶς, ἐὰν λάβωμεν τὴν ἀποφατικὴν εἰς καταφατικὴν, γενήσονται
καὶ αὐταὶ συλλογισμαί· ἀντιστρέφουσιν γὰρ τῆς ἐλάττωτος προτά-
σεως ἀναχθήσεται ὁ μὴ πρῶτος τῶν ἀσυλλογίστων τρόπων ὑπὸ τὴν
πρῶτον τῶν συλλογιστικῶν, ὁ δὲ δεύτερος ὑπὸ τὴν δεύτερον. εἰ δὲ
καὶ τὴν μεΐζονα τῷ δευτέρῳ ἀντιστρέψομεν, καὶ αὐτὸς ὑπὸ τὴν πρῶτον
ἀναχθήσεται. Ioh. Philop. f. xli b.

33^a 17. σημειωτέον δὲ ὅτι παρελίπε τὴν ἐκ δύο καθόλου ἀποφατικῶν
17. ἐνδεχομένων συζυγίαν δεῖξαι συλλογιστικὴν, εἰ καὶ ἕτερα μόνον ἢ
ἐλάττω εἰς τὸ καταφατικὸν μεταληφθεῖη. δεῖ μέντοι εἰδέναι ὅτι
μεταλαμβάνομενων τῶν ἀποφατικῶν εἰς τὰς καταφατικὰς οἱ 40
γινόμενοι συλλογισμοὶ ὑκίτι φυλάττονται τὸ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον λε-
γόμενον ἐνδεχόμενον, εἶγε τὴν ἀρχὴν ἐληφθῆσαν αἱ ἀποφατικαὶ τῷ
ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐνδεχόμενον... διὰ ἐρῶμεν ταύτας τὰς συζυ-
γίας ὡς μὴ πρὸς τὸ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον λεγόμενον ἐνδεχόμενον, καθὼς
γίνονται τινες καὶ καὶ τὰς τέχνας καὶ καὶ τὰς βουλὰς τε καὶ πράξεις καὶ 45
προαιρέσεις συλλογισμοί, ἀχρήστους καὶ ἀσυλλογίστους εἶναι, ἀπλῶς
μέντοι ὡς πρὸς τὰς συμπλοκάς συλλογιστικάς. ἴσως δὲ καὶ αὐτὸς
τῆτο ὑποφωτισμένος εἶπε τὸ "ἢ ὡς γίνονται συλλογισμοί" ὡς γὰρ πρὸς

τὸ χρήσιμον ἀφορῶντι ἢ γίνεσθαι, ἢ εἰ μόνον τις εἰς τὰς προτάσεις
ἐμβλέποι. ἢ γίνεσθαι μὴ ἀλλ' ἢ τέλειος, τῷ μὴ διὰ τῶν καίμενων
γίνεσθαι ἀλλὰ διὰ μεταλήψεως καὶ ἀντιστροφῆς ἢ μετ' ἀντιστροφῶν.
Alex. f. 54 b.

ἀπορεῖ δὲ ἐν τούτοις ὁ ἐξηγητής, τί δήποτε ὁ Ἀριστοτέλης 33^a
μὴ, ὥσπερ τὰς ἀποφατικὰς μεταλαμβάνει εἰς καταφατικὰς καὶ 34^a
ἔτω ποιεῖ συλλογιστικὰς τὰς συζυγίας, ἔτω καὶ τὰς καταφατικὰς
μεταλαμβάνει εἰς ἀποφατικὰς καὶ δεικνυσθαι ἀσυλλογίστους τὰς συλ-
λογιστικὰς συζυγίας. εἰ γὰρ αἱ τῷ ἐνδεχομένῳ προτάσεις πρὸς
ἐαυτὰς ἰσοτιμῶς ἀντιστρέφουσι, τίς ἢ ἀποκλήρωσις, τὰς μὴ ἀπο-
φατικὰς μεταλαμβάνειν εἰς καταφατικὰς, μικρὴν δὲ καὶ τὰς κα-
ταφατικὰς εἰς ἀποφατικὰς; ἐπιλύει ὅν τὸ τοῦτον ὡς οἶόν τε ἦν
πᾶσι φησὶν. τῶν ἀποφάσεων, φησὶν, αἱ μὴ τὴν τρόπον ἀναρῶσιν
αἱ δὲ τὸ πρᾶγμα. Ioh. Phil. f. xli.

πολλὰκις, φησὶ, λαμβάνομεν ἡμᾶς αὐτοὺς λέγοντες μὴ ἐνδε- 33^a
χεσθαι τῶδε τῷδε ὑπάρχειν, μὴ ἐνδεχομένως ἐκείνου ὑπαρχόντος 34^a
ἀλλ' ἀναγκαῖως, ὅπερ καὶ αὐτὸς πέποιθεν, ὡς ὅταν εἰπωμεν ἐνδε-
χεσθαι παντὶ ἀνθρώπῳ τὸ λευκὸν ὑπάρχειν· τῷ γὰρ ἐξ ἀνάγκης
ὑπάρχει, οἷον τῷ Σκυῖθι, καὶ τῷ ἐξ ἀνάγκης ὅχι ὑπάρχει, οἷον τῷ
20 Αἰθίοπι. διὰ τούτου φησὶν ὅτι δεῖ τὸ ἐνδέχεται μὴ ἐπὶ τῷ ἀναγκαῖον
λαμβάνειν ἀλλ' ἐπὶ τῷ κυρίως ἐνδεχομένῳ καὶ τὴν εἰρημένον ἡμῶν
περὶ τούτου διορισμὸν. Ioh. Phil. f. xli b.

Θεόφρατος μὴ ὅν καὶ Εὐδήμος οἱ ἐταῖροι αὐτῷ (τῷ Ἀρις.) καὶ 33^a
ἐν τῇ ἐξ ἐνδεχομένης καὶ ὑπαρχούσης μίξει φασὶν ἔσεσθαι τι συμ- 34^a
πέρασμα ἐνδεχόμενον, ὅποτέρᾳ ἀν τῶν προτάσεων ἐνδεχομένη
ληφθῇ· χεῖρον γὰρ πάλιν τὸ ἐνδεχόμενον τῷ ὑπαρχόντος. ὁ δὲ Ἀρι-
στοτέλης ὅχι ἔστω, ἀλλὰ τῆς μεΐζονος ἐνδεχομένης ὅσης, ὑπαρ-
χούσης δὲ τῆς ἐλάττωτος, καὶ τὸ συμπέρασμα ἐνδεχόμενον ἔσεται τὸ
καὶ τὴν διορισμὸν, ὃ ἐστίν, ὅ μὴ ὅντος ἀναγκαῖον, θεθέντος δὲ εἶναι,
ὅθεν ἀδύνατον ἔσεται... ἀν δ' ἢ ἐλάττω γένῃ ἐνδεχομένη τῆς
μεΐζονος ὑπαρχούσης, ἀτελεῖς τέ φησιν ἔσεται πάντας τὰς τοιαύτας
συλλογισμῶς, καὶ προσέτι τὰς τὸ ἀποφατικὸν συνάγοντας ἢ τὸ καὶ
τὴν διορισμὸν ἐνδεχόμενον συνάγειν ἀλλὰ τὸ καὶ ψιλὴν ἀπόφασιν τῷ
ἀναγκαῖον λεγόμενον, ἢ τὸ ὅθεν ἐξ ἀνάγκης ἢ τὸ ὅ παντὶ ἐξ ἀνάγ-
κης συσχεθῆσεται... οἱ μέντοι περὶ Θεόφραστον καὶ ταύτας ἐνδε-
χομένας λέγοντες εἰκότως ἐνδεχόμενον φασι συμπέρασμα καὶ ἐν
ταῖς τοιαύταις γίνεσθαι συμπλοκαῖς. ὃ γίνονται δὲ τέλειος ἐν οἷς ἢ
ἐλάττω ἐστὶν ἐνδεχομένη, ὅτι ὅχι οἷον τέ ἐστιν ἐπὶ τούτων τῷ καὶ
πάντες χρησαμένους δεῖξαι τὸ συμπέρασμα. Alex. p. 56 b.

ἔροι δὲ διαλέγεσθαι - περιπατεῖν - ἀνθρώπου· διαλέγεσθαι γὰρ 33^a
παντὶ περιπατῶντι ἐνδέχεται ὑπάρχειν, περιπατῶν δὲ παντὶ ἀν- 34^a
θρώπῳ ὑπάρχει (ὑποκειδύωσαν γὰρ πάντες περιπατῶντες), καὶ συνά-
γεσθαι συμπέρασμα, διαλέγεσθαι παντὶ ἀνθρώπῳ ἐνδέχεται ὑπάρχειν.
Ioh. Phil. f. xlii.

τὸ γὰρ ἐναντίως ἔχειν τὴν ὑπαλλαγὴν τῶν προτάσεων ση- 34^a
μαίνει. ὅτι ὅν αἱ ὅπως ἔχουσιν συζυγίαι συλλογισμαί εἰσι, διὰ 2^a
τῷ ἀδύνατον φησὶ δαικτέον· εἰ δὲ διὰ τῷ ἀδύνατον, δῆλον ὡς ὃ
τέλειος. Alex. f. 57.

34^a Ἀριστοτέλης μὲν ὅτι μὴ οὐδὲν τέ ἐστι δυνατὸν ἀδύνατον ἐπε-
 10. ἔχει, δεικνύσι διὰ τὸ δεῖν μὲν ἐν τῷ ἀληθεῖ συνημμένῳ ἐξ ἀνάγκης
 ἔπεσθαι τὴν ἀλήθειαν τῷ ἡγμένῳ. τὸ δὲ ἐξ ἀνάγκης τινὲς ἐπόμενον αἰ-
 αὐτῷ ἔπεσθαι, καὶ τὸ δυνατὸν δὲ αἰεὶ ἀκολουθήσει τῷ ἡγμένῳ αὐτῷ·
 ὥστε εἰ δυνατόν ἐστι γενέσθαι, καὶ γενομένου αὐτῷ ἀκολουθήσει, ἀκο-
 λουθῶν δὲ αὐτῷ τότε καὶ ἔσται· ἔσται ἄρα τὸ ἀδύνατον γενέσθαι· τὸτο
 δ' ἀδύνατον· Χρύσιππος δὲ λέγων μηδὲν κωλύει καὶ δυνατῷ
 ἀδύνατον ἔπεσθαι, πρὸς μὲν τὴν ὑπ' Ἀριστοτέλους εἰρημένην δεῖξιν
 ἔστιν λέγει, πειρᾶσθαι δὲ διὰ παραδειγματῶν τῶν ὅτι ὅπως συγ-
 κειμένων δεικνύει τὸτο μὴ ὅπως ἔχον. φησὶ γὰρ ἐν τῷ συνημ-
 μένῳ τῷ "εἰ τέθνηκε Δίῳ, τέθνηκεν ἔστος," δεικνύμενον τὸ Δίῳτος
 ἀληθεῖ ὄντι, τὸ μὲν ἡγμένον τὸ τέθνηκε Δίῳ δυνατόν εἶναι τῷ δύνα-
 σθαι ποτε ἀληθὲς γενέσθαι τὸ τέθνηκεναι Δίῳ, τὸ δὲ τέθνηκεν ἔστος
 ἀδύνατον· ἀποθανόντος γὰρ Δίῳτος φθείρεσθαι τὸ ἀξίωμα τὸ ἔστος τέ-
 θνηκε, μυρεῖν ὅντος τὸ τὴν δεῖξιν ἀναδεχομένου· ἐπὶ γὰρ ζῶντος καὶ
 15 καὶ ζῶντος ἡ δεῖξις. εἰ ὅν μὴ τεθνηκὸς αὐτῷ ἔστι τὸ ἔστος οὐδὲν τε,
 μήτε πάλιν ὑφίστασθαι ὁ Δίῳ, τῷ δύνασθαι ἐπ' αὐτῷ ῥηθῆναι τὸ τέθνη-
 κε ἔστος, ἀδύνατον τὸ τέθνηκεν ἔστος· ἢ γὰρ ὅτι ἀδύνατον, εἰ ὕστερόν
 ποτε ἐδύνατο μὲν τὸν θάνατον τῷ Δίῳτος, ἐφ' ὃ τὸ πρότερον ἐν τῷ
 συνημμένῳ, ὅτε ἔστι ἔστι ὁ Δίῳ, κατηγορεῖτο τὸ τέθνηκεν ἔστος,
 20 κατηγορηθῆναι πάλιν τὸ ἔστος. ἐπεὶ δὲ μὴ οὐδὲν τε τὸτο, ἀδύνατον
 αὖ εἶη τὸ τέθνηκεν ἔστος κατηγορηθῆναι πάλιν τῷ ἔστος. ἐπὶ ὁμοίαν
 τὴν παρατίθεσθαι καὶ τὸ εἰ νῦν ἔστιν, ὅτι ἔστιν αὕτη ἡμέρα, δεικνύ-
 μένης τῆς ἡμέρας· καὶ γὰρ ἐν τῷ συνημμένῳ ἀληθεῖ ὄντι, ὡς
 αἰετῷ, δυνατῷ ὄντι τῷ ἡγμένῳ ἀδύνατον τὸ ἐπόμενον. ὅτι δὲ μὴ
 25 ὅπως τὸ ὑπ' αὐτῷ λεγόμενον, ἡ τῶν συνημμένων δεικνύσι δια-
 βολή· ὃ γὰρ ἔστιν ἀληθὲς συνημμένον· τὸ εἰ τέθνηκε Δίῳ, τέθνη-
 κε ἔστος... ἀληθὲς δὲ δύναται ποτε γενέσθαι κατ' αὐτὸς μὲν τὸν
 θάνατον τῷ Δίῳτος τὸ τὸτο κεχωρίσθαι ἢ ψυχῇ καὶ τὸ σῶμα, δεικνύ-
 μένῳ Δίῳτος· ἀρσκει γὰρ αὐτοῖς τὸ μὲν τὴν ἐκπύρωσιν πάλιν πάντα
 30 ταῦτα ἐν τῷ κόσμῳ γίνεσθαι κατ' ἀριθμὸν, ὡς καὶ τὸν ἰδίως ποῖον
 πάλιν τὸν αὐτὸν τῷ πρόωγον εἶναι τε καὶ γίνεσθαι ἐν ἐκείνῳ τῷ κόσμῳ,
 ὡς ἐν τοῖς περὶ Κόσμου Χρύσιππος λέγει. εἰ δὲ τὸτο, καὶ ὁ Δίῳ
 πάλιν εἶη ἂν τότε, ὥστε ἀληθὲς ἂν γένοιτο ἐπ' αὐτῷ τότε τὸ ἔστος
 τέθνηκεν· ἐχωρίσθαι γὰρ τὸτο ἢ ψυχῇ καὶ τὸ σῶμα καὶ πάλιν συνε-
 35 τέθῃ· εἰ δὲ τὸτο, ὅτι ἀδύνατον κατ' αὐτὸς τὸ ἔστος τέθνηκεν.
 Alex. f. 57 b-58 b.

οἱ δὲ Στωϊκοὶ τῇ δεῖξει ταύτη ἀντιπεῖν μὴ δυνάμενοι διὰ
 παραδειγματῶν τινῶν ἐλέγχειν πειρῶν τὸν τὸ φιλοσόφου λόγον·
 δυνατόν γὰρ τὸ τῷ δυνατῷ ἐπόμενον ἀδύνατον εἶναι. λέγω γὰρ ὅτι
 40 τῷ εἰ τέθνηκε Δίῳ ἀκολουθεῖ τὸ τέθνηκεν ἔστος. τὸ μὲν ὅτι τεθνήσκει
 Δίῳ δυνατόν, τὸ δὲ τὸτον τεθνήσκει ἀδύνατον. ἔπεσθαι δὲ πάντως
 τῷ Δίῳ τεθνήσκει τὸ τεθνήσκει τὸτον. εἰ μὲν γὰρ ἀποθάναι Δίῳ,
 πάντως καὶ ἔστος ὁ δεικνύμενος δηλονότι τέθνηκεν. αὐτὸ δὲ τὸτον
 τεθνήσκει ἀδύνατον· τὸ γὰρ τὸτο δεικνύει ὑπάρχον ὅτι τι πράγμα
 45 σημαίνει, τὸ δὲ τεθνήσκει μὴ ὄν, τὸ δὲ ὄν ἀδύνατον μὴ εἶναι, τὸ
 ἄρα τεθνήσκει τὸτον ἀδύνατον. τὸτο δὲ ἀκολουθεῖ τῷ Δίῳ
 τεθνήσκει δυνατῷ ὄντι. ἀδύνατον ἄρα δυνατῷ τινὲς ἀκολουθεῖ.

πάλιν εἰ ἔσται νῦν, αὕτη ἡμέρα ὅτι ἔστι· τὸ δὲ ταύτην ἡμέραν μὴ
 εἶναι ἀδύνατον· ἔπεσθαι ἄρα τῷ εἶναι νύκτα δυνατῷ ὄντι τὸ μὴ εἶναι
 ταύτην ἡμέραν ἀδύνατον ὄν. ταῦτα μὲν οἱ Στωϊκοί, ἡμεῖς δὲ
 πρὸς ταῦτα φάμεν ὅτι δεῖ τὸ κυρίως ἐπόμενον ἐπὶ πλείον εἶναι τῷ
 5 ἡγμένῳ. Ioh. Phil. f. XLII b.

δείξας ὅτι τὸ ἡγμένον δυνατῷ ὄντος ἀνάγκη καὶ τὸ ἐπόμενον
 εἶναι δυνατόν, διὰ τούτων φησὶν ὅτι ἡ ἀκολουθίς αὐτῇ ὁ μόνον
 12 ἐπὶ τῷ κυρίως δυνατῷ ὑπάρχει, ὅπερ φησὶ καὶ τὴν γένεσιν, τούτοις
 τὸ μήπω ὄν δυνάμενον δὲ ὑπάρχειν, ὅπερ εἰς τὴν αὐτὴν ἔρχεσθαι τῷ
 κυρίως ἐνδεχομένῳ, καὶ τὸ δυνατόν φύσει ἀδύνατον δὲ ἐν τῇ γενέ-
 σει, οὐδὲν τὸ ἐν τῷ βυθῷ ὅσρακον ἀδύνατον γενέσθαι ὁρατόν, ἀδύ-
 νατον δὲ ὃ τῇ φύσει ἀλλὰ τῇ γενέσει· ὁ μόνον ὅν, φησὶν, ἐπὶ
 τούτῳ φυλάττεται ἡ ἀκολουθίς αὐτῇ, ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ δυνατῷ τῷ
 καὶ τὸ ἀληθεύειν, τούτοις τῷ καὶ τὸ ἀναγκαῖον· εἰσόμενον γὰρ πολλὰ
 15 καὶ ὅτι τὸ δυνατόν καὶ τὸ ἐνδεχόμενον φέρεται καὶ ἐπὶ τῷ ἀναγκαῖον καὶ
 ἐπὶ τῷ ὑπάρχοντος. id. f. XLIII.

γὰρ "μὴ μόνον ἐν τῇ γενέσει" ἦτοι ἐπὶ τῇ γενέσει τῶν πρα-
 13 γμάτων, λέγω δὲ τῶν ἐνδεχομένων. cod. 1917 in marg.
 τὸ δὲ "καὶ ὁσαυτὸς ἄλλως λέγει" τὸ δυνατόν προσέθηκεν, ἵνα
 34 σημαίνῃ τὸ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, τὸ ἐπ' ἴσης, τὸ ἐπ' ἑλαττον. Διόδωρος
 14 δὲ καὶ ἄλλα τινὰ τῷ δυνατῷ σημαίνοντα εἶναι φησιν· φησὶ γὰρ
 δυνατόν εἶναι ἢ τὸ ἐκβεβηκὸς ἦδη, ὅπερ ἔφαμεν ἡμεῖς ὑπάρχον, ἢ
 τὸ δυνάμενον ἐκβῆναι μηδέποτε δὲ ἐκβεβηκός. ὁ δὲ Φίλων φησὶ
 δυνατόν εἶναι ἢ τὸ ἐκβεβηκός ἢ τὸ δυνάμενον ἐκβῆναι μηδέποτε δὲ
 ἐκβαῖνον, ὥσπερ λέγομεν αἰωτήν· εἶναι τὸ ἐν τῷ βυθῷ ὅσρακον.
 ὁ δὲ Ἀριστοτέλης μέσος τούτων χωρίσας τὸ κυρίως τῷ δυνατῷ ση-
 15 μαίνοντα ἡμῶν παραδέδωκεν, ὃ μήπω μὲν ἐξέβηκε δύνασθαι δὲ ἐκβῆ-
 ναι. Ioh. Phil. f. XLIII.

νῦν ἂν τὸ ἀληθὲς λέγοι· καὶ γὰρ τὸτο δυνατόν δύνασθαι λέγειν, καὶ
 34 περὶ τῶν δυνατῶν τὸ τε ὁ Διόδωρος λέγει, ἦγον ὁ ἔστιν ἢ ἔσται.
 15 τὸ γὰρ ὅτι ὅν ἢ ἐσόμενον πάντως δυνατόν μόνον ἐκείνος ἐτίθετο. τὸ γὰρ
 ἐμὲ ἐν Κορίνθῳ γενέσθαι δυνατόν κατ' αὐτόν, εἰ εἴη ἐν Κορίνθῳ ἢ
 πάντως μέλλοιμι ἔσεσθαι· εἰ δὲ μὴ γενοίμην, ὅδὲ δυνατόν ἦν. καὶ
 τὸ τὸ παιδίον γενέσθαι γραμματικῶν δυνατόν, εἰ πάντως ἔσοιτο. ὅ
 35 εἰς κατασκευὴν καὶ ὁ κυριεύων ἡρώτησεν λόγος ὑπὸ Διοδώρου. ὁμοίως
 καὶ περὶ τῷ καὶ Φίλων· ἦν δὲ τὸτο τὸ καὶ ψιλὸν λεγόμενον τὴν ἐπι-
 τηδεότητα τῷ ὑποκειμένῳ, καὶ ὑπὸ τινων ἐξωθεν ἀναγκαῖον ἢ
 γενέσθαι κεκαλυμμένον. ὥτως τὸ ἀχυρον τὸ ἐν τῇ ἀτόμῳ ἢ τὸ ἐν τῷ
 βυθῷ δυνατόν ἔλεγε καυθῆναι ὃν ἐκεῖ, καίτοι κωλύμενον ὑπὸ τῶν
 περιχρότων αὐτὸ ἐξ ἀνάγκης. ὡν ἐστὶ μεταξὺ τὸ ὑπ' Ἀριστοτέλους
 λεγόμενον· δυνατόν γὰρ καὶ τὸ οὐδὲν τε γενέσθαι ἀκώλυτον ὄν, καὶ μὴ
 γένεσθαι. Alex. f. 59 b.

ἐπειδὴ ὅτι ὡς ἐπὶ προτάσεων πλείωνων ἐγγύνασε τὸν λόγον
 34 ἀλλ' ὡς ἐπὶ δύο ὅρων ἀντιστρέφοντων πρὸς ἀλλήλους, διὰ τούτου
 16 ταῦτα ἐπήγαγε, λέγων ὅτι ὅτι ὡς ἐπὶ μιᾷ προτάσεως λαμβάνο-
 μεν τὴν δεῖξιν ταύτην, ἀλλ' ὡς ἐπὶ συλλογισμῷ· λαμβάνομεν γὰρ
 τὸ μὲν ἀ' ἀναλογεῖν ταῖς προτάσεσι, τὸ δὲ β' τῷ συμπεράσματι.
 ἀνάγκη ὅν, φησὶ, δυνατῶν ὅσων τῶν προτάσεων δυνατόν εἶναι καὶ τὸ

συμπέρασμα, ἡ ἀδύνατον συμπέρασμα δυναταῖς ταῖς προτάσεσιν ὑπόθετε ἀκολουθεῖν· ὃ γὰρ ἔστι τι ἐξ ἀνάγκης "ένός τινος ὄντος" φησί, τατέστιν ένός τινος ἡγυμένου ὑδεν συμπέρασμα ἀκολουθήσει. Ioh. Phil. f. XLIII.

34^a δειχθέντος, φησίν, ὅτι πάντως τὸ ἡγυμένον δυνατὸ ὄντος 5
25. πᾶσα ἀνάγκη ἡ τὸ ἐπόμενον δυνατὸν εἶναι, ἐάν, φησίν, ὡς ἐν ὑποθέσει προηγούμενον τι λαβώμεν ὅπερ ψεύδους μὲν ἐστὶ διατὸ αὐτὸ τὸτο κτ' τὴν ὑπόθεσιν εἰληφθαι ἡ τὸ μήπω εἰς ἐνέργειαν ἐκβεβηκέναι, ἀδύνατον δὲ ἔκ ἐστι διατὸ δύνανται εἰς ἐνέργειαν ἐκβεβηκέναι· διότι ἡ τὸ ἐπόμενον τῷ ψεύδους μὲν ἔστι, ἀδύνατον δὲ ἔκ 10 ἔστι. id. f. XLIII b.

34^a εἶπε δὲ τὸ "εἰ ὅν τὸ μὲν ἀ' μὴ ἐνδέχεσθαι τῷ γ'" ἐνδεέστερον·
38. λείπει γὰρ τὸ παντί· τὸτο γὰρ τὸ ἀντικείμενον τῷ ἐνδέχεσθαι παντί. τὸ δὲ ἀ' ὃ παντί τῷ β' ἐνδέχεται· εἶπεν ὡς ἴσον τῷ ὃ παντί ὑπάρχειν· τὸτο γὰρ ἐδείχθη συναγόμενον ἐν τρίτῳ γήματι ἐν ταῖς μί- 15
ξεσι ταῖς ἐξ ἀναγκαίας ἡ ὑπαρχούσης... τὸ "ἀλλ' ὑπέκειτο παντί ἐνδέχεσθαι ὑπάρχειν" εἶπεν ἀντί τῷ ὑπέκειτο παντί ὑπάρχειν· ὑπαρχούσα γὰρ ἡ καθόλου καταφατική ἡ ἀ' β'. ἐξ ὅ δὴλον ὅτι ἡ ἐπὶ τῷ συμπέρασματος τὸ ὃ παντί τῷ β' ἐνδέχεται· εἶπεν ὡς ἴσον τῷ ὃ παντί ὑπάρχειν τὸ ἀ' τῷ β'. ὣτως δὲ γίνεσθαι ἡ τὸ συναγόμενον 20
ἀδύνατον, εἰ κειμένον τὸ ἀ' παντί τῷ β' ὑπάρχειν συναγαιτό τινι μὴ ὑπάρχειν· ἀδύνατον γὰρ τὸ παντί ὑπάρχειν τινὶ μὴ ὑπάρχειν. ὑκέτι δὲ ἀδύνατον ὃ αὐτὸς δοκεῖ διατὸ τῶν λέξεων λαμβάνειν... ἀλλ' ὥσπερ εἶπον, τῷ ἐνδέχεσθαι ἐπ' ἀμφοτέρων ἀντί τῷ ὑπάρχειν- 25
τος ἐχρήσατο. Alex. f. 60 b.

34^b ἀπορῶσι δὲ τινες πρὸς ταύτην τὴν δαίξιν τῷ Ἀριστοτέλει, ὡν
2. τὴν ἀπορίαν ἄξιόν ἐστιν ἐπισκέψασθαι ὅκ ἀφυῶς ἔχουσιν. φασὶ γὰρ ὅτι ὃδεν ἀδύνατον συμβαίνει ἐάν ὑποθώμεθα συνάγεσθαι τὸ ἀ' τῷ β' μὴ ἐνδέχεσθαι παντί· τί γὰρ συνήγεται, ὅτι τὸ ἀ' τῷ β' ὃ παντί ὑπάρχει, ὑπῆρχε δὲ ἡ παντί. τὸτο δὲ ψεύδους μὲν ἐστὶ, τὸ αὐτὸ ἡ 30
παντί ἡ μὴ παντί ὑπάρχειν, ὃ μέντοι ἡ ἀδύνατον. εἰ γὰρ τὸ ὑπάρχον τοῦτόν ἐστιν ὡς ἡ ποτὲ δύνανται μὴ ὑπάρχειν, δυνατὸν ἄρα τὸ παντί ὑπάρχον ποτὲ μὴ παντί ὑπάρχειν. ὥσπερ ὅν, φασί, ἡ ὑμεῖς μετελάβετε τὴν ἐνδεχομένην εἰς ὑπάρχουσαν, ὅπερ ψεύδους μὲν ἐστιν ὃ μέντοι ἀδύνατον, τί ἄτοπον εἰ ἐκ προτάσεως ψευδοῦς μὲν ὃκ 35
ἀδύνατον δὲ συμπέρασμα συναχθεῖ ψευδὲς ἡ ὃκ ἀδύνατον; τί ὅν πρὸς ταῦτα ἡμεῖς λέγομεν; ὅτι ἡ μὲν μεταλήψις τῆς ἐνδεχομένης εἰς τὴν ὑπάρχουσαν ὃκ ἐπὶ τῷ αὐτῷ χρόνῳ ὃδὲ μενύσης τῆς ἐνδεχομένης ἐνδεχομένη γέγονε ἡ ὑπάρχουσα· τὸτο γὰρ ὃ μόνον ἐστὶ ψεύδους ἀλλὰ ἡ ἀδύνατον, τὴν αὐτὴν ἐνδεχομένην τε ἅμα ἡ 40
ὑπάρχουσαν εἶναι· ἀλλὰ μετελήφθη ἡ πρότασις ἀπὸ μέλλοντος χρόνου εἰς ἐνεσῶτα. Ioh. Phil. f. XLIII b sq.

δείκνυσιν δὲ τὸτο λαβὼν ἀμφοτέρας τὰς προτάσεις ἀνάπα-
λιν, τὴν μὲν ὑπάρχουσαν ἐνδεχομένην, τὴν δὲ ἐνδεχομένην ὑπάρχου-
σαν. Alex. f. 61.

34^b ὃ βούλεται εἰπεῖν τοῦτόν ἐστιν. ὅταν λαβώμεν, φησί, καθόλου
7. καταφατικὴν ὑπάρχουσαν πρότασιν, ὥσπερ νῦν λαμβάνομεν τὸ ἀ' κτ' παντὲς τῷ β' κατηγορούμενον, ὃ δὲ τὸ κτ' παντὲς ἐν χρόνῳ λαμ-

βάνεσθαι ἀληθεύον ἀλλ' αἰεὶ, ἐπεὶ ἀσυλλόγιστος ἔστι ἡ συζυγία·
συνάγει γὰρ ἡ τὸ ἐξ ἀνάγκης ὃδενί. ὅλον τί λέγω; ἐάν λάβω ἄνθρω-
πον ἡ κινούμενον ἡ ἵππον (τούτοις γὰρ ἡ αὐτὲς κέχρηται τοῖς ὅροις), ἡ
εἶπω ὅτως, ὃ ἄνθρωπος παντὶ κινούμενῳ ὑπάρχει (ὑποκείτω γὰρ
μόνα τὰ κινούμενα ἀνθρώπου εἶναι), κινούμενα παντὶ ἵππῳ ἐνδέχεται
ὑπάρχειν, συναχθεῖσθαι ἄνθρωπος ἐξ ἀνάγκης μὴδὲν ἵππῳ ὑπάρ-
χειν, ἐξ ὑπαρχούσης ἡ ἐνδεχομένης προτάσεων καταφατικῶν
ἀναγκαῶν ἀποφατικῶν συμπέρασμα. τὸτο δὲ, φησί, συμβαίνει
διατὸ τὴν μείζονα πρότασιν ἐν χρόνῳ λαμβάνειν ἀληθεύσαν, ὅτε
ἄνθρωποι μόνον ἐκινῶντο· ὥς, φησί, παραφυλακτέον τὸ τοῦτον,
ὡς κτ' χρόνον ἀληθεύσας λαμβάνειν τὰς προτάσεις, ἀλλ' ἀπλῶς,
τατέστι καθόλου. Ioh. Phil. f. XLIV b.

τούτων ὑπαλλάξας τὴν ἐλάττωσαν ὅρον, φυλάξας δὲ τὰς προ- 34^b
τάσεις ὡς ἐξ ἀρχῆς κατὰ τε τὸ πῶν ἡ τὸς τρόπους, δείκνυσιν συ- 14.
ναγόμενον ἡ τὸ παντί ἐξ ἀνάγκης. id. ib.

εἰπὼν τὰς ἐξ ἀμφοτέρων καθόλου καταφατικῶν, νῦν τίθησι 34^b
τὴν ἐκ μείζονος καθόλου ἀποφατικῆς ὑπαρχούσης, τῆς δὲ ἐλάττωσαν 19.
καθόλου καταφατικῆς ἐνδεχομένης, ἡ συνάγει ἐνδέχεσθαι μὴδὲν
τῷ γ' τὸ ἀ'. δείκνυσιν δὲ ἡ ταύτην τῇ αὐτῇ δαίξει, λέγω δὲ τῇ
μεταλήψει ἡ τῇ εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῇ. id. ib.

τὸ συμπέρασμα, φησί, τὸ συναχθέν ὃκ ἐστὶ τοῦτόν ἐνδεχομένην 34^b
ὅκπερ ἡμεῖς ἐξ ἀρχῆς διωρισάμεθα, τὸτο δὲ ἦν ὃ ἀντιστρέφουσιν 27.
εἶχε τὴν μὴδὲν πρὸς τὴν παντί· τὸτο δὲ τὸ συμπέρασμα ὃκ ἐστὶ
τοῦτόν. id. f. XLVI.

25 ὅρους ἐκτίθει· δι' ὧν δείκνυσιν τῶς μὲν ὅτι ὃ συνάγει τὸ ἐνδε- 34^b
χεῖ μὴδὲν, κόρακα - διανοούμενον - ἄνθρωπον· μείζων κόραξ, ἐλάτ- 31.
των ἄνθρωπος. κόραξ μὲν γὰρ, φησίν, ὃδενί διανοούμενῳ ὑπάρχει,
διανοούμενον δὲ ἐνδέχεται παντί ἀνθρώπῳ, ἡ συνάγει κόραξ ὃδενί
ἀνθρώπῳ ἐξ ἀνάγκης. ὥς τῶς ἔχομεν διατὸ τούτων ὅτι ὃ συνά-
γει τὸ ἐνδεχόμενον. διατὸ τῶν ἐξῆς ὅρων δείκνυσιν ὅτι ὃδὲ
ἀναγκαῶν ἐστιν αἰεὶ τὸ συμπέρασμα, πλὴν ὅτι ὅτε ἐνταῦθα καλῶς
ἔλαβε τὸς ὅρους· ἀναγκαῶν γὰρ ἔλαβε τὴν μείζονα πρότασιν ὃκ
ὑπάρχουσαν κυρίως· κόραξ γὰρ ὃδενί διανοούμενῳ ὃκ ὑπάρχει μόνον
ἀλλ' ἐξ ἀνάγκης ὃκ ὑπάρχει. Ioh. Phil. f. XLVI b. Alex. f. 63 sq.

δείξας διατὸ τῶν προλαβόντων ὅρων ὅτι ὃκ ἐστὶν ἐνδεχόμενον τὸ 34^b
συμπέρασμα, διατὸ τούτων δείκνυσιν ὅτι ὃδὲ ἀναγκαῶν συνάγει. 37.
ἔγω γὰρ κινούμενον μὲν μὴδὲμᾶ ἐπιστήμη ὑπάρχειν, ἐπιστήμη δὲ ἐνδε-
χεῖ παντί ἀνθρώπῳ ὑπάρχειν, ἡ συνάγει κινούμενον μὴδὲν ἀν-
θρώπῳ ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχειν (ὁῦλον δὲ ὅτι τὴν ἐπιστήμην ἐνταῦθα
ἀντί τῷ ἐπιστήμονος λαμβάνει), ἐπεὶ ἀναγκαῖα ἡ ὃκ ὑπάρχουσα
ἔστι ἡ ἀπόφασις. ὥς, φησίν, εἰ μήτε ἐνδεχόμενον αἰεὶ ἐστὶ τὸ συμ-
πέρασμα μήτε αἰεὶ ἀναγκαῶν, εἰκότως εἴρηται ὅτι τὸ ὃδενί ἐξ
ἀνάγκης ἐστὶν ὡς δέδεικται πρότερον. συναϊδόμενος δὲ ἡ αὐτὸς ὅτι
ὃκ ἔλαβε καλῶς τὸς ὅρους, φησίν ὅτι ληπτέον δὲ καλλίον τὸς ὅρους,
45 λαβόμεν δὲ ἂν αὐτὸς βέλτιον ὅτως, βαδίζων - ἀλλοιούμενον -
ζῶν. λέγω ὅν ὅτως· βαδίζων μὴδὲν ἀλλοιούμενῳ ὑπαρχέτω,
ἀλλοιούμενον ἐνδέχεται παντί ζῳῷ ὑπάρχειν, ἡ συνάγει βαδίζων
ὃδενί ζῳῷ ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχειν. Ioh. Phil. f. XLVI b.

35^a τὸ ὅπερ ἐστὶν ἀληθές· ὃ τὐτό φησιν, ὅτι ἀληθές ἐστι τὴν
19. ἀποφατικὴν ἐνδεχομένην ποιῆσαι ἐνδεχομένην καταφατικὴν· τὐτο
ἢ ψευδές ἐστι· ἀλλὰ τὐτό φησιν, ὅτι ἀληθές ἐστι δύναμις τὴν ἀπο-
φατικὴν εἰς καταφατικὴν μεταληφθῆναι. Ioh. Phil. f. XLVII.

35^a ὁ δὲ αὐτὸς ἔχει συλλογισμὸς προσέθηκεν ἴσως εἰς δὴλω-
20. σιν τὸ ὅτι τὸ συμπέρασμα μὴδ' ἐπὶ ταύτης τῆς συζυγίας τὸ κτ'
τὸν διορισμὸν ἔχει ἐνδεχομένην, ὥσπερ ἐδείχθη, μὴδ' ἐπ' ἐκείνης
γινώσκον. Alex. f. 65.

νῦν τίθῃσι τὰς ἐχούσας τὴν ἐλάττω ἀποφατικὴν ὑπάρχου-
σαν, τὴν δὲ μελλούσα ἐνδεχομένην ἢ καταφατικὴν ἢ ἀποφατικὴν, 10
ἢ φησὶν ἀσυλλογιστὸν εἶναι ταύτας. εἰπομεν ἦ κατ' ἀρχάς
ὅτι ἐπὶ μὲ τῶν ἐχουσῶν ἐν τῇ μελλούσῃ τὴν ἐνδεχομένην δεῖ δὲ καὶ
ποσὸν τῆς μελλούσας φυλάξαι καὶ τὸ ποσὸν τῆς ἐλάττωσας, ἐπὶ δὲ τῶν
ἐχουσῶν τὴν μελλούσα ὑπάρχουσαν μόνον ἀρκεῖ φυλάξαι τὸ ποσὸν
τῆς μελλούσας, διότι ἢ μὲ ἐνδεχομένη ἀποφατικὴ μεταλαμβάνει 15
εἰς τὴν καταφατικὴν καὶ ποιεῖ συλλογιστικὴν τὴν συζυγίαν, ἢ δὲ
ὑπάρχουσα ἀποφατικὴ ἢ μεταλαμβάνει εἰς τὴν καταφατικὴν.
δύναται δὲ ταύτας ἀσυλλογιστὸν τῷ καὶ τὸ παντὶ καὶ τὸ ὑδενὶ συνά-
γειν. Ioh. Phil. f. XLVII.

35^a τὸ δὲ ἐξ αὐτῶν ὃ τὐτό φησιν, ὅτι τῇ δι' εὐθείας δεῖξει 20
23. (πάντες ἢ ἐδείχθησαν τῇ μεταλήψει τὸ ἐνδεχομένην εἰς τὸ ὑπάρ-
χον καὶ τῇ εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῇ), ἀλλ' ὅτι φυλάξαντα τὸ ἴδιον
ποιῶν. id. ib.

35^a δεῖ προῤῥεῖν τὴν καὶ σύνδεσμον καὶ εἰπεῖν ὅτως· οἱ δὲ καὶ διὰ
1. τῆς ἀντιτροφῆς· καὶ ἢ οἱ διὰ τῆς ἀντιτροφῆς δεικνύμενοι δένει 25
τῆς διὰ τὸ ἀδύνατον δάξω. δεικνύει δὲ διὰ μὲ τὸ ἀδύνατον μόνον
αἱ ἔχοντες τὴν ἐλάττω καταφατικὴν, ὥσπερ καὶ ἐπὶ τῶν καθόλου.
Ioh. Phil. f. XLVII b.

35^a τὴν δὲ ἐνταῦθα ἀντὶ τῆς καὶ ληπτέον· ἔστι ἢ συμπέρασμα τῶν
2. εἰρημένων. Ioh. Phil. f. XLVIII.

35^a εὐκρίτως· ἐκείνῃ ἢ μερικὴ ὑπάρχουσα ἀποφατικὴ μεταλαμ-
3. βάνει εἰς τὴν καταφατικὴν. id. ib.

35^a οἱ δὲ ὅροι ὅς μὲ αὐτὴ παραλαμβάνει, ὃ πάντῃ εἰσι προσφύει
9. τοῖς προκειμένοις, διότι τὸ τε λευκὸν τισι ζώοις ἐξ ἀνάγκης ὑπάρ-
χει ἢ ὅχι ὑπάρχει, καὶ τὸ ζῶον πάλιν τῇ χύρῃ ἢ τῇ πίττῃ ἐξ ἀνάγ- 35
κης ὅχι ὑπάρχει. ἔξωσαν ἔν ὅροι τῷ μὲ παντὶ κινέμενον - λευκὸν -
βαδίζον· κινέμενον ἐνδέχεται παντὶ λευκῷ ὑπάρχειν, λευκὸν ὑπαρ-
χέτω μὴ παντὶ βαδίζοντι, καὶ συνάγει κινέμενον παντὶ βαδί-
ζοντι ἐξ ἀνάγκης. τῷ δὲ μὴδὲν κινέμενον - λευκὸν - ἐξῶς· κιν-
νόμενον ἐνδέχεται παντὶ λευκῷ, λευκὸν μὴ παντὶ ἐξῶτι ὑπαρχέτω, 40
καὶ συνάγει κινέμενον ὑδενὶ ἐξῶτι ἐξ ἀνάγκης. id. ib.

35^a ἐπήγαγε τὸ ἐναλλάξ ταῦτα, εἰ μὲ συμπεραίνων πάντα τὰ
16. περὶ τὸ ἐνδεχομένην λέγει, λέγει ἂν τὸ ἐναλλάξ, ὥς τὴν μὲ εἶναι
ὑπάρχουσαν τὴν δὲ ἐνδεχομένην· εἰπὼν ἢ εἴτε ἐνδέχεται λαμ-
βάνουσαι εἴτε ὑπάρχειν, ἐπήγαγε τὸ ἐναλλάξ. εἰ δὲ τὰ προσεχῶς 45
εἰρημένα περαῖνοι, λέγω δὴ τὴν μῆξον τὸ ὑπάρχοντος καὶ τὸ ἐνδε-
χομένην, ὅτως ἀκωσέον τὸ ἐναλλάξ, εἴτε ἐν μέρει εἴτε ἀδιόριστοι
εἴτε ἐναλλάξ, ἀντὶ τῷ ἢ μὲ μερικῇ ἢ δὲ ἀδιόριστος. id. ib.

προσπακωσέον τῷ ἀεὶ γίνεσθαι συλλογισμὸς, ἐπαίτοι γε, ἐὰν 35^b
ἢ μὲ μελλῶν ἢ καθόλου ἢ δὲ ἐλάττω ἀποφατικὴ ὑπάρχουσα, ἢ 21.
γενήσεται συλλογισμὸς, ὡς δέδεικεν. id. ib.

προσπακωσέον δεῖ τῇ λέξει τὸ ἂν ὥσιν ἀμφοτέραι καταφατι-
καὶ, ἢ δὲ ἐλάττω ἐπὶ μέρος ἐνδεχομένη. ἢ ἐπὶ ὑπαρχούσης αὐτῆς,
τῆς ἐλάττωσας δηλαδή, ἐπὶ μέρος ἀποφατικῆς ληφθείσης, ἀσυλ-
λόγιστος ἢ συζυγία. Alex. f. 66 b.

ἐπειδὴ εἶπεν ὅτι ὅταν τὸ σερητικὸν ἀναγκαῖον ἢ, τὸ συμπε- 35^b
ρασμα ἔχει καὶ τὸ ἐνδέχεται μὴ ὑπάρχειν καὶ τὸ μὴ ὑπάρχειν, διὰ 32.
τὐτο ἐπήγαγεν ὅτι ἐνδεχόμενον ἐνταῦθα λαμβάνειν δεῖ καὶ τὸ κτ'
διορισμὸν, ἀλλ' ὥσπερ καὶ τὸ πρὶν ἐλάμβανον τὸ συντρέχον ἄλλῃ
τινί, τῷ τῷ ὑπάρχοντι· κατηγορεῖται ἢ τὸ ἀπλῶς ἐνδεχόμενον
καὶ καὶ τὸ ὑπάρχοντος. Ioh. Phil. f. XLVIII b.

ἐξήγηται περὶ τῶν ἐπὶ πλέον ἡμῶν ἐν τῷ περὶ μῆξεων γε- 35^b
γραμμένῳ βιβλίῳ. Alex. f. 68. 37.

ὑπέκειτο δὲ καὶ παντὶ ἐνδέχεται, ὅπερ ἀδύνατον. δεῖ δὲ εἰδέναι 36^a
15. ὅτι τὸ ἀδύνατον ἠκολούθησεν ἐνταῦθα διὰ τὸ βύλεσθαι τὸν Ἀριστο-
τέλην ἐπὶ τῆς μῆξεως τὸ ἀναγκαῖον καὶ τὸ ὑπάρχοντος τῇ μελλούσῃ
προτάσει ἀκολουθεῖν τὸ συμπέρασμα, ἐπεὶ ἐὰν τῇ χείρῃ ἀκολου-
θεῖν ὑποθώμεθα, ὡς δέδεικεν ἀνωτέρω, ὅχι ἔψεται τὸ ἀδύνατον.
Ioh. Phil. f. XLIX.

ἀσαφὴ τὴν δεῖξιν διὰ συντομίαν πεποίηκε· λαβὼν ἢ ἀντὶ 36^a
τὸ ἐνδεχομένην ἀποφατικῶς καθόλου ὑπάρχον ἀποφατικὸν καθόλου 22.
τὸ συμπέρασμα, καὶ ὅτι δεικνύει τὐτο συναγόμενον διὰ τῆς εἰς
ἀδύνατον ἀπαγωγῆς βυλόμενος δεῖξαι, ἐκείνῃ ἔλαβε τὸ ἀντικα-
μεῖν αὐτὸ καὶ ὑπέθετο (τὐτο δὲ ἐστὶ τὸ ἐπὶ μέρος ὑπάρχον κατα-
φατικὸν τὸ α' τῷ γ' τινὶ ὑπάρχειν, ὃ μὲν τὸ α' τῷ β' ἐνδέχεται
μὴδὲν ὑδὲν συνάγει), ἀλλ' ὡς γνωρίμῳ ὄντος τὸ ὀφειλόντος με-
ταληφθῆναι καὶ ὑποτεθῆναι τὸ καθόλου ἀποφατικῶς ὑπάρχοντος, ὃ
30 ἦν τὸ ἐπὶ μέρος καταφατικὸν ὑπάρχον, παρείλασε καὶ μόνον προσέ-
λαβε τὸ μεθ' ὃ ἐκείνο ὑδὲν συνάγει. φέρει μόνον ἐν τισιν ἀντι-
γράφοις· εἰ ἢ ὑποτεθείη τὸ α' τῷ γ' τινὶ μὴ ὑπάρχειν· καὶ
αὕτη ἢ ἢ γραφὴ, εἴη ἂν πάλιν παρειμένον ὅτι τὸ α' τῷ γ' μὴδὲν
ὑπάρχειν, ὃ τὸ ἀντικείμενον τὸ α' τῷ τῷ γ' ὑπάρχειν, τεθὲν μὲν
τὸ α' τῷ β' ἐνδέχεται μὴδὲν, ὑδὲν συνάγει. ἀλλ' ὅδ' ἂν προσ-
λάβωμεν τῇ ὑποθέσει τῇ τὸ α' τινὶ τῷ γ' ὑπάρχειν λαμβανόντῃ τὴν
β' παντὶ τῷ γ' ὑπάρχειν, ὑδὲν ἀδύνατον συναχθήσεται. Alex. f. 69.

ληφόμεθα ἡμεῖς ὅρους καὶ τῶν κρείττωνας, ὥσπερ καὶ ἐν 36^a
ἐκείνοις εἰλήφαμεν, τῷ μὲ παντὶ, λευκὸν ἐνδέχεται μὴδὲν ἵππῳ, 30.
ἵππος ὑδενὶ κύνῃ ἐξ ἀνάγκης, καὶ λευκὸν ἐξ ἀνάγκης παντὶ κύνῃ·
τῷ δὲ μὴδὲν, εἰ ἀντὶ κύνῃ κόρακα λάβωμεν, λευκὸν ἢ
ἐνδέχεται μὴδὲν ἵππῳ, ἵππος ὑδενὶ κόρακι ἐξ ἀνάγκης, καὶ λευκὸν
ἐξ ἀνάγκης ὑδενὶ κόρακι. Ioh. Phil. f. L.

τὸ δὲ ἢ ἐνδεχόμενον ἀντὶ τῷ καὶ ἐνδεχόμενον· πρῶτας ἢ 36^b
ἐξέθετο ἀσυλλογιστὸν τὰς ἐχούσας τὴν ἐλάττω ἐνδεχομένην. 4.
Ioh. Phil. f. L b.

τῷ τῇ τῇ σερητικῇ προτάσει λαμβανομένης ἐνδεχομένης 36^b
ὑπάρχειν· ἐν ἢ τῷ ὑπάρχειν τὐτο λαμβάνει τὸ ἐνδεχομένην καὶ ὀφεί- 21.

λοι προσυπακύνει· τὸ γὰρ λεγόμενον ὑπάρχειν ἢ ὅπως λέγει ὑπάρχειν ὑπαρχόντως, ἢ ὅπως λέγει ὑπάρχειν ἐνδεχομένως· ἔστιν ὅτι ἢ ὅλη ἔννοια τῷ λόγῳ αὐτῇ· ὅταν ἡ μεῖζων πρότασις ἀποφατικὴ ἔστιν ἐνδεχομένη, τότε συναγέτω τὴν κυρίως ἐνδεχόμενον· ὅταν δὲ ἡ μεῖζων ἀποφατικὴ ἀναγκαία, τότε ἐξ ὁρθῆ συναγέτω τὴν ὑπάρχον 5 ἢ τὴν ἰσοδυναμῶν τῷ ὑπάρχοντι. εἰ δὲ καὶ ὁ Ἀλέξανδρος καὶ ὁ κατ' ἔχρος αὐτὸ βαίνων Φιλόπονος τὴν πλὴν καὶ μὴ τὴν ὑπάρχειν τιθεμένης τῆς σερητικῆς προτάσεως· ὅπως ἐξελάβοτο ἐπὶ τῆς ἀποφατικῆς καθόλου ὑπαρχούσης, πλὴν ὁμως καὶ αἰδοῖ τὸ ἀνδρὸς εὐ φαίνεσθαι ἢ ἀκωλυθία τῆς υποθέσεως σώζεσθαι. cod. 1917 in marg. cf. Alex. 10 f. 70 b sq. Ioh. Phil. f. LI.

οἱ μὲντοι περὶ Θεόφραστον καὶ ἐπὶ ταύτης τῆς συζυγίας ἐνδεχομένου λέγουσιν εἶναι τὸ συμπέρασμα, ὅτι καὶ ἐνταῦθα τῇ χείρῳ τῶν προτάσεων ἔπειτα τὸ συμπέρασμα· καὶ τὸτο δεκνύουσιν τῇ εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῇ ὅπως. ἔξωσαν γὰρ αἱ προτάσεις ὅπως ὡς 15 εἴπομεν, λέγω ὅτι συναγύσει τὸ α' τῷ γ' ἐνδέχεται μὴδενί· εἰ γὰρ τὸτο ψεύδος, ἔστι ἀληθὲς τὸ ὅτι ἐνδέχεται μὴδενί, ὅπερ ταυτὸν ἐστὶ τῷ ἀνάγκῃ τινί. ἐπεὶ ὅτι ἀντιγράφει ἡ μερικὴ καταφατικὴ, καὶ τὸ γ' ἄρα τινὶ τῶν α' ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχει. εἰ τοίνυν τὸ μὴ β' καὶ ἐνδέχεται παντὶ τῷ γ', τὸ δὲ γ' τινὶ τῶν α' ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχειν 20 ὑπάρχει, τὸ ἄρα β' τινὶ ἐνδέχεται τῶν α'. ἐπεὶ τοίνυν ὑπέκειτο ἐξ ἀρχῆς τὸ α' τῶν β' ἐξ ἀνάγκης μὴδενί, καὶ τὸ β' ἄρα τῷ α' ἐξ ἀνάγκης ὕδατι. ὑπέκειτο δὲ καὶ ἐνδέχεται τινί, ὅπερ ἀδύνατον. τὸ δὲ ἀδύνατον ἠκολούθησε διὰ τὸ ὑποθέσθαι ἡμᾶς τὸ α' τῷ γ' ὅτι ἐνδέχεται μὴδενί, ὅπερ ἐστὶ ταυτὸν τῷ ἀνάγκῃ τινί. ψεύδος ἄρα τὸτο, καὶ ἀληθὲς δὲ τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικειμένον, τὸ ἐνδέχεται μὴδενί. τὸτο ἄρα ἐστὶ τὸ συναγόμενον. ἔστι δὲ καὶ ἄλλως δεῖξαι τὸ ἀδύνατον. εἰ 25 γὰρ τὸ α' τῷ β' ἐξ ἀνάγκης μὴδενί, καὶ τὸ β' τῷ α' ἐξ ἀνάγκης ὕδατι· τὸ δὲ β' τῷ γ' ἀνάγκῃ τινί, τὸ ἄρα β' τῷ γ' ἀνάγκῃ μὴ παντί. ἦν δὲ καὶ ἐνδέχεται παντί, ὅπερ ἀδύνατον. Ioh. Phil. f. LI.

36b ὅτι γὰρ πάντες ἀπλῶς ἀτελεῖς, ἀλλ' ὅσοι ἔχουσιν τὴν ἐλάττωνα 24 ἐνδεχομένην. τελευταῖον δὲ πάντες τῇ εἰς τὸ α' χῆμα ἀπαγωγῇ, ἢ τῶν ἀπλῶς συλλογισμῶν ἢ τῶν μικτῶν· διὰ τὸτο γὰρ εἶπε χημάτων καὶ ὅχι χήματος. id. ib.

36b παραδίδω· ὁ φιλόσοφος τὸ τε ὑπάρχοντος καὶ τὸ ἐνδεχομένου 26 ἰδίᾳ ἐκάστῳ ἐπὶ τῶν τριῶν χημάτων τὰς ἀπλῆς συλλογισμῆς, ἐφεξῆς τούτων ἐξέθετο τὴν μίξιν ἐπὶ τε α' καὶ β' καὶ γ' χήματος, εἴτα μὲν τὸτο παραδίδωκεν τὸ ἐνδεχομένον αὐτῷ καθ' αὐτὸ ἐν πρώτῳ χήματι τὰς ἀπλῆς συλλογισμῆς. καὶ δέον εὐθέως τὰ λοιπὰ δύο χήματα τῶν ἀπλῶν συζυγιῶν τὰ ἐνδεχομένα παραδίδωαι, ὡς περ 40 ἐποίησε καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων, εἰθ' ὅπως ἐπὶ τὴν μίξιν τραπῆναι τὸ ἐνδεχομένον πρὸς τὰς ἄλλας δύο τρόπους, ὅχι ὅπως ὁ φιλόσοφος ποιεῖ, ἀλλὰ μὲν τὸ παραδίδωαι τὸ ἐνδεχομένον ἐν πρώτῳ χήματι τὰς ἀπλῆς συζυγίας, εὐθέως ἐτραπῆν ἐπὶ τὴν μίξιν αὐτὸ τὴν πρὸς τὸ ὑπάρχον καὶ ἀναγκαῖον ἐν πρώτῳ χήματι, εἴτα λοιπὸν ἐπὶ δευτέρῳ χήματος μεταβέβηκεν. τὸτο δὲ πεποίηκεν ἐπειδὴ πᾶσαι αἱ ἐν β' χήματι τὸ ἐνδεχομένον συζυγίαι ἀσυνλόγιστοι εἰσιν. Ioh. Phil. f. LI b. cf. Alex. f. 71 b sq.

ὅσαι, φησί, τὴν καταφατικὴν πρότασιν ὑπάρχουσιν ἔχουσιν, 36a αὐτῇ πᾶσαι ἀσυνλόγιστοι εἰσιν· καὶ γὰρ ἀποφατικὴ εἴη ἢ ἐνδεχομένη, 28 διὰ τὸ πάλιν μεταλαμβάνει τὴν ἀποφατικὴν τὴν ἐνδεχομένην εἰς τὴν καταφατικὴν καὶ πάλιν ὁμοιοσχήμενος γίνεσθαι τὰς προτάσεις, ἀσυνλόγιστοι αἱ τοιαύτῃ συζυγίαι. ὅσαι δὲ ἀποφατικῶς ὑπάρχουσιν ἔχουσι, τῆς ἐνδεχομένης ὡς ἔτυχεν ἐχέσθαι εἴτε ἀποφατικῶς εἴτε καταφατικῶς, πάντως γίνεσθαι συλλογιστικὴ ἢ συζυγία· μένει γὰρ ἢ συζυγία τῆνικαὶ ἀνομοιοσχήμενος ἔχουσα τὰς προτάσεις, διὰ τὸ μήτε τὴν ἀποφατικὴν ὑπάρχουσιν μεταληφθῆναι δύνασθαι εἰς 10 καταφατικὴν μήτε τὴν ἐνδεχομένην ἀποφατικὴν εἰς τὴν καταφατικὴν καὶ τὰ Ἀριστοτέλει δοκῶντα. Ioh. Phil. f. LI b.

περὶ ποίας δὲ ἀντιστροφῆς λέγει, ἐδήλωσε παραθέμενος τὰς 36b ὁρους· περὶ γὰρ τῆς καὶ τὴν ὑπαλλαγὴν τῶν ὁρων, ὅτι περὶ τῆς εἰς τὴν 35 καταφάσιν μεταλήψεως· ἐκείνη γὰρ ἀντιστρέφειν κείνῃ. Θεόφραστος μὲντοι καὶ Εὐδήμος, ὡς κατ' ἀρχὰς ἐμνημονεύσαμεν, ἀντιστρέφειν φασὶ καὶ τὴν καθόλου ἀποφατικὴν αὐτῇ, ὡς περ ἀντίστρεφε καὶ ἡ ὑπάρχουσα καθόλου ἀποφατικὴ καὶ ἡ ἀναγκαία· ὅτι δὲ ἀντιστρέφει, δεκνύουσιν ὅπως. εἰ τὸ α' ἐνδέχεται τῷ β' μὴδενί· ἐπεὶ δὲ ἐνδέχεται τὸ α' τῷ β' μὴδενί, ὅτε ἐνδέχεται μὴδενί, τότε ἐνδέχεται ἀπε- 20 ζεύχθαι τὸ α' πάντων τῶν τῷ β'· εἰ δὲ τὸτο, ἔστι καὶ τὸ β' τῶν α' ἀπεξευγμένον· εἰ δὲ τὸτο, καὶ τὸ β' ἐνδέχεται τῷ α' μὴδενί. ἔστι δὲ Ἀριστοτέλης βέλτιον αὐτῶν λέγειν μὴ φάσκων ἀντιστρέφειν τὴν καθόλου ἀποφατικὴν ἐνδεχομένην αὐτῇ τὴν καὶ τὴν διορισμὸν· ὅτι γὰρ εἰ τί τινος ἀπέχεσθαι, ἦδη καὶ ἐνδεχομένως ἀπέχεσθαι αὐτῷ. Alex. f. 72.

λέγων ἐναντίας μὴ τὰς καθόλου τὴν παντὶ ἐνδέχεται τῇ ἐνδέχεται 36b μὴδενί, ἀντικειμένως δὲ τὰς καθόλου ταῖς ἐπὶ μέρος, τὴν παντὶ 38 ἐνδέχεται τῇ ἐνδέχεται ὅτι παντὶ καὶ τὴν ἐνδέχεται μὴδενί τῇ ἐνδέχεται τινί, ὅχι ὡς ἀληθῶς τούτων ἐναντίων ὕδατων ἀλλήλαις καὶ ἀντικειμέ- 30 νων (πῶς γὰρ εἶγε συναληθεύον;)· ἀλλ' ὡς τῇ λέξει ὁμοίως τούτων ἔχουσιν πρὸς ἀλλήλας ὡς ἔχουσιν αἱ ἐπὶ τῶν ὑπαρχουσῶν καὶ ἐπὶ τῶν ἀναγκαίων ἐναντία. Alex. f. 72 b.

δεῖξει τισὶ διὰ τὴς εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῆς δύνασθαι δεῖ- 37a κνυᾶς ἢ καθόλου ἀποφατικῇ ἐνδεχομένως ἀντιστρέφουσα. τῇ αὐτῇ 9 δεῖξει καὶ οἱ ἐταῖροι αὐτῷ κέχρηται. Alex. f. 73.

δήλον ἄρα ὅτι ἡ ἐν ἐνδέχεται μὴδενί τὸ ἀνάγκῃ τινί καὶ τὸ 37b ἀνάγκῃ μὴ παντὶ περιέχει. ἴσμεν δὲ ὅτι ἀντὶ τῷ εἰπεῖν ὅτι ἐκ 18 ἀληθὲς εἰπεῖν ὡς ἐνδέχεται μὴδενί ὑπάρχειν, εἶπεν ὡς μὴ παντὶ ἐνδέχεται ὑπάρχειν. ἔστι δὲ ἐν καὶ ταῦτό· εἰ γὰρ παντὶ ἐνδέχεται μὴ ὑπάρχειν, ἐνδέχεται μὴδενί ὑπάρχειν. Ioh. Phil. f. LII b.

τὸ "παντὶ ἐνδέχεται μὴ ὑπάρχειν" ἔλαβεν ἀντὶ τῷ ἐνδέχεται μὴδενί, ὅ καὶ ἀσαφεστέρην τὴν λέξιν ποιεῖ. Alex. f. 74.

τὰ χρήσιμα αὐτῷ ἐσόμενα πρὸς τὴν διδασκαλίαν τῶν ἐν 37a δευτέρῳ χήματι προδιδίδας συλλογισμῶν, νῦν ἐπὶ τὰς συζυ- 32 γίας αὐτῶν μετέρχεται καὶ δεκνύουσιν ὅτι ἐκ ἐνδέχεται ἐξ ἀμφοτέρων τῶν προτάσεων ἐνδεχομένων ἐν δευτέρῳ χήματι συλλογισμὸν γινέσθαι. δεῖ γὰρ ἐν τούτῳ τῷ χήματι ἀνομοιοσχήμενος εἶναι τὰς συλλογιστικὰς προτάσεις. ἐνδεχομένων δὲ ἀμφοτέρων ὕδατων ἀδύνατον

αὐτὰς ὅπως ἂν ληφθῶσι καὶ ἀνομοιοχρήματα εἶναι, ἀεὶ τῆς ἀποφα-
τικῆς μεταλαμβάνομένης εἰς καταφατικὴν. Ioh. Phil. f. LIII.

37. "τεθέντος ἡ δὲ β' παντὶ τῷ γ' ἐνδέχεσθαι ὑπάρχειν" εἶρκεν
35. ἀντὶ τῷ τεθέντος ἡ δὲ ὑποτεθέντος τῷ β' παντὶ τῷ γ' ἐξ ἀνάγκης
ὑπάρχειν. ὡς δὲ δυνάμει ὡς ἀντικείμενον τῷ ἐνδέχεσθαι β' τῷ γ'
γ' μὴδενὶ τὸ ἐνδέχεσθαι παντὶ τὸ β' τῷ γ' ληφθέν ὑποτεθῆναι. ταὐτὴν
γὰρ ἔστιν αὐτῷ ἀλλ' ἢ ἀντικείμενον... εἰ ὅλον τέ ἐστιν. καὶ εἴη
ἂν ἤτοι ἡμαρτημένη ἢ λέξις καὶ ἀντὶ τῷ ἀποφατικῷ τὸ καταφατι-
κὸν λαμβάνουσα. ἔδει ἡ δὲ γεγράφθαι "τεθέντος ἡ δὲ β' παντὶ
τῷ γ' ἐνδέχεσθαι μὴ ὑπάρχειν." τὸτο ἡ δὲ εἴη γινώσκον συμπε-
30 ρασμα. ἡ καὶ τὸ καταφατικὸν ὡς ὃν δυνάμενον τῷ ἀποφατικῷ
ἀληθεύει. τὸτο δὲ τεθέντος γίνεσθαι συμπεράσματος ὅθεν ἀδύ-
νατον διὰ τῆς εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῆς, διὰ τὸτο συναγόμενον
δειχθῆσθαι. τὸ ἡ δὲ ψεύδος ἀντὶ τῷ ἀδυνάτῳ εἶπε. λαβὼν δὲ τὸτο
μᾶρτι τὴν εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγὴν τεθεικέναι ὡς γινώσκον. εἰ 15
ἡ δὲ ληφθεὶς τὸ ἀντικείμενον τῷ ἐνδέχεσθαι μὴδεν, ὅ ἐστιν ἐξ ἀνάγκης
τῷ γ' γίνεσθαι συναγόμενον τὸ ἐνδέχεται τῷ μὴ τὸ α' τῷ γ', ὅ ἐκ
ἔστιν ἀδύνατον. καὶ ἡ δὲ παντὶ αὐτῷ ἐνδέχεσθαι. ἔκειτο ἡ δὲ τὸτο, καὶ ἐν-
δέχεσθαι μὴδεν διὰ τὸ ἀντιγράφειν τὴν ἐνδεχομένην καταφατικὴν.
εἰ δὲ ἐνδέχεσθαι τὸ α' τῷ γ' μὴδεν, ὁ ὅλον ὡς ἢ ἀδύνατον τὸ α' τῷ 20
τῷ γ' ἐνδέχεσθαι μὴ ὑπάρχειν. Alex. f. 74 b sq.

37. ἰστέον δὲ ὅτι ὁ Ἀριστοτέλης τῇ ἢ ἐνδέχεσθαι μὴδεν ἰσοδυνα-
36. μῶσαν ἔλαβε τὴν ἀνάγκη παντὶ. ὅπερ ἐπὶ τῶν μὴ ὅρων ἀληθεύει,
ὅτι ἐπὶ πάντων δὲ. ἀλλ' ἀεὶ τὸ ἀνάγκη τινί. ἀλλὰ ὁ Ἀριστοτέλης
ἐκ περιστάσεως ἔλεγε βυλόμενος τὴν λόγον, τὸ ἀνάγκη παντὶ ὑπέ-
25 βετο, θεωρῶν ὅτι εἰ ταύτη τῇ ὑποθέσει ὅθεν ἀδύνατον ἀκολουθεῖ,
πολλῷ γε μᾶλλον τῇ ἀνάγκη τινί. ἀκολουθεῖ ἡ δὲ τῷ καθόλου τὸ με-
ρούς. τεθέντος γὰρ, φησί, τῷ β' παντὶ τῷ γ' ἐνδέχεσθαι ὑπάρχειν,
τῷ γ' ἀνάγκη παντὶ ὑπάρχειν, ὅθεν ἀδύνατον συμβαίνει. εἰ ἡ δὲ
τὸ α' ὕδατι τῷ β' ἐνδέχεσθαι, τὸ δὲ β' παντὶ τῷ γ' ἀνάγκη ὑπάρχειν, 30
γίνεσθαι τὸ α' χῆμα, καὶ συνάγεσθαι τὸ α' ἐνδέχεσθαι μὴδεν τῶν β'. ἦν δὲ
καὶ παντὶ ἐνδεχομένως, καὶ ὅθεν ἀδύνατον. Ioh. Phil. f. LIII b.

37. ἐνταῦθα δὲ ὅρος παρέθηκε μόνον τὸ ἐξ ἀνάγκης μὴδεν συνά-
38. γοντας. φησί δὲ ὁ Ἀλέξανδρος (f. 75 b) ὅτι δυνατὸν καὶ ἐνταῦθα
εὐπορῆσαι ὅρων καὶ τὸ παντὶ ἐξ ἀνάγκης συναγόντων. ἔγνωσαν ἡ δὲ
ἔροι λευκὸν - ζῶον καὶ εἶδος τι τῶν ὑπὸ τὸ ζῶον, οἷον ἄνθρωπος.
λευκὸν μὴδεν ζῶον ἐνδεχέσθαι, λευκὸν παντὶ ἀνθρώπῳ ἐνδεχέσθαι, καὶ
συνάγεσθαι ζῶον ἐξ ἀνάγκης παντὶ ἀνθρώπῳ. ταῦτα μὲν ὁ Ἀλέ-
ξανδρος, βυλόμενος δεῖξαι ὡς δυνατὸν καὶ ταύτας τὰς συζυγίας διὰ τῷ
συνάγειν τὸ παντὶ καὶ μὴδεν ἐξ ἀνάγκης ἀσυλλογίσις δεκνύναι. ἢ 40
ἀποδεικνύειν δὲ αὐτὸ ἐν τῷ γ'. δεῖ γὰρ, ὡς πολλὰκις εἶρη, ἀμφο-
τέρως τὰς προτάσεις καὶ τὴν αὐτὴν χρόνον ἀληθεῖς εἶναι, αἱ δὲ εἰλημ-
μέναι ὑπὸ τῷ Ἀλεξάνδρῳ προτάσεις ὡς συνάγειν τὸ ἐξ ἀνάγκης
παντὶ ὡς δύνανται καὶ τὴν αὐτὴν χρόνον ἀμφοτέρω ἀληθεῖς εἶναι. id. ib.

37. μήποτε ὅν, φησὶν ὁ Ἀλέξανδρος (f. 76 b), τὸ ἐνδεχόμενον 45
29. ἔλαβεν ὡς τὸ καὶ τὸν διορισμὸν ἀλλὰ τὸ καὶ τὸ ὑπάρχοντος ἀληθεύ-
μενον. ἐδύνατο ἡ δὲ ἐν τῷ α' χῆματι τὸ τοῦτον συναγόμενον τῆς
μαζέως ἀποφατικῆς ληφθείσης, ἡ δὲ τοιαύτη ἀπόφασις πρὸς

αὐτὴν ἀντιγράφει, ὥστε καὶ τὸ συμπεράσμα ἀντιγράφῃσθαι καθόλου
ἀποφατικὸν ὑπάρχειν. ὅτι δὲ τοῦτον γίνεσθαι τὸ συμπεράσμα, καὶ
ἐπὶ τὸ καὶ τὸν διορισμὸν ἐνδεχόμενον, καὶ διὰ τῶν ἐξῆς μὴ ὁ ὅλον ποιῇ,
προεῖρηκε δὲ ἀρχόμενος τῷ δευτέρῳ χήματι, ἐνθα ἔλεγε δεῖ δὲ καὶ
τὸ ἐν τῷ τοῖς λαμβάνειν τὸ ἐν τοῖς συμπεράσμασιν ἐνδεχόμενον,
ὥσπερ ἐν τοῖς πρότερον. τὰς δὲ εἰς τὸτο κεινημένας ἀπορίας
ἐν τοῖς Ἀλεξάνδρῳ εὐρήσεις. Ioh. Phil. f. LIV b.

τὸ "ἀντιγράφῃσθαι" φησὶν ἀντὶ τῷ μεταληφθείσης τῆς ἐνδε- 37
χομένης ἀποφατικῆς, εἰς καταφατικὴν. τὸτο ἡ δὲ γινώσκον γινόνθαι 32
πάντα αἱ πρότεροι δύο συλλογιστὰς συζυγίας τὰ αὐτὰ συνάγειν
συμπεράσματα. id. ib.

τῷ γ' ὅν ὁ μόνον τὸ ἐνδέχεσθαι μὴδεν συνάγει, ἀλλὰ καὶ τὸ 38
ὑπάρχειν ὅθεν. δεικνύειν ὅν τὸτο τῇ διὰ τῷ ἀδυνάτῳ δεῖξει. Ioh. 21.
Phil. f. LV.

δεικνύειν ὅν ταύτας διὰ τῶν ὅρων μὴδεν συμπεράσμα συνά- 38
γόντας, μήτε ἐνδεχόμενον μήτε ὑπάρχειν μήτε ἀναγκαῖον, ὅπως 32
λευκὸν παντὶ κύκλῳ ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχει, ἀνθρώπῳ δὲ ἐνδέχεσθαι
μὴδεν, οἷον ἐν τοῖς ἐν Ἀλεξάνδρῳ, καὶ ὅμως κύκλος ἐξ ἀνάγκης
μὴδεν ἀνθρώπῳ. Ioh. Phil. f. LV b.

τίθησιν ὅν ὅρος τὸ ἐξ ἀνάγκης παντὶ συνάγοντας τῷ γ', 38
νησιν - ἐργηγορσιν - ζῶον. κίνησιν ἡ δὲ παντὶ ζῶον ἐνδέχεσθαι ὑπάρχειν, 41.
ἐργηγορότι δὲ ἐξ ἀνάγκης παντὶ, καὶ ὁμοίως ζῶον παντὶ ἐργηγορότι
ἐξ ἀνάγκης. ἐπιζητοῦν δὲ χρὴ τοῖς ὅροις. ὡς γὰρ εἰσι καλῶς
εἰλημμένοι. id. ib.

ἀντικείμενων δηλονότι ταῖς ἀποφάσεσι λέγει τῇ τε καθόλου 38
ἀναγκαῖα καὶ τῇ ὑπαρχούσῃ, ὡς ἡ καθόλου καταφατικὴ ἀναγκαῖα 4.
δειχθεῖσα ἀνείλεν. ἀντικείμενὸν δὲ καταφάσεις τῇ μὴ ἀναγκαῖα κα-
θόλου ἢ ἐπὶ μέρους ἐνδεχομένη, τῇ δὲ ὑπαρχούσῃ καθόλου ἢ ἐπὶ μέρ-
ους ὑπάρχουσα ἀντιφατικῶς. ὅθεν τῶν ὅν τινὰ οἷον τε λέγειν
συνάγεσθαι... δύνανται καὶ τὸ ὅθεν δὲ τῶν ἀντικείμενων καταφά-
σεων ὡς ἴσον εἰρήσθαι τῷ φάσειν, ἵνα μὴ κατάφασις ἢ λέγειν
ἀλλὰ φάσις, τῷ γ' προτάσεις. ἔθος ἡ δὲ αὐτῷ τῆς φάσεως ὄνομα
καὶ ἐπὶ τῶν προτάσεων κατηγορεῖν. Alex. f. 78 b.

διττῇ φέρεται ἡ γραφή, ἡ "φάσεων" ἢ "καταφάσεων." εἰ μὲν 37
ἐν φάσεων, πρὸς τὸ ἀνωτέρω εἰρημένον ἢ ἀπάντησις τό τε ἀνάγκη
παντὶ καὶ τὸ ἀνάγκη ὅθεν. ἀντικείμενὸν ἡ δὲ ταύταις τῇ μὴ ἀνάγκη
παντὶ ἢ ἐνδέχεσθαι παντὶ, τῇ δὲ ἀνάγκη ὅθεν ἢ ἐνδέχεσθαι τινί. εἰ
μὲν ὅν "φάσεων," ὅπως. εἰ δὲ "καταφάσεων," πρὸς τὸ ὑπάρχειν
ὅθεν ἀνάγκη ὅθεν ἢ ἀπάντησις. ἐπειδὴ ἡ δὲ εὗρεν ὅρος συνάγον-
τας τὸ ἀνάγκη παντὶ, καὶ διὰ τὸτο ἀνείλεν τό τε ἀναγκαῖον ἀπο-
φατικὸν καθόλου καὶ τὸ ὑπάρχειν, ἐπήγαγεν ὅτι ὅθεν αἱ ἀντικείμεναι
ταύταις ταῖς ἀποφάσεσι καταφάσεις συνάγονται. ἀντικείμενὸν δὲ τῇ
μὴ ἀνάγκη μὴδεν, ὡς εἶρη, ἢ ἐνδέχεσθαι τινί, τῇ δὲ ὑπάρχει ὅθεν
ἢ ὑπάρχει τινί. Ioh. Phil. f. LVI.

τὸ ἡ δὲ ἀνάγκη μὴδεν διὰ τῶν ὅρων συναχθέντος πάντα τὰ 38
καταφατικὰ ἀνήρησιν συμπεράσματα, καὶ ἀναγκαῖα καὶ ὑπάρχοντα 21.
καὶ ἐνδεχόμενα. ἀποφάσεις ἡ δὲ ἀντικείμεναι λέγει τὰς καταφά-
σεις τῶν προσεχῶς εἰρημένων ἀποφάσεων. id. ib.

τέρων ἐνδεχομένων" τὸ "ὅτι ἀποδείξει δ' ἡ αὐτὴ ἡ καὶ ἐν τοῖς καθόλου." Alex. f. 82 b.

40^a 7. ἂν δὲ ἡ ἀποφατικὴ τὸ ἐνδεχόμενον μὴ ὑπάρχειν καὶ τὸ μὴ ὑπάρχειν, ὅπερ ἴσον ἐστὶ τῷ ὅτι ὁ τὸ καὶ τὸν διορισμὸν ἐνδεχομένου τὸ συμπεράσμα ἐστὶ ἀλλὰ τὸ κατηγορούμενον τὸ ὑπάρχοντος. . . 5 πῶς δὲ λέγει τὸ ἐξ ἀνάγκης μηδενὶ ἐν τῇ μίξει τῇ ἐξ ἀναγκαίας ἀποφατικῆς καθόλου καὶ ἐνδεχομένης καταφατικῆς ἐν μηδενὶ τῶν χημάτων ἀναγκαῖον ἀποφατικὸν γίνεσθαι συμπεράσμα, ἄξιον ἐπιζητῆσαι. δεῖ γὰρ ἡ διαβάλλεσθαι τὴν εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγὴν, ἡ τὰς ἐν τῷ τρίτῳ χήματι συμπλοκάς δι' ὧν τὴν εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγὴν πεποιθὴ ἀσυλλογίζεσθαι εἶναι, ἡ τὸ ἐξ ἀνάγκης μηδενὶ συνάγεσθαι. ἐξήγηται δὲ μοι περὶ τούτου καὶ ἐπὶ πλέον εἰρηγὶ ἐν τῷ περὶ τῆς καὶ τὰς μίξεις διαφωνίας Ἀριστοτέλους καὶ τῶν ἐταίρων αὐτοῦ, ὡς ἤδη προείπον. ἐπὶ πλέον δὲ εἰρηγὶ περὶ αὐτῶ μοι ἐν τοῖς σχολαῖς τοῖς λογικοῖς. id. ib.

40^a 21. εἰπὼν δὲ "ἐστὶ πάντων τὸ πρῶτον χήμα" προσέθηκε τὸ "καὶ γὰρ ἡ φερητικὴ πρότασις ἐνδεχόμενα σημαίνει," ὅ ἐστι δεικνύον τὸ καὶ καὶ τὸν διορισμὸν ἐνδεχομένου ἀποφατικὸν γίνεσθαι συμπεράσμα. ὅταν γὰρ ἡ μείζων φερητικὴ τε καὶ ἀναγκαῖα ἦ, τότε μόνον ὁ τὸ καὶ τὸν διορισμὸν ἐνδεχομένου τὸ συμπεράσμα ἀλλὰ τὸ μὴ ὑπάρχειν. ἔχει δὲ πῶς ἀκαταλληλότερον ἢ λέξεις, καὶ εἴη ἂν τὸ κατάλληλον αὐτῆς τοῦτον. καὶ εἰ ἡ φερητικὴ πρότασις ἐνδεχόμενα σημαίνει, φανερόν ἐστι τὸ συμπεράσμα ἐστὶ ἐνδεχόμενον. Alex. f. 83.

40^a 36. συνάγει τοιαυτὸν καὶ τὸ παντὶ καὶ τὸ ὑπὸν ἐξ ἀνάγκης, τὸ μὴ παντὶ ὅπως ὕπνος ἐνδεχέσθαι παντὶ ἵππῳ ἡ μηδενὶ ὑπάρχειν, ὡς πῶς ὑπὸν καθεύδοντι ἀνθρώπῳ ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχει, καὶ συνάγει ὕπνος παντὶ καθεύδοντι ἀνθρώπῳ ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχει. τὸ δὲ μηδενὶ, ὕπνον παντὶ μὴ ἵππῳ ἐνδεχέσθαι ὑπάρχειν, ἵππος ὑπὸν ἐγρηγορότι ἀνθρώπῳ ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχει, καὶ συνάγει ὕπνος ὑπὸν ἐγρηγορότι ἀνθρώπῳ ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχει. Ioh. Phil. f. LVIII b. δεῖ δὲ εἰδέναι ὅτι τὰ συμπεράσματα ὅχι ἀπλῶς ἀναγκαῖα τὰ δεδειγμένα, ἀλλὰ τὰ μὴ διορισμῷ ἀ ὑπάρχοντά ἐστιν. τὰ δὲ ὅπως ἔχοντα τὸ μὴ ἀναγκαῖον ἢ ὑπάρχον γενέσθαι τι συμπεράσμα ἐστὶν ἀναρετικά. Alex. f. 83 b.

40^a 39. τῶν εἰς ἡ μὴ τῶν προτάσεων εἴη καθόλου ἢ δὲ μερικὴ. διὰ γὰρ τῶν ὅρων τὰς προτάσεις ἐδήλωσεν. τῷ γὰρ πρὸς τὸ μέσον τὸς ἀκροὺς συμπλέξει τὸτο δεδήλωκεν. ἅμα δὲ καὶ τὸ τρίτον ὑπέγραψε χήμα, ἐν ᾧ οἱ δύο ἀκροὶ τῷ μέσῳ κατηγοροῦν. δεύτερον γὰρ ἐν ᾧ ὁ εἰς τῶν δύο κατηγορεῖται, ὡς καὶ πρῶτον ἐν ᾧ ὁ μέσος θατέρῳ μὴ ὑπέκειτο θατέρῳ δὲ κατηγορεῖτο. Ioh. Phil. f. LIX.

40^a 2. δύναται δὲ καὶ διὰ τῆς ἐπὶ μέρους ἀντιστροφῆς δεῖξαι τὴν συζυγίαν συλλογιστικὴν. ἡ γὰρ μερικὴ ἐνδεχομένη ἀποφατικὴ ἀντιστρέφει εἰς τὴν μερικὴν καταφατικὴν. id. ib.

40^a 3. ἐάν, φησὶ, τὴν φερητικὴν πρότασιν ἀναγκαῖαν λάβωμεν, τὴν δὲ καταφατικὴν ἐνδεχομένην, ὅλον ὅτι ἐναντίως τῇ πρὸ ταύτης συζυγίᾳ τὸ συμπεράσμα γίνεσθαι μερικὸν ἀποφατικὸν ὑπάρχον. . . ὁ δὲ Ἀλέξανδρος (f. 84 b) ἐνταῦθα τὴν μὴ ἀποφατικὴν ἀναγκαῖαν καθόλου λαμβάνει, τὴν δὲ ἐνδεχομένην καταφατικὴν ἐπὶ μέρους.

τὸ α' μηδενὶ τῷ γ' ὑπαρχέτω ἐξ ἀνάγκης, οἷον ἵππῳ μηδενὶ ἀνθρώπῳ, τὸ δὲ β' τινὶ τῶν γ' ἐνδεχέσθω ὑπαρχεῖν, οἷον λευκῷ τινὶ ἵππῳ. συνάγει τὸ α', τῷ τῷ ἀνθρώπῳ μὴ παντὶ λευκῷ ὑπαρχεῖν, οἷον τῷ ψιμυθίῳ ἢ τῇ χάνῃ. καὶ ὅλον ὡς ὅχι ἐνδεχομένως ἀλλ' ἀπλῶς ὅχι ὑπάρξει. τὸ δὲ αἴτιον τὸ τοιαῦτα γίνεσθαι τὰ συμπεράσματα προσέθηκε τό, καθάπερ ἐπὶ τῶν ἐξ ἀμφοτέρων καθόλου, ὅτω καὶ ἐπὶ τούτων διὰ τὸ πρῶτον χήματος τελευτῇ οἱ συλλογισμοί. τὸ δὲ ὡς καθάπερ ἐν ἐκείνοις, καὶ ἐπὶ τούτων ἀναγκαῖον συμπήπτεται τῶν ἐπὶ ἐκείνοις ὑπάρχει τὰ συμπεράσματα, τοιαῦτα καὶ ἐπὶ τούτων συμπήπτεται. ἐπιζητήσει δ' ἂν τις, φησὶν ὁ Ἀλέξανδρος, εὐκαίρως ἐνταῦθα, τί δὴ πατε μὴ καὶ ἐν ταῖς ἐξ ὑπαρχούσης καὶ ἐνδεχομένης μίξεσιν ὅπως εἴπε γίνεσθαι ἐν τούτῳ τῷ χήματι τὰ συμπεράσματα, ὡς καὶ ἐν τῷ πρῶτῳ ἐδάκνυτο χήματι. φησὶν ὅτι τὰ νῦν λεγόμενα καὶ ὡς ἐξακείναι δεῖ ἐπὶ πάντων ἀπλῶς. ὡς γὰρ ἐν τῷ πρῶτῳ χήματι χόρη τὸ συμπεράσμα, ὅτω καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις ἐξῆς χήμασιν τοῖς τὴν ὁμοίαν συμπλοκὴν ἔχειν δεονυμένους διὰ τῆς ἀντιστροφῆς. id. ib.

εἰπὼν περὶ τὸ ὑπάρχοντος τρόπον καὶ τὸ ἀναγκαῖον καὶ τὸ ἐνδε-40^a χομένον, καὶ τούτους μίξας, ἔτι τε ἀναγκαῖον τὸς ἐκ τῷ δευτέρῳ καὶ 17. τρίτῳ χήματος συλλογισμῶς εἰς τὸς ἐν τῷ πρῶτῳ καὶ τὸς ἐν τῷ πρῶτῳ εἰς τὸς δύο τὸς καθόλου, νῦν βύλεται δεῖξαι ὅτι ἀδύνατον γενέσθαι συλλογισμὸν ὁμοίως ὑποθετικὸν τε καὶ κατηγορικὸν εἰ μὴ δι' ἑνὸς τῶν τριῶν τούτων χημάτων. ὅσα δὲ τούτο δεῖξαι, μεταβαίνει ἐκ τῶν συλλογισμῶν ἐπὶ τὰ συλλογιστὰ ὡς σαφέστερα, καὶ προάγει τὸν λόγον ἐκ διαμέσεως ὅπως. . . ἐπειδὴ δὲ ὁ μὴ Ἀριστοτέλης τοῦτον εἰπὼν περὶ τῶν ὑποθετικῶν ἐπαύσατο καὶ ὑπὸν ἡμᾶς περὶ αὐτῶν ἐδήλωσεν, ἀλλὰ τὴν πᾶσαν σπουδὴν περὶ τὸ κατηγορικῷ συλλογισμῷ ἐποιήσατο, ἄτε δὴ τούτων μὴ τελείων ὄντων καὶ μηδενὸς ἐξωθεν δεομένων, τῶν δὲ ὑποθετικῶν δεομένων τῶν κατηγορικῶν, εἰπόμεν ἡμεῖς βραχέα περὶ αὐτῶν. ἰστέον γὰρ ὅτι πρῶτος πρᾶγματις περὶ τούτων κατεβάλλοντο οἱ τε μαθηταὶ τῷ Ἀριστοτέλει οἱ περὶ Θεόφραστον καὶ Εὐδόκῳ καὶ τὸς ἄλλους καὶ ἔτι οἱ Στωϊκοί. εἰπόμεν τίςιν ὀνόμασιν ἐχρήσαντο ἐν τοῖς μέρεσιν αὐτῶν καὶ τοῖς ὅλοις οἱ Περιπατητικοὶ καὶ οἱ Στωϊκοί, καὶ ἔτι τὴν διαίρεσιν αὐτῶν, καὶ πόσοι τρόποι ἐκ ταύτης ἡμῶν ὑποθετικῶν συλλογισμῶν ἀναφαίνονται. ἰστέον ὅτι ἐφεξῆς τούτων ὄντων ἀλλήλοις, πραγμάτων νοημάτων φωνῶν, πάλιν δ' αὖ καὶ τούτων ἐφεξῆς ὄντων ἐν τοῖς ὑποθετικοῖς συλλογισμοῖς, ὡς γνωσόμεθα, τὸ ἡγμένον, τὸ συνημμένον, τὸ ἐπομένον, τῆς προσλήψεως, τὸ συμπεράματος, οἱ μὴ Περιπατητικοὶ τῇ κοινῇ συνήθειᾳ κεχηρμένοι τὰ μὴ πράγματα αὐτὰ τούτο πράγματα ὠνόμασαν, καὶ τὰ νοήματα ὡσαύτως, ὁμοίως δὲ καὶ τὰς φωνάς, ἔτι τε τὸ ἡγόμενον ἐν τοῖς ὑποθετικοῖς συλλογισμοῖς αὐτὰ τούτο ἡγόμενον, καὶ τὸ ἐπόμενον ὡσαύτως. οἷον τὸ εἰ ἡμέρα ἐστὶ, τούτο ἡγόμενον, τὸ δὲ ἥλιος ὑπὲρ γῆν, τούτο ἐπόμενον. ἔπειτα γὰρ τῷ πρῶτῳ τὸ δεύτερον. τὸ δὲ ὅλον τούτο τὸ εἰ ἡμέρα ἐστὶν, ἥλιος ὑπὲρ γῆν ἐστὶ, τούτο συνημμένον διὰ τὸ συνήθως ταῦτα ἀλλήλοις. τὸ δὲ ἀλλὰ μὴν ἡμέρα ἐστὶ, τούτο οἱ Περιπατητικοὶ μεταλήψιν καλῶσι διὰ τὸ μεταλαμβάνεσθαι ἐκ

δευτέρου· ἥδη γὰρ ἐλήφθη ἐν τῷ ἡγμένῳ. τὸ δὲ ἥλιος ἄρα ὑπὲρ
 γῆν, τῷτο συμπέρασμα. ὅτω μὲν οἱ Περιπατητικοί· οἱ δὲ
 Στωϊκοὶ καινότεραν βαδίζοντες τὰ μὲν πράγματα τυγχάνοντα
 ὠνόμασαν, διότι τῶν πραγμάτων τυχεῖν βυλόμεθα, τὰ δὲ νοή-
 ματα ἐκφορικά, διότι ἄπερ ἐν αὐτοῖς νοῦμεν, ταῦτα εἰς τὸ ἔξω
 5 προφέρομεν, τὰς δὲ φωνὰς λεκτά. τὸ δὲ ἡγμένον καὶ αὐτοὶ ἡγμέ-
 νον ἐκάλεσαν (καὶ τῷτο γὰρ μόνον συμφωνῶσι τοῖς Περιπατητικοῖς),
 τὸ δὲ ἐπόμενον λήγον, τὸ δὲ συνημμένον τροπικόν, διότι τρεπόμεθα
 ἐκ τῷ ἡγμένῳ εἰς τὸ ἐπόμενον (εἰ ἡμέρα ἐστίν, ὁ ἥλιος ὑπὲρ γῆν ἐστίν),
 τὴν δὲ μεταληψὶν πρόσληψιν (καὶ ἔμεινε τῷτο ἐν τῇ συνηθείᾳ), τὸ δὲ
 10 συμπέρασμα ἐπιφοράν, διότι τοῖς ἄλλοις πᾶσιν ἐπιφέρει. ταῦτα
 μὲν ὅν τὰ ὀνόματα οἷς ἐκέρηξεν οἱ τε Περιπατητικοὶ καὶ οἱ Στωϊκοί·
 λαβόμεν δὲ λοιπὸν ἐκ διαιρέσεως τὰ εἶδη τῶν ὑποθετικῶν συλλο-
 γισμῶν. καθόλου πᾶς συλλογισμὸς ἢ τὸ ἐξ ἑνὸς ἢ τὸ ἐκ ἐξὶ δεικνυ-
 σιν, ἢ τινὸς ὄντος τί ἐστίν ἢ τί ἔστιν, ἢ τινὸς μὴ ὄντος τί ἐστίν ἢ
 15 τί ἔστιν. οἱ μὲν ὅν τινὸς ὄντος ἢ μὴ ὄντος τί ἔστιν ἢ τί ἐξὶ
 δεικνύντες, ὅτοι καλῶν διὰ τριῶν καὶ δι' ὅλων ὑποθετικοί, δι' ὅλων
 μὲν ὅτι πᾶσαι αἱ παραλαμβανόμεναι προτάσεις ὑποθετικά, διὰ τριῶν
 δὲ ὅτι τὸ ἀλόγιστον ὅτοι οἱ συλλογισμοὶ διὰ τριῶν ὑποθέσεων περαι-
 νον. οἷον βύλομαι δεῖξαι ὅτι τῇ ὑποθέσει τῇ λεγούσῃ ἀγαθὸν
 20 εἶναι τὸν θεὸν ἀκολουθεῖ τὸ αἰδίων εἶναι τὸ πᾶν. ἐπειδὴ ὅν δύο ταύ-
 τας ὑποθέσεις βύλομαι δεῖξαι ἐπομένους ἀλλήλαις, πᾶσα ἀνάγκη
 δι' ἑτέρου τῷτο κατασκευάσαι, ἐπεὶ εἰ αὐτόθεν τῷτο λαβόμεν, τὸ
 ἐν ἀρχῇ πάλιν αἰτησόμεθα. ἐκὼν χρεῖα ἡμῖν πλεόνων τὴν ἀνάγκη-
 25 ζον ἄλλης μᾶς ὑποθέσεως, δι' ἧς μέσης ταύτας ἀλλήλαις συνά-
 ψομεν, οἷον ἴνα εἰπωμεν ὅτως, εἰ ὁ θεὸς ἀγαθός, ἀγαθοποιεῖ· εἰ
 ἀγαθοποιεῖ, αἰδία ποιεῖ· εἰ ὁ θεὸς ἄρα ἀγαθός, αἰδία ποιεῖ...
 τῶν ὅν εἶναι τι ἢ μὴ εἶναι δεικνύντων οἱ μὲν κατηγορικῶς δεικνύ-
 σιν οἱ δὲ ὑποθετικῶς. περὶ μὲν τῶν κατηγορικῶν συλλογισμῶν
 ἱκανῶς εἴρηξεν, περὶ δὲ τῶν ὑποθετικῶν ὅτως εἰπωμεν. τῶν τὸ
 30 εἶναι ἢ μὴ εἶναι κατασκευαζόντων ὑποθετικῶν οἱ μὲν ἀκολουθίαν κα-
 τασκευάζουσιν οἱ δὲ διαζευξίν· καὶ τῶν ἀκολουθῶν κατασκευαζόντων
 οἱ μὲν τῇ θέσει τῷ ἡγμένῳ κατασκευάζουσιν τὸ ἐπόμενον, οἱ δὲ τῇ
 ἀναίρεσει τῷ ἐπομένῳ ἀναίρεσι καὶ τὸ ἡγμένον. οἷον εἰ τὸ προσὶόν
 ἀνθρωπός ἐστι, καὶ ζῶν ἐστίν· ἀλλὰ μὴν ἀνθρωπός ἐστι· καὶ ζῶν ἄρα
 35 ἐστίν. καὶ ἐξ ἑνὸς πρῶτος τρόπος τῶν ὑποθετικῶν, ὁ ἐξ ἀκολου-
 θίας τῇ θέσει τῷ ἡγμένῳ κατασκευάζων τὸ ἐπόμενον. πάλιν εἰ τὸ
 προσὶόν ἀνθρωπός ἐστι, καὶ ζῶν ἐστίν· ἀλλὰ μὴν ἔκ ἐξὶ ζῶν· ὅθεν
 ἀνθρωπός ἄρα ἐστίν. ὁ δὲ δεύτερος τρόπος τῶν ὑποθετικῶν, ὁ ἐξ
 ἀκολουθίας τῇ ἀναίρεσει τῷ ἐπομένῳ ἀναίρεσιν καὶ τὸ ἡγμένον. τί
 40 ὅν ὅτοι διαφέρουσιν τῶν δι' ὅλων ὑποθετικῶν, εἰ κακῶν ἀκολουθίαν
 τινὰ κατασκευάζουσιν; δεικνύσι γὰρ τίνος ὄντος τί ἐστίν ἢ τί ἔστιν, καὶ
 ἐκείνῃ ἀκολουθίαν λέγοντι κατασκευάζειν. λέγω ὅν ὅτι ἐκείνοι
 μὲν τοσούτον μόνον τῷδε ὑποθεθέντι ἀκολουθεῖν τότε λέγουσιν, οἱ μὲντοι
 γε καὶ αὐτὴν τὴν ὑπόθεσιν κατασκευάζοντες ἀποφαίνοντι... πάλιν
 45 ὅν λέγω ὅτι τῶν τὸ εἶναι ἢ μὴ εἶναι κατασκευαζόντων συλλογισ-
 μῶν οἱ μὲν ἀκολουθίαν κατασκευάζουσιν οἱ δὲ διαζευξίν, καὶ τῶν ἀκο-
 λυθίαν κατασκευαζόντων οἱ μὲν τῇ ὑποθέσει τῷ ἡγμένῳ κατα-

5 σκευάζουσιν τὸ ἐπόμενον, οἱ δὲ τῇ ἀναίρεσει τῷ ἐπομένῳ ἀναίρεσι καὶ
 τὸ ἡγμένον. γίνοντι ὅν ὅτοι δύο τρόποι ὑποθετικῶν συλλογισμῶν,
 πρῶτός τε καὶ δεύτερος. τῶν δὲ διαζευξίν κατασκευαζόντων οἱ
 μὲν λαμβάνοντι ἐπὶ τῶν μὴ ἀντικειμένων οἱ δὲ ἐπὶ τῶν ἀντικειμέ-
 10 νων, καὶ ἐπὶ τῶν ἀντικειμένων ἢ τῶν ἐμμέσων ἢ τῶν ἀμέσων, καὶ
 τῶν ἐμμέσων ἢ τῶν ὠρισμένα ἐχόντων τὰ ἐμμεσα ἢ τῶν ἀόριστα,
 καὶ ἐπὶ τῶν ἀμέσων ἢ τῶν καὶ τὰ ἐναντία ἢ τῶν καθ' ἕξιν ἢ ἐξ ἑνὸς
 τῶν καὶ τὰ ἀντίφασιν καὶ ἀπόφασιν... καὶ ἐξ ἑνὸς τρίτος
 τρόπος τῶν ὑποθετικῶν, ὁ ἐξ ἀποφατικῆς συμπλοκῆς τῇ ὑποθέσει
 τῷ ἐνὸς ἀναίρεσιν τὰ λοιπὰ. ἐὰν δὲ ἢ ἐπὶ τῶν ἀμέσων ἀντικειμέ-
 15 νων ποιούμεθα τὴν διαίρεσιν ἢ ἐπὶ τῶν ἐμμέσων ὠρισμένα δὲ
 ἐχόντων τὰ ἐμμεσα, γίνοντι δύο τρόποι ὑποθετικῶν συλλογισμῶν,
 ἀμέσων μὲν οἷον ὁ ἀριθμὸς ἢ περιττός ἐστίν ἢ ἄρτιος, ἢ διάμετρος
 τῇ πλευρᾷ ἢ σύμμετρος ἢ ἀσύμμετρος, ἐμμέσων δὲ ὠρισμέ-
 20 νων, ὡς ὅταν λαβόντες δύο μεγέθη λέγωμεν ὅτι τότε τῷδε ἢ ἴσον
 ἐστίν ἢ μείζον ἢ ἑλάττω, ἢ ἀγαθὸν ἢ κακὸν ἢ ὑδέτερον, τῷ δὲ
 ὑδέτερον δυναμένῳ πάλιν τέμνεσθαι ἢ εἰς τὸ δεκτικὸν ἀνὰ μέρος ἐκα-
 τέρευ τῶν ἀντικειμένων ἢ εἰς τὸ μηδότερον τῶν δεχόμενων. γί-
 25 νοντι ὅν ἐκ τούτων, ὡς εἶπον, ἕτεροι δύο τρόποι ὑποθετικοί, τέταρ-
 τος μὲν ὁ ἐκ διαζευκτικῆς τῇ ὑποθέσει τῷ ἐνὸς ἀναίρεσιν τὰ λοιπὰ
 καὶ τὰ λοιπὰ, πέμπτος δὲ ὁ ἐκ διαζευκτικῆς τῇ ἀναίρεσει τῷ ἐνὸς ἢ
 τῶν λοιπῶν τὸ καταλειπόμενον εἰσάγων παράδειγμα... ἰστέον δὲ
 30 ὅτι δυνάμεθα καὶ τὸν τέταρτον τρόπον καὶ τὸν πέμπτον ἐξ ἀποφατι-
 κῆς συμπλοκῆς ποιῆσαι· λέγω γὰρ ὅτω, ὅτι ἢ διάμετρος τῇ
 πλευρᾷ ἔχῃ καὶ σύμμετρος καὶ ἀσύμμετρος, καὶ ὅτι ἢ γραμμὴ τῇ
 γραμμῇ ἔκ ἴση καὶ μείζων καὶ ἑλάττω. λέγω ὅν ὅτι ὅταν ὅτω
 προφερώμεθα, τὸν τρίτον τρόπον ποιῶμεν, πλην περιττὸν τὸ ὅτω
 35 προφέρεσθαι ὅταν τὸ ἐξ ὧν ἢ διαιρετικῶς προφέρεσθαι. ὥστε διακρίνει
 οἱ ὑποθετικοὶ δύο μάλιστα μὲν τοῖς πράγμασιν, ὡς ἥδη διελομέναι,
 ἔπειτα καὶ τῷ χήματι τῆς ἀναγωγῆς αὐτῆς καὶ τῆς προφοράς. εἰ
 δὲ τῷτο, ὅθεν θαυμάζον καὶ τὸν τέταρτον καὶ πέμπτον, διηρημένους ὁ
 40 πραγματεωδῶς, ἐπειδὴν προφερώμεθα μὲν συμπλοκῆς ἀποφά-
 σεως, τρίτον λέγειν εἶναι τρόπον. ἐπεὶ δὲ φησι καὶ τὸς δι' ἀδυνάτου
 συλλογισμῶς μέρος εἶναι τῶν ἐξ ὑποθέσεως, ἴδωμεν πῶς καὶ τῷτο
 φηδιν. λέγομεν ὅτι καθόλου πᾶς δι' ἀδυνάτου συλλογισμῶς διὰ
 δύο ὑποθετικῶν περαίνει καὶ ἐνὸς κατηγορικῶ, καὶ ὁ μὲν πρῶτος τῷ
 45 ἀδυνάτου τῶν ὑποθετικῶν ἐστίν ὁ πέμπτος, καὶ ὁ δεύτερος τῷ ἀδυ-
 νάτου ὁ δεύτερος τῶν ὑποθετικῶν. ἐπειδὴ ὅν πᾶς μὲν δι' ἀδυνάτου
 ὑποθετικοῖς χρῆται συλλογισμοῖς, ὁ πᾶς δὲ ὑποθετικὸς δι' ἀδυνάτου,
 διὰ τῷτο φησι μέρος εἶναι τῶν ὑποθετικῶν τὸς δι' ἀδυνάτου. Ioh.
 Phil. f. LX-LXI.

τὸ δὲ "καθόλου" πρόσκειται ἥτοι δηλωτικὸν τῷ ὅτι πάντες ἀνά-
 40 γοντι εἰς τὸς ἐν τούτῳ δύο καθόλου συλλογισμούς· ἐδείχθη γὰρ καὶ
 τῷτο ὅτε καὶ οἱ τὰ ἐπὶ μέρος ἐν πρώτῳ χήματι συνάγοντες ἐδείχ-
 45 θησαν καὶ αὐτοὶ ἀναγόμενοι εἰς τὸς δύο τὸς καθόλου τῷ πρώτῳ, διὰ
 τῷ πρῶτον διὰ τῆς εἰς ἀδυνάτου ἀναγωγῆς εἰς τὸς ἐν τῷ δευτέρῳ
 δύο τὸς ἐκ τῶν δύο καθόλου προτάσεων ἀναχθῆναι. εἰ δὲ εἰς τέ-
 τες πάντες ἀνάγοντι, καὶ τελειῶντι διὰ τούτων ἐξ ὧν τὸ εἶναι ἔχουσιν.

ἡ τὴ καθόλου νῦν εἶπεν ἀντὶ τῆ ἀπλῶς· καθόλου γὰρ πάντες καὶ ἀπλῶς πάντες τελειῶν) διὰ τῶν ἐν τῷ πρώτῳ χήματι συλλογισμῶν.

Alex. f. 85.

40^b 25. δεικτικῶς μὴ λέγει τὸς κατηγορικῶς καὶ δι' ὑδεμῶς ὑποθέ-
σεως ἀλλὰ τὸ προκείμενον ἀντικρὺς καὶ αὐτόθεν δεικνύσας· ὃ γὰρ 5
χρῶν) τῷ κατηγορικῷ ὀνόματι ἐπὶ τούτῳ τῷ τρόπῳ τῆς διείξεως
ἀλλὰ τῷ δεικτικῷ, κατηγορικῶν δὲ ἐν ἑβει αὐτοῖς τὸ καταφα-
τικῶν λέγειν· ἐξ ὑποθέσεως δὲ τὸς ὑποθέσιν τινα θέντας ἐν τῇ
δείξει. καὶ ὑποθεθεῖται προχωρημένους προτάσει ἡ μὴ καὶ καὶ πλείοσι.
Alex. ib.

δεικτικῶς τῷ τῷ κατηγορικῶς· αὐτόθεν γὰρ ὅταν δεικνύσιν τὸ
προκείμενον· διὸ καὶ ἡ μὴ κατηγορικῇ δειξίς ἐπ' εὐθείας εἶρη), ἡ δὲ
διὰ τῆ ἀδυνατοῦ, ἥτις μέρος ἐστὶ τῶν ἐξ ὑποθέσεως, κύκλῳ δειξίς,
ὡς ἐκ περιόδου τινος καὶ ἐκ αὐτόθεν δεικνύσας τὸ προκείμενον. Ioh.

Phil. f. LXI.

40^b 27. ἐπειδὴ εἶπομεν ὅτι πᾶς ὑποθετικὸς συλλογισμὸς δεῖ) πρὸς
τὸ τελειωθῆναι κατηγορικῶς συλλογισμῷ, εἰκότως, ὅταν δεηθῇ πᾶς
κατηγορικὸς συλλογισμὸς ὑπὸ τὰ τρία χήματα ἀναγόμενος, δη-
λον ἔσται καὶ περὶ τῶν ὑποθετικῶν ὅτις ὅτι καὶ αὐτοὶ εἰς ταῦτα
ἀναχθῆσιν), εἶγε δέον) τῶν κατηγορικῶν οἷοντες εἰς ταῦτα ἀνά- 20
γόντο. id. f. LXI b.

40^b 35. μίαν πρότασιν, φησί, διὰ τούτων πάντων εὐλόγηται, ὃ δὲ
συλλογισμὸς τὴν ἀρχὴν ἐκ δύο προτάσεων ἐστὶ, διὰ μιᾶς δὲ προ-
τάσεως ὑδὲν συμπεραίνει). συλλογισμὸς γὰρ ἐστὶ λόγος ἐν ᾧ
τεθέντων τῶν ἑτερόν τι τῶν κειμένων ἐξ ἀνάγκης συμβαίνει τῷ 25
ταῦτα εἶναι. id. ib.

40^b 37. ἰδὲ ἐνταῦθα τὸ β' ἐσήμανε χήμα· εἰπὼν γὰρ τὴν μίαν πρό-
τασιν ἄνω ἐν τῷ λαβεῖν τὸ α' καὶ τὸ γ', νῦν πάλιν τὸ α' κατ' ἄλλαν
τῶς ὑποτίθει), ὅπερ ἐστὶ τὸ β' χήμα. id. ib.

41^a 4. αὕτη ἡ περίοδος πολλῶν τῷ γνώφῳ τῆς ἀσφαλείας κεκαλυμ- 30
μένη διαφόρος ἔχει καὶ ἐξηγήσεις. ὃ μὴ γὰρ τῶν ἐξηγητῶν, ὃ πρὸς
τὰ προάγοντα συνεχῆς ἐστὶ, φησὶν, αὕτη, ἀλλ' ὡς περὶ οἰκίαν ἀρχὴν
κέκται) καὶ καὶ πάντες συλλογισμὸς ἀποφαίνει). πᾶς γὰρ τις, φησί,
συλλογισμὸς ἢ ἀόριστον ἔχει τὸ κατηγορούμενον ἐν τῷ συμπερασ-
ματι ἢ ὠρισμένον· εἰ μὴ ὅν ἀόριστον, συλλογισμὸς ἐστὶ μόνον ἐκ 35
προτάσεων, εἰ δὲ ὠρισμένον, ἐκ τῶν πρὸς τὸδε προτάσεων. ὃ μὴ
γὰρ προθεῖς δεῖξαι ἀπλῶς διὰ συλλογισμῷ τὰ προσόντα τῇ ψυχῇ,
ἀόριστως πάντως συμπεραίνει, ὃ δ' ὅτι τὸ ἀθάνατον αὕτῃ πρόσθε-
πρὸς τούτο καὶ τὴν συλλογισμὸν ὠρισμένον ποιεῖ). ἕτερος δὲ τις
τῶν ἐξηγητῶν συνάπτων τοῖς ἄνω τὰ ἐφεξῆς καὶ προσφύεσθαι 40
πῶς τὴν λόγον ποιῶμενος, τὸ "ὃ μὴ συλλογισμὸς" ὡς ἐπόμενον, φη-
σὶν, ἐπάγει) τοῖς προάγουσι. τίνα δ' ἢ τὰ προάγοντα; ὅτι ὁ προ-
θέμενος τὸ α' καὶ τὸ β' κατηγορεῖται τῷ συμπεράσματι τὸς μέσους
ὄρους προσφύει ὁφείλει ποιεῖν καὶ τῷ α' καὶ τῷ β'. ὃ δὲ μῆτε τὸ β'
παραλαμβάνων καὶ τὸς μέσους ὄρους μὴδὲν κοινὸν πρὸς τούτο ἔχον- 45
τας συλλογισμὸν μὴ ποιεῖ ἀλλ' ἀπλῶς καὶ ἐκ πρὸς τούδε, τῷ τῷ
τὸ προκείμενον. τὸ γὰρ "ὃ μὴ συλλογισμὸς ἀπλῶς ἐκ προτάσεων
ἐστὶν" ὅπως ἀν' ἀναγκαζομένη ποιεῖ, ὅτι ὁ μερικὸς ὅτος συλλογισ-

μὸς ὁ ἐν τοῖς προηγουμένοις διὰ πολλῶν ὄρων συναχθεὶς μὴδὲν
κοινὸν ἐχόντων πρὸς τὸ β' συλλογισμὸς μὲν ἐστὶν, ἀλλ' ἀπλῶς ἐκ
προτάσεων καὶ ἐκ ἐκ τούδε πρὸς τούδε. ὃ δὲ προθέμενος τὸ α' καὶ τὸ
β' συλλογισαῖς, φέρε εἰπεῖν τὸ ἀθάνατον καὶ τῆς ψυχῆς, ὅσας
ἀν' εἰποι προτάσεις ἐκ τῶν πρὸς τούδε ἐρεῖ προτάσεων, τῷ τῷ
ἐχουσὶν κοινῶν πρὸς τὸ ἀθάνατον· καὶ γὰρ καὶ τὸ αὐτοκίνητον καὶ τὸ
ἀκίνητον πρὸς τὸ ἀθάνατον σχετικῶς εἴληψεν). τὸ δὲ "ὃ τούδε πρὸς
τούδε διὰ τῶν τούδε πρὸς τούδε" ὅτε ἄλλο τι ἐστὶ παρὰ τὸ προάγον
ὅτε δευτερολογία κενὴ ἀλλὰ παλλογία σαφηνείας ἕνεκα προσλη- 10
φθεῖσα. χρὴ ὅν τὴν ὁφείλοντα τὸ α' καὶ τὸ β' κατηγορεῖν κατη-
γορεῖν μὴ αὐτὸ τούτο καταφατικῶς ἢ ἀποφατικῶς πλην διὰ μέσων
ὄρων τῶν κοινῶν ἐχόντων πρὸς αὐτὸ· ἀθάνατον γὰρ πρότασιν
ποιῆσαι καὶ τὸ β' μὴδὲν καταφάσκοντας ἢ ἀποφάσκοντας, ἢ πάλιν
τῷ α' πρὸς τὸ β', μὴδὲν κοινὸν ἐκατέρων λαμβάνοντας, ἀλλ' 15
ἐκατέρῃ ἰδίᾳ τινὰ καταφάσκοντας ἢ ἀποφάσκοντας, τῷ τῷ ἰδίᾳ
τι τῷ α' ἀποδιδόντας, ἢ ἰδίᾳ μὴδεμίαν κοινῶν ἀνέχοντας πρὸς
τὸ β', καὶ τῷ β' ὁμοίως. cod. Reg. 1919.

τὸ δὲ λέγειν ὅτι ὁ πρὸς τούτο συλλογισμὸς ἐκ τῶν πρὸς τούτο 41^a
προτάσεων δοκεῖ περιττὸν καὶ ἀδιανόητον εἶναι· πᾶς γὰρ συλλογισ- 5
μὸς τούδε πρὸς τούδε ἐστὶν· ὅθεν γὰρ ἀπλῶς προτίθει) συλλογισαῖς
ψυχῇ καὶ λήθον ἢ τι τοῦτον, ἀλλὰ τι κατὰ τῶς ἢ ἀπὸ τινος προ-
τίθει) συλλογισαῖς, ὅπερ αὐτὸς τούδε πρὸς τούδε φησὶν. εἰ δὲ λέ-
γοιεν ὅτι ἀπλῶς ὅταν προτιθέμεθα τὰ ὑπάρχοντα τινι συλλογι-
σαῖς, ἐκ ὠρισμέθεν δὲ τούδε πρὸς τούδε, ἴσμεν ὅτι ἡ μὴ πρόθεσις
συλλογισμὸς ἐκ ἐστὶν, αὐτὸς δὲ περὶ συλλογισμῶν φησὶν· ὅταν
δὲ συλλογισμὸς γένηται, πάντῃ τε καὶ πάντως τούδε πρὸς τούδε γίνε- 10
ται μὴ τις εἰποι ὅτι ὅταν εἰ ἔστι τι ἢ μὴ ἐστὶ ζητῶμεν· ἐνταῦθα γὰρ
ὃ τί ὑπάρχει ἢ μὴ ὑπάρχει τῷ πράγματι ζητῶμεν, ἀλλ' αὐτὸ
ὅπως εἰ ἔστιν. εἰ μὴ πάλιν τις λέγοι ὅτι ἐνταῦθα τὸ ἐστὶν αὐτὸ
κατηγορεῖ), ὡς ἐστὶ τούδε πρὸς τούδε· τὸ ἐστὶ γὰρ πρὸς τὴν ψυχῇ.
ὡς ὁ ἀμῶς δύναται τούτο καθίσταται τὸ ῥητόν, εἰ μὴ ἐπὶ προτά-
σεως τις αὐτὸ λάβει. τούτο δὲ πάλιν ἐκ ἐστὶ ἀληθές· περὶ συλ-
λογισμῶν γὰρ αὐτὸς φησὶν. Ioh. Phil. f. LXII.

τὸ δὲ διὰ πλεόντων καὶ ἑτερόν τις τῶν ἐξηγητῶν ὅπως ἐξη- 41^a
γεῖ), ὡς αἱ διὰ μέσου πολλὰς προτάσεις ἀφ' ἑαυτῶν ὃ γούνη). 13.
δέον) ὅν καὶ ἐκείναι ἑτέρων πρὸς κατασκευὴν, καὶ διὰ τούτο τὸ χήμα
μικρύνει). cod. Reg. 1919.

ὁ μέντοι συλλογισμὸς ἦτοι ὁ κατηγορικὸς πρὸς τὴν μετὰ- 41^a
ληψιν γίνε) καὶ τὸν Ἀριστοτέλην καὶ ὃ πρὸς τὸ συνημμένον, ὡς τῶς 24.
κακῶς ὠνήθησαν· ὅθεν γὰρ τούτο δεῖ) κατασκευῆς· εἰ γὰρ καὶ τούτο
δοκῇ κατασκευῆς, ὅθεν γὰρ γένε) συλλογισμὸς. id.

καὶ οἱ ἄλλοι, φησί, συλλογισμοὶ ὑποθετικοὶ ἀνάγον) ἐπὶ τὰ
τρία χήματα, διότι ἐν πᾶσι τέτοις ἢ μεταληψίς κατηγορικῶς
συλλογιζέ), οἱ δὲ κατηγοριοὶ ὑπὸ τὰ τρία χήματα· τινὲς ἐξέ-
λαβον τὸ μεταλαμβάνον, ὃ τὴν μεταλήψιν· ὃ γὰρ αἰ, φησὶν, ἢ
μεταληψίς μόνῃ δεῖ) κατασκευῆς, ἀλλ' ἐστὶν ὅτε καὶ τὸ συνημμένον,
καὶ δεῖ καὶ τούτο κατηγορικῶς συλλογισαῖς. μεταλαμβάνον
ὃν ἀναστρέφει ἀπλῶς τὸ κατασκευῆς δεόμενον, εἴτε τὸ συνημμένον

εἴη εἴτε ἡ μεταλήψις. πρὸς τὸτο δὲ καλῶς καὶ ὁ Ἀλέξανδρος (f. 88 b) ὅτι κακῶς νενομμάσας· πρὸς γὰρ μόνην τὴν μεταλήψιν τὸτο ἀκυσέον· ἐὰν γὰρ τὸ συνημμένον ἀόηλον ἦ, οὐδὲ ὅλως γενήσετο συλλογισμός. Ioh. Phil. f. LXII.

41. οὐ μὲν γὰρ συλλογισμὸς πρὸς τὸ μεταλαμβανόμενον γίνετο δεικτικός ὢν, μεταλαμβανόμενον λέγων ἐκεῖνο ὃ ἡ δειξις καὶ ὁ συλλογισμὸς γίνετο, ὃ ἐστὶ ποτὲ μὲν ἀντικείμενον τῷ προκειμένῳ, ὡς ἐπὶ τῆς ἀδυνάτου δειξεως, ποτὲ δὲ τὸ ἐξ ὁμολογίας ληφθέν, ποτὲ δὲ ὁ οἱ νεώτεροι προσλαμβάνοντες λέγουσιν. ὁ μὲν γὰρ συλλογισμὸς τότε γίνετο, τὸ δὲ προκείμενον εἰς ἐξ ἀρχῆς δειξὶν ἤτοι δι' ὁμολογίας τινὸς τίθετο ἤτοι δι' ἄλλης τινὸς ὑποθέσεως· ὑποθέσεις γὰρ καὶ ὁ ὁμολογία... δι' ὑποθέσεως δὲ ἄλλης, ὡς εἶπεν, εἰεν ἂν καὶ οὗς οἱ νεώτεροι συλλογισμὸς μόνους βύλλοντο λέγειν. ἔτοι δ' εἰσὶν οἱ διὰ τροπικῶν, ὡς φασὶ, καὶ τῆς προσλήψεως γινόμενοι, τῷ τροπικῷ ἢ συνημμένῳ ὄντος ἢ διεξυγμένῳ ἢ συμπεπλεγμένῳ, ὅς οἱ ἀρχαῖοι λέγουσι μικτὸς ἐξ ὑποθετικῆς προτάσεως καὶ δεικτικῆς, τυτέσι κατηγορικῆς· εἰ γὰρ εἴη ὑποκείμενον συνεχῆ καὶ συνημμένον τὸ εἰ ἐπιζήμη ἐστὶν ἀρετῇ, διδακτὴ ἐστὶν ἀρετῇ, εἴτα δεικνύοιτο ὅτι ἐπιζήμη ἐστὶν ἢ ἀρετῇ, δεδευγμένον εἴη ὅτι καὶ διδακτὴ. οὕτως γὰρ ἂν προσληφθεῖν ὡς οὕτως ἔχον εἰ δειχθεῖν ὅτι ἐπιζήμη... τὸ μὲν γὰρ συνημμένον ὡς γνωρίμων ἐν τοῖς ὑποθετικοῖς, ἃ τροπικὰ λέγουσι, λαμβάνεται τε καὶ τίθετο ἐν οἷς γε ὕτως ἔχει· λαίπετο δὲ τὸ προσλαμβάνον ἀμφιδουξόμενον εἶναι καὶ δεόμενον δειξεως· ὁ δὲ συλλογισμὸς τότε τῷ ὕτως ἔχειν ἔσται κατηγορικὸς τε καὶ δεικτικός· ὡς καὶ ἐν τοῖς ὑποθετικοῖς τοῖς ἐκ τροπικῶν συνημμένῳ συλλογισμῷ τὸ μὲν κατασκευαζόμενον καὶ δεόμενον δειξεως διὰ κατηγορικῶν δεικνύει συλλογισμῷ, τὸ δ' ἐξ ἀρχῆς προκείμενον δεικνύει οὐ διὰ συλλογισμῷ ἀλλὰ διὰ τῆς ὑποθέσεως τῆς ὑποθετικῆς. ἦν δὲ αὕτη τῷ συνημμένῳ... διαφέρειν δὲ δοκεῖ καὶ τὸς ἀρχαίους τὸ μεταλαμβάνον τῷ προσλαμβάνοντι· ἐφ' ὧν μὲν γὰρ ἐν τοῖς εἰρημμένοις ἔγκειται τε καὶ ἐστὶ τὸ μεταλαμβάνον, οὐ μὴν οὕτως οὐδὲ τοιοῦτον αἶον λαμβάνετο, ἐπὶ τούτων τὸ λαμβανόμενον μεταλαμβάνοντι ἐστὶν· ὃ γὰρ ἐξωθεν προστίθετο, ἀλλὰ κείμενον ἄλλως μεταλαμβάνετο εἰς ἄλλο· ἐν γὰρ τῷ ἡμέρα ἐστὶ, φῶς ἐστὶ, τὸ ἡμέρα ἐστὶν, ὁ προσλαμβάνοντες οἱ νεώτεροι λέγουσιν, ἔγκειται μὲν, ὃ μὴν τοῦτον ὅποιον λαμβάνετο· τίθετο μὲν γὰρ ἐν τῷ συνημμένῳ ἐν ὑποθέσει τὴν ἀκόλουθα, λαμβάνετο δὲ ὡς ὑπάρχον, ἐπαδὴ τούτων καὶ τῶν τοιούτων μεταλήψιν γίνεσθαι λέγουσι· τὸ γὰρ κείμενον ἔχῃ ὡς κείμενον λαμβανόμενον μεταλαμβάνοντες γίνετο· κείμενον γὰρ ἐν ἔχσει καὶ ἀκόλουθα καὶ ὑποθέσει μεταλαμβάνετο εἰς ὑπάρξιν. προσλαμβάνοντες δὲ λέγουσιν ἐφ' ὧν τοῖς κειμένοις ἐξωθεν τί προστίθετο· δυνάμει πως ἐν αὐτοῖς περιεχόμενον, ὃ μὴν ἐνεργεία, ὡς ἔχει ἐπὶ τῶν καὶ πρόσληψιν γινόμενων συλλογισμῶν... ὁ δ' αὐτὸς λόγος καὶ ἐπὶ τῷ διαμετρικῷ ἤτοι τότε ἢ τότε, ὃ καὶ αὐτὸ ἐκ τροπικῶν καὶ τῆς προσλήψεως λέγουσιν. ὅποιον ἂν αὐτῶν λαμβάνετο δειξεως δεόμενον, δεῖται κατηγορικῶν πρὸς τὸ δειχθῆναι συλλογισμῷ. Alex. f. 87 b seqq.

“ἢ ὃ πρὸς τὸ κείμενον.” τὸτο ὕτως ἐξηγούντο. ἐὰν, φησὶν, εἴπω ἡ μουσικὴ ἡδονὴ ἡδονὴ ἐστίν, ἐπαγώνω, πᾶσα ἡ ἀπὸ τῆς γεωμετρικῆς ἡδονῆς σπουδαία ἐστίν, εἴτα συμπεραίνω, ὃ τὸ προκείμενον ἀλλ' ἄλλῃ ἐποίησα τὴν συλλογισμὸν. μερικὴν δὲ, φασὶ, λέγομεν εἶναι καὶ ταύτην τὴν πρότασιν, ἐπειδὴ ὃ τὴν καθόλου ἡδονὴν παρελάβομεν ἀλλὰ τὴν γεωμετρικὴν, εἰ καὶ πᾶσαν. λέγω ὅτι πρὸς τὸτο ὅτι μάλιστα μὲν εἰπόντες ὅτι ἡ μουσικὴ ἡδονὴ ἡδονὴ σπουδαία ἐστίν, εἴτα ἐπαγαγόντες πᾶσα ἡ γεωμετρικὴ ἡδονὴ σπουδαία ἐστίν· ἀλλ' ἐποίησαμεν τὴν μέσον ὅρον ἄλλον, δεῖ δὲ τὴν αὐτὴν εἶναι ἐν ταῖς δύο προτάσεσιν. ἔπειτα εἰπόντες πᾶσα καθόλου ἐποίησαμεν τὴν πρότασιν· ὡς γὰρ ἂν τὸ πᾶς πρόσκειτο, καθόλου γίνετο. πρὸς γὰρ τὴν προδιορισμὸν, ὃ τὴν ὅρον τὸ καθόλου, ὡς ὅταν εἴπω πᾶς ἀνθρώπος· διὰ γὰρ τὸ ζῶον ὃ καθόλου ὁ ἀνθρώπος. αὐτὸς δὲ ὑποθέμενος τὰς δύο μερικὰς ὕτω τὰ ἐξῆς προσέθηκε, καὶ ὅτε τῷ πᾶσι ἐχρήσατο· ὡς ψευδὴς ἡ τούτων ἐξηγήσις. σκόπει ὅτι μὴ ὕτω μᾶλλον ἀληθεύει τις τὸ ῥητὸν ἐξηγούμενος. ἐὰν, φησὶν, εἴπω ὅτι ἡ μουσικὴ ἡδονὴ ἡδονὴ ἐστίν, εἴτα προτιῶ τὴν ἑτέραν πρότασιν λέγων τις ἡδονὴ σπουδαία ἐστὶ, ταύτην δὲ ἐστὶ καὶ ἀπροδιοριστὸν εἴπω, ἐπειδὴ τὸ μερικὸν ἀληθεύει ἐπὶ τινος ἡδονῆς, ταύτην τὴν τινὰ ἡδονὴν εἰπὼν σπουδαίαν εἶναι τίνα ἔλαβον· εἰ μὲν ἄλλην τινὰ, φέρεται εἰπεῖν τὴν γεωμετρικὴν, ὅθεν ἔξαι πρὸς τὸ προκείμενον· ὃ γὰρ εἰ ἡ γεωμετρικὴ σπουδαία, παρὰ τὸτο καὶ ἡ μουσικὴ· εἰ δὲ εἰπὼν τίνα ἡδονὴν εἶναι σπουδαίαν, ταύτην τὴν τινὰ ἐπὶ τῆς μουσικῆς φέροι, ὡς ἀντὶ ἔλαβον ἡ μουσικὴ ἡδονὴ ἡδονὴ ἐστίν, ἡ μουσικὴ ἡδονὴ σπουδαία ἐστὶ, τὸ ἐξ ἀρχῆς αἰτῆσαι, τυτέσι τὸ ζητούμενον ὁμολογούμενον ἔλαβον. ὁ ἄλλος δὲ καὶ αὐτὸς ἐν τοῖς ἐπαγομένοις τὸτο βεβαίως μενος. Ioh. Phil. f. LXII b.

τὸτο δὲ ἔχῃ ὅτι ἐκ δύο ἐπὶ μέρος οὖν τε γίνεσθαι συλλογισμὸν, ἀλλ' ὅτι ἐκ τῷ μὴ καθόλου· καὶ γὰρ τὸ ἐπὶ μέρος σημαίνει. καὶ τὸ μὴ πρὸς τὸ προκείμενον καθόλου δυνάμει ἄλλως καθόλου ὃν μὴ εἶναι τὸ προκείμενον περιεκτικὸν μηδὲ πρὸς τὸτο καθόλου. ὅταν δὲ τὸ καθόλου ληφθῇ ὡς μὴ εἶναι πρὸς τὸ κείμενον καθόλου μηδὲ τὸτο περιεκτικόν, ἀλλὰ ἢ τὸ λαμβανόμενον καθόλου ἐπὶ μέρος τινὸς τῷ κατηγορουμένῳ ἐν τῷ προβλήματι λαμβανόμενον, συλλογισμὸν μὲν ἐκ ἀδυνάτου ἐκ τούτου γενέσθαι, ἀλλοῦτι προσληφθείσης τινὸς μερικωτέρας καὶ ὑπ' αὐτὴν προτάσεως, ὃ μὴ τὸ προκείμενον ἂν δεχθεῖν ὡς ἐφ' ὃ παρῆτο παραδείγματος γνωρίμων ποιεῖ... δυνάμει τὸ ὃ πρὸς τὸ προκείμενον εἰρηάζῃ ἔχῃ ὡς ἐσομένη μὲν συλλογισμῷ ὃ μὴ πρὸς τὸ προκείμενον, ἀλλ' ὡς τὴν ἀρχὴν οὐδὲ συναπτούσης τῆς λαμβανόμενης ἐν μέρει προτάσεως τῷ δεχθῆναι προκειμένου. τούτω δὲ καὶ ἀκόλουθον ὁρᾷται εἶναι τὸ ἐφεξῆς λεγόμενον τὸ “εἰ δὲ τίνα ἡδονὴν, εἰ μὲν ἄλλην, ὅθεν πρὸς τὴν λόγον.” ἢ ἔξαι μὲν πρὸς τὸ προκείμενον ἢ πρότασιν, ὃ μὴ συλλογιστικὴν, ἂν τὸ καθόλου τῷ προκειμένῳ ἀδιορίστως ληφθῇ· εἰ δὲ μὴ τὸ καθόλου ἀλλὰ τὴν ὑπὸ τὸ καθόλου τὴν ληφθῇ, ἢ τὸτο αὐτὸ, ἢ ὅθεν τὴν ἀρχὴν συνάψει τῷ προκειμένῳ, εἰ ἄλλο τι καὶ μὴ αὐτὸ τὸ προκείμενον λαμβάνει· ἢ εἰ αὐτὸ λαμβάνει τὸ ἐν ἀρχῇ αἰτήσετο. ὅθεν δὲ τῶν εἰρημένων συλλογισμῶν. τούτω δὲ μᾶλλον συνάδει καὶ ἐπὶ τῷ διαγράμματος δειξις. Alex. f. 89.

415 λέγοι ἂν τὰς ἄλλας κατηγορίας τὰς παρὰ τὴν εἰρημένην
31 τρέπας· εἴην δ' ἂν αἱ τοιαύται, εἰ ψεύδους τὸ συμπέρασμα ἢ εἰ ἀδύ-
νατον... ἀλλὰ καὶ εἰ τὸ ὡς ἐπὶ τὴν πλεῖστον ἐνδεχομένην ἢ τὴν κτ'
φύσιν ἢ τὴν κτ' προαίρεσιν τὸ συμπέρασμα, ὅτω τις καὶ τῶν προ-
τάσεων ἔξει καὶ ἀμφοτέρω. λέγοι δ' ἂν κατηγορίας καὶ τὰς κτ' 5
γένη· εἰ γὰρ ἐν τῇ ποίῳ τὸ δεσυνόμενον τε καὶ συμπεραυνόμενον, δεῖ
καὶ πρότασιν τινὰ τοιαύτην εἰληφθαι. ὁμοίως εἰ ποσὸν ἢ πρὸς τι
ὁ αὐτὸς λόγος καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων κατηγοριῶν. Alex. f. 90.

ὁλον ἐὰν ἐνδοξον ἢ τὸ συμπέρασμα ἀληθές, ἀνάγκη καὶ ἀμφο-
τέρας καὶ τὴν μίαν εἶναι ὁμοίαν, ἐὰν δυνατόν, ἢ τὴν μίαν καὶ τὰς ἀμ- 10
φοτέρας ὁμοίας, καὶ ἐὰν ψεύδους, καὶ ἐπὶ πάντων τῶν τοιούτων. πλὴν
διαλλάττει μόνον ἐπὶ τῇ ἀληθείᾳ καὶ ἐπὶ τῇ ὀλίᾳ. δυνατόν ἀλη-
θὲς συμπέρασμα ἐπὶ ψευδῶν προτάσεων συμπεραυνθῆναι, ὅλον
ἐὰν εἴπω ὅτι ὁ ἄνθρωπος ποιότης, ἢ ποιότης ὕστα, συνάγει ὅτι ὁ
ἄνθρωπος ὕστα, καὶ ἔξω ἀληθές, αἱ μέντοι προτάσεις ἀμφοτέρω 15
εἰσι ψευδεῖς. καὶ ἐπὶ τῇ ὀλίᾳ δὲ ἀπάντως ἀνάγκη καὶ τὰς προτά-
σεις ὀλίγας εἶναι. Ioh. Phil. f. LXIII.

415 ὁ δὲ ὅτι τέλει μὴ οἱ ἐν πρώτῳ χήματι, ἀτελεῖς δὲ οἱ ἐν
32 δευτέρῳ καὶ τρίτῳ, ὅσῳ δόνῳ ἀντιροφῆς. ὅς διὰ τὴν δυνατόν
σημαίνει· δύναμις γὰρ ἔχουσι τὴν τελευτήτητα καὶ ὅτι ἐνεργεία. ἐὰν 20
δὲ προσέκη) ἐν τισιν ἀντιγράφοις "τὸ ἀτελές" τὸ μὴ ἀτελές νοήσο-
μεν ὁμοίως καὶ ἐπὶ τῶν ἐν δευτέρῳ καὶ τρίτῳ χήματι, ἐπειδὴ καὶ αὐτὸς
ἀτελεῖς αὐτὸς ἐκάλεσεν. δυνατόν δὲ λέγομεν συλλογισμὸς τὸς
δεσυνόμενος ἐξ ὧν προτάσεων εἰς τελευτήσιν τῷ δηλωμένῳ. id. ib.

415 δυνατόν εἴπερ τὴν ἀτελή συλλογισμὸν τὴν μήτω μὴ φανερώς 25
33 ὅσα συλλογισμὸν δυνάμενον δὲ γενέσθαι φανερόν ἢ δι' ἀντιρο-
φῆς ἢ διὰ τῆς εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῆς. Alex. f. 90 b.

415 τούτοις διὰ δύο προτάσεων. λέγει δὲ διὰ τῶν προσεχῶν·
37 ἐν γὰρ τοῖς συνθετοῖς πλείους μὴ αἱ προτάσεις, ἀλλ' ὅχι αἱ προσε-
χεῖς. id. ib.

τούτοις εἰ μὴ διαφόροις ἐπιχειρήσεσιν τὸ αὐτὸ βεβαιώμεθα κα-
τασκευάσαι· τότε γὰρ κερήμεθα ἄλλω τινὶ μέσῳ ὄρω. Ioh.
Phil. f. LXIII b.

415 τούτῳ δ' ἂν εἴη λέγων ὑπὲρ τῷ δεῖξαι ὅτι ὁ μόνον διαφέροντες
39 συλλογισμοὶ ὡς διαφέροντες οἱ μέσοι καὶ αἱ προτάσεις, ἀλλὰ καὶ 35
τῶν αὐτῶν ὄρων λαμβανόμενων καὶ τῶν αὐτῶν γινόμενων συμ-
περασμάτων· ἢ θέσιν τῶν μέσων καὶ ἢ τάξεις διαφορῶν ποιεῖ συλλο-
γισμῶν· καὶ εἴη ἂν διὰ μὴ τῶν α' β' τὸ πρῶτον λέγων χήμα· διὰ δὲ
τῶν α' γ' τὸ δεύτερον, διὰ δὲ τῶν β' γ' τὸ τρίτον. Alex. f. 91.

τούτῳ παράδειγμα τῷ ἐν διαφόροις τοῖς χήμασιν τὸ αὐτὸ 40
συμπέρασμα δεικνύει, ἐπειδὴ, ὡς εἶπομεν, τὸ αὐτὸ μερικὸν ἀπο-
φατῶν δεικνύει ἐν τοῖς τρισὶ χήμασι. Ioh. Phil. f. LXIV.

425 δι' ὧν δὲ λέγει νῦν υπογράφει ἡμῖν φανερώτερον τὸ λογόμε-
1 νον συνθετικὸν θεωρήμα, ὃ αὐτὸς ἐξενεῖ εὐρετής· ἔστι δὲ ἡ περιοχὴ
αὐτῷ τοιαύτη· ὅταν ἐκ τινων συνάγῃται τι, καὶ δὲ συναγόμενον 45
μετὰ τινος ἢ τινων συνάγῃ τι, καὶ τὰ συνακτικά αὐτῷ μεθ' ὧν ἢ
μεθ' ὧν συνάγῃ ἐκεῖνο, καὶ αὐτὰ τὸ αὐτὸ συνάξει. τὰ γὰρ τῶν α' β'
συνακτικά, δι' ὧν δεικνύει τὸ γ' φέρε εἰπεῖν, ταῦτα συνάγειν φησὶ

τὸ ὑπὸ τῶν α' καὶ τῶν β' συναγόμενον, ὃ ἦν τὸ γ'. ἐπὶ γὰρ τὸ πᾶν
δικαίον ἀγαθόν, συναγόμενον ὑπὸ τῶν πᾶν δικαίων καλόν - πᾶν
καλὸν ἀγαθόν, συνάγει μὲν τὸ πᾶν ἀγαθόν συμφέρον, καὶ τὸ
πᾶν δικαίον καλόν - πᾶν καλὸν ἀγαθόν, ὅσα συνακτικά τῷ πᾶν
δικαίον ἀγαθόν, συνάγει μὲν τὸ πᾶν ἀγαθόν συμφέρον, συνάξει
τὸ πᾶν δικαίον συμφέρον, ὃ συνήγει καὶ τὸ ὑπ' αὐτῶν συναγόμε-
νον, καὶ μὲν τὸ πᾶν ἀγαθόν συμφέρον. καὶ ληφθῇ δὲ τὸ πᾶν ἀγα-
θὸν δικαίον, μὲν τῶν πᾶν ἀγαθῶν ὠφέλιμον - πᾶν ὠφέλιμον συμ-
φέρον, συνάγειν τὸ πᾶν ἀγαθόν συμφέρον, καὶ τὰ τῷ πᾶν δικαίον
ἀγαθόν συνακτικά μὲν τούτων τὸ αὐτὸ συνάξει. διὰ τούτου γὰρ πρό-
σκει) ἐν τῇ περιοχῇ τὸ μετὰ τινος ἢ τινων, καὶ ὅπως γίνεσθαι) τὸ
αὐτὸ διὰ πλεόντων δεικνύμενον ὄρων, καὶ τῶν συνακτικῶν τι-
νός τὸ μὴ ἀπαγωγῇ τὸ δὲ συλλογισμῷ δεδεδειγμένον ἢ. Alex.
f. 91 b.

εἰ μέντοι μὴ διὰ προσυλλογισμῶν περαίνωμεν ἀλλ' αὐτὰ
τὰ συμπεράσματα ἐπισυνάπτοντες, ἵνα ποιῶμεν συλλογισμόν,
ὅλον τὸ δικαίον ἐπαινετόν, τὸ ἐπαινετὸν καλόν, τὸ καλὸν ἐφετόν,
τὸ ἐφετόν συμφέρον, τὸ συμφέρον ἀγαθόν, τὸ δικαίον ἄρα ἀγαθόν.
ἔτος, φησὶν, ὁ συλλογισμὸς διὰ πλεόντων μὴ ὄρων περαίνεσθαι, σύν-
θετος μέντοι ἐστὶ καὶ ὅχι ἀπλῆς, περὶ δὲ τῶν ἀπλῶν ὁ λόγος. Ioh.
Phil. f. LXIII b.

ἴσμεν δὲ ὅτι ἀντὶ τῷ α' τὸ γ' ἐνταῦθα παρέλαβεν· ἄνω γὰρ 425
5 αὐτὸ τὸ ε' εἶναι τῷ β' συμπέρασμα. Ioh. Phil. f. LXIV.

ὁ βούλει) εἰπεῖν τούτῳ ἐξιν, ὅτι εἰ ὁ διὰ πλεόντων ὄρων δεικνύ- 425
6 μενός συλλογισμὸς εἰς λέγοιτο, ὁ προσυλλογισμῶν φημί, ὅπως
ἂν λέγοιτο εἰς ὡς σύνθετος, ὡς μέντοι ἀπλῆς ὁ δαμῶς. πάλιν
δὲ τὸ γ' ἀντὶ τῷ ε' παρέλαβεν. id. ib.

τούτοις διὰ δ' προτάσεων· ἔκαστον γὰρ χοιχέον ὡς πρότασιν 425
8 λαμβάνει καὶ περαίνετωσαν αἱ προτάσεις αὐτῷ τὸ ε'. id. ib.

39 ἀντὶ τῷ τὴν μὴ περιέχειν τῶν προτάσεων τὴν δὲ περιέχεσθαι 425
περιέχει δὲ καὶ ἡ μείζων, ἢ δὲ ἐλάττω περιέχει. Ioh. Phil.
f. LXIV b.

ἀλλὰ καὶ τῶν α' β' τὸ ἕτερον ὑπὸ τῶν γ' δ' συνάγει, καὶ 425
15 ὅπως πλείους οἱ συλλογισμοὶ τῷ τὴν ἑτέραν πρότασιν τῶν α' β', αἱ
ἦσαν τῷ ε' συλλογιστικά, συμπέρασμα εἶναι ἐπὶ ταῖς α' β' γ' δ'
πρότάσεσιν. ἔστι δὲ ἡ τοιαύτη σύνθεσις κτ' τὸ τρίτον ὑπὸ τῶν νεω-
τέρων καλούμενον θέμα γινόμενα, ὃ ἐξιν ὑπὸ τὸ προεξηγούμενον ἡμῶν
συνθετικὸν θεωρήμα, εἴη τῷ μὲν ἐστὶν περιοχὴ, ὡς προεξηγήκαμεν,
ὅταν ἐκ τινων συνάγῃται τι, καὶ δὲ συναγόμενον μετὰ τινος ἢ τινων
συνάγῃ τι, καὶ τὰ συνακτικά αὐτῷ, μεθ' ὧν ἢ μεθ' ὧν συνήγει τι
ἐκεῖνο, καὶ αὐτὰ τὸ αὐτὸ συνάξει. τῷ δὲ γε τρίτῳ καλούμενον θεω-
ρήματος· ἢ περιοχὴ καὶ αὐτὴ ἔχει ὡδε. ὅταν ἐκ δύο ἢ τρίτον τι
συνάγῃ, ἐνδὲ δὲ αὐτῶν ληφθῇ ἔξωθεν συλλογιστικά ἐκ τῷ λοιπῷ,
καὶ ἐκ τῶν ἔξωθεν τῷ ἑτέρῳ συλλογιστικῶν τὸ αὐτὸ συναχθῇσθαι. εἰ
δὲ καὶ τὴν διὰ προσυλλογισμῶν γινόμενον συλλογισμὸν ὅσα σύνθε-
τον ἵνα βεβαιώτῃ τις λέγειν συλλογισμόν, ὡς ἔφαμεν, τῷ δυνάμει
τὸ αὐτὸ διὰ πλεόντων ὄρων συνάγεισθαι, ὅπως ἔχει καὶ ἔτος ὁ λόγος.
Alex. f. 93.

42^a πλείους μὲν ἔν γινόντι ἐὰν τῶν α' β' θάτερον, διότι καὶ τὰ συμ-
19 περάσματα ἑτερα. τὸ δὲ ἡ ὡς ἐνεδέχεται τὸ αὐτὸ διὰ πλείονων
ὄρων περαινέσθαι, ἐὰν τὸ ε' συνάγῃσι. σημαίνει δὲ αὐτὸ τὸτο τὰς
τε διὰ διαφορῶν μέσων τὸ αὐτὸ συναγέσθαι προτάσεις, καὶ τὰς διὰ
διαφορῶν μὲν μέσων διὰ πλείονων δὲ χημάτων ὁμοίως τὸ αὐτὸ
συναγέσθαι συμπέρασμα. ὅτι δὲ καὶ ἐν τοῖς τοῖτοις πλείονες αἱ
συλλογισμοί, εἵπομεν ἤδη. Ioh. Phil. f. LXIV.

42^a ἐπισημειωτέον τῇ λέξει. ὑποθέμενος ἡ ἐπὶ τῶν γ' δ' προ-
22 τάσεων πάσας τὰς ἄλλας ὑποθέσεις, ἡ ἡ ἐχούσι φησι χέσιν πρὸς
ἀλλήλας ἡ ἐκ ἔχουσιν καὶ εἰ μὲν ἔχουσιν, ἡ τὸ ε' συνάγῃσι ἡ τῶν α' β'
β' θάτερον ἢ ἄλλο τι παρὰ ταῦτα. ταῦτα ἔν πάντα ὑπέθετο.
νῦν δὲ ὑποτίθει ὅτι εἰ μὴ ἔχουσιν χέσιν, ὅθεν συμπεραίνονται
ἐπισημειωσάμεν δὲ τὸτο, ὅτι ὑποκατιῶν καὶ τὰς λοιπὰς ὑποθέσεις
ἐπὶ τῷ α' β' γυμνάζων (μόνον ἡ γυμνάζων τὸ α' β' τὸ ε' τῶς
ὑπέθετο) ἐπάγει μὴ γίνεσθαι ἐκ τῶν γ' δ' μηδὲν συμπέρασμα,
45 ὅθεν εἰπεῖν ἐκ τῶν α' β'. ἡ δὲ ἡ ἐνταῦθα ὑπέθετο τὸ γ' δ' μηδὲν
συμπεραίνον. δηλὸν ἄρα ὅτι γράφει ἄνωθεν ἐς τὸ σφάλμα:
πάντα ἡ τὰ βιβλία ὅτως ἔχουσιν. id. ib.

εἰ δὲ μὴ ὅτως ἔχοιεν πρὸς ἀλλήλας αἱ γ' δ' προτάσεις ὡς
ἐχουσὶν συλλογιστικῶς τι συνήγεται, κἀναγκαίως ἔσονται εἰλημμένα
ναί. καὶ ἡ χωρὶς τῷ ληφθῆναι αὐτὰς τὸ ε' συνήγεται ἂν ἐκ τῶν α'
β'. ἀλλ' ἡ μάλιστα ἐξ αἱ εἰλημμένα, ἐπὶ παρελκόντως καὶ ἀχρή-
τως, εἰ μὴ ἐπαγωγῆς χάριν ὡς πεισώσαί τε τῶν τῷ ε' δεικτι-
κῶν δι' αὐτῶν. Alex. f. 93.

42^a τὸ δὲ ἡ τινος ἄλλω" εἶπεν ἀπὸ τῷ ὅγκῳ καὶ ἀντιθέσεως: ἡ τῷ
23 σαφέστερον εἶναι τὸν λόγον. αἱ ἡ παρὰ τὰς ἀναγκαίας προτάσεις
λαμβανόμεναι τῶν τινος χάριν εἰσάγει λαμβάνεσθαι, ὡς ἔδειξε
ἐν τῷ τελευταίῳ τῶν Τοπικῶν. δι' ἐπαγωγῆς μὲν ἔν ὅταν ἡ κα-
θόλου πρότασις δέησι πείσεως. id. ib.

τῷ τῷ ἀποκρίψασθαι βυλόμενοι τὴν ἀκρότητα τῷ συλλο-
γισμῷ. ἔξωθεν τισὶ πολλὰκις κεχρημένα. τὸ δὲ ἡ ἄλλω τινος
τῶν τοῖτων χάριν" τῷ τῷ μάλιστα λόγων καὶ ἀναπληρώσεως, ἡ
χάριτός τινος, ἵνα μὴ ξηρὸς ἢ ὁ λόγος, καὶ μάλας ὅταν πρὸς ἐπι-
δειξιν ὅρα, ὡς ὅταν εἰπόντες τὸ δικαίον καλόν, τὸ καλὸν ἀγαθόν,
ἀποτείνωμεν περὶ τῷ καλῷ μακρὸν λόγον. Ioh. Phil. f. 65.

42^a εἰ δὲ τὰ μὲν α' β' εἴη συνάγοντα ἔξωθεν τι, τὰ δὲ γ' δ' μηδὲν
23 εἴη δακνύντα, ὁ μὲν συλλογισμὸς εἰς ἔξωθεν ἄλλ' ἢ τῷ προκειμένῳ
(ἢ ἡ τὸ ε' ἐδείχθη ὑπὸ τῶν α' β' ἄλλω ἄλλο τι), τὰ δὲ γ' δ' μάλιστα
τὴν ἔξωθεν εἰλημμένα καὶ κείμενα. ὁ δ' αὐτὸς λόγος καὶ εἰ τὰ μὲν γ' δ'
εἴη ἔξωθεν τι συνάγοντα, τὰ δὲ α' β' μηδὲν. ἡ τὸ εἰ δὲ μὴ γίνεσθαι
45 ἐκ τῶν γ' δ' μηδὲν" γράφει ἀντὶ τῷ εἰ δὲ μὴ γίνεσθαι ἐκ τῶν α'
β' μηδὲν. περὶ μὲν ἡ τῶν γ' δ' ἐφθασε τὸτο εἰρηάζει, περὶ δὲ τῶν
α' β' εἰλεπον ἐπὶ βῆθαι. εἰ ἡ μὴ ὅτως ἔχει, δις μὲν ἔξωθεν τὸ αὐτὸ
περὶ τῶν γ' δ' λεγόμενον, περὶ δὲ τῶν α' β' παρεμμένον. Alex.
f. 93 b.

ταύτης ἔνεκεν τῆς λέξεως ἐπισημειωσάμεν ἀνωτέρω. δηλὸν
ἡ ὅτι περὶ τῶν α' β' ὁ λόγος. ὑποθέμενος ἡ ἀνωτέρω τὰ α' β'
συνάγοντα τὸ ε', τὰ πρὸ μικρῶ εἰπὼν "εἰ δὲ ἐκ τῶν α' β' μὴ τὸ ε'

ἀλλ' ἄλλω γίνεσθαι συμπέρασμα," ἀκάλυπτον ἢ ἐπαγωγῆς "εἰ δὲ μὴ
γίνεσθαι ἐκ τῶν α' β' μὴδὲν συμπέρασμα." ἔχει δὲ ἡ λέξις γ' δ',
ὡς ὅταν ὅτι ἡμάρτη. Ioh. Phil. f. LXV.

εἰ δὲ δέει ὅτι αἱ συνεκτικώταται τῷ συλλογισμῷ προτάσεις
42^a δύο εἰσιν. id. ib.

τῷ τῷ ἑνὰ ἡ τῶν ἀνωθεν τα καὶ πρῶτως δεδογμένων καὶ 42^a
συμπερασμάτων ἐπ' ἄλλαις προτάσεσι γεγονότων ἀναγκαῖον εἶναι
τῶν μὲν ταῦτα προτάσεις. τὸ ἡ ἄλλων προτάσεων συμπέρασμα
ὅθεν κεκώλυται ἄλλω συμπέρασματος πάλιν αὐτὸ εἶναι πρῶτως
10 συναπτικῆν. Alex. f. 94.

ἐὰν ἔχωμεν τρεῖς ὅρους ἐκκαμένους, τὸς α' β' γ', δευόμεθα δ' 42^a
ἄλλω τινος ὅρου, πᾶσα ἀνάγκη τῶν ἔξωθεν τῶν τινος τίθεσθαι, ἡ πρὸ
8 τῷ α' λέγω, ἡ μὲν τὸ γ', ἡ μεταξὺ ἡ τῷ α' β' ἡ τῷ β' γ'. Ioh.
Phil. f. LXV b.

ἡ δὲ λέξις ὅτως ἔχει "ὅταν μὲν ἡ αἱ προτάσεις ἄρτια, πε- 42^a
ριττοὶ οἱ ὅροι, ὅταν δὲ οἱ ὅροι ἄρτιοι, αἱ προτάσεις περιτταί." 12
ἡμάρτη δὲ δις ἡ ταῦτα λέγει. δεῖ δὲ εἶναι "ὅταν δὲ οἱ
ὅροι ἄρτια, αἱ προτάσεις περιτταί," ὡς προσυπακούμεν τὸ περι-
ταί, ἀνὰ μέρος δὲ τὸ περιττὸν καὶ ἄρτιον ἔχουσιν οἱ τῶν ὅρων καὶ αἱ προ-
τάσεις. αἴτιον δὲ τῷ ὅτι ὑπερέχειν τὸς ὅρους ἐν τῶν προτάσεων
ἀριθμὸν καὶ παρὰ μέρος ἄρτιας τῆς περιττῆς γίνεσθαι τὸ ἐξ ἀρχῆς
μὲν ἐν ταῖς ἀπλοῖς συλλογισμαῖς τὸς ὅρους ὑπερέχειν ἐν τῶν προτά-
σεων. τὸ δὲ ἡ ἡ ἔξωθεν ἡ εἰς τὸ μέσον τεθῆσθαι ὁ παραμα-
πίπτων ὅρος" ἔρκεν ἡτοι διὰ τὰς τῶν χημάτων διαφορὰς. ἔξωθεν
45 ἔν μὲν γὰρ ἔξωθεν ὁ προσθεόμενος ὅρος, ἂν ἐν δευτέρῳ χηματί ἡ
τρίτῳ. μετὰ δὲ δαχθήσεται τὸ συμπέρασμα. ἡ εἰ τὸτο λέγει
(ἢ ἡ τὸ δ' ἐν μέσῳ εἰληφθῇ τῶν α' β' ἡ τῶν β' γ', ἀλλ' ἔχεται
τὸ γ'), ἀλλ' εἴη ἂν τὸ λεγόμενον ἀπλῆστερον ἡ ἡ ἔξωθεν ἡ εἰς τὸ
μέσον τεθῆσθαι ὁ παραμαπίπτων ὅρος. ἔξωθεν μὲν, εἰ πρὸ τῷ δ'
εἴη τις εἰλημμένος κατηγορούμενος τῷ α' ἡ μὲν τὸ γ' ὑποκαείμενος
τῷ γ', εἰς τὸ μέσον δὲ, εἰ μεταξὺ εἴη τῷ α' β' ἡ τῷ β' γ' ὅπου
ἡ ἂν καὶ ὅθεν ἂν προσεθῇ, σὺν αὐτῷ καὶ μία πρότασις προσέθεσθαι.
Alex. f. 95.

αἱ μὲν ἔν προτάσεις καὶ οἱ ὅροι ταύτην αἰ τὴν χέσιν τῆς καὶ τὰ 42^a
ἐν φυλάξεσι, τὰ δὲ συμπέρασματα ὅτε πρὸς τὸς ὅρους ὅτε πρὸς 16
τὰς προτάσεις αἰ τὴν αὐτὴν τάξιν ἔχει. καὶ τὴν αἰτίαν προσέθη-
κεν. ἔξωθεν ἡ ὅπου προσθεόμενος συμπέρασματα προσέθεσθαι ἐν ἐλάττω
τῶν ὑπαρχόντων ὄρων. ὁ αἴτιον ὅτι πρὸς μόνον ἐν ἔχοντων τῶν
κειμένων ὁ προσεθεὶς αὐτῷ, εἰ μὲν τῶν ἡ προσέθεσθαι γένοιντο, ὁ ποιεῖ
45 συμπέρασμα. Alex. f. 95 b.

ὑποκαείμενος ἔξωθεν προσθεόμενος ἐν ὄρον, τὸτο λέγει, ὅτι 42^a
ἐνὸς ὄρου προσεθεμένου ἀνάγκη ἐν ἐλάττω τῶν ὑπαρχόντων ὄρων 19
προσέθεσθαι συμπέρασματα. δηλὸν ἐπεὶ ὅταν: διότι ἡ μόνον τῷ
ἐχόντων, μετ' ὃν καὶ ὁ προσεθεὶς, εἴτε ἐν ἀρχῇ εἴτε ἐν τῷ τέλει,
45 ἐπὶ πρὸς τὸς ἄλλους πάντας ποιεῖ συμπέρασματα. ὑποκαίωσαν
ἡ τέσσαρες οἱ α' β' γ' δ', εἴτα προσέθεσθαι ὁ ε'. δηλὸν ἄρα ὅτι
δυνατὸν συμπεραῖναι πρὸς αὐτὴν πάντας τὸς ἄλλους διότι τῷ ἐχόντων,
λέγω δὲ τῷ δ'. Ioh. Phil. f. LXV b.

42. τὸ μὲν ἐν πλείοσι δεκνύμενον χῆμασι καὶ διὰ πλείονων συλλο-
30 γισμῶν (πρώτων ἢ τῶν συλλογισμῶν λέγει ἢ τῶν συζυγιῶν)
εὐεπιχέριον πρόβλημα. . . πρώτους δ' ἂν λέγοι τὰς διαφορὰς
τῶν καθ' ἑκαστον χῆμα συλλογισμῶν ἀπὸ τῆς τῶν προτάσεων χέ-
σεως πρὸς ἀλλήλας. τὰς χέσεις αὐτῶν τὰς πρὸς ἀλλήλας πρῶ-
43 ας εἴρηκε. Alex. f. 96.

43 α
20. πέρως ἔχει τὸ πρῶτον τὸ βιβλίον κμήμα, ἐν ᾧ περὶ τῆς γε-
νέσεως τῶν συλλογισμῶν ἡμῶν διελέχθη. . . νῦν λαμβάνει τὸ β' μέρος
ἀρχεῖ, ἐν ᾧ διδάσκει πῶς οὖν τε ἐπὶ προβλήματι ἡμῶν θεωρεῖται
ἐνδορῆσαι προτάσεων τῶν κατασκευαζουσῶν τῶν. . . πρὶν δὲ
τὴν μέθοδον ἡμῶν ταύτην παραδόναι, ζητᾷ πρῶτον περὶ τῶν ὅλων
πεφύκαμεν συλλογισμῶν. Ioh. Phil. f. LXVII.

43 α
26. τὸ μὲν ἀληθῶς προαίρει, ὅτι ἡ ζήτησις ἡρῶν ἔστι περὶ τῶν
ψευδῶς κατηγορουμένων (πάντα ἢ ὅπως πάντων οὖν τε κατη-
γορουῖτο) ἀλλὰ περὶ τῶν ἀληθῶς, τῷ τε φύσει ἔχοντων κατη-
γορουῖτο. Alex. f. 97 b.

43 α
33. τὸ "χεδὼν" ἴσως πρόσκειται διὰ τὰς ἀτόμους ποιότητας, αἱ
ἐκδητὰ μὲν εἰσι, ἐν τῇ ἀτόμῳ δὲ ὑφ' αὐτῶν αὐταῖς κατη-
γορουῖται αὐτῆς, ἡ ἔχ' ὡς ἀτομοὶ λαμβάνοντο ὅταν κατηγοροῦντο. . .
τὸ ἐν χεδὼν διὰ τὰ καὶ συμβεβηκὸς προσέθηκε. διὰ τὸ τοῦ
χεδὼν, ἐπεὶ κυρίως γε ὑδανός. δειξας δὲ τῶν ὄντων τίνα ἐστὶν ἃ
μηδανὸς ἀληθῶς κατηγοροῖτο πέφυκε, λέγει περὶ τούτων ὡς μη-
δαν ἄλλα κατηγοροῖτο. καὶ ὅτι μὲν ἐστὶ τῶν ὄντων τοιαῦτα, δειξας
ὑπὸ τίτῳ, ἐρεῖ δὲ ἐν τοῖς Ἑσπερίοις Ἀναλυτικαῖς (I. 22) περὶ τούτου
αἱ ἢ ἐπ' ἀπειρον προοῖσι ἄλλο ἄλλο κατηγοροῦμενον, εἰδ' ἂν ἔχα-
25 τὸν τι εἴη. Alex. f. 98.

43 α
35. ὑδαν, φησί, τῶν μερικῶν κατ' ἄλλαν κατηγοροῖται εἰ μὴ καὶ
συμβεβηκός, ὡς ὅταν λέγωμεν ὅτι τὸ φαλακρὸν ἐκείνο Σωκράτης
ἐστίν. ἰστέον ὅτι ἐν τῇ Φυσικῇ ταύτῃ τῇ κατηγορίᾳ παρα φύσει
εἶπεν εἶναι, ἢ καὶ συμβεβηκός, ἀληθέστερον λέγων. τῶν ἢ κατη-
γορῶν, φησὶν ἐν ἐκείνοις, αἱ μὲν εἰσι καὶ φύσει αἱ δὲ παρὰ φύ-
σιν αἱ δὲ καὶ συμβεβηκός. . . παρὰ φύσιν δὲ, ὡς ὅταν τὰς ὑσίας
τῶν συμβεβηκῶν κατηγοροῦμεν, ἢ ἐνταῦθα εἶπε καὶ συμβε-
βηκός, ὡς ὅταν εἶπω ὅτι τὸ προσωὶν φαλακρὸν Σωκράτης ἐστίν.
καὶ συμβεβηκός δὲ, ὡς ὅταν συμβεβηκός συμβεβηκός κατη-
γορῶμεν, ὡς ὅταν εἶπωμεν ὅτι τὸ φαλακρὸν ἐκείνο φιλόσοφος
ἐστίν. συμβεβηκός ἢ τῷ φαλακρῷ φιλόσοφῳ εἶναι. Ioh. Phil.
f. LXVII.

43 α
39. εἰ γὰρ τις λάβοι συγχωρήσαντός τινος τὴν ὑσίαν ὅν εἶναι καὶ
τὸν ἐν παλιν, ὅπως ἂν συλλογίσαιτο ὅτι ἡ ὑσία ἐν. ἢ μὴ ἀπό-
40 δεῖξαι τῶτο. ὅτε ἢ τὸν τῆς ὑσίας γένος ὅτε τὸ ἐν τῷ ὅντος κα-
τηγοροῖται. ὁ μῦθος ἢ τὸ τὸ ἐν καὶ τὸ ἐν. δύνει τὸ "καὶ δόξαν"
εἰρηλ καὶ ἐπὶ τῆς καὶ συμβεβηκός κατηγορίας. . . ἢ καὶ δόξαν"
εἴρηκε τὸ ἐνδοξῶς καὶ διαλεκτικῶς, ὡς περ εἶπεν ἐν τοῖς Ἑσπερίοις
(I. 2) "ἡ διαλεκτικὴ ἐξέταστικὴ ὅσα πρὸς τὰς ἀπασῶν τῶν ἐπο-
45 ρημῶν ἀρχὰς οὐδὲν ἔχει." διὸ ἐν ἐστὶ διαλεκτικῶς πῶς καὶ περὶ τῶν
πρώτων συλλογισμῶν, δεκνύντας ὅτι ὑπάρχει αὐτοῖς, ἂν ὅτω
τῆς, τὸ ἐν (ἐν ἢ αὐτῶν ἑκαστον), ἀλλὰ καὶ τὸ ἐν. Alex. f. 98 b.

τῶτο φησιν ὅτι τινὲς τῶν παλαιῶν φιλοσόφων ἄλλα τινὰ
γενικώτατα πρὸ τῶν δέκα κατηγοριῶν ἐδόξασαν, τό τε ὅν καὶ τὸ ἐν,
καὶ Ἐμπεδοκλῆς δὲ τὰ στοιχεῖα καὶ τὸ νεῖκος καὶ τὴν φύλιν καὶ τὴν ἐπὶ
τούτοις σφαῖρον, καὶ Ἀναξαγόρας τὰς ὁμοιομερείας, καὶ Δημόκριτος
τὰ χῆματα, καὶ ἄλλα ἄλλοι. ἃ πάντα περιφανῶς ἐν τοῖς Φυσικαῖς
Ἀριστοτέλης ἐλέγχει, βραχέϊαν ἐνταῦθα περὶ τέτων ποιησάμενος
μνήμην. cod. Reg. 1919.

τὸ δὲ "χεδὼν" προσέθηκεν ὅτι γένοιτο μὲν ἂν ζήτησις καὶ περὶ 43 α
τῶν ἀνωτάτω γενῶν, οἷον εἰ δέκα τὰ ἀνωτάτω γένη, καὶ εἰ τὸ ἐν ἢ 42
τὸ ἐν γένος, καὶ εἰ ταῦτα. ὅν τὸ ἐν καὶ τὸ ἐν ἢ ἑτέρα ὁμοίως. ἀλλ' αἱ
γε πλείους καὶ κοινότερα περὶ τῶν μεταξὺ. ἔτι περὶ τῶν ἀνωτάτω
εἰ καὶ συλλογισμῶν καὶ δεκνύοντο, ὅτι ἀποδοτικῶς ἀλλὰ ἐκ
τῶν ὑστέρων δεκνύονται. ἂν. ἢ καὶ διὰ τῶν κατηγορουμένων. τὸ ἢ
τὴν ὑσίαν νοητὴ λέγειν ἢ ἀληθῆς τὰ ὑπερα κατηγοροῦν ἐστὶν
αὐτῆς. ὑπερα ἢ ταῦτα τῆς ὑσίας. τέτων ἢ χάρων καὶ τῶν τοιαύ-
των εἶπε τὸ καὶ χεδὼν εἰ λόγῳ καὶ αἱ σκέψεις μάλιστα εἰσι περὶ τῶν
μεταξὺ. Alex. f. 98 b.

"ὑποτιθέμενον αὐτὸ πρῶτον" τῷ τε προκειμένῳ ἡμῶν ἐν 43 α
τῷ προβλήματι ὅρον, τὸν τε ὑποκείμενον καὶ τὸν κατηγορούμενον. 2
καὶ τὰς ὁρισμῶν τε καὶ ὅσα ἴδια τῷ πράγματι ἐστίν. ἔτι ἢ ὅτε
καὶ τῶν ὁρισμῶν εἰς τὰς ἀποδείξεις δεόμεθα. τὰ δὲ ἴδια, οἷον τὸ
γελαστικὸν τῷ ἀνθρώπῳ, τὸ πλατυύνυχον, τὸ ὀρθοπεριπατητικόν, τὸ
μόνον τῶν ζώων χερσὶ κεχαρῆς. ταῦτα δὲ αἵ ἴδια ὄντα καὶ
ἀντιστρέφοντα, καὶ ὡς ἐπόμενα δύνει εἶναι τῷ ἀνθρώπῳ καὶ ὅσοις
αὐτὸς ἐπέε. Ioh. Phil. f. LXVIII.

οἷς δὲ αὐτὸ ἐν ἐνδοξῇ ὑπάρχειν, ἐκείνῃ φησὶ δὲ ἐκλαμβά- 43 α
νειν. Alex. f. 99.

ἐκ ἐκλεπτόν, φησί, τίςιν ὁ ἀνθρώπος ἔχει ἐπέε, εἰ ἀνθρώπος
εἴη τὸ προκειμένον εἰς σκέψιν. ἐν ἢ τῷ λαβεῖν τίνα αὐτῷ ἔχει
ἐπέε, ἔχοντες καὶ τίςιν αὐτὸς ἔχει ἐπέε. ἀντιστρέφει ἢ πρὸς αὐτὴν
ἢ καθόλου ἀποφατικῇ. Ioh. Phil. f. LXVIII b.

εἰπὼν δὲ ἐκλέγει τὰς ὁρισμῶν καὶ τὰ ἴδια τῷ πράγματι 43 α
καὶ τὰ ἐπόμενα αὐτῷ, διαίρεσιν νῦν τῶν ἐπομένων ποιεῖ. τῶν ἢ 6
ἐπομένων, φησί, τὰ μὲν ἐξ ὑσιώδη τὰ δὲ ἐπεισοδιώδη, καὶ τῶν
ἐπεισοδιωδῶν τὰ μὲν ἴδια τὰ δὲ συμβεβηκῶτα. καὶ ταῦτα ἐν ἐκλε-
πτόν καὶ σημειωτέον. id. ib.

αἱ ἢ ἀπροσδιόριστοι, ὡς ἐν τῷ περὶ Ἑρμηνείας (c. 7) εἴρη, 43 α
ταῖς μερικαῖς ἰσοδυναμῶσιν. id. ib. 14.

τῶτο ὅδεν ἄλλο ἐστὶν ἢ τὸ ἐν τῷ περὶ Ἑρμηνείας (c. 7) εἴρη 43 α
μόνον, ὅτι τὸν προσδιορισμὸν ἢ δεῖ τῷ κατηγορουμένῳ συντάττειν 17.
ἀλλὰ τῷ ὑποκειμένῳ. id. ib.

παθητικῷ ἀντὶ ἐνεργητικῷ ἐχρήσατο. βελέει ἢ εἰπεῖν ὅτι 43 α
προτείνον. id. ib. 19.

τὸ δὲ "καθάπερ καὶ προτείνεμεθα" ἐπὶ καθάπερ καὶ προτείνοντες
ἐν τῇ χρήσει. Alex. f. 100.

ὑποκείμενον ἐνταῦθα λέγει ὅτι πάντως τὸν ὑποκείμενον ὅρον 43 α
ἀλλ' ἀπλῶς τὸν προκειμένον, ὅτι ζήτησις τὰ ἐπόμενα, ὅποῖος 23.
ἂν ἢ, εἴτε ὁ κατηγορούμενος εἴτε ὁ ὑποκείμενος. τί ἐν φησὶν, ὅταν

τινὶ ὄρω λαμβάνειν βυλῶμεθα τὰ ἐπόμενα, μὴ λαβῶμεν καὶ τὰ
τούτοις ἐπόμενα· ἐν γὰρ τοῖς πρώτοις ἔχομεν καὶ τὰ δεύτερα. Ioh.
Phil. f. LXIX.

43b τὰ τῷ γένει ἐπόμενα καὶ παντός τε καὶ αὐτῷ κατηγορεῖται, καὶ
27 ἐκείνῳ τῶν εἰδῶν ἐπεὶ ἀνάγκη· ἃ δὲ ἐκείνῳ τῶν εἰδῶν, ἐκείνῳ
ἔτε τῷ γένει ἔτε ἀλλήλοις. τοιαῦτα δ' ἂν εἴεν καὶ αἱ οἰκείαι ἐκείνῳ
εἰδὸς διαφοραί, ὑφ' ὧν ὀρίζονται. Alex. f. 100.

43b ὁ λέγει τοῦτον εἶναι δοκεῖ. ὁ χρηὶ ἐκλέγοντας οἷς ἐπεὶ ὁ
29 ὑποκείμενος ὅρος ὁ περιεχόμενος ὑπὸ τινος προχρησθῆναι τῷ καθόλου
τῷ περιέχοντι καὶ λαμβάνειν ταῦτα τῶν οἷς ἐπεὶ ὁ ὑποκείμενος
ὅρος, οἷς καὶ αὐτοῖς ὁ περιέχων αὐτῶν ἐπεὶ... πρὸς γὰρ τῷ κείνῳ
τῷτο ὑδὲ πρόκειναι ἡμῖν ζητεῖν τί· καὶ γένος τῷ ἐκκειμένῳ ὄρου ἐπεὶ,
ἀλλὰ τί· αὐτὸς ὅτος ὁ προκείμενος· ἡ δὲ δύναμις μᾶλλον τὸ λεγόμενον
τοῦτον εἶναι· ὅθεν ὅταν πάλιν ἡ προκείμενον ἡμῖν ἐκλέγειν τίς
ἐπεὶ τὸ καθόλου καὶ περιέχον, ὁ χρηὶ λαμβάνοντάς τι τῶν ὑπὸ
καθόλου ὧν ἐπεὶ τῷ καθόλου ζητεῖν οἷς τῷτο ἐπεὶ· οἷον εἰ ζητοῦ-
μεν τίς ἐπεὶ τὸ ζῶον, ὁ δὲ λαμβάνοντας τῶν ὑπὸ τὸ ζῶον τι
οἷς ἐπεὶ, τῷτο ἐκλέγειν, ὅτι τούτοις καὶ τὸ ζῶον, οἷον τὸν ἄνθρωπον
οἷς ἐπεὶ ὁ ἄνθρωπος, ἐκλέγειν καὶ τιθέναι ὅτι τούτοις καὶ τὸ ζῶον.
ἀληθὲς μὲν γὰρ ἐστὶ τῷτο, πᾶσιν οἷς ὁ ἄνθρωπος ἐπεὶ καὶ τὸ ζῶον
ἐπεὶ, ὁ μὴν τῷτ' ἦν προκείμενον ζητεῖν εἰ οἷς ὁ ἄνθρωπος, καὶ
τὸ ζῶον ἐπεὶ· τότε γὰρ ἐκλέγετο τίς ὁ ἄνθρωπος ἐπεὶ, ὅταν ἡ περὶ
ἀνθρώπου ζητεῖν ἡμῖν προκείμενον... ἡ δὲ λέξις ἀσαφὴς ἐστὶ διὰ
συντομίαν. ἐστὶ δὲ τοιαύτη· ὅθεν δὲ ἐπὶ τῶν καθόλου τινὶ ἐκλέγον-
τας οἷς τὸ καθόλου ἐπεὶ, ἐκλεκτόν οἷς ἐπεται τι τῶν ὑπὸ τὸ κα-
θόλου. ἡ ὅπως· "ὅθεν δὲ τῷ καθόλου ἐκλεκτόν οἷς ἐπεὶ τὸ περιεχό-
μενον" ἀντὶ τῷ ὅθεν δὲ ἐπὶ τῶν καθόλου, ὧν ἐστὶ καὶ τοῖς ἐπομένους
ἐπόμενα. ἀλλὰ γὰρ ἔκ ἐπὶ πάντων τῶν καθόλου τῷτο δυνατόν· τὰ
γὰρ εἶδη τὰ ἄτομα καθόλου μὲν ἐστίν, ὁ μὴ καὶ ἐκαστον τῶν οἷς ἐπεὶ
τὸ εἶδος, ταῦτα δὲ ἐστὶ τὰ ἄτομα, ἀλλοῖς πάλιν ἐπεὶ πρῶτα· εἰ γὰρ
ἀλλοῖς εἶπετο, ἔκ ἂν ἦν ἄτομα τε καὶ ἔχματα. id. ib.

ἵνα σαφές ῥαν ποιήσωμεν τὴν δεξιάν, δεῖ προδέντας τι μι-
κρόν ὅπως ἀναγνώσκειν "ὅθεν δὲ τῷ καθόλου ἐκλεκτόν ὡς ὑποκει-
μένα οἷς ἐπεὶ τὸ περιεχόμενον." ὁ δὲ λέγει τῷτο ἐστίν. ἐάν, φησί,
τῷ ζῶον προκειμένην ἡμῖν ζητῶμεν τίς ἐπεὶ τὸ ζῶον, ὁ δὲ λέγειν
ὅτι τῷ φιλοσόφῳ ἢ τῷ σιμῶν (ὁ γὰρ δεῖ ταῦτα λαμβάνειν ὡς ὑπο-
κείμενα τῷ ζῶον), ἀλλὰ δεῖ λέγειν ὅτι τῷ ἀνθρώπῳ ἐπεὶ· τῷτο
γὰρ προσεχῶς ἐπεὶ τὸ ζῶον. λαβόντων δὲ ἡμῶν ὅτι τῷ ἀνθρώπῳ
ἐπεὶ, ἐξ ἀνάγκης συμπέρασμα εἰληπὶ τῷ ἀνθρώπῳ καὶ τὰ ὑπ'
αὐτῷ περιεχόμενα, λέγω δὲ τὸ σιμῶν καὶ τὸ φιλόσοφον καὶ τὰ ὅμοια.
ὥσπερ ἔν, ὅτε ἐξήτει τὰ ἐπόμενα τῷ πράγματι, ἔλεγεν ὅτι ὁ δὲ
λαμβάνειν καὶ τὰ τοῖς ἐπομένους ἐπόμενα, ὅτω, φησὶν, ὅθεν τὰ οἷς
ἐπεὶ ζητῶντα δεῖ λαβεῖν καὶ οἷς ταῦτα ἐπεὶ· ἔχομεν γὰρ αὐτὰ δι-
νόμενα ἐν αὐτοῖς. Ioh. Phil. f. LXIX.

43b φησὶν, εἰ εἴη τὸ μὲν τίς ὁ ἄνθρωπος ἐπεὶ καὶ ὁ τίς τὸ ζῶον,
32 τότε ταῦτα οἰκώτερον ἔδει λαμβάνειν· προσεχῶς γὰρ περιέχει ὁ
ἄνθρωπος τὸ φιλόσοφον καὶ τὸ σιμῶν καὶ τὰ ὅμοια, ὥσπερ τὸ ζῶον
προσεχῶς μὲν τὸν ἄνθρωπον, διὰ τῷτον δὲ καὶ ἐκείνα. id. ib.

ἔχεις ἀντιθεῖν τὴν αἰτίαν δι' ἣν περὶ εὐπορίας συλλογισμῶν
κεφάλαιον ὅτε ἐν τοῖς Τοπικοῖς ἐξέθετο, πῶς ἂν διαλεκτικῶν προ-
τάσεων εὐπορήσωμεν, ὅτε ἐν τοῖς Ἀποδεικτικοῖς, πῶς ἂν εὐπο-
ρήσωμεν ἀποδεικτικῶν προτάσεων, ὅτε ἐν τοῖς Σοφιστικοῖς, ἅτε
δὴ ἐν τούτοις ἐκθέμενος πῶς ἂν πρὸς πᾶν εἶδος συλλογισμῶν προ-
τάσεων εὐπορήσωμεν. διὰ τῷτο γὰρ ὁ μόνον τὰ καθ' αὐτὴν ὑπάρ-
χοντα ἐκτίθεσθαι ἡμᾶς προσέταξεν, ἀλλὰ καὶ τὰ καὶ συμβεβηκὸς
ὑπάρχοντα καὶ τὰ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ καὶ τὰ ἀλλότρια, ἵνα ἔχωμεν ὅλην
πρὸς πάντα συλλογισμὸν ἐκκείμενον. Ioh. Phil. f. LXIX b.

ὁ τῷτο φησὶν, ὅτι ὁ δὲ ἐκλέγειν τὰ ἀμφοτέροις τοῖς ὄροις
ἐπόμενα καὶ ἀπογράφει (δεῖ γὰρ), ἀλλ' ὅτι οἷς τὸ χρησάμενος
ὄρω ἔκ ἐκλεκτόν τὰ ἀμφοτέροις ὅμοια ἐπόμενα, εἰ τὰ αὐτὰ εἴη
δείκνυσθαι γὰρ ἐφεξῆς ὅτι ἐκ τῶντων ὁ δυνατὸν συλλογισάμενος ἐν δευ-
τέρῳ χήματι ἐκ δύο καταφατικῶν γινόμενης τῆς συμπλοκῆς.
δοκεῖ δὲ τῷτο παρέλκειν ἐνταῦθα, ἐπειδὴ τῶς τὸ πῶς ἐκλεκτέον
τὰ ὑπάρχοντα τοῖς ὄροις παραδίδωμι, καὶ οἷς αὐτοὶ ἐπὶ, ὁ μέντοι
πῶς αὐτοῖς χρηστέον· καὶ ὅτι ἔκ αὐτῆς μόνῃ ἐστὶν ἡ ἐκλογὴ ἄχρηστος,
ἀλλὰ καὶ ἀλλὰ δύο, ἡ τε λαμβάνουσα τὰ ἀμφοτέρων ἀλλότρια καὶ
ἡ τὰ ὑποκείμενα μὲν τῷ κατηγορουμένῳ ἀλλότρια δὲ τῷ ὑποκει-
μένῳ· αὐτὸς δὲ ταύτης μόνῃς ἐμνήσθη ἐνταῦθα. id. ib.

"τὰ πᾶσιν" ἀντὶ τῷ τοῖς δύο ὄροις τοῖς τῷ προβλήματος. ὁ
φησὶ δὲ δεῖν τὰ τοῖς δύο ἐπόμενα λαμβάνειν, ὡς μηδενὸς ἐκ τῆς
τῶν ταῦτων λήψεως καὶ συνθέσεως γινόμενον συλλογισμῶν. αὐτὸς μὲν
ἐν ὑπερτίθει τὴν τῷτο δεξιάν εἰς τὰ μὲν ταῦτα. Alex. f. 101.

εἰπὼν τίνα χρηὶ ἐκλέγειν ἑκάτερον τῶν ὄρων τῶν ἐν τῷ προ-
βλήματι, μὲν ταῦτα δείκνυσθαι τίνα μὲν τῶν ληφθέντων ἀπὸ τῶν
ἐκλελεγμένων τῶν προβλημάτων ἕκαστον συνάξει. τῷτο χάριν
καὶ ἡ ἐκλογὴ γίνεσθαι αὐτῷ... σαφείας δὲ χάριν τῶν λογομέ-
νων ὑπογράφωμεν τὰς τε ἐκλογὰς καὶ τὰ διάγραμμα ὅλων καὶ τὰς
συλλογισμῶν πῶς τε καὶ ἐκ τῶντων γίνονται. id. ib.

"τὸ μὲν κατασκευαζόμενον" λέγει τὸ κατηγορουμένον ὄρου, "ὅθεν
δὲ δεῖ κατηγορεῖσθαι" τὸ ὑποκείμενον. ἵνα δὲ σαφές ῥαν τε
λέγον ποιήσωμεν καὶ τελείως ἐκδώμεθα τὸ διάγραμμα, ἐπ' αὐτῶν
φιλιῶν τῶν σοφιστῶν αὐτὸ ἐκδοσόμεθα, ἵνα μάθωμεν πόσαι γίνονται
συμπλοκαί, καὶ ποῖαι μὲν δύναται σύρσασιν ἔχειν ποῖαι δὲ ὄ. Ioh.
Phil. f. LXX.

τούτῃς ὅταν δὲ δέη καθόλου ἀποφατικῶν δεῖξαι, ὁ μὲν δὲ
ὑπάρχειν, τούτῃς ὁ δὲ κατηγορησάμενος ἀποφατικῶς ἐν τῷ συμπεράσ-
ματι· ἐστὶ δὲ τῷτο τὸ ἀγαθόν... εἰπὼν δὲ "ὅταν μηδὲν δέη ὑπάρ-
χειν, ὁ μὲν δὲ ὑπάρχειν, εἰς ἃ μὴ ἐνδέχεται αὐτῷ παρῆναι," εἴτα
μὴ προδίδει ὡς δὲ μὴ δεῖ ὑπάρχειν, εἰς τὰ ἐπόμενα αὐτῷ, ἐπ' ἡμέτερον
τὸ "ἡ ἀνάπαλιν, ὡς μὲν δὲ μὴ ὑπάρχειν, εἰς ἃ μὴ ἐνδέχεται αὐτῷ πα-
ρῆναι, ὡς δὲ δεῖ μὴ ὑπάρχειν, εἰς τὰ ἐπόμενα," διὰ τῷ πᾶν τῷτο
θεῖναι ἀληθῶν καὶ τὸ ἐπὶ τῷ πρώτῳ· παρεθέτω γὰρ ἀνάπαλιν τῷτο, ὁ καὶ
δι' ὁ ἐξῆς εἶπεν ἐδήλωσε· "τῶντων γὰρ" φησὶν· "ὅτων τῶν αὐτῶν
ὁποτέρων"· ἄντε γὰρ τὸ τῷ κατηγορουμένῳ μὴ ὑπάρχειν ταῦτον ἢ
τινὶ τῶν ἐπαμύνων, ἄντε ἀνάπαλιν τῶν τῷ ὑποκειμένῳ τινὶ μὴ
ὑπάρχειν ταῦτον τινὶ ἢ τῶν τῷ κατηγορουμένῳ ἐπόμενων, καθόλου

ἀποφατικῶν συνάγει). φέρεται δὲ ἐν τισιν ἀντιγράφοις. ἡ λέξις
δολικώτερον καὶ σαφέστερον ὅπως ἔχουσα. "ὅταν δὲ μηδενὶ δέη ὑπάρ-
χειν, ὡς μὲν εἰ δὲ ὑπάρχειν, εἰς τὰ ἐπόμενα, ὁ δὲ δὲ μὴ ὑπάρχειν,
εἰς τὰ μὴ ἐνδέχεται αὐτῷ παρῆναι, ἢ ἀνάπαλιν." αὕτη γὰρ ἡ λέξις
δολικώτερος ἔχει ὁ βύλεται εἰπεῖν. Alex. f. 101 b.

44 a. μήποτε ἂν ὑποδείγματος χάριν ἐπὶ τούτῳ εἴπετ' ἐκ προ-
22. σιλλογισμῶν, διότις ἡμῶν καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν τὸ αὐτὸ προσπαυέειν.
καὶ κυρίως δὲ ὅδε συλλογισμὸν δεῖ καλεῖν τὸ τοῦτον. εἰ γὰρ τὸ δ'
ταυτοῦ ἐστι τῷ ζ', εἰς ἐξίν ὅρος. ὥστε ὅδε πρότασιν ποιεῖ τὸ δζ',
εἰ μὴ ὅτω ληφθῇ ταυτὴν ὡς ἐξιστάζον, ὅταν εἰ τὸ γελαστικὸν τις
αὐτὸ λέγοι καὶ τὴν ἀνθρώπων. ἐπὶ γὰρ τῶν τοσούτων ἀδύνατον τῷ ἑτέρῳ
κατηγορεῖν τὸ ἕτερον. Ioh. Phil. f. LXXI.

44 a. ἀντεγραμμένον εἶπεν ἥτοι τῷ προσηρμένῳ, ὅτι ἐκεῖνος μὲν ἦν
31. ἐπὶ μέρους ἀποφατικῶν ἔχων τὸ συμπέρασμα, ὅπως δὲ γε ὅν νῦν
δείκνυσιν ἐπὶ μέρους καταφατικῶν συνάγων δείκνυν. ἡ ἀντε-
γραμμένον εἶπεν ὅτι ἡ δεῖξις ἀνάπαλιν ἔχει. ὁ γὰρ δείκνυν διὰ
τῶν ὅπως λαμβανόμενων τὸ α' κατηγορούμενον τῷ ε', ὁ ἐκεῖτο εἶναι
κατηγορούμενον, ἀλλ' ἀνάπαλιν. Alex. f. 103.

44 a. ἀλλὰ ζητῆτέον πῶς ἀνωτέρω εἰπὼν ὅτι ὁ δὲ λαμβάνειν
39. ἡμᾶς εἰ μὴ μόνον τὰ προσεχῶς ἐπόμενα καὶ οἷς ἔπειτα, τὰ δὲ πορ-
ρωτέρω δ', διότι περιέχει ἐν τούτοις, νῦν τὸ ἐναντίον λέγει ἀντικρυς,
ὅτι καὶ τὰ πορρωτέρω ληπτέον. λέγομεν ἂν πρὸς τούτῳ ὅτι ἐκεῖ μὲν
λέγων ὅπως δεῖ τὴν ἀπογραφὴν τούτων ποιεῖν. ἔλεγεν ὅτι τὰ
προσεχῶς μόνον τὰ ἐπόμενα ἢ οἷς ἔπειτα δεῖ ἀπογράφειν, τὰ δὲ
πορρωτέρω δ', ἵνα μὴ πολλὰ ἀπογράφειν ἀναγκαζώμεθα. ἔχο-
μεν γάρ, φησί, διὰ τούτων καὶ τὰ λοιπὰ. ἐνταῦθα μέντοι, ἐπεὶ
περὶ αὐτῶν τῶν κατασκευῶν ὁ λόγος, τούτῳ δὲ ἐξί τῆς λήψεως
τῷ μέσῳ ὄρω, διὰ τούτῳ φησὶ δεῖν παραλαμβάνειν καὶ ταῦτα. δεῖ
γὰρ ἐπιβλέπειν εἰ ἐνδέχεται διὰ τῶν καθολικωτάτων συνάγειν τὸ
προκαίμενον, καὶ τούτων τὴν ταυτότητα λαμβάνειν, ἵνα εὐπορίαν τῇ
ἀποδείξει ποιήσωμεν διὰ πλείονων τὸ αὐτὸ συλλογιζόμενοι. Ioh.
Phil. f. LXXI b. cf. Alex. f. 103 b.

δύναται καὶ ἀπλῶς ἐρῶν τις ἀκούσαι τὸ "δεῖ δὲ καὶ ... βλέπειν."
λέγοι γὰρ ἂν δι' αὐτῶν ὑπὲρ περὶ τῆς ἐκλογῆς (εἴρηκε γὰρ περὶ
ἐκείνης πῶς αὐτὴν χρὴ ποιεῖν) ἀλλὰ περὶ τῆς λήψεως τῶν με-
σῶν ὄρων, ἢ γίνεσθαι ἐκ τῷ ἄλλῳ ταυτὴν ἄλλῃ εὐρίσκειν. ἐπὶ γὰρ
τῶν ἐπομένων τισὶ καὶ τῶν οἷς ἔπειτα τὰ μὲν κοινότερα ἐστὶ τὰ δὲ
προσεχέστερα καὶ ὑπὲρ ἐκείνα. Alex. f. 104.

44 a. ἐκεῖνο δὲ ἐπισηῆσαι ἄξιον, ὅτι ἐν τῇ ἐκθέσει τῶν ὑπαρχόντων
3. τοῖς ὅροις ἔλεγε δεῖν, ὡς περ ἐπὶ τῶν ἐπομένων ὅτι εἰ δὲ καὶ τὰ
τοῖς ἐπομένοις ἐπόμενα λαμβάνειν ἀλλὰ τὰ τῷ α' ὡς α' ἐπόμενα,
τούτῳ τὰ προσεχῶς αὐτῶν καθολικώτερα, ὅτω δὲ καὶ ἐν τῇ λήψει
τῶν οἷς εἶπετο τὸ α' καὶ τὸ ε' τὰ οἷς τὸ α' ὡς α' ἔπειτα λαμβάνειν. εἰ
δὲ εἴην τινα οἷς κακῶς εἶπετο, ὑπὲρ. ἐκεῖνα γὰρ ἐπλέγειν παρε-
κλεῖναι τὰ ἴδια τῶν προκαίμενων ὄρων ἀνωθεν το κατωθεν,
ὥστε τὰ προσεχῶς ὑποκαίμενα τοῖς ὅροις λαμβάνειν ἐκέλευσαν.
τὰ δὲ προσεχῶς ὑποκαίμενα τινι τὰ καθολικώτατα ἐστὶ τῶν οἷς
ἔπειτα. ὁ γὰρ ὁμοίως ἔχει τὰ οἷς ἔπειτα τι καὶ τὰ ἐπόμενα αὐτῷ.

τὰ μὲν γὰρ προσεχῶς ἐπόμενα τὰ μερικώτατα ἐστὶ τῶν ἐπομένων,
τὰ δὲ προσεχῶς ὑποκαίμενα (ταῦτα δὲ ἐστὶ τὰ οἷς ἔπειτα) τὰ κα-
θολικώτατα ἐστὶ τῶν οἷς ἔπειτα, τούτῳ τῶν ὑποκαίμενων. Ioh.
Phil. f. LXXI b.

5. αὐτὸ εἶπεν ἀντὶ τῶ αὐτῶ. ἐστὶ γὰρ ὁ λέγει, ὁμοίως δὲ συνεπτόν
καὶ ἐπὶ τῶν οἷς αὐτὰ ἀκολουθεῖ, δηλονότι τὸ α' καὶ τὸ ε'. Alex. f. 104.

τούτῳ ποῖον; δηλονότι τὸ γ' καὶ τὸ ζ'. ταυτὴν γὰρ ταῦτα. με-
σον δὲ φησι, τούτῳ μέσος ὅρος. Ioh. Phil. f. LXXII.

τούτῳ ἀκριβοῦς, ὅ τε μεζῶν καὶ ὁ ἔχατος. τούτῳ δὲ ἔξαι-
μα. μέσον δὲ τὸ γ', ἐπεὶ τὸ γ' καὶ τὸ ε' ταυτὸν
τούτῳ δὲ ἐστὶ μέσον. δηλονότι ὅτι ὅταν διαφέρει τὸ γ' εἰπεῖν ἢ τὸ γ'
μέσον. ταυτὴν γὰρ ἀμφω. id. ib.

ἐπεὶ τὴν μίαν συζυγίαν ἐξέθετο τὴν λαμβάνουσαν τὰ ἀμ-
φοτέροις τοῖς ὅροις ἐπόμενα, διὰ τούτο, φησί, καὶ αἱ ἄλλαι παρ' αὐ-
τοῦ ἀκριβοῦς, ἢ τὰ ἀμφοτέρα ἀλλάτρια λαμβάνουσα καὶ τὰ οἷς
ἔπειτα ὁ κατηγορούμενος καὶ οἷς μὴ ὑπάρχει ὁ ὑποκαίμενος. εἴτα
βυλάμενος ταύτας ἐκθέσει, λαμβάνει πάλιν τὴν λόγον καὶ ἀρχὴν
ἀπὸ τῆς λαμβανούσης τὰ ἀμφοτέροις ἐπόμενα. φησὶ γὰρ εἰ τὰ
ἐπόμενα ἐκατέρω. εἴτα ἐκθέμενος πᾶς τρεῖς συζυγίας δείκνυσιν
μὲν ταῦτα τὰ ἐκ τῶν ὄρων, ἀπὸ τῆς πρώτης ἀρχόμενος, ὅτι ἀρχη-
ται εἰσιν εἰς τὰς συλλογιστικὰς μεθόδους. Ioh. Phil. f. LXXII b.

τὸ διὰ τούτων προκαίμενον ἐστὶ δεῖξαι ὅτι ἀδύνατον ἄλλη με-
θόδῳ χρῆσασθαι εἰς τὴν λήψιν τῶν προτάσεων πλὴν τῆς παραδεδο-
μένης, λέγω δὲ τῆς διὰ τῶν ἐπομένων καὶ οἷς ἔπειτα καὶ τῶν ἄλλο-
τῶν, ὡς ταυτὸ τι λαβεῖν ἢ ἀνάγκη καθ' ἕτερον τῶν ὄρων. εἰ
γὰρ τις, φησὶ, ἄλλην ἐπινοεῖν δοξεί, πάντως εἰς μίαν τῶν ὑφ'
ἡμῶν παραδεδομένων συνενεχθήσεται ἀγνοῶν. ἰδωμεν δὲ καὶ
τὴν λέξιν αὐτὴν τῷ φιλοσόφῳ. "ὅλῳ δὲ καὶ ποῖα ταῦτα διαλη-
πτόν καὶ τὴν ἐπίσκεψιν, καὶ ποῖα ἕτερα ἢ ἐναντία." διαφορὸν φησι
φέρειν τὴν γραφὴν τῷ βῆτι ὁ Ἀλέξανδρος. εἶναι γὰρ ἐν τισὶ τῶν
βιβλίων "καὶ ὅτι ποῖα ἕτερα ἢ ἐναντία." εἰ μὲν ὅν φέρεται "καὶ ποῖα
ἕτερα ἢ ἐναντία," ὅπως ἐξηγήτεον. ἐπεὶ ὅλῳ γέγονεν ἡμῶν ἐκ
τῶν εἰρημένων ποῖα δεῖ λαμβάνειν τὰ αὐτά, ἔξαι καὶ τούτῳ ὅλῳ
ποῖα ἐστὶν ἐν τούτοις ἕτερα ἢ ἐναντία, ἵνα ὡς περ πόρισμά τι ἐκ
τῶν εἰρημένων τούτῳ συνάγῃ, τὸ μανθάνειν ἡμᾶς ποῖα ἐν τούτοις
τὰ ἕτερα ἢ τὰ ἐναντία. ὅλῳ γὰρ συμβαλλεῖ εἰς τὸ προκαίμενον τὸ
γινώσκειν ταῦτα, ὥστε καὶ ταυτὴν τὴν γραφὴν ὡς πόρισμα ἔξαι τούτῳ
συνηγμένον. . . δοκεῖ δὲ ἡ ἕτερα γραφὴ προσφυσέτερα εἶναι ἐν
τῷ προκαίμενῳ θεωρήματι καὶ τῇ ἐπαγομένῃ λέξει. λέγω δὲ "καὶ
ὅτι ποῖα ἕτερα ἢ ἐναντία," ἵνα ἡ συνέχεια αὐτῇ ἢ, ὅλῳ ἐκ τῶν
εἰρημένων γέγονεν τὸ ποῖα ἐν τοῖς ἀπογεγραμμένοις καθ' ἕκαστον
πρόβλημα δεῖ λαμβάνειν τὰ αὐτά. ὁ γὰρ δὲ ληπτέον ποῖα ἕτερα
ἢ ἐναντία. καὶ ὅτι τούτῳ βύλεται σημαίνει, ὅλῳ ἐκ τῶν ἐπαγομένων
εὐθέως. Ioh. Phil. f. LXXII b - LXXIII.

δεῖξαις ὅτι ἐν οἷς καὶ συνάγει τὸ καθόλου ἀποφατικῶν ἐναντίων
τῶν ληφθέντων ἢ μὴ ἐνδεχομένων τῷ αὐτῷ ὑπάρχειν, ὁ δὲ διὰ τὴν
τῶν ἐναντίων λήψιν συνάγει ἀλλὰ διὰ τὸ ἐμπίπτειν εἰς τὴν παρ'
αὐτῷ παραδιδόμενῃ μέθωδον, τὸ αὐτὸ τούτῳ δείκνυσιν καὶ ἐπὶ τῷ

μερικῶ ἀποφατικῶ... ἔκεικε δὲ ἡ πεπλανηθεὶς ἐν ταῖς, ἡ διὰ τὴν ἡδὴ παραδόντα τὴν μεθόδον ἀδιαφόρως ἐνταῦθα χρησασα. ἔδει γὰρ αὐτὴν εἰπεῖν ὅτως "τὸ γὰρ μὴ ἐνδέχεσθαι τὸ β' καὶ τὸ γ' τῶ αὐτῷ ὑπάρχειν ὡδὲν διαφέρει ἢ τὸ γ' τῶν δ' τινὲ εἶναι." τὴν δ' εἶπεν ἡ τὸ β' τῶν θ' εἶναι. ὅτι γὰρ τὸτο ψευδὲς ἐστίν· δυνατὸν γὰρ μηδενὶ μὲν 5 τῷ αὐτῷ δύναιτο τὸ β' καὶ τὸ γ' ὑπάρχειν, μηδὲ τῶν θ' εἶναι τὸ β'.

Ioh. Phil. f. LXXIII.

45^a τὸ ὅτι τινὲ ἔχ' ὑπάρχει τὸ α' ἔκ ἀν εἴη εἰρημένον ὡς ἐπὶ 10 μέρους ἀποφατικῶ συναχθισομένον, ἀλλ' ἀντὶ τῷ ὅτι τινὲ ἔχ' ὑπάρχει τὸ α'· τῷ γὰρ ε' ἔχ' ὑπάρχει τὸ α'. ὅτι δὲ τὸ β' εἰ μὴ τῷ 10 ε' ὑπάρχει, ταῦτόν ἐστὶ τινὲ τῶν θ', ἔδειξεν εἰπὼν "πάντα γὰρ εἰλημμένα τὰ μὴ ἐνδεχόμενα τῷ ε' ὑπάρχουσιν," δηλονότι περὶ τῷ θ'· τὸτο γὰρ ὅ ἐπρόσθηκεν ὡς ἐν δῆλον... δύναιτο καὶ τοιαύτη ἡ δειξίς εἶναι. εἰλημμένον τῷ β' τῷ γ' ἀντικεισθῶ, ἐπεὶ τὸ β' τῷ γ' ἀντικεῖται, ὡδὲν αὐτῷ ὑπάρχει· ἀλλὰ καὶ τὸ β' τῷ α' παντί· ὡδὲν ἄρα τῷ γ' 15 τὸ α'. εἰ δὲ τὸτο, ἔσται τὸ γ' τῶν τῶν δ' ταῦτόν, οἷς ἔχ' ὑπάρχει τὸ α'. ἔσται δὲ τὸ α' τῷ γ' ὡδὲν, τὸ δὲ ε' τῷ γ' παντί. συναχθίσει δὲ τῶν ἐν τρίτῳ γήματι τὸ α' τῶν τῷ ε' μὴ ὑπάρχουσιν. δεήσει δὲ γεγράφθαι "τὸ γὰρ β' τῷ γ' α' παντί, τῷ δὲ γ' ὡδὲν. Alex. f. 106.

45^a δεῖ πάλιν ἀντὶ τῷ β' θ' τὸ δ' ἡ λαμβάνειν. Ioh. Phil. 22 f. LXXIII b.

45^a ἐπιζητήσαι δ' ἂν τις πῶς ἀληθὲς τὸ τὸς δι' ἀδυνάτου δεικνύ- 25 μένος πάντας συλλογισμὸς καὶ δεικτικῶς δεικνύσας· δοκεῖ γὰρ ψευ-
δος εἶναι τὸτο· τὰ μὲν γὰρ δεικτικῶς οἷον τε καὶ δι' ἀδυνάτου, ἐπι-
σκεπτόν δ' εἰ καὶ τὰ ἐν ταῖς μίξεσι πάντα, ὅ μὴ ἀνάπαλιν...
φασὶ δὲ πῶς μὴ τὸτο εἶναι τὸ λεγόμενον, ἀλλ' ὅτι ταῦτα τὰ προ-
βλήματα καὶ δεικτικῶς δεικνύει καὶ διὰ τῆς εἰς ἀδυνάτου ἀπαγωγῆς
καὶ διὰ τῶν αὐτῶν ὅρων, καὶ ἔκ ἄλλα τινὰ ἐστὶ τὰ δεικνύμενα.
Alex. f. 107.

45^a τὴν δὲ τὴν καθόλου καταφατικῶ καὶ τῷ μερικῶ ἀποφατικῶ.
33 δειξόμενον ὅν καὶ ἐπὶ τῶν. Ioh. Phil. f. LXXIII b.

45^b ἐν πᾶσι, φησί, τοῖς δι' ἀδυνάτου συλλογισμοῖς δεῖ κοινόν τινα 4
ὅρον ἕτερον ὅντα παρ' ἀμφοτέρους τὸς ἄκρως λαβεῖν· τῆς γὰρ
ἐσθίμης διὰ τῷ εἰπεῖν "τῶν ὑποκειμένων." ὅτοι γὰρ ἐξ ἀρχῆς ὑπό- 35
κειντο περὶ ὧν ἡ σκέψις, τὸ α' καὶ τὸ ε'. κοινὸν δὲ λέγει ὅχι ἀντὶ
τῷ μέσῳ κοινωρίαν ἔχοντα πρὸς ἕκαστον καὶ δι' αὐτῷ τὸς ἄκρως
συνδόντα, ἀλλὰ κοινόν φησὶν ἐν τῇ ἐπ' εὐθείας δεῖξει παρα-
λαμβανόμενον τὴν αὐτὴν καὶ ἐν τῇ δι' ἀδυνάτου. Ioh. Phil.
f. LXXIV b.

45^b ἐπεὶ δὲ εἶπε τίνι διαφέρει ὁ δεικτικὸς τῷ ἀδυνάτου, ταῦτα, 12
φησὶν, ἐν τοῖς ἐξῆς ἀκριβέστερον εἰσόμεθα. λέγει δὲ ἐν τῷ δευ-
τέρῳ λόγῳ· ἐκεῖ γὰρ ἀκριβέστερον διεξέρχεται περὶ τῆς τῶν δια-
κρίσεως. id. ib.

45^b ἐν τοῖς ἄλλοις, δηλονότι τοῖς ἐξ ὑποθέσεως· ἐπεὶ γὰρ ἔδει- 45
15 ξεν ὅτι οἱ κατηγορικοὶ συλλογισμοὶ καὶ οἱ δι' ἀδυνάτου διὰ ταύτης
τῆς μεθόδου περαίνονται, νῦν φησὶν ὅτι καὶ οἱ ἄλλοι ὑποθετικοὶ συλ-
λογισμοὶ, ὅσοι κέρρη τῇ μεταλήψει, διὰ τῶν δεικνύειν. ἐν

ταῖς γὰρ, φησὶν, ἡ μεταλήψις δεῖ τῆς δειξέως. ὁ δὲ αὐτὸς δὲ
ἄλλως ἢ κατηγορικῶς, οἱ δὲ κατηγορικοὶ διὰ τῶν ἐδείχθησαν·
ἐκὼν καὶ ὅτοι διὰ ταύτης δεγθήσονται τῆς μεθόδου. ἐκ ἀντιδιακρι-
τῆς τῇ μεταλήψει τῇ ποιότητι· καθολικώτερον γὰρ ἡ μεταλήψις,
τὸ δὲ καθόλου ἐκ ἀντιδιακριτῆς πρὸς τὸ μέρος. ὡς τὸ "ἡ καὶ ποιό-
τητα" ἀντὶ τῷ καὶ καὶ ποιότητι. εἰπομεν δὲ ἡδὴ ὅτι ὅπερ οἱ
ᾤοντο πρόσληψιν ἐκάλεσαν, τὸτο οἱ Περιπατητικοὶ μεταλήψιν
ἔλεγον. πάντες μὲν οἱ ὑποθετικοὶ καὶ μεταλήψιν εἰσι, καὶ ποιό-
τητα δὲ ἐκείνοι λέγοντι ὅσοι ἐκ τῷ μᾶλλον ἐπιχειροῦσιν ἢ ἐκ τῷ
ἥττον ἢ ἐκ τῷ ὁμοίῳ. εἰσι δὲ οἱ μὲν ἐκ τῷ μᾶλλον ἀνασκευαστικοί,
οἱ δὲ ἐκ τῷ ἥττον κατασκευαστικοί, οἱ δὲ ἐκ τῷ ὁμοίῳ πρὸς ἐκά-
τερα ἐπ' ἴσης ἔχουσιν. id. ib.

τὸ "ἐν τοῖς ὑποκειμένοις" δύναιτο μὲν λέγειν καὶ ἀντὶ τῷ "ἐν τοῖς 45^b
ὑποθετικοῖς," ἵνα ἡ τὸ λεγόμενον, ἐν δὲ τοῖς ἄλλοις τοῖς ἐξ ὑπο- 17
θέσεως τοῖς παρὰ τὸς δι' ἀδυνάτου, οἷον ὅσοι καὶ μεταλήψιν ἢ καὶ
ποιότητα εἰσι τῶν ὑποθετικῶν· ἦσαν γὰρ καὶ οἱ εἰς ἀδυνάτου ἀπα-
γοντες ἐν τοῖς ἐξ ὑποθέσεως, ἐκ ἐν τοῖς ἐξ ἀρχῆς κειμένοις. ὡδὲ
ἐπὶ τῶν ἢ ἐκλογῇ ὅν προεῖρηκαμεν τρόπον ἔσται, ἀλλ' ἐπὶ τῶν
μεταλαμβανομένων. ἡ τὸ "ἐν τοῖς ὑποκειμένοις," ἐκ ἐν τοῖς ἐξ
20 ἀρχῆς ἴσον ἐστὶ τῷ ἐκ ἐν τοῖς ἐξ ἀρχῆς ὑποκειμένοις ἀλλ' ἐν
τοῖς μεταλαμβανομένοις, καὶ ἐπὶ τῶν ἢ ζήτησις ἔσται... λέγει
δ' ἂν καὶ μεταλήψιν μὲν τὸς καὶ πρόσληψιν λεγόμενος, οἱ εἰσι
μικτοί· ὁ γὰρ οἱ νεώτεροι πρόσληψιν λέγουσι, τὸτο οἱ περὶ Ἀριστο-
τέλην μεταλήψιν εἰώθασιν λέγειν, ὡς περὶ καὶ ἡδὴ προεῖρηκαμεν.
καὶ μεταλήψιν μὲν οἱ τοῦτοι, ὡς καὶ πρότερον εἰρηκάμεν· καὶ ποιό-
τητα δὲ λέγοντι οἱ ἀπὸ τῷ μᾶλλον καὶ ἥττον καὶ ὁμοίῳ δεικνύντες...
ἐκὼν καὶ ἐπὶ τῶν τοῦτων συλλογισμῶν, ὅς καὶ ποιότητα λέγειν
αὐτοῖς ἔθος, ἐπὶ τῶν καὶ μεταλήψιν ὁ συλλογισμὸς, ἀλλ' ὅ τῶν
ὑποκειμένων γίνετο ἀλλὰ τῶν μεταλαμβανομένων. τῶν ὅν
30 χρὴ καὶ τὴν ἐκλογὴν ποιῆσαι. τὸ δὲ "ἐν τοῖς ὑποκειμένοις" εἰρηκάς
δύναιτο καὶ ἀντὶ τῷ περὶ τῶν ὑποκειμένων. ἔστι γὰρ τὸ λεγόμενον,
ὅσοι καὶ μεταλήψιν ἢ καὶ ποιότητα περὶ τῶν ὑποκειμένων δεικνύουσιν,
ἐπὶ δὲ τῶν ἔσται ἢ σκέψις ἐκ ἐν τοῖς ἐξ ἀρχῆς ἀλλ' ἐν τοῖς με-
ταλαμβανομένοις, ἐπεὶ καὶ ὁ συλλογισμὸς τῶν. ἡ δὲ ἐπιβλεψίς
καὶ ἡ ἐκλογὴ καὶ ἐπὶ τῶν ἢ αὐτῇ ἔσται ὅποιαν ὑπεγράψαμεν.
Alex. f. 109.

ἐξ ὑποθέσεως καὶ οἱ διαιρετικοί, οἱ καὶ αὐτοὶ ἐν τοῖς καὶ μετά- 45^b
λήψιν ἐξ ὑποθέσεως, καὶ οἱ ἐξ ὁμολογίας. δεῖν ὅν φησὶ τῶν ἐξ 19
ὑποθέσεως προσεχεσθῆναι ποιῆσαι διαφρεσιν. ἡ εἰπὼν τίνες τῶν
ὑποθετικῶν φανερώς ὑπάγοντι τῇ ἐκκειμένῃ μεθόδῳ (οἱ τε γὰρ δι'
40 ἀδυνάτου καὶ οἱ καὶ μεταλήψιν, ὅφ' ὅς πάντες οἱ λεγόμενοι ἀναπό-
δεκτοί, καὶ ἔτι οἱ καὶ ποιότητα), λέγει δεῖν ἐπισκέψασθαι καὶ διελεῖν
ποσῶς οἱ ἐξ ὑποθέσεως λέγοντι· ἐκ γὰρ τῆς διαφρέσεως δῆλον
ἔσται εἴτε πάντας οἷον τε ὑπάγειν τῇ ἐκκειμένῃ μεθόδῳ ὅση δει-
κτικῇ εἴτε ὅ· δόξουσιν γὰρ οἱ δι' ὅλων ὑποθετικοί, ὅς Θεόφραστος καὶ
ἀναλογίαν λέγει, οἷον εἰσιν οἱ διὰ τῶν λεγόμενοι, μικρὴν ὑπο-
πίπτειν τῇ διὰ τῆς ἐκλογῆς δεῖξει. λέγει δὲ αὐτὸς ὁ Θεόφραστος
καὶ ἀναλογίαν, ἐπεὶ δὲ αἱ τε προτάσεις ἀνάλογοι καὶ τὸ συμπέρασμα

ταῖς προτάσεσιν· ἐν πᾶσι γὰρ αὐτοῖς ὁμοῦς ἐστίν. ἡ ὁδὸς συλλογισμοὶ κυρίως καὶ ἀπλῶς ἐκείνοι, ἀλλὰ τὸ ὅλον τῦτο, ἐξ ὑποθέσεως συλλογισμοί· ὅθεν γὰρ εἶναι ἢ μὴ εἶναι δεκνύσιν... ἀνάγοντι μέντοι καὶ οἱ δι' ἄλλων ὑποθετικοὶ εἰς τὰ τρία τὰ προσηρημένα σχήματα ἄλλῃ τῶν, ὡς καὶ Θεόφραστος δέδειχεν ἐν τῇ πρώτῃ 5 τῶν Προτέρων Ἀναλυτικῶν. ἔστι δὲ δι' ὧν ὑποθετικὸς τοῦτος... Θεόφραστος μέντοι ἐν τῇ πρώτῃ τῶν Ἀναλυτικῶν δεῖτερον σχῆμα λέγει ἐν τοῖς δι' ὧν εἶναι ὑποθετικοίς, ἐν ᾧ ἀρχόμεναι ἀπὸ τῆ αὐτῆς αἱ προτάσεις λήγουν εἰς ἕτεραν, τρίτον δὲ ἐν ᾧ ἀπὸ διαφόρων ἀρχόμεναι λήγουν εἰς ταύτην. ἀνάπαλιν δ' ἡμεῖς ἐξεθέμεθα. ἀλλὰ περὶ μὲν τῶν ἰδίων πρόσεσι λέγειν, νῦν δ' ἐπαν- 10 τέον ἐπὶ τὴν τῆς λέξεως ἐξήγησιν. Alex. f. 109 b.

ἀπορεῖ δὲ ἐν τούτῳ ὁ Ἀλέξανδρος περὶ τῶν λεγομένων παρὰ τῷ Θεοφράστῳ δι' ὧν ὑποθετικῶν· ὃ γὰρ δέον ἐστὶ κατηγορικῶς συλλογισμῶ, ὥστε ὅθεν χρησιμεύσει πρὸς τούτους ἢ παραδεδομένη 15 μέθοδος. δι' ὧν δὲ ὑποθετικῶς ἐκάλει ὁ Θεόφραστος τὴν καὶ τὰς προτάσεις καὶ τὸ συμπέρασμα ἐξ ὑποθέσεως λαμβάνοντα, οἷον εἰ τὸ α', καὶ τὸ β', εἰ δὲ τὸ β', καὶ τὸ γ'· εἰ τὸ α' ἄρα, καὶ τὸ γ'. σκοπεῖ γὰρ ὅτι καὶ τὸ συμπέρασμα ἐξ ὑποθέσεως εἴληπτο. φασὶν ὅν πρὸς τῦτο ὅτι ὅθεν ὧν εἰσι συλλογισμοὶ οἱ δι' ὧν ὑποθετικοί· ἀκολουθίαν 20 γὰρ μόνον σημαίνουσιν· ὥστε ἡ μέθοδος κοινὴ ἐστὶ ἐπὶ πάντων τῶν συλλογισμῶν. ἔλεγε δὲ ὁ Θεόφραστος ὅτι δύναται καὶ εἶναι ὑπὸ τὰ τρία σχήματα ἀνάγεσθαι... δύναται δὲ καὶ κατηγορικῶς λαβεῖν ἀμφοτέρως. καί τινος δὲ ἐστὶν εἰπεῖν, ὅτι εἰ ἐξ ὑποθέσεως τὸ συμ- 25 πέραςμα εἴληπτο καὶ ἔκ ἐξ ἀνάγκης, ἐπειδὴ καὶ τῶν προτάσεων ἐκείνης, ὅλως ἄρα ὅτι εἰ ἐθέλησωμεν ἀνάγκη ἐπιθεῖναι τῷ λόγῳ, ἵνα τῷ ὄντι καὶ συλλογισμὸς γένηται, δεῖ ἐκείνην τῶν προτάσεων κατηγορικῶς ἀποδείξαι. εἴρηξεν γὰρ ἡμῶν ἐν τοῖς περὶ τῶν ὑποθε- 30 τικῶν ὅτι πολλάκις μόνον τὸ συνημμένον κατασκευῆς δεῖται ἢ ἢ πρὸςληψίς, πολλάκις δὲ καὶ ἀμφοτέρω. Ioh. Phil. f. LXXV.

45 δὲ δύναται, φησὶν, ἕνα τῶν προβλημάτων, λέγω δὲ τὰ καθόλου, καὶ ἄλλως συλλογισαῖς, λέγω δὲ ἐξ ὧν περὶ καὶ τὰ μερικὰ συνελο- 22 γισάμεθα... ἐξ ὑποθέσεως δὲ λέγει ὅτι ὑποθετικῶς, ἀλλ' ὅτι καθ' ὑπόθεσιν λαμβανόντων ἡμῶν τι. id. ib.

45 δὲ δεῖ τῇ ἐννοίᾳ προσέχειν τὴν φιλοσόφου καὶ ὅτι τὸ ῥῆτον νοῆσαι· 24 ὃ γὰρ ἀκριβῶς καὶ τὴν λέξιν εἴρηξεν. βούλεται γὰρ εἰπεῖν ὅτι εἰ τι ἴδιον ὑπάρχει ἐν τοῖς ἢ ὥστε μόνον τὸ αὐτῷ ὑπάρχειν, ἔσται διὰ τὴν ἀντιστροφὴν, ὡς εἰπομεν, τὸ α' παντὶ τῷ ε'· εἰ γὰρ εἴη τὸ μὲν ἀνθρω- 40 πος, τὸ δὲ τῶν ἢ γελασκόν, μόνον μὲν ὁ ἀνθρώπος ὑπάρχει τῷ γελασκῶ, ὃ μέντοι μόνῳ τῷ γελασκῶ ὑπάρχει γὰρ καὶ τῷ λογικῷ 40 θετικῷ καὶ τῷ ὀρθοπεριπατητικῷ καὶ πλατυπόδω καὶ φιλοσόφῳ καὶ μυρίαις ἄλλοις. εἰ δὲ τις εἴποι ὅτι ὅθεν τῷ γελασκῶ μόνον ὁ ἀν- 45 θρώπος ὑπάρχει (ὑπάρχει γὰρ καὶ τὸ ζῶον καὶ τὸ λογικόν καὶ τὰ ἐπάνω), λέγω ὅτι ὃ καλῶς φησὶν ὅτος· ἐν γὰρ τῷ ἀνθρώπῳ πάντα περιέχεται τὰ ἐπάνω. ὅτι γὰρ ἐκ ἑρρωῖ καὶ τὴν ἐννοίαν τῆς φιλοσοφίας ἢ λέξις 45 ἢ λέγεται "μόνοις δὲ ληφθεὶς τοῖς ἢ τὸ ε' ὑπάρχειν," καὶ ἐνταῦθα ὅλως. βούλεται γὰρ τι ἴδιον εἶναι ἐν τοῖς ἢ, ὥστε καὶ ἀντιστρέφειν πρὸς τὸ ε'. τὸ ὅν μόνον τοῖς ἢ τὸ ε' ὑπάρχειν, πότερον πᾶσι τοῖς

ὑπὸ τὸ ἢ λέγει ἢ τῷ ἴδιῳ; εἰ μὲν ὅν πᾶσιν, αἰετὸς ὑπάρχει τοῖς ἢ τὸ μόνον αὐτοῖς ὑπάρχειν τὸ ε'· πάντα γὰρ ἐλήφθησαν οἷς ἐπεῖν τὸ ε', ὥστε ἄλλοις ὃ δύναται ὑπάρχειν. πῶς ὅν φησὶν ἐξ ὑποθέσεως δεῖν λαβεῖν τὸ αἰετὸς ὑπάρχειν; εἰ δὲ τῷ ἴδιῳ, ψευδὴς ὁ λόγος· ὃ γὰρ μόνῳ τῷ ἴδιῳ ὑπάρχει τὸ ἢ ἀλλὰ καὶ ἄλλοις πολλοῖς, καὶ μάλιστα οἷς κατ' ὅσιν ἐπεῖν. ὥστε κάλλιον ἢ εἰπεῖν "μόνον δὲ ληφθεὶς τοῖς ἢ τὸ ε' ὑπάρχειν." id. ib.

τῷ τῷ τῶν λοιπῶν τῶν, τῷ σαφῶς, τῷ καλῶς, τῷ 45 ὠφελίμως, τῷ ἐπαινετῶς, καὶ τῶν τοῦτων· ἐλέγετο γὰρ ἐν τῷ 34 περὶ Ἑρμηνείας ἀπείρους εἶναι τρόπους. Ioh. Phil. f. LXXV b.

τὴν τῶν τρόπων κατηγορίας εἴρηκεν· αἰετὸς γὰρ κατηγορεῖται. Alex. f. 111.

δείξει μὲν μετ' ὀλίγον ὅτι καὶ εἰ τις ἐπινενόησεν τοῖς παλαιοῖς 45 ἄλλη μέθοδος, ἀχρηστὸς ἐστὶν εἰς ἀπάθειαν· καὶ νῦν δὲ συντόμως 35 τῦτο κατασκευάζει. Ioh. Phil. f. LXXV b.

εἰπὼν περὶ φιλοσοφίαν ἐσήμανε τὴν ὄντως συλλογισμῶν 46 καὶ ἐπιστημονικῶς (φιλοσοφίας γὰρ ἴδιον ὄργανον ἢ λογικὴ), διὰ δὲ τῆς 3 εἰπεῖν καὶ τέχνην ὅποιαν τὰς λοιπὰς ἐδήλωσεν, εἴτε λογικῶς εἴτε καὶ βαναύσους. τὸ δὲ "καὶ μάθημα" ἴσως καθολικώτερον ἐστὶ τῶν 20 ἄλλων. id. ib.

ἀληθεῖς μὲν καὶ δεικτικοὶ οἱ ἐκ γένους, ἐκ διαφορᾶς, ἐξ ἴδων, ἐξ 46 ὀρισμῶ, ἐξ αἰτίων· ἂν δὲ ἢ διὰ τῶν πρὸς δεῖξαι, τῷ τῷ τῶν 8 ἐνδέξων, διαλεκτικοί. ἢ δὲ τῶν ἐνδέξων προτάσεων ἐκλογὴ ὅποια 25 τις ἐστίν, εἴρηξεν αὐτῷ ἐν τῇ πρώτῃ τῶν Τοπικῶν ἐπὶ πλέον, ὥστε ὅν καὶ τῶν δεικτικῶν ἐν τοῖς Ἑστέρας Ἀναλυτικαῖς. Alex. f. 111 b.

εἰπὼν "ἢ ἐπιστήμης" ἀντὶ τῆς ἢ ἐπιστήμης πλείους, προσέθηκεν 46 ὅτι καθ' ἐκείνην ἐπιστήμην ἰδιαί εἰσιν αἱ ἐκλογαὶ καὶ ἰδιαί ἐστὶ τὰ τε 17 ἐπόμενα καὶ τὰ οἷς ἐπεῖν καὶ τὰ μὴ ὑπάρχοντα. διὰ ἐκείνης ἐπι- 30 στήμης ἐστὶ τὰς ἰδίας ἀρχάς, ἐξ ὧν αἱ προτάσεις τε καὶ οἱ συλλο- 30 γισμοί, παρέχον τε καὶ ἐκλέγειν. τῷ δὲ "ἰδιαί γὰρ καθ' ἐκείνην" 30 λείποι ἂν τὸ "εἰσίν," ἵνα ἢ, ἰδιαί δὲ καθ' ἐκείνην εἰσὶ τῶν ἐκλογῶν αἱ πλείους, ἐπεὶ περὶ καὶ κοινὰ τινὰ ἐστὶν αὐταῖς, ἀλλὰ τὰ πλείους ἰδιαί. id. ib.

ἐνταῦθα μὲν ὁλοχερέστερον, φησὶ, παραδεδομένα τὴν μέθοδον 46 τῆς εὐπορίας τῶν προτάσεων, μερικώτερον δὲ καὶ ἀκριβέστερον ἐν 28 τοῖς Τόποις περὶ τούτων διεληφάμεν· ταύτην γὰρ φησὶ διαλεκτι- 40 κὴν πραγματεῖαν. Ioh. Phil. f. LXXVI.

εἴρηκε δὲ περὶ ἐκλογῆς προτάσεων καὶ ἐν τῇ πρώτῃ καὶ ἐν τῇ 45 τελευταίᾳ (τῶν Τοπικῶν). Alex. f. 112.

βούλεται διὰ τούτων ἐξυμῆσαι τὴν παρ' αὐτῷ παραδεδομένην 46 μέθοδον· ὅδε γὰρ, φησὶ, τῶν πρὸ ἡμῶν ταύτην ἤφιζατο, ἀλλ' 31 ἐκέρχοντο πάντες τῇ διαλεκτικῇ μεθόδῳ, καὶ διὰ ταύτης ἐνόμιζον δεῖν ἀποδεικνύναι. αἰνίττεται δὲ φασὶν αὐτὴν εἰς Πλάτωνα φα- 45 νεῖν δὲ ὁ Πλάτων ἐξυμῶν μὲν τὴν διαλεκτικὴν μέθοδον, καὶ μάλιστα τὴν καὶ ἀντίφασιν γνωμένην ὡς ἀφικτοτάτην εἶναι, ὃ μέντοι γε ταύτην ἀποδεικτικὴν εἶναι λέγει· σαφῶς γὰρ αὐτὸς διαφορὰν διαλε- 45 κτικῆς καὶ ἀποδεικτικῆς· τέσσαρας γὰρ φησὶ μεθόδους εἶναι καὶ φιλο- 45 σοφίαν ὄργανα τῆς διαλεκτικῆς, διαλεκτικὴν ὀριστικὴν ἀποδεικτι-

- κὴν καὶ ἀναλυτικὴν. ἴσως ἔν εἰς τινὰς ἄλλας αἰνίττει τὴν διαρε-
τικὴν ἀποδεικτικὴν νομίζοντας. . . μικρὸν δὲ φησι μῆριον εἶναι
τῆς μεθόδου τῆς συλλογιστικῆς τὴν διαρετικὴν, ὅτι κυρίως ἀπό-
δειξις γίνετο διὰ τῶν ὁρισμῶν, οἱ δὲ ὁρίσμοι γίνονται ἔκ ἀνευ τῆς
διαρετικῆς, ὥστε μῆριον βραχὺ τῆς ἀποδεικτικῆς ἐστὶν ἡ διαρετικὴ. 5
καὶ ἄλλως μικρὸν μῆριον φησιν αὐτὴν εἶναι τῆς παραδεδομένης
μεθόδου, ὅτι εἰ καὶ συγχωρήσωμεν, δι' αὐτῆς ἀποδείκνυτο τὸ καθόλου
καταφατικόν. ὕδεν γὰρ τῶν λοιπῶν δειχθήσετο. καὶ ὅτι ὕδεν τῶν
συμβεβηκότων τι ὕδεν τῶν ἰδίων, ὡς δείξει, ἀλλὰ μόνον τὰ κατ'
ὑσίαν ὑπάρχοντα. Ioh. Phil. f. LXXVI.
- λέγει μὲν περὶ τῆς διαρετικῆς ἡ Πλάτων ἐχρήσατο. . . πρό-
κειτο δὲ αὐτῷ δεῖξαι ὅτι ὕδεις τῶν πρὸ αὐτοῦ περὶ συλλογισμῶν
ἡ ἔργον τι ἡ ἐπραγματεύσατο. τὺτο δὲ δεικνυσὶν ἔκ τῆς τὴν δια-
ρετικῆς ἡ ἐχρῶντο οἱ πρὸ αὐτοῦ μόνῃ (ἔτι δ' ἦσαν οἱ περὶ Πλά-
τωνα) πρῶτον μὲν ἀχρηστον εἶναι πρὸς συλλογισμόν. Alex. f. 112. 15
- 46^a αἰεί, φησί, τὸ συμπέρασμα τὸ ἐν τούτοις καθολικώτερον ἐστὶ τῷ
34^a προκειμένῳ. τὸ γὰρ ἀνωθεν ἀντὶ τῷ καθολικώτερον. Ioh. Phil.
f. LXXVI b.
- 46^a δεικνυσὶ γὰρ αὐτὸς ἐν τῇ 'Αποδεικτικῇ (1 10 et 2 4) ὅτι ἀδύ-
36^a νατόν ἐστιν ὁρισμὸς καὶ γένος ἀποδείξει γενέσθαι, ὅπερ αὐτοὶ ὡς δυνατὸν
πειθεῖν τὸς ἄλλους ἐπεχείρουν. . . εἴτα α' καὶ μέρος ἐδόκουν ἀπο-
δεικνύειν, ταῦτα συμπλέξαντες καὶ μὲν τὸ γένος ἐνόμιζον δύνασθαι
κατηγορεῖν καὶ ἔτιως ἀποδεικνύειν τὸς ὁρισμούς. δέδεικται δὲ ἐν τῷ
περὶ 'Ερμηνείας (c. 8) ὅτι ὁ τὰ κατηγορούμενα καὶ μέρος πάντως
δύνατο καὶ ἅμα κατηγορεῖσθαι. id. ib.
- 46^a δύο ἔν ἡγήσαντο οἱ χρωόμενοι τῇ διαρετικῇ, ὅτι τε ἔτιως οἷον τε
37^a ἢ συλλογιστάς διαμενέμεν. τὸ γὰρ ὅτι ἀντὶ τῷ τί· ὁ γὰρ τὸν ὁρι-
σμόν, ὡς ὥσόντο τε καὶ ἐβόλοντο. ἔτι τε ἔτε ὅτι ἔτιως ἐνδέχεται τῇ
διαρετικῇ χρωόμενος συλλογίζεσθαι τι, ὡς εἰρήκαμεν. Alex.
f. 112 b.
- 46^a νῦν πάλιν βούλει δεῖξαι ὅτι καὶ ἀμέθοδος ἡ ἀγωγή τῶν διὰ
40^a τῆς διαρετικῆς συλλογισμένων καὶ ἐναντίως ἔχουσα τῇ καὶ ἀλήθειαν
συλλογιστικῇ μεθόδῳ. ἐν μὲν γὰρ τοῖς κυρίοις συλλογισμοῖς ὁ μέσος
ὅρος, δι' ὃ συνάπτουσι οἱ ἄνθρωποι, μερικώτερός ἐστι τῷ μέσῳ ὅρῳ,
καὶ τὺτο εἰκότως. Ioh. Phil. f. LXXVI b.
- 46^a τὸ δ' ἄρα ἡ γ' ἐστὶν ἡ β', τυτέστιν ὁ ἄνθρωπος ἡ θνητὸν ἡ ἀθά-
3^a νατόν. ὥστε μέσον μὲν τὸ ζῶον, μεῖζον δὲ ὅρος τὸ θνητόν, ὁ βό-
λοντο ὑπάρχον δεῖξαι τῷ ἀνθρώπῳ. καὶ δῆλον ὅτι τὺτο μὲν ἔκ ἐδει-
ξαν ἀλλὰ ἄλλο τι. ἡ γὰρ θνητὸν εἶναι τὸν ἄνθρωπον ἡ ἀθάνατον.
Ioh. Phil. f. LXXVII.
- 46^a τυτέστι τὸν ἄνθρωπον καὶ τὰς διαφορὰς ἄκρα· λαμβάνει γὰρ τὸν
21^a ἄνθρωπον ἐλάττωσα ὅρον, τὸ δὲ θνητὸν καὶ ἀθάνατον ἡ ὑπόπῃν καὶ
ἅπαν μεῖζονα. id. ib.
- 46^a "τὴν ἄλλην ὁδὸν" τυτέστι τὴν λοιπὴν, λέγω δὲ τὴν μέχρι
24^a τῶν ἐτόμων διαίρεσιν. . . πᾶσαν ἔν ταύτῃ τὴν ὁδὸν ποῶντο μὴ
5^a συνορῶντες μὴδὲ ἐκ ποίων εὐπορήσαι δυνατὸν εἰς ἀπόδειξιν τῶν
διαφορῶν, ὡν τῇ συμπλοκῇ τὸν ὁρισμὸν ποιῆσαι βέβηλον. Ioh.
Phil. f. LXXVII b.
- τέλεον δὲ ἀχρηστον τὴν μέθοδον ἔδειξε διὰ τούτων τὴν διαρε- 46^a
τικὴν πρὸς συλλογισμὸν· τεττάρων γὰρ ὄντων προβλημάτων, περὶ 27^a
ὅρου, περὶ ἰδίου, περὶ γένους, περὶ συμβεβηκότος, περὶ ὕδενος τούτων
ἔδειξεν αὐτὴν συλλογισμένην. Alex. f. 114.
- δέδεικται γὰρ ὅτι ἔτε πρὸς τὸ δεῖξαι τὰ καὶ συμβεβηκὸς ὑπάρ- 46^a
χοντα ἡ τὰ ἴδια χρησιμεύσει, καὶ ὅτι τῶν προβλημάτων μόνον τὸ 35^a
καθόλου καταφατικὸν δοκεῖ δεικνύειν, καὶ ὅτι τὸς ὁρισμούς ἐπαγγελ-
λομένη δεικνύειν τούτους μὲν ὁ δεικνύειν ἀλλ' αἰτεῖτο, ἄλλο δὲ τι
δεικνύειν ὁ μὴ βούλει, καὶ ὅτι ὕδεν περὶ γενῶν ὅτι τούτε τῷδε γένος
10 ἐνδέχεται διὰ τῆς διαρετικῆς μεθόδου ἀποδείξαι. εἰ δὲ τις λέγοι
ὅτι ὕδεν διὰ τῆς τῷ 'Αριστοτέλει μεθόδου ἐστὶ τὰ γένη ἀποδείξαι,
ἴσω ὅτι καὶ εἰ μὴ ἀποδεικτικῶς ἔστιν αὐτὰ ἀποδείξαι, ἀλλ' ἔν γε
παρέδωκεν ἐν τοῖς Τοπικοῖς τούτους τινὰς δι' ὧν δυνατὸν διαλεκτι-
κῶς τὴν περὶ τῶν γενῶν πρῶτον ποιήσασθαι. Ioh. Phil. f. LXXVII b.
- πέρας ἀπέληψε τὸ δεύτερον τῷ βιβλίῳ τμήμα, τὺτο δὲ ἐστὶ 46^a
τὸ περὶ τῆς εὐπορίας τῶν προτάσεων. ἐντεῦθεν λοιπὸν ἐπὶ τὸ τρίτον 40^a
μεταβέβηκε, τὺτο δὲ ἐστὶ πῶς ἂν δυνηθείμεν τὸς ἡ παρὰ ταῖς πα-
λαιότεραις συλλογισμῶς, ἡ ὅσους ἡμῖν οἱ προσδιαλεγόμενοι πλάνυσιν,
ἀνάγειν εἰς τὰ προειρημένα τρία χήματα. Ioh. Phil. f. LXXVIII.
- ἀπὸ τῆς μεθόδου τῆς νῦν παραδεδομένης καὶ 'Αναλυτικῇ ἐπι-
γράφεται τὰ βιβλία. ὁ τῶν ἀπλῶν δὲ μόνων ἀλλὰ καὶ τῶν συνθέ-
των ὑπογράφει τὴν ἀνάλυσιν. ὁ ταύτην δὲ ἐστὶν ἀνάγειν τε λόγους
εἰς τὰ χήματα, ὡς ἔχει τὰ Θεοφράστου δύο τὰ ἐπιγραφόμενα
'Ανηγμένων λόγων εἰς τὰ χήματα, καὶ μέθοδον ὑπογράφει δι' ἧς
25 πάντα τὰ προβλήματα ἀναλύειν καὶ ἀνήγειν ἀνηγόμενα. ὁ μὲν γὰρ
τὴν μέθοδον τῷ ἀνάγειν καὶ τὴν ἐπιστήμην ἔχων οἷός τε ἐστὶ καὶ τὸς
μήπω γνωρίμους ἀνάγειν, ὁ δὲ τινὰς ἔχων ἀνηγμένους τούτους ἀν-
ἀνάγει μόνους, ὡς ἂν ἔχων τήρησιν ἀναίτιον ἀλλ' ἔκ ἐπιστήμης.
ὑπογράφει δὲ τὴν αὐτὴν ταύτην μέθοδον καὶ Θεοφράστου ἐν τῷ ἐπι-
30 γραφομένῳ περὶ 'Αναλύσεως Συλλογισμῶν. Alex. f. 115.
- ἐν αὐτῇ λέγει τὴν ἐλάττωσα, διότι, ὡς εἶπον, περιέχει 47^a
ἐλάττων ὑπὸ τῆς μεῖζονος ὁμοίως ἐπὶ τῶν καταφατικῶν καὶ ἀπο- 15^a
φατικῶν. Ioh. Phil. f. LXXIX.
- λέγει ἂν διὰ τὸ "δι' ὧν αὐτὴν περαίνουσι" καὶ περὶ τῶν συμπε- 47^a
35 ρασμάτων τῶν λαμβανομένων ἐπὶ ταῖς ἐν μέρει προτάσεσιν. ἐν
οἷς γὰρ συλλογισμοῖς ἐπὶ μέρους εἰληπτοὶ πρότασις, ἐν τούτοις καὶ τὸ
συμπέρασμα ἐν μέρει. τὺτο δὲ τὸ συμπέρασμα διὰ τῆς καθόλου
περαίνειτο, διὰ τὸ ἀδύνατον εἶναι ἀνευ τῆς καθόλου γενέσθαι συλλο-
γισμόν. Alex. f. 115 b.
- 40 δῆλον (τὺτό) ἐστὶ καὶ ἐφ' ὃ αὐτὸς παρατίθειτο παραδείγματος 47^a
τῷ μὴ ὑσίας ἀναρμμένης μὴ ἀναρμειῶς ὑσίαν. ἐξ ὧν δὲ ἐστὶ τι 24^a
ἀναρμμένων, καὶ τὸ ἐκ τούτων φθίρειτο. ἐκ γὰρ τούτων ἀναγκάσιον μὲν
τὸ ὑσίας μέρος εἶναι ὑσίαν, ὁ μὴ συλλογιστικῶς δέδεικται, ἀλλ'
ἐλλείπουσι τινες προτάσεις πρὸς τὸ γενέσθαι συλλογισμόν, τυτέστιν
ἔκ α' εἰδει ληφθῆναι καὶ ἄλλ' αἰ ἰσοδυναμῶσαι ταῖς. ἐξ ὧν ἂν
δειχθείη τι συλλογιστικῶς, τί δὲ καὶ παρ' αὐτῷ. ἂν δὲ εἰς ἐκείνας
μεταληφθῶσιν αὐτὴν αἰ ἐγκαίμεται καὶ προσληφθείη τὸ λείπον, συλ-
λογισμός ἐστι. Alex. f. 117.

47^a δέδεικται ὅτι ἐν τοῖς περὶ τῶν τριῶν χημάτων ὅτι ἀδύνατον
22 ἐκ δύο μερικῶν συλλογισμῶν γενέσθαι, δέδεικται δὲ ὅτι αἱ ἀπροσ-
διόριστοι ἰσοδυναμοῦσι ταῖς μερικαῖς· ἐν ὧν ταῖς ἐγκειμέναις προ-
τάσεσιν ἀπροσδιόριστοι ὄντες τὴν ἀναγκαῖον ὃ συλλογιστικῶς συνήκῃ,
ἀλλὰ διὰ τὴν ὕλην αὐτήν. Ioh. Phil. f. LXXIX b.

47^b εἰπὼν πῶς δεῖ τὸς συλλογισμὸς ἀναγαγεῖν εἰς τὰ χήματα...
15 ὡς δὴν διδάσκει ὅτι γίνεσθαι ἀπάτην παρὰ τὴν ὁμοιότητα τῆς τῶν ὄρων
θέσεως· πολλάκις γὰρ τῶν ὄρων συλλογιστικῶς κειμένων ἀρκούν
οἰόμεθα τὸτο εἰς συλλογισμῶν γένεσιν· πρότερον γὰρ ἐπὶ τῷ ἀναγ-
καίῳ καὶ τῶν ὄρων μὴ συλλογιστικῶς κειμένων ἐδόκει συλλογισμῶν
γίνεσθαι διὰ τὴν ἀναγκαῖον, ὡς ἐφ' ὧν παρέθετο ὑποδειγματῶν.
πολλάκις δὲ οἱ ὅροι συλλογιστικῶς κείνῃ, παραλείπεσθαι δὲ τι τῶν
παραπεφύλαγμένων εἰς τὴν τῶν συλλογισμῶν γένεσιν· εἴτα ἀλη-
θὲς ὅπως τὸ συμπεράσματος, εἰ ὅτω τύχοι, οἰόμεθα καὶ συλλο-
γιστικῶς αὐτὴν συνήχθαι διὰ τὴν ὡς εἶπον συλλογιστικῶς κείσθαι τὸς
15 ὄρους, ὅσον εἰ τὸ α' ἐπεὶ τῷ β' καὶ τὸ β' τῷ γ', ἥδη καὶ τὸ α' τῷ γ'
ἐπεὶ διὰ τὴν τῶν ὄρων θέσιν. τὸ δὲ ὅχι ὅπως ἔχει· ἐπὶ πλείων
γὰρ ἀνάγκῃ ψευδὴς ὁ λόγος· λέγω δὲ ὅτω, φησὶν· ὁ Ἀριστομέ-
νης διανοητὸς ἐστὶν Ἀριστομένης· ἐστὶ γὰρ τὸ Ἀριστομένης διάνοια· ὁ
διανοητὸς Ἀριστομένης αἰεὶ ἐστίν· αἰεὶ γὰρ ἐστὶν ἡ τῷ Ἀριστομένης
20 διάνοια, εἰ καὶ ἄλλοτε ἐν ἄλλῳ. καὶ συναγέτω ψευδὸς, ὁ ἄρα Ἀρι-
στομένης αἰεὶ ἐστίν. καίτοι οἱ ὅροι συλλογιστικῶς κείνῃ καὶ αἱ προτά-
σεις ἀληθεῖς εἰσὶν· ἡ μὲν ὅχι δυνάμει τῷ εἶναι συλλογισμῶν παρὰ
τὴν θέσιν τῶν ὄρων· ἀλλ' ὅχι ἔχει τὸτο μόνον, ἀλλὰ καὶ τὸ δεῖν
πάντως καθολικῶν εἶναι πρότασιν, ἐνταῦθα δὲ ἀμφω μερικαὶ εἰσὶν·
25 ἀπροσδιόριστοι γὰρ. Ioh. Phil. f. LXXX.

47^c ἄλλο ὑπόδειγμα τῷ αὐτῷ τίθησιν. ἐν ὑποθέσει δὲ ὁ λόγος·
29 ὑπόκειται γὰρ ὁ μὲν Μίκαλος μυσικῶς ὡς αὐριον ἀποβαλεῖν μὴ τὴν
μυσικὴν, μὴ φθεῖρεσθαι δὲ αὐτόν. Ioh. Phil. f. LXXX b.

47^d δεῖται γὰρ μὴδὲν διαφέρειν ἀπροσδιόριστον πρότασιν ἀντὶ καθο-
30 λοῦς χρήσεως, λέγω δὲ ἀντὶ τῷ εἰπεῖν πᾶς ἄνθρωπος ζῶν, ὅτι
ὁ ἄνθρωπος ζῶν. id. ib.

47^e ἐπ' ἄλλο μεταβαίνει ἀμάρτημα. πολλάκις γὰρ καὶ συλλο-
40 γιστικῶς ἐκείνῃ οἱ ὅροι καὶ τὴν θέσιν καὶ ἀληθεῖς εἰσὶν αἱ προτάσεις
καὶ μείζων πρότασις μία ἢ δύο παρεληπτῇ, παρὰ δὲ τὴν λέξιν ἢ
ἀμάρτια γίνεσθαι· πολλάκις γὰρ, φησὶ, τὰς ἔξεις ἀντὶ τῶν μετελη-
φόντων παραλαμβάνομεν, καὶ ἐντεῦθεν ψευδὸς γίνεσθαι... ἐν μὲν ὧν
τῷ πρώτῳ καὶ τῷ δευτέρῳ χήματι τῶν ἔξεων ἐν τοῖς ὅροις κειμέ-
νων καὶ Ἀριστοτέλην συνήγετο τὸ ψευδὸς· αὐτῷ γὰρ δοκεῖ τῇ μεί-
ζονι ἀναγκαῖα ὄση ἐπεὶ τὸ συμπεράσμα, τῶν περὶ Θεοφράστον
45 ἐχ' ὅπως οἰομένων, ἀλλὰ τῇ ἐνδεχομένη, ὡς εἴρηται· ἐν μέντοι τῷ
τρίτῳ χήματι καὶ τὰ πᾶσι δοκῶντα παρὰ τὴν εἰρημένην αἰτίαν τὸ
ψευδὸς συναγέτω. Ioh. Phil. f. LXXX b - LXXXI.

48^a ἡ μὲν ὑγεία καὶ ἡ νόσος αἱ ἔξεις ἦσαν, τὸ δὲ ὑγιαίνει καὶ τὸ νοσεῖ
2 διαθέσεις καὶ τὰς ἔξεις. ὅταν ὧν τὸς ὄρους τότες ἐκτιθώμεθα, καὶ
κατηγορήσαντες τῷ ἀνθρώπῳ, ὃ τὰς ἔξεις αὐτὰς χρὴ λαμβάνειν
ἀλλὰ τὰς καὶ τὰς ἔξεις διαθέσεις· ἡ γὰρ ψευδὴ πρότασις ληψό-
μεθα ἢ ἀσυλλόγιστος ὁ λόγος ἔσται. Alex. f. 119 b.

ἀν' ὧν μεταλάβωμεν ἀντὶ τῆς ὑγείας καὶ τῆς νόσου τὸ ὑγιαίνειν 48^a
καὶ τὸ νοσεῖν, ἐκ ἑξαι ἀναγκαῖα καθόλου ἀποφατικῇ ἀληθείας ἢ λέ-
γущα τὸ ὑγιαίνειν ἐξ ἀνάγκης ὁδεῖν νοσεῖν. ἐνεστὶ δὲ καὶ ἐπὶ ταύ-
της τῆς συζυγίας τὰ αὐτὰ εἰπεῖν, ὅτι ὁδεῖ ἢ πρότασις ἀπλῶς ἢ
5 λέγущα ὑγεία καὶ παντὸς ἀνθρώπου, ὅτι μὴδὲ ἀληθὲς εἶναι δύναται
τὸ πᾶς ἄνθρωπος ὑγεία ἐστίν. ὥστε διὰ τῶτο ὃ καλῶς οἱ ὅροι εἰσὶ
κείμενοι, ἀλλὰ χρὴ μεταλαμβάνειν τὰς ἔξεις εἰς τὰ καὶ τὰς ἔξεις.
Alex. f. 120.

ἐὰν τὰς ἔξεις λαβὼν συμπλέξω ἐν γ' χήματι τὸν συλλογι- 48^a
σμέν, συναγέτω ψευδὲς συμπεράσμα, ὃ καθόλου αὐτὸ ἀλλὰ καὶ τὸ
ἐνδεχόμενον. ὅσον ὑγείαν ἐνδέχεσθαι μὴδὲν ἀνθρώπῳ ὑπάρχειν, νό-
σος παντὶ ἀνθρώπῳ ἐνδέχεσθαι ὑπάρχειν, καὶ ὅσον ἐπὶ ταῖς προτάσε-
σιν ὑγείαν ἐνδέχεσθαι μὴδὲ μὴ νόσον ὑπάρχειν. ἀλλ' ἐκ ἐνδέχεσθαι,
ἀλλ' ἀνάγκη μὴ ὑπάρχειν. καὶ τὸ ἐνδεχόμενον ὧν ψευδὸς. Ioh.
Phil. f. LXXXI b.

αἴτιον δὲ τούτῳ πάλιν τὸ μὴ καλῶς εἰληφθαι τὸς ὄρους τὸς
ἄκρους τὸς κατηγορουμένους τῷ ἀνθρώπῳ· ὃ γὰρ τὴν ὑγείαν χρὴ λα-
βεῖν καὶ τὴν νόσον ἀλλὰ τὸ ὑγιαίνειν καὶ τὸ νοσεῖν· ὅπως γὰρ λαμβά-
νομένων αὐτῶν ἀληθεῖς αἱ προτάσεις ἐνδεχόμεναι καταφατικῇ κα-
θόλου, ἐκείνως δ' ὅχι... ἀξιότι δὲ καθόλου ἡμᾶς ἐν ταῖς τῶν τοῦ-
των συλλογισμῶν ἀναλύσεσι τὸς ὄρους ἐκτιθεμένους μὴ τὰς ἔξεις
αὐτὰς ἐκτιθεσθαι ἀλλὰ τὰ καὶ τὰς ἔξεις. σημειωτέον δὲ ὅτι γίνεται
ποτὲ ἀπάτη καὶ παρὰ τὴν μέσον μὴ τὴν αὐτὴν ἐν ἀμφοτέροις εἰλη-
φθαι ταῖς προτάσεσιν ἢ τῇ λέξει μόνον, ὅσον ἀν' ἀληθείᾳ τὸ χρῶμα καὶ
παντὸς λευκῷ, τὸ λευκὸν καὶ παντὸς κύκνου· ἐκείνῃ γὰρ τὸ χρῶμα καὶ
παντὸς κύκνου· ὃ γὰρ ὁ κύκνος χρῶμα. αἴτιον δ' ὅτι τὸ λευκὸν ὃ
ταύτῃ ἐν ἀμφοτέροις ταῖς προτάσεσιν ἐληφθῇ. Alex. f. 120 b.

ἐπ' ἄλλο τι μεταβαίνει, ὃ καὶ αὐτὸ δεῖ παρατηρεῖν ἐν τῷ ἀνά- 48^a
γεν τὸς συλλογισμῶς ἐπὶ τὰ χήματα... ὃ δεῖ, φησὶ, νομί-
33 ζειν ὅτι πάντῃ τε καὶ πάντως ὀνόματι δεῖ τὸς τρεῖς ὄρους τῷ συλ-
λογισμῷ σημαίνεσθαι· ἐστὶ γὰρ ὅτε ὀνόματος μὴ εὐποροῦντες λόγῳ
σημαίνωμεν τινὰ ἢ τινὰς τῶν ὄρων, ὅσον εἰ βεληθείμεν δεῖξαι
ὅτι τὸ ἰσοσκελὲς τριγώνον αἱ τρεῖς γωνίαι δυσὶν ὀρθαῖς ἴσαι εἰσὶν.
πρῶτον μὲν ἐν αὐτῷ τὸ κατηγορούμενον ὅρα πῶς ὅχι ἐνὸς ὀνόματι ἐστίν
ἀλλὰ λόγος. ζητῶντες δὲ τὸν μέσον δι' ὃ δεῖ συμπεράναι τὸ πρό-
βλημα, ἐνταῦθα μὲν εὐποροῦμεν ὀνόματι αὐτὸν ἐκθέσθαι, λέγοντες
ὅπως "τὸ ἰσοσκελὲς τρίγωνον τρίγωνόν ἐστι, παντὸς τριγώνου αἱ τρεῖς
γωνίαι δυσὶν ὀρθαῖς ἴσαι εἰσὶν, τὸ ἰσοσκελὲς ἄρα τριγώνον αἱ τρεῖς
γωνίαι δυσὶν ὀρθαῖς ἴσαι εἰσὶν." ἐὰν δὲ τὴν μείζονα θελήσωμεν
κατασκευάσαι πρότασιν ποθεν, ὅτι παντὸς τριγώνου αἱ τρεῖς γωνίαι
δυσὶν ὀρθαῖς ἴσαι εἰσὶν, ἐκείνῃ δυνάμεθα ὀνόματι τὸν μέσον ἐκθέσθαι
δι' ὃ συναγέτω τὸ συμπεράσμα, ἀλλὰ δεῖ λόγῳ αὐτὴν ἑρμηνεύειν·
ὅσον ὅτι παντὸς τριγώνου αἱ τρεῖς γωνίαι δύο ταῖς ἐφεξῆς ἴσαι εἰσὶν
πᾶσαι αἱ δύο ταῖς ἐφεξῆς ἴσαι ὄναι. δυσὶν ὀρθαῖς ἴσαι εἰσὶν, παντὸς
ἄρα τριγώνου αἱ τρεῖς γωνίαι δύο ὀρθαῖς ἴσαι εἰσὶν. Ioh. Phil.
f. LXXXII.

ἕτερον πάλιν θεωρήματα παραδίδωσιν. ὃ δεῖ, φησὶ, νομίζειν ὅτι 48^a
πάντως δεῖ κατ' εὐθείαν πτωσὶν τὸς ὄρους ἐκτιθεσθαι... ἰστέον δὲ 40.

ὅτι ὅταν λέγῃ ἡ κατ' εὐθείαν ἢ κατὰ τινα τῶν πλαγιῶν τὸς ὅρους ἐκτίθεσθαι, περὶ τῶν ἐν ταῖς προτάσεσιν ὑποκειμένων λέγει· οἱ γὰρ κατηγορούμενοι αἰεὶ κατ' εὐθείαν τίθενται πτωσί, καὶ ποτε πλαγία πτωσίς εὐρεθῇ ἐν κατηγορουμένῳ, πάντως καὶ εὐθεία νοεῖται ἔξωθεν, ἢ πάντως διὰ τὸ ῥήματος, εἴγε πᾶν ῥῆμα εὐθείας ἐστὶ πτωσεως, 5 πλὴν τὸ μέλει καὶ μεταμέλει, οἷον Σωκράτης φιλοσοφῶντος ἡμᾶς ἀκροᾷσθαι δεῖ· ἐνεστὶ γὰρ ἐν τῷ δεῖ ἡ εὐθεία· ὅθεν γὰρ ἕτερον ἢ ἡμᾶς δέον ἐστίν... πρῶτον μὲν φησὶ τὴν μείζονα ὅρον, ἄκρον δὲ τὴν ἐλάττωνα· κατηγορηθσομένων δὲ φησὶν ἀντὶ τῆς κατ' εὐθείαν πτωσί· ἐν ταύταις γὰρ εἰσιν αἱ κυρίως κατηγορίαι, λέγω δὴ τὴν 10 ὑπάρχειν τότε τῷδε, ὁ ἄνθρωπος ζῶν ἐστίν· καὶ ὅτω μὴ ὁ διδάσκαλος· οἶμαι δὲ ἀπλῶς ἐρον πᾶσαν κατηγορίαν λέγειν αὐτόν· εἰπὼν γὰρ ὡς αἰεὶ κατηγορηθσομένων ἀλλήλων, ἐπήγαγεν "ὁμοίως τὸ πρῶτον τῷ μέσῳ καὶ τῷ τῷ ἐχάτου." εἰ δὲ τὸ κατηγορηθσομένον τὸ κατ' εὐθείαν ἐκκεῖσθαι αὐτῷ ἐσήμαινε, παρέλκον ἢ τὸ ἐπάγειν 15 "ὁμοίως τὸ τε πρῶτον τῷ μέσῳ καὶ τῷ τῷ ἐχάτου." Ioh. Phil. f. LXXXII.

483 ὁσαυτῶς, φησὶν, ἕκαστον τῶν ὄντων εἶναι λέγει, τοσαυταυχῶς 2^ο κατηγορεῖν ἄλλο ἄλλῳ ἐνδοχῇ. λέγει δὲ ἕκαστον εἶναι καὶ τὰς τῶν ὀνομάτων πτωσίς· λέγει γὰρ Σωκράτης ἐστίν, Σωκράτης ὄν- 20 τος, Σωκράτει εἶναι· ὁσαυτῶς ὅν ἕκαστον εἶναι λέγεισθαι δύναται καὶ ἀληθῶς εἶναι, τοσαυταυχῶς καὶ τὰς προτάσεις συμπλέξαι δύναται, ἢ ἀμφοτέρως ὡσαύτως, ἢ τὴν μὴ ὅτως τὴν δὲ ὅτως. Ioh. Phil. f. LXXXII b.

483 καὶ ὁσαυτῶς συντεταγμένων ἀλλήλοις τῶν ὄρων ἐστὶν ἀληθὴς 25 4^ο εἰπεῖν εἶναι τὴν πρότασιν, τοσαυταυχῶς καὶ τὸς ὅρους ἐν ταῖς προτάσεσι πειράσθαι συμπλέκειν ἀλλήλοις καὶ λέγειν ὑπάρχειν τὴν ἕτερον τῷ ἑτέρῳ. Alex. f. 122.

483 τῷδε κατ' εὐθείαν ὑπάρχειν τῷ β' τὸ α' (τῷδε γὰρ ση- 7^ο μαίνει αὐτῷ τὸ "ὅχι ὡς τὰ ἐναντία," ὡς εἴ τις ἔλεγε τὰ ἐναντία 30 πολέμια ἐστίν), ἀλλὰ καὶ γενικῶν τῶν ἐναντίων μία ἐστὶν ἐπιστήμη... ἢ (τῷδε φησὶν) ὅτι ἕκ ἐκ τῶν ἐναντίοις ἐν τῷδε τὸ εἶναι, ἐν τῷδε μία εἶναι αὐτῶν ἐπιστήμη, διὰ ὅδε κατ' εὐθείαν δύναται καθεῖσθαι, ὡς περ Σωκράτης τὸ εἶναι ἐστὶν ἐν τῷ ἄνθρωπον εἶναι, διὰ φάμεν Σωκράτης ἄνθρωπος ἐστίν. ὅχι ὅτω δὲ καὶ τὴν μία εἶναι τῶν ἐναν- 35 τίων ἐπιστήμη· διὸ ὅ φάμεν τὰ ἐναντία ἐστὶν ἐπιστήμη, ἀλλὰ τῶν ἐναντίων. Ioh. Phil. f. LXXXII b.

483 τὸ "λέγεισθαι" φησὶν ἀντὶ τῆς κατ' εὐθείαν πτωσί· αὕτη γὰρ 10^ο ἐστὶν ἡ ὀνομαστικὴ πτωσίς καθ' ἣν ἕκαστον εἶναι λέγει. id. ib.

483 τὴν ἐλάττωνα πρότασιν θέλει βυλάμενος (ἔδη γὰρ ἐξέθετο τὴν 40 12^ο μείζονα εἰπὼν "ἡ σοφία ἐστὶν ἐπιστήμη") συνέπλεξε τὸς τρεῖς ὅρους εἰπὼν "τὸ ἀγαθὸν ἡ σοφία ἐπιστήμη ἐστίν." ἐπειδὴ γὰρ τὸ λέγειν "τὸ ἀγαθὸν σοφία ἐστίν" ἀσαφές πως ἐδόκει εἶναι, τί σημαίνει τὸ σοφίαν εἶναι τὸ ἀγαθὸν βυλάμενος δεῖξαι εἶπεν ὅτι ἡ τὸ ἀγαθὸν ἐπιστήμη ἡ σοφία ἐστίν· ὥς ἐπὶ πλέον εἶναι τὴν ἐπιστήμην 45 τῆς σοφίας. id. ib.

ἐν τῇ ἐκδόσει τῶν προτάσεων συνέπλεξε τῇ ἐλάττω προτάσει αὐτὴν μείζονα καὶ κατηγορούμενον, συνθεῖς αὐτὴν τῷ μέσῳ, εἰπὼν

"τὸ δ' ἀγαθὸν ἐστὶν ἡ σοφία ἐπιστήμη." ἢ γὰρ ἡ πρότασις "ἡ τὸ ἀγαθὸν γινώσκεις ἐστὶ σοφία." ἢ γὰρ ἐπιστήμη ἢ τῇ σοφίᾳ συνήπῃ, ὅδε ἐστὶ τὸ μέσον ὅρου μέρος, ἀλλ' ἐστὶν ὁ κατηγορούμενος καὶ μείζων ὅρος· ἢ γὰρ σοφία ἐπιστήμη. παρ' ὃ καὶ ἀσαφές ἐστὶν ἡ λέξις γέγονεν. ὅτι γὰρ ὁ κατηγορούμενος ὅρος ἐστὶν ἡ ἐπιστήμη, ἐδήλωσε δὲ ὅτι ἐπήγαγε 5 συμπεράσματος· γίνεσθαι γὰρ εἶπε συμπεράσμα τὸ τὸ ἀγαθὸν ἐπιστήμην εἶναι, ὁ ἕκ ἂν ἦν συμπεράσμα εἰ ἡ ἐπιστήμη συνήπτο τῇ σοφίᾳ, ὡς ἕνα καὶ μέσον ὅρον τὴν ὅλον εἶναι. δύναται τὸ "ἐπιστήμη" προσθεκεῖναι ὑπὲρ τῆς δεῖξαι ὅτι καὶ γενικῶν πτωσί λαμβανόμεναι τὸ ἀγαθὸν ἡ σοφία κατηγορεῖται· ὅτι γὰρ ἐπιστήμη αὐτῆς ἡ σοφία, 10 δύναται τὸ "ἐπιστήμη" καὶ ἀντὶ τῆς γινώσκεις εἰρηκέναι. Alex. f. 122 b.

ὁ βύλας λέγειν τῷδε ἐστίν, ὅτι τὸ μὴ συμπεράσμα καὶ γενικῶν 483 προσνήκει, ὁ κατ' εὐθείαν, ὡς περ καὶ ἡ ἐλάττω πρότασις· ὁ γὰρ 13^ο συνήπῃ ὅτι τὸ ἀγαθὸν ἄρα ἐπιστήμη ἐστίν, ἀλλὰ τὸ ἀγαθὸν ἐστὶν ἐπιστήμη· ἡ μέντοι μείζων πρότασις κατ' εὐθείαν προσνήκει· ἡ 15 σοφία γὰρ, ἔφαμεν, ἐπιστήμη ἐστίν. Ioh. Phil. f. LXXXIII.

ἀντιγράφει τὰς προτάσεις, καὶ τὴν μὴ ἐλάττωνα κατ' εὐθείαν 483 συμπλέκει τὴν δὲ μείζονα καὶ γενικῶν, καὶ τὸ συμπεράσμα πάλιν 15 καὶ γενικῶν συνάγει. id. ib.

ἡ μέντοι ἐλάττω κατ' εὐθείαν προσνήκει· τῷδε γὰρ ἐστὶν 483 μανὲν εἰπὼν "ἀλλὰ τὸ ἀγαθὸν ταῦτα." ὅτω γὰρ ἐλέγομεν, τὸ ἀγα- 19 θὸν ποῖον ἐστὶν ἡ ἐναντίον. id. ib.

τὸ μέντοι ἀγαθὸν ἐκαίτο ἡ ἐναντίον εἶναι ἡ ποῖον κατ' εὐθείαν πτωσί· τῷδε γὰρ ἐδήλωσε διὰ τῆς εἰπεῖν "ἀλλὰ τὸ ἀγαθὸν ταῦτα," 20 ὡς ἐμνημόνευσε· τὸ γὰρ ἀγαθὸν ἐναντίον ἡ ποῖον, ἀμφω κατ' εὐ- 21 θεῖαν. Alex. f. 123.

τῷδε κατ' εὐθείαν πτωσί προσνήκει· καὶ ὅρα πῶς 483 τὸ κατηγορεῖσθαι κατ' εὐθείαν πτωσί κατηγορεῖσθαι φησὶ, διὸ καὶ 24 ἀνωτέρω ἔλεγε τὸ "ὡς αἰεὶ κατηγορηθσομένων" (p. 48 a 41) ἀντὶ τῆς κατ' εὐθείαν πτωσί προσνήκεισθαι. Ioh. Phil. f. LXXXIII.

ἄκρον πάλιν εἶπε τὴν ἔχοντον ὅρον τὴν ὑποκειμένην ἐν τῷ συμ- 483 περάσματι. εἰ δὲ τὸ ἀγαθὸν· καὶ μὴ γὰρ τῷδε τὸ γένος αὐτὸ εἶναι 26^ο κατηγορεῖται, ἐν δὲ ταῖς προτάσεσιν ὅτε τῷδε ἡ ἐπιστήμη ὅτε τῆς ἐπιστήμης τὸ γένος· τῷδε γὰρ δηλοῖ τὸ "κατ' ἀλλήλων δὲ ὁ λέγει." 30 Alex. f. 123.

τῷδε καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις χήμασιν ἐν οἷς ἀποφατικὸν συν- 483 γεῖ συμπεράσμα. γένος δὲ τὴν ἐν δευτέρῳ χήματι μέσον ὅρον 33^ο ἐκάλεσεν, διότι καθολικωτέρως ἐστὶν ἀμφοτέρων τῶν ἄκρων... ὅλον δὲ καὶ ἐντεῦθεν ὅτι ὁ τῆς ἀκριβείας τῶν πραγμάτων κατα- 34^ο γίνεσθαι, ἀλλὰ τὸ ὑποδείγματος θεῖναι· ὅλον γὰρ ὅτι, ὡς περ ἐστὶν θεῖναι καὶ πρὸς αὐτὴν ἀλλὰ πρὸς τὰ ὑπ' αὐτῇ γινώμενα, ὅτω καὶ δέων χρόνος ἐστὶν πρὸς ἐκεῖνα. Ioh. Phil. f. LXXXIV.

μὴ τὸ τῷδε εἰπεῖν πάλιν ἀποφατικῶν συλλογισμῶν παράδειγμα 483 ἐν τρίτῳ χήματι ἐκτίθει, ὡς ἐκτί ἐπὶ τῷδε τῷ παραδείγματι 35^ο τὸ μέσον ὅρου γένος τάξιν ἔχοντος, ὅτι μὴδὲ κατηγορεῖται. ἢ ἕκ ἐπὶ τῆς ἀποφατικῆς προτάσεως εἶπε μόνος τὸ "λέγεισθαι πῶς πρὸς αὐτὸ τὸ γένος," ἀλλ' ἐπὶ τῷ προβλήματι ὅλον· ὁ γὰρ μέσος ἐν τῷ 36^ο δευτέρῳ χήματι ἀμφοτέρων τῶν ἐν τῷ προβλήματι ὄρων κατη-

γορούμενος αἴτιος τῷ ἀποφατικῷ συμπεράσματος, ἐν πᾶσι δὲ ἐν αἷς ἀποφατικὸν τι συνάγει) τῷ κ' ἔχουσιν τὴν αὐτὴν πτωσιν συντάττει τῷ ἀναιρυσμένῳ ἐν τῷ προβλήματι τὴν μέσον ἢ καταφατικῶς ἢ ἀποφατικῶς, ὅκ ἴσον) οἱ ὅροι πάντως κατ' εὐθείαν πτωσιν ἀλλήλοις συντιθέμενοι, ἀλλὰ ὅτως ὡς ἐπὶ τῶν προειρημένων παραδειγμάτων δεῖν. καὶ ἀπ' ἀρχῆς παρεωραῖς καὶ εἶναι ἀμάρτημα ἐν τῇ λέξει, γραφέντος ἀντὶ τῷ τῷ λέγεσθαι πῶς πρὸς αὐτὸ τὸ μέσον τὸ τῷ λέγεσθαι πρὸς αὐτὸ τὸ γένος. Alex. f. 123 b.

43^ο δὲ βάλει ἐν τούτοις εἰπεῖν τὸ ἐξ ἐστίν, ὅτι ἐν μὲν τῇ ἐκθέσει τῶν ὅρων ἐν οἷς ζητῶμεν τὰ ὑπάρχοντα καὶ τὰ ἐπόμενα, κατ' εὐθείαν δὲ πτωσιν ἐκτίθει τὸς ὅρους, ἐπειδὴ μὲντοι συμπλέκωμεν ἀλλήλοις, ἵνα τὰς τῶ συλλογισμῷ προτάσεις ποιήσωμεν, κατὰ τινὰ τῶν ἐν ὀνόματος πτώσεων καὶ τὸ μέσον κ' τὴν εὐθείαν. τὸ γὰρ κ' τὰς κλήσεις τῶν ὀνομάτων ἀντὶ τῷ κ' τὰς εὐθείας. αὐτὸ γὰρ εἰσι καθ' ὅς ἕκαστος κέκληται. Ioh. Phil. f. LXXXIV.

43^ο δὲ καὶ καθὼς παρακαλεῖται εἰπεῖν, τὸς μὲν ὅρους ἐκτίθει κ' τὰς κλήσεις τῶν ὀνομάτων, τινέσι κ' τὰ ὀνόματα (τὰς γὰρ πτώσεις ἐκ εἶναι ὀνόματα εἶπεν ἐν τῷ περὶ Ἑρμηνείας (c. 2)). συμπλέκει δὲ αὐτὰς ἐν ταῖς προτάσεσιν κ' τὰς ἀρμοζύσας πτώσεις. Alex. f. 126.

44^ο καίτοι τὰς πέντε ἐξέθετο πτώσεις χωρὶς τῆς κλητικῆς. ὁ γὰρ πρόσφορος τῷ ἀποφατικῷ λόγῳ. πῶς ὅν φησὶν ἢ εἴ πως ἄλλως πίπτει τὸνομα; μήποτε ὅν ἐπειδὴ πολλάκις καὶ ῥήμασι χωρῖς ἐν ταῖς ὑποκειμένοις ὁροις, οἷον τὸ φιλοσοφεῖν ἀγαθόν ἐστιν, διὰ τούτου εἶπε τὸ ἢ εἴ πως ἄλλως πίπτει τὸνομα. καὶ γὰρ ταῦτα ὀνόματα εἰσι τῶν ῥημάτων, διὰ καὶ μὲν ἄρθρων λέγει. Ioh. Phil. f. LXXXIV.

45^ο εἰπὼν περὶ τῆς κ' τὰς πτώσεις τῶν ὅρων συμπλοκῆς, λέγει οὖν περὶ τῆς ιδέας αὐτῶν, ὅτι ὅκ ἀεὶ ἐκ τῆς ὑσίας λαμβάνον) ἀλλὰ καὶ ἐκ τῶν ἄλλων κατηγοριῶν. id. ib.

46^ο τινέσιν ἢ κατὰ τι τῶν εἰδῶν, οἷον Σωκράτης λευκός, ἢ κ' γένη, οἷον Σωκράτης κέρωσαι ἢ πεποῖω, πᾶσα ὑσία μὲν ποιότητος, καὶ ἀποφατικῶς, ὑδαμία ὑσία μὲν ποιότητός ἐστιν. καὶ αὐτὸ μὲν ἀπλῶς ἐκ τῶν συμβεβηκότων κατηγορία ἢ πῆ ἢ ἀπλῶς, συμπλεγμέναι δὲ ὡς ὅταν εἰπω Σωκράτης βαδίζων μαθαίνει. συνέπλεξε γὰρ τῷ ποσῷ τὸ ποῖον. ἢ ὅν τούτῳ φησι τὸ συμπεπλεγμένα, ἢ ὅτι ἐν ἐν ὅρῳ τῷ κατηγορουμένῳ δύο κατηγορίας συμπλέκει, ἢ καὶ ἐν τῇ ὅλῃ προτάσει συμπλέκει, ἵνα τὴν μὲν τῶν ὅρων ἐξ ἄλλης κατηγορίας λαβώμεν τὴν δὲ ἐξ ἄλλης. id. ib.

47^ο ἢ ὡς μέλλων περὶ τῶν διορίζουσιν ταῦτα φησι, ποῖαι μὲν τῶν κατηγοριῶν ἰδίᾳ κατηγορεῖς δύναμι) ὁ μὴν συμπεπλεγμένως, ποῖαι δὲ καὶ συμπλέκεις δύναμι). ἢ ἡμῖν τούτω ποιεῖν παρακαλεῖται, ἵν' ὤμεν προπαρασκευασμένοι καὶ τούτῳ. Ioh. Phil. f. LXXXIV b.

ἔπισκεπτόν δὲ ταῦτα καὶ διορίζον βέλτιον. ἐπεὶ τῶν συγκειμένων ἐν ταῖς κατηγορίαις τὰ μὲν μίαν πρότασιν ποιεῖ τὰ δ' ὅκ μίαν, ἐστὶ δὲ τῶν ἰδίᾳ κατηγορουμένων ἀληθῶς τὰ μὲν καὶ συνθέντας ἀληθῶς κατηγορεῖν, τὰ δὲ συνθέντας ὅκ ἔστιν ἀληθῶς κατηγορεῖν, περὶ τούτων δεῖσι ἀμενον δεῖν ἐπισκεφθαι. ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν

ἄλλων ὡς τὰ κεφάλαια ἐκτίθει. καὶ αὐτὸς μὲν γὰρ ἐν τῷ περὶ Ἑρμηνείας, ἐπὶ πλέον δὲ ὁ Θεόφραστος ἐν τῷ περὶ Καταφάσεως περὶ τούτων λέγει. Alex. f. 124.

τὸ δ' ἐπαναδιπλῆμενον, ὃ ἐστὶ τὸ δις λαμβανόμενον, ὅκ ἀπλῶς τὸ προστιθέμενον καὶ προσκατηγορούμενον. τούτῳ γὰρ καὶ αὐτὸ τὸ ὄνομα δηλοῖ τὸ τῆς ἐπαναδιπλώσεως. ἐστὶ δὲ ὁ ἐπαναδιπλῆμενος ἐν ταῖς προτάσεσιν ὁ μέσος ὅρος. ὅτος γὰρ γίνε) προσκατηγορούμενος ἐπαναδιπλωθείς. ὃ φησι δὲ δεῖν ἐν ταῖς ἀναλύσεσι τῶν τούτων συλλογισμῶν τῷ μέσῳ ὅρῳ τὸ δεύτερον λαμβανόμενον καὶ ἐπαναδιπλῆμενον συντάσσειν, ὡς δις εἶναι τὴν μέσον λεγόμενον, ἀλλὰ τῷ πρώτῳ, τινέσι τῷ μεῖζονι καὶ κατηγορουμένῳ. Alex. f. 124 b.

ὁμοιον τούτοις ἐστὶ καὶ τὸ ὁ τραγέλαφος δοξασθὲν ἢ μὴ ὄν. σφόδρα δὲ συντόμως εἰρημένον ἀσάφειαν ἔχει. μόνον γὰρ ἔλαβε τὸ ἐπαναδιπλῆμενον τὸ ὑποκειμένον κατηγορούμενον, παραλιπὼν τῷ κατηγορουμένῳ προσκείσθαι αὐτὸ δεῖν. ἐστὶ γὰρ τὸ συμπέρασμα τὸ τραγέλαφος δοξασθὲν ἢ μὴ ὄν, ὁ δὲ συλλογισμὸς, τραγέλαφος μὴ ὄν, τὸ μὴ ὄν δοξασθὲν ἢ μὴ ὄν. ἐφ' αἷς προτάτεσι τὸ συμπέρασμα τὸ τραγέλαφος δοξασθὲν ἢ μὴ ὄν. τινὲς δὲ ἤκουσαν ὅτως. ὁ τραγέλαφος μὴ ὄν, τὸ μὴ ὄν μὴ ὄν ἢ μὴ ὄν, τραγέλαφος ἄρα μὴ ὄν ἢ μὴ ὄν. ὁμοιον παράδειγμα τοῖς προειρημένοις καὶ τὸ ἀνθρωπος φθαρτὸν ἢ αἰδιτην. ἐστὶ γὰρ συμπέρασμα ἔχον ἐπαναδιπλῆμενον τὸ αἰδιτην, δηλον ὡς διὰ μέσον ὅρου τὸ αἰδιτην γεγονότος καὶ δεδομένου. Alex. f. 125.

τρίτον ὑπόδειγμα, ὁ τραγέλαφος μὴ ὄν, τὸ μὴ ὄν δοξασθὲν ἢ μὴ ὄν, ὁ τραγέλαφος ἄρα δοξασθὲν ἐστὶν ἢ μὴ ὄν. παραλέλειπται τὸ δοξασθὲν. Ioh. Phil. f. LXXXIV b.

ἴσους μὲντοι ταῦτα λέγειν ἐπικατηγορούμενόν τε καὶ ἐπαναδιπλῆμενον. ἐπήγεκε γὰρ τὸ πρὸς τῷ ἄρῳ τὴν ἐπαναδιπλωσιν θετέον. Alex. f. 125.

ἐν μέρει συλλογισμῶς εἶπε τὸς ὅκ ἀπλῶς ἔχοντας τὸ κατηγορούμενον ἀλλὰ μὲν προδήκης τῆς δηλώσεως τί τούτῳ ἢ πῇ καὶ πῶς. ταῦτα γὰρ καὶ τὰ τούτων δηλωτικὰ προσκείμενα τῷ κατηγορουμένῳ μερικώτερον αὐτὸ ποιεῖ. Alex. f. 126.

δεῖ, φησὶν, ἐν ταῖς ἀναλύσεσι τῶν συλλογισμῶν, ὑπὲρ τῶν εὐκολώτερον ἀναλεῖν, μεταλαμβάνειν τὰ ἐν τοῖς ὁροις κείμενα εἰς τὰ τὸ αὐτὸ δυνάμενα. τὸ αὐτὸ δὲ δύναμι) καὶ ὀνόματα ὀνόμασι καὶ λόγοι λόγοις καὶ ὀνόματα λόγοις. ἐπεὶ ὅκ ἐν ταῖς λέξεσιν ὁ συλλογισμὸς τὸ εἶναι ἔχει ἀλλ' ἐν τοῖς σημαυνομένοις, σημαίνει δὲ λόγοις ὀνόματα ταῦτα ὅταν ὦσιν οἱ ὅροι διὰ λόγων εἰλημμένοι, ἀναλύοντας χρὴ εἰς τὰ ἴσον τοῖς λόγοις ὀνόματα δυνάμενα καὶ σημαίνοντα ταῦτα προηγεῖται μεταλαμβάνειν τὸς ὅρους. ῥήτων γὰρ ἢ ἀνάλυσις τῶν συλλογισμῶν καὶ τὰς προτάσεις καὶ ἢ εὐρεσις τῷ χήματος καθ' ὃ ἡρώτη) γίνε) ὀνομάτων ὄντων ὅρων καὶ μὴ λόγων... ὁ Ἀριστοτέλης μὲν ὅν ὅτω περὶ τῶν κ' τὰς λέξεις μεταλήψων ἀποφαίνει, οἱ δὲ νεώτεροι ταῖς λέξεσιν ἐπακολουθῶντες, ἐκείνῳ δὲ τοῖς σημαυνομένοις, ὁ αὐτόν φησι γίνεσθαι ἐν ταῖς εἰς τὰς ἰσοδυναμύσας λέξεις μεταλήψαι τῶν ὅρων. id. ib.

49¹⁴ ἐπειδὴ πολλάκις τῶν ἀρχαιοτέρων τινὲς ἢ καὶ οἱ προσδιαλεγόμενοι ὃ τὰς δύο προτάσεις τῆ συλλογισμῷ λέγουσιν, ὡς καὶ ἐμπροσθεν εἶπον, ἀλλ' ἔστιν ὅτε τὴν ἐλάττωσαν μόνην εἰπόντες εὐθὺς ἐπάγουσι τὸ συμπέρασμα, διδάσκει ἡμᾶς πῶς καὶ τούτους ἀναλύσομεν τὰς συλλογισμῶν. Ioh. Phil. f. LXXXV b.

49¹⁹ τὸ "ἴσως" προσέθηκε λέγων "ἀλλ' ὃ παντὶ ἴσως" ὃ διὰ τὸς ἐπικαιμένους ὄρους, ἀλλὰ διὰ τὸ τὸ ἀδιόριστον ἀληθεύειν καὶ ἐπὶ τῷ καθόλου, ὥσπερ γε καὶ ἐπὶ τῷ ἐπὶ μέρους. Alex. f. 127.

49²⁰ τούτεστιν ἐὰν ἡ μεῖζων πρότασις ἢ α' β' μερικὴ εἴη, καὶ τε καθόλου εἴη ἢ ἐλάττω ἢ β' γ' καὶ τε μερικὴ, ἐνδέχεται τὸ α' μὴ εἶναι ὑπάρχειν τῷ γ'. Ioh. Phil. f. LXXXVI

49²³ τὸ "καθ' ὃ ἂν τὸ β' λέγηται ἀληθῶς" ἀντὶ τῷ καὶ παντὲς ἀκυσέον. id. ib.

προσυποκαυτέον ὅτι τὸ α'. ἔστι δὲ τὸ καθ' ὃ ἂν, ὡς ἐφάρμεν, ἴσον τῷ καὶ παντὲς καθ' ὃ τὸ β'. πρόσκειται δὲ τὸ "ἀληθῶς," ἐπεὶ 15 δύνανται καὶ παντὲς μὴ κατηγορεῖσθαι, ψευδῶς δέ. Alex. f. 127 b.

49²⁵ τὴν ἀσυλλλόγιστον ἀναλαμβάνει συζυγίαν, ὑπερβατικῶς δὲ ἔστιν ἡ λέξις. εἰ μέντοι τὸ α' λέγεται καὶ παντὲς καθ' ὃ τὸ β' λέγεται. εἰ ὅν ὅπως ἔχοιεν ὥστε τὴν ἐλάττωσαν πρότασιν ἀπροσδιόριστον εἶναι, ἐνδέχεται, φησὶ, τὸ α' ποτὲ μὴ ὃ παντὶ τῷ γ', ποτὲ δὲ ὅδε ὅλως 20 ὑπάρχειν. Ioh. Phil. f. LXXXVI.

49²⁷ ὃ λέγει τοιούτων ἔστιν, ὅτι ἐν ταῖς τοιαύταις προτάσεσιν αἱ δυνάμεις τὰς τρεῖς ὄρους ἐν αὐταῖς ἔχουσιν, ὅποια εἰσιν ὡς ἐξέθετο ὅν (ὅποια εἰσιν αἱ καὶ πρόσληψιν ὑπὸ Θεοφράστου λεγόμεναι αὐτῷ) ἢ τὰς τρεῖς ὄρους ἔχουσιν πῶς. ἐν ᾧ τῇ καθ' ὃ τὸ β' παντός, 25 κατ' ἐκεῖνον καὶ τὸ α' παντός, ἐν τοῖς δύο ὄροις. τῷ τε β' καὶ τῷ α', τοῖς ὠρισμένοις ἢ ὅπως περιεῖληται καὶ ὁ τρίτος, καθ' ὃ τὸ β' κατηγορεῖται, πλὴν ὅχι ὁμοίως ἐκεῖνοις ὠρισμένοις φανερός), ἐν δὴ ταῖς τοιαύταις προτάσεσιν αἱ τῇ λέξει μόνον τῶν κατηγορικῶν διαφέρειν δοκῶσιν, ὡς ἔδειξεν ἐν τῷ περὶ Καταφάσεως Θεοφράστου, 30 φησὶν ὅτι ἡ ὅπως λαμβανόμενη ὅτι καθ' ὃ τὸ β' παντός, κατ' ἐκεῖνον τὸ α' παντός, σημαίνει καθ' ὃν τὸ β' λέγεται, καὶ πάντων τούτων λέγεσθαι καὶ τὸ α'. τούτο ᾧ ἐδείχθη. διὸ εἰ μὴ εἴη τῷ β' τὸ καὶ παντὲς προσκειμένον, καὶ τὸ α' καὶ παντὲς ἔσται τῷ β'. ὅπως δὲ καὶ ὃν κατηγορεῖται τὸ β' κατηγορηθῆσθαι καὶ τὸ α'. εἰ δὲ μὴ εἴη τὸ β' τὸ καὶ 35 παντὲς προσκειμένον ἐν τῇ καὶ πρόσληψιν προτάσει, ἀλλ' ἀδιόριστος λαμβάνοιτο, ἐκείνη τὸ α' καὶ παντὲς κατηγορηθῆσθαι τῷ β'. ὅπως δὲ ἂν προσληφθῇ, ἀσυλλλόγιστος ἢ συμπλοκή. . . ὃ μέντοι Θεοφράστου ἐν τῷ περὶ Καταφάσεως τὴν καθ' ὃ τὸ β', τὸ α', ὡς ἴσον δυναμένην λαμβάνει τῇ καθ' ὃ παντὲς τὸ β', κατ' ἐκεῖνον παντὲς 40 τὸ α'. Alex. f. 128.

49³³ ἐπειδὴ διὰ παντὲς τῷ βιβλίῳ διὰ τῆς τῶν σοφῶν ἐκθέσεως τὴν διδασκαλίαν ἐποιήσατο, ἵνα μὴ τις ὑπονοήσῃ ὅτι ἡ τῶν σοφῶν θέσις αἰτία ἐστὶ τῷ συλλογιστικῶς εἶναι τινος τῶν συμπλοκῶν ἢ ἀσυλλλόγιστος, αὐτὸ τούτο διδάσκει ὅτι ὃ περὶ τὴν 45 ἐκθεσιν τῶν σοφῶν τὰ συμβάντα συμβέβηκε. Ioh. Phil. f. LXXXVI.

ἐκθεσιν μὴ λέγει τὴν τῶν ὄρων καταγραφὴν. Alex. f. 128.

τὸ ὅν ὥσπερ καὶ τὸ αἰδιότατος τὸν μακρότατον λέγοντες" 50 σημαίνει ὅτι πολλάκις διδάσκοντες τι ἢ αἰδιότατον τὰς δειξίς 1. παύμεθα τοῖς μακρότατον ἐπὶ αἰδιότητων παραδειγματῶν. Alex. f. 129.

5 ὃ βέλτερον διὰ τούτων δειξίς ἐκεῖνο ἔστιν, ὅτι ἐπειδὴ τῶν συλλογισμῶν αἱ μὴ ἀπλοῖ εἰσιν οἱ δὲ σύνθετοι, καὶ καθόλου οἱ μὴ ἐκ προ- 5 συλλογισμῷ δεικνύνται ὡς αἱ προτάσεις ἢ ἀμείσοι ὅδε αὐτόπιστοι, οἱ δὲ ὅδε δέονται προσυλλογισμῶν διὰ τὸ ἀμέσους τε εἶναι καὶ αὐτεπίσης τὰς προτάσεις, ὃ δὲ φησὶν, ἀγορεύει ὅτι ὅταν ἐκ προσυλλογισμῷ περαιρηται τις συλλογισμῶν, ὃ πάντως καθ' ὃν καὶ τὸ αὐτὸ χῆμα πάντα συνάγει τὰ συμπεράσματα, ἀλλ' ἔστιν ὅτε ἐν τοῖς 10 δύο ἢ καὶ τοῖς τρισίν. . . ἐπειδὴ δὲ τῶν προσυλλογισμῶν τὸ συμπέρασμα λαμβάνοντες καὶ ἐπισυνάπτωτες ἐτέραν πρότασιν ὅπως τὸν συλλογισμῶν πλέκομεν, ἐκεῖνο ἐπισημαίνει χρῆ, ὡς καὶ ὁ Ἀλέξανδρος φησιν, ὅτι εἰ μὴ ἐν τρίτῳ χῆματι εἴη ὁ προσυλλογισμῶς, ἐξ αὐτῶν δὲ ἐπὶ τὸ πρῶτον μεταβαίνωμεν, αἱ κάτωθεν δὲ τὴν πρό- 15 τας προσιθέτω. Ioh. Phil. f. LXXXVI.

τὸ "εἴτα διαλεχθεὶς ὅτι ἢ ἐστὶ μία δύναμις τῶν ἐναντίων" 50 ἴσον ἐστὶ τῷ δειξίς καὶ συλλογισαίτο ὅτι μὴ ἐστὶ τῶν ἐναντίων μία 20 δύναμις. τούτο ᾧ σημαίνει τὸ ὃ πᾶσα δύναμις τῶν ἐναντίων μὴ γεγονότος δὴ πρὸς αὐτὸ συλλογισμῷ ὅδε ἀναλύσις ἂν γένοιτο. τούτο δὲ καὶ αὐτὸς διὰ τῷ "τούτων μὴ ὅν ἢ ἐκ ἔξιν ἀναγαγεῖν τὸν λόγον" εἴρηκε. συλλογισμῶς ᾧ ἢ ἐκ ἔξιν. τίθενται μὴ ὅν αὐτὸν ἀναγκαῖον, ὃ μὴ διὰ συλλογισμῶν, ἀλλὰ διὰ τὴν ἐμολογίαν τὴν ἐξ ἀρχῆς 25 τὸ δὲ "ὅτι μία δύναμις τῶν ἐναντίων" ἔστιν ἀναγαγεῖν. διὰ συλλογισμῶν ᾧ ἐκεῖνο ἐδείχθη, ὡς ἡμεῖς ἐφθάσαμεν δεδειχέναι. καὶ τούτω ἀναλύσις ἂν εἴη τῷ ὅτι μία δύναμις ἔστιν. τούτο δ' εἴρηκεν ὡς ἴσον τῷ "ὅτι μία δύναμις ἔστιν." λέγει δ' ὅν τῇ λέξει καὶ τῶν ἐναντίων. τὸ δ' "ἴσως" προσέθηκεν ὅτι μὴ πάντως τούτο διὰ 30 συλλογισμῶν δεικνύται, ἀλλ' ἔνεστιν καὶ αὐτὸ ὡς ἐναργὲς δι' ὑποθέσεως καὶ διὰ συνθέσεως λαβεῖν. . . ὅτι μὴδὲ πᾶν τὸ μεταλαμβάνον μενον διὰ κατηγορικῷ δεικνύται συλλογισμῷ, ἀλλ' ἐστὶν πολλάκις καὶ διὰ τὴν ἐναργεῖαν τίθεντο, ὡς ἐκ τῷ προειρημένῳ παραδειγμα- 35 τος δῆλον. τὸ ᾧ μὴ δύναται συνυπάρχειν ὑγίαν καὶ πόσον ὄντα ἐναντία ὡς ἐναργὲς προσλαμβάνεται ἀλλ' ὅχι ὡς δεδειγμένον διὰ συλλογισμῶν. καὶ Θεοφράστου δὲ ἐν τῷ πρώτῳ τῶν Προτέρων Ἀναλυτικῶν λέγει τὸ προσλαμβάνον μενον ἢ δι' ἐπαγωγῆς τίθεσθαι ἢ καὶ αὐτὸ ἐξ ὑποθέσεως ἢ δι' ἐναργείας ἢ διὰ συλλογισμῶν. Alex. f. 131.

διαφέρουσι δέ, φησὶν, οἱ εἰς ἀδύνατον ἀπάγοντες τῶν ἐξ ὁμο- 50 λογίας, ὅτι οἱ μὴ εἰς τὸ ἀδύνατον ἀπάγοντες τὴν πρόσληψιν, ὅπερ 32 ἢ ἀποδεικνύσιν, ἢ ἐκ συνθέσεως λαμβάνουσιν ἐμολογούμενον ἀλλ' ἐξ αὐτῆς τῆς ἐναργείας μαρτυρούμενον, ἐκεῖνοι δὲ ἐκ συνθέσεως. Ioh. Phil. f. LXXXVIII.

περὶ τούτων ὑπερτίθηται μὴ ὡς ἔρων ἐπιμελέστερον, ὃ μὴ φέ- 50 ρεται αὐτὸ σύγγραμμα περὶ αὐτῶν. Θεοφράστου δ' αὐτῶν ἐν τοῖς 40 ἰδίοις Ἀναλυτικῶς μνημονεύει, ἀλλὰ καὶ Εὐδήμου καὶ τινος ἄλλου τῶν ἐταίρων αὐτοῦ. λέγει δ' ὅτι τὴν τε διὰ συνεχῶν, ὃ καὶ συνη-

μόνον λέγει, ὅτι τῆς προσλήψεως ὑποθετικῆς, καὶ τὴς διὰ τὴν διαι-
ρετικῆν τε καὶ συνεξυγμένην, ἢ καὶ τὴς διὰ ἀποφατικῆς συμπλοκῆς.
αἱ ἄρα οὗτοι τῶν προειρημένων, παρὰ τὴν εἰρημένους εἶναι ἂν καὶ εἰ
ἐξ ἀναλογίας, καὶ ὅς λεγούσι καὶ ποιότητα, τὴς ἀπὸ τῶν μᾶλλον καὶ
ἥττον, καὶ ὁμοίως καὶ εἰ τινας ἄλλαι τῶν ἐξ ὑποθέσεως διαφορᾶν προ-
τάσεων εἰσι, περὶ ὧν ἐν ἄλλοις εἴρηται. ἐκεῖνο δὲ ἄξιον ἐκ τῆς
λέξεως ἐπισημῆσαι, ὅτι συλλογισμὸς μὴ ἀπλῶς ὁ λέγει τὴν
ὑποθετικὴν εἶναι, περὶ αὐτὴν καὶ αὐτὸς λέγει, ὡς περὶ προειρη-
καμεν. Alex. f. 131 b - 132.

50 ὁ λέγει τὸτο περὶ τῶν δ' ἐν τῷ δευτέρῳ χήματι, ὅς ἐκ κα-
5 ὁ δὲ καταφατικῆς τῆς μεζονος καὶ ἐπὶ μέρος ἀποφατικῆς τῆς
ἐλάττονος ἐπὶ μέρος ἀποφατικῶν συνάγει, καὶ περὶ τῶν ἐκ τῶν ἐν
τῷ τρίτῳ χήματι, ὅς καὶ αὐτὸς ἐκ καθόλου καταφατικῆς τῆς ἐλάτ-
τονος καὶ ἐπὶ μέρος ἀποφατικῆς τῆς μεζονος ἐπὶ μέρος ἀποφατι-
κῶν συνάγει. δεικνύει μὲν γὰρ τὸ ἐπὶ μέρος ἀποφατικῶν πρόβλημα
ἐν τοῖς τριῶν χήμασι· ἀλλ' οἱ προειρημένοι συλλογισμοὶ ὁ δύνανται
εἰς ἄλλα χήματα ἀναχθῆναι τῷ τῇ μὴ ἀναγωγῇ καὶ τῇ ἀναλύσει
τῇ ἐκ τινος χήματος εἰς ἄλλο χήμα δι' ἀντιστροφῆς γίνεσθαι, τῶ-
ν δὲ μὴδὲτερον δεικνύει δύνανται δι' ἀντιστροφῆς, ἀλλ' ἀμφο-
τέρως διὰ τῆς εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῆς, ὡς ἐδείχθη. τὸτο καὶ
αὐτὸς προῶν γινώσκων ποιήσει. Alex. f. 132.

51 ὁ τὸ "ἔτε γὰρ ἀντιστροφήν τ' α' β'" εἰρηκεν ὅτι ὅτι ὅτι ὅτι
31 ἀντιστρέφει ἡ καθόλου (καθόλου γὰρ καὶ) ἡ α' β' καταφατικῇ, τῇ δὲ
καταφατικῇ καθόλου ἡ ἐπὶ μέρος καταφατικῇ ἀντιστρέφει, ἀλλ'
ὅτι αὐτὴ ὅτι ἀντιστρέφει· αὐτὴ γὰρ κυρίως ἀντιστρέφει λέγοντι αἱ
αὐταῖς ἀντιστρέφουσαι... διὰ τὸτο δὲ εἶπεν "ἔτε γὰρ ἐπιδέχεται
ἀντιστροφήν." ὅτι καὶ εἰ γένοιτο ἀντιστροφή καὶ ληφθεὶς ἢ ἐπιδέχεται
ἡ καθόλου καταφατικῇ ἀντιστροφήν (ἐπιδέχεται) δὲ τῇ τῆς ἐπὶ μέρος
καταφατικῆς, συλλογιστικῇ ἢ ἐπὶ συζυγία· γίνεσθαι γὰρ ἐν πρώτῳ
χήματι συζυγία ἔχουσα ἐπὶ μέρος καταφατικῇ τῇ μεζονᾳ τῇ
β' α', ἐπὶ μέρος δὲ ἀποφατικῇ τῇ ἐλάττονα τῇ α' γ', ἥτις καὶ
ἀσυλλόγιστος ἐστίν. δύνανται τις καὶ ὅπως ἀρᾶσαι τὸ "ἔτε γονομέ-
νης ἔξαι συλλογισμός," ἀπὸ τῶν ὅτι εἰ μὴ συγχωρηθῇ τῇ κα-
θόλου καταφατικῇ ἀντιστρέφει αὐτῇ, ὅτι ὅπως ἔξαι συλλογισ-
μός· καὶ γὰρ καὶ ὅπως ἀσυλλόγιστος ἡ συζυγία, ἔξαι γὰρ ἐν πρώτῳ
35 χήματι ἡ μὴ μεζων πρότασις καθόλου καταφατικῇ ἡ α' β', ἡ δὲ
ἐλάττω ἐπὶ μέρος ἀποφατικῇ· ἀδύνατον δὲ τῆς ἐλάττονος ἀπο-
φατικῆς ὕψους συλλογισμὸν ἐν πρώτῳ γινέσθαι χήματι. Alex.
f. 132 b.

51 ὁ τὸ "ὅτι ἀντιστρέφει τ' γ' πρὸς ἐκείνους" ἴσον ἐστὶ τῷ
4 ὅτι ἀμφοτέρω αἱ πρότασις ὅσαι καθόλου καταφατικῇ ἀντιστρέ-
φουσι, δυνασόμεθα ἢ ἂν βελήσωμεν αὐτῶν ἀντιστρέφει καὶ ἀναγα-
γεῖν τὸν συλλογισμὸν ἐπὶ τὸν πρῶτον χήμα. Alex. f. 133.

51 ὁ ἄλλο πάλιν ἡμᾶς διὰ τῶν διδάσκει πολλάκις συλλογίζε-
11 μαι, δεῖξαι βυβλόμενοι ὅτι ὅδε τῶνδε ὅτι ἐξ ὁρισμῶς, ὁ πάντως
ὅλον τὸν ὁρισμὸν ἀνασκευάζει βυβλόμεθα ἀλλὰ μέρους τι τῶν ἐν
τῷ ὁρισμῷ. ἐν τῷ ἀνασκευάζει ὅτι ὅδε τῶνδε ὅτι ἐξ ὁρισμῶς,
ὁ θετέος, φησὶν, ὅλον τὸν ὁρισμὸν ὅρον (δυνασόμεν γὰρ ὅπως εὐρίσκωμεν

μέσον δι' ὃ δείξομεν τὸν ὁρισμὸν ὅλον τῷ ὁρισμῷ μὴ ὑπάρχοντα),
ἀλλ' ὅτι περὶ αὐτῶν τῶν ὁρισμῶν κακῶς εἰλημμένον, τὸτο θετέος
ὅρον. Ioh. Phil. f. LXXXVII b.

ὁ δὲ, φησὶν, ἅπαντας τὴν ὑποθετικῆς συλλογισμῶς πειρᾶσθαι
5 ἀναλύνει εἰς τὰ χήματα, ἀλλὰ μόνον αὐτῶν τῇ πρόσληψιν, τὸ
δὲ συνημμένον ὑπέχει, διὰ τὸ μὴ διὰ συλλογισμῷ δεικνύει ἀλλ'
ἐξ ὁμολογίας λαμβάνει. ὑποθετικῆς δὲ φησὶν ἐν τούτοις ὁ πάν-
τας ἀλλὰ τὴν ἐξ ὁμολογίας καλυμμένους, λέγει δὲ τὴν λαμβάνον-
τας καὶ συνθήκην τὸ συνημμένον, ὡς περὶ αὐτῶν ὁ Ἀριστοτέλης ἐν
τῇ περὶ Οὐρανῶ (2 11) περὶ τῶν χημάτων τῶν ἄκρων κατα-
σκευάσεν. id. ib.

τῶν τῶν τὸν πρῶτον καὶ τρίτον χήμα· περὶ τούτων γὰρ νῦν τὸν
λόγον ποιῶ. εἴτε ὅν, φησὶν, ἐκ τῶν πρώτων εἰς τὸν τρίτον μεταλα-
βεῖν βυβλόμεθα τὰς προτάσεις εἴτε ἀνάπαλιν, πάντως τῇ ἐλάτ-
τονα ἀνάγκη ἀντιστρέφειν. id. f. LXXXIX.

αὐτὸς ταχέως εἶπε τὴν αἰτίαν, "ὅδε τῶν τῶν προτάσεων
ἐκ τῆς ἀντιστροφῆς καθόλου." δὲ μὲν γὰρ, εἰ μέλλοι συλλογισμῶς
ἔσεσθαι, καθόλου τινὰ πρότασιν εἶναι, ὁ γίνεσθαι δὲ καθόλου πρότασις
ἀντιστροφῆς τῆς καθόλου καταφατικῆς, ἢ μόνον ὅταν τε ἀντι-
στρέφει. καίτοι ὅτι εἰ αὐτὴ καθόλου ἀντιστρέφει, ἢ δὲ ἐδύνατο ἡ
ἀναλύσις γενέσθαι εἰς τὸν τρίτον χήμα, ἐκ τῶν δὲ μὴ ἀμφοτέρως
ἀντιστροφῆται, μὴ ἀντιστρέφει δὲ τῇ ἑτέρᾳ. Alex. f. 133 b.

πρὸς τὸ συλλογίζεσθαι καὶ κατασκευάζειν τι ἢ ἀνασκευάζειν
δύνανται διὰ συλλογισμῷ διαφέρειν φησὶ τὸ εἶδέναι διακρίνειν καὶ
χωρίζειν τὰς προτάσεις τὰς ἀποφατικῶν μὴ ἔχουσας τὸ χήμα ὅσας
δὲ καταφάσεις ἀπὸ τῶν ἀποφάσεων. λέγει δὲ περὶ προτάσεων
αἱ Θεοφράστους καὶ μεταθέσειν λέγει. εἴρηκε δὲ καὶ αὐτὸς περὶ τούτων
ἐν τῷ περὶ Ἑρμηνείας (c. 10). id. f. 134.

ἡ δὲ δεῖξις δι' ἀναλογίας, ἥτις ἐστὶ δεῖξις ὑποθετικῇ καὶ αὐτῇ
ἡ δὲ ἀναλογία τοιαύτη... ἀσαφὴς ἡ λέξις ἐστίν, ὅτι δεῖξας ἐν τῷ
δύνανται βαδίζειν καὶ ἐπίστασθαι τὸ ἀγαθὸν ἐμπεριεχόμενον δυνάμει
τὸ ἐστίν, ἐξῆς προσέλαβεν "ὡς καὶ τὰ ἀντικείμενα," ὡς ὁ καλλὼν
γε ταῦτα ἀντικείμενα λαβεῖν, περὶ ὧν λέγειν αὐτῷ προσέειπετο,
ἢ τὰ συναληθεύμενα, ἃ ὅτι ἀντικείμενα φαντασίαν ἀντικει-
μένων παρέχει. ἢ δὲ ταῦτα τὸ τε δύνανται μὴ βαδίζειν καὶ τὸ
ἐπίστασθαι τὸ μὴ ἀγαθόν. παραλείπων δὲ καὶ τὸ δεῖξαι εὐθέως ὅτι καὶ
τούτων ἐκείνων, τὸ μὴ δύνανται μὴ βαδίζειν ἴσον ἐστὶ τῷ ἐστὶ δυνά-
μενος μὴ βαδίζειν, τὸ δὲ ἐπίστασθαι τὸ μὴ ἀγαθόν τῷ ἐστὶν ἐπιστάμε-
νος τὸ μὴ ἀγαθόν, οἷς ὁμοίον ἐστὶ τὸ ἐστὶν ὁ λευκὸν, πρῶτον ἔλα-
βεν αὐτὸς τὰς κυρίως ἀποφάσεις τὰς ὁ δύνανται βαδίζειν καὶ ὅτι
ἐπίστασθαι τὸ ἀγαθόν, καὶ ἔδειξεν ὅτι ἡ ὁ δύνανται βαδίζειν ἴση ἐστὶ τῇ
ὅτι ἐστὶ δυνάμενος βαδίζειν. id. f. 134 b.

ἐπὶ σαφέστερον ὑπόδειγμα μεταφέρει τὸν λόγον, δεικνύει ὅτι ὁ δύνανται
ἐστὶ ταῦτον ἢ ἀπλῆ ἀπόφασις τῇ ἐκ μεταθέσεως καταφάσει. Ioh.
Phil. f. LXXX b.

τὸ λεγόμενον τοῦτον ἂν εἴη. πᾶσα πρότασις καὶ πᾶς λόγος
ἀποφατικῶς ἀληθεύει κατὰ τινος ἢ ὡς καταφάσεις ὧν ἢ ὡς ἀπό-
φασιν... δύνανται καὶ ταῦτα εἶναι τὸ "εἰ ὅν καὶ πάντες ἢ φάσεις ἢ

ἀπόφασις," εἰ ἔχ' πάσης προτάσεως καὶ ἔχ' παντὸς ἀποφατικῷ λόγῳ ἀληθεύει) τὴν καταφατικὴν αὐτὴν ἢ ἀποφατικὴν εἶναι. τὰ δ' ὅτως λεγόμενα ὄντες ἀποφαντικοὶ λόγοι καὶ προτάσεις ἔκ εἰσιν ἀποφάσεις· ἐδείχθη γὰρ τὸτο. εἰ γὰρ μὴ τὸ κείμενον, ὅδ' ἄλλαν τινὸς καταφάσεις ἂν εἴεν. ἐπεὶ ὅν πάσης καταφάσεως ἀποφάσεις ἔστιν, καὶ τῶν ὅτως λεγόμενων "ἔστιν ὃ τὸτο" ἀποφάσεις ἔσονται αἰ λέγουσαι "ἔκ ἔστιν ὃ τὸτο." τῆς μὲν γὰρ ἔστιν ὃ λευκὸν ἢ ἔκ ἔστι λευκόν, τῆς δ' ἔστιν ὃ ἀγαθόν ἢ ἔκ ἔστιν ὃ ἀγαθόν, καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὁμοίως ἔχουσαι. Ἀριστοτέλης μὲν ὅν τῆς Σωκράτους λευκὸς καταφάσεως ἀποφάσιν λέγει τὴν Σωκράτους ἔκ ἔστι λευκός, ὃ τὴν Σωκράτους ἔστιν ὃ λευκός. εἰσὶ δὲ οἷς δοκεῖ μὴδέπω μὴδὲ ὅτως λαμβανόμενῃ ἀπόφασις εἶναι (μὴ γὰρ ὀφείλειεν τὸ ἀποφατικὸν πρὸ τοῦ ἔστιν μὴδὲ πρὸ τοῦ κατηγορουμένου τίθεσθαι μόνον) ἀλλ' ἡ ἀπόφασις ἢ τὸ ἀποφατικὸν πρὸ πάσης τῆς καταφάσεώς τε καὶ προτάσεως ἔχουσαι καίμενον. Alex. f. 135 b.

καλῶς προσέθηκε τὸ "πῶς," ὅτι ὅχι ἀπλῆ ἐστὶ καταφάσις ἀλλ' ἐκ μεταθέσεως· πάσης δὲ καταφάσεως ἔστι τις ἀπόφασις· καὶ τῆς ἄρα λεγούσης ἔστιν ὃ ἀγαθόν, ἥτις δέδεικεν καταφάσις ὅσα, ἀπόφασις ἔσται ἢ ὃ ἔστιν ὃ ἀγαθόν. Ioh. Phil. f. LXXX b.

51b πρὸκειται μὲν διδάξαι ὅτι τῆς ἀπλῆς καταφάσεως ἔκ ἔστιν

36. ἀπόφασις ἢ ἐκ μεταθέσεως κατάφασις, ὡς χρησιμεύοντος ἡμῶν τίντιν εἰς τὰς τῶν συλλογισμῶν ἀναλύσεις, ἵνα μὴ καταφατικὸν ἐκ μεταθέσεως πρόβλημα οἰθόντες ἀποφατικὸν εἶναι, εἰς ἀποφατικὸν ἀναλύειν συλλογισμόν πειραθῶμεν. τὸτο μὲν ὅν τὸ προκείμενον ἦν τῷ Ἀριστοτέλει· εἴτα πρὸς τὴν τὴν δέειξεν ἔλεγε τὴν αὐτὴν δυνάμει βαδίζειν καὶ μὴ βαδίζειν, καὶ ἐπισήμωνα τὸ ἀγαθὸν εἶναι καὶ τὸ μὴ ἀγαθόν, ὡς αἱ μὲν ἦσαν ἀπλᾶς καταφάσεις αἱ δὲ ἐκ μεταθέσεως, καὶ ὅτι ὃ ταυτὸν ἐστὶ τὸ μὴ ἐπὶ τῆς ἀγαθὸν καὶ ἐπὶ τῆς ἀγαθὸν, ὡς ἢ ἀπλῆ ἐστὶν ἀπόφασις ἢ δὲ κατάφασις ἐκ μεταθέσεως. ἐπεὶ ὅν ὅλων ἐμνήθη τίνες τε ταυτὸν δύνανται τῶν ἀπλῶν καὶ τῶν ἐκ μεταθέσεως καὶ τίνες ὃ ταυτὸν, διὰ τὸτο βάλει μεταξὺ περὶ τῆς ἀκολουθίας τῶν ἀπλῶν προτάσεων καὶ τῶν ἐκ μεταθέσεως ἡμᾶς διδάξαι, καὶ ἄπερ ἐν τῷ περὶ Ἑρμηνείας (c. 10) ἠρίξατο περὶ τῆς ἀκολουθίας αὐτῶν, ταῦτα σαφῶς ἐνταῦθα διδάσκει. Ioh. Phil. f. LXXXI.

52a εἰπὼν ὅπως ἔχουσιν αἱ ὑπάλληλοι προτάσεις ἐν τῷ δια-
12. γράμματι, ζητεῖ ὅν ὅπως ἔχουσιν καὶ αἱ διαγνώαι, καὶ φησὶν ὅτι τὸ μὲν α' καὶ γ' ὁδέποτε τῷ αὐτῷ ὑπάρξει, τυτέστιν ἀμφοτέραι αἱ καταφάσεις, ἢ τε ἀπλῆ καὶ ἢ ἐκ μεταθέσεως. . . εἰ ὅν μέλλει συναίσειν τὰ ἐνταῦθα λεγόμενα τοῖς ἐν τῷ περὶ Ἑρμηνείας, ὡς ὁ 40 Ἀλέξανδρος φησιν, ὅταν λέγῃ ὁ Ἀριστοτέλης ὅτι τὸ α' γ' ὁδὲν τῷ αὐτῷ ὑπάρξει, τυτέστιν αἱ καταφάσεις, ἢ ὡς ἐπὶ τῶν ἀπροσδιορίστων ἀποφάσεων ἐξακυσόμεθα ἢ ὡς ἐπὶ τῶν μερικῶν ἀποφάσεων (καὶ γὰρ αἱ ἀπροσδιορίσαι ταῖς μερικαῖς ἰσοδυναμῶσιν), ἀλλ' ὡς ἐπὶ τῶν προσδιορισμένων καταφάσεων. ὅτι δὲ ὡς ἐπὶ τῶν 45 ἀπροσδιορίστων ἐνταῦθα τὸν λόγον ποιῶν, ἐδήλωσε καὶ ἐν τῷ περὶ Ἑρμηνείας· ἐκτελεῖ γὰρ τῶν ἀπροσδιορίστων προτάσεων τὸ διάγραμμα, καὶ εἰπὼν ποῖαι ἀκολουθοῦσιν ἀλλήλαις καὶ ποῖαι ὄν, "ταῦτα

μὲν ὅν" φησὶν (p. 19 b 31), "ὥσπερ ἐν ταῖς Ἀναλυτικαῖς εἰρη, ὅτω τέταρτον," ὡς δὴ τὴν τὴν γράμματος προτέρῃ γεγραμμένῃ. ἀπορήσει δ' ἂν τις πῶς ἀνωτέρῳ μὲν ἀμφοτέρως τὰς καταφάσεις συναληθεύειν ἔλεγε, τὴν τε ἀπλῆν καὶ τὴν ἐκ μεταθέσεως (ὃ γὰρ αὐτός, φησὶ, δύνανται βαδίζειν καὶ μὴ βαδίζειν, καὶ ἐπισήμωνα τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸ μὴ ἀγαθόν), ἐνταῦθα δὲ φησὶ τὸ α' γ' μὴδέποτε τῷ αὐτῷ ὑπάρχειν, λέγω δὴ τὴν ἀπλῆν κατάφασιν καὶ τὴν ἐκ μεταθέσεως, τὴν ἔστιν ἐξ ὅλων λευκὸν καὶ τὴν ἔστιν ἐξ ὅλων ὃ λευκόν (ἀδύνατον γὰρ τὸ αὐτὸ λευκὸν εἶναι καὶ ὃ λευκόν), καὶ πάλιν ἄνω μὲν ἔλεγε μὴ ταυτὸν εἶναι τὸ μὴ ἐπὶ τῆς ἀγαθὸν καὶ ἐπὶ τῆς ἀγαθὸν, τυτέστι τὴν ἀπλῆν ἀπόφασιν καὶ τὴν ἐκ μεταθέσεως κατάφασιν, καὶ ἔμπαλιν, ἐνταῦθα δὲ ἔδειξεν ὅτι ταῖς καταφάσεσιν ἔπεται αἱ ἀποφάσεις. ἰστέον ὅν ὅτι πρῶτον μὲν ὃ ταυτὸν ἐστὶ τὸ λέγειν μὴ εἶναι ταυτὸν τότε τῷδε καὶ τὸ λέγειν ἔπειτα τότε τῷδε. id. f. LXXXI b.

15 λέγοι δ' ἂν ταῦτα ἐπὶ τῶν διωρισμένων προτάσεων· αὐτὸν γὰρ εἰσιν αἱ τὴν ἀντίφασιν ποῦσαι, ἐπεὶ τὰς γε ἀδιορίστους ὁδὲν κωλύει πάσας συναληθεύειν. Alex. f. 138.

ὡς ἔχουσιν φησὶν ἀκολουθίας ἐπὶ τῶν ἐκ τρίτῃ προσκατηγορου-
52a μέναι αἱ ἐκ μεταθέσεως πρὸς τὰς ἀπλᾶς, ὅτως ἔχουσιν καὶ αἱ γερη-
15. τικὴς πρὸς τὰς ἀπλᾶς. ταύτας γὰρ δηλοῖ διὰ τὸ εἰπεῖν, πρὸς τὰς κατηγορίας. Ioh. Phil. f. LXXXII.

κατηγορίας εἰρηκεν ἥτοι τὰς ἀντικατηγορίας καὶ ἀκολουθίας, ὅτι ὁμοίως πρὸς τὰς ἀντικατηγορίας καὶ ἀκολουθίας, ἢ τὰς τὸ ἀπλῆν τε ὃ αἱ γερήσεις εἰσὶ, κατηγορούσας καταφατικῶς ἢ ἀποφατικῶς, καὶ κατηγορίας εἶπε τὰς ἔστιν ἴσον καὶ ἔκ ἔστιν ἴσον. ἂν γὰρ τὴν γερη-
52a τικὴν ἀντίφασιν ὑποτάξωμεν τῇ ἀπλῇ ἀντιφάσει, τῇ μὲν ἀποφάσει τὴν κατάφασιν τῇ δὲ κατάφασει τὴν ἀπόφασιν, ὁμοίαι αἱ ἀκολουθίαι τῇ προτάσει ἔσονται ταῖς μικρῷ πρόδον ἐπὶ τῆς μεταθέσεως ἀντιφάσεσι· ταῖς μὲν γὰρ καταφάσεσιν αἱ ἀποφάσεις αἱ ἔχ' ταύτας 30 τεταγμέναι ἀκολουθήσουσιν ἐξ ἀνάγκης, ὡς ἐπὶ τῶν ἀποφάσεων πάντως αἱ καταφάσεις. Alex. f. 138 b.

πρὸς τὸ ἐξ ἀρχῆς ἀνέδραμε, λέγω δὴ ὅτι τῆς ἀπλῆς κατα-
52a φάσεως ἔκ ἔστιν ἀπόφασις ἢ ἐκ μεταθέσεως κατάφασις, ἀλλ' ἢ 12. ἀπλῆ ἀπόφασις. τὸτο δὲ, φησὶ, μάλιστα δηλὸν ἔσται ἐπὶ τῶν τοιαύτων ὅλων, αἵτινες τισὶ μὲν τοῖς αὐτοῖς ὑπάρχουσιν τισὶ δὲ ὅχι ὑπάρ-
35 χουσιν. Ioh. Phil. f. LXXXII b.

ἀσάφειαν ἢ λέξεις ἔχει τῷ τὰς προτάσεις μὴ συνήθως εἰρη-
52a φθαι, μήτε τὰς καταφατικὰς μήτε τὰς ἀποφατικὰς. εἰπὼν γὰρ 24. ὅτι ὅχι ὁ αὐτὸς τρόπος τῷ δεικνύειν ἑκάτερον, θέλων τὰς προτάσεις παραβάσθαι καὶ δεῖξαι ὅτι ἄλλος ὁ τρόπος τῆς τῷ ἀποφατικῷ δειξέως καὶ ἄλλος τῆς τῷ καταφατικῷ, εἶπεν "οἷον ὅτι ὁ ἂν ἢ ζῶν, ἔκ ἔστι λευκὸν ἢ ἐνδέχεται μὴ εἶναι λευκόν." ἀπὸ κοινῆς γὰρ τὸ "ἐνδέχεται μὴ εἶναι λευκόν" εἶπε τὸ ὅτι ἂν ἢ ζῶν· ἴσον γὰρ αὐτῷ δύνανται ταῖς ὁδὲν ζῶν λευκὸν ἐστὶ καὶ ὁδὲν ζῶν ἐνδέχεται λευκὸν εἶναι, ἢ μὲν 52a ὅσα καθόλου ἀποφατικῇ ὑπάρχουσα, ἢ δὲ καθόλου ἀποφατικῇ ἀναγ-
καία. Alex. f. 139.

τὴν ἀπόφασιν τέθεικε τὴν ἐκ μεταθέσεως, λέγω δὴ τὴν ὁδὲν 52a ἄνθρωπος ὃ μυστικός. ταῦτα ὅν, φησὶ, δεκτέον διὰ τῶν εἰρημένων 37.

τρωῶν τρόπων. ὅτοι δὲ εἰσιν ὅ τε β' τῷ πρώτῳ χήματος καὶ οἱ πρώτοι τῷ β' δύο· διὰ τούτων γὰρ μόνων τὸ καθόλου ἀποφατικὸν ἐδείκνυτο.

Ioh. Phil. f. LXXXIII.

“τὸ δὲ μὴ εἶναι μυστικὸν ὃ ἂν ἡ ἀνθρωπος” ἴσον ἐστὶ τῷ ὑδαίς ἀνθρωπος μυστικός. τὺτο δὲ φησὶ δείκνυσθαι καὶ τὸς προσηγμένους τρέπεις τρεῖς, εἰς δὲ ὅτοι. Alex. f. 140.

52^a ἀναλαμβάνει πάλιν τὰ περὶ τῆς ἀκολουθήσεως τῶν προτάσεων, τῶν τε ἀπλῶν καὶ τῶν ἐκ μεταθέσεως. ἐπειδὴ γὰρ ἀνωτέρω ἐπὶ ὕλης τινὸς ἐγγύμαζε τὸν λόγον, ἐξῆλκε λευκὸν λαβῶν καὶ ἐξῆλκε λευκόν, ἐνταῦθα καθολικωτέραν ποιῶν τὴν δέξιν ἐπὶ τῶν ζοι-
39 χαίων προάγει τὴν ἀκολουθίαν. Ioh. Phil. f. LXXXIII.

52^a ἐπαγγέλλει μὴ ἔν ἐν τούτοις περὶ τῶν υποθετικῶν συλλογισμῶν διαλαβεῖν, τίνες τὲ εἰσι καὶ πόσα τέτων τὰ εἶδη, καὶ φαίνε(ν) δὲ ὑδαμῶ περὶ αὐτῶν πραγματευσάμενος, ὡς οἱ ἐξηγηταὶ φασιν.

Ioh. Phil. f. LXXXVIII.

52^b Διδάσκεις ἡμᾶς ἐν τῷ προτέρῳ βιβλίῳ τί τέ ἐστιν ὁ συλλογισμὸς καὶ ὅτι ἐν τρισὶ χήμασιν οἱ συλλογισμοὶ μόνον γίνονται, καὶ ὅτι διὰ δύο μόνον προτάσεων οἱ ἀπλοὶ, καὶ ὅτι ἐν μὲν τῷ α' χήματι τῆς ἐλάττονος μὴ ὕψους καταφατικῆς τῆς μεζονος δὲ καθόλου, ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ ἀνομοιογενήτων ὕψων τῶν δύο καὶ καθόλου τῆς μεζονος, ἐν δὲ τῷ γ' τῆς ἐλάττονος ὕψους καταφατικῆς, καὶ ἐπὶ μεθόδον ἡμῶν παραδὸς εἰς πῶτα δεῖ βλέπειν ἐν τῷ καταφατικῶς συλλογισμῶ καὶ εἰς πῶτα ἐν τῷ ἀποφατικῶς, ἐπὶ δὲ πῶς δεῖ λαμβάνειν τὰς πρὸς ἕκαστον συλλογισμὸν προτάσεις, ἐν τούτῳ τῷ βιβλίῳ, δευτέρῳ ὄντι τῆς πραγματείας, βύλα(ν) παραδύναται τὰ λεί-
38 ποντα εἰς τὴν συλλογιστικὴν πραγματείαν. διδάσκει γὰρ ὅτι ἐν τισὶ τῶν συλλογισμῶν πλείω εἰσὶ τὰ συμπεράσματα, καὶ ὅτι ἐξ ἀληθῶν μὴ προτάσεων ἀδύνατον δειχθῆναι ψεύδους, ἐκ δὲ ψευδῶν ἐνδέχε(ν) ἀληθείας, εἴτε ἀμφοτέρων εἴτε καὶ τῆς ἐτέρας μόνης, καὶ τί ἐστὶ τὸ ἀντιτρέφειν συλλογισμὸν, καὶ ἄλλα τινά. καὶ πρῶτον ἀπάν-
39 των δείκνυσσι τίνες τῶν συλλογισμῶν διὰ τῶν αὐτῶν προτάσεων πλείω συνάγουσι συμπεράσματα, καὶ φησιν ὅτι τῶν συλλογισμῶν οἱ μὴ καθόλου τι συνάγουσιν οἱ δὲ μερικῶν, καὶ οἱ μὴ καθόλου πάντες ἀεὶ πλείω συνάγουσι, τῶν δὲ μερικῶν οἱ καταφατικοὶ μόνον· οἱ γὰρ τὸ μερικῶν ἀποφατικὸν συνάγουσιν καὶ συνάγουσι πλείω τῷ ἑνός, διότι ἔκ ἀντιτρέφει τὸ μερικῶν ἀποφατικόν, ὡς μεμαθήκαμεν, τὰ δὲ λοιπὰ τρία ἀντιτρέφουσιν, τὸ μὴ καθόλου καταφατικόν πρὸς τὸ ἐν μέρει καταφατικόν, τὸ δὲ καθόλου ἀποφατικόν πρὸς αὐτό, καὶ ἐπὶ τὸ μερικῶν καταφατικόν πρὸς τὸ μερικῶν καταφατικόν, ὥς τε ἕκαστος τῶν ταῦτα συναγόντων συλλογισμῶν πλείω συνάγει, αὐτό
40 τε τὸ συμπεράσμα καὶ τὸ τούτῳ ἀντιτρέφον. καὶ τῷ μὴ πλείω συνάγει συμπεράσματα κοινῇ ἐστὶν ἡ εἰρημένη αἰτία, λέγω δὴ ἡ τῆς ἀντιτροφῆς ἐπὶ τε τῶν καθόλου καὶ τῶν ἐν μέρει συλλογισμῶν. ἐστὶ δὲ καὶ ἄλλη αἰτία ἀποδύναται ἰδίως ἐπὶ τῶν καθόλου, ὅτι τὰ μερικὰ ὑπὸ τῶν καθόλου περιέχονται· διὰ τούτο γὰρ καὶ πλείω συνάγουσιν οἱ
45 συλλογισμοὶ ὅτοι συμπεράσματα, οἷον ἐπὶ τῷ πρώτῳ ἀναποδείκτου συνάγει, ὡς εἴρη(ν), τὸ τε συμπεράσμα καὶ τὸ τούτῳ ἀντιτρέφον, πρὸς δὲ τούτοις συναχθῆσονται καὶ ἄλλα πολλὰ συμπεράσματα τι-

θεμένων τε ὑπὸ τὴν μέσον ὅρον καὶ τῶν ὑπὸ τὸ συμπεράσμα, τῷ τῆς τῶν ὑπὸ τὴν ἐλάττονα, οἷον ἐστὶ συλλογισμὸς τὸ α' καὶ παντὸς τῷ γ', τὸ γ' καὶ παντὸς τῷ β'. συνάγει(ν) ἔν τῷ α' παντὶ τῷ β' καὶ τῷ β' τινὶ τῷ α'. ἐπὶ δὲ εἰ τεθείη τὸ μὴ δ' ὑπὸ τὸ β', τὸ δὲ ε' ὑπὸ τὸ γ', καὶ τούτων ἐκάτερον ἐστὶ τῷ α', οἷον ὕψια παντὶ ἐμφύλῳ, ἐμφύλῳ παντὶ ζῳίῳ καὶ ὕψια παντὶ ζῳίῳ καὶ ζῳόν τινι ὕψι. εἰαν ἔν θῶμῳ ὑπὸ τὸ ἐμφύλῳ τὸ φυτόν, ὑπὸ δὲ τὸ ζῳόν τὸν ἀνθρώπον, καὶ ἐπὶ τούτων συναχθῆσονται συμπεράσματα· εἰ γὰρ ὕψια παντὶ ἐμφύλῳ, ἐμφύλῳ παντὶ φυτῷ καὶ ὕψια παντὶ φυτῷ, καὶ πάλιν εἰ ὕψια παντὶ ζῳίῳ, ζῳόν δὲ παντὶ ἀνθρώπῳ, καὶ ὕψια παντὶ ἀνθρώπῳ. ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῷ δευτέρῳ ἀναποδείκτου διάφορα συναχθῆσονται συμπεράσματα, οἷον ὕψια ὑδεμῶ πωύτητι, πωύτης πάσῃ ἔξει, καὶ ὕψια ὑδεμῶ ἔξει καὶ ἔξιν ὑδεμῶ ὕψια. πρὸς δὲ τούτοις ἄλλα συνάγου(ν) συμπεράσματα τιθεμένων πάλιν τῶν ὑπὸ τὴν μέσον καὶ τῶν ὑπὸ τὴν ἐλάτ-

15 ττονα. ἔγω γὰρ ὑπὸ μὲν τὴν μέσον, λέγω δὴ τὴν ποιότητα, διαθέσεις, ὑπὸ δὲ τὴν ἐλάττονα, λέγω δὴ τὴν ἔξιν, ἐπιστήμη· πάλιν ἔν ἐρεῖς ὕψια ὑδεμῶ πωύτητι, πωύτης πάσῃ διαθέσει καὶ ὕψια ὑδεμῶ ἔξει. ἐπεὶ γὰρ τὸ συμπεράσμα ἦν ἡ ὕψια ὑδεμῶ ἔξει, πλέξομεν ὅτως· ὕψια ὑδεμῶ ἔξει, ἔξιν πάσῃ ἐπιστήμῃ καὶ ὕψια ὑδεμῶ ἐπιστήμῃ. καὶ ταῦτα μὲν ἐν α' χήματι. ἐπὶ δὲ τῷ β', φησὶν, ἔκ ἐστι συλλογισμῶς θέντας ὑπὸ τὴν μέσον ἀλλὰ μόνον τὰ ὑπὸ τὸ συμπεράσμα, τῷ τῆς τῶν ἐλάττονα ὅρον, οἷον ἔγω τὸ α' ὁ μέσος τῷ μὴ β' μηδεὶ, τῷ δὲ γ' παντὶ· συνάγει(ν) ἔν τῷ β' ὑδενὶ τῷ γ'. εἰαν ἔν θῶμῳ τὸ δ' ὑπὸ τὸ γ', πάλιν πλέξομεν τὸν δεύτερον ἀναπόδεικτον· ἐπειδὴ γὰρ συνήχθη ὅτι τὸ β' τῷ γ' ὑδενί, τὸ δὲ γ' τῷ δ' παντὶ, καὶ γὰρ δ' ὑπὸ τὸ γ' ἐστὶ συνάγει(ν) τὸ β' ὑδενὶ τῷ δ'. αὐτὸ δὲ ὑπὸ τὴν μέσον ἐστὶν, καὶ δύναται θεῖναι καὶ συλλογισμῶς τῷ μεζονος δηλονότι, λέγω δὴ τῷ β', μεζονος φυλαττομένου· εἰ γὰρ τεθείη τὸ ε' ὑπὸ τὸ α', δηλονότι ὅτι δύναται ἀντιτρέφειν τὴν α' β' πρότασιν καὶ πλέξαι δεύτερον ἀναποδείκτον, τὸ β' ἐν ὑδενὶ τῷ α', τὸ α' παντὶ τῷ ε' καὶ τὸ β' ὑδενὶ τῷ ε'. ἀλλ' ἔκ εἰλη(ν) διὰ συλλογισμῶ καὶ αβ' προτάσεις. ταῦτα δὲ δύναται τις ἀπορῆσαι πρὸς αὐτὸν καὶ ἐπὶ τῷ α' χήματος· ἡ γὰρ μεζων πρότασις καὶ διὰ συλλογισμῶ ἀλλ' ἀναποδείκτως. ταῦτα μὲν ἔν, φησὶν (p. 53 a 34), εἴρη(ν) ἐπὶ τῶν καθόλου· ἐπὶ γὰρ τῶν ἐν μέρει ἐκ μὲν τῶν ὑπὸ τὴν ἐλάττονα ἔκ ἐστι συλλογισμῶς· τὸ γὰρ συμπεράσμα μερικῶν ἐστὶν, ὅπερ προσθεμένου τῷ ὑπὸ τὴν ἐλάττονα ὅρου μεζων γίνε(ν) πρότασις· ἀσυλλόγιστος δὲ ἡ συζυγία ἐστὶν ἐν τε τῷ α' καὶ β' χήματι, ἐν ἡ μεζων ἐστὶν μερικῇ. ἐπὶ δὲ τῶν ὑπὸ τὴν μέσον, φησὶν, ἐστὶ συλλογισμῶς, ἀλλ' ὁ διὰ τὴν συλλογισμὸν συνάγει(ν)· ἀναπόδεικτος γὰρ εἴλη(ν) ἡ μεζων πρότασις. ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῷ β' χήματος, ἐφ' ὃ μερικὰ τὰ συμπεράσματα συνάγει(ν)· εἰ μὲν γὰρ τὰ ὑπὸ τὸ συμπεράσμα θείης, ἔξει πάλιν ἐν τῷ πρώτῳ χήματι μερικῇ ἡ μεζων, εἰ δὲ τὰ ὑπὸ τὴν μέσον, ἔξει μὲν ποτε ἐπὶ τῷ γ' χήματος ἐκ δύο μερικῶν, ὅταν ἡ μεζων μερικῇ ληφθῇ· εἰ δὲ καθόλου ληφθῇ, πάλιν καὶ διὰ τὴν συλλογισμὸν ἔξει τὸ συμπεράσμα συναγόμενον ἀλλὰ διὰ τὴν πρότασιν τὴν ἀναποδείκτως ληφθεῖσαν. ταῦτα δὲ, φησὶ, δύναται τις εἰπεῖν καὶ ἐπὶ τῶν καθόλου συναγόντων καὶ διὰ ποίων, καὶ ὅτι ἡ ἐκ δύο καθόλου ἢ ἐκ καθόλου

ἡ μερικῆς, ἐκ δύο δὲ μερικῶν ὑδέποτε· ἡ δὲ ἐκ δύο κατα-
 φατικῶν ἢ ἐκ φατικῆς καὶ ἀποφατικῆς, ἐκ δύο δὲ ἀποφατικῶν
 ὑδέποτε. "ἡ πόσων προτάσεων" (p. 52 b 38)... "οἱ μὲν καθόλου
 πάντες αἱ πλείω συλλογίζονται" (p. 53 a 4). ἐνθά φησὶν ὁ Θεό-
 φραστος εἶναι συλλογισμὸς ἐν α' χήματι, ὡς ἦδη εἰρήκαμεν· φαί-
 νε) δὲ καὶ ὁ Ἀριστοτέλης τῶν ἐνθά μεμνημένος, τεσσάρων μὲν τῶν
 ἀναποδείκτων, τριῶν δὲ ὅς ἐνταῦθα παραδίδωσι καὶ ἀντιπροφῆν
 τῶν συμπερασμάτων τῶν τριῶν (τὸ γὰρ τὸ τετάρτον ἐκ ἀντιπροφῆν)
 τῶν δὲ λοιπῶν δύο ἐμνημόνευσεν ἐν τῷ α' βιβλίῳ, ἐνθα ἔλεγεν
 ὅτι τῶν ἀσυλλογίζων συζυγιῶν αἱ ἀνομοιοχρήμονες ἔχουσιν τὰς
 προτάσεις καὶ καθόλου τὴν ἀποφατικὴν ποιῶσι συλλογισμὸν ἄλλω
 τῶς παρὰ τὸ προκείμενον. περὶ τούτων δὲ καὶ ἡμεῖς ἐπεσήμαμεν
 ἐν παραφυλλίῳ μὲν τὴν ἀποπλήρωσιν τῶν τριῶν χήματων. ἐν οἷς
 σὺν θεῷ ἡ πρᾶξις... "πλὴν ὅτι τὸ διότι ἀλλὰ τὸ ὅτι" (p. 53 b 8).
 οἷον ἔξωσαν ἀμφω ψευδεῖς, πᾶς ἄνθρωπος πέτα, πᾶν τὸ πετάμενον
 ζῶν ἐστιν· ἰδὼν ἐκ δύο ψευδῶν συνήχθη ἀληθὲς συμπέρασμα τὸ ὅτι,
 τὸ δὲ διότι ὅτι συνάγει). καὶ τὴν αἰτίαν δι' ἣν ὅτι συνάγει) αὐτὸς ἐν τοῖς
 Ἑξήτοις Ἀναλυτικαῖς (1 13) ἐρεῖ, λέγομεν δὲ καὶ νῦν ἡμεῖς ἀκολου-
 θήσας τῷ Ἀλεξάνδρῳ, ὅτι τὸ διότι λέγει συλλογισμὸν ἐν ᾧ ὁ μέ-
 σος ὅρος αἰτίας γίνε) τὸ συμπεράσματος, οἱ δὲ ἄκροι εἰσὶν ὧν τὸ ε'
 μέσος αἰτίας καὶ ὁ πρῶτος αἰτίας ὁ μέσος τῷ προειρημένῳ, οἷον αὕτη
 τέτοκεν, ἡ τετοκυῖα γάλα ἔχει, αὕτη ἄρα γάλα ἔχει· τὸ γὰρ τετο-
 κέναι αἰτίαν ἐστὶ ταύτῃ τῷ γάλα ἔχειν. ὁ γὰρ προειρημένος συλλο-
 γισμὸς ὅτι τὸ διότι ἐστὶν ἀλλὰ τὸ ὅτι, ὡς εἴρη)· συνήχθη μὲν γὰρ ὅτι
 πᾶς ἄνθρωπος ζῶν ἐστιν, ἀλλ' ὅτι διὰ τὰς κειμένας προτάσεις, 25
 ὡς ἐπεὶ ὅτι συνάγει) ἐκ ψευδῶν ἀληθές, ὅτι τὸ διότι ἀλλὰ τὸ ὅτι ἐστὶ
 συλλογισμὸς. πρῶτον ὅν δεικνύσιν ὅτι ἐκ δύο ἀληθῶν ἀδύνατον
 ψεῦδος συνάγει) διὰ τῆς ἀντιπροφῆς τῆς συνεχῆς προτάσεως...
 "τὸ γὰρ διότι ὅτι ἐστὶν ἐκ ψευδῶν συλλογισμὸς." εἰ γὰρ ψευδεῖς αἱ
 προτάσεις, μάλιστα ὁ μέσος ὅρος κεῖ)· μὴ ποιῶν γὰρ τὸν μέσον
 μὴδὲ συνάπτων τὸς ἄκρους. εἴρη) δὲ ὅτι τὸ διότι ἐστὶ συλλογισ-
 μὸς ὁ συνάγων ἀναγκαστικῶς τι διὰ τῶν κειμένων καὶ τῷ ταῦτα
 εἶναι. ἄλλως τε τὸ ψεῦδος ἀναλογεῖ τῷ μὴ εἶναι· πῶς ὅν συνα-
 χθήσεται τῷ τὰ ψευδῆ εἶναι; "ἔξω γὰρ τὸ α' ὅλῳ τῷ γ' ὑπάρχον"
 ἕως τὸ "τῶν δὲ β' μὴδενί, μὴδὲ τὸ β' τῷ γ'" (p. 53 b 30). τὰς 35
 προτάσεις ἡμῶν ὑπογράφει καὶ τὸ συμπέρασμα· ὁ δὲ πρᾶξις γινώ-
 σκειν καὶ μὴδὲ ταῖς προτάσεσι καὶ τῇ τούτων ἀκολουθίᾳ πλοκῇ
 δοκεῖν πάντως ἀληθὲς εἶναι πᾶν τὸ οἰκείον τῷ τρόπῳ συμπεράσματος·
 ὡς γὰρ εἴρη), ὅτι διὰ τὰς κειμένας προτάσεις συνάγει) τὸ συμπέ-
 ρασμα. τὰ δὲ λοιπὰ τῆς θεωρίας σαφῆ καθέστηκε τοῖς γνησίως 40
 ἐντυγχάνουσιν. ἐν οἷς σὺν θεῷ ἡ πρᾶξις. Anonymus codicum
 Paris. Reg. 1873 et 1917, Oxon. Bodlej. 155 et Collegii
 Novi 230.

διὰ τί ἐπέγραψεν Ἀναλυτικῶν Προτέρων δεύτερον; καὶ λέ-
 γομεν ὅτι ὁ φιλόσοφος Ἀναλυτικὰ ἐπέγραψε πάντα μέχρι τῆς 45
 Διαλεκτικῆς... περὶ τῷ σκοπῷ τῷ παρόντος βιβλίου ὁ Μαρῖνος
 πάντων ἀληθέςατα λέγων φησὶν ὅτι νῦν τὰς ἀρχὰς τῆς Σοφιστικῆς
 καὶ τῆς Διαλεκτικῆς παραδίδωσιν· ὡς γὰρ τὸ πρῶτον ἔχει πρὸς τὴν

Ἀποδεικτικῇ, ὅπως καὶ τὸ πρὸς τὴν Διαλεκτικὴν καὶ Σοφιστικὴν.
 cod. Reg. 1917.

σκοπὸς τῆς προκειμένης πραγματείας καὶ μὲν Ἀλεξάνδρον
 ὅτος, εἶρεν τὰ ὑπόλοιπα τὰ α' λόγῳ. πρῶτα δὲ εἰσι ταῦτα; ὅτι
 ἐκ ψευδῶν ἀληθὲς συνάγει) καὶ ὅτι ἐκ ἀληθῶν ἀληθές. καὶ δὲ τὸς
 ἀκριβέστερον λέγοντας σκοπὸς ὅτος· ἐπεὶ δὲ ἐν τῷ πρώτῳ λόγῳ τὸ
 εἶδος τῶν συλλογισμῶν εἶπεν, ἐν τούτῳ ἐρεῖ τὴν ὕλην· εἶδος δὲ τὸ
 τὸ συμπέρασμα. ὕλη δὲ αἱ προτάσεις... χρησιμεύει ἡμῶν εἰς
 τὴν τῶν Τόπων πραγματείαν τὴν τὸ βιβλίον, ὥσπερ καὶ τὸ πρῶτον
 εἰς τὴν Ἀποδεικτικὴν, καὶ ὥσπερ ἐκείνο εἰς τὴν Ἀποδεικτικὴν,
 ὅπως καὶ τὸ πρῶτον εἰς τὸς Τόπους. Ioh. Phil. f. LXXXIV b.

ὅλον ψεῦδος καλεῖ. ὅτι τὸ ἐναντίον ἀληθές ἐστιν, οἷον πᾶς ἄν- 53a
 ἄνθρωπος πτερωτός, ὅπερ ψεῦδος ἐπεὶ δὲ τὸ ἐναντίον ἀληθές τὸ ὑδὲ 28
 ἄνθρωπος πτερωτός ἐστιν. ἐπὶ τι δὲ ψεῦδος καλεῖ, ὡς τὸ ἀντιφα-
 τικῶς ἀντικείμενον ἐστὶν ἀληθές, οἷον πᾶς ἄνθρωπος λευκός. τὸτο
 ἐπὶ τι ψεῦδος, ὅτι τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον αὐτῷ ἀληθεύει
 τὸ ὅτι πᾶς ἄνθρωπος λευκός. Ioh. Phil. f. LXXXV.

φησὶν ὅτι εἰ ἔξω ἡ μεῖζων ὅλη ψευδής, ἀληθὲς ὅτι συνάγει) 54a
 συμπέρασμα· εἰ δὲ εἴη ἡ β' γ' ἡ ἐλάττω πρότασις ψευδής, 2
 συνάγει). πάλιν εἰ καὶ ἡ μεῖζων μὴ ὅλη ψευδής ἀλλ' ἐπὶ τι, πάλιν
 συνάγει) ἀληθές· καὶ ὁμοίως εἰ ἡ μεῖζων πρότασις ὅλη ἀληθὲς ἡ
 δὲ ἐλάττω ὅλη ψευδής, ἡ ἐπὶ τι ψευδής συνάγει), ὡς δεικνύμεν.
 id. f. LXXXVI b.

ἰστέον ὅτι ἀπεσιώπησε τὴν ἐκ τῆς μεῖζονος ψευδὸς καταφα- 55a
 τικῆς τῆς δὲ ἐλάττωτος ἀληθὸς ἀποφατικῆς, καὶ τὴν ἐκ τῆς μεῖζο- 23
 νος ἀληθὸς καταφατικῆς τῆς δὲ ἐλάττωτος ψευδὸς ἀποφατικῆς.
 id. f. LXXXIX.

ἀπεσιώπησε πάλιν τὴν ἐκ τῆς μεῖζονος ἀληθὸς ἀποφατικῆς, 55a
 τῆς δὲ ἐλάττωτος καταφατικῆς ἐπὶ τι ψευδὸς. id. ib. 33.

εἰρηκώς περὶ τῶν ἐκ τῆς μεῖζονος ψευδὸς τῆς δὲ ἀληθὸς, νῦν λέγει 56a
 περὶ τῶν ἐκ ἀμφω ψευδῶν, καὶ πρῶτον γὰρ τῆς μεῖζονος ὅλης ψευ- 32
 δὸς τῆς δὲ ἐλάττωτος ἐπὶ τι, καὶ ταύτης τῆς μεῖζονος ἀποφατι-
 κῆς, ὅπως· τὸ α' καὶ ἀλήθειαν μὲν παντὶ τῷ τε β' καὶ τῷ γ'· ἀλλὰ
 ληφθῆτω τῷ μὲν β' μὴδενί, ὥσα ἡ ὅλη ψευδής, τῷ δὲ γ' ὅτι
 παντὶ, ὥσα ληφθῆ ἐπὶ τι, καὶ συνάγοιτο ἀληθὲς συμπέρασμα.
 οἷον τὸ ζῶν ὑδενὶ ἀνθρώπῳ, τὸ ζῶν παντὶ ἀνθρώπῳ, ἐπὶ τι ψευ-
 δὸς διὰ τὴν κατηγορίαν, ὅτι διὰ τὴν ὑπαρξιν, καὶ ὁμοίως ἀνθρώ-
 πος ὅτι παντὶ ἀνθρώπῳ· διὰ γὰρ τὴν ὑδὲ ἀληθεύει καὶ τὸ ὅτι πᾶς. id.
 f. LXXXIX b.

ἀπεσιώπησεν ἐνταῦθα τὰς συζυγίας τὰς ἐκ ἀμφω ἐπὶ τι 56a
 συναγωγῶν ἀληθὲς συμπέρασμα, ὡς δυναμένων ἡμῶν ἀφ' 3
 ἑαυτῶν καὶ περὶ αὐτῶν συλλογίσασθαι. id. ib.

τῶν ἐν τρίτῳ χήματι συναγόντων ἐκ ψευδῶν ἀληθῆ καὶ ἀμφω 56a
 αἱ προτάσεις καθόλου, ἡ ἡ μὲν καθόλου ἡ δὲ ἐν μέρει· καὶ εἰ ἀμφω 4
 καθόλου, ἡ ἀμφω καταφατικαί, ἡ ἡ μεῖζων ἀποφατικὴ ἡ δὲ
 ἐλάττω καταφατικὴ. εἰ δὲ ἡ μὲν καθόλου ἡ δὲ μερικὴ, ἡ ἡ με-
 ζων καθόλου ἡ δὲ ἐλάττω μερικὴ, ἡ ἡ μεῖζων μερικὴ ἡ δὲ ἐλάτ-
 τω καθόλου. id. f. c.

56^b πληρώσας τὰς ἀμφω ψευδεῖς καὶ καθόλου (ἀπεσιώπησε δὲ
20 τὰς προτάσεις τὰς ἐχούσας τὴν μὴ ψευδῆ τὴν δὲ ἀληθῆ), νῦν λέγει
τὰς ἀμφω ἐπὶ τι ψευδεῖς καὶ ἀμφοτέρως καθόλου καταφατικὰς
καὶ συναγούσας ἀληθὲς συμπεράσματα. id. ib.

56^a 41. "οἱ γὰρ αὐτοὶ ὅροι ἔσονται πρὸς τὴν ἀποδείξιν." καλῶς ἐπέστη-
5 σεν ὁ Ἀλέξανδρος ὅτι ὁ δυνατὸν τὸς αὐτοὺς ὅρους εἶναι, ἐπεὶ ἡ
ἐλάττων ἐστὶν ἀποφατικὴ καὶ ὅπως ὁ σωζέει τὸ ἴδιον τῷ χήματι.
διὰ τὸτο λαμβάνει μελαν-ἄφελον-κύκνος· εἰ γὰρ ζῶν-λευ-
κὸν-κύκνος, ἐπεὶ τὴν ἐλάττωνα ἠθέλομεν λαβεῖν ψευδῆ, ἠθέλο-
μεν εἰπεῖν ὅτι τὸ λευκὸν ὑδενὶ κύκνω, ὅπερ ψεῦδος, καὶ ὅπως ἐμελ-
10 λεν εἶναι ἡ ἐλάττων ἀποφατικὴ. cod. Reg. 1917.

57^a 36. "φάν. ὅτι ἂν μὴ ἦ τὸ συμπεράσμα ψεῦδος." εἰπὼν
ὅπως ἐκ προτάσεων μὴ ἀληθῶν ἀναφαίνει πολλάκις ἀληθὲς τι
συμπέρασμα, τῶν ἐπὶ τί τε ψευδῶν πρὸς τὰς ἀπλῶς ἀναδιόχθας
ἀσφαλῶς τὸ διάφορον, ὅτι καὶ διαφορὰ παρὰ τε τὸ ἀπλῶς καὶ ἐπὶ τι
15 συνάγει μενέσης τῆς αὐτῆς ἐνόησε διαπλοκῆς συμπεράσματος
ἐπὶ τι ψευδομένων καὶ ἀπλῶς τῶν προτάσεων ἀμφοῖν τε ἅμα καὶ
παρ' ἑκατέραν, — ταῦτ' ὅτι εἰπὼν διὰ πλειόνων μεθ' ἑτέρων προσ-
διορισμῶν καὶ πολυτέλειαν τὰ λόγον ἐπ' αὐτοῖς ἀνελίξας, ὡς ἐν
εἶδει συμπεράσματος ἀναλαμβάνει πάλιν τὰ λελογμένα διὰ τῆς
20 φαινομένης ὡς ἐκ μηχανῆς εὐκρινείας, φαινομένη καταλλήλως
σαφηνεία τὴν ἀκροατὴν ὑποσαίνει καὶ τὴν ὅσαν διὰ πάντων δεινό-
τητα χρωματίζων ὁ δαιμόνιος ἔξωθεν εὐκρινείας καὶ καὶ σαφηνείας
παραπεπρασμένους καὶ δόκησιν χρωμάσι, φησὶ τε ὥσπερ εἰς ἀρχὴν
ἐπανάγων τὴν λόγον καὶ διεκρινόμενος αὐτὴν ἐκ τῆς πρώην συγχύ-
25 σεως ἄνωθεν, ὅτι φανερόν ὡς τὸ συμπεράσμα ὄντος ψευδὸς
καὶ τὰς προτάσεις ἡ πᾶσας ἡ ἐπὶ τὰς ψευδεῖς ἀνάγκη εἶναι κτλ.
Σχόλια τῷ μητροπολίτῃ Νικομηδείᾳ cod. Reg. 1917.

57^a 40. συνεχῆ εἰσι τοῖς προειρημέναις τὰ νῦν λεγόμενα· βεβαίως γὰρ
ἐν ταῖς δειξίαις ὅτι τὸ ἀληθὲς συμπεράσμα ἔκ ἐξ ἀνάγκης ἐπεὶ
30 ἀμφοτέροις, τοῖς τε ἐξ ἀληθῶν προτάσεων καὶ τοῖς ἐκ ψευδῶν, ὁ
λέγω ἐκείνῃ παρὰ μέρος ἀλλ' ἀμφοτέροις. κατασκευάζει δὲ
τὸτο διὰ τῷ ὑποθετικῷ συλλογισμῷ. τὸ ὅτι "τὸ αὐτὸ ὄντος καὶ
μὴ ὄντος" φησὶν ἀπὸ τῷ αὐτῷ εἶδους τῆς προτάσεως, τὸ δὲ ὄντος
ἀπὸ τῷ ἀληθὲς ὄντος, τὸ δὲ καὶ μὴ ὄντος ἀπὸ τῷ ψευδὲς ὄντος· τὸ
35 γὰρ αὐτῷ εἶδους τῆς προτάσεως ἦτοι ἀληθὲς ἢ ψευδὲς ὄντος ὅτι
ἐπεὶ ἐξ ἀνάγκης τὸ εἶναι τὸ αὐτό, ἀπὸ τῷ εἶναι ἀληθὲς τὸ συμπε-
ράσμα. καὶ τὸτο δεικνυσιν, ὅτι ἔκ ἐξ ἀνάγκης ἐστὶν ἀληθὲς συμ-
πέρασμα, πρῶτον διὰ τῷ διὰ τριῶν συλλογισμῷ... διὰ τριῶν δὲ
ἐκλήθη ὅτι λαμβάνει τὸς ὅρους καὶ τὴν ἐλάττωνα ἄκρον ὑποθετικὴν καὶ
40 τὴν μεζονα. ὅτε ὅτι ὑποθετικὸς ὁ συλλογισμὸς, ὅτι ἔχει τρεῖς
ὅρους, ὅτε κατηγορικὸς, ὅτι ὑποθετικαὶ εἰσιν αἱ προτάσεις. διὰ
τὸτο διὰ τριῶν ἐκλήθη. Ioh. Phil. f. CL.

57^b 18. ἵνα γένῃ διαλλήλος δειξίς, πάντως δεῖ ἀναστροφὴν ποιῆσαι
τῆς μᾶς προτάσεως καὶ τὸ συμπεράσμα λαβεῖν ὡς πρότασιν. δια-
45 φέρεται δὲ ἀναστροφὴ ἀντιστροφῆς, ὅτι ἡ μὴ ἀντιστροφὴ μὴ τὸ συναλη-
θεύειν γίνεσθαι, ἡ δὲ ἀναστροφὴ ὁ πάντως... καὶ ἀκριβῶς ἐφέλομεν
σκοπεῖν ὅτι ἐπὶ τῆς διαλλήλης δειξίσεως ἡ μία πρότασις παρα-

λαμβάνει ὑγὴς ἐξ ἀνάγκης, ἡ δὲ μία ἀναστρέφει· εἰ γὰρ ἀμφο-
τέρως ἀναστρέφομεν καὶ μὴ τὴν μίαν ὑγὴς ἐλάβομεν, ὁ ποιῶμεν
συλλογισμὸν. id. f. CI b.

ἐπεὶ δὲ ἡ ἀντιστροφὴ ἡ ἀληθὲς ἢ ψευδὲς, ἀληθὲς μὴ ἐπὶ τῶν
5 ἐξισαζόντων, ψευδὲς δὲ ἐπὶ τῶν μὴ ἐξισαζόντων, οἷον ἐπὶ τῷ
32 προτέρῳ, πᾶς ἄνθρωπος γελαστικός καὶ πᾶς γελαστικός ἄνθρωπος,
ἐπὶ δὲ τῷ δευτέρῳ ψευδὲς, οἷον πᾶς ἄνθρωπος ζῶν καὶ πᾶν ζῶν
ἄνθρωπος, ταύτην τὴν δευτέραν ἀναστροφὴν ἀναπόδεκτον καλεῖ
ἀπὸ τῷ ψευδῇ καὶ μὴ δυναμένην ἀποδεχθῆναι. id. ib.

"τοῖς ἄλλοις" λέγει τοῖς τὰς ψευδεῖς ἀναστροφὰς ποιῶσιν, 58^a
14 "ἐν δὲ ταῖς τοῖς τὰς ἀληθεῖς ἀναστροφὰς. id. f. CII.

εἰδέναι δεῖ ὅτι ἐπὶ τῶν καὶ πρόσληψιν συλλογισμῶν ὁ εἰς ὅρους 58^a
ἀόριστος ὡς ὕψερρον ὀρίζεται, ὡς εἰρήκαμεν. ὡς τὸ α' ὑδενί, τῷ
21 β' παντί. ἰδὲ ἀόριστον ἐλάβομεν τὴν ἔχοντον ὅρον, ὕψερρον δὲ ὀρί-
ζει, ὅταν εἰπωμεν τῷ δὲ γ' τὸ α' ὑδενί, τῷ ὑκὼν τὸ β' παντί.
κοινωνῶσι δὲ οἱ καὶ πρόσληψιν συλλογισμοὶ τοῖς τε κατηγορικῶς καὶ
τοῖς ὑποθετικῶς, ὁμοίως δὲ διαφέρουσιν. καὶ τοῖς κατηγορικῶς μὴ
κοινωνῶσιν ὅτι ὁ εἰς τὰ τρία χήματα καὶ πρόσληψιν τρεῖς ἔχει
ὅρους· διαφέρει δὲ ὅτι εἰς ὅρους πάντως τὸ πρῶτον ἀόριστον ἐστὶ καὶ
20 ὀφείλουν ἐξ ὁμολογίας προσεῖναι αἱ προτάσεις. τῶν δὲ ὑποθετι-
κῶν κοινωνῶσι, καθὼς ὁ συμπεράσμα συνάγουσιν ἄλλα πρότασιν,
λέγοντες τῷ β' παντί, ὡς εἶναι παντὶ τῷ γ' τὸ β', ὡσπερ
καὶ οἱ ὑποθετικοὶ διαφέρουσιν δὲ καθὼς κοινωνῶσι τοῖς κατηγορι-
κοῖς. id. ib.

"ἐπὶ δὲ τῶν φερητικῶν συλλογισμῶν ὡς δεικνύει" ἐξ ἀλλή-
λων. παραδύς ἐπὶ τῷ α' ἀναποδείκνυται τὴν τρόπον καθ' ὃν ἡ κύκλω
δείξας ἐπιτελεῖται, νῦν παραδίδωσι καὶ ἐπὶ τῷ δευτέρῳ ἀναποδείκνυται
ἐφ' ὃ καθόλου ἀποφατικὸν συνάγει συμπεράσμα. ἔγω γάρ, φησὶ,
δεδειγμένον ὅτι τὸ α' ὑδενί τῷ γ' διὰ μέσου ὅρου τῷ β' ὅτι τὸ α'
ὑδενί τῷ β', τὸ β' παντί τῷ γ' καὶ τὸ α' ὑδενί τῷ γ'. εἰ ὅτι βεβό-
μεθα τὴν αβ' πρότασιν ποιῆσαι συμπεράσμα, ληρόμεθα τό τε
συμπέρασμα ὡς πρότασιν καὶ τὴν ἀντιστροφὴν τῆς βγ' προτάσεως,
τὸ α' ὑδενί τῷ γ', τὸ γ' παντί τῷ β' καὶ τὸ α' ὑδενί τῷ β'. εἰ δὲ
τὴν βγ' δεικνύμεθα βυλόμεθα, ἔκείνη, φησὶν, ὁμοίως δυνατόν ἐστι
ἀντιστρέψαντας τὴν αβ' πρότασιν καὶ ταύτην συμπλέξαντας τὸ
συμπέρασμα δεῖξαι τὸ προκείμενον· ἡ γὰρ βγ' πρότασις καταφα-
τικὴ ἐστὶ καθόλου, ἡ δὲ καθόλου καταφατικὴ ἐκ δύο καθόλου κατα-
φατικῶν δεικνύει καὶ ὅτι ἐξ ἀποφατικῆς, ἡ δὲ ἀντιστρέφουσα τῇ αβ'
ἡ αὐτὴ ἐστὶ τῇ αβ' καθόλου γάρ ἐστιν ἀποφατικὴ. ὡσπερ ὅτι αὕτη
ἡ αβ' ὑδὲν συνάγει καταφατικόν, ὅπως ὑδὲ ἡ πρὸς αὐτὴν ἀντιστρέ-
φουσα, τατέστιν ἡ βα', συνάγει τι καταφατικόν. ὅτι ἄρα δυνατόν
ἐστὶ τὴν βγ' πρότασιν ἐπὶ τῷ β' ἀναποδείκνυται καθάπερ ἐπὶ τῷ α'
δείξαι. ὑπογράφει ὅτι ἡμῶν εἶδος ἕτερον προτάσεων, ὅπερ ὁ Θεό-
φραστος καλεῖ καὶ πρόσληψιν. σύγκεινται δὲ αἱ τοιαῦται προτάσεις
ἐξ ἀόριστον τῷ μέσῳ καὶ ὠρισμένον τῶν ἄκρων δύο ὅρων, οἷον ἐν μὴ
τῷ α' χήματι, ὁ καὶ τῷ γ', κατ' ἐκείνους τὸ α'. ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ,
ὁ καὶ τῷ α', τὸτο καὶ καὶ τῷ β'. ἐν δὲ τῷ γ', καθ' ὃ τὸ α', κατ'
ἐκείνους τὸ β'. δεκνύσιν ὅτι αἱ τοιαῦται προτάσεις μὴ εἶναι ἀπλᾶς ἀλλὰ

ληφθείη, ἢ ὃ δεικνύσι συλλογιστικὴν συζυγίαν, ἢ εἰ γίνετο συλλογιστικὴ, ὅθεν ἀποπον ἔπει. ἔτι διαφέρει ὅτι ἐπὶ τῆς ἐν συλλογισμῷ ἀντιπροφῆς δεικνύει τῆς μιᾶς προτάσεως ἢ τὴν ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον ἢ τὴν ἐναντίον, ἐπὶ δὲ τῆς εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῆς ἐπὶ τῆς μιᾶς προτάσεως μόνον ἀντιφατικῶς προηγουμένης ἀποπον ἐπόμενον δεικνύει. Ioh. Phil. f. cvi.

εἴτα διδάσκει ποῖα προβλήματα ἐν ποίοις δεικνύει χήματα διὰ τῆς προκειμένηςδείξεως, λέγω δὲ τῆς εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῆς, καὶ φησιν ὅτι τὰ μὲν ἄλλα προβλήματα δεικνύει δι' ἀδύνατον ἐν πᾶσι τοῖς χήμασιν, ἐπὶ δὲ τῷ καθόλου καταφατικῷ προβλήμα- 10 τος, ὡς φησιν ὁ Ἀλέξανδρος, ἀντιπεποσθός τι θεωρήμα παραδί- δωσι· τὸτο γὰρ δεικνύει δεικτικῶς ἐν α' χήματι δεικνύμενον, διὰ τῆς εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῆς ἐν β' καὶ γ' χήματι, ἐν πρώτῳ δὲ ἔκτετι. καὶ τὸτο δεικνύσιν ὅτως, ὅτι ἕκ ἐν τῷ πρώτῳ χήματι, ἀληθὲς ὄν- 15 τος τὸ α' τῷ β' παντί. ὑποκείδω τὸ α' τῷ β' μὴ παντὶ ἢ μηδενί· κοιπότερον γάρ, ὡς εἶρη, καὶ τὸ ἐναντίον τῷ συμπεράσματι λαμβάνει· καὶ πρῶτον ὑποκείδω τὸ ἀντικείμενον τὸ α' ἐν παντὶ τῷ β'. δῆλον ὅτι ὃ γίνετο ὁ συλλογισμὸς ἐν α' χήματι· εἴτε γὰρ μεί- 20 ζων τεθῇ αὕτη ἡ πρότασις, ἀσυλλλόγιστος ἔσται ἡ συζυγία ἐν α' χήματι διὰ τὴν μείζονα πρότασιν ἔχειν μερικὴν· εἴτε ἐλάττωσεν 20 τεθῇ, πάλιν ἀσυλλλόγιστος ἔσται ἡ συζυγία διὰ τὴν ἐλάττωσιν ἔχειν ἀποφατικὴν. ἀλλὰ δὲ ὑποκείδω τὸ ἐναντίον τὸ α' ὕδενι τῷ β'. εἰ μὲν ὅν μέσον τάξομεν ὅρον τὸ β', τυτέσιν εἰ προσλάβοιμεν τὸ δ' ἐλάττωσιν, συναχθήσεται μὲν ψευδός, ἀλλ' ὃ διὰ τὸτο δειχθή- 25 σεται τὸ προκειμένον τὸ α' ὕδενι τῷ β', τὸ β' παντὶ τῷ δ' καὶ τὸ α' ὕδενι τῷ δ', ὅπερ ἀδύνατον, εἴπερ ἀληθὲς ἢ τὸ α' παντὶ τῷ β'. ἀλλ' εἰ καὶ τὸτο ἀδύνατον, ὅπου εἰσάγει τὸ προκειμένον· ἔγω γάρ, φησὶ τις, καὶ ἡ καθόλου ἀποφατικὴ καὶ ἡ καθόλου καταφατικὴ ψευ- 30 δὴς. εἰ δὲ τὸν πρῶτον μέσον ὅρον τάξοιμεν προσλαμβάνοντες τὴν τρίτον μείζονα, ἀσυλλλόγιστος ἔσται ἡ συζυγία διὰ τὴν ἐλάττωσιν 30 πρότασιν ἔχειν ἀποφατικὴν. δῆλον ὅτι ὃ δεικνύει διὰ τῆς προ- κειμένηςδείξεως ἐν πρώτῳ χήματι τὸ καθόλου καταφατικὸν πρό- βλημα. τὰ δὲ λοιπά, φησὶ, προβλήματα δεικνύει ἐν τῷ α' χή- 35 ματι, καὶ πρῶτον δεικνύσιν ὡς δυνατόν ἐστιν ἐν τῷ τῷ χήματι δεικνύει διὰ τῆς εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῆς τὸ ἐπὶ μέρος καταφα- 35 τικόν. Anonymus.

61. τὸ ἀνάπαυον ὡφείλει εἰπεῖν, ὅτι ὅσα διὰ τῷ ἀδύνατον δεικνύει, 31. καὶ τῇ ἀντιπροφῇ δεικνύει, ὅσα δὲ διὰ τῆς ἀντιπροφῆς, ἔκτετι διὰ τῷ ἀδύνατον· ἐπὶ πλέον γὰρ ἡ ἀντιπροφῇ τῆς δι' ἀδύνατον. Ioh. Phil. f. cvi b.

62. πληρώσας τὴν ἀδύνατον δείξω ἐν πρώτῳ χήματι, νῦν ἦλθε δει- 22. ξαι καὶ ἐν δευτέρῳ καὶ τρίτῳ, καὶ φησὶν ὅτι πάντα τὰ συμπεράσματα συναγείν διὰ τῆς εἰς τὸ ἀποπον ἀποδείξεως ἐν δευτέρῳ καὶ τρίτῳ χή- 35 ματι. ἀλλ' εἰδέναι δεῖ ὅτι ὃ προσεχῶς ὁ δὲ πρώτως συναγείν ἢ τὰ καθόλου καταφατικά ἐν δευτέρῳ χήματι ἢ τὰ καθόλου ἐν τρίτῳ 45 χήματι, ἀλλὰ συναγείν τῇ τῶν ἄλλων ἀναρέσει. id. f. cvii b.

63. ζητεῖ ἐνταῦθα ὁ Ἀλέξανδρος πῶς δυνατόν τὸ δι' ἀδύνατον 33. δεικνύμενον καὶ ἐπ' εὐθείας δεικνύει. ὁ ἕκτος τρόπος τῷ τρίτῳ

χήματος καὶ ὁ τέταρτος τῷ δευτέρῳ δι' ἀδύνατον μὲν εἰδέναι, καὶ μέντοι γὰρ δεικτικῶς. εἴτα ἐπελύσατο αὐτὸς λέγων ὅτι ἄπαν λέγει ὃ πάντα τρόπον ἀλλὰ πᾶν πρόβλημα ὃ δεικνύει διὰ ἀδύ- 5 νάτου καὶ ἐπ' εὐθείας· καὶ διὰ ἀδύνατον ἦτοι καταφατικὸν τὸ πρό- βλημα ἦτοι ἀποφατικόν, καὶ ταῦτα ἦτοι καθόλου ἦτοι μερικόν. Ioh. Phil. f. cviii b.

ἐλέγομεν ὅτι διὰ ἀδύνατον τὸ καθόλου καταφατικὸν ἐν πρώτῳ 63. χήματι μὴ συναγείν, ἀλλὰ τὸ καθόλου ἀποφατικόν. εἰδέναι δὲ 7. ὅτως, ὅτι τὸ α' ὕδενι τῷ β'· εἰ γὰρ τὸτο ψευδός, ἀληθὲς τὸ τινὲς τὸν γ' παντὶ τῷ α', τὸ α' τινὶ τῷ β', τὸ ἄρα γ' τινὶ τῷ β'. τὸτο δὲ ἐναργῶς ψευδός· ἀληθὲς ἄρα τὸ ὕδενι. τὸτο ὅν δευτέρῳ 10 διὰ τῷ δευτέρῳ χήματος δεικτικῶς ὅτως· τὸ γ' ὕδενι τῷ β', τὸ γ' παντὶ τῷ α'· συμπεράσμα ὅτι τὸ α' ὕδενι τῷ β'. αὕτη ὅν ἡ ὑπόθεσις ἢ λέγουσα τὸ α' τινὶ τῷ β' ψευδὴς· ἀληθὲς ἄρα ἢ ἡ 15 ὕδενι. τὸ δὲ γ' λαμβάνει νῦν αὐτὸς ἀπὸ τῷ μέσῳ ὅρου. id. ib.

νῦν βούλει δεῖξαι ὅτι τὸ μερικόν καταφατικόν, ὃ συνήχη 63. 9. πρώτῳ δι' ἀδύνατον, νῦν συναγείν ἐν τρίτῳ δεικτικῶς. ἀλλ' ἐπι- 9. ρησάτω δὲ ὅτι εἰ μὲν ἐπὶ τῷ δευτέρῳ δεικνύσι, προσλαμβάνει μεί- 20 ζονα πρότασιν, εἰ δὲ ἐπὶ τῷ τρίτῳ, προσλαμβάνει ἐλάττωσιν πρό- 20 τασιν. id. ib.

εἰρηκῶς πῶς τὰ καταφατικά ἐν πρώτῳ δεικνύει τὰ ἐν τρίτῳ 63. χήματι, νῦν λέγει πῶς τὰ ἐν τρίτῳ χήματι ἀποφατικά δεικτικῶς 5. δεικνύει ἐν δευτέρῳ. δῆλον δὲ καὶ ἐν πρώτῳ δειχθῆναι, ἀλλ' 25 ἐπειδὴ ἴδιον τὸτο τῷ δευτέρῳ χήματος, διὰ τὸτο ἐν δευτέρῳ ἀνά- 25 γειν τὸ ἀποφατικόν τῷ τρίτῳ χήματος διὰ τῷ ἀδύνατον ὅτως. id. f. cix.

“φανερὸν ὅν ὅτι διὰ τῶν αὐτῶν ὅρων καὶ δεικτικῶς ἔστι δεικνύ- 63. 12. ναι... ἀδύνατον.” ἀπορεῖ ὁ Ἀλέξανδρος ὅτι καὶ ἐπὶ τῷ δ' τῷ β' χήμα- 12. 30 τος καὶ ἐπὶ τῷ β' τῷ γ' χήματος ἡ λεγομένη δεικτικὴ δείξις 30 δι' ἀδύνατον ἐγίνατο. καὶ λύει ὁ αὐτὸς λέγων, πρῶτον μὲν πάντα συλλογισμὸν εἶπε καὶ δεικτικῶς δύνασθαι δεικνύσθαι καὶ δι' ἀδύνατον, ἀλλὰ πᾶν πρόβλημα. τὸ δὲ μερικόν ἀποφατικόν ὃ διὰ μόνων 35 τῶν εἰρημένων δύο τρόπων δεικνύει, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸ α' χήματος καὶ δι' ἑτέρων τρόπων ἐν τε τῷ β' καὶ τῷ γ' χήματι. ἔπειτα εἰ καὶ 40 ὡς ἐπὶ συλλογισμῷ ἐκλάβοιμεν τὸ λεγόμενον, ὅδ' ὅτως ἡμαρτεν 40 ὁ Ἀριστοτέλης· δεδειγμένων γὰρ αὐτῶν συλλογιστικῶν, λαίπον ὡς δεικτικῶς αὐτοῖς συναγῶσι κεχρήμεθα, μὴ πολυπραγμονούντες 45 εἴτε δι' ἀντιπροφῆς εἴτε δι' ἀδύνατον εἰς τὸ πρῶτον ἀνάγον τὸ χήμα, ἐπεὶ τῷ τῷ λόγῳ ὕδενι συλλογισμὸν ἐρῶμεν δεικτικῶς 40 συναγῶν τι χωρὶς τῶν ἐν τῷ α' χήματι. ἐν οἷς σὺν θεῷ ἡ πράξις 45 καὶ τὸ πρῶτον τμήμα πληρῶν. Anonymus.

ὅς εἶπεν πάντα τρόπον ἀλλὰ πᾶν πρόβλημα ἢ καταφατικόν 63. 19. ἢ ἀποφατικόν ὅτι δεικνύει καὶ δι' ἀδύνατον καὶ ἐπ' εὐθείας. Ioh. 19. Phil. f. cix b.

βούλει διὰ τούτων ὁ Ἀριστοτέλης παραδύναμι ἡμῶν τὴν ἐξ ἀντι- 63. 22. κειμένων τῶν προτάσεων συλλογισμόν... εἰδέναι δὲ δεῖ ὅτι 22. 45 ταῦτα πρὸς τὴν ἀποδεικτικὴν ὕδενι συμβαλλεῖ· πάντως γὰρ ἡ μία 45 πρότασις ψευδὴς ἔστιν, εἰ τὸ αὐτὸ ἀντικείμεναις προτάσεσι λαμ-

βάσεις, αἱ δὲ ἀντικείμεναι προτάσεις ἢ μὴ ἀληθῆς ἐσὶν ἢ δὲ ψευ-
δῆς, ὥς ἐπὶ τῶν ἐξ ἀντικειμένων τὴν μίαν πάντως ἀληθῆ δαί
εἶναι, τὴν δὲ μίαν ψευδῆ. ἀλλὰ συμβάλλει ἡμῖν ταῦτα πρὸς
τὰς σοφιστικὰς ἐνοχλήσεις, ἵνα μὴ παραλογίζωμεθα ὅτι δύναιτο
αὐτὸ εἶναι καὶ μὴ εἶναι. ἀκριβέστερον δὲ ἐν τοῖς Τοπικοῖς τούτου τὴν
μέθοδον δείκνυσιν. id. ib.

63⁸ λέγομεν ὅτως ἐν δευτέρῳ χήματι, ὅτι πᾶσα ἐπισήμη σπυ-
δαία ἐστίν, ὑδεμία ἐπισήμη ὡς ἱατρικὴ σπυδαία, ὥς ἐκείνη
40. ὅτι ἱατρικὴ ἐπισήμη ἐπισήμη ἔκ ἐστιν. εἰ γὰρ πᾶσα ἐπισήμη σπυ-
δαία, ὑδεμία δὲ ἱατρικὴ ἐπισήμη σπυδαία, ὑδὲ ἱατρικὴ ἐπισήμη
ἐπισήμη ἐστίν. λαβεῖ δὲ τὴν μέσον ὅρον πάλιν πρὸς τὴν ἱατρικὴν καὶ
μεῖζονα ὅτως. ὑδὲν σπυδαῖον ἱατρικὴ ἐστίν ἐπισήμη, πᾶν σπυ-
δαῖον ἐπισήμη ἐστίν, ὥς ἡ ἱατρικὴ ἐπισήμη ἐπισήμη ἔκ ἐστιν.
καλῶς ὅν ἐλέγομεν ἐπὶ τῶν ἐξ ἀντικειμένων προτάσεων συλλο-
γισμῶν, ὅτι τὸ αὐτὸ καὶ εἶναι καὶ μὴ εἶναι συνάγει. δῆλον δὲ ὅτι τούτου
15. συνήχθη διὰ τὸ εἶναι τὴν μεῖζον ψευδῆ τὴν λέγουσαν, ὑδὲν σπυ-
δαῖον ἱατρικὴ ἐστίν ἐπισήμη· ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν ἐλάττω τὴν λέγου-
σαν, πᾶν σπυδαῖον ἐπισήμη ἐστίν. . . ἐν δὲ τοῖς Τοπικοῖς παρα-
δίδωσι μεθόδους τῶν κρήσεων, δι' αἷς τούτο δοθῆσεται. τέκνους δὲ
ἐκάλεσεν αὐτὰς τὰς μεθόδους. id. f. CX.

64⁸ νῦν βύλει εἰπεῖν περὶ τῆς ἀρχῆς αἰτεῖσθαι. τὸ δὲ ἐξ ἀρχῆς
28. αἰτεῖσθαι τούτου ἐστίν, τὸ ζητούμενον ὡς ὁμολογούμενον λαμβάνειν.
γίνετο δὲ τούτο τῷ λαμβάνειν τὸς δύο ὄρους ἀντιτρέφοντας, ὡς ἄν-
θρωπος καὶ γελασκόν, ἢ τὴν ἕνα ὑπάρχοντα τῷ ἑτέρῳ, ὡς τὸ ἢ
ἡδονὴ χαρὰ. γίνετο δὲ ἢ ἐξ ἀρχῆς αἰτήσις καὶ τὰ τρία χήματα.
25. καὶ ἵνα τὴν ἀσάφειαν τῆς λέξεως εἰς σαφὲς μετασφύμεν, ὀφεί-
λομεν θεωρῆσαι πῶς γίνετο καὶ τὰ τρία χήματα τὸ ἐξ ἀρχῆς ζητού-
μενον. id. f. CXI.

65⁸ τὸ αὐτὸ ποιῶσι καὶ οἱ τὰς παραλλήλους γράφοντες, τὸ ἐν ἀρχῇ
4. αἰτεῖν. βύλοντο γὰρ παραλλήλους εὐθείας ἀπὸ τῆς μεσημβρινῆς κί-
κλιν καταγράφειν δυνατόν, καὶ λαμβάνουσι σημεῖον ὡς εἰπεῖν πίπτον
περὶ τὸ ἐπίπεδον ἐκεῖνον, καὶ ὅτως ἐκβάλλουσι τὰς εὐθείας. καὶ ὁ
ἐξήγητο, τούτο εἰληπτό. ὁ γὰρ μὴ συγχωρῶν γίγνεσθαι τὴν παραλ-
λήλον ὑδὲ τὸ σημεῖον συγχωρήσει ἐκεῖνο. id. f. CXI b.

65⁸ εἰάν τις ὅτως ἀδήλως λάβῃ ὅτι τὸ α' παντὶ τῷ β', τὸ β'
10. παντὶ τῷ γ', ὅπω δῆλον ἐν ποίᾳ προτάσει τὸ ἐν ἀρχῇ αἰτηθέν.
εἰάν λάβω ὅτως ὅτι τῷ β' τῷ γ' τὸ αὐτό ἐστίν, ὥς εἶναι τὸ αὐτὸ
καὶ τῶν αὐτῶν, τότε φαίνεται ὅτι περὶ τὴν μεῖζον ἢ ἐξ ἀρχῆς αἰτη-
σις. νῦν δὲ τὸ παραδείγμα ποιῶ ὡς ἐπὶ τῷ πρώτῳ χήματος,
ἐπεὶ ὅτε ἐπεξέρχεται πᾶσας τὰς συζυγίας. id. f. CXII.

65⁸ ἐπεξηγεῖτο αὐτὸς ὅτι ἐστὶ τὸ αὐτὸ εἶναι τὸς δύο ὄρους ἢ ἀντι-
14. τρέφειν πρὸς ἑαυτούς, ὡς ἐπὶ τῷ ἀνθρώπῳ καὶ τῷ γελασκόν, ἢ ἐνυ-
πάρχειν τὸ ἕτερον τῷ ἑτέρῳ, ὡς ἡδονὴ καὶ χαρὰ. id. ib.

65⁸ ἡμῶν εἰρηκότων ὅτι τὸ α' παντὶ τῷ β', εἴ τις ἐρεῖ ἡμῶν πόθεν
17. δῆλον ὅτι τὸ α' παντὶ τῷ β', ἐπειδὴ ἐλάμβανεν τὸ αὐτὸ τὸ β' γ',
φησὶν, εἰ ἀντιτρέφοι, δεῖχθήσετο ὅτι εἰ τὸ β' παντὶ τῷ γ', καὶ τὸ γ'
παντὶ τῷ β'. δεῖχθήσετο δὲ λαμβανόντων ἡμῶν ὅτι τὸ α' παντὶ
τῷ γ', τὸ γ' παντὶ τῷ β'. εἰ δὲ τούτο κωλύει, τότε εἰς τὸ μὴ ἀντι-

τρέφειν, ἔχῃ ὁ τρόπος, ἀπὸ τῆς ἐχέει τὸ συμπέρασμα τὸ λέγον τὸ
α' παντὶ τῷ γ'. ποτὲ δὲ ἔκ ἀντιτρέφει, οἷον εἰ λάβωμεν ὅτι ἢ
χαρὰ ἡδονή, ἢ πάντως δὲ καὶ ἢ ἡδονὴ χαρὰ, εἰ μὴ τι προσδιορισώ-
μεθα, ὅτι ἢ ἡδονὴ σύζυγος τῇ χαρᾷ ἐστίν. ὥς νῦν τούτο κωλύει
τὸ μὴ προσδιορίζειν. εἰ δὲ προσδιορισώμεθα, ὑδὲν κωλύει. γίνετο
δὲ τὸ διὰ τριῶν, ὡς αὐτὸς λέγει, ὅτως. ἐδείχθη τὸ α' γ' διὰ τῶ
α' β', καὶ τὸ α' β' νῦν διὰ τῶ α' γ', ὥς ἐτὶ α' γ' δι' ἑαυτοῦ ἐδείξα-
μεν, ἥτις αὐτὸ δι' ἑαυτοῦ. εἰ γὰρ τὸ α' β', καὶ τὸ α' γ'. εἰ δὲ τὸ α' γ',
καὶ τὸ α' β'. ὥς εἶναι τὸ α' β' τὸ α' β' εἶναι. id. ib.

ἔλαβε πρῶτον τὸ αὐτὸ καὶ τῶν αὐτῶν. νῦν λαμβάνει τὰς
αὐτὰ καὶ τῶ αὐτῶ. id. ib.

λείπει δὲ τὸ ὅσπερ ἐν πρώτῳ καὶ περὶ τῶν καταφατικῶν καὶ
ἀποφατικῶν, καταφατικῶν ὡς ἐν πρώτῳ καὶ τρίτῳ. ἐν γὰρ δευ-
τέρῳ καταφατικῶν ἢ συνάγει. id. ib.

βύλει ἐν τούτοις ὁ φιλόσοφος εἰπεῖν περὶ τῆς μὴ παρὰ τούτου
συμβαίνειν, ὡς ὅτι ἐκεῖνη ἢ πρότασις ὑδὲ ὅλως λαμβάνειν, οἷον
εἰ λάβω χρώμα παντὶ λευκῷ, τὸ λευκὸν παντὶ πτηνῷ, τὸ πτηνὸν
παντὶ κόρακι, ὥς καὶ τὸ λευκὸν παντὶ κόρακι, τούτο τὸ ἀδύνατον
συνέβη ἢ διὰ τὸ λαβεῖν ὅτι τὸ χρώμα παντὶ λευκῷ. καὶ γὰρ ἐλαμ-
20. βάνετο ἢ μὴ ἐλαμβάνετο, ὑδὲν ἦν ἡκολούθησε τὸ ἀδύνατον. . .
εἰ δὲ μὴ ἐστὶ παρὰ τούτο, δῆλον ὅτι παρὰ ἄλλην ἐστὶ πρότασιν οἰαν-
δήποτε ληφθεῖσαν, ὡς καὶ νῦν παρὰ τὸ καὶ τὸ λευκὸν παντὶ πτηνῷ
ληφθῆναι τὸ ἀποπῶν ἡκολούθησεν. ὅτω τὸ μὴ παρὰ τούτο γίνετο.
id. f. CXII b.

ἄν τε ἐν τῇ δεικνύσῃ. ὅτε φησὶν ἐν τῇ δαίξει τῇ ἐπ' εὐθείας
γνωμένη καὶ μὴδὲν ἀποπῶν συναγῆσθαι. αὕτη γὰρ ἢ μόνον ἔκ ἀναφῆς
τὴν ὑπόθεσιν ἀλλὰ καὶ βεβαιῶσι. ἢ γὰρ τίθησιν ὡς ἀντίφασιν. ὁ γὰρ τῇ
ἐπ' εὐθείας δαίξει κεκρημένος καὶ μὴδὲν ἀποπῶν συναγῶν ἔκ ἐισά-
γει ὁ ἀντίφασιν, τότε εἰς τὸ ἀντικείμενον τῇ ἡμετέρᾳ ὑπόθεσιν. ἔτι
δὲ ὅταν ἀναφῆσθαι τι δεικτικῶς διὰ τῶ α' β' ἐπ' εὐθείας δεικτικῶς,
συνάξει ὁ προσδιαλεγόμενος τὴν οἰκείαν πρότασιν, ἥτις ὡς ἀντι-
κειμένη ἀναφῆσθαι ἐστὶ τῆς ὑφ' ἡμῶν ὑποτιθεμένης. ὑδὲ ὅτως ἔχει
χωρᾶν τὸ μὴ παρὰ τούτο συναγῆσθαι ἀδύνατον. τὸ γὰρ μὴ παρὰ τούτο
τότε λέγομεν ὅταν ἀναφῆσθαι τούτου μὴδὲν ἦν περὶ αὐτῆς ὁ συλ-
35. λογισμός. ἐκ τούτων συνάγει ὅτι κακῶς παραδείγματι ἐχρησά-
μεθα ἐν ἀρχῇ τῆς θεωρίας ἐπὶ τῆς ψυχῆς. ἰδὲ γὰρ φησὶν ὅτι δεῖ
καὶ ταύτης ἀναφῆσθαι ἐκ τῆς συλλογισμῶς ἐπὶ περὶ αὐτῆς τὴν συλ-
λογισμὸν. φαίνεται δὲ μοι καὶ ἐπὶ τῶν τοσούτων χωρᾶν ἔχειν τὸ μὴ
παρὰ τούτο, ὡς ἐν θεωρίᾳ ὑπεδείξαμεν. τούτο δὲ ὁμῶς ἐπὶ πλέον
40. ζητεῖσθαι, ταῦτα δὲ γράφομεν ἀπορῶντες ζώντων ἐξηγητῶν. οἱ
μὴ γὰρ ἐκείνους εἰσὶν, φησὶν ὁ κωμικός, οἱ δ' ὄντες ἔκ ἀγαθῶν. "ἐπιχει-
ροῖν τὴν Ζήνωνος δεικνύειν λόγον, ὡς ἔκ ἐκείνων ἐκείνων" (p. 65 b 18).
ὁ Ζήνωνος λόγος ἐστὶ τοσούτος. εἰ ἀπειρα τὰ ἐκείνων, ἀδύνατον τὰ
ἐκείνων διεξελθεῖν (τὸ γὰρ ἀπειρον ἀδιεξίτητον). πᾶν δὲ τὸ κινούμενον
τὸ διάστημα ἀνάγκη πρῶτον καὶ ἐν τῷ ἡμῶν τῷ διαστήματος γεγο-
νέναι. ἔκ ἀρα κινεῖται. εἰ ὅν βυλόμενος τις δεῖξαι ὅτι ἀσύμμε-
τρος ἢ διάμετρος τῇ πλευρᾷ τῷ τετραγώνῳ, ὑποτιθεῖτο τὸ ἐναν-
τίον, ὅτι σύμμετρος ἐστίν, καὶ ταύτῃ τῇ προτάσει ἐπισυνάπτει τὴν

εἰρημένον τὸ Ζήνωνος λόγον καὶ συνάγει, ὃ κινεῖται τι, ὅπερ ἀδύνατον, ἐρῶμεν πρὸς αὐτὸν ὅτι ἐτέραν ζητήσων δεῖξιν· τὸ γὰρ ἀδύνατον ὃ συνέβη παρὰ τὴν ὑπόθεσιν· ἀναιρημένης γὰρ τῆς ὑποθέσεως τὸ αὐτὸ συναχθήσετ' αἰτοπον διὰ τὴν τὸ Ζήνωνος παραλογισμὸν. Anonym.

65⁵ διὰ δύο αἰτίας γίνετ' ὅτι μὴ παρὰ τὸτο, μίαν μὲν ἦτοι ὅταν οἱ μέσοι ὅροι μὴ συνάπτωσι πρὸς ἑαυτούς... ἡ δευτέρα αἰτία τὸ μὴ γίνεσθαι τὸ μὴ παρὰ τὸτο, ὅταν συνδέωντ' οἱ μέσοι ὅροι, μὴ μέντοι διὰ τὴν ἐξ ἀρχῆς ὑπόθεσιν συμβαίνει τι αἰτοπον, ὡς ἐπὶ τῷ χρώματός καὶ τῷ λευκῷ, καὶ πτηνῷ καὶ κέρακος. Ioh. Phil. f. CXII b.

66²⁵ βύλετ' διὰ τούτων εἰπεῖν ὁ Ἀριστοτέλης ὅπως μὴ κατασυλλογίζωντ' ἡμῶν, καὶ φησὶν ὅτι παρατηρητέον τὸτο, ὅπως μὴ τὴν αὐτὴν ὅρον πολλάκις λαβεῖν ὁ προσδιαλεγόμενος... ἐὰν δὲ μὴ λαβὴ δις τὴν αὐτὴν ὅρον, ὅδαμῶς δυνατὸν κατασυλλογίσασθαι. ἡ πάλιν εἰ λαβὴ ἀμφοτέρως μερικῶς τὰς προτάσεις, ὅδαμῶς συλλελογίζεσθαι. εἰ δὲ βυλόμενος δεῖξαι τὸ καθόλου ἀποφατικὸν λαβὴ μίαν πρότασιν ἀληθὴ ἀποφατικὴν, ἡμῶν τῇ καταφατικῇ ἐνισαμένων διὰ τὸ ἀμφοῦ γίνεσθαι ἀποφατικὴν, ὁμοίως ὃ συλλογιεῖτ'. λέγει ὅν πρῶτον πῶς ὀφείλομεν μὴ κατασυλλογίζεσθαι, ὕστερον δ' ἐρεῖ πῶς ἡμεῖς ἄλλως κατασυλλογίσασθαι δυνήσμεθα. id. f. CXIII.

66³³ νῦν λέγει πῶς ἂν οἱ κατασυλλογιζόμενοι κατασυλλογίσασθαι δύνωντ', ἐὰν κρίνῃ τῆς τάξεως τῶν ὅρων παιήσωντ', ἵνα νομίσῃ ὁ προσδιαλεγόμενος ἀσυναρτήτως εἶναι τὰς προτάσεις καὶ ὁμολογήσῃ, εἰ διὰ πλείονων προτάσεων δείκνυτ' ὅτι αὐτό. id. f. CXIII b.

66³ ἐπειδὴ οἶδαμεν πότε γίνετ' καὶ πῶς ὁ συλλογισμὸς, φανερόν πότε γίνετ' ἔλεγχος ἢ ὃ γίνετ'. εἰ γὰρ εἰ ἡ μία ἀποφατικὴ πρότασις ἢ δὲ λοιπὴ καταφατικὴ, ἔλεγχος γίνετ' καὶ συλλογισμὸς, εἰ ἀμφοῦ καταφατικῶς ἦτοι ἐν πρώτῳ ἢ τρίτῳ χήματι, καὶ ὅτω γίγνετ' συλλογισμὸς. ἐπειδὴ δὲ ὁ ἐλέγχει βυλόμενος τὸ ὑπὸ σὺ λεγόμενον τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον λαμβάνει τὴν σὴν ὑπόθεσιν, ἐξ ἀνάγκης εἰδέναι τὸτο ὀφείλει καὶ ἐκείνῃ τῇ προτάσει ἐνδεῖναι τὴν σὴν ὑπόθεσιν ἀναρρῶσθαι. ἐὰν γὰρ ἐκείνῃ ἐνδεῖς, ἀδύνατον γενέσθαι ἔλεγχον. id. ib.

66¹⁵ ὥσπερ εἰ ἀμφοτέρως ποιήσῃ ἀποφατικῶς, ὅθεν συνάγει ἔτι καὶ ὃ δύνατ' ἐλέγχει, ὅπως εἰ μὴδὲν τεθῇ ἐν ὅλῳ (ἀντὶ τῷ εἰ μὴ δευτέρῃ πρότασις τεθῇ καθόλου) ἀλλ' ἀμφοῦ μερικῶς, ὃ δύνατ' ἔλεγχον συναγαγεῖν· ἐξ ἀμφοτέρων γὰρ μερικῶν ἔλεγχος ὃ γίνετ'. id. f. CXIV.

66¹⁸ βύλετ' εἰπεῖν περὶ τῆς γιγνομένης ἀπάτης, ὅτι γίγνετ' ἡ ἀπάτη διὰ τὸ μὴ ἐπισημονικῶς εἰδέναι τὰ πράγματα. ἡ ἀπάτη δὲ γίνετ' ὅπως. id. ib.

66³ ἄλλη ἀπάτη γίνετ' ὡς καθόλου τὸ καὶ μέρος πρὸς ὅλῳ. id. ib.

66³⁰ εἰρήκαμεν πόσαι εἰσὶν αἱ ἀπάται. νῦν δὲ βύλετ' τὸτο εἰπεῖν, 66³⁴ ὅτι πάντως συμβαίνει τὴν μίαν πρότασιν ἐπισημονικῶς καθ' αὐτὴν μὴ εἰδέναι... καὶ ὅτος ἐξ ὃ ὃν οὐδὲν ἐπισημονικῶς, συνάξει τὸ αὐτὸ τῷ αὐτῷ ὑπάρχειν καὶ μὴ ὑπάρχειν μὴ ἐκ τῆς αὐτῆς συζυ-

χίας. "εἰ μὴ ἐκ τῆς αὐτῆς συζυγίας" λέγει ἀντὶ τῷ ἵνα μὴ ὡσι κατ' ἐξέαν. id. ib.

ἀμφοτέρως, φησί, τὰς προτάσεις ὃν ἐγγυρεῖ ὑπονοεῖν ἀληθεῖς, ὡς τὸ β' τῷ μ' β' παντί, τῷ δὲ γ' ὅθεν, ἢ τὸ ἀνάπα- 5 λω. id. ib.

"ὁμοίως δὲ καὶ ὃ ἐν Μένωνι μένων λόγος, ὅτι ἡ μαθήσις ἐστὶν ἡ ἀνάμνησις." χρησάμενος ἐπὶ τῶν ὑπαλλήλων καὶ τῆς ἐν αὐτοῖς γιγνομένης ἀπάτης παραδείγματι τῶν τριγώνων, δηλοῖ ὅτι πολλὰ τὰ καθόλου γινώσκουμεν μὴ εἰδότες τὰ καθ' ἕκαστα. νῦν ἐν ἐτέρῳ κέχητ' παραδείγματι, καὶ φησιν ὅτι τοιούτως ἐστὶ καὶ ὃ ἐν τῷ Μένωνι τῷ διαλόγῳ τῷ Πλάτωνος ὑπὸ Σωκράτους εἰρημένους λόγους· ἐν ἐκείνῳ γάρ, ὡς φησιν Ἀλέξανδρος, βυλόμενος ὁ Σωκράτης δεῖξαι τὰς μαθήσεις ἀναμνήσεις ὕσας, ἐπερωτᾷ τὴν παιδα τῷ Μένωνος ποῖον λόγον ἔχει πρὸς τὸ τετράγωνον τὸ ἀπὸ τῆς διπλασίου πλευρᾶς ἀναγραφόμενον τετράγωνον. Anonymus.

"ὅδαμῶς γὰρ συμβαίνει προεπίσασθαι τὸ καθ' ἕκαστον." ὁ μὲν Ἀλέξανδρος οἶετ' τὸτο εἰρηάζει πρὸς ἀνατροπὴν τῷ τὰς μαθήσεις εἶναι ἀναμνήσεις· ὁ γὰρ Σωκράτης, ὡς εἴρη, διὰ τὸ αἰδιῶτ' καὶ καὶ μέρος ἐδείξε τῷ νέῳ ὅτι τὸ ἀπὸ τῆς διαμέτρου διπλασίου ἐστὶ τὸ τετράγωνον. φησὶν ὅν ὁ Ἀριστοτέλης ὅτι τὰ καὶ μέρος ὃ προεπισάμεθα, ὡς μανθάνοντες ὃν ἀναμνησκόμεθα ἀλλὰ γνωρίζομεν. μήποτε δὲ ἢ ὃν ἐπιλαμβάνετ' τῷ Πλάτωνος ἢ ὃν ὁρθῶς ἐπιλαμβάνετ'. εἰ γὰρ καὶ μὴ προεπισάμεθα τὰ καὶ μέρος, ἀλλὰ διὰ τούτων ἀναμνησκόμεθα τῶν καθόλου καὶ ἀνεγείρομεν τὰς καθόλου λόγους ὃς κατ' ὕσιν ἔχομεν ἡμεῖς καὶ οἰοῖται προδιδόμενος. "ἀλλ' ἄμα τῇ ἐπαγωγῇ λαμβάνειν τὴν καὶ μέρος ἐπισήμην." κοινώτερον αὐτὴν ἐκάλεσεν· ἐπισήμην γὰρ κυρίως ἐστὶν ἡ τῶν καθόλου γνωσις. id.

τὸ "ἀλλ' ὅς ὡς τὸ ἐνεργεῖν" πρὸς τὸ ἄνω εἴρη, ὅτι ὁ ὑπο- 67³ νοῦν ὅτι ἦδε ἡ ἡμίονος κύει, ὅς ὡς πρὸς τὸ ἐνεργεῖν ἐκ τῷ καθόλου λόγον οἶδεν, ἐπεὶ ἡ ἐνεργεῖ, ἦδει ὅτι ὃ κύει ἐκ τῷ καθόλου ἐνεργῶν. "τὸ γὰρ ἐπίσας λέγειτ' τριγῶν, ἢ ὡς τὸ καθόλου ἢ ὡς τὸ οἰκία ἢ ὡς τὸ ἐνεργεῖν." διαίρεσιν ἐνταῦθα παραδίδωσι τῆς ἐπισήμης καὶ τῆς ἀπάτης, ὅτι τὸ ἐπίσας ἢ περὶ τὸ καθόλου ἢ περὶ τὸ καὶ μέρος ἢ 35 περὶ ἀμφοτέρως, τῷ τῆς ἐνεργεῖν· ἐνεργῶμεν γὰρ ἀπὸ τῶν καθόλου ἐπὶ τὸ καὶ μέρος. ὁμοίως ὃν ἀπατώμεθα ἢ τῷ μὴ εἰδέναι τὸ καθόλου ἢ τῷ μὴ εἰδέναι τὸ καὶ μέρος ἢ τῷ μὴδὲν, τῷ τῆς ἐνεργεῖν ἀπὸ τῷ καθόλου ἐπὶ τὸ καὶ μέρος· διὰ τὸτο γὰρ κακῶς ὡς ὅτι ἡ ἡμίονος κύει, διὰ τὸ μὴ ἐνεργῆσαι αὐτὴν ἀπὸ τῷ καθόλου, 40 ὅτι ὅδαμῶς ἡμίονος κύει. Ioh. Phil. f. CXV.

ἕτερόν τι θεωρήματι παραδίδωσιν ὁ φιλόσοφος ἐνταῦθα τοῦ- 67¹² τον. ἐὰν τις, φησί, λαβὴ τὴν ὁρισμὸν τῷ καλῷ καὶ οἰκῇ τὴν αὐτὴν εἶναι τῷ κακῷ, ὑπονοήσῃ καὶ αὐτὸς τὸ αὐτὸ εἶναι ἀπαρραλλάτως τὸ ἀγαθὸν τῷ κακῷ, ὅπερ ἀληθές. ὁ δὲ φιλόσοφος κακῶς ἔλαβε τὸς ὅρους ὅπως· τὸ ἀγαθὸν εἶναι τὸ αὐτὸ τῷ κακῷ εἶναι, λέγω δὲ τῷ β', καὶ τῷ κακῷ εἶναι τὸ αὐτὸ τῷ γ' ἀγαθῷ εἶναι, καὶ ὅθεν αἰτοπον ἀκολουθεῖ διὰ τὸτο ὃν ὅλῳ ὕστερον ἐρεῖ "ἀλλὰ τὸτο ἀκριβέστερον σκοπεῖται." id. ib.

67^b εἶπεν "ἐπισκεπτόν βέλτιον" ἢ ἐπειδὴ εἶπεν, εἰ μήτι γε καὶ
26. συμβεβηκὸς οἰσθῆ' τὸ καλὸν κακὸν εἶναι, ἢ ὅτι κακῶς ἐξέθετο τῆς
ὁρμῆς τῷ κακῶς εἶναι ἄνω. id. ib.

67^b ἐντεῦθεν ὁ φιλόσοφος βύλε' εἰπεῖν περὶ τῶν ἀντιστροφῶν
27. τῶν ἐν πρώτῳ χήματι γινομένων καὶ καταφατικῶν καὶ ἀποφατικῶν 5
καθόλου. id. ib.

67^b ἐν τῷ καθόλου ἀποφατικῷ ὑκέτι δὲ ἀντιστρέφει ἡ ἐλάττων
34. πρότασις ἀλλ' ἡ μεῖζων ἢ β' α'. εἰάν ὤν, φησὶν, ἢ β' α' πρότασις,
τῷ τῆς ἡ μεῖζων, ἀντιστρέφει, ἀντιστρέφει καὶ ἡ γ' α', τῷ τῆς
συμπέρασμα. ἀπεσιώπησε δὲ τὴν α' γ'. ὅτι ἡ δύνατο ἀντι- 10
στρέφει ἡ καταφατική, τῷ τῆς ἡ ἐλάττων, ἐπὶ τῷ δευτέρῳ τρόπῳ
τῷ πρώτῳ χήματος, τῆς μεῖζονος προτάσεως καὶ τῷ συμπεράσμα-
τος ἀποφατικῶν ὅσων. id. f. CXV b.

68^a ἕτερον θεωρήμα παραδίδωσιν ὁ φιλόσοφος χαρίεσται πάνυ
3. τοῦτον. εἰ τὸ α' καὶ τὸ β' ἀντιστρέφει, καὶ τὸ γ' καὶ τὸ δ' ἀντιστρέφει. 15
εἰάν ὤν παντὶ πράγματι, εἰ τὸ α' καὶ τὸ β' ἐξ ἀνάγκης, καὶ τὸ γ' καὶ τὸ δ'.
καὶ ὡφείλε τὸτο παράδειγμα παραστήσαι· ὡς δὲ ἄλλος μέλλοντος
ἀποδείκνυσι παρίσχει παράδειγμα. ἔγω γὰρ τὸ α' ἀγένητον, τὸ β'
ἀφθαρτον· ταῦτα ἀντιστρέφουσιν. καὶ ἔγω τὸ γ' γενητόν, τὸ δὲ δ'
φθαρτόν· καὶ ταῦτα ἀντιστρέφουσιν. δύο γὰρ συλλογισμοὶ σύγ- 20
κεινῷ. id. ib.

68^a ἕτερον θεωρήμα λέγει ἐνταῦθα, ὅτι εἰ παντὶ ἦν τὸ ἀγένητον
11. ἢ τὸ γενητόν, ὅκον καὶ παντὶ ἦν τὸ ἀφθαρτον ἢ τὸ φθαρτόν, καὶ ἀντι-
στρέφει τὸ ἀφθαρτον τῷ ἀγένητῳ· εἰ γὰρ μὴ τὸ φθαρτόν, τὸ δὲ
φθαρτὸν ἰσοδυναμεῖ τῷ γενητῷ καὶ ἀντιστρέφει, ὡς καὶ τὸ ἀγένητον 25
ἀντιστρέφει ἐπὶ τῷ γενητῷ. ὅπερ ἄτοπον. ὅτω καὶ ἐπὶ τῷ ἀφθάρτῳ
τῷ ἀφθάρτῳ ἀντιστρέφει τὸ ἀγένητον· εἰ γὰρ μὴ ἀντιστρέφει, τὸ
γενητόν· τῷ δὲ γενητῷ ἀντιστρέφει τὸ φθαρτόν, ὡς καὶ τῷ ἀφθάρτῳ
τὸ φθαρτὸν ἀντιστρέφει, ὅπερ ἄτοπον. ὅτω γίνοντι δύο συζυγίαι
συλλογισμῶν ἐκ τῆς πρώτης ἀντιστροφῆς τῆς ἀγένητον καὶ ἀφθα- 30
τον. γίνοντι δὲ καὶ ἄλλαι δύο ὁμοίως ἐκ τῆς ἀντιστροφῆς τῆς γενητόν
καὶ ἀφθαρτον· ὡς καλῶς εἶπεν ἀνωτέρω "δύο γὰρ συλλογισμοὶ σύγ-
κεινῷ", εἰς ἐκάστην αὐτῶν ἀντιστροφὴν. ἀλλ' εἰδέναι δεῖ ὅτι διὰ τῶ
ἀδυνατὸν δείκνυσι ἕκαστος συλλογισμὸς ἐκάστης ἀντιστροφῆς. id. ib.

68^a ἕτερον θεωρήμα παραδίδωσι θαυμασίον πάνυ. ἔστι δὲ τοῦτον. 35
16. εἰάν τὸ α' κατηγορεῖται καὶ τὸ β' καὶ τὸ γ', κατηγορεῖται δὲ καὶ τὸ β' τὸ
γ', εἰδέναι δεῖ ὅτι καὶ τὸ β' τὸ α' κατηγορεῖται. καὶ ἀντιστρέφει· ἐπειδὴ
γὰρ τὸ α' κατηγορεῖται τὸ β' γ', τὸ δὲ β' κατηγορεῖται καὶ αὐτὸ ἐαυτῷ καὶ
τῷ γ'. ἔκαστος γὰρ τῶν ὄντων αὐτὸ ἐαυτῷ κατηγορεῖται. id. f. CXVI

68^a "πλὴν αὐτῷ τῷ α'." τὸτο τὸ ῥῆτον ὡς ἐν συντόμῳ μὲν ὁ Ἀλέξ- 40
21. ἀνδρὸς ἐσφάλαται λέγει· ἐχρῆν γάρ, φησὶ, κείνῳ καὶ αὐτῷ τὸ α':
προεῖρη' γὰρ ὅτι ἀντιστρέφει τὸ β' τῷ α'. βύλε' δὲ ἀπολογισάσθαι
ὑπὲρ αὐτῷ καὶ δεῖξαι ὅτι ὁρθῶς ἔχει, καὶ φησιν ὅτι ἔγω τὸ α' τὸ
λευκὸν κατηγορούμενον τῷ τε β' περὶ καὶ τῷ γ' λογικῷ, κατηγο-
ρεῖσθαι δὲ τὸ περὶ τῷ λογικῷ. κατηγορεῖται δὲ καὶ ἐαυτῷ. πάντων 45
ἄρα τῶν ὑπὸ τὸ α' κατηγορεῖται τὸ β'. ὅτι ἀνάγκη δὲ καὶ αὐτῷ τῷ
λευκῷ κατηγορεῖσθαι τὸ περὶ. "ἐπεὶ δὲ μᾶλλον, ὅτι οὐκ ὁμοίως"
(v. 32). Anonymus.

ἔστι καὶ τὸ "πλὴν" ὅτω ἐκλαβεῖν ὡς κείνῳ, καὶ ὅτι καὶ τὸν Ἀλέξ-
ανδρον ἀντὶ τῷ "καί." ἐπεὶ γὰρ τὸ γένος ἕτερον ἐστὶ τῶν εἰδῶν ὡς
κατηγορεῖται τὸ β', καὶ μὲν τῶν ὑπὸ τὸ α' πάντων λεχθῆσθαι τὸ β', καὶ
διὰ τὸτο ταῦτον ἔχει τῷ α', κατ' αὐτῷ δὲ τῷ α' ὅτι λεχθῆσθαι. 5
cod. Reg. 1917.

ἐν τούτοις ὁ φιλόσοφος ἀκριβῆ καὶ θεῖα παραδίδωσιν. ἔστιν δὲ 68^a
τὸ θεωρήμα τοῦτον. εἰάν τὸ α' καὶ τὸ β' αἰρετά ἐσιν, ἔχουσιν δὲ ἀντι- 25
κειμένα, τὸ μὲν α' ἔχει ἀντικείμενον τὸ β', τὸ δὲ γ' τὸ δ', καὶ ταῦτα
φευκτά ἐσιν. εἰ δὲ τῶν αἰρετῶν τὸ ἐν μᾶλλον αἰρετώτερον,
ὅκον καὶ τῶν φευκτῶν τὸ ἐν μᾶλλον φευκτότερον ἐσιν. οἷον ὡς ἐπὶ
παραδείγματος, ἔγω ὑγεία καὶ πλῆτος αἰρετά, νόσος δὲ καὶ πενία
φευκτά. εἰάν τις τὴν ὑγίαν ὡς μᾶλλον αἰρετὴν ζητῇ, ὁ δὲ ἄλλος ὅτι
καὶ τῷ πλῆτι τὸ ἐναντίον τι ζητεῖ ὡς ἥττον φευκτόν, οἷον τὴν πε-
νίαν· συμφέρει γὰρ ὑγιαίνειν καὶ πένεσθαι ἢ πλουτεῖν καὶ νοσεῖν. Ioh.
Phil. f. CXVI

πρᾶγμα μέγιστον ἐνταῦθα παραδίδωσιν ὁ φιλόσοφος ἐκ τῶ 68^a
εἰρημένῳ θεωρήματος, ὁ ἀπ' ἐναντίας ἐστὶν τῇ νῦν γνώμῃ τῶν ἀν- 39
θρώπων· οἱ γὰρ ἄνθρωποι οἶον ὅτι ὁ ἔρως γίγνεται διὰ τὴν μῆξιν,
αὐτῶς δὲ δείκνυσιν ὅτι διὰ τὴν προαίρεσιν τῆς φιλίας, σύμβολον δὲ
τῆς προαιρέσεως ἡ μῆξις. id. f. CXVI b.

βύλε' διὰ τούτων δεῖξαι ὅτι καὶ οἱ ῥητορικοὶ συλλογισμοὶ διὰ 68^a
τῶν τριῶν χήματων δείκνυνται. ῥητορικοὶ δὲ ἐσιν οἱ ἐπαγωγικοὶ 2
καὶ οἱ παραδειγματικοὶ καὶ ὅσους ἄλλους ἔχει εἰπεῖν. id. ib.

ὁ συλλογισμὸς διὰ τῷ μέσῳ ὅρῳ συνάπτει τὸν ἄκρον τῷ ἄκρῳ, 68^a
ἢ δὲ ἐπαγωγῇ διὰ τῷ ἐλάττονος συνάπτει τὸν μέσον τῷ ἄκρῳ. 16
id. f. CXVII.

ὅτι, φησὶν, ὁ δι' ἐπαγωγῆς συλλογισμὸς συλλογίζεται τὴν 68^a
μεῖζονα πρότασιν· ἢ γὰρ πρώτη καὶ ἀμεσος ἡ μεῖζων ἐστίν. ἵνα ὤν 30
ταύτην πιευσώμεθα, δι' ἐπαγωγῆς δείκνυμεν. id. ib.

ἐπλήρωσε περὶ τῷ ἐπαγωγικῷ συλλογισμῷ. νῦν λέγει περὶ 68^a
τῷ παραδειγματικῷ. τί δὲ ἐξω παραδειγματικόν; ὅταν τῷ μέσῳ 38
τὸ ἄκρον δεχθῇ ὑπάρχον διὰ τῶν ὁμοίων ἢ ὁμοιον. id. ib.

φανερὸν ὤν ὅτι τὸ παράδειγμα δεικνύμενον ὅτε ὡς μέρος πρὸς 69^a
ὅλον, τῷ τῆς ἐπαγωγῆς, ὅτε ὡς ὅλον πρὸς μέρος, τῷ τῆς συλλο- 13
γισμῶν. id. f. CXVIII b.

φησὶν ὅτι ἐπαγωγῇ λέγει καυχῆσθαι τις ὅταν τῶν δεκτι- 69^a
κῶν τινὲς δύο προτάσεων ἢ μὲν μεῖζων φανερά ᾖ, ἢ δὲ ἐλάττων 20
ἄδηλος μὲν τὸ δὲ πιεζὸν ὁμοίως ἔχουσα τῷ συμπεράσματι ἢ καὶ πλεόν
τῷ συμπεράσματος, καὶ ταύτην δεικνύει καταλειπὼν τὸ δεικνύειν
τὸ συμπεράσμα τὸ δεικνύμενον· ὅτος γὰρ ἀπάγει ἡμᾶς ἀπὸ τῆς ζη-
τούμενης προβλήματος ἐπὶ ἕτερον. εἰ γὰρ μᾶλλον τὸ συμπεράσμα-
τος ἢ ἐλάττων πρότασις ἄδηλος εἴη καὶ ταύτην ἐπιχειροῖ διὰ προ-
συλλογισμῷ δεικνύειν, ὅτι λέγει τὸ τοιοῦτος ἀπαγωγῇ καυχῆσθαι ἀλλὰ
ὑπαλλάγῃ καὶ τῇ ἐπὶ χαλεπώτερον πρόβλημα μεταβάσει. ἐν οἷς
ἢ πρᾶξις καὶ β' τῶν Προτέρων Ἀναλυτικῶν σὺν θεῷ πληρῶν.
Anonymus.

ὁ μόνον ἐὰν ὁμοίως ἔχη τῷ συμπεράσματι ἢ ἐλάττων πρὸς 69^a
τασις καὶ τὸ ἀφανές, ἀπαγωγῇ ἐστίν, ἀλλὰ πάν ἢ ἐλάττων πρότα- 28.

τὸν ἐξέρρυλλον τύπον γράφειν τὸν μὴ ἀπλῶς εἰδὸτα γράφειν, ὅπως ἀδύνατον γινῶναι τὸν ἀποδεικτικὸν συλλογισμόν πρὸ τῆς μαθεῖν τὸν ἀπλῶς συλλογισμόν. εἴτα ἐπειδὴ ὁ ἀπλῶς συλλογισμὸς σύγκειται ἐκ προτάσεων, ὃ δυνάμει δὲ ἄνευ προτάσεων γινῶναι τὸν ἀπλῶς συλλογισμόν, παραδίδωκεν ἡμῖν τὸ περὶ Ἑρμηνείας, ἐν ᾧ περὶ 5 προτάσεων διδάσκει. πάλιν δὲ ἐπειδὴ ἀδύνατόν ἐστι γινῶναι τὰς προτάσεις ἄνευ τῶν ἁπλῶν φωνῶν ἐξ ὧν σύγκειται, πρὸ τῆς περὶ Ἑρμηνείας παραδίδωκεν ἡμῖν τὰς Κατηγορίας, ἐν αἷς διδάσκει ἡμᾶς περὶ τῆς τῶν ἁπλῶν φωνῶν δυνάμεως τε καὶ σημασίας. καὶ ἐπεὶ συλλογισμῶν πλείονα εἶδη, ὡς ἐν τοῖς Πρωτέροις Ἀναλυτικοῖς 10 διὰ πλείονων ἐδείξαμεν, ὃ τε σοφιστικὸς, ὃ διαλεκτικὸς καὶ ὁ ἀποδεικτικὸς, τὸν μὲν ἀποδεικτικὸν συλλογισμόν ἐν τούτοις ἡμῖν παραδίδωσι, τὸν δὲ διαλεκτικὸν ἐν τοῖς Τοπικοῖς, ἐν ᾧ πῶς ἂν ἐφ' ἐκτε-
 ρα τὰς ἐπιχειρήσεις παραδίδωσιν, ἵνα μὴ ἐξαπατώμεθα ὑπὸ τῶν προσδιαλεγόμενων ἡμῖν. διδάσκει δὲ ἡμᾶς καὶ περὶ τῆς σοφισ-
 τικῆς συλλογισμῶν ἐν τοῖς Σοφιστικοῖς Ἑλέγχου, ὡς περὶ ἄλλεξητή-
 ριον ἡμῶν φάρμακον παρέχων ἐπὶ τῇ ἀποφύγειν, ὡς αὐτὸς φησι, τὰς σοφιστικὰς ἐνοχλήσεις, ὅν τρόπον καὶ οἱ ἱατροὶ διδάσκον τὰ δηλητήρια τῶν φαρμάκων ὅτι ἐπὶ τῇ χρήσει ἄλλ' ἐπὶ τῇ φεύγειν. . .
 διόπερ' ὅδε ἐπιγράφει τὸ βιβλίον περὶ Σοφιστικῶν Συλλογισμῶν, 20 ἀλλὰ Σοφιστικοῖς Ἑλέγχου. . . ἀποδείξεις τοίνυν ἐστὶ συλλογισμὸς ἐπιστημονικὸς ἐξ αὐτοπίστων καὶ ὁμολογούμενων λόγων λαμβανόμενος. πρότερον δ' ἐστὶ τῇ τάξει τὸ προκείμενον βιβλίον τῶν Σοφιστικῶν Ἑλέγχων. ὅτι μὲν ἡμῶν ἐπὶ τοῖς Τοπικοῖς ὤφειλεν, ἐν ἐκεί-
 νοις ἀπεδείξαμεν (τὰς ἡμῶν πιθανοὺς ἐγγυμναζόμενους βάζον τοῖς ἀναγ-
 καίοις προσβαλλόμενους), ὅτι δὲ προηγείτο τῶν Σοφιστικῶν Ἑλέγχων, ὅλον ἐντεῦθεν. Ioh. Phil. f. 3.

71^a ἰστέον δὲ ὅτι καὶ ἐνταῦθα ὁ Ἀριστοτελής ἐαυτῷ ἀκολουθεῖ καὶ τὸν τρόπον τῆς διδασκαλίας, καὶ ἄρχεται ἀπὸ τῶν καθολικωτέρων. "πᾶσα γὰρ" φησι "διδασκαλία." . . γινώσκειν χρὴ ὅτι δύο τρό- 30 ποι ὑπάρχουσιν ἐξ ὧν πᾶσα γίνεται γνώσις, ὡς φησι καὶ Πλάτων, μαθήσις καὶ εὗρεσις. ἡ γὰρ μαθαίνοντες παρ' ἑτέρου γινώσκουμεν ἢ εὗρισκοντες αὐτοί. φησὶν ὅτι ἐν τούτοις ὁ Ἀλέξανδρος, ὃ καλῶς λέγων, ὅτι γινώσκοντες ἐνταῦθα εἶπε τὴν εὗρεσιν, ἢ τὴν λεγόμενον, πᾶσα διδασκαλία καὶ πᾶσα μαθήσις ἐκ προὑπαρχούσης γίνεται εὗρε- 35 σεως. ὅτι ἐστὶ δὲ ἀληθές. αὐτὸς ἡμῶν παρακατιῶν σαφῶς ἡμῖν παραδίδωσι τὸν περὶ εὗρεσεως λόγον. ἄλλως τε καὶ τῆς εὗρεσεως πάντως προὑπάρχει ἡ ζήτησις, ὡς καὶ εὗρεθαι ὅτι ἐστὶ τῶν αὐτοπί-
 στων, λέγω δὴ τῶν κοινῶν ἐνοπιῶν ἢ τῶν ἐξ αἰσθήσεως γινωσκο-
 μένων. πρώτη γὰρ ἡ τούτων ἐπιβολὴ καὶ ὅτι ἐξ ἄλλων ἔχει τὸ πιστόν, 40 περὶ τούτων δὲ ζήτησις ὑδεμία γίνεται. ὡς καὶ πᾶσα εὗρεσις ἐκ τινος καὶ αὐτὴ προὑπαρχούσης γίνεται γνώσεως, ὡς περὶ καὶ ἡ μαθήσις. τί ὅτι διαφέρει τὸ "ἐκ προὑπαρχούσης γίνεται γνώσεως" τὸ ἐκ μαθή-
 σεως ἀκρίβειαν ἢ ἐξ εὗρεσεως; ἐκατέρω γὰρ τι τούτων προεγγινώσκει ἀνάγκη. ἅμα δὲ τούτο ἀδύνατον, τυτέστι τὴν μάθησιν καὶ τὴν 45 γινώσκον. ἀκρίβειαν γὰρ ἀνάγκη ἐξ ἄλλης εἶναι μαθήσεως. πᾶσα γὰρ φησι διδασκαλία καὶ πᾶσα μαθήσις. καὶ τούτο ἐπ' ἀπειρον. ὅτι ἅρα τὸ γινώσκειν ἀντὶ εὗρεσεως ἀκρίβειαν, ἀλλ' ἀπλῶς ἐκ προε-

γινωσμένον τινὸς καὶ προσμολογούμενον, καθ' ὃν ἂν εἴη τρόπον ἢ ἐκείνῃ γινώσκον προὑπαρχούσα, εἴτε ἐκ μαθήσεως εἴτε ἐξ εὗρεσεως εἴτε καὶ τῶν αὐτοπίστων εἴη καὶ ἀναποδείκτων. ἡ μὲντοι διδασκαλία καὶ ἡ μαθήσις τῷ μὲν ὑποκειμένῳ ταῦτά εἰσι, τῇ δὲ ἔχει μόνον δια-
 φέρουσιν. . . καλῶς δὲ εἶπεν "ἐκ προὑπαρχούσης γίνεται γνώσεως." εἰ γὰρ πᾶσα διδασκαλία καὶ πᾶσα μαθήσις ἐκ προὑπαρχούσης γίνεται μαθήσεως, εἰς ἀπειρον προβαίη ἂν ὁ λόγος. . . θαυμασιώως δὲ προσέθηκε τὸ "διανοητικὴ" πρὸς ἀντιδιαστολὴν τῆς αἰσθητικῆς γινώ-
 σεως. ἡ γὰρ αἰσθητικὴ γινώσις ὅτι ἔχει προὑποκειμένην γινώσκον. . . ἄλλως τε καὶ διανοητικὴν εἶπεν αὐτῇ, ὅτι ἀποδεικτικὴν, ἐπὶ τῇ κα-
 θολικωτέρῳ ἀνιῶν, ἵνα πάντα συλλογισμῶν λάβῃ, καὶ τὴν διαλεκτι-
 κὸν καὶ τὴν σοφιστικὸν, καὶ τὴν ἐπαγωγὴν καὶ τὰς ῥητορικὰς πείσεις. id. f. 3 b.

"αἱ τε γὰρ μαθηματικά," τυτέστι λογικὰ ἐπιστήμαι, δι' αὐτῶν 71^a πιστύνει, τυτέστι διὰ τούτων τῶν τρόπων κατορθύνει, τυτέστι διὰ τῆς 3
 προγνώσεως κατορθύνει, ὡς εἰρήκαμεν. ὁμοίως δὲ τούτο καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἐστὶν ἰδεῖν τεχνῶν. καὶ "περὶ τῆς λόγου" ἦγον τῆς συλ-
 λογισμῶν. οἱ γὰρ τὰ τε καθόλου ἐκ τῶν μερικῶν καὶ τὰ μερικὰ ἐκ τῶν καθόλου πιστύνονται διὰ συλλογισμῶν πιστύνει ἐκ προὑπαρχού-
 σης γνώσεως. id. f. 4.

"ἐξινέντων" ἀντὶ τῆς προσδιαλεγόμενων φησὶν. id. ib. 71^a
 καλῶς εἶπε τὸ "συμπεῖθαι." καὶ γὰρ ὁ Πλάτων φησὶν ἐν Γορ- 71^a
 γίᾳ (p. 454 sq.) ὅτι δύο εἰσὶ πείσεις, ἡ μὲν διδασκαλικὴ ἢ δὲ πιστυ- 9
 τική, καὶ τῇ μὲν διδασκαλικῇ κέρηται οἱ φιλόσοφοι ὡς περὶ ἀλη-
 θείας διαλεγόμενοι, τῇ δὲ πιστευτικῇ οἱ ῥήτορες ὡς ἂν ἐπιτηδεύον-
 τες πείθειν μᾶλλον ἢ τὰληθῆ προβάλλουσιν. id. ib.

μὴ θεωρεῖται δὲ ἡμᾶς τὰ δι' αἰσθήσεως γινωσκόμενα, ἐφ' 71^a
 ὧν ὅθεν προγινώσκειν ἀνάγκη. ὃ γὰρ διὰ μαθήσεως τὰ ταῦτα 11
 ὅθεν ἐκ μεθόδου λογικῆς παραγίνεται. Themist. f. 1.

ἐπειδὴ μὴ περὶ τῶν καὶ μέρος ἐπιστημῶν τῶν ἐστὶν ἡμῖν τὸ προκείμενον ἀλλ' ἀπλῶς περὶ ἀποδεικτικῆς μεθόδου, ὅτι ὀφείλομεν ζητῆσαι τὰ καθ' ἑκάστην ἐπιστήμην προγινώσκουσα ὀφείλουσα ἀλλὰ τὰ καὶ τὴν ἀποδεικτικὴν. ὅτι ἂν δὲ τούτο γινώσκον, εἰ μὴ μαθαίνομεν καὶ ποῖος τρόπος προγινώσκειται τὰ προγινωσκόμενα. τούτο δὲ πάλιν ὅτι ἂν ἄλλως ἡμῖν ὑπάρξει μὴ μαθῶσιν ἐν τῷ ὅλῳ ἐστὶν ἢ ἀποδεικτικὴ ἐπιστήμη καὶ διὰ τίνων περαίνει. ἀναγκαῖον τοίνυν περὶ τούτου πρότερον διαλαβεῖν. φημὶ τοίνυν ὅτι ἐπὶ πάσης ἀπο-
 δείξεως δύο ταῦτα θεωρεῖται, τό τε πρόβλημα ὁ ποτὶθεῖται εἰς ἀπό-
 δεῖξιν, καὶ αἱ προτάσεις δι' ὧν τὸ πρόβλημα κατασκευάζεται. πάλιν δὲ ἐν παντὶ προβλήματι δύο ταῦτα θεωρεῖται, τό τε δίδόμενον καὶ τὸ ζητούμενον. . . εἰδέναι μὲντοι γὰρ χρὴ ὅτι ἐστὶν ὅτι καὶ τὸ δεδο-
 μένον ζητούμενον γίνεται καὶ τὸ ζητούμενον δεδομένον. . . εἰδέναι μὲντοι χρὴ ὅτι ἐστὶν τινὰ δεδομένα ἀ μὴδέποτε ζητούμενα γίνεται, οἷον ἐὰν εἴπω τὸ δοθέν μέγεθος κωφῆσαι, ὅτεποτε ἐστὶ καὶ μέγεθος 4
 ζητούμενον, καὶ εἴπω πάλιν σφαῖραν, ὅτεποτε ταύτην ζητούμενην ποιῶ. αἰεὶ γὰρ αὕτη δέδοται. . . τρόπον δὲ, φησὶ, δι' ὧν προγινώσκονται, δύο, τό τε τί ἐστὶν ἢ τί σημαίνει, καὶ τὸ ὅτι ἐστὶν. καὶ φησιν, ἐπὶ τῷ δεδομένῳ δεῖ προγινώσκουσα καὶ ὅτι ἐστὶ καὶ τί σημαίνει ἢ τί ἐστὶν, ἐπὶ

δὲ τὸ ζητούμεν ὅτι ἐξιν ἀλλὰ τὸ τί σημαίνει ἢ τί ἐξιν. . . εἰρηκῶς "διχῶς ἀναγκαῖον προγινώσκειν" ἐπάγει τρεῖς τρόπους· φησὶ γὰρ ὅτι τὰ μὲν ὅτι ἐξιν προὑπολαμβάνει ἀναγκαῖον, τὰ δὲ τί τὸ λεγόμενον ξυνάει δεῖ, τὰ δὲ ἄμφω. . . καὶ δὴ ἡ αἰτία ἐκ τῶν εἰρημένων τῷ εἶναι τρία ἃ δεῖ προλαμβάνει πάσης ἐπιτήμης, ὧν 5 δύο μὲν καθ' ἓνα τρόπον, ἕτερον δὲ ὁμῶς καὶ τὸς δύο, αὐτὸς μέντοι τὸς τρόπος καθ' ὅς προλαμβάνοντι δύο εἶναι, τὸν τε ὅτι ἐξιν καὶ τὸν ὅτι σημαίνει. Ioh. Phil. f. 4-5.

71α τὸ μὲν ὅτι ἐξιν ἀνευ τῷ τί σημαίνει γινώσκων ἀμύχανον· τὸ 16 δὲ τί σημαίνει γινώσκων δυνατὸν καὶ χωρὶς τῷ εἰδέναι ὅτι ἐξιν. . . 10 ἀλλ' ἰστέον ὅτι ἀπόλλυ διαφέρει τῷ τί ἐξιν τὸ τί σημαίνει· τῶν μὲν γὰρ σημασιολογῶν ὑφ' ἐκάστης φωνῆς καὶ οἱ πάντες ἀμύχανοι ξυνάει. Themist. f. 1 b.

τὸ μὲν γὰρ δεδομένον ἔχει καὶ τὸ ὅτι ἐξιν καὶ τὸ τί σημαίνει, τὸ δὲ ζητούμενον τὸ τί σημαίνει μόνον, τὸ δὲ ἀξίωμα τὸ ὅτι ἐξιν. Ioh. 15 id. f. 6 b. - Phil. f. 5.

71α "τὰ δὲ καὶ ἅμα λαμβάνοντα τὴν γνῶσιν." ἢ εἰπὼν ὅτι πᾶσα 17 διδασκαλία καὶ πᾶσα μαθήσις ἐκ προὑπαρχούσης γίγνεται γνώσεως, οὗν προτιθεῖ περὶ εὐρέσεως εἰπεῖν καὶ δεῖξαι ὅτι καὶ αὕτη ἐκ προὑπαρχούσης γίγνεται γνώσεως. . . πρὶν ἢ δὲ διαλεχθῆναι περὶ εὐρέ- 20 σεως, πρότερον περὶ τῷ γνωρίζειν προτιθεῖ διδάξαι ὡς καθολικῶς τὸν ὄντος, ὡς δεῖξομεν ἐπεξεύοντες. τῷ ὅν γνωρίζειν δύο εἰσὶ τρόποι, εἰς μὲν ὅταν προσεγνωκότες τι αὐτὸς τότε προσβάλλωμεν λήθης μὴ μεσολαβησάσης· οἷον ὅταν πρώτως ἑωρακότες τινά, εἴτα τότε τὴν μνήμην ἔχοντες πάλιν αὐτὴν ἰδωμεν, λεγόμεθα 25 τότε γνωρίζειν· εἰ δὲ λήθῃ μεσολαβήσῃ, εἴτ' αὐτὸς τὴν προτέραν αὐτῷ γνῶσιν ἔχομεν, ἔκτετι γνωρίζειν τὸν τότε λεγόμενον ἀλλὰ ἀναμνησκέσθαι. εἰς μὲν ὅν πρώτως τρόπος ὅστος, δεύτερος δὲ ὡς ὅταν ἔχοντες τῷ καθόλου τὴν ἐννοίαν μερικῶς τινὶ προσβάλλωμεν ὁ μὴ πρότερον ἐθεασάμεθα, εἴτα τότε ἐφαρμόσωμεν τῷ καθόλου 30 τὴν γνῶσιν ἔχομεν. . . ταῦτα ἀμφοτέρωτα δυνατὸν καὶ τοῖς δύο τρόποις ἐφαρμόζειν τῆς γνωρίσεως ἐκότερον ἐκατέρω, καὶ ἄμφω μέντοι τῷ δευτέρω, ὅτω. τὸ μὲν "γνωρίζειν τὰ μὲν πρότερον γνωρίζοντα" ἀρμόζει ἂν τῷ πρώτῳ τρόπῳ, καθ' ὃν γνωρίζομεν τι καὶ πρότερον αὐτὸ τότε ἐγνωκότες· τὸ δὲ "τῶν δὲ καὶ ἅμα λαμβάνοντα 35 τὴν γνῶσιν" τῷ δευτέρῳ τρόπῳ ἀρμόζει, καθ' ὃν ἅμα τῷ προσβάλλειν τινὶ γνωρίζομεν αὐτὸ μὴ πρότερον αὐτὸ ἐγνωκότες, τῷ ἐφαρμόσαι αὐτὸ τῷ καθόλου. ἄρα φησὶ τῷ δευτέρῳ ὅτως. "ἐξιν δὲ γνωρίζειν τὰ μὲν πρότερον γνωρίζοντα," τυχέτι τὰ καθόλου· "τῶν δὲ καὶ ἅμα λαμβάνοντα τὴν γνῶσιν," τυχέτι τὰ μερικά, οἷς 40 πρώτως προσβάλλοντες λεγόμεθα αὐτὰ γνωρίζειν τῷ ἐφαρμόζειν αὐτὰ τοῖς καθόλου τοῖς προσεγνωσμένοις ἡμῶν. τὰ δὲ παραδείγματα ὡς πρὸς τὸν δεύτερον ἐπηγέθη τρόπον. "ὅτι δὲ τότε τὸ ἐν τῷ ἡμικυκλίῳ τρίγωνόν ἐξιν, ἅμα ἐπαγόμενος ἐγνωρίσει." τὸ "ἐπαγόμενος" ἀντὶ τῷ προσβάλλειν αὐτῷ καὶ τὴν αἰδήσιν. "ἐγνω- 45 ρισεν," ἐπεὶ ἢ διὰ τῶν καὶ μέρος γνῶσις ἐπαγωγὴ λέγεται, γινώσκωμεν δὲ τὰ μερικά δι' αἰδήσεως. ἀντὶ δὲ τῷ εἰπεῖν ἐν τῇ χειρὶ, εἶπεν ἐν τῷ ἡμικυκλίῳ, τὴν ἀσάφειαν ἐπισημαίνει. ὥστε τὸ ἐν τῇ

χειρὶ λανθάνον τρίγωνον ὡς μὲν τρίγωνον, διὰ τὸ καθόλου ἐγνωρίσειν, ὡς δὲ τοιόνδε τρίγωνον, δι' ἐπαγωγῆς, ἔκ ἐκ τινων προὑποκειμένων. τοιαύτη γὰρ πᾶσα ἡ αἰδήτικὴ γνῶσις, ἣν ὁδὸς γινώρισιν φάμεν ἀλλὰ γνῶσιν ἀπλῶς. id. ib.

ταῦτα δὲ πάντα μερικά ἐξιν· ὁ καὶ αὐτὸς δηλῶν εἶπεν "ὅσα 71α εἶδη τῶν καθ' ἕκαστα τυγχάνει ὄντα καὶ μὴ καθ' ὑποκειμένου τινος 23 λέγει." ὅταν μέντοι τὸ τρίγωνον θεασάμενοι συλλογισώμεθα ὅτι δύο ὁρθαῖς ἴσας ἔχει τὰς γωνίας, γνωρίζειν λεγόμεθα τὸτα διὰ τινος μέσου, τῷ καθόλου αὐτὸ ἐφαρμόζοντες, οἷον ὅτι πᾶν τρίγωνον τὰς τρεῖς γωνίας δυσὶν ὁρθαῖς ἴσας ἔχει. σημειωτέον δὲ ὅτι τὴν διὰ τῆς αἰδήσεως γνῶσιν μαθήσιν εἶπε· πρὸς ὃ καὶ ἐν ἀρχαῖς εἰπὼν "πᾶσα διδασκαλία καὶ πᾶσα μαθήσις" ἀντιδιαφελλόμενος εἶπε τὸ "διανοητικῇ" ὡς καὶ αἰδήτικῆς τινὸς μαθήσεως ὅσης· ἐν γὰρ ταῖς ἐπαγωγαῖς μόνον τὰ καθ' ἕκαστα γινώσκωμεν, καὶ ὁ τὰ καθόλου.

τυχέτι πρὶν ἢ καὶ τὴν αἰδήσιν προσβάλλομεν τῷ κεκρυμ- 71α μένῳ τρίγωνῳ, κατὰ τι μὲν λεγόμεθα αὐτὸ ἐπίσας, τῷ εἰδέναι 24 ὅτι πᾶν τρίγωνον τὰς τρεῖς γωνίας δυσὶν ὁρθαῖς ἴσας ἔχει (ταύτη γὰρ τῇ δυνάμει καὶ τὸ κεκρυμμένον τρίγωνον ἐγνωκάμεν), κατὰ τι δὲ ἀγνοῦμεν, τῷ μὴ εἰδέναι εἰ τρίγωνόν ἐξιν ὅλως τὸ κεκρυμμέ- νον. εἰ γὰρ ἀγνοῦμεν ὅτι τρίγωνον, δηλόν ὅτι ὡς ὁδὸς εἰ δυσὶν ὁρθαῖς ἴσας ἔχει τὰς γωνίας ἐγνωκάμεν. ὁ ὅν ὅτω γινώσκων ὅτι μὲν πᾶν τρίγωνον τὰς τρεῖς γωνίας δυσὶν ὁρθαῖς ἴσας ἔχει, προήδει τὸ καθόλου, ὅτι δὲ τρίγωνόν ἐξιν τὸ κεκρυμμένον ἐν τῇ χειρὶ, ἡγνόει· 25 διὸ ὁδὸς εἰ δυσὶν ὁρθαῖς ἴσας ἔχει τὰς γωνίας ἤδει. id. ib.

ὥστε ἡνίκ' ἂν ἐπικρύπτῃ τὸ τρίγωνον ἐν τῷ γραμματεῖ, 71α τὸν μὲν τινὰ ἔκ εἰδέναι φατέον ὅτι δυσὶν ὁρθαῖς ἴσας ἔχει, ὁ 27 μὴ δὲ εἰ τρίγωνόν ἐξιν ἴσμεν, ἄλλον δ' αὖ πάλιν ἔκ ἀπλῶς ἀγνοεῖν ὅ τὸ καθόλου κοινότερον ἐπίσας μεθα. διὰ ταῦτα ὅν ὁ φοβητέον ἐκείνους τὸς λόγους ὡς ἐγκαλυμμένους ὀνομαζουσιν οἱ σοφισταί. "ἄρ' οἶδας ἅπασαν δυνάδα ὅτι ἀρτία;" φήσαντος δὲ ναί, "καὶ μὴ ταύτην ἔκ οἶδας ἣν κατέχομεν ἐν ταῖς χερσίν, ὅτ' ὅτι δυνάς ὅτ' ὅτι ἀρτία. ὥστε τὸ αὐτὸ οἶδας τε καὶ ἔκ οἶδας." ἀλλ' ὁδὸς ἀποπον· οἶδα μὲν γὰρ τὸ καθόλου πάθος πάσης δυνάδος, εἰ δὲ αὕτη δυνάς, ἀγνοῶ. ἔκ ὅπερ ὅν ἐπίσας μεθα, τὸτο ἀγνοῶ, ἀλλ' ἐπίσας μεθα τὸ καθόλου, ἀγνοῶ δὲ τὸ καθ' ἕκαστον. ὥστε καὶ πάντα ἀνθρώπων εἰδὼς ὅτι ζῶν ἐξιν, τὸν ἐν Σαρδοῖ βαδίζοντα οὗν ἔτε εἰ ἀνθρώπος ἐξιν ἔτε εἰ ζῶν ἔχω γινώσκων. ὁ γὰρ ἐκείνως γε ἀπαντητέον ὡς ἐπιχειρῶσι τινες, ὅτι ὁ πᾶσαν ἴσμεν δυνάδα ἀρτίαν ὅσαν, ἀλλ' ἣν ἴσμεν ὅτι δυνάς· ἔκ ὅτις γὰρ τὸτο γε παντελῶς, εἶπερ ἴσασιν μὲν ὅπερ τὴν ἀπόδειξιν ἔχουσι καὶ ὁ ἑλαβον, ἑλαβον δὲ τὴν ἀπόδειξιν ὁ μὲν τοιαύτης προῳήκης, οἷον ἐκείνην εἶναι δυνάδα ἀρτίαν ἣν ἂν εἰδῶσιν ὅτι δυνάς, ἀλλὰ πᾶσαν ἐπλῶς δυνάδα καὶ πᾶν τρίγωνον. ἀλλ' ὁδὸς οἶμαι κυλίνει τὸς μαθητὰς ἀ μαθητὰς πῇ μὲν ἐπί- 35 σας μεθα πῇ δὲ ἀγνοεῖν, καὶ τὸ μὲν αὐτὸ προγινώσκων τὸ δὲ ζητεῖν. τούτοις δὲ αὐτοῖς χρωμένους καὶ πρὸς τὸν ἐν τῷ Μένωνι λόγον ἀπαν- τητέον, ὅς τὸ ζητεῖν πειρᾷ δεικνύειν ἀδύνατον τῷ δεῖν ἅπαντα τὸν ζητῶντα ἐκείνο ζητεῖν ὁ οἶδε. Themist. f. 1 b.

71⁸ ἐπιστήμη δὲ καὶ ἐπίστασις τῆς ἀποδείξεως διαφέρει· ἐπιστήμη
 6 γὰρ ἐστὶν αὐτὴ ἡ διάθεσις ἡ ἐγγνωμένη ἡμῖν περὶ τῶν πραγμά-
 των, ἀποδείξεις δὲ ὁδὸς καθ' ἣν ἡ τῶν γίνεσθαι γινώσις. ἐπὶ δὲ
 καὶ καθολικωτέρον ἐστὶ τὴν ἐπιστήμης ὄνομα τῆς ἀποδείξεως· ὅ
 9 εἰ τις ἐπίστασις λέγεσθαι, καὶ ἀποδεικνύει δύνασθαι. ὁ μὲντοι Ἀρι-
 στοτέλης νῦν, ὡς γνωριμωτέρας ὕψους τῆς λέξεως, τὴν ἐπίστασιν ἀντὶ
 τῆς ἀποδεικνύου ἐλαβεν. Ioh. Phil. f. 6 b.

71⁸ τὸ ἀρνητικὸν μῶριον τῷ ἄτοπον συντακτέον, ἵν' ἡ τὸ λεγόμε-
 7 νον τοιαῦτον· ὅτι ἄτοπον ὃ εἴπερ, ὅπερ τις ἐπαγγέλλεται γινώσκων,
 πῶς ἦτοί κ' τὸ καθόλου μανθάνει ἐκεῖνο, κ' ἄλλον τρόπον ἦγον κ' 10
 τὸ μερικὸν ἀγνοῶν, ἢ τὸ ἀνάπαλιν. id. ib.

71⁸ νῦν περὶ ἀποδείξεως βύλεται διαλαβεῖν καὶ εἰπεῖν τί ποτὲ ἐστὶν
 9 ἀπόδειξις, καὶ ὅτι ἐξ ὁμολογημένων προτάσεων ἡ ἀπόδειξις γίνεσθαι.
 ἀντὶ δὲ τῆς ἀποδείξεως τὴν ἐπιστήμην καὶ τὴν ἐπίστασιν λαμβάνει·
 γνωριμωτέρα ὃ τῆς ἀποδείξεως καὶ τοῖς πολλοῖς ταῦτα εἰσιν. 15
 ἕκαστος γὰρ ἐπίστασθαι τι οἶσθαι, ἀποδεικνύει δὲ τί ποτὲ ἐστὶν ὁ πο-
 λὺς ἄνθρωπος ὅτι οἶδε. διαφέρει δὲ ἐπιστήμη τε καὶ τὴν ἐπίστασιν
 ἀποδείξεως, ὅτι ἐπιστήμη μὲν ἐστὶν αὐτὴ ἡ διάθεσις ἡ ἐγγνωμένη
 ἡμῖν περὶ τῶν πραγμάτων, ἀποδείξεις δὲ ἡ ὁδὸς καθ' ἣν ἡ τῶν
 γίνεσθαι γινώσις. καὶ ἄλλως, καθολικωτέρα ἐστὶν ἡ ἐπιστήμη τῆς ἀπο- 20
 δείξεως. εἴ τι μὲν ὃ ἀπόδειξις, πάντως καὶ ἐπιστήμη· ὅτι εἴ τι δὲ
 ἐπιστήμη, πάντως καὶ ἀπόδειξις. αἱ γὰρ κοινὰ ἔννοια ἐπιστήμαι μὲν
 εἰσιν, ἀποδείξεις δ' ὅτι· ἀναπόδεικτοι γὰρ εἰσιν ἐπιστήμαι αἱ κοινὰ
 ἔννοιαι. λέγει δὲ καὶ εἰδικωτέρον ἐπιστήμη, ἥτις εἰς ταῦτα συν-
 τρέχει τῇ ἀποδείξει· περὶ τῆς νῦν ζητεῖ. ὅπως ἀπὸ γένους τῆς ἐπι- 25
 στήμης ἐπὶ τὴν εἰδικὴν ἐπιστήμην, ἥτις ἐστὶν ἀπόδειξις, μετέλθε.
 καὶ ἄλλως, ἐπὶ τὸ σαφέστερον τὴν μεταλήψιν ἐποιήσατο ἐκ τῆς
 ἀποδείξεως εἰς τὴν ἰσοδυναμίαν ἐπιστήμην, ὡς τὸ ῥητὸν εἰπόντες
 δεῖξομεν. ἵνα ὅταν μάθωμεν τί ποτὲ ἐστὶν ἡ ἀπόδειξις, πρῶτον τί
 ποτὲ ἐστὶν ἡ ἐπιστήμη παραδίδωσι. id. f. 7.

λέγει τοῖνυν τὴν ἐπίστασιν φανερόν πολλαχῶς· καὶ ὃ κοινῶς
 λέγει καὶ κυρίως, κοινῶς μὲν ὅταν ἅπασαν γινώσκων ὅπως οὐδὲ ποτε
 γινώσκων, εἴτε διὰ τῶν συμβεβηκότων τῷ πράγματι· εἴτε καθ'
 ἕτερον τρόπον, ἐπιστήμην ὀνομαζόμεν· κυρίως δὲ καὶ ἀπλῶς ἐστὶν
 ἐπιστήμη, ὅταν τὴν τε αἰτίαν οἰώμεθα γινώσκων δι' ἣν τὸ πρᾶγμα 35
 ἐστὶν, ὅτι ἐκεῖναι αἰτία ἐστὶ, καὶ ὅταν αὐτὸ μὴ ἐνδέχεσθαι ἄλλως ἔχειν
 ὑπολαμβάνωμεν. δῆλον δὲ ὅτι τοιαῦτον ἐστὶ τὴν ἐπίστασιν· ἅπαντες
 γὰρ οἱ τινος ἐπιστήμης μεταποιούμενοι οἱ μὲν οἶον δὲ ὅπως ἔχειν περὶ
 τῷ πράγματι, οἱ δὲ καὶ ἔχουσιν ὅπως· εἰ μὲν ὅτι καὶ ἕτεροι τῷ κυ-
 ρίως ἐπίστασιν τρόποι· καὶ ὃ ἡ δι' ὁρίσμων θεωρία καὶ ἡ λήψις τῶν 40
 ἀναποδείκτων ἀρχῶν ἐπιστήμη καλεῖται κυρίως. ἀλλ' ὅτι γε καὶ
 τὸτο εἶδος ἐστὶ τῆς ἀπλῶς ἐπιστήμης, ὁμολογεῖται. τὸ δὲ τοιαῦτον
 εἶδος τῆς ἐπιστήμης, τὸτο εὐθὺς ἀπόδειξιν λέγω. Themist. f. 1 b.

71⁸ οἱ σοφισταὶ παραλογίζονται τὰ τοῖς συμβεβηκόσιν ὑπάρ-
 10 χοντα καὶ τοῖς ὑποκειμένοις φασὶν ὑπάρχειν, καὶ ἐμπαλιν τὰ τοῖς
 ὑποκειμένοις καὶ τοῖς συμβεβηκόσιν. Ioh. Phil. f. 7.

71⁸ οἷον νομίζουσιν τινες διὰ τὸτο λατὺς κεκληθῆναι τὰ πλεῖστα τῶν
 13 ἀνθρώπων, ὅτι τὴν Δευκαλίωνα μὲν τὴν κατακλυσμὸν ἐπιτρέψαν-

τος τὸ Διὸς διὰ τὴν γενέσθαι πάλιν ἀνθρώπους λίθος ἔπιθεν βαλεῖν,
 καὶ τὸς βαλλομένους λίθος γίνεσθαι ἀνθρώπους· καὶ φασὶν ἐπίστασιν
 τὸτο ὅπως ἔχειν, διὰ τὴν αἰτίαν οἶον τῆς ὀνομασίας τῶν
 λαῶν, καὶ λέγουσι μὴ ἐνδέχεσθαι ἄλλως ἔχειν τὸτο. ὁμοίως καὶ οἱ
 αἰόμενοι τὴν γῆν ἐξάναι διὰ τὴν τῷ ὕδατι ὄρεϊαν περιώρηνσιν ἐπί-
 5 στασιν νομίζουσιν, ὅτι τε τὴν αἰτίαν ταύτην οἶον εἶναι καὶ ὅτι ἂν
 ἄλλως εἶναι τὴν γῆν νομίζουσιν. id. f. 7 b.

ἐπειδὴ περὶ ἐπιστήμης νῦν εἶπε τῆς δι' ἀποδείξεως γινωσκόντης, 71⁸
 7 ἐστὶ δὲ καὶ ἕτερον εἶδος ἐπιστήμης, ὅπερ ὅτι ἐστὶν ἀποδεικτικὸν ἄλλ'
 αὐτόπιστον καὶ ἀνευ συλλογισμῶν, οἷον ἡ τῶν ἀξιωματικῶν γινώσις
 (αὕτη γὰρ ὅτι δι' ἀποδείξεως ἡμῖν παραγίνεται) ἀλλ' αὐτόπιστος ἐστὶ
 περὶ τῆς μετ' ὀλίγον ἐρεῖ), διὰ τὸτο φησι νῦν ὅτι περὶ μὲν τῷ ἐτέρῳ
 τῆς ἐπιστήμης εἶδος ἐρῶμεν ὕστερον, περὶ δὲ τῆς δι' ἀποδείξεως
 ἐπιστήμης νῦν λέγωμεν. καλῶς ἄρα ἐλέγομεν ὅτι ὅτι περὶ τῆς γε-
 νικῆς καὶ καθόλου ἐπιστήμης τὴν λόγον ποιεῖ, ἀλλὰ περὶ τῆς εἰδικώ-
 10 τερον λεγομένης καὶ ἰσοδυναμίας τῇ ἀποδείξει. id. ib.

ἐξαριθμησώμεθα τοῖνυν ὅσα προδιωρίσαμεν τοῖς λήμμασιν 71⁸
 20 ὑπάρχοντες τοῖς ἀποδεικτικοῖς. ἐστὶ δὲ τὰδε, αἰτίαι εἶναι καὶ οἰκείαι,
 ἀληθεῖς τε καὶ γνωριμωτέροις. πᾶσα μὲν ὅτι ἀπόδειξις ὅτι ἐκ προ-
 τέρων μόνον ἀλλὰ καὶ ἐκ πρώτων· εἰ μὲν γὰρ αἱ λαμβανόμεναι προ-
 τάσεις δι' ἄλλων ἀποδεικνύοντο, πρότεροι μὲν ἔσονται τῷ συμπεράσ-
 ματος, ὅτι πρῶτον δὲ· εἰ δὲ μὴ δι' ἄλλων, καὶ μὴ δ' ὅπως προσδέονται
 ἀποδείξεως, ἀλλ' αὐτόθεν εἶναι πιστὰ καὶ ἐναργεῖς ἢ δὴ καὶ πρῶτον, ὅτι
 οἱ παλαιοὶ καλῶσιν ἀξιώματα καὶ ἀμέσους προτάσεις, εἰς ἃ χρὴ
 25 πᾶσας ἀνάγεσθαι καὶ ἐξ ὧν ἀποδεικνύσθαι τὰς εἰς συλλογισμὸν ἐπι-
 στημονικὸν τίθεμενας· διὰ τὸτο γὰρ αὐτὰς καὶ ἀρχαῖς ἀποδείξεως
 ὀνομαζουσιν. Themist. f. 2.

καλῶς τῷ "πρώτων" προσέθηκε τὸ "ἀμέσων"· ἐὰν μὲν γὰρ 71⁸
 21 λάβω ὅτι ἡ ψυχὴ ἀθάνατος καὶ ἐντεῦθεν ἕτερον τι συλλογίσωμαι,
 οἷον ὅτι εἰσὶν ἐν ᾧ αἱ ψυχᾶι, ἐκ πρώτων μὲν συνελογισάμενη, ὅτι
 30 μὲντοι ἐξ ἀμέσων· ὅτι γὰρ ὁμολογημένον ἐστὶν τὸ ἀθάνατον εἶναι
 τὴν ψυχὴν, ἀλλὰ δέει καὶ τὸτο ἀποδείξεως. ἀνάγκη ὅτι καὶ τὴν
 τὸτο ἀπόδειξιν ἡ ἐξ ἀμέσων εἶναι ἢ ἐξ ἀναποδείκτων, καὶ τὸτο ἐπ'
 ἀπειρον. ὥστε τὴν ὅπως ἐπιστημονικὸν συλλογισμὸν δεῖ ἐκ πρώτων
 καὶ ἀμέσων προτάσεων εἶναι, τῶν ἐξ ἀναποδείκτων καὶ αὐτοπίστων...
 δυνατὸν δὲ ἴσως τὸ "πρώτων καὶ ἀμέσων" ὅπως εἰρηάζει, διότι ἐστὶ
 τινὰ ἀμέσων μὲν, ὅτι πρῶτα δέ, καὶ ὅτι προηγουμένα τῶν ἀποδεικτι-
 κῶν ἀλλ' ἔχοντα καὶ μερικὰ. οἷον ὅτι τὸδε τὸ ψιμμήθιον λευκὸν
 ἐστὶν, ἀμέσους προτάσεις (ὅτι δέει γὰρ μέσων ὅτι εἰς πῖστον), καὶ ὅτι ὅδε
 Σωκράτης ἐστὶν· ἀλλ' ὅτι τῶν τοιούτων ἀμέσων χρειαῖς εἰς τὸ ἀπο-
 35 δεῖξαι, ἀλλὰ τῶν πρώτων καὶ κοινῶν ἐννοιῶν, αἷς τὰ ἀποδεικτικά
 ὡς ὕστερα τῇ φύσει πρότεροι καὶ ὡς αἰτίαι αἰτιατὰ ἐπεῖ. Ioh.
 Phil. f. 7 b.

"αἰτίων τῷ συμπεράσματος" ἀντὶ τῷ τῶν προσεχῶν αἰτίων, 71⁸
 45 ἀλλὰ μὴ τῶν πόρων. ἐπάγει γὰρ ὅτι ὅπως αἱ ἀρχαὶ ἔσονται οἰκείαι
 τῷ δεικνυμένῳ. ὅτι μὲν γὰρ ἐκ προτέρων ἀνάγκη τὴν ἀπόδειξιν εἶναι
 σαφές· εἰ γὰρ πρὸς τὴν δεῖξιν παραλαμβάνοντο, ἀνάγκη πρότερα
 αὐτὰ παραλαμβάνειν. ἀλλὰ δεῖ μὴ μόνον πρότερα εἶναι, ἀλλὰ

ἢ αἷτια τῷ συμπεράσματος· δυνατὴν γὰρ πρότερα μὴ παραλαβεῖν, μὴ αἷτια δέ... ὅφ' ἂν ὦν τὸ ὅλον τῷτο ἀναγνωσέον "προτέρων αἷτιων." ὡς περ γὰρ τῷ ἀμέσων συντάξει τὸ πρῶτων, ὅτω καὶ νῦν φησὶ πρότερων αἷτιων. τὸ πρότερον δὲ ἀντὶ τῷ προσεχῶν ἀκυσέον· ὅτω γὰρ, φησὶν, ἔσον· αἱ ἀρχαὶ οἰκείαι τῷ δεικνυμένῳ. id. f. 8.

71^a ἐπεξηγεῖτο ἕκαστον τῶν ἀπηριθμημένων. καὶ τῷτο, φησὶν, 25 εἰπομεν δεῖν ἐξ ἀληθῶν εἶναι τὴν ἀπόδειξιν, ὅτι εἰ μὴ εἴη ἐξ ἀληθῶν, ὅδὲ ἐπισήμην γενέσθαι ἐνδέχεται· ὁ γὰρ ἐστὶ τῷ μὴ ὄντος ἐπισήμη, τυτέστι τῷ ψεύδους· τὸ γὰρ μὴ ὄν ἀντὶ τῷ ψεύδους παρέλαβεν. εἰ δὲ τις εἴποι ὅτι τί ὦν; ὅκ ἔστιν ἐπισήμη τῷ μὴ ὄντος ὅτι μὴ ὄν; ἀλλ' ὁ τῷτο φησιν, ἀλλ' ὅτι ὅκ ἔστι τὸ μὴ ὄν ἐπίσας ὡς ὄν· τὸ γὰρ μὴ ὄν ἐπίσας ὡς μὴ ὄν, τυτέστιν ὅτι ὅκ ἔστιν, ἐπισήμη ἐστίν. καὶ ὅτι ὁ τῷτο φησιν, ἐδήλωσεν ἐν τῷ παραδείγματι. id. ib.

71^b ὅπερ ἄνω εἶπε "πρῶτων ἀμέσων," τῷτο ἐνταῦθα "πρῶτων 26 ἀναποδείκτων." id. f. 8 b.

71^a τὸ δὲ "ὡν ἔστιν ἀπόδειξις" προσέθηκεν, ἐπειδὴ, ὡς ἡρὴ εἶπο- 28 μεν, ἐπισάμεθα καὶ τὰς κοινὰς ἐννοίας, ἀλλ' ὁ τῷ ἔχειν αὐτῶν ἀπόδειξιν· κρείττων γὰρ ἢ καὶ ἀπόδειξιν ἢ τῶτων ἐπισήμη. τὸ δὲ "μὴ καὶ συμβεβηκός" προσέθηκεν, ὅτι ἐνδέχεται εἶδέναι μὴ καθ' αὐτὴν ἀλλὰ καὶ συμβεβηκός, ὡς περ ἢ ἐπιφάνεια λέγειτο εἶναι ὁρατὴ, ἀλλ' ὁ καθ' αὐτὴν ἀλλ' ἢ συμβεβηκεν αὐτῇ τὸ χρώμα τὸ καθ' αὐτὴν ὁρατὸν, καὶ τὴν σελήνην λεγόμεθα ἐπίσας ὅτι σφαιρική, ἀλλ' ὁ καθ' αὐτὴν ἀλλ' ἢ συμβεβηκεν αὐτῇ τοῖωσδε τὸς φωτισμὸς ἔχειν. ἔσθον ὡς ἀπὸ ὑσέρων καὶ αἷτιατων ἐπὶ πρῶτα καὶ αἷτια ἀνέδρα- μεν. id. ib.

71^a "τῷ ξυνοῖναι" τυτέστι τῷ εἶδέναι τί σημαίνει ἢ τί ἔστιν, ἀλλὰ 32 καὶ τῷ εἶδέναι ὅτι ἔστιν. καὶ σκόπει ὅτι νῦν φησὶ καὶ τὸς δύο τρόπους εἶδέναι τὰ ἀξιώματα. διὰ τῷτο, φησὶν, εἰρήκαμεν δεῖν πρότερα εἶναι, ἐπειδὴ καὶ αἷτια· τὰ γὰρ αἷτια προϋπάρχει τῶν αἷτιατων, καὶ ἔτι ὀφείλοντα προγνωσκέσθαι κατ' ἀμφοτέρους τὸς τῆς προγνώσεως 30 τρόπους, ὅτι τε ἔστι γνωσκόντων ἡμῶν καὶ τί σημαίνει. id. ib.

71^a ἐπειδὴ ἐμνήθη τῷ πρότερον, λέγων δεῖν ἐκ προτέρων καὶ προ- 33 γνωσκομένων εἶναι τὴν ἀπόδειξιν, ὅκ ἔστι δὲ ἐν σημαινόμενον τῷ πρότερον, βύλετο νῦν εἰπεῖν ποσαχῶς λέγειτο τὸ πρότερον καὶ καὶ πᾶσιν σημαινόμενον ἐνταῦθα τὸ πρότερον παρείληφε, καὶ λέγει 35 ταῦτα ἅπερ πολλὰκις εἶρηκεν, ὅτι κυρίως μὲν ἐστὶ πρῶτα καὶ γνωριμώτερα τὰ τῇ φύσει πρῶτα, τυτέστι τὰ καθόλου, ἅπερ ἡμῶν ἐστὶν ὕστερα, καθ' ἕτερον δὲ τρόπον πρότερα λέγειτο ὡς πρὸς ἡμᾶς τὰ ἡμῶν πρῶτως γνωσκόμενα, τυτέστι τὰ μερικὰ· πρῶτως γὰρ κατ' αἰσθησὶν ἐνεργούντες ταῦτα πρῶτως γνωσκόμεν. id. ib.

72^a ἐπειδὴ δὲ ὁ πάντως τὸ τῇ φύσει γνωριμὸν καὶ ἡμῶν ἐστὶ γνῶ- 7. μιστον, συμβαίνει πολλὰκις ἐκ τῶν ὑσέρων ἡμᾶς τὰς πλείους τῶν προτέρων ποιεῖσθαι, διὰ τό, ὡς εἶπον, γνωριμώτερα ἡμῶν εἶναι τὰ ὕστερα· καὶ καλεῖτο τὸ τοῖωτον εἶδος τῆς δέξεως τεκμηριώδες καὶ ἄλυτον. ὅθεν καὶ τὸ ἀπόδειξις ὀνομαζέσθαι ἔχεν· ἢ μὴ γὰρ κυρίως 45 ἀπόδειξις ἐστίν, ὡς εἶπον, ἐκ τῶν προτέρων πιεσμένη τὰ δεύτερα, ὅταν συνδράμη τὸ τῇ φύσει πρῶτον καὶ γνωριμὸν καὶ ἡμῶν εἶναι γνωριμώτερον· ὅταν δὲ τῷτο μὴ παρῇ, ἀλλ' ἀναγκαζόμεθα ἐκ

τῶν ὑσέρων τὰ πρῶτα δεκνύειν, τὸ τοῖωτον εἶδος τῆς δέξεως τεκμηριώδες καλεῖτο· διὰ δὲ τὸ ἄλυτον τῶν τεκμηρίων ἡξαυθὴ τῷ τῆς ἀποδείξεως ὀνόματος. οἷον ζητυμένῳ τῷ εἰ σφαῖρα ἢ σελήνη τῷ χήματι, καὶ μὴ ἐχόντων ἡμῶν μήτε αὐτόθεν τῷτο εἶδέναι 5 μήτε ἐκ τῶν ἀρχοειδεσέρων τῷτο πιεσάσθαι, ἐκ τῶν φωτισμῶν αὐτῆς, ὅπερ εἰσι δεκτικοὶ τῷ χήματος αὐτῆς καὶ αἷτιατοί, τῷτο πιεσόμεθα, τὸ εἶναι δηλαδὴ αὐτὴν σφαιροειδῆ, ὅπερ ἐστὶ πρῶτον τῶν φωτισμῶν καὶ αἷτιον αὐτῶν. id. f. 9.

ἐπειδὴ ὅλων ἐμνήθη προτάσεως, βύλετο ἀναμνήσαι ἡμᾶς 72^a τὰ σημαινόμενα τῆς τε προτάσεως καὶ τῆς ἀποφάνσεως καὶ ἀντι- 6 φάσεως, καὶ λέγει ταῦτα ἅπερ καὶ ἐν ἄλλοις (περὶ Ἑρμην. c. 5 sq.) εἶπε περὶ αὐτῶν. ἔστιν ὦν, φησὶ, πρότασις τῆς ἀποφάνσεως (καλῶς προσέθηκε) "τὸ ἕτερον μόριον," τυτέστιν ἢ τὸ καταφατικὸν ἢ τὸ ἀποφατικόν. τὸ δὲ "ἐν καθ' ἐνός" προσέθηκεν, ἐπειδὴ, ὡς εἶρηκα καὶ 15 ἐν τῷ περὶ Ἑρμηνείας, δεῖ τὰς πρὸς τὴν ἀπόδειξιν παραλαμβανόμενας προτάσεις μὴ ὁμωσύμως ἔχειν τὸς ὅρους, ὅπερ τῶν σοφιστῶν ἴδιον, ἀλλ' ἕνα τῷ σημαινόμενῳ τῷ κατηγορουμένῳ καὶ τῷ υποκειμένῳ ἢ καταφάσκειν ἢ ἀποφάσκειν. id. f. 9 b.

ἢ διαλεκτικὴ πρότασις ἀμφοτέρω ἐρωτᾷ, ἅρα γε ὁ ἄνθρωπος 72^a ζῶν ἢ ὅκ ἔστι ζῶν; ἢ δὲ ἀπόδειξις ὅδεν ἕτερον ἐρωτᾷ, ἀλλὰ 9 μίαν πρότασιν τὴν ἀληθῆ λαμβάνει. ὁ μὴ γὰρ ἀποδεικτικὸς ὅκ ὁμοίως λήψεται ὁποτερονῶν τῶν μορίων τῆς ἀποφάνσεως, ἀλλὰ μόνως τὸ ἀληθές, καὶ μὴ μὴδὲ δοκῇ μὴδ' εἴη ἐνδοξον. id. ib.

σκόπει πῶς ἐκ τῶν μερικωτέρων ἐπὶ τὰ καθολικώτερα 72^a 25 προήλθεν, ἐκ τῆς προτάσεως εἰς τὴν ἀπόφασιν, καὶ ἐκ τῆς ἀποφάνσεως εἰς τὴν ἀντίφασιν, καὶ ἐκ τῆς ἀντιφάσεως εἰς τὴν ἀντί- θεσιν. id. ib.

ἢ ἀντίφασις μεταξὺ αὐτῆς ὅδεν τρίτον ἐπιδέχεται. ἔστι δὲ ἡ 72^a ἀντίθεσις γένος τῆς ἀντιφάσεως· τετραχῶς γὰρ τὰ ἀντικείμενα 12 ἀντίκεινται, ἢ καθ' ἕξιν καὶ γέρησιν, ἢ ὡς τὰ ἐναντία, ἢ ὡς τὰ πρὸς τι, ἢ ὡς τὰ κατ' ἀντίφασιν. τῶν ὦν ἄλλων τριῶν τῆς ἀντιθέσεως εἰδῶν μὴ ὄντων ἀμέσων... τῷτο μόνον τὸ κατ' ἀντίφασιν εἶδος τῆς ἀντιθέσεως ἀμέσῳ ἐστὶν ἐπὶ πάντων τῶν ὄντων καὶ μὴ ὄντων, τὸ ἀληθές διαιρῶν καὶ τὸ ψεῦδος. τὸ δὲ "καθ' αὐτήν" προσέθηκεν ἵτοι ὡς ἀντιδιαρῶν τῷτο τὸ εἶδος τῆς ἀντιθέσεως πρὸς τὰ ἄλλα, ἢ ἐπειδὴ τὸ ὁ λευκὸν δύναται τις λαβεῖν ἢ τὸ φαῖον, εἰ τύχοι, ἢ τὸ μελαν ἢ ἄλλο τι τοῖωτον. καθ' αὐτὴν ὦν, ἵνα μὴ ὡς πρὸς ἕτερον λαβώμεν τὸ ὁ λευκόν, ἀλλ' ὡς ἀπόφασιν μόνον τὸ λευκόν. τὰ δὲ 40 μόρια τῆς ἀντιφάσεως ἀπλῶς κατάφασις ἐστὶ καὶ ἀπόφασις· εἴρηκα γὰρ ὡς ἀντίφασις ἐστὶ μάχη κατάφάσεως καὶ ἀποφάσεως, διαιρῶσα τὸ ἀληθές ἐκ τῷ ψεύδους. id. ib.

τῆς δὲ ἀμέσων προτάσεως ἀποδεικτικῆς ἢ μὴ τοιαύτη τὴν 72^a φύσιν ἐστὶν ὡς ἐκ ἀνάγκης εἶναι τὴν μανθάνοντα ὁτῶν οἰκοδον αὐτὴν 14 κομίζειν καὶ εἶδέναι παρ' αὐτῆς, ὡς περ ἔχει τὸ ἀξίωμα· τὰς γὰρ κοινὰς ἐννοίας ἀνάγκη ἕκαστον ἔχειν φύσει, καὶ ἄνευ τῶτων ὅδεν ἐστὶ μαθεῖν. ὁ γὰρ Θεόφραστος ὅτως ὀρίσεται τὸ ἀξίωμα "ἀξίωμα ἐστὶ δόξα τις, ἢ μὴ ἐν τοῖς ὁμογενέσιν, ἐὰν ἴσα ἀπὸ ἴσων, ἢ δὲ ἀπλῶς ἐν ἅπασιν," οἷον τὴν κατάφασιν ἢ τὴν ἀπόφασιν· ταῦτα γὰρ

καθάπερ σύμφυτα ἔχουσιν ἀπὸ πάντων. διὸ καὶ ἡ προσηγορία τῷ ἀξιωματός· ὁ γὰρ ἀπλῶς καὶ ἐπὶ πάντων ἢ ὅλως ἐπὶ τῶν μονογενῶν τίθεται, ταῦτα ἀξιῶμεν καὶ ἐπὶ τῶνδε. ἂν μὲν ὅν εἶδος τῆς ἀμέσου προτάσεως τότε, ἕτερον δὲ θέσις... προηγούμενος δὲ τί ἐστι λέγουσι· τὸς γὰρ ὁρισμὸς μόνον ἐκτείνεται δεῖ. διὸ καὶ ἀπορήσειεν ἂν τις εἰ 5 πρότασις ὅλως ὁ ὁρισμὸς· ἰσοδυναμεῖ γὰρ τῷ ὀνόματι, καὶ ἡ περὶ φησὶν Ἀριστοτέλης, ὃ λαμβάνει τὸ εἶναι ἢ μὴ εἶναι. πῶς ὅν, εἰ μὴ πρότασις ἐστίν, προσγένοιτο ἂν εἶδος τῆς ἀμέσου προτάσεως; ἀλλὰ τὸτο μὲν ἐπισκεπτόμεν, ἔγωγε δ' ὅν ἕτερον εἶδος τῆς θέσεως. Themist. f. 2.

θέσις λέγει, ἢ μὴ ἐστὶ δεῖξαι μὴδὲ ἀνάγκη ἔχειν τὴν μαθησόμενον, ὅτι διδάσκει τι. διαφέρει δὲ θέσις ἀξιωματός, ὅτι ἡ μὲν θέσις ἐκ ἑξῶν αὐτοπίστως τῷ μαθητῇ ἀντιτάσσεται, ἀλλ' ἐκ τῆς διδασκαλίας παραγίνεται, τὸ δ' ἀξιῶμα οὐκ ὁ μαθητὴς ἀντιτάσσεται, καὶ ἐπὶ τῆς θέσεως καὶ ἐξῶν ἀναπόδεικτος, ὅμως δεῖται παραμυθίας 15 βραχέως, οἷον ὅσαι ἐκ τῆς κέντρης πρὸς τὴν περιφέρειαν, ἴσαι ἀλλήλων εἰσὶν, τὰ δ' ἀξιῶματα ἑκείνη· τὰ γὰρ δις δύο τέσσαρα, ὃ χρειαῖον ἔχει. ἄλλως. τῶν ἀμέσων προτάσεων αἱ μὲν θέσεις αἱ δὲ ἀξιῶματα. καὶ τίνα μὲν τὰ ἀξιῶματα, δηλονότι, τῆς δὲ θέσεως τὸ μὲν ὑπόθεσις τὸ δὲ ὁρισμὸς, τῆς δὲ ὑποθέσεως εἶδος τὸ αἴτημα καὶ ὁ μωσύμωμος καλυμμένη ὑπόθεσις. κοινὸν μὲν ὅν πάσης ὑποθέσεως τὸ μὴ ἐκ φυσικῆς ἐννοίας ἡρτῆσθαι ἀλλ' ἐκ τῆς διδασκαλίας τίθεσθαι, ἀλλ' ὅσαι μὲν τῶν ὑποθέσεων γνωρίμοι, καὶ αἵ αἵμα τῷ ἀκῶσαι προσίεσθαι ὁ μαθητὴς ἀντιτάσσεται αὐτῷ καλῶν, ὅσαι δὲ ὃ σαφῆς ὅδὲ γνωρίμοι, ἀλλὰ δεόμενοι μὲν κατασκευῆς, ἀναποδείκτως δὲ παρὰ 25 τῆς διδασκαλίας λαμβάνονται, ταῦτα αἰτήματα καλεῖται. τὸ δὲ αἴτημα διαιρεῖται εἰς τε τὸ μηδετέρως γνωσκόμενον καὶ εἰς τὸ ἐναντίως. οἷον τῶν γεωμετρικῶν λέγοντος τὰς ὁρθὰς ἴσας εἶναι, ὁδετέρως ὁ ἀκροατὴς ἀγεωμέτρητος ὡς δοξάζει ὅτι εἰσὶν ἴσαι ὅτι ἀποδοίξει, ἐναντίως δὲ δοξάζει, τὸ σημεῖον νομίζων ἐκ ἀμύγεθες. ὁ 30 δὲ ὁρισμὸς ἐκ ἑξῶν ἕτερος τῶν ὁρισμῶν. τὸ γὰρ ζῶον λογικὸν θνητὸν ὅδὲν ἕτερον ἐστίν ἢ ἄνθρωπος· ἐξηγήσεις γὰρ ἐστὶ τῷ ἀνθρώπῳ καὶ οἷον ἀνάπτυξις τὸ ζῶον λογικὸν θνητόν. ἐκ ἄρα τῶν ὁρισμῶν οἱ ὁρισμοὶ κατηγοροῦνται, ἀλλὰ τί ἐστὶ τὸ ὁρισμὸν ἀφορίζουσι, τὰ δὲ γένη καὶ αἱ διαφοραὶ κατηγοροῦνται, διότι ἕτερα ἐστὶ τῶν εἰδῶν. ὃ ταυτὶν 35 γὰρ ζῶον εἰπεῖν καὶ ἄνθρωπον, ἢ ἄνθρωπον καὶ λογικόν. ὅταν γὰρ εἰπωμεν ὅτι ὁ ἄνθρωπος ζῶον ἐστίν ἢ λογικόν, ταῦτα ὡς ἕτερα ὄντα τῷ ἀνθρώπῳ κατηγοροῦμεν αὐτὰ τῷ ἀνθρώπῳ... τὸ τὰς ἀπ' ἐλαττόνων δύο ὁρθῶν ἐκβαλλομένης συμπίσπτειν, ὅπερ λαμβάνει μὲν παρὰ τῶν γεωμετρικῶν χωρὶς ἀποδείξεως, πλείονος μέντοι κατα- 40σκευῆς δεῖται εἰς ἀπόδειξιν· ὁ γὰρ Πτολεμαῖος βιβλίον ὅλον καταβάλλει εἰς τὴν ταύτην ἀπόδειξιν. καὶ ἐνταῦθα μὲν μέχρι ταύτης τῆς διαιρέσεως ἴσα, παρακατιῶν δὲ καὶ τὸ αἴτημα διαιρεῖται εἰς τε τὸ μηδετέρως γνωσκόμενον καὶ εἰς τὸ ἐναντίως. οἷον τί λέγω; τῶν γεωμετρικῶν λέγοντος τὰς ὁρθὰς γωνίας ἴσας ἀλλήλαις εἶναι, ὁδε- 45τέρως δυσὶν ὁρθαῖς ἴσας ὁ ἀκροατὴς ἀγεωμέτρητος ὡς δοξάζει, ὅτι εἰσὶν ἴσαι εἰσὶν αἱ ὁρθαὶ ὅτι ἀποδοίξει· λαμβάνει μέντοι τὸτο ὁ γεωμέτρης ὁμολογούμενον. πάλιν τῶν γεωμετρικῶν λέγοντος, δύο

εἶναι χωρίον ὃ περιέχουσιν, ὁ ἀκροατὴς τὴν ἀντιῶν οἴσεται, ὅτι περιέχουσιν ὅσον τι χωρίον· καὶ περὶ τῶν σημείων περὶ τῆς ἀμύγεθες, καὶ περὶ τῆς γραμμῆς δοξάζει ὅτι ἔχει πλάτος. τινὲς δὲ τὸ ἀξιῶμα θέλουν διαρεῖν εἰς τε τὸ ἴδιον καὶ τὸ κοινόν· εἰσὶ γὰρ καὶ εἰδικὰ τινῶν ἐπιστημῶν ἀξιῶματα, ὡς τὰ ἐφαρμοζόμενα ἐπ' ἀλλήλα ἴσα ἀλλήλοις εἶναι μόνης γεωμετρίας, καὶ τὰ ἐναντία τῶν ἐναντίων ἴσα μόνης τῆς ἱατρικῆς. εἰσὶ δὲ καὶ κοινὰ πασῶν, ὡς ἡ ἀντίφασις. "ἀμέσου δὲ ἀρχῆς συλλογιστικῆς" ἐφ' ἡντὶ τὸ ἀποδεικτικῆς· ὁδεός γὰρ ἐστὶ συλλογισμὸς ἢ ἀμεσος πρότασις, εἰ μὴ τὸ 10 ἀποδεικτικόν. καλῶς δὲ τὸ "ἢ μὴ ἐστὶ δεῖξαι"· ὃ γὰρ δείκνυσι ἡ θέσις ἀλλὰ λαμβάνει, καὶ ὅφ' ἑτέρου ἀποδεικτικῆς. Ioh. Phil. f. 9 b.

"ἔστι γὰρ ἐνταῦτα" τοιαῦτα φησὶν ὁ οὐκ ὁ μαθητὴς 72^a νῦν προβάλλει καθ' ἐκάστην ἐπιστήμην. οἷς, φησὶ, καὶ τὸ ἀξιωματός ὄνομα ἐπισημαίνει εἰσβαλεῖν. id. f. 10.

ἐπειδὴ εἶπεν ὅτι δεῖ τὰ πρὸς τὴν ἀπόδειξιν παραλαμβανόμενα καὶ γεωμετρικότερα εἶναι καὶ πρότερα τῶν συμπεράσματος, αὐτὸ 25 τὸτο προτίθει νῦν κατασκευάσαι... ἀπορῶσι δὲ τινες ἐν τούτῳ λέγοντες, τί ὅν; ἐπειδὴ διὰ τὸν οἶνον ὑπάρχει τὸ μεθύειν τῷ ἀνθρώπῳ, ἄρα τὸ μεθύειν μᾶλλον ἐν τῷ οἶνῳ ἐστίν; ἢ ἐπειδὴ διὰ τὸ ξίφος τέθνηκεν ὁ ἄνθρωπος, τὸ τεθνηκέναι μᾶλλον ὑπάρχει τῷ ξίφει; καὶ εἰ τῷ κεννυμένῳ ὑπάρχει τὸ θερμαίνεσθαι διὰ τὴν κίνησιν, μᾶλλον ἢ κίνησις ἐστὶ θερμὴ ἢ ὁ κινούμενος; καὶ μυρία τοιαῦτα. φαμὶ ὅν ἐπιλύομενοι τὴν ἀπορίαν. id. f. 10 b.

ζητῆσαι δ' ἄξιον πῶς εἶπεν "ἢ πάντα ἢ ἕνα" ἀνάγκη γὰρ 72^a δῆλον πάσας τὰς προτάσεις προεγνώσθαι καὶ τὸ πρὸν ἔχειν· εἰ γὰρ 28 μὴ τις ἀμφιβάλλοι, ὅδ' ἂν τὸ συμπεράσμα ἀληθὲς ἦεν ὡμολογημένον ὑπάρχοι. ἐξῶν ὅν εἰπεῖν ὅτι ὃ τὸτο φησὶν, ὅτι τινὰς δεῖ ἡγεῖσθαι τῶν προτάσεων, ἀλλ' ὅτι ἡ πάσας αὐτοπίστως εἶναι ἢ τινὰς, τὰς δὲ λοιπὰς δι' ἀποδείξεως τὴν πίστιν ἔχειν. id. ib.

τὸ δὲ "εἰ μὴ τις προεγνώσκει" τῶν δι' ἀπόδειξιν πιστευόντων 72^a ὁ Ἀλέξανδρος ἀντὶ τῶν πιστευομένων ἐξέδωκεν, ὅν ἢ τὸ λεγόμενον 35 τοῦτον· εἰ μὴ τις προεγνώσκει, δηλονότι τὰς προτάσεις, τῶν διὰ τὴν ἀπόδειξιν πιστευομένων, τοτέστι τῶν συμπερασμάτων· ἵνα ληφθῇ τὸ "πιστευόντων" ἀντὶ τῶν πιστευομένων. καὶ ἔχει μὲν καὶ τὸτο 40 διανοίας ὕψους, ἐὰν δὲ καὶ πιστευόντων ἀκῶμεν, πάλιν ἔχει ἢ λέξις τοιαύτης ἐννοίας· εἰ μὴ τις, φησὶ, τῶν πιστευόντων ἀνθρώπων διὰ τὴν ἀπόδειξιν προεγνώσκει τὰς προτάσεις. id. f. 11.

ὁ βύλεται λέγειν, τοῦτον ἐστίν, ὅτι ὃ μόνον τῶν συμπερασμάτων 72^a τὸς τὰς προτάσεις δεῖ παραλαμβάνειν πιστοτέρας εἶναι, ἀλλὰ καὶ 37 τῶν ἀντικειμένων αὐταῖς. id. ib.

ὃ τὸτο φησὶν ὅτι μὴ ἄλλο τι πιστότερον εἶναι, ἀλλὰ μὴ εἴη 72^a πιστότερον τῶν ἀντικειμένων ταῖς ἀρχαῖς ἐξ ὧν συμβήσεται, λέγω 1^a δὴ τῶν ἀντικειμένων, ψευδὴ συλλογισμὸν γίνεσθαι. id. ib.

ὃ μόνον δὲ τῆς ἐπιφορᾶς πιστότερα εἶναι δεῖ τὰ λαμβανόμενα 72^a ἀλλὰ καὶ τῶν αὐτοῖς ἐναντίων· εἰ γὰρ μὴδὲν μᾶλλον τοῖς ἢ 2^a ἐκείνοις πιστεύει, ὃ τῷ συμπεράσματι μᾶλλον πιστεύει τὸ ἐναντίον, ὡς ἐγγύς· ἂν αὐτὸ δυνατόν εἶναι καὶ ἄλλως ἔχειν, καὶ ἐκ τῶν ἀμετάπτωτος εἴη τὸ συναχθέντος ἢ ἐπιστήμη. Themist. f. 2 b.

72⁶ τῷ δὲ παρ' ἡμῶν καλῶς λεγομένην ὡς καλῶς τινὲς χρωμένον
 5 ἀναρεῖν ἐπιχειροῦσιν ἀποδείξιν. ἡμεῖς μὲν γὰρ οἰόμεθα δεῖν, εἴπερ
 ἔστιν ἀπόδειξις, τὰς προτάσεις ἐπισητάς εἶναι μᾶλλον τῷ συμπε-
 ρασματός, οἱ δὲ τὸτο μὲν ὡς συγχωροῦσιν, ὅθεν δὲ ἐπισητὴν εἶναι
 10 τίθεμενοι ὅ μὴ δι' ἀποδείξεως γίνῃ, ὅτι ἐπισητάς ἡμᾶς μᾶλλον
 φασὶ τὰς προτάσεις, εἰ μὴ καὶ αὐτὰς δι' ἀποδείξεως πεισσομένης.
 ὡς· εἰ μὲν αὖτε τὴν λαμβανομένην πρότασιν εἰς δεῖξιν τινος πάλιν
 αὐτὴν δι' ἑτέρας ἀποδείκνυμεν, εἰς ἀπειρον ποιησόμεθα τὴν ἀνα-
 15 γωγὴν. ἀδύνατον δὲ τὰ ἀπειρα διελθεῖν. Themist. f. 2 b.

ἑλγέας ὅν τὴν τε λέγοντας μὴ εἶναι ὅλως ἀποδείξιν καὶ τὴν
 πάντα εἶναι ἀποδεικτὰ λέγοντας, καταλιπὼν τὸ ἀληθές, τὸ τινῶν
 μὲν εἶναι ἀποδείξιν τινῶν δὲ μὴ εἶναι ἀποδείξιν, ὕστερον δεῖξει τί-
 20 νων μὲν ἔστιν ἀποδείξις τινῶν δὲ ὅτι ἔστιν. καὶ τί δὲ ποτε μὴ τὴν
 ἀρχὴν τὸτο ἐξήγησεν; εἰ γὰρ ἐν ταῖς ἀποδείξεσιν πρότερον ἐστὶ τὸ εἰ
 ἔστι τῷ τί ἔστιν, ἔδει πρότερον τῷ εἰ ἔστιν ἀποδείξιν ποιῆσαι, εἴτα τὸ
 τί ἐστὶ παραδεδωκέναι. ἀλλὰ πρῶτον παραδόντες τὸ τί ἔστιν, ὅτι
 25 νῦν ἐπὶ τὸ εἰ ἔστι μεταβέβηκε. φασὶ ὅτι ὡς περὶ ἐν τῇ περὶ τοῦ
 κενῷ ζητήσῃ πρότερον τὴν ἔκδοσιν τῷ κενῷ παραδεδωκε, τί ποτε
 εἶναι τὸ κενὸν ὑπολαμβάνομεν, εἴτα ὅπως ἐξήγησε περὶ αὐτοῦ καὶ εἴ-
 τε ἔστιν εἴτε ὅτι, ὅπως ἐνταῦθα τὴν ἔκδοσιν παραδόντες τῆς ἀποδεί-
 30 ξεως πρότερον, ὅπως ἐξήγησεν εἴτε ἔστιν ὁ τοῦτο τῆς ἀποδείξεως
 τρόπος εἴτε μὴ. ἐν οἷς γὰρ ἡ ὁδὸς ὅλως ἔχομεν τὴν περὶ τοῦ τί ἐστὶ
 τὸ ζητούμενον ἢ τί σημαίνει ἔκδοσιν, ἢ ἀμυδρὰν τῆς σημασίας
 αὐτοῦ φαντασίαν ἔχομεν, ἐν τούτοις πρότερον τὸ περὶ τοῦτο ζητούμεν,
 εἴτα περὶ τοῦ εἰ ἔστιν. εἰ δὲ εἰδείμεν τὴν ἔκδοσιν τὴν περὶ τοῦ ὑπο-
 35 κειμένου πρόσηματος, ὅθεν ἂν εἰ ἔστιν ἢ μὴ γινώσκαι δυναθείμεν.
 ἐφ' ὧν μέντοι προφανές ἐστι τί ποτε σημαίνει τὸτομα, ἐν τούτοις
 προτερεῖται ἢ περὶ τοῦ εἰ ἔστιν ζητήσις. Ioh. Phil. f. 11 b.

72⁶ οἱ μὲν γὰρ ὑποθέμενοι μὴ εἶναι ἀποδείξιν λέγουσιν ὅτι ἡ ἀποδείξις
 7. διὰ προτέρων ἐστίν, ἐκεῖνα τὰ πρότερα πάλιν ὀφείλουσιν ἔχειν πρό-
 30 τερα, καὶ εἰ ἔχουσιν ἐκεῖνα, πάλιν διὰ προτέρων· εἰ δὲ ὅτι ἔχουσι
 πρότερα, ὅθεν ἀποδείξις ἔστιν. id. f. 12.

72⁶ ἀπλῶς μὲν γὰρ ἀποδείξις ὅτι ἔστι διὰ τὰ εἰρημένα, ἐξ ὑποθέ-
 13. σεως δὲ τι δυνατὸν κατασκευάσαι, ὅπερ ὅτι ἔστι κυρίως ἀπό-
 δεξις. id. ib.

72⁶ "ἀλλὰ πάντων εἶναι ἀποδείξιν ὅθεν κωλύει." ὅσοι δὲ ὁμο-
 17. λογῶσιν ἀποδείξιν εἶναι, καὶ ὅτι πάντα ἀποδείκνυσι, λέγουσιν, ὅθεν
 κωλύει γίνεσθαι τὴν κύκλῳ δεῖξιν καὶ ἐκ τῶν μερικῶν δεικνύσθαι τὰ
 καθόλου. id. ib.

72⁶ ὁμοίᾳ τε ἀμαρτάνουσι τοῖς πάντα ἀναπόδεικτα λέγουσιν οἱ 40
 15. πάντα ἀποδεικτὰ εἶναι τίθεμενοι. ἀλλ' ὡς περὶ ἐστὶν ἐναργὲς τὸ
 πολλὰ τῆς δι' ἑτέρων πίστεως προσδεῖσθαι, ὅπως ὅθεν ἔττον ἐναργὲς
 τὸ πολλὰ εἶναι γινώριμα δι' ἑαυτῶν, ἀλλὰ καὶ μᾶλλον ἐπισητὰ τῶν
 δι' ἄλλων γνωσσομένων. αἱ τε ἀρχαὶ τῆς ἀποδείξεως ὅτι ἂν εἴεν
 45 δῆλον ἀποδείξεις ἀλλὰ προτάσεις αὐτῶν ἐναργεῖς τε καὶ ἀμε-
 σοι, ὧν δὲ ἀρχαὶ πάλιν ὁ νῦν ὡς τὸς ὅρους θηρούμεν, ἐξ ὧν σύγ-
 κειν τὰ ἀξιωματικά· ταῦτα γὰρ ἀμεινον λέγειν ἢ συγχωρεῖν μὲν
 αὐτοῖς ἐπισητὰ εἶναι τὰ δι' ἀποδείξεως γνωσσομένα, φεύγοντας

δὲ τὴν εἰς ἀπειρον ἀναγωγὴν τὴν κύκλῳ δεῖξιν προσάγειν. τὸτο
 8. ἐστὶ κακὴν καὶ κακὸν ἰσχυρὸν καὶ σωζέων ἐπιχειροῦντας ἀποδείξιν μὴδὲν
 ἔττον ἀναρεῖν αὐτὴν τῶν τούτο προτιθεμένων. Themist. f. 2 b.

λαβὼν παρὰ τῶν προειρημένων ὅτι ἔστιν ἀποδείξις (αὐτὴ γὰρ 72⁶
 5 τὸ κατασκευάζειν μὴ εἶναι ἀποδείξιν εἰς τὸ γινώσκαι τὴν ἀποδείξιν
 γέγονε· δι' ἀποδείξεως γὰρ ἔδειξαν μὴ εἶναι ἀποδείξιν· εἰ γὰρ
 ἔστιν ἀποδείξις, φασὶν, ἀνάγκη δι' ἀποδείξεως γινώσκαι τὰ πρῶτα·
 ἀλλὰ μὴν τὸ ἐπόμενον ψεύδος, καὶ τὸ ἡγούμενον ἄρα· τὸτο δὲ αὐτὸ
 ἀποδείξις ἔστιν, ὡς αὐτῷ τῷ κατασκευάζειν τὴν ἀποδείξιν ἀπό-
 10 δεῖξιν κατεσκευάσαν) λαβὼν ὅτι τὸτο παρ' αὐτῶν ὅτι ἔστιν ἀπό-
 δεξις, δεικνυσὶν ὅτι ἀδύνατον πάντα δι' ἀποδείξεως εἰδέναι, τῷ-
 15 τον τὴν τρόπον. id. f. 12 b.

ἀρχὴν ἐπισημῆς τὴν νῦν φησὶν· τότε γὰρ τὰς ἀρχοειδεῖς 72⁶
 23. τας καὶ οἰοεὶ ὅπως ὅσας γνωρίζομεν. οἱ δὲ ἀρχὴν νῦν τὸ θεῖον νοή-
 σαιτες ὡς καλῶς ἐνόησαν. διττὴν φησὶν εἶναι τὴν ἐπισημῆν, ἢ
 τὴν διὰ τῶν ἀξιωματικῶν συμβαίνουσαν ἐπισημῆν ἐν τοῖς προβλή-
 μασι, ἢ αὐτὴν τὴν τῶν ἀξιωματικῶν. ἄλλως. ὁ μὲν φιλόσοφος
 τὴν ἐξήγησιν τῷ προκειμένῳ ῥητῇ ὅπως ἀπέδωκεν, ἀρχὴν μὲν ἐπι-
 28. σημῆς τὴν νῦν εἰληφώς, ὡς τὴν ἡμέτερον ἀλλὰ τὴν θεῖον καὶ ὑπὲρ
 ἡμᾶς, ὅπως δὲ τὰ νοητὰ καὶ θεῖα εἶδη· ὅπως δὲ αὐτὰ καλεῖσθαι διὰ
 τὸ πέρατα εἶναι πάντων... ὁ μὲν ὅτι φιλόσοφος ὅπως· ἔοικε δὲ
 μᾶλλον φυσικώτερον καὶ προσφυνῶς τῷ ῥητῇ ὁ Θεμίστιος τῶν προ-
 33. κειμένων τὴν διάνοιαν ἐξηγεῖσθαι, ἀρχὴν μὲν ἀποδείξεως εἶναι λέγων
 τὴν ἡμέτερον νῦν, ὅπως δὲ ἐξ ὧν σύγκειν τὰ ἀξιωματικά, τούτοις
 τὴν ὑποκειμένην καὶ τὴν κατηγορούμενην, οἷον ὅτι ἐπὶ πάντες ἢ ἡ κα-
 τὰφασις ἢ ἡ ἀπόφασις ἀληθεύει. τὸς ὅτι ὅπως ὡς δι' ἀποδείξεως
 γινώσκουμεν, ἀλλ' ὡς περὶ ἡ αἰσθητικῆς ἀνεῖ ἀποδείξεως γινώσκει τὰ
 αἰσθητὰ, καὶ κρεῖττον αὐτὰ γινώσκει ἢ περὶ δι' ἀποδείξεως ἂν ἐγί-
 38. νωσκεν, ὅπως καὶ ὅς ἀπλῶς ἐπιβολαῖς τούτοις ἐπιβάλλων ἀνα-
 ποδεικτικῶς τὴν φύσιν αὐτῶν αἰρεῖ, ἐξ ὧν συμπλέκει τὰ ἀξιω-
 43. ματικά. id. ib.

μὴ ποτε ὅτι, φησὶν, ὡς καλῶς ἀποδεδωκέναι τὴν τρόπον τῆς 72⁶
 ἀποδείξεως, λέγοντες ἐκ τῶν τῇ φύσει πρώτων ταύτην γίνεσθαι, 25.
 εἴγε δύο τρόποι εἰσὶν ἀποδείξεως, ὁ τε ἐκ τῶν τῇ φύσει προτέρων
 35 καὶ ὁ ἐκ τῶν πρὸς ἡμᾶς προτέρων, ὡς περὶ ἐλθέμεν καὶ τὸ σφαιροει-
 δὲ τῆς σελήνης διὰ τῶν πρὸς ἡμᾶς πρώτων κατασκευάζεσθαι.
 τὸτο δὲ, φησὶ, ψεύδος. ἀλλὰ καλῶς ὁ παρ' ἡμῶν ἀποδεδόχθαι ὅρος·
 40 τὸ γὰρ ἐκ τῶν ὑσέρων τὰ πρότερα κατασκευάζειν ὅτι αὐτὰ ἀναγ-
 καῖον, ἀλλ' ἐν οἷς τὰ ὑσέρα αὐτὰ ἐστὶν τεκμήρια, ὡς περὶ τὸ τέ-
 45 φρας ὅσης πῦρ ἐνταῦθα ποτε εἶναι, ἢ τὸ τοιούτῳ φωτιζομένης
 τῆς σελήνης σφαιρικὴν εἶναι. id. ib.

τούτῳ, εἰ δὲ ὁ παρ' ἡμῶν ὅρος τῆς ἀποδείξεως καλῶς ἀπο- 72⁶
 31. δέδοχθαι, τὸ δὲ ἐκ τῶν τῇ φύσει προτέρων τὰ ὑσέρα κατασκευά-
 ζεσθαι, ἢ ἑτέρα ὡς κυρίως ἂν λέγοιτο ἀποδείξις ἢ ἐκ τῶν ὑσέρων τὰ
 πρῶτα κατασκευάσασθαι, ἀλλ' ὡς εἵπομεν, τεκμηριώδης καὶ λυτὴ
 36. δεῖξις. id. f. 13.

ἔδειξεν ὅτι μὲν ὅτι ἀποποιεῖν καὶ πρῶτον ἐπόμενον αὐτοῖς τὸ ἐκ τῶν 72⁶
 ὑσέρων τὰ πρῶτα καὶ ἐκ τῶν μερικῶν τὰ καθόλου δεικνύσθαι, δού- 32.

τερον δὲ δεκνύει ἄτοπον ἐπόμενον τὰ αὐτὰ τῶν αὐτῶν καὶ ἀσαφές· λαμβάνει καὶ σαφές. νῦν δὲ εἰς ἕτερον ἄτοπον ἀπάγει τὸν λόγον, καὶ φησι συμβαίνει τοῖς λέγουσι κύκλῳ τὴν δαῖσιν εἶναι μηδὲν ἄλλο λέγειν ἢ ὅτι ἔκαστον διὰ τὸτο ἐστὶν ἐπειδὴ τὸτο ἐστίν. οἷον διὰ τί ἡ ψυχὴ ἀθάνατος; διότι ἡ ψυχὴ ἀθάνατος. 5 διὰ τί ὁ ἄνθρωπος ζῶν; διότι ὁ ἄνθρωπος ζῶν. ὅπερ ἐστὶ καταγελάσας. ἀσάφειαν δὲ πάλιν ἐνεπαίσσει τῇ τε συνήθει συντομίᾳ χρησάμενος, καὶ τῷ ἐπὶ μόνων σοικείων γυμνάσει τὸν λόγον παραδείγματι μὴ χρησάμενος, λέγων δὴ ὅτι σοικεῖα παρέλαβεν ἀντὶ προτάσεων. καὶ ἐστὶ σοικεῖα λαβὼν ἀντὶ ὅρων, ὅς ὡς ὅροις αὐτοῖς 10 ἀλλ' ὡς προτάσεσι κέρρη· λαβὼν γὰρ καὶ τὸ α' καὶ τὸ β' καὶ τὸ γ', καὶ καλέσας ταῦτα ὅρους, ἔκαστον ἀντὶ προτάσεως εἰληφεν, ὡδὲν τι ξένον παῶν ὡδ' αὐτῷ ἀσύνηθες· πολλὰ γὰρ τὰ σοικεῖα ἀντὶ προτάσεων παραλαμβάνει· καὶ γὰρ ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν Προτέρων Ἀναλυτικῶν τῷ τοῦτω χρησάμενος, λέγων δὴ σοικεῖα παραλα- 15 βὼν ἀντὶ προτάσεων, αὐτὸ δὴ τὸτο ἐπεσημείωτο εἰπὼν ὅτι τὸ α' ὅς ὅρον καλῶ ἄλλα πρότασιν. ἢ μὴ ὅν αἰτία τῆς ἀσαφείας αὐτῆς. id. ib.

ὁ μόνον δὲ τὸτο ἔχει τὸ ἄτοπον ἢ κύκλῳ δεῖξαι, ἀλλὰ καὶ εἰς γελοῖον τι περῶσα· συμβαίνει γὰρ λέγειν αὐτὸς ὅτι τὸ α' 20 ἐστὶν εἰ τὸ α' ἐστίν· εἰ γὰρ διὰ τοῦ α' τὸ β' δεκνύσιν, διὰ δὲ τοῦ β' τὸ γ', διὰ δὲ τοῦ γ' αὐθις τὸ α', ὁῦλον ὡς δεκνύσιν τὸ α' διὰ τοῦ α'. ἐξ ὧ γὰρ ἀρχόν, εἰς ἐκεῖνο καὶ τελευτῶσιν. ὅτω δὲ ἅπαντα δεῖξαι βέβαιον. πολλὰ δὲ καὶ ἄλλαι μοχθηρίαι παρέπον, ὡς ἐδείξαμεν ἐν τοῖς περὶ συλλογισμῶ καὶ πάλιν λέγειν ὅς 25 ἀναγκαῖον. ταῦτα μὴ ἐντὶ πλέον τῶν ἱκανῶν ἐμφανίζαμεν ἔξωθεν ὅντα τῶν περὶ ἀποδείξεως λόγων, ἐπακρίωμεν δὲ ὅθεν ἐξέβημεν. Themistius f. 2 b.

72b τὸ μέντοι δι' ἐλαττόνων τῶν τριῶν μὴ ὅρων δύο δὲ προτάσεων 36 λέγειν τὴν ἀνάγκην γίνεσθαι ἀδύνατον, ἐπειδὴ μηδὲ συλλογισμὸν ἐνδέχεται δι' ἐλαττόνων γίνεσθαι. ὅταν γὰρ τὸ α' ὄντος, τότε τῶν ἡτοι τῆς ἐλάττονος προτάσεως ἢ ἀμφοῖν, ὡς περ εἵπομεν, ἐξ ἀνάγκης ἢ τὸ β', τότε τὸ γ', τότε δὲ τὸ γ', τότε δὲ τὸ β' δηλονότι, ὅπερ εἰληφί μὴ ἐξ ἀρχῆς ὡς συμπέρασμα, νῦν δὲ ὡς πρότασις. τὸ δὲ γ', ὡς εἵπομεν, ὡς συμπέρασμα παραλαμβάνει 35 ὡς τὸ α' ὄντος, ἐξ ἀνάγκης τὸ γ' ἐστίν. ἀλλὰ τὸ γ' ταύτην παραλαμβάνει τῷ α', ὡς ἐφεξῆς δείκνυσιν· φησὶ γὰρ ὅτω. . . ὅρας ὅτι ἄνω λέγων τὸ β' ὄντος ἔσται τὸ γ', τὸ γ' ἀντὶ τοῦ α' παρελάμβανεν. ἰδὼν ὅν ἐνταῦθα σαφῶς φησὶν ὅτι τὸ β' ὄντος ἀνάγκη τὸ α' εἶναι, καὶ ὅτι ὅπερ νῦν ἐλάμβανεν α', ἐκεῖ γ' ἐκάλει, ἐπήγαγε 40 λέγων "καίτω τὸ α', ἐφ' ὧ τὸ γ'," ὡσάνει ἔλεγεν, ἔσω τὸ α' ὅπερ τὸ γ'. τὸ γὰρ τὸ β' ὄντος τὸ α' λέγειν εἶναι εἰπὼν, ἐστὶ σαφέστερον ἐπεξηγήσατο τὸτ' αὐτὸ σαφῶς λέγων ὅτι ὅταν κεχηρμένους τῇ κύκλῳ δεῖξει εἶπω ὅτι τὸ β' ὄντος ἐστὶ τὸ α', ὡδὲν ἄλλο λέγω· ὅπερ πρότερον ἔλεγον, ὅτι τὸ β' ὄντος ἐστὶ τὸ γ', τὸτο δὲ ὅτι τὸ 45 α' ὄντος ἐστὶ τὸ γ'. τὸτο δὲ, φησὶ, τὸ γ' ἐξ ἀρχῆς ἐδείκνυμεν ὅτι τὸ α' ὄντος ἐξ ἀνάγκης καὶ αὐτὸ ἦν, εἴγε τὸ μὴ β' διὰ τοῦ α' ἐδείκνυτο, τὸ δὲ γ' διὰ τοῦ β'. ἀλλὰ τὸ γ' ταύτην δέδεικεν τῷ α'.

ὡς συνάγει ὡδὲν ἄλλο ἢ ὅτι τὸ α' ὄντος ἀνάγκη τὸ γ' εἶναι, τότε τὸ α' ὄντος τὸ α' ἐστίν. Ioh. Phil. f. 13 b.

ὅτι τῇ κύκλῳ δεῖξει ὡδὲ αὐτὸ τὸτο συμβαίνει τὸ ἐπὶ πάντων 73a τὰ αὐτὰ δι' αὐτῶ ἀποδεικνύειν, πλὴν εἰ μὴ τρεῖς ὅροι παραλα- 6 φθῶσιν ὅτως ἔχοντες πρὸς ἀλλήλους ὡς ἔκαστον πρὸς τοὺς λοιποὺς ἀντιστρέφειν, τότε τῶν ὡς ἐξιστάειν αὐτοὺς, ταύτην δὲ ἐξω εἰπὼν ὅτι δεῖ ἐξ ἰδίων αὐτοὺς συγκεῖσθαι, οἷον ἄνθρωπος γελαστικὸν νῦν καὶ ἐπιστήμης δεκτικόν· ἔκαστον γὰρ τῶν πρὸς τὰ λοιπὰ ἀντιστρέφει· εἰ γὰρ μὴ εἴεν ὅτως κείμενοι οἱ ὅροι, ὡδὲ ὅλος τῇ κύκλῳ δεῖξει 10 χρησάσθαι δυνατόν. ὁ γὰρ δύναται ἀντιστρέφειν τοὺς προτάσεις, εἴπερ ἢ καθόλου καταφατικῇ ἢ πρὸς ἐκτενὴ ἀντιστρέφει ἀλλὰ πρὸς τὴν μερικὴν καταφατικὴν. id. f. 14.

ἐπειδὴ εἶπεν ἀνωτέρω ὅτι τὸτο συμβαίνει τριῶν ὅρων· τεθέν- 73a τῶν καὶ ὅτι δι' ἐλαττόνων ὅς ἐνδέχεται τὸτο, νῦν ἐνταῦθα ἐπακρίω- 7. βῶν φησὶν ὅτι δέδεικεν ἡμῶν ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν Ἀναλυτικῶν (δηλαδὴ τῶν Προτέρων) ὅτι ἐνὸς κειμένου ὅρου ἢ προτάσεως συλλογια- μὸν γενέσθαι ἀδύνατον. id. ib.

παρατηρητέον ὅτι τὴν πρότασιν θέσιν ἐκάλεσε. τὸτο δὲ 73a εἶπον ὅτι ἄνω μὴ διαρῶν τοὺς ἀμείους προτάσεις τὴν διαίρεσιν 9. ἐποιήσατο εἰς τὸ ἀξίωμα καὶ τὴν θέσιν, τὴν δὲ θέσιν διείλεν εἰς τὰ αἰτήματα καὶ τοὺς ὁρίσμούς, νῦν δὲ κοινῶς πᾶσαν πρότασιν θέσιν ἐκάλεσεν. id. ib.

τοτέστιν ἐὰν μὴ οἱ τρεῖς ὅροι οἱ τεθέντες ἰδια ὡσιν, ὡς καὶ 73a ἀντιστρέφειν πάντας πρὸς πάντας, τότε δύναται ἀντιστρέφοντας 11. τὴν μείζονα τῶν προτάσεων καὶ ταύτην συνθέντας μὴ τὰ συμπε- ράσματος, ὅτω τὴν λοιπὴν δεκνύειν. ὁμοίως καὶ τὴν μείζονα δυ- νατὴν ἀποδείξει τῇ κύκλῳ δεῖξει ἀντιστρέφοντας τὴν ἐλάττονα καὶ ταύτην συνάπτοντας τὸ συμπέρασμα συνάγειν τὴν μείζονα. τὸτο δὲ ἐν τῷ πρώτῳ χήματι μόνον δυνατόν, ὡς δέδεικεν ἐν τῷ περὶ 30 συλλογισμῶ (Anal. Pr. 2 5. 10). id. ib.

ἐν γὰρ τῷ δευτέρῳ τῶν Προτέρων Ἀναλυτικῶν (2 5 sqq.) 73a πολὺν λόγον ἐποιήσατο περὶ τῆς κύκλῳ δεῖξεως, ἐν οἷς ἐδείξεν ὅτι 15. ἐν μὴ τῷ πρώτῳ χήματι, εἰ ληφθῆεν οἱ ὅροι ἀντιστρέφοντας πρὸς ἀλλήλους, δύναται ἐκάστην τῶν προτάσεων τῇ κύκλῳ δεῖξει συλλο- γίσασθαι, ἐπὶ μέντοι τῶν λοιπῶν χημάτων τὸτο ὅς ἐνδέχεται, ἀλλ' ἢ ὡδ' ὅλος δείκνυται τὴν ἕτερον τι παρὰ τὸ κείμενον. id. ib.

ἐλέγξας τοὺς μηδενὸς εἶναι ἀποδείξειν λέγοντας καὶ τοὺς πάντα 73a ἀποδεικτὰ εἶναι ὑποτιθεμένους, νῦν λοιπὸν ἐπακρίωσιν ἐπὶ τὸ ἐξ 21. ἀρχῆς· τὸτο δὲ ἦν διδάξει τί ποτὲ ἐστὶν ἡ ἀποδεικτικὴ ἐπιστήμη. καὶ ἐπὶ ταύτην ὁ δύναται γινώσκειν τὸν μὴ εἰδῶτα τίνων ἐστὶν ἡ ἀπόδειξις, ἀναλαμβάνει τὸν περὶ τῶν λόγων, καὶ διδάσκει τὴν ὑποβεβλημένην τῇ ἀποδείξει ὕλην. . . "ἐπεὶ δ' ἀδύνατον ἄλλως ἔχειν ὅς ἐστιν ἐπι- στήμη ἀπλῶς." ὅτι μὴ ὅν τὸ ἀδύνατον ἄλλως ἔχειν καὶ τὸ ἀναγκαῖον ὅτως ἔχειν ταύτόν, δηλον· ἀλλ' ἐστὶν ἡμῶν σαφέστερον καὶ μάλλον 45 ἐναργῶς παρὰ τὴν διάνοιαν αὐτῶ τὸ ἀδύνατον. id. f. 14 b.

ἐξ ἀναγκαίων δηλονότι προτάσεων. id. ib. 73a τὸ "ἐκ τίνων καὶ ποίων" ὅς ἐκ παραλλήλων εἶρη, ἀλλὰ διὰ 24. μὴ τὸ "τίνων" δηλαδὴ τὸ προτάσεων, διὰ δὲ τὸ "ποίων" τὸ προ-

βλημάτων· τῶν γὰρ ἐστὶν ἡ ἀπόδειξις, ἣν δεῖ κατασκευάζειν, δηλαδὴ ἐξ ἀναγκαίων προτάσεων. id. ib.

73^a 23. καὶ παντὸς μὴ ὅν τὸτο λέγω ὃ ἂν ἦ μὴ ἐπὶ τινὸς μὴ τινὸς δὲ μὴ, μὴδὲ ποτὲ μὴ πατὴρ δὲ μὴ. ὅτος δὲ ἕτερος τρόπος τῷ καὶ παντὸς ἐστὶν ἢ ὅν. ἐν τοῖς περὶ συλλογισμῷ παραδεδώκαμεν· ἐκεῖ γὰρ καὶ παντὸς, εἰ καὶ πρὸς τινὰ χρόνον ἅπασιν ὑπῆρχεν· ἐνταῦθα δὲ καὶ τὸτο φυλακτέον, ὅτι καὶ παντὸς ἀνθρώπου τὸ ζῶον· καθ' ὃ γὰρ ὁ ἀνθρώπος ἀληθής, καὶ τὸ ζῶον, καὶ εἰ νῦν θάτερον ἀληθές, καὶ θάτερον. δῆλον δὲ ὅτι τοῦτον ἐστὶ τὸ καὶ παντὸς· καὶ γὰρ οἱ τὰς ἐνστάσεις πρὸς αὐτὸ φέροντες οἰοῦντ' ὅτι καὶ παντὸς ἀναρρεῖν, εἰ μόνον εἴη τινὶ μὴ ὑπάρχον, ἢ εἰ ποτε εἴη μὴ ὑπάρχον. Themist. f. 3.

ἐν μὲν τοῖς Προτέραις Ἀναλυτικαῖς (11 p. 24 b 29) τὸ καὶ παντὸς ὠρίσατο λέγων, ὅταν μὴδὲν ἢ λαβεῖν τὸ ὑποκειμένον καθ' ὃ ὁ κατηγορούμενος· ὁμοίως καὶ τὸ καὶ μὴδενός, ὅταν μὴδὲν ἢ τὸ ὑποκειμένον καθ' ὃ λέγεσθαι ὁ κατηγορούμενος. ἐνταῦθα δὲ τὸ καὶ παντὸς, ὃ παραλαμβάνει εἰς μεθόδους τὰς ἀποδεικτικές, τὸτο τε αὐτὸ φησὶ δεῖν ὑπάρχειν, καὶ ἔτι τὸ αἰετὶ ὑπάρχειν τῷ ὑποκειμένῳ καὶ μὴ ποτὲ μὴ ποτὲ δὲ μὴ. ἐκεῖ μὲν γὰρ καὶ παντὸς ἔλεγε τὸ παντὶ ὑπάρχειν, εἰ καὶ μὴ αἰετὶ (ὅδ' ὅ γὰρ τὸ αἰετὶ ἐκεῖ ἐχρησάμενος, ἐπειδὴ ὁ περὶ ἀποδεικτικῶν συλλογισμῶν ἐποικίετο τὸν λόγον, ἀλλ' ἀπλῶς περὶ συλλογισμῶν, ἐν ᾧ τὸτο μόνον ἐστὶ χρεία τῷ πᾶσι τοῖς ὑποκειμένοις ὑπάρχειν τὸν κατηγορούμενον), ἐνταῦθα μέντοι τὸ καὶ παντὶ καὶ αἰετὶ. Ioh. Phil. f. 14 b.

73^a 32. σημαίνει δὲ φησὶ τὸ καὶ παντὸς τοῦτον εἶναι ὅτι εἴπομεν ἀνωτέρω· ἐρωτώμενοι γὰρ συγχωρήσονται ταῖς ἀποδεικτικαῖς προτάσεσιν, ὅτι εἰ πᾶς ἀνθρώπος ζῶον, εἰ πᾶς ἀνθρώπος διαλέγεσθαι, τὰς ἐνστάσεις προφέρομεν καὶ μόνον ζητῶντες εἰ παντὶ τῷ ὑποκειμένῳ ὑπάρχει τὸ κατηγορούμενον, ἀλλ' εἰ καὶ παντὶ μὴ ἐκ αἰετὶ δὲ. id. f. 15.

73^a 34. διορισμένους τί ἐστι τὸ καὶ παντὸς, μέλεισθαι ἐπὶ τὸ καθ' αὐτό. 30 τὴν σάρα δὲ παραδίδωσι τὸ καθ' αὐτὸ σημαίνοντα, ὡς πρῶτον μὲν φησὶ καθ' αὐτὸ λέγεσθαι τὸ ἐν τῷ τί ἐστι τινὸς κατηγορούμενον, ὅπερ καὶ ἐν τῷ ὅρισμῳ ἐκεῖνα παραλαμβάνει. φησὶ δὲ καὶ τῆς γραμμῆς τὴν στήλην καθ' αὐτὴν κατηγορούμεν. φησὶ γὰρ γραμμὴν εἶναι ῥῶσιν στήλης, ἢ γραμμὴν εἶναι τὴν ἐξ ἴσου τοῖς ἐφ' αὐτῆς σημείοις κειμένην. ἰστέον δὲ ὅτι ἐκ τῆς γραμμῆς κυρίως τὸ λεγόμενον· καὶ πᾶν γὰρ οἰκίαις εἰρηάζει δοκεῖ, ὅδ' ἐν γραμμῇ ἢ στήλῃ ὑπάρχει, ἀλλὰ μᾶλλον οἰκίαις τις ὁρισμός ἂν εἴη τῆς γραμμῆς ὃ λέγων μέγεθος ἐφ' ὃν διαστατόν· τὰ γὰρ ἐν τῷ τῷ ὅρισμῳ παραλαμβάνοντα συστατικά ἐστὶ τῆς γραμμῆς καὶ ἐν αὐτῇ ὑπάρχει. id. ib.

73^a 37. ἕτερος δὲ, ὅσον δὴ συμβεβηκότων τισὶ τὰ λόγον ἀποδιδόντες τὰ ὑποκείμενα αὐτοῖς συνεφελέμεθα ἐν τῷ λόγῳ, ταῦτα καθ' αὐτὰ ὑπάρχειν τούτοις λέγεσθαι τοῖς ὑποκειμένοις, ἃ παραλαμβάνον ἐν τῷ λόγῳ τῷ τί ἐστιν αὐτῶν δηλῶντι, ὅσον σιμόντος καθ' αὐτὸ ὑπάρχει βίη. Themist. f. 3.

τὸτο δευτέρον τὸ καθ' αὐτὸ σημαίνοντα· φησὶ γὰρ καθ' αὐτὰ καὶ ὡς τὰ ὑποκείμενα αὐτοῖς ἐν τοῖς ὅρισμοις παραλαμβάνει

καὶ... ἔχει δὲ τινὰ ἀσάφειαν ἡ λέξις τῷ "αὐτοῖς" κειμένη, διότι ἀντὶ τούτου τὸ τισὶ παραλαμβάνοντες σαφὲς ποιεῖμεν τὸ λεγόμενον ἕτως "καὶ ὅσαι τῶν καὶ συμβεβηκότων ἐν τισὶν ὑπαρχόντων αὐτὰ ἐν τῷ λόγῳ ἐνυπάρχουσι τῷ τί ἐστι δηλῶντι," τούτοις αὐτὰ τὰ ὑποκείμενα, οἷς ὑπάρχουσι τὰ συμβεβηκότα, ἐν τῷ λόγῳ παραλαμβάνοντ' ἐν τῷ συμβεβηκότων τῷ δηλῶντι τὸ τί ἐστι, τούτοις τὸ εἶναι ἐν τοῖς ὅρισμοις αὐτῶν. ὡς εἶναι τὸ εἶναι τοῦτον· καὶ ταῦτα, φησὶ, λέγω καθ' αὐτὰ τῶν ἐν ἄλλοις τὸ εἶναι ἐχόντων, ὅσων ἐν τοῖς ὅρισμοις τὰ ὑποκείμενα αὐτῶν παραλαμβάνει. Ioh. Phil. f. 15.

ἡ λέξις, ἣν καταστήσαμεν τούτον ἐν τῷ τρόπῳ. φησὶ γὰρ "καὶ ὅσαι τῶν ἐνυπαρχόντων ἐν αὐτοῖς αὐτὰ ἐν τῷ λόγῳ ἐνυπάρχουσι τῷ τί ἐστι δηλῶντι." τὴν δὲ ἀσάφειαν ἐνεποίησε τὸ αὐτοῖς· διὰ αὐτὴν τούτου τὸ τισὶ παραλαμβάνει, καὶ σαφὲς γίνεσθαι ὁ λόγος ἔχων ἕτως. Ald. 2.

καὶ ταῦτα φησὶ καθ' αὐτὰ ὑπάρχειν τῷ ἀριθμῷ, ὁμοίως ἐν τῷ 73^a 40. ἐκάστῳ τούτων ὅρισμῳ τὸ ὑποκείμενον αὐτοῖς, λέγω δὴ τὸν ἀριθμὸν παραλαμβάνομεν. ἰστέον δ' ὅτι ὁ Ἀλέξανδρος πρῶτον ἀριθμὸν ἀνέειπε ἐνταῦθα καὶ τὸν καθ' αὐτὸν πρῶτον ἀλλὰ τὸν πρὸς ἄλλον πρῶτον. ἐστὶ δὲ πρῶτος ἀριθμὸς ὁ ὑπὸ μονάδος μόνῃς μετρίμενος, οἷον ὁ ε', ὁ ζ', ὁ ια', ὁ ιζ'. ἔτε γὰρ ὑπὸ δυάδος ἔτε ὑπ' ἐδεσδὸς ἄλλῳ ἀριθμῷ μετρίν' ὅτοι, πλην ὑπὸ μονάδος μόνῃς. σύνθετοι δὲ καλεῖντ' ἀριθμοὶ οἱ ἐκ μονάδος καὶ ἄλλῳ τινὸς ἀριθμοῦ ἢ ἀριθμῶν μετρίμενοι, οἷον ὁ ς' καὶ γὰρ ὑπὸ δυάδος καὶ τριάδος καὶ μονάδος ὁμοίως καὶ ὁ θ'. πρὸς ἀλλήλους δὲ πρῶτοι λέγοντ' ἀριθμοὶ οἱ μονάδι μόνῃ μετρίμενοι κοινῷ μέτρῳ, ὡς ἐστὶν ὁ κζ' καὶ ὁ λε'. τούτων γὰρ ἐκάτερος μὲν καθ' αὐτὸν ἐκ τῶν πρῶτων καὶ ἀσύνθετος, μετρίν' γὰρ ὁ μὲν κζ' ὑπὸ τῷ γ' καὶ θ', ὁ δὲ λε' ἐκ τῶν ε' καὶ ζ'. πρὸς ἀλλήλους δὲ πρῶτοι καὶ ἀσύνθετοι εἰσιν· μόνῃ γὰρ τῇ μονάδι κοινῷ μέτρῳ χρῶντ'. ὅτι δὲ ὅχι ὡς ὁ Ἀλέξανδρος φησὶ, τὸς πρὸς ἀλλήλους πρῶτους ἐνταῦθα παρέλαβεν ἀλλὰ τὸς ἀπλῶς πρῶτους, φανερόν ἐξ ὧν ἐκ εἶπεν ὁ Ἀριστοτέλης πληθυντικῶς πρῶτους ἀριθμῶς ἀλλὰ πρῶτον. ὁμοίως καὶ τὸ ἰσόπλευρον καὶ ἑτερόμηκες ὁ Ἀλέξανδρος ἐκ ἐπὶ ἀριθμῶν ἀλλ' ἐπὶ σχημάτων ἔλαβεν, ὅπερ καὶ καὶ εἰκὸς ἐπινοῆσαι· καὶ μὴ ὁ Ἀριστοτέλης ἐπὶ σχημάτων ταῦτα τέθεικεν ἀλλ' ἐπὶ ἀριθμῶν. καὶ γὰρ φημεν ἰσοπλεύρους ἀριθμῶς εἶναι τὸς τετραγώνους, οἷον τὸν θ', διότι τὸ γ' πολυπλασιασθέντος ἐφ' αὐτὸν γέγονεν, ἑτερομήκει δὲ τὸς ἐξ ἀρίστων ἀριθμῶν πολυπλασιασθέντων γενομένους, οἷον τὸν ιε' ἑτερομήκει λέγομεν· σύγκειν' γὰρ ἐκ τῶν ε' πολυπλασιασθέντος ἐπὶ τὸν γ'. ὅτι δὲ ἐκ ἐπὶ σχημάτων ἔλαβε τὸ ἰσόπλευρον καὶ ἑτερόμηκες ἀλλ' ἐπ' ἀριθμῶν, ἐδήλωσαν ἐξ ὧν ἐπήγαγε λέγων "καὶ πᾶσι... λέγων," τούτοις ἐν τοῖς ὅρισμοις πάντων τῶν εἰρημένων ἐνυπάρχει τὰ ὑποκείμενα αὐτοῖς, ἔνθα μὲν γραμμῇ, δηλονότι ἐν τῷ εὐθεῖ καὶ περιφερεῖ ἢ γραμμῇ, ἐν δὲ τοῖς ἄλλοις ἀριθμοῖς. δῆλον ὅτι τὸ ἰσόπλευρον καὶ ἑτερόμηκες ἐκ ἐπὶ σχημάτων ἔλαβεν ἀλλ' ἐπὶ ἀριθμῶν. Ioh. Phil. f. 15 b.

τούτοις ὅσα δὲ μήτε ἐν τῷ αὐτῶν ὅρισμῳ τὸ ὑποκείμενον 73^a λαμβάνει μήτε ἐν τῷ τὸ ὑποκείμενον ὅρισμῳ τὸ κατηγορούμενον 4.

παραλαμβάνει, ταῦτα καλῶ συμβεβηκότα... ἡ πῶς γνωσθή-
μεθα ποῖα μὲ τῶν ἀχωρίων συμβεβηκότων εἰς τὴν ὁρισμὸν τῶν
ὑποκειμένων ὀφείλει παραλαμβάνεσθαι, ἡ εἰς τὴν ἑαυτῶν ὅρον ἐκείνα
παραλαμβάνειν, ποῖα δὲ ὅ; φημὶ τοίνυν ὅτι ὅσα τῶν ἀχωρίων
συμβεβηκότων ὁρισμῶς ὑπάρχει μὴ καὶ τῇ αὐτῇ φύσει καὶ ὕδα-
μιμῇ ἄλλη, ταῦτα καθ' αὐτὰ ὑπάρχει ἐν ἐκείνοις· ὅσα δὲ μὴ
ὁρισμῶς τινὶ φύσει ὑπάρχει, ἀλλὰ δυνάμει καὶ πλείοσιν ὑπάρχειν,
ταῦτα καὶ ἀχώριστα ἢ, ὡς λέγει, καθ' αὐτὰ τοῖς ὑποκειμένοις
ὑπάρχειν. id. ib.

73^b τρίτον τὸτο σημαίνον τὸ καθ' αὐτό, ὃ ἐκείνῳ ἄλλο τι δὴ 10
5. κατ' ἄλλαν κατηγορεῖ, οἷοι ἦσαν οἱ πρῶτοι δύο τρόποι, ἀλλ'
ἀπλῶς ὃ μὴ δι' ἄλλο ἐστὶ μήτε ἐν ἄλλῳ καὶ εἶναι ἔχει, οἷα ἐστὶ τὰ
συμβεβηκότα, ἀλλ' ἔτι καθ' αὐτὸ ὑφέστηκεν οἷον ἡ μερικὴ
ὑσία· τὰ μὲν γὰρ συμβεβηκότα αὐτῆς δεῖν εἰς τὸ εἶναι, αὐτὴ δὲ
ὑδενός. ἔστιν ὅντος τρίτος τρόπος τὸ καθ' αὐτό. "ἔτι ὃ μὴ 15
καθ' ὑποκειμένου λέγει," τούτῳ δὲ μὴ ἐν ὑποκειμένῳ ἄλλῳ τινὶ
ἔστιν, ὡς περὶ τὸ βαδίζειν· δεῖ γὰρ ἀνθρωπῶν εἶναι, εἴτα βαδίζειν, καὶ
ἔστιν ἐν ὑποκειμένῳ τῷ ἀνθρώπῳ καὶ βαδίζειν. "τὰ μὲν δὲ μὴ καθ'
ὑποκειμένου," τούτῳ μὴ ἐν ὑποκειμένῳ (ἀντὶ γὰρ τὸ ἐν ὑποκει-
μένῳ παρέλαβε) καθ' αὐτό ἔστιν. id. ib.

73^b τὸτο τέταρτον τὸ καθ' αὐτὸ σημαίνον, ὃ αἰτιὸν τινος
10. γίνεσθαι μὴ κατ' ὑποκειμένου... ταῦτα μὲν τῷ πλήρως ἔνεκεν τῆς
διαίρεσως παραδέδωκεν. ὡς πάντα δὲ ταῦτα τὰ σημαίνοντα τὸ
καθ' αὐτὸ συμβαλλεῖ εἰς τὴν ἀποδεικτικὴν μέθοδον, ἀλλὰ μόνοι
οἱ δύο τρόποι τὸ καθ' αὐτὸ χρησιμεύουσιν εἰς τὸ προκειμένον· τῶν γὰρ 25
ἐξ ἀνάγκης ὑπαρχόντων εἰς τὸ αἰεὶ· ὅτε γὰρ ἐνδέχεται μὴ ἐν τῷ
ὁρισμῷ τῆς σιμότητος τὴν εἶνα παραλαβεῖν, ὅτε τὰ ἐν τῷ ὁρισμῷ
τινῶν παραλαμβανόμενα ἐνδέχεται μὴ καὶ αἰεὶ καὶ παντὶ τῷ ὑποκει-
μένῳ ὑπάρχειν, ὡς περὶ τῷ ἀνθρώπῳ καὶ ζῶον. ὃ δὲ τρίτος τρόπος
ὡς περὶ τὰ ἄτομα μάστιγα καταγινόμενος· ταῦτα γὰρ κατ' ὑδενός 30
ἔστιν ἕτερον καὶ τότε τι σημαίνει· τῶν γὰρ ἁτόμων ἀπόδειξις ἐκ ἔστιν,
ὡς δεχθήσεσθαι ἐν τοῖς ἐξῆς. ἀλλ' ὅδε ὁ τέταρτος τρόπος χρησι-
μεύσει εἰς ἀπόδειξιν· ὅδε γὰρ μόνῃ ἡ σφαγὴ αἰτία τῷ θανάτῳ ὅδε
πάντως, εἰ μὴ τύχοι καιρία ὅσα, ὡς ἐκ αἰεὶ. ὅδε καὶ ἐν ἑαυτῇ
μόνον πλείον σωτηρίας αἰτιον, ὅδε αἰεὶ. θέλει δὲ ἡ ἀπόδειξις καὶ 35
καὶ αἰεὶ ἔχειν· διὰ τὸτο ὅν ἐκ εὐχρησον εἰς ἀπόδειξιν ὅδε τὸτο.
id. f. 16.

73^b ταῦτα ὅν τῷ πλήρως ἔνεκεν παρεμβέβληται τὰ σημαίνοντα
16. τὸ καθ' αὐτό. οἱ δὲ πρότεροι δύο τρόποι δῆλον ὡς ἐκ τῶν ἐξ
ἀνάγκης ὑπαρχόντων εἰσὶν· ὡς γὰρ ἐνδέχεται μὴ ὑπάρχειν ἡ τὰ ἐν 40
τῷ ὁρισμῷ κατ' ἁπάντων τῶν ὑποκειμένων ἐν τῷ τί ἐστι λεγόμενα,
ἡ πάλιν ἂν ἐν τῷ ὁρισμῷ τὸ συμβεβηκότος λαμβάνηται καὶ ὑποκει-
μένον. ὅτι μὲν ἐν τῷ ὁρισμῷ ἐξ ἀνάγκης συνυπάρχει, φα-
νερόν καὶ ἀνευ λόγου· ὅτι δὲ καὶ τῶν συμβεβηκότων ὅσα καὶ δυνατὴν
ὁρίσασθαι χωρὶς τῆς τῷ ὑποκειμένῳ ὑσίας, καὶ ταῦτα ἀναγκαῖα, δη- 45
λον ἂν γένοιτο περὶ τούτων διαπορήσασθαι πρότερον. Themist. f. 3.

ἀπαριθμησάμενος τὰ εἰρημένα τὸ καθ' αὐτὸ τέσσαρα ση-
μαίνοντα, τὸ πλήρως ἔνεκεν τῆς διαίρεσως, ὡς ἤδη εἶπον, νῦν

ἀφορίζεται καὶ λέγει ὅτι τὰ δύο τὰ πρότερα σημαίνοντα τὸ καθ'
αὐτὸ συμβαλλεῖ ἡμῶν εἰς τὰς ἀποδεικτικὰς μεθόδους, τὰ δὲ λοιπὰ
δύο ἐκείνῳ. καὶ μὲν γὰρ τρίτον αὐτὸθεν· ὅδε γὰρ ἄλλο ἄλλαν κατηγορεῖ,
ἀλλ' ἐστὶν ἅπαν φωνὴ σημαντικὴ ὑσίας τινός· καὶ δὲ τέταρτον αἰ-
καὶ ἄλλο ἄλλαν κατηγορεῖ ὡς αἰτιον αἰτιατῷ, καὶ ἐξ ἀνάγκης καὶ αἰτιον
αἰτιατῷ εἶναι αἰτιον φαινόν, ἀλλ' ἐκ εἰς πρότασιν καὶ τοῦτον συμ-
βαλλεῖ, μάλλον δὲ εἰς ὅλην συλλογισμῷ γένεσιν. οἷον ἡ σελήνη
ἐκλιμπάνει διὰ τὴν ἐπιπρόσθιον τῆς γῆς. ὅχι ὡς ἐν προτάσει τὸτο
παραληφόμενα, μάλλον δὲ, ὡς εἶπον, εἰς γένεσιν τῷ ὅλῳ συλλο-
γισμῷ συμβαλλεῖ ἡμῶν ἡ αἰτία τῆς ἐκλείψεως, εἰς μέσον ὅρου
χωρὶν παραλαμβανόμενῃ... τὴν δὲ ἀκριβεστέρην περὶ τούτου ἐξέ-
τασιν ἐρῶμεν, ὅτε αὐτὸς τούτῳ μεμνήσεται. Ioh. Phil. f. 16.

καὶ μὲν ἀπλῶς ἐπὶ τῷ πρότερον τρόπῳ ἐκλήπτειν· ὡς γὰρ οὖν 73^b
τε τὰ εἰς ὁρισμὸν τινος παραλαμβανόμενα μὴ καὶ παντὶ καὶ αἰεὶ ἐξ 19.
ἀνάγκης τῷ ὑποκειμένῳ ὑπάρχειν. καὶ δὲ "ἡ τὰ ἀντικείμενα"
πρὸς τὸν δεύτερον τρόπον· καὶ ἐπὶ τούτῳ γὰρ ἀνάγκη παντὶ τῷ ὑπο-
κειμένῳ τὴν ὅλην ἀντίθεσιν ὑπάρχειν· πᾶς γὰρ ἀριθμὸς ἢ ἀρτιὸς
ἔστιν ἢ περιττός, καὶ πᾶσα γραμμὴ ἢ καμπύλη ἔστιν ἢ εὐθεῖα. δυ-
νατὸν μέντοι καὶ τὸ ἀπλῶς ἐπὶ τῷ δευτέρῳ ἐκλαμβάνειν τρόπον,
20 ἀπλῶς μὲν, ὅταν πᾶσαν τὴν ἀντίθεσιν κατηγορήσωμεν, ὅταν πᾶς
ἀριθμὸς ἀρτιος ἢ ἢ περιττός, καὶ πᾶν σῶμα καὶ ἐν γενέσει ἢ βαρὺ ἢ
κῆφον. "τὰ ἀντικείμενα" δὲ εἶπεν ἀντὶ τῷ, ἂν θάτερον τῶν ἀντι-
κειμένων, ὅταν, ὡς ἤδη εἶπον, καὶ ἕτερον μῦθον τῆς ἀντιθέσεως
ἀπολαβόντες τὸτο τὸ δευτέρῳ κατηγορήσωμεν, οἷον πάσης δεκά-
δος καὶ ἀρτίων ἢ τι τοῦτον. id. f. 16 b.

ἐπειδὴ εἶπεν ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχειν ἢ ἀπλῶς ἢ τὰ ἀντικεί- 73^b
μενα, αὐτὸ τὸτο κατασκευάσαι διὰ τούτων βύλεται. τὰ γὰρ ἄμεσα 21.
τῶν ἐναντίων εἰς ταύτην συντρέχει ζερήσει τε καὶ ἔξει, καταφάσει
τε καὶ ἀποφάσει... καὶ δὲ "ἡ ἢ ἀντίφασις" ἀντὶ τῷ καὶ ἀντιφάσκον
τῷ ἐναντίῳ τῷ τεθέντος. εἰ γὰρ ἐθέλῃ καὶ ἀρτίον, ἐπειδὴ τούτῳ ἐναν-
τίον ἐστὶ καὶ περιττόν, ἐστὶ δὲ τούτῳ ἀντιφάσκον καὶ μὴ περιττόν, ἴσο-
δυναμῇ δὴ καὶ καὶ μὴ περιττόν τῷ ἐναντίῳ τῷ περιττῷ, ὅ ἐστι τῷ
ἀρτίῳ· τὸτο ὅν εἶπεν, λέγω δὴ ὅτι ἐστὶ καὶ ἐναντίον ἢ ζερήσει ἢ
ἀντίφασις, ἐπειδὴ ἔδοξεν ἂν ταύτῃ ὡς ἐξιστάζοντα λαμβάνειν,
ζερήσιν τε καὶ ἔξει καὶ καταφάσει καὶ ἀπόφασιν (εἶπε γὰρ ἂν τις ὅτι
εἰ ἐφ' ὧν ἢ ζερήσει καὶ ἢ ἀπόφασιν, ἐπὶ τούτων καὶ τῶν ἐναντίων καὶ
ἕτερον μῦθον, ἐπειδὴ εἰ μὴ ἔστιν ὁ τραγέλαφος περιττός, ἀρτίος
ἄρα ἐστὶν), διὰ τὸτο ὅν ἀκριβολογούμενος προσέθηκε καὶ "ἐν τῷ
αὐτῷ γένει," τούτῳ ἐν τῷ πεφικέναι ἑκάτερον τῶν ἀντικειμένων
ἐν τῷ αὐτῷ γένει συνίστασθαι· ἐπὶ τούτων γὰρ τὰ ἀντικείμενα ζερή-
σει τε καὶ ἔξει ἰσοδυναμῇ, καὶ καταφάσει καὶ ἀποφάσει. id. ib.

καθόλου δὲ λέγω· ὃ ἂν κατ' ἁπάντων ὑπάρχῃ καθ' αὐτὸ καὶ ἡ 73^b
αὐτό. ὅτ' ὅν εἰ τι καθ' αὐτό, εὐθύς καὶ καθόλου· ὃ γὰρ τρίτος τρό- 26.
πος τῶν καθ' αὐτὸ καὶ οἱ μὲν τούτων ἐξῆς καὶ καθόλου. ὅτ' εἰ ἔχουσιν καὶ
κατ' ἁπάντων, εὐθύς καὶ καθόλου· καὶ γὰρ λευκὸν καὶ κίτρινον πάντες καὶ
μέλαν καὶ τὸ κόρακος, καὶ μὴ καθόλου, διότι καὶ καθ' αὐτό. δεῖ
τοίνυν ἀμφω συνδραμεῖν ἐπὶ τῶν καθόλου, καὶ καθ' αὐτό τε καὶ ἡ
αὐτό. ταῦτα δὲ ὡς τὰ αὐτὰ λέγομεν νῦν. ἐφ' οἷς γὰρ θάτερον,

ἐν ἑαυτῷ ἐφαρμόττει· οἷον τῇ γραμμῇ ὑπάρχει καθ' αὐτὸ τὸ μέτρον· ἐν γὰρ τῷ τί ἐστι κατηγορεῖται, καὶ ὁ μόνον γε καθ' αὐτὸ ἀλλὰ καὶ ἡ αὐτό. καὶ τὸ εὐθὺ πάλιν ὑπάρχει τῇ γραμμῇ καθ' αὐτὸ καὶ ἡ αὐτό· ὅτι γὰρ ἐστὶν ὁρίσασθαι τὸ εὐθὺ δόξα τῆς γραμμῆς. ἀρ' οὐκ ἀπαντα καθόλου κατηγορεῖται, ὅσα ἐν τῷ ὁρισμῷ τινὸς παραλαμβάνεται; ταῦτα δ' ἐστὶ τὰ γένη καὶ αἱ διαφοραί· ὑπάρχει γὰρ αὐτοῖς καὶ τὸ κατὰ παντὸς εἶναι καὶ τὸ καθ' αὐτό. ἡ δὲ καὶ τρίτης προτάσεως εἰς τὸ ἀκριβῶς ὁρίσασθαι τὸ καθόλου; δεῖ γὰρ τὸ καθόλου, πρὸς τῷ παντὶ ὑπάρχειν καὶ καθ' αὐτὸ ὑπάρχειν, ἔτι καὶ πρῶτον ἐκείνου ὑπάρχειν καὶ ἐνθὲν ἄλλῳ προτέρῳ. Themist. f. 3 b.

ἀπαριθμησάμενος τὰ τῷ καθ' αὐτὸ σημαίνοντα καὶ ἀφορισάμενος τὰ χρήσιμα πάσης τῆς ἀποδεικτικῆς μεθόδου, μέτιστα εἰς τὴν περὶ τῷ καθόλου διδασκαλίαν. τρία δὲ οἶδε τῷ καθόλου τὰ σημαίνοντα ὁ Ἀριστοτέλης, ἐν μὲν τὸ ἀπλῶς ὑποκειμένῳ παντὶ ὑπάρχειν τὸ κατηγορούμενον, καὶ μὴ καθ' αὐτὸ ὑπάρχειν, ὡς φαίνεται 15 παντὶ Αἰθίοπι τὸ μέλαν καὶ παντὶ ἀνθρώπῳ τὸ βαδίζειν· δευτέρον δὲ ὁ καθόλου τὸ ἐστὶ καὶ καθ' αὐτό, ὡς φαίνεται πάσῃ δεκάδι τὸ ἄρτιον· τρίτον δὲ ὁ καθ' αὐτό τὸ ἐστὶ καὶ κατὰ παντὸς καὶ πρῶτως, ὅπερ νῦν καὶ παραδίδωσι καὶ τὰς ἀποδεικτικὰς παραλαμβάνειν μεθόδους, οἷον τὸ παντὸς τριγώνου τὰς τρεῖς γωνίας δυσὶν ὁρθαῖς ἴσας εἶναι. . . καὶ 20 τὸ τῷ φησὶ τὸ καθόλου εἰς τὴν ἀπόδειξιν δεῖν παραλαμβάνειν. εἰ δὲ τὸ τῷ, συμβαίνει μὴδὲν εἶναι ἀποδεικτικὸν ὁ μὴ ἀντιστρέφει πρὸς τὸ κατηγορούμενον, καὶ ἵνα συντάξωμαι εἰπω, μόνον εἶναι τὸς ὁρίσας καὶ τὰ ἴδια ἀποδεικτικῶς διὰ τὸ ἀντιστρέφειν πρὸς τὰ ὁρίσας, τὸ μὲντοι ὅτι ὁ ἀνθρώπος ζῷον ἐστὶ μὴ εἶναι ἀποδεικτικόν, ὁ δὲ μὴ 25 πρῶτως τῷ ὑποκειμένῳ τὸ κατηγορούμενον ὑπάρχει. καὶ φησὶ πρὸς τὸ τῷ ὁ Θεόφραστος ὅτι καὶ τὰ γένη καὶ αἱ διαφοραὶ τῶν ἀποδεικτικῶν, αἱ καὶ μὴ ἐξαρτῶνται πρὸς τὰ ὑποκείμενα, ἀλλ' οὐκ ἐπειδὴ καθ' αὐτό τε καὶ παντὶ τῷ ὑποκειμένῳ ὑπάρχεισι. καὶ δὴλον ὅτι ὁ Ἀριστοτέλης τὴν κυριωτάτην καὶ μέγιστον ἀποδείξιν καὶ τῷ πρῶτῳ πρὸς 30 πύσαν φιλοσόφῳ διασκαπόμενος, ταύτην φησὶν εἶναι τὴν καθολικώτατον ἀποδεικτικὴν. δὴλον οὖν ὅτι δευτέρα ἂν εἴη μέτρα ἀποδείξεως τὰ ἐπὶ τῶν γενῶν καὶ τῶν διαφορῶν παραλαμβάνοντα, πρῶτα δὲ καὶ μέγιστα ἀπὸ αὐτῶν παράδωκε. τινὲς δὲ πρὸς τούτῳ κατέκρινον ἔφασαν, ὡς ταῦτα φησὶν ὁ Ἀριστοτέλης ὅτι πάντα 35 τὰ ἀποδεικτικὰ ὀφείλει ἀντιστρέφειν, ἀλλὰ ταῦτα τὰ συμβαλλόμενα πρὸς τὴν ἀπόδειξιν. οἷον ἐν τῇ ἀποδείξει τῷ τὸ τρίγωνον τὰς τρεῖς γωνίας δυσὶν ὁρθαῖς ἴσας ἔχειν, παραληπτέον ὅτι ἐὰν εἰς δύο εὐθείας παραλλήλους εὐθεῖα ἐμπέσῃ, τὰς ἐναλλὰξ τρεῖς γωνίας ἴσας ἀλλήλαις ποιῇ· καὶ ἐστὶ τὸ τῷ ἀντιστρέφον· ἐν γὰρ αἱ 40 ἐναλλὰξ τρεῖς γωνίαι ἴσαι ἀλλήλαις εἰσὶν, ἐκαστὴ εἰς δύο παραλλήλους εὐθείας εὐθεῖα ἐμπέπτωκε. τὸ τῷ δὲ ἐστὶ ψεῦδος· ὅτι γὰρ τὸ τῷ φησὶν ὁ Ἀριστοτέλης, ἀλλὰ περὶ αὐτῶν τῶν ἀποδεικτικῶν τὴν λόγον ποιῶν, ὡς ἐν τῇ λέξει ἐπισημειωσάμεθα. . . ἰσχυρὸν τοίνυν ὅτι ὁ μὲν Ἀριστοτέλης ἐν τούτοις τὸ αὐτὸ φησὶν εἶναι τὸ καθ' αὐτὸ καὶ τὸ ἡ 45 αὐτό· εἰ τι μὲν γὰρ ἡ αὐτό, τὸ τῷ καὶ αὐτό. οἱ δὲ περὶ τὴν Θεόφραστον διαφέρειν ταῦτα λέγουσι· καθολικώτερον γὰρ εἶναι τὸ καθ' αὐτὸ τῷ ἡ αὐτό· εἰ τι μὲν γὰρ ἡ αὐτό, τὸ τῷ καὶ αὐτό, ὅτι εἰ τι

καθ' αὐτό, πάντως καὶ ἡ αὐτό. τῷ γὰρ τριγώνῳ ἡ τρίγωνόν ἐστιν ὑπάρχειν τὸ τὰς τρεῖς γωνίας δυσὶν ὁρθαῖς ἴσας ἔχειν, ἀλλὰ καὶ καθ' αὐτό. τῷ δὲ ἰσοσκελεῖ καθ' αὐτὸ μὲν ὑπάρχει, ἐκαστὴ δὲ ἡ αὐτό· ὅτι γὰρ ἡ ἰσοσκελεὶς ὑπάρχει αὐτῷ τὸ τὰς τρεῖς γωνίας δυσὶν ὁρθαῖς 5 ἴσας ἔχειν· εἰ γὰρ τῷ, ὅτι ἂν τῷ ἰσοπλευρῷ ἡ σκαληνῷ ὑπῆρχεν, ἐπεὶ μὴ ἰσοσκελεῖ, ἀλλ' ἡ ἀπλῶς τρίγωνόν ἐστιν. ταῦτα μὲν οἱ περὶ Θεόφραστον, ὁ μὲντοι Ἀριστοτέλης εὐρὺν ἐπὶ τῶν ταῦτα συντρέχοντα ταῦτα εἶναι ἔφη ἀμφω· τὸ γὰρ νῦν καὶ ἐπιστήμης δεκτικόν καθ' αὐτό τε ὑπάρχει τῷ ἀνθρώπῳ καὶ ἡ αὐτό· ὅτι γὰρ ἡ ζῷον ἐστὶ 10 νῦν καὶ ἐπιστήμης δεκτικόν ἐστιν, ἐδὲ ἡ δίσκῳ ἡ ἐμφύλῳ, ἀλλ' ἡ ἀνθρώπος· δοκεῖ γὰρ τῷ τῷ μόνον τῶν ζῴων εἶναι νῦν καὶ ἐπιστήμης δεκτικόν. καὶ τῷ περιττῷ ἀριθμῷ τὸ μὴ εἰς ἴσα διαιρεῖσθαι δύνασθαι καθ' αὐτὸ καὶ ἡ αὐτὸ ὑπάρχει. Ioh. Phil. f. 17.

ἔτος οὖν ὁ τρίτος προσδιορισμὸς τῷ καθόλου. τὸ δὲ ἐπὶ τῷ 73 b τυχόντος· τούτῳ δὲ τῷ τυχόντι τῶν ὑπὸ τὸ κατηγορούμενον 32 αὐτῷ τὸ κατηγορούμενον ὑπάρχει, οἷον τῷ τυχόντι τριγώνῳ τὸ τὰς τρεῖς γωνίας δυσὶν ὁρθαῖς ἴσας ἔχειν, καὶ μὴ μόνον τῷ τυχόντι ἀλλὰ καὶ πρῶτον· ὅτι γὰρ πρῶτως τῷ σκαληνῷ, ἀλλὰ τῷ τριγώνῳ ὑπάρχει τὸ τὰς τρεῖς γωνίας δυσὶν ὁρθαῖς ἴσας ἔχειν. id. f. 17 b. καὶ σκόπει πῶς σαφῶς διὰ τούτων ὅτι εἰς τὴν ἀπόδειξιν χρῆ- 73 b σιμαίνοντά φησὶν εἶναι, ἀλλ' ὅπερ ἔλεγον, τὰ ἀποδεικτικά· καὶ ἡ 40 ἀποδείξεις γὰρ, φησὶ, καθ' αὐτὸ τῷ καθόλου ἐστὶν. id. ib.

δεῖ δὲ μὴ λαθάνειν ὅτι πολλάκις ἀπατώμεθα περὶ τῷ καθόλου· 74 a καὶ γὰρ ἀποδεικνύοντες αὐτὸ ὅτι δοκῶμεν ἀποδεικνύειν καὶ μὴ δεικνύν- 4. τας ἀποδεικνύειν νομίζομεν. τρεῖς δ' αἰτίαι τῆς ἀπάτης εἰσὶν, μία μὲν ὅταν τι τῶν καθ' ἑκάστην καὶ ἡ ἀπομονὴ ἐφ' ὅτι ποῦμεθα τὰς ἀποδείξεις, οἷον ἡλὸς σελήνη κόσμος· ἐπεὶ γὰρ ἐδὲ ἐστὶν ἀνωτέρω τῶν τούτων ἐδὲ κοινόν, ἀλλ' ἐφ' ἑκάστη τὸ ἀπομον (εἰς γὰρ ἡλὸς καὶ μία σελήνη καὶ μία γῆ καὶ εἰς ἕραν), ὅταν τι τούτοις ὑπάρ- 30 χον ἀποδεικνύμεν, ἡ τῇ γῇ τὸ ἐν μέσῳ καὶ ἡ τῷ ἕραν τὸ κύκλῳ φέρεσθαι, ὅτι οἰόμεθα καθόλου ὑπάρχον ἀποδεικνύειν, καίτοι μὴ καθ' αὐτό τὸ τῷ ἑκάτερον αὐτῶν καὶ ἀπομον ποῦμενοι τὴν ἀπόδειξιν. ὅτι γὰρ καθ' αὐτό ὁ ἡλὸς εἰς ἐκλείποντα αὐτὸν ἀποδεικνύομεν ὑποτρεχούσης τῆς σελήνης, ἀλλὰ τοιαῦτα εἰσὶν αἱ γινώμεναι ἀποδείξεις ὡς εἰ 35 καὶ πλείους ἦσαν, ὁμοίως ἀρμόσειν. Themist. f. 3 b.

διδάξας περὶ τῷ καθόλου, νῦν βούλεται παραδῶναι τὰς αἰτίας τῆς ἀπάτης, καθ' ὅτι πολλάκις μὴ ἀποδεικνύοντες τί τὸ καθόλου καὶ τὰ ἐνταῦθα παραδεδωμένα ὁμοίως δοκῶμεν καθόλου ἀποδεικνύειν. τρεῖς δὲ φησὶν αἰτίαι εἶναι τῆς τοιαύτης ἀπάτης, μίαν μὲν ὡς 40 ὅταν μοναδικόν τι ἡ καὶ καθ' ἑκάστη, ἐφ' ὅτι ποῦμεθα τὰς ἀποδείξεις, οἷον ὅτι ἡ γῆ ἐν μέσῳ τῷ παντὸς καί· ἡ δὲ ὅτι ὁ κόσμος σφαιρικός, καὶ τὰ τῷ ἡλῷ ἰδίᾳ συμβαίνοντα συμπτώματα. . . ὅτι ἂν εἴεν καθόλου, διότι ὅτι ἐπειδὴ μία γῆ ἐδὲ ἐπειδὴ εἰς ἡλὸς ταῦτα αὐτῶς συμβαίνει, ἀλλ' ἐπειδὴ ἀπλῶς ἡλὸς καὶ ἐπεὶ ἀπλῶς γῆ, ὡς εἰ καὶ πλείους ἦσαν, ταῦτα ἂν καὶ ἐπ' ἐκείνων ἴσχυον. ὅτι ἀρα καθόλου δεικνύει τὰ ἐπ' ἐκείνων δεικνύμενα. Ioh. Phil. f. 17 b.

δεύτερα αἰτία τῆς ἀπάτης, ὅταν ἐν τι κοινόν, ἀνώνυμον δὲ ἡ 74 a τῷ, καὶ διὰ τὸ μὴ ἔχειν κοινόν τι ὄνομα ἀναγκαζόμεθα ἐφ' ἑκάστη 8.

εἶδους ποιῶν τὰς ἀποδείξεις. οἷον δαίκνυ) ἐν τῷ ἑβδόμῳ βιβλίῳ τῶν Εὐκλείδου στοιχείων, ὅτι ἐὰν τέσσαρες ἀριθμοὶ ἀναλογον ὡς, καὶ ἐναλλάξ ἀναλογον ἴσων). id. f. 18.

74^a 9. τρίτη δὲ τῆς ἀπάτης αἰτία τὸ δείξαντας ὅτι παντὶ ὑπάρχει οἷα ἀποδεικνύεται ὅτι καὶ καθόλου, οἷον εἰ τις δείξει γεωμετρικῶς ὅτι ἐὰν εἰς δύο εὐθείας εὐθεία ἐμπίπτουσα τῶν ἐφεξῆς γωνιῶν ἐκατέραν ὀρθὴν ποιῇ, αἱ εὐθεῖαι ὁ συμπεσόν). πάσαις μὲν γὰρ τὸ τοῦτο ὑπάρχει ταῖς ποσῶσαις τὰς τοιαύτας γωνίας, ἀλλ' ὁ δὲ τὸ τοῦτο πρῶτον παραλληλοὶ καὶ γὰρ εἰ μὴ ἐκατέραν ὀρθήν, τὰς δύο δὲ ἄμα δυσὶν ὀρθαῖς ἴσας ποιοῦν, ὅθεν ἤττον παραλληλοὶ δοκουν). πρῶτον τοῖ- 10^a νυν ἡ ἀπόδειξις καὶ καθόλου τὸ μὴ συμπίπτειν τὰς δύο ὀρθαῖς ἴσας, τὸ δὲ ὡς ἐκατέρω ὀρθή καὶ παντὸς μὲν, ὁ μὴ καθόλου. πῶς ὅν γνωσόμεθα εἴτε τὸ καὶ παντὸς ἀποδείξομεν εἴτε τὸ καθόλου; Themist. f. 3 b.

ὁ τρίτος τρόπος ἐστὶν ὅτος τῆς ἀπάτης, ἐν ᾧ ὠνομασμένον 15 μὲν ἐστὶ τὸ καθόλου, ὁ γίνε) δὲ ἐπ' ἐκείνῃ ἡ ἀπόδειξις; ἀλλ' ἐφ' ἑκάστῃ ἰδίᾳ τῶν εἰδῶν. ἡ δὲ τῆς λέξεως διάνοια τοιαύτη. ἡ, φησί, τὸ ἐφ' ὃ γίνε) ἡ ἀπόδειξις κυρίως ἐκ τῆς καθόλου ἀλλ' ὡς ἐν μέρει, οἷον εἰ ἐπὶ τῷ ἰσοσκελῆς γένοιτο ἡ ἀπόδειξις, ἐπὶ τούτῳ τὸ τρίγωνον ὡς ἐν μέρει ὅλον ὑπάρχει, ἐφ' ὃ ἀποδείκνυ), τούτῳ τὸ ἰσοσκε- 20 λῆς τυγχάνει, ὡς ἐν μέρει ὅλον ὑπάρχον τὸ κοινὸν γένος, τούτῳ τὸ τρίγωνον τὸ γὰρ γένος ὅλον τί ἐστὶ καὶ εἶναι μέρος τι τοῦ εἶδους. ἡ ὅν ὅτω νοητέον τὴν λέξιν ἡ τοιαύτη. ἡ τυγχάνει δὲ τὸ μερικώτερον, λέγω δὴ τὸ ἰσοσκελές, ὡς ὅλον ἐν μέρει τῷ τριγώνῳ, ἐφ' ὃ κυρίως ἡ ἀπόδειξις γένοιτ' ἂν, ὡς ἐν μέρει τῷ τριγώνῳ ὅλον τι δὲ τὸ ἰσο- 25 σκελές, ὅτι εἰς τὸν τῷ ἰσοσκελῆς ὅρισμὸν τὸ τρίγωνον παραλαμβάνε), τὰ δὲ εἰς τινος ὅρισμὸν παραλαμβάνόμενα μέρη ἐστὶν ἐκείνου. ἀλλὰ τοῖς ἐπιφερομένοις σύμφωνος μᾶλλον ἢ προτέρα ἐξηγήσεις. Ioh. Phil. f. 18.

74^a 12. τὸ "ἡ τούτῳ" ἀντὶ τῷ καθόλου λαμβάνει. κέχρη) δὲ τούτῳ 30 τῷ σημαίνοντι τῷ ἡ κατὰ τὸ εἶναι καθόλου τὴν ἀπόδειξιν, ἐφ' ὃ ἂν πρῶτον καὶ καθόλου δεικνύη). id. f. 18 b.

74^a 13. εἰπὼν τριτῶς γίνε) τὴν ἀπάτην, λαμβάνει τῶν τριῶν τρόπων 35 τὰ παραδείγματα διὰ τούτων ἐκτίθε), πλὴν ὁ κρη) τῇ τάξει τῶν παραδειγμάτων ὁμοίως τῇ τάξει τῶν τρόπων τὸ γὰρ προκείμενον παράδειγμα τὸ τρίτον ἐστὶν ὅπως. δαίκνυ) δὲ ὅπως. ἐὰν εἰς δύο εὐθείας εὐθεία ἐμπίπτουσα τὰς ἐνδὲς καὶ ἐπὶ τὰ αὐτὰ μέρη γωνίας δυσὶν ὀρθαῖς ἴσας ποιῇ, ἐμβαλλόμενα ἐπ' ἀπειρον ἐφ' ἑκάτερα τὰ μέρη ἐπὶ ὑδέτερον συμπεσόν). αἱ εὐθεῖαι. ἐὰν ὅν τις ὡς ἐπὶ δύο ὀρθῶν ποιήσῃ) τὴν λόγον, δοκεῖ μὲν καθόλου δεικνύναι, ἐκ ἐστὶ δὲ 40 καθόλου, διότι ἐκ ἐν δυσὶν ὀρθαῖς ὁρισμένους ὑπάρχει τὸ σύμπτωμα τούτο ταῖς εὐθείαις, ἀλλὰ τυχὸν δυσὶν ὀρθαῖς ἴσας. καὶ γὰρ ἡ ἢ μὴ ἡμίσητα ὀρθή ἢ δὲ μὴ ἡμίσητα ἢ ὑπωσὺν ἄλλως, ὅθεν ἤττον ἀκαλοῦσθαι τὸ μὴ συμπίπτειν ἐμβαλλόμενας τὰς εὐθείας. id. ib.

74^a 16. τούτο τὸ πρῶτον τρόπον παράδειγμα. id. ib.

17. τὸ δευτέρω τρόπου παράδειγμα. id. ib.

19. τὸ "πότε" ὁ χρονικῶς ἀκρίβειαν, ἀλλ' οἰοῖται ὀλοχερέτερον καὶ 45 ἐκ ἀκριβῶς. φησὶν ὅν ὡς εἰ ὀλοχερέτερον ἀποδείκνυτο ἐφ' ἑκάστῳ,

διὰ τὸ μὴ εἶδέναι ἡμᾶς τί ἐστὶ τὸ ἐπὶ πάντων τέτων ἐν κοινῇ κατη- 5 γορέμενον, οἷον εἴτε τὸ ποσὸν εἴτε ὅτι ἄλλα, καθὼς ἀριθμοὶ τε καὶ μεγέθη καὶ χρόνοι ἐν εἰσι τῷ κοινῷ αὐτῶν γένοι. ἐπεὶ ὅν τούτῳ μὴ ἀγνοῦσιν, διαφέρουσιν δὲ ταῦτα. ἀλλήλων τοῖς εἰδῶσιν, εἰκότως χω- 10 ρισ ἐκαστὸν τούτων ἀποδείξεις γίνε), καὶ δοκῶμεν καθόλου ἀπο- δεικνύναι, μὴδὲν καθόλου ἀποδεικνύοντες. id. ib.

ἤτοι ἐν τέτῳ δὲ δαίκνυ) τὸ σύμπτωμα τούτο τὸ, ἐὰν δὲ τῶν 74^a ἀναλογον ἡ, καὶ ἐναλλάξ ἀναλογον ἴσων) καθόλου. ἤτοι συγκεχυμέ- 23 νος καὶ ἀδιακρίτως καὶ ἡ καὶ ἰδ' ἐφ' ἐκαστῷ μερὶ ὑποκειμένη. ὁ δὲ τὸ ὅτι προσθίσεις καὶ ἀναγνωσάσκων ὅπως "νῦν δὲ τὸ καθόλου δαί- 10 κνυ)" πῶρρω δοκεῖ πλανᾶσθαι τῆς Ἀριστοτελικῆς διανοίας, και- νοτομῶν τὴν λέξιν καὶ τὰ παλαιὰ τῶν διαφθερίων ἀντίγραφα. cod. 1917 in marg.

καὶ τὸ "νῦν" δὲ πάνταυθα ὁ χρονικῶς ἀκρίβειαν, ἀλλ' οἷον 15 ἀκριβῶς καὶ καὶ τὰς ἀποδεικτικὰς μεθόδους. Ioh. Phil. f. 18 b.

τὸ εἶναι ἀναλογον καὶ ἐναλλάξ ὅχι ὑπάρχει, φησὶ, ταῖς γραμ- 20 μαῖς ἢ γραμμαῖς, ὅθεν τοῖς λοιποῖς ἢ ἐκείνῳ ἐστίν, ἀλλ' ἡ ἐστὶ τὸ κοινῶς καὶ πάντων ὑπάρχον, ὅπερ ἐστὶν ἀνώνυμον. τὸ δὲ ὑποτί- 25 θεν) ἀντὶ τῷ τούτῳ τὸ κοινῶς αὐτοῖς ὑπάρχον ἐπιθεωρεῖται. id. ib.

καὶ διελθὼν τις, φησὶν, ἑκάστον τῶν εἰδῶν τῶν ὑπὸ τὸ καθόλου, 74^a ἰδίᾳ δεικνύς ἐπὶ ἑκάστῳ, καὶ μὴδὲν παραλήπῃ τῶν εἰδῶν, ὅτι ὅχι 25 ὅτως καθόλου ἀπέδειξεν, ὁ φάμεν τὸ τούτων ἀπόδειξιν εἶναι, ὅτι μὴ ὡς ἐπὶ τινος κοινῇ ὅτι πρῶτον ὑπάρχει τὸ σύμπτωμα, ἐδειξέ, ἀλλ' ὅπως ὁ ταῦτος τρόπος τὸν σοφιστικὸν τρόπον δεικνύναι, ἐκ 30 τῶν μαρτυρῶν περὶ τῶν καθόλου συλλογιζόμενος καὶ οἰοῖται ἐκ τῶν συμβεβηκότων τὰς κατασκευὰς ποιεῖμενος. id. ib.

ἡ μὲν ὅν διάνοια τῶν εἰρημένων αὐτῇ, τὸ δὲ τῆς λέξεως ἀπό- 74^a λυθὸν ὡς πῶς ἔχει. "πότε" ὅν ἐκ αὐτῶν ὅτι καθόλου. τὴν ἀντι- 32 φασιν ἡρώτησε τίμη διακρινόμενος, πότε δὲ ἴσμεν καθόλου καὶ τὰ ἐκταῦθα παραδεδομένα, καὶ πότε ἴσμεν. καὶ πρῶτον ἀπαντᾷ πρὸς τὸ δευτέρον, λέγω δὴ πρὸς τὴν κατάφασιν, τούτῳ πότε καθόλου γίνε) ἡ ἀπόδειξις; φησὶν ὅν ὅτι εἰ πάντων ἢ τὸ τρίγωνον τε εἶναι καὶ ἰσοσκελὲς ἢ ἑκάστῳ ἢ πᾶσιν, ὑπακνομένο ἀπὸ κοινῇ τῷ εἰδῶν ἀπλῶς. εἰ γὰρ ταῦτα ἢ εἰπὼν τρίγωνον καὶ ἰσοπλευρον, ὡς ἄλλο καὶ 35 εἶδος, ὑπῆρχε δὲ τὰς τρεῖς γωνίας δυσὶν ὀρθαῖς ἴσας ἔχειν τῷ τριγώνῳ ἢ τριγώνῳ ἐστὶ, δηλοῦν ὅτι ἐπὶ τῷ ἰσοπλευρῷ δαίξας ἀποδεικτικῶς ἂν εἴη καὶ ἐπὶ τῷ τριγώνῳ. ταῦτα γὰρ ἢ εἰπὼν τριγώ- 40 νον τε καὶ ἰσοπλευρον. εἰ δὲ μὴ ταῦτά, φησὶν, ἀλλ' ἕτερον ἐστὶ τρι- γώνῳ τε εἶναι καὶ ἰσοπλευρῷ, ὥστε καὶ τὸ ζῶν τε εἶναι καὶ ἀνθρώπῳ ἕτερον, ἡ δὲ ἀπόδειξις ὡς ἐπὶ ἰσοπλευρῷ γέγονε καὶ ὅχι ὡς ἐπὶ τρι- γώνῳ, τὸ δὲ σύμπτωμα περὶ ὃ ἡ ἀπόδειξις ὅχι ἢ ἰσοπλευρὸν ἐστὶ ἀλλ' ἢ τρίγωνον ὑπάρχει, ὁ φάμεν ὅτι ταῦτον εἶδέναι καθόλου. διὰ 45 τούτων ὅν δαίξας πότε ἐπὶ καθόλου ἡ ἀπόδειξις καὶ πότε ὅ, ἐφεξῆς καὶ τὴν κανὼνα τὴν τέτων διακριτικῶν παραδίδωσιν. id. f. 19.

εἰπὼν "πότερον δὲ ἢ τριγώνον ἢ ἢ ἰσοσκελές ὑπάρχει" τὸ κα- 74^a 35 θόλου δεικνύναι, ἵνα μὴ ὡς ἐπὶ μερὶ δόξῃ ποιῶν τὴν ἀπόδει- ξιν, ἀντὶ τὸ ἐπὶ τὸ καθόλου ὡς πῶς, λέγω καὶ πότε καὶ τούτο ὑπάρ- χει πρῶτον. ὅπερ ἐξηγήσαμεν ἐπὶ τῶν 74^a 35 καὶ καθόλου τινος ἢ

δὲ ἐνδεχόμενον ἐνδέχεσθαι καὶ μὴ ὑπάρχειν, ἐὰν ἄρα τὸτο ὑποθεθῇ μὴ ὑπάρχον, εἴσεσθαι μὲν ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἐξ ἀνάγκης ζῶν ἐστι, τὸν λόγον μέντοι δι' ὃν ἐστὶ ζῶν ἔκ εἴσεσθαι, τὸ μέσον ὅρα ἀναρριθύνοντος. τὸν λόγον δὲ ὁ μὴ εἰδὼς δῶτι τὸδε, ἔκ ἐπίστασθαι αὐτό· ὁ αὐτὸς ἄρα τὸ αὐτὸ καὶ ἐπιστήσεσθαι καὶ ἔκ ἐπιστήσεσθαι, ἐπιστήσεσθαι μὲν διὰ τὴν ὑπόθεσιν, ἔκ ἐπιστήσεσθαι δὲ διὰ τὸ ἐνδεχομένης λαβεῖν τὰς προτάσεις. id. ib.

74b ἄλλο ἐπιχείρημα τὸ αὐτὸ κατασκευαστικόν. ὁ δὲ λέγει, δι-
32 νάμει τοῦτον ἐστίν. τρία εἰσὶν ἐφεξῆς, φησί, ταῦτα, ὁ γινώσκων καὶ ἡ γνώσις καὶ τὸ γνωσκόμενον. συμβαίνει ὅν τὸν πρότερον ὄντα ἐπιστήμονα ὕστερον μὴ εἶναι ἐπιστήμονα, ἐνθὺ τῶν τῶν τῶν φθα-
10 ρέντος· ἡ γὰρ καὶ τῆς γνώσεως σωζομένης καὶ τὸ γνωσκόμενος, τὸ πράγματος δὲ φθειρομένου, συμβαίνει μακρὸν εἶναι ἐπιστήμονα τὸν παλαιὸν ἐπιστήμονα, ἡ αὐτὸ φθαρέντος, τὸ πράγματος δὲ σωζο-
μένου, ἡ αὐτὸ μὴ φθαρέντος λήθης γανομένης. εἰ τις ὅν, φησί, λέγοι τὴν ἀπόδειξιν ἐξ ἐνδεχομένων εἶναι, ἐπειδὴ τὴν μὲν ἀπόδειξιν ἔκ ἐν-
15 δέχεσθαι ἄλλως ἔχων, τὸ δὲ ἐνδεχόμενον ὅλον τε καὶ μὴ εἶναι, ἐὰν ὑπο-
θεσάμεθα μὴ ὅν τὸ ἐνδεχόμενον, συμβήσεσθαι τὸν πρὶν ἐπιστήμονα, μήτε φθαρέντα μήτε ἐπιλησθέντα μήτε τὸ πράγματος ἀπολ-
λυμένου, μὴ εἶναι ἐπιστήμονα, ὅπερ γελοῖον, ὡς ἦδη εἶπον. id. f. 21.

74b ἔτι φθαρήναι τὸν τοῦτον μέσον ἐνδέχεσθαι, σωζέσθαι δὲ τὸ συμ-
35 πέρασμα. ὁ δὲ διὰ τούτου τὸ μέσον γινώσκων τὸ συμπέρασμα, ἡλικία ἂν φθαρή τοῦτον ὅν, ἀπολαύσει τὸ διὰ τί. καίτοι θαυμα-
σὸν αὐτόν τε σωζόμενον καὶ τὸ πράγματος σωζόμενον καὶ τὸν λόγον ἔχοντα τὸν αὐτόν μὴ ἐπίστασθαι. Themist. f. 4.

75a ἐπειδὴ ἔδειξεν ὅτι ἀνάγκη ἐξ ἀναγκαίων προτάσεων εἶναι τὴν
1. ἀπόδειξιν, ἵνα μὴ τις οἰηθῇ περισσῶς αὐτὴν ἐρραψυδηνεῖν ἐκεῖνα, λέγων μὴ εἶναι ὅπως ἀμφίβολον τούτο, εἰ δοῖται τὴν ἀποδεικτικὴν συμπεράσματος ἐξ ἀνάγκης ὄντος, καὶ τὰς προτάσεις τὰς τούτο συναγέσθαι ἀναγκαίως εἶναι (πῶς γὰρ ἐνδεχοίτο συμπέρασμα ἀναγκαῖον εἶναι, ὁ μὴ ἐξ ἀναγκαίων συνήκει προτάσεων;) διὰ
30 τούτο βέβαιον νῦν δεῖξαι ὅτι ὁ περὶ τούτου αὐτῷ εἰρηζέσθαι. ὅτι μὲν γὰρ τὸ ἀποδεικτικὸν συμπέρασμα ἀναγκαῖον ἐστὶ, τούτο πᾶς τις ἂν ὁμολογήσειεν· ὅτι δὲ τὸ ἀναγκαῖον ὁ πάντως ἐξ ἀναγκαίων προ-
τάσεων, ὁ πρόχειρον συνιδεῖν· δυνατὸν γὰρ καὶ μὴ ἐξ ἀναγκαίων ἀναγκαῖον συναγαγεῖν. Ioh. Phil. f. 21 b.

75a εἰ γὰρ ἐνδεχόμενον μὲν εἶναι τὸ συμπέρασμα, ὁ λέγομεν τότε
8. τὰς συνακτικὰς τούτου προτάσεις ἀναγκαίως εἶναι, ἐπειδὴ ὁ δέδεικεν ὅτι ταῖς ἀναγκαίως πάντως καὶ ἀναγκαῖον ἐπεὶ τὸ συμπέρασμα. συμβήσεσθαι δὲ τούτο ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχειν διὰ τὸ τὰς προτάσεις ἐνδεχομένης εἶναι· τούτο γὰρ ὑπέκειτο. id. ib.

75a τὸ δὲ "ἔτε διότι ἔτε ὅτι" τούτο σημαίνει ὅτι ἔτε τὸ διότι ἀπο-
14. δεδεικνύει ἔτε ὅτι. καὶ γὰρ, ὡς ἐξῆς ἐρεῖ, τῶν συλλογισμῶν οἱ μὲν τὸ ὅτι κατασκευάζουσιν οἱ δὲ τὸ διότι, καὶ τῶν τὸ ὅτι κατασκευα-
ζόντων οἱ μὲν εἰσιν ἐξ ἀμέσων προτάσεων οἱ δὲ ἐξ ἐμμέσων· ὁμοίως καὶ τῶν τὸ διότι. Ioh. Phil. f. 22.

75a ἐν μὲν τοῖς ἐξῆς, ὅπερ εἶπον, τό τε ἐμμεσον καὶ ἀμεσον καὶ ἐπὶ
16. τὸ ὅτι καὶ τὸ διότι ἐστὶ φησὶν· ἐνταῦθα δὲ διαφέλλει, καὶ τὸ μὲν ἀμεσον ἐπὶ τὸ διότι κατασκευάζοντος ἐτάξε, τὸ δὲ ἐμμεσον ἐπὶ τὸ ὅτι.

ἀσαφὲς δὲ ἐστὶ τὸ ῥητὴν διὰ τὴν διὰ πρόθεσιν ποτὲ μὲν ἐντελῶς παραλαμβάνειν ἐπὶ τὸ "μέσων," ποτὲ δὲ κατ' ἐκβολὴν τὸ α' ἐπὶ τὸ "ἀμέσων." διόπερ ὅταν λέγῃ "ὁμοίως ἄντε τὸ ὅτι εἰδὴ διὰ μέσων," ἡ διὰ πρόθεσιν ἐντελής ἐστι· διὰ ὑποδιαστολὴν εἰς τὸ α' ποιητέον, τυχέτι διὰ ἐμμέσων. ὅταν δὲ λέγῃ "τὸ δῶτι καὶ δι' ἀμέσων," εἰς τὸ α' ἀπόστροφον θετέον κατ' ἐκβολὴν τὸ α' νοημένης τῆς διὰ πρόθεσιν, τὸ δὲ α' σερητικῶς μὲν τὸ μέσων παραλαμ-
βανομένη, τυχέτι ἀμέσων ὅσων τῶν τὸ διότι κατασκευάζουσιν προτάσεων. id. ib.

δεῖξαι ὅτι ἡ ἀπόδειξις ἀναγκαῖα τὴν ἐστὶ καὶ ἐξ ἀναγκαίων
75a προτάσεων καὶ τῶν καθ' αὐτό, ἐπειδὴ τῶν καθ' αὐτό ὁ δεύτερος
13. τρόπος ὑπὸ τὰ ἀχώριστα τῶν συμβεβηκότων ἀνήγεται, ἵνα μὴ τις οἰηθῇ ἐκ τούτου καθόλου τὸ ἀχώριστον συμβεβηκὸς ἀπόδειξιν ἔχειν, αὐτὸ τούτο προσδιορίζεσθαι ἐν τούτοις ὡς ἔκ ἐστι πάντων ἀπλῶς ἀπό-
15 δεῖξις τῶν συμβεβηκότων ἀχώριστος, καὶ αἰ ὑπάρχουσι τῷ ὑπο-
κειμένῳ, ἀλλὰ μόνων ἐκείνων ὅσα καθ' αὐτὸ ταῖς ὑποκειμέναις ὑσείας ὑπάρχει· ταῦτα δὲ ἐστὶ τὰ ὠρισμένη καὶ μίση. τῷ φύσει ὑπάρχοντα. id. ib.

ἐπειδὴ εἴτε μὴ εἶναι τῶν συμβεβηκότων (ταῦτα δὲ εἰπὼν
75a τῆς ἐνδεχομένης φύσεως) ἀπόδειξιν, ἀπορεῖ ἐν τούτοις καὶ φησὶν, εἰ
22. μὴ ἐνδέχεσθαι ἀπόδειξιν συμβεβηκότων γενέσθαι διὰ τὸ ἐνδέχεσθαι καὶ ἄλλως ἔχειν, ἔκ ἐξ ἀνάγκης ἐπεὶ τὸ συμπέρασμα, διὰ τί ὅν ὅπως προτείνωμεν πρότασιν ἀπὸ τῶν συμβεβηκότων καὶ συλλογι-
ζόμεθα καὶ φασὶν ἐπεὶ ταῖς τοιαύταις προτάσεσι τὰ συμπερά-
30 σματα, αἷς ἐδείξαμεν μὴ ἐξ ἀνάγκης ἐπόμενα τὰ συμπερά-
σματα; ἐπιλύμενος ὅν τὴν ἀπορίαν φησὶν ὅτι διττὴν τὴν ἀναγκαῖον, τὸ μὲν δι' αὐτὴν τῶν πραγμάτων τὴν φύσιν, τὸ δὲ διὰ τὴν ἀκο-
λouthian... "ταῦτα" μὲν φησὶν ἀντὶ τὸ τὰς ἐνδεχομένης προ-
τάσεις, "περὶ τούτων" δὲ ἀντὶ τὸ τῶν ἐπομένων αὐταῖς συμ-
περασμάτων. Ioh. Phil. f. 22 b.

ἐνταῦθα ἡ λύσις τῆς ἀπορίας. ἔγω, φησὶ, δεῖ ἐρωτᾶν ἡμᾶς
75a τὰς ἐνδεχομένης προτάσεις, ἔκ ὡς ἀναγκαίως ὕψης τῆς τῷ συμ-
25. περάσματος φύσεως διὰ τὰς προτάσεις, ἀλλ' ὅτι τῷ ἐκεῖνα λέ-
γοντι καὶ ἀληθῶς λέγοντι, τυχέτι τῷ τιθεμένῳ τὰς προτάσεις καὶ
35 ἀληθῶς τιθεμένῳ, τούτω ἐπεὶ καὶ τὸ συμπέρασμα λέγειν ἀληθῶς.
τὸ δὲ "ἔκ ὡς ἀναγκαῖον εἶναι διὰ τὰ ἡρωτημένα" ὁ τούτω φησὶν ὅτι ἔκ ἀναγκαῖον τὸ συμπέρασμα εἶναι διὰ τὰς προτάσεις (ἀνάγκη γὰρ πάντως τῶν προτάσεων ἀληθῶν ὅσων καὶ τὸ χρήματος ἐρρωμένον
καὶ τὸ συμπέρασμα συνάγεσθαι) ἀλλ' ὅτι ἔκ ἡ αἰτία τῶ εἶναι ἐν
40 ταῖς προτάσεσι τῷ ἀναγκαῖον συνάγεσθαι συμπέρασμα ἐστίν, ὅπερ
δοῖ ἐν τοῖς ἀποδεικτικοῖς εἶναι συλλογισμοῖς. id. ib.

δοκεῖ ἐνταῦθα ταυτολογεῖν ὁ φιλόσοφος· ὁ γὰρ εἶπεν ἀνω-
75a τέρω, ταῦτα καὶ ἐνταῦθα φησὶ, λέγων δὲ ὅτι ἔκ ἐνδέχεσθαι τὴν ἀπό-
28. δεῖξιν ἐξ ἐνδεχομένων εἶναι προτάσεων, καὶ ταῖς αὐταῖς κατα-
σκευαῖς πάλιν ἐκτρέχει. ὁ μάλιστα δὲ τούτω ποιεῖ, ἀλλ' ἐπεὶ βέβαιον
ἐνταῦθεν ἡμᾶς διδάξει ὅτι δεῖ τὴν ἀπόδειξιν ἐξ οἰκείων τῶν καθ' ἑαυτοῦ γένος περὶ ὅ ἐστι τὸ πρόβλημα καὶ τὰς προτάσεις λαμβάνειν,
καὶ μὴ ἀποδεικνύειν τι γεωμετρικὸν θεωρήμα, εἰ τύχοι, ἐξ ἀριθμη-

τικῶν προτάσεων λαμβάνοντα. διὰ τὸτο ᾧ ἔλεγεν ἀνωτέρω ὅτι
 ὃ πᾶν ἀληθὲς οἰκεῖον ἀποδείξει, ἀλλὰ τὸ πρῶτον τῷ οἰκεῖν γένος
 περὶ ὃ ἀποδεικνύει. τὸτο δὲ δεῖκνυσιν ἐκ τῆ προσλαβεῖν ὅτι ἐκ
 τῶν καθ' αὐτὸ εἰσιν αἱ ἀποδείξεις. διὰ τὸτο ὅν πρότερον ἡμᾶς
 ὑπομνησάμεν τῶν ἀποδεικνυμένων, ὅτι ἐκ τῶν καθ' αὐτὸ καὶ τῶν
 ἐξ ἀνάγκης αἱ ἀποδείξεις. id. f. 23.

75^a 31. τὴν δὲ παράδειγμα τίησι τὸς διὰ σημείων συλλογισμῶς,
 οἵτινες τὰ αἰτία ἐκ τῶν αἰτιατῶν συλλογίζονται· ἐκ ᾧ τῶν δια-
 φόρων φωτισμῶν τῆς σελήνης τὸ σφαιροειδὲς αὐτὴν ἔχειν σῶμα
 συνάγουσι, καὶ ἐκ τῆ καπνὸν φαίνεσθαι τὸ πῦρ εἶναι. τὸτο ᾧ εἰ καὶ
 μυριάδας αἰεὶ ὑπάρχει τοῖς δεικνυμένοις, ὅς ἐστιν ἐπὶ τούτων ἀπο-
 δείξεις, ὅτι μὴ ἐξ αἰτίων τὰ αἰτιατὰ συλλογίζονται, μὴδὲ ἐκ τῶν
 πρώτων τὰ δευτέρα, ὅπερ δεῖ τὴν κυρίως ἔχειν ἀποδείξαι, ἀλλ'
 ἀνάγκην. id. ib.

75^a 38. δείξας ὅτι ἡ ἀπόδειξις ἀναγκαῖα τέ ἐστι καὶ ἐξ ἀναγκῶν, καὶ
 ὅτι μόνον τὰ καθ' αὐτὰ ἀναγκαῖα, ἐντεῦθεν, ὥσπερ εἶπον, πόρισμα
 τι συνάγει τὸ νῦν δεικνύμενον. τὸτο δὲ ἐστὶν ὅτι ὅς ἐκ τῆς ἀποδείξεως
 τὰς ἀλλῇ τινὶ ἐπιστήμῃ ἐφαρμοζύσας ἐφαρμόσαι καὶ ἐπὶ
 ἀλλῇ. . . νῦν μὲν ὅπως ὁλοχερέστερον φησὶν ὅτι δυνατόν τοῖς αὐτοῖς
 ἀξιωμασιν ἐπὶ διαφόρων ἐπιστημῶν χρῆσασθαι, προῦν δὲ ἀκριβο-
 λογήσει περὶ τούτου. id. ib.

75^a 41. γένος τὸ ὑποκείμενον τῷ συμπεράσματός φησιν, ὥσπερ πολ-
 λαχῶ εἴθε λέγειν. id. f. 23 b.

75^b 6. τὸτο φησιν. τὸ τὰς ἐλάττους προτάσεις ἐπὶ τῶν ἐπιστημῶν
 ἐνδέχεται τὰς αὐτὰς λαβεῖν, ἐρμῆς μὲν ταῦτα· δειχθῆσθαι ᾧ
 ὅτι ἐνδέχεται ἐν ταῖς ὑπαλλήλοις ἐπιστήμαις τὰς εἰλημμένας ἐν τῇ
 μακροτέρᾳ ἐπιστήμῃ προτάσεις, ταύτας καὶ ἐν τῇ καθολικωτέρᾳ
 λαμβάνειν. id. ib.

75^b 7. τὸ "αἰ" ἀπὸ τῆ καθόλου παρεληφθῆ. τούτῃ, καθόλου ἐπὶ
 πάσης ἀριθμητικῆς ἀποδείξεως τὸ αὐτὸ γένος παραλαμβάνεται.
 id. f. 24.

75^b 10. προεληφθῆ δὲ ὅτι καθ' αὐτὸ δεῖ καὶ τὸς ἀκρὺς ἀλλήλων κατη-
 γορεῖσθαι, καὶ τὸν μέσον τῷ μὲν ὑποκείμενῳ τῷ δὲ κατηγορεῖσθαι. ὥς εἰ
 μὴ ἐκ τῆ αὐτῆς γένους παραληφθῆναι, ὅς ἐστιν καθ' αὐτὸ ἀλλήλους
 ὑπάρχοντες ἀλλὰ καὶ συμβεβηκός. id. ib.

τὸ μὲν ᾧ δεικνύει ὅτι τῶν ἐναντίων μία ἐπιστήμη, ὅς ἐστιν
 ἴδιον γεωμετρίας, διότι μὴ ἐκ τῶν ὑποκειμένων τῇ γεωμετρίας
 εἰλημμένοι εἰσιν οἱ ὅροι, μάλλον δὲ διαλεκτικῆς, ἥτις τὴν πρώτην
 μμνυμένη φιλοσοφίαν τὰ πάντα πειρᾷ δεικνύει, ὥσπερ πάντων
 αὐτῇ ὑποκειμένων. ὁμοίως ὅτι ὅς οἱ δύο κύβοι κύβος γεωμε-
 τρίας ἐστὶ δηνότι ἀποδείξαι, στερομετρίας δὲ μάλλον· γεωμε-
 τρία μὲν ᾧ περὶ τὰ ἐπίπεδα ἔχει τὴν σκέψιν, στερομετρία δὲ περὶ
 τὰ στερεά· κύβος δὲ ὑποκείμενον τῇ στερομετρίας. τὸ δὲ "οἱ δύο
 κύβοι κύβος" τούτῳ φησι, πῶς οἶον τε τὸν κύβον διπλασιάσαι καὶ
 πάλιν μένειν τὸν κύβον χῆμα. ἔοικε δὲ διὰ τούτου τὴν πολυθρύ-
 λητον αἰνιττεῖσθαι ἰσορίαν. Δηλοῖς ᾧ λοιμῶσιν ἔχρησεν ὁ Ἀπολ-
 λων ἀπαλλαγήσας τὸ λοιμῶ, εἰ τὸν βωμὸν διπλασιάσας κυ-
 βικὸν ἔχοντα χῆμα. οἱ δ' ἐπωκοδόμησαν προεόντες τῷ προτέρῳ

βωμῷ ἕτερον κύβον ἴσον. ἀλλ' ἡ τῶν δύο κύβων συνθήκη τὸ
 κύβον χῆμα ἡλλώωσε· γέγονε ᾧ ἀπὸ τοῦ κύβου δοκίς. τὸ λοιμῶ δὲ
 μὴ παυσάμενος ἔχρησεν ὁ θεὸς μὴ πέποικέναι αὐτὸς τὸ προ-
 σταχθέν· ὁ μὲν ᾧ προσέταξε διπλασιάσαι τὸν κύβον, τούτῳ βω-
 μὸν κατασκευάσαι κυβικὸν τῷ προτέρῳ διπλάσιον, οἱ δὲ κύβον
 ἐπὶ κύβῳ ἐπέθηκαν. ἦλθον ὅν πρὸς Πλάτωνα ζητῶντες μέθοδον,
 πῶς ἂν τὸν κύβον διπλασιάσας. ὁ δὲ πρὸς αὐτὸς φησιν, ἔοικεν
 ὑμῖν οὐκ εἶδέναι ὁ θεὸς ὡς ἀμελῶσι γεωμετρίας· ὁ δὲ τὸν κύβον δι-
 πλασιασμός εὐρεθήσεται, φησίν, εἰ δύο εὐθείων δύο μέσαι ἀνάλογον
 εὐρεθῆναι. καὶ τούτῳ τὸ πρόβλημα τοῖς μαθηταῖς προεβάλλετο,
 οἵτινες καὶ περὶ τούτου γεγράφασιν, ὡς δεδύνηται Ἰκαστος, ὡς ὅθεν τι
 περισώζει μέχρι τῆς νῦν. ἀλλ' ὅς ὁ γεωμέτρης περὶ τούτου ἐπε-
 στήμηνατο· δύο μὲν ᾧ δοθεισῶν εὐθεῶν μέσον ἀνάλογον εὐρεῖν,
 ἐξέθετο τὴν ἀπόδειξιν· ὁμοίως δὲ καὶ ἐν τῷ πορίσματι τῷ λγ' τῷ
 πρώτῳ τῶν στερεῶν, ὡς ἔαν ὥς τέσσαρες εὐθεῖαι ἀνάλογον ἐφεξῆς,
 ἔσαι ὡς ἡ πρώτη πρὸς τὴν τετάρτην, ὅτω τὸ ἀπὸ τῆς πρώτης στε-
 ρεῖς παραλληλεπίπεδον πρὸς τὸ αὐτὸ ἀπὸ τῆς δευτέρας, τὸ ὁμοίον
 τε καὶ ὁμοίως ἀναγραφόμενον. τὸ μέντοι Ἀπολλωνίῳ τῷ Περγαιῷ
 ἐστὶν εἰς τούτῳ ἀποδείξαι, ὡς Παρμενίων φησίν, ὃν καὶ ἐκδήσομεν
 ἔχοντα ὅπως. id. ib.

Ἀθηναῖος λοιμῶσιν ἔχρησεν ὁ θεὸς ἀπαλλαγήσας τῷ
 λοιμῶ, εἰ τὸν βωμὸν διπλασιάσας· ἦν δὲ ὅτος κύβος. οἱ δὲ
 λαβόντες ἕτερον κύβον ἴσον ἐπιτεθείασιν τῷ βωμῷ. τὸ λοιμῶ δὲ
 μὴ παυσάμενος ἔχρησεν ὁ θεὸς μὴ πέποικέναι αὐτὸς τὸ προσταχ-
 θέν· ὁ μὲν ᾧ προσέταξε διπλασιάσαι τὸν βωμὸν, οἱ δὲ κύβον ἐπὶ
 κύβῳ ἐπέθηκαν. καὶ ἦλθον πρὸς Πλάτωνα λέγοντες, πῶς ἂν τὸν
 κύβον διπλασιάσας; ὁ δὲ πρὸς αὐτὸς φησιν, ἔοικεν ὑμῖν οὐκ εἶδέναι
 ὁ θεὸς ὡς ἀμελῶσι γεωμετρίας. τὴν δὲ τὸν κύβον διπλωσιν
 εὐρεθήσεται φησιν, εἰ δύο εὐθείαι δύο μέσαι ἀνάλογον εὐρεθῶσι.
 καὶ τούτῳ τὸ πρόβλημα τοῖς μαθηταῖς προεβάλλετο· καὶ τῶν γὰρ
 τῶν μαθητῶν περὶ τῆς τούτων εὐρέσεως γεγράφασιν. ὁ μὲν ᾧ
 γεωμέτρης ἔδειξεν ὅτι τῶν εὐθεῶν ἀνάλογον ὅσων, ὡς ἔχει ἡ
 πρώτη πρὸς τὴν τρίτην, ὅτω τὸ ἀναγραφόμενον τετράγωνον πρὸς τὸ
 ἀπὸ τῆς δευτέρας. ὁ μέντοι παραδίδωκε μέθοδον, πῶς ἂν δύο
 εὐθείαι δύο μέσαι ἀνάλογον εὐρεθῶσιν. ἐν ὅν τοῖς ἐπιπέδοις
 ἀπλῶς ἔδειξεν ὅτι ὡς ἔχει ἡ πρώτη πρὸς τὴν τρίτην, ὅτω τὸ ἀπὸ
 τῆς πρώτης τετράγωνον πρὸς τὸ ἀπὸ τῆς δευτέρας. οἶον ἔωσαν
 τρεῖς εὐθεῖαι ἀνάλογον, ἡ μὲν ἡ', ἡ δὲ δ', ἡ δὲ β'. ὡς ᾧ ἔχει ἡ τῶν
 ὀκτῶ πρὸς τὴν τῶν τέσσαρων (διπλασίον γὰρ ἐστὶν), ὅπως ἔχει καὶ
 ἡ τῶν δ' πρὸς τὴν τῶν β'. διπλασίον ᾧ καὶ αὐτῇ. καὶ διὰ τούτου ὡς
 ἔχει ἡ πρώτη πρὸς τὴν τρίτην, ἡ τε τῶν ὀκτῶ πρὸς τὴν τῶν δύο
 (ἐστὶ ᾧ τετραπλασίον), ὅπως ἔχει καὶ τὸ ἀπὸ τῆς πρώτης τετρά-
 γωνον, ὅπερ ἐστὶ δ', πρὸς τὸ ἀπὸ τῆς δευτέρας, ὅπερ ἐστὶν ιζ'. ἔχει
 ὅν τὸ τῶν εδ' πρὸς τὸ τῶν ιζ' τὸν τετραπλασίονα λόγον· τετρα-
 πλασίον γὰρ ἐστὶ καὶ ἡ πρώτη τῆς τρίτης, ἡ τῶν ἡ' τῆς τῶν β'.
 ὅτω μὲν ὅν τοῖς ἐπιπέδοις ἔδειξεν, ἐν δὲ τοῖς στερεοῖς τὸ καθολικώ-
 τερον, ὅτι ὡς ἔστιν ἡ πρώτη πρὸς τὴν τρίτην, ὅτω τὸ ἀπὸ τῆς πρώ-
 τῆς δοθέν τετράγωνον πρὸς τὸ ἀπὸ τῆς δευτέρας. τούτων ὅν ὅπως

ἐχόντων, εἰ εὐρεθῶσιν εὐθείαις δύο δύο μέσαι ἀνάλογον, ὡς ἔχει ἡ πρώτη πρὸς τὴν τετάρτην, ὅπως ἔξει τὸ ἀπὸ τῆς πρώτης πρὸς τὸ ἀπὸ τῆς δευτέρας. εὐρίσκει δὲ τὸν τρόπον τῶτον, ὅσον ὑποκείδω δύο δοθεισῶν εὐθειῶν δύο μέσας ἀνάλογον προσευρεῖν, ἔξωσαν δὲ αἱ δοθεῖσαι δύο αἱ αβ' βγ', ὧν δὲ δύο μέσας ἀνάλογον προσευρεῖν. ἐκβεβλήθησαν αἱ β�' βγ' ἐπὶ τὰ ζή, καὶ συμπεπληρωῶται ἐπὶ τὸ βδ' ὀρθογώνιον, καὶ ἦχθω διάμετρος ἡ αγ', καὶ ἐπὶ τῆς αγ' γεγραφθῶ ἡμικύκλιον τὸ αδεγ', καὶ διὰ τῷ δ' σημείω ἦχθω εὐθεῖα ἡ ζή. καὶ ὅπως ἔξαι τὴν ζδ' ἴσην εἶναι τῇ εή. λέγω ὅτι αἱ δύο αἱ γή αζ' ἴσαι ὄνται τῶν αβ' βγ' μέσαι ἀνάλογον εἰσίν. ἴση ἡ δὲ τῇ αβ'. ἔξιν ἄρα ὡς ἡ αβ' πρὸς τὴν βγ', ὅπως ἡ γή πρὸς τὴν ζα' καὶ ἡ ζα' πρὸς τὴν βγ'. ἐπεὶ γὰρ ἴση ἐστὶν ἡ ζδ' τῇ εή, κοινὴ δὲ ἡ δέ, ἴση ἄρα ἐστὶν ἡ ζέ τῇ δή. ἴσον ἄρα τὸ ἀπὸ τῶν δή ἡε' τῷ ὑπὸ τῶν εζ' ζδ'. ἀλλὰ τὸ μὲν ὑπὸ τῶν δή ἡε' ἴσον ἐστὶ τῷ ὑπὸ τῶν βή ἡγ', ὡς ἐν τοῖς ἡμικυκλίοις ἀποδεδεικνύται, καὶ τὸ δὲ ὑπὸ τῶν εζ' ζδ' ἴσον ἐστὶ τῷ ὑπὸ τῶν βζ' ζα'. καὶ ἐπεὶ δὲ δεικνύται ἐν τῷ τεσσαρεσκαίδεκάτῳ τῷ ἔκτῳ τῶν στοιχείων ὅτι τῶν ἰσοπλευρῶν καὶ ἰσογωνίων παραλληλογράμμων ἀντιπεπνῶσθαι αἱ πλευραὶ αἱ περὶ τὰς ἴσας γωνίας, ὡς ἔξιν ἡ βζ' πρὸς τὴν βή, ὅπως ἡ γή πρὸς τὴν αζ'. ἀλλ' ὡς ἡ βζ' πρὸς τὴν βή, ὅπως ἡ ζα' πρὸς τὴν αδ' καὶ ἡ γδ' πρὸς τὴν γή. καὶ ὡς ἄρα ἡ γδ' πρὸς τὴν γή, ὅπως ἡ τε γή πρὸς τὴν αζ' καὶ ἡ ζα' πρὸς τὴν βγ'. δύο ἄρα δοθεισῶν εὐθειῶν τῶν αβ' βγ', εὕρηται δύο μέσαι ἀνάλογον αἱ γή ζα'. id. f. 117 b.

175 παραδείγματος δὲ ἔνεκεν τὴν εὐθεῖαν εἶπε καλλίστην τῶν γραμμῶν. τὴν γὰρ περιφέρειαν φασὶ τῶν γραμμῶν εἶναι καλλίστην διὰ τὸ ὁμοιομερῆ εἶναι καὶ πᾶν μέρος αὐτῆς παντὶ μέρει ἐφαρμῶζεσθαι. ὁμοίως καὶ εἰ λέγοιτο ἡ εὐθεῖα ἐναντία τῇ περιφερείᾳ, ὅδὲ τὸτο δὲ γεωμετρὴς ἐπισκέψεται. ὁ γὰρ ἡ γραμμὰ ὑπάρχει αὐταῖς ἡ τὸ καλλὸς ἡ ἡ ἐναντιότης. πολλοῖς γὰρ καὶ ἄλλοις ταῦτα ὑπάρχει, ὡς ἐ παραλήψεται ἡ γεωμετρικὴ ἐπισημήνῃ τὰ τοιαῦτα ὡς μὴ ὄντα οἰκεία μὴδὲ πρῶτα τῷ ὑποκειμένῳ γένει. ταῦτα γὰρ ὑπάρχουσι ταῖς γραμμαῖς ὡς κοινόν τι. id. f. 24 b.

175 κοινὰ γὰρ ταῦτα καὶ πλείοσιν ὑπάρχοντα γένεσιν, ὡς παρατηρητέον εἰς τὰς ἀποδείξεις καὶ τὸς τύπους ἐκείνους τὸς πολυχρήστους ὅς ἐν τοῖς διαλεκτικοῖς παρελήφσαμεν, λέγω δὲ τὰς τε ἀπὸ τῶν ἀντικειμένων καὶ τῶν ὁμοίων καὶ τῶν συσσίχων. πολὺ κοινὸν γὰρ καὶ ὅδὲν ἔχοντες οἰκείον ὅδὲ προσεχὲς ἐνὶ γένει. Themist. f. 4 b.

175 ἐντεῦθεν βύλεται δεῖξαι ὅτι ὅδὲ ἐνός τῶν φθαρτῶν ἐνδέχεται ἀποδείξιν εἶναι. δεικνύει δὲ τὸτο ἐκ τῶν προαποδεδειγμένων. εἰ γὰρ ἐκ τῶν καθ' αὐτὸ καὶ τῶν ἐξ ἀνάγκης ὑπαρχόντων αἱ ἀποδείξεις, ὅχι ὅσον τε τῶν φθαρτῶν τι ἀποδεικνύναι. τὰ γὰρ φθαρτὰ ὁ τῶν ἐξ ἀνάγκης ὑπαρχόντων ἀλλὰ τῶν ποτὲ μὲν ποτὲ δ' ὄχι. Ioh. Phil. f. 24 b.

ἐνταῦθα τοίνυν σκεπτέον τὸ συμπέρασμα πῶς πρῶτον καθόλου, ἐφ' ὧν αἱ προτάσεις πρότεροι καθόλου. ὁ γὰρ ἀντὶ πρῶτον ὑπάρχει ἐν τῷ συμπεράσματι, εἰ πρότεροις ὑπάρξει τοῖς λήμμασιν. ἡ πρῶτον μὲν ὅχι αἱ τὰς προτάσεις ἀναγκαῶν ἐστὶν εἶναι

καθόλου. καὶ γὰρ εἴρηται "ἐάν ὧσιν," ὅχι ὅτι δεῖ πάντως εἶναι τοιαύτας. ἔπειτα ἐπὶ τῶν τοιούτων ὅδὲν κωλύει μὴ τὸ φύσει καὶ καθόλου πρῶτον ὑπάρχειν ἐν τῷ συμπεράσματι, ἀλλὰ τὸ πρῶτον τῶν δυναμένων ἀποδείχθηναι. καὶ ἴσως ἀντιλέγων τὸτο λέγει δ' Ἀλέξανδρος. ἀμείνον δὲ μὴ σφόδρα ἀκριβολογέας μὴδὲ διαιρείας νομίζων Ἀριστοτέλην ὅτω, τὸ καθόλου μὲν ἐν τῷ συμπεράσματι δεῖν ὑπάρχειν, τὸ καθ' αὐτὸ δὲ ἐν ταῖς προτάσεσιν. ὅτε γὰρ διαρρήδην περὶ καὶ φανερώς τὸτο εἴρηται, ὅτε δυνατόν ἐστὶν εἶναι τὸ καθόλου πρῶτον ἐν τῷ συμπεράσματι, εἴ γε ἐκ τῶν καθόλου δεικνύοιτο. ὁ γὰρ ὡς ἀνάγκη τὸ κατηγορούμενον τῷ μέσῳ πρῶτον ὑπάρχειν, τὸ δὲ ὡς ἀποδεικνύει πρῶτον ὅπως εἶναι τὸ συμπέρασμα καθόλου. περὶ μὲν ὅν τὸ πρῶτον συμπεράσματος, δὲ συνάγει ἐκ τῶν ἀμέσων προτάσεων, ἴσως ἀν λέγοιτο πιθανῶς. περὶ δὲ τῶν ἐφεξῆς καὶ ἐκ προδεδειγμένων συναγομένων πῶς ἀν ἐτι χώραν ἔχει λοιπόν; ὅδὲ γὰρ ὡς ἀποδεικνύει πρῶτα ἐκείνα. ὡς ἡ πάσας τὰς τοιαύτας ἀποδείξεις παραγραφτέον τὸς τὸ καθόλου νομίζοντάς ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχειν τῷ συμπεράσματι, ἡ συγχωρητέον καὶ τὸ καθόλου περὶ τῶν προτάσεων λέγεσθαι, καθάπερ καὶ καθ' αὐτό, καὶ περὶ προτάσεων δὲ τῶν πρῶτων καὶ ἀναποδείκτων, εἰς ὧς ἀνάγει ἡ ἀποδείξις. ἡ γὰρ ἀκριβεία τῆς ἀποδείξεως ἐν τοῖς λήμμασιν. τῷ δὲ συμπεράσματι ἀποχρήσει τὸ ἐκ τοιούτων συνάγεσθαι πρὸς τὸ γίνεσθαι ἀναγκαῖον ἐν συλλογισμῶν. τὸτο καὶ αὐτὸς Ἀριστοτέλης δῆλον ποιεῖ. εἰπὼν γὰρ ὅτι "ἐάν ὧσιν αἱ προτάσεις καθόλου," ὅχι ὅτι ἐστὶ καθόλου καὶ τὸ συμπέρασμα ἐπενήνοχεν, ἀλλ' ὅτι αἰδίων. ἡ τοίνυν ταῦτα βήτεον, ἡ ὅτι δυνατόν ἀμφὶ καθόλου ὑπάρχειν, καὶ τὸ ἐν τῷ συμπεράσματι δεικνύμενον καὶ τὸ δι' ὃ δεικνύεται, ὅσον τῷ τριγώνῳ καὶ τὸ δύο ἔχει ὀρθάς, ὅπερ ἐστὶ τὸ δεικνύμενον, καὶ τὴν ἐκτὸς ἴσην εἶναι δυοὶ ταῖς ἐντὸς καὶ ἀπεναντίον, ὅπερ ἐστὶ δι' ὃ δεικνύεται. ταῦτα μὲν ἀναγκαῖον ἦν διὰ τὸ χρήσιμον ἐξεργάσασθαι. Themist. f. 5.

τῷ τῆς αἱ προτάσεις καθόλου λαμβάνοντι. εἴτα ἐπειδὴ πάσης ἀποδείξεως καθόλου δεῖ εἶναι τὰς προτάσεις αἰς πάντως αἰδίων ἐπεὶ τὸ συμπέρασμα, προσέθηκε τὸ "καὶ τῆς ἀπλῶς εἰπεῖν ἀποδείξεως," τῷ τῆς κοινῇ λόγῳ πάσης ἀπλῶς ἀποδείξεως αἰδίων ἐστὶ τὸ συμπέρασμα. Ioh. Phil. f. 24 b.

καλῶς ὅχι εἶπε καὶ συμβεβηκός, ἀλλ' "ὡς περ καὶ συμβεβηκός." τὰ γὰρ ὅτι Σωκράτης ζῶν ἀπόδειξις μὲν ὅχι ἔξαι, διότι φθαρτὸν δὲ Σωκράτης. τρόπον δὲ τινὰ καὶ συμβεβηκός ἀν λέγοιτο αὐτῷ ἡ ἀπόδειξις εἶναι, ὅτι ἐφ' ὃ ἐστὶ κυρίως ἡ ἀπόδειξις, τὸτο ὅχι ἐστὶ Σωκράτης, λέγω δὲ τὸ ἐμφυχον τὸ αἰδητικόν, δὲ καθ' αὐτὸ καὶ πρῶτως ἐστὶ ζῶν. ἀλλ' ὅχι καὶ συμβεβηκός, τὸτο ὑπάρχει ὁ Σωκράτης, ἀλλὰ ποτέ, διὰ τὸτο ὅχι κυρίως καὶ συμβεβηκός ὁ Σωκράτης ζῶν ἐστὶν, ἀλλὰ τρόπον τινὰ καὶ συμβεβηκός, διότι ἡ μὲν ἀπόδειξις ἐπ' ἄλλῃ ἐστὶ κυρίως, καθ' ὃ προσεχὲς τὸ ζῶν κατηγορεῖται, ὅσον τῷ αἰδητικῷ. δι' ἐκείνη δὲ, ἐξ' ἧν ἡ Σωκράτης, λέγεται ἀν ἀποδεικνύει ὅτι ἐστὶ ζῶν. τὸ δὲ μὴ αἰετὶ ὄν τρόπον τινὰ τῶς καὶ συμβεβηκός ἀν εἴη. διττῶς δὲ φέρεται ἡ γραφή. τὰ μὲν γὰρ πλείονα τῶν ἀντιγράφων ἔχουσιν "ὅτι τὸ καθόλου αὐτῷ ἐστὶν," τινὰ δὲ "ὅτι δὲ καθόλου αὐτῷ ἐστὶν." καὶ ἡ μὲν δευτέρα γραφή, ἡ

λέγουσα "ὡ καθόλου," σαφές ἐστὶ ἀνείη· τυτέστιν ἐπεὶ μὴ καθόλου
 ἔστιν ὡς κατὰ τὴν ζῶν (καθόλου γὰρ ἢ πρῶτος καὶ παντὶ καὶ αἰ
 τῷ ὑποκειμένῳ ὑπάρχον), ἢ δὲ ἀποδείξεις τῶν ταύτων. ἔστι δὲ
 "ἀλλὰ ποτὲ καὶ πῶς," τυτέστιν ὅτι ποτὲ τῷ Σωκράτῳ ἔστιν ὡς
 κατὰ τὴν ζῶν, ἔστι δὲ ἀποδείξεις ἢ ὁ Σωκράτης. ἔστι δὲ "καὶ πῶς" 5
 ὅτι ὡς πρῶτος ὡς καθ' αὐτὸν ὁ Σωκράτης ζῶν, ἀλλ' ἐπεὶ πᾶς
 ἄνθρωπος ζῶν, πᾶν δὲ αἰσθητικὸν ζῶν, ὁ δὲ Σωκράτης καὶ ἄνθρω-
 πος καὶ αἰσθητικός, διὰ τούτου ὁ Σωκράτης ζῶν. δεῖ δὲ τὴν ἀπο-
 δείξιν καθ' αὐτὸν πρῶτος τῷ ὑποκειμένῳ ὑπάρχον. ἢ δὲ ἑτέρα
 γραφὴ ἢ λέγουσα "ὅτι τῷ καθόλου αὐτὸ ἐστὶ" ἔστι δὲ ἀπὸ τῷ καὶ παντὶ 10
 βούλει) δηλῶν· τυτέστιν ἐπειδὴ πᾶς ἄνθρωπος ζῶν, διὰ τούτου καὶ
 Σωκράτης ζῶν· παντὶ γὰρ ἄνθρωπῳ ἔστι ζῶν. δυνατὸν μὲν ἔστι
 τὴν φθαρτὴν πρότασιν καὶ καὶ συμβεβηκὸς τῷ ὄντι λαβεῖν, ὡς εἰ
 ἐλέγομεν ὁ Σωκράτης λευκὸς ἐστίν· ἀλλ' ἵνα τῶν φθαρτῶν προ-
 τάσεων τὰς μᾶλλον ἐγγιγνέσθαι τῇ ἀποδείξει παραλάβῃ, διὰ τούτου 15
 παρεφάβη τὰς ἐσιώδῃ ἐχέσας τὴν κατηγορούμενον, ὅσον ὅτι ὁ Σω-
 κράτης ζῶν, ἢ τι ταύτων. καὶ διὰ τούτου, ἐπειδὴ τοιαύτας ἔλαβε
 τὰς προτάσεις, εἶπε τὸ ὥσπερ καὶ συμβεβηκός. id. ib.

75b ἐκεῖνο δὲ φανερόν, ὡς εἶπερ αἰδιὸν εἶναι δεῖ τὸ συμπέρασμα
 25 ἐν ταῖς ἀποδείξεσιν, ὡς ἀποδείξεις ἔχει τῶν φθαρτῶν, ὡς ἐπι-
 κρίμη ἀπλῶς. ἀλλ' ὅπως ὅτι ὡ καθόλου αὐτὸ ἐστίν· πῶς γὰρ ἂν γέ-
 νοιτο αἰδιόν; ἔτι τὸ συναγόμενον ἐν τῷ τὸ φθαρτὸν ὑποκείμενον πε-
 ριέχον, ὡς μήτε αἰεὶ τὸ κατηγορούμενον ὑπάρχει μήτε ἀπλῶς ἀλλὰ
 ποτὲ καὶ πῶς, ὅσον τῷ Σωκράτῳ ἔστι ζῶν εἶναι· νῦν γάρ, καὶ ὅτι
 Σωκράτης, ἀλλ' ὅτι ἄνθρωπος. Themist. f. 5 b.

75b ὅταν δὲ, φησί, τὸ φθαρτὸν συλλογιζώμεθα, ἀνάγκη τῶν δύο
 26 προτάσεων τὴν ἐλάττω καὶ φθαρτὴν εἶναι καὶ μὴ καθόλου, φθαρτὴν
 μὲν, διότι καὶ τὸ συμπέρασμα φθαρτὸν, εἴγε μὴ ὅσον τὸ ἐξ ἀναγ-
 καίων φθαρτὸν τι συμπέρασθαι. Ioh. Phil. f. 25.

75b τυτέστιν, ἐπειδὴ φθαρτὴν εἶναι ἀνάγκη τὴν ἐλάττω πρότα- 30
 23 σιν, ἀνάγκη καὶ μερικὴν εἶναι ταύτην· ἐφ' ὧν γὰρ ἀληθεύει, τὸ
 μὲν αὐτῶν ἔχει τὸ δὲ ἔκκει. ὁ μὲν γὰρ αὐτῶν ἔπω ἐφθαρτῇ,
 τούτου ἔχει, ὁ δὲ ἐφθαρτῇ, τούτου ἔκκει. ὡς δὲ τὸ μὲν ἔστι τὸ
 δὲ ἔκκει, τούτου τὸ κατ' ἀκολουθίαν κατηγορούμενον μερικὸν εἶναι
 ἀνάγκη. id. ib.

75b ὥσπερ, φησί, τῶν φθαρτῶν ἔκκει ἀποδείξεις, ὅπως ὡς δὲ ὀρι-
 30 σμὸν αὐτῶν ἐνδέχεται εἶναι. πᾶς γάρ, φησὶν, ὀρισμὸς ἀρχὴ ἐστὶν
 ἀποδείξεως ἢ συμπέρασμά τι ἀποδείξεως, θέσει μόνῃ διαφέρουσα.
 εἴρη) δὲ ἐν τῷ περὶ ψυχῆς (1 1) ὅτι τρία τὰ εἶδη τῶν ὀρισμῶν·
 οἱ μὲν γὰρ ἐκ τῆς ὕλης εἰσὶν, οἱ δὲ ἐκ τῆς εἰδους, οἱ δὲ ἐκ τῆς συναμ- 40
 φοτέρου, ὅσον ὁ τὸν θυμὸν ὀρίζομενος ἐκ τῆς ὕλης ἐρεῖ ζῶν εἶναι
 τῷ περικαρδίῳ αἵματος, ἐκ δὲ τῆς εἰδους ὄρεξιν ἀντιληψέως,
 ἐκ δὲ τῆς συναμφοτέρου ζῶν τῷ περικαρδίῳ αἵματος δι' ὄρεξιν
 ἀντιληψέως. οἱ μὲν ἔν τῷ εἶδους ὀρισμοὶ ἀρχαὶ εἰσι τῶν ἀπο-
 δείξεων· αἱ γὰρ ἀποδείξεις ἐκ τῶν αἰτίων τὰ αἰτιατὰ συλλογιζόν, 45
 αἴτιον δὲ τῆς ὕλης τὸ εἶδος καὶ ἢ τοιαύτη ὕλη ἐστίν. εἰς ἀποδείξιν ἔν
 τῷ θυμῷ χρῶσται· ἂν τις ἐν ἀρχῇς λόγῳ τῷ ἀπὸ τῆς εἰδους ὀρι-
 σμῷ τούτου τὴν τρόπον "ὡ δεῖνα ὄρεγε) ἀντιληψέως, τῷ ὄρεγο-

μέν ἀντιληψέως ζέει τὸ περὶ τὴν καρδίαν αἷμα, ζέει ἄρα τῷ
 δεῖνος τὸ περὶ τὴν καρδίαν αἷμα." ἰδὲ γὰρ ἐν ταῖς τῷ μὲν ἀπὸ τῆς
 εἰδους ὀρισμῷ εἰς ἀρχὴν τῆς ἀποδείξεως ἐχρησάμεν, τὴν δὲ ἀπὸ τῆς
 ὕλης συμπέρασμα ἐποίησάμεν ἀποδείξεως. Ioh. Phil. f. 25 b.

ἐπειδὴ εἶπε τῶν φθαρτῶν μὴ εἶναι ἀποδείξιν, ζητεῖ περὶ τῶν 75b
 αἰδιῶν μὲν γινομένων, φθειρομένων δὲ καὶ τὸ μὴ συνεχῶς ἀλλὰ 33
 διακόπτεας χρεονικοῖς διαστήμασιν, ὅσον ἐξω περὶ σεληνιακῆς ἐκλεί-
 ψεως· εἰ γὰρ ἐκάστη τῶν ἐκλείψεων φθαρτὴ ἐστίν (ἐκλείψουσα γὰρ ἢ
 σεληνὴ πάλιν φωτίζεται), πῶς ἐπὶ τούτων φαῖ ἀποδείξιν εἶναι; καὶ
 φησὶν ὅτι ἐκάστη μὲν τῶν καὶ μέρος ἐκλείψεων ἔκκει ἀποδεικτὴ, ἐπει-
 περ ἐστὶ γενητὴ καὶ φθαρτὴ, ἢ δὲ ἀποδείξεις ἔκκει ὡς ἐπὶ τῇδε τῆς
 ἐκλείψεως γίνε) τῆς καὶ τῇδε τὴν ὥραν γινομένης, ἀλλὰ καὶ τὸ
 κοινὸν εἶδος τῶν ἐκλείψεων τῶν ὅσαι ὑπὸ τὴν αὐτὴν ἐμπύπτουσιν
 αἰτίαν. id. ib.

ἔτι καὶ τούτου προσθήσεται τοῖς περὶ ἐπιστήμης δεδεδειγμένοις, ὅτι 75b
 ἔκκει εἰς τὸ ποιῆσαι ἀποδείξιν τὸ ἀληθές τε καὶ ἀμέσους λαβεῖν 37
 προτάσεις, ἀλλὰ οἰκείας τῷ ὑποκειμένῳ ἀποδεικτικὰς εἶναι ἐπι-
 κρίμας. id. ib.

τί ἔν ἐστὶν ὁ προσλαμβάνων ὁ Βρύσων ἔπειτα τετραγώνῳ 75b
 τὸν κύκλον; ὡς δὲ μὲν πρὸς τὸν παρόντα λόγον ἐστὶ, τῶν φιλομαθῶν 40
 δ' ἔνεκεν εἰρήδῳ. ὁ κύκλος, φησὶ, τῶν ἐγγραφομένων πολυγώνων
 ἀπάντων μετρίων ἐστὶ, τῶν περιγραφομένων δ' ἐλάττω. ὁμοίως
 καὶ τὸ πολυγώνον τὸ μεταξὺ γραφόμενον τῶν τε ἐγγραφομένων καὶ
 τῶν περιγραφομένων τῷ κύκλῳ. τῶν αὐτῶν ἄρα μετρίων τε καὶ
 25 ἐλάττω ἐστὶν ὁ κύκλος καὶ τοῦ πολυγώνου, ὡς καὶ ἀλλήλοισι ἴσα
 διὰ τὸ ἀξίωμα τὸ εἰρημένον. ἀλλὰ τὸ ἀξίωμα τούτου ἀληθές μὲν
 ἐστίν, εἰ δὲ βούλει, καὶ ἀμεσον καὶ ἀναπόδεικτον· ἀλλ' ἔκκει σοι
 τὴν ἀρχὴν ὁ συλλογισμὸς οἰκείαν τῷ δεκνυμένῳ· ὡς γὰρ λαμ-
 βάνεις ἢ κύκλος ἐστὶν ὡς ἢ μέγεθος. Themist. f. 5.

ὅταν φησὶ καὶ τὸν Βρύσωνος τετραγωνισμὸν δεῖξαι δυνατόν,
 ἔκκει τινων κοινοτέρων καὶ μὴ ἐκ τῶν οἰκείων ἀρχῶν τῷ προκειμένῳ. ὁ
 μὲν ἔν Ἀριστοτέλει περὶ τῆς ὑπὸ τῷ Βρύσωνος γεγονότος τετραγω-
 νισμοῦ τῷ κύκλῳ τοσούτον φησὶν ὅσον ἢ τῷ παραδείγματος ἀπῆται
 χρεία, ὁ δὲ Ἀλέξανδρος φησὶ τὸν Βρύσωνα ἐπιχειρῆσαι τετρα- 35
 γωνίῳ τὸν κύκλον τὸν τρόπον τούτον... τούτου δὲ φασὶ καὶ Ἀντι-
 φῶντα πεποικέναι, γραμμὴν εὐθείαν ἐφαρμόσαντα τῇ τῷ κύκλῳ
 περιφερείᾳ, ὡς ἐκεῖνος ἔλεγεν, ὅπερ ἐστὶν ἀδύνατον. μόνος δὲ ὁ
 Ἀρχιμήδης δοκεῖ τούτου ἐπιτυχεῖν, ὡς ὁ Θεων ἐν τῷ πρώτῳ τῶν
 τῆς Συντάξεως ὑπομνημάτων φησὶν, ἐκθείς τὴν τε ἀποδείξιν καὶ
 τὴν τῷ χήματος καταγραφὴν. Ioh. Phil. f. 25 b.

παντός, φησὶν, ἐγγραφομένου ἐν τῷ κύκλῳ εὐθυγράμμου
 χήματος μετρίων ἐστὶν ὁ κύκλος, τῷ δὲ περιγραφομένῳ ἐλάττω.
 ἐγγράφεας δὲ λέγει) ἐν κύκλῳ εὐθύγραμμον τὸ ἐντὸς τῷ κύκλῳ
 γραφόμενον, περιγράφεας δὲ τὸ ἐκτός. ἀλλὰ καὶ τὸ μεταξὺ τῶν τε
 ἐγγραφομένων καὶ περιγραφομένων εὐθυγράμμου γραφόμενον εὐθύ-
 γραμμον χήμα τῷ μὲν περιγραφομένῳ ἐστὶν ἐλάττω, τῷ δὲ ἐγγρα-
 φομένῳ μετρίων· τὰ δὲ τῷ αὐτῷ μετρίων καὶ ἐλάττω ἴσα ἀλλήλοισι
 ἐστίν· ὁ κύκλος ἄρα ἴσος ἐστὶ τῷ μεταξὺ γραφομένῳ εὐθυγράμμῳ

τῷ τε ἐγγραφομένῳ καὶ περιγραφομένῳ. ἔχομεν δὲ παντὶ δοθέντι εὐθυγράμμῳ ἴσον τετράγωνον συστήσας τῷ κύκλῳ, ἵνα ἴσον τετράγωνόν ἐστι ποιήσας. ὁ μὲν ἄν' Ἀλέξανδρος ὕτως. ἔλεγε δὲ ὁ φιλόσοφος Πρόκλος τὸν αὐτὸν διδάσκαλον ἐπισκῆπτειν τῇ Ἀλεξάνδρῳ ἐξηγήσει, ὅτι εἰ ὕτως ἐτετραγωνίσεν ὁ Βρύσων τὸν κύκλον, 5 συνέτρεχε τῷ Ἀντιφώντος τετραγωνισμῷ. τὸ γὰρ μεταξὺ τῷ ἐγγραφομένῳ καὶ περιγραφομένῳ εὐθυγράμμῳ γραφόμενον χῆμα ἐφαρμόζειν τῇ τῷ κύκλῳ περιφερείᾳ. τὸτο καὶ ὁ Ἀντιφὼν ἐποίει, ὥς ὃ ἐφήρμοσεν, ὡς ἐκεῖνος ἔλεγεν, εὐθείαν περιφέρειαν, ὅπερ ἀδύνατον. εἴρη) δὲ περὶ τούτου ἐν ταῖς Φυσικαῖς. ἔκ ἂν ἔν ὁ 10 Ἀριστοτέλης τὸν Βρύσωνος τετραγωνισμὸν ὡς ἕτερον ὄντα παρὰ τὸν Ἀντιφώντος παρτίθει, εἰ γε ὕτως ὁ Βρύσων ἐτετραγωνίσεν. ἐγὼ δέ, φησὶν ὁ Πρόκλος, καὶ τὸ ἀξιωμα ψευδὲς εἶναι λέγω. ὃ γὰρ ἀληθὲς ἐστὶ τὰ τῷ αὐτῷ μεῖζονα καὶ ἐλάττωνα, ταῦτα ἴσα εἶναι ἀλλήλοις. id. f. 118.

75^b τὸ γὰρ ἐκ τῷ μεταξὺ τῷ μεῖζονος καὶ τῷ ἐλάττωτος, καθ' ὃ 41. ἐδόκει ὁ Βρύσων τετραγωνίζειν τὸν κύκλον, ἔκ ἰδιον γεωμετρίας, ἀλλὰ κοινὸν καὶ ἄλλων πλείων, καὶ μᾶλλον διαλεκτικῇ προσήκειν ἢ γεωμετρίας, διότι μὴ ἐκ τῶν γεωμετρικῶν ἀρχῶν ἐπὶ προκειμένων δεικνύσων. Ioh. Phil. f. 26 b.

76^a τῷ γὰρ τριγώνῳ καθ' αὐτὸ ὑπάρχει τὸ δυσὶν ὁρθαῖς ἴσας ἔχειν 6. τὰς γωνίας. ὅθεν καὶ ἀποδείκνυσι τούτο ἔκ τε τῶν κοινωτέρων, ἀλλ' ἐκ τῶν οἰκείων τῷ ὑποκειμένῳ ἐπιστήμῃ ἀρχῶν. id. ib.

76^a εἰ δὲ μὴ ἐκ τῶν τῷ ὑποκειμένῳ, φησὶν, οἰκείων ἀρχῶν ἢ ἀπό- 9. δειξίς γίνοντο, ἀλλ' ἐκ τῶν ἀρχῶν τῆς ἐπιστήμης τῆς προσεχῶς 25 περιεχούσης καὶ τὴν προκειμένην, ἀνάγκη τὴν ἀπόδειξιν ἐκ ταύτης γίνεσθαι, εἴπερ τῷ ὄντι ἐστὶν ἀπόδειξις. ὅσον εἰ τὰ ἀρμονικὰ δεικνύμενα διὰ τῶν ἀρχῶν τῆς ἀριθμητικῆς. ὁ γὰρ μαθητικὸς σύμφωνόν φησιν εἶναι τὴν διὰ τεσσάρων, εἰ τῆς, ἀρμονίαν, διότι ἡ τοιαύτη ἀρμονία τὴν ἐπίτριτον ἔχει λόγον, ὁ δὲ ἐπίτριτος σύμφωνος. ὅπως 30 δὲ σύμφωνος ὁ τοῦτος λόγος, ἔκ ἂν δεῖξειεν ὁ ἀρμονικός. ἀριθμητικῶς γὰρ τὸ περὶ συμφωνῶν λόγων διαλέγεσθαι, ὅσον ὅτι ὁ ἢ ἐπίτριτος ὦν πρὸς τὴν ζ' καὶ σύμφωνός ἐστι διὰ τὸ κοινῷ μέτρῳ μετρεῖσθαι ἀμφοτέρους. ἢ γὰρ διὰς τρισσάκις μὲν ζ' μετρήσει, τετράκις δὲ τὴν η'. εἴρη) δὲ ὅτι ἐπὶ τῶν ὑπαλλήλων ἐπιστημῶν ἔδδεν 35 κωλύει μετατίθεσθαι τὰς ἀποδείξεις. id. ib.

76^a "τὰ τοιαῦτα" δέ, φησὶ, τυτέσι τὰ διὰ τῶν ἀρχῶν τῆς γενι- 10. κωτέρας ἐπιστήμης δεικνύμενα, ὁμοίως μὲ δεικνύσι τοῖς ἄλλοις τοῖς ἐκ τῶν οἰκείων ἀρχῶν δεικνύμενοις, τυτέστιν ἐπιστημονικῇ ἐστὶν ἢ τῶν ἀποδείξεις, διαφέρει δέ, ὅτι ἐπ' ἐκείνων μὲ καὶ τὸ ὅτι καὶ 40 διότι ἐκ τῆς αὐτῆς ἐστὶν ἐπιστήμης (καὶ γὰρ τὸ τὰς τρεῖς γωνίας δυσὶν ὁρθαῖς ἴσας εἶναι, καὶ αἱ ἀρχαὶ ἐξ ὧν τούτο δεικνύσι), γεωμετρίας ἐστὶν), ἐπὶ μέντοι τῆς μουσικῆς, ἐν ἣ τὰ ἀποδεικνύμενα διὰ τῶν ἀρχῶν τῆς ἀριθμητικῆς ἀποδείκνυσι, τὸ μὲν ὅτι τῶν ἀποδεικτικῶν, ὅσον ὅτι σύμφωνος ἦδε ἡ ἀρμονία, μουσικῆς ἐστὶ, τὸ δὲ διότι, τυ- 45 τέστι διὰ τὴν σύμφωνος καὶ τίνες αἱ σύμφωνοι λόγοι, ἀριθμητικῆς. ὁ μὲν ἔν βέλῃ) εἰπεῖν, τούτῳ ἐστίν. διὰ συντομίαν δὲ εἰπὼν "τὸ μὲν γὰρ ὅτι ἑτέρας ἐπιστήμης," μὴ εἰπὼν δὲ ποίας, εἴτα ἐπαγαγὼν "τὸ δὲ

διότι ἑτέρας," προσέθηκε "τῆς ἀνω," ἐνδεικνύμενος τὸ ὅτι τῆς ὑποκάτω. εἰ γὰρ ἑτέρας μὲ τὸ ὅτι ἑτέρας δὲ τὸ διότι, ἐστὶ δὲ τὸ διότι τῆς ἀνω, λείπει) τῆς ὑποκάτω εἶναι τὸ ὅτι. τὸ δὲ "ἡς καθ' αὐτὰ τὰ πάθη ἐστὶ," διότι ἐπὶ τῶν ὑπαλλήλων ἐπιστημῶν τὰ καθ' αὐτὰ συμβεβηκέντα ἀμφοτέραις τῇ γενικωτέρᾳ πρώτως συμβέβηκεν. id. ib.

ἀντὶ τῷ αἰ ἀρχαὶ τῶν, καὶ τῶν ὑποκάτω καὶ τῶν ἐπάνω, 76^a ἐπὶ τὸ κοινὸν πάσης ἀνάγκη), τυτέστι τὴν πρώτην φιλοσοφίαν. 15. αὕτη γὰρ πάσης ἐπιστήμης τὰς ἀρχὰς εὐρίσκει τε καὶ ἀποδεικνύει, ὅθεν καὶ τέχνη τεχνῶν καὶ ἐπιστήμη ἐπιστημῶν εἴρη). δοκεῖ δὲ μοι ὅτι μᾶλλον ἀπλῆστερον ἀκέραιον τῷ προκειμένῳ. ἐπειδὴ εἶπεν ὅτι ἐνδέχεται καὶ ἐκ τῶν ἀρχῶν τῆς ἐπάνω ἀποδείξαι τὰ τῆς ὑποκάτω ἐπιστήμης, εἴτα καὶ τὴν διαφορὰν προσέθηκεν ἢ διαφέρει τὰ ὕτως ἀποδεικνύμενα πρὸς τὰ διὰ τῶν οἰκείων ἀρχῶν ἀποδεικνύ- 15. μενα, ὅτι ἐκ ἀποδείκνυσι διότι ἐξ οἰκείων ἀρχῶν, διὰ τούτου φησιν ὅτι αἱ τῶν ἀρχαὶ ἔχουσι τὸ κοινόν, τυτέστιν αἱ τῶν ὑπαλλήλων ἐπιστημῶν ἀρχαὶ κοιναὶ εἰσιν, ὅσον ἀριθμητικῆς καὶ μουσικῆς. κοινῶς γὰρ ἀρχαῖς ἐν ἀμφοτέραις ἡ ἐπιστήμη τῆς ἀποδείξεως γίνεσθαι. εἰ γὰρ καὶ δοκεῖ μᾶλλον ἀριθμητικῆς εἶναι τὰ δι' ὧν ἡ μουσικὴ ἀπο- 20. δείκνυσιν, ἀλλ' ὅμως αὕτη ἡ ἀριθμητικὴ ἀρχὴ ἐστὶν ἀρμονίας, ὥστε καὶ αἱ τῆς ἀριθμητικῆς ἀρχαὶ ἴσαι εἰσὶ ταῖς τῆς ἀρμονίας. τὰ γὰρ τῶν ἐπάνω κατηγορούμενα καὶ τῶν ὑποκάτω κατηγορεῖται. ὁμοίως καὶ ἐπὶ φυσικῆς καὶ ἱατρικῆς καὶ γεωμετρίας καὶ μηχανικῆς. Ioh. Phil. f. 27.

πόρισμά τι καὶ τὰς γεωμέτρους ἐκ τῶν εἰρημένων συνάγει. 76^a εἰ γὰρ μὴ ἐνδέχεται, φησὶν, ἀποδείξαι τι εἰ μὴ ἐκ τῶν οἰκείων 16. ἐκείνων ἀρχῶν, φανερόν ἂν εἴη ὡς ἐκ ἐνδέχεται ὑδεμίαν ἐπιστήμην τὰς οἰκείας ἀρχὰς ἀποδεικνύειν, εἴγε τὴν μὲν ἀπόδειξιν ἐκ τῶν οἰκείων δεῖ γίνεσθαι ἀρχῶν, τῶν δὲ ἀρχῶν ἀρχὰς εἶναι ὅσον τε. εἰ δὲ ἐστὶ, φησὶν, ἐπιστήμη ἢ τὰς ἐκείνων ἀρχὰς ἀποδεικνύουσα, ἐκείνη ἂν εἴη ἢ ὅντως ἐπιστήμη καὶ ἀρχή, ἐξ ἧς τὰς τῶν ἄλλων ἀρχὰς καὶ ἐπιστήμας ἀποδεικνύειν δυνατόν. ἢ δὲ πάντων ἀρχὴ κοινὴ ἐκείνη ἂν εἴη ἢ ἐπιστήμη ἐπιστημῶν καὶ τέχνη τεχνῶν, ἥτις ἐστὶν ἢ πρώτη φιλοσοφία, περὶ ἧς ἐν τοῖς Μετὰ τὰ Φυσικὰ διαλέγεται. id. ib.

ὅτι ἐκ ἐνδέχεται, φησὶν, ἐπαλλάττειν τὰς ἀποδείξεις ἐπὶ δια- 76^a 23. φόρων ἐπιστημῶν, εἰ μὴ εἴεν ὑπαλλήλοι, ὥστε ταῖς τῆς ἐπάνω ἀποδείξεσι χρῆσθαι τὴν ὑπ' ἐκείνην τεταγμένην. διὸ καὶ ἡ ὁπταὶ ταῖς τῆς γεωμετρίας ἀποδείξεσι χρῆσθαι, καὶ ἡ μηχανικὴ ὡσαύτως, καὶ ἡ ἀρμονικὴ ταῖς τῆς ἀριθμητικῆς. id. ib.

χαλεπόν, φησὶ, τὸ γινῶναι εἰ ἐκ τῶν ἐκείνων ἀρχῶν ἴσμεν ἡ 76^a 26. μή. τυτέστι τὸ γινῶναι εἰ ἀποδεικτικῶς προήλθεν ὁ συλλογισμὸς ἢ μή, χαλεπόν ἐστίν. οἷσμεθα γάρ, ἐὰν ἀληθεῖς λάβωμεν τὰς προτάσεις καὶ ἀμύσεις, ὅτι καὶ ἀποδεικτικῶς ἐλάβομεν. τὸ δὲ ἐκ ἐστὶ τοῦτον, εἰ γε δίδειν) δεῖν μὴ μόνον ἀληθεῖς εἶναι τὰς προτάσεις ἀλλὰ καὶ ἐκ τῶν οἰκείων ἀρχῶν εἰλημμένας. . . ἐπεὶ ἔν χαλεπόν τὸ εἰδέναι τὴν φύσιν τῶν πραγμάτων καὶ τὰ καθ' αὐτὸν ἐκείνη φύσει ὑπάρχοντα, διὰ τούτου χαλεπόν καὶ τὸ εἰδέναι πότερον ἀποδέχεται) ὁ συλλογισμὸς ἢ ὄ. id. ib.

76^a ἀλλ' ἐὰν εὖρωμεν ἀληθῆ μόνον τὰ λήμματα, εὐθὺς ἀποδει-
29 κτὲν ἡγούμεθα τὴν συλλογισμόν. τὸ δ' ἐκ ἔξω, ἀλλὰ δεῖ συγγε-
νεῖς εἶναι τὰς ἀρχὰς τοῖς δεκνυμένοις καὶ ἐκ τῶν καθ' αὐτὰ ὑπαρ-
χόντων. Themist. f. 5 b.

76^a ἐπειδὴ εἶπε ταύτας εἶναι ἀρχὰς ἐν ἐκάστῳ γένει ἃς εἰσι 5
32 μὴ ἐνδέχεσθαι δεῖξαι, ἐντεῦθεν ὁρμηθεὶς διδάσκει τίνα μὴ ἐν τοῖς
ἀποδεικτικαῖς παραλαμβανόμενα ἀναγκαῖον δεῖξαι ὅτι ἐξί, τίνα
δὲ ἐκ ἀναγκαῖον. καὶ φησὶ ταῦτα ἅπερ ἐν προοιμίῳ αἰνιγματω-
δῶς εἶρηκεν, ἡμεῖς δὲ ἐντεῦθεν λαβόντες ἀφορμὰς ἐκείνα σα-
φηνίσωμεν... καὶ ἵνα συντόμῳ λόγῳ σαφηνίσωμεν ὁ λέγει, τοῦ- 10
τὸν ἐξί, ὅτι καὶ ἐπὶ τῶν προτάσεων καὶ ἐπὶ τῶν ἐκ τούτων γινόμε-
νων συμπερασμάτων δεῖ προειληφθαι τί ἕκαστον αὐτῶν σημαίνει·
τὸ γὰρ ὅτι ἀντὶ τοῦ τί καὶ παρελκοντος τοῦ θ'. Ioh. Phil. f. 27 b.

76^a ἀρχὰς μὴ πάλιν τὰς προτάσεις φησὶν, ἐφ' ὧν ἔ μόνον τὸ τί 15
33 σημαίνει δεῖ προειληφθαι ἀλλὰ καὶ τὸ ὅτι ἐξί ταῦτα ἅπερ καὶ λέγει·
μὴ γὰρ δεδομένῳ τῷ εἶναι τὰς προτάσεις, ἐκ οὗ τε τὸ συμπεράσμα
συναχθήσεται. id. ib.

76^a εἰπὼν ὅτι ἐπὶ πάντων τὸ τί σημαίνει παραλαμβάνει, δεῖ-
35 κνυσι νῦν ὅτι ἐπὶ τῶν μὴ τὸ ὅτι ἐξί δείκνυσι, ἐπὶ τῶν δὲ λαμ-
βάνει. καὶ ὁ μὴ Ἀλέξανδρος τὸ μέγεθος ἐνταῦθα ἀντὶ τοῦ εὐθέος 20
ἀκνεί· τὸ δὲ ἐκ ἔξω ἔχει, ἀλλὰ μονάδα μὴ καὶ μέγεθος εἰς πα-
ράδειγμα τίθησι τῶν δεδομένων, ἐφ' ὧν καὶ τὸ ὅτι ἐξί παραλαμ-
βάνει. ὑπόθεσις γὰρ ὅτι μονὰς ὅτε μέγεθος ζητούμενον παραλαμ-
βάνει· ὅτε γὰρ ἐν ἀριθμητικῇ θεωρήματι παραλαμβάνει ὅτι τότε
μονὰς, ὅτε ἐν γεωμετρικῇ ὅτι τότε μέγεθος, ἀλλ' αἱ ταῦτα ὡς 25
ὅντα λαμβάνει. ἐπὶ τούτων μὴ ἔν, φησὶ, τὸ ὅτι ἐξί παραλαμβάνει,
ἐπὶ δὲ τῶν ἑτέρων δείκνυσι, τῶν τε εὐθέος καὶ τῶν τριγώνων.
διὰ τοῦτο καὶ πρὸ τοῦ τριγώνου ἐμνήσθη τί μονὰς. τὸ δὲ τί τὸ εὐθὺ
καὶ τί τὸ τρίγωνον ἐπήγαγεν, ὑπόδειγμα τίθεις ἅμα τῶν τε λαμ-
βανόμενων καὶ τῶν ζητούμενων. id. ib.

76^a ὅπερ πρὸ ὁλόγου ἀδιαρβρώτως εἶπε, τοῦτο νῦν διαρβροῖ καὶ ἀκρι-
37 βέστερον παραδίδωσι. πρότερον μὴ γὰρ εἶλεν ὅτι δυνατὸν τοῖς αὐτοῖς
ἀξιώμασι χρῆσθαι ἐπὶ διαφόρων ἐπιστημῶν, οἷον ὅτι τὰ τῷ αὐτῷ
ἴσα καὶ ἀλλήλοις εἰσὶν ἴσα, καὶ ὡς ἐπὶ μεγεθῶν προχειρίζεται τὸ
ἀξίωμα, ὃ χρῆσται· ἀντὶ τοῦ γεωμετρικοῦ καὶ ὁ ἀριθμητικοῦ. νῦν δὲ 35
φησὶ μὴδὲ ἀξιώμασι τοῖς αὐτοῖς χρῆσθαι τὰς διαφόρους ἐπιστήμας,
εἰ μὴ καὶ τὴν τῶν ὁμωνύμων τρόπον. id. ib.

76^a κοινὰ δὲ, φησὶ, λέγω ἢ κυρίως ἀλλὰ καὶ ἀναλογίαν, ὅτι
38 ὥσπερ ἐπὶ μεγεθῶν ἀληθὲς ὁ λόγος, ὅτω καὶ ἐπὶ ἀριθμῶν. ὥστε
ἢ καὶ τὸ ὑποκείμενον ἢ κοινότης, ἀλλὰ καὶ τὸ ἀξίωμα μόνον. Ioh. 40
Phil. f. 28.

76^a ταῦτ' ἔν, φησὶν, ἐξί δεδομένα ἴδια ἐκάστη ἐπιστήμη, ἅπερ αἱ
40 μὴ ὡς ὅντα λαμβάνει, ζητεῖ δὲ τίνα τέταται καθ' αὐτὸ συμβέβηκεν,
οἷον μονάδας μὴ ἢ ἀριθμητικῇ, γεωμετρικῇ δὲ γραμμῇ καὶ σημείῳ·
τὰ δὲ καθ' αὐτὸ τέτοις συμβεβηκότα ζητῶσι. id. ib.

76^a τῶν τε ὅτι περὶ ἀλόγων μεγεθῶν· διαλαμβάνει γὰρ περὶ
9 τούτων ἢ γεωμετρικῇ, τί μὴ σημαίνει τὸ ἄλογον μέγεθος λαμβά-
νεται, ὅτι τὸ ἀσύμμετρον καὶ μὴ κοινὸν ἔχον μέτρον πρὸς ἕτερον,

ὡς ἐπὶ τῆς διαμέτρου τοῦ τετραγώνου καὶ τῆς πλευρᾶς· εἴτε μόντοι
ἄλογος ἢ διάμετρος εἴτε μή, ὑκνέτι λαμβάνει ἀλλὰ δεκνυέτι. εἰ
δ' εἴη ἀναλογον, γράφει γὰρ καὶ ὅτω, ὅτι καὶ περὶ ἀναλόγων με-
γεθῶν διαλαμβάνει· κοινὸν δὲ τούτο καὶ πρὸς ἀριθμητικῇ ἔχει. ἔν
ἐξί δὲ ταῦτ' ἐκ κελεύει τῷ νεύειν· τὸ μὴ γὰρ κελεύει ἐξί ἐπὶ
μᾶς γραμμῆς ἥς ἐκ ἐξί πάντα τὰ μέρη ἐπ' εὐθείας ἀλλήλοις,
ἀλλ' ὡς ἔτυχε, νεύειν δὲ λέγοντι εὐθεῖαι αἵτινες ἐκβαλλόμεναι
καθ' ἐν σημείῳ συμπίπτουσιν, ὥσπερ ἢ διάμετρος πρὸς τὴν πλευ-
ράν. id. ib.

ἀστρολογίαν δὲ τὴν ἀστρονομίαν φησὶν· καὶ ἐπὶ ταύτης γὰρ 76^b
τὰ μὴ καὶ μόνον τὸ τί σημαίνει λαμβάνει, τὰ δὲ καὶ ὅτι ἐξί ζη- 11
τῶν. id. ib.

ἰδὲ ἐντεῦθεν λαβόντες τὴν ἀρχήν, τὴν διαίρεσιν τῶν ἐν οἷς
ἐξί πᾶσα ἀπόδειξις ἐποικισάμεθα, ὅσα τε εἶναι τίθεσθαι. ταῦτα
δὲ ἐξί τὸ γένος, τῶν τε τὰ δεδομένα. γένος δὲ λέγει δηλονότι
τὸ ὑποκείμενον ἐκάστη ἐπιστήμη, ἐξ ὧν πᾶς ὅρος δεδομένος λαμβά-
νεται, ὡς εἶπομεν καὶ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν. id. ib.

τῶν τε τὰ ζητούμενα, ἀ καθ' αὐτὸ συμβέβηκε τῶν ὑποκει- 76^b
μένων, οἷς μόνον τὸ τί ἕκαστον σημαίνει λαμβάνει. id. ib. 15

καὶ ἐξί ἢ διαφορὰ ἐνταῦθα τῷ τὴν μὴ ὁρίζεται τὴν δὲ ἐκ ὁρί- 76^b
ζεται. ὁ δὲ Ἀλέξανδρος καὶ ἀμφοτέρους μὴ ὁρίζεται φησιν, ἀλλὰ 18
τὴν μὴ ἀριθμητικῶν μᾶλλον ὁρίζεται τὴν ἀριθμῶν ἢ τὴν μονάδα, τὴν
δὲ φυσικῶν ἔττον τὸ ψυχρὸν καὶ τὸ θερμὸν. ἀλλ' ἐκ ἔξω ἔχει τὸ
ἀληθές· σαφέστατα γὰρ ἐγνωσται τῇ αἰσθήσει τὸ θερμὸν καὶ τὸ ψυχρὸν
ἢ ἄλλο τι τῶν φυσικῶν, ἥπερ ὁ ἀριθμός. καὶ διὰ τοῦτο ἢ τοιαύτη
ἐξηγήσις ἀποδοκιμάζεται. Ioh. Phil. f. 28 b.

ἐπειδὴ ὅλως ἐμνήσθη τὸ ἀξιωματικόν, βύλει τὴν τε ιδιότητα 76^b
αὐτῷ παραδίδωσι ἡμῖν καὶ διακρίναι αὐτὸ ἀπὸ τῶν καλυμμένων 23
ὑποθέσεων καὶ αἰτημάτων, καὶ ἐπὶ ταῦτα ἐξ ἀλλήλων τε καὶ τῶν
30 ὁρισμῶν. ἦδη μὴ ἔν καὶ ἐν ἀρχαῖς παραδεδόται ἢ τούτων διακρίσεις·
ἐπειδὴ δὲ καὶ νῦν τούτων μέμνηται, εὐλογον τὴν πᾶσαν ἡμᾶς τῶν
προκειμένων διάνοιαν ἀνακεφαλαιωσαμένης ἀνωθεν τὴν πᾶσαν
ἐντελῶς ἐκθεῖν διαίρεσιν, ἔχουσαν ὅτω. τῶν ἀμείνων προτά-
σεων αἱ μὴ αὐτόπικτοι εἰσι καὶ πᾶσιν ἀνθρώποις κοινῶς συμπεφυκυῖαι,
αἱ δὲ ἢ πᾶσιν. αἱ μὴ ἔν κοινῶς συμπεφυκυῖαι πᾶσι, διὰ τὸ οἰκο-
θεν ἔχουσαν τὸ πικτόν, καλῶν ἀξιώματα καὶ κοινὰ ἔννοια, αἱ δὲ μὴ
πᾶσι συμπεφυκυῖαι ἀλλὰ τοῖς καλῶν θέσεις. καὶ τῶν θέσεων
αἱ μὴ τί ἐστιν ἕκαστον φασίν, αἱ καλῶν ὁρισμοί, αἱ δὲ ἄλλο ἄλλω
κατηγοροῦσιν, αἱ καλῶν κοινῶν ὀνόματι ὑποθέσεις. καὶ τῶν ὑπο-
θέσεων αἱ μὴ ἀληθεῖς τέ εἰσι καὶ δοκῆσαι λαμβάνονται τῷ μανθάνοντι
παρὰ τῷ ἐπιστήμονος, αἱ δὲ μὴ δοκῆσαι. αἱ μὴ ἔν δοκῆσαι τοῖς
μανθάνοντι λαμβανόμεναι καλῶν ἰδίῳ ὀνόματι ὁμωνύμως τῷ γέ-
νει ὑποθέσεις, αἱ δὲ μὴ δοκῆσαι αἰτήματα. καὶ τῶν ὑποθέσεων
ὅσαι μὴ μὴ τῷ δοκῆσαι τῷ προσδιαλεγόμενῳ καὶ ἀληθεῖς εἶναι ἢ
45 πολλῆς δέον ἐπιστάσεως εἰς τὴν ἐν αὐτοῖς θεωρηθῆναι ἀληθειαν,
καλῶν κυρίως ὑποθέσεις... ὅσαι δὲ μὴ δοκῶσι τῷ προσδιαλε-
γόμενῳ, ἀληθεῖς δὲ εἰσι καὶ ὁλόγως δέοντα παραμυθίας, καλῶν
κυρίως αἰτήματα, οἷον τὸ παντὶ κέντρῳ καὶ διαστήματι κύκλον γρά-

φεῖς, καὶ τὸ ἀπὸ παντὸς σημεῖν ἐπὶ πᾶν σημεῖον εὐθεῖαν γραμμὴν ἀγαγεῖν, καὶ τὰ τέτοιαι ὅμοια. αἱ δὲ μὴ δοκῶσαι, εἰ μὴ ψευδεῖς εἰεν ἐναντίαι δὲ τῇ τῷ προσδιαλεγόμενῃ δόξῃ, ἣ καὶ ἀληθεῖς μὴ πλείονος δὲ ἀποδείξεως δεόμεναι, καλῶν τὴν μανθάνοντα αἰτήματα. καὶ ψευδεῖς μὴ ὡς εἰ καὶ αἰτοῖται τις τῶν περὶ Δημόκριτον συγχωρηθῆναι αὐτῷ ὅτι ἀρχαὶ τῶν πραγμάτων εἰσὶ τὰ ἄτομα, ἢ τῶν περὶ Ἀναξαγόραν τις ὅτι αἱ ὁμοιομέρειαι, ἀληθεῖς δὲ καὶ πλείονος δεόμεναι παραμυθίας ὥσπερ ἡ λέγουσα τὰς ἀπ' ἐλαττόνων ἢ δύο ὀρθῶν ἐκβαλλομένας συμπίπτει· τὸτο γὰρ λαμβάνει μὴ ὡς αἴτημα ὁ γεωμέτρης ἀναποδείκτως, πολλῆς δὲ δειῖ τῆς ἀποδείξεως, ὡς βιβλίον ὁλόκληρον τὸν τε Πτολεμαῖον καὶ τὸν Πρόκλον καταβαλέει εἰς τὸτο. πολλὰς δὲ καὶ ἐναντία ἐστὶ τὰ αἰτήματα τῇ τῷ προσδιαλεγόμενῃ δόξῃ, συγχωρεῖ μέντοι ὁ προσδιαλεγόμενος, ἵνα συμπερανθῇ τι. id. ib.

76b ἐπειδὴ εἶπε τὸ ἀξιῶμα ἀνάγκη τε αὐτὸ εἶναι καὶ δοκεῖν ἐξ 15
24 ἀνάγκης, ἵνα μὴ τις εἴπῃ ὅτι ὁ πάντως δοκεῖ τὸ ἀξιῶμα ἐξ ἀνάγκης εἶναι (τί γὰρ ἐὰν μὴ συγχωρῇ τις ὅτι ἐπὶ παντὸς ἢ κατὰ φασιν ἢ ἀπόφασιν ἀληθεύει; ἢ ἐὰν ἀπὸ ἴσων ἴσα ἀφαφεθῇ, τὰ καταλειπόμενά ἐστιν ἴσα;) πρὸς τὸτον ἀπαντῶν φησὶν ὅτι αἱ ἀποδείξεις ὁ πρὸς τὴν ἔξω λόγον ἀποτείνον, τῷ τῷ προφορᾷ 20 τῷ λόγῳ. ὁ δὲ γὰρ ἐὰν ἐριστικῶς τις καὶ τοῖς ἐναργέσι μάχηται, παρὰ τὸτο ἔκ ἀποδείξεως ὁ ἀποδεικτικὸς λόγος, ἀλλὰ πρὸς αὐτὴν τὴν τῶν πραγμάτων φύσιν καὶ πρὸς τὴν ἐνδιὰθετον λόγον. Ioh. Phil. f. 29 b.

76b ἐνταῦθα διακρίνει τὰς ὁρμὰς ἀπὸ τῶν ὑποθέσεων, ὅτι αἱ μὴ 25
35 ὑποθέσεις ἄλλο ἄλλως κατηγορεῖν ἢ ἀποφάσκουσιν, οἱ δὲ ὅροι ὅθεν ὅτε καταφάσκουσιν τινος ὅτε ἀποφάσκουσιν, ἀλλ' ἢ μόνον τί ἐστὶ τὸ προκείμενον λέγουσιν. ὥστε αἱ μὴ ὑποθέσεις ἐν ταῖς προτάσεσι πάντως, οἱ δὲ ὅροι ἔκ ἐν προτάσεσιν, ἀλλ' εἰσὶ φάσεις μόνον, τί ἐστὶ τὸ λεγόμενον ἐξυπῆλπι παρέχοντες. id. ib.

76b ἐπειδὴ εἶπεν ὅτι ὁ πρὸς τὴν ἔξω λόγον ἀποτείνον αἱ ἀποδεί- 30
39 ξεις ἀλλὰ πρὸς τὴν ἐν τῇ ψυχῇ, τὸτο πιεῖται ἐκ τῶν ἐπιστημῶν. τινὲς γὰρ τὸτο μὴ συνειδότες ὥσθ' ἔστιν ἡ γεωμετρία μὴ ἀληθὴ ἀποδεικνύσαι διὰ τὸ ψευδεῖς, ὡς ὥσθ' ὅτι, λαμβάνειν ὑποθέσεις· λαμβάνει γὰρ ὁ γεωμέτρης, εἰ τύχοι, τόνδε κύκλον εἶναι μὴ ὄντα κύκλον ἢ τῆδε εὐθείαν μὴ ὄσαν εὐθείαν, καὶ ὅπως τὰ ἐξῆς συμπεραίνει. φησὶν ὅτι ἐπεὶ μὴ πρὸς τὴν ἔξω λόγον ἢ ἀπάντησις ἀλλὰ πρὸς τὴν ἐν τῇ ψυχῇ, διὰ τὸτο καὶ ὁ γεωμέτρης ὁ πρὸς ἡν λαμβάνει εὐθείαν ποιεῖ τὰς ἀποδείξεις, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐαυτοῦ νόησιν, καθ' ἣν ἔλαβε καὶ τὴν γραμμὴν. καὶ ὅπως ἐπὶ πάντων. 40 Ioh. Phil. f. 30.

77a δευτέρᾳ διακρίσει αὕτη τῶν ὅρων πρὸς τὰ αἰτήματα καὶ τὰς 3
3 ὑποθέσεις, διότι αἱ μὴ ὑποθέσεις καὶ τὰ αἰτήματα ἤτοι ὡς ἐπὶ μέ- ρους τινος λέγειται ἢ καὶ παντός, ἐπεὶ καὶ πᾶσα πρότασις ἢ καθόλου ἐστὶν ἢ ἐν μέρει, οἱ μέντοι ὀρισμοὶ ὅθεν ὅτε καὶ παντὸς ὅτε κατὰ 45 τινος λέγονται ἄν. id. ib.

77a ἐπειδὴ εἶπε πολλὰς δεῖν τὰς ἀποδεικτικὰς καθόλου εἶναι 5
5 πρώτῃ τῷ ὑποκειμένῳ, ὥσθ' ὅτι ἂν τις διὰ τὴν τὰς ιδέας εἰσά-

γεῖται, εἴγε ἐκεῖνα πρώτιστα εἰσι καὶ τὰς ὑποθεμένους αὐτάς, διὰ τὸτο ταύτην ἀναρῶν τὴν ὑπόνοιαν ταῦτα τίθησιν, ὅτι ἔχ' ἔπειτα τῇ ἀποδείξει τὰς ιδέας εἰσάγει. αἱ μὴ γὰρ ιδέαι ἐξηρημέναι τῶν πολλῶν ὄσαι ὅτε καὶ παντὸς ὅτε κατὰ τινος λέγονται ἄν, ἢ δὲ ἀποδείξεις τὸ πρώτως καὶ παντὸς ὑποτίθεται, καὶ τὸτο εἶναι τὸ καθόλου λέγει. τὸτο δὲ φημι τὸ ἐν τοῖς πολλοῖς συγκατατεταγμένον εἶδος. ὥστε ὁ τὰς ιδέας εἰσάγει ἢ ἀποδείξει. id. ib.

καλῶς τὸ "μὴ ὁμωνύμων" πρόσκειται. καὶ γὰρ τὸ καρκίνος 77a
ὄνομα ἐν καὶ πλείονων φέρεται, ἀλλὰ ὁμωνύμως, ἐπὶ τε τῷ ἄρῳ 9.
καὶ τῷ ζῳῳ καὶ τῷ ὄργανῳ, καὶ τὸ κύων ὁμοίως ἐπὶ τε τῷ ἄρῳ καὶ τῷ ζῳῳ τῷ τε χερσαίῳ καὶ θαλαττίῳ καὶ τῶν φιλοσόφων. ὁμω-
νύμως δὲ ὁδὸς ἢ διαλεκτικὴ ἀπροσδιορίστως χρήσεται, μήτοι γε ἢ ἀποδεικτικῇ. Ioh. Phil. f. 30 b.

ὁδεμα, φησὶν, ἀποδείξεις κέρη τῷ ἀξιῶματι τῆς ἀντιφά- 77a
σεως, ἀποδείξεις δὲ ἢ ἐπ' εὐθείας, εἰ μὴ ὅταν καὶ τὸ συμπεράσμα 11.

δὴ τῷ ἀξιῶματι χρήσασθαι τῆς ἀντιφάσεως· τότε γὰρ καὶ συλλο-
γισμῷ τοῦτω χρήσεται. πότε δὲ χρειαῖ ὅτω συναγαγεῖν τὸ συμ-
πέρασμα, εἰπομεν, ὅτι ἐνθα μὴ ἐνδέχεται τὴν κατηγορούμενον τῷ
ὑποκειμένῳ καὶ τί μὴ ὑπάρχειν καὶ τί δὲ μὴ ὑπάρχειν. ἵνα γὰρ
δείξωμεν ὅτι ὕδαμῃ ὕδαμῳ συναληθεύει ἐπὶ τῶν τοῦτων ἢ ἀντί-
φασιν, διὰ τὸτο δεόμεθα καὶ τοῦτων συναγαγεῖν συμπεράσμα.
ἐπεὶ γὰρ προσεχῶς ἔλεγεν ὅτι ταῖς ἀξιῶμασι κέρηται αἱ ἐπιστήμαι
καὶ λαμβάνουσιν αὐτὰ ἐν ταῖς προτάσεσιν, ὅλον φέρε εἰπεῖν, ἐπειδὴ
τὸ α' καὶ τὸ β' τῷ γ' ἴσον, τὰ δὲ τῷ αὐτῷ ἴσα καὶ ἀλλήλοισι ἐστὶν
ἴσα, καὶ τὸ α' ἄρα τῷ β' ἴσον ἐστὶ. τὸ δὲ τῆς ἀντιφάσεως ἀξιῶμα
ἐπὶ πάντων μὴ τῶν ὄντων καὶ μὴ ὄντων διαιρεῖ τὸ ψευδὸς καὶ τὴν ἀλή-
θειαν, δοκεῖ δὲ ἐπὶ τῶν πραγμάτων μὴ ὅπως ἔχειν, ἀλλὰ δύν-
νασθαι συναληθεύειν τὴν ἀντίφασιν, ὅσον ἐπὶ τῆς ψυχῆς· φησὶ τὴν
ψυχὴν καὶ ἀθάνατον καὶ ἔκ ἀθάνατον, καὶ ὅλον ὅτι κατ' ἄλλο καὶ
30 ἄλλο, τῷ τῇ μὴ ὅσια ἀθάνατον καὶ αἰδῖον, ταῖς δὲ ἐνεργείαις
ἐκείνῃ. ὁμοίως τὰ στοιχεῖα καὶ ἀγέννητα καὶ γεννητά, καὶ μὴ τὰς
ὁλόγητας ἀγέννητα, τῷ τῇ μὴ ἕτερον ἐξ ἑτέρου γινόμενον, καὶ δὲ
τὰ μέρη γεννητά. ὡσαύτως καὶ ὕψος καὶ κενεῖται καὶ ὁ κενεῖται. . .
ζητεῖ ὅν ἐν τέτοις ἐπὶ καὶ ἐπὶ τῶν τοῦτων συμπερασμάτων, ἐν
ποῖν ὅρῳ τῷ συλλογισμῷ δεῖ κεκρῆσθαι τῷ τῆς ἀντιφάσεως ἀξιῶ-
ματι, ἵνα καὶ ἐν τῷ συμπεράσματι τῷ τῷ χρησάμενοι δείξωμεν
ὅτι μόνον τὸ ἕτερον μόνον τῆς ἀντιφάσεως ἀληθεύει καὶ ὕδαμῳ τὸ
λοιπόν. ὅλον γὰρ ὅτι ὁδὸς συναχθῆναι δύναται τὸ ἐν ἐν τῷ συμπε-
ράσματι, εἰ μὴ ἐν ταῖς προτάσεσι παρελήθη. τριῶν ὅν ὅρων
ὄντων ἐν τῷ συλλογισμῷ, ἐν ποῖν αὐτῶν χρησέσθαι τῷ τῆς ἀντι-
φάσεως ἀξιῶματι; καὶ ὅλον μὴ ὅτι ἐν προτάσεσιν ἢ ἀντίφασιν,
δύνανται μέντοι καὶ ἐν ἐκάστῳ ὅρῳ θεωρεῖσθαι αὐτὴν, ὥσπερ ὅταν λέ-
γωμεν ἄνθρωπος καὶ ἔκ ἀνθρώπου, λίθος καὶ ὁ λίθος, οἷτινες ὁρί-
ζονται ἐκαλῶντο ἐν τῷ περὶ Ἑρμηνείας. ἀλλ' ἐπειδὴ ἐν ταῖς προτάσεσιν
τὰ καταφασκόμενά τινων ἢ καταφάσκει ἢ ἀποφάσκει, καὶ τὰ
ἀρνητικά μέρη τὰ ποῖντα τὴν ἀπόφασιν ἐν ὅρῳ συντάττει
μόνῳ, διὰ τὸτο ὡς ἐπὶ ὅρων θεωρεῖται τὸ ἀξιῶμα τῆς ἀντιφάσεως,
συνεπινοούμενον δηλονότι καὶ τὸ λοιπὸν τὸ συμπληρὸν τὴν πρό-

τασιν. ἡ ἀπλῶς εἰπεῖν, ἐπειδὴ, ὡς εἶπον, πάντα τὰ ἐν τῷ συμπεράσματι θεωρούμενα θεωρεῖται ἡ ἐν ταῖς προτάσεσι, ἡ ἔχουσα τὴν ἐξιν εἶναι τι ἐν τῷ συμπεράσματι ὃ μὴ προσεῖληται ἐν ταῖς προτάσεσιν, ὡς δὲ εἶπον, ἐπὶ τινων συμπερασμάτων τὸ ὅλον ἀξίωμα τῆς ἀντιφάσεως συμπερασμένον, λέγοντες, εἰ τύχοι, ὅτι τὸδε ζῶν ἐστὶν ἡ ἔχουσα ζῶν, ζητεῖται τῶν προτάσεων τῷ συλλογισμῷ χρηστέον τῷ. τριῶν ὅντων ὅρων ἐν ταῖς προτάσεσι, ποῖον δεῖ τῷ τοῦτω χήματι προσφέρειν, ὅτι τὸδε ἡ ἔχουσα τὸδε; ἡ φησὶν ὅτι μόνως ἐν τῷ μεζῶνι, ἐν ὅθεν δὲ τῶν ἄλλων. . . ἡ ἔν τῷ ὅντων τῶν προκειμένων ἀφορίζον, ἡ λεκτέον ὅτι πρόκει- 10 αὐτῷ δεῖξαι πῶς κεκρήμεθα ἐν τοῖς συλλογισμοῖς τῷ ἀξίωματι τῆς ἀντιφάσεως, πῶς μὲν ἐν τοῖς ἐπ' εὐθείας, πῶς δὲ ἐν τοῖς δι' ἀδυνάτου, ἡ τίς ἡ πρὸς ἀλλήλα τῶν διαφορὰ, ὅτι ἐν μὲν τοῖς ἐπ' εὐθείας ἔκ ἀεί, ἀλλ' ἐφ' ὧν ἡ τὸ συμπεράσμα τοῦτον εἶναι βυλόμεθα, ἐπὶ δὲ τῶν δι' ἀδυνάτου ἀεί, ἡ ἐπὶ μὲν τῶν ἐπ' εὐθείας 15 ἐν τῇ μεζῶνι προτάσει ἡ ἀπλῶς ἐν τῷ τέλει ἦγον τῷ συμπεράσματι, ἐπὶ δὲ τῶν δι' ἀδυνάτου ἐν τῇ ἐλάττω ἡ ἀπλῶς ἐν τῇ ἀρχῇ. πᾶσα ἡ δὲ εἰς ἡ δι' ἀδυνάτου εὐθὺς ἐν τῇ ἀρχῇ κέχρηται τῷ ἀξίωματι τῆς ἀντιφάσεως· τίθεται ἡ ὁ γεωμέτρης τὴν πλευρὰν ἡ σύμμετρον εἶναι ἡ ἀσύμμετρον, ἡ λαβὼν τὸ ἕτερον μῶριον 20 τῆς ἀντιφάσεως τὸ ψεύδος, ὅσον ὅτι σύμμετρος, ἡ δεῖξας τῷ ἀδυνάτῳ τι ἀκολουθῶν, ὅτι ἔσονται τὰ αὐτὰ ἄρτια ἡ περιττά, ἔν τῷ συνάγει τὸ ἀντικείμενον. ὁ δὲ Θεόφιλος τὴν σκοπὴν τῶν προκειμένων ὡς πρὸς τὰ προειρημένα ἀποδίδωσιν. ἐπειδὴ ἡ φησὶν, ὡς εἶπον ἐν τοῖς ἐπάνω, ὅτι ὅ πάντως παραλαμβάνουσιν αἱ ἐπιστήμαι 25 ἡ τὰ ἐξ ὧν αἱ ἀποδείξεις, ἐάν ὡσι σαφῇ, αὐτὸ τῷ βυλῶν τῶν δεῖξαι. ἰδὲ γὰρ τῷ ἀξίωματι τῆς ἀντιφάσεως ὑδεμία κεδὸν κέχρηται ἐπιστήμη συλλογισμένη, ἀλλὰ διὰ τὸ εἶναι ἐναργὲς ἡ πρόδηλον παρορᾶ, ὡς δὴ πᾶσιν ὄντος, καὶ μὴ ὁ συλλογισμένος χρῆσται αὐτῷ ἐν λήμματι. εἶτα ἐπειδὴ ἐπὶ τινων συλλογισμῶν 30 ἀνάγκη αὐτῷ χρῆσται ὡς λήμματι, λέγει ἐπὶ τινων τε συλλογισμῶν αὐτῷ χρῶμεθα, ὅτι ἐφ' ὧν τοῦτον συναγαγεῖν βυλόμεθα συμπεράσμα, ἡ πῶς ἐν τοῖς λήμμασι προσλαμβάνεται. id. ib.

ὅταν δὲ προκειμενον ἡ περὶ τινος συμπεράσματος ὅτι τὸδε μὲν ἐστὶ τὸ δὲ ἀντικείμενον ἔκ ἐξιν, ὅσον ὅτι ὁ κόσμος πεπερασμένος μὲν ἐστὶν 35 ὁ πεπερασμένος δ' ἔκ ἐξιν, τῷ ἐξιν ἀπειρος ἔκ ἐξιν· τότε ἡ ληπτέον ὅτι κατ' ὑδεὸς σώματος ἐνδέχεται τὸ πεπερασμένον ἄμα φάναι ἡ ἀποφάναι· σῶμα δὲ ὁ κόσμος. ἡ ποιητέον ἀεί τὴν μεζῶνα πρότασιν τοιαύτην· ἔν τῷ ἡ τὸ συμπεράσμα ὅμοιον ἐστὶν. Themist. f. 6.

Πα 12. δείκνυται φησὶ, τὸ τοῦτον συμπεράσμα, λέγω δὲ τὸ τῷ ἀξίω- 40 ματι τῆς ἀντιφάσεως κεκρήμενον, ἐάν λαβῶμεν ὅτι ὁ πρῶτος ὅρος, τυτέστιν ὁ μεζῶν, ἀληθῶς μὲν τὸ μέσον καταφάσκει, ἔκ ἀληθῶς δὲ ὁ καταφάσκει, τυτέστιν ὅτε ἡ ἐπὶ τῷ μεζῶνος ὅρον χρῆσθαι τῷ ἀξίωματι τῆς ἀντιφάσεως· τῆς ἡ καταφάσεως ἀληθεύσης ἐπ' αὐτῷ μηδαμῶς ἀληθεύειν ἡ τὴν ἀπόφασιν. Ioh. 45 Phil. f. 31.

Πα 13. τυτέστιν ὅθεν κωλύει τὸν μέσον ὅρον, ὁμοίως δὲ ἡ τὴν ἐλάτ- 46 τωνα, ἡ καταφατικῶς ἡ ἀποφατικῶς λαβεῖν. ὡς εἰ μὴδὲν

κωλύει ἄμα ἡ καταφατικῶς αὐτὸς ἡ ἀποφατικῶς λαμβάνειν, ἀδύνατον αὐτῷ τῷ ἀξίωματι τῆς ἀντιφάσεως χρῆσθαι, ὅπως γε συναληθεύει. κατ' δὲ τὴν Ἀλέξανδρον ἔν τῷ ἐρμηνεύει. εἰ ἡ ἀληθὲς ἐστὶν τὸ κατ' τὸ μέσον αὐτῷ τὴν μεζῶνα ὅρον κατηγορεῖται ἡ κατ' τῆς ἀποφάσεως αὐτῷ, ἀλλ' ὅθεν γε διαφέρει πρὸς τὸν συλλογισμὸν ἡ τὸ προκειμενον συμπεράσμα τὸ ἔν τῷ λαμβάνειν ἡ τὸν μέσον ἡ τὸν ἔχον. id. ib.

τὸ μὲν ἡ "εἰ ἐδόθη, κατ' ὅ ἄνθρωπος ἀληθὲς εἰπεῖν" ἴσον ἐστὶ 17α τῷ τὸ ζῶν κατ' πάντες ἀνθρώπων. ὁ δὲ λέγων "κατ' ὅ ἄνθρωπος 15 πάντος, κατ' ἐκείνους ζῶν" τῷ λέγει, ὅτι κατ' πάντες ἀνθρώπων τὸ ζῶν. εἰ ἔν δέδοται ἡ εἰληται πρότασις τοιαύτη, κατ' πάντες ἀνθρώπων ζῶν, ὁ μὴν ἡ μὴ ζῶν, τὸ ὅλον τῷ μόνον εἰ ἔν τῷ ληφθείη, αὐταρκὲς εἰς τὸ γενέσθαι συμπεράσμα, ὅτι Καλλίας ζῶν, ὁ ζῶν δ' ὁ, εἰ τῷ ἦν ὁ ἦν ληφθῆναι προκειμενον. ἡ ἡ εἰ ἀληθὲς, φησὶν, ἐστὶ τὸ κατ' ἀνθρώπων ζῶν ἡ κατ' μὴ ἀνθρώπων, ἡ ἀνθρώπων κατ' Καλλίαν ἡ μὴ κατ' Καλλίαν, ἀλλὰ παρέλκει γε λαμβανόμενα, ἡ ὅθεν εἰς τὸ προκειμενον συμπεράσμα συντελεῖ. αὐταρκὲς ἡ ἐκείνους μόνον ληφθῆναι τὸ ζῶν κατ' πάντες ἀνθρώπων, ὁ ζῶν δὲ ὁ μόνον ἡ ἡ μεζῶν πρότασις ληφθεῖσα ἔν τῷ χρῆσθαι εἰς τὸ τοῦτον συμπεράσμα. id. ib.

εἰπὼν πῶς ἐπὶ τῆς εὐθείας δεῖξας κεκρήμεθα τῷ ἀξίωματι 17α τῆς ἀντιφάσεως ἡ πότε, λέγει ἡ ἐπὶ τῆς δι' ἀδυνάτου, ὅτι πᾶσα 22 μὲν ἡ δι' ἀδυνάτου κέχρηται αὐτῷ, ὁ μὴν καθόλου, τυτέστιν ἔκ ὡς οἰκοντος αὐτῷ ἐπὶ πάντων τῶν ὄντων ἡ μὴ ὄντων, ἀλλ' ἐπὶ τοσούτον αὐτῷ ἐκείνη ἐπιστήμη κέχρηται ἐφ' ὅσον ἰκανὸν δεῖξαι αὐτῷ, κατ' ὅσον ἡ ἐκείνη τῶν ἐπιστημῶν δεῖται αὐτῷ ἐπὶ τινων ὑποβεβλημένων αὐτῷ, ὅσον γεωμετρία μὲν ἐπὶ μεγεθῶν, ἀριθμητικὴ δὲ ἐπὶ ἀριθμῶν, ἡ αἱ λοιπαὶ ἐπὶ τῶν ἰδίων ὑποκειμένων. Ioh. Phil. f. 31 b.

κατ' μέντοι τὰ κοινότερα τῶν ἀξιωμάτων πᾶσαι ἐπικοινωνοῦν 17α 26. σιν ἀλλήλαις, ὅσον ἐπὶ τῷ τὴν ἀντίφασιν μὴ ἐνδέχεται συναληθεύειν ἀλλήλοις· τῷ ἡ πᾶσα τέχνη ἡ πᾶσα ἐπιστήμη χρῆσται. ταῦτα μὲν ἔν τῷ ἐν τοῖς ἐμπροσθεν εἶπεν· ἴσως δὲ πάλιν ἐν τούτοις ἀναλαμβάνει τὴν περὶ τούτου λόγον, ἵνα προδείξῃ ὅτι ἡ ἡ διαλεκτικὴ τῷ κέχρηται τῷ ἀξίωματι, ἡ αὐτὴ ἡ πρώτη φιλοσοφία, ἡ καλεῖται σοφίαν ἐν τοῖς Μετὰ τὰ Φυσικά, καίτοι γε τὰς ἀρχὰς πάντων ἀποδεικνύουσα, κατ' αὐτὸ δὲ τῷ τῆς ἀντιφάσεως ἀξίωμα ὁμοίως αὐτῷ ταῖς ἄλλαις κέχρηται. ὁ γὰρ Ἀριστοτέλης ἐν τῷ τρίτῳ βιβλίῳ τῶν Μετὰ τὰ Φυσικά, καίτοι, ὡς εἶπον, ἡ αὐτὸ τὸ τῆς ἀντιφάσεως ἀποδεικνύει ἀξίωμα, ὅμως ἐχρήσατο αὐτῷ ἐν τοῖς λόγοις τοῖς πρὸς τὸς ἀκαταληφίαν εἰσάγοντας ἡ ἀοριστίαν ἐν τοῖς πράγμασιν. id. ib.

τυτέστιν ἡ πρώτη φιλοσοφία, ἡ τις ἡ πάντα τὰ ἀξιώματα 17α 29. ἀποδεικνύειν περὶ, ὅμως ἡ αὐτὴ τούτοις κέχρηται, ἡ μάλιστα τῷ κοινωτάτῳ πάντων ἀξίωματι τῇ ἀντιφάσει, ὡς περὶ εἶπομεν ἡ τὴν Ἀριστοτέλην ἐν τῇ Μετὰ τὰ Φυσικά πραγματεία χρῆσθαι τῷ τῆς ἀντιφάσεως ἀξίωματι ἐν τοῖς πρὸς τὸς ἀναιμῶντας τὴν ἀκαταληφίαν λόγους. Ioh. Phil. f. 32.

77α· εἰπὼν ὅτι τοῖς κοινῶς πᾶσαι κέχρηται αἱ ἐπιστήμαι, καίτοι γε
31. πρὸ πάντων καὶ ἡ διαλεκτικὴ καὶ ἡ πρώτη φιλοσοφία, ἐντεῦθεν δια-
κρίνει τὴν διαλεκτικὴν τῶν τε ἄλλων πασῶν καὶ τῆς πρώτης
φιλοσοφίας, τῶν μὲν ἄλλων πασῶν, ὅτι ἐκάστη μὲν τῶν ἄλλων
περὶ ἓν τι γένος καταγίνεται, αὕτη δὲ περὶ πάντων. ἅμα δὲ
5 πασῶν διαφέρει καὶ τῆς πρώτης φιλοσοφίας, ὅτι ἡ μὲν διαλεκτικὴ
ἐρωτᾷ τὴν προσδιαλεγόμενον, καὶ ἐξ αὐτῆς λαμβάνουσα τὰς προτά-
σεις ὅπως ἐκ τῶν δοθεισῶν παρ' ἐκείνου προτάσεων τὸ προτεθεὶς
κατασκευάζει, ὃ καὶ ἐξ ἐκατέρων τῶν μορίων τῆς ἀντιφάσεως τὸ
αὐτὸ κατασκευάζει. (vid. *Analyt. Pr.* 2 15). id. ib.

77α· βύλεθ' δὲῖξαι διὰ τούτου ὅτι ὅτε πᾶν ἐρωτήματα ἐρωτᾷ ἐκάστη
36. τῶν καὶ μέρος ἐπιστημῶν, ἀλλὰ μόνον ὅσα ἐρωτᾷ οἰκείως ἐκάστη
ἐπιστήμη, οἷον ὁ γεωμέτρης τὰ γεωμετρικά, ὁ ἀριθμητικὸς τὰ
ἀριθμητικά, ὅτε πρὸς πᾶν ἐρώτημα ἀποκρίνεται, ἀλλὰ μόνον εἰς
ὅποσα ἐρωτῶνται ἐξ ἐκάστης τῶν ἐπιστημῶν. δεικνύσι δὲ τούτο
15 πᾶν σαφῶς καὶ συντόμως. id. f. 32 b.

77β· οἷον ζητεῖται παρὰ τοῖς γεωμέτραις ὁ τῷ κύκλῳ τετραγωνι-
9. σμός. καὶ τούτον μὲν Ἀντιφῶν καὶ Βρύσων ἔδοξαν εὐρηκέναι, πλην
κακῶς τε καὶ σφαλερῶς. id. f. 33.

77β· ἐπειδὴ εἶπεν ὅτι ὁ πᾶν ἐρωτήτεον τὴν γεωμέτρην καὶ τὴν ἱατρὴν
16. καὶ τὰ τῶν ἄλλων ἐπιστημῶν, ἀλλὰ μόνον τὰ τῇ οἰκείᾳ ἐπιστήμῃ
ἀνήκοντα, καὶ ὅτι ὁ πρὸς πᾶν ἐρώτημα ἀποκρίτεον τὴν ἐπιστήμονα
ἀλλὰ πρὸς μόνον τὰ οἰκεία, οἷον τὴν γεωμέτρην πρὸς τὰ γεωμε-
τρικά καὶ τὴν ἱατρὴν πρὸς τὰ ἱατρικά, ζητεῖ ἐν τούτοις, ἅρα ὥσπερ
ἐπὶ γεωμετρικά ἐρωτήματα, ὅπως ἐπὶ καὶ ἀγεωμέτρητα· καὶ ἐπὶ
25 τῶν ἄλλων ἐπιστημῶν ὡσαύτως· καὶ εἴπερ εἰσὶ ποῖα εἰσι ταῦτα,
καὶ καὶ ποῖαν ἀγνοίαν ἀγεωμέτρητα ἂν εἴεν· καὶ ἵνα σαφὴ ποιήσω-
μεν τὴν λόγον, ἐκ τῶν ἐφεξῆς αὐτῷ πλατύτερον ῥηθισομένων λα-
βόντες καὶ τὰ ἐνταῦθα διαβρώσωμεν. διττὴν ἔν φησὶ τὴν ἀγνοίαν
εἶναι, τὴν μὲν καὶ ἀπόφασιν τὴν δὲ καὶ διάθεσιν· καὶ καὶ ἀπόφασιν
30 μὲν φησὶ τὴν μηδεμίαν ἔννοιαν ἔχουσαν περὶ τῷ πράγματι, καὶ
διάθεσιν δὲ τὴν ἔχουσαν μὲν περὶ τῷ πράγματι ἔννοιαν τινά, πλην
ὅχι ἀσφαλῆ καὶ ἠκριβωμένην. οἷον ὁ μὴ εἰδὼς ὅπως εἴτε εἰσὶ πα-
ραλλήλοι εὐθείαι εἴτε καὶ μή, εἰ δὲ καὶ οἶδεν, εἴτε συμπίπτουσιν εἴτε καὶ
μή, ὅτος τὴν καὶ ἀπόφασιν ἀγνοίαν ἔχει. εἰ δὲ τις οἶοιτο τὰς
35 παραλλήλους συμπίπτειν, ὅτος τὴν καὶ διάθεσιν ἔχει ἀγνοίαν· κα-
κῶς γὰρ περὶ τῷ πράγματι διακρίνεται· ἢ ὁ Πλάτων διπλὴν ἀγνοίαν
καλεῖ. καὶ ποῖαν ἔν τῶν ἀγνοῶν τὰ ἀγεωμέτρητα καὶ τὰ ἀμύ-
στικα ἐρωτήματα γίνονται, δι' ἐρωτήσεως ποιεῖται τὴν διδασκαλίαν.
πάλιν δὲ τῆς καὶ διάθεσιν ἀγνοίας διχῇ διαμεμένης, ὡς καὶ Πλά-
40 των φησὶν, ἥτοι καὶ τὴν ὕλην καὶ καὶ τὸ εἶδος τῶν συλλογισμῶν (ὁ
γὰρ παραλογισμὸς ἐαυτὸν ὅτι αἱ παραλλήλοι συμπίπτουσιν, ἥτοι
ψευδεῖς προτάσεις λαβὼν καὶ ταύτας συλλογιστικῶς συμπλέξας
ὅπως ψευδὲς συνάγει συμπέρασμα, ἡ ἀληθεὶς μὲν λαβὼν προτά-
σεις, ἀσυλλογιστῶς δὲ ταύτας συμπλέξας, οἷον ἐν δευτέρῳ χή-
45 ματι ἐκ δύο καταφατικῶν) πότερον ἔν τούτῳ μᾶλλον ἀγεωμέ-
τρητόν ἐστιν ἐρώτημα ὁ καὶ τὴν ὕλην ἡμαρτημένος συλλογισμὸς
ἢ ὁ καὶ τὸ εἶδος, ἢ καὶ ἀμφότεροι· φησὶ δὲ, ὥσπερ τὸ ἀρρυθμον

διττόν, τὸ μὲν δὲ μὴ ὅπως πέφυκε ῥυθμὸν ἔχειν, οἷον εἴ τις τὸ ση-
μεῖον λέγοι ἀρρυθμον τῷ μὴ πεφυκέναι ἔχειν ῥυθμὸν, τὸ δὲ τῷ
ἔχειν μὲν κακῶς δέ, ὥσπερ φαῖνται τὸν εἶχον ἀρρυθμον τὸν κακό-
ρυθμον, ὅπως καὶ τὸ ἀγεωμέτρητον καὶ τὸ πάντῃ ἐν ἀποφάσει ὃν γεω-
μετρίαν καὶ τὸ κακῶς καὶ ἀνεπιστημόνως πλεόκομενον. ταῦτα δὲ
ἐστὶ τὰ καὶ τὰς ἄλλας ἐπιστήμας, οἷον εἰ μυστικὸν τις ἐρωτήσῃ τὴν
γεωμέτρην θεωρήματα ἢ ἱατρικόν· τούτο γὰρ τῆς καὶ ἀπόφασιν ἀγνοίας
ἐστὶ, καὶ ὅπως τούτο ἀγεωμέτρητον ὥσπερ τὸ σημεῖον ἀρρυθμον...
καλεῖ δὲ ὁ Ἀριστοτέλης κοινῶς μὲν ἀμφοτέρω ἀμαρτίαν, ἰδίως
10 δὲ τὴν παρὰ τὸ χῆμα ἦγυν τὴν ἀσυλλόγιζον ἀμαρτίαν παραλογι-
σμὸν ἐκάλεσεν, ἐπεὶ ὅχι ὕψους ἐκ συλλογιστικῶν γίνονται λόγων, τὴν
δὲ παρὰ τὴν ὕλην αὐτὸ τούτο ἀμαρτίαν. καὶ αὕτη μὲν ἡ ἐξηγήσις
ἔχει ὅπως ἐὰν κατ' ἐρώτησιν ὁ λόγος προέλθῃ, ταυτέστιν ἐὰν προ-
περισπᾷται τὸ ἅρα καὶ παρεξήνηται τὸ ποῖον· ἐὰν δὲ παρεξήνηται τὸ ἅρα,
ἔξῃνηται δὲ καὶ τὸ ποῖον (φέρει) γὰρ καὶ αὕτη ἡ γραφή, ὅπως ἐξηγηθί-
σεται, ὅτι ἐπεὶ εἰσι γεωμετρικά ἐρωτήματα, εἰσὶν ἅρα καὶ ἀγεωμέ-
τρητα, καὶ τὰ καὶ τὴν ἀγνοίαν τὴν ποῖαν ἥτοι τὴν τοιαύτην, λέγω δὲ
τὴν καὶ διάθεσιν, ἐπισυνιστάμενα ἀγεωμέτρητα ἐρωτήματα, ἐκείνα
εἰσι τὰ κυρίως ἀγεωμέτρητα. καὶ ἔστιν αὕτη ἡ ἐξηγήσις προσφυσ-
15 ζέρα τε ἅμα καὶ σαφεζέρα τῆς προτέρας. id. f. 33 b.

ἐπεὶ καὶ τὰ ἀγεωμέτρητα θεωρήματα συνίστανται καὶ ἀγνοίαν,
ἢ δὲ ἀγνοία διττή, ἢ μὲν καὶ διάθεσιν ἢ δὲ καὶ ἀπόφασιν, ἐρωτᾷ ὁ
λόγος, τὸ ἀγεωμέτρητον ἐρώτημα καὶ ποῖον εἶδος ἀγνοίας καὶ ἐπι-
γίνεται καὶ συνίσταται, καὶ τὴν ἀγνοίαν τὴν καὶ διάθεσιν ἥτοι καὶ ἀπόφα-
25 σιν· ἐποικρινεῖ δὲ ὁ Ἀριστοτέλης προῖον ὅτι τὸ κυρίως ἀγεωμέτρη-
τον ἥτοι τὸ κακογεωμέτρητον ἐπισυνίσταται κυρίως καὶ τὴν ἀγνοίαν
τὴν καὶ διάθεσιν. ἢ καὶ ὅπως συμβιβάζον τὸ ῥητὸν καὶ ἀπόφασιν,
ὅτι ἐπεὶ εἰσι γεωμετρικά ἐρωτήματα, εἰσὶν ἅρα καὶ ἀγεωμέ-
τρητα, καὶ καὶ τὴν ἀγνοίαν τὴν ποῖαν, ἥτοι τὴν τοιαύτην, λέγω δὲ
30 τὴν καὶ διάθεσιν, ἐπισυναγόμενα ἀγεωμέτρητα ἐρωτήματα ἐκείνα
εἰσι κυρίως ἀγεωμέτρητα. αὕτη δὲ ἡ ἐξηγήσις προσφύσης. καὶ
τὸ ἅρα ὡς καὶ ἀπόφασιν λεγόμενον ἐξήνηται, καὶ ὅπως ἀναγνώ-
σκεται τὸ ῥητὸν "τὰ καὶ τὴν ἀγνοίαν τὴν ποῖαν," λέγω τὴν τοιαύτην
ἥτοι τὴν καὶ διάθεσιν, καὶ ὅχι "τὰ καὶ τὴν ἀγνοίαν τὴν ποῖαν" ἐρω-
35 τηματικῶς. cod. 1917 in marg.

πρὶν διελθεῖν τὴν ἀγνοίαν ποσαχῶς λέγει, πότερον τὰς τρεῖς τῶν
18. πύς διαιρεῖ καθ' ὅς γινεῖται ἐν πάσῃ ἐπιστήμῃ ἢ ἀμαρτίᾳ τὰ ἀληθῆς,
λέγω δὲ τὸν τε καὶ τὴν ὕλην καὶ τὴν καὶ τὸ χῆμα. καὶ κοινῶς δὲ ἀκν-
ζόν τὸ ἀγεωμέτρητον, ἦγυν κατ' ἀμφοτέρους τὰς τρόπους. καὶ ἔστιν
ἢ τὸ ῥητὸν σύνταξις ὅπως· πότερον ἀγεωμέτρητόν ἐστιν ἐρώτημα
ὁ καὶ τὴν ἀγνοίαν συλλογισμὸς ὁ ἐκ τῶν ἀντικειμένων, ταυτέστιν ὁ
καὶ τὴν καὶ διάθεσιν ἀγνοίαν ἐκ ψευδῶν δηλαδὴ προτάσεων γινόμενος
συλλογισμὸς (αὐτὸ γὰρ ἀντίκειναι ταῖς ἀληθεῖς), ἢ ὁ παραλογισμὸς,
ταυτέστιν ὁ παρὰ τὴν καὶ τὸ χῆμα ἀμαρτίαν γινόμενος, ὃν ὁδὸς συλ-
45 λογισμὸν εἶπε διὰ τὸ μὴ ἐρρωᾶσθαι τὸ χῆμα. καὶ τὸ καὶ τὴν ἀγνοίαν
δὲ καὶ κοινῶς ληπτέον καὶ ἐπὶ τῷ παραλογισμῷ. Ioh. Phil. f. 34.

ἐνταῦθα διαιρεῖ τὴν ἀγνοίαν τὴν τε καὶ ἀπόφασιν καὶ τὴν καὶ τὴν
διάθεσιν, καὶ φησὶ τὰ μὲν ἐξ ἄλλης τέχνης ἐρωτήματα καὶ ἀπόφα-
20.

σιν εἶναι ἀγνούμενα, τὰ δὲ ἀπ' αὐτῆς ψευδῆ κ' διαθέσιν. τὰ κ' ποῖαν ἔν τῶν ἀγεωμέτρητα, ἐφεξῆς διὰ τῶν παραδειγμάτων τῶν τῶν τίθησιν. κ' τί μὲ γεωμετρικόν ἐστι τῶ τὸς ὅρος ἔχειν ἐκ γεωμετρίας, τῶ δὲ ψευδῆ λαμβάνειν ἀγεωμέτρητον. ἢ ὅπερ κ' μᾶλλον δοκεῖ βέλτιον, τῶ ἐτέρῳ τρόπῳ τῆς ἀγνοίας τῶ 5 κ' ἀπόφασιν διακρίνει τὴν κ' διάθεσιν. κ' τὰ ἐφεξῆς δὲ ἐπαγόμενα ταύτης ἔχει τῆς ἐννοίας· διττὴν γὰρ τὴν ἀγεωμέτρητον φησιν ὡς περ κ' τὸ ἄρρυθμον, καθὰ δὲ ἀνωτέρω πλατύτερον περὶ τούτου εἰρήκαμεν. id. ib.

77^b αὐτὴ ἡ ἀγνοία ἢ εἰρημένη, δηλονότι τὸ φαύλως ἔχειν. φαύ- 10
76 λως δὲ ἔχειν τὸ ἐξ ἀρχῶν ἦγεν προτάσεων ἐκ ἀληθῶν· αἱ γὰρ ψευδεῖς ταῖς ἀληθείαι ἐναντία. id. ib.

77^b βύλετ' ἐνταῦθα εἰπεῖν ὅτι ἔχ' ὅτως οἱ παραλογισμοὶ ἐν ταῖς 27
ἐπισήμαις γίνονται ὡς ἐν ταῖς διαλεκτικαῖς μεθόδοις· ἦττον γὰρ ἐν ταῖς ἐπισήμαις παρενοχλεῖ τὸ ψεῦδος ἢ περ ἐν ταῖς διαλεκτικαῖς 15 συννοσίαις, αἷτιον δὲ τούτῳ τὸ μέσος ὅρος ὁ δις ὡς λαμβανόμενος· παντὶ τε γὰρ τῷ ἐλάττονι ὑπάρχει, κ' κ' τούτῳ παντὸς ὁ μείζων· ἐπεὶ ἔν δις λαμβάνεται, πολλοὶ δὲ εἰσι τῶν ὅρων ὁμῶνυμοι, ἐὰν ληφθῇ κατ' ἄλλο μὲ σημαίνοντα κατηγορούμενος τῷ ὑποκειμένῳ, λέγων δὲ τῷ ἐλάττονος, κατ' ἄλλο δὲ αὐτῷ ὁ μείζων κατηγοροῦ- 20 μένος, παραλογισμὸς γίνετ', οἷα πολλάκις ἐν ταῖς διαλέξεσι γίνονται. οἷον οἱ σοφοὶ μαθητὴν, οἱ μαθητὴν ἐκ ἴσαςιν, οἱ σοφοὶ ἄρα ἐκ ἴσαςιν· τὸ γὰρ μαθητὴν ὁμῶνυμον, κ' ἐπὶ τῷ συνέναι κ' ἐπὶ τῷ διδάσκειν λεγόμενον. λανθάνει ἔν ἢ ἀπάτη διὰ τὴν ὁμῶνυμίαν... ἐπεὶ ἔν ὃ περὶ ὠρισμένα τινὰ πράγματα οἱ δια- 25 λεκτικοὶ τὴν σπουδὴν ἔχουσιν, ὅδε τὸς μέσους ὠρισμένους, πολλὰς ἀπάτης ἀφορμὰς ἔχουσιν. ἐπὶ δὲ τῶν ἐπιστημῶν ἔχ' ὅτως· ὠριζαι γὰρ τὰ καθ' ἑκάστην ἐπιστήμην πράγματα, κ' ὅποτε παρὰ τὴν ὁμῶνυμίαν πλάνη ἐν αὐτοῖς γίνετ', οἷον, ὡς αὐτὸς φησιν, εἰ λέγοιτο κύκλος κ' τὰ ἐπη κ' τὸ χῆμα. id. ib.

77^b ἐπειδὴ εἶπε τὸ μέσον κ' παντὸς τῷ ἐλάττονος, τὸ δὲ μείζων 30
30 κ' τῷ μέσῳ παντός, ἀναμνησκέτω ἡμᾶς τῶν εἰρημένων ἐν τῷ περὶ Ἑρμηνείας (p. 17 b 13), ὅτι τῷ κατηγορουμένῳ ὁ προσδιορισμὸς ὃ συντάττετ' (ὃ γὰρ φάμεν ὁ ἄνθρωπος πᾶν ζῶον), ἀλλὰ μόνως τοῖς ὑποκειμένοις. id. ib.

“ταῦτα” τὸς ὅρος φησίν, “ὅρᾶν” δὲ ἐν τοῖς μαθήμασι δη-
λονότι· περὶ τούτων γὰρ ὁ λόγος. ἐν δὲ τοῖς μαθήμασι, φησίν, ἔχ' 35
ἔστιν ὁμοίως παραλογισμὸς διὰ τὸ διττὴν τῷ μέσῳ ὅρου· ἑκάστος γὰρ ὅρος πῶν ἐν τοῖς μαθήμασι διὰ τὸ ὠρισμένον οἷον δεῖξις ἐστὶ, κ' ἅμα τῷ ἀκῶσαι κύκλον ἢ τοῦτόν τι εὐθύς ὅρᾳ ὁ ἐπιστήμων τὸ 40
λεχθέν ἐν αὐτῷ γεγραμμένον. id. ib.

77^b τετέστιν, ἐν ταῖς διαλεκτικαῖς συννοσίαις λανθάνει τὰ ὀνόματα 31
31 διὰ τὸ μὴ ὠρίσθαι. id. ib.

κύκλον δὲ φησὶ τὰ ἐπη ἦτοι τὰ ἐπιγράμματα τὰ ὅτω πε-
ποιημένα, ἔχ' ὡς τῇ κ' τὸ τέλος τῷ πρώτῳ εἶχεν ἀκολουθ- 45
σης τῆς ἀρχῆς τῷ δευτέρῳ κ' τῷ τρίτῳ κ' ἐφεξῆς, ἀλλ' ὡς δυνάσθαι τὴν αὐτὴν εἶχον κ' ἀρχὴν κ' τέλος ποιεῖν, οἷον ἐστὶ κ' τούτῳ “χαλκῇ παρθένος εἰμί, Μίδῳ δ' ἐνὶ σήματι κείμεαι”... λέγει

δὲ Ἡρόδοτος ἐν τῷ βίῳ τῷ Ὀμήρῳ Ὀμήρῳ εἶναι τὸ ἐπιγράμμα
εἰς Μίδῳ τῶν Φρυγῶν βασιλείᾳ. ἢ ταῦτα τὰ τοιαῦτα ἐπιγράμ-
ματα κύκλον φησίν, ἢ κύκλον λέγει τὰ ἐγκύκλια μαθήματα,
ὅτω καλόμενα ἢ ὡς πᾶσαν ἱστορίαν περιέχοντά πως, ἢ ὡς πάντων
ῥητόρων τε κ' φιλοσόφων τῶν τε καθόλου κ' μέρος περὶ αὐτὰ εἰρη-
μένων. ἔστι δὲ κ' ἄλλο τι κύκλος ἰδίως ὀνομαζόμενον, ὃ ποίημα
τινὲς μὲν εἰς ἑτέρας τινὲς δὲ εἰς Ὀμήρῳ ἀναφέρουσι. περὶ μὲν γὰρ τὰ
ἄλλα τῶν μαθημάτων ὃ πάντες γράφον, οἷον περὶ ἱατρικὴν ἢ
περὶ ῥητορικὴν ἢ ἄλλαν τινα· περὶ ταῦτα μέντοι χροὸν πάντες
γράφον, κ' οἱ περὶ τὰς ἄλλας λογικὰς ἐπιστήμας σπουδάζοντες. ἢ
ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, διὰ τὸ πάντας τὸς ποιητὰς περὶ τὰς αὐτὰς ἱστορίας
εἰληθῆ. ταύτῃ δὲ δόξουσι μὲν ἴσως τὰ κωμικὰ τῶν ἐγκυκλίων
ἀποκρίνεσθαι· φημι δὲ ὅτι μάλα μὲν ἢ ἀρχαῖα κωμῶδια ὅδε τῶ-
ν ἀπὸ ἡλλαν, ἀλλὰ παρεμπλέκοντι πολλὰ ἱστορία· αἷς κ' οἱ
ἄλλοι ποιητὰς χροῖν. ἄλλως τε δὲ ὅτι κ' κυρίως μὲν τὰ ἄλλα εἰεν
ἂν ἐγκύκλια, κ' συνεκδοχὴν δὲ κ' ταῦτα. id. ib.

ὃ λέγει διὰ τούτων τούτῳ ἐστίν. πρὸς τὸς τοῖς, φησὶ, παρα- 77^b
λογισμὸς εἶδος ἐστὶ κ' ὁ νῦν προκείμενος ὁ λέγων “τὰ ἐπη κύκλος, 34
ὁ κύκλος χῆμα, τὰ ἐπη ἄρα χῆμα,” δεῖ ἔν, φησίν, ἐνισαμένους τὰς
ἐνστάσεις μὴ δι' ἐπαγωγῆς φέρειν, οἷον, εἰ τύχοι, τότε κ' τότε τὰ
ἐπη προφέροντας ὡς ἐκ εἰεν κύκλοι, ἀλλὰ καθολικῶς ἐνιστάσθαι,
ὅτι ὅθεν ἔπος κύκλος. ὡς περὶ γὰρ ὅδε πρότασις ἐστὶν ἀποδεικτικὴ
ἢ μὴ ἐστὶ καθόλου, διότι ἐκ τῶν καθόλου ὁ συλλογισμὸς, ὅτως ὅδε
ἐνστάσις ἐστὶν ἐπιστημονικὴ ἢ μὴ ἐστὶ καθόλου· ἢ γὰρ ἐνστάσις, φησίν,
αὐτὴ κ' τὸ συλλογισμὸς μέρος γίνετ'. . . κ' ὁ μὲν φιλόσοφος ὅτως
ἐξηγήσατο τὸ χωρίον· ἐμοὶ δὲ ὅτε καλῶς εἰρηθῆς δοκεῖ (ἀεὶ γὰρ
δεῖ τὴν ἐνστάσιν συμπέρασμα εἶναι τῷ συλλογισμῷ· ταύτην γὰρ
δεῖ δηλονότι ἀποδείξαι, ἵνα τὴν ἀντικειμένην αὐτῇ δεῖξωμεν μὴ
καλῶς ὕσαν) ὅτε ταῖς Ἀριστοτελικαῖς συμφωνοῦν λέξεσιν· “ἢ γὰρ
30 φέρετ'” φησίν “ἐνστάσιν, αὐτὴ γένοιτ' ἂν πρότασις ἢ ἀποδεικτικὴ
ἢ διαλεκτικὴ.” διόπερ τὴν ἀκριβῆ τῷ χωρίῳ ἐξηγήσιν δοκεῖ καλῶς
ἔχειν ὑπερθέσθαι, ἔς ἂν ἐντύχοιμι κ' ἄλλοις ἐξηγηταῖς. id. f. 35.

εἰπὼν ὅτι ἦττον ἐν ταῖς ἐπισήμαις γίνετ' ὁ παραλογισμὸς ἢ 77^b
ἐν ταῖς διαλεκτικαῖς μεθόδοις διὰ τὸ τὴν μέσον ὁμῶνυμον ἐν ταῖς 40
35 διαλεκτικαῖς μεθόδοις λαμβάνεσθαι, ἐν δὲ ταῖς ἐπισήμαις μικρότε-
ρον βύλετ' νῦν κ' περὶ τῶν παρὰ τὸ χῆμα ἡμαρτημένων συλλογι-
σμῶν εἰπεῖν. οἱ γὰρ παρὰ τὴν ὁμῶνυμίαν τῷ μέσῳ ὅρου γινόμενοι
παραλογισμοὶ ἐκ ἂν εἰεν παρὰ τὸ χῆμα ἡμαρτημένοι· κυρίως γὰρ
κ' κατ' ἀλήθειαν οἱ τοῖς τοῖς ὅδε συλλογισμοὶ ἂν εἰεν, ἀλλ' ἐφ'
ἐκάστῳ δύο προτάσεις διεσπασμέναι ἀλλήλων· διὰ δὲ τὴν ὁμῶ-
νυμίαν δοκεῖ ὁ μέσος συνήφθαι τοῖς ἀκροῖς, κ' συνήφθαι συλλο-
γικῶς. εἰπὼν ἔν ὅτι παρὰ τὴν μέσον ὅρον ὁμῶνυμον ὅσα πολ-
λάκις ἐν ταῖς διαλέξεσι γίνονται πολλοὶ παραλογισμοί, ὅπερ ἐν ταῖς
ἐπισήμαις ὃ συμβαίνει, νῦν βύλετ' δεῖξαι κ' τὸς παρὰ τὸ χῆμα
γινόμενους ἐν ταῖς διαλέξεσι παραλογισμούς, καθ' ὅς πάλιν δια-
φέρουσιν αἱ ἐπισήμαις τῶν διαλέξεων. γίνονται ἔν, φησὶ, κ' παρὰ τὸ
χῆμα παραλογισμοὶ διὰ τὸ πολλάκις τὸ αὐτὸν μέσον τοῖς δύο ἀκροῖς
ἔπεσθαι, τετέστι διὰ τὸ λαμβάνειν ἐν δευτέρῳ χῆματι δύο κατα-

φατικώς. οἶον) ὅτι εἰ τὸ αὐτὸ τοῖς δυσὶν ἔπει), κάκεινα ἀλλή-
 λους ἔπει). τὸ δὲ ἐκ ἔξιν, εἰ μὴ συγγενῇ εἶεν ἐκείνα· ἔπει) ὅτι καὶ
 λίθῳ καὶ ἀνθρώπῳ ἡ ὕστα, ἀλλ' ἐκ ἔπει) τὸ ἕτερον τῷ ἑτέρῳ, ἦγον
 ὁ λίθος τῷ ἀνθρώπῳ ἢ ὁ ἀνθρώπος τῷ λίθῳ, διὰ τὸ μὴ εἶναι ὁμο-
 γενῇ. ὥσπερ, φησί, καὶ ὁ σοφιστὴς Καινεὺς ἐποίει· συνελογίζετο
 ὅτι τὸ πῦρ ἐν πολλαπλασίονι ἀναλογία αὐξέει) τὸν τρόπον τῶτον
 τὸ πῦρ τάχιστα αὐξέει), τὰ ἐν πολλαπλασίονι ἀναλογία αὐξέμενα
 τάχιστα αὐξέει), τὸ πῦρ ἄρα ἐν πολλαπλασίονι ἀναλογία αὐξέει).
 καίτοι, φησὶν, ἐνόησε ἐν τοῖς τοῦτοις ἐνδέχεσθαι ὑγιᾶ πῶσαι τὸν λόγον
 ἦτοι τὸν συλλογισμόν· ὁμοῦς ὅν ἐ συνωρῶντες ἀσυλλογίζως συμ-
 πλέκονσι τὰς προτάσεις. . . τὸ δὲ ἐν πολλαπλασίονι ἀναλογία
 αὐξέει) ὁ μὲν Ἀλέξανδρος ἐκ οὐδ' ὅτι παθὼν, οἷα δὲ μὴ πολλὰν
 ἔξιν μαθηματικὴν ἔχων, φησὶ λέγειν αὐτὸν τὰ ἐν πολλαπλασίονι
 ἀναλογία αὐξέμενα τάχιστα αὐξέει), ὡς ἂν εἰπωμεν "ὡς δύο πρὸς
 τρία, ὅτω διακόσια πρὸς τριακόσια," ἀγνοήσας ὅτι ἐκ ἔξιν ὅτος ὁ
 λόγος τῶν δύο πρὸς τρία καὶ τῶν διακοσίων πρὸς τριακόσια πολλα-
 πλασίων ἀλλ' ἐπιμέριος. . . διὰ τῶτο καὶ ὁ Πρόκλος, καθάπερ ὁ
 φιλόσοφος ἔλεγεν, ὅτως ἐξηγεῖτο τὸ χωρίον. δεῖ, φησὶν, ἐκκεῖθεν
 πλείονας ἀριθμῶς ἐκ μονάδος ἐν τῷ αὐτῷ πολλαπλασίονι λόγῳ.
 ἔγω διπλάσιον, οἶον α' β' δ' ἢ ιζ' λβ' ε' ρκ' σς' καὶ ἐφεξῆς·
 δυνατὸν ὅτι ἐπ' ἀπειρον προϊέναι. καὶ ἔξιν, ὡς ἡ μονὰς πρὸς τὸν
 β', ὅτως ὁ β' πρὸς τὸν δ', καὶ ὁ δ' πρὸς τὸν ιζ', καὶ ὁ ιζ' πρὸς τὸν
 λβ', καὶ ὁ λβ' πρὸς τὸν ρκ', καὶ ἐφεξῆς. ἐν οἷς τῆς τοιαύτης ἀνα-
 λογίας προϊέσης εἰς ἀπειρον τάχιστα γίνεσθαι) ἡ αὐξήσις καὶ τὸς
 πολλαπλασίονας λόγους· ὁ ὅτι μόνον ἐν τῷ διπλασίῳ τῶτο συμ-
 βαίνει, ἀλλὰ καὶ τῶς τριπλασίους καὶ τοῖς τετραπλασίους καὶ τοῖς
 λοιποῖς ἅπασιν. ἐπὶ μέντοι τῶν ἐπιμορίων, ὅς ὁ Ἀλέξανδρος
 ὑπέθετο, ὁ δὲ αὐτῶς· ὁ ὅτι ὡς ὁ β' πρὸς τὸν γ', καθάπερ εἶρη), ὅτως
 ἔγω ἐφεξῆς εὐρεῖν καὶ τὸν γ' πρὸς ἕτερόν τινα τῶν μετ' αὐτὸν τὸν
 αὐτὸν λόγον ἔχοντα. ὅπως δὲ δεῖ εὐρίσκεσθαι πλείονας ἐπιμορίους,
 ἐφεξῆς μεθόδῳ δεῖ ἀριθμητικῆς, ἣν ὁ Νικόμαχος ἐν τῇ εἰσαγωγῇ
 παραδίδωσιν. id. ib.

77^b εἶρη) ὅτι ὁ Καινεὺς ὅτος σοφιστὴς ἦν, ὅστις ἔλεγεν ὅτι τὸ
 41. πῦρ ἐν πολλαπλασίονι ἀναλογία γεννᾷ) διὰ τὸ τάχιστα αὐξέει),
 κατασκευάζων τῶτο ἐν δευτέρῳ χήματι ἐκ δύο καταφατικῶν,
 καὶ ποιῶν τὸ χήμα ἀσυλλόγιστον, καὶ τὸ μὲν τὸ πῦρ ταχὺ γεννᾷ) ἐλάτ-
 τωνα ποιῶν πρότασιν, τὸ δὲ τὴν πολλαπλασίον ἀναλογίαν ταχὺ
 αὐξέει) μερίζονα, id. f. 35 b.

78^a τῷ τῶτον ἐάν δὲ ἀντιτρέψωμεν τὸς ὅρους τῆς μερίζονος προ-
 3. τάσεως, καὶ εἰπωμεν ὅτι τῇ ταχίστῃ γεννήσει ἡ αὐξήσις ἔπει) ἡ πο-
 40. λυπλασίον ἀναλογία· γίνον) ὅτι τότε ἐν πρώτῳ χήματι δύο κα-
 ταφατικά. ὑποσικτέον ὅτι εἰς τὸ "ταχίστην." id. ib.

78^a "ἀλλ' ἐκ ὁρᾷ)." τῷ τῶτον ὅτι εἰ καὶ ἔξιν ἐπὶ τῶν τοῦτων
 6. ἀναγκαῖον τὸ συμπέρασμα συνάγειν διὰ τὰς προτάσεις, ὥσπερ
 εἶπον, ἐπὶ τῶν ἐξισαζόντων χρωμένους τῇ ἀντιτροπῇ τῆς μερίζονος,
 ἀλλ' ἐκ ὁρᾷ) τὸ ἀναγκαῖον διὰ τὸ ἀσυλλόγιστον τῆς συμπλοκῆς
 τῶν προτάσεων· ὁ δὲ ὅτι ἡ συμπλοκὴ αἰτία, ἀλλὰ τὸ ἐξισαζέειν
 τὸς ὅρους, ὡς δύνανται καὶ ὑγιᾶς συμπλέκεσθαι. id. ib.

ἐφ' ἕτερόν τι μεταβέβηκε, καθ' ὃ πάλιν διακρίνει τὸς ἀπο-
 δεκτικὰς συλλογισμῶς τῶν διαλεκτικῶν, ὅτι βῶν ἡ ἀνάλυσιν
 ἐν ταῖς ἀποδείξεσιν ἢ ἐν τοῖς διαλεκτικαῖς. ἀνάλυσιν δὲ καλεῖσιν
 οἱ γεωμέτραι τὴν εὐρεσιν τῶν προτάσεων δι' ὧν συνήχθη τὸ ἀλη-
 θὲς συμπέρασμα· οἷον εἰ προτεθείη ἡμῖν συμπέρασμα τι ἀληθές,
 ὅτι τότε τρίγωνόν ἐστιν ἰσόπλευρον, τὴν μέθοδον δι' ἧς εὐρίσκομεν
 τὰς προτάσεις δι' ὧν τῶτο συνήχθη, ἀνάλυσιν φασί. νῦν μὲν ὅτι προ-
 τεθέντος πῶς ἂν συζαίη τρίγωνον ἰσόπλευρον, διὰ τῶν προτά-
 σεων εὐρομεν τὸ συμπέρασμα, ἀπὸ τῶν ὁμολογημένων ἀρεά-
 μενοι καὶ λήξαντες εἰς τὸ ζητούμενον, καὶ καλεῖ) τὸ τοῦτον σύνθεσις.
 ἡ ἀνάλυσιν δὲ ἐμπαλιν ἔχει τῇ συνθέσει· λαβόντες ὅτι τὸ πρότε-
 ρον ζητούμενον ὡς ὁμολογούμενον, ὅτι τότε τρίγωνόν ἐστιν ἰσόπλευ-
 ρον, ζητοῦμεν τίνες ἂν εἶεν αἱ προτάσεις δι' ὧν τῶτο κατεσκευάσθη,
 ἵνα ἐκ αὐτῶν ἀναλύοντες εὐρωμεν αὐτάς, ὥς ὅ φθάσωμεν εἰς
 τινὰ ὁμολογούμενα καὶ τὰς ἀρχὰς τῆς γεωμετρίας. καὶ ἐξὶ τῶτο
 ἔξεως ἀκροτάτης, τὸ δύνανται συνωρᾶν ἕκαστον συμπέρασμα ἐκ
 ποιῶν προτάσεων συνήκῃ. id. ib.

τὸ δὲ "ἀλλ' ὁρισμῶς" πρὸς τὸ λαμβάνειν συντακτέον, ἢ ἢ 78^a
 ὅτω συνημμένον· ἀντιτρέφει δὲ μᾶλλον τὰ ἐν τοῖς μαθήμασιν,
 12. ὅτι ὁδὸν συμβεβηκὸς λαμβάνειν ἀλλ' ὁρισμῶς. τὸ δὲ "ἀλλὰ
 καὶ τῷ διαφέρειν τῶν ἐν τοῖς διαλόγοις" διὰ μέσον. διαφέρειν
 δὲ ὅτι αἱ μὲν διαλεκτικὴ πολλὰ καὶ τῶν καὶ συμβεβηκὸς λαμβάνειν
 σιν, αἱ δὲ ἐπιστήμαι τὸς ὁρισμῶς καὶ τὰ καθ' αὐτὸ τοῖς πράγμασιν
 ὑπάρχοντα, ταῦτα δὲ ὥριαι. id. f. 36.

ἐφ' ἕτερον μεταβαίνει, διακρίνων ὁμοίως τὰς ἐπιστήμας τῆς 78^a
 διαλεκτικῆς. ἐξὶ δὲ καὶ τῶτο ἀκόλουθον τοῖς πρὸ αὐτῶ. φησὶν ὅτι
 14. διὰ τῶτο βῶν εἶναι τὴν ἀνάλυσιν ἐπὶ τῶν ἐπιστημῶν, ἐπεὶ καὶ ἡ
 σύνθεσις ἀπλῶς καὶ ἡ τῶν λόγων αὐξήσις· ἐν μὲν ὅτι ταῖς ἐπιστή-
 μασι αὐξομένων τῶν συλλογισμῶν, καὶ αἱ βυλομένων ἡμῶν συμ-
 περάσματα συμπεράσμασιν ἐπισυνάπτειν, αἱ τὸς ὅρους ἔξωθεν
 προσέθεμεν καὶ ὁδέποτε μεταξὺ. οἷον εἰ διὰ τῶ α' β' δέδεικται) τὸ
 γ', αἱ ἐπὶ τῶν ὅρων ἔξωθεν γίνεσθαι) τῶ γ' ὅτι πρὸς τῶ) τὸ
 δ', ὁδέποτε δὲ μεταξὺ τῶ α' β' ἢ τῶ β' γ'· τὸ μὲν ὅτι πρῶτον θεω-
 ρημα ἐν γεωμετρίας διὰ τῶν ὅρων δέδεικται) καὶ τῶν ἀξιωματικῶν, τὸ
 δὲ δευτέρον διὰ τῶ α' καὶ διὰ τῶ β' τὸ γ'· καὶ ὅτως ἐφεξῆς ἡ αὐξή-
 σις γίνεσθαι, μηδέποτε μέσον ὅρου ἐπεντιθεμένον, ἀλλ' αἱ ἐπισυνα-
 πτομέναι τοῖς πρώτοις. τῶ δὲ αἴτιον, ὅτι ἐκ τῶν καθ' αὐτὸ καὶ
 πρώτως ὑπαρχόντων αἱ ἀποδείξεις, καὶ ἐκ ἐνδέχεσθαι δι' ἐμμέσον
 προτάσεως ἀποδειχθῆναι τι. id. ib.

ὅτι καὶ ἐφ' ἑκάτερα τὰ μέρη γίνεσθαι) ἡ αὐξήσις τῶν συλλο-
 78^a γισμῶν, ὁμοῦς ὁδέποτε ἐπὶ τῶν ἐπιστημῶν μεταξὺ ἐπεντιθεῖ) ὅρος.
 16. γίνεσθαι) δὲ ἐφ' ἑκάτερα τῶτον τὸν τρόπον, ὡς ἐφ' ὧν αὐτὸς τίθησι
 παραδειγματικῶν. παραλαμβάνει ὅτι τὸ μὲν α' ἀριθμὸν, ἐφ' ἑκά-
 τερον δὲ τῶ β' καὶ τὸ δ', καὶ καλεῖ τὸ μὲν β' περιττὸν ἀριθμὸν, τὸ
 δὲ δ' ἄρτιον· ὁμοίως ὑπὸ μὲν τὸ β' τὸ γ' περιττὸν ἀριθμὸν ὠρισμέ-
 νον, τῶ β' ὄντος περιττῷ ἀριθμῷ ἀορίστου· ὁμοίως καὶ ὑπὸ τὸ δ' τὸ ε',
 ὁ καλεῖ ἄρτιον ἀριθμὸν ὠρισμένον, τῶ δ' ἄρτιῳ ἀορίστου ὄντος. εἰ
 ὅτι τὸ μὲν α' ὁ ἀριθμὸς, λέγω δὲ ὁ ἀπλῶς, εἴτε ἄπειρος εἴτε

πεπερασμένους (ὅθεν ἢ πρὸς τὰ νῦν διαφέρει), ὑπάρχει τῷ τε β' καὶ τῷ δ', τυτέτι τῷ περιττῷ ἀριθμῷ καὶ τῷ ἀρτίῳ· τὸ δὲ β', ὁ περιττὸς ἀριθμὸς, ὑπάρχει τῷ γ', ὡρισμένῳ τινὶ ἀριθμῷ περιττῷ· ὁμοίως δὲ καὶ ὁ δ' ἄρτιος ἀόριστος ὡρισμένῳ τινὶ ἀρτίῳ τῷ ε' ὑπάρχει ὁμοίως ὅτι ὅπως ἔν ἐφ' ἑκάτερα τὰ μέρη ἢ αὐξήσεως γέγονε, καὶ εἰς τὸ πλάγιον τῷ α', καὶ καὶ τῷ γ' καὶ καὶ τῷ ε'. δέον δὲ εἰπεῖν καὶ τῷ δ', καὶ τῷ ε' εἶπεν. ἐφεξῆς ἔν διαρθρῶν μᾶλλον τὸ μ' α' καὶ τῷ δ' κατηγορεῖ, τὸ δὲ δ' καὶ τῷ ε'. id. f. 36 b.

78^a 18^a πρῶται τῷ φιλοσόφῳ διὰ τῶν δειξάντων τί διαφέρουσιν οἱ τὸ ὅτι κατασκευάζοντες συλλογισμοὶ τῶν τὸ διότι κατασκευάζοντων. 10

καὶ φησὶν ὅτι καθ' ἓνα μὲν τρόπον διαφέρουσιν τῷ τὸς μὲν τὸ ὅτι κατασκευάζοντας ἐτέρας εἶναι ἐπισήμης, τὸς δὲ τὸ διότι, τυτέτι τὴν αἰτίαν τῷ πράγματι, τῆς ἀποδεικτικῆς. ταῦτα δὲ πῶς ἔχει, ἐφεξῆς λέγει. διαφέρουσιν δὲ ὅτι οἱ συλλογισμοὶ καὶ καθ' ἕτερον τρόπον, ὅτι οἱ μὲν τὸ διότι κατασκευάζοντες δι' ἀμέσων προτάσεων 15 συμπεραίνοντι (ἢ ἢ αἰτία τῷ πράγματι καθ' αὐτὸ ὀφείλει καὶ προσχωρῶς ὑπάρχειν τῷ πράγματι), οἱ δὲ τὸ ὅτι κατασκευάζοντες δι' ἐμμέσων προτάσεων συλλογίζοντι, ὡς ὅτι τὰ νότια ἄρα τάχιστα δύνανται τῶν βορείων. εἰ μὲν ἔν ὅπως εἰπομεν "τὰ νότια ἄρα πορρωτέρω εἰσι τῷ βορείῳ πόλιν, τὰ πορρωτέρω τῷ βορείῳ πόλιν θάττον δύνανται τῶν βορείων, τὰ νότια ἄρα ἄρα θάττον δύνανται τῶν βορείων," ὅτος ὁ συλλογισμὸς ἐξ ἀληθῶν προτάσεων ἀληθὲς κατασκευάσεν· ὅσον ἢ ἀφεστῆσαι τῷ βορείῳ πόλιν τὰ ἄρα, τοσούτον θάττον δύνανται. διὰ καὶ ὁ "Αρατὸς φησιν κ. τ. λ. id. ib.

78^a 22^a τὸ δ' ἐπὶ αὐτῷ δι' αἰτίας λέγει διχῶς, ἐν μὲν ὅτι διὰ μέσων τινος (πάν ἢ μέσον αἰτίον τῆς συναγωγῆς τῷ συμπερασμάτος), ἐν δὲ διὰ τῆς τῷ πράγματι αἰτίας τῷ δεικνυμένου. καὶ μὲν ἔν τὸ πρῶτον σημαίνονμεν ἅπας συλλογισμὸς δι' αἰτίαν· καὶ ἢ ἅπας διὰ μέσων τινος· καὶ δὲ τὸ δεύτερον ἔχ ἅπας ἀλλ' ὁ διὰ τῆς αἰτίας τῷ πράγματι. τοῦτος δὲ μόνος ὃν κυρίως ἀποδεικτικὸν ἐλέγομεν... ἐπειδὴ τὸ τῷ πράγματι αἰτίον καθ' αὐτὸ δὲ ὑπάρχειν καὶ προσχωρῶς ἔστιν αἰτίον, ὁ μὲν δι' ἐμμέσων συλλογισμὸς τὸ ὅτι συλλογίζετο, ὁ δὲ δι' ἀμέσων ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τὸ διότι. Themist. f. 6 b.

78^a 26^a ὁ δεύτερος τρόπος ὅτος ἐστὶ καθ' ὃν διαφέρει τὸ ὅτι τῷ διότι. ἐστὶ δὲ ὅτος τῷ ὅτι καὶ τῶν προτάσεων ἀμέσων ὅσων, ἀντιφρεφόντων δὲ τῷ αἰτίῳ καὶ τῷ αἰτιατῷ. ὅταν γνωριμώτερον ἢ τῷ αἰτίῳ τὸ αἰτιατὸν καὶ ἐκ τῷ γνωριμώτερου τις συλλογίζῃ, τότε τῷ ὅτι ποιεῖ συλλογισμὸν καὶ ἔν τῷ διότι· ὡς περὶ ὅταν ἐκ τῷ αἰτίῳ τὸ αἰτιατὸν, τῷ διότι. Ioh. Phil. f. 37 b.

78^a 35^a τὸ δὲ τὰ ἐγγύς ὄντα μὴ γίλβειν ἐκ τῆς ἐπαγωγῆς, φησί, καὶ τῆς αἰτιώσεως εἰληφθῶ· ὁ ἢ ἢ ἐνταῦθα ἔν διασκευτικὸς ἀλλ' ἀντὶ τῷ καὶ εἰληπῷ. ὡς εἰ ἀργύριον ἐγγύς παραβείη, ἔκ ὅφει γίλβοντα, πόρρω δὲ γίλβοντα θεόση. ὁμοίως δὲ τὸ λυχνιαῖον φῶς πόρρωθεν μὲν ὀρώμενον δοκεῖ γίλβειν καὶ σχεδὸν ἀποσπινθηρῆζειν, ἐγγύς δὲ ὑπάρχον ὅθεν τοῦτον ἐμφαίνει. διὰ τῶτο καὶ οἱ ἀπλανεῖς τῶν ἀσέρων γίλβειν δοκῶσιν, οἱ δὲ πλανώμενοι ἔκτι. καὶ αὐτῶν δὲ τῶν πλανωμένων οἱ πορρωτέρω μᾶλλον γίλβουσιν· ὁ γὰρ τῆς Ἀφροδίτης, καίτοι μέγιστος ἡμῖν φαινόμενος, ὅμως ἔν γίλβει

διὰ τὸ ἐγγύτατα εἶναι. τῶτο δὲ αἴτιον, ὅτι προῦσαι αἱ ὅφεις ἀδινεζέρας γίνοντι καὶ διὰ τῶτο μᾶλλον πάχυνται ὑπὸ τῷ φωτὶ τῆς γλῆνότητος ἔχουσι τὴν φαντασίαν, ἐγγυτέρω δὲ ὄντων τῶν λαμπρῶν σωμάτων ἐρρωμενεζέρας αὐτοῖς προσβάλλουσαι αἱ ὅφεις ἤττον πάχυνται ὑπ' αὐτῶν. διὰ τῶτο γὰρ οἱ ἀδινεζέρας ἔχοντες ὅφεις καὶ ἐκ τῶ συνεγγυς τὰ λαμπρὰ τῶν σωμάτων γίλβειν νομίζουσιν, ὡς τὸ λυχνιαῖον φῶς ἢ τι τοῦτον· ὅν δὲ ἐπὶ πολὺ ἀδινεῖς ὡς αἱ ὅφεις, ὅθεν προσβάλλεται τὸ λυχνιαῖον φῶς δύναντι, πολλῆς προσβαλλούσης τῆς γλῆνότητος. ὡς τὰ ἐγγύς ὄντα ἔν γίλβουσιν. id. ib.

πρὸ τῶτο μὲν ἢ διὰ τῷ μὴ γίλβειν τὸ ἐγγύς εἶναι αὐτὸς ἐδεῖ-78^a κυτο, μέσον μὲν ὅτος ὅρα τῷ μὴ γίλβειν, μεζέσος δὲ τὸ ἐγγύς εἶναι. ἐὰν δὲ ἀντιφρεφώμεν, φησί, τῶν τὴν τάξιν, καὶ τὴν μὲν μεζέσος τὸ ἐγγύς εἶναι μέσον θῶμεν, τὴν δὲ μέσον τὸ μὴ γίλβειν μεζέσος, πῶς μὲν τῷ διότι συλλογισμὸν· κυρίως ἢ ἢ αἰτία ἐν τῷ μέσῳ θεωρεῖ· ὡς οἱ πλάνητες ἐγγύς εἰσι, τὸ δὲ ἐγγύς ὃν ἔν γίλβει, οἱ πλάνητες ἄρα ἔν γίλβουσιν. ὅτος ἔν τῷ διότι ἔσαι συλλογισμὸς· ἐκ ἢ τῷ αἰτίῳ τὸ αἰτιατὸν δείκνυσι, λέγω δὲ ἐκ τῷ ἐγγύς εἶναι τὸ μὴ γίλβειν. id. ib.

ἕτερον τῶν αὐτῶν παράδειγμα ἐκτίθησι, περὶ ὃ καὶ πρότερον 78^a εἶπομεν ἰκανῶς, ὅτι εἰ μὲν ἐκ τῷ χήματος τὸς φωτισμὸς τῆς σελήνης συλλογισμὸς, τῷ διότι ἔσαι ὁ συλλογισμὸς, ἐκ τῷ αἰτίῳ τὸ αἰτιατὸν συνάγων, εἰ δὲ ἐμπαλιν, τῷ ὅτι. id. f. 38.

εἰπὼν περὶ τῶν ἀντιφρεφόντων αἰτίων καὶ αἰτιατῶν, λέγει καὶ 78^a περὶ τῶν μὴ ἀντιφρεφόντων. ὅταν ἔν, φησί, μὴ ἀντιφρεφὴ ὁ μέ-13^a

σος ὅρος πρὸς τὴν μεζέσος, τυτέτι τὸ αἰτίον πρὸς τὸ αἰτιατὸν, τῷ δὲ αἰτίῳ τὸ αἰτιατὸν γνωριμώτερον ἢ (ἀναίτιον δὲ φησι τὸ αἰτιατὸν), ὡς περὶ ἐν τῷ λέγοντι συλλογισμῷ "ἢ γυνὴ τέτοκεν, ἢ τετοκυῖα ἀνδρὶ πεπλησίακε." γνωριμώτερον ἢ τὸ τετοκέαι· τῶτο ἢ ἢ ἐπεῖ τὸ πεπλησιακέαι, τῷ δὲ πεπλησιακέαι ἔν τῶτο· ὅτος ἔν τῷ ὅτι ἔσαι ὁ συλλογισμὸς, ἔν τῷ διότι, διότι ἐκ τῷ αἰτιατῷ τὸ τετοκέαι τὸ αἰτίον τὸ πλησιάζει ἀνδρὶ συνήγαγεν, ὡς πάντως ἐπομένῳ τῷ αἰτιατῷ τῷ αἰτίῳ· εἰ γὰρ τοι τέτοκεν, ἀνδρὶ πάντως καὶ πεπλησίακεν. ἐπὶ τῶν ὅτως ἔν ἔχοντων ἔκ ἐστὶ τὸ διότι συλλογισμὸς διὰ τὸ μὴ πάντως ἐπεῖ τῇ αἰτίῳ τὸ ἀποτέλεσμα. τῷ δὲ ἐτέρῳ τρόπῳ ἔκ ἐμνήθη, λέγω δὲ τῷ ὅτι τῷ μὲν αἰτίῳ ὅτος καὶ τὸ αἰτιατὸν ἐστὶ, τῷ δὲ αἰτιατῷ ὅτος ἔν πάντως τὸ αἰτίον... ἀλλ' εἰ τῶν πρὸς τι τὸ αἰτίον καὶ τὸ αἰτιατὸν, πῶς φαμὲν αὐτὰ μὴ ἀντιφρεφῶν, καὶ ἐνδέχεσθαι τῷ αἰτίῳ ὅτος τὸ αἰτιατὸν μὴ εἶναι;... εἰπὼν ὅτι ὁ τῷ ὅτι καὶ τὸ διότι συλλογισμὸς καὶ τὴν αὐτὴν ἐπισήμην καὶ δὴ τὸς τρόπος γίνετο, καθ' ἓνα μὲν ὅτι ὁ μὲν τῷ διότι δι' ἀμέσων μόνως προτάσεων περαίνει, ὁ δὲ τῷ ὅτι καὶ δι' ἀμέσων καὶ δι' ἐμμέσων, καθ' ἕτερον δὲ ὅτι ὁ μὲν τῷ ὅτι ἐκ τῷ αἰτιατῷ τὸ αἰτίον συλλογίζετο, ὁ δὲ τῷ διότι ἐκ τῷ αἰτίῳ τὸ αἰτιατὸν, θέει τῷ δευτέρῳ τρόπῳ πλείεα παράδειγματα, τό τε καὶ τὸς ἀσέρας καὶ τὸ καὶ τὴν σελήνην, τῷ πρότερον παράδειγμα ὅθεν ἔθηκε· διὰ τῶτο ἔν ἐπαναλαμβάνει τὴν περὶ τῷ πρώτῳ τρόπῳ λόγον, ἵνα καὶ αὐτὸν διὰ παραδειγμάτων πεισῶσι. ὅθεν ἢ ὡς ἕτερον τινα τρόπον τῶτον ἐκτι-

θέμενος τῆς ἐν τῇ αὐτῇ ἐπισήμῃ διαφορᾶς τὸ ὅτι καὶ τὸ διότι, ὥτως ἀνέλαβε ταῦτα (ὅδε γὰρ ἐστὶν ἕτερον τινα εὐρεῖν), ἀλλ' ὡς εἶπον, ἵνα καὶ τὸ πρῶτον παράδειγμα θῇ. τί ἔστι ἐν τῷ ὦν τὸ μέσον ἔξω τίθεσθαι; κατ' ἀρχὰς μὲν ὁ Ἀλέξανδρος φησὶν ὅτι διὰ τούτων τὸ δεύτερον χῆμα σημαίνει· καὶ γὰρ τὰ παραδείγματα αὐτοῦ 5 τίθησι, τὸ δεύτερον ἐστὶ χήματος· διὸ καὶ ὑπονοήσκειν ἂν τις τὸ ἔξω τίθεσθαι τὸν μέσον ὅρον τῷ αὐτῷ σημαίνειν. ἀλλ' ὅτι τὸ αὐτῷ σημαίνει τὸ ἔξω τίθεσθαι τὸν μέσον ὅρον, ἀλλ' ὡς καὶ ὁ αὐτὸς Ἀλέξανδρος προΐων φησιν, ἔξω τίθεσθαι τὸν μέσον ὅρον λέγει ἀντὶ τῷ πορρωτέρω τῆς προσεχῆς αἰτίας· τὸτο δὲ ἵνα μὴ τὴν κυριω- 10 τάτην καὶ προσεχῆ αἰτίαν ἔχῃ ὁ μέσος ὅρος, ἀλλ' ἐμμεσοὶ ὥσιν αἱ προτάσεις. τοῦτο γὰρ ἦν ὁ πρῶτος τῆς διαφορᾶς τρόπος τῷ ὅτι πρὸς τὸ διότι· τὸν γὰρ τὸ ὅτι συλλογισμὸν μὴ ἀμέσους ἔχειν τὰς προτάσεις ἔλεγεν ἀλλ' ἐμμέσους. δῆλον δὲ τὸτο καὶ ἐξ αὐτῶν ὧν ὁ Ἀριστοτέλης φησὶν· ὅς μὲν γὰρ τίθησι συλλογισμὸς τὸ μέσον χή- 15 ματος, λέγω δὲ δευτέρω, ἐφεξῆς τίθησιν, ἐν οἷς φησὶν “ὁ δὲ συλλογισμὸς γίνεσθαι τῆς τοιαύτης αἰτίας ἐν τῷ δευτέρῳ χήματι” (γ. 23), ὡς δὲ μηδὲν εἰρηκῶς περὶ αὐτῶν. ὅτι δὲ τὸ πόρρω τίθεσθαι τὸν μέσον ὅρον ὅθεν ἄλλο αὐτῷ σημαίνει ἢ τὸ ἀφεστηκέναι τῆς προσεχῆς αἰτίας, δῆλον ἐν οἷς πάλιν μετ' ὀλίγων φησὶν “ἐοικασί- 20 δὲ αἱ τοιαῦται τῶν αἰτιῶν τοῖς καθ' ὑπερβολὴν εἰρημένοις· τὸτο δὲ ἐστὶ τὸ πλέον ἀποστήσαντα τὸν μέσον εἰπεῖν” (γ. 28), ταῦτάς τῆς αἰτίας ἀποστήσαντα. περὶ μὲν ἔν τούτῳ τοσούτον. τίθησι δὲ παράδειγμα τῶν ἐμμέσων προτάσεων τοῦτον. εἰ γὰρ θελήσαιμεν, φησί, δεῖξαι ὅτι ἐκ ἀναπνεῖ ὁ τοῖχος διὰ τὸ μὴ εἶναι αὐτὸν ζῶν, τὸ ζῶν 25 δηλωσὶ μέσον ὅρου ὄντος, τὸ ὅτι ἔχει ὁ συλλογισμὸς· ὁ γὰρ τὴν προσεχῆ αἰτίαν τῷ πρῶτον ἐλαβεν· ὁ γὰρ διὰ τούτου ἐκ ἀναπνεῖ ἐπεὶ μὴ ἐστὶ ζῶν. . . ὅτι δὲ ἔξω τίθεσθαι ὁ λέγει ἐν τῷ δευτέρῳ εἶναι χήματι, δῆλον καὶ ἐξ αὐτῶν τούτων. καὶ τούτων γάρ, φησί, μόνον τὸ ὅτι καὶ ὁ διότι ἢ ἀπόδειξις· ὥστε λέγει ἂν ὅτι ὁδεποτε ἐν τῷ 30 δευτέρῳ χήματι τὸ διότι συλλογισμὸς γίνεσθαι. τὸτο δὲ ψευδές· ἐστὶ γὰρ καὶ ἐν δευτέρῳ χήματι συλλογισμὸς τὸ διότι, οἷον “ἐν τῇ ὑπὸ τὴν ὀρθὴν σφαῖραν οἰκῆσαι ὁ κύκλος ὃν κινεῖ” ὁ ἥλιος, ἴσον ἔχει τὸ ὑπὲρ γῆν ἡμικύκλιον τῷ ὑπὸ γῆν· ἐν οἷς ἐστὶ μετῴρων ἢ ἡμέρα καὶ ἐλάττω, ἐκ ἔστιν ἴσον τὸ ὑπὲρ γῆν μέ- 35 ρος τῷ ἡλιακῷ κύκλῳ τῷ ὑπὸ γῆν· ἐν τῇ ὑπὸ τὴν ὀρθὴν σφαῖραν οἰκῆσαι ἐκ ἔστι μετῴρων ἡμέρα καὶ ἐλάττω.” καὶ ἔστιν ἕτος τὸ διότι συλλογισμὸς· ἢ γὰρ προσεχῆς αἰτία ἐν τῷ μέσῳ ἐστὶν ὅρων. id. ib.

78b ταῦτάς τιν, ἐν οἷς ὁ μέσος ὅρος ἔξω τίθεσθαι, καὶ γίνεσθαι τὸ συμπέ- 40 23. ρασμα ἀποφατικόν· δῆλον γὰρ ὅτι ἐὰν καταφατικὸν ᾖ, ἐν τῷ πρῶτῳ δείκνυσι χήματι, ἐὰν δὲ ἀποφατικόν, ἐν τῷ δευτέρῳ χήματι, ὥσπερ ἐπὶ τῶν προκειμένων. . . ζητητέον δὲ τὴν αἰτίαν, διὰ τί μὴ καὶ ἐπὶ τῷ προκειμένῳ γίνεσθαι ἐν πρῶτῳ χήματι συλλο- 45 γισμὸς· καὶ γὰρ δυνατὸν καὶ ἐπὶ τῷ πρῶτῳ χήματος ἀποφατικόν ἢ συνάγεσθαι συμπέρασμα, ὡς ὅταν εἰπῶ “πᾶς ἄνθρωπος ζῶν, ὅθεν ζῶν λίθος, ὅδε ἄρα ἄνθρωπος λίθος.” διὰ τί ἔν μὴ καὶ ἐπὶ τῷ προκειμένῳ; id. f. 38 b.

ὁ μὲν φιλόσοφος τὸ “τοῖς καθ' ὑπερβολὴν εἰρημένοις” φησὶν 78b εἰρηκῶς τῷ Ἀριστοτέλει ἀντὶ τῷ τοῖς πολὺ διεσπασμένοι, καὶ τότε ἐξ- 28. γητικὸν εἶναι τὸ ἐπιφερόμενον τὸ ἀποστήσαντα τὸν μέσον ὅρον τῆς προσεχῆς αἰτίας εἰπεῖν, ταῦτάς τιν μὴ προσεχῆ αἰτίαν εἶναι τὸν μέσον ὅρον ἀλλὰ πορρωτέρω. ὁ τούτου δὲ μοι δοκεῖ ἢ λέξις σημαίνειν· αὐτὸ γὰρ τούτου τῷ περὶ τούτου λόγῳ ἀρχόμενος εἴρηκε, τὸ ἐφ' ὧν δὲ τὸ μέσον ἔξω τίθεσθαι, ταῦτάς τιν πόρρω τῆς προσεχῆς αἰτίας τὴν θέσιν ἔχει. ἐν τῷ λέγειν “ἔοικε τὰ πόρρω αἰτία τοῖς πόρρωθεν αἰτίαις” πολὺ τὸ ἀνακόλυσθον φαίνει. ἀλλὰ περὶ τούτου καὶ ὁ Θεμιστίας φησι, τὸ “τοῖς καθ' ὑπερβολὴν εἰρημένοις” ἴσον ἐστὶ τῷ εἰπεῖν τοῖς ἐκ τῷ περιόντος ἦγον ἐκ περιουσίας λαμβανομένοις. ἡρεκε γὰρ πρὸς τὸ δεῖξαι μὴ ἀναπνεῖν τὸν τοῖχον τὸ εἰπεῖν ὅτι πνεύμονα ἐκ ἔχει· τὸ δὲ διὰ τὸ μὴ εἶναι ζῶν πρὸς ὑπερβολὴν καὶ ἐκ περιουσίας εἰληπῆ. ὁμοίως τὸ μὲν τὰ νότια βάττον δύνειν διὰ τὸ ἐλάττωνα ἔχειν τὴν 15 ὑπὲρ γῆς περιφέρειαν ἰκανὸν εἰς ἀπόδειξιν· τὸ δὲ διὰ τὸ πορρω-τέρω εἶναι τῷ βορείῳ πόλῳ ἐκ τῷ μᾶλλον ἦγον ἐκ περιουσίας ἐστίν. εἴτα καὶ ἐξηγούμενος τί ἐστὶ τὸ καθ' ὑπερβολὴν, ἐπήγαγε “τὸ πλέον ἀποστήσαντα τὸν μέσον ὅρον,” ταῦτάς τιν πορρωτέρω τῆς κυρίως αἰτίας· τῷ γὰρ ὥτως εἰπεῖν τὸν λόγον δείκνυσι ἢ τὸ λόγον ὑπερβολῆ. εἰ γὰρ διὰ τὸν μέσον ὅρον ὁ συλλογισμὸς, καὶ ὅτος ἐστὶν αἰτίας τῷ συμπέρασματος, ὁ ἐκ τούτων ὅρων δεκνύς ἐκ τῷ περιόντος δει- 20 κνυσιν· εἰ γὰρ συνῆκεν τὸ συμπέρασμα διὰ μέσου πόρρω ἀφεστηκ-τος τῆς αἰτίας, πολλῷ μᾶλλον διὰ τῆς αἰτίας αὐτῆς δεχθεῖν ἂν τὴν τοιαύτην, φησὶν, αἰτίαν καὶ Ἀνάχαρσις ὁ Σκυθῆς ἀποδέδωκε τῷ μὴ εἶναι ἐν Σκυθαῖς αὐλητρίδας. ἐρωτηθεὶς γὰρ εἰ ἐκ εἰσὶν ἐν Σκυθαῖς αὐλητρίδες, ἀπεκρίθη “ὅδαμῶς, ἐπεὶ ὁδε ἀμπελοὶ.” πόρρω γὰρ καὶ ὅτος ἀποδέδωκε τὸ αἶτιον τῷ μὴ εἶναι ἐν Σκυθαῖς αὐλητρίδας· προσεχῆς μὲν γὰρ αἶτιον ἦν τῷ μὴ εἶναι αὐλητρίδας τὸ μὴ μεθύσκεσθαι, τὸ δὲ μὴ μεθύσκεσθαι τὸ μὴ εἶναι ἀμπελῆς. 30 φέρεται δὲ τούτου ἐν τοῖς ἀρχαίοις ἀπομνημονεύμασιν. id. f. 39.

τὸ ζῶν ἔν πόρρωθεν εἰληπῆ αἰτίαν ἔξω πάλιν καὶ ἐκ ἀμέσους κατηγορούμενον τὸ ἀναπνεῖν ἀλλὰ διὰ μέσου τῷ πνεύμονα ἔχειν· τὸ δὲ μὴ εἶναι ζῶν ὑπερβολῆ. τοιαύτην αἰτίαν καὶ Ἀνάχαρσις ἀπέδωκε τῷ μὴ εἶναι παρὰ Σκυθαῖς αὐλητρίδας τῷ μὴ εἶναι ἀμ- 35 πέλῃς. Themist. f. 6 b.

τὸ διαφέρειν τὸ ὅτι καὶ τὸ διότι ἐν τῇ αὐτῇ ἐπισήμῃ ἐνταῦθα 78b τὸν λόγον ἀπέδωκε διὰ τῷ εἰπεῖν “ἄλλον δὲ τρόπον διαφέρει τὸ 34. διότι τὸ ὅτι, τὸ δι' ἄλλης ἐπισήμης ἐκάτερον θεωρεῖν” (*). ὅσαι ἔν, φησί, τῶν ἐπισημῶν ὑπάλληλοι εἰσὶν, ὥτως ἔχουσιν· καὶ οἱ μὲν τῆς κατωτέρω ἐπισήμης συλλογισμοὶ τῷ ὅτι εἰσὶν, οἱ δὲ τῆς ἀνω-τέρω τῷ διότι. ἔξω δὲ καὶ ἐπὶ παραδείγματος. οἷον λέγει ὁ ὀπτι-κὸς διὰ τί τὰ μὲν πόρρωθεν ὁρώμενα ἐλάττωνα φαίνει, τὰ δὲ ἐγγυτέρω μετῴρων, καὶ ἀποδίδωσι τούτου τὴν αἰτίαν λέγων ὅτι τὰ ὑπὸ μετῴρων γωνίας ὁρώμενα μετῴωνα φαίνει, τὰ δὲ ἐγγυτέρω ὁρώ- 40 μενα τὰ αὐτὰ ὄντα ὑπὸ μετῴρων γωνίας ὁρᾷ ἢ ὅτε πόρρωθεν

(*) ὅτι τὸ ὅτι διαφέρει καὶ τὸ διότι ἐπὶ τῇ αὐτῇ ἐπισήμῃ, ἐνταῦθα τὴν ἀπόδοσιν ἐποίησατο εἰπὼν “ἄλλον.” cod. 1917.

ἦν... ἃ δὲ ἡμῶν εἰς τὸ προκαίμενον θεωρήματα ἡπόρησεν, τὸ ὀπτικὸν φησιν, ἐν μὲν τοῖς συμμίκτοις ἀπογέγραπτο θεωρήμασιν, ὧν νῦν περιττὸν μνησθῆναι διὰ τὸ μὴ τὸ προκαείμενον ἔξω ποιῆσαι τὴν λόγον. Ioh. Phil. f. 39.

78^ο φαινόμενα λέγει τὴν παρατήρησιν τῶν φαινομένων τὴν ὑπὸ 5
37^ο τῶν ναυτῶν γνωσμένην, οἷον ὅτι τῇδε τῇ ἡμέρᾳ τότε τὸ ἄστρον ἐπιτέλλει, καὶ περὶ τῶν ἄλλων πάντων ἅπερ ἐκ παρατηρήσεως ἴσασιν. ἀλλ' ἢ μὲν τῶν ναυτῶν παρατήρησις τὸ ὅτι μόνον οἶδε περὶ ὧν οἶδεν, ἢ δὲ ἀστρονομία καὶ τὰς αἰτίας τούτων παραδίδωσι. id. f. 39 b.

78^ο καλῶς εἶπε τὸ "χεδόν." ὃ γὰρ πάντα συνῴνυμοι εἰσιν. ἀλλ' 10
39^ο ὅδε πάλιν ὁμῶνυμαι. εἰ γὰρ ἦσαν ὁμῶνυμαι, εἶδεν ἂν εἶχον κοινὴν πρὸς τὰ πρόγματα, νῦν δὲ περὶ τὰ αὐτὰ καταγίνονται. εἰ δὲ καὶ ὁλοχερέστερον τις ἀποδοίῃ τούτων τὸς λόγους, κοινὸς ὅψεσθαι τούτους· οἷον εἰ τις εἴποι ἀστρολογίαν εἶναι γνωστὴν τῶν γνωσμένων κατ' ἕραν, κοινὴν ἀποδώσει ὅρον τῆς τε ναυτικῆς καὶ ἀστρολογίας καὶ μαθη- 15
ματικῆς. id. ib.

79^ο ἢ μὲν τῶν Πυθαγορείων μουσικὴ λόγῳ τὴν ἀρμονίαν διακρίνει, 1
1^ο ἐκ αἰσθήσεως, ἢ μόνον δημιώδης μουσικὴ αἰσθήσει μόνῃ τὸ ἀνάρμοστον καὶ τὸ ἡρμολογούμενον κρίνει. διὰπερ αὕτη μὲν τὸ ὅτι μόνον οἶδεν, οἷον ὅτι σύμφωνος ἢ ἀρμονία, ἢ δὲ μαθηματικὴ καὶ τὴν λόγον διὰ τὴν 20
σύμφωνον· διὸ καὶ καλῶς τις αὐτὸς ἐπισκώπτων φησὶν ὅτι ὡτα τὴν πρὸς προηγέσαντο. id. ib.

79^ο ἐπειδὴ εἶπε τὸ ὅτι τῶν αἰσθητικῶν εἶναι, τὸ δὲ διὰ τῶν μα- 6
θηματικῶν, αἰσθητικὰς καλῶν ἀρμονικῶν τὴν καὶ τὴν ἀκοὴν καὶ ἀστρολογίαν τὴν καὶ τὴν ναυτικὴν, ἐνταῦθα βύλετο εἰπεῖν τίνες εἰσὶν 25
αἱ μαθηματικαί, καὶ ὅτι ὅσαι τῶν ἐπιστημῶν ἄλλο μὲν τι εἰσὶ κατ' εἰσάν, ὃ κέρηρον μέντοι ἐκείνῳ ἄλλα μόνον τὸ εἶδος ἀποσυνλῶσι τῆς ὕλης αὐτῆς, μαθηματικὴν λέγοντι. id. ib.

ἐγὼ γὰρ διὰ τὴν μὲν σύμφωνον ἢ ὑπάτη πρὸς τὴν μέσην ἐστίν, ἐκ τῶν μαθημάτων ἐπίσταμαι, αἰσθάνεσθαι δὲ τῆς συμφωνίας ἔχ 30
οἷός τέ εἰμι διὰ τὴν περὶ τούτου ἀγνομασίαν. Themist. f. 7.

79^ο ὃ μὲν Ἀλέξανδρος φησιν ὅτι ἡ ἐπισκεπτομένη τὸ περὶ τῆς ἱρι- 10
δος θεωρήματα ὅπως ἔχει πρὸς τὴν ὀπτικὴν ὡς ἔχει ἡ ὀπτικὴ πρὸς τὴν γεωμετρίαν· ὡςπερ γὰρ ἡ γεωμετρία μόνοις κέρηρον τοῖς εἰδε- 35
σιν ἄνθρω τῶν ὑποκειμένων, ὃ μέντοι ὀπτικὸς τὴν ἐν τῷ αἵρει εὐθείαν παραλαμβάνει, ἥ τις ὑποκείμενον ἔχει τὰς ὁφείας φυσικὰς ὅσα σῶμα, καὶ λαμβάνει μὲν ἡ ὀπτικὴ μόνον τὸ ὅτι, ἢ δὲ γεωμετρία καὶ τὸ διότι δεικνυσιν, ὅπως ἔχει καὶ τὸ θεωρήματα τῆς ἱριδος ἐξετά- 40
ζουσα πρὸς αὐτὴν τὴν ὀπτικὴν. ταῦτα μὲν ὁ Ἀλέξανδρος, ὃ δὲ Πρόκλος ἔλεγε τὴν κατοπτρικὴν δηλῶν τὴν Ἀριστοτέλην· κατοπ- 40
τρικῆς γὰρ τὸ περὶ τῆς ἱριδος θεωρήματα. ἢ γὰρ κατοπτρικὴ περὶ ἀνακλάσεων ποιεῖ τὸς λόγους, ὃ δὲ ὀπτικὸς περὶ τῶν ταῖς ὁφείας συμβαινόντων ἐπισκοπεῖ. καὶ κέρηρον τοῖς τῷ ὀπτικῷ ὃ κατοπτρι- 45
κός· ὃ μὲν γὰρ ἀπλῶς λαμβάνει τὰ συμβαίνοντα περὶ τὴν ἱρίν, ὅτι τρήχρος, ὅτι ὃ πλείονες δύο, ὅτι ὁδότε μετῶν ἡμικυκλίων γί- 45
νεσθαι, καὶ τὰ ὅμοια, ἅπερ καὶ φυσικὰς δύνανται εἰδέναι· διότι δὲ ταῦτα γίνεσθαι, ὃ ὀπτικὸς ἐπίσταται. διὸ καὶ ὃ κατοπτρικὸς ὅπως ἔχει πρὸς τὴν ὀπτικὴν ὡς ὃ ὀπτικὸς πρὸς τὴν γεωμετρίαν. ὅτι δὲ, φησὶν ὃ

Πρόκλος, τὴν κατοπτρικὴν ἐν τούτοις σημαίνει ὃ Ἀριστοτέλης, βε- 5
βαῖναι· ἐξ ὧν αὐτὸς ὃ Ἀριστοτέλης ἐπιφέρει· "τὸ μὲν γὰρ ὅτι φυσικὰ εἰδέναι, τὸ δὲ διότι ὀπτικῷ, ἢ ἀπλῶς ἢ τὸ καὶ τὸ μαθηματῶν" διὰ γὰρ τούτων αἰνιγματοῦς ἂν τὴν κατοπτρικὴν· ὃ γὰρ κατοπτρικὸς ἔχ 10
ἀπλῶς ὀπτικὸς, ἀλλὰ καὶ τὸ τῆς ἱριδος μαθηματῶν, τὸ δὲ τῆς ἱριδος μαθηματῶν παρὰ τὴν τῶν ὁφείας ἀνάκλασιν διδάσκει ὃ συμβαίνει. Ioh. Phil. f. 40.

τούτου δὲ τὴν αἰτίαν ὃ γεωμέτρης λέγει, ὅτι ὃ κύκλος πάντων 79^ο
τῶν ἰσοπεριμέτρων χημάτων πολυχωρητότερός ἐστιν· καὶ αἰεὶ γὰρ 13
τῶν ἰσοπεριμέτρων τὰ πολυγωνικώτερα πολυχωρητότερα, καὶ ἐπεὶ ὃ κύκλος τέλος ἐστὶ τῶν πολυγωνίων, διὰ τούτου πάντων τῶν χη- 15
μάτων ἐστὶ πολυχωρητότατος. διὸ καὶ τὸ περιφερὲς ἕλκος πλείονος δέει καίρη, ὡς χροιωτέρας ἐν αὐτῷ τῆς ἀναπληρώσεως καὶ τῆς 20
συνελώσεως γνωσμένης. δοκεῖ μὲν ἂν αὕτη ἢ αἰτία μὴ ὑγιῶς εἰρηάζεσθαι. id. ib.

πρόκειται διὰ τούτων δεῖξαι ὅτι οἰκεῖν ἐστὶ μάλιστα τοῖς ἐπιστη- 79^ο
μονικαῖς συλλογισμοῖς τὸ πρῶτον χῆμα, καὶ τούτου πολλὰ ὁδοὶ δέ- 17
κνυσι. καὶ πρῶτον ἐκ τῶν πάσας τὰς ἐπιστήμας ὅσαι εἰσὶ τῷ διότι, τούτῳ μάλιστα τῷ χήματι τὰ οἰκεῖα θεωρήματα συλλογίζεσθαι, 20
σπανιδίως δὲ διὰ τῶν δευτέρου χήματος. id. ib.

τούτῃ τὴν τῶν ὁρισμῶν, εἴγε οἱ ὁρισμοὶ κατηγοριοὶ τέ εἰσι 79^ο
καὶ καθόλου· ὅδε γὰρ λέγει ὅτι πᾶς ἄνθρωπος, ὁρίζομενος τὴν 24
ἄνθρωπον, ἀλλὰ καθόλου, πᾶς ἄνθρωπος ζῶν λογικὸν δέπεν. id. 40
f. 40 b.

τούτῃ τὸ μὲν πρῶτον, τῶν προτάσεων μὴ ὅσων ἀμέσων, 79^ο
αὐτάρκες αὐτὸ ἑαυτῷ αἰεὶ μεταξὺ ἐπεντιθέσθαι μέσα, ὥς ἂν εἰς 29
τὰς ἀμέσους φθάσωμεν προτάσεις. καὶ γὰρ ἀποφατικὴν θελήσω- 30
μεν δεῖξαι καὶ δεησώμεθα τῷ δευτέρου χήματος, ἢ αὐτὸθεν ἢ δι' ἀντιστροφῶν δειχθήσεται ἢ ἀποφατικῇ. id. ib.

ἐπειδὴ εἶπεν ὅτι τὸ μὲν πρῶτον χῆμα ὃ δέει τῶν ἄλλων, ἐκεῖνα 79^ο
δὲ διὰ τῶν πρῶτου χήματος καταπυκνῶν καὶ αὐξάνει, ὥς ἂν εἰς τὰς 33
ἀμέσους ἔλθῃ προτάσεις, ἐπεντιθεμένων αἰεὶ μέσων ὅρων δι' ὧν αἱ 34
προτάσεις δεικνύονται, βύλετο δεῖξαι νῦν διὰ τούτων ὅτι αἱ ἀμέσοι 35
προτάσεις ὃ μόνον καταφατικαὶ εἰσιν ἀλλὰ καὶ ἀποφατικαί· ἔστι γὰρ 36
καὶ ἀμέσως ἄλλο ἄλλο ἀποφῆσαι. καὶ παραδίδωσιν ἡμῶν κανόνα ἐν 37
τούτοις, πῶς δεῖ γινώσκειν τὸς ἀμέσους ἀποφασισμένους ἀλλήλων 38
ὅρους· ὃ γὰρ εὐχερὲς τούτο συνιδεῖν... ἀμέσους προτάσεις ταύτας 39
λέγομεν, ὧν μὴ ἐνδέχεται μεταξὺ παρεμπεσεῖν τινὰ ὅρον καὶ ποιῆ- 40
σαι συλλογισμόν. εἰάν δὲ ὑποτεροσύν τῶν ὅρων ἔχῃ τινὰ τὴν 41
αὐτῇ κατηγορούμενον, ὅτος δύνανται μεταξὺ παρεντεθείς ποιῆσαι συλ- 42
λογισμόν, κατηγορούμενον μὲν τῷ ἑτέρῳ, τῷ δὲ λοιπῷ ἀποφασισμέ- 43
νον, ἢ γὰρ ἔχων τὴν λοιπὴν ἀποφασισμένην, ἵνα διὰ μὲν τῶν προτέρων 44
τὸ δευτέρον ποιήσῃ χῆμα, διὰ δὲ τῶν δευτέρων τὸ πρῶτον. ὥς μέσως 45
ἀμέσοι ἀποφάσεις αὐτῶν ἂν εἴεν αἱ ἀμφοτέρους ἔχουσαι τὸς ὅρους ἐκ 46
γενικωτάτων γενῶν· ὡς εἴγε ἡ θάτερος αὐτῶν ἢ καὶ ἀμφοτέραι τῶν 47
ὑπαλλήλων εἴεν, ὅκα ἔσιν ἡ τοιαύτη ἀπόφασις ἀμέσος. id. f. 41.

ὅτι τὸ "ἀτόμω" τὸ αὐτὸ σημαίνει τῷ ἀμέσως, σαφῶς ἐδή- 79^ο
λωσε. καλῶς δὲ τὸ ἀμέσως ἀτόμω εἶπε, διότι μὴ ἐνδέχεται 34

τὰς ἀμέσους προτάσεις τμηθείσας τῇ ἐπενθέσει τῷ μέσῳ ὅρου τὴν μίαν πρότασιν δύο ποιῆσαι. id. ib.

79^a τὸ μὲν β' ὑποκείμενον ὅρον λαμβάνει, τὸ δὲ α' ἀποφασκόμενον
36 τὸ β'. καὶ φησὶν, ὅταν ἡ θάτερος αὐτῶν ἐν τινι καθολικωτέρῳ, τυχόντων ὅταν ἔχη τι ἐαυτῷ κατηγορούμενον, ἢ καὶ ἀμφοτέροι, ἕκ
ἕστιν ἡ τοιαύτη ἀπόφασις ἀμεσος· ὃ ἢ πρῶτως ἀποφάσκει τὸ
β' τὸ α', ἀλλὰ διὰ μέσου ἄλλω. id. ib.

79^a εὐλόγησαν δὲ καὶ ὅροι, ἐπὶ μὲν τῷ α', εἰ τύχοι, τὸ συνεχές, ἐπὶ
38 δὲ τῷ β' ἡ ὑσία, ἐπὶ δὲ τῷ γ' τὸ ποσόν. εἰ ἔν τὸ ποσὸν παντὶ μὲν
συνεχεῖ ὑδεμιᾶ δὲ ὑσία, ὑδὲ τὸ συνεχές ὑδεμιᾶ ὑσία ὑπάρξει, 10
τυχόντων, ὑδεμιᾶ ὑσία συνεχὲς ἔστιν, ἐπειδὴ μὴδὲ ποσόν. ἰδὲ ἔν
τῷ ἑτέρῳ ὅρου (τυχόντων τῆς ὑσίας) ἀμέσῳ ὄντος, τῷ δὲ λοιπῷ μὴ
ἀμέσῳ, ὃ γέγονον ἀμεσος ἢ ἀπόφασις. id. ib.

79^b λαμβάνει νῦν ἀντίστροφον τὸ μὲν ὑποκείμενον ἐν ἄλλῳ, τὸ δὲ
1 κατηγορούμενον ὑκέτι. καὶ ἔξω τὸ μὲν α' ὑσία, τὸ δὲ β' συνεχές, τὸ
15 δὲ δ' ποσόν. παντὶ μὲν ἔν συνεχεῖ τὸ ποσὸν ὑπαρχέτω, ποσῷ δὲ
ὑδὲν ὑσία, ὥς τε ὑδὲ συνεχεῖ ὑδὲν ὑσία. ἕκ ἄρα ἀμεσος ἢ πρό-
τασις ἢ λέγουσα "ὑδὲν συνεχές ὑσία." id. f. 41 b.

79^b οἷον ἔξω τὸ α' σῶμα, τὸ δὲ β' συνεχές. ἔστιν ἔν ὅλῳ ὅτι
4 τὸ μὲν α' ἐν ὅλῳ τινὶ τῇ ὑσίᾳ ἐστὶ, τὸ δὲ β' ἐν τῷ ποσῷ. ἕκ ἀμέσως 20
ἔν ἀποφανθήσει τὸ α' τὸ β', τυτέστιν ὅτι τὸ σῶμα κατ' ὑδὲνός
συνεχὺς. γίνοντι δὲ δύο συλλογισμοὶ οἱ προειρημένοι. id. ib.

79^b εἰπὼν ὅτι ἐγγωρεῖ τὸ μὲν α' εἶναι ἐν τινὶ ὅλῳ, τὸ δὲ β' μὴ εἶναι
5 ἐν τῷ τῷ, νῦν τὸ το δεῖξαι βύλετο. συζοχίαν ἔν καλεῖ τὴν ἀφ'
ἐκάστου γένους καταγομένην σειρὰν, οἷον ὑσίαν, σῶμα, ἐμφύλον, 25
ζῶον, λογικόν. καὶ πάλιν ἐπαλλάττουσα μὲν πρὸς αὐτὴν συζυγία,
τυχόντων καὶ τὸ μὲν διαφέρουσα καὶ τὸ δὲ κοινωῦσα, ὑσία, σῶμα,
ἐμφύλον, βαρύν. αὐτῷ ἢ κοινὰ ἔχουσι γένη τὴν τε ὑσίαν καὶ τὸ
σῶμα. ἄλλη δὲ τις συζοχία μὴ ἐπαλλάττουσα πρὸς τὴν πρῶ-
την, τυτέστι μὴ κοινωῦσα, ἔξω ποσόν, συνεχές, διωρισμένον, 30
ἀριθμός. ὅλῳ ἔν, φησὶν, ἐκ τῶν μὴ ἐπαλλάττουσῶν ὅτι ἐνδέχεται
τὸν ἕνα ὅρον ἐν τινὶ εἶναι, τὸν δὲ ἕτερον μὴ εἶναι ἐν τῷ τῷ. id. ib.

79^b τυτέστιν, ἐγγωρεῖ τὸ α' μὴ εἶναι ἐν τῷ τῷ ἐν ᾧ καὶ τὸ β'.
11 id. ib.

79^b τυτέστιν, ἐὰν μὴ τὸ α' μὴδὲ τὸ β' ἐν τινι καθολικωτέρῳ ὑπάρχει, 35
12 ἀλλ' ὥσιν αὐτὰ καθολικώτερα, ἀποφάσκει δὲ τὸ ἕτερον τῷ ἑτέρῳ,
ἀνάγκη ἀμέσως ἀποφάσκει. id. ib.

79^b ἐὰν δὲ τεθέντος μέσου ὅρου δεύτερον γένη) χῆμα, δύναιτο ὃ
13 μέσος ἑκατέρῳ τῶν ἄκρων ἀποφάσκει. τῷ τῷ δὲ αἴτιον τὸ ἐν
δευτέρῳ χῆματι ἀδιάφορον εἶναι ἐν ὁποιοδήποτε προτάσει ἢ ἀπό- 40
φασιν ἢ. id. f. 42.

79^b προστίθοντες ἐστὶν ἐπισήμονι μὴ μόνον ὅσα εἰς τὴν διδασκαλίαν
23 ἀνήκει τῆς ἐπισήμης παραδιδόναι, ἀλλὰ καὶ τὴν παρεπομένην τῇ
ἐπισήμῃ ἀπάτην ἐκτίθεσθαι. ὥτως ἔν καὶ ὁ Ἀριστοτέλης εἰπὼν τί
ποτέ ἐστιν ἐπισήμη καὶ ἐκ τίνων, τίς τε ἡ διαφορὰ τῷ διότι συλλο- 45
γισμῷ πρὸς τὸν τῷ ὅτι, καὶ ὅτι ὥσπερ εἰσὶν ἀμεσοὶ καταφάσεις,
ὥτως εἰσὶ καὶ ἀποφάσεις ἀμεσοὶ, ἐπειδὴ πρὸς τὴν διδασκαλίαν τῆς
ἀπάτης συνεβάλλετο αὐτῷ ὃ περὶ τῶν ἀμέσων ἀποφάσεων λό-

γος, νῦν προτίθεται διδάξαι καὶ πόσους τρόπους γίνεσθαι ἐν ταῖς ἐπισή-
μας ἢ ἀπάτη. ἵνα δὲ εὖ καὶ πόσους τρόπους γίνεσθαι ἐν ταῖς ἐπι-
σήμας ἢ ἀπάτη, κέκληται διαιρέσει τοιαύτη, καὶ φησὶν ἢ ἀγνοία
ἢ καὶ ἀπόφασιν ἐστὶν ἢ καὶ διάθεσιν. ἀλλὰ περὶ μὲν τῆς καὶ ἀπό-
φασιν ἀγνοίας ὑδὲ μνήμην ἐν ταῖς ταύταις ποιεῖν, ἐπειδὴ μὴδὲ
ὅλως ὑποδύεσθαι ἐπισήμην. id. ib.

λέγει δὲ καὶ διάθεσιν ἀγνοία, ὅτι δίδκεται πως ἤδη κατ'
αὐτὴν· αἰετῶν ἢ εἰδέναι τις ὃ ἐκ ἐπίστασθαι. ταύτην ταύτην συμβαί-
νει τὴν ἀγνοίαν γίνεσθαι μὲν καὶ περὶ τὰ ἀμέσως ὑπάρχοντα ἢ μὴ
ὑπάρχοντα, γίνεσθαι δὲ καὶ περὶ τὰ διὰ τῶς μέσου, διχῶς δὲ περὶ
ἀμφοτέρων· ἢ ἢ ἄνευ συλλογισμῷ καθ' ἀπλὴν ἔννοιαν ἢ διὰ συλ-
λογισμῷ. Themist. f. 7 b.

εἰπὼν ὅτι ἢ μὴ καὶ ἀπόφασιν ἀγνοία ἀλλ' ἢ καὶ διάθεσιν μόνη 79^b
ἐστὶν ἢ διὰ συλλογισμῷ γνωμένη ἀπάτη, καὶ ὁφείλων ἐπαγαγεῖν 25
ὅτι ἐστὶ καὶ ἢ ἄνευ συλλογισμῷ (τὸ τοῦ ἢ τὸ ἀκλόνητον), ὁμῶς ἐπα-
ναλαμβάνει τὴν λόγον καὶ φησὶν "αὐτὴ δέ," τυτέστιν ἢ καὶ διάθεσιν
γνωμένη· ταύτην ἢ διαιρεῖ εἰς τε τὴν διὰ συλλογισμῷ καὶ εἰς τὴν
ἄνευ συλλογισμῷ. τὸ δὲ "ἐν μὲν τοῖς πρῶτως ὑπάρχουσιν ἢ μὴ
ὑπάρχουσιν," τυτέστιν ἐν ταῖς ἀμέσως προτάσεσιν ἢ ἀποφάσεσιν
(τυχόντων ἢ κατηγορικαῖς ἢ ἀποφατικαῖς· ἐν ἐκάστῃ ἢ τῶν ἐστὶ καὶ
ἄνευ συλλογισμῷ τὴν ἐναντίαν ἀπάτην δοῦναι καὶ μὴ συλλο-
γισμῷ) διχῶς εἶπε συμβαίνειν. ἴσως δὲ καὶ βυληθεῖς ἐξ ἀρχῆς τῆς
μὴ συλλογισμῷ ἀπάτης τὴν διαίρεσιν εὐθὺς ποιήσας πρὶν μνη-
στῆσαι τὸ ἄνευ συλλογισμῷ, εἶπε τὸ "ἐστὶ μὲν ἢ διὰ συλλογισμῷ
γνωμένη ἀπάτη." εἶτα πάλιν καλὸν νομίσας πρότερον εἰπεῖν πο-
σαχῶς ἢ καὶ διάθεσιν γίνεσθαι ἀπάτην, ἐπανέλαβε τὴν λόγον καὶ εἶπεν
"αὐτὴ δ' ἐν μὲν τοῖς πρῶτως ὑπάρχουσιν" καὶ τὰ ἐξῆς. Ioh. Phil.
f. 42 b.

ἐὰν ἀμεσος ἢ ἢ ἀπλὴ ἀπόφασις, ἐὰν διὰ συλλογισμῷ γί- 79^b
νη) ἢ ἀντικειμένη ταύτη κατάφασιν, λήλει μέσον τινὰ ὅρον, 29
οἷον τὸ γ', καὶ συλλογισμῷ ἡπατημένως διὰ μέσου τῷ γ', ὅτι τὸ α'
παντὶ τῷ β' ὑπάρχει. ποσαχῶς δὲ γίνεσθαι παραλογισμὸς ἐν
τῷ τῷ, ἐφεξῆς ἐπάγει. id. f. 43.

ἐπειδὴ εἶπεν ὅτι ἐνδέχεται ἀμφοτέρων τὰς προτάσεις εἶναι 79^b
ψευδεῖς, πῶς ἐνδέχεται τὸ τοῦ, διὰ τῶν τῶν προστίθουσιν. ὅταν, φησὶν, 35
ὥτως ἔχη τὸ μέσον ὥς τε τὸν μέσον ὅρον μήτε ὑπὸ τὸν μεῖζονα εἶναι
ὅρον μήτε τὸν ἐλάττωτος κατηγορεῖσθαι. τοῦτος δὲ ἐστὶν ὅταν ἐλά-
ττωτος ἢ ἑκατέρω. id. ib.

ὅτι δὲ τὴν μεῖζονα πρότασιν τὴν α' γ' ἐγγωρεῖ ἀληθῆ εἶναι, 80^a
διὰ τῶν τῶν πρὸς τὸν. ἐνδέχεται γὰρ, φησὶ, τὸ α' καὶ τῷ β' καὶ τῷ γ' ὑπάρ- 2
χειν ἀτόμως. ἐνταῦθα δὲ πῶς φησὶν ὑπάρχειν ἀμέσως τὸ α' καὶ
τῷ γ' καὶ τῷ β', πολλὰ ζήτησις τῷ Ἀλεξάνδρῳ γέγονε· καὶ μὴ
τὰ πολλὰ λέγει τὴν ἀληθῆ τὸ ἦρητ διάνοιαν, ὅτι "ὑπάρχειν" ἐν-
ταῦθα λέγει ὃ τὸ καταφάσκει ἀλλ' ἀπλῶς τὸ κατηγορεῖσθαι,
εἴτε καταφατικῶς εἴτε ἀποφατικῶς. ἐνδέχεται ἔν, φησὶ, τὸ α'
ἀμέσως καὶ τῷ β' καὶ τῷ γ' κατηγορεῖσθαι, ἀλλὰ τῷ μὲν γ' καταφα-
τικῶς, τῷ δὲ β' ἀποφατικῶς. εἰ ἢ εἴη τὸ γ' εὐθὺς ὑπὸ τὸ α' καὶ
μὴ μὴ πλείονα, οἷον τῷ α' ὄντος ὑσία, εἰ τὸ γ' εἴη τὸ εὐθὺς ὑπὸ

τὴν ὕσταν, οἷον τὸ σῶμα, τότε ταύτη ἀμέσως ἡ ὕστα κατηγορηθήσεται, τῷ δὲ β', τυτέσι τῷ ποῦ, ἀμέσως ἀποφανθήσεται. εἰ δὲ ἀμέσως ἐνδέχεται. τῷ γ' κατηγορεῖσθαι, ἐνδέχεται ἄρα ἀληθὴ εἶναι τὴν μερίζονα πρότασιν, λόγῳ δὲ τὴν α' γ'. id. ib.

80^a 4. ὁ πρὸς τὸ προσεχῶς εἰρημένον τῷ τὸ "ὅταν ᾗ πρῶτως τὸ 5 αὐτὸ κατηγορηθῇ πλεόντων," ἀλλὰ πρὸς τὸ πρὸ αὐτῷ τὸ "ἀλλὰ καὶ τὴν ἑτέραν ἐνδέχεται ἀληθὴ λαμβάνειν, ὁ μόντοι ὁποτέραν ἔτυχεν, ἀλλὰ τὴν α' γ'" (p. 79 b 40). εἴτα ἐφεξῆς "διαφέρει δὲ ὅθεν, ὅδ' εἰ μὴ ἀτόμως ὑπάρχει," τυτέσι πρὸς τὸ γενέσθαι τὴν μερίζονα πρότασιν ἀληθῆ, τὴν α' γ', ὅθεν διαφέρει εἴτε ἀμέσως καταφά- 10 σκιοιτο τὸ α' τῷ γ', τυτέσιν ὁ μερίζων ὅρος τῷ μέσῳ, εἴτε μὴ ἀμέσως ἀλλὰ διὰ πλεόντων, τυτέσιν εἰ μὴ ὁ μέσος εἴη ὑπὸ τὴν μερίζονα εὐθὺς τεταγμένος ἀλλὰ μὲν πολλὰ. τῷ ᾗ α' ὕστα ὅτος, τῷ δὲ γ' σῶμα, ἀμέσως αὐτῷ κατηγορεῖται τὸ α'. εἰ δὲ τι τῶν κατωτέρω, οἷον ζῶον ἢ λογικόν ἢ ἑτερόν τι τοῦτον, ἔκ ἀμέσως 15 μὲν τὸ α' τῷ γ', ὑπάρχει δὲ ὅμως ἀληθές. πρὸς ὅν τὸ γενέσθαι τὴν μερίζονα πρότασιν ἀληθῆ ὅθεν διαφέρει εἴτε προσεχῶς ὑποκείτο τῷ μερίζονι ὁ μέσος εἴτε μὲν πολλὰ. id. f. 43 b.

80^a 8. ἐπειδὴ εἶπε πῶς γίνετο ἡ ἀπάτη ἢ περὶ τὰς ἀμέσους κατα- 8 φατικὰς προτάσεις καταφατικὴ ὕστα, ὅτι ἐν μόνῳ τῷ πρῶτῳ 20 γήματι, καὶ ἡτοὶ ἀμφοτέρων τῶν προτάσεων ὅσων ψευδῶν ἢ θατέρας, νῦν δείκνυσιν πῶς γίνετο ἡ ἀποφατικὴ ἀπάτη ἢ ταῖς ἀμέσους καταφατικαῖς ἀντικειμένη προτάσεις. γίνετο ὅν, φησί, καὶ ἐν τῷ πρῶτῳ καὶ ἐν τῷ δευτέρῳ γήματι, διότι τὸ καθόλου ἀποφατικόν ἐκ ἀμφοτέρων συνάγεται. καὶ ὅτι δι' ἀμφοτέρων ψευδῶν προτάσεων, 25 ἡτοὶ διὰ θατέρας μόνης ψευδὸς θατέρας δὲ μόνης ἀληθῆς. id. ib.

80^a 11. λαμβάνει πάλιν μερίζονα μὲν ὅρον τὸ α', ἐλάττωνα δὲ τὸ β', καὶ 11 πάλιν καταφάσκει ἀμέσως τὸ α' τῷ β'. οἷον ἔσω τὸ μὲν α' ζῶον, τὸ δὲ β' πεζόν. τὸ ζῶον τοίνυν ἀμέσως ὑπάρχει παντὶ πεζῷ. ἡ ὅν ἀπάτη ἢ λέγουσα τὸ α' μὴδὲν ὑπάρχειν τῷ β', ἡδύνατο ἂν ἐν 30 πρῶτῳ γήματι ἐκ δύο ψευδῶν προτάσεων συνάγῃν τῷ ἐμμεσον. ἔλαβεν ὅν ὅρον τοῦτον ὥστε τὴν μερίζονα καὶ αὐτὴ καὶ τῷ ἐλάττωτος ἀμέσως κατηγορεῖσθαι καταφατικῶς, τυτέσιν εὐθὺς τὰ ὑπὸ τὴν μερίζονα ὅρον ἀντιδιηρημένα ἀλλήλοις εἶναι. οἷον εἰ ὁ μερίζων εἴη ὕστα, ὁ δὲ ἐλάττω σῶμα, τὸ ἀντιδιηρημένον τῷ σώματι 35 εἶδος, τυτέσι τὸ σώματον, μέσος ἔσται. ὁμοίως δ' εἰ μερίζονα ἔλαβε τὸ ζῶον, ἐλάττωνα δὲ τὸ πεζόν, μέσον ἔσται τὸ πτηνόν, ὅπερ ἀντιδιηρηθῇ τῷ πεζῷ. δῆλον ὅν ὅτι καὶ τῷ πτηνῷ καὶ τῷ πεζῷ ἀμέσως ὑπάρχει τὸ ζῶον. τοῦτον ὅν ὅτος τῷ μέσῳ, εἰ λαβῶν τὸ μὲν α' μὴδὲν τῷ γ' ὑπάρχειν, τὸ δὲ γ' παντὶ τῷ β', δῆλον ὅτι ἀμφο- 40 τεραὶ ἔσονται ψευδεῖς. id. ib.

80^a 14. τέως λαμβάνει τὴν μὲν μερίζονα ἀληθῆ, τὴν ἀποφατικὴν, τὴν 14 δὲ ἐλάττωνα ψευδῆ. τῷ τὸ ὅταν ὁ μέσος ὅρος ἀμφοῖν ἀλλότριος ληθῇ, οἷον ζῶον - λίθος - λογικόν. ζῶον ὅθεν λίθῳ ὑπάρχει, λίθος παντὶ λογικῷ ὑπάρξει, ζῶον ἄρα ὅθεν λογικῷ. καὶ ἔστιν 45 ἡ ἀποφατικὴ μόνῃ ἀληθῆς. ὅτω μὲν ὅν διὰ τῶν ὁρων σαφὲς ὅτος ὁ λόγος. αὐτὸς δὲ καὶ διὰ τινων καθολικωτέρων λόγων τῷ τὸ πι- σῶ. id. f. 44.

ἐνδέχεται, φησί, μᾶλλον δὲ ἀνάγκη τὴν ἐλάττωνα πρότασιν 80^a τὴν γ' β' ψευδῆ εἶναι, ἐπειδὴ περ ἀδύνατόν ἐστιν, εἴπερ ἀληθῶς τὸ 17. α' τῷ γ' ἀποφάσκειτο, τὸ γ' τῷ β' ἀληθῶς κατηγορηθῆσαι. εἰ ᾗ ἀληθῶς καταφάσκειτο τὸ γ' τῷ β', ἔκτε ἀληθῶς τὸ α' τῷ γ' ἀποφάσκειτο. εἰ ᾗ τὸ γ' παντὶ τῷ β' ὑπάρχει, ἀλλὰ δῆλον ὅτι καὶ τὸ α' παντὶ τῷ β' ὑπάρχειν, ἐν τῷ τρίτῳ γήματι συναχθήσεται τὸ α' τινὶ τῷ γ' ὑπάρχειν. ἀλλ' ὑπέκειτο μὴδὲν ὑπάρχειν τῷ γ' τὸ α'. ὥς ἔκ ἐνδέχεται τῆς μερίζονας καὶ ἀποφατικῆς ἀληθῆς ὕστερ τὴν ἐλάττωνα καὶ καταφατικὴν ἀληθῆ εἶναι. id. ib.

ἐνταῦθα τὸ ἀντικείμενον ὑποτίθεται, τὸ τὴν μὲν ἐλάττωνα ἀληθῆ 80^a εἶναι τὴν δὲ μερίζονα ψευδῆ. τῷ τὸ συμβαίνει, φησί, εἰ λη- 21. φθῇ μέσος ὅρος τοῦτος ὥστε εἶναι τὴν ἐλάττωνα ὑπ' αὐτὴν καὶ αὐτὴν ἐν τῷ μερίζονι. εἰ ᾗ ὅτως ληφθῇ ὁ μέσος ὥστε τὴν ἐλάττωνα καὶ ἐν αὐτῷ εἶναι καὶ ἐν τῷ μερίζονι, ἀνάγκη, φησί, θατέρον ὑπὸ θατέρον εἶναι, τυτέσι τὸν τε μέσον ὑπὸ τὴν μερίζονα καὶ τὴν ἐλάττωνα ὑπὸ τὴν μέσον. εἰ ᾗ ἀμέσως ὑπάρχει τῷ β' τὸ α', ὑπάρχει δὲ καὶ τὸ γ' τῷ β', πᾶσα ἀνάγκη ἐξισάζειν τὸ α' καὶ τὸ γ', ὥστε καὶ τὸ α' ἐν τῷ γ' ἐστὶ καὶ τὸ γ' ἐν τῷ α'. τοιαῦτα γὰρ ἐστὶ τὰ ἐξισάζοντα. οἷον ἔσω τὸ α' γελασκόν, τὸ β' ἄνθρωπος, μέ- 25 σος δὲ ὅρος ἔσω τὸ ὀρθοπεριπατητικόν. δῆλον ὅν ὅτι ὁ μὲν ἄνθρωπος ἐν τῷ ὀρθοπεριπατητικῷ, τὸ δὲ ὀρθοπεριπατητικόν ἐν τῷ γελασκῷ, τὸ δὲ γελασκόν ἐν τῷ τῷ. καὶ συντόμως εἰπεῖν, τὸς τρεῖς ὅρος τῶν ἐξισάζοντων ληπτέον. ὅτω ᾗ ἐχόντων ὁ μερίζων ψευδῶς ἀποφάσκει τὸ μέσον, ὁ δὲ μέσος ἀληθῶς καταφάσκει τὸ ἐλάττωτος. id. f. 44 b.

ἐν τῷ τῷ δευτέρῳ γήματι ἀνάγκη ἦν πάντως ἀνομοιοχῆ- 80^a 32. μονας εἶναι τὰς προτάσεις, εἴπερ ἔδει συλλογιστικόν εἶναι τὸ γήμα. ἀλλὰ καὶ ὁ τῆς ἀπάτης συλλογισμὸς ὑποδύμενος τὴν ἐπισήμην χρῆσθαι τοῖς συλλογισμοῖς ἐρρωμένοις καὶ τὸ γήμα, τῇ δὲ ὕλη μόνῃ τὸ ψεύδος λήψεται, ὥστε καὶ ἐν τοῖς ἐμπροσθεν εἰπομένῳ σο- 32. φιστικόν ᾗ τὸ παρά τὸ γήμα τὸς παραλογισμὸς ποιεῖται. id. ib.

τὸ "εἰ ὅτω λαμβανόμενα ψευδεῖς," τυτέσιν εἰς τὸ συλλο- 32. γίσασθαι τὸ ἀποφατικόν συμπέρασμα ψευδὲς ὅν ἐν δευτέρῳ γήματι, δέοι τὴν μὲν ἀποφατικὴν λαβεῖν τὴν δὲ καταφατικὴν, καὶ ταύ- 32. τας ψευδεῖς διῶν, δῆλον, φησί, ὡς ἀνάπαλιν ἔξωσι, τυτέσιν ἡ ἀποφατικὴ καταφατικὴ γνωμένη ἀληθῆς ἔσται, ὁμοίως καὶ ἡ ἀπο- 32. φατικὴ καταφατικὴ. τῷ τὸ δὲ δέδεικται ἀδύνατον, ὥστε ἔκ οἷον τε καθόλου ψευδεῖς ἀμφοτέρας λαβεῖν. id. f. 45.

δείξας ὅτι ἔκ οἷον τε ψευδεῖς διῶν λαβεῖν ἀμφοτέρας, μέ- 80^a 33. τεισι τὰς ἐπὶ τι ψευδεῖς λαβεῖν, καὶ δείκνυσιν. ὅταν ᾗ ὁ μέσος 33. ὅρος ὅτως ἔχη πρὸς ἀμφοτέρας τὰ ἄκρα ὡς ἐπὶ μέρους ἑκατέρω κατηγορεῖσθαι, δῆλον ὅτι εἰ ληφθῇ τῷ μὲν μὴδὲν ὑπάρχειν τῷ δὲ παντὶ, ἀμφοτέρας ἐπὶ τι ψευδεῖς ἔσονται. οἷον ἔσω τὸ μὲν α' ζῶον, τὸ δὲ β' λογικόν, τὸ δὲ γ' μέσος ὅρος, θνητόν. δῆλον δὲ ὅτι τὸ 33. θνητόν τινὶ ζῷῳ καὶ τινὶ λογικῷ ὑπάρχει. id. ib.

τυτέσιν, εἰ ἡ μερίζων πρότασις ἀποφατικὴ εἴη, ἀληθῆς μὲν 80^a 6. ὕστερ αὐτῆς ἡ ἐλάττωνα καθόλου ψευδὴς ἔσται. εἰ ᾗ τὸ γ' μὴδὲν 6. τῷ α', τὸ δὲ α' παντὶ τῷ β', τὸ γ' ὅθεν τῷ β' ὑπάρχει ἐν πρῶτῳ

χήματι. εὖν ἔν ληφθῇ παντὶ τῷ β' τ' γ', καθόλου ψευδὴς ἔσται, οἷον ἄψυχον ὑδενὶ μὲ ζῶντι, παντὶ δὲ λογικῷ. εὖν μέντοι ἡ ἐλάττων ἀληθὴς ἢ μόνως, ἐπὶ τι ψευδὴς ἔσται ἢ μείζων. ὁ γὰρ παντὶ τῷ β' ὑπάρχει, τὸτο καὶ τῷ α' τὴν ὑπάρξει. εἰ γὰρ τ' γ' παντὶ τῷ β', ἀλλὰ καὶ τ' α' παντὶ τῷ β', ἐν τρίτῳ χήματι τ' γ' τὴν τῷ α' 5 ἔσται. εὖν ἔν ληφθῇ ὑδενί, ἐπὶ τι ψευδὴς ἔσται. ὅροι δὲ οἷον ζῶν-πεζόν-πτηνόν. πεζόν γὰρ ὑδενὶ πτηνῷ, ἀληθές, τινὶ δὲ ζῶντι. εὖν ἔν λαβωμένον πεζόν ὑδενὶ ζῶντι, ἐπὶ τι ψευδὴς ἔσται. id. f. 45 b.

80b 17. προθέτο παραδόναι τὴς τῆς ἀπάτης συλλογισμῶς, καὶ πό-
σους γίνοντο τρόπους. εἰρηγὶ δὲ ὅτι ἡ περὶ τὰς ἀμέσους γίνετο ἡ 10 ἀπάτη προτάσεις ἢ περὶ τὰς ἐμμέσους. διδάξας ἔν πῶς γίνετο περὶ τὰς ἀμέσους προτάσεις, νῦν μετέρχετο δεῖξαι πῶς γίνετο καὶ περὶ τὰς ἐμμέσους. καὶ ἐπειδὴ καὶ αὐτὴ διχῇ γίνοντο, ἦγεν ἀποφα-
τικῶς καὶ καταφατικῶς, παραδέδωκε δὲ πρότερον τὴς καταφατι-
κῶς συλλογισμῶς τ' μὴδὲν ὑπάρχον παντὶ ὑπάρχειν λέγοντας, 15 νῦν παραδίδωσι καὶ τὴς ἀποφατικῶς τ' παντὶ ὑπάρχον μὴδὲν ὑπάρχειν λέγοντας, καὶ πρῶτος γε τὴς ἐν τῷ πρώτῳ χήματι.
id. ib.

80b 20. ἀντίφασιν ἐνταῦθα ὃ τὴν κυρίως ἀντίφασιν λέγει, ἀλλὰ
τὴν τῇ ψευδεὶ ἐναντίαν καθόλου ἀληθῆ πρότασιν. φησὶν ἔν ὅτι 20 τὸτον καλῶ οἰκείον μέσον, δι' ὃ τ' ἀντικείμενον τῷ ψευδεὶ ἀλη-
θὲς συνήκει συμπεράσμα. id. f. 46.

80b 24. τὴν τῆς, ὃ μεταλαμβάνει ἀποφατικὴν ὑπὸ τῆς ἀπάτης.
ἔχ' οἷον τε γὰρ ἐν πρώτῳ χήματι ἀποφατικὴν εἶναι τὴν ἐλάττωνα. 25 τὴν μέντοι μείζονα δεῖ ἀντιστρέφαι ἦγεν μεταλαβεῖν καὶ ἀντὶ κα-
ταφατικῆς ποιῆσαι ἀποφατικὴν, ἵνα τ' ἀποφατικὸν ψευδὸς συνα-
χθῇ. εἰ τοίνυν ἡ καταφατικὴ ὅσα ἀληθὴς ἐστὶ, δῆλον ὅτι ἡ ἀπο-
φατικὴ γενόμενὴ ψευδὴς ἔσται. id. ib.

80b 26. ἐξ ἄλλης, φησὶ, συζοχίας, τὴν τῆς μὴ ἐξ ἧς οἱ ἀποδεικτικοὶ
μέσοι ἐλήφθησαν, ἀλλ' ἐξ ἧς ληφθεῖεν ἂν οἱ διαλεκτικοί. καὶ ἐπὶ 30 τῶν ἔν εἰ τῷ αὐτῷ μέσῳ χρήσετο ὁ τῆς ἀπάτης ὧς καὶ ὁ διαλε-
κτικὸς συλλογισμὸς ἐχρήσατο, τὰ αὐτὰ συμβήσετο. id. ib.

80b 31. ἡ αὐτὴ, φησὶν, ἐστὶν ἀπάτη ἢ περὶ τὴν ἀποδεικτικὸν συλλογι-
σμὸν λαμβανομένη τῇ περὶ τὴν διαλεκτικόν, ὅταν τῷ αὐτῷ χρή- 35 σῃ μέσῳ ἢ ἀπάτῃ ὧς καὶ ὁ τ' ἀληθὲς συνάγων. καὶ ἐπ' ἀμφοτέρω-
ρων γὰρ ἡ μὲ μείζων ἀεὶ ψευδὴς, ἡ δὲ ἐλάττω ἀεὶ ἀληθὴς. δια-
φέρουσι δὲ τῷ τῆς μέσους ἐξ ἄλλης καὶ ἄλλης συζοχίας εἶναι, ὡς
εἴρηκε. id. ib.

80b 32. εὖν, φησὶ, μὴ τῷ αὐτῷ χρήσῃ μέσῳ ὁ τῆς ἀπάτης συλλο-
γισμὸς ὧς καὶ ὁ τῆς ἀληθείας ἐχρήσατο, ἀλλ' ἐτέρῳ, ἐνδέχεται καὶ 40 τὰς δύο ψευδεῖς εἶναι καθόλου. οἷον εἰ μέσος ληφθεὶς τοῦτο
ὡς εἶναι μὲ ὑπὸ τὴν μείζονα, ἀντιδιηγήσῃ δὲ τῷ ἐλάττω. οἷον εἰ
τ' ζῶν παντὶ ἀνθρώπῳ ὑπάρχει, θέλων δὲ δεῖξαι ὅτι ὑδενί, λαβὼι
μέσον ὅρον, εἰ τύχοι, τὸν ἵππον. ζῶν γὰρ ἐρεῖ ὑδενὶ ἵππῳ, ἵππος
παντὶ ἀνθρώπῳ. καὶ ἀμφοτέρω ψευδεῖς καθόλου. εὖν δὲ ὁ μέσος 45 ὅρος
ληφθῇ μερικώτερος τῷ ἐλάττω, ἢ μὲ μείζων ἔσται ὅλη ψευ-
δὴς, ἢ δὲ ἐλάττω ἐπὶ τι ψευδὴς. οἷον εἰ τ' ζῶν παντὶ ἀλόγῳ
ὑπάρχει, λαβόμεν δὲ μέσον ὅρον τ' χρεμετιστικόν (ζῶν μὲ γὰρ ὑδενὶ

χρεμετιστικῷ), καὶ ἐστὶν ὅλη ψευδὴς. χρεμετιστικὸν δὲ παντὶ ἀλόγῳ,
καὶ ἐστὶν ἐπὶ τι ψευδὴς. δυνατὸν δὲ καὶ τὴν μείζονα λαβεῖν ἐπὶ τι
ψευδῇ, τὴν δὲ ἐλάττωνα καθόλου ψευδῇ. id. ib.

ἐναντίως, δῆλον ὅτι ἡ ὡς ἔχουσι φύσεως. εἰ γὰρ τ' γ' ὑπὸ τ' 80b
α' ἐστὶ, δῆλον ὅτι παντὶ τῷ γ' ὑπάρχει τ' α'. ἀλλὰ μὴν τ' γ' ὑδενὶ 35
τῷ β' ὑπάρχει. εἰ ἔν δὲ συλλογιστικὸν γενέσθαι τ' χήμα, ἐναντίως
λαμβάνοντων αἱ προτάσεις ἢ ἔχουσιν, ὥς τὴν μείζονα ἀποφα-
τικὴν γενέσθαι, τὴν δὲ ἐλάττωνα καταφατικὴν. αἱ ἔν λαμβανόμε-
ναι ἀμφοτέρω ψευδεῖς ἔσονται. id. f. 46 b.

λέγει πῶς ἡ μὲ ἐτέρα ψευδὴς ἢ δὲ ἐτέρα ἀληθὴς γίνετο. ὅταν, 80b
φησὶν, ὁ μέσος ἀλλότριος ἢ τῷ μείζονος. ἀληθῶς γὰρ αὐτῷ ἀπο- 40
φάσκει ἐξ ἀνάγκης. τὸ ἔν α' μὴδὲν τῷ γ' ὑπάρχοντος ἀληθῶς,
ὑδὲ γ' ὑδενὶ τῷ β' ὑπάρχει. εἰ ἔν ληφθεὶς παντὶ, ψευδὴς ἔσται.
εἰ δὲ τις λέγοι ὅτι ἐνδέχεται τ' μὲ α' μὴδὲν τῷ γ' ὑπάρχειν, τ' δὲ
γ' παντὶ τῷ β', καὶ τ' α' δῆλον ὅτι ὑδενὶ τῷ β' ὑπάρχει. ὑπέκλειτο
δὲ παντὶ. id. ib.

εἰπὼν πῶς ἐν τῷ πρώτῳ χήματι γίνετο ὁ τῆς ἐμμέσου ἀπά- 81a
της συλλογισμὸς ἀποφατικὸς ὢν, ἀντικείμενος τῇ ἀληθείᾳ κατα- 5
φάσει, νῦν λέγει πῶς καὶ ἐπὶ τῷ δευτέρῳ χήματι γίνετο. καὶ πρῶ-
τον μὲ ἐρεῖ, ὅπερ καὶ τοῖς ἀμέσοις εἴρηκεν, ὅτι ἔκ ἐνδέχεται καὶ ἐπὶ
τῷ αμφοτέρω καθόλου ψευδεῖς λαβεῖν (αἱ δὲ ἀποδείξεις αἱ
αὐταί), ἀμφοτέρας μέντοι ἐνδέχεται ἐπὶ τι ψευδεῖς λαβεῖν. καὶ ἵνα
συντόμως εἴπω, ὅπερ ἐπὶ τῶν ἀμέσων συμβαίνειν ἐδείξαμεν
προτάσεων, ταῦτα καὶ ἐπὶ τῶν συμβήσετο. id. ib.

εἰπὼν περὶ τῆς ἀποφατικῆς ἀπάτης τῆς μὴ ἀμέσου, βύλετο 81a
καὶ περὶ τῆς καταφατικῆς ἀπάτης εἰπεῖν. πάλιν δὲ καὶ αὐτὴ ἐν μόνῳ 16
τῷ πρώτῳ χήματι γίνετο. τ' γὰρ δευτέρον ἀποφατικὰ πάντως συνά-
γει, τ' δὲ τρίτον μερικὰ. ἐπὶ τῶν γὰρ ὅταν ὁ τῆς ἀπάτης συλ-
λογισμὸς δι' αὐτῷ τῷ μέσῳ γένῃ, δι' ὃ καὶ ὁ ἀληθὴς εἴτε ἀπο-
δεικτικὸς εἴτε διαλεκτικὸς, ἀνάγκη πᾶσα τὴν μὲ ἐλάττωνα ἀεὶ
ἀληθῆ εἶναι (ἡ αὐτὴ γὰρ ἐστὶ τῇ τῷ ἀληθὲς συλλογισμῷ), τὴν δὲ
μείζονα ἀεὶ ψευδῇ. ἀποφατικῆς γὰρ ὅσης τῆς μείζονος ἐν τῷ
ἀληθεῖ συλλογισμῷ, ἐν τῷ τῆς ἀπάτης μεταληφθεῖσιν εἰς κα-
ταφατικὴν, ἵνα γένῃ καταφατικὸν τ' συμπεράσμα. εἰ τοίνυν ἡ
ἀποφατικὴ ἀληθὴς, ἡ καταφατικὴ ψευδὴς ἔσται. μόνον ἔν ἡ
μείζων ἔσται καθόλου ψευδὴς. εἰ γὰρ ἀντιστραφεῖ ἡ ἐλάττω, τε- 30
τέστι μεταληφθεῖς καταφατικὴ ὅσα εἰς ἀποφατικὴν, ἀσυλλόγι-
σον ποιήσει τ' χήμα. ὥς ἡ μὲ ἐλάττω ἀεὶ ἀληθὴς ἐστὶν ἢ δὲ
μείζων ψευδὴς. id. ib.

εὖν ὁ καταφατικὸς τῆς ἀπάτης συλλογισμὸς μὴ διὰ τῷ 81a
αὐτῷ μέσῳ τῷ ἀληθεῖ περαινῇ, ἐνδέχεται καὶ ἀμφοτέρω εἶναι ψευ- 24
δεῖς καθόλου τὰς προτάσεις, ὡς ὅταν ὁ μέσος ἢ ἀμφοτέρω τῶν
ἄκρων ἀλλότριος. οἷον ὑποκείτω ζῶν μὴδὲν λίθῳ ὑπάρχειν. εἰ
ἔν τις λέγει παντὶ, καὶ μεταξὺ λαβὼι ἀλλότριον ἀμφοτέρω, οἷον
τ' ξύλον, ζῶν παντὶ ξύλῳ, ξύλον παντὶ λίθῳ, καὶ ἀμφοτέρω
ἐλαβε καθόλου ψευδεῖς. ἀμφοτέρας δὲ λαβεῖν ἐπὶ τι ψευδεῖς ἀδι-
νατον. ἐνδέχεται μέντοι τὴν μείζονα καθόλου λαβεῖν ψευδῇ, τὴν
δὲ ἐλάττωνα ἐπὶ τι, εἰ λαβὼι μέσον ὅρον μερικώτερον τῷ ἐλάττω-

νος, οἷον, εἰ τύχοι, κεραυνήτην λίθον· ζῶον γὰρ παντὶ κεραυνήτῃ, κεραυνήτης παντὶ λίθῳ· καὶ ἔστι ἐπὶ τι ψευδὴς· περιέχει γὰρ ὁ λίθος καὶ τὸν κεραυνήτην λίθον. πάλιν ἐξ ἀνάγκης παύσει τὴν μὴ μεῖζονα ἐπὶ τι ψευδῇ, τὴν δ' ἐλάττωνα καθόλου ψευδῇ, εἰ λάβω καθολικώτερον τῷ μεῖζονος μέσον ὅρον, οἷον ζῶον - ἐμφυχον - λίθος. ὅτι μὴ ὅν ἀμφοτέραι ψευδεῖς, δυνατόν δὲ καὶ τὴν ἐτέραν μὴ εἶναι ψευδῇ τὴν δὲ ἐτέραν ἀληθῇ. id. ib.

81^a 26. ἐνταῦθα ἀντὶ τῷ κατηγορεῖσθαι καταφατικῶς ἢ ἀποφατικῶς εἰληπῇ τὸ ὑπάρχειν. id. f. 47.

81^a 38. ἔδε περὶ τῶν τῶν φασκεν, ὅτι αἱ αἰτιολογίαι αἰτιαὶ εἰσι τῆς ἐπιστήμης (ὅτι γὰρ θέμις τὸ χεῖρον τῷ κρείττονος αἰτιον εἶναι), ἀλλ' ὅτι αἱ ψυχαὶ ἡμῶν ὡς ὑπὸ κάρου ἢ ὕδατος τῆς γενέσεως κατεχόμεναι δέονται τῶν αἰτιολογῶν καὶ ἀνακινῶν τὸν ἐν ἡμῖν τῆς γνώσεως σπινθῆρα κρυπτόμενον. καὶ ὥσπερ ὁ ἐν λήθῃ τυττός τῶν φίλων βαθεῖα γενόμενος ὅτι ἂν ποτε ἴσως ἔλθοι εἰς ἐννοίαν ἐκεῖν μνηστῆρας αὐτῷ ἀφορμῆς ἔξωθεν γενομένης, ἐπειδὴ δὲ ἱματίων τις τῷ φίλῳ δείξῃ ἢ ἕτερον τι, εὐθὺς κινεῖται εἰς ἐννοίαν τῷ γνωρίμῳ καὶ ἐν αὐτῷ τὸς ἐκεῖν τύπος ἀνακινεῖ, ὅτι δὲ καὶ τὰ αἰσθητὰ ἐρεθίζουσιν τὴν ψυχὴν προβάλλουσαν τὸς συνσιωμένους αὐτῇ τῶν παραδειγμάτων λόγους. . . διὰ καὶ ὁ Πλάτων δεδούκει φησὶν ἡμῖν ὥτα καὶ ὀφθαλμοὺς παρὰ τῷ δαμνῶντι, δι' ὧν τὸ τῆς φιλοσοφίας ἐπορισμάμεθα γένος. ὅτι γὰρ ὅτι ἐκ τῶν αἰσθητῶν πραγμάτων λαμβάνει τὴν γνώσιν ἢ ψυχὴν, δεδούκει ἰκανῶς ἐν τοῖς εἰς τὸν Φαίδωνα. id. f. 47 b.

81^a 39. τὰ μὴ γὰρ ἀξιωματικὰ ἐπαγωγῇ μανθάνομεν, καὶ τὰ αἰτήματα τῶν καθόλου ὄντα προτάσεις. διὰ τούτων δὲ τὰ ἀποδεκτά· διὰ γὰρ τῶν καθόλου αἱ ἀποδείξεις. id. ib.

81^a 4. τῷ τῷ, καὶ εἰ μὴ καθ' αὐτὰ ὑφίσταται, ἢ ἕκαστον εἶναι λέγει, οἷον τὸ ἴσον τῇ ἐπιφανείᾳ ἢ τῷ μήκει ἢ τῷ ὅτι τῷ ἕτερον. ὁμοίως γὰρ ἔστιν αὐτὰ καὶ δι' ἐπαγωγῆς πιεζόμενα, ὅτι ἢ ἐπιφανείᾳ μῆκος καὶ πλάτος ἔχει, ἐπειδὴ καὶ μᾶλλον τούτο πιεζόμενον ἐπαγωγῆς γινόμενης διὰ τῶν αἰσθητῶν. καὶ ὅτι τὰ τῷ αὐτῷ ἴσα καὶ ἀλλήλοις εἰσὶν ἴσα διὰ τῆς ἐπαγωγῆς ἐπιστεύσαμεν. μήποτε ὅν καὶ περὶ τῶν ἐξ ἀφαιρέσεως ἐν τούτοις φησὶν, ὅτι καὶ ταῦτα τῇ ἐπαγωγῇ γνωσόμενα, οἷον ὅτι τυχὸν πᾶς ἄνθρωπος τὴν κάτω γένυν κινεῖ, ἢ ὅτι ὁ πῦρ ἐστὶν ἢ ὁ ὀρθοπεριπατητικός· ταῦτα γὰρ ὅτι κατ' ἐπίνοιαν δύναται χωριᾶσθαι τῶν ὑποκειμένων, ὥσπερ οἱ κύκλοι καὶ τὰ τρίγωνα καὶ τὰ λοιπὰ. καὶ ὅτι τούτων ἕκαστον φησὶν, ἢ τοιοῦτόν ἐστι, τῇ ἐπαγωγῇ γνωσόμενα. id. ib.

81^a 10. ἐνταῦθα βεβαίως καλλιστὸν τι θεωρήματι παραδέναι ἡμῖν, λέγω δὲ ὅτι ὅτι ἐκ ἐνδέχεται ἐπ' ἀπειρον προΐεναι τὴν ἀπόδειξιν, τῷ τῷ ὅτι ὅτι ἐκ ἐπ' ἀπειρον τὸ ληφθὲν συμπέρασμα λαβόντας καὶ ἐπισυνάψαντας ἕτερον ὅρον ποιῆσαι συλλογισμόν. δείκνυσιν δὲ τούτο διὰ τῶν δειξάντων ὅτι ἐκ ἐπ' ἀπειρον προΐασιν αἱ κατηγορίαι· εἰ γὰρ ἐπ' ἀπειρον προΐασιν, ἀνάγκη ἢν πᾶσα δὴ καὶ τὰς ἀποδείξεις ἐπ' ἀπειρον προΐεναι. id. f. 48.

81^a 14. ἀρχὰς καὶ ὑποθέσεις τὰς προτάσεις λέγει· ὑποκειμένων γὰρ τούτων ὁ συλλογισμὸς γίνεσθαι. id. ib.

ἐπειδὴ εἶπεν ὅτι αἱ ἀποδείξεις ἐκ ἄλλως γίνονται ἢ διὰ τῶν ἀμέσων προτάσεων, φησὶν ὅτι εἰ διαλεκτικῶς συλλογίζονται τινες, ἐπειδὴ αἱ διαλεκτικοὶ συλλογισμοὶ ἐκ ἐξ ἀναγκαίων ἀλλ' ἐξ ἐνδέχων ἔχουσιν εἰλημμένας τὰς προτάσεις, ἐὰν ἄμεσοι μὴ ὦσι, δοκῶσι δὲ τῷ προσδιαλεγόμενῳ ἄμεσοι εἶναι, ὅθεν ἦσαν ὁ τούτος διαλεκτικῶς συλλογίζεσθαι· ἢ γὰρ διαλεκτικῇ ἐξ ἐνδέχων ἐστὶ συλλογισμῶν, ἔς' ἂν εἴη διαλεκτικῇ. id. ib.

ἐπειδὴ τῶν κατηγοριῶν αἱ μὲν εἰσι καὶ φύσιν αἱ δὲ παρὰ φύσιν, καὶ φύσιν μὴ ὅσαι ἢ τὰ καθολικώτερα τῶν μερικωτέρων κατηγορεῖσθαι ἢ τὰ συμβεβηκότα τῶν ὕσων, παρὰ φύσιν δὲ ὅσαι ὑποκείμενον μὴ ποῦσι τὸ συμβεβηκὸς κατηγορεῖσθαι δὲ τὴν ὕσιν, ὡς ὅταν εἰπωμεν ὅτι τὸ λευκὸν ἐκεῖνο ἄνθρωπος ἐστὶ, τὸ μέλαν τούτου κόραξ ἐστὶ. παρὰ φύσιν δὲ τὰ τοιαῦτα λέγονται ὅτι καὶ φύσιν μὴ ὑποκείνται αἱ ὕσιν, ἐν ταύταις δὲ ὑφίστανται τὰ συμβεβηκότα· ὅταν δὲ ὑποκείμενον μὴ ποιῶμεν τὸ συμβεβηκὸς τὸ μὴ πεφικὸς ὑποκείσθαι, κατηγορεῖσθαι δὲ τούτου τὴν ὕσιν ἥτις ὑποκείσθαι πέφικε, παρὰ φύσιν ποῦμεν τὴν κατηγορίαν. ἐπεὶ ὅν ζητεῖ εἰ ἐπ' ἀπειρον αἱ κατηγορίαι προΐασιν, εἰκότως πρότερον προσδιορίζεσθαι ὅτι περὶ κατηγοριῶν αὐτῷ ὁ λόγος τῶν καὶ φύσιν, ὅ τῶν παρὰ φύσιν, εἰ ἐπ' ἀπειρον αὐτῇ προΐασιν, εἴτε τὰ καθολικώτερα τῶν μερικωτέρων κατηγορεῖσθαι, οἷον τῷ ἀνθρώπῳ τὸ λογικὸν καὶ τούτου τὸ ζῶον καὶ τούτου τὸ ἐμφυχον, καὶ τούτου ἐπ' ἀπειρον δύναται προχωρεῖν, ἢ ἴσα. id. f. 48 b.

ἢ πρώτη ὑπόθεσις, ὡς ὁρίσμενον τῷ ἐχάστῳ ὄντος, ὁ μὴ-81^a νος μὴ ὑποκείνεται, ὅσα μὲν δὲ ἕτερον κατηγορεῖται, ἰδεῖν βεβαίως εἴτε ἐπ' ἀπειρον εἰσι τὰ κατηγορούμενα προϊόντα διὰ τῶν μέσων εἴτε μή. id. ib.

ἢ δευτέρα ὑπόθεσις ὁρίσμενον μὴ τὴν κατηγορούμενον ὑποτιθεῖσθαι καὶ ὅ μὴ ἐνδέχεται τι ἄλλο κατηγορεῖσθαι, ζητῶσα δὲ εἰ διὰ τῶν μέσων προΐεναι ἐπὶ τὰ ὑποκείμενα ἐπ' ἀπειρον προΐασιν, ἐπὶ τὰ μεταξὺ, ἄρα ἐνδέχεται ἀπειρα εἶναι ὁρίσμενων τῶν ἀκρων. ἢ τρίτη ὑπόθεσις, ὡς εἶναι τὸ γενικώτατον ὁρίσμενον, ὁμοίως καὶ τὸ εἰδικώτατον, ζητῶσα δὲ πρότερον τὰ μεταξὺ ἀπειρά ἐστιν ἢ ὅ, ὡς μήτε τὸ κατηγορούμενον διὰ τῶν μέσων προΐεναι φθάσαι ποτὲ ἐπὶ τὸ εἰδικώτατον, ὅπερ μόνως ὑποκείμενον ἦν, μήτε εἰδικώτατον ὁμοίως διὰ τῶν μέσων ἀνὸν φθάσαι ποτὲ ἐπὶ τὸ γενικώτατον. ταύτης δὲ τῆς ὑποθέσεως ἀληθὲς ὕψος ἀδύνατον ἄμεσον εἶναι πρότασιν. ἀλλὰ μὴν ἐκ ἐπὶ πάσης τῆς ληφθείσης ἐστὶ μεταξὺ ἐμβάλλειν ὅρον, ἐπεὶ, εἰ ὥριται μὴ τὰ πράγματα, καὶ ἐστὶ τῷ ἐχάστῳ, λέγω δὲ τῷ γενικωτάτῳ, ἀμέσως τινὲς ὑποκείμενης κατηγορεῖσθαι, καὶ ἕκαστον δὲ τῶν ληφθέντων ἐστὶν ὁρίσμενης τινὸς κατηγορεῖσθαι, ἀνάγκη πᾶσα πεπερασμένα εἶναι τὰ μέσα. id. f. 49.

διαφέρει δὲ τὸ σκέμμα τῷ τῷ προτέρῳ καὶ τῷ ὀσῶν καθ' ὅσον ἐκεῖ μὲν, εἰ ἐπ' ἀπειρον ἀνεῖσι τὰ κατηγορούμενα σκοπεῖται, ἐνταῦθα δὲ εἰ ἐπ' ἀπειρον κάτεισι τὰ ὑποκείμενα. τρίτον δ' ἐπὶ τούτοις πρόβλημα, εἰ τῶν ἀκρων ὁρίσμενων, καὶ ὄντος πρώτου κατηγορουμένου καὶ ἐχάστου ὑποκειμένου, τὰ μεταξὺ ἀπειρα εἶναι, ὡς

ἀεὶ τῆς ληφθείσης προτάσεως εἶναι τινα μέσον ὅσον, καὶ μηδὲν ἄλλο ἄλλα ἀμέσως κατηγοροῦν. Themist. f. 8.

82. α. τὸ δὲ ἢ πρὸς ἀλλήλα περαινέει, τούτοις τὰ ἄκρα, ἅπερ ἀποδείξαι βεβλημένα περαινέει εἰς ἀλλήλα. τὸ δὲ κατηγορούμενον δύναται διὰ τῶν μέσων προῖον φθάσαι ἐπὶ τὸ ὑποκείμενον, ὁμοίως καὶ τὸ ὑποκείμενον ἀνὸν διὰ τῶν μέσων φθάσαι ἐπὶ τὸ κατηγορούμενον· εἰ γὰρ περαινέει τὰ μέσα, δῆλον ὡς καὶ ἄπειρα τὰ μέσα. τὸ αὐτὸ δὲ ἐστὶ, φησί, καὶ τὸ ζητεῖν εἰ παντὶς ἐστιν ἀπόδειξις. Ioh. Phil. f. 49.

82. α. ὅτι τὰ αὐτά, φησὶν, ἐνδέχεται ζητεῖν ἐπὶ τῶν ἀντιστρέφοντων, ἅπερ ἐξηγούμεν ἐπὶ τῶν μὴ ἀντιστρέφοντων· ὅτε γὰρ τὸ ἔχατον ὑποκείμενον ὠρίζαι ἐν τοῖς ἀντιστρέφουσιν ὅτε τὸ ἔχατον κατηγορούμενον· τῷ γὰρ ἀντιστρέφειν πάντα ἀλλήλοις, εἴτε τὸ ἔχατον ὑποκείμενον λάβοις, εὐθύς εἰληφας τὸ ἔχατον κατηγορούμενον (ἀντιστρέφοντων γὰρ τῶν ὁρων τὸ ἔχατον ὑποκείμενον ἔχατον κατηγορούμενον γίνεσθαι), εἴτε τὸ ἔχατον κατηγορούμενον λάβοις, εὐθύς ἔχεις καὶ τὸ ἔχατον ὑποκείμενον διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν. οἷον ἀντιστρέφουσι πρὸς ἀλλήλα τὸ γελασκύν, τὸ νῦ καὶ ἐπισήμης δεκτικόν, τὸ ὀρθοπεριπατητικόν, τὸ πλατυνύχον, ὁ ἄνθρωπος, τὸ λογιόν, θητόν· ἐν τούτοις ὅν ὅτε τὸ ἔχατον ὑποκείμενον ἐστὶ λαβεῖν ὅτε τὸ ἔχατον κατηγορούμενον. id. f. 49 b.

82. α. τούτῳ, ἢ ὡς ὑποκείμενα λαμβάνεται ἢ ὡς κατηγορούμενα, πάντα πρὸς πάντα τὴν αὐτὴν χεῖρ ἔχει. id. ib.

82. α. τούτων δὲ μόνως διαφέρουσιν ἀλλήλων, διότι τῶν ἐξισαζόντων οἱ μὲν ὅσαι εἰσὶν, οἱ δὲ καθ' αὐτὸ συμβεβηκότα ταῖς ὅσαι. καὶ ταύτην γε καὶ ὁμοία ἢ ἀντιστροφή τῶν κατηγοριῶν, ἀλλ' ὅταν μὲν ὑποκειμένης τῆς ὅσαι, οἷον τὸ ἀνθρώπῳ, κατηγοροῦν τὸ συμβεβηκός, οἷον τὸ γελασκύν, εἰ τύχοι, ἢ τὸ ὀρθοπεριπατητικόν, καὶ φύσιν γίνεσθαι τὴν κατηγορίαν, ὅταν δὲ ὑποκείμενον ἢ τὸ γελασκύν ἢ τὸ ὀρθοπεριπατητικόν, κατηγοροῦν δὲ ὁ ἄνθρωπος τινὲς τέτων, παρὰ φύσιν. ἐκάλεσε δὲ τὴν μὲν παρὰ φύσιν κατηγορίαν συμβεβηκός, τὴν δὲ καὶ φύσιν ἀπλῶς ὅπως κατηγορίαν· μέλλει γὰρ μετ' ὀλίγον διαίρειν ποιῆσαι τῶν κατηγορουμένων. id. ib.

82. α. προθέμενος δεῖξαι ὅτι καὶ οἷον τὰ ἐπ' ἄπειρον προῖοναι τὰς κατηγορίας, καὶ ὅτι εἰσι προτάσεις ἄμεσοι ὧν εἰς τὰς ἀποδείξεις δεόμεθα, διείλε τὰς κατηγορίας εἰς τὰς καὶ καὶ φύσιν καὶ εἰς τὰς παρὰ φύσιν, ἵνα προσδιορίσῃ ὅτι ὁ λόγος νῦν ἡμῶν περὶ τῶν καὶ φύσιν ἐστὶν κατηγοριῶν, ὃ περὶ τῶν παρὰ φύσιν, καὶ ἐπὶ τούτων τρεῖς ἡμῶν ὑπέθετο ὑποθέσεις· ἢ γὰρ τὸ ἐχάτως ὑποκειμένη ὠρισμένη ἐπ' ἄπειρον προῖοναι αἱ κατηγορίαι ἐπὶ τὸ ἄνω, ἢ τὸ ἐχάτως κατηγορούμενη ὠρισμένη ἐπὶ τὸ κάτω ἢ πρόσδος γίνεσθαι, ἢ ἀμφοτέρων τῶν ἄκρων ὠρισμένων, καὶ τὸ ὑποκειμένη καὶ τὸ κατηγορούμενη, τὰ μεταξὺ ἄπειρα. ἅπερ νῦν προτίθει πρότερον ἐλέγχει· ἢ γὰρ τετάρτη ὑπόθεσις συνελέγχει ταῖς δύο πρώταις, λέγω δὴ ἢ ὑποτιθεμένη καὶ ἐπὶ τὸ κάτω καὶ ἐπὶ τὸ ἄνω ἐπ' ἄπειρον ἵνα τὴν κατηγορίαν συναπελέγχει ταῖς δύο πρώταις. . . εἰ δὲ τις λέγοι, τί κωλύει, ὥσπερ τὸ συνεχὲς ὠρίζαι μὲν τὰ ἄκρα, τὰ δὲ μεταξὺ τούτων ἄπειρα εἶναι, εἶγε πᾶν συνεχὲς ἐπ' ἄπειρον διαμετόν, ὅτω

δὴ καὶ ἐπὶ τῶν κατηγοριῶν τὸς μὲν ἄκρας ὠρίζεσθαι τὸς δὲ μεταξὺ ἄπειρας εἶναι; φησόμεν πρὸς τούτῳ ὅτι ἐπὶ τῶν συνεχῶν καὶ ὑπάρχει ἐνεργεία ὅσα τὰ μεταξὺ ἄπειρα, ἀλλὰ δύναται καὶ τὴν ἐπ' ἄπειρον διαίρειν τὸ ἄπειρον ἔχει, ἐπὶ μέντοι τῶν κατηγοριῶν ἀνάγκη πᾶσα τὰ μέσα ἐνεργεία προῖονα εἶναι. id. f. 50.

ἵνα μή τις εἰπὼι ὅτι κακῶς ὑποτίθει τὰς μεταξὺ κατηγορίας ἐμμέσους εἶναι (εἰσὶ γὰρ τινες καὶ ἄμεσοι), διὰ τούτῳ φησὶν, ἐὰν μὴ πᾶσαι ἐμμέσοι εἴεν ἀλλὰ τινὲς μὲν ἄμεσοι τινὲς δὲ ἐμμέσοι, ὅθεν ἤττον τὸ αὐτὸ τούτο συμβεβηκός. ἐξ ὧν γὰρ εἰσιν ἐμμέσοι, ἐκαστὸν ἐδιδόντες ἐπὶ τὸ ἕτερον τῶν ἄκρων ὑδέποτε ἤχομεν εἰς αὐτό. οἷον εἰ μεταξὺ τῷ ζ' αἶν τὸ γβ' δέ, ἀρχόμενοι δὲ ἀπὸ τῷ α' μέχρι τῷ γ' εἰς ἀμέσους καταστῶμεν, ἀπὸ δὲ τῷ γ' λοιπὸν ἐμμέσοι εἰσιν αἱ προτάσεις, δῆλον ὅτι ἀπὸ τῷ γ' ὑδέποτε ἤχομεν ἐπὶ τὸ ε'. διὰ ταῦτα δὲ ὅθεν ἀπὸ τῷ ε' ἐπὶ τὸ α' ὑδέποτε ἤχομεν. ἰσθόν δὲ ὅτι εἰ ἄπειρα εἴη τὰ μεταξὺ, δύναται καὶ δι' ἀμέσων προτάσεων γενομένης τῆς πρόσδος μηδέποτε ἀπὸ τῷ ἑτέρῳ τῶν ἄκρων ἀρχόμενοι φθάσαι ἐπὶ τὸ λοιπόν· τῷ μὲν γὰρ ζ' προσεχῶς, εἰ τύχοι, κατηγοροῦν τὸ ἢ, ὑπόκειν δὲ προσεχῶς τῷ α' τὸ β', καὶ ὅπως ἐφεξῆς ὑδέποτε καταστήσομεν εἰς τὰ ἀκρότατα, ὥς προσεχῶς κατηγοροῦν τὸ ὑπὸ τὸ α' τὸ καὶ τὸ ζ', διὰ τὸ ὑποθέσθαι ἡμᾶς ἄπειρα εἶναι τὰ μέσα, τὸ δὲ ἄπειρον ἀδιεξίτητον. id. ib.

ἀνάγκη, φησὶν, ἀπειρῶν ὄντων τῶν μέσων, ὅπερ ἐν αὐτῶν ληφθῇ, τούτῳ τε καὶ τῷ ἑτέρῳ τῶν ἄκρων, ἢ τὸ α' ἢ τὸ ζ', τὰ μεταξὺ ἄπειρα εἶναι. ὥς πάλιν ἐφ' ὧν ἐστὶν ἄπειρα, ὑδέποτε καταστήσονται δύναμεθα. εἰ γὰρ μήτε τὰ ἐπὶ τὸ ζ' ἄπειρα εἴη μήτε τὰ ἐπὶ τὸ α', ἀνάγκη πᾶσα καὶ τὸ ὅλον πεπερασμένον εἶναι· ὑπόκειν δὲ τὰ μέσα ἄπειρα. ὥς ὅθεν διαφέρει εἴτε εὐθύς διὰ μέσων εἴη ἢ πρόσδος εἴτε μὴ εὐθύς. id. f. 50 b.

ἐπὶ μὲν ὅν λόγῳ τούτῳ σαφὲς ἂν γένοιτο. εἰ γὰρ πᾶν ἀποφατικὸν πρόβλημα δείκνυι καταφατικῆς προτάσεως λαμβανομένης, καὶ καὶ οἷον τε συλλογισμὸν γενέσθαι ἀνευ καταφατικῆς προτάσεως, αἱ δὲ καταφατικαὶ προτάσεις ἴσωνται, πᾶσα δὴν ἀνάγκη καὶ τὰς ἀποφατικὰς γῆναι καὶ εἶναι τινὰς ἀμέσους· εἰ γὰρ μὴ γαίεν ἀλλ' ἀεὶ ἐτέρῳ τινὶ πρώτῳ ὑπάρξουσιν, ἐκείνο πρὸς τὸ πρότερον πάντως καταφατικῶς συμπλακῆσθαι. ἐπ' ἄπειρον ὅν τῶν ἀποφάσεων προῖονων συμπροελεύσονται καὶ αἱ καταφάσεις αὐταῖς. τούτῳ δὲ ἀδυνατεῖν· γῆσονται ἄρα καὶ αἱ ἀποφάσεις. αὐτὲς δὲ διεξοδικῶς καὶ ἐπὶ τῶν τριῶν χημάτων τούτῳ δείκνυσιν. id. ib.

τούτοις, καὶ ἐν τοῖς τρισὶ χήμασι δείκνυι ὡς ἐνδέχεται ἄλλο ἄλλο ἀποφάσκειν, ἀλλὰ πάντως δεῖ καταστῆναι εἰς ἀμέσους ἀποφάσεις. τινὲς δὲ εἰσιν αἱ ἄμεσοι ἀποφάσεις, φθάσας ἐδίδαξαν. id. ib.

πρώτον ἐν πρώτῳ χήματι δείκνυσιν ὅτι ἐπ' ἄπειρον ἀδύνατον ἵνα τὰς ἀποφάσεις. ἐξω γὰρ τὸ α' μηδεμίαν τῶν β' ὑπάρχειν, τὸ δὲ β' παντὶ τῷ γ' ὑπάρχειν· δῆλον ὅτι τὸ α' ὑδὲν τῷ γ' ὑπάρχει. id. ib.

τούτοις, ἀνάγκη τὴν ἐλάττωνα πρότασιν καταφατικὴν ὅσαν μὴ ἐπ' ἄπειρον προῖοναι, διὰ τὸ ὑποκείσθαι ἡμῶν μὴ ἐπ' ἄπειρον

προϊόνται τὰς καταφάσεις, βαδίζειν δὲ εἰς ἄμεσας, τυχόντες προϊώ-
σας τὰς καταφάσεις φθάσιν ποτὲ εἰς ἄμεσον πρότασιν, ὥς μὴ
ἐνδέχεται ποτε τῶν ὄρων ἐκείνων ἕτερον εὐρεθῆναι καθολικώτε-
ρον. id. ib.

82b ἐπὶ τῷ ὁδῶν λέγει τὰς ἀπὸ τῷ ἐλάττωτος ὄρου ἀνάσας 5
11. καταφατικὰς προτάσεις. id. f. 51.

82b δείξας ἐπὶ τῷ πρώτῳ χήματι ὅτι ἔκ ἐνδέχεται ἐπ' ἀπειρον
13. ἵνα τὰς ἀποφάσεις, δεικνύσι νῦν καὶ διὰ τῷ δευτέρῳ. ἔστιν ὅτι
πάλιν μέσος ὄρος τ' β'. id. ib.

82b τυχόντες, δυνατὴν τὴν ἀποφατικὴν πρότασιν διὰ τῷ μέσῳ χή- 10
17. ματος δεῖξαι, εἰ ὅπως ἔχει ὁ μέσος ὥς ἄλλα τι αὐτὸ κατηγο-
ρεῖται, τυχόντες εἰ μὴ εἴη καθολικώτατον ἀλλὰ κατηγοροῖτο αὐτὸ
τ' δ'. τὸτο ἡδ' ὁδῶν ὅτι ἀνάγκη τῷ γ' ἀποφάσκειν. καὶ ὅτω διὰ
μέσῳ τῷ β' τ' γ' ἀποφασθῆσιν. ἔστι δὲ ἡ σύνταξις τῷ λόγῳ καθ'
ὑπερβατόν. τ' ἡδ' ἐξῆς ὅπως ἀν' δεικνύσι. εἰ ἀναγκαῖον ὑπάρχειν 15
τι τῷ β', οἷον ὅτι τ' δ' τῷ μ' β' παντὶ ὑπάρχει, τῷ δὲ γ' ὑδενί.
id. ib.

82b τὸτο φησί. τ' δ' εἰ μὴ ἀμέσως ἀποφασκαίω τῷ γ', ἀνάγκη
19. ἄλλο τι, οἷον τ' ε', τῷ μ' δ' παντὶ ὑπάρχειν, τῷ δὲ γ' μηδενί.
id. f. 51 b.

82b μεταῖθι ἐπὶ τῷ τρίτῳ χήματι, ἐν ᾧ καθόλου μὴ ὁδῶν δεικνύει,
21. μερικὰ δὲ πάντα. πλὴν ἐκ περιουσίας καὶ ἐν τούτῳ δεικνύει συγ-
χωρεῖ τ' καθόλου ἀποφατικόν, καὶ ὅτω δεικνύσιν ὅτι ὁδῶν διὰ τού-
του ἐνδέχεται ἐπ' ἀπειρον ἵνα τὰς ἀποφάσεις. id. ib.

82b "πεπερασμένα πεπερασμένως" εἶπε δυνάτι, ὡς εἶπον, καὶ τὰ χή- 25
32. ματα πεπερασμένα εἰσι καὶ αἱ ἐν ἐκάστῳ προτάσεις. τίνα δὲ τῶν
ἀντιγράφων ἀντὶ τῷ πεπερασμένως "πολλὰς" ἔχει. τὸτο δὲ
εἶπε, δυνάτι ἐνδέχεται καὶ τῶν ἐν ἐκάστῳ προτάσεων πεπερασμένων
ὅσων τ' ἐκ πάντων ἀπειρον εἶναι, εἰ ὁ τῶν χημάτων ἀριθμὸς
ἀπειρος ἦν. νῦν δὲ τρία εἰσι τὰ πάντα. id. ib.

82b δείξας ὅτι τῶν ἄνω πεπερασμένων ὄντων ἀνάγκη καὶ τὰ
35. μέσα πεπεράσθαι, καὶ ὅτι καθόλου τῶν καταφάσεων πεπερασμένων
ὅσων ἀνάγκη καὶ τὰς ἀποφάσεις πεπερασμένας εἶναι, μέτρισιν ἐπὶ
τὰς λοιπὰς τῶν ὑποθέσεων, λέγει δὲ ὅτι ὅτε ἐπὶ τὰ ἄνω ἀπειρος
ἡ πρόοδος ὅτε ἐπὶ τὰ κάτω, καὶ μάστις γε δεικνύσιν ὅτι ὅσον τε 35
ἐπ' ἀπειρον ἐπὶ τὰ ἄνω ἵνα. τὸτο ἡδ' μάστις ἐστὶ καὶ τ' δεχθῆναι
δεόμενον. τ' ἡδ' μὴ ἐπὶ τὰ κάτω ἐπ' ἀπειρον ἵνα τὰς κατηγορίας
χεδὸν προφανὲς ἀπασί. τίς ἡδ' ὅσον οἶδεν ὅτι ἔχοντα μὴ ἐν ταῖς κα-
τηγορίαις τὰ άτομα; ταῦτα δὲ κατ' ὁδὸν κατηγορεῖται. εἰ
μέντοι ἐπ' ἀπειρον ἐνδέχεται ἐπὶ τὰ ἄνω ἀνελθεῖν, καὶ ἀνάγκη καὶ μέχρι 40
ποσῆ, ὅ ῥῥδιον συνιδεῖν. τὸτο ὅτι δεικνύσι διὰ πλεονῶν ἐπιχει-
ρημάτων, καὶ πρώτων μὴ λογικώτερον, ἔπειτα δὲ καὶ πραγματωδέ-
ερον. λογικώτερα δὲ φησὶν ἐπιχειρήματα ὁ Ἀλέξανδρος τὰ
ἐπὶ τῶν ὁρισμῶν, οἷς πρώτως κέχρηται. λαμβάνει ἡδ' ὅτι εἰσὶν 45
ὁρισμοὶ καὶ ἔστιν ὁρίσασθαι τὰ πράγματα, μὴ δεῖξας ὅτι εἰσὶν ὁρι-
μοί, ὡς περ καὶ ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν Λογικῶν Ἐπιχειρημάτων λαμ-
βάνει τὸτο ὁμολογημένον ὅτι ἔστιν ἀποδείξεις. ὁ μέντοι φιλόσοφος
ἔλεγε μὴ διὰ τούτου λέγειν λογικὰ τὰ ἐπιχειρήματα. ἐναργὲς ἡδ'

ὅτι εἰσὶν ὁρισμοί, εἰ μὴ ἀκαταληψίαν εἰσαγάγωμεν. νῦν δὲ
ἴσμεν. πῇ διαφέρει ὁ ἵππος ἀνθρώπου καὶ πῇ κοινῶν; καὶ τὰ λοιπὰ
ὡσαύτως. τὸτο δὲ, ἐπεὶ τ' εἰδέναι τὰ κατ' ὅσιν ἐκάστῳ κοινά
τε καὶ ἴδια ὑπάρχοντα ἐξ ὧν οἱ ὁρισμοί. ἀλλ' ὁδῶν λογικὰ πάλιν
ἔλεγε φάσκειν τὴν Ἀριστοτέλην τὰ πιθανὰ μὲν, ἐκ ἀληθείας δὲ, ἀλλὰ
τὰ ἐξ ἀληθῶν μὴ προτάσεων καὶ ἀληθείας, ὅ μὴν τὰ ἀποδεικτικά ἀλλὰ
κοινότερα δυνάμενα πλεονῶν ἐφαρμόσαι, δι' ὧν ὅ τὰ καθ' αὐτὸ
μόνον κατηγορούμενα ἀλλὰ καὶ τὰ ὅπως κατηγορούμενα δεικνύει
μὴ ἐπ' ἀπειρον προϊόντα, οἷα εἰσὶν αἱ ἀπὸ τῶν ὁρισμῶν δεῖξεις,
αἷς καὶ πρώτως κέχρηται. ὅτι γὰρ, φησί, τὰ ἐν τῷ τί ἐστὶ κατη-
γορούμενα ἔκ ἐνδέχεται ἐπ' ἀπειρον κατηγορεῖσθαι, ὅθλον ἐντε-
θεν. id. ib.

ἐπειδὴ βύλεται δεῖξαι ὅτι ἔκ ἐπ' ἀπειρον γίνονται αἱ κατηγορίαι, 83a
διαίρεσιν πρώτων ποιῶν τῶν κατηγορουμένων, ποσαυχῶς κατηγο- 1.
ρεῖται, ὅπερ καὶ ἡδ' ἐποίησε, νῦν δὲ ἐντελέστερον ἐπεξεργάσθαι τῇ
διαίρεσει. δύο ἡδ' τούτων ὄντων ἐν τοῖς ὅσιν, τῶν τε ὅσων καὶ τῶν
συμβεβηκότων, ἡ ὅσια ὅσιας κατηγορεῖται ἡ συμβεβηκός ὅσιας
ἡ ὅσια συμβεβηκός ἡ συμβεβηκός συμβεβηκός. id. f. 52.

ὅτω δὲ καὶ ὅταν εἴπωμεν τ' εὐλὸν λευκὸν εἶναι, ὅχι ἕτερόν τι 83a
20. φασὶ εἶναι ὑποκείμενον τῷ λευκῷ, ὅχι συμβεβηκὸν εἶναι εὐλόν,
ἀλλ' αὐτὸ ὅπερ εὐλόν ἐστίν, ἡ ὅπερ εὐλόν τι, φασὶ λευκὸν εἶναι.
αὐτὴ ἡδ' ἡ τῷ εὐλῷ ὅσια ὑπόκειται τῷ λευκῷ. id. f. 52 b.

ἐπειδὴ μὴ ἐφρόντισαν οἱ ἀρχαῖοι τῆς διαφορᾶς τῶν ὅτων κα- 83a
τηγορουμένων θέσθαι ὀνόματα, διὰ τούτου αὐτὸς ὀνοματοθετεῖ, ὡς περ 14.
καὶ ἐν ταῖς Κατηγορίαις ἐποίησε καὶ τὸς περὶ τῷ πρὸς τι λόγους,
πηδαλιωτὴν τ' πλοῖον ὀνομάσας καὶ πτερωτὴν καὶ κεφαλῶν καὶ τὰ
τοιαῦτα. id. ib.

τ' δὲ "αἰ" προσέθηκεν ὅχι ὅτι δεῖ τ' κατηγορούμενον αἰεῖ 83a
κατηγορεῖσθαι, ἀλλ' ὅτι αἰεῖ ὅσα μὴ καὶ συμβεβηκός κατηγορεῖται, 19.
30 ταῦτα κυρίως ἐπὶ κατηγορούμενα. τίνα δὲ ταῦτα, ἡδ' ὁδῶν
εἶπεν, ὅσα ἡ ἐν τῷ τί ἐστὶ τῶν ὅσων κατηγορεῖται ἡ συμβεβηκ-
ταῖς ὅσιας. ὅτι δὲ τὰ κυρίως κατηγορούμενα ταῦτα ἐστὶ, δεικνύ-
σιν ἐν οἷς φησὶν "ὅτω ἡ αἰ ἀποδείξεις δεικνύσιν." id. ib.

εἰ ἡδ' αἱ ἀποδείξεις τὰ ὑπάρχοντα ἐν τοῖς πράγμασι ἀπο- 83a
δεικνύσι, τὸτο δ' ἐστὶν ἡ ἐν τῷ τί ἐστὶ τῶν πραγμάτων, λέγει δὲ 21.
τὸς ὁρισμῶν, οἷτως εἰσι κατ' ὅσιν τοῖς ὁρισμοῖς, ἡ τ' ποῖον τῶν
ὅσων ἡ τ' ποσόν ἡ τίνα τῶν ἄλλων κατηγορουμένων... εἰ τοίνυν
περὶ ταῦτα μὴ πᾶσα ἀπόδειξις, ταῦτα δὲ τῶν ὅσων κατηγορεῖται,
λέγει δὲ οἱ τε ὁρισμοὶ καὶ τὰ μέρη αὐτῶν καὶ αἱ λοιπαὶ κατηγορίαι,
εἰκόσιν ταῦτα εἶναι τὰ κυρίως κατηγορούμενα. ὅτι δὲ τοσαύτῃ
μόναι αἱ κατηγορίαι αἱ καὶ τῶν ὅσων λεγόμεναι, ἐκ τῆς ἐπαγω-
γῆς λαμβάνει. ὁ ἡδ' ἀν' εἰποῖς τῶν ὄντων, πάντως ὑπὸ μίαν τούτων
ἀνάγει. τί ἔστι; ὅχι ἀποδεικνύσιν ὁ γεωμέτρης τὰ συμβεβηκότε-
ταῖς χήμασι, οἷον ὅτι τῷ τριγώνῳ αἱ τρεῖς γωνίαι δυσὶν ὁρθαῖς
ἴσαι εἰσὶν καὶ ὅτι αἱ ἀπὸ τῷ κέντρῳ τῷ κύκλῳ ἐπὶ τὴν περιφέρειαν
ἴσαι εἰσὶ, καὶ ὁ ἀριθμητικὸς τὰ τοῖς ἀριθμοῖς συμβαλλόντα; πῶς ὅτι
συμβεβηκότε συμβεβηκόν ἀποδεικνύσιν; φανερόν ὅτι ταῦτα
εἰ καὶ συμβεβηκός ὑπάρχει τοῖς χήμασι, ἀλλὰ συμπληρωτικὰ τῆς

ύσας αὐτῶν εἰσί, καὶ οἷον εἰδοποιοὶ διαφοραί, αἷς χωρίζοντι τῶν ἄλλων. . . ἀπορήσκει δ' ἂν τις πῶς ἀποδείξει φησὶ τὰς δευτερεύ-
σας τὰ συμβεβηκότα ταῖς ὑσας, οἷον ὅτι ἡ γῆ σφαιροειδής, ἡ
ὅτι τὰςδε ἔχει τὰς ποιότητας, ψυχρὰς ἢ ξηρὰς, εἰ τύχοι. καὶ φαί-
νεται ὅτι ἔτι δεῖν αὐτὴν ὅτι γεωμετρικὴ ὅτι σφαιρικὴ ἢ γῆ, καὶ ὡς καθ' 5
αὐτὴν ἔστι πρῶτως ὑπάρχοντος τῷ σφαιρικῷ σχήματι τῇ γῇ, ἀλλ'
ὡς ἀπλῶς τοιαύτης τῷ σχήματι ὕψους τῆς γῆς δεῖν αὐτὴν ὑπάρχειν
τὸ σφαιροειδές. id. f. 53.

83. ἔχει δὲ τινα ἢ λέξεις ἀκατάλληλα. "ἔτι τὰ μὲν ὅν ὑσας ση-
μαίνοντα" φησὶ, δηλῶν ὅτι τῶν κατηγορουμένων ὅσα ὑσας σημά- 10
ναι, ἄπερ ἐκεῖνο ἢ ὅπερ ἐκεῖνο· τι σημαίνει καθ' ὃ κατηγορεῖται·
ὁ δὲ λέγει ὅτι τὸ κατηγορούμενον ὅπερ τὸ υποκείμενον ἐστίν.
τὸναντίον δὲ εἰπεῖν βούλεται, ὅτι τὸ υποκείμενον ὅπερ τὸ κατηγορού-
μενον ἐστίν. ὅπως ὅτι καταστατέον τὴν λέξιν "ἔτι τὰ καθ' ὃ κατη-
γορεῖται, τὰ ὑσας σημαίνοντα." ἀλλὰ ζῶν ἴσως· ὅπερ ἂν ζῶν 15
ἐστὶν ἄνθρωπος." τατέξιν, ὁ ἄνθρωπος ὅπερ ζῶν ἐστίν. τὸ δὲ
"ἴσως" ἐκ ἀμφιβάλλων, ἀλλ' ἐπειδὴ μὴ πρόκειται τὰ ὑσας ὡς
ὑπάρχοντα τῷ ἀνθρώπῳ καταλέγειν. id. f. 122 b.

εἰπομεν ἤδη περὶ τούτου. εἰ μὲν ἂν εἶπω ὅτι ὁ Σωκράτης ἄν-
θρωπος ἐστὶν ἢ ζῶν, εἰ μὲν πρὸς τὸν ὀριστικὸν ἀπὸ τῶν λόγων, ὅπερ τὸ 20
κατηγορούμενον ἐστίν, τούτῳ ἐστὶ καὶ τὸ υποκείμενον· εἰ μὲντοι ὡς γένος
ἢ εἶδος τὸ κατηγορούμενον θεωρήσω, ὅπερ τί ἐστὶ ζῶν ἢ ὅπερ τις
ἄνθρωπος ἐστίν ὁ Σωκράτης. ἢ καὶ ὅπως. εἰ μὲν ἐστὶ τὸ υποκείμε-
νον εἶδος, λέγειται ἀπλῶς καὶ καθόλου ὅπερ τὸ κατηγορούμενον ἦτοι τὸ
γένος· εἰ δὲ ἐστὶ τὸ υποκείμενον αἶμα, τότε λέγειται μὲν προσδιο- 25
ρισμῷ ὅπερ τι τὸ κατηγορούμενον· τὸ ἂν τί προσκείμενον παραστα-
τικόν ἐστὶ τῆς τῷ υποκείμενῳ ἀτομότητος. ἔχει δὲ τὴν ἀκατάλλη-
λον ἢ λέξεις ἐξῆς. δοκεῖ ἂν ἐναντία λέγειν οἷς βούλεται. βούλεται μὲν
ἂν εἰπεῖν ὅτι τὸ υποκείμενον ὅπερ τὸ κατηγορούμενον ἐστίν ἢ ὅπερ τι,
δοκεῖ δὲ διὰ τῆς συνθήκης τῶν λέξεων τὸ ἐναντίον λέγειν μᾶλλον, 30
τατέξιν ὅτι τὸ κατηγορούμενον ὅπερ τὸ υποκείμενον ἐστίν ἢ ὅπερ τί.
καθ' ὑπερβατὴν δὲ τῆς λέξεως ἀναγινωσκομένης ἔσται ἢ τῷ ῥητῷ
διάνοια καὶ τὴν ἐαυτῆς ἀκαλουθίαν ἀποδοδομένη. ἔχει δὲ ὅπως· τὰ
μὲν ὑσας σημαίνοντα σημαίνει ἦτοι δηλοποῖσι καὶ παρισυστῶσι ὅτι ἐκεῖνο
τὸ υποκείμενον, δηλονότι καθ' ὃ κατηγορεῖται ὑσας ὡς τὸ κατηγο- 35
ρούμενον, ἐστὶν ἀπλῶς ὅπερ ἐκεῖνο ἢ ὅπερ ἐκεῖνο τι. id. f. 53.

83. καὶ τούτα, φησὶν, ὑποκείμενον, τὸ ὅσα μὴ σημαίνει ὑσας, ἐν ὑπο-
κείμενῳ καὶ ἔχειν τὸ εἶναι. τὸ ἂν καθ' ὑποκείμενον ἐνταῦθα κατα- 30
χρηστικῶς λαβὼν ἀντὶ τῷ ἐν ὑποκείμενῳ. ἐν δὲ ταῖς Κατηγορίαις
διαφορὰν ἔφησεν εἶναι τῷ ἐν ὑποκείμενῳ καὶ τῷ καθ' ὑποκείμενον
λέγεσθαι· ὡς ἐνταῦθα καταχρηστικῶς ἐχρήσατο θατέρῳ ἀντὶ θα-
τέρου. φησὶν ὅτι ἐν ὑποκείμενῳ λέγεσθαι τὰ συμβεβηκότα· ὅθεν
ἂν τῶν συμβεβηκότων· αὐτὸ καθ' αὐτὸ ὑφέστηκεν, ἀλλὰ δεῖ πρό-
τερον τι εἶναι, οἷον ἄνθρωπον ἢ ζῦλον ἢ τι τοῦτον, εἴτα λευκὸν
εἶναι ἢ μελανὸν ἢ τρίπηχυν ἢ τι τῶν ὁμοίων. id. f. 53 b.

83. τερετίσματα δὲ καλῶνται τὰ προσάλλατα τῶν καθαρωδῶν,
33. ἄπερ ἀνθρώπων ἄδυσσι δοκιμασίας ἐνεκεν τῆς ἀπηγήσεως τῶν χορ-
δῶν. εἰ καὶ τὴν προσάκοντα τῆς μελωδίας λόγον ἐντέτανται. τούτο

δὲ φησὶν ὡς ἂν εἰ ἔλεγεν, οἱ περὶ τῶν ἰδεῶν λόγοι ῥημάτων εἰσὶ
φύλων, διανοίας κενῶν. πῶς ἂν οἷον τὸ ἐστὶν ἄνθρωπος αὐτὴν
καθ' αὐτὴν ὑποστήναι ἢ λευκότητα ἢ ἰσότητα; πάντα ἂν ταῦτα
καὶ τὰ τοιαῦτα εἶδη ὑλικὰ ὄντα ἐκ ἄλλως ὑποστήναι δύναται ἢ ἐν
τῷ υποκείμενῳ σώματι ἢ ἀπλῶς ὕλη. . . καὶ φασὶ γὰρ ὑπὲρ τῶ-
ν ἀπολογούμενοι ὡς εἶναι μὴ ἰδέας τῶν πραγμάτων τὸς δημω-
γῶς διαρρήδην λόγους, καθ' ὅς τὰ πάντα παρήγαγε. . . ἐμοὶ δὲ
πάνυ δοκεῖ ἀπίθανος ἢ τοιαύτη ἀπολογία· εἰ ἂν τὸς δημωργῶς
τὸς ἐνόντας δηλαδὴ τῷ δημωργῷ ἰδέας ὁ Πλάτων ὑπετίθηται, ἐκ
ἂν ποτε πρὸς τούτῳ ἐνέστη δ' Ἀριστοτέλης· πανταχῶς ἂν καὶ αὐτὸς τὰ
αὐτὰ λέγει καὶ τούτῳ τὴν λόγον. ἐκ ἐπισήμας δ' αὐτὸ τούτο, ὅτι
Πλάτων μὴ τοῦτωδε ἔλεγε περὶ τῶν ἰδεῶν, ἕτεροι δὲ κακῶς ἐκ-
λαμβάνουσι. νῦν δὲ τούτῳ μὴ ἐκ ἐπὶ οἰκίσσε, φαίνεται δὲ αἰεὶ μαχόμενος
ἀντικρὺς τῷ ὑπὸ τῷ Πλάτωνος περὶ τούτων ἀποδοθέντι δόγματι
καὶ τοῖς λοιποῖς ταῖς ὁμοίως νοῦσιν· ἐν ἂν τοῖς Μετὰ τὰ Φυσικὰ
πολλὰς καὶ μακρὰς κατατείνει τὸ δόγματος λόγους. ἰσορεῖται δὲ ὅτι
καὶ ζῶντος τῷ Πλάτωνος καρτερώτατα περὶ τούτου τῷ δόγματι
ἐνέστη δ' Ἀριστοτέλης τῷ Πλάτωνι. καὶ φαίνεται γὰρ τῷ ὄντι ὁ
Πλάτων ἐκ λόγους ἀπλῶς ἐν τῷ δημωργῷ ἐνόντας λέγων εἶναι τὰ
εἶδη, ἀλλ' αὐτοῖς καθ' αὐτὰ ὑπόστασιν διδόν, καὶ εἶναι τι αὐτοῖσιν
καὶ αὐτοζῶν καὶ τὰ τοιαῦτα, πρὸς αὐτὴν τὴν δημωργὸν ὡς ἐκ παρα-
δειγμάτων ἐκείνων δημωργήσας τὰ τῆδε. id. ib.

ἐπειδὴ εἶπε τῶν κατηγοριῶν τὰς μὴ εἶναι καὶ φύσιν τὰς δὲ 83a
παρὰ φύσιν, αὐτὸ τούτο θέλει νῦν δεῖξαι, ὅτι τῷ ὄντι παρὰ φύσιν 36
εἰσὶν αἱ τοιαῦται κατηγορίαι. ἅμα δὲ δεῖν αὐτὸν ὅτι ὅθεν τὰς παρὰ
φύσιν κατηγορίας ἐνδέχεται ἐπ' ἀπειρον προϊέναι. δεῖν αὐτὸν δὲ τούτο
τῇ καλεσμένῃ ἐνστάσει καὶ ἀντιπαραστάσει, καὶ πρῶτον μὴ τῇ ἀντιπα-
ραστάσει κέρρη, ἔπειτα δὲ τῇ ἐνστάσει. συγχωρήσας ἂν πρότε-
ρον εἶναι καὶ τὰς παρὰ φύσιν κατηγορίας, δεῖν αὐτὸν ὅτι ὅθεν ὅπως
ἐπ' ἀπειρον προϊάσιν, ἔπειτα δὲ ὅτι ὅθεν ὅπως ἐνδέχεται εἶναι κατη-
γορίας τὰς παρὰ φύσιν κατηγορίας. id. f. 54.

ὅτι μὲν, φησὶ, τούδε τὸ λευκὸν ζῦλον εἰπεῖν ἢ τούδε τὸ σιμόν 83a
φιλόσοφον, ἐστὶν ἀληθὲς εἰπεῖν, κατηγορίαν δὲ τὸ τοῦτον ἐκ ἀλη- 36
θὲς καλεῖν. ἔφη ἂν εἰπὼν τὰ μὴ καὶ φύσιν κατηγορούμενα κυ-
ρίως κατηγορεῖσθαι, τὰ δὲ παρὰ φύσιν ἢ μὴ ὅπως κατηγορεῖσθαι
ἢ καὶ συμβεβηκὸς κατηγορεῖσθαι καὶ κυρίως. ὡς ἐκ ταυτὸν ἐστὶν
εἰπεῖν εἶναι τι καὶ καὶ συμβεβηκὸς κατηγορεῖν. id. f. 54 b.

εἰπὼν τὸ "ἢ ἂν ὡς ὑσας κατηγορηθῇ," ἔδει προδεῖναι ἢ 83a
ὡς συμβεβηκὸς. τούτο δὲ παρήκεν ἡμῖν νοεῖν. ἐν μὲντοι τῇ 1.
κατασκευῇ προσέθηκε· δείξας ἂν πῶς ἐκ ἐνδέχεται ὡς ὑσας κα-
τηγορεῖσθαι, καὶ διὰ παραδειγμάτων τὰ λεγόμενα πρὸς αὐτὸν
ἐπήγαγεν "ὅθεν μὴ τῷ παῖδι ἢ τῶν ἄλλων ὅθεν, ὁ μὴ καὶ συμβε-
βηκὸς κατηγορεῖται" (γ. 10).

ὅτι καὶ τὴν ἐπὶ τὸ ἄνω, ὡς εἴρηται, πρὸς αὐτὸν ἴστανται ποτε τὰ 83a
ὡς ὑσας κατηγορούμενα, δηλῶν· τὸ ἂν ὁπῶν ὡς καθολικώτερον 2
κατηγορεῖται τῷ ἀνθρώπῳ, τῷ ὁπῶν αὐτὸς τὸ ζῶν, τῷ ζῶν τὸ
ἐμφύλον, καὶ ὅπως πεπεράτω ἢ ἐπὶ τὸ ἄνω τοιαύτη κατηγορία εἰς
αὐτὴν κατανήσασα τὴν ὑσας. id. ib.

83b τυτέζιν, ὅδε πάλιν κτ' τὴν ἐπὶ τὴν ἔχατον ὑποκείμενον καθο-
 4 δον ἐπ' ἀπειρον ἢ κατηγορία πρόεισιν, ἵνα ὡς τ' ζῶον κατηγο-
 ρεῖται κτ' τὴν ἀνθρώπῳ ἐν τῷ τί ἐστι καὶ ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς κτ' τὴν
 Καλλίαν ἐν τῷ τί ἐστιν, ἔτω καὶ ὁ Καλλίας πάλιν κατηγορεῖται
 κατ' ἄλλαν τινὸς ἐν τῷ τί ἐστιν· ἀλλὰ καὶ ἔτως ἴσαται ἢ ἐπὶ τ' κάτω
 5 πρόοδος εἰς αὐτὴν τὴν ἔχατον ὑποκείμενον ἥτοι τὴν Καλλίαν κατα-
 τήσασα. id. ib.

83b τ' δὲ "νοῦντα" προσέθηκεν ἀντὶ τῶν εἰδῶντα ἔκαστον τῶν ἐν τῷ
 7 ὀρισμῷ παραλαμβανομένων· ὅδε γὰρ ἄλλως ἐνδέχεται ὀρίσασθαι.
 νοεῖ δὲ ἔκαστον, ἔκαστος ὀρισμὸν ἀποδιδοῦς. ὥς ἐι ἐπ' ἀπειρον αἱ
 10 κατηγορίαι, ἀνάγκη καὶ τὴν ὑσίαν ὀρίσασθαι. id. f. 55.

83b πρότερον συγχωρήσας ὡς γένος ἢ διαφορὰν κατηγορεῖται
 9 τ' παρὰ φύσιν κατηγορούμενον, καὶ δεῖξας ὅτι ἐκ ἐπ' ἀπειρον αἱ
 κατηγορίαι, νῦν καὶ πρὸς αὐτὴν τὴν ἐνίσταται, ὅτι ἐκ ἐνδέχεται ἀντι-
 κατηγορεῖται ἄλληλων ὡς γένη. εἵπομεν δὲ ἥδη ἱκανῶς περὶ
 15 τούτου. id. ib.

83b εἰπὼν γὰρ ἄνωθεν τ' "ἢ ὡς ὑσία κατηγορηθήσεται" (p. 83 α 39),
 10 καὶ κτ' παραλέγειν δεδοκώς ἡμῖν νοῦναι τ' κτ' συμβεβηκός, εἴτα
 ἐλέγξας τ' ὡς ὑσίαν, νῦν ἐλέγχει τ' ὡς συμβεβηκός κατηγορεῖται
 τ' παρὰ φύσιν κατηγορούμενον. καὶ πρῶτον μὲν ὡς ἐπὶ μᾶς κατη-
 20 γορίαι τῷ πατρὶ ἐποιήσατο τὴν λόγον, ἐνθα ἔλεγεν "ἐπὶ εἰ μὴ ἐστὶ
 τούδε τούδε ποιότης" (p. 83 α 36)· νῦν δὲ κοινῶς λόγῳ δείκνυσιν ὅτι
 ὑδεμία τῶν παρὰ φύσιν κατηγοριῶν ἐνδέχεται ὡς συμβεβηκός
 κατηγορεῖται ὁ κατηγορεῖται. ὅδε γὰρ ὑσίαν τῶν συμβεβηκῶν
 25 ἔτε τὰς λοιπὰς ἀλλήλων κατηγοροῦμεν. ἢ δὲ ἀποδείξει, ὅτι πᾶ-
 σαι αἱ κατηγορίαι συμβεβηκῶς εἰσὶ τῶν ὑσιῶν, ὑδεμία δὲ τῇ
 λοιπῇ συμβεβηκε, διότι μὴδὲ ἐν ἄλλαις ὑπαστῆναι δύναται εἰ μὴ
 ἐν τῇ ὑσίᾳ. id. ib.

83b δείκνυσιν ἐν τούτοις (ὁ Ἄρισ.) ὅτι ὅδε τὰς ἀπὸ τῶν συμβε-
 12 βηκῶν ταῖς ὑσίαις κατηγορίας ἐνδέχεται ἐπ' ἀπειρον ἵνα. δεῖ-
 κνυσὶ δὲ διὰ τῶν δεδειγμένων· εἰ γὰρ ἐδείχθη ὅτι τὰ ἐν τῷ τί ἐστὶ
 κατηγορούμενα πάντα πεπερασμένα εἰσὶ, πεπερασμένα δὲ καὶ τὰ
 γένη τῶν κατηγοριῶν (τούτο γὰρ ἐκ τῆς ἐναργείας ἔχομεν· πᾶν γὰρ
 30 ὁ ἄνθρωπος ὑπὸ μίαν τῶν δέκα κατηγοριῶν ἀνάγεται), εἰ τοίνυν καὶ
 τὰ γένη τῶν κατηγοριῶν πεπερασται, καὶ τὰ ἐν ἑκάστῳ δὲ γένει ἢ
 35 εἰδῇ πεπερασται (τούτο γὰρ δεδεικται), δῆλον ἄρα ὅτι καὶ αἱ ἀπὸ τῶν
 συμβεβηκῶν κτ' τῆς ὑσίας κατηγορίαι πεπερασμέναι εἰσιν. id.
 f. 55 b.

83b εἴτα τίνα εἰσὶ τὰ κατηγορούμενα ἀπαριθμεῖται, ὅτι ἥτοι αἱ τῶ
 13 συμβεβηκῶς κατηγορίαι, ἢ τὰ ἐν τῇ ὑσίᾳ. τὰ δὲ ἐν τῇ ὑσίᾳ
 40 φησὶ τὰ ἐν τῷ τί ἐστὶ τῶν ὑσιῶν κατηγορούμενα· ταῦτα δὲ εἰσὶ
 τὰ γένη καὶ τὰ εἶδη καὶ αἱ διαφοραί. πάντα γὰρ ταῦτα, φησὶ, δέ-
 δεικται πεπερασμένα ἐπὶ τ' ἄνω. εἴτα ἐπειδὴ ἐνδέχεται καὶ ἐκείνης
 κατηγορίας πεπερασμένα ἐκείνης γένη, μὴδὲν ἦγον εἶναι τὰς
 45 κατηγορίας ἀπείρους, εἶγε τὰ γένη τῶν κατηγοριῶν μὴ δέκα εἶεν
 μόνον ἀλλ' ἀπείρα (ἀπείρων γὰρ ὄντων τῶν γενῶν, πάντων δὲ κτ'
 τῆς οὐσίας κατηγορουμένων, καὶ ἐκείνη πεπερασμένη ὑπάρχει,
 ἀπείρα πάλιν συμβαίνει εἶναι τὰ κτ' τῆς ὑσίας κατηγορούμενα),

διὰ τούτο ἔν προσίθῃσι καὶ τούτο, ὅτι καὶ τὰ γένη τῶν κατηγοριῶν
 πεπερασται. εἴτα καὶ ἀπαριθμεῖται ταῦτα. id. ib.

τυτέζιν, καὶ τούτο ἡμῖν ὑπόκειται, μηδεμίαν κατηγορίαν αὐτὴν 83b
 18 αὐτῆς κατηγορεῖται, εἰ μὴ ἐν τῷ τί ἐστὶ κατηγοροῖτο. οἷον ὁ
 5 κατηγορεῖται τ' λευκὸν τῷ φαλακρῷ, εἰ ἔτω τύχοι, τ' μέντοι χρώμα
 τῷ λευκῷ· τί γὰρ μέρος ἐστὶ τῷ χρώματος τ' λευκόν. ἀλλ' ὅδε
 ἄλλο συμβεβηκός ἄλλῃ κατηγορεῖται συμβεβηκός. ταῦτα δὲ
 νῦν ἀναλαμβάνει, ἵνα διακρίνη τὰς κτ' φύσιν καὶ τὰς παρὰ φύσιν
 κατηγορίας. id. ib.

αὐτὸ μὲν, φησὶ, τῶν συμβεβηκῶν ἔκαστον ὅθεν ὑπόκειται, 83b
 24 αὐτὸ δὲ καθ' ἑτέρου τινὸς λέγει, καὶ ἄλλο κατ' ἄλλῃ, οἷον λευκόν
 μὲν, εἰ τύχοι, χιόνος ἢ ψιμμουθίᾳ, μέλαν δὲ κτ' πίστεως ἢ ἐβένου ἢ
 τινος τῶν ἄλλων. ἔνα δὲ τῶν ἀντιγράφων ἔχουσιν "ἀλλ' αὐτὸ
 ἄλλῃ καὶ τούτο καθ' ἑτέρου." λέγοι δ' ἂν οἷον εἰ λευκὸν μὲν κατ'
 15 ἀνθρώπῳ κατηγοροῖτο, τούτο δὲ κτ' Σωκράτους, καὶ τ' λευκὸν κτ' Σω-
 κράτους. id. f. 56.

εἰπὼν ὅτι ἔτ' ἐπὶ τὰ ἄνω ἔτ' ἐπὶ τὰ κάτω τ' ἀπειρον, ἐκεί- 83b
 26 τερον τούτων δείκνυσιν, καὶ πρῶτον πῶς ἐκ ἐπὶ τ' κάτω. καθ' ὧν
 γὰρ, φησὶ, τὰ συμβεβηκῶς κατηγορεῖται, τυτέζιν τὰ ὑποκείμενα
 τοῖς συμβεβηκῶσι, αἱ ὑσίαι εἰσιν· ὑσίαι δὲ τὰ γένη καὶ τὰ εἶδη καὶ
 τὰ ἄτομα. id. ib.

καὶ τούτων τὴν τῶν λογικῶν καλεῖται ὁ διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν 83b
 32 (ὅδε γὰρ ἐπὶ πλεονῶν ἀρμολογεῖται τὰ ἐνταῦθα λεγόμενα ἀλλ' ἐπὶ μόνων
 τῶν ἀποδεικτικῶν), ἀλλ' ὅτι λαμβάνει τ' εἶναι ἀποδείξει. ταύτη
 δ' ἂν ἀρμολογῇ ἢ τῷ Ἀλεξάνδρῳ ἐξήγησις ἢ ἐπὶ τῷ προτέρῳ ἐπιχει-
 ρήματος, λογικὸν αὐτὸ διὰ τούτο λέγοντος, διὰ τ' λαμβάνειν ὁμο-
 λογούμενον ὅτι εἰσιν ὀρισμοί. καίτοι ἔδειξε καὶ ἐν ἀρχῇ ὅτι δι' ἀπο-
 25 δείξεως, ὥς ἐ δακεῖ ἀναποδείκτως τούτο εἰληφέναι. μήποτε ἔν
 τ' λογικῶς ἐπ' ἀμφοτέρων ἀκυσέον, ὅτι μὴ ἐπ' αὐτῶν τῶν καθ'
 αὐτὸν κατηγορουμένων γυμνάζει τὴν λόγον, ὅπερ ποιεῖ ἐν τοῖς ἐξῆς,
 ἀλλ' ἐκ τινων ἐτέρων, οἷον τῷ λαβεῖν ὅτι εἰσιν ὀρισμοί καὶ ὅτι εἰσιν
 ἀποδείξεις. διὰ μὲντοι τῷ νῦν ἐπιχειρήματος δείκνυσιν ὅτι ἀπεί-
 30 ρος εἶναι τὰς μεταξὺ κατηγορίας, τῶν ἄκρων ὀρισμένων ὄντων,
 ἐκ ἐνδέχεται. id. ib.

τ' δὲ "τάδε δὲ μὴ ἴσμεν" ἀντὶ τῷ δι' ἀποδείξεως ἐκ ἴσμεν. 83b
 36 τούτῳ δὲ ἀντέθηκε τ' "μὴδὲ βέλτιον ἔχομεν" ἢ κτ' ἀποδείξει πρὸς
 αὐτὰ τῷ εἰδέναι. id. f. 56 b.

εἶπον ὅτι ὑποτίθεται εἶναι ἀποδείξει διὰ τ' ἐν ἀρχῇ τούτο ἀπο- 83b
 38 δεῖξαι. τ' δὲ "μὴ ἐκ τινων μὴδὲ ἐξ ὑποθέσεως," τυτέζιν εἰ μὴ
 πᾶσα ἀποδείξει ἐξ ὑποθέσεως πρόεισιν, ἀλλὰ ἔστι τι καὶ ἀπλῶς
 ἀποδείξει μηδεμιᾶ ὑποθέσει χρησάμενον. ἐξ ὑποθέσεως δὲ
 ἀποδείξει λέγει ἢ λαμβάνουσα ἀποδεικτὴν καὶ ἐν τούτῳ ἕτερόν τι
 40 δεικνύουσα. id. ib.

δείξας κοινότερον ὅτι ὑδεμία κατηγορία ἐπ' ἀπειρον πρόεισι, 84a
 45 βεβαίως νῦν ἰδίως διὰ τῶν ἀποδεικτικῶν τ' αὐτὸ τούτο δεῖξαι. ἀπο-
 δεκτικοὶ δὲ καθ' αὐτὸν τρόπον δύο· ἢ γὰρ τὰ εἰς τὴν ὀρισμὸν τῶν
 ὑποκειμένων παραλαμβανόμενα, ὡς τὰ ἐν τῷ τί ἐστὶ κατηγορού-
 μενα, οἷον τ' ζῶον τῷ ἀνθρώπῳ, ἢ ἄπερ εἰς τὴν αὐτῶν ὀρισμὸν

τὰ ὑποκείμενα παραλαμβάνει, ὡς τὸ περιττὸν καὶ τὴν σιμότης καὶ τὰ τοιαῦτα. δεικνυσιν ὅτι ὕδεν τούτων ἐπ' ἀπειρον πρόεισιν... ἀναλυτικὰς ὅν καλεῖ τὰς τοιαύτας δειξεις ἀντὶ τῆ ἀποδεικτικῆς, διότι ὁ σκοπὸς πάσης τῆς ἀναλυτικῆς ἐπιστήμης ἡ ἀπόδειξις ἐστίν. ὅτω γὺν καὶ τὴν ἀρχὴν τῶν Ἀναλυτικῶν ἐποίησατο, εἰρηκώς "πρῶτον εἰπὼν περὶ τί καὶ τίνας ἐστὶν ἡ σκέψις, ὅτι περὶ ἀποδείξεως καὶ ἐπιστήμης ἀποδεικτικῆς." ἐπεὶ ὅν πᾶσαν τὴν περὶ ἀποδείξεως πραγματείαν ὅτως ἐκάλεσεν ἀναλυτικὴν, ἐκ μέρους τὸ πᾶν ὀνομάσας, διὰ τούτο καὶ πάσας τὰς ἀποδεικτικὰς δειξεις ἀναλυτικὰς ἐκάλεσε... ἀπλῶς γὺν τοσούτων εἰπὼν, ὅτι μὴ ἐνδέχεται ἀπειρα 10 ὑπάρχειν τῷ ἐνί, πῶς τούτο ἐκ ἐνδέχεται ὅς προσέθηκεν. ὁ μέντοι Ἀλέξανδρος φησιν ὅτι συμβαίνει ἥδ' ὅτω τὸ ἀπειρον ἐνεργεῖα εἶναι· τούτο δὲ ὅς προσφυνῶς δοκεῖ τοῖς προκειμένοις ἐπάγειν· αὐτὸ ἥδ' ὅτω ὑπετίθετο ἐνεργεῖα εἶναι τὸ ὑποκείμενον, ὥς ὅθεν ἄτοπον διέξει τούτο εἶναι. ἔλεγεν ὅν ὁ φιλόσοφος ὡς πρὸς τὸς ὁρισμὸς 15 τείνειν τὸν λόγον, ὅτι συμβήσεται ἐν τοῖς ὁρισμοῖς ἀπειρα παραλαμβάνει. ἐμοὶ δὲ ὕδεν τούτο δοκεῖ ἀληθὲς εἶναι. λέγω δὲ ὅτι ἐκ εἰς τούτο τὸ ἄτοπον ἀπάγει τὸν λόγον ὁ Ἀριστοτέλης, τὸ συμβαίνει ἥδ' ὅτω ἀπειρα ὑπάρχειν τῷ ἐνί ὑποκειμένῳ, ὡς δειξόμεν τὴν λέξιν ἐπεξηγόντες. εἰς τὸν ὁρισμὸν δὲ τῷ ἀριθμῷ παραλαμβάνεται 20 τὰ καθ' αὐτὰ ὑπάρχοντα αὐτῷ· ὥς πρὸς τὸς ὁρισμὸς αὐτῷ συντείνει ὁ λόγος, ὅτι μὴ ἐνδέχεται τούτος ἐξ ἀπείρων συνεξηγῆναι, ἀλλ' ὅτι εἰ τὰ ὑπάρχοντα τῷ ἀριθμῷ ἀπειρα εἶεν, ταῦτα δὲ καθ' αὐτὸ ὑπάρχει, ἀδύνατον γινώσκειν τὸν μὴ εἰδὸς πάντα τὰ καθ' αὐτὸ αὐτῷ ὑπάρχοντα. ὅς ἥδ' ἂν εἰδείμεν φύσιν τριγώνου, 25 μὴ εἰδότες τίνα ποτὲ εἰς τὰ καθ' αὐτὸ αὐτῷ ὑπάρχοντα. ὥς εἰ ἀπειρά εἰσι τὰ καθ' αὐτὸ ὑπάρχοντα τοῖς πράγμασι, τὰ δὲ ἀπαραγινώσκει καὶ διεξελθεῖν ἀδύνατον, ἀδύνατον ἄρα γινώσκει τῶν πραγμάτων ἔχειν· ὥς εἰ τούτο ἄτοπον, ἀδύνατον ἄρα τῷ ἐνί ἀπειρα ὑπάρχειν καθ' αὐτό. προστίθησι δὲ τούτοις καὶ ἕτερον ὁ Ἀλέξανδρος, 30 δεικνύς μὴ ἐνδέχεσθαι ἀπειρα εἶναι. τὰ καθ' αὐτὸ ὑπάρχοντα καὶ τὸν δευτέρον τρόπον. ταῦτα γάρ, φησὶν, αἰετὶ ἐπὶ τὸ ἑλαττον πρόεισιν. ὥσπερ ἥδ' ὁ ἀριθμὸς τὸ περιττὸν ἐπ' ἑλαττον, καὶ τὸ πρῶτον ἐπ' ἑλαττον τῷ περιττῷ, ὅτως εἰ καὶ τῷ πρῶτῳ ἕτερον τι ὑπῆρχεν, ἐπ' ἑλαττον ἂν ἦν κακείνῳ τῷ πρῶτῳ, καὶ ἐφεξῆς ὁμοίως 35 ἐπὶ τὸ ἑλαττον προϊόντα εἰς τὰ ἄτομα τελειωσιν. ἐκ ἄρα ἐνδέχεται ἐπ' ἀπειρον προϊέναι τὰ τοιαῦτα. id. ib.

84^a εἰ τὸ "ὑδέτερα" ἐπὶ τὰ τῷ πλήθους καὶ τῷ διαμετῷ ἀκούσομεν, 17. ἄπειρ ἀμφοτέρω τῷ προτέρω τρόπῳ ἦν παραδείγματα, εἰκότως εὐρίσκομεν προκειμένον τὸ "ὑδ' ὡς περιττὸν τῷ ἀριθμῷ," ἵνα καὶ τὸν 40 δευτέρον τρόπον σημάνη. εἰ δὲ τὸ "ὑδέτερα" ἐπὶ τῶν δύο τρόπων εἴρηται, τὸ "ὑδ' ὡς τὸ περιττὸν τῷ ἀριθμῷ" κατ' ἐπαναληψιν εἴρηται, ἐπεὶ τούτο πρῶτον προτίθησιν ἐλέγχειν. id. f. 57 b.

84^a εἰ ἕτερον τι, φησὶ, καθ' αὐτὸ ὑπάρχει τῷ περιττῷ, ὅς τινι ἐξ 18. ἀνάγκης τὸ περιττὸν ἐν τῷ λόγῳ ὑπάρχει, αὐτὸ ἐκείνῳ ὑπάρχοντος 45 καθ' αὐτὸ τῷ περιττῷ, ἀνάγκη καὶ ἐν τῷ ἐκείνῳ λόγῳ τὸν ἀριθμὸν παραλαμβάνειν. ὁ μὲν ὅν φιλόσοφος ἐν τῷ "τούτο δὲ εἰ ἔστιν" ὑπέδειξεν, ἵνα σημάνη, εἰ δὲ τούτο ὅτως ἔχει, καὶ ὑπάρχει ἕτερον

τι τῷ περιττῷ. τὸ δὲ λοιπὸν ἐκ τῷ πρῶτῳ καὶ συνέχειαν ἀνέγνω. εἰ ἥδ' ὅτω ὅτως ἔχει, φησὶ, καὶ ὑπάρχει ἕτερον τι τῷ περιττῷ, καὶ ἐν ἐκείνῳ πρῶτον ὁ ἀριθμὸς ἐνυπάρχει ἥπερ τὸ περιττὸν, πρῶτον δ' ἀνωθεν ἀρχομένην, ὥσπερ ἂν εἰ εἰποιμεν πρῶτον ὑπάρχειν τῷ ἀνθρώπῳ τὴν ὕσιν ἥπερ τὸ ζῷον. ἐμοὶ δ' ὅς δοκεῖ καλῶς τεθεῖσθαι ἡ ὑποσινγική· πρῶτα ἥδ' πανταχὺ ὁ Ἀριστοτέλης τὰ προσεχῆ λέγει, καὶ τὰ πορρωτέρω. ὑποσινγικὸν ὅν ἐν τῷ πρῶτῳ. id. ib.

εἰ ὅν τῷ περιττῷ, φησὶν, ὑπάρχει καθ' αὐτὸ τὸ πρῶτον, καὶ ἐν 84^a τῷ τῷ πρῶτῳ ὁρισμῷ ὁ ἀριθμὸς παραληφθήσεται, ὥσπερ καὶ τὸ πε- 20 ριττὸν, καὶ αὐτῶν τούτων τῶν ἀριθμῶν ὑπάρχοντων. id. f. 58.

εἰ ἥδ' ἀνάγκη τῷ τε ἀριθμῷ πάντα ὑπάρχειν κακάνοις πᾶσι 84^a τὸν ἀριθμὸν, ἀντιτρέφουσι πρὸς ἀλλήλα δαλοντί, καὶ ὅτε ὁ ἀριθμὸς 24 ὑπερτείνει καὶ ἐπὶ πλέον ἐπὶ πάντων τῶν καθ' αὐτὸ ὑπάρχοντων αὐτῷ, ὅτε τὰ καθ' αὐτὸ ὑπάρχοντα ὑπερτείνει τὸν ἀριθμὸν. εἰ δὲ μὴ τούτο ἐνδέχεται, ἀπειρα τῷ ἀριθμῷ ὑπάρχειν, ὅθεν τὸν ἀριθμὸν ἀπείροις ὑπάρχειν ἐνδέχεται. id. ib.

δείξας ὅτι κατ' ὕδενά τρόπον δυνατὸν ἐπ' ἀπειρον ἐνδέχεται 84^a 30 χωρεῖν τὰς κατηγορίας, λοιπὸν συναγεί τούτο ὅτι ἕνα καὶ ταῦτα πάντα κεκίνηκε, λέγω δὲ ὅτι εἰσὶν ἀρχαὶ τῶν ἀποδείξεων αἱ ἀμφοῖν προτάσεις, καὶ ὅτι οὐδὲν τε τὰς ἀποδείξεις ἐπ' ἀπειρον προϊέ- ναι. id. ib.

τὸ ἐπ' ἀπειρον βαδίζειν τὰς ἀποδείξεις καὶ μὴ εἶναι ἀρχὰς 84^a ἀποδείξεων, ἡ πάντα ἀποδεικτὰ εἶναι λέγειν, ὅθεν ἕτερον ἐστὶ, φη- 33 σιν, ἡ μηδεμίαν εἶναι λέγειν ἀμφοῖν προτάσεων. αἱ ἥδ' ἀποδείξεις ἐκ ἐξωθεν προσλαμβάνουσιν προτάσεων ἀλλ' ἐν μέσῳ... ἔστι ὅν μεταξὺ δύο ὄρων ὠρισμένων ἀπειρα τὰ ἐντεθειμένα, ὅπερ ἀδύνατον. δίδειν ἥδ' ὅτι αἱ κατηγορίαι ἀνωθεν ἀρχόμεναι ἐπὶ τὸ κατω 35 ἴσαν, καὶ κατωθεν ἐπὶ τὸ ἄνω· ὥς εἰ ἀδύνατον δύο ὄρων τὰ μεταξὺ ἀπειρα εἶναι, ὅτε πάντα ἐστὶν ἀποδεικτὰ (αἱ ἥδ' ἀμφοῖν προτάσεις ἀναπόδεικται), ὅτε ἐπ' ἀπειρον ἡ ἀπόδειξις πρόεισιν, ἀλλ' εἰσὶν ἀρχαὶ ἀποδείξεως αἱ ἀμφοῖν προτάσεις. id. ib.

ἐπεὶ δὲ ἔδειξεν ὅτι εἰσὶν ἀρχαὶ ἀποδείξεως αἱ ἀμφοῖν προτά- 84^a 3 σεις, ἐκ τούτων ἕτερον τι θεώρημα συναγεί, ὅτι ὅταν τι πλείωνων 3 κατηγορησῇ, ὡν μὴδὲν τῶν λοιπῶν καὶ παντὸς βατέρος κατηγορεῖται, ἐκ αὐτῶν κατὰ τι κοινὸν τὸ κατηγορούμενον ἐκείνων κατηγορεῖται, ἀλλ' ἔστιν ὅτε καὶ ἀμέσως. id. ib.

τούτο ἀναγκαίως προσέθηκεν, ὅτι δαὶ τὰ ὑποκείμενα ἡ μὴ 84^a 4 δόλως ἀλλήλων ἀντικατηγορεῖσθαι, ἀλλ' εἶναι ἄτομα ἢ ἀντιδιηρημένα ἀλλήλων. ὥσπερ ἂν εἰ ἡ ὕσιν διὰ μέσον τῷ ἐμφύλῳ, καὶ διὰ μέσον τούτου κατηγορεῖτο τῷ ζῷῳ, καὶ διὰ μέσον τῷ ζῷῳ κατηγορεῖτο τῷ λογικῷ καὶ τῷ ἀλόγῳ (ταῦτα ἥδ' ὅτι ἀντιδιαίρεται), ὕδτερον ὕδτερον κατηγορεῖται. ἡ εἰ καὶ κατηγορεῖται βατέρος καὶ βατέρος, μὴ καὶ παντὸς κατηγορεῖσθαι, οἷον εἰ τὸ λογικὸν εἴη καὶ τὸ θνητόν· ὅτε ἥδ' τὸ λογικὸν καὶ παντὸς τῷ θνητῷ κατηγορεῖται, ὅτε τὸ θνητὸν καὶ παντὸς τῷ λογικῷ. τούτο δὲ, ὅπερ εἶπον, ἀναγκαίως προσέθηκεν· εἰ ἥδ' 45 βατέρον καὶ βατέρος κατηγορεῖτο παντός, οἷον εἰ τὸ λογικὸν εἴη καὶ ἀνθρώπος, καὶ παντὸς ἥδ' ὁ ἀνθρώπῳ τὸ λογικόν, ἐκείνῳ κατὰ τι κοινὸν ἀμφοτέρωθεν κατηγορεῖται τὸ κατηγορούμενον. id. f. 58 b.

84b τῶν ἀντιγράφων τὰ μὲν "δυσὶν ὀρθαῖς" ἔχει, τὰ δὲ "τέτρα-
6 σιν." εἰ μὲν εἴη "δυσὶν ὀρθαῖς," τὸ δὲ ἐπιφερόμενον ὡς τινὰ τῶν
ἀντιγράφων ἔχει "ἢ γὰρ τριγώνῳ ὑπάρχει," σαφὲς τὸ λεγόμενον
ὑπάρχει, ὅτι τῷ ἰσοσκελεῖ καὶ τῷ σκαληνῷ, ἢ ἑκάτερον τρίγωνον,
ὑπάρχει ἑκατέρῳ δηλαδὴ τὸ δυσὶν ὀρθαῖς ἴσας ἔχειν τὰς γωνίας,
καὶ ὅχι ἢ τὸ μὲν ἰσοσκελεὶς τὸ δὲ σκαληνόν. . . εἰ δὲ εἴη "χῆμα τι,"
περισπασθέν τὸ χῆμα, ἢ ἢ πτώσεως εὐθείας, καὶ ἐγκλιθέν τὸ τί
ἀρίστων μόνον ὅν· λέγοι γὰρ ἂν ὅτι ὡς χῆμα τι (τὸτο δὲ ἐστὶ τὸ τρί-
γωνον) ὑπάρχει αὐτοῖς τὸ εἰρημένον. εἰ δὲ εἴη τέτρασιν ὀρθαῖς,
τὸ "χῆματι" προπαροξυτονηθέν ὡς δοτικῇ, καὶ ὁ λόγος περὶ τῶν
ἐκτὸς γωνιῶν· δεικνύει γὰρ ὅτι πάντες χῆματος τῶν πλευρῶν ἐκ-
βαλλομένων αἱ ἐκτὸς γωνίαι τέτρασιν ὀρθαῖς ἴσαι εἰσὶν. id. ib.

84b τυτέτιν, ἢ ἀεὶ καὶ κοινόν τι τῶν ἐξαι τὸ κατηγορούμενον,
9 ἀλλ' ἔξαι προῖόντων, ὃ καὶ ἀμέσως αὐτῶν κατηγορηθῆσε. id. ib.

84b τὸς ἀποδεικτικὸς δηλονότι ὅρος, ἐπειτα γὰρ τὸς διαλεκτικῶς
14 ἢ ἀνάγκη τῷ αὐτῷ γένους εἶναι, ἐπεὶ καὶ ἐξ ἐνδόξων καὶ ἐκ συμβεβη-
κότων αἱ διαλεκτικῶς δεῖξεις, τὸς μέντοι ἀποδεικτικὸς ἀνάγκη τῷ
αὐτῷ γένους εἶναι. τῷ αὐτῷ δὲ γένους φησὶν ἀντὶ τῶ ἐν υποκείμενον
ὡς εἰς γένος ἀνάγειν τὸν κατηγορούμενον, εἴπερ μὴ ἐνδόξε) ἐξ
ἄλλου γένους εἰς ἄλλο μεταβάλλει· εἴρη) γὰρ ὅτι ἐμπροσθεν
ὅτι ὅχι οἷον τε τὰ ἱατρικὰ γεωμετρικῶς ἀποδείξει καὶ τὰ γραμμα-
τικὰ ῥητορικῶς. ὅθεν καὶ δοκεῖ μοι τῷ αὐτῷ γένους λέγειν ὅχι
ἀπλῶς τὰ ὑπὸ τὴν αὐτὴν κατηγορίαν· πλείους γὰρ ἐπιζητῶμαι τῇ αὐτῇ
κατηγορίᾳ κέρρη)· ἀλλὰ γένος φησὶ τὸ τῆς ἐπιστημῆς. id. ib.

84b ἐπεὶ δέδεικται ὅτι ἐξαι ἕτερον ἑτέρῳ ἀμέσως κατηγορεῖν, δὴ-
19 λον ὅτι φησὶν, ὅταν τί τις ὅπως κατηγορεῖ, ἢ ἐξαι αὐτὸ ἀπο-
δεῖξαι, εἴγε πᾶσα ἀπόδειξις μέσῳ ὅρου παραλαμβανομένη γίνε)·
ὡς ἐν μὴ ἐξαι μέσον ὅρον θῶναι, ὅθεν ἀποδείξει τὰ τοιαῦτα ἐν-
δόξε)· ὃ γὰρ ἀποδεικτικῶς αἱ ἀμεσοὶ προτάσεις, τῶν τῶν δὲ ἀρχαὶ
καὶ κοιναὶ ἀποδείξεις αἱ ἀμεσοὶ προτάσεις. καὶ ἀρχαὶ μὲν πρώτι-
30 ζαι οἱ ὅροι, ἀλλὰ καὶ ὡς ἐν προτάσεσιν ἀρχαὶ καὶ κοιναὶ αἱ ἀμε-
σοὶ εἰσι προτάσεις. καὶ ἦτοι πᾶσαι, φησὶν, αἱ ἀμεσοὶ προτάσεις
ἀρχαὶ καὶ κοιναὶ εἰσι τῶν συλλογισμῶν, ἢ αἱ καθόλου. id. f. 59.

84b εἰσὶ καὶ οἱ ὅροι ἀρχαὶ, ὅσοι ἀλλήλων ἀμέσως κατηγορεῖν).
26 εἰσὶ δὲ ἀρχαὶ καὶ αἱ ἐκ τῶν προτάσεων, ὡς περὶ καὶ αἱ ἐκ τῶν
συνθετῶν ἀρχαὶ εἰσὶ μὲν ὅλη καὶ εἶδος, εἰσὶ δὲ καὶ ἐκ τῆς συμ-
πλοκῆς τῶν πρώτως συνθεθειμένων σώματα, λέγω δὲ τὰ κοι-
ναῖα. id. ib.

84b ὡς περ, φησὶ, καταφατικῶς προτάσεις εἰσὶ μὴ ἀποδεικταί, αἱ
28 τὸ λέγουσαι ὅτι τὸδε τῷδε ἐστὶ καὶ αἱ τὸδε τῷδε ὑπάρχει (διὰ τῶν
δὲ τὴν φύσιν τῆς ἀμέσου προτάσεως παρέστησεν), ὅτω δὲ καὶ ἀπο-
φατικῶς ἀμεσοὶ εἰσιν. id. ib.

84b τὸ προκείμενόν ἐστι διὰ τῶν δεῖξαι τίνα χέσιν ἔχει ὁ μέσος
31 ὅρος πρὸς τὸς ἄκρους καὶ τὰ τρία χῆματα ἐν τε τοῖς κατηγορικῶς
συλλογισμοῖς καὶ ἐν τοῖς ἀποφατικῶς. καὶ φησὶν ὅτι ἐν μὲν τοῖς
κατηγορικῶς ὑδέποτε τῷ κατηγορούμενῳ ἔξω πίπτει ὁ μέσος,
τῷ δὲ υποκείμενῳ ἐπὶ μὲν τῷ πρώτῳ καὶ δευτέρῳ χῆματος ἀεὶ
ἔξω πίπτει. διαρθρώσαντες δὲ πρότερον τὰ ἐπὶ τῶν κατηγο-

ρικῶν λεγόμενα, ὅπως ἐρῶμεν καὶ περὶ τῶν ἀποφατικῶν. τὸ ὅν
ἔξω πίπτει ἐπὶ τῶν κατηγορικῶν σημαίνει τῷ Ἀριστοτέλει τὸ
ἐπὶ πλέον εἶναι, τὸτο δ' ἐστὶ τὸ κατηγορεῖσθαι. ὑδέποτε ὅν, φησὶν,
ἐν καταφατικῷ συλλογισμῷ ὁ μέσος τῷ μεζῶνος κατηγορηθῆ-
σε) . . . ἐν τῷ δευτέρῳ, φησὶ, χῆματι ὑδέποτε τῷ ἐλάττωτος ὅρου
ἔξω πίπτει ὁ μέσος. ἔλεγεν ὅν ὁ φιλόσοφος ὅτι ἢ ἐνδόξε) ἐπὶ
τῷ, τὸ μὴ ἔξω πίπτει τὸ μὴ κατηγορεῖσθαι ἀκῶν· ἀμφοτέρων
γάρ, φησὶν, ἐν τῷ δευτέρῳ χῆματι ὁ μέσος κατηγορεῖ). εἰ ὅν
τῶν δύο κατηγορεῖ), πῶς φησὶ τῷ ἐλάττωτος μὴ ἔξω πίπτει;
ἔλεγεν ὅν μὴ ἄλλως ἂν καταστῆσαι τὸτο δυνατόν, εἰ μὴ τὸ ἔξω
πίπτει τῷ ἐλάττωτος ἄλλως ἀκῶσαιμεν. νῦν ὅν ἀντὶ τῷ ὑδέποτε
τὴν θέσιν αὐτῷ ἀμείβει ὁ μέσος τῷ ἐλάττωτος, καὶ τὸτο εἶναι τὸ
ἔξω πίπτει τῷ ἐλάττωτος τὸν μέσον, τὸ τὴν θέσιν τῷ ἐλάττωτος
ἀμείβειν τὸν μέσον. τὸτο ὅν, φησὶν, ἐπὶ τῷ δευτέρῳ χῆματος ὃ
γίνε)· ὑδέποτε γὰρ ὁ ἐλάττωτος γίνε) κατηγορούμενος ὡς περ ἐν τῷ
τρίτῳ, ἀλλ' ὡς περ ἐν τῷ προβλήματι υποκείμενος ἐστὶν ἀεὶ ὁ
ἐλάττωτος, ὅτω καὶ ἐν τῷ συλλογισμῷ τῷ καὶ τὸ δευτέρῳ χῆμα
μένει ὁ υποκείμενος, μὴ ἀμείβων τὴν αὐτῷ θέσιν. τὸτο δὲ δη-
λον ὅτι καὶ τῷ πρώτῳ ὑπάρχει χῆματι· καὶ ἐν τῷ γὰρ ἀεὶ ὁ ἐλάτ-
των υποκείμενος ἐστὶν. ταῦτα μὲν ὅν ἐστὶ τὰ ἐνταῦθα λεγόμενα,
μὴδὲν πλέον ἔχοντα τῶν ἐν τοῖς τρισὶ χῆμασιν εἰρημένον περὶ
τῆς θέσεως τῶν τριῶν ὅρων, μὴδὲ ἀναγκαίως τινὸς ἕνεκα τῶν εἰς
ἀπόδειξιν χρησιμευσόντων ἐνταῦθα παρεμβεβλημένα, ὡς ἐμοὶ δο-
κεῖ. id. ib.

ἐπειδὴ εἶπεν ὅτι ἀεὶ τὸ μέσον πυκνῷ) ἕως ἀδιαίρετα γένε),
καὶ ὅν τι λέγει ἐν συλλογισμῷ. τὸ δὲ "ἐν" διὰ τὸτο προσέθηκεν,
ὅτι ταῖς ἀμέσοις προτάσεσι μέχρι τοσούτου καταπυκνῶν) ὁ συλλο-
γισμὸς προσλαμβάνων μέσους ὅρους ἕως ἂν εἰς τὰς ἀμέσους φθάσῃ
προτάσεις, αἰτινὲς εἰσιν ἀρχαὶ τῷ συλλογισμῷ καὶ οἷον μονάδες
τινὲς ἀδιαίρετοι. id. f. 59 b.

παραδείγματος δὲ ἕνεκα ἀρχὴν μὲν τῷ βάρος τὴν μὲν φησὶν. 84b
ὅλως γὰρ ἐπὶ τῶν ἀρχῶν ἢ ἐξαι, ἐπεὶ ἐπ' ἀπειρον διαιρετὴν τὸ μέ-
33 γος· εἰ δὲ τὸτο, ἢ ἂν εἴη τὸ πρῶτον καὶ ἢ ἀρχὴ τῷ βάρος, ἀλλ'
εἰ ἀρα πρὸς τὴν ἡμετέραν συνήθειαν, ὡς περ καὶ νῦν ἡμεῖς κεκρή-
μαθα ἐχάτω καὶ ἀδιαίρετῳ βάρεσι τῷ τετάρτῳ μέρει τῷ κερατίνῳ,
ὃ ἐστὶ κόκκος εἰς οἷον· μέχρι γὰρ τῷ τῷ ποσὶμαθα τὴν διαίρεσιν τῶν
καθωμένων. διέσεις δὲ ἐξαι ἢ πρώτη αἰδητὴ τῶν φθόγγων
ἀπήχησις, ἢς πρώτης ἀντιλαμβανέσθαι δύνα) ἢ ἡμετέρα αἰδησις
ἦγν ἢ ἀκοή· ταύτην δὲ φασὶ τὸ τέταρτον εἶναι τοῦ ἐπιοῦδος
λόγου. id. ib.

διὰ τί δὲ μὴ καὶ τῷ διαλεκτικῷ συλλογισμῷ ἀρχὴν εἶπε τὴν 85a
δεῖξαι; ὡς γὰρ ὁ νῦν κοινὰς ἐνοίας αἰρεῖ) ἐξ ὧν αἱ ἀποδείξεις,
ὅπως ἢ δεῖξαι τὰς διαλεκτικὰς καὶ ἐνδόξους προτάσεις. φαίμ' ὅν ὅτι
ἢ εἶπε διαλεκτικῷ συλλογισμῷ ἀρχὴν εἶναι τὴν ἀμεσον πρότασιν,
ἀλλ' ἀπλῶς συλλογισμῷ· ὡς ὅν συλλογισμῷ ἀπλῶς ἀρχὴ ἂν εἴη
ἢ ἀμεσος πρότασις. id. ib.

"ὃ δὲ ὑπάρχειν," λέγει τὸ κατηγορούμενον· τὸτο γὰρ ἐστὶ τὸ 85a
ὑπάρχον τῷ υποκείμενῳ. τῷτο ὅν, φησὶν, ἐν τῷ πρώτῳ χῆματι 3

ὕδεν ἔξω πίπτει, τυτέσιν ὕδεν αὐτὸ ἀποφάσκει· μόνως ᾧ ἐν
πρώτῳ χήματι τὸ μέσον ὁ μείζων ἀποφάσκει. id. ib.

85^a 7. μετῆλθεν ἐπὶ τὸ δεύτερον χήμα· διὸ καὶ τὰ σοφία ἤμειψε.
καὶ ἔστι τὸ μὲν ὁ μείζων ὅρος, τὸ δὲ ἐλάττωτον, μέσος τὸ γ'. καλεῖ
δὲ τὸ ε' ὡς ὁ δὲ ὑπάρχειν· τὸ γ' ὑποκειμένη ἐν τοῖς προβλήμασιν
ἢ συμπεράσασιν ἀποφάσκει ὁ μείζων ὅρος. ὑδέποτε ὅν, φησί,
τὸ ἐλάττωτον τὸ ε' ἔξω πεσεῖν ὁ μέσος. καὶ εἰπομεν τί σημαίνει
ἐνταῦθα αὐτῷ τὸ ἔξω πίπτειν, ὅτι τὸ τὴν θέσιν ἀμείβειν· τὸ μὲν γ' ὡς
μείζονος ἔξω πίπτει· κατηγορούμενον γ' ὄντα τὴν μείζονα ἐν τῷ
συμπεράσματι ἐν ταῖς προτάσεσι ποιεῖ ὑποκείμενον, τὴν μέντοι
ἐλάττωνα φυλάττει ἐν ταῖς προτάσεσιν ὑποκείμενον. id. ib.

85^a 10. ἐνταῦθα πάλιν τὸ ἔξω πίπτειν τὸ κατηγορεῖσθαι φησιν. ὥσπερ
γ' εἴρηξεν πρότερον, ὅτι ἐνδέχεται καταστῆσαι τὰ ἐν τέτοις λεγόμενα·
ἐκ τούτου γ' τῷ χήματι αἰεὶ ὑπόκεινται ὁ μέσος, ὥστε ὑδενὸς τῶν
ἄκρων κατηγορεῖται. id. f. 60.

85^a 13. ἐνταῦθα τρία ζητεῖ προβλήματα ἀξιολογὰ εἰς τὴν περὶ ἀπο-
δείξεως λόγον συντινόντα, πρῶτον μὲν ποία δεῖξις μᾶλλον
κρείττων καὶ πρέπουσα τῇ ἐπισημῇ, πρότερον ἢ καθόλου ἢ ἢ μερικῇ,
δεύτερον δὲ πρότερον ἢ ἀταφαστικῇ μᾶλλον πρέπουσα ἐπισημῇ ἢ ἢ
ἀποφαστικῇ, καὶ τρίτον πρότερον ἢ ἐπ' εὐθείας ἢ ἢ δι' ἀδυνατί. καὶ
ἐπέξεισι τῷ περὶ τούτων λόγῳ πλατύτερον. id. ib.

85^a 15. ἀντὶ τὸ τῆς ἐπ' εὐθείας· αὕτη γὰρ ἐστὶ κυρίως ἀποδείξις
ἢ ἐπ' εὐθείας τὸ πᾶν δεικνύουσα· ἢ γ' εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῇ
ὅτι αὐτὴ δεικνύουσιν, ἀλλὰ τὸ ἐναντίον ἀναιρεῖ. id. f. 60 b.

85^a 26. ἢ καθόλου, φησί, δεῖξις ὁ καθ' αὐτὴν ἔξω ἀλλὰ διὰ τὰ με-
ρικὰ. ὅταν γ' τὰ τῷ ἰσοσκελεῖ καθ' αὐτὴν ὑπάρχοντα διὰ τὸ κα-
θόλου δεικνύουσι, οἷον ὅτι τὸ ἰσοσκελεὲς τρίγωνον τὰς πρὸς τῇ βάσει
γωνίας ἴσας ἀλλήλαις ἔχει, ὅχι τὸ τρίγωνόν ἐστι δεικνύουσι, ἀλλ' ἢ
ἰσοσκελεὲς. ὁ δὲ ὅτι ψευδὲς παραδείγματι κέχρηται, ἐπεὶ μὴ
οἷον τε ἦν ἀληθεῖ χρησάμενος· ὅθεν γ' ὡς ἐπὶ τριγώνων δεικνύουσι τὰ
τῷ ἰσοσκελεῖ ὑπάρχοντα, ἀλλ' ὡς ἐρεῖ ἐφεξῆς. ἀλλ' ὅταν τις τὸ
μὴ ὑπάρχον δεικνύῃ τῷ καθόλου ὑπάρχον, ὅθεν ἀποδείξεις τὸ τοῦ-
τόν ἐστιν· ὅθεν γ' κατ' ἄλλο τὸ καθόλου δεῖν ὑπάρχειν. id. ib.

85^a 31. τὴν δευτέραν καὶ τρίτην ἀπορίαν ἅμα συνέπλεξεν, ὅτι τὸ κα-
θόλου ὕδεν ἐστὶ παρὰ τὰ καθ' ἕκαστα, καὶ ὅτι ἀπάτης ἡμῶν αἴτιον γί-
νεσθαι τὴν μὴ ὄν ὡς ὄν· ὡς γ' ὄν καθ' αὐτὴν παρὰ τὰ με-
ρικὰ τὸ καθόλου ὑποτιθέμεθα. id. ib.

85^a 37. ὥσπερ, φησὶν, ὁ γεωμέτρης δεικνύουσιν ὅτι ἐὰν τέσσαρες γραμ-
μαὶ ἀνάλογον ὦσι, καὶ ἐναλλάξ ἀνάλογον ἔσονται, ὅταν καὶ ἐὰν τέσ-
σαρα ἐπίπεδα καὶ ἐὰν τέσσαρα στερεά, καὶ ἀπλῶς ἐπὶ τῶν καθόλου,
οἷον ἐὰν τέσσαρα τοιαῦτα ποσὰ ἢ μεγέθη. καίτοι τὸ ποσὸν ἀπλῶς
ἢ τὸ μέγεθος ὅχι ἔξω αὐτὸ καθ' αὐτὴν ἐκτὸς γραμμῆς ἢ ἐπιπέδου ἢ
στερεοῦ· ὅμως ὡς ὄντος τινὸς παρὰ ταῦτα, ὅπως ἐπ' αὐτῷ ποιοῦν
τὴν λόγον. τὸ αὐτὸ δὴ τούτο, ὅπερ ἐπὶ τῷ ἀνάλογον πάχυνον ὄναι,
τὸτο πάχυνον καὶ πάντες ὅσοι καθόλου τι ἀποδεικνύουσιν. id. ib.

85^b 4. ἐντεῦθεν λοιπὸν αἱ τῶν ἀποριῶν λύσεις, καὶ τέως γε πρὸς τὴν
πρότεραν τὴν λέγουσαν βελτίονα εἶναι τὴν καὶ μέρος ἀποδεικνύσαν,
διὰ τὸ καθ' αὐτὴν ἀποδεικνύειν, ἐπάγει τὴν ἐλεγχον... πῶς ὅν φησὶν

ἐνταῦθα, ὅθεν μᾶλλον ἐπὶ τῆς καὶ μέρος ἢ τῆς καθόλου, ὡς δὴ
ἀμφοτέρων καθ' αὐτὴν ὅσων; φησὶ ὅτι ὡς πρὸς τὸ παραδείγμα
αὐτῷ τείνει ὁ λόγος· ἐπεὶ γ' ὡς τὸ παραδείγμα, λέγω δὴ τὸ Κο-
ρίσκον μουσικὸν εἶναι καὶ τὸν ἀνθρώπον μουσικὸν εἶναι, τὸ μὲν μερι-
κὸν καθ' αὐτὴν ἔχει τὸ μουσικόν, τὸ δὲ καθόλου διὰ τὸ μερικόν, διὰ
τούτο, φησὶν, ἐπὶ τῶν ταύτων παραδειγμάτων ὅθεν μᾶλλον ἔξε-
τα μερικὰ τὸ καθ' αὐτὸ, ἐν οἷς ὅθεν ὅλως τῷ καθόλου τὸ σύμ-
πτωμα ὑπάρχειν, ἐφ' ὧν καὶ τοῖς καθόλου ὑπάρχειν, δι' αὐτὰ
μᾶλλον ὑπάρχει ἢ διὰ τὰ μερικὰ. ὅταν γ' ὑπάρχη τινὰ τῷ κα-
θόλου καὶ τῷ μερικῷ, ὁ τῷ καθόλου διὰ τὸ μερικόν ὑπάρχει, ἀλλ'
ἔμπαλιν τῷ μερικῷ διὰ τὸ καθόλου. id. f. 61.

ἐπεὶ δὲ πρὸ τούτου συνεχώρησε καὶ ἐν τῷ μερικῷ εἶναι τὸ καθ' αὐτὸ
αὐτό, εἶπε δὲ μὴδὲν μᾶλλον καὶ ἐν τῷ καθόλου εἶναι τὸ καθ' αὐτό,
νῦν αὐτὸ τούτο ἀναιρεῖ, τὸ ὅλως τοῖς μερικῶς εἶναι τὸ καθ' αὐτό,
τῇ καλῶς μὲν ἐνδέσσει καὶ ἀντιπαράσσει· καὶ χρησάμενος πρότερον
μὲν τῇ ἀντιπαράσσει, νυνὶ δὲ τῇ ἐνδέσσει, λυεῖ τὸ ἐπιχείρημα...
"ὅλως τε εἰ μὴ μὴ ὄντος ἢ τρίγωνον εἶτα δεικνύουσιν." ταῦτάς τις
τὸ σύμπτωμα μὴ ὑπάρχει τῷ καθόλου ἢ τοῦτόν ἐστιν, οἷον, εἰ τύχοι,
τῷ τριγώνῳ ἢ τριγώνῳ ἐστὶ τὸ ἔχειν τὴν περίμετρον, εἰ τύχοι, πᾶ-
ν ὅσον πέντε, ἢ τῷ ἀνθρώπῳ ἢ ἀνθρώπῳ ἐστὶ τὸ εἶναι μουσικόν, εἶτα
τις τὸ μὴ ὑπάρχον ὡς ὑπάρχον λέγοι, ὅτι ἀποδείξει ὁ τοῦτος
ψεύδος γ' τὸ τοῦτον, καὶ ὥσπερ τὸ ἀληθὲς ὑδέποτε ἐλέγχεται, ὅταν
τὸ ψεύδος ὑδέποτε ἀποδεικνύται. ὅθεν κατ' ἄλλο αὐτῷ ὑπάρχει
ὅπερ ὅλως αὐτῷ ὅχι ὑπάρχει. id. ib.

πρὸς τὴν δευτέραν ἀπορίαν αὕτη ἀπάντησις, τὴν λέγουσαν τὸ καθόλου
μὴ ὄν εἶναι. id. f. 61 b.

ἐπεὶ δὲ ἡ ἀπορία ἔλεγεν ὅτι τὸ καθόλου ὡς αὐτὸ καθ' αὐτὸ
ὑπάρχον ὅπως ὑποτίθενται οἱ περὶ αὐτὸ ποῦμαι τὸς λόγους, καὶ
ἕτερον ὅν τῶν μερικῶν, διὰ τούτο φησὶν, εἰ καὶ ἕτερον ἐστὶ τῶν με-
ρικῶν καὶ ἐστὶ τις μία φύσις ὁρισμένη, ἕτερα ὅσα τῶν καὶ μέρος,
ἀλλ' ὅν ὡς χωριστὴν ὑποτίθενται εἶναι καὶ ἐκτὸς τῶν μερικῶν αὐτὴν
καθ' αὐτὴν ὑφενώσαν, ἀλλ' εἶναι μὲν ἕτεραν τῇ οὐσίᾳ καὶ τῷ λόγῳ,
τῷ μέντοι ὑποκειμένη ὅχι ἕτεραν εἶναι τῶν μερικῶν, ὥσπερ καὶ
τὰ συμβεβηκότα ἕτερα μὲν εἶναι φαμεν τῆς οὐσίας, ὁ μέντοι καὶ
κεχωρισμένα αὐτῆς. ὥστε ὁ ψεύδος ὑποτίθενται οἱ ὑποτιθέμενοι
ἕτερον εἶναι τὸ καθόλου τῶν μερικῶν, ὅθεν ἀπάτης ἡμῶν αἴτιον γίνεσθαι
τὸ καθόλου, τὸ μὴ ὄν ὡς ὄν ὑποτιθέμενους. id. ib.

ταῦτάς τις, εἰ δὲ χωρὶς λαμβάνει τὸ ὑφενώσαν τῶν μερικῶν,
οὐχ ἢ ἀποδείξει αἰτία τοῦ χωριστὸν λαμβάνεσθαι τὸ καθόλου, ἀλλ' ὁ
κακῶς τῆς ἀποδείξεως ἀκύνων. ὥσπερ γ' καὶ εἰ τις περὶ ποιότη-
τος διαλέγοιτο ὡς ὅσων φύσεως τινος καὶ πολλὰ ποιότητος καὶ παχύν-
σης, εἶτα τις ἀκύνων ὑπονοήσειεν αὐτὴν καθ' αὐτὴν ὑφενώσαν
τὴν ποιότητα ὑποτίθεσθαι τὴν λέγοντα, τῆς τοιαύτης ὑπαναίας καὶ
ψευδοῦς δόξης ὅχι ὁ λέγων ἦν αἴτιος ἀλλ' ὁ κακῶς τῆς ἀποδείξεως
ἀκύνων, οὕτω καὶ εἰ τῆς ἀποδείξεως ἐπὶ τῶν καθόλου ποιημένης τὴν
λόγον ἕτερός τις νομίζοι χωριστὸν εἶναι τὸ καθόλου, αὐτὸς ἐαυτῷ
τοῦ ψεύδους ὄν εἶναι αἴτιος, οὐ μὴν ἢ ἀποδείξει τὸ ψεύδος ὑποτίθεσθαι.
ζητήσας δ' ὅτι τις εὐλόγως πῶς συνοίσει ταῖς ἐνταῦθα εἰρημέναις

τοῖς ἐν τῷ προοιμίῳ τῆς περὶ ψυχῆς πραγματείας· ἐν τοῖς τοῖς ᾧ
 85 α καὶ ἄλλοις μόνον φησὶν εἶναι, καὶ εἶναι οὐσίαν τῷ λόγῳ ἑτέραν τῶν
 23 μερικῶν, ἀλλὰ καὶ ἀφθαρτον εἶναι καὶ πρώτην τῶν μερικῶν, ὡς
 ἐφεξῆς λέγει· ἐν δὲ τοῖς περὶ ψυχῆς πᾶν τούναντίον, ἢ οὐδ'
 εἶναι ὅλως καὶ καθόλου, ἢ εἴπερ καὶ εἴη, ὕψιστον ἐστὶ τῶν μερικῶν.
 ταύτη δὲ δῆλον ὅτι οὐδὲ ἀφθαρτον ἂν εἴη, εἴ γε καὶ τὰ μερικὰ
 φθαρτά. id. ib.

85 α ἐπιλυσάμενος τὰς ἀπορίας δι' ὧν ἐδόκει ἡ μερικὴ ἀπόδειξις
 23 κρείττων εἶναι τῆς καθόλου, νῦν βέβαιον αὐτὸ καὶ αὐτὸ τὸ θεωρήμα
 κατασκευάσαι, ὅτι ἡ καθόλου τῆς μερικῆς κρείττων. δεικνύσι δὲ
 10 τὸτο διὰ πλεονῶν ἐπιχειρημάτων, ὧν τὸ πρῶτον ἐστὶ τοῦτον.
 id. f. 62.

85 α ἐκ παραλλήλου τὴς αἰτίας καὶ τὸ διὰ τί. ἐπεὶ δὲ τὸ καθόλου
 24 αἰτιώτερον, ἔπειτα λοιπὸν συνάγειν ὅτι καὶ ἡ ἀπόδειξις τῷ καθόλου
 βελτίων· μᾶλλον ᾧ τῆς αἰτίας. ἀλλὰ πρὶν συναγαγεῖν τὸ συμ-
 15 πέρασμα, πρότερον δεικνύσι πῶς τὸ καθόλου αἰτιώτερον. id. ib.

85 α ὅτι δὲ τὰ ὑπάρχοντα τῷ καθόλου καὶ αὐτὸ ὑπάρχει, τῷ δὲ
 25 καὶ μέρος διὰ τὸ καθόλου, πολλάκις εἴρηται. id. ib.

85 α τὸ δὲ ὅταν μὴ ἢ τι ἄλλο ἢ τὸτο, τὴν ὅταν μὴ ἢ δι-
 28 ταῦν ἄλλο καθολικώτερον τούτῳ αἰτιον ἀποδοῦναι, ἀλλὰ τὸ ἀποδο-
 20 θέν ἢ τὸ ἔχατον καὶ κυριώτατον τῶν αἰτίων. id. ib.

85 α τὸ δὲ ἡ γινώμενον ἢ ὅν· εἶπεν, ἐπειδὴ τῶν αἰτίων τὰ μὴ
 29 ὑπάρχει ὅντα ὡς γινώμενα, ὡς περ ἐν τοῖς μαθήμασι καὶ τοῖς φυ-
 σικοῖς (ἐστὶ ᾧ τὸ τρίγωνον καὶ τὸ χῆμα ἐν τῷ ἀποδόδωξ τὰς αἰτίας,
 διὰ τί αἱ τρεῖς γωνίαι δυσὶν ὁρθαῖς ἴσαι εἰσὶν), τὰ δὲ ἐκ εἰς μὴ
 25 γίνοντι δέ, ὡς ἐπὶ τῶν πρακτῶν. id. f. 62 b.

85 α τὸ ἔτω, φησὶν, ἔχατον, τὴν ὅταν τὸ ἐν ταῖς ἀποδόσεσι τῶν
 30 αἰτίων ἔχατον, τὸτο ἥδη τέλος ἐστὶ καὶ πέραν τῶν αἰτίων, μη-
 δὲν ἔχον αὐτῷ αἰτιώτερον. τὸ δὲ παράδειγμα ὁ ἐξῆς τίθησιν,
 ὡς ἐπὶ τῷ τελειῷ αἰτίῳ ἐστὶν. id. ib.

85 α ἐπειδὴ, ὅπερ εἶπον, τὸ παράδειγμα ἐπὶ τῷ τελειῷ αἰτίῳ ἐποιή-
 35 σατο, βέβαιον ἐκ τούτου συλλογισάσθαι ὅτι καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων πάν-
 των αἰτίων ὡσαύτως ἔχει. ἐπὶ πάντων ὅν, φησὶ, τῶν αἰτίων ἅπερ
 εἰώθαμεν τὸ διὰ τί ἐρωτῶμενοι ἀποδοῦναι, ὁμοίως ἔχει. id. ib.

85 α τὸ δὲ ὅταν μικρὴ ὑπάρχη τὸτο ὅτι ἄλλο, τὴν ὅταν
 37 μικρὴ ὑπάρχη τὸτο ὁ λέγει ὑπάρχον, ὅτι ἄλλο τί ἐστὶν. id. ib.

86 α ἐπειδὴ εἶπε τῶν μᾶλλον ἀποδεικτῶν μᾶλλον εἶναι ἀπόδειξιν,
 9 τοῦτο αὐτὸ κατασκευάζει. εἰ ᾧ τὰ πρὸς τι ἅμα τῇ φύσει εἰσὶ,
 δῆλον ὅτι ὡς ἂν ἔχη τὸ ἕτερον, οὕτως ἔχει καὶ τὸ λοιπόν. id. ib.

86 α σημειώτερον ὅτι ἐνταῦθα ἄλλως φησὶ τὸ καθολικώτερον καὶ
 14 μερικώτερον· οὐδὲ ᾧ μερικὸν φησὶ τὸ ἔχον τὸν μερικὸν προσδιο-
 ρισμὸν, εἶναι τὸν τίς, καθολικὸν δὲ τὸ ἔχον τὸν πᾶς, ἀλλὰ τὸ ὅροις
 χρωμένον καθολικώτερος, εἴτε μέσοις, ὡς ἥδη εἵπομεν, εἴτε ἄκροις.
 οὖν τὸ πᾶς ἄνθρωπος ζῶον μερικώτερον ἂν εἴη τοῦ πᾶς ἄνθρωπος
 οὐσία. id. f. 63.

86 α λογικὰ δὲ λέγει τινὰ τῶν εἰρημένων ἐπιχειρημάτων οὐχ ὅτι
 22 πᾶσα μὲν οὐκ ἀληθὴ δέ, ἀλλ' ἀληθὴ μὴ καινότερα δέ, καὶ οὐκ
 ἐπὶ μόνων τῶν ἀποδεικτῶν ἀρμόζοντα ἀλλὰ καὶ ἐπὶ ἑτέροις τῶν,

ὅσον ὅτι κρείττων καὶ ἢ τοῦτο καὶ ἄλλο οὐδὲ τις ἢ καὶ ἢ τοῦτο
 μόνον· τοῦτο ᾧ ἀρμόσοι ἂν καὶ ἐπὶ τῶν μὴ ἀποδεικτῶν. id. ib.

86 α τῶν ἄλλων δὲ τῶν αὐτῶν ὄντων προσέθηκε, τὴν ὅταν ὁμοίως
 33 ὄντων γνωρίμων τῶν ἐν ἀμφοτέροις ταῖς ἀποδείξεσι μέσων. εἰ
 5 ᾧ ἢ διὰ πλεονῶν μέσων γνωριμωτέρως ἔχει τὰς μέσους τῆς δι'
 ἐλαττόνων, ἢ διὰ τῶν γνωριμωτέρων κρείττων. ὁμοίως δὲ ὄντων
 γνωρίμων, ἢ δι' ἐλαττόνων μέσων αἰρετωτέρα· μᾶλλον ᾧ ἐγγυ-
 τέρως ἐστὶ τῆς τῷ καὶ ἐνεργείας. id. ib.

86 α τὴν ὅταν ἵνα πᾶσιν ὁμοίως γνωρίμοι εἶεν ἢ ἐνδοξοὶ ἢ ἀποδει-
 34 κτικοί, ἢ ἐκ τῶν καὶ συμβεβηκότος ὑπαρχόντων ὁμοίως εἰλημμέναι
 ἢ τῶν καὶ αὐτὰ, καὶ ὅσα ἄλλα ταῖς προτάσεσιν ὑπάρχει. τῶν
 5 ὅν τῶν αὐτῶν ὄντων, ἢ δι' ἐλαττόνων μέσων ὅρων καὶ προτάσεων
 τῆς διὰ πλεονῶν βελτίων. id. f. 63 b.

86 α ὁ λόγος δὲ τὴν ὅταν αἰτία καὶ ἀπόδειξις τὸ τὰς ἐξ ἐλαττόνων
 36 κρείττους εἶναι, τῶν ἄλλων τῶν αὐτῶν ὄντων. id. ib.

86 α εἰ ᾧ βέλῃσαιμεν δεῖξαι ὅτι τὸ ἐμφύλον ὑπάρχει τῷ ἂν
 38 θρώπῳ, ὄντων μεταξὺ τῷ ζῴῳ καὶ λογικῷ, γνωριμωτέρων ἐστὶ τὸ
 ὑπάρχειν τὸ ζῴῳ τῷ λογικῷ ἢ περ τῷ ἀνθρώπῳ· διὰ ᾧ τὸ ὑπάρ-
 χειν τὸ ζῴῳ τῷ λογικῷ δεικνύει ὅτι καὶ τῷ ἀνθρώπῳ ὑπάρχει τὸ
 20 ζῴῳ· γνωριμωτέρων δὲ τὸ δι' ὅ τὸ δι' ἐκείνου γνωσθέντος. id. ib.

86 α τὴν ὅταν διὰ μέσων ἴσων. id. ib.

86 α δεῖξας καθόλου ὅτι ἢ δι' ἐλαττόνων, καὶ μὴ προδίδει εἴτε τῷ
 2 ἄρῳμῳ ἐλαττόνων εἴτε τῷ εἰδῇ, ἀλλ' ἀπλῶς ὅτι ἢ δι' ἐλαττόνων
 τῶν αὐτῶν ὄντων βελτίων ἐστὶ, νῦν ἐπὶ τῷ αὐτῷ προκειμένῳ μετα-
 25 φέρει τὸν λόγον καὶ φησὶν ὅτι ἢ μὴ ἀποφατικῇ καὶ δι' ἀποφατικῶν
 καὶ διὰ καταφατικῶν δεικνύει, ἢ δὲ καταφατικῇ διὰ μόνων κατα-
 φατικῶν. ὥς εἰ διὰ πλεονῶν ἢ ἀποφατικῇ, κρείττων ἄρα ἢ
 καταφατικῇ. id. f. 64.

86 α εἰπὼν ὅτι ἐπειδὴ δέδεικται, ὅτι ἀνταπέδωκε πρὸς τὸ ἐπειδὴ, ὡς
 10 ἂν αἰτιολογικῶς εἰρημένον τῷ ἐπειδὴ πρὸς τὰ πρὸ αὐτῷ. id. ib.

86 α τὸτο δοκεῖ μοι ὅτι ἐπιχειρήματα εἶναι ὅτε ὡς συμβεβηλόμενον
 12 τι εἰς τὰ προειρημένα τεθείσθαι, ἀλλ' ὡς περ πόρισμά τι ἐκ τῶν

εἰρημένων ἀναφανέν. ἐστὶ δὲ ἀξιολογώτατον τὸ θεωρήμα ἔχον
 ὅπως. ἐὰν συλλογισμός, φησὶν, ὑπάρχη ἀποφατικῆς, εἴτα δέον ἢ
 τὰς προτάσεις κατασκευάσαι παρεντιθεμένων μεταξὺ ἐκατέρας
 ἄρων, εἴτα πάλιν τὰς ἐκείναις τῷ συλλογισμῷ ἐγκατασκευάσαι
 προτάσεις, καὶ τὸτο ἐπὶ πολλῇ γνῶνι, καταπυκνωμένων μέσους ὅροις
 τῶν προτάσεων, ὅχ ὡς ἂν τις ὑπολάβῃ, ὁμοίως αἰτε καταφατικῇ
 αὐξοντι προτάσεις καὶ αἱ ἀποφατικαί, ἀλλὰ μόναι μὴ αὐξοντι αἱ
 40 καταφατικαί, αἱ δὲ ἀποφατικαὶ ἐκτί· ἐν παντὶ ᾧ ἀποφατικῇ
 συλλογισμῷ, ἐφ' ὅσων ἂν καταπυκνωθῶσιν αἱ προτάσεις, ἀδύ-
 νατον πλέον μᾶς ἀποφατικῆς γενέσθαι πρότασιν. ὅπερ δοκεῖ παρά-
 δοξον εἶναι· αἱ γὰρ ἐν τῇ ἀποφατικῇ προτάσει ἐμβαλλομένη μέση
 ὅρη ἢ μετῶν ἀποφατικῇ γίνονται... πῶς ὅν φησὶ μὴ πλέον μᾶς
 45 γίνεσθαι τὰς ἀποφάσεις· λέγω ὅν ὅτι καλῶς προσέθηκεν ἐν ἅπαντι
 συλλογισμῷ· ἐὰν γὰρ συνθῶμεν ὅλας τὰς προτάσεις καὶ ποιήσω-
 μεν ἵνα συλλογισμὸν, μία μόνη εὐρίσκει ἢ ἀποφατικῇ, ὅτι τὸ
 α' ὅθεν τῷ ε', τὸ ε' παντὶ τῷ δ', τὸ δ' παντὶ τῷ β', τὸ β' παντὶ

γον ἔχ' ὡς προτάσει χρώμενος αὐτῇ καὶ ταύτῃ ἀποδείξει βυλόμενος διὰ τὴν ἀδύνατον, ἀλλ' ὡς προβλήματι χρώμενος (*). λέγω ὅτι τὸ μὲν α' ὑπάρχει τῷ β', καὶ προσδιορισμὸν οὐ προσθεῖς οὐ παντὶ δίδωσι νοεῖν. τὰς γὰρ ἀπροσδιορίστους ὁ Ἀριστοτέλης ἰσοδυναμειν φησὶ ταῖς μερικαῖς. ἐπεὶ τὸ μὲν β' τῷ γ' ὑπάρχει παντὶ, 5 τὸ δὲ α' τῷ γ' τινί, ἀντικειμένως δηλονότι τῷ συμπεράσματι συνάγει ἐν τρίτῳ χήματι τὸ α' τινὶ τῷ β' ὑπάρχειν. ὑπέκειτο δὲ ὁδεῖν. ἠκολούθησε δὲ τὸ ἀδύνατον καὶ διὰ τὴν βγ' ἐλάττωνα πρότασιν ἀληθῆ ὕσαν, ἀλλὰ διὰ τὴν αγ' ψευδῶς ὑποθεθεῖσαν. καὶ ἥ ἦν εἰκὸς τὴν Ἀριστοτέλην πρῶτον καὶ μόνον τὰς λογικὰς μεθόδους παραδεδωκότα τηλικῶτον ἀμαρτήμα ἀμαρτεῖν, ὡς οἱ ἐξηγγηταὶ ὑπένοησαν, τὰς ἀπροσδιορίστους προτάσεις ἰσοδυναμειν ταῖς μερικαῖς μὴ λογισάμενοι. ἀλλ' ἡμεῖς, ὡς εἰκός, τὴν ὑπὲρ τῆς φιλοσόφου ἀπολογίαν ποιησάμενοι ἐπὶ τὰ ἐξῆς μετῴμεν. id. f. 64 b.

λέγω ὅτι τὸ μὲν ὑπάρχειν τὸ α' τῷ β' καὶ παντὶ λέγει ὑπάρχειν, ἀλλὰ τινί. τὰς γὰρ ὑπαρχύσας ὁ Ἀριστοτέλης ἰσοδυναμειν ταῖς μερικαῖς φησίν. τὸ δὲ τὸ β' παντὶ τῷ γ' ὑπάρχειν λαμβάνει ἔχ' ὡς ἐλάττωνα πρότασιν, ἀλλ' ὡς μεῖζονα, ἵνα νοήσωμεν αὐτὴν ἀνωθεν μετατιθεμένην. ἀπλῶς γὰρ μόνον παραδείγματος ἕνεκεν τῇ ληψέσει ἐκρήσατο πρότασιν, καὶ μὴ ἵνα καὶ τὴν αὐτὴν αὐτῇ μείνῃ 20 τάξει φυλάττουσα, ἀλλ' ὡς εἶπον, ἵνα νοήσωμεν αὐτὴν μετατιθεμένην. καὶ ἥ ἦν εἰκὸς τὴν Ἀριστοτέλην πρῶτον καὶ μόνον τὰς μεθόδους τὰς λογικὰς παραδεδωκότα τηλικῶτον ἀμαρτήμα ἀμαρτήμα, ἀλλ' ἔπειτα εἶπον, μόνον ὑποδείγματος ἕνεκεν ὅπως ἔλαβε τὰς προτάσεις, ἐπεὶ πολλὰ καὶ ἐν ζῶντι ἀντὶ προτάσεως παραλαμβάνει, ὡς εἰπομεν ἔμπροσθεν. id. f. 123.

87^a 5. τῷ τῷ, ἐκ' εὐθείας ἡ ἀποφατικὴ ἀπόδειξις γίνεσθαι. σκοπεῖ ὅτι ἐκ' ἐκ' συμπεράσματι τῷ ἐπ' εὐθείας συλλογισμῷ προτιθεῖσθαι καὶ δι' ἀδύνατον δεῖξαι, ἀλλὰ τὴν μεῖζονα πρότασιν τῷ συλλογισμῷ, ἀποφατικῇ ὕσαν καθόλου, μερικῇ καταφατικῇ συνάγει, ὅπερ ἦδη 30 εἴπομεν. id. f. 65 b.

87^a 7. σημειώσαι πάλιν ὅτι ἔκ' εἰπε παντὶ ὑπάρχειν ἡ τινί, ἀλλ' ἀπλῶς ὑπάρχειν. ἴσμεν γὰρ ὅτι τὰς ἀπλῶς ὑπαρχύσας προτάσεις ἦτοι τὰς ἀπροσδιορίστους ἰσοδυναμειν ταῖς μερικαῖς ὁ Ἀριστοτέλης φησίν. καὶ διὰ τούτου τὸ ὑπάρχειν τὸ α' τῷ β' καὶ τὸ α' τῷ γ' ἀντὶ 35 τῇ τινὶ ὑπάρχειν νοεῖν. id. ib.

87^a 9. εἰ γὰρ καὶ ἀληθὲς τι ἐκ ψευδῶν συνάγεται, ἀλλ' καὶ διὰ τὰς προτάσεις ἀλλὰ διὰ τὴν φύσιν τῶν ἀκρων ὄρων. εἰ δὲ τὸ συμπεράσματι διὰ τὰς προτάσεις συνάγεται, ἐκ ψευδῶν τὸ ψευδὲς συναχθήσεται, καὶ ἐξ ἀληθῶν τὸ ἀληθὲς πάντως ἀν συνάγεται. id. ib. 40

87^a 20. ἵνα μὴ τις εἴπῃ ὅτι καὶ ἡ δι' ἀδύνατον ἐκ τῶν προτέρων τὰ ὑστερα συλλογίζεσθαι, ἐν τῷ λέγειν εἰ τὸ αβ', καὶ τὸ αγ', ἀλλὰ μὴ τὸ αγ' ψευδὸς, καὶ τὸ αβ' ἄρα ψευδὸς. ἔλαβε γὰρ ἐν τῇ ἀναιρέσει πρότασιν μὴ τὸ αγ', συμπεράσματι δὲ τὸ αβ'. φησὶν ὅτι, ἔκ' εἰ τι συναγαγεῖ αὐτοῦ, αὐτὸ μὲν ἐστὶν ἐκεῖνον πρότασιν, ἐκεῖνο δὲ τότε 45

συμπέρασμα, ἀλλ' ἡγούμενον μὴ καὶ ἐπόμενον ἐστὶν ἐν τοῖς ὑποθετικοῖς συλλογισμοῖς, προτάσεις δὲ καὶ συμπεράσματι ἔκ' ἐστίν. τῶν γὰρ προτάσεων, φησὶν, ἡ μὲν ἐκὶ μεῖζων ἡ δὲ ἐλάττω. ἔκ' ἔχουσι δὲ ὅτι πρὸς ἀλλήλα ἐν τοῖς ὑποθετικοῖς συλλογισμοῖς τὸ ἡγούμενον καὶ τὸ ἐπόμενον. ὁ δὲ ἕτερον γὰρ αὐτῶν ὅτε μεῖζονα πρότασιν ὅτι ἐλάττωνα ἐστὶν εἶπεν. πολλῶν ὅν πλέον ὁ δὲ τὸ ἡγούμενον εἰς ἂν προτάσεις συλλογισμῷ. τούτου δὲ ἐκὶ συλλογισμῷ, εἴγε ἐκ μᾶς προτάσεως συλλογισμῷ καὶ γίνεσθαι. id. f. 66.

τὸ ἐξ ε', τῷ τῷ αἱ προτάσεις. προτάσεις ὅν ἐν συλλογισμῷ ἐκεῖνα εἰσιν, ὡν ἡ μὴ μεῖζων ὅλον τί ἐστίν, ἡ δὲ ἐλάττω 22 μῖον αὐτῆς. καὶ ὅτι μὴ ἀμφοτέρων καταφατικῶν ὕσαν τῶν προτάσεων ἡ μὴ μεῖζων ὅλον τί ἐστίν, ἡ δὲ ἐλάττω μῖον αὐτῆς, σαφές. αἰ γὰρ τὸ κατηγορούμενον ἐπὶ πλέον ἐστὶ τῷ ὑποκειμένῳ, καὶ περιέχει αὐτό. ἀλλὰ καὶ ἀποφατικῆς ὕσης τῆς μεῖζονος ὁ αὐτὸς λόγος. ἐξιστάζει γὰρ τότε ὁ μέσος ὅρος πρὸς τὴν μεῖζονα, εἴγε ἀντιτρέφει πρὸς αὐτὴν ἡ καθόλου ἀποφατικὴ. ὥστε εἰ ὁ μέσος τῷ ἐλάττωτος ἐπὶ πλέον, ἴσος δὲ ὁ μεῖζων ὅρος τῷ μέσῳ καὶ τὴν ἀντιτρέφει, ἐπὶ πλέον ἄρα ἡ μεῖζων πρότασις. ἐνίοι δὲ καθολικώτερον τῆς μεῖζονος φασὶ τὴν ἐλάττωνα, εἰ καὶ ἡ μεῖζων μερικώτερον ἐστίν. id. ib.

τῷ τῷ ἐν τοῖς ὑποθετικοῖς συλλογισμοῖς ἡγούμενον καὶ ἐπόμενον. προτάσεις δὲ εἶπεν ἀντὶ τῷ ἀποφάσει. ἔκ' ἔχουσιν ὅν, 24 φησὶν, ὅτι τὸ ἡγούμενον καὶ τὸ ἐπόμενον, ὥστε τὸ μὴ εἶναι καθολικώτερον καὶ πρότερον, τὸ δὲ μερικώτερον ὅν τε καὶ ὕστερον. id. ib.

ἀκριβεστέρα δὲ ἐπιστήμη ἐπιστήμης καὶ προτέρα καὶ πλείους τρόπους, 27^a καθ' ἕνα μὴ ἐάν ἐκ τῷ διότι τὸ ὅτι δεικνύη, ἡ δὲ μόνον τὸ ὅτι χωρὶς τῷ διότι. ἡ γὰρ τοιαύτη δῆλον ὅτι καὶ διὰ τῶν πρώτων αἰτίων ἀλλὰ διὰ τῶν ὑστέρων καὶ τῶν σημείων ἀποδείκνυσιν. Themist. f. 8 b 9.

τῷ ὑπερβατικῶς ἀναγνώσει, χωρὶς τῆς τῷ διότι, ἀλλὰ μὴ 27^a τῷ ὅτι χωρὶς τῆς τῷ διότι. ὁ γὰρ τὸ ὅτι μόνον εἰδὼς χωρὶς τῷ διότι 32 ἔκ' ἀκριβῶς οἶδε. Ioh. Phil. f. 66 b.

δεύτερος τρόπος ὅτος καθ' ὃν ἐπιστήμη ἐπιστήμης ἐστὶν ἀκριβεστέρα. καθ' ὑποκειμένου δὲ καὶ λέγει τὴν καθόλου, ὡς ἐν ταῖς κατηγορίαις παρέδωκεν. ὅτι γὰρ συνέβαινε τὸναντίον λέγειν ὅτι βύλεσθαι. καὶ γὰρ βύλεσθαι τῆς περὶ τῶν καθόλου ἐπιστήμης ἀκριβεστέραν εἶναι τὴν τῶν μερικῶν καὶ καθ' ἕκαστα. νῦν δὲ μὴ καθ' ὑποκειμένου φησὶν, ὡς διὰ τῶν παραδεδειγμένων ἐδήλωσε, τὰ αὐτὰ καὶ νοητά, καθ' ὑποκειμένου δὲ τὰ αἰσθητά καὶ ὕλικά. id. ib.

τρίτος ὁδε τρόπος καθ' ὃν ἐπιστήμη ἐπιστήμης ἐστὶν ἀκριβεστέρα. 34^a ἡ γὰρ περὶ ἀπλῶς ἐστὶν, φησὶν, ἔχουσα τῆς περὶ τὰ συνθετώτερα ἐχέουσα ἀκριβεστέρα. ταῦτα γὰρ φησὶν "ἐκ προθέσεως." οἷον τὰ Θεοδοσίῳ σφαιρικὰ ἀκριβεστέρα ἐστὶν ἐπιστήμη τῆς τῶν Αὐτολύνου περὶ κινεμένης σφαίρας. ὁ μὴ γὰρ ἀπλῶς τὰ συμβαίνοντα τῇ σφαίρᾳ σκοπεῖ, μὴ προσυλλογίζόμενος εἴτε κινεῖται εἴτε μὴ, ὁ δὲ Αὐτολύνος τὰ τῇ κινεμένη σφαίρᾳ συμβαίνοντα θεωρεῖ. id. ib.

ὅτιαν εἶπε τὴν μονάδα καὶ τὴν Πυθαγορείαν, περὶ ὧν πολ- 36^a λῶς ἡμῖν εἴρηται, ὅτι συμβεβηκὸς τὰ εἶδη καὶ τὰς τῶν πραγμάτων φύσεις καὶ ὅτιαν διὰ τῶν ἀριθμῶν ἐσήμαναν. id. f. 67.

(*) ἐκ οἷα τῷ τῷ φησὶ. τὰς ἀπροσδιορίστους οἷα λέγειν αὐτὸν ταῖς μερικαῖς ἰσοδυναμειν. Ald. 2.

87^a μία δ' ἐπισήμη ἐστὶν ἡ περὶ τὸ γένος τὰ καθ' αὐτὰ ὑπάρ-
38 χοντα θεωρῶσα· τὸ δὲ γένος δ' αἱ πρώτῃ ἀρχαὶ αἱ αὐταί. The-
mist. f. 9.

μέρη δὲ καὶ πάθη φησὶ τῶν, τυχόντων τῶν ἀρχῶν, μέρη μὲν, οἷον ἡμικύκλια τμήματα τῶν τετραπλεύρων τὰ ὑπὸ τῆς διαμέ-
τρως τεμνόμενα τρίγωνα, πάθη δὲ τὸ νεύειν, τὸ κεκλῆσθαι, τὸ ἄπτεσθαι
καὶ τὰ ὅμοια. ἔστι δὲ ὅλη τὸ ῥητὸν ἢ σύνταξις καὶ ἡ διάνοια τοιαύτη.
ἔστι δὲ μία ἐπισήμη ἡ περὶ τὸ γένος θεωρημάτων καταγενομένη·
περὶ τὸ δὲ γένος ἐστὶ θεωρήματα ὅσα σύγκειται ἐκ τῶν αὐτῶν καὶ
πρώτων ἀρχῶν· ἔστι δὲ τὸ αὐτὸ γένος καὶ ὅσα μέρη ἐστὶν ἡ πάθη
τῶν. τὸ δὲ τῶν ἡτοι τῶν θεωρημάτων ἢ τῶν πρώτων ἀρ-
χῶν. Ioh. Phil. f. 67.

87^a ἀκριβῶς πάντῃ προσέθηκε τὸ "μήθ' ἑτέρας ἐκ τῶν ἐτέρων."
39 εἰ γὰρ καὶ ἀρχαῖς μὴ ταῖς αὐταῖς μὴ χρῶντο, τοῖς δὲ τῆς ἐτέρας θεω-
ρήμασιν ἀρχαῖς ἢ ἑτέρας χρῶντο, καὶ αὐτὴ αἱ αὐταὶ εἰσιν, ὡς ἐπὶ
γεωμετρίας ἔχει καὶ ὀπτική· ὡς γὰρ ἀρχαῖς λαβῶσα τὰ ἐν γεωμε-
τρία δεδογμένα ἢ ὀπτική, ὅταν τὰ οἰκεία θεωρήματα δεικνυσιν.
αἱ αὐταὶ γὰρ αὐτῶν. δεῖ ὅτι τὰς ἐτέρας ἐπισήμας μὴ ταῖς αὐταῖς
κεχρησθῆαι ἀρχαῖς, μήτε τὴν ἐτέραν τοῖς τῆς ἐτέρας θεωρήμασιν
ὡς ἀρχαῖς κεχρησθῆαι. id. ib.

87^b ὅλῳ, φησὶν, ὡς αὐταὶ εἰσιν ἑτέρας ἐπισήμαι ἀς εἰρήκαμεν,
1 ὅταν εἰς τὰς ἐκάστης ἀναποδείκτους ἀρχὰς ἀνέλθῃ· δεῖ γὰρ ἐν ταῖς
ἐτέραις ἐπισήμαις μηδεμίαν ἔχειν ταύτας συγγένειαν. id. ib.

87^b τὸ δὲ πάλιν ἀρχὰς ἐτέρας εἶναι τὰς ἀναποδείκτους, σημειῶν
3 φησὶν εἶναι τὸ τὰ δι' αὐτῶν ἀποδεικνύμενα μὴ εἶναι ἐν τῷ αὐτῷ
γένει, οἷον τὰ ἀριθμητικὰ καὶ τὰ γεωμετρικὰ, τὰ μὲν ἐν τῷ συνε-
χεῖ τὰ δὲ ἐν τῷ διωρισμένῳ· διὸ καὶ ἀρχαὶ ἑτέρας. id. f. 67 b.

87^b ἕκαστος δὲ κατ' ἄλλην καὶ ἄλλην ἐπιβολὴν τὸ αὐτὸ ἀποδεικνυ-
5 σιν. δυνατὸν γὰρ πλείονας μέσους τῷ αὐτῷ ἀποδεικνύει εὐρεῖν, καὶ
ὁ μόνον πλείονας μέσους φησὶν ἐκ τῆς αὐτῆς συζοχίας, ἀλλὰ καὶ
ἐξ ἄλλης καὶ ἄλλης. ἐκ τῆς αὐτῆς ὅταν συζοχίας φησὶ μέσους τὴν
ὑπαλλήλως. οἷον εἰ θελήσομεν δεῖξαι ὅτι ὁ ἀνθρωπος ὁσία ἐστὶ,
δυνατὸν δεῖξαι διὰ μέσου τῷ σώματος καὶ διὰ μέσου τῷ ζῷον καὶ διὰ
μέσου τῷ λογικῷ. ἀλλὰ ταῦτα ἐκ τῆς αὐτῆς συζοχίας. δυνατὸν
δὲ καὶ ἐξ ἐτέρας συζοχίας δεῖξαι, εἰ λάβω τὸ δίκον μέσον ἢ τὸ
ὀρθοπεριπατητικὸν ἢ τὸ διαλέγεσθαι ἢ τι τοῦτων· ταῦτα γὰρ ἕκ
τῆς αὐτῆς συζοχίας τοῖς προτέροις. id. ib.

87^b τὸ μὲν α' β' πρόβλημα λαμβάνει, καὶ τὸ μὲν β' ὑποκείμενον ὅρον,
7 τὸ δὲ α' κατηγορούμενον, μέσους δὲ ἐκ τῆς αὐτῆς συζοχίας τὸ γ'
καὶ τὸ δ', ἐξ ἐτέρας δὲ συζοχίας τὸ δ' καὶ τὸ η'. καλεῖται δὲ τὸ
μὲν α' μεταβάλλειν, τὸ δὲ β' ἡδεῖ. δυνατὸν ὅτι φησὶ δεῖξαι ὅτι
τὸ ἡδόμενον μεταβάλλει καὶ διὰ μέσης τῆς κινήσεως καὶ διὰ τῶν
ὑπὸ τὴν κίνησιν εἰδῶν. οἷον τὸ ἡδόμενον κινεῖται, τὸ κινούμενον με-
ταβάλλει, τὸ ἡδόμενον ἀρα μεταβάλλει. πάλιν τὸ ἡδόμενον ἀλ-
λοῖται, τὸ ἀλλοιούμενον μεταβάλλει, τὸ ἡδόμενον μεταβάλλει· καὶ
ἐστὶ συνεχὲς μὲν τῷ ἡδεῖ τὸ ἀλλοιῶναι, τῷ δὲ ἀλλοιῶναι τὸ κινεῖσθαι.
ὁ μόνον δὲ διὰ τῶν συζοχιῶν μὲν ὁ συνεχῶν δὲ τὸ αὐτὸ ἐστὶ δεῖξαι,
ἀλλὰ καὶ διὰ τῶν μὴ συζοχιῶν, οἷον τὸ ἡρεμίζεσθαι· τὸ γὰρ ἡδόμε-

μενον ἡρεμίζει, τὸ ἡρεμίζον μεταβάλλει, τὸ ἡδόμενον ἀρα μετα-
βάλλει. ἡρεμίζεσθαι δὲ λέγει ἐν τῷ πέμπτῳ τῆς Φυσικῆς (p. 230)
τὸ πρὸς αὐτῇ λοιπὸν τῇ ἡρεμίᾳ εἶναι· ἀλλὰ μὴ γὰρ εἶναι τὸ ἡρεμεῖν,
οἷον αὐτὸ τὸ ἐν ἀκινήσίᾳ εἶναι, ἀλλὰ δὲ τὸ ἡρεμίζεσθαι· τὸτο δὲ ἐστὶ
5 τὸ ἔχαστον τῆς κινήσεως. μέσον ὅτι ἐστὶ τῆς κινήσεως καὶ τῆς ἡρεμίας
τὸ ἡρεμίζεσθαι· ὁ δὲ δὲ ὅτι ἡ ἡδονὴ ἐν τῷ μάλιστα γίνεσθαι τῷ μέρει
τῆς κινήσεως, ἐν ὅσαις τῶν κινήσεων τὸ ἡδεῖ ὑπάρχει. id. ib.

ἔτι φησὶν, καὶ ἐξ ἄλλης καὶ ἄλλης συζοχίας εἶναι οἱ μέσοι 87^b
τῷ αὐτῷ προβλήματος, ἀνάγκη καὶ αὐτὸς ἐπὶ μέρους ἀλλήλοις 14
ὑπάρχειν, διὰ τὸ τρίτον ποιεῖν ὁ ἡμῶν τὸ ὑποκείμενον, ὡς περ
εἴπομεν. ὅταν γὰρ καὶ ἐπὶ τῶν προκειμένων· τὸ τε γὰρ ἡρεμίζεσθαι
τινὶ κινούμενῳ ὑπάρχει, καὶ τὸ κινούμενον ἡρεμίζεσθαι. id. ib.

ἐπειδὴ αὐτὸς ὡς ἐπὶ τῷ πρώτῳ χήματος ἐποίησατο ἐν λόγῳ, 87^b
ἡμῶν ἐπιτρέπει ζητῆσαι καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων χήματων ποσάκως τῷ 16
αὐτῷ γενεῖ συλλογισμὸν ἐνδοχεῖ. id. f. 68.

τὸ προκειμένον ἐστὶ δεῖξαι ὅτι ἡ αἰσθησις ἕκ ἐστιν ἐπισήμη 87^b
καὶ γὰρ δεῖξαι ἂν τισὶ ταῦτα εἶναι αἰσθησις καὶ ἐπισήμη τῶντων ἐν 28
τρόποι. εἰ γὰρ δὲ καὶ ἡ αἰσθησις ποιητῶν ἐστὶν ἀντιληπτὴ (χρω-
μάτων γὰρ καὶ ψόφων καὶ τῶν τοῦτων), καὶ ἡ ἐπισήμη δὲ περὶ τὸ ποῦν

20 καταγίνεσθαι· γεωμετρία γὰρ περὶ χήματα καὶ τὰ τῷτοις συμβεβη-
κότα καθ' αὐτὸ, καὶ ἡ μουσική περὶ τὰς ἀπηχήσεις τῶν ψόφων.
ἀλλὰ δὲ καὶ μέγεθος καὶ κίνησις καὶ ἀριθμὸς τῶν κοινῶν αἰσθητῶν,
περὶ δὲ ταῦτα καὶ ἀστρονομία καὶ ἀριθμητικὴ καταγίνεσθαι. εἰ τοῖσιν
περὶ τὰ αὐτὰ καὶ αἰσθησις καὶ ἐπισήμη ἔχει, πῶς ἕκ ἂν εἶναι αἱ αὐταί;
ταύτην ὅτι τὴν ἀπορίαν ἐπιλυόμενος φησὶν ὅτι εἰ καὶ περὶ τὰ αὐτὰ
ἔχει καὶ ἡ αἰσθησις καὶ ἡ ἐπισήμη, ἀλλ' ἕκ ὡσαύτως. id. ib.

τῶντων, εἰ καὶ ἡ αἰσθησις τῷ ποῦ ἀντιλαμβάνεσθαι· ὁ γὰρ ὅτι 87^b
λῆθος ἀντιλαμβάνεσθαι ἡ αἰσθησις, ἀλλ' ὅτι λευκὸν ἢ ὅτι σκληρὸν ἢ 29
ὅτι βαρὺ ἢ τι τοῦτων, ὧν καὶ ἐπισήμη ἀντιλαμβάνεσθαι. ἀλλ' ὅτι,
φησὶ, τῶντων τινος αἰσθάνεσθαι, τυχόντων τῷ μερικῷ, καὶ τῷ ἐν τῷ τῷ
τόπῳ ὄντος (τῷτο γὰρ σημαίνει τὸ ποῦ) καὶ τῷ νῦν ὄντος, καὶ ἕκ ἀπλῶς
παντός, ὅπερ ἐστὶ τῆς αἰσθήσεως ἴδιον· ἡ μέντοι ἐπισήμη ὁ τῷ
μερικῷ ἀντιλαμβάνεσθαι, ὅθεν τῷ πῶ κειμένῳ ὅθεν τῷ νῦν ὄντος, ἀλλὰ
τῷ πανταχῶ καὶ ἀεί· τοῦτων γὰρ τὸ καθόλου. ἕκ ἀρα τῶν αὐτῶν
αἰσθησις ἀντιλαμβάνεσθαι καὶ ἐπισήμη. id. f. 68 b.

τῆς καθόλου ἐκλείψεως δηλονότι, εἰ ἡ ἀπομέθεα καὶ ὅτι τῷτο 88^a
φησὶ, ὅλῳ ἐξ ὧν ἐπάγει. ἡ ἀπομέθεα γὰρ ἂν, φησὶ, διότι νῦν ἐκ- 1
λείπει, καὶ ὁ διότι ὅλως· ὁ γὰρ ἦν τῷ καθόλου αἰσθησις. τῷ μόντῳ
πολλάκις, φησὶ, τὸ αὐτὸ γινώσκον ὅρα, τῷ λόγῳ τῆς αἰσθήσεως, τὸ
καθόλου συνήγομεν, καὶ ὅπως ἂν ἐπισήμην πάλιν εἴχομεν. id. f. 69.

τῆς μὲν ὅτι αἰσθήσεως ἀπλῶς τὸ καθόλου τιμωτέρον, εἴγε 88^a
ὅλον τῷ μέρους τιμωτέρον, τῆς δὲ νόησεως πάσης ἀπλῶς καθόλου 5
ἕως (ὁ γὰρ ἐστὶ μερικῷ τινος καὶ καθ' ἕκαστον νόησις), εἰ καὶ ἄλλαι
ἄλλων νόησεις καθολικώτεραι. ἐφ' ὧν ὅτι ἕτερον μὲν ἐστὶν αὐτὸ
ἕτερον δὲ τὸ αἴτιον αὐτῷ, ἢ μὲν τῆς αἰτίας νόησις κρείττω τῆς
ἀνευ αἰτίας· ἐφ' ὧν δὲ ἕκ ἐστὶ τι αἴτιον, ἀλλ' αὐτὰ πρώτης ἐστὶ
καὶ τῶν ἄλλων αἰτιώτατα, τῶντων ἢ νόησις τιμωτάτη· τῆς πάν-
των γὰρ αἰτίας ἐστὶ νόησις. id. ib.

88. οσών τοίνυν αἰτιον ἕτερον, περὶ τούτων ἢ τῷ καθόλου γνωσῖς
 7. τιμωτέρα τῆς αἰδήσεως, καὶ ὁ μόνον δὲ τῆς αἰδήσεως ἐπὶ τούτω
 ἀλλὰ καὶ τῆς νοήσεως τῆς ἀπλῆς καὶ ἄνευ αἰτίας, οἷον εἰ τις ἀπλῶς
 ἐνοοίῃ τὸ τρίγωνον ὅτι δυσὶν ὀρθαῖς ἴσας ἔχει τὰς ἐντὶς γωνίας, δίχα
 τῷ γνωστικῶν τὴν ἐκτὸς ὕψιν ἴσῃ ταῖς δύο ταῖς ἀπεναντίων καὶ ἐντὶς
 ὕψους. ἡ δὲ νόησις ἢ μὲν τῷ διότι τῆς ἄνευ τῷ διότι τιμωτέρα.
 ἀλλ' ὅσων εἰπομεν ἕτερον τὸ αἰτιον, ἐπεὶ ἢ γε τῶν πρώτων αἰτίων
 νόησις καὶ ἄνευ αἰτίας καὶ πασῶν τιμωτάτη. Themist. f. 9.

88. τούτο προσέθηκεν τὴν δοκῶσαν ἐναντίωσιν ἐπιλυόμενος. ἐν γὰρ
 11. τοῖς ἐμπροσθεν ἔλεγεν ὅτι εἰ ἐκλείπει αἰδήσεις, ἐκλείπει αὖ καὶ ἐπι-
 γήμη. δόξεν ὅν ἀεὶ ταύτη ἡ αἰδήσις ἐπιγήμη εἶναι, ὅπερ νῦν
 εἶχε· διὰ τούτο ὅν ἴσα ἐπιλύσῃ τὸ δοκῶν ἐναντίον, ἀναλαμβάνει
 πάλιν τὸν λόγον ἐκεῖνον. δοκεῖ γάρ, φησί, τῶν προβλημάτων ἔνα,
 ὅσων ἡ ἐπιγήμη μὴ κατελήπῃ, εἰς αἰδήσεως ἐκλεῖψιν ἀνάγεσθαι.
 τυτέστιν ὅτι ἡ αἰτία τῆς ἀγνοίας αὐτῶν ἐστὶ τὸ ἐκλειπόμεναι τὴν δι'
 αἰδήσεως αὐτῶν ἀντιλήψιν. οἷον ἀπορεῖται πῶς διὰ τῆς ὕλης
 δίδεισι τὸ φῶς· οἱ μὲν γὰρ ἐτέρως φασίν, οἱ δὲ ἐτέρως τὴν αἰτίαν δι-
 θεὶν ἀποδιδόντες. εἰ ὅν ἐρωῶντο, φησὶν, οἱ πόροι, ὅτι ἂν ἐν ἀπορίᾳ
 ᾗν τούτω ἡ ἐπιγήμη. ἀλλ' ὅμως, εἰ καὶ αἰτία ἐστὶν ἡ αἰδήσις τῆς
 ἐκλείψεως τῆς ἐπιγήμης, ἀλλ' ὅν ὁ ταυτὸν ἐστὶν αἰδήσις καὶ ἐπι-
 γήμη, ὡς εἶρηται πολλάκις. Ioh. Phil. f. 69.

88. γράφεῖ καὶ "καί," ἔστι δὲ ἀντὶ τῆς φαίνει. φησὶν ὅν ὅτι εἰ
 16. ἐρωῶντο οἱ πόροι τῆς ὕλης, δηλῶν ὅτι ἢ ἡ αἰτία τῷ διὰ τῆς ὕλης
 τὸν ἥλιον ἢ τὸ πῦρ φωτίζειν. id. ib.

88. τὸ προκείμενόν ἐστι δειξάμεν ὅτι ὅτι αἱ αὐταὶ ἀρχαὶ εἰσι πασῶν
 18. τῶν ἐπισημῶν. ἀρχαὶ δὲ τῶν συλλογισμῶν αἱ προτάσεις· τῶν
 δὲ προτάσεων αἱ μὲν εἰσι προσεχεῖς, αἱ δὲ πρώτιαι, ἐξ ὧν καὶ αἱ
 προσεχεῖς. δεικνυσὶν ὅν ὅτι ὅτι αἱ προσεχεῖς ἀρχαὶ τῶν συλλο-
 γισμῶν ὅτι αἱ πρώτιαι αἱ αὐταὶ πασῶν. καὶ τῶς ὅτι αἱ προσε-
 χεῖς ὅτι αἱ αὐταὶ, δεικνυσὶν πρώτων μὲν λογικῶς θεωρεῖσιν. λογικῶς
 δὲ φησὶν ἀντὶ τῷ κοινότερον ἐπὶ πάντων ἀπλῶς συλλογισμῶν.
 ἔπειτα ἰδὲ καὶ ἐπὶ πάντων τῶν ἐπισημονικῶν δείξει. id. ib.

88. εἰ ὅν, φησί, μέσα ληφθῇ τῶν προτάσεων τούτων, οἷον μέ-
 23. σον τῷ α' β' καὶ β' γ' ψευδῶν ὄντων, ἀνάγκη καὶ τὰς συναγόμεναι
 ταῦτα προτάσεις ψευδεῖς εἶναι· τὸ γὰρ ψεῦδος ἐκ ψευδῶν συνα-
 γέσθαι. id. f. 69 d.

88. ὁ μόνον, φησί, διὰ τούτα διάφοροι αἱ ἀρχαὶ τῶν συλλογισμῶν,
 27. διότι οἱ μὲν ἐξ ἀληθῶν εἰσι προτάσεων οἱ δὲ ἐκ ψευδῶν, ἀλλὰ καὶ
 αὐτοὶ οἱ ἐκ ψευδῶν ὄντες συλλογισμοὶ διάφορος ἔχουσι τὰς ἀρχάς.
 ὅτι γὰρ τὰ ψευδῆ τὰ αὐτὰ ἀλλήλοις· τῶν γὰρ ψευδῶν τὰ μὲν ἐστὶν
 ἐναντία, τὰ δὲ ἀδύνατον συνπαρῆεν, τὰ δὲ ὅτι ἐναντία ὅτι ἀδύ-
 νατα ἀπλῶς ἀλλ' ἐνδεχόμενα μὲν συνπαρῆεν ὅμως δὲ μὴ συν-
 παρῆεντα. οἷον εἰ μὲν εἶπω ὅτι ἡ δικαιοσύνη ἀδικία ἐστὶν ἢ ὁ δι-
 καῖος ἀδικος ἢ ὁ σωφροσύνη ἀκολασία, ψεῦδος ἐναντίον εἶπον·
 εἰ δὲ εἶπω ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἵππος ἐστὶν ἢ ὁ λίθος ξύλον, ψεῦδος ἀδύ-
 νατον εἶπον· ὁ γὰρ ἐναντία ταῦτα ἀλλήλοις, ἀλλὰ μόνον ἀδύνατα
 συνπαρῆεν ἀλλήλοις. εἰ δὲ καθημένον Σωκράτους εἶπω ὅτι Σω-
 κράτης ὁ καθ' ὅν, ἢ βαδίζοντος ὅτι ὁ βαδίζει, ὅτι ἐναντίον εἶπον

ψεῦδος ὅτι ἀδύνατον, ἀλλ' ἐνδεχόμενον. εἰ τοίνυν πολλαχῶς μὲν
 τὸ ψεῦδος, ταῦτα δὲ τὰ αὐτὰ εἶναι ἀλλήλοις ἀδύνατον, δηλῶν
 ὅτι ἀδύνατον τῶν ψευδῶν συλλογισμῶν τὰς αὐτὰς εἶναι ἀρχάς.
 ὡς εἰ μὴ δὲ τῶν ψευδῶν αἱ αὐταὶ ἀρχαί, πολλῶν γε δὴ πᾶν-
 των. id. ib.

δείξας, ὡς αὐτὸς εἶπε, λογικῶς ὅτι ὅτι εἰσι πάντων τῶν συλ-
 88. λογισμῶν αἱ αὐταὶ ἀρχαί (λογικῶς δὲ, διότι ἐπὶ πάντων ἀπλῶς
 τῶν συλλογισμῶν καὶ ψευδῶν καὶ ἀληθῶν), νῦν βύλεται ἐπὶ μόνων
 τῶν ἀληθῶν γυμνάσαι τὸν λόγον, μᾶλλον δὲ τῶν ἀποδεικτικῶν.
 τούτο γὰρ φησὶ τὸ "ἐκ τῶν κειμένων συλλογισμῶν," λέγω δὲ τῶν
 ἀποδεικτικῶν, δείξομεν ὅτι ὅτι ὅτι πάντων τῶν τούτων συλ-
 λογισμῶν τὰς αὐτὰς εἶναι ἀρχάς. δεικνυσὶ δὲ τούτο πλείστον ἐπι-
 χειρήμασιν, ὅτι ὅτι τὰς προσεχεῖς ἀρχὰς τῶν ἀποδεικτικῶν συλ-
 λογισμῶν ὅτι τὰς αὐτὰς εἶναι ὅτι τὰς πρώτας. . . ὅτι γὰρ
 διάφοροι εἰσι, φησὶν, ὡς μὴ δὲ ἐφαρμόττειν ἀλλήλους, τυτέστι μὴ
 κατηγορεῖσθαι τὴν ἑτέραν τῆς ἑτέρας καταφατικῶς· τούτο γὰρ ἐστὶ
 τὸ ἐφαρμόττειν. ἐστὶ γὰρ ἐν μὲν ἀριθμητικῇ ἀρχῇ ἡ μονάς, ἐν δὲ
 γεωμετρικῇ τὸ σημεῖον· ταῦτα δὲ ὅτι ἐφαρμόττει ἀλλήλους, εἰ γε
 τὸ μὲν θέσιν ἔχει τὸ δὲ ὅτι ἔχει θέσιν. id. ib.

ἐπειδὴ εἶπεν ὅτι ὅτι ἐφαρμόττειν, δεικνυσὶν ἐνταῦθα τί ση-
 88. μαίνει τὸ ἐφαρμόττειν, ἀντὶ τῷ τὸ κατηγορεῖσθαι τὸ ἕτερον τῷ ἑτέρῳ,
 ἢ ὑποκείσθαι. ἢ ὅτι εἰς μέσῃ ἐφαρμόττει, φησὶν, ὡς ἐπὶ τῷ πρώτῳ
 χήματος, ὡς τῷ μὲν τῶν ἄκρων ἦγον τῷ μεζονὶ ὑποκείσθαι τὸ δ'
 ἐλάττωτος κατηγορεῖσθαι, ἢ ἀνωθεν, ὡς ἐπὶ τῷ μέσῳ, ὡς ἐκ ἀμφο-
 τέρων τῶν ἄκρων κατηγορεῖσθαι, ἢ κάτωθεν, ὡς ἐπὶ τῷ τρίτῳ,
 ὡς ἀμφοτέροις τοῖς ἄκροις ὑποκείσθαι. ὅτι δὲ καὶ ἐν τοῖς Προτέ-
 ροις Ἀναλυτικαῖς (14) τὸς μέσους ὠνόμαζε. ζητῶσι δὲ καὶ ἐν
 τούτοις πῶς φησὶν ἐν τῷ δευτέρῳ χήματι ἐφαρμόττειν τὸν μέσον
 τοῖς ἄκροις. εἰ μὲν γὰρ καταφατικῶς ἀμφοτέρας λάβοιμεν τὰς
 προτάσεις, ἵνα καὶ ἐφαρμόσῃ ὁ μέσος τοῖς ἄκροις, ἀσυλλόγιστος ἢ
 συζυγία γίνεσθαι· εἰ δὲ δέου συλλογιστικὴν γενέσθαι, τὴν ἑτέραν ἀπο-
 φατικὴν δεῖ εἶναι. πῶς ὅν φησὶν ἀνωθεν ἐφαρμόσκειν τοῖς ἄκροις;
 καὶ φαμεν ὅτι ὁ πρόκεινται νῦν αὐτῷ περὶ συλλογιστικῶν ἢ ἀσυλλο-
 γιστικῶν συζυγιῶν παραδέναι, ὅτι ἀπλῶς συλλογιστικὴν ἐκθέσθαι
 συζυγίαν, ἀλλὰ μόνον ἡμῶν παραδέναι ποσυχῶς ἐστὶν ὅρον ὅρους
 ἐφαρμόσαι. id. f. 70.

δείξας ὅτι ὅτι αἱ αὐταὶ πασῶν τῶν ἐπισημῶν αἱ προσεχεῖς
 88. ἀρχαί, δεικνυσὶ νῦν ὅτι ὅτι αἱ καθόλου καὶ κοινὰ ἐννοιαὶ πάντως αἱ
 αὐταὶ ἐπὶ πάσης ἐπισημῆς. ἐπειδὴ γὰρ ὑπενόησεν ὅτι τις ταύτη
 τὰς αὐτὰς εἶναι τῶν ἐπισημῶν ἀρχάς, τῷ τὰ κοινὰ δεξιώματα τὰ
 αὐτὰ εἶναι οἷς πᾶσαι αἱ ἐπισημαὶ κέχρηται, οἷον ὅτι ἐπὶ παντὸς ἢ
 ἢ κατάφασις ἢ ἢ ἀπόφασις ἀληθεύει, καὶ ὅτι τὰ αὐτῷ ἴσα καὶ
 ἀλλήλοις ἐστὶν ἴσα, καὶ τὰ ὅμοια, διὰ τούτου φησὶν ὅτι ὅτι ταύτη
 ἐνδέχεται τὰς αὐτὰς εἶναι πασῶν τῶν ἐπισημῶν ἀρχάς. κέχρηται
 μὲν γὰρ τοῖς κοινῶς δεξιώμασι πᾶσαι αἱ ἐπισημαὶ, οὐ μὴν δὲ δι'
 αὐτῶν μόνον τὰ προκείμενα θεωρήματα ἀποδεικνύντων, ἀλλὰ
 πάντως ἐκείνη ἐπισημὴ πρὸς τῷ κοινῷ δεξιώματι καὶ ἑτέραν λαμ-
 βάνει πρότασιν ἐκ τῶν ὑποβεβλημένων αὐτῇ γένεσθαι, ἢ συμπλέξασθαι

κοινῷ ἀξιωματι ὅτω ποιῶν τὴν ἀπόδειξιν... ὅδὲ τὰ ἀξιώματα τὰ αὐτὰ εἰσιν ἐπὶ πασῶν τῶν ἐπιστημῶν, ὅδὲ τοῖς κοινοῖς κέρρην) αἰεὶ αἱ ἐπιστήμαι, ἀλλὰ προσοικεῖσθαι αὐτὰ ἐκάστη τῇ ἰδίῳ γένει τὰς ἀποδείξεις ποιῶν). οἷον κοινὸν μὲν ἔστιν ὡς ἐὰν τέσσαρά τινα ἀνάλογον ὦσι, καὶ ἐναλλάξ ἀνάλογον ἔσονται)· κέρρη) δὲ τὸ τῷ ἀξιωματι δὲ γεωμέτρης ἐπὶ μόνων τῶν μεγεθῶν, ἐὰν τέσσαρα μεγέθη λέγων ἀνάλογον ὦσιν, ὁ δὲ ἀριθμητικός, ἐὰν τέσσαρες ἀριθμοί, ὁ δὲ φυσικός, ἐὰν τέσσαρες κινήσεις ἢ τέσσαρες χρόνοι ὥστε ὅδὲ τοῖς ἀξιωμασιν ἀπαρραλλάκτως τοῖς αὐτοῖς χρωῖν) αἱ ἐπιστήμαι. id. ib.

88b ἕτερον ἐπιχείρημα. εἰ ἦσαν, φησὶν, αἱ αὐταὶ ἀρχαὶ πασῶν τῶν ἐπιστημῶν, ἦσαν ἂν καὶ ἀριθμῷ ὠρισμένα· ὅδὲ γὰρ ἂν ἄλλως γνωστῆναι ἠδύνατο ὅτι κοινὰ εἰσι πάσης ἐπιστήμης, εἰ ἦσαν ἀόριστοι κατ' ἀριθμὸν καὶ οἷον ἄπειροι. νῦν δὲ τὸ εἶναι τυχερὸν ὠρισμένας δηλωστέον ὅπως ἐγνωστότερος εἰ τὸτο ἀποφαίνόμενοι, ὅτι ταῖς αὐταῖς 15 πᾶσα ἐπιστήμη χρῆν)· ὅπως ἀποφαίνον) τὰς αὐτὰς εἶναι ἀρχὰς πασῶν τῶν ἐπιστημῶν. ὥσπερ γὰρ καὶ παντὸς λόγου κοινὰ εἰσιν αἱ ἀρχαί, καὶ διὰ τούτου καὶ ἀριθμῷ ὠρισμένα, λέγω δὲ τὰ εἰκοσιτέσσαρα στοιχεῖα, καὶ παντὸς σώματος κοινὰ αἱ ἀρχαί, αἱ τε προσεχεῖς, τὰ τέσσαρα στοιχεῖα, καὶ αἱ πρῶν), ἡ ὕλη καὶ τὸ εἶδος, ὅτω δὲ 20 πε ἀνάγκη καὶ εἰ τῶν ἐπιστημῶν κοινὰ ἦσαν αἱ ἀρχαὶ ἀριθμῷ ταύτας ὀρίσασθαι. νυνὶ δὲ πολλῶν πλείους εἰσὶ τῶν προβλημάτων ἦτοι τῶν συμπερασμάτων. ταῦτα δὲ ἀόριστα καὶ ἄπειρα κατ' ἀριθμὸν καὶ αἱ ἀρχαὶ ἄρα ἄπειροι καὶ ἀόριστοι κατ' ἀριθμὸν. τοιαῦτ) δὲ ὅσαι πασῶν αἱ αὐταὶ εἶναι ἢ δύνασθαι, ὡς εἵπομεν ἤδη... ἰσαριθμῶς 25 τοῖς συμπεράσμασι συναυξήσονται καὶ αἱ προτάσεις, μονάδι μόνῃ πλεονάζουσιν τῶν προτάσεων, διὰ τὸ καὶ τὴν πρῶτον συλλογισμόν δεῖν πάντως δύο προτάσεων ὡς ἐν συμπεράσματι γίνεσθαι. εἰ δὲ ὅπως ἔχουσιν αἱ προτάσεις πρὸς τὰ συμπεράσματα ὥστε ἡ διπλασίως αὐτῶν εἶναι, εἰ μέσος ἐμβαλλοῖτο ὁ προσίων ὅρος, ἡ μονάδι 30 πλείους, εἰ ἔξωθεν προσέθεται, πῶς αὐτὸς ὁ Ἀριστοτέλης φησὶν ὅτι αἱ ἀρχαί, τετέστιν αἱ προτάσεις, ἢ πολλῶν ἑλάττους τῶν συμπερασμάτων; καίτοι ἐδείχθησαν πλείους ὅσαι. φημὶ ἔν ὅτι ἢ πρόκειται αὐτῷ περὶ τούτων ἀκριβολογῆσαι, ὅπως ἔχουσιν, ἀλλ' ἐπειδὴ τοὶ ἀόριστα εἶναι τὰ συμπεράσματα καὶ ταύτη ἄπειρα 35 ὡμολόγην), ἠρκέσθη τοσούτον μόνον εἰπὼν, ὅτι εἰ μὴ πολλῶν ἑλάττους ἦσαν, ἔχ' οὖν τε ἦν κοινὰς εἶναι τῶν ἐπιστημῶν τὰς ἀρχὰς. id. f. 70 b.

88b ἀδύνατον ἐπὶ πάσης ἐπιστήμης τὰς αὐτὰς εἶναι ἀρχὰς· ὡς 7. γὰρ ἐνδεχόμενα τὰ συμπεράσματα, τούτων ἔκ' ἔσονται αἱ ἀρχαὶ 40 ἀναγκαῖαι, ὅδ' ὡς ἀναγκαῖαι, ἐνδεχόμενα. id. f. 71.

88b ἔτι φησὶν, εἰ ὅτω λέγοι τις εἶναι τὰς αὐτὰς ἀρχὰς πασῶν 10. τῶν ἐπιστημῶν ἔχ' ὡς ἐκ τῶν αὐτῶν πάντα δεικνύσθαι, ἀλλ' εἶναι μὲν διαφόρους ἀρχὰς καθ' ἐκάστην ἐπιστήμην, καὶ ἄλλως μὲν τὰ ἱατρικὰ θεωρήματα δεικνύσθαι ἄλλως δὲ τὰ γεωμετρικὰ ἄλλως δὲ ἄλλα, 45 ὅτω δὲ λέγοι τὰς αὐτὰς ἀρχὰς εἶναι τῶν ἐπιστημῶν ὡς ὅτι αὐταὶ αὐταῖς αἱ αὐταὶ εἰσιν, οἷον αἱ ἱατρικαὶ ἀρχαὶ αὐταὶ ἑαυταῖς αἱ αὐταὶ εἰσιν, ὁμοίως καὶ αἱ γεωμετρικαὶ καὶ τῶν λοιπῶν, γελοῖον τε

λέγει, φησὶν· ὅτω γὰρ πάντα τὰ αὐτὰ εἶναι ἂν ἀλλήλοις· ἔκαστον γὰρ τὸ αὐτὸ ἑαυτῷ τὸ αὐτὸ ἔστιν. id. ib.

ὅδὲ ὅτω, φησὶν, ἐνδεχέσθαι εἶναι τὰς αὐτὰς πάντων ἀρχὰς 88b ὡς ἐκ τῆς τυχερῆς ἀρχῆς πάντων δυναμένων δεικνύσθαι, καὶ 15. ἀπλῶς ἐκ πασῶν τῶν ἀρχῶν πάντα καθ' ἐκάστην. τούτο ἔν, φησὶν, ψεύδους ὅν ἐλέγχεσθαι καὶ ἐκ τῆς ἐναργείας καὶ ἐκ τῶ λόγου. ὅδὲ γὰρ ὅπως ὀρῶμεν ἐν τοῖς μαθήμασιν ἐκ τῆς αὐτῆς ἀρχῆς πάντα δεικνύμενα, ἢ μόνον τὰ καὶ διαφόρους ἐπιστήμας, οἷον ἐκ τῶν αὐτῶν τὰ γεωμετρικὰ καὶ τὰ ἱατρικὰ δεικνύσθαι ἢ μυστικά, ἀλλ' ὅδὲ 10 τὰ καὶ τὰς αὐτὰς· ἐξ ἄλλων μὲν γὰρ δεικνύσθαι ὅτι τὰ τριγώνων αἱ τρεῖς γωνίαι δυσὶν ὀρθαῖς ἴσαι εἰσιν, ἐξ ἄλλων δὲ ὅτι ἡ διάμετρος ἀσύμμετρος τῇ πλευρᾷ, καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν ὡσαύτως. ὥστε ἐπεὶ τούτο ὀρῶμεν γινώμενον ἐκ τῆς ἐναργείας, ψεύδους τὸ λέγειν ἐξ ἀπάντων τὰ πάντα δεικνύσθαι. καὶ τῷ λόγῳ δὲ τούτο ἀδύνατον 20 δεικνύσθαι ὅπως. ἀναλύοντες γάρ, φησὶ, τὴν συλλογισμὸν εἰς τὰς ἀμέσους καταντῶμεν προτάσεις· μέχρι τούτου ἀναλύομεν, μέχρις ἂν ἡ εἰς ὁρισμὸν ἢ εἰς ἀμέσους καταντλήσῃμεν προτάσεις· ὅτε δὲ εἰ ὁρισμοὶ οἱ αὐτοὶ πάντων, ὅτε αἱ ἀμέσους προτάσεις αἱ αὐταί... τὸ δὲ "ἐν τοῖς φανεροῖς μαθήμασι," τετέστι τοῖς δήλοις 25 καὶ συνεγνωσμένοις ἡμῶν. id. ib.

εἰς ἔτι, φησὶ, παραλείπει) τρόπος καθ' ὃν δύναται τὰς αὐτὰς 88b εἶναι λέγειν ἀρχὰς. ἴσως γὰρ ἔρεῖ τις ὅτι ὅπως αἱ αὐταὶ εἰσιν 23. ἀρχαί, ἔχ' ὅτι διὰ τῶν αὐτῶν πάντα δεικνύσθαι. ἀλλ' ὅτι συγγενεῖς μὲν πᾶσαι, ἄλλαι δὲ πρὸς ἄλλην ἐπιστήμην χρήσιμοι, ὥσπερ καὶ αἱ γεωμετρικαὶ ἀρχαὶ αὐταὶ μὲν εἰσι πᾶσαι γεωμετρικαί, ἄλλη δὲ πρὸς ἄλλην χρησίμη θεωρίαν... ὅτι δὲ ὅδ' ὅτω, φησὶν, ἐνδεχέσθαι 30 καὶ τούτο ὅλον ἐκ τῶν προσηποδευμένων. δέδεικν) γὰρ ὅτι αἱ ἀρχαὶ συγγενεῖς εἰσὶ τοῖς ἀπ' αὐτῶν, τὰ δὲ πράγματα διαφόρα τοῖς γένεσιν. ὥστε καὶ αἱ ἀρχαὶ διαφοροὶ τοῖς γένεσι· διττῶν γὰρ ὡς τῶν ἀρχῶν, ὡς δέδεικν), ἐξ ὧν αἱ ἀποδείξεις, αὐτ) δὲ εἰσιν αἱ κοινὰ ἔννοια, καὶ περὶ αἱ ἀποδείξεις· αὐτ) δὲ εἰσιν αἱ ἀμέσους ἀρχαὶ ἡγυν προτάσεις, ἐξ ὧν αἱ ἀποδείξεις αἱ αὐταί. ὃ φημὶ δὲ ὅτι πᾶσαι αἱ κοινὰ ἔννοια τὰ αὐτὰ γένος εἰσιν, ἀλλ' ὅτι πᾶσαι αἱ ἐπιστήμαι χρωῖν) αὐταῖς. id. f. 71 b.

δόξαν φησὶ τὴν ἀληθῆ· ταύτην γὰρ βύλεσθαι διακρίνει τῆς ἐπι- 88b 31. στήμης· τῇ γὰρ ψευδεὶ δόξῃ κατ' ὅδον ἔοικεν ἐπιστήμῃ. id. ib.

εἰπὼν ὅτι ἐστὶ τῶν ἀληθῶν, προσέθηκε "καὶ ὄντα." εἰ μὲν Ἀλέξ- 88b 32. ἀνδρος ἐξηγούμενος τὸ χωρίον φησὶν ὅτι διὰ τούτου προσέθηκε "καὶ ὄντα," ἐπειδὴ καὶ ἐπὶ τῶν μὴ ὄντων ἐστὶ τὸ ἀληθές, ὡς ὅταν εἴπω ὅτι ἐκ ἐστὶ τραγέλαφος. ἔλεγε δὲ ὁ φιλόσοφος μὴ καλῶς λέγειν τούτο τὴν Ἀλέξανδρον· ἢ γὰρ δόξης, φησὶ, τὸ τὰ τοιαῦτα εἰδέναι, ἀλλ' ἐπιστήμης· τὸ γὰρ μὴ ὄν μὲν ἀληθῶς δὲ λεγόμενον ὅτι ἐκ ἐστὶ τούτο ἀδύνατον ἄλλως ἔχειν· αὐτὴ δὲ ὃ δόξης ἀλλ' ἐπιστήμης ἢ ὑπόληψις. ἐκ παραλλήλου ἔν ἔλεγε δεῖν ἀκρίβει τὸ ἀληθῆ μὲν ὄντα ἐπὶ τὰ αὐτὰ· ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ ἐπὶ τῶν μὴ ὄντων ἐστὶ τὸ ἀναγκαῖον, μᾶλλον δὲ τὸ ἀδύνατον, ἐστὶ δὲ καὶ τὸ ἐνδεχόμενον (ὅταν μὲν γὰρ εἴπω τραγέλαφος ἐκ ἐστὶν, ἀληθές εἶπον καὶ ἀδύνατον εἶναι· ὅταν δὲ εἴπω νῦν ἢ λῶμαι, νῦν ἢ βαδίζω, μὴ λῶμενος μὴ βαδίζων,

ἀληθὲς μὲν εἶπον μόνον, μὴ ἐνδεχόμενον μέντοι εἶναι), δῆλον ὅτι τῷ ἐνδεχομένῳ μὴ ὄντος δόξα ἂν εἴη, ἢ ἐπιστήμη. ὥς· χῶραν ἔχει ἢ τῷ Ἀλεξάνδρῳ ἐξηγήσεις. id. f. 72.

88^b 35. βυλόμενος δὲξαι. ὅτι περὶ τὰ ἐνδεχόμενα καὶ ἄλλως ἔχειν μὴ τῶν λογικῶν τῆς ψυχῆς δυνάμεων ἢ δόξα καταγίνεσθαι, δια-
ρεσιν ἡμῶν παραδίδωσι τῶν λογικῶν τῆς ψυχῆς δυνάμεων, κα-
λεῖ τὴν μὲν τινὰ νῦν, τὴν δὲ ἐπιστήμην, τὴν δὲ δόξαν. τὴν δὲ
ἐπιστήμην διαίρει δόξα, εἰς τε τὴν διὰ συλλογισμῶν γνῶσιν τῶν
ἀναγκαίων καὶ αἰεὶ ὡσαύτως ἔχοντων καὶ εἰς τὴν ἀναπόδεκτον ἐπι-
στήμην· τὴν δὲ ἀναπόδεκτον, ἥπερ καὶ πρότερον διείλεν εἰς τε τὴν 10
τῶν ἀμέσων προτάσεων ὑπόληψιν καὶ εἰς τὴν τῶν κοινῶν ἐννοιῶν
γνῶσιν, ἐξ ὧν καὶ τῶν ἀμέσων οἱ ἀποδεικτικοὶ συλλογισμοὶ γίνονται,
καλεῖ ἀναπόδεκτον ἐπιστήμην. ὁμοίως δὲ καὶ τὴν δόξαν διαίρει, ὡς
ἥδη φθάσαντες εἰπομεν. νῦν δὲ φησι τὴν ἀπορρέουσαν τῆς ψυχῆς
δύναμιν, καθ' ἣν ἢ τῶν θείων ἀντιλήψεις καὶ τὰς καλυμμένας ἀπλᾶς 15
ἐπιβολὰς γίνεσθαι. id. ib.

88^b 36. λέγω γὰρ νῦν ἐν τῷ παρόντι τὴν ἀρχὴν τῆς ἐπιστήμης, ὥς τὸς
ἄρως γνωρίζομεν. Themist. f. 9 b.

88^b 37. εἰ γὰρ τινι δόξῃ ὡμολόγηται τὴν ἰδὴν καὶ φύσιν εἶναι ἐνέρ-
γειαν, τὸ τοῦτο διαλεκτικῇ ἐστὶ πρότασις ἀμεσος. Ioh. Phil. 20
f. 72 b.

89^a 13. "ἀκαλυψθεῖς" ἀπὸ τῷ ἀναλύσει τὴν συλλογισμὸν, ὥς εἰς
τὰς ἀμέσους ἔλθῃ προτάσεις διὰ τῶν μέσων ὁρων. οἷον ἐξὶ δι'
ἐνδεχομένων προτάσεων κατασκευάσαι ὅτι ἀθάνατοι αἱ ψυχαί,
τῶτον τὸν τρόπον· πάντες ἀνθρώποι τιμῶσι τὸς τάφους τῶν προ- 25
γόνων, οἱ τιμῶντες τὸς τάφους τῶν προγόνων θεραπείας ἕνεκα
τῶν κακοχομένων τῶτο ποιοῦσιν, οἱ θεραπείας ἕνεκα τῶτο ποιοῦ-
ντες εἶναι τῶτος ἡθελόντες ὅς θεραπεύουσιν (ὁδεῖς γὰρ τὸν μὴ ὄντα θερα-
πεύουσιν αὐτόν). εἰσὶν ἄρα τῶν κακοχομένων αἱ ψυχαί, καὶ ὁ συνε-
φθάρησαν τοῖς σώμασιν· αἱ δὲ τῷ σώματι φθαρῆναι μὴ συμ- 30
φθαρείσθαι· ἀλλ' ὅσα μὲν τὴν ἐκείνη φθορὰν ἀθάνατοι ἂν εἴεν· αἱ
ψυχαὶ ἄρα τῶν ἀνθρώπων ἀθάνατοι. id. ib.

89^a 21. τῷ τῷ τῷ, εἰπερ ὁ ἐπιστήμων μέχρι τῶν ἀμέσων ἀνῶν ὁ μόνον
τὸ ὅτι οἶδεν ἀλλὰ καὶ τὸ διότι· ὅτω γὰρ καὶ ὁ δοξάζων διὰ τὴν αὐτὴν
αἰτίαν. ὅτι γὰρ τῷ τῷ φησί, δῆλον ἐξ ὧν ἐπήγαγεν. ὥσπερ γὰρ, 35
φησί, τὸ ὅτι δοξασιῶς εἶδέναι, ὅτω καὶ τὸ διότι· ὁ γὰρ σύνδεσμος
ὁ γὰρ αἰτιολογικὸς ἐστίν. εἰ μὲν γὰρ ὁ μέσος ὁρος δι' ὃ ὁ συλλο-
γισμὸς ἐνδεχόμενος εἴη, τῷ ὅτι ἐστὶν ἢ δόξα, εἰ μέντοι ἀναγκαῖος,
τῷ διότι ἐστὶν ἐπιστήμη. ὥσπερ ἔν τῷ ὅτι ἐστὶν ἐπιστήμη καὶ τῷ διότι,
ὅτω δὲ καὶ τῷ δοξάζειν. εἰ ἔν ἐνδεχέσθαι τὸ αὐτὸ ποτὲ μὲν δι' ἀμέσων 40
ἀναγκαίων γινώσκειν ποτὲ δὲ δι' ἐνδεχομένων, τὸ αὐτὸ ἄρα ἐστὶ καὶ
δοξάζειν καὶ ἐπιστάειν, ὅπερ ἔδει δεῖξαι. id. f. 73.

89^a 22. προσυπακουσθέν τὸ διότι, τῷ τῷ τῷ δόξαν ἔχει. εἰπὼν
γὰρ ὅτι δοξάζει καὶ ὅτι ἐπιστάει ἀληθῶς, καὶ τὸ ὅτι καὶ τὸ διότι, πρὸς
τὸ διότι τὸ συνεχὲς τὰ ἔξῃς ἐπήγαγεν εἰπὼν ἔαν μὲν διὰ τῶν ἀμέ- 45
σων δοξάζει, τὸ διότι δηλονότι. id. ib.

89^a 23. ἀπορήσας ὅτι τῷ αὐτῷ ἐνδεχέσθαι δόξαν καὶ ἐπιστήμην εἶναι,
πῶς ἔτι ταῦτα ἐπιστήμη καὶ δόξα; νῦν ἐν τῷ τῷ μέσῳ καὶ τῇ

ἀπορίᾳ τὴν λύσιν ἐπιτίθησι, καὶ φησὶν ὅτι ὁ αὐτὸς ἐνδεχέσθαι εἶναι
δόξαν καὶ ἐπιστήμην, ὥσπερ ψευδῇ καὶ ἀληθῇ δόξαν ἐνδεχέσθαι τῷ αὐτῷ
εἶναι. id. ib.

ἔτι ἐπὶ παραδείγματος τὴν λόγον ποιεῖ καὶ φησί, τὸ μὲν γὰρ 89^a
λέγειν ὅτω τῷ αὐτῷ εἶναι τὴν ἀληθῆ καὶ ψευδῇ δόξαν ὡς τὰς 29.
αὐτὰς εἶναι ἀλλήλους, ἀτοπον, οἷον τὴν λέγουσαν ὅτι σύμμετρος·
ἔσαι γὰρ ταύτην τὴν ἀληθῆ τῷ ψευδεῖ. πῶς ἔν τῷ αὐτῷ ἀληθῆς
δόξα καὶ ψευδής; τῷ περὶ ἐν εἶναι καὶ ταύτην ὑποκαίμενον τὴν δι-
μετρον. id. f. 73 b.

ἕτερος γὰρ ὁρισμός, δηλονότι τῆς ἀληθῆς δόξης καὶ ψευδῆς, ἔτι 89^a
δόξης καὶ ἐπιστήμης. id. ib. 32.

καλῶς προσέθηκε· τὸ "ἄμα"· ἐν ἄλλῳ μὲν γὰρ καὶ ἄλλῳ χρόνῳ 89^a
δυνατόν, δυνατὸν γὰρ πρότερον δοξάζοντας ὅτι καθ' ὑποδρομὴν τῆς 38.
σελήνης ὁ ἥλιος ἐκλιμπάνει, ὡς ἔκ ἀνάγκης τότε γινόμενος,
ὥσπερ τὸν Ἐπικυρόν φασὶ δοξάζειν, ὕστερον ἐπιστημονικῇ περὶ τούτου
ὑπόληψιν κτήσασθαι τοῖς ἀστρονόμοις ἐντυχόντα. id. ib.

ἀλλ' ἐν ἄλλῳ μὲν εἶναι περὶ τούτου δόξαν, ἐν ἄλλῳ ἐπιστήμην 89^a
συμβαίνει· ἐν Ἐπικύρῳ μὲν γὰρ δόξα ἦν ὅτι τῆς σελήνης ὑπο- 2.
τρέψεως ὁ ἥλιος ἐκλιμπάνει (ᾧτο γὰρ αὐτὸ ἐνδεχέσθαι καὶ ἄλλως
ἔχειν), ἐν Ἰπάρχῳ δ' ἐπιστήμη. τὴν δ' αὐτὴν ψυχὴν περὶ τῷ
αὐτῷ καὶ ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ ἀμήχανον δοξάζειν τε καὶ ἐπιστάειν.
Themist. f. 9 b.

φησὶν ὅτι ὁ τῆς προκαίμενης τῆς πραγματείας τὸ περὶ τούτων 89^a
διαλαβεῖν, ἀλλὰ περὶ τινῶν μὲν ἡθικῆς περὶ τινῶν δὲ φυσικῆς 7.
πραγματείας· προδεδεικναι δ' ἂν καὶ ἡμεῖς ὅτι περὶ τινῶν καὶ θεολο-
γίας. διελκεῖ μὲν ἔν τῇ ἡθικῇ πραγματεία περὶ φρονήσεως καὶ
τέχνης (περὶ γὰρ τὰ πρακτὰ καὶ τέχνη ἔχει καὶ φρόνησις), ἐν δὲ τῇ
θεολογικῇ, λέγω δὲ τῇ Μετὰ τὰ Φυσικὰ ἐν τῷ ἐλάττονι ἀλφα,
περὶ τοῦ καὶ σοφίας, περὶ δὲ ἐπιστήμης καὶ διανοίας καὶ δόξης ἐν ταῖς
λογικαῖς καὶ φυσικαῖς πραγματεαῖς· ὅθεν δὲ χεῖρον ἴσως ὀλίγα
περὶ αὐτῶν εἰπεῖν ἐν τῷ παρόντι. Ioh. Phil. f. 73 b.

φυσικὴν θεωρίαν λέγει καὶ τὴν περὶ τῶν φυσικῶν πραγμάτων 89^a
διαλεγομένην, ἣν ἰδίως καλεῖμεν φυσιολογίαν, ἀλλ' ἀπλῶς τὴν 9.
περὶ τῶν ὄντων διαλεγομένην ἢ ὄντα ἐστίν, εἴτε φυσικὰ εἴτε ταῦτα
ἢ ὑπὲρ ταῦτα. id. f. 74.

τὸ "ἐν ἀσκήπτῳ χρόνῳ" ἀπὸ τῷ ἐν ἀκαριαίῳ, ἐν ᾧ δόξα 89^a
τῷ σκέφαδι καὶ εὐρεσις τῷ μέσῳ γίνεσθαι. καὶ τὰ παραδείγματα 10.
δῆλα. id. ib.

ὁ ἀγγίχων, φησὶν, ὁ ἰδὼν τὰ ἄκρα ἐγνωρίσκει τὰ μέσα, ἄπερ 89^a
εἰσὶ τὰ αἰτία καὶ τῶν ἄκρων συναγωγὰ καὶ διάγραμμα ἐφεξῆς 14.
τίθησι, τίνα τε τὰ ἄκρα καὶ τί τὰ μέσα ὁ ἐγνωρίσκει. σαφὴ δὲ
τὰ λεγόμενα, καὶ ἥδη ἡμῶν εἴρηται. id. f. 74 b.

ὅταν τις ἰδῶν ἢ ἀκούσας τὰ ἄκρα ἀλλήλοις ἐνυπάρχειν εὐθὺς 89^a
τὴν μέσον νόση, ὅπως λέγει ἀγγίχων εἶναι, καὶ τοιαύτη δύναμις 15.
ἐστὶν ἢ ἀγγίχουσι, οἷον ἀναλύσεις τις ὅσα τῷ συμπερίσματος εἰς
τὰς προτάσεις καὶ εὐρεσις ταχέια τῷ μέσῳ. Themist. f. 9 b.

Ἐν μὲν τῷ πρώτῳ βιβλίῳ τῆς Ἀποδεικτικῆς ἐδίδαξεν ὡς ἔστιν 89^a
ἀπόδειξις καὶ τί ἐστὶν ἀπόδειξις καὶ διὰ τίνων προτάσεων αὐτὴ γίνεσθαι, 23.

ἔτι καὶ τί διαφέρει ὁ ἀποδεικτικὸς συλλογισμὸς τῶν ἄλλων συλλογισμῶν, καὶ ὅτι ἐν μὲν τοῖς ἄλλοις συλλογισμοῖς ὁ μέσος αἰτιὸς ἢ τῷ συμπεράσματος, ἢ μὴν δὲ καὶ τῷ πράγματι, ἐν δὲ τῷ ἀποδεικτικῷ συλλογισμῷ ὁ μέσος αἰτιὸς ἐστὶ καὶ τῷ συμπεράσματος καὶ τῷ πράγματι. καὶ λοιπὸν ἔδει διδάξαι καὶ περὶ τῷ μέσῳ, πῶς 5 ἐστὶν αἰτιὸς τῷ πράγματι, καὶ διὰ τὸ τοῖον ἰδίαν διδασκαλίαν καὶ περὶ τῷ καὶ τὴν ἀπόδειξιν μέσῳ ποιῆσαι, ἐπεὶ καὶ ἐν τῇ ἀρχῇ τῷ βιβλίῳ ὁ περὶ τῶν τεσσάρων λόγος ζητημάτων ὑδὲν ἄλλο ἐστὶν ἄλλ' ἢ κατασκευὴ τῷ δεῖν ζητῆσαι καὶ ἐξετάσαι περὶ τῷ καὶ τὴν ἀπόδειξιν μέσῳ, ὡς ἂν καὶ ὅτος μετ' ἐπιστήμης λαμβάνῃ. τεσσάρων γὰρ 10 ὄντων καθόλου τῶν ζητημάτων, ἐν ἑκάστῳ τῶν περὶ τῷ μέσῳ ἐστὶν ἡ ζήτησις, καὶ ἐπεὶ ὅτος ἀναγκαῖος ὁ μέσος ἐστὶν ὡς ἐν ἀρχῇ παντὶ ζητήματι τότε εἶναι τὴν ζήτησιν, ἔδει περὶ αὐτῷ καὶ πᾶρεργον εἰπεῖν ἄλλ' ἰδίαν ποιῆσαι πραγματείαν. ἐπεὶ δὲ ὁ μέσος ὅρος ἐστὶν ὁρισμὸς ἐν τῇ ἀποδείξει, καὶ συμβεβηκὸς διδάσκει περὶ 15 ὅρου· κυρίως γὰρ διδάσκει περὶ ὁρισμῷ ἐν τῷ ἐβδόμῳ τῆς Μετὰ τὰ Φυσικὰ πραγματείας, ἐνταῦθα δὲ ὅς ὡς περὶ ὅρου διδάσκει ἄλλ' ὡς περὶ αἰτίας καὶ μέσῳ. ἐπεὶ δὲ ἡ ἀπόδειξις ἀνάλυσις λέγεται, μέρος δὲ τῆς ἀποδείξεως ἡ παρῶσα πραγματεία ὡς περὶ τῷ μέσῳ τῷ ἐν αὐτῷ διδάσκουσα, διὰ τὸ τοῖον καὶ ἡ παρῶσα πραγματεία Ἀνα- 20 λυτικὰ ἐπιγράφει. . . ἢ ἐν δὲ ταύτῃ τὴν αἰτίαν ἐπιγράφει Ἀναλυτικὰ, ἢ διότι ἐν τῇ ἀποδείξει τὸ κύριον ἔχει ὁ μέσος ὅρος, ὅτος δὲ ὁ μέσος ὁρισμὸς ἐστὶ τῷ πράγματι, ὁ δὲ ὁρισμὸς ἐξ ἀναλύσεως εὐρίσκει. ὅρων γὰρ τὸν ἄνθρωπον, ἀναλύω τὸν εἰς τὰ ἐξ ὧν ἡ φύσις συνίσταται, ἢ γινεῖν τὸ λογικόν, τὸ θητόν, τὸ νῦν καὶ 25 ἐπιστήμης δεκτικόν, καὶ ὅτος λαμβάνων συνίστημι τὸν ὁρισμόν. ἀνάλυσις ἐστὶν ἡ ἀπὸ τῶν μερικῶν καὶ καθ' ἑκάστη ἐπὶ τὰ καθόλου ἀνοδος ἄχρι καὶ αὐτῷ τῷ γενικωτάτῳ. ἔστιν ἀνάλυσις καὶ ἡ ἀπὸ γνωστῶν πρὸς τὰς ἀρχάς καὶ εἰς τὰ αἰτία ἐπ' ἀνόδου, ἐξ ὧν τὸ εἶναι ἔχει καὶ τὸ γινώσκειν, καθ' ὃ σημαίνοντον τῆς ἀναλύσεως καὶ ἡ ἀποδει- 30 ξις ἀνάλυσις λέγεται. ἀνάλυσις ἐστὶ καὶ ἡ ἐκ τῶν αὐτῶν καὶ ὑψέρων ἀναδρομὴ ἐπὶ τὰς ἀρχάς καὶ τὰ αἰτία, ἐξ ὧν τὰ αἰτιατὰ τὴν σύντασιν ἔχει. εἰληπὴ δὲ ἡ λέξις μεταφορικῶς ἀπὸ τῶν ἀποδήμων καὶ ἀναστροφέντων εἰς τὰ οἰκεία, καὶ ἡ εἰς τὰ οἰκεία ἀπὸ τῶν ξένων ἐπ' ἀνόδου ἀνάλυσις λέγεται. λέγεται ἀνάλυσις καὶ ἡ ἀπὸ τῶν συν- 35 θέτων ὁδὸς ἐπὶ τὰ ἀπλᾶ ἐξ ὧν συνετέθησαν. ἔστι δὲ συλλογισμῷ ἀνάλυσις εἰς τὰ χήματα· ἀναλύομεν γὰρ τὸν συλλογισμόν εἰς τὰς προτάσεις καὶ τὸς ὅρους. Ioh. Phil. f. 75.

διαλαβὼν ὁ Ἀριστοτέλης ἐν τῷ πρώτῳ βιβλίῳ τῆς Ἀποδεικτικῆς περὶ ἀποδεικτικῷ συλλογισμῷ καὶ ἀποδεικτικῆς ἐπιστήμης, καὶ 40 διαταξάμενος περὶ τῆς φύσεως τῆς ἀποδείξεως καὶ ἐξ οἷων προτάσεων ὁ ἀποδεικτικὸς ὀφείλει πλέκεσθαι συλλογισμὸς. . . καὶ καθόλου πάντων τῶν πρὸς ἀπόδειξιν τι συντελεσάντων προβλημάτων μνημονεύσας ἐν τῷ διαληφθέντι πρώτῳ βιβλίῳ τῆς Ἀποδεικτικῆς, ἐπεὶ ὅς ἐφθῇ ὅλως ἐν αὐτῷ περὶ τῷ μέσῳ μνησθῆναι ὅρου, νῦν 45 ἐν τῷ δευτέρῳ βιβλίῳ τῆς Ἀποδεικτικῆς ἡκεῖ καὶ περὶ τῷ μέσῳ διαληφόμενος· τὸ γὰρ κύριον ἐν συλλογισμῷ τὸ μέσον ἐστὶν. ἐπεὶ δὲ τὸ μέσον ἐν ἀποδείξει κυριώτερον τὸ εἰδικόν ἐστὶν αἰτίον, εἰδικόν

δὲ αἰτίον ὁ ὁρισμὸς, ζητεῖ περὶ ὁρισμῷ καὶ καὶ προηγμένον λόγον, ὡς Ἀλεξάνδρῳ δοκεῖ τῷ Ἀφροδισιᾷ, ὅς καὶ τὸν Θεόφραστον αὐτὸν ἐπιφέρει μάρτυρα, ἀλλὰ καὶ δεύτερον λόγον καὶ καὶ συμβεβηκὸς ζητεῖ περὶ ὁρισμῷ. cod. 1917 in marg. f. 257 et 272.

τὸν σκοπὸν τῷ δευτέρῳ βιβλίῳ τῶν Ὑτέρων Ἀναλυτικῶν τῷ Ἀριστοτέλει περὶ τῷ ὁρισμῷ εἶναι ὁ Ἀλέξανδρος εἴρηκεν. ἐπεὶ γὰρ, φησὶ, δύο λόγοι τῆς μὲν λόγου καὶ διανοίας θεωρίας, ὁ μὲν δὲ ὁρισμῷ ὁ δὲ δι' ἀποδείξεως, περὶ ἐπιστήμης εἰπεῖν ἐξ ἀρχῆς προθέμενος, καὶ τὴν ἀπόδειξιν παραδύς πρότερον τί τέ ἐστι καὶ πῶς γί- 5 νεται, νῦν διδάσκει καὶ περὶ ὁρισμῶν. καὶ ἕτεροι δὲ τινες τῶν μεταγενεστέρων ἐξηγητῶν περὶ τῆς τῷ ὅρου κατασκευῆς ἔφασαν ἐνταῦθα τῷ Ἀριστοτέλει προκείμενῳ. δοκεῖ δὲ ταῦτα πρὸς τὴν ἐπιγραφὴν ἀκατάλληλα· εἰ γὰρ ὅτος αὐτῷ ὁ σκοπός, ἔδει μὴ Ἀναλυτικὰ τὴν πραγματείαν ἀλλ' ὁριστικὰ ἐπιγράφειν, ἢ περὶ ὅρου, ἢ ἄλλως πῶς, ὡς ἂν ἢ τῷ σκοπῷ καὶ ἢ ἐπιγραφῇ συνωδός. νῦν δὲ αἱ μὲν ἐπιστή- 10 μαι αὐτῷ πρὸς ἀλλήλας ἀντιδιήκοντι, λέγω δὲ ἀναλυτικὴν τε καὶ ὁριστικὴν, καὶ ἕτεροι ἀλλήλων τῷ εἶδει εἰσιν. . . τεσσάρων δὲ καὶ τῶν μεθόδων ὧν καὶ γένος δι' ὧν πᾶσα διδασκαλία καὶ μαθήσις ἐπιστημονικὴ παραγίνεται, ὁριστικῆς τε καὶ ἀποδεικτικῆς, διαλεκτικῆς τε καὶ ἀναλυτικῆς, ὅς ἂν δικαίως περιττὸν δόξῃ ἐν τῷ περὶ ἀποδείξεως λέγειν καὶ ὁρισμῷ, εἰπεῖν ἀπλῶς περὶ τῶν τεσσάρων τί τέ ἐστι καὶ διὰ τί, τί τε τὸ ἔργον ἑκάστῳ καὶ πῶς πρὸς ἀλλήλας ἔχουσιν. 15 ἐνταῦθα ὁ σκοπός. f. 1.

ἵνα τῷ σκοπῷ τῷ προκειμένῳ βιβλίῳ παρακολουθήσωμεν καὶ τῇ γριφώδει τῷ ῥητῷ ἐπαγγελίᾳ, φέρε ὡς περὶ καιρὰ θεμάτια τῆς τῷ ῥητῷ ἐξηγήσεως προλαβώμεν τὰ περὶ τῶν ὁ διαλεκτικῶν. ὅ γὰρ ἐστὶ τὰ προσπαρεκείμενα ἀλλήλοις, τί ἐστὶν, εἰ ἐστὶν, ὁποῖον τί ἐστὶ καὶ διὰ τί ἐστὶν· ταῦτα γὰρ ἐπὶ τῆς τελείας τῷ διδασκόμενῳ δι- 20 δασκαλίας προπαραλαμβάνει, οἷον εἰ ἐστὶν ἡ λογικὴ ψυχὴ καὶ τί ἐστὶν. τούτων δὲ τῶν προβλημάτων ἀπλῆστα. τὸ εἰ, ἐστὶ καὶ τὸ τί ἐστὶ, συνθετικώτερα δὲ τὸ διὰ τί ἐστὶ καὶ τὸ ὁποῖόν τί ἐστὶ. . . καὶ ἐν τούτοις ἡ προκειμένη πέρας εἴληψε θεωρία. ἐπειδὴ μεμαθήκαμεν τὰ περὶ τῶν ὁ προβλημάτων, φημι τῷ εἰ ἐστὶ, τῷ τί ἐστὶ, τῷ ὁποῖον τί ἐστὶ καὶ διὰ τί ἐστὶ, φέρε δὴ ἀκολουθῶς καὶ τὸν σκοπὸν τῷ 25 βιβλίῳ ζητήσωμεν. σκοπὸς γὰρ τῷ βιβλίῳ περὶ ὁρισμῷ, τὸ τοῖον διότι περὶ ἀποδείξεως ὁ σκοπός, αἱ δὲ κυρίως ἀποδείξεις ἐκ τῶν καθ' αὐτὰ τοῖς πράγμασιν ὑπαρχόντων λαμβάνοντι, δύο δὲ εἰσι τῷ καθ' αὐτὰ οἱ τρόποι, ὡς εἴρηται, ἢ ὅτε ἐν τῷ ὅρῳ τὸ ὑποκείμενον συμπεριλαμβάνεται (ὀρίζονται γὰρ τὴν σιμότητα φαῖναι κολλανσιν 30 ἐν βίῃ, καὶ τὸ ὑποκείμενον τῇ σιμότητι, φημι δὲ τὴν βίαν, ἐν τῷ ὁρισμῷ συμπεριλαμβάνομεν), ἢ ὅτε αὐτὸ τὸ γένος ἐν τῷ ὁρισμῷ εἰσάγεται. . . καὶ ἐν τέτοις ἡ προκειμένη περὶ αὐτῶν θεωρία. τὰ ζητούμενά ἐστιν ἴσα τῷ ἀριθμῷ. τὸ προκείμενον περὶ τῶν ὁ διαλέγεσθαι προβλημάτων· τοσαῦτα γὰρ, φησὶν, ἐστὶν ὅς ζητῶμεν, ὅσα περ γινώσκοντες ἐπιστάμεθα. καλῶς δὲ ὅτως ἐχρήσατο, καὶ ὅς ἐφη ἐκ τῷ ἐναντίῳ, ὅσα περ ἐπιστάμεθα τοσαῦτά ἐστι καὶ ὅς ζητῶμεν. . . τὰ 35 ζητούμενα. . . ἐπιστάμεθα. . . ὅτι φύσει πρότερον. τὰ αὐτὰ φησὶν εἰς τὸ δεύτερον τῆς ἀποδεικτικῆς cod. 1917 f. 257 sqq.

ὅτε τῆς Ἀριστοτέλους μεγαλονοίας ὅτε τῆς ἡμετέρας ὑθενείας ἐπιλαβόμενοι ὅτε πολὺ πρότερον τῶν τὴν παρὸν ἐξηγησαμένων καταγόντες βιβλίον, σφᾶς αὐτοὺς εἰς τὴν παρόντα πόρον καθάρταμεν, ἀλλὰ τὸ μὲν ὅλον εἰπεῖν γυμνασία τις ἐπεὶ τῆς ἡμετέρας περὶ ταῦτα τὸ πρᾶγμα ἰχθύος, ἔπειτα ὁδὸν τὴν ἀπὸ γνώμης Ἀριστοτέλους ἐκλέγειν καὶ ἀποσημεῖωσθαι ὡς ἔκαστα· καὶ ἄλλως δὲ χαρίεστερον πεφύκασιν ἄνθρωποι τοῖς ἐπιτομωτέροις ὁμιλεῖν τῶν λόγων ἢ τοῖς μακροῖς καὶ πλατυκωτέροις, καὶ μάλας ὅπου ὑπὸ σμῆνης τύχῃσι προκατειργασμένοι βιβλίων. Θεόδωρος τῷ Πρωτοκρη-
 89² 24. *quae exit in haec (f. 324):* ἀλλ' ὅτω μὲν ἡμῶν τὰ καὶ τὴν παρῶσαν σκέψιν Ἀριστοτέλους ἐγκείμενα σκόληα ὡς οἰοί τε ἦμεν διωμάλιδας· τὴν δὲ παρόντα λόγον συγγνώμῃσιν εἴη ἐντυγχάνειν διαιτηταῖς. *cod. Reg. 1917.*

“ὅσα περ ἐπιστάμεθα” ἀντὶ τῶ ὅσων ἐπιστήμην λαμβάνο-
 15 μιν. ὃ καὶ ἡδὴ ἐπιστάμεθα, ταῦτα ζητῶμεν, ἀλλὰ ὃ γινώσκαι θέλομεν. *Anonym. f. 102.*

τῶν τὸ εἰ εἰς καὶ τὸ τί ἐστιν εἰσὶν ἀπλά, τὸ δὲ ὅτι καὶ τὸ διότι
 24. σύνθετα. ἐκεῖνα μὲν καὶ περὶ ἀπλῶ τινος καὶ ἐνὸς ὅρου τὴν ζήτησιν ἔχουσιν, ὅσον εἰ εἰς τις αἰτία τῆς ὑπάρξεως τῆς σελήνης, καὶ εὐρόν-
 20 τες εἰ εἰς, ζητῶμεν τὸ διὰ τί τὸ ἐκλείπειν ὑπάρχει τῇ σελήνῃ. τὸ
 25 ὅτι καὶ τὸ διότι ὡς ἐπὶ σύνθετα τὴν ζήτησιν ἔχοντα πρότερον τὰ εἰ
 30 εἰς καὶ τὸ τί ἐστιν, τῶν ἐπὶ ἀπλῶν τὴν ζήτησιν ἔχόντων· πρότερον καὶ
 35 ἡμῶν καὶ γνωριμώτερα τὰ σύνθετα, ὡς τῇ φύσει τὰ ἀπλά. ἀντὶ
 40 δὲ τῶ εἰπεῖν “τὸ εἰσὶ σύνθετα προβλήματα ζητῶντες” εἶπε τὸ “εἰς
 45 ἀριθμὸν θάπτεται” ὃ καὶ ἀριθμὸς ἐκ συνθέσεως καὶ πλῆθος μονάδων
 50 συνίσταται, ὡς ἡ δυάς καὶ τριάς, ἡ δὲ μονάς ἀπλὴ ἐστίν· καὶ διὰ τὸ τὰ
 55 ἀπλά προβλήματα λέγειν μοναδικὰ καὶ ἁπλῆ. *Ioh. Phil. f. 75 b.*

μὴ θορυβεῖται δὲ ἡμᾶς ἐπὶ τῶν τοιαύτων τῶν προ-
 βλημάτων τὴν διαίρεσιν πεποιήμεθα· μόνον καὶ ἐπὶ τῶν διαλεκτι-
 30 κῶν προβλημάτων ἐρρήθησαν αἱ διαφοραί. ἅπαντα δὲ ἐκεῖνα
 35 ἐστὶν ἐν συνθέσει καὶ μόνῃ τῷ τρόπῳ τῆς προτάσεως διαφέρει· ἡ
 40 καὶ ὡς γένος τότε τῶδε ὑπάρχει ἢ ἡπερ ἴδιον τότε τῶδε ἢ συμβε-
 45 βηκὸς τότε τῶδε, ἢ ἑπὶ ὁρισμὸς τότε τῶδε καὶ καὶ ἂν ὑπὲρ ὁρισμῷ
 50 ζητῶμεν διαλεκτικῶς, πρότασιν αὐτὴν ποιεῖσάντες ὅτω ζητῶμεν,
 55 ὅσον “ἄρ’ ἐστὶν ἡ ψυχὴ ἀθάνατος αὐτῶν κινῶν, ὡς ἐνόμιζε Πανοκρά-
 60 τος;” ὅταν δὲ ἐπιστημοναῖος μετῴκωται τὸ τί ἐστίν, ὁ δὲ πῶς πρότα-
 65 σις ἡμῶν τὸ ζήτημα. ἀλλ’ ὁδὸν τὴν διὰ τί εἰς πρόβλημα διαλεκτι-
 70 κόν· ὃ καὶ δίδωσιν ὃ πυνθανόμενος ἡλέει τὸ ἕτερον μέρους τῆς ἀντι-
 75 φάσεως· ὃ καὶ ἡλέει χάριν πυνθάνει. *Themist. f. 10.*

ἀναγκαῖα ἐστὶν ἡ καθόλου περὶ τῶν ζητημάτων παραδόσις.
 ἐπεὶ δὲ καὶ ἄλλη τις τοῖς παλαιότεροις ἐξηγηταῖς παραδίδωσι, οἷ-
 80 μιν ἐκείνην παραλαμβάνει· ὅσω καὶ πλείον τὰ αἰτία ἀποδίδωσι, το-
 85 σούτω καὶ ὁ περὶ τῶν ζητημάτων λόγος ἀναγκαῖότερος ἀναφαίνεται.
Eustrat. f. 2.

89² 33. εἰπὼν τὸ εἰ εἰς, τὸ “ἀπλῶς” προσέθηκε, δεκτικὸς αὐτὸ τὴν
 33. διαφορὰν τὴν πρὸς τὸ ὅτι ἐστίν, ὃ εἶπεν ἐν ἀριθμῷ καὶ ὅχι ἀπλῶς.
Anonym. f. 102.

τὸ μὲν ἐπὶ μέρος τὸ ὅτι ἐστὶ ζήτησις, τὸ δὲ ἀπλῶς τὸ εἰ εἰς. *id. ib. 90.*
 ἐπὶ μέρος δὲ λέγει ἐκεῖνο ὃ ὅτι εἰς δύο μερίζεται πρᾶγματα
 (ἐξ ὅσων γὰρ τι σύγκειται, καὶ μερίζεται εἰς τοσαῦτα), ὡς εἶναι τὸ
 ἐπὶ μέρος ἀντὶ τῶ μεμερισμένου, ὡς φησὶν Ἀλέξανδρος, ὅπερ
 ἀρχόμενος τῶ βιβλίου ἀριστὸν εἴρηκεν. ἡ ὡς αὐτὸς καὶ τὸ πρᾶγμα
 95 ὅτι ὁ ζήτησιν εἰ τῶδε τότε ὑπάρχει, εἰ τότε τῶδε τί ἐστὶ ζήτησις,
 100 οἷον εἰ γένος τότε, ὡς εἰ ὁ ἄνθρωπος ζῶν, ἢ συμβεβηκὸς τότε
 105 ὡς ἡ χιών λευκή, ἢ εἰ πάθος τότε ἐστίν, ἢ ἡ σελήνη ἐκλείπει.
Eustrat. f. 5.

ὅτι ἐν ταῖς τέσσαρσι ζητήσεσι τὸ αἰτιον ζήτησις, ἄπερ μέσον
 90 ἐστίν· ἀλλ’ ἐπὶ μὲν τῶ ὅτι εἰς καὶ εἰ εἰς, τὸ αἰτιον ζήτησις, ἐπὶ δὲ τῶ
 95 τί εἰς καὶ διὰ τί εἰς, τὸ αἰτιον. *Anonym. f. 102.*

τὸ δὲ “ἢ ἐν μέσῳ ἢ μὴ” τὸτο δηλοῖ, ὡς ἄρα γὰρ ἐστὶ τις
 100 αἰτία τῶ εἶναι τὴν γῆν μέσον ἢ ὅχι ἐξὶ (κέντρον γὰρ λόγον ἐπέ-
 105 χει). καθ’ ἣς γῆς τὸ μὲν αἰσθητὸν κατηγορεῖται καὶ συμβεβηκός, τὸ
 110 δὲ ἐν τῷ μέσῳ εἶναι τόπω καθ’ αὐτό. τὸ δὲ ἔχειν τὰς δύο πλευ-
 115 ρὰς ἀνίσους ἦγον μείζους τῆς μίας, καὶ συμβεβηκός. συνηριθμῶσθε
 120 δὲ ταῖς ὁρίσιν τὸ τρίγωνον ὡς μαθηματικὴν ὑπόθεσιν· τῶν καὶ ὁρίσιν
 125 αἱ μὲν εἰσὶ νοηταί, ὡς ὁ νῦς καὶ ἡ ψυχὴ, αἱ δὲ αἰσθηταί, ὡς ὁ
 130 Σωκράτης καὶ ὁ Πλάτων, αἱ δὲ διανοηταί, ὡς τὸ τρίγωνον καὶ τε-
 135 τραγῶνον. *Ioh. Phil. f. 76.*

λόγος δὲ ἐστὶν ἐν ἀριθμοῖς θεωρούμενος ὁ ἐπίτριστος, ὁ ἡμιόλιος
 90 καὶ ὁ διὰ πᾶσιν· διὰ πᾶσιν δὲ λέγω τὴν διπλασίονα λόγον, ὅταν
 95 ὁ βαρὺς φθόγγος περιέχῃ τὴν ὀρεν· τὴν ἐπίτριστον ἔχει λόγον, ὅταν
 100 ὁ ὀρεν ἔχῃ τὴν ὀρεν καὶ τὸ τρίτον αὐτῶν. *id. f. 76 b.*

καὶ ὃ λέγω ὅτι τὸ αἰσθάνεσθαι τῆς αἰτίας ταύτης ἀντὶ τῶ ἐπὶ
 90 σταθμῶν, ἀλλ’ ὅτι ἐκ τῶ αἰσθάνεσθαι τὸ καθόλου ἀν’ ἐγένετο καὶ τὸ ἐπὶ
 95 σταθμῶν ζητῶντες μὲν ὅτι διότι τὸ ὅτι γνωριμὸν ἔχοντες, ἀποδει-
 100 κνύντες δὲ τὸ ὅτι, τὸ διότι πάντως συνεξυριστόμενον· ἐπὶ καὶ τῆς
 105 κυρίως ἀποδείξεως τῶ ὅτι καὶ τὸ διότι συναναφανείν, ἑπὶ ὁρῶς
 110 ἐλέγετο ἐπὶ τῆς ἀποδείξεως τὸ μέσον αἰτιον εἶναι μὴ τὸ συμπε-
 115 ράσματος μόνον ἀλλὰ καὶ τὸ πρᾶγματος. *Themist. f. 10.*

τὸτο λύσις ἐστὶν ἐνστάσεως. ἴσως γὰρ τις ἠπόρησεν, εἰ ἡ
 90 ἐκλείψις τῆς σελήνης ἐστὶ πρᾶγμα ἐπιστητόν, τὸ δὲ ἐπιστητόν καὶ
 95 αἰσθητόν ἐστιν ἕτερον ὡς καὶ ἡ ἐπιστήμη καὶ ἡ αἰσθησις, πῶς τὴν ἐκλεί-
 100 ψιν ἐπιστητὴν ὅταν φαίνεται εἶναι καὶ αἰσθητὴν; φησὶν ὅτι, ὃ λέγω τὴν
 105 καθόλου ἐκλείψιν τὴν αἰεὶ γνωμένην διὰ τὴν ἀντιφράξιν αἰσθητὴν,
 110 ἀλλ’ αἰσθητὴν λέγω ἐκλείψιν ἢ τὴν ὁρῶ γνωμένην. *Ioh. Phil. f. 76 b.*

ὃ καὶ ταὐτὸ δὲ τὸ ἐκλείπον καὶ ἀντιφράττον, εἰ καὶ ἴσως ὅπως ἀπὸ
 90 τῆς λέξεως φαίνεται, ἀλλὰ τὸ μὲν σελήνη καὶ δὲ γῆ, ἢ τὸ μὲν ἥλιος καὶ
 95 δὲ σελήνη. *Eustrat. f. 8.*

μνημονεύσας τὸ διὰ τί καθόλου καὶ κοινῶς περὶ αὐτῶ λέγει, ὅτι
 90 ὅτι διττὴ ἡ περὶ τῶ διὰ τί ζήτησις. ἡ καὶ ἀπλῶς ζήτησις καὶ ὅχι ἐν
 95 ὑπάρξει ἄλλῃ, ἀλλ’ ὡς ἐπὶ τῆς τῶ τί ἐστὶ ζητήσεως, ἡ τῶν ὑπαρ-
 100 χόντων τισὶ τὸ διὰ τί ζήτησις, ὡς περὶ ἐφ’ ὧν παρῆτο παρα-
 105 δεγμάτων, διὰ τί δύο ὁρθαῖς τὸ τρίγωνον ἴσον καὶ διὰ τί ἡ ἴρις ὁ
 110 μαζὶν ἡμικυκλίῳ. τὸτο δὲ ἀπλῶς καὶ μὴ τῶν ὑπαρχόντων τι

ἔοικε διὰ τούτων λέγειν, ὅτι καὶ ἐπὶ τῶν ἀπλῶς τὸ τί ἐστὶν αἴτιον, ἔστιν αὐτοῖς τὸ εἶναι, οἷον τί ἐστι τρίγωνον· τὸτο γὰρ αἴτιον τὸ εἶναι τῷ τρίγωνῳ. Anonym. f. 102 b.

90^a δαίξας ὅτι καὶ τὰ τέσσαρα ζητήματα περὶ τῷ μέσῳ ζητῶσι, 35
ζητῶσι περὶ τῷ ὄντι, εἰ δυνατόν ἐστιν ἀποδεικνύειν ὡς τὸδε ἐστὶν ὁρισ-
μὸς τῶδε, καὶ τίς ἐστιν ὁ τρόπος τῆς ἀναγωγῆς, ἥγουν καὶ πῶς ἀνα-
γοῦν) εἰς τὴν ἀπόδειξιν, καὶ τίς ἐστὶν ὅρος, καὶ τίκων ἐστὶν ὁρισμὸς.
Ioh. Phil. f. 76 b.

90^b διότι ὁ μὲν συλλογισμὸς δακνύσι τι πάθος ὑπάρχον ἐν τῇ 7
ὑποκειμένῳ. id. f. 77.

90^b τὸτο λύσις ἐστὶν ἐνστάσεως καὶ ἀπορίας. Ἰσως γὰρ τις ἐξήγη- 13
σεν, ἄρα γε ἔκ ἐστι δυνατόν τὸ αὐτὸ γινώσκειν καὶ δι' ὁρισμῷ καὶ δι'
ἀποδείξεως; ἀλλ' ἔχ' αἶμα ἥγουν ὡσαύτως, ἀλλὰ κατ' ἄλλον καὶ
ἄλλον λόγον. id. ib.

90^b Ἰσως δὲ τὸ "τὸ γὰρ ἐνὸς ἢ ἐν μίᾳ ἐπισήμῃ" ἔχ' ὡς λήμματα 15
προτέτακται, ἀλλ' ὡς κατασκευαστικὸν τῷ τὸ ἐπιστάς τὸ ἀποδει-
κνὺν εἶναι τὸ ἔχειν τὴν ἀπόδειξιν. ἐπεὶ γὰρ κυρίως ἐπισήμιας
ταύτας τὰς δύο τίθει, ὁριστικὴν τε καὶ ἀποδεικτικὴν, ὡς Θεόφρα-
στος μαρτυρεῖ καὶ Ἀλέξανδρος, φησὶν ὅτι ἔκ ἐνδὲξεν) τῷ ἐνὸς ἢ ἐν
ὁρισμῷ εἶναι καὶ ἀποδείξιν. διὸ ὅτε ὁρίζον ἢ ἐν ἀντι ὁρισμῷ γινω- 20
σόν ἐστιν, ὅτε ἀποδεικτὸν ἀντι ἀποδείξεως. Eusebius. f. 11.

90^b ἀλλ' ὅδε καὶ τῷ ἀνθρώπῳ κατηγορεῖται) ὁ ὁρισμὸς. ὅδε γὰρ μέ- 35
ρος ὁ ἀνθρώπος τῷ ὁρισμῷ, ὡς περὶ μέρος τῷ συμπεριλαμβανόμενος ὁ
ὑποκειμένος, ὁ δὲ εἰπὼν "ἀνθρώπος ἐστὶ ζῶον πεζὸν δίπουν" ἔχ'
ὁρισμὸν εἰρηκεν ἀλλὰ πρότερον τὸν ὁρισμὸν κατηγορούμενον ἔχουσαν. 25
Themist. f. 10 b.

91^a ἀποδείξω ἐνταῦθα τὴν γνώσιν ἔλαβεν, εἰ γὰρ τῶν ἑτέρων καὶ 2
διαφερόντων αἱ γνώσεις ἑτέρας εἰσι, τὸ δὲ ὁρίζον καὶ τὸ ἀποδεικνὺν
ἑτέρα. Ioh. Phil. f. 77 b.

τὸτο λύσις ἐστὶν ἐνστάσεως. Ἰσως γὰρ τις ἐνέστη λέγων, πῶς 30
φησὶ τῶν ἑτέρων ἑτέρας εἶναι τὰς γνώσεις; ἰδὲ τὸ ἰσοσκελὲς καὶ
τρίγωνον ἑτέρα, ἀλλὰ καὶ ἔστιν δὲ ἡς ἀποδείξεως γινώσκωμεν ὡς τὸ
τρίγωνον δύο ὀρθὰς ἔχει, δι' αὐτῆς γινώσκωμεν ὡς καὶ τὸ ἰσοσκελὲς
ὅτως ἔχει. λύων ὅν τὴν ἐνστάσιν φησὶν, εἰ καὶ ἑτέρα εἰσι ταῦτα,
ἀλλ' ὅν τὸ μὲν τρίγωνόν ἐστιν ὅλον, τὸ δ' ἰσοσκελὲς μέρος, καὶ διὰ 35
τῶτο μίαν ἔχουσιν ἀπόδειξιν. id. ib.

91^a ἀλλὰ ταῦτα μὲν ὅτι ἔκ ἐστὶ ταῦτα ὁ ὁρισμὸς καὶ ἡ ἀπόδειξις, 12
διηγορήσω ὅπως, ἥγουν διαπορητικῶς καὶ διαλεκτικῶς καὶ κοινότερον
δεδείχθωσαν. διαπορητικὰ δὲ λέγονται τὰ κοινότερα καὶ διαλεκτικὰ
ἐπιχειρήματα· ἰδὼν γὰρ τὸ διαλεκτικῶς ἐστὶ τὸ διαπορεῖν. id. f. 78.

91^a εἰ πᾶς συλλογισμὸς τι κατὰ τινος ἀποδεικνύει διὰ τινος μέσου, 14
δεῖ δὴ πᾶσιν καὶ τὸν ὁρισμὸν, ὅταν ἀποδεικνύη) ὅτι ἀνθρώπῳ ἐστὶ, διὰ
τινος ἀποδεικνύει μέσον. τὸ δὲ δὴ μέσον τῶτον ἀνάγκη καὶ αὐτὸν
ὁρισμὸν εἶναι ἀνθρώπῳ· ὅτω γὰρ ἔχει ἀπόδειξιν· ἐπεὶ γὰρ ἀνθρω-
πὸς ἐστὶ ζῶον λογικὸν θνητόν, ζῶον ἐστὶ πεζὸν δίπουν. ἑτέρως δ' 45
ἔκ ἐστι συλλογισμὸς τῷ τί ἦν εἶναι· εἴτε γὰρ ἐπὶ πλεον ὁ μέσος
ληφθεὶς τῷ ἀνθρώπῳ εἴτε ἐπ' ἑλαττον, εἴτε ἀντιγράφει μὲν καὶ ἐν
τῷ τί ἐστι δὲ κατηγορούμενος· ὁ δὲ μέσος ἀντιγράφει ἐν τῷ τί ἐστι.

κατηγορηθῆσθαι. εἰ δὲ ταῦτ' ἐστὶν ἀλλήλῃ, τὸν ἀποδεικνύοντα τὸ τί 1
ἦν εἶναι τῷ ἀνθρώπῳ ἄλλο τι δεῖ προλαβεῖν. τῷ αὐτῷ τὸ τί ἦν εἶναι
Themist. f. 10 b.

ὁ ὁρισμὸς ἰδίῳ λέγει) τῷ ὁρίζον, καὶ ἐν τῷ τί ἐστὶ κατηγορεῖται) 91^a
εἰ συνδράμωσι καὶ ἀμφω ἐν τῷ αὐτῷ καὶ ἐν ὁρισμῷ, δύνανται) ἀντι- 15
γράφειν καὶ ὁ ὁρισμὸς πρὸς τὸ ὁρίζον καὶ τὸ ὁρίζον πρὸς τὸν ὁρισμὸν,
καὶ ἀντικατηγορεῖται) ἀλλήλων. Ioh. Phil. f. 78.

ἔτι τὸ τί ἐστὶν ἔκ ἐστι συλλογισμὸς καὶ ἀπόδειξις. ὅτι ὁ ὁρι-
σμὸς ἰδίῳ ἐστὶν ἐν τῷ τί ἐστι κατηγορούμενον· τὸ γὰρ ἄλλως ἰδίῳ
συμβαίνει καὶ οὐκ ἐν τῷ τί ἐστι κατηγορούμενον. Anonym. 10
f. 103 b.

ἐνταῦθα τὸ "γὰρ" ἢ ἀπὸ τῷ δὲ ληπτέον ἢ ἀπὸ τῷ δὲ, εἰ 91^a
λάβης τὰ λήμματα ἀπρητισμένα ἔχει τὸ "ἀντιγράφειν." εἰ δὲ 16
ἔχει "ἐν τῷ τί ἐστι κατηγορεῖται), ὁφείλεις λαβεῖν τὸ γ' α' κατα-
σκευαστικὸν τῷ πρὸ αὐτοῦ· ἀλλὰ προθεωρητέον τὸτο· εἰ μέλλει
τις ἀποδείξει ὡς τὸ α' ὁρισμὸς ἐστὶ τῷ γ', διὰ μέσον τῷ β' ὁφείλει
καὶ τὸ α' καὶ τὸ β' ὁρισμὸν λαβεῖν. ἔστιν τὸ α' ζῶον πεζὸν δίπουν, τὸ
δὲ β' ζῶον λογικὸν θνητόν, τὸ δὲ γ' ἀνθρώπος. ἄλλως γὰρ ἔκ ἐστι
δεγνῆσθαι τὸ α' ὁρισμὸν εἶναι τῷ γ', εἰ μὴ καὶ ὁ μέσος ληφθεὶς ὁρι- 20
σμὸς· ἀρχὴ γὰρ ἀποδείξεως ὁ ὁρισμὸς. εἰ μέλλει δεγνῆσθαι τὸδε
ὁρισμὸς τῶδε, ταῦτα τὰ εἰς ἀπόδειξιν αὐτοῦ μελλόντα ληφθεῖν
ἀνάγκη ἀντιγράφειν, ἥγουν ὁρισμὸς εἶναι. εἰ γὰρ τὸ α' ἐστὶν ἰδίῳ καὶ
ὁρισμὸς τῷ γ', ὁῖον ὡς τὸ α' καὶ τῷ β'. ἔστιν ὁρισμὸς, καὶ τὸτο τὸ β'
τῷ γ' ὁρισμὸς. ὡς πάντας τοὺς ὅρους ἀντιγράφειν καὶ ἀντικατηγο- 25
ρεῖσθαι, καὶ ἐν τῷ τί ἐστὶν. Ioh. Phil. f. 78.

δαίξας ὅτι δεῖ ἐν ἀμφοτέροις ταῖς προτάσεσιν εἶναι τὸ τί ἐστὶ 91^a
τοῦτο τὸν ὁρισμὸν, ἐπήνεγκε "τὸ δὲ τί ἐστὶν ἀμφω ταῦτα ἔχει," 24
τῷ δὲ ἀπὸ τῷ δὲ χρῆσθαι μετὰ. ἔστι δὲ τὸ λεγόμενον ὅτι τὸ δὲ
τί ἐστὶν ἀμφω ταῦτα ἔχει· τὸ α' καὶ τὸ β' ὁρίζοντι. ὁ γὰρ
μόνη ἢ αβ' πράτασις, ἀλλὰ καὶ ἢ βγ' ἔχει τὸ τί ἐστὶν. Anonym. 30
f. 103 b.

ἢ "τὸτο δ' ἔστιν ἄλλος λόγος μέσος," ὁ δυνάμενος δεῖξαι ὅτι 91^a
τὸ β' τῷ γ' ὁρισμὸς ἐστὶν. ἢ "τὸτο δ' ἔστιν ἄλλος λόγος," τοῦτο 30
τὸ β' ἔστιν ἄλλος ὁρισμὸς, καὶ τῷ γ' ἔστιν ὁρισμὸς. id. ib.

δαίξας ὡς ἔκ ἐστι δυνατόν ἀποδείξαι τὸ ὁρισμῷ γενέσθαι, καὶ 91^a
ἐν τῷ μέσῳ ὄντι καὶ τῷ μέσῳ ὁρισμῷ καὶ καὶ, καὶ δὲ δεικνύειν ὅτι καὶ 35
ἐκὼν λόγος λαβὴς ἀντιγράφοντας, ὅδε ὅπως ἀποδείξαι τὸδε ὁρι-
σμὸν εἶναι τῶδε· τὸ γὰρ ἐκὼν καὶ ὅπως αἰτεῖ. ὡς ὁ Θεωρητὴς
βυλιόμενος δεῖξαι τὸ ἀριθμὸς αὐτὸς ἐαυτὸν κοινὸν ὁρισμὸν εἶναι
τῆς ψυχῆς, λαβὴς μετὸν ὅρον τὸ αἴτιον αὐτὸ ἐαυτῷ τῷ ζῆν. αἱ δ'
ὄροι οὗτοι ἀντιγράφονται· αἱ τι γὰρ ψυχὴ, τὸτο αὐτὸ ἐαυτῷ αἴτιον
τῷ ζῆν, καὶ αἱ τε αὐτὸ ἐαυτῷ αἴτιον τῷ ζῆν, τὸτο καὶ ψυχὴ· ταῦτα 40
ζῶν) γὰρ. ὡσαύτως καὶ εἰ τι ψυχὴ, ἀριθμὸς ἐστὶν αὐτὸς ἐαυτὸν κο-
ινῶν, καὶ εἰ τι ἀριθμὸς αὐτὸς ἐαυτὸν κοινῶν, ψυχὴ, καὶ εἰ τι αἴτιον ἐαυτῷ
τῷ ζῆν, ἀριθμὸς ἐστὶν αὐτὸς ἐαυτὸν κοινῶν, καὶ τὸ ἀνάπαλιν. Ioh. 45
Phil. f. 78 b.

ἥγουν ἀλλήλας εἰπεῖν ὡς τὸ ἀριθμὸς αὐτὸς ἐαυτὸν κοινῶν ἐστὶ) τῇ 91^a
ψυχῇ καὶ ὑπάρχει αὐτῇ, ὁ μὲντοι γε καὶ ὁρισμὸς ἐστὶν αὐτῇ. id. ib. 13

91⁸ πρὸς πᾶσι τούτοις φησὶν ὁ Ἀλέξανδρος ὅτι ἐπεὶ ἀντιτρέφου-
 9⁹ σιν, ὕδεν ἂν ἦττον διὰ τῷ ἑτέρῳ τῶν ὀρισμῶν ὁ ἕτερος ἀποδει-
 κνύοιτο, καὶ ὅπως ἂν εἴεν δι' ἀλλήλων δεικνύμενοι· τὸτο δ' ἀλλό-
 τριον ἀποδείξεως. ἀλλὰ καὶ ἄμφω οἱ ὀρίσμοι ὁμοίως καὶ αἰτῶν) καὶ
 προλαμβάνον). ὕδεν γὰρ μᾶλλον ὁ ἕτερος τῷ ἑτέρῳ. ἐρῶμεν δὲ καὶ
 5 ὅπως. ὁ μὲν ὀρισμὸς τὴν ὕσιν παρίσχειν, ἡ δὲ ἀποδείξις τὰ ἐπό-
 μενα ἦτοι τὰ καθ' αὐτὴν συμβεβηκότα συνήσκειν. πρότερά δὲ φύ-
 σει ἡ ὕσιν τῶν ἐπομένων αὐτῇ, καὶ ὁ ὀρισμὸς ἄρα τῆς ἀποδείξεως.
 καὶ αὐτὸς φύσει πρότερον τὸ εἶναι ἀπλῶς τὸ πῶς ἦν, καὶ συμβέβηκε
 τὸτο ἐκείνῳ. τὸ εἶναι δὲ ὁ ὀρισμὸς ἀποδίδωσι, τὸ δὲ πῶς εἶναι
 10 ἐκ τῆς ἀποδείξεως ἐπιστάμεθα. Eustrat. f. 15 b.

91⁸ οἱ περὶ Πλάτωνα ἐπειρῶντο διὰ τῆς διαιρετικῆς μεθόδου συλ-
 12 λογίζεσθαι καὶ ἀποδεικνύειν τὸδε ὀρισμὸν εἶναι τῷδε, λέγοντες ὡς εἰ
 ὁ ὀρισμὸς ἐκ γένους καὶ συστατικῶν διαφορῶν σύγκειται, ἐδείξαμεν
 διὰ τῆς διαιρετικῆς καὶ τὸ ζῶον ὑπάρχειν τῷ ἀνθρώπῳ, ἐκείνῳ δια-
 15 φορᾶν, ἦγον τὸ περὶ τὸν ὀρισμὸν εἶναι τὸ ἀνθρώπῳ. Ioh.
 Phil. f. 78 b.

ἔγω γὰρ καὶ ἐπὶ τούτῳ ἐρωτῶμαι τὸ διότι. ἡ ὥς φησὶν ὁ Ἀλέ-
 ξανδρος, περὶ τούτων ἂν εἴη ὁ λόγος συμπερασμάτων οἷα περ ἐν
 τῷ περὶ ἀναλύσεως συλλογισμῶν ἔθετο, ἀσυναρτήτων ἀλλήλων
 20 προσηγαμένων προτάσεων αὐτὰ ἐπόμενα. οἷον τῆς μὴ ὕσιν
 ἀναιρουμένης ἢ ἀναιρεῖ) ἡ ὕσιν· τῶν μέρων ἀναιρουμένων ἀναι-
 ρεῖ) τὸ ὅλον· τὰ μέρη ἄρα τῆς ὕσιν ὕσιν εἰσὶν. ἔστι γὰρ καὶ ἐπὶ
 τῶν τούτων ἐρωτῶμαι τὸ διότι, ὡς παραλειμμένῳ τῷ μέσῳ, καὶ
 ἐπ' ἐκείνων τῶν λόγων οἱ μὴ ἄμφω τὰς προτάσεις λαμβάνουσιν,
 25 ἀλλὰ μόνως μίας ληφθεῖσης, ἡ τῆς μεζονος ἡ τῆς ἐλάττονος, ἐπα-
 γνῃσι τὸ συμπέρασμα. Eustrat. f. 17.

91⁸ οἱ δὲ διὰ τῆς διαιρετικῆς μεθόδου ἀποδεικνύοντες τὸ ζῶον ἢ τὸ
 14 περὶ τὸν ὅρον ὀρισμὸν ὑπάρχειν τῷ ἀνθρώπῳ, ἢ ἐξ ἀνάγκης
 συνάγουσι ταῦτα ἀπὸ τῶν κειμένων, ὡς καὶ ἔχειν χώραν τῷ βυλο-
 30 μένῳ ζητεῖν διὰ τί ὁ ἀνθρώπος ζῶον περὶ, ὡς περ διὰ τῆς ἐπα-
 γωγῆς τῶν μερικῶν ὁ δεικνύων τὸ καθόλου ἢ ἀποδεικνύουσιν. Ioh.
 Phil. f. 79.

ὡς περ γὰρ ὁ ἐπακτικῶς τι δεικνὺς λαμβάνει μὲν τινα δι' ὧν
 δεικνύει τι περὶ, ἢ μὴν συλλογίζε), διότι μὴ ἐξ ἀνάγκης τοῖς
 35 ληφθεῖσιν ἔπει) τὸ δεικνύμενον, ὅτω καὶ ἐπὶ τῆς διαρέσεως ἔχει.
 Anonym. f. 104.

91⁸ τὸ γὰρ ἀντὶ τῷ δὲ ληπτέον· ἢ γὰρ τῷ προσλαβόντος ἐπὶ
 24 κατασκευαστέον, ἀλλ' ἕτερον ἐπιχείρημα. φησὶν γὰρ, ὡς ἢ ἂν
 δοίμεν ἕκαστον μέρος τῷ ὀρισμῷ τῷ ζῶον περὶ δῖπον κατηγο-
 40 ρεῖ) τῷ ἀνθρώπῳ ἀληθῶς, ὡσαύτως δὲ καὶ τὸν ὅλον ὀρισμὸν, ἀλλ'
 ὕδαμα ἀνάγκη ὡς ὀρισμὸν κατ' αὐτὸν φέρεσθαι· ἢ γὰρ πᾶς λόγος
 κατὰ τινος ἀληθῶς λεγόμενος ἦδη καὶ ὀρισμὸς ἐστὶν αὐτῷ· ἐστὶ γὰρ
 ἐκ συμβεβηκότων εἶναι λόγον. Ioh. Phil. f. 79.

91⁸ τῶς κατὰ τινος μὴ ὀρισμὸν εἶναι αὐτῷ. id. ib.

μάλιστα δὲ ἡ διαρέσις χρήσιμος ἂν γένοιτο καὶ τῶν τῶν τῶν
 45 πρῶτον μὲν λαμβάνουσιν τὰ ἐν τῷ τῷ ἐστὶν ἅπαντα, εἴτα μὴδὲν

τι παραλείψουσα μὴ) ὑπερβαίνουσα μέχρι τῶν ἀτόμων εἰδῶν.
 ὑπερβαίνει μὲν γὰρ ὁ τὸ ζῶον εὐθὺς εἰς δῖπον καὶ πολὺ πῶν διαρῶν.
 Themist. f. 11.

ἦγον παρὲ) καὶ συμβαίνει γίνεσθαι ταῦτα, ἦγον τὴν πρόθεσιν
 91⁸ τὴν ἀφαίρεσιν καὶ τὴν ὑπέρβασιν ἐν τοῖς ὀρισμοῖς, ἢ κακίαι γίνον) 23.
 τῷ ὀρισμῷ. Ioh. Phil. f. 79 b.

τὸτο δ' ἀναγκαῖον, ἦγον εἰ ἅπαντα τὰ ὑπωδῶς ὑπάρχοντα
 91⁸ τῷ ὀρισμῷ λαβῶντες εἰς τὴν διαρέσιν, εὐρήσεις ταῦτα καὶ λήψῃ ἐν τῷ 31.
 ὀρισμῷ. τὸτο δὲ τὸ μὴδὲν παραλείπειν ἐν τῷ ὀρισμῷ ὧν εἴπομεν
 ἀναγκαῖον ἔσται. id. ib.

τὸ μὲν πρότερον ἀναγκαῖον ὡς ἀναγκαῖος ἐπόμενον εἶρη), τὸτο 91⁸
 32⁸ δὲ γὰρ τὸ δεύτερον καὶ τὸ τῷ χρεώδους σημαίνον τῷδε· ἀναγ-
 καῖως γὰρ ὅτω τὰς διαρέσεις ποιεῖν δεόμεθα ὡς μὴδὲν ἐλλείπειν
 κατιόντας. κανὼν δὲ τούτῳ τῆς διαγνώσεως, δι' ὃ τὸ μὴδὲν ἐλλεί-
 15 πειν ἐπιγνωσόμεθα, εἴπερ εἰς ἄτομον κατανήσομεν, ἦγον ὅταν
 ἔχατον ἢ τὸ ληφθὲν τελευταῖον. Eustrat. f. 18 b.

ἔστι δὲ μὴ ἐπιπίπτοντα εἰς πᾶσαν τὴν διαρέσιν τὰ γένη, ὅσω
 ἀνωτέρω ἦν. τὰ δ' ἄτομα εἶδη εἰς πᾶσαν ἐμπίπτει τὴν διαρέσιν,
 οἷον ὁ ἀνθρώπος. Anonym. f. 104.

πρόθεσις μὲν γὰρ γίνε) ἐν τῇ διαρέσει, ὅταν διαρῶν ὁ λαμ- 92⁸
 βάνη μόνον τὰς ὑπώδεις καὶ εἰδικὰς διαφορὰς ἀλλὰ καὶ τὰς ὑλικὰς 2.
 καὶ καὶ συμβεβηκός. . . παραλειψὶς δὲ λέγει), ὅταν ὁ λαβῆς ἐν
 τῇ διαρέσει πάντα τὰ ἀντιδιηρημένα, ἀλλὰ διαρῆσεις τὸ ζῶον εἰς
 τε περὶ καὶ πτηνόν, ἐκείνης δὲ τὸ ἐνὸν. ὑπέρβασις δὲ γίνε), εἰ
 25 διαρῆσεις τὸ ζῶον εἰς τὸ ὑπόπτον καὶ ἄπτον· ὑπερέβη γὰρ τὸ περὶ.
 Ioh. Phil. f. 79 b.

ζητεῖ εἰ οἷον τε τὸν ὀρισμὸν ἐξ ὑποθέσεως συλλογισάμεθα 92⁸
 καὶ δεῖξαι. τὸν δὲ ὀρισμὸν τὸ τί ἐστὶ κατ' ὕσιν εἶπε. τὸ γὰρ πρὸς 6
 τῷ ἐν τῷ τί ἐστὶ κατηγορεῖ) τῶς καὶ τὴν ὕσιν σημαῖνον αὐτῷ
 30 ὀρισμὸς ἐστὶν ἐκείνῳ· ὁ γὰρ ὀρισμὸς ἡ ἐκείνῳ ὕσιν καὶ τὸ εἶναι. "ἐξ
 ὑποθέσεως" δὲ εἶπεν ὁ τὸ δι' ὑποθετοῦ συλλογισμῷ ἀλλὰ διὰ
 τῷ ὑποθέσθαι τινά, καὶ τούτοις πρὸς τὴν δεῖξιν χρῆσθαι. . . δεικνύουσι
 δὲ τι καὶ ἄλλο ἄτοπον τῇ τοιαύτῃ δεῖξει ἐπόμενον· ὅτι γὰρ μὴ
 ὑπόθεσις ἐν τῷ συλλογισμῷ, δεόντως λαμβάνε). Anonym.
 f. 104 b.

ἔτι χεῖρον ὕδεν διαφέρει συλλογίζομένους τι καὶ ἀντὶ λήμμα- 92⁸
 11⁸ τος ποιῶν τὸν λόγον τῷ συλλογισμῷ καὶ ὀρισμῷ ἀποδεικνύοντας
 ἀντὶ προτάσεως τίθεναι τὸν λόγον τῷ τί ἦν εἶναι· ἀλλ' ὡς περ ἐν
 τῷ συλλογίζεσθαι ὁ λέγομεν τί ἐστὶ συλλογισμὸς, ὅπως ὕδεν ἐν τῷ
 40 τὸν ὀρισμὸν ἀποδεικνύειν λέγειν καὶ τί ἐστὶν ὀρισμὸς· δεῖ μὲν γὰρ
 ἀκριβῶς ἐγνωστέον καὶ τί ἐστὶ συλλογισμὸς καὶ τί ἐστὶν ὀρισμὸς, ὡς
 αὐτὸς γνωστέον ὅταν ταῦτα ποιῶμεν, καὶ τὸς ἀμφισβητῶντας
 δύνασθαι πείθειν, μέρος δὲ τῶν ἀποδείξεων μὴ οἷα τὸς λόγους
 τούτους. Themist. f. 11.

φησὶ γὰρ ὡς πολλοὶ οἱ τρόποι εἰσὶ καθ' ὧς τὰ ἀγνούμενα
 δῆλα ἡμῶν γίνονται. ἡ γὰρ διὰ τῆς διαιρετικῆς μεθόδου τὸ ἀγνούμενον
 γνωστέον ἡ δι' ὀρισμῷ ἡ δι' ἀποδείξεως ἡ δι' ἀναλύσεως ἡ
 διὰ συλλογισμῷ. ἐν ὕδαμα γὰρ τῶν μεθόδων τούτων λαμβάνε)

ὁ ὁρισμὸς τῆς μεθόδου ἐκείνης δι' ε' τ' ἀγνοούμενον ἔγνωμεν. ἐδόξας γὰρ τ' δεῖξαι τὸτο ἐπὶ πᾶσιν τῶν μεθόδων, λαμβάνει μόνον τὴν συλλογιστικὴν μέθοδον, καὶ φησὶν, ὥσπερ συλλογιζόμενα ὡς ὁ ἄνθρωπος ὕψος, λαμβάνομεν μέσον ὄρον τ' ζῶον καὶ φάμι "ὁ ἄνθρωπος ζῶον, τ' ζῶον ὕψος," ἐν ὑδεμῶ δὲ τῶν δύο προτάσεων 5 καὶ τ' ὁ συλλογισμὸς τῷ ὁρισμῷ, ὥτως ὑδὲ τὴν ἀποδεικνύοντα ὅτι τὸδε ἐστὶν ὁρισμὸς τῷδε, δεῖ λαμβάνειν μέσον τὴν ὁρισμὸν τῷ ὁρισμῷ. Ioh. Phil. f. 80.

92^a ἀπὸ τῷ εἰπεῖν "ὅλη" ἐδήλωσε τὴν μεῖζονα πρότασιν ὡς 12 περιεχομένην ὑπὸ τῆς ἐλάττονος, ἀπὸ δὲ τῷ εἰπεῖν "μέρος" ἐδήλωσε τὴν ἐλάττονα περιεχομένην ὑπὸ τῆς μεζζονος. δύο γὰρ εἰσὶν αἱ προτάσεις ἐξ ὧν ὁ συλλογισμὸς περαίνει· ἐν ὑδεμῶ γὰρ τῶν δύο ὁ ὁρισμὸς τῷ συλλογισμῷ καὶ. id. ib.

92^a ἡ τὴν ὁρισμὸν τῷ ὁρισμῷ ἢ τὴν ὁρισμὸν τῷ συλλογισμῷ δεῖ 13 εἶναι ἐκτὸς τῶν κειμένων καὶ ληφθεῖσιν προτάσεων. πρὸς δὲ τὴν ἀμφισβητήσαντα καὶ ἐνιστάμενον ὡς καλῶς ὁ περιέβη ὁ συλλογισμὸς, ἢ ἔτι ὑδὲ τότε ὁ ἀπέδειξε ὁρισμὸς ἐστὶ τῷδε, ἀπαντᾷ καὶ προβάλλει τὸτο ὅτι καλῶς συλλελογίσμαι. τὸτο γὰρ ἐστὶν ὁ συλλογισμὸς, λόγος ἐν ᾧ τεθέντων τινῶν ἕτερον τι τῶν κειμένων συναγέῃ ἐξ ἀνάγκης. ἢ ὅτι καλῶς ἀπέδειξε τὸδε ὁρισμὸν εἶναι 20 τῷδε· ὁρισμὸς γὰρ ἐστὶ λόγος σύντομος δηλωτικὸς παριστῶν τὴν φύσιν τῷ πράγματι ἀπὸ τῶν ὑσιωδῶς ὑπαρχόντων αὐτῷ. ὥστε ἀνάγκη συλλογίζεσθαι καὶ ἀνεῖν τῷ λαβεῖν τ' τί ἐστὶ, καὶ τὸν ὁρισμὸν τῷ συλλογισμῷ ἀποδεικνύειν, ὡς τὸδε ἐστὶν ὁρισμὸς τῷδε, ἀνεῖν τῷ λαβεῖν τὸν ὁρισμὸν τῷ ὁρισμῷ. id. f. 80 b.

92^a ἐπεὶ ἦσαν τινες πειρώμενοι δι' ὑποθετικῷ συλλογισμῷ ἀπο- 20 δεικνύειν τὸδε ὁρισμὸν εἶναι τῷδε, ἐλέγχει καὶ αὐτὸς ὡς τ' ἐν ἀρχῇ αἰτῶντας. . . καὶ τ' μὴ κακὸν λέγει διαιρετὸν ὡς ὑπερβολῇ καὶ ἐκλείπει θεωρούμενον (κακὸν γὰρ καὶ ἡ θρασυτήτης καὶ ἡ δειλία), τ' δὲ ἀγαθὸν ἀδιαίρετον, διότι ἐν μεσότητι θεωρεῖται, ἢ δὲ μεσότης μία, 30 τ' δὲ ἐν ἀδιαίρετον. id. ib.

92^a τὸτο λύσις ἐστὶν ἐνστάσεως. ἴσως γὰρ τις ἐνέστη λέγων, τί 23 κακίαις τὴν δεῖξαντα τ' ἀδιαίρετον ὁρισμὸν τῷ ἀγαθῷ, ἐκ τῷ λαβεῖν τ' διαιρετὸν ὁρισμὸν τῷ κακῷ; ἀρὰ γε ὁ χρὴ λαβεῖν ἐν ταῖς ἀποδείξεσιν τινα δι' ὧν ἀποδείξομεν τ' ζητούμενον; λύων ἔν τὴν 35 ἐνέσταν ταύτῃ φησὶ, λαμβάνειν χρὴ εἰς τ' ἀποδείξαι τ' τί ἦν εἶναι ἦγον τ' ἀδιαίρετον ὁρισμὸν τῷ ἀγαθῷ τινά, πλην ὅτι αὐτ' τ' προκειμένου καὶ ζητούμενον, ἀλλ' ἕτερον τινα. id. ib.

92^a ταῦτάς, εἰς τὴν δεῖξιν τῷ τί ἦν εἶναι καὶ τῷ ὁρισμῷ ἕτερον τι 24 λαμβάνει ὁ ὁ κεχώρισται. διὰ γὰρ τινος ληφθέντος μέσου ἑτέρου τῶν ἐξ ὧν τ' συμπέρασμα ὄρων ὁ συλλογισμὸς, καὶ ἐκ προτάσεων τινῶν, ὁ ἐδήλωσεν εἰπὼν "καὶ γὰρ ἐν ταῖς ἀποδείξεσιν ὅτι ἐστὶ τὸδε καὶ τῷδε λαμβάνει," ταῦτάς, πρῶτασις. ὁ μὴ αὐτ' δὲ δεῖ δεῖξαι, ἢ ὁ τ' αὐτὸ ἐστὶ τῷ δεικνυμένῳ ἢ ἀντιγράφει αὐτῷ. ἢ γὰρ τοῦτόν τι λαμβάνων τ' ἐν ἀρχῇ αἰτεῖται, λαμβάνων πρὸς ἄλλο. Anonym. 45 f. 104 b.

92^a ἦγον ὑδὲ τὴν αὐτὴν ἀναλογίαν ἔχει πρὸς τ' ζητούμενον, ὑδὲ 27 ἀντιγράφει πρὸς αὐτὸ. τ' δὲ ἀγαθὸν καὶ κακὸν καὶ τὴν αὐτὴν ἀντιλο-

γίαν ἔχει, ὡς ἐδείξαμεν, καὶ ἀντιγράφουσιν ἦγον δι' ἀλλήλων δεῖ- 92^a κνυ. Ioh. Phil. f. 80 b.

τάχα ἔν εἶπαι τις ἂν ὅτι δι' ἐπαγωγῆς δυνατόν. καὶ πῶς; 92^a ἐπαγωγὴ μὴ γὰρ ἐκ τῶν καθ' ἑκάστον, ὁρισμὸς δὲ ὑδεῖς τῶν καθ' 37 ἑκάστον, καὶ ἐπαγωγὴ μὴ ἄλλο κατ' ἄλλο, ὁρισμὸς δὲ τῶν ἀνευ συμπλοκῆς λεγομένων. Themist. f. 11.

δεδεικνύει ὅπως ὡς ἀναγκαῖον ἐστὶν ἅπαν πρᾶγμα δεῖκνυσθαι 92^a ὅτι ἐστὶ δι' ἀποδείξεως, εἰ μὴ ὕψος εἴη. ἀντὶ τῷ εἰπεῖν ὁρισμὸν 12 εἰπεν ὕψος. ταῦτάς, μόνον ὁ ὁρισμὸς ὅτι ἀποδεικνύει δι' ἀπο- 10 δείξεως. Ioh. Phil. f. 81 b.

ἦγον τὴν φύσιν τῷ πράγματι δι' ὁρισμῷ τ' εἰ ἐστὶ τρίγωνον, 92^a ἐκ εἴσεως δι' ὁρισμῷ ἀλλὰ δι' ἀποδείξεως. ἀλλὰ τὸτο ἀδύνατον 17 δεδεικνύει, τ' δὲ εἶναι τί ἐστὶ τρίγωνον ἐν τῷ ἀγνοεῖν εἰ ἐστὶν ὅλως τρίγωνον. id. ib.

φησὶ γὰρ, εἰ καὶ ἐστὶ τι ἔχον τ' ἴσον ἀπὸ τῷ μέσῳ ἀφίστασθαι, 92^a ἦγον τ' ἐπίσης ἀπὸ τῷ κέντρῳ ἀφίστασθαι, ἀλλ' ὅτος ὁ ὁρισμὸς ὅτε 21 δεῖκνυσιν διὰ τί τ' ὁριζῶν ἐστὶν ἐπίσης ἀπὸ τῷ κέντρῳ ἀφίσταμενον, ὅτε δεῖκνυσιν διὰ τί τὸτο ἦγον ὁ ὁρισμὸς τῷ κύκλῳ ἀφίστασθαι ὅτος· ὅσον γὰρ ἀπὸ τῷ ὁρισμῷ ὁ δεῖκνυσθαι ὅτι τῷ κύκλῳ ἐστὶν ὅτος ὁ ὁρι- 20 μὸς· εἴη γὰρ ἂν ἴσως ὁ τῷ κύκλῳ ἀλλὰ τῷ ὁριζῶν. τ' δὲ ὁριζῶν ἐστὶν εἶδος ὕλης μὴ νῦν εὐρισκομένης, ἢ ὁριζῶν ἐστὶν ὁ λευκὸς χαλκός, ὡς Ἡσίοδος ἐν τῇ Ἀσπίδι φησὶν "ὡς εἰπὼν κη- 25 μῖδας ὁριζῶν φασὶν δύναται." ἀλλ' αἰετὶ ἐξέστι τῷ βυλο- 25 ἢ ὅτι ὁ ἄνθρωπος τοῦτόν ἐστιν. id. f. 82.

ἦγον ὁ ὁρισμὸς ὅτι ἐστὶ δηλωτικὸς τῷ τί ἐστὶν ἦγον τῆς 92^a φύσεως τῷ πράγματι. ἔξωθεν δὲ προσληπτέον τ' δηλωτικόν, 27 ἵνα σαφὲς τ' λεγόμενον ἦ. "εἴη . . . ἀτοκόν" ἦγον ὀνοματωδῆς. ἀλλ' ἀτοκόν ἐστὶ τ' δύναται τὸν ὁρισμὸν ὀνοματωδῆ εἶναι. ὥτω γὰρ 30 ἐστὶ καὶ τῶν μὴ ὄντων ὁρισμὸς, εἴη τὰ μὴ ὄντα ὀνόματα ἔχουσι καὶ ὁρισμὸς ὀνοματωδῆς, ἦγον παριστῶντας ὅτι σημαίνει τ' ὄνομα. id. ib.

ἀρχεῖ ἐντεῦθεν θεωρεῖν πῶς ἐστὶ δύναται ἀποδείξαι γενεᾷ 93^a τῷ ὁρισμῷ. ἵνα δὲ σαφέστερος ὁ ἐφερημηνευτικὸς λόγος τῷ κειμένῳ 3 γένει, θεωρητέον ποσάχως ὁ ὁρισμὸς. . . ἀλλὰ σαφηνιστέον τ' κείμενον. ἐπεὶ δὲ τ' εἰδέναι τ' τί ἐστὶ καὶ τ' εἰδέναι τ' αἴτιον τῷ εἰ 3 ἐστὶ τ' πρᾶγμα ταῦτά εἰσιν (τ' γὰρ τί ἐστὶν ὁρισμὸς ἐστὶν, ὁ δὲ ὁρι- 4 μὸς εἶδος, τ' δὲ εἶδος αἴτιον), τ' τί ἐστὶν ἀρὰ αἴτιον· ὁ γὰρ ὁρισμὸς 5 δηλοῖ τὴν αἰτίαν τῷ εἴτε ἐστὶ τ' ζητούμενον πρᾶγμα ὑφ' ἑαυτοῦ εἴτε καὶ 6 μὴ. προδετέον δὲ τῷ τῷ τ' ἐγγραφεῖ γενεᾷ ἀποδείξαι τῷ ὁρισμῷ. . . 7 εἰ τοῖνυν τ' αἴτιον, ἦγον ὁ ὕλικὸς ὁρισμὸς, ἕτερος ἐστὶ παρὰ τ' ὁρι- 8 ζόν, καὶ ἐνδέχεται ἀποδείξαι αὐτόν, ἀνάγκη μέσον λαβεῖν ἐν συλ- 9 λογισμῷ τ' αἴτιον ἦγον τὸν εἰδικὸν ὁρισμὸν, καὶ ἐν πρώτῳ χήματι 10 συλλογισθῆναι διὰ τ' εἶναι τ' ἀποδεικνύμενον καὶ καθόλου καὶ κατη- 11 γορακόν· ἀποδεικνύμενον δὲ ἐστὶ τ' πᾶς θυμὸς ζῴων τῷ περικαρ- 12 δίν αἵματος. εἰς μὴ δὲ τῷ τρόπος ὅπως ὁ ἐξητασμένος καὶ ἀποδοθεῖς, 13 καθ' ὃν ἐνδέχεται τ' τί ἐστὶν ἦγον τὸν ὕλικὸν ὁρισμὸν ἀποδείξαι δι' 14 ἄλλο ὁρισμῷ τῷ εἰδικῷ. id. f. 82 b.

93^a δύνανται τὸ "ἐν τούτῳ ἢ ταυτὶ ἢ ἄλλο" εἰρηκεῖν οὐχ ὡς
5 συγχωρῶν εἶναι τὸ αὐτὸ αὐτῷ αἰτίον (δοκεῖ γὰρ ἄλλο εἶναι τὸ
αἰτίον ἐν τῷ ἑξῆς αἰτίον ἐν πᾶσιν) ἀλλ' ὑπὲρ τοῦ ὁλοκληρώ-
χρησασθαι διαίρεσει. καὶ εἴη ἂν τὸ "εἰ τοῖνον ἐξῆς ἄλλο" ἐπενη-
νεγμένην σημαντικὴν τῷ ὁφείλειεν τὸ αἰτίον ἄλλο εἶναι. Anonym. f. 105 b.

93^a ἦγον ἄλλον μὲν τὸν ὁρισμὸν τοῦ πράγματος τὸν ὑλικὸν ἀποδεί-
12 ξει, τὸν δὲ, τὸν εἰδικόν, ἐκ ἀποδείξεως διὰ τὸ εἶναι ἄμεσον. Ioh. Phil. f. 82 b.

93^a λογικὸν συλλογισμὸν τὸν μὴ ἀποδεικτικὸν ἀλλὰ διαλεκτικόν 10
15 καὶ δι' ἐνδόξεων συνάγοντα εἰσὶν λέγειν. εἰπὼν δὲ τὴν τοιαύτην
δοξὴν λογικὴν εἶναι ἀλλ' ἐκ ἀποδεικτικῆς, ἐξῆς προτίθεσθαι ζητῆσαι,
εἰ ὅπως ἐνδόξεσθαι, πῶς καὶ τίνα τρόπον. καὶ ὑπομνήσας ἡμᾶς τῶν
κατ' ἀρχὰς εἰρημένων, ἀποδείξει καὶ τὴν πρὸς αὐτὰ ἀκολουθίαν
ὅτι ἀποδείξειν οὐχ ὅσον τε ὁρισμῷ γενέσθαι, ἐξὶ μέντοι δι' ἀποδείξεως 15
τρόπον τίνα ὁρισμὸν εὐρεῖν. Anonym. f. 105 b.

τὸ δι' ἀδῶλων ἀδῶλον δεκνύειν ἐν ἀρχῇ αἰτεῖσθαι ἐξῆς. λε-
γέτω γὰρ ὅτι συλλογισμὸς ὅσος λογικός, ἀλλὰ μὴ ἀποδεικτικός·
πολλὰ γὰρ ἔχει τὰ αἰτήματα. Ioh. Phil. f. 83.

93^a τὸ εἶναι πολλαχῶς ἐν ταῖς ἀποδείξεσι μάστιγες· ἐπὶ οὗτοι μὲν γὰρ 20
21 ἀπὸ συμβεβηκότος καὶ πόρρω τῆς ὑπόστασις τοῦ πράγματος, ἐνίστε δὲ
ἀπὸ τοῦ πράγματος καὶ τῷ ἐκείνῳ τι ἔχουν, ὡς οἱ εἰσὶ θεοὶ ἀπὸ
συμβεβηκότος μὲν, ὅτι εἰσὶ βωμοί, ὡς Χρύσιππος φησιν, ἀπὸ
δὲ τοῦ πράγματος, ὅτι θεραπεύουσιν, ὅτι προλέγουσιν, ὅτι κοινῶν
τὸν ἀπειρον χρόνον ποικίλας κινήσεις. ἐξὶ δὲ καὶ τῶν ἀπ' αὐτῶν τῶν 25
πράγματος τὰ μὲν ἐγγυτέρω τὰ δὲ πορρωτέρω, καθάπερ δὴ καὶ
ἐπὶ τῶν εἰρημένων παραδειγμάτων. ὅσα μὲν ἔν ἀπὸ συμβεβηκό-
των γινώσκουμεν ὅτι ἐξῆς, ἀπὸ τούτων ὑδεμίαν ἔχουμεν ἀφορμὴν
πρὸς τὸ εἰδέναι καὶ τί ἐστιν. Themist. f. 11 b.

τὸ δὲ γινώσκων τὸ εἰ ἐξῆς ἀπὸ συμβεβηκότων, παραδείγ- 30
ματα ταῦτα, ὡς γνωρίζομεν βροντὴν εἶναι ἀπὸ τοῦ γίνεσθαι καὶ
εἶναι τινος ἐμβροντήτους ἀπὸ τοῦ ψόφου. ἐμβροντήτοι δὲ εἰσιν οἱ
τὸν νῦν ἀπολέσαντες ἀπὸ τοῦ ψόφου. Ioh. Phil. f. 83.

93^a δοκεῖ δὲ μοι ὁ μὲν σύνδεσμος ἐκ περιττῷ κείσθαι, ἵνα ἡ, ὡν
29 ὧν ἔχομεν τὸ ὅτι ἐξὶ γινώσκων διὰ τινος τῶν ἐν τῷ τί ἐστι καὶ ἐν τῇ 35
ὑπόστασι αὐτῶν ὄντων, ἐξω πρώτον δεκνύμενον καὶ ἐχέτω ἔ. ὡν γὰρ,
φησὶν, ἔχομεν ἐν τῇ τῷ εἶναι γινώσκει, περιέχομεν τὸ τί ἐστιν. ἐξω
παραδεικτικὸν ὁ παρὰ τίθεσθαι. Anonym. f. 106.

93^a εἰ δὲ τὸ μέσον ἐκ ἐξῆς αἰτίον ὑποκείμενον, καὶ διὰ τούτο τὸ μὲν 40
36 συμπεράσματός ἐστιν αἰτίον τῷ δὲ πράγματος ἔ, τὸ ὅτι μόνον
γινώσκουμεν, τὸ δὲ διότι ἀγνοούμεν. Ioh. Phil. f. 83 b.

τὸ "ἀν διὰ μέσων ἡ" δηλωτικὸν τὸ ἂν δι' οἰκειῶν καὶ αἰτίων,
μὴ τὸ συμπεράσματος μόνον ἀλλὰ καὶ τὸ πράγματος. ταῦτα
γὰρ κυρίως μέσα. ἡ γὰρ διὰ τούτων μέσων, α καὶ κυρίως ἐπὶ μέσα,
γινώσκων τὸ ὅτι ἐξῆς, καὶ τὸ διὰ τί ἐστιν. ἀλλὰ καὶ τὸ τί ἐστι γινώσκων 45
ἐξω, ὡς ἐρεῖ. ὁ γὰρ τούτος ὁρισμὸς ἐξὶ τῷ ἑτέρῳ τῶν ἄκρων. εἰ
δὲ μή, διὰ μέσον, τυτέστιν, εἰ δὲ μὴ δι' αἰτίων ἀλλὰ διὰ τινος
συμβεβηκότος. Anonym. f. 106.

εἴη ἂν καταλληλότερον ἢ λέξις, εἰ ἔχοι ἀντὶ τοῦ "τοῖνον" τὸ εἰ 93^a
γὰρ τῷ γ' ὑπάρχοι τὸ β'. τούτο γὰρ ἀκολουθεῖ τῷ "εἰ δὲ μή, τὸ ὅτι," 32
τὸ δὲ διότι δὲ ἔ. id. ib.

Ἐλεγον τινες τὴν ἐκλεψιν καταστροφὴν τῆς σελήνης· τὸ γὰρ 93^a
μέρος αὐτῆς τὸ πρὸς ἡμᾶς ἔλεγον εἶναι πεφωτισμένον ὑπὸ τῶν 5
ἀκτίνων τοῦ ἡλίου ὑπὸ τὴν γῆν ὄντος, τὸ δὲ μέρος αὐτῆς τὸ πρὸς
ὕψος εἶναι ἀφώτιστον, ὅπερ καὶ σφραγισμένον πρὸς ἡμᾶς ποιεῖ τὴν
ἐκλεψιν. Ioh. Phil. f. 84.

παραδίδωσι κανόνα, πῶς ἐν τῇ τοιαύτῃ ἀποδείξει εὐρήσεις 93^a
τὸς ὁρισμῶς, καὶ φησὶν, ἐπειδὴ καὶ αἱ δύο προτάσεις ἐμμεσοὶ εἰσι, 12
πρὸς ἀποδείξιν μὲν τῆς ἐλάττονος λαβεῖν τὴν ὑπόστασιν ἐμμεσοῦ αἰδητικῆς,
ὁ ἐξῆς ὁρισμὸς τῷ ζῶντι, ἐν δὲ τῇ ἀποδείξει τῆς μεζονος λαβεῖν
μέσον ὅρον τὸ ἀνὰ μέρος δεκτικὸν εἶναι τῶν ἐναντίων, ὁ ἰδίον ἐξὶ
τῆς ὑπόστασις. id. ib.

ἐκὼν ὑδὲ τί ἐξὶ θεός, δι' ἀποδείξεως γίνεσθαι γινώσκων· εἰ γὰρ 93^a
ἀποδεικνύειν τὸ θεός εἶναι· εἰ γὰρ ἐξὶ λαβεῖν αἰτίον ἕτερον· τὸ γὰρ 22
ὠφέλει καὶ τὸ κινεῖσθαι τὸν ἅπαντα χρόνον δεκτικὰ μὲν τῆς ὑπόστασις καὶ
ἐξ αὐτῶν τοῦ πράγματος, εἰ μὴν αἰτία τῷ εἶναι. ἡ τάχα ἐξὶ καὶ ἐκ
τῶν τούτων ὁρισμὸν τίνα ἀποδοῦναι, ὡς θεός ἐξὶ ζῶντι αἰδίον,
εὐποικητικὸν ἀνθρώπων. ἡ εἴπερ ἐξὶ καὶ ὁρισμὸς ταῦτα, εὐθύς καὶ
αἰτίον τῷ εἶναι· τὸ γὰρ τί ἦν εἶναι αἰτίον καὶ ἀρχή. Themist. f. 11 b.

ἦγον λέγειν εἰς λόγος καὶ ὁ εἰδικὸς ὁρισμὸς, ὁ ἐν καθ' ἑνὸς 93^a
δηλῶν εἰ καὶ συμβεβηκός, ὡς τὸ θυμὸς ἐξῆς ἀντιληπτήσεως... 36
εἰς μὲν δὲ ὁρισμὸς ἐξὶ τῷ ὅρου κυρίως τὸ λόγος ἐν καθ' ἑνὸς κατη-
γοριῶν μὴ καὶ συμβεβηκός, ἀλλὰ ὁ δὲ ὁρισμὸς τῷ ὅρου ἐξὶ λόγος ὁ
δηλῶν διὰ τί ἐξῆς, ἦγον ὁ ἔχων τὴν αἰτίαν τοῦ πράγματος ἅμα καὶ
τὸ αἰτιατόν. Ioh. Phil. f. 84 b.

εἶπε δὲ τὸ "συνεχῆς," διότι ἡ ἀπόδειξις τὸ πᾶν δείκνυσιν. τούτο 94^a
δὲ ἐν μόνῳ τῷ πρώτῳ χήματι δείκνυσθαι. ἐν δὲ τῷ πρώτῳ χή- 6
ματι συνεχῆς καὶ κατ' εὐθείαν κείνῳ οἱ ὅροι, καὶ οὐχ ὡς ἐν τῷ δευ-
τέρῳ χήματι ἢ ἐν τῷ τρίτῳ ὁ μέσος ἐξω κείνῳ τῶν ἄκρων.
id. f. 85.

ἀποδείξει δὲ συνεχῆ ἔφη ἡ ὅτι ἐν πρώτῳ χήματι (τὰ γὰρ 94^a
ἐν τούτῳ συνεχῇ τὴν τάξιν καὶ τὴν ἀκολουθίαν λαμβάνει τῷ τὸν
μέσον μὴ ἐξω τῶν ἄκρων ἀλλὰ μεταξὺ κείνῳ) ἡ συνεχῆ, ὅτι
μὴ διηρημένης εἰς προτάσεις ἀλλ' ὑφ' ἐν ἐξενηνεγμένης· ὁ γὰρ λέ-
γων λόγος "διὰ τὸ ἀποσβέννυσθαι τὸ πῦρ ἐν τοῖς νέφεσιν ὁ ἐγγινώ-
μενος ἐν αὐτοῖς ψόφος βροντῆς ἐστιν" οὐκ ἔχει διηρημένον τὸν λόγον
εἰς τὰς προτάσεις, ὑδὲ δις τὸν μέσον λαμβανόμενον, ἀλλὰ συνε-
χεῖς εἴρηκε τὸς ὅρους. Anonym. f. 107.

ὁ δὲ ὁρισμὸς ὁ εἰδικός, ὃς καὶ ἀμέσως ὑπάρχει τῷ ὁρισμῷ, 94^a
θέσις ἐξὶ δηλωτικῆς καὶ τί ἐξὶ τὸ πρᾶγμα, ἦγον τῆς ὑπόστασις τῷ 9-
πράγματος ἀναπόδεικτος. Ioh. Phil. f. 85.

εἰς μὲν ἐξῆς ὁρισμὸς λόγος δηλωτικός, τυτέστι τὸ πρᾶγμα, 94^a
ἀναπόδεικτος, ὡς ἐξῆς ὁ εἰδικός· εἰς δὲ ἐξῆς ἦγον ἕτερος συλλο- 11
γισμὸς, τυτέστι διαφέρων τῆς ἀποδείξεως τῇ πτώσει ἦγον τῇ
θέσει, ὡς ἐξῆς ὁ σύνθετος· τρίτος δὲ ἐξῆς ὁρισμὸς ὁ ὑλικός, ὃς καὶ

ἀποδείκνυ) ἡ συμπεράσμα τῆς ἀποδείξεως γίνε), τυτέστιν ὅστις ἐστὶ ἡ ἀποδεικτικός, ἀποδείκνυ) διὰ μέσου τῷ εἰδικῷ. id. ib.

94^a αἰτία εἰσι τέσσαρα, εἰδικὸν ποιητικὸν ὑλικὸν ἡ τελικόν.

21. τότε γὰρ λεγόμεθα ἐπίστασθαι τὸ πρῶγμα ὅταν γνωσκώμεν τὴν αἰτίαν δι' ἣν ἔστιν, εἴτε τὴν ὑλικὴν αὐτῷ αἰτίαν εἴτε τὴν εἰδικήν 5 εἴτε τινὰ τῶν ἄλλων. ἀντὶ δὲ τῷ εἰπεῖν εἰδικὸν αἰτίον, εἶπε "τὸ τί ἦν εἶναι." τὸ γὰρ τί ἦν εἶναι ὁρισμὸς ἐξιν ἐσιώδης, ὁ δὲ ἐσιώδης ὁρισμὸς εἰδικὸν αἰτίον ἐστιν ὡς τὸ εἶδος ἡ τὴν ἐσίαν παριστῶν τῷ πράγματι. τὸ τί ἦν εἶναι εἰδικὸν αἰτίον ἐστιν. ἀντὶ δὲ τῷ εἰπεῖν ὑλικόν, εἶπε "τὸ τίνων ὄντων ἀνάγκη τῷτο εἶναι" ἦγον τὸ 10 εἶδος. τὸ δὲ "τίνων ὄντων" παριστᾷ τὴν ὕλην. ἐν χρεῖα γὰρ γνωσόμεθα τῆς ὕλης διὰ τὴν ὑπόθεσιν τῷ εἶδος. αὐτὴ γὰρ καθ' αὐτὴν ἡ ὕλη τὸ ἀναγκαῖον ἔχει, ἀλλὰ διὰ τὸ εἶδος. ἐν χρεῖα ὅν γινώμεθα τῶν ὑλικῶν. id. ib.

94^a διὰ τῷ "τίνος ὄντος ὁρθῆς" ἐδήλωσε τὴν τρόπον τῆς αἰτίας, 15

28. ὅτι τὴν ὡς ὕλην αἰτίαν ζητεῖ. τῷ δὲ συμπεράσματος, τῷ τὴν ἐν ἡμικυκλίῳ γωνίαν ὁρθὴν εἶναι, αἰτίον ὡς ὕλη μέσος ὅρος ληφθεὶς τὸ δύο ὁρθῶν ἡμίσεια. δέδεικε) δὲ ἡ τῷτο ἐν τῷ τρίτῳ τῶν Εὐκλείδους στοιχείων. Anonym. f. 107 b.

94^a ἦγον ἀλλὰ μὴν ἡ ὁ ὑλικὸς ὁρισμὸς δέδεικε) μέσος λαμβανόμενος ἐν τῇ ἀποδείξει. "τὸ μέσον." ἐνταῦθα τὸ τὸ ὡς παρελκόν ληπτέον. Ioh. Phil. f. 85 b.

94^b φέρε πρὸς τῆς τῷ κειμένῳ ἐξηγήσεως περὶ αὐτομάτου ἡ τύχης 23. μικρόν τι φιλοσοφῆσωμεν, ἵνα μὴ ἡ ἀκολουθία τῆς τῷ κειμένῳ ἐξηγήσεως ἐκκρέη). id. f. 86 b.

ἡ γένεσις ὅν τῷ μέσῳ ἡ αἰτίαν τὴν αὐτὴν ἔχει τάξιν ἐφ' ἀπάντων, ἀλλ' ὅ μὴ πρώτῃ, ὡς ἐπὶ τῶν κινήσεων, ὅ δὲ τελευταίαν, ὡς ἐπὶ τῶν τελῶν ἡ ὡν ἔνεκεν, ὅ δ' ἄμα, ὡς ἐπὶ τῶν ὁρισμῶν ἡ τῷ τί ἦν εἶναι. Themist. f. 12.

94^b ἐνταῦθα ὁ Ἀριστοτέλης ἄλλο θεώρημα λέγει. μὴ ἀκριβο- 30

27. λεγόμενος δὲ ἀντὶ τῷ εἰπεῖν ὅ ἔνεκα εἶπεν "ἐνεκά τινος." ἕτερα γὰρ ἀλλήλων εἰσι τὸ ὅ ἔνεκα ἡ τὸ ἐνεκά τινος. ἔνεκα γὰρ τινος λέγει) πάντα τὰ πρὸ τέλους γενόμενα, ἀφορῶντα δὲ πρὸς ἀπλότητα τῷ τέλει, ὡς ὁ θεμέλιος οἱ τοῖχοι ἡ ὁ ὄροφος ἔνεκα τῷ τέλει εἰσι τῆς οἰκίας. ὅ δὲ ἔνεκα λέγει) τὸ τελικὸν αἰτίον ἦγον 35 ἡ οἰκία. Ioh. Phil. f. 86 b.

94^b λαμπτήρας νοεῖ ἡ τὰ ὑελία, ἀ διὰ τῆς γυφειμπλαστικῆς

28. τέχνης ἐπιτίθεν) ταῖς οἰκίαις χάριν τῷ φωτίζεσθαι ταύτας, ἡ τὸ ἐκ δορᾶς λεπτῆς κατασκευαζέν ἐξ ἐπινοίας τῶν ἀνθρώπων χάριν τῷ μὴ τοῖς λίθοις προσκάνειν τὸν νύκτωρ βαδίζοντας. ἡ γὰρ δορὰ 40 ἡ τὰ ὑελία φυσικά εἰσι, ὡν τὸς πόρους ἡ φύσις μεγάλως πεποίηκε, τεχνικά δὲ εἰσι τὰ γυφειμπλαστικά, οἷς ἐντίθε) τὰ ὑελία, ὡσαύτως ἡ τὸ κατασκευαζέν ἐκ τῆς δορᾶς. τὸ δὲ πῦρ λίαν ἐστὶ λεπτομερέστατον. id. f. 87.

94^b ζητεῖ γὰρ, ἄρα ὡς περὶ ἐπὶ τῶν ὄντων τῶν καθ' ὁλοκληρίαν 45

31. ὑφεσώτων πραγμάτων, ἀποδίδου) ἡ ὑλικὰ αἰτία ἡ τελικά, γινώμενον δὲ πρῶγμα ἐστὶ ἡ ἡ βροντὴ διὰ τὸ κῆ μέρος συνίστασθαι. ἡ δεικνυσθαι ὡς ἀπὸ τῷ παραδείγματος, ὅτι ἡ ἐπ' αὐτῶν ἀποδίδου) ἡ ὑλικὰ αἰτία ἡ τελικά. οἷον πρὸς τὴν ζητῶντα εἰ βροντᾷ, ἔρεῖς ὑλικὸν αἰτίον τὸ ἀποσβέννυσθαι τὸ πῦρ. οἱ δὲ Πυθαγόρειοι τελικὸν αἰτίον ἀποδίδου) τῆς βροντῆς τὸ διὰ τῷ ψόφῳ τὴν Δία ἐπαπειλεῖν ἡ φοβεῖν τὸς ἐν τῷ Ταρτάρῳ Τιτᾶνας. id. ib.

τῇ αἰτίαν ἐνταῦθα ἀποδίδου) δι' ἣν ἐν τοῖς φυσικοῖς πρῶγ- 94^b 36. μασι δύο αἰτίας ἀποδίδου) ὑλικὴν ἡ τελικὴν, καὶ φησιν, ἐπειδὴ ἔκαστον τῶν φυσικῶν πραγμάτων ἐξ ὕλης ἡ εἶδος σὺνγίγει. λέγει) δὲ ἡ τὸ ἔνεκα τε ἦγον τὸ ὅ ἔνεκα φύσις, λέγει) ἡ τὰ ἐξ ἀνάγκης ἦγον ἡ ὅλη φύσις. ἐπὶ δὲ τῶν φυσικῶν πραγμάτων τὸ εἶδος ἡ τὸ τέλος ταυτά... ἐπεὶ δὲ ἐκάλεσε τὴν ὕλην ἀνάγκην, διαίρει τὸ ἀναγκαῖον εἰς τὴν κῆ φύσιν ὁρμὴν ἡ κίνησιν ἡ εἰς τὴν βίαν παρὰ τὴν ὁρμὴν ἡ εἰς τὴν παρὰ φύσιν κίνησιν. ἐν δὲ ἑτέροις πραγματεῖαις αὐτὸ διαίρει τὸ ἀναγκαῖον εἰς τὸ ἀπλῶς ἡ κυρίως ἀναγκαῖον, ἀ ἐντεῦθεν παρέλεγε. id. ib.

ἀνάγκην, ὡς εἵπομεν, λέγει τὴν ὕλην. ὕλη δὲ τῷ ἀνδριαν- 95^a τοποιῷ ὁ χαλκός, τῆς δὲ οἰκίας οἱ λίθοι ἡ τὰ ξύλα. φησὶ γὰρ 4. ὅτι οἱ λίθοι ἡ τὰ ξύλα ὅ κῆ τὴν φυσικὴν αὐτῶν δύναμιν δύναν) κινήσθαι ἡ ἀποτελέσαι οἰκίαν, εἰ μὴ παρὰ τῷ οἰκοδόμῳ κινήσων, εὐάρεμους συνθεσθαι χοῖαν. id. f. 87 b.

τὸ αὐτό, φησὶν, αἰτίον εἶναι δὲ τῷ εἶδει. τῷτο γὰρ ἐνδεῖ τῇ 95^a 10. λέξει. Anonym. f. 108 b.

περὶ αἰτίαν λέγει ἐνταῦθα εἰδικῷ, ὅπερ ἄμα ἐστὶ τῷ αἰτιατῷ, 95^a 22. ἡ ἐξ ἀνάγκης γίνε) ἀκολουθησὶς τῷ τε αἰτίῳ ἡ αἰτιατῷ, ὅθεν ἀν- 22. τὶς ἀρξῇ), ἦγον εἴτε ἀπὸ τῷ αἰτίῳ εἴτε ἀπὸ τῷ αἰτιατῷ. ἀντι- 25. στρέφουσι γὰρ πρὸς ἀλλήλα. Ioh. Phil. f. 88.

αἰτία λέγει μὴ ἄμα ὄντα τοῖς αἰτιατοῖς, ἀλλὰ προηγούμενα 95^a 24. αὐτῶν κῆ τὸν χρόνον, τὸ ὑλικὸν ἡ ποιητικόν. id. ib.

ἦγον ὡς περὶ ἡ ἡμεῖς δοξαζόμεν ταῦτα μὴ ἄμα τοῖς αἰτία- 95^a 25. τοῖς θεωρεῖσθαι. ζητῶμεν ἄρα ἔστιν ἐν τῷ συνεχεῖ χρόνῳ τῷτο γινέσθαι, ἦγον οἰκίαν, ἕτερον ἀποδοῦναι αἰτίον γινόμενον, ἦγον τὸ εἶναι λίθους ἡ ξύλα... πᾶσα δὲ γένεσις ἡ κίνησις ἐν χρόνῳ ἐστίν, ὅ δὲ χρόνος ἐστὶ συνεχὴς ὅτῳ, διότι μέτρον ἐστὶ κινήσεως ὅτῳ ἦγον μετρήμενος, ἦγον τῷ ἡλίῳ, ἥτις κύκλῳ γίνε), ἡ δὲ κύκλῳ κίνησις συνεχὴς ἐστὶ ἡ ἀδιάκοπος, ἡ δὲ κατ' εὐθείαν κίνησις διακόπτε). id. ib.

"τῷ δὲ γενέσθαι ἕτερον γινόμενον" ἀντὶ τῷ τῷτο δὲ γεγονό- 95^a 26. τας ἕτερον πρὸ αὐτῷ γεγονός, ὡς ἄμφω ἐπὶ τῶν γεγονότων εἶναι, ὅ μὴν ἡ ἄμα, ὡς περὶ τὸ β' ἄμφω ἐπὶ τῶν ἐσομένων ἡ τὸ γ' ἄμφω ἐπὶ τῶν γενομένων. τοῦτος γὰρ ἡ τῷ γινέσθαι δεῖ τι ἐμ- 26. προῶν ἐγένετο. γράφε) δὲ ἡ τῷ γινέσθαι τῷ τῷτο γεγονέναι." διὰ γὰρ τῷτων εἰληφε ποτὲ μὴ ἐπὶ τῷ παρεληλυθότος χρόνῳ ἀμφότερα, τὸ τε αἰτίον ἡ τὸ αἰτιατόν, ποτὲ δ' ἐπὶ τῷ μέλλοντος. σωζέ) δ' ἐπὶ τῷτων ἡ ἀκολουθία, ἐὰν ἀπὸ τῶν ὑφ' ἑρῶν γένε) ἡ τῶν αἰτιατῶν. Anonym. f. 109.

ὅθεν τὴν αὐτὴν ἀνάγκην λαμβάνει κάτωθεν ἡ ἄνωθεν ἀρχο- 95^a 27. μένοις, ἀλλ' ἀρχομένων μὴ ἀπὸ τῶν αἰτίων ὑδεμίαν ἀνάγκην ἔχει. τὰ συμπεράσματα, ἀρχομένων δὲ ἀπὸ τῶν αἰτιατῶν τὴν ἀνάγκην ἔχουσιν οἱ συλλογισμοί. Themist. f. 12 b.

95^a ταῦτα ἀπαρήσας φησίν, εἰ καὶ τὸ προγενέστερον ἀνάγκη πρῶ-
28. τον ὑπάρχειν τῷ αἰτιατῷ ἐπὶ τῆς τῶν πραγμάτων γενέσεως. . .
ἀλλ' ἂν ἐν τῷ συλλογισμῷ δεῖ προλαμβάνειν τὰ ὕστερα, ὡς ὅπως
ἐξ ἀνάγκης ἐπακολουθήσῃ τὸ πρότερον. Ioh. Phil. f. 88.

95^a ἦγυν ἀπὸ τῷ ὕστερῳ ἄρρεν τῷ συλλογισμῷ, οἷον εἰ Σωκρά-
31. τος ἔξαι, ἐξ ἀνάγκης ἔξαι καὶ Σωφροσύνης. . . γυμνάζει τὸν
λόγον ἐπὶ τῶν γεγονότων καὶ ὑποτίθῃσι γεγονότα καὶ τὸν Σωκράτην
καὶ τὸν Σωφροσύνην, καὶ φησιν, εἰ ἐφ' ὧν τὸ αἶτιον καὶ αἰτιατὸν γε-
νέσθῃ, ἀπὸ τῶν ὕστερων δεῖ ἀρχεῖσθαι. id. f. 88 b.

95^a δεῖ δὲ τὸ "ὥς" ἐπεὶ τὸτο ἀληθές" τοῖς πρὸ αὐτῷ συνάπτειν. 10
32. ἔτι γὰρ ὅτε ἀορίστῳ ὅτε ὀριζέσθαι ἔξαι χρόνον. ὁ ἐδήλωσε διὰ
τῷ, ὡς δ' ἐπὶ τῶν γεγονότων ψευδὴς ἡ ἀκολουθήσις, ὅτω καὶ ἐπὶ
τῶν ἐσομένων. ὁ γὰρ ἀληθὴς ἐπὶ τῶν λεγομένων ἔξαι ἀεὶ, ὅτι
εἰ τὸ α' ἔξαι, καὶ τὸ μετ' αὐτό. ὁ δὲ ἐπεὶ τότε γέγονε, τότε ἔξαι.
καὶ λέγει τὸν αἶτιον, ὁ καὶ τῶν φθασάντων ἐστὶν αἶτιον, ὅτι τὸ
μέσον δεῖ, ταῦτέ τι αἶτιον τὸ κυρίως αἶτιον, ταῦτον γὰρ πάντως τὸ
αἰτιατὸν συνυπάρχει, ὁ μόνον εἶναι τῷ αἰτιατῷ, ταῦτέ τι αὐτῷ
χρόνον, καὶ συνυπάρχει καὶ ὁ μὲν γίνεσθαι. Anonym. f. 109.

95^a τὸ μέσον ἦγυν τὸ αἶτιον ὁ μόνον δεῖ εἶναι τῷ αἰτιατῷ, ἦγυν
36. ὁ μόνον τῶν γεγονότων πραγμάτων καὶ τὸ αἶτιον ἔξαι γινόμενον
καὶ καθέξῃ. ἐπὶ δὲ τῷ γέγονε καὶ τῷ ἔξαι ὅτι ἐνδέχεται εἶναι τι
ὁ μόνον. τὸ γὰρ γεγονός πῶς ἔξαι τῷ ἐσομένῳ ὁ μόνον, εἴγε
τὸ β' παρεληλυθός ἐστι χρόνος τὸ δὲ μέλλοντος; Ioh. Phil.
f. 88 b.

95^a τὸ προκειμένον ζήτημα τοῖς περὶ κινήσεως ἐξω οἰκειότερον, 25
1. ἔνθα καὶ πλατύτερον περὶ τῆς γενέσεως διαλαμβάνει ἐν τῷ τετάρτῳ
τῆς Φυσικῆς Ἀκουστικῆς. ἐνταῦθα δὲ μικρόν τι παρεκβάς ἀφ'
ὧν ἔλαβε παραδίδωσι τὴν τῶν αἰτίων καὶ αἰτιατῶν ἀκολουθίαν. καὶ
ἐπειδὴ διαφέρειν ἔλαβε τὰ αἶτια καὶ τὸν χρόνον, ἡ γὰρ ὡς ὄντα
καὶ ἀποδοῦναι τὰ αἶτια, ἡ ὡς γεγονότα καὶ τὰ ἐξῆς, ἐπειδὴ
30. μὲν τῶν αἰτίων τῶν τούτων γενέσθαι τὰ αἰτιατὰ ὁρῶμεν γι-
νόμενα. . . Ζητεῖ πότερον αἰ γενέσθαι τῶν αἰτίων καὶ αἰτιατῶν
συνεχῆς εἶναι. id. ib.

95^a ἦγυν τοῖς αἰτίαις, καὶ αἰτιατοῖς τοῖς μὴ ἄμα εὖσι τὸ μέ-
15. σον, ἦγυν τὸ αἰτιατὸν, καὶ τὸ α', ἦγυν τὸ αἶτιον, ἄμεσα εἶναι.
id. f. 89.

95^a αἰτῶν ὅτι εἰς ἀμέσους προτάσεις κατανατῶμεν τὴν λήξει τῶν
22. μέσων, τῆς τε μετέσθεν καὶ ἐλάττωσιν προτάσεως, προσέθετο τόδε
"ἀεὶ παρήμεσθα", ἀναιρῶν ὑπόνοιαν τινά. ἴσως ἂν τις ὑπέλαβε
μὴ εἰς ἀμέσους ποτὲ κατανατῆσαι προτάσεις τὰ αἶτια καὶ τὰ αἰτιατὰ,
40. διὰ τὸ ἐν χρόνῳ εἶναι ταῦτα, τὸν δὲ χρόνον συνεχῆ, τὸ δὲ συνε-
χὲς ἐπ' ἀπειρον διακεῖται, καὶ τὸ ληφθέντος ἀεὶ χρόνον ἐξῆς ἐπι-
νοῶν ἕτερον χρόνον. . . ἀναιρῶν γὰρ τὴν ὑπόνοιαν ταύτην φησίν,
εἰ καὶ ὁ χρόνος συνεχὴς καὶ διὰ τὸτο ἐπ' ἀπειρον διακεῖται, ἀλλὰ τὰ
ἐν αὐτῷ πράγματα συνεχῆ καὶ εἰσὶν ἀλλὰ διηρημένα. id. f. 89 b.

95^a τομὴ τῆς προτάσεως ἐστὶν ὁ μέσος ὅρος. εἰ γὰρ ληφθῇ πρό-
29. ταις ὡς ὁ ἄνθρωπος ζῶν ἐξω, ἐπεὶ ἔρμεσός ἐστιν αὐτῇ, λαβὼν
μέσον τὸ λογικὸν διαίρεσις αὐτὴ εἰς δύο. id. ib.

δεῖ δ' ἐπὶ τῶν ἐσομένων καὶ τῶν ἐπ' ἐκείνων συλλογισμῷ 95^a
ἀρχὴν λαμβάνειν ἀμέσους προτάσεις. ὁ γὰρ εἰ πάντων τῶν ἐσο- 31.
μένων χρόνος μεταξὺ, ἡδὴ καὶ τῶν ἐσομένων ἐσομένον τι, ὥστε
ὁ δὲ τῶν γεγονότων γεγονός. ἡ ἄμεσον ἀρχὴν εἶπεν ἀπὸ τῷ ἔχα-
5. τῶν τι ὀρίσαντα ἐσομένον, ἀφ' οὗ ἡ ἀνοδος ἐπὶ τὰ πρὸ αὐτῷ ἐσο-
μένα, ἡ ἀρχὴ ἄμεσος. ληπτέα αὐτῷ πρότασις τις χωρὶς μέσον,
ἥτις ἐστὶν ἀρχὴ τῷ συλλογισμῷ. Anonym. f. 109 b.

γινόμενα λέγει τὰ μὴ ὄντα καὶ ὑφιστάμενα καθ' ὅλοκληρίαν, 95^a
ἀλλὰ ἔχοντα τὸ εἶναι ἐν τῷ δεῖ πεφικέναι γίνεσθαι καὶ ἄλλως καὶ 38.
ἄλλως καιρῶς. Ioh. Phil. f. 90.

λάβει μέσον ὅρον, ἡλικίας γινόμενῳ τῷ ἄρρενος λιγνώσῃ καὶ 96^a
καπνώσῃ ἀναθυμίασιν ἐκ τῷ πυύωτος ἀναδίδεσθαι, ἥτις ἀπογενεῖ 10.
τὴν τριχῶσιν. id. f. 90 b.

ζητήσας ὅπως πολλὰ περὶ ὀρισμῷ, ἐπεὶ ἠύρισκε τὸν ὀρι- 96^a
σμὸν μὴ μόνον μέσον ὅρον ἀποδείξει λαμβανόμενον, ἀλλὰ καὶ τὰ 20.
ἄλλα αἶτια, τὸ τελικὸν τὸ ποιητικὸν καὶ τὸ ὑλικόν, τὸν χρόνον
ἐδίδαξε καὶ περὶ τῶν ἄλλων αἰτίων, ὅπως μέσοι ὅροι λαμβάνονται,
καὶ καὶ τὴν ἀλλήλων διαφέρειν, καὶ πῶς ἐν συλλογισμῷ ἡ ἀκολουθί-
σις ἐν αὐτοῖς γίνεσθαι. καὶ μὲν τὴν συμπλήρωσιν τῶν πάλιν
ἀνατρέχει εἰς τὸν συλλογισμόν, καὶ ἀνακεφαλαιωσάμενος εἶπε περὶ
αὐτοῦ. ἔτι προσέθησεν καὶ ἕτερα, ἀεὶ περὶ ὀρισμῷ. πῶς μὲν ὅτι
τὸ ἐστὶ καὶ ὁ ὀρισμὸς εἰς τὸς ὅρους ἀποδίδοναι, τρεῖς ὅροι ἐν τῷ ἀπο-
δεικτικῷ συλλογισμῷ λαμβάνονται. ἐν τίνι γὰρ τῶν τριῶν ὅρων
τέτακται ὁ ὀρισμὸς; εἴρηται ὅτι ὡς μέσος ὅρος λαμβάνεται, καὶ τίνα
25. τρόπον ἐστὶν ἀποδείξεις αὐτοῦ. ἀποδείξεις μὲν γὰρ ὅτι ἐξ αὐτοῦ, ὡς
μὴ γινόμενον συμπεράσματος ἀποδείξεως, ἐστὶ δὲ καθόσον συνθη-
ρᾶται ἐκ τῆς ἀποδείξεως. καὶ τίνα τρόπον ἐστὶν ὀρισμὸς αὐτοῦ καὶ ὅτι
ἐστὶ, τέσσαρες τρόποις ὀρισμῷ τὸ ὀρισμῷ ἀποδεδυμένον. id. ib.

ἦγυν καὶ ἀμφοτέρω πρώτος, ὡς μήτε ἐξ ἀριθμῶν συγκρί- 96^a
30. μένος μήτε ἐξ ἀριθμῶν μετρίμενος. τὸ δὲ τελευταῖον τὸ κατ'
ἀμφοτέρω πρώτον. id. f. 91.

τὸ δὲ ἀπὸ τῷ γὰρ. τὰ γὰρ καθόλου ἀναγκαῖα. id. ib. 96^a
δεῖ ἀπὸ τῷ "ταῦτα" καθόλου δ' ἀναγκαῖα γεγράφθαι. τὰ 3.
καθόλου γὰρ ἀναγκαῖα. ὡς γὰρ αἶτιον τῷ τὰ ἐν τῷ τί ἐστὶ κατηγο-
35. ρούμενα ἀναγκαῖα εἶναι παρέθετο τὸ τὰ καθόλου ἀναγκαῖα εἶναι.
Anonym. f. 110 b.

τῷ δὲ ὑποκειμένῳ ἀπὸ τῷ κείνῳ καὶ ὁμολογεῖσθαι κέχρηται. 96^a
γὰρ ἀμφισβητεῖ κατ' αὐτό. id. ib. 8.

καὶ ὁ μόνον ἐπὶ τῆς τριᾶδος εὐρήσεις ὅτω τὸν ὀρισμὸν, ἀλλ' 96^a
ὁμοίως καὶ ἐπὶ ἄλλων ὅτων πραγμάτων ἔξαι τὸ εἶναι καὶ ὁ ὀρισμὸς 14.
αὐτοῦ ἀπὸ τῶν ὅτων δεχθέντων ἦγυν ἀπὸ τῶν ἐν τῷ τί ἐστὶ κατη-
γορευμένων θηριώμενος. ἐπὶ τινων δὲ ἀντιγράφων εὐρήσεις "τῶν
ὅτων ληφθέντων." Ioh. Phil. f. 91 b.

εἰπὼν τὸ χρῆσιμον τῆς διαίρεσεως, διασύρει πάλιν τὸν Πλά- 96^a
45. τωνα ὡς λέγοντα διὰ τῆς διαίρεσεως συλλογίζεσθαι καὶ ἀποδεικνύειν 28.
τὰ μέρη τῷ ὀρισμῷ τὰ ἐν τοῖς ὀρισμοῖς θεωρούμενα. id. f. 92.

ἐνταῦθα λέγει τὸ χρῆσιμον τῆς διαίρεσεως. πρώτον λέγει τὰς κα- 96^a
θόλου διαφορὰς τὰς περιεχούσας, ὕστερον δὲ τὰς περιεχομένας. id. ib. 30.

- 96⁶ ἁλότερα λέγει· ἢ τὰ ὑμενότερα, ὡς αἱ νυκτερίδες, ἢ τὰ
 39. καλλότερα, ὡς αἱ τέττιγες καὶ αἱ μαῖαι. id. f. 92 b.
- 97⁶ σημειωτέον δὲ ὅτι ἀντὶ τῷ εἰπεῖν διαφορὰς εἶπε διαφορὰν·
 1. πᾶν ᾧ γένος εἰς δύο διαφορὰς τυλάχιστον διαιρεῖ. id. ib.
- 97⁶ ἔγω γένῃ ἢ τὰ ἀνωτέρω καὶ κοινότερα αὐτῷ τῷ ζῷον ὃ ἐμνη-
 3. μόνευσεν. ἢ ἔγω τὰ ἔτερα καὶ κεχωρισμένα τῷ ζῷον καὶ τῆς φύσεως,
 ὡς εἴη ἀντὶ τὰς ἄλλας κατηγορίας. ἢ τῶν ἔγω καὶ τῶν ὑφ'
 αὐτὰ ἀντὶ τὰ καὶ μὴ ὑπαλλήλων ὄντων ἀλλὰ κεχωρισμένων καὶ
 μὴ ὑπαλλήλων. τοιαῦτα δὲ ἢ τε ὄρνις καὶ ὁ ἰχθύς. Anonym.
 f. 111 b.
- 97⁶ "ἔδὸν δὲ δεῖ τὸν ὀρίζομενον καὶ διαίρομενον." τὸτο λέγει ἀνα-
 6. ρῶν τὴν λόγους δι' ὧν μετεχειρεῖ ὁ Σπεύσιππος ἀναρῆσαι καὶ τὴν
 διαίρεσιν καὶ τὴν ὀρισμῶν. ἐπεχειρεῖ ᾧ ἔτῳ δεκνύειν καὶ ὡς ἐκ
 ἔξω ἀποδοῦναι ὀρισμὸν τινος, λέγων ὡς ὁ θέλων δι' ὀρισμῷ παρα-
 15. ρῆσαι τὴν φύσιν τῷ ἀνθρώπῳ ἢ τῷ ἵππῳ ἢ ἄλλῳ τινὸς ὀφείλει
 γνωστικῶν πάντα τὰ ὄντα καὶ τὰς διαφορὰς αὐτῶν καθ' ὅς διαφέ-
 ρουσιν ἀλλήλων. ἔτῳ ᾧ παρίστα· ἢ φύσιν τῷ ἀνθρώπῳ ἢ τῷ ἵππῳ ἢ
 ἄλλῳ τινὸς, ἐν τῷ χωρίζεσθαι τῶν ἄλλων πάντων. Ioh. Phil. f. 92 b.
- Σπεύσιππος δὲ ὁ καλῶς λέγει φάσκων ἀναγκαῖον εἶναι τὸν
 ὀρίζομενον πάντα εἰδέναι. "δεῖ μὲν γὰρ" φησὶν "γνωστικῶν τὰς δια-
 20. φορὰς αὐτῷ πάσας αἷς τῶν ἄλλων διενήνοχεν." ἀδύνατον δὲ
 εἰδέναι τὰς διαφορὰς τὰς πρὸς ἑαυτὸν μὴ εἰδόντας αὐτὸν ἑαυτὸν,
 Themist. f. 13.
- 97⁶ Σπεύσιππος ταύτην τὴν δόξαν Εὐδήμος εἰς αὐτὸν λέγει τὴν ὅτι
 7. ἀδύνατον ἐξω ὀρίσασθαι τι τῶν ὄντων μὴ πάντα τὰ ὄντα εἰδόντα. 25
 Anonym. f. 111 b.
- 97⁶ πρῶτον μὲν ἐλέγχει τὸτον ψευδόμενον ὡς ἀγνοῦντα τὰ τῆς
 11. διαφορὰς σηματούμενα. ὁ δὲ καὶ πᾶσαν διαφορὰν ἔτερα κρίνει
 εἶναι τὰ πρόγματα, ἀλλὰ καὶ μόνος τὰς ἐπισώσεις. Ioh. Phil.
 f. 92 b.
- 97⁶ ὁ δὲ ἐκ τῷ εἰδέναι πάντα τὰ τῶν ζῴων γένῃ γνωρίμων γί-
 20. νει· τὸ πᾶν ζῷον, ἢ λογικὸν ἢ ἄλογον, ἀλλ' ἐκ τῷ εἰδέναι ὅτι μη-
 δὲν ἐστὶ τῶν μετεξῆς. Anonym. f. 111 b.
- 97⁶ ἐπὶ τινων ᾧ ἀντιγράφων καὶ "διὰ τῶν θέσεων," ἐπὶ τινῶν
 23. δὲ "διὰ τῶν διαίρεσεων." λέγον· ᾧ καὶ ἀντικείμεναι διαφορὰς 35
 θέσεις, καθὼς ἑαυτὸν τῶν ὄντων ὑφ' ἐν αὐτῶν τίθεσθαι ἀνάγκη. . .
 εἶπε δὲ "κατασκευάζειν" καὶ ὁ συλλογίζεσθαι ἢ ἀποδεικνύειν, εἰκό-
 τως· ὁ δὲ πᾶς ὁ κατασκευάζων τι διὰ συλλογισμῷ ἢ δι' ἀπο-
 δείξεως τὸτο κατασκευάζει, ἀλλὰ γίνεσθαι καὶ ἀπὸ ἀναλύσεως ἢ
 διαίρεσεως. Ioh. Phil. f. 93.
- κατασκευάζειν δὲ ὅρον ὁ τὸ ἀποδεικνύειν εἶπεν· ὁ δὲ γὰρ
 ἔξω ἀποδείξει ὅρον· ὁ δὲ ᾧ πᾶν εἴ τι κατασκευάζει, τὸτο καὶ
 ἀποδεικνύει. κατασκευάσαι ἔν τ' εὐρεῖν τε καὶ συνθεῖν καὶ ἀπο-
 δοῦναι εἶπε. τὸ δὲ "διὰ τῶν διαίρεσεων" προσέθηκεν· εἰσὶ γὰρ τι-
 νες ἀποδοδομένοι ὅροι ἐκ τῶν διαίρεσεως, ὡς οἱ τῶν πρώτων γε-
 45. νῶν. Anonym. f. 112.
- 97⁶ ἐπεὶ ἐν τοῖς ὀρισμοῖς πρῶτον καὶ τὸ γένος, δεῖ σε προαπο-
 26. δεκνύειν ὅτι γένος ἐστὶ τὸ προηγούμενον τῶν ἄλλων μερῶν τῷ

- ὀρισμῷ, καὶ ἐχὶ ὁμῶνυμος φωνή. ἔστι δὲ ἐν παρατήρημα ἀπὸ τῶ-
 των τῶν τριῶν τὸ καὶ προταγὲν τῶν ἄλλων διὰ τὸ δύνασθαι κατα-
 σκευάσαι τὸ πρῶτον κείμενον ἐν τῷ ὀρισμῷ ἦγον τὸ γένος, ὅτι
 ὑπάρχει γένος, δεῖξαι δὲ τὸτο καὶ διὰ τὸ γένος, ἦγον διὰ τῶν ἐπι-
 χειρημάτων δι' ὧν κατασκευάζον· καὶ δεκνύον· ὅτι γένῃ
 εἰσιν, ὥσπερ ἔστι συλλογίζεσθαι καὶ ἀποδεικνύειν ὅτι συμβέβηκε τῷδε
 διὰ τῶν ἐπιχειρημάτων τῶν συμβαλλομένων πρὸς τὸ συμβεβηκός,
 ἦγον πρὸς ἀπόδειξιν τῷ συμβεβηκός. Ioh. Phil. f. 93 b.
- ἀφορμὰς δ' εἰλήφαμεν ἐκ τῶν Τοπικῶν, ὥσπερ ὅτι συμβέ-
 10. βηκε τῷδε τῷδε, ἔτῳ καὶ ὅτι γένος τῷδε τῷδε κατασκευάζειν καὶ ὅτι
 διαφορὰ ἐπισώσης. Themist. f. 13 b.
- ἀλλ' ὁ δὲ διαφορὰ ἐστὶ τὸ καταλειφθέν· πᾶσαι ᾧ αἱ διαφορὰς 97⁶
 εἶχοντο ἦγον ἐλήφθησαν· ὁ γὰρ ἐστὶ καταλειφθεῖσα ἢ ὑστέρη- 4
 διαφορὰ. Ioh. Phil. f. 94.
- μεταφορικῶς λέξεις λέγον· αἱ τροπαί, αἱ κυρίως μὲν τῷδε ση- 97⁶
 37. μάνουσι, μεταφέρον· δὲ παρ' ἡμῶν ἐπὶ ἑτέρον τι σηματούμενον,
 οἷον τὸ μένθρωπος καὶ σκεπάρνον. εἰσὶ δὲ καὶ τινες λέξεις καθ' ὁμοί-
 τητα, καὶ ἀναλογίαν ἔχουσι πρὸς τὴν πόδας τῷ ζῷον· ὡς ᾧ ἐν τοῖς
 ζῷοις τῷ ἀνθρώπῳ μέρος τῷ σώματος ὑπερίκει· καὶ ἀνέχεσθαι ὑπὸ
 τῶν ποδῶν, ἔτῳ καὶ ἡ κλίνη ἀνέχεσθαι ὑπὸ τῶν ποδῶν αὐτῆς. ἀντὶ
 δὲ τῷ εἰπεῖν τὰς λέξεις τὰς καθ' ὁμῶνυμίας καὶ ἀναλογίαν ἀναφε-
 ρομένης εἶπεν ὅσα λέγει. id. f. 95.
- διαλεγεσθαι φησὶ τὸ διαλεκτικῶς ὁμιλεῖν. Anonym. 97⁶
 f. 112 b. 39.
- ἕτερον θεώρημα, ἐν ᾧ παραδίδωσι πόθεν μέλλας εὐρεῖν τὰ 98⁶
 μέσα καὶ τὰ αἷτια τῶν προκειμένων προβλημάτων εἰς ἀποδείξιν. 1.
 τὸ δὲ "λέγειν" ἀντὶ τῷ ἐκλέγειν καὶ συνάγειν ἐκληπτέον. Ioh.
 Phil. f. 95 b.
- παραδίδωσιν ἡμῶν διὰ τῶν μεθόδων δι' ἧς εὐπορεῖν διω-
 30. σμέθα εἰς τὸ λέγειν τὰ προβλήματα. λέγειν δὲ προβλήματα
 ἐστὶ τὸ τε αὐτὰ συντιθέναι δύνασθαι καὶ προβάλλειν, καὶ τὸ τὰς
 αἷτίας αὐτῶν ἀποδοῦναι. ἐφ' ὃ καὶ νῦν αὐτὸς τῷ λέγειν κα-
 χη· ἐπὶ ᾧ τῷ λέγειν τὰς αἷτίας τῶν ζητημάτων, ὡς καὶ προῶν
 δηλώσει, λέγει ᾧ προβλήματα, ἐν οἷς ζητεῖ· τὸ δὲ τί, ἢ δι' ὃ
 παραδίδωσι τρόπον. ἢ ὁ ἅμα ἀμφότερα δεκνύμενα, καὶ ἡ εὐρε-
 σις τῶν προβλημάτων καὶ ἡ εὐρεσις τῆς αἷτίας. ἔστι δ' αὐτῶν
 πολλὰ βιβλία τῶντων προβλημάτων. πῶς ἔν εὐπορήσομεν τῷ
 τὴν αἷτιαν ἐν τοῖς προβαλλομένοις ἀποδοῦναι, ὑπογράφει. ὁ δὲ
 περὶ ὀρισμῶν ἐστὶν ὁ λέγει νῦν, ὡς ᾧ ἦθησαν τινες. Anonym.
 40 f. 112 b.
- λέγει τοίνυν ὅτι πρὸς τὸ ἐκλέγειν, τυτέστι πρὸς τὸ ἐκφράζειν
 καὶ αἰτιολογεῖν τὰ προσιθέμενα προβλήματα, δεῖ διαλεγεῖν, τυτέστι
 ἀνερυνᾶν τὰς τε ἀνατομὰς καὶ τὰς διαίρεσεις, ὡς εὐπορίαν ἐχούσας
 ἡμῶν τῆς τῷ μέσῳ ἀποδόσεως. Eustrat. f. 56.
- ἔστι δ' ἄλλος τρόπος ἐστὶ καὶ τὸ ἀναλογικῶς ἐκλέγειν τὰ ἐπόμενα 98⁶
 τοῖς εἰδεσιν, ὅταν εἰσὶ διαφορὰ τινα, ὡς τὸ σηπὶον καὶ ἡ ἀκάρθια καὶ 20.
 τὸ ὄσεν, τὴν αὐτὴν χρεῖαν ἀποπληρῶντα ἐν τοῖς ζῷοις. ἐπεὶ ὅτι
 ἔστι δύνατον δι' ἐνὸς ὀνόματος ταῦτα δηλώσαι, ἀνάγομεν ταῦτα.

ὕπὸ τὸ ἀνάλογον, καὶ ἐστὶ τὸτο ὡς κοινὸν ἔννομα δηλωτικὸν τῶν ἀπάντων. Ioh. Phil. f. 95 b.

98. τὰ δὲ αὐτὰ προβλήματα ἐστὶ τῷ τὸ αὐτὸ αἴτιον τὸ καὶ μέσον 24
ἔχειν, ὡς οὐδὲν τίς ἡ λίσος ἡ μεταγνήτης φάσι καὶ τὸ ἡλεκτρον καὶ ἡ σι-
κία· πάντων γὰρ τὸ αὐτὸ μέσον τε καὶ αἴτιον ἡ ἀντιπερίστασις, ὡς
φησι Πλάτων. ἐστὶ δὲ ταῦτ' ἐν μέσον ἡ εἶδει ἡ γένει, εἶδει μὲν ὁ
προσέρχεται (ἀέρος γὰρ ἀντιπερίστασις ἀπάντων αἰτία), γένει δὲ ὅσον
διὰ τί ἔχει, καὶ διὰ τί ἐν ταῖς κατώτεραις αὐτὸς ἐροῖται, καὶ διὰ τί
ἔστι· πάντα μὲν γὰρ δι' ἀνάγκης, ἀλλ' ὁ μὲν ἀέρος, ὁ δὲ ὕψους, ὁ
δὲ φωτός. Themist. f. 13 b.

Θεόφραστος δὲ καὶ ἐπραγματεύσατο περὶ τῆς συναγωγῆς
τῶν ὁμοίων προβλημάτων. Ἀριστοτέλης δὲ νῦν διδάσκει τίνι κρι-
νόμεν τὰ ταῦτα ἀλλήλοις προβλήματα. λέγει δὲ διχῶς ταῦτα
εἶναι προβλήματα ἀλλήλοις, ἡ τῷ τὸ αὐτὸ μέσον ἔχειν, ὡς ὅτι
πάντα ἀντιπερίστασις. ἐστὶ δὲ εἰ ἐπὶ τῶν τοιούτων προβλημάτων 25
κοινὸν μέσον ἢ τὸ θερμὸν ἀντιπερίστασις. ὡς διὰ τί χειμῶνος
μᾶλλον πέττομεν, διὰ τί καθυψώμεντες πυκνὸν ἀναπνέομεν, διὰ τί
αἱ πηγαὶ τῷ χαμηλῶς θερμότεραι· πάντως γὰρ τῶν αἰτίων τὸ
αὐτὸ, ἢ τὸ θερμὸν ἀντιπερίστασις, ὁ καὶ μέσος ὅρος ἐστίν. καὶ τῶ-
σιν παλιν τῶν διὰ τὸ αὐτὸν μέσον ἔχειν τῶν αὐτῶν ὄντων 20
ὑποδιαίρεσιν ποιῶν τινά. Anonym. f. 113.

98. τὰ δὲ τῶν προβλημάτων λέγονται ἑκάστα διὰ τὸ αἴτιον καὶ 26
μέσον τὸ ἕτερον ὑπὸ ἕτερον μέσον ἀναφέρει. μᾶλλον δὲ εἰπὼν
(ὅτι ταῦτα εἰσι καὶ τοιαῦτα προβλήματα, ταῦτα μὲν εἰπὼν, ἀλλ'
ἔτι διαφέρει καὶ ἕτερα εἰσιν. εἶδει δὲ καὶ ἕτερα ταῦτα εἰπὼν καὶ 25
διαφέροντα ἀλλὰ μᾶλλον ταῦτα, διότι ἡδὲ ζητεῖ ἐνταῦθα τίνα
εἶσι καὶ ἕτερα προβλήματα ἀλλὰ τίνα ταῦτα καὶ λόγιστον, ἐπειδὴ
τῶν προβλημάτων τῶν ἐφ' ὧν τὸ αἴτιον θατέρω ὑπὸ τὸ αἴτιον
θατέρω ἀναφέρει, ὡς καὶ δοκεῖ. ἐνταῦθεν τὸ ἀπαράλλακτον ἔχειν
τὰ προβλήματα τὰ τοιαῦτα, διὰ τὸτο ἡναγκάσθη τὴν διαφορὰν 30
αὐτῶν εἰπεῖν. Ioh. Phil. f. 95 b.

ἐστὶ δὲ καὶ ἕτερον τρόπον τὰ αὐτὰ ἀλλήλοις προβλήματα,
ὅταν θατέρω τὸ αἴτιον ἐξηρημασμένον ἢ τῆς θατέρω αἰτίας καὶ τῆς
ὕψ' ἐκείνης, ὡς διὰ τί ὁ Νεῖλος φθίνοντες τὸ μῆκος μᾶλλον βραχύνει·
διότι χειμεριώτερος φθίνον ὁ μῆκος. καὶ ἐστὶν ἐν προβλήματι τῷτο 35
διὰ τί δὲ φθίνον χειμεριώτερος ὁ μῆκος· διότι τῇ σελήνῃ τῆς αὐτῆς
ἀπολείπει τὸ φῶς. καὶ δύο ἡδὲ προβλήματα ἔχον ὑφ' ἑνὸς μέσον
ἐστὶ καὶ μίαν αἰτίαν τὴν σύνθετον, ἀλλὰ τὸ μὲν προσεχῶς αἴτιον, τὸ
ἀπολείπει τὸ φῶς, καὶ δεύτερον δὲ λόγῳ τὸ γενέσθαι τὴν μῆνα χει-
μεριώτερον, καὶ τρίτον δὲ τὸ μᾶλλον βραχύνει τῆς αὐτῆς τὴν ποταμὸν. 40
Themist. f. 13 b.

98. λέγω αἴτιον μὲν τὸ μέσον, εἰ αἴτιον δὲ τὸ συμπέρασμα.
35 id. f. 14.

98. λίσας τὸ ἀπορεῖ καὶ εἰπὼν μὴ δι' ἄλογον ἀπέδειξε γίνεσθαι, 45
ὅταν τὸ αἴτιον ἅμα καὶ τὸ αἰτιατόν εἰσιν, ἀλλὰ ἐν μὲν συλλογισμῶν
τὸν διὰ μέσον τὸ αἴτιον κυρίως εἶναι ἀπέδειξε καὶ τὸ διότι, ἐν δὲ
διὰ τὸ αἰτιατὸν τεκμηριώδην εἶναι συλλογισμῶν, νῦν ἐπάγει καὶ ἐπεί-
ραν λύσειν, ὅτι ὅταν μὲν διὰ τὸ αἴτιον γένῃ ὁ συλλογισμὸς, ἐξ

ἀνάγκης ἔπειτα τὸ αἰτιατόν καὶ κυρίως ἀπέδειξε γίνεσθαι, ὅταν δὲ τὸ
αἰτιατόν μετὰ ληφθῇ, ὡς ἐξ ἀνάγκης ἔπειτα τὸ αἰτιατόν. Ioh.
Phil. f. 97 b.

πλεῖον δὲ τὸ αὐτὸ μέσον τε καὶ αἴτιον εἶναι ὡς ὅσον τε, αἰ-
μήν ἄρα διὰ συμβεβηκότος ἢ δεῖξις ἢ διὰ σημείου προῖον. The-
mist. f. 14.

ὡς ἀποδεικτικῶς ἀποδοθέν ἢ προτέρω λύσει διὰ τὸ πᾶσαν 98
ἀπέδειξε καθάπερ γίνεσθαι. ἐνταῦθα δὲ καθάπερ ἢ ἀπέδειξε 31
γίνεσθαι ἀλλὰ καὶ μέσον, καὶ ὁ διὰ τὸ αὐτὸ μέσον ἀλλὰ δὲ
ἄλλων. Ioh. Phil. f. 97 b.

μεταβαίνει εἰς ἕτερον θεωρήμα, καὶ ζητεῖ εἰ ἐνδέχεται τὸ αὐτὸ 99
καὶ ὅσον πράγματος, ἦγον τὸ τὰ ὁδὸν φυλλορροεῖν, εἶναι τὸ αὐτὸ
καὶ ἐν αἰτίον ἢ ἕτερον καὶ ἕτερον, ἦγον εἰ ἐνδέχεται ἐν αἰτίον εἶναι ἢ
πολλὰ τὸ αὐτὸ πράγματος. καὶ φησὶν ὡς εἰ μὴ καθ' αὐτὸ τὸ αἴτιον
ὑπάρχει τῷ αἰτιατῷ, ἀνάγκη εἶναι ἔτι, ὡς αἴτιον τὸ φυλλορροεῖν
τὸ πηγνύσθαι καθ' αὐτὸ ἐν ὅπῳ. εἴτα λέγει καὶ τὴν αἰτίαν, πῶς εἰ
καθ' αὐτὸ αἴτιον ὁρισμὸς ἐστὶ τῷ αἰτιατῷ, ὁ δὲ ὁρισμὸς ἀπέχει
πράγματος εἰς ἐστὶ καὶ διὰ τὸτο καὶ τῆς σελήνης ἐκλειψέως τὸ
καθ' αὐτὸ αἴτιον ἐστὶν, ἢ ἀντίφραξις τῆς γῆς. αἰ δὲ τὸ ἀποδοθῆναι
αἴτιον καὶ σημείον ἐστὶν ἢ καὶ συμβεβηκός, ἐνδέχεται πολλὰ αἰτία
εἶναι τὸ αὐτὸ. id. ib.

ὁρισμὸς γὰρ τὸ ἄκρον ἐστὶ τὸ κατηγορούμενον καὶ τοῖς πλείοσι 99
ὑπάρχοντος ἢ αἰτία δι' ἣς δύναιτο, καὶ ἔτος ὁ μέσος ὅρος. ἢ γὰρ 3
τοιαύτη αἰτία καὶ κοινὸν τι καὶ ταῦτ' ἐν τοῖς πλείοσι ὑπάρχει· εἰ δὲ
μὴ εἴη ἀποδοκνόμενον διὰ τὸ αὐτὸ ἀλλὰ διὰ σημείου ἢ διὰ συμ-
βεβηκότος μέσον λαμβανόμενον, ἐνδέχεται ἄλλο δι' ἄλλου τὸ αὐτὸ
ὑπάρχειν δύναιτο. Anonym. f. 113 b.

ἀντὶ τῷ εἰπεῖν αἰτιατὸν εἶπεν "ὁ αἴτιον," ἀντὶ δὲ τῷ εἰπεῖν 99
ἐλάττωνα ὅρον εἶπεν "ὡς," ἦγον ὅτι τῷ ἐλάττωσι ὅρῳ ὑπάρχει 5
τὸ μείζον ἄκρον διὰ μέσον αἰτίαν τινός. . . ἐστὶ γὰρ σκοπεῖν εἰ συμ-
βεβηκός ἐστι τὸ αἴτιον, ἦγον τὸ αἰτιατόν, καὶ εἰ καὶ συμβεβηκός
κατηγορεῖται τὸ ἐλάττωτος, ὅτι τινὲς ἐνυπάρχει. ὁ μὴ δοκεῖ πρό-
βλημα εἶναι ἀποδεικτικόν, εἰ καὶ τὸ μείζον καὶ συμβεβηκός ἐστι καὶ
τὸ μέσον τὸ ἐλάττωτος κατηγορούμενον· εἰ δὲ μή, ὁ δοκεῖ ὁ
ταῦτόν ἐστι τῷ, εἰ δοκεῖ πρόβλημα εἶναι, λοιπὸν καὶ τὸ μέσον ἐστὶ
συμβεβηκός ὁμοιον τῷ μείζονι. καὶ εἰ τὸ μείζον ὡς ἐν γένει ἐστίν,
ἦγον γένος τὸ ἐλάττωτος, καὶ τὸ μέσον γένος ἐστὶ τὸ ἐλάττωτος.
Ioh. Phil. f. 98.

τὸτο παράδειγμα ἐστὶ τὸ μείζονος ὡς γένος ληφθέντος. καὶ 99
λαμβάνει ὡς μείζον τὸ μείζον ἄκρον· τὸ ἐὰν τέσσαρα τίνα ἀνά- 8
λογον ἔχωσι, καὶ ἐναλλάξ ἀνάλογον ἔχωσι, τὸτο θεωρεῖται ἐπὶ πολ-
λῶν, ἦγον γραμμῶν ἀριθμῶν καὶ ἄλλων μογεθῶν. id. ib.

τὸ "ὁ αἴτιον" δηλοῖ τὸ μείζον ἄκρον, τὸ δὲ "ὡς αἴτιον" τὸ 99
ἐλάττω. ἕτερον τὸτο θεωρήμα. ἐπεὶ γὰρ ὁ ἀποδεικτικὸς συλλο- 16
γισμὸς τρεῖς ὅρους ἔχει, παραδίδωσιν ἐνταῦθα πῶς οἱ τρεῖς ὅροι
ἀλλήλοις ἀκολουθήσουσι, καὶ φησιν ὅτι εἰ μὲν ἐν τῷ ἐλάττωσι ὅρῳ
λάβῃς πάντα τὰ εἶδη τὰ ὑπὸ τὸ μείζον ἄκρον, ἔσονται καὶ οἱ τρεῖς
καθόλου ὅροι καὶ ἐξιστάμενοι καὶ ἀντιστρέφοντες, εἰ δὲ ἐν τῷ ἐλάττωσι

λάβης ἐν τῇ εἰδῶς τῶν ὑπὸ τῷ μέλει ἀναγομένων ἀποδείξεις
ιδ. γινέσθαι. ἢ γὰρ ἐξισάζει ὁ ἀλάττων τῷ μέλει ἢ τῷ μέλει. id.
f. 98 b.

τὸ μὴ ἔχει δὲ ὅτι τὸ παρακαλυθεῖν. αἶψα ἀντὶ τῷ ἔχει δὲ
ἔτι περὶ τῷ παρακαλυθεῖν. τῷ δὲ παρακαλυθεῖν ἀντὶ τῷ ἀντι-
γράφειν κέχρητο. τὸ δὲ κατάλληλον τῆς λέξεως ταύτων. ἔχει
δὲ ὅτι τὸ παρακαλυθεῖν ἀλλήλους τὸ αἶψον. ἢ ὅτι αἶψον. ἢ ὅτι αἶψον.
ἔστι δὲ τὸ μὴ ὅτι αἶψον, τὸ ὑποκαίμενον. τὸ δὲ ὅτι αἶψον, τὸ τῷ
ὑπάρχον. λέγει δὲ ταῦτα περὶ τῶν ἐν ταῖς ἀποδείξεσιν αἰτίων.
Anonym. f. 114.

99 α. αἱ δὲ εἰς πάντα ληφθέντα ἀμὰ τὰ ὑποπίπτουσα τῷ φυλ-
24. λορρεῖν, ἐξισάζουσιν αὐτῶν. πρῶτον μὲν λέγει τὸ πῆγνυς ἐν ὅπῳ,
ὅσοι ἐστὶν ὅρος τῷ φυλλορρεῖν. ἔστι γὰρ τὸ πρῶτον μέσον ἐπὶ
θάλασσά τὰ ἄλλα. Ioh. Phil. f. 98 b.

99 β. σπέρμα. λέγει δὲ ἄκρον τὸ ὀχάνη, καθ' ὅ. συνάπτει τῷ
20. φύλλῳ. σπέρμα δὲ λέγει τὸ ἄκρον διὰ τὸ ἐκτελεῖν ἐν αὐτῷ τὴν
σπαρακτικὴν ἀρχὴν καὶ δύναμιν, ἐξ ἧς φύσις. τὸ φύλλον. id. ib.

99 γ. ἐπὶ δὲ τῶν πραγμάτων, φησὶν, εἰδείξαι πῶς οἱ ὅροι ἐν πᾶσι
30. ἀποδείξεσιν ἀκολουθοῦν ἀλλήλους. δεῖξομεν δὲ ὅτι ἐπὶ ἑκατέρῳ
συντελεῖται. id. ib.

99 δ. ἅπαντα δὲ ὅμῳ συλληφθέντα τὰ πλατύνουσα ἐξισάζει
35. τῷ πῆγνυς ἐν ὅπῳ, καὶ ἀντιγράφουσιν καὶ παρακτείνουσιν ἡγὼν
συνεξιστάουσιν. id. f. 99.
ἐκείνο δὲ, φησὶν, ἐπὶ πρῶτον καθόλου, ἦτοι προσεκτός καὶ ἀμέ-
σως, ὁ κατηγορεῖν κατηγορούμενον, πρὸς ὃ ἔκαστον μὲν τῶν ὑπὸ τῷ
ὑποκαίμενον εἰδῶν μὴ ἀντιγράφει, ἅπαντα δὲ ὅμῳ ληφθέντα καὶ
ἀντιγράφει καὶ συνεπεκτείνει ἦτοι ἐξισάζει. τὸ τῷ γὰρ ἐπὶ τὸ παρα-
κτείνω. Eustrat. f. 62.

99 ε. εἰ γὰρ μὴ ἐστὶν ἐπὶ πλέον αὐτῷ, τί μάλλον; ἡγὼν ὅδον μᾶλ-
37. λον τῆτα τὸ β' ἔχει αὐτῶν ἐκείνῳ τῷ α'. δυνάμει γὰρ τὸ α' γενέσθαι
αἰτίον τῷ β'. τὰ γὰρ ἐξισάζονται ἀλλήλων αἰτία γίνονται. εἰ γὰρ
τὸ α' ἐπὶ πλέον ὑπάρχει τῷ β', ὑπάρξει ἄρα πᾶσι τοῖς ε', καθ'
ὧν τὸ β' ὁ λέγει. Ioh. Phil. f. 99.

99 ζ. ἀντὶ τῷ αἰεῖν τὴν αἰτίαν εἶπε "τι ἐν". id. ib.

10. τὸ δὲ "τοῖς καθ' ἕκαστον" λέγοι ἂν ἀντὶ τῷ τὸ πρῶτον
καθόλου ὑπάρχει τοῖς καθ' ἕκαστον. φησὶ δ' ὅτι τὸ ἐγγύτατον
ἐκάστῳ αἰτίον, τὸ καθόλου αὐτῷ ὑπάρχει, καὶ προστίθῃσι τὴν αἰτίαν.
Anonym. f. 115.

99 η. τὸ ἀποδεικτικὸν τῇ ἐπιζήμῃ προστέθηκεν, ἐπεὶ κοινώτερον ἐπι-
15. ζήμη καὶ κατ' ἄλλων κατηγορεῖται. ἐκείνῳ δὲ τῆς ὀριστικῆς πρά-
γματικῆς, περὶ ἧς καὶ αὐτῇ ἐν ταύτῃ τὸν λόγον πέποιθεν, ἐμνημό-
νευσεν ἰδίᾳ, ἐπὶ καὶ αὐτῇ πρὸς τὴν τῶν ἀποδείξεων γενέσθαι τε καὶ
σύστασιν συντελεῖν. περὶ γὰρ ὀρισμῶν προηγουμένως ἐν τῷ ζ' τῆς
Μετὰ τὰ Φυσικά λέγει. id. ib.

100. ἐπεὶ δὲ τὸ καθόλου τριπτόν ἐστι, ἢ τὸ πρὸ τῶν πολλῶν, ἢ περὶ
6. εἰσὶν αἱ ἰδέαι αἱ παρὰ τῷ Πλάτῳ, καὶ τὸ ἐπὶ ταῖς πολλοῖς καὶ ἐν
ταῖς πολλοῖς, ἐφευρετικῶν ποῖον σηματοδοτούμενον τῷ καθόλου ἐκ τῆς
ἐμπειρίας ἐνεπαύθη τῇ ψυχῇ καὶ ἐδράμω, ἐπάγει ὡς καθόλου φησὶ

τὸ ἐν ὁ ἕτερον μὲν ἐστὶν παρὰ τὰ πολλὰ ἡγὼν τὰ μερικά. ἢ "ἢ ἐκ
παντὸς ἡρεμήσαντος τῷ καθόλου." ἡγὼν τὸ ἢ ἀντὶ τοῦ καὶ ληπτέον.
Ioh. Phil. f. 100.

ὡς γὰρ ἐπὶ τῆς μάχης διαφθορῆς συνέβη πάλαι συνηῆσαι
ταύτην ἐκ τῶν ἐπισυναχθῆναι τὴν καθ' ἑνὰ τῶν φυνάτων, ὅτω καὶ
ἐπὶ τῆς ψυχῆς γέγονεν. τῶν γὰρ ἀλόγων δυνάμεων τῆς ἡσυχῆς,
θυμῶν λέγω καὶ ἐπιθυμίας, ἀπειρατησάτων τῆς λογικῆς ψυχῆς,
συνέβη φθορᾶν τὴν τῷ καθόλου ἐνὶ αὐτῇ ἰσάν. αἶψα
ἐκ τῆς αἰδιότητος ἐπὶ αἰδιότητος ἐντυπωθέντος ἐν τῇ φαντασίᾳ,
καὶ αὐτὸς ἕτερον ταύτῃ, καὶ ὅτω πολλὰ αἰδιότητος ἐπισυναχθῆ-
12. ται, καὶ πολλὰ γέγονεν, ἐκ τῶν μνημῶν ἐμπεριεχόμενα, μὴ
ἐκ τῆς ἐμπειρίας, ὁ ἐπάγει αὐτὸς τῇ ψυχῇ, ἢ τῷ καθόλου
ἡρώδης. Ioh. Phil. f. 100 b.

100 α. τὸ δὲ "ὡς ἐπ' ἀρχὴν ἦλθεν" ἡγοῦ ἐπὶ πῶν ἐν τῇ ψυχῇ τοῖς
μνημῶν καὶ ἀδρούμενων αἶψα (ἢ γὰρ ἐπὶ τοῖς αἰδιότητος καθόλου
συνθέσθαι τε καὶ γένεσθαι, καὶ ἢ ἐπὶ τοῖς πρῶτοις καθόλου ἀφ' ὧν τῆς
ἀρχῆς καὶ τῶν πρῶτων κοινῇ λήψας) ἢ ἀρχὴν καὶ ἐπὶ τῷ φασκε-
πᾶσι εἶπε τὸν ἀριθμὸν καὶ τὴν γένεσιν καὶ ἀπαράξιν, καὶ πᾶσι
φασκεπᾶσι λέγει δὲ ἐπὶ τῇ αἰδιότητι καὶ δυνάμει τῇ ψυχῇ ἔχον
100 β. τὴν δύναμιν φυλάττειν τὰ ἀπὸ τῶν αἰδιότητων πάθος. Anonym.

f. 115 b.
100 γ. αἶψα ἐν μάχῃ προηγουμένης γένεσθαι εἰς ἑκάστην καὶ πάλαι ἕτερος ἐστὶν
καὶ πάλαι ἄλλος καὶ ἡδὴ τοσούτοι ὡς παρατάξιν καὶ ἀρχὴν τοῖς με-
ρίκοις γενέσθαι. αἶψα μείναντες ἐκ τῆς ψυχῆς τύπου συνειρημῶν καὶ
ἄλλος καὶ αὐτὸς ἄλλος καὶ τοσούτοι ἡδὴ τὸ πλεονέκτης ὡς ἡγοῦνται τὸ
καθόλου γενέσθαι. ἢ ψυχῇ ἐν αἰδιότητι αὐτῇ ἔχουσα φύσιν ὡς πᾶν
αἰδιότητων παρρησιῶν ἐπιλαμβανέσθαι τῶν ὁμοίων τύπων καὶ ἐπι-
παύεσθαι τῇ μνήμῃ συνάγουσαν τὸ καθόλου τὸ ἐν τοῖς καθ' ἕκα-
στον ὁμοίων, ὡς καὶ αὐτῇ ὡς ἡ αἰδιότης συνεπαύεται. Themist.

f. 116 b.
100 δ. ἀδιάφορα λέγει καὶ τὰ κατ' εἰδος ἰδόντα, ἀδιάφορα καὶ ὁμοῖα, 100.
ὡς ὁ Σωκράτης καὶ ὁ Πλάτων. ζῶν γὰρ ἀμφω. καὶ ὡς ἐπισυνά-
15. γεινέται τὸ εἶδος τὸ εἰδικώτατον ἐκ τῶν μερῶν, ὅπως αὐτὸς τὸ γένος
ἐκ τῶν εἰδῶν. καὶ διασαφεῖ πῶς τὸ γένος ἢ αἰδιότης ἐνεργήσῃ
ὡς μέρη τινὰ μερικά ἀδιάφορα κατ' εἶδος ἀπαξ τὸ ἐν τῷ αἰδιότητι
ἐξῆσαν ἐν τῇ φαντασίᾳ καὶ ἐνετύπωσεν, ὡς μόνον ἔχον ἀπόμορξιν
ἰδιωμάτων καὶ συμβεβηκότων τῶν, ἐξ ὧν τὰ μερικά συνεστάν
καὶ γνωρίζονται, ἀλλὰ καὶ ἀπομάσσεται τι τὸ καθόλου. καθόλου δὲ
ἐστὶν ἡ κοινότης, καθ' ἣν κοινωνοῦσιν πάντα τὰ μερικά. Ioh.

Phil. f. 100 b.
100 ε. λέγει τὴν αἰδιότητα αἰδιότητος μὴ ὡς ἂν αἰδιότης καὶ ἐπὶ τῶν 100.
καθ' ἕκαστον (τῶν γὰρ ἐν τοῖς καθ' ἕκαστον ἀπὸ τῆς αἰδιότητος αἰδι-
17. τικῇ, ἢ δ' ἀντιληψίς αὐτῇ τὸ καθόλου γίνετο). ὁ βεβηλωμένος δεῖξαι
πῶς εἴρηται, παραδειγματίζει ἐχρησάται τῇ ἀνθρώπῳ καὶ τῷ Καλλιᾷ.

100 ζ. ὡς τὸ πᾶν καὶ αἰδιότης τῷ καθόλου, ἀλλ' ὅχι ὡς ὡς 100.
αὐτὸ χωρίσαι καὶ ἀφελεῖν καὶ καθ' ἑαυτὸν γινώσκειν, ἀλλὰ συγκεχυμέ-
νον. τὸ τῷ καθ' ἕκαστον καὶ μάλλον εἰς ἐκείνῳ ἀποτετραμμένον.

100 η. ὡς τὸ πᾶν καὶ αἰδιότης τῷ καθόλου, ἀλλ' ὅχι ὡς ὡς 100.
αὐτὸ χωρίσαι καὶ ἀφελεῖν καὶ καθ' ἑαυτὸν γινώσκειν, ἀλλὰ συγκεχυμέ-
17. νον. τὸ τῷ καθ' ἕκαστον καὶ μάλλον εἰς ἐκείνῳ ἀποτετραμμένον.

100 θ. ὡς τὸ πᾶν καὶ αἰδιότης τῷ καθόλου, ἀλλ' ὅχι ὡς ὡς 100.
αὐτὸ χωρίσαι καὶ ἀφελεῖν καὶ καθ' ἑαυτὸν γινώσκειν, ἀλλὰ συγκεχυμέ-
17. νον. τὸ τῷ καθ' ἕκαστον καὶ μάλλον εἰς ἐκείνῳ ἀποτετραμμένον.

ἀλλ' ἑτέρα δύναμις ἐστὶν ἢ τῆς αἰσθητικῆς περὶ τὸ κτ' μέρος ἐπε-
γνώσεως τὸ ἐν ἐκ πολλῶν καὶ τὸ ἀδιαφορὸν ἐκ διαφόρων καὶ ταῦτ' ἐξ
ἑτέρων συνάγει, ὅσον τὸν ἄνθρωπον ἐκ Καλλίου καὶ Ἀρίστου καὶ τὸ
ζῶον ἐξ ἀνθρώπου καὶ λέοντος καὶ τὴν ὕψιν ἐκ φυτῶν καὶ ζῶον· ἀντισ-
τῶν μὲχρις ἂν εἰς ἐν παντεὶς, τὰ πολλὰ ἀναγάγῃ τε καὶ συνάγῃ
σπλ. ὡς ἐπαγωγὴ ὁ τρόπος ἔοικε τῆς συστάσεως τῷ καθόλου καὶ
τῆς γνώσεως, καθὼς λέγειν ἐπαγωγὴ πᾶς ὁ ἐκ τῶν κτ' μέρος τὸ
καθόλου κεφαλαιούμενος λόγος. ἤδη δὲ τῷ τούτῳ λόγῳ τὰ μὲν
λήμματα θήσονται αἱ αἰδήσεις (ἀρχαὶ ἢ αἰσθ.) καὶ αἰτίαι τῶν κτ'
μέρος ὑπολήφειν, τὴν δὲ καθόλου ἐπιφορὰν ὁ νῦν ποιῆσει· τότε
ἢ ἔργον ἤδη τὰ πολλὰ ἔσθ' ἐν καὶ περαινέειν τὰ ἅπτερα, ὅπερ φησὶ
Πλάτων πέρατι συνθέσασθ'· καὶ ἢ διαμετρικῶς καὶ συνθετικῶς καὶ
μεταβατικῶς καὶ ἄλλως πολυτρόπως εὐκωνότητος. Themist.
f. 14 b.

πρῶτα λέγει τὰς ἀρχὰς ἦγον τὰς ἀμέσους προτάσεις, αἱ 100 α
τῶν ἐπὶ τῇ συνάγει καὶ συνάγει τῇ ψυχῇ ἐξ ἀπαγωγῆς. ὡς ἢ ἐν
τῇ ἀπαγωγῇ γινώσκουμεν τὸ καθόλου διὰ τῶν μερικῶν, ὅτω καὶ ὁ
νῦν ἐπισυνάγει τὸ καθόλου ἢ τὰς ἀμέσους προτάσεις ἢ καὶ τὰς
ὁρισμῶν. Joh. Phil. f. 100 b.

εἰ μὴδεμία τῆς λογικῆς ψυχῆς καθ' ἃς ἀληθεύομεν ἐστὶν ἀλη- 100 α
θέστερον ἀλλ' ἢ ὁ νῦν μόνος, νῦν ἄρα εἴη ἀρχὴ τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς
γνώσεως τῶν ἀρχῶν, καὶ ἢ ἀρχὴ τῆς γνώσεως τῆς ἀρχῆς ἦγον τῶν
ἀμέσων προτάσεων. ἢ δὲ πᾶσα ἐπιστήμη ἢ δι' ἀποδείξεως γινώσκει
τὰ πράγματα ἐπιστητὰ, ἦγον ὡς ὁ νῦν γινώσκει τὰς ἀρχὰς τῆς ἀπο-
δείξεως, γινώσκει τὰ ἐπιστητὰ πράγματα καὶ ἀποδεικτά. id. f. 101.

νῦν ἐν ἀρχῇ ἐπιστήμης. καὶ ἢ μὲν ἀρχὴ τῶν ἀρχῶν γινώσκει, ἢ
δὲ πᾶσα ἐπιστήμη τῷ παντὶ ἐπιστητῷ· ὡς ἢ ἀρχὴ πρὸς τὴν ἀρχὴν,
ὅτω καὶ πᾶσα πρὸς πᾶσαν. Themist. f. 15.

Εἰς τὰ Τοπικά.

Τὴν μὲν πρόθεσιν τὴν κτ' τὴν Τοπικὴν πραγματείαν, καὶ πρὸς 15
πᾶσα τε καὶ τίνα χρησιμὸς ἐστὶ τῷ φιλοσόφῳ ἢδε ἢ μέθοδος, καὶ τί
τὸ τέλος αὐτῆς, αὐτὸς λέγει, τὸ μὲν ἀρχόμενος εὐθὺς τὸ δὲ ὀλίγον
προελθὼν, δι' ὧν γνωρίζομεν ποιεῖν ὅτι καὶ τοῖς προηγουμένως φιλο-
σοφῶν ἀξία σπουδῆς ἢ διαλεκτικῆς πρὸς τὴν εὐρεσιν τῆς ἀληθείας
αὐτῆς συντελέσσει, ὁ τέλος ἐστὶ τῆς φιλοσοφίας θεωρίας. ἡμᾶς δὲ
καλῶς ἔχει προσιδέναι ὅτι τὸ τῆς διαλεκτικῆς ἄνθος ἐκ ἐπὶ ταῦτ'
σημασμένον πάντες οἱ φιλόσοφοι φέρουσιν, ἀλλ' οἱ μὲν ἀπὸ τῆς
Στοᾶς ἐκδέχονται τὴν διαλεκτικὴν ἐπιστήμην τὴν εὐ λέγειν ὀρίσασθαι,
τὸ δὲ εὐ λέγειν ἐν τῷ τάλῳ καὶ προσήκοντα λέγειν εἶναι τιθέμενοι,
τὸτο δὲ ἴδιον ἡγουμένοι τῷ φιλοσόφῳ καὶ τῆς τελευτάτης φιλοσο- 25
φίας φέρουσιν αὐτό, καὶ διὰ τούτο μόνος ὁ φιλόσοφος κατ' αὐτὸς
διαλεκτικός. Πλάτων δὲ τὴν διαμετρικὴν μέθοδον ἐξημνῶν καὶ
θρηγκὸν αὐτὴν φιλοσοφίας λέγων, ταύτης δὲ θέμενος ἔργον εἶναι
τὸ δύνασθαι τὸ τε ἐν πολλὰ ποιεῖν καὶ τὰ πολλὰ εἰς ἐν συνάγειν,
ὅπερ ἂν εἴη ἴσον τῷ τὰ γένη δύνασθαι διαμεῖναι εἰς εἶδη καὶ εἰς τὰ ὑπὸ 30
παῦτα καὶ πάλιν τὰ ἅτομα συντιθέναι τε καὶ εἰς ἐν γένος ἀνάγειν
τε καὶ συγκεφαλαιῶσθαι, τὴν αὐτὴν ταύτην καὶ διαλεκτικὴν καλεῖ
Ἀριστοτέλης δὲ καὶ οἱ ἀπ' αὐτῶν ταῦτα περὶ τῆς διαλεκτικῆς φέ-
ρουν, ἀλλὰ τίθεντι μὲν αὐτὴν μέθοδον πᾶσι εἶναι συλλογικὴν,
ἡγουμένοι δὲ τὴν συλλογισμὸν, καθὼς συλλογισμὸς ἐστὶ, μὴδὲν ἄλλον 35
ἄλλω διαφέρειν, εἶναι δὲ αὐτῶν τὴν διαφορὰν τὴν μὲν κατ' εἶδη
τῶν προτάσεων τὴν δὲ κατ' τὸς τρόπους καὶ τὰ χήματα τὴν δὲ κατ'
τὴν ὕλην περὶ ἣν εἶναι, ὡς ἢ μὲν πρώτη διαφορὰ ποιεῖ τῶν συλλο-
γισμῶν τὸς μὲν διαλεκτικούς, ὡς γνωστὸν καλῶμεν, τὸς δὲ
ὑποθετικούς, ἢ δὲ δευτέρως τὸς μὲν τελεῖς τὸς δὲ ἀτελεῖς, καὶ 40
τὸς μὲν ἐν πρώτῳ τὸς δὲ ἐν δευτέρῳ τὸς δὲ ἐν τρίτῳ χήματι,
ὡς ἐν ταῖς Προτάσι· Ἀναλυτικῶς δὲ καλεῖται... ἢ δὲ τρίτῃ ἢ κατ'

τὴν ὕλην τὸς μὲν ποιεῖ ἀποδεικτικούς τὸς δὲ διαλεκτικούς· ὡς ἢ αἱ
τέχναι καθὼς τέχναι μὴδὲν ἀλλήλων διαφέρουσιν, παρὰ τὴν τῆς
ὕλης περὶ ἣν εἰσι διαφορὰν καὶ τὴν τῆς χρήσεως τρόπον τὴν διαφο-
ρὰν λαμβάνουσιν ὡς εἶναι τὴν μὲν αὐτῶν τέχνην τεκτονικὴν τὴν δὲ
οἰκοδομικὴν τὴν δὲ ἄλλην τινά, ὅτω καὶ οἱ συλλογισμοὶ ὁ μὲν ἐξ
ἀληθῶν τε καὶ οὐκείων τῷ προκειμένῳ καὶ πρώτῳ τε καὶ γνωριμωτέ-
ρων δευτέρως καὶ συνάγων τὸ προκειμένον συλλογισμὸς ἀποδεικτικός
ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων καλεῖται, καὶ ἀποδείξειν λέγουσιν αὐτὴν τὴν μέθοδον
τὴν διὰ τούτων συλλογιστικὴν, τὴν δὲ δι' ἐνδόξων συλλογισμῶν
διαλεκτικὴν, καὶ διαλεκτικὴν ἀκαλῶς τὴν διὰ τούτων συλλογισ- 25
τικὴν τὴν δὲ ἐκ φανομένων ἐνδόξων σοφιστικὴν, καὶ σοφιστικὴν τὴν
τούτοις χρωμένην... καὶ εἰκότως ἢ τοιαύτη μέθοδος διαλεκτικὴ
καλεῖται· ἢ ἢ ἢ διαλεκτικὴ ἀπὸ τῷ διαλέγεσθαι, τὸ δὲ διαλέγεσθαι ἐν
ἐρωτήσῃ τε καὶ ἀποκρίσει, ὁ δὲ ἐρωτῶν ἐρωτᾷ περὶ πάντες τὸ προ-
βεβλημένον ὑπὸ τῷ ἀπεκρινόμενῳ, δι' ὧν ἂν ἐκ τῆς ἐρωτήσεως
παρ' αὐτῷ πάντως λάβῃ συλλογισμὸν, καθύστερον μὲν περὶ πάντες
τὸ προτεθέντος πειρᾷ συλλογίζεσθαι, ὅκα ἐξ ἀληθῶν ἔσται συλλο-
γισμὸς· ὅτε ἢ πᾶν τὸ προτιθέμενον ἀληθές... διὸ οἱ ἐπ'
ἄλλο τι σημασμένον μεταφέροντες αὐτὴν ὅκα οὐκ εἰσὶν κατα-
χρῶνται τῷ τῆς διαλεκτικῆς ὀνόματι. τοιαύτην δὲ ὕσαν αὐτὴν
εἰκότως καὶ ἀντίστροφον φησιν ὁ Ἀριστοτέλης εἶναι τῇ ῥητορικῇ
(Rhet. 1 1), ἐπειδὴ καίανη περὶ τὰ πιθανὰ, αὐτῷ ἐνδοξῶ εἶναι
καὶ αὐτὰ ἐκ τοιαύτων· τὸ ἢ ἀντίστροφον ἀντὶ τῷ ἰσόστροφον τε καὶ
περὶ τὰ αὐτὰ σρεφομένην καὶ καταγινόμενῃ λέγει... ὁ δὲ δια-
λεκτικός τε καὶ ὁ ῥήτωρ ὁμοίως τὴν τῶν ἀντικειμένων δεῖξιν σκο-
πῶν ἔχουσι. διὸ καὶ δυνάμεις αὐτὰς καλεῖται· τὸ ἢ κυρίως δυνά-
μενόν τι τὰ ἀντικείμενα δύναται. λέγουσι μὲν γὰρ τῶν αὐτῶν δυ-
νάμεις καλεῖσθαι διὰ τὸ ἐν δυνάμει τῷ καὶ ὑπερῷ ποιεῖν τὸς χρω- 40

μήνους αὐταῖς· εἰ γὰρ πολλοὶ τὸς τοῦτους τέταρτους ἀναμέλονται ὡς πλέον
τῶν ἄλλων δυναμένους· ἀλλὰ καὶ διὰ τὸ δύνασθαι καὶ εὖ κακῶς
αὐταῖς χρῆσθαι τὸς ἔχοντας· διὰ τούτο γὰρ καὶ τῶν ἀγαθῶν τὰ ὀργα-
νικά δυνάμεις καλεῖται· ἀλλ' ὅτι καὶ ταῦτα αὐταῖς παρακολουθεῖ,
ἀλλὰ κυρίως εἰσι δυνάμεις διὰ τὸ ὁμοίως τὰ ἀντικείμενα δύνασθαι·
ὅθεν γὰρ μάλλον ὁ διαλεκτικός, καθὼς τοῦτος, τότε καὶ τὸ ἀντικείμενον
αὐτῷ συλλογίζεται, ὁμοίως δὲ καὶ ὁ ῥήτωρ... περὶ δὲ τῆς ὕψω
λογισμένης διαλεκτικῆς Ἀριστοτέλης μὲν καὶ ἐν ἄλλοις βιβλίοις πε-
πραγμένου, μάλιστα δὲ ἐν τούτοις, ἃ ἐπιγράφονται· Τονικά ἀπὸ
τῶν τόπων τῶν ἐν αὐτῇ παραδίδωσθαι ἀφ' ὧν ὁρμώμενοι δυνασθί-
μιθα περὶ πάντες τῷ προτεθέντος δι' ἐνδόξων συλλογίζεσθαι, ὡς
φησιν αὐτός. ἔστι γὰρ ὁ τόπος, ὡς λέγει Θεόφραστος, ἀρχὴ τις ἢ
ἐσχατὴ, ἀφ' ἧς λαμβάνομεν τὰς περὶ ἑκάστην ἀρχάς, ἐπιστήσαντες
τὴν διάνοιαν, τῇ περιγραφῇ μὲν ὁρισμένως (ἢ γὰρ περιλαμβάνει τὰ
κατὰ τε καὶ καθόλου, ἃ ἐστὶ τὰ κύρια τῶν συλλογισμῶν, ἢ δύνα-
ται γὰρ ἐξ αὐτῶν τὰ τοιαῦτα δεικνύσθαι τε καὶ λαμβάνεσθαι), τοῖς
δὲ καθ' ἑκάστην ἀορίστως· ἀπὸ τούτων γὰρ ὁρμώμενοι ἐξιν εὐπορεῖν
προτάσεως ἐνδόξου πρὸς τὸ προκείμενον· τούτο γὰρ ἡ ἀρχή (*). ἐξ
ἐνδόξων δὲ εἴρηκε συλλογίζεσθαι ὅτι ὅσον ὅσον τε περὶ πάντες τῷ
προτεθέντος ἐξ ἀληθῶν συλλογίζεσθαι, ὡς προείρηται. Alexander 20
Aphrodis: p. 3-5.

100. προσκείμενον τὸ "περὶ παντός" χωρίζει πως τῆς ῥητορικῆς
19. τὴν διαλεκτικὴν· ὡς γὰρ ὁμοίως περὶ πάντες προβλήματος ἢ ῥητο-
ρικῆς συλλογιστικῆς· ὅλη γὰρ μάλλον τῷ ῥήτορι τὰ ἥθικα τε καὶ πο-
λιτικά προβλήματα, ὡς προειρήκαμεν, ἃ δι' ἐνδόξων πειρᾶται καὶ
αὐτῇ ἀποδεικνύται. κοινότερον δὲ τὸ περὶ πάντες εἶπε, καθόσον καὶ
περὶ φυσικῶν καὶ περὶ ἠθικῶν καὶ περὶ λογικῶν προβλημάτων ὁ δια-
λεκτικός διαλαμβάνει. id. p. 5.

100. "ἔστι δὲ συλλογισμὸς λόγος ἐν ᾧ τεθέντων τινῶν ἑταρόν τι
25. τῶν κειμένων συμβαίνει τῷ ταῦτα εἶναι. λόγῳ δὲ τῷ ταῦτα
εἶναι, διὰ τὸ ταῦτα εἶναι." περὶ τῷ ὅρῳ τῷ συλλογισμῷ καὶ τῶν
πρὸς αὐτὸν ὑπὸ τῶν προσαπορριπτῶν εἶρηται μὲν καὶ ἐν τοῖς εἰς
τὰ Πρότερα Ἀναλυτικά ὑπομνήμασιν· καὶ γὰρ προηγουμένως καὶ ὁ
περὶ συλλογισμῶν λόγος ἐν ἐκείνοις, ἐν οἷς παραδίδωσιν ὁ Ἀρι-
στοτέλης πᾶσαν τὴν συλλογιστικὴν μέθοδον· καὶ νῦν δὲ ὅσα πρὸς
σαφήνειαν τῷ ὅρῳ φέρει, τούτων μνημονεύσομεν. ἐν γένει μὲν ὅτι
τῷ λόγῳ τὸν συλλογισμὸν ἔθετο, ἐπεὶ ὁ λόγος κατηγορούμενος τῷ
συλλογισμῷ συνωνύμως ὡς καὶ τῷ μόνῳ κατηγορεῖται· ἀλλὰ καὶ
καὶ ἄλλων κατ' εἶδος τῷ συλλογισμῷ διαφερόντων... διὰ μὲν τὸ
"τεθέντων" χωρίζει τὸν συλλογισμὸν τῶν ἄλλων λόγων ἐν οἷς ὅθεν
τίθεται, οἷος ἐστὶ καὶ ὁ διηγηματικός· σημαίνει δὲ αὐτῷ τὸ "τεθέν-
των" ληφθέντων τε καὶ συγχωρηθέντων, συγχωρηθέντων δὲ ἔσται
ὑπὸ τῷ προσδιαλεγόμενῳ, εἰ πρὸς ἄλλον ὁ συλλογισμὸς γίνεσθαι
ἢ ὑφ' αὐτοῦ, εἰ ἐφ' αὐτοῦ τις δεικνύς συλλογίζεται... ὅτι δὲ

καλῶς τῇ τεθέντων φωνῇ κέχρηται, δῆλον ἐκ τῆς μὴ εἶναι αὐτὴν
εἰς εὐδολοτεράν μεταλαβεῖν. συγχωρηθεῖν δὲ καὶ λαβεῖν ὡς πάν-
τως καταφατικά· τίθει γὰρ καὶ συγχωρεῖ ὅθεν ἦττον τῶν κατα-
φατικῶν καὶ τὰ ἀποφατικά, καὶ ὡς πάντως ὁ συλλογισμὸς καταφα-
τικῶν πάντων δεῖται ὡς τιθεμένων. δύναται τὸ "τεθέντων" ἐμφα-
νεῖν καὶ τὸ κατηγορεῖν· τίθει γὰρ κυρίως ταῦτα ἐν τῷ ὑπάρχοντι
ἢ μὴ ὑπάρχειν λαμβάνομενα· τὰ γὰρ ὑποθετικά ὡς τίθει· ἀλλ'
ὑποτίθει. δοκεῖσι γὰρ τῷ Ἀριστοτέλει ἀπλῶς καὶ κυρίως ἔχειν συλ-
λογισμοί, ὡς ἐν τοῖς Πρότεροις Ἀναλυτικοῖς δεικνυσιν, οἱ κατηγο-
ρικοί· οἱ δὲ ὑποθετικοὶ ὅχι ἀπλῶς εἰσι συλλογισμοί, ἀλλὰ μὲν
προδήκται. ὅπως δ' αὖ εἴη τῷ ἀπλῶς καὶ κυρίως συλλογισμῷ τὸν
λόγον ἀποδιδόναι. "τεθέντων" δὲ εἶπεν ἀλλ' ὡς τεθέντος, ὡς τινες
ἐξῶτον αἰτιώμενοι τὸν λόγον, ὅτι μηδὲν συλλογιστικῶς δι' ἐνὸς
τεθέντος δεικνύει· ἀλλ' ἐκ δύο τὸ ἐλάττω. ὅς γὰρ οἱ περὶ Ἀντί-
πατρον μονολημμάτων συλλογισμὸς λέγουσιν, ὅτι εἰσι συλλογι-
σμοί, ἀλλ' ἐνδοῦς ἐρωτῶν, ὡς ὅτι "ἡμέρα ἐστίν, φῶς ἄρα ἐστίν·
ἀναπνεῖς, ζῆς ἄρα." διότι γὰρ ἡμέρας ὅσης φῶς ἐστίν, ἡμέρα δὲ
ἐστίν, διὰ τούτο φῶς ἐστίν, συλλογιστικῶς δεικνύει· καὶ ὅτι ὁ ἀνα-
πνέων ζῆ, σὺ δὲ ἀναπνεῖς, διὰ τούτο τὸ ζῆν συνάγει, ἢ διότι πᾶς
ὁ ἀναπνέων ζῆ, σὺ δὲ ἀναπνεῖς· ἀλλ' ὅχι ἀπλῶς διὰ τὸ ἡμέρα ἐστίν
τὸ φῶς ἐστίν, ἀλλ' ὅθεν διὰ τὸ ἀναπνεῖς τὸ ζῆς. ἐφ' ὧν ὅτι μὴ ἐστίν
τὸ συνημμένον γνωρίζον, ὅτι ἀρκεῖ πρὸς τὸ συμπέρασμα ληφθεῖσα
μόνη ἢ πρόσληψις. τῷ γὰρ κινήσεις ἐστίν ὡς δοκεῖ ἔπειτα τὸ ὅτι
ἐστίν κενόν, καίτοι καὶ τούτο δέδεικται ὑπὸ Ἀριστοτέλους ἀληθὲς ὅτι. τῷ
ὅτι γνωρίζον τὸ συνημμένον καὶ ἐναργῆ χωρίζον, ἢ τῷ τῆς κα-
θόλου προτάσεως φανερώ, ἢ γὰρ δι' ἐνὸς τεθέντος συλλογίζεσθαι
τι σημαίνει δὲ τούτω φανερώτατον τὸ μὴ γίνεσθαι παρέλκοντα τὸν
λόγον τὸν μὲν τῷ συνημμένῳ λαμβανόμενον, τὸν εἰ ἡμέρα ἐστίν,
φῶς ἐστίν, ἀλλὰ μὴ ἡμέρα ἐστίν, φῶς ἄρα ἐστίν· καίτοι εἰ διὰ τῆς
ἡμέρας ἐστίν τὸ φῶς δεικνύει, παρέλκον γίνεται τὸ συνημμένον· τὸ γὰρ
τοῖς συλλογιστικῶς δεικνύουσιν ἐξωθεν προσθέμενον πρὸς τὴν τῷ
αὐτῷ δεῖξιν παρέλκον. ὅτι ὅτι δὲ παρέλκον ἐν τούτῳ τῷ λόγῳ δει-
κνυσιν ὅτι ἐν ἐκείνῳ λείπει, ἢ ἐνδοῦς ὁ λόγος καὶ ὁ συλλογισμὸς.
ὡς γὰρ πάντως εἰ τι ἔπεται τινι ἐξ ἀνάγκης, ἢ δὴ καὶ συλλογιστικῶς
ἔπειτα· ὡς γὰρ ἐπεὶ τὸ συλλογιστικῶς ἐπόμενον ἐξ ἀνάγκης ἔπειτα, ἢ δὴ
καὶ ὅτι ἐξ ἀνάγκης ἔπεται τινι, συλλογιστικῶς ἔπειτα· ὡς γὰρ ἀντι-
γράφεται· ἐπὶ πλέον γὰρ τὸ ἀναγκαῖον τῆς ἐν συλλογισμοῖς ἀνάγκης
ταῦτα δὲ εἰσι καὶ οἱ ῥητορικοὶ συλλογισμοί, ὅς ἐνθυμήματα λέγο-
μεν... ὅθεν συλλογισμὸς ὅτι εἴη ἂν ὁ μὴ τὴν χρῆσιν συλ-
λῶν τῷ συλλογισμῷ· τοῦτος δὲ ὁ λόγος ἐν ᾧ τὸ αὐτὸ συμπέρα-
σμα τινι τῶν κειμένων, οἷος εἰσι καὶ τῶν ἀπὸ τῆς Στωικῆς οἱ διαφο-
μενοὶ τε καὶ οἱ διαφορῶς περαινόμενοι ὑπ' αὐτῶν λεγόμενοι· διαφο-
μενοὶ μὲν γὰρ εἰσι κατ' αὐτοὺς οἱ ταῦτοι "εἰ ἡμέρα ἐστίν, ἡμέρα ἐστίν·
ἀλλὰ μὴ ἡμέρα ἐστίν· ἡμέρα ἄρα ἐστίν," διαφορῶς δὲ περαινόμε-
τες ἐν οἷς τὸ συμπέρασμα ταῦτόν ἐστι ἐπὶ τῶν λεγόμενων, ὡς
ἐπὶ τῶν ταῦτων "ἔστι ἡμέρα ἐστίν ἢ φῶς ἐστίν· ἀλλὰ μὴ ἡμέρα
ἐστίν· ἡμέρα ἄρα ἐστίν," εἰ δὲ τις λέγοι καὶ τὸς τοῦτους λόγους συλ-
λογισμῶς, ὁμοῦς αὖτε λέγοι· πῶς γὰρ ὅχι ἄρα περὶ τῆς καίμε-

(*) post ἀρχὴ codices Regii 1874 et 1917: ἀξίως δὲ τινες τὸ
πρῶτον βιβλίον μὴ Τονικά ἀλλὰ πρὸ τῶν Τόνων ἐγγράφουσιν.

νον συνάγεις ἢ ἐνδοκρυῖς λέγων· πῶς δ' ἔτι ἐν ἀρχῇ λαμβάνοντας... ἔτι οἱ διαφορέμενοι ἀσυλλόγιστοι, καθόσον ἢ ἀμφοτέρω προσλαμβάνουσιν ἢ τὸ ἐπόμενον· τί γὰρ μᾶλλον τὸ ἡγούμενον ἢ τὸ ἐπόμενον; οἱ δὲ ἐξ ἀντιφάσεως διαιρετικοὶ ἔτι ταύτην τῶν κειμένων τῶν ἐπιφύρουν ἀλλὰ τὸ ἀντικείμενον τῷ λοιπῷ λόγῳ, ὡς συμβαίνει διὰ τὸ ἕκ τούτων εἶναι τὸ διαιρετικόν, τὸ αὐτὸ γίνεσθαι τῇ προσλήψει. ἐπὶ γὰρ τῶν μὴ ἐκ τούτων διαιρετικῶν ἀσυλλόγιστος ὁ μὴ τὸ ἀντικείμενον τῷ λοιπῷ ἐπιφέρειν. ἀλλ' ἔτι λέγει τις συλλογισμὸν εἶναι τὸν ἐκ διαιρετικοῦ ἢ ἐνὸς τῶν ἐν τῷ διαιρετικῷ τὸ λοιπὸν ἐπιφέροντα· ἐπεὶ γὰρ τῷ ἐπιφερομένῳ ἐν τῷ διὰ ποσῶν διαιρετικῷ συλλογισμῷ συμβέβηκεν ὅτι ἀντικείμενον τῷ ἑτέρῳ τῶν ἐν τῷ διαιρετικῷ τῷ αὐτῷ ἢ κ' τὴν λέξιν εἶναι τῷ προστελειμένῳ, ὁ μὴ ταύτῃ ἐστι μὴδὲ κ' ταύτῃ, ἀντικείμενον τε τῷ ἑτέρῳ τῷ καταλειπομένῳ ἐκ τῷ διαιρετικῷ, ἢ ταύτῃ τῷ προστελειμένῳ, δεῖ ζητῆσαι κ' πότερον λαμβανόμενον τῶν συμβεβηκότων αὐτῷ ἢ εἰς ταύτην συνδεσθαι μὴδὲ ποιεῖ συλλογισμὸν τὸν λόγον· ὅτι γὰρ μὴ ταύτῃ ἐστιν ἀμφοῖν μὴδὲ κ' ταύτῃ αὐτῷ ὑπάρχει, ὅθλον ἐκ τῷ μὴ ἐν πᾶσι τοῖς διαιρετικοῖς τῷ αὐτῷ ἀμφοῖν ὑπάρχειν... τὸ δ' ἐξ ἀνάγκης προσκαίμενον ἐν τῷ ὅρῳ τῆς ἐπαγωγῆς χωρίζει τὸν συλλογισμὸν· ἐστὶ μὲν γὰρ ἢ ἐπαγωγὴ λόγος ἐν ᾧ τεθέντων τινῶν ἑτερόν τι τῶν κειμένων συμβαίνει, ἀλλ' ἔτι ἐξ ἀνάγκης... τὸ δὲ "διὰ τῶν κειμένων" προσκαίμενον εἴη μὲν ἂν ἢ τὸς μονολημμάτους λόγους λεγομένους ἀποκρίνον τῶν συλλογισμῶν (ὃ γὰρ διὰ τῶν κειμένων τὸ ἐπιφερόμενον αὐτοῖς δεικνύει)· λείπει γὰρ ἐν αὐτοῖς πρὸς τὴν συλλογιστικὴν δεῖξιν τὸ παραλειπόμενον, ὡς εἰρήκαμεν, ἀλλὰ ἢ τὸς παρέλκοντας· ἐν οἷς γὰρ λόγοις πρότασις τις εἴληπτο παρέλκονσα, ὅτοι ὃ διὰ τῶν κειμένων συναγών· τὸ συμπέρασμα, εἴ γε ἢ ἀφαιρεθείσης ἐκείνης ἐστὶ οἷον τε τὸ αὐτὸ συνάγεις... ἀλλ' ἔτι ἐν οἷς μὴ τὸ οἰκτεῖον συμπέρασμα ἐπιφέρει, ἄλλο δὲ τι ἐπόμενον ἐκείνῃ ἢ συμβεβηκός, ὃ δ' ὅτοι συλλογισμοί· ὃ γὰρ διὰ τῶν κειμένων, οἷον εἰ λάβῃ τις τὴν ἡδονὴν κ' φύσιν ἢ τὴν φύσιν αἰρετόν, συμπεραίνοντο δὲ τὴν ἡδονὴν ἀγαθὸν εἶναι· ὃ γὰρ τὸτο δεικνύει ἐκ τῶν κειμένων, εἰ ἢ ἐπεὶ ἐξ ἀνάγκης τῷ συναγομένῳ· τοῦτος ἢ δὲ περὶ τὸ θανάτου ὑπὸ Ἐπικυρου λόγος εἰρημένος· ὃ γὰρ ἐκ τῶν λεγουσῶν προτάσεων "τὸ διαλυθὲν ἀναιδῆται, τὸ ἀναιδῆται ὡδὲν πρὸς ἡμᾶς" συνάγει τὸ ὁ θάνατος ὡδὲν πρὸς ἡμᾶς, ὡς αὐτὸς ἡγείτο, ἀλλ' ὅτι τὸ διαλυθὲν ὡδὲν πρὸς ἡμᾶς· ἀλλ' ὡδὲ ὁ θάνατος τὸ διαλυθὲν ἐστὶν ἀλλὰ διαλυσις... τοῦτοι δὲ εἰσι λόγοι ἢ οἱ ὑπὸ τῶν ἀπὸ τῆς Στωικῆς λεγόμενοι ἀμεθόδως περαινόντες· ὃ γὰρ εἰ τὸ α' ἴσον τῷ β', ὁμοίως δὲ ἢ τῷ γ' τὸ β' ἴσον, διὰ τῶν α' τῷ γ' ἴσον ἂν εἴη δεδειγμένον συλλογιστικῶς· ὃ γὰρ διὰ τῶν κειμένων τὸ ἀναγκαῖον ἐπεὶ γὰρ τοῖς κειμένοις τὸτο διὰ τὸ ἀληθὲς εἶναι τὸ καθόλου τὸ τὰ τῷ αὐτῷ ἴσα ἢ ἀλλήλοις εἶναι ἴσα· διὸ ἐκεῖνα τε κειμένα ἢ τῷ διηρημένῳ τότε συντεθέντος ἢ συναχθέντος εἰς μίαν πρότασιν, τὴν δὲ α' ἢ γ' καὶ αὐτὰ τῷ β' ἐστὶν ἴσα, συνάγει συλλογιστικῶς ἡδὲ ἢ τὸ α' τῷ γ' εἶναι ἴσον· τοῦτον ἢ τὸ λέγον ὅτι ἡμέρα ἐστὶν· ἀλλὰ, ἢ αὐτὸς λέγεις ὡς ἡμέρα ἐστὶν· ἀληθεύεις ἄρα· ἐπεὶ μὲν γὰρ

ἢ ἐνταῦθα τοῖς κειμένοις τὸ ἐπαχθέν, ὃ μὴ διὰ ταῦτα τὸ ἀναγκαῖον ἀλλὰ διὰ τὸ τὸ καθόλου ἀληθὲς εἶναι τὸ πᾶς ὅς ἡμέρας ὄσης ἡμέραν εἶναι λέγει, ἀληθεύει· τότε γὰρ ληφθέντος, ἂν συνελή τις τὰ κείμενα εἰς μίαν πρότασιν τὴν σὺ δὲ ἡμέρας ὄσης λέγεις ἡμέραν εἶναι, συλλογιστικῶς συνάγει τὸ σὺ ἄρα ἀληθεύεις· ἐν πᾶσι γὰρ τοῖς τοῦτοις λόγοις τὸ μὲν καθόλου ἀληθὲς ὃν παραλείπει, ἢ δὲ ἑτέρα πρότασις εἰς δύο διαιρεῖτο ἢ ἢ πλείω, ὡς ἐπὶ τῷδε τῷ λόγῳ "ὁ νόμος ἀνομία ἐναντίον· ἀλλὰ ἢ ὁ νόμος ὃ κακόν· ἀλλὰ ἢ ἡ ἀνομία κακόν· ἀγαθὸν ἄρα ὁ νόμος." ἐν γὰρ τῷ τῷ παρῇ μὲν τὸ καθόλου ὃν τοῦτον "ὁ μὴ ὃν κακόν ἐναντίον ἐστὶ κακῷ, ἀγαθὸν ἐστίν," διήρητο δὲ εἰς τρία ἢ πρότασις ἢ ἑτέρα, ἔχουσα ὅτως "ὁ δὲ νόμος ὃ ἐν κακόν κακῷ ὄση τῇ ἀνομία ἐναντίος ἐστίν." ταύτης γὰρ μέρη τό τε ὁ νόμος ἀνομία ἐναντίον, ἢ τὸ ἀλλὰ ἢ ὁ νόμος ὃ κακόν, ἢ ἔτι τὸ ἀλλὰ ἢ ἡ ἀνομία κακόν. ἐκ γὰρ τῶν προειρημένων δύο προτάσεων συλλογιστικῶς συνάγει τὸ ἀγαθὸν εἶναι τὸν νόμον· ἀλλὰ ἢ ἐκ τῆς μιᾶς τῆς εἰς τρία διηρημένης. id. p. 6-10.

κοινότερον μέντοι ἢ πάντα τὸν ἐξ ἀληθῶν συλλογισμὸν ἀπό-100^α δεῖξιν λέγει· λέγει μὲν ὅτι ἐν περὶ ἀποδείξεως ἢ τῷ ἀποδεικτικῷ συλλογισμῷ προηγουμένως τε ἢ ἐπὶ πλεον ἐν τοῖς Ὑγέροις Ἀναλυτικοῖς, νῦν δὲ ἐπὶ τοσούτων περὶ αὐτῷ εἴρηκεν ἐφ' ὅσον αὐτῷ χρησίμῳ ἐστὶ πρὸς τὸ χωρίσαι τῶν ἄλλων συλλογισμῶν τὸν διαλεκτικόν· ἐστὶ δὲ συλλογισμὸς αἱ προτάσεις μὲν τῷ συμπεράσματος. id. p. 11.

διαφέρει δὲ τὸ ἐνδοξον τῷ ἀληθὲς ὃ τῷ ψευδὲς εἶναι (ἐστὶ 100^α γὰρ τινα ἐνδοξα ἢ ἀληθῆ) ἀλλὰ τῇ ἐπικρίσει· ἐστὶ γὰρ τῷ μὲν ἀληθεῖ ἀπὸ τῷ πράγματος περὶ ὃ ἐστὶν ἢ ἐπικρίσις (ὅτε γὰρ τὸτο αὐτῷ ὁμολογῇ, τότε ἐστὶν ἀληθές), τῷ δὲ ἐνδοξῷ ὃ ἀπὸ τῶν πραγμάτων ἢ ἐπικρίσις, ἀλλ' ἀπὸ τῶν ἀκρίτων ἢ τῶν τῶν ὑπολήψεων ἃς ἔχουσι περὶ τῶν πραγμάτων. id. p. 12.

εἴρηκε μὲν περὶ τῶν ἐριστικῶν ἐν τοῖς Στωικῶσι Ἐλεγγας, 100^α ἐνθα ἢ ἢ προηγουμένως περὶ τῶν τοῦτων αὐτῷ ὁ λόγος, ὁρίζεται²³ δὲ ἐνταῦθα ὁμοίως ὡς κατέτι τὸν ἐριστικὸν συλλογισμὸν· διττὸν δὲ φησιν εἶναι τὸν τοῦτον συλλογισμὸν, τὸν μὲν παρὰ τὴν ὕλην ἡμαρτημένον τὸ ἐριστικὸν ἔχοντα, ἐκείνῳ δὲ παρὰ τὸ χῆμα... ἐπιπλοῦσαι δὲ ἐστὶ τὸ ἐκ βραχείας ἐπιστάσεως ἐλεγχόμενον... ἐστὶ δὲ τις ἐριστικὸς συλλογισμὸς ὁ κ' τὸ εἶδος ἡμαρτημένους· ὅτος δὲ ἐκείνῳ ἐστὶ συλλογισμὸς ἀπλῶς ἐστίν, ἀλλὰ τὸ ὅλον τὸτο ἐριστικὸς συλλογισμὸς τοῦτος, οἷοι εἰσιν οἱ ἐν ἀσυλλογισμῷ συζυγία ἐρωτώμενοι λόγοι, οἷον... εἰ λάβῃ τις τὰ νεκρά τῶν σωμάτων κενεῖς ἢ ἀλλοῦς, ἀλλὰ ἢ τὰ αἰσθητά κενεῖς, ἢ ἐκ τούτων οἷτο δεκνύειν ὅτι τὰ νεκρά τῶν σωμάτων αἰσθάνει, ὡς ᾤετο Δημόκριτος· ὁ τοῦτος παραλογισμὸς γίνεσθαι μὲν δύναται ἢ ἐξ ἀληθῶν, ὡς περὶ ὅς προειρήκαμεν. id. p. 12 et 13.

παρὰ τῶν προειρημένων φησὶ πάντας συλλογισμούς, τὸν ἀπο-101^α δεικτικὸν ὅς ἐξ ἀληθῶν ἢ ἢ πρώτων, τὸν διαλεκτικὸν ὅς ἐξ ἐνδοξῶν, τὸν ἐριστικὸν ὅς ἐκ φασομένων ἐνδοξῶν συλλογισμῶν, ἄλλο φησὶν εἶδος εἶναι συλλογισμῶν τὸν γὰρ καθ' ἑκάστην ἐπιστήμην ἐκ

τῶν οἰκείων ἀρχῶν τῇ ἐπισημῇ γινόμενον παραλογισμόν, ὁποῖα
 φαμεν εἶναι ἐν γεωμετρίας τὰ ψευδογραφήματα. συγγενεῖς δὲ
 λόγοι ἀν γεωμετρίας ἐπισημῆς ἀριθμητικῆς (ἡ γὰρ αὕτη περὶ πο-
 σὴν, ἀλλὰ διωρισμένη), ἐστὶ δὲ ἀπολογίαν ἢ ὀπτικὴν ἢ μηχανι-
 κήν· προχωρῶν γὰρ αὕτῃ ταῖς γεωμετρικαῖς ἀρχαῖς. τὸτο δὲ τ'
 εἶδος τῶν συλλογισμῶν ὅτι τῶν προειρημένων ἐστὶν ἄλλο, δείκνυ-
 σιν ἐκ τῷ μηδὲν τῶν λόγων τῶν ἀποδεδεγμένων ἐφαρμόζειν
 αὐτῷ... ἄλλο ἄρα τι εἶδος τῶτο παραλογισμῶν ἐστίν, ὃ ὅτε δ.
 διαλεκτικὸς ὅτε ὁ σοφιστικὸς χρῆσις, ἀλλ' οἱ κ' τὰς ἐπισημῆς πεί-
 ρας χάριν τῶν περὶ αὐτὰς καταγινομένων ἢ γυμνασίας, πρὸς τ'
 διορατικωτέρως αὐτὰς γίνεσθαι τῶν ἐν αὐταῖς ἀληθῶν. id. p. 14.

101. ὅτι λήμματα αἱ προτάσεις παρὰ Ἀριστοτέλει, σημειωτέον
 14. τῷ δὲ τῷ γὰρ ἡ τὰ ἡμικύκλια περιγράφειν μὴ ὡς δεῖ ἢ γραμ-
 μὰς τινὰς ἄγειν μὴ ὡς ἀν ἀχθεῖσαν" δύναται ἢ ἀπλῶς κεχρησθῆ-
 καθόλου περὶ τὰ τοιαῦτα γινόμενων τῶν ψευδογραφημάτων, δύ-
 ναται ἢ ὡς παράδειγμα αὐτὴ εἰρηκεῖναι ψευδογραφήματος· ἐστὶ
 γὰρ κ' γεωμετρίαν ψευδογραφημάτων παρὰ τὴν μήτε τὰ ἡμικύκλια
 περιγράφειν ὡς δεῖ μήτε τὰς γραμμὰς ἄγειν ὡς ἀν ἀχθεῖ-
 σαν. id. ib.

101. ὡς ὑπογραφεῖ τῷ ἢ ἐκ ἀκριβῶς. ὅπως δὲ ἴσως εἶπεν ἦτοι
 18. ὡς μὴ ἀκριβῆς ἢ ὅρισμὸν ἀποδεδωκὸς ἐκάστῃ, ἢ μᾶλλον ὡς μὴ
 ἐξεργασμένος· αὐτὰ διὰ τὴν μὴ περὶ τούτων αὐτῷ τὴν πρόθεσιν
 εἶναι, ἢ ἐπεὶ προσέθῃται τοῖς τρισὶ τοῖς πρώτοις εἰρημένους ἐν ἄλλοις
 ἢ τὴν πειρατικὸν ὡς ἄλλον ὄντα παρὰ τὴν νῦν εἰρημένους· ἢ ὁ
 αὐτὸς ἐστὶν ὁ πειρατικὸς τῷ προειρημένῳ τῷ ἐκ τῶν περὶ τινὰς
 ἐπισημῆς οἰκείων γινόμενῳ παραλογισμῷ· ἢ γὰρ τὸ πειρατικὸν τὴν
 λόγον ἀποδίδει ἐν τοῖς Σοφιστικῶς Ἐλέγχους (c. 2) ὅπως ἀποδέ-
 δωκε "πειρατικὸν δὲ οἱ ἐκ τῶν δακτύλων τῷ ἀποκρινόμενῳ ἢ
 ἀναγκαῖον εἶναι τῷ προσπονημένῳ ἔχειν τὴν ἐπισημῆν," ὁ ἴσος
 ἀν εἴη τῷ τε "ἢ ἐκ τῶν περὶ τινὰς ἐπισημῆς οἰκείων γινόμενα
 30 παραλογισμοί" ἢ τῷ "ἢ ἐκ τῶν οἰκείων μὴ τῇ ἐπισημῇ λημ-
 μάτων." τῷ γὰρ προσπονημένῳ τὴν ἐπισημῆν ἔχειν δεῖ τὰς ἀρχὰς
 ἢ τὰ οἰκεία ἐκείνη τῇ ἐπισημῇ εἶναι ἢ κατ' ἐκείνα ἀποκρίνασθαι
 ἢ εἴη ἀν πειρατικὸς μὴ ἀπὸ τῆς τῷ ἐρωτῶντος προθέσεως λεγόμε-
 νος, ψευδογραφημάτων δὲ ἢ παραλογισμῶς ἀπὸ τῷ γενομένου. ἀλλὰ
 35 ἢ τὸ ἐνθύμημα, εἰ ἢ μὴ ἀπλῶς συλλογισμὸς ἀλλὰ βητοικός γε,
 ἐδὲ αὐτῷ ἐν μνημονεύσας εἰκότως ἀν λέγοιτο ὡς τύπος εἰπεῖν
 ἢ "ὡς τύπος" εἶπε διὰ τὴν κ' τὰς τῶν χημάτων διαφορὰς εἶδη
 γίνεσθαι συλλογισμῶν. id. p. 15.

101. τὰ γὰρ ἐνδόξα ἢ δι' ἐνδόξων δεικνύμενα κοινώριζαι τῆς ἐπι-
 23. στήμονικῆς ἀκριβολογίας· τοιαῦτα δὲ τὰ προκείμενα... λέγει
 δὲ περὶ ὀρισμῶν ἢ ἐν τοῖς Μετὰ τὰ Φυσικά, ἀλλὰ ἢ περὶ γενῶν
 ἀπάντων. ἢ ἐν τούτοις μὴ μνημονεύει, ἀλλὰ ἐπιπολαώτερον· εἰ
 γὰρ τὰ ἐν ἐκείνοις εἰρημένα ἐνταῦθα τίς μεταφέρει, ἐκβαίνοι ἀν
 τὴν ὅρον τῆς διαλεκτικῆς, ὅπως, ὡς εἶπεν, ἐξ ἐνδόξων συλλογισ-
 45 κῆς. id. p. 16.

101. πρὸς τρία φησὶν εἶναι χρήσιμον τὴν διαλεκτικὴν πραγμα-
 28. τῶν, πρὸς τε γυμνασίαν· λέγει δὲ γυμνασίαν ἦτοι τὴν γυμ-
 νασίαν ἐν τῷ διαλέγεσθαι πρὸς τινὰς· δεχόμενοι γὰρ τινὰ προβλή-
 ματα παρὰ τῶν προσδιαλεγομένων, γυμναζόμενοι πειρῶν τὴν
 παρὰ τῶν ἐνδόξων τὰς ἐπιχειρήσεις ποιοῦμενοι· ἢ γυμνασίαν
 λέγει· ἀν τὴν εἰς ἑκάτερον μέρος ἐπιχειρήσιν. ἦν δὲ σύμβολος τῇ
 5 τούτῳ εἶδος τῶν λόγων τοῖς ἀρχαίοις, ἢ τὰς συνουσίας τὰς πλαι-
 στας τῶτον ἐποιῶντο τὴν τρόπον, ὅτι ἐπὶ βαβίλων ὡς περὶ νῦν (ὅ γὰρ
 ἦν πῶ τότε τοιαῦτα βιβλία), ἀλλὰ θέσεώς τις τεθείσης εἰς
 ταύτην γυμνάζοντες αὐτῶν τὴν πρὸς τὰς ἐπιχειρήσεις εὐρετικὰ
 ἐπιχειρῶν, κατασκευάζοντες τε ἢ ἀνασκευάζοντες δι' ἐνδόξων τὴν
 10 κείμενον. ἢ ἐστὶ βιβλία τοιαῦτα Ἀριστοτέλει τε ἢ Θεοφράστει
 γεγραμμένα, ἔχοντα τὴν εἰς τὰ ἀντικείμενα δι' ἐνδόξων ἐπιχει-
 ρησιν. πρὸς δὲ τὴν τοιαύτην γυμνασίαν χρήσιμον εἶναι φησὶ τὴν
 διαλεκτικὴν· μέθοδον γὰρ τινὰ εὐρετικὴν τῶν ἐπιχειρημάτων ἔχον-
 15 τας (αὕτη δὲ ἐστὶν ἡ τῶν τόπων γνῶσις) ῥᾶον ἐπιχειρεῖν δυνατὸν
 μεθᾶ. id. ib.

ἐντεῦθεν λέγει τὰς πρὸς τὴν πολλὰς συνουσίας, οἷς δεῖ μὴ ἐν-
 30 τυγχάνειν κοινωνίας τε θήτας ἢ φιλανθρωπίας ἢ ἐπιγνώσεως
 ὠφελίμης. διὰ μὲν ἐν ἀληθῶν ἢ ἀποδεδωκῶν ἔχον τὴν κοινολο-
 γίαν πρὸς αὐτὰς· ἐδὲ γὰρ τὴν ἀρχὴν συνίεναι τῶν τούτων δὴ
 35 γὰρ, ἀλλ' ἐδὲ μανθάνειν ὑπομένον· διὸ ἐδὲ ὠφελὲς δύναται
 ἀν ὑπὸ τινος τῶν τούτων, ὡν γε τὴν ἀρχὴν μὴδὲ συνίεναι δύναται
 εἰ δὲ διὰ τῶν ἐνδόξων ἢ δοκούντων ἢ αὐταῖς ἐκείνοις τὰς πρὸς τὴν
 πολλὰς συνουσίας ποιούμεθα, παρακολουθεῖν τε ἀν τοῖς λεγομένοις
 ἢ ῥαδίως μεταβιβάζοντο διὰ τῶν τούτων λόγων, εἰ τι μὴ εἴην
 40 ὁρθῶς τιθέμενοι. id. p. 17.

κ' φιλοσοφίαν δὲ ἐπισημῆς εἶπε τὴν φυσικὴν, τὴν ἠθικὴν, 101.
 τὴν λογικὴν, τὴν μὲν τὰ φυσικά· οἱ γὰρ δυνάμενοι τὰ πιθανὰ 34
 πρὸς τὰ ἀντικείμενα συντελούντα διορᾶν ἢ εἰς ἀμφοτέρω ἐπιχει-
 ρεῖν ῥᾶον ἀν εὐρίσκουσιν ἐν ποτέρῳ αὐτῶν μέρος τῆς ἀντιφάσεως
 35 τὴν ἀληθῆς ἐστίν. id. ib.

προσέπων πρὸς τρία ταῦτα χρήσιμον εἶναι τὴν διαλεκτικὴν, ἢ 101.
 ἐκθέμενος τινὰ, προσέθῃσι τοῖς τρισὶ ἢ τέταρτον, ἦτοι ὑποδιαίρειναι 36
 τινὰ τῷ τρίτῳ ποιούμενος (ἦν δὲ τούτῳ πρὸς τὰς κ' φιλοσοφίας
 ἐπισημῆς· εἰ γὰρ περὶ τὰ πρῶτα τῶν περὶ ἐκάστην ἐπισημῆν, εἴη
 ἀν ἢ πρὸς τὰ κ' φιλοσοφίαν πρῶτα) ἢ προσέθῃσι ὡς ἄλλο τούτο
 παρὰ τὰ προειρημένα· ἐστὶ δὲ ὁ προσέθῃσι· χρήσιμον φησὶν εἶναι
 τὴν διαλεκτικὴν ἢ πρὸς τὰς αὐτὰς ἐκάστην ἐπισημῆν ἀρχὰς· περὶ
 γὰρ τῶν οἰκείων ἀρχῶν ἐδόξα τῶν ἐπισημῶν οἷα τε λέγειν διὰ τὴν
 40 δεῖν μὲν, εἰ ἐπισημονικῶς λέγοι περὶ αὐτῶν ἢ δεινότητι, ταῦτα ἐκ
 πρώτων αὐτῶν δεικνύειν (τοιαῦτα) γὰρ αἱ ἐπισημονικαὶ τε ἢ ἀπο-
 δεικτικαὶ δειξεις, μὴδὲν δὲ ἔχειν τῶν ἀρχῶν πρῶτον. τὰς ἐν δεο-
 μένας τῶν ἀρχῶν τῶν κ' τὰς ἐπισημῆς συστάσεως τινος τῷ μὴ
 δύνασθαι δεικνύειν δι' ἀληθῶν τε ἢ πρώτων, ἢ δι' ἐνδόξων τῶν
 45 δεῖ δεικνύειν τε ἢ πιστεύειν· τὸ δὲ διὰ τούτων συλλογίζεσθαι δια-
 λεκτικῆς ἴδιον· ἴδιον δὲ αὐτῆς ἢ ὁ δὲ ἐπαγωγῆς τὸ προκείμενον
 σύστημα, ὡς προῖον ἐρεῖ, μάλιστα δὲ τὸ πᾶν ταῖς ἀρχαῖς δι'
 ἐπαγωγῆς περιγίρει· ὡς διαλεκτικὸς ἐν περὶ τῶν ἀρχῶν τῶν
 ἴδιον δὲ ἐπισημῶν ἐρεῖ, ἢ ὁ διαλεκτικὸς ὑπὲρ αὐτῶν· εἰ δὲ πρὸς

πρῶτα τὰς ἀρχὰς τὰς ἀπὸ ἐκείνης ἐπιστήμης ἐστὶ χρήσιμος, αὐτὴ δὲ, ὡς εἶπε, καὶ πρὸς φιλοσοφίαν τε καὶ τὰς ταύτης ἀρχάς, παρε-
 φορεῖται καὶ ταύτῃ τὴν χρησίμην. καὶ ὕτως ἂν δύναιτο καὶ τὴν τέταρτον
 αὐτοῦ ὑπόθεσιν τῇ πρὸς φιλοσοφίαν χρησίμῃ, προσκείσθαι δὲ αὐτῇ
 ὅτι ὁμοίως φιλοσοφία, καὶ τὸτο καὶ πρὸς ἄλλας ἐπιστήμας ἐστὶ
 χρήσιμος ἢ διαλεκτική. καὶ αὐτὸς δὲ πολλάκις δεικνύς τινα τῶν
 καὶ φιλοσοφίαν προσήλθοντι τὸ λογικῶς, λέγων διαλεκτικῶς, ὡς
 θεωρούμενα τινῶν τῶν καὶ φιλοσοφίαν καὶ κοινῶν δαξέων. . . ὅτι δὲ
 διαλεκτικῶς ἐστὶ περὶ ἀρχῶν λέγειν, ἐντεῦθεν δῆλον ἂν γένοιτο. ὁ
 γεωμετρικὸς τίθεται μὲν ἐν ταύτῃ ἀρχαίς καὶ τὴν ἐπιφάνειαν μὲν εἶναι ὁ
 μέγας καὶ πλατὺς, ἔχει μόνον γραμμὴν δὲ μικρὸς ἀπαστὺς, ση-
 μείων δὲ τὸ μέρος, εἰδέναι. ἐνίστανται δὲ πρὸς ταῦτά τινες λέγοντες
 κατὰ τὴν μέγεθος δύνασθαι διαστήματα δύσχειν μόνον, ἐτι δὲ ἦττον
 ὅτι ἄλλα μὴδὲ σημεῖον τι ὅπως εἶναι. μὴδὲν γὰρ εἶναι ὁ μήτε
 ἀφανίζοντο μὴδὲ τι μήτε προσιδέμενον αὐτοῖς, ὡς ὁ Ἑλεάτης
 Ζήνων εἰλεγε. ἀδιαστάτη γὰρ μὴδὲ φαντασίαν τινὰ δύνασθαι λα-
 βεῖν. γεωμετρικῶς μὲν ὅτι οἷον τέλει τὸτο ὡς ὁ δὲ δειξάι, ὁ δὲ
 διαλεκτικῶς ἂν ἐπὶ ὁρίῃ δι' ἐνδόξων αὐτὰ συστήσαι. λαβὼν γὰρ
 ἑκάστην τὴν ἐπιφάνειαν ἀέρας εἶναι τὸ σῶμα, καὶ τὴν πέραν
 αὐτοῦ ἄλλοι ἐστὶ πέραν καὶ τὰτο τῇ ἐπαγωγῇ συστήσαι, συνάγει
 τὴν ἐπιφάνειαν ἄλλο εἶναι σῶμα, καὶ τὴν τριχὴ διαστήσαι.
 εἰ δὲ ἄλλη, ὅτι οὐκ ἔστιν ἡ ἐκείνη διαστήσαι τρεῖς. ἢ γὰρ ἂν
 ἔτι καὶ αὐτὴ τῷ σώματι. id. p. 17.

101 b. τὸτο δὲ ἴδιον καὶ μάλα οὐκ εἰς τῆς διαλεκτικῆς ἐστὶν. τὸ
 2. ἐξ ἐνδόξων συλλογίζεσθαι εἶπεν, ἦτοι διὰ τὴν ῥητορικὴν, ἐπειδὴ καὶ
 αὐτὴ διὰ ταύτων, καὶ ὅτι καὶ ὁ φιλόσοφος παρὰ ταῦτων δει-
 κνύσι τινα, ὡς προείρηται. . . "ἐξεταστική" δὲ ἀντὶ τῷ ζητητικῇ
 καὶ ἐνχειρηματικῇ. id. p. 19.

101 b. ἀναμέμνηται τὴν ἱατρικὴν καὶ τὴν κυβερνητικὴν τε καὶ δια-
 6. λεκτικὴν ἦτοι ὅτι ἐνέστιν αὐταῖς καὶ εὖ καὶ κακῶς χρῆσθαι, ἢ μάλλον
 ὅτι συζητῶντες ὡς καὶ ὡς ὡς μὴδὲν προέειπεν, ἀλλὰ δεῖ καὶ
 αὐτοῖς συνένεσθαι αὐταῖς πρὸς τὸ ἀρμόσασθαι τε πρὸς τὰ προσ-
 κείμενα καὶ τὰ γινόμενα τε καὶ λεγόμενα ὡς ταχθέντα
 χρήσιμα. ἢ διανόμεις κοινότερον τὰς τέχνας αἰστανεῖ ἔξαις ἑλε-
 γων αὐτὰς, καὶ ἂν τῶν ταύτων τεχνῶν, κατέστι τῶν συζη-
 35. τῶν. id. 18.

101 b. ἔφατο δὲ μὲν πρὸς πόσιν τε καὶ ποῖα. εἰρημένον περὶ τῶν προβλη-
 12. μάτων, ὡς εἶρε. περὶ γὰρ τίνος προκειμένου προβλήματος ὁ δια-
 λεκτικὸς τὴν λέγον κινεῖ καὶ τὴν συλλογισμὸν ποιεῖ. δεῖ ὅτι εἰδέναι
 πόσιν τε καὶ ποῖα ἐστὶ τὰ γένη τῶν προβλημάτων τῶν διαλεκτικῶν.
 τὸ δ' ἐκ τῶν περὶ τῶν προτάσεων. ὅτι ἀπλῶς δὲ σημαίνει ἂν
 τὸ ἐκ τῶν περὶ τῶν προτάσεων, ἀλλὰ λέγει ἂν καὶ ἐπὶ τούτων τὸ
 ἐκ πόσιν καὶ πίνων. ὅ γὰρ ἐκ πόσιν προτάσεων ὁ διαλεκτικὸς συλ-
 λογισμὸς. ἂν ὅτι εἰδῶμεν τὰ τε προβλήματα τὰ διαλεκτικὰ
 πόσιν ἐστὶ καὶ ποῖα, "πόσιν" μὲν τῶν γένει δηλονότι, "ποῖα" δὲ ἀντὶ
 45. τῶν τίνα (εἰδῶμεν γὰρ οἷα τίνα ἐστὶ τὰ γένη τῶν προβλημάτων ὁ
 μόνον εἰδῶς ὅτι τέσσαρα), εἰδῶμεν δὲ καὶ τὰς προτάσεις, ἐξ ὧν
 οἱ πρὸς τὰ τοιαῦτα προβλήματα γίνονται συλλογισμοί (λόγους γὰρ

ἂν λέγοι τὸς συλλογισμὸς καὶ τὰς ἐπαγωγὰς καὶ γὰρ ὁ ἐπαγωγὸς
 λόγος διαλεκτικῶς, ὡς εἶρε), πρὸς δὲ ταῖς εἰς εἰδήμεν καὶ ταῦτα
 δι' ὧν οἷον τέ ἐστιν εὐπορεῖν τούτων (λέγει δ' ἂν τὸτο ἦτοι καὶ περὶ
 τῶν προβλημάτων καὶ τῶν προτάσεων, ἐπεὶ μὴ πᾶν πρόβλημα
 διαλεκτικόν ἀλλὰ καὶ τὸ ταῦτον οἷον εἶρε προελθόν, ἢ περὶ τῶν
 προτάσεων δι' ὧν οἱ συλλογισμοὶ μόνον λέγει τὸ "πῶς τούτων
 εὐπορήσομεν." ἐν γὰρ τῇ τῶν προτάσεων εὐπορίᾳ τὸ πλείον τὸ
 συλλογίζεσθαι. ἢ λέγει ἂν τὸ "καὶ πῶς τούτων εὐπορήσομεν" περὶ
 τῶν διαλεκτικῶν λόγων, κατέστι τῶν τε συλλογισμῶν καὶ τῶν ἐπα-
 γωγῶν εἴημεν ἂν θεωρημένοις ἐκ τίνων ἢ μεθόδους ἐστὶν ἢ δια-
 λεκτικῇ. ὅτι γὰρ τὸτο λέγειν δοκεῖ διὰ τὸ "καὶ πῶς τούτων εὐπορή-
 σομεν" (τῶν γὰρ λόγων περὶ ὧν προείρηκεν, ἀλλ' ὅτι τῶν προβλη-
 μάτων τε καὶ προτάσεων), δηλοῖτο ἂν ἐκ τῶν μὲν τὸ εἶπεῖν αὐτὸν
 περὶ τῶν προβλημάτων τῶν διαλεκτικῶν καὶ τῶν προτάσεων, καὶ
 τί ἐστιν ἑκάτερον αὐτῶν ἐπιδείξαι, ὅτι πᾶν τὸ διαλεκτικόν πρό-
 βλημα, ὁμοίως δὲ καὶ πρότασις, ἢ περὶ τίνος τῶν πρὸς αἴρεσιν καὶ
 φρεσὶν τὴν ἀναφορὰν ἔχοντων ἐστὶν ἢ περὶ τίνος τῶν πρὸς ἀλή-
 θειαν καὶ γνῶσιν ἢ περὶ τίνος τῶν συνεργῶν πρὸς τι τούτων, λέγειν
 αὐτὸν "τὰ δὲ ὅργανα, δι' ὧν εὐπορήσομεν τῶν συλλογισμῶν, ἐστὶ
 τέσσαρα" (p. 105. a 21). τὸτο γὰρ εἰρηκεῖν δοκεῖ ἀποδοῦν πρὸς τὸ
 "καὶ πῶς τούτων εὐπορήσομεν." διὰ γὰρ τῶν ὀργάνων καὶ τῶν τύπων
 ἢ τούτων εὐπορία. ἢ καὶ ἢ τῶν προτάσεων τε καὶ προβλημάτων εὐπο-
 ρία εἰς τὴν τῶν συλλογισμῶν εὐπορίαν συντελεῖ, ὡς εἶρε καὶ αὐτὸς
 προελθόν. δύναται δὲ τὸ πρῶτον ὅτι θεωρητέον ἐκ τίνων ἐστὶν ἢ με-
 θόδους. ἔστιν τῶν πρῶτον ὅτι θεωρητέον ἐκ τίνων ἂν τις διαλεκτικὸς
 γένοιτο. ὅ γὰρ εἰδῶς ἐν τίσιν τῇ διαλεκτικῇ τὸ εἶναι, εἶδε καὶ διὰ τίνων
 ἂν διαλεκτικὸς τις γένοιτο. id. p. 20.

τὰ τοιαῦτα τε καὶ τοιαῦτα εἶναι τὰ διαλεκτικὰ προβλήματα 101 b
 καὶ μὲν αἰστανεῖ λαμβάνει τὴν ἐξ ἐπαγωγῆς, ὅτι ἐκ πᾶν πρόβλημα καὶ 17.
 πᾶσα πρότασις τούτων τι σημαίνει καὶ μὴδὲν παρὰ ταῦτα ὑπὸ πρό-
 βλημάτων τινος δηλοῖ, εἴη ἂν ταῦτα τε καὶ τοιαῦτα γένη τῶν
 προβλημάτων. πειράσει δὲ αὐτὸν προελθόν δειξάι καὶ διὰ συλλο-
 γισμῶν. ὁ μὲν ὅτι αὐτὸς τίθηται, ἔρμεν ὅτι καὶ αὐτὸς αὐτὸ μνη-
 μονεύει, ἐνεστὶ δὲ καὶ ὅτι συλλογισαῖ. id. p. 21.

διὰ τί δὲ ἡ διαφορὰ γενική; ὅτι ἐν τῇ εἰσὶ ἐστὶ τούτων ὅ κα- 101 b
 18. τηγορεύει, ὡς περὶ καὶ τὸ γένος, καὶ ἐστὶν ἀμφω συμπληρωτικά τῷ
 εἶναι ἐκείνου ὧν ἐστὶν οὐκ εἶναι. αὐτὴ τε καὶ ἐπὶ πλέον ἐστὶ καὶ αὐτὴ, καὶ
 καὶ πλείονων καὶ καὶ τὸ εἶδος διαφέροντων κατηγορεῖται. μόνον γὰρ τῷ
 μὴ ἐν τῷ τί ἐστὶ κατηγορεῖται ἢ διαφορὰ τῷ γένος διαφέρει, ἐπεὶ
 ἢ διαφορὰ δοκεῖ καὶ καθ' αὐτὴν λαμβανομένη τῷ εἶδος εἶναι μάλο-
 λος, ἀλλ' ὅτι τὸ συναμφοτέρως δηλωτικῇ ἐν οἷς ἐστὶ τὸ ὑποκείμενον
 ταύτων, τὸ δὲ γένος τὸ συναμφοτέρως. id. p. 22.

ἦτοι τὸτο λέγει, ὅτι μὴδεὶς ὑπολαμβάνειν λέγειν ἡμᾶς ὅτι 101 b
 26. αὐτὰ τὰ ὀνόματα τὰ βηθέντα προβλήματα ἐστὶν, ἐπεὶ εἰπομεν ὅτι
 τέσσαρα τὰ πάντα συμβαίνει γενεῶν προβλήματα, ἢ ὅρον ἢ ἴδιον
 ἢ γένος ἢ συμβεβηκός. ὅ γὰρ οἷον τε ὄνομα ἢ πρόβλημα ἢ πρότα-
 σιν εἶναι. ἢ ἐστὶ τὸ λεγόμενον ὅτι μὴδεὶς ὑπολαμβάνειν τὸν ὄρι-
 σμὸν ἀπλῶς βηθέντα ἢ τὸ ἴδιον ἢ τὸ γένος ἢ τὸ συμβεβηκός ἢ

προβλημα ἢ πρότασιν εἶναι διαλεκτικὴν· δεῖ γὰρ αὐτοῖς ποιάς συντάξεώς τε καὶ προφοράς, ἵνα γένῃ προβλημα ἢ πρότασις. id. p. 23.

101^a 23. λέγει δὲ περὶ προτάσεως τῆς διαλεκτικῆς· αὕτη γὰρ ἐρωτή-
σις ἐστίν. τῷ δὲ τρόπῳ τῷ τῆς ἐκφοράς φησὶν αὐταῖς εἶναι τὴν
διαφορὰν· τῆς γὰρ ἀντιφάσεως ἂν μὴ τὸ πότερον προτάξωμεν, πρό-
βλημα, οἷον πότερον ὁ κόσμος σφαιροειδὴς ἐστίν ἢ ὄχι; ἂν δὲ τὸ
ἄρα, πρότασις, οἷον ἄρα γε ὁ κόσμος σφαιροειδὴς ἐστίν ἢ ὄχι; ὁ
ὅ προσέθηκεν ἐλλειπότερον εἰπὼν. ἐστὶ δὲ ἡ ἐξέθετο διαφορὰν
προβλήματός τε καὶ προτάσεως κατὰ τινα χρῆσιν καὶ συνθήκην· καὶ
γὰρ τῷ προβλήματι ἐφαρμύζει ὁ τῆς προτάσεως τῆς ἐν ἐρωτήσει
λόγος· ἐρωτήσις γάρ ἐστι τῆς ἀντιφάσεως, καὶ ἐρωτήσις ἐξ ἧς δι-
δοῖ τῷ ἀποκρινομένῳ ἑλέσθαι ὁπότερον βύλει μέρος τῆς ἀντιφά-
σεως· τοῦτων δὲ καὶ τὸ προβλημα. ἢ διαφέρει ἂν ὅτι ἡ μὲ ἐρω-
τήσις ἀποκρίσεώς ἐστι αἰτήσις τῷ ἑτέρῳ μορίῳ τῆς ἀντιφάσεως, 15
τὸ δὲ προβλημα οὐκ ἀποκρίσεως ἀλλὰ δείξεως τῷ ἑτέρῳ μορίῳ τῆς
ἀντιφάσεως αἰτήσις ἐστίν· διὸ καὶ δοκεῖ πυσματικῇ μὲ ἐρωτήσει τὸ
προβλημα ἐοικέναι (αἰτήσις γὰρ κατασκευῆς ἐστὶ καὶ δείξεως καὶ δια-
λεκτικῷ λόγῳ), διαλεκτικῇ δὲ ἐρωτήσει ἢ πρότασις. ἂν δὲ τις
τὴν βύλην διακρίνει τῷ τὸ μὴ προβλημα τὴν ἀντίφασιν ἐρωτῶν
τὴν δὲ πρότασιν τὸ ἕτερον μέρος τῆς ἀντιφάσεως, ἐπεὶ καὶ αὐτὸς
ὕτως εἶπεν (ἐπὶ μὲ γὰρ τῷ προβλήματι εἶπεν "πότερον τὸ ζῦον πε-
ζὸν ὁππότεν ὁρισμὸς ἐστὶν ἀνθρώπου ἢ ὄχι;" προαίτις καὶ τὸ "ἢ ὄχι" ἐπὶ
δὲ τῆς προτάσεως ἡμέτερον μόνον τῷ ἑτέρῳ, εἰπὼν "ἄρα γε τὸ ζῦον
γένος τῷ ἀνθρώπῳ;" ἐλλειπῶς εἰπὼν), ἀντὶ τούτου τις αὐτῶν 25
διαφορὰν λέγει, πῶς ἐστὶ ἕκαστος τῆς διαλεκτικῆς προτάσεως
ἐρωτήσις ἀντιφάσεως, ὅν ἀποδίδωσιν αὐτῆς ὅρον αὐτῆς; ἀλλ'
ὅθεν τῷ τρόπῳ μόνον ἐπὶ γένεσιν αὐτῶν ἢ διαφορὰ, εἴγε τὸ μὴ πρό-
βλημα καὶ ἀντίφασιν περιέχει, ἢ δὲ πρότασις τὸ ἕτερον μέρος τῆς
ἀντιφάσεως. id. ib.

101^b 39. πρῶτον περὶ τοῦ ὁρισμοῦ τὸν λόγον ποιεῖ· τελειότερον γὰρ ὁ
ὁρισμὸς καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῷ ἔχων· καὶ γὰρ τὸ γένος ἐν τῷ ὄρῳ καὶ
τὸ ἴδιον καὶ τὸ ὑπάρχον, τούτοις δὲ συμβεβηκός· τούτω γὰρ ὁρίζεσθαι καὶ
ταῦτα, καὶ τί ποτε σημαίνει τὸ ὄνομα, ὁ ὁρισμὸς ἀποδίδωσι.
μετασθένει δὲ τὸ τῷ ὁρισμῷ καὶ ὅρου ὄνομα ἀπὸ τῶν ὅρων τῶν ἐπὶ 35
τῶν χωρίων, οἷς περιγράφουσιν αὐτὰ καὶ τῶν ἄλλων χωρίζουσιν.
ὅτι εἰ ὁρισμῷ δὲ ὁρισμὸν ἀποδίδωσι, διὰ τούτου εἰς ἀπειρον προελεί-
σεται· πάντες γὰρ ὁρισμοὶ, καθὼς ἐστὶν ὁρισμὸς, ὅπως ἔστιν λόγος, καὶ
ὅτι ἄλλος ἄλλος. λόγον δὲ φησὶν εἶναι τὸν ὁρισμὸν τὸν τὸ τί ἦν εἶναι
σημαίνοντα, ὁ μόνον τῷ λόγῳ ὑπάρχει. τούτω δὲ τὸ τί ἦν εἶναι 40
ὡς ὀνομαστικὸν μὲ συλλαβῶν ἐξανήνοχε, σημαίνει δὲ ὁ τὸ τί ἐστὶ τὸ
εἶναι σημαίνων τῷ ὁρισμῷ, τούτῳ λόγος ἐστὶ δὴλωτικὸς τῷ τί ποτε
ἐστὶ τὸ εἶναι ἐκεῖνον ὅστις ὅρος. τῷ γὰρ "ἦν" ὅχι ὡς τὸ παρελθόν-
τος χρόνου δηλωτικῷ κέκληται νῦν, ἀλλὰ ἀντὶ τῷ ἔστιν. συσθῆς δὲ
ἢ τοιαύτη ἐστὶ χρῆσις· ὁ γὰρ λέγων "τούτω ἦν" ἴσον λέγει τῷ τούτω 45
ἐστὶ, τῷ ἦν ἀντὶ τῷ ἔστι χρωμένους, καὶ ὁ λέγων "τίς ἦν ὁ κόπτης
τὴν θύραν;" ἀντὶ τῷ τίς ἐστὶ ὁ κόπτης τὴν θύραν; λέγει γὰρ ὅρος
τὴν ὕσταν, καὶ ἐν ᾧ ἐστὶν ἐκείνῳ τὸ εἶναι, τούτω δηλοῦν, ὅτι συμβεβη-

κός τι ὅθεν παρεπόμενον ἄλλως. πλείονων γὰρ ὄντων τῶν ὑπαρχόν-
των ἐκείνῳ, ὁ ὅρος τὸ εἶναι ἀποκρίνεται, ὅτι ἄλλα μόνον δηλοῖ ταῦτα
τῶν ὑπαρχόντων οἷς ὁρίζεσθαι καὶ ἐν οἷς ἐστὶν αὐτῶν τὸ εἶναι καὶ καθὼς
διαφορὰν τῶν ἄλλων ἐστὶ τούτω ᾧ εἶναι λέγει. ὁ μάλιστα δὲ ὅθεν
ἐκ περισσοῦ τῷ "ἦν" τὸ "εἶναι" προσκαίρει, ἀλλὰ ἀποκρίνεται. αἱ
γὰρ τὸ ἦν τὸ ἐστὶ σημαίνει, εἴη καὶ ὁ λόγος ὁ τὸ τί ἦν σημαίνων ὁ
αὐτὸς τῷ λόγος ὁ τὸ τί ἐστὶ σημαίνων, δηλοῦν ὅτι τὸ προσημαίνον
πράγμα ὁ ἀποδίδωσι. ἀλλὰ εἰ ταῦτα, πᾶς δὲ τῶν ἐν τῷ τί ἐστὶ κα-
τηγορουμένων τῷ προκειμένῳ ἔχων τὸν λόγον ὁρισμὸς αὐτῷ ἔστιν
ἐν τῷ τί ἐστὶ δὲ κατηγορεῖ τῶν εἰδῶν τὰ γένη· συνωνυμῶς γάρ
ὁ ἐν τῷ γένει ἄρα τὸ εἶδος τιθεὶς λόγος εἴη ἂν ὁρισμὸς τῷ εἶδους
δηλῶν τὸ τί ἐστίν· ὅπερ οὐκ ἀληθές. οὐκ ἄρα αὐταρχεῖ τὸ ἦν, ὡς
τινες ἡγῶντο, ὡς δοκεῖ πρῶτος μὲν Ἀντιφθένης εἶναι, εἰτα δὲ καὶ τῶν
ἀπὸ τῆς Στωικῆς τινέων, ἀλλὰ εὐλόγως τὸ εἶναι προσκαίρει. ὁ γὰρ τί
ἐστὶ τὸ εἶναι αὐτῷ δηλῶν λόγος οὐκ ἔστιν ὁ τὸ γένος ἢ ἄλλο τι τῶν ἐν
τῷ τί ἐστὶν κατηγορῶν αὐτῷ· ὁ γὰρ τούτῳ ἐστὶ τὸ εἶναι τῷ εἶδει τὸ γέ-
νος αὐτῷ κατηγορεῖσθαι, ὅτι μὴ ταυτόν ἐστὶ τὸ εἶδος τῷ γένει τῷ
αὐτῷ. καὶ ἔστιν ἴσον τὸ εἰρημένον τῷ λόγῳ ὁ τῆς τῷ πράγματός
ὑσίας δηλωτικῆς, καὶ καθὼς ἐστὶν αὐτῷ τὸ εἶναι. οἱ δὲ λέγοντες
ὅρον εἶναι λόγον καὶ ἀναλυσιν ἀπαρτιζόντως ἐκφερόμενον (ἀναλύ-
σιν μὲν λέγοντες τὴν ἐξάφην τῶν ὁρισμῶν καὶ κεφαλαιωδῶς, ἀπαρτι-
ζόντως δὲ τὸ μήτε ὑπερβαλλέν μήτε ὑποδύν) ὅθεν αὖ λέγουσιν τὸ
ὅρον διαφέρειν τῆς τῷ ἴδιῳ ἀποδόσεως· λόγος γὰρ καὶ τὸ ζῦον γε-
λαστικόν, καὶ ἀπερίττως τε καὶ ἀελλειπῶς σημαίνει τὸν ἀνθρώπον
(ὅτε γὰρ ἐπὶ πλεονέστερον ἐπὶ διακρίσει ἐστὶ τῷ ἀνθρώπῳ). ἀλλὰ πλείον
ὁρισμῷ ὁ διὰ τῷ ἴδιῳ λόγῳ ἀποδιδόμενος διαφέρει, ὅτι μὴ σημαί-
νει ἐν τίνι ἐστὶ τὸ εἶναι τῷ ἀνθρώπῳ. ὅτι γὰρ μὴ ἐν τῷ γελαστικῷ
τῷ ἀνθρώπῳ τὸ εἶναι, ὅλον ἐκ τῷ τῶς καθὼς ἐστὶν ἕκαστος ἐνερ-
γείας ταῦτα τελειῶν αὐτό. οὐκ ἔστι δὲ τελειότης ἀνθρώπου τὸ
30 γελαῖν. id. p. 24.

ὁρισμὸς δὲ λέγει προβλήματα εἶναι καὶ ἐν οἷς ζητεῖται εἰ τούτω 102^a
τούτω ταυτόν, οἷον εἰ ταυτόν αἰσθησις ἐπιστήμη ἢ ἕτερον, καὶ πότε-
ρον ταυτόν ἀκολασία καὶ ἀκρασία ἢ ἐγκράτεια καὶ σωφροσύνη ἢ ὄχι.
καὶ τῷ καὶ ταῦτα ὁρισμὸς εἶναι τὴν αἰτίαν ἀποδίδωκε· διότι γὰρ ἐν
τοῖς περὶ τῶν ὁρισμῶν προβλήμασι, πότερον τὸ αὐτὸ ὁ ἀποδοθεὶς
ὁρισμὸς σημαίνει καὶ τὸ ἀνθ' ὃ ἀπεδόθη ὀνόματος ἢ λόγου ἢ ἑτέρου,
ἢ πλείον γίνεσθαι ζήτησις· τὸ γὰρ ὁρισμὸν πρῶτον δεῖ τὸ ταυτόν
ἔχειν. id. p. 25.

λέγει γὰρ τὸ ταυτόν, ὡς ἐλάχιστον προσελθὼν δείξει, πλεοναχῶς, 102^a
καὶ ὅτε τὸ τῷ γένει ταυτόν ὅτε τὸ τῷ εἶδει ὁρισμὸς, ἀλλὰ ὅθεν τὸ τῷ
ἀριθμῷ πάντως· ὅτι τε ὅν τὸ ταυτόν χρήσιμον πρὸς τὰ ὁρισμὰ
προβλήματα δέδεικε, καὶ ὅτι μὴ πάντῃ ταυτόν ἐστὶν ἢ τε περὶ ταύτων
ζήτησις καὶ ἢ περὶ τῶν ὁρισμῶν. ὁ γὰρ ἐπεὶ ταυτόν ἐστὶ τὸ ὁρατόν τε
καθ' αὐτὸ καὶ χρώμα καὶ ἀκυστὸν καὶ ψόφος, καὶ χυμὸς ὁμοίως καὶ
γευστόν, διὰ τούτου ἢ τῷ χρωμάτος ὅρος ἐστὶ τὸ καθ' αὐτὸν ὁρατόν,
ἢ ὡς τινες ὁρίζονται, τὸ ἴδιον ὕψους αἰσθητὸν· ὁ γὰρ καθὼς χρώμα καὶ
καθὼς ψόφος τοιαῦτά ἐστιν, ἀλλὰ καὶ τὴν γεύσιν τὴν πρὸς τὸν αἰσθα-
νόμενον αὐτό. ταῦτα εἰπὼν περὶ τῶν ὁρισμῶν ὡς πρὸς τὴν προ-

103^a 20. τὸ διὰ τὸ ἔχειν τινα ὁμοιότητα ἐπὶ τῷ ὕδατος εἶπεν ἀντὶ τῆς διὰ τὸ ἔν αὐτῷ εἶναι λόγον τὸν καθὼς ὕδωρ· τοιαῦτα γὰρ τὰ ὁμοιοειδῆ· id. p. 33.

103^a 26. ἐπεὶ κυριώτερον καὶ πρῶτον ὡς εἰπεῖν ὁρισμός, εὐκότως τῷ ὁρισμῷ ὑπέταξε τὰ περὶ ταῦτ' προβλήματα, ἀλλὰ ὃ τῷ ἰδίῳ· id. ib.

103^a 29. ἐν ὧν λέγοι ἂν κατ' ἀριθμὸν σημαίνεσθαι ὑπὸ τοῦ ὁρισμοῦ καὶ τῷ ἰδίῳ, ὅχι ὅτι ἂν κατ' ἀριθμὸν τὸ εἶδος ἢ τὸ γένος ὃ ὁρισμός ἢ τὸ ἴδιον, ἀλλ' ὅτι ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ τῷ ἀριθμῷ ὑπὸ τὸ γένος ἢ τὸ εἶδος ὁμοίως ἐστὶν ἀμφοτέρω ἀληθὲς, καὶ ὅχι ἄλλο κατ' ἄλλω. τρι- 10 τον δὲ φησὶν ἀποδιδοῦν τὸ ἂν κατ' ἀριθμὸν ἀπὸ τοῦ συμβεβηκό- 15 τος· id. ib.

103^a 2. εἰπὼν "ἐκ τούτων οἱ λόγοι," πῶς ἐκ τούτων ἐδήλωσεν ἐπενεγ- 2 κῶν "καὶ διὰ τούτων καὶ πρὸς ταῦτα;" "διὰ τούτων" μὲν λέγων τῶν προτάσεων, "πρὸς ταῦτα" δὲ τὰ προβλήματα· id. p. 34.

103^a 6. ἐπιζητήσαι δ' ἂν τις ὑπὸ τί γένος τῶν προβλημάτων ὑπό- 6 χθῆσθαι τὰ τοιαῦτα προβλήματα, διὰ τί ἡ λῆσις ἡ Μαγνητὶς λε- 1 γομένη ἔλκει τὸν σίδηρον, καὶ τίς φύσις μαγνητῶν ὑδάτων; δοκεῖ γὰρ μηδεὶ τῶν κειμένων ὑπάγεσθαι ταῦτα. ἡ δὲ διὰ διαλεκτικὰ προ- 20 βλήματα ταῦτα, περὶ δὲ τούτων ὁ λόγος καὶ τούτων αἱ διαιρέσεις. ἀλλὰ ἐστὶ τὰ ὕτω προβαλλόμενα φυσικὰ προβλήματα, ὡς ἐν τῷ περὶ Προβλημάτων εἰρηκεν· ὧν γὰρ φυσικῶν ὄντων τὰ αἰτία ἀγνοεῖται, ταῦτα φυσικὰ προβλήματα... καὶ εἴη ἂν τὰ διαλε- 25 κτικὰ προβλήματα πάντα ἀναγόμενα εἰς τὴν ζήτησιν τοῦ τε ὅτι ἐστὶ καὶ τὸ εἶναι, ἃ ἐστὶν δύο τῶν τεσσάρων ἃ εἶπεν ἀρχόμενος τῶν 25 δευτέρου τῶν "Ἰστέρων Ἀναλυτικῶν" τὸ γὰρ διότι ἐστὶ καὶ τί ἐστὶν διὰ 30 διαλεκτικὰ προβλήματα· id. p. 34.

103^a 23. λαίπει γὰρ τὸ διαφορὰ τῶν προβλημάτων· τε καὶ προτάσεων· id. p. 35.

103^a 22. ἀντὶ δὲ τῆς ὁσίας τὸ τί ἐστὶν ἔλαβε· κυρίως τοῦ ὅτι ὁ ὁσίας καὶ κυρίως τὸ τί ἐστὶ καὶ ὁ ὁρισμός ὁσίας, εἰ καὶ πλεοναχῶς τὸ τί ἐστὶν· 35 τὸ δὲ ἐν ταῖς δέκα κατηγορίαις εἶναι τὰ γένη τὰ προειρημένα τῶν τε προβλημάτων καὶ τῶν προτάσεων δεκτικῶν παρέθετο τὸ καὶ τὸ συμβεβηκός καὶ τὸ γένος καὶ τὸ ἴδιον καὶ τὸν ὁρισμὸν τούτων τι σημαί- 40 νειν· πᾶσαι γὰρ αἱ διὰ τούτων τῶν γενῶν προτάσεις (τὸτο γὰρ τὸ τῆς λέξεως πλήρες) ἢ ὁσίαν ἔχουσι τὸ κατηγορούμενον ἢ ποιότητα ἢ τινα τῶν ἄλλων κατηγοριῶν... τὸν μὲν ὁρισμὸν καὶ τὸ ὁριστικὸν πρόβλημα ἐν πάσαις ἐνδέχεται ταῖς κατηγορίαις εἶναι, ἐπεὶ οὖν τε ὁρίσασθαι τινα τῶν ὑφ' ἐκείνην κατηγορίαν· ὁμοίως καὶ τὰ γένη 40 καὶ τὰ γενικὰ προβλήματα· id. f. 36.

103^a 37. ὅταν δὲ τὸ κατηγορούμενον μὴ τῷ αὐτῷ γένος ἢ τῷ ὑποκει- 37 μένῳ ἀλλὰ περὶ ἄλλου λέγηται (τὸτο γὰρ ἐστὶ τὸ "ὅταν δὲ περὶ ἑτέρου"), ἐξ ἧς ἂν κατηγορίας ἢ τὸ κατηγορούμενον, ἐξ ἐκείνης καὶ τὸ γένος τοῦ προβλήματος ἐστὶν· id. p. 37.

104^a 1. εἰ δὲ τὰ προβλήματα καὶ τὰ γένη τῶν προβλημάτων ἐν ταῖς 1 κατηγορίαις, ὁδὸν ὡς χρήσιμος ἢ περὶ τὰς κατηγορίας πραγμα- 10 τεῖα πρὸς διαλεκτικὴν, εἶγε χρήσιμον τὸ εἰδέναι ἐν ποίῳ γένει τῶν

όντων τὸ προκειμένον πρόβλημα... "ταῦτα καὶ τοσαῦτα ἐστὶν" λέγει τὰ προβλήματα καὶ τὰς προτάσεις· ταῦτα δὲ καὶ τοσαῦτα τῷ γένει δηλονότι· id. ib.

ζητήσαι δ' ἂν τις πῶς εἰπὼν ἴσα καὶ ταῦτα τὰ τε προβλή- 104^a 2 ματα καὶ τὰς προτάσεις, καὶ τῷ τρόπῳ μόνῃ τὴν διαφορὰν αὐτῶν εἶναι, νῦν ὑπεναντίον πῶς φησὶν εἶναι τὸ διαλεκτικὸν πρόβλημα καὶ τὴν διαλεκτικὴν πρότασιν τῷ τὸ μὴ ἀπορεῖσθαι τὴν δὲ γνώριμον εἶναι· ἢ ὃ τὰ διαλεκτικὰ προβλήματα ταῖς διαλεκτικαῖς προτάσεσιν ἴσα καὶ τὰ αὐτὰ εἶπεν, ἀλλὰ καθόλου τὰ προβλήματα καὶ τὰς προ- 15 τάσεις τὰς ἐν τῇ τῆς ἀντιφάσεως ἐρωτήσει, ἐν οἷς προβλήμασι καὶ ἐν αἷς προτάσεσιν ἐστὶ καὶ τὰ διαλεκτικὰ προβλήματα τε καὶ αἱ προτάσεις, ὧν νῦν λέγει τὴν διαφορὰν· τὸ τε γὰρ γνώριμον καὶ ἐκ- 20 δοξον, ὅποια ἡ πρότασις ἢ διαλεκτικὴ εἶναι βούλεται, καὶ τὸ ἀμφοδο- 25 ξύμενον τε καὶ ἀπορούμενον, ὅποῖον δεῖ φησὶν εἶναι καὶ τὸ διαλεκτικὸν πρόβλημα, πάντα ἐν ἀντιφάσει προτείνεται τε καὶ προβάλλεται, ὧν 30 τὰ μὲν ἐνδοξα προτάσεις, τὰ δὲ ζητούμενα προβλήματα· τὴν δὲ καὶ τὰς τρόπους διαφορὰν εἶπε, τὴν καὶ τὸ ἄρα καὶ πότερον, ὑπὲρ τοῦ ἐνδείξεσθαι τὴν καὶ τὴν λέξιν ὁμοιότητα αὐτῶν, καὶ πῶς ἕκαστον αὐτῶν προτείνεται τε καὶ προβάλλεται· πᾶσα γὰρ πρότασις πρόβλημα γίνεσθαι, ἀλλὰ γένος τὸ καὶ τὴν ἐκφορὰν τρόπον, καὶ τὴν λέξιν, ὃ μὴ 35 διαλεκτικὸν ἦδη τὸ ἀπὸ προτάσεως μεταληφθέν, ὅτι μὴ ζητούμε- 40 νον. "ἐστὶ μὲν ὅτι πρότασις διαλεκτικὴ ἐρωτήσις ἐνδοξος." ὅτε ὅτι πᾶσα πρότασις ἐρωτήσις, ἀλλ' ἢ διαλεκτικὴ, ὅτε πᾶσα ἐρωτήσις πρότασις ἀλλ' ἢ διαλεκτικὴ. ἐστὶ γὰρ εἶδη πλείω τῶν ἐρωτήσεων· ὃ γὰρ μόνον ἐρωτήσις προτάσεων γίνεσθαι, ἀλλ' ὡς Εὐδόκιμος ἐν ταῖς 45 περὶ Λέξεως διήρηκεν, οἱ ἐρωτῶντες ἢ περὶ συμβεβηκότος ἐρωτῶ- 50 σιν· ἢ γὰρ προθέτες τι καὶ ὁρίσαντες πυνθάνονται τὸ τούτω συμβεβηκός, ὡς οἱ ἐρωτῶντες τίς τῷ πυρὸς ἢ καὶ φύσιν κίνησις ἢ τί Ζωοκράτης 55 συμβέβηκεν, ἢ ἑμπαλὼν τὸ μὴ συμβεβηκός ὁρίζουσι τε καὶ λαμβά- 60 νουσιν ἐν τῇ ἐρωτήσει, ὧν δὲ τούτω συμβέβηκεν ἀξίως μαθεῖν, ὡς ὃ ἐρωτῶν τίνος τὸ λευκὸν ἢ τὸ μέλαν τῶν ζώων συμβέβηκεν, καὶ τί τῶν 65 ἀγαθῶν δι' αὐτὸ ἐστὶν αἰρετόν, καὶ τίς ἐστὶν ὁ καθήμενος. καὶ τούτω μὲν ἐν εἶδος ἐρωτήσεως, ἄλλο δὲ περὶ ὁσίαν, ὅταν προενεγκάμενοι τί 70 ποτέ ἐστι τούτω, διὰ τῆς ἐρωτήσεως ἐξετάζωμεν, ὡς ὃ ἐρωτῶν τί ἐστὶν ἄνθρωπος· ὃ γὰρ ὕτως ἐρωτῶν τὴν ὁσίαν τοῦ πράγματος 75 ἀξίως, ἀλλ' ὅχι ὃ συμβέβηκεν αὐτῷ, μαθεῖν· τρίτον εἶδος ἐρωτή- 80 σεως ἐστὶν ὅταν περὶ προτάσεως τις τὴν ἐρώτησιν ποιῇ, εἰτα ἀπό- 85 κρινται αὐτῆς αὐτῶν τὸ ἕτερον τῆς ἀντιφάσεως μέρος προτείνει, οἷον ἄρα γε ὁ κόσμος σφαιροειδής; ὑπὸ τούτω τὸ εἶδος τῆς ἐρωτή- 90 σεως ἐστὶ καὶ ἡ διαλεκτικὴ πρότασις· ὃ γὰρ πᾶσα ἐρωτήσις πρότα- 95 σις διαλεκτικὴ ἐστὶν, ἐν ἐρωτήσει μέντοι ἢ πρότασις ἢ διαλεκτικὴ· τῶν γὰρ προτάσεων, ὡς προείρηται, αἱ μὲν εἰσιν ἀποδεικτικαί, οἳαί 100 εἰσιν αἱ ἄμεσοι καὶ πρῶται, αἱ δὲ διαλεκτικαί, οἳαί εἰσιν αἱ ἐνδοξοί, αἱ δὲ ἐριστικαί. ὅτε δὲ αἱ ἐπισημοναὶ ἐν ἐρωτήσει ὕσαι διαλεκτικῆς 105 γίνονται· ὃ γὰρ διαλεκτικὴ ἢ τοιαύτη, οἷον ἄρα γε σοιχεῖα τῶν ὄν- 110 των εἶδος καὶ ὕλης, ἀλλ' ὅχι ἢ ἐριστικὴ, οἷον ἄρα γε ὁ ὀρὼν ὀφθαλ- 115 μὸς ἔχει ἢ ὄχι; ἀλλ' εἰσὶν προτάσεις διαλεκτικῆς τῶν ἐν ἐρωτήσει 120 προτάσεων αἱ ἐνδοξοί, οἷον ἄρα γε ἡ ὕλη αἰσθητὴ ἢ ὄχι, ἄρα γε

τὰ ᾧ ὅτω πεπιστευμένα ὁ πειρώμενος κατασκευάζειν διὰ λόγων πολλὰ τῆς περὶ αὐτῶν προελημμένης πίστεως ἀδυνεστέραν τὴν διὰ τῶν λόγων παρέξει σύστασιν. διὰ ὅδ' ὅπως τὰ τοιαῦτα ἢ προβλήματα διαλεκτικά, ἀλλὰ προτάσεις μᾶλλον διὰ τὸ ἐνδοξον. ἔτι καὶ διὰ τὸτο χρὴ τὰ τοιαῦτα τῶν προβλημάτων φυλάσσειν, ἔτι ἢ πρὸς ταῦτα εὐπορία τῶν ἐπιχειρημάτων χεῖρος τὰ ἥδη ποιῇ πολλάκις καὶ τὸς λέγοντας καὶ τὸς ἀκούντας, ὅπερ ἐναντιωτάτων ἐστὶ τῇ γυμνασικῇ, εἴγε προπαρασκευῇ πρὸς φιλοσοφίαν ἐστίν. ἢ εἰ καὶ μὴ ποιῇ χεῖρος, ἀλλὰ φαίνεται ὅτι γε χεῖρος ποιῇ. id. p. 46.

105. τοιαῦτά ἐστι καὶ τὰ ἐν τοῖς περὶ καθαρῶν ὑπὸ τῶν ἀπὸ τῆς

9. Στοᾶς ζητούμενα, οἷον πότερον χρὴ συναρκεῖν τὰ τισιν ἢ τῷ πατρὶ ἐκτείνειν ἐπὶ τὰ πορρωτέρω μέρη, ἂν ἢ μείζω, ἢ μὴ, ἀλλὰ ἀρκεῖν τοῖς παρακειμένοις; ἢ εἰ χρὴ ἀκούντας φιλοσόφον ἐπὶ ἡλαχνοῖς τὸς πόδας. ἀλλ' ὅδε περὶ τῶν σοφιστικῶς καὶ ἐπιτολαῖως συγκατεμένων προβλημάτων παῖσι τὸν λόγον· παραχρήμα ᾧ 15 κατάφωρον γίνετο τὸ ἐν αὐτοῖς ἀμφισβητεῖσθαι δοκῶν, οἷον πότερον ὁ ἀνδραῖος ἀνδρείαν ἔχει ἢ ὄ;.. ὅδε τῶν καὶ φιλοσοφίαν ἐστὶ πάντα τὰ τοιαῦτα διαλεκτικά προβλήματα, οἷον πότερον μία ὕλη πάντων ἢ ὄ, καὶ πότερον ἡ ὕλη ἦτορ ἢ ὄ, καὶ πότερον αἱ ἄτομοι ἀρχαὶ τῶν ὄντων ἢ ὄ, καὶ πότερον πᾶν τὸ κινῶν κινούμενον κινεῖ ἢ ὄ, καὶ 20 πότερον αἰετός ἐστιν ἢ κίνησις ἢ ὄ. πλείονος ᾧ καὶ ἀκριβεστέρας τὰ τοιαῦτα ἐπιστάσεως δεῖ. id. ib.

105. προτίθει) εἰπεῖν πόσα καὶ τίνα εἶδη τῶν λόγων ἐπὶ τῶν δια-

10. λεκτικῶν, καθ' ὅς τ' ὑμνάζεσθαι γίνετο καὶ πρὸς ὅς χρήσιμα τὰ παραδοθησόμενα ὄργανα... ὅτι δὲ ταῦτα τῶν λόγων δι' ὧν αἱ 25 δεῖξεις γίνονται τινων τὰ ἀνωτάτω γένη, δῆλον ἐκ τῶ πάντων τὸν δεικνύντα τι ἢ διὰ τινας καθόλου τε καὶ κοινοτέρους δεικνύναι αὐτὸ ἢ διὰ τινων τῶν ὑπ' αὐτό. αὐτὸ ᾧ δι' αὐτὸ ὅδ' ἐκτείνετο. εἴη δ' ἂν καὶ τὸ ἴσον καθόλου. ἢ μὲν ἐν διὰ τὸ καθόλου δεῖξεις συλλογιστικῇ, ἢ δὲ διὰ τῶν ὑπὸ τὸ καθόλου ἐπακτικῇ. ὑποτάσσει) δὲ τῷ μὲν συλ- 30 λογισμῷ τὸ ἐνθύμημα, τῇ δὲ ἐπαγωγῇ τὸ παράδειγμα, τὸ μὲν ἐνθύμημα ῥητορικὸς συλλογισμὸς ὄν, τὸ δὲ παράδειγμα ῥητορικῇ ἐπαγωγῇ. λέγει δὲ τὴν ἐπαγωγὴν εἶναι τὴν διὰ τῶν καθ' ἕκαστα ἐπὶ τὸ καθόλου πρὸσδοκ. διὸ ὅτι ὕγιως λέγουσιν οἱ λέγοντες τὴν ἐπαγωγὴν λόγον εἶναι τὴν ἀπὸ ὁμοίων ἐπὶ ὁμοίων· ὁ ᾧ ὁμοίων τ' 35 καθόλου τοῖς ὑπ' αὐτό, τῆς δὲ τῷ καθόλου δεῖξεως χάριν ἢ ἐπαγωγῇ μάστιχα· ὁ δὲ ἀπὸ ὁμοίων ἐπὶ ὁμοίων λόγος μᾶλλον ἂν τὸ παράδειγμα σημαίνει. id. p. 47.

105. τὰ μὲν γένη λέγει ὁ ἐξέθετο τέσσαρα, τὸν ὄρον, τὸ ἴδιον, τὸ

20. γένος, τὸ συμβεβηκός· περὶ τε ᾧ ὧν οἱ λόγοι, ἅπερ ἐπὶ τὰ προβλήματα τὰ ἐν τοῖς γένεσι τούτοις, καὶ ὁμοίως ἐξ ὧν οἱ λόγοι, ἃ εἰσιν αἱ προτάσεις, ἐν τούτοις καὶ αὐτοῖς... "τὰ δ' ὄργανα δι' ὧν εὐπορήσομεν συλλογισμῶν εἰσὶ τέσσαρα." περιττεύον ἦν ἔτι τούτο καὶ τελευταῖον τῶν ἐν οἷς εἶπεν εἶναι τὴν μέθοδον τὴν διαλε- 45 κτικὴν· εἰπὼν ᾧ (p. 101 a 11) "πρῶτον ἐν θεωρητέον ἐκ τίνων ἢ μέθοδος," ἐπήνεγκεν "εἰ δὲ λαβοίμεν πρὸς πόσα καὶ ποῖα καὶ ἐκ τίνων οἱ λόγοι, καὶ πῶς τούτων εὐπορήσομεν, ἔχομεν ἂν ἰκανῶς τὸ προκείμενον." εἰπὼν ὅτι περὶ τε τῶν προτάσεων, ὧν ἦν δηλωτικὸν

τὸ "ἐκ τίνων," καὶ περὶ τῶν προβλημάτων, ὁ ἐδίδου διὰ τὸ "πρὸς πόσα τε καὶ ποῖα," νῦν καὶ περὶ τῶν ὀργάνων προτίθει) λέγειν, ὅτι ἐστὶ συντελούντα πρὸς τὴν εὐρεσίαν τε καὶ εὐπορίαν τῶν διαλεκτικῶν λόγων. ταῦτα δὲ ἐστὶ συλλογισμὸς τε καὶ ἐπαγωγῇ, ὡς προείρηκεν, 5 αὐτὸς μέντοι τῶν συλλογισμῶν ἐμνημόνευσε μόνων. καὶ ἐστὶ τὸ λεγόμενον ἴσον τῷ, τὰ δὲ ὄργανα δι' ὧν εὐπορήσομεν τῶν διαλεκτικῶν λόγων, ἐστὶ τέσσαρα· ὧν ἐν μὲν φησιν εἶναι τὸ προτάσεις λαβεῖν, ὁ τὰς προτάσεις λέγων ὄργανα τῶν διαλεκτικῶν λόγων· μέρη ᾧ αὐτοῖς καὶ τῶν συλλογισμῶν καὶ τῶν ἐπαγωγῶν, ὅτι ἐστὶ 10 δὲ τὰ μέρη τινὲς ὄργανα ἐκείνου, ἀλλὰ ὄργανον λέγει τὸ δι' ὅ ἐδυνήσομεθα προτάσεων εὐπορεῖν· ὁ καὶ αἱ προτάσεις ἀλλὰ τὸ εὐπορεῖν δύνανται προτάσεων ὄργανον. id. p. 48.

περὶ τῆς τῶν προτάσεων ἐκλογῆς πρῶτον λόγων, τότε τῶν 105. καὶ ἀφορμῶν τῆς τε ἐκλογῆς καὶ τῆς εὐπορίας αὐτῶν παραδίδω- 34 σιν... ἀλλὰ καὶ τὰ ἐναντία ταῖς ἐνδόξεσι φησὶ δεῖν ἐκλέγειν· ἐκ ᾧ τῆς τούτων ἐκλογῆς εὐπορία προτάσεων διαλεκτικῶν γίνετο καὶ ἀντίφασιν προτεινόμενων. ὁ ᾧ ἔχων τὴν ὅτι ὁ δεῖ τὸς φίλους κακῶς ποιῆν, ἐναντίαν ὕσαν ἐνδόξῃ προτάσει, ἐν τῇ χρειᾷ ἀπαφατικῶς αὐτὴν προτείνας εὐπορήσει διαλεκτικῆς προτάσεως, ὁ καὶ αὐτὸς ἐδήλωσε διὰ τὸ ἐπενεγκεῖν τὸ "δεῖ δὲ προτείνειν καὶ τὰς ἐναντίας ταῖς φαινομέναις ἐνδόξεσι κατ' ἀντίφασιν." πῶς ᾧ δεῖ 15 χρῆσθαι καὶ λαμβάνειν τὰς ἐναντίας ταῖς φαινομέναις, διώρισε διὰ τούτων. δεῖν δὲ φησὶ καὶ ὅσαι καὶ τὰς τέχνας διδάξει εὐρημέναι εἰσὶ καὶ ταύτας ἐκλέγειν, οἷον τὰς ἐν γεωμετρίᾳ ὑπὸ τῶν γεωμετρῶν καὶ τὰς ἐν μουσικῇ ὑπὸ τῶν μουσικῶν, ἢ τῶν διαφερόντων ἐν αὐταῖς· 20 θεῖη ᾧ ἂν τις ὡς ἐνδοξον τὸ ὑπὸ Ἰπποκράτους λεγόμενον ἐν ἱατρικῇ καὶ τὸ ὑπὸ Ἀρχιμήδους ἐν γεωμετρίᾳ καὶ τὸ ὑπὸ Ἀριστοτέλους ἐν μουσικῇ. id. p. 49.

οἷον Ἰπποκράτης τὸ ἐν τοῖς ὀξέσι νοσήμασιν ἢ τῶν ἀκρωτη- 105. ρίων ψύξις κακόν, Ἀρχιμήδους τὸ ἐν ἡλίῳ ἐπτακατακοσμητάσιον 1. εἶναι τῆς γῆς, Ἀριστοτέλους δὲ τὸ ἐν ἡμιολίῳ λόγῳ εἶναι τὴν διὰ πέντε συμφωνίαν. cod. 1917 in margine. οἷον ὁ Ἰπποκράτης ἐδόξεσεν ὅτι αἱ ὕγραὶ δαίαι τοῖς πυρέττοις συμφοροῖ. τούτο δὲ ἐδόξεσεν ἀπὸ τῶν οἰκειακῶν πόνων ὀρμηθεῖς. εὐρίσκετο ᾧ ὅτι τὰ ἐναντία τῶν ἐναντίων ἰάματα· ἐπεὶ δὲ καὶ ὁ πυρετὸς ἐξηραίνει, λοιπὸν τὸ ἐναντίον τῇ ξηρότητι εἴη ἂν θεραπευτικὸν τὸ πυρετῷ. 1845 in marg.

τῷ τῆς θέσεως ὀνόματι νῦν ἐπὶ τῷ συγχωρεῖσθαι καὶ τίθεσθαι 105. 11. κέχρητο. Alex. Aphrodis. p. 50.

ἐπιζητήσαι δὲ ἂν τις τίνι διαφέρει τὰ τοιαῦτα τῶν πᾶσιν ἢ 105. 12. τοῖς πλείστοις δοκύντων. ἢ λέγειν ἂν ὅτι τὰ τοιαῦτα ὅδε ἐρωτᾷ τὴν ἀρχὴν δεῖ, ἀλλὰ χρῆσθαι αὐτοῖς ὡς ὁμολογούμενοις καὶ ὡς ἀρχαῖς· ὅδε ᾧ τὰς ἀρχὰς ὁδεῖς ἐρωτᾷ ἀλλ' ὡς ὁμολογούμεναις χρῆσθαι. ἦν δὲ μὴ δοκῇ τὰ τοιαῦτα, ἐπακτικῶς αὐτὰ δεῖν φησὶ λαμβάνειν ὡς 13. τοιαῦτα. id. ib.

δεῖν δὲ φησὶ τὰς ἐκλογὰς ποιῆσθαι μὴ πεφυρμένως, ἀλλὰ καὶ 105. 14. διαγραφὰς καὶ κεχωρισμένως καὶ ἰδίᾳ καθ' ἕκαστον γένος. id. ib.

δύνανται τὸ ἀρξάμενον ἀπὸ τῷ τί ἐστιν περὶ τὸ ἀγαθὸν εἰρηάζειν, ἐπεὶ δοκεῖ ἐν τοῖς δόγματι γένεσθαι εἶναι· περὶ πάντες ᾧ τὸ ἀγαθὸν

λέγων φησὶ δὲ ἀρχόμενον ἀπὸ τῷ ἐν εἰσὶ ἀγαθῷ· τὸ γὰρ τί ἐστι κυρίως ἐν εἰσὶ. id. p. 51.

105b προὐλόν λέγων περὶ τῷ προβλήματος εἶπε (p. 104 b 1)

19. "πρόβλημα δὲ ἐστὶ διαλεκτικὸν θεωρήμα· τὸ συντείνειν ἢ πρὸς αἰρεσιν ἢ φυγὴν ἢ πρὸς ἀλήθειαν ἢ γνώσιν, ἢ αὐτὸ ἢ ὡς συνεργὸν πρὸς 5 τι ἕτερον τῶν τοιούτων." ὁ δὲ τότε περὶ τῷ προβλήματος εἶπε, καὶ ἐπεσημηνάμεθα ὅτι ὅ τὰ προβλήματα μόνον ἀλλὰ καὶ αἱ προτάσεις ἐν τοιούτοις, τούτοις καὶ αὐτὸς νῦν λέγει· μέρη γὰρ ἀντὶ τῷ εἶδος καὶ τῶν προτάσεων καὶ τῶν προβλημάτων κοινὰ καθόλου φησὶν εἶναι, ταῦτα λέγων τῶν διαλεκτικῶν, ἐπεὶ ἐστὶ τινὰ καὶ προβλήματα καὶ 10 προτάσεις ὅτε ἡθικῇ ὅτε φυσικῇ ὅτε λογικῇ· αἱ γὰρ καὶ τὰς τέχνας τε καὶ ἐπιστήμας, οἷον ἐν γεωμετρίας, ἐν μουσικῇ id. ib.

105b ἐπιφέρει τὸ "ὁμοίως καὶ τὰ προβλήματα," καὶ τὰ παρα- 25 δείγματα λέγων ἐχηματίσεν ὡς προβλήματα· τὸ γὰρ πότερον εἶπεν ὅτι προβλήματος οἰκείον, ὥσπερ τὸ ἀρὰ γε προτάσεως, ἴσως 15 ἐκείνῃ τῇ λέξει τὴν διαφορὰν αὐτῶν τηρῶν. id. ib.

105b ἐν μὲν ταῖς πολιτικαῖς τε καὶ ἡθικαῖς ἀκροάσεσσι περὶ τῶν ἡθι- 30 κῶν (τὴν πραγματείαν ποιῶν) ὁ φιλόσοφος, ὥστε τὰς ἀληθῶς πρὸς αἰρεσιν καὶ ἀληθῶς πρὸς φυγὴν συντείνουσας προτάσεις ἐκ- λέξει καὶ περὶ τῶν ἀληθῶς αἰρετῶν, ἐν δὲ ταῖς θεωρητικαῖς τε καὶ 20 φυσικαῖς τὰ ὡς ἀληθῶς ἀληθῆ ζητήσει, ἐν δὲ τοῖς Ἀναλυτικοῖς καὶ ἐν τοῖς περὶ προτάσεων καὶ ἐν τῇ τῶν πολλαχῶς λεγομένων διαι- ρέσει καὶ ὅσα τοιαῦτα τῶν ἀληθῶς χρησίμων τὴν ἐκλογὴν ποιῇ λογικῶς· διαλεκτικῶς δὲ πρὸς δόξαν, ὡς ἐν τε ταύτῃ τῇ πραγ- ματείᾳ καὶ ἐν ταῖς ῥητορικαῖς καὶ ἐν τοῖς ἐξωτερικαῖς· καὶ γὰρ ἐν ἐκεί- 25 νοις πλείους καὶ περὶ τῶν ἡθικῶν καὶ περὶ τῶν φυσικῶν ἐνδόξως λέ- γει. id. p. 52.

105b ἀλλὰ καὶ ψυχρὸν καὶ θερμὸν ἢ αὐτὴ (αἰσθησις), ἀφ' ἧς γὰρ, 33 ὁμοίως καὶ ξηρὸν καὶ ὑγρὸν. ἐπιστήμην δ' ἂν κοινότερον τὴν γνώσιν λέγοι, ἢ τις γνώσις δι' αἰσθήσεως γίνεσθαι. ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων 30 ὁμοίως. καὶ ἐπὶ μὲν τῶν πρὸς τι διπλασίως καὶ ἡμίσεος ἢ αὐτῇ, καὶ βα- ρυτέρῃ καὶ κυφωτέρῃ ἢ αὐτῇ. ἀλλὰ καὶ τῶν ὁμοίων ἢ αὐτῇ, καὶ ἐπὶ ἕξεως δὲ καὶ ἐξέρσεως τυφλῷ καὶ βλέποντος ἢ αὐτῇ γνωστικῇ, καὶ κωφῷ καὶ ἀκύναντος, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ ἀντιφάσεως τῷ εἰδέναι ὅτι ἦδε ἢ κατάφασις ἀληθείας ἐστὶ, καὶ τὴν ἀντικειμένην αὐτῇ ἀπόφασιν 35 εἰδέναι ὅτι ψευδής, καὶ ἐμπαλιν. πάλιν ὅτι πᾶσα κίνησις μετα-βολὴ πόθεν ποῦ ληπτέον, ἀλλ' ὅχι ὅτι ἡ τοπικὴ κίνησις· ἔχοντες γὰρ ἐκεῖνο, ἔχομεν ὅτι καὶ ἡ γένεσις καὶ ἡ φθορὰ καὶ ἡ ἀλλοίωσις καὶ ἡ αὐξήσις καὶ ἡ φθίσις. id. ib.

106a διττῷ ὄντος τῷ πολλαχῶς, τῷ μὲν ἐν ὀνόμασιν, ὁ δὲ μόνον 40 καλεῖται, τῷ δὲ ἐν λόγῳ, ὁ εἰώθεμεν ἀμφίβολα λέγειν, πῶς τὸ ἐν ὀνόμασι διττὸν γνωρίζειν δυνησόμεθα, νῦν δείκνυσσι. πρὸ δὲ τούτων πρῶτον παραγγεῖναι τι ἡμῖν παραδίδωσι, διδάσκων πῶς δεῖ τὴν τῶν πολλαχῶς λεγομένων διαιρέσιν τε καὶ ἀπόδοσιν ποιῆσαι. id. ib.

106a τῷ "πότερον πολλαχῶς ἢ μοναχῶς," τὸ "τῷ εἶδει" προσέ- 45 θηκεν εὐλόγως· ὅταν γὰρ τῷ εἶδει καὶ τῷ λόγῳ καὶ αὐτῷ τῷ ὀρισμῷ διαφέρει ἀλλήλων τὰ σημαίνόμενα, τότε ἐστὶν ὁμώνυμα καὶ ἀμφί-βολα καὶ πολλαχῶς λεγόμενα, ἐπεὶ πολλαχῶς γὰρ καὶ τὸ γένος καὶ τὸ

εἶδος λέγειται· καὶ πλείονων γὰρ ἐκάτερον κατηγορεῖται... ὅτι δὲ "τῷ εἶδει" ἀντὶ τῷ τῷ λόγῳ εἶπεν, αὐτὸς ἐδήλωσε δι' ὧν ἐπιφέρει, "ἂν τε τῷ εἶδει" λέγων "ἂν τε καὶ τῷ ὀνόματι διαφωνῇ." id. p. 53.

σημειωτέον δὲ ὅτι διὰ τῶν ἐξῆς (c. 32) αὐτὸς τῷ χυμῷ 106a ἐξεῖ τὸ ἐναντίον ἀμβλὺ ὀνομάζει. id. ib.

εἰπὼν δὲ "ὅτε ἐπ' αὐτῶν ὅτε ἐπὶ τῶν ἐναντίων," πῶς ὁ δὲ 106a ἐπὶ τῶν ἐναντίων διαφωνῇ τοῖς ὀνόμασιν, ἰδεῖν εἰπὼν "ἀμβλὺ γὰρ 34 καὶ τὸ ἐναντίον ἐκατέρω." αὐτὸς δὲ ὁ ἐν ὀγκῳ ἔλαβεν, ἀλλὰ τὸ ἐν χυμῷ. id. p. 54.

λέγει δὲ τὸ αἰσθάνεσθαι καὶ τὴν ψυχὴν· τὸ γὰρ συνίεναι τε καὶ 106b νοεῖν αἰσθάνεσθαι λέγει. id. p. 55.

εἰπὼν δὲ καὶ περὶ τῶν καὶ ἐξέρσιν καὶ ἔξιν ἀντικειμένων, ἐκείνῃ 106b τῶν καὶ πρὸς τι ἀντικειμένων ἐμνημόνευσεν. πρόδηλον γὰρ ἐπ' 28 ἐκείνων ἀπ' αὐτῷ τῷ τῶν πρὸς τι λόγῳ, ὅτι ἀνάγκη, ἂν θάτερον αὐτῶν λέγῃ πλεοναχῶς, καὶ θάτερον ὅτῳ λέγῃ, ἐπεὶ τοῖς πρὸς τι τὸ εἶναι ταυτόν ἐστι τῷ πρὸς τι πῶς ἔχειν. διὸ ἐπεὶ τὸ φιλητὸν πλεοναχῶς, καὶ ἡ φιλία τοσαυταχῶς εἴη ἂν φιλία πρὸς τὸ φιλεμε- νον. ἔτι δὲ φανερώτερον, ἐπεὶ ἡ ἐπιστήμη διχῶς καὶ δυνάμει καὶ 20 ἐνέργειᾳ, καὶ τὸ ἐπιστήτῃ ἰσαχῶς. ὁ αὐτὸς καὶ ἐπὶ τῆς αἰσθήσεως λόγος. ἔτι εἰ τὸ ὑπερέχον πολλαχῶς (καὶ γὰρ καὶ ποσὸν καὶ κατὰ τινα δυνάμιν ἢ ἔξιν ἢ ἐνέργειαν), καὶ τὸ ὑπερεχόμενον ἰσαχῶς ἐστὶ λεγόμενον. καὶ ἐπεὶ τὸ κινήτῃ πολλαχῶς (καὶ γὰρ ἐν ποιότητι καὶ ἐν ποσότητι καὶ ἐν τῷ πῶ), καὶ ἡ κίνησις πλεοναχῶς. ἀλλὰ καὶ ἡ ἔξις καὶ 25 ἔχοντος καὶ ἐχομένου, καὶ τὸ ἐκτὸν πλεοναχῶς. id. p. 56.

πτώσεις λέγουσι κοινότερον καὶ τὰς ὁπωσὺν ἐγκλίσεις τε καὶ 106b ἐκφορὰς· ὁ μὲν καὶ νῦν ὅτῳ, ἀλλὰ ἐστὶ σύσσειχα καὶ πτώσεις καὶ πα- 29 ρωνύμια, παρακείσθαι μὲν ἀλλήλοις δοκῶντα διαφέροντα δέ. σύσειχα μὲν γὰρ λέγειται ἀλλήλοις καὶ τὰ ὁμοίως ἔχοντα πρὸς τινα, ὁ καὶ καὶ ἀνα-λογίαν εἴη ἂν, ὡς τὰ τοιαῦτα, ἢ ἐπιστήμην καὶ ἢ αἰσθησιν· ἐκάτερον γὰρ αὐτῶν ὁμοίως ἔχει πρὸς τὰ ὑφ' αὐτὰ ὁμοίως καὶ τὸ αἰσθητὸν καὶ τὸ ἐπιστήτῃ· ἐκάτερον γὰρ αὐτῶν ὁμοίως ἔχει πρὸς τὰ ὧν ἐστὶν. σύσειχα λέγουσι καὶ πάντα τὰ ἀπὸ τινος παρωνομασμένα ἀλλήλοις τε καὶ ἐκείνῳ ἀφ' ὃ παρωνόμεσθαι, οἷον ἀπὸ τῆς δικαιοσύνης παρωνόμεσθαι ὁ δι- 35 καιος, τὸ δίκαιον, τὸ δικαίως· ταῦτα δὲ καὶ ἀλλήλοις ἐστὶ σύσειχα καὶ αὐτῇ τῇ δικαιοσύνῃ. παρωνύμια δὲ μόνον τὰ ἀπὸ τινος παρω- νομασμένα ἐκείνῳ λέγουσιν ὡς παρωνόμεσθαι, ἀλλ' ὅχι ἀλλήλοις, ὁ δὲ ἐκεῖνα τούτοις· τῇ γὰρ γραμματικῇ ὁ γραμματικός, ἐκείνῃ δὲ καὶ ἡ γραμματικὴ τῷ γραμματικῷ. πτώσεις δὲ τὰ ἰδίως ὅτῳ παρὰ 40 τινα ἐχηματισμένα, ὡς τὸ γραμματικῶς. id. ib.

δεῖν φησὶν ἐπισκοπεῖν καὶ τὰ γένη τῶν κατηγοριῶν, ὑφ' ὧν 107a ἐστὶ τὰ ὑπὸ ταύτῃ ὄνομα, ταῦτέστι τὰς κατηγορίας, ταῦτα δὲ ἐστὶ 3 τὰ ἀνωτάτω γένη. δεῖν δὲ φησὶ καὶ τὰς τῶν σημαιομένων ὑπὸ τῶν ὀνομάτων τῶν προκειμένων κατηγορουμένων κατηγορίας ἐπι-σκοπεῖν, εἰ καὶ πάντων τῶν ὑπὸ τῷ ὀνόματι σημαιομένων αἱ αὐταὶ κατηγορεῖται· ἂν γὰρ ὑπὸ πλείους κατηγορίας ἢ τὰ σημαιομέ- 40 μενα ὑπ' αὐτῷ καὶ πλείους αὐτῷ κατηγορεῖται, ὁμώνυμον ἔσται, ὡς ἐπὶ τῷ ἀγαθῷ. id. p. 57.

107^a λευκή λέγει φωνή ἡ εὐήκοος, εὐήκοος δὲ ἐστὶν ἡ τὴν ἀκοὴν
 13. σφοδρῶς καὶ ταχέως ἀλλοῦσα. ὁμοίως καὶ τὸ ἐξυ δευτέρου· ἂν
 ὁμῶνυμον· ὃ καὶ πάντα ὡς κατηγορεῖται ὑπὸ ταύτων ἐστὶ γένος· τὸ
 μὲν γὰρ ἐν φωνῇ ἐξυ ὑπὸ τὸ ποιεῖν, εἰ γὰρ ἐστὶν ἐξυ φωνῇ ἡ ταχέως·
 ταχὺ γὰρ τὸν ἀέρα τέμνει τε καὶ διακεῖται ἡ τοιαύτη πληγὴ τε καὶ φωνή·
 ταχέως γὰρ ἡ κίνησις αὐτῆς. φασὶ γὰρ οἱ περὶ τὴν ἀριθμὸν ἀρμο-
 νικὰ (ὅτι δὲ εἰσι τῶν Πυθαγορείων οἱ μάλιστα περὶ τὰ μαθήματα
 γογγυσμασμένοι, περὶ τὴν ἀριθμὸν δὲ ἀρμονικοὶ οἱ τὰς ἀρμονίας
 καὶ σύνθεσιν ἀριθμῶν ποιῶντες· πάντα γὰρ ἀνάγοντες εἰς τὴν ἀριθ-
 μὸν καὶ τὰς ἀρμονίας ἀνήγον) ὅτι δὴ λέγουσιν ὅτι πληγῆς περὶ
 τὸν ἀέρα γενομένης καὶ κινήσεως δι' αὐτῆς τὸ ἀέρος οἱ ψόφοι γί-
 νονται, ὡς εἰσι καὶ αἱ φωναί. ἀλλὰ ταχέως μὲν τῆς κινήσεως γινο-
 μένης ἐν ἀριθμῶν ἀναλογίᾳ τοιαύτη ἐξυ ὁ ψόφος· γίνεται δὲ
 τοιαύτη ἡ κίνησις ὑπὸ σφοδρότητος τῆς πληγῆς· εἰ δὲ βρα-
 δέως ἡ κίνησις, βαρὺς ὁ ψόφος, ὥσπερ καὶ ἀδράς μὲν καὶ πολ-
 λῆς τῆς κινήσεως τὸ ἀέρος γενομένης μέγας τε καὶ σφοδρὸς
 ὁ ψόφος, ἡρεμίας δὲ καὶ ἐλάτης καὶ ὁ ψόφος ἡσυχός τε καὶ μι-
 κρός. id. ib.

107^b πολλάκις δὲ, φησί, καὶ ἐν αὐτοῖς τοῖς λόγοις τε καὶ διορισμοῖς
 6. τοῖς λαμβανομένοις ἢ τῶν συγκειμένων ἢ ὅπως τῶν αὐτῶν αὐτῶν
 αἱ πολλαχῶς λέγει, λαμβάνει παρακολουθῶσα ἡ ὁμωνυμία, ὡς
 μήπω καταδῆλον εἶναι τὸ προκείμενον, ὃ ἐστὶ τῶν πολλαχῶς λεγο-
 μένων. ἰδίῳ ὃ δὲ ἀφίσταται, ἀλλὰ ζητεῖν πάλιν, καὶ τὸ ἐν τῷ
 ὀρισμῷ κοινὸν λόγον ποιεῖν τὸ ἴδιον· ὅπως γὰρ αὐτῶν εὐρεθῇ ἡ
 πρὸς ἀλλήλα διαφορά. id. p. 59.

107^b δεῖ ἔν, ὡς φησι, πάλιν καὶ αὐτὸ τὸ συμμετρῶς ἔχειν καθ' ἑκά-
 10. τερον ζητεῖν τί σημαίνει· ὅπως γὰρ εὐρεθῇ ἡ τῷ ὕγεινῳ ὁμωνυ-
 μία. σημαίνει γὰρ ἐν μὲν τῷ ποιητικῷ τὸ ποσόν· τὸ γὰρ καὶ τὸ ποσόν
 σύμμετρον ποιητικῶν ὕγειας· ἐν γὰρ τῇ τοσαύτῃ συμμετρίᾳ τὸ ὡς
 ποιητικῶν ὕγειων. ἐν δὲ τῷ ὡς σημειῖται τὸ συμμετρῶς ἔχον ὑκέτι
 σημαίνει τὸ τοσούτον ἀλλὰ τὸ τοῦτον εἶναι, ὡς σημαίνει τὴν ἔξιν
 ὅτι τοιαύτη. id. ib.

107^b ἐπιζητῆσαι δὲ τις ἂν πῶς τὸ λεγόμενον ἀληθὲς ἐπὶ πάντων·
 19. τὸ γὰρ ὁπῶν δοκεῖ καὶ τὸ ζῶν περὶ καὶ τὸ ζῶν πτηνὸν διαφορά εἶναι
 ἐτέρων γενῶν καὶ μὴ ὑπ' ἀλλήλα ὄντων, καὶ ὅτι ἐξ ὁμωνύμων. ἢ
 δεῖ ἐπὶ τῶν τῶν γενῶν χρησθῆναι τῷ προκειμένῳ, ἂν ἕτερα ἐξ
 ἀλλήλων καὶ μὴ ὑποκείμενα, ὥσπερ ἐφ' ὧν αὐτὸς τὸν λόγον ἐποιή-
 σατο· ζῶν γὰρ καὶ ἐπισημὴ καὶ φωνῇ καὶ ὄγκος ὅπως ἕτερα, τὰ δὲ
 προσημασμένα εἰ καὶ μὴ ὑπ' ἀλλήλα ἐστὶν ἀλλὰ ὑπὸ ἑν γε κοινὸν γένος
 τὸ ζῶν. διὸ ἡ διαφορά ἡ ὁπῶν ὥσπερ ἑκατέρω τῶν ἐστὶ δια-
 40. φορά, ὅπως καὶ τὸ ζῶν εἴη ἂν διαφορά· ὅσα δὲ ἐν ἑνὶ γένει ἡ
 αὐτὴ ἂν εἴη καὶ τὸ εἶδος. id. p. 60.

107^b λέγει γὰρ τι καὶ μουσικῶν χρωμα. τρία γὰρ μέρη τῆς μελω-
 29. δίας οἱ ἀρμονικοὶ εἶναι φασιν, ἀρμονίαν, χρωμα, διάτονον· ὡς
 τὸ χρωματός διαφοράς φασιν, ὡς ἰδίως χροάς καλεῖται, τὴν τε
 τὸ μαλακὸν χρωματός καὶ τὴν τὸ ἡμιολίον καὶ τὴν τὸ τονιῶν χρω-
 ματός. ἐπεὶ ἔν εἰσιν ἄλλαι μὲν διαφοραὶ τῶν ἐν τοῖς σώμασι χρω-
 ματός, ὡς τὸ συγκριτικὸν καὶ διακριτικὸν ὅπως, ἄλλαι δὲ τῶν ἐν

τοῖς μέλεσι (τὸ γὰρ ἡμιτοναῖον καὶ διατοναῖον καὶ τὸ μαλακόν), ὁμῶ-
 νυμον τὸ λευκόν. id. ib.

τὸ μὲν γὰρ ποιητικὸν ἐστὶν εἶδος ἡ διαφορά, τὸ δὲ γινόμενον ὑπ' 107^b
 αὐτῆς τὸ εἶδος, καὶ τὸ μὲν ἐν τῷ τί ἐστὶν κατηγορεῖται τὸ εἶδος, τὸ δὲ ἐν 33
 τῷ ποῖον, καὶ τὸ μὲν εἶδος ὅπερ τὸ γένος ἐστὶν, ἡ δὲ διαφορά τῷ μὲν
 γένος ἐστὶν, ὅπερ δὲ τὸ γένος· καὶ εἶδη μὲν ἐστὶν εἰς αὐτὰ τὰ γένη
 διακεῖται, διαφορά δὲ καθ' ἑκάστην διακεῖται ἢ καθ' ἑκάστη τὰ εἶδη διαφέρει
 ἀλλήλων. id. p. 61.

ἐπεὶ ἐνδέχεται τινὰς καὶ παρὰ τὴν εἰρημένην τῶν εὐρεθῆναι 107^b
 38. τρόπον τῆς τῶν πολλαχῶς λεγομένων εὐρέσεως, διὰ τὸ τοιοῦτον
 "διὰ τῶν τε καὶ τῶν τοιούτων." δύνανται γὰρ τις γνωρίζω τι
 ὁμωνύμως λεγόμενον καὶ ἀπὸ τῶν σημασιολογῶν ὑπ' αὐτῶν τὸ
 μὲν εἶδος εἶναι τὸ δὲ ἀτομον, ὡς τὸ ἄνθρωπος· ἢ γὰρ καὶ ἴδιον ὄνομα
 τὸ τοιοῦτον τῷ Ὀλυμπιονίκῃ πύκτι, ὃ ἐν Ἡθικοῖς ἐμνημόνευσεν... "τὰς
 15. δὲ διαφορὰς ἐν αὐτοῖς τοῖς γένεσι πρὸς ἀλλήλα θεωρητέον." τρί-
 τον ἢ εἶδος τῶν ὀργάνων τῶν πρὸς τὴν εὐπορίαν τῶν διαλεκτικῶν
 λόγων συναίρεσθαι κειμένων ἢ τῶν ἐν ἑκάστῳ διαφορῶν γινώσκεις·
 περὶ ὧν νῦν τὸν λόγον ποιῶ. χρησιμὸς δὲ ἡ τῶν διαφορῶν γινώ-
 σκεις, ὡς εἶρη, πρὸς τὰ περὶ ταῦτα προβλήματα... λέγων δὲ περὶ
 τῶν διαφορῶν, τῶν μὲν ὅτι παραδίδωσι δι' ὧν γνωστέα αὐτὰς,
 ὥσπερ παρέδωκεν ἐπὶ τῶν προτάσεων καὶ ἐπὶ τῆς τῶν ὁμωνύμων
 διαίρεσεως· ἐν οἷς δὲ δεῖ ζητεῖν τὰς διαφορὰς, καὶ περὶ αὐτῶν γινώ-
 σκεις πρὸς τὴν βεβαιότητα ἐπίγνωσιν τῶν ἐν ἑκάστῳ διαφερόντων,
 ὑποτίθει. id. ib.

25. ἢ δὴ γὰρ τινὰς διὰ τὴν ὁμοιότητα αὐτῶν ταῦτα ἐπισημῆναι τε 108^a
 καὶ αἰσθῆναι εἶπον εἶναι· διαφέρουσι δὲ ἀλλήλων. id. p. 62.

"τὴν δὲ ὁμοιότητα σκεπτεῖται ἐπὶ τῶν ἐν ἐτέροις γένεσι." 108^a
 7. τὸ τοιοῦτον ὑπελείπετο τῶν προτεθέντων ὑπ' αὐτῶν τῶν τεσσάρων ὀργά-
 νων ὡς χρησιμῶν πρὸς τὴν εὐρεσίαν τε καὶ εὐπορίαν τῶν διαλεκτι-
 κῶν λόγων, ἢ τῶν ὁμοίων γινώσκεις. ἐμπαλιν δὲ φησι δεῖν τὴν τῶν
 ὁμοίων θήραν ποιῆσαι τῆς τῶν διαφορῶν... καὶ ἐξ ἴσου τὸ εἰρημέ-
 νον ἐπ' ἀμφοτέρων τῶν λεγομένων ὑπὸ τῶν ῥητορικῶν, τὰ κοινὰ
 ἰδίως καὶ τὰ ἴδια κοινῶς δεῖ λέγειν· ὃ μὲν γὰρ ἀξίων τὰ κοινὰ ἰδίως
 λέγειν, ἀξίον ἐν τοῖς ὁμογενέσι τε καὶ κοινῶς εὐρίσκειν τινὰς δια-
 40. φοράς, ὃ δὲ τὰ ἴδια κοινῶς ἐν τοῖς διαφέρουσιν ἀξίον πάλιν λαμ-
 βάνειν ὁμοιότητος. id. ib.

ἀλλὰ δὲ ὑποτίθει ἀφορμὴν τῆς τῶν ὁμοίων ζητήσεως τῆς ἐν 108^a
 14. τοῖς διαφέρουσιν γένεσιν, ἂν λαβόντες γένος τι ἐν ἑνὶ τῷ ζητήσω-
 μεν τί ὅπως ἄλλο ἐν ἄλλῳ γένει ἐστὶν... λέγει δὲ δεῖν καὶ ἐπὶ
 τῶν ὁμογενῶν μὲν ἀλλήλοισι ἀνομοιοειδῶν δὲ τί πᾶσιν αὐτοῖς ὑπάρ-
 χει ταῦτα ζητεῖν· καὶ γὰρ τὸ κοινὸν τὸ τοιοῦτον καίτοι ὅσα ἀνομοιοειδῆ
 ὅμοια ἔχει... πάλιν ἐπὶ δένδρων πλατάνῳ μὲν καὶ ἀμπέλῳ καὶ συκῇ
 τὸ ληπτὸφύλλον τε καὶ πλατὺφύλλον κοινόν, διὸ φυλλορροεῖ, ἐλαίᾳ
 δὲ καὶ δάφνῃ καὶ μυρρίνῃ τὸ πύφύλλον τε καὶ στεφύλλον, διὸ ἀεί-
 45. φυλλα ταῦτα. id. p. 63.

εἰπὼν περὶ ἑκάστων τῶν τεσσάρων, ὅτι ὅργανα εἶπεν εἶναι τῆς 108^a
 εὐπορίας τῶν διαλεκτικῶν τε λόγων καὶ συλλογισμῶν, ἀκολουθῶν 18
 τί ἕκαστον αὐτῶν συντελεῖ πρὸς αὐτὸς, καὶ καὶ τί ὅργανα λέγει,

δείκνυσσι. ἔξ τ' μὲν ἀπὸ τῆς τῶν προτάσεων ἐκλογῆς τε καὶ παρασκευῆς γινόμενον χρήσιμον πρὸς τὴν τῶν συλλογισμῶν εὐπερίαν ὡς γνωρίζον παρέλπειν εἰπεῖν· ὅλη γὰρ καὶ μέρη τῶν συλλογισμῶν αἱ προτάσεις· ἐκ γὰρ τῶν προτάσεων οἱ συλλογισμοί, καὶ ὅλον ὅτι ἡ τέτων εὐπερία τε καὶ παρασκευή εὐπερίαν ἡμῶν συλλογισμῶν παρέξει. . . διὰ γὰρ τὴν μὴ διελέσθαι τὸν ποσῶς λέγει Παρμενίδην τε καὶ Μελισσον, ἀδελφός ἐστι νῦν ἡ δόξα αὐτῶν ἡ περὶ τὸ ἐν τὸ ἐν εἶναι. τὸ δὲ "μᾶλλον γὰρ ἂν τις εἰδῇ ὅτι τιθῆσιν" εἴη ἂν λέγων περὶ τῶ ἀποκρινομένου καὶ συγχωρῶντος ταῖς προτάσεσιν. id. ib.

103^a 22. ἀπλῶς μὲν γὰρ κειμένον τὸ τὴν ἐπισήμην μὴ χωρίζεσθαι τῆς ψυχῆς, δυνάται τις ἐπιχειρῶν συλλογίζεσθαι ὅτι πᾶσα ψυχὴ ἢ ἔχει ἐπισήμην αἰετῆ· εἰ γὰρ ἀχωρίζος ἡ ἐπισήμη τῆς ψυχῆς, καὶ δὲ ἀχωρίζον ἀχωρίζου ἀχωρίζον, καὶ ἡ ψυχὴ ἂν ἀχωρίζος εἴη τῆς ἐπισήμης, εἰ δὲ τῆτο, σύμφυτος ἂν αὐτῇ ἡ ἐπισήμη αἰετῆ. 15 διοριζόμενος μέντοι τὸ ἀχωρίζον, ὅτι τὰ μὲν ὅπως ἀχωρίζου ὡς τὰ ἐν τῇ ὕσῃ ἐκάστου, τὰ δὲ ὅπως ἀχωρίζου ὅτι μὴ δύνανται καθ' αὐτὰ εἶναι ἀλλ' ἔξω αὐτοῖς φθορὰ τὴν μὴ σὺν ἐκείνοις εἶναι, ὡς ἐστὶ καὶ ἡ ἐπισήμη καὶ πάντα τὰ ἐν ὑποκειμένῳ, ὡς ἐστὶ δὲ δεικνύοιτο σύμφυτον τῇ ψυχῇ καὶ ἐν τῇ ὕσῃ αὐτῆς ἡ ἐπισήμη διὰ τὸ ἀχωρίζον. 20 εἴη δ' ἂν τὸ μὲν πρῶτον εἰρηκῶς περὶ τῶν ἀποκρινομένων, τὸ δὲ δευτέρον περὶ τῶν ἐρωτώμενων τε καὶ συλλογισσομένων. id. p. 64.

103^a 32. τὸ γὰρ "Αἴας ἐπὶ Ἰλιον ἐξράτευσεν" ἀληθές ἐπ' ἀμφοτέρων τῶν Αἰάντων· διὸ ἐφ' ὅν ἂν μεταφέρῃ, ὅδεος γίνεσθαι παραλογισμός. τὸ μέντοι "Αἴας ἔκτορι ἐμοτομάχησεν" ὡς ἐπ' ἀμφο- 25 τέρων ἀληθές. id. p. 65.

103^b 8. λέγει νῦν ἐξ ὑποθέσεως (συλλογισμῶς) τέττος ὅς λέγομεν ἐξ ὁμολογίας. . . "πρὸς δὲ τὸς ἐξ ὑποθέσεως συλλογισμῶς," ὅτι τῷ ὁμοίᾳ ἀλλήλοις εἶναι ἀξιώμεν δ' ἂν ἐφ' ἐνός δειχθῇ, τῆτο καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων δεδειχθαι· ὁ γὰρ ἐν τοῖς τυχεύουσιν ὁ ἐξ ὑποθέσεως 30 συλλογισμῶς ἀλλὰ ἐν ὁμοίᾳ· ὁ γὰρ ἐξ ὑποθέσεως συλλογισμῶς νῦν λεγόμενος ἐξ ὁμολογίας ἐστίν, ὡς προείρηται. id. ib.

103^b 22. δυνάμεναι γὰρ συνοραῖν τί ἐν τοῖς διαφέρουσιν ἀλλήλων ὁμοίον καὶ τί κοινόν, δυνάμεναι δ' ἂν τὸ γένος αὐτῶν λαμβάνειν· τὸ γὰρ τῶν κοινῶν τισὶν ἐν τῷ τί ἐστίν αὐτῶν κατηγορούμενον μάλιστα τῆτο 35 ἐξω αὐτῶν γένος, ἡ δὲ τῶ γένος εὐρεσις χρήσιμος πρὸς τὴν τῶν ὁρισμῶν ἀπεδοσιν. . . δύνανται καὶ τὸ "τῶν γὰρ κοινῶν τὸ μάλιστα ἐν τῷ τί ἐστι κατηγορούμενον" ὅπως εἰρηκῶς, τῶν γὰρ κοινῶν τὸ μάλιστα κοινὸν καὶ ἐν τῷ τί ἐστι κατηγορούμενον γένος· καὶ εἴη ἂν τῷ μάλιστα κοινῷ χωρίζων τὸ γένος ἀπὸ τῶ εἶδους· ἀμφοτέρω μὲν γὰρ ἐν τῷ τί 40 ἐστίν, ἀλλὰ μάλιστα κοινὸν δ' ἐν πᾶσιν ἐστὶ καὶ τοῖς πλείοσι. id. p. 66.

103^b 28. "χεδὸν δὲ καὶ οἱ ὀρίζομενοι." ὅπως εἰώθασιν ἀποδιδόναι τὸς ὁρισμῶς ἦτοι καὶ ἀνθεσιν τῶ γένους καὶ τῶν συζυγικῶν διαφορῶν, καὶ ἐπὶ καὶ διαίρεσιν, ὡς οἱ καὶ Πλάτωνες ὅτω διαίρωντες τὸς ὁρισμῶς τῶν προκειμένων ὁρισμῶν ἀπεδίδον. cod. 1917 in marg. 45

103^b 37. Ἐν τῷ πρώτῳ τῶν Τοπικῶν εἰπὼν περὶ ὧν ἦν ἀναγκαῖον εἰπεῖν πρὸς τῆς τῶν τόπων παραδόσεως. . . ἐν τῷ δευτέρῳ τῆς τῶν τόπων τῶν πρὸς ἑακτὸν πρόβλημα χρήσιμων παραδόσεως

ἄρχεται. ἔστι δὲ ὁ τόπος ἀρχὴ καὶ ἀφορμὴ ἐπιχειρήματος, ἐπιχειρήματα δὲ καλεῖται τὰ διαλεκτικὰ συλλογισμῶν. . . διὸ καὶ ὀρίζεται ὁ Θεόφραστος τὴν τέχνην, ὡς ἦδη ἡμῶν ἐν τοῖς πρώτοις εἰρηκῶς, ὅπως "τόπος ἐστὶν ἀρχὴ τις ἡ συζητῶν, ἀφ' ἧς λαμβάνομεν τὰς περὶ ἑακτὸν ἀρχάς, τῇ περιγραφῇ μὲν ὠρισμένους, τοῖς δὲ καθ' ἑακτὸν ἀρίστος." οἷον τόπος ἐστὶν εἰ τὸ ἐναντίον τῷ ἐναντίῳ ὑπάρχει καὶ τῷ ἐναντίῳ τὸ ἐναντίον. ὅπως γὰρ ὁ λόγος καὶ ἡ πρότασις αὐτῇ τῷ μὲν καθόλου ὥρισται (ὅτι γὰρ περὶ ἐναντίων καθόλου λέγει, δηλοῖ), ὡς ἐστὶ μέντοι εἰ περὶ τῶνδε ἢ τῶνδε τῶν ἐναντίων λέγει, ἐστὶν ὠρισμένον 10 ἐν αὐτῷ. ὁ μὲν ἀλλ' ἀπ' αὐτῶ ὁρμωμένους ἐστὶν ἐπιχειρεῖν περὶ ἑακτὸν τῶν ἐναντίων. . . ποιεῖται δὲ πρώτη τὴν τῶν τόπων τῶν πρὸς τὰ ἀπὸ τῶ συμβεβηκότος προβλήματα παραδοσιν, ὅτι τε κοινότερον τῆτο καὶ καὶ τῆτο πρῶτον· τὸ γὰρ ὑπάρχον πᾶσιν ὑπάρχει· ὅτω γὰρ τεταγμένη γίνεσθαι καὶ διακεκριμένη ἡ τῶν τόπων παραδόσις. 15 ἔστι γὰρ συμβεβηκός, ὡς εἶπεν ἐν τῷ πρὸς τῆτο, ὁ μήτε γένος ἐστὶ μήτε ὅρος μήτε ἴδιον, ὑπάρχει δὲ τῷ πρόβληματι. ἀλλὰ μὲν τὸ ὑπάρχειν καὶ τοῖς ἄλλοις παρακολουθεῖ· ὅτε γὰρ γένος ὅτε ἴδιον ὅτε ὅρον οἷον τε εἶναι τινος μὴ ὑπάρχοντα αὐτῷ· διὸ ἀναιρεμένη τὸ ὑπάρχοντος ὡς τὸ συμβεβηκός ὀρίζεται, ἀναιρεῖται καὶ τῶν ἄλλων ἑακτὸν, ὡς ἐστὶ μέντοι ἐκείνων τινὸς ἀναιρεμένη συναναιρεῖται τὸ συμβεβηκός. ὡς πρῶτον τῇ φύσει καὶ τῆτο τῶν ἄλλων τὸ συμβεβηκός, ἔτι καὶ διότι ἀπὸ τῶ συμβεβηκότος αὐτῷ τῆς τῶν τόπων ἀρχομένη παραδόσεως ἐμελλε τεταγμένη τε γίνεσθαι καὶ διακεκριμένη ἡ τῶν τόπων παραδόσις, ὡς ἄλλως μὲν εἶναι τὸς πρὸς τὸ συμβεβηκός, ἄλλως δὲ τὸς πρὸς τὸ γένος, ἄλλως δὲ τὸς πρὸς τὸ ἴδιον καὶ ἄλλως τὸς πρὸς τὸν ὁρισμῶν. εἰ γὰρ ἀπὸ τῶ ὁρισμῶ τὴν ἀρχὴν τῆς τῶν τόπων παραδόσεως ἐποιεῖτο, ἐπειδὴ δὲ τὸν ὁρισμῶν μὴ μόνον τὸ τί ἦν εἶναι σημαίνειν, ἀλλὰ πρῶτον μὲν ὑπάρχειν ἐκάστῳ ὅ ἐστὶν ὁρισμός, ἐπειτα καὶ ἐν τῷ τί ἐστίν αὐτῷ κατηγορεῖσθαι, ἀλλὰ καὶ ἀντικατηγορεῖσθαι αὐτῷ, ἀναγκαῖως ἂν καὶ τῶν τῶ ὑπάρχον κατασκευασμῶν τόπων ὡς ἐριστικῶν ἐμνημόνευσεν, οἷσιν εἰσιν οἰκείαι τῷ συμβεβηκῶτι, καὶ τῶν δεικνύμενων ὅτι ἐν τῷ τί ἐστὶν κατηγορεῖται, οἱ πάλιν εἰσιν οἰκείαι τῶν γενικῶν προβλημάτων, ἀλλὰ καὶ τῶν δεικνύμενων δυνάμενων ὅτι ἀντικατηγορεῖται, οἱ τῶν ἀπὸ τῶ ἴδιον προβλημάτων εἰσιν οἰκείαι. ὅπως τε καὶ τὸς τῶν ἄλλων προβλημάτων οἰκείας τῶν ὁρισμῶν ἂν ἔλεγε. πάλιν τε περὶ ἐκείνων λέγων καὶ μνημονεύων αὐτῶν, τὸς μὲν ἀπὸ τῶ γένους ἔλεγε ἂν αὐτῶν τὸς δὲ ἀπ' ἄλλου τινός, ὡς γίνεσθαι τὸς αὐτῶν πλείων οἰκείας. νῦν δὲ ἀρχόμενος ἀπὸ τῶ συμβεβηκότος, ὁ κοινότερον τὸ ἐστὶ καὶ ἀπλῶς 25 φατον, τὸς μὲν περὶ τῶ ὑπάρχον ἢ μὴ ὑπάρχειν τῶν ὡς ἴδιος τῶ συμβεβηκότος παραδίδωσιν, ἐξῆς δὲ μνημονεύων τῶν πρὸς τὸ γένος, ὅσοι παρὰ τὸ ὑπάρχειν περιτεύουσιν ἐν τῷ γένει, τέττος ὡς ἴδιος τῶ γένους ἀποδίδωσι, καὶ ὅσοι πάλιν παρὰ τὸ γένος ἐν τῷ ἴδιῳ ὡς αὐτῷ οἰκείας, καὶ ὅσοι παρὰ τῆτο ἐν τῷ ὁρισμῷ πρὸς τὸς ὁρισμῶς. ἀρχεται μὲν ὅτι διὰ ταῦτα ἀπὸ τῶν πρὸς τὸ συμβεβηκός τῶν, πρῶτον δὲ διαίρεσιν τινὰ τῶν προβλημάτων ποιεῖται, ἥτις δύνανται μὲν γίνεσθαι καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων, μάλιστα δὲ ἐστὶν ἐν τοῖς ἀπὸ τῶ συμβεβηκότος. . . προβλήματα νῦν ἑακτὸν λέγειν δὲ τὰς προτεταγμένας

(ἐκεῖνα ᾗ τὴν ἀντίφασιν περιέχει) ἀλλὰ τὰ ὠρισμένα ἤδη καὶ τὸ ἕτερον μέρος τῆς ἀντιφάσεως, πρὸς αὐτὸν δὲ αἰεὶ εὐπορεῖ ἐπιχειρημάτων. ὡς ᾗ τῶν προτάσεων αἱ μὲν εἰσιν ἐν ἐρωτήσει τὴν ἀντίφασιν περιέχουσαι, αἱ δὲ ἤδη ὡς συλλογισμῷ μέρη λαμβάνοντι, θάτερον μέρος ἔχει τῆς ἀντιφάσεως (αὐτῇ) γὰρ εἰσιν αἱ ἐνδοξοί, ὅτε αἱ ἐρωτήσεις, ἀλλ' αἱ ἤδη συγκεχωρημένοι τε καὶ κείμενοι, δι' ὧν ὁ διαλεκτικὸς συλλογισμὸς), ὅτε καὶ τῶν προβλημάτων τὰ μὲν ἐστὶν ὡς προβεβλημένα τὰ δὲ ὡς ὠρισμένα ἤδη, περὶ ὧν νῦν λέγει. καθόλου δὲ νῦν λέγει αὐτὸν εἶπεν ἐν τῷ περὶ Ἑρμηνείας καθόλου ὡς καθόλου· τὸ μὲν ᾗ κοινὸν πάντων καθόλου, καὶ ἀκριβέστερον λέγει, τὸ δὲ τοῦτον καθόλου τῷ καθ' ἑκάστα ἀντιδιακρίνει. Alex. Aphrodis. p. 67 - 69.

διδάξας καὶ εἰπὼν ὁ τεχνικὸς περὶ τῶν ὀργάνων τῆς διαλεκτικῆς, αὐτὸν εἰσιν αἱ προτάσεις καὶ τὰ προβλήματα, νῦν διδάσκει καὶ περὶ τῶν τύπων καὶ ἀφορμῶν τῶν ἐπιχειρημάτων, δι' ὧν κατασκευάζομεν ὅτι τότε ἐστὶ γένος τούτου. cod. 1845 in marg.

109. ἵνα ᾗ γνωρίζοντες ὅτι οἱ αὐτοὶ καὶ ἐπὶ μέρος τι ᾗ προβλήματα 2. χρησιμοὶ ἡμῶν ἔσονται, προλέγει περὶ αὐτῶν. ἐρεῖ δὲ τούτῳ αὐτὸ φανερωτέρον ἐστὶ καὶ ἐν τῷ τρίτῳ ἐπὶ τέλει. Alexander p. 70.

109. ἐπεὶ, ὡς ἐμνημόνευσεν ἤδη, τὰς θέσεις καὶ τὰ προβλήματα 9. ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον καταφατικὰ κομίζουσιν οἱ διαλεγόμενοι, πρόκειται δὲ τῷ διαλεκτικῷ ἀνασκευάζειν τὸ τιθέμενον καὶ εἰς τὸ ἀντικείμενον ἐπιχειρεῖν (τοιαύτη ᾗ ἢ ἐν τοῖς λόγοις γυμνασία), δῆλον ὡς τὸ καταφατικὸν ἀποφατικῶς ἀνασκευάζεται. τὸ μὲν ὅτι ἀποφατικὸν τὸ καταφατικῷ πρῶτον, διότι πολὺ χρησιμώτερον τῷ δια- 25 λεκτικῷ, τὸ δὲ καθόλου ἀποφατικὸν τῷ ἐπὶ μέρος, διότι κοινὸν τὸ καθόλου καὶ πρὸς τὸ ἐπὶ μέρος. ὅτι δὲ οἰκώτερον τῷ διαλεκτικῷ τὸ ἀνασκευάζειν τῷ κατασκευάζειν, ἐν τῷ πρῶτῳ τῶν ἐπιγραφόμενων Εὐδήμειον Ἀναλυτικῶν (ἐπιγράφει) δὲ αὐτὸ καὶ Εὐδήμῳ ὑπὲρ τῶν Ἀναλυτικῶν ὅπως λέγει, ὅτι ὁ διαλεκτικὸς αὐτὸν κατασκευάζει μικρὰ ἐστὶν, τὸ δὲ πολὺ τῆς δυνάμεως αὐτῷ πρὸς τὸ ἀναιρεῖν τι ἐστὶν. θέσιν δὲ δὴ τὸ πρόβλημα κοινώτερον λέγει. id. ib.

109. τὸ μὲν χαλεπώτατον λέγει αὐτὸν, ὅτι μὴ ἀπλῶν μὲν πρόχειρον 10. ὡς ἐπὶ τῶν ἄλλων. ἀντιστροφὴν δὲ νῦν ἄλλην λέγει παρὰ τὰς εἰρημίας ἐν τοῖς Ἀναλυτικοῖς. ἐκείνην ᾗ ἢ ἢ μὲν καὶ τὸν ὅρος ἢ δὲ καὶ τὸ καταφατικὸν καὶ ἀποφατικόν, ὡς αἱ ἐνδεχόμεναι ἀντιστροφές. τὴν δὲ νῦν λέγει καὶ τὸ ὄνομα. τὸ ᾗ τῷ τῷ ὑπάρχειν τινὲς κειμένων ὀνόματι ὑποκείμενον καλεῖν ἀντιστρέφειν λέγει. εἰς τὸ ζῶν ὑπάρχει ἀνθρώπων, ἀντιστρέφοντες λέγομεν, ὁ ἀνθρώπος ζῶν ἐστιν. ὁ ᾗ ἐλαβόμενος ὑπάρχειν τῷ ὑποκειμένῳ, 40 τούτῳ ὑποκείμενον εἶναι λέγομεν. εἴη δ' ἂν ἀντιστροφή τούτου, καθόσον πρῶτον ἀπὸ τῷ ὑποκειμένου ἀρχόμενοι μὲν ταῦτα ἀπὸ τῷ ὑποκειμένου τὴν ἀρχὴν ποιούμεθα. ὅταν ὅτι ὅπως μεταλαμβάνοντων ἡμῶν ἀληθὲς ᾗ τὸ λέγειν καὶ ὀνομαζέειν ἀπλῶς καὶ χωρὶς τινος προσημίας τὸ ὑποκείμενον τῷ τῷ ὑπάρχοντος αὐτῷ ὀνόματι, τὰ 45 ὅπως ὑπάρχοντα ἀντιστρέφειν λέγει καὶ τὸ ὄνομα. "καὶ τὴν ἀπὸ τῷ συμβεβηκότος" δὲ ἀντὶ τῷ τῷ τῷ συμβεβηκότος οἰκίῳ ὀνόματι ὀνομαζέμεν τὸ ὑποκείμενον αὐτῷ. ἢ τὸ ἀντιστρέφειν τὴν

ἀπὸ τῷ συμβεβηκότος οἰκίῳ ὀνομασίαν εἶπεν. ὀνομαζέειν ᾗ τὸ ὑποκείμενον τῷ τῷ κατηγορουμένῳ ὀνόματι ὡς οἰκίῳ ἐν τῇ τοιαύτῃ ἀντιστροφῇ. ἐφ' ὧν δὲ μικροῖς τούτοις ἀληθὲς, ταῦτα δὲ ὅτι ἀντιστρέφει ταύτην τὴν ἀντιστροφήν τὴν καὶ τὸ ὄνομα. τὰ μὲν ὅτι ὡς γένῃ ὑπάρχοντα τισιν ἢ ὡς ὀρισμοὶ ἢ ὡς ἰδία ἀντιστρέφει. . . ὡς εἰ τὸ πᾶν ὑπάρχειν τῷ ὑποκειμένῳ αἴτιον τῷ μὲν ἀντιστρέφειν, μόνον δὲ τούτῳ οἶοντε ἐπὶ τῷ συμβεβηκότος, ἐπὶ μόνῳ αὖ τῷ συμβεβηκότος εἴη ἀληθὲς τὸ μὴ αἰεὶ ἀντιστρέφειν. ὁ ᾗ ἐστὶ τὸ ὑποκείμενον ἔχει τούτῳ εἶναι εἰπεῖν, τὸ συμβεβηκότος πᾶν καὶ μὴ ἀπλῶς ὑπάρχειν. 10 ὅτι ἀναιρεῖται δὲ τὸ συμβεβηκότος τινὲς ὑπὸ τῷ μὴ ἀντιστρέφειν. ὁ ᾗ εἰ μὴ ἀντιστρέφει, διὰ τούτου ὅτι συμβεβηκέναι. ἀλλ' ὅτι δέειναι. τὸ ὑποκείμενον ὀνομαζόμενον τῷ τῷ συμβεβηκότος ὀνόματι, ἀνδειχθῇ αὐτῷ συμβεβηκότος. μέλλων δὲ τῶν πρὸς τὸ συμβεβηκότος τύπων τὴν παράδοσιν ποιῶν, τίνα ἰδία ἐστὶν αὐτῶν παρὰ τὰ ἄλλα προβλήματα τῶν ἀπὸ τῷ συμβεβηκότος προβλημάτων πρῶτον ἐξέθετο, ὧν ἂν μὲν ᾗ τὸ καθόλου καὶ ἐπὶ μέρος ἐν τούτῳ γίνεσθαι τῶν προβλημάτων, εἰ τῷ ἐν μέρει ὅτι τις ἀκούει ὡς ἐπὶ ἀτόμων λεγομένων, δεύτερον δὲ τὸ μὴ ἀντιστρέφειν τὸν προειρημένον τρόπον τῆς ἀντιστροφῆς πάντα τὰ ἀπὸ τῷ συμβεβηκότος προβλήματα. τούτῳ 20 δὲ γνωρίζομεν ὅτι χρησιμοὶ πρὸς τὰς ἐπιχειρήσεις. id. ib.

ἐξήγηται πῶς οὖν τε λέγειν πρόβλημα ψευδές· εἰ ᾗ τὸ πρό- 109. βλημα τὴν ἀντίφασιν περιέχει, πῶς ἂν εἴη λέγειν τὸ ψευδέα ἢ τὸ 27. ἀληθεύειν ἐν τοῖς προβλήμασι; μὴ ποτε ὅτι πρόβλημα, ὡς προεῖπον ἤδη, ὁ τὸ προτεινόμενον τε καὶ προβεβημένον ἐστὶ λέγειν, ἀλλὰ τὸ ὠρισμένον ἤδη καὶ κείμενον, ὡς εἶπεν ἤδη καὶ ἀρχόμενος, ὁ προ- 25 σταταί τις, ὅν ὁ διαλεκτικὸς ἐλέγχει ἐπιχειρεῖ. id. p. 71.

ψεύδεται μὲν ᾗ τὸν ἥδονα τέλος τιθέμενος καὶ τούτῳ παριστά- 109. μενος· τὸ ᾗ μὴ ὑπάρχον τῇ ἥδονῃ ὑπάρχειν αὐτῇ λέγει. ὁμοίως 30. ψεύδεται καὶ ὁ τὴν κίνησιν διὰ κενὸν γίνεσθαι λέγων, ἀλλὰ καὶ ὁ ἀτομα μεγέθη τιθέμενος, ἀλλὰ καὶ ὁ ἐξ ἐπιπέδων γεννῶν τὰ σώματα, ἀλλὰ καὶ ὁ τὴν ψυχὴν χωρίζον τε καὶ ἀθάνατον τιθέμενος, ἀλλὰ καὶ ὁ μόνον τὸ καλὸν ἀγαθὸν λέγων, ὥσπερ καὶ τὰ αἰεὶ δύο πάντε λέ- 35 γων. παραβαίνει δὲ τὴν κειμένην λέξιν ὁ τὴν μὲν ὑποκειμένην φύσιν ἢ τίς ποτε ἐστὶ γνωρίζων, μὴ τῷ συνήθει δὲ καὶ κειμένων ὀνόματι ὀνομαζέων αὐτήν, ἀλλὰ προχαράσσειν καὶ ἰδίῳ ὀνόματι χρω- 40 μενος κατ' αὐτῶν, ὡς οἱ λέγοντες μόνον τὸν σοφὸν πλείστον ἢ μόνον καλὸν ἢ μόνον εὐγενῆ ἢ μόνον ῥήτορα. id. p. 72.

δεῖ μὴ ἀγνοεῖν ὅτι Θεόφραστος διαφέρειν λέγει παράγγελμα 109. καὶ τόπον· παράγγελμα μὲν γὰρ ἐστὶ τὸ κοινώτερον καὶ καθολικώτερον 34. ἀπλῶς λεγόμενον, ἀφ' οὗ δὲ τόπος εὐρίσκειται· ἀρχὴ ᾗ τόπος τὸ παράγγελμα, ὥσπερ ὁ τόπος ἐπιχειρήματος. εἰς παράγγελμα μὲν τὸ ὅτι λεγόμενον, ὅτι δὲ ἐπιχειρεῖν ἀπὸ τῶν ἐναντίων, ἀπὸ τῶν συσείων, τόπος δὲ, εἰ τὸ ἐναντίον πολλαχῶς, καὶ τὸ ἐναντίον, ἢ εἰ τὸ ἐναντίον τῷ ἐναντίῳ ὑπάρχει, καὶ τῷ ἐναντίῳ ὑπάρχει τὸ ἐναντίον, καὶ πάλιν ὡς ἐν τῶν συσείων, ὅτι καὶ τὰ λοιπὰ. ὁ ᾗ τόπος πρότασις ἤδη τις ἀπὸ τῷ παραγγέλματος γαγονία. ταύ- 45 την δὲ, λέγω τὴν διαφορὰν παραγγέλματος τε καὶ τρόπου, εἰδὼς ὁ Θεόφραστος, τὰ τοιαῦτα ὅποῖός ἐστιν ὁ πρῶτος εἰρημένος τόπος,

παραγγέλματα λέγει ὁ τύπος παραγγελματικός· τὸ γὰρ ἐπι-
βλέπειν δεῖ εἰ τὸ κατ' ἄλλον τινὰ τρόπον ὑπάρχον ὡς συμβεβηκός
ἀποδοῦναι παραγγελματικόν· τὸς δ' ἂν ἀπ' αὐτοῦ εἴη ὁ λέ-
γων "εἰ τὸ ὡς συμβεβηκός ἀποδομένον κατ' ἄλλον τινὰ τρόπον
ὑπάρχει, ἢ καλῶς ἀποδοθῇ." ἢ ἐτι προσεχέστερον, εἰ τὸ ὡς συμ-
βεβηκός ἀποδομένον γένος εἴη ἢ πάλιν ὅρος ἢ ἴδιον. ὁ μὲντοι
Ἀριστοτέλης τόνους καὶ τὰ τοιαῦτα καλεῖ, ἢ ὅτι μὲν τὸ παραγγέλ-
ματος ἤδη καὶ ἐν τῷ ὅρῳ λαβεῖν, ἀεὶ δὲ ἀπὸ τῶν ἐδικαιωμένων καὶ
τὰς ὀνομασίας ποιούμεθα τῶν πραγμάτων, οἷον τὴν ὕσταν ἐν ὃν
μᾶλλον ἢ ὕσταν ὀνομαζόμεν, ἢ τὴν ποσότητα ἐν, ἀλλὰ μᾶλλον
ἰδίως ποσότητα. ἐπεὶ ὅν ταῦτα ἐκ ἑξω λόγου, τόνους καὶ τὰ τοι-
αῦτα καλεῖ τῶν παραγγελμάτων. id. ib.

109^a 35. μάλις δὲ φησὶ τὴν τοιαύτην ἀμαρτίαν γίνεσθαι περὶ τὰ
γένη. τὸτο δὲ, ἐπεὶ τὰ γένη ὁμοιωτὰ τινὰ μᾶλλον τῶν ἄλλων
ἔχον δοκεῖ πρὸς τὸ συμβεβηκός· τὸ μὲν γὰρ ἴδιον καὶ ὁ ὁρισμὸς μόνος
καὶ παντὶ ὑπάρχει, διὸ καὶ ἀντιτρέφουσι τοῖς πράγμασι ὡς εἰς, καὶ
τὸ δὲ γένος καὶ τὸ συμβεβηκός ἐπὶ πλείον ἐστὶ τῷ ὡς ὑπάρχει, διὸ
καὶ ἐν ἀντικατηγορίᾳ. id. p. 73.

109^b 10. ἐντεῦθεν ἔξω ὁρμημένους ἐλάττωσεν τὸς λέγοντας τὸν ἄνθρωπον
ἔξωθεν ἢ τὸν Σικωράτην ἡθροπιδίαν, καίτοι τὸ λογικὸν παρῶν
μὲν ὃν διαφορὰ ἐστίν, ἢ τὸ γένων ἔχον ματῆς, ἢ τὸ μέγεθος δια-
φέρειν, ἢ τὸ ζῶν ἐν ψυχῇ. καὶ γὰρ ἢ διαφορὰ γένειον καὶ ὁ πα-
ρῶν μὲν τὸς κατηγορούμενον. id. p. 74.

109^b 12. καὶ ὅτος ὁ τύπος παραγγελματικός· ἐκ διαφύσεως δὲ τὴν
ἐπιχειρήσει λαμβάνει. id. ib.

109^b 16. διαφύμενον δὲ μὴ εὐθείας εἰς τὰ ἄτομα ποιῶν τὴν διαφύ-
σιν (ἄτομα δὲ τὰ εἶδη ἂν λέγοι), οἷον μὴ εἰς λευκὸν καὶ μέλαν καὶ
διπλόσιον καὶ ἥμισυ, ἀλλ' ἐπεὶ τετραχῶς τὰ ἀντικείμενα, εἰς ταῦτα
πρῶτα χρὴ διελόμενους τὰ ἀντικείμενα ἐφ' ἑκάστῳ αὐτῶν ὁρᾶν εἰ
τὸ λεγόμενον ἀληθές... παραδείγματα δὲ παρέθετο τῆς μὲν τῶν
ἀντικειμένων διαφύσεως τὰ δίκαια καὶ ἀδίκαια, τῆς δὲ τῶν πρὸς τι
τὸ διπλόσιον καὶ ἥμισυ, τῶν δὲ καὶ ἔξω καὶ ἐνερῶν τυφλότητα καὶ
ἔξω, τῶν δὲ καὶ ἀντίφασιν τὸ εἶναι καὶ μὴ εἶναι. id. ib.

109^b 24. δεῖξομεν ὅτι μὴ πᾶσα ἀρετὴ ἐπιτήμη, διελόντες τὴν ἀρετὴν
εἰς τε τὴν διανοητικὴν καὶ τὴν ἡθικὴν, καὶ τὰς ἡθικὰς διέξαντες ὅτι
μὴ ἔχουσιν ἐν τῇ γνώσει τὸ εἶναι. ἀλλὰ καὶ τὸ ὅτι ὅτις ἔστω ἀρετὴς
πρόβλημα καθόλου ὃν ἀποφατικῶν, ἀνασκευάζομεν, ὅτι μὴ πᾶς
ἔστω φαῦλος, διελόντες τὴν ἔρωτα εἰς τε σύντηγον ἄρεσιν ἀφροδι-
σίαν, ὡς Ἐπίκουρος λέγει, ὃν ἔχον τὸν ἀρετῶν εἶναι, καὶ εἰς ἐπι-
βολὴν φιλοποίας διὰ κάλλος ἐμφανόμενον, ὡς οἱ ἀπὸ τῆς Στωαί-
κας ἀρετῆς τῷ ποτὶ ὁραθέντος κάλλος, ὡς Πλάτων· ἀρετῶν γὰρ
ὅτοι οἱ ἔρωτες. ὁ μόνον δὲ τὸν ὑποκειμένου ὅρον ἐν τῷ προβλή-
ματι διαρεῖν δεῖ, ἀλλὰ πολλάκις καὶ τὸν κατηγορούμενον, ὃν ὅτως
τὴν διαρεῖν δεῖ, ὡς ἐπὶ τῶν τῶν προβλημάτων, ὁ σοφὸς
πολιτικός, ὁ σοφὸς γένεως ἢ μετέχει· τὸ τε γὰρ πολιτικός τῷ
σοφῷ ἔχον ἄλλων ὃν, διαρεῖν καὶ μὲν τι σημαίνοντι δεῖ
προσέχον τὸν πολιτικόν τῷ σοφῷ. καὶ δὲ τι ἀλλότρινον αὐτῷ.
ὁμοίως καὶ τὸ γένεως ἢ μετέχει διπλόν· ἢ γὰρ ὅτι χρὴ νοσήσῃ τῇ

πατρίδι συνοσεῖν, καθὰ ἔχει Σόλων (πολιτικὸν γὰρ τὸ μὴ ἀπάγειν
αὐτὸν τῆς κοινῆς συμφορᾶς, καὶ ὅτως ἂν καταπαύσαι τι τῆς γέ-
σεως ἴσως, εἰ φαίνεται συνάγων καὶ ἐν τοῖς αὐτοῖς ὢν), ἢ πάλιν
ὅτι κατάρχειν ἢ χρὴ τῆς γένεως καὶ ἡγεμόνα γίνεσθαι. id. p. 75.

ὁ τύπος ὅτος ὢν ἀπὸ ὁρισμῷ καθόλου ἀνασκευάζοις τοῦ
τὸς ἐξω. ἐπεὶ τὸ πρόβλημα πρὸς τὸ τὰς ἐπιχειρήσεις ποιούμεθα
τῷ γένει πρότασις ἐστὶ κατηγορικὴ (ταῦτον γὰρ ἂν κατασκευάσαι
ἢ ἀνασκευάσαι βυλόμεθα), πᾶσα δὲ πρότασις κατηγορικὴ ἐξ
ὑποκειμένου ὅρου καὶ κατηγορουμένου, καὶ ἐν τῷ ἀπὸ τῷ συμβεβηκτός
προβλήματι ὁ κατηγορούμενος ὅρος ὡς συμβεβηκός τι δηλοῖ, φησὶ
ὅτιν διαλαμβάνοντας τὸς τῷ προβλήματος ὅρους, τὸν τε ὑποκει-
μενον καὶ τὸν κατηγορούμενον, κατ' ἴδιον ἐκείτην αὐτῶν ἐρίζεσθαι
ἰδίαν μὲν τὸ συμβεβηκός, ὁ ἐστὶν κατηγορούμενος, ἰδίαν δὲ τὸ τῷ
ὑποκειμένῳ· τὸτο γὰρ ἐστὶ τὸ "ἀμφοτέρων καθ' ἐκείτην. id.
p. 76.

ὅτω δευχθήσεται καὶ ὅτι μὴ ἐξω εὐδαίμων ὁ τύραννος· εἰ γὰρ ὁ 110^a
μὲν τύραννος ἐστὶν ἄρχων παράνομος, εὐδαίμων δὲ ἐστὶν ὁ κατ'
ἀρετὴν ἐνεργῶν, ἔχον ὅλον τε τὸν τύραννον εὐδαίμων εἶναι· τὸ γὰρ
παράνομος ἄρχων κατ' ἀρετὴν ἐνεργῶντος, ἀλλὰ καὶ ὅτι μὴ
πλῆσιος ὁ σοφός. id. ib.

τὸτο καὶ ἐν τῷ πρώτῳ ἢ φθόσας εἶπεν ἐν τῇ διδασκαλίᾳ 110^a
τῶν τόνων. ὅς πρὸς τὴν εὐρεσιν τῶν πολλαχῶς λεγομένων παρ-
ῶν (c. 15). id. p. 77.

ἔστι μὲν καὶ ὅτος ὁ τύπος παραγγελματικός, τὸ δὲ δι' αὐτῷ 110^a
λεγόμενον ἐστὶν ὅτι δεῖ τὸ πρόβλημα εἰς καθολικὴν πρότασιν με-
ταβαλόντα, αὐτῷ προτείνοντα ταύτην, ἔνθεν πειρᾶσθαι φέρεται
πρὸς αὐτὴν, ὡς ἂν εἰ καὶ ἄλλῃ προτείναντος αὐτὴν καὶ λαβεῖν ἐξέ-
τος ἐνέστημεν· ἢ γὰρ ἔνθεν εὐρίσκομεν πρὸς τὴν πρότασιν, αὐτὴ
ἐπιχειρήματος ἡμῶν ἀρχὴ καὶ ἀφορμὴ γίνονται ἂν πρὸς τὴν τῷ προ-
κειμένῳ προβλήματος ἀνασκευῇ. τὸτο δ' ἐπεὶ συνθεσέμεθα ἢ πρὸς
τὰς προτάσεις ἔνθεν τῆς εἰς τὰ προβλήματα ἐπιχειρήσεως.
ἐπεὶ δὲ ἢ πρὸς τὰς καθόλου προτάσεις ἔνθεν ἀπὸ τῶν ὑπὸ
τὸ καθόλου γίνονται, ὁ τῷ ἐπιβλέπειν τὰ ὑπὸ τὸ καθόλου εὐρίσκει, χε-
ρὸν φησὶ τὸν αὐτὸν τρόπον εἶναι τῶν πρὸ ὁλίγου εἰρημένων τῷ

ἐκ τῆς τῷ καθόλου διαφύσεως. id. p. 78.
ἀπὸ τῆς τῷ τύπου ἐπιχειρήσεως τῆς ἂν καὶ πρὸς τὰ ὑπὸ τῶν 110^a
Στωϊκῶν παράδοξα λεγόμενα. εἰ γὰρ τῶν πολλῶν πλείονον λεγόν-
των μόνον τὸν πολυκλήμονα, μὴ καὶ τὸτο τις χρῆται τῷ ὀνόματι
τῷ μὴδὲ λέγει τὸν πολυκλήμονα πλείονον, καὶ δὲ τὸ σοφῷ καὶ
τῷ τὰς ἀρετὰς ἔχοντος, παραβαίνει ἂν τὸν καίμενον τῆς τῶν ὀνο-
ματικῶν χρήσεως διορισμόν· τίς μὲν γὰρ ἐστὶ πολυκλήμων, ὁ τῶν
πολλῶν εἶδέναι ἀλλὰ τῶν τὰ τοιαῦτα ἐξεταζόντων, ὅτι δὲ καὶ καὶ
τῷ πολυκλήμονος τῷ πλείονος ὀνόματι χρῆται, ἰσχυρὴ ἢ τῶν πολ-
λῶν χρήσις. ὁ δὲ ὁμολογῶν μὲν εἶναι τινὰ πολυκλήμονα, μὴ ὀνο-
μαζῶν δὲ τὸτο πλείονον, ὁ δὲ τῶν αὐτῶν τῷ ὀνόματι. ἀλλ'
ὅτι ὁ χρώμενος αὐτῷ πάλιν ἐπὶ τῷ τῇ ἀρετῇ ἔχοντος. πάλιν
εἰ μὲν πολλοὶ εὐτυχῇ λέγουσι τὸν ἐν τοῖς τυχεροῖς ἀγαθοῖς εὐθη-
νῶντα, οἱ δὲ τὸν τῇ ἀρετῇ ἔχοντα φασὶν εὐτυχῇ, ὁ ὅτι ἐστὶ τῶν

τυχρῶν αγαθῶν· παραβαίνουσιν ἔν τῳ ἔτι τὴν προσήμεσαν χρῆ-
σιν τῶν ὀνομάτων· εἰπὼν δὲ ὑμεινὸν ἄρῃαν· τὸ ποιητικὸν ὑγιείας,
προσέθηκε τὸ ἡ ὡς οἱ πολλοὶ λέγουσιν· ὁ ἴσων ἐστίν, ὅπως ἂν ὦσιν
οἱ πολλοὶ λέγοντες· καὶ ἡ κατ' ἄλλων τιμῶν εἰ πολλοὶ τῶν ὑμεινῶν
ὀνόματι· χρῶντο· ἡ καὶ μόνον τῶ ὑγιείας ποιητικῷ ἀλλὰ καὶ τῷ
σηματικῷ· ἡ εἶπε τὸ ὅπως ἂν οἱ πολλοὶ λέγουσιν, ἐνδευνύμενος
ὅτι μὴ περὶ τῷ ὀνόματος πῶς διατείνεσθαι χρῆ, ἀλλὰ περὶ τῷ
χρῶσι τῷ τῷ ὡς οἱ πολλοί· καὶ ἡ εἰ μὴ τῷ τοῦ ἄλλο τι εἴη
ἐκείνῳ· χρῆσθον· ἡ ἔκκει· μὴ τῷ ἡ ἀλλὰ χυμῶς· λέγει ἡ ὡς
οἱ πολλοὶ λέγουσιν· τὸ ἡ ποιητικὸν ὑγιείας ὑμεινὸν τοῖς πολλοῖς
σύνθεσις λέγειν· id. p. 79.

110^a 23. οἱ τρεῖς τόποι, ἑκάς τε καὶ αἱ μὲν τῶν δύο τὴν ἀφορμὴν
τῆς ἐπιχειρήσεως ἀπὸ τῶν πολλαχῶς λεγομένων λαμβάνουσιν.
id. ib.

110^a 25. ἔτι δὲ ἐφ' ὧν καὶ πάντα τὰ σημαίνοντα λαμβάνοντες ἐστὶν
ἐπὶ πάντων αὐτῶν ἀνασκευάζειν τὸ κείμενον· οἷον εἰ λέγοι τις ὅτι
μὴ χρὴ φιλοσοφεῖν, ἐπεὶ φιλοσοφεῖν λέγει· καὶ τὸ ζητεῖν αὐτὸ τῷ
εἶτε χρὴ φιλοσοφεῖν εἴτε καὶ μὴ, ὡς εἶπεν αὐτὸς ἐν τῷ Προτρε-
πτικῷ, ἀλλὰ καὶ τὴν φιλοσοφίαν θεωρεῖν μετέχειν, ἑκάτερον
αὐτῶν δεῖξαντες οἰκεῖον τῷ ἀνθρώπῳ πάνταχόθεν ἀναιρήσασθαι τὸ
τιθέμενον· id. p. 80.

110^a 26. ἂν ἡ μὴ λανθάνῃ, προχείρως ἐνστήσει· ὁ τῷ προβλήματι
παριστάμενος ὅτι μὴ καθ' ὅ τι τίθει τὴν ἔνστασιν τὴν πρὸς αὐτὸ καὶ
τὴν ἀνασκευὴν ποιῇ, ἀλλὰ κατ' ἄλλο, πρὸς τὸ νομα καὶ σοφιστι-
κῶς τὴν ἀπάντησιν ποιῶμενος· id. ib.

110^a 33. ἔτι τὸ ἔξ ὁμολογίας, ὁ εἶπεν ἐν τῷ πρώτῳ ἐπὶ τέλει
(p. 108 b 7). ἔξ ὑποθέσεως· λέγων ἡ πρὸς τί χρηστέος ἡ τὸ
ὁμῶν θεωρεῖται, εἶπε πρὸς τε τὸς ἐπακτους λόγους καὶ τὸς ἐξ ὑπο-
θέσεως συλλογισμούς· εἰσὶ ἡ οἱ ἐξ ὁμολογίας ἐξ ὑποθέσεως,
ὡς ἐν τοῖς Προτρεπτικῷ Ἀναλυτικῷ δέδοται· καὶ μὴν ἀντιγράφει
ὅπως δὲ γίνονται, ἐδήλωσε προσθεὶς διότι ἐδόξατο εἶναι, ὡς ποτε
ἐφ' ἑνὸς τῶν ὁμοίων ἔχει, ἔτω καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν· ὁ δὲ ἐκεῖ ἐξ
ὑποθέσεως κοινότερον εἶπε, τῷ νῦν ὀνόματι προσετέθηρον ἐξ
ὁμολογίας· ἐπεὶ ἡ μὴ αὐτάρκες τὸ ἐφ' ἑνὸς τῶν δεκτικῶν
τῶν ὑπὸ τι κοινὸν πρὸς τὴν τῷ κοινῷ τε καὶ καθόλου κατασκευὴν (ὡς
γὰρ ἐστὶ τὸ ἐν μέρει τῷ καθόλου δεκτικόν), αὖν φησὶ προσδιομο-
λογεῖσθαι καὶ συντίθεσθαι ὅτι ὡς ἐφ' ἑνός, ἔτω καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων· ἂν
ἡ προσυνθέμενοι, ὡς ἐπὶ τῶν ψυχῶν ἔχει, ἔτω καὶ ἐπὶ πάσης
ἔχει, δεῖξαι μὲν τινα ψυχὴν ἀθάνατον, ἔχομεν ἂν διὰ τὴν ὁμολο-
γίαν καὶ τὴν πᾶσαν ἀθάνατον εἶναι· id. p. 81.

110^b 4. τῷ τὸ δὲ φησὶ αὖν ποιεῖν, τὸ διαρεῖν καὶ ἐπὶ τίνος ἔχῃ ἔτω· ζη-
τεῖν, καὶ ἔτω· ἐξ ὁμολογίας δεκτικῶν, ὅταν μὴ εὐπερὶ μὲν διὰ
τίνος κοινῷ καὶ πᾶσιν ἐφαρμοζόμενος τοῖς ὑπὸ τὸ καθόλου τὴν δεῖξιν
ποιήσασθαι· ἀπ' ἡ δὲ οὐδὲν τῷ, ἐκείνως δεκτικῶν καὶ ὡς ὁ γεωμέ-
τρης δεικνύει καθόλου τὸ τρίγωνον δυοῖν ὀρθαῖς ἴσας ἔχειν, καὶ μὴ
δι' ὁμολογίας καὶ συνθέσεως αὐτὸ λαμβάνει· id. ib.

110^b 10. οἷον τὸ κατατείνεσθαι τὸν σοφὸν καὶ μὴ τὸ καλὸν δεῖν, καὶ δὲ τὸ
συμπερὶν ὅ δὲ, id. ib.

ἐπεὶ τῶν πολλαχῶς λεγομένων τὰ μὲν ἐν ὀνόμασι τὸ διττὸν 110^b
ἔχει, ὁ καλεῖται ὁμῶν, τὰ δὲ ἐν λόγῳ, ὁ ἀμφίβολου καλεῖται 16
αὐτοῖς ἔθος, εἰπὼν πῶς δεῖ πρὸς τὰ προβλήματα ἐπιχειρεῖν ἐν
οἷς ὁμῶν μὲν τι καὶ, νῦν λέγει περὶ τῶν ἐν λόγῳ τὸ διττὸν ἔχον-
των, ταῦτάς τινος ἀμφιβολίαν· id. ib.

110^b 28. ἀναταί τις καὶ ὡς καθόλου λεγομένη τὸ διαρεῖν καὶ δὲ πολλαχῶς 28
χρηστέος· ἐπὶ πάντων τῶν πολλαχῶς λεγομένων ἀπὸ, ὡς τισὶν
ἔδοξεν, ἔκκει μόνον τῷ ἐπιστήμῃ εἶναι μίαν πλεονῶν· διττὸν ἡ
οἷτος τὸ ἐπίσταμαι πάντα τὴν τὰς πλείους εὐληφῶτα· ψήφους ὅτι
νενίκηκεν· (καὶ ἡ καθὰ ὡς καὶ τὸ καθόλου, ἡ ὅτι τῆς καθ' ἑκάστην
πάντας, ὅσα ἔχῃ αὐτὴν τε) καὶ ἐπὶ τῷ ἄγοντας δεκτικῶν καὶ
μὴν τάνδε ἔκκει αὐτὴν ὅτι νενίκηκεν· ἔκκει ἄρα πάντας τὸς νενικημένους
καὶ τὰς πλείους εὐληφῶτας ψήφους ἐπίστασαι· ὁμοίον τῷ τῷ, ὅ καὶ
αὐτὸν Θεόφραστον ἐν τῷ περὶ τῶν ποσαχῶς μέμνηται, οἷον ἐπίστασθαι
πάν τριγώνων ὅτι δυοῖν ὀρθαῖς ἴσας ἔχει τὰς τρεῖς γωνίας· καὶ ἡ
ὡς καθόλου καὶ ὡς καθ' ἑκάστην πάντα ἀνασκευάζειν ἐν θέλοντας
τὸ ὅτι ὁ γεωμέτρης ἐπίστασθαι πάν τριγώνων δυοῖν ὀρθαῖς ἴσας ἔχειν
τὰς τρεῖς γωνίας, καὶ ἐπὶ τῷ καθ' ἑκάστην μεταχρῶν τὴν λόγον (καὶ
ἡ τῷ τῷ σημαίνει), καὶ λαβόντας ὅτι μὴ οὐδὲ τις ὅτι ἐστὶν τρίγω-
νον, καὶ αὐτὸν δυοῖν ὀρθαῖς ἴσας ἔχει οὐδὲ, τῷ τῷ προχειρισάμενος
λέγειν ὅτι τῷ τῷ ὅτι οὐδὲν· ἔκκει ἄρα εἰ δυοῖν ὀρθαῖς ἴσας ἔχειν
οὐδὲν· καὶ πᾶν ἄρα οὐδὲν· id. p. 83.

ὁ τόπος ἐκ μεταλήψεως· ἐπεὶ ἡ πᾶν εὐεπιχειρητότερον ἡ 111^a
νεῖ σαφέστερον γενομένη, φησὶ αὖν μεταλαμβάνειν τὸ σαφέστε- 8
ρον εἰς τὸ σαφέστερον, καὶ ἔτω ἐπιχειρεῖν περὶ αὐτῶν· εὐπεριεπὲρ ἡ
ἡ πρὸς τὸ σαφὲς ἐπιχειρήσεις· ἀνασκευάζει μὲν ἡ βυλόμενοι καὶ
δεῖξαι ὅτι ὁ σπουδαῖος ἔκκει πολυπράγμων, τὴν πολυπράγμωσιν
μεταλαμβάνοντας εἰς φιλοπράγμωσιν ἔκκει ἀνασκευάζοντας· τὸ
προκείμενον· ὁ μὲν ἡ πολυπράγμων ὑδέτω φανερὰ ἀμαρτίαν
σημαίνειν δοκεῖ εἰ καὶ πολυπράγμων μὲν ἐστὶν ὁ ἐκ πολλῶν κατε-
μενος πρᾶγματι, δύναιτο δὲ τῷ καὶ ἀπὸ τύχης τινὸς περιγενεῖσθαι
ὁ δὲ φιλοπράγμων διαθέσειν ἡ καὶ οἰκειότητα τὴν πρὸς τὰ πρᾶγ-
ματα δηλοῖ καὶ σπουδὴν καὶ ἀρεσίν, ὁ ἀλλὰ τριον τῷ σπουδαῖον· πᾶσι
δὲ εἰ κατασκευάσαι βυλόμεθα ὅτι πᾶσα ὑπόληψις τῷ σπουδαῖον
ἀκριβής, ἐπεὶ τὸ ἀκριβὲς ὑδέτω γνωρίμων (δοκεῖ ἡ καὶ τὸ ἀναγ-
καῖον σημαίνειν· ἀκριβὲς ἡ δοκεῖ εἶναι ἡ δι' ἀναγκαῖον γενομένη,
ὁ καὶ πᾶσα σπουδαῖον ὑπόληψις ἔχει, γίνονται ἡ ὑπόληψις τῷ σπου-
δαῖον καὶ περὶ τῶν ἐνδεχόμενων), μεταλαμβάνοντας τὸ ἀκριβὲς εἰς
τὸ σαφὲς ἡ εἰς τὸ ἀληθὲς εὐκολώτερον τὸ προκείμενον δεῖξαι
πᾶσα ἡ ἡ τῷ σπουδαῖον ὑπόληψις σαφὲς τε καὶ διηρημένη καὶ
ἀληθής· ἔτω καὶ ὁ Δημοκρίτης κατασκευάσαι βυλόμεθα ὅτι μὴ
δεῖ χάριν ἔχειν φιλοπράγμων ὑπερὶ τῶν ἑδωκε, μετέλαβε τὸ ἑδωκεν εἰς τὸ
ἀπένδωκεν· ἀλλὰ καὶ ὁ Θεοκυδίδης βυλόμεθα παροξύνει τὸς Ἀθηναίους
πρὸς τὸς Μιτυληναίους, τὴν ἀπόφασιν αὐτῶν εἰς τὴν ἐπαράστασιν
μετέλαβεν· ἔτω καὶ ὁ Καλλιμαχὴς ἐν τῷ Γοργία πᾶσι τῷ Πλά-
τωνος τὸς σὺφρονας εἰς τὸς ἡλιθίους μεταλαμβάνει· id. p. 84.
τῷ τῆς ἐπιστήμης ὀνόματι κοινότερον ἀπὸ τῆς τέχνης καὶ 111^a
id. p. 85: 21.

111. συμβεβηκέναι τῷ γένει λέγειν καὶ ἄρα ἐν τινι εἶδει τῶν ἐν
25. τῷ γένει συμβεβηκεν, ἢ καὶ ἐν τῇ οὐσίᾳ ἐστὶν αὐτῷ. id. ib.

111. οὐ πᾶσι τοῖσδε ἐπειδὴ τὰ γένη ἐκείνα αὐτὰ καθ' αὐτά,
33. ἀλλ' ἐν ταῖς εἰδέσιν αὐτοῖς ὡς κατηγορούμενα· ἐστὶν ἔχει δυνάμει
εἰς τὸ γένος ὡς γένος πινόμενα κατηγορούμενα· τούτου καὶ εἰδὸς τι κατηγο-
ρούμενα, εἰ μὴ προσσχῶς εἶδος εἴη αὐτὸ τῷ κατηγορούμενῳ γένει.
id. p. 86.

111. οὐτος δὲ τούτου τῷ προβλημάτος, καὶ ἐπὶ τὰ εἶδη τῆς κοιν-
5. σως ἐπιβλέψαντα (ἐστὶ δὲ ταῦτα αὐξήσεως, μείωσης, φορὰ ἀν-
ελπίστως γένεως καὶ φθορᾶς καὶ ἀντιθέτων τῶν καὶ ταύτας κινήσεις
λέγειν, ὡς περὶ τῶν αὐτῶν τῶν κινήσεων γένεως εἶναι) ἀπὸ τῶν τούτων· εἰ
οὐκ ἐστὶν τῆς ψυχῆς παραινύμενον τὴν κατηγορίαν πρὸς αὐτὰς, καὶ εἴ
ἀν κατασκευάζομενον τὴν κινήσιν αὐτῶν, οἷον εἰ γένεσις ἢ φθορᾶς
ἢ ψυχῆς, εἰ αὐξήσῃ, εἰ μείωσῃ, εἰ ἀλλοιωσῃ, εἰ φέρεται· εἰ δὲ μὴδὲν
τούτων· ἀναγκαζέσθαι αὐτὴν καὶ τὸ καίμενον τὴν ἀρχήν, καὶ κινήσιν
αὐτῆς· εἰ δὲ καὶ ἐκ τῶν ἐκείνων ψυχῆς ἐστὶν ἀριστὸς· εἰ δὲ καὶ κινήσῃ
καὶ οὐκ ἐστὶν ἢ μείωσῃ ἢ ἀλλοιωσῃ ἢ φέρεται ἢ φθορᾶς· ἢ γενέσθαι· ἀλλ'
ὅτε αὐτῆς τι αὐτῇ· εἰδέναι· id. p. 87.

111. δυνάμει τῷ ἀπὸ τῶν ὁρισμῶν τόπου ἤδη ἐν τοῖς προειρημένοις
12. ἐμνημονεύοντες, δι' ὧν εἶπεν (p. 109 b 30) "ἄλλος τὸ λόγος
κοινῶν τῶν συμβεβηκέναι καὶ ὅς συμβεβηκεν, ἢ ἀποφορέων καθ'
ἀπαιτήτων ἢ τῷ ἐτέρῳ" ἀπὸ τῶν ὁρισμῶν ὡς ἀπὸ φαινομένων
ῥησιμῶν ἐκείνων τε τῶν τόπων ἡξίωσι πᾶς ἀποφαινομένης ποιήσῃ, ἐν
ταύταις τε τὸ αὐτὸ λέγειν· ἐστὶ δὲ τούτου ὅχι ὁρισμὸς ἀλλὰ δι' ὁρισμῶν
τῶν συμβεβηκέναι ἀνασκευῇ καὶ κατασκευῇ ταῦτα δὲ ὁρίσκει ἐν
οἷς ζητεῖται· εἰ ὁρισμὸς τὸ καίμενον· ἢ δὲ χρηστὸς ὁρισμὸς ὅχι ὁρισμὸς
εἴη δ' αὖν προστιθέμενον διὰ τούτου τῷ τόπῳ τὸ πλείονι τῷ αὐτῷ ὅροις
χρηστὸς εἶναι· ὅχι ὡς πρὶν ἀλλὰ πλείονι ὅρῳ τῷ αὐτῷ ὅρῳ,
ἀλλ' ὡς καὶ ὁρίζεται· διὰ τούτου ἡδὲ προστιθέμενον ἢ τῶν δοκούντων
τῶν ἡδὲ τῶν προκειμένων φερόμενον ὁρισμῶν τὴν χρησιμώτερον πρὸς
τὸ προκειμένον λαβόντας δὲν ἀξιῶν ἀπὸ τούτου ἐπιχειρεῖν πρὸς τὸ
πρόβλημα· τὸ καίμενον, ὅ θέναι εἶπεν· ὅταν ζητούμενα εἰ ἡδονὴ
ἀγαθόν· τῆς ἡδονῆς ἀποδοτέον πλείους ὅρους, τούτου μὲν οὐκ ἔστι
κίνησις, τούτου δὲ ὅτι γένεσις εἰς φύσιν αἰδιότητος, τούτου δὲ ὅτι ἀλογος
δυσχεύς, τούτου δὲ ὅτι ἐνέργεια τῆς καὶ φύσιν ἔχουσας ἀναμειβόμενος,
ἢ τι τὸ παρακολούθῃ τέλος ταῖς τελευταῖαις ἐνεργείαις· ὅθεν δυνάμει
τὸ "μὴ εὐπορεῖν διὰ ἐπιχειρήματος" εἰρηκεῖται· ὅχι ὡς ἄλλοι τινὲς
τόπου μνημονεύοντες, ἀλλ' ὡς προστιθείς τῷ προκειμένῳ· εἰ ἡδὲ διαι-
ρέμεται τὰ γένη εἰς τὰ εἶδη, μὴδὲν φανερώς ἀνασκευάζειν δυ-
νάμεθα τὸ πρόβλημα τῷ καὶ ἐπὶ τῶν εἰδῶν ἀμφισβητήσιν τινα
καταλείπειν· id. ib.

111. εἰ ἡδὲ μὴ τὸ ἐπόμενον, ὅθεν τὸ ἡγούμενον καὶ τὸ δεύτερον λογί-
22. μενον ἀναμειβόμενον, ὅς ἐστιν ἐξ ἀπολύτως ἀνασκευάζοντος· οἷον
εἰ προκειμένον ἡμῖν εἴη τὸ δεῖξαι μὴ πᾶσαν ἡδονὴν ἀγαθὴν εἶναι,
δείξαντες τὸ ἐπόμενον τῷ πᾶσαν ἡδονὴν ἀγαθὴν εἶναι μὴ ὅν, δε-
45. δείχοντες δὲ εἴημεν τὸ προκειμένον· ὅτι μὴ σύμμετρος ἢ διά-
μετρος τῇ πλείονι· δεῖξαι βολόμενοι, λαβόντες τὸ σύμμετρον εἶναι
τὸ ἐπόμενον· καὶ δείξαντες ὅτι οὐκ ἐστὶν τούτου ὅν, ἀναμειβόμενον τὸ εἶναι τὴν

διάμετρον τῇ πλείονι σύμμετρον· ἐστὶν ἡδὲ αὐτῷ τὰ περιττὰ
ταῖς ἀπαιτήσεσιν εἶναι, ὡς ἐν ταῖς εἰς τὴν Ἀναλυτικὴν δόξαν·
ἀδυνατὸν δὲ οὕτως ἀδυνατὸν ὅρα καὶ τὸ καὶ τούτου ἐπεὶ· id. p. 89.

δὲ τῶν πᾶσι δὲ πᾶσι παραδίωσκον, ἐστὶ τὸ μεταφέρειν τὸ πρὸ-
βλημα καὶ τὰ λόγια πρὸς τούτου πρὸς τὸ εὐπορεῖν ἐπιχειρήματος·
ὅχι σοφιστικὸν εἶπεν εἶναι τρόπον· ἐπεὶ ταῖς σοφισταῖς συνήθες τὸ
καταλαμβάνοντας τὸ περὶ τῶν προκειμένων ποιήσῃ τὰς λόγους, μεταφέρων
αὐτοὺς καὶ μεταφέρειν πρὸς τούτου πρὸς τὸ εὐπορεῖν ἐπιχειρήμα-
των, ὡς ἐν τῷ Πρωτοκλήτῳ τῷ Πλάτωνος· ὁ Πλάτωνος πρὸς
id. p. 90.

αὐτῶν πάλιν ἀνὰ βολόμενος τις δὲ εἴη ὅτι ἡ ψυχὴ ἀδυνατὸς, λαμβ-
111. βόνη δὲ καὶ εἰς πρὸς τὸ δεῖξαι ὅτι ἐστὶν αὐτῆς· μὴ συγχωρεῖν δὲ
38. τις αὐτῇ κινήσῃ, ὅ δὲ ἀπαιτῶν πρὸς αὐτὴν ἐπιχειρήματα μεταλα-
βὼν πρὸς τούτου ποιῇ τὰς λόγους, δευτέρως· ὅτι κινήσῃ· τούτου μὲν
νοῦσα· τῆς δὲ μακρόθεν, ταῦτα δὲ ἡδονὴ καὶ λυσιμείνη· τούτου
δὲ αἰδιοναχένη, τούτου δὲ ἐλπίστως, τούτου δὲ φάσμα· εἰς ἡδὲ
ἀδυνατῶν πρὸς τὸν προκειμένον· ἢ μεταβάσεις αὐτῆς· καὶ ἔστιν ὁ
τοῦτο τῶν πρὸς τῶν μεταβάσεων ἐπαγωγῇ, ὡς εἴρηκεν ἐν τῷ
δευτέρῳ τῶν Πρωτέρων Ἀναλυτικῶν (c. 23). τὸ δὲ "ὁμοίως δὲ
καὶ ὅταν ἐπαγωγῇ πρὸς τι διὰ τῶν προκειμένων ποιησάμενος ἀναρεῖν
ἐπιχειρῇ" ταῦτα αὖν εἴη· δι' ἐνίσταμενος πρὸς τὴν ἐρωτησμένην
πρότασιν ὡς χρηστὴν πρὸς τὴν τῷ προκειμένῳ δεῖξαι, δύναμις καὶ
ἀπαιτῶν μὴ συγχωρεῖν λέγων μὴ ἀληθεῖς εἶναι πρότασιν τὴν λέγον-
σαν πᾶν τὸ καὶ φῶσιν ἀγαθὸν εἶναι, ὅθεν δὲ καὶ ἐπαγωγῆς
αὐτὸ ἀναρεῖν λέγων τὸ ἀποβαίνειν καὶ φῶσιν ὅν καὶ εἶναι ἀγαθόν,
ὁμοίως καὶ τὸ ἀληθεῖ καὶ τὸ νοῦν· ὅθεν ἡδὲ τούτου ἐστὶ καὶ συνθήκη
ἀλλὰ καὶ φύσιν· τὸ δὲ "διὰ τῶν προκειμένων" σημαίνει αὖν τὸ δι'
αὐτῆς τῆς τιθεμένης προτάσεως· ἢ μὲν ἡ πρότασις τὸ πᾶν τὸ καὶ
φῶσιν ἀγαθὸν εἶναι· ἢ δὲ ἐπαγωγῇ δι' αὐτῆς ταύτης τῆς προτά-
σεως δοκεῖ γινώσκουσα δεκτικὴ αὐτῇ ψευδοῦς λαμβάνειν ἡ καθ'
ἐκείνης τινος καὶ φῶσιν ἀγαθόν· φανερῶς μὴ εἶναι ἀγαθόν· ὅ δὲ
πρὸς τὸ δι' ἐπαγωγῆς δεικνύμενον καὶ τιθεμένον μεταβάς καὶ τούτου
ἀναρεῖν εἰς τὸ ἀναγκαῖον πρὸς τὸ προκειμένον τὴν μεταλήψιν
ποιῇ· ἀναγκαῖα ἔν ἐν τοῖς ταύταις πρὸς τὸ προκειμένον ἢ
μεταβάσεις τῷ προβλημάτος ἢ εἰς τὰ τοιαῦτα· ἢ δυνάμει ταῦτα
περὶ τῶν ἀποκρινόμενων λέγειν, ὡς καίμεν διὰ τῆς ἐνστάσεως πρὸς
ὁ εὐπορεῖ ἀπαγωγῆς, τῇ ἐπαγωγῇ χρωμένον· δεῖξαι ἡδὲ μὴδὲ ὅτος
ἔσποπεν τι ποιῇ, εἰ διὰ τῆς ἐπαγωγῆς πρὸς ἡν εὐπορεῖ λόγους
ἀναρεῖν τὴν θέσιν· ἢ μᾶλλον τὸ λεγόμενον τοῦτόν· ἐστὶ διὰ τῆς
λέξεως τῆς "ὁμοίως δὲ καὶ ὅταν ἐπαγωγῇ πρὸς τι διὰ τῶν προκει-
μένων ποιησάμενος ἀναρεῖν ἐπιχειρῇ"· τούτου ἡδὲ ἀναρεθέντος καὶ τὸ
προκειμένον ἀναρεῖν, ὡς εἶναι τὴν γραφὴν "ποιησάμενος," ἀλλ'
ἐστὶ "ποιησάμενος"· λέγεται ἡδὲ αὖν ὁμοίως δὲ καὶ ὅταν ἐπαγωγῇ
πρὸς τι ποιησάμενος διὰ τῶν προκειμένων τούτου, δηλοῦντι τὸ εἰς ὃ ἢ
μεταλήψιν γίνεσθαι καὶ πρὸς ὃ εὐπορεῖ ἐπιχειρήματα, ἀναρεῖν ἐπι-
χειρῇ τούτου ὁ ἀποκρινόμενος τῷ ἐνστάσει αὐτῷ· τὸ ἡδὲ τούτου ἀνα-
ρεθέντος δι' ὃ κατεσκευάζετο τὸ προκειμένον πρόβλημα, ὃ καὶ αὐτὸ
προκειμένον εἶπεν ἀναρεῖν καὶ τὸ πρόβλημα· ἀναγκαῖα ἔν γίνεσθαι

ἢ εἰς τὴν τούτου κατασκευὴν μεταλήψις τῷ λόγῳ τῷ ἐρωτῶντι. εἰ γὰρ τι εἴη κατασκευαζόμενον πρόβλημα. ὑπὸ τῷ ἐρωτῶντος δι' ἐπαγωγῆς (ὡδὲν γὰρ ἔλαττον διαλεκτικῶς τὸ δι' ἐπαγωγῆς δεκνύσθαι τὸ προκαείμενον ἢ διὰ συλλογισμῶν), ἔπειτα ἐν τῷ ἐπαγωγικῷ λόγῳ καὶ τούτων τι λαβόντος ὡς χρήσιμον πρὸς τὴν δεξιὴν πρὸς δ' εὐπορεῖ λόγων πλειόνων, ὃ διαλεγόμενος αὐτῷ πρὸς τὸτο τὴν ἐνέασις ποιήσῃ, ἀναγκαῖα γίνεῖ τῷ κατασκευαζοντι τὸ προκαείμενον ἢ τῷ λόγῳ μεταλήψις εἰς τὸτο. εἰ γὰρ τῷ ἀποκρινόμενῳ λέγοντος μὴ δοκῇ τὸ καὶ φύσιν ἀγαθόν, ὃ ἐρωτῶν δι' ἐπαγωγῆς κατασκευαζέσθαι αὐτὸ, λαμβάνων ἐφ' ἑκάστῳ ζῶσι ὅτι τὰ καὶ φύσιν ἑκάστῳ αὐτῶν ἀγαθά, ἵππων μὲν τὰ ἵππων, ἀνθρώπων δὲ τὰ ἀνθρώπων καὶ λέοντι τὰ λέοντι, λαμβάνοντι δὲ αὐτῷ ὅτι καὶ ἀνθρώπων καὶ φύσιν ἀγαθὰ ἀνθρώπων, ἐνθάδε πρὸς τὸτο ὃ προϊδόμενος τῷ ἀντικειμένῳ τῷ δεκνύμενῳ, ὃ δὲ εὐπορεῖ πρὸς τὸτο δεῖξαι πλειόνων ἐπιχειρημάτων, μεταλαμβάνει μὲν ὅτι εὐπορεῖ πλειόνων, ὃ μὴν δέ, ἀλλὰ καὶ ἀναγκαίως, εἴγε τῶν μὴ δεκνύμενῳ ἀναρρεῖ καὶ τὸ ἐξ ἀρχῆς δεκνύμενον, τὸ εἶναι πᾶν τὸ καὶ φύσιν ἀγαθόν. δεκνύοι δὲ τὸτο λαβὼν τὸ πᾶν τὸ καὶ φύσιν ἀνθρώπων ἢ καλὸν εἶναι ἢ ἡδὺ ἢ συμφέρον, καὶ ἕκαστον τούτων πεισώμενος. μὲν ταῦτα προσλαμβάνοντο ὅτι πάντα δὲ ταῦτα ἀγαθά. ἔστι γὰρ τούτου δεδεικνύμεν τὸτο πρὸς ὃ ἢ ἐνέασις, ὃ συγχωρηθέντος δείκνυσι τὸ πᾶν τὸ καὶ φύσιν ἀγαθόν εἶναι. ὡς εἰς φανερόν, ὃ ἀναγκαῖον, ἢ ἀναγκαῖον δὲ, τὴν μεταλήψιν ἐστὶ ποιῶν, ὅταν περὶ τινος μὲν τῶν ἐν τῷ προβλήματι ὑπομασμένων ποιῇ λόγον ὃ ἐρωτῶν, ὡδὲν μέντοι συνετέλεστος ὅτε πρὸς ἀνασκευὴν ὅτε πρὸς κατασκευὴν τῷ προβλήματος. ὃ γὰρ εἰς τούτων τὴν μεταλήψιν ποιούμενος φαντάσιαν ἀποτελεῖ ὡς περὶ τινος χρήσιμον πρὸς τὴν θέσιν καὶ τὸ πρόβλημα ποιούμενος τὴν λόγῳ. id. p. 90.

112a ὅτος ὃ τόπος ὃ αὐτός ἐστι τῷ πρὸ ὁλίγου εἰρημένῳ τῷ ἐξ ἀκολουθίας ἀνασκευαζικῷ. διαφέρει δ' ἂν τὸ νῦν λεγόμενον ἐκείνου, ὅτι ἐκεῖ μὲν ἐφ' ὧν ζῆται τίνα ἔπειτα καίμενον, ἐνταῦθα δὲ καὶ τὴν εὔρεσιν τῶν ἐπαμένων ὑπογράφει. id. p. 92.

112a ἐκθέμενός τις τῶν ἐξ ἀκολουθίας κατασκευαζικῶν, μὲν ταῦτα παραδίδωσι τόπον ἐκ μάχης κατασκευαζικῶν τε καὶ ἀνασκευαζικῶν. ἔστι δὲ ὁ τόπος ἐπὶ τῶν ἀμέσων ἐναντίων ἀρμύζων. ἀρμύζει δ' ἂν ὁ τόπος καὶ ἐπὶ τῆς ἀντιφάσεως ἀμέσος γὰρ ἀντίθεσις καὶ αὐτὴ, ὅχι ὡς τὰ ἐναντία τὰ ἀμέσως ἐπὶ τῶν δεκτικῶν τὴν προειρημένην ἀνάγκην ἔχουσα, ἀλλὰ ἐπὶ πάντων ἀνάγκη γὰρ ἐπὶ παντὸς ἢ τὴν κατάφασιν ἢ τὴν ἀπόφασιν. καὶ ἐπὶ τοῖς μὲν ἀμέσοις ἐφαρμύζουσα μᾶλλον ἢ δεξιῇς ἢ διὰ τῷ πέμπτῳ λεγόμενῳ ἀναποδείκνυται, ὅς ἐστιν ἐκ διαλεκτικῶν καὶ τῷ ἀντικειμένῳ ἐν τῶν ἐν τῷ διαλεκτικῷ τὸ λαμβάνειν συνέγων. τοῖς δὲ ἐμμέσοις ἢ διὰ τὸ τετάρτον, ὃ ἐστὶν ἐκ διαλεκτικῶν καὶ τῷ ἐτέρῳ τῶν ἐν τῷ διαλεκτικῷ ἀναρρεῖν τὸ ἕτερον. id. p. 93.

112a τόπον ἡμῶν ἀπὸ ἐτυμολογίας παραδίδωσιν. ἀντὶ τὰ ὑπόματα μεταφέρωμεν ἐπὶ τῶν καὶ τὴν ἐτυμολογίαν λόγους (τὸτο γὰρ σημαίνει τὸ μεταφέροντα πᾶν μα: καὶ τὴν λόγον) ὡς τούτων μᾶλλον ὄντα σημαντικά, καὶ προκρίνον ἂν ὅτις ἀπέθεν τῶν ἀπομα-

των ἢ ὡς καὶ, ἀπερησόμενον ἐπιχειρημάτων πρὸς τὸ προκαείμενον. id. p. 94.

εἰ δὲ διαμῶν ἑκάστῳ ἢ ψυχῇ, καθὰ Περικράτειος δοκεῖ, εἴη ἂν τοῦτο δὲ τὴν ψυχὴν ἔχον. εὐ δὲ τὴν ψυχὴν ἔχει ὃ σπέν. 37. θαῖος. σπαδαῖος ἄρα ὃ εὐδαίμων. id. ib.

ὁ τόπος ὅτος τὴν ἀφορμὴν ἀπὸ τῆς τῶν πραγμάτων διαφορᾶς λαμβάνει, καὶ ἔστιν ἐπὶ πλέον τῷ πρώτῳ παραδοθέντος τῷ ἀντι- 1. τος ἐπιβλέπειν εἰ τὸ κατ' ἄλλον τρόπον ὑπάρχον ὡς συμβεβηκὸς ἀποδοθῆκεν. id. p. 95.

ἢ γὰρ τὸς ἀποκρινύσας φαιδὸς εἶναι λέγων ἀπλῶς δεῖται ἂν λέγειν ἐξ ἀνάγκης καὶ καθόλου ταύτας αὐτὸς εἶναι. ὃ μὴν ὅτως ἔχει. ἐνδεχέσθαι γὰρ τινα καὶ μὴ ταῦτον εἶναι ἀποκρίνυκτον γενόμενον. Θεμιστωλεῖα γὰρ ἀποκρίνυκτον μὲν φασὶ γενέσθαι, ὃ μὴ φαῖλος γάρ. id. p. 96.

ἢ μὲν τόπος ἀπὸ τῶν πολυνυνύμων, ἔστι δὲ τὸ αὐτὸ λεγόμενον. 21. ἢ ἐπὶ ὅταν αὐτὸ αὐτῷ ὅταν τε συμβεβηκέναι (τὸ γὰρ συμβεβηκὸς ἐν ὑποκαμένῳ, καὶ ἄλλο τῷ ὃ συμβεβηκός, καὶ ὃ ὅταν τε ὑπάρχειν καὶ μὴ), ὅτε δὲ αὐτὸ τε αὐτῷ ὑπάρχει καὶ ἄλλο τε ἐστὶν αὐτῷ, ὅτε ὅταν τε αὐτῷ ὑπάρχειν τε καὶ μὴ. ἂν δὲ τις πλανηθεῖς ἐπὶ τῶν πολυνυνύμων ὡς καὶ τὴν τῶν ὀνομάτων διαφορὰν ἔχοντων καὶ πραγμάτων διαφορὰν, τὸ ἕτερον τῷ ἐτέρῳ εἴη συμβεβηκός, αὐτὸ τὸ εἶδος τῇ μαχαίρᾳ, ἢ τῷ βροτῷ τὴν ἀνθρωπίνην, ἢ τῷ φέρει τὸ ἰμάτιον, ἢ τῷ ἡδεῖ τὸ χαίρειν, ἢ τῷ χαίρειν τὸ εὐφραίνεισθαι, ὅτος ἐλέγχεται ἂν αὐτὸ τὸ ἐπὶ τῷ συμβεβηκέναι λέγων. ταῦτα γὰρ καὶ τὸ ὑποκαείμενον τε καὶ σημανόμενον ἡδονὴ καὶ χαρὰ καὶ εὐφροσύνη καὶ τέρψις. Πρόδικος δὲ ἐπειρεῖτο ἑκάστῳ τῶν ὀνομάτων τούτων ὡδὲν τι σημανόμενον ὑποτάσσεν, ὡς περὶ καὶ ἀπὸ τῆς Στοᾶς, χαρὰν μὲν λέγοντες εὐλογον ἐπαρσιν, ἡδονὴν δὲ ἄλογον ἐπαρσιν, τέρψιν δὲ τὴν δι' ὡκίων ἡδονήν, εὐφροσύνην δὲ τὴν διὰ λόγων. νομοθετούντων δὲ ἐκ τούτου. τὸ μὲν εἰπεῖν τὴν ἡδονὴν χαρὰν, ὅχι ἀμάρτημα, ὡς περὶ ὅταν τὴν μονάδα ἀπαίρειν. ὅταν γὰρ τὴν χαρὰν χαρὰν εἴπειν ἢ τὴν μονάδα μονάδα. τὸ δὲ συμβεβηκέναι βῆτορον θατέρῳ λέγειν ἀποπνέειν τε καὶ ψεύδου. id. ib.

σαφές ἂν τὸ λεγόμενον γίνοντο, εἰ ἐκθέμενοι τὰς ἐναντιώσεις καὶ τὰς συζυγίας τὰς ὑποθέσεις καὶ τὰς συμπλοκάς αὐτῶν, δεῖ- 27. ξαιμεν. πῶς μὲν ἐξ ἀπασα γίνοντο, πῶς δὲ αἱ τέσσαρές εἰσιν ἀπὸ τῶν ἐξ αἱ τὴν ἐναντίωσιν ἔχουσαι, καὶ τίνες αὐτῶν. id. p. 97.

εἰπὼν δὲ ἀμφοτέρω φευκτὰ εἶναι τὰ δεύτερον εἰρημένα καὶ τὰ αὐτὰ ἡδονήν, καὶ προσθεῖς ὅτι φευκτὴν φευκτῷ ὅχι ἐστὶν ἐναντίον, ἐπεὶ ἔκαστο ἐν ἑθνοῖς καθ' ἑκάστην ἀρετὴν ἡδονὴν εἶναι τις κακία, ἢ μὲν ἐν ὑπερβολῇ ἢ δὲ ἐν ἐνδεῖᾳ, ἀλλὰ καὶ ἀλλήλους, προσέθηκεν τὸ "εἰ μὴ ἢ τὸ κατ' ὑπερβολὴν τὸ δὲ κατ' ἐνδεῖαν." id. p. 98.

λαμβάνον φησὶ δὲ τῶν ἐναντίων ἀσώτερον ἂν ἢ πρὸς τὴν θέσιν χρήσιμον. τὸτο βράχυνται μὲν καὶ διὰ τὸτο ἀσαφῶς εἰρη, ἔστι δὲ σαφέστατον. ἔστι μὲν ὃ ἐπὶ τῶν ἐναντίων τῶν πρὸς ἀνασκευὴν χρήσιμος, ὅστις δὲ καὶ πρὸς κατασκευὴν καθόλου. ἐπὶ μὲν γὰρ τῶν ἀμέσων ἐναντίων καὶ πρὸς κατασκευὴν, ὅταν ἐπὶ τῶν δεκτικῶν αὐτῶν

ὁ λόγος γίνῃ, ὡς ἦδη προείρη. ἐπεὶ δὲ ἐστὶ τινα καὶ ἑμμέσας ἐναντία, ἐφ' ὧν ἐκείναι ἢ τὸ ἑτέρω ἀναιρέσεις θάτερον αὐτῶν κατασκευάζει, ἀλλὰ μόνον ἢ θάτερον θέσιν θάτερον ἀναιρεῖ (εἰ γὰρ λευκόν, ὃ μέλαν· ὃ μὴ εἰ μὴ λευκόν, ἦδη καὶ μέλαν· δύναται γὰρ καὶ τῶν μεταξὺ τι εἶναι), διὰ τούτο, ὡς εἶπον, ὁ προειρημένος τόπος πρὸς ἀνασκευὴν μόνον χρήσιμος· ἀδύνατον γὰρ συνυπάρχειν τὰ ἐναντία. ὅταν ὅν πρόβλημα τι ἢ ἐξ ἐναντίων συγκείμενον, ὧς πλείω ἐστὶν ἐναντία, ἀνασκευάζοντας αὐτὴν καὶ τινα ἐστὶ τὰ ἐναντία αὐτῇ λαμβάνειν, καὶ τότεν ὃ ἀνὸς μᾶλλον ἢ δι' ἐναντίας πρὸς τὴν περὶ αὐτῆς ἀναιρέσειν, τούτο προχειρίζομενος καὶ δοκιμῆς ὅτι ἀληθές ἐστιν, ἀναιρεῖν τὸ κείμενον τότεν ἐναντίον ὡς ἐκ ἀληθές. . . ἐπιζητῆσαι δ' ἂν τις πῶς πάλιν ἐνταῦθα πλείω ἐπὶ ἐναντία εἶναι διαβῇ, ἀρεσκόμενος τῷ ὅν ἐπὶ ἐναντίον εἶναι. ἢ ὅταν μὲν ἀπλὸν τὸ ὅν, ἀνὰ τὴν τότεν ἐν ἐναντίον εἶναι· ὅταν δὲ μὴ ἀπλὸν, ὅταν πλείω τότεν καὶ πλείω εἶναι ἐναντία, ὃ καὶ ταῦτόν, ἀλλὰ ἄλλω 15 κατ' ἄλλο τῶν λαμβανόμενων ἐναντίων ὄντος ἐναντίον τῷ ὅν. . . ὃ γὰρ δὲ καὶ ταῦτόν, τῷ ἢ ἡδονῇ ἀγαθόν ἐστιν, ἐναντίον ἐστὶ τὸ ἢ ἡδονῇ κακόν καὶ ἢ λύπῃ ἀγαθόν, ἀλλὰ ἢ μὴ πρώτη, ὅτι τὸ ἐναντίον τῷ αὐτῷ κατηγορήσεται, ἢ δὲ δευτέρα, ὅτι τὸ ἐναντίον τὸ αὐτό. δύο γὰρ τὰ συγκείμενα, καὶ ἐκατέρω αὐτῶν ἰδὼν τί ἐστὶν ἐναντίον. ὅδ' ἐνταῦθα ὅν αὐτῷ τι μαχόμενον λέγει, ὡς περὶ ὅδ' ἐν τοῖς Ἑλλήκοις. ἐδάξαμεν καὶ ἐν τοῖς εἰς ἐκείνα ὑπομνήμασιν. id. p. 99.

113 α. . . ἄλλος εἰ ἐστὶ τι ἐναντίον τῷ συμβεβηκότι. εἰ τίς τι συμβεβηκότι τι εἶποι, οὐκ, φησὶν, ἐφορεῖν εἰ τῷ συμβεβηκότι ἐστὶν ἐναντίον. ὅτος ὁ τόπος ὁ αὐτός ἐστι τῷ πρὸ αὐτοῦ ἐν τισὶ φερομένῳ, 20 καὶ τῇ λέξει μόνον αὐτῷ διαφέρων, ὡς τὸ εἰκός· Ἀριστοτέλης διαφέρει λέγει τὴν αὐτὴν ὑποσημασμένην λέξιν· διὰ ἐν τισιν ὁ πρὸ τότεν περιήρη. ἐστὶ δὲ ὁ τόπος καὶ αὐτὸς ἀπὸ τῶν ἐναντίων ἀνασκευαστικός. . . διαφέρει δ' ἂν ὅτος ὁ τόπος τῷ πρὸ ὁλίγου ῥηθέντος, τῷ ὅσας δὲ ἀνάγκη θάτερον μόνον ὑπάρχειν. (p. 112 α 24), 30 ὅτι ἐκείνος μὲν ἦν ἐπὶ ἀμέσων λεγόμενος (διὸ ἦν καὶ κατασκευαστικός, εἰ μόνον ἀνασκευαστικός), ὅτος δὲ ἐπὶ τῶν ἑμμέσων ἐναντίων· διὰ μόνον ἐστὶν ἀνασκευαστικός. id. p. 100.

113 α. . . εἰ γὰρ τις λέγοι τὰς ἰδέας ἐν ἡμῖν εἶναι, ὡς εἶναι τὰ ἡμέ- 25 τερα εἶδη τὰς γε ἰδέας, τότεν ἀκολουθεῖ τὸ ἅμα μὲν ἀκινήτους τὰς ἰδέας λέγειν ἅμα δὲ κινητάς, καὶ ἅμα μὲν νοητάς ἅμα δὲ αἰσθητάς, καθ' ὅσον μὲν γὰρ τὰς ἰδέας λέγεται νοητάς τε καὶ ἀκινήτους, πάντα αὐταῖς ὑπάρχει, καθ' ὅσον δὲ ἐν ἡμῖν αὐτάς εἶναι λέγουσι, κινημέναι τε καὶ ἡμῶν συγκληθῆσθαι καὶ ἐπὶ αἰσθηταῖς εἶναι. τὴν γὰρ ἐκείνη μορφήν τῇ ὅφει γνωρίζομεν, ἥτις εἰ ἐστὶν ἰδέα, αἰσθητὴ 40 ἐν αἷν. ἐπεὶ δὲ προχωρήσας τῷ τότεν τότεν ἀναιρεῖν τὸ τε ἐγὼ ψεύδομαι, πρότασιν εἶναι· εἰ γὰρ πρότασις, ἅμα ἐστὶ ἀληθὲς τε καὶ ψεύδης, ὡς δοκεῖ. ἀδύνατον δὲ τούτο, ἐναντία γὰρ ταῦτα· ὅτι ἅμα πρότασις τὸ ἐγὼ ψεύδομαι. . . ἀλλὰ καὶ τῷ τὸ πᾶν ἐν παντὶ μεμνηθῆναι λέγοντι ἐπεὶ τὸ ἅμα εἶναι τὰ ἐναντία. ἀλλὰ καὶ τῷ 45 τὸ ἐν ἐν τε εἶναι καὶ ἀπειρον λέγοντι ἐπεὶ τὸ ἐν ἐν τε εἶναι καὶ πολλὰ. τὸ γὰρ ἀπειρον τὸ ποσόν, τὸ δὲ ποσόν συμβεβηκός· ἐστὶν ὅν καὶ ἑστία καὶ πρᾶν. ἀλλὰ καὶ τῷ πάντα κινεῖσθαι πεποιημένον ἐπεὶ τὸ τὸ αὐτὸ

ἅμα κινεῖσθαι τε καὶ ἡρεμεῖν· αὐτὸ γὰρ τὸ πάντα κινεῖσθαι, καθ' ὅσον ἀληθές τε καὶ βέβαιον μένει, ἀκίνητον ἐστὶν, καθ' ὅσον δὲ τῶν πάντων ἐστὶ, καὶ αὐτὸ κληθήσεται. διὰ τὸ εἶπεν "διὰ γὰρ τῆς περὶ τῆς ὅφει αἰσθησεως τῇ ἐν ἐκείνῃ μορφῇ γνωρίζομεν" εἰδεῖται πῶς εἶπεν ἐν ἡμῖν εἶναι τὰς ἰδέας· ὡς γὰρ τὸ ἐκείνη εἶδος καὶ τὴν μορφήν. διὰ τὸ τότεν τότεν ἀναιρεῖσθαι καὶ τὰ τοιαῦτα "ἐπὶ τῇ" δῶν ὅτι τέθηκται. ἅμα γὰρ τότεν καὶ τὸ τεθνάναι καὶ τὸ ζῆν ἐπεὶ. ὁμοίως τότεν καὶ τὸ ἐκ ἐστὶν αὐτῇ ἡμέρα. id. ib.

ὁ τόπος ἔτος τοῦτος. ἐπεὶ δοκεῖ τὸ αὐτὸ τῶν ἐναντίων εἶναι 113 α. δεκτικόν, καὶ τίς τι συμβεβηκέναι τί φησιν, ἀεὶ ὅς σκεπτεῖν εἰ τῷ 33 συμβεβηκέναι λεγόμενον ἐστὶ τι ἐναντίον, καὶ ὄντος, ὅταν εἰ τὸ ὑποκείμενον δεκτικόν ἐστὶ καὶ τότεν· δεκτικὸν μὲν γὰρ ὄντος κατασκευάζοιτο ἂν καὶ τὸ τότεν δεκτικόν αὐτὸ εἶναι, ὃ μὴ ἦδη τὸ καὶ πάντως αὐτὸ ἐν αὐτῷ εἶναι, ὡς καὶ αὐτὸς ἐρεῖ. . . τότεν προχωρήσας ἐστὶ δεκτικόν ὅτι μηδεμίαν τῶν ἡθικῶν ἀρετῶν ἐπιστήμη· τὸ γὰρ ἐπιστήμης δεκτικόν καὶ ἀγνοίας, ὡς εἰ ἀγνοίας τὸ λογιστικόν, καὶ ἐπιστήμης τούτο. ἀλλ' ὅδ' ἐστὶ παθητικόν ἐν ᾧ αἰ ἡδονὴ ἀρεταί. id. p. 101.

ὁ τόπος ἐκ τῶν καὶ τὰς ἀντιθέσεις ἀκολουθήσων. ἀντίκεινται 113 β. δὲ τὰ ἀντικείμενα τετραχῶς· ἢ γὰρ ὡς κατὰ φασιν καὶ ἀπόφασιν, 15 ἢ ὡς τὰ ἐναντία, ἢ ὡς ἕξιν καὶ σέρησις, ἢ ὡς τὰ πρὸς τι καὶ ἐστὶ καθ' ἐκείνη ἀντίθεσιν οἰκία τις ἀκολουθία, ἀφ' ἧς ἀκολουθίας ὑπογράφει πῶς ὁδὸν τε ὁρμωμένους καὶ κατασκευάζειν τι καὶ ἀνασκευάζειν. οὐκ ἐπὶ πασὶν δὲ τῶν ἀντιθέσεων ἢ ἀκολουθίας ὁμοίως, ἀλλ' ἐπὶ μὲν τῆς ἀντιφάσεως ἀνάπαλιν ἢ γινόμενη ἀκολουθίᾳ ἔχει. . . διὰ τούτο καὶ εἰ τὸ γνωστόν ἀρχὴν ἔχει, τὸ μὴ ἔχον ἀρχὴν ὅδ' ἐγένετο, ἀλλ' ὅχι ὡς ὁ Μελισσος ᾤετο, τὸ μὴ γενόμενον ὅχι ἔχον ἀρχὴν. ψεύδους γὰρ τούτο· πολλὰ γὰρ ἀγνώστα ὄντα ἀρχὰς ἔχει. καὶ εἰ τὸ ἀμέρως ἀδιδάκτον, καὶ τὸ μὴ ἀδιδάκτον ὅχι ἀμέρως. γίνεται μὲν ὅν ποτὲ καὶ ἐπὶ τὰ αὐτὰ ἢ ἀκολουθίᾳ ὡς ἐπὶ τῶν ἰδίων καὶ τῶν ὁρισμῶν· εἰ γὰρ ἄνθρωπος γελαστικός, καὶ ἢ μὴ ἄνθρωπος ὃ γελαστικός. . . ὃ τῇ ἀντιφάσει δὲ τὸ ἐπόμενον λαμβάνει, ὡς ἂν ἐκ τῆς φωνῆς ὁδῶν, ἀλλὰ ἐκατέρω τῶν προτάσεων ἐξ ὧν ἢ ἀντίφασιν, ὡς δέδοικται τε καὶ αὐτὸς εἶπε διὰ τὸ "ὅλγον ὅν ὅτι πρὸς ἀμφὶ καὶ τῇ ἀντίφασιν ἀκολουθήσας ἀνά- 35 πάλιν γνωμένη." id. p. 101-103.

τὸ δὲ "ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων" εἶπε λέγων τῶν ἀρε- 113 β. τῶν καὶ τῶν κακῶν. id. f. 103. 34.

πάλιν ἐπὶ τῶν καὶ σέρησιν καὶ ἕξιν ἀντικειμένων ἢ μὴ ἀκολου- 114 α. θίσις ἐπὶ ταῦτα, ἀλλ' ὅχι ὡς περὶ ἐπὶ τῶν ἐναντίων ποτὲ, καὶ ἀνάπα- 7. λιν. . . τότε ὅν καὶ τῷ ἑτέρῳ τὸ ἕτερον, ὅταν τῷ ἑτέρῳ τὸ ἕτερον μόνον ἔλθῃ μὴ ἀμφότερα ἐπὶ. ὃ γὰρ δύναται ὡς ἢ ἕξιν, τότεν καὶ ἢ σέρησις ἐπὶ. id. p. 104.

λέγονται ἂν σύστημα ταῦτα ὅσα πράγματα τίνα ὄντα ἀπὸ 114 α. τινος παρωνόμασαι ἀλλήλους τε καὶ ὡς παρωνόμασαι, ὅσον γραμ- 27. ματικὴ γραμματικὸν γραμματικὸς, ἰατρικὴ ἰατρικὸν ἰατρικός, μουσικὴ μουσικὸν μουσικός. ὃ μόνον δὲ τὰ καὶ ἰατρικὴ ἢ μουσικὴ ἢ τινα ἄλλην ἕξει παρωνομασμένα. τῷ καὶ ἐκείνη γινόμενα σύστημα τῇ ἕξει, ὡς τὸ γραμματικὸν καὶ μουσικόν, ἀλλὰ καὶ ὅσα κα-

θελόν ὁμοίως κτ' τὴν λέξιν ἐξηγῆσαι, καὶ λεγόμενα ὕτως τῷ ποιητικῷ ἐκείνῳ εἶναι ὡς παρωπόμενα ἢ φυλακτικά, καὶ ταῦτα συζοίχα ἐκείνῳ. . . ὡς δὲ συνήθως τῶν τοιούτων τε καὶ ὕτως παρωπόμενων τισὶ συζοίχων λεγομένων ὕτως λέγει· διὸ καὶ προσέθηκεν "συζοίχα μὲν τὰ τοιούτα εἰσθεὶς λέγεσθαι". . . διαφέρα δὲ ἂν τὰ συζοίχα τῶν πτώσεων, ὅτι ἐκεῖνα μὲν πράγματα τινὰ εἰσιν, αἱ δὲ πτώσεις ὃ πράγματων ὑποκειμένων εἰσὶ δηλωτικά, ἀλλὰ τρόπον ἐνεργείας ἢ διαθέσεως τινός. . . ὁ γὰρ δὲ ὅτι ἐπὶ τὴν γνωριμώτερον τῶν ἐν τῇ συζοίχῃ καὶ ῥῆσον δυνάμενον δεχθῆναι ἢ μεταβάσει· ἔσται· τῇ μὲν γὰρ φέρεται πρώτη ἢ ἕξις τῶν παρωπόμενων αὐτῇ, καὶ διὰ τὴν ἐκείνην τινὰ συμβεβηκέναι καὶ τούτοις συμβεβηκεν· ἐν δὲ ταῖς δεξιῇσι πρώτον γίνεσθαι τὴν ἡμῶν γνωριμώτερον, καὶ ὕστερον ἢ τῇ φύσει· καὶ ἀνασκευάσαι δὲ τι βυλῶμεθα, ὅσον ὅτι τὸ δικαίον ἐκ εἰς ἀσύμφορον, ὡς οἶονταί τινες, δεξάντες ἐν τῶν συζοίχων μὴ ὑπάρχον αὐτό, ὅσον τῇ δικαιοσύνῃ (ἀρετῇ γάρ, καὶ ὁδεμία ἀρετῇ ἀσύμφορος τῷ ὃ εἰς ἀρετῇ), δεδειχότες ἂν εἴμεν ὅτι ὅδὲ τὸ δικαίον τοιούτων. id. p. 105.

1143 δὲ ἔν, φησὶ, καὶ ἀπὸ τῶν ἐναντίων τῷ προκειμένῳ, ὃ μόνον ἀπὸ τῶν συζοίχων, τὴν ἐπιχειρήσιν ποιῶν, σκοπῶντας εἰ τῷ ἐναντίῳ τὸ ἐναντίον. . . εἴη δ' ἂν οἰκειόμενον τὸ ἀπὸ τῶν ἐναντίων τῷ ἀπὸ τῶν συζοίχων καθ' ὅσον κτ' τὴν αὐτὴν κλησὶν τε καὶ πτωσῶν τὸ ἐναντίον λαβόντες δι' ἐκείνου καὶ τὸ προκειμένον δεικνύμεν· ὅσον εἰ ζητοῖτο εἰ τὸ δικαίως ἐπαίνεται, τὸ ἀδικίως λαβόντες ζητήσομεν εἰ ψεκτῶς. εἰ δὲ μὴ τὸ δικαίως ἀλλὰ τὸ δίκαιο, ὃ τὸ ἀδικίως πάλιν ἀλλὰ τὸ ἀδικον ληφόμεθα, καὶ τὰς αὐτὰς συζοίχας τὰ ἐναντία λαμβάναντες καθ' ὅς εἰληπῇ καὶ τὰ προκειμένα περὶ ὧν ζητῶμεν· εἰ γὰρ ἡ πτώσις τῷ ἐναντίῳ ὑπάρχει τῇ πτώσει τῷ ἐναντίῳ, καὶ τῇ πτώσει τῷ ἐναντίῳ ὑπάρξει ἢ πτώσις τῷ ἐναντίῳ. id. p. 106.

1143 ἔστι τρόπος τινὰ καὶ ὅτος ὁ τόπος ἀπὸ τῶν συζοίχων, πλὴν ὅτι 16 συζοίχα μὲν εἴρησθαι ὄντα, ὅσον τὸ ὑγιαίνει ὑγιαίνει καὶ ὑγιαίνει ὑγιαίνει, ἐκείνῳ δὲ καὶ τὸ ὑγιαίνει τῇ ὑγιαίνει συζοίχον. ὕτω δὲ κινῶνται ἂν ὅτι ἐπεὶ παιδεία ἀγαθόν, καὶ τὸ παιδεύεσθαι ἀγαθόν· γένεσις γὰρ τούτου παιδείας. ἢ γένεσιν λέγει νῦν ὃ δι' ἧς γίνεσθαι, ἀλλ' αὐτὸ τὸ γίνεσθαι· εἰ γὰρ ἀγαθόν τὸ γίνεσθαι ὑγιαίνει, καὶ ὑγιαίνει ἀγαθόν, καὶ εἰ ἡ ὑγιαίνει ἀγαθόν, καὶ τὸ γίνεσθαι ὑγιαίνει ἀγαθόν. . . ἐπιζητήσας δ' ἂν τις ἐπὶ τῶν ποιητικῶν εἰ ὡς περὶ ὧν τὰ ποιητικὰ ἀγαθὰ καὶ αὐτὰ, ὕτως καὶ ὧν τὰ ποιητικὰ κακά καὶ αὐτὰ κακά, καὶ ὅτι τῶν ἀγαθῶν καὶ τὰ ποιητικὰ ἀγαθὰ· εἰ γὰρ τούτο, δεῖ καλῶς ὁπότε τῶν ἀπὸ τῆς ἑταῆς λέγεσθαι τὸ διὰ κακῶν γινόμενον ἐκ εἰς ἀγαθόν, πλῆτος δὲ καὶ διὰ παρνοβοσκίας κακῶν ὄντας γίνεσθαι, ὅσον ἄρα ὁ κλυτός ἀγαθόν. ἢ ὁ τόπος ἐνδοξος μὲν εἶναι, ὃ μὴ καὶ ἀληθές· ὃ γὰρ κατωλύται τὸ ἀγαθόν ἂν ἀπὸ κακῶν γίνεσθαι, ὡς ὑγιαίνει διὰ κακῶς καὶ τομῆς κακῶν ὄντων. ἢ τούτο καὶ αὐτὸς δεῖ λέγειν καὶ διακρίνει· ἔσται γὰρ ὃ δ' αὐτὸς λόγος καὶ ἐπὶ τῶν ποιητικῶν καὶ τῶν φθαρτικῶν προσέλθῃ πῶς ὅτος κτ' τί εἴπῃ· ὧν μὲν γὰρ τὰ ποιητικὰ ἀγαθὰ ἔσθαι, καὶ αὐτὰ τῶν ἀγαθῶν, ὧν δὲ τὰ φθαρτικὰ τῶν ἀγαθῶν, αὐτὰ τῶν κακῶν· ἐκείνῳ δὲ προσέθηκεν ὅτι τὸ ὧν τὰ γινόμενα ἀγαθὰ, καὶ τὰ ποιητικὰ τούτων ἀγαθὰ, ὅτι τὸ ὧν τὰ ποιητικὰ κακά· ὡς γὰρ ἐξ ἀληθῶν μὲν πάντως ἀληθὲς σπουδαγῶν, ὃ μὴ πάντως καὶ τὸ ἀληθὲς ἐξ ἀληθῶν (ἐκ ψευδῶν γὰρ ἀληθές), ὕτως καὶ τὸ ὧν μὲν ἀγαθῶν γινόμενα ἀγαθὰ, ὃ μὴ πάντως τὰ ἀγαθὰ καὶ τὰ ποιητικὰ ἀγαθὰ· δύνανται γὰρ καὶ ὑπὸ κακῶν ἀγαθὰ γενέσθαι. id. p. 107.

μὲν ἀγαθὰ, καὶ τὰ ποιητικὰ τούτων ἀγαθὰ, ὅτι τὸ ὧν τὰ ποιητικὰ κακά, καὶ τὰ γινόμενα ὑπὸ τούτων κακά· ὡς γὰρ ἐξ ἀληθῶν μὲν πάντως ἀληθὲς σπουδαγῶν, ὃ μὴ πάντως καὶ τὸ ἀληθὲς ἐξ ἀληθῶν (ἐκ ψευδῶν γὰρ ἀληθές), ὕτως καὶ τὸ ὧν μὲν ἀγαθῶν γινόμενα ἀγαθὰ, ὃ μὴ πάντως τὰ ἀγαθὰ καὶ τὰ ποιητικὰ ἀγαθὰ· δύνανται γὰρ καὶ ὑπὸ κακῶν ἀγαθὰ γενέσθαι. id. p. 107.

ὃ νῦν μηχανοῦσιν τόπον ἐστὶ καὶ αὐτὸς ἐξ ἀκολουθίας τῆς ἐπὶ 1143 τῶν κτ' ἀναλογίαν τῶν αὐτῶν καὶ ὁμοιωμάτων. id. p. 108.

καὶ ὅτος ὁ τόπος ἐξ ἀκολουθίας· ἐστὶ δὲ τοῦτος· εἰ εἴη ὅτις 31 ἐν τῇ, καὶ ἐπὶ τῶν πολλῶν πολλὰ τὰ ταῦτα· ἀκολουθεῖ γὰρ· ὅσον εἰ τὸ διδόναι· ἔνα ὠφελεῖν ἔνα ἐστὶ, καὶ τὸ πολλὰς διδόναι πολλὰς ὠφελεῖν ἔσται· ἢ εἰ μὴ τούτο, ὅδὲ τὸ πρῶτον. . . καὶ εἰ τὸ ἐπὶ γὰρ διανοεῖσθαι ἐστὶ, καὶ τὸ πολλὰ ἄμα ἐπὶ γὰρ πολλὰ διανοεῖσθαι ἄμα ἔσται. εἰ δὲ ἀδύνατον ἄμα πολλὰ διανοεῖσθαι, ὅδ' ἂν τὸ ἐπὶ γὰρ διανοεῖσθαι εἴη. . . ὃ καὶ αὐτὸς δοκεῖ λέγειν· προεῖπες γὰρ τὸ "ἐναχθῆναι διὰ φωνῆς", ἐπήνεγκέν· ὅσον εἰ τὸ ἐπὶ γὰρ διανοεῖσθαι, καὶ τὸ πολλὰ ἐπὶ γὰρ πολλὰ διανοεῖσθαι· τούτο δὲ ἐκ ἀληθῆς. ἢ τὸ "ἐναχθῆναι διὰ φωνῆς" εἶπεν ἐκ ἐπὶ διαβολῇ τῷ τόπῳ, ἀλλὰ δοκεῖ ἐκ' ὧν χρησῖμος ὁ τόπος πρὸς ἀνασκευὴν· ἐκ' ὧν γὰρ φανερὸν μὲν ἐκ' ἑνὸς ὕτως ἔχειν, ἐκείνῳ δὲ ἐπὶ τῶν πολλῶν δύναται τούτο, ἐπὶ τούτων ἀπὸ τῶν πολλῶν ἀρχόμενοι ἀνασκευάσομεν καὶ ἐπὶ τῷ ἑνὸς φαινόμενον, ὡς δοκεῖ ἐπὶ τῷ ἐπὶ γὰρ διανοεῖσθαι· τούτω γὰρ ὅτω ἔχειν δοκῶντι ἐναντίῳ τὸ μὴ δύνασθαι ἐν πολλῷ ἐπὶ γὰρ διανοεῖσθαι πολλὰ· διὸ ὅδ' ἐκείνο ἀπὸ ἀληθῆς εἴη. ἢ καὶ ἐπὶ ἑνὸς φαινομένου ὅτος· ἐκ ἀνάγκης καὶ πολλὰς, καὶ ἑνὸς μέλλουσιν ἐκ ἀνάγκης καὶ πολλὰς, καὶ ἑνὸς ἐξαδακτύλου ἐκείνῳ καὶ οἱ πολλοί· ἢ ὁ τόπος ἐπὶ τῶν φύσει καὶ κτ' φύσιν ὑπάρχοντων προοῖοι ἂν. id. p. 108.

δεῖται δ' ἂν ὁ τόπος ἐνδοξος μᾶλλον ἢ ἀληθὲς εἶναι· πολλῶν 115 γὰρ αἱ μὲν ὑπερβολαὶ ὅπως τῇ μὴ εἶναι ἀγαθὰ καὶ κακά εἶναι, αὐτὰ μὲν ἀγαθὰ ἔσθαι, ὅσον τὸ γυμνάζεσθαι συμμετρῶς ἀγαθόν ἐκ (ποιητικῶν γὰρ ὑγιαίνει) τὴν ὑπερβολὴν κακῶν ἔχει· τὰ γὰρ ὑπερβαλόντα γυμνάσια φθαρτικά τῆς ὑγιαίνει· καὶ ἡ μὲν ὑπερβολὴ τῷ πλείοντι ἐκ ἀγαθῶν, ὃ δὲ πλείονος ἀγαθόν· ἢ ἐκ εἰς κακῶν τὸ μᾶλλον ἐν τῷ πλείοντι τῷ πλείοντι, εἰ ὡς ὁργάνῳ χρῆσθαι τις αὐτῷ ἀγαθῷ, ὃ τοῦτος δὲ ἀγαθόν· ἀλλὰ καὶ εἰ γυμνάσια ὠρεῖται τῷ ὑγιαίνει· ἢ εὐεργετῶν εἶναι ποιητικά, τὰ μὴ ταῦτα ποιεῖντα ὃ γυμνάσια ἐστὶν· ὃ γὰρ ὑποπίπτει τῷ τῶν γυμνασίων ὅρισμῳ· ἐπὶ τούτων, γὰρ τὸ μᾶλλον ἐν τῷ μᾶλλον ὥσπερ τὴν οἰκίαν φύσιν. id. p. 109.

δεύτερον τόπον ἀπὸ τῷ μᾶλλον παραδίδωσι, τὸν ἑνὸς περὶ 115 δύο λεγόμενον, ὅς ἐστι τοῦτος· εἰ ζητοῖτο περὶ τῶν ἑνὸς πλείονος ὑπάρχειν δοκῶντος, πότερον ὑπάρχει τῷ ἐξ αὐτῶν ἢ ὃ, ζητεῖν δὲ εἰ ὃ μᾶλλον αὐτῶν δοκεῖ ὑπάρχειν μὴ ὑπάρχει, καὶ μὲν ὃ μᾶλλον ὑπάρχειν δοκεῖ μὴ ὑπάρχει, ὅδ' ἂν τῷ προκειμένῳ ὑπάρχει· ὃ δὲ ὃ ἥττον ὑπάρχειν δοκεῖ ὑπάρχειν δεχθῆναι, καὶ ποιητικὰ ἀγαθὰ καὶ τὰ γινόμενα ἀγαθὰ, καὶ ἐκ φθαρτικὰ ἀγαθὰ αὐτὰ τῶν κακῶν, ὃ τῷ προκειμένῳ ἂν ὑπάρχει· τὸ μὲν γὰρ ὃ μᾶλλον ὑπάρχει, ὃ

μή υπάρχον ἤ. ἐδ' ἀν ψ ἦγον υπάρχον. τ. δὲ ψ ἦγον εἰκὸς
 υπάρχειν. υπάρχον ἀν ἔψ μάλ' ὄν. . . ἔψ εἰ ἀξιωματώταροι τῶν
 ἄλλων Ἑλλήνων ὄντες Λακεδαιμόνιοι μή εἰσιν ἀξιόμαχοι, ἐδ' ἀν
 αἱ ἄλλοι Ἕλληνες εἰεν ἀξιόμαχοι. id. ib.

115. οἷαν εἰς ὁ θεαυός μᾶλλον ἀνδρεῖς ἢ φρόνιμος ὦν μὴ ἔστιν
 8. ἀνδρεῖς, ὅδ' ἂν φρόνιμος εἴη. πάλιν εἰς ὁ ἐπεικὴς ἦττον δοκῶν
 δικαίος ἢ φιλόανθρωπος εἶναι δικάιος ἔστιν, εἴη ἂν καὶ φιλόανθρωπος.
 καὶ εἰ τ' ἀδικεῖν μᾶλλον συμφέρον ἢ καλόν, εἰ μὴ ἔστι συμφέρον,
 ὅδ' ἂν καλόν εἴη. id. p. 110.

115a αἶον εἰ ἦσαν ἡ ἡδονή ἀγαθόν ἢ δὲ πόνος κακόν. ἔτι δὲ ἀγαθόν
11. ἡ ἡδονή, καὶ δὲ πόνος ἂν εἴη κακόν. καὶ εἰ δὲ ἄσωτος μᾶλλον δακτύ-
βλητύθερος εἶναι ἢ δὲ ἀνελεύθερος σώφρων, μή ἔτι δὲ ὁ ἄσωτος
ελεύθερος, ὅδ' ἂν δὲ ἀνελεύθερος εἴη σώφρων. id. ib.

115 a. τρεῖς φησὶ καὶ τούτοις εἶναι τὰς τάξεις, ἀνάλογον ἔχοντας τοῖς
16. τρισὶ τοῖς ἑτέροις ῥηθεῖσιν ἀπὸ τοῦ μᾶλλον τε καὶ ἥττον· τῷ ᾧ
πρῶτῳ ῥηθέντι τῶν ἀπὸ τοῦ μᾶλλον, δι' ὃ ὑπάρχειν ἐν τι ἐν ἰδε-
κνέτο, ὅτι καὶ ἡ ἐπιτάσσει αὐτῷ ἡ ἐπίτασις, ὅκα ἐξί τ' πρὸς ἀνάλο-
γον ἀπὸ τοῦ ὁμοίου· ἀεὶ μὲν γὰρ τ' δεικνύμενον ἐν τοῖς ἀπὸ τοῦ ὁμοίου
τάξεως διὰ τοῦ ὁμοίου τ' ὁμοιον δεικνύναι, ὅκα ἐξί δὲ τ' διὰ τοῦ μᾶλ-
λον ὑπάρχοντος ἢ ἥττον δεικνύμενον διὰ τοῦ ὁμοίως ὑπάρχοντος
δεικνύμενον· ὃ γὰρ τ' μᾶλλον τῷ αὐτῷ καὶ ἥττον ὑπάρχον ἢ ὁμοίως
αὐτῷ ὑπάρχει ἄν. . . id. ib.

115 ο δίο τύπος παραδίδωσιν ἐκ τῆς ἄλλης ἄλλου προδιέστως κα-
26. τασκαυαζόμενος μένον· ἔτι δὲ ὁ μὴ πρῶτος αὐτῶν τοῦτος· ὁ προ-
εθέεν τι τοιοῦτε αὐτὸ ποιῇ, μὴ πρότερον ὃν τοῦτον, αὐτὸ πολὺ
πρότερον τοῦτων ἔστιν. . . ὅθλον δὲ ως χρῆ ἐπὶ τῶν φύσει ἀλλ’ ὑ-
νόμῳ τινι καὶ συνθήκῃ τοιούτου λεγομένου καλῶς τῷ τόπῳ· ἡ γὰρ
ἐγκλία ταῖς ἑνδεκά ἐγκλίαις ὕποστασις ἥδη προσθεῖσα λίτραν ποιεῖ,
ὅ· μόνον δὲ τῦτο ἔστιν αὕτη λίτρα· ἡ γὰρ ἐγκλία καὶ ἡ λίτρα καὶ συμ-
βόληται· ἄλλη γάρ· παρ’ ἄλλοις ἐγκλίαις τε καὶ λίτρα· ἡ διὰ τῦτο ἡ
ἐγκλία ὁ λίτρα, ὅτι συντελεῖ πρὸς τὴν λίτραν τὸ ὅλον εἶναι, καὶ τὰ ως
προσθέντι αἱ ἑνδεκά ἐγκλίαι, ἐκείνη πρὸς τὴν βαρυτέρας τὰς ἑνδεκά
ἐγκλίαις γίνεται συντελεῖσθαι αὐτή· τὸ μὴ γὰρ βαρὺ παρ’ αὐτῶν εἶχον,
τὸ δὲ βαρυτέρον παρὰ τῷ προσθεμένῳ· διὰ ἐπεὶ τὸ ὅλον βαρυτέ-
ρον γίνεται τῇ τῆς ἐγκλίας· παραδέεται ἀνάγκη καὶ αὐτὴν βαρεῖαν εἶναι,
ὡς δείκνυσιν ὁ δεύτερος τύπος· ὅτω καὶ Πλάτων ἐδειξε τὴν ψυ-
χὴν ζῶσαν· id. p. 111.

115. αὖς λέγομεν ἐπὶ τῆς ἀγίας, ὅταν δευνηοῖ· ἂν ἔκασον τῶν
29. λεγομένων ἀδιαφόρων τε καὶ προηγμένων ὑπὸ τῶν νεωτέρων αἰρετῶν
τε καὶ ἀγαθῶν· ἔκασον ᾧ αὐτῶν προστιθέμενον τῇ ἀρετῇ τὸ ὅλον αἰρε-
τώτερον τῷ δυνάμει ποιεῖ... εἰπὼν δὲ εἰ τὸ προσθέν τι μᾶλλον
αὐτὸ τοῦτον ποιεῖ, προσέθηκεν "ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων," ὅτι μὴ
μόνον ἐπὶ ποῦ· τοῦτο ἀλλὰ καὶ ἐπὶ ποῦ· εἰ ᾧ προσθέν μείζον αὐτὸ
πιδεῖ, καὶ αὐτὸ ἐν μεγέθει, καὶ εἰ πλείων, καὶ αὐτὸ ἐν πληθει. ἡ εἰπὼν "εἰ
πρὸς τὸ ὑπάρχειν προσθέν τι μᾶλλον ποιεῖ τοῦτον" ὡς ἐπὶ τίνος ἑνὸς
καὶ ὁρισμένου, προσέθηκεν τὸ "ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων," δευνηὸς
ὅτι καὶ ἐπὶ τούτῳ μόνον τῷ μᾶλλον τοῦτου γενομένου πράειν ὁ τό-
πος, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων τῶν ὅτως ἔχόντων... id. p. 112.

ὁ μὴν πᾶν ἀγαθὸν κακῷ προσεθὲν ἀγαθὸν τ' ὅλον ποιεῖ· 115
 πλῆτος γυν νόσω προσεθείς ὁ ποιεῖ τ' ὅλον αἰρετόν. εἴη δ' αὖ
 προσκείμενον τῷτο οἰκείωτερον τῷ / πρὸ τύτου τόπῳ, δι' ὃ ἤξει τ'
 ἐὰν ἕτερον πρὸς ἕτερον προσεθὲν ποιῇ ἀγαθὸν ἢ λευκόν, μὴ δὲ
 πρῶτερον ἀγαθὸν ἢ λευκόν, τ' προσεθὲν γίνεσθαι λευκὸν ἢ ἀγα-
 θόν. id. ib.

δοκεῖ ἔνθασιον ὁ τόπος ἔχειν· γῆ γὰρ γῆς κυφωτέρα λέγεθαι, καὶ 15
ὡς ἔστιν ἀπλῶς αὐτὴ τὸ κυφον ὑπάρχον· ἢ ὃ κυρτῶς τὸ κυφωτέρα
ἐπὶ τῆς γῆς λέγεθαι, ἀλλὰ ἀντὶ τοῦ ἦν βαρεῖα· ἀλλ' ὅδε πένια
ἀπλῶς αἰρετή, ἰσάκευ αἰρετωτέρα λέγεθαι νόσυ· ἢ ὅδε ἐπὶ τῶν
τοῦτων τὸ αἰρετωτέρον κυρτῶς, ἀλλὰ ἀντὶ τοῦ ἦν φευκτῷ· πρὸς
μὲν ἦν κατασκευῇ, ὡς εἶπεν, ὁ τόπος χρησίμος, ἐκεῖ δὲ καὶ πρὸς
ἀνασκευῇ· ὃ γὰρ ἀληθές τ' εἰ τι μὴ ἐπαδέχεθαι τὸ μάλλον καὶ τ'
ἦν, τοῦτο μὴδὲ ἀπλῶς εἶναι, ἢ εἰ τι μὴ ἀπλῶς ἐστὶ, τοῦτο καὶ
μᾶλλον τινος καὶ ἦν εἶναι· ὅτε γὰρ ἢ ὅσα τ' μάλλον καὶ ἦν
ἐπαδέχεθαι, ὅτε τῶν ποσῶν τι, ὡς ἐν Κατηγορίαις δείκνυθαι... ἐπὶ
μὲν ἦν τῶν τοῦτων παραδειγμάτων συναρθεῖσιν οἱ τόποι, ὃ μὴ ἐπὶ
πάντων εἰσὶν ἀληθεῖς· διὰ τοῦτο ὡς πιθανοῖς αὐτοῖς ἀλλ' ὡς
ἰσὺν ἔχουσι χρῆσθαι· ἢ δὲ πιθανότης αὐτῶν τῆς κατασκευῆς ἐστὶν
ἢ ἐχρήσατο αὐτῶς· εἰ γὰρ ὁ ὅλως, τυτέστιν ἀπλῶς, ἀδύνατον
ὑπάρχειν τινί, τοῦτο ὅτε κατὰ τι ὅτε ποτὲ ὅτε πᾶσι οἷον τε ὑπάρ-
χειν αὐτῷ, εὐλογον· δοκεῖ δὲ κατὰ τι ἢ πᾶσι ἢ ποτὲ ὑπάρχειν τινί,
τοῦτο καὶ ἀπλῶς ὑπάρχειν· ὃ μὴ ἀληθές τοῦτο· ὡς γὰρ ἐπεὶ τῇ
ἀκτιστοφῇ τὸ ἀπλῶς ὑπάρχειν, ἀλλὰ τὸ δύνασθαι ὑπάρχειν, ὃ ἐστὶν
ἀληθές· id. ib.

καὶ τὴν λέξιν τὴν "ἀπλῶς δ' ὕκ εἰσι" τὴν "φύσει" περισσῶς 115δ
 πρόσκειται· ἔστι γὰρ αὐτάρκες τὴν ἀπλῶς δ' ὕκ εἰσι σπουδαῖοι ῥήθην. 16.
 id. p. 443.

Ἐκθέμενος ἐν τῷ δευτέρῳ τὸς πρὸς τὸ συμβεβηκὸς τόπος, 116. δι' ὧν δυνησόμεθα ἢ κατασκευάζειν τι ὡς συμβεβηκὸς ἄλλο ἄλλῳ ἀπλῶς ἢ ἀνασκευάζειν, καὶ ὅτι μὴ συμβεβηκε τὸ λεγόμενον συμβεβηκέναι δεικνύειν, ἐν τῷ τρίτῳ τόπῳ ἐκτίθει' δι' ὧν δυνησόμεθα περὶ τῶν συγκριτικῶν προβλημάτων διαλαμβάνοντες ἐπιχειρεῖν καὶ δεικνύειν ἢ μᾶλλον τι ὑπάρχειν ἄλλο ἄλλῳ ἢ ἕττον. εἰεν, δ' ἂν καὶ ἕτοι. οἱ τόποι ἀπὸ τῶ συμβεβηκός, ὡς καὶ αὐτὸς γε φθάσας ἐν τῷ πρώτῳ τοῖς ἀπὸ τῶ συμβεβηκός προβλήμασι συντάττει πάντα τὰ κατὰ συγκρίσειν λεγόμενα, προσεῖς μὲν τὸ περὶ τῶ συμβεβηκός εἰπεῖν (p. 102 b 14) "προσεκιδώσων. δὲ τῷ συμβεβηκῷ καὶ αἱ πρὸς ἄλληλα συγκρίσεις, ὅπως οὖν ἀπὸ τῶ συμβεβηκός λεγόμεναι," καὶ ἄλλως δὲ ἵκναι ὅτι συγκρίσεις ἐν μέντοις γίνονται τοῖς συμβεβηκόντων· μέντοις ὅτι μᾶλλον καὶ ἕττον ὑπάρχειν δυνατόν· τίσις τὸ συμβεβηκός· ὅτε ὅτι τὸ γένος οἶον τε τῷ καὶ μᾶλλον τῷ δὲ ἕττον ὑπάρχειν τῶν οἷς προσεχῶς ὑπάρχει, ὅτε τὸ ἴδιον ὅτε ὁ ὁρισμός· τὸ δὲ συμβεβηκός τῷ ἔχοντι εἶναι τῆς τῶ πράγματος ὃ συμβεβηκεν ἐσίας, οἶον τὸ καὶ μᾶλλον τίσις ἢ τίσις καὶ ἕττον ὑπάρχειν τὸ αὐτό, καὶ ἄλλο ἄλλῳ μᾶλλον καὶ ἄλλῳ ἄλλο ἕττον, ὅπου γε καὶ κατὰ τι. ἔλη δὲ τοῖς συγκριτικαῖς προβλήμασι ἐστὶ καὶ καὶ φιλοσοφία πᾶσαν ὑποβεβλημένη· καὶ ὅτι καὶ τῇ ἡθι-

κῆν... ὃ μὴν ἀλλὰ καὶ κατὰ τὰς ἄλλας ἐπισήμας τε καὶ τέχνας εὐρεῖν ἔστι τινα συγκριτικῶς ζητούμενα· μουσικὸν γὰρ προβλήμα ποτέρα δευτέρα ἀρμονία, ἢ Διόσιος ἢ Φρύγιος· ἀλλὰ καὶ τῶν μέτρων κάλλιον εἶναι τὸ ἥρῳον ἐπὶ μουσικῆς ὕλης ἢ τις ζητήσει... κατηγορεῖται δὲ ἐν αἷς ἐπὶ τὰ κατὰ σύγκρισιν ζητούμενα, ἐνέα δοκῶσιν εἶναι· καὶ γὰρ τὴν ὕσιν μόνον ὃ δοκεῖ συνίστασθαι συγκριτικὰ προβλήματα· καὶ γὰρ συμβεβηκὸς ἡ σύγκρισις, ὅσα δὲ ὑδὲν συμβεβηκε. πάντα μὲν σύγκρισιν ὑπὸ τὸ πρὸς τι· καθ' ὃ δὲ σύγκρισιν γίνεσθαι, ποτὲ μὲν ποιότητος ἐστίν... δόξει δὲ καὶ κατ' ὕσιν γίνεσθαι σύγκρισιν, ὅταν ζητῶμεν εἰ ἡ πρώτη ὕσιν μᾶλλον ὕσιν 10 τῆς δευτέρας. ὡς δὲ ἡ σύγκρισις γίνεσθαι, ποτὲ μὲν δύο ἐπὶ κατὰ τι συμβεβηκὸς ἐν συγκρινόμενα... ποτὲ δὲ πλεονῶν πρὸς πλείω γίνεσθαι σύγκρισιν κατὰ τι καινὸν ὑπάρχον αὐτοῖς... ἄξιον δὲ ζητῆσαι τί δὴ ποτε ἐν τούτῳ τῷ βιβλίῳ περὶ τῶν συγκριτικῶν λέγων, ὃ πάντας ἐτήρησε τὸς συγκριτικῶς τύπους εἰς τὸ βιβλίον 15 τούτο, ἀλλ' εἰπέ τινας καὶ ἐν τῷ πρὸ τούτου· συγκριτικοὶ γὰρ ἦσαν οἱ τε ἀπὸ τοῦ μᾶλλον καὶ οἱ ἀπὸ τοῦ ὁμοῦ, καὶ ὁ ἕτερος τῶν ἐκ τῆς προσθέσεως δεκνύντων, καὶ ἀπὸ τοῦ μᾶλλον τι ἢ ἥττον ἄλλο ἄλλω λέγεσθαι δεκνύντος ὅτι καὶ ἀπλῶς. ἢ ὃ πρόκειτο αὐτῷ ἐν τούτῳ περὶ συγκριτικῶν τύπων λέγειν, ἀλλὰ περὶ συγκριτικῶν προβλημάτων 20 συγκριτικὰ δὲ ἐστὶ προβλήματα, ἐν οἷς συγκριτικὸν τὸ ζητούμενον τε καὶ δεκνύμενον· περὶ ὧν πάντων πῶς οὖν τε αὐτὰ δεκνύνθαι κατασκευαστικῶς καὶ ἀνασκευαστικῶς, ἐν τούτῳ λέγει. οἷς δὲ ἐκρήσατο τύποις συγκριτικοῖς ἐν τῷ πρὸ τούτου, ὅς ἦσαν συγκριτικὸν τι δεκνύντες, ἀλλ' ἀπλῶς ὑπάρχον ἢ μὴ ὑπάρχον. ὃ ταῦτα δὲ 25 τὸ διὰ συγκριτικῶν τι δεῖξαι καὶ τὸ συγκριτικόν, περὶ ὧν ἐν τούτῳ λέγει. ποιῶν δὲ τὴν διδασκαλίαν τὴν περὶ τῶν συγκριτικῶν προβλημάτων ἢ τύπων ἐπὶ παραδείγματός τῷ αἰρετῷ, ἐπεὶ σαφεστέρα ὕτως ἐμελλεν ἢ παραδόσις αὐτῶν ἔσεσθαι γνωσμένη ἐπὶ τινος ὠρισμένου· τὸ δὲ αἰρετώτερον προσχειρίσατο, ἐπεὶ πλείονα καὶ φιλοσοφίαν τὰ κατὰ τὸ ζήτημα, καὶ χρησιμωτάτη ἢ γνωστὴ τε καὶ ἐπικρισίς τῷ αἰρετώτερον ἢ τῷ μειζονος καὶ θερμότερον ἢ τινος τῶν τούτων. id. p. 114-116.

ἀκολουθία τῷ πρὸ αὐτῷ βιβλίῳ· καὶ ἐν τούτῳ περὶ τῶν χρησιμευνόντων τύπων εἰς τὰ τῷ συμβεβηκὸς προβλήματα. cod. 35 Reg. 1845 in marg.

116^a ὅς ὡς ἐκ παραλλήλων κειμένων τῷ αἰρετώτερον τε καὶ βελτιονος ἀκυστόν· ἐπὶ πλείον γὰρ τὸ βέλτιον τῷ αἰρετώτερον. τὸ μὲν γὰρ αἰρετώτερον ἐν τοῖς αἰρετοῖς καὶ μόνους, τὸ δὲ βέλτιον καὶ ἐν ἄλλοις· καὶ γὰρ ἐν τοῖς θεωρητικοῖς καὶ φυσικοῖς καὶ λογικοῖς ἡ ζήτησις ἢ τὸ 40 βελτιόνος... τὸ δὲ "δοῦν ἢ πλεονῶν" εἶπεν, ἐπεὶ, ὡς προειρηκάμεν, ποτὲ μὲν περὶ δύο ἢ κατὰ τὴν σύγκρισιν ζήτησις καὶ ἐν συγκρινόμενων, ποτὲ δὲ πλεονῶν πρὸς πλείω, ἢ ἐνὸς καὶ πλείονα συμβεβηκῶς, ἢ πλεονῶν καὶ πλεονῶν· ἐν γὰρ ὃ γίνεσθαι σύγκρισιν εἰ μὴ καὶ χρόνον. id. p. 116.

111^a ἐπεὶ τὰ συγκριτικὰ προβλήματα ὃ μόνον ὑπαρξέτω τινος ἀπαιτεῖται ἀλλὰ καὶ ὑπεροχὴν, τὸ μὲν ὑπερέχοντος καθὼς ἡ σύγκρισιν γίνεσθαι, τὸ δὲ ὑπερεχομένου, δεῖ καὶ τὰς ἐπιχειρήσεις καὶ τὸς τύπους

τούτο ποιεῖν, μὴ ὑπάρχειν μόνον δεκνύναι, ἀλλὰ τὸ μὲν ὑπεροχὴν τῷ δὲ ἔλλειψιν· ὃ γὰρ ὃ δείξας τι ἀγαθὸν ἥδη καὶ αἰρετώτερον δεδειχεν, ἂν μὴ δείξῃ καὶ ὅτι μᾶλλον τούτο ἀγαθὸν τούτῳ ὢ συγκρινεῖ. id. p. 117.

ἀλλ' ἔγωγε ἐφ' ὧν διαφωνεῖν δόξει· δύναται γὰρ ἄλλο ἄλλω βε-116^a βαρώτερον εἶναι, ἥττον δὲ αὐτῷ πολυχρόνιον, ὡς ἐπισήμη αἰσθήσεως· ἢ μὲν γὰρ αἰσθήσις πολυχρονιώτερον (ἀπὸ πρώτης γὰρ ἡλικίας αἰσθανόμεθα), ἢ δὲ ἐπισήμη γίνεσθαι μὲν ἐν τελείῳ, βεβαιότερα μέντοι γίνεσθαι καὶ δυσκινητότερα τῆς αἰσθήσεως ἔστιν. διὰ δὲ καθὼς ἂν ἡ 13 χρησίμων ἡμῶν μεταχειρίζεσθαι τὸν τόπον· τούτῳ τῷ τόπῳ χρωμένους ἐνεσι δεκνύναι αἰρετώτερον πλείω εὐκλείαν... ὅπου μὲν ὅν προδῆκε τινὸς αἰρετῷ γίνεσθαι, τὸ ὕστερον, καὶ ὀλιγοχρονιώτερον ἢ αἰρετώτερον· ὅπου δὲ τὸ ἕτερον τῷ ἑτέρῳ αἴτιον, τὸ πρῶτον πάλιν αἰρετώτερον, καὶ ὀλιγοχρονιώτερον ἢ... καὶ ὁ μέσος βίος αἰρετώτερος τῷ ἐν ὑπεροχῇ. λέγει γὰρ "πολλὰ μέσοισιν ἀριστα· μέσος θέλω ἐν πόλει εἶναι." μαρτυρεῖ τούτῳ καὶ τὸ Εὐριπίδου "ζῆλῳ δ' ἀνδρῶν ὃς ἀκίνδυνον βίον ἐξεπέρασ' ἀγνώως ἀκλεῆς. τὸς δ' ἐν τιμαῖς ἥττον ζῆλῳ." πολυχρονιώτερον καὶ μνήμη αἰσθήσεως καὶ συγκινήσις φίλων. ταῖς δ' αὐταῖς ἀφορμαῖς χρωμένους ἐνεσι καὶ φευκτότερον ἄλλο ἄλλω δεκνύναι. id. ib.

τὸ "ὁ φρόνιμος ἢ ὁ ἀγαθός" ὅς ὡς ἐκ παραλλήλων εἶπεν· ὃ 116^a γὰρ ἐπ' ἴσης ὁ φρόνιμος καὶ ὁ ἀγαθός, ἀλλ' ἐπὶ πλείον ὁ ἀγαθός. 15 ἀγαθός μὲν γὰρ καὶ ὁ φρόνιμος, ὃ μὴ μόνος· καὶ γὰρ ὁ ἀνδρείος καὶ ὁ σωφρων ἀγαθός. ἴσον ὅν τὸ εἰρημένον τῷ ὁ φρόνιμος ἢ ὅλως ὁ ἀγαθός· πᾶς γὰρ ὁ ἀγαθός, ὃ μόνον ὁ φρόνιμος, ἀξιοπύστερος περὶ τὰς αἰρέσεις τῷ μὴ τούτῳ. δύναται καὶ ἐν μὲν φρόνιμον καὶ τὴν λογικὴν ἀρετὴν εἰρηκέναι, τὴν δὲ ἀγαθὸν καὶ τὴν ἠθικὴν· ἰδίως γὰρ λέγει τὸς κατὰ τὰς ἀρετὰς ταύτας ἀγαθός, ὥσπερ πάλιν σωφρὸς τὸς κατὰ τὰς λογικάς, ὅτι καὶ ταύτας πρακτικώτεροι τῶν καλῶν· ἢ μὲν γὰρ φρόνησις κερτικὴ, αἱ δὲ τῷ ἥθους ἀρεταὶ πρακτικαί· τὸ μὲν ὅν τὸς ἀγαθός δεῖν πρὸ τῶν ἄλλων τιμᾶν αἰρετώτερον, ὅτι τοῖς φρονημοῖς ὕτως δοκεῖ· αὕτη γὰρ ἡ τῷ φρονίμῳ κρίσις. ἀλλὰ καὶ τὸ δεῖν τὰ κοινὰ τῶν ἰδίων προτιμᾶν· τὸ μὲν γὰρ κοινὸν συνδεῖ, τὸ δ' ἰδίον διασπᾷ τὰς πόλεις, ὡς Πλάτων καὶ ὡς Θουκυδίδης... πάλιν 20 ἐπεὶ ὃ πάντες οἱ νόμοι ὀρθοί, εἰσὶ δὲ τινες καὶ ἐπαινούμενοι ὡς ὀρθοί, οἷον οἱ Δουκέργυ, οἱ Ζαλεῖνυ, οἱ Σάλωνες, ὅταν ἀμφισβητούμενον τι ἢ τῶν ὑπὸ νόμων διωρισμένων, ὃ οἱ ὀρθοὶ νόμοι ἐρρίψον αἰρετώτερον. εἰ καὶ οἱ ὀρθοὶ δὲ νόμοι καὶ φρόνησιν καὶ ἠθικὴν, ὅς ἡδη ταῦτα ἡγήσας δεῖ τὸ φρόνιμος ἢ ὁρθός νόμος· τὸ μὲν γὰρ τῶν νόμων ὠρι- 40 σαι καὶ περὶ ὠρισμένων λέγει, τὰ δὲ τῷ φρονίμῳ καὶ πρὸς τὸς καιρὸς καὶ πρὸς τὰς περιστάσεις καὶ πρὸς τὰς τύχας ἀρμόζει, καὶ ἄλλα ἐπ' ἄλλων ἐστίν. ὕτως δειχθήσεσθαι τὰ συσσίτια αἰρετώτερα ἐν ταῖς πόλεσιν ὄντα, ἐπεὶ ὀρθοὶ νόμοι ὠρίκασιν αὐτὰ εἶναι. id. p. 118.

τὸ "ἡ τοῦτον" προσέθηκεν, ὅτι περὶ μὲν ἱατρικῶν τοῖς ἱατροῖς 116^a καὶ τῇ τούτων αἰρέσει ἐπακολουθήσει, περὶ δὲ τῶν μουσικῶν τῇ 45 τῷ μουσικῷ. id. p. 119.

Πλάτων γὰρ τούτῳ χρωμένος ὡς ὅντι ἐνδὲξαι ἀγαθὸν εἶπε-116^a γεν εἶναι ὃ πάντα ἐφίεσθαι· ἀλλὰ καὶ Εὐδόξος ἐδάκνυσε τὴν ἡδονὴν 19.

- τὸ μέγιστον τῶν ἀγαθῶν ἐκ τῆ πάντα μὲν τὰ ζῶα ταύτην αἰρεῖσθαι, μηδὲν δὲ τῶν ἄλλων ἀγαθῶν κοινὴν ὥτως ἔχειν τὴν αἵρεσιν. διὰ τὸτο καὶ ὑγίεια δόξης αἰρετώτερον, ὅτι πάντες μὲν ἄνθρωποι ὑγιαίνειν αἰροῦν, ὁ πάντες δὲ τὴν δόξαν. id. ib.
- 116^a 22. ἐπεὶ δὲ περὶ αἰρετώτερον τὴν λόγον ἐποιήσατο, ἐκέτι δὲ τὸ αὐτὸ πᾶσιν αἰρετώτερον, καὶ περὶ τούτῳ διαιρεῖ τε καὶ λέγει τὰ μὲν ἀπλῶς εἶναι αἰρετώτερα τὰ δὲ τισιν, ἀπλῶς μὲν αἰρετώτερα καὶ τὰς βελτίους ἐπισημασας. ὅσον εἰ βελτίων ἐπισημήναι φιλοσοφία τεκτονικῆς, καὶ ἀπλῶς αἰρετώτερα τὰ καὶ φιλοσοφίαν τῶν καὶ τεκτονικῆς. τῷ μέντοι τέκτονι τὰ καὶ τεκτονικῆς τῶν καὶ φιλοσοφίαν, καὶ τῷ 10 δευτέρῳ τεκτονικῆς τινὸς αἰρετώτερον τὸ τῷ τέκτονι δοκῶν. δύναται τις καὶ ὡς τόπῳ χρῆσθαι τῷ εἰρημένῳ εἰς ἐπικρίσιν τῆ ἀπλῶς αἰρετώτερου. id. ib.
- 116^a 23. τὸ ὅπερ αὐτῷ τῷ κυρίως ἐστὶ δηλωτικόν, καὶ ὃ ἂν προσεῖχῃ τὸ ὅπερ τὸ κυρίως ἐκεῖνο εἶναι σημαίνει, ὅσον ὅπερ ἄνθρωπος ὁ 15 κυρίως ἄνθρωπος, καὶ ὅπερ ὅν τὸ κυρίως ὄν, καὶ ὅπερ ἀγαθόν τὸ κυρίως ἀγαθόν. καὶ τῶν κατηγορουμένων δὴ κατ' ἄλλαν, ὃ ἂν τὸ ὅπερ προσεῖχῃ, τὸ κυρίως τὸτο ἐκεῖνο κατηγορεῖσθαι σημαίνει, καὶ τὸ εἶναι τὸ ὑποκείμενον κυρίως ἐν τούτῳ τε καὶ τούτῳ. ἐπεὶ ὅν τὰ γένη τῶν ὑπ' αὐτὰ κυρίως κατηγορεῖσθαι, ἐν τῷ τί ἐστι κατηγορούμενα, ἐν τῷ 20 ὅπερ αὐτὰ κατηγορεῖσθαι λέγει, καὶ τὰ ὑπὸ τὸ γένος εἶναι φησιν, ὅσον τὸ χρώμα ἐν τῷ ὅπερ τῷ λευκῷ κατηγορεῖσθαι, καὶ τὸ λευκόν ἐστιν ὅπερ χρώμα. πάλιν τὸ ζῶον τῷ ἀνθρώπῳ ἐν τῷ ὅπερ, καὶ ὁ ἀνθρώπος ζῶον. ἐπεὶ ὅν τῶν κατηγορουμένων τὰ αὐτὰ τῶν μὲν ὡς γένη κατηγορεῖσθαι τῶν δὲ ὡς συμβεβηκότα (τὸ ἥν χρώμα τῷ μὲν ὡς 25 χρώματος λευκῷ ὡς γένος κατηγορεῖσθαι, τῷ δὲ σώματος τῷ λευκῷ ὡς συμβεβηκότος), τόπον τινὰ ἀπὸ τούτου παραδίδωσιν ἡμῖν δι' ὃ τὸ αἰρετώτερον γνωρίσομεν. id. ib.
- 116^a 25. τὸ ὅθεν ἥν λέγει ὅπερ τὸ γένος, ὁ μὴ τυγχάνει ἐν τῷ γένει ὅν ἴσον ἐστὶ τῷ ὅθεν ἥν λέγει ὅπερ καὶ κατηγορούμενον αὐτῷ εἶναι, 30 εἰ μὴ εἴη ὡς ἐν γένει ὄν τῷ κατηγορουμένῳ. id. p. 120.
- 116^a 27. δύναται τὸ ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων προσκείμενον δηλωτικόν εἶναι τῷ, ὡς ἐπὶ τῶν αἰρετῶν καὶ ἀγαθῶν αἰρετώτερον τὸ ὡς ἐν γένει ὄν τῷ ἀγαθῷ τῷ μὴ ὡς ἐν γένει ὄντος αὐτῷ, ὥτως καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων μᾶλλον ἔκαστον ἐκεῖνο ὁ ἐν γένει ἐστὶ τούτῳ, καθὼς ἢ 35 σύγκρισις αὐτοῖς, τῷ ὄντος μὲν ἐν ἐκείνῳ μὴ ὡς γένος δέ. εἴη δὲ καὶ τὰ ὡς ἐν εἶδει. καὶ τὰ εἶδει ἥν ὡς ἐστὶν εἶδη ἐν τῷ ὅπερ κατηγορεῖσθαι. καὶ ἥν φευκτὴν μᾶλλον τὸ ὡς ἐν γένει ὄν τῷ φευκτῷ τῷ μὴ ὡς ἐν γένει ὄντος τῷ φευκτῷ. id. ib.
- 116^a 31. ἔστι καθ' αὐτὸ μὲν αἰρετὴν ὁ διὰ τὴν οἰκείαν φύσιν τε καὶ παρ- 40 οῖαν αἰρετόν, καὶ συμβεβηκότος δὲ ὃ ὡς ἔκ ὄντι τῇ οἰκείᾳ φύσει αἰρετῇ συμβεβηκε κατὰ τινὰ περίεσιν εἶναι αἰρετῇ. id. ib.
- 116^a 35. μόνον δὲ εἶναι αὐτῷ τὴν διαφορὰν εἶπε καὶ τὴν τρόπον τῆς ἐκ- 45 φορᾶς, ὅτι ἐπὶ μὲν τῷ τῷ δι' αὐτὸ καὶ δι' ἕτερον χρώμαθα, ἐπὶ δὲ τῷ τῷ καθ' αὐτὸ καὶ καὶ συμβεβηκότος. καὶ ἐπὶ μὲν τῶν εἰρημένων παρα- 45 δεγμάτων τῷ τρόπῳ μόνον τῆς ἐκφορᾶς ἢ διαφορᾶς, ἐπὶ δὲ ἄλλων ἔστιν εὐρεῖν πλεονα καὶ τὴν τῆς ἐκφορᾶς τρόπον τὴν διαφορὰν ἐν αὐτοῖς. ἔστι δὲ ἂν καθ' αὐτὰ μὲν ἐστὶν αἰρετὰ καὶ μὴ δι' αὐτὰ.

τοῖς γὰρ ῥιγῶσι καθ' αὐτὸ ἐστὶν αἰρετὴ ἢ θερμὴ ἐξῆς, εἰ δὲ καθ' αὐτὸ, καὶ καὶ συμβεβηκότος, καὶ μὴ καὶ δι' αὐτὴν ἐστὶν αἰρετὴ, ἀλλὰ δι' ἄλλο. . . ἔστι ὅν τὸ μὲν καὶ συμβεβηκότος αἰρετὴ πάντως δι' ἄλλο αἰρετόν, τὸ δὲ δι' ἄλλο αἰρετὴν καὶ πάντως καὶ καὶ συμβεβηκότος. δι' ἄλλο μὲν ἥν αἰρετὰ πολλὰ τῶν τῇ αὐτῶν φύσει ἀγαθῶν, καὶ συμβεβηκότος δὲ μόνον ἂν διὰ τὴν συμβεβηκότος αὐτοῖς ἔχει τὸ αἰρετόν. ὥτως ἥν αἰρετὴν γίνεται ποτε καὶ πενία καὶ νόσος καὶ θάνατος. ὥστε εἰ μὴ τὸ καθ' αὐτὸ ταύτην τῷ δι' αὐτὸ μήτε τὸ δι' ἄλλο τῷ καὶ συμβεβηκότος, ὅδ' ἂν οἱ τόποι οἱ αὐτοὶ εἴεν. id. p. 121.

ἔστι μὲν καὶ ὅτος ὁ τόπος δύναται ὁ αὐτὸς τῷ πρὸ αὐτοῦ. τὰ ἥν 116^a τῇ αὐτῶν φύσει ἀγαθὰ καὶ ἀπλῶς ἐστὶν ἀγαθὰ, τὰ δὲ ἐπικτήτα ἢ ἀπλῶς ὅδ' ἂν πᾶσιν. διαφέρει δ' ἂν τῇ ἐπιβολῇ. καὶ ἥν διότι ἀπλῶς, ἀλλὰ διότι τῇ αὐτῇ φύσει τοῦτον. καθὼς δὲ τὰ φύσει συνεστώτα τῶν μὴ φύσει ἀλλὰ ἐπικτήτων τε καὶ καὶ τέχνας καὶ 8. νενομισμένων βελτίων. τὰ τε καὶ καὶ τὰς τέχνας μὴ μῆματα ὄντα τῆς φύσεως δευτέρα ἂν εἴη τῆς φύσεως, ἀλλὰ καὶ τὰ καὶ ἔθνη τε καὶ συνθήκας καὶ νόμους δευτέρα τῶν φύσει. id. p. 122.

δεῖ μὲν τοῖς διαφορᾶς τινὸς ὁ τόπος. εἰ μὲν ἥν ἀπλῶς τῇ 116^a αὐτῇ φύσει τὸ αἰρετώτερον λαμβάνειν ἔοικεν, ἀλλὰ μὴ τῷ τῇ 12. ἐπικρίσιν αὐτῶν ποιμένων, ἀπλῶς ἀληθὲς ὁ τόπος. ἐπεὶ δὲ τὸ τῷ βελτίονι καὶ τιμωτέρῳ καθὼς βελτίων ἐστὶ καὶ τιμωτέρος αἰρετὴν αἰρετώτερον τῷ αἰρετῷ τῷ μὴ τοῦτον καὶ μᾶλλον ἀγαθόν (τὰ γὰρ ὅν τοῖς θεοῖς αἰρετὰ ἀπλῶς αἰρετώτερα καὶ βελτίων τῶν τοῖς ἀνθρώποις αἰρετῶν, ὅσον ἀθανασία ἢ ἡ τῶν ὄλων διακρίσεως καὶ ἀπάθεια σοφίας ὑγείας ἀρετῆς πλεονα φιλοσοφίας, τῶν τοῦτων ἂν τοῖς ἀνθρώποις ἐστὶν αἰρετὰ), εἰ δ' ἢ καὶ κρίσις τῷ αἰρετώτερον τῷ αἰρημένῳ γίνετο, ἐκέτι ἂν ἀπλῶς ὑγιᾶς ὁ τόπος εἴη. καὶ ἥν τὰ τοῖς θεοῖς αἰρετὰ αἰρετώτερα ἡμῖν τῶν ἡμῖν αἰρετῶν, εἴγε ἀδύνατα μὲν ἡμῖν πολλὰ τῶν ἐκείνοις αἰρετῶν, ἡλπίς δὲ τὸ αἰρεῖσθαι τὰ ἀδύ- 13. νατα. διὰ δέοιτο ἂν προδικῆς τῆς δυνατῶν ὄντων ἀμφοτέρων. . . διαφέρει δ' ἂν ὅτος ὁ τόπος τῷ ἥδη εἰρημένῳ, τῷ καὶ ὁ μᾶλλον ἂν ἔλοιτο ὁ φρόνιμος ἢ ὁ ἀγαθὸς ἀνὴρ" (p. 116 a 14), ὅτι ἐν ἐκείνῳ μὲν ἀπὸ τῷ μᾶλλον αἰρετῷ τῷ βελτίονι ἢ ἐπιχειρήσις ἐγένετο ἀμφοτέρων ὄντων αἰρετῶν τῷ αὐτῷ, ἐνταῦθα δὲ ὅταν ἄλλο μὲν ἢ τῷ βελτίονι αἰρετὴν ἄλλο δὲ τῷ χείρονι, τὸ τῷ βελτίονι δεικνύει αἰρετώτερον, ὡς ἔχει ἢ ψυχὴ καὶ τὸ σῶμα. καὶ ἥν ἀμφοῖν ἐκατέρῳ αἰρετὰ. καὶ ἐκεῖ μὲν ἐζητεῖτο τὸ τῷ αἰρημένῳ αἰρετώτερον, ἐνταῦθα δὲ τὸ ἀπλῶς αἰρετώτερον, καὶ τὸ τινι. id. p. 123.

παραδίδωσι τὸν ἀπὸ τῷ τῷ βελτίονι αἰρετῷ συνιστάντα τὸ 116^a αἰρετώτερον, ἐπεὶ καὶ πάντως τὸ αἰρετόν τινι ἥδη καὶ ἰδίον ἐστὶν αὐτῷ 13. (ὑγίεια ἥν αἰρετὴν μὲν ἀνθρώπῳ, καὶ μὴ καὶ ἰδίον τὸ ὑγιαίνειν ἀνθρώπῳ), νῦν ἀπὸ τῷ ἰδίῳ τόπον παραδίδωσι. . . δοκεῖ δὲ μοι τὸ βέλτιον καὶ τὸ χείρον ἐν τοῖς ὁμογενέσι λαμβάνειν, ἐπεὶ καὶ ἢ ἡ σύγκρισις ἐν τοῖς κοινωνοῦσι ἔχουσι πρὸς ἀλλήλα. διὰ καὶ εἶπε "καὶ μὲν ἥν τὰ κοινὰ ἐν ἀμφοτέροις ὅθεν διαφέρει," ὡς τῶν συγκαταμένων ὁφειλόντων ἔχειν τινὰ καὶ κοινὰ. id. ib.

πάλιν εἰ ζητῶσι πότερον αἰρετώτερον ὑγίεια ἢ ἰσχύς ἢ καλ- 116^a λος, δεκνύουσιν ἂν ἢ ὑγίεια ὅτι ἐν προτέροις, εἴγε ἢ μὲν ὑγίεια ἐν 18.

τ' ὅπερ τόδε τι τῷ μὴ ἐν γένει" (p. 116 a 23)· καὶ γὰρ τὰ παραδείγματα οἷς ἐπ' αὐτὸ χρῆσθαι τοιαῦτα εἶναι δοκεῖ· ἡ γὰρ δικαιοσύνη, φησί, τῷ δικαίῳ ἐγγυτέρω τῷ ἀγαθῷ· τὸτο δὲ ἐστὶν ὅτι ἡ μὲν δικαιοσύνη ἐν γένει ἐστὶ τῇ ἀρετῇ καὶ ἀγαθῷ, ὁ δὲ δικαῖος ἕκαστος. ἡ δὲ τῶτον δικαίον λέγει τὸν ἔχοντα τὴν δικαιοσύνην, ἀλλὰ δικαῖόν τι, ὁ δὲ δύνανται θέσει καὶ νόμῳ καὶ ἐ φύσει εἶναι τοῦτο. καὶ ἔτι δὲ ἡ διαφορὰ αὐτοῖς, ὅτι ἡ μὲν δικαιοσύνη ἐν γένει τῷ ἀγαθῷ, τὸ δὲ δικαίον ἐ πάντως· πῶς γὰρ ἄλλως ἐγγυτέρω ἢ ἡ δικαιοσύνη ληφθεῖται τῷ ἀγαθῷ, εἰ μὴ τις λέγοι ὅτι τῷ τέλει καὶ τῇ εὐδαιμονίᾳ. καὶ ἔτι δὲ ὁ τόπος προεῖρηται, ὡς εἶπον. εἰ δὲ εἰς εἴη ὁ τόπος, λέγοι ἂν δι' αὐτὸ ὅτι τὸ ἐγγυτέρω τῷ ἀγαθῷ βέλτιον· ἐξηγούμενος δὲ πῶς ἐγγυτέρω εἶπε, προσέθηκε "καὶ τὸ ὁμοιότερον ὃν τῷ ἀγαθῷ"· καὶ γὰρ ἔτι δὲ ἐγγυτέρω καὶ ὁμοιότερον αὐτῷ εἶναι τὸτο αἰρετώτερον. εἰ δὲ τὸτο εἴη λέγων, τὰ παραδείγματα αὐτῷ δύο εἶναι, ἡ ὅτι ἡ δικαιοσύνη ὁμοιότερόν ἐστι τῷ ἀγαθῷ, ταῦτάς τῃ εὐδαιμονίᾳ, ἡ τὸ δικαίον πράγμα, ἡ ὁ δικαῖος· καὶ γὰρ ὅδε εἶπε τὸ ἐγγυτέρω ἀγαθῷ καὶ τὸ ὁμοιότερον τῷ ἀγαθῷ, ὁ σημαίνει ἂν τὸ κυριώτατον τῶν ἀγαθῶν. ἔτι ὁ μὲν τῶτον τόπος ἐστὶν ἀπὸ τῆς πρὸς τὰ ἄλλα ἀγαθὰ ὁμοιωτήτος. ἔτι δὲ δεικνύοιτο καὶ ἀρετὴ εὐτυχίας αἰρετώτερον (ἐγγυτέρω γὰρ καὶ ὁμοιότερον εὐδαιμονίᾳ) καὶ εὐκλεία ἡδο- 20 νῆς· ὁμοιότερον γὰρ τῷ καλῷ. id. p. 131.

117b δὲ τῆς λέξεως ἀκρίβειαν τῆς "τῷ ἑτέρῳ ὄντος μὴ ἀγαθῷ μὴ 16 ὁμοίῳ δέ," ὡς λεγόνσης τὸ "μὴ ὁμοίῳ δέ" ἀντὶ τῷ μὴ ἐπ' ἴσης δὲ ὁμοίῳ· ἔτι γὰρ τὸ συγκριτικὸν συζοῖτο ἂν. ἡ δὲ δύνανται καὶ ἀπλῶς εἰρηάζει· καὶ γὰρ ἐπὶ τῷ ἐπιφερομένῳ ὅχι ἤττον λέγει τὸν ἵππον τῷ ἀνθρώπῳ ὁμοίον εἶναι τῷ πύθκῳ, ἀλλὰ τὸν μὴ πύθκον ἐπὶ τὰ γε- 25 λωότερα ὁμοίον, τὸν δ' ἵππον ὅδ' ὅλως ὁμοίον. id. p. 132.

117b εἰ γὰρ ὁ μὴ Ὀδυσσεὺς ἡρέμα εἴη τῷ Νέστορι ὁμοίος, ὄντι τῷ 24 Ἀχιλλέως βελτίονι, ὁ δὲ Αἴας σφόδρα τῷ Ἀχιλλεῖ, ὅχι ἤδη Ὀδυσσεὺς βελτίον ἢ εἴη τῷ Αἴαντος· ἔτι δὲ μέντοι διὰ τῷ πα- 30 ραδείγματος ὡς βελτίονα τὸν Ἀχιλλεῖα τῷ Νέστορος λαβὼν ἔτι τὴν σύγκρισιν πεποιήσθαι. δὲ δὲ λαμβάνει τὰς ὁμοιωτήτας καθ' ἑκάτερον τῶν πρὸς ὃν ὁμοιωτῆς ἔχει τι ἀγαθόν. id. ib.

117b καὶ εἰ τὸ βέλτιον δὲ τῶν ἐν τινὶ γένει τῷ βελτίονι τῶν ἐν 36 ἄλλῳ γένει βέλτιον, καὶ ἀπλῶς τὸ γένος τῷ γένει βέλτιον ἐστὶν. 35 ἐστὶ δὲ τὸτο ἀντιστροφὴ τῷ πρώτῳ τόπῳ· εἰ γὰρ ὁ ἄριστος ἀνὴρ τῆς ἀρίστης γυναῖκος βελτίον, καὶ ἀνὴρ γυναῖκος βελτίον, καὶ εἰ ὁ ἄριστος ἀνθρώπος τῷ ἀρίστῳ ἵππῳ βελτίον, καὶ ἀνθρώπος ἵππῳ βελτίον. ἐνίσχαιτο δ' ἂν τις τῇ ἀντιστροφῇ, λέγων τὸν μὴ ἄριστον θάνατον τῷ ἀρίστῳ περιπάτῳ βελτίονα εἶναι, καὶ μὴν καὶ ἀπλῶς 40 θάνατον περιπάτῳ αἰρετώτερον. ἡ ὅχι ἔτι δὲ ἄριστος θάνατος ἐν εἶδει τῷ θανάτῳ, ὡς ἄριστος ἀνθρώπος ἐν εἶδει τῷ ἀνθρώπῳ. id. p. 133.

118a χρὴ μεμνησθαι ὅτι ἐνδοξοὶ καὶ πιθανοὶ ἐπιχειρήσεις εἰσὶν. δει- 4 κνύει δ' ἂν τις ἔτι καὶ τὸ χρῆσθαι τῷ θανέειν αἰρετώτερον· ἡ μὴ γὰρ 45 χρῆσις πρὸς τὸς φίλους, τὸ δὲ θανέειν πρὸς τὸς τυχόντας. καὶ τὸ διδάσκειν τῷ ἐπιδοκίμῳ· διδάσκειν μὴ γὰρ τὸς φίλους αἰρέμεθα, ἐπιδοκίμῳ δὲ καὶ τοῖς τυχεῖσιν. id. p. 134.

τὸ γὰρ φιλοσοφεῖν τε καὶ θεωρεῖν βέλτιον μὲν ἐστὶ τῷ χρημα- 118a τίζεσθαι, καὶ μὴν καὶ αἰρετώτερον τοῖς ἐν ἐνδοξῇ ὅσι καὶ μὴ δυναμένοις 10 ἄλλως εἶναι· καὶ γὰρ τὸν Φωκυλίδην δεῖ ζητεῖν βιοτήν, ἀρετὴν δ' ὅταν ἡ βίος ἤδη. ἔτι δὲ καὶ τὸ ὑγιαίνειν τῷ φιλοσοφεῖν αἰρετώτε- 5 ρον ἢ εἴη τῷ νοσῆναι. διὸ καὶ "χεδόν" φησι βελτίον μὴ εἶναι τὰ ἐκ περιουσίας, αἰρετώτερα δὲ τὰ ἀναγκαῖα, τὸ χεδόν ὅτι τοῖς βελτίοις προαίεσις ἀλλὰ τοῖς αἰρετωτέροις· καὶ γὰρ δοκεῖ καὶ φύσει εἶναι ἡ τῶν ἐκ περιουσίας αἵρεσις μὴ τὰ ἀναγκαῖα. id. ib.

δοκεῖ δὲ παρὰ μὴ τῆς ἀνδρίας ἡμῖν περιγίνεσθαι ἡ ἐκ τῶν κιν- 118a δύνων σωτηρία, παρὰ δὲ τῆς δικαιοσύνης τὸ τῷ ἴσῳ διανεμητικῶς 15 εἶναι. ταῦτα δ' ἡ μὴ σωτηρία παρὰ τῆς ἀνδρίας γινόμενη δύνανται καὶ παρ' ἄλλων ἡμῖν περιγίνεσθαι μὴ ὅτι αὐτοῖς ἀνδρείοις, τὸ δὲ διανεμητικῶς εἶναι τῷ ἴσῳ χωρὶς τῆς οἰκείας δικαιοσύνης ὅχι ἂν τῇ περιγίνοιτο· διὸ αἰρετώτερα ἀνδρίας δικαιοσύνη. id. p. 135.

καὶ μόνον δὲ ἐπὶ τῆς ἰδίως δυνάμεως λεγομένης τῶτο, ἀλλὰ 118a καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἀγαθῶν, ὁ ἔθος αὐτῷ δυνάμει λέγειν, ὁμοίος 19 ὁ λόγος· ὅθεν γὰρ αὐτῶν αἰρετόν ἐστι χωρὶς φρονήσεως. id. ib.

ἐπεὶ ἡ οἰκεία ἀρετὴ ἐκάστῳ ἀκρότης ἐστὶ καὶ τελειότης τῆς 118a οἰκείας φύσεως αὐτῷ, πᾶν δὲ αἰρετώτερον τελειὸν ἀπλῶς, εἰκό- 27 τως τῶν ὑπὸ τὸ αὐτὸ εἶδος τὸ τὴν οἰκείαν ἔχον ἀρετὴν αἰρετώτερον τῷ μὴ ἔτι. id. p. 136.

ἐπεὶ τὰ ἀγαθὰ πολλαχῶς λέγεται, καὶ τὰ μὴ αὐτῶν τῇ οἰκείᾳ 118a παρυσία ἀγαθὸς ποιεῖ τὸς ἔχοντας αὐτά, ὡς αἱ ἀρεταί, τὰ δὲ ὅ, 29 ὡς πλεῖστος εὐγένεια ἡδονή, τὰ τοιαῦτα αἰρετώτερα τῶν ἀγαθῶν ἀ ἀγαθὸς παρόντα ποιεῖ. id. ib.

ὥσπερ τὸ αἰρετὸν ἐν τῷ πρὸς τὸν ἀπλῶς ἀπὸ τῶν πτώσεων 118a καὶ τῶν συζοίχων ἐδειξε δεικνύσθαι δυνάμενον, ἔτι καὶ τὸ αἰρετώτε- 34 ρον· κοινὸν γὰρ οἱ τόποι καὶ ἔτι, ὥσπερ καὶ οἱ ἀπὸ τῶν γενέσεων τε καὶ φθορῶν ἐδείχθησαν. . . καὶ ἐμπληρὴ δύνανται καὶ ἄλλος μὴ εἶναι τόπος ὁ ἀπὸ τῶν πτώσεων, ἄλλος δὲ ὁ ἀπὸ τῶν πράξεων καὶ ἄλλος ὁ ἀπὸ τῶν ἔργων· καὶ γὰρ αἱ χρήσεις κυρίως λέγονται τῶν χρησίμων· τῶν γὰρ χρῆσις ἡ χρῆσις· ἐνέργεια γὰρ ἐστὶ τις ἡ περὶ τὸ χρῆσιμον καὶ χρῆσιμον. χρῆσιμα δὲ λέγεται τῶν ἀγαθῶν ἰδίως τὰ ὀργανικά. 35 ὡν ὅτι αἱ χρήσεις αἰρετώτεροι, καὶ αὐτὰ αἰρετώτερα. id. ib.

ἔτι εἰ τις τῶ αὐτῷ τὸ μὴ μεῖζον ἀγαθόν ἐστι τὸ δὲ ἑλαττον, 118b αἰρετώτερον τὸ μεῖζον, ὡς τὸ τῷ μεῖζονός τις μεγέθους μεῖζον καὶ 2 τῷ ἑλαττονός ἐστι μεῖζον. . . ἔτι δὲ δειχθήσεται ἀρετὴ ἡδονῆς αἰρε- τώτερον, ἐπεὶ τῆς ὑγείας, ἡ ἐστὶ τῆς ἡδονῆς αἰρετώτερον, ὑπερέχει τῷ αἰρετῷ. id. p. 137.

οἷον ἐπεὶ πλεῖστε ἀρετὴ καὶ ὑγεία αἰρετώτερα, πλεῖον δὲ ἡ 118b τῆς ἀρετῆς ὑπεροχὴ ἢ ἡ τῆς ὑγείας, ἡ ἀρετὴ τῆς ὑγείας αἰρετω- 3 τέρα. id. p. 138.

ὅχι ἔτι δὲ τόπος ἔτι δὲ αὐτῶν τῷ πρὸς ὀλίγη εἰρημένη (p. 118 118a a 16) τῷ "καὶ ὁ μὴ ἐστὶ παρ' ἄλλῳ πορίσασθαι ἢ ὁ ἐστὶ καὶ παρ' 7 ἄλλῳ." ἐκεῖ μὴ γὰρ ὁ μὴ ἐστὶ παρ' ἄλλῳ πορίσασθαι ἀλλὰ δι' αὐτῷ μόνον, ἐνταῦθα δὲ ὁ αἴτιος αὐτῶν μάλλον ἢ ὁ ἕτερος· καὶ γὰρ τῷ δυναμένῳ δι' ἄλλῳ ἐστὶν ὁ αἰρέμεθα μάλλον τῶν δι' αὐτῶν ἡμῶν. id. ib.

118² ἔκ ἐπὶ πάντων δόξει ὁ τόπος ἀληθὲς εἶναι· ὃ ᾧ ἐπεὶ ἐλευ-
 10. θερσίτης ἢ μὲν πλάτῃ αἰρετωτέρα τῆς μὲν ἰχθὺς ἐλευθεριότητος,
 ἥδη καὶ πλάτος ἰχθὺς αἰρετωτέρος. ὃ δὲ πάλιν ἐπεὶ ἰχθὺς μὲν ἀν-
 δρίας αἰρετωτέρον ἢ πλάτος μὲν ἀνδρείας, διὰ τὸτο πάλιν ἰχθὺς
 αἰρετωτέρον πλάτῃ. εἴη ᾧ ἂν τὸ αὐτὸ τῷ αὐτῷ ἦττον αἰρετωτέρον
 καὶ μάλλον, εἴη ἐπὶ μὲν τῆς ἐλευθεριότητος ὁ πλάτος τῆς ἰχθὺς,
 ἐπὶ δὲ τῆς ἀνδρίας ἢ ἰχθὺς αἰρετωτέρα τῷ πλάτῃ· ὅπερ ἄτοπον.
 ἀλλ' ὃ δὲ εἰ ἰχθὺς μὲν ἀνδρίας αἰρετωτέρον ἢ μὲν σωφροσύνης, ἥδη
 καὶ ἀνδρία σωφροσύνης αἰρετωτέρα. αἴτιον δὲ τὸ μὴ ἐπὶ πάντων
 ἀληθῆ γίνεσθαι τὸν τόπον, ὅτι ἐπὶ πολλῶν τὸ κοινὸν ὧς ἢ προδήκη
 γίνεσθαι τῷ ἑτέρῳ τῶν προσιθεμένων ἢ χρηστῷ ἢ ὅλως ἐξὶν αὐτῷ
 συνεργῆναι· διὸ ἔκ ὅντος αὐτῷ αἰρετωτέρον, ὅμως τὸ ὅλον αἰρετω-
 15. τέρον γίνεσθαι· τῷ μὲν ᾧ πλάτῃ ἢ ἐλευθεριότης χρηστῷ, μὴ χρω-
 μένη τῇ ἰχθὺς καὶ τὴν οἰκίαν ἐνέργειαν, πάλιν δὲ τῇ ἰχθὺς ἢ
 ἀνδρία, μὴ χρωμένη τῷ πλάτῃ, καὶ ἢ ἰχθὺς τῇ μὲν ἀνδρία συνε-
 γός ἐστι, τῇ δὲ σωφροσύνῃ ὑδάμῳ. διὸ καὶ αὐτὸς εἶπε δεῖν εὐλα-
 βεῖσθαι. id. ib.

118² τὸτο προδηλότατον μὲν ἐπὶ μεγεθῶν τε καὶ ἀριθμῶν ἐξίν.
 17. ἐλαττωσθαι ᾧ τὰ δέκα καὶ τῇ τῶν τριῶν καὶ τῇ τῶν πέντε ἀφαιρέ-
 σει· ἀλλ' ἐπειδὴ μάλλον ἐλαττωσθαι τῇ τῶν πέντε ἀφαιρέσει ἢ τῇ
 20. τῶν τριῶν, τὰ πέντε τῶν τριῶν πλείω. id. p. 139.

118² ὠρίσατο καὶ τὸ πρὸς δόξαν αἰρετόν· ὃ ᾧ μηδενὸς συνειδότος
 21. μὴ ἂν σπουδάσαι τις ὑπάρχειν αὐτῷ, τῷ τ' ἐξὶ τὸ διὰ δόξαν αἰρε-
 τόν. id. ib.

118² ὅθεν εἴρησεν καὶ τὸ "ἄγνωστον μηδὲν ἔχοιμι καλόν." ὁμοίως δ'
 23. ἂν δεικνύοιτο καὶ φευκτότερον, ὃ καὶ δι' αὐτὸ καὶ διὰ τὴν δόξαν φευ-
 κτόν ἐστι, τῷ διὰ θάτερον μόνον. id. p. 140.

118² ὁ τόπος δυνάμει ἥδη καὶ ἐν τοῖς πρώτοις εἴρησεν· ὡς ᾧ τὰ
 33. τέλη αἰρετωτέρα, καὶ αὐτὰ αἰρετά. id. p. 141.

119² ὑκέθ' ὁμοίως φανερώς τὸ αἰρετὸν ἐν τῇ καὶ τὸ χρησίμῳ συγ-
 7. κρίσει περιέχεσθαι. ἔξιν ὅν δὲ λέγει, ὅτι ἐπ' ἐνίων ὃ δεῖ κατασκευῆς
 πρὸς τὸ δεῖξαι αἰρετωτέρον τῶν καὶ τὴν σύγκρισιν λεγομένων·
 ἴσως μὲν ᾧ πρὸς τὸ δεῖξαι τὸ χρησίμῳ αἰρετὸν ἢ τὸ ἡδὺ ἢ τὸ ἄλυπον
 ἢ τὸ πολυχρόνιον λόγῳ δεῖ· ἐν οἷς δὲ καὶ τὸ ἀγαθόν ἢ σύγκρισις,
 ταῦτα προδήλως τὸ αἰρετὸν ἔχει· τὸ ᾧ αἰρετὸν ἀγαθόν. ἢ ὃ τὸτο
 35. ἐξὶ τὸ λεγόμενον διὰ τὸ "ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων, ὅσα τοιαύ-
 την ἔχει τὴν σύγκρισιν," ἀλλὰ ἐπεὶ ἕνα τῶν καὶ σύγκρισιν λεγο-
 μένων ὃ πάντως καὶ τὸ ἀπλῶς ἐμφαινόμενον ἔχει· ὃ ᾧ εἰ τὸ ἐνὶ
 ὑπερέχον τινὸς πλείον ἐκείνου, καὶ διὰ τὸτο τὰ τρία τῶν δύο πλείω,
 ἥδη καὶ τὸ πολλὰ εἶναι τὰ τρία οἷον τε διὰ τὸ κειμένον τόπον δεικνύ-
 40. ναι, ἀφελόντας αὐτῷ τὴν πρὸς τὰ δύο ὑπεροχὴν. ἀλλ' ὃ δὲ ἐπεὶ
 πᾶν τὸ ληφθὲν μέγεθος, καὶ ἢ μικρόν, ὑπερέχει τινός, τὸ δ' ὑπερέχον
 τινὸς μείζον, ἥδη, διότι μείζον, καὶ μέγα. διὰ τὸτο ὅν προσέθηκε
 τὸ "ὅσα τοιαύτην ἔχει." τοιαύτην δὲ ἔχει τὴν σύγκρισιν τὸ αἰρε-
 45. τώτερον ἄλλο ἄλλῳ δεικνύμενον τι τῷ πολυχρονιωτέρῳ ἀγαθῷ, τῷ
 βεβαιωτέρῳ, τοῖς τοιαύτοις... ἐπιζητήσαι δ' ἂν τις εἰ ἐπὶ πάν-
 των ὕμῳ τὸ τὸ μάλλον τι ὃν καὶ ἀπλῶς εἶναι. λέγει ᾧ καὶ γῆ γῆς
 κυφωτέρα, ὃ καὶ ὅσα ἀπλῶς κύφη. id. ib.

περὶ τῷ μάλλον καὶ τῷ μείζονος καὶ ὅλως τῶν ἐν συγκρίσει 119²
 παραδὸς ἡμῶν τὸς συγκριτικὸς τόπος ἐπὶ ὠρισμένῳ τινός (ἐπὶ ᾧ 12.
 τὸ αἰρετὸν)... δεῖν φησὶ τὸς συγκριτικὸς τόπος, ὡς ἐδήλωσε τῇ
 προδέσει τῇ περὶ τῷ μάλλον καὶ μείζον, ὡς καθολικωτέρας λαμ-
 βάνειν· ὅτω ᾧ λαμβανόμενοι πρὸς πλείω χρήσιμοι ἔσονται, καὶ ὃ
 μόνον πρὸς τὰ αἰρετά καὶ φευκτά, πρὸς ὃ τῶν αὐτοῖς κεκρήμεθα.
 id. p. 142.

ἂν δὲ εἴπωμεν ἀντὶ τῷ φύσει ἀγαθόν τὸ φύσει τοῦτον τῷ 119²
 μὴ φύσει τοῦτον μάλλον τοῦτον, καθόλου τε ἐποιήσαμεν τὸν τόπον, 16.
 καὶ χρηστῷ αὐτῷ πρὸς πάντα δυνήσμεθα ἐν οἷς ἐξὶ τὸ φύσει καὶ τὸ
 μὴ φύσει. id. p. 143.

τὸ τὸν τὸ λέγοντος, εἰ τὸ μὲν ἀγαθὸν τινὸς μείζον εἴη ἀγα- 119²
 θόν, τὸ δὲ ἀγαθόν μὲν εἴη μηδενὸς δὲ ἀγαθὸν μείζον, αἰρετωτέρον 21.
 τὸ ἀγαθὸν τινὸς μείζον. καὶ καθόλου ἐξὶν ὅς ἐστιν ἐκτίθεσθαι· δυνά-
 μεθα ᾧ δι' αὐτῷ καὶ θερμώτερον ἄλλο ἄλλῳ ὃν δεικνύμεν καὶ γλυ-
 κύτερον καὶ ἄλλα μυρία, τῷ τὸ τοῦτο πολλοῖς ἐφαρμόζειν, καὶ μὴ
 τοῖς αἰρετοῖς μόνοις. ἔοικε δὲ ἄλλος τις παρὰ τὸς εἰρημένους ὁ
 τόπος ὅτος εἶναι, ἂν ὅτω τις αὐτῷ ἀκμή· τὸ ᾧ θερμόν, εἰ τὸ
 μάλλον θερμὸν θερμώτερον, μάλλον θερμόν, καὶ τὸ τὸ μάλλον γλυ-
 κέος· ὁμοίως καὶ ἐπὶ ψυχρῷ καὶ πικρῷ καὶ τῶν τοιούτων. id. ib.

τὸ ᾧ μάλλον τοῦτον καθολικωτέρον τὸ αἰρετωτέρον, ἀρμό- 119²
 ζον καὶ ἐπὶ λευκῷ καὶ γλυκέος καὶ κακῷ καὶ τῶν τοιούτων. id. ib. 23.
 δύνασθαι καὶ ἀπὸ τῷ τελευταίῳ εἰρημένῳ τόπῳ ὅτος μετενηχέσθαι, 119²
 τὸ "ἔτι εἰ τὸ ὁμοίως δεικνύμεν φευκτόν." id. p. 144. 27.

ἴσως ὃ παραδέδωκε τὸτον τὸν τόπον ἐπὶ τῶν τὰ αἰρε- 119²
 τώτερα δεικνύμενων τύπων, ὅτι μήτε τὸ αἰρετὸν ἀγαθὸν εἰς τὸν 28.
 λόγον· τῶν ᾧ πολλαχῶς λεγομένων τὰ ἀγαθὰ καὶ αἰρετά.
 id. ib.

εἰπὼν ἐν τῷ δευτέρῳ καὶ ἐν τούτῳ περὶ τῶν καθόλου προβλη- 119²
 32. μάτων, ὅσα τῷ συμβεβηκότος ἔχει ἢ ἀπλῶς τὴν ζητήσιν ἔχοντα
 ἢ συγκριτικὴν, τίνες ἀρμόσουσι πρὸς αὐτὰ τόποι, νῦν περὶ μὲν τῶν
 συγκριτικῶν προβλημάτων ὑκέτι λέγει, δεικνύσει δὲ πῶς οἷον τὸ
 ἐξὶ τοῖς παραδεδομένοις τόποις χρηστῷ καὶ πρὸς τὴν τῶν ἐπὶ μέρους
 προβλημάτων κατασκευὴν τε καὶ ἀνασκευὴν... τούτων δὲ ἐμνη-
 35. μόνηυσεν, ὡς εἶπον, καὶ τὸ δευτέρῳ ἀρχόμενος, δι' ὃν εἶπεν (p. 109
 α 1) "ἔτι δὲ πρὸς ἀμφότερα τὰ γένη τῶν προβλημάτων κοινὰ τὰ
 καθόλου κατασκευαστικά καὶ ἀνασκευαστικά." νῦν δὲ σαφέστερον
 ἐξεργάσαι. id. ib.

μάλισα ἐπικαίρους καὶ κοινὸς φησιν εἶναι τόπος πρὸς τε τὰ 119²
 36. καθόλου καὶ τὰ ἐπὶ μέρους προβλήματα τὸς τε ἐκ τῶν ἀντικειμένων
 καὶ τῶν συσφύων καὶ τῶν πτώσεων· ὃ ᾧ πάντα τὰ ἐπὶ μέρους οἷον
 τε διὰ τῶν καθόλου δεδειχθῆναι, τῷ εἶναι τινὰ τῶν ἐπὶ μέρους καὶ καθ'
 αὐτὰ ἀληθῆ τε καὶ ψευδῆ· διὸ δεῖ πρὸς αὐτὰ καὶ ἰδίῳ τινῶν τό-
 40. πων... καὶ ἐπεὶ τετραχῶς λέγει τὰ ἀντικείμενα, ἐφ' ἑκάστῃ εἰδὸς
 ἀντιθέσεως χωρὶς τῶν καὶ ἀντίφασιν ἀντικειμένων δεικνύσιν ὅτι ὁ
 αὐτὸς τόπος ὁμοίως ἀρμόσει, καθόλου τε ὅντος τῷ προβλήματος καὶ
 ἐν μέρει μεταφερόμενος ἐπὶ ταῦτα ἀπ' ἐκείνου. καὶ πρῶτόν γε ἐπὶ
 τῶν ἐναντίων δεικνύσι τὸτο. id. ib.

119^a πάλιν ἐπεὶ τοῖς κ' ἐφέρησιν καὶ ἔξιν ἀντικειμένους τόποις ὅτως
 1. ἐνεσι χρῆσθαι καὶ πρὸς τὰ καθόλου προβλήματα καὶ πρὸς τὰ ἐπὶ μέ-
 ρους, μόνον ἐμνημόνευσεν ὡς ἐν τοῖς πρώτοις εἰρηκῶς περὶ τῶ κα-
 θόλου· ἔτι μὲν γὰρ καὶ ἔξιν καὶ ἐφέρησιν ἀντικείμενα αἰσθησι καὶ ἀνα-
 λησῖα. id. p. 145.

119^b παρατίθεσθαι παραδείγματα καὶ τῶν κ' πρὸς τὴν ἀντικειμένων...
 3. ἐκείναι δὲ ἐμνημόνευσεν τῶν κ' κατάφασιν καὶ ἀπόφασιν ἀντικειμέ-
 νων, ὅτι μὴδὲ ἔξιν ἐν μέρει ἀντίφασιν· τῷ γὰρ τι εἶναι τό τι μὴ
 εἶναι ἐκ ἀντίκειναι. id. ib.

119^b εἰπὼν περὶ τῶν ἀντικειμένων, καὶ δείξας πῶς ἔνεσι τοῖς αὐτοῖς 10
 5. τόποις καὶ ἐπὶ τῶν καθόλου χρῆσθαι καὶ ἐπὶ τῶν ἐπὶ μέρους, πάλιν δει-
 κνυσὶ πῶς τῷ ἀπὸ τῶν πτώσεων καὶ ἐπὶ τῶν ἐπὶ μέρους προβλη-
 μάτων ὁδὸν τε χρῆσθαι. πτώσεις μὲν γὰρ τὸ ἀδίκως, τὸ ἀδικον· ζητη-
 μένου δὲ ἐπὶ μέρους εἴ τι ἀδικον ἀγαθόν, ἀπὸ τῶν πτώσεων ὅτως
 ἀν ἐπιχειρήσας τις· εἴ τι τῶν ἀδίκως γινόμενων ἀγαθόν, καὶ τι 15
 ἀδικον ἀγαθόν. εἰ δὲ καθόλου ἐξετάσῃ εἰ τὸ ἀδικον ἀγαθόν, ἀπλῶς
 ἀν ἐλαμβάνετο ἢ πτώσεις· εἰ τὸ ἀδίκως ἀγαθῶς, καὶ τὸ ἀδικον
 ἀγαθόν· ὁμοιον γὰρ ὡς ἐπὶ τῷ καθόλου τὸ καθόλου, ὅτω καὶ ἐπὶ τῷ
 ἐπὶ μέρους τὸ ἐπὶ μέρους λαμβάνειν. ἐξῆς δὲ τὴν ἀπὸ τῶν συσεί-
 χων τρόπον δεικνυσὶν ἐφαρμόζοντα τοῖς ἐπὶ μέρους. id. ib.

119^b κοινώτερον τῷ τῆς ἐπισήμης ὀνόματι ἀντὶ τῆς γνώσεως χρῆσθαι.
 9. id. p. 146.

119^b τὸ "τῶν ἄλλων" ἦτοί πρὸς τὰ παρὰδείγματα εἰρηκεν· ὃ γὰρ
 15. μόνον ἐπὶ τῶν εἰρημένων ἄλλα καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων, ἀν προχειρισώ-
 μεθα, ἀληθές· τὸ ὅν δ' ἐφ' ὅσον αἰρετὸν αὐτὸ φευσκὲν εἶναι, καὶ 25
 δ' ἢ γένεσις τῶν κακῶν καὶ αὐτὸ κακόν, ἐκ ἐπὶ ἐπισήμης μόνον ἢ
 ἐπὶ τῶν ἄλλων λέγει τῶν παρεπομένων ταῖς γενέσεσι καὶ ταῖς φθο-
 ραῖς, ὅσον τῶν ποιητικῶν, τῶν χρήσεων, τῶν λήψεων. id. ib.

119^b καὶ οἱ ἀπὸ τῶ μαλλόν καὶ ἦττον καὶ ἀπὸ τῶ ὁμοίως παραδεδο-
 17. μένοι τόποι, ὃ μὲν ἐκ τῶ μαλλόν ἀνασκευαστικῶς μόνον (εἰ γὰρ τὸ
 μαλλόν τι ὃν μὴ ἔξιν, ὅδ' ἀν τὸ ἦττον ὃν εἶναι), ὃ δὲ ἐκ τῶ ἦττον
 κατασκευαστικῶς· εἰ γὰρ τὸ ἦττον τι ὃν ἔξιν, καὶ τὸ μαλλόν τὸ αὐτὸ
 εἶναι. καὶ ὃ ἀπὸ τῶ ὁμοίως ὅτως πρὸς ἀμφω χρήσιμος, καὶ πρὸς
 κατασκευὴν καὶ ἀνασκευὴν. id. ib.

119^b φησὶ καὶ τῶν τῶν τῶν ὁμοίως καὶ ἐπὶ τῶν ἐπὶ μέρους 35
 24. προβλημάτων τὸ πιθανὸν ἔχειν ὡς καὶ ἐπὶ τῶν καθόλου, ἐκείναι δὲ
 τῆς διαφορᾶς αὐτῶν μνημονεύει, ἥν ὅτε τὴν παράδοσιν αὐτῶν
 ἐποιεῖτο ἐξέθετο, εἰπὼν ὅτι περὶ δύο λέγεσθαι ἢ δύο περὶ ἑνὸς ἢ
 δύο περὶ δύο· φθάνει γὰρ ἐπὶ χρῆσθαι. χρῆσθαι μέντοι παραδείγματι
 ἐν ᾧ περὶ δύο λέγεσθαι... πάλιν δὲ καὶ ἐπὶ τῶν τῶν μὲν καθόλου 40
 καὶ μνημονεύει, ὡς εἰρηκῶς ἦδη περὶ αὐτῶν, δεικνυσὶ δὲ τὴν τῶν
 ἐπὶ μέρους ἐν αὐτοῖς ὁμοιότητα. id. p. 147.

119^b τί δὲ ἔξιν τὸ ἐξ ἄλλου γένους, αὐτὸς διὰ τῶ παραδείγματος
 31. ἐδήλωσεν εἰπὼν (v. 19) "ὅσον εἰ μαλλόν μὲν ἐπισήμη τις ἀγαθὴ ἢ
 ἡδονή, μὴδεμία δὲ ἐπισήμη ἀγαθὴ, ὅδ' ἀν ἡδονὴ εἶναι." ἄλλο γὰρ 45
 γένος ἢ ἐπισήμη καὶ ἄλλο ἢ ἡδονή. id. ib.

119^b τὸ δὲ ὑπ' αὐτῶ εἰρημένων εἶναι ἀν ἴσον τῷ, εἰ εἶναι τὸ πρόβλημα
 32. εἴ τις ἐπισήμη ἀγαθὴ, ὃ ἴσον ἀν εἶναι τῷ εἴ τις ἀρετὴ ἀγαθὴ,

ἀν δειχθῇ ὅτι ἡ μάλισα ἐπισήμη, τατέξιν ἡ μάλισα ἀρετὴ, μὴ
 ἔξιν ἀγαθόν, ὅδ' ἀν ἄλλη τις ἀρετὴ ἀγαθόν εἶναι. id. p. 148.

τίς ἔξιν ὃ ἐξ ὑποθέσεως τόπος, ἐδήλωσεν προαίτις "ὁμοίως 119^b
 ἀξιώσαντα, εἰ ἐν, καὶ πᾶσιν ὁμοίως ὑπάρχειν." καὶ γὰρ κατασκευα- 35.

5. σικῶς καὶ ἀνασκευαστικῶς ὅτος ὃ ἐξ ὑποθέσεως τόπος. id. ib.

ἀδιορίστου ὄντος τῷ προβλήματος, καὶ τὰ αὐτὰ ἐξὶ περὶ τῶν 120^a
 ἐπὶ μέρους προβλημάτων. τὰ μὲν γὰρ ἀπλῶς καὶ ἀδιορίστως λέγεσθαι, 6.
 τὰ δὲ μὲν διορισμῷ τινος ἢ καὶ πλείονων. δεικνυσὶν ὅτι πῶς μὲν τὰ
 ἀδιορίστα ἐπὶ μέρους ἀνασκευάζειν ὁδὸν τε πῶς δὲ τὰ διορισμένα,
 καὶ τῶν πῶς μὲν τὰ ἦττον πῶς δὲ τὰ μαλλόν, καὶ ὅτι τὰ ἀδιορίστα
 κατασκευαζήσονται ἢ ἢ ἀνασκευαζήσονται. εἰκότως δὲ ἐν τοῖς περὶ
 τῶ συμβεβηκότος λογομένοις καὶ περὶ τῶν ἐπὶ μέρους προβλημάτων
 διέξισεν· ὡς γὰρ ἦδη πλεονάκως ἐρρήθη, ἐν μόνῳ τῷ συμβεβηκότι
 μάλισα τὰ ἐπὶ μέρους ἐξὶ προβλήματα. id. ib.

αὐτῷ μὲν ὅν ἐπὶ μέρους ἀδιορίστοι, καὶ διότι εἰ διορίσαι πότερον 120^a
 διὰ τὸ καθόλου ἢ καθ' αὐτὰς τιθέασιν τὸ ἐν μέρει. διορισμένης δὲ 20.

ἐπὶ μέρους λέγει τὴν τε λέγουσαν τις μὴ ἡδονὴ ἀγαθὴ τις δὲ ὅ, καὶ
 τὴν θεωρητικὴν ἡδονὴν μόνον ἀγαθόν. ὅσων δὲ διαφορῶν τῶν
 ἐν ταῖς ἐπὶ μέρους, πρῶτον μὲν περὶ τῆς ἀδιορίστου ἐπὶ μέρους τὴν λό-
 20 γον ποιεῖν, καὶ φησὶ τὴν ταύτην ἐπὶ μέρους ἀνασκευάζειν μὲν
 μοναχῶς κατασκευάζειν δὲ διχῶς... εἰ δὲ διορισμένον εἶναι τὸ
 πρόβλημα, ὃ θέσιν εἶπε, καὶ εἰ εἶναι ὃ διορισμὸς τοῦτος ἐν τῷ προ-
 βλήματι εἰ τις μὴ ἡδονὴ ἀγαθὴ τις δὲ ὅ. δοκεῖ δὲ μοι τὸ "τις
 δὲ ὅ" προσθεῖναι ὅς ὡς πάντως ὀφείλον ἐν τῇ προτάσει καὶ εἶναι,
 ἀλλ' ὡς δηλωτικὸν ὃ τῷ τῇ ἐπὶ μέρους μὴ εἶναι καθ' αὐτὴν ἀληθῆ
 μόνον ἄλλα διὰ τὴν καθόλου ὑφ' ἣν ἔξιν, μὴδὲ ἀδιορίστως· καὶ γὰρ εἰ
 εἶναι δύο προτάσεις κείμεναι, ἐκείναι ἢ μία πρότασις διχῶς ἀναιρε-
 θήσεται, ἀλλὰ δύο ὅσαι ὑπὸ δύο, ἢ μὲν καταφατικὴ ὑπὸ τῆς κα-
 θόλου καταφατικῆς, ἢ δὲ ἀποφατικὴ ὑπὸ τῆς καθόλου ἀποφατικῆς.
 διχῶς δὲ, φησὶν, ἐνδέχεται τὴν ὅτω διορισμένην ἐπὶ μέρους ἀναεῖναι
 id. p. 149.

ἀλλὰ καὶ εἰ κείμενον εἶναι τρεῖς μόνως τάσδε τινὰς ἀρετὰς 120^a
 ἐπισήμης· εἶναι, πενταχῶς ἀν ἀναεῖτο καὶ τὴν ὑψηλόμενον τρό- 31.
 πον· καὶ γὰρ διὰ τῶ πᾶσα καὶ διὰ τῶ ὑδεμία καὶ διὰ τῶ πλείους καὶ διὰ
 τῶ ἐλάττω καὶ δι' αὐτῶ ὃ καὶ αὐτῷ αἱ τρεῖς, αἱ ἦσαν ὡνομασμένα
 ἐν τῷ προβλήματι. περὶ τῶν καὶ Θεόφραστος ἐπὶ τέλει τῷ περὶ
 Καταφάσεως δοκεῖ πεποιθῆσθαι λόγον. id. p. 150.

ὡς ἐν τῷ δευτέρῳ ἔξιν περὶ τῶν καθόλου προβλημάτων, ... 120^a
 ὅς ὅτω φησὶ δεῖν ποιεῖν καὶ ἐπὶ τῶν ἐν μέρει προβλημάτων· τῶτο 32.
 γὰρ εἶπε διὰ τῶ "ἐν οἷς ὑπάρχειν τι ἢ μὴ εἶναι." id. ib.

ἦν καὶ τῶτο ἐπὶ τῶν καθόλου προβλημάτων εἰρημένων ἐν τῷ 120^a
 δευτέρῳ... ἔξιν δὲ ὃ πολὺ διαφέρειν ὅτος τῶ πρὸ αὐτῶ, πλην 34.
 ὅτι ὅτος μὲν τῶ γένους τὴν διαίρεσιν εἰς εἶδη πρῶτον ἔξιν ποιεῖν,
 εἰθ' ὅτως ἐπὶ τὰ εἶδη τῇ τάξει προϊόντας ἐπὶ τὰ καθ' ἕκαστα ἐρ-
 χεσθαι· ὃ δὲ πρὸ τῶ, εἰ καὶ μὴ γένος ἦν τὸ λαμβανόμενον, κοινὸν
 δὲ τι, ἔξιν ἐπιβλέπειν εὐθύς ἐπὶ τὰ ὑπ' αὐτῶ άτομα. id. ib.

δοκεῖ μέντοι αὐτὸς διὰ τῶν παραδειγμάτων τῶν καθόλου προ- 120^a
 βλημάτων ἄλλ' ὃ τῶν ἐπὶ μέρους ἔτι μνημονεύειν. id. p. 151. 6.

120⁶ Παραδὸς διὰ τῷ δευτέρῳ τε καὶ τρίτῳ τῆς τοπικῆς πραγμα-
 12² τείας τὸς τόπους δι' ὧν οἶόν τε πρὸς τὰ ἀπὸ τῷ συμβεβηκότος
 προβλήματα ἐπιχειρεῖν κατασκευαστικῶς τε καὶ ἀνασκευαστικῶς,
 εἴτε ἀπλῶς πότερον ὑπάρχει ἢ μὴ ὑπάρχει τὸ συμβεβηκὸς τῷ
 υποκειμένῳ ζητοῦτο, εἴτε καὶ συγκριτικῶς πρὸς ἄλλα, ἐπεὶ καὶ τὰ 5
 συγκριτικά, προβλήματα ὑπῆγετο τοῖς ἀπὸ τῷ συμβεβηκότος,
 ἐξῆς περὶ τῶν ἄλλων γενῶν τῶν προβλημάτων ποιεῖν τὴν λόγον.
 ἔστι δὲ τὰ ἀπὸ τῷ γένους καὶ τὰ ἀπὸ τῷ ἰδίῳ καὶ τὰ ἀπὸ τῷ ὀρι-
 σμῷ· ἐν γὰρ τούτοις τοῖς γένεσι τὰ διαλεκτικά πάντα προβλή-
 ματα... παραδίδωσι δὲ καὶ πρὸς τὰς κατασκευὰς τε καὶ ἀνα- 10
 σκευὰς τῶν ἐν τούτοις τοῖς γένεσι προβλημάτων τόπους οἰκείους, καὶ
 πρῶτον γε τὸς πρὸς τὰ γενικά προβλήματα, ἐπεὶ μὲν τὸ συμβε-
 βηκὸς κοινότερον τῶν ἄλλων τὸ γένος· τὸ μὲν γὰρ συμβεβηκὸς κοι-
 νότατον καὶ ἀπλῶστατον τῶν προβλημάτων· ἐν γὰρ ὑπάρχει μόνη
 τέττω τὸ εἶναι, ταῦτα δὲ, τό τε γένος καὶ τὸ ἰδίον καὶ τὸ ὀρισμός, ἐν 15
 ποῖα μὲν ὑπάρχει πάντα... συντάσσει δὲ τοῖς ἀπὸ τῷ γένους προ-
 βλήμασι καὶ τὸ ἀπὸ τῶν διαφορῶν, ὡς εἶπε καὶ ἐν τῷ πρώτῳ, διὰ
 τὴν διαφορὰν ὕσαν ἐν τῇ ὑπόθεσιν τῷ πράγματι ὅτι ἐστὶ διαφορὰ,
 ὥσπερ καὶ τὸ γένος, κοινὴ καὶ αὐτὴν εἶναι καὶ ἐπὶ πλείον ὁμοίως τῷ
 γένει. ὑπάρχει δ' ἂν τοῖς γενικοῖς προβλήμασι καὶ τὰ ἀπὸ τῶν 20
 αἰδῶν προβλήματα, εἴ τινα εἴη, ἐπεὶ καὶ τὸ εἶδος καὶ πλείωνον τε
 καὶ ἐν τῷ τί ἐστιν. id. p. 152.

διδάξει περὶ τῶν συγκριτικῶν προβλημάτων, ἐν οἷς ἀναγ-
 καῖον ἦν μόνον δεῖξαι ὅτι ὑπάρχει τὸδε τῷδε, ὅς τόπος καὶ ὡς
 ἀπλῶστερος τῶν περὶ γενῶν καὶ ἰδίων πρόταξι. cod. Reg. 1845 25
 in marg.

120⁶ λέγει ὁλυγάνης περὶ τῶν ἀπὸ γένους καὶ ἰδίου καὶ ὀρισμῷ προ-
 13² βλημάτων γίνεσθαι τὴν λόγον τοῖς διαλεκτικοῖς· τὰ γὰρ πλείστα τῶν
 διαλεκτικῶν προβλημάτων περὶ συμβεβηκότος τινὸς τὴν ζήτησιν
 ἔχει. Alexander p. 153.

120⁶ ὅτω καὶ Πλάτων ἐπεχείρησεν ἐν Φιλήβῳ, λαβὼν ἡδεῖς μὲν
 19² τὴν ἀκολασταίνοντα, ἡδεῖς δὲ καὶ τὴν σωφρονούντα, ἡδεῖς δ' αὖ καὶ
 τὴν ἀνοηταίνοντα καὶ ἀνοήτων δοξῶν καὶ ἐλπίδων μαζόν· οἷς ἐπὶ ἡγε-
 κεν ὅτι ἀνόητος ἂν φαίνοιτο ἐνδοκίως ἀνομοίας αὐτὰς ὅπως αὐταῖς
 ὕσας εἰς ἓν γένος συνάγων τὸ ἀγαθόν. id. ib.

120⁶ ὅτω δειχθήσεσθαι μῆτε τὸ λευκὸν γένος ἐν τῇ χιόνος, μῆτε ἢ
 22² κίνησις ἢ ἡ αὐτοκίνησις τῆς ψυχῆς, ὡς δοκεῖ Πλάτωνι. id. ib.

120⁶ τὸ "ὅτι ἡ ψυχὴ ὅπερ κινούμενον" εἴη ἂν λέγων ἀντὶ τῷ ὅπερ
 24² κίνησις. id. p. 154.

120⁶ διαφέρει δ' ἂν ὅτος ὁ τόπος τῷ πρὸ αὐτοῦ, ὅτι δι' ἐκείνου μὲν 40
 26² ἐδείκνυτο τὸ υποκείμενον μὴ ἐν ὅπερ τὸ κατηγορούμενον, ἐν τούτῳ
 δὲ ἔμπαλιν τὸ κατηγορούμενον μὴ σημαίνειν τί ἐστὶ τὸ υποκείμε-
 νον. id. ib.

120⁶ ἐπιζητήσαι δ' ἂν τις πῶς ἢ τῇ χιόνι τὸ λευκὸν ἢ τῇ ψυχῇ
 32² αὐτοκίνητον οἶόν τε ὑπάρχειν τε καὶ μὴ καὶ τὸς αἰκνύοντι τιθεμέ- 45
 νος τὴν ψυχῇ. ἢ ὅτι τούτοις αὐτὰ λέγει οἷα τε ὑπάρχειν τε καὶ μὴ,
 ἀλλὰ καθόλου τε καὶ ἀπλῶς πόση ὑπόστασις ὑπάρχει· εἰ γὰρ τούτοις ὡς
 εἶδеси, καὶ ταῖς ἄλλαις ἂν ὑπόστασις δέοι αὐτὰ, αἷς ὑπάρχει ὡς εἶδε-

σιν, ὑπάρχειν· εἰ δὲ ἔστιν αἷς οἷα τε ἔστιν ὑπάρχειν τε καὶ μὴ, ἐκ
 ὅτων ἐκείνων γέννη, ὅδ' ἂν τούτων εἴη τῶν ἐκείνους ὄντων ἀνάλογον.
 ὥσπερ δὲ τὸ λευκὸν ὑπάρχον τισὶν ὑπόστασις οἶόν τε ὑπάρχειν τε καὶ
 μὴ, ὅτω καὶ αὐτοκίνησις· τὰ γὰρ ζῶα αὐτοκίνητα ὄντα ἐκ ἀεὶ
 κινεῖ. ὡς εἶναι τὸ λεγόμενον ἴσον τῷ μῦθῳ τῶν ὄντων τέ τισιν
 ὑπάρχειν τε καὶ μὴ γένος τινῶν οἷς ὑπάρχει εἶναι δύνασθαι, εἰ καὶ
 τισιν αὐτῶν ὅπως ὑπάρχει ὡς εἶναι αὐτῶν ἀχώριστον. id. ib.

διὰ ταῦτα ὅδὲ τῆς ψυχῆς ἢ κίνησις ἂν εἴη γένος, εἴγε ἢ μὲν 121⁶
 ψυχὴ ὑπόστασις, ἢ δὲ κίνησις ἐκ ὑπόστασις ἀλλ' ἢ πάθος τι καὶ ποιότης ἢ 1²
 πρὸς τι ἢ ποσόν. ἀλλ' ὅδὲ τῆς ἐπιστήμης τὸ ἀγαθὸν ἂν εἴη γένος,
 ἢ τὸ καλόν, εἴγε τὸ μὲν καλὸν ποιόν, ἢ δὲ ἐπιστήμη τῶν πρὸς τι
 ἐπιζητήσαι δ' ἂν τις πῶς ἢ ἐπιστήμη γένος ἔσται γεωμετρίας καὶ
 μουσικῆς καὶ τῶν ἄλλων ἐπιστημῶν, εἴγε ἢ μὲν ἐπιστήμη πρὸς τι,
 ἐκείνη δὲ ποιότητες. ἢ ὅδὲ κωλύει τὴν ἐπιστήμην καὶ ποιότητα
 εἶναι, ἔστιν ὅταν καὶ πρὸς τι, καὶ εἶναι αὐτὴν καθὼς ποιότης ἐστὶ γένος
 τῶν προειρημένων. id. p. 155.

οἶον ἂν λέγοι τις τῷ ὄντος γένος τὸ τί ἦν εἶναι, ἢ τὸ ἐνός· τὸ 121⁶
 γὰρ τούτων τινὸς ἀποδοθὲν ὡς γένος πάντως ἐπιδέξεσθαι τὸν τε τῷ ὄν- 12²
 τος λόγον καὶ τὴν τῷ ἐνός· πᾶν γὰρ τὸ ἐν ὑπάρχει ὄν καὶ ἐν ὅν καὶ ἐν ἐξω.
 ὅτω δεικνύσιν ἂν ὅτι μὴ καλῶς τὸ τί οἱ ἀπὸ τῆς Στωικῆς γένος τῷ
 ὄντος τίθενται· εἰ γὰρ τι, δηλοῦν ὅτι καὶ ὄν, εἰ δὲ ἂν, τὸν τῷ ὄντος
 ἀναδέχοιτο ἂν λόγον. ἀλλ' ἐκείνοι νομοθετήσαντες αὐτοῖς τὸ ὄν καὶ
 σωμάτων μόνων λέγεσθαι διαφεύγειν ἂν τὸ ὑποκείμενον· διὰ τούτο
 γὰρ τὸ τί γενικώτερον αὐτῷ φασὶν εἶναι, κατηγορούμενον ὅτι καὶ σω- 25
 μάτων μόνων ἀλλὰ καὶ ἀσωμάτων. ἀλλ' ἐπεὶ γενικώτατον τὸ
 τί, εἴη ἂν ὑπ' αὐτῷ καὶ τὸ ἐν. ἀλλ' ἔστι καὶ τῷ τινὸς αὐτῷ τὸ ἐν
 κατηγορήσθαι· ὥστε ὅ γένος τὸ τί τῷ ἐνός, ἐπιδεχόμενον αὐτῷ τὸν
 λόγον. id. ib.

ἂν δὲ τι ὡς γένος τινὸς ἀποδοθῇ, ζητητέον εἰ τούτο ὅ γένος 121⁶
 30 ἀποδεδόθη, μῆτε καὶ τὴν πρώτην διαίρεσιν ἐστὶ τῷ ἀποδοδομένῳ γέ- 30²
 νος μῆτε τινὸς τῶν εἰδῶν αὐτῷ μετέχει· ἂν γὰρ ὅπως ἔχῃ, ἀδύ-
 νατον αὐτὸ γένος εἶναι τὸ ἀποδοδομένον. οἷον εἰ λέγει τις τὴν ἡδο-
 νὴν ἐν γένει εἶναι τῇ κινήσει, ἐπεὶ μὴ καὶ τὴν πρώτην διαίρεσιν τῆς
 κινήσεως ἐστὶν ἢ ἡδονή (διαίρεσις) γὰρ προσεχῶς ἢ κίνησις εἰς τε τὴν 35
 καὶ τὸν καὶ εἰς τὴν καὶ ποσὸν καὶ εἰς τὴν καὶ ποιότητα καὶ εἰς τὴν
 κατ' ὑπόστασιν, ἀλλ' ἐκ εἰς ἡδονήν, δεῖ τὴν ἡδονήν, εἰ ἔστιν ὑπὸ τὸ γέ-
 νος τὴν κίνησιν, τούτων τινὸς μετέχειν τῶν εἰδῶν τῆς κινήσεως...
 κοινότερον δὲ νῦν εἶδη τῆς κινήσεως λέγουσι· ἂν τὰ εἰρημένα· ὅ γὰρ
 γένος ἢ κίνησις, ἀλλὰ τῶν πολλαχῶς λεγομένων. id. p. 156.

εἰπὼν ὅτι μὴ εἶδος ἢ ἡδονή τῆς κινήσεως, προσέθηκεν ὅτι 121⁶
 ἀλλ' ὅδὲ τῶν ἀτόπων τι τῶν ὑπὸ τὴν κίνησιν ἢ ἡδονή· ὑπὸ γὰρ τὰ 36²
 εἶδη τῆς κινήσεως τὰ άτομα τὰ ἐν αὐτῇ. εἰπὼν δὲ ὅδὲ τῶν ἀτό-
 μων, ἐκ παραλλήλου εἶπε τὸ "ὅδὲ τῶν ὑπὸ τὸ εἶδος τῆς κινήσεως
 ὄντων." πάντα γὰρ τὰ ἐν κινήσει άτομα. id. p. 157.

δεῖξαι δὲ ὅ γένος ὅτος ὁ αὐτὸς εἶναι τῷ πρὸ ὀλίγου εἰρημένῳ 121⁶
 τῷ "ἐπὶ εἰ κατὰ τινος τὸ εἶδος ἀποδοθὲν ἀληθεύει," τὸ δὲ γένος μὴ, 1²
 καὶ μάλιστα ἐπεὶ καὶ τῷ αὐτῷ παραδείγματι ἐπ' ἀμφοτέρων κέ-
 χρηται· ὅ μὴν ἀλλ' εἴη ἂν τις αὐτῶν διαφορὰ· ἐπὶ μὲν γὰρ τῷ πρώτῳ

- ἀφέντας τὸν πῦ ἐπὶ πλέον λέγεαδ' ἐπὶ εἶδος τῷ γένει ἀνήρητο τὸ γένος, ἀλλὰ τῷ μὴ ἐφ' ὧν ἐπὶ εἶδος καὶ τὸ γένος· δύναμις δὲ ἐπὶ πλείονων μὴ λέγεαδ' ἐπὶ ἀποδοθέν τινος ὡς γένος, μὴ μέντοι καὶ πάντων κατηγορεῖαδ' καθ' ὧν καὶ τὸ εἶδος, ἀλλὰ κατ' ἄλλων τινῶν... διὸ καὶ οἰκειότερον ἂν εἴη τῷ τῷ τῷ μᾶλλον τὸ 5 τῷ ὄντος καὶ τῷ δοξαζῶ παραδειγμα· ἐπὶ πλέον γὰρ τὸ δοξαζόν, εἴ γε καὶ κατ' ὄντων πάντων καὶ τῶν μὴ ὄντων. εἰ δὲ μὴ πάντα τὰ ὄντα δοξαζά, ἐκεῖνον ἂν εἴη τὸ πᾶσι τὸ παραδειγμα οἰκεῖον. id. ib.
- 121 b ἐκότερον γὰρ αὐτῶν τῷ πᾶσι τοῖς ὅσι παρέπεαδ' ἐπ' ἴσων 7 κατηγορεῖ. id. ib.
- 121 b ὁ τόπος, εἰ τὸ ἀποδοθέν τινος ὡς γένος τῶν ὁμοειδῶν αὐτῷ 15 καὶ ἀδιαφόρων κατ' εἶδος μὴ εἴη γένος, ἐδ' ἂν τῷ, ὃ ἀπεδοθή ὡς γένος, εἴη γένος· πάντα γὰρ τὰ ἀδιαφόρα κατ' εἶδος ἀλλήλους ὑπὸ ταύτην γένος... διὲ δ' ἐν ἀτόμοις εἶδеси ζητεῖν τὸ εἰρημένον εἰ ἔστιν, ἐπεὶ ἐπὶ γε τῶν ὡς γενῶν εἰδῶν ὑδὲν κωλύει τινος τῶν 15 ὑπὸ τὸ εἶδος γένος τι ληφθῆναι μὴ πάντων ὅν τῶν ὁμοειδῶν αὐτῷ γένος... εἴη δ' ἂν ὅτος ὁ τόπος ὑπὸ τὴν πρῶτον τὴν εἰρημένον ἐν τῷ τῷ βιβλίῳ, δι' ὃ ἤξι ἐπιβλέπειν ἐπὶ πάντα τὰ συγγενῇ τῷ ζῷ, ὧν γένος ἀπεδοθή... ἢ ἐκεῖ μὴ ἀπλῶς ἀποδοθέντος τῷ γένους ὡς πᾶσιν ὑπάρχοντος, ἤξι ἐπὶ τὰ ὁμοειδῇ βλέπειν, εἴ τινα 20 αὐτῶν μὴ ὑπάρχοι· ἐνταῦθα δὲ εἰ καὶ ἀφορίσας τινὰ τῶν ἐκ τῷ αὐτῷ εἶδος καὶ χωρίσας ἐκεῖνων γένος λέγοι τῶν τὸ ἀποδοθέντων, ἄξι δὲ δεῖξαντας καὶ τὰλλα καθ' ὧν ὃ κατηγορεῖ τὸ ἀποδοθέν γένος ὁμοειδῇ τοῖς ὧν ἀποδοθῶκε τὸ γένος, ὅτω τὸ γένος ἀναρῶν... ἀνασκευάζειν μὴ ὅτως ἔστιν, κατασκευάζειν δὲ δεῖξαντας 25 ἐνός τινος τῶν ὁμοειδῶν τὸ ἀποδοθέν γένος· εἰ γὰρ ἐνός, ἀνάγκη καὶ πάντων. id. ib.
- 121 b ἐπεὶ μὴ δοκεῖ δύναμις τῷ αὐτῷ γένει εἶναι δύο, εἰ μὴ εἴη- 24 ἕτερον αὐτῶν ὑπὸ τὸ ἕτερον. id. p. 158.
- 121 b πρὸς τὴν ἑσασιν πρῶτον μὴ λέγει ὅτι μὴ ὁμολογούμενον ἐστὶ 30 τὸ τὴν φρόνησιν ἐπιστήμην εἶναι· εἰ γὰρ ἐστὶ περὶ τὰ ἐνδεχόμενα καὶ ἄλλατε ἄλλως ἔχοντα, ὅκα ἂν εἴη ἐπιστήμη ἢ φρόνησις. εἴτα φησὶ ὅτι εἰ καὶ συγχωρηθεῖ εἶναι τὴν ἐν δύο γένεσι μὴ ὅσιν ὑπ' ἄλλα· καὶ γὰρ εἰ μὴ ἢ φρόνησις ἀρετὴ ὅσα συγχωρεῖται ἐπιστήμη εἶναι, ἀλλ' ἢ γε σοφία ὑπ' ἄμφω ἐστίν· καὶ γὰρ ἀρετὴ καὶ ἐπιστήμη 35 ὅκα ἔστιν ὑπ' ἄλλα. id. ib.
- 122 a φθάνει τὴν τῶν τῶν προεἰρηκέναι δι' ὧν εἶπε (p. 121 a 10) 7 "πάλιν εἰ ἀνάγκη ἢ ἐνδεχέσθαι τῷ τεθέντος ἐν τῷ γένει μετέχειν τὸ γένος." πρόσκειται δὲ ἐν τῷ τῷ καὶ τῶν ἐπαναβεβηκέναι τι τῷ ἀποδοθέντος ὡς γένος. δοκεῖ δὲ καὶ ἔξωθεν παρεμβεβληθῆσθαι τὸν τόπος 40 ὅτος· τὰ γὰρ ἐπιφερόμενα ἀκόλουθα ἐστὶ τῷ πρὸ τῷ εἰρημένῳ τῷ τῷ "σκοπεῖν δὲ καὶ τὸ γένος τῷ ἀποδοθέντος γένος." εἰπὼν γὰρ δι' ἐκεῖνον τὴν ἀνασκευὴν τῷ γένει, πῶς ἂν γένετο λαμβανόμενων τῶν τῷ ἀποδοθέντος γένος ὡς γενῶν, ἐξῆς ἐπιφέρει, δεκτικὸς πῶς ὅσιν τε δι' αὐτῶν τῶν πάλιν κατασκευάζειν ὅτι τὸ ἀποδοθέν 45 ἐστὶ γένος. id. p. 159.
- 122 a ὅτι τῷ ὅτως ἔχει, δι' ἐπαγωγῆς φησὶ δεῖν δεκτικῶν· 19 ὅδαμῶς γὰρ διαφωνῶν εὐρεθήσεται. id. p. 160.

- τὸ "μᾶλλον" προσέθηκεν, ὅτι μὴ ἐστὶν ἀπλῶς ποιὼν ἢ δια- 122 b φορὰ· ἢ γὰρ ἐν ὅσῃ διαφορά περὶ ὅσῃ μὴ τὸ ποιὼν ἀφορίζεται, ὃ 17 μὴν ποιὼν ἐστὶν ἀλλὰ ὅσα. λέγοι δ' ἂν διαφοράν ποιὼν τὴν χωρὶς τῷ ὑποκειμένου καὶ τῆς ὕλης ὑπολαμβάνομένην. id. p. 162.
- ὁμοίως ἀμαρτάνει, φησὶ, καὶ ὁ τὴν διαφοράν ὡς εἶδος ἐν τῷ 122 b γένει τιθεῖς, ὃ ἐστὶ διαιρετικὴ ἢ διαφορά. id. ib. 18.
- τὸ "ὅς" ἐδὲ τὸ περιττὸν εἶδος ἂν εἴη ἀλλὰ διαφορά, ἐπεὶ δὲ ὃ 122 b μετέχει τὸ γένος" δοκεῖ μὴ ἔμπαλιν εἰρηάζεσθαι· ὃ γὰρ διότι ὃ μετέχει, 23 διὰ τῷ διαφορά, ἀλλὰ διότι διαφορά, διὰ τῷ ὅς μετέχει τῷ γένος· γνωριμώτερον γὰρ τὸ διαφοράν αὐτὸ εἶναι ἢ τὸ μὴ μετέχειν 10 τῷ ἀριθμῷ. ἔτι καὶ αὐτὸς ὡς ὁμολογούμενον τὸ διαφοράν αὐτὸ εἶναι λαβὼν, προσέθηκεν τὸ "ὃ δοκεῖ δὲ μετέχειν ἢ διαφορά τῷ γένους." id. ib.
- ὅτως ἀμαρτάνει ὁ τῆς συνάφειας γένος τὴν συνοχήν ἀποδο- 122 b ὅς· εἶδος γὰρ τῆς συνάφειας ἢ συνοχή· ὃ γὰρ πᾶν τὸ συναπτόμενον 25 συνέχεσθαι. id. ib.
- εἶπε τὸ "ἀκυσίως" ἀντὶ τῷ ὅκα ἀκυσίως μὴ κινεῖται, ὃ μὴ καὶ 122 b ἀκυσίως. εἰ ὅν τινα ἐστὶν ὅκα ἀκυσίως καὶ τῶν μεταβάλλοντα, ἐστὶ 33 δὲ τῶν καὶ ἀκυσίως τῷ τῷ ποιῶντα, καὶ τῶν μεταβάλλοντα, ὡς τὰ βαδίζοντα, εἴη ἂν ἐπὶ πλέον ἢ καὶ τῶν κινήσεως, ὃ πᾶσα δὲ ἢ καὶ τῶν κινήσεως φορὰ. συμβαίνει μὴ ὅν καὶ τῶν τῷ τῷ ποιῶντας τὸ ἐπ' ἑλαττον λεγόμενον τῷ ἐπὶ πλέον λεγόμενον γένος λέγειν· ὃ μὴν ἀλλὰ καὶ διαφέρει ἂν ὅτος ὁ τόπος ἐκεῖνον, ὅτι τὸ εἶδος αὐτῷ ὃ εἶδος ἐστὶν, γένος ἀποδοδόμενον δὲκτικῶν, ὃ πλείων ἐστὶ τῷ ἐπ' ἑλαττον λέγεαδ'. Πλάτωνος δὲ ἐμνημόνευσεν ὑπὲρ τῷ ἐνδοξότε- 25 ρον ποιῆσαι τὴν τῶν καὶ τὸ χρησιμὸν ἐνδεχέσθαι αὐτῷ, ὡς καὶ ἐνδοξῶν τινῶν καὶ τῷ εὐθύνεαδ' δυναμένων. ἔλαβε δὲ καὶ αὐτὸν εὐθύνων· ἐν γὰρ τῷ πέμπτῳ τῆς Φουσιῆς (p. 226 a 32), εἰπὼν ἀνώ- 30 νυμον εἶναι τὴν καὶ τῶν κίνησιν, φορὰν αὐτὴν ὀνομάζει. id. ib.
- ὁ γὰρ τῷ τῷ ποιῶν ἀμαρτάνει, καθὼς τὸ ἐπὶ πλέον λεγόμενον 122 b ὑποτάσσει τῷ ἐπ' ἑλαττον λεγόμενον· ἐπὶ πλέον γὰρ ἢ διαφορά τῷ 37 εἶδος. καὶ λαμβάνει ἢ διαφορά ὡς ἢ συναμφοτέρον, ὅτως ἀμαρτάνει ὁ τῷ ἀθανάτῳ κατηγορῶν τὸν θεόν (διαφορά μὴ γὰρ τὸ ἀθάνατον, εἶδος δὲ ὁ θεός, καὶ ἐπὶ πλέον τὸ ἀθάνατον, εἴγε μὴ πᾶν τὸ ἀθάνατον θεός) καὶ ὁ τῷ λογικῷ τὸν ἀνθρώπον. "συμβήσεται" γὰρ ἐπ' ἴσῃς ἢ ἐπὶ πλέον τὸ εἶδος λέγεαδ'. τῷ τῷ εἶπε ὅτι τὸ γένος ἐπ' ἴσῃς ποτὲ λέγει τῷ εἶδει, ἀλλ' ὅτι πᾶν τὸ κατηγορούμενον τινος ἀληθῶς ἢ ἐπ' ἴσῃς ἐστὶν αὐτῷ ἢ ἐπὶ πλέον. εἰ ὅν καὶ τὸ εἶδος τῆς διαφοράς τις κατηγορεῖ, λέγοι ἂν ἢ ἐπ' ἴσῃς ἢ ἐπὶ πλέον εἶναι τὸ εἶδος τῆς διαφοράς. ἔχει δὲ ὅκα ὅτως· ἢ γὰρ διαφορά ἢ ἐπ' ἴσῃς ἐστὶ τῷ εἶδει ὃ κατηγορεῖται, ὅταν ἢ ἰδίως καὶ προσεχῶς εἰδοποιῶσα ληφθῇ τὸ εἶδος. ὅτω τὸ περὶ εἰδοποιῶς ὅσα διαφορά τῷ περὶ ζῶν (εἶδος γὰρ τῷ τῷ ζῶν) ἐπ' ἴσῃς ἐστὶν αὐτῷ. ἢ ὅν ἐπ' ἴσῃς, ὡς τὸ πτηνόν, ἢ ἐπὶ πλέον, ὡς τὸ ἀνθρώπῳ τὸ δίσκον ἢ τὸ λογικόν· εἴη γὰρ ἂν ἐπ' ἴσῃς τῷ ἀνθρώπῳ τὸ ἐπιστήμης δεκτικόν, εἰ διαφορά καὶ τῷ τῷ. id. p. 163.
- φανερῶς ἀμαρτάνει καὶ ὁ τῷ γένει τὴν διαφοράν κατηγορῶν· 123 a ἐπ' ἑλαττον γὰρ ἢ διαφορά τῷ γένει, καὶ ἔτι ὅς τὸ γένος τῆς δια- 1.

φορᾶς τὴν ἀρχὴν ἐν τῷ τί ἐστι κατηγορεῖται, καίτοι ὅσης ὑπ' αὐτό· εἰ δὲ τὸτο, πολὺ ἂν ἐπ' ἑλάττωσιν ἢ διαφορὰ τῷ γένους. ἀντίθετον δὲ ἀμφοτέρους τὸς τόπους τὸς πρώτως ἀποδοθέντας. id. ib.

123^a ἐπιζητήσαι δ' ἂν τις τίτιν διαφέρει τὸ τ' γένος εἰς τ' εἶδος 3^a θεῖναι, τ' γένος ὡς διαφορὰν τῷ εἶδος ἀποδοῦναι. ὅσον γὰρ ἐπὶ τοῖς 5 παραδείγμασι τ' γένος ὡς εἶδος εἴληπται τῷ ἴδιον εἶδος. ἢ διαφέρει ἂν, εἰ εἴη προστιθέμενον τ' τῆς διαφορᾶς ὄνομα τῷ γένει, ὡς μὴ λέγειν τὴν μῆξιν κρᾶσιν, ἀλλὰ τὴν μῆξιν διαφορὰν τῆς κρᾶσεως. id. ib.

123^a ἔτι ἐπεὶ ἡ μῆξιν ἐν τῷ τί ἐστι τῆς κρᾶσεως κατηγορεῖται, με- 10 7^a θέξει τ' γένος τῆς διαφορᾶς. τοῦτόν ἐστι τ' εἰρημένον νῦν, ὃ τῷ τὴν διαφορὰν μὴ μετέχον τῷ γένους, ὃ πρότερον ἐρρέθη, ἀλλὰ τῷ τ' γένος τῆς διαφορᾶς. τὸτο γὰρ ἐστὶ σημαίνονμενον ὑπὸ τῷ "ὃ μὴ μετέχον τῆς διαφορᾶς," ὃ ἴσον ἂν εἴη τῷ ὃ μὴ ἐν τῷ τί ἐστι τὴν διαφορὰν κατηγορεῖται τῷ γένους. id. p. 164.

123^a ἐπεὶ ἐκ τῷ γένους διαιρουμένης καὶ τὰς διαφορᾶς ἢ τῶν εἰδῶν 11^a αὐτῷ γένεσις, ὁ δὲ ὡς πᾶν εἶδος γένος τινὸς ἔχει καὶ διαφορὰν τινὰ ἢ τινὰς τῶν τῷ γένους κατηγορουμένων αὐτῷ. διὰ τὸτο γὰρ καὶ ὃ τῶν εἰδῶν ὁρισμὸς ἐκ γένους καὶ διαφορῶν. . . ὃ γὰρ δὲ ἀκρίβειαν τῷ κατηγορεῖται τῷ εἶδος τὴν διαφορὰν ὡς ἐν τῷ τί ἐστι λέγοντος 20 αὐτῷ. ἔδειξε γὰρ ὅτι ὅτε ἢ διαφορὰ ἐν τῷ τί ἐστι κατηγορεῖται τινων τῶν ὑπὸ τ' γένος, ὅταν καθ' αὐτὴν λαμβάνηται, ὅτε τι τῶν ὑπὸ τ' γένος ἢ τ' γένος αὐτῆς τῆς διαφορᾶς. id. ib.

123^a σαφὲς ὅτος ὁ τόπος· γνωρίζον γὰρ ὅτι τὰ γένη τῶν εἰδῶν 14^a πρότερα τῇ φύσει· συναναίρει μὲν γὰρ αὐτά, ὃ συναναίρει δὲ ὑπ' αὐτῶν τὰ γένη. εἰ ὅν τ' ὑποτεθέν εἶδος συναναίρει τ' ὡς γένος ἀποδοθέν αὐτῷ, ὅν ἂν αὐτῷ εἶδος εἴη. . . ἔστι δὲ δύναμις ὃ αὐτὸς ὅτος τόπος τῷ εἰ τ' γένος τις εἰς τ' εἶδος θείη, διαφέρει δὲ τῷ τρόπῳ τῆς ἀνασκευῆς. ἔστι δὲ μόνον ἀνασκευαστικὸς ὁ τόπος, ἐκείνῳ δὲ καὶ κατασκευαστικὸς. id. ib.

123^a ἐπεὶ ἀδύνατόν ἐστιν ἅμα τι τὸς τῷ ἐναντίῳ ἐπιδέχεσθαι λόγους, 20^a ἔστι δὲ καὶ τ' γένος ἀχώριστον ἐκείνῳ ὃ ἐστὶ γένος, δεῖν φησὶν, ὅταν ἀποδοθῇ τι ὡς γένος τινός, ἐπισκοπεῖν εἰ τ' ὑποκείμενον ὡς εἶδος καὶ τῷ ἐναντίῳ τῷ ἀποδοθέντι γένει ἐστὶν ἐπιδεκτικόν. id. p. 165.

123^a ὅτι τὰ γένη συνωνύμως τῶν εἰδῶν κατηγορεῖται καὶ ἐπιδέχεται 27^a τὰ εἶδη τῶν γενῶν λόγον· ἂν ὅν τ' ἀποδοθέν τινος ὡς γένος ὁμωνύμων ἢ καὶ μὴ ἔχῃ τινὰ λόγον ὃς κατηγορηθῇσεται καὶ τῷ ὡς ἐν αἰδεί αὐτῷ τεθέντος, ἀλλὰ μόνον ὀνόματος αὐτῷ κοινωθῇ, ὃ γένος ἔσται τ' ἀποδοδόμενον. ζοητοίαι δὲ χρησόμεθα πρὸς τὴν γνώσιν τῷ ὁμωνύμῳ αὐτὰ εἶναι τοῖς εἰρημένους, φησὶ, πρὸς τὴν ὁμωνυμίαν, ἥται λέγων τοῖς ἐν τῷ ὁρισμῷ τῷ ὁμωνύμῳ λεγομένοις, ἢ μᾶλλον τοῖς ἐν τῷ πρώτῳ παραδομένοις τοῖς πρὸς τὴν τῶν ὁμωνύμων εὐρεσίαν τε καὶ γνώσιν. . . ὅτι γὰρ τ' "εἰ ὁμωνύμων τ' εἶδος τῷ γένει" εἴρηκεν ἀντὶ τῷ εἰ ὁμωνύμων αὐτῷ κατηγορεῖται, ὁ δὲ ἐξ ὃ ἐπὶ ἡγήγεκεν εἰπὼν "συνωνύμων γὰρ τ' γένος καὶ τ' 45 εἶδος." id. ib.

123^a ὅτω δεικνύσεται τῆς γραμμῆς μὴ ὅν τ' μήκος γένος, ὡς οἱ 31^a λέγοντες αὐτὴν μήκος ἀπλατῆς· ὅδὲ γὰρ ἄλλο μήκος παρὰ τὴν

γραμμῆς· ἢ γὰρ ἐπιφάνεια μήκος μὴ ἔχει, ὅν ἔστι δὲ μήκος ἀλλ' ἐκ μήκους καὶ πλάτους. id. p. 166.

ὅτε ἀγροικίας σκληρότης, ὡς τινες ὀρίζόμενοι αὐτὴν λέγουσι 123^a σκληρότητα ἤθους· ἢ γὰρ σκληρότης κυρίως ἐπὶ σωματικῶν· πάθος 35^a γὰρ σώματος. id. ib.

δεῖν φησὶ σκοπεῖν εἰ τ' ὡς εἶδος κείμενον ἐναντίον τινὶ ἐστὶν. 123^a id. ib. 1.

τὰ γὰρ ἐναντία ἢ ἐν τῷ αὐτῷ γένει ἢ ἐν τοῖς ἐναντίοις γένε- 123^a σιν ἢ αὐτὰ γένη. γένος μὲν ὅν ὅν ἂν εἴη τ' κείμενον ἐν γένει. 3^a ἀλλ' ὅδὲ ἐν ἐναντίῳ γένει, εἰ μὴ γένος εἴη τῷ ἀποδοθέντι γένει ἐναντίον. λείπεται ἄρα καὶ τ' ἐναντίον τῷ τεθέντι ὡς εἶδει ἐν τῷ αὐτῷ εἶναι γένει. ἂν ὅν ἐκείνο μὴ ἦ, ὅδ' ἂν τὸτο εἴη· ἐν ᾧ γὰρ τ' λευκόν, ἐν τούτῳ καὶ τ' μέλαν· ἐν γὰρ χρωματι ἀμφοτέρω, ἐπεὶ τῷ χρωματι μὴδὲν ἐστὶν ἐναντίον. ὁμοίως ἐπεὶ τ' περιττὸν ἐν 15 ἀριθμῷ ἐναντίον, καὶ τ' ἄρτιον ἐν ἀριθμῷ. διὰ τούτου δεκνύοι τις ἂν μὴ ὅσαν τὴν φιλίαν ὑπὸ τ' γένος τὴν ὁμοιότητα, ὅτι ἢ ἔχθρα ἐναντίον ὅσα αὐτῇ ὅτε ὑπὸ τὴν ὁμοιότητα ἐστὶν ὅτε ὑπὸ τὴν ἐναντίαν τῇ ὁμοιότητι. id. ib.

ἔθος αὐτῷ καὶ τ' ἀγαθόν καὶ τ' κακὸν γένη λέγειν, καίτοι ὁμο- 123^a ρύμως λεγόμενα, ὡς ἐν Ἠθικοῖς ἔδειξεν. id. p. 167. 11.

δεῖν φησὶ ζητεῖν πάλιν εἰ ὁμοίως τὰ τε εἶδη ἀλλήλοις ἐναν- 123^a τία καὶ τὰ γένη. τ' δὲ ὁμοίως ἐστὶν, εἰ ἀμφοτέρω τῶν ἀμέσων 12^a ἐστὶν ἐναντίων ἢ ἀμφοτέρω τῶν ἐμμέσων· εἰ γὰρ τῶν μὲν ἐστὶ τι μέσον τῶν δὲ μὴδὲν, ὃ δέξει τὰ ἀποδοθέντα εἶδη ὑπὸ τὰ ἀποδο- 25 δομένα εἶναι γένη· δοκεῖ γὰρ ἐνδοξον εἶναι τ' ὁμοίως ἐπ' ἀμφοῖν ἔχον. id. ib.

ἔνθα σιν πρὸς τὸν τόπον ὡς πιθανὸν μόνον, ἐκείνῳ δὲ καὶ ἀληθῆ, 123^a ὑποφέρει τ' ὑγιείας μὲν καὶ νόσον μὴδὲν εἶναι μεταξὺ, ἀγαθὸν δὲ καὶ 17^a κακὸν ἐναντίων ὄντων γενῶν, ὅφ' αὖ ἢ τε ὑγιεία καὶ ἢ νόσος, εἶναι 30 τινὰ μεταξὺ αὐτῶν· τ' γὰρ ὅτε ἀγαθόν ὅτε κακὸν μεταξὺ αὐτῶν. δεῖ δὲ τῷ ἀγαθῷ καὶ τῷ κακῷ ἀκρίβειαν τῶν σωματικῶν, ἀλλὰ μὴ τῶν ὁμωνύμως λεγομένων· καὶ γὰρ τούτων ἐστὶν τινὰ ἐμμέσα· καὶ γὰρ εὐεξία καὶ καχεξία σωματικά ὄντα, τ' μὲν ἀγαθόν τ' δὲ κακόν, ἐμ- μεσά ἐστιν· μέσον γὰρ αὐτῶν τ' ὑγιαίνειν καὶ αἰσχρὸν καὶ κάλλος καὶ 35 ἰσχὺς καὶ ἀσθένεια. ἢ ταῦτα ὃ γένη τῶν προκειμένων, ὅδὲ καὶ ἀπο- φασιν τῶν ἄκρων μέσα, ὡς τῷ ἀγαθῷ καὶ τῷ κακῷ. id. ib.

ὅτω δεκνύοιτ' ἂν τῷ κυρτῷ μὴ ὅν γένος τ' περιφερές· εἰ γὰρ 123^a τ' μὲν κυρτὸν καὶ τ' κοῖλον ἐναντία ὄντα ὑπὸ τ' περιφερές, τ' δὲ με- 27^a ταξὺ τῷ τε κυρτῷ καὶ τῷ κοίλῳ, ὅπερ εἴη ἂν ἢ τ' εὐθύ ἢ εὐθεῖα, μικρὸν ὑπὸ τ' περιφερές, ὅδ' ἂν ἐκείνων γένος εἴη τ' περιφερές. ἐνθα σιν δὲ φέρει καὶ πρὸς τὸν τόπον τούτον· ἐπὶ γὰρ τῶν ἡθικῶν ἀρε- τῶν αἰ μὲν ὑπερβολαὶ καὶ αἰ ἐνδοαὶ ἐναντία ὅσαι ἀλλήλαις ὑπὸ τὴν κακίαν εἰσὶν, αἰ δὲ ἀρεταὶ μέσαι αὐτῶν ὅσαι ὑπ' ἄλλο γένος εἰσὶν· ὑπὸ γὰρ τὴν ἀρετήν. ἢ ὅτι συμβέβηκε ταύταις ὃ μόνον μέ- 40 σαι εἶναι, ἀλλὰ καὶ ἐναντίας ἐκατέρω τῶν ἄκρων. id. p. 168.

ὅτω ἐπεὶ ἀρμονία μὲν ἑναρμονία ἐναντίον, ψυχῇ δὲ ὅδὲ ἐστὶν 123^a ἐναντίον, ὅν ἔστιν ἢ ψυχῇ ἀρμονία, ὡς Πλάτων ἐπεχείρησεν ἐν τῷ 31^a Φαίδωμῳ. id. ib.

- 123^b ἡ ἔστι καὶ ἐπὶ τούτων ἐναντιότητος ἀνώψυμος· ἡ γὰρ καθ' ἑκάστην
36. τούτων ὑγίεια. id. ib.
- 124^a δεῖ δὲ δεικνύειν ὅτι ἀνὰ μέσον τὸ κυρίως λαμβάνειν· ταῦτα δ'
6. ἐστὶ τὰ κατὰ μῆτρον γινόμενα τῶν ἐναντίων. ἐν ᾧ γὰρ ἡ συμφωνία φωνῆ
γίνεται, ἐν ἐκείνῳ καὶ ἡ ὁμοειδία καὶ ἡ βαρεῖα. id. ib.
- 124^a ζητούμενον γὰρ εἰ γένος τῆς νόσου ἡ ἀσυμμετρία, δείξαντες ὅτι
8. τῆς ὑγίειας, ἥτις ἐστὶν ἐναντία τῇ νόσῳ, ἡ συμμετρία γένος ὕστα
ἐναντία τῇ ἀσυμμετρίας, εἴημεν ἂν δεδειχότες ὅτι καὶ ἡ νόσος ἐν
ἀσυμμετρίας. id. p. 169.
- 124^a ὥσπερ ἐπὶ τῶν ἀπὸ συμβεβηκότος προβλημάτων τόπος τινὰς
10. παραδίδωκεν ἀνασκευαστικὸς καὶ κατασκευαστικὸς ἀπὸ τῶν πτώσεων
καὶ ἀπὸ τῶν συζοίχων, ὅπως πρὸς τὰ ἀπὸ τῆς γένους προβλήματα
ἀπὸ τῶν αὐτῶν τούτων παραδίδωσιν τινὰς τόπους· κοινοὶ γὰρ καὶ ἐπι-
καυρότατοι πρὸς πάντα οἱ ἀπὸ τῶν συζοίχων τόποι. id. ib.
- 124^a ὁμοίως καὶ ὅτις ὁ τόπος τῶν ἀπὸ τῶν συζοίχων. εἰ γὰρ τινὰ
15. ὁμοίως ἔχει πρὸς ἄλληλα, ἂν τὸ ἕτερον τῶν ὁμοίως ἔχοντων τῷ
ἑτέρῳ γένος ᾖ, καὶ τὸ ἕτερον ἔξαι τῷ ἑτέρῳ γένος. id. ib.
- 124^a καὶ εἰ τὸ μαθητὴν ἀναμνησκόμεθα ἐστὶν ὡς ὑπὸ γένος, τὸ
21. ἀναμνησκόμεθα καὶ τὸ μεταμνησκόμεθα ὑπὸ τὸ ἀναμνησκόμεθα ἂν εἴη, ὡς
ᾤετο Πλάτων λέγων τὰς μαθήσεις ἀναμνήσεις... ἔσται δὲ τὰ
20. παραδείγματα οἷς κέχρηται ἀρμόζειν καὶ τοῖς ἀπὸ τῶν συζοίχων
τόποις· συζοίχον γὰρ τὸ οἰκοδομεῖν τῷ ὑποδομηκέναι καὶ τὸ ἐνεργεῖν
τῷ ἐνηργηκέναι. id. p. 170.
- 124^a ὁμοίως γὰρ αἱ ἀπὸ πάντων τῶν τοῦτων ἐπιχειρήσεις, ὅτι καὶ
24. ταῦτα δὲ γένεσις μὲν γὰρ ἡ τοιαύτη μεταβολή, γεννητικὴν δὲ τὴν
τοιαύτης μεταβολῆς αἰτίαν. ὁ αὐτὸς λόγος καὶ ἐπὶ φθορᾶς τε καὶ
φθαρτικῆς. id. ib.
- 124^a παραδὸς πρότερον τόπος ἀπὸ τῶν ἐναντίων (τῶν γὰρ ἐναντίων
35. τὶ εἶναι τῶν εἶδει ἢ τῶν γένει ἀνασκευῇ καὶ κατασκευῇ ἐγγίνετο) οὖν
καὶ ἀπὸ τῶν ἄλλων ἀντικειμένων παραδίδωσι, καὶ πρῶτον γε ἀπὸ
30. τῶν κατὰ τὴν ἐξέτασιν. id. p. 171.
- 124^b πῶς ἀνάπαυον, αὐτὸς εἰδείξει διὰ τὸ παραδείγματος. εἰ
7. γὰρ εἴη κείμενον τὸ ἥδ' ὅπερ ἀγαθόν, τότε ἐν γένει τῷ ἀγαθῷ,
δεῖ ἀνάπαυον ἀπὸ τῆς ἀποφάσεως τῷ ἀγαθῷ, ἢ ὡς γένος ἀπεδύθη
ἀρχόμενον, τὴν τῷ ἥδεος ἀπόφασιν ἐπιφέρειν αὐτῷ. id. ib.
- 124^b ἐστὶν ὁ τόπος πρὸς ἀνασκευὴν μόνον χρήσιμος, πρὸς δὲ κατα-
19.σκευὴν ὁ πάντως· ὅτι εἰ ἀμφότερα τὰ λαμβανόμενα πρὸς τι,
τὸ ἕτερον τῷ ἑτέρῳ γένος ἔξαι. id. p. 172.
- 124^b λέγοι ἂν τις μὴδὲ γένη εἶναι τῆς ἀρετῆς τὰ εἰρημένα· ὅτε
22. γὰρ τὸ ἀγαθὸν γένος, εἴγε ὁμῶνυμον, ὅτε τὸ καλὸν τῆς ἀρετῆς γέ-
40. νος· πρῶτον γὰρ ἡ ἀρετὴ τῶν καθ' αὐτὴν ἐνεργειῶν. τούτων δὲ τὸ
καλὸν κατηγορεῖται δοκεῖ μόνον. id. ib.
- 124^b ἡ δὲ τὴν ἡ ἐξέτασις καὶ ἡ διάθεσις· ἐξέτασις γὰρ καὶ διάθεσις λέγεται καὶ τὸ
34. ἔχοντος αὐτὰ ὡς ψυχῆς, καὶ τῶν ἐχομένων ὑπ' αὐτῶν. id. ib.
- 125^a ἐπὶ ἐνὶν πρὸς ἄλληλ' ἢ πτωσιν τὸ γένος καὶ τὸ εἶδος, πρὸς
45. ἄλληλ' ὅτε τὰ ἀντιτρέφοντα αὐτοῖς, πλὴν πρὸς τὴν αὐτὴν ἀλλή-
λοις, ὡς ἐπιστήμης καὶ ὑπολήψεως· ἢ τε γὰρ ἐπιστήμη τινός, ἐπιστήμη
γὰρ, καὶ τὸ γένος αὐτῆς, ὑπολήψις, καὶ αὐτὴ τινός, εἴγε ὑπολήψις.

τὰ δὲ ἀντιτρέφοντα αὐτοῖς πρὸς ἄλλας πτώσεις ἀντιτρέφει καὶ ὁ
καθ' ἑκάστην αὐτὰ, ὅ μὴν ἀλλὰ ἀλλήλοισι τὰς αὐτάς... ὁ μέντοι
Στράτων προσέθηκεν τινὰ τῷ τόπῳ τούτῳ καὶ ἄλλον. εἰ αὐτὰ μὲν πρὸς
ὁμοίως πτώσεις λέγονται, τὸ τε ἀποδοθὲν γένος καὶ τὸ εἶδος, τῶν δὲ
5. πρὸς ἃ ταῦτα λέγεται τὸ μὲν ἀντιτρέφει τὸ δὲ μὴ, ὅ φησι τὸ τεθὲν
ἐξουδυνῶν γένος. καὶ παραδείγμασι δὲ χρῆται τῷ τόπῳ τῇ τε ἐλλείψει
καὶ τῇ ἐνδείᾳ· εἰ γὰρ τις γένος τῆς ἐλλείψεως τὴν ἐνδειαν λέγει,
ἐπεὶ ἐκότερον μὲν αὐτῶν πρὸς τὴν αὐτὴν ἀποδοθῆναι πτωσιν (ἢ τε γὰρ
ἐλλείψει τινός, τῆς γὰρ ὑπεροδοχῆς, καὶ ἡ ἐνδειὰ ὁμοίως τινός, τῷ
γὰρ ἱκανῷ), ἔκτερι δὲ ἀμφότερα πρὸς ἃ ἐκότερον αὐτῶν λέγεται, ἀν-
τιτρέφει· ἢ μὲν γὰρ ὑπεροδοχῇ καὶ αὐτῇ τινός, ἐλλείψεως γὰρ, τὸ δὲ
ἱκανὸν ἔκτερι ἀντιτρέφει· ὅ γὰρ λέγεται τὸ ἱκανὸν ἐνδείας ἱκανόν,
ὥστε ὅτι ἂν εἴη ἡ ἐνδειὰ τῆς ἐλλείψεως γένος. ἀλλ' ὅτις γε και-
νοτομήσῃ τι βυληθεῖς ὀλίγον ἀναρεῖ μείζον τι· τὸ γὰρ πάντα
πρὸς τὸ γένος ἀντιτρέφοντα λέγεσθαι κινεῖ. αἰτίαν δὲ αὐτῷ τῆς
πλάτης τὸ μὴ δεόντως λαβεῖν τὴν ἐνδειαν πρὸς τὸ ἱκανὸν λέγεσθαι.
καὶ γὰρ ἐνδεία δέοντος ἐστὶν ἐνδειὰ, καὶ πρὸς τούτῳ λέγεται πρὸς τι. id.
p. 173.

δύναται δὲ τις τῷ τόπῳ καὶ πρὸς κατασκευὴν χρήσασθαι· ἂν γὰρ
δειχθῇ τὸ ἀντικείμενον τῷ ὡς γένει τεθέντι γένος ὅτι τὸ ἀντικεί-
μενον τῷ εἶδει καὶ τὸ ὑποτεθὲν ἔξαι γένος. id. p. 174.

ἴσως βέλτιον ἀντὶ τῷ "δυνατὴν γὰρ καὶ ἐν ἄλλῃ ὑπάρχειν τὴν
αὐτὴν ταύτην" γεγράφθαι "δυνατὴν γὰρ καὶ ἐν ἄλλῃ εἶναι τὴν αὐτὴν
αὐτὴν", τυτέρι τὴν ἐπιστήμην· ὅ γὰρ μόνον ἡ ψυχὴ ἐπιστητόν.
δύναται καὶ αὐτὸ τὸ "δυνατὴν γὰρ καὶ ἐν ἄλλῃ ὑπάρχειν τὴν αὐτὴν ταύ-
την" εἰρησθῆναι ὡς ἴσον τῷ δυνατὴν γὰρ καὶ ἐν ἄλλῃ ὑπάρχειν, τυτέρι
καὶ ἄλλῃ τινός εἶναι τὴν ἐπιστήμην, καὶ ἄλλῃ τινὶ ὑπάρχειν τῶν ἐπι-
στημῶν καὶ μὴ ψυχῇ μόνῃ. id. p. 175.

ὅπως ἂν δεικνύοι τις ὅτι μὴδὲ σωτηρία αἰδιόσεως ἡ μνήμη·
ἢ μὲν γὰρ σωτηρία τῆς αἰδιόσεως ἐν αἰδιόσει (πᾶσα γὰρ σωτηρία ἐν
ἐκείνῳ ὅ ἐστι σωτηρία), ἢ δὲ μνήμη ὅτι ἐν αἰδιόσει ἀλλ' ἐν ψυχῇ·
ὅ γὰρ αἰδιόσεως τὸ μνημονεύειν. ἀλλὰ καὶ ὅτι μὴ ἐστὶ τὸ πάθος ἐν γέ-
νει τῇ ὁρμῇ, ὡς οἱ ὀριζόμενοι αὐτὸ λέγουσιν ὁρμὴν ἄλογον, διὰ
τούτου ἂν δεικνύοιτο τῷ τόπῳ. εἰ γὰρ πᾶσα ὁρμὴ διωκτὴ ἐστὶ καὶ πρὸς
35. τούτῳ λέγεται, ὅτι ἐστὶ δὲ ἡ ὁρμὴ ἐν τῷ διωκτῷ ἀλλ' ἐν ψυχῇ, ὅτι
ἂν εἴη ἐν τῷ πρὸς ὃ λέγεται· τὸ δὲ πάθος πεπονθότος ὅτι πάθος ἐξ
ἀνάγκης ἐστὶν ἐν τῷ πεπονθότῳ, πρὸς ὃ καὶ λέγεται. διὸ εὐλογώτερον
κίνησιν αὐτὸ λέγειν. id. ib.

ὁ παραδιδόμενος τόπος τοιούτος ἐστὶν. δοκεῖ τῶν μὲν ἔξεων
ἔξαι εἶναι γένος, τῶν δὲ ἐνεργειῶν ἐνέργεια. ἂν ὅτι ἐναλλάττει
τις καὶ ἡ τῆς ἔξεως ἐνέργειαν ἀποδοῦναι γένος ἢ τῆς ἐνεργείας
ἔξαι, ὅτι ὡς ἀποδοθῆναι· διὸ ἀνασκευαστικῶς τὸ ἀποδοθῆναι
γένος. ὅπως ἀμαρτάνει ὁ τῆς αἰδιόσεως λέγων γένος τὴν κίνη-
σιν. id. ib.

ὁ τοῦτον δὲ τὸ γένος ὡς προὑπάρχειν χρόνῳ τῷ εἶδους· ὅ γὰρ
πρῶτον ζῶον γίνετο, εἴτα ἐκ τούτου ἀνθρώπος, ἀλλ' ὁ ἀνθρώπος
ἄμα καὶ ζῶον ἐστὶ καὶ τὸ ζῶον τὸ ἐν τῷ ἀνθρώπῳ ἐστὶ διότι ἀνθρω-
πος. τὸ δὲ "ὥστε ἀπλῶς ἡ ὁρμὴ ὅτι ἐστὶ λύπη" εἶπεν ὡς ἴσον τῷ

- ὡς ἐκ ἑξιν ἐν τῇ ὑσίᾳ τῆς ὀργῆς ἡ λύπη· τὸ γὰρ ποιητικὸν τινος
 καὶ προὑπάρχον καὶ χρόνον ἐν τῷ αὐτῷ ἔχοντος. id. p. 176.
- 126^a πῶς εἶπε τὴν αἰχρὺν ἐν τῷ λογικῷ, ἄξιον ζητῶν, εἶγε
 8. πάθος, τὰ δὲ πάθη ἐν τῷ παθητικῷ γίνεσθαι. ἥτοι ἐν ἀπλῶς ἐρον καὶ
 κοινότερον κέρρη) τῷ παραδείγματι, ἡ δὲ τὴν αἰδῶ· δοκεῖ γὰρ
 ἡ αἰδῶς μὴ λόγῳ τινος εἶναι. id. p. 177.
- 126^a καὶ ἡ φιλία ὡς περ φιλῆσις ἀν εἰς λεγομένη ὑπ' αὐτῶν. ἔτω
 13. δὲ ἡ ἀνδρία ἐπιστήμη· ἡ μὲν γὰρ ἐν τῷ λόγῳ τῷ θυμικῷ, ἡ δὲ ἐπι-
 στήμη ἐν τῷ λογικῷ. λέγει δὲ χρησίμους τὴν τύπον τῶν εἶναι
 καὶ πρὸς τὸ συμβεβηκός· δοκεῖ γὰρ καὶ τὸ συμβεβηκός καὶ τὸ ὡς συμ-
 10 βέβηκεν ἐν τῷ αὐτῷ εἶναι. τὸτο δὲ ἐπὶ τῶν ἀν λέγοιτο ἐν
 αἷς καὶ τὰ ὑποκείμενα ἐν ἄλλοις πέφυκε γίνεσθαι. id. ib.
- 126^a ὅχι ὁμοίως, εἰ τὴν γένεσιν μετέχει, καὶ τὸ συμβεβηκός· τὸ
 17. μὲν γὰρ συμβεβηκός οὐκ ἐστὶν κατὰ τι μετέχειν, ὡς τὸ λευκὸν
 τὸ σῶμα, ὁμοίως καὶ τὸν ἄνθρωπον· τὸ δὲ γένος ἀδύνατον. id. ib.
- 126^a εἰπὼν "οἷον τὴν σοφιστὴν ἢ διὰ βολὸν ἢ κλέπτειν," μόνον τὸ
 31. κλέπτειν παράδειγμα ἐπέθηκε, συνάφας τοῖς προσηρμένους τὸ "ἐν
 δυνάμενον λαβεῖν τὰ ἀλλότρια κλέπτειν." διὸ καὶ ἀσάφες ἐστὶν
 λέξις εἶναι δοκεῖ. ἔνεστι δὲ ἀπὸ τῶν κλέπτειν καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων κατ'
 αἰκιστὴν τὴν δύναμιν μεταφέρειν. id. p. 176.
- 126^b ὁ μόνον τὰ ψεκτὰ ὁ δὲ ἐν γένει τῇ δυνάμει τιθέναι, ἀλλ'
 4. ὁ δὲ τὰ δι' αὐτὰ ἀν αἰρετώτερα καὶ τίμα· ἡ γὰρ δύναμις ὁργανικὸν
 ἀγαθόν, πᾶν δὲ τὸ τοῦτον δι' ἄλλο αἰρετόν. id. ib.
- 126^b ζητῆσαι ἀν τις εἰ οἷον τε ἐν δύο τοῖς γένεσιν εἶναι μὴ ὑπαλ-
 11. λήλως ὅσιν, ἡ μὴ ὑπὸ ταῦτ' ἐν γένος καὶ ἐν γένος ἀμφοτέρων ὄντων
 γενῶν. ὁ δοκεῖ δὲ ὅτε ὑπάλληλα εἶναι ἡ τε προαίρεσις καὶ δύνα-
 μιν, ὅτε ὑφ' ἑν τι, εἰ μὴ τις ἀμφω ὑπὸ τὴν ποιότητα εἶναι λέγοι,
 ἡ κοινὴν τι γένος ἐξ ἀμφοτέρων συγκείμενον ἀνώνυμον. πολλὰ
 δὲ γένη ἐν ὀνόματι ἀνώνυμα. id. ib.
- 127^a σημεῖον ποιεῖ) τὸ πάθος ἀλλὰ μὴ εἶδος εἶναι τὸ τεθὲν ἐν τῷ
 30 γένει τὸ μόνον τὸ αὐτὸ καὶ τὸ ὑποκείμενον καὶ τὸν ἀριθμὸν τὸ ἀποδο-
 θέν γένος πάθος τι προσλαβὼν ἢ καὶ πάθος μεταβάλλον γίνεσθαι
 τοῦτον, ὁ ὅχι οἷον τε ἐπὶ τῶν γενῶν γίνεσθαι. id. p. 178.
- 127^a ἀμαρτάνειν φησὶν ὁμοίως τοῖς εἰρημένους καὶ τὸς τὸ πάθος λέ-
 3. γοντας εἶδος εἶναι ἐκεῖνον ὅ ἐστι πάθος, δηλονότι τὸ πάχοντος. οἱ
 γὰρ τὸτο ποιεῖντες πάλιν γένος πεπονθὸς τὸ πάθος λέγουσι. καὶ
 δέξαι ἀν μὴ εἶναι ὅτος ὁ τόπος ἄλλος τῷ πρὸ αὐτοῦ, τῷ τρώπῳ
 μόνῳ τῆς λήψεως τῷ πρὸ αὐτοῦ διαφέρων· ἐπὶ μὲν γὰρ τὸ εἰρημένον
 ἀπλῶς ἦν, εἰ γένος τὸ πεπονθὸς τὸ πάθος, ἐνταῦθα δὲ πρόσκειναι
 καὶ ὁ τρώπος τῆς λήψεως· οἱ γὰρ τὸ πάθος ἐκεῖνο δηλονότι τὸ πεπον-
 40 θὸς ὅ ἐστι πάθος λέγοντες εἶναι γένος καὶ ὅτως ὀρίζομενοι τὸ πάθος
 τὸ πεπονθὸς λέγουσιν εἶναι γένος. . . ἡ ὅχι οἱ αὐτοὶ τόποι, ὅδε καὶ
 τὴν λέξιν αὐτοῖς ἡ διαφορά μόνη, ὡς δοκεῖ, ἀλλ' ἔστιν ὁ μὲν πρῶτος
 ὡς διαμαρτανόντων τῶν ὅτως ὀριζομένων, καὶ δι' ἀγνοίαν τὸ πάθος
 ἐν τῷ πεπονθέντι τιθέντων· διὸ καὶ αὐτὸς ὅτως εἶπεν "ἐκότε δὲ δια-
 45 μαρτάνουσι καὶ ὅσοι τὸ πάθος εἰς γένος τὸ πεπονθὸς τιθέασιν." διὸ καὶ
 ἡ κἀκὴ ἐπ' ἐκεῖνον τὸν τόπον τῷ δεῖξαι ὅτι ἡ ἀθανασία πάθος τῆς
 ζωῆς, δείξας ὁ ἡγήνησαν. ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ ἔλαβεν ὡς εἰδύτας
- ὅτι τὸ πάθος ἐν γένει τῷ πεπονθέντι τίθεναι, τὸς λέγοντας τὸ πνεῦμα
 ἀέρα κινούμενον· διὸ καὶ ἡλεγε τῶν καὶ τῷ δεῖξαι τὸ πνεῦμα πάθος
 ὅτι τὸ ἀέρος, ἀλλὰ τῷ δεῖξαι μὴ οἷον τε ὅτι τὸ πεπονθὸς γένος εἶναι
 τὸ ἰδίῳ πάθος τῷ τὸ αὐτὸ κατ' ἀριθμὸν διαμένειν τὸ ὑποκείμενον
 5 τῷ πάθει, καὶ μετέχει ὅτος τὸ πάθος. . . ἀλλὰ τὸτο μὲν ὅτι
 τῶν ἀποδεδωκε, βραχυλογίας φροντίζων· ἔχει δὲ ζήτησιν ἀξιό-
 λογον, πῶς εἰ ὑποτεθεῖ τὸ πνεῦμα εἶδος εἶναι κινούμενον ἀέρος,
 ἐλέγχεσθαι ἢ τοιαύτη ἀπόδοσις μὴ καλῶς ἔχουσα. ἐπειδὴ, φησὶν, ὁ
 ἀὴρ καὶ κινούμενος καὶ μὴ κινούμενος ὁ αὐτὸς μένει, τὸ δὲ πνεῦμα μὴ
 10 ἐκεῖνον κινούμενον ἀναιρεῖ. φαίνεται γὰρ ἀν εἰ ἐκεῖνο τιθέμενοι ὅτι ἀκό-
 λουθον ἐς τὸτο τῷ λόγῳ αὐτῶν· γένος γὰρ ὡς ὁ ἀὴρ τὸ πνεύματος
 συναναιρεῖ καὶ συναναιρεῖ) ὑπ' αὐτῶν, διὸ ἡμεῖς πειρασάμεθα καὶ
 τὸ ἐγγυρῶν τὸ ἀμφοτεροπύκνυνον λῦσαι. ἔχει δὲ ὅτι. τὰ γένη ὅτε
 καθ' αὐτὰ ἔστιν ὑφεστῶτα πᾶ ὅτε ἐστὶ ψιλὰ χωρὶς ὑπάρξεως νοή-
 15 ματα. id. ib.
- ἀναιρεῖτο δ' ἀν καὶ τὸ ὑπὸ Ἐμπεδοκλέους περὶ τῶν οὐκ λεγόμε-
 127^a νον, ὅτι οἷος ἐστὶ σαπὲν ἐν ξυλῷ ὕδωρ· ὁ γὰρ ἔστιν ὁ οἶος ὕδωρ,
 17. ἐν ᾧ ὡς γένει ἐθηκεν αὐτὸν ὁ ὅτως ἀποδιδόν. id. p. 179.
- ἐπεὶ τὸ τινος γένος καὶ γένος ἐστίν, εἰ τὸ ἀποδοθέν τινος ὡς
 127^a γένος μὴδὲ ὅλως εἶναι γένος, ὅδε ἀν τῶν εἰ ἀποδοθέν γένος εἶναι.
 20 τοιαῦτα δὲ ἐστὶ τὰ ἄτομα εἶδη. id. ib.
- προδετέον τὸ συνωνύμως. ἡ τὸ "κατ' ἐξενός γὰρ τὸ γένος ἀλλ' 127^a
 ἢ καὶ τῶν εἰδῶν κατηγορεῖ)· εἰρηκεν ὡς ἀκαλουθῶν τοῖς λέγουσι τὸ
 29. τισὶν ἐπόμενον γένος αὐτῶν εἶναι, τὸ ὡς κατηγορεῖ) ὡς κείμενον
 γένος εἶναι, ὅ ἰδιον τὸ κατηγορεῖσθαι. εἰ δὲ ὅτι καὶ τὸ ὅτι ἐνός, εἶναι
 ἀν ὡς εἶδος αὐτῷ κατηγορούμενον. αὐτὸ δὲ κατηγορηθῆσθαι, ἀν ἡ
 τις εἰς αὐτὸ λόγος. προδετέον δὲ ὅτι καὶ τὸ ἐν ἔξαι τὸ ὄντος, ἀν
 πάλιν τὸτο τῷ πᾶσιν ἔπειθ' γένος τις πάντων ἀποδοῦ· κατηγορού-
 μενον γὰρ καὶ τὸτο τὸ ὄντος εἶναι ἀν καὶ τὸτο γένος, ὡς τὸ αὐτὸ
 30 αὐτὸ καὶ εἶδος καὶ γένος εἶναι. id. p. 180.
- οἷον εἰ τὸ μὲν ὅτι γένος, τὸ δὲ ἐν διαφορὰν τις λέγοι τὸ ὄντος, 127^a
 36. ὡς διαιρημένον τὸ ὄντος τῷ ἐν καὶ τῷ πληθί (καὶ γὰρ τὸ πληθὸς ἐν τι),
 ἐπὶ πλέον τὴν διαφορὰν ποιήσει. πάλιν εἰ τὸ γένος μὴ τῶν πᾶσιν
 ἐπομένων εἶναι (ἔξαι γὰρ αὐτῷ ἐπὶ πλέον ἢ διαφορὰ ὅσα γε τῶν
 πᾶσιν τοῖς ὅσιν ἐπομένων), ὅτω δευχθήσθαι μὴδὲ τὸ γένος ὅτι τῶν
 πάντων· ἔξαι γὰρ καὶ τὸ ἐνός γένος ἢ ἐπ' ἴσης ὄντος αὐτῷ ἢ καὶ ἐπὶ
 πλέον, εἶγε τὸ μὲν ἐν καὶ καὶ τὸ ἐννοήματος, τὸ δὲ εἰ καὶ μόνων
 σωμάτων καὶ ἀσωμάτων, τὸ δὲ ἐννοήματα μὴδὲτερον τῶν καὶ τῶν
 ταῦτα λέγοντας. ὅτως ἀμαρτάνει ἀν ὁ τὸ ὄντος διαφορὰν τὸ δο-
 40 ξασθὲν ἀποδιδόν· ἐπὶ πλέον γὰρ τὸ ὄντος τὸ δοξασθὲν, εἶγε δοξασθὲν
 καὶ τὸ μὴ ὄν. id. ib.
- ὅχι εἰ παρακολουθεῖ τοῖς ὑποκειμένοις ὅσοι τὸ μὴ συνωνύμως 127^b
 εἶναι τοῖς ἐν οἷς ἐστὶ, διὰ τὸτο ἡγήτεον τὸν αὐτὸν τόπον εἶναι τῷ
 5. ἀπὸ τῶν ἐν ὑποκειμένῳ τὸν ἀπὸ τῶν συνωνύμων· ἄλλος γὰρ λόγος
 τὸ ἐν ὑποκειμένῳ καὶ ἄλλος τὸ συνωνύμων. id. p. 181.
- ὁ τόπος τοῦτος. ἀν ἡ καὶ τῷ εἶδει τῷ τιθέμεν καὶ τῷ γένει 127^b
 8. τῷ ἀποδιδόμενῳ αὐτῷ ἐναντία τινὰ, ἐπεὶ τῶν ἐναντίων τὸ μὲν βέλ-
 τιον τὸ δὲ χεῖρον, δεῖ σκοπεῖν εἰ τὸ βέλτιον τῶν ἐναντίων ἐν γένει

τῷ χεῖρον τῶν ἐναντίων καί·) δεήσει ᾧ καὶ τὸ καταλειπόμενον τὸ χεῖρον ἐν γένει τῷ βελτίονι εἶναι, ἐπειδὴ καί·) ὅτι τὸ ἐναντίον ἐν τῷ ἐναντίῳ. ἔσαι ὅν τὸ μὲν βέλτιον γένος τῷ χεῖρονος, τὸ δὲ χεῖρον τῷ βελτίονος. δοκεῖ δὲ καὶ τὰ ὑπὸ τὸ βέλτιον γένη ἢ εἶδη βελτίῳ εἶναι τῶν ὑπὸ τὸ χεῖρον· τὰ ᾧ ὑπὸ τὴν ἀρετὴν βελτίῳ τῶν ὑπὸ τὴν κακίαν. id. ib.

127² αἱ ὅν κτ' φύσιν τοῖς σώμασι (κινήσεις) τέλος ἔχουσι τὴν ἐν τοῖς οἰκείαις μονήν. ἀλλὰ καὶ τῶν ὅσων αἱ ἀκίνητοι βελτίως. ἀλλὰ καὶ τῷ μανθάνοντι τέλος τὸ μανθάνειν τε καὶ ἐν τῷ τῷ γῆραι. εἰ δὴ τῷ, ὃ καλῶς οἱ ἐν γένει τὴν ψυχὴν τῇ κινήσει θέμενοι. τὸ δὲ 10 "ὅπερ κίνησιν ἢ κινούμενον" εἶπε, διὰ τὸ ὅπερ κίνησιν δηλώσας τὸ γένος αὐτῆς τὴν κίνησιν λέγεσθαι, ὡς οἱ λέγοντες αὐτὴν κίνησιν αὐτοκίνητον. id. ib.

127³ ληπτέον τὸ δοκεῖν μᾶλλον αὐτῶν εἶναι γένος, ἢ δευτέρον μὴ εἶναι τῷτο. εἰ ᾧ μὴ τὸ μᾶλλον δοκεῖν εἶναι γένος γένος ἐστίν, ὅθεν 15 τὸ λοιπὸν τὸ ἦτοον... ἀπὸ μὲν ὅν τῷ μᾶλλον ὅπως, ὡς εἰρηζή, δεῖξομεν τὴν χρόνον μὴ ὄντα ἐν γένει τῷ ἀριθμῷ. εἰ ᾧ μᾶλλον ὃ χρόνος κινήσις ἢ ἀριθμός, ἔκδοξεν συνεχὲς συνεχὲς μᾶλλον εἶναι γένος, μὴ ἐστὶ δὲ κινήσις ὃ χρόνος, ὅτι πᾶσα μὲν κινήσις τινός τι καὶ πρὸς τι, ὃ δὲ χρόνος ὃ πρὸς τι. ὃ χρόνος ἄρα ὃ κινήσις. ὅθεν ἢ κινήσις ἄρα ὃ γένος τῷ χρόνῳ. id. p. 182.

128² ἐπειδὴ ἢ μὲν ὡς συναμφοτέρως λαμβανομένη ὅτω κατηγορεῖται, ὅκατι δὲ καὶ ἢ χωρὶς τῆς ὕλης τῆς συναμφοτέρῃ διαφορά, ἢς καὶ ἐν Κατηγορίαις ἐμνημόνευσεν (c. 3), ἐν οἷς εἶπε τὴν τῶν διαφορῶν λόγον ἀναδέχεσθαι καὶ τὰ ἄτομα καὶ τὰ εἶδη, ὅς ἰδίως ὅσας 25 διαφοράς ἐκ εἶπεν εἶναι ὅσας ἐκά, ὅτι μήτε γένη μήτε εἶδη μήτε ἄτομα· αἱ ᾧ τῶν εἰδῶν κατηγορούμεναι ὡς γένη ἢν κατηγοροῦντο. ὅτι δὲ μὴ γένη αἱ διαφοράι. νῦν δὲ κινῶνται, ὅθεν εἶδη δὲ αἱ ἰδίαι καὶ χωρὶς τῶν γενῶν λαμβανόμεναι διαφοράι, εἰ καὶ συναμφοτέραι, αἱ αὐταὶ δὲ ἐν ἐκάτῃ τῷ βιβλίῳ ὅσας καὶ τὰ ἄτομα τὰ ὑπ' αὐτάς. 30 τῆς δ' ὅτω λαμβανομένης διαφοράς καὶ τὰ γένη τὰ διαιρούμενα ὑπ' αὐτῆς συνωνύμως κατηγορεῖται, εἶγε, ὡς εἴρηκε νῦν, τὸ πεζὸν σημαίνει ζῶον ποιόν· καίτοι ὃ δοκεῖ αὐτῷ τὸ γένος τῆς οἰκείας διαφοράς ὅτω κατηγορεῖσθαι. τῆς μὲντοι χωρὶς τῆς ὕλης ἐν τῇ ὅσας διαφοράς λαμβανομένης ὅτε τὸ διαιρούμενον ὑπ' αὐτῆς γένος 35 συνωνύμως κατηγορεῖται, ὅτι μὴδὲ ἄλλο τι ὅλον ἀνομοιομερές τῶν μερῶν ἐκείνῃ ὅτω κατηγορεῖται, μέρος δὲ ἢ τοιαύτη διαφορά τῷ διαιρούμενῳ ὑπ' αὐτῆς ὅτε αὐτὴ ἢ τῷ εἶδους ἢ τῷ ἄτόμῳ, ὅτι μὴδὲ τὸ μέρος τῷ ὅλῳ. ἐπεὶ δὲ δοκεῖ τισὶ καὶ ἢ διαφορά ἐν τῷ τί ἐστὶ τῶν εἰδῶν κατηγορεῖσθαι, εἶπε μὲν ἐν τῷ πρώτῳ ὅτι καὶ τὴν διαφοράν 40 καὶ τὰ ἀπὸ διαφοράς προβλήματα ὁμοῦ δεῖ τῷ γένει τάσσειν, ὡς τῶν αὐτῶν τόπων καὶ πρὸς τὰ ἀπὸ τῶν διαφορῶν προβλήματα χρησίμῳ ὄντων· ὅτι δὲ μὴ πάντα ταῦτα ἢ διαφορά τῷ γένει, εἰ καὶ ὅτι μάλιστα καὶ αὐτὴ ἐν τῷ τί ἐστὶ δοκεῖ τῷ εἶδους κατηγορεῖσθαι καὶ κτ' πλειόνων γε καὶ διαφορῶν τῷ εἶδει ἢ διαφορά, τισὶ τὴν διαφο- 45 ρὰν δυνησόμεθα χωρίζειν τῷ γένει, φοιτῶντα καὶ θεωρήματα ἡμῶν παραδίδωσιν, ὃ τῷ φθάνειν εἰρηάζει ἢ εἶπεν ἐν τοῖς εἰρημένοισι. id. p. 183.

τόπον ἡμῶν παραδίδωσιν ὃ προχωρῶμενοι δυνησόμεθα κατα- 128² σκευάζειν τε καὶ ἐπικρίνειν τι ὃν ἐν γένει τινί· φησὶ ᾧ δὲ ἐπὶ τὰ 31. τὰς ἔξεις ἔχοντα καὶ τὰ ἀπὸ τῶν ἔξεων παρωνύμως λεγόμενα ἐπιβλέπειν, καὶ ἐπ' ἐκείνων τὸ παρωνομασμένον τινὶ φαίνεσθαι ὑπὸ τι ὃν γένος ἄλλο ὃ παρωνύμασαι τι, καὶ τὸ ἀφ' οὗ τὸ προκείμενον παρωνύμασαι λέγειν γένος εἶναι τῷ παρωνύμως ἀπὸ τῷ λεγομένου γένους. τῷτο δὲ ὅπως ἔχειν διὰ τῆς ἐπαγωγῆς περὶ... ἢ λέγεις ἢ "ἐπειδὴ δὲ δοκεῖ τὸ μυσικὸν ἐπιστήμον εἶναι, ἢ μυσικὴ ἐπιστήμη τις," εἴη ἂν σαφεστέρα εἰ ὅπως ἔχει, ἐπεὶ δὲ δοκεῖ 10 διότι τὸ μυσικὸν ἢ μυσικὸν ἐστίν, ἢ μυσικὴ ἐπιστήμη εἶναι. id. p. 183.

αὐτὸς μὲν ὅν φησὶν ὡς ἐνδόξῳ δὲν τῷτο χρῆσθαι τῇ προειρημένῃ 128² ἀκολουθίᾳ πρὸς τὴν τῷ γένει κατασκευῇ, εἰ δὲ ἄλλος τις αὐτῷ 5 χρῶτο, μὴ συγχωρεῖν ὡς ἐπὶ πάντων ὅπως ἔχοντι· ἔτι γὰρ τινα ἀκολουθεῖ μὲν καὶ ἐκ ἀντιτρέφει, ὃ μὴ καὶ γένη ἐστὶ τῷτο οἷς ὅπως ἀκολουθεῖ. id. p. 184.

Παραδύς ἡμῶν ἐν τῷ πρὸ τῷτο, τῷτο τῷ τετάρτῳ τῆς τῶν 128² Τοπικῶν πραγματείας, τὸς τόπους δι' ὧν ὁδὸν τε πρὸς τὰ ἀπὸ τῷ γένους προβλήματα ἐπιχειρεῖν κατασκευαστικῶς τε καὶ ἀνασκευαστικῶς, μεταβαίνει ἐντεῦθεν ἐπὶ τὰ ἐπὶ τῷ ἰδίῳ προβλήματα καὶ παραδίδωσι καὶ πῶς πρὸς ταῦτα ἐπιχειρεῖν δεῖ... τὸς δὲ τόπους 14. τὸς πρὸς τὰ γενικά προβλήματα προέταξε πρὸ τῶν εἰδικῶν, διότι τὰ γενικά προβλήματα ὁσιώδη εἰσὶ, τὰ δὲ εἰδικὰ ἐπισωδῶδη, τιμωτέρα δὲ τὰ ὁσιώδη τῶν ἐπισωδῶδων. πάλιν δὲ τὸς τόπους τὸς περὶ τῶν εἰδικῶν προβλημάτων προέταξε τῶν πρὸς τὰ ὁρικά, διότι οἱ περὶ τῶν εἰδικῶν προβλημάτων τόποι χρησιμεύουσιν ἡμῶν καὶ ἐν τοῖς ὁρκοῖς προβλήμασι. id. p. 185.

σκοπεῖ τὸ εἶ τῶν Τοπικῶν παραδίδωσι τόπους καὶ ἀφορμὰς πῶς δεῖ τὰ πρὸς τὸ ἰδίον ἐπιχειρεῖν, καὶ ποσῶς καὶ τὸ ἰδίον, ὅτι τετραχῶς, καὶ τίς ἢ πρὸς ἄλληλα τῶν διαφορῶν. ἀποδίδωσιν δὲ τὸ ἰδίον ἢ καθ' αὐτὸ καὶ δεῖ ἢ πρὸς ἕτερον καὶ ποτέ. codd. Reg. 1845 et 1972 in marg.

ἰστέον ὅτι ἐπὶ πλέον τὸ δεῖ τὸ καθ' αὐτό· τὸ μὲν γὰρ καθ' αὐτὸ 128² ἰδίον καὶ δεῖ, ὃ μὴ τὸ δεῖ πάντως καὶ καθ' αὐτό... πρόσκειται τῇ 16. φύσει, ὅτι ἐμφαίνει τὸ ἡμερον καὶ τοῖς ἀλόγοις ζώοις, ἀλλ' ἐκ ἐστὶν αὐτοῖς φύσει ἀλλ' ἐκ χειροθεσίας καὶ τιθασσέως. Alexander p. 185.

ὅτι ἢ μὲν ἀρετὴ ἐν πλείοσι (καὶ γὰρ ἐν τῷ παθητικῷ 128² καὶ τῷ λογικῷ), ἢ δὲ ἐπιστήμη ἐν μόνῳ τῷ λογικῷ. id. 33. p. 186.

λογικά προβλήματα λέγει τὰ ἐπιχορηγῶντα πολλὰς λόγους 129² καὶ πολλὰ ἐπιχειρήματα καὶ ἰχυρά. εἰσὶ δὲ ταῦτα τὰ τε καθ' αὐτά 17. καὶ δεῖ καὶ τὰ πρὸς ἕτερον. id. ib.

λογικὸν γὰρ φησὶ τῷτο ἐστὶ πρόβλημα πρὸς ὃ λόγοι γίνονται καὶ 129² συγχολὴ καὶ καλὰ· τὰ ᾧ εὐεπιχειρήματα καὶ πολλὰς ἀφορμὰς πε- 30. ριέχοντα λογικά καλεῖ. τὸ δὲ ποτέ πρὸς τὸ νῦν λεγόμενον χρόνον ἐπισκοπεῖται· καὶ ᾧ τῷτο τὴν χρόνον... codd. Reg. 1917 et 1874.

πρὸς τὸν τῦτον τὴν χρόνον ἐν ᾧ ὑπάρχειν αὐτῷ λέγει) τὸ ποτὲ ἰδιον. ἔκ εὐπορος δὲ πρὸς τὸ ὅτως ἰδιον ἢ ἐπιχειρήσεις ἀπὸ ἐνός τι-
νος γινομένη χρόνου. Alexander p. 187.

129^α πρῶτον τόπον ἐκτίθησιν ἀνασκευαστικόν, τὴν δεικνύοντα τὸ
1. ἰδιον μὴ διὰ γνωριμωτέρων καὶ σαφεσέρων λόγων ἀποδοδε- 5
νον. id. ib.

129^β προῖς τὸ "ὅ γὰρ ἔστι καλῶς κείμενον ἰδιον" τῆς προῖς τῆς
7. ταύτης αἰτίας ἀπέδωκεν, εἰπὼν τῶν γὰρ ἀνασκευαστικῶν τόπων
τῷ καλῶς ἀποδοδεῖν τὸ ἰδιον οἱ μὴ τὸ καλῶς ἀπλῶς κατασκευά-
ζουσιν. ὡς ὕστερον μνημονεύσει, οἱ δὲ τὸ καλῶς καὶ τῷτο. id. 10
p. 188.

129^γ ἀμφισβητεῖ) γὰρ εἰ ἐν τῷ ἐμφύτῳ θερμῷ ὑπάρχει ἡ ψυχὴ.
21. ἄλλοι γὰρ ἐν τῷ πνεύματι ἀπέδωκεν εἶναι τὴν ψυχὴν, καὶ ἄλλοι ἐν
τῇ καρδίᾳ, ὥστε ἔκ ἐξὶ καλῶς ἔχον τὸ ἀποδοθὲν ἰδιον. . . σαφ-
νέστερον δὲ τὴν περὶ τούτου λόγον. πῦρ μὲν λέγουσιν οἱ τῷτο τιθέμενοι 15
τὸ ἐμφύτον θερμόν, ὃ φασὶν ὄχημα εἶναι τὴν ψυχὴν. ἐν τούτῳ
γὰρ φαίνεται καὶ ἔκτος αὐτῆς, καὶ χωρὶς αὐτῆς ὅτι δύναται τι ἐνεργῆσαι.
νεκροποιῶν γὰρ τὸ ψυχρὸν καὶ ἀκινήσιον ἐμποῦν. ἢ γὰρ κινήσει καὶ ἢ
θραύσει ψυχὴ καὶ αἱ ἄλλαι δυνάμεις αὐτῆς διὰ τὸ ἐμφύτῳ θερμῷ
ὡς δὲ ὄργανον τινὸς τὰς πάθεις καὶ θράψεις τῷ ζῷον καὶ τὰς κινήσεις 20
καὶ τὰς αὐξήσεις καὶ τὰς ἄλλας ἐνεργείας ἀποτελεῖσιν. id. ib.

129^δ εὐκρίτως δὲ προσέθηκε τὸ "ἢ καὶ ὅπως ὁ λόγος." ὅ μόνον γὰρ
31. ἐπὶ τῶν ὁμωνύμων φωνῶν εὐρίσκει) τὸ πλεοναχῶς λέγεσθαι, ἀλλὰ
καὶ ἐπὶ τῷ λόγῳ, ὃ καλεῖται ἀμφιβολία, ὡς ἐν τῷ "γένετο Ζεὺς ἐν
σὺν καταβαλεῖν ἐμέ." δύναται γὰρ καὶ διὰ λόγου ἀποδοδεῖν τὸ ἰδιον. 25
id. p. 189.

130^α ἔστι γὰρ τινα ἀ καθ' αὐτὰ μὴ λεγόμενα πλείω σημαίνει, συν-
8. τεθέντα δὲ ἕκαστος, ὡς ἐν τῷ περὶ τοῦ Πλάτωνος Θεόφραστο φησὶν.
ἐν γὰρ τῷ ἐπίστασθαι γράμματα τὸ συναμφοτέρον ἀμφίβολον, μη-
δετέρου τῶν ὀνομάτων ὁμωνύμου ὄντος καθ' αὐτό. καὶ τὸ ἐν Διωνά 30
τὴν Πλάτωνα τύπτει. τὰ μὲν γὰρ ὀνόματα ἀπλά, ὃ δὲ ἐξ αὐτῶν
συγκείμενος λόγος ἀμφίβολος. πάλιν ἐν τῷ ἀεὶς πέτεται, κύων
ὕλακτε, τὰ μὲν ὀνόματα ὁμωνύμα, οἱ δὲ λόγοι ἀπλοὶ. τὸ δὲ "καὶ
τῷτο" προσέθηκε καὶ ἐνταῦθα, ὅτι καὶ ἐνδέχεται ὡς ἰδιὸν τινος ἀποδο-
δεῖν ἔκ ἐν ἰδιον χωρὶς ἀμφιβολίας ἢ ὁμωνυμίας, καὶ κατ' ἄλλην 35
τινὰ ἀμαρτίαν ἀμαρτάνει τὴν ἀποδιδόντα τὸ ἰδιον. ὥστε ὅ πάντως
τὸ ἰδιον, ὃ μὴ τῶν τι ἔχει, ἀλλ' ὅσον γε καὶ τῷτο ὕγιος ἢ ἀπό-
δοσις. δι' αὐτὸ δὲ αἰτίας, ἔκ ἀδηλόν ἐστι ἐκ τῶν πρότερον εἰρημέ-
νων. καὶ γὰρ εἰ ἀσαφὲς τὸ λεγόμενον τῷ μὴ γνωρίμων εἶναι, τινὸς
τῶν σημασιμῶν ὑπὸ τοῦ ὁμωνύμου τὸ ἰδιον ἀποδίδωσι, καὶ ἀφορ- 40
μὴν ἀνασκευῆς ποιῇ, ἀν' ἄλλο τι τῶν σημασιμῶν ὑπὸ τοῦ ὀνό-
ματος, ὃ μὴ ἐστὶ τὸ ἀποδοθὲν ἰδιον, προχειρισάμενος ἐπ' αὐτὸ παῖδι
τὴν ἐλεγχον. οἷον ἐπεὶ τὸ ἐπίστασθαι τῷτο πολλὰ σημαίνει. τὸ γὰρ
ἐπίστασθαι δύο σημαίνει, ἢ τὸ ἐπιστήμην αὐτὸ ἔχειν ἢ τὸ ἐπιστήμην
αὐτοῦ εἶναι, καὶ ἑκάτερον διχῶς, ἢ καθ' ἑξῆς ἢ κατ' ἀρχὴν 45
σιν. id. ib.

130^β "ὅσων τοιωνδῶν," ταῦτάς τριχῇ διαστῶν. τὰ γὰρ τέσσαρα
3. σοικεῖα τριχῇ διαστῶν εἰσίν. id. p. 190.

τὸ λέγειν ἰδιον τῷ ζῷον τὸ ψυχὴν ἔχειν ὅπως γραφικὸν εἶναι 130^α
σφάλμα. ὅ γὰρ ἠγνόησεν ὁ φιλόσοφος μὴ εἶναι ἰδιον τῷ ζῷον τὸ
ψυχὴν ἔχειν (κοινὸν γὰρ τῷτο καὶ τοῖς φυτοῖς). καὶ γὰρ γὰρ μᾶλλον
ὀφείλει ζῷον ἰδιον εἶναι τὸ αἰσθητικὸν εἶναι, ὡς τὸ αἰσθητικὸν μόνον
5 τῷ ζῷον ἐφαρμολογῶντος. id. ib.

ἀλλ' ἔστιν ἐνσασίς τέταρτη. ἢ ψυχὴ γὰρ καὶ τὸ σῶμα ἐκαστέρον 131^α
τῷ ζῷον ἐστίν, ὥστε ἔκ ἀν' εἰ καλῶς ἀποδοδεμένον τὸ ἰδιον. λέγει 8.
δὲ ἢ ἐνσασίς ὅπως, ὅτι εἰ καὶ εἰς μέρη τῷ ζῷον τὸ σῶμα καὶ ἡ ψυχὴ
ἀλλ' ἔκ ἐστὶν ὕστερογενὴ τῷ ζῷον ἀλλ' ἅμα. ὅθεν γὰρ δυνατόν ἐστι
νοῆσαι ζῶον, μὴ εὐθὺς συνεπινούσας καὶ ψυχὴν καὶ σῶμα. id.
p. 191.

εἰ τι, φησὶν, ἀντικειμένῳ τῷ ἰδίῳ προσκέρχεται τις εἰς τὴν 131^α
τῷ ἰδίῳ ἀπόδοσιν, ὃ καλῶς ποιῇ) τὴν ἀπόδοσιν τῷ ἰδίῳ. τὰ γὰρ 14
ἀντικείμενα ἅμα εἰς τὴν φύσει, τὰ δὲ ἅμα τῇ φύσει ἢ ὕστερα ὃ
ποιῇ τὸ ὑποκείμενον γνωριμώτερον. . . ἐπιζητήσεται δ' ἂν τις ἐπὶ
τῶν πρὸς τι, εἰ μὴ διὰ τῶν ἀντικειμένων ἐπὶ τῶν ἢ τε τῷ ὅρι-
σμῷ ἀπόδοσις καὶ ἢ τῷ ἰδίῳ γίνεσθαι. τούτοις γὰρ τὸ εἶναι ταῦτόν ἐστι
τῷ πρὸς τι πῶς ἔχειν. ἢ ὡς ἐνδέχεται λεγομένοις δεῖ προσέχειν
τοῖς ἐνταῦθα. καλῶς δὲ προσέθηκεν "ἢ ὅπως ἅμα τῇ φύσει. . .
ἐπεὶ καὶ τὰ ἐκ τῷ αὐτῷ γένους ἀντιδιηρημένα ἅμα τῇ φύσει. . .
πόθεν ληπτέον τὰ ἰδία, εἰ μήτε ἐκ τῶν ἅμα μήτε ἐκ τῶν ὕστερων
μήτε ἐκ τῶν προτέρων; ἴσα μὴ γένεθαι ὅπως ἐκ τῶν ὕστερων ὃ τῇ
γνωσεῖ ἀλλὰ τῷ πράγματι. id. ib.

ἀντὶ τοῦ εἰπεῖν ὃ γίνεσθαι ποτε μὴ ὑπάρχον, εἶπεν "ὃ γίνεσθαι 131^α
ποτε μὴ ἰδιον." τὸ γὰρ τοῦτο ὅθεν ὅτε ὑπάρχει ἰδιὸν ἐστὶ διὰ τὸ μὴ 23.
ἀντιγράφειν πρὸς τὸ ὃ λαμβάνει) ἰδιον. . . ὅπως δὲ ὁ τόπος καὶ οἱ
ἐξῆς ὃ μόνον τῷ καλῶς ἢ μὴ καλῶς λαμβάνει) εἰς δεκτικὸν,
ἀλλὰ καὶ τῷ εἰ ἰδιὸν ἐστὶν ἢ μὴ. id. p. 192.

ὅπως ὁ τόπος ἐστὶν ἀπὸ τῆς ὑπάρξεως. id. ib. 131^α
πρῶτον λέγει) κεχωρῶς ἢ ἐπιφανεία, ἐπεὶ τῆς ἐπιφανείας 131^β
ἐν παντὶ σῶματι ὅσης πρῶτον αὐτῆς ἀντιλαμβάνει) ἢ αἰσθησις, 34.
καὶ διὰ τῆς ἐπιφανείας λέγει) ὁρᾷ) τὸ σῶμα. id. p. 193.

οἷον εἰ ἀποδοθεῖ ἰδιον τῆς ιδέας εἶναι τὸ αἰτίαν τῶν δημιουργ- 132^α
γημάτων καὶ τῶν ἐν κινήσει, καὶ τῆς ἐπιστήμης ἰδιον τὸ ἀγνοίας εἶναι 1.
ἀποβολήν. id. ib.

οἱ μὲν κατασκευάζοντες τύποι ὅτι καλῶς ἀποδοθὲν τὸ ἰδιον ἤδη 132^α
παρεδόθησαν, οἷον τὸ μὴ λαμβάνειν ὁμωνύμως φωνάς, τὸ ἀντι- 22.
γράφειν τὸ ἀποδοδεμένον ἰδιον πρὸς τὸ ὑποκείμενον, τὸ διὰ γνωρι-
μωτέρων τῷ ὑποκειμένῳ ἀποδοδεῖν. ἅμα δὲ τούτοις καὶ οἱ ἀνα-
σκευάζοντες τὰ μὴ ὅπως ἀποδοδεμένα ἰδία, ἢ γὰρ εἰ δι' ὁμωνύ-
μων φωνῶν ἐκφέρουσι, εἰ μὴ ἀντιγράφουσι πρὸς τὰ ὑποκείμενα,
εἰ μὴ διὰ γνωριμωτέρων τῷ ὑποκειμένῳ ἀποδοδεῖν, καὶ ὅσα ἄλλα
οἱ προειρημένοι περιέχουσι τύποι. νῦν δὲ προτίθει) εἰπεῖν περὶ τοῦ
ἀπλῶς καὶ κυρίως, καλῶς. ὃ γὰρ πᾶν τὸ ἀπηλλοτριωμένον τῶν ἢ
μὴ ἔχον ὁμωνύμως φωνάς ἢ τι τῶν εἰρημένων καὶ ἰδιον ῥητέον ἐξ
ἀνάγκης. id. p. 194.

"ἐν ἐκείνοις ὅν ῥηθήσεται" ἀντὶ τοῦ ἐν ἐκείνοις ὁμοίως ῥηθῆ- 132^α
σε) συναποδώσει γὰρ ἅμφω. id. ib. 28.

132^a μόνον τῷ πρώτῳ παράδειγμα παρέθετο, ὅτι ἐκ ἑξῶν ἴδιον τὸ
28 μὴδενὶ ὑπάρχον ἔστιν ἀποδοθῆναι, οἷον εἰ τις, φησὶν, εἴποι ἴδιον εἶναι
τῷ γεωμέτρῳ τὸ ἀνεξαπατήτων εἶναι ὑπὸ λόγου· μὴδενὶ γὰρ γεω-
μέτρῳ τὸ ἀνεξαπατήτων ὑπάρχει. τὸ δὲ "εἰ μὴ καὶ τὸ αὐτὸ ἀληθεύει"
ἀντὶ τῷ εἰ μὴ μόνῳ αὐτῷ ὑπάρχει ἀλλὰ καὶ ἄλλοις εἰδῶσιν. ἐν-
δέχεται γὰρ τὸ ἀποδοθῆναι ἴδιον τινος παντὶ μὴ ὑπάρχειν τῷ εἶδει ἐκείνῳ
ἔστιν ἀποδοθῆναι ἴδιον, μὴ μέντοι ἐκείνῳ μόνῳ ἐνεῖναι ἀλλὰ καὶ ἄλλοις. .
τὸ δὲ "ἢ εἰ μὴ ἐξῶν ἴδιον ἐκάστῳ αὐτῶν κατ' ἐκεῖνο ἔστιν ἴδιον ἀπο-
δοθῶκεν" ἀντὶ τῷ εἰ μὴ ἐστὶ τὸ ἴδιον καθ' αὐτό. id. ib.

132^b τὸ "εἰ μὴ καθ' ὅτι τὸνομα καὶ ὁ λόγος ἀληθεύει" λέγουσι· ἀν-
8 ἐπὶ τῶν μὴδενὶ ἢ μὴ παντὶ ὑπαρχόντων, τὸ δὲ "εἰ μὴ καθ' ὅτι ὁ
λόγος καὶ τὸνομα" ἐπὶ τῶν ἐπὶ πλεόν λεγομένων. id. ib.

132^c οὐ δεῖ, φησὶ, τὸ ὑποκειμένον ἴδιον ἀποδοθῆναι τῷ ἐν ὑπο-
19 κειμένῳ· τὸ γὰρ ἴδιον ὑπάρχειν δεῖ ἐν ἑτέρῳ, ἔχῃ ἕτερον ἐν αὐτῷ,
ὅτι τὸ αὐτὸ πλειόνων καὶ διαφορόντων τῷ ἀριθμῷ ἐστὶν ἴδιον. id. 15
p. 195.

132^d εἰ τις τῷ ὑποκειμένῳ ἴδιον τὸ ἐν ὑποκειμένῳ θείη, καὶ ἐστὶ τὸ
29 τοῦτον ἴδιον μόνῳ τῷ αὐτῷ ὑποκειμένῳ ὑπάρχον, καλῶς ἀν ἀπο-
δοθῆναι τὸ ἴδιον· οἷον εἰ τις σῶμα τὸ βαρύτερον τῷ εἶδει ἀπέδωκε τῷ
ὑποκειμένῳ ἦγον τῆς γῆς, καλῶς ἀπέδωκε τὸ ἴδιον, ἐπεὶ καὶ καὶ 20
μόνης τῆς γῆς λέγει τὸ αὐτὸ καὶ ἀντιστρέφει· τὸ γὰρ ὅτι καὶ ὅτι "ὡς
τὸ ἴδιον κατηγορεῖται", ἦτοι ὡς πέφυκε τὸ ἴδιον λέγεσθαι· πέφυκε δὲ
λέγεσθαι καὶ τὸ ἀντιστρέφειν. εἰ ὅν λεγόντος τινος μὴ εἶναι τὸ αὐτὸ
ἴδιον γῆς, καλῶς ἀν κατασκευασθῆσεν καὶ τὴν τοῦ τόπου τῆς
παράδοσιν. id. ib.

132^e "τῷ εἶδει" προσέθηκεν ἀντὶ τῷ φύσει· τῇ γὰρ οὐκ αἰεὶ φύσει
32 ἢ γὰρ βαρυτάτη τῶν σωμάτων, καὶ εἰ εὐρίσκειται ποτε διὰ πάθος
κυφωτέρα γεγονυῖα. c. 1917.

133^a ἐκ ἴδιον τῷ ἴδιον τὸ πρῶτον ἢ ὕστερον εἶναι τῷ ὑποκειμένῳ,
12 ἀλλὰ τὸ ἅμα ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχον καὶ αἰεὶ· τὸ γὰρ ἴδιον ὅτε ὅρος ἐστὶν 30
ὅτε διαφορὰ, αἰεὶ εἰσι πρῶτερα τῇ φύσει τῷ ὑποκειμένῳ, ἀλλ' ἅμα
τε ὑπάρχει τῷ ἑξῶν ἴδιον καὶ αἰεὶ. Alexander p. 195.

133^b τὸ ταῦτον ἢ γένει λέγει ἢ εἶδει ἢ ἀριθμῷ ἢ καὶ ἀναλογία·
24 ἀν ὅν γένει τινὶ ἴδιον ἀποδοθῆναι, ἀνάγκη αὐτὸ πάντων τῶν ὑπὸ τὸ
αὐτὸ γένος εἰδῶν ἴδιον εἶναι, εἰ δὲ εἶδει τινὶ, πάντων τῶν ὑπὸ τὸ 35
αὐτὸ εἶδος ἀτόμων· ἀν ὅν μὴ ἦ, φησὶ, τινὸς τῶν αὐτῶν ἢ καὶ γένος
ἢ καὶ εἶδος ἔστιν ἀποδοθῆναι ἴδιον, ἐκ ἀν εἴη ἴδιον τὸ ἀποδοθῆναι ἴδιον. ἀλλ'
ἐδὲ εἰ μὴ τῶν αὐτῶν τῷ ἀριθμῷ, οἷον τὸ διωκτὴν ταῦτον τῷ αἰρετῷ
ἐστὶ τῷ ἀριθμῷ. id. p. 196.

133^c ὁ τόπος ὅτος καὶ ἀσφαλῶς εἶρη καὶ κατὰ τι ψευδὴς ἐστὶν, ὡς 40
35 ἐρεῖ καὶ αὐτός. καὶ πρῶτον μὲν, ὅτι τῷ εἶδει ἀντὶ τῷ γένει παρέ-
λαβεν, ὃ τινος τῷ ῥητῷ προσέθηκεν σαφηνείας χάριν. ὁ δὲ τόπος
ἀνασκευαστικὸς ὡς τοῦτός ἐστιν. τῶν τῷ γένει ταύτων, ταῦτα δὲ
ἐστὶ τὰ κατ' εἶδος ἀλλήλων διαφέροντα, τῶν ἀνάγκη καὶ τὰ
ἴδια ταῦτα τῷ γένει εἶναι. id. ib.

133^d τὸ "ἢ ζῷον ἐστὶν ἑκατέρῳ αὐτῶν τὸ συμβεβημένον" τοῦτον
5 ἀν εἴη, ἦγον καθὼς τὸ συμβεβημένον, ἦγον τὸ ἴσα καὶ κατεῖχε, ἑκα-
τέρῳ αὐτῶν, ἦγον τῷ ἴσῳ καὶ τῷ ἀνθρώπῳ, καθὼς ζῷον, καὶ ἀμφο-

τέρῳ ἐνεστὶν ἦγον ἰσογενέσι. ψευδὴς δὲ φησὶν εἶναι τὸν τόπον καὶ
ἐκ ἀληθεύοντα ἐπὶ πάντων ἐν τῷ κατασκευάζειν, ὅταν τὸ μὴ ἐν
τῶν λεχθέντων ἴδιον εἶδει ἐν ὑπάρχει, ὡς τὸ περὶ ὁ δὲ ἀνθρώπῳ, τὸ δὲ ἕτερον πολλοῖς, ὡς τὸ περὶ ὁ δὲ τετράπῳ. id. ib.

ἐνταῦθα τόπον τινὰ παραδίδωσι σοφιστικόν, ὃ χρωμέναι οἱ 133^b
σοφισταὶ πάντες τὸ ἀποδοθῆναι ἴδιον τινος κατασκευάζουσι, καὶ δε- 15
κνύειν πειρῶν ὅτι μόνῳ τῷ ὑπάρχει τῷ ἑξῶν ἀποδοθῆναι ὡς ἴδιον.
παραδίδωσι δὲ καὶ τὸν τὸν τόπον ὑπερ τῇ ἐνστάσει δεῖ χρῆσθαι πρὸς
τὸς ἐπιχειρήσας δεκνύειν· ὁ δὲ τόπος ἐστὶ τοῦτος, ὅθεν τὴν ἀφορ-
μὴν τῆς ἐπιχειρήσεως λαμβάνουσιν, ὅτι τὸ ταῦτον καὶ τὸ ἕτερον πλεο-
ναχῶς λέγει· καὶ γὰρ καὶ γένει καὶ εἶδει καὶ ἀριθμῷ καὶ ἀναλογία. id. ib.

τὸ ἐφεξῆς προσκείμενον "τὸ γὰρ τῇ ἑξῆς ὑπάρχον" καὶ τὰ λοιπὰ 133^b
ἀξίωμα ἐστὶ τῶν χρωμένων ἐπὶ τῶν ταύτων τῇ ταυτότητι τῷ τε 25
ὑποκειμένῳ καθ' αὐτὸ καὶ τῷ ὑποκειμένῳ σὺν τῷ συμβεβηκότι.
εἴτα τὸ ὑπόδειγμα τῷ διὰ τῆς ἑτερότητας ἀποδοκνύντος τὸ ὅπως
ἀποδοθῆναι ἴδιον κατασκευαστικόν ἐστιν· κατασκευάζοντας γὰρ
δεῖ λέγειν ὡς ἐκ ἑξῶν ἀπλῶς ἦγον καθόλου ἕτερον ἀνθρώπος καὶ
ἕτερον ἀνθρώπος λευκός, ἀλλὰ καὶ τὸν ὁρισμὸν καὶ τὸ εἶναι. id.
p. 197.

φύσει ὑπάρχοντα τισὶ ταῦτα δεῖ λέγειν, ὡς τὰ ὑποκείμενα, 134^a
οἷς ὅπως λέγει ὑπάρχειν, ἐπιδεκτικὰ μὲν εἰσιν αὐτῶν, καὶ μὴν αἰεὶ 5
αὐτοῖς ἐδὲ ἐξ ἀνάγκης ἐνεργεία πάρεστιν. id. ib.

κοινότερον νῦν καὶ τὸ φῶς πῦρ λέγει καὶ δόξαν τῶν, ἐπεὶ 134^b
αὐτῷ ὅτι φῶς πῦρ εἶναι, ὅτι ἐδὲ σῶμα, πάντες δὲ πῦρ σῶμα. 29.
25 id. p. 199.

ἰστέον δὲ ὅτι καὶ δόξαν Πλατωνικὴν εἶδος τὸ φῶς ἐνταῦθα
φησὶ τῷ πυρὸς, αὐτὸς τῷ μὴ συντιθέμενος· φησὶ γὰρ ἐν ἄλλοις
"εἰ πάντες πῦρ σῶμα, τὸ δὲ φῶς ἐστὶ σῶμα, ἐκ ἀν εἴη τὸ φῶς πυρὸς
εἶδος." c. 1917 in marg.

συμβήσεται, φησὶν, ἐπὶ τῶν τοῦτων ἴδιον τὸ αὐτὸ καὶ ἐν ἴδιον 135^a
πλειόνων εἶναι, τῷ τε ἀπλῶς καὶ κοινῶς λεγομένῳ, οἷον τῷ πυρὸς, 1
καὶ τῷ μαλιστα ὅντος ἐν τῷ τοῦτω κοινῷ, ἦγον τῷ φωτός· τῷ μὴ
γὰρ πυρὸς ἐστὶν ἴδιον, ὅτι ἀποδοθῆναι τῷ τῷ, τῷ δὲ φωτός, ὅτι μαλιστα
ὑπάρχει τῷ μὴ ὄντι μαλιστα πυρὶ. Alexander p. 199.

αὐτῷ δὲ, ἦγον σοί, καὶ δοτέον ἐστὶ ταύτην τὴν ἐνστάσιν· τῷ τε 135^a
ἐστὶ δὲ σὺ τοῦτον ἀποδοίης ἴδιον, καὶ δεῖ ἐπιφέρειν ἑαυτῷ τὴν 6
ἐνστάσιν, ἦγον αἰτίαν διδόναι τῷ προσδιαλεγόμενῳ ἐνστάσιν σοί,
ἀλλὰ δεῖ σε εὐθύς διορίσκειν ὅν τρόπον ἀποδοθῆναι τὸ ἴδιον καθ' ἑνα
τῶν ἐκτεθέντων. id. ib.

ζητήσεται δ' ἂν τις ἐπὶ τῶν λεγομένων ἑτερωνύμων, εἰ μὴ 135^a
οἷον τε θατέρῳ ἕτερον ἀποδοθῆναι, οἷον τὸ σημεῖον, τὸ ἀμέρες, τὸ 19
ἐλάχιον ἢ τὸ ἀδιάστατον· δοκεῖ γὰρ ἐπὶ τούτων καὶ τὰ σημανόμενα
διαφέρειν· οἷς δ' ἂν προσῇ, καὶ σαφές ἔστω καὶ γνωριμωτέρως μάλ-
λον ἐναρμόττει. id. ib.

καὶ γὰρ ἐστὶν ἢ τις θαλάττα· ἐδὲ γὰρ ἐγγυρεῖ πώποτε ἐπὶ τινος 135^a
μικροτάτης θαλάττης ἴδιον λέγεσθαι τὸ εἶναι τὸ πλείστον ὕδωρ ἀλ- 30
μυρὸν ἀλλὰ τὸ βραχύτατον, ὅτι καὶ πρόσφορον τῇ μικροτάτῃ θα-
λάττῃ. ἄλλως. τὸ εἶναι τὸ πλείστον ὕδωρ ἀλμυρὸν, καίτοι μάλλον

ἰδιον τῆς ὅλης θαλάττης τ' εἶναι τ' ὅλον ὕδωρ ἀλμυρὸν ὥφειλε λέγεσθαι. ἀλλὰ διὰ τὸς ἐπιβαλλόντας ποταμούς καὶ τὴν ἐπιφανείαν αὐτῆς τ' πλείονος λέγει ὕδωρ εἶναι ἀλμυρὸν καὶ ὁ τ' ὅλον. c. 1917 in marg.

ἐπειδὴ ἡ τις θάλασσα μέρων ἐστιν ἐλάχιον τῆς ὅλης, πῶς δὲ ὅν εἰπομεν ἐπ' αὐτῷ τ' πλείονος; Alexander p. 200.

135^b ἔστι γὰρ καὶ τῆς τινὸς γῆς, καθόσον ἐστὶ γῆ, ἰδιον τ' κάτω φέρεσθαι καὶ φύσιν, ὅ καὶ ὁμοιομερῆς, ὥσπερ ὁ δὲ τῆς πάσης καθό πάσα. τ' δὲ "ἐστὶ δὲ αὐτῷ ἰδιον καὶ τ' σύμπαν" δηλωτικὸν ἐστὶ τὸ τε ὡς ὅλον λαμβανομένου καὶ τῶν μερίων ἐκάστου. id. ib.

135^b ἐκ τῶν ἀντικειμένων παραδίδωσι καὶ πρὸς ἀνασκευὴν καὶ κατασκευὴν τῶν ἰδίων τόπων, ὥσπερ ἐποίησε καὶ ἐπὶ τῶν πρὸς τ' συμβεβηκόσιν καὶ πρὸς τ' γένος παραδοθέντων τόπων. id. ib.

135^b ἀντίκειναι γὰρ τ' μὲ διπλασίονος πρὸς τ' ἡμισυ, τὰ δὲ δύο πρὸς τ' ἓν, τ' δὲ ἓν πρὸς δύο, καθόσον τὰ μὲ δύο πρὸς ἓν διπλασίονος 15 σημαίνει λόγον, τ' δὲ ἓν πρὸς δύο ἡμίσεος. ταῦτα δὲ ὁ πρὸς τι κυρίως· ὁ γὰρ λέγει τὰ δύο τῷ ἐνὸς δύο ἢ τ' ἓν τῶν δύο ἓν, ὅθεν ἐν τῇ πρὸς ἀλλήλα χέσει τ' εἶναι ἔχει. εἴη δ' ἂν οικειώτερον τῷ προκειμένῳ παραδείγματι, εἰ ληφθεὶς ἡμῶν μίαν μὲ ἀντίθεσιν τῶν πρὸς τι αἰωήσεως αἰωήτων, ἑτέρα δὲ ἀντιληψίς διὰ σώματος καὶ 20 ἀντιληπτὴν διὰ σώματος. id. ib.

136^a φάσιν τὴν κατάφασιν λέγει. ἐπιζητήσας ἂν τις ὅπως ὁ πρὸς κατασκευὴν χρήσιμος ὁ τύπος· ὁ γὰρ τ' ἕτερον τῆς ἀντιφάσεως δείξας μὴ ὑπάρχον, τ' ἕτερον ὑπάρχον ἰδειξεν· ὅθεν γὰρ μεταξὺ τῆς ἀντιφάσεως. ἡ ὅτι ὑπάρχει μὲ αὐτῷ δεικνύσας δυνατὸν, ὁ 25 μὴν καὶ ὡς ἰδιον αὐτῷ. ἡ δὲ δύναμις μὴδὲ τὴν ἀρχὴν ὑπάρχειν αὐτῷ τ' ἀντικείμενον τῷ μὴ ἰδίῳ. ἡ τ' δειχθέν μὴ ἰδιον ὑπάρχει μὲ αὐτῷ, μὴ ὡς ἰδιον δέ· ὁ γὰρ εἰ τῷ ἀνθρώπῳ μὴ ἐστὶν ἰδιον τ' ἐμφύλον, ἥδη αὐτῷ καὶ ἔχῃ ὑπάρχει. οικειώτερον δὲ ἐπὶ τῷ ζῳῳ τ' αἰωήτων μεταλαμβάνειν ἀπὸ τῷ ἐμφύλῳ. τ' γὰρ ἐμφύλον 30 ὑπάρχει μὲ αὐτῷ, ἔχῃ ὡς ἰδιον δὲ αὐτῷ ἐστὶν. ἔστι δὲ ὁ μὲ πρῶτος τύπος ἐκ μάχης, καὶ ἀνασκευαστικὸς μόνον, ὁ δὲ δεύτερος· ὁ καὶ ἀμφοτέρους ἐν τοῖς ἐξῆς φησὶ μὴ δεῖν ἰδιον ἀποφατικὸν εἶναι, ὡς καὶ τ' μὴ ὅς ὑπάρχειν, ἀπόφασις δὲ φάσει ὑπάρχει μὲν, ἔχῃ ὡς ἰδιον δέ. id. ib.

136^a τὴν δὲ κατασκευάζοντα τόπον ἐν τοῖς τωαύτοις ψευδῇ εἶναι 35 φησὶ, καὶ τίθησι καὶ τὴν αἰτίαν, λέγων ὅτι ὅτε ἡ φάσις τῆς ἀποφάσεως ὅτε ἡ ἀπόφασις τῆς φάσεως ἐστὶν ἰδιον· τὴν μὲ γὰρ φάσιν ὡς θέσιν ἀδύνατον ὑπάρχειν ἰδιον τῆς ἀποφάσεως, ἥτις ἀναφάσις ἐστὶ καὶ ἀνυπαρξία, τὴν δὲ ἀπόφασιν τῇ καταφάσει ἐνδέχεσθαι μὲ 40 ὑπάρχειν, ἀλλ' ἔχῃ ὡς ἰδιον. id. p. 201.

136^b ἀντιδιηρημένα ἀλλήλοις λέγει, ὅσα ἐκ τῷ αὐτῷ γένους καὶ 3 τὴν αὐτὴν διαίρεσιν κεχώρισται ἀλλήλων. ἐὰν ὅν τις τῶν ἀντιδιηρημένων ἀλλήλοις τι ἀποδῷ ἰδιον ἄλλῳ τινὸς τῶν καὶ αὐτῶν ἀντιδιηρημένων ἀλλήλοις κατ' ἄλλην διαίρεσιν ἐκ τῷ αὐτῷ γένους, ἡ 45 κατ' ἄλλην ἐπιβολὴν ἐξ ἄλλου γένους, ἐπιβλεπτόν φησὶν ἐν ἄλλῳ τῷ καὶ τὴν αὐτὴν διαίρεσιν τῷ ἀποδιδόμενῳ ἰδίῳ, εἰ ἄλλῳ τινὸς ἐστὶν ἰδιον τῶν ἀντιδιηρημένων τούτων, ὅ ἐκεῖνο ἰδιον ἀπεδόθη· ἂν

γὰρ μὴδὲν τῶν ἐκείνων ἀντιδιηρημένων, ὅθεν ἂν τ' ἀποδιδόμενον ἰδιον εἴη τῷ ὅ ἀποδοῖτο· εἰ δὲ τ' ἕτερον τῷ ἑτέρῳ ἰδιον, ἡ τὰ ἄλλα τῶν ἄλλων, εἰ πλείω εἴη τὰ ἀντιδιηρημένα, εἴη ἂν διὰ τούτων θεωρημένοι ὅτι καὶ τ' ζητούμενον ἰδιον ἐστὶν ὅ ἀπεδόθη. ὅλον ἀντιδιηρημένα ὡς ὑποκειμένα τὰ τε θνητὰ ζῷα καὶ ὁ ἀθάνατος θεός· φησὶν ὅν, εἰ τ' ζῷον αἰωήτῃ ἐκ ἂν εἴη ἰδιον τῶν θνητῶν ζῳῶν, ὅθεν τ' ζῷον νοητὸν εἴη ἂν ἰδιον τῷ ἀθανάτῳ θεῷ. ἐπὶ δὲ τῷ κατασκευαστικῷ τύπῳ κέχρηται παραδείγματι τούτῳ. λαβὼν ὡς ὅλον 10 τῆς ψυχῆς ἀντιδιηρημένα μέρη ἀλλήλοις τὸ τε λογικὸν καὶ τ' θυμικὸν καὶ τ' ἐπιθυμητικόν, λαβὼν δὲ καὶ τῆς ἀρετῆς τὰς ἀντιδιηρημένας ἀλλήλαις ἀρετάς, φρόνησιν ἀνδρίας σωφροσύνην, δείκνυσιν ὅτι ἐπεὶ τῆς φρονησεως ἰδιον ἐστὶ τ' καθ' αὐτὸ πεφυκέναι τῷ λογικῷ ἀρετῇ εἶναι καὶ τῆς ἀνδρίας τῷ θυμικῷ, εἴη ἂν καὶ τῆς σωφροσύνης τῷ ἐπιθυμητικῷ τ' καθ' αὐτὸ ἀρετῇ εἶναι. id. ib.

ἐν τοῖς πρότερον μὲ πτώσεις ἔλεγε τ' μὲ δικαίως τῷ δικαίως, 136^b τ' δὲ ἀνδρείως τῷ ἀνδρείως, νῦν δὲ πτώσεις ἐκατέρα ἐκατέρων 15 λέγει. ἔθος δὲ αὐτῷ καὶ τὰ σύσχεα πάντα πτώσεις λέγειν· σύσχεα δὲ ἀλλήλοις τ' δικαίως καὶ τ' δικαίως καὶ ἡ δικαιοσύνη· ταῦτα γὰρ ὁμοία ἀλλήλοις. id. ib.

ἐπιζητήσας ἂν τις πῶς ἐπὶ δύναμις τ' αὐτὸ ὁμοίως πρὸς ἀμφοῖν 137^a ἔχειν, εἰ ἐστὶ μόνον τῷ ἑτέρῳ αὐτῶν ἰδιον. ἡ καὶ τούτῳ συναποδείκνυσι τ' δοκῆν ὁμοίως ἔχειν μὴ ἔχειν ὁμοίως. πρὸς δὲ κατασκευὴν μὴ εἶναι φησὶ τὴν τόπον χρήσιμον τούτον, τὴν δὲ αἰτίαν ὅ 20 προσέθησαν, ἀλλ' ἡ μόνον "τ' γὰρ ὡσαύτως ἔχον ἐν πρὸς πλείω συγκρίνει." καὶ τοῦτο διὰ τούτων δύναμις λέγων· ὁ γὰρ τ' εἶναι τῷ ἑτέρῳ αὐτῶν ἰδιον τ' πρὸς ἀμφοῖν ὡσαύτως ἔχον κατασκευαστικὸν ἐστὶ τῷ καὶ τῷ ἑτέρῳ αὐτῶν αὐτὸ ἰδιον εἶναι, ἀλλ' ἀνασκευαστικὸν ὁ γὰρ ἂν δειχθῇ τῷ ἑτέρῳ ἰδιον ὅν, κατασκευάζει ὅτι καὶ τῷ λοιπῷ· τὴν αὐτὴν γὰρ ἀνασκευάζει· ἐν γὰρ πρὸς δύο συγκρίνει, καὶ τ' ἰδιον πλείωνον εἶναι ἰδιον ὁ δύναμις. id. p. 202.

κοινότερον ὡς ἐν τοῖς πλείοις καὶ νῦν τῷ παραδείγματι καὶ 137^b κέχρηται, τὴν ἰδέαν τῷ ζῳῳ ἦγον τ' αὐτοζῳῳ συγκρίσει ἐκ ψυχῆς 11 καὶ σώματος· ἐπεὶ μὲ γὰρ ἴσως τούτῳ, ὁ μὴν συγχεῖται γὰρ ὑπὸ 35 τῶν τὰς ιδέας τιθέντων. id. ib.

"ἔπειτα ἐκ τῷ μᾶλλον καὶ ἥττον." καὶ ἐκ τῶν ὑπερθέσεων τῷ 137^b τε μάλιστα καὶ ἥμισυ καὶ ἐλάχις, ὅτι ὡς ἔχει ἐπὶ τῷ ἐνός, καὶ τῶν 14 λοιπῶν ἡ τῶν πλείων, καὶ ὡς ἐπὶ τῶν ἀπλῶν, ὅτω καὶ ἐπὶ τῶν συγκριτικῶν, τέσσαρας τύπους παραδίδωσιν ἀπὸ τῷ μᾶλλον, ἐν περι ἐνός, δύο περι δύο, δύο περι ἐνός, καὶ ἐν περι δύο... ἐπιζητήσας δ' ἂν τις εἰ πάντως ἔπειτα δεῖ τοῖς συγκριτικαῖς τὰ ἀπλά. δοκεῖ γὰρ ἐπὶ τινων μὴ ἔπειτα· μᾶλλον γὰρ ἡ ἥττον ἀρῇ βαρὺς, ὁ μὴν καὶ ἀπλῶς βαρὺς, καὶ γὰρ μᾶλλον καὶ ἥττον κέφη. ἡ ἐπὶ τούτων ἔχῃ ἐπεὶ τῶν καὶ συγκρίσιν τ' ἀπλῶς, ὅτι μὴ κυρίως ἐπ' αὐτῶν λαμβάνει τὰ 45 καὶ συγκρίσιν λεγόμενα, τ' βαρὺ καὶ τ' κέφον, ἀλλ' ὁμοιότητος· ὡς γὰρ ἐν τοσούτοις μᾶλλον, ἀπλῶς δ' ὅ. τοῖς δὲ παραδείγμασι τούτοις καὶ ἐπὶ τῶν τούτων τούτων κοινότερον κέχρηται· ἐπὶ γὰρ ὅσων αἰ ἐκ ἐπιδόχῃ τ' μᾶλλον καὶ τ' ἥττον πεπερίηται τὴν λόγον· εἴη

δ' ἂν αἰκνότερον ἐπὶ ἡδονῆς καὶ ἀγαθῶν τὸν λόγον πεποιθῆς. id. p. 203.

138^b τρίτον ἀνασκευαστικὸν μόνον, εἰ ἐν δύο τισὶν ὁμοίως ὑπάρχει. 10
ἐν τούτῳ θεωρεῖται εἰ δύο ἴδια ὁμοίως ἐπὶ ὑπάρχει ἢ μὴ ὑπάρχει, καὶ ἐπὶ μὴ τῷ μὴ ὑπάρχειν τίθεται παράδειγμα σαφές, τὸ ὅρᾶν καὶ τὸ 5 ἀκούειν τὸ ἀνθρώπου, ἐπὶ δὲ τῷ ὑπάρχειν ἀσαφές. ἔστι δ' ὃ λέγει τοῦτον. εἰ ὁμοίως ἐστὶ ψυχῆς ἴδιον τὸ μέρος αὐτῆς ἐπιθυμητικὸν εἶναι πρῶτον, καὶ λογιστικὸν ὡσαύτως μέρος πρῶτον, εἴη ἂν ἴδιον αὐτῆς τὸ λογιστικὸν μέρος πρῶτον, ὥσπερ καὶ τὸ ἐπιθυμητικὸν μέρος πρῶτον ἴδιον αὐτῆς. τὸ δὲ τῆς ψυχῆς πρῶτον μέρος εἶναι καὶ τὸ ἐπι- 10 θυμητικὸν καὶ λογιστικὸν ἐν τοῖς παραδείγμασι λαβεῖν, ὅτι καὶ ἀνθρώπου ἴδιον ἔστιν ὅτι τις λέγει τὸ μὴ θυμικὸν εἶναι τὸ δὲ ἐπιθυμητικὸν, ἀλλ' ὃ πρῶτον. id. ib.

139^a Διδάσκας ὁ Ἀριστοτέλης περὶ τῶν γενικῶν καὶ ἰδιῶν προβλη- 24
μάτων, καὶ πρὸ αὐτῶν δ' ὁμοίως περὶ τῶν ἀπὸ τῶ συμβεβηκότος, 15 καὶ τὸς τόπους τὰς τε κατασκευάζοντας ὅτι τοῦδε γένος ἐστὶ τοῦδε ἢ ἴδιον ἢ συμβεβηκε τοῦδε καὶ αὐτοῖς ἀνασκευάζοντας καὶ δεκνύντας ὅτι ἐκ ἑξὶ παραδός, νῦν διδάσκει καὶ περὶ τῶν ὁρισμῶν, ὅτι ὅτι τί ἔστιν ἢ φύσις τῷ ὄντι, καὶ εἰ ἀρα πλείω γῆθη δεῖ ἐν τῷ ὁρισμῷ πα- 20 ραλαμβάνειν ῥίαν δὲ διαφορὰν ἢ τέταντιον, καὶ τίπων ἐξὲν ὁρισμῷ, 20 ὅτι τῶν ὑπωδῶν κυρίως, καὶ δυνάτερον δὲ λόγον καὶ τῶν συμβαι- νόντων (περὶ ᾧ πάντων τούτων ἐδίδαξεν ἐν τοῖς Μετὰ τὰ Φυσικά, καὶ ἐν τῷ δευτέρῳ τῆς Ἀποδεικτικῆς περὶ τῷ εἰ δεῖ τῶν ὁρισμῶν ἀποδείξω γίνεσθαι), ἀλλ' εἰ ὁ ἀποδιδόμενος τι ὅρος ὅρος ἐστὶν αὐτῷ 25 ἢ ἐκ ἑξῶν· περὶ τούτου γὰρ ἐστὶν ἡ πρόθεσις αὐτῷ ἐν τῷ παρόντι 25 τῶν Τοπικῶν βιβλίῳ. id. p. 205.

ἐν τῷ δευτέρῳ τῆς Ἀποδεικτικῆς περὶ ὅρου ἐδίδαξεν, οἷον τί ἔστιν ὁρισμός, καὶ τίπων ἐξὲν ὁρισμός, καὶ ἐκ τίπων μερῶν σύνκειται, καὶ πότερον ἔστιν ἀπόδειξις τῷ ὁρισμῷ ἢ μὴ. ἐνταῦθα δὲ παραδί- 30 δωσι τόπος κατασκευαστικὸς τε καὶ ἀνασκευαστικὸς τῶν ὁρισμῶν· 30 τοιαύτη γὰρ ἐστὶν ἡ διαλεκτική. cod. 1972.

139^b ὁ ἐνδεέστερον ἀποδιδόνς καὶ ταύτη ἀμαρτάνει, ὃ τῷ μὴ καλῶς 17
ἀλλὰ τῷ μὴ ὅλως ὀρίσσει· ὃ ᾧ ἐνδεῆς λόγος καὶ τούτο ἐνδεῆς ἔστιν, ὅτι ἐκλείπει τι αὐτῷ πρὸς τὸ ὀρίσασθαι ἡγενοδηλώσειαι τὸ τί ἦν εἶναι· ὃ δὲ μὴ δηλῶν τὸ τί ἦν εἶναι ὅχι ὁρισμός. Alexander 35 p. 206.

139^b ὁ μὲν ὅμως ᾧ ἢ τε ἀγωγή καὶ ἡ συμμετρία ἐστὶν, ὅτι ἡ μὴ 20
ἀγωγή σημαίνει τινῶν φορὰν, ὃ καὶ παρακομίζει λέγειν, ὡς λέ- 20 γειν σίτου ἀγωγή ἢ οἶνου. λέγειν καὶ ἡ διὰ τῶν ἡθῶν τῷ τρόπῳ κα- τακόσμησις, ὡς λέγειν παιδῶν ἀγωγή. λέγειν ἀγωγή καὶ ἡ με- 40 ταβολή· ἐφ' ᾧ σημαίνοντο ὁ ὕψος τὴν γένεσιν ὀρίζομενος κέχυται τῷ τῆς ἀγωγῆς ὀνόματι. ἀλλὰ καὶ ἡ συμμετρία ὁμῶνυμον, ὥσπερ καὶ τὸ σύμμετρον· σύμμετρα ᾧ τὰ τῷ αὐτῷ μέτρῳ με- 45 τρέμενα, ὡς ἐπὶ ἀριθμῶν καὶ μεγεθῶν, καὶ τὰ ἐκαστῶν ἀρμόζοντα καὶ ἀρκούντα, ὡς ἰμάτια ἢ ὑπόδηματα, ἢ καὶ πλῆθος ἢ καὶ μέγε- 45 θος καὶ τὴν τῶν ποιότητων κρᾶσιν, τῷ μὴ ὑπερβαλλεῖν ἑτέραν τῆς ἑτέρας ἀλλ' ἐπ' ἴσης εἶναι ἐν τῇ συνθέσει, ἢ καὶ τὰς δυνάμεις ἀνάλογον ἔχοντα. id. ib.

εὐλόγως προσέθηκε τὸ "συκοφαντεῖν" ἐπὶ τῷ τούτῳ ἐλέγχῳ· 139^b
ὃ ᾧ τὸν ἀποδεδωμένον τῷ κυνὸς λόγον ἀξίων πᾶσι τοῖς ὑπὸ τῷ 26
ὀνόματος τῷ κυνὸς σημασινομένοις ἀρμόζειν, ὡς ὅντος τῷ κυνὸς 26
μᾶς τινὸς φύσεως, συκοφαντεῖ. id. ib.

μεταφορὰ μὲν ἐστὶν, ὅταν τὸ κυρίως ἐπὶ τινος λεγόμενον ἐφ' 139^b
ἑτερον μὴ κυρίως ὑπ' αὐτῷ σημασινομένον μετάγωμεν τὴν φωνήν, 32
ὃ καλεῖται παρὰ τοῖς γραμματικαῖς καὶ παραχρησῖς. εἰ ὅν τις ὀρι- 32
σάμενος τὴν ἐπιστήμην ἀμετάπτωτον φήσκειν, ἐπεὶ τὸ ἀμετάπτω- 32
τον κυρίως ἐπὶ τῶν σωμάτων λέγειν τῶν δι' ἰσχύος μὴ τρεπομένων 32
ἢ δι' ἰσότητος καὶ συμμετρίας μὴ μεταβαλλόντων, ἀσαφὲς ἐποίησε 32
τὸ λεγόμενον. ὡσαύτως καὶ ὃ τιθήνην τὴν γῆν ὀρίσάμενος· ἢ ᾧ 32
τιθήνη κυρίως ἐπὶ τῆς τιθήνης καὶ ἀνατρεφούσης παιδίον λέγειν. 32
ἐνδέχεται ὅν, φησί, καὶ τὴν μεταφορικῶς ὀρίσάμενον συκοφαντεῖν ἦγεν 32
ἐλέγχειν ὡς μὴ ἀποδιδόντα ὅρον ἐφαρμόζοντα τῷ ὑποκειμένῳ, 32
οἷον εἰ τις τὴν σωφροσύνην ὀρίσαιο συμφωνίαν. id. p. 209.

καὶ ὅτος ὁ τόπος τῷ ἀνωθεν καὶ παράχρησιν ἔχει. καίμενα 140^a
ἐν ὀνόματα λέγει τὰς συνήθειας καὶ κατατετριμμένας λέξεις, καὶ μὴ 3
οἷας ὁ Δυσκόφων χρῆται, σκληραῖς τε καὶ τροπικαῖς, πεφναῖαν λέ- 3
γων τὴν φονικὴν καὶ κύνα τὴν γυναῖκα διὰ τὸ ἀναιδέες. id. ib.

τὸ φαλάγγιον ζῷον τί ἐστὶν ὅπερ δύνανται ποιεῖ σῆψιν. c. 1917 in 140^a
marg. φαλάγγιον ἐστὶ ζῷον ἐν τοῖς ἐξυλοῖς γεννώμενον. c. 1972. 4

ἡ ἀσάφεια ἥτοι δι' ὁμῶνυμίας ἢ ἐν τῷ ὄρῳ ἢ ἐν τῷ ὀρισμῷ 140^a
ἢ διὰ μεταφορὰν ἢ διὰ κατάχρησιν. Alexander p. 210. 16

τὸ μὴ ὅχι ἀσαφές, φησὶν, ἐκ τῶν εἰρημένων κριτέον, καὶ χερόν 140^a
ἄπερ εὐρίσκειν ἐν τοῖς τῆς λέξεως πάθεσι· πάθος ᾧ λέγειν καὶ ἡ 23
ὁμῶνυμία καὶ ἡ μεταφορὰ καὶ ἡ κατάχρησις. τὸ δὲ περιεργον καὶ 23
περιττὸν ἐν μὴ τῇ πρώτῃ τῶν ἐφεδῶν δόξειεν ἂν ὁ Ἀριστοτέλης 23
μετάγειν εἰς τὰς πραγματικὰς ἐξετάσεις· ἀνταρκτοῦς ᾧ τὴν ἐκ τῷ 23
πλεονάζειν κακίαν καὶ πλείω τὰ πράγματα παραλαμβάνει ὁ τόπος· 23
ἐλέγχειν μὴ ᾧ φαίνεται, ὃ μὴν ἀληθῶς, ἀλλ' ὅταν μὴ ὅλῳ τῷ ὄρῳ 23
ἅμα συμβῇ τὸ λέγειν ἐπὶ πλέον τῷ πράγματι, ὃ πρὸς τὸν τρέ- 23
πον ἢ ἐπιτίμησις ὅδε πρὸς τὸ καλῶς. id. ib.

καὶ ᾧ τὸ αὐτὸ ἑαυτὸ κυνὸς χωρὶς τῷ ἀριθμῷ τὴν ψυχὴν δηλοῖ, 140^b
καθάπερ Πλάτων ἐν τῷ Φαίδρῳ φησὶ... ὥσπερ δὴ τινος ἐνισα- 3
μένῃ καὶ λέγοντος "πῶς φησὶ ὅτι ἀφαιρεθέντος τῷ ἀριθμῷ ὃ λυμαί- 3
ναι ὃ ὀρισμός; γένος γὰρ ἐστὶ τῆς ψυχῆς ὃ ἀριθμός καὶ Ξενοκρά- 3
την καὶ Πλάτωνα, καὶ δεῖ τῆς προσηγορίας τῷ ἀριθμῷ ὡς γένος ἐν τῷ 3
ὀρισμῷ" φησὶν ὅτι εἰ δώσωμεν ὅτι ὁ ἀριθμός γένος ἐστὶ τῆς ψυχῆς, 3
ἀφαιρεθέντος τούτου τὸ καταλειφθὲν ὃ ἐστὶ ὅρος ἀλλ' ἴδιον, ὃ μὴν 3
δὲ καὶ τὴν ὕψος δηλώσει τῷ πράγματι. id. p. 211.

ὡς Ξενοκράτης ὠρίζετο λέγων τὴν ψυχὴν ἀριθμὸν αὐτὴν 31
ἑαυτὴν κινῶντα. καὶ τὸν μὴ ἀριθμὸν λαμβάνει ὡς γένος, τὸ δὲ λοιπὸν 31
ὡς διαφορὰν. c. 1917 in marg.

ἔστι σαφέστερον εἰπεῖν περὶ τούτου ὅτι ὡς τῷ ἀνθρώπῳ τὸ 140^b
διπλὸν κατηγορεῖται, ὅτῳ καὶ τῷ ὀρισμῷ αὐτῷ τῷ ζῴῳ πεζῷ καὶ διπλῷ, 31
καὶ ὃ δις τὸ διπλὸν κατηγορεῖται ἀλλ' ἀπαξ· ὃ ᾧ μόνον τῷ ζῴῳ πεζῷ 31
κατηγορεῖται τὸ διπλὸν, ὡς ἐξ ἀνάγκης, ὅταν ἀνέσωμεν ζῷον πεζόν, 31
νοῶμεν αὐτὸ καὶ διπλὸν εἶναι, ἀλλ' ὅλῳ τῷ ζῴῳ πεζῷ διπλοῦς, ὅπερ

ἐστὶν ὁ ἄνθρωπος. ἐπεὶ ὅτι ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τὸ δῖον ὃ δις κατηγορεῖται, ὅδε ἐν τῷ ὁρισμῷ αὐτοῦ, ὃς ταυτὸν ἐστὶν αὐτῷ, δις τὸ δῖον παραληφθήσεται, εἴπερ ἀνθρώπου ὁρισμὸς ἀποδοθεῖν τὸ ζῶον πεζὸν δῖον. ὁμοίως ὅτι ὅδε ἐπὶ τῆς ἐπιθυμίας δις τὸ ἥδον κατηγορηθήσεται. Alexander p. 212.

141^a 10. ὃ ταυτὸν ἐστὶν εἰπεῖν ζήτησιν τῷ κτ' φύσιν ὑπάρχοντος καὶ ζήτησιν κτ' φύσιν. ἐπεὶ γὰρ ἡ τῆς τῷ πεφυκέντος ὅτε πέφυκεν ὑπάρξεως ἀπουσία ζήτησις ἐστὶ, τῶν ζήτησεων δ' αἱ μὴ βίαιοι καὶ παρὰ φύσιν γινόμεναι, ὡς εἰ τις ἐκκοπήν τὴν ὀφθαλμῶν, αἱ δὲ κτ' φύσιν, ὡς ὁ ὕπνος ζήτησις ἐστὶ τῆς ἐγρηγόρευσης, ὁ εἰπὼν μὴ 10 ζήτησιν τῷ κτ' φύσιν περιπίπτει τῷ ἀτοπήματι τούτῳ, καθάπερ ὁ φιλόσοφος ἀποφαίνεται, ὁ μὲντοι εἰπὼν τὸν ὕπνον ζήτησιν ἐγρηγόρευσης κτ' φύσιν ὃ περιπίπτει τῷ τούτῳ ἀτοπήματι, καθάπερ ὁ Σωτῖων οἶε, τὸν ὅτως ὁρισάμενον εὐθύνων. id. p. 213.

ἡ πᾶσα γὰρ ζήτησις ἐστὶ τῷ κτ' φύσιν ὑπάρχοντος, εἴτε ἡ τῷ πεφυκέντος, ὅτε πέφυκεν ὑπάρχειν, ἀπουσία ζήτησις, αὐτὴν μὴ ὀρίζομενος τὸν ὕπνον ζήτησιν ἐγρηγόρευσης ὃ περιπίπτει τῷ εἰρημένῳ, ὡς οἶε ὁ Σωτῖων. ἄλλο γὰρ ἐστὶν εἰπεῖν τῷ κτ' φύσιν καὶ ἄλλο τὸ κτ' φύσιν. πᾶσα μὲν γὰρ ζήτησις τῷ κτ' φύσιν, ἀλλ' αἱ 20 μὴ βίαιοι καὶ παρὰ φύσιν γινόμεναι, ὡς εἰ τις ἐκκοπήν τὴν ὀφθαλμῶν, αἱ δὲ κτ' φύσιν, ὡς ὁ ὕπνος ἐστὶν. ὁμοίως ἀμαρτημα ἀμαρτάνουσι καὶ οἱ τὴν γραμμὴν ὀρίζομενοι τῶν διαστατῶν τὸ ἐφ' ἐν διαστατόν. A. B. de Sotione nihil in codd. 1845 et 1972.

141^a 15. διαφέρει δ' ἂν ὅτος ὁ τύπος τῷ πρὸ αὐτοῦ, ὅτι ἐκεῖ μὴ ἐδείκνυτο τὸ προσκείμενον ταυτὸν ὅτι τινι τῶν κειμένων, ἐνταῦθα δὲ τὸ ταυτὸν ὑπὸ τι τῶν δεδομένων λαμβάνεται. ὁ δὲ ἐν τῷ ἔχοντος τύπος. Alexander p. 213.

141^a 23. γνωρίζομεν δὲ ὅτι ἐκ τῶν τυγχόντων ἀλλ' ἐκ τῶν προτέρων καὶ γνωριμωτέρων, ὡς ἐν τῇ Ἀποδεικτικῇ δεδήλωται. id. ib.

142^a 4. ἀκριβεστέρον δὲ γενόμενον, τυτέστιν ἐπιστήμονι καὶ εἰδῶτι ἀκριβῶς τὰ πράγματα διαρεῖν, τὰ μὲν αἰσθητὰ ἀγνοῦσα δοκεῖ εἶναι καὶ ἐν ῥύσει συνεχεῖ, τὰ δὲ νοητὰ καὶ λίαν γνωρίμα ὡς ἐξῶτα καὶ μόνιμα. id. p. 215.

142^a 16. αἶον εἰ τις εἴποι, ὁ ἄνθρωπος ζῶον ἐστὶν ὑδροφορικῶς κινούμενον ἢ φύρδον καὶ κτ' τύχην φερόμενον. τὸ γὰρ ὑδροφορικῶς καὶ τὸ φύρδον ὅτε τῇ φύσει ὅθ' ἡμῖν γνωρίμων, τροπικῶς ὅσαι φωναὶ καὶ ὁ κυρίως λεγόμενα. id. ib.

142^a 20. ὡς οἱ τὴν ιδέαν ὀρίζομενοι διὰ τὴν αἰτιατὴν, αἰτίαν λέγουσι τῶν πρὸς αὐτὴν γνωσμένων. τῶν γὰρ αἰσθητῶν τὰ πρὸς αὐτὴν τὸ εἶναι ἔχοντα αὐτὰ μὲν ἐν κινήσει ἐστὶ καὶ ἀόριστα, ἡ δὲ ιδέα ἀκίνητος τε καὶ ὁρίσμενη. καὶ ὁ τὴν ἐπιστήμην αὐτὴν λέγων ἔξιν διὰ μαθήσεως κινήτην, τὸ ἀκίνητον διὰ τὴν ἐν κινήσει ὀρίζεται. ἡ γὰρ μαθήσις κινήσις τις. ἀλλὰ καὶ ὁ λέγων τὴν ιδέαν ὅτιαν εἶναι ἀχρημάτιστον 45 καὶ ἀναφῇ τὸ ὁρίσμενον διὰ τὴν ἀόριστον ὀρίζεται δοκεῖ, καὶ ὁ τὴν ἀρετὴν λέγων μεσότητά ἐκπεριβολῆς καὶ ἐνδεΐας εἶναι τὸ ὁρίσμενον διὰ τῶν ἀόριστων ὀρίζεται. id. ib.

καθ' αὐτὰ δὲ πρὸς τι εἶρηται, ἐπεὶ ἔστι τινὰ καὶ κτ' τὴν ἐπ' 142^a ἄλλο τι ἀναφορὰν ἐστὶ πρὸς τι, ἀλλ' ὃ πρὸς τι καθ' αὐτὰ. id. p. 216.

ἡ δὲ δεύτερος τύπος εἰρημένος ὑπ' αὐτῷ δευτικῶς ὡς ὅτι μὴ 5 διὰ προτέρων ὁ διὰ τὴν αὐτῷ. εἰς δὲ ἔσται ἀνάγειν καὶ τῶτον τὸν διὰ τὴν ὑποκείμενον. διὰ καὶ τρεῖς εἰπὼν εἶναι τόνους τὴν μὴ διὰ τῶν προτέρων, ἀλλ' ὃ τέσσαρας. τῶτον ὅτι μαλιστα τρόπον εἴποι τις ἂν τῷ διὰ τὴν αὐτῷ καὶ ἐκ ἰδίων. εἰ δ' ὅτι τέσσαρες ἂν εἶναι μαλιστα καὶ ὃ τρεῖς. id. p. 217.

ἀποδοῦναι ὡς ἕνα τὴν τρεῖς δευτικῶν ὅσα τῷ μὴ ὀρίζεται τὸν 142^b δευτικῶν ὅτι μὴ διὰ προτέρων καὶ γνωριμωτέρων, δεύτερον τόνον τῶτον παραδίδωσι δευτικῶν τῷ μὴ ὀρίζεται τι τὸ γένος ἔχον, εἰ μὴ παραλάβοι ἐν τῷ ὁρισμῷ τὸ γένος αὐτοῦ. ἀσαφῶς δὲ εἴρηκε τὸ "εἰ ἐν γένει τῷ πράγματι ὅντος," ὁφείλων εἰπεῖν εἰ τὸ πρᾶγμα ἐστὶν 15 ὑπὸ γένος. ἐστὶ γὰρ τινὰ ὡς ἐκ ἔστι γένος, ὡς τὰ γενικώτατα. id. ib.

ἰστέον ὅτι ἡ ῥηθεῖσα τεχνολογία τῷ καὶ ἡ τὸν. cod. 1917.

ὑποτίθεται εἰπὼν, ὅτι μὴ κτ' ἀποδείξω λαμβάνεται. ἔστι δὲ ἡ 142^b μὴ ὑπόθεσις ἀντιδιηρημένη τῷ ὁρισμῷ, ἡ δὲ θέσις κοινὴ κατ' αὐτῶν. id. ib.

πῶς διηρησάμεθα γνωρίζω εἰ τὸ ἀποδοῦναι γένος ἐκ τῷ 143^a λόγῳ οἰκείον; ἀναπέμπει ἡμᾶς εἰς τὴν τὴν τὴν πρὸς τὸ γένος ἀποδομένους. ἐν ἐκείνοις γὰρ περὶ τούτου ἐπραγματεύσατο. ἡ δὲ 25 εἰπὼν, ἐπειδὴ ὅτοι. σοφία καὶ ἀρχαὶ καὶ ἀφορμαὶ τῶν ἐπιχειρημάτων καθ' ἕκαστον γένος προβλημάτων εἰσὶν. εἰπὼν δὲ μὴ ὀρίζεται τὴν μὴ ἐν τῷ οἰκείῳ γένει τὸ προκείμενον τιθέντας, ὃ φησὶν ὀρίζεται ὅδε τὴν ἐν τῷ μὴ προστεθεῖ γένει τιθέντας τὸ ὀρίζον, ἀλλ' ὑπερβαίνοντας καὶ τὸ κοινότερον λαμβάνοντας. τὸ γὰρ ὑπερβαίνειν αὐτὸς εἰπὼν εἶναι τὸ μὴ ἐν τῷ ἐγγυτάτῳ γένει θῆναι. id. ib.

προσέθηκε τὸ "ἔστι δὲ τούτοις ταυτὸν τῷ μὴ εἰς τὸ ἐγγυτάτῳ 143^a γένος θῆναι," ὑπομνησάμενος ἡμᾶς τὴν τὴν τὴν ἐν τοῖς τόποις τοῖς πρὸς τὰ ἀπὸ τῶν γενῶν προβλήματα κειμένων. id. p. 218.

νῦν δείκνυσιν καὶ τὰς παρὰ τὰς διαφορὰς ἀμαρτίας τῶν 143^a ὄρων. id. ib.

φησὶν ὅτι ἐπ' ἐκείνων ἀρμόζειν τὸν τόνον πρὸς κατασκευὴν, 143^b οἱ δὲ γένος ἐν τῷ ἀριθμῷ λέγουσιν. ὅτοι δ' εἰσὶν οἱ τὰ γένη ἰδέας εἶναι λέγοντες. ἐν γὰρ τῷ ἀριθμῷ ἡ ιδέα, οἷον τὸ αὐτοζῶον. οἱ ὅτι τιθέντες τὰς ιδέας φασὶν, εἰ τὸ αὐτοζῶον ἐν τῇ τῷ ἀριθμῷ, ὅτι ἐπιδέξεται τὸν διορισμὸν τὸν πᾶς ἢ τὸν ὅτι πᾶς, ἀλλ' ἐπ' αὐτῷ ἐπὶ ὅντος τῷ ἀριθμῷ τὸ λογικὸν καὶ ἄλλογον κατηγορηθήσεται. ὁμοίως καὶ εἰ τὸ αὐτομῆκος ἐν τῇ τῷ ἀριθμῷ, ἀληθὲς ἐπ' αὐτῷ ἔστι καὶ τὸ πλάτος ἔχειν καὶ μὴ ἔχειν, ὡς εἰκότως ἐν τῷ ὁρισμῷ προσκεῖται τὸ μῆκος ἀπλάτεις. id. p. 219.

καὶ ὁ πηλὸς ὃ γὰρ ὑγρῷ φουραβεῖσα, ὡς Πλάτων, ἀλλὰ φύ- 144^a ραμα γῆς. γένος γὰρ τῷ πηλῷ τὸ φύραμα, ἀλλ' ὃ διαφορά. id. ib.

ὁ τόνος ὅτος κοινότερος ἐστὶ τῶν προειρημένων δύο. τὸ γὰρ 144^a εἶδος καὶ τὸ γένος τούτοις τι σημαίνει. ἀλλ' ὅθεν τι τῶν ἐν τῇ ὅσῃ. 23.

συμβεβηκός οὖν τε εἶναι· τὸ μὲν γὰρ συμβεβηκός οὖν τε ὑπάρχειν καὶ
μὴ ὡς συμβεβηκε, τὸ δὲ ἐν τῇ ὑσίᾳ τινός ἐν ἀχώριστον ἐστὶν αὐτῷ.
id. p. 220.

144a ἐν τούτοις ἔοικε διορθῶν τὸ εἰρημένον ἐν Κατηγορίαις (c. 8).

1. ὅτι τῶν ἑτερογενῶν καὶ μὴ ὑπ' ἀλλήλα τεταγμένων ἑτεραὶ τῷ εἶδει
καὶ αἱ διαφοραί. ἡ καὶ αὖτε διωρίσατο τούτο τῇ προσηύκῃ τῷ εἶδει
ἢ ἐν Κατηγορίαις ἑτερογενῶν λέγει τὰ ὑπ' ἄλλο καὶ ἄλλο γενομένα
τον ἀναγόμενα, ἐπεὶ τῶν ἑτερογενῶν καὶ μὴ ὑπ' ἀλλήλα τεταγμέ-
νων μὴδ' ἀμφω ὑπὸ ταύτην ὄντων γένος ἑτεραὶ τῷ εἶδει αἱ δια-
φοραί. id. ib.

144a τὸ γὰρ οὖν ἐν τῷ τῷ ἀνθρώπῳ ὅρισμῷ ὡς ἐπιφέρει ἀμφοτέρω
τὰ γένη, τὸ πτηνὸν καὶ τὸ πεζόν, ἀλλὰ τὸ πεζόν μόνον καὶ τὸ ὑπὲρ
τούτου, ἐν οἷς ἀμφοτέροις τὸ ζῶον. id. p. 221.

144a ἐπεὶ τὸ πῦ εἶναι καὶ ἐν τῷ τῷ ὅτι ἐστὶν ὑσία τινός τὸ τί ἦν
31. εἶναι σημαίνον, ὁ δὲ ὅρος τὸ τί ἦν εἶναι σημαίνει, φησὶ δὲ οὖν ὅρα
αἱ τις ὀρίζομενος ὑσίαν τινα λαμβάνει διαφορὰν ἐν τῷ ὀρίσμῳ τὸ
πῦ εἶναι σημαίνουσαν. τὸ γὰρ ἐν τῇ πλεοναχῶς λεγόμενον πῦν ἐπὶ
τῷ ἐν τῇ πῷ εἶναι λέγει. . . εὐκρίτως δὲ καὶ τὸ "ὑσίας" προσέθηκε·
ὑσίας γὰρ διαφορὰ ἐστὶν αὐτῷ τὸ πῦ εἶναι, τῶν μόντοι πῦ ὄντων ἀναγ-
καῖον καὶ τὴν ὀρίσμον ἔχειν τῷ διαφορὰν τοῦ πῦ δηλωτικῇ. 20
id. ib.

145a τῇ γὰρ γλεγγίδι ὡς πρὸς τὸ παραξένεος χρήσιν· ἂν τις μὴ
23. ὦν ἀλλὰ καὶ πρὸς τὸ ὕδωρ ἀρύσας. . . καὶ δὲ γλεγγίς, ὡς
μὴ τῶς λέγουσι, τὸ κτήνιον, ὡς δὲ ἕτεροι, ἄρα καὶ τὸ καίλον δι' ὃ
τὸς ἰδρωτῆς ἀπέχον· ὁ δοκεῖ βέλτιον ἐν τῷ δι' αὐτῷ καίλου ἄντος
καὶ ὕδωρ ἀρύσας. . . τὸ δὲ τῆς γλεγγίδος ὄνομα ἐν τῷ Δυνάφρονι
φησὶ γὰρ ἐκείνος γλεγγίσματα τὰ ἀποξύνματα. εἰς τὸ αὐτό.
ὡς μόνον· φησὶ, καὶ τὰς διαφορὰς τὰς ἐν τοῖς ὀρίσμοις τῶν πρὸς τι
λαμβάνομεν κατέκρινεν πρὸς τι εἶναι, ἀλλὰ δὲ τὴν προσδιωλεγό-
μενον σκοπεῖν καὶ εἰ ἕκαστον ὀρίσμον τῶν πρὸς τι ἐποδιδώσιν ὁ ὀρί-
ζόμενος, πρὸς ὃ κυρίως πέφυκε λέγει· ὡς ἔχον ἔχον. . . γλεγγί-
δα δὲ τινες λέγουσι τὸ ὀρεωίδος κτήνιον, ἄλλοι δὲ εἶδος σπόγγου
δι' ὃ ἀποφύσιν τὸς ἰδρωτῆς τῶν νοσούντων οἱ ἰατροί. id. ib.

γλεγγίδα οἱ μὲν τὸ κτήνιον λέγουσιν, οἱ δὲ ὄρεον καίλον δι' ὃ τὸς
ἰδρωτῆς ἀπέχον. τῷ Δυνάφρονι τῆς γλεγγίδος ἐφεύρηται ὄνομα·
γλεγγίσματα γὰρ ἐκείνος τὰ ἀποξύνματα φησὶν. ca. 1243.

145a φέρεται καὶ τοιαύτη γραφή ἐν τισιν ἀντιγράφοις, "ἔτι εἰ μὴ
33. δεκτικὸν εἰρηκεν ὀρίζομενος πᾶθος ἢ διαθείσιν ἢ ὅτι ἄλλο, ἡμάρ-
τηκεν." id.

145a ἐπεὶ ὁ ἕκαστος ὀρισμὸς τῆς ὑσίας αὐτῷ ἐστὶ δηλωτικός, δεῖ
34. φησὶν, ἀποδοθέντος τινός ὀρισμῷ ἐπισκοπεῖν εἰ κατὰ τινὰ ἄλλον
λόγον δύναται λέγει· τὸ προκείμενον ὀρίσμον· εἰ γὰρ εἴη μᾶλλον ὑφ'
ἑτέρου τινός δηλούμενον, ὡς ἔστι ὁ εἰρημένος λόγος ὀρισμὸς αὐτῷ· ὁ
γὰρ λόγος ὁ μᾶλλον δηλῶν τὸ προκείμενον αὐτός ἐστι κυρίως αὐτῷ
ὀρισμὸς. εἴη δ' ἂν ὁ τόπος ὅτος ἐκ παραβολῆς. Alex. p. 224.

146a πάλιν εἰ δοθείη τοῦ πυρός ὀρισμὸς σῶμα τὸ καυστικόν, λε-
18. πτερόν δύο εἶδη αὐτῷ τῷ πυρὶ τὴν φλόγα καὶ τὴν ἀνθρακα, καὶ σκο-
πτερόν εἰ τὸ πῦρ ὁμοίως ἀμφοτέρων κατηγορεῖται, καὶ ὁ μᾶλλον ἢ

φλόξ ἢ ὁ ἀνθραξ ῥηθεῖν ἀν. πῦρ, τὸ δ' ἕτερον, ἔστιν ὁ ὀρισμὸς τοῦ
πυρός, τατέσι τὸ σῶμα καυστικόν, μᾶλλον καὶ τῆς φλόγος ἢ καὶ
τῷ ἀνθρακος, ὡς καλῶς ἀποδοθέν· ὁ ὀρισμὸς τῷ πυρὶ, σῶμα τὸ
καυστικόν. id. ib.

τῶν πρὸς τι τὰ μὲν καθ' αὐτὰ ἐστὶν, ὡς ἐπιστήμη ἀλῆσις 146a
διηλώσιον (καθ' αὐτὰ γὰρ ἀποδοθέν) ἐπιστήμη μὲν πρὸς ἐπιστήτον, 36.
αἰσθησις δὲ πρὸς αἰσθητόν, καὶ ὁμοίως διηλώσιον πρὸς ἡμῶν, τὰ
δὲ ὡς καθ' αὐτὰ ἀλλὰ καὶ τὸ γένος, ὡς γεωμετρία γραμμα-
τικῇ· ταῦτα γὰρ διὰ τὴν ἐπιστήμην γένος ὅσον αὐτῶν εἰσι πρὸς τι
10 καὶ ὡς καθ' αὐτὰ· καθ' αὐτὰ γὰρ πωστήτες εἰσιν, ὡς ἐν ταῖς Κα-
τηγορίαις (c. 8) δέδωκεν. id. p. 225.

τὸ δὲ γὰρ πρὸς ὃ αὐτὸ λέγει ἢ πρὸς τὸ γένος ἐν τῷ ὀρισμῷ 146b
ἀποδοθέν· εἴη ἂν εἰρημένον ὅτι τῶν πρὸς τι τὰ μὲν καθ' αὐτὰ ἐστὶ 7.
πρὸς τι, πρὸς ὃ δὲ ἀποδοθέν· ὁ γὰρ λέγων τὴν ἐπιστήμην ὑπόλη-
ψιν τῶν ἐπιστητῶν, ὡς πρὸς ὃ ἢ ὑπόληψις λέγει, τὸ γένος ἔλαβε
τῆς ἐπιστήμης, ἐν τῷ ὀρίῳ τέθεικεν, ἀλλὰ πρὸς ὃ ἢ ἐπιστήμη· καθ'
αὐτὴν γὰρ ἢ ἐπιστήμη πρὸς τι· ὁ δὲ τὴν γραμματικὴν λέγων ἐπι-
στήμην ἐπιστητῶν, πρὸς ὃ τὸ γένος λέγει τῷ ὀρίζομεν, τούτω ἔλα-
βεν, ἐπειδὴ καὶ τὸ ὀρίσμον ἢ γραμματικῇ καὶ γένος πρὸς τι. id.
p. 226.

ἐπεὶ γίνονται τῶς ἀμαρτίαι ἐν τῷ ὀρισμῷ καὶ κατ' ἑλλειψιν, 146b
νῦν παραδίδωσι τέκον πῶς φωρᾶν τὸς ὅτως ἀμαρτανόντας δι- 20.
νησόμεθα. . . οὖν εἰ εἰπῶι τις φιλοτιμὸς ἐστὶν ὁ τιμὴς ὀρεγόμενος,
μὴ προδίδει πρῶς, παρὰ βασιλεύς ἢ παρὰ μεγιστάνων, μὴδὲ
πόσης. id. ib.

ὁ τόπος ὅτος κοινός ἐστι παντός, ὅ ἐν τῷ ὀρισμῷ ὡς γένος ἢ 146b
ὀρεξις παραλαμβάνει· γένος δὲ ἢ ὀρεξις καὶ βυλῆσεως καὶ ἐπιθυ- 36.
μίας καὶ θυμῷ. id. p. 227.

ταῦτ' εἰπὼν προσέθηκε τὸ δὲ πάλιν τὸς τῇ ὀρεξίᾳ προσθέν· 147
τὰς τὸ φαίνεαι ἐν τοῖς τῶν προκειμένων λόγοις ἐλέγχου· ὡς μὴ 5.
καλῶς ὀρίζομενος, ἄγοντας ἐπὶ τὰς ἰδέας ἢ καὶ μεταφέροντας ἐπ'
ἐκείνας τὸς ἀποδομένους λόγους, ἔπειρ δηλονότι ἐκείνοι οἱ ὅτως
ὀρίζομενοι τίθει τὰς ἰδέας. ἐπεὶ γὰρ ἢ ἰδέα πρὸς ἰδέαν λέγει,
ὡς οὖν τε τὸ εἶναι αὐτοαγαθὸν καὶ φαινόμενον ἀγαθόν· ὅθεν γὰρ ἐν
τῇ ἰδέᾳ φαίνεται. id. ib.

ὁ τόπος ὅτος ἀπὸ τῶν συσσίχων ἢ καὶ ἀπὸ τῶν ἐναντίων ἐπι- 147a
χειρεῖν ὑποτίθων. ἐπειδὴ γὰρ τὰ μὲν σύσσιχα ἀλλήλοις ὁμοίως 12.
ἔχει, τὰ δὲ ἐναντία ἐναντίως, δεῖν φησὶν ἀποδοθέντος τινός ὀρισμῷ
μεταφέρειν τὴν ἀποδοθέντα ὀρίσμον ἐπὶ τὰ σύσσιχα δηλονότι ἀρ-
μόζοντα καὶ τὴν λέξιν ἕκαστον αὐτῶν οἰκείως τὴν ἀποδοθέντα ὀρίσ-
μόν, καὶ ἐπὶ τινος διαφωνῆς, ἀνασκευάζειν τὴν ὀρίσμον ὡς μὴ
ἄντα ἐκείνους ἀποδοθέν. id. ib.

ἐπεὶ καὶ πολλὰς τῶν τῶν ἐναντία λαμβάνει ἐν ταῖς συμ- 147a
πλοκαῖς, ἀεὶ καὶ ζητεῖν πάσας προχειρίζομενος, εἰ τις τῶν συμ- 33.
πλοκῶν τῶν πωσιῶν τὴν ἐναντίωσιν ἀρμύσει τῷ ἐναντίῳ τέττω,
ὅ ὁ ὀρισμὸς ἀποδοθέν. ἢ δὲ συμπλοκῇ τῶν ἐναντίων ὅτι πολλα-
χῶς λέγει, ἐδείχθη ἐν τῷ δευτέρῳ βιβλίῳ (c. 7) τῆς παρέσης
πραγματείας. id. p. 228.

148^a ὅτος ὁ τόπος χρεὼν ὁ αὐτός ἐστι τῷ τεσσαρακοστῷ ἐννατῷ.
10. καὶ ᾧ ἀξιοῖ νῦν ταῖς πτώσεσι τοῦ ὀρισθῆναι τὰς πτώσεις τοῦ ὀρισμῶ
ἐφαρμοζέειν. id. p. 229.

148^a τὸ πρὸς δὲ τούτοις καὶ οἱ τοῦτοι λόγοι χρήσιμοι λέγονται
21. ἂν ᾗται περὶ τῶν ἐφεξῆς λεγομένων τόπων ἢ περὶ τῶν πρὸς τὰς
ιδέας εἰρημένων. καὶ εἰ τούτοις, εἴη μᾶλλον ἀρμυδιώτερον πρὸς τὰς
γράφειν ἢ πρὸς τούτοις. τὸ δὲ λέγειν τὴν αὐτοάνθρωπον θη-
τὴν εἶναι, ὃ τῷ ἀποθνήσκειν λέγει, ἀλλὰ τῷ λόγῳ τὸ θνήτθαι θητὴν
εἶναι, καθ' ὃν τὰ θητὰ τοιαῦτα εἰσιν, ὅτι οὐσίας ἐστὶ πονήτων τὰς
ιδέας αὐτὰς καθ' αὐτὰς πρώτας τε καὶ αἰδιώτας, ἀλλὰ τὰς λόγους τε
καὶ ὀρισμῶς τῶν τι πονήτων ιδέας. id. ib.

148^b τὸ ὑπότερον ἂν ᾗ ἀντὶ τῶ ἢ ἐπερυνύμουν ἢ πολυνύμουν.
8. id. p. 230.

148^b νῦν πολλαχῶς φησὶ τὰ ἐμύνυμα, καίτοι γε καὶ τῶν ἄλλων
17. πολλαχῶς λεγομένων, ὅσον συνωνύμων. id. ib.

148^b ὃ ᾧ χρηὶ ὁμοίως τοῖς πολλοῖς ὅτε τὴν εὐτυχίαν εὐδαίμονα κα-
22. λῆν, ὅτε ἀκουστικῶν τὴν ἀνελεύθερον, ὅτε τὴν δεινὴν φρόνιμον,
ὅτε τὴν τολμηρὴν ἀνδρείον, ὡς εἰώθασιν οἱ πολλοί. id. p. 231.

148^b ὅτι ἐπὶ τῶν ὀρισμῶν τῶν συνθέτων, εἰ εἴη τὸ σύνθετον ὃ ὁ
23. ὀρισμὸς ἀποδοτέον ἐκ δύο τινῶν συγκαίμενος, δεῖ ἀφελόντα ἀπὸ
τῶ ὅλου λόγου τὴν τῷ ἐτέρῳ τῶν ἐν τῷ ὀρισμῷ λόγον, ἐπισκοπεῖν εἰ
τὸ καταλειπόμενον μέρος τῷ ἀποδοτέῳ λόγῳ τῷ καταλειπο-
μένῳ τῷ ὀρισμῷ τῷ συνθέτῳ ὀρισμῷ ἐστίν. εἰ ᾧ μὴ, ὅδ' ὅλος ὁ
λόγος εἴη ἂν ὀρισμὸς ὅλος τῷ συνθέτῳ ὀρισμῷ. id. ib.

149^a τὸ μαλιστα μὲν τῶν πάντων, εἰ δὲ μὴ, τῶν πλείων" εἶπεν
2. ὡς μὴ πάντων ἀφαιρόντων ἐξ ἀνάγκης τῶν ἐν συνθέσει ὀνομάτων
ἐν τῷ ὀρισμῷ αὐτῶν μεταλαμβάνοντες εἰς λόγον. ἵκανόν ᾧ ἐν
τισὶ τὸ τὰ πλείεα μεταληφθῆναι. ἢ μὴ πάντων ἀλλ' ὅμως
τῶν πλείων καὶ ἀσαφές ἔστιν. ὅσον συλλογισμὸς ἀποδεικτικός ἐστι
συλλογισμὸς ἐν ᾧ τεθέντων τῶν καὶ τὰ ἐξῆς. ἐνταῦθα τὸ μὲν
συλλογισμὸς ὃ μετελήφθη εἰς λόγον διὰ τὸ σαφές. id. ib.

149^a τὸ ἥττον ᾧ ἢ διαφορὰ τῷ γένει γνωρίμιος" δοκεῖ μὴ ὁμο-
27. λογον εἶναι τῷ μικρῷ πρότερον εἰρημένῳ. ἔλεγε ᾧ δυνατὸν εἶναι
τὴν μὲν διαφορὰν γνωρίμιος ὀνομαζέσθαι, τὸ δὲ γένος μὴ. διὸ καὶ ἔφη
δεῖν τὸ σαφέστερον μεταλαμβάνειν. ἢ εἰ καὶ τὸ ὀνομαζέσθαι τῆς
διαφορᾶς γνωριμώτερον τῷ γένει εἴη, ἀλλ' αὐτὸ τὸ πρᾶγμα τὸ
ὑπὸ τῆς διαφορᾶς δηλούμενον ἥττον γνωρίμιον τῷ ὑπὸ τῷ γένει δη-
λουμένῳ. τὴν μὲν ᾧ τὴν διαφορὰν γνωρίζοντα δεῖ καὶ τὸ γένος γνωρί-
ζειν, ὃ μὴ ἐν τῇ τῷ γένει γνωσέει καὶ διαφορὰ περιέχει. id.
p. 232.

149^a πάλιν δεῖν φησὶν, ὅταν μεταληφθῇ ἢ διαφορὰ εἰς λόγον,
29. σκοπεῖν εἰ ὁ ἀποδοτέος λόγος τῆς διαφορᾶς καὶ ἄλλῃ τινὶ
ἐφαρμοζέει. ἂν ᾧ ἢ καὶ ἄλλῃ τινὶ ἐφαρμοζέων, ὅτι ἐστὶν ὁ ὀρι-
σμός τῆς μετελημμένης διαφορᾶς. δεῖ ᾧ τὴν ὅρον ἴδιον εἶναι
τῷ ἐξῆς, καὶ πρὸς μηδὲν ἄλλο κοινόν. ὃ μόνον δὲ ἀμαρτάνει
ὁ ἀποδοτέος τῷ ὡς διαφορᾶς κειμένου λόγον τὴν καὶ ἄλλους ἐφαρμο-
ζοντα, ἀλλὰ καὶ μὴ παντὶ ἐφαρμοζέει τῷ ὃ ἀποδοτέον, καὶ ὅπως
ἡμάρτη. id. ib.

τίς ὁ ἀπλῶς (ψευδόμενος) ἐπὶ τῆς ἱατρικῆς, εἶπεν τὸ "εἰ μὲν 149^b
ᾧ μηδενὸς τῶν ὄντων ἢ ἱατρικῆς ἐπιστήμη" ἴσον λέγων τῷ εἰ μὲν 6
μὴ εἴη ὑπὸ τὸ ἀποδοτέον ταῦτα ὧν ἐστὶν ἐπιστήμη ἢ ἱατρικῆ,
ἀπλῶς ἐφύεσται. id. p. 233.

ὃ ᾧ μόνον ἢ ἱατρικῆς ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων ἐπιστημῶν αἱ πολ- 149^b
λαί. τούτο ἢ ἀπλῶστερον εἶρηκεν, ἢ ὅτι δοκεῖ καὶ ἡ σοφιστικῆ ἐπι- 19.
στήμη τις ὅσα περὶ τὸ ὃν μὴ εἶναι, ὡς ἐν τῷ Σοφιστῇ τῷ Πλάτωνος
δεδείκνυται. id. p. 234.

σφαλλομένη δ' ἐκείνη καὶ οἱ μὴ ἐρίζοντες καθ' αὐτὸ τὸ πρᾶγμα, 149^b
ἀλλὰ τὸ πρᾶγμα εὖ ἔχον ἢ τετελεσμένον. id. ib. 24.

σκοπεῖν δὲ δεῖ, φησὶ, καὶ εἰ τις ὀρισθῇ, ὅσον οὐκίας, ἀποδοῦναι 150^a
ὀρισμὸν ὠρίστατο ὅτι οὐκία ἐστὶ τάδε, ἥγυν λῆθαι καὶ εὐλῆαι, ἢ ἐκ 1.
τέτων, ἥγυν ὅτι δικαιοσύνη ἐστὶν ἐξ ἀνδρίας καὶ σωφροσύνης, ἢ
οὐκία ἐκ λήθων καὶ εὐλῶν. ἢ τούτοις μὲν τούτοις, ὅτι δικαιοσύνη ἐστὶ
15 σωφροσύνη μὲν ἀνδρίας, ἢ οὐκία σκέπη μὲν λήθων καὶ εὐλῶν. id.
p. 235.

πρῶτον μὲν ἀξιοῖ δεῖν ἐπισκοπεῖν εἰ ἐκ τούτων ὠρίστατό τις 150^a
εἶναι ἐξ ὧν ὅχι ὅσον τε συντιθεμένων ἐν τι γίνεσθαι, ἂν ὅτος τοῦ 23.
ὀρισθῇ. id. ib.

πάλιν ἐάν τι, φησὶ, λεγόμενον ἐκ βελτίονος καὶ χείρονος μὴ ᾧ 150^b
τῷ μὲν βελτίονος χείρον τῷ δὲ χείρονος βελτίον, ὅτι ἂν δεόντως ἐκ 14.
τέτων εἶναι λέγοιτο. τὸ ᾧ ἐκ τοῦτων συγκαίμενον μέρος γίνεσθαι
ἐκατέρω αὐτῶν ἀκέραια λαμβανόμενα, διὰ τὴν μῆξιν τῶν ἐναντίων
ἐκατέρω αὐτῶν φέρον τὰ δευτέρω. διὸ ἢ ἐγκράτεια συγκαίμενη
ἐκ τε ὁρθῶς λογισμῷ καὶ φαύλης ἐπιθυμίας τῆς μὲν φαύλης ἐπιθυ-
μίας ἐστὶ βελτίων, χείρων δὲ τῷ ὁρθῶς λογισμῷ. καὶ πρὸς τούτοις δὲ
τὴν αὐτὴν ἔνστασιν φέρει ἥπερ καὶ πρὸς τὰ πρότερον. id. p. 236.

σημαίνει τὸ "τούτοις μὲν τούτοις" ἢ τὸ μὲν τῷ αὐτῷ ὑποκειμένῳ 150^b
ἢ τὸ ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ ἢ τὸ ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ εἶναι. προσέθηται 34.
δὲ ὅτι καὶ τὰ ἀποδοτέα δύνανται ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ εἶναι, μὴ
πρὸς τὸ αὐτὸ δὲ ἐκάτερον λέγειν, ἢ εἰ καὶ πρὸς τὸ αὐτὸ μὲν ἀμφω
λέγειν, ὃ μέντοι πρὸς τὸ τῷ προκειμένῳ ὀρισθῇ τέλος, ὅδ' ὅπως
ὕγιως ὠρίσται. ὅτε ᾧ πρὸς ἕτερον δεῖ λέγεσθαι ὅτε πρὸς ταῦτα τὸ
τυχόν, ἀλλὰ πρὸς τὸ τέλος τῷ ὀρισθῇ. id. p. 237.

ἔτι ὁ δὲ ὅλον ὀρίζομενος εἶναι τὴν τῶνδε, τυτέρι μερῶν, σύν- 151^a
θεσιν ἀμαρτάνει. ὃ ᾧ ἢ τυχῶσα σύνθεσις τὸ ὅλον ἐστίν. id. 20.
p. 238.

εἴη ἂν ὅτι ἢ τοιαύτη δεῖξαι δι' ὁμολογίας ἀπὸ τῶν ἐμῶν. 151^a
εἰ δὲ μὴ σύνθεσις ὅλως, ὅδ' ὅποιον σύνθεσις εἴη ἂν. id. ib. 29.

ὅσον εἰ ἀποδοῖ τις ὀρισμὸν τῆς ψυχῆς ὅτι ἀριθμὸς ἐστὶν 40
αὐτῆς ἐκείνην κινήσιν, δεῖ σε μεταλαμβάνειν αὐτὴν διὰ τὸ ἀσαφές
εἰς σαφὴ καὶ τοῦτον ἀφ' ὃ ἂν ἔχῃς ἐπιχείρημα, ἥγυν τύπον ἀνα-
σκευάσαι αὐτόν. ἔστι δὲ Ξενοκράτης. εἶπε ὅτι "εἰ ὁ ἀριθμὸς ὡς
Ξενοκράτης ἢ περιττός ἐστὶν ἢ ἄρτιος, ἢ ψυχὴ ἢ ἄρτιος ἐστὶν ἢ
περιττός". καὶ ὅπως ἀνασκευάσαι, καίτοι τὸ ὀρίζομενον τὴν
ψυχὴν ὅτι καὶ τὸς Πυθαγόρειους ὀρίζομενον. ὅτι ᾧ εἴδη ἐκείνων
τῶν ἀριθμῶν, καὶ ἔλεγον ὅτι ὡςπερ ὁ ἀριθμὸς φέρεται εἶπεσθαι ὅτι
ἡμεῖς περιορίζομεν τὴν διάνοιαν καὶ ἐκ ἐξ πλανητικῶν ταύτην περὶ τὸ

- ποσόν, ὅτω καὶ ἡ ψυχὴ τὴ σῶμα περιορίζεται καὶ αὐτὴ ἐξῆν ἡ διδῶσα
τῷ ζῳῇ τὰς ἀφορμὰς τῆς κινήσεως, καθ' ὃν τρόπον κατεῖδεν. τὴν
χάριν γὰρ εἶπε κινῶν αὐτὴν αὐτὴν· αἱ γὰρ κινήσεις καθ' ἃς κατεῖδεν
τὴ ζῳὴν καὶ ψυχικαὶ εἰσιν καὶ φυσικαί, καὶ φυσικαὶ μὲν αἱ εἰς τὸ αἶμα καὶ τὸ
κάτω κινήσεις, ὡς ἡ τῷ πυρὸς καὶ τῷ λίθου, ψυχικαὶ δὲ αἱ ἀπὸ τοῦ
εἰς τόπον προαιρετικῶς. id. ib.
- 151^a Εἰπὼν ἐν τῷ πρώτῳ τῶν Τοπικῶν ὁμοίαν εἶναι τὰ προβλή-
ματα καὶ τὰ ἔχοντα ζήτησιν περὶ τῶν αὐτῶν τάδε τῶνδε ἡ β', καὶ
α' τί δείξας ἐκεῖ, εἰκότως τοῖς ὁμοίαις προβλήμασι περὶ ὧν εἶπεν
ἐν τῷ ἑσπέρῳ συντάσσει τὰ περὶ τῶν αὐτῶν καὶ τὸς ἀρμόζοντος τόπου
πρὸς τὸ τοιαῦτα ἀνασκευάζων· τε καὶ κατασκευάζων, ἐν τούτῳ
ἐβδόμῳ ἔστι τῆς πραγματικῆς παραδίδωσι τὸς περὶ τῶν αὐτῶν
ἐπομένως τοῖς περὶ τῶν ὁρισμῶν· χρησιμεύοντι δὲ ὅτι οἱ περὶ
τῶν αὐτῶν τόποι εἰς τὰ ὁμοία προβλήματα. id. p. 239.
- 152^a ἀποδείκνυσιν ἐν αὐτῇ τῷ ἀριθμῷ καὶ αἰρετώτατον, καθάπερ
ἡ ἀποδείκνυσιν. ἐπειδὴ τὸ αἰρετώτατον κατηγορεῖται καὶ τὸ εὐδαίμωνος
βίος, ὁμοίως καὶ α' τῷ σπουδαίῳ βίῳ, ὡς ὁ ἀποδείκνυσιν ἐπιχειρεῖ
δεικνύειν, λοιπὸν ἀρα ταῦτα ὁ εὐδαίμωνος βίος καὶ ὁ σπουδαῖος.
τούτο δὲ ἐκ ὁρίων εἴλετο διὰ τὸ ἕτερα εἶναι τὰ ὑποκείμενα πρό-
γμματα· ὁ μὲν γὰρ εὐδαίμωνος βίος ἐν ὅλῳ τῷ ἐξῆν, ὁ δὲ σπουδαῖος
βίος μέρος ἐστὶν αὐτοῦ, περιέχεται γὰρ ὑπὸ τῷ ἐτέρῳ. cod. 1917
in marg.
- 152^a δέξαι δ' ἐν τῷ τόπῳ ὅτις ὁ αὐτὸς εἶναι τῷ πρὸς αὐτὸν, ὁ μὲν
ἔως ἔχει· ἐπὶ ἐκείνῳ μὲν γὰρ ἐξῆν αἱ μὴ ὑπὸ τὴν αὐτὴν κατηγο-
ρίαν εἶναι, νῦν δὲ τὸ προσέχον γένος ἐν λόγον ποιῶν. id. p. 241.
- 152^b τῷ "ἀλλὰ καὶ εἰ δυνατόν ἐξ ὑποθέσεως ὑπερβαίνει τὸ ἀποπον"
18. λέγει· τὸ ἀδύνατον· καμῶν γὰρ τὸ τὸ κατὸν τε καὶ πλήρες ἀέρος
ταῦτ' εἶναι ὑπαθεῖναι τῷ ἀνθρώπῳ τὴν ἀέρα ἐπεὶ τὸ ἀδύνατον
τὸ εἶναι ταῦτ' ἐκείνῳ τε καὶ πλήρες ἀέρος. id. ib.
- 152^b δοκεῖ καὶ ὅτις ὁ τόπος ὁ αὐτὸς εἶναι τοῖς πρὸς ὅλῳ δύο τόποις
25. τοῖς ἀπὸ τῷ συμβεβηκότος ἀποδοθέντοις, ὁ μὲν πάντως ἐστὶν
ἔτος ἐκείνους ὁ αὐτός, ἀλλ' ἔτος καθολικώτερος. id. ib.
- 153^a "διὰ τούτων" λέγει τῶν τε ἐν τῷ πρὸς τῷ βιβλίῳ εἰρημέ-
6. των τόπων πρὸς ἀνασκευὴν ὅρου, καὶ διὰ τῶν ἐν τούτῳ ἀνασκευα-
κῶν τῷ αὐτῷ. ἐξῆς δὲ παραδίδωσι τινος τόπου δι' ὧν κατα-
σκευάζειν οἶοι τε ὁσόμεθα ὅρον. id. p. 242.
- 153^a δευτέρῳ (ὑπαμνησκει ἡμᾶς) ὅτι ἡ ἀκριβὴς περὶ ὅρων
11. πραγματεία ὁ τῆς διαλεκτικῆς, ἀλλὰ τῆς πρώτης φιλοσοφίας
ἐστὶν. "ὥς τε τοῦτον μόνον λεγέμεν ὅτι δυνατόν γενέσθαι ὅρον καὶ τὸ
τί ἦν εἶναι συλλογισμὸν," ταῦτάς διὰ συλλογισμῷ δεχθῆναι ὅτι
ὁρισμός. καίτοι μὴ εἶναι ἀποδείξαι ὅρον ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν Ἑσπέρ-
ων Ἀναλυτικῶν Ἰδεῖν. ἀλλὰ λέγομεν ὅτι τῇ μὲν ἀληθείᾳ τῆς
ἀκριβείας καὶ ἐστὶν ὑποδείξαι, καθὼς καὶ ἐκεῖ ἔδειξε, διαλεκτικῶς
δὲ καὶ πιθανῶς συλλογίζεσθαι ἐν ὅρον οἶον τε, ὡς ἐνταῦθα λέγει.
id. ib.
- 153^a "διωρίζαι μὲν ἐν ἑτέροις ἀκριβέστερον," ἐν τε τῷ δευτέρῳ τῶν
24. Ἑσπέρων Ἀναλυτικῶν καὶ ἐν τῷ ἐβδόμῳ τῶν Μετὰ τὰ Φυσικά.
id. ib.
- ἐκείνῳ προσέθετον ἡ αὐτὰ γένεσιν εἶναι, ὡς ἐν Κατηγορίαις 153^a
(p. 14 a 19) εἶπεν, ὅτι μὴδὲ χρησίμων ἦν πρὸς τὸ προκαίμενον τούτο
προσέθετον· ὁ γὰρ ἐστὶν ἡ ζήτησις νῦν αἱ γένεσις ἐστὶ τὸ προκαίμενον,
ἀλλ' ὑπὸ τὴν γένεσιν. id. p. 243.
- ὁ δὲ αὐτὸ τῷ προειρημένῳ νῦν λαμβάνει· ἐκεῖ μὲν γὰρ καὶ ἀνα- 153^b
λογίαν ὁμοιότητος ἐλαμβάνετο, ἐνθάδε δὲ ἡ ἀπλῶς καὶ κυρίως λογο- 36.
μένη. id. p. 244.
- λείπει δὲ τόπος ἐν ᾧ δύο ἦν τὰ ὑποκείμενα καὶ δύο τὰ περὶ 154^a
αὐτῶν λεγόμενα, εἰ τὸ μὲν μᾶλλον τῷ ἐτέρῳ ὑπάρχει, τὸ δὲ ἥττον 11.
τῷ ἐτέρῳ, ἡ ἑκάτερον ἑκατέρῳ ὁμοίως. καὶ τούτων ἐν μόνον ἐν
τρόπον ἐστὶ κοινὸν ἀπὸ τοῦ μᾶλλον καὶ ἥττον καὶ ἀπὸ τῶν ὁμοίως
κατασκευάζειν ὅρον. id. ib.
- ἐπὶ φησὶν, ἀνασκευάζοντι καθόλου τὸ δείξαι ὅτι μὴ 154^b
δεν ὑπάρχει ὁ ἀποδοδόμενος λόγος τῶν ὑπὸ τὸνομα, ἐκείνῳ αὐτῷ 5.
καὶ κατ' ἀντιτροπὴν δείξαι, ἥτις ἐστὶ τὸ καθ' ὧν ὁ λόγος κατη-
γορεῖται, κατ' ὑδενὸς τούτων τὸνομα κατηγορεῖται. ὁ γὰρ χρησί-
μων πρὸς ἀνασκευὴν τῷ ὁρίσθαι τούτο· ἵκανόν γὰρ τὸ δείξαι τὸ καθ'
ὧν τὸνομα, κατ' ὑδενὸς τούτων τὸ λόγος, δοκεῖ μέντοι αὐτὰ μὴ
ἀποφαντικῶς ἐπενηνοχέαι τὸ ἀντιτρέφειν τῷ πρώτῳ, ἀλλὰ τὸ
αὐτὸ· ταῦτ' γὰρ τὸ τε κατ' ὑδενὸς ὧν τὸνομα κατηγορεῖται καὶ ὁ λό-
γος κατηγορεῖται, καὶ τὸ καθ' ὧν ὁ λόγος μὴ κατηγορεῖται τὸνομα
κατηγορεῖται. ἐστὶ γὰρ τὸ ἀντιτρέφειν τῷ προειρημένῳ τὸ κατ' ὑδε-
νὸς ὧν ὁ ὅρος κατηγορεῖται, τὸ ὅτι καθ' ὧν μὴ κατηγορεῖται ὁ λόγος,
τὸνομα. ἴσον μέντοι καὶ τούτῳ ἐκείνῳ δύναιτο. ἡ ἀντιτρέφειν εἶπε
τῷ ὅτι κατ' ὑδενὸς ὧν τὸνομα κατηγορεῖται καὶ ὁ λόγος κατηγορεῖται,
τὸ ὅτι καθ' ὧν ὁ λόγος κατηγορεῖται τὸνομα κατηγορεῖται. ἀλλ'
ἐστὶν ἴσον τὸ εἰρημένα, τὸ ὑδὲν συντελεῖ πρὸς τὸ δείξαι ὅτι κατ'
ὑδενὸς ὧν τὸνομα κατηγορεῖται καὶ ὁ λόγος κατηγορεῖται, τῷ αὐτῇ
τὴν πρότασιν ἀντιτρέφειν. ἴσως δὲ καὶ τὸ ἐκ ἀναγκαῖον ἀντιτρέ-
φειν δείκνυσιν τὸ ἀνασκευάζειν καθόλου ὅτι τὸ καθόλου ἀποφατικὸν
ἀντιτρέφει καὶ ὁ δεικνύει δεικνύει. id. p. 246.
- ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ φησὶ τὸ ἴδιον ἐν συμπληκῇ, ταῦτάς μὲν τῷ 154^b
γένεσις λέγεσθαι· εἶπε γὰρ ἐν τῷ περὶ ἴδιον λόγῳ ὅτι δεῖ μὲν τὸ γένος 15.
τὴν ἀπόδοσιν τῷ ἴδιον ποιῆσθαι. ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ δὲ εἶπεν, ἐπειδὴ
ἀποδίδεται ποτε καὶ διὰ μόνον τῷ ὀνόματος. id. ib.
- πολλὰ εἰσι καὶ τὰ παραδοθέντα ἐν αὐτοῖς πρὸς ἀνασκευὴν. 155^a
id. p. 247. 4.
- "Ὡς περ ἐν τῷ πρώτῳ προτεχνολογεῖται τινὰ χρήσιμα καὶ τὴν 155^b
πραγματείαν, ὅπως καὶ ἐν τῷ ὀγδόῳ ἐπιτεχνολογεῖται τινὰ. πρό- 3.
κειν τούτων αὐτῷ περὶ τριῶν εἰπείν κεφαλαιῶν, πρῶτον μὲν περὶ
ἐρωτήσεως καὶ ἀποκρίσεως, τότε ὁρᾷ ἑκατέρω καὶ τότε ἡμαρτη-
μένη. παρὰ κεῖ δὲ τῷ μὲν περὶ τῆς ἐρωτήσεως τὰ τε πρὸς κρήνην
παραλαμβάνοντα, καὶ ὅλως δι' ὧν ἐν ὁ ἐρωτῶν ἐπιδόγεται τὴν ἀπο-
κρινόμενον τὴν καθόλου πρότασιν αὐτῷ τιθέναι, ἐπεὶ περ ἀνευ ταύ-
της ἀδύνατόν ἐστι συλλογίσασθαι. τῷ δὲ περὶ ἀποκρίσεως λόγῳ
παρὰ κεῖ δὲ περὶ τε διαφύσεως λόγος προτάσεων καὶ σημειωμένων
ἀμφιβάλλων καὶ ὅλως ὁ περὶ ἐνστάσεως. διὸ καὶ περὶ τούτων λέγει.
ἐπεὶ δὲ τῶν προβλημάτων ὅσα εὐχάρις ἐστὶ φυλάττειν, ταῦτα δυ-

χερές ἐστι τὸν θέμενον ἐλέγχει, ἐπεὶ δὲ τὸ μὴ ἀποκρινόμενον τὸ ἦν ἔθετο
θέσιν φυλάττει, τὸ δὲ ἐρωτῶντος τὴν θέσιν ἐλέγχειν, κοινὸς ἂν ᾖ
τῷ ἐρωτῶντι· καὶ ἀποκρινόμενον δὲ περὶ τούτων λόγος. διόπερ καὶ περὶ
τούτων ὕστερον μὴ τῆς ἐρωτήσεως· πρότερον δὲ τῆς ἀποκρίσεως
λέγει. τὸ δὲ πρῶτον κεφάλαιον τὸτο, τὸ δὲ δεύτερον, ποσα-
χῶς ἐπὶ λόγος ψεκτὲς καὶ ἐπαινετός, ὅτι τρυφῶς, καὶ καθ' αὐτὸν ἢ
ὡς πρὸς τὸ πρόβλημα ἢ παρὰ τῶν διαλεγομένων ἐν ἑτέρῳ· ἐν-
δέχεται ἢ καὶ ἐν λόγῳ αὐτὸν καθ' αὐτὸν ψεκτὸν εἶναι καὶ ἐπαινετόν,
καὶ τούτων ὁποτέρου ὄντα καθ' αὐτὸν πρὸς τὸ πρόβλημα τὰ ἐναν-
τία εἶναι. ποτὲ δὲ καὶ δυνάμενος καλῶς ἐρωτηθῆναι παρὰ τὴν
βατέραν τῶν διαλεγομένων μοχθηρίαν ψεκτὲς ἂν γένοιτο. τὸτο
δὲ τὸ δεύτερον κεφάλαιον. τρίτον δὲ πῶς ἂν γυμνασθῇμεν πρὶν
εἰς λόγους ἔλθεῖν, καὶ τίς ἢ προκατασκευῇ. ἄλλως. ἐν τῷ πρώτῳ
τὴν διάρῃσιν ποιησάμενος... διὰ τὸτο δὲ καὶ ἀξιώσει τις ἐπι-
γράφειν τὸ βιβλίον τὸτο περὶ Ἑρωτήσεως καὶ Ἀποκρίσεως, ἀλλὰ
δὲ περὶ Τάξεως καὶ Ἀποκρίσεως, ἐπεὶ καὶ αὐτὲς περὶ τούτων εἰπεῖν
ἀρχόμενος προτίθεται. ἄλλως. ἑτέρε. διδάξας ἐν ἀρχαῖς τῆς
παρώσης πραγματείας ὅτι τέσσαρα γένη προβλημάτων εἰσιν...
id. p. 248.

ἐν μὲν τῷ πρώτῳ βιβλίῳ τῶν Τοπικῶν ἐδίδασκε πάντα τὰ συν-
τελόντα πρὸς τὴν διαλεκτικὴν πραγματείαν. ἔδει γὰρ παρατίθεσθαι
τίς ἐστιν ὁ διαλεκτικὸς συλλογισμὸς καὶ τί διαφέρει τῷ ἀποδει-
κτικῷ καὶ σοφιστικῷ καὶ πειρατικῷ συλλογισμῷ. cod. 1972.

155b ἀναγκαίως λέγει ταύτας ὅτι ἀναγκαίως εἰσὶν ὕλης, ἀλλ'
19. ὅτι ἐκ τούτων δύο ὅσων τὸ ἑλαττον ἀναγκαίως συνάγει τὸ συμ-
πέρασμα. ἀλλ' οἱ διαλεκτικοὶ καὶ πλείονας τῶν δύο λαμβάνουσιν·
αὐτὸ δὲ αἱ πλείονες εἰσι τέσσαρες ἤγουν καὶ τέσσαρας τρόπους
λαμβάνοντι. Alexander p. 250.

155b ἢ δι' ὅγκον λόγου, τυχόντων ἢ αὐτῶν τοῖς ἀκρατοῦσι σοφός,
22. παρενέπει· τῷ λόγῳ περιττὰς προτάσεις καὶ εὐμῆκην τούτων ποιεῖ...
ἢ πρὸς κρήνην τῷ συμπεράσματι, ὅταν λαμβάνῃ καὶ τὸς προ-
συλλογισμὸς τῶν ἐναντίων προτάσεων. id. ib.

155b "τὰς μὲν ὅν ἀναγκαίως ἐκ εὐθείας προτάτεον, ἀλλ' ἀποσάτεον
29. ὅτι ἀνωτέρω" τυχόντων ἐπὶ τὰ καθολικώτερα καὶ κοινότερα, ἐὰν
διὰ συλλογισμῷ τὴν λήψιν τῶν ἀναγκαίων ποιῶμεθα. "ἐὰν δὲ μὴ
τιθῇ, δι' ἐπαγωγῆς ληπτέον," τυχόντων, ἐὰν τὸ καθόλου καὶ τὸ ἀνω-
τέρω τῆς ἀναγκαίας προτάσεως βεβλῶμεθα λαβεῖν, μὴ συγχωρῇ
δὲ ὁ ἀποκρινόμενος, πειρατέον δι' ἐπαγωγῆς λαβεῖν ὃ τὴν κα-
θόλου καὶ ἀνωτέραν ἀλλὰ τὴν ἀναγκαίαν· ἐργωδέστερον γὰρ τὸ κοι-
νότερον τῶν ἑλαττόνων. id. p. 251.

156a εἰπὼν πῶς δεῖ τὰς ἀναγκαίας λαμβάνειν προτάσεις, ἂν μὴ
1. λαν ὥσι προφανεῖς, ὅτι διὰ συλλογισμῷ τὰ ἀνωτέρα λαμβάνον-
τας ἢ δι' ἐπαγωγῆς γὰρ, τὴν αἰτίαν δι' ἣν ἔγω χρῆ λαμβάνειν
ἀποδίδωσιν. ἀδηλότερον γὰρ, φησί, γίνεσθαι τὸ συμβησόμενον τε καὶ
ἀχρησόμενον ἐν τῇ ἀποσάσει, τυχόντων ἐν τῇ τῷ καθολικώτερου λή-
ψει καὶ ἐν τῇ ἐπαγωγῇ... εἰς τὸ αὐτό. τὸ ἀδηλότερον γὰρ εἶναι ἐν
τῇ ἀποσάσει κατασκευαστικόν ἐστι τὸ ἐπ' αὐτό, ὅτι δεῖ πρὸς τὸ κα-
θολικώτερον ἀνατρέχειν ἢ χρῆσθαι τῇ ἐπαγωγῇ. ὅσω γὰρ χρῆται

τις τοῖς καθολικώτεροις, καὶ ὅσον ἀφίστασθαι ἀπὸ τῶν προσεχῶν προτά-
σεων ἐπὶ τὰ πέρω, ὅσον εἰ ἀντὶ τῶν ἐναντίων λαβεῖν τὰ ἀσφαλισμένα,
ἢ ἐπαγωγῇ ὅτι τὸ ἡμεροσμένον καὶ ἀναρμόδιον ἢ μυστικῶς ἐπιτήμει· τοσού-
τον ἀδηλότερον γίνεσθαι τὸ συμβησόμενον συμπεράσμα. id. ib.
3. αἱ παρὰ ταύτας λαμβανόμεναι τέσσαρες εἰσιν, ὅτι αἱ παρὰ 156a
τὰς ἀναγκαίας προτάσεις τέσσαρες εἰσὶν, τυχόντων καὶ τέσσαρας
τρόπους· ἢ γὰρ ἐπαγωγῆς χάριν τὸ δοθῆναι τὸ καθόλου, ἢ εἰς ὅγκον
τὸ λόγον, ἢ πρὸς κρήνην τῷ συμπεράσματι, ἢ πρὸς τὸ σαφέστε-
ρον εἶναι ἐν λόγον. cod. 1874.
... δύναι τὸ "ἀόρα συλλογίζεσθαι" ἀρκεῖται ὅτι ἡ πάντα τὰ 156a
τῶν συλλογισμῶν συμπεράσματα· ἀόρα τις λέγει, ἀλλ' ἐπὶ πᾶσι
12. ταῖς ταῖς τῶν συλλογισμῶν προτάσεων· ἀόρα· τὸ τελευταῖον
ἐπαγωγῇ συμπεράσμα, ὃ καὶ μάλλον εἰσὶν λέγει ἐκ τῶν ὕστερον
ἐπαγομένων· λέγει γὰρ "μόνον τὸ ἐχάτω βθέτος συμπεράσμα-
τος." τῷ μὲν ὅν ἀδηλόν εἶναι τὸ δεκτικόν ὑπὸ τῶν ὅπως ἐρω-
τούμενος συγχωρεῖται ταῖς προτάσεσι, τῷ δὲ συγχωρηθεῖσας δεκ-
τικῷ διὰ τῆς ἀναλύσεως τὸ λόγον ἐπόμενον ὅτι τὰ συνηκτικὰ
τὸ προκειμένον ὑπὸ ἀναστροφῆς ἔχουσιν. Alexander p. 252.
... σημειώτεον ὅτι κοινῶς ταῖς ἀξιώμασιν ἀντὶ τῶν προτάσεων 156a
κέχρηται. id. p. 253.

διὰ τὸ εἰπεῖν "τὸ καθόλου" τὸ προκείμενον ἐσήμανε. id. ib. 156a
ζητοῦσιν ἐνστασιν φέρειν πρὸς αὐτά. γίνονται δ' ἂν τούτοις, αἱ 11.
ὡς ἐνδοιχάζοντες καὶ αὐτοὶ ἐρωτῶντες· καὶ ὡς ἐκ εἰδότες, ὁ πάλαιος δ' 24.
Σωκράτης παύει παρὰ Πλάτωνος ὡς γὰρ ἐκ εἰδότες τὸ συμβησόμε-
νον καὶ ὡς τούτῳ ληφόμενος ὁ ἀνὴρ ἐκ τῶν λόγων φαίνεται ἔχων,
ὅπως ἐρωτᾷ. id. p. 254.

... ὁ ποιῶν φησὶ καὶ τὸς ψευδογραφῶντας ἐν γεωμετρίας· πολλὰς 157a
γὰρ ἀγόντες γραμμὰς μὴδὲν χρήσιμος πρὸς τὸ ψευδογράφημα τὸ
2. δεκτικόν, καὶ τίνα περὶ αὐτῶν λέγοντες, ληληθότως καὶ τὰς εἰς
τὸ ψευδὸς φερούσας ἐγγράφουσιν. ἀδηλότερον γὰρ καὶ ἀσφατέστερον τὸ
ψευδὸς ἐν πλείοσι καὶ ἐν παραβύσει τεθεῖν. id. ib.

ὅτι τὸ παραδείγμα· τῆς ἐπαγωγῆς ἄλλο, καὶ ἐν τῇ Ἀνακτι- 157a
τικῇ (Προτ. 2 24) εἶρη. ... παραδείγματος καὶ παραβολῆς δια- 14.
φορὰ ἐστιν, ὅτι τὸ μὲν παραδείγμα δακεῖ γεγονὸς τι εἰς οὐκ εἶναι
παρατίθεσθαι μὴδὲ ποιεῖν γεγονὸς καὶ διὰ τούτου ἀδήλου, ἢ δὲ παραβολῇ
εἰκὼν ἐστιν ὁμοιότητα πρὸς τι γεγονὸς σημαίνουσα. εἰσὶν μέντοι
αὐτῶν νῦν ἐπὶ τῷ αὐτῷ κρησθῆναι τῷ παραδείγματι καὶ τῇ παρα-
βολῇ, δι' ὧν λέγει "παραδείγματα δὲ οἰκεία ἐξ ὧν ἔσμεν, οἷα
Ὁμηρος, μὴ οἷα Χαιρίλος." ἐπαγωγῆς γὰρ καὶ διὰ γνωρίμων αἱ παρ'
40. Ὁμήρου παραβολαί, ὅτι αἱ Χαιρίλου. id. ib.

ὁ μὲν γὰρ Ὁμηρος κύνες καὶ σὺς καὶ τέκτονες εἰς παραδείγματα 157a
λαμβάνει, ὁ δὲ Χαιρίλος ζῶα εἰς παραβολὴν λαμβάνει σκυλίας καὶ 15.
ὄρνυγας ὀνομαζόμενα, ὅτι αὐτὰ ἔσμεν ὅτι τὰς πράξεις αὐτῶν
καὶ τὰ ἔργα αὐτῶν. cod. 1917 in marg.

ἀλλὰ καὶ τὸ Χαιρίλου τὸ "ὥσπερ βάνις τῇ ἐνδολεχείῃ κοιλανθεῖ
πέτραν, ὅπως καὶ συνεχῆς ἀνάγνωσις ἀπεργάζεσθαι σαφίαν." ἀδήλου
γὰρ κέχρηται παραδείγματι· ἀδήλου γὰρ ὅπως ἡ πέτρα κοιλανθεῖ ὑπὸ
βανίδος, πότερον ἐκείνη βάνις ἀφαιρεῖται τι τῆς πέτρας ἢ ὅ. id.

157^a λέγει πρῶτον περὶ τῶν ἐπακτικῶν λόγων, πῶς χρῆσθαι
18. αὐτοῖς· καὶ πρῶτον μὲν δι' ἀρχαίων τινα πολλοὺς ἐπὶ τῶν ἐπακτικῶν
λόγων ἀπαντῶσαν μὴναι. Alexander p. 255.

157^b ὅτι καὶ μὴ ἐνέασιν τινα φέρη ὁ ἀποκρινόμενος, ἀρῇ μὲν
24. τοι καὶ καθόλου ὑπορώμενός τι τοῦτον, ἀξιώ αὐτὸς προλαβόντας
διορίσειν τὰς ἐρωτήσεις καὶ ἀφαιρῖν καθ' αἱ ἐνέσεις χώραν
ἔχουσι· τῶν γὰρ ταῖς προδιόρισαι ἀφαιρμένων, ἀναγκαζήσεται
ταῖς ἀξιωματικαῖς συγχωρεῖν τῶν μηκέτι συγορᾶν ἐπὶ τίνος ἔχ' ὅπως
ἔχει τῶν ὑποτιθεμένων. id. p. 256.

157^c τοῖς γὰρ αὐτοῖς ὡς ἀναγέσει καὶ ὁμοιογενέσι χρῆται καὶ δε-
36. κτικῶς δευτέρως καὶ ὁ διὰ τῆς εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῆς, ὡς εἰδείχθη
ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν Προτέρων Ἀναλυτικῶν (c. 14). id. ib.

158^a πολλοὺς γὰρ ἀρνεῖται ὁ προσδιαλεγόμενος καὶ μὴ ἐρωτῶντός
9. σε τὸ συμπέρασμα, ἀλλ' ἐπιφέροντος καὶ συνάγοντος αὐτὸ καὶ συμ-
βαῖνον ἐκ τῶν προκαταμένων προτάσεων. καὶ τὸτο ἦγεν τὸ ἀρνεῖσθαι
15. ποῶντες· ὁ δὲ δοκῶν ἐλέγχεσθαι τοῖς μὴ ἀκριβεῖσι διαλεκτικοῖς.
id. p. 257.

158^b "ὁ καθόλου" ἦτοι ἐπὶ τῶν προτάσεων λέγει, ὅτι μὴ πᾶσα
14. πρότασις διαλεκτικὴ, ἣ ἀντὶ τῆς ὁδοῦ δὲ καθόλου πᾶν τὸ ὅπως
ἐρωτώμενον διαλεκτικὴ πρότασις εἶναι, ἣ πᾶν τὸ καθόλου... τῶν
20. δὲ εἰρημένων ἐν τῷ πρώτῳ καὶ τῶν ἡμῶς ὑπομνηστικῶν· καὶ γὰρ ἐν
ἐκείνῳ εἶπεν μὴ εἶναι διαλεκτικὰς ἐρωτήσεις τὰς τίς ἐστι τὸ προκείμε-
νον ἐξελίξασθαι, ἀλλὰ πῶς εἶναι ὅπως λέγειν τοῖς νεωτέροις. id. ib.

158^c εἰ μὴ ἀποκρινόμενος πρὸς τὰ ἐρωτώμενα ἐνδιατρίβει ταῖς
28. ἐρωτήσεσιν, ἐμαρτάνει, ὅτι μὴ ἐπιτηδὲ αὐτῷ καὶ ἀφίστα ἀπ' αὐ-
τῶν ὡς ἐ διαλεγόμενος. ἔκαστος δὲ τῶν ἐξ ἐν εὐρεῖν παρὰ Πλά-
τωνος· ὁ δὲ δὲ ἡγεῖσθαι αὐτὸν ἀπαντῶμενα λέγειν τοῖς εἰρημένοις
περὶ τῆς κρίσεως, ὅτι οὐ πολλὰς ἐρωτᾶν προτάσεις καὶ ἐναλλάσ-
σασθαι αὐτὰς τίθενται· ὁ γὰρ ἦν ταῦτα ἐπὶ ἐνὸς λεγόμενα λόγου,
ἀλλ' ἐπὶ τῷ ἐν ᾧ προσυλλογισμῶν ἔδει. id. p. 258.

158^d ὑποθέσεις νῦν μὲν λέγει τὰ προβλήματα, αὐτὰ καὶ θέσεις ἐξ
31. ὅσων αὐτῷ λέγειν. ἐπιχειρῶν δὲ λέγει τὸ ἐρωτᾶν τε καὶ συλλογι-
ζεσθαι· τὸ γὰρ ἐπιχειρῶν διαλεκτικῶς ἐστὶ συλλογισμός· ὑπὲρ
δὲ λέγει τὸ ἀποκρίνασθαι. id. ib.

158^e εἰ τις ὀρίζει τὴν μενάνδα· τὸ ἐν ἀρθμοῖς ἀπειρον, καὶ ἀμφοτέρω
12. ἀσαφές· ὅτε γὰρ γινώσκοντες εἰ ἀπλῶς ἐστὶν ἡ ἐμάνυμον, ὅτε φανε-
ρόν ἐστιν εἶτε κυρίως· ἢ μεταφορικῶς αὐτῷ κέκληται· βύλεται γὰρ
λέγειν τὸ πέραν μὴ ἔχον· ἀδύνατον δὲ εἰ κυρίως ἀπειρον τὸ τοῦτον.
id. p. 259.

158^f τὸ γὰρ "ὁ βῆδον ἀπογράφει" εἶπεν ἀντὶ τῆς ὁδοῦ ἀπο-
30. δεικνύσθαι, συνιστᾶς· ὅτι ἐν πολλοῖς τῶν ὄντων προβλήμασιν ὁρισμὸς
δοῖ. παραδείγματι δὲ τοῦτο ὡς δευτερευόντος καὶ ἀσαφὲς κέκληται
τῷ ὅτι "ἡ περὶ τὴν πλευρὰν τέμνουσα τὸ ἐπίπεδον ὁμοίως διαιρεῖ
τὴν τε γραμμὴν καὶ τὸ χωρίον." ἔστι δὲ τὸ λεγόμενον, ὅτι ἐὰν ἐπί-
πεδον παραλληλόγραμμον εἴη, ἀχθεῖ δ' ἐν αὐτῷ μία τῶν πλευ-
45. ρῶν παραλλήλος, ἢ παραλλήλος ὁμοίως διαιρεῖ τὴν γραμμὴν καὶ τὸ
πᾶν χωρίον, τοτέστιν ἐν τῇ αὐτῇ ἀναλογίᾳ· τὸτο γὰρ παραπλη-
σίως μὲν λεγόμενον ὅτι ἐστὶ γινώσκον, ῥηθέντος μὲν τοῦ ὁρισμοῦ

τῷ ἀνάλογον γινώσκον γίνεσθαι τὸ εἰρημένον, ὅτι ἀνάλογον ὑπὸ τῆς
ἀχθείσης παραλλήλου τέμνεσθαι ἢ γραμμῇ καὶ τὸ χωρίον. ἔστι δὲ ὁρι-
σμός τῶν ἀναλόγων, ὅτι οἱ ἀρχαῖοι ἐχρῶντο, ὅπως· ἀνάλογον ἔχει
μεγέθη πρὸς ἀλλήλα καὶ ὁμοίως ἔχει πρὸς ἀλλήλα, ὡς ἡ αὐτὴ ἀν-
θυφαίρεσις. αὐτὸς δὲ τὴν ἀνθυφαίρεσιν ἀνταναίρεσιν εἴρηκε. τὰ
δ' ἀνάλογον ἔχοντα πρὸς ἀλλήλα καὶ ὁμοίως ἔχον πρὸς ἀλλήλα λέ-
γεσθαι. διὸ εἶπεν "ἔστι δὲ ὁρισμός ὅπως τῷ αὐτῷ λόγος πρῶτος
ὅπως," ἀντὶ τῷ ἔστι δὲ ὁρισμός τῷ ἀνάλογον, ὅτι ῥηθέντος τῷ ὅρι-
σθαι γίνεσθαι ὅτι ἢ παραλλήλος ἀγομένη πλευρὰ ἐν παραλληλο-
γραμμῷ χωρίῳ ὁμοίως τέμνει καὶ ἀνάλογον τὴν τε γραμμὴν καὶ
τὸ χωρίον. id. ib.

θέσιν μὲν τὸ πρόβλημα λέγει, ἀξίωμα δὲ καὶ πρότασιν ἐκ πα-
159^a ραλλήλων εἶπεν. λέγει δὲ περὶ τῶν εἰς τὴν τῷ προβλήματος δεῖξιν
λαμβανομένων προτάσεων. ἔστι δὲ ὁ ζητεῖ, ἂν ἢ χαλεπώτατον,
15. τοτέστι δυσκολώτατον, τὸ δεῖξαι τὴν λαμβανομένην εἰς τὸ προκεί-
μενον πρόβλημα πρότασιν, ὅτι ὅπως ἔχει τὸ πρόβλημα αὐτῷ,
τί χρὴ ποιεῖν, πότερον ἐπιχειρητέον καὶ εἰς τὴν πρότασιν καὶ πρό-
βλημα τὴν αὐτὴν παιητέον, ἢ αὐτὴν μὲν θέτον χωρὶς δεῖξεως ὅπως
ἔχουσαν, τὸ δ' ἐξ ἀρχῆς προκείμενον μόνον δεικτέον ἔχον τὴν ἀπο-
20. ρίαν... σημειωτέον δὲ ὅτι ἀξιώματα λέγει καὶ τὰς δεομένας
ἀποδείξεως προτάσεις, ἀλλ' ὁ μόνος τὰς ἀναποδείκτους, ὡς ἔθος
αὐτῷ λέγειν ἐν τοῖς "Τετέρισ" Ἀναλυτικαῖς. δοκεῖ δὲ τι ἀκατάλ-
ληλον ἢ λείψαι ἔχειν ἢ "ὅταν δὲ ἢ πρὸς τὸ ἀξίωμα τὴν πρότασιν
μεῖζον εἶναι διαλογηταί," ὅτι προδίδει τὸ ἢ τὸ εἶναι πάλιν ἐπ' ἐνεγ-
25. καὶ· διὰ καὶ παρὰ τισι τῶν ἀντιγράφων ἐκβέβληται. ἔστι δὲ ὁ νῦν
τῶν εἰρημένων· ὅταν δὲ ἢ πρὸς τὸ ἀξίωμα, μεῖζον ἔργον διαλε-
γηται ἢ πρὸς τὴν θέσιν. id. p. 260 et 261.

"ἔστι δὲ τῷ μὲν ἐρωτῶντος τὸ ὅπως ἐπάγειν τὸν λόγον," τοτέστι
159^b τὰς ἐρωτήσεις ὅπως ποιεῖσθαι ὡς δὲ αὐτῶν ποιεῖν τὸν ἀποκρινόμε-
18. νον τὰ ἀδοξότατα λέγειν τῶν διὰ τὴν θέσιν ἀναγκαίων, τοτέστι
τῶν τῇ θέσει καὶ τῷ προβλήματι, ὅτι προείσατο ὁ ἀποκρινόμενος,
ἀναγκαιῶς ἐπομένων ἢ τῶν δυναμένων δευτέρῳ διὰ συλλο-
γισμῷ ὡς ἐπομένων αὐτῷ. ἢ τὸ ἀναγκαῖον τῆς διὰ συλλογισμῷ
δείξεως δηλωτικὸν ἐστίν. id. p. 261.

ἐπεὶ μὴ διώριζαι, φησὶν, ὑπὸ τινων τῶν πρὸ ἡμῶν ὅτι χρὴ
159^c σοφάζεσθαι τὸν ἀποκρινόμενον ἐν ταῖς πειρασματικαῖς καὶ διαλεκτικαῖς
25. συνουσίαις. id. ib.

τὸ ἰκανῶς γὰρ ἂν δόξειε διελέχθαι δηλωτικὸν ἐστὶ τῷ ὅτι
159^d δόξει παραβαίνειν τὴν διαλεκτικὴν συνουσίαν ὁ ἀποκρινόμενος ὅπως·
19. δεῖ γὰρ τὸς γυμνασίας χάριν τὰς συνουσίας ποιημένους συναργεῖν
ἀμφοτέρους πρὸς τὸ διαλεκτικὸν γίνεσθαι τὸν συλλογισμὸν. ἐπὶ τῶν
τοῦτον δὲ προβλημάτων οἱ τοῖς ἐνδόξοις μόνους συγχωρῶν δια-
λεκτικῶς ἐμποδίζει τὸ προκείμενον· ὁ γὰρ βῆδον διαλεκτικῶς ἐνδ-
20. ξως προτάσεις εἰρεῖν. id. p. 263.

οἱ γὰρ παριστάμενοι τῇ Ἡρακλείτῃ δόξῃ τῇ λεγούσῃ τὸ ἀγαθὸν
159^e καὶ τὸ κακὸν εἶναι ταῦτόν, ὅτι συγχωρεῖται τῷ λέγοντι μὴ δύνασθαι τὰ
30. ἐναντία συνυπάρχειν, ὅτι ὡς αὐτοῖς δοκῶν, ἀλλ' ὡς Ἡρακλείτῃ
ὅπως ἐκ ἐδούκει, προτιθέντες δηλώνουσι τὸτο. id. ib.

- 159^b ὡς ποιεῖ ἐν τῷ Πλάτωνος Φιλήβῳ Πρωταρχος, διαδεξάμε-
 34. νος παρὰ Φιλήβου τὸ πρόβλημα. id. p. 264.
- 159^b εἰπὼν τὰς τῶν προβλημάτων διαφορὰς, καὶ δείξας πῶς πρὸς
 36. ἑκάστην αὐτῶν χρὴ τὰς ἀποκρίσεις ποιεῖν καὶ τίνος συζητῶντος, εἴτε
 περὶ αὐτῶν τῶν ἐρωτημένων λέγει, καὶ τότε τὴν διαίρεσιν
 ποιεῖ. id. ib.
- 160^a ἔστι πρὸς μὲν τὸν λόγον ταῦτα ὅσα συντελεῖ εἰς τὴν τῷ προ-
 1. βλήματος συλλογισμὸν, καὶ πρὸς τὸν λόγον δὲ ὅσα μὲν εἰς τὸ
 προκαείμενον συντελεῖ ἀλλ' ἔστι μάλιστα ἐρωτώμενα. id. ib.
- 160^a εἶπε γὰρ ἔργον εἶναι τὸ καλῶς ἀποκρινόμενον, ὅτε ὁ ἐρωτῶν
 12. δυνήσεται συλλογίζεσθαι διαλεκτικῶς, συγχωρημένων αὐτῷ τῶν
 ἐνδοξοτέρων τῷ συμπεράσματος. ἔστι δὲ διαλεκτικὴ συνουσία,
 ὅταν μὴδότερος τῶν ἐν τῷ λόγῳ τι παρανομῇ, ἀλλὰ τὸ αὐτῷ
 προσήκον ποιῇ. id. ib.
- 160^a πῶς ἐπὶ τῶν ἀσαφῶς καὶ πλεοναχῶς λεγομένων ἐρωτημένων
 17. καὶ πῶς ἐπὶ τῶν ἀσαφῶς καὶ ἀπλῶς ἀποκριτέον, εἴτε διδάσκει...
 τὸ ὁμοίως δὲ εἰπὼν ὅτι ὡς προείρηται παρίσχησι (περὶ γὰρ ἄλλων
 προείρητο), ἀλλὰ τὸ "ὁμοίως" λέγοι ἀντὶ τῷ ὅτι τὸν προειρη-
 μένον τρόπον. id. p. 265.
- 160^a ἐὰν δέ, φησί, μὴ προειδῇ ὅτι ἀμφίβολον, τότε τὸ πολλὰ
 29. χῶς λεγόμενον (εἶδος γὰρ τι τῶν πολλαχῶς λεγομένων τὸ ἀμφί-
 βολον, ὡς εἴρηται ἐν τοῖς Σοφιστικαῖς Ἐλέγχουσιν) εἴ ἢ μὴ προειδῇ
 τὸ διπλὸν τῷ λεγομένῳ. id. ib.
- 160^a συλλογιστικὴν μὲν πρότασιν λέγει τὴν συντελεῖσαν εἰς τὴν προ-
 35. κείμενον συλλογισμὸν, ἣν εἶπε πρὸ ὀλίγου πρὸς τὸν λόγον. id. ib.
- 160^a εἰπὼν τὸ "ἢ δι' ἐπαγωγῆς", προσέθηκε τὸ "ἢ δι' ὁμοιότητος".
 38. τῷ γὰρ πολλὰ ὁμοία λαμβάνεσθαι δεικνυσιν ἢ ἐπαγωγὴν τὸ καθόλου
 διὰ τῶν καθ' ἑκάστην. ἢ εἰπὼν τὴν ἐπαγωγὴν, ὡς καινότερον τὴν
 ὁμοιότητα ἐπὶ φησιν. δι' ὁμοιότητος γὰρ καὶ αἱ παραδειγματικαὶ προ-
 τάσεις δεικνύουσιν, καὶ μόνον αἱ ἐπαγωγικαὶ ἀλλὰ καὶ αἱ διὰ παραβολῆς
 καὶ δι' ἀναλογίας... πρὸς δὲ τὸ καθόλου περατοῦν τὸ τοῖς καθ'
 ἑκάστην ἐπιφερόμενον ἐκείνου. καὶ γὰρ ὡς περὶ ἐπὶ τῷ συλλογισμῷ ἐξ
 ἀνάγκης ἔπειτα τοῖς τεθεῖσι τὸ ἐπ' αὐτοῖς συμπέρασμα, ὅτι καὶ
 τοῖς ἐπαγωγικῶς λαμβανομένοις ἀναγκαστικῶς ἔπειτα τὸ καθόλου. id.
 p. 266.
- 160^b ἔστι τὸ ἀντεπιχειρεῖν τὸ πρὸς τὰ λεγόμενα μὴ μὴ φέρειν ἔντα-
 5. σιν, ἐπιχειρεῖν δὲ δι' ἄλλων τινῶν καὶ αὐτὸ πάλιν συλλογίζεσθαι ὅτι
 μὴ ἀληθὲς τὸ δεικνύμενον... καὶ γὰρ εἴ τις λόγος ἐναντίος ταῖς κοι-
 ναῖς ἐννοαῖς δύσλυτος ὢν παρέχῃ, τις ἀντεπιχειρῶν πρὸς τὰ δει-
 κνύμενα ἤδη διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν καὶ χρὴ τιθέναι τὰ ἐναργεῖ τὰ
 δεικνύμενα. id. ib.
- 161^a εἰπὼν πῶς ἔστι λύειν τὸν ψευδῆ λόγον, εἴτε λέγει πῶς καὶ
 1. πόσους τρόπους ἐκείνου ἔστι τὴν ἀρχὴν κωλύσαι συμπεραίνεσθαι
 τινὰ λόγον. καὶ γὰρ ταῦτα λύσαι τε καὶ κωλύσαι. λύει μὲν γὰρ ὁ ἢ
 συμπεπερασμένος, κωλύει δὲ ὁ πρὸς τὸ συμπεραίνεσθαι. διὰ δὲ
 μὲν λύσις μοναχῶς, ἢ δὲ κωλύσις τετραχῶς. id. p. 268.
- 161^a ὅτι ὅτι ἢ αὐτὴ ἐπιτίμησις γίνεσθαι ἐν λόγῳ καθ' αὐτὸν τε ἐξε-
 15. ταζόμενον, καὶ ὅταν ὡς ἐν ἐρωτήσῃ γινώσκοντος εὐθύνῃ. καθ' αὐτὸν
- μὲν γὰρ ἐξεταζόμενος ὁ λόγος ἐπιτιμᾶται, ἀντὶ ἀσυλλόγιστος ἢ, ὅταν
 διὰ ψευδῶν δεικνύῃ ὅτι δι' ἀγνωστοτέρων, ὡς μικρὸν προελθὼν
 ἐρεῖ. λέγει γὰρ πέντε ἐπιτιμήσεις εἶναι τῶν καθ' αὐτὸ ἐξεταζομέ-
 νων λόγων. id. p. 269.
- ὁποῖός ἐστι ὁ ἐν τῷ Πλάτωνος Γοργία Καλλικλῆος μὲν 161^a
 καὶ τῶν ἀληθῶν καὶ τῶν ἐνδοξῶν συγχωρητῶν. id. ib. 15.
- λέγει γίνεσθαι καὶ ἐν τῷ διαλέγεσθαι καθ' αὐτὸ ἀμαρτίας ἐν 161^b
 λόγοις καὶ παρὰ τὴν ἀγνοίαν, καὶ ὅτι καὶ διωρίζεται πότε τὰ ἀντικεί- 11.
 μένα καὶ πότε τὰ ἐν ἀρχῇ λαμβάνονται. διὰ γὰρ τὸ ἀγνοεῖν τὸ
 πολλάκις ἐν τοῖς λόγοις ἀμαρτάνουσι. καὶ ταῦτα συμβαίνει καὶ ἐφ'
 αὐτῶν λέγοντας καὶ ἀποκρινόμενους. ὁ γὰρ λέγων πάντα εἶναι καθ'
 εἰμαρμένην καὶ εἶναι τινὰ ἐφ' ἡμῶν, τὰ ἀντικείμενα λέγων αὐτῷ
 λανθάνει. ἀλλὰ καὶ ὁ ἀπειρον λέγων ὑπὸ ἀπείρου περιέχεσθαι, τὰ
 ἀντικείμενα αὐτῷ λέγων ἀγνοεῖ. id. p. 270.
- ταῦτάς τινες ἢ ψευδῶν ἢ ἀδόξων ἐν τῇ πρώτῃ ἐπιτιμήσει. καὶ αἴτιον 161^b
 ἀντὶ τὴν πρώτῃ ἐπιτίμησιν, ἥτις ἐγένετο ἐπὶ τῷ πάντα ἡμαρ- 25.
 τήμενος ἔχοντι λόγῳ, δευτέρα ἢ ἐπὶ συλλογιζομένῳ μὲν, ἔπειτα
 τὸ προκαείμενον ὅτι δι' ἀληθῶν τε καὶ ἐνδοξῶν. id. p. 271.
- "ἀφαιρεθέντων τινῶν." ἀφαιρεθέντων τινῶν προτάσεων ἀπὸ 161^b
 τῶν τοιαύτων συλλογισμῶν, ὡς περὶ πολλάκις συμβαίνει γίνεσθαι ἐπὶ 29.
 τοῖς συλλογισμοῖς τοῖς λεγομένοις διὰ τριῶν, οἷός ἐστιν ὁ λέγων
 ὅτι ἢ ψυχὴ αὐτοκίνητος, τὸ αὐτοκίνητον ἀεὶ αἰσθητόν, τὸ δὲ ἀθά-
 νατον, ἢ ψυχὴ ἀεὶ ἀθάνατος... τότε δὲ τὸ ἐν ἀρχῇ λαμβάνειν,
 ὅταν τυχόν ὡς ὅταν ἐρωτώμενος διὰ τί ὁ ἀνθρώπος ἀνθρώπος ἐστίν,
 ἐρεῖ διότι ἀνθρώπος. ἀκολουθῶν δὲ τέτοις τὸ ἐν ἀρχῇ αἰσθῆναι καὶ οἱ
 καὶ τῶν Στωϊκῶν ἀδιαφόρως συλλογιζόμενος ἐπὶ αὐτοῖς εἰ ἡμέρα
 ἐστίν ἡμέρα ἐστίν, ἀλλὰ μὴ ἡμέρα ἐστίν, ἡμέρα ἐστίν. τὸ ἐν ἀρχῇ
 δὲ αἰτεῖσθαι ἐπὶ τὸ τὸ ζητούμενον λαμβάνειν ὡς ὁμοιωμένον καὶ
 ποιεῖν αἴτημα καὶ ὁμολογούμενον πρότασιν. cod. 1917 in marg.
- ἀδοξότερα μὲν ὢν λαμβανόμενα ἐν τῷ λόγῳ, εἰ βωμοὶ εἰσι 161^b
 θεοί, πλείονος δὲ πράγματος δέοντα, εἴ τις δεικνύει τὴν ψυχὴν 31.
 ἀθάνατον διὰ τὴν κίνησιν αὐτῇ αὐτοκίνητον εἶναι. τὸ γὰρ τὴν
 ψυχὴν κίνησιν διῆξαι χαλεπὸν, τό τε κίνησιν ὅταν κινεῖται χαλε-
 πώτερον. Ἐρμῆος μὲντοι τὴν ἀπὸ τῆς θέσεως καὶ τῆς ἀφαιρέσεως
 35 ἐπιτίμησιν μίαν φησὶν εἶναι, τὴν δ' ἀπὸ τῶν δι' ἀδοξοτέρων ἢ δι'
 ἀληθῶν πλείονος δεομένην λόγῳ εἰς δύο ἐπιτιμήσεις διαίρει. τὸ
 δὲ πᾶν ποιεῖ καὶ τὴν δευτέραν ἐπιτίμησιν τὴν αὐτὴν τῇ τετάρτῃ,
 ἢ δις παραλαμβάνομενον τὸ ἐξ ἀδοξοτέρων. καὶ γὰρ ἢ δευτέρα τὴν
 εἶχεν, εἰ καὶ μὴ τὸ προκαείμενον συλλογίζεσθαι ἀλλ' ἄλλο τι. Alex.
 p. 271.
- γράφει καὶ "δικαίον" καὶ "ὁ δικαίον." καὶ τὰ προσθέντα δοκεῖ 162^a
 μάλλον ἀκόλουθα εἶναι τῷ ὁ δικαίον. ἐπεὶ γὰρ δέδοται ἐν τοῖς 2.
 Ἀναλυτικαῖς ὡς ὅτι ἔστιν ὁ μόνος δι' ἀληθῶν ἀλλὰ καὶ διὰ ψευδῶν
 συλλογίζεσθαι, ὅταν τὰ ψευδῆ δι' ὧν τὰ ἀληθῆ δεικνύει ἐνδοξα
 καὶ εὐπαρακολούθητα ἢ μάλλον τῶν ἀληθῶν, ὁ δικαίον ἐπιτιμᾶν καὶ
 τοῖς διαλεκτικῶς δεικνύει τὸ προκαείμενον. ἐὰν δὲ ὁ δικαίον ἐπι-
 τιμᾶν, λέγοι ἀντὶ ὅτι ἔστιν ἐπιτιμᾶν τέτοις οἷς ἐστὶν δι' ἀληθῶν τὸ
 προκαείμενον δεικνύειν αἰρεῖν μάλλον διὰ ψευδῶν. id. p. 272.

162^a "φιλοσόφημα μὲν." φιλοσόφημα λέγει τὸ συμπέρασμα τὸ
15 συναγόμενον ἀπὸ προτάσεων ἁμέσων καὶ προσεχῶν τῷ συμπε-
ράσματι. μηδεὶς δὲ τῷ σοφίσματος χωρίζει διὰ τῶν ὄρων
τὰ δοκῶντα αὐτῷ κοινωνεῖν, διαφέροντα μὲντοι ὡς αὐτὸς καθ'
ἑαυτον ὀρίζει, τέσσαρα ταῦτα ἀπαριθμῶμενος. cod. 1917 5
in marg.

162^a ὁ δὲ ταῦτα εἰς τὴν τῷ προκειμένῳ δεῖξιν λαμβάνων ἔχει ἐν
31 αὐτοῖς ἡγημένον καὶ κείμενον τὰ γε εἶναι τινα δόξαν αὐτοαληθῆ.
τὸ γὰρ ἡγήσθαι δὲ καὶ αὐτὸ δόξαν ἀληθῆ εἶναι τὸτο σημαίνει τὸ εἶναι
πᾶσι καὶ αὐτοδόξαν. ἀλλὰ καὶ τὸτο εἰληφε τὸ μάλιστα εἶναι ἑαυτον
ὁ λέγει αὐτό, ἐξ ὧν τὸ προκειμένον σημαίνει, τὸ εἶναι τινα δόξαν
ἀκριβεστέρα, τοτέτι μᾶλλον τῶν ἄλλων. ἢ γὰρ ἀκριβεστέρα δόξα
μᾶλλον τῶν ἄλλων δόξα. ἐν ᾧ γὰρ αὐτό, ἐν τούτῳ μάλιστα καὶ
ἀκριβεστερον. ἐν δὲ δόξῃ τὸ αὐτό. ἐν δόξῃ ἄρα τὸ μάλιστα καὶ ἀκρι-
βεστερον. ἄλλως. ὅτι ἔστι τις δόξα μᾶλλον ἑτέρας. τὸτο γὰρ 15
ἔστι δι' ὁλίγων δεῖξαι ὅτως. id. p. 273.

162^a ἄλλοι λόγον λέγει τὸ φανερόν τε καὶ ἀληθῆ. λέγει δὲ τοῦτον
35 γίνεσθαι τρεχῆς. id. ib.

162^b τρίτον τρόπον τῷ δήλῳ λέγει, εἰ ἑλλείπει μὴ καὶ μὴ εἶναι πάντα
2 αἰλημμένα τὰ ἐφ' οἷς τὸ συμπέρασμα ἢ διὰ τὸ λείπον σφόδρα ἐν-
δοξόν τε καὶ γνωρίμον. τοῦτος καὶ ὁ δοκῶν μονολήμματος. ἀνα-
πνῆς, ζῆς ἄρα. γνωρίμον γὰρ τὸ παραλειπόμενον τὸ πᾶν ἀνα-
πνῆς ζῆ. τοιαῦτά ἐστι καὶ τὰ ἐνθυμήματα. ὅτι κολάσεως ἀξιοί,
ἱεροσολοί γὰρ. παρὲν γὰρ τὸς ἱεροσολῶς ἀξίως εἶναι κολάσεως.
id. p. 274.

162^b τὸτο ἂν λέγοι, ἦτοι ὅτι πάντες οἱ εἰς ἀδύνατον ἀπάγοντες
7 συλλογίζοντο μὲν, ὃ μὲν τὸ προκειμένον, ἀλλ' ἔστιν ὁ συλλογισμὸς
ψευδής. ὅτω γὰρ δείκνυσιν τὸ προκειμένον διὰ τῆς εἰς ἀδύνατον
ἀπαγωγῆς, ὃ τῷ τὰ αὐτὰ δεκνῆναι διὰ συλλογισμῷ. ἢ ὅτι
τὸτο λέγει, ὡς Ἑρμῆς δοκεῖ, ἢ μᾶλλον ὡς ἅπασιν λέγει συμ- 30
βαίνειν μάλιστα τοῖς εἰς ἀδύνατον ἀπάγουσι τὸ μηδὲν πρὸς τὸ προ-
κειμένον συλλογίζεσθαι πολλὰκις, ὅταν ἀλλοτρίως τῆς ὑποθέσεως
προτάσεις λάβῃ, καὶ συμπεραυνόμενός τι ἀδύνατον ἀξιῶσιν, ἐπεὶ
τὸτο ἀδύνατον, τὸ ἀντικείμενον τῆς ὑποθέσεως λαμβάνειν. τὸ γὰρ
μὴ παρὰ τὴν ὑπόθεσιν γαγομέναι τὸ ἀδύνατον (καὶ γὰρ χωρὶς ταύτης 35
ἐκ τῶν καταλειπομένων τὸ αὐτὸ ἀδύνατον συνήγει) ὅθεν πρὸς τὸ
προκειμένον. τὸτο δ' ἦν τὸ ἀντικείμενον τῆς ὑποθέσεως κατα-
σκευάσαι. εἶπε δὲ καὶ ἐν τοῖς Ἀναλυτικαῖς (Πρ. 2 17) ὅτι τὸ μὴ
παρὰ τὸτο ἐν τοῖς ἀδύνατον λέγουσι λόγους. id. ib.

162^b ἔστι γὰρ τις λόγος διὰ ψευδῶν ψευδὸς τι δεκνῆς, ὅν πολλῶν 40
19 ἀληθῶν λόγων μᾶλλον ἀποδεχόμεθα ὡς μᾶλλον δεκνῆναι καὶ
συνεχῶντα τὸ προκειμένον. ἔστι δὲ ὅτος ὁ διὰ τῆς εἰς ἀδύνατον
ἀπαγωγῆς γινόμενος. ἐν γὰρ τῷ τοῦτῳ λόγῳ ὑποθεσὶν τινα λαμ-
βάνοντες καὶ ἐπὶ ταύτῃ πρῆτασιν τινα ὅτι μάλιστα δοκῶσαν (περὶ
γὰρ ταύτης εἶπε τὸ "ἐξ ὅτι μάλιστα δοκῶντων ἀναπνῆναι τὸ ἀληθές," 45
ἢ δὲ ἀσάφεια ἐν τῇ λέξει ὅτι μᾶς ὅσης τῆς τοιαύτης προτάσεως
περὶ πλεονῶν. εἶπεν) ἐκ ταύτης τῆς ὑποθέσεως συνήγομέναι τι
ψευδὸς, δι' ὃ ἀναπνῆναι τι τῶν ἀληθῶν. id. ib.

τὸ "φαίνοντι" προσέθηκεν, ὅτι πρὸς ἀλήθειαν ἢ ἐν ἀρχῇ αἴτη- 162^b
σις τασαυταχῶς λέγει, ὡς ἐν τοῖς Ἀναλυτικοῖς ἐδείχθη, φαν- 34
τασίαν μὲντοι τῷ τὰ ἐν ἀρχῇ λαμβάνειν τινα ἀποτελεῖσθαι καὶ τὸς
πέντε τρόπους, ὅς ἐκτίθει. id. p. 275.

"ἐν δὲ τοῖς συνωνύμοις" ἀπὸ τῷ πολυωνύμοις καὶ ἐν ὅσοις 162^b
ὄνομα καὶ ὁ λόγος τὸ αὐτὸ σημαίνει, ἦγυν τοῖς κυρίως συνωνύμοις, 36
λανθάνει μᾶλλον. id. ib.

γράφει δὲ τῷ ἐξ ἀρχῆς, τοτέτι τῷ ἐν ἀρχῇ. id. p. 276. 163^a
ὁ τόπος ὁ αὐτὸς εἶναι δοκεῖ τῷ πρότερον εἰρημένῳ, τῷ "εἰ τις 14
17 τὰ ἀντικείμενα αἰτήσαιο φάσιν καὶ ἀπόφασιν." διαφέρει δὲ ὅτος ὁ
τόπος ἐκεῖνος, ὅτι ἐπὶ μὴ ἐκεῖνος δοκεῖ αὐτόθεν φανερώς λαμβάνεσθαι
ἐνταῦθα δὲ δύναται. ὃ γὰρ ἐστὶν ἀντίφασις "πᾶσιν τῶν ἐναντίων
μία ἐπιστήμη ἐστίν." διὰ ἐκεῖνος μὴ ὁ τόπος καταφορώτερος τῆς
τῶν ἀντικειμένων λήψεως, ὅτος δὲ μᾶλλον λανθάνων. εἴη δ' ἂν
διαφορὰ τῶν εἰρημένων τρόπων καθόσον ἐκεῖνος μὴ κατάφασιν καὶ
ἀπόφασιν ἐλαμβάνει τὰς ὁπωσὲν ἀντικειμένας, ἀντίκειντο δὲ κα-
θάλα αἱ ἐναντίαι, διὰ ὅδ' ἐμνημόνευσεν ἐπὶ τῆς τοιαύτης τῶν ἀν-
τικειμένων λήψεως, ἐνταῦθα δὲ τὰς ἀντιφατικὰς. id. ib.

πέμπτον φησὶ τρόπον, εἰ τις αὐτὰ μὴ μὴ λάβῃ τὰ ἀν- 163^a
τικείμενα τῷδε, τοιαῦτα δ' αἰτήσαιο δύο ἐξ ὧν ἔστι ἢ ἀντι- 22
κειμένη ἀντίφασις. ἔστι μὴ καὶ ὅτως ἀκῶσαι. εἰ τις αἰτήσαιο
τοιαῦτά τινα δύο, οἷς ἀκολουθεῖ ἀντίφασις. τὸ δ' ἢ ἀντικειμένη
ἀντίφασις" ἴσον ἐστὶ τῷ κατάφασιν καὶ ἀπόφασιν αἱ ἀντικείμε-
ναι. ὃ γὰρ πᾶσα κατάφασιν πᾶσιν ἀποφάσει ἀντίκειντο. ὅθεν γὰρ 25
διαφέρει τὸ τὴν ἀπόφασιν αἰτῆσαι τὰ ταῦτα αἰτῆσαι οἷς ἀντίφασιν
ἔπει. ἔστι δὲ ἀκῶσαι τὸ τοιαῦτα δ' αἰτήσαιο δύο συμπλοκαῖς
προτάσεων ἐξ ὧν συναφθῆσθαι ἢ ἀντίφασιν. id. p. 277.

καὶ ἐάν τις μὴ λάβῃ τὰ ἀντικείμενα φανερώς, ὡς ἐν τούτοις 163^a
πᾶσιν εἴρη, λάβῃ δὲ τοιαῦτα δύο ἦτοι ποιητικὰ καὶ φθαρτικὰ τι- 27
νων ἐξ ὧν ἔστι ἢ ἀντικειμένη ἀντίφασιν, ὅσον ἄρα γε τῷ μήκωνι
ὄχι τὸ βέτιον κράας ὑγιεινὸν ἐστίν, φθαρτικὸν δὲ νόσον, ὥσπερ τῷ
καχεκτινῇ τὸ ἀνάπαλιν. ὧν δὲ τὸ ποιητικὸν καὶ φθαρτικὸν ταῦτόν,
καὶ αὐτὰ ταῦτά. ἔστι ἄρα ὑγεία καὶ νόσος ταῦτόν. ὁρᾷς ὅπως ὃ
φανερώς ἔλαβε τὰ ἀντικείμενα ἀλλὰ συνεσμαιμένως τῷ λαβεῖν
τοιαῦτα ἰσοδύναμα. id. ib.

ἐκθέμενος τὸς τόπους ἀφ' ὧν εὐπορήσομεν τῶν πρὸς ἑαυτον 163^a
πρόβλημα οἰκείων συλλογισμῶν, ὑποθέμενος δὲ καὶ τὴν προσήκον- 29
σαν χρῆσιν αὐτῶν ἑκατέρῳ τῷ ἐρωτῶντι καὶ τῷ ἀποκρινομένῳ, ἐπὶ
τούτοις ἔργασιν τινα πρὸς γυμνασίαν καὶ μελέτην τῶν διαλεκτικῶν
λόγων παραδίδωσιν. id. ib.

"περὶ τῶν πρώτων θέσεων" λέγοι ἂν περὶ τῶν ἀρχῶν. αὐτῷ 163^b
γὰρ πρώτῃ θέσει, καὶ περὶ τῶν τούτων προβλημάτων ἐξεπίστασθαι 18
λόγους. τὸτο δ' ἐπεὶ χαλεπὸν εἰς τὰ τοιαῦτα ἐπιχειρημάτων
εὐπορεῖν. δεῖ γὰρ ἢ διὰ πρώτων ἢ δι' ἐνδόξεων ταῦτα δεῖναι. 45
ἀλλὰ καὶ ἀποκρίνεσθαι περὶ τῶν τούτων χαλεπὸν. ἦτοι ὅτι λέγει
διὰ τὸτο δεῖ πρὸς τὰς τοιαύτας θέσεις παρασκευάζειν λόγους τινάς,
ὅτι ἀπορήσας πρὸς ταῦτα ἀποκρίσεσιν οἱ ἐρωτῶμενοι, διὰ οἱ πα-
ρασκευασμένοι πρὸς ταῦτα λόγοι βραδίως ἂν περιγένοιτο τῶν ἀπο-

κρινομένων, ἢ καθόλου ἀξιοῖ πρὸς τὰς ταιαύτας θέσεις ἔχει τινὰς λόγους παρεσκευασμένους, ἐπεὶ δύσκολος ἡ περὶ αὐτῶν ἐπιχείρησις τε καὶ ἀπόκρισις. id. p. 278.

1633 κεφαλαισμός λέγει τὸς τῶν πρώτων ἀριθμῶν τῶν μέχρι δεκάδος πολλαπλασιασμούς. id. p. 279.

τόπος τῶς καὶ ἐν τῷ περὶ Μνήμης καὶ Ἰσχύος καὶ τῆς καθ' 1633
Ἰσχύος Μαντικῆς παρέθετα, δι' ὧν ἐκείνη ἀναμνηστικῶς καὶ ἀπὸ 29
τῶν ἐναντίων καὶ ἀπὸ τῶν ὁμοίων καὶ ἀπ' ἄλλων πολλῶν. . . . πρό-
τασιν κοινὴν τὴν τέχνην λέγει. id. ib.

5 φθάνει μὲν δὴ πως περὶ τούτου εἰρηκεῖται, λέγει δὲ καὶ οὖν. id. p. 281. 164

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΣΟΦΙΣΤΙΚΟΥΣ ΕΛΕΓΧΟΥΣ.

Ὅτι μὲν ὁ περὶ ἀποδείξεως λόγος τέλος ἐστὶ τῆς λογικῆς ἀπά-
σης πραγματείας, ἥδη φθάσαντες εἵπομεν ἐν οἷς τε περὶ τοῦ ἀπλῶς
συλλογισμῷ διαλέγεται ὁ Ἀριστοτέλης καὶ ἐν οἷς τὴν ἀποδεικτικὴν
παρεδίδου μέθοδον. ἐπεὶ γὰρ ἰκανῶς τὰ περὶ ἐκείνης ἡμῶν τῆς με-
θόδου ἐξήγηται, ἀκολούθως ἂν εἴη εἰπεῖν τί καὶ περὶ τῶν Σοφιστικῶν 10
Ἑλέγχων, τίς τε ὁ σκοπὸς τῆς παρέσης πραγματείας ἐστὶ, καὶ διὰ
τί τάς τε ἔχει τὴν τελευταίαν, καὶ ὅτι χάριν Σοφιστικῶν ἐπιγράφον
Ἑλεγχῶν. ὡς γὰρ ἐν πολλοῖς εἵπομεν, ἐνθα μὴ αὐτὸθεν ἐστὶ δόλη
ἢ ἐπιγραφὴ τοῦ συγγράμματος, χρηὴ καὶ ταύτην σαφηνίζειν. σκο-
πὸς ὅν ἐστι τῆς παρέσης πραγματείας καὶ μὲν τινάς, ὡς ἂν ἡμῶν 15
τὴν μέθοδον παραδῶ δι' ἧς τὸς ἐλέγχους συνίστων οἱ σοφισταὶ καὶ
τὸς ἀπείρους τῆς συλλογιστικῆς μεθόδου ἡπάτων. ἐξὶ δὲ αὕτη αἰ
μελλόντες παραδοθῆναι παρ' αὐτῷ τῷ Ἀριστοτέλει δεκατρεῖς τρό-
ποι, οἱ καὶ ὥσπερ τινὲς εἰσι γενικοὶ σχημασμοὶ τῶν σοφισμῶν. οἱ
δὲ τούτων εἶναι τὴν σκοπὸν τῆς παρέσης πραγματείας τίθεμενοι καὶ 20
διὰ τοῦτο ἐπιγεγράφθαι τὸς Σοφιστικὰς Ἑλέγχους φασίν, ὡς τῆς
παρέσης πραγματείας περὶ τοῦ πῶς ἤλεγχον οἱ σοφισταὶ διαλαμ-
βάνεσθαι, καὶ περὶ τῆς συστάσεως τῶν σοφισμάτων αὐτῶν, καὶ περὶ
τοῦ πῶς ἂν τοῖς σοφισταῖς ἀντιλέγοιμεν. ἄλλοι δὲ καὶ τούτων τὴν
σκοπὸν εἶναι τῷ βιβλίῳ εἰσάγαγον, ἀλλὰ μάλλον σκοπὸν ἔχον τὴν 25
Ἀριστοτέλει εἰπεῖν περὶ τοῦ πῶς ἂν αὐτοὶ μάθοιμεν ἐλέγχειν καὶ
ἀντιλέγειν τοῖς πειρωμένοις σοφίζεσθαι ἡμᾶς. διὰ τοῦτο γάρ, φα-
σίν, ὅδε περὶ τῶν σοφιστικῶν συλλογισμῶν ἐπιγράφεται τὸ βιβλίον
ἀλλὰ Σοφιστικῶν Ἑλεγχῶν, ὡς καθόλου παραδομένης δι' ἧς ἂν
τὸς σοφιστὰς ἐλέγχειν δυνάμεθα. . . . περὶ δὲ γε τῆς τάξεως ἐμ- 30
φοισθητέῃ πολλοί. οἱ μὲν γὰρ φασὶν ὡς ἔδει τὴν Διαλεκτικὴν
πραγματεῖαν, ὁμοίως δὲ καὶ ταύτην τὴν Σοφιστικὴν τῆς Ἀποδει-
κτικῆς προταχθῆναι. χρῆναι γὰρ πρότερον τοῖς πιθανοῖς χρονετριβή-
σαντας εἰθ' ὅπως καὶ τοῖς ἀναγκαίοις καὶ ἀληθεῖσι προσδιατρίψαι. καὶ
καλῶς δὲ οἱ ταῦτα λέγοντες ἀποφαίνονται. . . . Πλάτων μὲν ἐν τῷ 35
Εὐθύδημῳ καὶ Ἀριστοτέλης ἐν προοιμίῳ εὐθύς τῆς Διαλεκτικῆς
πραγματείας τὴν αὐτὴν εἶναι λέγουσιν ἐριστικὴν καὶ σοφιστικὴν συλλο-
γισμόν. τούτους δὲ τὸς συλλογισμούς ποτὲ μὲν καὶ τὴν ὕλην διημαρ-
τήσας λέγουσι τῆς συλλογιστικῆς συζυγίας ἕκ ἐκπίπτοντας, ὅς καὶ
συλλογισμῶς ὀνομάζονται, ποτὲ δὲ τὸ συλλογιστικὸν εἶδος μὴ ἔχον- 40
τας, ἀληθῆ δὲ τὴν ὕλην, ὅδε συλλογισμῶς ἀξιοῖ καλεῖν ἀλλὰ
φαινομένους συλλογισμούς. . . . καὶ πολλὰ τέτων τὰ παραδείγματα
ἐν ταῖς πονηθείσας ἡμῶν εἰς τὴν Διαλεκτικὴν ἐξηγήσεσιν. ἄλλοι
δὲ τινες σοφιστικῶν καὶ ἐριστικῶν συλλογισμῶν διαφορὰν τοιαύτην παρα-

δεικνύουσιν, ἐριστικὸν μὲν εἰπόντες εἶναι τὸ καὶ τὸ συλλογιστικὸν εἶδος
μὴ ὕλης ἔχοντα, σοφιστικὸν δὲ τὸ τὴν ὕλην ἔχοντα διημαρτημέ-
νην, ὕλης δὲ τὸ συλλογιστικὸν εἶδος. . . . ἀλλ' ἐλέγχοντι ὅτι παρ'
αὐτῷ τῷ Ἀριστοτέλει ψευδομένοι. προῖον γὰρ ἐν οἷς τὴν ἀποδεικ-
τικὴν λέγον τὸ διαλεκτικῶς διέσσει, καὶ τούτων τὸ σοφιστικῶν (c. 2),
φησὶν. ὅτι ἐ μὲν ὅτι καὶ τὸ πρῶτον θεωρῶν τὰ κατὰ διαλεκτικῶς, ὅ
δὲ τούτο φαινομένως ποιῶν σοφιστικῶς καὶ συλλογισμῶς ἐριστικῶς.
ἐπειδὴ τούτων ὁ ἐριστικὸς συλλογισμὸς ὁ αὐτὸς ἐστὶ τῷ σοφιστικῷ
ἐλέγχῳ, εἰπὼν περὶ τῶν σοφιστικῶν ἐλέγχων, ἐπὶ τῷ ὅτι καὶ τῶν
φαινομένων ἐλέγχων ὄντων δὲ παραλογισμῶν, ἐκ παραλλήλου καὶ
αὐτὸς θεῖς. κοινὸν γὰρ πάντων τῶν σοφιστικῶν ἐλέγχων τὸ φαίνεσθαι
καὶ τέτων τὴν διαίρεσιν ποιῶν εὐθύς ἐν τοῖς ἐξῆς. . . . ἀλλ' ἀναγ-
καῖον ἐξω εἰπεῖν τί τέ ἐστι σοφισμὸς καὶ τί ἀληθὲς ἔλεγχος καὶ τί
φαινομένους ἔλεγχος καὶ τί παρεξέλεγχος καὶ τί παραλογισμὸς. . .
ὅταν ὅν μὴ καὶ τὴν διαίρεσιν τούτου τῷ ἐλέγχῳ, λέγω δὲ τῷ ἀλη-
θῶς, ἐλέγχῳ τις τὴν προσδιαλεγόμενον, ἀλλ' ἢ καθ' ὁμοφυμίαν ἢ
κατὰ τινὰ τῶν σοφιστικῶν τρόπων, τῇ καὶ ταῖς ἐλέγχῳ ἀν. ἐκ ἀλη-
θῶς ἀλλὰ σοφιστικῶς. καὶ τὴν τοῦτον ἔλεγχον ὅδε ἔλεγχον ὀνομά-
ζει ὁ Ἀριστοτέλης, ἀλλὰ φαινομένους ἔλεγχον καὶ παρεξέλεγχον,
ὡς ἔξω ὄντα τῷ κυρίως καὶ ἀληθῶς ἐλέγχῳ, περὶ ὅ καὶ αὐτὸς ὁ Ἀρι-
στοτέλης εἰρεῖ μὲν μικρόν. Alexander f. 2-4.

τινὲς τῶν ἐξηγησαμένων ἐνταῦθα ἐκ παραλλήλου, ὡς ἔφα- 164
μεν, θετέοντα φασὶν "τῶν σοφιστικῶν ἐλέγχων καὶ τῶν φαινομέ- 20
νων," ὡς πάντων τῶν σοφιστικῶν ἕκ ὄντων κυρίως ἐλέγχων ἀλλὰ
φαινομένων. εἴη δ' ἂν τις καὶ διαφορὰ σοφιστικῶν ἐλέγχων καὶ φαινο-
μένων ἐλέγχων. σοφιστικὸν μὲν γὰρ ἔλεγχον εἶρεῖς τὴν ὕλην ἔχοντα
ψευδῆ καὶ ἀπὸ φαινομένων ἐνδόξων ἐπιχειρούμενα, τὸ δὲ χῆμα ὕλης
ἔχοντα, φαινομένον δὲ ἔλεγχον καὶ παραλογισμόν τὸν καὶ τὸ συλλο-
γιστικὸν εἶδος ἐσφαλμένον, τῆς ὕλης ὁπωσδήποτε ἔχουσας, ἐπειδὴ
προειρήκαμεν ὅτι ὁ παραλογισμὸς κυρίως τῷ Ἀριστοτέλει ἐπὶ τῶν
μὴ καλῶς ἔχόντων καὶ τὸ χῆμα εἴληται. id. f. 4.

προθέμενος δὲ περὶ τῶν σοφιστικῶν ἐλέγχων εἰπεῖν, οἱ καὶ ἦσαν 164
φαινομένοι ἔλεγχοι, πρῶτον διὰ βραχέων ὑπομνηστικῶς ἡμᾶς τῆς 23
ἐν τῷ πρώτῳ τῶν Τοπικῶν (c. 1) γενομένης παρ' αὐτῷ διαίρε-
σεως τῶν ἐριστικῶν συλλογισμῶν. τῶν γὰρ σοφιστικῶν συλλογισμῶν,
ταύτην δὲ εἰπεῖν καὶ ἐριστικῶν, οἱ μὲν εἰσι συλλογισμοὶ ἐκ φαινομέ-
νων καὶ ἐνδόξων, ὡς ἐκεῖ εἶπεν, οἱ δὲ φαινομένοι συλλογισμοὶ ἕκ
όντες δὲ καὶ πιστῶν τούτου δι' ὧν ἐπείγει. . . . οἱ δὲ πρῶτοι τῶν
εὐκτεῖν καὶ διὰ τῶν ἐπιτεχνήσεων περὶ τὸ σῶμα τὸς εὐκτεῖντας

μυμνῶ) συλλέγοντες αὐτοὺς παχυτάταις ἐνδύμασι, καὶ ὅπερ αἱ φυ-
λαὶ ἐν ταῖς προσαγωγαῖς τῶν ἱερῶν ἐποίον (σπεύδουσα γὰρ ἐτέρω
τῇ ἐτέραν υπερβαλεῖν ἐν ταῖς ἑορταῖς καὶ ταῖς πανηγύρεσι, ταῖς
τῶν θυμῶν ἐν τοῖς βωμοῖς γνωμέναις προσαγωγαῖς, ἐνεφάσα
τῷ λεικακρέῳ καὶ λιπῶδες ἐποίει φαίνεσθαι καὶ μὴ ἐκ τῶ ἐμφυσή-
ματος, ὥσπερ Ἀθηναῖος ἐν τῷ Δειπνοσοφιστῇ καὶ Πρόκλος ἐν τῇ
τῶν ἑρτῶν ἀπαριθμῶσι ἐρήκασιν), τὸτο δὲ καὶ οἱ καχεκτινόντες
ποιῶντες, ναὶ μὴ οἱ δυσσεβεῖς καὶ τὴν ὄψιν αἰχλόνες καὶ τὴν ἀλφειὴν
μὴ ἔχοντες κάλλος, ἐπιτίμιασιν αὐτοὺς καταχρωσύνοντες σπει-
δουσι τὰς ἐρωτικὰς ἐκπατάνας. id. f. 4 b.

164 b οἱ ἀπείροι, φησὶν, ὥσπερ ἀν' ἀπέχοντες πόρρω θεωρῶσιν. ὁ
27. διττὴν ἔχει τὴν ἐξηγήσιν. ἡ γὰρ τὸτο φησιν ὅτι οἱ ἀπείροι περὶ ὧν
ἀπείρως ἔχουσιν, ὅπως πεφύκασι ταῦτα νοεῖν καὶ διακρίνειν ὡς ἀν'
τῆς τούτων φύσεως πόρρω διακείμενοι καὶ μὴ εἰδότες ὅπως τί ἐστὶ τ'
περὶ ὧν ἡ διακρίσις γίνεσθαι. ἀπέχουσι γὰρ ὅπως καὶ πόρρω εἰσὶ τῆς περὶ
αὐτῶν γνώσεως. ἡ γὰρ ἔτι νοητέον καὶ μάλας ὅτι ὥσπερ οἱ ἀπὸ
καλλὺ διακρίματος ἐρωτῶντες τὴν πολλὰς ἀπατῶν) ἐκ τίνος βρα-
χείας ὁμοιότητος, καὶ διὰ τὴν τῆς διακρίματος ἀσυμμετρίαν καὶ τῆς
ὄψεως τὴν ἀδένειαν καὶ τὴν διάκλασιν αὐτῶν καὶ ἀνάκλασιν τὴν μὴ
Σωκράτην Σωκράτην οἶον) καὶ τὰ χελοβάφια διὰ τὸ ὁμοσχερῶν
χρυσῶ καὶ τὰ λιθαργύρεα καὶ τὰ καττιτερινὰ ἀργυρῶ, ὅτω καὶ οἱ
ἀνεπιστήμονες τῆς συλλογιστικῆς μεθόδου ἐλέγχουσι ἡγῶν) καὶ συλ-
λογισμὸς ἀπὸ τινῶν μυμνῶν ὁμοιοτήτων τὸς ἔχ' ὅπως ἔχοντας,
δι' ἀπειρίαν τὴν ὁδὸν ταύτην λαβόντες. ὁ μὲν γὰρ συλλογισμὸς ἐκ
τῶν ἐξὶ τεθέντων ἤτοι ἐκλογισμένων καὶ ἔχ' ὑποθετικῶς λαμ-
βανομένων. τί ἐξὶ συλλογισμὸς καὶ ἐλεγχος, εἴρη) ἐν τοῖς προ-
τέροις Ἀναλυτικοῖς (1 1) καὶ ἐν τοῖς δευτέροις. . . ἐν δὲ τοῖς δευ-
τέροις τῶν Προτέρων Ἀναλυτικῶν ὅτι ἐλεγχὸς ἐστὶ συλλογισμὸς
μὲν ἀκτιφάσεως τῷ συμπεράσματος. id. ib.

165 a αἰτίας λέγει τὸς δεκατρεῖς τρόπους δι' ὧν ἀπατῶσι τὸς
4. προσδιαλεγόμενος, ὧν ἕνα τρόπον εἶναι φησιν ἐπικρατὸν τε καὶ και-
ρὸν τοῖς πολλοῖς καὶ διὰ τὸτο δημοσιώτατον, τυττέτι κοινώτατον.
κατακόπως γὰρ τούτω καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ χρῶν) οἱ σοφισταί. εὐφυνέ-
στατον δὲ ὡς ῥάδον τὴν διὰ τῶν ὀνομάτων, ὅς εἰν' ἂν ἡ ὁ καθ'
ὁμωνυμίαν λεγόμενος ἡ καὶ ἀμφιβολίαν ἡ τάχα καὶ ἀμφοτέρως. 35
id. f. 5.

165 a εἰ γὰρ εἰ τὸ βασιλίσκος ὄνομα ἐστὶν ἐν τι, ἥδη καὶ τὸ σημα-
8. ὄνομα παρ' αὐτῷ πρᾶγμα ἔχειν ἐν. ἄλλος γὰρ ὁ τοῖς πολλοῖς
ἐγνωσμένος βασιλίσκος καὶ ἄλλος ὁ τοῖς ἐπιστήμοσι, ὁ ἐπὶ τῆς
καρδίας δηλονότι ὧν τὸ ἀσφύρ λέντος. id. f. 5 b.

165 a παραδείγματι χρῆ) τῶν ἐπὶ τῶν ψήφων τοῖς λογιζομένοις.
9. εἰ γὰρ ἐπὶ τῶν δακτύλων ἐν τοῖς ψήφοις συλλογίζονται εὐρίσκουσι,
ταῦτα καὶ ἐπ' αὐτῶν τῶν πραγμάτων μεταφέρουσι, καὶ τοσαῦτά
φασιν ἔχειν καὶ ταῦτα εἶναι τὰ δακτυλομετρήμενα. . . ταῦτα
εἰπὼν καὶ δείξας πῶς ἀπατῶμεθα, δηλονότι δι' ἀπειρίαν καὶ ἀγνοίαν
καὶ μᾶλλον διὰ τὴν ὁμωνυμίαν, μεταφερόντων τῶν σοφιστικῶν τὴν
ἐπὶ τῶν ὀνομάτων ἀπάτην εἰς τὰ πρᾶγματα, ὥσπερ καὶ οἱ λογα-
ρισταὶ μεταφέρουσι τὸς ἀριθμὸς ἐπὶ τὰ ἀριθμητὰ, δείκνυσιν ταῦτα

διαφορὰν εἶναι καὶ ἔχ' ὁμοίον, διὰ τὸ εἰπεῖν "τὸτο δὲ ἐκ ἑξῶ
ὁμοίον." ἐπὶ μὲν γὰρ τῶν ἀριθμῶν καὶ τῶν ἀριθμητῶν καὶ ἀμφο
ἀπειρά εἰσι καὶ ἀπεριληπτα, καὶ εὐδὴλον ὅτι ὡς ἀν' ἔχουσι τὸ ἕτερον
ὅπως ἔχει καὶ θάτερον. ἐπὶ δὲ τῶν ὀνομάτων καὶ τῶν πραγμάτων
ἔχ' ὅπως ἔχει. id. ib.

ἔχ' ὅτι ὅτι διὰ τὸτο μόνον αἱ ὁμωνυμίαι λέγει, ἀλλ' ὅτι διὰ
τὸτο ἐξ ἀνάγκης, εἰ καὶ δι' ἄλλας αἰτίας τινὰς αἱ ὁμωνυμίαι. ἡ
ἡ μὲν ὁμωνυμία ἐξ ἀνάγκης διὰ τὸτο. πάντως γὰρ ὁ τιθέμενός τι
ὄνομα τι χρῆσθαι φωνῇ κατ' ἄλλαν τινὸς εἰρημνῇ. ἡ μόντοι πρὸς
τὸτο καὶ τὸτο ὁμωνυμία ἐκ ἑξῶ ἀναγκαῖα. ἀδύνατον γὰρ ἄλλω τινὶ
καὶ μὴ τούτῳ ὁμωνυμίαν εἶναι. id. f. 6.

δηλοῖσι δὲ τὸτο Ἰππία καὶ Πρωταγόρας καὶ Γοργίας καὶ Πρόδι-
κοι, ὧν ὁ βυλόμενος τὴν σοφίαν καὶ τὴν πλῆτον ὄν ἐκ ταύτης συνή-
θροισαν μαθεῖν ἐντυγχανέτω τοῖς ὁμωνύμοις τούτων διαλόγοις τῷ
Πλάτῳ. id. f. 6 b.

ἔξιν ὡς ἐν πρὸς ἐν, ἕνα συνελὼν εἶπω ὡς ἐν πρὸς ἐν τὰ ἀμ-
φοτέρων ἔργα. τὸ μὲν καλῶς ἐρωτῶντος ἔργον ἐστὶ τὸ λαμβάνειν
προτάσεις κυρίως καὶ μὴ ἀμφιβόλως, τὸ δὲ γε ἀποκρινόμενον ἔργον
ἐστὶ τὸ δύνανθαι τὴν ἐρωτῶντα ἐλέγχειν ψευδόμενον. τὸ δὲ δύνανθαι
τὴν ψευδόμενον ἐλέγχειν γίνεσθαι παρὰ τὸ εἰδέναι τὰ τε ὁμωνύμα καὶ
ἀμφίβολα καὶ τὰ ἄλλα δι' ὧν ἀπατᾶν πειρά) ὁ ἐρωτῶν. ἡ τοίνυν
τὸ ἐν πρὸς ἐν ὅτω νοητέον, ἡ καὶ ὅτω ὀφείλει νοεῖσθαι, ὅτι ἐπειδὴ με
ἐρωτᾶν βύλει, γίνωσκε ὅτι, εἰ θέλεις μὴ παρατραπῆναι, ἐρωτᾶ
καλῶς καὶ ἀληθῶς, ὅπερ ἐστὶν ἔργον τῷ ἐπιστημόνως ἐρωτῶντος, καὶ
σπύδαζε τὴν ψευδόμενον ἐλέγχειν δι' ὧν εἵπομεν, ὅπερ ἐστὶν οἰκῶν
ἔργον τῷ ἐπιστημόνως ἀποκρινόμενον. ἡ τοίνυν καὶ τὸ πρότερον νοη-
τέον τὸ ἐν πρὸς ἐν ἡ καὶ τὸ δεύτερον. σώζει γὰρ καὶ ἐπὶ τούτοις. δύο
γὰρ τινὰ εἶπε, τό τε πῶς δεῖ ἀποκρίνεσθαι καὶ τὸ ἐρωτᾶν. ταῦτα δὲ
εἰπὼν ὑπομνησκει ἡμᾶς ὧν εἰδείξε. id. ib.

τὸ δὲ "πόσα ἐξῆν εἶδη τῶν λόγων καὶ ἐκ πόσων τὴν ἀριθμὸν" 165 a
ἡ ἐκ παραλλήλων καί) ἡ τὸ μὲν πόσα ἀντὶ τῶ τινὰ εἰσὶ τὰ εἶδη τῶν
λόγων καὶ ἐκ πόσων τὴν ἀριθμὸν. ἡ τὸ μὲν πόσα ἀντὶ τῶ πόσα εἶδη
τῶν σοφιστικῶν ἐλέγχων, ὅπερ εἰσὶ δύο, τὰ παρὰ τὴν λέξιν καὶ τὰ
ἔξω τῆς λέξεως, τὸ "ἐκ πόσων" δὲ ἀντὶ τῶ πόσα μέρη ἐνὸς ἐκάστου
τῶν τούτων εἰδῶν. μέρη γὰρ τῶν εἰδῶν τὰς ὑποδιαίρεσεις τῶν
εἰδῶν λέγει. δύνα) καὶ τὸ "πόσα μέρη τῆς πραγματείας τυγχά-
νει" λέγειν ὡς ἴσον τῷ καὶ πόσων οἱ σοφισταὶ συζητοῦν. εἰ γὰρ
μόνον τὸ ἐλέγχειν δοκεῖ ἄλλα καὶ ἄλλων τινῶν ἀ μετ' ὀλίγον ἐρεῖ.
δύνα) δὲ λέγειν τὴν σοφιστικὴν ἥτοι ὅτι μὴ τέχνη μὴδ' ἐπιστήμη.
περὶ τάλανθ) γὰρ ἐκείνων ἑκατέρω, ἡ τε τέχνη ἐξῆς ὅσα μὲν λόγῳ
ἀληθῶς ποιητικῇ, καὶ ἡ ἐπιστήμη ἐξῆς ἀποδεικτικῇ περὶ τὸ ἀεὶ ὠσαν-
τως ἔχον. ἡ τέχνην εἶπε τὴν σοφιστικὴν κοινῶς καὶ γενικῶς. ἥτοι
δύναμιν. λέγει γὰρ αὐτὴν καὶ τέχνην, κοινώτερον χρώμενος τῷ τῆς
τέχνης ὀνόματι. id. f. 7.

ἀπορεῖν δὲ ἄξιον πῶς εἰπὼν τῶν ἐν τῷ διαλέγεσθαι λόγων 165 a
εἶναι τέσσαρα γένη, ἐπήνεγκε τὸς διδασκαλικὸς λόγους προηγε-
μένους, οἵτινες εἰσιν ἀποδεικτικοί. εἰ γὰρ οἱ ἀποδεικτικοὶ λόγοι ἐξ
ἐνδόξεων εἰσιν, ὅτε ἐκ τῶν πᾶσι δοκούντων ὅτε ἐκ τῶν τοῖς πλείστοις

ἔτε ἐκ τῶν τοῖς σοφοῖς ἢ τῶν πᾶσι δοκούντων σοφοῖς ἢ τῶν τοῖς πλείστοις ἢ τῶν μάλιστα γνωρίμων κτ' φιλοσοφίαν. ὅτε περὶ πάντες τῷ προκειμένῳ συλλογίζονται· τὸ γὰρ ἐκ τούτων συλλογίζεσθαι, ὡς ἡ πρόθεσις τῆς διαλεκτικῆς σημαίνει, ἐκ ἑξιν ἀποδείξεως, ἢ ἀποδεικτικῆς λόγῳ ἀλλὰ τῆς διαλεκτικῆς. ἢ ληπτέον ἐπὶ τῷ συλλογίζεσθαι τὸν τὸ διαλέγεσθαι· ὁ γὰρ ἀποδεικνύων ἢ διαλέγει· ἀλλὰ συλλογίζεσθαι, καθάπερ ἐπὶ γεωμετρίας ἔχει ἢ ἄλλων τῶν. id. ib.

165 b γράφει δὲ ἐν τισὶ καὶ "ἀναγκαῖον" διὰ τὸ οὐ μικρῶ, καὶ εἰς ἀν-
5 ἑλλειπτικῶν ὡς ἔξωθεν λαμβάνεσθαι τὸν τὴν ἐπισημῆν ἔχειν ἀναγκαῖον. τῷ προσποιημένῳ εἰδέναι. ἐν τισὶ μάλιστα ἀντιγράφουσιν ἢ τέτταρα γένη ἀλλὰ τρία φέρεται, ἐπεὶ τῷ πειρατικῷ δοκεῖ ὡς μέ-
10 ρους τῷ διαλεκτικῷ μνημονεύειν προελθόν. πολὺ δὲ καὶ τῆς πειρατικῆς εἶδος παρὰ Πλάτωνα ἔξιν εὐρεῖν ἐν τε τῷ Εὐθύφρονι καὶ ἐν ἄλλοις ἡδὲν αὐτῷ τοῖς διαλόγοις. μνημονεύει δὲ τῶν πειρατικῶν καὶ ἐν τῷ πρώτῳ τῶν Τόπων (1 2: cf. 8 4), ἔνθα διέξεισι πρὸς τὰ
15 χρήσιμους ἔξιν ἢ διαλεκτικῇ. id. f. 7 b.

165 b τὸ δὲ "ἢ τὸ μὴ ὄν ἀλλὰ τὸ φαινόμενον ἕκαστον εἶναι τούτων"
17 τοῦτον ἐξίν· ἀπαριθμησάμενος γὰρ τίνων οἱ σοφισταὶ σοχαζοῦνται, λέγει ὅτι ἕκαστον τούτων τῶν παρ' αὐτῷ σοχαζομένων ἐκ ἑξω ἀληθῶς ὄν ἀλλὰ φαινόμενον. ἔστι δὲ ἡ λέξις ὅτι, τὸ ἕκαστον τῶν μὴ εἶναι ὄν ἀλλὰ φαινόμενον· ὅτε γὰρ ἀληθῶς δοκῶνσι ψευδομένον τὸν ἀποκρινόμενον ἀλλὰ φαινόμενως, ὅτε σολοικίζοντα τὸν δοκῶντα σολοικίζων· ἐν γὰρ τῇ ἐρωτήσει τῇ "ἄρα ὁ λέγεις εἶναι, ἔστι τούτο; λέγεις εἶναι Σωκράτην, ἔξω ἄρα Σωκράτην" ἐκ ἀληθῆς ἐστὶ τούτο σολοικισμὸς ἀλλὰ φαινόμενος. τὸ δὲ "ἢ τὸ μὴ ὄν ἀλλὰ τὸ φαινόμενον" ἔστι καὶ ὅπως ἐκλαβεῖν, ὡς εἰ λέγειν ἢ ὡς εἶναι τούτο τῆς δοκῆς ἀπορίας τῷ πῶς ἐλέγχουσιν οἱ σοφισταὶ λυ-
20 τικόν, εἰ καὶ ψεύδους καὶ ἐλέγχου καὶ τῶν τούτων σοχαζοῦνται, ἀλλ' ἕκαστον τούτων μὴ ὄν ἐστὶ καὶ φαινόμενον· ὅτε γὰρ ὁ ἐλεγχος ἀληθῆς ἐξιν ἐλεγχος, ὅτε μὴ ὁ σολοικισμὸς σολοικισμὸς, ὅτε μὴ τῶν ἄλλων ὅθεν τοῦτον οἶον καὶ φαίνεται· ἀληθῆς μὲν γὰρ ἐλεγχος ὁ τὴν ἀντίφασιν τῷ συμπεράσματός καὶ μίαν τῶν προτάσεων λαβὼν καὶ ἀνελών τι τῶν καμμένων, ὁ δὲ λέγων "ἄρα ἐστὶ σιγῶντα λέγειν; ὅ, τί δέ, ὅταν εὐλα καὶ λίθους λέγῃς; ἔξιν ἄρα σιγῶντα λέγειν" ἐκ ἐλέγχου· διότι γὰρ ἐστὶ τὸ σιγᾶν. τὸ δὲ "ἢ τὸ μὴ ὄν ἀλλὰ τὸ
35 φαινόμενον ἕκαστον ἐστὶ τούτων" ὅπως εἰρήκεν ὡς εἰπομέν. ὅλον καὶ αὐτὸς πεποίηκε διὰ τὸ "μάλιστα μὲν προαιρῶν" φαίνεσθαι ἐλέγχον-
τες καὶ τῶν ἑξῆς. ἔφη δὲ τις καὶ ὅπως ἐρμηνεύεσθαι τὸ ῥητόν, ὅτι τὸ πειράζεσθαι ἐλέγχειν τὸν σοφιστὴν· ἐκ ἑξιν μὴ ὄν τοῦτον ὡς τὸ τῇ ἀλη-
40 θεΐᾳ καὶ τῷ φαινομένῳ, αἷον τὸ μηδαμῇ μηδαμῶς δοκεῖν, ἀλλὰ μὴ ὄν ὅσον καθ' αὐτό, ὄν δὲ ὅσον κτ' τὸν δοξάζοντα καὶ διὰ τούτο φαι-
νόμενον. id. ib.

165 b εἰ δ' ἂν ἀπὸ τῷ αἰδῶς τρόπον παραλαμβάνων, καὶ ἐστὶ τῷ
23 πον τινὰ λέγων ὅπως ὅτι εἶδη τῶν σοφιστικῶν ἐνοχλήσεων εἰσι δύο, καὶ τὸ μὲν ἐν τῶν εἰδῶν ἕξ τρόπος περιέχει τὸς παρὰ τὴν λέξιν
45 λεγομένους, τὸ δὲ ἕτερον ἑπτὰ, ὅς ἔξω καλεῖται τῆς λέξεως... ἐπεὶ δὲ ἡ τῶν ὄντων ἀνωτάτη διαίρεσις εἰς φωνὰς ἐστὶ καὶ πράγματα, καὶ τούτων τὰ μὲν εἰσι λεκτὰ τὰ δὲ τυγχάνοντα, λεκτὰ μὲν αἱ φωναὶ

τυγχάνοντα δὲ τὰ πράγματα, καὶ ἡ τῶν σοφιστικῶν ἐλέγχων διαί-
ρεσις τὴν πρώτην ἔχει διαίρεσιν ἢ περὶ φωνὰς ἢ περὶ πράγματα, ἑκάτερον δὲ τούτων εἰς πλείους διαίρειται; καὶ εἰ μὲν περὶ φωνὰς, περὶ ταύτας ἔσονται οἱ παρὰ τὴν λέξιν ἕξ τῶν σοφιστικῶν τρόποι, εἰ δὲ περὶ πράγματα, οἱ τῶν ἑξῶς τῆς λέξεως λοιποὶ ἑπτὰ τρόποι. id. f. 8.

"ἄγε ληθῇ τις ἕτερος." ἕτερον δὲ λέγει τὸς προσυλλογισ-
165 b μὸς ἑκατέρας τῶν προτάσεων τῷ παρ' αὐτῷ τιθέμενον συλλο-
23 γισμῷ· καὶ αὐτὸς ὅτος ὁ προσεχῶς τοῖς λεγομένοις παρ' αὐτῷ τούτῳ τιθέμενος, εἰ καὶ ἀσαφῶς καὶ οἷον εἰπεῖν κλισματωδῶς. πῶς δὲ ταῦτα ὅπως ἔχει, λεκτέον τῷ σαφῶς ἔνεκα. ὁ συλλογισμὸς ἐν πρώτῳ σχήματι γίνεσθαι καὶ πρώτῳ τρόπῳ τῷ πρώτῳ σχήματός· ὁμοίως καὶ ἑκάτερος προσυλλογισμὸς ἑκατέρας προτάσεως. ἔχει δ' ὁ συλλογισμὸς ὅπως, ὡς καὶ Γαλήνης φησιν. τὰ παρὰ τὴν λέξιν σοφίσματα γίνεσθαι παρὰ τὸ μὴ τὰ αὐτὰ τοῖς αὐτοῖς ὀνόμασι καὶ λό-
15 γοις δηλούσθαι· πάντα τὰ μὴ τὰ αὐτὰ τοῖς αὐτοῖς ὀνόμασι καὶ λόγοις δηλούμενα ἑξαχῶς συμβαίνει γίνεσθαι· πάντα ἄρα τὰ παρὰ τὴν λέξιν σοφίσματα ἑξαχῶς συμβαίνει γίνεσθαι. τοῦτος μὲν ὁ συλλογισμὸς. ἄλλον δὲ συλλογισμὸν λέγειν ἂν τὸν κατασκευάζοντα τὴν μεῖζονα πρότασιν τὴν λέγουσαν ὅτι πᾶν τὸ μὴ ταῦτ' τοῖς αὐτοῖς ὀνόμασι καὶ λόγοις δηλούμενον ἑξαχῶς συμβαίνει γί-
20 νεσθαι, ἔτι τὸν κατασκευάζοντα τὴν ἐλάττωσαν τὴν λέγουσαν, τὰ παρὰ τὴν λέξιν σοφίσματα γίνεσθαι παρὰ τὸ μὴ τὰ αὐτὰ τοῖς αὐτοῖς ὀνόμασι καὶ λόγοις δηλούσθαι· δακνύει δὲ ἡ ἐλάττωσαν αὐτὴν πρότασιν, ὅτι ἂν ληθῇ μέσος ὅρος τὰ παρὰ τὴν κακίαν τῆς λέξεως... ληθῇ δ' ἂν σαφέστερον ὁ συλλογισμὸς καὶ ὅτι. πόθεν ὁλον ὅτι πάντα τὰ μὴ τὰ αὐτὰ τοῖς αὐτοῖς ὀνόμασι καὶ λόγοις δηλούμενα ἑξαχῶς
25 συμβαίνει γίνεσθαι; ἢ πάντως τῷ ἢ διὰ μὲν ἢ ἐπαγωγῇ ἢ φαντα-
σία τὸ διττὸν ἔχειν. πάντα δὲ τὰ ὅπως ἔχοντα ἑξαχῶς συμβαίνει γίνεσθαι, καὶ διὰ τούτο τὰ μὴ τοῖς αὐτοῖς ὀνόμασι καὶ λόγοις δηλού-
30 μενα ἑξαχῶς συμβαίνει γίνεσθαι... πολλὴν δὲ τὴν ἀσάφειαν ὁ Ἀριστοτέλης ἐποίησε τὸν συλλογισμὸν ἐκτιθεῖς· σαφηνισθῆναι δὲ ἡ λέξις αὐτοῖς αὐτὴν ἀναλαβόντων ἡμῶν. τίσις ἐστὶ τῷ ἕξ εἶναι τὸν ἀριθμὸν τὰ παρὰ τὴν λέξιν σοφίσματα ἢ ἐπαγωγῇ καὶ ὁ συλλογισ-
35 μὸς ἂν τε ληθῇ τις ἄλλος, ἄλλον συλλογισμὸν ὥσπερ λέγων τὸς προσυλλογισμὸς τὸς τὴν μεῖζονα καὶ ἐλάττωσαν πρότασιν συνε-
ζῶντας. τὸ δὲ καὶ ὅτι τοσαυταχῶς ἂν τοῖς ὀνόμασι τοῖς αὐτοῖς καὶ λόγοις καὶ μὴ ταῦτα δηλώσωμεν, ἢ μεῖζον ἐστὶ πρότασις τῷ παρ' αὐτῷ τιθέμενον συλλογισμῷ. ἴσον δὲ ἐστὶ τὸ "τοσαυταχῶς ἂν τοῖς ὀνόμασι τοῖς αὐτοῖς καὶ λόγοις δηλώσωμεν μὴ ταῦτόν" τῷ πᾶν τὸ μὴ τοῖς αὐτοῖς ὀνόμασι καὶ λόγοις δηλούμενον ἑξαχῶς συμβαίνει γίνεσθαι. ἐγένετο δ' αὕτη ἡ ἀσάφεια ἐκ τῷ ταύτῃ δὴ μόνῃ θεῖναι τὴν πρότασιν, τὴν δὲ ἐλάττωσαν καὶ τὸ συμπεράσμα καὶ τὸς προσυλ-
40 λογισμὸς ἀφαιρεῖται. id. f. 8 b.

τὸ δὲ σόφισμα, ὡς ἐν προοίμιοις εἰρήκαμεν, ἐκ τῷ Πλάτῳ-
165 b νος εἰληπῇ ἔχον ὅπως· ἡρώτα ὁ Εὐθύδημος τὸν Κλειῖαν· "ὦ
31 Κλειῖα, πότεροι τῶν ἀνθρώπων μανθάνουσιν, οἱ σοφοὶ ἢ οἱ ἀμα-
θῆς;" (Euthyd. p. 275). id. f. 9.

165³ σημαίνει τ' δέον ἔξ τ' συμφέρον· δέον γάρ φαμεν ἤτοι συμ-
 36 φέρον γυμνασάσαις χρᾶς τοιαῦτα. τριχῶς ἔκ λεγομένου τῷ δέον-
 τος, ὁ Ἀριστοτέλης τ' ἐν σημαίνοντων παρῆς, τ' ἔξ τ' συμφέρον,
 ἐκ τῶν δύο ἐμφανίζει τὰς μοχθηρίας τῶν παραλογισμῶν...
 γέγονε τάνυν ὁ παραλογισμὸς διὰ τὴν μέσον ὅρον ἄλλον ἔξ ἄλλον
 λαμβανόμενον. τοῖτοί εἰσι ἔξ τ' οἱ· ἔξ ὁ κόραξ πτηνὸν ἐξί; τί
 δέ, ἔξ ὁ ὄργανον ὧ κλαίμεν τὰς θύρας κόραξ ἐξί; τ' ὄργανον
 ἄρα πτηνὸν ἐξιν. ὁ μῶνυμον ἦ δ' ὁ κόραξ. ἔξ πάλιν, ἔξ ὁ ἀετὶς
 πτηνὸν ἐξί; ναί. τί δέ, ἔξ ὁ ἰχθύς ἀετὸς ἐξιν; ὁ ἰχθύς ἄρα
 πτηνὸν ἐξιν. id. f. 9 b.

166⁴ ἦν δ' ἂν σαφέστερον εἰ ἔτις ἔκειτο· τ' ἦν ὑγιαίνειν τὴν κάμ-
 2 νοντα ἔξ ἐξηκέναι τὴν ἀνιστάμενον ἔξ ἐν σημαίνει, διότι ὅτε μὲν διὰ
 τῷ λόγῳ τῷ λέγοντος ὅτι ὁ ὑγιαζόμενος ὑγιαίνει, σημαίνει) ὅτι ὁ
 ὑγιαζόμενος νῦν ὑγιαίνει, ὅπερ ἐξί ἔξ ψευδὲς (ἀδύνατον γάρ ἐξιν
 ἐπεργεῖα ἔχειν τὴν ὑγίανσιν τὴν νῦν ὑγιαζόμενον ἔξ τὴν ὑγίαν κατ'
 ὁλόγον προσκτωμενον), ὅτε δὲ σημαίνει) πάλιν διὰ τούτου ὅτι ὁ
 ὑγιαζέτο πρὸ δέκα τυχὸν ἡμερῶν, τότε τὴν ὑγίαν ἀνή-
 γετο, νῦν ὑγιαίνει. ταῦτα δὲ εἰπων ἐπάγει "πλὴν ὑγιαζέτο μὲν ἔξ
 κάμνων ἔξ ὁ κάμνων" ἔξ τὰ ἐξῆς, ἄπερ ὡς λύσις ἐξί τῶν σοφισ-
 μαίων. ἐξί δὲ ὁ λέγει τοῦτον· ὑγιαζέσθαι μὲν λέγει) ἔξ ὁ κάμνων
 οὔν ἔξ ὁ κάμνων πάλαι, ὑγιαίνειν δὲ ἔξ ὁ νῦν ὑγιαζόμενος ἀλλ'
 ὅστις πάλαι ὑγιαζέτο. "κάμνων" δὲ εἴληπ) τῷ Ἀριστοτέλει ὁ νῦν
 κάμνων, "ὁ κάμνων" δὲ ὁ ποτὲ κάμνων. id. f. 10.

166⁵ τ' δὲ σόφισμα τ' ἄρα ἐξί στυγῶντα λέγειν, ἔτις Εὐθύδημος
 12 ἡρώτα. id. f. 10 b.

166⁶ σημειωτέον δὲ ὅτι σύνθεσιν λέγει ὁ Ἀριστοτέλης ἔξ τ' χωρὶς
 25 τῷ δυνατῷ τ' βαδίζειν κατηγορεῖσθαι. εἰπων ἔν ὅτι ἔξ ταῦτ' ση-
 μαίνει ἂν τ' βαδίζειν χωρὶς τῷ δύνασθαι ἔξ τῷ καθημένῳ κατηγο-
 ρήσῃ, ὅπερ διὰ τῷ "ἂν διελὼν τις εἴπῃ" ἐσήμανε, ἔξ ὅταν αὐτὸς τ'
 βαδίζῃ μὲν τῷ δύνασθαι διὰ τῷ "ἔξ συνθεῖς" ὡς δυνατὸν τὴν καθή-
 30 μενον, τῷ μὲν ἂν δὲ τρέψῃ, καθ' ὅν τ' βαδίζειν μὲν τῷ δύνασθαι κατη-
 γορῶμεν, παράδειγμα τέθεικε τ' ὡς δυνατὸν τὴν καθημένον βαδί-
 ζειν ἔξ τὴν μὴ γράφοντα γράφειν· ἐν ᾧ ἔξ αὐτῷ προσυπακύνει δει-
 τ' δυνατόν, ἵνα ἔξ ἔξ δυνατὸν τὴν μὴ γράφοντα γράφειν. τῷ δὲ
 λοιπῷ τρόπῳ, καθ' ὅν συντίθεμεν τῷ καθημένῳ τ' βαδίζειν χωρὶς
 35 τῷ δυνατῷ, μυστικῶς ἐπήγαγε τ' "ἔξ τῷ" ὡσαύτως ὅταν συνθῇ
 τὴν μὴ γράφοντα γράφειν." id. f. 11.

166⁷ τὴν μὲν τὰ πάντα συνάγοντα παραλογισμὸν ἔξ ἀρτία εἶναι ἔξ
 34 περισσὰ πάνυ σαφῶς ὁ Ἀριστοτέλης ἐξέθετο, τὴν δὲ τὰ μείζονα
 ἴσα τοῖς ἐλάττωσι συνάγοντα πάνυ βραχέως ἔξ διὰ τούτου ἀσαφῶς
 ἀπαγγέλλειν δοκεῖ. δεῖ δὲ προσυπακύνει ἐν τῷ "τ' μείζον ἴσον"
 τ' τῷ ἐλάττω, ἵνα ἔξ τ' πλῆρες τῆς λέξεως τοῦτον· ἔξ δ' ἀγωγῇ
 τῷ σοφισματος ἔτις ἡρωτάτο "ἔξ ὁ ὀκτώ εἰς ἔξ ἔξ δύο διαι-
 ρεῖ); ναί. τί, ἔξ εἰς τρία ἔξ πέντε; ναί. ὁ ὀκτὼ ἄρα εἰς ἔξ
 ἔξ δύο ἔξ τρία ἔξ πέντε διαιρεῖ). τὰ δὲ ἔξ ἔξ δύο ἔξ πέντε ἔξ τρία
 45 ἐκαίδεκα ἐξιν· ὁ ὀκτὼ ἄρα εἰς ἐκαίδεκα διαιρεῖ). ἴσος ἄρα ὁ
 ἐκαίδεκα τῷ ὀκτῷ, ὁ μείζων τῷ ἐλάττω. παρὰ δὲ τὴν διαίρε-
 σιν ἔξ τούτου τ' σόφισμα· δυναμίει ἦν ἐν τῷ ὀκτῷ ταῦτα. τ' δὲ

"τοσούτον ἦν τ' μείζον ἔξ ἐτι πρὸς" ἔτις ἐπὶ ἔξ ὡσεὶ ἔλογεν, ὁ
 ἐκαίδεκα, τότε τ' μείζον, τοσούτος ἐξιν ὅσος ὁ ὀκτὼ ἔξ ἐτι
 πρὸς· αἰκνιάμενος ἦν τὴν παρὰ τὴν διαίρεσιν παραλογισμὸν δι' ὧν
 ἐπὶ ἔξ σόφισμαίων, ἐπάγει ἔξ παραδείγματα δευκύντα τὴν
 5 αὐτὴν λόγον διηρημένον ἔξ συγκεκείμενον μὴ ταῦτ' σημαίνειν· τ' ἦν
 "ἐγὼ σε ἔθρια δῶλον" αὐτ' λεγόμενον καθ' αὐτό, ἔξ αὐτ' πάλιν
 τ' ἐγὼ σε ἔθρια ἐλευθέρων, ἔξ ταῦτ' σημαίνουσι ἔξ ὅταν ἀμφό-
 τερα συντεθέντα λόγον ἀπαρτίσωσι τὴν λέγοντα "ἐγὼ σε ἔθρια
 δῶλον ὅντα ἐλευθέρων." ὅμοιον τούτῳ ἔξ τ' ἐφεξῆς τούτῳ κείμενον·
 10 ἔξ ἦν ὡς σόφισμα τέθει, ἀλλὰ ἔξ αὐτ' ὡς περ παράδειγμα
 εἴληπ) τῷ μὴ ταῦτ' σημαίνειν τὴν λόγον τοῖς μέρεσιν. ἐξί δὲ
 τούτῳ τ' "πεντήκοντ' ἀνδρῶν ἔκατ' ἴσος Ἀχιλλεύς." ἄλλο ἦν
 δηλοῖ διαρρηγμένων τῶν ἀνδρῶν ἀπὸ τῶν πενήκοντα, ἔξ ἄλλο συν-
 τιθεμένων· εἰ μὲν ἦν ὑποσίζομεν εἰς τ' πενήκοντα, λέγοντες
 15 ὅτι πενήκοντα ἔκατ' ἀνδρῶν, σημαίνει ὅτι ὁ Ἀχιλλεύς ἀπὸ
 τῶν ἔκατ' ἀνδρῶν κατέλιπε πενήκοντα· εἰ δὲ εἰς τ' ἔκατόν,
 ἔτερον πάλιν δηλοῖ, ὅτι ἀπὸ τῶν πενήκοντα ἀνδρῶν κατέλιπε
 ἔκατόν. id. f. 11 b.

ὀνομαζέ) δὲ παρὰ τὴν προσωδίαν ὅτι ὁ τόνος πρὸς ὃν ἄδμενον 166⁸
 ἔξ τὸς λόγους ποιούμεθα, ποιῶ τὴν παραλογισμὸν, νῦν μὲν ἔτις ἄλ-
 1 λοτε δ' ἄλλως ἔξ ἔξ ἀλλαχῇ τιθέμενος, οἷον τί φημι; ἐν μὲν ὀμιλίᾳ
 ἔξ διαλέξει ἔξ ἀπατήσῃ ποτὲ ὁ λέγων "ἐταῖρα χρυσία εἰ φοροῖν,
 δημοσία ἐξω." εἴληπ) ἦν ὁ λέγων παροξυτόνως τὴν λόγον ἐξεργα-
 κύν, ἔξ τυχὸν ἔξ προπαροξυτόνως, ἔξ ἔκ ἂν σοφίσαιτο ποτε τὴν
 25 ἡρωαζόμενον, νῦν μὲν παροξυτόνως λέγων, νῦν δὲ εἰς προπαροξυ-
 τὸνα μεταλαμβάνων· ἀπαξ ἦν εἰρηκῶς ἐσήμανε τ' ἐαυτῷ βε-
 λημα. εἰ δὲ ἐν γραφῇ εἴη κείμενον τ' "δημοσία" ἔξ δὲνα τόνον
 ἔξον, τότε δῆτα ἔξ τὴν παραλογισμὸν ἀπέκῃ. εἴρηκε δὲ τ' ἔξ ἔξ
 ὅτις γινέσθαι λόγον ἐν τοῖς ἀνευ γραφῆς, διότι ἐξιν ὅτε ἔξ ἐν αὐτοῖς
 ἔξος ἀποτελεῖ, ὡς περ ὅταν τις εἴπῃ "ἄρ' ἐξί τ' ἔξ καταλύεις οἰκία;
 ναί. τ' δὲ ἔξ καταλύεις τῷ καταλύεις ἀπόφασις; ναί. ἔξ οἰκία ἄρα
 ἀπόφασις." παρὰ τὴν προσωδίαν τ' σόφισμα. id. f. 12.

παράδειγμα δὲ ἐπιφέρει τῷ παρὰ τὴν προσωδίαν, ὅπερ ἐν 166⁹
 ποιήμασιν εἴφη μάλας γινέσθαι, παρὰ τῷ Ὀμήρῳ. καὶ) δὲ ἐν τῷ
 3 ψί τῆς Ἰλιάδος (328), ἐνθα ἔξ ἐπὶ τῷ Πατρόκλῳ ὁ ἱππικὸς ἀγὼν
 ἐτετέλετο. . . τὼς ἔξ ἐκείνῳ τὴν Ὀμηρον, περισπωμένως τ' ἔξ
 ἀναγινώσκοντες ἔξ λέγοντες ἀτοπὸν τι αὐτὴν εἰρηκῶς διὰ τούτου, ὡς
 λέγοντα δῆθεν ὅτι τῷ ξύλῳ ἐκείνῳ τῷ ἐξανεχόντος, ὁ δρυῖνον ἔξ
 πύκνῳ ὀνομαζέ, τί μὲν κατασῆπ) τί δὲ ἔξ κατασῆπ). εἰ ἦν ἔξ
 μὴ τούτῳ ἐδήλωσεν ἐναργῶς τ' τί δὲ ἔξ κατασῆπ), λέγουσιν ἀντι-
 κρυσ δηλοῦν διὰ τῷ εἰρημένῳ τῷ ἔξ τ' μὲν καταπύθε), ὡς τινὸς μὲν ἐκ τῷ
 δένδρῳ τῆς πύκνης σηπομένης τοῖς ὀμβρίοις ὕδασι τινὸς δὲ μὴ σηπο-
 μένου. τὼς μὲν ἐκείνῳ τὴν Ὀμηρον, ὡς εἶπον, ἀτόπως τούτῳ εἰρη-
 κῶτα· ἐπιδιορθῶ) δὲ τούτῳ ἐν τῷ περὶ Ποιητικῆς, ὡς αὐτὸς Ἀριστοτέ-
 λης ἐν τῇ Ῥητορικῇ (ἱμμο Ποιητ. c. 26) φησίν, Ἰππίας ὁ Ὁσάσις
 μὴ περισπωμένως ἀναγινώσκων τ' ἔξ ἄλλ' ἀποφατικῶς, ὅπερ αὐτὸς
 ἐξυτόνως εἴρηκεν, ἵνα ἔξ τ' λεγόμενον ὡς ἔξ πύκνῳ τ' δένδρῳ ἔξ κα-
 ταπύθε) ὀμβρῳ. λέγει δὲ ἔξ ὁ Ὁσάσις τὰ φυτὰ τῆς πύκνης

ὁμβρίους ὕδασι καὶ πηγαίαις μὴ σήπεας, θαλαττίαις δὲ μάλιαις. ἀλλὰ τοῦτον μὲν ἐν παράδειγμα· τὸ δὲ ἕτερον τὸ ἐπαγόμενον τὸ περὶ τὸ ἐνύπνιον τῷ Ἀγαμέμνονος, ὃ φησὶ τὴν Δία εἰπεῖν τὸ "δίδομεν δὲ οἱ εὖχος ἀρέας," ὕδαμῶ καὶ ἐν τῇ Ἰλιάδι· τὰ μὲν γὰρ περὶ τῷ ὄνειρον ἐν τῇ ἀρχῇ τῆς βήτας ἐστίν, ὅδ' ὅλως δ' εὐρήσει τις τὸτο πρὸς ἕπος ἐκεῖ κείμενον, καὶ ἔοικε τὴν μὲν νῦν ἐκεῖθεν λαβεῖν, αὐτὴν δὲ πλάσασθαι τὸ τῷ ζήν τεμάχιον, τὰ ἔπη τὰδε μεταβαλὼν "θωρήξαι ἢ κέλευε καρκαμάωντας Ἀχαιῶς παναυδῆ· νῦν γὰρ κεν ἔλοι πόλιν εὐρυάργιαν." τοιαῦτα μὲν τὰ ῥητά· αὐτὲς δὲ καὶ αἰκοθεν βυλάμενος ποιῆσαι τὸ παρὰ προσώδιον παράδειγμα ὡς ἐκ 10 τῷ Ὀμήρῳ τὸτο ἐπήγαγεν. φασὶν ἔν τωὶς ὅτι εἰς τὸ "δὲ οἱ" ἐστὶν ὁ παραλογισμὸς καὶ ἡ ἀμαρτία τῷ Ὀμήρῳ· ἐκεῖνο μὲν γὰρ ἔτιως ἔγραψε "δίδομεν δὲ οἱ εὖχος ἀρέας," τὸτε φησὶν ὁ Ζεὺς τῷ ὄνειρῳ ὡς ἀπελθὼν ἀπαγγεῖλον τῷ Ἀγαμέμνονι ὡς οἱ θεοὶ πάντες ἐφηφίσαντα τό σοι τὴν νίκην δίδου. εἰσὶν ἔν τὰ ῥήματα τὰ 15 Διὸς πρὸς τὸν ὄνειρον ὅτι βὰς ταῦτα εἰπὲς τῷ Ἀγαμέμνονι ὅτι δίδομεν αὐτῷ πάντες οἱ θεοὶ τὴν νίκην. φασὶν ἔν τὰ ταῦτα λέγοντες ὡς ἐνταῦθα ἀμαρτάνει ὁ ποιητὴς εἰσάγων τὴν Δία διαλεγόμενον ταῦτα τῷ ὄνειρῳ καὶ τρόπον τινα ψευδόμενον, ὅπερ ἔκ ἐξὶ θεῶ. οἱ γὰρ ἐπιδιορθούμενοι τῶν φασιν ὡς ὁ τῷ Ἀγαμέμνονι ὁ Ζεὺς 20 εἰσεγε τὸ "εὖχος δοθῆναι ἀλλὰ τῷ ὄνειρῳ καὶ τῷ Ἀγαμέμνονος· ἀναγνώσκουσι δὲ ἔτιως "δίδομεν δὲ οἱ" ἀντὶ τῷ σοί, τῷ ὄνειρῳ. ἔξὶ δὲ καὶ τὸτο ψεύδους· ὁ γὰρ αὐτὲς νῦν ἐστὶν καὶ ὁ τόνος ἀναβιβάζει καὶ περισπαζείν ἢ ἀντωνυμία ἢ οἶ. πῶ γὰρ ἐστὶν ἡ ἀμαρτία; ἢ ἔκ ἐξὶ τὸ "δὲ οἱ" ἀλλ' εἰς τὸ "δίδομεν." ἐπειδὴ γὰρ ἰδιὸν 25 ἐστὶ τῆς Δωριεῖς διαλέκτου τὸ ἀντὶ τῷ δίδου λέγειν δίδομεναι καὶ ἀντὶ τῷ εἶναι τὸ ἔμμεναι, τῆς αὐτῆς δὲ καὶ τὸ ἀποκόπτειν πολλὰς τὰς αἰ τῆς ἀπαρεμφάτου ἐγκλίσεως, τὸτο καὶ ἐνταῦθα εὐρίσκει. εἰ γὰρ τὸ "δίδομεν δὲ οἱ εὖχος ἀρέας" ἀναγνῶ τις τὸν τόνον θεὸς εἰς τὸ δίδομεν, τὴν Δία ποιεῖ ψευδόμενον...

1666 οἷον τί φημι; τὸ παθητικὸν διὰ τὸ ὁμοῦχρημον εἶναι τῷ ἐνεργητικῷ ὡς ἐνεργητικὸν λαμβάνει ὁ σοφιστὴς καὶ παραλογίζεται, ὡς ἐπὶ τῷδε. "πότερον τὸ μανθάνειν ἐνεργεῖν ἐστὶ περὶ τὴν μάθησιν; ναί. τὸ ἐνεργεῖν περὶ τὴν μάθησιν διδάσκειν ἐστίν; ναί. τὸ ἄρα μανθάνειν διδάσκειν ἐστίν." παρὰ τὸ χῆμα ἔν τῆς λέξεως λέγει, ὅτι 35 ἔχημάτισται τὸ παθητικὸν εἰς τὸ ἐνεργητικὸν καὶ ἀνάπαλιν τὸ ἐνεργητικὸν εἰς τὸ παθητικὸν, καὶ διότι τὸ ἐνεργεῖν περὶ τὴν μάθησιν δηλοῖ καὶ ἀμφοτέρω· παρίστησι γὰρ καὶ ἐνέργειαν τῷ διδάσκοντος, ὁμοίως δὲ καὶ πάθος τῷ διδασκόμενῳ, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν τὴν γένεσιν, καθὼς ἐν τῇ περὶ Ψυχῆς πραγματείᾳ (25) φησὶν. id. f. 12 b.

1666 καὶ τὰλλα, φησὶν, ὡς διήρη) (τοῦτεστι καὶ τὰς ἄλλας κατηγορίας 14. αἱ ἐν ταῖς Κατηγορίαις ἐδόδαξε), δύνανται ὁ σοφιστὴς ἐν παραλογισμῷ παραλαμβάνειν, καὶ τὸ ποῖον ὡς πρὸς τι δεικνύει καὶ τὸ ποσὸν ὡς πρὸς τι καὶ τὸ πρὸς τι ὡς ποῖον καὶ τὸ ποιεῖν πάχει. τίθησι δὲ τὸτο παράδειγμα τοῦτον "ὅχι τὸ ὑγιαίνειν ἀπαρέμφατον; 45 ὅχι τὸ τέμνειν ἀπαρέμφατον; τὸ ὑγιαίνειν ἄρα καὶ τὸ τέμνειν ταῦτόν." ἀλλὰ τὸ μὲν ὑγιαίνειν πάχει τί ἐστίν, εἴπερ ἡ ὑγεία διάθεσις σώματος ζῆν ἐν συμμετρίᾳ θερμῶν καὶ ψυχρῶν καὶ ξηρῶν καὶ

ὕγρῶν (τὸτο γὰρ ἐστὶ δηλωτικὸν τὸ "καίτοι τὸ μὲν ποῖον τι καὶ διακείμενόν πως δηλοῖ"), τὸ δὲ τέμνειν καὶ οἰκοδομεῖν ποιεῖν· τὸτο γὰρ πάλιν ἐστὶ δηλωτικὸν τὸ "τὸ δὲ ποιεῖν τι." ἡρώτα δὲ καὶ τρίτον λόγον ὁ Εὐθύδημος. "πότερον ὁρῶσι καὶ οἱ Σκύθαι καὶ οἱ ἄλλοι ἰσθρῶποι τὰ δυνατὰ ὁρᾶν ἢ τὰ ἀδύνατα; τὰ δυνατὰ δήπου. ἔκων καὶ 5 σὺ καὶ ἐγώ; ναί. ὁρῶσι δὲ τὰ ἡμέτερα ἰμάτια; ναί. δυνατὰ ἔν ὁρᾶν ἐστὶ ταῦτα. ὁρᾷ ἄρα τὰ ἰμάτια." id. f. 13.

ὅταν ἔν, φησὶ, τίς ἀξιοῖ ὁμοίως ὑπάρχειν τι τῷ πράγματι 1666 καὶ τῷ συμβεβηκότι, πρᾶγμα μὲν λέγει τὸ σύνθετον καὶ ὑποκείμενον, 29. συμβεβηκὸς δὲ ἀπλῶς πᾶν κατηγορούμενον, κἄντε τῶν ὑσιωδῶς καὶ καθ' αὐτὸ ὑπαρχόντων τῷ καθ' ὃ κατηγορεῖται ἐστὶ, κἄντε καὶ μή. φησὶ γὰρ ὡς ἐκ ἀνάγκης ἐστίν, ὅσα συμβέβηκε τῷ κατηγορουμένῳ, καὶ τῷ ὑποκειμένῳ ταῦτα συμβαίνειν... ὁ γὰρ ὅσα καὶ τῷ κατηγορουμένῳ λέγει, ταῦτα πάντα καὶ καὶ τῷ ὑποκειμένῳ 15 ῥηθήσε, ὡς ἐν ταῖς Κατηγορίαις ἐμάθομεν... ἢ μᾶλλον τὸ "ἐπεὶ γὰρ τῷ αὐτῷ πολλὰ συμβέβηκεν, ἔκ ἀνάγκης πᾶσι τοῖς κατηγορουμένοις καὶ καθ' ὃ κατηγορεῖται" τοῦτόν ἐστιν. συμβέβηκε τῷ Σωκράτει ἀνθρώπῳ εἶναι· ἐπεὶ ἔν τῷ αὐτῷ πολλὰ ὑπάρχει, ἔκ ἀνάγκης ταῦτα πάντα ὅσα πᾶσι τοῖς κατηγορουμένοις ἔπει) (τὸτο γὰρ λείπει) καὶ τῷ ὑποκειμένῳ ἔπει) τὸτο γὰρ εἶπε "καθ' ὃ κατηγορεῖται." ὁ γὰρ ὅσα ὑπάρχει τῷ ζῶντι καὶ τῷ λογικῷ, ταῦτα καὶ τῷ Σωκράτει ὑπάρχει· ἔτε γὰρ ὁ Σωκράτης διαφορὰ ἐστίν, ἐπειδὴ τὸ λογικὸν τὸ καὶ τῷ Σωκράτει λεγόμενον, ἔτε δισύλλαβον, 20 διότι καὶ τὸ ζῶν δισύλλαβον. id. f. 13 b.

ἢ μὲν τῶν λεγομένων διάνοια τοιαύτη τίς ἐστίν. καὶ δὲ τὴν λέ- 1666 ξιν εἰ μὲν τὸ "ὁ Κορίσκος ἕτερον ἀνθρώπου" ὡς ἴσον ληφθεὶς τῷ ὁ 32. ἀνθρώπος ἕτερον Κορίσκου (συνήθης δὲ ἐστὶ τῷ Ἀριστοτέλει τὸτο ποιεῖν καὶ πολλὰς τοιαύτας ἐρμηνείας κεκρῆσθαι), σαφές ἐστὶ τὸ λεγόμενον, καὶ εἴη ἡ μέζων πρότασις τῷ παραλογισμῷ αὐτῇ· τὸ 30 γὰρ "ἐστὶν ἀνθρώπος" ἢ ἐλάττων· ὡς γίνεσθαι τὸν συλλογισμὸν ἐν πρώτῳ χῆματι ἔτιως "ὁ Κορίσκος ἀνθρώπος· ὁ ἀνθρώπος ἕτερος Κορίσκου· ὁ Κορίσκος ἄρα αὐτὸς ἑαυτοῦ ἕτερος." εἰ δὲ μὴ ἔτιω τὸ χωρίον μεταληφθὲν ἐρμηνευθεῖ, ἀλλ' ὡς περὶ καὶ ἐν τῷ ἑδαφίῳ γεγραμμένον ληφθεῖ, δύο συλλογισμῶς ἐντεῦθεν μανθάνομεν, 35 παριστῶντος τῷ μὲν ἐνὸς τὸν Κορίσκον ἔκ ἀνθρώπου, τῷ δὲ ἑτέρῳ τὸν Κορίσκον ἕτερον αὐτοῦ. λέγει δ' αὖ καὶ ἑκατέρω μόνος τὰς ἡττας προτάσεις. id. f. 14.

τῶν κατηγορουμένων ὅσα μὲν καὶ συμβεβηκὸς τῶν ὑποκειμέ- 1666 νων κατηγορεῖται, ὡς ἐν τῷ περὶ Ἑρμηνείας (c. 7) δέδεικται, ὅταν 37. τὸ ἀνθρώπου τὸ λευκὸν καὶ τὸ μουσικόν, ταῦτα ὁ δυνατὸν καὶ διηρημένως καὶ συνημμένως κατηγορεῖται, ἐπεὶ συμβεβηκασιν ἀμφω τῷ αὐτῷ. id. ib.

λέγει ὁ σοφιστὴς "ὅχι ὁ τραγέλαφος μὴ ὄν ἐστιν; ὅχι ὁ τρα- 167. γέλαφος δοξαζόν ἐστιν; τὸ μὴ ὄν ἄρα ἐστίν." ὁ συλλογισμὸς ἐν 1. τρίτῳ χῆματι, τὸ σόφισμα δὲ παρὰ τὸ πῆ καὶ ἀπλῶς. id. f. 14 b. ὁ τρίτος τρόπος τῶν ἐκτὸς τῆς λέξεως σοφισμάτων ἐστὶν ὁ 167. παρὰ τὴν ἀγνοίαν λεγόμενος, ὃς ἔτιω λέγει, ὅτι ὁ εἰδὼς τί ποτὲ 21. ἐστὶν ἑλεγχος, ὁ περιπεσεῖται τῷ τοῦτο σοφισματι. id. f. 15 b.

167^a Ελεγχός ἐστιν ἀντίφασις τῷ αὐτῷ καὶ ἐνός· εἰ γὰρ μέλλομεν
23. ἐλέγχειν τὴν ἡμῶν προσδιαλεγόμενον παρὰ τὸ εἰκὸς ἐνιστάμενον, ὁφεί-
λομεν αὐτὴν ἑαυτῷ μαχόμενον ἀπελέγχειν καὶ τὰ ἐναντία ἀποφαι-
νόμενον· τὸτο γὰρ καὶ ἀντίφασις λέγεται, ὅταν περὶ τοῦ αὐτοῦ καὶ ἐνός
τὰ ἐναντία λέγῃ τις, ὡς περὶ ἄλλου καὶ ἄλλου... ὁ λέγων πάντα
ἀγγελλον ἀγαθὸν καὶ μὲν δαίμονα ἀγαθόν, ὃν ἐλέγχει τὴν λέ-
γοντα τὰς ἐναντίας προτάσεις ἐπὶ τῆς ἐνδοχομένης ὕλης συμφεύ-
δεσθαι· ὡς γὰρ ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ὑποκειμένου ἀλλ' ἐπ' ἄλλου καὶ ἄλλου τὴν
λόγον συνεπεράνατο. δεῖ δὲ ἐφ' ἐνός καὶ τοῦ αὐτοῦ. id. f. 15 b.

167^a μὴ συναριθμημένον δέ, φησί, τὸ ἐν ἀρχῇ, τυτέστι μὴ λαμ- 10
25. βανομένον τῷ ζητυμένῳ εἰς τὴν λόγον τῆς ἀποδείξεως. ὡς γὰρ δι'
ἑαυτοῦ χρὴ δεῖκνυσθαι τὴν μὴ δι' ἑαυτοῦ δῆλον, ὅτι μὴδὲ ἔλεγχος τὸ
ποῦτον. ἔστι δὲ τὸ τοῦτον ὅταν ὁ μέσος ὅρος ὁ αὐτός τινι τῶν
ἄκρων ληφθῇ, μετονομαζόμενος μέντοι καὶ ἄλλως καὶ τὴν προφο-
ρὰν ἐκφερόμενος· ζητυμένη γὰρ τὴν εἰ ἀθάνατος ἡ ψυχὴ, τὸ ὅτως
εἰπεῖν, ὅτι ἡ ψυχὴ ἀθάνατος, καὶ ἕτερον σὺν ταύτῃ ἐπαγαγεῖν
πρότασιν, κομῶδῃ ἡλίθιον ἐστίν. id. ib.

167^a εἰρη) δὲ τελευτώτερον ἐν τοῖς δυοῖ τῶν Προτέρων Ἀναλυτι- 36.
κῶν, ὡς μὴν ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ ὀγδόῳ τῶν Τοπικῶν σαφέστατα εἰρη)
ὡς πενταχῶς εἰρη). id. f. 16 b.

167^b ὁ παρὰ τὸ ἐπόμενον ἔλεγχος πέμπτος ἐστὶ τρόπος τῶν ἐκτὸς
1. τῆς λέξεως φαινομένων ἐλέγχων, μέρος δὲ ἐστὶ τῶ παρὰ τὸ συμ-
βεβηκὸς παραλογισμῷ, ὃς πρῶτόν ἐστι τῶν ἐκτὸς τῆς λέξεως σο-
φισμάτων. τὸτο δὲ καὶ αὐτὸς ὁ Ἀριστοτέλης προῖων ἐρεῖ. ἀμφό-
τεροι γὰρ ὅτι οἱ σοφισμοὶ ἀπὸ συμβεβηκῶτων ὥρμηται, διαφέρου- 25
σιν δὲ ὅτι ὁ μὲν παρὰ τὸ συμβεβηκὸς ἔκ ἀντιτρέφει τὸς ὅρους ἀλλ'
ὅτωσι συλλογίζεται) ὁ Σωκράτης ζῶν, τὸ ζῶν γένος, ὁ Σωκρά-
της ἄρα γένος, ὁ δὲ παρὰ τὸ ἐπόμενον ὡς ἀντιτρέφοντας λαμβάνει
τὸς ὅρους, καὶ γίνετο) ὅταν καὶ τὰ μὴ ἀντιτρέφοντα ὡς ἀντιτρέφοντα
λαμβάνηται). ἐπειδὴ γὰρ ἐπε) τῷ κλέπτῃ τὸ νύκτωρ πλανᾶσθαι,
ἀντιτρέφοντες οἱ σοφισταὶ λέγουσι, καὶ ὁ νύκτωρ πλανώμενος κλέ-
πτῆς ἐστίν. id. ib.

167^b τὸ δὲ "πολλοῖς μὲν ταῦτα ὑπάρχει," ἤγουν τὸ καλλωπίζεσθαι καὶ
11. τὸ νυκτοπορεῖν, "τὸ δὲ κατηγορούμενον ἔχει ὑπάρχει," ἤγουν τὸ μοι-
χρὸς καὶ τὸ κλέπτῃς, λύσις ἐστίν. κατηγορούμενον δὲ λέγει τὴν μοι-
χρὸν, κατηγορούμενον τῷ καλλωπίζεσθαι, τῷ δὲ νυκτὸς βαδίζειν τὴν
κλέπτῃν, ἔχει ὡς ἀληθῶς κατηγορουμένων (εἰρη) γὰρ ὡς ἔκ ἀνάγκῃ
ἀντιτρέφειν) ἀλλ' ὡς ὑπὸ τῶν σοφιστῶν ὡς κατηγορουμένων λαμ-
βανομένων. id. f. 17.

167^b τὸτο τῷ λόγῳ πολλὰ μὲν καὶ ἄλλα τὰ αἰτιώματα ἐν τῷ πρώτῳ 40
13. τῆς Φυσικῆς Ἀκροάσεως (c. 3) εἰρη) τῷ Ἀριστοτέλει, ἀπεδείχθη
δὲ καὶ τὸ ἡμαρτημένον, ἢ σὺν ἀντιθέσει ἀντιτροφή. id. ib.

167^a εἰσὶ τινὰ ἀρχὴν μὲν ἔχοντα μὴ γεγονότα δέ, καθ' Ἑλληνας,
17. ὡς τὰ ὑράνια καὶ θεῖα σώματα· εἰ γὰρ τὸτο ψεύδος, δῆλον ὡς
ἔδδ' ἐτὲ μὴ γεγόμενον καὶ τὸ μὴ ἀρχὴν ἔχον ταῦτα εἶσιν. "ὁ δὲ παρὰ
τὸ μὴ αἰτίον ὡς αἰτίον, ὅταν προσληφθῇ τὸ ἀναίτιον." ὅτος ὁ τρό-
πος ἔκτος ἐστὶ τῶν ἐκτὸς τῆς λέξεως παραλογισμῶν. ὁ δὲ ἐνταῦθα
παρὰ τὸ μὴ αἰτίον ὡς αἰτίον καλεῖται, τὸτο ἐν τοῖς δυοῖ τῶν Προ-

τέρων Ἀναλυτικῶν μὴ παρὰ τὸτο ὡνόμασε. γίνετο) δὲ τὸτο ἐν
τοῖς δι' ἀδυνάτου συλλογισμοῖς, ὅταν καὶ διχα τῆς ὑποθέσεως ἔδδ' ἐν
ἤττον περαινῇ) τὸ ἀδύνατον. id. f. 17 b.

ἔστι δὲ τὸ λεγόμενον τοῦτον. λέγει τις ἀληθῶς ὅτι ἡ ψυχὴ 167^b
καὶ ἡ ζωὴ ταῦτ' ἐν αἰτίῳ. πειρᾷ) ὅν ὁ σοφιστὴς δεικνύναι 24.
ψεύδος τὸτο, καὶ φησιν, εἰ ἔστιν ἡ ψυχὴ καὶ ἡ ζωὴ ταῦτ' ἐν αἰτίῳ,
εἰτα, πειρᾷ) δεικνύναι ἀδυνάτον τι τῶτον τὴν τρόπον... φαμὲν ὅν
πρὸς τὸτο ὅτι ὡς παρὰ τὸτο· ὡς γὰρ παρὰ τὸ λέγειν ἡμᾶς τὴν ψυχὴν
καὶ τὴν ζωὴν ταῦτ' ἐν συνήθει· τὸ ζῶν ἢ ζῆ. γίνετο), ἐπεὶ καὶ τὸτο
μὴ κειμένη· ἔδδ' ἐν ἤττον διὰ τῶν λοιπῶν προτάσεων τὸ ἀδύνατον
συναχθῆσετο), ἀλλὰ τὸ ἀδύνατον συνήκει) παρὰ τὸ λέγειν σε τὴν ζωὴν
ἐναντίαν τῷ θανάτῳ ὄντι φθορᾷ· ἢ γὰρ φθορὰ ὡς τῇ ζωῇ ἐναντία
ἐστίν ἀλλὰ τῷ ἐμφύλῳ σώματι, τῇ δὲ ζωῇ ἢ διαλύσει ἐστίν ἐναν-
τία. ἢ διαλύσις δὲ ὡς ταῦτ' ἐν τῇ φθορᾷ· ὡς γὰρ ἀνάγκη τὰ διαλυ-
μένα καὶ ἀπ' ἀλλήλων χωριζόμενα φθεῖρεσθαι· ἔδδ' γὰρ τις διέλυσε
μὲν ἀπ' ἀλλήλων τὰ ἐξ ἐρίων καὶ ἐκ σερῶν νήματα ἀλλήλοις συνημ-
μένα καὶ κεκλωσμένα, ἢ δὲ τῶν διαλύσις ἔκ τῆς γέγονεν αὐτοῖς
καὶ αἰτία φθορᾶς... τὸ δὲ "ἐάν ὅν ἐγκαταρῶμῃ) ἐν τοῖς ἀναγ-
καίοις ἐρωτήμασι πρὸ τοῦ συμπεράσματος τὸ συμβαῖνον ἀδύνα-
20. τόν" τοῦτον ἐστίν· ἐάν ἐν τοῖς ἀναγκαίοις ἐρωτήμασι, τυτέστι
ταῖς παρὰ τὸ ἐρίζοντος λεγομέναις προτάσεσι (ταύτας γὰρ ἀναγ-
καῖα λέγει ἐρωτήματα, ἔχει ὅτι ἀναγκαῖόν τι συναγῶσιν ἀλλ' ὅτι
τῶν μὴ ληφθῶτων ἔκ τῶν συνήθει) τὸ προκείμενον ἀδύνατον),
ἐάν ὅν ἐν ταῖς τοιαύταις τῷ ἐρίζοντος προτάσεσιν ἐγκαταμειχθῇ
περὶ αὐτοῦ δὴ τὸτο ὑπὸ τοῦ σοφιστῆ, πρὸς τὸ ἐπενεχθῆναι παρ' αὐτοῦ
τὸ συμπεράσμα, τὸ συμβαῖνον ἀδύνατον, τυτέστιν ἡ ψευδὴς πρότα-
σις ἢ αἰτία γινόμενη τῷ συμβαίνοντος ἀδυνάτου (δι' αὐτῆς γὰρ
περαινῇ) τὸ τοῦτον ἄτοπον), δέξει πολλάκις παρὰ τὸτο γινεσθαι ὁ
ἔλεγχος, εἴπερ δὴ καὶ ἐνταῦθα γέγονε· συγκατεμειχθῇ γὰρ τοῖς
30 ἀναγκαίοις ἐρωτήμασι τὸ ἡ ζωὴ ἐναντία τῷ θανάτῳ ὄντι φθορᾷ.
ὡς γὰρ ἐστίν, ὡς εἰρη), ὁ θάνατος φθορὰ ἀλλὰ διαλύσις ψυχῆς καὶ
σώματος. id. ib.

ἀλλὰ καὶ οἱ ἐρωτῶντες αὐτοὺς τὸτο πάχυσιν, ὥσπερ καὶ ὁ 167^b
Πῶλος τὴν βύλησιν καὶ τὴν δόκησιν ταῦτ' ἐν νομίζων ὡς ἐν ὄντων 36.
ἡρώτα τὴν Σωκράτην (Plat. Gorg. p. 466). id. f. 18.

τοῦτον τι πεποίκαε καὶ ὁ Πῶλος ἐν τῷ Γοργίᾳ (p. 466), τὰ 168^a
πλείω ὡς ἐν ἐρωτήσας τὴν Σωκράτην. ἦν δὲ ἡ ἐρώτησις τοιαύτη 1.
"εἰπέ μοι ὦ Σωκράτης, ὡς δοκῶσί σοι οἱ ῥήτορες, ὥσπερ καὶ οἱ
τύραννοι, ποιεῖν ἅπαντα ἃ βούλονται) καὶ δοκεῖ αὐτοῖς βέλτερον
εἶναι;"... ἐπ' ἐνίων μὲν ὅν, φησί, ῥᾶδιόν ἐστιν ἰδεῖν ὅτι δύο τυγ-
χάνει τὰ ἐρωτήματα· ἔδει γὰρ ὅτως ἐρωτῆσαι, πότερον ἢ γῆ
θελαττά ἐστίν, εἴτ' αὐθις πότερον ὁ ὕρανος θελαττά ἐστίν. id.
f. 18 b.

τὸ δὲ "ἢ πάλιν, ὡς τὰ μὲν ἐστίν ἀγαθὰ τὰ δὲ ἔκ ἀγαθὰ, 168^a
πάντα ἀγαθὰ ἢ ἔκ ἀγαθὰ;" καὶ τὸτο παράδειγμα ἐστὶ τῷ τὰ πλείω 7.
ὡς ἐν ἐρωτῶντος· ἔδει γὰρ ὅτως εἰπεῖν, πότερον ἢ σωφροσύνη ἀγα-
θὸν ἢ φαῦλον καὶ πότερον ἢ ἀκολασία ἀγαθὸν ἢ φαῦλον; ὁ δὲ
μᾶλλον ἀμφότερα καὶ ὡς περὶ ἐνός ἐρωτήσας ἔκ ἀδελφὸν ὅτι ἀπατή-

σει τὴν ἀποκρισόμενον, εἶγε συνυπαχθεὶς τῇ ἐρωτῇ καταφῇσει ἢ ἀποφῇσει. id. ib.

168. ποτὲ δὲ συμβῇσει) ἢ ἐλεγχον γενέσθαι ἀληθὺς προσληφθέν-
11. των τῶν· οἷον εἰ τις ἔροιτο "ἄρα γε ὁ ἐφ' ἐνός, τῦτο ἢ ἐπὶ πολ-
λῶν;" ἢ τῦτο λαβὼν προσλάβοι "ἐπεὶ τυφλὸν ἐστὶ τὸ μὴ ἔχον ὄψιν 5
πεφυκὸς δὲ ἔχειν, ἢ τυφλὰ ἔσαι τὰ μὴ ἔχοντα ὄψιν πεφυκὸτα
δὲ ἔχειν," ἢ "εἰ λευκὸν ἐστὶ τὸ ἔχον χρώμα διακριτικὸν ὄψεως, ἢ
λευκὰ ἐστὶ τὰ ἔχοντα χρώμα διακριτικὸν ὄψεως." ἢ ἢ ἐπὶ τούτων
ἢ μία ἐστὶν ἡ ἐρωτήσις· τὸ ἢ ἄρα γε εἰ τυφλὸν ἐστὶ τὸ μὴ ἔχον
ὄψιν πεφυκὸς δὲ ἔχειν, ἢ τυφλὰ ἐστὶ τὰ μὴ ἔχοντα ὄψιν πεφυ- 10
κὸτα δὲ ἔχειν; ἢ ἔστιν ἡ ἐρωτήσις. id. ib.

168. "τῶν μὲν ἢ ἐν τῇ λέξει οἱ μὲν εἰσι παρὰ τὸ διπλόν." εἶπεν ὅτι
23. τῶν παραλογισμῶν ἕκαστος ἀναχθῇσει εἰς τὴν τῷ ἐλέγχῳ ἀγνοίαν,
ἢ ἀπλῶς μὲν ἐφῆσεν ἀπέλεγχον ἢ τὸς παραλογισμὸς τῷ μὴ ἐκ
τῶν κειμένων αὐτοῦ συνάγῃσει, ὅπερ ἢ ἐν τῷ διαρισμῷ τῷ ἐλέγχῳ 15
ἄρητο· νῦν δὲ ἢ παρ' ἐν ἕκαστον τῶν μερῶν τῷ ἐλέγχῳ γίνεσθαι
τούτους διδάσκει. ἢ πρότερον τὸν ἐκ τῆς ὁμωσυμίας φησὶ γίνεσθαι
παρὰ τὸ μὴ ἢ εἶναι τὸ ὄνομα ἢ τὸ πρᾶγμα, ἢ τὸν ἐκ τῆς ἀμφιβο-
λίας· τούτους ἢ ἐδάλωσε διὰ τὸ "ἢ τε ὁμωσυμία ἢ ὁ λόγος." ὅτοι
τε ὅν ἢ ἡ ὁμοιοχημοσύνη τῆς λέξεως, τούτοις οἱ παρὰ τὸ χῆμα 20
τῆς λέξεως, ὅτι παρὰ τὴν τῷ ἐλέγχῳ ἀγνοίαν γίνονται, ὅλως... τὸ
δὲ "σύνθετος ἢ τὸ πάντα ὡς τούδε τι σημαίνειν" περὶ τῆς ἀμφι-
βολίας δοκεῖ εἰρηάζει, ἢ περὶ τῷ παρὰ τὸ χῆμα τῆς λέξεως παραλο-
γισμῷ, ὃν ὁμοιοχημοσύνην, ὡς εἴρηξεν, ἐνταῦθα λέγει· σύνθετος ἢ
συνῶντα λέγειν μὴ μόνον τὸν συνῶντα ἀλλὰ ἢ τὰ συνῶμενα, ἢ 25
ὁρῶντα τὸν τε ὁρῶντα ἢ τὰ ὁρῶμενα. ἐπὶ γὰρ δὲ τῦτο ἀναμ-
μνήσκων τῷ ἔμπροσθεν εἰρημένῳ, ὅτι εἰς τρόπον τῶν παρὰ τὴν
ὁμωσυμίαν ἢ τὴν ἀμφιβολίαν, ἢ ὅπως ὅταν εἰσθότες ὤμεν ὅτω
λέγειν. ἢ ἢ ἀπὸ τῆς συνθέσεως, φησὶ, ἢ τῆς διαιρέσεως ἀπάτη
εἰς τὴν τῷ ἐλέγχῳ ἀγνοίαν ἀναχθῇσει). δεῖ ἢ ἐπὶ τῷ κυρίως ἐλέγχῳ 30
τὸ αὐτὸ δηλῶσαι ἢ χωρὶς ἢ μὲν τῆς συνθέσεως, ὅπερ ἐπὶ τῆς συν-
θέσεως ἢ τῆς διαιρέσεως συμβαίνει. ἀλλ' ἕτερον μὲν ἐστὶ τὸ χω-
ρὶς ὑπὸ τῶν ὀνομάτων ἢ ῥημάτων δηλούμενον, ἕτερον δὲ τὸ ὑπὸ
τῆς τούτων συνθέσεως. id. f. 19 b.

168. ἀνήγαγε μὲν ἐν τοῖς ἀνωθεν εἰρημένους τὸς παρὰ τὴν λέξιν πα- 35
34. ραλογισμὸς εἰς τὴν τῷ ἐλέγχῳ ἀγνοίαν, νῦν δὲ ἢ τὸν πρῶτον τῶν
ἐκ τῆς λέξεως τὸν παρὰ τὸ συμβεβηκὸς εἰς τὴν τῷ ἐλέγχῳ ἀγνοίαν
ἀνάγει, καὶ φησιν ὡς ἀπὸ τῷ ὅρισμῳ τῷ συλλογισμῷ φανερόν γε-
νήσει) ἢ εἰς τὴν τῷ ἐλέγχῳ ἀγνοίαν τῶν τούτων σοφισμάτων
ἀναγωγῇ. ὅτι δὲ ἀπὸ τῷ ὅρισμῳ τῷ συλλογισμῷ εἰς τὴν ῥηθείσαν 40
ἀνάγει) τῷ ἐλέγχῳ ἀγνοίαν, πρὸς) ἐκ τῷ τὸν συλλογισμὸν ὀρι-
σαδ). εἰ ἢ συλλογισμὸς ἐστὶ λόγος ἐν ᾧ θεθέντων τῶν ἕτερον
τι τῶν κειμένων συμβαίνει, ἐπὶ δὲ τῷ συμβεβηκὸς ἢ ἀπὸ τῶν
κειμένων ἕτερον τι συμβαίνει ἢ συνάγει), ὁ ἀπὸ τῷ συμβεβηκ-
τος ἄρα ἢ ἐστὶ συλλογισμὸς, διὰ ὃδ' ἐλεγχος... ὅτι μὲν ἢ ἐν 45
ἐλεγχος συλλογισμὸς ἀντιφάσεως, εἴρηται τε ἢ δέδεικε). ὅτι δὲ
ἢ περὶ ἄλλων τινῶν, ἢ μὴν ἀλλὰ ἢ περὶ τούτων ἢ Ἀριστοτέλης
αὐτὸς ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν Προτέρων Ἀναλυτικῶν εἴρηκε ἢ ἡμεῖς

ἐν ταῖς ἡμετέραις εἰς ἐκείνα χολαῖς, οἱ τῷ τούτῳ ἐντυχόντες
ὑπομνήματι γνώσκον). . . ἀσάφειαν δὲ τῷ λόγῳ ἐνεποίησε διὰ
τε τὸ τὴν ἐλάττωσαν ὅρον παραλιπεῖν, εἰ ἢ μὴ πάντῃ, ἢ διὰ τὸ τὸ
τούδε τι ἐπὶ τῷ συνθέτῳ λαβεῖν, ἐπ' ὅσας μόνους λεγόμενον· πᾶσα
ἢ ὅσα τούδε τι σημαίνειν δοκεῖ. δεῖ ἢ καταστῆσαι τὴν λέξιν ἢ
ὅπως εἶπεν "ἢ ἢ εἰ τούτων ὅτων ἀνάγκη τούδε εἶναι," ἦται ἢ ἢ
εἰ Σωκράτης ὅτος λευκὸν ἐστὶ, τὸ δὲ λευκὸν χρώμα διακριτικὸν
ὄψεως (ἀπὸ τῷ τῷ χρώματος τὸ λευκὸν παρέλαβεν), ἀνάγκη τὸν
Σωκράτην χρώμα εἶναι διακριτικὸν ὄψεως διὰ τὸν ἐπισυναχθέντα
ψευδῆ συλλογισμὸν· τούτῳ ἢ δηλωτικὸν τὸ "διὰ τὸν συλλογισμὸν."
ἢ τὸ "διὰ τὸν συλλογισμὸν" ἀπὸ τῷ διὰ τὸν φανόμενον μὲν εἶναι
συλλογισμὸν, μὴ ὅντα δὲ διὰ τὸ ἀπὸ τῷ συμβεβηκὸς συναγ-
όμενον ψεύδους· ἢ ἢ συλλογισμὸς ὁ τούτος διὰ τὸ μὴδὲ τὸν αὐτὸν
μέσον ἐν ἀμφοτέροις λαμβάνειν ταῖς προτάσεσιν, εἰ ἢ τοῖς ἀτέ-
χνοις συλλογισμὸς ἢ τὸ τούτον δοκεῖ... μᾶλλον δὲ οἶμαι τὸ
τούτον σόφισμα ἀπὸ τῷ Φαίδρῳ (p. 259) ἢ ἐνταῦθα παρελ-
φθαι διὰ τὸ ἐκεῖσε τὸν Σωκράτην ὁμῶδον αὐτὸν ἀποφαίνειν τῷ
κύκλῳ· ἢ ἢ ὁ λόγος ὅπως ἐν δευτέρῳ χῆματι ἐκ δύο καταφα-
τικῶν μερικῶν συναγόμενος "ὁ Σωκράτης λευκός, ὁ κύκνος λευ-
κός, ὁ Σωκράτης ἄρα κύκνος." ὡς εἶναι τὸ "τούτο δὲ ἐστὶ λευκόν"
ἴσον τῷ τούτῳ δὲ τὸ λευκὸν κύκνος ἐστίν. ἢ δεῖ παραλαμβάνειν
ἀπὸ τῷ λευκῷ τὸν κύκνον. id. f. 20.

οἷον ὁ περὶ τὰ μαθηματικά ἢ τὰ φυσικά ἐπιστήμων, ἀγνοῶν 168
τὸν ἀπὸ τῷ συμβεβηκὸς συλλογισμὸν ἢ ἐλεγχον, ἀπατηθῇ- 6
σε). ἀπὸ ἢ τῶν συμβεβηκῶν ποῦν) πρὸς τὸς ἐπιστήμονας οἱ
ἀνεπιστήμονες τὸς συλλογισμὸς, οἱ δὲ ἐπιστήμονες εἰ τύχῃσι μὴ
δυνάμενοι διαρεῖν ἢ διακρίνειν ποῖοι οἱ ἀπὸ τῶν καθ' αὐτὸ συλλο-
γισμοὶ ἢ ποῖοι οἱ ἀπὸ τῶν κτ' συμβεβηκός, ἢ ἐρωτῶμενοι συγ-
χωρῶσι τὰ ἐρωτηθέντα ἢ ἐλέγχον), ἢ μὴ συγχωρῶντες ἀλλὰ
τὴν σωπὴν τιμῶντες ἢ ὅπως συγκατανεύειν τῇ ἐρωτῇ παρὰ
τῶν ἀκόντων ὑπολαμβάνον), διὰ τὸ τὴν σωπὴν συγκαταθέσεως
εἶναι δηλωτικὴν. id. f. 21.

τὸ δὲ "παρὰ ἢ τῷ λόγῳ τὴν ἑλλειψιν ἢ φαντασίαν γίνε), ἢ 168
τῷ δοκεῖν ἐλέγχῳ ἢ ἀπατᾶν καθολικῶς λέγει). τοῦτο δὲ ἐστὶ 19.
τὸ διὰ τούτῳ δηλούμενον, ὅτι πᾶς οἰοσθῇποτε παραλογισμὸς ἢ
πᾶσα φαντασία παραλογισμῷ παρὰ ἑλλειψίν τινα γίνε) τῷ λόγῳ,
τούτῳ τῷ ὅρισμῳ τῷ ἐλέγχῳ. ἢ λόγῳ τῷ συλλογισμῷ φησὶ, καθ'
ὃν ὁ ἀληθὴς ἐλεγχος γίνε). id. ib.

οἱ μὲν παρὰ τὸ συμβεβηκός "ἐφ' ἐνός μόνου" λαμβάνον), τῷ 168
τέστιν ἐφάπαξ, ἢ ἢ ἀντιτρέφον). ἐφ' ἐνός ἢ μόνου λῆψιν τὸ μὴ 29.
ἀντιτρέφειν λέγει, ὡς ἐπὶ τούτῳ "τὸ μέλι ξανθόν, τὸ ξανθὸν χρώμα,
τὸ χρώμα ποῖότης, τὸ μέλι ἄρα ποῖότης." ἢ τὸ "ἐφ' ἐνός λαβεῖν"
τοῦτόν ἐστιν ἢ τι τοῦτων σημαίνει, ὡς ὁ σοφιστὴς τὸ συμβεβηκός
ἢ τὸ ὑποκείμενον ὡς ὃν ἢ ταῦτ' ἐν λαμβάνει ἢ μίαν φύσιν οἷον)
ἐκτέρων· ἐπειδὴ γὰρ, φησὶ, τὸ μέλι ἢ τὸ ξανθὸν ταῦτόν, τὸ δὲ
ξανθὸν χρώμα, τὸ μέλι ἄρα χρώμα, ἢ πᾶν ἐπειδὴ τὸ λευκὸν
κύκνος, - ὁ δὲ κύκνος ὅσος, ἢ τὸ λευκὸν ὅσος. ἢ ὅπως, ὁ ἐγώ.
εἰμι σὺ ἢ ἐγώ, ἄνθρωπος δ' εἰμὶ ἐγώ, σὺ ἄρα ἄνθρωπος ἢ ἐγώ.

οὐ μὲν ὅν παρὰ τὸ συμβεβηκός ἐφ' ἑνὸς μόνου λαμβάνοντι, οἱ δὲ παρὰ τὸ ἐπόμενον αἰεὶ ἐκ πλείοσι, τυχόντες ἐν ἀντιστροφῇ, ὅσον εἰς ὁ κλέπτῃς νύκτωρ πλανᾷ, καὶ ὁ νύκτωρ πλανώμενος κλέπτῃς ἐστίν. . . ἀλλ' ἴσως ἐρωτήσῃ τις ὅτι διὰ τί ἔκ εἰπεν, οἱ παρὰ τὸ ἐπόμενον αἰεὶ ἐν ἀντιστροφῇ, ἀλλ' "αἰεὶ ἐν πλείοσιν." ἡ δὲ αἰτία ἄλλο μὲν ἐστὶ 5 τὸ λέγειν ὁ κύκνος λευκός, καὶ ἄλλο τὸ λέγειν τὸ λευκὸν κύκνος· ἐκείνῳ μὲν γὰρ ὁ κύκνος ἐστὶν ὑποκείμενον, τὸ δὲ λευκὸν κατηγορούμενον, ὅπως δὲ καὶ τὸ ἐμπαιὼν ὑποκίει μὲν τὸ λευκόν, κατηγορεῖται δὲ ὁ κύκνος. οἱ μὲν ὅν παρὰ τὸ ἐπόμενον παραλογισμοὶ τοῦτοι εἰσι, δηλονότι ἀντιστρέφοντες τὸς ὅρους καὶ ἕτερον προσλαμβάνοντες καὶ 10 τοῦτοι ἀποτελούμενοι. ὅρα δὲ καὶ τὸ Ἀριστοτέλους παράδειγμα. id. f. 21 b.

168^b τὸ δὲ "ἡ τὸ ἴσους γίνεσθαι καὶ αὐτὸ μέγεθος λαμβάνειν" ὅτι 36 μὲν παρὰ τὸ ἐπόμενον ἐστίν, ὁ δὲ καὶ τὸ σόφισμα τότε τοῦτον. αἱ τὰ τὸ αὐτὸ καὶ ἐν μέγεθος λαμβάνοντα ἴσα ἐστί, καὶ τὰ ἴσα γινώ- 15 μενα τὸ αὐτὸ μέγεθος καὶ ἐν λαμβάνουσιν, Σωκράτης δὲ καὶ Θεαίτητος ἴσα ἐστί, Σωκράτης ἄρα καὶ Θεαίτητος τὸ μέγεθος ταῦτ' ἐν καὶ ἐστίν. ἀλλὰ μὴν ἔκ ἐστι ταῦτόν. . . ὁμοίως φησὶ καὶ ἐπὶ τῶν ἴσων γνωσμένων. γίνεσθαι γὰρ καὶ παραλογισμὸς ὅπως παρὰ τὸ ἐπόμενον· τὰ μὲν γὰρ αὐτὸ μέγεθος καὶ ἐν λαμβάνοντα ἴσα γίνεσθαι, 20 ἀληθές, ὅ μὴν καὶ τὰ ἴσα γινώμενα τὸ αὐτὸ μέγεθος λαμβάνει. γίνεσθαι δὲ ὁ παραλογισμὸς διὰ τὸ ἐκεῖ μὲν τὸ αὐτὸ καὶ ἐν μέγεθος ταῦτ' ἐν λέγειν τῷ ὅρῳ. id. ib.

169^a τὸ δὲ "ὁ γὰρ αὐτὸς ὅρος ἑνὸς μόνου καὶ ἀπλῶς τῷ πράγματι" 8 τοῦτον ἐστίν, ὅτι καὶ τὸ κατηγορούμενον ἐν ὀφείλει εἶναι καὶ τὸ ὑποκεί- 25 μενον ἐν, καὶ ὁ αὐτὸς ὅρος ἀμφοτέρων. ἡ μάλλον ὅπως· ὁ αὐτός, φησὶν, ὅρος ἑνὸς μόνου, τυχόντες ἐν καὶ μόνον ὀφείλει εἶναι τὸ κατη- γορούμενον, καὶ ἀπλῶς εἶπεν καὶ τὸ ὑποκείμενον· πρᾶγμα γάρ, ὡς πολλαχῇ εἵπομεν, τὸ ὑποκείμενον λέγει. τὸ δὲ "ὅσον ἀνθρώπῳ καὶ ἑνὸς μόνου ἀνθρώπῳ" παράδειγμα ἐπήγαγε κατηγορούμενον καὶ ὑπο- 30 κείμενον, ἀνθρωπῶν μὲν λέγων τὸν κατηγορούμενον, ἕνα δὲ μόνον ἀνθρωπῶν τὸν ὑποκείμενον· εἰ γὰρ κατηγορεῖται ὁ ἀνθρώπος, καθ' ἑνὸς μόνου κατηγορηθῆσθαι τὸ Σωκράτους, καὶ καὶ Σωκράτους καὶ Πλά- τωνος καὶ Ἀλκιβιάδου. καταχρηστικώτερον δὲ τῷ τοῦτῳ ἐχρήσατο παραδείγματι. σαφῶς δὲ καὶ αὐτὸς ὁ Ἀριστοτέλης τὰ ἐξῆς ἀπαγ- 35 γέλλει· πλὴν ἐν τῇ λέξει τῇ "φανερὸν ὅτι καὶ ὅτος ἐν τῇ τῷ ἐλέγχῳ ἀγνοία" τὸ "ὅτος" περὶ τῷ παραλογισμῷ εἴρηκε τὸ ἐκ τῷ τὰ κλείω ἐρωτήματα ἐν ποιεῖν ὠρμημένον. id. f. 22.

169^a ἀλλὰ τότε δὴ μὴ δεδωκώς φαίνει δεδωκέναι; ἡ δηλονότι 15 ὅταν τὸ ἴσως ἢ τὸ τρόπον τινὰ ἢ τὸ ἐξω ἐν ταῖς ἀποκρίσεσι προσεπι- 40 φθέγγῃ, ὅσον εἰ τις ἤρετο ἄρα γε ὁ τῶτον καὶ τῶτον τύπτων ἀνθρωπῶν τύπτει; ὁ δὲ ἀποκρινόμενος φησὶ ἴσως ἢ ὅτι τρόπον τινὰ ἢ ὅτι ἐξω, ἐκ τῷ λόγῳ μὲν φαίνει δεδωκέναι, ὁ δὲ δέδωκε δέ. ὅπως καὶ Πρωταγόρας καὶ Θρασύμαχος καὶ ἄλλοι πολλοὶ τὰς ἀποκρίσεις φαίνοντι ποιεῖν· τὸ γὰρ ἴσως ἢ τὸ ἐξω καὶ τὰ τοιαῦτα ὁ δοκῶσιν εἶναι 45 συγχωρητῶν ἀλλὰ μὴ ἀρεσκομένων τῇ ἐρωτήσει. id. ib.

169^a καὶ οἱ μὲν παρὰ τὴν λέξιν ὅπως ἀνάγοντι εἰς τὴν τῷ ἐλέγχῳ 22 ἀγνοίαν, οἱ δ' ἄλλοι (ἄλλως δὲ λέγει τὸς ἐκτὸς τῆς λέξεως πα-

ραλογισμῶς) εἰς τὴν τῷ ἐλέγχῳ ἀγνοίαν ἀναγοῦσι περὶ τὴν τῷ συλ- λογισμῷ ὅρον· εἰ γὰρ συλλογισμὸς ἐστὶν ἐν ᾧ τεθέντων τινῶν ἕτε- ρόν τι τῶν κειμένων συμβαίνει, οἱ δὲ παρὰ τὸ συμβεβηκός καὶ τὸ ἐπόμενον καὶ οἱ λοιποὶ ἔκ ἐκ τῶν τεθέντων τῷ ἀποκρινόμενῳ τὰ συναγόμενα συμπεραίνοντι, ὁ δὲ καὶ παρὰ τὴν τῷ συλλογισμῷ ὅρον ταῦτα συναγῶσιν. καὶ εἴη ἂν τὸ "παρὰ τὴν τῷ συλλογισμῷ ὅρον" ἴσον τῷ ἀσυλλόγιστοι δὲ εἰσιν οἱ ἐκτὸς τῆς λέξεως παρα- λογισμοί. id. f. 22 b.

ἡ ἀπάτη, φησὶ, γίνεσθαι ἐπὶ τῶν ὁμωπύμων καὶ τῶν ἀμφοβό- 169^a λων (λόγον γὰρ τὴν ἀμφοβόλιαν λέγει) διὰ τὸ μὴ δύνασθαι διαιρεῖν 22 ποσαχῶς τὸ πρᾶγμα λέγει. id. ib.

ἔκ ἴσαςιν οἱ ἐρωτῶμενοι ὅτι ἄλλο σημαίνει ὁ λόγος ἀνέμε- 169^a νος καὶ ἐπιτενόμενος, τυχόντες ὁξυνόμενος ἢ περισπώμενος· ἐπ' 22 ὁ δὲ καὶ τὸ αὐτὸ σημαίνει ἐπιτενόμενος καὶ ἀνέμενος, ἡ μάστις ἔκ ἐπὶ πολλῶν, ἐπ' ὀλίγων δὲ πάντῃ. Θαλῆς γὰρ καὶ Θαλῆς τὸ αὐτὸ δηλοῖ· καὶ ἀμφω γὰρ ὀνόματα κύρια· ἄγνος δὲ καὶ ἀγνός καὶ ἄργος καὶ ἀργός ἄλλο καὶ ἄλλο δηλοῖ, καὶ χεδὸν ἐπὶ πάντων. id. ib.

τῷτο δὲ εἴρηκα διὰ τὰ ἐνεργητικῶς ἐκφερόμενα παθῶν δὲ 169^a ὅσα σημαντικά, ὅσον ἐστὶ τὸ ὄραν, τὸ ἀκύνει καὶ τὸ μανθάνειν. . . 30 ὁ δὲ δύναμενος διαίρειν ποιεῖσθαι τῶν ἐνεργείας καὶ παθῶν σημαντικῶν, καὶ μὴ καὶ τῶν ὅσα διαίρεται μὲν ἄλλο τι σημαίνει, συντιθέ- μενα δ' ἕτερον, ἔκ ἴσαςιν δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ὁμωπύμων, καὶ συντι- τῶν πολλαχῶς εἶναι λεγομένων τὸ ἐρωτῶμενον, ὁ τοῦτος ὡς δύναμενος ἐπὶ πάντων διαίρειν ποιεῖσθαι ὁ βραδύως ἀπατηθῆσθαι, καὶ μὴ ἀπατῶμενος ἐγγύς ἐστι τῷ θεωρῶντος τὸ ἀληθές. . . μά- 35 στις δὲ, φησὶ, δύνασθαι συμπεθεῖν, ἡ ὅπως, μάστις δὲ δύνασθαι πείθειν εἰς τὸ συνεπνεύειν καὶ ὁμολογεῖν τὰς τῶν σοφιστῶν προτά- σεις. ὁ δὲ πάλιν ταῦτόν ἐστι τῷ μάστις καὶ ἀπατᾷσθαι συμβαίνει ἡμᾶς διὰ τὸ νομίζειν ὅτι πᾶν τὸ κατηγορούμενον τινὸς τότε τί ἐστι καὶ ἐν καὶ ταῦτ' ὑποκείμενον. γίνεσθαι δὲ τῷτο διὰ τὸ ἐν ὁμοίῳ χήματι τῷ ἀνθρώπῳ τῷ ἐνοικῶ ἀμφοτέρω, τὸ κατηγορούμενον καὶ τὸ ὑπο- 40 κείμενον, σημαίνεσθαι. τῷτο δὲ ἔκ ἐστιν ἀληθές, ὡς ἐν ταῖς Κα- τηγορίαις (c. 5) εἴρηκα. τῷ μὲν ἐν καὶ τῇ πρώτῃ ὕσῃ τὸ τότε τι ἀρμόττει· ἄτομον γὰρ καὶ ἐν ἀριθμῷ τὸ δηλωμένον ἐστίν, ἐπὶ δὲ τῶν δευτέρων ὕσῃων φαίνει μὲν ὅσον τῷ χήματι τῆς προσηγορίας ὅτι τότε τι σημαίνει, ὅταν εἴπῃ ἀνθρωπῶν ἢ ζῶν, ὁ μὴ ἀληθές· ἡ γὰρ δευτέρα ὕσῃα ἔκ ὡς τότε τι δείκνυσι καὶ λέγει, ἀλλ' ὡς τοιοῦ- 45 δε, ὁ δὲ παρὰ ὕσῃαν τὸ ποιεῖν, ὡς ἐν ἐκείνοις εἴρηκα, ἀφορίζει. id. f. 23.

οἶμαι δὲ μὴ ἐπὶ πάντων ἀπλῶς τῶν παρὰ τὴν ὁμοιότητα τῆς 169^a λέξεως εἶπεν τῷτο, ἀλλ' ἐπ' ἐκείνων μόνων ἐφ' ὧν διὰ τὴν ὁμοιό- 36 τητα τὰς καθόλου ὕσῃας τὰς αὐτὰς εἶναι τῷ ἀριθμῷ ταῖς μερικαῖς συναγῶν πειρῶν· διὰ τῷτο γὰρ εἶπε "ὁ δὲ καὶ τῶν παρὰ τὴν λέξιν ὅτος ὁ τρόπος θετός" ὁ δὲ καθόλου ἐν τῷ μερικῷ ταῦτ' ἐν συνόλων διὰ τὴν τῆς λέξεως ὁμοιότητα, ὡς εἰ ἔλεγεν, ὁ μόνον τὸς ἥδη βηθέντας ἀλλὰ καὶ τὸς τὰ καθόλου τοῖς μερικοῖς τὰ αὐτὰ συναγόν- 45 τας διὰ τὴν τῆς λέξεως ὁμοιότητα ταῖς παρὰ τὴν λέξιν ἀπάταις

συντάττει. εἰπὼν δὲ ὅτι καὶ τούτων τὴν τρόπον ἐν τοῖς παρὰ τὴν λέξιν θετέον, αἰτίας τότε δύο ἐπήγαγε. id. ib.

169^b 3. οὖν καὶ περὶ τῶν ἐκτὸς τῆς λέξεως ἑπτὰ παραλογισμῶν, πῶς συμβαίνει ἡμᾶς καὶ ἀπὸ τούτων ἀπατᾶσθαι, διέξεισι, καὶ φησὶν αἰτίαν περὶ τῶν παρὰ τὸ συμβεβηκὸς παραλογισμῶν τὴν μὴ δύνασθαι 5 κρῖναι τὸ ταῦτ' ἐν καὶ ἕτερον καὶ ἐν καὶ πολλὰ. . . τὸ δὲ "μὴδὲ τοῖς ποίοις τῶν κατηγορημάτων πάντα ταῦτα καὶ τῷ πράγματι συμβεβηκεν" ἴσον ἐστὶ τῷ ποίοις τῶν κατηγορημένων πάντα ταῦτα καὶ τοῖς ὑποκειμένοις συμβεβηκέναι, ὡς εἶναι τοῦτον τὸ λεγόμενον· ἐν τοῖς περὶ τὸ συμβεβηκὸς παραλογισμοῖς γίνεσθαι ἢ ἀπάτη παρὰ τὴν 10 μὴ δύνασθαι διακρίνειν τὸ ταῦτ' ἐν καὶ ἕτερον καὶ ἐν καὶ πολλὰ, καὶ παρὰ τὴν μὴ δύνασθαι διακρίνειν ποῖα τῶν κατηγορημένων πάντα ὅσα κατ' αὐτῶν λέγεσθαι, δύνασθαι καὶ κατ' τῶν ὑποκειμένων λέγεσθαι. ἐπεὶ δὲ, ὡς δέδεικεν, μέρη τῶν παρὰ τὸ συμβεβηκὸς οἱ παρὰ τὸ ἐπόμενον, ὁμοίως ἔχει καὶ ἐπὶ τῶν παρὰ τὸ ἐπόμενον παραλογισμῶν. id. 15 f. 23 b.

169^b 18. τὸ δὲ "παρ' ὅσα γίνοντο" οἱ φαινόμενοι" ἴσον ἐστὶ τῷ δι' ὅσα. id. f. 24.

169^b 22. ὁ μόνον ὅν φησὶ τὴν φαινόμενον συλλογισμόν γίνεσθαι περὶ τὸς εἰρημένους τρόπους ἀλλὰ καὶ τὴν ὄντα μὲν, φαινόμενον δὲ οἰκεῖον 20 τῷ πράγματι, μὴ ὄντα δὲ οἰκεῖον· τούτο γὰρ δεῖ προσπαθεῖν. ὅτος δὲ ἐστὶν ὁ ὕγιως μὲν συλλογιζόμενος καὶ κατ' τὸ πρᾶγμα δὲ, ὅπερ ὁ τῆς σοφιστικῆς λέγει εἶναι ἀλλὰ τῆς πειραστικῆς. id. ib.

169^b 26. ὁ μὲν διαλεκτικὸς καὶ πειραστικὸς ὅλον ποιεῖ τὴν ἀποκρινόμενον 25 ὡς ἀγνοεῖ, διὰ τὸ τὰ συμπεράσματα συνάγειν ἐκ τῶν δοκούντων καὶ συγκεχωρημένων τῷ ἀποκρινόμενῳ. ἔχομεν δὲ τούτων πολλὴν ἀφθονίαν, ὡς ἐν τῷ Πρωταγόρᾳ καὶ Γοργίᾳ καὶ τοῖς ἄλλοις διαλόγοις τῷ Πλάτῳ, ἐν οἷς μὲν τῶν σοφιστῶν ἀγωνίζεσθαι. ὁ δὲ σοφιστικὸς, ἂν συλλογίζῃ τὴν ἀντίφασιν, ὁ ποιεῖ ὅλον εἰ ἀγνοεῖ ὁ ἀποκρινόμενος. id. ib.

169^b 34. "ὁ γὰρ μὴ ἐρωτηθεὶς οἶσθαι δαδωκέναι, καὶ ἐρωτηθεὶς θεῖν," 34. τούτῳ ὅπερ ἐν τῇ οἰκείᾳ διανοίᾳ καλῶς ἠρωτηθεὶς ἐνόμισεν καὶ ὡς ἀληθῆ συνένευσεν, καὶ ἐρωτηθεὶς, ἐδεδώκει ἂν, πλὴν, φησὶν, ἐπὶ τῶν, ὅσον ἐν τοῖς περὶ τὴν λέξιν καὶ τὴν σολοικισμόν καὶ ἀφῶναι διατελεῖσθαι οἱ ἀποκρινόμενοι τὴν λόγον συμπεράναντος τῷ σοφιστῇ, 35 ἀλλὰ προσερωτῶσι τὸ ἐνδεὲς καὶ τὸ ψεῦδος ἐμφανίζουσιν. id. f. 24 b.

170^a 1. ἐλλείψαντός τινος μορίου τῶν τῷ ἀληθινῷ συλλογισμῷ σοφισ- 1. τικῶς φανερὴ ἂν ἔλεγχος. συνίστησι τούτο διὰ τῆς ἐπαγωγῆς, λέγων "οἷον ὁ παρὰ τὴν μὴ συμβαίνειν διὰ τὴν λόγον καὶ ὁ εἰς τὸ 40 ἀδύνατον." τὸ δὲ λεγόμενον ἐστὶ δυνάμει τοῦτον· ἐπεὶ συλλογισμὸς ἐστὶ λόγος συνάγων ἕτερόν τι τῶν κειμένων ἐκ τῶν κειμένων, ὁ τὸ μὴ αἴτιον ὡς αἴτιον τῷ συνηγμένῳ ἀδύνατον λαβῶν ὅλον ὅτι παρὰ τὸ μόνον τῷ συλλογισμῷ τὸ ψεῦδος συνήγαγεν. ἔστι δὲ τὸ καταλλήλον τῆς λέξεως τοῦτον· ὁ εἰς τὸ ἀδύνατον δο- 45 κῶν ἄγειν τὸν λόγον γίνεσθαι παρὰ τὴν μὴ συμβαίνειν διὰ τὴν λόγον ἢ παρὰ τὴν μὴ αἴτιον ὡς αἴτιον λαβεῖν. ὁμοίως δὲ καὶ ὁ τὰς δύο ἐρω- τήσεις μίαν ποιῶν περὶ τὴν ὁρίσμον τῆς προτάσεως τὸ ψεῦδος συνά-

γει, καὶ ὁ ἀπὸ τοῦ συμβεβηκὸς ψεῦδος τι συλλογιζόμενος περὶ τὸ μόνον τῷ ἀληθινῷ συλλογισμῷ τούτο συλλογίζεσθαι. ἐκ τῶν καθ' αὐτὴν ὑπαρχόντων ὁ ἀληθὴς συλλογισμὸς, ἀλλ' ὅτι ἀπὸ συμβεβη- 5 κόντων. ἀλλὰ μὴ καὶ παρὰ τὸ ἐπόμενον, ὅστις μόνον ἐστὶ τὸ παρὰ τὸ συμβεβηκὸς, ὡς δέδεικεν, διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν γίνεσθαι. "ἐπὶ τὸ μὴ ἐπὶ τῷ πράγματι." καὶ ὁ παρὰ τὴν ἀμφιβολίαν τρόπος σοφιστικὸς· τούτων γὰρ ὁλοῦ λέγων τὸ "μὴ ἐπὶ τῷ πράγματι ἀλλ' ἐπὶ τῷ λόγῳ συμβαίνειν," διότι τὸ ἐστὶ σιγῶντα λέγειν καὶ ἐπὶ τῷ πράγματι ἀλλ' ἐπὶ τῷ λόγῳ συμβαίνειν, καὶ ὅτος δηλονότι 10 παρὰ τὸ μόνον ἐστὶ τῷ ἀληθινῷ λόγῳ. καὶ ὁ παρὰ τὸ πᾶσι ἀπλῶς παρὰ τὸ μόνον ἐστὶ τῷ ἐλέγχῳ· τούτο γὰρ σημαίνει διὰ τὸ "εἴτ' ἀντὶ τῷ καθόλου τὴν ἀντίφασιν," καὶ τὸ μὲν καθόλου θέτειν ἀντὶ τῷ ἀπλῶς, τὴν ἀντίφασιν δὲ ἀντὶ τῷ πᾶσι. id. f. 25.

ἐν τῷ "ἀπειροὶ γὰρ ἴσως αἱ ἐπιστήμαι" τὸ "ἴσως" εἶπε κατ' τὴν 170^a αὐτὴν ὁδόν· αἰδῶν γὰρ ὅπως κατ' αὐτὴν τὸ κόσμον, ὡς ἐν τῷ περὶ 22. Οὐρανῷ αὐτῷ δέδεικεν, ἐπὶ ἀπειρον καὶ αἱ ἐπιστήμαι αὐξήθησιν. id. f. 25 b.

ψευδεῖς δὲ ἐλέγχους ὁ τὸς σοφιστικῶς φησὶν ἐνταῦθα ἀλλὰ 170^a τὸς δοκύντας μὲν εἶναι ἀπὸ τῶν οἰκείων ἀρχῶν τῆς ἐπιστήμης περὶ 30. ἧς τὴν λόγον ποιεῖν, μὴ ὄντας δὲ. . . ὁ μόνον δὲ τὸς μὴ ἀπὸ τῶν ἀρχῶν ὠρμημένους τῆς ἐπιστήμης ὅφ' ἦν ἐστὶ τὸ πρόβλημα, δοκύντας δὲ εἶναι, ψευδεῖς ἐλέγχους φησὶν, ἀλλὰ καὶ τὸς ἐκ τῶν οἰκείων μὲν τῆς ἐπιστήμης ἀρχῶν, κατὰ τι δὲ παραλογιζόμενος, οἷα εἰσι τὰ τῷ Εὐκλείδῳ ψευδογραφήματα. id. ib.

τὸ "πρὸς τὴν διάνοιαν" ἀντὶ τῷ "περὶ τὴν διάνοιαν" εἰληπῇ. 170^a 13. id. f. 26 b.

τὸ μὴ πρὸς τὴν διάνοιαν διελέχθαι τί, φησὶν, ἄλλο ἐστὶν ἢ 170^a ὅταν μὴ χρῆσθαι ὁ ἐρωτῶν τῷ ὀνόματι, ἐφ' ᾧ οἰόμενος ἐρωτᾶσθαι 16. ἐρωτῶμενος ἔδωκε τὴν ἀπόκρισιν· τούτο γὰρ ἐστὶ τὸ τῆς λέξεως 30 καταλλήλον. . . ὅπως ἐμπαλιν πρὸς τὴν διάνοιαν ἐστὶ συλλογιζόμενος, ὅταν χρῆσθαι τῷ ὀνόματι κατ' τὸ πρᾶγμα ὁ διανοούμενος κατέφησεν ὁ ἐρωτηθεὶς· ὁ καὶ αὐτὸς ἐδῶκε διὰ τὸ "τὸ δὲ πρὸς τὴν διάνοιαν, ὅταν ἐφ' ᾧ δέδωκε διανοηθεὶς." διανοηθέντα δὲ λέ- 35 γει τὸν ἀποκρινόμενον· εἰ γὰρ μὴ πρὸς τὴν διάνοιαν ἐστὶ τὸ μὴ χρῆσθαι ἐφ' ᾧ δέδωκε, τὸ χρῆσθαι ἐφ' ᾧ δέδωκε πρὸς τὴν διάνοιαν εἴη ἂν. εἰ δὲ ταῦτα ἀληθῆ, ἄτοπον τὸ ὑπολαμβάνειν ἄλλως μὲν εἶναι πρὸς τὸννομα λόγους, ἑτέρας δὲ περὶ τὴν διάνοιαν. id. ib.

ὑπόθεσις τὴν Παρμενίδην ἐν ἡγόμενον σημαίνειν τὸν καὶ τὸ ἐν, 170^a 23. ὁμοίως δὲ ἔχειν τούτω καὶ τὴν αὐτὴν ζήλων Ζήνων. ὁ ὅν Παρ- 23. μενίδης ἐρωτῶν τὴν Ζήνωνα εἰ ἂν τὸ ὄν, τότε καταφύσαντος καὶ ὁμολογήσαντος, καὶ ἂν ἐπ' ἄλλῃ τινὸς ἐκείνου μεταγὰγοι ἀλλὰ καὶ πρὸς τὸννομα καὶ πρὸς τὴν διάνοιαν τῷ ἀποκρινόμενῳ ἔσαι διει- 40 λεγμένους. id. ib.

τὸ πλεῖρες τοῦτον ἐστὶν· ὅλον ὅτι ὁ πρὸς τὴν διάνοιαν ἀλλὰ 170^a πρὸς τὸννομα διέλεχθαι. τούτο εἰπὼν ἐπιφέρει, τὸ γὰρ πρὸς τὸννομα 26. καὶ μὴ πρὸς τὴν διάνοιαν διελέχθαι πρῶτον μὲν περὶ τὸς τοῦτους ἐστὶ λόγους, δυνάμει τὰδε λέγων, ὡς ψεῦδος ἐστὶ τὸ λέγειν ὅτι πάντες οἱ παραλογισμοὶ εἰς τὸ πρὸς τὸννομα καὶ περὶ τὴν διάνοιαν

ἀνάγον· πρῶτον μὲν γὰρ περὶ τὸς τοσούτους ἐστὶ λόγους ὅσοι πλείω σημαίνουσιν· ὅτοι δ' ἂν εἴεν οἱ ὁμώνυμοι καὶ ἀμφίβολοι, οἱ δ' ἄλλοι ὕχ· "εἴτα περὶ ὄντων ἐστὶ" λέγων "ὄντων" τὸν ἐρωτῶντα καὶ ἀποκρινόμενον· ἐνδύχεται γὰρ τὸ λέγειν ἢ τῆς λέξεως μὴ πλείω σημαίνοντος τὸν ἐρωτῶντα ἢ τὸν ἀποκρινόμενον οἷα καὶ πλείω σημαίνουσιν. καὶ ἔστι τότε ὅτι ἐν τῷ λόγῳ τὸ παρὰ τὴν διάνοιαν καὶ πρὸς τὸ νόμα ἀλλ' ἐν τῷ τὸν ἀποκρινόμενον ἔχειν πως πρὸς τὰ δεδομένα. ὅτι δὲ τὸ "περὶ ὄντων" τὸτο σημαίνει, ὅτι ἐκ τῷ ἐπαγομένῳ. id. ib.

170 εἰ δὲ εὐρεθῶσι τινες, ὡς δευχθήσε, μὴ ὄντες πρὸς τὸ νόμα, 32 ὅτοι ὅδε πρὸς τὴν διάνοιαν ἔσονται. καὶ ἔσονται τινες παραλογισμοὶ τῆς παύσης ἔξω πίπτοντες μεθόδῳ. id. f. 27.

170 εἰ δὲ εὐρεθῶσι τινες, ὡς δευχθήσε, μὴ ὄντες πρὸς τὸ νόμα, 35 "ὅσοι συλλογισμοὶ εἰσι παρὰ τὸ πλεοναχῶς," τυτέξιν ὅσοι ὅτι εἰσι τῶν πλεοναχῶς τισὶ χρωμένων, ἀλλ' ἐκτός εἰσι τῶν, ὡς ἐπὶ τῷ "Σωκράτης καθύ," ὁ καθήμενος δύναι βαδίζει, ὁ 15 Σωκράτης ἄρα βαδίζει." ὅτοι ὅτι ἐκ τῶν πλεοναχῶς ἀλλ' ἐκ τῶν παρὰ τὸ πλεοναχῶς, ὡς ὅδε πρὸς τὸ νόμα ἔσονται ὅδε πρὸς τὴν διάνοιαν. τὸ δὲ "τῶν εἰσι τινες οἱ παρὰ τὸ νόμα" ταυτὸν ἐστὶ τῷ τῶν εἰσι τινες οἱ μὴ πρὸς τὸ νόμα ὄντες. πῶς ὅτι ἀναχθήσονται ὅτοι εἰς τὸ παρὰ τὴν διάνοιαν; ὁ μόνον γὰρ, φησὶν, ἀτοπὸν ἐστὶ τὸ 20 τὸς τρεῖςκαίδεκα τρόπους λέγειν πρὸς τὸ νόμα, ἀλλ' ὅδε αὐτὸς τὸς παρὰ τὴν λέξιν ἔξ εἰς τὸς παρὰ τὸ νόμα ἀνάγειν χρεών. id. ib.

171 καὶ δοκεῖ ἐκ τούτου ὁ Ἀριστοτέλης ὅτι πρὸς τινὰς ἀντιλέγει 1. γράψαντας καὶ αὐτὸς πραγματείας περὶ τῶν σοφιστικῶν ἐλέγχων. P in margine.

171 ἔστιν ὁ σοφιστικὸς ἔλεγχος φαινόμενος συλλογισμὸς ἀντιφά- 4 σεως· διὸ ἂν ἢ φαινόμενος ἔλεγχος (ἔτω γὰρ συντακτόν τὸ χωρίον), τυτέξιν εἰ μέλλει φαινόμενος ἔλεγχος καὶ σοφιστικὸς συλλογισμὸς γενήσεσθαι, δεῖ τὸ αἴτιον τῆς ἀπάτης καὶ τὸ ψεύδους ἢ ἐν τῷ συλλογισμῷ, τυτέξιν ἐν τῷ συμπεράσματι, εἶναι, ἢ ἐν τῇ ἀντιφάσει, τυτέξιν τῇ τῆς ἀντιφάσεως ἐρωτήσει· προσκαίεται γὰρ δεῖ ἐν τῇ ἐρωτήσει τὴν ἀντιφάσιν, οἷον ἄρα ἔστι σιγῶντα λέγειν ἢ ὅτι; ποτὲ δὲ ἐν ἀμφοῖν, καὶ ἐν τῇ ἀντιφάσει καὶ ἐν τῷ συμπεράσματι. ἐν μὲν ὅτι τῇ ἀντιφάσει καὶ ἐν τῷ συμπεράσματι τὸ τῆς ἀπάτης αἰτιῶν ἔστιν, ὡς ἐπὶ τούτῳ· ἄρ' ἔστι σιγῶντα λέγειν ἢ ὅτι; ὁ δὲ αὐτὸς. 35 τί δέ, ὅταν ἐξύλον λέγῃ καὶ λίθους καὶ σίδηρα, ἐν σιγῶντα λέγει; ναί. ἔστιν ἄρα ἐξύλον καὶ λίθους καὶ σίδηρα λέγειν, τυτέξιν ἄρα σιγῶντα λέγειν. τὸ μὲν ὅτι σόφισμα τοῦτον, τὸ δὲ αἴτιον τῆς ἀπάτης ὅτι ἐν τῷ συμπεράσματι (ἀληθὲς γὰρ ἔστι· λέγομεν γὰρ καὶ ἐξύλον καὶ λίθους, ἅπερ ἐστὶ σιγῶντα), ἀλλ' ἐν τῇ ἀντιφάσει, τῇ τῆς 40 ἀντιφάσεως φημι ἐρωτήσει, ἥτις εἶχε τὸ διττόν· τὸ γὰρ ἄρ' ἔστι σιγῶντα λέγειν; δηλοῖ δὲ ὅτι τὸν σιγῶντα καὶ τὰ σιγώμενα. ἢ ἔτι. ἄρ' ἔστι λέγοντα σιγῶν; ὁ δὲ ὅτι. τί δέ, ὅταν σιγῆς, ὁ πάντα σιγῆς; ὅτι τὰ λέγοντα σιγῆς· ἐκ τῶν πάντων γὰρ εἰσιν. ἔστιν ἄρα λέγοντα σιγῶν. ἐνταῦθα γὰρ λέγοντα τὰ λεγόμενα ἔλαβεν ὁ 45 ἐρωτῶν, ὁ δὲ ἀποκρινόμενος ἐπὶ τῷ λέγοντος ἔδωκε. καὶ ὅτι μὲν ὁ παραλογισμὸς ὡς καὶ ὁ πρὸ αὐτῶν ἐν τῇ ἀντιφάσει ἔχει τὸ αἴτιον, ὁ δὲ "ὁ μὴ ἔχει τις, δαίη ἄν;" ἐν ἀμφοῖν, καὶ ἐν τῇ ἀντιφάσει καὶ

ἐν τῷ συμπεράσματι... ἀλλὰ καὶ ὁ λέγων "τὰ ἔπη κύκλος, ὁ κύκλος ἡχίμα, τὰ ἔπη ἡχίμα" ἐν τῷ συμπεράσματι μόνον ἔχει τὸ αἴτιον. Alex. f. 27 b.

πάλιν ἐπὶ τὸ προκείμενον ἐπαγγέλλεται, καὶ δείκνυσιν μὴ ἕτερον 171 εἶναι τὸ πρὸς τὸ νόμα καὶ πρὸς τὴν διάνοιαν συλλογίζεσθαι ἀλλ', ὡς 12 δέδεικε, ταυτὸν, καὶ φησὶν ἐρωτῶν, πότερον οἱ ἐν τοῖς μαθήμασι σοφιστικοὶ λόγοι καὶ ἀπατητικοὶ (μαθήματα λέγων ἀριθμητικὴν γεωμετρικὴν καὶ τὰ συγγενῇ ταύταις), πότερον οἱ ἐν τοῖς μαθήμασι πρὸς τὴν διάνοιαν εἰσι, τυτέξιν καὶ διάνοιαν εἰσι τὸ ἐρωτω- μέν; καὶ ἐρωτήσας ἀποκρίνεται λέγων "ἢ ὅτι," δηλοῦν διὰ τούτου ὅτι ὁ καὶ τὴν ἐκείνου διάνοιαν, ὡς ἔστιν ὅτος τὸ "ἢ ὅτι" τῷ ὅτι ὅτι περὶ τὴν διάνοιαν εἰσι τὸ ἀποκρινόμενον... ἰστέον δὲ ὅτι ἐφ' ἐκείνης τῶν αὐτῶν ἐρωτήσεων τὸ "ἢ ὅτι" ὡς ἀπόκρισις ἐστὶ καὶ οἷον ἀπόφασις καὶ ἀπαρήσις, ἀντὶ τῷ φανερόν ὅτι ὅτι ἔστι πρὸς τὴν διάνοιαν. id. f. 28.

τὴν δὲ λέξιν τὴν "ἔτι εἰ πολλὰ μὲν σημαίνει τὸ νόμα, ὁ δὲ μὴ 171 νοεῖ μὴ" οἰεταί πως, ὅτος ὁ πρὸς τὴν διάνοιαν διελεκε" τριχῶς 17. ἔστιν ἐκλαβεῖν. καθ' ἕνα μὲν τρόπον ὅτως· εἰ τὸ ὀνόματος διττὸ ὅτος μὴ νοεῖ τούτο ὁ ἀποκρινόμενος, πῶς ὅτος ἡπάτη, καὶ διάνοιαν ἢ ὅτι; καὶ πρὸς τούτο λύσις, ὁ πρὸς τὴν διάνοιαν ἦγεν ὁ καὶ τὴν διάνοιαν. ἢ κατ' ἐρώτησιν ἀναγνωσέον καὶ ὑπερβατικῶς ὅτως· ἄρα γε ὅτος πρὸς τὴν διάνοιαν διελεκε; καὶ ὅτως ἐπακτικῶς ὡς ἀρητι- κόν τε καὶ ἀποφατικόν τὸ ὅτι· σύνθηδες γὰρ αὐτῷ τούτο, ὡς καὶ ἐν τῇ φυσικῇ Ἀκροάσει (p. 185 a 18) εἶπεν "ἀλλ' ἐπεὶ περὶ φύσεως 25 μὲν ὅτι, φυσικῶς δὲ ἀπορίας συμβαίνει λέγειν αὐτοῖς." ἢ ὅτι ὅτι τὴν λέξιν ἀναγνωσέον ἢ ἀποφαντικῶς ὡς "ἔτι εἰ πολλὰ μὲν ση- μαίνει τὸ νόμα, ὁ δὲ μὴ νοεῖ μὴ" οἰεταί πως," καὶ εἰς τὰς ἐπα- γαγεῖν "ὅτος ὁ πρὸς τὴν διάνοιαν διελεκε" ὡς ἔστιν τῷ πάντως ὁ τοῦτος δηλός ἐστι ὅτι ὁ πρὸς τὴν διάνοιαν διελεκε" ἀλλὰ παρὰ τὴν διάνοιαν. ἀλλὰ μὴ καὶ τούτο καὶ πρὸς τὸ νόμα ἔστιν· ταυτὸν ἄρα τὸ πρὸς τὸ νόμα καὶ τὸ παρὰ τὴν διάνοιαν. id. ib.

τίς δὲ ἢ καὶ διαίρεσιν ἐρωτήσεως καὶ πῶς εἰσαχθήσε, σαφῶς 171 παριστῶν φησὶν "εἴτ' ἐρωτήσεαι τις εἰ ἔστι σιγῶντα λέγειν ἢ ὅτι, ἢ 19. ἔστι μὲν ὡς ὅτι, ἔστι δ' ὡς ναί;" τοῦτον τι διὰ τῶν παριστῶν, ὡς ὁ διαλεκτικῶς ἐρωτῶν ὁ προδύει τὴν ἐρώτησιν ὅτως ὡς ἄρ' ἔστι σιγῶντα λέγειν ἢ ὅτι; ἀλλὰ καὶ τόνδε τὸν τρόπον, ἄρα ἔστι σιγῶντα λέγειν ἢ ὅτι ἔστιν ἀλλ' ἔστι μὲν ὡς ἔστιν ἔστι δ' ὡς ὅτι ἔστιν; τυτέξιν ἄρ' ἔστι λέγειν σιγῶντα; ἢ ἀπλῶς μὲν ὁ σιγῶν ὁ λέγει, τρόπον δὲ τινὰ ἔστι λέγειν τὸν σιγῶντα, τρόπον δὲ τινὰ ὅτι, τυτέξιν καὶ τὸ μὲν λέ- γει ὁ σιγῶν, καὶ τὸ δὲ ὅτι. φησὶν ὅτι πρὸς τούτο ὁ Ἀριστοτέλης ὡς καὶ καὶ καὶ διαίρεσιν ἢ ἐρωτήσεως γένη, οἱ συναχθῆσόμενοι πάλιν λόγοι εἰς αὐτὸ καὶ πρῶτον ἀνήγαγον, καὶ πάλιν εἰς ταῦτα ἀναχθήσονται, εἴτε τὸ πρὸς τὸ νόμα καὶ πρὸς τὴν διάνοιαν, ὅπερ ἐδείχθη ταυτὸν... τὴν λέξιν τὴν "ἄρα ὁ πρὸς τὴν διάνοιαν διελεκε" ὁ ἐξουμένως ἀναγι- νώσκων δεῖ καὶ καὶ ἀπόφασιν ἀλλ' ὕχ κατ' ἐρώτησιν. ἵνα ὅτι συν- τόμως ἐρῶμεν, τούτ' ἔστιν ὁ φησὶν, ὡς εἰ καὶ καὶ διαίρεσιν καθ' ὅτι ὅτι ἢ ἐρωτήσεως γένετο, ἢ δὲ καὶ προλαβόντες εἰρήκαμεν, καὶ τῆς δια- ρέσεως γενομένης ὁ μὲν ἀποκρινόμενος εἶπε μὴδὲ μὴ λέγειν τὸν

σιγῶντα ἦγον ὑδ' ὅλως, ὁ δ' ἐρωτῶν συμπερανεῖ λέγειν αὐτόν, ἀρ' ὃ κ' διάνοιαν τῷ γ' ἀποκρινόμεν· διέλκετο, ἢ ἡ τ' ἄρα" συμπερασματικόν. καίτοι ὅτος ὁ λόγος, τυτέστιν ὁ παρὰ τὴν διάνοιαν, καὶ παρὰ τὸ νομα ἐστίν· ὅτε γ' ἡ αὐτὴ διάνοια τῷ ἐρωτῶντος καὶ τῷ ἀποκρινόμενῳ, ὅτε πρὸς τὸ αὐτὸ πρᾶγμα, πρὸς ὃ ἡ τῷ ἀποκρινόμενῳ ἀπόκρισις γέγονε, πρὸς ἐκεῖνο καὶ τὸ συμπέρασμα ἐξήνεκετο, καὶ τὸ αὐτὸ ὄνομα ἦν· ὥστε τὸ αὐτὸ ἐστὶ τό τε πρὸς τὸ νομα καὶ πρὸς τὴν διάνοιαν. τὸ δὲ ἔκ ἄρα ἐστὶ γένος τι λόγων τὸ πρὸς τὴν διάνοιαν τοῦτον ἐστίν, ἵνα καὶ τὸ πλήρες τῇ λέξει προσηγορευμένον· ἐπεὶ ἀπεδείχθη τὸ αὐτὸ εἶναι τὸ πρὸς τὸ νομα καὶ πρὸς τὴν διάνοιαν, ἔκ ἐστι λοιπὸν τὸ γένος τῶν παρὰ τὴν διάνοιαν λόγων ἄλλο παρὰ τὸ νομα ἄλλὰ τοῦτο. ὁμοίως καὶ τὸ ἄλλ' οἱ μὲν πρὸς τὸ νομα εἰσι" τοῦτον ὅτι ἄλλ' οἱ μὲν, ἦγον τινὲς τῶν ψευδῶν συλλογισμῶν, πρὸς τὸ νομα καὶ παρὰ τὴν διάνοιν εἰσι, πλην ὃ πάντες εἰς ταῦτα ἔχουσι τὴν ἀναγωγὴν. id. f. 28 b.

171^a εἰπὼν ὡς ἐκ ἐγκωρεῖ τὰ σοφίσματα πάντα εἰς τὸ πρὸς τὸ νομα ἀνάγεσθαι, καὶ πρὸς τὴν διαίρεσιν ἀπαντήσας τε καὶ πρὸς τὴν ἰσῶς ἀντιπεσόντας καὶ φήσαντας δυνατὸν εἶναι διὰ τῆς διαίρεσεως ἀνάγεσθαι εἰς αὐτό, καὶ δείξας ὅτι καὶ δῶσμεν πάντα εἰς ταῦτα ἀνάγεσθαι, ἀλλ' ὅν πάλιν καὶ ὅπως οἱ παρὰ τὴν διαίρεσιν καὶ οἱ πρὸς τὸ νομα οἱ αὐτοὶ εἰσι, νῦν εὐθύνει καὶ τὸν ἀξιώντα λόγον καὶ διαίρεσιν ἐρωτᾷ, καὶ πειρᾷ ἀνατρέπει αὐτόν, λέγων ὡς εἰ τις ὅπως ἀξιοῖ λόγων, ὅτω καὶ ἐρωτῶν, ἀρ' ἐστὶ σιγῶντα λέγειν; ἐστὶ δὲ σιγῶντα ὃ τε μὴ λαλῶν ἄνθρωπος καὶ τὰ σιγώμενα (τῷ γ' ὁ δὲ λαλῶν διὰ τὸ "τὰ μὲν ὡδὶ τὰ δὲ ὡδί," τὰ μὲν ὅπως εἰσι σιγῶντα ὡς δύναμιν μὲν ἔχοντα τῷ λαλεῖν νῦν δὲ σιγῶντα, τὰ δὲ ὅπως ὡς μὴ πεφυκότα λαλεῖν), εἰ τις ὅπως ἐρωτᾷ, ὃ καλῶς ἀξιοῖ, ὅτι καίπερ τῆς ἀξιώσεως εὐπρεπὲς ὅσης, ἐπὶ μὲν τῶν πολλαχῶς λεγομένων ἰσῶς ἂν τις καὶ διαίρεσιν ἐρωτῇ, ἐπὶ δὲ τῶν μὴ πολλαχῶς πῶς ἐνδέχεται διαίρειν; id. f. 29.

171^a εἰπὼν ὅτι ἐνίσταται τὸ ἐρωτώμενον, καίτοι πολλαχῶς λεγόμενον, ὅτι εὐδοκεῖ πολλαχῶς λέγεσθαι, ὃ δὲ μὴ αἰδῶ πολλαχῶς λεγόμενον, πῶς ἂν διέλκοι ὁ ἐρωτῶν, νῦν ὡς ἀπ' ἐκεῖνων ἐπάγει τὸ λεγόμενον τὸ "ἐπεὶ καὶ ἐν τοῖς μὴ διπλοῖς." ἐστὶ δὲ τὸ λεγόμενον τοῦτον, ὅτι πῶς φησὶ, Ἀριστοτέλης, ὅτι δεῖ τὸ ἐρωτώμενον ὁμῶνυμον εἶναι, ἵνα ἡ καὶ διαίρεσιν προβαλεῖ ἐρωτῆσι; δυνατὸν γὰρ ἐστὶ καὶ ἐν τοῖς μὴ διπλοῖς, τυτέστι μὴ ὁμῶνυμοις, τῷ τοιοῦτον ποιῆν, ἦγον τὸ καὶ διαίρεσιν ἐρωτᾷ. εἰτα καὶ πῶς ἐνδέχεται τὰ μὴ πολλαχῶς ἀλλὰ μοναχῶς λεγόμενα διαιρῶντας ἐρωτᾷ, διδάσκων ἐπάγει ἄρα γε αἱ ἐν ταῖς τέσσαρσι μονάδες ἴσαι εἰσι ταῖς δυοῖς δυάσιν; ἦγον ἄρα αἱ τέσσαρες μονάδες ἴσαι εἰσι ταῖς δυοῖς δυάσιν; λέγω ὅχι ἐκαστὴν τῶν μονάδων ἴσην τῇ δυάδι, ἀλλ' ὁμῶς τὰς τέσσαρας μονάδας ἴσας ταῖς δυοῖς δυάσιν. τὸ δὲ "εἰσι δὲ δυάδες αἱ μὲν ὡδὶ ἐνῶσαι αἱ δὲ ὡδί" ἴσων ἐστὶ τῷ λέγω δὲ ὡδὶ μὲν ἴσας ὡδὶ δὲ μὴ, ὁμῶς μὲν τὰς δύο δυάδας ἴσας ταῖς τέσσαρσι μονάσιν, καὶ δὲ τῶν μονάδων ἐκαστὴν τῶν δυάδων ὅχι ἴσας. καὶ ἵνα δὲ ἕτερον ὁ λόγος γένηται, ὅπως αὐτὸν δέξῃ· αἱ τέσσαρες μονάδες ὡδὶ μὲν ἐνῶσαι καὶ λαμβανόμεναι ἴσαι εἰσι ταῖς δυοῖς δυάσιν, ὡδὶ δὲ ἦγον μία ἐκαστὴ

τῶν μονάδων μιᾷ ἐκαστῇ τῶν δυάδων ὅχι. εἰ τις ὅν ὅτω, φήσουσιν ἐκεῖνοι, τὴν ἐρώτησιν ποιήσας, καὶ διαίρεσιν ἠρώτησε, καίτοι μήτε τῶν μονάδων μήτε τῶν δυάδων πολεναχῶς λεγομένων. id. ib.

ἔτι ἀναρεῖ τὸς καὶ διαίρεσιν ἐρωτῶντας, καὶ φησι τὸ τὴν 171^b πρότασιν ὅπως ἐρωτᾷ ὡς ἀναγκαζέως τὸ ἀποκρινόμενον ἢ τὸ ναί ἢ τὸ οὐ λέγειν (ταῦτα γ' εἶπε φάναι ἢ ἀποφάναι) ὃ δεικνύντος ἐστὶν ἄλλὰ πείραν λαμβάνοντος τῷ ἀποκρινόμενῳ εἰ γινώσκει τὸ ἐρωτώμενον. πῶς ὅν ἐνδέχεται τὸν ἀπὸ πείραν ποῦμενον διαίρειν καὶ διδάσκειν τὸν ἐρωτώμενον ὃ ζητεῖ μαθεῖν εἰ οἶδεν; id. f. 29 b.

δύο ὅν, φησὶν, εἰσι συλλογισμοὶ ἐριστικοί, εἰς μὲν ὁ προσηγορευμένος ὁ ἀσυλλόγις ἔχων τὸ χῆμα, ἕτερος δὲ ὃς ἐκ τῶν οἰκείων ἀρχῶν τῆς προκειμένης ὡς μεθόδου μὴδὲ ταῖς οἰκείαις τῷ πράγματι χρώμενος προτάσσει δοκεῖ εἶναι καὶ τὴν τέχνην ἦγον τῶν οἰκείων τῇ τέχνῃ. διὰ τῷ τοιοῦτον τὰ ψευδογραφήματα ὅχι ἐριστικά 15 ἀλλὰ διαλεκτικά· ἐκ γ' τῶν οἰκείων ἀρχῶν ὡρμηθὲν τῆς γεωμετρίας, αἱ γραφαὶ δὲ ὃ γίνονται ὡς δεῖ. καὶ εἰρηγ' ἐν τῷ πρώτῳ τῶν Τοπικῶν (c. 1 p. 101 a 15) περὶ τούτων· λέγει γ' ἐν ἐκείνοις "τῷ γ' ἢ τὰ ἡμικύκλια περιγράφειν μὴ ὡς δεῖ, ἢ γραμμὰς τῶς ἄγειν μὴ ὡς ἂν ἀχθεῖσαν, τὴν παραλογισμὸν ποιεῖ" ὃ ψευδογραφῶν." οὐκ ἐριστικά οὐν τὰ ψευδογραφήματα, ὅτι ἀπὸ τῶν οἰκείων ἀρχῶν παραλογίζονται, ὅδὲ εἰ τί ἐστι ψευδογραφῆμα περὶ ἀληθές, ἐριστικὸν ἔσται, οἷος ὁ τῷ Ἰπποκράτους καὶ ὁ διὰ τῶν μηθίσκων τῷ Ἀντιφῶντος τῷ κύκλῳ τετραγωνισμός· ὃ γὰρ εἰς ἐριστικούς, ὅτι τηροῖται τὰς οἰκείας ἀρχὰς τῆς γεωμετρίας. ἀλλ' ὃ τῷ Βρύσσωνος τετραγωνισμός τῷ κύκλῳ ἐριστικός ἐστὶ καὶ σοφιστικός, ὅτι ὅχι ἐκ τῶν οἰκείων ἀρχῶν τῆς γεωμετρίας ἀλλ' ἐκ τινων κοινοτέρων· τὸ γ' περιγράφειν ἐκτὸς τῷ κύκλῳ τετράγωνον καὶ ἐντὸς ἐγγράφειν ἕτερον καὶ μεταξὺ τῶν δύο τετραγώνων ἕτερον τετράγωνον, εἰτα λέγειν ὅτι μεταξὺ τῶν δύο τετραγώνων κύκλος, ὁμοίως 30 δὲ καὶ τὸ μεταξὺ τῶν δύο τετραγώνων τετράγωνον τῷ μὲν ἐκτὸς τετραγώνῳ ἐλαττόν ἐστι τῷ δὲ ἐντὸς μείζον, τὰ δὲ τῶν αὐτῶν μείζονα καὶ ἐλάττωνα ἴσα ἐστίν, ἴσος ἄρα ὁ κύκλος καὶ τὸ τετράγωνον, ἐκ τινων κοινῶν ἀλλὰ καὶ ψευδῶν ἐστὶ, κοινῶν μὲν ὅτι καὶ ἐπ' ἀριθμῶν καὶ χρόνων καὶ τόπων καὶ ἄλλων πολλῶν ἀρμόσκει ἂν, ψευδῶν δὲ ὅτι ὅκτω καὶ ἐννέα τῶν δέκα καὶ ἐπτα ἐλάττωνας καὶ μείζονες εἰσι, καὶ ὁμοίως ὅχι εἰς ἴσους. id. f. 30.

ἐλλειπῶς ἔχει ἡ λέξις, ἐστὶ δὲ τὸ πλήρες τοῦτον· ἐκ γ' τῶν 171^b αὐτῶν τῇ διαλεκτικῇ παραλογίζετο, ὡς περὶ ὃ ψευδογράφος ἐκ τῶν αὐτῶν τῷ γεωμέτρῃ. πῶς δὲ ἐκ τῶν αὐτῶν; ὅτι καὶ ὁ διαλεκτικός καὶ ὁ ἐριστικός ἐξ ἐνδύξων, ἀλλ' ὃ μὲν ἐκ δοκούντων καὶ ὄντων, ὡς εἰρηγ', ὃ δὲ ἐκ δοκούντων μὴ ὄντων δέ. διὰ τῷ τοιοῦτον ὅχι ἐκ ἐριστικός ὁ ψευδογράφος, ὅτι ὅχι ἐκ δοκούντων μὲν ἐνδύξων μὴ ὄντων δέ, ἀλλ' ἐκ τῶν ἀρχῶν καὶ συμπερασμάτων τῶν ὑπὸ τῇ τέχνῃ ψευδογραφῆται. id. f. 30 b.

ὃ δὲ διὰ τῶν μηθίσκων ὅχι ἐριστικός, ὅτι ἐκ τῶν ἀρχῶν τῆς 172^a γεωμετρίας τῶς λόγους ποιεῖ, καὶ διὰ τῷ τοιοῦτον τὸ μὲν ὅχι ἐκ μετενεγκῆν ἐπ' ἄλλα, ὅτι τὰς ἀρχὰς τῆς τοιοῦτον τῆς ἐπιστήμης ἀδύνατον ἐπ' ἄλλην μεταφέρειν, τὸ δὲ τῷ Βρύσσωνος πρὸς πολλὰ, ὡς περὶ καὶ ἐν τῇ

Ἀποδεικτικῇ (19) εἰρη) τῷ Ἀριστοτέλει, ὅτι "κῆ' κοινόν τε ᾧ δεικνύουσιν οἱ τῷ Βρύσωνος λόγοι, ὃ καὶ ἑτέρῳ ὑπάρχει." διὸ καὶ ἐπ' ἄλλων ἐφαρμόττεται οἱ λόγοι ἐ συγγενῶν. οἷς ᾧ ὁ Βρύσων ἐπὶ ποσὸν ἐχρήσατο, ταῦτα ἐστὶ μετενεγκεῖν καὶ ἐπὶ ποιά. ἐστὶ ᾧ ὅτως εἰπεῖν "τὸ ψιμύθιον καὶ ὠδὸν χιόνος μὲ μελάντερα, τιτάνη δὲ λευκότερα, τὰ δὲ τῶν αὐτῶν λευκότερα καὶ μελάντερα ὁμοίως εἰσὶ λευκά, τὸ ὠδὸν ἄρα καὶ τὸ ψιμύθιον ὁμοίως εἰσὶ λευκά." πάλιν ὁ γλῆχων καὶ τὸ σκάρδοδον πυρὸς μὲ ψυχρότερα ἐλαῖν δὲ θερμότερα, τὰ δὲ τῶν αὐτῶν θερμότερα καὶ ψυχρότερα ὁμοίως εἰσὶ θερμά, ὁ γλῆχων ἄρα καὶ τὸ σκάρδοδον ὁμοίως εἰσὶ θερμά. ὥστε τὸν Βρύσωνος 10 συλλογισμὸν δυνάμεθα μετενεγκεῖν καὶ εἰς ἄλλα, ὅταν οἱ ἀποκρινομένοι καὶ ἀκροώμενοι ἀγνωστοὶ καὶ ἐκ ἴσας. δεῖ δὲ ἐξωθεν ὑπακούειν τὸ ἀληθὺς ἐκ τινῶν μὲ συνάγε) τὸ ἀδύνατον, ἐκ τινῶν δὲ ἐκ ἀληθῶς. ἡ καὶ ὅτω συμβιβάζσεις τὸ ἀπορρέμενον ὡδὲ λέγων. τὴν μὲ τῷ Ἀντιφῶντος (δηλονότι τὴν διὰ τῶν μηνίσκων) ἐκ ἐστὶ μετενεγκεῖν, 15 τὴν δὲ ὡς ἀπὸ κοινῆ λαμβάνοντα ἐστὶ μετενεγκεῖν τὴν τῷ Βρύσωνος πρὸς πολλὰς διαλεγόμενῳ, ὅσοι μὴ ἴσασιν ἀληθῶς τὸ δύναται ἐν ἐκείῳ καὶ τὸ ἀδύνατον. ἀρμυζει ᾧ ἐπὶ πολλὰ μεταχθῆναι ἔτος παρ' ὃ ὁ τῷ Ἀντιφῶντος. id. ib.

172^a λέγει "ὅδὲ τοῦτο ἐστὶν οἷος ὁ καθόλου," λέγων καθόλου τὴν 20 θεολόγον. . . ὅτι δὲ ἐκ ἐστὶν ὠρισμένης τινὸς φύσεως ἡ διαλεκτική, καὶ διὰ τοῦτο ὅδὲ ἡ μιμημένη ταύτην ἐριστική, εἰρη) καὶ ἐν τῷ πρώτῳ τῶν Τοπικῶν. δέκνυνσι δὲ καὶ ἐνταῦθα λέγων "ὅτε γὰρ ἐστὶν ἅπαντα ἐν ἐν τινι γένει," τούτῳ, εἰ μὲ ἦν κοινὸν πάντων γένος τὸ ἐν ἐν, ἦν ἴσως λέγειν ὅτι περὶ τὴν ὠρισμένον εἰσὶν ἡ 25 διαλεκτική καὶ ἡ πειραστική. ἐπεὶ δὲ ὅσα τὰ γένη, ἐκ ἐστὶ λέγειν ὅτι περὶ μίαν τινὰ ὠρισμένην φύσιν εἰσὶν. ἀλλὰ καὶ ἦν, φησὶν, ἐν κοινὸν γένος πάντων τὸ ἐν, ἐκ οὗν τε ἦν ὑπὸ τὰς ἀρχὰς εἶναι πάντα τὰ ὄντα. . . δέκνυνσι δὲ τὸ προκείμενον καὶ ἄλλως, δυνάμει συλλογίζομενος ὅτως. αἱ μᾶς τινὸς φύσεως καὶ ἐνὸς ὑπο- 30 κειμένου ὅσαι ἐκ ἐρωτῶσιν, ἡ διαλεκτική καὶ ἡ πειραστική ἐρωτᾷ, ἡ διαλεκτική ἄρα καὶ ἡ πειραστική ἐκ εἰσὶ μᾶς τινὸς ὠρισμένης φύσεως ὅδὲ ἐνὸς τινος ὑποκειμένου. ὃ ᾧ ἐξεστὶν ὁποτερονῶν τῶν μορίων δοῦναι. . . ἡ ἀπόδειξις ἐκ τῶν οικείων καὶ καθ' αὐτὰ καὶ ἡ αὐτὰ, ὡς ἐν τῇ Ἀποδεικτικῇ (14) δέδεικται, τὸ δεικνυμένον γίνε) 35 ἐκ δὲ τῶν καθ' αὐτὰ ὑπαρχόντων ἐν τὴν δέκνυνσι τὰ ληθές. ὥστε ἐπεὶ ἐκ ἐστὶν αὐτῷ δύναται ἐκ τῶν αὐτῶν καὶ τὸ ἀντικείμενον δεικνύειν, ἐκ ἐρωτᾷ. id. f. 31.

172^a 18^a νῦν αὐτὸ τοῦτο πάλιν κατασκευάζει, ὅτι ἐκ ἀποδεικνύει ὁ 40 διαλεκτικός. φησὶ ᾧ "εἰ δὲ ἐδείκνυν ὁ διαλεκτικός, ἐκ ἂν ἡρώτα, εἰ καὶ μὴ πάντα, ἀλλὰ τὰ γε πρῶτα καὶ τὰς οικείας ἀρχάς." τὸ ᾧ ἐξῆς τῆς λέξεως ἂν πληρὲς τοῦτον. εἰ ἐδείκνυν, φησὶν, ἐκ ἂν ἡρώτα. διὰ τί; ὅτι ἐκ ἐρωτᾷ ἀλλὰ λαμβάνει ὁ ἀποδεικνύων, ὡς ἐν τοῖς Ἀναλυτικοῖς εἰρη), ὥστε ἡ περὶ ὁδεῖς ἂν ἡρώτα ὅλως ἀλλὰ τὰ οικεία τῷ δεικνυμένῳ λαμβάνων συνεπέραναν ἂν τὸ προ- 45 κείμενον, ἡ εἰπερ ὅλως ἡρώτα, ἀλλ' ὅν περὶ τῶν πρώτων καὶ τῶν οικείων ἀρχῶν ἐκ ἂν ἡρώτα, καὶ ἀπὸ τινων ἐνδόξων συνελογίζετο καὶ ῥοπήν ἐδίδον πρὸς τὴν συγκατάθεσιν αὐτῶν. ὁδεμία ᾧ ἐπιστήμη

περὶ τῶν οικείων διαλέγε) ἀρχῶν, ἀλλ' ὡς ὅτως ἐχέσας χρωμένη τὸ ἐξῆς συμπαρίνε). ὅτι δὲ καὶ τὰς ἀρχὰς ὁ διαλεκτικός συλλογίζε), ὁδῶν. id. f. 31 b.

πειραστικὴν δὲ ἐνταῦθα λέγει ἐκ τὴν ἐν τοῖς μαθήμασι γινώ- 172^a μένην (αὕτη ᾧ ἐν μόνις τούτοις ἐστὶν), ἀλλὰ τινα ἄλλη καθόλου 21. καὶ ἐν ἐνθυμήμασι καὶ ἐν ταῖς ἄλλαις τέχναις εὐρισκομένην καὶ τὸ προσωπεῖον τῆς διαλεκτικῆς ὑποδυομένην καὶ ἐπιχειρῶσαν περὶ παντὸς τὸ προτεθέντος, ὡς καὶ ἡ διαλεκτική. πλην ἐκ ἐπιστημονικῶς καὶ αὕτη ἐπιχειρεῖ, ὡς ἡ ἐν τοῖς μαθήμασι πειραστική, ἀλλὰ φαινο- μένως τε καὶ τὸ ὅλον ὡς ἐτυχε. id. f. 32.

ἐστὶ δὲ καὶ τὸ διὰ τούτων λεγόμενον τοῦτον. ὅδὲν κωλύει τὴν 172^a εἰδῶτα τὰ ἐπόμενα τῷ πράγματι, περὶ ὃ τὴν πείραν λαμβά- 26. νει, τὴν τέχνην ἀγνωστῶν, ὥσπερ καὶ οἱ ἐμπειρικοὶ τῶν ἱατρῶν. id. ib.

περὶ τῆς ἀτέχνης ταύτης πειραστικῆς καὶ ἐν τοῖς εἰς τὴν Ἑρμῶ- 172^a ρικὴν ποθηθεῖσι διελήφωμεν. id. f. 32 b. 28.

ἐκ ἐστὶν ὁ ἐριστικός ὅτως ἐχων πρὸς τὴν διαλεκτικὴν ὡς ὁ ψευ- 172^a δογραφῶν πρὸς τὴν γεωμέτρην. εἰ ᾧ ἦν τοῦτο καὶ ἦσαν ὠρισμένα 2. αὐτὰ τὰ ὑποκείμενα ὥσπερ δὴ τὰ τῷ ψευδογραφῶντος, ἐκ ἂν ἡδύνατο περὶ πάντες τὸ προκείμενον παραλογίζεα). id. ib.

φησὶ πρῶτον μὲ γίνεα) τοῦτο ἐκ τῷ πυνθάνεσθαι πως, τούτῳ 172^a κρυπτικῶς. ὃ ᾧ ἀπλῶς τις προάγων τὴν ἐρώτησιν ἐλέγξει ψευ- 12. δόμενον τὴν ἀποκρινόμενον, ἐκ δὲ τῷ πῶς ἐρωτᾷ, τούτῳ μετ' ἐπικρίψεως. . . ἔωκεν ἐλλειπτική εἶναι ἡ λέξις, εἴη δ' ἂν ὁλόκληρος εἰ ὅτω ληφθεῖν, τὸ γε ἐρωτᾷν πολλὰ, καὶ ὠρισμένον ἡ πρὸς ὁ διαλέγε), εἰς ἀδοξον δύνα) ἀγαγεῖν. ἐπὶ τούτῳ καὶ τοῦτο κάτορθοι τὸ σπουδαζόμενον, τὸ ἀξῶν τὴν ἀποκρινόμενον λέγειν τὰ δοκῶντα τοῖς πολλοῖς. πλην ὅταν ἦ, φησὶν, ὠρισμένον τὸ πρόβλημα, ἦττον κακυργεῖν οἱ σοφιστεῖντες δύνα), καὶ πολλὰ τινα ἐρωτῶσιν. id. ib.

ὅπερ ἀνωθεν ἐλέγετο καὶ ἐπὶ τὸ αὐτὸ φησι, σαφέστερον δὲ νῦν 172^a τὴν λόγον μεταχειρίζε), λέγων ἀρχὴν εἶναι καὶ οἰονεῖ σοφιστῶν τῷ 22. ἐλέγξει τινὰ ψευδὸς ἡ ἀδοξον λέγοντα τὸ μὴ ὁδῶν ποιεῖν τὸ βόλημα μὴδὲ τὸ πρόβλημα τιθέναι καὶ ἐρωτᾷν, ἀλλὰ λέγειν μὴ πει- 33. ραστικῶς διαλέγεα), ἐρωτᾷν δὲ χάριν μαθήσεως. id. f. 33.

ὡς ἐν τῷ ὁδῶν τῶν Τοπικῶν (c. 1) ἐδίδαξε, χάριν τεσσά- 172^a ρων ἀναχωρεῖ τις τῷ προβλήματος, ἡ χάριν κρύψεως ἡ χάριν 26. ὅγκου ἡ ἐπαγωγῆς χάριν τῷ δοθῆναι τὸ καθόλου ἡ πρὸς τὸ σαφέστερον γενέα) τὴν λόγον. id. ib.

εἰ βέβαιον γὰρ, φησὶ, ποιεῖν τὴν ἀποκρινόμενον παράδοξα λέ- 123^a γειν, σκόπει καὶ ἐξέταξε ὁποῖός τις ἐστὶν ἔτος καὶ ποίας αἰρέσεως καὶ 29. ποῖον δόγματος ἀντέχε) τῆς φιλοσοφίας, εἰ Περιπατητικός ἐστὶν ἡ Στωικός. καὶ εἰ Περιπατητικός ἐστὶν, ἐρεῖνα ὅπερ εἶπον ὅτοι πα- 30. ράδοξον καὶ ἐναντίον τοῖς λοιποῖς, οἷον ὅτι πέμπτη σώματος ἐστὶν ὁ ὕρανος. καὶ ἐρώτα τούτα, εἴτα παράγωγε τὸς πολλούς. τούτοις ᾧ ἀνόητον πάντῃ καὶ παράδοξον τὸ τοῦτον φαεῖ). ὅτι δὲ ἐκείνη 31. αἵρεσις ἔχει τι παράδοξον, ἐδήλωσεν εἰπὼν "ἐστὶ ᾧ ἐν ἐκείνῳ τι τοῦτον." id. f. 33 b.

173^a γίνε³⁴) δὲ τὸτο ἐπ' ἐκείνων, ὅταν ὄνομα ἢ λόγον ὑδὲν διαφέ-
ρει εἰπεῖν, οἷον διπλάσιον καὶ διπλάσιον ἡμίσεος, ὃ ἐστὶ λόγος τῷ δι-
πλασίῳ· ἐπεὶ γὰρ τὸ διπλάσιον πρὸς τὸ ἡμισυ λέγε³⁵) (πρὸς τι γὰρ ὅν
αὐτὸ ὕπερ ἐστὶ πρὸς ἄλλο τὴν ἀναφορὰν ἔχει), καὶ μόνον λεγόμενον
διπλάσιον ποιεῖ συνεξακρούει πάντως καὶ τὸ ἡμίσεος. εἰ γὰρ ἀντὶ 5
τῷ εἰπεῖν τὸ ὄνομα ἦτοι τὸ μέγεθος τότε διπλάσιον, ἐρεῖς τότε
τὸ μέγεθος διπλάσιον ἡμίσεος, ἡδολέσχης· ἐν οἷς γὰρ εἶπας δι-
πλάσιον, ἐδήλωσας αὐτό· εἰ γὰρ ἐν τῷ διπλασίῳ τὸ ἡμισυ ἐμφαί-
νεται εἰλημμένῳ ἐνεργείᾳ τῷ ἡμίσεος, δις εἰληπ³⁶) τὸ ἡμίσεος. εἰ
ταῦν ὕτω λέγεις, τότε διπλάσιον ἡμίσεος, ὑδὲν ἄλλο λέγεις 10
ἀλλ' ἢ τότε διπλάσιον ἡμίσεος ἡμίσεος· ἀπαξ μὲν γὰρ τὸ ἡμίσεος
συνεμφαίνεται ἐν τῷ εἰπεῖν σε διπλάσιον, καὶ ἔτι ἐν τῷ προῖναι
σε ἐνεργείᾳ τὸ ἡμίσεος. πάλιν ἂν ἀντὶ τῷ εἰπεῖν διπλάσιον τὸ δι-
πλάσιον ἡμίσεος ληφθῇ, τρις ἔσται εἰρημένον τὸ ἡμίσεος. εἰσι δὲ
πάντες οἱ τοῦτοι τῶν λόγων ἐν τε τοῖς πρὸς τι. id. f. 34.

173^b ἀλλὰ καὶ ἐν ἐκείναις, ὅσων μὴ ὄντων πρὸς τι κατηγορουμένων
5 δὲ καὶ ὑσίας τινός, παραλαμβάνε³⁷) ἐν τῷ ὀρισμῷ αὐτῶν ἡ ὑπο-
κειμένη αὐτοῖς ὑσία, καὶ ὅλως ἐν ἐκείναις ὧν ἔξεις εἰσὶν ἡ πάθῃ
καθ' αὐτὸν κατηγορούμενα τῶν ὑποκειμένων. id. ib.

173^b τοῦτός ἐστι καὶ τὸ ἀριθμὸς ἐστὶ μέσον ἔχων τὸ περιττόν· ἐπειδὴ 20
8 γὰρ καὶ τὸτο πάθος ἐστὶ τῷ ἀριθμῷ κατηγορούμενον, ἀπὸ τῆς τὸ περι-
ττὸν ὀρίζομενος τὸ ἀριθμὸς παραλήφομαι, δις εἰλήφειν· περιττὸν
γὰρ εἰπὼν τρόπον τινα καὶ ἀριθμὸν εἰρήκειν, προσέθεκα δὲ καὶ ἐνε-
ργείᾳ τὸ ἀριθμὸς. id. ib.

173^b σολοικίζεν ἐστὶ τὸ ποιῆσαι τὴν ἀποκρινόμενον τῇ λέξει βαρβα- 25
17 ρίζεν ἐκ τῷ λόγῳ. γίνε³⁸) δὲ καὶ τρεῖς τρόπους, καὶ πρῶτον μὲν ὅταν
ἀληθῶς τις σολοικίζῃ λέγων "Δάχης Δάχῃ·" δεῦτερον δὲ ἐστὶ μὴ
ποιεῖν, φαίνε³⁹) δὲ ποιεῖν, ὡς οἱ σοφιστικοὶ ἐπιχειροῦσι λέγοντες
"ἄρα δὲ σὺ φῆς εἶναι ἔξω; φῆς δὲ λίθον εἶναι," εἴτα ἐπαγασιν "ἔξω
ἄρα λίθον." τὸ τοῦτον σολοικισμὸς μὲν εἶναι δοκεῖ, κυρίως δὲ ἐκ 30
ἔξιν· ἔδει γὰρ ὅπως ἐπαγαγεῖν τὴν σοφιστικὴν "ἔξιν ἄρα λίθον εἶναι."
ἐνόησε δὲ ποιῶν τις σολοικισμὸν ὃ δοκεῖ ποιεῖν, ὡς Πρωταγόρας·
ἔτος γὰρ τὴν μῆνιν καὶ τὴν πῆληκα ἔλεγε, καὶ ποιῶν σολοικισμὸν ἐκ
ἐνός μιν σολοικίζεν, τοῖς δ' ἄλλοις ἐφαίνετο, ὥς· ἐκείνῳ μὲν ἐφαί-
νετο σολοικίζεν ὁ λέγων τὴν μῆνιν καὶ τὴν πῆληκα, τοῖς δὲ πολλοῖς 35
5· ὁ δὲ λέγων "ἔλδμενον μῆνιν" ἐφαίνετο μὲν τοῖς ἄλλοις σολοικί-
ζειν, ἀλλὰ τῷ Πρωταγόρᾳ ὁ σολοικίζεν ἐδόκει. id. f. 34 b.

174^a τρόπον τινα, φησὶν, ὁμοίως ἐστὶν ὁ σολοικισμὸς τοῖς περὶ τὸ
6 χῆμα τῆς λέξεως γνωμένους ἐλέγχους· ὥσπερ γὰρ ἐν ἐκείνοις ἐπὶ
τῶν πραγμάτων τις ἀπατά⁴⁰), ὅπως ἐνταῦθα ἐπὶ τῶν ὀνομάτων 40
συμβαίνει τινα σολοικίζεν. id. f. 35.

174^a ὅτι δὲ ὁ μὲν περὶ τὸ χῆμα τῆς λέξεως δοκεῖ ὁμοίως εἶναι κατὰ
8 τὴν σολοικισμῷ, ὅλως ὡς ἐπὶ παραδείγματος. ἄνθρωπος γάρ, φησί,
καὶ λευκὸν καὶ πράγμα ἐστὶ καὶ ὄνομα. εἰ μὲν ὅν ὡς πράγματι
τις αὐτὰ ἐξετάσει, ποιήσει καθ' ὑπόθεσιν τὴν παρὰ τὸ χῆμα τῆς 45
λέξεως ἔλεγχον, εἰ δὲ ὡς ὀνόματα, τὴν σολοικισμὸν. ἐκ ἐπὶ τῷ
ἀνθρώπῳ δὲ καὶ τῷ λευκῷ ποιήσει τις καὶ τὴν παρὰ τὴν ὁμοιοχημοσί-
νην ἔλεγχον καὶ τὴν σολοικισμὸν, ἀλλ' ἐφ' ἑτέρων τινῶν· ταῦτα

γάρ, τὴν ἄνθρωπον καὶ τὸ λευκόν, χάριν παραδείγματος ἔλαβεν, ὡς
εἰ ἔλεγε, τότε καὶ τότε καὶ πράγματι εἰσι καὶ ὀνόματα. εἰ μὲν ὅν ὡς
πράγματι τις αὐτὰ λαμβάνει, ποιήσει τὴν παρὰ τὴν ὁμοιοχημο-
σὶν ἔλεγχον, εἰ δ' ὡς ὀνόματα, τὴν σολοικισμὸν. id. ib.

δύο εἶδη τῶν σοφιστικῶν λόγων ἄνωθεν καὶ ἐξ ἀρχῆς ἀπέδωκε. 174^a
λέγει ὅν καὶ πάλιν τὰ αὐτά, ὅτι εἶδη μὲν εἰσι τῶν σοφισμάτων 12
ταῦτα, μέρη δὲ τῷ μὲν ἐνός εἶδους τῷ παρὰ τὴν λέξιν ἔξ, ὁμῶνυμον
ἀμφίβολον καὶ τὰ λοιπὰ τέσσαρα, τῷ δὲ ἑτέρῳ εἶδους τῷ ἐνός τῆς
λέξεως τὰ πολλὰς ἀπρηριθμημένα ἑπτὰ σοφίσματα, καὶ τρόποι
οἱ δέκα καὶ τρεῖς. ἔφασαν δὲ τινες τρόπος ὃ καὶ λόγον, ὡς αἶμαι,
καὶ τὰ παρὰ τῶν σοφιστῶν σπουδαζόμενα, τὸ φαίνε⁴¹) ἐλέγχων, τὸ
εἰς ψεύδους ἄγειν καὶ παραδόξον, τὸ εἰς ἀδόλοχίαν, καὶ τὰ ἐξ-
μειλῶν δὲ εἰπεῖν πῶς ὁ σοφιστὴς τάττει τὰς αὐτῶν ἐρωτήσεις καὶ
συντιθήσι καὶ περὶ τούτου πλατύτερον διαλαβεῖν, λέγει ὅτι ὥσπερ ἐν 15
τοῖς διαλεγομένοις ὁ μικρὰ συμβάλλε⁴²) τὸ προσκινῶντας ταχθῆναι
τὰ ἐρωτήματα (καὶ τὸτο ἐδείξαμεν ἐν τῇ διαλεκτικῇ ἐν τῷ ὀγδόῳ
τῶν Τοπικῶν), ὅπως ἔχει καὶ ἐν τοῖς ἀγωνιστικοῖς τῶν λόγων. ἐπεὶ
ὅν ὠφέλει καὶ τὴν ἀγωνιζόμενον τὸ ὅπως ἡ ὕτω τάττε⁴³) τότε τὰς
ἐρωτήσεις, ἄγε δὴ καὶ περὶ τούτου εἰπώμεν. id. ib.

ὅτι μὲν σοφιστὴς καὶ ἀρχαῖς προειρημένους τὰ ἐν τῷ ὀγδόῳ τῶν 174^a
Τοπικῶν εἰρημένα λέγει, ὅλως. ταῦτα δὲ ἦσαν τὸ παρεμβάλλ- 18
λεον καὶ ἐρωτῶν μὴ μόνον τὰ αἰτία τῷ συμπεράσματος ἀλλὰ καὶ τὰ
μὴ τοιαῦτα, παραβολαῖς τε καὶ παραδείγμασι καταποικίλλων τὴν
λόγον. ἔτι γε μὴν ὅλως τὸτο πεποιήκει διὰ τὸ μετ' ὀλίγον ῥηθη-
σομένῳ τῷ "ὅλως δὲ πάντα τὰ πρὸς τὴν κρίσιν ῥηθέντα πρότερον
χρήσιμα καὶ πρὸς τὴν ἀγωνιστικὴν λόγους." id. f. 35 b.

ταραττόμενοι γάρ, φησὶν, οἱ ἀποκρινόμενοι πάντες ἦσαν 174^a
δύναμι⁴⁴) φυλάττε⁴⁵). ἐν τισὶ δὲ "πάντα" γράφε⁴⁶). καὶ εἰ ὅπως 20
ἔχει, δηλοῖ⁴⁷) ὅτι ὁ δύναμι⁴⁸) θυμῶμενοι πάντα ὁρᾶν καὶ φυλάττε⁴⁹)
τὰ ἐρωτώμενα, ἀνταυτὸν πρὸς ἀπάτην ἀπάγο⁵⁰). id. ib.

εἰρη⁵¹) περὶ τούτου καὶ ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν Προτέρων Ἀναλυτι- 174^a
κῶν (c. 15) καὶ ἐν τῷ ὀγδόῳ τῶν Τοπικῶν (c. 1). id. ib. 23
καὶ ὅλως τὰ λεχθέντα ἐν τῷ ὀγδόῳ τῶν Τοπικῶν, ὡς εἴρη⁵²), 174^a
χάριν κρίψεως χρήσιμα εἰσι καὶ τοῖς ἀγωνιζομένοις. id. ib. 26

ἐπεὶ δὲ πολλὰς ὁ ἀποκρινόμενος ἐρωτῶμενός τινα καὶ συνιεί⁵³) 174^a
ὅτι ταῦτα συντελεῖσι τῷ ἐρωτῶντι πρὸς κατασκευὴν ὃ βύλε⁵⁴) 30
αὐτὸς ὁ ἐρωτῶν, ὃ δίδωσι ταῦτα ἀλλ' ἀνασείει, διδάσκει καὶ περὶ
τούτου, πῶς χρὴ ποιεῖ⁵⁵) τὴν ἐρώτησιν, καὶ λέγει δεῖν εἶναι τὸ τε
καὶ ἀπόφασιν ἐρωτῶν... ἡ καὶ ἐξ ἴσου ποιητέον τὴν ἐρώτησιν, οἷον
ἄρα γε ἡ ἰδὸν καὶ φύσιν ἢ ἐκ ἐξὶ καὶ φύσιν; id. ib.

καὶ ὅταν, φησὶν, ὁ ἐρωτῶν ἐπαγωγὴν ποιῶμενος τῶν καθ' 174^a
ἑκαστον ἔχη καὶ τὴν ἀποκρινόμενον δίδόντα τὸ μικρόν, ὁπῆκα μέλλει 37
ἐρωτῆσαι τὸ καθόλου, ὃ δὲ κατ' ἐρώτησιν τούτου προάγειν ἀλλὰ
ἀποφαντικῶς καὶ ὡς δοθέν παρ' αὐτῶν τῶν ἀποκρινόμενων. καὶ γὰρ
ἐνόησε αὐτὸ τὸ καθόλου δεδώκασι καὶ ἐπὶ μόνῃς τῆς ἐπαγωγῆς καὶ τῷ
καθόλου μὴ μνημονευθέντος, καὶ τοῖς ἀκρόταις φαίνον⁵⁶) δεδοκῆ-
ναι ὅτι μὴδὲ μάλιστα καὶ χωρὶς τινος λόγου ἢ ἐπαγωγῆς ἐγίνετο...
ἐπεὶ δὲ ἐπὶ τινῶν ἐπαγωγῆν ποιῶμενος ἐκ ἐξιν εὐχερὲς ἐρωτῆσαι

ἢ τὸ καθόλου διὰ τὸ μὴ εἶναι ὠνομασμένον, λέγει πῶς ἢ τότε
 ὀφειλομένη ἐπαγεῖν τὸ καθόλου, καὶ φησιν ἐν οἷς μὴ ἔστιν ἐν ὄνομα
 τὴν ὁμοιότητα περιέχον αὐτῶν, ὡς ἐπὶ τῶν τετραπόδων ζῴων·
 τούτοις ἢ ἔκ ἐστιν ἐν ὄνομα... διὰ τὴν ὁμοιότητα λαμβάνει πολ-
 λάκις ὁ τοιαύτην ποιούμενος τὴν ἐπιφορὰν. ἔφησε δὲ τις ἢ ὅπως
 τὸ ῥῆτὸν ἐρμηνεύει, ἢ μάλιστ' αὐτῆς τὸ Ἀριστοτέλους δεινότητος κα-
 θαπτόμενος· ἐπὶ τινῶν μὲν ἐπαγαγεῖν δύναται ἢ δηλῶσαι τὸ καθόλου
 δι' ὀνόματος, ἐπὶ δὲ τινῶν ἔκ ἐστι δύναται ὀνόματι δηλῶσαι τὸ κα-
 θόλου ἀλλὰ λόγῳ· τὸ γὰρ τοῦτον, φησί, καθόλου τὸ μὴ δι' ὀνόμα-
 τος ἀλλὰ τὸ διὰ λόγου ἐπαγόμενον ἐνίοτε πῖπτον ὑπὸ ἔντασιν, ὡς
 10 χρησιμεύει σοὶ τῷ ἐρωτῶντι ἐπαγεῖν· εἰ μὲν ἢ αὐτὸς ἐπαγεί, λέγει
 τούτῳ ὡς ἀληθὲς ἢ ὅπως ἔχον, εἰ δὲ ἕτερος λέγει τούτῳ, ἐπαγε
 αὐτὸς τὴν κειμένην πρὸς τούτῳ ἔντασιν. ἀλλὰ σαφηνιστὴν ἢ διὰ
 παραδειγμάτων τὸ λεγόμενον. δι' ὀνόματος μὲν ἐπαγεί) ἢ δηλῶ
 τὸ καθόλου ὡς ἐπὶ τούτῳ· ὁ Σωκράτης δὲ πῶν πλατυνύχων ὦν γε-
 15 λασσάν ἐστι, ἀλλὰ ἢ ὁ δεινὰ ἢ ὁ δεινὰ, ἢ πᾶς ἄρα ἄνθρωπος δι-
 πτυς πλατυνύχος ὦν γελασσιῶς ἐστιν· ἰδὲ δι' ὀνόματος τὸ ἀν-
 θρώπῳ ἐπῆρται μοι τὸ καθόλου. ἐπὶ δὲ τούτῳ ἔκ ἐστι δύναται ὀνόματι
 δηλῶσαι· τὸ πρόβατον πεζὸν τετράπῳ ὅν ἔκ ἀμφόδον ἐστιν, ὁμοίως
 ἢ ἡ ἑλαφος ἢ ἡ αἰξ, πᾶν ἄρα κερασφόρον ἔκ ἀμφόδον· τὸ ἢ
 20 κερασφόρον ἔκ ὄνομα ἀλλὰ λόγῳ. ἐνταῦθα ἔκ ἐξ ὁμοιότητος
 εἰληπ) τὸ καθόλου· ἐπειδὴ ἢ τότε ἢ τότε ὁμοίᾳ εἰσι κερασφόρα
 ὄντα, λοιπὸν συνῆρ) ἢ πᾶν κερασφόρον. ἔστιν ἔκ πρὸς τούτῳ ἔν-
 τασιν ἐπαγαγεῖν τὸν ἄγριον ὄνον, ὅς ἐν Ἰνδιᾳ λέγει) γίνεσθαι, κερα-
 σφόρον ὄντα ἢ ἀμφόδοντα. id. f. 36.

174^a πρὸς τε τὸ λαβεῖν τὴν πρότασιν χρῆσθαι ἐπὶ ἢ συντελεῖν τῷ
 14 ἐρωτῶντι εἰς τὸ λαμβάνειν τὴν πρότασιν ἢ τὸ μὴ αὐτὸ ἐκείνο μόνον
 ὁ βέλτε) ἐρωτᾷν ἀλλὰ προσκρίνει ἢ τὸ ἐναντίον. id. f. 36 b.

174^b ἐν τισὶ μὲν ἔκ ἐπὶ προσκρίνει) τὸ "συγχωρητόν," ἢ ἔκ σαφὲς τὸ
 4 λεγόμενον. εἰ δὲ ἢ τότε ἔγκει), ὅπως ληπτέον· πότερον συγ-
 χωρητέον τὸ πολλὰ πείθεσθαι τῷ πατρὶ ἢ ὀλίγα; μάλλον ἢ ἂν ὀλί-
 γιστον εἶναι τὰ πολλὰ συγχωρεῖν, εἴπερ ἀναγκαῖον ἐστιν, ἢ τὰ
 ὀλίγα. τούτῳ εἰπὼν ἢ τὴν αἰτίαν προσκρίνει δι' ἢ λέγει συμβαλ-
 λειν. id. ib.

174^c ἔκ δὲ ὁ λέγει τοῦτον. μάλιστ' αὐτῶν φαντασίαν ἀποτελεῖ ἐλέγχου, 35
 8 ὅταν μὴ συλλογισαμένῳ τῷ ἐρωτῶντος μὴ ἐν ἐρωτήσει τὸ τελευ-
 ταῖον ἦγυν τὸ συμπέρασμα ἐξάγει) ἀλλ' ἀποφαντικῶς ἐπαγεί·
 τούτῳ γὰρ ἐπὶ τὸ "συμπεραντικῶς." ἀλλὰ διὰ τί ἔκ εἶπε μὴ ἐν
 ἐρωτήσει τὸ συμπέρασμα, ἀλλὰ "τὸ τελευταῖον;" ἢ ὅτι συμπε-
 ρασμα κυρίως λέγει) τὸ συλλογιστικῶς ἢ καὶ μέθοδον συλλογιστι-
 40 κῆν συναγόμενον. τὸ δὲ μὴ ὅπως ἂν συμπέρασμα ῥηθῆι;
 τὸ ἢ λέγον ὅτι τὸ παρὰ τὸ ὅν ἔκ ὅν, τὸ ἔκ ὅν ὅθεν, ἐν ἄρα τὸ ὅν,
 τούτῳ τελευταῖον μὲν ῥηθῆι) ὡς ὕστερον ἐπαχθέν, συμπέρασμα δὲ
 ὅ. δεῖ ἔκ, φησί, συμπεραντικῶς ἐπαγεῖν, ἔκ ἄρα πολλὰ τὸ ὅν,
 ἔκ ἄρα πεπερασμένον τὸ ὅν· φαίνεται) ἢ ὅτι ὡς ἀποδείξας ἢ θαρ-
 45 ρῶν τῇ ἀποδείξει ὅπως ἐπαγεί. id. ib.

174^d τὸ φανόμενον) ἀπὸ τῷ προκειμένῳ εἰληπ). ἢ πῶς τὸ προ-
 12 κείμενον ἀξίω), ἐξηγούμενος ἐπήγαγε "προκειμένῳ τῷ δοκῶντος

ἐξ ἀρχῆς," δύναται λέγων, εἰ περιέχει ἐν αὐτῇ ἢ ἡρωτημένη
 πρότασις τὸ κείμενον ἐξ ἀρχῆς, ὅλον ὅτι τὸ προκείμενον ἀξίω
 ἀποκρίνεσθαι. ὅλον κείμενον, ἀδοξάζει) τὸ τὴν ἀδοξίαν εὐδαιμονίαν
 εἶναι. τούτῳ γὰρ οἱ σοφισταὶ βυλάμενοι κατασκευάσαι ἐρωτῶσι
 ἢ ἀξίωσι τὴν προσδιαλεγόμενον ἀποκρίνεσθαι τὸ φανόμενον ἀδοξόν,
 ἢ τὴν ἐρώτησιν ὅπως ποῶν). . . δεῖ ἔκ, φησί, ἢ ἐν τούτοις
 ὅπως ἐρωτᾷν· πότερον σοὶ εὐδαιμον δοκεῖ εἶναι ὁ Ἀρχέλαος ἢ
 ἀθλιος; ἢ εἰ μὲν δοίη ὁ ἀποκρινόμενος, ἢ λέγων κακὸν εἶναι τὸ ἀδι-
 κείν, εὐδαιμόνα εἶναι τὸν Ἀρχέλαον, ἐλεγχθήσε) ὅτι ἔκ ἐστι
 κακὸν ἀλλ' ἀγαθόν· εἰ δὲ μὴ δοίη μὴδὲ φάσκει δοκεῖν εὐδαιμόνα
 εἶναι, ἀδοξὰ ἢ παραδόξ' αὐτῷ λέγειν δοξεῖ· χεδὸν ἢ οἱ πλείους εὐδαί-
 μονα τὸν Ἀρχέλαον εἶναι ἔλεγον. εἰ δὲ μὴ συγχωρεῖ, ὅμως δὲ
 φάσκει δοκεῖν εὐδαιμόνα, ἐλεγχοῖτο. id. f. 36 b.

ὥσπερ, φησὶν, οἱ ῥήτορες (ῥήτορας δὲ λέγει τὸς ὑπὲρ τινος 174^e
 19 λέγων ποιούμενος ἢ βοηθῶντας αὐτῷ) σπουδάζουσιν τὸς ἀντιλέγον-
 τας σφίσιν αὐτοῖς περὶ τινος δεῖξαι τὰναντία λέγοντας τοῖς ὑπὸ
 τῶν νόμων λεγομένοις ἢ τοῖς τῆς πόλεως ἔθεσιν, ὅπως ἢ τοῖς
 ἐλέγξαι βυλομένοις ποιητέον ἢ ἐπιχειρητέον δεῖξαι τὸ ἀποκρινόμε-
 νον ὅτι τὰναντία λέγει τῆς κειμένης θέσεως ὑπ' αὐτῷ (τούτῳ γὰρ
 20 ἐστὶ μνηστικὸν τὸ "ἢ πρὸς τὰ ὑφ' αὐτῷ λεγόμενα") ἢ τὰναντία
 οἷς ὁμολογεῖ καλῶς λέγειν ἢ πράττεν· ὅς ἢ ὁμολογεῖ καλῶς λέ-
 γειν, τούτοις εἰ δείξαμεν τὰναντία λέγοντα, ἐλέγχομεν. id. f. 37.

οἱ ἀποκρινόμενοι, φησί, πολλάκις ἐλεγχθέντες ἔκ ὁμολογεῖ- 174^f
 23 σιν ἐπὶ τῷ συμπεράσματι, ἀλλὰ διενίσταν) ἐπ' ἄλλῳ μὲν τὴν πρό-
 25 τασιν αὐτοὶ δύναι, ἐπ' ἄλλῳ δὲ συμπεράναι τὴν ἐρωτῶντα. ὅθεν
 ἢ ἐλεγχθέντες ποῶσι διττόν, ἢ γυν διαμετρεῖ τὸ ὄνομα ἐκείνο ἐφ' ὃ
 ἢ ἐλέγχθησαν, ἢ λέγουσι τότε δύναι. id. f. 37 b.

ἐπειδὴ πολλάκις οἱ ἀποκρινόμενοι εἰς τὴν τῶν ἐρωτῶντων 174^g
 28 τάξιν μεταπίπτουσιν (ἐρωτήσαντος γὰρ τινος πρότασιν συντελεῖσαν
 εἰς κατασκευὴν τῆς κειμένης θέσεως τῷ ἐρωτῶντος οἱ ἀποκρινόμε-
 νοι ἀντεπιχειροῦσι πρὸς τὴν πρότασιν ἢ ἐρωτῶσιν τινα δι' ὃν νομίζουσιν
 ἀποφαίνειν ψευδῆ τὴν ἡρωτημένην πρότασιν), λέγει ἀφίστασθαι ἐρω-
 τήσαντα τὴν πρότασιν τῷ λόγῳ τῷ δεικνύοντος αὐτὴν ψευδῆ, ὥσπερ
 ἢ ὁ Καλλιπλῆς (Plat. Gorg. p. 505) ποιεῖ· ἐρωτήσας ἢ πρότασιν
 ψευδῆ ἢ τῷ Σωκράτους ἐπιχειρήσαντος ἐλέγξαι ἢ δεῖξαι ψευδῆ,
 ἀπέστη τῷ λόγῳ φήσας "ἔκ οἶδα τί λέγεις, Σωκράτες· ἄλλον τινα
 ἐρώτα." δεῖ ἔκ, φησὶν, ἀφίστασθαι τῷ λόγῳ, ἄνπερ γνοίης εὐπο-
 ρῶντα τὴν ἀποκρινόμενον ἐπιχειρημάτων εἰς τὸ δεῖξαι ψευδῆ τὴν
 πρότασιν, ἢ ἐπιτέμνειν τὰ λοιπὰ τῶν ἐπιχειρημάτων· καὶ προαί-
 32 δι) τούτῳ ἐπιχειρῶν ὅτι ἀποχωρεῖς ἢ ἀφίστασαι τῷ λόγῳ, προσα-
 γορεύειν ὡς ἔκ ἀφίσταμαι, ὅταν ἢ ὁ Καλλιπλῆς (ib. p. 497) "ἐρώτα
 σὺ τὰ σμικρὰ ταῦτα ἢ γενὰ," μονονοχί λέγων τί δεῖ ἀφίστασθαι;
 ὅπως εὐεξέλεγκτα ἢ εὐτελεῖ εἰσὶν ἂ μ' ἐρωτᾷς. ἢ τὸ λεγόμενον
 ἐστὶν· ὅταν διὰ μακρῶν τὸ προκείμενον συλλογιῶν) τῷ μὴ δύνασθαι
 διὰ βραχέων (εὐφώρατον ἢ γίνε) τὸ συμβαῖνον ἐξ ὀλίγων συναγόμε-
 35 νον), δεῖ, φησὶν, ἀφίστασθαι τῷ λόγῳ, τυτέτι τῆς μακρολογίας,
 ἢ τὰ λοιπὰ τῶν ἐπιχειρημάτων ἐπιτέμνειν, καὶ προαἰσόμενος τὸ
 συμβαῖνον ἐνίστη) ὅτι ἔκ ἔστιν ὁ μέλλει συνάγειν, προσαγορεύειν

ὃ τ' ἔχ' τ' πρὸ ὀλίγου ὡμολόγησας; καὶ ἔτι πολλὰ τοιαῦτα εὐρεῖν παρὰ τῷ Πλάτῳ. καλλίων δὲ οἶμαι ἢ προτέρα ἐξηγήσεις· τὸτο γὰρ ὃ σοφιστικόν, τ' τὰ προεξιμολογηθέντα καὶ προδεχθέντα διαρθρῶν, ἀλλὰ διαλεκτικόν. καὶ ὁ βυλόμενος ἀκριβεστέρως μαθεῖν πῶς ἀφί- 5 καὶ ἐπιτέμνεται τὸν λόγον ὁ ἀποκρινόμενος, ἀναγνώττω τ' πρῶτον τῶν Πολιτειῶν τῷ Πλάτῳ. . . ἢ ὅτι τὸτο ἐστὶν ὁ λέγει, ὅτι δεῖ μεταγγεῖν τὸν λόγον πρὸς ὁ εὐποροῦμεν ἐπιχειρημάτων, ἢ ὅτι πρὸς ἄλλο τῷ καιμένῳ. id. f. 37 b.

174b ὡς περ καὶ Ἰσοκράτης ποιεῖ· μὴ δυνήθεις γὰρ αὐτοῖσι τὴν Ἑλέ- 30 νην ἐγκωμιάσαι, ἐπαινῆ τὸς αὐτῆς ἐρασάς καὶ ἐκ τούτου συνάγει τὴν ἔπαινον εἰς αὐτήν· ἥς γὰρ οἱ ἥρωες ἦσαν, πῶς ὃ καθέστηκεν ἀξία ἐπαινῶν; καὶ ὁ σοφιστὴς Διυκόφρων τὸς λυραῖς ἐπαινῶν ἐπὶ τὴν λύραν μετέγευκε τὴν ἔπαινον· ἢ μᾶλλον, ἐπεὶ ὑπὸ τῶν ἡρακλέεω ἐπαινέσαι τὴν λύραν, εἴτα μὴ λόγων εὐπρόει πολλῶν, μακρόν τι ἐπαινεῖται τὴν αἰδίτην ταύτην λύραν ἐπὶ τὴν ἑρμῆν 15 ἀνέχεσθαι· ἔτι γὰρ ἐν ἑρμῇ ἄστρον τι ἐξ ἄστρον πολλῶν συγκείμενον λύρα ὀνομαζόμενον, εἰς ἣν πολλὰς καὶ καλὰς καὶ ἀγαθὰς λόγους ἐξεῦρεν. id. f. 38.

174b ἢ δὲ λέγεις ἢ "λεχθέντων δ' ἐνὶν εὐφυλακτότερον τ' καθόλου 35 συμβαῖνον ἐν τοῖς ἐλέγχῳ" πάντῃ ἀσαφές, καθὼς τὸν δὲ σύν- δεσμον ἐκ περιττῷ συμβαίνει καὶ διὰ τ' ἐλλείπειν τινά. ἢν δ' ἐν σαφές εἰ ὅπως εἶχε· λεχθέντων δὲ ἐνὶν εὐφυλακτότερον τὸτο καθὼς συμβαῖνον ἐν τοῖς ἐλέγχῳ, τ' λέγειν τὴν ἀντίφασιν. καὶ εἴη ἂν τ' λεγόμενον τοῦτον· λεχθέντων ἐνὶν, ὅσον ἡρμοσμένον καὶ ἀναρμόσιν καὶ περιττῷ καὶ ἀρτίῳ ἢ αὐτῇ ἐπισήμῃ, τούτων λεχθέν- 25 των εὐφυλακτότερον ἐστὶ καὶ ἀσφαλέστερον εἰς τ' ἐλέγχει τὸν ἀποκρινόμενον (τ' γὰρ "ἐν τοῖς ἐλέγχῳ" ἀντὶ τῷ ὅτε ἐλέγχει βυλόμεθα) τ' εἰπεῖν "ἀλλὰ μὴν τούτων ὅπως ἐχόντων ὑγιεινῶ καὶ νοσώδους ἢ αὐτῇ ἐπισήμῃ ἔσαι· ἔσαι δὲ καὶ σὲ καὶ ἕχ' ἢ αὐτῇ· συναληθεύσει ἄρα ἢ ἀντίφασιν." εὐφυλακτότερον ἔν τ' λέγειν ὅτι συναληθεύσει ἢ ἀντί- 30 φασιν τῷ λέγειν τ' καθόλου συμβαῖνον ἦται τῷ λέγειν ὅτι συμβαίνει τούτων καιμένων τ' καθόλου· ἔτι δὲ τ' καθόλου τ' πάντων τῶν ἐναντίων τὴν αὐτὴν ἐπισήμην εἶναι ἢ ἕχ' τὴν αὐτήν. id. f. 38 b.

174b τ' δὲ "ἐν τῷ δ' ἐκ ἐρωτητέον" τινὲς μὲ ἐπὶ τῶν συμπερασμά- 39 των λέγουσιν, ὡς ὃ δεῖ τὰ συμπεράσματα ἐρωτηματικῶς προ- γαῖ. τ' δ' ἀληθὲς μᾶλλον ἔχει ὡς διὰ τὰς προτάσεις εἶρη· τινὰς γὰρ τῶν προτάσεων ὃ δεῖ ἐρωτᾶν ἀλλὰ λαμβάνειν ὡς ὁμο- λογημένας. id. ib.

175a πλεονεξία γὰρ ὅντως ἐστὶ τὰ ὁμῶνυμα ἀναγκάζειν τὸν ἀποκρι- 19 νόμενον ὁμολογῆσαι. id. f. 39.

175a φησὶν ὅτι ὡς περ ἐπὶ τῶν διαγραμμάτων εὐρόντες τὰς τῷ 26 θεωρήματος δευτικὰς προτάσεις συνθεῖναι καὶ εἰς χῆμα ἀναγαγεῖν ἀδυνατῶμεν διὰ τ' διωδεύρητον εἶναι ποῖα τῶν προτάσεων ἐστὶ μεί- ζων καὶ ποῖα ἐλάττω, ὡς περ ἐπὶ τῷ ἀσύμμετρον εἶναι τὴν πλευ- ρὰν τῇ διαμέτρῳ καὶ ἐπ' ἄλλων πολλῶν συμπίπτει· ὡς ἔν ἐπὶ 45 τούτων, ὅτω καὶ ἐν τοῖς ἐλέγχῳ· διὰ γὰρ τ' συμβαίνειν πλείονας ἀμαρτίας εἶναι τῷ λόγῳ ἀδυνατῶμεν συνθεῖν ποῖα ἐστὶ καθ' ἢ ὁ ἔλεγχος φησὶ. id. ib.

ἐπεὶ δὲ ὁ ἀληθὲς ἔλεγχος ἀντίφασιν ἐστὶν ἐκ τῶν μὴ ὁμῶν- 175a υμνος, ὃ χρὴ τὸν ἀποκρινόμενον ἄλλο τι προσδιορίζεσθαι ἐν τοῖς 36 ὁμῶνυμοις ἢ ἀμφιβάλοις ἐλέγχῳ, ἀλλὰ λέγειν μόνον ἀμφίβολου καὶ ὁμῶνυμα εἶναι τὰ ἐρωτώμενα, καὶ ὅτι τ' συμπεράσμα φαίνεται μὲ ἐλέγχειν, ὃ ποιεῖ δὲ τὸτο ὁμῶνυμον ὄν. id. f. 39 b.

πολλὰς εἰ διείλεν ὁ σοφιστὴς τὰ ὁμῶνυμα καὶ ἡρώτησεν, 175a ἐποίησεν ἂν ἔλεγχον κυρίως, ὅσον εἰ διείλε τὰ τῷ κυνὸς σημαῖ- 41. μενα καὶ ἡρώτησέ τι περὶ ἐνὸς τούτων, ἡπάτησεν ἂν· νῦν δὲ μὴ ποῦν τούτο, πολλὰς συμπερασμένους τι ἀποπον, εὐρίσκει τὸν ἀποκρινόμενον ἀντιθέμενον καὶ λέγοντα μὴ ἐπὶ τούτῳ καταφῆσαι καθ' ὃ ἀπέφησεν ὁ σοφιστὴς· καὶ ἴσως ἐφ' ὃ ἔδωκεν ἐκείνος ὁ ἀπο- κρινόμενος, ἐπὶ τούτῳ συνεπεράνατο ἂν καὶ ὁ ἐρωτῶν, ὡς ἀδῆλον ποιεῖ τὸν ἐλεγχόμενον· ἀδῆλον γὰρ εἰ ἀληθῶς νῦν λέγει ὁ ἀποκρινό- μενος λέγων μὴ ὄναι ἐπὶ τούτῳ ἐφ' ὃ συνεπεράνατο ὁ σοφιστὴς· τούτο δὲ ἐκ ἂν ἐγίνετο, εἰ διελὼν τὰ ὁμῶνυμα ἡρώτα. id. ib.

εἰ διελὼν τὰ ὁμῶνυμα ὁ σοφιστὴς ἡρώτα, ἐγίνετο ὅπερ νῦν 175a μὲ ἦττον ἐπιζητῶσιν οἱ σοφισταί, μᾶλλον δ' ἐν τοῖς καὶ Πλάτωνος 8. χρόνοις. τί δὲ ἦν ἐκεῖνο ὁ ἐζητῶν, ἐπάγει, τ' ἀποκρινόμενον ἢ ναὶ ἢ ὄ. id. ib.

τ' "τρόπον τινά" προσέθηκε δὴ τὴν μὴ κυρίως ἐστὶν ὅτος ἔλεγχ- 175a χος. . . περικαλύψαντες τὸν μουσικὸν Κορίσκον ὁδόν ἢ ἄλλῳ τῷ 16. οἱ σοφισταὶ ἡρώτων ἄρ' οἶδας ὅτι ὁ Κορίσκος μουσικός ἐστιν; ναὶ. τί δὲ, οἶδας τὸν κεκαλυμμένον ὅστις ἐστὶν; ὄ. εἴτα ἀφελόντες τ' περικαλυμμένα, τί δὲ, οἶδας, ἔλεγον, τούτον ὅστις ἐστὶν; ναὶ. οἶδας ἄρα τούτον καὶ ὅτι μουσικός ἐστιν. ἀλλὰ μὴν καὶ ἐκ οἶδας· ὅτι γὰρ ἡγνώσκειν ὅτι περικαλυμμένος ἦν ὅστις ἦν, τούτον ὅδε εἰ ἦν μουσικός ἐγίνωσκεν. οἶδας ἄρα τὸν αὐτὸν καὶ μουσικὸν καὶ μὴ μουσικόν, ἦτοι μουσικὸν καὶ ἄμουσον, ὡς ὁ ἀπέφησας ἀπ' αὐτῷ ὄνομα τ' μουσικός, τούτο κατέφησας κατ' αὐτῷ. id. f. 40.

ἀνατρέψας ἔν τὸς κακῶς λύνοντας φησὶν "ἀλλ' ἴσως ὃ ταῦτ' ἐν 175a σημαίνει." ὃ δυνάμει τοῦτον ἂν εἴη· ἴσως ὅτι ὅτω δεῖ διορθῶσθαι 23. ὅτι ὅδε ὁ Κορίσκος μουσικός καὶ ὅδε ἄμουσος, ἀλλ' ὅτι ὃ ταῦτ' ση- μαίνει, ταῦτά τ' Κορίσκος ὅχι ἐν σημαίνει· ὃ γὰρ ἐστὶν ἐνὸς δη- λωτικὸν τ' Κορίσκος ὄνομα, ὡς περ ὅδε ὁ Σωκράτης καὶ ὁ λευκὸς Σωκράτης· εἰ γὰρ καὶ τῷ ὑποκειμένῳ ἔν ἐστιν ὁ Κορίσκος καὶ ὁ κεκα- λυμμένος Κορίσκος, ὡς περ καὶ ὁ Σωκράτης καὶ ὁ λευκὸς Σωκρά- τής, ἀλλὰ τῷ λόγῳ ὅχι εἰς ἐστὶν· ὡς βῆται ὅτι ἐλεγχοειδὲς καὶ παρὰ τ' συμβεβηκός. εἴτα ἐπεὶ εἶπεν εἰ τις ὑπολήψεται τὸν κατ' τὴν ὁμῶνυμιαν, ὅτος δὲ τῷ παρὰ τ' συμβεβηκός τέθεικε παρὰ- 40 δειγμα, ἐπιφέρει "ὃ γὰρ ἐκεῖ τὸνομα," ἐκεῖ λέγων ἐπὶ τῷ καθ' ὁμῶνυμιαν· ἐπὶ τούτῳ γὰρ ὃ ταῦτ' σημαίνει τ' ὄνομα, ὡς τι διαφέρει τ' ἀπλῶς περὶ Κορίσκου ἐρωτᾶν καὶ κεκαλυμμένον. id. f. 40 b.

εἰ ἐν τῷ μὲ ἦγον ἐπὶ τῶν προτάσεων, ὡς ἐκεῖνα λέγουσιν 175a ἀπλῶς δεῖ λέγειν, ὅτι ὁ Κορίσκος μουσικός, ἐν δὲ τῷ συμπερα- 25. σματι προσεθήσεται τ' ὅδε, ἀποπον. τ' δὲ "ὅδε γὰρ μᾶλλον θα- τέριον" τοῦτον ἐστὶν, ὅτι ἐπ' ἴσως ἔδει καὶ ἐν ταῖς προτάσεσι καὶ ἐν τῷ συμπεράσματι τεθεῖσθαι τ' τόνον· ἢ γὰρ καὶ ἐν ταῖς προτάσεσι

προσκειῶν τ' ὅδε, ἢ εἰ μὴ ἐν ἐκείναις, μὴδὲ ἐπὶ τῷ συμπεράσ-
ματι. id. ib.

175²⁹ εἰ γὰρ μὴ ἦν ὁ τὰ πλείω ἐρωτήματα ἐν ποῶν παραλογι-
σμός, ἔκ ἂν ἦν ὁ περὶ τῆς ὁμοθυμίας καὶ τῆς ἀμφιβολίας· εἰ δὲ
μὴ ἦν ἀμφιβολία ἢ ὁμοθυμία, ἢ ἀληθὴς ἐγένετο ἑλεγχος ἢ ὅδ' 5
ὅλως ἐγένετο. id. f. 41.

176⁵ ἀλλ' ὅδ' ἐὰν καὶ πάντων τῶν πραγμάτων τῶν ὑπὸ τῷ ὁμο-
θυμῳ ὀνόματος σημασινομένων ἐστὶν ἀληθὲς τ' κατηγορούμενον, ὅσον
αἱ ἐρωτῆσαι τις ἄρα ὁ Αἴας ζῶον ὄππῃ; τὸτο ἀληθὲς μὲν ἐστὶ καὶ
κατ' ἀμφοτέρων τῶν Αἰάντων, ὃ δὲ δὲ ἀπόκρισιν μίαν ποιῇ 10
σαι. id. ib.

176¹³ τὸτο, φησί, τ' πολλὰ ἐρωτηθέντα ἐρωτήματα μίαν ἀπόκρι-
σιν δύναι ταυτὸν ἐστὶ τῷ ἐρωτηθέντι τι ὁμωνύμων· τότε γὰρ ἐστὶ
δηλωτικὸν τ' "τ' αὐτ' ὄνομα τεθεῖται τοῖς ἑτέροις;" διαφοροῖς γὰρ
πράγμασι τ' αὐτ' καὶ ἐν ἐπικειῶ ὄνομα. id. ib.

176¹⁶ τ' δὲ "ἀλλ' ἀξιώνται πως ἐν τοῖς διαλεγομένοις" Ἰσον ἐστὶ τῷ
ἀλλ' εἰ καὶ μὴ κατ' ἀληθὲς ἀποκρίνοντι ἐν τοῖς ὁμωνύμοις τ' ναί ἢ
τ' ὅ λένοντες, ὅμως ἀξιών, τὴν ἐστὶ νομίζοντι ὃ ὑπολαμβάνοντι
ἔτι ἀπόκρισιν ἐποιήσαντο. νομίζοντι δέ, φησὶν, ἀποκρίνεσθαι διὰ
τ' λανθάνειν τὸς ἀκροατὰς τὰ συμβαίνοντα ἦσαν τ' μᾶς ἐρωτή- 20
σεως μίαν ἀπόκρισιν εἶναι καὶ τῶν πολλῶν πολλὰς, ἢ μάστιχα διὰ
τ' λανθάνειν αὐτοὺς ὅτι ἐν τοῖς ὁμωνύμοις ἔκ ἑστιν ἀποκρίσεις· τὸτο
γὰρ εἶπε συμβαῖνον· συμβαίνει γὰρ ἐν τοῖς ὁμωνύμοις τὴν νομίζο-
μένην ἀπόκρισιν μὴ εἶναι ἀπόκρισιν. ὅπερ δὲ ἐν τῷ ὁγδόῳ τῶν
Τοπικῶν (c. 11) εἶπε, τὸτο καὶ ἐνταῦθα φησιν, ὅτι πολλὰκις ἀπο- 25
κρίσεις δοτέον ψευδοῖς μᾶλλον ἢ ἀληθεῖς. id. f. 41 b.

176²⁴ ὁδωμῶς καὶ τῶν προσλεγομένων δυνήσεσιν γίνεσθαι ὁ σοφιστι-
κὸς ἑλεγχος· τῶτον γὰρ καλεῖ παρεξέλεγχον διὰ τ' ἔξω εἶναι τῷ
κυρίως καὶ ἀληθεῖς ἐλέγχον. "ἐπεὶ δὲ πῶς αἰτεῖται τ' ἐν ἀρχῇ δη-
λόν;" ἐπειδὴ, φησὶ, δῆλόν ἐστι τί τ' ἐν ἀρχῇ αἰτεῖται (τότε δὲ 30
αἰόμεθα τ' ἐν ἀρχῇ αἰτεῖται καὶ λαμβάνειν τὴν ἐρωτῶντα, ὅταν ἢ
σύνεγγυς καὶ ταῦτ' ἐν ἐρωτῇ τῷ προβλήματι), λέγει ἐπὶ τῶν
ταύτων εὐθὺς ἀναρεῖν ἕνα τῶν ἐρωτημάτων καὶ μὴδ' ὅλως συγ-
χωρεῖν λέγοντος τῷ ἀποκρινόμενῳ τῷ ἐρωτῶντι τ' ἐν ἀρχῇ αἰτεῖται·
ἐγγὺς γὰρ εἰσι καὶ ταῦτα τὰ ἐρωτῶμενα τῷ προκειμένῳ προβλή- 35
ματι. εἴον εἰ προκειμένον συμπερανθῆναι τὴν ἡδονὴν ἀγαθόν,
ἔροτο ἄρα γε ἢ χαρὰ ἀγαθόν; ὃ δοτέον, ἀλλὰ ῥητέον ὅτι τ' ἐν
ἀρχῇ αἰτεῖται. ἔτι ὅταν τις αἰετοῖ τι συμπεράσμα ψευδὲς τε καὶ
ἄδοξον, ὃ ἐξ ἀνάγκης ἐκ ψευδῶν συνήχθη προτάσεων (τ' γὰρ
ψευδὲς αἰετὶ ἐκ ψευδῶν), τὸτο καὶ ἐπὶ τῶν προτάσεων ῥητέον, ὅτι 40
ψευδοῖς ἢ ἄδοξοι αἱ προτάσεις αἱ τ' τοῦτον συνάγουσαι συμπε-
ράσμα· τὰ γὰρ συμπεράσματα, ἅπερ αὐτὲς συμβαίνοντα εἶπε,
τῆς αὐτῆς εἰσὶ θέσεως. θέσεις δὲ λέγει νῦν τὰς προτάσεις·
ὅποια γὰρ εἰσι αἱ προτάσεις, τοιαῦτα καὶ τὰ συμπεράσματα,
ὥστε ἅπερ ἄδοξον τ' συμπεράσμα, ῥητέον ὅτι καὶ αἱ προτάσεις 45
ἄδοξοι. "ἔτι ὅταν τ' καθόλου μὴ ὀνόματι ληφθῇ;" ὡς ἐν πα-
ραβολῇ λαμβάνεσθαι ὃ βυλόμεθα λαβεῖν, ἐν τῷ ὁγδόῳ τῶν Το-
πικῶν (c. 1) εἴρηκεν, ὅταν ὃ βυλόμεθα λαβεῖν ὥτως ἐρωτῶ-

μεν ὡς ἐκ αὐτ' θέλοντες ἀλλὰ δι' αὐτὸ ἄλλο βυλόμενοι λαβεῖν.
id. ib.

κύρια ἐκεῖνα λέγει ὀνόματα τὰ οἰκεία τοῖς ὑποκειμένοις πρά- 176^a
γμασιν, ὅσον ἄνθρωπος, ἵππος. id. f. 42.

ἐνταῦθα γὰρ ἐρωτηθέντος κολοβῶς τῷ προβλήματος συνέβη 176^b
ὃ παραλογισμός· ἔδει γὰρ εἰπεῖν· ἄρα ὃ ἂν ἦ Ἀθηναίων κτήμα, 3
κτῆμα ἐστὶν Ἀθηναίων, καὶ ὃ Λακωνίων κτήμα, κτήμα τῶν.
"ὅταν δὲ δυοῖν ὄντων." τὸτο δῆλον ἔσται, εἰ ἀναμνησθῶμεν ὡς
εἶπεν ἐν τῷ ἐλέγχῳ τῷ γινόμενῳ παρὰ τ' ἐπόμενον. εἶπε δὲ τῷ
μὴ γινόμενῳ ἔπεσθαι τ' ἀρχὴν ἔχειν, καὶ ὅττος τῷ γινόμενῳ ἐξ ἀνάγ-
κης ἐστὶ καὶ τ' ἀρχὴν ἔχω· εἰ γὰρ γέγονεν, καὶ ἀρχὴν ἔχεν. ὃ μὴ
εἰ ἀρχὴν εἶχε, καὶ γέγονε· πολλαχῶς γὰρ ἢ ἀρχή. ἐπὶ τούτων δὲ
φησὶν ἐρωτῶμενον τ' μὴ μερικώτερον (τὸτο γὰρ εἶπεν "ἐλαττον")
διδόναι καὶ συγχωρεῖν, ἀληθὲς γὰρ, τ' δὲ ἕτερον μὴ δίδόναι· τὸτο
15 γὰρ δεῖ προσυπακύνειν... εἶπε δὲ τ' μερικώτερον πλείονα ἢ διότι
συνθετώτερα ἐστὶ καὶ πλείονων (ὃ γὰρ ἄνθρωπος ἐκ πλείονων μᾶλλον
ἐστὶν ἢ περὶ τ' ζῶον· ἔχει γὰρ καὶ τὰ τῷ ζῶῳ, ὅσον τὴν ὕσταν τ' ἐμ-
ψυχον καὶ τ' αἰσθητικόν, ἔχει δὲ καὶ τ' λογικόν καὶ τ' ἐπιστήμης δικτι-
κόν, ἅπερ τ' ζῶον ἔκ ἑχει); ἢ εἶπεν αὐτ' πλείονα, ὅτι τ' καθόλου
τρόπον τινα ἔν ἐστι, τὰ δὲ μερικὰ πλείονα. καλλίων δὲ ἢ προτέρα
ἐξήγησις. "ἐὰν δὲ ἐπιχειρῇ ὅτι τῷ μὴ." εἴρηται ἐν τοῖς Τόποις (4 3)
ὅτι αἱ τῷ γένει ἐστὶν ἐναντίον, καὶ τῷ τῷ γένει εἶδει ἀνάγκη εἶναι
εἶδος ἐναντίον· τῇ γὰρ ἀρετῇ γένος ὕσταν καὶ ἐναντίας ὕσταν αὐτῇ τῆς
κακίας, καὶ τῷ τῆς ἀρετῆς εἶδει τῇ ἀνδρίᾳ ἐστὶν ἐναντία ἢ δειλία.
τότε ὅτως ἔχοντος, εἰ τις ἀληθῶς ἔδειξε τῆς ψυχῆς μὴ εἶναι γέ-
νος τὴν ἀρμονίαν διὰ τ' τῇ μὴ ἀρμονία εἶναι ἐναντίον τὴν ἀναρμο-
σίαν, τῇ δὲ ψυχῇ ὕσταν ὕσταν μὴ εἶναι ἐναντίον τι, ῥητέον, φησὶν,
ὅτι ἐστὶ καὶ τῇ ψυχῇ ἐναντίον ἀλλ' ὃ καὶ ὄνομα αὐτῷ, ἐστὶ δὲ ἀνώ-
νυμον. id. ib.

ἐν τοῖς ἀμφιδόξοις ὅν τούτοις ὃ δεῖ ἀπλῶς ἀποκρίνεσθαι (τὸτο 176^b
γὰρ λείπει), ἀλλὰ σκοπεῖν ὅπως βυλόη ὃ ἐρωτῶν, ἵνα αὐτὲς μὴ 17.
λάβῃς αὐτό... ἐν δὲ τῇ λέξει, ὡς εἴρηται, τῇ "ἐν οἷς ὅν ἄνθρωπον
ποτέως εἴωθε λέγεσθαι" λείπει τ' ἐν τούτοις δεῖ μὴ συγχωρεῖν.
ἐστὶ γὰρ τ' πλήρες· ἐν οἷς ὅν ἄνθρωπον ποτέως εἴωθε λέγεσθαι, ὃ δεῖ
συγχωρεῖν τ' ναί ἢ τ' ὅ, ἀλλ' ἀπλῶς λέγειν ὅτι ἄνθρωπον τ' προτει-
νόμενον. λέγει δὲ λέγεσθαι γνώμας καὶ τὰς ἀληθεῖς δόξας, ὅποιαί
εἰσι αἱ δοκῶσαι πᾶσιν ἢ τοῖς πλείστοις ἢ τοῖς σοφοῖς, καὶ τούτοις
ἢ πᾶσιν ἢ τοῖς πλείστοις ἢ τοῖς μάστιχα γνωρίμοις (περὶ ὧν ἐν τῷ
πρώτῳ τῶν Τοπικῶν εἴρηται), καὶ τὰς ὅλας ἀποφάσεις, λέγων ὅλην
ἀπόφασιν τὴν καθόλου ἀπόφασιν, ὅσον τὴν ὁδὸς. id. f. 42 b.

ἐφ' ὧν, φησὶν, ἔκ ἑστι τ' ἀληθεῖς ὁμολογούμενον ἀλλ' ἀμφι- 176^b
δοξούμενον, μάστιχα τις μεταφέρειν καὶ μεταλαμβάνειν τὰ ὀνόματα 20.
πρὸς τ' χρησίμους αὐτῷ διαλαμβάνειν ἄν... ἢ λέγοι ἂν διὰ τῷ
μεταφέρειν τ' μεταφύραϊς χρῆσθαι· εἰ γὰρ τις θεῖ τὴν ψυχὴν
ὀνητὴν, χρῆσθαι δὲ τῇ μεταφορᾷ καὶ εἶπαι "εἰ ἢ ψυχῇ ἀρμονία ἐστὶ
ζωὴ ὕστα," ὡς ὁ Πλάτων ἐν τῷ Φαίδωνι πεποίηκεν, "ἐκ ἂν γένοιτο
ποτε ἀναρμοσία ἦτο θάνατος· εἰ γὰρ ἢ ψυχῇ ζωὴ ὕστα ἀρμονία
ἐστὶ, πάντως ὃ θάνατος ἀναρμοσία ἐστὶν· εἰ δὲ ἢ ἀρμονία μὴ γίνετο

ἀναρμασία, πάντως οὐδὲ θάνατος· ἀθάνατος ἄρα ἡ ψυχή·
καλλίων δὲ ἢ προτέρα ἐξήγησις διὰ τὰ εὐθὺς ἐπετηρημένα.
id. ib.

176^b μελλων χωρῆσαι εἰς τὸ παραδοῦναι ἡμῶν μεθοδὸν δι' ἧς ἂν
29. δυναίμεθα διαλύειν τὰ σοφίσματα, εἴτε καθ' ὁμωνυμίαν εἰσὶν
εἴτε κατ' ἀμφιβολίαν ἢ καθ' ἕτερόν τινα τρόπον τῶν ἀπειρημη-
μένων δέκα καὶ τριῶν, ἀνάγει τὴν λόγον ἐπὶ τὸ καθολικώτερον καὶ
φησιν ὅτι ἐπὶ πᾶς συλλογισμὸς σοφιστικὸς ἢ παρὰ τὴν ὕλην ἐστὶ,
τὰς προτάσεις ἔχων ψευδεῖς, ἢ παρὰ τὸ χῆμα καὶ κατὰ τὸν ἀσυλ-
λόγιστος, τὸ μὲν κατὰ τὸ χῆμα ὅντος ἐρρωμένον ψευδεῖς δὲ τὰς προ-
τάσεις ἔχοντος δεῖ ἀναρεῖν μίαν τῶν κειμένων προτάσεων παρ'
ἣν τὸ ψεῦδος, ἢ εἰ τύχοι καὶ ἀμφοτέρως, ἀλλὰ μᾶλλον τὴν μεί-
ζονα, ὡς παλαιὸς εἰρήκαμεν, καὶ διαλύειν ὕτως αὐτόν, τὸ δὲ τὸ
χῆμα ἡμαρτημένον ἔχοντος τὴν ἀσυλλογιστίαν αὐτοῖς ἀπελτέγγειν
καὶ ὕτω καὶ αὐτὴν ἀνατρέψειν. id. f. 43.

176^b εἰρημένην δὲ νῦν λύσω λέγει τὴν προσεχῶς ῥηθεῖσαν, τὴν ὅτι
33. ὁ συλλελογίσται ἀλλ' ἀσυλλόγιστος ἢ διὰ τὸ ὁμωνύμη καὶ ἀμφίβολα
εἶναι τὰ ἡρωτημένα ἢ τι τοῦτον, ἢ ὅτι ἐκ δύο μερικῶν συλλογισμῶν
ἢ ἐκ δύο ἀποφατικῶν ἢ τι τοῦτον· καὶ ἡ διάρθρωσις τῆς ὁ καλῶς
ληφθεῖσης προτάσεως παρ' ἣν τὸ ψεῦδος συνάγει. id. ib.

177^a τὸ μὲν "διαρῶντες" ἀντὶ τῷ ἀναλύοντες εἰς τὰς προτάσεις,
4. ὥσπερ καὶ τὸ "ἀναρῶντες ὡς ἢ ὡς" ἀντὶ τῷ ἢ τὸ συμπέρασμα
μόνον ἢ τὸ συμπέρασμα καὶ τὰς προτάσεις. id. f. 43 b.

177^a αἱ μὲν παρὰ τὴν ὁμωνυμίαν ἑλεγχοὶ ἐν τι τῶν ἐρωτημάτων
10. ἔχουσι πολλὰ σημαῖον, τὸ ὄνομα δηλαδὴ· ἐπὶ δὲ τῷ ἔχουσι 25
πολλὰ σημαῖον, καὶ ὁ λόγος διττὸς ἔσται ὡς συνεπλάκη τὸ ὄνομα.
προσπαυκνέον ὅτι καὶ τὴν λόγον, ἢ ἢ τὸ πλῆρες ὕτως· αἱ μὲν
παρὰ τὴν ὁμωνυμίαν ἔχουσι καὶ τὸ ὄνομα καὶ τὴν λόγον πλείω σημα-
νοντα. id. ib.

177^a τῶν μὲν ἀπὸ τῆς ὁμωνυμίας ἔκκει παραδείγματα, τοῖς δὲ 30
12. παρὰ τὴν ἀμφιβολίαν δύο θέτει παραδείγματα, τὸ μὲν ἔχον διττὴν
καὶ τὰς προτάσεις καὶ τὸ συμπέρασμα, τὸ δὲ τὴν πρότασιν μόνον.
εἰδέναι ὅτι δὲ τὸ μὲν σιγῶντα λέγειν διττὴν μὲν τὸ συμπέρασμα
καὶ ἡ πρότασις, τὸ δὲ μὴ συνεπίσταλ τὴν συνεπίσταντον ἢ μὲν πρό-
τασις διττὴ τὸ δὲ συμπέρασμα ἔχει. τὸ ὅτι συμπέρασμα τὸ ὅτι 35
ἄρα συνεπίσταλ καὶ τὰ ἰαμβεῖα ὅτι διττὴν. ἢ δ' ἂν σαφές ἐστι ἢ
λέγει ἢ "ἐν δὲ τῷ μὴ συνεπίσταλ τὴν ἐπιστάντων," εἰ ὕτω πως
εἶχεν· ἐν δὲ τῷ ἐλέγχῳ τῷ λέγοντι, ἔκκει ἄρα συνεπίσταλ ὁ ἐπιστάν-
μενος, τὸ ἐρώτημα διττὴν καὶ ἀμφίβολον, τὸ δὲ συμπέρασμα
ἀπλῶν. τὸ δὲ "καὶ τὸ διττὴν ὅτι μὲν ἔστιν ὅτι δὲ ἔκκει" εἶπε 40
περὶ τῶν δύο προτάσεων τῶν τὰ πολλαχῶς λεγόμενα συνισών-
των, τὸ τε χωρὶς μὲν ἔκκει ἔχοντος ἀπλῶν, συντεθέντος δὲ ἔκκει
ἀπλῶν, καὶ περὶ τῷ ἀντιγράφῳ τῷ ἔχοντος... τὸ δὲ "ἀλλὰ
σημαίνει τὸ διττὴν ὅτι μὲν ὅτι δὲ ἔκκει ὅτι ἔκκει" ἔστιν ἐπὶ τῷ τὸ μὲν τὸ
διττὸ ἐστὶν ὅτι καὶ ἀληθές, τὸ δὲ μὴ ὅτι καὶ ψεῦδος· ἐπὶ τῷ τὸ ἄρ' ὅτι 45
ἐπιστάντων λέγειν καὶ ἐκείνου συνεπίσταλ λέγειν; καὶ μὲν ἀληθές καὶ
δὲ ψεῦδος· ἐπὶ μὲν τῷ τὸ ἐπιστάντων ἀληθές (ἔτος ὅτι συνεπίσταλ),
ἐπὶ δὲ τῷ παιδίῳ ἢ τῷ ἰδιώτῃ ψεῦδος. id. f. 44.

τὸ ὅτι μὲν ἐν τῷ τέλει ἔστιν ἐπὶ τῷ ἐν ὅτοις μὲν ἐν 177^a
τῷ συμπεράσματι· τὸ ὅτι εἶπε τέλος. ἐν ὅτοις μὲν ἐν τῷ 16
τέλει ὅρα) τὸ πολλαχῶς λεγόμενον, τυτέστιν ἢ ἀντίφασιν, δεῖ
εἰδέναι ὅτι ἢ πρότασις ἔχουσα τὴν ἀντίφασιν ἐλήφθη· εἰ ὅτι μὴ
προσλάβῃ ἐν τῇ προτάσει τὴν ἀντίφασιν, ὁ γίνε) ἑλεγχος ἐξ ἐπὶ
συλλογισμῶν τάναντία συνάγειν. εἴτα ὥσπερ ἀναμνησκῶν ἡμᾶς
τῶν ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν Προτέρων Ἀναλυτικῶν (c. 11) εἰρημέ-
των ἐπήγαγεν "ἀντιφάσεως ἔκκει τὴν ἑλεγχος ὡς ἑλεγχος·"
εἴρα) ὅτι καὶ ἐν ἐκείνοις ὅτι ἀντιφάσει τὴν ἀντίφασιν ὁ
δύνα) γενεᾷ ἑλεγχος, ὅτι τὸ ἀγαθὸν ἔκκει ἀγαθόν· τὰ ὅτι δευτέρα
τῶν Προτέρων τὰς ἀρχὰς περιέχει τῶν σοφιστικῶν ἐλεγχῶν. ἢ
μᾶλλον τὸ λεγόμενον ἐστὶν· ἐν ὅτοις μὲν ἐν τῷ συμπεράσματι
ἀμφιβολία ἐστὶ (ταύτην ὅτι εἶπε "πολλαχῶς"), ἂν μὴ προσλάβῃ
τὴν ἀντίφασιν, ὅτι ὅρα) εἰ ἐλέγχῳ· τὴν γὰρ ἐστὶ ἀληθινὴν
15 τὸ ὅτι γίνε) ἑλεγχος." id. f. 44 b.

ἐν ὅτοις δὲ, φησὶν, ἐν τοῖς ἐρωτήμασιν ἐστὶ τὸ διττὸν, ὅτι 177^a
ἀνάγκη προαποφάσκειν, τυτέστιν ὁ δὲ ἀπλῶς ἀποφάσκειν καὶ λέ- 18
γειν ὅτι ὅ, ὅταν πῇ μὲν ἐστὶ ἀληθές καὶ δὲ ψεῦδες. ἐπὶ τούτων
δὲ ὅτι ἔκκει ἀνάγκη προαποφάσκειν· ψευδῶς ὅτι ἀποφάσκειν ἂν...
20 εἰπὼν δὲ ὅτι ἔκκει ἀνάγκη προαποφάσκειν τὸ διττὸν, τὴν αἰτίαν ἐπὶ
γαγε· τὴν δὲ τὸ ὅτι ὅτι πρὸς τὸ ἄλλο διὰ τὸ ὅτι ὁ λόγος,
τυτέστιν ὁ ὅτι πρὸς τὸ ἑρώτημα ἐστὶν ὁ λόγος, ἀλλὰ διὰ τὸ
ἦτοι τὸ συμπέρασμα· διὰ τὸ τὸ συμπέρασμα ἐστὶ τὸ ἐρώτημα.
id. ib.

ἐπὶ γὰρ τῷ αὐτῷ, ὅταν τὸ βαδίζον, ἄμα καὶ διαίρεσις καὶ σύν- 177^a
θεσις γίνε), ἀλλ' ἀπ' ἄλλων μὲν διαίρεσις, ὅταν τὸ δύνα), ἄλλω 35
δὲ σύνθεσις, ὅταν τῷ Σωκράτῃ. διὰ τὸ εἶπε "εἰσὶ δὲ παρὰ
τὴν σύνθεσιν ἢ διαίρεσιν·" ὅταν ὅτι διαφέρει ὕτως ἢ ὕτως λεγόμε-
νον. διὰ καὶ ὁ Γαλῆς τὰς παρὰ τὴν σύνθεσιν καὶ διαίρεσιν ὡς ἔκκει
τρόπον ἔλαβεν, εἰπὼν "παρὰ δὲ τὴν σύνθεσιν καὶ διαίρεσιν ὅταν αὐτὴ
ποιῇ τὸ σημαίνον τὴν διαφορὰν." ὅτι δὲ καὶ τὸ παρὸν σό-
φισμα τὸ "ἄρ' ὅτι εἶδες σὺ τὸν τυπτόμενον, τὴν ἐτύπτο;"
παρὰ τὴν σύνθεσιν ἐστὶ, ὅρα) ἔκκει εἶπε τὸ ὅταν ἐκφύσκειν σό-
φισμα. ἐστὶ δὲ τὸ. ἄρ' ὅτι εἶδες τὸν τυπτόμενον, τὴν
ἐτύπτο; ναί. εἶδες δὲ αὐτὴν τῷ ὀφθαλμῷ τυπτόμενον. τῷ
ἄρα ὀφθαλμῷ ἐτύπτο καὶ ὁ μάστιγι. ὅρα) ψεῦδος· τὸ ὅτι ἀληθές
ἦν, τῷ ὀφθαλμῷ ἄρα εἶδες τὸν τυπτόμενον. γέγονε δὲ ὁ πα-
ραλογισμὸς ἐκ τῷ διελθῆναι τὸ "τὸν τυπτόμενον" ἀπὸ τῷ "εἶδες,"
προδιδόναι δὲ τῷ ὀφθαλμῷ. id. f. 45.

καὶ ὅτι ἢ σύνθεσις ἢ τὸ ὕψος μὲν τὸ προτέρω πεποιήκει τὸ 177^a
διττὴν σαφηνίζων, ἐπὶ γὰρ "εἶπε μὴ καὶ τὸ ὅρος καὶ ὅρος," δύνα- 3
μει λέγων ὅτι ὥσπερ ὅταν τὸ ὅρος καὶ ὅρος σημαίνει ἕτερον τῷ αὐτῷ
προσώπῳ λεχθέν (τὸ γὰρ ἐστὶ τὸ πλῆρες τῆς λέξεως), ὅταν δὲ
καὶ αὐτὰ καὶ αἱ διαφοραὶ προσώπων συντεθῶσι, τότε γίνε) διττὸς ὁ
λόγος, ὕτως καὶ ἐπὶ τῷ προκειμένῳ· τῇ γὰρ συνθέσει γέγονε καὶ ὅρος
διττὸς... τὸ δὲ "ὁ γὰρ ἐστὶ διττὴν τὸ παρὰ τὴν διαίρεσιν" ἔκκει ὡς
κατασκευαστικὸν οἶμαι ἐπὶ τῷ τῷ μὴ εἶναι τὸ παρὸν σόφισμα παρὰ
τὴν ἀμφιβολίαν· ὁ ὅτι κυριώτατος τρόπος ὁ ἐκ τῆς ἀμφιβολίας

μᾶλλον ἢ ἐν ᾧ τῶν ὀνομάτων ὑδὲν ἐστὶ διττόν, ἀλλ' ἐν αὐτῷ τῷ λόγῳ, ὡς ἐπὶ τῷ γένοιτο καταβαλεῖν τὸ νῦν ἐμέ· ἐνταῦθα γὰρ τῶν μὴ ὀνομάτων ὑδὲν διττόν, ὁ δὲ λόγος. ὃ δὲ ὡς κατασκευαστικὸν ἐπῆκε· δοκεῖ γὰρ λέγειν ὅτι εἰ διαιρεθέντος τὸ λόγον ἦσαν τὰ μέρη αὐτῷ διττά, τότε ἦν ἂν τῶν ἀμφιβολίων, ὡς τῶν ἀμφιβολίων πάντων ἐχόντων τὰ μέρη διττά. ὅπερ ψεῦδος· τεσσάρων γὰρ ὄντων τρόπων, ὡς καὶ πρὸ ὀλίγου εἰρήκαμεν, ἐξ ὧν τὰ δύο εἰδὴ συνίστανται, τό τε ἐκ τῆς ὁμωνυμίας καὶ ἀμφιβολίας, πρῶτος μὲν ὅταν ὁ λόγος ἦ τὸ ὄνομα πλείω σημαίνει, ὅς ἐστι κοινὸς ἀμφοῖν ἐπ' ἴσης, δεύτερος δὲ ὅταν εἰσθότως ὤμεν ὕψω λέγειν, ὅς ἐστι 10 καὶ αὐτὸς κοινὸς ἐστὶν, τρίτος ὅταν τὸ συντεθέν πλείω σημαίνει, κεχωρισμένον δὲ ἐστὶν ἀπλῶν, ὅς ἐστιν ἴδιος τῷ καὶ ἀμφιβολίαν μόνον, τέταρτος δὲ τῷ ἀντιστροφῶς τῷ τῷ ἔχοντος, ἥτις καὶ μὴ συντεθέν ἢ σημαίνει, κεχωρισμένον δὲ πολλαχῶς λέγει, ὅς ὡς ἐπίπαν τὴν πρῶτον τρόπον ποιεῖ, ἐπ' ἑλαττον δὲ καὶ τὴν δεύτερον, — τεσσάρων 15 ὡς ὄντων τρόπων καὶ κυριωτάτων ὄντων παρὰ τὴν ἀμφιβολίαν, ὅταν τῶν ὀνομάτων ὑδὲν ἔχη τὸ διττόν, ὅκ οἶμαι τὸ "ὑδὲν γὰρ ἐστὶ διττὸν τὸ παρὰ τὴν διαίρεσιν" ὕψως ἐπενεχθῆναι ὡς λέγον ὅτι ἂν διαιρεθὲν εἶχε τὸ διττόν, ἦν ἂν παρὰ τὴν ἀμφιβολίαν, ἐπεὶ δὲ ὅκ ἐστὶ διττόν, ὅκ ἐστὶ παρὰ τὴν ἀμφιβολίαν· ἀλλ' ἔστιν ὁ λέγει, ἐπειδὴ συντεθεὶς 20 ἔχει τὸ διττόν, διαιρεθεὶς δὲ ὅκ ἔχει, παρὰ τὴν σύνθεσιν ἐστὶ τὸ σόφισμα. ὁμοίως δὲ καὶ τὸ "ἄρα οἶδας σὺ νῦν ὅσας ἐν Πειραιεὶ τριήρεις ἐν Σικελίᾳ ὦν;" παρὰ τὴν σύνθεσιν ἐστὶν· ἄλλο γὰρ δηλοῖ διαιρημένων τῶν τριηρῶν ἀπὸ τῆς Πειραιεὶς, καὶ ἄλλο συντιθεμένων. ἐν δὲ τῷ "ἀλλ' ἐν μὴ τοῖς γεγραμμένοις τὸ αὐτὸ ὄνομα" λείπει ἂν, 25 ὅκ ἐστὶ διττόν. ἐστὶ δὲ ὁ λέγει τοῦτον· ἐν τοῖς γεγραμμένοις ὅκ ἐστὶ διττὸν τὸ αὐτὸ ὄνομα ἢ τὰ αὐτὰ ὀνόματα· ὅταν γὰρ ἐκ τῶν αὐτῶν ἢ γεγραμμένα σοικῶν καὶ ὡσαύτως, τῷ τε ἐκ τῶν αὐτῶν τόνων καὶ πνευμάτων, ἢ ἢ ἀμφοτέρω δασύνῃ ἢ ἀμφοτέρω φιλῶν, καὶ ἢ ἀμφοτέρω διὰ διχρόνων ἢ ἀμφοτέρω διὰ μακρῶν· τὸ γὰρ ἦχος καὶ ἦχος ὁ διττόν. ὅταν δὲ μὴ διὰ τῶν αὐτῶν ἢ γεγραμμένα ἀλλὰ δι' ἄλλων καὶ ἄλλων, διττόν, ὡς περ ἐπὶ τῷ κλήμα καὶ κλίμα· τὸ μὲν γὰρ διὰ τῆς σημαίνει τὴν ἀμπελον, τὸ δὲ διὰ τῆς τὸ μῆμα τῆς γῆς, οἷον εἰ τύχοι τὸ διὰ ῥόδον κλίμα ἢ τὸ διὰ Βορυθῆνας· παράσημα γὰρ τὰ σοικῆα. ἴσως δὲ καὶ τὸς τόνους, 35 μᾶλλον δὲ ἀμφοτέρω εἰρήκεν· ἐπειδὴ γὰρ τὰ φθεγγόμενα καὶ δηλούμενα διὰ τῶν ταύτων ὀνομάτων, λέγω δὲ τῷ κλήματος καὶ κλίματος, ὃ τὰ αὐτὰ ἐστὶν, παρεσημειώσαντο πρὸς δῆλωσιν τῶν δηλουμένων τὸ μὴ γράφεσθαι διὰ τῶν διχρόνων τὸ δὲ διὰ τῶν φύσει μακρῶν. ἐν δὲ τῇ λέξει τῇ "τὰ δὲ φθεγγόμενα ὃ τὰ αὐτὰ" ἦν ἂν 40 σαφέστερον εἰ ἀντὶ τῶν δὲ ἦν ὁ γὰρ σύνδεσμος γεγραμμένους· ὡς αἰτίαν γὰρ τῶν διὰ τῶν τὰ παράσημα ποιῶν, τὸ "τὰ φθεγγόμενα ὃ τὰ αὐτὰ" ἐπήγαγε. τὸ δὲ "ὥς ὃ διττὸν τὸ παρὰ τὴν διαίρεσιν" ἴσον ἐστὶ τῷ ὥς ὃ διττὸν ὑδὲν παρὰ τὴν ἀμφιβολίαν βῆθει ἂν τὸ σόφισμα. id. f. 45.

177b καὶ δεῖ τὸ "ἄρα οἶδας" ἐξύνειν ἀλλὰ μὴ περισπᾶν. τὴν δὲ 12 λόγον ἡρώτα ὁ Εὐθύδημος ἐν Πειραιεὶ τυγχάνων, ὅτε αἱ τῶν Ἀθηναίων τριήρεις εἰς Σικελίαν ἦλθον. ἐστὶ δὲ ἡ τῷ σοφίσματος

ἀγωγή τοιαύτη "ἄρα γε σὺ νῦν ἐν Πειραιεὶ εἶ; val. ἄρ' οἶδας ἐν Σικελίᾳ τριήρεις ὅσας; val. ἄρα οἶδας σὺ νῦν ὅσας ἐν Πειραιεὶ τριήρεις ἐν Σικελίᾳ ὦν;" παρὰ τὴν σύνθεσιν τὸ σόφισμα (cf. Rhetoric. 2 24). id. f. 46.

καὶ πάλιν "ἄρ' ἐστὶν ἀγαθὸν ὄντα σκυτέα μοχθηρὸν εἶναι." καὶ 177b τὸ ἐξύνειν δεῖ· συμπέρασμα γὰρ ἐστὶ τῷ σοφίσματος ἔχον τὸ 13 διττὸν παρὰ τὴν σύνθεσιν. id. ib.

τὸ δὲ ἔλυσεν δυνάμει καὶ ἐν τῷ περὶ Ἑρμηνείας λόγῳ "ὅτι 177b γὰρ ὅσα χωρὶς λέγει, καὶ ἅμα δύνανται λέγεσθαι." id. ib. 14.

ἐν δὲ τῷ "ἄρ' ὡς αἱ ἐπιστήμαι σπουδαῖαι, σπουδαῖα τὰ μαθήματα" καὶ δύο ἡμάρτην ὁ λόγος, καθ' ἑν μὲν ὅτι ἐκ δύο καταφα- 15 τικῶν ἐν δευτέρῳ χήματι συλλογίζεσθαι, καθ' ἕτερον δὲ ὅτι ὑδὲν συνάγει ὅπερ φαίνει ἐκ τῶν κειμένων συμβαίνειν, ἀλλ' ἄλλο τι. δῆλον δὲ τὸ ἐντεῦθεν. f. 46 b.

τὸ δὲ "ἀλλὰ μὴ κακὸν καὶ σπουδαῖον μάθημα τὸ κακόν" 177b δύνανται καὶ ὡς ἀπὸ τῶν σοφιστῶν λεγόμενον νοεῖσθαι ἐπιτελούντων τὸ 18 ἄτοπον, ὡς αὖτε "λεγόντων σπουδαῖον ἄρα μάθημα τὸ κακόν, ἀλλὰ μὴ καὶ κακόν," ὅπερ ἄτοπον· τὸ δὲ "καὶ μάθημα τὸ κακόν" ὡς κατασκευαστικὸν ὑπ' αὐτῶν λέγεσθαι τὸ καὶ τὸ κακὸν μάθημα εἶναι καὶ μὴ μόνον τὰ καλὰ εἶναι μαθήματα ἀλλὰ καὶ τὰ κακά. δύνανται μὲν 20 ὡς ὕψως ὡς εἵπομεν νοεῖσθαι, δύνανται δὲ καὶ ὡς λύσιν τις τῷ τῷ σοφίσματος ἐπινοεῖν, δυνάμει λέγοντος τῷ Ἀριστοτέλει, πρῶτον μὲν ὅκ ἐστὶ μάθημα τὸ κακόν, εἰ δὲ καὶ ἦσθαι τις μάθημα εἶναι καὶ τὸ κακόν, κακὸν ἔστι μάθημα· ὃ γὰρ τὸ σπουδαῖον εἶναι συνάγει διὰ τῶν ἡρωτημένων, ἀλλὰ τὸ τῶν κακῶν σπουδαῖον εἶναι τὴν ἐπιστήμην· τὸ τὸ δὲ ὑδὲν ἐστὶν ἄτοπον. id. ib.

ἐπιμέμφεσθαι τὸς ὅκ ὕψως λύοντας μὴδὲ λέγοντας ὅτι παρὰ 177b τὴν σύνθεσιν ὁ παραλογισμός, ἀλλ' ἐπ' ἄλλου φερομένους καὶ λέγοντας 27. μὴ ὁ δύνανται ποιεῖν πάντως, τῷ τε καὶ ἐξ ἀνάγκης δύνανται· εἰ γὰρ ταῦτ' ἦν, φασί, τὸ δύνασθαι τῷ ἀναγκαίῳ, τότε ἔδει λέγειν μὴ καθαρίζων καθαρίζεις ἂν... ὃ γὰρ ταῦτον ἐστὶ τὸ δύνασθαι καὶ τὸ ἀναγκαῖον· τότε γὰρ ἐστὶ δηλωτικὸν τὸ "ὃ ταῦτ' ὃ εἶναι ὡς δύνανται, καὶ πάντως ὡς δύνανται ποιεῖν". ὃ πάντως, φασί μὴ καλῶς λύοντες, ὡς δύνανται ποιεῖν, δεδοχθῆναι ποιῆσαι, τῷ τε καὶ ἐξ ἀνάγκης 35 νόμενον τῷ δύνασθαι δέδωκε τὸ δύνανθαι καθαρίζειν ἢ καὶ μὴ καθαρίζειν, δύνανθαι δὲ καθαρίζειν· ἀλλὰ τὸ μὲν ὡς δύνανται καθαρίζειν καθαρίσει, δηλοῖ ὅτι δύναμιν ἔχω μὴ καθαρίζων νῦν μὴ ταῦτα καθαρίσαι, τὸ δὲ πάντως δύνανται καθαρίζειν δηλοῖ καὶ τὸ ὅτι ὃ καθαρίζει ὅτι ἢ καὶ καθαρίζει, ὅπερ ψεῦδος τὸ λέγειν ὅτι δύναμιν ἔχει, ὅτε ὃ 40 καθαρίζει, τότε καθαρίζειν, ὡς ἅμα εἶναι καθαρίζοντα καὶ μὴ καθαρίζοντα. id. ib.

ἐνταῦθα καὶ περὶ τῶν παρὰ τὸ χήμα τῆς λέξεως γνωμένων 178a ἐλέγχων φησὶν. δῆλον ὅτι, φησί, πῶς ἀπαντήτεον πρὸς τούτους, 4. εἴπερ ὥριζαι· ἡμῖν ὅτι δεκά τὰ ἀνώτατα γένη. ὁ μὲν ὅτι ἀποκρινόμενος ἐρωτηθεὶς εἰ ὁ Σωκράτης, ὅς ἐστιν ὕψως, πρὸς τί ἐστιν, ἀνανεύει· τὸ γὰρ δηλοῖ τὸ "μὴ ὑπάρχειν τι τούτων," τῷ τε καὶ τῶν ἐννέα γενῶν ὅσα τί ἐστι καὶ ὕψως σημαίνει· ὁ δὲ ἐρωτῶν δεικνύσει τὴν ὕψως ἢ ποσὸν ἢ πρὸς τι ἢ ἄλλο τι νομιζόμενον ὕψως εἶναι, οἷον

ἐρωτῶν εἰ ὁ Σωκράτης πατήρ, ὁ δὲ ἐρωτώμενος ὁμολογεῖ
τῦτο, ὅτι πρὸς τι καὶ συμβεβηκὸς τὴν Σωκράτην νομίζων ἀλλ'
ὡς υἱὸν ἔχοντα, ὁ δὲ συνάγει εὐθύς τῷ τὴν Σωκράτην πατέρα
εἶναι, τῦτον δὲ πρὸς τι, καὶ δὲ συμβεβηκός, καὶ αὐτὸν εἶναι
συμβεβηκός. ἔστι δὲ ἡ παραγωγὴ τῷ σοφίσματος τοιαύτη. id. f. 47.

178^a τοῦτων καὶ τὸ τοῦνδε σοφίσμα "ὁ ἐγὼ εἰμι, σὺ ὅκ ἐγὼ, ἄν-
24. θρώπος δὲ εἰμι ἐγώ, σὺ ἄρα ἄνθρωπος ὅκ ἐγὼ." ἀνταυθα καὶ μὴ
ἐγὼ καὶ σὺ ἐπὶ τῶν ἀτόμων λέγει, ὁ δὲ ἄνθρωπος ἐπ' ὑδενὸς τῶν
ἐν μέρει. γέγονεν ὅν ὁ παραλογισμὸς διὰ τὸ ὅτι τινι ὡς τινι χηρῇ-
10 σαδῶ. id. f. 47 b.

178^a ἐκ τῶτων λύει καὶ τὸ σοφίσμα καὶ λέγον μὴ εἶναι τὴν κίνησιν
25. ἐν τῷ κινημένῳ· εἰ γὰρ ἐστὶν ἡ κίνησις ἐντελέχεια τῷ κινητῷ ἡ κί-
νητόν, ὡς ἐν τῷ τρίτῳ τῆς Φυσικῆς Ἀκροάσεως δέδεικται, δῆλον
ὅτι ἐν τῷ κινημένῳ ἐστὶν. πρὸς τῦτο δὲ ἐνίσταντο οἱ σοφισταὶ λέ-
15 γοντες· καὶ λέγομεν ὅρα ὅρα ὅρασις καὶ ἀκίνητος ἀκίνητος ἀκίνητος,
ἀλλὰ μὴ, ἡ ὅρασις ἐν τῷ ὁρῶντι καὶ ἡ ἀκίνησις ἐν τῷ ἀκίνητῳ καὶ ἡ
κίνησις ἐν τῷ κινῶντι. παρὰ τὸ χῆμα τῆς λέξεως ὁ παραλο-
γισμὸς· καὶ ὅρα καὶ ὅλως καὶ αἰδιόανδρ πάχειν ἐστὶν ἀλλ' ὅ
ποιεῖν. id. f. 48.

178^a καὶ σοφίσμα τοῦτων "ἄρα δοίη ἄν τις ὁ μὴ ἔχει; ὅ. ὅδε δὲ
36. ὅκ εἶχε μόνον ἕνα ἀσράγαλον, δέδωκε δὲ ἕνα. δέδωκεν ἄρα ὁ ὅκ
εἶχε· μὴ ἔχων ὅκ ἕνα δέδωκεν ἕνα. δοίη ἄν τις ὁ μὴ ἔχει;" ἡ
λύσις, ὅτι καὶ δέδωκεν ὁ ὅκ εἶχε· πολλὰ ὅκ ἔχων εἶχε καὶ ἕνα,
ὥστε καὶ δέδωκεν ὁ ὅκ εἶχε (εἶχε ὅκ τὸν ἕνα), ἀλλ' ὡς ὅκ εἶχε· μὴ
25 ἔχων ἕνα μόνον δέδωκεν ἕνα μόνον. ὡς ὅκ καὶ "μόνον" ὅτε
τόδε τι σημαίνει, οἷον ὑσίαν, ὅτε ποῖον (ὑδενὸς ὅκ τῶτων ἐπὶ ση-
μαντικόν), ἀλλ' ὡς ἄν εἴπε τις ἄχρετον χέσων, οἷον ὅτι καθ' ἑαυτὸν
ἐστὶν ἀλλ' ὅ κατὰ τινος ἄλλου, ὅπως καὶ τὸ μὴ μόνον καὶ μετ' ἄλλου
ὅν δηλοῖ. id. ib.

178^a συνεπεραίνεται δὲ τὰ σοφίσματα ἐπὶ τῷ ἔχοντος δύο χεῖρας
8. καὶ δύο ὀφθαλμῶς καὶ πλείω ψηφίσματα ἐνὸς ὅπως. "ἄρα ἡ μὴ
ἔχει τις χεῖρὶ τύπτει ἄν; ὅδε δὲ ὅκ ἔχει μίαν χεῖρα μόνην ἀλλὰ
δύο, τύπτει δὲ τῇ μιᾷ. ἡ ἄρα χεῖρὶ ὅκ ἔχει τύπτει· μὴ ἔχων ὅκ
μίαν μόνον τύπτει τῇ μιᾷ μόνον." ἡ λύσις ὅτι καὶ τύπτει ἡ ὅκ ἔχει
35 ἀλλ' ὡς ὅκ ἔχει. id. f. 48 b.

178^a ἐν δὲ τῇ λέξει τῇ "οἱ δὲ καὶ ὡς ὁ ἔχει ἔλαβε" καὶ λεγόμενον
11. ἐστὶν, ὅτι λαβὼν ἕνα καὶ ἕνα ἐκ τῷ λαβεῖν ἔχει. καὶ δὲ "ἐδίδου μίαν
μόνον ὅτος ψῆφον" κατασκευαστικόν ἐστὶ τῷ ὅδε δὲ λαβὼν μίαν
μόνην ψῆφον παρὰ τῷδε ὅκ ἔχει μίαν· εἰ γὰρ, φασί, μίαν μόνην
40 ὅδε ἐδίδου, καὶ μίαν ὁ λαβὼν ἐλάμβανεν. ὁ δὲ διὰ τῷ "οἱ δὲ εὐθύς
τὴν ἐρωτήσιν ἀναιρῶντες" τοῦτόν ἐστιν· τῶν λυόντων τὰ προρη-
θέντα σοφίσματα οἱ μὴ πρὸς τὸ συμπέρασμα ἐνίσταντο, οἱ δὲ πρὸς
τὴν πρότασιν, οἷον ἐρωτῶν οἱ σοφισταὶ "ἄρ' εἰκὸς τύπτειν τινα ἡ
μὴ ἔχει χεῖρὶ; ὅ. ὅδε δὲ μὴ ἔχων μίαν χεῖρα ἀλλὰ δύο, ἔτυψε
45 τῇ μιᾷ. ἔτυψε λοιπὸν ἡ ὅκ ἔχει χεῖρὶ· ὅδε ὅκ εἶχε ἐκείνην
μόνην." οἱ μὴ ὅν εὐθύς ἐνίσταντο πρὸς τὸ συμπέρασμα μίαν αὐτὴν
λέγοντες ἔχειν τὴν ἐνεργῶσαν· ἄλλοι δ' ἐνίσταντο πρὸς τὴν πρότα-

σιν καὶ ἀληθῆ ταύτην εἶναι φασιν. ἔγω γὰρ, φησὶν, ἐπειδὴ ψεύ-
δος καὶ μὴ τύπτειν, ἀληθὲς καὶ τύπτειν μετ' ἧς ὅκ ἔχει χεῖρός, ὁ
βυλὸν οἱ σοφισταὶ συνάγειν ὡς ἀποπον καὶ ἀδύνατον. εἰ γὰρ ἀλη-
θές, ὅδε λύσιμον ἔσται. ἀλλὰ μὴν λύσει ὑποπίπτει· ἐρῶμεν ὅκ
πρὸς τὴν σοφιστήν ὅτι ὁ ἀποκρινόμενος δέδωκε τύπτειν μετ' ἧς ὅκ
ἔχει χεῖρός, ὅτι τῆς μὴ ὅσης ὅλως ἀλλὰ τῆς λαϊκῆς· τύπτειν ὅκ
ἔφησε μὴ τῆς δεξιᾶς ἢν ὅκ ἔχει λαϊκῆς, ἢ τῆς τῷ Σωκράτους χε-
ρός. καὶ δὲ "εἰ ὅκ ἦν αὐτῇ λύσις, δόντα καὶ ἀντικείμενον ὅκ οἷον
τε λύειν" ἴσον ἐστὶ τῷ, εἰ ὅκ αἱ ἀληθείς καὶ τῷ πράγματι αὐτῷ
ἦσαν λύσεις, εἰ τις δοίη καὶ ἀντικείμενον, ὅκ ἂν λυθεῖεν τὰ σοφίς-
ματα· τὰ ὅκ ἀντικείμενα τοῖς κειμένοις ἀληθῆ ἔσται, ὥστε καὶ τὰ
διὰ τῶν κειμένων συναγόμενα. id. ib.

καὶ τίνα τὰ ἄλλα, ἐπήγαγε λέγων "οἷον εἰ ἐστὶ μὴ ὅ ἐστὶ δὲ ὁ 178^a
3. φέρει" δὲ καὶ ἄλλη γραφὴ ἔχουσα ὅπως "οἷον εἰ ἐστὶ μὴ ὅ ἐστὶ δὲ 19.
3." δι' ἀμφοτέρων δὲ καὶ αὐτὸ δηλοῖ. . . ἔστι δὲ ὅν καὶ "οἷον εἰ
ἐστὶ μὴ ὅ ἐστὶν, ἐστὶ δὲ ὅ ἐστὶν" ἴσον τῷ οἷον εἰ καὶ μὴ ἐστὶν ἀληθὲς καὶ
δὲ ψεύδος, τεθέντος τῷ ἀληθῶς, ὅπερ "ὅ" εἶπεν, ἄλυστον ἂν ἦν.
ταῦτα εἰπὼν ἐπάγει "ἡ λύσις, ἂν ἀπλῶς δὴ λέγεσθαι, συμπεραί-
νετο," δυνάμει λέγων· ἡ μὴ ὑπ' ἐκείνων λεγόμενη λύσις μοχθηρὰ
20 καὶ ἀδόκιμος, ἡ δὲ ἀληθὴς, ὅτι εἰ μὴ ἀπλῶς δὴ λέγεσθαι, τυτέσθαι εἰ
μὴ τὰ μὴ ὡσαύτως λεγόμενα ὡσαύτως δὴ λέγεσθαι, συμπεραίνει
καὶ ἐλέγχει· εἰ δὲ μὴ δὴ, καὶ συμπεραίνει· εἰ δὲ μὴ συμπεραίνει, ὅκ
ἂν εἴη λύσις. καὶ δὲ προσπακύνει καὶ ἡ ἐκείνοι μοχθηρῶς
λύοντες ἐπάγουσιν· ἀλλὰ λύσις ἔσται, ἢν αὐτὸς εἶπε. καὶ "ἐν δὲ
τοῖς εἰρημέντοις πάντων διδομένων" ἴσον ἐστὶ τῷ ἐν δὲ τοῖς εἰρη-
μέντοις ἐλέγχους καὶ σοφίσμασι πάντων συγχωρημένων αὐτοῖς, τῷ
τύπτειν ἡ μὴ ἔχει χεῖρὶ, τῷ ὅρα ὅ μὴ ἔχει ὀφθαλμῷ, καὶ συμ-
περαίνει ὅδε ἐλεγχον ὅτοι συλλογίζονται. ὥστε ὅδε ὅτοι καλῶς
λύουσι. id. f. 49 b.

30 ὅταν τὴν ἐρώτησιν πρότερον τὴν "ἄρα ὁ γέγραπτο γέγραφε 178^a
τις," ἐπὶ ποσὴ μόνον ταύτην ἡρώτησας· ἐπὶ ὅκ λόγῳ ἡρώτησας ἡ 24.
συλλαβῆς ἡ λέξεως, αἵτινα ὑπὸ καὶ ποσὴν ἀνάγοντο, ὡς μεμαθή-
καμεν· ὅταν δὲ συνῆξας καὶ συναχθέν, ἐπὶ ποῶ συνῆξας· καὶ ὅκ
ψευδὲς καὶ ἀληθὲς τῷ ποῶ εἰσὶν. id. ib.

τὴν δὲ λύσιν τῷ σοφίσματος ἐνέφηκε διὰ τῷ "ἡ ὅ μὴ ἄπαν, 178^a
καὶ δὲ ὅκ ἄπαν." ἔστι δὲ ὁ λέγει ὅτι καὶ μὴ πᾶν, ἢ γυν οἷον καὶ ποῶν, 36.
καὶ δὲ καὶ ποῶν ἀλλὰ ποσόν· καὶ ὅκ ὡν καὶ μὴ καὶ δ' ὅ καὶ ποσόν. ἐρω-
τήσας ὅν ἐπὶ τῷ ὅ, συνάγει ὅσα. ἔτι ἐστὶ καὶ ἄλλως εἰπεῖν καὶ "ἡ ὅ
μὴ ἄπαν, καὶ δ' ὅκ ἄπαν," τυτέσθαι ὅτι δυνατὸν ἐστὶν ἐπὶ μὴν τινος
μαθήματος ἄπαν εἰπεῖν, οἷον ὅτι καὶ εὖρον ἐγὼ καὶ ἔμαθον παρ'
ἄλλου, ἐπὶ δὲ τινων ὅκ ἄπαν ἀλλ' ἡ καὶ εὖρεῖν μόνον ἡ καὶ μαθεῖν
παρ' ἄλλου. "καὶ ὅτι ἐστὶ τις τρίτος ἄνθρωπος παρ' αὐτόν." ὁ λε-
γόμενος ὑπὸ τῶν σοφιστῶν λόγος καὶ τὸν τρίτον ἄνθρωπον εἰσάγων
τοῦτος, οἷον λέγοντες, φασί, ἄνθρωπος περιπατεῖ, ὅτε τὴν ἰδέαν
ἄνθρωπον περιπατεῖν λέγομεν, ἀκίνητος ὅκ ἐκείνη, ὅτε τῶν καθ'
ἑαυτὸν τινά, πῶς ὅκ ὅν μὴ γνωρίζομεν; καὶ μὴ ὅκ ἄνθρωπον περι-
πατεῖν γνωρίζομεν, τίς δὲ τῶν καθ' ἑαυτὰ ἐστὶν ἐφ' ὃ λέγομεν, καὶ
γνωρίζομεν. ἄλλον ἄρα τινά παρὰ τῶν τρίτον ἄνθρωπον λέγομεν

- περιπατεῖν· τρίτος ἄρα ἄνθρωπος ἔστι ὃς περιπατεῖ κατηγορούμεν. ἡ λύσις ὅτι ὁ ἄνθρωπος καὶ πᾶν τὸ κοινὸν ὃ τότε σημαίνει ἀλλὰ τοῦτονδε· ὁμοίωμα γὰρ ἐστὶ τῶν καθ' ἑκάστα. id. f. 50.
- 178^b ὡσπερ ὁ μουσικὸς Κορίσκος ἕτερος ὢν τῷ Κορίσκῳ ἔκ· ἔστι καθ' αὐτόν, ὅδε ὑπαρξὲν ἔχει ἰδίαν (τὸτο γὰρ σημαίνει τὸ "ὥς ἐκ 5 ἔστιν αὐτὸ ἐκθέσθ"), διότι ἔκ ἐστι τότε τι καὶ ὅσια ἀλλὰ τοῦτονδε καὶ ποῖον, ὅτως ὅδ' ἄνθρωπος περιπατεῖ. id. ib.
- 179^a φησὶν "ὃ τὸ ἐκτίθεσθ δὲ ποιεῖ τὴν τρίτον ἄνθρωπον," δυνάμει 3 τὸτο διὰ τῶν λέγων, ὃ τὸ ἀπαριθμεῖσθ τὴν καθ' ἑκάστα ἀνθρώπου καὶ ἕτερον ἐκείνων λέγειν τὴν τρίτον ἄνθρωπον ποιεῖ, ἀλλὰ τὸ 10 διδόναι καὶ συγχωρεῖν εἶναι ὅπερ τότε τι, τυτέστιν ἀλλὰ τὸ ὅσιον καὶ τότε τι λέγειν αὐτόν. τῷ δὲ "τότε τι" ἔθος αὐτῷ ἐπὶ τῆς ἀτόμου χρῆσθ ὅσιας. id. ib.
- 179^a βαρεῖαν γὰρ προσφθίαν πανταχὺ τὴν περισπωμένην λέγει. id. 14 f. 50 b.
- 179^a εἰ ἐκ τῆς ὁμωνυμίας τὸ ἀψυχὸν ἐμφυχὸν συνελογίστατο, 17 λυτέον ἀποφύσαντας, εἰπόντας μὴ τότε δεδωκέναι ὃ σημαίνει τὸ ἀψυχὸν ἀλλ' ὃ δηλοῖ τὸ ἐμφυχὸν· εἰ γὰρ ἔροιστο ἄρα γε τὸ διδάσκον ἐμφυχὸν ἔστιν; εἰποὶς δὲ ναί, εἴτα εἶπαι τὸ δὲ βιβλίον διδάσκει, ἐμφυχὸν ἄρα τὸ βιβλίον, ῥητέον ὅτι ὃ τὸ ἀψυχὸν διδάσκειν 20 εἶπον ἀλλὰ τὴν διδάσκαλον. ὁμοίως ποιητέον καὶ ἐπὶ τῷ ἀνάπαλιν· εἰ γὰρ ἔροιστο ἄρα γε τὸ διδάσκον ἐμφυχὸν ἔστιν; εἰποὶς δὲ ὦ, εἴτα εἶποι ὃ δὲ Πλάτων διδάσκει, ἐμφυχὸν ἄρα τὸ διδάσκον, εἰπὲς ὡς ἐπὶ τῷ βιβλίῳ τὸ διδάσκει εἶπον. id. ib.
- 179^a ὃ λέγει, τοῦτόν ἐστιν. εἰσὶ τίνα τῶν τῷ συμβεβηκότι ὑπαρ- 25 χόντων ἀληθεύοντα καὶ ἐπὶ τῷ ὑποκειμένῳ τῷ συμβεβηκότι, φημι δὲ τῷ πράγματι, τίνα δὲ τῷ μὴ συμβεβηκότι ὑπάρχει τῷ δὲ πράγματι ἔκ ὑπάρχει· τὸ γὰρ διαυλλάβον λέγει μὴ καὶ τῷ λευκῷ, ἀληθεύει δὲ καὶ τῷ ἵππῳ τῷ τινός, ὃ συμβέβηκε τὸ λευκόν, ὥς ἐπὶ τούτῳ ἀληθὲς εἶναι τὰςδε τὰς προτάσεις. id. ib.
- 179^a καὶ ἐπὶ δεῖ προφέρειν καὶ τὸ οἷον ἦγον τὸ ὅποιον, ὡσπερ ἐν τῷ 31 Μίνωϊ τῷ Πλάτωνος γέγραπτο. ἔχει δὲ ἔτω τὰ ἐκείσε "ὁ νόμος ἡμῶν τί ἐστιν ὅποιον καὶ ἐρωτῶ τῶν νόμων." τὰ δὲ ἐπαγόμενα σοφίσματα τοιαῦτα εἰσιν "ἄρ' οἶδας ὃ μέλλω σε ἐρωτᾶν; ὦ. ἄρ' οἶδας ὅτι ἡ ἀρετὴ ἀγαθόν; ναί. τὸτο δὲ σε μέλλω ἐρωτᾶν, οἶδας 35 ἄρα ὃ μέλλω σε ἐρωτᾶν." ἡ λύσις ὅτι ὃ ταυτόν ἐστι τὴν ἀρετὴν ἀγαθόν εἶναι καὶ τὸ μέλλειν ἐρωτᾶσθ εἰ ἔστιν ἀγαθόν, ἀλλ' ἀγαθὸν ὅση συμβέβηκεν αὐτῇ τὸ μέλλειν ἐρωτᾶσθ εἰ ἔστιν ἀγαθόν. πάλιν ἄρ' οἶδας τὴν προσόντα καὶ κεκαλυμμένον; ὦ. εἴτα ἀφελόντες τὸ περικαλυμμά, τί δέ, οἶδας τούτον; ναί. τὴν αὐτὴν ἄρα 40 οἶδας καὶ ἐκ οἶδας. πάλιν ἄρα γε ὁ ἀνδρείος ἔργον ἔστιν; ναί. ἄρα γε σός ἐστιν; ναί. σὸν ἄρα ἔργον ἔστιν ὁ ἀνδρείος. ἀλλὰ μὴν καὶ ἐκ ἔστι· τῷ Φειδῶ γὰρ ἔστιν. πάλιν ἄρα γε ὁ κύων πατήρ ἐστιν; ναί. ἄρα γε σός ἐστιν; ναί. σὸς ἄρα ὁ κύων πατήρ. πάλιν ἄρα γε τὰ ὀλυγία καὶ ὀλίγα ὀλίγα; ναί. ἀλλὰ μὴν τὰ ἑκατὶν πρὸς 45 τὰ δεκάκις μύρια ὀλυγία καὶ ὀλίγα. τὰ ἑκατὶν ἄρα ὀλίγα· ἀλλὰ μὴν καὶ πολλὰ. φανερόν ἔν. ὡς πάντες ἔσται οἱ παραλογισμοὶ παρὰ τὸ συμβεβηκὸς λύνει. id. f. 51.

ἀξίωμα δὲ λέγει τὴν πρότασιν. τὸ δὲ σόφισμα ὅτως ἦρω- 179^b τᾶτο. ἔγω δὲ λόγῳ χάριν ἐπὶ Γλαύκῳ τῷ Πλάτωνος ἀδελφῷ, 14 ὅστις δὴ Γλαύκῳ ὁ μόνον ἀδελφὸς τῷ Πλάτωνος ἀλλὰ καὶ πατήρ· εἶχε γὰρ παῖδας. id. ib.

ἔλεγεν ὁ Ζήνων μὴ εἶναι κίνησιν. εἰ τις ἔν, φησὶν, ἐπιχειροῖ 179^b συνάγειν τε καὶ δεικνύειν τὴν Ζήνωνος λόγον τὴν ἀναιρῶντα τὴν κίνη- 20 σιν ἐκ τῷ συνάγειν ἀδύνατόν τι, τεθείσης τῆς τῷ Ζήνωνος ὑποθέσεως, ἀμαρτάνει· ὅδε γὰρ λέλυκε τὴν παραλογισμόν· εἰ γὰρ λέγει "ἐγὼ μὴ ὡς Ζήνων εἶναι κίνησιν φημι· εἰ δὲ ψεῦδος τὸτο, ἀληθὲς 25 δὲ ὃ σὺ φῆς τὸ μὴ εἶναι κίνησιν, ἔγω τὸτο καὶ κείῳ ὅτι ἐκ ἔστι κίνησις ὅδε τὸ κινεῖσθ. ἀλλ' εἰ μὴ ἐστὶ τὸτο, ὅδε τὸ πῶθεν ποῖ κινεῖσθ ἔστι· εἰ δὲ τὸτο, ὅδε ὁ ἥλιος ἀπ' ἀνατολῆς εἰς δύσιν κινεῖσθ ὅδε ἀπὸ δύσεως εἰς ἀνατολήν· εἰ δὲ μὴ τὸτο, ὅδε ἡμέραι καὶ νύκτες ἔσονται. ὅπερ ἀδύνατον· εἰ δὲ τὸτο ἀδύνατον, ψευδὴς καὶ 15 ἡ σὴ ὑπόθεσις, ἥ τὸ ἀδύνατον ἠκολούθησεν," — ὃ ταῦτα συλλογιζόμενος, καὶ εἰ μυριάκις ἡ συλλογιστικῶς καὶ ἀληθῶς συμπεραίνόμενος καὶ συνάγων ὡς ἀδύνατον μὴ εἶναι κίνησιν ἐκ τῷ συναλύνειν τὴν Ζήνωνος ὑπόθεσιν εἰς τὸ ἀδύνατον, ὃ λέλυκε τὸ σόφισμα τὸ τῷ Ζήνωνος, ἀλλ' ὃ λέγων ὅτι ἐνεργεῖα τὰ ἀπειρα λαμβάνεις, καὶ 20 ὅσα ἄλλα αὐτὸς ὁ Ἀριστοτέλης ἐν τῷ ἐβδόμῳ τῆς Φυσικῆς Ἀκροάσεως εἶρηκε καὶ ἡμεῖς ταῦτα ἐξηγούμενοι τεθεωρήκαμεν. id. f. 51 b.

καὶ ἀληθές, φησὶ, καὶ ψεῦδος ἡ τὸ ἐξ ἀσυλλογίστου τρόπου 179^b συναχθέν, ἡ τούτῳ ἐμφάνισις ἐστὶ λύσις. id. ib. 24.

ἴσως δέ, φησὶν, ἐπὶ τινῶν ὅδε κωλύει λύειν τὴν λόγον διὰ τῷ 179^b δεικνύειν ἀδύνατόν τι ἐπόμενον, ἀλλ' ἐπὶ γε τῷ παρόντος ἐκ ἀπό- 26 χρῆ τῷτο. ἡ μάλις τὸτο λέγει, ὅτι ἐπὶ τινῶν μὴ ὅδε κωλύει λέγειν τὸ αὐτὸ εἶδέναι καὶ μὴ εἶδέναι, κατ' ἄλλο μέντοι καὶ ἄλλο, ἐπὶ δὲ τῷ προσόντος Κορίσκῳ ἐκ ἀρκεί τὸτο· οἶδε γὰρ ὁ ἀποκρινόμενος 30 καὶ τὸ προσὶόν ὅτι προσέρχεται καὶ τὸν Κορίσκον ὅτι Κορίσκος. ἀλλὰ καὶ οἱ λύνοντες τὸ σόφισμα τὸ ὅτι τὰ ἑκατὶν καὶ πολλὰ καὶ ὀλίγα συμπεραίνόμενον, λέγοντες ὅτι πᾶς ἀριθμὸς καὶ πολλὸς καὶ ὀλίγος, ὁμοίως τούτοις ἀμαρτάνουσιν ὅς εἴπομεν ἀμαρτάνειν ἐν τῷ εἰς τὸ ἀδύνατον ἀπάγειν τὴν τυχεύσαν λύσιν ἐπάγοντας καὶ μὴ παρ' ὃ τὸ ψευ- 35 δος ἐστίν. καὶ εἴη ἂν λέϊπον τῷ "ὡσπερ ὅς εἴπομεν" τὸ ἡμαρτανόν· ὡς καὶ ἐκεῖνοι ἡμαρτανόν, ἔτω καὶ ἔτοι. id. ib.

εἰ γὰρ καὶ τινες, φησὶ, παρὰ τὴν ὁμωνυμίαν ἢ τὴν ἀμφιβο- 179^b λίαν (ταῦτα γὰρ εἰσὶ τὰ διττά) λέγουσιν εἶναι τὸ σόφισμα, ἀλλ' 38 ἔν, ὡς δέδεικται, παρὰ τὸ συμβεβηκός ἐστιν. id. f. 52 b.

"εἰ δ' ἄρα πολλαχῶς· καὶ γὰρ τὴν ἄνθρωπον τῶν ζώων φησὶ 180^a εἶναι." λείποι ἂν τῷ λόγῳ τὸ ὡς καλῶς λέγει, καὶ εἴη ἂν τὸ πλῆ- 10 ρες τοῦτόν· εἰ δὲ τις τὸ τὸτο τούτων ἢ τὸ ἔτος τούτῳ πολλαχῶς λέγεσθαι φησιν, ὅτι καὶ ὁ λόγος ὁ λέγων τὴν ἄνθρωπον τῶν ζώων πολλαχῶς λέγει, — εἰ ἔν τούτῳ τις εἶποι, ὡς καλῶς λέγει. καὶ τὴν αἰτίαν τῷ μὴ καλῶς λέγειν τὴν εἰπόντα τὸτο γοργῶς τέθεικε διὰ τῷ "ἀλλ' ὡς κτῆμα," ὅπερ ἴσον ἐστὶ τῷ ὡς γὰρ λέγει κτῆμα. ἐστὶ δὲ καὶ ἡ σύμπασα τῶν λέξεων διάνοια τοιαύτη· εἰ μὴ γὰρ ὁ ἄνθρωπος καθ' ἑα μὴ τὸν τρόπον ἐλέγετο τῶν ζώων, διότι ζῶον ἐστὶ (πᾶν

ἢ ζῶν ἢ τῶν μὴ ζῶν ἀλλὰ τῶν ζῶν), κατ' ἄλλον δὲ πάλιν ἐλέγετο τῶν ζῶν ὡς περὶ ὁ Παιραιεύς, μᾶλλον δὲ ἡ Τύναιγρα τῶν Ἀθηναίων (λέγει) ἢ ταῦτα τῶν Ἀθηναίων ὡς κτήματα), τότε δὲ τότε καὶ τὸ "τόδε τόδε" ἢ τὸ "τὸτο τὸτων" ἐλέγετο ἂν πολλαχῶς. ἐπεὶ δὲ ὁ ἄνθρωπος τῶν ζῶν ἢ λέγει) πολλαχῶς 5 (ὑδαίς ἢ ἀκίσας αὐτὸν τῶν ζῶν, ὡς κτήμα εἶναι τῶν ζῶν ἀκίαι ἀλλ' ὅτι ζῶν ἐστίν· ἢ ἢ λέγει) κυρίως ὁ ἄνθρωπος τῶν ζῶν ὡς κτήμα τῶν ζῶν), ὑδ' ὁ τὸτο λέγων κυριολεκτεῖ. ἐπεὶ ὅν ὁ ἄνθρωπος τῶν ζῶν ἢ λέγει) πολλαχῶς, ὑδὲ τὸ "τὸτο" δηλωτικόν ἐστιν. τὸ δὲ "τὸτο τὸτων" διττόν ἐστιν. ὥς ὑδὲ τὸ ση- 10 μαντικόν τῷ δούλῳ καὶ δεσπότῃ. ἐστὶ δὲ καὶ αὐτὸ τὸ "τὸτο τὸτων" διττόν, καὶ εἰρη) πρότερον διὰ τί. τὸ δὲ "καὶ ἐάν τι πρὸς τὰ κακὰ λέγη) ὡς τινός" ταυτόν ἐστι τῷ καὶ ἐάν τι πρὸς τὰ κακὰ λέγη) καὶ γενικὴν πτωσίαν, καθάπερ ἡ φρόνησις λέγει), τῶν κακῶν ῥήθησιν μὲν, ἀλλ' ὅχι ὅτι κακὴ ἐστὶ τῶν κακῶν ἀλλ' ὅτι ἐπισημὴ ὅσα τῶν 15 κακῶν· ὁ ἢ φρόνησις ἐπίστα) τὰ κακὰ. ὥς τὰ σοφίσματα ταῦτα, ὁ μικρῷ πρότερον εἰρήναμεν, παρὰ τὸ συμβεβηκὸς γέγονεν ἀλλ' ἢ τῷ διττῷ. πῇ δὲ καὶ ἀπλῶς αὐτὸ τὸ παρὰ συμβεβηκὸς ὠνόμασαν· πῇ ἢ ὡν ὅδε τόδε, οἷον δούλος δεσπότῃ, καὶ ἀπλῶς καὶ πάντων καθ' ὅσων τὸ "τόδε τόδε" λέγει) δύναι), ἐπιφέρειν ἀξίω- 20 σιν. καίτοι ἐνδύχεται), φησὶν, ἴσως ἀγαθὸν εἶναι τι τῶν κακῶν, ὡς ἡ ἀνδρεία ἀπλῶς ὅσα ἀγαθὸν δοκεῖ τισὶ διὰ τὰ ἐν πόλεμοις τραύματα εἶναι κακόν. διὰ τὸτο ἢ καὶ αὐτὸ τὸ "ἴσως" προσέθηκεν· ὥς ὁ λόγος ὁ λέγων "ἡ ἀνδρεία τῶν κακῶν" διττός· ἡ ἢ ὅτι κακὸν τί ἐστιν ἡ ἀνδρεία, ἡ ὅτι ἐπίστα) τὰ κακὰ. id. ib.

180. "ἀλλ' εἴ τι δούλον εἰς ἀγαθὸν μοχθηρῷ." φέρει) δὲ καὶ ἄλλη 16. γραφὴ ἔχουσα ὅτως "ἀλλ' εἴ τι δούλον εἰς ἀγαθὸν ὄνομα μοχθηρῷ." ὁ δὲ λέγει τοῦτον ἐστίν· ἐάν τις δούλος ἀγαθὸς ὦν, ἡ εἰ γὰρ τις δούλος ὄνομα ἔχη κεκληῖ) Ἀγαθός, τύχοι δουλεύειν μοχθηρῷ, λέγει δὲ τις τὸ ἀγαθὸν μοχθηρῷ, δόξειεν ἂν διττός ὁ λόγος εἶναι... 30 ταῦτα μὲν διὰ τῆς μιᾶς τῶν γραφῶν λέγονται· ἂν· διὰ δὲ τῆς ἐχέουσης καὶ τὸ "ὄνομα" προσκείμενον λέγει ἂν· ἢ ἢ εἰ τῷ δούλῳ κεῖ) ὄνομα τὸ ἀγαθὸν ὡς μὴ καλεῖ) Νικοκλέα ἢ Πλάτωνα ἢ Ἰππόνικον ἢ ἄλλο τι τοῦτον ἀλλ' Ἀγαθόν, ὥς περ καὶ ὁ Ὀλυμπιονίκης ὠνομαζέτο αὐτὸ τὸτο Ἀνθρώπος, ἡδὴ καὶ τὸ ἀγαθὸν μοχθηρῷ διττόν. 35 id. f. 53.

180. ἐπειδὴ τὸ "μῆνιν αἰεὶ θεά" ἀφελόντες ὠρισμένως οἶδαμεν 19. ὅτι ἡμισυ εἰς καὶ ἢ τῆς Ἰλιάδος, ὁ λέγων ὅτι δός μοι τὸ "μῆνιν αἰεὶ θεά," τὸ ἡμισυ τῷ ἔπος, διττός ἂν ᾖ. ἀλλὰ μὴν ἢ διττός· καθ' αὐτὸ ληφθέν τὸ "μῆνιν αἰεὶ θεά" δῆλον γέγονε τίνος 40 ἐστὶν ἡμισυ, ὥς καὶ ὁ τὸτο σημαίνων λόγος ἢ διττός. εἰ δὲ τὸτο, ὑδὲ ὁ λέγων "ἄρα ὅδε σός" διττός· δῆλον γὰρ ἐστὶν ὅπως ὅτος τὸτο ἐστίν. ὥς ἢ λέγει) πολλαχῶς τὸ τὸτο τὸτο. ὅταν ἀφελόντες τι γνώριμον ὅν τί ἐστι, ταύτῃ τῇ προσηγορίᾳ ὀνομαζόμεν, λέγω δὲ προσηγορίαν τὸ τὸτο τὸτο· ἢ ἢ τὴν Πλάτωνα καὶ Ἀρί- 45 στωα καθ' αὐτὸς λαβὼν καὶ ἐρωτῶν "ἄρα γε ὅτος τὸτο ἐστὶ" ταυτὴν λέγει τῷ ἄρα ὁ Πλάτων υἱός ἐστιν Ἀρίστωνος, καὶ ἢ διττὸν ἐνταῦθα τὸ ἐρώτημα διὰ τὰ ληφθέντα γνώριμα τυγχάνειν πῶς ἀπ' ἀλ-

λήλων εἰσίν. ἐπὶ τὸ ὑδὲ ἢ εἴ ποτε τί τινος ἀφελόντες τοῦτον ἐστίν· ἢ ἢ τὸ τὸτο λέγει) πολλαχῶς, εἴ ποτε τινος ἀφελόντες σημαίνωμεν τῇ προσηγορίᾳ τῇ τὸτο τὸτο· καὶ ἢ εἰπόντες δός μοι τὸ ἡμισυ τῷ ἔπος τὸ "μῆνιν αἰεὶ θεά," δυνάμει σημαίνωμεν τῇ προσηγορίᾳ τῇ τὸτο τὸτο· εἰ ἢ ἢ διττόν (τὸτο ἢ δὲ προσυπακύνειν εἰπόντες, δός μοι τὸτο τὸτο ἡγὼν τὸ εἶχεν τὸ ἡμισυ τῷ ἔπος, οἷον τὸ "μῆνιν αἰεὶ θεά"), σημαίνωμεν τὴν Ἰλιάδα ἡγὼν σημαίνωμεν ὅτι δός μοι τὸ ἡμισυ τῆς Ἰλιάδος· ἀλλ' ἢ τὸτο σημαίνωμεν. ἐν δὲ τῇ λέξει τῇ "καὶ ἢ τὸ ἡμισυ εἰπόντες δός μοι" ὑποσημαίνειν εἰς τὸ "δός μοι," εἴτα ὑπακύνειν τὸ "Ἰλιάδα σημαίνωμεν." ἐστὶ δὲ τῆς λέξεως κατάλληλον τοῦτον· καὶ ἢ τὸ ἡμισυ τῷ ἔπος εἰπόντες, οἷον τὸ "μῆνιν αἰεὶ θεά," Ἰλιάδα σημαίνωμεν. λέγοι δ' ἂν δι' αὐτῷ· εἰ πάν τὸ τὸτο τὸτο διττόν, καὶ τὸ δός μοι τὸ ἡμισυ τῷ ἔπος διττόν ἐστὶ, καὶ τὸτο λέγοντες λέγομεν ἂν δός μοι τὸ ἡμισυ τῆς Ἰλιάδος. id. ib.

τὰ σοφίσματα ταῦτα. ἄρ' ἐνδύχεται) τὸ μὴ ὅν εἶναι; ὃ. 180. ἄρα γε τὸ μὴ ὅν δοξάζον ἐστιν; ναί. τὸ μὴ ὅν ἄρα ἐστίν. τὸ ἢ 32. "ἀλλὰ μὴν ἐστὶ γὰρ τι μὴ ὅν" ὡς ἴσον ἐστὶ τῷ ἀλλὰ μὴν τὸ μὴ ὅν ἐστὶ τι, οἷον δοξάζον. πάλιν τὸ ὅν συνάγουσι μὴ εἶναι ὅτως· εἰ ἐστὶ τὸ ὅν, ἡ ἀνθρωπὸς ἐστὶν ἡ ἵππος ἢ βῦς ἡ τι τῶν τοῦτων· ὑδὲν δὲ τῶτων ἐστίν· ὥς ὑδὲ ἐστίν· ὅχι ἄρα ἐστὶ τὸ ὅν. πάλιν ἄρ' ἐνδύχεται) τὸν αὐτὸν ἄμα εὐορκεῖν καὶ ἐπιορκεῖν; ὁ δὲ ὁμόσας ἐπιορκήσκειν ἐπιώρκησεν, ὥς ἐπιώρκησεν· ἡλθόντες ἢ πεποικώς ὁ ποιῶν ὠμοσεν· ὁμόσας ἢ ἐπιορκήσκειν ἐπιώρκησεν· ὁ αὐτὸς ἄρα ἄμα 25 ἐπιορκεῖ καὶ εὐορκεῖ. πάλιν ἄρα τὸν αὐτὸν ἐγγραφεῖ ἄμα τῷ αὐτῷ πείθεσθαι καὶ ἀπειθεῖν; ὃ. ἀλλὰ μὴν ὅδε πείθεθαι μὲν τῷ γεωμέτρῳ ἀσύμμετρον εἶναι τὴν πλευράν, ἀπειθεῖ δὲ σύμμετρον εἶναι, καὶ πείθεθαι μέγιστα εἶναι τὴν ἡλίαν τῆς γῆς, ἀπειθεῖ δὲ τῷ αὐτῷ ἐλάττονα εἶναι· ὁ αὐτὸς ἄρα τῷ αὐτῷ πείθεθαι καὶ ἀπειθεῖ. θίς δὲ τὰ 30 σοφίσματα συντόμως λύει αὐτὰ λέγων "ἡ ὅτε τὸ εἶναι τι ταυτόν," ταυτέστιν ἢ ταυτὸν ἐστὶ τὸ λέγειν τὸ μὴ ὅν ὅτι ἐστὶ τι, οἷον δοξάζον, καὶ ἀπλῶς ὅτι ἐστίν· εἰ μὲν ἢ τὸ ὅν ταυτὸν ἢ τῷ ἀπλῶς ὅντι, ἢ ἂν τὸ μὴ ὅν ὅν· ἐπεὶ δὲ ἕτερον, ὅχι ἐστὶν τὸ μὴ ὅν ὅν. λύει δὲ σαφῶς καὶ τὸν αὐτὸν ἄμα ἐπιορκεῖν καὶ εὐορκεῖν λέγων "πλὴν τὸτο μόνον, εὐορκεῖ δὲ ὃ," ὁ ἴσον ἐστὶ τῷ ἀπλῶς μὲν ὅχι εὐορκεῖ, ἀλλὰ τὸτο μόνον ὅτι ὁμόσας ἐπιορκήσκειν ἐπιώρκησεν, ὥς καὶ τὸτο μόνον, ἀπλῶς δὲ ὅχι εὐορκεῖ ἀλλὰ τὸτο μόνον ὅτι ὁμόσας ἐπιορκήσκειν ἐπιώρκησεν. id. f. 53 b.

ἡ δὲ ἀγωγή τῷ σοφίσματος ταύτῃ. ἄρα γε ἐνδύχεται) τὸν 180. αὐτὸν ἄμα ψεύδεσθαι καὶ ἀληθεύειν; ὃ. εἴτα ἐπὶ ἡγόν, ἀλλὰ μὴν ὁ 2. εἰπὼν τὸν ὀφθαλμὸν λευκὸν ψεύδεται). ἀλλὰ καὶ ἀληθεύει· ἄμα γὰρ ἐστὶ λευκὸς καὶ ὁ λευκός. λέγει δὲ καὶ τὸτο τὴν αὐτὴν εἶναι λύσιν, ἀλλὰ διὰ τὸ μὴ εἶναι εὐθεωρήτων, καὶ μάστιγα ἐν οἷς τὰ ἀντικείμενα ὁμοίως ὑπάρχει, πότερον δὲ φάσκεν, ἄρα τὸ ἀληθεύειν ἢ τὸ ψεύδεσθαι, τὴν δυσκολίαν παρέχει). ὑδὲν δὲ κωλύει τὸν αὐτὸν ἀπλῶς μὲν εἶναι ἀληθῆ πῇ δὲ ψεύδῃ, ὡς ἐπὶ τῷ Αἰθίοπος καὶ τῷ μὴ ὄντος· ὁ ἢ τὴν Αἰθίοπα μέλανα λέγων ἀπλῶς μὲν ἐστὶν ἀληθὲς πῇ δὲ ψεύδῃ, ὁ δὲ λέγων αὐτὸν λευκὸν ἀπλῶς μὲν ψεύδῃ

πῇ δὲ ἀληθῆς. τὸ δὲ "ἡ τινός" λέγει ἀν' ἐφ' ὃ τὸ ἡμῶν λευκὸν τὸ δὲ ἡμῶν ἢ λευκόν. ὅτος γὰρ ὅτε ἀπλῶς ἐστὶν ἀληθῆς πῇ δὲ ψευδῆς, ὅτε ἐμπληρὶ ἀπλῶς μὴ ψευδῆς πῇ δ' ἀληθῆς, ἀλλὰ τινος ἦγον ἐπ' ἴσης καὶ ψευδῆς καὶ ἀληθῆς. δύνανται καὶ ἐκ παραλλήλων τὸ τινός κείῳ. ὁ γὰρ πῇ ψευδόμενος ἢ ἀληθεύων καὶ τί ψεύδεται ἢ ἀληθεύει καὶ ὅχι ἀπλῶς. τὸ δὲ "καὶ εἶναι ἀληθὴ τινά, ἀληθὴ δὲ μὴ" ἴσον ἐστὶ τῷ εἶναι καὶ τί μὴ ἀληθῆ, ἀπλῶς δὲ μὴ ἀληθῆ. ὁ γὰρ κατὰ τι ἀληθεύων ἐπὶ τι ἀληθῆς καὶ ὅχι ἀπλῶς ἀληθῆς ἐστὶν. δύνανται δὲ τις καὶ ὅπως ἐρωτωμένῳ τῷ σοφίσματος ἀκρίβειαν. ἀρὰ γε ἐνδέχεται τὸν αὐτὸν αἶμα καὶ ψεύδεσθαι καὶ ἀληθεύειν; οὐ. ἀλλὰ μὴν ὁ λέγων "ἐγὼ ψεύδομαι" αἶμα καὶ ψεύδεται καὶ ἀληθεύει. ψεύδος ἀρὰ τὸ ἐκ ἐνδέχεται τῷ αὐτῷ αἶμα καὶ ἀληθεύειν καὶ ψεύδεσθαι. τὰ δὲ ἐφεξῆς κείμενα σοφίσματα σαφῆ εἰσὶ καὶ πλεῖστα τούτων τὰ παραδείγματα καὶ ἐν τοῖς Τοπικοῖς. id. f. 54.

130^b 17. ἔστι δὲ ἡ ἀγωγή τῷ παραλογισμῷ τοιαύτη. ἀρὰ γε βύλεται τις τὸ αὐτοῦ κακόν; οὐ. τί δέ, τὸ κλέπτειν κακόν; ναί. βύλεται δὲ ὁ κλέπτης κλέπτειν; ναί. τὸ αὐτοῦ ἀρὰ βύλεται κακόν. λαβεῖν δὲ ἀντὶ τῷ κλέπτειν ἐνταῦθα εἴληπται, ἐν οἷς λέγει "ὅ γὰρ εἰ κακόν ἐστὶν ὁ κλέπτης, καὶ τὸ λαβεῖν ἐστὶ κακόν." τὸ δὲ ὅτι κακόν τὸ κλέπτειν κατεσκευάζον οἱ σοφισταὶ δεικνύοντες κακόν τὸν κλέπτην, ἐδεκνυον δὲ αὐτὸν κακόν ἐκ τῷ ὀρισμῷ τῷ κλέπτειν, ὃν αὐτὸς κλέπτει λόγον εἶπεν. id. ib.

130^b 22. χρεῶν δ' ἐστὶ πρὸς σαφήνειαν πρότερον τῷ λεγομένῳ τῷ ἐν τῷ πέμπτῳ τῶν Ἡθικῶν εἰρημένῳ ἀναμνησθῆναι, ὅπερ ἐστὶ τὸ ἄλλο μὴ εἶναι τὸ φύσει δίκαιον, ἄλλο δὲ τὸ καὶ δόξαν τῷ κρίναντος, ἄλλο δὲ τὸ καὶ τὴν διάταξιν τῷ νόμῳ περαιωθέν. . . ὥσπερ καὶ ὁ Καλλι- κλῆς ἐν τῷ τῷ Πλάτωνος Γοργία πρὸς τὸν Σωκράτην λέγει. . . ὅπως οὐ τῷ δίκαιῳ τριχῶς διαιρεμένῳ ἀφορμαὶ πολλαὶ παραλο- γισμῶν ἐντεῦθεν τοῖς σοφιστεύουσι δέδονται, ὡς καὶ ἐπὶ τῷ παρόντος. ἔλεγον γάρ, ἀρὰ δίκαιόν ἐστι τὸ ἕκαστον ἔχειν τὰ αὐτοῦ, ἀδικον δὲ τὸ τὰ ἀλλότρια; ἢ ὅπως. πρότερον ποτέ φασιν εἶναι δίκαιον καὶ κρίσιν δίκαιαν (τὸ γὰρ δίκαιον ἀντὶ τῷ δίκαιῳ εἴληπται) ὡς μὴδὲν δια- φέρον, ὅχι τὸ ἕκαστον τῶν κρινόμενων ἔχειν τὰ αὐτοῦ καὶ ὁ δὲ ἔχειν αὐτόν; ναί. ἀδικον δὲ καὶ κρίσιν ἀδικον ὅχι τὴν κυρώσαντα τὰ ἀλλότρια ἔχειν τὸν μὴ κύριον; ναί. εἴτα ἐπῆγον ἀλλὰ μὴν ὅδε ἔχει τὰ χρήματα τούτω λαβών. καὶ ἡ μὴ ἐκ τῷ νόμῳ ἢ καὶ τῆς δόξης τῷ κριτῷ ἔλαβε (τούτω γὰρ λείπει), ἢ μὴ ἐκ τούτων ἔλαβε, τὰ αὐτοῦ ἔχει, τὸ δὲ τὰ αὐτοῦ ἔχειν καὶ δίκαιον εἶναι. εἰ δὲ δι- καίως ἔχει, δίκαια ἢ κρίσις. καὶ νόμος γὰρ ἔχει. ἢ δὲ πάλιν τῷ ἀποσερηνθέντος ἦσαν, ἀδικος ἢ κρίσις. ἢ αὐτὴ ἀρὰ δίκαια καὶ ἀδι- 40 κας. οἷον εἰ τις συκοφάντης ἔλεγε τὴν οἰκίαν ἢ τὸν ἀγρὸν τῷ Πλάτωνος, ὃ κατέχει μίσθωμα καὶ φόρος τελῶν Πλάτωνι, μὴ τῷ Πλάτωνος εἶναι ἀλλ' οἰκεία, ἔκρινε δὲ ὁ δικαστὴς ὁμομνησθῆναι τὸν Πλάτωνα καὶ γὰρ ἐκ κύριον τῷ ἀγρῷ καὶ τῆς οἰκίας, ὁ δὲ Πλά- των διὰ τὴν περὶ τὸν ὄρκον εὐλάβειαν τὸν συκοφάντην αἴσεν ἔχειν 45 τὰ αὐτοῦ. ὅπως ὁ συκοφάντης τὰ μὴ αὐτοῦ ἔχει. ὁ γὰρ ἀπὸ νόμου τις ἔχον, ὡς ἴδια ἔλαβε. τὸ δὲ τὰ ἴδια ἔχειν καὶ δίκαιον εἶναι, ὥς δίκαια ἢ κρίσις, ἀδικος δὲ τῇ φύσει. id. f. 54 b.

νόμος ἦν Ἀθηναίοις τὰς δικαιοδίας δίκας κυρίας εἶναι. καὶ 180^b τούτο δῆλον πεποίθησε καὶ ἐν τῷ Κρίτωνι τῷ Πλάτωνος Σωκράτης. 25. λέγει γὰρ ἐν ἐκείνῳ ὁ Σωκράτης "τί ἐρῶμεν πρὸς ταῦτα ὡς Κρί- των καὶ ἄλλα τοιαῦτα; πολλὰ γὰρ ἂν τις ἔχη ἄλλως τε καὶ ῥητῶς εἰπεῖν ὑπὲρ τούτου τῷ νόμῳ ἀπολλυμένῳ, ὃς τὰς δίκας τὰς δικα- 30 οδίας προσάττει κυρίας εἶναι." id. f. 55.

ἐν δὲ τῷ "πότερον δεῖ κρίνειν τὸν τὰ ἀδίκια λέγοντα ἢ δίκαια" 180^b τὸ κρίνειν ἴσον ἐστὶ τῷ κατακρίνειν καὶ καταδικάζειν ὑποβάλλειν. τίνα 26. γάρ, φασί, δεῖ καταδικάζειν ἀξίον, τὸν τὰ δίκαια λέγοντα ἢ τὰ ἀδίκια; εἰπόντος γὰρ τῷ ἀποκρυμμένῳ ὅτι τὸν τὰ ἀδίκια λέγοντα καταδικά- 30 ζειν δεῖ, ἐπῆγον περὶ τῷ ἀδικηθέντος λέγοντες ὅδε δὲ ἀδίκια λέ- γει. ὁ γὰρ ἔπαθεν, ἐκεῖνα καὶ διηγείναι καὶ λέγει, ἔπαθε δὲ ἀδίκια, ἀδίκια ἀρὰ λέγει. ὥς εἰ τὸν τὰ ἀδίκια λέγοντα κρίνειν δεῖ καὶ καταδικάζειν, ὅτος δὲ ἀδίκια λέγει, τούτον ἀρὰ δεῖ καταδικάζειν. ὅτος δὲ ἐστὶν ὁ ἀδικηθείς, δεῖ ἀρὰ τὸν ἀδικηθέντα καταδικάζειν, 35 δικαίον δὲ τὸν ἀδικον. τὸ δὲ "ἀλλὰ μὴν καὶ τὸν ἀδικούμενον δικαίον ἐστὶν ἰκανῶς λέγειν ὅτι ἔπαθεν" ὡς αἰτία ἐπῆγον τῷ ἀδίκῳ λέγειν τὸν ἀδικηθέντα. δίκαιον γάρ φασιν οἱ σοφισταὶ λέγειν τὸν ἀδικηθέντα ὅτι πέπονθε, πέπονθε δὲ ἀδίκια, ἀδίκια ἀρὰ λέγει. μέχρι μὴ τούτου ἐτέθη μόνον αὐτὰ τὰ σοφίσματα, τὸ δὲ ἐντεῦθεν τὰς λύσεις αὐτῶν ἐπαγεί. id. ib.

τὸ δὲ "καὶ τὸ ἔχειν τὰ αὐτοῦ δίκαιον, τὰ δὲ ἀλλότρια ἢ δίκαιον" 180^b λύσις ἐστὶ τῷ σοφίσματος τῷ τὸ αὐτοῦ ἔχειν ἕκαστον δίκαιον 31. εἶναι ἀξιώματος. λέγει δὲ ἀληθῆς μὴ εἶναι τὸ δίκαιον λέγειν τὰ αὐτοῦ ἔχειν, ἀδικον δὲ τὸ τὰ ἀλλότρια. κρίσιν μέντοι τοιαύτην, εἰ καὶ ψευδῆς ἐστὶ, τυτέστιν εἰ καὶ ἡμαρτημένη ἐστὶ τῷ πρὸς τὸ φύσει δι- 35 καίον βλέποντι, ὅμως οὐδὲν κωλύει λέγειν δίκαιαν εἶναι, ἐπειδὴ καὶ τὴν τῶν νόμων πρόσταξιν πεπέρασαι, καὶ πολλὰ μὲν εἰσὶν ὅτι φαίνεται ἀδίκια μὴ διὰ τὸ μὴ καὶ νόμος προβῆναι, δίκαια δὲ ὅμως ὄντα τῇ φύσει, καὶ πολλὰ ἐμπληρῶν. id. ib.

τὸ δὲ "ὅ γὰρ εἰ λέγειν δίκαιον, ἀνάγκη δίκαια εἶναι" ἐναντίως 180^b ἔχειν μὴ δοκεῖ τοῖς εἰρημένους. ἔδει γὰρ ὡς οἶμαι ὅπως εἰπεῖν. ὅ γὰρ ἀνάγκη ἀδίκια εἶναι, ἐπειδὴ δίκαιόν ἐστι λέγειν αὐτὰ ὅτι πέ- 35 πονθε τις ἀδίκως, λέγει, καὶ ἐκ ἀνάγκης ἀδίκια λέγειν. ἢ εἴη ἂν λέγων ὅτι ἐκ ἀνάγκης τὸν τὰ ἀδίκια λέγοντα κατακρίνειν. ὅ γὰρ εἰ δίκαιόν ἐστι τὸ λέγειν ὅτι πέπονθεν, ἀνάγκη καὶ τὰ λεγόμενα δι- 40 καία εἶναι. πῶς γὰρ ἐπειδὴ ἀδικῶν εἰσι σημαντικά ἢ μνηστικά; ἔστι γὰρ, ἵνα σαφέστερον εἴπωμεν, ὁ λέγει τοιαῦτον, ὅτι ἐκ ἀνάγκης ἀδικῶν εἶναι, ἐπειδὴ δίκαιόν ἐστι λέγειν αὐτὰ. ὁ γὰρ πέπονθεν, ἀδίκια ἐκεῖνα λέγει. καὶ δίκαια ἔστι λέγεσθαι ταῦτα, ὥς εἰ δὲ τὸν ἀδικη- 45 θέντα κατακρίνειν. id. ib.

ἴσον οὐν ἐστὶ τὸ "ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν δίκαιων" τῷ ὁμοίως 180^b δὲ οὐδὲ εἰ λέγει τις δίκαια, ἀνάγκη δίκαια λέγειν. ὅ γὰρ εἰ ὁ ὑβρι- 37. στής λέγων ὅτι ὑβρίσθαι ἀδίκια λέγει (ὁ γὰρ πέπονθεν ἀδίκια ὄντα λέγει), ὁ ὑβρίσας δηλονότι λέγων μὴ ὑβρίζεται τὰ δίκαια λέγει, τὸ δὲ μὴ ὑβρίζειν δίκαιον, τούτω δὲ λέγει, τὸ δίκαιον ἀρὰ λέγει. ἀλλ' ὅχι, εἰ τὰ δίκαια λέγει, καὶ ἀπλῶς δίκαια ἐστὶν ὅτι λέγει. ψευδῆ γὰρ ἐστὶν. ὥς εἰ ὁ λέγει ὁ ἀδικηθείς δίκαια ἐστὶ λέγεσθαι,

καίπερ ἄδικο ὄντα, τὴν νικῶσαν λήψει· δικαίον γὰρ ἐς λέγειν
ἂ λέγει, καὶ ἡ μὲν δίκαιά ἐς λέγεσθαι, δίκαιά ἐστιν, ἄλλως δὲ ἄδικο·
μυστικὰ γὰρ ἄδικον. id. f. 55 b.

181^a· ἔστι τὸ ῥῆτον ὑπερβατὸν καὶ μὴ κατ' εὐθεϊαν καίμενον. εἰ γὰρ
5 ἔτιωσ αἰληπτο, ἦν ἂν σαφὲς τὸ λεγόμενον. καὶ ἔαν ἐν ἀρχῇ τις
προσέρῃ, ὡς ἄρα γε ἀδύνατον τὸ αὐτὸ εἶναι διπλάσιον καὶ μὴ
διπλάσιον; ἔχ' ὁμολογητέον. ἔστι δὲ τοῦτον· ἔαν, φησὶν, ἐρηται-
τις, ἄρα γε ἀδύνατον τὸ αὐτὸ εἶναι διπλάσιον καὶ μὴ διπλάσιον; μὴ
ὁμολογητέον ἀδύνατον, ἀλλὰ φατέον τὸ "ναί, μὴ μέντοι ὡς," τε-
τέστι πρὸς τὸ αὐτό (τῷτο γὰρ ἐστὶν ὁ κυρίως ἔλεγχος), ἀλλὰ πρὸς
10 ἄλλο καὶ ἄλλο. id. ib.

181^a· εἰρη) πότε ἐστὶ δῆλον καὶ πότε ἀδῆλον, ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν
16· Προτέρων Ἀναλυτικῶν καὶ ἐν τῷ ὀγδόῳ τῶν Τοπικῶν. ἂν δὲ
φησί, δῆλον ἦ, ὅτε, ῥῆτόν δὲ ὅτι τὸ ἐν ἀρχῇ αἰτεῖς... τὸ δὲ
τοῦτον εἰς τὸ ἐνδοξον, φησὶν, ἐστὶν, ὅμως ὅτε. ἡ εἰς ἂν λέγων
15 διὰ τὸ "ὅταν ἐνδοξον ἦ, λέγοντα τὰληθές," ὅτι καὶ δοκεῖ μὴ μὴ
λαμβάνειν τὸ ἐν ἀρχῇ, τῇ δὲ ἀληθείᾳ τὸ ἐν ἀρχῇ αἰτεῖ, ὅτε, ὅτεον λέ-
γοντα τὰληθές, τυτέστιν ἀλλὰ ῥῆτόν πρὸς αὐτὸν τὰληθές· ἔστι δὲ τὸ
ἀληθές ὁ δὲ πρὸς τὸν ἐρωτῶντα λέγειν, ὅτι φαίνεται μὴ τὸ ἐν ἀρχῇ
λαμβάνων, τῇ δ' ἀληθείᾳ ὁ ἔδει συμπεράνασθαι αἰτεῖς. id. f. 56.

181^a· εἰτα, φησὶ, ῥῆτόν δεδοσθαι ἔχ' ὡς χρησαμένῳ τῷ δοθέντι
19· σοι ὡς προτάσει, ἀλλὰ δεδοσθαι ὡς πρόβλημα, ἵνα πρὸς τῷτον συλ-
λογισμῷ, τυτέστιν ἵνα λαβὼν πρότασιν συλλογισάμενος δεῖξῃς τὸ
ἐναντίον. σὺ δὲ ὡς προτάσει χρησάμενος συνελογίσω τὸ συμπε-
ρασθέν... καὶ ὅλως, φησὶ, δεῖ τὸς ἀποκρινόμενους τὸ ἐναντίον ποιεῖν
25 τῶν παρεξελέγχων· ἐκεῖ γὰρ τεθέντων τινῶν καὶ ἐπαχθέντος τὸ συμ-
περάσματος συγχωρεῖν μὲν φασιν ὅπως ἔχειν, ὅ μὴ τῷτο ἐβουλό-
μεθα δεῖσθαι, ἀλλὰ δι' αὐτὸ ὡς διὰ προτάσεως ἄλλο τι. id. ib.

181^a· τὸς διὰ τῷ παρεπομένῳ συλλογισμῷ τὸς παρὰ τὸ ἐπόμενον
22· λέγει συμβαίνοντας· φησὶν ὅτι ὡς ἐπ' αὐτῷ τῷ λόγῳ, τυτέστι τῷ
συλλογισμῷ, δεῖκτόν ὅτι τὸ σόφισμα παρὰ τὸ ἐπόμενον συμβέβη-
κεν, ἦγυν παρὰ τὸ μὴ ἀντιτρέφειν. id. ib.

181^a· ἔδει γὰρ ὅπως εἰπεῖν· εἰ τὸ γεγονὸς ἀρχὴν ἔχει, τὸ μὴ ἔχον
30· ἀρχὴν ὅ γέγονεν. περὶ τῆς ἀντιστροφῆς ταυτησὶ πολλὰ μὲν καὶ ἐν
τοῖς εἰς τὰ Φυσικὰ ἡμετέροις εἰρήκαμεν θεωρήμασι. id. ib.

181^a· περὶ τὸ προστιθέμεν τι συλλογιζέσθαι λέγει τὸς παρὰ τὸ μὴ αἷτιον
31· ὡς αἷτιον τιθέντας, ὅς ἦν ἔκτος τρόπος τῶν ἔξω τῆς λέξεως πα-
ραλογισμῶν. id. ib.

181^a· εἰπὼν δὲ ὅτι ἐμφανιστέον, ἐπήγαγε "καὶ λεκτέον ὡς δέδωκα,"
33· ἔχ' ὅτι μοι δοκεῖ ἀλλὰ χάριν τῷ λόγῳ, ἵνα μὴ δυσκολευθῇ ἡ ἐρί-
ζειν δόξαιμι· εἰδὼς γὰρ αὐτὸ μὴδ' αὐτὸς ὅτι πρὸς τὸν λόγον μὴδὲ
αἷτιον αὐτὸ δέδωκα, σὺ δὲ ἐκρήσω τῷτο ὡς πρὸς τὸν λόγον ὅτι
καὶ οἰκείῳ ὑπάρχοντι τῷ λόγῳ. τὸ δὲ πλήρες τὸ "ὅθεν κέρησθαι" ὅθεν
πρὸς τὸν λόγον· τοῦτον ἐστὶν· σὺ δὲ κέρησαι πρὸς τὸν λόγον καὶ ὡς
οἰκείῳ ὅτι τῷ προβλήματι ὅθεν ὅτι πρὸς τὸν λόγον. id. f. 56 b.

181^a· νῦν δὲ δι' ὧν ἐπάγει, τῷτο λέγει, ὅτι πολλάκις δὲ μὴ ἀπλῶς
1· ὅσας τῆς ἐρωτήσεως δόντα τινα ἀπλῆν τὴν ἀπόκρισιν ὅθεν συμ-
βαίνει αὐτὸν ἀμαρτάνειν· ὡσπερ γὰρ, φησὶν, ἐπὶ τῶν ὁμωνύμων,

ὅτε μὴ ἀμφὸν ὅτε δὲ ὑδετέρῳ ὑπάρχει... καὶ ὅτι τῷτο ἐστὶν ὁ λέ-
γει, δῆλον πεποίηκε διὰ τῶν ἐφεξῆς εἰπὼν "ὅταν μὴ ἔν τὰ πλείω
τῶ ἐν ἡ τὸ ἐν τοῖς πολλοῖς ὑπάρχει." ἐν μὴ τοῖς πολλοῖς τὸ εἰς
ἴσον ἀπελθεῖν ὑπάρχει τῷ Αἰάντι, μᾶλλον δὲ τοῖς Αἰάσι, πλείω
δὲ τῷ ἐν ὡς τῷ Κορίσκῳ τὸ λευκὸν καὶ τὸ μωσικόν. εἰ ἔν τις ἔρωτο
πότερον ὁ Κορίσκος μωσικός καὶ λευκός ἐστὶν, ὁ εἰπὼν ὅτι ναὶ ὅδα-
μῶς ἂν ἐλεγχεθῇ, καίτοι ἡμαρτημένως τὸ ναὶ δὲς· ὁ γὰρ δεῖ ἐπὶ
τῶν πολλὰ καὶ ἀπλῶς φάσκειν ἢ ἀποφάσκειν. id. ib.

ἡ δὲ λέξις ἡ "ἐπεὶ δὲ ἔκ ἄλλοις τὰ αὐτὰ ἀλλ' αὐτοῖς" ἔλλι-181^b
πέσερον ἀπήγγειλε. εἰ γὰρ ἂν τὸ πλήρες τοῦτον· ἐπεὶ δὲ ἔκ ἄλ-14
λοις μὲν εἰσι τὰ αὐτὰ καὶ ἕτερα, ἀλλ' ἑαυτοῖς εἰσι τὰ αὐτὰ καὶ
ἕτερα ἑαυτῶν, συμβαίνει τὰ αὐτὰ καὶ ἕτερα εἶναι ἑαυτῶν καὶ τὰ
αὐτὰ ἑαυτοῖς. id. f. 57.

λέγει δὲ ἐμπέπειν τύπος καὶ εἰς ἄλλας λύσεις, οἷον εἰς τὴν
181^b ἀμφιβολίαν· τὸ γὰρ ἐρωτᾷν πότερον ἀμφὶ ταῦτα ἢ πάντα ταῦτα
19· ἴσα ἐστὶν ἡ ἀνισα, καὶ ἀμφιβολίαν ἐστὶν· δύναται γὰρ τις ἀκύνει τὸ
ἐρωτήματος ἢ ὡς λέγοντος ἄρα γε ἴσα ἀλλήλοισ ἐστὶν, ἢ ὡς
ἴσα αὐτὰ ἑαυτοῖς; ὁμοίως δὲ καὶ ἄρα ἀνισα ἑαυτοῖς εἰσιν, ἢ
ἀνισα πρὸς ἀλλήλα; ἔκυν, φησὶν, ἐπὶ τῶν ἀμφιβολῶν ἢ ἐπὶ τῶν
20 πλείω ἐρωτῶντων ταῦτο, τυτέστι τὸ αὐτὸ πρᾶγμα φάσκει καὶ ἀπο-
φάσκει, ἀλλὰ τὸ αὐτὸ ὄνομα καὶ ἄλλω καὶ ἐπ' ἄλλω τῶν ὑπὸ τὸ
ὄνομα. τῷτο δὲ ἔκ ἐλεγχος· ὁ γὰρ ἐλεγχος γίνεσθαι ὅταν συμβαίη
τὸ αὐτὸ πρᾶγμα καὶ τὸ αὐτὸ καὶ ἐνὸς πρᾶγματος ἅμα λέγεσθαι καὶ
μὴ λέγεσθαι ἐκ τῆς τῷ ἀποκρινόμενῳ θέσεως. τὸ δὲ "ἀλλὰ φανε-
ρόν ὅτι μὴ μᾶς ἐρωτήσεως" καὶ τὰ ἐξῆς τοῦτον ἐστὶν, ὅτι ὁ μὴ
συμβήσθαι τὸ ἀδύνατον, ἦγυν ὁ ἐλεγχος, ἂν ὁ ποιησθῇ τις τὰ
πολλὰ μίαν ἐρώτησιν ἀλλ' ἐν καθ' ἐνὸς εἰπῇ, ἦγυν κατηγορούμενον
καθ' ἐνὸς ὑποκειμένου· εἰ γὰρ ἐν καθ' ἐνὸς εἰπῇ, ὁ μὴ δύνησθαι ἐλέγ-
ξαι τὸν ἀποκρινόμενον ὁ σοφιστής. ἡ καὶ ὅπως, φανερὸν, φησὶν,
ὅτι μὴ μᾶς ἐρωτήσεως γινόμενης καὶ τῶν πολλῶν, ἀλλ' ἐνὸς πρᾶ-
γματος καθ' ἐνὸς ἐρωτηθέντος ὁ γίνεσθαι ἐλεγχος· ὅταν γὰρ τις τὰ
πολλὰ ὡς ἐν ἐρωτησῇ, ἢ τὸ ναὶ ἢ τὸ ὅχι, ἔκ ἂν ἐλεγχθῇ ἀλη-
θῶς ἀλλὰ μόνον φαινομένως· ὅταν δὲ ἐν καθ' ἐνὸς φῆσῃ, εἰ μὴ
ἀληθῶς φῆσῃ, ἔκ ἔσται ἐλεγχος, εἰ δὲ ψευδῶς, ἐλεγχος, καὶ ἐλεγ-
35 χος ὁ φαινόμενος ἀλλὰ ἀληθής. id. ib.

περὶ τῷτο ἔν διδάσκει ἡμᾶς καὶ παραινῇ, εἰ ἐρωτῶμεθα πό-181^b
25· τερον τὸ διπλάσιον καθ' ἑαυτὸ λεγόμενον καὶ μὴ τῷ ἡμίσει ταῦ-
τόν ἐστι καὶ τὸ αὐτὸ σημαίνει ἢ ὅχι, μὴ διδόναι ἀλλὰ φάσκειν ὅτι ἄλλο
μὲν ἐστὶ τὸ εἰπεῖν διπλάσιον καὶ ἄλλο τὸ διπλάσιον ἡμίσεος· εἰ γὰρ καὶ
40 ἐμφανέσθαι καὶ συνεπινοεῖσθαι ἐν τῷ εἰπεῖν διπλάσιον τὸ ἡμίσεος, ἀλλ'
ἔν ἄλλο ἐστὶ τὸ εἰπεῖν καὶ τὸ ἡμίσεος καὶ ἄλλο τὸ μὴ εἰπεῖν. καὶ συνή-
γησι τῷτο διὰ τῆς ἐπαγωγῆς λέγων "καὶ γὰρ τὰ δέκα ἐν τοῖς ἐνὸς
δένσι δέκα," τυτέστι καὶ γὰρ τὰ δέκα ἐμφανέσθαι, ἐν τῷ περὶ μονάδα
δέκα λέγων· καὶ γὰρ περὶ μονάδα δὲ δέκα ἐστὶ τὰ ἐννέα· τοῖς γὰρ
45 ἐννέα εἰ προσεθεῖη μονάς, δέκα ἐστὶν· τὰ γὰρ ἐννέα λέγοντες ὁ
δέκα, ἐν ὅσῳ ταῦτα ὁ δέκα φαμέν, συνεμφαίνομεν ἐν τῷτο καὶ
δέκα. ὡς γὰρ ἐν τοῖς μὴ τὰ Φυσικὰ δέδοκεσθαι, αἱ καταφάσεις ἐκ-
φαίνοντι ἐν ταῖς οἰκείαις ἀποφάσεσιν... ὅπως καὶ ὁ διπλάσιον λέ-

γων ἢ ἐξ ἀνάγκης ἢ ἐξ διπλάσιον λέγει, ὅπερ ἐστὶν ἡμισυ· τὸ γὰρ ἡμισυ ἐξ διπλάσιον. καὶ τὸ μὲν διπλάσιον, φησὶν, "ὅδὲ σημαίνει ὅδεν ἴσως," ταυτέστιν ἴσως ὅδὲ σημαίνει τὸ ἡμισυ. τὸ δὲ "ἴσως" προσκείνεται ὅτι δυνάμει, ἐνεργείᾳ δὲ ὄχι. εἰ δὲ γε καὶ σημαίνει, ἀλλ' ὅτι ταυτὲς διηρημένως καὶ συνημμένως. τὸ δὲ "διηρημένως" ἴσον ἐστὶ τῷ 5 καθ' αὐτό, τὸ δὲ "συνημμένως" τῷ μὲν τῷ ἡμίσεος... καὶ τὴν αἰτίαν τούτου συντόμως ἐπήγαγε διὰ τὸ "ἐκεῖνο δὲ ἦν ἡ ἐπιστήμη ἐπιστητῶν," δυνάμει λέγων ὅτι ἡ ἐπιστήμη λέγει ἐπιστητῶν, ἡ δὲ ἰατρικὴ ὅτι λέγεται τινος· ὅτε γὰρ ἡ γραμματικὴ τινος λέγει γραμματικὴ ὅτε ἄλλη τῶν τεχνῶν καὶ μέρος ὕδατος, ὡς ἐν ταῖς Κα- 10 τηγορίαις (c. 9 p. 11 a 24) μεμαθῆκαμεν. id. f. 57 b.

181 b λέγει κατηγορούμενα τὰ κοινότερα καὶ περιληπτικώτερα τῶν 35 ὑπ' αὐτά. ἔστι δὲ ἡ λέξις ἐλλειψίς, τὸ δὲ πλήρες τοῦτον· ἐν δὲ τοῖς κατηγορούμενοις καὶ ὑποκειμένοις, δι' ὧν ὑποκειμένων δηλοῦνται ἤτοι ὀρίζοντα (ἢ γὰρ σιμότης διὰ τῆς ῥίνας ὀρίζεται), ὡς τὰ κατη- 15 γορούμενα διὰ τῶν ὑποκειμένων δηλοῦνται), ἐν δὲ τούτοις, φησὶ, ῥητέον ὅτι ὅτι αὐτὸ δηλοῖ χωρὶς καὶ καθ' αὐτὸ λεγόμενον καὶ ἐν τῷ λόγῳ, ταυτέστι ὅταν μετὰ τινος ὑποκειμένου συνδυαζὼν λόγῳ λέ- 20 γῃ καὶ μὴ ὀνόματι. καὶ τούτο λίαν ἐναργῶς παρέστη διὰ τὸ κοινόν. id. f. 58.

181 b ὁ εἰπὼν σκέλος κοῖλον ὠρισμένως δι' αὐτὸ τὸ ῥαμβὸν δηλοῖ, 35 ὥσπερ καὶ ὁ εἰπὼν κοῖλην ῥίνα τὸ σιμόν· τούτω γὰρ ἐστὶ δηλωτικὸν τὸ "ὅδεν κωλύει," τὸ ὠρισμένον τι ἀλλὰ μὴ συγκεχυμένον. ὡς γὰρ ἐνταῦθα ὅτι ταυτὸν ἐστὶν εἰπεῖν κοῖλον καὶ κοῖλην ῥίνα, ὅπως ὅδὲ τὸ λέγειν διπλάσιον ταυτὲν ἔσται τῷ λέγειν διπλάσιον ἡμίσεος. 25 id. ib.

182 a καὶ μὴ τις ὑπολάβαι ἄτοπον τι λέγειν τὴν Ἀριστοτέλην ἐκ τούτου 3 τὸ ῥητὴ ὀρμηθεὶς (ἐοικε γὰρ ὅτι ἐν τούτῳ τῷ ῥητῷ παραλαμβάνειν οἷς τὴν ῥίνα), λέγοντα "ὡς ὅδεν ἄτοπον ἢ ῥίς ἢ σιμὴ, ῥίς ἐστὶν ἔχουσα κοιλότητα ῥίνας·" ὅτι γὰρ οἷς παραλαμβάνει τὸ ῥίς· 30 ὑποσυντέον γὰρ εἰς τὸ "ῥίς ἐστὶν ἔχουσα κοιλότητα ῥίνας·" ὅταν γὰρ ἐρωτώμεθα τι, συμπεριλαμβανόμενον κακείνου ὅχι ὡς μέρος ἐν τῷ ὀρισμῷ ἀλλ' ὡς ἐρωτηθέν, οἷον ἐρωτώμενοι τί δὲ ἐστὶ τὸδε; λέ- 35 γομεν τὸδε ἐστὶ τὸδε καὶ τὸδε. id. ib.

182 a "ἄρ' ὁ λέγεις ἀληθῶς, καὶ ἔστι τούτο;" ἐνταῦθα μὲν ὡς ἐπ' 35 εὐθείας ἐρωτηθέν τὸ "τούτο" καὶ ὅτω παρὰ τὸ ἀποκρινόμενον συγχω- 10 ρηθέν συμπεραίνει ἐπὶ αἰτιατικῆς, λέγων "φῆς δὲ εἶναι τὴν λίθον; ἔστιν ἄρα τι λίθον." ἢ τὸ λέγειν λίθον ὅτι ἐστὶ λέγειν εὐθείαν, ὅπερ εἶπεν αὐτὸς "ὄχι," ἀλλ' αἰτιατικῆς, ὅπερ ἐδήλωσεν αὐτὸς διὰ τὸ "ὄχι." εἰ ὅτι ἐροῖτο τις "ἄρ' ὅτι ἀληθῶς λέγεις," ὥσπερ, φησὶν, εἰ ἐροῖτο 40 τις "ἄρ' ὅτι ἀληθῶς λέγεις, ἔστι τούτο." τὴν τοῦτον δὲ ὅτι ἂν τις φαίη ἀλλοτρίως ἀλλὰ σολοικίζειν. id. f. 58 b.

182 a τὸ δὲ "εὐλὸν εἶπεν ὅτος" ἐπήγαγεν ὡς εἰ ἔλεγεν, εἰ ἀλλοτρί- 15 ζειν τις τὰς ὅτω λέγοντας φησὶ, συμβήσεται τὸ αὐτὸ καὶ θηλυκῶς καὶ ἀρσενικῶς καὶ ὑπερτέρως λέγεσθαι. id. ib.

182 a ἐπὶ δὲ τῷ "ἄρ' ὅτος ἐστὶν αὕτη; τί δὲ, ὅχι ὅτος Κορίσκος," 19 καὶ συμπεραίνοντα "ἔστιν ἄρα ὅτος αὕτη," ὅτι συλλελογίζετο φησὶ σολοικισμόν, καθὼς μὴ τὴν αἰτιατικὴν, δοτικὴν ἢ εὐθείαν συνελογι-

σατο· εἶπε γὰρ "αὕτη ὅτος, ὅτος Κορίσκος, αὕτη ἄρα Κορίσκος." ὁρᾷς πῶς ὁ σολοικίζει ἐν πτώσεσιν. ἔστι δὲ τούτο σολοικισμός· φησὶ γὰρ ὁ φιλόσοφος ἐν τῷ περὶ Μνήμης καὶ Ἀναμνήσεως ὡς ὁ μὴ τὰ πράγματα οἰκείους ὀνόμασιν ὀνομαζῶν σολοικίζει. id. ib.

ἐκ περιουσίας ἐστὶ τὸ ἐπιχειρήμα. τὸ δὲ διὰ τούτο λεγόμενον 182 a τοῦτον ἐστὶν· καὶ δόξαιμεν τὴν Κορίσκον καὶ θηλυκῶς λέγεσθαι, οἷον 21 καὶ ὅτος καὶ αὕτη, μὴ δόξαι. δὲ τούτο ὁ ἀποκρινόμενος, ὁ συλλελο- 15 γισται τὴν σολοικισμόν, ἀλλὰ δεῖ ἐρωτῆσαι τὴν ἀποκρινόμενον. καὶ εἰ δίδωσι μὲν ὁ λέγει δὲ, γίνεσθαι μὲν σολοικισμός ἀλλ' ὅχι ἀπλῶς ἀλλὰ πρὸς τὴν ἀποκρινόμενον· εἰ δὲ μήτε λέγει μήτε δίδωσι, ὅθ' ἀπλῶς γίνεσθαι ὅτε πρὸς τὴν ἀποκρινόμενον. ἐν δὲ τῷ "ὁμοίως ὅτι δὲ κακείν" λείποι ἂν τὸ προσερωτηθῆναι εἰ δίδωσι τὴν λίθον σημαίνει ὅτος. id. ib.

τὸ "πολλάκις οἱ αὐτοὶ ἐκείνοις ὄντες" τοῦτον ἐστὶν· οἱ αὐτοὶ 182 a ἀλλήλοις εἰσὶ πάντες οἱ παρὰ τὴν ὁμωνυμίαν, ὥσπερ καὶ οἱ παρὰ τὴν 8 ἀμφιβολίαν πᾶσι τοῖς παρὰ τὴν ἀμφιβολίαν καὶ οἱ παρὰ τὸ συμβε- 15 βηκὸς πᾶσι τοῖς παρὰ τὸ συμβεβηκός. ὁ δὲ λέγει ἐστὶν ὅτι τινὲς μὲν ὄντες παρὰ τὴν ὁμωνυμίαν ἐλεγχῶν καὶ φαίνονται ὅτι παρὰ τὴν ὁμω- 20 νυμίαν εἰσὶ, τινὲς δὲ εἰσὶ μὲν παρὰ τὴν ὁμωνυμίαν, ὁ φαίνονται δὲ 20 ὄντες παρὰ τὴν ὁμωνυμίαν· ὅτω καὶ οἱ παρὰ τὸ συμβεβηκός. ὁμοίως, φησὶ, τὸς παρὰ τὸ συμβεβηκός πάντας τὸς αὐτοὺς δεῖ καλεῖν, ταυτέστι παρὰ τὸ συμβεβηκός δεῖ λέγειν εἶναι, καὶ μὴ φαίνονται ὄντες παρὰ τὸ συμβεβηκός· ὅτι δὲ εἰσι παραλογισμοὶ παρ' ἄλλο μὲν φαίνόμε- 25 νοι δὲ εἶναι παρ' ἄλλο, εἴρηται πρὸς ὀλίγον. id. f. 59.

"μεταφερόμενον" δὲ λέγοι ἂν τὸ ἐπαγόμενον, ὥσπερ καὶ τὸ 182 a ἄρ' ὡς εἶδες σὺ τούτον τυπτόμενον, τούτῳ ἐτύπτετο ὅτος, καὶ ὡς ἐτύ- 12 πτετο, τούτο σὺ εἶδες; τούτο γὰρ καὶ μὲν τὰ ἠρωτημένα δοκεῖ παρὰ τὴν 15 ἀμφιβολίαν εἶναι, καὶ δὲ τὸ ἐπαχθέν παρὰ τὴν σύνθεσιν. id. ib.

τὸ παρὸν σόφισμα τὸ "ἀνὴρ ἐφέρετο καὶ κλίμακος δίφρον" 182 a παρὰ τὸ γῆμα τῆς λέξεως ἐστὶν· τὸ γὰρ ἄρρεν τὸν ἄνδρα ὑπερέτερον ἐρ- 16 μανεύει· λέγει γὰρ τὸν ἄνδρα δίφρον ὑπάρχοντα φέρεσθαι καὶ κλί- 15 μακος, τὸ ἀρσενικῶς λεγόμενον ὑπερέτερος ἐρμηνεύων... ἔστι δὲ καὶ παρὰ τὴν ἀμφιβολίαν. καὶ εἴη ἂν τὸ σόφισμα τοῦτον· τὸ ἄρμα δίφρον σημαίνει, ἀνὴρ δὲ ἐφέρετο καὶ κλίμακος δίφρον, ὁ ἀνὴρ 20 ἄρα καὶ κλίμακος ἐφέρετο ἄρμα, ὡς ὁ ἀνὴρ ἄρμα ὡν καὶ τῆς κλίμακος ἐφέρετο. καὶ ὅτι ὅπως ἐγένετο ἡ ἀγωγή τῷ λόγῳ, δηλοῦν ἀπὸ τῷ καὶ προσωδίαν τούτω τῷ σοφίσματος. τὸ κῆρ ψυχὴν ση- 25 μαίνει, Ἀγαμέμνονι δὲ τὸ πολεμεῖν "κῆρ εἶδετο εἶναι," Ἀγαμέ- 30 μνονι ἄρα τὸ πολεμεῖν ψυχὴ εἶδετο εἶναι. ἔστιν ὅτι τῆς τῶν σοφισ- 35 μάτων ἀγωγῆς ἡ ὁμοιότης τοιαύτη· τὸ κῆρ ψυχὴν σημαίνει, Ἀγαμέμνονι δὲ τὸ πολεμεῖν "κῆρ εἶδετο εἶναι," Ἀγαμέμνονι ἄρα τὸ πολεμεῖν ψυχὴ εἶδετο εἶναι. τὸ ἄρμα δίφρον σημαίνει, ἀνὴρ 40 δὲ ἐφέρετο καὶ κλίμακος δίφρον, ἀνὴρ ἄρα ἐφέρετο καὶ κλίμακος ἄρμα. δύνανται τὸ "ἀνὴρ ἐφέρετο καὶ κλίμακος δίφρον" καὶ παρὰ τὴν 45 ἀμφιβολίαν εἶναι· ἢ γὰρ τὸ ἀνὴρ ἐφερεν ἐπὶ τῷ ὡς δίφρον καὶ κλί- 50 μακος φερόμενος, ἢ ὅτι ὁ ἀνὴρ δίφρον ὡν καὶ ἄρμα καὶ κλίμακος ἐφέρετο. ὅτι μὲν ὅτι τὸ "ἀνὴρ ἐφέρετο καὶ κλίμακος δίφρον" παρὰ τὴν λέξιν ἐστὶ, δηλοῦν... εὐρήσεται δὲ καὶ ἄλλη γραφὴ ἔχουσα ὅπως

"ἀνὴρ ἐφέρετο κτ' κλίμακος διάφορον," καὶ εἴη ἂν τὸ λεγόμενον διὰ ταύτης ταύτων· εἰπὼν "καὶ ἥ οἱ λόγοι χεδὸν γελοῖοι εἰσι πάντες παρὰ τὴν λέξιν," ἐπάγει τῶν ὑποδείγματα, δυνάμει λέγων· τὸ ἥ "ἀνὴρ κτ' κλίμακος ἐφέρετο" ὅχι ἀπλῶς ἐστὶν ἀλλὰ διάφορον καὶ ἀμφίβολον, τῷτο δὲ παρὰ τὴν λέξιν. ὅτι δὲ διάφορον ἐστὶ καὶ ἀμφίβολον, δῆλον· ἡ ἥ ὅτι ἀνὴρ κτ' κλίμακος ἐφέρετο ἡ ὅτι αὐτὸς ἐφέρει τι. καὶ μήποτε ἀπλῶς ἐστὶν αὕτη ἡ γραφή. id. f. 59.

182^b ἡ τῷ "ποῖ ἐλλεῖδε πρὸς τὴν κεραίαν" ἀγωγή σοφίσματος 17. τοιαύτη τις ἂν εἴη· ποῖ ἐλλεῖδε πρὸς τὴν κεραίαν; τὸ δὲ ἐλλεῖδε πέμπεται ἐστὶν, πέμπεται ἄρα πρὸς τὴν κεραίαν. διττὸν τὸ ἐλλεῖδε, τὸ τε ἐξ αὐτῶν καὶ ἀπὸ ἰδίας προαιρέσεως καὶ ὅλων τὸ πορεύεται, ὡς τὸ ἐξελάμην ταύτην τὴν ὁδὸν ἀντὶ τῷ ἐπορεύθην, καὶ τὸ παρ' ἄλλων ἢ ἄλλῃ ἀποελλεῖδε, ὡς τὸ "ἐπεμψεν ἡμᾶς ὁ βασιλεὺς, ἄνδρες Ἕλληνες." ἐν τῷ ὅν "ποῖ ἐλλεῖδε" ἐκείνοι μὴ τὸ ἐλλεῖδε ὡς τὸ πορεύεται δεδωκασιν, ὁ δὲ σοφιστὴς ἐπὶ τῷ πέμ- 15 πεισθῆκε. τῷτο δὲ τὸ σόφισμα δύναται καὶ παρὰ τὴν ὁμωνυμίαν εἶναι, μάλιστα δ' ἂν εἴη παρὰ τὴν ἀμφιβολίαν· ἡ ἥ ὅτι ποῖ πορεύεται; ἡ ὅτι ποῖ παρ' ἄλλῃ πέμπεται; μήποτε δὲ καὶ παρὰ τὸ ἡχῆμα τῆς λέξεως ἂν εἴη, τὸ "ἐλλεῖδε" ἀντὶ τῷ πέμπεται τῶν σοφιστῶν λαμβανόντων, τὸ παθητικὸν ἀντὶ τῷ ἐνεργητικῷ. καὶ τὸ 20 "ἐμπροσθεν" δὲ δηλοῖ μὴ καὶ τὸ πρότερον χρονικὸν ἐπίρρημα, δηλοῖ δὲ καὶ τὸ ἐμπροσθεν τῷ ζῶν μέρος. ἀλλὰ καὶ τὸ "καθαρός" σημαίνει μὴ καὶ τὸ ὑγιεινός (καθαρός γὰρ ὁ Βορρᾶς ὁ ὑγιεινός λέγει), σημαίνει δὲ καὶ τὸ ἀμολυντον καὶ ἀχραντον, ὡς εἰ ὁ μὴ ἐπὶ τῷ ὑγιεινῷ δοῖν, ὁ δὲ ἐπὶ τῷ ἀχράντῃ συμπερανεῖν, ὁ συλλελογισθῆναι. τὸ δὲ 25 "ἄρ' Εὐαρχος; ὁ δῆτα, ἀλλ' Ἀπολλωνίδης" παρὰ τὴν σύνθεσιν ἔτῳ. ἄρα γε Εὐαρχος; ὁ δῆτα. ἀλλ' Ἀπολλωνίδης; ναί. Εὐαρχος ἄρα, ἀλλ' ὁ δῆτα Ἀπολλωνίδης· παρὰ τὴν σύνθεσιν γὰρ τῷ ἀλλὰ συνδέσμων τὸ σόφισμα ἐστὶν. ἡ καὶ ἔτῳ. ἄρ' Εὐαρχος; ὁ δῆτα. ἀλλ' Ἀπολλωνίδης; ναί. ὁ Εὐαρχος ἄρα Ἀπολλωνίδης 30 ἐστὶν. τὸ δὲ παρὸν σόφισμα ἠρωτάτο πρὸς τὸν ἀδελφὸν τῷ Εὐαρχῷ· ἦσαν δὲ ὁ τε Εὐαρχος καὶ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ υἱοὶ τῷ Ἀπολλωνίδῃ, ἦν δὲ ὁ Εὐαρχος καὶ πατήρ. ἠρώτων ὅν τὸν ἀδελφόν Εὐαρχον ἔτῳ, ἄρα γε Εὐαρχος σὸς ἐστὶ; ναί. τί δέ, ὅχι ὁ Εὐαρχος πατήρ ἐστὶν; ναί. σὸς ἄρα ὁ Εὐαρχος πατήρ ἐστὶν. ἀλλὰ μὴν καὶ 35 ὁ πατήρ· ἀδελφὸς γὰρ σὺ ἐστὶν. ἡ μὴ ὅν ἀγωγή τῷ σοφίσματος τοιαύτη, ὁ δὲ Ἀριστοτέλης διὰ τὴν βραχυλογίαν καὶ τὸ φθάσαι τὰ ἀπὸ τῷ συμβεβηκότος σοφίσματα ὡς καὶ τῷτο ἐστὶ, καὶ δι' ἄλλων ὀνομάτων ἐκθέει τὴν μίαν πρότασιν, θεὶς καὶ ταύτην ἑλληνικῇ, τὰλλα παρήκεν· ἦν γὰρ ἂν πλήρες εἰ ἔτῳ εἶχεν "ἄρα γε Εὐαρχος σὸς 40 ἐστὶν;" τέθεικε δὲ αὐτὸς ἑλληνικῇ διὰ τὸ δύνασθαι τὸ "ἄρα γε ὁ Εὐαρχος" ποτὲ μὴ συμπλέκει τῷ σοφισματὶ ἐστὶ, ποτὲ δὲ τῷ πατὴρ ἐστὶν. τὸ δὲ "ὁ δῆτα, ἀλλ' Ἀπολλωνίδης" ἡ λύσις ἐστὶ τῷ σοφίσματος, δυνάμει λέγων "ὅχι ἐστὶ μοι ὁ Εὐαρχος πατήρ ἀλλὰ ὁ Ἀπολλωνίδης." δύναται τὸ Εὐαρχος ὡς παράδειγμα τῶν ὁμωνύμων νοεῖσθαι. τὸ γὰρ Εὐαρχος διττόν, ἡ ὁ εὖ τὴν ἀρχὴν διέπων ἡ ὁ καλὴν ἀρχὴν ἔχων. καὶ ἴσως ἂν ἠρωτάτο ὁ λόγος ἐπὶ τῷ Ἀπολλωνίδῃ καλὴν μὴ ἔχοντος ἀρχὴν, ὁ καλῶς δὲ αὐτὴν κυβερνῶντος. ἴσως ἂν

καὶ ἔτῳ ἠρωτάτο· ἄρ' Εὐαρχος ὁδε; ναί. τί δέ, ὁδε ὁ τῷ Πλάτῳ, εἰ τύχοι, διαλογός ἐστιν; ὅτι δὲ καὶ τὸ ὅν καὶ τὸ ὅν οἱ μὴ ὁμῶνυμα καὶ πολ- 10 λαχῶς λέγεσθαι φασιν, ὅχι ἀδῆλον· Παρμενίδης γὰρ ἐν τῷ ὅν φησι, Πλάτων δὲ τὸ ὅν μοναχῶς λέγει, ὁ δὲ Ἀριστοτέλης ἀμφότερα πολλὰ καὶ τὸν Ζήνωνος δὲ λόγον καὶ Παρμενίδου λύειν λέγει ὅτι ἄλλον τινὰ ἄλλ' ἢ ἑαυτόν. ὅτος κυρίως λέλυκε τὸς Παρμενίδου καὶ Μελίσσου λόγους ἐν τοῖς Φυσικοῖς (1 2 et 3), τὸς δὲ Πλάτωνος ἐν τοῖς Μετὰ τὰ Φυσικά. id. f. 59 b.

δεύτερον δὲ εἶναι λέγει δριμύν τὸν ἐξ ἀπάντων ὁμοίῳ, τυτέσι 183^a τὸν τὰς προτάσεις μὴ ὁμοίας ἔχοντα ἑαυταῖς, ἀνομοίας δὲ τῷ συμπεράσματι, ὡς εἶναι ἐνδοξότερον τὸ συμπεράσμα τῶν προτάσεων. ἐπὶ μὴ ὅν τῷ προτέρῳ, ὁμοίως ὅσων τῶν προτάσεων ἐνδοξὸν τῷ συμπεράσματι, ὅχι ἐστὶ δῆλον εἰ γέγονε παραγωγή, ἐπὶ δὲ τῷ δευτέρῳ, ἐπειδὴ δῆλον ἐστὶν ὅτι τὸ συμπεράσμα ἐνδοξότερον 15 τῶν προτάσεων ἐστὶ, προφανὲς ἐστὶν ὅτι παραγωγή γέγονεν. ὁ γὰρ δεῖ τὸ συμπεράσμα ἐνδοξότερον εἶναι τῶν προτάσεων ἀλλὰ τὰς προτάσεις τῷ συμπεράσματι, εἴπερ ἐκ πιστότερων καὶ γνωριμωτέρων δεῖ τὸς συλλογισμὸς γίνεσθαι. ὡς ἐπεὶ ἡττόν εἰσι τῷ μὴ συμπεράσματι ἐνδοξοί, ἑαυταῖς δὲ ὁμοίαι, ὅτι μὴ παραγωγή γέγονε, δῆλον, παρ' ὅποιαν δέ, ὁ δῆλον, ὁμοίῳ ὅσων ἀλλήλῃς... 20 πληρὲς δὲ τῶν συλλογισμῶν τῶν ὁμοίῳ μὴ ἀλλήλῃς τὰς προτάσεις ἔχοντων ἀνομοίας δὲ τῷ συμπεράσματι, τὸ δεύτερον τῶν Μετὰ τὰ Φυσικά Ἀριστοτέλους βιβλίον. id. f. 60 b.

τὸ καὶ πότερον παρὰ τὸ ψεῦδος ἢ λύσις ἢ παρὰ διαίρεσιν ἴσον 183^a ἐστὶ τῷ πότερον ἢ λύσις παρὰ τὸ συμπεράσμα τὸ συνάξαν τὸ ψεῦδος, ὅπερ εἶπεν αὐτὸς παρὰ τὸ ψεῦδος, ἢ παρὰ ἀναίρεσιν ἐστὶ τῶν τῶν προτάσεων, ὅπερ εἶπεν αὐτὸς διαίρεσιν. id. f. 61.

"ὅτι παρὰ τὴν διαίρεσιν ἢ ἀναίρεσιν ἐστὶν" ἴσον ἐστὶ τῷ ὁ δῆ- 183^a λος μὴ ὅτι παρὰ τὴν ἀναίρεσιν ἐστὶν· τῷ γὰρ παρὰ διαίρεσιν τὸ ἀναί- 10 ρεσίν ἐστὶν ἐφερμηνευτικόν. διαφέρει δὲ ὁ δεύτερος τρόπος τῷ προτέρῳ, ὅτι ὁ μὴ δεύτερος φανερόν ἔχων ἐστὶ τὸ συναχθέν, εἰ καὶ μὴ καὶ τῷτο φανερόν ἔχει τὸ τῶν ἀναίρεσίντος ἀναίρεσίντος καὶ συνα- 15 χθέν, πότερον τῷ συμπεράσματι ἢ τῶν τῶν προτάσεων, ὁ δὲ πρότερος ἀδῆλος εὐθύς ἦν ἔχων τὸ εἶπε συλλογισμὸς ἐστὶν ἢ ὅχι. καὶ τῷ μὴ ἀπάτας γίνεσθαι περὶ τὰ ἠρωτημένα πλήρως ἦν τὸ παρὸν βιβλίον. id. ib.

ἔξωθεν δὲ ἐλλείπειν λέγει προτάσεις τὰς δεκτικὰς τῶν 183^a πρὸς κατασκευὴν τῷ προκειμένῳ εἰλημμένων· ταύτας γάρ, εἰ μὴ 19. παραμυθίας τις ἀξιώσας δεομένας συστάσεως λαβὼν συμπερα- 20 νεῖ, ἐλλείπειν ἂν τι τῶν ἔξωθεν ἐν τῷ συλλογισμῷ λέγοιτο, καὶ μὴ εἴποις ὡς ὁ δεῖ τὰς σοφιστικὰς τὰς προτάσεις διεικνύναι· κοινὰ γὰρ ταῦτα, καθάπερ εἶρη. id. ib.

δύναμιν συλλογιστικὴν τὴν τῶν Τόπων λέγει πραγματείαν, 183^a καὶ εἶρη ἐν ἐκείνῳ διὰ τί λέγει δύναμις. id. f. 61 b. 37. ἐπειδὴ ἡ σοφιστικὴ πάντα εἰδέναι ἐπαγγέλλεται, τὸν δὲ λέγοντα 183^a πάντα γινώσκων μᾶλλον προσήκει ἐρωτᾶσθαι καὶ φανερά ποιεῖν ἄπερ 2 ἑπεία) ἡπερ ἐρωτᾶν, φαίνεται ὅτι καὶ τῆς διαλεκτικῆς ἐστὶν ἔργον ὁ μόνον τὸ ἐρωτᾶν ἀλλὰ καὶ τὸ ἐρωτᾶσθαι καὶ λόγον ὑπέχειν, καὶ μᾶλλον

τῷτο· εἰ γὰρ τῆς σοφιστικῆς μᾶλλον ἐστὶ τὸ λόγον διδόναι ὡς λεγόμενης πάντα εἰδέναι, γειννᾷσιν δὲ καὶ ἡ σοφιστικὴ τῇ διαλεκτικῇ, εἴη· ἀνὰ τὴν τῆς διαλεκτικῆς ἔργον τὸ ὑπάρχειν λόγον. διὰ ταύτην ὅν, φησί, τὴν αἰτίαν εἶπον ἐκεῖ ἔργον εἶναι τῆς διαλεκτικῆς μὴ μόνον λαμβάνειν δύναμιν λόγον ἀλλὰ καὶ διδόναι. ἐν δὲ τῇ λέξει τῇ 5 "τὴν δὲ αἰτίαν εἰρήκαμεν τότε" ἑλλείπει· τὸ "νῦν." εἴρηκε γὰρ ὅτι ἐκεῖ· ἀλλὰ νῦν. id. ib.

153 b λέγει δὲ δεδιωχὼς αὐτῷ ἐν τοῖς Τοπικοῖς (ταῦτα γὰρ εἶπε 9. "πρόθεν") καὶ ἐκ τίνων καὶ πρὸς πόσα ἐστὶ τό τε ἐρωτᾶν καὶ λόγον ὑπάρχειν. ἡ λέγει ἀνὰ "πρόθεν" καὶ τὰ ἐνταῦθα εἰρημένα· εἴρηκε 10 γὰρ ἐκ τίνων οἱ παραλογισμοὶ γίνονται καὶ πρὸς πόσα δεῖ βλέποντα τὸν τε ἐρωτῶντα ἐρωτᾶν καὶ τὸ ἀποκρινόμενον ὑπάρχειν λόγους. ὁ δὲ δὲ καὶ τὰ ἐξῆς. ἐν δὲ τῇ λέξει τῇ "τὰ μὲν παρ' ἑτέρων ληφθέντα πρότερον πεπονημένα" ὑποκρίτεον εἰς τὸ "πρότερον," εἴτα ἐπανακτέον τὸ "πεπονημένα" καὶ τὰ συνεχῆ τέτων. ἃ δὲ λέγει ἐξῆς ὅτι 15 τὰ μὲν ὑπὸ τινων πρότερον εὐρεθέντα παραλαβόντες οἱ ἀπ' ἐκείνων

ἐφεξῆς ἅπαντες καὶ βραχὺ μὲν πόνων καὶ φροντίδων ταῖς καθ' ἑκάστην προδίκασι ἐπὶ μέγα ἠύξησαν. τῷτο δὲ εἶπεν ἐν τῷ ἐλαττονί πρώτῃ τῶν Μετὰ τὰ φυσικά. id. f. 62.

πραγματεῖαν λέγει ἀνὰ τὴν Τοπικὴν ἢ πᾶσαν τὴν λογικὴν 183 b μάλισσα. μωδωτὺς δὲ καλεῖ τὸς σοφιστὰς ὡς ἀπὸ φαινομένης 34 πλυστύντας σοφίας. τίς δὲ ἡ τῷ Γοργίῳ πραγματεία, ἡ ὁμοίαν λέγει τὴν σοφιστικὴν, δὴ καὶ τοῖς ἐν Πλάτῳ Γοργίῳ ἀνεγνωκόσι. id. ib.

ἐν δὲ τῇ λέξει τῇ "ἐξ ἀρχῆς ὑπαρχόντων ἔχεν ἡ μέθοδος 184 b ἱκανῶς" τὸ "ἱκανῶς" θαρρύντως ἐπὶ ἡ. αἱ μὲν γὰρ ἄλλαι τέχναι ἐπ' 4 ἐξ ἀρχῆς ὅδε ἀπ' αὐτῶν τῶν εὐρόντων τὸ τέλειον ἔχον ἀλλ' ἀπὸ τῶν διαδεξαμένων αὐτάς, ἡ δὲ λογικὴ πραγματεία τῷ Ἀριστοτέλει πρώτῳ εὐρεθείσα καὶ παρ' αὐτῷ τετελείωθη, ὥς δὲ πάντας ἡμᾶς ὁ πολλὴν, ὡς αὐτὸς ἔφη, ἀλλ' ὅδ' ὅσον εἶπεν ἔχει χάριν. id. f. 62 b.

ΕΙΣ ΤΗΝ ΦΥΣΙΚΗΝ ΑΚΡΟΑΣΙΝ.

Τὸν σκοπὸν τῆς Ἀριστοτέλους Φυσικῆς Ἀκροάσεως (*) μαθεῖν ἐξὶ βιβλίου, εἴπερ τῆς κατ' αὐτὴν διαιρέσεως τῷ φυσικῷ μέρει τῆς φιλοσοφίας ὑπομνηθεῖσιν. ὁ χεῖρον δὲ ἴσως καὶ τὴν ὅλην τὴν κατ' αὐτὴν τῆς φιλοσοφίας ἐκθέδω διαιρέσιν. . . τῆς δὲ προκει- 20 μένης πραγματείας ὁ σκοπὸς περὶ τῶν κοινῇ πᾶσιν ὑπαρχόντων τοῖς φυσικοῖς πράγμασι καθ' ὅσον εἰσι φυσικά, ταῦτ' δὲ εἶπεν σωματικά, διδάξαι. κοινὰ δὲ πάντων αἱ ἀρχαὶ καὶ τὰ ταῖς ἀρχαῖς παρακαλουθύντα. ἀρχαὶ δὲ εἰσι τὰ τε αἰτία κυρίως λεγόμενα καὶ τὰ συναίτια, καὶ αἰτία μὲν τό τε παιητικόν ἐστὶ καὶ τελικόν καὶ τύπος, 25 συναίτια δὲ τό τε εἶδος καὶ ἡ ὕλη καὶ ὅλως τὰ στοιχεῖα. Πλάτων γὰρ τοῖς μὲν αἰτίαις τὸ παραδειγματικὸν προσέθισι, τοῖς δὲ συναίτιας τὸ ὀργανικόν. καὶ ὅτι μὲν περὶ τῶν κοινῇ πᾶσιν ὑπαρχόντων τοῖς φυσικοῖς ὁ τῆς πραγματείας ἐστὶ σκοπός, δηλοῖ μὲν εὐθὺς καὶ τὸ προέμουν, ἀναγκαῖον εἶναι λέγων τῷ φυσικῷ πρώτῳ διαρίσασθαι τὰ περὶ 30 τὰς ἀρχάς, δηλοῖ δὲ καὶ ἐν ἀρχῇ τῷ τρίτῳ βιβλίῳ (p. 200 b 28) λέγων "ὁ δὲ ὅλον ὅν ὡς διὰ ταῦτα, καὶ διὰ τὸ πάντων εἶναι κοινὰ καὶ καθόλου ταῦτα, σκοπεῖν προχειρισάμεναι περὶ ἐκάστου τούτων· ὕστερα γὰρ ἢ περὶ τῶν ἰδίων θεωρεῖται τῆς περὶ τῶν κοινῶν." ἐπεὶ δὲ ἡ φύσις παιητικὴν πῶς προσεχῶς αἰτίαν ὅσα τῶν φυσικῶν ἀρχῇ κινήσεως 35 ὅσα δειχθήσεται, καὶ πᾶν φυσικὸν σῶμα ὅν ἀρχὴν ἐν αὐτῷ κινήσεως ἔχει, ὁ περὶ κινήσεως λόγος ἀναγκαῖος τῷ φυσικῷ. ἐπεὶ δὲ τὸ κινούμενον ὑπὸ χρόνου μετρεῖται καὶ τὴν κίνησιν καὶ σῶμα ὅν ἐν τύπῳ ἐστὶ, δεῖ καὶ περὶ χρόνου καὶ περὶ τύπου διδάξαι. ἐπειδὴ δὲ καὶ τὸ σῶμα καὶ ὁ τόπος καὶ ὁ χρόνος καὶ ἡ κίνησις συνεχῆ ἐστὶ, καὶ περὶ συνε- 40

καὶ ἀνάγκη διαλαβεῖν. καὶ ταῦτα μὲν παρακαλουθεῖ ταῖς φυσικαῖς ἀρχαῖς, ἐμπίπτει δὲ ζητήματα καὶ περὶ αἰθέρος καὶ περὶ κενῆ. . . καὶ ἡ αἰτία τῆς ἐπιγραφῆς λοιπὸν δὴ καὶ περὶ γὰρ τῶν κοινῶς πᾶσι τοῖς φυσικοῖς καθὼς φυσικά ἐξ ὑπαρχόντων διδάσκοντα εἰκότως τὸ κοινὸν ὄνομα ἀπηνέγκαστο φυσικὴ ἐπιγραφεῖσα, Ἀκροάσις δὲ ὡς κατ' ἀκριβείαν ὅπως ἡσκημένη ὡς εἰς ἀκρόασιν ἄλλων προτεθείσθαι. Ἀδρασος δὲ ἐν τῷ περὶ τῆς Τάξεως τῶν Ἀριστοτέλους συγγραμμάτων ἰσορεῖ παρὰ μὲν τινων περὶ Ἀρχῶν ἐπιγραφῆσθαι τὴν πραγματεῖαν, ὑπ' ἄλλων δὲ Φυσικῆς Ἀκροάσεως. τινὰς δὲ πάλιν τὰ μὲν πρῶτα πάντε περὶ Ἀρχῶν ἐπιγράφειν φησί, τὰ δὲ λοιπὰ τρία περὶ Κινήσεως. ὅτω δὲ φαίνεται καὶ Ἀριστοτέλης αὐτῶν πολλαχῇ μεμνημένος. . . εἰ δὲ καὶ περὶ τῆς τάξεως τῷ συγγράμματος χρὴ λέγειν, ὅτι μὲν τῶν φυσικῶν προηγεῖται πάντων ὡς τὰς ἀρχὰς διδάσκον τὰς φυσικάς, προδὴλον ἐκ τῆς παρατεθείσης βήσεως· μὲν δὲ τὰς ἡθικάς πραγματείας τὰς τὸ ἦθος ἡμῶν καταρτιζύσας, καὶ τὰς λογικάς τὰς τὸ κριτήριον ἡμῶν τῆς ἀληθείας εὐτρεπιζύσας, τὰς φυσικάς χρὴ πραγματείας παραλαμβάνειν. ὅτι δὲ γνήσιον τῷ Ἀριστοτέλει τὸ βιβλίον, περὶ τὸν κατασκευάσαν, ἀναμφίλεκτον ὑπάρχον καὶ ἐν πολλοῖς τῶν ἀναμφιλέκτων συγγραμμάτων μνήμης παρὰ τῷ Ἀριστοτέλει τυγχάνον, καὶ τῶν σπουδαιωτάτων αὐτῷ μαθητῶν καὶ τῶν ἀπὸ τῆς αἰρέσεως πάντων μεμνημένων, τῶν δὲ καὶ κεφάλαια αὐτῆς καὶ συνόψεις ποιημένων. διχῇ δὲ τὴν πρώτην τῆς ὅλης πραγματείας διηρημένης τὰ μὲν πρῶτα Ἀδρασος λέγει πάντε βιβλία περὶ τῶν φυσικῶν ἀρχῶν εἶναι πασῶν καὶ τῶν ταύταις ἀκολουθούντων καὶ εἰς ζήτησιν παρεμπιπτόντων, ἀπὸ δὲ τῷ ἑκτῷ βιβλίῳ τὴν περὶ κινήσεως ἀναλαβὴν λόγον ἐν τοῖς τριῶν τοῖς λοιποῖς τὰ παντοδαπὰ περὶ κινήσεως φυσικά θεωρήματα παραδίδωσι. καὶ τὰ μὲν πρῶτα πάντε περὶ ἀρχῶν εἴθε καλεῖν ὁ

(*) Ad scholia e Simplicii commentarii excerpta codd. Reg. Paris. 1908. 7. 6 et cod. Oxon. Collegii Novi 244 passim collati sunt; ad Ioannis Philoponi quaedam loca inopexi cod. Reg. 1853.

Ἀριστοτέλης, τὰ δὲ ἐφεξῆς περὶ Κινήσεως. τῶν δὲ περὶ ἀρχῶν ἐν μὲν τῷ πρώτῳ περὶ τῶν συναιτιῶν διδάσκει, τῆς τε ὕλης φημι καὶ τοῦ εἶδους καὶ τῆς ἀντικειμένης τῷ εἶδει ζερήσεως, ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ περὶ τοῦ προσεχῶς ποιητικῆς αἰτίας, ὅπερ τὴν φύσιν εἰναι φησι, καὶ μάλιστα καὶ περὶ τοῦ τελικοῦ. . . ὁ γὰρ Πλάτων τὰ τῶν Πυθαγοραίων καὶ τῶν Ἑλεατικῶν ἐπὶ τὸ σαφέστερον προαγαγὼν τὰ τε ὑπὲρ τὴν φύσιν ἐξῆμνησεν ἀξίως, καὶ τοῖς φυσικοῖς καὶ γενητοῖς τὰς ζοιχειώδεις ἀρχὰς τῶν ἄλλων διέκρινε καὶ ζοιχεῖα πρῶτος αὐτὸς ὠνόμασε τὰς τοιαύτας ἀρχὰς, ὡς ὁ Εὐδήμος ἰσορεῖ. καὶ τὸ ποιητικὸν αἰτίον καὶ τὸ τελικὸν καὶ ἐστὶ πρὸς τέτοις τὸ παραδειγματικὸν τὰς 10 ἰδέας αὐτὸς θεασάμενος διέκρινε. Simpl. f. 1 - 2.

τὸ προκείμενον βιβλίον ἐστίν, ὡς εἴρη, περὶ τῶν κοινῇ πᾶσι τοῖς φυσικοῖς πράγμασι παρακολουθῶντων· διὸ καὶ ἰδίως φυσικὴν τὴν πραγματείαν ὠνόμασε. ταῦτα δὲ ἐστὶ πέντε, ὅλη εἶδος τόπος χρόνος κίνησις. καὶ ἐν μὲν τοῖς πρώτοις τέτρασι βιβλίοις διδάσκει 15 περὶ τῶν τεσσάρων, ἐν δὲ τοῖς τελευταίοις τέτρασι περὶ κινήσεως· ποικίλος γὰρ ἐστὶν ὁ περὶ κινήσεως λόγος καὶ πολλὰ τέτρω ἐστὶ τὰ παρακολουθήματα, ὅθεν καὶ τὴν ὅλην πολλὰκις πραγματείαν περὶ Κινήσεως ὀνομάζει, "εἴρη" λέγων "ἡμῖν ἐν τοῖς περὶ Κινήσεως," τυχέειν ἐν τῇ φυσικῇ, ἐκ τοῦ μέρους ὅλην πραγματείαν ὀνομάζων. 20 Philop. α f. 1.

πρόκειτο τῆδε τῇ συγγραφῇ ἐπιστήμῃ τινὰ πορίσασθαι τῆς τε φύσεως καὶ τῶν ὑπ' αὐτῆς γιγνομένων. τὸ μὲν γὰρ ἀνευ λόγου ταῦτα γνωσκῶν ῥᾶδιον καὶ πᾶσιν ἀνθρώποις· ἅπαντες γὰρ εἰπεῖν ἔχομεν ὅτι γὰρ τὴν αἰσθάνειαν ὑψαίνοντες ὅτι τὸτο μὲν ἐστὶ γῆ, τὸτο δὲ ὕδωρ, τὸτο δὲ φυτὸν, τὸτο δὲ ζῶον· ἀλλὰ τῷ μετ' ἐπιστήμης γιγνώσκωμεν καὶ τὰς ἀρχὰς αὐτῶν πρότερον ἀνάγκη γνωσκῶν. δηλοῖται δὲ τὸτο καὶ αἱ λογικώτεραι τῶν τεχνῶν· γραμματικὴς γὰρ λέγομεν ὅτι τὸς ἐπακούοντας τῶν ὀνομάτων ἀλλὰ τὸς εἰπεῖν ἔχοντας ἔξ ὅσων ἔκαστος ὄνομα σύνκειτο ζοιχεῖν, μυσταῖς τε αὐτὸς τὸς αἰσθάνο- 30 μένους τῶν μελῶν διὰ τῆς ἀκοῆς, ἀλλὰ τὸς διαλύειν δυνάμενους εἰς τόνους καὶ ἡμῶνια. πῶς ἂν ὦν τι περὶ τῶν ἀρχῶν μὲν ἀποδείξεως ἔχομεν λέγειν, εἴγε ἢ μὲν ἀποδείξεις ἐκ προτέρων, εἰ δὲ τὰ πρότερα ἐπιζητοῦμεν, ἀρχὰς τῶν ἀρχῶν εὐρεῖν βυλησόμεθα; τὸ πρότερον ὦν διχῶς, καὶ πρὸς ἡμᾶς καὶ πρὸς τὴν φύσιν. πρὸς ἡμᾶς 35 μὲν ὦν πρότερον τὸ γνωριμώτερον ἡμῖν καὶ ὁ ῥᾶτον ἂν καταλάβοιμεν, οἷον τὰ ὀνόματα καὶ αἱ συλλαβαὶ τῶν γραμμάτων, πρὸς δὲ τὴν φύσιν πρότερα τὰ καὶ τὴν ὕσιν ἀπλῶς, οἷον τὰ γράμματα τῶν ὀνομάτων. ἀνάπαυσι δὲ ἡ πορεία· ἡμεῖς μὲν γὰρ ἀπὸ τῶν συνθέτων ἐπὶ τὰ ἀπλῶς καὶ πρότερα ἀναλύομεν, ἡ φύσις δὲ ἐκ τῶν 40 ἀπλῶν τὰ σύνθετα μηχανᾶται. ὅταν μὲν ὦν περὶ τῶν συγκειμένων ποιούμεθα λόγον, ἐκ τῶν φύσει προτέρων αὐτὸ ἐπιδεξόμεν, ὅταν δὲ περὶ τῶν ἀρχῶν, ἐκ τῶν πρὸς ἡμᾶς προτέρων. καὶ ἔστιν ἐκείνη μὲν ἡ κυρία ἀπόδειξις, αὕτη δὲ, εἰ καὶ μὴ κυρία, ἀλλ' ἡμῖν ἱκανῶς. ἔαν ὦν ἀρχώμεθα τὸ περὶ τῶν ἀρχῶν λόγον ἀπὸ κοινῶν τινῶν καὶ 45 πλάστοιν ὑπαρχόντων, ὁ ταρτατῶν κτλ. Cod. Vat. 1025.

τὸ προκείμενον εὐθὺς τὴν σκοπὴν ἐμφαίνει τῷ βιβλίῳ, ὅτι περὶ τῶν ἀρχῶν τῆς φυσικῆς πραγματείας. ἔστι δὲ τοιοῦτον ὁ λέγει.

ἐπειδὴ περὶ πάσας τὰς μεθόδους τὰς ἀρχὰς ἐχέσας καὶ αἷτια καὶ ζοιχεῖα ἐκ τῶν ταῦτα γνωρίζειν συμβαίνει τὸ εἰδέναι αὐτάς καὶ ἐπίστασθαι (εἰ μὴ γὰρ αἱ ἀρχαὶ πάντες πράγματος γνωρίζωσιν, ὅτι ἂν ὅλως ἀκριβῶς τι ἐπιστήσεται τις), ἐπειδὴ γὰρ ἐκ τῆς γνώσεως τῶν ἀρχῶν ἡ εἰδησις καὶ ἡ ἐπιστήμη συμβαίνει ταῖς μεθόδοις ἀπάσας, ἔστι δὲ καὶ ἡ φύσις μεθόδους τε ἀρχὰς ἔχουσα καὶ αἷτια καὶ ζοιχεῖα, δεῖ δὲ ὁλονότι καὶ ταύτας εἰδέναι τὰς ἀρχὰς. ὁ συλλογισμὸς δὲ τοιοῦτος. . . "τὸ εἰδέναι καὶ ἐπίστασθαι." ἢ ὡς ταῦτ' ἀμφοτέρω εἰλαβεν, ἢ τὸ εἰδέναι καθολικώτερον εἰπὼν ἐπήγαγεν ὡς εἶδος τὸν τὸ ἐπίστασθαι. . . "μεθόδους." μέθοδος ἐστὶ πᾶσα ἔξις θεωρητικῆς τῶν ὑφ' ἐαυτὴν μὲν λόγου, τυτέει μετ' αἰτίας, ταῦτ' δ' εἰπεῖν ἢ μὲν ὁδὸς εὐτάκτου 5 πρὸδος ἐπὶ τὸ γνωσκόν. cod. Vat. 1028.

τὸ παρὸν βιβλίον, ὅ συνθεῖ ἀρχόμεθα, ἔστι μὲν τὸ δ' ἐκ μέσου τῆς φιλοσοφίας, ὁ ὑπὸ τὸ θεωρητικὸν ἀνάγει, καὶ εἴρη καὶ ἀρχὴ τῶν φυσικῶν, ἐπειδὴ περὶ τῶν φυσικῶν ἀρχῶν ζητεῖ γέγραπτο δὲ τῷ Ἀριστοτέλει καὶ Φυσικῇ καλεῖται Ἀκρίαισι, ὅτι ἀπάντων τῶν φυσικῶν τῶν ἀκροαματικῶν ὄντων, ὡς καὶ τῶν ἄλλων συγγραμμάτων αὐτοῦ, βαθέων, ὁ δὲ λέγει, δεομένων κολυμβητῶν, τῶν τετέυχε μάλιστα τῆς προσήσεως· πανταχὺ γὰρ αἱ ἀρχαὶ τὸ ἐργω- 10 δέσονται εἶσιν, εἰκότως ἄρα καὶ τῶν φυσικῶν. ἀλλὰ ζητητέον τὸ τῷ φιλοσόφῳ ἐνταῦθα ζητούμενον τί ἐστὶ, πότερον αἱ ἀρχαὶ τῶν φυσικῶν πραγμάτων ἢ αἱ ἀρχαὶ τῆς τῶν φυσικῶν γνώσεως. καὶ ἔστιν εἰπεῖν ὅτι καὶ ἀμφοτέρω, ὅτι καὶ αἱ γνώσεις πρὸς τὰ γνωσκὰ τῶν πρὸς τι εἶσιν, ὡν ἐξ ἀνάγκης μία καὶ ἡ αὐτὴ ἐπιστήμη. συλλογισ- 15 (εἰ) μὲν γὰρ ὡς περὶ αὐτῆς τῆς ἀρχῆς τῆς τῶν φυσικῶν γνώσεως ὕψως, λειψύσης τῆς ἐλάττωτος ἐν πρώτῳ τρόπῳ τὸ πρῶτον χήμα-τος· ἡ φυσικὴ ἐπιστήμη καὶ μέθοδος, πᾶσα ἐπιστήμη καὶ μέθοδος γνωσκῶν τῶν ἀρχῶν αὐτῆς γνωσκομένων, ἡ φυσικὴ ἄρα γνωσκῶν τῶν ἀρχῶν γνωσκομένων αὐτῆς. πρῶτον δὲ περὶ τῆς ἀρχῆς τῶν φυσικῶν πραγμάτων διαλαμβάνει. ὅρα δὲ καὶ πῶς ὁ τὸ συμ- 20 πέρασμα εἰπὼν ἀλλὰ τὸ ἀκολουθεῖν τῷ συμπεράσματι, δηλοῦν ὅτι καὶ τῆς περὶ φύσεως ἐπιστήμης πειρατέον διαρίσασθαι ὅτι τὰς ἀρχὰς ἀλλὰ τὰ περὶ τὰς ἀρχὰς συμβαίνοντα· περὶ γὰρ τῶν ἀρχῶν καὶ οἱ πρότερον εἶπον, εἰ δὲ καλῶς ἢ κακῶς ἢ τελείως ἢ ἐλλιπῶς, ζητεῖ "εἰδέναι καὶ ἐπίστασθαι" ἢ ἐκ παραλλήλου τὸ αὐτὸ λέγει (ἢ γὰρ εἰδησις καθολικώτερα τῆς ἐπιστήμης), ἢ τὸ εἰδέναι μὲν περὶ τῶν ἀπλῶς γνω- 25 σῶν καὶ γνωσκῶν, τὸ δ' ἐπίστασθαι περὶ τῶν καὶ καὶ ὡσαύτως ἐχόντων. διασέλλων δὲ λέγει "ὡν εἰσὶν ἀρχαί," ἀρχὰς λέγων τὸ ὑλικὸν καὶ εἰδικόν, "ἡ αἷτια" τὸ ποιητικὸν καὶ τὸ τελικόν, τὸ δ' ὑλικὸν ζοιχεῖον εἰδικῶς· ὁ δὲ καὶ αὐτὰ ἀρχαὶ καλεῖται, τὸ μὲν ὡς τὸ ὑφ' ὅ, τὸ δὲ ὡς πρῶτως κινήσαν· πρὸς γὰρ τὸ τέλος βλέποντες πράττομεν. τί δὲ ποτε δὲ διασέλλει ὅτι ὁ πᾶσαι μέθοδοι ἀρχὰς ἔχουσιν; καὶ γὰρ μᾶλλον αἱ πρακτικαὶ φανεράς ἔχουσιν τὰς ἀρχὰς. ἀλλ' ὅμως τῶν θεωρητικῶν τινὲς ὡς αὐτῶν καὶ μηδὲν ἔχουσιν τὰ καθ' αὐτά καὶ ἐδοξα- 30 ποιημένα ἀρχὰς ὅτι ἔχουσιν, ἀλλ' ἅμα νῦν ἐπιβάλλει καὶ γνωσκῶν αὐτάς, καὶ δίχα ἀρχῶν προηγησάμενων. οἷα δὲ διδασκαλίαν ἀπὸ τῶν ἡμῖν γνωρίμων ποιῶν τὴν ἀρχὴν καὶ ἀπὸ τῶν συνθέτων, ὁ καὶ συγκεχυμένα λέγει, ὡς ἀπλῶς ἐπιβαλλέσης ἐπ' ἐκείνους καὶ τῆς

αἰσθήσεως καὶ τῆς γνώσεως· ὕστερον δὲ γίνονται δῆλα τὰ τῇ φύσει
πρότερα καὶ ἀπλά· ἡ γὰρ φύσις ἐκεῖνα πρῶτον οἶδεν ὡς ἀρχὰς καὶ
αἰτία, καὶ ὁ τρόπος καὶ ἀνάλυσιν. "διὰ ἐκ τῶν καθόλου" (γ. 23). εὐθε-
τον πῶν ἐν τῷ τρόπῳ τῆς διδασκαλίας αὐτῷ ἐκ τῶν ἡμῶν ἀρχῶν
πρότερων καὶ γνωριμωτέρων, ἐπιβαλλέας θέλων τοῖς προτέροις τῇ
φύσει ἢ ταῖς ἀρχαῖς καὶ τοῖς αἰτίαις. τὰ γὰρ σύνθετα καὶ ἡμῶν πρό-
τερα φησὶ καὶ καθόλου ἄλλον τρόπον ἢ ὡς πρότερον ἐν ἄλλοις ἔλεγε·
τὸ γὰρ ζῶν καὶ ὁ ἄνθρωπος καθόλου, ὁ δὲ Σωκράτης καθ' ἑκάστων·
ἐκταῦθα δὲ καθόλου λέγει τὰ σύνθετα ὡς συγκεκμημένα ἐκ πολλῶν,
καθ' ἑκάστη δὲ τὰ ἀπλά ὧν συντεταγμένα τὸ σύνθετον γίνετο. πῶς
δὲ τὸ αὐτὸν καθόλου γνωριμωτέρον, συλλογίζετο. τὸ καθόλου ὅλον
τι, τὸ ὅλον τῇ αἰσθῇ γνωριμωτέρον· πολλὰ γὰρ περιλαμβάνει, καὶ
ἡ αἰσθήσις παχυμερῶς οἶδε καὶ ὁλοτελῶς ἀντιλαμβάνεται, ἡ δὲ φύσις
τῶν ἀπλῶν ἐπιδράττει. πέπονθε τὸ τῷ τρόπῳ τινὰ, φησὶ, καὶ τὸ
ἄνομα πρὸς τὸν λόγον· τὸ γὰρ ὄνομα ὁρισμὸς συνεπτυγμένος, ὁ δὲ
λόγος πλατυκὸν ὄνομα· τὸ δὲ τῷ τρόπῳ τινὰ (p. 184 b 10) εἶπεν
ὅτι κυρίως ἐκ τῶν τῷ ὀρισμῷ μὴ ἐκ τῶν σύνθετον τὸ ὄνομα, ἀλλὰ τὸ
τῷ ὀνόματι δηλούμενον πρᾶγμα· τὰ γὰρ μέρη τῶν ὀρισμῶν δεύτε-
ραι ὑποκαταστάσεις εἰσὶν, τὸ δὲ ὄνομα καὶ συνθήκη, ὡς ἐν ἄλλοις φησὶ, καὶ
ὥσπερ ὄνομα σύνθετον ὁ τραγέλαφος, ὥτως ὄνομα ἀπλὸν ὁ ἄν-
θρωπος. καὶ ὀνομαζόντι μὴ καὶ μὴ ὄντα, ὀρίζοντι δὲ μόνον τὰ ὄντα.
ὁμοῦς τὸ κύκλος ὄνομα ἀδιορίζως ὅλον τι σημαίνει, τὰ δὲ μέρη τῷ
ὀρισμῷ τῷ καθ' ἑκάστη εἰσὶν. ὁμοῦς καὶ ἄλλο τίθησι δευτικὸν
τῷ λόγῳ ἐκ τῶν ἰδιωτικῶν καὶ καθ' ἑκάστη, ὁ καὶ αὐτὸς ἔθος Ἀριστοτέ-
λειον, ὅτι καὶ τὰ παῖδια ὅτω πᾶσι, συγκεχυμένως πρῶτον νοῦντα καὶ
λέγοντα, ὕστερον δὲ διευκρινόντα μερικῶς τὰς ἐννοήσαντας. καὶ
ὅτω δὲ προοιμισσάμενος εἰσβάλλει εἰς τὴν περὶ τῶν ἀρχῶν ζήτη-
σιν ἐκ διαίρεσεως. ἰστέον δὲ ὡς ἅπαρ ἐμβαλὼν τοῖς τοῖς αἰ-
διαστέλλει τὰς ἀρχὰς τὰς παρὰ τῶν προτέρων ῥηθείσας, ποῖαι αἱ
φυσικαὶ καὶ ποῖαι αἱ θεολογικαί, ὡς ἂν περὶ τῶν φυσικῶν διαμείβεσθαι
μόνον εἶχεν, ἀλλὰ περὶ πασῶν ἀπλῶς διαλαμβάνει, καὶ ὡς φυσικὰς
ἀπάσας ἀπελέγχει. τὰς δὲ Πλάτωνικας ἐγκρίνει, ἀλλὰ καὶ
ταύτας, ὡς ἑλλειπτεῖς διορθῶν. ὅρα δὲ καὶ τῆς διαίρεσεως ἀνελ-
λιπές, καὶ πῶς καθ' ἑκάστη τὰς περὶ τῶν ἀρχῶν εἰπόντας ἐκβάλλει.
εἰπὼν δὲ ὡς οἱ φυσικοὶ, δηλοῖ ἐντεῦθεν ὡς Παρμενίδης καὶ Μελίσ-
σος μακρὰν ἦσαν τῷ περὶ φυσικῶν ἀρχῶν λέγειν· τὸ γὰρ Ἰταλικῷ
διδασκαλεῖν ἦσαν, ὅπου θεολογία ἡκριβύτω, ὥσπερ οἱ φυσικοὶ τῷ
Ἰωνικῷ, ὅπου φύσις καὶ φυσικὰ διηρυνώντο. "ὥσπερ Δημόκριτος"
(γ. 20). Δημόκριτος Ἰων καὶ Ἀβδηρίτης ἦν καὶ τῶν πάντων κατα-
γεγνημένων, ὅπως περὶ ἀρχῶν διαλαμβάνων φυσικῶν τὸ μὴ γένος τῶν
ἐπίθετο ἐν (ἀτόμῳ γὰρ ἐποίει), τὰς δὲ χημιαστικὰς αὐτῶν διαφορὰς,
κύκλον τρίγωνον τετραγώνον εὐθύ περιφερὲς καὶ τὰ λοιπὰ· ὁμοῦς
καὶ τὰ εἶδη, θερμὸν ψυχρὸν γλυκὺ πικρὸν σκληρὸν μαλακὸν καὶ τὰ
λοιπὰ. "ὁμοῦς δὲ ζητῶσι" φησὶ "καὶ οἱ τὰ ὄντα ζητῶντες," ἥτοι καὶ
ταύτην τὴν ἀναλλυτὴν διαίρεσιν ζητῶσι καὶ εἰσι. ὄντα δὲ λέγει τὰ
ἐν τῇ ὕλῃ εἰδοποιημένα, ἃ δὲ καὶ ἀπλῶς φυσικὰ φασιν, ὡς ὁ
Θαλῆς τὸ ὕδωρ καὶ ὁ Διογένης τὸν ἀέρα καὶ Ἡράκλειτος τὸ πῦρ. ἡ
δὲ γὰρ κριτήρ, φησὶ ἐν τῷ περὶ Ψυχῆς (1. 2), ἐκ ἔχον· ὁ δὲ καὶ γὰρ

ἐνέκρινεν αὐτὴν φυσικῶν ὡς παχεῖαν καὶ μὴ ἀφ' ἑαυτῆς ἔχουσαν κί-
νησιν. ἄλλοι δὲ δύο εἶπον, σύγκρισιν καὶ διάκρισιν, ἡ μᾶλλον πῦρ
καὶ γῆν, ὡς Παρμενίδης· ἄλλοι δὲ καὶ τρία, καὶ Ἐμπεδοκλῆς τέσ-
σαρα. καὶ Ἰπποκράτης τὸ ἐν ἀποδοκιμαζῶν φησὶν, εἰ ἔν, ἄνθρω-
πος ἐκ αὐτῶν ἤλγει. ὅσα δὲ λέγει ταῦτα πρὸς τὴν ὕλην ἀντιδια-
στέλλων· ὕλη γὰρ μὴ ὄν καὶ καὶ Πλάτωνος φασὶν τὸ ἀληθινὸν ψεῦδος,
ὁ καὶ εἰδοποιήθην ἐν ἐξὶ καὶ ἀπειρα ἐκ ἐξιν. τὸ δὲ εἶδος ὄν μὲν ἐξὶ καὶ
Πλάτωνα καὶ κυρίως ὄν, καὶ κυρίως ὄν ὡς ὀντότητος παρεκτικόν· καὶ
δὲ τὸν Ἀριστοτέλην ὁ δὲν, ἡ μὲν τὰ πολλὰ, ὡς ἐν ἄλλοις φησὶν. διὰ
τῶν ὄντα φησὶ τὰ φυσικὰ καὶ ὄντα τὰ ἐξ αὐτῶν. ἐπαποδύει δὲ
πρῶτον καὶ Μελίσσον, ὅστις λέγει τὸ ὄν ἐν καὶ ἀκίνητον. καθάπτει
δὲ τότε καὶ ὅτι εἶπεν ἐν τὴν ἀρχήν· ἡ γὰρ ἀρχὴ τινὸς ἢ τινῶν ἐξιν·
πῶς ἔν ἐν; ὁ καθαρῶς δὲ πρὸς τὸ ἐν ἀπομάχεται· ἡδύνατο γὰρ τις
εἰπεῖν "καὶ τί κωλύει ἀρχὴν μὴ εἶναι μίαν, τινῶν δὲ εἶναι ἂν ὕστε-
ρον καὶ ἐξ αὐτῆς ἀποσπῶντων;" ἀλλὰ συνδυάζων καὶ τὸ ἀκίνητον
ποιεῖ τὴν ἐνσασιν ἰχυράν· τὸ γὰρ ἐν καὶ ἀκίνητον ἐκ αὐτῶν κινήσει
ποτὲ πρὸς ὑπάρξιν ἄλλαν. ἀπομάχεται δὲ καὶ πρὸς τὸ ἀκίνητον ἰδίως,
μᾶλλον δὲ παραιτεῖται λέγειν πρὸς τὸ ἀναρῶντα τὰς τῆς φύσεως
ἀρχὰς. ἡ γὰρ φύσις ἀρχὴ κινήσεως· ὥσπερ ἔν ἐκ ἐξὶ λόγους τῷ
γεωμέτρῳ πρὸς τὸ ἀναρῶντα τὰς ἀρχὰς τῆς γεωμετρίας ἀπο-
στροφῇ, ὥτως ὁ δὲ τῷ φυσικῷ πρὸς τὸν Μελίσσον· ὡς θέσιν γὰρ
τινα λέγει τούτου, καθὼς καὶ ἄλλοι παραδόξους ὑπολήψεις ἔχον περὶ
τῶν, ὡς ὁ Ἡράκλειτος ὅτι πάντα κινεῖται καὶ αἰεὶ· ἐριστικοὶ ὅν οἱ
λόγοι... "ἐπεὶ πολλὰ καὶ λέγει τὸ ὄν" (p. 185 a 21). ὥς Ἀριστο-
τέλης ὁ πᾶν ἐκδύνην τὸν ὁμῶνυμον, ἀλλὰ Πλάτων τὸ ἥρξαστο
περὶ τούτου ἡ μᾶλλον ἐκεῖνος Σωκράτης, καὶ ἔτος πολλὰ περὶ αὐτοῦ
ἐν πολλοῖς εἶπε, μάλιστα δὲ καὶ περὶ τούτου σκέψιν εἰς ὄργανον τάττει
τὸ μέγιστον καὶ δεύτερον ἐκ τῶν τεττάρων ὀργάνων τῆς διαλεκτι-
κῆς, καὶ πολλὰ τῶν παλαιῶν διὰ τούτου διορθῶν. τὸ γὰρ ὄν ὁμῶνυμον
ἐξὶ, φησὶν... ἐξ ἀδιαίρετων ἄρα τὸ πᾶν (p. 186 b 35) συμπεραι-
νόμενος φησὶν· ὁ δὲ διττῶς νοοῖται ἂν, ἡ ἐξ ἀδιαίρετων ἀντὶ τῶ ἀδιαί-
ρετον, Ἀττικῇ συνηθείᾳ, ὡς τὸ ἐκ τρίτων ἀντὶ τῶ τρίτον. καὶ ἐπεὶ
πρότερον ἔλεγεν ὅτι τριχῶς τὸ ἐν, ἡ τῇ συνεχείᾳ ἡ τῷ λόγῳ ἡ τῇ
ἀδιαίρετῳ, περὶ τῶν δύο εἰπὼν ὅτι ὅτε τῇ συνεχείᾳ ἐξιν ἐν ὅτε τῷ
λόγῳ, συμπεραινόμενος λέγει, λοιπὸν τῷ ἀδιαίρετῳ ἐν ἔσται. ἀλλὰ
καὶ τούτ' ἀδύνατον, καθὼς ἀπέδειξε πρότερον. πῶς γὰρ μέγεθος ἔξει
καὶ ἡ πεπερασμένως ῥηθήσεται, ὥσπερ Παρμενίδης ἔλεγεν, ἡ ἀπειρον,
ὡς ὁ Μελίσσος; τὸ γὰρ ἀδιαίρετον πέρας, ὁ πεπερασμένον. ἡ γὰρ
ὅπως ἡ πρὸς τὸ σύνεγγυς· ἐκ μερῶν ἄρα αὐτὸ ἀδιαίρετον ἐστὶ τὸ
ὄν, καὶ ἐκ ἐκ συμβεβηκότων ἡ αὐτῷ ἡ ἑτέρῳ. καὶ ἐξιν ἀπλῶς ἐρα
ἡ ἐκδοσις αὐτῇ. οἱ περὶ Πλάτωνος δὲ, φησὶ, καὶ Περικράτης ἐνεδί-
δωσαν τοῖς λόγοις ἀμφοτέροις ἡ συνεχῶν τῷ τε λέγοντι τὸ παρὰ
τὸ ὄν ἐκ ἐν ἐξὶ καὶ τῷ τῆς διχοτομίας, τῷ μὲν λέγοντες ὅτι ἐξὶ τὸ μὴ
ὄν, τῷ δὲ ποῶντες ἄτομα μεγέθη. τί δὲ ταῦτα εἰσὶν, ἀνωθεν ῥη-
τέον. εἰς τὸ ἐν, ἐνιοὶ δὲ ἐνέδοσαν. ἐν τῷ Σοφιστῇ (p. 235) ὅτω
λέγει περὶ τῶ μὴ ὄντος ὁ Πλάτων. τὸ Σωκράτης λέγοντος πρὸς τὸν
σοφιστὴν ὅτι γόης εἰ περὶ τῶ μὴ ὄντος καταγόμενος, ὁ σοφιστὴς λέ-
γει ὅτι λοιπὸν ἐστὶ τὸ μὴ ὄν· πρὸς ὃν ἀντεπιφέρει ὁ Σωκράτης ὅτι

πολλαχῶς τ' μὴ ὄν· τ' ἄρρητον ὅπερ ἐστὶ τ' μηδαμῇ μηδαμῶς, δεύτερον τ' καθ' ἑτερότητα, τὸδε μὲν μὴ ὄν τὸδε δὲ ὄν, τρίτον τ' κρείττον τῷ ὄντος, δηλαδή τ' ὑπέρσσιον, τέταρτον τ' χεῖρον τῷ ὄντος, ὃ καὶ μετέστιον λέγει, καὶ ἄλλο τ' ψευδὲς τ' τῆς φαντασίας, ὅπερ ἐστὶν ἐκ δόξης καὶ αἰσθήσεως, ὡς ἡ φαινομένη κώπη ἐν τῷ ὕδατι, ἢ ἡ δόξα ἔχει ἀκλασον, ἢ δὲ αἰσθήσις κεκλασμένην. cod. Vat. 1730.

ἔθος τῷ Ἀριστοτέλει ἀπὸ κοινῶν τινῶν ἀξιωματικῶν ἀρχῶν τῶν πραγματικῶν. ὅτω γὰρ καὶ ἐν τῷ Μετὰ τὰ Φυσικὰ ἀπὸ τινος κοινῆς ὁμολογήματος ἤρξατο. "πάντες" γὰρ φησὶν "ἄνθρωποι τὸ εἶδέναι ὁρέγονται φύσει. σημειῖον δὲ ἡ τῶν αἰσθήσεων ἀγάπησις." καὶ ἐν τῇ Ἀποδεικτικῇ "πᾶσα διδασκαλία καὶ πᾶσα μάθησις ἐκ προὑπαρχούσης γίνεται γνώσεως," καὶ ἐν Ἠθικαῖς "πᾶσα τέχνη καὶ πᾶσα μέθοδος, ὁμοίως δὲ πρᾶξις τε καὶ προαίρεσις ἀγαθῶ τινος ἐφίεσθαι δεκταί." ὅπως ὅν καὶ ἐνταῦθα ἀπὸ κοινῆς τινος ἀξιωματικῆς τὴν ἀρχὴν ποιῶν. . . ἀρχὰς τῶν πραγμάτων πάντων Πλάτων μὲν ἔξ φησιν εἶναι, ὕλην, εἶδος, ποιητικὸν αἴτιον, παραδειγματικόν, ὀργανικόν, τελικόν. Philop. a p. 2. 3.

184. τ' προϊμῶν εὐθὺς τὴν σκοπὸν ἐκφαίνει τῷ συγγράμματι, 10. ὅτι περὶ τῶν φυσικῶν ἀρχῶν ἐστὶν. . . ἀλλ' ὅτι μὲν εἰσὶν ἀρχαὶ τῶν φυσικῶν, ἐφεξῆς ἅπας ὁ λόγος δείξει, καὶ ὅ δὲ τῶν ἀποδείξεως· διό, οἶμαι, ταύτην αὐτὴς τὴν πρότασιν παρήκεν. ὁ μὲντοι Θεόφραστος ἐν ἀρχῇ τῶν αὐτῶν Φυσικῶν καὶ ταύτην ἀπέδειξε λέγων "τ' μέντοι τῶν φυσικῶν ἀρχὰς εἶναι ὁδὸν ἐκ τῶν τὰ μὲν φυσικὰ σώματα σύνθετα εἶναι, πᾶν δὲ σύνθετον ἀρχὰς ἔχειν τὰ ἐξ ὧν συνίσταται." ὅ δὲ Πορφύριος ἐδὲ φυσικῶν φησὶν εἶναι τ' ζητεῖν εἰ εἰσὶν ἀρχαὶ τῶν φυσικῶν, ἀλλὰ τῷ ἀναβεβηκότος. . . ὁ μὲντοι Εὐδήμιος ἀρχόμενος τῶν φυσικῶν ἀνωτέρω τὴν λόγον ἐπάγαγε, καὶ δείξας ὅτι πρὸς μὲν τὰς πράξεις εὐχρηστότερον εἶδέναι τὰ καθ' ἑκάστην, πρὸς δὲ θεωρίαν τὰ κοινὰ, κοινώτατον, φησὶ, φαίνειν περὶ τὰς ἐπιστήμας τ' τῶν ἀρχῶν· ὑπάρχουσι γὰρ τρεῖς καθ' ἑκάστην. τούτων δὲ ὅπως ἐχόντων ἀναγκαῖον τῷ φυσιολογῶντι τὰς ἀρχὰς πρῶτον ἐπισκέψασθαι. καὶ ὁ μὲν ὅλος τῶν λεγομένων νῦν τοῦτος, ἐστὶ δὲ ἀξιὸν ζητεῖν τί ἀρχὴ καὶ τί αἴτιον καὶ τί σοιχείον. καὶ γὰρ μὲν 35 Ἀλέξανδρος διαφέρειν ταῦτα ἀλλήλων φησὶ τῷ ἀρχὴν μὲν λέγεσθαι ἰδίως τ' ποιητικόν, ὅθεν ἡ ἀρχὴ τῆς κινήσεως, αἴτιον δὲ τ' ὅθεν καὶ τ' εἶδος (ἐν γὰρ τοῖς φύσει τ' ὅθεν καὶ τὸ τοῦτο), σοιχείον δὲ τ' ἐνυπάρχον ὡς τὴν ὕλην. ἔοικε δὲ τῷ Εὐδήμιῳ κατακολουθεῖν ὁ Ἀλέξανδρος λέγοντι ὅτι τὰ αἰτίω τετραχῶς λεγόμενα τ' μὲν σοιχείον καὶ τὴν ὕλην λέγει. . . θαυμάζον δὲ εἰ μὴ ἐνυπάρχει τ' εἶδος ἐν τῷ αἰτιατῷ, εἰ μὴ ἄρα εἶδος τ' καθόλου λέγουσιν. ὁ μὲντοι Πορφύριος ἔνα μὲν τρόπον ἀρχὴν λέγει, ὅθεν ἡ πρώτη κίνησις γίνεται. ἐστὶ δὲ ταισὶν ἡ ἀφ' ὧν, ὡς ὁδὸν τ' πρῶτον, ὅτω δὲ καὶ νῦν μὲν τρόπος, οὐκίας δὲ θεμέλιος. τούτω δὲ τῷ σημασιολογῶντι ἀντικεινῶν ἡ τελευταία 45 ἕτερον δὲ τρόπον ὡς τ' ἀφ' ὧν, ὡς ἡ φύσις τῶν φυσικῶν καὶ ἡ τέχνη τῶν τεχνικῶν. ἀρχὴ δὲ καὶ τ' ὅθεν καὶ ὅθεν ἀλλήσεως ἡ νίκη. κατ' ἄλλον δὲ τρόπον ἀρχὴ λέγει, ἐξ ὧν πρῶτον ἐνυπάρχοντος

γίνεται τι, ὡς οὐκίας λίθοι καὶ ἔνθα ἀρχὴ ὡς ὕλη. ἀρχὴ δὲ καὶ ἡ μορφή καὶ τ' χῆμα καὶ ὅλως τ' εἶδος. . . τέτρω δὲ ἡμῖν ἰσχυρομένων, πρὸς μὲν τὸν Ἀλέξανδρον καὶ πρὸς τὸν Εὐδήμιον ῥητέον ὅτι τ' ὅθεν καὶ τέλος ὄν καὶ ἀρχὴ αἷν ἂν πάντως καὶ κυριώτερα τῷ ποιητικῷ ἀρχῇ. . . πρὸς δὲ τὸν Πορφύριον, ὅτι πρῶτον μὲν ἔξ ὧν καὶ αὐτὸς διαστήσατο, ὅς λέγει ἰσχυρῶς τ' αἴτιον καὶ ἡ ἀρχὴ, ἀλλὰ τ' μὲν αἴτιον πᾶν καὶ ἀρχὴ, ἡ δὲ ἀρχὴ τῷ πράγματι, ὅλον τῆς ὁδοῦ ἡ τῷ δράματος, ὅς ἂν λέγοιτο αἴτιον. δεύτερον δὲ ὅτι ὅς προσπεινοῦν τῷ αἰτίῳ ἡ ἀρχὴ. . . μήποτε ὅν ὁ Ἀριστοτέλης τὴν ἀρχὴν ὡς κοινὴν λαβὼν διεῖλεν αὐτὴν εἰς τὰ κυρίως αἰτία, ὅλον ἐστὶ τ' ποιητικόν καὶ τελικόν, καὶ εἰς τὰ συναίτια ὑπὸ τῶν λεγόμενα, ὅσα ἐστὶ τὰ σοιχεία. . . τ' δὲ εἶδέναι καὶ τ' ἐπίστασθαι ὅς ἐκ παραλλήλων εἶρηται, ὡς ἐπέστησεν ὁ Ἀλέξανδρος, εἰπὼν τὰ ἐκ παραλλήλων λεγόμενα ὀνομάτων μόνον ἔχει διαφορὰν ἐν πράγματι ποιότητι, καὶ διὰ τούτου καὶ ἐν τῶν τοιούτων ἴσον δύναται τοῖς πᾶσι. τ' δὲ εἶδέναι καὶ τ' ἐπίστασθαι τ' ταύτην δύναται τῷ εἶδέναι μόνον. εἶδέναι γὰρ λεγόμενα καὶ τὰ δι' αἰσθήσεως καὶ δόξης καὶ τὰς ἀμέσους προτάσεις, ὡς ὅθεν ἴσμεν δι' ἀποδείξεως, ταύτην δὲ εἰπεῖν ὅς κατ' ἐπιστήμην. ταῦτα μὲν ὅν καλῶς εἶρηται. πῶς δὲ ἐνταῦθα παραλληλῶν ἀμφω, ὅθεν προσέθηκεν. ἔοικε δὲ γένος ὅσαν τὴν εἰδησιν τῆς ἐπιστήμης προτάξαι, ὡς εἰ ἔλεγε τ' γινώσκων ἐπιστημονικῶς. . . μήποτε δὲ ὁ Ἀριστοτέλης νῦν εἰδησιν τὴν κυρίως λαβὼν, εἰς ταύτην αὐτὴν ἦγαγε τὴν ἐπιστήμην. καὶ γὰρ ὁ Πλάτων μὴ εἶδέναι φησὶ τὰς αὐτῶν ἀρχὰς τὰς μαθηματικὰς. . . ἀλλὰ πῶς εἰπὼν "τ' εἶδέναι καὶ τ' ἐπίστασθαι συμβαίνει περὶ πάσας τὰς μετέδους," ἐπάγαγεν "ὡς εἰσὶν ἀρχαὶ ἡ αἰτία ἡ σοιχεία;" ἡ ὡς ἴδιον πασῶν τῶν ἐπιστημονικῶν εἰδησῶν τούτω προσέθηκεν; ἡ γὰρ ἐπιστήμη συλλογισμὸς ὅσα ἀποδεικτικῶς ἐξ ἀρχῶν πάντως ἐστὶ τῶν ἀμέσων προτάσεων. Simpl. f. 2 b et 3.

"ὡς εἰσὶν ἀρχαὶ ἡ αἰτία ἡ σοιχεία." εἰ μὲν τὴν ἡ σύνδεσμον διαζευκτικὸν λαβῶμεν, καθολικώτερα καὶ ἐπὶ πλεονῶν γίνεται ἡ πρότασις· τὰ γὰρ μὴ φυσικὰ ἀλλὰ λογικὰ καὶ νοερά ἀρχὰς μὲν ἔχει καὶ αἶψα, σοιχεία δὲ ὅς ἔχει. ἐὰν δὲ παραδιαζευκτικὸν λαβῶμεν, τὴν ἡ ἀντὶ τῷ καί, ἐπὶ τῶν φυσικῶν μόνον χωρήσει ὁ λόγος, ὡς εἰσὶν αἱ ἀρχαὶ καὶ αἰτία καὶ σοιχεία. Philop. a p. 3.

πᾶσα γὰρ διδασκαλία καὶ πᾶσα μάθησις διανοητικὴ, τυτέστιν 184. ὅς ἐξ αἰσθήσεως ὅθεν καὶ νῦν γινόμενη ἀλλὰ συλλογιστικὴ τε καὶ ἀπο- 16. δεικτικὴ, ἐκ προὑπαρχούσης γίνεται γνώσεως, ὡς ἐν τοῖς Ὑστέροις Ἀναλυτικαῖς μεμαθήκαμεν. . . δύναται δὲ τρόπον τινὰ καὶ ἐκ τῶν ἐπομένων ταῖς ἀρχαῖς καὶ ἀπ' αὐτῶν συντιθεμένων, ὅθεν ὡς ἀπὸ αἰτίων ἀλλ' ὡς ἀπὸ γνωριμωτέρων, τὰ περὶ τῶν ἀρχῶν τῶν φυσικῶν συλλογίζεσθαι, ὅς ἐπὶ ἀμέσων αὐτὰ ἀλλὰ γνωρίζοντα μόνον. διὸ ὅς εἰπον ἐπιστημονικῶς γινώσκων τὰς ἀρχὰς, ἀλλ' ἐκ τῶν γνωρίζων αὐτάς, διότι ἀπὸ τῶν ἐπομένων ἡ γνώσις αὐτῶν. Simpl. f. 4.

ὅτι δὲ γνωριμωτέρων ἡμῖν τ' ἀδωρίστον καὶ συγκεχυμένον, ὅλον 184. τ' ὅλον δοκεῖ, πιστῶν τ' μὲν ὄνομα ἔκαστον ὡς ὅλον τι λαβὼν, τὴν δὲ 21. τὸ ὄνομα ὁρισμὸν ὡς τὴν διαφύρασιν τῷ ὄνοματι μερῶν καὶ σοιχείων παραδιδόντα. . . ἀλλὰ τούτω μὲν ὡς πρὸς τ' σύνθετον καὶ ὅλον οὐκίας ἔχει τ' παραδείγμα· συνήρηται γὰρ καὶ συγκεχυται τῷ

νόματι, ὡς ἐν ἐλότῃ μιᾷ, τὰ ἐν τῷ ὅρισμῳ πάντα μέρη ἔχοντα
 ἑκα· ἀπὸ δὲ τῷ καθόλου προσέτι· τὸ μὲν γὰρ καθόλου ἐκείνων τῶν
 συμπληρῶντων αὐτὸ ἐφαρμόττει· διὰ δὲ δεύτερον ἐπήγαγε
 παράδειγμα, τὸ ἐπὶ τῆς καθ' ἡμέραν προκοπῆς θεωρούμενον·
 ἐλέγετο δὲ, φησὶν ὁ Ἀλέξανδρος, δύνασθαι τινα λόγου καθόλου
 ὑπ' αὐτῷ συν εἶναι τὰ ἀξιώματα, οἷς πρὸς ἅπαντα μὲν τὰ δεικνύμενα
 χρώμεθα διὰ τὸ εἶναι ἐναργῆ, ὑδανὸς δὲ τῶν δι' αὐτῶν δεικνυμέ-
 νων ἐστὶν ἴδια· ἐπισησὶ δὲ ἄξιον πρῶτον μὲν ὅτι τοῖς προκει-
 μένοις εἰσὶν ἐν τῷ ὅλῳ καὶ συνθέτῳ ἀλλ' ἔχει τὸ καθόλου παρά-
 δεγμα· δεύτερον δὲ ἐπισησὶ ἄξιον ὅτι διττὴ ἐστὶ τῷ ὅλῳ καὶ
 τῷ καθόλου ἡ γνώσις, ὥσπερ καὶ τῷ ὅνοματος, ἡ μὲν ὁλοκληρὴ καὶ
 συγκεχυμένη καὶ κατὰ φύσιν ἐπίνοιαν τῷ γνωστῷ γνωμένη, ἥτις καὶ
 παχυτέρα ἐστὶ τῆς κατὰ τὸν ὅρισμόν γνῶσεως, ἡ δὲ συνηρημένη καὶ
 ἡνωμένη καὶ τὰ κατὰ μέρος περιληφύια, νοερὰ τις αὐτῇ καὶ ἀπλῇ,
 φανταστικῇ δὲ μᾶλλον ἐκείνῃ καὶ ἀπεκτωμένη· ἡ δὲ κατὰ τὸν
 ὅρισμόν καὶ ἡ διὰ τῶν φυσικῶν γνῶσις μέση τις ἐστὶν ἀμφοῖν, δια-
 νεκτικῇ μᾶλλον ὅσα καὶ ἡ δεξιαστικῇ καὶ τῆς μὲν χειρόνους κατὰ ἀκρι-
 βὲς ὑπερέχουσα, τῆς δὲ κρείττονος ἀπολαμπομένη κατὰ διηρημένον
 καὶ μᾶλλον κοινότερον· τρίτον δ' ἐπισησὶ ἄξιον ὅποια τις ἐστὶν
 ἡ περὶ τῶν φυσικῶν πραγμάτων γνῶσις τοῖς τὰς ἀρχὰς καὶ τὰ
 αἰτίαι τῶν φυσικῶν ἐγνωσέσι, ταύτας δὲ ἐκ τῶν συνθέτων ἤδη καὶ
 συγκεχυμένων εὐρίσκουσιν, ἅπερ ἔκ ἐξω ἀκριβῶς γινώσκαι μὴ τῶν
 αἰτίων ἐγνωσμένων ἀκριβῶς· ὁ δὲ ὅλον ὅτι τεταμηναῖος ἐστὶν ἡ
 γνῶσις ἡ περὶ τῶν ἀρχῶν, ἀλλ' ἔκ ἀποδεικτικῆς καὶ καλῶς ὁ
 Πλάτων τὴν φυσικολογίαν εἰσαγαγὼν ἔλεγεν εἶναι, οὗ καὶ Ἀριστο-
 τέλης συμμάρτυρε, τὴν κυρίως ἀποδείξειν ἐξ ἀμείνων καὶ αὐτοπλ-
 εῖναι ἀρχῶν καὶ ἐκ τῶν κυρίως αἰτίων καὶ τῇ φύσει προτέρων εἶναι
 βυλόμενος· ἀλλ' ἔκ ἀτιμασέων διὰ τὴν φυσικολογίαν, ἀλλ' ἀρ-
 κείνῃ χρὴ κατὰ τὴν ἡμετέραν χρῆσθαι καὶ δύναμιν, ὡς καὶ Θεο-
 φράσῃ δοκεῖ· τέταρτον δὲ πρὸς τοῖς εἰρημένους ἄξιον ζητεῖν, πῶς
 τὰ κοινὰ σαφέστερα μὲν ὡς πρὸς ἡμᾶς, ἀσαφέστερα δὲ τῇ φύσει
 λέγει ὁ Ἀριστοτέλης· καὶ τίνα μὲν ἐστὶ τὰ κοινὰ, τίνα δὲ τὰ τῇ
 φύσει πρότερα, ἅπερ καὶ ἀρχαί τῶν φυσικῶν; ὁ μὲν γὰρ Ἀλέξανδρος
 πρῶτον, φησὶν, δείξει ὅτι πλείους αἱ ἀρχαί καὶ ὅτι ἀπείροι ὅτι μία,
 εἴτε ὅτι οὐ καὶ ἐναντίων ἐν αὐταῖς εἶναι καὶ τῇ ἐναντιώσει τι ὑπο-
 κείνῃ· ἀφ' ὧν κοινῶν ὅντων μετελθὼν δείξει καὶ τίνες εἰσὶν αὐτοῖ·
 ὁ γὰρ ἐκείνα εἰδὼς ὑδανὸς τὰς ἀρχὰς οἶδε τίνες εἰσὶν· μήποτε
 ὅτι ἀμεινον ἐκ τῶν τοῖς φυσικοῖς πράγμασιν ἐναργῶς καὶ γνωρίμως
 τῇ αἰσθήσει ὑπαρχόντων τὰς ἀρχὰς εὐρίσκειν τῶν φυσικῶν, ὥσπερ
 καὶ τῷ Ἀριστοτέλει δοκεῖ, οἷον ὅτι ὅτι μία ἀρχὴ ἐκ τῆς τῶν ὄντων
 διαφορᾶς, ὡς μαθησόμεθα· ὅλως δὲ, ὡς κοινῶς εἰπῶν, ἀπὸ
 τῶν αἰσθησέων καὶ τῶν αἰσθητῶν τὴν περὶ τῶν φυσικῶν ἀρχῶν ἀλή-
 θεως ἀνιχνεύσαν καὶ Θεοφράστῃ πεπομπένοις, ὅς περὶ τούτου ζητῶν
 ἐν πρώτῳ τῶν φυσικῶν ταύτην γέγραφε· id. f. 4 b et 5.
 ἐὰν ὅτι ἀρχώμεθα τὴν περὶ τῶν ἀρχῶν λόγῳ ἀπὸ κοινῶν τῶν
 καὶ πλείους ὑπαρχόντων, ὅτι παραπτόν· ἀπὸ γὰρ τούτου ἐπὶ τὰ ἴδια
 βαδίζομεθα· γνωριμώτερα δ' ἡμῶν τὰ κοινὰ τῶν ἰδίων ἐστὶν, εἴγε
 σύγκειται μᾶλλον· ὅτι καὶ ἐν τοῖς ἀκαλυπτοῖς ὁ περὶ τῶν συν-

λογισμῷ λόγος προτάττει τὴν τε ἀποδεικτικὴν καὶ διαλεκτικὴν καὶ σο-
 φιστικὴν· ἀπὸ γὰρ τῶν κοινῶν ὁρμώμενοι ῥῶον ἐκείνων τὰ ἴδια καὶ προ-
 στήν διακρίνομεν· Themist. f. 15 b.

καλῶς τὸ "τρόπον τινα" προσέθηκε, διότι ἔχῃ ὥσπερ τὸ ὅλον
 αὐτὸ διαιρεῖται εἰς τὰ μέρη, ὅτι καὶ τὸ ὄνομα ἐστὶ καὶ ὑπὸ τῷ ὅρισμῳ
 διαιρούμενον, ἀλλὰ τὸ ὑπὸ τῷ ὀνόματος σημαίνονμενον διαιρεῖ ὁ ὅρι-
 σμός, καὶ ἔχῃ ὅπερ τρόπον τὸ καθ' ἑκάστα μέρος τυγχάνει τὸ κα-
 θόλου ὀνόματος, μέρη ἐστὶ τὰ μέρη τῷ ὅρισμῳ· Philop. a p. 9.

ἀκολουθῶν μὲν ἂν ἦν πρῶτον ζητεῖν εἰ εἰσὶν ὅλως ἀρχαί τῶν 184
 φυσικῶν, καὶ τότε τίνες εἰσὶ καὶ πόσαι· αὕτη γὰρ ἡμῶν ἡ τάξις τῶν
 προβλημάτων ἐν τοῖς Ἀποδεικτικοῖς ὑπ' αὐτῷ παραδέδωκε· ἀλλὰ
 τῷτο, φησὶν, ἔκ ἦν τῷ φυσικῷ θεωρεῖν ἀλλὰ τὸ ἐπαναβεβηκότες·
 ὁ γὰρ φυσικός ὡς δεδομένην τούτω χρῆται· ἐπισησὶ δὲ ἄξιον,
 μήποτε καὶ τὸ πόσαι καὶ τίνες αἱ ἀρχαί καὶ ὅλως ὁ περὶ τῶν ἀρχῶν
 λόγος τὸ ἐπαναβεβηκότες κατὰ τὸν λόγον εἶναι δοκεῖ, μήποτε
 δὲ καὶ ἀνάγκη τὴν φυσικὴν εἶναι σώματ' ἐστὶ τὰ φυσικὰ εἶδέναι, καὶ
 ὅτι πᾶν σῶμα σύνθετόν ἐστι, καὶ ὅτι τὸ σύνθετον ἀρχὰς ἔχει τὰ ἐξ
 ὧν σύγκειται, ὡς καὶ ὁ Θεοφράστος ἀπέδειξε· ἀμεινον ὅτι ἴσως λέ-
 γαν ἔτι ἔκ ἐν πᾶσι προβλήμασι τὸ εἰ ἐστὶ ζητεῖν, ἀλλ' ἐν οἷς τῷτο
 ἀμφιβάλλει· δύναται δὲ ὄντος καὶ τὸς μίαν λέγοντας εἰς τὸ
 ἀπείρον καὶ τὸ πεπερασμένον διελθεῖν καὶ τὸς πολλὰς εἰς κινεμένας ἡ
 ἀκινήτους, τὸ οἰκειότερον, φησὶν ὁ Ἀλέξανδρος, ἐκείνῳ τῶν ἐκ
 τῆς διαίρεσεως ὑπέταξεν· οἰκειότερον δὲ τῇ μὲν μὴ τὸ κινεῖσθαι ἢ μὴ
 τοῖς δὲ πολλοῖς τὸ πεπερασμένον ἢ ἀπείρον· καὶ Εὐδόκιμος ὡς ἂν,
 φησὶν, ὑπάρχουσιν αἱ ἀρχαί, ἥτοι κινῶν ἢ ἀκινήτων εἰσὶν, ἀλλὰ
 τῷτο μὲν τὸ διαιρετικὸν παρήκει ὁ Ἀριστοτέλης διὰ τὸ μὴ γεγενῆσθαι
 ὄψαν πολλὰς καὶ ἀκινήτους τὰς ἀρχὰς λέγουσαν· τὸ δὲ πεπερασμέ-
 νον καὶ ἀπείρον ἐπὶ τῆς μιᾶς διὰ τὴν συντομίαν τὴν παραδραμεῖν
 ἔδεικεν· ἐν γὰρ τοῖς πρὸς Παρμενίδην, ὡς εἶπον, καὶ Μελίσσον λόγοις
 καὶ ταῦτα βασανίζει· Simplic. f. 5 b.

ἀνάγκη τὴν ἀρχὴν ἢ μίαν ἢ πλείους εἶναι· ἀλλ' εἰ μίαν, ἡ
 κινεμένην γε ἢ ἀκίνητον, ἡ πεπερασμένην ἢ ἀπείρον· εἴτε πλείους,
 καὶ ταύτας γε αὐτὴν κινεμένην γε ἢ ἀκίνητον, ἡ πεπερασμένην
 κατ' ἀριθμὸν ἢ πάλιν ἀπείρους· Themist. f. 15 b.

ἔχῃ ὡς Παρμενίδην, φησὶν ὁ Ἀλέξανδρος, καὶ Μελίσσον μίαν 184
 ἀρχὴν τιθεμένων καὶ ταύτην ἀκίνητον λεγόντων, ὅπως εἶπε τὸ "ὡς
 Παρμενίδης καὶ Μελίσσος" (ὅτι γὰρ ὅτι ὅλως ἀρχὴν ἐτίθεντο· ἐν
 γὰρ ἔλεγον τὸ πᾶν, ὁ μαχόμενός ἐστι τῷ ἀρχὴν λέγειν εἶναι· οἱ γὰρ
 ἀρχὴν τιθέμενοι ὁμολογοῦσι πλείω τὰ ὅντα εἶναι, τῇ ἀρχῇ καὶ τὰ ὧν
 ἐστὶν ἀρχὴ συνεισάγοντες), ἀλλ' εἰπὼν τὸ πρῶτον διαιρετικόν, τὸ ἢ
 μίαν εἶναι τὴν ἀρχὴν ἢ πλείους, ἐπὶ τῷ ἑτέρῳ τῶν ἐν τῇ διαίρεσει
 πάλιν διαιρετικῷ χρῆται τῷ εἰ μία ἢ ἀρχὴ ἥτοι ἀκινήτος ἢ κινε-
 μένη· ἐπὶ δὲ ἀπείρον τὸ ἀρχὴν μίαν καὶ ἀκίνητον ταύτην λέγειν,
 μὴ παράμυθιας ἔθετο· ταῦτα ὅτι αὐτῇ λέγει τὸ Ἀλέξανδρον λέ-
 γοντος, τὸ μὲν τῷ μᾶλλον ἀπὸ τῶν παραμυθιῶν τὴν ἀπείρον θέσειν
 ἔκ ἦν, ὅμως τῆς Ἀριστοτέλους μεγαλονοίας· ἐξ ὧν γὰρ τὰ ὅντα
 ἐστὶ ζητῶσι πρῶτον αὐτὰ, πότερον ἢ ἢ πλείω· ὡς περὶ ἀρχῆς
 τῶν ὄντων αἰετὶ τὸς ἀνδρες τούτους φιλοσοφεῖν· Simpl. f. 8 b.

184b εἰδῶσι τὸς περὶ τι μέρος φιλοσοφίας σπουδάζοντας ἢ μόνον
 17. ἢ μάλιστα ἀπ' ἐκείνου καλεῖν, ὡς ἦθικόν μ' ἐκάλουν τὸν Σωκράτην,
 φυσικὸς δὲ τὸς περὶ Θαλήν. ἢ Ἀναξίμανδρον ἢ Ἀναξίμανην ἢ
 Ἀναξαγόραν ἢ Δημόκριτον ἢ τὰς τοιαύτας. παραιτῶμαι δὲ κἀν-
 ταῦθα τὸν Ἀλέξανδρον πρότερον μ' εἰπόντα ὅτι τὸς φυσικὸς ἀντι-
 5 δίσπειλε πρὸς τὸς ἐν ἢ ἀκίνητον λέγοντας, ὕστερον δὲ ὅτι ἔθος Ἀρι-
 στοτέλει φυσικὸς καλεῖν τὸς περὶ τῆς ἀληθείας φιλοσοφούντας, ἐπεὶ
 ἢ τῆς φυσικῆς τὸ τέλος ἢ πράξις ἀλλὰ γινώσκεις. τίς γὰρ ἠγνόει
 ὅτι ἢ Παρμενίδης, πρὸς ὃν ἀντιδιεσπάζονται λέγει τὸς φυσικοὺς, περὶ
 τῆς ἀληθείας ἐφιλοσόφει; . . . ἢ τῶν μίαν ἢ κινουμένην λεγόντων
 Ἀναξίμανδρος ὁ Πραξιμάχου Μιλήσιος ἀπειρόν τινα φύσιν, ἄλλη
 ὕσαν τῶν τεσσάρων κοινήων, ἀρχὴν ἔθετο, ἥς τὴν αἰδιον κίνησιν
 αἰτίαν εἶναι τῆς τῶν ὄντων γενέσεως ἔλεγε. ἢ Ἀναξίμανης δὲ ὁ
 Εὐρύστρατου Μιλήσιος ἢ αὐτὸς ἀρχὴν μίαν ἔθετο ἢ ἀπειρόν, ἀέρα
 ταύτην λέγων, ἐξ ὃ ἀραιωμένον ἢ πυκνωμένον τὰ ἄλλα γίνεσθαι.
 15 ὕσης ὅν ἢ τοιαύτης διαρέσεως παρῆκε τὴν αὐτὴν ὁ Ἀριστοτέλης,
 ὡς ὁ Ἀλέξανδρος φησὶ, διότι ὑδεμίαν ἢ διαίρεσιν αὐτὴ διαφορὰν
 γενέσεως τοῖς ἐξ αὐτῆς γινόμενοις παρέχει· ἢ γὰρ ἄλλα μ' εἰ ἀπειρος
 ἄλλα δὲ εἰ πεπερασμένη γενήσεται, ὡς περ ἄλλα μ' εἰ μία, ἄλλα
 δὲ εἰ πολλά. id. f. 9.

184b ὁ μόνου εὐφραδὴς Θεμίστιος παραφράζων τὸ ῥητόν, ἢ τὰς
 18. πλείους ἢ κινουμένας φησὶν ἢ ἀκίνητας, ἢ ἢ πεπερασμένας κατ'
 ἀριθμὸν ἢ πάλιν ἀπείρους. ἢ Εὐδόκιμος δὲ, ὡς ἢ πρότερον εἶπον, ἐν
 τοῖς Φυσικοῖς, ὡς ἂν ποτε ὑπάρχουσιν αἱ ἀρχαί, φησὶν, ἦτοι καὶ ὅν
 ἢ ἀκίνητοι εἴσιν. ἢ δὲ ὅλον ὅτι τὴν ἀνάγκη ὅτι τῆς ἀντιφατικῆς
 διαρέσεως ἀποδεδώκασιν. . . ἢ ἔσκε, φησὶν ὁ Ἀλέξανδρος, ἀμ-
 20 φοτέρως τὰς διαίρεσεις ἐκατέρω τῶν ἐκ τῆς πρώτης διαρέσεως
 μὴ προσαγαγεῖν διὰ τὸ μὴ πολλὰς περὶ αὐτῶν λέγειν, ἀλλὰ δε-
 ξας ὅτι ἐπὶ τῆς μᾶς ὅσον τε τὴν ἀρχὴν ἀκίνητον εἶναι, ἐκ τῆ
 μᾶλλον συναποδείξει ὅτι ὅδε τὰς πλείους ὅσον τε εἶναι ἀκίνητους.
 30 διὰ ἐπὶ τῶν πολλῶν ἐκείνι ἐχρήσατο τῷ ἢ κινουμένας ἢ ἀκίνητους.
 id. f. 9 b.

184b τὸ ἢ ἢ ἐναντίας" ὁ μὲν Πορφύριος ἢ ὁ Θεμίστιος ἀνταποδόντων
 21. αἰὼν) τῷ ἢ ὅπως ὡς περ Δημόκριτος, περὶ Ἀναξαγόρου λεγομέ-
 νη· ἢ γὰρ τῶν ἀπείρους τὰς ἀρχὰς ὑποθέμενοι κατ' ἐν γένος τὸ πλῆρες
 θεωρούμενας χήματι ἢ θέσει ἢ τάξει διαφέρειν αὐτὰς φασὶν, αἱ
 δὲ περὶ Ἀναξαγόραν ἢ ταῖς ὑσείας ἐναντίας τίθεν) θερμότητος
 γὰρ ἢ ψυχρότητας, ἢ ξηρότητας ἢ ὑγρότητας, μαυρότητας τε ἢ
 πυκνότητος, ἢ τὰς ἄλλας χ' ποιότητα ἐναντιότητος ἐν ταῖς ὁμοιο-
 40 μερείαις ἀποτίθεν), αἷς διαφέρειν τὰς ὁμοιομερείαις ἀρχὰς κατ'
 αὐτὰς ὕσαι φασὶ, κυρίως τῆς ἐναντιότητος ἐν ταῖς ποιότησι θεω-
 ρουμένης, ἀλλ' ὅτι ἐν τοῖς χήμασιν. ὁ μόνου Ἀφροδισιεύς Ἀλέξ-
 ἀνδρος οἶδε μ' ἢ ταύτην τὴν ἐξηγήσιν, ὅτι ἀποδέχεται δὲ αὐτὴν,
 ἀλλ' οἶσ) μᾶλλον τὸ ὅλον περὶ Δημοκρίτου λέγοντα, ὡς τὰς ἀρχὰς
 45 τῷ τινεμένῳ τὸ μὲν γένος (ἐν), ταῖς χ' τὴν ὑποκειμένην φύσιν,
 χήματι δὲ ἢ εἶδει διαφερέσας ἢ ἢ ἐναντίας. ὅτι γὰρ ὡς ἐναντίας
 λέγοντος τῷ Δημοκρίτῳ τὰς ἀρχὰς ὁ Ἀριστοτέλης ἀπεμνημονεύει

δι' ἐκείνων δηλοῖ τῶν ῥητῶν (p. 188 a 22) "ἢ Δημόκριτος τὸ
 πλῆρες ἢ τὸ κενόν, ὡν τὸ μὲν ὡς ἐν τὸ δὲ ὡς ἔκ ὃν εἶναι φησιν· ἐπὶ
 θέσει, χήματι, τάξει. ταῦτα δὲ γένη ἐναντίων, θέσεως ἄνω
 κατω, πρῶτον ὀπίωθεν, χήματός γινώσκῃ τὸ εὐθὺ ἢ τὸ περιφερές."
 5 καὶ γὰρ αὐτὸς ὁ Ἀριστοτέλης φησὶν ἐναντίον μὴ εἶναι χήμα χήματι,
 ὅτι ἢ ἢ Δημόκριτον ἀνάγκη ταύτης εἶναι τῆς δόξης. ὅτω δὲ
 τῇ ἐξηγήσει ταύτη συμπεπόνθεν ὁ Ἀλέξανδρος ὡς αἰρεῖσθαι δυοῖν
 τὸ ἕτερον λέγειν, ἢ τὴν συγγραφὴν ἡμαρτήσθαι, περὶ τῶν παρεγκαι-
 10 μένων τῷ ἢ, ὅπως τὴν πρὸς Δημόκριτον ἀνταποδόντων ἀπακρίτωντος·
 ὁφείλει γὰρ εἶναι "ἢ εἰ ἀπείρους, ὡς περ Δημόκριτος, τὸ γένος ἐν,
 χήματι δὲ ἢ εἶδει διαφερέσας, ἢ ἢ ἐναντίας." ἢ εἰ ὁ ὅσος ἔχει,
 φησὶν, ἢ γραφὴ, παρῆκε τὸ ἀνταποδόναι τὸς λέγοντας μὲν τῷ
 γένει τὰς αὐτὰς εἶναι τὰς ἀρχὰς, ὡς ἔλεγον οἱ περὶ Ἀναξαγόραν
 εἰ ὅν ἢ τὸς γραφὰς ἀθετεῖν τὰς ἐν πᾶσι τοῖς ἀντιγράφοις συμ-
 15 φωνουμένας ἀτοπον, ἢ τὸ ἑλλειπὴ τὴν λόγον ἀποδείξει ἢ χ' τὴν
 φράσιν ἢ χ' τὰ τμήματα τῆς διαρέσεως, ὅτι ἦσαν ἀτοπον, ἢ
 μάλιστα ὅτι Ἀναξαγόρου δόξα παρελμυσμένη, πρὸς τὴν πολλὰς ἀ-
 γνους ὁ Ἀριστοτέλης κατατάττει. ἀλλὰ ἢ τὴν Ἀριστοτέλους περὶ
 Δημοκρίτου δόξαν ἀθετεῖν, εἰ μὲν σαφῶς ἐναντίων ἐν ταῖς
 20 ἀρχαῖς ἀποτίθει, ὅπερ οἱ ἕτεροι παῖσιν ἐξηγηταί, ὅτι εὐπαρά-
 δεκτον φαίνεται. μήποτε τὸ τῷ μὲν χήματι ἢ τῇ κατ' αὐτὸ μορφῇ
 διαφέρειν ὡς τῷ Δημοκρίτῳ ἰδίῳ ἀποδεδώκεν, κατ' ὅσιν μὲν
 λέγοντος διαφέρειν τὰς ἀτόμους, τὸ δὲ μὴ διαφέρειν μόνον τὰς
 ἀπείρους ἀρχὰς ἀλλὰ ἢ ἐναντίας εἶναι, ὅτι τῷ Δημοκρίτῳ μόνον θέ-
 25 σει ὑπάρχον ἀλλὰ ἢ τῷ Ἀναξαγόρῳ, καὶ ὡς ἀμφοτέραις ἀποδέ-
 δωκεν. id. f. 10.

ἀλλὰ Δημόκριτος μὲν μίαν ὕσαν ταῖς ἀτόμοις ὑποτιθεῖς τοῖς
 χήμασιν αὐτὰς ἐξαλλάττει μόνας, Ἀναξαγόρας δὲ ἐν ταῖς
 ὁμοιομερείαις ἐναντιότητος, θερμότητος, ψυχρότητας, λευκότητος
 30 μελανότητος. Themist. f. 15 b.

γένος φησὶ τὸ ὑποκείμενον ἢ τὴν ὕσαν τῶν ἀτόμων· ἔλεγε
 γὰρ μᾶς μὲν ὕσαι εἶναι πάσας τὰς ἀτόμους, διαφέρειν δὲ ἀλλήλων
 ταῖς χήμασι τῷ τὰς μὲν εἶναι σφαιρικούς, τὰς δὲ κυβικούς ἢ πυρα-
 35 μαιδικούς ἢ ἕτερον τι τῶν χημάτων ἔχειν. ὅτω δὲ πολλὰς ἢ
 ἐν τοῖς Ἀποδεικτικαῖς τὸ ὑποκείμενον γένος ὀνόμασε. "χήματι
 δὲ ἢ εἶδει" ἐκ παραλλήλου τὸ αὐτὸ φησιν· εἶδους γὰρ λόγον ἐκ
 ταῖς ἀτόμοις τὸ χήμα ἔλεγον ἔχειν ὁ Δημόκριτος. Philop. a
 p. 11.

τῷ αὐτῷ τίθει πρὸς δεῖξιν τῷ ἀναγκαῖον εἶναι τὸν περὶ τῶν 184b
 ἀρχῶν λόγον, εἰπερ ἢ τοῖς μὴ περὶ τῶν προθεμενίων ὁ μὲν ἢ ζή- 22
 τῆσις ἢ περὶ αὐτῶν ὑπὸ πρῶτη, ὡς ὅτι ἄλλως εἰσομένους περὶ
 τῶν ὄντων. ὅτω μὲν ὅτι Ἀλέξανδρος ἐξηγεῖ) τὴν λέξιν, ἢ περὶ
 πάντων φησὶ τῷ τὸ λέγειν τῶν φυσικῶν. μήποτε δὲ ὅτι περὶ
 πάντων τῶν φυσιολόγων ἐστὶν ὁ λόγος, ὅτε ὡς ἄλλα μὲν προθε-
 45 μένων ζητεῖ, ἄλλης δὲ πρὸ ἐκείνων αὐτοῖς ζητήσεως τῆς τῶν
 ἀρχῶν ὑπαντιώσεως, ἀλλ' ἐπειδὴ Παρμενίδης ἢ Μελίσσιος περὶ τῶ
 ὄντος ἐζήτησαν, πρότερον ἐν ἢ πολλὰ, ἢ εἰ ἀκίνητον ἢ κινούμενον, ἢ
 ὅτω, φησὶν, ὅτι περὶ τῶν ὄντων, ὡς ἂν τις οἰκθῆται, ἀλλὰ περὶ τῆς

ἀρχῆς τῶν ὄντων ἐξήντη, εὐγνωμόνως τὸ αὐτῶν ὁ Ἀριστοτέλης ἀποδεχόμενος. Simpl. f. 10.

ὅσα γὰρ ἐνόμιζον τὰς ἀρχὰς ἐκείνοι, καὶ ζητῶντες ὑπόστα τα ὄντα, τὰς ἀρχὰς ἐξήντη ὁπόσας θέτοισι ἐξήντη. Themist. f. 16.

184a 25 διὰ τούτων, φησὶν ὁ Ἀλέξανδρος, καὶ τὸ δοκῶν παραλελειφθῆαι πρόβλημα, εἰ εἰσὶν ὅλως ἀρχαί, προσέθωσιν, ἀντιλέγων πρὸς τὸς μὴδὲ ὅλως ἀρχὴν εἶναι τιθεμένους τῶν φυσικῶν. . . μήποτε δὲ περινοημένη μάλλον ἐστὶν ἡ τοιαύτη ἐξηγήσις· ἢ γὰρ ὅτι εἰσὶν ἀρχαί φυσικαί, διὰ τούτων ὁ Ἀριστοτέλης δεῖξαι προτίθει, ἀλλ' ὁμολογούμενον τὸτο λαβὼν καὶ κατ' αὐτὸς, εἴπερ τὸ ἐν αὐτῇ τῆς ἀρχῆς ἔλεγον, ἐκ τούτου πειράθῃ τὸς ἐν λέγοντας τὸ ἐν ὡς ἀρχὴν λέγοντας διασαλεύειν. . . ἀντίκειναι τὰς ἐκείνων ἀρχὰς ἢ τὰς ἐπα-
ναβεβηκυίας προσεχῶς αὐτῶν ἐπιστήμας ἐπιδεικνύναι, ὡς τὰς ἰατροῦ τῆς φυσικῆς καὶ τὰς μηχανικὰς τῆς γεωμετρίας, ἢ πα-
σιῶν τῶν ποιητῶν, ὅσα ἐστὶν ἡ διαλεκτικὴ τῶν Περιπατητικῶν. καὶ γὰρ 15 ἐν τοῖς Τονικοῖς (1-2) χρηστῶς ἐκείνην εἶπε τὴν μέθοδον καὶ πρὸς τὰς καὶ φιλοσοφίαν ἐπιστήμας. . . καὶ ἡ πρώτη δὲ φιλοσοφία πα-
σιῶν ἀποδείξει τὰς ἀρχὰς· διὰ καὶ τέχνη τεχνῶν καὶ ἐπιστήμη ἐπιστη-
μῶν ἀνευφημεῖται. . . ζητεῖ δὲ ὁ Ἀριστοτέλης ἐν τῇ Μετὰ τὰ Φυ-
σικά (B 2) πότερον τὰς ἐκείνης ἐπιστήμης ἀρχὰς καθ' ἐκείνην μία 20
τις ἐστὶν ἢ δευτέρωσα, ἢ μᾶλλον ἐπιστήμης ἐστὶ θεωρῆσαι κοινῆς τινὸς
πασῶν τῶν ἐπιστημῶν. καὶ Εὐδήμιος δὲ ἀρχόμενος τῶν φυσικῶν
ζητεῖ μὴ φιλοκαλῶς τὸ πρόβλημα, τὴν δὲ λύσιν εἰς ἄλλας πραγμα-
τείας τελευτέρας ὑπερτίθει. λέγει δὲ ὕτως. Simpl. f. 10 b.

185a 10 μάλλον φορτικὸν εἶναι τὴν Μετρίστην φησὶ, διότι μὴ μόνον ἐν
ἔτος καὶ ἀνέκρινον τὸ ἐν ἔλεγον, ὡς περὶ ὁ Παρμενίδης, ἀλλὰ πρὸς
τότῳ καὶ ἀπειρον αὐτὸ ἐτίθετο. τοιγαρὶν κοινῶς πρὸς αὐτὸς ἀντι-
πῶν ἐπήγαγε "Μετρίστος δὲ τὸ ἐν ἀπειρον εἶναι φησιν. ποσὸν ἄρα
τι τὸ ἐν." id. f. 11 b.

185a 16 ἐν τετραγωνισμῶν τῷ κύκλῳ πολλῶν ζητήτων (τὸτο δὲ ἦν
τὸ τῷ κύκλῳ ἴσον τετράγωνον θέει) καὶ Ἀντιφῶν ἐνόμισεν εὐρί-
σκειν καὶ Ἰπποκράτης, ὁμοίως ψευδέντες. ἀλλὰ τὸ μὴ Ἀντιφῶντος
ψεύδος διὰ τὸ μὴ ἀπὸ γεωμετρικῶν ἀρχῶν ὠρμηθεῖς, ὡς μαθησά-
μεθα, ἢ ἐκ γεωμετρικῶν λύειν, τὸ δὲ Ἰπποκράτους, ἐπειδὴ τὰς
ἀρχὰς φυλάξας τὰς γεωμετρικὰς ἐφευδῆ, γεωμετρικῶς λύειν. . . 35
ὁ δὲ Ἀντιφῶν γράψας κύκλον ἐνέγραψε τι χωρίον εἰς αὐτὸν πο-
λύγωνον τῶν ἐγγράφεα δυναμένων. . . καὶ μέντοι τέμνων αἰεὶ
τὸ μεταξὺ τῆς εὐθείας καὶ τῆς τῷ κύκλῳ περιφερείας ἐπίπεδον, ὃ
διαπαρήσει αὐτό, ὃδὲ καταλήψεται ποτε τὴν τῷ κύκλῳ περιφέ-
ρειαν, εἴπερ ἐπ' ἀπειρον ἐστὶ διαρῶν τὸ ἐπίπεδον. εἰ δὲ καταλαμ-
βάνει, ἀνήρηται τις ἀρχὴ γεωμετρικὴ ἢ λέγουσα ἐπ' ἀπειρον εἶναι
τὰ μεγέθη διααιρετά. καὶ ταύτην καὶ ὁ Εὐδήμιος ἀναιρεῖται φησιν
ὑπὸ τῷ Ἀντιφῶντος. ἐν δὲ διὰ τῶν τμημάτων, φησὶ, τετραγ-
ωισμῶν γεωμετρικῶν διαλύειν ἐστὶν· λέγει δὲ αὐτὸν διὰ τῶν τμη-
μάτων ἐν διὰ τῶν μνηστικῶν, ἐν Ἰπποκράτης ὁ Χίος ἐφευρε· κύ-
κλῳ γὰρ τμήμα ὁ μνηστικός ἐστὶν. ἢ δὲ δεῖξαι τοιαύτη. . . τὸ δὲ
ψευδογράφημα γέγονεν παρὰ τὸ μὴ καθόλου δεδεδυμένον ὡς κα-
θόλου λαβεῖν· ὃ γὰρ δεῖχθη πᾶς μνηστικός τετραγωνισμῶν, ἀλλ'

ὁ περὶ τὴν τῷ τετραγῶνῳ πλευρὰν τῷ εἰς τὸν κύκλον ἐγγραφομένῳ.
ἔτοι δὲ οἱ μνηστικοὶ περὶ τὰς τῷ ἐξαγῶνῳ πλευρὰς εἰσι τῷ εἰς τὸν
κύκλον ἐγγραφομένῳ. . . ἐστὶ τις καὶ τοιαύτη δεῖξις διὰ τῶν μνη-
στικῶν τετραγωνισμῶν οἰομένη ἐν κύκλῳ, ἀπλυστέρα καὶ ἢ ἐλεγγα-
μένη παρὰ τί γέγονεν ἐν αὐτῇ τῷ ψευδογράφῳ. . . ὅχι καὶ αὐτὸν
ὅν οἶμαι τὸ εἰρημένον εἰς ἀπόγνωσιν καταστῆσαι τῆς εὐρέσεως
τῷ τετραγωνισμῷ· καὶ γὰρ ὁ Ἰαμβλῆχος ἐν τῷ εἰς τὰς κατηγορίας
ὑπομνήματι· τὸ μὴ Ἀριστοτέλη φησὶ μήπω ἴσως εὐρηκεῖν τὸν τῷ
κύκλῳ τετραγωνισμῶν, παρὰ δὲ τοῖς Πυθαγορείῳς εὐρήσθαι, ὡς
ἔηλθεν ἐστὶ, φησὶν, ἀπὸ τῶν Σέξτου τῷ Πυθαγορείῳ ἀποδείξεων, ὅς
ἀνωθεν καὶ διαδοχὴν παρέλαβε τὴν μέθοδον τῆς ἀποδείξεως. καὶ
ὑστερον δὲ, φησὶν, Ἀρχιμήδης διὰ τῆς ἐλικασειδὸς γραμμῆς καὶ Νικο-
μήδης διὰ τῆς ἰδίως τετραγωνισμοῦ καλυμένης, καὶ Ἀπολλωνίος
διὰ τινος γραμμῆς ἢ αὐτὸς μὴ κοχλιδῶδες ἀδελφὴν προσαγορεύει,
ἢ αὐτὴ δὲ ἐστὶ τῇ Νικομήδους, καὶ Κάριος διὰ τινος γραμμῆς ἢ
ἀπλῶς ἐκδιπλῆς κινήσεως καλεῖ, ἀλλὰ τα πολλοί, φησὶ, ποικίλως
τὸ πρόβλημα κατεσκεύασαν. καὶ μήποτε ἔτοι πάντες ἐργαστικῶν
ἐποίησαντο τῷ θεωρήματος κατασκευῇ. ὁ μὴ ἔν Ἀλέξανδρος
ὕτως ὡς εἶπον οἱ εἰς τὸ ψευδογράφημα ἐλέγχεσθαι, παρ' ὅσον ἐν
περὶ τὴν τῷ τετραγῶνῳ πλευρὰν μόνον τετραγωνισμῶν μνηστικῶν ὁ
Ἰπποκράτης ὡς καὶ ἐπὶ τῆς τῷ ἐξαγῶνῳ πλευρὰς αὐτῷ δειγ-
μάτων ἀπεχρήσατο. ὁ μέντοι Εὐδήμιος ἐν τῇ Γεωμετρικῇ Ἰστορίᾳ
ἢ ἐπὶ τετραγωνισμῶν πλευρὰς δεῖξαι φησὶ τὸν Ἰπποκράτη ἐν τῷ
μνηστικῷ τετραγωνισμῶν, ἀλλὰ καθόλου, ὡς ἂν τις εἴποι· εἰ γὰρ
πᾶς μνηστικός τὴν ἐκτὸς περιφέρειαν ἢ ἴσην ἔχει ἡμικύκλῳ ἢ μεί-
ζονα ἢ ἐλάττωσα, τετραγωνίζει δὲ ὁ Ἰπποκράτης καὶ τὸν ἴσην ἡμι-
κύκλῳ ἔχοντα καὶ τὸν μείζονα καὶ τὸν ἐλάττωσα, καθόλου ἂν εἴη δε-
δειχώς, ὡς δοκεῖ· ἐκθῆσομαι δὲ τὰ ὑπὸ τῷ Εὐδήμῳ καὶ λέξω λε-
γόμενα, διότι τινὰ προδίδει σαφῆνειαν ἀπὸ τῆς τῶν Εὐκλείδους
στοιχείων ἀναμνήσεως, διὰ τὸν ὑπομνηματικὸν τρόπον τῷ Εὐδήμῳ
καὶ τὸ ἀρχαῖον ἔθος συντόμως ἐκθεμένον τὰς ἀποδείξεις. id.
f. 11 b - 13 b.

τὰς ἀρχὰς φυλάττων παραλογίζεσθαι (ὁ Ἰπποκράτης) τῷ μό-
νον μὴ ἐκείνῳ τὸν μνηστικὸν τετραγωνισμῶν, ὅς γράφει περὶ τὴν τῷ
τετραγῶνῳ πλευρὰν τῷ εἰς τὸν κύκλον ἐγγραφομένῳ, πάντα δὲ
μνηστικῶν οἷον τε τετραγωνισμῶν καὶ λαβὼν εἰς ἀπόδειξιν. πρὸς
Ἀντιφῶντα δὲ ἢ ἐπὶ αὐτῷ λέγειν ὁ γεωμέτρης, ὅς ἐγγράφων
τρίγωνον ἰσοπλευρον εἰς τὸν κύκλον, καὶ ἐφ' ἐκείνῳ τῶν πλευρῶν
ἕτερον ἰσοσκελὲς συνιστὰς πρὸς τὴν περιφέρειαν τῷ κύκλῳ, καὶ τὸτο
ἐφευρεσθαι, ὡς ποτε ἐφαρμόσειεν τὸ τελευταῖον τρίγωνον τὴν
πλευρὰν εὐθείαν ὅσαν τὴν περιφέρειαν. τὸτο δ' ἦν ἐπ' ἀπειρον
τομῇ ἀναιρέτως, ἢ ὑπόθεσιν ὁ γεωμέτρης λαμβάνει. Themist.
f. 16.

Ἰπποκράτης Χίος τις ὢν ἔμπορος ληστρικῇ νηὶ περιπεσὼν καὶ
πάντα ἀπολέσας ἦλθεν Ἀθήνας γε γραφόμενος τὸς ληστές, καὶ πο-
λὴν παραμέτων ἐν Ἀθήναις διὰ τὴν γραφὴν χρόνον ἐφοίτησεν εἰς
φιλοσόφους, καὶ εἰς τοσούτον ἔξωτος γεωμετρικῶς ἦλθεν ὡς ἐπεχειρή-
σαι εὐρεῖν τὸν κύκλον τετραγωνισμῶν. Philop. a p. 13.

185 α δὲ γὰρ ὁ Ἀλέξανδρος διττὴν ἐποιήσατο τὴν ἐξηγήσιν
 17. πρῶτον μὲν ἀνέσας ὅτι περὶ φύσεως μὲν λέγουσιν ὅτι, ὃ φυσικὰ δὲ
 τὰ ὑπ' αὐτῶν λεγόμενα· ὃ ἂν ἀναιρῶν τι, εἰ καὶ μὴ χρῆσθ' ἐκείνῳ,
 ἀλλ' ὅν περὶ ἐκείνου τὸς λόγους ποιεῖ. τῷ ἔκ ὅλως περὶ φύσεως
 αὐτοῖς γαγνόναι τὸς λόγους εὐλογον ἂν εἶναι λέγειν τι τῶν φυσι-
 κῶν πρὸς αὐτούς· καθόσον δὲ ὃ φυσικὰ λέγουσι, πρὸς ὀλίγον ἐν-
 διατρέφει τοῖς πρὸς αὐτούς λόγοις. καὶ ταύτη ἔακεν ἀρέσκας τῇ
 ζητῆσιν καὶ ὁ Πορφύριος ὅτως ἐπιτρέχων τῇ λέξει... καὶ ἔχει πολλὸν
 λόγον ἢ ἐξηγήσας, εἴπερ, ὡς καὶ πρότερον ἔφη, ὁ Μελίσσος καὶ τὴν
 ἐπιγραφὴν ὅτως ἐποιήσατο τῷ συγγράμματι, περὶ φύσεως καὶ
 10 περὶ τοῦ ὄντος. ἔτι δέ, φησὶν ὁ Ἀλέξανδρος, τὴν προσηρμημένην
 λέξιν καὶ ὅτω διασέλλειν, "ὃ μὴν ἀλλ' ἐπειδὴ περὶ φύσεως μὲν ὅ,"
 εἴτα ἀπὸ ἄλλης ἀρχῆς "φυσικὰς δὲ ἀπορίας." ἔτι γάρ, φησὶν, καὶ
 ὁ τρόπος αὐτῷ τῆς ἐρμηνείας ὅτος συνήθης· ἐν γὰρ Σοφιστικαῖς
 ἑλέγχουσιν χρῆσθ' αὐτῷ λέγων "ἔτι μὲν ὅ, φαίνεται δέ" (p. 160 b 22)
 καὶ πάλιν "οἱ δὲ τὸτο ποῦσι μὲν ὅ, δοκῶσι δέ" (p. 161 a 3), καὶ
 λεγόμενον, φησὶ, καταλλήλως ἂν ἔχοι· κυρίως γὰρ περὶ τίνος λέγει
 ὁ διεξιὼν περὶ αὐτοῦ ὁποῖόν τι ἐστίν... καὶ ἀκολουθῶν δὲ τοῖς προση-
 ρμημένοις, φησὶ, τὸ ὅτω διασέλλεται· εἴρηκε γὰρ "τὸ μὲν εἰ ἐν καὶ
 ἀνέκχοντο τὸν σκοπεῖν ὃ περὶ φύσεως ἐστὶ σκοπεῖν," ὃ συνάδει
 20 "ἀλλ' ἐπεὶ περὶ φύσεως μὲν ὅ." ταύτη καλῶς εἰρημένη τῇ ἐξηγή-
 σει συνάδει καὶ ἡ τῷ Θεμιστίῳ παράφρασις. ἐπάγει δὲ τούτως ὁ
 Ἀλέξανδρος ὅτι ὕδὲ εἰρήκασί τι περὶ φύσεως ἐκείνοι· ὃ γὰρ προ-
 θέμενοι περὶ φύσεως εἰπεῖν ἔπειτα ἀναιρῶσι τὴν φύσιν, ἀλλ'
 ἠκολούθησαν αὐτοῖς ἐξ ὧν ἔλεγον τὴν φύσιν ἀναιρῶν. Simpl. 25
 f. 15.

ὃ μὴν ἀλλ' ἐπειδὴ περὶ φύσεως μὲν ὕδὲν λέγουσιν (πῶς γὰρ οἱ
 γε ἀναιρῶντες τὴν φύσιν;) φυσικὰς δὲ ἀπορίας συμβαίνει λέγειν
 αὐτοῖς (τάς γὰρ ἐκ τῷ κενῷ καὶ τῷ ἀπείρῳ καὶ τῆς κινήσεως), ὅπως
 ἔχει καλῶς ἐπὶ μικρὸν διαλεχθῆναι περὶ αὐτῶν. εἰ γὰρ καὶ φυσικῶς 30
 μὴ προσήκων ὁ λόγος, ἀλλὰ φιλοσόφῳ γε ἔκ ἀλλάτριοις. ἐρῶμεν
 δὲ πρὸς τοὺς ἀνδρας ὅτι ἵνα κινήσαντες αὐτῶν τὴν δόξαν θώμεθα
 ὅτω φύσιν καὶ κίνησιν (ταῦτα γὰρ ἡμῖν διὰ τὸ ἐναργὲς ὑποκείμεν),
 ἄλλως δὲ ἐκ περιάντος ἀλέγουσιν ἐξεταστέον, καὶ πρῶτον γε αὐτῶν
 τὴν δόξαν καθ' ἑαυτήν, χωρὶς τῶν λόγων οἷς ἐπιχειροῦσιν αὐτῶν 35
 κατασκευάζειν. Themist. f. 16.

τῷ γὰρ ἐν εἶναι τὸ ὃν ὑποκείμενον καὶ ἀνέκχον ἀναιρῶσι τὴν φύ-
 σιν, τῷ δὲ ἀναιρῶν τὴν φύσιν συμβαίνει φυσικὰς αὐτοῖς ἀπορίας
 λέγειν. Philop. a p. 13.

185 α τὴν Παρμενίδου λόγον καὶ Μελίσσου ἐλέγχειν ὁ Ἀριστοτέλης 40
 20. προθέμενος πρῶτον μὲν καθολικὴν πρὸς αὐτὸν ποιεῖν ἔνστασιν, τὸ ἐν
 εἶναι τὸ ὄν, εἰ τις καὶ τὸ πρόχειρον ἀκούει, ἐκ διαρρέσεως ἀνασκευ-
 ζων, εἴτα καὶ τὸς λόγους αὐτῶν ἀνατρέπων, εἰ τις αὐτοῖς ὡς κατα-
 σκευαστικῶς τοῦτο ἐνὸς ὄντος ἀποδέχοιτο. γίνετο δὲ διαλεκτικὴ
 αὐτῷ ἢ ἐπιχειρήσις ἀπὸ τῆς τῶν ὄντων διαρρέσεως ὀρμηθεῖσα... 45
 ἀλλ' ἐγὼ μὲν τῷ Πορφύριῳ τὸ πλέον ἀκολουθῶν ὅτω τὴν τε διαρρέσιν
 τῷ Ἀριστοτέλει ἐποιοσάμεν καὶ τὴν καθ' ἑκάστον τῆς διαρρέσεως ἐν-
 στασιν. ὁ μὲντοι ἐπιμαλέστατος Ἀλέξανδρος συνῆψε τὴν καὶ τὸν

καὶ τὴν καὶ τὸν διαρρέσιν ὅτως... ὁ μὲντοι Εὐδόκιμος συντομώτε-
 ρον ὅτως ἐπιχειρεῖ τῷ λόγῳ. Simpl. f. 16.

ἀρχὴ δὲ οἰκιστάτης πασῶν, τί σημαίνει τὸ ἐν αὐτοῖς ἐρωτη-
 σαι, πότερον οἶον πολλοῦ καὶ αὐτὸ λέγεσθαι ἢ μοναχῶς. εἰ μὲν γὰρ
 5 πολλοῦ, ὡς ἡμεῖς ἐν Κατηγορίαις ἐδείξαμεν, καὶ τὸ ὄνομα ἂν
 λέγοιεν τὸ ἐν ἔν, πολλὰ δὲ καὶ τὴν ὑπόστασιν καὶ τὰ πράγματα· εἰ
 γὰρ ἔσαι καὶ ὕστα καὶ πᾶν καὶ πᾶν, εἴτε καὶ ἀπολειμμένα ταῦτα ἀπ'
 ἀλλήλων, εἴτε σὺν ἀλλήλοις τὸ εἶναι ἔχοντα, πολλὰ τὰ ὄντα γέ-
 νησθ', καὶ μία φωνὴ πάντων κατηγορεῖ· εἰ δὲ μοναχῶς, ὅπως
 10 δὲ τῷ πράγματι λέγεται ἂν ἐν καὶ τῷ σημαίνοντι. ἀλλ' εἰ ἐν
 πρᾶγμα σημαίνει, ἢ ὡς γένος ἐν ἂν σημαίνει ἢ ὡς εἶδος ἢ ὡς
 ἄτομον. ἀλλ' εἴτε ὡς γένος, πολλὰ τὰ ὄντα, εἴτε ὡς εἶδος,
 ὁμοίως· καὶ γὰρ πλεόντων καὶ διαφορόντων ταῦτα κατηγορεῖ. λα-
 πεῖ τοίνυν ὡς ἄτομον ἐν εἶναι τὸ ὄν, ὡς ὁ Καλλίας, ὡς ὁ Βικέ-
 15 φαλος ἵππος, ὡς τοὺς τὸ μέλαν. πότερον ἐν ὕσταν τούτο ἐρῶσιν ἢ
 συμβεβηκός; οἶον μὲν γὰρ συμβεβηκός. Themist. f. 16.

τῶν ὑπέλαβον διὰ τούτων τὸ καθόλου μῖον τῆς διαρρέσεως
 αὐτὴν ἐκτίθεσθαι, καὶ διὰ μὲν τῷ εἰπεῖν "πότερον ὡς ὕσταν ἅπαντα ἢ
 ποσὰ ἅπαντα ἢ ποιά" τὸ καὶ γένος ἐν λέγειν, διὰ δὲ τῷ "καὶ πάλιν
 20 πότερον ὕσταν, μίαν δὲ πάντα, οἷον ἀνθρωπῶν ἕνα ἢ ἵππων ἕνα" τὸ
 καὶ τὸ εἶδος ἐν· τὸ γὰρ μερικὸν μετ' ὀλίγα ἐκτίθεσθαι ἔθα λέγει
 (p. 185 b 7) "λέγει" δὲ ἐν ἢ τὸ συνεχὲς ἢ τὸ ἀδιαίρετον ἢ ὃ ὁ λό-
 γος ὁ αὐτός." ἡμεῖς δὲ φάμεν ὅτι ἐπειδὴ ὅταν ἀκούσωμεν ἀνθρωπῶν
 ἕνα ἢ ἵππων ἕνα, εὐθύς ἢ διάνοια ἡμῶν εἰς τὸ μερικὸν ἀναφέρει,
 25 διὰ τούτο φάμεν ὅτι διὰ μὲν τῷ "πότερον ὡς ὕσταν ἅπαντα ἢ ποσὰ
 ἅπαντα ἢ ποιά" τὸ καθόλου αὐτὴν ἐκτίθεσθαι καὶ τὸ καὶ γένος
 καὶ τὸ καὶ τὸ εἶδος, διὰ δὲ τῷ "οἷον ἀνθρωπῶν ἕνα ἢ ἵππων ἕνα"
 τὸ μερικόν. ἐφεξῆς δέ, ὥσπερ ἦδη εἶπον, αὐτὸ τὸ μερικὸν διαρρεῖ
 Philop. a p. 15.

"εἰ δὲ ἄτοπον λέγειν τὸ ἀδύνατον." καὶ γὰρ ἄτοπον μὲν καὶ τὸ 185 α
 ἀπλῶς ψεύδος, ἐπίτασις δὲ τῷ ψεύδους τὸ ἀδύνατον. καὶ τὸ μὲν 30
 ἄτοπον τῷ εὐλόγῳ ἀντίκειναι, σημαίνει ἥτοι τὸ παράδοξον, ὃ μὴ
 τοπάζει ἂν τις, ἢ τὸ χωρὶς μὴ ἔχον· τὸ δὲ ἀδύνατον τῷ ἀναγκαίῳ
 ἀντίκειναι. πῶς ἐν τούτῳ ἀδύνατον; ὅτι ὅσης μὲν ὕστερος ἥτοι ταῦτον
 ἔσαι ὕστα καὶ ποῖον, ἢ ἄμα ἐν τε καὶ ὕχ ἐν τῷ ὄν. μὴ ὅσης δέ, ἐπεὶ
 35 μετὰ ἐξὶ χωριστῶν τῆς ὕστερος τὸ ποῖον, ἐδ' ἂν αὐτὸ εἴη. ὡς ἐν τῷ
 εὐλόγῳ τὸ ἀναγκαῖον ἐπίτασις ἐστίν, ὅτω καὶ τῷ ἀτόπῳ τὸ ἀδύνατον.
 πρῶτον δὲ εἶπε τὰ ἐπόμενα ἄτοπα τοῖς ποῖον εἶναι λέγουσι τὰ
 πάντα ἢ τι τῶν ἄλλων γενῶν, εἴτε ὅσης ὕστερος εἴτε μὴ ὅσης. καὶ
 γὰρ ὅσης μὲν ἔσαι καὶ αὐτὸ καὶ τὸ ἄλλο γένος, μὴ ὅσης δὲ χωρὶς ὕστερος
 ἔσαι τὰ συμβεβηκότες. Simpl. f. 16 b.

τῷ "καθ' ὑποκειμένου" χρῆσθ' οὖν ὃ τῷ τὸ καθόλου σημαίνοντι, 185 α
 ἀλλ' ἀντὶ τῷ ἐν ὑποκειμένῳ· εἴθε γὰρ τὰ μὴ καθ' αὐτὰ ὄντα ἀλλ' 32
 ἐτέρῳ πρὸς τὸ εἶναι δοόμενα καθ' ὑποκειμένου λέγειν, ὡς λεγόμενα
 καὶ τῶν ὑποκειμένων· ὃ γὰρ τὰ ὑποκείμενα καὶ τῶν συμβεβηκόντων
 κατηγορεῖ, ἀλλὰ τὰ συμβεβηκότες καὶ τῶν ὑποκειμένων. id. ib.
 ἐν τισὶ δὲ τῶν ἀντιγράφων ὅτω γέγραπται "Μελίσσος δὲ τὸ 185 α
 ὃν ἀπείρον εἶναι φησιν· ποσὸν ἄρα τι τὸ ἐν." καὶ εἴη ἂν παρ' αὐτοῖς 33

τὸ ἐν λέγον ὅπερ ἦν τὸ ὄν. ἐπειδὴ δὲ ὁ Ἀφροδισιεύς Ἀλέξανδρος
 καὶ δι' οὐκείων ἐπιχειρημάτων ἀντιλέγειν ἀξιοῖ τοῖς ἐν τῷ ὄν λέγουσι,
 φέρε συντόμως ἰδωμεν πῇ καὶ αὐτὸς εὖ λέγειν δοκεῖ καὶ ἡ παλαιὰ
 σοφία μένει ἀνελεγκτος. id. f. 17.

185^α οὐκεία τῷ ἐνὸς χρητῇ διαιρέσει, ἔκ ἀρεσκόμενος οἶμαι τοῖς 5
 ὑπὸ τῷ Πορφύριον λεγομένοις ἐνταῦθα. λέγει γὰρ ὅτι καὶ τὸ ἐν πολλὰ
 σημαίνει, πρῶτον μὲν ὅσα καὶ τὸ ὄν, καὶ διελομένοις τὸ ἐν εἰς τὰ αὐτὰ
 τῷ ὄντι παραπλησίως ἔξιν ἐπιχειρεῖν, ἀπειτῶντας πῶς ἐν λέγουσιν
 εἶναι τὸ ὄν, πότερον ὡς ὅστις ἢ ὡς ποῖον ἢ κατὰ τι τῶν ἄλλων.
 ἀκριβέστερον γὰρ ὁ Ἀριστοτέλης ἄλλην μὲν τῷ ὄντος ἄλλην δὲ τῷ ἐνὸς 10
 τῶν σημασιωμένων οὐκείαν πεποίηται τὴν διαίρεσιν. τὸ γὰρ ἐν ἢ γένει
 ἢ εἶδει ἢ ἀριθμῷ ἐν ἔσται. ἀλλὰ τὸ μὲν γένει ἢ εἶδει ἐν ἔκ ἡξίωσεν
 ὁ Ἀριστοτέλης θέας νῦν, ὡς προφανῶς εἰσαγόντα τὸ πλεῖστος. . .
 τὸ δὲ ἐν τῷ ἀριθμῷ καὶ αὐτὸ πολλαχῶς λέγει. ἢ γὰρ ὡς τὸ συνεχές,
 ὡς μίαν εἰποὶμ ἂν τὴν γραμμὴν, ἢ ὡς τὸ ἀδιαίρετον φύσει, ὡς 15
 τὸ σημειῖον καὶ ἡ μονάς, ἢ ὡς τὰ τὴν αὐτὴν ἔχοντα λόγον καὶ ἀνό-
 μασι διαφέρει, ὡς λῦσιον καὶ ἰματίον. κατ' ἄλλην δὲ πάλιν διαί-
 ρεσιν τὸ μὲν δυνάμει ἐν λέγει. τὸ δὲ ἐνεργείᾳ. . . διὰ δὲ ταῦτα εἰ
 μὲν ὡς συνεχὲς ἐρῶσι τὸ ὄν ἐν, ἔσται ἐνεργείᾳ μὲν ἐν δυνάμει δὲ πολλὰ
 καὶ ἀπειρα. . . εἰ δὲ ὅπως ἐν τῷ ὄν ὡς ἀδιαίρετον, ἐπεὶ τὸ ἀδιαίρετον 20
 πολλαχῶς, οἷον τὸ μήπω διηρημένον οἷον τε δὲ διαιρεθῆναι, καθά-
 περ ἔκασον τῶν συνεχῶν, ἢ τὸ μηδὲ ὅπως πεφυκὸς διαίρεσθαι τῷ
 μὴ ἔχειν μέρη εἰς ἃ ἂν διαιρεθῇ, ὥσπερ ζυγμὴ καὶ μονάς, ἢ τὸ
 μόρια μὲν ἔχον καὶ μέγεθος, ἀπαθὲς δὲ ὄν διὰ τεραιότητα καὶ νασό-
 τητα, καθάπερ ἕκασον τῶν Δημοκρίτου ἀτόμων. εἰ μὲν ὅν ὡς τὸ 25
 συνεχὲς ἐν τῷ ὄν, πολλὰ πάλιν ἔσται τὸ ὄν. εἰ δὲ ὡς ἡ ἀτομος,
 πρῶτον μὲν ἀποπον καὶ ἀπεμφαίνον ἐστὶ τὸ μίαν λέγειν ἀτομον τὰ
 πάντα, εἴτα καὶ αὐτὴ συνεχὴς καὶ διαίρετὴ ἐπ' ἀπειρον. . . καὶ
 ταῦτα δὲ ὁ Ἀριστοτέλης τῷ μόνον τῷ διαίρετῷ τὸ σημασιωμένον
 ἀντιλογίας ἡξίωσεν, ὡς τῶν ἄλλων εὐδιαλύτων ὄντων. καὶ πρὸς 30
 τῷ τῷ ὄν ὡς πρὸς σημειῖον ἀντιπέν, ὥσπερ οἱ ἐξηγηταί, ἀλλ'
 ὡς πρὸς τοῦτον οἷον ἂν ὑπῆθοντο καὶ οἱ περὶ Παρμενίδην, τὸ ἀποσύν
 τε καὶ ἀποπον. . . αὐτὸς δὲ πρὸς τὸ πρῶτον τμήμα τῆς διαίρεσεως
 τὸ ὅπως ἐν τῷ ὄν ὡς συνεχὲς λέγον ἀπαντήσας, πρὸ τῶν τὰ λοιπὰ
 διαλύσαι, ἀπορίαν τινὰ παρεμβάλων περὶ τῷ ὄν καὶ τῷ μέρει, εἰ 35
 ταῦτ' ἢ ἕτερον ἐστὶ, μᾶλλον δὲ εἰ ἐν ἀμφω, ἀσαφέστερον τὴν λόγον
 πεποίηκε. τὴν δὲ ἀπορίαν ταύτην Πορφύριος προβεβλήσας φησιν
 ὡς τινων ἐνσησομένων αὐτῷ. τρεῖς εἰπόντι τρόπος τῆς τῷ ἐνὸς ὑπο-
 στασεως καὶ μὴ προσθέντι τὴν τέταρτον, ὅν τινες εἰσῆγον, νομίζον-
 τες τὸ μέρος τὸ μὴ συνεχὲς ἄλλω μέρει καὶ τῷ ὄν ταῦτ' εἶναι. . . 40
 ὁ δὲ Ἀλέξανδρος λύσαι τὴν περὶ τῷ μέρει καὶ τῷ ὄν ἀπορίαν φησὶν
 αὐτὴν τὴν λέγουσαν τὸ μέρος τῷ ὄν ταῦτ' εἶναι, ἵνα δείξας μὴ
 ἐν ταῦτ' βεβαιώστερον ἔχει, ὅτι ὁ μόνον διαιρεθὲν τὰ μέρη ἀπὸ
 τῷ ὄν πλείω γίγνεται, ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ συνεχείᾳ λαμβανόμενα, εἴγε
 καὶ ἀλλήλων καὶ τῷ ὄν ἕτερα ἔσται. τὸ δὲ ἴσως ὁ πρὸς τὴν λόγον, 45
 καίτοι πρὸς λόγον ὄντων τῶν εἰρημένων, λέγεσθαι φησὶ, διότι
 ἱκανὰ ἦν τὰ προλελεγμένα τῶς ὅπως ἐν τῷ ὄν λέγοντας ὡς συνεχὲς
 ἀνελήχθη. ἴσως δὲ ὅτι ἡ ἐφ' ἑκάτερα ἀπορία τῷ λόγῳ ἐξωτερικὴ

τις ἦν, ὡς Εὐδήμος φησὶ, διαλεκτικὴ μᾶλλον ὅσα. . . ὁ μέντοι
 Εὐδήμος ὅτι μὲν διὰ τὸ δεχθῆναι τὸ συνεχὲς μὴ ὄν ἐν εἰρητῇ, σαφῶς
 λέγει, μερῶν δὲ καὶ αὐτὸς ποτὲ μὲν διωρισμένον ποτὲ δὲ συνεχῶν
 μέντοι. ἔχει δὲ ὅπως ἡ τῷ Εὐδήμῳ λέξις. id. f. 17 b.

ἢ εἰ τῷ ὄν κατ' εἰ μὲν γὰρ, φησὶ, ταῦτα τὰ μέρη τῷ 185^α
 ὄν εἰπομεν, συμβήσεται καὶ ταῦτα εἶναι ἀλλήλοις. τὰ γὰρ τῷ αὐτῷ 15
 ταῦτα καὶ ἀλλήλοις ταῦτα ἐστὶ. cod. Vat. 1028.

ἀλλ' ὡς ἀδιαίρετον δεῖ λαμβάνειν τὸ μέρος τῷ ὄν; ταύτη
 γὰρ λέγει συνεχὲς, ἢ κατ' ἐνεργείαν ἐσθ' ἐν. . . ἀλλὰ πρῶτον μὲν
 ὁ δυνάμει διατελλόν τὸ κατ' ἐνεργείαν τῷ δυνάμει. ἔπειτα, συγ-
 κεχωρητῶν γὰρ αὐτοῖς τῷ, ἐκείνῳ γε πάντως ὁμολογήσονται, ὅτι
 συνεχὴ τε καὶ ἡμετέρα ἔκ ὁμοιομερῆ μόνον ἐστὶν, πλείω δὲ καὶ ἀνο-
 μοιομερῆ, τὰ σώματα λέγω τῶν ζώων καὶ τῶν φυτῶν. ἦν γὰρ 20
 καὶ τῶν τὰ μέρη, καὶ ὁ σύγκειται ὥσπερ σωρὸς. διὰ τὸ ἐν, εἰ τῆς
 γραμμῆς τὸ μέρος ἐν τε καὶ ταῦτ' ἐν γραμμῇ, ὅτι μὴ διήρηται τῆς
 ὅλης, ἔκ ἔσται καὶ ἡ χεὶρ ταῦτ' Σωκράτει, καὶ ὁ πὺς δὲ ὁμοίως; ὁ
 γὰρ αὐτὸς λόγος. εἰ δ' ἀμφω τὰ αὐτὰ τῷ αὐτῷ, καὶ ἀλλήλοις δὴν
 τὰ αὐτὰ. ἔσται ὅν ταῦτ' πὺς χεὶρ ὁφθαλμὸς Καλλίας. τῷ τῷ
 ζήτημα κατ' ἴδιον ἐτύγχανε λόγῳ παρὰ τοῖς παλαι, πότερον 25
 ταῦτ' τῷ ὄν τὸ μέρος ἢ ἕτερον. ἀπῆρτα γὰρ ἀποπον ἐξ ἑκατέρου.
 Themist. f. 16 b.

ἴσως ὅν ὅτι τὸ ὄν πῇ μὲν ταῦτ' ἐστὶ τοῖς μέρει πῇ δὲ ἕτε-
 ρον. ἕτερον μὲν γὰρ ἐστὶ τῶν μερῶν ὡς ἐπιγινόμενον τῇ πάντων
 συνθέσει καὶ ἀποτελεσμά αὐτῆς ὄν, ταῦτ' δὲ πάλιν τοῖς μέρει
 τὸ ὄν ὡς μηδενὸς ἐπιγινόμενον ἐξῶθεν τῶν μερῶν εἰς τὴν τῷ ὄν
 ὑπαρξιν. . . τὸ μὲν ἐν ἀντὶ τῷ ταῦτ' ἐβηκε, τὸ δὲ πλείω ἀντὶ τῷ
 ἕτερον, καὶ πῶς ἐν τῇ πλείω ἀντὶ τῷ καὶ πῶς ταῦτ' ἢ πῶς ἕτερον.
 καὶ περὶ τῶν μερῶν τῶν μὴ συνεχῶν λέγει, ἢ τῶν κατὰ παράθεσιν ἢ
 τῶν ἀφεστηκότων. . . εἰ ἑκάτερον, φησὶ, τῶν μερῶν ταῦτ' ἐστὶ τῷ
 ὄν διότι ἀδιαίρετόν ἐστι, πρόδηλον ὅτι καὶ αὐτὰ ἑαυτοῖς ταῦτα
 εἰσιν. τὸ ὅν ὡς ἀδιαίρετον αἰτίας ἐστὶν ἀπόδοσις διὰ τὸ τῷ ὄν
 τὸ μέρος ταῦτ'. τὸ δὲ ἑκάτερον ἀντὶ τῷ ἔκασον, τυτέσιν, εἰ
 διὰ τὸ ἀδιαίρετα εἶναι τῷ ὄν τὰ μέρη ἔκασον τῶν μερῶν τῷ ὄν
 ἐστὶ ταῦτ'. τὸ γὰρ ἐν πάλιν ἀντὶ τῷ ταῦτ' καὶ, καὶ τὰ μέρη αὐτὰ
 ἑαυτοῖς, τυτέσιν ἀλλήλοις, ταῦτα ἔσται. ἔκον ἢ κεφαλὴ τῇ χεὶρὶ
 ἢ αὐτὴ ἔσται. Philop. b p. 2.

ὁ Λυκόφρων ἀφίρει τὸ ἐστὶ τῶν κατηγορημάτων, λέγων Σω-185^α
 κράτης λευκός, ὡς αὐτῶν καθ' αὐτὸ τῶν συμβεβηκότων ἀντὶ τῷ
 ἐστὶ μὴ πάντων ὄντος προδήκην. καίτοι, εἰ μὴ προδήκην ἐποίη-
 ταῦτ' ἂν ἦν Σωκράτης λέγειν καὶ Σωκράτης λευκός. ἔπειτα ἡ
 τοιαύτη προφορά ἀποφαντικὸν λόγον ὁ ποιεῖ. ὅτε γὰρ ἀλλήθην ὅτε
 ψευδὸς δηλοῖ. ὁ μέντοι ὅδε ἄλλο εἶδος λόγου ποιεῖ, ὅδε λόγος
 ἔσται. . . ἄλλοι δὲ ἀποφαντικὸν λόγον ποιοῦν βεβημένοι εἰς ῥήματα
 μετέπλαττον τὰ κατηγορημένα, ἀνθρωπος ὁ λευκός ἐστὶ λέγοντες
 ἀλλὰ λευκός, καὶ ὁ βαδίζων ἐστὶν ἀλλὰ βαδίζει, ἵνα μὴ τὸ ἐστὶ
 προσάπτοντες πολλὰ ποιῶσι τὸ ἐν, ἀλλ' ἦν δὴλον ὅτι ὑφειμένον
 ἔχει φύσιν τὰ συμβεβηκότα, ὥσπερ καὶ τὸ ῥῆμα ἐνεργείαν ἢ πάθος
 δηλοῖ, ὑφειμένα τῆς ὕστερας ὄντα. καὶ δηλονότι ὅδε ὅτι τὴν ἀπο- 25

ρίαν ἐξέφυγον, κἀν εἰ ἐκκλινόντες καὶ μεταρρυθμίζοντες τὴν λέξιν
τὴν κατηγορίαν ἐποιῶντο· πᾶν γὰρ ῥήμα εἰς μετοχὴν καὶ τὸ ἐξ ἀνα-
λύει, βαδίζει-βαδίζων ἐστίν. οἱ δὲ ἐκ τῆς Ἑρετρίας ὕτω τὴν
ἀπορίαν ἐφοβήθησαν ὡς λέγειν μηδὲν καὶ μηδενὸς κατηγορεῖσθαι,
ἀλλ' αὐτὸ καθ' αὐτὸ ἵκαζον λέγεσθαι, οἷον ὁ ἄνθρωπος ἄνθρωπος καὶ
τὸ λευκὸν λευκόν. καὶ ὁ δὲ ὕτοι μὲ ἐξέφυγον τὴν ἀπορίαν· καὶ γὰρ ὁ
ἄνθρωπος πολλά ἐστὶ καὶ τὸ λευκόν πολλά, ὡς οἱ ὀρίσμοι δηλοῦσι.
καὶ τῷ ἑτέρῳ δὲ τῶν ἀτόπων περιπεπτώκασι τῷ τὴν ἀποφαντικὸν
λόγον ἀναιρῶντι... τοιαύτη μὲν ἡ καὶ τὸ πρόχειρον ἔννοια τῆς Ἀρι-
στοτελικῆς λέξεως εἶναι δοκεῖ· τῷ δὲ Πορφύριῳ κατανεπρεπῶς αὐτὴν
ἐπιδραμόντος, ἄξιον ἂν εἴη μηδὲ τὰ ἐκείνῳ δοκούντα παραλείπειν,
τὰ μὲν συντέμνοντα τῶν λεγομένων, τὰ δ' ἐπ' αὐτῆς τῆς λέξεως
παρατιθέντα... τὴν τοίνυν τοιαύτην καὶ τηλικαύτην ἀπορίαν μόνος
ὁ Ἀριστοτέλης συνοῖσεν ὅπως λύειν χρή· τὰ γὰρ ὄντα φησὶ μὴ
ὁμοίως ὄντα εἶναι, διὸ μὴ εἶναι αὐτῶν γένος τὸ ὄν, ἀλλὰ τὸ μὲν τοῦ
τόν εἶναι ὁ καὶ αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ ὑποσῆναι δύνασθαι, χαρακτῆρα ἐπα-
φαῖνον ἴδιον, τὰ δὲ ὄντα μὲν, ὅμοιως δὲ μετεilahφῆτα τῷ ὄντος
ἀλλὰ κατ' ἄλλον τρόπον τῷ ἐν ἐκείνοις εἶναι καὶ ἡρτῆσθαι αὐτῶν ἐκείνων
πρὸς τὸ εἶναι· ὁ μὲν γὰρ πατὴρ τε καὶ ὁ υἱὸς καὶ τύχην ὑπέστησαν, καὶ
ὁ δεσπότης καὶ ὁ δούλος. διὸ πολλὰ καὶ ἐφη τὸ ὄν, πλην ὅτι τὰ
ἀλλὰ ἐπὶ τῇ ὑσίᾳ συμβέβηκε, καθ' ἣν καὶ χαρακτῆρίζεται τὸ ὑπα-
κείμενον. διὸ οἱ μὲν ἐν ἡρώων τὰ ἄλλα, καθάπερ οἱ ἀπὸ τῆς Στωϊκῆς
ἐποιῶν, πλην τὰ ἐναργῆ· ὁ δὲ ὁμοίως τῇ ὑσίᾳ καταλιπὼν ἐν μάλ-
λον ἀμαρτάνει· πολλά γὰρ ποιήσει τὰ ὄντα καὶ σωρεύσει, ὥσπερ
τὰ ἄτομα σώματα. ὁ δὲ πῶς μὲ λέγων εἶναι, τῷ ἐπὶ τῇ ὑσίᾳ
θεωρεῖσθαι καὶ μετ' ἐκείνην εἶναι, πῶς δὲ μὴ εἶναι, τῷ μὴ ἀνευ
αὐτῆς ὑποσῆναι δύνασθαι, ἔτος ἐπέληπτο τῷ ὀρθῷ... ὅπερ ἴσως
καὶ νῦν ἠέξατο, μηδὲν ἄτοπον εἰπὼν τὸ αὐτὸ ἐν καὶ πολλά εἶναι,
πολλά μὲν καὶ τὸς πολλῶν συμβεβηκότων λόγους, ἐν δὲ καὶ τὸ ὑπο-
κείμενον καὶ τὴν ὑσίαν, ὅπερ αὐτὸ μένον ἐν πολλὰ ἐστὶ κατ' ἐκείνο...
ὥς εἰ μέλλει καὶ ἡ ἀπὸ τῶν συμβεβηκότων ἀπορία λύεσθαι, καθὼς
ὁ Πορφύριος τὸ ὑπὸ τοῦ Ἀριστοτέλους ἡνιγμένον διὰ τοῦ ὡς μονα-
χῶς λεγομένου ἢ τοῦ ἐνὸς ἢ τοῦ ὄντος, πολλά δὲ τὰ ὄντα ἐνόησε
τα καὶ ἐξέφηνεν, ἐνδείκνυται μὲν πῶς καὶ τὸ Εὐδήμιον τὸ τοῖτο, καὶ
αὐτὸ δὲ τὴν λύσιν εἰς τὸ δυνάμει καὶ ἐνεργείᾳ κατακλείσαντος.
ὁ δὲ ἴσως χεῖρον καὶ τὰ Εὐδήμιον παραβάσθαι... ταῦτα ἔν τῷ
Εὐδήμιον λέγοντος ὁ Ἀλέξανδρος Πλάτωνά φησιν εἶναι τὴν τὴν λέ-
ξιν μεταρρυθμίζοντα τῶν συμβεβηκότων, καὶ ἴσως διότι ὁ Εὐδή-
μιος καὶ τὸς ἀφαιρύντας τὸ ἐστὶ τῆς δόξης ταύτης ἐμνήσθη. ὅτι
δὲ ἐκ τῶν τῶν ἐπὶ τῇ ἀπορίᾳ θορυβηθέντων ὁ Πλάτων, ὁ δὲ τὸν
Ἀριστοτέλους αἰνίττει, ὁ δὲ ἐν ἐν Φιλήβῳ μὲν παιδίων ἐρεχθέντων
ἀδολεσχίαν εἶναι τὴν τοιαύτην ἀμφισβήτησιν φησὶν, ἐν Σοφιστῇ
δὲ (p. 251) καὶ τὴν ὅλην ἀπορίαν σαφῶς ἐκτίθει καὶ διακαίει πᾶν
τὸς ἐσπεδακότας περὶ αὐτήν, γράφων ὕτως. Simpl. f. 20.

185. Πλάτων δὲ μετερρυθμίσει τὴν λέξιν, ἀντὶ τῷ λευκῷ ἐστὶ
λέγων λευκόν. ἡμῖς δὲ φάμεν ταύτην εἶναι δύνασθαι ἐν τε
καὶ ἐκ ἐν, ἀλλ' ὁ καὶ ταύτην ὁ δὲ ἄμα· τῷτο μὲν γὰρ ἀμύχανον ὄντως.
Themist. f. 16 b.

ὡς Μενέδημος ὁ Ἑρετριεύς. καὶ ὁ μὲν Ἀριστοτέλης ἀκωνί-
μως εἶπε, τῶς δὲ ὑπενόησαν εἰς τὸν Πλάτωνα αὐτὸν αἰνίττειν,
παντελῶς ἀπειροὶ ὄντες καὶ αὐτῆς τῆς Πλατωνικῆς λέξεως.
Philop. b p. 3.

τὴν καθολικὴν ἀνείρεω τῆς ὑποθέσεως προλαβόν, ἵνα μὴ
δοκῇ διὰ σαθρότητα τῶν παρισταμένων αὐτῇ λόγων ἐλεγχέσθαι,
μέτεσι λῆπὸν ἐπὶ τὸ καὶ τὸς λόγους διελέγχειν αὐτὸς, οἷς πιστεύον-
τες ἐν ἀπεφῆρακτο τὸ ὄν. Simpl. f. 22.

τὸ μὲν ἀσυνλόγητον αὐτοῖς ἐγκαλεῖ, διότι ἀμφοτέρωκακῶς
τῇ ἀντιστροφῇ ἐχρήσαντο, ἐκ τῷ ἡγεμένῳ ποιησάμενοι αὐτῆς. καὶ
γὰρ ὁ Παρμενίδης τῷ αὐτῷ τῆς ἀντιστροφῆς ἐχρήσατο τρόπον· τὸ
παρὰ τὸ ὄν γάρ, φησὶν, ἐκ ὅ, τὸ ἐκ ὄν ὁ δὲ ὄν, τὸ ὄν ἄρα ἐν· συνη-
γεται μὲν γὰρ ἐκ τῶν προτάσεων τὸ παρὰ τὸ ὄν ἄρα ὁ δὲ ὄν· ὁ δὲ τὸ
συμπέρασμα τῷτο ἀντιτρέφας ἐκ τῷ ἡγεμένῳ ἀντρέφει, δέον
ἐκ τῷ ἐπομένῳ. Philop. b p. 7.

τὸ μὲν ἀσυνλόγητον ἐκ τῷ τὴν ἀκολουθίαν ἀνάπαλιν ἢ ἐχρῆν
λαβεῖν ἡτιάσατο· ὁ γὰρ ἐπεὶ τῷ τὸ γενόμενον ἀρχὴν ἔχειν τὸ
μὴ γενόμενον ἀρχὴν μὴ ἔχειν, ἀλλὰ τὸ τὸ μὴ ἔχον ἀρχὴν ὁ γένο-
μενον· ἐν γὰρ τοῖς συνημμένοις τότε ὑγιῆς ἢ καὶ ἀντιστροφῇ ἀκολουθία,
ὅταν τὸ ἀντικείμενον τῷ ἐπομένῳ λαβόντες ἐπενέγκωμεν τὸ τῷ ἡγε-
μένῳ ἀντικείμενον... ὁ μὲντοι Εὐδήμιος καὶ διὰ τούτων τῶν λημ-
μάτων ὁ δὲ ἄλλο δέκνυται φησὶν ὅτι ὅπερ ἐξ ἀρχῆς, ὅτι τὸ ὄν ἀνέ-
νητόν ἐστιν· ἢ γὰρ ὑγιῆς ἀντιστροφή ἐστὶ, τὸ μὴ ἔχον ἀρχὴν ἀνένητόν
ἐστὶ, τὸ δὲ ὄν ἀρχὴν ἐκ ἔχει· λέγει δὲ ὕτως. Simpl. f. 22 b.
καὶ τοίνυν ὅταν λέγῃ Μελισσος ἅπαν τὸ γενόμενον ἀρχὴν
ἔχειν, ποῖαν ἀρχὴν, ἐρησάμεθα αὐτόν· ἅπαν μὲν γὰρ ἀρχὴν ἔχει τὴν
καὶ χρόνον, ἢ γίνεσθαι κατ' ὑσίαν ἀπλῶς, ὡς ἄνθρωπος ἵππος ἐλάττω
πλάτανος, ὅμοιοι δὲ τὴν καὶ μέγεθος, οἷον ἢ γίνεσθαι κατ' ἀλλοίω-
σιν καὶ ἀθρόαν μεταβολὴν· γίνεσθαι γὰρ καὶ κρείσσεσθαι καὶ τυρᾶν, ὁ μὲν
ἐστὶ λαβεῖν ἀρχὴν τῷ μεγέθει, ὁ δὲ ἡγεῖται πρῶτον τῆς πῆξεως.
πάλιν δὲ, ὅταν ἐπαγάγῃ τὸ μὴ γενόμενον ἀρχὴν ἐκ ἔχει, παρα-
πλησίως ἐξετάσας, τίνα λέγει τὴν ἀρχὴν; τὴν μὲν γὰρ καὶ χρόνον ἐκ
ἔχει τὸ μὴ γενόμενον, τὴν καὶ μέγεθος δὲ ὁ δὲ κωλύει ἔχειν.
Themist. f. 17.

δείξας τὴν συμπλοκὴν ἀσυνλόγητον ἐφεξῆς τὸ ψευδὲς
διαβάλλει τῶν λημμάτων, τὸ συνημμένον αἰτιώμενος, τὸ τὸ γενό-
μενον ἀρχὴν ἔχειν ὡς ἀληθὲς ὑποτιθέμενον μὲν ἐπὶ τῆς χρονικῆς
μεταλαμβάνον· δὲ ἐπὶ τῆς καὶ τὸ πρᾶγμα ἀρχῆς καὶ παρὰ τὴν
ἐκωνυμίαν πεισισμένον... ἐπεὶ δὲ καὶ τὰ ἀλλοιωμένα γίνεσθαι
λέγει, καὶ γένεσις τις ἐστὶ καὶ ἡ ἀλλοίωσις (γίνεσθαι) γὰρ θερμὸν ἐκ ψυχροῦ
καὶ λευκὸν ἐκ μέλανος, ἐπὶ τούτων ἐκ ἀληθῆς ὅτι πᾶν τὸ γινόμενον
ἀρχὴν ἔχει τὴν καὶ τὸ πρᾶγμα, ἀλλ' ἐν καὶ ἀθρόως καθὼς τὰ
μέρη αὐτῶν ἀρχεῖ ἀλλοιωθῆναι, ὡς ἔχει τὰ πηγνύμενα, ὡς ἐκ ἀπὸ
τινός μερὸς ἢ καὶ πᾶσαν ἀρχεῖ μεταβολή, ἀλλ' ἀθρόως ἀρχεῖ καὶ
προκόπεται κατ' αὐτὴν ἀθρόως πάντα, καὶ ἀθρόως, ὡς οἶμαι, ὁ
ἄχρονος δηλοῦντας, ὡς ὁ Πορφύριος ἔκτισε καὶ πειράζει ἄχρονος κατα-
σκευάζει τὴν ἀλλοίωσιν, ἀλλὰ τὸ ὅμοιο πάντων τῶν μερῶν· ἢ γὰρ
πᾶσι καὶ ὁ φημισμὸς τῷ αἵματι ἐκ ἀχρονος γίνεσθαι, ἀλλ' ἔχει τὴν καὶ

χρόνον ἀρχὴν τότε τῷ χρόνῳ τὸ μέρος, ἀθρόα δὲ πάντα πάχει τὰ
μέρια τὸ πάθος, ἢ ὅταν μέρος ἀθρόως ἀλλοιῖτο, καὶ αὐτὸ ἐπ' ἀπει-
ρον ὃν δαιρετόν, καὶ ὁ καὶ μᾶλλον τι πρῶτον πάχον, ὡς καὶ αὐτὸς
Ἀριστοτέλης ἐν τοῖς Ζ' ταύτης τῆς πραγματείας δεῖξει λόγων
"ὅθεν δὴ τὸ μεταβεβληκός ἐστι τὸ πρότερον ὃ μεταβέβληκεν"
(p. 236 a 27). ἔτι δὲ σαφέστερον ἐν τῷ τελευταίῳ βιβλίῳ
ταῦτα γέγραφε. "ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ ἀλλοιώσεως ὁποιασδὺν ὁ καὶ
εἰ μεριστὸν εἰς ἀπειρον τὸ ἀλλοιούμενον, διὰ τῆς καὶ ἡ ἀλλοίω-
σις, ἀλλ' ἀθρόα γίνετο πολλάκις, ὥσπερ ἡ ψῆξις" (p. 253 b 23).
καὶ ὁ Θεόφραστος δὲ ἐν τῷ ἐνδοκτικῷ περὶ Κινήσεως τὰ αὐτὰ
ταῦτα περὶ τούτου δοξάζων φαίνει. λόγος δὲ ὕψους. Simpl.
f. 23.

186a. ὁ Μελισσος δεῖξας τὸ ἀπειρον ἐκ τῆς μήτε ἀρχὴν μήτε τέλος
16. ἔχειν, ἐκ δὲ τῆς ἀπείρου τὸ ἐν εἶναι, ἐφεξῆς καὶ ὅτι ἀκίνητον δεικνυ-
σιν, ὡς ὁ Ἀλέξανδρος φησὶ, τῷ τὸ κινούμενον ἢ διὰ πλήρως ὀφεί-
λειν κινεῖσθαι ἢ διὰ κενῶ, ὅτω δὲ καὶ ἄλλο τι ἔσται. . . ὅτι δὲ ἐκ
ὡς Ἀλέξανδρος ἤκουσεν, ὅπως ἡ ἀπόδειξις προήλθεν, ἐκ τῆς τὸ κιν-
ούμενον ἢ διὰ πλήρως ὀφείλειν κινεῖσθαι ἢ διὰ κενῶ, ἀλλ' ὅτι δεῖ αὐτὸ
τὸ ἐν πλήρως εἶναι, δηλοῖ καὶ ὁ Εὐδόκιμος λέγων "ἀκίνητον δὲ δὴ πῶς;
ἢ ὅτι πλήρες. πλήρες δὲ, ὅτι ἐκ ἑσῶ ἀπειρον κενῶ μετέχον." ἀλλ'
ἐπειδὴ καὶ ἀρχαιοπρεπῶς ἀλλ' ἐκ ἀσφαῶς ταῦτα καὶ ὁ Μελισσος
ἔγραψε, παρακείτω καὶ αὐτὰ τὰ ἀρχαία γράμματα πρὸς τὸ δύ-
νασθαι τοὺς ἐντυγχάνοντας ἀκριβεστέρως γινέσθαι κρίτας τῶν προσφυσ-
τέρων ἐξηγήσεων. id. f. 24.

186a. ἔοικε δὲ ἡ τῷ Ἀριστοτέλει βραχυλογία σφαλλεῖν πολλὰ καὶ
18. τοὺς ἐξηγητάς. εἰπόντος γὰρ αὐτοῦ "ἐπειτα ἀλλοιόσις διὰ τί ἐκ
ἐν εἶναι;" ὁ Ἀλέξανδρος ὕψους ἐξηγεῖτο ὡς Μελισσος διὰ τὸ δεῖξαι
μὴ δυνάμενον τὸ ἐν τὴν καὶ τόπον κίνησιν κινεῖσθαι, τὸ πάντῃ ἀκίνη-
τον αὐτὸ κατηγοροῦντος (ταῦτα γὰρ αὐτῇ λέγει γέγραφε ὁ Ἀλέ-
ξανδρος), καίτοι τῷ Μελισσῷ καὶ πρὸ τῆς καὶ τόπον κινήσεως τὰς
30. ἄλλας ἀναιρῶντος, ὡς ἡ προεκτεθείσα ῥῆσις δηλοῖ. ὡς δὲ τὸ ἐνὸς
ἀλλοιῶσθαι καὶ ἑτεροῦσθαι δυναμένον, καὶ μένοντος ἔτι ἐνὸς καὶ τὴν ὕσιν,
ὅτω τὸν ὑπῆντησεν ὁ Ἀριστοτέλης, τὸ ἐν ὁλοκληρῶς καὶ τὴν συνή-
θειαν λαβὼν. id. f. 24 b.

ἀλλοιῶσιν δὲ ἦτοι κίνησιν ὁ νενόμικας, ἢ διὰ τί καὶ ταύτην
προσαφῆρησαι τῷ ἀπείρῳ; ὁ καὶ δὴ καὶ τὸ θερμαίνεσθαι καὶ τὸ ψύχεσθαι
τόπου προσδεῖτο. φορτικὸς ὅν, ὅπερ ἔφη, ὁ λόγος, καὶ ἐφ' ἐνὶ σα-
λεύων ἀτόπως, τῷ μοναχῶς λέγεσθαι τὴν ἀρχὴν, ὅπερ εἰ μὴ συγ-
χωροῖτο, εὐφωράτος ἢ καχυρτία. Themist. f. 17.

186a. ἐκ τοῖς καθόλου λόγοις τριῶν τῶ ἐνὸς σημασινομένου ἀφορί-
40. ζόντων, τῷ τε καὶ συνέχειαν καὶ τῷ ὡς ἀδιαιρέτου καὶ τῷ τῷ λόγῳ
ἐνὸς, δεῖξας ὅτι κατ' ὅδον τῶν σημασινομένων τούτων ἐν εἶναι διέ-
τατο τὸ ἐν, καὶ ὑπαντήσας πρὸς αὐτὸς τοὺς τῷ Μελισσῷ λόγους, κοι-
νὸν αἶμα τῷτον ἐπάγει λόγον, ὅτι ὅλως τῷ εἶδει ἐν ἐκ εἶναι τε
τὸ ἐν εἶναι, πλὴν τῷ ἐξ ὧ, τοτέστι πλὴν καὶ τὴν ὕλην αἰτίαν. καὶ
ταύτην γάρ, ὡς ὁ Ἀλέξανδρος ἐξηγεῖτο, δυνατὸν τῷ εἶδει ἐν λέ-
γεσθαι τὸ ἐν, ὥσπερ καὶ ἄλλοι τινες τῶν φυσικῶν ἔλεγον. Simpl.
f. 24 b.

φασὶ δὲ καὶ γυροφθαῖ αὐτῷ (τῷ Ἀρ.) ἰδίᾳ βιβλίον πρὸς 186a
τὴν Παρμενίδην δεῖξαι, ὁ νῦν αἰώττετο διὰ τῷ εἰπεῖν "καὶ εἴ τινες
ἄλλοι ἕτεροι." Philop. b p. 9.

ὅτι μὴδὲ συλλογίζετο (ὁ Παρμενίδης), δῆλον ἂν γένοιτο ἐξ 186a
ὁ υποθέσεως, εἰ τῷ αὐτῷ γήματι τὸ λόγῳ ἕτερα ἀλήματα ἐναρ-
25. μόσωμεν. υποκείτω γὰρ ὑπὸ τῷ ὅντος μόνον σημαίνεσθαι τὸ λευκόν,
τὸ δὲ παρὰ τὸ λευκὸν μὴδὲν εἶναι, καὶ πλεονάζω παραπλήσιος ὁ λόγος.
εἴ τι παρὰ τὸ λευκὸν ἐστίν, ἐκ ἐστὶν ἐκεῖνο λευκόν, τὸ δὲ μὴ λευκὸν
ὅθεν ἐστίν. τί δὴ συνάγει; τὸ παρὰ τὸ λευκὸν μὴδὲν εἶναι. εἰ γέ-
νοικας ἐν τοῖς Ἀραλυντικοῖς, οἶδας ὅτι τῷτο συνάγει. ὁ δὲ ὑπάρχει,
μόνον τὸ λευκὸν ἐστίν. . . τί ὅν κωλύει πολλὰ εἶναι τὰ λευκά,
κύκλον, χῶνα, ψιμυθίον, γάλα; καίτοι τί λέγω; ταῦτα μὴ
διέστηκεν ἀπ' ἀλλήλων, καὶ τὸ πλῆθος εἰσφύρατον ἀπαντί. ἀλλ' ἐν
μόνον ἐστὶν τὸ λευκόν, συνεχὲς καὶ ἡνωμένον. ἀλλ' ὅθεν τῷτο ἐν ἐστίν,
15. εἰ σκοποῖς καὶ τὴν λόγον, ἀλλὰ δύο τελέχουσιν ἐν αὐτῷ, τὸ τε
υποκείμενον σῶμα καὶ ἡ λευκότης. δύο δὲ ἐκ ὡς δυνάμενα χωρὶς
ἀλλήλων ὑποστῆναι ποτέ. Themist. f. 17.

ἐπὶ τῷ λευκῷ δεικνύσι τὸ ἀσυμπέραντον (ὁ Ἀρ.), νῦν μὴ ὡς 186a
συμβεβηκός τι λαμβάνον τὸ ἐν, μετ' ὁλίγον δὲ ὡς ὕσιν, καὶ καθ' 26.
ἐκάτερον δεικνύς μὴ δυνάμενον ἐν εἶναι τὸ ἐν. . . τῷτο δέ, φησί,
Παρμενίδης ὅπου ἑώρα, ὅτι δυνατὸν τὰ τῇ ὑπόστασει ἐν ὅντα λόγους
διαφόρους ἔχειν καὶ καὶ τῷτο πολλὰ εἶναι. καὶ ὅθεν ἦν θαυμαστὸν τοὺς
κατόνας τῶν λόγων μὴπω τότε διακεκρίσθαι, ἀλλὰ φωραθέντας
ὑψέρων ἐξ αὐτῶν τῶν πραγμάτων ὅπως ἐξενεχθῆναι πρὸς πλείονα
20. συντελεῖντας ἀκριβείαν, ὡς καὶ ὁ Εὐδόκιμος μαρτυρεῖ λόγων. . .
διὰ δὲ τὴν περὶ ταῦτα ἀγνοίαν καὶ οἱ Μεγαρικοὶ κληθέντες φιλοσο-
φοὶ λαβόντες ὡς ἐναργὴ πρότασιν ὅτι ὦν οἱ λόγοι ἕτεροι, ταῦτα
ἕτερα ἐστὶ, καὶ ὅτι τὰ ἕτερα κεχωρίσται ἀλλήλων, ἐδόκουν δεκνύναι
αὐτὴν αὐτῷ κεχωρισμένον ἕκαστον. Simpl. f. 25 b.

ἐπειδὴ εἶπεν ὅτι ἕτερον ἐστὶ τὸ λευκὸν τῷ υποκειμένῳ, ὅρα μὴ 186a
τις ὑπονοήσῃ ὅτι τῷ εἶναι ὁδὸν τινὰ τὸ λευκὸν χωριστὴν ἐκ ἐν 30.
υποκειμένῳ τινί, ταύτη ἕτερος ἐστὶν ὁ τῷ λευκῷ λόγος παρὰ τὸ
υποκείμενον; διὰ τῷτο φησὶν ὅτι ἐκείνῃ χωριστὸν τι εἶδος ἕτερον
παρὰ τὸ λευκόν ἐν υποκειμένῳ τῷ σῶματι τὸ εἶναι ἔχον, ὥσπερ
τυχὸν ὑποτίθετο Πλάτων. Philop. b p. 8.

δυνατὸν καὶ τὰ προσεχῶς εἰρημένα καὶ ταῦτα μὴ πρὸς Παρμε- 186a
νίδην λέγεσθαι μόνον ἀλλὰ καὶ πρὸς Μελισσον. ἐπειδὴ γὰρ τῶν ὄντων 32.
τὰ μὴ ὅπως ἐστὶν ὡς συμβεβηκός, τὰ δὲ ὡς υποκείμενά οἱς τὰ
συμβεβηκός συμβέβηκε, καὶ ταῦτα ὁ μόνον τὰ αὐτὰ ἐκ ἐστὶν
ἀλλήλους ἀλλὰ καὶ ὑπεναντία πως, τό τε καθ' αὐτὸ ὑφεσῶς καὶ τὸ ἐν
ἀλλῶν τὸ εἶναι ἔχον, ἀνάγκη τὸ ἕτερον τούτων τὸ ἐν λέγειν, ἢ τὸ
συμβεβηκός ἢ τὸ τῷτο υποκείμενον. . . αἶμα δὲ καὶ ἀτοπον ἦν ὅτω
κλεινοῖς ἀνδράσιν ἐγκάλεσθαι ὡς ἀγνοοῦσιν ὅτι τὸ συμβεβηκός συνά-
γεται πάντως αὐτῷ καὶ ἄλλο τι ὧ συμβέβηκε. δεῖ τοίνυν υποθέσθαι
τὸ ἐν ἐν λέγειν αὐτὸς τὸ κυρίως ὅν καὶ μάστιγα τὸ ἐν, καὶ ὡς ἐν Πλά-
των μὴ εἰποῖ τὸ αὐτόν, Ἀριστοτέλης δὲ τὸ ὅπερ ὅν. τῷτο γὰρ αὐτῷ
σημαίνει τὸ κυρίως ὅν καὶ μάστιγα ὅν, ὅπερ νομίζει τὴν ὕσιν ὡς καὶ
καθ' αὐτὴν ὑφεσῶσαν καὶ τοῖς ἄλλοις τῷ εἶναι αἰτίαν. . . ὁ δὲ

Ἄδρασος βυλόμενος δηλῶσαι τὸ ὅπερ ὄν, παρεξήλθεν μὲν ὀλίγον τῶν προκειμένων, χρήσιμα δὲ ὄντα τὰ παρ' αὐτῷ ῥηθέντα, ὡς καὶ Πορφύριος ἐμνημόνευσε, κάλλιον οἶμαι μὴ παραδραμῆναι. . . καὶ μοι δοκεῖ διὰ τούτων ὁ Ἀριστοτέλης τῷ Παρμενίδῃ ἐνδείκνυσθαι ὅτι βυλόμενος τὸ μὴ ὄν ἀνελεῖν, καὶ διὰ τούτου ὃν τὸ ὄν υποτιθέμενος, ἐπειδὴ τὸ παρὰ τὸ ὄν ὑδὲν ἐστίν, ὃ μόνον εἰσάγει τι μὴ ὄν διὰ τῆς ὑποθέσεως, ἀλλὰ καὶ αὐτὸ τὸ ὄν μὴ ὄν εἶναι δείκνυσθαι. καὶ τούτο μὲν ἦδη καὶ παρὰ τῷ Πλάτῳ ἐν Σοφιστῇ δέδοικται, καὶ ὅτι τὸ ὄν ἐν μὲν ἐστὶ πολλὰ ὁ ἕκ ἐστιν. ὅτε γὰρ κίνησις ὅτε ἡσυχία ὅτε ἄλλα γένη ἐστὶ τὸ ὄν. ὁ μὲντοι Ἀριστοτέλης, ὅτι τοῖς λέγουσιν ἐν τῷ ὄντι τί μὴ ὄν μόνον 10 δειχθήσετ' ὄν, ἀλλ' ἀπλῶς μὴ ὄν. ἐν δὲ τῇ λέξει πολλὴν ἀσάφειαν ἐποίησε τῷ υποθέμενον αὐτὴν ὑσίαν τὸ ὄν, πάλιν ὅτι μὴ συμβεβηκὸς θεωροῦμαι ἐν τῷ "τὸ γὰρ συμβεβηκὸς" καὶ τοῖς ἐξῆς. Simpl. f. 26 b.

ἀλλ' ἔκ. ἔχει καλῶς ἀνδρὶ παλαιῷ τοσαύτην ἐναντιολογίαν προσάπτειν, ἀλλ' ἔγω· δεδοῶ τὸ ὄν αὐτὸ σημαίνειν τὸ μάλιστα ὄν 15 καὶ τὸ ὅπερ ὄν καὶ τὴν ὑσίαν καὶ τὸ αὐτοῦ καὶ ὁ μὴ δαμῶς συμβεβηκέναι ἄλλω, μᾶλλον τὸ ὅτι τὰ ἄλλα συμβεβηκέναι. ἀλλὰ καὶ ὅπως αὐτὸ τὸ ὅπερ ὄν ἔξαι μὴ ὄν. ἄρα γὰρ εἰποῖς ἂν τὸ ὅπερ ὄν τούτου καὶ λευκὸν καὶ μέλαν ἢ ὅτιδήποτε· ὑπάρχειν γάρ τι τῇ ὑσίᾳ δηλοῦντι συγχωρήσεις, εἴπερ ὑπάρκειν πᾶσιν. ἔγω δὲ τὸ ὅπερ ὄν τούτου καὶ λευκόν. 20 ἀλλὰ τὸ λευκὸν ἐκ τῶ ὅπερ ὄν· ἐκείνο μὲν γὰρ ἐσθίμηναι τὴν ὑσίαν, τούτου δ' ἐστὶ συμβεβηκός. εἰ δὲ μὴ ὅπερ ὄν τὸ λευκόν, ὑδὲν ὄν ὅλως· μόνον γὰρ ὑπόκεινται εἶναι τὸ ὅπερ ὄν. ἔκ ὅπως ὄν μὴ ὄν τὸ λευκὸν ὡς πῇ μὲν εἶναι πῇ δὲ μὴ, ἀλλ' ὡς παντελῶς μὴ εἶναι διὰ τῆς ὑπόθεσιν. Themist. f. 17 b.

δεῖξας ὅτι ἕκ ἐστιν ὡς τῷ λόγῳ ταύτην ἐν τῷ ὄν, βάλειν τὴν δεῖξαι ὅτι ὑδὲν ὡς συνεχές. εἴρηξεν δὲ ὅτι εἰ ὡς συνεχές ἐν, ἢ ὡς ὑσία μόνον ἔξαι, ἢ συμβεβηκὸς μόνον, ἢ μικτὸν ἐξ ἀμφοῖν. τῶς ὅν ὅτι ὃ δὲ δύναται ὑσία μόνον εἶναι δείκνυσθαι. . . ὃ γὰρ δὲ φησὶ, τὸ συμβεβηκὸς ἂν λέγοιεν τὸ ὄν. τούτου δὲ ἐσθίμηναι εἰπὼν "τὸ γὰρ 30 συμβεβηκὸς καθ' ὑποκειμένον τινὸς λέγειν," τυχέσιν ἐν ἄλλω τὸ εἶναι ἔχει. Philop. b p. 10.

1861 δεῖξας ὅτι ἀδύνατον τὸ ὄν συμβεβηκὸς αὐτὸς υποτίθεσθαι, ἀνατρέχει ἐπὶ τὸ ἐξ ἀρχῆς, ὅτι ὑδὲν ὑσίαν μίαν δυνατὴν εἶναι. διχῶς δὲ ζητεῖται. ἢ ὅπως "εἰ ὄν τὸ ὅπερ ὄν μὴδὲν συμβεβηκέναι, 35 ἀλλὰ μᾶλλον ἐκείνῳ ἑτερόν τι συμβεβηκέναι," εἴτα ὑποτίθεντας ὡς ἐπαγαγεῖν "τὸ ὅπερ ὄν σημαίνει τὸ ὄν ἢ τὸ μὴ ὄν." ἢ μᾶλλον εἰς τὸ "ἀλλ' ἐκείνῳ" ζητεῖται, εἴτα ἐφεξῆς "τί μᾶλλον τὸ ὅπερ ὄν" καὶ τὰ ἐξῆς. ὁ δὲ νῦν, εἰ ὄν ἀδύνατον τὸ ὅπερ ὄν συμβεβηκέναι τινί, ἀλλ' ἐκείνῳ τῷ ὅπερ ὄντι συμβεβηκέναι ἑτερόν τι, τυχέσιν τῇ 40 ὑσίᾳ τὸ συμβεβηκός, τί μᾶλλον τὸ ὅπερ ὄν, τυχέσιν ἢ ὑσίᾳ, τὸ ὄν ἢ τὸ μὴ ὄν σημαίνει; τυχέσιν ὑδὲν μᾶλλον ἔξαι ὄν ἢ ἔκ ὄν ἢ ὑσίᾳ. πῶς δὲ τούτου συμβαίνει, ἐπηγάγετο. id. ib.

1862 εἰ ἄτοπον, φησὶ, τὸ ὅπερ ὄν τὸ αὐτὸ καὶ μὴ ὄν εἶναι, διότι τὸ ὅπερ 11. ὄν ἔξαι καὶ λευκόν, τὸ δὲ λευκὸν μὴ ὄν ἐστίν, ψεύδος ἄρα τὸ λευκὸν μὴ ὄν εἶναι, ὄν ἄρα τὸ λευκόν. πᾶν δὲ ὄν εὐθὺς καὶ ὅπερ ὄν, ὡς καὶ τὸ λευκὸν ὅπερ ὄν. εἰ δὲ τούτου, ἔξαι δὲ καὶ ἢ ὑσία ὅπερ ὄν, πλείω ἄρα σημαίνει τὸ ὄν καὶ ἔκ ὄν. id. ib.

μήποτε δὲ ὃ τούτου αὐτοῖς ἐπάγει τὸ ἄτοπον ὁ Ἀριστοτέλης 1863 ὅπερ οἱ πολλοὶ τῶν ἐξηγητῶν εἶναι, τὸ μὴ ἔχειν ἂν μέγεθος τὸ ὄν, 12. καίτοι ἄπειρον ἢ πεπερασμένον ὑπ' αὐτῶν λεγόμενον (ὃ γὰρ ἡγήσεται ὅτι ἀμέγεθες αὐτὸ καὶ ἀδιαίρετον ἐβύλωντο εἶναι καὶ ἀπεδείκνυσθαι), ἀλλ' ὅτι εἰ ὄν μόνον υποτεθῇ τὸ ὄν, ὑδὲν ἐν τοῖς ὄντιν ἔξαι μέγεθος ἔχον, ὑδὲν ὅλον καὶ μέρος· πολλὸν δὲ τούτου παρὰ τὴν ἐνέργειαν ἐστὶ διὰ τὸ τὰ αἰσθητὰ καὶ φυσικὰ πάντα σώματα εἶναι μέγεθος ἔχοντα. Simpl. f. 27 b.

ὁ Ἀλέξανδρος φησὶν ὅτι δεῖξας συκισάμενος καὶ τὰ συμβεβηκὸς 1864 βηκὸς τῷ ὅπερ ὄντι, νῦν δείκνυσθαι ὅτι καὶ δοθῇ αὐτοῖς τὸ ὅπερ ὄν μόνον εἶναι τῷ κυρίως τούτου εἶναι, τὰ δὲ συμβεβηκὸς ἄλλον τρόπον, καὶ ὅπως αὐτῷ τὸ ὄν ἔκ ὄν ἔξαι ἀλλὰ πολλὰ ὅπερ ὄντα· ἢ τε γὰρ ὡς μεγέθους αὐτῷ διαίρεσις, ἢ ἐμνημόνευσεν, εἰς ὅπερ ὄντα ἔξαι. ἀνάγκη δὲ καὶ κατὰ τὸν λόγον διαίρειν εἰς ὅπερ ὄντα πλείω, τυχέσιν κατὰ τὸν ὅρισμόν. id. ib.

ἀλλ' ὑδὲν σῶμα ἴσως τὸ ἄπειρον ὑδὲν μέγεθος ἔχειν ἐρῶσι, ἵνα μήτε εἰς μόρια πολλὰ διαίρειν ἀναγκάζων καὶ μήτε συμβεβηκὸς προσάπτωσι. πότερον ὄν ὁρίωνται τὸ ὅπερ ὄν καὶ λόγον τινὸς αὐτῷ τῆς ὑσίας ἀποδώσουσιν, ἢ καὶ τούτου ἀφαιρήσονται; εἰ μὲν γὰρ ἀφαιρήσονται τὸν ὅρισμόν, ἔκ οὕτως τί λαιπὸν ὑπὲρ αὐτῷ ἀνήσονται λέγειν ἢ γράφειν, εἰ μήτε ὡς συμβεβηκὸς μήτε ὡς γένος μήτε ὡς εἶδος μήτε ὡς διαφορὰν μήτε ὡς ὅρισμόν ὅλως μὴδὲ ὡς ἐπιγραφὴν ἔξαι αὐτῷ κατηγορίαν. εἰ δὲ ποιήσονται τίνα λόγον, τούτου ἀνάγκη διαίρειν εἰς ὅπερ ὄντα. . . εἰ γὰρ μὴ ὅπερ ὄντα, 25 συμβεβηκὸς πάλιν γενήσεται. ἀλλ' ἔκ ἐνδεχέσθαι τινὶ συμβεβηκέναι τὰ τὸν ὅρισμόν αὐτῷ συμπληρῶντα. ὅτι δὲ τούτου ἀληθές, βεβαίως οἶμαι διδάξειν. τὰ συμβεβηκὸς τοῖνυν ἢ τὰ τοιαῦτα ἔξαι ὡς οἷα τε ὑπάρχειν καὶ μὴ ὑπάρχειν, ὡς τὸ καθῆξαι καὶ διαλέγεσθαι, ἢ τοιαῦτα ὡς ἐν τῷ λόγῳ τῷ συμβεβηκὸς τὸ ὑποκείμενον περιέχεσθαι, ὡς σιμόνης ἐν βίῳ καὶ τὸ περιττὸν ἐν ἀριθμῷ καὶ τὸ ἄριστον. Themist. f. 17 b.

εἴπε δὲ ἂν τις τὸ μήποτε δεῖ ὅλως υποτίθεσθαι εἶναι τὰ συμβεβηκὸς, ἀλλὰ μόνον τὴν ὑσίαν εἶναι. διὰ τούτου νῦν τούτου προτίθεσθαι δεῖξαι, ὅτι καὶ τὸ ὄν τὴν ὑσίαν υποθώμεθα εἶναι καὶ ταύτην ἀριθμῷ μίαν καὶ μὴδ' ὅλως ὑπάρχειν αὐτῇ τὰ συμβεβηκὸς, καὶ ὅπως δειχθήσεται ὑδὲν ἥττον πολλὰ τὰ ὄντα καὶ ἔκ ὄν. . . ἢ ὄν εἰς τὸ "καὶ τῷ λόγῳ" ὑποζητεῖται, ἵνα ἢ, ὅτι δὲ ἢ ὑσία διαίρειν εἰς ὑσίας ἑτέρας διαίρεσας ἀλλήλους τῷ λόγῳ τῷ ὅρισμῳ, εἰ καὶ μὴ τῷ ὑποκειμένῳ. ἢ ζητεῖται εἰς "ὅπερ ὄν τι ἄλλο," εἴτα ἐφεξῆς τὸ "καὶ τῷ λόγῳ φανερόν" ἀντὶ τῷ καὶ τῷ λόγῳ δεῖξαι δυνατὸν ὅτι ἢ ὑσία διαίρειν εἰς ἑτέρας ὑσίας, ὡς δὲ τούτου φανερόν μὲν ἐκ τῆς ἐναργείας ὄντος, δείκνυσθαι δὲ καὶ λόγῳ. Philop. b p. 12.

καὶ εἰ συμβεβηκὸς, ἦτοι αὐτῷ τῷ ἀνθρώπῳ ἢ ἄλλω τινί· 1865 17. ἀμφοῖν δὲ ἀδύνατα. εἰ γὰρ συμβεβηκὸς τῷ ἀνθρώπῳ, ἦτοι ὡς χωριστὰ αὐτῷ συμβεβηκέναι αὐτῷ, ὡς τὸ καθῆξαι, καὶ ἔξαι ποτὲ ὁ ἀνθρώπος μὴ ζῶν καὶ μὴ περὶ τὸν καὶ μὴ ὄντιον, ὅπερ ἄτοπον. ἢ ὡς ἀχώριστα. ἔξαι δὲ ἀχώριστον συμβεβηκός, ὃ ἐν τῷ λόγῳ ὑπάρχει τὸ ὅπερ συμβεβηκός· τὸ γὰρ σιμόν ἀχώριστον συμβεβηκός ἐστὶ τῆς βίτης.

διὰ τὴν σιμότητα ἐριζόμενοι τὴν βίαν παραλαμβάνομεν· σιμότης γὰρ ἐστὶ κοιλότης ἐν βίῃ. ταῦτα δὲ καὶ καθ' αὐτὰ ὑπάρχειν ἐν τοῖς Ἑστέροις Ἀναλυτικοῖς φησὶν. Simpl. f. 27 b.

186^b 23. ὁ Ἀλέξανδρος τὸ "ἐξ ἀδιαίρετων ἄρα τὸ πᾶν" ἀξιοῖ καὶ ὕτως ἀκρίβειαν, ὡς ἐκ μὴ συμβεβηκότων μὴδὲ χωρίζεσθαι δυναμένων ἀπ' αὐτῶ μὴδὲ ἄλλης ὄντων φύσεως, ἀλλὰ τῆς αὐτῆς τῷ παντί. ὅσα δὲ τὸ πᾶν καὶ τὸ ὄν, καὶ τὰ μέρη ἄρα αὐτῶ ὅσα. ὥσπερ ἔλεγον, ἐξ ὅσων ἄρα τὸ πᾶν, καὶ ἐξ ὧν ἐστὶ, καὶ διαίρειν εἰς ταῦτα. ὥστε δεδεικνύει τὸ προκείμενον, ὅτι διαίρειν τὸ ὅπερ ἂν εἰς ὅπερ ὄντα. ὥστε μὴ ὡς ἄτοπον ἐπιχῆσαι τὸ "ἐξ ἀδιαίρετων ἄρα τὸ πᾶν," ἀλλ' ὡς ἀκόλουθον μόνον τοῖς εἰρημένους. αὕτη μὲν ἡ ὅλη τῶν εἰρημένων ἐννοία. καὶ δὲ τὴν λέξιν, ὅταν λέγῃ "ὅσα ἐν τῷ ὀριστικῷ λόγῳ ἐνεστὶν ἢ ἐξ ὧν ἐστὶ," δηλοῖ ὅτι καὶ ἐν οἷς μὴ ἐστὶν ὀρισμός, ὥσπερ ἐν ταῖς ἀτόμοις ὅσαις, ἐστὶν ὁμῶς τινα τὰ ἐξ ὧν ἐστὶν. τὸ δὲ "καθ' ὅ ἄμφω καὶ ἑκάτερον καὶ τὸ ἐκ τούτων λεγέσθω," ἦτοι καθόλου τὸ ἐκ τῶν μερῶν συγκαίμενον, τὸτο ἔστω καὶ λεγέσθω ὅπερ καὶ τὰ μέρη ἄμφω, καὶ ἑκάτερον, εἰ τὰ μέρη συμβεβηκότα, καὶ τὸ ὅλον. καὶ μᾶλλον ἀνάγκη, ὅτι καὶ τὰ μέρη λεγέσθω τὸτο ὅπερ καὶ τὸ ἐκ τῶν μερῶν. τὸ δὲ ἐκ τῶν μερῶν ὅσα ἦν καὶ ὅπερ ὄν καὶ ὑδενὶ συμβεβηκός ὄν. καὶ τὰ μέρη ἄρα ὅσα καὶ ὅπερ ὄντα καὶ ὅ συμβεβηκότα. γράφει δὲ "καθ' ὅ ἄμφω, καὶ ἑκάτερον, καὶ τὸ ἐκ τούτων λεγέσθω," τυτέστι καθ' ὅ ἂν λέγῃ καὶ ἑκάτερον ἦγον ἕκαστον τῶν μερῶν, καὶ τούτω καὶ τὸ ἐκ τῶν μερῶν λεγέσθω. τούτω δὲ ἂν εἴη ἀκόλουθον τὸ "καὶ ὁ ἄνθρωπος ἦν εἴη τῶν συμβεβηκότων ἐτέρω." ὡν μεταξὺ παρῆλθε τὸ "ἀλλὰ τὸ ὅπερ ὄν ἔστω μὴδὲν συμβεβηκός." ἐν τούτοις δὲ καὶ τὸτο προαίτιον, ὅτι τὸ διαίρετον ὡν ὅπερ ὄν ὅτε ὡς γένος ὅτε ὡς αἵδος διαίρειν. δηλονότι ἐκ τῶ ἄνθρωπον ὅκ εἰς τὴν ἀτόμους ἀλλ' εἰς τὴν ὀρισμὸν διελκύν. id. f. 28.

186^b 31. δείξας ὅτι ἀδύνατον τὰ μέρη τῷ ὀρισμῷ αὐτῷ ἐκείνῳ συμβεβηκέναι ὅ ὀρισμός, βέβαιον δὲ εἶναι ὅτι ὁδὸ ἄλλω δυνατὸν αὐτὰ συμβεβηκέναι. εἰ γὰρ, φησὶ, τὰ μέρη τῷ ὀρισμῷ μὴ εἰσὶν ὅσα (τὸτο γὰρ σημαίνει τὸ "καὶ μὴ ἐστὶν ἑκάτερον ὅπερ ὄν τι"), συμβεβηκε δ' εἰ ἐν ἄλλῳ τινί, ἐπειδὴ ὡ τὰ μέρη ὑπάρχει, τούτω καὶ τὸ ὅλον, καὶ τὸ ὅλον συμβεβηκός ἂν εἴη ἐτέρω, ὥστε ὁ ἄνθρωπος καὶ ἀπλῶς ἢ ὅσα τῶν συμβεβηκότων τινὶ ἔσται. ὅπερ ἄτοπον καὶ ἀδύνατον τὴν ὅσαν συμβεβηκός εἶναι. Philop. b p. 14.

186^b 34. εἰάν δὲ ἔχῃ ἡ γραφὴ τὸ "καὶ ἑκάτερον," ὕτως ἐξηγητέον. καὶ καθ' ὅ ἄμφω ἅμα τὰ μέρη κατηγορεῖν καὶ ἑκάτερον ἰδίᾳ, κατηγορησέσθαι καὶ τὸ ὅλον τὸ ἐκ τούτων συγκαίμενον. εἰάν δὲ ἡ ἡ γραφὴ "καὶ καθόλου," ὕτω νοητέον. καὶ καθόλου λόγῳ ἄμφω ἐπὶ τῷ αὐτῷ κατηγορητέον, ἐφ' ὅ τὰ μέρη, ἐπὶ τούτω καὶ τὸ ὅλον, καὶ ἐμπάλιν. "ἐξ ἀδιαίρετων ἄρα τὸ πᾶν." τούτω διττῶς ἐξηγητέον. ἢ γὰρ ἐξ ἀδιαίρετων, τυτέστιν ἐκ σημείων... ἢ ὅν ὕτως τὸ "ἐξ ἀδιαίρετων," ἢ "ἐξ ἀδιαίρετων" ἀντιτῶ ἐξ ὅσων... καὶ ἐπιτήδες ὕτως εἶπε τὸ πᾶν καὶ τὸ ὄν, πληκτικώτερον ποιῶν τὸ πᾶν, ἐπειδὴ ἐκ διωρισμένων ἐστὶ ποσῶν. τὸ ὅν πᾶν, φησὶν, ὅπερ ἔφη ὄν εἶναι, καὶ ὕτως ἐκ πλειόνων ὅσων ἔσται, καὶ ὑκέτι ὅν ἂν εἴη ἀλλὰ πολλὰ. id. ib.

ἐλέγξας τὴν Παρμενίδου λόγον αὐτὸς ὡς καὶ τὰς προτάσεις 187^a ψευδεῖς λαμβάνοντα (τὴν δὲ ἡ πρότασις τὸ μοναχῶς λέγεσθαι τὸ ὄν, ἦται τὸ παρὰ τὸ ὄν ὅκ ὄν, ἢ τὸ ὅκ ὄν ὑδέν. ταῦτα γὰρ ἰσοδυναμεῖ), καὶ ὡς ἀσυλλογίως συνάγοντα (μὴ γὰρ ἀκολουθεῖν τὸ ἐπιφερόμενον συμπέρασμα), ἐνὶ φησὶν ἀμφοτέροις ἐνδύναται τοῖς λόγοις, τῷ τε εἰρημένῳ παρὰ Παρμενίδου καὶ τῷ τῷ Ζήνωνος, ὃς βοήθειν ἐβόλετο τῷ Παρμενίδου λόγῳ πρὸς τὴν ἐπιχειρῶντας αὐτὴν κωμωδεῖν, ὡς εἰ ἐν ἐστὶ πολλὰ καὶ γελοῖα συμβαίνει λέγειν τῷ λόγῳ καὶ ἐναντία αὐτῷ, δεικνύς ὁ Ζήνων ὡς ἐπὶ γελοιώτερα πάχει ἂν αὐτῶν ἢ ὑπόθεσις ἢ λέγουσα "πολλὰ ἐστὶν" ἢ περὶ ἢ τῷ ὄν εἶναι, εἰ τις ἰκανῶς ἐπεξῆται... ἐνδύναται δὲ ἐστὶ λόγῳ τὸ συγχωρεῖν ταῖς προτάσεσι ταῖς κατασκευάζουσας αὐτὴν ἢ τῇ συμπλοκῇ. τὴν ὅν Πλάτων φησὶν ἐνδύναται τῇ προτάσει τῇ λεγούσῃ τὸ παρὰ τὸ ὄν ὅκ ὄν (καὶ γὰρ τὴν κίνησιν καὶ τὴν στάσιν καὶ ταύτην καὶ ἕτερον ἐν Σοφιστῇ τῷ ὄντος ἕτερα εἶναι φησὶ), τὸ δὲ ὅκ ὄν ὑδέν ὑκέτι συγχωρεῖν. καὶ γὰρ τὰ ἕτερα τῷ ὄντος, καὶ μὴ ὄντα ἦ, ἀλλ' ὁμῶς εἶναι φησὶ, καὶ ταύτη τὸ μὴ ὄν εἰσάγει. καὶ ὁ μὲν Ἀλέξανδρος φησὶν αὐτὴν τὸ μὲν εἶναι τὸ ὄν συγχωρεῖν, πάντα δὲ εἶναι μὴκέτι συγχωρεῖν, τιθέντα τῶν πάντων μὴ μόνον τὸ ὄν, ἀλλὰ καὶ τὸ μὴ ὄν... ὁ δὲ Πορφύριος τὴν Πλάτων φησὶ καὶ τὸ μὴ ὄν λέγειν εἶναι, ὕτω μέντοι εἶναι ὡς μὴ ὄν... ἀλλὰ πρὸς μὲν Ἀλέξανδρον ἀρκεῖ τὴν Πλάτωνος παραθέσθαι ῥῆσιν, ἥς αὐτὸς Ἀλέξανδρος ἐμνημόνευσε, δεικνύσαν οἷμαι σαφῶς ὡς ὁ Πλάτων ὅ τὸ ἀπλῶς μὴ ὄν ἀλλὰ τὸ μὴ ὄν εἰσῆγεν. ἔχει δὲ ἡ ῥῆσις ὡδε... ὁ δὲ γε Πορφύριος ὅτι μὲν τὸ ἀπλῶς μὴ ὄν ὁ Πλάτων εἰσάγει καλῶς ἐθεάσατο, ὅτι δὲ μὴ ὄν τὸ γενετὴν ὄν ἐν Σοφιστῇ φησὶ παραδιδόναι, περὶ ὅ λέγει ἐν Τιμαίῳ "καὶ τί τὸ γινόμενον μὲν ὄν δὲ ὑδέποτε," τούτω ἐπιστάσεως ἄξιον εἶναι μοι δοκεῖ... τὴν δὲ δεύτερον λόγον τὴν ἐκ τῆς διχοτομίας τῷ Ζήνωνος εἶναι φησὶν ὁ Ἀλέξανδρος, λέγοντος ὡς εἰ μέγεθος ἔχει τὸ ὄν καὶ διαιρούτο, πολλὰ τὸ ὄν καὶ ὑκέτι ὄν ἐσεσθαι, καὶ διὰ τούτω δεικνύντος ὅτι μὴδὲν τῶν ὄντων ἐστὶ τὸ ὄν. περὶ δὲ τῷ λόγῳ τούτω καὶ διὰ τῶν ἐμπροσθεν εἰρηκέναι φησὶ τὴν Ἀριστοτέλην, ἐν οἷς ἔλεγον "ἐθορυβήντο δὲ καὶ οἱ ὕστερον τῶν ἀρχαίων" (p. 185 b 26). ὅ καὶ τὴν λύσιν παρέθετο διὰ τῷ "ὥσπερ ὅκ ἐνδεχόμενον ὄν καὶ πολλὰ ταύτην εἶναι, μὴ τὰ ἀντικείμενα δὲ. ἐστὶ δὲ τὸ ὄν καὶ ἐν δυνάμει καὶ ἐντελεχείᾳ" (p. 186 a 1). τούτω δὲ τῷ λόγῳ φησὶ τῷ περὶ τὰς διχοτομίας ἐνδύναται Ξενοκράτῃ τὴν Σαλκηνδόσιον δεξιόμενον μὲν τὸ πᾶν τὸ διαίρετον πολλὰ εἶναι (τὸ γὰρ μέρος ἕτερον εἶναι τῷ ὅλῳ), καὶ διὰ τὸ μὴ δύνανθαι ταῦτ' ἐν τε ἅμα καὶ πολλὰ εἶναι, διὰ τὸ μὴ συναληθεύειν τὴν ἀντίφασιν, μὴκέτι συγχωρεῖν πᾶν μέγεθος διαίρετον εἶναι καὶ μέρος ἔχειν· εἶναι γὰρ τινος ἀτόμους γραμμάς, ἐφ' ὅ ὑκέτι ἀληθεύειν τὸ πολλὰς ταύτας εἶναι. ὕτω γὰρ ᾤετο τὴν τῷ ἔπος εὐρίσκειν φύσιν, καὶ φεύγειν τὴν ἀντίφασιν, διὰ τῷ μήτε τὸ διαίρετον ὄν εἶναι ἀλλὰ πολλὰ, μήτε τὰς ἀτόμους γραμμάς πολλὰ ἀλλ' ὄν μόνον. ταῦτα τὸ Ἀλέξανδρου λέγοντος, ἐφιστάνειν ἄξιον πρῶτον μὲν εἰ Ζήνωνος οἰκείον τούτω, τὸ μὴδὲν τῶν ὄντων λέγειν τὸ ὄν, ὅς γε τὴν ἀντίφασιν πολλὰ γέγραφε ἐπιχειρήματα, τὸ πολλὰ εἶναι ἀναίρων, ἵνα διὰ τῆς τῶν πολλῶν ἀναίρεσεως τὸ ὄν εἶναι

πάντα βεβαιωθῇ, ὅπερ καὶ ὁ Παρμενίδης ἐβόλετο. ἔπειτα ἔδει τὴν χρεῖαν εἰπεῖν τῆς μνήμης τῷ Ζήνωνος λόγῳ καὶ τῶν μάτην ἐνδεωκότων αὐτῷ... ἀλλ' ἔοικεν ἀπὸ τῶν Εὐδήμιος λόγων ὁ Ἀλέξανδρος δόξαν περὶ τοῦ Ζήνωνος λαβεῖν ὡς ἀναιρῶντος τὸ ἐν λέγει ἥδ' ὁ Εὐδήμιος ἐν τοῖς Φυσικοῖς... καὶ ταῦτα ἐχρὶ τὸ ἐν ἀναιρῶν ὁ Ζήνων λέγει, ἀλλ' ὅτι εἰ μέγεθος ἔκαστον ἔχει τῶν πολλῶν καὶ ἀπειρων, ὅθεν ἔσαι ἀκριβῶς ἐν διατῇ ἐπ' ἀπειρον τομῇ. οὗτοι δὲ ἐν εἶναι, ὁ δεικνύσιν, προδείξας ὅτι ὅθεν ἔχει μέγεθος, ἐκ τοῦ ἔκαστον τῶν πολλῶν ἑαυτῷ ταῦτ' εἶναι καὶ ἐν. καὶ ὁ Θεμιστοκλῆς δὲ τὴν Ζήνωνος λόγον ἐν εἶναι τὸ ὄν κατασκευάζειν φησὶν ἐκ τοῦ 10 συνεχῆς τὸ αὐτὸ εἶναι καὶ ἀδιαίρετον· εἰ ἥδ' διαίροῖτο, φησὶν, ὅθεν ἔσαι ἀκριβῶς ἐν διατῇ ἐπ' ἀπειρον τομῇ τῶν σωμάτων. ἔοικε δὲ μᾶλλον ὁ Ζήνων λέγειν ὡς ὅδε πολλὰ ἔσαι. ὁ μέντοι Πορφύριος καὶ τὴν ἐκ τῆς διχοτομίας λόγον Παρμενίδου φησὶν εἶναι, ἐν τὸ ὄν ἐκ ταύτης πειρωμένῳ δεικνύσαι. γράφει δὲ ὕτως... ἐπι- 15 ζάνειν δὲ ἀξιὸν εἰ Παρμενίδου καὶ μὴ Ζήνωνος εἶναι ὁ λόγος, ὡς καὶ τῷ Ἀλεξάνδρῳ δοκεῖ. ὅτε ἥδ' ἐν τοῖς Παρμενιδεῖσις ἔπεισι λέγεται τι τοῦτον, καὶ ἡ πλειὴ ἰσορῶν τὴν ἐκ τῆς διχοτομίας ἀπορίαν εἰς τὴν Ζήνωνα ἀναπέμπει. καὶ δὴ καὶ ἐν τοῖς περὶ κινήσεως λόγοις ὡς Ζήνωνος ἀπομνημονεύει. καὶ τί δεῖ πολλὰ λέγειν, ὅτε καὶ ἐν 20 αὐτῷ φέρεται τῷ τῷ Ζήνωνος συγγράμματι; Simpl. f. 29.

τούτῳ μέντοι τῷ λόγῳ καὶ προσέτι γὰρ Ζήνωνος, ὅς ἐκ τοῦ συνεχῆς τε εἶναι καὶ ἀδιαίρετον ἐν εἶναι τὸ ὄν κατασκευάζει, λόγων ὡς εἰ διαίροῖται, ὅδε ἔσαι ἀκριβῶς ἐν διατῇ ἐπ' ἀπειρον τομῇ τῶν σωμάτων, ἣν ἐνέδοσαν τινες ἡδὴ καὶ ὑπεχώρησαν· λέγει ἥδ' 25 αὐτοὺς ἐπεχειρῶν ἕκ αὐτοὺς ἐκείνους κινῶντες, ἀλλὰ ἕτερα εἰσάγοντες ἀπορώτερα, Πεινοκράτης μὲν πρὸς τὴν ἐπ' ἀπειρον τομῇ τὰς ἀτόμους γραμμάς, ἵνα φεύγη ταῦτ' ἐν τε καὶ πολλὰ λέγειν... Πλάτων δὲ τὸ παρά τὸ ὄν ἕκ ὄν εἶναι διδόν, τὸ πρότερον λῆμμα τοῦ Παρμενιδεῖος λόγου, ἀλλὰ καὶ ἐν εἶναι τὸ ὄν συγχωρῶν, ὅπερ ὥστε ὁ 30 λόγος συνάγειν, ἕκτι τὰ πάντα ἐν εἶναι συνωμολογεῖ· εἶναι ἥδ' ἐφασκέ πως καὶ τὸ μὴ ὄν· τὸ μὲν ἥδ' ὥτως ἐν ἀπέφαινε τὴν ἰδέαν, τὴν δὲ ἀμωρφοῦ καὶ πρώτης ὕλης εἶναι μὲν, μὴδὲν δὲ τῷ ὄντος εἶναι· συγκειῶν ἥδ' ἐν πάλιν ἐκ τε τοῦ ὄντος, ὁ καὶ ἐν εἶναι ἐδίδου, καὶ τὸ μὴ ὄντος, ὁ τὴν ὕλην ὑπελάμβανεν. Themist. f. 18.

ἔτι δὲ· οἷον ὁ Πλάτων καὶ ὁ Πεινοκράτης συνεχώρησαν, φησὶν, ὡς ἀληθεῖς ἀμφοτέρους τὴν λόγους, Πλάτων καὶ τὴν τοῦ Παρμενίδου, Πεινοκράτης καὶ τὴν τοῦ Ζήνωνος. Πλάτων μὲν ἥδ' ἐν παρά τὸ ὄν ἕκ ὄν ἀληθὲς ἔλεγεν εἶναι· κίνησις ἥδ' καὶ ἡ ἀσπίς καὶ ταυτότης καὶ ἐτερότης καὶ ἡ ἀνείδεος ὕλη ἕκ ὄντα· ὁ μὴ τὰ ἕκ ὄντα ὁδόν· εἰσὶ ἥδ' 40 τὰ εἰρημένα, εἰ καὶ ἕκ ὄντα εἰσὶ. Πεινοκράτης δὲ τοῦ Ζήνωνος λόγον ἀπεδέχετο τὸ κυρίως ὅν, εἰ καὶ μέγεθος ἔχει, ἀδιαίρετον εἶναι λέγοντα· εἶναι ἥδ' καὶ τινὰ μεγέθη διὰ σμικρότητα ἀδιαίρετα· εἰ ἥδ' καὶ δοθείη, φησὶ Πεινοκράτης, πᾶν μέγεθος διαίρετον εἶναι, τὸ αὐτὸ ἐν καὶ πολλὰ ἔσαι. καίτοι καὶ ὅπως ἀντίφασις γίνετο, εἰ ἐπὶ μέγεθος 45 ἀδιαίρετον· ἔσαι ἥδ' μέγεθος ἀμέγεθες. cod. Reg. Par. 1947.

187. "τῷ δὲ ἐκ τῆς διχοτομίας." τῷ Ζήνωνος λέγοντος ὡς εἰ μέγεθος ἔχει τὸ ὄν καὶ διαίροῖτο, πολλὰ τὸ ὄν καὶ ἐκ τῆς ἐστῆς, καὶ διὰ

τούτο δεικνύντος ὅτι μὴδὲν τῶν ὄντων ἐστὶ τὸ ἐν, ἐνέδωκε τῷ λόγῳ τούτῳ Πεινοκράτης ὁ Χαλκηδόνιος. cod. Vat. 1028.

ὅτι ἕκ ἀνάγκη τῷ συλλογισμῷ τῷ Παρμενίδου ἔπειτα τὸ μὴ 187. εἶναι τὸ μὴ ὄν, διὰ τούτων κατασκευάζει. τὴν ὅν δὲ σύνδεσμον ἂν ἀντὶ τοῦ γὰρ ἐπακούσωμεν. Philop. c. p. 1.

τῶν ἐν λεγόντων δύο τρόποις εἶναι φησὶ τῆς ἐξ ὧν τῶν ὄντων 187. γένεσος. πάντες μὲν ἥδ' σωματικόν τι τὸ ἐν ὑποτίθεντο τούτο, ἀλλ' 12. εἰ μὲν ἐν τι τῶν τριῶν στοιχείων, ὡς περὶ Θαλῆος μὲν καὶ Ἰππῶν τὸ ὕδωρ, Ἀναξίμανδρος δὲ καὶ Διογένης τὴν ἀέρα, Ἡράκλειτος δὲ καὶ Ἰππασσος τὸ πῦρ (τὴν δὲ γῆν ὁδεῖς ἡξίωσεν ὑποθέσθαι μόνῃ διατῇ δυσαλλοίωτων), τινὲς δὲ ἄλλο τι τῶν τριῶν ὑπέθετον, ὅ ἐστι πυρὸς μὲν πυκνότερον ἀέρος δὲ λεπτότερον, ἢ ὡς ἐν ἄλλοις φησὶν, ἀέρος μὲν πυκνότερον ὕδατος δὲ λεπτότερον. καὶ ὁ μὲν Ἀλέξανδρος Ἀναξίμανδρον αἶψα τὴν ἄλλην τινα φύσιν σώματος παρὰ τὰ στοιχεία τὴν ἀρχὴν ὑποθέμενον, ὁ μέντοι Πορφύριος, ὡς τὸ Ἀριστοτέλης ἀντι- 15 διαίρῶντος τὸν σῶμα τὸ ὑποκείμενον ἀδιόριστον ποιήσαντας πρὸς τὴν καὶ τῶν τριῶν τι στοιχείων ἐν ἢ ἄλλο τι τὸ μεταξὺ πυρὸς καὶ ἀέρος, σῶμα μὲν τὸ ὑποκείμενον ἀδιόριστος Ἀναξίμανδρον λέγειν φησὶν ἀπειρον, ὁ διορίζοντα τὸ εἶδος, εἴτε πῦρ εἴτε ὕδωρ εἴτε ἀήρ, τὸ δὲ μεταξὺ καὶ αὐτός, ὡς περὶ Νικόλαος ὁ Δαμασκηνός, εἰς Διογένην τὸν Ἀπολλωνιάτην ἀπέπεμψεν. αὐτοφύετον δὲ μοι δοκεῖ 25 καὶ τὴν λέξιν μὴ ὡς ἀκτιδιωρημένην τοῦ σώματος πρὸς τὰ στοιχεία καὶ τὸ μεταξὺ ἀκρίβει, ἀλλ' ὡς διαυρμένη μᾶλλον εἰς τε τὰ τρία καὶ τὸ μεταξὺ. σῶμα ἥδ' ἐν ὑποκείμενόν φησιν ἢ τῶν τριῶν τι ἢ ἄλλο, ὁ ἐστὶ πυρὸς μὲν πυκνότερον ἀέρος δὲ λεπτότερον... λέγει δὲ ὁ Ἀλέξανδρος ὅτι καὶ Πλάτωνα πάντων ἀρχὴ καὶ αὐτῶν τῶν ἰδεῶν τό τε ἐν ἐστὶ καὶ ἡ ἀόριστος δύναμις, ἣν μέγα καὶ μικρὸν ἔλεγεν, ὡς καὶ ἐν τοῖς περὶ τ' Ἀγαθῷ Ἀριστοτέλους μνημονεύει. λάβοι δὲ ἂν τις καὶ παρὰ Σπενσίππου καὶ παρὰ Πεινοκράτους καὶ τῶν ἄλλων, οἱ παρε- 30 γένοντο ἐν τῇ περὶ τὰγαθῶν τοῦ Πλάτωνος ἀκρόασι· πάντες ἥδ' συνόγραφον καὶ διασώσαντο τὴν δόξαν αὐτοῦ. Simpl. f. 32.

ἕτεροι δὲ τῶν στοιχείων μὲν ὅθεν, ἄλλο δὲ, ὁ πυρὸς μὲν πυκνότερον ἀέρος δὲ λεπτότερον, ὡς Ἀναξίμανδρος. ὅτος δὲ ἕκτι ἀλλοιωθεὶς χρῆται πρὸς τὴν γένεσιν τῶν ἐφεξῆς, ἀλλ' ἐκκρίνεσθαι φησὶν ἐξ ἀπείρου τοῦ στοιχείου τὰς ἐναντιότητας ἐνυπαρχούσας ὡς περὶ γε καὶ οἱ πολλὰς ὑποθέμενα τὰς ἀρχάς, ἐν δὲ αἰτίον τὸ ποιητικόν, Ἀναξαγόρας τε καὶ Ἐμπεδοκλῆς. Themist. f. 18.

δεῖ προσπακῶσαι ὡς οἱ φυσικοὶ λέγουσιν ἐν εἶναι τὸ ὄν· καὶ κοινῶς γὰρ, ἐν εἶναι τὸ ἐν... δεῖ μικρὸν μεταφρυσθῆναι τὴν λέξιν, ὡς δὲ οἱ φυσικοὶ λέγουσι, δύο τρόποι εἰσὶν· ἐν ἥδ' ποιήσαντες τὸ ὄν, σῶμα τὸ ὑποκείμενον καὶ τὰ ἐξῆς τὰ ἄλλα γενώσιν, οἱ μὲν πυκνότητι καὶ μαυρότητι, οἱ δὲ ἐκ τοῦ ἐνὸς ἐνέσας τὰς ἐναντιότη- 45 τας ἐκκρίνεσθαι λέγουσι. τὸ δὲ "ὡς οἱ φυσικοὶ λέγουσιν" ἕκ ἐστι καθόλου καὶ πάντων τῶν φυσικῶν· ὅλως ἥδ' ὅτι ὡς οἱ φυσικοὶ οἱ ἐν εἶναι τὴν ὑποκειμένην ὕλην ὑποτίθενται. καὶ πρὸς τούτο δὲ τὴν ἀνταπόδοσιν ἐπάγει λέγων "ὅτι δὲ ἐν καὶ πολλὰ, ταῦτα δὲ ἐκ ἐναντίας." Philop. c. p. 3.

157^a τινὲς δὲ ἀέρος (ἐκτὸς?) τῶν τριῶν ὑπέβητο ὁ ἐξ πυρὸς μὲν πυ-
 14 κνότερον ἀέρος δὲ λεπτότερον, ἢ ὡς ἐν ἄλλοις, ἀέρος μὲν πυκνότερον
 ὕδατος δὲ λεπτότερον. καὶ οἷον τὸν Ἀναξίμανδρον εἶναι. . .
 Πλάτων δὲ τὰ δύο τὸ μικρὸν καὶ τὸ μέγα ὕλην καὶ ὑποκείμενον, διὸ καὶ
 δυάδα τὴν ὕλην φησὶ, τὸ εἶδος δὲ ἔν. μικρὸν δὲ καὶ μέγα τὴν ὕλην
 φησὶ παρ' ὅσον μικρὸν μὲν ἐστὶν ὡς ἀνείδεος καὶ ἀσώματος καὶ ἀμε-
 γέθης, ὡς δὲ πάντες ὄγκου καὶ πάσης διαστάσεως αἰτία μέγα. cod.
 Reg. 1947.

157^a ὁ Πλάτων ἔλεγε τὴν ὕλην μέγα καὶ μικρὸν, μικρὰν μὲν ὡς
 17 ἀσώματος καὶ ἀμεγέθης, μεγάλην δὲ ὡς πάντες ὄγκου καὶ πάσης δια-
 στάσεως αἰτία. "ὁ μὲν ταῦτα ποιεῖ ὕλην." ὁ Πλάτων τὴν ὑπερο-
 χὴν καὶ τὴν ἑλλειψιν μέγα καὶ μικρὸν ὠνόμαζεν. ἢ γὰρ ὕλη τῷ με-
 γάλῳ καὶ τῷ μικρῷ, ἥτοι τῇ μακρῶσει καὶ τῇ πυκνώσει ἢ τῇ ὑπεροχῇ
 καὶ τῇ ἑλλείψει, τὸ καθολικώτερον, μὲν τὸ ἑνός, ὁ ἐξὶ τὸ εἶδος, τὰ
 στοιχεῖα ποιεῖ καὶ Πλάτωνα, ἐξ ὧν τὰ ἄλλα πάντα τὰ φυσικὰ.
 15 καὶ συνάδει καὶ ταῦτα τῷ Ἀριστοτέλει ἀρχὰς τῶν φυσικῶν εἰπόντι
 τὴν ὕλην καὶ τὸ εἶδος. cod. Vat. 1028. cf. Simpl. f. 32 b.

157^a καὶ γὰρ Ἀναξαγόρας τὰς ὁμοιομερείας καὶ τὸ ὑποκείμενον ἀρχὰς
 21 θέμενος ἀπείρους ἔλεγε ταύτας, καὶ τὸ ποιητικὸν δὲ αἴτιον ἐν ἔλεγε
 εἶναι, τὴν διακρίνοντα νῦν. Ἐμπεδοκλῆς δὲ πλείους καὶ τὸ ὑποκεί-
 μενον ἀρχὰς ἔθετο, τὰ τέσσαρα στοιχεῖα, ἐν δὲ τὴν φιλίαν καὶ τὸ
 νεῖκος, ὅτι παρὰ μέρος ἐκάτερον αὐτῶν επικρατεῖ καὶ ποιεῖ, καὶ ἔχ
 ἅμα ἄμφω. αἰεὶ γὰρ αὐτῷ ὅπως ἐν τῷ ποῶν γίνετο. ἢ ἔχον τὸ ποιη-
 τικὸν αὐτὸς ἐν λέγειν ῥητέον, ἀλλ' αὐτὸ τὸ μίγμα, ὁ γὰρ καὶ μὲν
 Ἀναξαγόραν ἐκ τῶν ὁμοιομερῶν ἀπείρων τῷ πλήθει μεμεγμένον,
 καὶ δὲ Ἐμπεδοκλέα ἐκ τῶν τεσσάρων στοιχείων, ποτὲ μὲν συγκρινο-
 μένων ὑπὸ τῆς φιλίας ποτὲ δὲ διακρινόμενων ὑπὸ τῷ νεῖκος, καὶ
 ποσόντων τόνδε τὸν κόσμον. καὶ Θεόφραστος δὲ τὴν Ἀναξαγόραν εἰς
 τὴν Ἀναξίμανδρον συνωθῶν, καὶ ὅπως ἐκλαμβάνει τὰ ὑπὸ τῷ
 Ἀναξαγόρῳ λεγόμενα ὡς δύναμις μίαν αὐτὴν φύσιν λέγειν τὸ
 ὑποκείμενον. γράφει δὲ ὅπως ἐν τῇ Φυσικῇ Ἱστορίᾳ. . . διαφέ-
 ρουσι δὲ ἐκείνων μὲν τῶν μίαν μόνην λεγόντων τῷ αὐτοὶ μίαν καὶ
 πολλὰς λέγειν, ἀλλήλων δὲ πρῶτον μὲν τῷ τὴν Ἀναξαγόραν λέγειν
 ἅπαξ γενόμενον τὸν κόσμον ἐκ τῷ μίγματος διαμένει λοιπὸν ὑπὸ
 τῷ νῦν ἐφεστώτος διακρινόμενον καὶ διακρινόμενον, τὸν δὲ Ἐμπεδο-
 35 κλέα παρὰ μέρος αἰεὶ καὶ περιόδους τινὰς ποτὲ μὲν συγκρίσιν τῶν
 τεσσάρων στοιχείων ὑπὸ τῆς φιλίας γινομένην ὑποτίθεσθαι, ποτὲ δὲ
 διάκρισιν ὑπὸ τῷ νεῖκος, ἔπειτα δὲ τῷ τὰ πολλὰ ἐξ ὧν τὸ πᾶν
 τὴν μὲν Ἀναξαγόραν ἀπείρα ὑποτίθεσθαι, τὰς ὁμοιομερείας, τὴν δὲ
 Ἐμπεδοκλέα πεπερασμένα. τέσσαρα γὰρ τὰ καλεῖται στοιχεῖα.
 40 καὶ τὴν μὲν ὁμοιομερείαν, τὴν δὲ στοιχεῖα. καὶ τὰναντία δὲ προσέθηκεν
 ἐπὶ Ἀναξαγόρῳ, φησὶν Ἀλέξανδρος, διότι αἱ ἐναντιώσεις ἐν ταῖς
 ὁμοιομερείαις εἰσιν, ὥσπερ καὶ αἱ διαφοραὶ πᾶσαι. διὸ, φησὶ, καὶ τὸ
 ἐπ' αὐτῷ ῥηθὲν τὸ "ἢ καὶ ἐναντίας" (c. 2) ἐπὶ τῆς Ἀναξαγόρου δόξης
 ἀντιστάντων μᾶλλον. μήποτε δὲ καὶ ἐν τοῖς στοιχείοις εἰσὶν ἐναντιώσεις,
 45 θερμῷ ψυχρῷ, ὑγρῷ ξηρῷ καὶ βαρέος καὶ κύφου καὶ τῶν τοιούτων, καὶ
 κοινῶς ἐκατέρω δόξῃ προσήκει τὸ "καὶ τὰναντία." εἰ μὴ ἄρα ἐν μὲν
 ταῖς στοιχείοις εἰσὶν ἐναντιώσεις τινές, ἐν δὲ ταῖς ὁμοιομερείαις

ἀπαξάπαντα τὰ ἐναντία, ὥσπερ καὶ πᾶσαι αἱ διαφοραί, καὶ διὰ
 τὸτο μᾶλλον τῇ Ἀναξαγόρῳ δόξῃ προσήκει μὲν τῷ ἄρῳ λεγόμε-
 νον "καὶ τὰναντία." ἢ ἄρα καὶ ἐν τοῖς στοιχείοις πάντα τὰ ἐναντία,
 εἴπερ ἀρχαὶ τὰ στοιχεῖα, ἀλλ' ὅτι προσεχῶς πάντα, ὡς ἐπὶ τῶν
 5 ὁμοιομερειῶν. Simpl. f. 33.

καὶ ἐν τούτῳ τὴν Πλάτωνος εὐγνωμοσύνην ὁ Ἀριστοτέλης ζη- 187^a
 λῶν βεβαίῳ μὴ ὡς πάντῃ ἄλογα λέγοντας παλαιὸς καὶ κλεινὸς ἀν- 26
 δρας εἰσάγειν, μηδὲ ἐρήμην καταφυγίζομένους περιορᾶν, ἀλλὰ
 λογισμὸς ἐκτιθεῖσθαι τῶας καθ' ὅς ἐπὶ τὰς ἀπεμφαίνεν δοκῶσας
 δόξας προήχθησαν. . . τὸ δὲ "καὶ τὸ γίνεσθαι τοῖονδε καθέστηκεν ἄλ-
 λωῶσθαι" ὡς πρὸς Ἀναξαγόραν ὁ Ἀλέξανδρος εἰρηγῶν φησὶ, διότι
 καὶ ἐν τῇ περὶ Γενέσεως (1 1) ἐμεμῆντο τῷ Ἀναξαγόρῳ ὡς τὴν
 σύγκρισιν καὶ τὴν διάκρισιν, καθ' ὅς λέγει γίνεσθαι τὰ γινώμενα,
 ἀλλοίωσιν καλέσαντι, λέγων "καίτοι Ἀναξαγόρας γε τὴν οἰκίαν
 φωνῆν ἠγνόησεν." λέγει γὰρ ὡς τὸ γίνεσθαι καὶ τὸ ἀπώλλεσθαι τοῖονδε
 καθέστηκεν ἀλλοίωσθαι. ὅ γὰρ οἰκίῳ ὀνόματι τῷ τῆς ἀλλοιώσεως καὶ
 τῆς συγκρίσεως ἐχρήσατο. Πορφύριος δὲ τὸ μὲν "ὅτι ὁμῶς πάντα
 χρήματα" εἰς Ἀναξαγόραν ἀναπέμπει, τὸ δὲ "γίνεσθαι εἶναι τὸ ἀλ-
 λωῶσθαι" εἰς Ἀναξίμανην, τὴν δὲ σύγκρισιν τε καὶ διάκρισιν εἰς Δη-
 20 μόκριτον τε καὶ Ἐμπεδοκλέα. σαφῶς δὲ Ἀναξαγόρας ἐν πρώτῳ
 τῶν Φυσικῶν τὸ γίνεσθαι καὶ τὸ ἀπώλλεσθαι συγκρίνεσθαι καὶ διακρίνεσθαι
 λέγει, γράφων ὅτως. id. f. 34 b.

καίτοι γε Ἀναξαγόρας ἀλλοίωσθαι τὸ γίνεσθαι λέγει. ἀλλ' ἐκ
 τῶν πραγμάτων δήλως ἐστὶν ὅτι γινώσκων τὴν οἰκίαν φωνήν. τὴν
 γὰρ σύγκρισιν ἀλλοίωσιν ὀνομάζει. Themist. f. 18.

πρὸς δὲ τὰ τοιαῦτα τῷ Ἀναξαγόρῳ ἐξιώματα ἀντιλέγων ὁ 187^b
 Ἀριστοτέλης πρῶτον πρὸς τὸ ἀπείρους εἶναι τὰς ἀρχὰς ἀντείρηκε. 7
 κοινὴ δὲ ἡ ἐπιχείρησις ἂν εἴη, ὡς φησὶ Πορφύριος, καὶ πρὸς Δεύκλιπ-
 πον καὶ Δημόκριτον καὶ Μητροδώρον καὶ πρὸς ἅπαντας τὰς ἀπείρα τὰ
 30 στοιχεῖα λέγοντας. διττῷ δὲ ὄντος τῷ ἀπείρῳ, ἢ καὶ τὸ ποσὸν ἢ καὶ
 τὸ ποῶν, καὶ τῷ καὶ τὸ ποσὸν ἢ καὶ πλῆθος ἢ καὶ μέγεθος, καὶ πλῆθος
 μὲν ἀπείρα τὰ στοιχεῖα οἱ εἰρημέτοι φασι πάντες, καὶ μέγεθος δὲ οἱ
 περὶ Δεύκλιππον καὶ Δημόκριτον, τὸ κενὸν ἀπείρον εἶναι λέγοντες,
 κατ' εἶδος δὲ ἀπείρους τὰς ὁμοιομερείας Ἀναξαγόρας δοκεῖ λέγειν,
 εἴγε ἕτερόν φησιν ὕδεν ἐστὶν ὅμοιον ὕδεν ἑτέρῳ ἀπείρων ὄντων.
 Simpl. f. 35.

"ἔτι δ' εἰ ἀνάγκη." Παρμενίδης (l. Ἀναξαγόρας) καὶ τὸ συμ- 187^b
 κροτάτῳ σμικρότερα ἔλεγεν εἶναι καὶ τὸ μέγιστον μείζον ἐν ταῖς ἀρ- 12
 χαῖς. λέγει γὰρ Ἀριστοτέλης δι' ὑποθετικῶν συλλογισμῶν ὅτως. εἰ
 τὰ μόρια ὅλα τινὸς ἐνδέχεται ὀνηλικαῦν εἶναι καὶ μέγεθος καὶ καὶ
 σμικρότητα, καὶ αὐτὸ τὸ ὅλον ἐνδέχεται ὀνηλικαῦν εἶναι καὶ μέγεθος
 καὶ καὶ σμικρότητα. cod. Reg. 1947.

εἰπόντος τῷ Ἀναξαγόρῳ ὅτι ὅτε τὸ σμικρὸν ἐπὶ τὸ μέγιστον
 ἀλλὰ τὸ ἐλασσον αἰεὶ, ὅτε τὸ μέγιστον, ὡς καὶ αὐτὴ ἡ λέξις τῷ
 Ἀναξαγόρῳ δηλοῖ, καὶ μέντοι Θεόφραστος ἐν τῷ περὶ Ἀναξαγόρου
 δευτέρῳ τάδε γράφων "ἔπειτα τὸ διὰ τὸτο λέγειν πάντα ἐν
 παντί, διότι καὶ ἐν μεγέθει καὶ ἐν σμικρότητι ἀπείρα, καὶ ὅτε τὸ ἐλά-
 χιστον ὅτε τὸ μέγιστον ἐξὶ λαβεῖν, ἔχον ἱκανὸν πρὸς πῖσιν," ἅμα μὲν

ἀναιρεῖ τὸτο ὁ Ἀριστοτέλης, ἅμα δὲ ὡς χρήσιμον αὐτῷ τὸ εἶναι τὴν ἐλαχίστην πρὸς τὰ ἐφεξῆς χερόν ἅπαντα, προαποδείκνυσιν διὰ τοῦδε τινος συλλογισμοῦ. . . εἰ δὲ λέγοι τις ὅτι πᾶν μέγεθος ἐπ' ἀπείρον ἐστὶ διαιρετόν, καὶ διὰ τὸτο παντὲς τῷ λαμβανομένῳ ἐστὶν ἔλασσον, ἴστω ὅτι αἱ ὁμοιομέρειαι ἔκ εἰσιν ἀπλῶς μεγέθη ἀλλ' ἤδη τοιαῦτα μεγέθη. . . διὸ καὶ ὁ Ἀριστοτέλης ἀσφαλῶς προσέθηκε "λέγω δὴ τῶν τούτων τι μορίων εἰς ὃ ἐνυπάρχον διαιρεῖ" τὸ ὅλον." ὃ καὶ διαιρεῖ εἰς σώματα καὶ ἀσώματα τὸ ὅλον, ἀλλ' εἰς σάρκα καὶ ὅσα καὶ τὰ τοιαῦτα, ἃ καὶ ἀφθάρτα καὶ Ἀναξαγόραν ἐστίν. . . τὸ δὲ "καὶ οἱ καρποὶ τῶν φυτῶν," φησὶν ὁ Ἀλέξανδρος, ἀντὶ τῷ τὰ σπέρματα εἶπεν· ἐκ γὰρ τούτων ἢ τῶν φυτῶν σύνθεσις εἴη ἄν. καὶ διὰ τὸτο μετ' ὀλίγον ἀντὶ τῷ καρπῷ σπέρμα ἔλαβεν ὡς μόριον τῷ φυτῷ, ἐν οἷς λέγει "ὥστε ὅτε σὰρξ εἴη ἂν ὀπληκῆν ὅτε ὅσον ὅτε σπέρμα τῶν φυτῶν· ἐκ τούτων γὰρ ἐκότερα αὐτῶν σύγκειται." ἀλλὰ τὰ μὲν εἰς ἐμὲ ἑλθόντα βιβλία τὸτο τὸ ῥησιδίδον ἔκ ἔχει, ὥσπερ ὕδὲ τὸ ἔτερον ὃ παρέθετο ὁ Ἀλέξανδρος, ἔχον ὕτως "εἰ ὅν τὰ ζῶα καὶ τὰ φυτὰ μήτε πηλίκα ἐστὶ μήτε ποσά," τατέρι, φησί, μήτε ὡς συνεχῆ μήτε ὡς διωρισμένα ἐπ' ἀπείρον ἔχει τὴν ἐπίδοσιν, "ὕδὲ τὰ μόρια αὐτῶν ὀπληκαῦν ἔσαι, ὅτε αὐξήσιν ὅτε ἐλάττωσιν ἐπ' ἀπείρον ἔξει." καὶ ὅρα ὅτι πρὸς τὸ πηλίκον ἀπεδόθη τὰ εἰρημένα μόνον, ἐκείνι δὲ καὶ πρὸς τὸ ποσόν, ὅπερ ὡς διωρισμένον ποσόν ἀντιτεθῆναι τῷ πηλίκῳ φησὶν ὁ Ἀλέξανδρος· ἐκείνι γὰρ ἔδειξεν ἐν τούτοις ὅτι ἔκ ἀπείρων τῷ πληθύνει σύγκειται, ἀλλὰ κυρίως ἂν ἡρμηνεύετο, εἰ ἔλεγεν, εἰ ὅν τὰ ζῶα καὶ τὰ φυτὰ μήτε ὀπληκαῦν ἐστὶ μήτε ὀποσαῦν, ἀντὶ τῷ μήτε καὶ μέγεθος μήτε καὶ πλῆθος εἰς ἀπείρον ἐπιδίδωσιν. ὃ γὰρ ταῦτόν ἐστι πηλίκον καὶ ὀπληκόν, ὅπερ σημαίνει τὸ καὶ τὸ πηλίκον εἰς ἀπείρον ἐπιδιδόναι. τὸ δὲ σπέρμα, φησί, παρατίθει ὡς ὅσων τινῶν ὁμοιομερειῶν καὶ τούτων, ἐξ ὧν πλεονάζουσιν τὰ φυτὰ γίνεσθαι, καὶ τῶν φυτῶν αἱ διαφοραὶ παρὰ τὴν διαφορὰν τῶν ἐν αὐταῖς πλεονάζοντων σπερμάτων. καίτοι τὸ σπέρμα ἐξ οὗ γέγονε τὸ φυτόν, οὐκ ἐστὶ τῶν τούτων μορίων εἰς ὃ ἐνυπάρχον διαιρεῖ τὸ ὅλον· ὕδὲ γὰρ ἐν τῷ ζῳίῳ τὸ σπέρμα ἐξ οὗ γέγονε σῶζεσθαι, ὡς διαιρεῖ καὶ εἰς ἐκεῖνο τὸ ζῷον. ἀλλ' ἔλακε τὰ πολλὰ τῶν ἀντιγράφων ὁρθῶς ἔχειν, τὰ λέγοντα "καὶ οἱ καρποὶ τῶν φυτῶν." ὡς γὰρ κλάδοι καὶ φύλλα, ὅτω καὶ καρποὶ καὶ περικάρπιον μέρη τῶν ἐγκαρπῶν φυτῶν ἐστὶ, καὶ διαιρεῖ τὸ ὅλον καὶ εἰς ταῦτα ἐνυπάρχοντα καὶ χωρίζεσθαι δυνάμενα. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἀρκεῖται πρὸς τὴν γραφῆς παρηλλαγμένον. Simpl. f. 35 b.

187^b ὁμολογεῖ μὲν ἅπαν τὸ σύνθετον ἐκ μερῶν· ἐκ μερῶν δὲ λέγω 15. τούτων ὧν καὶ χωρίζονται δύνασθαι κατ' ἐνέργειαν ἀλλήλων τε καὶ τῷ ὅλῳ, καὶ τὸ ὅλον τοῖς μέρεσιν ἀκολουθεῖν καὶ τὸ μέγεθος, οἷον εἰ μικρὰ τὰ μέρη, μικρόν καὶ τὸ ὅλον, εἰ μεγάλα ἐκείνα, μέγα καὶ τὸτο, καὶ εἴγε εἰς ἀπείρον ἐκείνων ἢ πρόοδος ἐπ' ἀμφοτέρω, ἐπ' ἀπείρον εἶναι καὶ τὸ συνθέν. Themist. f. 18 b.

187^b διττῶς τὸ ἐνυπάρχον δύνασθαι ἐκλαβεῖν, ἢ ὡς πρὸς τὸ μέρος 17. ἢ ὡς πρὸς τὸ ὅλον. πρὸς τὸ μέρος μὲν ὅτω· μόρια δέ, φησί, ταῦτα

λέγω, ἃ τινὰ καὶ μὴ τὴν ἐκ τῷ ὅλῳ διαίρεσιν ὑφεστήμασι καὶ ὃ φθαίρον· ἀεὶ γὰρ ἀπόρροιαί τινες ἐκ τῷ σώματος γίνονται· τὰ ὅν ἀπορρέοντα σώματα καὶ μὴ τὴν ἐκ τῷ ὅλῳ διαίρεσιν δύνασθαι καὶ καθ' ἑαυτὰ ὑποστῆναι. εἰ δὲ τὸ ἐνυπάρχον πρὸς τὸ ὅλον ἀκυσόμεθα, ὅτω· μόρια, φησί, λέγω ταῦτα ὧν καὶ διαιρεθέντων ἐκ τῷ ὅλῳ ὕδὲν ἦττον σῶζεσθαι τὸ ὅλον. τοιαῦτα δὲ ἐστὼ, ὡς εἶπον, τὰ ἀεὶ ἐξ ἡμῶν ἀπορρέοντα σώματα. Philop. c p. 9.

ὁ μὲν Ἀλέξανδρος φησὶ τῷ δεδεγμένῳ προσεχῶς ἐπιχειρή- 187^b ματι προχωρῶμενον τὴν Ἀριστοτέλην δεικνύει νῦν ὅτι ὅτε ἐκκρίσει 22. ἢ γένεσις ὅτε πάντα ἐν πᾶσιν, ὡς τοῖς περὶ Ἀναξαγόραν δοκεῖ λαβῶν ὅν ἐνταῦθα ὡς ὁμολογούμενον ὅτι ἐστὶν ἐλαχίστον· σῶμα, διὰ τῷ εἰπεῖν "εἰ καὶ ἀεὶ ἐλάττων ἔσαι ἢ ἐκκρινόμεν, ἀλλ' ὅμως ὅχι ὑπερβαλεῖ μέγεθος τι τῇ σμικρότητι." ὅχι ὑπερβαλεῖ γὰρ τῇ σμικρότητι δηλονότι τὸ ἐλαχίστον. . . ὅτω μὲν ὅν ὁ Ἀλέξανδρος καὶ ὁ Θεμισίος ἐξηγήσαντο. μήποτε δὲ καὶ δύνασθαι ἀποδείξαι χωρὶς τῷ προαποδεικνύμεν συμπερασματος τὸ νῦν ἐπιχειρήμα, ἴσως δὲ τὸ Ἀριστοτέλης, ὅπερ ἐκεῖ ἀπέδειξε, τὸ ἀδύνατον ὀπληκόντων εἶναι μέγεθος, συγχωρῶντός πως αὐτοῖς ὑποτιθεσθαι, ἐν οἷς φησὶν "εἰ καὶ ἐλάττων ἀεὶ ἔσαι ἢ ἐκκρινόμεν, ἀλλ' ὅμως ὅχι ὑπερβαλεῖ μέγεθος τι τῇ σμικρότητι." καὶ ὅχι ὅτι ἐπιλείπει ἢ ἐκκρίσις ἀπλῶς δεικνύσι νῦν ὁ Ἀριστοτέλης, ὡς οἶμαι, ἀλλ' ὅτι καὶ τῷ ἐπιλείπειν καὶ τῷ μὴ ἐπιλείπειν ἄτοπον τι ἀκολουθεῖ τοῖς πᾶν ἐν παντὶ λέγουσι καὶ πᾶν ἐκ παντὲς ἀποκρίνεσθαι, ταῦτόν δὲ εἰπεῖν γίνεσθαι ἀξίως, . . δοκεῖ δὲ μοι τὸ "ἴσα πεπερασμένα" καὶ τὸ "ὅχι ὑπερβαλεῖ μέγεθος τι τῇ σμικρότητι" αἰτίαν γενέσθαι τῷ Ἀλεξάνδρῳ τῆς ταιαύτης ἐξηγήσεως. Simpl. f. 36.

ἀλλ' ἴσως φαίη ἂν πρὸς τὸς ὅτω αὐτῷ μαχομένους Ἀναξαγόρας ὡς ἔκ ἂν ἐγὼ συγχωρήσαιμι τῇ τῶν ὁμοιομερῶν αὐξήσῃ τε καὶ μειώσει καὶ τὰς διαφορὰς ἀκολουθεῖν τὰς καὶ μέγεθος τῶν τε ζῳῶν καὶ τῶν φυτῶν· τὸτο γὰρ ὑπῆρχεν ἂν, εἰ τὰ ζῶα καὶ τὰ φυτὰ ἐξ ἐκάστων τῶν ὁμοιομερῶν εἶδος μίαν ὁμοιομέρειαν εἶχεν, μίαν ὅσῃ καὶ μίαν αἵματος καὶ πρὸς τούτοις μίαν ἐφ' ἐκάστων τῶν ἄλλων· νῦν δὲ πλῆθος ἐφ' ἐκάστων τῶν ὁμοιομερῶν εἶδος καθ' ἑκάστων εἶδος τῶν ζῳῶν. ὕδὲν ὅν ἄτοπον σάρκα μὲν ἐπ' ἀπείρον καθαιρεῖν, ζῷον δὲ μικρόν· τὴν γὰρ ἐν τῷ ζῳίῳ σάρκα ἐκ πλείονων σαρκῶν εἶναι τῶν ὡς ἀρχῶν καὶ στοιχείων. ἀλλ' εἰ καὶ τὸτο ὅτω ἔχει, ἀλλ' ὁρίσασθε χρὴ τῶν στοιχείων τούτων τὸ μέγεθος· ὅρος γὰρ δώσει δῆλον πᾶσι ἀριθμόν, ἀφ' οὗ συντεθέντα τὰ στοιχεῖα ταῦτα τὴν ἐν ζῳίῳ σάρκα ποιῶσιν. Themist. f. 18 b.

40 τὸ δὲ "ἀναιρεῖ" ἀντὶ τῷ καταμετρεῖ· τὸ γὰρ μετρεῖμενον 187^b ἴσα ἀεὶ τῷ μέτρῳ ἀφαιρούμενον ἐπιλείπει καὶ καταδαπανᾶσθαι. 26. Philop. c p. 9.

τὸ πᾶν ἐν παντὶ εἶναι καὶ πᾶν ἐκ παντὲς ἐκκρίνεσθαι καὶ διὰ τούτου 187^b σαλεύει τὸ ἐπιχειρήματος, προσλαβῶν αὐτὸς ἐναργὲς ἀξίωμα, 35. ὅτι πᾶν σῶμα ἀφαιρεθέντος τινος ἐλάττων γίνεσθαι ἀνάγκη, ἐπειδὴ καὶ προστεθέντος μεῖζον, καὶ πρὸς τούτῳ τῷ ἀξιώματι τῷ ἤδη δεδωγμένῳ χρώμενος ἐνταῦθα, τῷ μὴ ὀπληκῶν εἶναι σάρκα· ἀλλ' εἶναι τὴν ἐλαχίστην ὠρισμένην, ὥσπερ καὶ τὴν μεγίστην.

τάτων δὲ προελημμένων συλλογίσαιτο ἂν τις ὕτως. Simpl. f. 36 b.

183. ἔσαι ὅν ἀπειρα μεγέθη πλείονα κατ' ἀριθμόν, μᾶλλον δὲ
2 ἀπειράκις ἀπειρα (καθ' ἑκάστην γὰρ ὁμοιομερείαν), ὅπερ ἄλογον·
ἀπειρὸν γὰρ μέγεθος ἐκεῖνο ἐστὶν ὃ μᾶλλον ἐκτός τι μέγεθος. καὶ ὃ
δυναμεί τ' ἀπειρὸν, ὡς ἐπὶ τῶν ἐπ' ἀπειρὸν γινομένων ἢ διαίρου-
μένων, ἀλλ' ἐνεργείᾳ ἤδη τ' ἀπειρὸν· ἤδη γὰρ ὑφέστηκε κεχωρι-
σμένα ἀπ' ἀλλήλων, καὶ ὅθεν ἦτοσαν ὅντα τῶν ἐν οἷς ἐστὶν. ἔτι δὲ
ἄλογώτερον τ' κεχωρισμένα ὄντα ἀπειρα ὅμως εἶναι· τὰ γὰρ κε-
χωρισμένα ἀπ' ἀλλήλων περαίνει πρὸς ἀλλήλα. κεχωρισμένα 10
δὲ ταῦτα τὰ ἀπειρα εἶναι φησὶν ὃ μόνον ὅτι ἐν κεχωρισμένοις ἐστὶ
τοῖς ἀπείροις ὁμοιομερείς ἢ σάρξ καὶ τ' ὅσον καὶ τῶν ἄλλων ἑκα-
στον, ἀλλ' ὅτι καὶ αὐτὸς Ἀναξαγόρας ἑτερόν φησιν ὅθεν ἐστὶν ὁμοιον
ὅδε· καὶ αὐτὰ ὅν τῇ οἰκείᾳ φύσει ἀπ' ἀλλήλων κεχωρίζεται. καὶ
κατ' ἄλλον δὲ τρόπον ἔτι ἀτοπώτερον δόξει τ' ὑπὸ τῷ Ἀριστοτέλει 15
συναγόμενον... πολλὰ καὶ ὅν τ' ἄλογον ἐν τῇ τοιαύτῃ ὑποθέσει.
καὶ ὅτι ἐν πεπερασμένῳ μεγέθει ἀπειρὸν εἶναι μέγεθος ἄλογον,
μᾶλλον δὲ ἀπειρα καὶ ἀπειράκις ἀπειρα... ἀλλὰ μήποτε, φησὶν
ὁ Ἀλέξανδρος, ὅτι ὅταν χρῆται τὸν λόγον εὐθύνην· τ' γὰρ πάντα ἐν
πᾶσι μεμικχῆσθαι ὅτι ἐπὶ τῶν ἀρχῶν ἴσως ἔλεγεν ὁ Ἀναξαγόρας, 20
ὡς ἐν ἑκάστῃ τῶν ἀρχῶν πάντων ὄντων (ὅταν γὰρ ὅδε ἀρχαὶ ἂν
ἦσαν ἔτι, εἴπερ συγκρίματα ἦν), ἀλλ' ἐν ἑκάστῃ τῶν αἰδητῶν
σωμάτων τῶν ἐκ τῶν ἀρχῶν συγκεκριμένων πάντα ἔλεγε μεμικ-
χῆσθαι· ἐκ τούτων γὰρ καὶ αἱ γενέσεις καὶ αἱ ἐκκρίσεις· τὰ γὰρ σοιχεῖα
τὰ εὐκρινῆ μήτε αἰδητὰ εἶναι τὴν ἀρχήν, ἀλλὰ μᾶλλον εἶναι καθ' 25
αὐτὰ· μᾶλλον γὰρ διακριθῆναι ταῦτα δύνασθαι. ἀλλ' ὁ λέγων ταῦτα
ὅθεν ἄλλο ἢ μεταφέρει τὸν ἔλεγον εἰς τὰ συγκρίματα... ὅταν
μὲν τὴν δοκῶσαν εἶναι τῷ λόγῳ βοήθειαν ἐνεγκὼν ἀνείλε καὶ ταύτην
ὁ Ἀλέξανδρος. μήποτε δὲ ὅταν μᾶλλον ἂν εἴη πιθανώτερος ὁ τῷ
Ἀναξαγόρῃ λόγος, εἰ μὴ ἐξ ἐνός μὲν αἰδητῶν λόγῳ ἐκκρίνεσθαι τὰ 30
αἰδητῶν, οἷον ἐκ τῆς σαρκὸς μόνῃς ὅσον αἰδητῶν καὶ ἐκ τούτου
πάλιν ἄλλο τι αἰδητῶν, ἀλλ' ἐν εἰναι μὲν ἑκάστῃ τῶν αἰδητῶν πάντα,
ἀναίδητα δὲ, καὶ ἐκκρίνεσθαι μὲν ἀπαντα ἀπὸ ἑκάστη τῶν αἰδητῶν,
ἀλλ' ἀναίδητα μένειν, ἕως ἂν ἀπὸ πλείονων αἰδητῶν πλείονα τὰ
ὁμοειδῆ ἐκκρίνεσθαι συγκριθῇ καὶ ἀναίδητα γένηται, πάντων μὲν πάλιν 35
ἐνόντων ἑκάστῃ τῶν συγκριμάτων, καὶ δὲ τὴν ἐπικράτειαν ἑκάστῃ
χαρακτηρίζομεν. ἀλλ' εἰ καὶ τούτω ὕτως ἔλεγον, πρῶτον μὲν ὅτι πᾶν
αἰδητῶν ἐκ παντὸς αἰδητῶν γένησθαι, ὅπερ ὅτι βούλοντο, ἢ ὁμοίως τ'
ἀπειράκις ἀπειρὸν ἀκολουθήσει... εἰ μέντοι μὴ ὕτως ἀπειρα ἔλεγεν
Ἀναξαγόρας τὰ σοιχεῖα ὡς τῇ φύσει ἀπειρα καὶ ἀνάριθμα, ἀλλ' 40
ὡς πρὸς ἡμᾶς ἀπερίληπτα, ἐπεὶ καθ' αὐτὰ πεπερασμένα καὶ ὠρι-
σμένα τῷ εἶδει καὶ τῷ ἀριθμῷ... καὶ ὅταν πάντα τὰ ἐπαχθέντα ἐγ-
κλήματα διαφεύξεται Ἀναξαγόρας... ἐπιστῆσαι δὲ ἄξιον ὅτι τὸν
ἐγκέφαλον ὡς ὁμοιομερές τι παρέλαβεν ὁ Ἀριστοτέλης, καίτοι
ὁργανικὸν ὄντα μόριον, εἴπερ καὶ φλέβας ἔχει καὶ ἀρτηρίας τὰς συμ- 45
πληρούσας αὐτόν, καὶ ὑπὸ μηνίγγων διειλημνῇ. Simpl. f. 37.

183. τούτω, φησὶν, ὅτι εἰδότης μὲν λέγει· ὃ γὰρ διὰ τ' πάντα ἐν πᾶ-
5. σιν εἶναι συμβαίνει τ' μὴ διακρίνεσθαι, συμβαίνει μέντοι διὰ

καὶ μὴ εἰδότης, ἀλλ' ὅμως ἀληθῶς λέγει· τὰ γὰρ πάθη, ταῦτά
τὰ συμβεβηκότα, ἀχώριστα τῆς οὐσίας ἐστὶν. οἷον τὰ χρώματα
καὶ αἱ ἔξεις· μεμιγμένης γὰρ τῆς οὐσίας καὶ τῶν συμβεβηκότων, ἐὰν
διακριθῇ τ' συμβεβηκός, ἔσαι ὑπέτι συμβεβηκός ἀλλ' οὐσία, ἄτε
5 καθ' αὐτὸ ὑφεστὼς καὶ ὅτι ἐν ὑποκειμένῳ τ' εἶναι ἔχον· ὅπερ πάλιν
ὃ καθ' ὑποκειμένη ἐκάλεσεν. καὶ ὅπερ Εὐδήμος καλῶς ἐπέστησεν,
ὃ μόνον τὰ πάθη τῶν οὐσιῶν ὅτι οὐδὲν τε χωρίζεται, ἀλλ' ὅθεν πάντα
ὁμοῦ τὰ πάθη εἶναι δυνατόν, ὡς πάντα ἐν πᾶσιν εἶναι. Simpl.
f. 37 b.

καίτοι τ' μηδέποτε τὰ ὄντα διακριθῆσθαι καὶ τὴν ὁρθῶς
φησὶν Ἀναξαγόρας· ἀχώριστα γὰρ τὰ συμβεβηκότα οὐσίας ἐστὶν.
Themist. f. 19.

ἔλεγεν Ἀναξαγόρας ὅτι ἐπιχειρῶν ὁ νῦν διακρίναι τὰ ὄντα
ὅτι ἔχουσε διακρίναι πάντα· πάλιν γὰρ πᾶν ἐν παντὶ μεμικχῇ. πρὸς
τούτω ὅν φησὶν ὁ Ἀριστοτέλης ὅτι ὅτι εἰδότης μὲν λέγει· ἢ ὅτι ἐμπει-
15 ρως ἀλλ' ἀνοήτως, ἀληθῶς δὲ ὅμως λέγει. cod. Vat. 1028.

ὁ Ἀναξαγόρας ἐκκρίσει λέγων τὴν γένεσιν, καὶ ἑκάστον ἀπὸ 183.
τῶν ἐν αὐτῷ πλεονάζοντος χαρακτηρίζων, πάντων ἐν πᾶσιν ὄντων, 13.
δηλὸς ἐστὶ τὴν γένεσιν ἑκάστη τῶν συνθέτων καὶ τὴν τῶν ὁμοίων
σύνθεσιν ἐπιτελεῖσθαι βυλάμενος, διότι καὶ διαίρυσθαι εἰς τὰ ὅμοια
ἐώρα, σάρκα γὰρ εἰς σάρκα καὶ ὅσον εἰς ὅσον, δοκεῖ δὲ ἑκάστον εἰς
ἐκεῖνα διαίρεισθαι ἐξ ὧν καὶ σύγκειται. ὃ μέντοι ἀναγκαῖον τὴν
γένεσιν ἐξ ὁμοειδῶν γίνεσθαι, καὶ μάλιστα τὴν ὡς ἐκ σοιχείων. μάλ-
λον δὲ ἀναγκαῖον μὴ ὅταν γίνεσθαι· ὅλα μὲν γὰρ ἐκ μερῶν γένοιντο ἂν
τὰ ὁμοειδῆ ἐκ τῶν ὁμοειδῶν, ὥσπερ πηλὸς ὁ μελίων ἐκ πηλῶν
πλειόνων βραχυτέρων. τ' δὲ ὡς ἐκ σοιχείων ἐκ τῶν ἀνομοίων
καὶ ἀπλυστέρων τῇ φύσει γίνεσθαι, καὶ εἰς αὐτὰ διαίρεισθαι, ὡς ὁ πλίνθος
ἐκ τῆς γῆς καὶ ὕδατος καὶ ἀχύρου, εἰς αὐτὰ διαίρεισθαι. καὶ ὅσον μᾶλλον
εἰς σοιχεῖα γίνεσθαι ἢ ἀνάλλυσις, τοσούτω μᾶλλον εἰς τ' ἀνόμοιον κα-
θίσθαι... διχῶς δὲ τὴν σύνταξιν τῆς λέξεως ὁ Ἀλέξανδρος ἐξη-
γῆσατο. ἢ γὰρ, φησὶ, τούτω λέγει, ὅτι ὅτι ὁρθῶς τῶν ὁμοιομερῶν
τὴν γένεσιν ποιεῖ συνθέσει, ἢ ὅτι ὅτι ὁρθῶς τὴν γένεσιν ποιεῖ ἐκ
τῶν ὁμοιομερῶν, ἢ ἢ λείπον τῇ λέξει τ' ἐκ. Simpl. f. 38.

ὅσοι μὲν κόσμος ἀπείρους ὑπέθεντο, ὥσπερ Δημόκριτος, ἀναγ- 183.
καίως καὶ τὰ σοιχεῖα ἀπειρά φατίν εἶναι τῷ ἀριθμῷ· τῷ γὰρ εἶδει 17.
ὅθεν ὅτι ἀπειρα λέγειν ἀναγκάζοντο. ὅσοι δὲ ἕνα τὸν κόσμον φα-
σίν, ὥσπερ Ἀναξαγόρας καὶ Ἐμπεδοκλῆς, ὁδεμίαν τῆς ἀπειρίας
ἀνάγκην ἔχουσιν· διὸ ἄμεινον Ἐμπεδοκλῆς πεπερασμένα λέγει
τὰ σοιχεῖα. id. f. 38 b.

δείξας ὅτι ὅτε μία ἢ ἀρχὴ ὅτε ἀπειροί, καὶ συναγαγὼν ὅτι 183.
ἄμεινον λέγουσιν οἱ πλείονας καὶ πεπερασμένας τιθέντες, ὥσπερ 19.
Ἐμπεδοκλῆς, ὥφειλε μὲν εὐθὺς ἀποδείξαι πόσαι εἰσὶν αἱ πλείους
αὐτοῦ. ὁ δὲ τούτω παρὲς τίνες εἰσὶ πρῶτον δείκνυσθαι, ὅτι ἀλόγως
τούτω ποιῶν. id. ib.

Ἐμπεδοκλέα δὲ καὶ Ἀναξαγόραν παρέλιπε νῦν, τὸν μὲν ὅτι 183.
πρόδηλος κατ' αὐτὸν ἢ ἐναντίως ἐν τε τοῖς σοιχείοις καὶ καὶ τ' 26.
νεῖκος καὶ τὴν φιλίαν, καὶ μέντοι καὶ σύγκρισιν καὶ τὴν διακρίσιν·
λέγει γὰρ ὅτι ὅθεν ἄλλο ἐστὶν ἢ γένεσις ἀλλ' ἢ μόνον μίξις τε καὶ

διαλλαξί τῶν μεγόντων. Ἀναξαγόρου δὲ καὶ πρότερον ἐμνημόνευσεν ὡς τάναντία τιθέντος ἐν ταῖς ἀρχαῖς, ὅτε τὴν διαφορὰν αὐτῷ πρὸς Ἐμπεδοκλέα παρεδίδου. . . καὶ οἱ Πυθαγόρειοι δὲ ὑπὸ τῶν φυσικῶν, μόνον ἀλλὰ καὶ πάντων ἀπλῶς μὴ τ' ἐν, ὁ πάντων ἀρχὴν ἔλεγον, ἀρχὰς δευτέρας καὶ στοιχειώδεις τὰ ἐναντία ἐτίθεισαν, αἷς 5 καὶ τὰς δύο στοιχειῶς ὑπέταττον, ἕκτι κυρίως ἀρχαῖς ὕσας. γράφει δὲ περὶ τούτων ὁ Εὐδώρος τάδε. id. f. 39.

τὴν "πῶς" προσέθηκε διὰ τὸ ὡς ἐρήσιν καὶ ἔξιν ἀντικεινῶς τὴν εὐθὺ τῷ καμπύλῳ καὶ τὴν γεγωνιωμένον τῷ ἀγωνίῳ. cod. Vat. 1028.

188^a ἀπορία. ἀλλὰ πῶς τὰ ἐναντία ἔκ ἐξ ἀλλήλων; αὐτὸ γὰρ τὸ 10
27. ναντίον δευχθήσε) ὅτι ἐξ ἀλλήλων τὰ ἐναντία. ἐκ γὰρ μελανός τ' λευκόν καὶ ἐξ ἀμύσου τ' μουσικόν. λύσις. ἢ ὡς μὲτ' ἀλλήλα γινόμενα ἐξ ἀλλήλων λέγονται, ὡς δὲ ἐκ στοιχείων καὶ ὑπομενόντων, ὡς ἐκ ἐξύλων κλίην λέγει) γίνεσθαι, ἔκ ἂν λέγοιτο τὸ ἐναντίον ἐκ τῶ ἐναντίου. ὅτος δὲ ἐστὶν ὁ κύριος ἐκ τῶς τῆς γενέσεως τρόπος. ὡς 15 γὰρ οὖν τε ὕλην εἶναι τὸ ἐναντίον τῷ ἐναντίῳ. ὡς γὰρ δὴ δέχε) τὸ ἐναντίον ὑπομένον τὸ ἐναντίον. τὸ δὲ "ἐκ τούτων τὰ ἄλλα" ταῖς μὲ ἀρχαῖς ἀναμφιλέκτως προσήκει (ἀπὸ γὰρ τῆς ἀρχῆς τὰ μὴ τὴν ἀρχὴν, εἴπερ ὅντως ἀρχὴ εἴη), προσήκει δὲ καὶ τοῖς ἐναντίοις, διότι καὶ μεταβολὴν ἢ γένεσιν τῶν μὴ τὰς ἀρχὰς γνωμένων. πᾶσα δὲ 20 μεταβολή, ὡς δευχθήσε), ἀπὸ τῶ ἐναντίου γίνε) εἰς τάναντία. cod. Vat. 1028 et Simpl. f. 39 b.

ἀλλὰ πῶς τὰ ἐναντία ἀρχαί, εἴπερ αὐτὸς ἐν τῇ Μετὰ τὰ Φυσικά (Α 10 extr.) ἐνθὲν ἀνεβόησεν "ἐκ ἀγαθόν πολυκοιρανικήν." ἢ φυσικῶν πραγμάτων ἀρχὰς ζητῶμεν νῦν, καὶ ταύτας ἐ 25 τὰς ἐξηγημένας ἀλλὰ τὰς στοιχειώδεις, καὶ τὰς ἐξ ὧν ἐνυπαρχουσὼν γίνε) τὰ γινόμενα, ὡς καὶ αὐτὸς προελθὼν ἐνδείκνυ). Simpl. f. 39 b.

188^a 31. λόγον γὰρ, οἶμαι, τὴν αἰτίαν καλεῖ. id. f. 40.

188^b 9. ἔκ ὡς ἐξεληφασί τινες, τὰ μὲ ἐπάνω περὶ τῶν καὶ συμβε- 30
βηκὸς μεταβαλλόντων εἶρη), ταῦτα δὲ ἐπὶ τῶν κατ' ὕσιν, ἵνα σύνθετον τὴν ὕσιν ἀκύνωμεν. εἰ γὰρ σύνθετον τὴν ὕσιν εἶπε διὰ τὸ ἐξ ὑποκειμένου εἶναι καὶ εἶδος, ὡς φασιν, ὅδ' ἐκ τῶ ἐν ὑποκρίσει ποῖα ἄνευ τῶ ὑποκειμένου θεωρῶν). καὶ ἄλλως, εἰ περὶ πάσης ὕσας ἔλεγε τὸ "ἐπεὶ καὶ τὰ μὴ ἀπλὰ τῶν ὄντων ἀλλὰ σύνθετα," πῶς 35 φησὶ μὴ ὠνομάζε) τὰς ἀντικειμένους διαθέσεις τῶν ὕσων, καθ' ἃς γίνε); ἐπὶ γὰρ τῶν ἀπλῶν πρόδηλοι αἱ ἀντικείμεναι διαθέσεις ἐξ ὧν μεταβαλλουσι, λέγω δὲ ἐπὶ τῶν στοιχείων. Philop. c p. 16. cf. Simpl. f. 40.

188^b 21. πῶθεν δὲ δῆλον ὅτι τὰ ἐναντία ἐστὶ τὰ πεφυκότα ποιεῖν εἰς 40
ἀλλήλα καὶ πάχειν ὑπ' ἀλλήλων; καὶ γὰρ ψυχὴ ὑπὸ θεῶ ἐλλάρμπε) λέγει), ἀλλ' ἔκ ἐναντία ὕσα ὑπὸ τῶ ἐναντίου. ἢ ὡς ἐνδεὴς ὑπὸ πλήρους πάχει καὶ αὐτῇ, καὶ μεταβάλλει ἀπὸ τῶ ἀθὲν εἰς τὸ ἐνθεον. . . ἐπιστήσας δὲ χρὴ ὅτι ἄλλο μὲν ἐστὶ σύνθεσις ἄλλο δὲ τάξις, καὶ ἢ μὲ σύνθεσις ἐπὶ τῶν σύνθεσιν ἔχόντων λέγει) μετ' ἀλλήλων, πλη- 45 σιασμός τις ὕσα τῶν κειμένων εὐάρμοστος, καὶ μῦθεμια τάξις ὑπάρχῃ, ὡς ἐπὶ ἐξύλων ὅταν μὴ μελὴ τῷ συντιθέντι τί πρῶτον ἢ τί δεύτερον, εἰ μόνον ἀρμολογοῦτο. ἢ δὲ τάξις λέγει) μὲ καὶ ἐπὶ

τῶν σύνθεσιν ἔχόντων (ἐν τάξει γὰρ δεῖ κείζε) τὰ τῷ ἀνδράντος μέρη, ὡς τὰ μὲ πρῶτα τὰ δὲ δεύτερα εἶναι τὰ δὲ ἐφεξῆς), λέγει) δὲ καὶ ἐπὶ τῶν μὴ ἔχόντων σύνθεσιν, ὡς ἐπὶ τῶν ἀριθμῶν. Simpl. f. 40 b.

διὰ τὴν μὲ πρότερον ἔλεγε μὴ γίνεσθαι τὰ ἐναντία ἐξ ἀλλήλων, νῦν δὲ ἐκ τῶ ἐναντίου τὸ ἐναντίον, εἶρη) κατωτέρω. καὶ ταύτην δὲ τὴν ἐξήγησιν τίθησιν ὁ Σιμπλίκιος ὅπως ῥητῶς ἔχουσ' ὅσον τέως πρὸς τὸ γίνεσθαι τὸ ἐναντίον ἐκ τῶ ἐναντίου, ἐνταῦθα δὲ ἦτοι ὅπως φησὶν ὁ Ἀριστοτέλης γίνεσθαι τὸ ἐναντίον ἐκ τῶ ἐναντίου, ὅτι τῷ ἐναντίου ἐκείνου εἶδος ἀπὸ τῶ ποῦντος. ἀλλ' ἔτι μὲ ὅδ' ἐντέφουκε ποῦν εἰς τὸ τυ- 5 χόν ὅδ' ἐκείνου ὑπὸ τῶ τυχόντος, ἔξω δῆλον. cod. Vat. 1028. cf. Simpl. f. 40 b.

τὸ "χεδόν" ἢ πρὸς τὸ "οἱ πλείους" δι' εὐλαβίαν φιλόσοφον 188^b
πρόσκει), ἢ πρὸς τὸ "συνκολληθήκασιν," ὅτι ἔκ ἀπλῶς ὅδ' ἐκείνοι 26. τὰ ἐναντίον ὡς ἐναντία ἔλεγον ἀρχὰς, ἀλλ' ἄπειρ' ἔλεγον, ταῦτα καὶ ἐναντία ἦν, ὡς φῶς καὶ σκότος, καὶ νῆκος καὶ φιλία, καὶ σύγκριστις καὶ διάκρισις, καὶ τὰ τοιαῦτα. δηλοῖ δὲ μάλιστα τὴν αὐτοφυῆ τῶ δόγματος ἀλήθειαν καὶ τὴν καὶ τὰς κοινὰς ἐννοίας προσειλημμένην πεποιθήσιν τὸ ἄνευ λόγου, τούτῳ ἄνευ ἀποδεικτικῆς αἰτίας, λέγον- 20 τας αὐτὸς ὁμοῦς ὅτω λέγειν, ὥσπερ ὑπ' αὐτῆς τῆς ἀληθείας, ἐνα- γομένους. Simpl. f. 40 b.

τὴν μὲ διαφορὰν δηλοῖ, τὸς μὲ πρότερα τῇ φύσει τὸς δ' 188^b
ὑτέρα λαμβάνειν εἰπών, καὶ τὸς μὲ γνωριμώτερα καὶ τὴν λόγον τὸς 31. δὲ καὶ τὴν αἰδήσιν, ἦτοι τὰ αὐτὰ λέγων τὰ τε πρότερα τῇ φύσει καὶ τὰ γνωριμώτερα καὶ τὴν λόγον, καὶ αὐτὸ πάλιν τὰ ὑτέρα τῇ φύσει καὶ καὶ τὴν αἰδήσιν γνωριμώτερα. . . καὶ τὸ μὲ θερμὸν καὶ ψυχρὸν Παρμενίδης φησὶ, τὸ δὲ ὑγρὸν καὶ ξηρὸν Ἀλέξανδρος μὲ ἦτοι αὐτὸν φησὶν εἰρηκέναι τὴν θερμὸν καὶ ψυχρὸν εἰπόντα, ἢ Ἐμπεδοκλέα πρὸς τῶ νείκει καὶ τῇ φιλίᾳ τὰ τέσσαρα στοιχεῖα ἀρχὰς θέμενον. ὁ μὲν 35 ται Πορφύριος οἰκειότερον εἰς Ἀναξίμενην (I. Ξενοφάνη) τὴν δόξαν ἀνέτεμψε ταύτην, εἰπόντα "γὰρ καὶ ὕδωρ πάνθ' ὅσα γίνον) ἢ δὲ φῆν). . . μήποτε δὲ τῶν μὲ καὶ τὴν λόγον γνωριμωτέρων καὶ τῶν πρὸς αἰδήσιν παραδείγματα τὰ εἰρημένα παρέθετο, τῶν δὲ προ- 40 τέρων καὶ ὑτέρων ἕκτι. πρότερα μὲ γὰρ δεῖ εἶναι τὰ ὑλικώτερα καὶ περιεκτικώτερα, ὑτέρα δὲ τὰ μερικώτερα καὶ περιεχόμενα, τὰ δὲ ῥηθέντα ἔκ ἔχει ὅτω πρὸς ἀλλήλα, ὡς ἐκ ἂν ταύτῃ διαφέρει. ἢ ὅτι προεῖρηκεν ἡδὴ περὶ τῶν ἐναντίων τῶν καὶ τὸ πρότερον καὶ ὑτε- 45 ρον διαφερόντων, ὅτε ἔλεγε (p. 187 a 15) "τὰλλα γεννώσι πυκνό- τητι καὶ μανόγητι πολλὰ ποῖντες. ταῦτα δὲ ἐστὶν ἐναντία, καθόλου δὲ ὑπεροχὴ καὶ ἑλλειψις, ὥσπερ τὸ μέγα φησὶ Πλάτων καὶ τὸ μικρόν," εἰ μὴ ἄρα καὶ τούτων τὰ μὲ νοητὰ καὶ λόγῳ θεωρητὰ, ὡς νείκος καὶ φιλία καὶ περιττὸν καὶ ἄρτιον, περιέχειν λέγοντο ἂν ἄτε ἐπὶ πάντα φθάνοντα τὰ ἄλλα, τὰ δὲ αἰδήτὰ καὶ ὑλικά ἄτε ὑπ' ἐκείνα τεταγμένα καὶ μετέχοντα αὐτῶν περιεχόμενα. . . ὁ δὲ Ἀλέξαν- 50 δρος τὰ μὲ εἰδικώτερα τούτων περιέχειν φησὶ, τὰ δὲ ὑλικώτερα περιέχεσθαι, εἰδικώτερα μὲ ἐν ταῖς προεῖρημέναις ἐναντιώσεσι λέγων θερμὸν ξηρὸν περιττὸν φιλίαν, ὑλικώτερα δὲ τὰ τούτοις ἀντικει-

μανα. καίτοι τὸς μὴ τὰ πρότερα καὶ περιέχοντα λαμβάνειν (λαν-
θάνειν cod. Vat. 1028) φησί, τὸς δὲ τὰ ὑτέρα καὶ περιεχόμενα,
ὑδανὸς ὡς θερμὸν καὶ ξηρὸν εἰπόντος, ὑδὸν ἄλλω πάλιν ὡς ψυχρὸν
καὶ ὑγρὸν, ἀλλὰ τὰ ἀντικείμενα ἅμα. id. f. 41.

188 a 33. ὁ Πορφύριος φησὶ τὴν Ξενοφάνην τὴν ξηρὸν καὶ τὴν ὑγρὸν δοξά-
σαι ἀρχάς, τὴν γῆν λέγειν καὶ τὸ ὕδωρ. καὶ ῥῆσιν αὐτῇ παρατίθει
τὸτο δηλοῦσαν, "γῆ καὶ ὕδωρ πάντ' ἔσ' ὅσα φύον" ἥδη γίνοντι."
Philop. d p. 12.

οἱ μὴ γὰρ θερμὸν καὶ ψυχρὸν καὶ ξηρὸν καὶ ὑγρὸν ὑτέρα τε καὶ εἰδι-
κώτερα καὶ γνωριμώτερα τῇ αἰδήσει (λαμβάνουσιν), οἱ δὲ τὰ μέγα
καὶ τὰ μικρὸν καὶ τὰ ἄρτιον καὶ τὰ περιττὸν καὶ νέκος καὶ φιλικὸν πρότερα
τε καὶ γενικώτερα καὶ γνωριμώτερα τῷ λόγῳ. Themist. f. 19 b.

"οἱ δὲ ὑγρὸν καὶ ξηρὸν." Ἀναξιμένης τὸτο λέγει· ἀρχάς γὰρ
ἔλεγε γῆν καὶ ὕδωρ, ὡς περ Παρμενίδης γῆν καὶ φῶς, ἥτοι θερμὸν
καὶ ψυχρὸν. cod. Reg. 1947.

189 a 14. ἐν δὲ τούτοις χρὴ ζητῆσαι πρῶτον μὴ τίς ἢ μία ὕστα καὶ τί
σημαίνει νῦν τὸ γένος ὄνομα, καὶ τίς ἢ μία ἐναντιώσις ἢ περὶ τὴν
γένος τῆς ὕστερας θεωρημένη, καὶ διὰ τίνα αἰτίαν πάντων κοινῶς προ-
θέμενος τῶν φυσικῶν τὰς ἀρχάς εὐρεῖν τὴν ὕσταν μόνην καὶ τὴν
κατ' αὐτὴν ἐναντιώσιν παρέλαβε· πῶς γὰρ ταῖς καὶ τὰς ἄλλας
κατηγορίας γενέσεσιν ἐφαρμόσει ἢ καὶ τὴν ὕσταν ἐναντιώσις; ὁ μὴ
ἔν Ἀλέξανδρος ὕσταν μὴ ἀκύνει τὸ ἐνυλὸν εἶδος, μάλλον δὲ τὸ σύν-
θετον ἐξ ὕλης καὶ εἶδους, ὅπερ ἐστὶν ἐν γένος τῆς ὕστερας, τριῶν ὄντων
αὐτῶν, τῆς τε ὕλης καὶ τῆς εἶδους καὶ τῆς συνθέτου... πρὸς δὲ τὸ
δευτέρον ἔλεγεν ὁ ἡμέτερος καθηγημὸν Ἀμμωνίος ὅτι τῆς τῶν
ὕστερας ὑποστάσεως τὰς ἀρχάς ζητῶμεν, ἐν αἷς καὶ αἱ ἄλλαι κατη-
γορίαι τὸ εἶναι ἔχουσιν, ὅπερ καὶ ὁ Ἀλέξανδρος ἐπέζησεν ἐξηγούμενος
τὸ (p. 189 a 22) "ἅμα δὲ καὶ ἀδύνατον πλείους εἶναι ἐναντιώσεις
τὰς πρῶτας". ἀλλ' ὁ μὴ μέγας Σουριανὸς μήποτε φησὶ γένος
μὴ τὴν κατηγορίαν λέγει, μίαν δὲ ἔχειν ἐναντιώσιν, ἐπεὶ καὶ ὡς
πολλὰ, ὑπὸ μίαν ἀνάγοντι τὴν ὑπεροχὴν καὶ τὴν ἑλλειψιν, ἥτις καθ'
ἐκάστην κατηγορίαν οἰκείως λαμβάνει... ὁ δὲ Ἀμμωνίος ἔλεγε
μὴ περὶ τῷ κυρίως γένος λέγεσθαι νῦν, μήτε τὸ προσεχὲς μήτε τὸ
ἀνωτάτω· ὃ γὰρ ἢ ἐναντιώσις ἢ καὶ τὰς διαφορὰς ὁποτέρου τούτου ποιεῖ
τὴν γένεσιν καὶ τὴν φθοράν, ἀλλ' ὅπερ, φησὶ, καὶ ὁ Ἀλέξανδρος πρὸς
τῷ τέλει τῆς τῆς ῥῆσιν τούτου ἐξηγήσεως ἐπέζησε, γένος ἐν καλεῖ νῦν
τὸ ἐν ὑποκειμένον... ἐάν ἔν ὁ Ἀλέξανδρος ὕσταν ἐνταῦθα τὴν καὶ
τὸ ἐνυλὸν εἶδος ἀκύνει, εἰ μὴ τὴν κυρίως ὕσταν τὴν ταῖς ἄλλαις κατη-
γορίαις ἀντικειμένην, ἑλλειψὶς ὁ λόγος, εἰ δὲ τὴν κοινῶς ἐπὶ πάν-
των τῶν γενητῶν εἰδῶν λεγόμενην, εὖ ἂν ἔχοι. καὶ τὰ Εὐδόκιμους δὲ
τῷ Ῥοδῷ πρὸς ταύτην μοι δοκεῖ τὴν ἐννοιαν φέρεσθαι, εἰ καὶ ἀσαφῶς
εἰρηγῇ καὶ ἐκείνη. ἔχει δὲ ὅτως. Simpl. f. 41 b. cf. Phil. d p. 3.

γένος λέγειν αὐτὸν ὁ Θεόμαχος ἐξελαβὼν τὴν διαίρεσιν ἐπὶ
ἐκ μόνον καὶ ἕκαστος εἰς γένος ποιεῖσθαι... τὸτο δ' ἔκ ἐστι σύμφωνον
τῇ Ἀριστοτελεῖ ἐννοιᾷ· περὶ γὰρ πάντ' ὁ γένος τῆς ὕστερας τὴν μίαν
ἐναντιώσιν φησιν εἶναι· ἕκ ἐστι δὲ τῆς κοινοτάτης ὕστερας ἢ διαιρέσεως
προσεχῶς εἰς εἶδη, ἀλλ' εἰς ὑπάλληλα γένη, ἐναντιώσις δὲ ἐστὶν ἡ
γένεσις τῶν δύο ἐναντίων. Philop. d p. 6.

ταύτην δευτέραν αἰτίαν ὁ Ἀλέξανδρος ἐπάγειν φησὶ τῷ 189 a
δεῖν ἐν ταῖς ἀρχαῖς μίαν ἐναντιώσιν τίθεναι καὶ μὴ ἀπείρους. καὶ ὡς
μὴ μίαν ἐναντιώσιν τὴν ἀρχὴν δεικνύσα δευτέρα ἂν εἴη· ὡς δὲ ὅτι
ἕκ ἀπείροι αἱ ἀρχαί, τετάρτη ἐστὶν ἐπιχείρησις. Simpl. f. 42 b.

ἀλλὰ πῶς τὰ ἐναντία ἀρχάς τῶν γινομένων καὶ φθειρομένων 189 a
εἰπὼν ἐπήγαγε "τὰς δὲ ἀρχάς αἰεὶ δεῖ μένειν;" ὁ μὴ ἔν Ἀλέξαν-
δρος αἰδῶν φησὶν εἶναι τὰς ἀρχάς· εἰ γὰρ γίναντο, πάντ' ὁ δὲ γινώ-
μενον φθαίρει, φθαίροντο ἂν αἱ ἀρχαί, ὥς καὶ τὰ ἐκ τῶν ἀρχῶν,
ὥς ἐπιλείπει ποτὲ ἡ γένεσις, μηδενὸς ὄντος ἐξ ὅτι γενήσεται· εἰ
δὲ ἄτοπον τούτο, δεῖ τὰς ἀρχάς αἰεὶ εἶναι. εἴτα καὶ τὴν Πλάτωνος
ἀπόδειξιν προστίθεται περὶ τῶν ἀρχῶν... ταῦτα τῷ Ἀλεξάνδρῳ
κατ' αὐτῆς τῆς λέξεως εἰπόντος, ἄξιον ἂν εἴη καὶ πρὸς αὐτὸν καὶ πρὸς
Ἀριστοτέλην ζητεῖν πῶς ἀρχάς λαμβάνων τὰς προσεχέας καὶ κοι-
νωτέρας, ἀλλ' ἔτι τὰς ποιητικὰς καὶ ἐξηρημένας, πῶς δὲ καὶ τὰ
ἐναντία ἐκ τῶν ἐναντίων γίνεσθαι λέγων καὶ φθαίρεσθαι εἰς τὰ ἐναντία,
ταῦτα τιθεὶς ἀρχάς, ὅμως αἰδῶν λέγει τὰς ἀρχάς;... μήποτε
ἕκ καὶ τούτο καλλίον ὡς ὁ ἡμέτερος διαρθεῖ καθηγεμὸν, λέγων τὸ
"αἰεὶ δεῖ μένειν" ὃ τὸ αἰδῶν σημαίνει, ὑδὸν ἀγενήτως καὶ ἀφθάρτως
δηλὸν ταύτας τὰς ἀρχάς περὶ ὧν ὁ λόγος· πῶς γὰρ ἐπὶ καὶ τὴν
τέττων μεταβολὴν ἡ γένεσις ἔσται καὶ φθορά; ὅπερ ἐστὶ τὸ ζητούμενον
ἐν τούτοις· ἀλλὰ τὸ "αἰεὶ δεῖ μένειν" εἰρηγῇ ὡς δέον ἐν ἐπὶ ἐκάστῳ τῶν
γινομένων καὶ φθειρομένων εὐρίσκεσθαι πάντως ἢ εἶδος ἢ γένεσιν ἐν
τῷ μεταβάλλοντι, μάλλον δὲ καὶ εἶδος καὶ γένεσιν. id. f. 43.

πρὸς πῶς τῷ καὶ τρίτῳ δεῖν τινὸς τοῖς ἐναντίοις, παρῆντο 189 a
τινὰς καὶ ἐν μόνον ποιεῖν τοῖς ἐναντίοις ὑποκειμένον ἀλλὰ πλείονα,
ὡς Δημόκριτος μὴ ἀπείρους ἀτόμους τοῖς ἐναντίοις ὑποθεῖς τοῖς κατ'
αὐτόν, τοῖς τε καὶ τὸ χῆμα καὶ τὴν θέσιν καὶ τὴν τάξιν, Ἐμπεδοκλῆς
δὲ τὰ τέσσαρα κοινοῦ τῷ νέκει καὶ τῇ φύσει. id. f. 43 b.

τούτο τὸ ῥῆτον εἰς δύο συλλογισμὸς ὁ Ἀλέξανδρος διέλε, τῷ 189 a
μὴν "εἰ μὴ τις ἐτέραν ὑποθήσει τοῖς ἐναντίοις φύσιν" ὡς ἐνα
συνάγοντα ὅτως· τὰ ἐναντία ὑδὸν ὑπόκεινται, αἱ δὲ ἀρχαὶ ὑπό-
κεινται, ἕκ ἄρα ἀρχαὶ τὰ ἐναντία. τὸν δὲ δευτέρον τοῦτον· αἱ
ἀρχαὶ ὃ καθ' ὑποκειμένον, τὰ ἐναντία καθ' ὑποκειμένον, ὥς τὰ
ἐναντία ἕκ ἀρχαί. μήποτε δὲ τὸ μὲν "ἐπὶ καὶ τούτοις τις ἀπορή-
σειεν, εἰ μὴ τις ἐτέραν ὑποθήσει τοῖς ἐναντίοις φύσιν" ἕκ ἀπό-
δειξις ἐστὶν ἀλλὰ τὸ πρόβλημα, τὴν δὲ ἀπορίαν ἢ ἂν τις ὑποθήσει
πρὸς τὸς μὴ ὑποτιθέμεντας ἐτέραν φύσιν, ἐφεξῆς ἐπάγει. διὸ καὶ τὴν
γὰρ προσέθετο... ὁ δὲ συλλογισμὸς, οἶμαι, τοῦτος· τὰ ἐναν-
τία ἐν ὑποκειμένῳ καὶ συμβεβηκότα, αἱ ἀρχαὶ ὃ συμβεβηκότα,
τὰ ἄρα ἐναντία ἕκ ἀρχαί. καὶ ὅτι μὴ τὰ ἐναντία συμβεβηκότα,
προέλαβεν ἐκ τῷ μηδενὸς τῶν ὄντων ὁραῖς ὕσταν τὰ ἐναντία· εἰ
δὲ μὴ ὕστα, ὁ δὲ ὅτι συμβεβηκότα. id. ib.

πρὸς τούτοις δὲ ὅρα καὶ ἐκ τῷ λόγῳ τὸ ἀναγκαῖον. τὰς ἀρχάς
ἕκ ἐν ὑποκειμένῳ θέτον· εἴη γὰρ ἂν ὅτως τῆς ἀρχῆς ἀρχή· τὸ γὰρ
ὑποκειμένον πρότερον καὶ ἡ ὕστα τῶν ἐν αὐτῇ, τὰ ἐναντία δὲ ἐν
ὑποκειμένῳ πάντως. ἕκ ἄρα ἀρχαὶ τὰ ἐναντία. πάλιν ὑδὸν
τῶν ὄντων ὁρῶμεν ὑποκείμενα τὰ ἐναντία, τὰς δὲ ἀρχάς ὑπο-
κειντάς δεῖ πᾶσιν. ἕκ ἄρα ἀρχαὶ τὰ ἐναντία. Themist. f. 20.

189^a 32. ὁ μὲν Ἀλέξανδρος τῷ "ἐκ εἰναι φάμεν ὑσία ὑσίαν ἐναντίαν" προσυπακύνει φησι δεῖ τῇ κτ' τὸ ὑποκείμενον· τῷ γὰρ εἶδει ὑσία ὄντι ἡ γέρησις δοκεῖ ἐναντία εἶναι. εἰ μὴ ἄρα, φησί, κοινότερον ἡ γέρησις ἐναντίον εἶρη. θαυμάζω δὲ εἰ καὶ τὴν ὕλην ἀκύνει χρόν τὴν ὑσίαν νῦν· ὅθεν γὰρ ἡ ὕλη καθ' αὐτὴν ἀρχὴ ἐστὶν ὅδε ὑσία κυ- 5 ρίως, ἀλλ' εἰπερ ἄρα, καὶ τρίτον λόγον... μήποτε ὅν τῆς συν- θέτου ὑσίας, ἣν καὶ κυρίως ὑσίαν ἐν τοῖς ἐξῆς ἐρεῖ, τὰ στοιχεῖα ζη- τῶν, τὴν ἀντίθετον τῷ εἶδους καὶ τῆς γέρησεως ὅ φησιν ἀρκύνει. Simpl. f. 43 b.

189^b 10. ἡ καὶ οἱ μανότῃ καὶ πυκνότητι τὰ ἄλλα γεννῶντες τῷ ἐπιτεί- νειν ἣν ἔχει ποιότητα ἢ ἀκύνει ποῖσιν· ἡ μὲν γὰρ μάκρως ἀνεσις, ἡ δὲ πύκνως ἐπίτασις, ὧν ἡ μὲν ἐπίτασις ἐπὶ τὸ μᾶλλον, ἡ δὲ ἀνε- σις ἐπὶ τὸ ἥττον, πάντα δὲ εἰς ὑπεροχὴν ἀνάγει καὶ ἔλλειψιν. id. f. 44 b.

189^b 13. "ἀλλ' οἱ μὲν ἀρχαῖοι" οἱ πρὸ τοῦ Πλάτωνος, οἷς ὁ Ἀριστοτέλης ἐπιμολύθησε. τὸ δὲ ἐν παλαιῇ, τὴν ὕλην. τῷ δ' ὕψερτον τινές, τῶν Πυθαγορείων, οἷς ὁ Πλάτων ἠκολούθησε. cod. Reg. 1947.

189^b 15. δοκεῖ δὲ ὁ Πλάτων ὕψω λέγειν, τὸ μὲν ποῖν ἐν τῷ εἶδει, τὸ δὲ πάχον ἦτοι τὴν ὕλην ὑπερβολὴν καὶ ἔλλειψιν καλῶν καὶ μέγα καὶ μικρόν, καὶ ταύτην δύο λέγων αὐτό. Simpl. f. 44 b.

189^b 16. σημειωτέον ὅτι ἐκ εἴπε τὸ μὲν ὅν τρεῖς φάναι τὰς ἀρχάς, ἀλλὰ "τὸ μὲν ὅν τρία φάναι τὰ στοιχεῖα," σημαίνειν ὅπερ κατ' ἀρχάς ἡμῖν εἶρη, ὅτι τὰ μὲν στοιχεῖα καὶ ἀρχαί, αἱ δ' ἀρχαὶ ἐκείναι στοιχεῖα. Philop. d p. 11.

189^b 19. ἐλλειπότερον εἶρη καὶ τὴν λέξιν. δεῖ ὅν ἐξωθέν τι προσυπα- κύναντα τὸ ἐντελὲς δεῖξαι. εἰ δὲ τεσσάρων ὄντων δύο ἔσονται ἐναν- τιώσεις, δεήσει ἡ χωρὶς ἐκατέρας ὑπάρχειν ἑτέραν τινὰ μεταξὺ φύσιν, ἢ μίαν καὶ τὴν αὐτὴν ἀμφοτέραις ταῖς ἐναντιώσεσιν. εἰ γὰρ μὴ τὸτο προσυπακύνωμεν, ὅθεν τὸ ἀναγκαῖον ἔχει ὁ λόγος. id. ib.

189^b 21. ὁ μέντοι Πτολεμαῖος τὸ "ἐξ ἀλλήλων γενεῶν." ὕψως ἀκύνει, ὡς εἰ ἡ ἑτέρα τῶν ἐναντιώσεων τὴν ἑτέραν γενεῶν, ὡς εἰ τις λέγει ἀραιὸν καὶ πυκνόν, θερμὸν καὶ ψυχρὸν ὡς πρῶτα, ἔπειτα τὸ μὲν θερ- μὸν ἐκ τοῦ ἀραιῶ, τὸ δὲ ψυχρὸν ἐκ τοῦ πυκνοῦ· ἀρκέσει γὰρ ἡ τῷ ἀραιῷ καὶ πυκνῷ ἐναντιώσις. καὶ εἰ μὲν ἐξ ἀλλήλων γενεῶν εἴλεγον, εἴχεν ἂν τι ἀκόλουθον ἢ ἐξηγήσεις· νῦν δὲ γενεῶν εἴπεν ἐξ ἀλλήλων. 35 Simpl. f. 45.

189^b 24. ἡ ὑσία ἐν γένος ἐστὶ τὸ αὐτό, ἐν δὲ ἐνὶ γένει μία ἐναντιώσις... προσεχέως μὲν γενέσεως ἀρχαὶ κατ' αὐτὴν δύο εἰσιν ἐναντιώσεις, θερμότης ψυχρότης, ξηρότης ὑγρότης, ὡς ἐν τῷ δευτέρῳ τῆς περὶ Γενέσεως (c. 4) εἰδείξεν· ἐπεὶ δὲ καὶ αὐτὴν ὑπὸ μίαν ἀνάγοντι τὴν τῆς ἔξεως καὶ τῆς γέρησεως, διὰ τὸτο μία ἡ ἀρχικὴ κατ' αὐτὴν ἐναντιώσις. ὕψως ὁ Ἀλέξανδρος καὶ νῦν ἐξηγήσατο τὸ χω- ρίον· τὸ δὲ "αἰετὸν ἐν ἐνὶ γένει μία ἐναντιώσις ἐστὶν" ἐπὶ τῆς προ- σεχέως τοῖς γένεσιν ἐναντιώσεως ἀκύνει... ὁ μέντοι Πτολεμαῖος ὑσίαν ἀκύνει τὴν ὕλην, καὶ περὶ ταύτην μίαν λέγει ἐναντιώσιν τὴν 45 πρώτην, διότι γένος ἢ ὑσία, ἐν παντὶ δὲ γένει μία ἐναντιώσις ἢ πρώτη... καὶ ὡς πλείους, τῷ πρότερον καὶ ὕψερτον διαόσυσιν, ἀλλ' ὅ τῷ γένει· αἰετὸν γὰρ ἐν ἐνὶ γένει μία ἐναντιώσις. καὶ ἀμεινον οἶμα

ὕψως ἥπερ ἐπ' ἐκείνης τῆς ὑσίας ἀκύνει τῆς ὅλης τῆς τοῖς ἄλλοις γένεσιν ἀντιδιηρημένης. id. ib.

εἴτε μέντοι δύο ἀρχαὶ εἴτε τρεῖς (τὸτο γὰρ ἐστὶ τὸ "καθὰ 189^b περ εἴπομεν"), ζητήσεως ἀξίον ἐστίν. καὶ γὰρ εἰ μὲν ὡς μία ἀρχὴ τὰ ἐναντία λαμβάνοιτο, δύο ἂν εἴεν ἀρχαὶ ἥτε ὕλη καὶ τὰ ἐναν- 23 τία· εἰ δὲ ὡς δύο τὰ ἐναντία, τρεῖς εἴεν αἱ ἀρχαί. ἀμεινον δὲ διὰ τὴν γέρησιν ἀμφιβολίως εἰρηάζει, ἢ ταύτην δοκῶσαν τῇ ὕλει, ἢ καὶ εἰ διαφέρει καὶ συμβεβηκὸς ἀρχὴν ὄσαν. ἀπορον ὅν εἴτε δύο ἀρχαὶ τὸ εἶδος καὶ ἡ ὕλη, εἴτε τρεῖς, καὶ τῆς γέρησεως προσλαμ- βανομένης, εἴτε πῶς μὲν δύο πῶς δὲ τρεῖς, ὅπερ καὶ ἀληθὲς φανή- 30 σε. id. f. 45 b.

ἐντεῦθεν καὶ τὴν τῷ ὑποκειμένῳ φύσιν εὐρεῖν ἐναργέστερον προ- τίθει, καὶ ἡδὴ ταύτην ὅτι ἐστὶν εὐρὴ τε καλῶς καὶ ἐβεβαιώσατο. καὶ 30 μέντοι καὶ διαφορὰν ἡμῖν τῆς γέρησεως πρὸς τὸ ὑποκείμενον παρα- δίδωσι, πρῶτον μὲν ἀπὸ τοῦ λέγεσθαι διαφορῶς ἐπιχειρῶν, εἴτα καὶ ἐξ αὐτῆς τῆς τῶν πραγμάτων φύσεως. μεταχειρίζεται δὲ τὸν λόγον ὕψως... τῶν ὅν διωρισμένων, τὰ τε διχῶς λέγεσθαι τὰ γινόμενα, ἢ ὡς ἀπλᾶ ἢ ὡς σύνθετα, καὶ τὸ διαφέρειν τὸ γινόμενον κατὰ τὸ λέγεσθαι καὶ κατὰ τὸ ὑπομένειν καὶ μὴ ὑπομένειν, πανταχόθεν τὸτο ἐξ- 20 λαβεῖν, ὅτι δεῖ τι πάντως ὑποκείμενόν τὸ γινόμενον. τὸτο δὲ ἐστὶν ἡ τὸ ἐξ ὅ λέγομεν γίνεσθαι, ὡς τὸ ἀμυσσόν, ἢ τὸ λεγόμενον γίνεσθαι, ὡς τὸν ἀνθρώπον· ἀπερ καὶ εἰ ἀριθμῷ ἔν ἐστι, διότι τὸ ἕτερον καθ' ἑαυτὸ ὑποστῆναι ὅ δύνανται, ἀλλὰ τῷ λόγῳ ἕτερα· ὅ γὰρ ταύτην ὁ ἀνθρώπος καὶ τὸ ἀμυσσόν. καὶ προσαρμόζεται λαμβάνειν τὰ ῥηθέντα τῷ ὑποκειμένῳ καὶ τῇ γέρησει. καὶ πρώτην τὴν κατὰ τὸ πρᾶγμα διαφο- ρὰν διανέμων λέγει ὅτι τὸ μὲν ὑπομένον τὸ ὑποκείμενον ἐστὶ, τὸ δ' ἐξιστάμενον ἢ γέρησις, μεγίστην ταύτην εὐρὴν διαφορὰν καὶ τὴν αἰ- 35 τίαν πρόδηλον ἐχουσιν... εἰ δὲ καὶ διορίζει ὅλως, τὸ μὲν ἐκ τῶδε γίνεσθαι μᾶλλον τῷ μὴ ὑπομένοντι, τῷ ἐξιστάμενι, προσήκει (δύνανται) γὰρ καὶ τὸ μὲν τότε δηλῶσαι, τὸ μέντοι τότε γίνεσθαι τότε τῷ ὑπομένοντι μᾶλλον ἀρμόττει... αὕτη μὲν ἡ ὅλη τῶν λεγο- μένων ἔκδοσις· ἐν δὲ τοῖς κατὰ μέρος τὸ μὲν συγκείμενον καὶ γινόμενον τὸ ὑποκείμενον καὶ τὴν γέρησιν φησιν, ὡς τὸν ἀνθρώπον καὶ τὸ ἀμυ- 40 σσόν, τὸ δὲ ὅ γίνεσθαι, τὸ εἶδος... ὅτι δὲ ἡ γέρησις καὶ ὑπάρχει τῇ ὕλει καὶ ὡς συμβεβηκὸς ὑπάρχει, καὶ προῖσιν μὲν ἔσται ὅλον, λεγέτω δὲ καὶ νῦν. μὴ ὑπαρχέσης μὲν γὰρ τῆς γέρησεως ἔκ ἂν εἴη γένεσις... ἀλλ' εἰ τὸ ὑποκείμενον δυνάμει, τὸ δὲ δυνάμει ἐν γέρησει, πῶς ὅ τῷ οἰκείῳ λόγῳ γέρησις ἐστὶ τὸ ὑποκείμενον; ἢ φάμεν ἐνεργείᾳ ὑπο- κείμενον αὐτὸ εἶναι· ὅ γὰρ καὶ τὸτο δυνάμει ἔχει, συμβεβηκὸς δὲ αὐτῷ τὸ δύνανται κοινῶν τοῖς εἶδεσιν· ὥς καὶ ἡ γέρησις τῶν εἰδῶν ὧν μάλιστα δεχέσθαι συμβεβηκὸς ἂν αὐτῷ εἴη. ὅταν γὰρ, φη- σὶν Ἀλέξανδρος, ὡς ὕλη τῶν λαμβάνειν, τότε ἐστὶ μὲν γέρησεως, ὅταν δὲ αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ τὸ ὑποκείμενον, ὅ μὲν γέρησεως. ὁ μέν- 45 τοι Βουθῆς εἴλεγον ὅτι ἀμορφὸς μὲν ὄσα καὶ ἀνεῖδος ὕλη λέγει· ἢ γὰρ ὕλη πρὸς τὸ ἐσόμενον ὠνομάσθαι δοκεῖ· ὅταν δὲ δέξεται τὸ εἶδος, ἐκείνῃ ὕλῃ ἀλλ' ὑποκείμενον λέγει· ὑποκείμενόν γὰρ τοῖς λέγει τῷ εἶδει ἐνόντι· μήποτε δὲ ὕλη μὲν ὡς ἐχάτη λέγει, ὑποκείμενον δὲ ὡς πρὸς τὸ εἶδος, εἴτε ἔχει ἡδὴ τὸ εἶδος εἴτε μάλιστα δεχέσθαι αὐτό.

ἄποιος δέ, φησὶν ὁ Ἀλέξανδρος, καὶ τὴν αὐτῆς λόγον ἢ ὕλην, ὅς ὡς ἐν σερρήσει ὕστα ποιότητος (καὶ ἢ ἡ σερρήσις ποιότης) ἀλλ' ὡς ἐν ἀποφάσει· ὥσπερ ἢ τῷ ἄδῳ, ὅτω καὶ τῆς σερρήσεως ἐστὶ δεκτικὴ. ταῦτα τῷ Ἀλεξάνδρῳ λέγοντος ἐπιστήσειεν ἂν τις πρῶτον μὲν. Simpl. f. 45 b. cf. Themist. f. 21.

189^a 31. πάσης δὲ γενέσεως φησὶν ὁ μόνον τῆς κατ' ὑσίας ἀλλὰ καὶ τῆς κατ' ἀποφάσεως. καὶ ὅλον ὅτι καὶ ἐντεῦθεν σαφές ἐστιν ὅπως ἔλεγεν ἐν ἀρχῇ ἐκ τῶν καθόλου δεῖν ἀρξάσθαι ὡς σαφές ἐστιν καὶ τῇ αἰσθησει γνωριμωτέρων, καθόλου λέγων ὅτι τὰ κοινὰ γένεσι καὶ ἐξηρημαίνονται τῶν μερικῶν, ἀλλὰ τὰ μερικά μὴ πλείοσι δ' ἐφαρμόττονται. 10 Philop. d p. 12.

190^a 2. γινόμενον νῦν λέγει τὸ ὑποκείμενον· ἐφεξῆς δὲ γινόμενον λέγει τὸ εἰς ὃ γίνεῃ ἢ μεταβολῇ, ὃ δὲ γίνεῃ, τὸ εἶδος, ὡς δηλοῖ καὶ τὰ παραδείγματα. id. p. 13.

190^a 31. ὅτι δ' ὡς σῶμα ἀμετάβλητόν ἐστι τὸ δεύτερον ὑποκείμενον, 15 δεδεικνύει ἡμῶν ἐν τοῖς Συμμίκτοις Θεωρήμασι. id. p. 14.

190^b 1. μὴ δὲ τὴν ἐπαγωγὴν καθολικῇ φησὶν ὁ Ἀλέξανδρος ἀποδείξει χρηστῶς τὴν Ἀριστοτέλην δεκτικὴν ὅτι καὶ πάντας τοὺς τῷ γίνεσθαι τρόπους ἐξ ὑποκειμένου γίνεῃ τὰ γινόμενα, καὶ τὸ καθόλου συναποδεικνύεται καὶ τὸ ἐπὶ τῆς ὑσίας, εἴγε καὶ ἡ ταύτης γένεσις ὑπὸ τοῦ ἐκτιθεμένου τρόπου ἐστίν. διὸ καὶ τὰ γινόμενα ἀπλῶς ἀντὶ τοῦ καθόλου καὶ καθόλου ἀκούει, ὡς ἐπανώντος αὐτῷ πάλιν ἐπὶ τοῦ κοινῆς τῆς γενέσεως τρόπου, ἐν οἷς καὶ ὁ κατ' ὑσίαν συνελήλυθ'· τῇ ἢ ἀλλοιωθεῖ, φησὶν, ὑποτάσσεται καὶ ἡ κατ' ὑσίαν γένεσις, καὶ ἴσως εἰποι ἂν ὅτι ἀλλοιωθεῖς ἐστίν, ἀλλ' ὅτι καὶ ἂν ἀνευ ἀλλοιώσεως. ὅτω μὴ 25 ὅν ὁ Ἀλέξανδρος. καὶ εἴκοι καὶ Συριανὸς ὁ μέγας τὴν τριαυτήν ἐξηγήσιν ἀποδέξασθαι. μήποτε δὲ τῶν κατ' ὑσίαν γινομένων ἐστὶν ἢ διαίσεις αὐτῆς. . . μήποτε ὅν καὶ ἐνταῦθα γνωσμένα ἀπλῶς εἶπε τὰ κυρίως καὶ κατ' ὑσίαν γινόμενα. . . καὶ εἴη ἂν ἢ διαίσεις τοιαύτη. τῶν γινομένων κατ' ὑσίαν τὰ μὴ ὡς ἀπλῶς γίνεῃ τὰ δὲ ὡς 30 σύνθετα. τὰ μὴ ὅν σύνθετα συνθέσει, ὡς ἡ οἰκία, τῶν δὲ ἀπλῶν τὰ μὴ διὰ βάθους τὰ δὲ ἐπιπολῆς, καὶ τὰ ἐπιπολῆς μεταχηματίζει (καὶ ἢ αὕτη ὑσιώδης γένεσις, ὅταν ἐκ σφαίρας ἀνδρίας γένῃ), τῶν δὲ διὰ βάθους τὰ μὴ καθόλου, ὡς ἀνθρώπος ἐκ σπέρματος ἀλλοιωμένου, τὰ δὲ κατ' μέρος, καὶ τῶν τῶν μὴ ἐν προδείξει, ὡς τὰ 35 αὐξανόμενα, τὰ δὲ ἀφαιρέσει, ὡς τὰ μεινόμενα. καὶ ἐπίσης ὅτι ὁ παρέλαβεν ἀλλοιωσὶν ἐνταῦθα τὴν κατ' ἀποφάσεως μόνον ἢ μεταβολῇ, ἀλλὰ τὴν κατ' ἀποφάσεως τῆς ὕλης, ὅταν τῷ σπέρματος ἐπὶ τῶν φυτῶν καὶ τῶν ζώων, καθ' ἣν κατ' ὑσίαν γένεσις ἐπιτελεῖται. εἰ δὲ τὰς μεταβολὰς ἀπαριθμῇ, πῶς τὴν κατ' ἀποφάσεως παρελάμβανε; πῶς δὲ τὴν κατ' ἀποφάσεως ἀντιδιῇ πρὸς τὴν ἀλλοιωσὶν. Simpl. f. 46 b.

190^b 13. ἀντιγράφως νῦν τῷ πρότερον γινόμενον μὴ τὸ εἶδος καλεῖ, ὃ γίνεσθαι δὲ τὴν ὕλην καὶ τὴν σερρήσιν, ἐκτεκνύμενος, εἶμαι, ὅτι ἐκατέρωθεν καλεῖν δυνατόν. id. f. 47.

190^b 17. σημειωτέον ὅτι τὸ τῆς αἰτίας καὶ ἀρχῆς ὄνομα καὶ ἐπὶ τῆς ὕλης τίθησιν ὁ Ἀριστοτέλης, ἐν οἷς φησὶν ὡς, εἴπερ εἰσὶν αἰτίαι καὶ ἀρχαὶ τῶν φύσει ὄντων· τὸ δὲ ἐξ ὧν πρῶτον εἰσὶν ἢ γεγέ-

νασι καὶ τὰ ἐξῆς εἴρηξ' ὁδηγῶντα ὅτι τὰς φυσικὰς ἀρχὰς ὁ λόγος ζητεῖ, ἐξ ὧν ἔστιν ὅτε ἐστὶ καὶ γέγονεν ὅτε γέγονε τὰ φυσικὰ πάντα. . . τὸ δὲ ἔκαστον ὃ λέγει καὶ τὴν ὑσίαν ὁμοῖον ἐστὶ τῷ ἐν ταῖς Κατηγορίαις (p. 1 a 4) ἐπὶ τῶν ὁμωνύμων εἰρημένῳ, ὃ 5 δὲ κατ' ὄνομα λόγος τῆς ὑσίας ἑτερος. id. f. 47 b.

καλῶς τὸ εἶσιν ἢ γεγόνασιν· τὸ μὴ ἢ εἶσιν ἐπὶ τῶν σοι-190^a χείων τῶν ὁλοτήτων καὶ τῶν ὑρανίων, τὸ δὲ γεγόνασιν ἐπὶ τῶν 18 κατ' μέρος πάντων τῶν γινομένων καὶ φθειρομένων. Phil. d p. 15.

τὴν ἢ λόγον τῷ μουσικῷ ἀνθρώπῳ ἀναλύσεις εἰς τοὺς λόγους 190^a ἐξ ὧν συνέστηκε. . . γράφει δὲ καὶ εἰς τοὺς ὄρους· ἀναλύει ἢ ὁ 22 μουσικὸς ἀνθρώπος εἰς τὸν ἀνθρώπον καὶ εἰς τὸν μουσικόν. id. p. 16.

τὴν κοινωνίαν πάλιν ἐνταῦθα τῆς τε ὕλης καὶ τῆς σερρήσεως 190^a καὶ τὴν διαφορὰν αὐτῶν παραδίδωσι. καθόσον μὴ ἢ σὺν τῇ ὕλει 23 καὶ ἢ σερρήσει ἐστὶ πρὶν ἐπιγενῆσθαι τὸ εἶδος, καὶ σὺν αὐτῇ θεωρεῖται ὡς ὑποκείμενον, καὶ τοσούτον ἐν τῷ ἀριθμῷ ἐστὶ τὸ ὑποκείμενον τὸ ἐξ ὕλης καὶ σερρήσεως, καθόσον δὲ ἢ μὴ ὕλη ὑπομένει, ὅταν ὁ ἀνθρώπος ἢ ὁ χρυσὸς ἐν τῇ μεταπλάσει τῶν χρυσῶν σκευῶν, καὶ ὑπὸ δειξὼ πίπτει, καὶ τότε τι λέγει (χρυσὸς ἢ καὶ μανιάκης, χρυσὸς καὶ ὁ 24 δακτύλιος, ἐνυπαρχέσης αἰεὶ τῷ συνθέτῳ καθ' αὐτὴν τῆς ὕλης), καὶ τὸτο καὶ ἀριθμητὴ ἐστὶν αὐτῇ. . . ἐπεὶ δὲ προσέθηκε τούτοις καὶ ὅλως ἢ ὕλη, ἢ δὲ πρώτη ὕλη ἐκείνῃ ὁμοίως τῷ ἀνθρώπῳ ἀριθμητὴ καὶ τότε, ἐπεὶ ὁ δὲ δύναται καὶ χωρὶς εἶδος ὑπὸ δειξὼ πίπτειν, διὰ τὸτο προσέθηκε τῷ τὸδε γὰρ τι τὸ μᾶλλον· καὶ ἢ ἀπλῶς ἢ ὕλη τότε, ἀλλὰ καθόσον συνεργεῖ τῷ συναμφοτέρῳ πρὸς τὸ εἶναι αὐτὸ τότε τι, ὅταν γενῇ καὶ αἰσθητὸν, ὑπομένοντά τε καὶ σωζομένη ἐν αὐτῷ. ὅπερ ἐδήλωσε διὰ τῶν καὶ κατ' ἀποφάσεως ἐξ αὐτῶν γίνεσθαι τὸ γινόμενον. . . διαφέρει δὲ ἢ σερρήσις τῆς ἀποφάσεως τῷ προσσημαίνειν τὸ ἐν ᾧ ἐστίν. . . ἄξιον δὲ ἐν τούτοις ἐπιστήσαι πῶς ἀκόλουθα τοῖς ἐν Τιμαίῳ περὶ τῆς ὕλης εἰρημένους τῷ Πλάτῳ γέγραφε νῦν ὁ Ἀριστοτέλης. Simpl. f. 47 b.

δύο μὲν, εἰ τὰς κυρίως τις ἀρχὰς λαμβάνοι, τό τε ὑποκεί-190^a μενον καὶ τὸ εἶδος, τρεῖς δὲ, εἰ τὴν κατ' ἀποφάσεως ἀρχὴν ταῖς 29 δύο προσλαμβάνοι, τὴν σερρήσιν. προσίθῃσι δὲ καὶ ἄλλον τρόπον, καθ' ὃν ἐστὶ μὴ ὡς δύο ἐστὶ δὲ ὡς τρεῖς δυνατὸν λέγεσθαι τὰς ἀρχὰς· δύο μὴ γὰρ, εἴ τις τὰ ἐναντία λέγοι ἀρχὰς, τό τε εἶδος καὶ τὴν σερρήσιν. . . τὸ δὲ τρόπον τινὰ καὶ τὸ δύο ὡς εἰπεῖν εἴρηξ', ὡς ὁ Ἀλέξανδρος φησι, διότι καὶ δύο κατ' ἀριθμὸν ἢ ὕλη καὶ τὸ εἶδος, τῷ μὴ οἶόν τε εἶναι ἰδίᾳ ἐκάτερον αὐτῶν ὑποσηναί, τὰ δὲ τῷ ἀριθμῷ ἑτέρα ἐπὶ ἰδίας ὑσίας κεχωρισμένα εἶναι. ἢ εἰπὼν δύο τρόπων τινὰ ἐξηγήσει τὸν τρόπον, εἰπὼν ὅτι δύο ὡς εἰπεῖν τῷ ἀριθμῷ· ἐν ᾧ τῷ ἀριθμῷ ἢ ὕλη μὴ τῆς σερρήσεως, καὶ ἐν τῷ εἶδος. id. f. 48.

πάνυ ἀκριβῶς εἶπε τὰς ἀρχὰς εὐρηξὶς τῶν ἐν γενέσει φυσικῶν 191^a καὶ ὅτι τῶν γινομένων ἀπλῶς ἀπάντων, καὶ ἢ δὴ καὶ προαιρέ- 3 σεως ἀρχαὶ αὐτῶν, ὅτε τῶν φυσικῶν πάντων· καὶ ἢ δὴ τῶν θείων 45 τε καὶ αἰδίων, ὅταν τῶν ὑρανίων· καὶ ἢ φυσικὰ μὲν ἐστὶν ἐκεῖνα διὰ τὸ ἐν κινήσει εἶναι, καὶ μέντοι γεγενητὰ διὰ τὸ αἰδία δεδειχθῆναι. . . διὸ καὶ αὐτὸς ἐν τῷ ὁδοῦ τῆς Μετὰ τὰ Φυσικὰ (H 4 p. 1044 a 32) τὰδε φησὶν· ὅταν δὲ τις ζητῇ τὸ αἷον, ἐπεὶ πλεοναχῶς τὸ αἷον

λέγει, πάσας δὲ λέγειν τὰς ἐνδεχομένας αἰτίας. . . ὅτι δὲ μέσα πως βύλει εἶναι τὰ ὑράνια καὶ ἰδίας πραγματείας δεόμενα, ἐδήλωσεν ἐν τῷ δευτέρῳ τῆσδε τῆς συγγραφῆς (c. 7 p. 198 a 29), τριχῇ διαμερῶν τὰς πραγματείας. id. ib.

191. δια τὴν ἱκανὸν ᾧ τὸ ἕτερον τῶν ἐναντίων ποιεῖν τῇ παρουσίᾳ τὴν μεταβολήν· ἐνδείκνυται φησὶν ὁ Ἀλέξανδρος ὅτι ἕξιν ἢ 6 ζέρησις φύσις τις καὶ εἶδος, ἀλλ' ἢ ἀπυσία τῷ πεφυκτότος, ἥτις ἀπυσία ἕκ ἑξιν ἐν τῇ φύσει τῷ ὑποκειμένῳ. . . τὴν δὲ τῷ Ἀριστοτέλει τὸ ῥῆτὸν πάντῃ τοῖς Πλατωνικοῖς ἀρσέσκει, διότι καὶ ὁ Πλάτων ὁ δύο ἀλλ' ἐν ποιεῖ τὸ ὑποκείμενον, καὶ τοῖς ἀντικειμένους αὐτὸ προσήμασι καλῇ, μέγα καὶ μικρὸν προσαγορεύων, διὰ τὴν πρὸς τὰ ἀντικείμενα ἐπιτηδεύματα, τὴν ζέρησιν ὁ βυλάμενος ἐν ὑποσάσει τινὶ θεωρεῖν. id. f. 49.

191. ἐπεὶ τὰ παρατεθέντα τῆς ὕλης παραδείγματα, οἷον ὁ ἀν- 7 θρωπος καὶ τὰ σπέρματα καὶ εἰ τι τοιοῦτο, καὶ ὕλης εἶχε λόγον πρὸς τὰ γινώμενα, ἀλλ' εἶδη τὰ καὶ αὐτὰ, πᾶς ἀν ἐπιζητήσοι μαθεῖν τί ποτε ἀν εἴη αὐτὴ καθ' αὐτὴν ἢ ὑποκειμένη τοῖς εἶδεσιν ὕλη. . . τὴν δὲ καὶ ἀναλογίαν ταύτην γνώσιν νόθον λογισμὸν ἐκάλεισεν ὁ Πλάτων, διότι ὁ κατ' ἐπέριευσιν εἶδος ἀλλὰ καὶ ἀναγύμνωσιν καὶ ἀπόφασιν γίνεσθαι τῶν εἰδῶν. . . ἀλλ' ἐπειδὴ τινες, καὶ 20 ὁ δὲ οἱ τυχόντες ἐν φιλοσοφίᾳ, τὸ ἀποιοῦν σῶμα τὴν πρωτίστην ὕλην εἶναι φασὶ καὶ καὶ Ἀριστοτέλη καὶ Πλάτωνα, ὥσπερ τῶν μὴ παλαιῶν οἱ Στωϊκοί, τῶν δὲ νέων Περικλῆς ὁ Λυδός, καλῶς ἀν ἔχον ταύτην ἐπισκέψασθαι τὴν δόξαν. . . ταύτην δὲ περὶ τῆς ὕλης τὴν ὑπόνοιαν ἐοικασιν ἐχρῆναι πρῶτοι μὴ τῶν Ἑλλήνων οἱ Πυθαγό- 25 ρεῖοι, μὴ δ' ἐκείνους ὁ Πλάτων, ὡς καὶ Μοδεράτος ἰσορεῖ. . . καὶ ταῦτα δὲ ὁ Πορφύριος ἐν τῷ δευτέρῳ περὶ ὕλης τὰ τῷ Μοδεράτῳ παραθέμενος γέγραπεν. id. f. 50.

191. ἰστέον ὅτι ὁ Πλάτων πρὸ αὐτῶν δύο τρόπων φησὶν εἶναι καθ' 18 ὅς δυνατὸν εἰς τὴν τῆς ὕλης γνώσιν εἰσεῖναι, ἕνα μὴ τὸν ἐξ ἀφαιρέσεως, λεγόντων ἡμῶν ὅτι ὕλη ἐστὶν ὁ μήτε ἵππος ἐστὶ μήτε ἀνθρώπος καὶ καθόλου μήτε σῶμα μηδέν. Philop. d p. 16.

191. καὶ τὴν λέξιν τὴν μὴ μίαν δὲ καὶ ὁ λόγος σημαίνει μὴ τὴν μίαν 13 εἶναι τὴν καὶ τὴν λόγον καὶ καὶ τὸ εἶδος ἀρχὴν, ἀσάφειαν δὲ ποιεῖ τὸ καὶ τῷ ὁ λόγος προσκείμενον, καὶ θηλυκὸν ἄρθρον τῷ ἀρσενικῷ συντεταγμένον. - συντέτακτο δὲ ὁ τῷ ὁ λόγος. ἀλλὰ τῇ ἀρχῇ, ὡς εἶναι ἴσον τῷ μίᾳ δὲ καὶ καὶ τὸν λόγον, ἢ μᾶλλον μίᾳ ἀρχῇ ὁ λόγος καὶ τὸ εἶδος. γράφει δὲ φησὶν ὁ Ἀλέξανδρος, καὶ χωρὶς τῶν καὶ, τινῶν ἴσως διὰ τὴν ἀσάφειαν ἀφελόντων αὐτό, καλεῖται μετ' αὐτῷ τῆς ἐρμηνείας ἀρχαιοπρεπεστέρας ὕσης. Simpl. 40 f. 51.

μία δὲ καὶ ὁ λόγος. τὸ καὶ καὶ τὸ ἀμφότερα ἄρθρα ἐστὶν. λόγον δ', ὡς πολλάκις εἴρηκε, τὸ εἶδος φησιν. εἰπὼν ὅτι τὴν ἀρχὴν τὴν ὕλην λέγει καὶ τὴν εἰδικήν, καὶ φησὶν ὅτι ἐστὶ καὶ τὸ εἶδος μίᾳ ἀρχῇ. ἔταξε δὲ τὰ δύο ἄρθρα καὶ τῷ αὐτῷ, καθότι ὁ λόγος ὡς μὴ ἀρχῇ 45 θηλυκὸν ἐστὶν, ὡς δὲ λόγος ἀρσενικόν. - διὰ τὸ ὅτι τὰ δύο ἄρθρα καὶ τῷ αὐτῷ ἔταξε, τὸ τε θηλυκὸν καὶ τὸ ἀρσενικόν. Phil. c p. 3 et cod. Vat. 1028.

τὸ μὴ ὅτι θηλυκὸν ληπτέον πρὸς τὴν ἀρχήν, τὸ δὲ ἀρσενικὸν πρὸς τὸν λόγον, ὡς ἀν ἔλεγεν, ἢ δ' ἑτέρα ἀρχὴ ὁ λόγος ἐστὶ, τυτέτι τὸ εἶδος. cod. Vat. 1028.

πῶς ἔχουσιν αἱ ἀρχαὶ τὰ ἐναντία λέγει, ὅτι ἀπυσία τῆς ἐτέ- 191. ρας ἢ ἑτέρα, καὶ τί τὸ ὑποκείμενον, ὅτι τὸ καὶ ἀναλογίαν λαμβανόμενον καὶ ὁ μὴ ἔχει ἐναντίον. Simpl. f. 51.

ἐν τῷ τῶν δέκα Κατηγοριῶν βιβλίῳ (c. 5) τὴν ὕσιν ὁ 191. Ἀριστοτέλης εἰς τε τὴν πρώτην ὕσιν καὶ εἰς τὴν δευτέραν διείλε, τυτέτιν εἰς τε τὴν ἀτομον καὶ εἰς τὴν εἰδικήν τε καὶ γενικήν, ὁ δὲ Ἀρχύτας εἰς τε τὴν ὕλην καὶ εἰς τὸ εἶδος καὶ τὸ σύνθετον, ὡς καὶ Ἀριστοτέλης συνακολυθῆσας ἐν τῇ Μετὰ τὰ Φυσικά (Ζ 2) ἀκριβέ- 19. ρερον ἔδοξε καὶ αὐτὸς τριχῇ διελών, καὶ λέγει μάλιστα μὴ ὕσιν τὸ συναμφότερον ἐπὶ τῶν γενητῶν, δευτέρως δὲ τὸ εἶδος καὶ τὴν ὕλην, ἐξ ὧν τὸ συναμφότερον συνέστηκε. τῶν δὲ καὶ μὴ τὸ αἰδῶν καὶ ὑποκειῖσθαι τὴν ὕλην μᾶλλον ὕσιν φησὶν. καθόσον δὲ τὸ εἶναι ἐκάστω τῷ τῷ ἐστὶ καὶ τὸ εἶδος ἐστὶ καθ' ὅ καὶ διαφέρει τῶν ἄλλων ἐπ' οἰκειάς ἐστὶ φύσεως, καὶ τὸ μᾶλλον ὕσιν τὸ εἶδος αὐτῷ δοκεῖ ταύτην ὅτι ἐνδείκνυται τὴν τὴν σύγκρισιν, ἀρκύμενος ἐν τῷ περὶ τῶν φυσικῶν ἀρχῶν λόγῳ, πῶσαι καὶ τίνες εἰσὶν αἱ ἀρχαί, παρα- 20 δῶναι. ἀλλ' εἰ φθέρεται, φησὶν ὁ Ἀλέξανδρος, τὸ εἶδος, πῶς ἀρχὴ τῷ τῷ; ἀφθαρτος ᾧ ἢ ἀρχὴ δοκεῖ εἶναι. id. f. 51 b.

ὅτι καλῶς πρὸς τὴν ὕλην καὶ τὴν ζέρησιν ἐν ταῖς ἀρχαῖς ἔθετο, 191. δεικνύσιν ἐκ τῶν τινῶν τῶν ἀρχαίων φιλοσόφων μὴ ἐνοήσαντας 23 αὐτὴν ἀναιρεῖν τὴν γένεσιν καὶ τὴν φθοράν, ὑπὸ ἀπορίας τινος ἡγ- τηθέντας, καὶ ἄλλοις ἀτόποις περσοσεῖν. πρῶτος δὲ καὶ φιλοσοφίαν λέγει ὁ μόνον τὸς τῷ χρόνῳ προειληφότας, ἀλλὰ καὶ τὸς πρῶτως τὴν ἀλήθειαν ἐξηγητότας. ὁ περὶ πάντων δὲ λέγει νῦν, ἀλλὰ περὶ ἐκείνων ὅσοι γένεσιν ἀνήρουν. διήρηκε δὲ εἰς διχῇ, μᾶλλον δὲ τριχῇ. οἱ μὴ ᾧ αὐτῶν ἐν τῷ ὅτι ἔλεγον καὶ ἀγένητον 25 τῷ τῷ, οἱ δὲ παλαιὰ μὴ ἀνυπαρχοντα δὲ ἐκκρίνεσθαι ἔλεγον, τὴν γένεσιν ἀναιρῶντες, ὡς Ἀναξίμανδρος καὶ Ἀναξαγόρας, οἱ δὲ συγκρίσει καὶ διακρίσει τὴν γένεσιν τῶν πρῶτων στοιχείων ἐποιοῦν, ὡς Δημόκριτος καὶ Ἐμπεδοκλῆς. id. ib.

πρῶτος φησὶ καὶ φιλοσοφίαν ὁ τῷ ἀξιώματι πρῶτος ἀλλὰ 191. τῷ χρόνῳ. τὴν δὲ ἀλήθειαν φησὶ καὶ τὴν φύσιν ἀντὶ τῷ τῷ ἐν 25 τῇ φύσει ἀληθείαν. Philop. c p. 5.

ὁ δὲ ὅτι καὶ τὸ ἐκ μὴ ὄντος. τὸ τε κυρίως καὶ τὸ ἐκ μὴ 191. ὄντος γίνεσθαι, ὅταν καθ' αὐτὸ ἐκ μὴ ὄντος γίνηται τι, ὅπερ οἱ ἀρ- 9. χαῖοι ὁ διελόντες ἀπὸ τῷ καὶ συμβεβηκὸς γίνεσθαι ἐκ μὴ ὄντος, ἀλλ' ὡς μοναχῶς λεγόμενον λαβόντες τὸ ἐκ μὴ ὄντος γίνεσθαι, ἀπέστησαν τῆς φύσεως τῶν ὄντων καὶ τῆς κατ' αὐτὰ ἀληθείας. - cod. Vat. 1028.

οἱ ἀρχαῖοι μονοτρόπως τὸ μὴ ὄν καὶ τὸ κυρίως καὶ καθὼ μὴ ὄν 191. λαβόντες, ἢ μὴ διελόντες τὸ τε καθ' αὐτὸ καὶ τὸ μὴ ὄν καὶ τὸ καὶ 10. συμβεβηκὸς, ἀπέστησαν τῷ γίνεσθαι τι ἐξ ὄντος ἢ ἐκ μὴ ὄντος. καὶ διὰ τὴν ἀγνοίαν τῷ καθ' αὐτὸ καὶ τῷ καὶ συμβεβηκὸς προσηγηθήσαν καὶ ἄλλα, ὥς μὴ οἷον γίνεσθαι, εἰπερ ἐκ μὴ ὄντος ἢ μὴ ὄν μὴ- 11. θεν γίνεσθαι. . . ἡμεῖς δὲ τὸ μὴ ἀπλῶς ἐκ μὴ ὄντος, τυτέτι καθὼ μὴ

ὄν, μὴ γίνεσθαι τι ὁμολογούμεν, κῆ συμβεβηκός δὲ γίνεσθαι λέγομεν ἐκ μὴ ὄντος· ἐκ γὰρ τῆς ὕλης, καθόσον ἐνυπάρχει αὐτῇ ζέρησις, ἥτις ἐστὶ καθ' αὐτὴν μὴ ὄν, γίνεται τι. καὶ Πλάτων (Sophist. p. 258 c) δὲ περὶ αὐτῆς φησὶν... καὶ ἐστὶ μὲν καὶ τὸ ὑπὸ τῷ Πλάτωνος διωρισμένον πᾶν μὲν ὅν πᾶν δὲ μὴ ὄν, καὶ καθ' αὐτὴν μὲν μὴ ὄν συμβεβηκός δὲ ὄν, ὅτι τοῦτο τι συμβεβηκε. πλὴν διαφέρει τὸ κῆ ἑτερότητα μὴ ὄν τῷ κῆ ζέρησιν, καθόσον τὸ μὲν εἰδῶν ἐστὶ πρὸς ἄλληλα, τὸ δὲ τῇ ὕλῃ συνυπάρχει. ταύτην μὲν ἔγκρινει τὴν ἐξηγήσιν ὁ Ἀλέξανδρος, τὴν τὸ μὴ ὄν διαιρῶσαν εἰς τε τὸ μὴ ὄν, ταύτῃ τὸ κυρίως μὴ ὄν, καὶ εἰς τὸ κῆ συμβεβηκός, προσθήσει δὲ καὶ ἄλλην. δύναμις γάρ, φησὶ, τίς ἐκ τῶν λεγομένων ἀκύνει ὅτι καὶ τὸ μὴ ὄν μοναχῶς λέγει, κῆ τὸ κυρίως καὶ ἡ μὴ ὄν, ἀλλὰ τὸ ἐκ τούτου γίνεσθαι διχῶς δυνατὸν λέγειν· ἡ γὰρ καθ' αὐτὴν ἡ κῆ συμβεβηκός ἐστι... ὥστε καὶ τὸ ἡμεῖς δὲ φαμεν γίνεσθαι μὲν μὴ ὄν ἀπλῶς ἐκ μὴ ὄντος διχῶς ἀκύνει· ἡ γὰρ μὴ ὄν ἐκ τῷ ἀπλῶς μὴ ὄντος γίνεσθαι, ἡ μὴ ὄν κυρίως καὶ ἀπλῶς γίνεσθαι ἐκ μὴ ὄντος. Simpl. f. 52 b.

191 b γράφει καὶ ὅπως "οἷον εἰ κύων ἐκ κυνὸς ἡ ἵππος." καὶ γὰρ
20. ἐκ τίνος ζῶν τι ζῶον γίνοιτο, οἷον εἰ κύων ἐκ κυνὸς ἡ ἵππος ἐξ ἵππου, ὅχι ἡ κύων ὅδε ἡ ἵππος γίνετο, ἀλλ' ἡ τίς κύων ἡ τίς ἵππος. id. ib.

191 b λέγει γὰρ ὅτι ἐκ ἀναρῶμεν· ὁ γὰρ κῆ τὸ αὐτὸ εἶναι τε καὶ μὴ
26. εἶναι λέγομεν, ἀλλ' ἐκ τῷ καθ' αὐτὴν μὲν ὄντος κῆ συμβεβηκός δὲ μὴ ὄντος τὴν γένεσιν φαμεν· τοῦτο γὰρ ἡ ὕλη. δυνατὸν δὲ τὸ "ἐκ ἀναρῶμεν τὸ εἶναι ἅπαν ἡ μὴ εἶναι" εἰπεῖν δηλῶντα ὅτι τὴν μὲν διαίρεσιν ὅδε ἡμεῖς ἀθετοῦμεν, τὴν λέγουσαν πᾶν τὸ γινώμενον ἡ ἐξ ὄντος ἡ ἐκ μὴ ὄντος γίνεσθαι (ἴσμεν γὰρ ὅτι ἐπὶ παντὶ ἀληθές ἡ τὸ εἶναι ἡ τὸ μὴ εἶναι), ἀλλὰ καὶ τηροῦντες τούτο σωζόμενα ἅμα γένεσιν καὶ φθοράν, τῷ καθ' αὐτὴν καὶ τῷ κῆ συμβεβηκός διελόντες τὸ ὄν καὶ τὸ μὴ ὄν. καὶ ὅτω μὲν καθ' ἓνα τρόπον ἡ ἀπορία λυθήσεται· τὸν δ' ἕτερον ἐφεξῆς ἐπάγει. id. f. 53.

191 b γίνετο γὰρ ἐκ τῷ δυνάμει μὲν ὄντος ἐνεργείᾳ δὲ μὴ ὄντος· ἡ γὰρ
27. ὕλη δυνάμει μὲν ἐστὶν ὅπερ γίνετο, ἐνεργείᾳ δὲ ὄν. καὶ εἰλητο μὲν ἀπὸ τῆς ὕλης ὅπως ὁ διορισμός· αὐτὴ γὰρ ἐστὶν ἡ δυνάμει μὲν ὅσα ἐνεργείᾳ δὲ μὴ ὅσα τούτω ὅπερ γίνετο. αἰτία δὲ τῇ ὕλῃ τῆς τοιαύτης φύσεως ἐστὶν ἡ ζέρησις, ἀπυσία δὲ ὅσα ἐν τῷ πεφυκότι, διὰ μὲν τὸ ἀπυσία εἶναι ποιεῖ μὴ εἶναι ἐνεργείᾳ, διὰ δὲ τὸ ἐν τῷ πεφυκότι τὸ δυνάμει εἶναι παρέχει. διωρίζαι δὲ περὶ τῷ δυνάμει καὶ ἐνεργείᾳ τελεώτερον ἐν τῷ ἐνάτῳ τῶν Μετὰ τὰ Φυσικά. id. ib.
ἐν τῷ θ' τῆς Μετὰ τὰ Φυσικά. Philop. c p. 8.

191 b ὁ μὲν Ἀλέξανδρος τούτῳ τὸ ῥησιδιδόν (ὡς... μεταβολήν) ἀνεξή-
30. γητον οἷμαι κατέλειπεν, ὁ δὲ μέγας Σουριανὸς τῶν εἰρημένων ἓνα ἀναρεῖν φησὶν αὐτὸς διὰ τὴν ἀπορίαν, ἐπειδὴ γένεσιν ἀναρῶντες δι' αὐτὴν καὶ τὴν ὕλην καὶ τὴν ζέρησιν συναναρῶσιν, ἅπερ ἓνα τῶν εἰρημένων ἀρχῶν ἐστίν... καὶ ὅτι ταῦτα λέγει "τῶν εἰρημένων ἓνα," δηλοῖ καὶ τὰ ἐξῆς ἐπαγόμενα. δυνατὸν δὲ ἴσως "τῶν εἰρημένων ἓνα" μὴ τῶν ἀρχῶν ἀκύνει (καὶ γὰρ καὶ τὸ εἶδος ἀναρῶσιν οἱ ὅτω λέγοντες τὸ μεταβαλλόμενον, ὥστε ἐκ ἓνα τῶν ἀρχῶν)

ἀλλὰ τῶν περὶ φύσεως εἰρημένων, ὧν ἡ γένεσις καὶ ἡ φθορά. Simpl. f. 53.

Σουριανὸς. ἐπειδὴ γένεσιν ἀναρῶσιν, δι' αὐτὴν καὶ τὴν ὕλην καὶ τὴν ζέρησιν συναναρῶσιν, ἅπερ δὲ ἓνα τῶν εἰρημένων ἀρχῶν ἐστίν. διὰ γὰρ τὴν ἀπορίαν ἀναρῶντες τὴν γένεσιν προϋπάρχειν λέγουσι τὰ ὅντα ἡ τὸ ὄν ἓν εἶναι. Σιμπλικίῳ. δυνατὸν δὲ ἴσως τῶν εἰρημένων ἓνα μὴ τῶν ἀρχῶν ἀκύνει. cod. Vat. 1028.

τὴν ζέρησιν φησὶν ὁφθεῖσαν πάσης τῆς κῆ λόγον ἀπορίας 191 b
λύσειν ἔχειν... ὅτω μὲν ὁ Ἀλέξανδρος ἐξηγήσατο. μήποτε 33.
δὲ "αὐτὴ ὁφθεῖσα ἡ φύσις" εἶπεν, ὅχι ἡ τῆς ζέρησεως μόνον ἀλλὰ καὶ ἡ τῆς ὕλης· τούτω γὰρ καὶ αὐτὸς Ἀλέξανδρος προῖον ἐφιστάνει. Simpl. f. 53.

εἴτε ἡ τῆς ζέρησεως φύσις ἐστὶ καὶ τῆς ὕλης, ἥτις ὁφθεῖσα 191 b
πᾶσαν ἀν διέλυσε ἀπορίαν, εἴτε ἡ τῷ καθ' αὐτὴν καὶ κῆ συμβεβη- 35.
κός καὶ τῷ δυνάμει καὶ ἐνεργείᾳ, εἴτε ἡ συναμφότερος (διὰ γὰρ τὴν ἑτέραν ἡ ἑτέρα), ταύτης, φησὶ, τῆς φύσεως οἱ μὲν ὅδε ὅλους ἐφήψαντο, ὅσοι τὸ ὄν ἐν ποιῶσιν, ἡ ὅσοι πάντα ἐνεργείᾳ προϋπάρχειν λέγουσι, καὶ ἀπλῶς ὅσοι γένεσιν ἀναρῶσιν· τινὲς δὲ αὐτῆς ἤψαντο μὲν ἀλλ' ὅχι ἰκανῶς. καὶ δοκεῖ ταῦτα ἀποτεινόμενος πρὸς Πλάτωνα λέγειν· αὐτὸς γὰρ ἐν Τιμαίῳ (p. 50) λέγων μὴ ὄντων ἐν ἐνεργείᾳ τὴν ὕλην εἶναι, ἐν οἷς φησὶν ὅτι τοῖς εἰδῶσι ὑποκειμένον ὅχι ἂν εἴη παρεσκευασμένον εὔ, πλὴν ἄμορφον ὄν ἐκείνων πασῶν τῶν ἰδεῶν, ὅσας μέλλει δέχεσθαι, ἐφάπαδι πῶς δοκεῖ καὶ τῆς ὕλης καὶ τῆς ζέρησεως· τὸ γὰρ πεφυκός δέχεσθαι καὶ μὴ, μὴ ἔχον δὲ, ἐφεξῆς ἂν λέγοιτο δικαίως. καὶ τὸ δυνάμει καὶ ἐνεργείᾳ καὶ τὸ καθ' αὐτὴν καὶ κῆ συμβεβηκός πρῶτος φαίνεται διορίσας ὁ Πλάτων, καὶ τὸ πᾶν μὲν ὄν πᾶν δὲ μὴ ὄν, ὡς εἴρηκεν πρότερον. καὶ γὰρ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὁ Πλάτων τὰ πολλαχῶς λεγόμενα διεσείλατο, ὡς καὶ ὁ Εὐδῆμος ἐν τοῖς Φυσικοῖς μαρτυρεῖ λέγων "Πλάτων τε γὰρ εἰσαγαγὼν τὸ διττὸν πολλὰς ἀπορίας ἔλυσε πραγμάτων"... ὥστε ἐπαίνεσας Παρμενίδην ὡς ἐν τῷ ὄν ἐπὶ πάντα, ἐκ τῷ ἀπλῶς μὴ ὄντος φαίνεται ποιοῦν αὐτὸς τὴν γένεσιν. καὶ ὅτω μὲν χεδόν τι πάντες οἱ ἐξηγηταὶ τὴν λέξιν ἐξηγήσαντο, ὡς τῷ Πλάτῳ ἀποδοχόμενος Παρμενίδην ἐν τῷ ὄν λέγοντα. καὶ θαυμάζω τούτω· σαφῶς γὰρ ἐν Σοφιστῇ πρὸς τὸν Παρμενίδην λόγον ὑπήντησεν διὰ πολλῶν ἐπιχειρημάτων ἐν τῷ ὄν λέγοντα... ἵνα ὅν καὶ οἱ ἐξηγηταὶ μὴ παρὰ θύρας ἐξηγῶντο, τάχα λέγομεν ὅτι πρὸς τὰ ἐν τῷ διαλόγῳ τῷ Παρμενίδῃ παρὰ τῷ Πλάτωνος εἰρημένα ἀπετείνετο νῦν ὁ Ἀριστοτέλης, ἐν οἷς τὸ ἐν ὄν ὑποτιθέμενον τὸν Παρμενίδην καὶ ἀποδεικνύντα θαυμάζειν ἔοικεν ὁ Πλάτων. δῆλον δὲ ὅτι καὶ πολλὰ δεικνύσι τὸ ἐν ὄν ἐκεῖνο, κατ' ἄλλην καὶ ἄλλην αὐτὴν τάξιν θεωρῶν. ταῦτα μὲν ὅν ὑπὸ ἀπορίας ἐγὼ περιφερόμενος γέγραφα· εἰ δὲ τις προσφύερον ἀπολογησοίτο, πῶς ἐκ τῷ μὴ ὄντος λέγει τὴν γένεσιν ὁ Πλάτων, διότι Παρμενίδην ὁρθῶς λέγειν ὁμολογεῖ, φίλος ὢν ὅπως ἀλλ' ὅχι ἐχθρὸς κρατεῖ. id. f. 53 b.

λέγει νῦν ὁ Ἀλέξανδρος ὅτι ἐκ τῶν νῦν εἰρημένων δῆλον 192 a
γέγονεν ὡς καὶ τὸ ἡμῶν μὲν ὄν καὶ ἕτεροι τινὲς εἰσιν αὐτῆς ἐπὶ 1.
τῆς ὕλης εἰρηκεν, ὁ τῆς ζέρησεως· περὶ γὰρ τῆς ὕλης λέγει τὸ "φαί-

νεῖ) αὐτοῖς ὡς τῷ ἀριθμῷ μία ὅτω καὶ τῇ δυνάμει· ὅ γ' ἡ ἐρήσις ἀριθμῷ μία. ἡ φησί, τὸ μὲν πρῶτον εἰρημένον τὸ "ἡμμένοι μὲν ὅν καὶ ἑτεροὶ τῶς εἰσιν αὐτῆς" ἐπὶ τῆς ἐρήσεως εἰρηῖ, τὸ δὲ νῦν λεγόμενον ἐπὶ τῆς ὕλης. . . βητέον δὲ πρὸς τὸν Ἀλέξανδρον ὅτι ἀμεινον καὶ πρότερον καὶ νῦν περὶ τῆς υποκειμένης ἀκύνει φύσεως, ἐξ ἧς ἡ γένεσις, ἥτις ἐστὶν ἡ ὕλη μὲν τῆς ἐρήσεως· ὅτι γ' περὶ τῆς αὐτῆς καὶ τὰ πρότερα λέγει καὶ τὰ νῦν, δηλοῖ ἡ τῶν λεγομένων συνέχεια. καὶ μέντοι ἀριθμῷ μὲν ἐν λόγῳ δὲ δύο ἔκ ἀν εἴη καθ' αὐτὴν ἡ ὕλη, ἀλλ' ἡ μὲν τῆς ἐρήσεως. εἰ δὲ πρὸς Πλάτωνα ἀποτεινόμενος ὁ Ἀριστοτέλης λέγει τὸ μὴ διορίζειν τῷ λόγῳ τὴν ὕλην καὶ τὴν ἐρήσιν, διὰ τὸτο λέγει, ὅτι ὁ Πλάτων δύο τὰ κοινὰ παραδίδωσι, τὴν ὕλην καὶ τὸ εἶδος, προτάξας τῶν δύο τὸ ἐξηρημένον καὶ παραδειγματικὸν ἅμα καὶ ποιητικὸν αἰτίον. λέγει γ' ἐν τῷ Τιμαίῳ (p. 52) ταυτὶ. id. ib.

Πλάτων τὴν ὕλην μηδὲν τῶν ὄντων εἶναι εἰπὼν ἐπέβαλε πως καὶ τῇ ἐρήσει, ἀλλ' ἔχ' ἱκανῶς· συμβαίνει γ' αὐτῷ ποιεῖν τὰς γενέσεις ἐκ τῆς μὴ ὄντος ἢ μὴ ὄν. καθὸ γ' ἐπαινεῖ Παρμενίδην ἐν εἶναι τὸ ὄν λέγοντα, καὶ τὸ παρὰ τὸ ὄν ἔκ ὄν, καὶ τὸτο ἂν ἐκ τῆς ἀπλῶς μὴ ὄντος ποιοῖτο τὰς γενέσεις· ὅ γ' ὅσον τε ἐνὸς ὄντος τὸ ὄντος καὶ τὸ παρὰ τὸτο μὴ ὄντος, ὅ γ' μὴ ὄντος ὅδε καὶ συμβεβηκὸς μὴ ὄντος ἀλλ' ἀπλῶς μὴ ὄντος, ὡς ᾤετο Παρμενίδης, σώζεσθαι τὴν τῆς ὕλης φύσιν. . . ἀλλ' ὅδε ἐκείνο δρθῶς, ὅτι μὴ χωρίζει καὶ τὸν λόγον τὴν ὕλην τῆς ἐρήσεως. Themist. f. 22.

192. εἰ πρῶτως μὲν καὶ κυρίως ὅσια ἡ σύνθετός ἐστι, δευτέρως δὲ τὸ εἶδος, δεκτικὴ δὲ τούτου ἐστὶν ἡ ὕλη, ἐγγὺς ἂν εἴη ὅσια, ἡ δὲ ἐρήσις ἀπυσία τῷ εἶδους ὅσα καὶ καὶ τὸτο πόρρω ἂν εἴη τῆς ὅσιας. ἔτι ἡ ὅσια καὶ τὸ υποκείμενον λέγειν ἀπ' αὐτῆς, υποκείμενον δὲ πως καὶ ἡ ὕλη, καὶ εἰ ὡς μέρος τῷ συναμφοτέρῳ λαμβάνηται, ὅπερ τῷ κυρίως υποκειμένῳ ἔχ' ὑπάρχει. ἐγγὺς ἄρα ὅσιας ἡ ὕλη. ἔτι δὲ εἰ ὁ τῆς ὅσιας ὀρισμός, ὁ λέγων ὅσιαν εἶναι τὸ ταύτην καὶ ἐν ἀριθμῷ τῶν ἐναντίων δεκτικόν, ὑπάρχει καὶ τῇ ὕλῃ, ἡ μᾶλλον ἐγγὺς ὅσια, ὅτι καθ' αὐτὴν τὸ ἐν ἀριθμῷ ἔκ ἔχει, ἀλλὰ καὶ τὸ μηδὲν εἶναι αὐτῇ ἐναντίον. . . ἐπεὶ πολλὰ καὶ μέμνηται τῷ Πλάτωνος ὁ Ἀριστοτέλης ὡς τὴν ὕλην μέγα καὶ μικρὸν λέγοντος, ἰστέον ὅτι ὁ Πορφύριος ἰσχυρεῖ τὸν Δερκυλλίδην ἐν τῷ ἑνδεκάτῳ τῆς Πλάτωνος φιλοσοφίας, ἐνθα περὶ ὕλης ποιεῖ τὸν λόγον, Ἐρμολογῶν τῷ Πλάτωνος ἐταίρου λέγειν παραγράφειν ἐκ τῆς περὶ Πλάτωνος αὐτῆς συγγραφῆς, ἐξ ἧς δηλοῖται ὅτι τὴν ὕλην ὁ Πλάτων καὶ τὸ ἀπειρον καὶ ἀόριστον ὑποτιθέμενος ἀπ' ἐκείνων αὐτὴν ἐδήλω τῶν τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον ἐπιδοχομένων, ὧν καὶ τὸ μέγα καὶ τὸ μικρὸν ἐστίν. Simpl. f. 54.

192. 13. διὸ καὶ ὁ Πλάτων ποτὲ μὲν μητέρα ποτὲ δὲ χώραν αὐτὴν καλεῖ· ἀναλογεῖν δ' ἂν μητρὶ λέγοις καὶ καθόσον διασπαιτικὴ καὶ διαιρετικὴ τῶν εἰδῶν ἐστὶν ἡ ὕλη, ὡς περ τῶν πατρικῶν σπερμάτων αἱ μητέρες καὶ τῶν βρεφῶν, τρέφουσαι καὶ αὐξάνουσαι αὐτὰ εἰς μετρίαν ὄγκον. διὸ καὶ τιθήνην αὐτὴν ὁ Πλάτων καλεῖ. . . καὶ λέγει ὁ Ἀλέξανδρος ὅτι αὐτὴ (ἡ ἐρήσις) καὶ τῶν κακῶν αἰτία· καὶ γ' ἡ ὕλη δοκῇ τῶν κακῶν αἰτία, ἀλλὰ καὶ αὐτὴ διὰ τὴν ἐρήσιν ὅτι δυνάμει τὴν τῶν αἰδίων εὐταξίαν ἐπιδοχεῖ. id. f. 54 b.

καλῶς καὶ Πλατωνικῶς τὸ "συναίτια" τὸ γ' κυρίως ὅν ἐξηρηῖ καὶ δὲ τὸ ἀποτελέσματος, ὡς περ τὸ ποιητικόν καὶ τὸ παραδειγματικόν, συναίτιον δ' ἡ ὕλη. Philop. c p. 10.

τὴν διαφορὰν τῆς ὕλης καὶ τῆς ἐρήσεως παραδίδας, καὶ καὶ τὴν 192. πρὸς τὸ εἶδος ἀμφοῖν χέσιν παραδίδωσιν αὐτὴν· θεῖον γ' καὶ ἀγαθόν καὶ ἐφετόν ἐστι τὸ εἶδος, καὶ τούτου ἐφίετο μὲν ἡ ὕλη καὶ τὴν αὐτῆς φύσιν, ὑπενακτικὸν δὲ ἐστὶν ἡ ἐρήσις, καὶ ἔκ ἀν ἐφίετο. καὶ εἰ μὲν θεῖον καὶ ἀγαθόν καὶ ἐφετόν τὸ πρῶτον εἶδος λέγει τὸ χωριστόν, ὃ καὶ νῦν καὶ πρῶτον αἰτίον καλεῖ, τῷ ὄντι πάντα τὰ καὶ φύσιν συναμμενα ἐφίετο τούτου, ὑπ' αὐτῆς τῆς φύσεως θεῖον καὶ αὐτῆς ἔσσης καὶ αἰτίῳ ὅτω κατεσκευασμένα, ὡς ἔκαστον καθ' ἡν ἔχει δυνάμειν ἐφίετο τῆς πρὸς ἐκείνο ὁμοιώσεως. ὁμοιώσεις δὲ αὐτοῖς ἡ οἰκεία τελειότης· τελειότης δὲ τοῖς μὲν συνθετοῖς ἡ καὶ τὸ εἶδος ἐστίν, τῇ δὲ ὕλῃ ἡ τῷ εἶδους μεθεξῆς. . . ἀλλὰ πῶς τῷ πρῶτῳ εἶδει ἐναντίον ἡ ἐρήσις, εἴπερ μηδὲν ἐκείνῳ ἐναντίον; . . ἡ λέγοιτο ἂν ἐναντία εἶναι τῷ πρῶτῳ εἶδει ἡ ἐρήσις, καθόσον ἐναντία ἐστὶ τῷ εἶδει τῷ διὰ τὴν ἐφεσιν τῷ πρῶτῳ εἶδους ἐγγινομένῳ. ἡ θεῖον καὶ ἀγαθόν καὶ ἐφετόν καλεῖ τὸ προσὼν αὐτῇ τῇ ὕλῃ εἶδος, ὡς τῆς θείας μοίρας ἐκγονὸν ὑπάρχον. Simpl. f. 55.

διὰ τούτου φησὶ δόξει μὴδὲ εἶναι ὅλως ἡ ἐρήσις. πάλιν δ' αὖ εἶναι καὶ αὐτὴν ἀνάγκη, ἐπεὶ ἔκ ἀνεν ταύτης ἡ γένεσις. τῷ γ' ὄντι, ὡς Θεμιστίος φησι, θαυμαστὸν μὲν εἰ ἐστὶ φθείρουσα τὸ εἶναι, θαυμαστὸν δὲ εἰ μὴ ἐστὶ ποῖσα τὸ γίνεσθαι· ὅ γ' ἂν γένοιτό τι μὴ φθειρόμενον τινός, ἀλλ' ἦν ἅπαντα αἰδία. Philop. c p. 10 et 11. cf. Themist. f. 22 b.

ἐφεξῆς καὶ ὅτι ἀφθαρτος (ἡ ὕλη) ἐστὶ καθ' αὐτὴν δεικνυσθαι, 192. εἰ καὶ καὶ συμβεβηκὸς φθείρεται. . . κυρίως μὲν τὸ "ἐν ᾧ" τὸ υποκείμενον δηλοῖ (ἄλλο γ' τὸ ἐν ᾧ τὸ ἐστὶ, καὶ ἄλλο τὸ ἐν ἐκείνῳ ὄν), κατεχρήσατο δὲ αὐτῷ ἐπὶ τῷ ἐν υποκειμένῳ. ἀντὶ δὲ τῷ εἰπεῖν ὡς δὲ καὶ τὴν αὐτῆς φύσιν ὅτι φθείρεται καθ' αὐτὴν "ὡς δὲ καὶ τὴν δυνάμειν" εἶπε, διότι τῇ ὕλῃ τὸ εἶναι ὕλην τὸ δυνάμει ἐστίν· καὶ γ' τὸ δυνάμει ὅσια. . . μήποτε δὲ καὶ ὁ Ἀριστοτέλης τὴν ὕλην ἐκ τῆς δυνάμει καὶ τῆς ἐν τούτῳ ἐρήσεως θεασάμενος, καὶ μὲν τὸ ἐν ᾧ, ταυτέσι καὶ τὴν ἐρήσιν, φθείρεται τὴν ὕλην καθ' αὐτὴν φησι, καὶ δὲ τὴν δυνάμειν ἀφθαρτον εἶναι καὶ ἀγέννητον. ὅτω δέ, οἶμαι, καὶ ἡ λέξις καταλληλοτέρα φανήσεται ἡ λέγουσα "ὡς μὲν τὸ ἐν ᾧ," εἰ ὡς ἐπὶ τῆς ὕλης λέγοιτο ὅτι καὶ μὲν τὴν ἐρήσιν καθ' αὐτὴν φθείρεται, καὶ δὲ τὸ δυνάμει ἀφθαρτός ἐστι καὶ ἀγέννητος· καὶ γ' ὅδε εἶπεν ὅτι καὶ συμβεβηκὸς φθείρεται ἡ ὕλη, ἀλλ' ὅτι ὡς μὲν ἐρήσις καθ' αὐτὴν φθείρεται, ὡς δὲ τὸ δυνάμει ὅτε γίνεται ὅτε φθείρεται. οἱ δὲ ἐξηγηταὶ καὶ συμβεβηκὸς φθείρεται λέγουσι, διότι τὸ ἐν αὐτῇ ὄν ἡ ἐρήσις φθείρεται. Simpl. f. 55 b.

τέσσαρα δυνάμει προλαβὼν ἐναργῆ ἀξιώματα διὰ μὲν τῶν 192. δύο δεικνυσθαι ὅτι ἀγέννητος ἡ ὕλη, διὰ δὲ τῶν δύο ὅτι ἀφθαρτος. 29. ἐστὶ δὲ δύο μὲν, ὅτι τε τὸ γινώμενον ἐκ τινος γίνεται ὑποκείμενον πρῶτον, καὶ ὅτι τὸ γινώμενον ὁδῶν ἐστὶ τούτου ὃ γίνεται. καὶ τὰ λοιπὰ δὲ δύο τούτοις ὅμοια, ὅτι πᾶν τὸ φθειρόμενον εἰς τούτου φθείρεται ἐξ ὃ πρῶτον γίνεται, καὶ ὅτι τὸ φθειρόμενον ὅτε φθείρεται ὁδῶν ἐφθαρται.

πρὸς τοῖς καὶ τὴν ἐρισμὸν τῆς ὕλης ἀξίωμα προσλαμβάνει· ἐξ
 ὧν δεικνύσι πρῶτως ὅτι ἀγέννητος ἡ ὕλη, ὥτως... τὸ δὲ "ἐξ ὧ
 γίνεται τι ἐνυπάρχοντος μὴ καὶ συμβεβηκός" πρὸς ἀντιδιαβολὴν
 εἶρη) τῆς σερήσεως· καὶ ἢ λέγει καὶ ἐκ ταύτης γίνεσθαι τὸ γινώ-
 μενον, ἀλλ' ὅτε ἐνυπαρχούσης ὅτε καθ' αὐτὴν ἐκ ταύτης, ἀλλὰ
 καὶ συμβεβηκός· τῷ ἢ ἀπείναι αὐτὴν ἐξ αὐτῆς λέγει γίνεσθαι τὸ
 γινώμενον· ἢ φησὶν ὁ Ἀλέξανδρος τὸ μὴ καὶ συμβεβηκός προ-
 σκεῖσθαι, ὅτι ἐνυπάρχει τῷ γινόμενῳ καὶ τὰ τῷ ὑποκειμένῳ συμβε-
 βηκότα, οἷον τῷ ἀνδριάντι τὸ χρῶμα τὸ συμβεβηκός τῷ χαλκῷ,
 ἀλλ' ὅ καὶ αὐτὸ ὑπάρχει ἀλλὰ καὶ συμβεβηκός, διὰ ὅδε ὕλη 10
 ἐστὶν αὐτῷ, ὅδε συντελεῖ τῷ ἀνδριάντι πρὸς τὸ εἶναι... εἰ ὅν
 φθείροτο ἡ ὕλη, εἰς τὸ τοῦτον ἀναλύει) ὁ ἐστὶν αὐτῇ, καὶ ἔχει
 ἐφαρμμένη ἡ ὕλη ὅσα· ὕλη δὲ ἐστὶ πρὸ τοῦ φθίρεσθαι, ὥστε ἐφαρ-
 μμένη ἔχει πρὸ τοῦ φθαρῆναι... τὸ ἀφθαρτον δὲ τῆς ὕλης ἀπὸ τοῦ
 Πλάτωνος καὶ τῶν Πυθαγορείων ὁ Ἀριστοτέλης παρέλαβε. id. ib. 15
 192a περὶ μὲν τῆς κυρίως καὶ τὸ εἶδος ἀρχῆς τῆς χωριστῆς καὶ νοητῆς
 34. ἡ ἀκινήτου, εἴτε μία ἐστὶν εἴτε πολλαί, ἢ ὅπερ ἀληθέστερον, καὶ μία
 καὶ πολλαί, καὶ τίς ἢ τίνες, ὅτι αὐτοὶ καὶ νοηταὶ καὶ πάντῃ τέλειαι
 ὅσαι τῇ ὕσσει ἐνέργειαι, ταῦτα ὅν δι' ἀκριβείας τῆς πρώτης φιλο-
 σοφίας ἔργον ἐστὶ διαρίσαι, ταῦτ' ἐν εἰπεῖν τῆς ὑπὲρ τὰ φυσικὰ 20
 πραγματείας... τάχα δὲ δυνατόν λέγειν ὅτι περὶ τῆς καὶ τὸ εἶδος
 ἀρχῆς ὅχι τῆς χωριστῆς εἶπε νῦν, ἀλλὰ τῆς κοινητέρας... καὶ δὴ καὶ
 ἐρεῖ περὶ τούτων ἐν τοῖς περὶ Γενέσεως καὶ Φθορᾶς, ὅπερ ὕστερον
 δεῖκνυσθαι φησιν ὡς μὲν ταύτην τεταγμένα τὴν πραγματείαν.
 καλλίων δὲ ἢ προτέρα ἐξηγήσεις, ὅτι ποιητικὸν τὸ ὕραν οἶδεν ὁ 25
 Ἀριστοτέλης. ἐπειδὴ δὲ τινες οἰοῦν) ποιητικὸν αἴτιον τὸ παντὸς μὴ
 λέγειν τὴν Ἀριστοτέλη ἀλλὰ μόνον τελικόν, καὶ τούτο καὶ τὴν Ἀλέ-
 ξανδρον ἀρέσκειν νομίζουσιν, ἀναγκαῖον δοκεῖ μοι τῶν ἐνταῦθα λε-
 γομένων ὑπὸ Ἀλεξάνδρου τῷ γησιωτάτῳ τῶν Ἀριστοτέλους ἐξηγη-
 τῶν ἀκρίβειαν αὐτῶν, ἐχόντων ὥτως. id. f. 56 b.

Προθέμενος ἐν ταύτῃ τῇ πραγματείᾳ τὰς ἀρχὰς καὶ αἰτίας
 τῶν φύσει συνεστώτων παραδόναι, ἐπειδὴ τῶν ἀρχῶν αἱ μὲν εἰσι
 κοινητέρας αἱ δὲ ποιητικαὶ αἱ δὲ τελικαί, πρῶ) δὲ προσπίπτουσιν
 ἡμῖν αἱ κοινητέρας, διότι τὸ γνωστὸν πρὸς τὴν ζήτησιν τῶν αὐτῶν
 αἰτίων ἀνερθεῖται τὴν γινώσκοντα ἐκ τῆς οικείας φύσεως καὶ συστά- 35
 σεως, ἣν τὰ ἐνυπάρχοντα αὐτῷ κοινητὰ συνήκον, διὰ τούτο ἐν
 τῷ πρώτῳ βιβλίῳ μὲν τὸ τὰς δόξας ἰσορῆσαι τε καὶ βασανῆσαι τῶν
 φυσικῶν τὰς κοινητέρας ἀρχὰς ἀνευρίσκει πρῶτας... ταῦτα
 ὅν πάντα δείξας, καὶ μέλλων ἀκολούθως καὶ περὶ τῆς καὶ τὸ εἶδος ἀρ-
 χῆς λέγειν τῆς κοινητέρας τὰ σύμμετρα τῷ φυσικῷ, καὶ ὥτως 40
 ἐπὶ τὸ ποιητικὸν καὶ τελικὸν αἴτιον μεταβαίνειν, ἐπειδὴ τὸ εἶδος καὶ
 ὡς κοινητὸν ὑπάρχει τῷ συνθέτῳ καὶ ὡς ποιητικὸν αἴτιον καὶ φύσιν
 καὶ τὴν λόγον θεωρούμενον, εἰκότως καὶ περὶ τοῦ εἰδικῆ καὶ περὶ τοῦ ποιη-
 τικῆ αἰτίων διδάσκειν ὀφείλων περὶ τῆς φύσεως ἐν ἀρχῇ διαλέγεσθαι,
 ἢ καὶ ὡς εἶδος καὶ ὡς ποιῶν αἴτιον ὅσαν ἀποδείξει. id. f. 57.
 ἐν τῷ πρώτῳ βιβλίῳ παραδόντες πόσαι αἱ τῶν φυσικῶν ἀρχαί,
 ὅτι ἡ ὕλη καὶ τὸ εἶδος καὶ ἡ σερήσις, καὶ διδάξας περὶ τῆς ὕλης καὶ τῆς
 σερήσεως τί τε ἐκάτερον αὐτῶν ἐστὶ καὶ τί ἀλλήλων διαφέρουσιν,

ἐμελλεν ἀκολούθως διδάξαι καὶ περὶ τῆς καὶ τὸ εἶδος ἀρχῆς, καὶ ὥτως
 ἐπὶ τὸ ποιητικὸν καὶ τελικὸν αἴτια μεταβῆναι, ἐπειδὴ ταῦτα μάλ-
 λον αἱ κύρια ἀρχαί. ἐπεὶ δὲ τὸ εἶδος καὶ κοινητὸν ἀρχὴ ἐστὶν ὡς
 ἐνυπάρχον τῷ συνθέτῳ καὶ ὡς ποιητικὸν αἴτιον καὶ τὴν φύσιν καὶ τὴν
 λόγον θεωρούμενον, εἰκότως καὶ περὶ τοῦ εἰδικῆ καὶ περὶ τοῦ ποιητικῆ
 αἰτίων διδάσκειν ὀφείλων περὶ τῆς φύσεως ἐν ἀρχῇ διαλέγεσθαι·
 ταύτην ἢ ὡς εἶδος καὶ ὡς ποιῶν αἴτιον ὅσαν ἀποδείξει. ἄλλως τε
 τῷ περὶ τῶν φυσικῶν πραγματευομένῳ ἀναγκαῖον τὸ γινώσκων
 τὴν φύσιν. διὰ τούτο διδάσκει πρῶτον εὐθὺς περὶ τῆς φύσεως καὶ
 περὶ τοῦ φυσικῶς ἔχειν, τί ἐστὶν ἕκαστον αὐτῶν καὶ τί διαφέρουσιν
 ἀλλήλων. ἐπειδὴ δὲ τινες καὶ τὴν τύχην καὶ τὸ αὐτόματον αἴτιον
 λέγουσι, διὰ τούτο καὶ περὶ τύχης καὶ αὐτομάτου διδάσκει, ἐπιστη-
 πτων τοῖς πρὸ αὐτῶν ὅτι ὡς αἴτια ταῦτα παραλαμβάνοντες ὅδεν
 περὶ αὐτῶν εἶπον. πρῶτον δὲ περὶ φύσεως διδάσκει, εἴτα περὶ
 τοῦ φύσει καὶ τοῦ καὶ φύσιν καὶ τοῦ φύσιν ἔχοντος, ἐπειδὴ τούτων πάν-
 των ἡ γνώσις τῆς φύσεως προηγεί)· μὴ γνωσθέντος ἢ τί ἐστὶν ἡ
 φύσις, ὅδε τὸ τί τῇ φύσει καὶ τὰ λοιπὰ ἀρκούντως γνωσθήσε)·
 cod. Vat. 1028.

ὅτε ἢ προαίρεσις τούτων αἰτία, εἴπερ ἀόριστος μὲν ἡ προαίρε- 192b
 9. σις, ὠρισμένη δὲ ἡ τούτων γένεσις, ὅτε ἀπὸ τύχης ἢ ἐκ ταύτο-
 μάτου· τὰ ἢ τοιαῦτα ἐπ' ἔλαττον, τὰ δὲ διὰ φύσιν ὡς ἐπὶ πλεῖ-
 ζον· ὅτε ἀπὸ τέχνης· τὰ ἢ ἀπὸ τέχνης ἐξωθεν γίνε)· ταῦτα δὲ
 ἐνδοθεν... εἰπὼν δὲ "καὶ τὰ ζῶα," προσέθηκε "καὶ τὰ τούτων
 μέρη," διότι, φησὶν ὁ Ἀλέξανδρος, τῶν φύσει ὄντων καὶ τὰ μέρη
 φύσει· τῶν μὲν ἢ τεχνητῶν τὰ μέρη ὅ πάντα τεχνητά... ἐπὶ
 δὲ τῶν φυσικῶν, εἰ καὶ τὸ ἔχοντον ὑποκείμενον μὴ ἐστὶ φυσικόν,
 οἷον ἡ ὕλη, ἀλλὰ τὰ προσεχῆ φυσικά ἐστὶν, ὡς τὰ τέσσαρα κοι-
 νητέρας. καὶ εἴη ἂν τις ὅτι τούτο τῶν φύσει καὶ τῶν μὴ φύσει
 διαφορά. ἀλλὰ πῶς τὰ ζῶα καὶ τὰ φυτὰ φύσει καὶ διὰ φύσιν
 30 εἶναι φησὶν, ἐμφυλῆα ὄντα ταῦτα, καὶ διὰ ψυχὴν ὄντα ὅπερ ἐστὶν...
 μήποτε ὅν φυσικά μὲν μόνα τὰ ἀπλὰ τῶν σωμάτων ἐστὶ, καὶ ἔχει
 δὲ ψυχὴν τὰ ζῶα καὶ τὰ φυτὰ, τὰ μὲν φυτικὰ τὰ δὲ ὀρεκτικὰ,
 ἀλλὰ καὶ φύσιν ἔχει τὴν ἐνταῦθα ζητημένην... καὶ διὰ τούτο ἴσως
 καὶ τὰ μέρη αὐτῶν προσέθηκε· τὸ ὅσον καὶ τὸ ἐξύλον ὅρεξιν μὲν ἢ
 φυτικὴν ψυχὴν ὅτετι ἔχει, φύσιν δὲ ἔχει... καὶ ὅτι τὰ ζῶα καὶ
 φυτὰ ὅ καὶ ζῶα καὶ φυτὰ, παρέλαβεν ἐν τούτοις ὁ Ἀριστοτέλης
 ὡς φύσει ὄντα, ἀλλὰ καὶ τὰ αὐτὰ φυσικά, δηλοῖ καὶ Εὐδήμος
 ἐν τῷ πρώτῳ τῶν Φυσικῶν τὰδε γράφων. Simpl. f. 57 b.

ἐπισφάνει ὁ Ἀλέξανδρος ὅτι τούτων ἕκαστον εἶπεν ἐν αὐτῷ 192b
 14. ἔχειν ἀρχὴν κινήσεως καὶ στάσεως, ἃ προείρηκε, τυτέσι τὰ ζῶα καὶ
 τὰ φυτὰ καὶ τὰ ἀπλὰ τῶν σωμάτων, ἀλλ' ὅχι πάντα τὰ φυσικά·
 καὶ ἢ τὸ κυκλοφορητικὸν σῶμα φυσικόν καὶ αὐτὸ ὅν κινήσεως μὲν
 ἀρχὴν ἔχει ἐν αὐτῷ, στάσεως δὲ ὅχι ἔχει ἀπαύτως κινούμενον.
 μήποτε δὲ καὶ τὰ ὕρανα, καὶ μὴ μεταβάλλη ἀπὸ κινήσεως εἰς
 45 στάσιν, ἀλλ' ὅμως ἔχει στάσιν καὶ αὐτὰ καὶ τὸ κέντρον, καὶ τὴν ἀξονα,
 καὶ τὴν πόλιν, καὶ τὴν ὁλότητα. καὶ εἴπερ ἡ κίνησις αὐτῶν φυ-
 σική, καὶ στάσις ἂν εἴη τοιαύτη. ἀλλ' ὅτι πάντα στάσις ἡμεῖς ἐστὶν,
 ἀλλ' ἢ μὲν κίνησιν. καλλίον ὅν ὁ Πορφύριος ἐπισφάνει, μήποτε ἐν

τῷ ἀρχῆς πῶς ἐκ αἰτίας τῷ κινεῖσθαι ἐκ ἡμεῖν τὸ καὶ ἀντὶ τῷ ἢ παρὲλθῃ, διὰ τὸ τινὰ τῶν φύσει κινεῖσθαι μὴ αἰετῇ, μηδέποτε δὲ ἡμεῖν. id. f. 58.

ἐπιστάσεως δὲ ἄξιον ὅτι ὕψος ὁ ὁρισμὸς ἐκ ἐξί τῷ τί ἐστιν ἢ φύσις σημαντικός, ἀλλὰ τῆς ἐνεργείας τῆς φύσεως· ὃ γὰρ τί ἐστιν 5 ἢ φύσις ἐμαρτομένη διὰ τῷ μαθεῖν ὅτι ἀρχὴ ἐστὶ κινήσεως ἐκ ἡμεῖν, ἀλλὰ τί ποιεῖ. ἴσα ἔν ἐκ τῆς ὑσίας αὐτῆς τὸν ὁρισμὸν ἀποδῶμεν, λακτέον ὕψως, ὅτι ἐστὶν ἢ φύσις ζωὴ ἢτοι δύναμις καταδεδυνυῖα διὰ τῶν σωμάτων, διαπλαστικὴ αὐτῶν ἐκ διοικητικῆς, ἀρχὴ κινήσεως ἐκ ἡμεῖν ὅσα ἐν ᾧ ὑπάρχει πρῶτως καθ' αὐτὸ ἐκ 10 ὃ καὶ συμβεβηκός. Philop. c p. 15.

192b ἐκ κινῶν τὰ μὴ καὶ τόπον, ὡς γὰρ μὴ κάτω πῦρ δὲ ἄνω, τὰ 15 δὲ καὶ αὐξήσῃ ἐκ φθίσιν, ὡς αὐτὸ τὸ πῦρ ἐκ εἴ τινες πέτραι ἰσορῶν καθ' ὅλον τὸν ὄγκον ἐπιδιδῶσαι. cod. Reg. 1947.

192b ὁρμὴν κυρίως τὴν ἐνδοθεν ἀρχὴν ἐκάλεσε τῆς κινήσεως. τινὲς 15 δὲ ἀντὶ τῷ ὁρμὴν ἀρχὴν γράφουσι· τὰ γὰρ φυσικὰ τὴν αἰτίαν τῆς κινήσεως ἐν ἑαυτοῖς ἔχει, τὰ δὲ τεχνητὰ ἐξωθεν... πάντῃ δὲ ἀναγκαίως πρόσκειται τὸ ἐν ᾧ ὑπάρχει πρῶτως καθ' αὐτὸ ἐκ μὴ καὶ συμβεβηκός. ἐκ γὰρ ἐκ ἢ κλίνῃ ἀρχὴν ἔχει κινήσεως ἐκ ἡμεῖν ἐν ἑαυτῇ· ἀφθεῖσα γὰρ ἐπὶ τὸ κάτω φέρεται, ἐκ ὅμως ἐκ λέγειται 20 φυσικὴ ὁδὸς φύσιν ἔχειν ὡς κλίνῃ, διότι ἢ ἀρχὴ τῆς κινήσεως ἐκ τῇ κλίνῃ πάντως ὑπάρχει, ἀλλὰ τῷ ἐξῶν, δι' ἐκεῖνο δὲ ἐκ τῇ κλίνῃ... διαφέρει δὲ τὸ πρῶτως τῷ καθ' αὐτό· ὁδὸς γὰρ τὸ καθ' αὐτὸ πᾶν πρῶτως ἐστίν, ὁδὸς τὸ πρῶτως καθ' αὐτό... ἐστὶ δ' ὅτε ἐκ συντρέχει εἰς ταῦτ' ἄμφω, ὅταν ἐκ συμπληρωτικὰ τῆς ὑσίας ἢ ἐκ ἀμέσως 25 ὑπάρχει, ὡς τὸ λογικὸν τῷ ἀνθρώπῳ ἐκ καθ' αὐτὸ ἐκ πρῶτως ὑπάρχειν λέγεται ἄν... ἐκ συγχωρητέον δὲ τῷ Ἀλεξάνδρῳ ὕψως λέγουσι κινεῖν ἑαυτὴν τὴν ψυχὴν ὡς τὴν κυβερνήτην, τῷ κινῶν τὸ σῶμα ἐν ᾧ ἐστίν, ὡς ὁ κυβερνήτης τὴν ναῦν... ἐφιστάνει δὲ ὁ μέγας Συριακὸς ὅτι ὁ ἀποδοθεὶς ὕψως τῆς φύσεως ὁρισμὸς πᾶσι 30 χεδὸν ἀρμόττει τοῖς τῆς φύσεως σηματονομούμενοις, οἰκείως ἐκ ἐκάστῳ λαμβανόμενοις. Simpl. f. 58 b.

192b τῷτο ὅχι ὡς ἀποδείξῃ ἐπήγαγεν, ἀλλ' ὡς ἐναργὲς μὴ παρὲλ- 32 ληθῇ, χρείαν δὲ παρέχει αὐτῷ νῦν ἀναληθὲς ἢ πρὸς τὸ διορίσαι τί τὸ φύσιν ἔχειν ἐκ τί τὸ καὶ φύσιν, ὅπερ ἐφεξῆς ποιεῖ, πρὸς 35 τὸ συναγαγεῖν ὅτι τὸ φυσικὸν πᾶν ὑσία ἐστὶ σύνθετος, ἔχουσα μὲν τι ὑποκείμενον τὸ ἐν ᾧ ἐστὶν ἢ φύσις, εἴπερ ἢ φύσις ἀρχὴ ἐκ αἰτία ἐστὶ τῷ ἐν ᾧ ἐστὶ καθ' αὐτό, ἔχουσα δὲ ἐκ ἐν ὑποκειμένῳ τι τὴν φύσιν αὐτῇ... δεικτικὸν ἔν τῷ τὰ ἔχοντα φύσιν ὑσίας εἶναι, τὸ ὑποκείμενόν τι εἶναι ἐκ ἐν ὑποκειμένῳ, ὑσίαν δὲ ἐκάτερον εἶναι ἐκ 40 μᾶλλον τὸ συναμφοτέρων. ἢ τὸ ἐκ ταῦτα πάντα ὑσία ἀνεξέον, ὅτι ἐκ τὸ ἔχον φύσιν, τυτέστι τὸ ὑποκείμενον, ὑσία ἐστὶ, ἐκ ἢ φύσις ὑσία, ἐκ πολὺ πλέον δηλονότι τὸ συναμφοτέρον ὑσία· ἐστὶ γὰρ ὑποκείμενόν τι ἐκ ἐν ὑποκειμένῳ. ἢ εἰπὼν ὅτι εἰσὶ ταῦτα πάντα ὑσία, τυτέστι τὸ τε ὑποκείμενον ἐκ ἐν ὑποκειμένῳ, τῷτο δεικνυσι 45 διὰ μέσης τῆς φύσεως, λέγων ὅτι ἢ φύσις ὑποκείμενον τι ἐκ ἐν ὑποκειμένῳ ἐστὶν αἰετῇ. εἰ ἔν ἢ φύσις ὑσία, τὸ δὲ ὑποκείμενον φύσις ἐκ ἐν ὑποκειμένῳ φύσις, τυτέστιν ἢ ὕλη ἐκ τὸ εἶδος, ὑσία ἄν

εἶν ταῦτα πάντα. ἐκ ταῦτα δοκεῖ τῇ ἐννοίᾳ συναρθεῖν ἐκ τὸ μετ' ὀλίγον ζητούμενον, πότερον ἢ ὕλη ἐκ τὸ ὑποκείμενόν ἐστιν ἢ φύσις ἢ τὸ εἶδος ἐκ τὸ ἐν ὑποκειμένῳ. ἀμείνων δὲ ἢ προτέρα ἐξηγήσις ἐκ διὰ τὰ ἐφεξῆς ἐπαγόμενα, ἐκ ὅτι ἐκ ἄν τὸ ὑποκείμενον ἐκ τὸ ἐν ὑποκειμένῳ δύο ὄντα πάντα ὁ Ἀριστοτέλης ἐκάλει, ὅς γε ἐν τῇ περὶ Οὐρανῷ (11 p. 268 a 16) τάδε γέγραφε "τὰ γὰρ δύο ἄμφω μὴ λέγομεν ἐκ τὸς δύο ἀμφοτέρους, πάντας δὲ ἐκ λέγομεν, ἀλλὰ 5 ἐκ τῶν τριῶν ταύτην τὴν κατηγορίαν φαμὲν πρῶτον." διὰ ἐκ τὰς λοιπὰς ἐξηγήσεις τῷ Ἀλεξάνδρῳ εἰς τὸν τὸν νῦν τεσσάρους παρατρέχω... σημεῖον δὲ ὁ Ἀλεξάνδρος ὅτι ἐκ τὸ εἶδος ἐκ τὴν φύσιν, καίτοι ὑσίας εἶναι βεβημένος, ἐν ὑποκειμένῳ λέγει, ἐν Κατηγορίαις (c. 5) εἰπὼν μηδεμίαν ὑσίαν ἐν ὑποκειμένῳ εἶναι. ἐκ παραμυθεῖται τὴν ἐκασιν λέγων... ἐκ μάντι ταῦτόν ἐστι τὸ "φύσει" ἐκ τὸ "καὶ φύσιν," ἀλλ' ἐπὶ πλέον ἐστὶ τὸ φύσει τῷ καὶ φύσιν. id. f. 59.

ἢ φύσις αἰετῇ τι ὑποκείμενον ἔχει ἐκ ἐν ὑποκειμένῳ ἐστίν, ἐν 192b ὑποκειμένῳ δὲ ὅχι ὡς τὰ συμβεβηκόμενα, ἀλλ' ὅτι ἀρχὴ ἐκυλός ἐκ 34 ἐκ τῶν καθ' αὐτὰ ἀσωμάτων. Themist. f. 23.

τὰ γὰρ ἐναργὴ τὴν ὑπόστασιν ἔχοντα ἐκ δεῖν τῆς τῷ ὅτι ἐστὶν 193a ἀποδείξεως, ὡς ἐκ τῷτο αὐτὸς ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν Ἑξέρων Ἀνα- 3 λυτικῶν (c. 8), εἰ τι μέμνηται, δωρίσασθαι... ὅτι δὲ τὸ τὰ φανερά διὰ τῶν ἀφανῶν περὶ αὐτῶν δεικνύει συμβαίνει τοῖς τὸ κριτήριον τῶν φανερῶν ἀπολέσασθαι, τὸν τυφλὸν ποιεῖται μάρτυρα τὸν περὶ τῶν χρωμάτων συλλογίζόμενον. Simpl. f. 60.

εἰπὼν προτέρον ὅτι τὰ φύσιν ἔχοντα ὑσίας εἰσὶ, διότι ὑποκεί- 193a μένον τι ἐστὶ τὸ ἔχον ἐκ ἐν ὑποκειμένῳ ἢ φύσις ἢ ἐχομένη, ἢ διότι 9 ἢ φύσις ὑποκείμενόν τι ἐστὶ ἐκ ἐν ὑποκειμένῳ, ὡς ἦκεν καὶ μίαν ἐξηγήσιν ὁ Ἀλεξάνδρος, εἰκότως τὰς δόξας παρατίθει τῶν τε τὴν φύσιν τὸ ὑποκείμενον λεγόντων ἐκ τῶν τὸ ἐν ὑποκειμένῳ, ἐκ τὰς κατασκευὰς τὰς ἐκατέρων τῷ οἰκείῳ λόγῳ προτίθησι, ἐκ ὕψως αὐτῶν τὴν ἐπίκρισιν ποιεῖται... πρῶτον δὲ λέγει περὶ τῶν τὴν ὕλην φύσιν ἐκάστῳ νομιζόντων... σημεῖον δὲ τὸ τὸ ὑποκείμενον ἀλλ' ἐκ τὸ εἶδος εἶναι τὴν φύσιν ὁ Ἀντιφῶν ὁ σοφιστὴς ἐποιοῖται τὸ φύσιν μὴ εἶναι τὴν φύσιν ἢτοι τὴν ἐκφύσιν, ἐκ διανέσασθαι ὅσα εἰς κίνησιν ἐκ τῷ ὁμοίῳ ἀπογέννησιν... ὥστε ὁ μὴ Ἀντιφῶν κοινῶς ἐκίκει λέγων τὸ ὑποκείμενον τὴν φύσιν, τῶν δὲ ἄλλων ἐκάστῳ ὅπερ 15 ἔλεγε πρῶτον ὑποκείμενον, τῷτο ἐκ φύσιν ἐκάλει τῶν ὄντων... γὰρ δὲ μόνον ὁδοὶ εἶπεν, ἀλλὰ τῇ συνεκδρομῇ τῶν ἄλλων ἐκ ταύτην τέθεικεν ὁ Ἀριστοτέλης. id. ib.

τινὲς ἀντὶ τῷ "καὶ νόμον διαθέσιν" τὴν "καὶ ῥυθμόν" γρά- 193a φουσι. ἐκ ἐστὶ τῷτο γνωριμώτερον· ῥυθμός γὰρ ἢ μορφή λέγεται. 15 id. f. 60 b.

εἰπὼν δὲ "ὡς τὸ μὴ καὶ συμβεβηκός ὑπάρχον," τί τῷτο φήσας ἐπήγαγε "τὴν καὶ νόμον διαθέσιν ἐκ τὴν τέχνην," τὸ εἶδος λέγων τῆς κλίνης, ὅτι διατίθει ὡς ἄν τοῖς τῆς τέχνης νόμοις δοκῇ. γρά- 20 φει δὲ ἐκ "τὴν καὶ ῥυθμόν διαθέσιν" κατὰ τινὰ γὰρ συμμετρίαν τῆς τῶν μελῶν πρὸς ἀλλήλα ἀναλογίας τὸ εἶδος ἀποτελεῖται τῆς κλίνης. εἰ δὲ εἴη "τὴν καὶ νόμον," σημαίνει τὴν θέσει ἐκ μὴ φύσει διαθέσιν. Philop. f p. 5.

193^a ἐπεὶ διττὸν ἐστὶ τὸ εἶδος, τὸ μὲν κτ' τὴν μορφὴν, τὸ δὲ κτ' τὴν λε-
30 γον ὄν, ὁρίζομενοι τί ἐστιν ἕκαστον, ἀποδίδωμεν τὸ μὲν κτ' τὴν μορφὴν
μόνην τὸ ἐπιπολὴς χῆμα καὶ χροῖμα καὶ μέγεθος, τὸ δὲ κτ' τὴν λόγον
τὸ κτ' τὴν μονοειδῆ τύπον τῷ ἀνελγμένῳ ὁρισμῷ, ὃ καὶ συντρέχει
τῷ ὁρισμῷ, ὥσπερ καὶ τὸ ὄνομα, τὸτο δὲ καὶ τὴν μορφὴν περιέχει.
τὸτο ὅν τὸ εἶδος τὸ κτ' τὴν λόγον ἔχει τὴν τοιαύτην μορφὴν εἶναι
τὴν φύσιν λέγει. διὸ καὶ προσέθῃσι τῷ εἶδει τὴν μορφὴν, λέγων
ἄλλον δὲ τρόπον ἢ μορφὴν καὶ τὸ εἶδος, καὶ πάλιν ἢ μορφὴν καὶ τὸ εἶδος
ἢ χωριστὸν ὄν. Simprl. f. 61.

193^b εἰ δὲ ὅχι ὡς χῆμα, ὡδὲ ὡς εὐειδὲς ἐλέγχομεν ἢ δυσειδὲς,
4 ἀλλὰ καθ' ὃ ἕκαστον ὁρίζομενοι τὸ τί ἐστιν ἀποδίδωμεν. καὶ γὰρ ὅν
καὶ τὸτο ἴσμεν ὅτι φύσις μὲν ἕκαστον τὸ εἶναι ἕκαστον, καὶ καθὼς ἐστιν
ἕκαστον ὃ ἐστιν. ἔστι δὲ ἕκαστον ὃ ἐστὶ κατ' τὸ εἶδος, ἢ κατ' τὸ ὑποκεί-
μενον. ὥστε τὸ εἶδος ἢ φύσις. τὸτο δὲ ἡμεῖς τὸ εἶδος ὡς ἐλέγο-
μεν χωριστὸν καθ' ὑπόθεσιν, ἀλλὰ μόνον κατ' λόγον. Themist. 15
f. 23 b.

193^b δὲ μέντοι Πορφύριος τὸ "καὶ μᾶλλον αὕτη φύσις τῆς ὕλης"
6 περὶ τοῦ συνθέτου ἀκρίβει, ὅπερ καὶ εἰ μὴ φύσις ἐστὶ κυρίως ἀλλὰ
φύσις, ἀλλ' ὅμως μᾶλλον φύσις ἐστὶ τῆς ὕλης, διότι τὸ εἶδος
μᾶλλον φύσις ὅν ἐν αὐτῷ ἔχει. ἔστι δὲ τὸ πρῶτον ἐπιχείρημα
ταῦτον· ἢ φύσις αἰτία ἐστὶν ἕκαστου τῶν φυσικῶν τῷ εἶναι τὸτο
ὅπερ λέγει, τὸ δὲ αἷτιον τῷ εἶναι ὅπερ λέγει ἐστὶ τὸ αἷτιον τῷ ἐν-
τελεχείᾳ εἶναι καὶ μὴ μόνον δυνάμει, τὸ δὲ αἷτιον τῷ ἐνεργείᾳ εἶναι
τὸτο ὅπερ λέγει τὸ εἶδος ἐστίν, ἢ φύσις ἄρα τὸ εἶδος ἐστίν. ὃ δὲ
Ἀλέξανδρος ὕτω συνήγαγε τὸν λόγον. ἕκαστον τῶν ὄντων τότε
ἐστὶν ὃ ἐστίν, ὅταν ἢ ἐντελεχεία· ἐντελεχεία δὲ ἐστὶ πᾶν ὅταν τὸ
εἶδος ἔχη· ἀλλὰ μὴ ὅ παρούσα τὰ φύσει φύσει ἐστὶ, τὸτο ἐστὶ
φύσις· τῇ δὲ τῷ εἶδος παρούσα τὰ φύσει φύσει ἐστίν· τὸ εἶδος
ἄρα φύσις. τὸ δὲ "μᾶλλον" προδίδει ἐδήλωσεν ὅτι καὶ τὰ δυνάμει
ὄντα, εἰ καὶ μὴ ὁμοίως τοῖς ἐντελεχείᾳ, ἀλλ' ὅμως λέγει καὶ αὐτὰ,
ὥστε καὶ ἡ ὕλη φύσις, εἰ καὶ ἦν τῷ εἶδος. τὸ δὲ τῆς ἐντελεχείας
ὄνομα λέγει μὴ αὐτῷ τῷ Ἀριστοτέλει ἰδίῳ, σημαίνει δὲ τὸ εἶδος
τὸ ἐνεργείᾳ ὄν, παρόντων κατ' τὸτο ἐστὶν ἡ τῷ ἑνὸς τέλους ἀπολήψις,
ἥτοι ἡ τῷ ἐν καὶ τέλειον εἶναι ἀπολήψις, ἥτοι ἡ τῷ ἐντελεῶς συνέχεια,
τυτέστιν ἢ κατ' τὸ ἐντελὲς ἔστι. . . προαναφωνηθὲν δὲ τὸ οἷον συμ-
35 πέρασμα, τὸ "γίνεσθαι ἀνθρώπου ἐξ ἀνθρώπου," ἀσάφειαν ἐποίησε
τῷ λόγῳ. ἔστι δὲ ἡ ἐπιφωτισμὸς τῷ λόγῳ τοιαύτη· γίνεσθαι ἀνθρώπου
ἐξ ἀνθρώπου φυσικὸν εἶδος ἐκ φυσικοῦ, ἢ μέντοι τεχνικὸν ἐκ
τεχνικῷ· εἰς ὃ ἀποβλέψαντες ἐκείνοι λέγουσι μὴ εἶναι τὸ εἶδος
φύσιν. αἰτῶν εἶδει μᾶλλον εἰς τὰ φυσικὰ ἀποβλέψαι τὰ ὅμοια
40 τῷ εἶδει γενῶντα, καὶ εἰπερ τὸτο φύσεως ἰδίον, τὸ εἶδος φύσιν
λέγει. id. f. 61 b.

193^b πρὸς Ἀντιφώντα δὲ ὃ χαλεπὸν εἰπεῖν, ὡς εἰ διὰ τὸτο τὴν
11 ὕλην ὥστε φύσις, ὅτι γίνονται ἂν ἐκ κλίνης, εἰ λάβοι σκηπεδεῖνα,
βλάστημα τὸ ξύλον, ἢ κλίνην, γίνεσθαι δὲ καὶ ἐξ ἀνθρώπου ἀνθρώπου,
πῶς ὅχι ἂν εἴη τὸ εἶδος φύσις; ὃ γὰρ ἀνθρώπου εἶδος, ὡς ἐκ τῷ
ὁρισμῷ δῆλον. τὸ μὲν γὰρ τεχνικὸν εἶδος ὡδὲ ἡμεῖς ἂν εἰπομεν φύ-
σιν· ὡς περὶ ὡδὲ τῆς κλίνης τὸ εἶδος φύσις ἐστίν· ὃ γὰρ ἐστὶν ἀρχὴ

κινήσεως ἐνυπάρχουσα. τὸ μέντοι φυσικὸν καὶ ξυλὸν εἶδος αἰεὶ ἐξ
ὁμοῦ τὴν γένεσιν ἔχει. Themist. f. 24.

τρίτον τὸτο τίθησιν ἐπιχείρημα δεικτικὸν τῷ τὴν φύσιν τὸ 193^b
εἶδος εἶναι, πᾶν ἐντρεχῶς προαχθέν. ἢ γὰρ φύσις ἢ ὡς ἐκφυσις καὶ 12
γένεσις λεγομένη φύσις ὁδὸς ἐστὶν εἰς τὴν φύσιν προῖσα τῷ γίνο-
μεν καὶ εἰς αὐτὴν τελευτῶσα. ὥσπερ ὅν ἐπὶ τῶν τεχνικῶν. . .
ὅτως καὶ τὸ φυσικόν, ἐπειδὴ εἰς φύσιν ἔρχεσθαι, λέγει φύσεως, ἀλλ'
ὅχι ὅτι ἀπὸ φύσεως. ἔρχεσθαι δὲ ἐπὶ τὸ εἶδος· τὸ εἶδος ἄρα ἢ φύ-
σις. . . τὸ γὰρ θερμὸν θερμὸν ποιεῖ, καὶ ἡ μεταξὺ ὁδὸς θερμανσις.
10 ἐν δὲ τισιν ἐτερώνυμον, ὡς ἱατρικὴ ὑγίειαν. Simprl. f. 61 b.

τὸ ἡ δύναμις παραδιασκευτικὸς εἶναι, ἵνα ἢ ὅτι· τὸ γινώμενον 193^b
ἐκ τινος εἰς τι ἔρχεσθαι ἦν φύσις· ταύτην γὰρ ἀμφότερα. δύναμις 17
δὲ καὶ ἐπίρρημα εἶναι προσγραφομένη τῷ ἰ, ἀντὶ τοῦ καθὼς φύσις·
καθὼς γὰρ φύσις, εἰς τι ἔρχεσθαι. εἰς τί ὅν φύσις; φησὶν· ὅχι εἰς τὸ
15 ἐξ ὅ, τυτέστιν εἰς τὴν ὕλην, ἀλλ' εἰς τὸ εἰς ὅ, τυτέστι τὸ εἶδος.
Philop. f. p. 7.

εἰ ὅν τὸ τέλος εἶδος καὶ φύσις ἐστὶ, πῶς ἂν εἴη ἡ ζέρησις τέ- 193^b
λος, ἀντικειμένη τῷ εἶδει; ἔτι δὲ τὰ στοιχεῖα τῶν ἐν γενέσει τὴν 18
ὕλην ἔθετο καὶ τὰ ἀντικείμενα· ἐπεὶ ὅν τὸ ἕτερον τῶν ἀντικειμένων
ἔθετο νῦν τὴν φύσιν, πρόχειρον ἦν ἀπορεῖν πῶς αἰτία μὴ ἀμφω,
φύσις δὲ θάτερον. διὸ καὶ τῇ ζέρησει κατ' ταῦτα τῆς φύσεως
μετέθηκε καθ' ὅσον καὶ τῷ εἶδος, εἰπὼν "καὶ γὰρ ἡ ζέρησις εἶδος πῶς
ἐστίν." ἔστι δὲ εἶδος πῶς ἦν ὡς πρὸς τὸ ὑποκείμενον ἀντιδιασελ-
λομένη, διότι ἐν ὑποκειμένῳ ὅσα καὶ αὐτὴ ὥσπερ τὸ εἶδος, μορφὴ
τις καὶ αὐτὴ καὶ εἶδος γίνεσθαι τῷ ὑποκειμένῳ. . . ἢ λέγοιτο ἂν εἶδος
πῶς ἢ ζέρησις ὃ πᾶσα, ἀλλ' ἢ κατ' τὸ χεῖρον τῶν ἐναντίων θεωρη-
μένη· τὸτο γὰρ ὑπὸ τὴν ζέρησιν τὸ εἶδος, ὡς ἐν τοῖς περὶ Γενέσεως
(13) ἀποδείκνυσιν. . . λέγοιτο ἂν φύσις καὶ τὰ ἐν ζέρησει, ἢ μὴν
ἔτι καὶ κατ' φύσιν, διότι τὸ τέλος καὶ ὃ ἐφίεσθαι τὸ ὑποκείμενον, τυτέ-
30 ἐστι τὸ κατ' φύσιν, ἐφίεσθαι δὲ τῷ εἶδος. διὸ καὶ ἐπὶ πλέον τὸ φύσει τῷ
κατ' φύσιν, διὰ τὴν ζέρησιν. ἀλλὰ πῶς ἢ ἐπὶ τὴν ζέρησιν ὁδὸς
φύσις λέγοιτο ἂν, ὅχι ὅσα ἐκφυσις; φθορὰ γὰρ ἐστὶ καὶ ὅχι γένεσις.
Simprl. f. 62.

ζέρησιν λέγει ἢ τὸ χεῖρον τῶν ἐναντίων, οἷον τὸ μέλαν, εἶδος 193^b
δὲ τὸ κρεῖττον, οἷον τὸ λευκόν· διὸ καὶ τὴν ἐκ μέλανος μὴ εἰς λευκόν 19
μεταβολὴν ἀπλῶς μὴ γένεσιν καλεῖ καὶ φθορὰν δὲ τινος, τὴν δὲ ἀπὸ
λευκοῦ εἰς μέλαν ἀνάπαλιν. ἢ τὴν κυρίως ζέρησιν εἶδος καὶ μορφὴν
καλεῖ διὰ τὸ εἶναι διαθεσίν τινα τῷ ὑποκειμένῳ. εἰ μὴ γὰρ μὴ πάντα
τὰ ὄντα εἶδη εἰσὶν, ἀλλ' ἔστι τινὰ καὶ ἀνεῖδα, ὅχι εἶδος ἢ ζέρησις·
εἰ δὲ πᾶν τὸ ὅπως ὄν εἶδος καλεῖται, δηλονότι ἐπειδὴ ἢ ζέρησις
τῶν πᾶσι μὴ ὄντων ἐστὶ καὶ πᾶσι εἶδος ἂν εἴη. διακρίνεται γὰρ καὶ μεμόρφω-
ταί πῶς κατ' αὐτὴν τὸ ὑποκείμενον· διατίθεται γὰρ πῶς καὶ ἡ τυ-
φλότης τὸ ὑποκείμενον καὶ πᾶσα ζέρησις. ἐπειδὴ ὅν πᾶσαν δια-
θεσιν μορφὴν τῷ ὑποκειμένῳ καὶ εἶδος λεγομένη, διὰ τὸτο αὐτὸ
ἐπεσημάνετο, καὶ ἀπλῶς δὲ γένεσιν τὴν ὕστωδὴ λέγει. cod.
Vat. 1028.

πενταχῶς λέγει ἢ φύσις, καθ' ἵνα μὴ τρόπον ἢ ἐν ἕκαστῳ 193^b
ὕλῃ· αὕτη δὲ ἐστὶ τὸ πρῶτως ἐν ἕκαστῳ τῶν φυσικῶν ὑπάρχον 22

ἀρρίθμωσον. . . κτ' δεύτερον δὲ σημαίνοντον τὸ περὶ τὴν ὕλην εἶδος. . . κτ' δὲ τρίτον τὸ ἐκ τῆς ὕλης καὶ τῷ εἶδους συγκείμενον, οἷον ὁ ἄνθρωπος. . . εἰ μέντοι τὸ "μᾶλλον αὐτὴ φύσις τῆς ὕλης" ἐπὶ τῆς συνθέτου εἶρη, ὡς ἤκουσεν ὁ Πορφύριος, δηλονότι κυρίως μὲν φύσις ἔκ ἐστι τὸ σύνθετον. . . κτ' τέταρτον δὲ σημαίνοντον λέγει τὴν φύσιν ἢ οἷον ἐκφύσις καὶ γένεσις καὶ κίνησις, καθ' ἣν ὑπὸ τῷ φύοντος φύει τὸ φύόμενον. . . κτ' πέμπτον δὲ σημαίνοντον τὸ κυριώτατον φύσις ἐστὶ τὸ τῷ κινεῖσθαι τοῖς φυσικοῖς αἰτίον. . . ὁ μέντοι ὁρισμὸς πᾶσι τοῖς σημαίνοντέσι ἐφαρμόσει οἰκείως ἐφ' ἑκάτερα λαμβανόμενος. καὶ γὰρ ἡ μὲν κυρίως φύσις ἀρχὴ καὶ αἰτία 10 κινήσεως ἐστὶ καὶ ἡρεμίας, ἡ δὲ ὡς κίνησις φύσις ὡς ὀργανική· διὰ γὰρ ταύτης ἡ ποιητικὴ φύσις τὴν ἐν τοῖς φυσικοῖς κίνησιν καὶ ἡρεμίαν ἀποτελεῖ, ὡς ὁ ἰατρός διὰ τῆς ἰατρούσεως τὴν ὑγίειαν. ἡ δὲ ὕλη καὶ τὸ εἶδος ἀρχαὶ τῆς κτ' φύσιν ἀποδομένης ἐνεργείας εἰσὶν ὡς στοιχεῖα. καὶ λέγει ὁ Εὐδήμος ὅτι ἐπιδέχεται καὶ ταῦτα 15 τὴν λόγον τῆς φύσεως· ἀρχὴ γὰρ δοκεῖ κινήσεως εἶναι καὶ ἡ ὕλη καὶ τὸ ὕψος. . . ἀλλὰ πῶς τὸ σύνθετον ἀρχὴ ἂν εἴη καὶ αἰτία, ἀποτέλεσμα μόνον ὑπάρχον; ἢ καὶ τὸτο ὡς τέλος ἂν εἴη ἀρχή. . . οἱ δὲ παλαιότεροι φαίνονται μὲν καὶ αὐτοὶ τοιαύτην τινὰ τῆς φύσεως ἔννοιαν ἐχρημάτες, ὡς κτ' τὴν ἐπιτηδεύτητα τὴν πρὸς κίνησιν ἐκάστων θεω- 20 ρημένης, καθ' ἣν χαρακτηρίζεται τὰ φυσικὰ πράγματα. Simpl. f. 62 b.

193^b εἰ δὲ καὶ ἡ ψυχὴ ἀρχὴ κινήσεώς ἐστι καὶ ἡρεμίας τοῖς ἐμφύτοις 20 σώμασι καὶ κτ' Πλάτωνα καὶ Ἀριστοτέλην, τίς ἡ διαφορὰ; ὅτι γὰρ καὶ ἡ ἐχάτη ψυχὴ ἡ φυτικὴ καλυμένη ἄλλη καὶ κτ' τὴν Ἀριστοτέλην ἐστὶ παρὰ τὴν φύσιν, ἐκ τῶνδε δὴλον, καὶ πολλάκις φύσιν κα- λῶσι τὴν φυτικὴν ψυχὴν ὡς ἐγγὺς ὅσαν τῆς φύσεως. πᾶσα ψυχὴ καὶ ἡ ἐχάτη ἐντελέχεια σώματος φύσιν ὀργανικὴν ἔχει παρ' αὐτῷ, ὥστε φύσιν ἔχοντι σώματι ὑπάρχει ἡ φυτικὴ ψυχὴ, ἄλλη 25 δηλονότι ὅσα παρὰ τὴν φύσιν. ἀλλ' ὅδε μόνον τὰ ὀργανικὰ σώ- ματα φύσιν ἔχει, ἀλλὰ καὶ τὰ ὁμοιομερῆ καὶ τὰ δ' ὁμοειδή. ἔτι δὲ ἐμφύτοις μὲν λέγομεν τὰ ἔχοντα αἰτίαν ἐν αὐτοῖς τῷ τρέφεσθαι καὶ αὔξεσθαι καὶ γενεᾷ ὅμοια, φυσικὰ δὲ τὰ μὴ τοιαῦτα, οἷον λίθοι καὶ τὰ ἄλλα μέταλλα καὶ τὰ νεκρά σώματα καὶ τὰ ἀπλά. ἔτι δὲ πᾶν σῶμα φύσιν ἔχει. καὶ γὰρ τὰ τῶν τεχνητῶν, οἷον τὸ τῷ ἀνδριάντος 30 καὶ φυσικῶν ἐστίν, ὥσπερ καὶ τῆς κλίνης ξύλον. καὶ πᾶν δὲ σῶμα ἐμφυχόν ἐστίν, ὡς ἔκ ἂν εἴη ψυχὴ ἡ φύσις. δηλονότι ὅτι χειρόν ἐστιν ἡ φύσις τῆς φυτικῆς ψυχῆς, εἴπερ ὡς εἶδος ὕλη τῷ φυ- σικῷ σώματι ἡ τοιαύτη ψυχὴ ἐπιγίνεται. πῶς ὅν Ἀριστοτέλης τὴν πρὸς ψυχὴν αὐτῇ διαφορὰν ἀποδέδωκεν; ἐγὼ μὲν οἶμαι καὶ 40 ἐν ᾧ ἐστὶν ἀρκεῖν πρὸς τὸτο καὶ τὸ ἐφεξῆς σαφέστερον εἰρημένον τὸ ἐν ὑποκειμένῳ εἶναι τὴν φύσιν. cod. Vat. 1028 ex Simpl. f. 63 b.

193^b 22 διαφέρει ὁ μαθηματικὸς τῷ φυσικῷ πρῶτον μὲν ὅτι ὁ φυσικὸς 22 τὸ περὶ τῶν συμβεβηκότων μόνον τοῖς φυσικοῖς λέγει· ἀλλὰ καὶ περὶ τῆς ὕλης, τῷ μαθηματικῷ μὲν περὶ ὕλης πολυπραγμονούντος. ἔπειτα καὶ περὶ τῶν συμβεβηκότων, περὶ ὧν ἀμφοτέρω λέγουσιν, καὶ κτ' τὴν αὐτὴν λέγουσι τρόπον, ἀλλ' ὁ μὲν φυσικὸς περὶ ἐπιπέδων

λέγει καὶ γραμμῶν καὶ σημείων ὡς περὶ περάτων τῷ φυσικῷ καὶ κινητῷ σώματος, ὁ δὲ μαθηματικὸς καὶ τὴν κίνησιν προσποιεῖται τὴν ἐμφυτον, ὥστε ὡς περάτα φυσικῷ σώματος παραλαμβάνει. . . ὥστε μῆτε ὡς περὶ φυσικῶν λέγει μῆτε ὡς φυσικοῖς ὑπαρχόν- 5 των, ὥστε φυσικὸς ἂν εἴη ὁ μαθηματικὸς ὥστε μέρος ἡ μαθημα- τικὴ τῆς φυσικῆς. ἀλλ' ὅδε ἡ ἀστρολογία. . . ὁ δὲ Ἀλέξανδρος φιλοπόνως λέγειν τινὰ τῷ Γεμίνῳ παρατίθηναι ἐκ τῆς ἐπιτομῆς τῶν Ποσειδωνίου Μετεωρολογικῶν ἐξηγήσεως, τὰς ἀφορμὰς παρὰ Ἀρι- στοτέλους λαβῶσαν. ἔχει δὲ ὡδε. . . διὸ καὶ παρελθὼν τις, φησὶν Ἡρακλείδης ὁ Ποντικός, ἔλεγεν ὅτι καὶ κινημένης πως τῆς γῆς, τῷ 10 δ' ἄλλῳ μένοντός πως, δύναται ἡ περὶ τὴν ἥλιον φαινομένη ἀνωμα- λία συζεῆσθαι. ὅπως δὲ ἐκ ἐξω ἀστρολόγου τὸ γινώσκειν τί ἡρεμῶν ἐστὶ τῇ φύσει καὶ ποῖα τὰ κινητά. . . περὶ τὴν τῶν ὀνομάτων δὲ χρῆ- σιν ἐπισημῆνας ἔστιν ὅτι μαθηματικὸν νῦν τὸ γεωμετρικὸν ἔοικε 15 καλεῖν. ὅτος γὰρ ἐστὶν ὁ ἐπίπεδος καὶ σφαιρὸς καὶ μήκης καὶ σιγμῆς ἔχων, καίτοι τῆς κυρίως μαθηματικῆς καὶ τὴν ἀριθμητικῆς καὶ τὴν ἀστρολο- γίαν ἥτοι σφαιρικὴν καὶ τὴν ἀρμονικὴν ἥτοι τὴν κανονικὴν περιεχού- σης. καὶ τὸ τῆς ἀστρολογίας ὄνομα, μήπω τότε τῆς ἀποτελεσμα- 20 τικῆς εἰς τὴν Ἑλληνικὴν ἐλθούσης, ὡς ἔοικεν, ἐπὶ τῆς νῦν καλυμμέ- νης ἀστρονομίας ἔφερον. οἱ δὲ νεώτεροι διελόντες τὸνομα τὴν μὲν τὰς κινήσεις τῶν ὑρανίων ἐπισκοπεύσαν ἀστρονομίαν καλεῖσιν, τὴν δὲ περὶ τὰ ἀποτελέσματα ἐξ αὐτῶν ἀστρολογίαν ἰδίως ἐπονομάζου- 25 σιν. Simpl. f. 64 b.

ὁ γὰρ Θεοδόσιος ἐν τῇ Σφαιρικῇ διδασκων τὰ συμβαίνοντα 193^b 25 πᾶσι τῇ σφαίρᾳ ὅταν προσλογίζετο ὕλην, ἀλλὰ χωρίσας πάσης ὕλης τὸ σφαιρικὸν σχῆμα, ὅτω τὰ συμβαίνοντα αὐτῷ ἐπισκο- πεῖ, ὅτι ἐὰν σφαῖρα ἐπιπέδῳ τμηθῇ κύκλον ποιεῖ, καὶ ὅσα ἄλλα. ὁ δὲ Αὐτολύκος περὶ κινημένης σφαίρας γράφας καὶ ὅσα συμβαί- νει τῇ κινημένῃ σφαίρᾳ, μερικώτερός ἐστι τῷ Θεοδοσίῳ καὶ μᾶλλον 30 τῷ φυσικῷ προσεγγίζων. Philop. f. p. 8.

οἱ μὲν μαθηματικοὶ γραμμὰς καὶ ἐπίπεδα καὶ τὰ τοιαῦτα χω- 193^b 35 ρίζουσιν ἀπὸ τῶν φυσικῶν σωμάτων, ὥστε εἰ καὶ τῇ ὑποστάσει ἀχώ- ριστος ἐστίν, ἀλλὰ τῇ γε ἐπινόῃ χωρίζοντα ὅταν ἀδύνατον ἐπόμε- νον ἔχει. ὅτοι δὲ τὰ φυσικὰ εἶδη χωρίζειν ἐπιχειροῦσιν, οἷον ἀν- θρωπῶν καὶ σάρκα καὶ τὰ τοιαῦτα, ὥστε ἥττον ἐστὶ χωρίσας τῶν μα- 40 θηματικῶν. τὸ δὲ ἥττον δοκεῖ δι' εὐλάβειαν λέγειν ὁ φιλόσοφος, καίτοι βυλόμενος αὐτὰ μηδαμῶς εἶναι μὴδὲ τῇ ἐπινόῃ χωρίσας. . . ὅτι δὲ καὶ πάντα δύναται χωρίσας τῶν φυσικῶν, δείκνυσιν καὶ διὰ τῶν τῶν μαθημάτων καίτοι χωρίζειν πεφυκότων, ὅμως τὰ φυσικῶ- 45 τερα καὶ κινῆσαι προχωρούμενα, ὅσα ἐστὶν ἡ ὀπτική καὶ ἡ ἀρμονική καὶ ἡ ἀστρολογία, αἰδηθέντων ἢδὲ προχωρούμενα καὶ κινημένους ὑποκειμένους μὴ δύνασθαι χωρίσας ταῦτα τῆς ὕλης καὶ τῆς φύσεως. . . ταῦτα καλῶς ὁ Ἀριστοτέλης πρὸς τὰς δημῶδεις περὶ τῶν ἰδεῶν ἐννοίας ἀντίρριπεν, ὅσαι τῶν μὲν ἐκεῖ μὴδὲ συναιδέοντο, τὰ δὲ ἐνυλά 50 εἶδη μὴδὲ ἀποδύσαι τελείως τῆς ὕλης ἐν τῷ δημωργικῷ νῷ προϋπάρχειν φαντάζοντο. Simpl. f. 65.

λαβῶσαι ὅν τὴν τοιαύτην γραμμὴν, ἐπειδὴ χρῆσται αὐτῆς 194^a 9 κατ' ἐνέργειαν ὑπερφύσεως; ὑπέτι χωρίζουσιν κινήσεως καὶ ὕλης,

ἀλλὰ κέχρηται ὡς φυσικῇ τε καὶ κινουμένη· τῇ γὰρ ἐκ τῆς
διόπτρας εὐθεία μεθ' ὕλης ἤδη χρῶνται καὶ κινήσεως. Themist.
f. 24.

194^a 12. διχῶς δὲ ἡ φύσις κατὰ τε τὴν ὕλην καὶ κατὰ τὸ εἶδος, καὶ κυ-
ρωτέρως κατὰ τὸ εἶδος. εἰκότως ἔν τ' συναμφοτέρων γινώσκει κατὰ
τὸ εἶδος. καὶ εἴπερ ἡ μὲν ὕλη κατ' ἀναλογίαν ἐστὶ γνωστή, τὸ δὲ εἶδος
κατ' ἐπέρευσιν, εἰκότως κατὰ τὸ εἶδος ἢ τὸ συνθετὸν γινώσκεις ἐπιτελεῖται.
Simpl. f. 66 b.

194^a 20. Ἐμπεδοκλῆς μὲν τὸ νεῖκος καὶ τὴν φιλίαν ὡς εἰδοποιῶς αἰτίας
ἐν ταῖς ἀρχαῖς ἀποθέμενος, Δημόκριτος δὲ τὸ χῆμα καὶ τὴν θέσιν
καὶ τὴν τάξιν, τὸ εἶδος οἶμαι κατὰ τὸν λόγον ἀφορίζει καθ' ὃν ἔκαστα
ἐποιοῦν. . . Ἀναξαγόρου δὲ, φησὶν Ἀλέξανδρος, ἐκ ἐμνημόνευσε,
καίτοι ἐν νῦν ἐν ταῖς ἀρχαῖς τίθεντος. ἴσως, φησὶν, ὅτι μὴ προ-
χρηστὴ αὐτῷ ἐν τῇ γενέσει. ἀλλ' ὅτι μὲν προχρηστὴ, δῆλον, εἴπερ
τὴν γένεσιν ὁδὸν ἄλλο ἢ ἔκκρισιν εἶναι φησί, τὴν δὲ ἔκκρισιν ὑπὸ
τῆς κινήσεως γίνεσθαι, τῆς δὲ κινήσεως αἰτίον εἶναι τὸν νῦν. λέγει
ἡ δὲ αὐτῇ Ἀναξαγόρου. . . ἀλλὰ διὰ τὸ τοῦτο τὸ Ἀναξαγόρου ἐκ
ἐμνήσθη, ὅτι τὸν νῦν ὁ Ἀναξαγόρου ἐκ ἔλεγε εἶδος ἐνυλον, οἷον
ἦν τὸ νῦν ζητέμενον, ἀλλὰ διακριτικὸν καὶ κοσμητικὸν αἰτίον, χω-
ριστὸν ἀπὸ τῶν κοσμημένων καὶ ἄλλης ὃν ὑποστάσεως παρὰ τὰ κο-
σμημένα. . . μήποτε δὲ καὶ διὰ τὸ τοῦτο ἐκ ἐμνημόνευσεν Ἀναξα-
γόρου, ὅτι ὁ παρ' αὐτῷ νῦν ὁ ποιεῖν ἀλλὰ διακρίνειν ὄντα τὰ εἶδη
δοκεῖ. . . δευτέρῳ δὲ χρηστὴ ἐπιχειρήματι τοῦτω. εἰ τῆς αὐτῆς
ἐστὶν ἐπιστήμης τὸ τέλος καὶ τὸ ἕνεκα γινώσκεις καὶ τὰ πρὸς τὸ τέ-
λος, οἷον οἰκοδομικῆς τὴν ὄροφν καὶ τὴν τοίχον, ἡ δὲ φύσις καὶ τὸ
εἶδος τέλος ἐστὶ καὶ τὸ ἕνεκα, δηλονότι τῆς φυσικῆς εἴη ἂν μὴ
μόνον τὴν ὕλην γινώσκεις, ὡς οἱ παλαιοὶ φυσικοὶ λέγουσιν, ἀλλὰ
καὶ τὸ εἶδος, ἢ μὴ μόνον τὸ εἶδος, ὅπερ ἐστὶν ἡ κυρίως φύσις, ἀλλὰ
καὶ τὴν ὕλην. ὅταν ἡ δὲ Ἀλέξανδρος ἀκρίβει. δυνατὸν δὲ ἀμφοτέρως.
ἀλλ' ἡ μὲν ἀπόδειξις τῷ καὶ τῷ εἶδος εἶναι τὴν φυσικὴν ὁρθῶς ἔχει
ὡς πρὸς τὴν φυσικὴν λεγομένην, ἡ δὲ τῷ καὶ τῆς ὕλης πρὸς τὰ
ἐφεξῆς ἐπαγόμενα. id. ib.

194^a 29. ὁ Ἀλέξανδρος ἀμεινὸν φησι γεγράφθαι ὡς ἡ συνεχὺς τῆς
κινήσεως ὅσης ἐστὶ τὸ ἔχατον, τὸ τοῦτο τέλος καὶ τὸ ἕνεκα, ἐπεὶ μὴ
πάν ἔχατον τέλος. καίτοι καὶ αὐτὸς Ἀριστοτέλης ὁμολογεῖ μὴ
πάν ἔχατον εἶναι τέλος. μήποτε ἔν μεταγράφειν ἐκ ἀνάγκης
τὴν λέξιν. id. f. 67.

ὡς ἡ συνεχὺς τῆς κινήσεως ὅσης ἐστὶ τέλος, τὸ τοῦτο ἔχατον
καὶ τὸ ἕνεκα. μικρὸν δεῖ τὴν λέξιν μεταρρυθμίσαι, ὡς ἡ συνε-
χὺς τῆς κινήσεως ὅσης ἐστὶν ἔχατον τε, τὸ τοῦτο τέλος καὶ τὸ ἕνεκα.
ὁ δὲ νῦν τῶν προκειμένων ὅτος. Philop. f. p. 14.

194^a 30. ποιητὴν τὸν Εὐριπίδην λέγει. ὅτι, φησὶ, καλῶς ὠρίσμεθα
τὸ τέλος καὶ τὸ ἕνεκα, καὶ ὅτι ἐπὶ τῆς ἀδιακρίτου κινήσεως, πρὸς τὴν
Εὐριπίδους, ἐκ κοινῆς μὲν ἐνοίας τὸ τοῦτο λαβόν, ὅτι τῆς συνεχὺς κι-
νήσεως τὸ ἔχατον τέλος καὶ τὸ ἕνεκα ἐστὶ, γελώεις δὲ τὴν κοινὴν
ταύτην ἐνοίαν καὶ καθολικὴν ἐφαρμόσας τοῖς κατὰ μέρος. ἐπεὶ γὰρ
συνεχὺς τινὸς τῆς ζωῆς τέλος ἐστὶν ὁ θάνατος, ἐνόμισεν τὸ τοῦτο τέλος
καὶ τὸ ἕνεκα εἶναι. ὁ δὲ ἐπειδὴ τὰ πρὸ τῷ τῆς πρὸς τὸ τέλος ἀνα-

φέρει πάντα, ὑπενόησε διὰ τὸ τοῦτο γίνεσθαι τὸν ἄνθρωπον ἵνα ἀπο-
θάνῃ. id. p. 15.

ὅτι συνήρτηται ἀλλήλοις τὸ τέλος καὶ τὰ πρὸς τὸ τέλος, δεῖ-194^a
κνυσιν ἐκ τῷ καὶ ἡμᾶς τέλη ὄντας χρηστὰς ἐκείνοις τοῖς ἡμῶν ἕνεκα
παραλαμβάνομενοις. καὶ δηλονότι καὶ τὸ ἐπὶ τῶν τεχνῶν ἐρημένον
καὶ τὸ ἐπὶ τῶν τελῶν κατ' ἐπίτασιν δείκνυσιν τὸ προκείμενον· περι-
τενεῖ ἡ δὲ ποιεῖν καὶ χρηστὰς τὸ γινώσκεις μόνον. ἀλλὰ πῶς ἡμεῖς
τέλη, καὶ πῶς χρωμέθα πᾶσιν; ἢ ὅτι διχῶς τὸ τέλος, τὸ μὲν ὡς τὸ
ἕνεκα ἢ ἐφεσις, ὅπερ σκοπὸν οἱ νεώτεροι καλεῖσιν, οἷον ἡ ὑγίεια,
ἢ ὡς ἡ ἰατρὸς σοφία, τὸ δὲ, ἐν ᾧ τὸ τοῦτο ἐστὶ καὶ ᾧ περιγίγνεται, ὡς περ
ὁ ὑγιαίνων. τὸ γὰρ ἐστὶ τέλος ὡς τὸ ᾧ, ὁ δὲ καὶ ἡμεῖς ἐσμέν. τέλος
ἡ δὲ ἰατρὸς ὁ ὑγιαίνων ἕως τὸ ᾧ σοφία, οἷον ἡ ὑγίεια, ἀλλ'
ὡς τὸ ᾧ βυλεῖται αὐτὴν περιποιῆσαι. γέγονε δὲ ἡ διαίρεσις αὐτῇ
ἐν τοῖς Νικομαχείοις Ἠθικοῖς, ἀπερὶ φιλοσοφίας καλεῖ, φιλοσο-
φίαν ἰδιαίτερον καλῶν πᾶσαν τὴν ἠθικὴν πραγματείαν. Simpl.
f. 67 b.

καὶ ἐν τοῖς περὶ φιλοσοφίας. λέγει δὲ τοῖς Ἠθικοῖς, ἀπερὶ 194^a
φιλοσοφίας, διότι τὸ φιλόσοφον ἦθος δι' αὐτῶν παραδίδωται. αὕτη
μὲν ἡ σύνταξις, τὰ δὲ μεταξὺ τὰ μὲν ἐστὶ προκατασκευῇ
τῷ ὅτι τὸ ἕνεκα τέλος, τὰ δὲ πρὸς ἐλεγχον τῷ Εὐριπίδου.
Philop. f. p. 15.

εἰρη) δὲ περὶ τούτων ἐν τοῖς Ἠθικοῖς τοῖς Νικομαχείοις·
ταῦτα ἡ φιλοσοφίαν καλεῖ ὡς περὶ ἀρετῆς διδάσκοντα. cod.
Reg. 1947.

εἰπὼν ὅτι εἶναι τῶν τεχνῶν καὶ ποῦσι τὴν ὕλην καὶ ὁ μόνον
γνωρίζουσι, νῦν δείκνυσιν ὅτι καὶ αἱ ἀρχιτεκτονικῶν τῶν τεχνῶν αἱ
μάλιστα δοκῶσαι πρὸς τὸ εἶδος ὁρᾶν, ὅδε αὐταὶ τὴν ὕλην ἀγνοοῦσιν.
Simpl. f. 67 b.

προσέθηκε τὸ "πῶς" διὰ τὸ μὴ τεκταίνεσθαι τὴν κυβερνητικὴν. 194^b
ἄρχει μὲν ἡ μάλλον τῆς ναυπηγικῆς, ὁ τεκταίνει δὲ. πρὸς τὸ
τεκταίνεισθαι ἔν τ' "πῶς," ὁ πρὸς τὸ ἄρχειν. Philop. f. p. 16.

καὶ μοι δοκεῖ κατάλληλος ἡ λέξις φαίνεσθαι, ἐάν καὶ ἐπὶ τῷ 194^b
"μέχρι τίνος" βαρύνωμεν τὸ τίνος (ταύτην γὰρ ἐστὶ τῷ μέχρι πόσου)
καὶ ἐπὶ τῷ "τίνος ἡ ἕνεκα ἔκαστον" βαρυτόνως προενέγκωμεν τὸ τί-
νος· δηλοῖ ἡ δὲ ἄχρι τῷ τῆς καὶ ἄχρι τῷ τίνος ἕνεκα. εἰ δὲ καὶ
ἐγγράφωτο "μέχρι τίνος, ἕνεκα τίνος, τίνος ἡ ἕνεκα ἔκαστον" (λέ-
γει ἡ δὲ τοιαύτην γραφὴν ὁ Ἀλέξανδρος), τὸ μὲν πρῶτον τίνος βά-
ρυνθαι, τὸ δὲ δεύτερον ἐξυπᾶν. . . σημειῶν δὲ ὁ Ἀλέξανδρος
καὶ ἐκ τῶν ἐνταῦθα λεγομένων ὅτι κατ' Ἀριστοτέλην συνήρτηται τῷ
θεῖω σώματι ἡ τῶν ἐνταῦθα γένεσις καὶ ἐκ ἀπῆρτη) ἀπ' αὐτῶ.
Simpl. f. 68.

τῆς πραγματείας ὅσης περὶ τῶν ἀρχῶν καὶ αἰτίων τῶν φυ-194^b
σικῶν, διότι, ὡς αὐτὸς ἀρχόμενος εἶπε, "τότε οἰόμεθα γινώσκεις
ἔκαστον, ὅταν τὰ αἰτία γνωρίσωμεν τὰ πρῶτα καὶ τὰς ἀρχὰς τὰς
πρῶτας καὶ μέχρι τῶν σοικείων," περὶ τῶν ἀρχῶν τῶν ὡς σοικείων
πρῶτον προέβητο σκοπεῖν. . . ἐπειδὴ πολλὰ μεταξὺ τῆς τῶν
αἰτίων πρὸς ἀλλήλα συντάξεως ἐρρήθη, ἀναλαβὼν τὸν λόγον ἐφε-
ξῆς αὐτὰ ἀπαριθμήσει, τὸς προσήκοντας ἐκαστῷ ἐπαγών. διορι-

σμός, ἡ μὲν τὰ καθ' αὐτὴν αἰτία ἡ τὰ κατὰ συμβεβηκός ὑπ' ὅψιν ἄγων. id. f. 68 b.

194^b τὸ ἐστὶ τὸ ὑλικὸν ἢ ὑποκείμενον, ὅπερ καὶ μὲν ἐξ αὐτῶ γί-
23 νεσθαι τι τῇ φερήσει ἐπικοινωνεῖν δοκεῖ, καὶ δὲ τὸ ἐνυπάρχοντος
τούτου διαφέρει. id. f. 69.

194^b καλεῖ παράδειγμα τὸ εἶδος, ὅχ ὡς οἱ τὰς ιδέας λέγοντες
26 αὐτὴν καθ' αὐτὴν εἰδικὴν ὑσίαν ὑποτιθέμενος, πρὸς ἣν τὰ ἐνθάδε
ἀφωμοίω. ὅδ' ἂν τὰ φύσει ποιῶντα, φησὶν Ἀλέξανδρος, πρῶ-
τον νοήσαντα αὐ ποιεῖ ὅτω ποιεῖ. . . ἀλλὰ τὸ γινόμενον περὶ τῇ
ὑλῇ εἶδος, τὸτο καλεῖ παράδειγμα. . . ὅχ ὁμοίως δέ, φησὶν Ἀλέ-
ξανδρος, ἐν τοῖς ἔνεκα τοῦ ποῶσι πᾶσιν ἔχει τὸ τέλος ἢ τὸ παρά-
δειγμα. . . παράδειγμα δὲ τὸ ἐνυλὸν εἶδος ὁ Ἀριστοτέλης καλεῖ,
ἴσως μὲν ἢ ὡς σκοπὸν τῆς φύσεως, εἰς ὃν ὁ γνωστικῶς ἀλλ' ὅσω-
δῶς ἀποτελεσματικὴ πάντα ποιεῖ. id. ib.

194^b ἔστιν ἡ διὰ πᾶσιν ἀρμονία, ἐν ᾗ ἡ ὑπάτη δις ἔχει τὴν νήτην,
28 τῷ ἐξὶ διπλασίονα αὐτῆς φθογγὴν ἔχει. ἔστιν ὅν εἶδος ταύτης
τὰ δύο πρὸς ἑν. ὃν γὰρ λόγον ἔχει τὰ δύο πρὸς ἑν, τῷτον τὴν λό-
γον ἡ ὑπάτη πρὸς τὴν νήτην. Philop. g p. 2.

194^b δεῖ μεμνηῖσθαι ὅτι ἐνταῦθα ὁ Ἀλέξανδρος ὁμολογεῖ μὴ εἶναι
30 κυρίως ποιητικὸν αἷτιον τὴν φύσιν ἀλλ' εἰδικὸν μάλλον, διὰ τὸ μὴ
εἶναι πρῶτον ἐν τοῖς ποιητικοῖς. ἢ ὅργανα δὲ δοκεῖ κινήσεως αἷτια
γίνεσθαι, ἀλλ' ὅδ' αὐτὰ κυρίως ποιητικὰ ἔστιν, ὅτι μὴ πρῶτως
ἀλλὰ κινούμενα κινεῖ. Simpl. f. 70.

195^a τὸ χεδόν εἶπε διὰ τὴν πρὸς τὴν Πλάτωνα εὐλάβειαν ἐξ τὰ
3 αἷτια λέγοντα. cod. Reg. 1947.

τὸ χεδόν πρόσκειναι ἢ ὅτι τὰ κυρίως αἷτια τοσαυταχῶς,
πολλῶν ὄντων ἢ κατὰ συμβεβηκός αἷτιων, ὡς ἐρεῖ, ἢ δι' εὐλάβειαν
εἶρη) τῷ Πλάτωνα τὸ μὴ παραδειγματικὸν αἷτιον τοῖς κυρίως
αἷτιοις συναριθμήσαντος, τῷ τελικῷ ἢ τῷ ποιητικῷ, τὸ δ' ὅργαν-
τικὸν τοῖς συναίτιοις, τῷ τε ὑλικῷ ἢ τῷ εἰδικῷ. . . ἢ ὅτι μὴ 30
ταῦτα αἷτια τῶν γινόμενων ἐστὶ, δῆλον. ὅτι δὲ ἢ μόνον ταῦτα,
ἐκ τῆς διαιρέσεως ἐπιβλεπτόν. Simpl. f. 70 b.

195^a ἅπαντα μέντοι γε, ὡς περὶ ἔφην, εἰς τέτταρας τρόπους πί-
15 πτει τὰς φανερωτάτους, ἢ πάλιν γε αὐτὰς ἀκριβείας ἔνεκα ἐξα-
ριθμητέον. πρῶτον μὲν εἰς τὴν ὑλὴν ἢ τὸ ὑποκείμενον. ὅχ εἰς δὲ 35
ὁ τρόπος τῆς ὑλῆς. ἄλλως γὰρ ὑπόκειναι τὰ στοιχεῖα ταῖς συλλαβαῖς
(καὶ σύνθεσιν γάρ), ἢ ἄλλως ἢ κυρίως ὑλὴ δέχεσθαι τὸ εἶδος (καὶ
ἀλλοιωθεῖς γάρ), γὰρ δὲ ἢ ὕδωρ κατ' ἄμφω τοῖς τῶν ζῶων σώ-
μασιν, ἢ τὰ μέρη τῷ ὅλῳ καθ' ἕτερον τρόπον, ἢ αἱ προτάσεις
τῷ συλλογισμῷ τῷ συμπεράσματι. δεύτερον δὲ τὸ τί ἦν εἶναι ἢ 40
τὴν λόγον. ἢ τὸτο δὲ λέγεσθαι πολλαχῶς, ὅλον μὲν ἐπὶ τοῖς ἐκ μέ-
ρων συγκατεσθαι, ὅλον δὲ ὁ συν τοῖς μέρεσιν (τὸτο γὰρ ἦδη τὸ
συναμφοτέρον) ἀλλὰ τὸ ἐπὶ πᾶσιν αὐτοῖς ἐπιθεωρούμενον τε ἢ
ἐπιγινώσκον. Themist. f. 25.

195^a συντάξας τὰ εἶδη τοῖς ὑποκειμένοις εἰκότως ἐπήγαγε "τὸ-
45 των δὲ τὰ μέν". . . μεμνηῖσθαι χρὴ ὅτι τὴν ὑλὴν καὶ ἀλλοίωσιν
ἀναλαμβάνειν τὸ εἶδος ὁ Ἀλέξανδρος φησιν. διὰ ἢ ἐξ ὑλῆς ἢ
εἶδος τὸ σύνθετον οἱ Περιπατητικοὶ λέγουσιν, ὡς συνεξαλλοιωμένων

ἀλλήλοις τῶν ἀπλῶν ἐν τῇ τῷ συνθέτῳ γενέσει, οἱ δὲ Πλατωνικοὶ
τὴν ὑλὴν ἀτρεπτον λέγουσιν, τοῖς ἐν Τιμαίῳ (p. 50) λεγομένοις
ἀκολουθῶντες. Simpl. f. 71 b.

τρίτον πάλιν ἀπαριθμεῖ) τὸ ποιητικὸν αἷτιον, παραδείγματα
5 ἢ ἐνταῦθα παρατιθεῖς, δι' ὧν, ὡς οἶμαι, ἢ τὰς τῷ ποιητικῷ αἷτιῳ
διαφοράς, ὡς τὰς τῷ ὑλικῷ ἢ τὰς τῷ εἶδος πρότερον ἐνεργείας.
ἄλλως γὰρ ὁ βουλευσας ποιεῖ, ἢ ἄλλως ὁ ἰατρός, ἢ ἄλλως τὸ
σπέρμα. id. ib.

"τὸ δὲ ὡς τέλος ἢ τὸ ἀγαθὸν τῶν ἄλλων." ἢ φησὶν ὁ Ἀλέ-
195^aξανδρος τὸ ἀκόλουθον εἶναι καὶ τὴν λέξιν, τὸ δὲ ὡς τέλος τῶν ἄλ-
23 λων, ἢ τὸ ἀγαθόν. τῶν ἄλλων, δηλονότι ὧν ἐστὶ τέλος. μήποτε
δὲ κοινῶς καὶ κοινῶς ἢ τῷ τελει ἢ τῷ ἀγαθῷ ἐπὶ) τὸ "τῶν ἄλ-
λων". . . τοσούτων ὅντων τῶν αἷτιων λέγει ὁ Εὐδήμος ὅτι τὸ
μὲν ὑποκείμενον ἢ τὸ κινῶν πρῶτως πάντες ἡγῶντο. τὴν δὲ μορφήν
πολλοί, τὸ δὲ ὅ ἔνεκα ἐλάττονες ἢ ἐπὶ μικρῇ ἡμῶν δὲ τῶν πλε-
ων φαίνεσθαι τὸ αἷτιον. φαίνεσθαι γὰρ πολὺν εἶναι. id. ib.

πρότερον μὲν ὅτε ἔλεγεν (p. 194 b 23) "ἔνα μὲν ὅν τρόπον αἷτιον 195^a
λέγεται τι, τὸ ἐξ ὅ γίνεσθαι τι ἐνυπάρχοντος," τρόπον ἔλεγε τὰς
27 πρὸς ἄλλα τῶν πρῶτων αἷτιων διαφορὰς, οἷον τὰς τῆς ὑλῆς
μόνης ἢ τῷ εἶδος μόνον ἢ τῶν ἄλλων αἷτιων. νῦν δὲ τρόπον τὰς
διαφορὰς τῶν μερικῶν αἷτιων φησὶν, αἷτινες τῶν ὁμοειδῶν εἰσὶν.
id. f. 72.

εἰς κατασκευὴν τῷ πρότερον τὸτο ἐπήγαγεν, ὅτι ἐστὶ τῷ συμ- 195^b
βεβηκός τὸ μὲν προσεχὲς τὸ δὲ πόρρω, ἵνα τὴν δὲ ἀντὶ τῷ γὰρ
1^a ἀκύνωμεν. ἢ βύλεσθαι διὰ τούτων δεῖξαι ὅτι ἢ τῶν τῆς αὐτῆς
τάξεως συμβεβηκόντων τὰ μὲν οἰκειότερα μάλλον ἐστὶ τοῖς καθ'
αὐτὸ αἷτιοις, τὰ δὲ ἥττον, ἵνα τὸ πορρωτέρον ἢ ἐγγύτερον ἀντὶ
τῷ οἰκειότερον ἢ ἀνοικειότερον ἀκύνωμεν. ὅθεν ἢ τὰ παραδεί-
γματα τὰ τοιαῦτα ἔθηκε, τὴν λευκὴν ἢ τὴν μωσικὴν, ὧν ὕστερον
περικεικωτέρον ἐστὶν, ἀλλὰ τὸ μὲν μωσικὸν οἰκειότερον, ὅπερ ὕστερ
ἄλλῃ συμβαίνει ἢ τῷ ἀνθρώπῳ, ὡς περὶ ἢ αὐτῷ τῷ μωσικῷ συμ-
βεβηκεν, ἥττον δὲ οἰκεῖον τὸ λευκόν. ἢ γὰρ ἄλλοις πολλοῖς παρὰ
τὴν ἀνθρωπίν. Philop. g p. 7.

κοινὴν τινα διαφορὰν ἐπάγει πᾶσι τοῖς εἰρημένους αἷτιοις, τοῖς 195^b
τε καθ' αὐτὸ ἢ τοῖς κατὰ συμβεβηκός, τοῖς τε ἀπολελυμένοις δη-
3^a λονότι ἢ τοῖς συμπεπλεγμένοις, τὴν καὶ τὸ δυνάμει ἢ ἐνεργείᾳ.
ὡς ἐξ ὅσων τῶν διαφορῶν ἢ διπλασιαζομένων τῷ δυνάμει ἢ
ἐνεργείᾳ, δωδεκά γίνεσθαι τὰς πάσας, ἀς ἢ αὐτὲς σαφῶς ἀπα-
ριθμεῖ. Simpl. f. 72 b.

οἷον αἷτια τὴν ἀνδρίας ἐστὶν ὅδε προσεχῶς, οἷον ὁ Μίλωνος, πορ- 195^b
ρώτερον δὲ ἀνδρίας ἀπλῶς, ἢ ἐπὶ τούτῳ πορρωτέρον ἢ εἰκῶν. id. ib. 7.

Πολύκλειτος δὲ ἑστὸς ἐστὶν ὁ ἀνδριαντοποιός, ὃ ἢ Γαληνός 195^b
ἐμνημόνευσεν, ὃς τὴν ἀνδριάντα ἐδημιούργησε πᾶσαν ἔχοντα με-
11 λῶν συμμετρίαν καθ' αὐτὰ τε ἢ πρὸς ἄλλα, ὡς διὰ τὸτο τὴν
Πολύκλειτον καλεῖσθαι κανόνα. id. f. 73.

εἰπὼν τὰ ἐνεργῶντα, προσέθηκε "ἢ τὰ καθ' ἑαυτὸν," ὅχ 195^b
ὡς ἄλλα παρὰ τὰ ἐνεργῶντα λέγων, ἀλλ' ὅτι τὰ ἐνεργῶντα τὰ
καθ' ἑαυτὸ ἔστιν. id. ib.

195^b ἀκρότατον μὲν λέγει αἴτιον τὸ κυριώτατον λεγόμενον, ὃ ἄλλοι
21. συνεκτικὸν ὀνομάζουσιν. ἀσαφὲς δὲ αὐτὸ διὰ τῶ παραδείγματος
ἐποίησε. διὰ τί γὰρ ἄνθρωπος οἰκοδομεῖ ἐρωτῶντες ἀκούμεν ὅτι
οἰκοδόμος. διὰ τί δὲ οἰκοδόμος; ὅτι καὶ τὴν οἰκοδομικὴν. καὶ ἐν
τῆταις παύει· ἢ τὴν διὰ τὴν ζήτησιν, διὸ καὶ ἀκρότατον τὸτο καλεῖ,
ὅτι μέχρι τούτου ἀναβαίνοντες ἰσάμεθα. id. ib.

195^b εἰπὼν τίνα τε καὶ πόσα τὰ αἴτια, καὶ τίνες τρόποι καὶ διαφοραὶ
31. θεωρῶν· καθ' ἕκαστον, ἐπειδὴ λέγει· καὶ ἡ τύχη καὶ τὸ αὐτόματον
αἴτια, καὶ πολλὰ καὶ εἶναι καὶ γίνεσθαι διὰ τύχην καὶ τὸ αὐτόματον,
ἀκολουθοῦν τῇ ζήτησιν εἰ ἐξί καὶ τί ἐξί καὶ ὑπὸ τί τῶν εἰρημένων αἰτίων
ἀνάγει ταῦτα. ὁ μάλιστα δὲ εἶπεν ὁ Ἀριστοτέλης λέγοντας ταῦτα·
καὶ γὰρ οἱ μὲν πολλοὶ καὶ αὐτοῖς οἰόν· πολλῶν αἰτίων εἶναι τὴν τύχην
καὶ τὸ αὐτόματον, οἱ δὲ φυσιολόγοι καὶ μὴ λέγουσι τί περὶ αὐτῆς
ἀλλ' ὅτι ὡς ὅσην χρόνῳ καὶ ὀνομάζουσι. καὶ γὰρ Ἐμπεδοκλῆς ἐν οἷς
φησὶν ὅτι πρὶν συνέκρυσσε θέων τότε, παλάμη δ' ἄλλως, καὶ
15 παλιν ὅσην συνέκρυσσε ἅπαντα, τὴν τύχην αἰτιασάς δοκεῖ. καὶ
οἱ θεοὶ ἢ ὕλην τὰς ἀρχὰς λέγοντες ἢ ἀγαθὸν καὶ κακόν, τὴν διά-
τασιν αὐτῶν καὶ τὴν μερισμὸν τῶν πόνων καὶ τὰ τοιαῦτα ὡς ἐκ
τύχης ἢ ἐκ ταυτομάτου λέγειν ἀναγκαζήσονται. ἀλλὰ καὶ Δημό-
κριτος ἐν οἷς φησὶ "δεῖν ἀπὸ πατρὸς ἀποκρίνεσθαι παντοίων εἰδῶν,"
20 πῶς δὲ καὶ ὑπὸ τίος αἰτίας μὴ λέγει, ἔοικεν ἀπὸ ταυτομάτου καὶ
τύχης γενῶν αὐτά. καὶ Ἀναξαγόρας δὲ τὴν νῦν ἐάσας, ὡς φησιν
Εὐδήμος, καὶ αὐτοματίζων τὰ πολλὰ συζητοῖ. καὶ τῶν ποιητῶν
δὲ εἶναι πάντα χεδὸν εἰς τὴν τύχην ἄγουν, ὥς καὶ τῆς τέχνης
οἰκίαν αὐτὴν ποιεῖν, λέγοντες "τέχνη τύχην ἐξέρξε καὶ τύχη
25 τέχνην." τὴν εὐτυχύντα δὲ καὶ φρονεῖν φασί. πρὸς δὲ τούτοις
ἐρωτῶμεν ἕνα τῶν ἀπὸ τέχνης γινομένων καὶ ἀπὸ τύχης γινόμενα·
καὶ γὰρ ὑγίεια καὶ ἀπὸ τύχης δοκεῖ γίνεσθαι ὥσπερ ἀπὸ τέχνης· διελή-
σας γὰρ καὶ πῶς τις ψυχρὸν ὕδωρ γέγονεν ὑγίης. ἀλλ' ἴσως ὁ φησὶ
Δημόκριτος τὴν τύχην αἰτίαν εἶναι ἀλλὰ τὸ διελῆσαι. id. f. 73 b.

196^a "ἀγοράσαι" τυτέστιν εἰς ἀγορὰν διατρέψαι· Ἀριστοφάνης
5. "πῶ δὲ καὶ Κλειδῶνις ἀγοράσει καὶ Στράτων;" Philop. g p. 10.

196^a 8. ἡττάσαστο ὁ Ἀλέξανδρος τὴν λέξιν ὡς ἀκατάλληλον τὴν λέ-
γουν "τί δήποτε ὑδεῖς περὶ τύχης ὑδὲν διώρισεν." εἶδε γάρ, φη-
σὶν, ἐπενεγκεῖν περὶ τύχης τι διώρισε, διότι πρόκει· τὸ ἀποφατι-
κὸν ἐν τῷ ὑδεῖς. καὶ δηλονότι πολλῷ μᾶλλον ἂν μέμφαιτο τῷ
Πλάτῳ λέγοντι "ὑδεῖς εἰς ὑδὲν ὑδενὸς ἂν γένοιτο ἄξιος." ἀλλὰ
καὶ θαυμάσαι μᾶλλον εἶδει τὸ χωρίον καὶ σαφῶς καὶ ἀκριβῶς καὶ ἐν-
τρεπτικῶς ἡρμηνευμένον. Simpl. f. 73 b.

196^a 11. πρὸς τὰς δύο λόγους τὰς δεικνύσας μὴ εἶναι τὴν τύχην καὶ τὸ
αὐτόματον ἀντιλέγει, καὶ πρότερον πρὸς τὴν πρῶτον, ὅς ἀναρεῖ τὴν
τύχην διὰ τὸ ὥριον πάντων τὰ αἴτια, τὴν δὲ τύχην ἀόριστον εἶναι.
ἀντιλέγει δὲ τὸναντίον ἢ βυλεῖ δεικνύς τὴν τοῦτον λόγον περὶ-
νοῦσα... τὸ "καθὰπερ ὁ παλαιὸς λόγος ὁ ἀναιρῶν τὴν τύχην"
πρὸς Δημόκριτον ἔοικεν εἰρηάζ· ἐκείνος γὰρ καὶ ἐν τῇ κοσμοποιᾷ
ἐδόκει τῇ τύχῃ χρῆσθαι, ἀλλ' ἐν τοῖς μερικωτέροις ὑδενὸς φησιν
εἶναι τὴν τύχην αἰτίαν, ἀναφέρων εἰς ἄλλας αἰτίας, οἷον τὸ θη-
σαυρὸν εὐρεῖν τὸ σκαπτεῖν, ἢ τὴν φυτείαν τῆς ἐλαίας, τὸ δὲ κα-

ταγῆναι. τὴν φαλακρὴν τὸ κρανὸν τὴν ἀετὴν ῥίψαντα τὴν χελώνην,
ὅπως τὸ χελώνιον ῥαγῇ. ὅπως γὰρ ὁ Εὐδήμος ἰσορεῖ. πρὸς δὲ τὴν
δεύτερον λόγον τὴν λέγοντα ἄτοπον τι καὶ ἄπορον ἀκολουθεῖ τοῖς
τιθεῖσι τὴν τύχην τὸς προτέρους φυσιολόγους μὴδὲν περὶ αὐτῆς
εἰπεῖν, πρὸς τούτον ὅτι ἅπαντων τὸ ἄτοπον φησιν ὁ τοῖς λέγουσιν
αἰτίαν τὴν τύχην ἀκολουθεῖν, ἀλλὰ τοῖς παλαιῖς φυσιολόγοις...
ἀλλ' ὅτις μὲν ἐπὶ σμικροῖς τῇ τύχῃ καταχρῆσθαι δοκῶν ἡττονος ἂν
εἴη ἐπιστάσεως ἄξιος, τί ποτὲ ἐξί ἢ τύχη μὴ παραδύς· οἱ περὶ
Δημόκριτον δὲ διχῶς ἄτοπον τι πεπονθέναι δοκῶσι, πρῶτον μὲν ὅτι
καὶ ἔραν τὸδε, τί λέγω τὸδε τὸ ἔραν; ὅτι καὶ τῶν κόσμων ἅπαν-
των πολλῶν ἢ καὶ ἀπείρων ὄντων τῶν κατ' αὐτὰς αἰτιώμενοι τὸ
αὐτόματον (ἀπὸ ταυτομάτου γὰρ φασὶ τὴν δίνην καὶ τὴν κίνησιν
τὴν διακρίνασαν καὶ καταστήσασαν εἰς τήνδε τὴν τάξιν τὴν πᾶν),
ἔμμεν ὁ λέγουσι τί ποτὲ ἐξί τὸ αὐτόματον... ἀπολογεῖται δὲ ὁ
Εὐδήμος ὑπὲρ τῶν παραλιπόντων ἐν τοῖς αἰτίαις τὴν τύχην, λέ-
γων "εὐλόγως δὲ αὐτὴν παρέλιπον καὶ συμβεβηκὸς ὕσαν· τὰ
γὰρ τοιαῦτα ὑδὲ εἶναι δοκεῖ, ἀλλὰ τὰ καθ' αὐτά." ἐν δὲ τούτοις
πᾶσι τοῖς χωρίοις ὁ μὲν Ἀριστοτέλης σαφῇ καὶ τεταγμένην ἐποιή-
σατο τὴν παραδοσιν, τὰ δὲ τὸ Ἀλεξάνδρου ὑπομνήματα καὶ ἑλλο-
20 πέσερὰ πῶς ἐν τούτοις καὶ ὑποσυγκεχυμένα μοι δοκεῖ, τάχα τὸ
μεταγραφασμένην τὴν τάξιν τῶν εἰρημένων παραξάντος. ἀεὶ δὲ
τὴν ἐγκαλῶντας Ἀριστοτέλει ὡς ποιητικὸν αἴτιον τὸ ἔραν μὴ λέ-
γοντι τῶν ἐνταῦθα λεγομένων εὐγνωμόνως ἀκείνῃ. id. f. 74.

"καθὰπερ ὁ παλαιὸς λόγος," ὁ τὸ Δημόκριτον καὶ γὰρ ὅτις καὶ ἂν
ἐν τῇ κοσμοποιᾷ τῇ τύχῃ κέχηται, ἀλλ' ἐν τοῖς καὶ μέρος ὑδενὸς
14. φησιν εἶναι τὴν τύχην αἰτίαν. cod. Reg. 1947.

πολλῆς ὅτι ἐμβροντησίας ἂν εἴη τῶν μὲν αἰεὶ ὡσαύτως ἐχόντων
196^a τὸ αὐτόματον αἰτιασάς, τῶν δὲ μὴ αἰεὶ ὡσαύτως ἐχόντων ἀλλ'
33. ἐξί ὅτι καὶ τὸ σκοπεῖν τὸ φυσικὸν ἀποτυγχανόντων, οἷα ἐξί τὰ ἐν
γενέσει, τῶν πρόνοιαν τινα καὶ μὴ τὸ αὐτόματον αἰτιασάς, εἰ
μὴ τις διὰ τὸ ἀνόητον τὸ λόγῳ ἀπολογούμενος ὑπὲρ αὐτῶν εἰποῖ ὅτι
αὐτόματον ἔλεγον τὴν ὑλακὴν αἰτίαν. Philop. g p. 11.

ὥσπερ οἱ Στωϊκοὶ δοκῶσι λέγειν. καὶ ὅτι μὲν πολλοὶ ταύτης
196^a γεγόνασιν τῆς δόξης, δῆλον ἐκ τῶ προσκυνεῖν τὴν τύχην ὡς θεόν,
5. καὶ ἱερὰ οἰκοδομεῖν αὐτῇ, καὶ ὕμνος εἰς αὐτὴν ἄδειν. ἔοικε δὲ ἢ μὲν
ὡς περὶ θεῶν τινὸς τῆς τύχης ὅσα δόξα καὶ πρὸ τῶ Ἀριστοτέλους
εἶναι παρὰ τοῖς Ἑλλήσι, καὶ ἔχ ὑπὸ πρῶτων νομοθῆναι τῶν Στωϊ-
κῶν, ὡς τινες οἰόν· καὶ γὰρ Πλάτων ἐν τοῖς Νόμοις ὡς θεὸς μὲν
πάντα καὶ μὲν θεὸς φησὶ τύχη καὶ καιρὸς τὰ ἀνθρώπινα διακυβερνῶσι
εὐμπαῖντα. τὸ δὲ καὶ τινος τῶν πόλεων Τύχας τιμᾶν καὶ ναὺς
οἰκοδομεῖν ὕστερον ἔοικεν νομοθῆναι· ὁ γὰρ ἔχομεν παρὰ τοῖς πα-
λαιῶσι Τυχῶν πόλεων ἱερὰ ἰσορημένα· ἢ ἑορταὶ ἀναγεγραμμένας.
καίτοι τὸ τύχης ὄνομα καὶ παρὰ τοῖς παλαιῶσι τιμώμενον ἴσμεν· ἐν
Δελφοῖς δὲ καὶ προκατήρχεν ἐν ταῖς ἐρωτήσεσιν ὡς Τύχη καὶ Δοξία
τῶνδε τινι θεμιστεύεις; καὶ παρ' Ὀρφεὶ δὲ μνήμης τετύχηκεν.
Simpl. f. 74 b.

"καὶ δαιμονιώτερον." οἱ Στωϊκοὶ τὴν τύχην θεῶν τι καὶ δαιμόνιον
196^a νιον ὑπελάμβανον, διὸ καὶ ἱερὰ τῇ τύχῃ ἐποίον. cod. Reg. 1947. 7.

196b περὶ τύχης καὶ αὐτομάτου προθέμενος εἰπεῖν, καὶ πρῶτον τὸ εἰ
 10. ἔστιν ἢ μὴ ἔστι προβαλλόμενος ζητεῖν, καὶ δείξας ὅτι ἔστιν ἀπὸ τῆς
 πάντων κοινῆς μαρτυρίας... ὥρμησε μὲν ἐπὶ τὰ ἐξῆς προβλή-
 ματα, τί τέ ἐστιν ἐκάτερον εἰς ζήτησιν προβαλλόμενος, καὶ τί δια-
 φέρετον ἀλλήλοισιν, καὶ πῶς εἰς τὰ διωρισμένα αἰτία ἀναχθῆσονται...
 τὰ ἕχ' ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἢ ἐπ' ἴσης ἢ ἐπ' ἑλαττον· καὶ τὸ ἐπ' ἴσης
 δὲ ἐπ' ἑλαττον ἐστὶ τῶν τε ἀεὶ καὶ τῶν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ. καὶ διὰ τὸτο,
 οἶμαι, καὶ Ἀριστοτέλης τό τε ἐπ' ἴσης καὶ τὸ ὡς ἐπ' ἑλαττον κοινῶς
 παρὰ τὸ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ διετελέσει λέγων. Simpl. f. 75.

196b τὸτο, φησὶν Ἀλέξανδρος, ὅτι ἀπὸ τύχης ἀπλῶς ἀλλ' ἀγαθῆς
 33. τύχης ἐστὶ παράδειγμα. ὅτι δὲ καὶ τὸ "ἄμφω δὲ ἐν τοῖς ἑνεκά
 τυ," τὸ πρότερον εἰρημένον, καὶ περὶ τῶν καὶ προαίρεσιν εἰρημῶ, ὡς
 τινες ὑπέλαβον, ἀλλὰ περὶ τῆς τύχης καὶ τῷ αὐτομάτῳ, δηλοῖ τὸ
 ἐν τῇ προσεχῶς ἐκτεθείσῃ ῥήσει διὰ τῶν αὐτῶν συλλαβῶν προα-
 χθέν... ὁ δὲ Εὐδήμιος ὅτω δαίτυσιν ὅτι ἡ τύχη ἐν τοῖς ἑνεκά
 15 τυ. ἐν οἷς, φησὶ, τὸ εὐτυχεῖν καὶ τὸ ἀτυχεῖν, ἐν τούτοις ἐστὶν ἡ τύχη.
 ταῦτα δὲ ἐν οἷς ἀγαθὸν ἐπίτευξις καὶ ἀπώτευξις καὶ τὸ ἑνεκά τυ.
 πᾶς ᾧ δὲ ἑνεκά τυ πράττων ἀγαθὸν ἐφίετο. ὁ δὲ λόγος ὅτος τὴν
 τύχην μόνην ἐν τοῖς ἑνεκά τυ τέθεικεν, ὑκίτι δὲ καὶ τὸ αὐτόματον.
 id. f. 75 b.

196b τὸ ᾧ δεδανεισμένῳ κομιζομένῳ τὸν ἔρανον, εἰ ἥδει ὁ χρεω-
 34. ζόμενος, ἦλθεν ἂν ἐπὶ τούτῳ· ἕκ ἦλθεν δὲ ἐπὶ τούτῳ· ἕκ ἄρα ἡ
 αἰτία τῆς ἀπολήψεως, ἣν φάμεν εἶναι τὴν τύχην, τῶν ἑνεκά τυ ἐστὶν
 ἀλλὰ τῶν καὶ συμβεβηκός... τὸ δὲ "κομιζομένῳ" γράφετο καὶ
 "κομισόμενος" μέλλοντος, ἵνα ἐπὶ τῷ χρεωζομένῳ ἦ. μᾶλλον δὲ
 25 τὸ πρότερον. Philop. g p. 14.

196b ὡς ᾧ ὅν, φησὶ, τὸ μὲν ἐστὶ καθ' αὐτὸ τὸ δὲ καὶ συμβεβηκός
 24. (λέγει δὲ ὅν καθ' αὐτὸ μὲν τὴν ὕσιν, καὶ συμβεβηκός δὲ τὰ τῇ
 ὕσιν συμβεβηκότα), ὅτω καὶ τὸ αἴτιον τὸ μὲν ἐστὶ καθ' αὐτὸ τὸ δὲ
 καὶ συμβεβηκός, ὡς φησιν ὁ Ἀλέξανδρος. μήποτε δὲ καὶ ἀπλοῖ-
 30 κώτερον ἀκυσέον τὸ ἐν παντὶ αἰτιατόν, ἵνα ἡ λέγων, ὡς αἰτιατὸν τὸ
 μὲν καθ' αὐτὸ τὸ δὲ καὶ συμβεβηκός, ὅτω καὶ αἴτιον. Simpl. f. 76.

197a οἷδε δὲ καὶ τοιαύτην γραφὴν ὁ Ἀλέξανδρος "ἀλλὰ τῶν
 2 ἀπροαίρετων καὶ ἐκ ἀπὸ διανοίας." καὶ ὅτω εἴη, φησὶ, γεγραμ-
 μένος, λέγει ἂν τότε ἀπὸ τύχης εἶναι τὸ τέλος, ὅταν μὴ προελο-
 35 μένος ἡμῖν μηδὲ διανοηθεῖσι περὶ αὐτῷ μηδὲ τούτῳ χάριν τὰ πρὸ
 αὐτῷ ποιήσασιν ἀπαντήσῃ, ἐπεὶ ὅτι γε τὸ ἀπὸ τύχης γινόμενον
 τῶν ὑπὸ προαίρεσιν τε καὶ διανοίαν πιπτόντων ἐστὶν, ὀλίγῳ πρόω-
 εἶρηκε. δοκεῖ δὲ τῇ γραφῇ ταύτῃ καὶ τὸ ἐπαγόμενον συνάδειν, τὸ
 "εἰ δὲ προελομένη τούτῳ ἑνεκά." πρὸς ᾧ τὸ ἀπροαίρετον ἐπὶ ἡχθαι
 40 δοκεῖ τὸ "εἰ δὲ προελομένης." ἡ δὲ προτέρα γραφὴ τὸ ἀπὸ τύχης
 τέλος ὀρίζει τῷ φυσικῷ· τὰ ᾧ φυσικὰ τέλη ἕκ ἑξὶ προαιρετὰ
 ὡδὲ ἔξωθεν, ἀλλ' ἐν αὐτοῖς τοῖς τὴν φύσιν ἔχουσιν... δύνατο δὲ
 καὶ ὅτω ἀκυσέω τὸ λεχθέν, ὅτι τὸ τέλος, ὅπερ ἐστὶ κομιδὴ, καὶ τῶν
 ἐν αὐτῷ αἰτίων ἀποτελεσμα καὶ τέλος, ἐστὶ δὲ ἐν αὐτῷ αἰτίων ἡ
 45 φύσις· ἡ ᾧ φύσις ἀρχὴ κινήσεως, ἐν ᾧ ὑπάρχει πρῶτως. ὡς
 τὸ ἀπὸ τύχης γεγόμενον ἕκ ἑξὶ ποιητικὸν αἴτιον τὴν φύσιν, ἀλλὰ
 διανοίαν καὶ προαίρεσιν· διὸ περὶ αὐτὴ διάνοια καὶ τύχη· περὶ ᾧ

προαίρεσιν καὶ πράξει ἡ τύχη, ὡς δειχθήσετο, ἡ δὲ προαίρεσις ἐκ
 αὐτοῦ διανοίας. id. f. 76 b.

εἰπὼν τί ἐστὶν ἡ τύχη, καὶ δι' ὅρισμῶ παραδὸς αὐτήν... ἐφε-197a
 23. ἔξῃ, οἶμαι, βεβαίως καὶ τὸ σύνθετος συμψηφίς αὐτῷ δεῖξαι καὶ τὸς
 ὁτῶν περὶ τύχης λέγοντας. τὸτο δὲ ποιῇ τὴν ἀποδοδεμένην τῆς τύ-
 χης ἑνοίαν ἐφαρμόζουσιν τοῖς περὶ αὐτὴν λεγομένοις δεικνύς...
 ἐπιστῆσαι δὲ ἄξιον ὅτι πρότερον ἀδελφὸν ἀνθρωπίνῃ διανοίᾳ τὴν τύ-
 χην ἔλεγε δοκεῖν τισὶν, καὶ διὰ τὸ ἀόριστον ἀλλὰ διὰ τὸ θεῶν τι εἶναι ἡ
 δαιμόνιον. ἀλλ' ἴσως καὶ τὸτο ἐπεόνον ἐκεῖνοι διὰ τὸ μὴ ἔχειν τι
 ὠρισμένον προφανὲς αἴτιον τῶν ὅτω γινόμενων ἀποδιδόναι. id. ib.

ὅταν ᾧ νοσούντος τινος καὶ ἀποκαρέντος διὰ τὴν τῶν τριχῶν 197a
 ἀπόθεσιν ἢ πνεῦμα ἐπιγένητο διαφορητικὸν ἢ εἰλησιν (τυτέσιν ἀπὸ 23
 ἡλίου θερμῆ· εἰλη ᾧ ἢ τῷ ἡλίου θερμῇ, ὅθεν καὶ τὸ εἰληθερεῖν) καὶ ἀκο-
 λυθῇ ἡ ὑγίεια, ἄρα τῆς καὶ τύχην ὑγίειας ὁμοίως αἰτιῶν ἐστὶ τὸ
 πνεῦμα ἢ ἡ εἰλησιν, ἀλλ' ὅτι ἀποκαρῆναι; id. f. 77 b.

ὅτι ἐν μεγέθει ἡ εὐτυχία ἐστὶ, δαίτυσιν, οἶμαι, δυνάμει συλ-197a
 27. λογιζόμενος ὅτω. ἡ εὐτυχία καὶ δυστυχία, καὶ παρὰ μικρὸν
 ἔχουσι τὸ μέγιστον ἀγαθὸν καὶ κακόν, εὐτυχία καὶ δυστυχία εἰσὶν· τὰ
 παρὰ μικρὸν ἔχοντα ὅθεν ἥττον ἐστὶ τὸτο ὅπερ λέγειτο· ταῦτα δὲ

28 ἐν μεγέθει ἐστὶ, διότι ἐν τοῖς μεγέθεσι τὸ παρὰ μικρὸν ὅθεν ἀπέχειν
 δοκεῖ τὸ ὅλον· ἡ ἄρα εὐτυχία καὶ δυστυχία ὡς μέγεθος ἔχοντα λέ-
 γετο ὅτω. καὶ μᾶλλον ὁ Πορφύριος ὅτω ἐπέβαλε, καὶ Ἀλέξανδρος
 καὶ πρῶτῃ ἐξηγήσιν, τὸ παρὰ μικρὸν ἐνταῦθα ἕκ ἐπὶ τῷ παρὰ
 μικρὸν ἐλθόντος τῷ τυχεῖν καὶ ἐμποδιζόντος ἀκυσέμεν, ἀλλ' ἐπὶ
 29 τῷ τὸ ὅλον κακόν καὶ ἀγαθὸν παρὰ μικρὸν λαβόντος, διότι καὶ τὸ
 μέγιστον ἀγαθὸν παρὰ μικρὸν λαβόντα εὐτυχῇ καλῶμεν ὁμοίως
 τῷ τὸ ὅλον μέγεθος λαβόντι καὶ τὸ τὸ μέγιστον κακόν παρὰ μικρὸν
 δυστυχῇ, ὡς τῷ μικρῷ μηδὲν ὄντος. καὶ ἄλλως δὲ δυνατὸν ἀκυσέιν
 τὸ εἰρημένον· εἰ ᾧ τὸ παρὰ μικρὸν ἐπὶ μεγέθους λέγετο εἴωθε, λέ-
 γομεν δὲ δυστυχεῖν ἐκεῖνος ὅσοι παρὰ μικρὸν κακόν ἂν τι μέγα
 ἔλαβον, καὶ εὐτυχεῖν ἐκεῖνος ὅσοι παρὰ μικρὸν ἀγαθόν τι μέγα
 ἔλαβον, δηλονότι ἐν μεγέθει τὸ εὐτυχεῖν καὶ δυστυχεῖν ἐστὶν. καὶ ἐπί-
 30 μων τὸς παρὰ μικρὸν καλυμένους θεὸς οἱ Λακεδαιμόνιοι ὡς σωτή-
 ρας, ὅτι τὸς μέλλοντας κινδυνεύειν τὸ παρὰ μικρὸν τῷ κινδυνεύσαι
 διδόντες ἔσωζον. καὶ ταύτῃ μᾶλλον τῇ ἐξηγήσει τίθετο ὁ Ἀλέξαν-
 31 δρος. τὸ δὲ ἐπαγόμενον, "ὅτι ὡς ὑπάρχον λέγει ἡ διάνοια· τὸ ᾧ
 παρὰ μικρὸν ὡς περὶ ὅθεν ἀπέχειν δοκεῖ," μᾶλλον τῇ προτέρᾳ
 συνάδει ἐξηγήσει. id. ib.

καὶ τὸ παρὰ μικρὸν μέγα ἀγαθὸν λαβεῖν, καὶ γινόμενον ἐγγύς;
 εὐτυχία μεγάλη, ὅτε ὡς ὑπάρχον αὐτὴ ἥδη λέγει ἡ διάνοια· τὸ ᾧ
 παρὰ μικρὸν ὡς περὶ ὅθεν ἀπέχειν δοκεῖ. Themist. f. 26 b.

ὅταν τις περιτυχῶν μεγάλῳ κινδύνῳ ἐγγύς γένῃτο τῷ κινδύ-
 νῳ καὶ μεγάλῳ περιπεσεῖν κακῷ, οἷον ναυαγίῳ ἢ ἄλλῳ τινί,
 εἴτα μικρῷ λείποντος τὸν κίνδυνον ἐκφυγῇ, εὐτυχῇ τὸ τοιούτον κα-
 32 λῶμεν, διότι παρ' ὀλίγον τῷ κινδύνῳ προσομιλήσας ἐξέφυγεν...
 ἐπεὶ δὲ ᾧ τὸ παρὰ μικρὸν ὅθεν δοκεῖ τὸ τέλος ἀπέχειν, καὶ λογιζο-
 μένη τὸ μικρὸν τὸτο ἡ διάνοια, ὡς περὶ ἐκβεβηκότων τούτων, ὅτω
 εὐτυχῇ ἢ δυστυχῇ τὸν πεσόντα καλεῖ. Philop. g p. 16.

197^b 9. τὴν αὖτ' ὅδ' ἡ καθ' ὁμοιότητα εἶπε Πρωταρχος εὐτυχεῖς εἶναι τὰς λίθους, ἀλλ' ἀπλῶς εὐτυχεῖς. ὥτως ὅν ἀναγνώσαν, ὅδ' ὡσπερ φησὶ Πρωταρχος, εὐτυχία ἢ δυστυχία ὑπάρχει τούτοις. εἶτα τὸ "εἰ μὴ καθ' ὁμοιότητα" αὐτὸ ἐξὶν ἐπικρίσις πῶς δυνατὸν 5 καὶ ἐπὶ ἀψύχων εὐτυχίαν εἶπεν καὶ δυστυχίαν. Πρωταρχον δὲ ἤτοι τὸν ἐν Φιλήβῳ φησὶν ἢ ἕτερον τινά. Philop. h. p. 3.

197^b 11. ζωγράφῳ δὲ ποτε γράφοντος ἵππον καὶ ῥίψαντος ἀκυσίως τὴν σπογγίαν ἀφ' ὧν ἐν τῷ σχήματι τῷ γραφομένῳ ἵππῳ καὶ τὴν ἀπετυπώθη. Simpl. f. 78.

197^b 14. Ἀλέξανδρος "καὶ τοῖς ἀλόγοις ζώοις" γράφει, "καὶ τοῖς ἀψύχοις," ὅθεν διάφορον σημασίαν τῆς γραφῆς. ἀποδείξεις δὲ τούτῳ ἐξὶ τῷ τὸ αὐτόματον ἐπὶ πλέον εἶναι τῷ ἀπὸ τύχης. . . καὶ πάντως δέ, φησὶν Ἀλέξανδρος, ἐν οἷς παρὰ τὴν προαίρεσιν ἄλλο τι ὑπῆρτησεν, εὐθέως τύχη τούτῳ καὶ ἀπὸ τύχης, ἀλλ' ἂν τοῦτον ἢ οἷον 15 μὴ ἀναγκαίως μὴδὲ ὡς ἐπὶ τὸ πολλὸ ἀκολουθεῖν τῷ ἄλλῳ χάριν γινόμενῳ. τῷ γὰρ ἰσχυρὸς χάριν γυμνασασμένῳ πλείω καὶ διὰ κόπον πυρρῶντι ἀπροαίρετον μὲν τὸ πυρρῆσαι, ἔκ ἀπὸ τύχης μέντοι. id. f. 78 b.

197^b 22. ἔτι δὲ καὶ ἄλλη γραφή τῆς ἐν ἀρχῇ λέξεως τοιαύτη "ση- 20 μείον δὲ τὸ μάτην, ὅτι λέγειν ὅταν μὴ γένῃ" τὸ ἕνεκα, ἀλλ' ὁ ἐκείνου ἕνεκα." τὸ δὲ αὐτὸ καὶ αὕτη δηλοῖ. μάτην γὰρ λέγεται τι γίνεσθαι, ὅταν μὴ γένῃ" τὸ ἕνεκα, ἀλλ' ὁ ἂν τι προσγένητο, δι' ἐκεῖνο τὸ προγενόμενον ἀκολουθήσει τῷ καὶ συμβεβηκὸς αἰτίῳ. . . ἄξιον δὲ εἶναι τοῖς ἐνταῦθα λεγομένοις ὑπ' Ἀλεξάνδρου ἐπισχεῖν. 25 καὶ γὰρ λέγει, φησὶν, ὁ Ἀριστοτέλης ταῦτα εἶναι τὸ αὐτόματον καὶ τὸ μάτην, ὡς τινες ὤκνησαν, ἀλλ' ὡς διαφέρει τύχη καὶ τὸ ἀπὸ τύχης, τούτῳ καὶ τὸ μάτην τῷ αὐτομάτῳ. id. f. 79.

197^b 15. εἰ δὲ ποτε καὶ τῷ αὐτομάτῳ ἀντὶ τῷ ἐκ αὐτομάτου χρῆσι, 30 θαυμαστὸν ὅδ' ἐστὶ καὶ γὰρ Ὁμηρος ὥτω χρῆσι, ἐν οἷς φησὶν "αὐτό- ματος δὲ οἱ ἦλθε βοῆν ἀγαθὸς Μενέλαος" (II. 2 408) καὶ "αὐτό- ματοι δὲ πύλαι μύκον ὕραυ, ἃς ἔχον Ὠραι" (5 749), τὸ ἐκ μὴ προηγουμένης αἰτίας προφανῶς ἀποτελεσμα αὐτομάτου λέγων. id. f. 79 b.

197^b 34. "παρὰ φύσιν" ἀντὶ τῷ παρὰ τὴν φύσιν, τούτῳ παρὰ τὸν 35 σκοπὸν τῆς φύσεως. Philop. h. p. 5.

198^a 4. "ἀλλὰ τούτων τὸ πλῆθος ἀόριστον," ἀντὶ τῷ ἀλλὰ ταῦτα καὶ 40 συμβεβηκὸς. ὡν γὰρ τὸ πλῆθος ἀόριστον, ταῦτα καὶ συμβεβηκὸς ἐστίν, ἐπεὶ καὶ τῶν μὴ καὶ συμβεβηκὸς ἀλλὰ καθ' αὐτὸ αἰτίων τὸ πλῆθος ὁρισμένον ἐστίν. Simpl. f. 80.

198^a 5. ἔχει ἡ λέξις ἀκατάλληλόν τι. εἰπὼν γὰρ τὸν νῦν καὶ τὴν φύ- 5 σιν καὶ συμβεβηκὸς αἰτία, ἐπεὶ φησὶ, πρότερον τὰ καθ' αὐτὸ αἰτία τῶν καὶ συμβεβηκὸς αἰτίων, πρότερον ἄρα τῷ αὐτομάτῳ καὶ τῆς τύχης νῦν καὶ φύσις. καίτοι εἰ τὸν νῦν καὶ τὴν φύσιν καὶ συμβεβηκὸς εἶπεν εἶναι αἰτία, τὰ αὐτὰ δὲ καὶ καθ' αὐτὸ εἰσιν 45 αἰτία, αὐτὰ ἑαυτῶν ἄρα καὶ πρότερον ἂν εἴη καὶ ὕστερον, εἴγε τῶν αὐτῶν καὶ καθ' αὐτὸ εἰσιν αἰτία καὶ καὶ συμβεβηκὸς. Philop. h. p. 6.

ἐν δὲ τούτοις ὁ Ἀλέξανδρος, ὅπερ, φησὶν, ὁ Πλάτων ἐν τῷ 198^a δεκάτῳ τῶν Νόμων βύλεται δεῖξαι, καὶ διὰ πολλῶν αὐτὸ δείκνυσσι, 9. τούτῳ διὰ βραχέων ὁ Ἀριστοτέλης ἐδείξεν ἐνταῦθα, τὴν τῆς τύχης φύσιν ἥτις ποτὲ ἐστὶν ὁριστάμενος, καὶ δείξας ὅτι ὕστερα. . . λέγει δὲ ὁ Πλάτων, ὡς εἶπον, ὅτι φύσεως καὶ νῦν ἡ τύχη ἐστὶν ὕστερα, ἀλλ' ὅτι φύσεως καὶ τύχης πρότερον ἐστὶν ἡ ψυχὴ καὶ ἡ τέχνη, γρά- 10 φων ὥτως (p. 889). . . ὁ δὲ Εὐδήμους τὴν μὲν φύσιν τῆς τέχνης, τὴν δὲ τέχνην τῆς τύχης πρότερον δείκνυσιν. ἄξιον δὲ πάλιν τοῖς ἐνταῦθα λεγομένοις ὑπὸ τῷ Ἀριστοτέλει ἐπιφάνειν τὰς οἰόμενους τὸ 10 παικτικὸν αἶτιον τῷ παντὶ μὴ λέγειν τὸν Ἀριστοτέλη. . . ἀλλ' ἐπεὶ καὶ μέχρι τούτου τοῖς περὶ τύχης καὶ αὐτομάτου λόγους ὑπ' Ἀρι- στοτέλους παρακολούθησας ὡς δυνατὸν ἦν ἐμοὶ τῶν εἰρημένων ἔκαστα διήρθρωσα, καλῶς ἂν ἔχοι συντόμως ἐκθέμενον καὶ τὰ τῷ Ἀρι- στοτέλει δοκούντα περὶ τούτων, ὥτω τὰ τοῖς νεωτέροις φιλοσόφοις δε- 15 δογμένα προδείξω καὶ δεῖξαι μὴδὲν τῆς παλαιᾶς παραδόσεως δια- φέροντα. Simpl. f. 80 b.

ζητήσας ὅπερ ἐν ἀρχῇ πρόθετο. . . ἐπεὶ καὶ μέγα τὸ ἐγγε- 198^a ρημα τὸ πλῆθος τοσούτων τῶν καὶ μέρος αἰτίων εἰς ὥτως ἐλάττω 14. γένῃ συναγαγεῖν, εὐκρίτως παραμυθίας ἀξιοῖ τὸν λόγον, καὶ ὅτι το- σαῦτα τὸν ἀριθμὸν καὶ γένος ἐξὶ τὰ αἰτία δείκνυσσι δυνάμει ὥτως. . . ἐρωτηθέντες διὰ τί ἐπολέμησαν Φωκεῖσι Θηβαῖοι, ἐρῶμεν διότι ἐσύλησαν οἱ Φωκεῖς τὸν νεῶν, τὸ παικτικὸν ὥτως αἰτίον ἀποδιδόν- 25 τες. . . λέγει δὲ ὁ Πορφύριος ὅτι τὸ μὲν διὰ τί τετραχῶς ἐξω ἀποδύναι, τὸ δὲ τίνος ἕνεκα ἐπὶ τῷ τελειῷ μόνον ἐρωτᾷ. τίνος γὰρ ἕνεκα ἐπολέμησαν; ἵνα ἄρξωσι. φυλάττων δὲ καὶ τὸ πρότερον εἰρημένον ὑπ' αὐτῷ ὁ Ἀλέξανδρος, τὸ τὰ μαθηματικὰ μὴ ἔχον τελικὸν αἶτιον, καὶ τὸ εἰρημένον ἐνταῦθα ὑπὸ τῷ Ἀριστοτέλει, ὅτι τὸ 30 διὰ τί εἰς τὸ τί ἔχον ἀνάγει ἐν τοῖς ἀκινήτοις, οἷον ἐν τοῖς μα- θήμασι, αὐτὸς ἐξηγεῖται. ἐπεὶ φησὶν, ὅτι ἐστὶν ἐν τοῖς μαθήμα- σιν ἄλλο τῷ εἶδος τὸ ἕνεκα (ἐκεῖνο γὰρ ἂν ἦν ἐν αὐτοῖς τελικὸν καὶ ἔχον αἶτιον), διὰ τούτου ἔχον ἐν αὐτοῖς γίνεσθαι τὸ εἶδος καὶ ὁ 35 ὁρισμός. καὶ ὅτι μὲν ἐξὶ τι τῶν μαθηματικῶν τέλος, καὶ πρότερον εἶπον καὶ νῦν ἐρῶ. id. f. 81 b.

ἐπεὶ δὲ ὁ Ἀλέξανδρος "ἢ ἐν τοῖς γνωστοῖς ἢ ὕλη" γράφει, 198^a 20. καὶ τῆς τούτου ἐξηγήσεως ἀκυσέσθω. ἢ γὰρ πρὸς ἀντιδιαβολήν, φησὶ, τὴν πρὸς τὰ ἀγέννητα εἶπεν, ὡς ἔκ ὕλης ἐν τοῖς αἰδέσις ὕλης, ἢ ὅτι ἐπὶ τῶν κυρίως γνωσμένων ἐστὶν εὐρεῖν τὴν ὕλην, ταῦτα δὲ ὁσίων. τῶν γὰρ καὶ συμβεβηκὸς γνωσμένων τε καὶ ὄντων ἔκ ἐξιν ὕλη καθ' αὐτὰ, ἀλλὰ καὶ τὴν ἀναφορὰν τὴν ἐπὶ τὴν ὕλην ἐν τούτοις ἢ 40 ὕλη. id. f. 82.

τὸ ὅθεν ἡ ἀρχὴ τῆς κινήσεως καὶ ὅταν ταῦτα γένῃ τούτοις, ὅ 198^a 26. καὶ τὸ ὑποκείμενον ὅδ' ἐστὶν ἀριθμῷ ταῦτόν ἐστιν, ἀλλὰ τῷ εἶδει μόνον. . . μήποτε διὰ τῷ "καὶ ὅλως ὅσα κινούμενα κινεῖ" πόρρωθεν ἐνίσταται πρὸς τὰς ἰδέας ὁμοειδῆς αἰτίας τῶν τῆδε νομιζόντων ἀκινήτων ὕσας. τὸ γὰρ ὁμοειδῆς συνώνυμον, ταῦτα δὲ ὁμώνυμα ἢ ὡς ἀφ' ἐνός. ὥτω μὲν ἂν τις ἐξηγήσεται, εἰ πάντα τὰ παικτικὰ τὰ αὐτὰ τοῖς εἰδικαῖς τῷ εἶδει νομίζοι εἶναι, ἐὰν κινούμενα κινῇ. id. f. 82 b.

198^a τὸτο τὸ ῥῆτὴν ἤτοι πρὸς τὸ προσεχὲς συντακτέον, ἵνα λέγῃ ὅτι
27. τὸ προσεχὲς ποιητικὸν αἰτίων ταῦτόν ἐστι τῷ εἶδει καὶ τῷ τέλει, καὶ
καθόλου φησὶ ὅτι ὅσα τῶν ποιητικῶν προσεχῆ ὄντα κινούμενα κινεῖ,
ταῦτα τῷ εἶδει καὶ τῷ τέλει τὰ αὐτὰ εἶδεν. . . ἡ ὅπερ καὶ μάλ-
λον, τοῖς ἀνωτέρω συνεχὲς ἂν εἴη τὸ ῥῆτὴν τὸτο "καὶ εἰς πάσας
ἀνάγων τὸ διὰ τί ἀποδώσει φυσικῶς, τὴν ὕλην, τὸ εἶδος, τὸ κινῆ-
σαν." εἴτα ἐφεξῆς "καὶ ὅσα κινούμενα κινεῖ," τούτοις ταῦτα τὰ αἰτία
ἀποδώσει ὁ φυσικός, ὅσα τῷ αὐτὰ κινεῖσθαι ὅπως κινεῖ. Philop.
h p. 9.

198^a δύνανται, φησὶν Ἀλέξανδρος, ἡ λέξις ἢ λέγμενα "περὶ γενέ-
33. σεις καὶ μάστιγα" ἀκολουθεῖν τοῖς ἀνωτέρω εἰρημένους, ἐν οἷς ἐλε-
γεν (v. 22) "ἐπεὶ δὲ αἰτίαι τέσσαρες, περὶ πασῶν εἰδέναι τῇ
φυσικῇ, καὶ εἰς πάσας ἀνάγων τὸ διὰ τί ἀποδώσει, τὸ εἶδος, τὴν
ὕλην, τὸ κινῆσαν, τὸ ἕνεκα· περὶ γενέσεως καὶ μάστιγα τούτων τὴν
τρόπον τὰς αἰτίας ζητῶσι," τῶν μεταξὺ παρεμβεβλημένων εἰς
διαρισμὸν τῆς ταυτότητος τῶν αἰτίων, καὶ τῇ ποιητικῇ αἰτίᾳ τῆς
διαφορᾶς, εἴπερ τὸ μὴ ἀκίνητον τὸ δὲ κινούμενον, καὶ τούτῳ τὸ μὴ ἀφθα-
ρτον τὸ δὲ φθαρτόν. τὸ δὲ "καὶ ὅπως τὸ ἐφεξῆς αἰεῖ" δύνανται μὴ λέγειν,
ὅτι βοτάνῃ πρῶτον ἀπὸ πυρὸς, καὶ ἐφεξῆς καλὰ μὴ, καὶ ἐπὶ ταύτῃ
ἀσφαλῆς· δύνανται δὲ, ὡς Ἀλέξανδρος ἀκρίβει, τούτο ἐπὶ ἡχθῆναι, ὅτι μὴ
τὸ πρῶτον ποιῆσαν ἐπὶ τὸ προσεχὲς ποιητικὸν μετέρχοντι, καὶ μὴ
τὴν πρῶτην ὕλην ἐπὶ τὴν προσεχῆ καθ' ὁμοῦτητα, ἕκ ἐπ' ἄλλο
τι εἶδος αἰτίαν τὸ ἕνεκα μεταβαλόντες· μᾶλλον δὲ ὅτι ἐφ' ἑκάστη
αἰτίᾳ τὸ ἐφεξῆς ζητῶσι. Simpl. f. 83.

198^b ὅπως μὴ ὦν, ἐὰν εἰς τὸ ἕνεκα τοῦ ὑποκείμενου, καὶ τῷ "πάν-
4. τως" πρόσκειται ὁ καὶ σύνδεσμος. εἰ μέντοι μὴ πρόσκειται ὅπως, ὡς
ἐν τισιν ἀντιγράφοις φέρεται, εἰς τὸ "καὶ ταύτην εἰδέναι δεῖ" ὑπο-
κινεῖται, ἵνα λέγῃ αἰτίων τῶν τὸ διὰ τί ἀποδιδόναι τὴν φύσιν δεῖν
εἰδέναι ἕνεκα τοῦ ποιῶσαν... διὰ δὲ τὸ "ὅτι τούτο ἦν τὸ τί ἦν εἶναι"
τὴν καὶ τὸ εἶδος αἰτίαν ἐνδείκνυται, διὰ δὲ τὸ "διότι βέλτιον ὅπως"
τῇ τελικῇ μέμνηται αἰτίαν. καὶ καὶ Πλάτων καὶ Ἀριστοτέλης τῷ
φυσικῷ προσήκειν φασὶ τὴν διττὴν αἰτίαν ἀποδιδόναι, τὴν μὲν τῇ
ἀναγκαίᾳ τὴν δὲ τῇ εὐ... καὶ ἐξὶ τοιαύτης πραγματείας τῷ Ἀρι-
στοτέλει ἢ περὶ Ζῴων Μορίων, ἐνθα καὶ τὴν διττὴν τρόπον φυσιολο-
γεῖ, καὶ τὸ ἀναγκαῖον καὶ τὸ εὐ. id. f. 83 b.

198^b δύο προτίθεσθαι προβλήματα ἐν τούτοις, ἐν μὲν ὅτι τῶν ἕνεκα τοῦ
10. ποιῶντων αἰτίων ἢ φύσεως ἐστὶν ἀποδείξαι, διότι πολλὰκις ἐχρήσατο
τούτῳ ἀντιλογίαν ἔχοντι, δευτέρου δὲ περὶ τῇ ἀναγκαίᾳ, πῶς ἔχει
ἐν τοῖς φυσικοῖς. id. ib.

198^b τούτο δὲ καὶ ὁ ἐν τῷ Φαίδωνι (p. 97 sq.) Σωκράτης ἐγκαλεῖν
15. τῷ Ἀναξαγόρᾳ δοκεῖ. id. ib.

198^b προβαλλόμενος ὁ Ἀριστοτέλης δεῖξαι ὅτι ἡ φύσις ἕνεκα τοῦ
16. ποιεῖ, πρῶτον, ὥσπερ εἴωθε καὶ αὐτὸς καὶ τούτῳ διδάσκαλος Πλά-
των, κρατύνει τὴν ἐναντίον λόγον... ταύτης δὲ δοκῶσι τῆς δόξης
τῶν μὲν ἀρχαίων φυσικῶν ὅσοι τὴν ὕλην ἀνάγκην αἰτίαν εἶναι τῶν
γινόμενων φασίν, τῶν δὲ ὑστέρων οἱ Ἐπικυρεῖοι. ἡ δὲ πλάνη
γέγονεν αὐτοῖς, ὡς φησὶν Ἀλέξανδρος, ἀπὸ τῇ ἡγεῖσθαι πάντα τὰ
ἕνεκα τοῦ γινόμενου, καὶ προαίρεσιν γίνεσθαι καὶ λογισμῶν, τὰ δὲ φύ-

σει μὴ ὅπως ὁρᾶν γινόμενα· τὰ δὲ ἔχ' ὅπως ἔχει, φησὶν, ὡς ἡδη
προειρήκαμεν. id. f. 84.

δευτέρου τούτο ἐπιχειρήμα. ὁ δὲ Ἀλέξανδρος ὅπως ἐξηγεῖται 199^a
τὸ χωρίον. δεῖξας, φησὶν, ὅτι τὰ φύσει ἕνεκα τοῦ (ἐστὶ καὶ ἐν αὐτοῖς
τέλος τι ἕνεκα), προσλαμβάνει τούτο ὡς ἐπόμενον, ἐν οἷς τέλος
τί ἐστι καὶ ἕνεκα τοῦ, τούτῳ χάριν τὰ πρὸ αὐτῷ πράττει· ὡς ἐπεὶ
τὸ καὶ ἐν τοῖς φύσει γινόμενοις τῷ τέλει ἕνεκα γίνεσθαι τὰ πρὸ τῷ
τέλει. ἐγὼ δὲ οἶμαι μὴ νοεῖν τὸ λεγόμενον· δοκεῖ γὰρ μοι λέ-
γειν ὁδὸν ἄλλο ἢ ὅτι λαβὼν ὅτι τὰ φύσει ἕνεκα τοῦ, συναγάγει
τὰ φύσει ἕνεκα τοῦ... ὁ μέντοι Ἀλέξανδρος τέλος, φησὶ, λέγει
ἔχ' ἀπλῶς τὸ ὑστερον ἐπιγινόμενον, ἐπεὶ καὶ τοῖς αὐτομάτως γινόμε-
νοις ὑστερόν τι ἀπαντᾷ, ἀλλ' ὡς τὸ ἕνεκα. καὶ ἐπάγει ὅτι τούτο
βυλόμενος καὶ νῦν ἐνδείξασθαι προσέθηκε τὸ "ἐπὶ ἐν οἷς τέλος ἐστὶ
ἕνεκα τοῦ." ὁ καὶ ἀπλῶς ἡρεσάμην τέλος εἰπὼν, ἀλλὰ προσέθηκε τὸ
ἕνεκα τοῦ, δεικνύς ὅποιον τὸ τέλος εἶναι βέβαιον. καὶ ταῦτα ἐπιση-
σεως ἕνεκα μοι δοκεῖ, πρῶτον ὅτι ἔχ' ὅπως ἔχει ἢ γραφὴ τῶν ἐμοὶ
συνεγνωσμένων ἀντιγράφων πάντων, ἀλλ' ὅπως "ἐπὶ ἐν οἷς τέ-
λος τι ἐστὶ, τούτῳ ἕνεκα πράττει" τὸ πρότερον," ἐπειτα ὅτι τὸ ἕνεκα
τοῦ ἔχει τέλος, ἀλλὰ τὸ ἕνεκα. βυλῆθεις δὲ ὅπως συντάξαι,
ὅτι ἐν οἷς ἕνεκα τοῦ τέλος τι ἐστὶν, εὐρίσκω μὴ προχωρῶσαν τὴν
σύνταξιν διὰ τὸ ἐνικὸν ἄρθρον τῷ ἕνεκα τοῦ προσκείμενον. ὅπως
δὲ, ὅπερ εἶπον, τούτο ἦν τὸ ζητούμενον, εἰ ἕνεκα τοῦ ποιεῖ ἢ φύσις,
ὅπερ ἐνδείκνυται διὰ τῇ ἐφεξῆς καὶ ἐν τῇ αἰτίᾳ τὴν ὁδὸν ποιημένην εἰς
πέρας τι κατατῆναι· τὸ δὲ τούτῳ πέρας ἕνεκα ἐστὶν. φύσει δὲ
τὸ ὅπως ὁδεύον, ὡς καὶ πρότερον εἶπε, καὶ ἐφεξῆς δηλώσει λέγων
"φύσει καὶ ὅσα ἀπὸ τίνος ἐν αὐτοῖς ἀρχῇ συνεχῶς κινούμενα ἀφι-
κνεῖται εἰς τέλος." id. f. 85.

ὁ μὲν Ἀριστοτέλης ὅπως, δοκεῖ δὲ μοι μὴ ὁμοῦς ἔχειν τούτο 199^a
τὸ ἐπιχειρήμα. πρῶτον μὲν καὶ τὸ πρῶτον τῶν ἀξιωματικῶν ὁδοῖς μὴ
10. καλῶς εἰληφθῆναι, τὸ λέγον, ἐν οἷς λόγος τις ἐστὶν, ἐν τούτοις πάντα
τὰ πρὸ τῷ τέλει τῷ τέλει ἕνεκα πράττει. ποῖον καὶ τέλος ἐν-
ταῦθα φησὶν; Philop. h p. 11.

ὁ μέντοι Παρφυρίος ἐκ τῇ μᾶλλον καὶ ἥττον γίνεσθαι τὴν ἐπι- 199^a
χείρησιν ἐνταῦθα φησὶν· εἰ καὶ ἡ τέχνη τῆς φύσεως χείρων ὦσα, 15.
ὥσπερ καὶ ἡ εἰκὼν τῇ παραδείγματι, τὰ πρὸ τῷ τέλει ἕνεκα τῷ
τέλει ποιεῖ, πολλῷ μᾶλλον ἢ φύσις κρείττων ὦσα τῆς τέχνης
ὅπως ποιήσει. πῶς δ' ἂν λέγοι χείρων τῆς φύσεως τὴν τέχνην,
εἴπερ ἐκεῖνα φησὶν ἀποτελεῖν τὴν τέχνην ἄπερ ἢ φύσις ἀδυνατεῖ
ἀπεργάσασθαι; εἰ μὴ ἄρα τούτο ὅπως εἶπεν ὡς τῆς τέχνης τὸ λεί-
πον ἀναπληρώσης· τούτο δὲ καὶ τὸ χείρων ποιεῖν δυνατόν. ἡ καὶ ὡς
μυμημένης. Simpl. f. 85 b.

τῷ καὶ ὄντι φύσεις ζῴων ἀδίδακτοι, ὡς καὶ Ἰπποκράτει δοκεῖ. 199^a
Philop. h p. 12. 20.

τὸ δὲ ἐπὶ τούτων θαυμασιώτερον, ὅτι τὸς αὐτῶν φωνεῖς, ὡς 199^a
χειρὰς καλῶμεν, τριχὴ διαμενῶντες (οἱ μύρμηκες) ἐν μὲν τῷ ἐν μέρ- 23.
ρει διαμενῶν, ἐν δὲ τῷ ἑτέρῳ τὰς τροφὰς ὑποτίθενται, καὶ ἐν τῷ
τρίτῳ θάπτουσι τὸς νεκρούς. καὶ χελιδὼν δὲ καὶ ἀηδὼν οἰκοδομεῖ τὴν
νεστιάν, πηλὸν τε τὴν εὐεργότατον ἐκλεξαμένη, ὡς καὶ τὸς ἰατρούς

αὐτῷ ἀντὶ τῶν ξηραντικωτέρων χρῆσθαι φαρμάκων, καὶ κάρφεσι συνδέουσα τὴν πηλὸν, καὶ χημὰ πολυχωρητότατον καὶ ἰχυρότατον. καὶ ἡ μέλιττα τῆς τῶν ἐξαγωγῶν χωρημάτων συνθέσεως. τῆς δὲ αὐτοκινῆς τὴν καλιὰν ἐν ὕδατι γινομένην ἦρξαι ἀν' ὕδωρ λυμψαίτο. Simpl. f. 86.

199^a μήποτε ὅν ὁ Ἀριστοτέλης φῦσιν καλεῖ καὶ τῆς ψυχῆς πᾶν τὸ
30. περὶ σῶμα καταγινόμενον. διὰ καὶ τὴν περὶ ψυχῆς πραγματείαν τὰ πολλὰ περὶ τὴν τοιαύτην ψυχὴν πραγματευομένην τῆς φυσικῆς θεωρίας ὑπολαμβάνουσιν. . . δοκεῖ δέ μοι, φησὶν ὁ Ἀλέξανδρος, διὰ τούτων ἐνδείκνυσθαι, ὅτι κυριωτέρα αἰτία ἐστὶ τὸ εἶδος καὶ 10 ὕλη, ὡς οἱ ἀρχαῖοι λέγουσιν ἐδόκειν εἰς τὴν ὕλην αἰτίαν πάντα ἀνάγοντες· εἰ γὰρ καὶ ἡ ὕλη τῷ εἶδος χάριν ἐστὶ, κυριωτέρα ἀν' εἰς αἰτία τῆς ὕλης τὸ εἶδος. id. ib.

199^a καὶ γὰρ ὁ γραφεὺς σκοποῦν ἔχων τὸ καλῶς γράφειν διὰ τὴν
33. χάριτι πολλὰκις μανώτερον ὄντα ἢ διὰ πλεονεξίαν ἢ διὰ ἀνεπιτη- 15 δεσιότητα. τὸ μέλανος ἀμαρτάνει τὸ σκοπεῖν. ὁμοίως καὶ ὁ ζωγράφος τὰ αὐτὰ ἀν' πάθος ἢ διὰ τὴν τῶν χρωμάτων ἢ τῆς συνδόξης ἐν τῇ γραφῇ ἀνεπιτηδεύτητα. Philop. h. p. 15.

πρὸς τοὺς λέγοντας ἕνεκά τε ποιεῖν τὴν φύσιν ἐκείνην ἢ ἀπὸ τῶν τεράτων· τίνας γὰρ ἕνεκα τὰ βυγενῆ ἀνδρόπρωρα γίνονται 20 ἀν' τὰ καὶ Ἐμπεδοκλέα; λίσαι ὅν καὶ ταύτην τὴν ἐκείνην νῦν λέγων. Simpl. f. 86 b.

199^b εἰ μὴ γὰρ ἐξιν, ἀτόπως αὐτὰ παραλείπειν Ἐμπεδοκλῆς·
9. εἰ δὲ μὴ ἐξιν, πῶς ἐπὶ μὴ τῶν ζώων ἐξιν, ἐπὶ δὲ τῶν φυτῶν ὅτι ἐξιν; δοκεῖ δέ μοι, φησὶν ὁ Ἀλέξανδρος, τῷ ἔτι καὶ ἐν τοῖς φυτοῖς 25 ἐνεστὶ τὸ ἕνεκά τε προσκείμενον τὸ ἦν τὸν δὲ ἐπιχειρήσιν τινα ἀπὸ τῶ μᾶλλον καὶ ἦν τὸν ἐνδείκνυσθαι τοιαύτην· εἰ ἐν οἷς ἦν τὸν φα- νερόν τὸ τέλος ἐστὶ γινομένου φύσει, ταῦτα ὅχι ὡς ἔτυχε γίνεσθαι ἀλλ' ἕνεκά τε, ὅθεν ἐν οἷς μᾶλλον ὡς ἔτυχε γίνεσθαι. ἐν δὲ τοῖς 30 φυτοῖς, ἐν οἷς ἦν τὸν διήκωσθαι τὸ τέλος, ὅχι γίνεσθαι ἀπὸ τύχης τὰ γινόμενα ὅθεν ἀμπελογενῆ ἐλαιώπρωρα· ὅθεν ἐν τοῖς ζώοις ἄρα, ἐν οἷς μᾶλλον διήκωσθαι τὸ ἕνεκά τε, γίνεσθαι τὸ ἀπὸ τύχης, ὡς ἐν δὲ βυγενῇ ἀνδρόπρωρα συνίσταται. id. ib.

199^b ἐπειδὴ καὶ ἐν τοῖς ἀπὸ τύχης εἶναι δοκεῖ τὸ ἕνεκά καὶ τὸ ἕνεκά
18. τε, ὅταν λέγωμεν ὅτι ἀπὸ τύχης ἦλθεν ὁ ξένος καὶ λυτρωσά- 35 μενος τὸν αἰχμαλῶτον, ὡς ὁ παρὰ Μενάνδρῳ Δημέας τὴν Κράτειαν, ἀπῆλθεν (ἢ ἀφῆκε· γράφει) γὰρ ἀμφοτέρως, ὥσπερ καὶ ἀντὶ τῷ λυτρωσάμενος τὸ λυσάμενος), καὶ πράξει τὸτο ὥσπερ ἕνεκα τούτου ἔλθω, καὶ μὴ διὰ τούτου ἔλθω· τούτο γὰρ 40 κατὰ συμβεβηκὸς αἶτιον, καὶ διὰ τούτου ἀπὸ τύχης λέγει, καὶ θεωρεῖ πάντως καὶ ἐν τούτῳ τὸ ἕνεκά καὶ τὸ τούτου ἕνεκά. id. f. 87.

γράφει καὶ “λυτρωσάμενος” ἀντὶ τῷ λυσάμενος, οἷον εἴ τις ἐν πόλει. ἐλθὼν εὐροῖ ἀν' τινὰ δέσμιον, εἴτα λυτρώσαιο τούτον. λέγομεν γὰρ ἐν τοῖς τοιαύτοις ὅτι ἦλθεν ἵνα λυτρώσῃ αὐτόν, καὶ 45 τὰ ὅτι ἕνεκα ἦλθεν, ἀλλὰ τὸ ἐκβάν ὅτω γέγονεν ὡς ἀν' εἰ τούτου ἕνεκα ἦλθεν· ἀπερχόμενος γὰρ ἀγωνίσασθαι Ὀλύμπια, καὶ εὐρών ἐν Αἰγίνῃ Πλάτωνα δεδεμένον, ἀγοράσας ἐλυτρώσατο,

εἰπὼν ὅτι ὅτι ἀν' πολλὰς νίκας ἐν Ὀλυμπίᾳ ἀντηλλάξατο τῆς πράξεως ταύτης. Philop. i p. 2.

γράφει δὲ καὶ λυσάμενος, ὃ ἐστὶ λυτρωσάμενος. ἐλθὼν γὰρ τις ἀπὸ ξένης εὐρών τινα τῶν φίλων ἐν δεσμοῖς ἐλυτρώσατο. 5 Philop. cod. Reg. 1853 in mg.

ὡς ὅταν ἀπὸ τύχης ἦλθεν ὁ ξένος καὶ λυτρωσάμενος τὸν αἰχμαλῶτον, ὡς παρὰ Μενάνδρῳ Δημέας τὴν Κράτειαν ἀφῆκε. διπλῇ δὲ ἡ γραφή, ἢ μὴ “λυσάμενος” ἢ δὲ “λυσάμενος,” καὶ πάλιν ἢ μὴ “ἀφῆκεν” ἢ δὲ “ἀπῆλθεν.” cod. Reg. 1947.

τὴν ὁμοιότητα τῆς φύσεως δηλοῖ πάλιν πρὸς τὴν τέχνην διὰ 199^b τῷ “καὶ εἰ ἐνῆν ἐν τῷ ξύλῳ ἡ ναυπηγική, ὁμοίως ἀν' ἐποίει ναῦν,” 28 ὡς κατ' ὅθεν ἄλλο διαφερόντων τῶν φύσει ἢ τέχνῃ γινομένων ἢ καὶ τὰ μὴ φύσει ἐκδοθέν γίνεσθαι τὰ δὲ τέχνῃ ἐξωθεν. διὰ καὶ ἐπ' ἄλλο τι παράδειγμα προσεχέστερον μεταβάς, μάστιγας, φησὶ, δῆλον ἢ πρὸς τὴν φύσιν τῆς τέχνης ὁμοιότης, ὅταν τις ἰατροῦ αὐτὸς 15 αὐτόν. Simpl. f. 87 b.

μὴ τὸ συμπληρῶσαι τὴν περὶ τῶν αἰτίων, δύο πρόσθετο ζῇ-199^b τήματα οἰκεία τῷ περὶ τῶν αἰτίων λόγῳ· διαβροῖ γὰρ τὰ περὶ τε 34 τῷ ὕλκει καὶ ποιητικῷ αἰτίᾳ ἀδιαβρώτως παρὰ τισιν ὑπονοηθέντα· καὶ πρῶτον μὴ ὅτι ἡ φύσις τῶν ἕνεκά τε ἐξιν αἰτίων καὶ ὅτι τῶν εἰκῇ καὶ ὡς ἔτυχε ποιώντων, ὅπερ ἐδόκει τισὶ, δεύτερον δὲ πῶς τὸ ἐξ ἀνάγκης διὰ τὴν ὕλην λαγόμενον ὑπάρχει τοῖς φυσικοῖς. . . συγ- 20 χῶρεϊ μὴ καὶ αὐτὸς τὸ ἀναγκαῖον τῇ ὕλῃ, ἀλλ' ὅχι ὡς τῷ εἶδος ἐξ ἀνάγκης ἀκολουθόντος, ἀλλ' ὡς τῶν ὧν ἐκ ἀντι λόγον ἐχέουσ τῆς ὕλης· ὅ γὰρ τὸ τέλος ἐξ ἀνάγκης, ἀλλὰ διὰ τὸ τέλος τὸ ἐξ ἀνάγκης. καὶ ἐν τούτῳ δὲ τῷ κεφαλαίῳ Πλατωνικῶς ὁ Ἀριστοτέ- 25 λης ἀνασχετόμενος φαίνεται. λέγει γὰρ καὶ ὁ Πλάτων ἐν Τιμαίῳ “ταῦτα δὲ πάντα τότε ταύτη πεφυκότα ἐξ ἀνάγκης” (p. 68 sq.). . . τὰ αὐτὰ δὲ περὶ τούτων τῶν διττῶν αἰτίων καὶ ἐν Φαίδρῳ διωρίζαι 30 σαφῶς, ἐν οἷς φησὶν “τὸ γὰρ διελέξαι” (p. 99 b). . . ἀπορῶ δὲ ἔγωγε πῶς ὁ Ἀλέξανδρος τὸ ἀπλῶς ἀναγκαῖον ἀνασχετόν τῷ ἕνεκά τε λέγει εἶναι· ἀπλῶς γὰρ ἀναγκαῖον φησιν, ἐν οἷς ἐξ ἀνάγκης τοῖς πρὸ αὐτῶν τὸ τέλος ἀκολουθεῖ· καίτοι ἐν τοῖς αἰτίοις καὶ ἐξ ἀνάγκης ἀκολουθεῖ τοῖς πρὸ αὐτῶν τὸ τέλος, οἷον τῇ ἀνατολῇ τῷ 35 ἡλίῳ ἢ καταδύσει αὐτοῦ, καὶ τῷ χειμῶνι τὸ ἔαρ καὶ τούτῳ τὸ θέρος, καὶ ὁμοίως ἕνεκά τε τούτων ἔκαστον. id. ib.

ὁποῖον ἐστὶ τὸ ἐξ ὑποθέσεως ἀναγκαῖον, καὶ διὰ τῆς ἐν μαθή-200^a 15 μασιν ἀκολουθίας ὑπομνηστικῆς. . . ἐπειδὴ δὲ ἀσαφῶς εἴρηται τὸ τῷ τριγώνῳ παράδειγμα, ἐνδείξαμένον μόνον αὐτῷ τὴν ἀπόδειξιν, ἵστέον ὅτι δέδεικεται πάντες εὐθυγράμμους τὰς ὁκτώ πᾶσας γωνίας τέτρασιν ὁρθαῖς ἴσας εἶναι, καὶ ὅτι αἱ τῷ τριγώνῳ πᾶσαι γωνίαι αἱ ἐντὸς καὶ αἱ ἐκτὸς ἐξ ὁρθαῖς ἴσαι εἰσὶν. ἐπεὶ ὅν τὸ τρίγωνον εὐθυ- 40 γραμμὸν ἐστίν, ὅπερ εἶπεν αὐτὸς “εὐθὺ τοῦτο,” τούτω δὲ αἱ ἐντὸς καὶ αἱ ἐκτὸς ἐξ ὁρθαῖς ἴσαι εἰσὶν, ὧν αἱ ἐκτὸς τέτρασιν, λοιπαὶ αἱ ἐντὸς 45 δυοῖν ὁρθαῖς ἴσαι εἰσὶν. id. f. 88 b.

ὑποθεμένοις γὰρ τὸ εἶδος ὅπως εὐρίσκειται καὶ τῆς ὕλης τὸ ἀναγκαῖον. τὸ δὲ ἐξ ὑποθέσεως ἀναγκαῖον ἐστὶ πῶς καὶ τοῖς μαθήμα- 50 σιν· ὑποθεμένοις γὰρ τὰς προτάσεις ἐξ ἀνάγκης ἐπεὶ καὶ τὸ συμ-

πέρασμα· ὃ μόντοι εἰ τὸ συμπέρασμα τῦτο, τὰ δὲ διὰ πάντως
καθὰπερ ἐν τοῖς ἀριθμοῖς. Themist. f. 28 b.

διὰ τί δὲ δύο αἱ ἐφεξῆς ἴσαι δύο ὁρθαῖς εἰσίν; διότι τῦτὸ
ἐστὶν ὁ ὁρισμὸς ὁρθῆς, ὡς ἂν εὐθεῖα ἐπ' εὐθεῖαν σταθεῖσα τὰς ἐφε-
ξῆς γωνίας ἴσας ἀλλήλαις ποιῇ, ὁρθὴ ἑκατέρωθεν τῶν γωνιῶν ἐστίν.
Philop. i p. 5.

200 α
19. ἄρ' ὅν ὁμοίως ἔχει ταῦτα τοῖς φύσικοις τὸ ἐξ ὑποθέσεως
ἀναγκαῖον; ὁμοίως, ἀλλὰ ἡ τάξις ἀντίστροφα· ἐνταῦθα μὲν γὰρ εἰ
αἱ προτάσεις, καὶ τὸ συμπέρασμα, ταύτας εἰ τὰ πρῶτα, καὶ τὸ
ὑστερον, ἐπὶ δὲ τῶν φύσει τῶν παλαιῶν· εἰ γὰρ τὸ ὑστερον, καὶ τὰ
πρῶτα· εἰ γὰρ ἡ μορφή, καὶ ἡ ὕλη, ἐπεὶ τὰ γε ἅλλα ὁμοίως ἔχει.
Themist. f. 29.

200 α
23. εἰρη) αὐτῷ ἐν τοῖς Ἑθικοῖς ὅτι ἡ πράξις τῇ θεωρίᾳ ἐναν-
τίως ἔχει· ἡ μὲν γὰρ θεωρία τὴν ἀρχὴν ἔχει ἀπὸ τοῦ τέλους τῆς πρά-
ξεως, ἡ δὲ πράξις τὴν ἀρχὴν ἔχει ἀπὸ τοῦ τέλους τῆς θεωρίας.
Philop. i p. 6.

200 α
4. εἰπὼν τὸν ὁρισμὸν καὶ τὸν λόγον ἀρχὴν εἶναι καὶ αἰτίαν τῆς ὕλης,
ἥτις ἦν τὸ ἀναγκαῖον ἐν τοῖς αἰτίαις, ἐπεὶ δὲ ἐν πολλοῖς ὁρισμοῖς
ἐμπεριλαμβάνεται καὶ ἡ ὕλη, ποτὲ μὲν δυνάμει ἐν τῷ τῷ εἶδος ὁρισμῷ,
ὡς αὐτὸς παρατίθεται, ποτὲ δὲ ἐνεργείᾳ, ὡς ἐν τῷ συνθέτῳ, καὶ τότε
δῆλον ὅτι ὁ ὁρισμὸς ἐκείνῃ ἀρχὴ καὶ αἰτία τῆς ὕλης ἔσται ἐμπεριέχων
αὐτὴν ἐν αὐτῷ, διὰ τῦτο προσέθηκεν ὅτι ἴσως καὶ ἐν τῷ λόγῳ
ἐστὶ τὸ ἀναγκαῖον. Simpl. f. 89.

200 α
12. Ἐν τῷ πρὸ τούτου βιβλίῳ περὶ τῶν αἰτίων διαλεχθεὶς, καὶ ποιη-
τικὸν αἶτιον τὴν φύσιν εἰπὼν, καὶ διορισάμενος αὐτὴν ἀρχὴν κινή-
σεως, εὐκότως ἐφεξῆς περὶ κινήσεως διδάσκει. . . ἴσμεν δὲ ὅτι ἐν
πολλοῖς χωρίοις διάφορος ἡ γραφή τούτου τοῦ βιβλίου φέρεται. id.
f. 89 b.

200 α
16. σημειῶν) ὁ Ἀλέξανδρος ὅτι τὴν κίνησιν συνεχῆ λέγων ἐν τῷ
ποσῷ πάντως αὐτὴν τίθῃσι (τῷ γὰρ ποσῷ ἐστὶν εἶδος τὸ συνεχὲς καὶ τὸ
διωρισμένον), ἐν μόντοις ταῖς Κατηγορίαις ὃ τίθῃσιν αὐτὴν ἐν τῷ
ποσῷ, καὶ ἐνταῦθα δὲ μετ' ὀλίγον ὑπὸ τὸ πρὸς τι τῇ κίνησιν ὑπά-
ξει. ἦτοι ὅν, φησί, διὰ τῦτο ὅτως εἶπε, "δοκεῖ δὲ ἡ κίνησις εἶναι
τῶν συνεχῶν," ὡς ἐκ ἀρεσκόμενος τούτῳ, ἢ μᾶλλον ἡ κίνησις πῶς
μὲν καὶ συνεχὲς ἐστὶ καὶ ποσόν, πῶς δὲ πρὸς τι, κατ' ἄλλο καὶ ἄλλο
λαμβάνομένη· αὐτὴ μὲν γὰρ ἡ κίνησις ποσόν, τὸ δ' ἐν κινήσει πρὸς
τι, ὅτε ἐν χέσει τῷ ὑπάρχει τῇ πρὸς τὸ κινῆναι. τὸ δὲ "δοκεῖ,"
φησί, σημειῶν ἐστὶ τῷ ἀπὸ τῶν φαινομένων καὶ ἐναργῶν ἀρχεῶν.
εἰπὼν δὲ τὸ ἀπειρον ἐμφαίνει τὴν πρῶτον ἐν τοῖς συνεχέσι, δηλοῖ δὲ
τῷ "πρῶτον" ὅτι κυρίως καὶ καθ' αὐτὸ καὶ ὃ δὲ ἄλλο μετὰ τὸ ἀπει-
ρον ἐμφαίνει) ἐν τῷ συνεχεῖ. . . τὸ δὲ "πολλάκις" προσέθηκεν,
ὅτι ἐκ αἰετὸς συνεχὲς ὅτως ὀρίζομεθα, συνεχὲς λέγοντες τὸ εἰς
ἀπειρα διαιρετόν, ἀλλὰ καὶ ἄλλος τις ἐστὶν ὁρισμὸς, ὃν αὐτὸς τέθει-
κεν ἐν Κατηγορίαις (c. 6), συνεχὲς λέγων ὃ τὰ μόρια πρὸς τινα
κοινὸν ὅρον συνάπτει. ἐκείνῃ δὲ, φησὶν ὁ Ἀλέξανδρος, καὶ τὸ διω-
ρισμένον ποσὸν ὀρίζομενοι προχωροῦμεθα τῷ ἀπειρῳ. . . ὅταν δὲ
λέγῃ "πρὸς δὲ τούτοις ἀνευ χρόνου καὶ κενῶ καὶ τόπου κίνησιν ἀδύνατον

εἶναι," ἔχῃ ὡς αὐτῷ δοκῆναι τῦτο λέγει, ἀλλ' ὡς τῶν πρὸ αὐτοῦ
φυσιολόγων τοῖς περὶ Δημόκριτον ἀρεσκάν τὸ διὰ κενῶ τὴν κίνησιν
γίνεσθαι καὶ τὸ κενὸν εἶναι τόπον ἐξερημένον σώματος. . . ἔτι δὲ
σπουδῆς ἄξιος ὁ περὶ κινήσεως λόγος καὶ ὅτι ἡμέλει) τοῖς παλαιο-
τέροις, ὀλίγα περὶ αὐτῆς τῷ Πλάτῳ εἰρηκότος. id. f. 90.

"δοκεῖ δέ" ἦτοι τοῖς πολλοῖς δοκεῖ, ἢ δοκεῖ καθόλου πᾶσι καὶ
αὐτῷ, ἀντὶ τοῦ φαίνεσθαι. . . τὸ "πρῶτον" ἦτοι ἀντὶ τοῦ καθ' αὐτὸ
εἶπε, καὶ τὸ δευτέρον σημαίνον τὸ καθ' αὐτό, τῦτο δὲ ὅπερ ἐν
τῷ τῷ ὑποκειμένῳ λόγῳ παραλαμβάνεται. . . ἢ τὸ "πρῶτον" ἀντὶ
τοῦ προηγουμένου καὶ καὶ πρῶτον λόγον. Philop. i p. 16.

ὁ Πορφύριος ἐκ ἀποδόχου) τὸν Ἀλέξανδρον ὅτι καὶ ἔλεγε ὡς 200 β
τῷ "ἐντελεχείᾳ μόνον" ἀντιδιηγεῖσθαι τὸ "δυνάμει καὶ ἐντελεχείᾳ." 26.
εἰπὼν γὰρ, φησὶν, ὅτι τὰ μὲν ἐντελεχεία τὰ δὲ δυνάμει, ἀναλαμβάνων
τὰ ἐντελεχεία, καὶ ἐντελεχεία φησὶ τὸ μὲν τούδε τι τὸ δὲ τούτῳ
καὶ τὰ ἐξῆς, τὸ δὲ δυνάμει ὃ διαφεύγει εἰς τὰς κατηγορίας· ὃ γὰρ
ἐστὶ τὸ δυνάμει δεκαχῶς ἀλλ' ἑκαχῶς· ἡ γὰρ ἀνωτάτω ὕλη, ἥπερ
ἐστὶ τὸ δυνάμει, μία· εἴτε δὲ τὸ ἐντελεχεία λαμβάνει, ὅπερ ἐστὶ
τὸ σύνθετον, ὅσον τὸν ἀνδράντα, εἴτε τὴν ἐντελεχείαν, ὅπερ ἐστὶ
τὸ ἀπλῆν, ὅσον τὸ εἶδος, δεκαχῶς ἑκάτερον. καὶ μήποτε, φησὶ, καὶ
δυνάμει δεκαχῶς· προελθὼν γὰρ ὁ Ἀριστοτέλης αὐτὸς ὅτως εἶπε
"διηρημένον δὲ καθ' ἑκάστον γένος τῷ μὲν ἐντελεχείᾳ τῷ δὲ δυνάμει"
(p. 201 a 9). ταῦτα μὲν ὅν ὁ Πορφύριος, τὸ δυνάμει τῷ ἐντελε-
χείᾳ μόνον βυλάμενος ἀντιτεθεῖναι παρὰ τῷ Ἀριστοτέλει, ἀλλ' ἔχῃ
τὸ δυνάμει καὶ ἐντελεχείᾳ. καὶ ἴσως ἐκ τούτου τῷ ῥήτῳ ταύτῃ ἔχει
τὴν ὑπόνοιαν τῷ λέγοντος "διηρημένον δὲ καθ' ἑκάστον γένος τῷ μὲν
ἐντελεχείᾳ τῷ δὲ δυνάμει." ἀλλ' εἰ μὲν ὡς τὰ πολλὰ τῶν ἀντι-
γράφων φέρεται, ὅτως ἔχει καὶ ἡ ἀρχαία γραφή, "ἐστὶ δὲ τι τὸ μὲν
ἐντελεχεία μόνον, τὸ δὲ δυνάμει καὶ ἐντελεχείᾳ, τὸ μὲν τούδε τι τὸ
δὲ τούτῳ" καὶ τὰ ἐξῆς, σαφῶς τὸ μόνον προσκείμενον ἑκατὸ τὴν
διαίρεσιν τῷ ἐντελεχείᾳ μόνον πρὸς τὸ ἐντελεχεία ἅμα καὶ δυνάμει
γενεῖσθαι, ὡς Ἀλέξανδρος καὶ Θεόφιλος ἐξεδήσαντο. εἰ γὰρ τῷ
ἐντελεχείᾳ τὸ δυνάμει μόνον ἀντιτίθεται, μηδαμῶς τὸ συναμφότερον
παραλαμβάνων, διὰ τί προστίθεται τὸ μόνον ἐπὶ τῷ ἐντελεχείᾳ;
πῶς δὲ κατάλληλος ἂν ἦν ἡ ἐρμηνεία μὲν ἀποστάσεως λέγουσα "τὸ
μὲν τούδε τι τὸ δὲ τούτῳ;" εἰ μόντοι ὡς τινα τῶν βιβλίων γέ-
γραπται ὅτως ἔχει τὸ ῥητόν, "ἐστὶ δὲ τι τὸ μὲν ἐντελεχεία τὸ δὲ δυνά-
μει, καὶ ἐντελεχεία τὸ μὲν τούδε τι τὸ δὲ τούτῳ," δυνάμει μὲν καὶ ὅτω
εἴχεται ὡς ὁ Πορφύριος ἐξεδήξατο, διὰ τί δὲ τὸ ἐντελεχεία μόνον
εἰς τὰς δέκα διαφεύγει κατηγορίας, καίτοι καὶ τὸ δυνάμει ἐν πάσαις
θεωρουμένῳ, ὡς αὐτὸς ὁ Πορφύριος ὠμολόγησε, καὶ τὴν Ἀριστοτέ-
λους παραθέμενος ῥῆσιν τὴν λέγουσαν "διηρημένον δὲ καθ' ἑκάστον
γένος τῷ μὲν ἐντελεχείᾳ τῷ δὲ δυνάμει;" μήποτε ὅν ἡ μὲν ἐξ ἀρχῆς
διαίρεσις εἰς τὸ "ἐντελεχεία μόνον" γέγονε καὶ τὸ "ἐντελεχεία καὶ δυ-
νάμει," καὶ τῦτο διηγεῖσθαι φησὶν εἰς τὰς δέκα κατηγορίας. . . χρη-
σιμεύει δὲ αὐτῷ, ὡς εἶπον, τὸ λῆμμα τῦτο, τὸ διαφεύγει τὰ ὅντα εἰς
τὰ ἐντελεχεία καὶ εἰς τὰ δυνάμει καὶ ἐντελεχεία, πρὸς τὴν ἀπό-
δοσιν τῷ τῆς κινήσεως ὁρισμῷ, ὡς προΐοντες εἰσόμεθα. Simpl.
f. 90 b.

τῶν ὄντων τὰ μὲν ἐντελεχεία μόνον, οἷον τὰ αὔλα εἶδη καὶ
πρῶτα (ὅθεν ἢ ἄλλο γινέσθαι δύνανται) παρ' αὐτὸς ποτὲ ἐξ ἀρχῶν),
τὰ δὲ ἐντελεχεία τε καὶ δυνάμει, οἷον τὰ σύνθετα ἐξ ὕλης καὶ εἶδος,
ἐντελεχεία μὲν ὅτι ἔχει τινα ἤδη μορφήν, δυνάμει δὲ ὅτι καὶ ἑτέραν
οὐκ ἔχει τὴν δέξασθαι. καὶ δὲ αἰθέριον σῶμα καὶ μὲν τὴν ὕσιν ἐντελεχεία
μόνον ἐστίν (ὅ ἢ ἂν μεταβαλλοί ποτὲ κατ' ὕσιν), μετέχει δὲ
πῶς καὶ τῷ δυνάμει διὰ τὴν κίνησιν τὴν τοπικὴν· ὅ ἢ πανταχῶς
ἔστιν. ὅσα δὲ ἐντελεχεία ἐστίν, ἢ ὡς ὕσιν εἰσὶν ἢ ὡς ποσὰ
ἢ ὡς ποιὰ ἢ ὡς τις ἄλλη κατηγορία. εἶεν. τὸτο μὲν δὴ κείνῳ
χωρὶς λόγου, καὶ εἶναι τινα τῶν ὄντων ἔχοντα καὶ τὴν δυνάμει. Themist. 10
f. 29 b.

καὶ μὲν τῆς ἐντελεχείας ὄνομα σημαίνει παρὰ τῷ Ἀριστοτέλει
τὴν ἐνέργειαν καὶ τὴν τελειότητα· σύγκειται ἢ παρὰ τὸ ἐν καὶ τὸ τέ-
λειον καὶ τὸ ἔχειν. ὅταν ὅν ἕκαστον ἔχῃ τὴν αὐτῇ τελειότητα, ἐν-
τελεχεία λέγεται εἶναι. Philop. i p. 9.

200a
28. ἀντιθεὶς τῷ ποιητικῷ καὶ παθητικῷ καὶ τὴν συνήθειαν τῶν ὀνο-
μάτων, ἐπεὶ καὶ καὶ τὸ ὄνομα τῆς λέξεως τῷ μὲν ποιητικῷ καὶ ποιητὴν
ἀντίκειναι τῷ δὲ παθητικῷ καὶ παθητὸν, ὅν ὡνόμασαι δὲ καὶ παθη-
τικὸν ἐπὶ τῷ πάθος ἐμποιοῦντος ἀλλ' ἐπὶ τῷ αὐτῷ τῷ παθητῷ,
ἐπὶ τὰ σαφέστερα καὶ τοῖς προκειμένοις οἰκειότερα μετέστησεν, ἐπὶ τῷ
κινήτικῳ τῷ κινήτῳ, ἐν οἷς καὶ μὲν ἐνεργητικὸν ἐστὶ σαφῶς, καὶ δὲ πα-
θητικὸν καὶ καὶ τὴν λέξιν. ὅτι δὲ καὶ καθ' ὑπεροχὴν καὶ ἑλλείψιν τῶν
πρὸς τι ἐστὶ, δηλοῖ τὸ μέγα καὶ τὸ μικρόν. Simpl. f. 91.

200b
32. καὶ ὅν ἂν εἴη κίνησις καθ' αὐτήν, ὅτε ὡς ἰδέα κινήσεως αὐτῇ
τὸτο κίνησις ὅσα, μηδενὸς δὲ κίνησις, ὡς δοκεῖ λέγειν ὁ Πλάτων 25
καὶ ἐν Σοφιστῇ καὶ ἐν Παρμενίδῃ, ὅτε ὅσα τις κίνησις αὐτῇ τὸτο ὅσα,
ὡς ὁ Πλάτων ὀρίζει τὴν ψυχὴν, κίνησιν αὐτοκίνητον λέγων. εἰ
ἢ ἐν τοῖς κυνέμοις πράγμασιν ἢ τοῖς κινῶσιν ἐστὶν ἢ κίνησις,
συμβεβηκός τι ἐστὶν ἢ κίνησις καὶ ὅχι ὅσα καθ' αὐτὴν θεωρημένη...
διὰ τούτου δὲ, ὡς ἐφαρμόσθη, ὑπομνησθήσκει τῷ δεδιχθῆναι μὴ εἶναι κοι- 30
νὸν γένος τῶν δέκα κατηγορημάτων καὶ ὅν... ἐπεὶ δὲ ὁ ἐκ τῆς
Λυκίας φιλόσοφος ἐν τούτῳ καὶ μόνον διάφωνόν φησι καὶ δόγμα περὶ
κινήσεως τῷ Ἀριστοτέλει καὶ τῷ Πλάτῳ, τῷ μὲν λέγοντος "ὅν ἐστι
δέ τις κίνησις παρὰ τὰ πράγματα" καὶ ἀναιρέτως καὶ γένος εἶναι
τὴν κίνησιν, τῷ δὲ γένος ἐν τῷ ὄντος τὴν κίνησιν λέγοντος, ὡς τὴν 35
ὕσιν, ὡς καὶ ταύτην, ὡς καὶ ἕτερον, κάλλιον, εἰ περὶ δυνατόν, τὴν ἐν
τῇ δυνάμει διαφωνίᾳ συμφωνίαν ἐπιδεικνύειν. id. f. 91 b.

ἐντεῦθεν δὲ λαβόντες οἱ ἐξηγηταὶ ἀφορμὰς φασὶ μὴ εἶναι
τὴν κίνησιν γένος ἀλλ' ὁμώνυμον φωνήν· εἰ ἢ ὅν ἐστι κίνησις παρὰ
τὰς κατηγορίας, τῶν δὲ κατηγοριῶν κοινὸν γένος ὅν ἐστι, δηλονότι 40
ὅτι ὅδε κινήσεως γένος ἂν εἴη... καὶ πολὺς ἐστὶν ὁ Ἀλέξαν-
δρος αὐτῷ τούτῳ κατασκευάζων, ὅτι ἢ κίνησις ὅν ἐστι γένος ἀλλ'
ὁμώνυμος φωνή. μήποτε ὅν ἐστιν εἰπεῖν ὅτι ὅν μὴ εἶναι κίνησιν
παρὰ τὰ πράγματα, τούτῳ ἐλέγχει τὴν κίνησιν μὴ ὅσαν γένος.
Philop. i p. 11.

201a
3. τέταρτον ἀξίωμα προλαμβάνει, ὅτι ἕκαστον τῶν εἰρημένων
ἐν οἷς ἢ κίνησις, τῷ ὄντος καὶ τὸ ποσὸν καὶ τὸ ποιὸν καὶ τὸ πῶς,
διχῶς ὑπάρχει τοῖς ὄντι πᾶσι... διὸ καὶ τὰ χείρονα τῆς τῷ κάτω

καὶ βαρέος ἐπὶ φύσεως, καὶ τὸ γῆρας κάμπτει, καὶ ἡ νόσος βαρύνει,
καὶ τὰ θεῖα ἄνω τὰ δὲ θνητὰ κάτω, καὶ ἡ ἀρετὴ ἀπὸ τῷ αἵρεσι ἄνω
λέγεται, ἢ δὲ κακία ἀπὸ τῷ κλῶν, ἢ δὲ κλάσις καὶ κλῶμενον κάτω.
τοιαῦτα μὲν ὅν ὁ Πορφύριος φιλολογεῖ· μήποτε δὲ κυριώτερον ὁ
Ἀριστοτέλης ἐπὶ μὲν τῆς ὕσιν εἶδος τέθεικε καὶ γένεσιν, ἐπὶ δὲ τῶν
ἄλλων τὰ ἐναντία παρατέθεικε... δείξας δὲ, φησὶν ὁ Ἀλέξαν-
δρος, ὅτι τῶν ἐν οἷς ἢ κίνησις ἕκαστον διχῶς ὑπάρχει πᾶσιν, εἰκό-
τως ἐπήνεγκεν "ὡς καὶ κινήσεως καὶ μεταβολῆς εἶδη τοσαῦτα ὅσα
τῷ ὄντος"... ἢν δὲ, φησὶν, οἰκειότερον ἢ λέξεις αὐτῇ κειμένην πρὸ
τῆς "ἕκαστον δὲ διχῶς ὑπάρχει," συντεταγμένην τῇ "ὅν ἐστι δὲ κί-
νησις παρὰ τὰ πράγματα." μήποτε δὲ, εἰ πρᾶκτο νῦν αὐτῇ
τὴν διπλὴν παραλαβεῖν τῶν κινήσεων, καλῶς πρότερον δείξας ἐν
τοῖς γένεσι τῷ ὄντος ἐν οἷς ἢ κίνησις τὴν διπλὴν ὅσαν, καὶ καὶ ταύ-
την διπλασιάσας τὰ γένη, τότε ἐπήνεγκεν "ὡς καὶ κινήσεως καὶ
15 μεταβολῆς εἶδη τοσαῦτα ὅσα τῷ ὄντος," τῷ δὲ διπλασιαζόμενα
καὶ ταῦτα... εἰ δὲ, ὡς ὁ Ἀλέξανδρος ἤξευ, ταύτην ἔδει τὴν λέξιν
προτεταχθῆναι τῆς λεγούσης "ἕκαστον δὲ διχῶς ὑπάρχει," τί ἐτι ἢ ἢ
χρεία ἐκείνης ἐπαγομένης; εἶδη δὲ λέγει νῦν κινήσεως καὶ μεταβο-
λῆς ὅχι ὡς ἐξ ἐνὸς γένους διαμερόμενα, ἀλλ' ὡς διαφόρους ἰδιότητας.
καλῶς δὲ καὶ κινήσεως μόνος εἶπεν ἀλλὰ καὶ μεταβολῆς, διότι περὶ
τῆς κατ' ὕσιν, ἢ τις ἐπὶ γένεσις καὶ φθορά, ὕστερον ζητεῖ, μήποτε
ὅν ἐστι κίνησις ἀλλὰ μεταβολή... ἀλλ' ἄξιον ζητεῖν διὰ τί τῷ δυ-
νάμει καὶ ἐντελεχείᾳ ἐν πᾶσιν ὄντος τοῖς γένεσι τῷ ὄντος, καὶ τῆς
κινήσεως ὅσης ἐνεργείας τῷ δυνάμει καὶ τοῦτον ἐστίν, ἐν τέτρασι

μόνοις γένεσι τῷ ὄντος, τῇ ὕσιν καὶ τῷ ποιῶ καὶ τῷ πασῶ καὶ τῷ πῶς,
ἐστὶν ἢ κίνησις, ὡς καὶ ἐν Κατηγορίαις (c. 14) δέδεικται καὶ ἐν τῷ
πέμπτῳ τῆς πραγματείας ταύτης σπουδάζει δεῖξαι, ἐν δὲ τοῖς
ἄλλοις ἐκέτι· καίτοι ἐν πᾶσιν ἐστὶν ἢ τῷ δυνάμει ἐνέργεια, μένον-
τος δυνάμει... ἀλλ' ὁ μὲν Ἀριστοτέλης ἐν τῷ πέμπτῳ τῆσδε τῆς
πραγματείας τὰς αἰτίας λέγει τῷ τῇ κίνησιν ἐν μόναις ταῖς τέ-
τρασι καὶ ταῖς τρισι κατηγορίαις ὀρίζασθαι, καὶ οἱ ἐξηγηταὶ τῷ Ἀρι-
στοτέλει εἰς ἐκεῖνον ἀναβάλλοντες τὸν τόπον τὴν τῆς ἀπορίας ταύτης
λύσιν. ὅθεν δὲ ἴσως χεῖρον καὶ νῦν συντόμως τὰς ἐκεῖ λεγομένας
αἰτιολογίας ἐπισκεψάμεθα... ἐπεὶ δὲ ἐκείνη μεταβολὴ κατὰ
τινα γίνεσθαι τῶν ὄντων, τὰ δὲ ὄντα ταῖς κατηγορίαις συνδιήρηται,
λεγεινὸν τίς ἐκείνη τῶν εἰρημένων μεταβολῶν καὶ τίνα τῶν κατη-
γοριῶν ἄλλην γίνεσθαι, εἰ μὴ καὶ τὴν οἰκείαν· καὶ οὐδὲ μὲν ὅτι προπε-
τὲς εἶναι δοκεῖ καὶ τὴν ἐναντίαν ἀφίνασθαι τῷ Ἀριστοτέλει φωνήν,
ὥς δ' ἂν γινώσκαι δυνηθῶμεν ἀκριβῶς τὴν αἰτίαν τῆς τοιαύτης
αὐτῷ διατάξεως, ἀρκέμεθα πρὸς παραμυθίαν τῇ τε Εὐδήμῳ συ-
νηγορίᾳ ἐπὶ τῆς ποτὲ κατηγορίας ἡρώσεως, καὶ ἐτι μᾶλλον τῇ Θεο-
φράστῃ, σαφῶς τὴν κίνησιν καὶ μεταβολὴν ἐν πάσαις ταῖς κατη-
γορίαις θεωρητόντος. λέγει γὰρ ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν περὶ Κινήσεως.
Simpl. f. 92 b.

45 ἐπεὶ τοίνυν καὶ ἢ κίνησις ὅθεν ἄλλο παρὰ ταῦτα ἐστίν, εἰκότως 201a
καὶ αὕτη διττὴ τις ἂν εἴη καθ' ἕκαστον γένος. πῶς δὲ ἔξει, τούτο
ἐν τοῖς ἐφεξῆς ἐρεῖμεν... λέγω τοίνυν κίνησιν εἶναι τὴν τῷ δυνά-
μει κινήτῳ ἐντελεχείαν καὶ τοῦτον. τί ὅν πρὸς καὶ "ἢ τοῦτον;"

ἵνα ἐντελέχεια γένῃ, μωσύσης ἔτι καὶ σωζομένης τῆς δυνάμεως, ἥσπερ ἦν ἐντελέχεια. Themist. f. 30.

201. • τὴν ὅν, φησί, τὴν δυνάμει καὶ ἐντελεχείᾳ τὴν τὴν δυνάμει ὄντος
11. ἐνέργειαν, ἥ τοῦτον ἐστὶ, λέγω κίνησιν... ὅτι θαυμασιώως ὠρί-
σατο τὴν κίνησιν, μάθοιμεν ἂν ἐντεῦθεν... ὣτως ἄρα καθὼς ἐνε-
ργεῖα ἐστίν, ὅθεν κινεῖται. ὁ μὲντοι ὅδε καθὼς δυνάμει, μένον δυνά-
μει καὶ ἐν μόνῃ τῇ ἐπιτηδεωτήτι, ὅτε ἂν λέγοιτο κινεῖσθαι. ἀλλ' ὅταν
ἀπὸ τῆς δυνάμει μεταβάλλῃ εἰς τὴν ἐνέργειαν, μένοντος ἐν αὐτῇ τῆς
δυνάμει, τότε λέγειται κινεῖσθαι. εἰκότως ὅν προσέθηκεν "ἥ τοῦτον,"
ἵνα ἡ ἐνέργεια τῆς δυνάμει μένοντος ἐπιτελεῖται. παυσανμένῳ γὰρ τῇ
δυνάμει ἔκκει ἐπὶ κινήσεις... ἐπιστῆσαι δὲ ἄξιον ὅτι ὁ μὲν Ἀριστο-
τέλης ὁρίζομενος τὴν κίνησιν ἐν ἀρχῇ ἐνέργειαν αὐτὴν εἶπε τῇ
κινήσει ἥ τοῦτον. Ἀλέξανδρος δὲ καὶ Πορφύριος καὶ Θεμίστιος καὶ οἱ
ἄλλοι τὴν ὁρίσιν ἐξηγούμενοι, ἀκούσαντες μετ' ὀλίγα τῶν Ἀριστο-
τέλους καὶ ἐντελέχειαν καλῶντος αὐτήν, ἐν τισιν ἀντιγράφοις ὣτως 15
εὐρηκότες τὴν γραφὴν "ἡ τὴν δυνάμει ὄντος ἐντελέχεια, ἥ τοῦτον,
κινήσεις ἐστίν," εἰς ἐντελέχειαν τὴν ἐνέργειαν ἐν τῇ ὁρίσιν τῆς κί-
νήσεως μεταλαμβάνουσιν, ὡς ταύτην ὅν παρὰ τῷ Ἀριστοτέλει.
μήποτε δὲ τὴν ἐντελέχειαν ὁ Ἀριστοτέλης ἐπὶ τῆς τελειότητος
ἀκούει, καὶ εἴ ποτε ἐπὶ ἐνέργειας αὐτὴν τίθῃσιν, ὅτι τῆς τυχεύσεως ἀλλὰ 20
τῆς τελείας, καθότι ἔχει τέλειον... τὴν καλῶς ἐπέγραψε καὶ ὁ
Ἀλέξανδρος, ὅτι καὶ τὴν δυνάμει, εἰ λέγοιτο ἐντελέχεια ὑπὸ τῆς
Ἀριστοτέλους ἡ κινήσεις, καὶ τὸ ἐντελέχεια λέγειται καθόσον τε-
λειώτης ἐστὶ τὴν δυνάμει ἡ κατ' αὐτὴν ἐνέργεια... διττὴ ὅν ἡ κυ-
ρίως ἐντελέχεια, ἡ μὲν ὡς εἶδος τέλειον ἡρεμῶν, ὡς ἡ ψυχὴ λέγειται 25
ἐντελέχεια, ἡ δὲ ἡ καὶ τὸ ἐνέργεια... ὁ δὲ Πορφύριος τὴν κί-
νησιν ἀτελὴ μὲν ἐντελέχειαν φησὶν εἶναι, ἐνέργειαν δὲ τέλειαν. καί
τοι εἰ τὴν δυνάμει ἐστὶν ἐνέργεια, τὸ δὲ δυνάμει ἀτελές, πῶς ἡ τὴν
ἀτελὴς ἐνέργεια τέλειαν ἂν εἴη ἐνέργεια; ὅπως γὰρ εἰ ἔστιν ἀτελὴς
ἐνέργεια, ἡ τὴν ἀτελὴς ἂν εἴη. καὶ αὐτὸς δὲ ὁ Ἀριστοτέλης μετ' 30
ὀλίγα (p. 201 b 31) "ἡ τε κινήσεις" φησὶν "ἐνέργεια μὲν εἶναι τις
δοκεῖ, ἀτελὴς δέ." προσετέθειτο δὲ ὅτι τὸ τῆς ἐνέργειας νῦν ὄνομα
κοινῶς τέθεικεν ὁ Ἀριστοτέλης ἐπὶ τῇ ποσότητι καὶ τῇ πάχυντος·
κοινῶς γὰρ ἐπ' ἀμφοῖν ἡ τὴν δυνάμει ἐπὶ τὴν ἐνέργειαν διανέμεται κί-
νησεις ἐστίν. Simpl. f. 94.

ἀποδίδωσι τὴν κίνησιν ὁ Θεμίστιος ὀλίγον μεταβαλὼν, ὅτι
ἔστιν ἡ τὴν δυνάμει ὄντος πρώτη ἐντελέχεια, ἥ τοῦτον ἔστιν· ὅθεν
τὴν μὲν γὰρ εἶναι ἐντελέχειαν τὴν εἰς τὸ εἶδος μεταβολὴν, ἐν ᾗ ἡρε-
μεῖ λοιπόν, πρώτην δὲ τὴν ἐπ' ἐκείνῳ πορείαν, ἥτις ἐστὶ κίνησις.
Philop. i p. 12.

201. • πολλὰ γὰρ τῶν ὀνομάτων ἐπιλειπόντων ἐπισημαίνεταί καλῶς ὁ
12. Ἀριστοτέλης ὅτι ἐπὶ μὲν τῇ ποσότητι ἐστὶ τι κοινὸν ὄνομα καίμενον τὸ τῆς
ἀλλοιώσεως. Simpl. f. 94 b.

201. • σκληρότερον δοκεῖ τὸ τὴν δυνάμει ἐνέργειαν λέγειν, ὅταν ἐνεργῇ
15. καὶ τὴν δυνάμει. ἀλλ' ἐπεὶ ὅπως ἐνεργεῖν ὑπόκειται, τὸ δὲ ἐνεργεῖν
ἐνέργειαν λέγειται, διὰ τὸ τοῦ καὶ τὴν δυνάμει ἐνέργειαν εἶπεν. ὁ δὲ
Ἀλέξανδρος δύναται τις φησὶν ἐκ τῶν εἰρημένων μεταλαβὼν λέ-
γειν κίνησιν εἶναι τὴν τὴν δυνάμει ὄντος πρώτην μεταβολὴν ἡ

πρώτην ἐντελέχειαν· ὅθεν γὰρ ἔστιν ἡ εἰς τὴν τελευτήντα με-
ταβολὴ καθ' ἣν ἐνέργεια γενόμενον τὸ τοῦ ὅθεν τὴν δυνάμει ἡρεμεῖ
καὶ τὸ τοῦ λοιπόν, πρώτην δὲ ὁδὸς ἡ ἐπ' ἐκείνῳ. ταῦτα τὰ Ἀλεξάν-
δρου λέγοντος αὐτῇ λέγει, ἀποδεκτὸν μὲν, εἰ μὴ αὐτῆς τῆς ἀτε-
λὴς δυνάμεως πρώτην λέγει μεταβολὴν τὴν κίνησιν, ὅθεν γὰρ δὲ
τὴν εἰς τὸ εἶδος, ἀλλ' αὐτὴ τὴν δυνάμει καὶ πεφικνότητος· τὸ τοῦ
διὰ κινήσεως ἐκ τῆς ἀτελὴς μεταβάλλει εἰς τὸ τέλειον... ἐπιστῆ-
σαι δὲ ἄξιον ὅτι τὰ ἐκτεθέντα παραδείγματα τῶν εἰδῶν ἐπὶ τῆς
κινήσεως, μάθησις μὲν καὶ ἰατρικαὶς ἀλλοιώσεις τις, ἡ μὲν περὶ ψυχὴν
ἡ δὲ περὶ σῶμα, κύλισις δὲ καὶ ἀλλοίωσις φορὰ, ἡ μὲν ἀφ' ἐαυτῶν ἡ δὲ
ἔξωθεν, ἀνδρῶν δὲ ἡ καὶ ποσότητος καὶ γήραος ἡ κατ' ὕψος,
ἡ μὲν αὐξήσεως ἡ δὲ φθορὰ, ὡς καὶ τὰ ἀντικείμενα δέδωκεν ἐννοεῖν.
δύναμις δὲ ἡ μὲν οἰκοδόμησις τῆς ὕψους εἶναι, ἡ δὲ ἀνδρῶν καὶ γή-
ραος τὴν ποσότητα. id. f. 95.

ἀπορίαν τινὰ πρὸς τὴν τῆς κινήσεως ὁρίσιν ὑποφωρομένην 201. •
διαλύει καλῶς. ἡ δὲ ἀπορία τοιαύτην ἔχει τὴν ἐρώτησιν ἐν πρώτῳ 19.
κινήσει. τινὰ κινούμενα καὶ αὐτὰ κινεῖ· πάντα τὰ κινούμενα ἐνέργειαν
ἐστίν, ὅθεν δυνάμει τινὰ ἄρα κινούμενα ἐνέργειαν ἐστίν, ὅθεν δυνάμει, ὡς
ὅθεν πᾶσα κίνησις τὴν δυνάμει ἐστὶν ἐνέργεια ἡ τοῦτον. λύει γὰρ
αὕτη ἡ ἀπορία διὰ τὴν κινεῖσθαι μὲν πᾶν τὸ κινούμενον καὶ πάχυν καθὼς
δυνάμει ἐστὶ, κινεῖν δὲ καὶ ποιεῖν καθὼς ἐνέργειαν· ἄλλο γὰρ αὐτῇ τὴν
δυνάμει καὶ ἄλλο τὴν ἐνέργειαν εἶναι. id. ib.

δηλονότι ταύτης εἰς τῆς δόξης τῶν τε παλαιῶν φυσιολόγων 201. •
ὅσοι σωματικὴν ἡ μίαν ἢ πλείους ὑπέθετον τὴν ἀρχήν, καὶ τῶν νέων 25.
ὁ Στωϊκός· καὶ γὰρ τὴν τῶν ἀρχῶν διάκρισιν ἡ σύγκρισιν ἡ ἀλλοίω-
σιν ἔλεγον οἱ παλαιοὶ γινώσκοντες τὰ γινώμενα. ὁ δὲ Ἀλέξανδρος Πλά-
τωνος εἶναι τὴν δόξαν φησὶν. καὶ ὅτι μὲν τὴν καὶ τὰ γὰρ καὶ ὅπως τὴν
πρώτον αἰτίαν, κινεῖν πρὸς ἐαυτὴν πάντα ὡς ἐφετν, ἀκίνητον εἶναι
φησὶν ὁ Πλάτων, δηλοῖ σαφῶς τὰ καὶ τὴν πρώτην ὑπόθεσιν τῆς
Παρμενίδου λεγόμενα· καὶ γὰρ τὴν ἐκείνην τῶν κινήσεων ἀνελεῖν ἀπ' 30
αὐτῆς, ἐπάγει καὶ πᾶσαν ἄρα κίνησιν τὴν ἐν ἀκίνητον. καὶ τὰς ἰδέας
δὲ αὐτῆς Ἀλέξανδρος ὁμολογεῖ ἀκινήτους λέγειν τὴν Πλάτωνα· διὸ
καὶ σύγκρισιν τινὰ τῶν Πλατωνικῶν λόγων εἶναι ἀποδεικνύει...
ὡς τὴν ἀκίνητον εἶναι τὴν νῦν καὶ τὰς φυσικὰς κινήσεις ὁ Ἀριστο-
τέλης παρὰ τῷ Πλάτωνος ἔχει μαθεῖν. ἀλλ' εἴπερ ἄρα πρὸς
Πλάτωνα ὁ λόγος τείνει, εἰς τὴν περὶ ψυχῆς αὐτῆς δόξαν ἀποβλέ-
πειν ὅκειν... καὶ ὅθεν ἐν τούτοις ἐπὶ διάφωνον Πλάτωνι καὶ Ἀρι-
στοτέλει, πλὴν τῆς ὁνόματος τῆς αὐτοκινήτου, ὅτι ὁ μὲν Πλάτων αὐτο-
κίνητον τὴν ψυχὴν καλεῖ, ὁ δὲ Ἀριστοτέλης τὴν ζῶσαν κινεῖν μὲν καὶ 40
τὴν ψυχὴν, ἀκίνητον ὅσον ἦν κινεῖ κίνησιν, κινούμενον δὲ καὶ τὴν
σῶμα. id. f. 95 b.

διχῶς φέρεται ἡ τῆς λέξεως ταύτης γραφή, καὶ μὲν τὴν Ἀσπασίαν 201. •
καὶ Θεμίστιον καὶ τὰ πολλὰ τῶν ἀντιγράφων ὣτως "ἡ δὲ τὴν 27.
δυνάμει ὄντος, ὅταν ἐντελεχέῃ ὅν ἐνεργῇ, ὅτε ἡ αὐτὴ ἀλλ' ἡ κινη-
τόν, κινήσεις ἐστίν," καὶ δὲ Ἀλέξανδρον καὶ Πορφύριον ὣτως "ἡ δὲ
τὴν δυνάμει ὄντος, ὅταν ἐντελεχέῃ τι ὅν ἐνεργῇ, ἥτοι αὐτὴ ἡ ἄλλο,
ἡ κινήτον, κινήσεις ἐστίν." οὕτως δὲ καὶ τὴν Ἀσπασίαν γραφὴν ὁ
Ἀλέξανδρος, ἀλλ' ἀρέσκει ταύτην μάλλον ὡς προσεβίβηται τινὰ καὶ

διαφορὰν τῆς κινήσεως· τὸ ἥδ' αὐτὸ ἢ ἄλλο προσκείμενον δηλω-
τικόν ἐστι τῷ τινὰ μὴ κίνησιν ἐξ ἑαυτῆς ἐνέργειαν εἶναι καὶ τὸ δυνά-
μει, ὡς τὴν αὐξήσιν καὶ μείωσιν ἐκδοθέν ἔσαν, καὶ τὴν καὶ τόπον
φυσικὴν φορὰν, καὶ τὴν καθ' ὁρμὴν τῶν ζώων μεταβάσιν, ὑπ'
ἄλλαν δέ, ὡς τὰ βία κινούμενα καὶ τὰ καὶ τέχνη πάντα γινόμενα.
καὶ ἐστὶ τὸ μὴ ἐνέργειαν τὸ δὲ ἐνέργειαν, κοινὸν δὲ ἐπ' ἀμφοῖν ἡ ἐνέρ-
γεια ἡ καὶ τὸ δυνάμει, ἥτις ὅθεν ἦτονον πάθος ἐστὶν ἡ ἐνέργεια.
ἐπισηῆσαι δὲ ἄξιον, μήποτε ἡ βίαιος καὶ ἡ καὶ τέχνη ἢ ἐστὶ φυσικὴ
κίνησις, νῦν δὲ περὶ τῆς φυσικῆς ἐστὶν ὁ λόγος, ἥς ἡ ἀρχὴ ἡ φύ-
σις. καὶ ἴσως ἀσφαλεστέρα ἐστὶν ἡ τῷ Ἀσπασίῳ γραφή. εἰ δὲ
ἔχει τινὰ λόγον καὶ ἡ καὶ τὸν Ἀλέξανδρον προδήκη, τὸ ἐξ ἑαυτῆς ἔχ
ὡς ἐφ' ἑνὸς ἀκυσέον, ἀλλ' ὡς ἐκδοθέν ἔχοντος τὸ κινῶν αἴτιον, εἰ καὶ
ἄλλο παρὰ τὸ κινούμενον ἐστὶν, ὡς ἡ ψυχὴ καὶ ἡ φύσις. καὶ ἀντι-
διαρεῖ τὸ τῷ ἐξ ἄλλου καὶ ἐκδοθέν ἐναργῶς, ὡς ἐπὶ τῶν βία καὶ
τῶν τεχνικῶς κινουμένων ὁρατὸν. μήποτε δὲ καὶ τὸ "ἐξ ἄλλου" οἰκειά-
τερόν ἐστιν ἐπὶ τῶν ἐκδοθέν μὴ ἀλλὰ φυσικῶς κινουμένων, οἷον ὅταν
ἐξ ὕδατος πυρηνόμενος ἀπὸ γίνῃ καὶ πῦρ, καὶ ἐπὶ τῶν ἀλλοιωμένων.
ἢ οἷα μέντοι διὰ τί οἷον ὁ Ἀλέξανδρος ταύτην μάλλον τῇ γραφῇ
συνάδειν τὰ ἐφεξῆς λεγόμενα ἢ τῇ ἐτέρᾳ· ὅρα μὲν ἥδ' οἶμαι τὸ
ἐξ αὐτῆς ἐν τοῖς παραδείγμασιν διαφαίνεται τεχνικῶς ἔστιν, εἰ καὶ ἡ
ὕγεια καὶ ἡ νόσος ἔχει τι φυσικόν. id. f. 96.

τὴν ὁρίσμων τῆς κινήσεως ἀναλαμβάνει. διττὴ δὲ φέρεται ἡ
γραφὴ, μία μὲν αὕτη ἡ δὲ τῷ δυνάμει ὄντος, ὅταν ἐντελεχεία
ὄν ἐνεργῇ, ἢ καὶ αὐτὸ ἀλλ' ἢ ἄλλο, κίνησις ἐστὶ, τυτέστιν ἡ δὲ ἐνέρ-
γεια τῷ δυνάμει ὄντος, ὅταν τὸ τὸ δυνάμει ἐντελεχεία ἄλλο τι
ὑπάρχον ἐνεργῇ, ἢ καὶ ἐστὶν ἐντελεχεία ἀλλ' ἢ δυνάμει, τὸτὸ ἐστὶν
ἡ κίνησις. γράφει δὲ καὶ ἐτέραν γραφὴν ὁ Ἀλέξανδρος φερομένην
ἐν τοῖς παλαιότεροις τῶν ἀντιγράφων, ἡ δὲ τῷ δυνάμει ὄντος,
ὅταν ἐντελεχεία ὄν ἐνεργῇ αὐτὸ ἢ ἄλλο ἢ κινήτον, κίνησις ἐστὶν.
ὑπερβατικῶς δὲ ἀναγνωσκόν· ἡ δὲ τῷ δυνάμει ὄντος ἐνέργεια, ὅταν
ἄλλο τι ὄν ἐντελεχεία ἐνεργῇ, ἢ κινήτον ἐστὶ, τὸτὸ ἐστὶ κίνησις.
Philop. i p. 14.

201 a τὸ μὴ "εἰ ταῦτ' ἐν ἡν ἀπλῶς" εἶπεν ἀντὶ τῷ παντοίως, ὡς
32 μὴ μόνον τῷ ὑποκειμένῳ ἐν εἶναι, ἀλλὰ καὶ τῷ λόγῳ. Simpl.
f. 96 b.

201 b νῦν ὃ τὸτὸ πρόκειται ζητεῖν, ἐν τίνι τὸ ὑγιαίνειν καὶ τὸ νοσεῖν
3 πρῶτως, ὥσπερ ἐξήγουν τινές, ἄρα ἐν ὑγρότητι καὶ ἐν χυμοῖς ἀπλῶς,
ἢ ἐν αἵματι ὡς καὶ τὰς ἄλλας ἔχοντι χυμοῖς, ἢ ἐν πνεύματι, ὡς οἱ
πολλοὶ τῶν παλαιῶν ἱατρῶν, ἢ ἐν τοῖς σκελετοῖς, ἢ ἐν τῇ συμμε-
τρίᾳ τῶν πρῶτων ποιότητων· πολλοὶ ἥδ' περὶ τούτου γεγονόσιν ὁδοὶ,
τῶν μὴ τοῖς προσεχέσεσσι ὡς πρῶτοις προσβαλλόντων, τῶν δὲ τοῖς
μέσοις, τῶν δὲ καὶ μέχρι τῶν κυρίως πρῶτων ἀναβεβηκότων, οἷον
Ἱπποκράτης καὶ οἱ ἄπ' αὐτῶν εἰς τὰς πρῶτας ποιότητας τῶν πρῶ-
των στοιχείων ἀναδραμόντες. ὅτι δὲ ὃ ταῦτόν ἐστι τῷ λόγῳ τό-
τε δυνάμει καὶ τὸ δυνάμενον, καὶ τῷ ὑποκειμένῳ ταῦτ' ἐστὶν, δεικνύσιν
καὶ διὰ παραδείγματος τῷ χρώματι καὶ τῷ ὁρατῷ. ὁμοίως δὲ
ἀμαρτάνουσι καὶ οἱ τὴν φωνὴν τὸ ἴδιον αἰσθάνειν ἀκοῆς ὁρίζομενοι·
ἀκούει ἥδ' ὁ ὁρισμός, ὁ συμβεβηκέναι τῇ φωνῇ· ὅθεν ἥδ' αὕτη

μόνη ἀκούσῃ, εἴγε καὶ ὁ ψόφος ἄλλος ὢν παρὰ τὴν φωνὴν ἀκούσος
ἐστίν. καὶ οἱ αἶερα δὲ πεπληγμένοι τὴν φωνὴν ἀποδιδόντες, ὥσπερ
Διογένης ὁ Βαβυλωνίος, ἀμαρτάνουσι· σῶμα ἥδ' ὅπως ἔσται ἡ
φωνή, εἴπερ ἐν γένει τῷ αἰερί ἐστίν, καὶ τὸ πεπονθός, τυτέστι τὴν πε-
πληγμένον αἶερα, ἀντὶ τῷ πάθος, ὥπερ ἐστὶν ἡ πληγὴ, ἀποδιδόσασιν.
id. f. 97.

ἐπιφάνει ὁ Ἀλέξανδρος ὅτι ἐν τισιν ἀντιγράφοις ὃ φέρεται αὕτη 201 b
ἡ λέξις, ἴσως, φησί, τῶν παρατηρησάμενων αὐτὴν διὰ τὴν ἀσά-
φειαν, καὶ ὅτι τὰ φθάνοντα εἰρηάζει αὐτῆς λέγει. ἀλλ' ὅτι μὴ
ἢ ἀποδεδείχῃ πρότερον ὅπως ἐναργῶς τὰ ἐν τῷ ὁρισμῷ τῆς κι-
νήσεως παραληφθέντα, πρόδηλον· ὅτι δὲ, εἰ τὰ ἀσάφῃ διαγρά-
ψαιμεν, πολλὰ ἂν τῶν Ἀριστοτέλους διαγραφῆναι, καὶ τὸτο προδη-
λότερον. ἰστέον μέντοι ὅτι καὶ ὁ Θεμιστίας καὶ ὁ Πορφύριος ἐξηγού-
μενοι τὴν τὴν καὶ τὸτο τὸ ῥῆτ' ἐξηγήσαντο. ἰστέον δὲ ὅτι ὁ Πλά-
των μὴ πᾶσαν ἐνέργειαν κίνησιν εἶναι φησί, καὶ τὴν ἀπὸ τῆς φύσεως
ἐξανάσασιν τῷ ἐνεργούντος θεωρῶν τὴν ἐνέργειαν, Ἀριστοτέλης δὲ
καὶ οἱ τῶν φίλοι τὴν μὴ κίνησιν ἐνέργειαν λέγουσιν, ὃ πᾶσαν δὲ ἐνέρ-
γειαν κίνησιν· ὃ ἥδ' ὁ καὶ τὴν τελείαν. id. f. 97 b.

εἰπὼν τὴν ἑαυτῆς ὁδὸν καὶ ἐπὶ τὰς τῶν προτέρων περὶ κινή- 201 b
σεως μεταβέβηκεν, ἐπισκεπτόμενος ἐκείνας. καὶ ὁ μὴ Ἀλέξανδρος 16
καὶ τὰ ἄλλα μὴ ἢ οἷα ὅπως ἐρμηνεύει τῶν ἐνταῦθα λεγομένων,
καὶ τὸ ἐν ἀρχῇ λεγόμενον τὸ "ὅτι δὲ καλῶς εἴρηται, δῆλον καὶ ἐξ ὧν οἱ
ἄλλοι περὶ αὐτῆς λέγουσιν," καὶ τὸ μὴ ἐν ἄλλῳ γένει τὴν κίνησιν
εἶναι δυνατόν· περὶ γὰρ, φησὶν, ἐκ τῆς τῶν ἀρχαίων δόξης, οἵτινες
ἐξω τῆς τοιαύτης ἐνεργείας τὴν κίνησιν τιθέμενοι ὅθεν εἶπον ὕγιες
περὶ αὐτῆς. μήποτε δὲ σύγνωμονέστερον ἔστιν ἀκούειν, ὅτι τὴν μὴ
ὀλοχερεστέρα ἐκδοχὴν τῶν τοῖς ἀρχαίοις εἰρημένων διελέγχει, δι-
λοῖ δὲ καὶ ἐκ τῆς ἐκείνων ἐννοίας ὅτι καλῶς αὐτὸς ὠρίσατο τὴν κί-
νησιν. καὶ ἐκεῖνοι ἥδ' εἰς ἀπιστότητα καὶ ἐπερότητα καὶ τὸ μὴ ὄν τιθέ-
σιν, ὅτι ἀόριστόν τι δοκεῖ ἡ κίνησις· δύο ἥδ' ὅσον συστοιχῶν παρὰ
τοῖς Πυθαγορείοις, ὧν ἐν τῇ ἐτέρᾳ ἐστὶν ἡ κίνησις τῇ τὰς ἀρχαῖς
ἐχύσῃ σερητικῶς καὶ ἀόριστος, ἐν αἷς καὶ ἐπερότης καὶ ἀνισότης καὶ
μὴ ὄν (αἱ ἥδ' ὀκτα ἀντιθέσεις ὡς ἀρχαῖα παρελήφθησαν), εἰκότως
ἀόριστόν τι δοκεῖ ἡ κίνησις καὶ ἐκεῖνοι, ὥσπερ καὶ ἡμῶν. καὶ ἐγὼ
μὴ οἶμαι ταῦτα πρὸς ἐκεῖνο ἀποδεδείχῃ τὸ λέγον "ὅτι δὲ καλῶς
εἴρηται, δῆλον καὶ ἐξ ὧν οἱ ἄλλοι περὶ αὐτῆς λέγουσιν." ὁ δὲ Ἀλέ-
ξανδρος τῷ μὲν φησὶν ὅθεν ἀκόλουθον ἀποδιδόναι, τῷ δὲ δευτέρῳ
τῷ λέγοντι "καὶ ἐκ τῆς μὴ βέβαιον εἶναι διορίσαι ἄλλως αὐτὴν" ἐπὶ
χθαί φησι τὸ "ἔτε ἥδ' τὴν κίνησιν καὶ μεταβολὴν ἐν ἄλλῳ τινὶ τιθέ-
ναι δύναται ἂν τις." καὶ ἀσάφειαν καὶ ἀκαταλληλίαν ἐγκαλεῖ τῇ
λέξει, διότι τῷ προσεχῶς εἰρημένῳ ἢ ἐπήγαγε τὸ ὅτε τῶν εἰρη-
μένων τι περὶ αὐτῆς ὑπὸ τῶν ἄλλων ὕμῳς εἴρηται· τῷ τῷ ἥδ' προ-
ρηθέντι, φησὶν, ἀκόλουθον ἐστὶν ὃ ἐπιφέρει, τὸ "δῆλον δὲ σκοπεῖσιν ὡς
τιθέσιν αὐτὴν ἔχει ἐπερότητα" ὥς τὸ "χαλεπὴν μὴ ἰδεῖν ἐνδε-
χομένην δὲ εἶναι" (p. 202 a 2). καὶ κατ' ἄλλον δὲ τρόπον τὸ ῥῆτ'
ἐκδεχόμενος ἀμεινόν φησι τὸ "ἔτε ἥδ' τὴν κίνησιν καὶ μεταβολὴν
ἐν ἄλλῳ γένει τιθέναι δύναται ἂν τις" ἀντὶ τῷ ἐν ἄλλῃ φύσει
ἀκούειν. καὶ εἴη ἂν ἐπόμενον αὐτῷ τὸ "δῆλον δὲ σκοπεῖσιν ὡς τιθέ-
σιν

σιν αὐτὴν ἐκείνη ἐτερότητα.” ἐν πολλοῖς δὲ ὑδὲ φέρεται λέγει ταύτην τὴν λέξιν, καὶ διὰ τὸτο μὴδὲ ὑπερμνηματίζῃ. καὶ αὐτὸς δὲ, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, συγκεχυμένως αὐτῆς τὴν ὑπομνηματισμὸν ἐποιήσατο. πολλὰ δὲ ἀντεῖπεν ὡς ἐτερότητος παρὰ τῷ Πλάτῳ λεγομένης τῆς κινήσεως, ὡς τὰ κυριώτερα ταῦτα νομίζω. . . νῦν δὲ τοσούτον ἴσθαι, ὅτι καὶ Εὐδήμος πρὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου ἰσορῶν τὴν Πλάτωνος περὶ κινήσεως δόξαν καὶ ἀντιλέγων αὐτῇ, τάδε γράφει: “Πλάτων δὲ τὸ μέγα καὶ μικρὸν καὶ τὸ μὴ ὄν καὶ τὸ ἀνώμαλον, καὶ ὅσα τούτοις ἐπὶ ταῦτ’ ἐφίκει, τὴν κίνησιν λέγει. φαίνεται δὲ ἄτοπον αὐτὸ τὸτο τὴν κίνησιν λέγειν· παρῶς γὰρ κινήσεως δοκεῖ κινεῖσθαι τὸ ἐν 10 ἡ. 31. ὅ, ἀνίστα δὲ ὄντος ἢ ἀνωμαλίας προσαναγκάζειν ὅτι κινεῖται, γελοῖον. βέλτιον δὲ αἰτία λέγειν ταῦτα, ὥσπερ Ἀρχύτας.” καὶ μετ’ ὀλίγον “τὸ δ’ ἀόριστον” φησὶ “καλῶς ἐπὶ τὴν κίνησιν οἱ Πυθαγόρειοι καὶ οἱ Πλάτων ἐπιφέρουσιν.” id. f. 98.

201¹ ὁ μὲν γὰρ Πλάτων ὑπεροχὴν καὶ ἑλλειψιν ἔλεγε τὰ τῆς κινήσεως 15 αἰτία, ἀνισότητά τε λέγων καὶ ἀνομοιωτήτα καὶ ἐτερότητα τῷ κινῆντος πρὸς τὸ κινούμενον. ὁ δὲ Ἀριστοτέλης ἔκ ἐν τούτῳ τῷ εἶδει τὴν διαφορὰν ἔλεγε τῷ κινῆντος πρὸς τὸ κινούμενον, ἀλλ’ ἐν τῷ ποιητικῷ καὶ παθητικῷ καὶ ὅλως κινήτικῷ καὶ κινήτῳ. cod. Reg. 1947.

201² Ζητῶσιν ἐνταῦθα οἱ ἐξηγηταί, πῶς φησὶν ὁ Ἀριστοτέλης τὴν 20 κίνησιν ἀόριστον εἶναι διὰ τὸ ὑπὸ μὴδὲ μίαν τῶν κατηγοριῶν ἀνάγεσθαι; καίτοι τῶν ἐναντίων τὰ αὐτὰ εἰσι γένη. καὶ φασὶν ὅτι ἡ μὲν ἐκείνη κίνησις τῷ ὄντι ἢ προσεχῶς ἀντικειμένη αὐτῷ, ἐξ ἧς καὶ εἰς τὴν ἔξω γίνετο μεταβολή, ὑπὸ τὸ αὐτὸ γένος ἀνάγετο ὅφ’ ὅ καὶ ἡ ἔξω. Philop. k p. 2.

202¹ βούλεται νῦν ἅμα μὲν τεκμήρια παραθέσθαι ἐναργῆ τῶν ἐν τῷ 3 κινεῖν ἀντικινουμένων, ἅμα δὲ, ὡς φησὶν Ἀλέξανδρος, καὶ χωρίσαι τὸ θεῖον σῶμα τῷ ἀντικινεῖσθαι καὶ ἀντιπάχεσθαι. . . ἴσθαι δὲ ὅτι ὁ μὲν Ἀσπασίους ἔτω γράφει τὴν λέξιν “κινεῖται” δὲ καὶ τὸ κινῆν, ὥσπερ εἴρηται, πᾶν τὸ δυνάμει ὄν κινήτικόν.” καὶ συνάδει τούτῳ τὸ μετ’ ὀλίγον ἐπαγόμενον ἔτι “τὸ γὰρ πρὸς τὸτο ἐνεργεῖν, ἢ τοῦτο, αὐτὸ τὸ κινεῖν ἐστίν.” τὸτο δὲ ποιεῖ θίξει, ὡς ἅμα καὶ πᾶχει.” δυνάμει γὰρ ὄν κινήτικόν καὶ θίξει κινῆν ὅταν κινή, καὶ ἀντικινεῖται. τοιαῦτα γὰρ τὰ ἐν γενέσει καὶ φθορᾷ. ὁ δὲ Ἀλέξανδρος οἶδε μὲν καὶ ταύτην τὴν γραφὴν, καὶ ἐξηγεῖται προσφόρως ταύτην ὡς ὅφ’ ἐτέρων νομιζομένην, 35 πρῶτον δὲ τίθησι τὴν ἐτέραν τὴν λέγουσαν “κινεῖται” δὲ τὸ κινούμενον, ὥσπερ εἴρηται, πᾶν τὸ δυνάμει ὄν κινήτικόν.” καὶ σαφές ἐστι ἐξ αὐτῆς, διαρρίψα παῖα τῶν κινῶντων ἀντικινεῖται, ὅτι ἡ πάντα. . . καὶ δοκεῖ, φησὶν ὁ Ἀλέξανδρος, σαφέστερον νῦν λέγειν τί ποτὲ ἐξω ἢ κίνησις, ἥπερ ὅτε ἔλεγεν αὐτὴν ἐντελέχεια τῷ δυνατῷ ἢ δυνα- 40 τόν. . . ὁ δὲ Θεμίστιος καὶ ἐνταῦθα ἀξιοῖ μὴ εἶναι κίνησιν καὶ τὰ πρὸς τι, διότι ἡ καὶ τὰ πρὸς τι ἐνεργεῖα καὶ διασώζει τὸ δυνάμει. . . τινὰς δὲ αἰτιῶν τὴν ὅρον τῆς κινήσεως, διότι τῷ κινήτῳ ὁμοίως ὄντι, ὡς φασὶν, ἀδήλων τῇ κινήσει καὶ γνωριζομένην διὰ τῆς κινήσεως, προσέχειται. ἀπολογεῖται δὲ ὁ Ἀλέξανδρος λέγων. Simpl. 45 f. 99 b.

ἀρα ἔν ἔχει καλῶς ὁ τῆς κινήσεως ὁρισμός, καὶ πᾶσα ἡ τῷ δυνατῷ, καθὼς δυνατὸν, ἐντελέχεια κίνησις ἐστίν, ἢ τι προσδιορι-

στέον; φαίνεται γὰρ ἂν τις ὅτι τὸ δυνάμει δεξιόν, ὅταν γένῃ ἐνεργεῖα, μεταστάντος ἐμὲ φέρε πρὸς τὰ εὐνύμια, μεταβαλλεῖ μὲν εἰς ἐντελέχειαν ἐκ τῷ δυνάμει, καὶ κινεῖται δὲ. λέγειται μὲν ἔν καὶ τὸτο καλῶς πρὸς τὴν ἀπορῶντας, ὅτι τὸ δυνάμει εὐνύμιον ἐκινήθη, μία δὲ ἡ 5 δυνάμει τῶν πρὸς τι. αὕτη γὰρ ἡ χέσις ἢ δυνάμει ἐστὶν ἡ ἐνεργεῖα, ἐν ἣ καὶ τὸ δεξιόν καὶ τὸ εὐνύμιον πρὸς ἀλλήλα ἐστὶ τε καὶ λέγειται, ὡς εἰ τὸ ἕτερον ἐκινήθη, πάντως πᾶν καὶ τὸ ἕτερον. ἐγὼ δὲ φημι τὴν καὶ τὸ πρὸς τι ἐνεργεῖαν μὴ διασώζειν τὸ δυνάμει, ἀλλὰ ἀθρόαν γίνεσθαι μεταβολὴν ἐκ τῷ δυνάμει εἰς ἐντελέχειαν. Themist. 10 f. 31.

δείξας ὅτι τὸ κινούμενον, ὥς ἂν κινή, φυλάττει τὸ ἀτελὲς 202² καὶ τὸ δυνάμει, εἰκότως ἐπισημαίνειται περὶ τῷ κινῆντος, ὅτι τὸτο τέλειον εἶναι καὶ τὸ εἶδος ἔχειν. . . ἡ γὰρ ψυχὴ κινεῖ μὲν τὸ σῶμα τοπικῇ κινήσει, καὶ μὴ ἐν τύπῳ ὅσα. καὶ ὥς δια τὸτο ὁ Ἀριστο- 15 τέλης ἀσφαλέστερον ποιῶν ἔκ εἶπεν ὅτι εἶδος αἰσθητὸν τὸ κινῆν ὡς καὶ τὸ κινούμενον, ἀλλ’ ὅτι τότε ἡ τοῦτονδε ἢ τοσούτονδε. Simpl. f. 100 b.

μὲν τὸ ἀποδοῦναι τὴν τῆς κινήσεως ὁρισμὸν καὶ τὴν προσήκουσαν 202³ αὐτῷ διαβρώσιν ποιήσας, μεταβαίνει λοιπὸν ἐπὶ τὸ δεύτερον τῶν περὶ κινήσεως προβλημάτων, ζητῶν καὶ διακαθαίρων ἐν τίνε 20 ἐστὶν ἡ κίνησις, πότερον ἐν τῷ κινῆντι ἢ ἐν τῷ κινουμένῳ, ἢ ἀπὸ τοῦ κινῆντος ἐν τῷ κινουμένῳ, ὡς ἔχει καὶ ἡ τῶν πρὸς τι χέσις. διὰ τὸτο καὶ τὴν τῷ πρὸς τι χέσιν διέλαβεν. . . ὑπεναντιῶν δὲ φησὶν Εὐδήμος τοῖς λέγουσιν ἐν τῷ πάχεσθαι καὶ κινεῖσθαι εἶναι τὴν κίνησιν τὸ περὶ τὰς αἰσθησεις. λέγομεν γὰρ ὅρα ὅρα ὅρασις, ἀκούει ἀκούει 25 ἀκουσις. δοκεῖ ἔν ἡ ὅρασις ἐν τῷ ὁρῶντι εἶναι καὶ ἡ ἀκουσις ἐν τῷ ἀκούοντι. ὁμοίως καὶ αἱ γεύσεις καὶ αἱ λοιπαί. ταῦτα δὲ καὶ ἐν τῇ τῷ ποῦντος καὶ κινῆντος εἶναι δοκεῖ συσχεῖσθαι. ἀπατωμένα δὲ, φησὶ, τῇ λέξει ἐπακολουθῶντες καὶ μὴ ἐνωσύντες ὅτι τὸ αἰσθανόμενον πάχει. . . ἴσθαι δὲ ὅτι ἐν τούτῳ τῷ χωρίῳ οἱ μὲν πολλοὶ σαφέστερον ἔτω γρά- 30 φουσι ταύτην τὴν λέξιν “ἐντελέχεια γὰρ ἐστὶ τούτῳ ὑπὸ τῷ κινήτῳ”, ὁ δὲ Ἀνδρόνικος ἔτι “ἐντελέχεια γὰρ ἐστὶ τῷ κινήτῳ καὶ ὑπὸ τούτῳ.” καὶ ἐξηγεῖται ὅτι καὶ ἐξωθεν ἢ τὸ κινῆν, ἐκ τῆς ἐνόςσης δυνάμει εἰς ἐνεργεῖαν ἀγόμενον, ὅφ’ αὐτῷ κινεῖσθαι δοκεῖ τὸ κινούμενον. id. ib.

λογικὴν καλεῖται (τὴν ἀπορίαν) ἢ ὡς προῖσαν ἐξ ἐνδόξεως, ἢ 202⁴ ὡς ἐν λόγῳ μόνῃ τὸ πιθανὸν ἔχουσαν καὶ ἐκ ἀπὸ τῶν πραγμάτων βεβαιωμένην. ἔτω γὰρ λόγῳ λέγονται οἱ τῷ Ζήνωνος οἱ πιθανῶς τὴν κίνησιν ἀναιρῶντες. ἡ λογικὴ λέγει τὴν κοινωτέραν καὶ ὡς προσεχῆ 35 ὑδὲ ἰδίαν τῷ προκειμένῳ, ὑδὲ ἐξ οἰκείων ἀρχῶν. ἡ μὲν γὰρ ἐκ τῶν οἰκείων ἐπιχειρήσεως καὶ λογικῆς, ὡς ἡ τὴν ψυχὴν ἀθάνατον δεκνύσα ἐκ τῷ αὐτοκινήτῳ (ἀπὸ γὰρ τῆς ὕψους τῆς ψυχῆς βούλεται) προῖσθαι, ὡς φησὶν Ἀλέξανδρος, ἡ δὲ ἐκ τῶν τὰ ἐναντία ἐκ τῶν ἐναντίων γίνεσθαι τὸ ἀθάνατον δεκνύσα λογικῆς. id. f. 101.

λογικὴν ἀντὶ τῷ ἀξίαν τινὸς λόγου, οἰοῦναι πιθανὴν καὶ ἀξίαν 40 ἔσαν λόγῳ τυχεῖν καὶ ἐπιλύσεως. Philop. k p. 6.

τὸ τρίτον τμήμα τῆς διαιρέσεως, τὸ λέγον ἢ ἄμφω ἐν τῷ 202⁵ κινῆντι, παραλέλοιπε καὶ ὡς ἐναργῶς ἔσποιν. . . ὡς ἐν τοῖς 26. πλείστοι γέγραπται τῶν ἀντιγράφων. ἐν τοῖς δὲ καὶ τὸτο πρόσκειται,

τῆς γραφῆς ἐκείνης ὅτως "ἡ γὰρ ἀμφω ἐν τῷ πάχοντι καὶ ποι-
μένω, ἡ ἐν τῷ ποῶντι καὶ διατιθέντι, ἡ ἢ μὴ ποίησις ἐν τῷ ποῶντι
ἢ δὲ πάθῃσις ἐν τῷ πάχοντι." περιττὴ δὲ ἡ προδίρη, εἴπερ
μηδὲ ἀντιλέγει πρὸς ἐκείνην τὴν θέσιν ὁ Ἀριστοτέλης. . . ὁ μέντοι
πιθανὸς Θεμισκίος τ' "εἰ δὲ δεῖ καὶ ταύτην ποίησιν καλεῖν, ὁμῶν-
μος ἂν εἴη" πρὸς ἐνδειξιν τούτου τῆς τμημάτων εἰρηᾶς νομίζει, ὡς
εἰ μὲν τ' εἰπεῖν "ἡ ἢ μὴ ποίησις ἐν τῷ ποῶντι ἢ δὲ πάθῃσις ἐν τῷ
πάχοντι" ἐπηγγεν ἀνάπαλιν γὰρ ἔκ ἐνδέχεται, ὅσον τῆς ποίησις ἐν
τῷ πάχοντι εἶναι, εἰ μὴ τις τὴν τῷ πάχοντος ἐνέργειαν ὁμῶνύμω-
ποίησιν ὀνομαζέειν ἐθέλοι. καὶτοι εἰ τούτου ἕκεν εἰρητα, ἀνάγκη
ἦν καὶ τὴν πάθῃσιν ἐν τῷ ποῶντι ὁμῶνύμωως λέγεσθαι, ὅπερ ἔκ εἰρη-
ἐπιπόλαιον ὄν. Simpl. f. 101.

202a
28. πρὸς τ' προσεχῶς ἐπαχθὲν τμημα τ' λέγον "ἡ μὴ ποίησις ἐν
τῷ ποῶντι ἢ δὲ πάθῃσις ἐν τῷ πάχοντι" πρῶτον ὑπαντά. . .
τούτο δὲ δεῖξας ἀποπον μεταβέβηκεν ἐπὶ τ' ἕτερον τμημα τῆς
διαίρεσως τ' πρῶτον ῥηθέν, καὶ τὰ ἀποπα λοιπὴν ἐπάγει τοῖς ὑπα-
τιθεμένοις ἀμφω ἐν τῷ κινουμένῳ καὶ πάχοντι, τὴν τε ποίησιν καὶ
τὴν πάθῃσιν, καὶ τὴν διδασκίαν καὶ τὴν μαθήσιν. . . δύναται δὲ, φησὶν
ὁ Ἀλέξανδρος, καὶ ἄλλως ἀναγινώσκων, ὁρῶντας ἄλλα μὴ βαρύν-
οντας τ' "τίνες" (v. 35). εἰ γὰρ δύο αἱ κινήσεις ἅμα, δύο τίνες
ἔσονται καὶ ἐναντία ἀλλοιώσεις τῷ ἐνὸς καὶ εἰς ἐν εἶδος, ὥπερ ἀδύνατα.
δύναται δὲ, φησὶ, καὶ ὑπερβιβάζοντας σαφετέραν τὴν λέξιν ποιῆσαι
ὅτως "εἴτα ἀποπον τ' δύο κινήσεις ἅμα κινεῖσθαι καὶ εἰς ἐν εἶδος,"
καὶ ὁ μόνον ἀποπον ἄλλα καὶ ἀδύνατον τούτο. εἴτα ἐπὶ τούτοις τ'
"τίνες γὰρ ἔσονται ἀλλοιώσεις τῷ ἐνὸς." διὰ τούτο γὰρ ἀδύνατα, ὅτι
ὅχι οὐδὲν τε λαβεῖν τίνες ἔσονται ἀλλοιώσεις τῷ ἐνὸς. καὶ ἄλλως
δὲ ἐκατέρω τῶν ἀτόπων ἰδιὸν τι δηλωτικὸν ἐπήνεγκε, φησὶν ὁ
Ἀλέξανδρος, τῷ ἀτόπῳ. ἔτι δὲ τὰ ἀποπα τό τε δύο κινήσεις
ἅμα κινεῖσθαι καὶ τὰ δύο εἰς ἐν εἶδος εἶναι. . . μήποτε δὲ ὁ Ἀρι-
στοτέλης ἀρκεῖν οἰόμενος πρὸς ἔχοντος ἀτοπίαν τ' δύο εἶναι τὰς κί-
νήσεις ἐνὸς εἶδους, τὰ ἐναντίας εἶναι ἔκ ἐμνημόνευσε. διὰ δύο τὰ
ἀποπα ἐπήγαγε, τό τε δύο ὅλως εἶναι ἐνὸς εἶδους καὶ τ' δύο ἄσας
διαφόρους εἰς ἐν φέρεσθαι, καὶ μὴ ὥσιν ἐναντία. ἐπιτείνει δὲ τ'
ἀποπον ἢ ἐναντίως. id. f. 101 b.

202b
5. τὰς ἀπορίας ὁ πάσας ἐντεῦθεν ἀρχεῖ λύνει, ἀλλ' ὅσαι πρὸς
ἀληθῆ δέξαν ἐτίσαντο τὴν λέγουσαν μίαν μὲν εἶναι τῷ ὑποκειμένῳ
τὴν κίνησιν, δύο δὲ καὶ τὴν λόγον. διὰ τὰς μὲν πρὸς τ' μίαν εἶναι
τὴν κίνησιν ἀπορίας, ὥς ὕστερον πέθευκε, πάσας διαλύει, τὰς δὲ
πρὸς τ' δύο εἶναι τὰς κινήσεις ὁ πάσας, ἀλλ' ὅσαι δύναται καὶ πρὸς
τὴν μίαν καὶ ἐν τῷ κινουμένῳ ὅσων ὑπαντᾷ. καὶ τούτο εἰκότως. . .
διὰ τούτο ὅταν μὲν καὶ ἀποτομῇ αὐτὴν ὁρῶμεν (τὴν κίνησιν), ἐν τῷ
κινουμένῳ θεωρῶντες αὐτήν, ἐπειδὴ ἐν ἐκείνῳ ὑφέσκειν, ἐντελέ-
χειαν λέγομεν τῷ κινήτῳ, ἢ κινήτῳ. ὅταν δὲ καὶ συμπλοκῇ ἀπὸ
τῷ κινήτῳ ἀρχόμενοι, λέγομεν ἐνέργειαν τῷ κινήτῳ ἐν τῷ κινου-
μένῳ, ὡς ὁραεῖται ἐπὶ τῇ τελεῇ τῷ περὶ κινήσεως λόγῳ. φερομένης δὲ
καὶ τῆς αὐτῆς γραφῆς "ἔτι μέντοι καὶ ἡ ἀποτετμημένης, ἀλλὰ τούδε
ἐν τῷδε," ὁ Ἀλέξανδρος ἔκ ἀπλῶς φησὶ καὶ ἀποτετμημένης ἐν
τῇ, ἀλλ' ἐν ὁρισμῷ γινέται, καὶ τούτο πρὸς ὁ λέγει. λέγει δὲ πρὸς

τ' μαθηματικόν. καὶ θαυμάζον ἔμοιγε δοκεῖ πῶς τ' "ἐκ ἀποτε-
τμημένης" ἀντὶ τῷ ἐκ ἀορίστως ἦρκεσε, καίτοι πρότερον καλῶς τ'
"ἐν τῇ μέντοι καὶ ἡ ἀποτετμημένη" ἐξηγήσατο, δηλῶν ὅτι ὁ
κεχωρισμένη τῷ μανθάνοντος, ὅτε ὡς ἐν τῷ διδάσκοντι μόνῳ ὅσα
ἔτε ὡς καθ' αὐτήν. καὶ ἐπὶ ταύτης γὰρ τῆς γραφῆς τ' αὐτ' ἐν ση-
μαίνει τ' ἐπίρρημα. id. f. 102.

δύναται δὲ, φησὶν ὁ Ἀλέξανδρος, τ' "ὁ μὴ ἄλλ' ὁδ' εἰ ἢ δι-
δαξαι τῇ μαθήσει ταύτην" καὶ τὰ ἐξῆς ὡς ἐκ περὶ σίας εἰρηᾶς, ὡς
εἰ ἔλγε, καὶ εἰ δοθεῖ ἢ διδαξαι τῇ μαθήσει ταύτην εἶναι, ἐκ ἀνάγκης
καὶ τ' μανθάνειν τῷ διδάσκοντι ταύτην εἶναι. ὁ γὰρ ἐπὶ ἢ διδασκί-
μία τῶν διεσκέπτων, ἥδη καὶ τ' διδασκῶν ἐνθένδε ἐκείσε ἢ ἐκείθεν
ἐνθένδε ἐν καὶ ταύτῳ ἐξῆς. εἴτα ἐπὶ τ' πρῶτον ἀκαλοῦσιν ἀκαδρα-
μῶν, ἀφ' ὧ πάντα ἤρητο, διαλέγεται καὶ τούτο. ἦν δὲ ἐκείνο, εἰ
μία ἢ ἀμφῶν ἐνέργεια, ἢ διδαξαι τῇ μαθήσει ταύτην. . . καὶ ἔοικε
τ' γὰρ τούδε ἐν τῷδε καὶ τ' τούδε ὑπὸ τούδε" ἐπὶ τῆς κινήσεως ἀκί-
νωτος μέντοι ἐπὶ τῆς ποίησεως καὶ τῆς πάθῃσεως εἰρηᾶς καμίζω καὶ
τούτο καὶ τ' "ἕτερον τῷ λόγῳ." id. f. 103.

εἰδη λέγει ὅχι ὡς ἀπὸ γένους τῆς κινήσεως διαμερείσεως (ὁ γὰρ
γένος ἢ κίνησις), ἀλλ' ὡς διαφόρους ἰδιότητας. ἐφ' ἐνὸς δὲ καὶ τῶν
καὶ μέρος εἰδῶν τῆς ἀλλοιώσεως ὑποδείξας ὅπως καὶ τὴν καθόλου
λόγον ἐφαρμόττειν τοῖς καὶ μέρος εἰδῶσιν, ἄλλοι τρίτον ὅρασμα
τῆς κινήσεως προσέθηκεν, ἐν καὶ γνωριμωτέραν φησιν ὡς συμπλέ-
κοντα τῷ πηθῆτικῷ τ' ποιητικῷ. . . ἡ δὲ φύσις καὶ προδιατιθέμενη
διατίθηται τ' ὑποκείμενον ἐνδοθεν καθ' ἑαυτοῦ κινήσεως εἶδος, ὡς καὶ
ὁ Ἀνδρόνικος ἔλεγε. . . ὁ μέντοι Ἀλέξανδρος τὴν γνωριμωτέραν
ἀπόδοσιν μεταλήψιν αἶσιν τῷ τῆς ἀλλοιώσεως λόγῳ, ἀπιδόντος
οἷμαι λέγων ἀπολογισμῶς. φαίνεται δὲ καὶ ὡς τρίτον ὅρον τῆς κί-
νήσεως ἀποδοχόμενος, καὶ ὡς ἀπὸ παραγραφῆς ἢ λέξης προσε-
θεῖσα συγκεχῶσθαι ἐν τῷ βιβλίῳ δεῖται. τὴν δὲ οἰκονομίαν καὶ τὴν
ἀντιφύσιν ὡς ἀλλοιώσεις παραγὰγων ἐπήγαγεν ὅτι τὴν αὐτὴν λε-
χθήσεαι τρόπον καὶ περὶ τῶν ἄλλων κινήσεων. καλῶς γὰρ ὁ Ἀλέ-
ξανδρος ἐπισημαίνει ὅτι πᾶσαι χεῖρὲν αἰ τεχνικῆς κινήσεις κατ' ἀλ-
λαίωσιν εἰσι μάστις. id. f. 103 b.

περὶ τῶν κανῶν πᾶσι τοῖς φυσικοῖς πράγμασι παρακολου-
θόντων ὅσης τῆς πραγματικῆς, ἐπειδὴ τὰ φυσικὰ σώματά ἐστι καὶ
μεγέθη κινήματα ἐν χρόνῳ, ἀνάγκη δὲ ἐστὶ καὶ τ' σῶμα καὶ τὴν κί-
νησιν καὶ τὸν χρόνον μεγέθη ὄντα ἢ πεπερασμένα ἢ ἀπείρου εἶναι,
ἐστὶ δὲ καὶ συνεχὴ τὰ εἰρημένα, ἐν δὲ τῷ συνεχῇ τ' ἀπείρου ἐστὶ,
διότι συνεχές ἐστι τ' ἐπ' ἀπείρου διαίρετόν, εἰκότως ὁ περὶ τὴν φύ-
σιν πραγματευόμενος καὶ περὶ ἀπείρου τί διαλέξεται. . . τ' ἴσως"
προσέθηκε τῷ μηδὲν τέκων ἀναγκάτως ἐν θατέρῳ εἶναι ἢ τῇ
ἀπειρίᾳ ἢ τῷ πέρατι, διότι τὰ πάθη, ὅσα τ' λευκὸν καὶ τ' θερμὸν, καὶ
αὐτὰ καθ' αὐτὰ, ὅτε ἀπείρου ὅτε πεπερασμένα. εἰδὲ γὰρ ποσὰ
ταῦτα καθ' αὐτὰ ἐστὶ (καὶ ποσῶν γὰρ τ' ἀπείρου λέγει) καὶ τ' πεπε-
ρασμένων, καὶ συμβεβηκὸς μέντοι καὶ αὐτὰ γίνεσθαι ποσὰ, καθόσον
ποσὰ τὰ ὑποκείμενα αὐτοῖς ἐστὶν. ὁ δὲ φυσικός καὶ περὶ τὰ πάθη
ἔχει, καθόσον πάθη ἐστὶ τῶν σωμάτων. διὰ τῆς περὶ Οὐρανοῦ ἀρ-
χόμενος. . . id. f. 104.

203^ο εἶναι δὲ φησιν οἱ ἐπιθέντο καὶ ἔξωθεν τῷ ὕραν ὅτι ἀπειρον, δηλο-
 6 ῖναι δὲ αἰδητόν, ὅπερ αὐτὸς ὁ Τίμαιος λέγει μὲν σῶμα ἔξωθεν
 ὑπολειφθῆναι τῷ κόσμῳ. ἐποίησαν ὅν διπλὸν λέγειν καὶ τὸν ἀριθμὸν
 καὶ τὸ ἐν τῷ ἀριθμῷ ἀπειρον, ὅπερ ἔλεγον εἶναι τὸ ἄρτιον, τὸ μὲν
 αἰδητὸν τὸ δὲ νοητόν, ὅπερ ἔξωθεν τῷ ὕραν ἔλεγον. ὁ μὲντοι
 Πλάτων ἔξωθεν τῷ ὕραν ὕδεν ὑποτίθει(ν) σῶμα, λέγων ἐν Τιμαίῳ
 σαφῶς περὶ τοῦ κόσμου (p. 82 c). . . ἀρχὰς ἣν καὶ τῶν αἰδητῶν
 τὸ ἐν καὶ τὴν ἀόριστον φασὶν δυάδα λέγειν τὴν Πλάτωνος, τὴν δὲ
 ἀόριστον δυάδα καὶ ἐν τοῖς νοητοῖς ταῖς ἀπειρον εἶναι ἔλεγον, καὶ
 τὸ μέγα δὲ καὶ τὸ μικρὸν ἀρχὰς ταῖς ἀπειρα εἶναι ἔλεγον ἐν
 10 τοῖς περὶ τ' Ἀγαθῶν λόγοις, οἷς δ' Ἀριστοτέλης καὶ Ἡρακλείδης καὶ
 Ἐκτιῶς καὶ ἄλλοι τῷ Πλάτωνος ἑταῖροι παραγενόμενοι ἀνεγρά-
 ψαντο τὰ ρηθέντα αἰνγματωδῶς, ὡς ἐρρήθη, Πορφύριος δὲ δια-
 θρῆν αὐτὰ ἐπαγγελλάμενος τάδε περὶ αὐτῶν γέγραφε ἐν τῷ
 Φιλάρφῳ. id. f. 104 b.

203^ο . . . ἔτσι (οἱ Πυθαγόρειοι) τὸ ἀπειρον τὸν ἄρτιον ἀριθμὸν ἔλεγον
 10 διὰ τὸ πᾶν μὲν ἄρτιον, ὡς φασιν οἱ ἐξηγηταί, εἰς ἴσα διαιρεῖσθαι, καὶ
 δὲ εἰς ἴσα διαιρεῖσθαι ἀπειρον καὶ τὴν διχοτομία. ἢ ἢ εἰς ἴσα καὶ
 ἡμίση διαιρέσεις ἐπ' ἀπειρον. καὶ δὲ περιττὸν προσέθεν περαινέ
 αὐτὸ. κωλύει ἢ αὐτὸ τὴν εἰς τὰ ἴσα διαιρέσιν. ὅτω μὲν οἱ
 ἐξηγηταὶ τῷ ἄρτιῳ τὸ ἀπειρον ἀνατίθεσθαι καὶ τὴν εἰς τὰ ἴσα διαι-
 ρεσιν, καὶ δηλονότι ἐκ ἐπ' ἀριθμῶν ἀλλ' ἐπὶ μεγεθῶν λαμβάνουσιν
 τὴν ἐπ' ἀπειρον τομήν. . . ὅπως δὲ εἰδὲ ὁ Ἀριστοτέλης φανέ(ν) τὴν
 εἰς ἴσα διαιρέσιν αἰτιασάμενος καὶ ἀπειρον. μήποτε ὅν ἐν πόσει
 τομῇ τὸ ἄρτιον αἰτῶν ἐστὶ πόσε διαιρέσεως. . . δυνάμει ἢ καὶ ἐκ
 25 ἐνεργείᾳ ἔχει πᾶς τομῇ τὰς ἐπ' ἀπειρον. δὲ καὶ ἐναυπηλῆσθαι
 φησι τὸ ἄρτιον, καὶ παρέχειν τοῖς ὕσιν τὴν ἀπειρίαν. . . καὶ ἐν τῷ
 σωματικῷ πάντῃ τῶν αἰδητῶν ἔκαστος καὶ μὲν τὴν ὕλην καὶ τὸ ὑπε-
 κείμενον διαιρετὸν ἐστὶ, καὶ ταύτη ἄρτιον τε καὶ ἀπειρον, καὶ δὲ εἶναι
 τὸδε τι ὥρισται. τε καὶ ἀδιαίρετον ἐστὶ καὶ ταύτη περιττόν. σημεῖον δὲ
 30 τὸ τὸν περιττὸν ἀριθμὸν εἰδοπαθῶν καὶ περατωτικῶν εἶναι, τὸν δὲ ἄρτιον
 ὕλην καὶ ἀπειροειδῆ, οἱ Πυθαγόρειοι ποιοῦν(τ) τὸ συμβαῖνον ἐπὶ τῆς
 τῶν ἀριθμῶν προδόσεως. οἱ μὲν ἢ περισσοὶ προσέθεμενοι ἐξῆς τῷ
 τετραγώνῳ ἀριθμῷ φυλάσσουσιν αὐτὸν τετράγωνον καὶ ἰσοκύβιστον, ὁ
 δὲ ἄρτιος προσέθεμενος αὐτῷ τετραγώνῳ ἐναλλάσσει τὸ εἶδος
 35 ἑτερομήκη ποιοῦν, ἀλλὰ τε καὶ ἄλλην πλευρὰν παρηγορημένον. . .
 γνωμόνας ὅν καὶ οἱ περατοὶ ἀριθμοὶ λέγον(τ), ὅτι προσέθεμενοι τοῖς
 ἡδὴ ὕσιν τετραγώνοις ποιοῦσιν αὐτὸν τετράγωνον. . . καλῶς δὲ
 ὅτως ἐπέβαλε τῇ ἐξηγήσει ὁ Ἀλέξανδρος, ὅτι τὸ μὲν "περιτθεμέ-
 νων τῶν γνωμόνων" τὴν καὶ τὴν περιττὴν ἀριθμὸς χηματογραφ-
 40 φῖαν ἐνδείκνυ(ν), τὸ δὲ "καὶ χωρὶς" καὶ ἀριθμητικὴν προδήκνυ(ν) χωρὶς
 περιδόσεως χηματοτικῆς γνωμῆς ἐπὶ τῶν ἀρτίων. καὶ ἢ ἔθος ἐστὶ
 τοῖς Πυθαγόρειοις χηματογραφεῖν. id. f. 105.

203^ο . . . "τὸ δὲ καὶ χωρὶς." ἐμοὶ δοκεῖ τὸτο λέγειν, ὅτι χωρὶς περιτι-
 14 θεμένων τῶν περιττῶν γνωμόνων ἐν τοῖς τετραγώνοις καὶ χωρὶς τῶν
 ἀρτίων γνωμόνων ἐν τοῖς ἑτερομήκασιν, ὅτε μὲν ἄλλο αὐτὸ γίνε(ν)
 ἦσαν ἑτερόμηκες, ὅτε δὲ τὸ αὐτό, ἦσαν τετράγωνον. Σημειώ-
 κιος δὲ ὅτω τὸτο λέγει, ὅτι ἢ ἐν χηματογραφίᾳ τοιαύτη περιτι-

θεῖω ὁ γνωμῶν ἢ χωρὶς, τῷ τῶν ἰδῶς τὸ ἐν καὶ τὰ γ' αὐτὰ καθ'
 αὐτὰ καὶ χωρὶς χηματογραφίας τετράγωνον ποιεῖται. ἐμοὶ δὲ ἐκ
 ἀρέσκει ἡ τοιαύτη ἐξηγησις. cod. Reg. 1947.

μήποτε τὸ "τῶν λεγομένων χοιχείων" ἐπεὶ τῶν τεσσάρων 203^ο
 5 αἰρη(ν) τῶν νῦν καθωμλημένων, ἀλλὰ περὶ τῶν ὑπὲρ τῶν φυσικῶν
 τεθέντων, εἴτε ὕδωρ εἴτε ἀήρ εἴτε τι μεταξὺ τούτων, ὁ χοιχείων
 τῶν γνωμῶν ἐτίθεντο. καὶ ἄλλως δὲ τὸ "τῶν λεγομένων" ὁ
 Ἀλέξανδρος ἐξηγεῖ(ν), ἀπὸ τῶν λεγομένων καὶ δοκούντων μόνον χοι-
 χείων, ὡς ὅταν δὲ, διότι ταῦτα σύνθετα καὶ ἐκ χοιχείων ἐστὶ τῆς τε
 10 ὕλης καὶ τῆς εἰδός. . . καὶ Εὐδήμος ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν Φυσικῶν τὸ
 καὶ πληθὺς φησιν ὁμοειδὲς ἀπειρον λέγειν ὕδεν διαφέρει ἢ καὶ τὸ
 μέγεθος ἀπειρον. πανσπερμίαν δὲ χημάτων εἶπε τὴν τῶν Δημο-
 κριταίων ἀτόμων, ἐπεὶ δὲ ἀπείρους ὑπετίθετο τῶν ἀτόμων καὶ τὰς
 καὶ τὸ χῆμα διαφορὰς. Simpl. f. 105 b.

15 δαίμυσιν ὅτι ἐ μόνον τὸ ὅλον μῆγμα ἀπειρον ἀνάγκη τῷ με- 203^ο
 γέθῳ λέγειν αὐτὸν (τὸν Ἀναξαγόραν), ἀλλὰ καὶ ἐκάστην ὁμοειδέ- 23
 ρειαν ὁμοίως τῷ ὅλῳ πάντα ἔχουσιν ἐνυπάρχοντα, καὶ εἰδὲ ἀπειρα
 μόνον ἀλλὰ καὶ ἀπειράκις ἀπειρα. . . εἰκότως δὲ καὶ τῶν αἰδητῶν
 ἕκαστος κοινῶν πᾶσι καὶ μετέχει πάντων. ἑύροια ἢ μία, σύμ-
 20 ποια μία, πάντα συμπαθεῖα, ὡς Ἰπποκράτης φησὶ, διὰ τὴν ἀρ-
 χέγονον ἐν τοῖς νοητοῖς αὐτῶν προϋπάρχουσιν ἕνωσιν. id. f. 106.

λαμβάνει ὅν ὅτι πᾶν τὸ γνωμῶν ἐκ τῶν ὁμοίων γίνε(ν). τὸτο 203^ο
 33 γὰρ ἐστὶ τὸ "ἐκ τῶν τοῦτων". . . μίαν μὲντοι κοινὴν φύσιν ὑποτίθουσιν
 (ὁ Δημόκριτος) σώματος τοῖς χήμασι πᾶσι, τότε δὲ μέρα εἶναι
 25 τὰς ἀτόμους μεγεθῆς καὶ χήματι διαφερούσας ἀλλήλων. ἐ μόνον
 ἢ ἄλλο καὶ ἄλλο χῆμα ἔχουσιν, ἀλλ' εἰσὶν αὐτῶν αἱ μὲν μείζους αἱ
 δὲ ἐλάττους. Philop. k p. 14.

(ὁ Δημόκριτος) τὸ κοινὸν σῶμα τὸ τῶν ἀτόμων ἐν πάντως 203^ο
 34 ἔλεγε, τὴν διαφορὰν αὐτῶν καὶ μέγεθος καὶ χῆμα τιθεῖς, ἀλλ' ἐ
 καὶ τὸ ὑποκείμενον σῶμα. Simpl. f. 106 b.

τὸτον τὸν λόγον οἷον(τ) παραλογισμὸν εἶναι, νομίσαντες τὸν 203^ο
 Ἀριστοτέλη λέγειν ὡς εἰ ἔχει ἀρχὴν τὸ ἀπειρον, ἢ δὲ ἀρχὴ ἢ καὶ 7
 μέγεθος καὶ πέρας ἐστὶν, ἔχει δὲ καὶ πέρας, ὥστε ἐκ ἀπειρον ἀλλὰ
 πεπερασμένον εἶναι. καὶ γίνεσθαι φασὶ τὴν παραγωγὴν παρὰ τὴν
 35 τῆς ἀρχῆς ὁμωμύαν. . . ἐκείνα ὅν μᾶλλον καλῶς ὑπὸ τοῦ
 Ἀλεξάνδρου λέγει(ν), ὅτι καθ' οἰονόησιν τρόπον ἀρχῆς ἀεὶ ὑποτιθεῖ
 ἐξ ἀρχῆς γινόμενον τὸ ἀπειρον, πάντως πέρας ἔχει τὸ καὶ τὸ μέγε-
 θος, ὡς μὴ ἀπειρον εἶναι. id. ib. cf. Philop. k p. 16.

εἴτε ἢ γόνον ποτέ, ἀρχὴν ἔχον τὴν καὶ μέγεθος. ἐ καὶ δὲ 203^ο
 8 ἀθρόον ἐφάνη καθάπερ τὰ ἀλλοιόμενα. εἴτε φθαρῆσθαι ποτέ, πέ-
 ρας ἔχει τι καὶ μέγεθος, εἰς ὃ ἢ φθορὰ ἀπολήξει. Themist.
 f. 32 b.

τοῦτον Ἀναξίμανδρος τὸ μεταξὺ πυρὸς καὶ ἀέρος ἀπειρον 203^ο
 11 ἀρχὴν ἐτίθει. καὶ εἰδὲν ἄτοπον, εἰ θεῖον ἐκάλει, μᾶλλον δὲ ἀναγ-
 καῖον. ἐκ τούτου ἢ εἰδείκνυτο τὸ θεὸν ὑπὲρ αὐτὸ εἶναι. θεῖον ἢ τὸ
 τὸ θεὸ μετέχον ἐστὶν. ὁ δὲ λόγος τοῖς τοῖτοις περὶ τῶν φυσικῶν
 ἀρχῶν ἐτίθετο, ὡς περὶ καὶ τῷ Ἀριστοτέλει ἐν ταύτῃ τῇ πρῶτῃ
 τείᾳ, ἀλλ' οὐχὶ περὶ τῶν ὑπὲρ φύσιν. εἰ δὲ καὶ περὶ τῶν ἔλεγον καὶ

κυβερνῶν, ὅθεν θαυμάσιον· τὸ μὲν γὰρ περιέχειν ὑπάρχει τῷ ὑλικῷ αἰτίῳ ὡς διὰ πάντων χωρῶντι, τὸ δὲ κυβερνῶν ὡς κῆ τῇ ἐπιτηδεύοντι αὐτῷ τῶν ἀπ' αὐτοῦ γινομένων. Simpl. f. 107.

203^b 15. πρώτην τῆς ἀπειρίας ἐνοίαν τίθασι τὴν ἐκ τοῦ χρόνου, ἀπειρὸν τῷ ὄντι τυγχάνοντος· εἰ γὰρ μὴ ἐξ ἄπειρος ὁ χρόνος, ἦν ὅτε ἕκ^ς ἦν χρόνος, καὶ ἔσαι ὅτε ἕκ^ς ἔσαι, ὥστε καὶ ὅτε ἕκ^ς ἐξ ἡμέρας, ἐξ ἡμέρας· ἀεὶ ὅν ἐξ ἡμέρας, ἀπειρος ἄρα ὁ χρόνος. δευτέρα δὲ πῶς τὸ εἶναι τὸ ἀπειρον ἐκ τῆς ἐν τοῖς μεγέθεσι διαίρεσως, ἢ ὡς Εὐδήμους φησιν ἐν τοῖς συνεχέσι. id. f. 107 b.

203^a 20. τῷ τῷ λόγῳ ὡς μάστιγα, ὡς φησιν ὁ Ἀλέξανδρος, οἱ 10 περὶ Ἐπίκουρον πεισύνοντες ἀπειρον ἔλεγον εἶναι τὸ πᾶν, διότι πᾶν τὸ πεπερασμένον παρὰ τι περαινόμενον ἔξωθεν τι ἔχει. ὁ δὲ Ἀριστοτέλης ὡς ἀρχαιότερον μένῃ τῷ λόγῳ. id. ib.

203^b 25. ἐπειδὴ δὲ ἡ ἐπίνοια καὶ τὰ πράγματα δοκεῖ γίνεσθαι, οἰόμεθα τὰ πράγματα ὅπως ἔχουν ὡς φανταζόμεθα. τὸ αὐτὸ δὲ πάροχον 15 καὶ περὶ τὸ ἔξω τῷ ὕδατι· ἀεὶ γὰρ τὸ ληφθέντος ἔξω τι ἐπισυνέμει, καὶ ὅπως ἀπειρον δοκεῖ τὸ ἔξω. καὶ εἰ μὲν κενόν, ὡς ἐδόκει λέγειν Δημόκριτος, ἀπειρὸν ἂν εἴεν καὶ οἱ κόσμοι· τί γὰρ μᾶλλον τῷ κενῷ ἐνταῦθα ἢ ἐνταῦθα; ὥστε εἴπερ μοναχῷ, καὶ παταχῷ ἂν εἶναι τὴν σωματικὴν ὄγκαν, ὥστε καὶ αὐτὴν ἀπειρον εἶναι. καὶ ἄλλως... 20 Ἀρχύτας δὲ, ὡς φησιν Εὐδήμους, ὅπως ἡρώτα τὴν λόγον. ἐν τῷ ἔχοντι ἦγον τῷ ἀπλανεῖ ὕδατι γεόμενος πότερον ἐκτείνεσθαι ἢ τὴν χεῖρα ἢ τὴν ῥάβδον εἰς τὸ ἔξω, ἢ ἕκ^ς ἂν; τὸ μὲν ὅν μὴ ἐκτείνεσθαι ἄτοπον· εἰ δὲ ἐκτείνεσθαι, ἦτοι αὐτῷ ἢ τόπος τὸ ἐκτὸς ἔσαι. διόσει δὲ ὅθεν, ὡς μαθησάμεθα. ἀεὶ ὅν βαδιεῖν τὴν αὐτὴν τρόπον ἐπὶ τὸ 25 ἀεὶ λαμβανόμενον πέρασ, καὶ ταῦτ' ἐρωτήσας, καὶ εἰ ἀεὶ ἕτερον ἔσαι ἐφ' ὃ ἡ ῥάβδος, δηλονότι καὶ ἀπειρον. καὶ εἰ μὲν σῶμα, δέδεκεν τὸ προκείμενον· καὶ δὲ τόπος, ἐξ ἡ δὲ τόπος τὸ ἐν τῷ σῶμα ἐστὶν ἢ δύναται ἂν εἶναι, τὸ δὲ δύναται ὡς ὅν χρὴ τισὶν ἐπὶ τῶν αἰδίων, καὶ ὅπως ἂν εἴη σῶμα ἀπειρον καὶ τρόπον... ὅπως μὲν ὅν ὁ Ἀριστοτέλης 30 ἐκ πάντε μᾶλλον εἶναι τὴν πῶς φησὶ τὸ εἶναι τὸ ἀπειρον, ὁ δὲ Εὐδήμους δι' αἰτίας ἔξω φησιν. id. f. 108.

203^b 34. εἰ μὴδ' ἑτέρον τις λέγει τῶν, εἶναι δὲ ὅμως ἀπειρον, ἄτοπον αὐτόθεν δοκεῖ τὸ εἶναι τι, ὅπερ μήτε ὅσα μήτε συμβεβηκός ἐστιν. καὶ ἄλλως δὲ ὁ Ἀλέξανδρος ἐξηγεῖται τὸ "μὴδ' ἑτέρως," ὅτι 35 ὡς τὸ πρὸς πᾶν συμβεβηκός ἀντιδιακείμενον, ἀλλὰ πρὸς τὸ καθ' αὐτὸ φύσει τῷ ὑπάρχον· ὡς εἰ ἔλεγε, ἢ ὅθεν ὡς ὅσα ὅθεν ὡς καθ' αὐτὸ συμβεβηκός, ἀλλ' ἄλλως πῶς συμβεβηκός. id. f. 108 b.

204^a 1. περὶ τῷ καὶ πλῆθος ἀπειρῶν, ὅτι ὁ δύναται εἶναι, ἔδειξε καὶ ἐν 40 τῷ πρώτῳ βιβλίῳ (c. 6) ἐν τοῖς πρὸς Ἀναξαγόραν καὶ Δημόκριτον λόγοις, δεῖξει δὲ ἀκριβέστερον καὶ ἐν τοῖς περὶ Γενέσεως καὶ Φθορᾶς (13 p. 318 a 20). Philop. l. p. 3.

204^a 3. ἡ ἀρετὴ (ὁρμεὶον τὸ ἐστὶν, ὁ κογχίδια καλεῖται) ἀπὸν 45 λέγει, ὅτι μικρὸς καὶ φαύλος ἔχει τὴν πόδας. Simpl. f. 108 b.

204^a 5. ὡς ὁ παρὰ Λακεδαιμονίοις ἦν καδῶς, εἰς ὃν τὴν κατακρίτους ἐνέβαλλον... ὅτι γὰρ ἔχει μόνος (διεξοδόν), ἐδήλωσεν ἡ ἀλώπηξ ἢ τὴν Μεσσηνίαν Ἀρισμένην διεξοδεύσασα. id. ib.

"ἄλλως δὲ τὸ διεξοδὸν ἔχον." διεξοδὸν ἔχει ἀπελευτῆται ὁ δακτύλιος ὁ μὴ ἔχων σφενδύνην. μόνος δ' ἔχει διεξοδόν, ὡς ὁ λαβύρινθος παρὰ Κρησὶ καὶ παρὰ Λακεδαιμονίοις ὁ καδῶς δεσμωτήρια τοῖς κατακρίτοις δυσδιεξοδῶν· ὅτι γὰρ ἔχον διεξοδὸν μόνος, ἐδήλωσεν ἡ ἀλώπηξ τὴν Μεσσηνίαν Ἀρισμένην διεξοδεύσασα. cod. Reg. 1947.

ἐπειδὴ ἐπὶ μὲν τῶν ἀριθμῶν καὶ πρόθεσιν μόνως ἐστὶ τὸ ἀπειρον 204^a (ἢ γὰρ διαίρεσις εἰς μονάδα ἰσχυρὴν ἐκτελεῖται ἐπ' ἀπειρον προχωρεῖ), 7. ἐπὶ δὲ τῶν μεγεθῶν καὶ καὶ διαίρεσιν, ὅταν πᾶν τὸ λαμβανόμενον τέμνηται, καὶ καὶ πρόθεσιν δέ, ὅταν καὶ τέμνηται ἐπ' ἀπειρον καὶ τὰ τμήματα εἰ προσθεῖται, διὰ τὸτο εἶπεν "ἢ καὶ πρόθεσιν καὶ καὶ διαίρεσιν ἢ ἀμφοτέρως." ὅπως δὲ καὶ ὁ χρόνος καὶ προδίδει ἀπειρος, ὁ μέλλων, καὶ ἀφαιρέσει ὁ παρεληλυθώς. Simpl. f. 108 b.

πρότερα μὲν ἦν περὶ τῷ ἀπειρῷ προβλήματα, εἰ ἔστιν ἢ μὴ ἔστι, 204^a καὶ ὅπως πότερον ὅσα ἐστὶν ἢ συμβεβηκός. αὐτὸς δὲ εὐθὺς ἀρξάμενος τῆς ζητήσεως ζητεῖ πρότερον εἰ ὅσα ἢ συμβεβηκός τὸτο, διὰ συντομίαν ἰσως. id. f. 109.

"τὸ καὶ συμβεβηκός" οἱ ἐξηγεῖται ἀντὶ τῷ συμβεβηκός εἰρηάζει 204^a λέγουσιν, ὅσα ἢ λέγων, εἰ δὲ μὴ ὅσα ἀλλὰ συμβεβηκός εἴη τὸ 14. ἀπειρον, ἐκτελεῖται ἂν εἴη φοιτῶν τῶν ὄντων τὸ ἀπειρον, ὡς ἔλεγον καὶ οἱ Πυθαγόρειοι καὶ οἱ Πλάτων καὶ οἱ ἑτέροι μᾶλλον οἱ Φυσικοί... μήποτε δὲ τὸ "καὶ συμβεβηκός" ὅτι ἀντὶ τῷ συμβεβηκός, ἀλλὰ κυρίως εἶπεν ὁ Ἀριστοτέλης, ὅπως μεταβληθὼν ἀπὸ τῆς ὕλης εἰς τὸ ζῆν εἰ συμβεβηκός τὸ ἀπειρὸν ἐστὶν, ἀλλὰ μὴ τὸ δεῖξαι ὅτι ὅτι ἔξω ὅσα καθ' αὐτὸ τὸ ἀπειρον, ὅπως ταῦτ' ἐστὶ τὸ ἀπειρὸν καὶ ὅσα εἶναι, δείκνυσιν ὅτι ὅθεν καὶ συμβεβηκός ὑπάρχει τῷ ἀπειρῷ τὸ ὅσα εἶναι... καὶ οἶδα μὲν ὅτι δύναται ἦν καὶ ὅπως ἐξηγεῖται ὡς πρότερον εἰρηάζει. καὶ γὰρ προῖον τὸ συμβεβηκός καὶ συμβεβηκός καλεῖται· ἐνάγει δὲ με πρὸς ταύτην τὴν ἐξηγήσιν τὸ ἐστὶ καὶ ἄλλα τῶν τισὶν ἐπιχειρήματα πρὸς τὸ μὴ εἶναι ὅσαν τὸ ἀπειρον, εἰς δὲ τὸ συμβεβηκός μεταβέβηκεν ἐν οἷς φησὶν "καὶ συμβεβηκός ἄρα ὑπάρχει τὸ ἀπειρον" (v. 29), καὶ ἀναρῶ μὲν καὶ ἐκεῖ τὸτο ἐκ τῷ μὴ εἶναι ἀρχήν. δηλονότι δὲ καὶ ἐκ τῷ τῇ αὐτῇ πῶς ἐπιχειρήσει χρησθῆναι, ὅτι ὅτι ἢ τῷ συμβεβηκός ἐστὶν ἐνταῦθα ὑπόθεσις. id. ib.

εἰ δὲ ἄλλη φύσει τὸ ἀπειρον ἐρεῖται συμβεβηκός, ἐκτελεῖται ἂν εἴη φοιτῶν τῶν ὄντων τὸ ἀπειρον, ἀλλ' ἐκεῖνη ἢ φύσις ἢ συμβεβηκός τὸ ἀπειρον. Themist. f. 32 b.

οἱ μὲν παλαιότεροι τὸ καὶ συμβεβηκός αὐτὸ τὸ συμβεβηκός λέγουσι, Σιμπλίκιος δὲ τὴν ὅσαν φησὶν· ἔστι γὰρ καὶ συμβεβηκός τι εἶναι ὅσαν, ὡς τῷ τὸ λευκὸν Σωκράτην εἶναι καὶ τῷ ἀπειρῷ ὅσαν. πρότερον ὅν εἰπὼν ὅτι εἰ ἔστι καθ' αὐτὸ ὅσαν τὸ ἀπειρον, διὰ τὸτο γὰρ καὶ χωριστὴν αὐτὴν τηρεῖται ἐκλάσει, συμβεβηκός τὸ καὶ τῷ καὶ φησὶν· ὅτι εἰ δὲ καὶ καθ' αὐτὸ καὶ χωριστὴν ὅσαν ἐστὶ τὸ ἀπειρον ἀλλὰ καὶ συμβεβηκός ὅσαν, ἀλλ' ὅταν τὸ ὅσαν, ὅτι ἔξω καὶ τὸ ἀπειρον καὶ φοιτῶν τῷ παντὶ ἀπειρον ἀλλ' ἢ ἀλλ' ἢ ἢ ὅσαν. ὥστε ὅθεν εἰ συμβεβηκός τῷ ἀόρατῳ φωνῇ εἶναι ἔσαι τὸ ἀόρατον φοιτῶν τῆς διαλέκτου ἢ ἀόρατον ἀλλ' ἢ φωνῇ. τῶν γὰρ ὅσαν ὅσαν δεῖ εἶναι καὶ τὸ φοιτῶν. καὶ ἔστιν αὐτὴ κρείττων ἐξηγήσις· πρὸς τὸ τὸτο

ἢ τὰ μὲν ταῦτα ἐπιχειρήματα ἔτι περὶ τὸ εἶναι ὅτιαν τὸ ἀπειρον διαλαμβάνοντα. cod. Reg. 1947.

204^a 17. ὁμολογεῖ δ' Ἀλέξανδρος καὶ τὸτο ἔτι δευτερικὸν εἶναι τὸ ὅτι ἔκ
ὅτιαν τὸ ἀπειρον αὐτὸ καθ' αὐτό. ἢ δὲ ἐπιχειρήσεις ἐκ τῷ μᾶλλον
καὶ ἦντον. Simpl. f. 109.

204^a 20. ἐν τούτοις τὸ μὲν "ἐνεργεῖα ὄν" εἶπεν, εἰ ὅτως ὡς ἐνεργεῖα τὸδε
τι ὄντα, αὐτὸ καθ' αὐτὸ ὡς ἐνεργεῖα δυνάμενον, καὶ μὴ ὅτως ἔχον ὡς
τὰ σύνθετα, ἄλλο μὲν τὸ καθ' ὑποκειμένην ἄλλα δὲ τὸ ὑποκείμενον
ἔχοντα· ταῦτα γὰρ ἔχ' ἀπλᾶ. ὅθεν ὡς τὰ συμβεβηκότα τοῖς
σώμασιν· ὅθεν γὰρ ταῦτα ἀπλᾶ, συναναπεφυρμένα τοῖς ὑποκειμέ- 10
νοις· ἄλλο γὰρ τὸ λευκὸν καὶ ἄλλο τὸ λευκῷ εἶναι. ἀλλ' ὡς ἀπλᾶν
ἔτι γὰρ ὅν ἀρχὴν ἂν εἴη, ὡς ἀξιώσιν. ἢ τὸ "ἐνεργεῖα" πρὸς ἀντι-
διαστολήν εἶρη· τὸ δυνάμει, ἐπειδὴ δυνάμει γε ὄν δευτερικῶς τὸ
ἀπειρον. "ἐντελεχεία" ὅν εἶπεν ἀντιτιθεῖς αὐτὸ πρὸς τὸ δυνάμει,
ὅπερ ὅθεν κωλύει εἶναι διὰ τὸ ἐπ' ἀπειρον. ἀντιτίθει δὲ τὸ ἐνε- 15
ργεῖα ὑφ' ἑαυτοῦ καὶ πρὸς τὸ μόνον ἐννοούμενον. τάχα δὲ τὸ ἐνεργεῖα
ὑφ' ἑαυτοῦ εἶναι ἀπειρον καὶ πρὸς τὴν ὕλην ἀντέθηκεν, ἥτις ἀπειρος
μὲν, ἀλλ' ἔκ ἐνεργεῖα σώμα ἔστιν ἄλλα δυνάμει. δις δὲ τῷ ὅτιαν
χρησάμενος, ἀπαξ μὲν ἐν τῷ λέγειν ἔκ ἐνδέχεται ὅτιαν εἶναι τὸ ἀπει-
ρον, δευτέρον δὲ ὅταν λέγῃ "καὶ ὡς ὅτιαν καὶ ἀρχήν," τὸ μὲν πρῶ- 20
τον ἀντὶ τῷ φύσιν εἶπε τινὰ ὅτως ὡς ἐνεργεῖα ὄντα· τὸ γὰρ τῆς
ὅτιαν ὄνομα κοινῶς καὶ πάντων κατηγορεῖται, καθὸ λέγομεν ὅτιαν
ποσὴ ἢ ποῦ καὶ ὅπως συμβεβηκότος· τὸ δὲ δευτέρον ἐπὶ τῆς κυ-
ρίως ὅτιαν. μήποτε δὲ καλλίον ἐπὶ τῆς κυρίως ὅτιαν ἀμφω
ἀκύνει· εἰπὼν γὰρ "ὡς ἐνεργεῖα ὄν" ἐπήγαγε "καὶ ὡς ὅτιαν," ὡς 25
δηλώσῃ πῶς τὸ ἐνεργεῖα εἶπε... καὶ ἄλλο δὲ τοῖς ὡς ὅτιαν καὶ
ἀρχὴν ὑποτιθεμένους τὸ ἀπειρον ὡς ἀποπνέον ἐπόμενον ὁ Εὐδήμος
ἐπαίγει· εἰ γὰρ ἔστι, φησὶ, χωρεῖν τὸ ἀπειρον, καὶ κινεῖται τὸ ἐξ αὐτοῦ,
ἔστι ἐν τῷ γινόμενῳ πεπερασμένον τι· ἢ γὰρ δὴ πάντα γε τὰ γι-
νόμενα ἔστι ἀπειρα. συμβεβηκὸς ὅν τὸ ἀπειρον ἐν τῷ πεπερασ- 30
μένῳ εἶναι. id. f. 109 b.

ὅπως δὲ ἀμήχανον ὅτως εἶναι τὸ ἀπειρον ὡς ἐνεργεῖαν καὶ
ὅτιαν καὶ ὡς ἀρχήν, ἀπλῶν τινὰ φύσιν, αὐτὸ τὸτο ἀπειρον μόνον,
ὅθεν ἔχουσιν ὑποκείμενον, ὅταν τὴν ψυχὴν λέγομεν ἢ τὴν νῦν, ὡς
ταύτην εἶναι καὶ τὴν λόγον τὸ τε ἀπείρου εἶναι καὶ ἀπειρον. αὕτη γὰρ 35
ἡ φύσις τῶν ἀπλῶν ἀκρίβως, μὴδὲ τῷ λόγῳ διηγήσας εἰς πλείονα,
ὁ τοῖς συνθέτοις ὅθεν ὅπως ὑπάρχει· ἢ γὰρ ταύτην λευκὸν τε καὶ
λευκῷ εἶναι, ἀλλὰ λευκὸν μὲν σῶμα λευκωμένον, τὸ λευκῷ
δὲ εἶναι ἐπὶ τὸ χρωματὶ εἶναι διακριτικῷ ὅφως. ἀλλ' ὅπερ ἔφη,
εἰ τοιαύτη φύσις τὸ ἀπειρον ἀπλῆ καὶ ἀσύνθετος ἀπειρος μόνον, πᾶν 40
αὐτῆς μέρος ἀπειρον ἔστι... πολλὰ ὅν ἀπειρα ἔστι τὸ ἀπειρον,
εἶγε πολλὰ μέρη. εἴτε ταύτας φερόντες τὰς ἀπορίας ἀδιαίρε-
των αὐτὸ ποιήσους, τῷτο ἐκεῖνο πάλιν ὑπομένους, συγκύβητος ὑπολαμ-
βάνει τὸ ἀπειρον. βύλον γὰρ ὅν, ὅτι λέγουσιν ἀπειρον οἱ Πυθαγό-
ρειοι, τὸ ἀπειρον ὅτιαν εἶπεν, ἢ φυλάττουσι δὲ ἀλλ' ἀποκλύουσιν 45
εἰς τὸ συμβεβηκὸς αὐτὸ λέγειν· τὸ γὰρ ἄρτιον ἀπειρον λέγουσιν...
ἀλλὰ τὸ μὲν εἰ τοῦτόν ἐστιν ἀπειρον ζητεῖν, ὅθεν διαφέρει τὸ ζητεῖν
εἰ νοητὸν ἔστιν ἀπειρον (τοῦτόν γὰρ τὸ ἀνεῦ ὑποκειμένου), καὶ εἰ δι-

να) καὶ τοῖς μαθήμασιν εἶναι καὶ ἐν ταῖς ἰδέαις, ἥτις ἔξω τῆς
προκειμένης μεθόδου σπέφει ἐστίν. Themist. f. 32 b.

τὸτο συνεχὲς τῷ ἀνωτέρῳ ῥητῷ. ἔστιν ὅν ἡ ὅλη τῷ ῥητῷ 204^a
σύνταξις αὕτη. μὲν τὸ "εἴπερ ὅτιαν τὸ ἀπειρον καὶ μὴ καθ' ὑποκει- 23
μένον," σύνταξιν ἐφεξῆς "ὡς περὶ γὰρ ἀέρος ἀπὸ μέρους, ὅταν καὶ
ἀπειρον ἀπείρου, εἶγε ἐστὶν ὅτιαν τις καὶ ἀρχή." εἴτα σύνταξιν "ὡς
ἢ ἀδιαίρετον ἢ εἰς ἀπειρα διαίρετον· πολλὰ δὲ ἀπειρα τὸ αὐτὸ εἶναι
ἀδύνατον." εἴτα πάλιν σύνταξιν "ἀμέριστον ἄρα καὶ ἀδιαίρετον."
Phil. I p. 6.

μηχοῖς τῶν Πυθαγορείων εὐγνωμόνως ἐπέστησεν ὅτι ἐκεῖνοι 204^a
μὲν κοινὰς ἀρχὰς καὶ ἐν νοητοῖς καὶ ἐν αἰσθητοῖς καὶ ἐν τοῖς μέσας τε- 34
των τοῖς διανοητοῖς καὶ μαθηματικοῖς ἔλεγον τὸ πέρας καὶ τὸ ἀπειρον,
ὡς ἐνώσεως καὶ διαίρεσεως αἷτια... ὁ δὲ Ἀλέξανδρος καθ' ἑαυ-
τὴν λέγειν τὴν ζητήσιν φησὶ, διότι δυνατὴν ταύτην χρ
μὴ μόνον ἐπὶ τῶν φυσικῶν ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ζητεῖν
ἔστι ἐν ταῖς ἰδέαις τὸ ἐνεργεῖα ἀπειρον, ἢ ὡς ὅτιαν ἔστι ἢ
βεβηκός. ἐπιστῆσαι δὲ χρὴ ὅτι ἐπὶ προσήκει ταῖς ἰδέαις ἡ τοιαύτη
διαίρεσις. Simpl. f. 110.

πρῶτον μὲν λογικῶς ἐπιχειρεῖ, τὸτε πᾶσι πᾶσι καὶ ἐνδέχεται, καὶ 204^a
ἔτι κοινότερον πῶς καὶ διαλεκτικώτερον. ἢ γὰρ διαλεκτικὴ ἢ Ἀριστο- 4
τέλους κοινὴ ἐστὶ μέθοδος περὶ πάντας τὰς προτεθέντας ἐξ ἐνδέχων
συλλογιζομένη, ὡς αὐτὸς ἀρχόμενος τῶν Τοπικῶν φησὶν· τὸ γὰρ
λογικὸν ὡς κοινὸν ἀντιδιαστέλλειν εἰσὶν τῷ οἰκείῳ καὶ καὶ φύσιν τῷ
πραγματικῷ καὶ ἀποδεικτικῷ. id. ib.

ὅτι ὅν ἔστιν ὅδ' ὅταν τὸ ἀπειρον, πρότερον μὲν, ὡς φησὶ, λο-
γικῶς δείκνυσσι, τὸτε πᾶσι πᾶσι καὶ ἐξ ἐνδέχων. ἢ λογικῶς φησὶν
ἀντὶ τῷ κοινότερος· ἐφαρμόσει γὰρ ἢ δειξὶς αὕτη ἐπὶ μόνον ἐπὶ τῶν
φυσικῶν σωμάτων ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν μαθηματικῶν· διὰ τὸτο ὅν
λογικῶς φησὶν. ἔπειτα καὶ ἀναγκασιώτερον ἐξ αὐτῆς τῆς τῶν
πραγματικῶν φύσεως. Philop. I p. 6.

ἢ τὸτο φησιν, ὅτι ὁ ἀριθμὸς ὁ τε ἐπὶ τῶν διαιρέσεων καὶ ὁ 204^a
αὐτὸς φησὶ ὁ ἀριθμὸς ὁ τε ἐπὶ τῶν πραγμάτων αὐτῶν λαμβανό- 8
μενος, λέγει δὲ τῶν ἀριθμητῶν, πεπερασμένον πάντως, διότι ἀριθμη-
τὸς ἐκάτερος, τὸ δὲ ἀριθμητὸν ἐνδέχεται διεξελεῖν... πρὸς δὲ ταύ-
την τὴν ἐξήγησιν τὸ "ἢ τὸ ἔχον ἀριθμὸν" ἀντὶ τῷ καὶ τὸ ἔχον ἀριθμὸν.
ἢ ὅν τὸτο φησιν, ἢ ὅπερ καὶ μᾶλλον, ὅτι ὅθεν ἀριθμὸς χωριστὸς
τῶν ἀριθμητῶν, ἀλλὰ πᾶς ἀριθμὸς ἐν τοῖς ἀριθμητοῖς ἔχει τὸ εἶναι,
τὰ δὲ ἀριθμητὰ ἐνδέχεται διεξελεῖν. id. p. 11.

ἢ μὲν ἐκ τῆς ὅτιαν ἀπόδειξις ἔστιν, ὅτι ὅτε σύνθετον ὅτε ἀπλῶν 204^a
ἐνδέχεται σῶμα φυσικὸν ἀπειρον εἶναι· οἰκείον γὰρ τῷ φυσικῷ σώ- 10
ματι τὸ ἀπλῶν καὶ σύνθετον. λέγει ὅν ὅτι εἰ ἔστι ὅπως ἀπείρον τι
σῶμα φυσικόν, δεῖ αὐτὸ ἢ σύνθετον εἶναι ἢ ἀπλῶν· καὶ εἰ σύνθε-
τον, ἐκ πλείονων πάντως (διὸ καὶ αὐτὸς προσέθηκεν "ἀνάγκη πλείον
εἶναι") καὶ τῷ εἶδει διαφερόντων. ἀνάγκη δὲ τὰ πλείονα ταῦτα ἢ
πεπερασμένα εἶναι τῷ ἀριθμῷ ἢ ἀπειρα· ὅθεν γὰρ τὸτο παρήκει τὸ
τμήμα, ὡς αἶε) ὁ Ἀλέξανδρος, ὡς δευτερώς αὐτὸ καὶ δείκνυσσι,
ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ἐλέγχει ἐν οἷς φησὶν "εἰ δὲ ἀπειρα καὶ ἀπλᾶ"
(p. 205 a 29). καὶ γὰρ ὅτι ἔστιν ὅν τὸ χωρεῖν ἐδείξε. καὶ ὅπως

τῷ τελείῳ τῆς ἀποδείξεως ἔνεκεν καὶ ἀπλῶν τὸ ἀπειρον ὑποτίθεσθαι... ὅθεν σύνθετον τὸ ἀπειρον ἀλλ' ἀπλῶν, ὅπερ ὀλίγον ὕψος ἐλέγξει· οὐ γὰρ ἐξιστάσθαι καὶ ἰσοδυνάμει εἶναι τὰ φοιχέα, εἰ μέλλοι σωτῆσαι. εἰ δὲ ὁ μὲν ἀπὸ τῆς ἀπείρου εἴη, τὸ δὲ πῦρ πεπερασμένον, κρατηθήσεται τὸ πῦρ ὑπὸ τοῦ ἀέρος καὶ μεταβληθήσεται εἰς αὐτόν. Simpl. f. 110 b.

204b ἐν τε γὰρ τῷ πρώτῳ λόγῳ (c. 6) δέδεικται ὅτι ἀδύνατον 11. ἀπειρά εἶναι φοιχέα. δείξει δὲ καὶ ἐν τῇ περὶ Οὐρανῶ (3 4) καὶ μάστιχα ἐν τῇ περὶ Γενέσεως καὶ Φθορᾶς (1 3). Philop. l p. 7.

204b ὁ γὰρ πρὸς τὸν τὸν λόγον ἰσως ἂν τις ὑπολάβοι, πρότερον 10 17. διαλύομεν. φαίνεται γὰρ ἂν τις ὡς ὅθεν καλῶς τὸ ἀπειρον σῶμα τῷ μὲν ὄγκῳ μέγιστον εἶναι, τῇ δυνάμει δὲ ἑλαττον τῶν πεπερασμένων, ἐπεὶ καὶ ἀέρος ὄγκον εἰ πολλῶν πλείονα λάβοις, πυρὸς δὲ ἑλαττω, ἢ γὰρ δύναμις ἢ τὸ πυρὸς ἔξαι πολλῶν πλείων, καίτοι καὶ τὸν ὄγκον ὄντος ἑλαττονος. ἀλλὰ τὸτο, ὅταν μὲν ἀμφοτέρω ἢ πε- 15 περασμένα τὰ σώματα, γένοιτο ἂν ἀληθές, ὅταν δὲ τὸ μὲν τὸ δὲ μὴ, λόγον ἔκ ἔχει. πῶς; ὅτι καὶ πολλὰ τὰ πυρὸς ἰσομαγέθης ὁ ἀπὸ ἀδυνάτερος ἢ, παραυξοῦντας τε αὐτὰς εἰς τὸ πολλαπλασίονος μέγεθος ἔξαι ποτὲ ἀνταποῦσαι τὴν δύναμιν, εἰ δὲ τὸτο, καὶ μαζῶν ποιῆσαι, ἐνός γὰρ ἡμῶν τῆς παραυξήσεως, καὶ εἴγε μὴδ' 20 ποτε ὑπολείπεται, καὶ ἀπείρῳ μαζῶν. τί ἔν ἐνταῦθα ὠφέλει, εἰ τὸ ἴσον πυρὸς τῷ ἴσῳ ἀέρος ἰσχυρότερον; Themist. f. 33.

204b ἥτοι γὰρ ἐν τῇ τῶν φοιχέων ἐξίν, οἷον ἀπὸ ὕδατος ἢ πύρ, ἢ 24. τις ἐτέρα φύσις, ὡς Ἀναξίμανδρος οἶε. ἔτος γὰρ ἦλθεν ἐπὶ τὴν ὑπόνοιαν ταύτην, ἐξορίσθαι τῶν φοιχέων τὸ ἀπειρον, ὅπως μὴ ἔνός 25 ὄντος ἀπείρῳ τὰ λοιπὰ φθιερῇ αὐτῷ ὑπὸ τῆς ἐν τῷ ἀπείρῳ δυνάμεως, ἐπειδὴ ἐν τοῖς φοιχείοις εἴη πρὸς ἀλλήλα ἐναντιώ- σεις. id. ib.

204b ὡς ἐν ὑποθέσει ψυχρὸν εἶπε τὸν ἀέρα· δείκνυσιν γὰρ αὐτὸς ἐν 27. τῇ περὶ Γενέσεως (2 3) ὅτι θερμὸς ἐστίν. Phil. l p. 12.

204b ἀλλ' ἰσως ἐρεῖ τις ὅτι καὶ αὐτὸν ἐξ ὕλης καὶ εἶδος ἐστὶ τὸ 33. σύνθετον, ὥστε καὶ τὴν ἀναλύσιν εἰς ταῦτα γίνεσθαι, καὶ ὁμοῦς ὅθεν ποτε φαίνεται ἐνταῦθα γυμνῇ ἢ ὕλῃ, ἀλλ' ὅθεν τὸ εἶδος καθ' ἑαυτὸ... ἔοικε δὲ καὶ ὁ Εὐδήμος ὡς ἀπορήσας τὴν ἀπορίαν ταύτην ἔτω πῶς λύειν... ἐπιστῆσαι δὲ χρὴ ὅτι οἱ ἄλλοι τι παρὰ τὰ τέσσαρα φοι- 35 χεῖα ταῦτα τὸ φοιχεῖον τῶν ὄντων λέγοντες ὡς ὕλην ἐτίθεσαν αὐτὸ ὡς θεωρῶντες ἐν αὐτῷ ποιότητος ἐναντίας... καὶ τὸτο δὲ ἄξιον ἐπιστημῆσθαι καὶ ταύτην τὴν λέξιν, ὅτι ἐν τοῖς τῶν φοιχέων παραδείγμασι τὸν μὲν ἀέρα ψυχρὸν εἶπεν, τὸ δὲ ὕδωρ ὑγρὸν, ὅπερ ἔκ εἴθε· τὸν γὰρ ἀέρα ὑγρὸν καλεῖ ὡς μάλλον ἔχοντα τὸ ὑγρὸν 40 ἴδιον τὸ τῷ ἴδιῳ μὲν ὄντι δυστόριον ἀλλοτρίῳ δὲ εὐάριστον. εἰ μὴ ἀρα καὶ ἐνταῦθα ἢ κατεφρόνησεν, ὡς διὰ μόνην ἐναντίωσιν ἡρώ- μενος τῷ παραδείγματι, ἢ γραφικὸν συνέβη πταῖσμα. Simpl. f. 111.

τὰ μὲν ἐκ γαίης φύντα εἰς γέαν, φησὶ καὶ ἡ τραγωδία, τὰ 45 δὲ ἀπὸ αἰθερίου βλαστῶντα γονῆς εἰς αἰθέρα. Themist. f. 33 b.

205a καὶ γὰρ ἔτος (ὁ Ἡράκλειτος) ἀλλοσκεῖ τῷ αὐτῷ λόγῳ τὰς 4. τῆς γενέσεως ὑποθέσεις προέμενος, ὥστε γὰρ καὶ Ἀναξίμανδρος.

Ἀναξίμανδρῳ γάρ, ἐπειδὴ πρὸς ὅθεν ἐναντίωσιν ἔχει τῶν τεσσά- ρων ἐκείνο τὸ μεταξὺ, ὅθεν ἂν εἰς ἐν τῶν μεταβάλλοι. id. ib.

νῦν προτίθεσθαι ἀπλῶς περὶ πάντες φυσικῶν ὑπὸ σελήνην τῶς 205a σώματος καὶ ἀπλῶς καὶ συνθέτου τὴν ἀποδείξιν ποιήσασθαι, εἰ ἐνδέχεται. ἢ ἔκ ἐνδέχεται εἶναι ἀπειρον, εἰς ὁμοιομερές αὐτὸ καὶ ἀνομοιομερές διελών, ὥστε πρότερον εἰς ἀπλῶν καὶ σύνθετον. ὥστε δὲ πρότε- ρον ἀπὸ τῆς ὕλης καὶ ἀπὸ τῶν δυναμένων τῶν φυσικῶν ἐποίει τὰς ἐπιχειρήσεις, ἔτω νῦν ἀπὸ τῶν τόπων τῶν φυσικῶν ποιήσεται τὴν ἐπίβλεψιν. ποιῶν δὲ νῦν τὸν λόγον περὶ τῶν ἐν γενέσει καὶ φθορᾷ, 5 ὅτι τοῦτο σῶμα ἀπειρον ἔκ ἐξαι δεικνύς· περὶ γὰρ τὸ θεῖον καὶ κυκλοφορητικὸν ἐν τοῖς περὶ Οὐρανῶ (1 5 7) δείξει ὅτι μὴ ἀπειρον... παρατηρήσας τὸν Ἀλέξανδρον ἐνταῦθα τὸ ἀπλῶν καὶ τὸ ὁμοειδές καὶ τὸ σύνθετον καὶ ἀνομοειδές ὡς ταῦτ' ἐν τῷ τῶν, καὶ λέγοντα ὅτι καὶ νῦν ἔτω διείλετο ὡς διείλετο ἡδὴ, ὅτε εἰς ἀπλῶν καὶ σύνθετον ἐποίειτο τὴν διαίρεσιν. ἐπὶ τούτοις ἔν τοις λήμμασι δείκνυσιν ὅτι ἔκ ἐξαι 15 σῶμα φυσικόν, ἔτε ὁμοιομερές ἥτοι ὁμοειδές ἔτε ἀνομοιομερές ἥτοι ἀνομοειδές, ἀπειρον. Simpl. f. 111 b.

καὶ εἰ μὲν πεπερασμένα τῷ ἀριθμῷ, τῷ ὅλῳ καὶ μέγεθος ἀπείρῳ 205a ὄντος, ἀνάγκη πάλιν ἐν ἡ πλείω ἀπειρά εἶναι. εἰ γὰρ πάντα πεπε- 21. ρασμένα, καὶ τὸ ὅλον ἔξαι πεπερασμένον καὶ ἔκ ἀπειρον· εἰ δὲ ἐξαι τι ἀπειρον, ἔξαι πάλιν ὁ πρότερον βηθεὶς λόγος, ὅτι διαφθαρήσεται τὰλλα ὑπὸ τοῦ ἀπείρου, καὶ καὶ τὸ εἶδος καὶ καὶ τὸν τόπον ὑποκειμένους διαφέρειν. id. f. 112.

ὅτι μὲν ἡ πρόληψις ἀληθὴς καὶ εἰσὶν οἱ τύποι πεπερασμένοι, 205a ὅλην ἐκ τῶν τοπικῶν ἀντιθέσεων· αἱ γὰρ διαφοραὶ τῶν τόπων ἔξαι 30 εἰσι, τὸ ἄνω καὶ κάτω, δεξιὰ καὶ ἀριστερά, ἔμπροσθεν καὶ ὀπίσθεν, καὶ παρὰ ταῦτα ἔκ ἐξαι... τὸ δὲ καὶ ἔξαι ἀπειρά τὰ φοιχέα" δύναται μὲν καὶ ὡς ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως εἰρηάζει, ἢ ἐπάγει τὸ "εἰ δὲ τὸτο ἀδύνατον" καὶ εἴη ἂν φοιχέα λέγων τὰ ἀπλῶν καὶ ὁμοιομερῆ τῷ 35 ἀπείρῳ ἀνομοιομερῶς μέρη. δύναται μέντοι καὶ ὡς ἐπόμενον ἄτο- πον τῇ ὑποθέσει καὶ αὐτὸ λέγειν· ἐπειδὴ γὰρ τὸ ἀνομοιομερές ἀπει- ρον σύγκειται ἐξ ἀπλῶν ἀπείρων τῷ αἰεὶ καὶ τὴν ὑπόθεσιν, φοι- χεῖα ἐστὶ ταῦτα· δέδεικται δὲ ἐν τῷ πρώτῳ βιβλίῳ (c. 6) ἀδύ- νατον ἀπειρά τῷ ἀριθμῷ εἶναι τὰ φοιχέα. ἔοικε δὲ νῦν πρὸς τὴν 40 πρώτην ἐξήγησιν ἀποδεωκέναι τὸτο. εἰ δὲ τὸτο, ἀδύνατον, ὡς δηλοῖ ἡ τῷ ἀδυνάτῳ αἰτία ἀπὸ τῶν τόπων ἐπαγομένη. id. f. 112 b.

τὴν αἰτίαν τῷ μέντοι ζητῶν ἔκ ἀρκείν τῷ μέντοι. δείκνυσιν 205a δὲ τὸτο ἔτος ἔχον καὶ ἐπὶ τῷ καὶ τὴν γῆν παραδείγματος· καὶ γὰρ 10. ἀπειρὸν τις αὐτὴν ὑπόθηται, ἵνα μὴ διὰ τὸτο νομίση τι συμβαίνειν, ἀλλ' οἷον ἔμενεν ἂν καὶ ἐξήρξεν ἑαυτήν. ἀλλ' ὡς διὰ τὸτο ἔμενεν, ὅτι ἔκ ἐξαι πῶς ἐνεχθήναι ὡς ἀπειρος, ὅθεν ὅτι ζητῶν ἑαυτήν, ἀλλ' ὅτι ὑπὸ τῆς τῷ μέντοι δυνάμεως, ἐν ᾧ πέφυκεν εἶναι, ὑπὸ ταύτης εἴργεται κινεῖσθαι... ὅλην ὅτι ἐπὶ μὲν τῷ ὅλῳ διελήγεται τὸν λόγον 45 ὡς μὴ φυσικὴν αἰτίαν τῆς μονῆς ἀποδοῦντα, ἐπὶ δὲ τῶν μερῶν ὡς τῇ βηθείᾳ αἰτία ἀδυνάτῳ τῶς ἐπομένους, τῷ μὴδὲν τῶν φυσικῶν κινεῖσθαι. ἔτω μὲν ἔν πρὸς τὸ φαινόμενον τῆς Ἀναξαγόρου δόξης ὑπῆρτησεν ὁ Ἀριστοτέλης. id. f. 113.

τὸ ζηρῶν ἐν ἑαυτῷ καὶ ἐπεριείδων βίαν μονῆς αἰτία μάλ-
λον ἢ τῆς καὶ φύσιν ἐξίν· τόπου γὰρ ἀπορίαν ὑποδηλοῖ καὶ τὴν μὴ ἔχειν
τοῦ κινήσεως, ἀδύνατον δὲ εἰ παρόσης χώρας ἡρέμηνεν ἂν ὥσπερ
τὰ πεφυκότα· μένειν γὰρ ὅτι ἐπέφυκε. διὰ τὸ τοῦ καὶ τῆς γῆς
μένειν καὶ φύσιν ἐξίν, ἐπειδὴ καὶ τόπου ὑπάρχοντος ὁμοῦς ὁ κινεῖται, 5
δοῦναι πέφυκεν ἐν τῷ μέσῳ μένειν· ὥστε εἰ καθ' ὑπόθεσιν ἀπειρος
ἦν, ἐν τῷ μέσῳ κειμένη ὡς νῦν ἔχει, ὁ δὲ ἀπειρος ἦν καὶ ἐξη-
ρῶν ἐν ἑαυτῇ, ἔμενεν, ἀλλ' ὅτι μένειν ἐν τῷ μέσῳ βάρους ἔχουσα
ἐπεφύκει. λεκτέον ὅτι τὸ ἀπειρον μένειν αἰτίαν φυσικὴν. The-
mist. f. 35.

205 β ἐνταῦθα μὲν ὅτι δεικνύσιν ὅτι ἐκ ἐξί κατ' εὐθείαν κίνησις
27. ἀπειρος, ἐν δὲ τῇ περὶ Οὐρανῷ (157) ὅτι ὁδὸς κυκλοφορικῆς
κίνησιν ἀπειρον εἶναι ἐνδέχεται. Philop. m p. 3.

205 β ὅτι δὲ εἰ ἀπειρόν τι ἐστὶ σῶμα, ἀδύνατον αὐτὸ βάρους ἔχειν καὶ
23. κυφότητα, ἢ ἄνω ἢ κάτω εἶναι, ἔδειξε διὰ τὸ εἰπῶν "ἀδύνατον
δὲ ἢ πᾶν ὁποτέρων ἢ τὸ ἥμισυ ἐκότερον πεπονηθῆναι." τῶν δὲ
δυοῖν ὄντων, τῷ μὲν ἄπαν ὁποτέρων πεπονηθῆναι ἐκ ἐπὶ γὰρ ἐπὶ ἐπὶ
μενον ἄτοπον ὡς ἀναργές· εἰ γὰρ ἄπαν ἢ ἄνω ἢ κάτω, ἐπειδὴ ἐκ-
ότερον τῶν πεπερασμένων, εἴπερ ἄνω μὲν ἐστὶ τὸ πρὸς τῷ ἐκώτῳ
κάτω δὲ τὸ πρὸς τῷ μέσῳ, ἔσται τὸ ἀπειρον σῶμα ἐν πεπερασμένῳ 15
τόπῳ, ὅπερ ἀδύνατον. ἔτι δὲ εἰ ἐν τῷ ἐτέρῳ τῶν τῶν ἀπειρον,
ὁ συναμφοτέρος τόπος μετὰ τῶν ἔσται τῷ ἀπείρῳ, εἴγε αὐτὸ ἴσον ἐστὶ
τῷ ἐτέρῳ ἐν τῷ ἐξί, τὸ δὲ ἀπείρου μετὰ τῶν ὁδὸν ἐξίν. Simpl.
f. 113 b.

205 β πρῶτον μὲν πῶς τὸ ἀπειρον διαιρεῖται, ἔπειτα εἰ τὸ μὲν ἐν τῷ ἄνω 25
30. τε καὶ ἐκώτῳ, τὸ δὲ ἐν τῷ κάτω τε καὶ μέσῳ, περανθήσεται ὑπὸ τῶν
τόπων· τὸ γὰρ ἔκατον καὶ τὸ μέσον περαντῶν ἐξίν ὀνόματα. The-
mist. f. 34.

205 β τὸ καὶ φύσει εἶναι τὰς τῷ τόπῳ ταύτας διαφορὰς αὐτὸς μὲν ἐν
33. τῇ περὶ Οὐρανῷ (41) δεικνύσιν, ὁ δὲ Ἀλέξανδρος ἐν τοῖς πρὸς 30
τὴν Ἐπικυρίαν Ζηνοβίου ἀντιγεγραμμένοις. Simpl. f. 113 b.

206 α ὁ μέντοι Εὐδόκιμος ὁ μαθητὴς ἔχειν φησὶ τὸ μὲν τὸ πρὸς τὸ τέδε,
2. τὸ δὲ ποῦν πρὸς τὸ οἶον, τὸ δὲ ποσὸν πρὸς τὸ ὅσον, τὸ δὲ πῶς πρὸς τὸ
ὅ, καὶ τὰ μὲν εἶναι καθόλου τὰ δὲ καθ' ἑκάστα, οἷον τὸ μὲν πῶς ἐν τόπῳ,
τὸ δὲ ὅ Ἀθήνησιν. ὁ μέντοι Ἀριστοτέλης ἔοικε τὸ πῶς ἀντὶ τῷ καθ' 35
ἑκάστον λαμβάνειν. καὶ ἀμενον οἶμαι καὶ ἐν τῷ "εἰ ὅτι μὴδὲ πο-
σόν" καὶ ἐν τῷ "ποσὸν γὰρ τι ἐξίν" ἐκότερον ποσόν δέξιναι, καὶ
μὴ βαρύνειν τὸ "εἰ ὅτι μὴδὲ πόσον," ὡς ὁ Ἀλέξανδρος βούλεται. τὸ
γὰρ ὁρίσμενον, ὅπερ τὸ βαρύνοντον δηλοῖ, ἐπὶ τῷ "ποσὸν γὰρ τι"
ἀκυστέον· τὸ γὰρ τὸ προσκειμένον τὸ ὁρίσμενον δηλοῖ. δύναται δὲ καὶ 40
καὶ τὸ Ἀλέξανδρον ἀκύνειν. εἰ ὅτι μὴδὲ ὁρίσμενον ποσόν δύναται
εἶναι τὸ ἀπειρον, διότι μερικόν τι τὸ ἀπειρον γίνεται ὅπως, οἷον δι-
πλήξῃ ἢ τριπλήξῃ, ὁδὸν ἐν τόπῳ δύναται εἶναι, ὅτι ἐν τινὶ τόπῳ ἔσται,
οἷον ἄνω ἢ κάτω ἢ ἄλλῃ τινὶ διαστάσει τοπικῇ, ἔξ ὅσων τῶν τοπι-
κῶν διαστάσεων· ἐν τῶν δὲ τινὶ εἶναι ὁ δύναται, διότι πέρας ἐξίν 45
ἐκαστῇ. ὅπως δὲ εἶπε καὶ τὸ "ἀλλὰ μὴν τόγε πῶς ἐν τόπῳ καὶ τὸ ἐν
τόπῳ πῶς," τὸ "πῶς" ἀντὶ τῷ ἐν τινὶ τόπῳ εἰπῶν, οἷον ἄνω ἢ κάτω,
ὡς ἐδήλωσε μετ' ὀλίγον εἰπῶν ὅπως "καὶ ἐν τῷ τόπῳ ὅτι πῶς"

τὸ τοῦ δὲ ἢ ἄνω ἢ κάτω. καλλίον ὅτι ἴσως, εἴπερ βαρυτονεῖν καὶ
ἔτερον ποσόν, ὅχι τὸ πρῶτον ἀλλὰ τὸ δεύτερον βαρυτονεῖν, τὸ "πό-
σον γὰρ τι ἐξίν." ὅτι ἢ τὸ μὲν ποσόν βαρυτονεῖν τὸ ὁρίσμενον δηλοῖ,
τὸ δὲ τὸ τὸ διπλήξῃ καὶ τριπλήξῃ. id. f. 114.

παραδείγματι τῷ τῷ ποσῷ κέχρηται. τὸ μὲν ὅτι πρῶτον ποσόν
δέξιναι ἀναγνωρίζον (σημαίνει γὰρ τὸ τῷ ποσῷ γένος), τὸ δὲ δεύτε-
ρον βαρυτονεῖν, πόσον, ὡς ὅσον· σημαίνει δὲ τὸ ὁρίσμενον ποσόν,
οἷον τὸ διπλήξῃ ἢ τριπλήξῃ, ὡς αὐτὸς εἶπεν. Philop. m p. 7.

δηλονότι τὸ διατηρήσαντος χρῆμα καὶ διαζήσαντος πῶς μὲν ἐστὶ 206 α
10 πῶς δὲ ἐκ ἐξί τὸ ἀπειρον. Simpl. f. 114. 13.

εἰ τοῖνυν, φησὶ, καὶ εἰ ἀνασκευάζοντες τὸ ἀπειρον λόγῳ καὶ οἱ εἰσα-
γόντες ἀληθεῖς, διατηρῶντες χρῆμασι τὸ διατηρήσαντος ἐναντίας λόγους
καὶ διαζήσαντος καὶ τὸ μὲν ἀληθεῖς εἰσὶ καὶ τὸ δὲ ὅ. Philop. m p. 5.

γὰρ καὶ βιβλίον αὐτῷ πρὸς τὰς Ἀτόμους Γραμμάς, καὶ ἐν 206 α
17. ταύτῃ δεικνύει τῇ πραγματείᾳ ὅτι ἐκ ἐξ ἡμέρων σύγκειται τὰ με-
γέθη. δηλονότι δὲ τὸ καὶ ἐκ τῶν μαθημάτων. Simpl. f. 114 b.

ὁλόκληρον γὰρ βιβλίον πρὸς Ἀναξαγόραν (1. Παντοκράτην)
αὐτῷ γὰρ καὶ περὶ Ἀτόμων Γραμμῶν, ὅτι ἀδύνατον ἄτομα
εἶναι μεγέθη... εἴπομεν δὲ καὶ ἐν τῷ πρώτῳ λόγῳ ὅτι τὸν ἐν
Παντοκράτῃ ὑπόπτευσαν τὰς ἀτόμους εἰσὶν ἡμέρας γραμμάς, καὶ
ἐδείξαμεν ὡς ψευδὴς ἡ ὑπόνοια. Philop. m p. 8.

ἐξιστῶνται τινες τῷ Ἀριστοτέλει εἰς τὴν ἐπ' ἀπειρον τὸ μεγέ-
θος τομὴν λέγοντες, εἰ ὅπως φησὶ ἐπ' ἀπειρον διαμετρεῖται τὸ μέγεθος,
διόλου ἂν αὐτὸ εἰς ἀτόμους γραμμάς ἦτοι σημεία· ἢ ὁδὸν δια-
μετρεῖται ἐξίν. διὸ καὶ φησιν, ὁ καλεῖται καταλύσαι αὐτὰς ὡς τὸ
παράπαν μὴ ὕσας. cod. Reg. 1947.

διχῇ διαμετρεῖται τὸ δύναται καὶ τὴν τὸ ἐνεργεῖα διαμετρεῖται· ἐπειδὴ 206 α
18. γὰρ τὸ δύναται πρὸς τὸ ἐνεργεῖα λέγεται, ὅσα καὶ τὸ ἐνεργεῖα τοσαυ-
ταχῶς καὶ τὸ δύναται ῥηθήσεται. τὸ δὲ ἐνεργεῖα διχῶς· ἢ γὰρ ὡς τὸ
ὑφείκει ὅλον τὸ ὅπερ ἐξίν, ὡς περ ἀνθρώπου ἢ οἰκίας, ἢ ὡς τὸ ἐν
τῷ γένει τὸ εἶναι ἔχον, ὡς ὁ ἀγὼν καὶ ἡ ἡμέρα· καὶ γὰρ καὶ ταῦτα
ἐνεργεῖα λέγονται, ὅταν ἦ. διπλῶν ἄρα καὶ τὸ δύναται... εἰκότως
ἄρα ἐν τῷ δύναται λέγεται εἶναι τὸ ἀπειρον καὶ ἐκ ἐν τῷ ἐνεργεῖα·
τὸ μὲν γὰρ μεριζῶν ὁρίζεται αἰ, ὡς φησιν Εὐδόκιμος, καὶ ἐκ ἐξίν ἀπει-
ρον· πεπερασμένον γὰρ πεπερασμένῳ προσέθετα, ἢ δὲ διαμετρεῖται ἐκ
ὑπολείπει· ὁ γὰρ γένεται ἂν ἐκ ὁρίζεται, τὸ δὲ ὁρίζεται ποσόν ἀπειρον.
ἐνταῦθα δὲ ἔοικε καὶ Πλάτων τὸ μέγα καὶ τὸ μικρόν ἀπειρον λέγειν,
ὅτι ἐφ' ἐκότερον ἐξίν ἡ ἀπειρία δύναται. Simpl. f. 114 b.

ἀπορήσει δ' ἂν τις πρὸς τὴν λόγον, πῶς φησὶν αἰ τὸ λαμ- 206 α
23. βανόμενον τῷ ἀπείρῳ μέρει πεπερασμένον ἐξίν. ἐπὶ μὲν γὰρ τῷ
ἀριθμῷ καὶ τῆς διαμετρεῖται τῶν μεγεθῶν ἀρχομένων ἀπὸ μονάδος
ἀληθῆς ὁ λόγος· αἰ γὰρ πεπερασμέναι καὶ αἱ τομαὶ τῷ μεγέθει καὶ
αἱ μονάδες τῷ ἀριθμῷ· ἐπὶ δὲ τῷ χρόνῳ καὶ τῶν ἀνθρώπων ἐκεί-
νῃ γὰρ ἀδύνατος ὁ κόσμος, ὁ πᾶν μέρος ὅτε τῆς ἀπειρίας τῷ χρόνῳ
ὅτε τῷ ἀριθμῷ τῶν ἀνθρώπων λαμβανόμενον πεπερασμένον ἐξίν...
ἢ τοῖνυν ἐκ ἀναρχος ὁ κόσμος, ὅτι μὴ ἀπείρος ἢ ἐπὶ ὁότερον ὁ
χρόνος καὶ ὁ τῶν ἀνθρώπων ἀριθμός, ἢ ἔξεται λαμβάνειν ἡμῶν τῷ

ἀπείρου μόριον τι καὶ αὐτὸ ἀπειρον, ἢ κατ' ἀριθμὸν ἢ κατ' τὴν διαίρεσιν τῶν μεγεθῶν. Philop. m p. 9.

206 a δοκεῖ δὲ πως τὰ αὐτὰ λέγεσθαι, ἀπὸ τοῦ "ἔτι τὸ εἶναι πλεοναχῶς λέγειν" τῶν αὐτῶν πάλιν ἐπαγομένων καὶ ἐπ' αὐτῆς λέξεως τῶν πλειόνων. ἀλλ' εἰ μὴ ὅς τις πολλὰ τῶν ἀντιγράφων ἔχει, καὶ ὁ 5 'Ἀλέξανδρος καὶ ταύτην οἶδε τὴν γραφὴν, καὶ τὸ "καὶ τὸ λαμβανόμενον αἰετὸν πεπερασμένον εἶναι" συνῆλθε τὸ "ἀλλ' αἰετὸν ἕτερον καὶ ἕτερον," καὶ τὸ προσεχὲς ἀλλὰ κατωτέρω, γενομένων μεταξὺ πάντων ἐξηρημένων, ἀπλῶς ἂν εἴη καὶ σαφὲς ὁ λόγος. εἰ δὲ πρόσκειται τὸ "ἔτι τὸ εἶναι πλεοναχῶς λέγειν" καὶ τὰ ἐξῆς, μήποτε τὸ "ἔτι" ἔκ 10 ἄλλης ἐστὶν ἐπιχειρήσεως δηλωτικῆς, ἀλλὰ σαφές ἐστιν αὐτῆς ἐκθεσὺν ποιεῖν, ὅπερ ὁ πᾶν τῷ Ἀριστοτέλει συνειδῆσαι, βραχυλογίαν τιμῶντι. εἰ μὴ ἄρα τὴν αἰτίαν τὸ ἀπείρου πρῶτον, τὸ ἐν τῷ γίνεσθαι τὸ εἶναι ἔχειν, συνυφαίνει τὰ ἐφεξῆς. Simpl. f. 115.

ἔτι τὸ εἶναι πλεοναχῶς λέγειν, ὥστε τὸ ἀπείρου ὁ εἶς λαμβάνει 15 νων ὡς τότε τι... ἐντεῦθεν μέχρι τοῦ "ἀλλὰ εἴγε ἕτερον καὶ ἕτερον" ἔκ ἐστιν ἐν τοῖς ἀκριβεστέροις τῶν ἀντιγράφων· τὰ αὐτὰ γὰρ εἰσι τοῖς εἰρημένοις ἀπαρallaκτως. περιγραφτέον ὅτι αὐτὰ Philop. m p. 9.

206 a τὸ "ἀντεγραμμένως" δύνανται μὴ καὶ τὸ τοῦ λέγεσθαι, ὅτι ἀντι- 20 γροφὸς ἐστὶ τῇ διαίρεσει ἢ πρῶτον, δύνανται δὲ καὶ ὅτι καὶ ἄλλοτερον μέρος τὸ μὴ τεμνόμενον γίνεσθαι ἢ πρῶτον. ἔτι δὲ ἀμφοτέρω ὁμοίως τὸ ἀπείρου ἔχουσιν, ἢ τε διαίρεσις καὶ ἢ πρῶτον, καὶ ἐκ τῶν αὐτῶν, ἀλλ' ἢ μὴ τῇ συνθέσει ἢ δὲ τῇ διαίρεσει. τὴν δὲ διαφορὰν ἀμφοῖν σαφέστερον αὐτὸς ἐν τοῖς ἐξῆς παραδώσει... τὸ "ἐν 25 καὶ τῷ πεπερασμένῳ μεγέθει," δακτύλῳ μάλιστα ἔχειν τὴν αἰτιολογικὴν σύνδεσμον, τοῦτον ἐστίν. εἰπὼν διατεταχθῆναι καὶ προστεθεῖν ἐπ' ἀπείρου, αἰτία ἐπιδείξει τὴν ἐν λόγῳ ὁρίσμενον ἀλλ' ἔκ ἐν μεγέθει ὁρίσμενον γινόμενον διαίρεσιν, ὡς εἰ ἔλεγε, ἐὰν γὰρ τις τοῦτοδε ποιῇται τὴν διαίρεσιν ἀλλὰ μὴ τοῦτοδε, εἰς ἀπείρου 30 διαλεῖ. τὸ δὲ "τῷ αὐτῷ λόγῳ μὴ τὸ αὐτὸ τι τῷ ὅλῳ μεγέθει τῷ ὅλῳ περιλαμβανόμενον," εἰ μὴ ὅπως εἴη γεγραμμένον, σαφῆ παρήξει τὴν ἔννοιαν· εἰ καὶ ὁ μὴ λόγος ὁ αὐτὸς εἴη ἐν ἐκάστῳ τῶν τμημάτων, οἷον πάντες τὸ αἰετὸν λαμβανόμενον τὸ ἥμισυ ἢ τὸ τρίτον, καὶ τὸ αὐτὸ δὲ ἢ μέγεθος τὸ αἰετὸν ὅλῳ τῷ αἰετῷ προτιθεμένον εἰς διαί- 35 ρεσιν ἀφοραμένον, οἷον δακτυλίου, ὃ διέξεισιν τὸ πεπερασμένον. εἰ δὲ ὡς ἐν τισι φέρεται, "μὴ τὸ αὐτὸ τι τῷ λόγῳ μέρος περιλαμβανόμενον," ἀσαφέστερον μὲν ἐστὶ τὸ λεγόμενον, σημαίνει δ' ὅτι αὐτὸ τῷ πρότερον εἰρημένῳ· μὴ τὸ αὐτὸ καὶ τῷ λόγῳ μέρος λέγει ὅτι ὡς μερῶν τῷ λόγῳ, ὡς περὶ τῶν ὅλων, ἀλλ' ἀντὶ τοῦ μὴ τὸ αὐτὸ 40 ὁρίσμενον μέγεθος ἀπὸ τοῦ λόγου ἀφοραμένον περιλαμβανόμενον, ὅπερ καὶ ἐν τῷ ἐξ ἀρχῆς προκειμένῳ εἰς διαίρεσιν μέρος τῷ λόγῳ, Simpl. f. 115.

206 a καὶ πᾶσα δὲ διαίρεσις ἐπ' ἀπείρου, ὅθεν πρῶτον· ἂν καὶ ἴσα 5 τις ἀλλήλῃς τὰ μεγέθη αἰετὸν λαμβάνῃ διαίρων, ποτὶ ἀναλώσει τὸ ὅλον, ἐπηλίκον ἂν ᾖ. ἀλλὰ καὶ ποιεῖται τὴν τομὴν τῷ αὐτῷ μὴ λόγῳ, ὃ τῷ αὐτῷ δὲ μεγέθει· ἐὰν καὶ ἐξ ἀρχῆς εἰς ἥμισυ διαίρων αἰετὸν τὸ ἥμισυ λαμβάνῃς τὸ λοιπὸν, τὸ μὴ αὐτὸν φυλάξῃς

λόγον ἐν τῇ τομῇ, ὃ τὸ ἴσον δὲ μέγεθος, καὶ μόνως ὅπως ἢ διαίρεσις ὅχι ὑπολείψει. ὅτω δὲ ὅθεν ἢ πρῶτον. καὶ τὸ ἀπείρου ἐστὶ μὴ ἐν ἀμφοτέροις δυνάμει. Themist. f. 34 b.

διαφέρει ἀλλήλων, ὅτι ἐπὶ μὴ τῷ καὶ διαίρεσιν πάντες τὸ λη- 206 b φθόντος μεγέθους ἐξ ἑλαττον μεγέθους λαβεῖν, ἐπὶ δὲ τῷ καὶ πρῶ- 17. τῶν καὶ πάντες μεγέθους ἐστὶ τι μεῖζον λαβεῖν· καὶ καὶ πάντες μεγέθους ἐστὶ τι ἐκτός, εἴπερ ὁ κόσμος πεπεραννὶ καὶ ὅθεν ἐξω ἐκτός αὐτῷ, ὡς δέδεικται ἐν τῷ πρώτῳ τῆς περὶ Οὐρανῶ, ἀλλ' ἐκείνου τῷ μεγέθους ἐστὶ τι ἐκτός, ὁ τεμνόμενος ἐπὶ θάτερα ὑπὸ τῶν τῷ ἑτέρῳ τμημάτων ἠξιάσμετο. τὸ μόνον καὶ πρῶτον ὑπερβάλλειν αἰετὸν πάντες τὸ ληφθέντος ὅθεν δυνάμει ἐξω, ὡς περὶ καὶ ἐπὶ τῆς ἑτέρας προθέσεως καὶ τῆς διαίρεσεως. Simpl. f. 116.

πᾶν μέλει τῷ Ἀριστοτέλει, εἰ μὴ δυνατόν, καὶ καὶ τὸ φαινόμενον 206 b συμφώνως τοῖς κλεινοῖς ἀνδράσι τὸς αὐτοῦ λόγους ἐπιδεικνύναι, εἰ 26. δὲ τὸτο μὴ δυνατόν, ταῖς ἐννοίαις γὰρ τῶν παλαιῶν ὁμολογῶντας αὐτοὺς ἀποδιδοῦναι. τὴν γὰρ Πλάτων φησιν ὑπὸ τῶν αὐτῶν ἐννοιῶν κινηθέντα ποτὶ μὴ ἀόριστον δυνάμει ποιῆσαι τὸ ἀπείρου, αἰνιτ- τόμενον τὸ ἀόριστος καὶ ἐπ' ἀπείρου προῖον τῆς τε διαίρεσεως καὶ τῆς συνθέσεως, ποτὶ δὲ μέγα καὶ μικρὸν λέγειν, τὴν μὴ ἐπὶ τὸ ἑλαττον γινόμενον ἐπ' ἀπείρου διαίρεσιν διὰ τὸ μικρὸν δυνάμει, τὴν δὲ ἐπὶ τὸ μεῖζον καὶ πρῶτον διὰ τὸ μεγάλον. id. ib.

ὁ Πλάτων ἀόριστον λέγων δυνάμει τὸ μέγα καὶ μικρόν, ἦτοι μέγα μὴ τὴν τῷ ἀριθμῷ πρῶτον, μικρόν δὲ τὴν τῷ μεγέθει ἐπὶ τὸ ἑλαττον κατατομήν, ὅμως καὶ κατὰ ἀπείρους ἀρχαῖς· ἀρχαῖς μὴ καὶ λέγει τὰς ἰδέας, ταύτας δὲ ἀριθμῶς, τὴν δ' ἀριθμὸν ὁρίσμενον, καὶ ἐπὶ τὸ ἑλαττον εἰς τὴν μονάδα καὶ ἐπὶ τὸ μεῖζον τὴν δεκάδα. cod. Reg. 1947 cf. Simpl. f. 116.

σημειώτεον ὅτι αὐτὸς ἐν τοῖς ἐμπροσθεν ἔλεγε τὸ μέγα καὶ 206 b μικρόν τὸ ἀόριστον καὶ τὴν ὕλην σημαίνειν τῷ Πλάτῳ, νῦν δὲ ὡς 30. ἐπὶ τῶν ἀριθμῶν αὐτῷ λέγοντος, ὅπως ἐπιλαμβάνει τὸ λόγον· ὡς δηλονότι πανταχῶς τὸ φαινόμενον ἐλέγχει καὶ ὃ τὴν διάνοιαν τῶν ἀρχαίων. Philop. m p. 11.

τὸτο μὴ ὅμοιον ἔχει τῷ ἀπείρῳ ὁ κρουῖς δακτύλιος ἦτοι ὁ 207 a κύκλος, ὡς ὕστερον ὀνομάσει· διαφέρει δὲ καθόσον ἐπὶ τῷ κύκλῳ, 3. καὶ αἰετὸν τὸ ἕτερον λαμβάνωμεν, ἀλλὰ καὶ πάλιν τὸ αὐτὸ καὶ τὴν περιγραφήν, ἐπὶ δὲ τῷ ἀπείρῳ αἰετὸν μὴ ἕτερον, ὅθεν ποτὶ δὲ τὸ αὐτό... μήποτε δὲ διὰ τὸ καὶ τὸ πᾶν τὴν διαφορὰν τὴν πρὸς τὸς κύκλῳ τὸ κυρίως ἀπείρου ἐνεδείξατο· ἐπὶ μὴ καὶ τῷ κύκλῳ, ὅταν συμπεράνασται αὐτὸν πάλιν ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ ἀρχώμεθα, ἔκ ἐστι τι καὶ τὸ πᾶν ἐξω (ὃ καὶ προστίθεται τῷ κύκλῳ), ἐπὶ δὲ τῷ κυρίως ἀπείρῳ αἰετὸν τὸ εἰλημένον ποσὺ ἐστὶν ἐξω, ἢ ἐπὶ τὸ μεῖζον, ὡς ἐπὶ τῆς προθέσεως, ἢ ἐπὶ τὸ ἑλαττον, ὡς ἐπὶ τῆς διαίρεσεως, ἐστὶ δὲ καὶ διαίρεσις ἐξω καὶ πρῶτον αἰετὸν τῆς λαμβανόμενης. καὶ ἄλλως δὲ τὸ καὶ πᾶν οἰκείως πρόσκειται, διότι καὶ καὶ τὸ εἶδος ἀλλὰ καὶ τὸ πᾶν ἐστὶν ἢ πρῶτον· ὡς καὶ σώματι καὶ προστίθεται, ἀλλ' ὡς τοσῶδε σώματι. ὁ δὲ Ἀλέξανδρος τὸ καὶ τὸ πᾶν καὶ ὅπως ἐξηγεῖται· ὁ καὶ ζητῶμεν, φησὶ, καὶ περὶ ὃ λέγομεν ἀπείρου, τὸ ἐν ποσῷ ἐστίν· εἰ δὲ τὸ ἐν ποσῷ καὶ, ἐλέγομεν αὐτὸ, ὃ καὶ τὸ ποσὸν λαμ-

βάλλουσιν αἰετι ἔξω. μήποτε δὲ τὸ ποῖον καθὸ μὴ ποῖον, ἢ καὶ μετέχῃ τῆς τῷ πεπερασμένου καὶ ἀπείρου διαφορᾶς, καθὸ δὲ τῷ ποσῷ μετέχῃ τὸ ποῖον, καὶ τὸτο καὶ αὐτὸ πεπερασμένον ἢ ἀπείρου ὅπως ἐλέγγοτο. Simpl. f. 116 b.

ἢ ἡ σφενδόνη ἢ ἀνομοιωδὴς ὅσα τῷ ὅλῳ ὅσον πέρας ἐστὶν ἢ ἀρχή. ὅσοι δὲ μὴ ἔχουσιν σφενδόνην, ὡς καλῶσι κρίκους, ὁμοιομερεῖς ὄντας ἑαυτοῖς, ἢ ἔχουσιν πέρας τι ὠρισμένον. Philop. m p. 11.

207^a ὑπομνήσας ἐκ τῶν καθ' ἑκαστον τεχνητῶν καὶ φυσικῶν, ὅσον 11 ἀνθρώπων καὶ κιβωτιῶν, ὅτι ὅλον ἐστὶν ὃ μὴδὲν ἀπειρον, ἐπὶ γὰρ ὅτι ὡς ἐπὶ τῶν καθ' ἑκαστα ὅλον ἐστὶν ἑκαστον ὃ τῶν μερῶν μὴδὲν ἀπειρον, ὅτω καὶ ἐπὶ τῷ κυρίως καὶ ἀπλῶς ὅλον. κυρίως δὲ ὅλον ἐστὶ τὸ ὅλον. τῶν μὴ ἡ μερικῶν ὅλων ἑκαστον ἢ ἔστι κυρίως ὅλον, διότι μέρος ἐστὶ τῷ ὅλῳ ὄντος, καὶ τοῦτο μὲν ἐστὶ τόδε δὲ ἢ ἔξω. τὸ δὲ ὅλον κυρίως ὅλον ἐστὶν, ὅτι ὑπόθεσις ἐστὶ μέρος, πάντα ἐν ἑαυτῷ 15 τὰ ὄντα συνειληφός. δύναμις δὲ τάχα τις τὸ κυρίως καὶ ἐπὶ τῷ καθόλου τῷ παρ' αὐτῷ λαβεῖν. πρὸς ἡ δὲ τὸτο μάλιστα τὸ καθόλου ἑκαστον ἀντιδιαίρει. εἴτε δὲ ὅτως εἴτε ἐκείνως, ἐπιζητῶντες ἄξιον ὅτι ὃ τὰ καθ' ἑκαστα κυρίως ἐστὶ παρ' αὐτῷ. τὸτο ὅν κυρίως ὃ μὴδὲν ἀπειρον. καλῶς δὲ τὸ ὅλον καὶ τέλειον ἢ τὸ αὐτὸ πάντα ἢ σύνεγγυς 20 τὴν φύσιν εἶναι φησὶν. καὶ ἡ τῷ μὴ ὑποκαίμεν τὸ αὐτὸ ἐστὶ, τῷ δὲ λόγῳ διάφορα μὴ σύνεγγυς δὲ ἀλλήλων. Simpl. f. 116 b.

207^a ὃ τὰ συγκλωθεῖς πεφυκέντα συγκλωθεῖ ὃ τὸ ἀπείρου ὅλον καὶ 17 πᾶν λέγων. ἐπὶ τούτων ἡ λέγει ἢ παροιμία. id. f. 117.

τὰ ἀσύγκλωστα, φησὶ, συγκλωθεῖ ὁ Μέλισσος, καὶ ὁ Ἄντων 25 λίνω καὶ τὴν παροιμίαν, ἅπερ πέφυκε συνδυάζει. Philop. m p. 13.

207^a δείξας ὅτι περιέχει μᾶλλον τὸ ἀπείρου ἢ περικύβηται, καὶ ὅτι 29 ἀγνωστὸν ἐστὶ τῇ ἑαυτῇ φύσει, τὴν ἐπιπέδου ἐκδοχὴν ἐλέγχει τῶν τῷ Πλάτῳ λόγων. τῷ ἡ Πλάτωνος ἐν τοῖς περὶ τ' Ἀγαθῷ λόγοις εἰπόντος τὸ μέγα καὶ τὸ μικρὸν τὴν ὕλην, ἢ καὶ ἀπείρου εἴλεγε, καὶ περιέχει ὑπὸ τῷ ἀπείρῳ πάντα τὰ αἰσθητά, καὶ ἀγνωστα εἶναι διὰ τὸ ἔνυλον καὶ ἀπειρα καὶ βουζῆν ἔχουσιν τὴν φύσιν, ἀκόλυθον φησὶ δοκεῖν τῷ τοῦτο καὶ καὶ ἐν τοῖς νοητοῖς ὑπὸ τῷ ἐκεί μὲν καὶ μικρῷ, ὅπερ ἐστὶν ἢ ἀόριστος δύναμις, ἀρχὴ καὶ αὐτὴ ὅσα 35 μὲν τῷ ἐνὸς πάντες ἀριθμοὶ καὶ πάντων τῶν ὄντων (ἀριθμοὶ ἡ καὶ αἰδέω), ἀκόλυθον ὅν τὸ καὶ ἐν τοῖς νοητοῖς ὑπὸ τῷ ἐκεί ἀπείρου καὶ ἀγνωστῷ περιέχει καὶ ὀρίζεται τὰ νοητά, γνωστὰ ὄντα φύσει καὶ ὠρισμένα αἶτε εἶδη ὄντα. Simpl. f. 117.

207^a δείξας ὅτι ὃ περιέχει τὸ ἀπείρου ἀλλὰ περιέχει ἐν τοῖς 40 33 μεγέθεσιν, αἷτιον τούτῳ φησὶ τὸ ἐν τῷ ἀπείρῳ ἀνομοίον, διότι τὸ μὴ ἐπὶ τὴν πρόθεσιν ἢ ἔξω ἀπείρου ὅτως ὡς πάντες ὑπερβάλλειν μεγέθους, τὸ δὲ ἐπὶ τὴν διαίρεσιν ἔξω ὡς πάντες ἐλλείπειν. id. ib.

207^b εἰπὼν τὴν ἐν τῷ μεγέθει καὶ τὴν ἀπειρίαν διαφορὰν, καθ' ἣν 45 1 ἐπὶ μὴ τὸ ἑλαττον ἔξω αἰετὶ ἀφ' ὅθεν ὑπερβάλλειν, ἐπὶ δὲ τὸ μείζον ἢ ἔξω, οὗν τὴν αἰτίαν παραδίδωσι τῆς ἐν τῇ ἀπειρίᾳ διαφορᾶς τῷ τε ἀριθμῷ καὶ τῷ μεγέθει. id. f. 117 b.

τὴν ἐν ἄλλο ἐστὶν ἀριθμὸς ἢ μονὰς πᾶν ἀπείρου ἀφ' ὅθεν 207^b τὸ δὲ "καὶ ποσὰ ἄντα" τὸ αὐτὸ ἐκ παραλλήλων, τὴν ἐν ποσὰ ἄντα 7. μονάδες. Philop. m p. 17.

τὸ "ὠρισμένον" ἐστὶ τὸ εἰλημμένον. πάντες ὅν τῷ εἰλημμένον 207^b μέν, φησὶν, ὑπερβάλλει ὃ ἀφ' ὅθεν ὡς ἐκ ἐλλείπει ἢ ἀφ' ὅθεν 12 id. ib.

ὃ ἡ ἔσται ἢ ἀπειρία, ἀλλ' ὡς ἐπὶ τῆς κινήσεως καὶ τῷ χρόνῳ 207^b καὶ τῷ ταῦτα μετρώμενος ἀριθμῷ, ὃ μένει ἢ ἀπειρία ἀλλ' αἰετὶ γίνεσθαι, 13 πλὴν ὅτι ἐπὶ μὴ τῆς ἐκ τῶν διαίρηματων προθέσεως ὑπομένον τὸ πρότερον δέχεται τὸ ἐπὶ, καὶ τὸ ἀπείρου καὶ ἐπὶ ταύτης ἢ ὑπομένη ἀλλ' ἐν τῷ γίνεσθαι τὸ εἶναι ἔχει, ὡς καὶ ἐπὶ κινήσεως καὶ χρόνῳ καὶ τῷ μοναδικῷ ἀριθμῷ... ἀριθμὸν δὲ χρόνον φησὶ, καθ' ὅν ἀριθμεῖ καὶ ἀριθμεῖ ὃ χρόνος. Simpl. f. 118.

τὸ μὴ ἐπ' ἀπείρου αὐξάνει τὸ μέγεθος αἰτίαν φησὶν εἶναι τὸ 207^b προχωρεῖν ἡμῶν ἐπὶ τὸ μείζον τὸ ὅλον ὑπαντᾷ καὶ τὸ πᾶν, ὅπερ 15 ἐστὶν ὠρισμένον... ὅσον ἡ ἐνδύεται δύναμις εἶναι, καὶ ἐνεργεῖα ἐνδύεται ὡς ἐπὶ ἀπείρου ὅθεν ἐστὶν ἐνεργεῖα μέγεθος αἰσθητῶν, ὡς δέδεικεν, ὅθεν ἐπ' ἀπείρου προϊόντας ἐνδύεται πάντες ὑπερβάλλειν ὠρισμένον μεγέθος, ἢ καὶ μὴδὲν ἢ ἐνεργεῖα τῷ κόσμῳ μείζον, ὅσπερ ἐστὶ τὸ ὅλον καὶ πᾶν μέγεθος ὃ καὶ Πλάτωνος μόνον ἀλλὰ καὶ 20 καὶ Ἀριστοτέλη. καλῶς δὲ ἀμφὶ καὶ τὸ ὅλον κόσμον ὕμνον, ἢ ἐκ τῷ ἐν αὐτῷ κυριωτέρῳ καὶ πλείονι τὸ ὅλον προσαγορεύοντες, ἢ ὅτι τὸ πρὸς τὸν αὐτὸν δημιουργὸν ἐσφράσθαι καὶ ὅραν αὐτῷ, ἀφ' ὃ καὶ ὕμνον καλεῖται, ὃ τῷ αὐτῷ μόνῳ σώματι ὑπάρχει ἀλλὰ καὶ τῷ παντὶ κόσμῳ. id. ib.

ὅθεν καὶ τῷ κατ' ἐνεργεῖαν ἀπείρῳ μεγέθει χρόνῳ οἱ μαθηματικοί, ἀλλὰ πάντα τὰ δεικνύμενα διὰ πεπερασμένων περὶ 29 νοῦσι γραμμῶν καὶ ἐπιπέδων, ὡς ἐδὲ δέον τῷ κατ' ἐνεργεῖαν ἀπείρῳ μεγέθει, ἀλλ' ὑπὲρ τῷ ἔχον ὅσον ἢ βύλων, τὰς ἀπείρους γραμμάς ὑποτίθενται... ὃ μόνον δὲ τὴν ἀπείρου ἀλλ' ὅθεν τὴν μεγίστην λαμβάνουσι καταγράφοντες. τίς ἡ τὴν τῷ κόσμῳ διαμετρον ἐν τοῖς διαγράμμασι παραλαμβάνει; καλῶς δὲ ἐπὶ τῆς ἀναλόγου τομῆς εἰδείξει τὸ μὴ δεικνύει τῆς ἀπείρου, ἐξ ἣς δεικνύει παρὰ τοῖς γεωμέτραις τὸ ἐπὶ τὴν διαίρεσιν ἀπείρου, ὡς εἰ εἴλεγε ὅτι καὶ ἐξ ὧν αὐτοὶ δεκνύουσι, τῆς μὴ ἐνεργεῖα καὶ ἐπὶ τὴν αὐξάνου ὑπερβάλλουσιν ἀπείρου ὃ δέον, τῇ δὲ ἐπὶ τὴν διαίρεσιν ἀπείρου χρόνῳ, καὶ ταύτην ἀποδεικνύουσιν. ἅπερ δὲ ἐνὸς τῷ παρ' αὐτοῖς θεωρημάτων δεικνύει τὸ ἐν τῷ ἔκτῳ τῶν στοιχείων, ὃ ἢ πρότασις ἐστὶ τοιαύτη, τὴν δοθεῖσαν ἀτμῆτον εὐθείαν τῇ δοθείσῃ τετμημένη ἀνάλογον τεταμένη. εἰπὼν δὲ ὅτι πρὸς τὴν ἀπόδειξιν ὅθεν διασπείρει ἐπ' ἐλάττωτος γραμμῆς ἢ καὶ ἐκβάλλειν δύνασιν ποιήσας τὴν δεικνύειν, ἐπὶ γὰρ "τὸ δὲ εἶναι ἐν τοῖς ὅσον ἔξω μεγέθεσιν" τὴν ἐν καὶ τὴν ἀπόδειξιν δύνασιν ὁμοίως καὶ ἐπὶ τῶν μὴ ὄντων ἀλλ' ἐπινοουμένων μεγεθῶν ποιῶν, ἀλλὰ τὰ γε ὑφ' ὅσῳ χήματα ἢ ἐν πᾶσι μεγέθεσιν. ὃ ἡ δὲ ἐν τοῖς ἐπινοουμένοις ἀλλ' ἐν τοῖς ὅσον ἐστὶν. ζητήσας δὲ ὁ Ἀλέξανδρος πῶς ἢ ἀναφύει τὸ πρῶτον θεωρημα τῶν Εὐκλείδους στοιχείων, εἰπερ μὴ καὶ ἔξω τῷ παντὶ δύνασιν εὐθείαν ἐκβάλλειν ἢ κύκλον γράφειν... id. f. 119.

207^δ 31. ὅτι δὲ ἔκ ἐξιν ἐν τόπῳ τὰ μαθηματικά, φησὶν Ἀριστοτέλης ἐν τῷ ἐχομένῳ σύγγραμμάτι. δηλοῖ γὰρ τὰ μαθηματικά ἔκ ὄντα ἐν τόπῳ, ὅμως καὶ τὴν πρὸς ἡμᾶς χάριν. ἀλλὰ τίς ἂν βλάπτοι γεωμετρίαν τῶν περὶ φύσεως λόγων; ὁ τὰ ἀμερῇ καὶ ἐλάττω ἀρχὰς ὑποτιθέμενος καὶ σοιχεῖα· τὴν γὰρ εἰς ἀπειρον τομὴν ἀναρεῖ, ἢ συναναρεῖ πολλὰ τῶν ἐν τοῖς μαθήμασι νῦν προχείρως δεικνυμένων. Themist. f. 35 b.

καλῶς δ' Ἀλέξανδρος ἐνταυθα φησὶν ὅτι δαίξας ὁ Ἀριστοτέλης ἐποίει ἀπειρὸν ὃ προσδίδει εἰς τὰς δαίξεις οἱ γεωμέτραι, ὅτι τὸ καὶ τὴν ἔκτασιν ἀπειρὸν ὃ δέον, νῦν λέγει ποῖον χρῶν, ὅτι τῷ 10 καὶ διαίρειν ἀπειρὸν χρῶν. ἔτι γὰρ, φησὶ, τῷ μεγίστῳ μεγέθει καὶ τὴν αὐτὴν λόγον ἐπηλίκον ἄλλο μέγεθος τμηθῆναι. Philop. m p. 18.

208^α 1. ζήτησις γὰρ τὸ εἰδητικὸν πέρατός ἐστι καὶ ἀπειρον τῦτο, καὶ ζήτησις τοιαυτὴ ὡς ἀπυσία ἐν τῷ πεφυκότι δέχεσθαι καὶ πέρασ καὶ 15 εἶδος. πλὴν ὅτι ὡς μὲν ζήτησις εἶδει ἀντίκεινται, ὡς δὲ ἀπειρον πέρασι. ἀλλὰ τί τὸ ἐφεξῆς ὃ φησι, "καὶ δὲ καθ' αὐτὸ ὑποκείμενον καὶ συνεχὲς καὶ αἰδιότῳ;" εἰ γὰρ ἡ ὕλη ἐστὶ καὶ τῇ ζερεήσει καὶ ἀπειρίᾳ ὑποκείμενον, καὶ δὲ τῇ ζερεήσει καὶ ἀπειρίᾳ τῆς ἐπ' ἀπειρον διαίρεσεως ὑποκείμενον καθ' αὐτὸ καὶ συνεχὲς καὶ αἰδιότῳ, τῦτο δὲ ἐστὶ καὶ φυ- 20 σικὸν σῶμα, συνάγει δὲ δοκεῖ λαμβάνειν ὅτι ἡ ὕλη καὶ σῶμα ἐστίν, ὅπερ τινὲς δευτέρον ὑποκείμενον λέγουσιν. καὶ ὃ μάλιστα πρόσκειται τῷ ὑποκειμένῳ καὶ "καθ' αὐτό." καὶ γὰρ ἡ ὕλη μόνῃ ὑπόκειται τῇ εἰς ἀπειρά διαίρεσει καὶ τῇ κατ' αὐτὴν ζερεήσει, ἀλλὰ τῦτο ἥδη καὶ συνεχὲς σῶμα καὶ αἰδιότῳ. δεῖ γὰρ ἐνεργείᾳ διεσῶς καὶ διαίρεθῆσθαι 25 μόνον εἶναι, καὶ μὴ δύναμει μόνον ὥσπερ ἡ ὕλη. πῶς ἔν λέγει περὶ τὴν ὕλην καὶ ἐν τῇ διαίρεσει ἀπειρον; καὶ ὅτι τὸ συνθετὸν σώματος εἰς ἀπειρά τεμνομένου, ἐπειδὴ μὴ καὶ εἶδος ἢ τομὴ γίνετο. Simpl. f. 119 b.

208^α 5. δαίξας ἐν δυνάμει καὶ ἀπειρον καὶ ἔκ ἐνεργείας, καὶ τὰ οἰκεία 30 πάντα τῷ τῷ λόγῳ διαρθρώσας προβλήματα, βεβλήσιν λοιπὸν λῦσαι τὴν λόγους τὰς προσκετάντας, ὅσοι καὶ ἐνεργείᾳ ἀπειρον κατεσκεύαζον. id. f. 120.

208^α 11. ἔτι ἐστὶν ὁ τέταρτος τῶν ἐκεῖ κειμένων λόγων, ὁ παντὸς πεπερασμένου λέγων τι εἶναι ἔξω, πρὸς ὃ περαίνει, καὶ τῷ αἰ 35 γνομένου καὶ ἐνεργείᾳ ἀπειρον εἰσάγων. πρὸς τῦτον ἔν τὴν λόγον ἀληθῶς ἐνίστασθαι δυνατόν, λέγοντας ὅτι ἕτερον ἐστὶ καὶ πεπεράσθαι τὸ ἀπτεῖ. καὶ μὲν γὰρ ἀπτεῖ τῶν πρὸς τι (καὶ γὰρ ἀπτεμένον τινὸς ἀπτεῖ) ἀπτομένου καὶ ἄλλῃ παρ' αὐτὸ ὄντος), καὶ δὲ πεπεράσθαι ἐν τῷ ποσῷ ἐστίν. id. ib.

208^α 15. καλλίον οἶμαι καὶ ἔξω τῷ ἄετος ἔτι ἀκύναν, ὡς ὁ Εὐδόκιμος ἐνόησε τὰ τῷ καθηγεμένῳ, ὡς μελλόντα τῆς πόλεως τὴν Διὰ φανταζομένων, καὶ μὴ ὡς Ἀλέξανδρος ἐξηγεῖται, ὅταν ἡμᾶς αὐτὸς ἐνδον ὄντας ἄετος ἔξω νοήσωμεν, ἢ πολλαπλασίως καὶ καὶ μέγεθος, ὡς τὸ ἔξω τῷ ἄετος καὶ τὴν τῶν ἐχόντος μόνον τὴν παραλλα- 40 γῆν. καὶ ὅσοις ἔτι ἐξηγεῖται διὰ καὶ ἐπ' ἄλλῃ καὶ ἄλλῃ ἀκύναν καὶ "ἀλλ' ὃ διὰ τῦτο ἔξω τῷ ἄετος τί ἐστὶ" καὶ τὸ "ἢ τῷ τηλικούτῳ μεγέθει ὃ ἔχομεν." εἰρησὶ δὲ ἐκότερον ἐπὶ τῆς τῷ μεγέθει πα-

ραυξήσεως, καὶ ὡς καὶ ἄετος ὑπερβαλλόντος, καὶ ἀπλῶς ὃ ἔχομεν. id. f. 120 b.

τὰ ἀκριβέστερα τῶν ἀντιγράφων ἔκ ἔχει τὸ "τῷ ἄετος," ἀλλὰ μόνον ἔξω τῷ τηλικούτῳ μεγέθει, τῷ τῷ ἔχομεν οἱ ἄνθρωποι. Philop. m p. 19.

Ἐν τῷ παρόντι βιβλίῳ (τῷ Δ) περὶ τόπου καὶ χρόνου καὶ κενὸν διαλαβεῖν βυλόμενος πρῶτον περὶ τόπου διδάσκει, δεικνύς ὅτι ἀναγκαῖα ἐστὶ τῷ φυσικῷ καὶ περὶ τῷ ζήτησις, πότερον καθ' αὐτὸν ὑφέστηκεν καὶ ἐν ἄλλῳ καὶ εἶναι ἔχει, καὶ πότερον κενόν ἐστὶν καὶ διάστημα καὶ πέρασ. δηλοῖ ἐκ τῶν ὅτι λόγος ὅτι πάντα τὰ τε νοητὰ καὶ αἰσθητὰ σώματα ἐνόςμωρον εἶναι. συνελογίζοντο δὲ τῷτο ἔτι, εἰ καὶ μὴ ὃν ὅδαμ, καὶ ὃν ἄρα πῦ, τὴν σὺν ἀντιθέσει ἀντιζερεφὴν ἐκ τῷ ἡγεμένῳ ποιήσαντες, δέον ἐκ τῷ ἐπομένῳ, ὅσον ὅτι καὶ πῦ ἄρα ὃν. λέγομεν δὲ ὅτι καὶ τῷτο ἐλέγχον σφαλόντες. ἐπειδὴ γὰρ ἐκείνοι πάντα 20 σώματα ὑπελάμβανον ἐπὶ τριῶν ἐξεισαζόντων, ἀδιὰφορόν ἐστιν εἴτε ἀπὸ τῷ ἡγεμένῳ εἴτε ἀπὸ τῷ ἐπομένῳ καὶ ἀντιζερεφὴ γένεσι. προέταξε δὲ καὶ πῶς ἐστὶ τῷ τί ἐστὶν ὡς ἰσοδυνάμενον τῷ ὅποιον τί ἐστὶν. τῦτο δὲ τὰ καθ' αὐτὸ ὑπάρχοντα τῷ πράγματι δηλοῖ. ἐκ δὲ τῶν καθ' αὐτὸ λαμβάνειν καὶ τί ἐστὶν. cod. Palat. 237.

συμπληρώσας τὴν περὶ τῶν σοιχείων καὶ τῶν ἄλλων αἰτίων 208^α λόγον, καὶ ἐπὶ τὴν περὶ τὰς ἀρχὰς ὑποδυομένων, ἐφεξῆς λοιπὸν περὶ 27. τῶν ἔξωθεν ὑπαρχόντων τοῖς φυσικοῖς σώμασιν καὶ τοιαυτά, ζητεῖ τε καὶ παραδίδωσιν ὅπως ἐστὶν ὁ τε τόπος καὶ ὁ χρόνος. εἰκότως δὲ περὶ προτέρῳ λέγει τῷ τόπῳ. προηγῆται γὰρ ὁ τόπος ὃ μόνον τῷ χρόνῳ ἀλλὰ καὶ τῆς κινήσεως καὶ αὐτὸ τῷ σώματος. Simpl. f. 121.

αὕτη ἡ ἐρώτησις, ὡς ὁ Ἀλέξανδρος φησὶν, ὃ πάντων ἀπλῶς 208^α ἐστίν, ἀλλὰ τῶν μόνῃ τὰ σώματα ἡγεμένων εἶναι καὶ μόνῃ τὰ 30 ἔνυλα, ἀναρῶντων δὲ τὴν ἀσώματον φύσιν. καὶ κατὰ γὰρ τὸ φαίνονμενον ἀμεθέδως τὴν ἀντιζερεφὴν ἐποιήσαντο. ὅσοι δὲ τὴν ἐν Τιμαίῳ τῷ Πλάτωνος (p. 52) ῥῆσιν παρωδῶν ὁ Ἀριστοτέλης, ἐν οἷς φησὶν ἐκείνος, πρὸς ὃν δὴ καὶ ὀνειροπολούμεν βλέποντες, καὶ φαῖ ἀναγκαῖον εἶναι πῦ καὶ ὃν ἅπαν ἐν τινὶ τόπῳ καὶ κατέχον χώραν τινά. εἰ δὲ παλαιοὶς ἀνδράσι μὴ μάλιστα δεῖ ἐπισκῆπτειν, εἰκότως 35 ἐστὶ καὶ πῦ καὶ τὴν ἐν τόπῳ τῷ τῷ νῦν ζήτημένῳ χέσθαι δηλῶν, ἀλλὰ τὴν τῆς τάξεως ἀφορισμὸν, καθ' ὃ σημαίνονμενον καὶ ὑπερερῶνιον τόπον οἶδεν ὁ Πλάτων, καὶ τὴν νῦν ἐν τῷ νοητῷ λέγομεν. καὶ κοινὴν μὲν ταύτην ἐκάλεσε τὴν κίνησιν, καὶ ὡς κοινὴ ὑπὸ πάντων ὁμολογούμενη. πάντες γὰρ τῆς καὶ τόπον κινήσεως μᾶλλον ἢ τῶν 40 ἄλλων αἰδιανόμεθα. τοιγαρὶν καὶ φθορὰν ἀνελόν τινες ὡς οἱ περὶ Ἀναξαγόραν, καὶ ἀλλοίωσιν, ὡς οἱ νόμῳ χρῶν λέγοντες, τὴν δὲ καὶ τόπον κίνησιν εἰδὲς σπευδῇ λέγων. ἐάσω γὰρ ἢ Ζήνωνος ἀπορία. καὶ κοινὴ αὐτὴν εἶπεν ὡς ταύτην μόνῃ πᾶσι τοῖς φυσικοῖς σώμασιν ὑπάρχουσαν. τὰ γὰρ ὑράνια τῶν ἄλλων πασῶν κινήσεων ὑπερέχοντα ταύτην ὅμως κινεῖται. διὸ καὶ κυριωτάτη αὐτὴν καλεῖ. κυριωτάτη γὰρ ἡ τῶν πρωτίτων καὶ ἀρχηγικωτάτων. καὶ μέντοι ὡς δαίξει προῖων, πρώτη τῶν κινήσεων ἐστὶν ἢ φορὰ καὶ χρόνῳ καὶ φύσει καὶ αἰτία, κυριωτάτη δὲ εὐλόγως ἢ τοιαυτή. ἐν τισὶ δὲ

ἀντὶ τῷ κοινῇ "πρώτη." καὶ ὅτω γράφει καὶ ὁ Εὐδήμος. id. f. 121 b.

208^a 34. καὶ ἔδοξεν Ἡσίοδου λέγειν "ἥτοι μὲν πρώτητα χάος γένητο," καὶ μυθική ἐστι καὶ ἐκ ἀποδεικτικῆς ἢ τῷ Ἡσιόδου παραδόσεις, καὶ τοσούτον, εἴπερ ἄρα, ἐνεδείξατο καλῶς, ὅτι δεῖ τι προὔπαρχεν ἐν τῷ 5 τὰ γινόμενα ἔχει. καὶ ὁ Πλάτων δὲ ἐν Τιμαίῳ ὅσα περὶ τῷ τύπῳ δοκεῖ λέγειν, περὶ τῆς ὕλης εἴρηκεν. ὁ δὲ Εὐδήμος τῆς δυσκολίας τῷ περὶ τύπου προβλήματος καὶ τῷ αἰτίῳ εἶναι φησί, ὅτι μὴ βέλδιον εἶναι ἐπιλαβεῖσθαι τῷ τύπῳ, διότι ὑποφάσκει πάντως ἐξαιρουμένη τῷ ἐν τύπῳ σώματος, καὶ καθ' αὐτὸ μὴ ἐκ ἔξιν αὐτὸν νοῆσαι, 10 εἴπερ δὲ ἄρα, μεθ' ἑτέρου, ὥσπερ τὸς τῶν ἀφώνων καλυμμένους φθόγγους. id. f. 122.

208^b 24. ὁ Ἀλέξανδρος τὴν λέξιν τὴν λέγουσαν "ὡς τὰ μόνον λεγόμενα διὰ θέσιν ἐκ ἔχοντα φύσει τῶν ἑκαστον" ὅτω μεταγράφει "ὡς τὰ μόνον νοεῖσθαι αὐτῶν τὴν θέσιν." εἰπὼν γάρ, φησὶν, ὅτι 15 τὰ μαθηματικά καὶ τὴν πρὸς ἡμᾶς θέσιν ἔχει τὰ δεξιὰ καὶ ἀριστερά, ποῖαν θέσιν προσέθηκεν, ὅτι τὴν κατ' ἐπίνοιαν· εἰ γὰρ τὴν ἀρχὴν μὴ ἐκ κατ' αὐτὰ, ἐδ' ἂν θέσιν ἔχοι κατ' αὐτὰ. ἐνταῦθα δὲ σαφῶς ὁ Ἀλέξανδρος ὁμολογεῖ ὅτι ἀπὸ τῶν μαθημάτων παράδειγμα μὴ εἶναι ἰδίον ἐπιχείρημα, ἀλλ' εἰς πῶς εἰληφθαι τὸ καὶ 20 φύσιν διωρᾶς τὰς τῶν τύπων διαφορὰς, εἴπερ τὰ μὴ καὶ φύσιν διωρισμένους ἔχοντα τὸς τύπους, ὥσπερ τὰ μαθηματικά, ἐδὲ ὅλως ἔξιν ἐν τύπῳ. μήποτε δὲ δύναται καὶ ἰδίον ἐπιχείρημα εἶναι τὸτο, ὥσπερ ὡς πρῶτον ὁ Ἀλέξανδρος, ὅτι τρίτον ἐπιχείρημα τῶν εἶναι τὴν τῶν δεικνύντων, ὅτι ἀπὸ τῶν μαθημάτων εἶναι λέγων. 25 ἔχοι δ' ἂν ὅπως· εἰ τὰ μαθηματικά καίτοι μὴ ὄντα φύσει ἐν τύπῳ, ὅμως καὶ τὴν πρὸς ἡμᾶς θέσιν ἔχει τὰς τῷ τύπῳ διαφορὰς, δηλονότι ἐκ τῆς ὁμοίας· τὰ γὰρ θέσει ἀπὸ τῶν φύσει μετατρέχει, ὡς τὰ φαντασά ἀπὸ τῶν αἰδητῶν. id. f. 122 b.

208^b 29. τὸ Ἡσιόδου ἐν τῇ Θεογονίᾳ λέγοντος "ἥτοι μὲν πρώτητα χάος 30 γένητο," καὶ τὸ χάος ἀπὸ τῷ καὶ ῥήματος δοκῶντος γεγονέναι καὶ διὰ τούτου ὅτι χωρητικὸν δηλῶν, ὅπερ ταυτὸν ἐκ τῷ τοπικῷ, ἐκ τούτου δύο συλλογίζεσθαι ὅτι Ἀριστοτέλης... ἔοικε δὲ τοιαύτη τις τότε τῶν Ἡσιόδου ἐπὶ ἐπιπολάζειν ἐξήγησις, ὅτι χάος εἰς χώραν μεταλαμβάνουσα. 35 δηλοῖ δὲ ὅτι χώραν ἀλλὰ τὴν ἀπειροειδῆ καὶ πεπληθυσμένην τῶν θεῶν αἰτίαν, ἣν Ὀρφεὺς χάσμα πελώριον ἐκάλεσε. id. f. 123.

διὰ τούτου γὰρ πρὸ πάντων ὑποστήναι φησὶ τὴν τῶν τύπων, ἀπὸ τῆς χώρας καὶ τῷ χωρητικῶν πάντων εἶναι χάος αὐτὸν ὀνομάσας. Philop. n p. 2.

209^a 3. ζητεῖ πρῶτον ἐν τίνι γένει χρὴ τιθέναι τὴν τῶν τύπων· ἀρχὴ γὰρ 3 τῷ τί ἐστι καὶ τὸ ὁρισμὸς τὸ γένος ἐξίν. πότερον ἔν τῷ σώματι ἢ ἀσώματον ὁ τύπος. εἰκότως δὲ ἐκ εἴπεν ὅτι ἀσώματον, ἀλλ' "ἢ τις ἑτέρα φύσις," ἐπειδὴ ὅτι πάντῃ σώματος ἐκτὸς αὐτὸν εἶναι τίθησι, πέρας λέγων αὐτὸν σώματος, ὡς μαθησόμεθα. Simpl. f. 123 b 45 et cod. Pal. 237.

209^a 6. ὅτι τὸ σώμα διὰ σώματος χωρεῖν οἱ μὲν ἀρχαῖοι ὡς ἐναργὲς ἄτοπον ἐλάμβανον, οἱ δὲ ἀπὸ τῆς Στωαῖς ὑπερον προσήκοντο ὡς ἀκο-

λυθὲν ταῖς σφῶν αὐτῶν ὑποθέσεσιν, ὡς ἐνόμιζον ἐν παντὶ τρόπῳ δεῖν κυρῶν. Simpl. f. 123 b.

εἰ γὰρ καὶ ὁ τύπος σῶμα, καὶ τὸ γινόμενον ἐν αὐτῷ σῶμα, καὶ ἴσα τοῖς διαστήμασιν ἄμφω, ὅτι σῶμα ἔχει ἐν ἑαυτῷ ἑτέρῳ σώματι. 5 τούτο δὲ Χρυσόππῳ μὲν καὶ τοῖς ἀπὸ Ζήνωνος δόγμα ἐξίν· οἱ παλαιοὶ δὲ ἀπαγορεύουν ὡς εἰς ἀδύνατον ἐναργῶς, καὶ πολλοὶ παρὶσαν τῷ τῷ λόγῳ γενικῶς, ὅτι τε Ἀφροδίσιος Ἀλέξανδρος ἐν τῷ περὶ Κράσεων γράμματι καὶ τοῖς ὑπομνήμασι τοῖς Φυσικοῖς, καὶ ἄλλοι τινές, οἷς ὁ χαλεπὸν ἐντυχεῖν. Themist. f. 37.

τούτο εἶπε, διότι δοκεῖ Πλάτων τὴν τῶν τύπων τὴν ὕλην λέγειν, 15 ὅπερ ἐφεξῆς ἐλέγξει. Philop. n p. 7.

ἐπιζητῶν ἄξιον πῶς εἴπῃ τὰ τῶν αἰδητῶν χοιρεῖα σώματα 209^a εἶναι· ἢ γὰρ ὕλη καὶ τὸ εἶδος ἐκ τῶν πρώτων χοιρεῖα τῶν αἰδητῶν, 17. ἀσώματα ὄντα ἄμφω. μήποτε ἔν τῷ μᾶλλον εἴπῃ "τὰ μὲν τῶν αἰδητῶν χοιρεῖα σώματα," ὅσα δεῖξαι ποῖα λαμβάνει σύνθετα, ὅτι ἐκ τῆς ὕλης καὶ εἶδους προσεχῶς, ἀλλὰ τὰ ἐκ τῶν ἀπλῶν σωματικῶν χοιρεῖων τῶν τεσσάρων, ὅτι καὶ ἐκ τῶν αἰδητῶν κατ' ἑαυτὰ, ἐδὲ ἐκ τῶν ὅλων κατ' ἑαυτὰ... καὶ μοι δοκεῖ συναρμολογεῖν ὁ Ἀριστοτέλης ὅτι ὅτι πάντων τῶν χοιρεῖων ἐποιήσατο τὴν 25 ἀναιρέσιν (ὅτι γὰρ τῆς ὕλης καὶ τῶν εἶδους) ἀλλὰ μόνων τῶν σωματικῶν, καὶ διὰ τούτου ἐπάγειν ὅτι ἐξῆς ἐπιχείρημα, ἐν τῷ δεῖξαι ὅτι ὅτε ὡς ὕλη ὅτε ὡς εἶδος ἐξίν ἀρχὴ ἢ χοιρεῖον ὁ τύπος. Simpl. f. 124.

ὅτι δὲ ὅτε εἶδος ὅτε ποιητικὸν ὅτε τελικὸν αἰτίον ὁ τύπος, 209^a αὐτὸς μὲν παρήκε δεικνύναι... ὁ Εὐδήμος ἐν τῷ τρίτῳ τῶν Φυσικῶν παρακολουθῶν τοῖς ἐνταῦθα λεγόμενοις, καὶ ὡς ὁμολογεῖται 21. νον ἔκαστον τῶν αἰτίων ἀφαιρῶν τῷ τύπῳ, ἀλλὰ ἄρα γε φησὶν ὡς ὅτι κινήσαν, ἢ ἐδὲ ὅπως ἐνδέχεται ὡς Δημόκριτε; δεῖ γὰρ κινήτικόν εἶναι καὶ ἔχειν τινὰ δύναμιν... ἢ δὲ ἐπιχειρήσεις αὐτὴ συντελεῖ μὲν 30 πρὸς τὸ μὴ ὄν εἶναι τῶν ὄντων τὴν τῶν τύπων, μήτε ἀρχὴν μήτε ἀπ' ἀρχῆς, μάλιστα δὲ τῶν πρὸς τὸ μὴ εἶναι ἀρχὴν αὐτὸν, ὅπερ ἐδὲ κιν λέγειν οἱ τὸ Ἡσιόδου χάος καὶ τὸ κενὸν τῷ Δημόκριτε προφέροντες, καὶ τὴν φυσικὴν τῶν σωμάτων κίνησιν ὡς ἀπ' αἰτίας τῶν τύπων γινομένην. id. ib.

εἰ μὴ λυθείη ἢ Ζήνωνος ἀπορία (ὅπερ σημαίνει ὅτι ζητεῖν τινὰ 209^a λόγον αὐτῇ), δηλονότι ἀναιρεῖται ὅτι εἶναι τῶν τύπων. id. f. 124 b. 24.

ἢ γὰρ Ζήνωνος ἀπορία ζητεῖ τινὰ λόγον, τῷ τῶν λύσιν καὶ ἀπολογίαν, ὅπως τῷ Ζήνωνος τούτου ἀπορῶντος καὶ ἀναιρῶντος ἐκ τῶν ὄντων τὴν τῶν τύπων διαφορὰν διὰ τῶν καθόλου τῶν τῶν τύπων ἀναιρεῖν, 40 διὰ τὸ δεῖξαι ἐν τῷ ὄν ὑπάρχον· ἢ γὰρ τῶν τύπων διαφορὰ σαφῶς τὸ πλῆθος τῶν πραγμάτων παρὶσσι. ταῦτα δὲ ἐκ σοφιστικῶν φανέν· ὅτι γὰρ ἔχομεν εἰπεῖν σαφῶς, ὅτι βεβλόμενος ὁ Ζήνων τούτου ἠπόρει. ὅπως δὲ καὶ τὸ ἀπειρον εἰσαγαγεῖν βεβλόμενος. Philop. n p. 7.

ὅτι γὰρ προσεθὲν σῶμα ἢ ἐκ ἔξιν ἐν τύπῳ, ὅπερ ἀδύνατον καὶ 209^a τὸς τὴν τῶν τύπων εἰσαγόντας, ἢ ἐν τίνι προὔπαρχοντι κενῷ γέγονεν, 27. ὅπερ καὶ αὐτὸ ἐλεγχθήσεται· ὅτι ὁ τύπος ἡδύνη καὶ ἐκ μικρῶν μελίσων γέγονεν, ὅπερ καὶ αὐτὸ γελοῖον. id. p. 8.

209^a ἐν τοῖς περὶ ἑκαστον προβλήμασι μὲν τὸ εἶς καὶ τὴν ἑξῆς, τρι-
31. τον τὸ ὁποῖον τί εἶς προβαλλόμεθα. τὸ δὲ ὁποῖον τί ἐστὶν ἐκ τῶν
κατ' αὐτὸ ὑπαρχόντων τῷ ὑποκειμένῳ γνωρίζομεν. . . ὅτι τὸ
"καθ' αὐτό" νῦν ἀντὶ τῷ πρῶτως εἶπε, δηλοῖ μὲν καὶ ἡ πρὸς τὸ κατ'
ἄλλο ἀντίθεσις, δηλοῖ δὲ καὶ αὐτὸς μετ' ἄλλῳ εἰς τὸ πρῶτως με- 5
ταλαβών. . . τὸ "ἐν τῷ ἀέρι" ὅτι ἐν τῇ γῇ" εἶπεν ἀντὶ τῷ ὅτι
ἐν τῷ περὶ τὴν γῆν ἀέρι. Simpl. f. 124 b.

209^b θαυμάζον ὅτι καὶ τὸ διάστημα τὴν ὕλην ἐξωμάωσεν τῷ τόπῳ,
6 καὶ ὁ καὶ τὸ ὑποδεκτικόν. ἀλλ' ἴσως τὸτο τῷ Πλάτῳ παρήκεν,
ὡς μαθησάμεθα, ἢ μᾶλλον τὸ διάστημα ὡς ὑποδεκτικὸν ἐθεάσατο. 10
ἀλλ' εἰ τὸ διάστημα τῷ μεγέθους ποσὸν τι εἰς καὶ μετρεῖται, τὸ δὲ
ποσὸν εἶδος, πῶς ὕλη λέγειται τὸ τῷ μεγέθους διάστημα; ἢ τὸ ὕλην
διάστημα ὅτι εἰς ποσὸν μεμετρημένον, ὅθεν εἶδος, εἰ μὴ μετάχρη-
σται καὶ ποσὸν καὶ τὸ μέγεθος εἶδος, ἀλλ' εἰς χύσις ἀόριστος. δηλοῖ
δὲ καὶ Ἀριστοτέλης τοιαύτην ἔχων ἔνοιαν περὶ αὐτῶν ἐν οἷς φησὶν 15
"ἔστι δὲ τοῦτον ἡ ὕλη καὶ τὸ ἀόριστον." διάστημα δὲ μεγέθους λέγει
τὸ ὑποκείμενον ἀόριστον, ὃ καὶ ἀπειρον εἶλετο πρότερον. . . ὁ μὲντοι
Ἀλέξανδρος, καίτοι πολλὰ εἰπὼν πρὸς τὸ διορίσαι τὴν διάστασιν
τὴν ὕλην ἀπὸ τοῦ μεγέθους, ταράττει δὲ ὅμως ἔοικεν ὡς πάσης
διαστάσεως μεγεθυντικῆς καὶ πεποσωμένης εἰδητικῆς ὕλης. διὰ καὶ 20
προήχθη ἐπάγειν τοῖς εἰρημένους τάδε. ἡ τῶν νῦν λεγομένων περὶ
τῆς ὕλης ὕτως ἀκύνει χρῆσιν ὡς ὅτι ἀκριβῶς λεγομένων, ἀλλὰ
πρὸς τὴν χρείαν τῷ δεχθῆναι προκειμένον. καίτοι, ὅπερ εἶπον, σα-
φῶς τὸ Ἀριστοτέλους διορίσαντος τῷ ἀόριστῳ καὶ ἀπερατῶν τὴν
ὕλην διάστασιν τῆς μεγεθυντικῆς, καὶ ἐναργῶς εἰπόντος ὅτι τὸ διά- 25
στημα τὸτο ἕτερον τῷ μεγέθους ἐστὶ, καὶ ὕλη τῆς τῷ μεγέθους τελειώ-
τητος, καὶ περιέχεται ὑπὸ τοῦ εἶδους ὡς ὑπὸ ἐπιπέδου καὶ πέρατος, καὶ
ἔστιν ἀόριστον τῇ αὐτῇ φύσει. id. f. 125.

209^b τὸ πέρας, τῷ ἐξῆς ἢ ἐπιφάνεια καὶ τὸ σφαιρικὸν σχῆμα. τὰ
10. δὲ πάθη, τῷ ἐξῆς αἱ παθητικαὶ ποιότητες, τὸ χρῶμα, τὸ βάρος καὶ 30
τὰ λοιπὰ. Philop. n p. 10.

209^b διὰ τὸ προσεοικέναι τῇ ὕλῃ τὸν τόπον καὶ ὁ Πλάτων ἐν τῷ Τι-
11. μαίῳ τὴν ὕλην ταύτην εἶναι φησὶ τῇ χώρᾳ. ἡ δὲ χώρα τόπος ἐστίν,
ὡς ταύτην εἶναι τὴν ὕλην τῷ τόπῳ. μεταληπτικὸν δὲ καλεῖ τὴν
ὕλην ὡς τῶν εἰδῶν μεταλαμβάνουσαν καὶ μὴ μεταλαμβάνομένην. 35
χώραν δὲ ὅτι κατ' ἀναλογίαν, ὅτι ὡς περὶ ἅπαν σώμα ἐν τόπῳ,
ὅτω καὶ ἅπαν εἶδος φυσικὸν ἐν ὕλῃ. εἰ γὰρ τῆς σφαίρας, φησὶν, ἀφε-
λοιμέθα τὰ πάθη καὶ τὸ σχῆμα καὶ τὰ πέρατα, ὅθεν ἄλλο περιλεί-
πειται ἡ διαστροφή, οἷον καὶ ἀπερατῶτον. ἐν ἐκείνοις γὰρ τὴν ὕλην ἐκά-
λεσε τὸ μέγα καὶ τὸ μικρόν, ὡς δεκτικὴν τῶν ἐναντίων. cod. 40
Pal. 237.

ἐν οἷς καὶ τὸ πάρεργον ἐγκαλεῖν τῷ Πλάτῳ δοκεῖ, ὃ τὸτο
ἐνεκάλεσεν ὅτι τὴν ὕλην τόπον εἶπεν ὁ Πλάτων τῶν εἰδῶν. ἥδει
γὰρ καὶ αὐτὸς ἄλλο σημαίνοντα τῷ τόπῳ τῶν εἰδῶν δεκτικῶν, ὅτε
εἶλεν ἐν τῇ περὶ ψυχῆς (3 4 p. 429 a 27) "καὶ εὖ γὰρ οἱ λέγοντες 45
τὴν ψυχὴν τόπον εἰδῶν, πλὴν ὅτι ἐντελεχέα ἀλλὰ δυνάμει τὰ
εἶδη". . . ὁ δὲ Ἀλέξανδρος ὁμολογεῖ μὲν καὶ αὐτὸς κατ' ἄλλο ση-
μαίνοντα τὴν ὕλην ἐν Τιμαίῳ χώραν κληθῆναι, εὐλόγως δὲ φησὶ

τὴν Ἀριστοτέλην λαμβάνειν τὸ Πλάτωνος, διότι καὶ μεταφορικῶς
τις αὐτὸν λέγοι τὴν ὕλην τόπον καλεῖν, ἔδει τὴν μεταφοραῖς χρώ-
μενον πρῶτον ἔχειν κείμενον τί ἐστιν ὁ κυρίως τόπος. . . ἄλλον δὲ
τρόπον ἐν Τιμαίῳ τὴν ὕλην καὶ ἄλλον ἐν ταῖς ἀγράφοις συνουσίαις
ὀνομάσαι φησὶν. ἐν Τιμαίῳ μὲν γὰρ τὸ μεταληπτικὸν αὐτὴν φησὶ
(μεταλαμβάνειν γὰρ τὴν ἀπερατῆτα τῷ νοητῷ), ἐν δὲ ταῖς ἀγρά-
φοις συνουσίαις μέγα καὶ μικρόν ἐκάλε. Simpl. f. 125 b.

δοκεῖ μὲν εἶναι ὁ τόπος διάστημα τῷ μεγέθους καὶ τῷ σώματος,
τοῦτον δὲ τι καὶ ἡ ὕλη φαίνεται. ὁραθεῖσα μὲν γὰρ ὑπὸ τοῦ εἶδους καὶ
περικυβεῖσα ἐπιπέδοις καὶ πέρασι μεγέθους γίνεσθαι καὶ σῶμα, καθ'
ἐαυτὴν δὲ διάστημα μὲν ἔστιν, διάστημα δὲ ἀόριστον. ὅταν γὰρ
ἀφαίρεθῇ τῆς σφαίρας τὸ πέρας καὶ τὰ συμβεβηκότα, λείπειται ὅθεν
παρὰ τὴν ὕλην καὶ τὸ διάστημα. ὃ γὰρ ἐν τῷ πέρατι τὸ διάστημα,
ἀλλὰ ὁρίζεται μὲν ὑπὸ τούτων, ἔστι δὲ ὅτι ἐν τούτοις ἀλλ' ἐν τῷ ὑπο-
κειμένῳ. ἔστι μὲν ὅτι καὶ διὰ τὸτο προσοικεῖν τῇ ὕλῃ τὸν τόπον,
μᾶλλον δὲ ὅτι δέχεται πλείους μορφάς τε καὶ εἶδη τὰ ἐν τοῖς σώμα-
σιν ὁ αὐτὸς μένων. ἀπὸ γὰρ ταύτης τῆς ὁμοιότητος καὶ Πλάτων τὴν
ὕλην καὶ τὴν χώραν ταύτην φησὶν εἶναι ἐν τῷ Τιμαίῳ. τὸ γὰρ μετα-
λαμβάνον τῶν εἰδῶν, ὅπερ ὕλη, καὶ τὴν χώραν, ὅπερ ἐστὶν ὁ τόπος,
ταῦτά λέγει. καίτοι τὴν ὕλην ἄλλως μὲν ἐν Τιμαίῳ φησὶ δέχεσθαι
τὰ εἶδη, ἄλλως δὲ ἐν τοῖς ἀγράφοις δόγμασιν. ἐκεῖ μὲν γὰρ καὶ μέ-
θεξιν, ἐν τοῖς ἀγράφοις δὲ καθ' ὁμοίωσιν. Themist. f. 37.

μεταληπτικὸν καλεῖ τὴν ὕλην (ὁ Πλάτων), ὡς ἥδη εἶπον,
ὡς τῶν εἰδῶν μεταλαμβάνουσαν, καὶ μόνως μεταλαμβάνουσαν,
ὅδαμῶς δὲ μεταλαμβάνομένην. . . τὰς ἀγράφους συνουσίας τῷ
Πλάτῳ αὐτὸς ὁ Ἀριστοτέλης ἀπεγράφει. Philop. n p. 10.

εἰ καὶ ἀρχαῖ εἰσιν ἢ τε ὕλη καὶ τὸ εἶδος, αἱ ἀρχαὶ τὴν ἀκροτάτην 209^b
ἔχουσι θεωρίαν, καὶ μέντοι χωρὶς ἀλλήλων ἀδύνατον αὐτὰ γνωρίζειν. 20.
Simpl. f. 126.

εἰπὼν ἐκ τίνων ἂν τις ὕλην ἢ εἶδος ὑπονοήσῃ τὸν τόπον εἶναι, 209^b
δείκνυσιν δι' ἑπτὰ ἐπιχειρημάτων ὅτι ὁύτερον τούτων δυνατὸν εἶναι 21.
τὸν τόπον. id. ib.

δύναται μὲν τις τὸ μὲν μόριον ἐπὶ τῆς ὕλης ἀκύνει τὴν δ' ἔξιν 209^b
ἐπὶ τῷ εἶδους, ἢ αἴ τ' ἢ τε ὕλη καὶ τὸ πάθος μόριον καὶ ἔξιν, ὅπερ πρό- 27.
κειται. ἔξιν δὲ ἐστὶ τὸ ὡς τελειώτης συμβεβηκός, οἷον ἐστὶ τὸ εἶδος.
ὡς ὅτε ὕλη ὅτε εἶδος ἐστὶν ὁ τόπος. δυνατὸν δὲ καὶ καθολικώτερον
ἀκύνει, τὸ μὲν μόριον ἐπὶ πάντων τῶν ὕστωδως συμπληρούντων, τὴν
δὲ ἔξιν ἐπὶ τῶν συμβεβηκότων. ὅτε γὰρ πάθος ὅτε δύναμις ὅτε
ἄλλο τι τῷ ἐν τόπῳ ὁ τόπος ἐστίν. id. f. 126 b et cod. Pal. 237.

μόριον μὲν, οἷον χεὶρ ἢ πῦρ ἢ τῶν ὁμοιομερῶν τι, ἔξιν δὲ
ἥτοι τὸ εἶδος φησὶ τὸ ὕστωδες ἢ ἀπλῶς πᾶν εἶδος καὶ τὸ καὶ συμβε-
βηκός. . . δυνατὸν δὲ μόριον ἀντὶ τῷ χωρῆσθαι ἀκύνει, οἷον τὸ εἶδος
καὶ τὴν ὕλην, ὅπερ καὶ μᾶλλον, ἢ αἴ ἡ συμπέρασμα τὸ "ὡς ὅτε
μόριον ὅτε ἔξιν," ἀντὶ τῷ ὅτι ὅτι ὅτε εἶδος ὅτε ὕλη ὁ τόπος.
Philop. n p. 11.

τὸτο οἱ ἐξηγηταὶ συνάπτουσι τῷ προσεχῶς εἰρημένῳ δευτέρῳ 209^b
συμπεράσματι. τὸ αὐτὸ δὲ δείκνυσιν καὶ ἐκ τῆς τῷ ἀγγεῖν πρὸς τὸν
τόπον ὁμοιότητος. Simpl. f. 126 b.

209^α καλῶς ὁ Ἀλέξανδρος ἐπιβάλλει τῷ χωρίῳ λόγων, νῦν γὰρ
30. ἀπὸ τῷ μάλισα ἑκατέρῳ ὑπάρχοντος, τῷ τε εἶδει φημι καὶ τῇ ὕλῃ,
τὴν πρὸς τὸ τόπον λαμβάνει διαφοράν. id. ib.

209^β τὸτο οἱ μὲν ἐξηγηταὶ ὡς ἄλλο τέταρτον ἐπιχείρημα τιθέασιν,
32. ἀπὸ τῷ ἄλλο μὲν εἶναι τὸ ἐν τόπῳ ἄλλο δὲ τὸ ἐν τόπον τῷ ἐν ᾧ, ἐκτὸς
ὄντος τῷ ἐν αὐτῷ· εἰ ὅν τὸ ἐν τόπῳ ἢ ὕλη καὶ τὸ εἶδος ἐστίν, ἄλλο
ἂν εἴη παρὰ ταῦτα ὁ τόπος. δύναμις δὲ καὶ κινῶν συμπέρασμα
εἶναι τῶν πρὸ αὐτῶ ἐπιχειρημάτων, ἀπὸ τῆς ἐναργείας εἰλημμέ-
νον. καὶ τῇ γε τοιαύτῃ ἐννοίᾳ συνάδει μᾶλλον ἢ τοιαύτῃ γραφῇ,
αἰτιολογικὸν ἔχουσα τὴν γὰρ, "δοκεῖ γὰρ αἰεὶ τὸ ὄν περ," ἐν τισιν
ἀντιγραφαῖς ἔτι φερομένη. ἐπειδὴ γὰρ δοκεῖ ἄλλο μὲν εἶναι τὸ ἐν
τόπῳ ἐξ ὕλης καὶ εἶδους ὄν, ἄλλος δὲ ὁ τόπος, εἰκότως ἄλλος μὲν ὁ
τόπος ἄλλο δὲ τὸ εἶδος καὶ ἡ ὕλη ἐστίν. id. ib.

209^γ τὸ "εἰ δὲ παρεκβάντας εἰπεῖν" εἴρηκε, διότι τὸ μὲν δεῖξαι ὅτι
33. ὕλη τόπος ἔκ ἐστιν, ἀκάλυπτον ἢ τῇ προκειμένη θεωρίᾳ· τὸ μὲντοι
λέγειν ὅτι εἰ τόπος εἴη ἢ ὕλη, ἔσονται τὰ εἶδη ἐν τόπῳ, τὸτο ὕδεν
τῷ παρόντι λόγῳ συμβαλλόμενον ἢ, εἴτε ἐν τόπῳ εἴεν τὰ εἶδη
εἴτε μή. δύναται δὲ καὶ τὸτο ὡς εἰς τὸ προκείμενον συντελεῖν λα-
βεῖν· εἰ γὰρ ἄτοπον τὸ τὰ εἶδη ἐν τόπῳ εἶναι, ὁ λόγος ὅτι ἔκ ἂν εἴη
ἢ ὕλη τόπος. Philop. p. 12.

209^δ τὸ μεθεκτικὸν ἐν μὲν ταῖς ἀγραφαῖς ταῖς περὶ τ' Ἀγαθῶν συν-
34. σίας μέγα καὶ μικρὸν ἐκάλει, ἐν δὲ τῷ Τιμαίῳ ὕλην, ἢ καὶ χώραν
καὶ τόπον ὠνόμαζε. καὶ δηλονότι φαινόμενη τις ἐστίν ἐναντιώσις
αὐτῇ, ὃ μὲντοι ἐστίν ἐναντία... θαυμάζον δὲ πῶς ὁ Ἀλέξαν-
δρος, καίτοι συνοήσας ὅτι εἶδη τὰς ἰδέας λέγει νῦν ὁ Ἀριστοτέλης,
ὅμως ἀναγκάζει νομίζει τὴν Πλάτωνα ἐν τόπῳ λέγειν τὰς ἰδέας,
καίτοι αὐτὰς λέγοντας, ἐπειδὴ τόπον καὶ χώραν τῶν ἐνύλων
εἰδῶν εἶπε τὴν ὕλην. Simpl. f. 127.

Πλάτων εἰ σφόδρα βύλεται τὴν ὕλην ποιεῖν τὸν τόπον, ὅρα
αὐτὴν καὶ τὰς ἰδέας ἐν τόπῳ λέγειν καὶ τὴν εἰδητικὴν ἀριθμῶς· καὶ
γὰρ τῷτο ὑποτίθεται τὴν ὕλην, ὥσπερ ἔφη, ἢ ποτὲ μὲν τὸ μέγα καὶ
τὸ μικρὸν ποτὲ δὲ τὸ μεθεκτικὸν ὀνομάζει. Themist. f. 37 b.

210^α τὸ ἐφεξῆς λεγόμενον "ἀδύνατον γὰρ ὅ μὴ κίνησις μὴδὲ τὸ ἄνω
3. ἢ κάτω, τόπον εἶναι" ἄλλον λόγον ὁ Ἀλέξανδρος φησι συνημμέ-
νον τῷ πρὸ αὐτῷ τοῦτον "εἴθ' ὃ μὴ ἐστὶ κίνησις, τὸτο τόπος ἔκ
ἐστίν· ἐπὶ δὲ τὴν ὕλην καὶ τὸ εἶδος ἔκ ἐστι κίνησις· ὅθεν ἄρα ἢ ὕλη ἢ
τὸ εἶδος τόπος ἐστίν." δύναμις δὲ, φησί, καὶ τὸ τῷτο συγκείμενον ἄλλος
εἶναι λόγος τοῦτο "ὃ μὴ ἔχει διαφορὰς τῇ τε ἄνω καὶ τῇ κάτω,
ἔκ ἐστι τόπος· ἢ δὲ ὕλη καὶ τὸ εἶδος ἔκ ἔχει διαφορὰς τὸ ἄνω καὶ τὸ
κάτω· ἔκ ἄρα ἢ ὕλη καὶ τὸ εἶδος τόπος." αὐτὸς δὲ, φησί, συνθεῖς
πάντα ὡς ἓνα ἡρώτηκε λόγον, προδίδει τὸ "πῶς ἂν φέροιτο ἔτι τὰ
κινούμενα εἰς τὴν αὐτῶν τόπον, εἰ ἢ ὕλη ἢ τὸ εἶδος τόπος, ὡς ὅν
τὸτο ἐναργές, ὅτι ὕδεν ἐπὶ τὸ ἴδιον εἶδος ἢ τὴν ὕλην κινεῖται. ἔτι
ὅν ὁ Ἀλέξανδρος καὶ ὁ Ἀσπασίος. μήποτε δὲ εἰς μὲν ἐστίν ὁ ὅλος
λόγος, ὡς καὶ Ἀλέξανδρος ἐπέστησεν, συνημμένον ἔχων τὸ πρότερον
ῥῆθρον τοῦτον "εἰ ὁ τόπος ἢ ὕλη ἢ τὸ εἶδος ἐστίν, ὅθεν ἂν τῶν κιν-
μένων ἐπὶ τὸν αὐτὸν τόπον φέροιτο." ἐν δὲ τῷτο τῇ μὲν πρόσλη-
ψιν ὡς σαφὴ παρήκε, τὸ δὲ συνημμένον ἀποδείκνυσαι... ἐνάγει

δὲ με πρὸς τὴν τοιαύτην τῶν εἰρημένων ἀποδοχὴν καὶ ὁ γὰρ αἰτι-
ολογικὸς σύνδεσμος. Simpl. f. 127.

ἔκτον τὸτο ἐπιχείρημα, ὡς οἶμαι, δεκνύον ὅτι ὅτε τὸ εἶδος
ὅτε ἢ ὕλη τόπος ἐστίν, διὰ τῆς εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῆς καὶ τὸτο...
ἀπορεῖ δὲ ὁ Ἀλέξανδρος ἐν τούτοις, μήποτε ἔκ ἀνάγκη, εἴ τι ἐστίν
ἐν τόπῳ, καὶ τὰ ἐν αὐτῷ ὄντα ἐν τόπῳ εἶναι, εἰ μὴ ἄρα καὶ συμ-
βεβηκός... ἔτι δ' ὅθεν ἄτοπον καὶ τὸν τόπον ἐν τόπῳ εἶναι· καὶ
γὰρ αὐτὸς λέγων εἶναι τόπον τὸ τὸ περιέχοντος πέραν, ἐν τῷ αὐτῷ
εἶναι τόπῳ φησὶ τὸ τε τὸ περιέχοντος πέραν καὶ τὸ τὸ περιεχομένου·
αἱ γὰρ ἐπιφάνειαι ἀπτόμεναι ἀλλήλων ἐν τῷ αὐτῷ εἶναι. λύνον δὲ
τὴν ἀπορίαν, εἰ ἐστὶ φησί, τὸ εἶδος ἢ ἢ ὕλη τόπος τὸ συνθεῖν, ἴσα
αὐτῷ ἐστίν· ὁ γὰρ τόπος ἴσος τῷ ἐν τόπῳ... τὸ δὲ ἐν τόπῳ ἴσον
τῷ τόπῳ καθ' αὐτὸ ἐν τόπῳ ἐστὶ καὶ ὁ καὶ συμβεβηκός. id.
f. 127 b.

τὸτο τὸ ἐπιχείρημα ἕτερον φησὶ καὶ ἀπορίαν ἴδιαν ἔχειν περὶ
τόπου, ὅτι δοκεῖ ἀπόλλυθαι ὁ ἐκαστὸν τόπος τῶν σωμάτων, ὅταν εἰς
ἄλλο σῶμα μεταβῇ αὐτοῖς γένῃ· τὸ δὲ ἀπολωλέναι τὸν τόπον
σημαίνει, ὅτι ἐκείνι εἰσὶν ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ. ἀλλ' ἄτοπον· τίς γὰρ
ἂν γένοιτο τόπος φθορά; μήποτε δὲ τὸ "ἔτι" προσκείμενον δηλοῖ
περὶ τὸ αὐτὸ τῷ προσεχῶς εἰρημένῳ προβλήματι ἐρέσει καὶ ἐπι-
χείρημα. εἴπερ δὲ ἄρα ἄλλην ἔχει ἀπορίαν, ἔτι μᾶλλον αὐτὴν
ἐκδεκτέον ὡς Ἀσπασίος ἐκδέχεται· ὅταν γὰρ ἐξ ἀέρος ὕδωρ γένῃ,
τῷτο ἐκ μείζονος σώματος ἑλάττω, ἀπόλλυται τὸ τόπος μέρος·
ὃ γὰρ τοῦτο ἐστὶν ἐν τῷ γινόμενῳ ὕδατος τόπος, ὅσος ἦν τὸ ἀέρος
τὸ εἰς αὐτὸν μεταβαλόντος. τίς δὲ τόπος φθορά, πᾶν χαλεπὸν
ἀποδοῦναι, ὡς μαθησόμεθα. καὶ εἴη ἂν τὸτο συγγενὲς ἐκείνῳ τῷ
ἐπιχειρηματι τῷ ἀπὸ τῆς αὐξήσεως τῷ τόπῳ, ἐν ᾧ ἔλεγε "πῶς
ὅν περὶ τῶν αὐξανόμενων ἐρῶμεν" (p. 209 a 27)... καλλίον δὲ
τὸ αὐτὸ προβλήματος εἶναι τὸ ἐπιχείρημα τὸ δεκνύοντος ὅτι ὅτε ἢ
ὕλη ὅτε τὸ εἶδος ὁ τόπος ἐστίν. καὶ μᾶλλον ἐπὶ τῷ εἶδους ἀποδεί-
κνυθαι φησὶν ὁ Ἀλέξανδρος ὅτι ἐκδεκτέον ἡμῶν... καὶ τῷ
μὲν Ἀλεξάνδρῳ μᾶλλον δοκεῖ ἐπὶ τῷ εἶδους ἀληθεύειν τὸν λόγον·
πῶς δὲ τὸ μὲν εἶδος τόπον ὑποθέμενος ἔλεγε ὅτι τὸ μὲν εἶδος φα-
νερά ἢ φθορά;... μήποτε ὅν ἐν ἀμφοῖν ὁμοίως ἀληθεύει, ἐν
ταῖς μεταβολαῖς τῶν σωμάτων τὸ ἀπολωλέναι τὸν τόπον, εἴπερ ἢ
ἢ ὕλη ἢ τὸ εἶδος ἐστίν ὁ τόπος... ὁ δὲ Εὐδόκιμος δεκνύει ὅτι ἔκ
ἐστὶν ὁ τόπος ἢ ὕλη, καὶ τὸτο προσέθηκεν "ἔτι δὲ ἢ μὲν ὕλη κινεῖται, ὁ
δὲ τόπος ἀκίνητος." ὁ λόγος δὲ ὅτι καὶ τῷ εἶδει ἐφαρμόττει ὁ αὐτὸς
διορισμός· καὶ γὰρ καὶ αὐτὸ κινεῖται. id. ib.

συμπερανάμενος τὴν λόγους, ἐξ ὧν τε ἀναγκαῖον εἶναι τὸν
τόπον δοκεῖ, καὶ πάλιν ἐξ ὧν ἀπορήσειεν ἂν τις περὶ τῆς οὐσίας αὐτοῦ
τί ποτὲ ἐστὶν ὁ τόπος, καὶ ὅπως εἰ ἐστίν... ἐπὶ τὴν εὐρεσιν λοιπὸν
τῆς τῷ τόπῳ φύσεως παρασκευάζει. ἐπειδὴ δὲ ἀπὸ τῷ ἐν τόπῳ
ὄντος εἰς ἐννοίαν ἐρχόμεθα τὸ τόπον, τὸ δὲ ἐν τόπῳ ὄν ἐν τῷ ἐξ-
διαιρεῖται πρῶτον πολλαχῶς λεγόμενον τὸ ἐν τῷ. χρησιμεύει δὲ
αὐτῷ μάλισα ἢ διαίρεσις καὶ εἰς τὴν λύσιν τῷ ἐν τόπῳ τὸν τόπον
ἔσας καὶ τὴν Ζήνωνος ἀπορίαν, ἢ εἶπε ζῆναι τὸν τόπον... τὰ
ὅν ἐν τῷ καὶ ὅτι ἢ ἐν τῷ τρόπῳ λέγεσθαι φησιν... καὶ ἓνα ὡς

τὸ γένος ἐν εἶδει, ὡς ζῶον ἐν ἀνθρώπῳ, ἵππῳ καὶ τοῖς ἄλλοις, ὅτι ἐν τῷ ἑκάστῳ τῶν εἰδῶν λόγῳ περιέχεται. διὰ τοῦτο εἶπεν, ὅτι εἰδέναι... καὶ Εὐδήμιος δὲ τούτοις παρακολυθῶν, καὶ εἰπὼν "ἄλλως δὲ τὰ πάθη καὶ αἱ ἔξεις ἐν ταῖς ὑστάσις," ἐπήγαγεν "ἐπισκεπτόν δὲ αἰ ὅτῳ καὶ τὸ χῆμα καὶ ὅλως ἡ μορφή ἐν τῇ ὕλῃ," καὶ αὐτὸς δηλονότι τὴν διαφορὰν ἐνδεικνύμενος... εἰ δὲ ἐν κατηγορίαις ἐνδεκαχῶς αἱ ἐξηγηταὶ ἀπαριθμῶν) τὸ ἐν τῷ, ἀναμνηστέον ὅτι ἐκεῖ ἄλλο μὴ τὸ ὡς εἶδος ἐν ὕλῃ, ἄλλο δὲ τὸ ὡς συμβεβηκὸς ἐν ὑστέρι καὶ ὅλως ἐν ὑποκειμένῳ λέγουσι, καὶ ἄλλο μὴ τὸ ἐν τόπῳ ἄλλο δὲ τὸ ἐν ἀγγείῳ, ἐκ τῶν ἐνταῦθα λεγομένων τὰ δέκα σημαίνοντα διακρίνοντας, καὶ ἄλλο τι παρὰ ταῦτα προσθέντες τὸ ἐν χρόνῳ, ὅσον ὅτι Ἀριστοτέλης ἐγενήθη ἐπὶ τῆς τοσούτου Ὀλυμπιάδος· ὁ νῦν ἴσως ὁ προσέθηκε διὰ τὸ μήπω διδάσκει ὅλως περὶ χρόνου. λέγει δὲ ἐν τινι καὶ τὸ ὑποκείμενον ἐν τῷ συμβεβηκότι, ὡς λέγομεν τὸ σῶμα ἐν τόπῳ εἶναι καὶ τὸν ἀνθρώπον ἐν περιώσει. εἰκὸς δὲ καὶ ἄλλα εἶναι τὰ ἐν τινι σημαίνοντα. id. f. 128.

λέγει τοσαυταχῶς. τὸ ἐν τινι λέγει, ὅσαχῶς καὶ ὑπὸ τῶν ἐξηγητῶν αὐτῷ εἰσθε λέγει, ἐν τῷ τῶν Κατηγοριῶν ὑπομνήματι... ὁ δὲ Ἀλέξανδρος καὶ ἕτερα σημαίνοντα τὰ ἐν τινι παρὰ τῆς, καὶ ἐν μὴ ὡς τὰ ἅμα ὄντα φησί, λέγω δὲ τὰ καὶ τὰς ἐπιφανεῖας ἀπτόμενα ἀλλήλων· λέγουσι γὰρ ὅτι ταῦτα ἐν ἀλλήλοις εἶναι· ἄλλα δὲ ὅτι τὰ ἅμα πάντως καὶ ὡς ἐν χρόνῳ λέγουσι εἶναι καὶ ὡς ἐν τόπῳ. Philop. n p. 13.

210 α. τὸ καθ' αὐτὸ ἐνταῦθα ἀντὶ τῆς πρώτης ἀκυστόν· ἰστέον γὰρ ὅτι τῷ μὴ καθ' αὐτὸ ἀντίκειναι) τὸ καὶ συμβεβηκός, τῷ δὲ πρώτως τὸ καθ' ἄλλο. id. p. 14.

210 α. εἰ τὴν ἐπιφάνειαν μέρος λέγει τὸ λευκὸ σῶματος, καίτοι πέραν ὕσαν αὐτῷ, πρῶτον μὴ ἐπισήσας καὶ ὅτι καὶ τὸ λευκὸν μέρος καλεῖ τὸ λευκὸ σῶματος, καίτοι, ὡς ὁ ὅρισμός τῶν συμβεβηκότων λέγει, μὴ ὡς μέρη ὄντα δεῖ νοεῖν· εἰκοι γὰρ μέρη τὰ ὁπωσὶν συμπληρῶντα καλεῖν. ἔπειτα εἰ τὸ σῶμα ἐκ τῶν τριῶν διαφάσεων συνίσταται, μία δὲ τῶν διαφάσεων ἡ ἐπιφάνεια, ὡς φησὶν ὁ Ἀλέξανδρος, διὰ τί μὴ μέρος ἐν λέγοιτο τὸ σῶματος;... ὅτι ἀνάγκη δὲ, εἰμαι, ὡς ὁ Ἀλέξανδρος ἐπέστησε, τὸ καθ' αὐτὸ ἀντὶ τῆς πρώτης ἀκυστόν· κυριωτάτη γὰρ ἀντίθεσις τῷ καθ' αὐτὸ πρὸς τὸ καθ' ἕτερον. Simpl. f. 129.

210 α. ἵνα σαφὲς ἦ ἡ διαφορὰ, διδάσκει πρῶτον τί ἐστὶ τὸ πρῶτως καὶ τί τὸ κατ' ἄλλο· τὸ γὰρ χρῶμα ἐν μὴ τῷ σώματι κατ' ἄλλο, ἐν δὲ τῇ ἐπιφανείᾳ πρῶτως. id. ib.

δείξας πῶς ἐνδέχεται) τὸ αὐτὸ τι ἐν αὐτῷ εἶναι, ὅτι κατ' ἄλλο, νῦν φησὶν ὅτι πρῶτως ὅτι ἐνδέχεται, ὅτε καθ' αὐτὸ ὅτε καὶ συμβεβηκός. ἐπεὶ ὅτι πρῶτον τὸ καθ' αὐτὸ δείκνυσιν, ἐνταῦθα τὸ πρῶτως καθ' αὐτὸ πρῶτως ἀκυστόν. εἰπὼν δὲ ὅτι πρῶτως ὅτι ἐνδέχεται, τὰ παραδείγματα ἐκείνι πρὸς τὸτο ἐπήγαγεν ἄλλα πρὸς τὸ ἀνωτέρω, ὅτι λέγονται τινὰ ἀπὸ μέρους. Philop. n p. 15.

210 α. λέγει δ' ὅτι φῶς, ὅτι τὸ μὴ ποιότης ἐστὶ καὶ χρῶμα, ἡ δὲ ἐπιφάνεια πέραν σῶματος καὶ τὸ ποσὺ, δύναμις δὲ, ὅτι ἡ μὴ ὑποκείμενον, τὸ δὲ ὡς ἐν ὑποκειμένῳ. id. ib.

ὅτι κατ' ἑδῶνα τούτων δύναται τι αὐτὸ ἐν αὐτῷ εἶναι. καὶ ἐκ τῆς λόγου δὲ δύνατον τὸ αὐτὸ γινώσκει· χρεια γὰρ καὶ τῆς λογικῆς ἀποδείξεως μάστις, ὅτι μὴ ἐκ διαιρέσεως ἀναγκαστικῆς ἐλήφθη τὰ τὰ ἐν τινι σημαίνοντα, ἵνα τῇ καθ' ἑκάστον αὐτῶν ἐφόδῳ θαρρήσωμεν... καὶ πάνυ καλῶς ἐπὶ τῷ αὐτῷ παραδείγματι ἐποίησάτο τὸν λόγον, ἐφ' ὃ τὸ κατ' ἄλλο ἐν αὐτῷ εἶναι δύνατον ἔδειξεν. Simpl. f. 129 b.

ἀκόλουθον μὴ ὅτι ἦν συμπέρασμα ἐπαγαγεῖν ὅτι μὴ ὅτι ἦν ἀδύνατον αὐτὸ τι ἐν αὐτῷ καθ' αὐτὸ εἶναι, δηλονότι. ὁ δὲ τούτο μὴ ὅτι εἶπεν, ἐξ ὃ δὲ ἔδειξεν ὅτι καθ' αὐτὸ ἐν αὐτῷ εἶναι, τούτο συμπεραίνει, λέγω δὲ τὸ ἕτερον μὴ εἶναι τὸν τόπον φύσει, ἕτερον δὲ τὸ ἐν τόπῳ. Philop. o p. 1.

ὅτι ὅτι καὶ εἰ τι ἐν αὐτῷ καὶ συμβεβηκός εἴη, ἀνάγκη συμ- 210 β. βεβηκέναι μέρος εἶναι τῷ καθ' αὐτὸ ἐν αὐτῷ ὄντος. τούτῳ δὲ 18.

ἀκολουθεῖ τὸ εἰ καὶ τι καὶ συμβεβηκός ἐν αὐτῷ, ὅτι πάντως εἶναι πρὸς τούτῳ τὸ καθ' αὐτὸ ἐν αὐτῷ, ὅπερ ἀδύνατον ἀποδείκνυται) ἦδη. διὰ τὸν τούτο παρήκε τὸ ἄτοπον ἐπάγειν. ἀκολουθεῖ δὲ καὶ τὸ ἅμα δύο ἐν τῷ αὐτῷ εἶναι, σώματα δηλονότι· περὶ γὰρ τούτων ὁ λόγος. εἰ γὰρ τις λέγοι τὸν ἀμφοτέρω ἐν αὐτῷ καὶ συμβεβηκός εἶναι, ἐπειδὴ ἐκεῖνο ἐστὶ καὶ συμβεβηκός ἐν τινι ὁ τῷ καθ' αὐτὸ ἐν τινι συμβεβηκέναι, ἐπειδὴ ὁ αἶσος ἐν τῷ ἀμφοτέρω καθ' αὐτὸ, ἐὰν ὁ ἀμφοτέρω ἐν τῷ αὐτῷ καὶ συμβεβηκός ἦ, ἔξαι ὁ ἀμφοτέρω ἐν αὐτῷ καὶ συμβεβηκός, καὶ ὁ αἶσος εἰ αἶσος ἐστὶν ἀμφοτέρω ἐν αὐτῷ καθ' αὐτὸ. ὅτῳ μὴ εἰμαι ὁ Ἀσπασίος. ὁ Ἀλέξανδρος δὲ γράφει ὅτι "ὅσον εἰ ὁ αἶσος ἐν τῷ ἀμφοτέρω εἴη, ὡς συμβεβηκός αὐτῷ καὶ ὡς μέρος αὐτῷ, ὁ δὲ ἀμφοτέρω ἐν τῷ αὐτῷ καθ' αὐτὸ. ὅτῳ γὰρ ἂν ὁ αἶσος αὐτὸς ἐν αὐτῷ καὶ συμβεβηκός εἴη, ὅπερ τῷ καθ' αὐτὸ ἐν αὐτῷ ὄντος ὅθεν διαφέρει." ἀγνοῶ δὲ πῶς τὸν αἶσος ἐν αὐτῷ καὶ συμβεβηκός εἴη, τὸ Ἀριστοτέλης ἀκύνων λέγοντος "αὐτὸς τε γὰρ ἐν αὐτῷ ὁ ἀμφοτέρω ἐξαι."... τὸ δὲ "εἰ ὁ αἶσος φῶς δεκτικὴ τούτο ἐνδέχεται) ἐν αὐτῷ εἶναι" ἀσάφειαν μὴ ἐποίησε τῷ λόγῳ μεταξὺ παραληφθέν, ἄτοπον δὲ τι ἄλλο τῇ τοιαύτῃ ὑποθέσει ἀκολουθεῖν ἐνεδείξατο, εἰ ὁ αἶσος φῶς δεκτικὴ ἐστὶ, τούτο ἐν τινι γίνεσθαι, ἀλλὰ μὴ ἄλλο ἐν αὐτῷ· συμβαίνει γὰρ τούτῳ τῷ λέγοντι τὸν ἀμφοτέρω αὐτὸν ἐν αὐτῷ εἶναι. δηλονότι δὲ ὅτι πᾶν τὸν αἶσος ἐν αὐτῷ λέγει, συμβεβηκός) τὸ αἶσος φῶς ἐν ἄλλῳ εἶναι ἐστὶ, τούτο δεκτικὸν εἶναι... τὸ δὲ "ἅμα γὰρ δύο ἐν τῷ αὐτῷ ἐξαι" ὅτι μὴ ὡς ἄτοπον εἶρη) καὶ ἀδύνατον, δηλονότι. δοκεῖ δὲ ἀδύνατον εἶναι τὸ δύο ἅμα σώματα ἐν αὐτῷ εἶναι, καὶ πάντες οἱ ἐξηγηταὶ οἷς ἐγὼ προσυχῆς γέγονα, τὸ ἀδύνατον ὡς ἐπὶ σωματικῶν ἀκύνουσι. μὴ ποτε δὲ ὁ μᾶλλον ὅτι ὡνόμασε σώματα ὁ Ἀριστοτέλης, ἀλλ' ἀπλῶς εἶπεν "ἅμα γὰρ δύο ἐν τῷ αὐτῷ ἐξαι," τό τε δεκτικὸν καὶ τὸ ὑποδεχθέν, ἕτερα τῷ εἶδει ὄντα κατ' αὐτὸ τούτο καὶ ἄλλην φύσιν ἔχοντα, ὡς ἔλεγε πρότερον... ἀπορεῖ δὲ ὁ Ἀλέξανδρος πῶς λέγει μῆτε καθ' αὐτὸ μῆτε καὶ συμβεβηκός ἐν αὐτῷ εἶναι· εἰ γὰρ τὸ ὅλον ἐν τοῖς μέρεσι, τὰ δὲ μέρη ἐν τῷ ὅλῳ, ἔξαι τὸ ὅλον ἐν τῷ ὅλῳ, τοτέστιν ἐν αὐτῷ. ἀλλ' ὁ συνάγει, φησὶν... ὁ μὴ

Ἀλέξανδρος, καίτοι εὐθὺς καὶ ἐφ' ᾧ μὴδὲν πρὸς ἕπος τὴν Πλάτωνα παράγειν εἰς ἐξέτασιν, ὅκ οἶδα ὅπως ἐνταῦθα τὴν Πλάτωνος ἐπελάθετο μάλλον. ἔστι δὲ ὁ δευτέρως τὸ ὅλον ἐν αὐτῷ λόγος ἐκ τῆ Παρμενίδου (p. 145 b) ἔχων ὅτως περὶ τὸ ὅλον δευχθέντος. Simpl. f. 130.

ὁ ταῦτ' ἐκ συμβεβηκός τῷ καὶ μέρος, εἰ καὶ ἀμφω κατ' ἄλλο, ἀλλὰ πάμπολυ διαφέρει. τὸ μὲν γὰρ ζῶον ὅραν λέγει καὶ μέρος (μέρος γὰρ αὐτὸ τὰ ὅμματα, οἷς ὁρᾷ), ὁ δὲ ἰσὺς κινεῖται καὶ συμβεβηκός ἐν τῷ πλοῖ, ἐπειδὴ τῷ πλοῖ συμβεβηκεν, ὁ κινεῖται, καὶ ἡ λευκότης κατὰ καὶ συμβεβηκός, ἐπειδὴ ὁ ἄνθρωπος ὡς ὑπάρχει. δύο γὰρ ὅτι τρόποι τῷ καὶ συμβεβηκός, ὅταν ἡ τὸ μόνον τινος ταῦτόν τι λέγῃ παρὲν ὅπερ καὶ τὸ ὅλον, ἡ τὸ συμβεβηκός ὅπερ καὶ ὡς συμβεβηκεν. πῶς ἂν ὦν εἴη τι καὶ συμβεβηκός ἐν αὐτῷ; δεῖ γὰρ αὐτὸ ἢ μέρος ἢ πάθος αὐτοῦ εἶναι, ὅπερ ὑδὲ ἐπισκοπεῖται δυνατόν. Themist. f. 38.

210^a εἰ μὲν μοναχῶς τὸ ἐν τινι ἐπὶ τῷ ἐν τόπῳ ἐλέγγο, αὐτοῦ ἂν
24. ἦν ἡ τὴν Ζήνωνος ἀπορία, εἴπερ πᾶν τὸ ἐν εἶτε τὸ ἀπλῶς εἶτε τὸ σωματικῶν ἐν τινι ἐστίν, ὡς οἱ παλαιοὶ πάντες ἐδύνατον, ὁνειροπολῶντες τὴν ἐν τῇ ὕλῃ, ὡς ὁ Πλάτων φησὶ, τῶν εἰδῶν ὑπόστασιν. ἐπεὶ δὲ πολλαχῶς λέγει τὸ ἐν τινι, ὑδὲν κωλύει τὴν τῶν ἐν ᾧ ἐστὶ τὸ σῶμα, εἶναι μὲν καὶ ἐν τινι, καὶ μὴ ἐν τόπῳ. . . καὶ ὁ Εὐδήμος δὲ ὅτως ἰσορεῖ τὴν Ζήνωνος δόξαν, λέγων "ἐπὶ ταῦτ' ἐν καὶ ἡ Ζήνωνος ἀπορία φαίνεται ἀγεῖν. ἀξιὸν γὰρ πᾶν τὸ ἐν πῶ εἶναι. εἰ δὲ ὁ τόπος τῶν ὄντων, πῶ ἂν εἴη. ὅκ ἐν ἄλλῳ τόπῳ, κακῶς δὲ ἐν ἄλλῳ, καὶ ὅτως εἰς τὸ πρόσω." καὶ ὁρᾷ ὅτι καὶ ὁ Εὐδήμος πρὸς τὸ τῆς ἀπορίας χρῆσιμον τὸ πῶ εἰς τὸ ἐν τόπῳ μετέλαβεν. ὅπως δὲ καὶ αὐτὸς ἐξέλαβε τὸ πῶ, καὶ ὅτι καὶ κοινὸν σημαίνοντες, ὅλον γίνεσθαι ἐν οἷς λύνει καὶ αὐτὸς τὴν τὴν Ζήνωνος λόγον, γράφων ὅτως "πρὸς δὲ Ζήωνα φησόμεν πολλαχῶς τὸ πῶ λέγει." Simpl. f. 130 b.

210^b πανταχόθεν ἐρέψας τὸς περὶ τόπου λόγους ἐπάγει "ταῦτα μὲν
31. ἡμῶν ἔσω διηρημένα," ὅκ ὅτι μὴδὲν τῶν μέχρι νῦν εἰρημένων ἀποδεικτικῶς εἶρη (πολλὰ γὰρ ὅτως ἐρρήθη), ἀλλ' ὡς ἀπὸ καὶ τὰ εἶναι τὴν τῶν φανέντος διὰ τὸ δυσκατάληπτον τῆς ὕψους αὐτοῦ. id. f. 131 b.

210^b ἐπὶ τὴν τῶν εὐρεσιν λοιπὸν τραπέει, ἐπειδὴ δύσκολος ἐφάνη
32. πανταχόθεν ὁ λόγος, ὡς περὶ ἕως ἐπὶ τῶν μὴ αὐτόθεν φαινόμενων ὁρισμῶν, ἀπὸ τῶν κατὰ αὐτὸ ὑπαρχόντων τῷ τόπῳ τὴν ὁρισμὸν αὐτὸ συναγεῖν πειράσει. id. ib.

211^a τέταρτον (ἀξίωμα) τὸ μήτε ἀπολείπειται ἐκαστὸν καὶ χωρίζον
2. εἶναι, τυτέρι μήτε εἶναι ποτε κατὰ αὐτὸ ἐκτὸς σώματος, καὶ ὅμως μὲν σώματος ὄντα χωρίζον τὸ ἐν αὐτῷ σώματος ἔχειν τὴν ὑπόστασιν. τὸ μὲν εἶναι ἐκτὸς σώματος ἴσως τῇ τῷ κατὰ ἀναίρεσιν θαρρῶν ἡξίωσε. καὶ ἔστιν αὕτη ἡ γραφή καὶ πλέον τι δηλῶσα καὶ καινοπρεπέστερον τὰ ἀντικεινὰ δοκῶντα συνάγουσα. ἔστι καὶ ἄλλη 45 τοιαύτη "ἐπὶ ἀπολείπειται ἐκαστὸν καὶ χωρίζον." καὶ ἔστι αὕτη σαφής· ἴσον γὰρ τὸ ἀπολείπειται τῷ χωρίζον. καὶ λέγοι ἂν τοῦτον εἶναι τὴν τῶν, ὡς μεταχωρῶντος τὸ ἐν αὐτῷ αὐτὸ ἀπολείπειται καὶ χω-

ρίζει. id. ib. et cod. Pal. 237, qui codex post lacunam 7 vel 8 litterarum addit ὅκ ὅτι ἐκότερον ἐν τῷ ἐτέρῳ, ἀλλ' ὅτι τὸ ἕτερον καὶ τὸ ἐτέρῳ.

τὴν προσεχὴ δηλαδὴ καὶ πρῶτον τῶν· ἐφαρμόζουσι γὰρ ἀλλήλους αἱ ἐπιφάνειαι. εἰ μὲν εἴη ἡ γραφή "ἀπολείπειται," περὶ τῷ κατὰ ἕκαστα τόπῳ φησὶ τὸ προσεχῶς ἕκαστα περιέχοντος· τῶν γὰρ ἀπολείπειται τὸ ἐν τόπῳ καὶ χωρίζεται αὐτῷ. εἰ δὲ "μὴ ἀπολείπειται," ὁ περὶ τῷ κατὰ ἕκαστα τόπῳ, ἀλλὰ περὶ τῷ ἀπλῶς· ὁ γὰρ ἀπλῶς τόπος ὅκ ἀπολείπει τῶν σωμάτων· εἰ γὰρ καὶ τῶν ἀπολείπει, πάντως ἐν ἄλλῳ τῷ ἔστι. τὸ δὲ χωρίζον καὶ τὴν γραφὴν ταύτην ἀντὶ τὸ μὴδὲν εἶναι τὸ πρᾶγματος, ἀλλ' ἐκτὸς τῆς ὕψους αὐτοῦ. cod. Pal. 237.

διττὴ φέρεται ἡ γραφή, ἡ "ἀπολείπειται ἐκαστὸν," ἡ μὲν ἀρνήσεως "μὴ ἀπολείπειται." εἰ μὲν ἂν "ἀπολείπειται" εἴη ἡ γραφή, ὡς καὶ τὰ πλείω τῶν ἀντιγράφων ἔχει, περὶ τῷ κατὰ ἕκαστα τόπῳ φησὶ τὸ ἕκαστον προσεχῶς περιέχοντος, ὅν φησιν ἀπολείπειται τὸ ἐν τόπῳ καὶ χωρίζεται αὐτῷ· ἔστι γὰρ τὸ ἀπολείπειται ἐξηγητικὸν τὸ χωρίζεται. εἰ δὲ εἴη "μὴ ἀπολείπειται," λέγοι ἂν καὶ περὶ τῷ κατὰ ἕκαστα τόπῳ ἀλλὰ περὶ τῷ ἀπλῶς τόπῳ. Philop. o p. 2.

ἔτι πρὸς τούτοις ἀπολείπειται καὶ χωρίζον εἶναι τὸ σώματος (ἀξίωμα ἐν τῷ τῶν). ὅτω γὰρ καὶ ἐξ ἀρχῆς ἐνοήθη ἐκ τῆς ἀντιμεταστάσεως τῶν σωμάτων. Themist. f. 38.

ἰσὺν δὲ ὅτι καὶ Θεόφραστος καὶ Εὐδήμος ἐν τοῖς περὶ τόπου 211^a ἀξιώμασι καὶ τὸ ἀκίνητον εἶναι τὴν τῶν προλαμβάνουσι. διὰ τί δὲ ὁ Ἀριστοτέλης τούτο παρήκε, ὅλον γενήσεσθαι ὅτε τὴν διαφορὰν τὸ τῶν πρὸς τὸ ἀγγεῖον παραδώσει. Simpl. f. 131 b.

μὴ πάντα τὰ κινούμενα εἰς τὴν περὶ τὸ τόπον ἔνοιαν ἡμᾶς 211^a προήγαγεν, ἀλλὰ μόνον τὰ κατὰ αὐτὰ, τὰ δὲ καὶ συμβεβηκός, ὡς περὶ ὑδὲ κινεῖται κυρίως, ὅτως ὅτε τόπος προσδοκῇ ὅτε εἰς τὴν 30 γῶνιν αὐτὴ συντελεῖ. καίτοι διαφορὰ μὲν τίς ἐστὶ τῶν καὶ συμβεβηκός κινουμένων. Themist. f. 38.

τὸ "δοκεῖ" ἀντὶ τῷ φαίνεται καὶ ἔστιν. Philop. o p. 4. 211^a 23.

ὁ μόνον Ἀλέξανδρος οἶσθαι διὰ τῶν δευτέρως ὅτι μὴ ἐστὶ 211^a τὰ συνεχῆ μέρη τῶν ὅλων τῶν ὄντων ἐν τόπῳ κατὰ αὐτὰ ἐν τόπῳ, 23.

35 ἀλλ' ἐν ὅλῳ τῷ ἐν τόπῳ. καίτοι σαφῶς περὶ τῆς τῷ περιέχοντος διαιρέσεως οἶμαι καὶ συνεχείας πρὸς τὸ ἐν αὐτῷ λέγει γράφων "ὅταν μὲν ὦν μὴ διηρημένον ἢ τὸ περιέχον ἀλλὰ συνεχές" καὶ πάλιν "ὅταν δὲ διηρημένον καὶ ἀπτόμενον." συμφωνότερον ὦν οἶμαι καὶ τῇ λέξει καὶ τοῖς προκειμένοις ἐστὶν ἀκρίβειαν ὅτι ὅταν μὲν συνεχές ἢ τὸ περιέχον τῷ περιεχομένῳ, τότε ὡς μέρος ἐν ὅλῳ ἐστὶ τὸ περιεχόμενον ἐν τῷ περιέχοντι, ὅταν δὲ διηρημένον, τότε ὡς ἐν τόπῳ τῷ ἐκείνῳ τῷ περιέχοντος τὸ περιεχόμενον, καὶ ἐν πρώτῳ τῷ τῷ τῷ ἐφαρμόττει τὰ προληφθέντα περὶ τόπου ἀξιώματα. Simpl. f. 132 b.

ὅταν δὲ διηρημένον ἢ καὶ ἀπτόμενον, ὡς ἐν τόπῳ ἔστι τὸ 211^a περιέχοντος· τούτο δὲ ὑδὲ μέρος τῷ σώματος (ἐξωθεν γὰρ), ὅτε 31. μὴ ὅτε ἔλαττον, ἀλλ' ἴσον πανταχὺ τοῖς πέρασι τῷ σώματος ὁ περιέχει· ὅμα γὰρ ἐστὶ τὰ ἔχοντα τῶν ἀπτομένων. τὰ μὲν ὦν

μόρια τῷ συνεχῶς ἔκ ἐν τῷ ὅλῳ κινεῖται· ἀλλὰ μὲν τῷ ὅλῳ, τὰ διηρημένα δὲ ἐν τόπῳ, ἢ μὲν τόπῳ κινεῖται. πλὴν εἰ μὴ τὰ ἐν ἀγγείῳ· μεταφορικῶς γὰρ ἐστὶ τὰ ἀγγεία. ἀλλὰ ταῦτα ἔκ ἐστὶν οἱ πρῶτοι τόποι· (μεῖζον γὰρ τῶν σωμάτων), ἀλλὰ τὰ ἔχοντα αὐτῶν. Themist. f. 38 b.

211 a δ' Ἀλέξανδρος τὸ "ἐν τῷ αὐτῷ" καὶ τὸ ἅμα ἀκύνει, ἄλλο τι
33 τὸτο λέγων παρὰ τὰ ἀπαριθμηθέντα τῷ ἐν τινι σημαίνον· ὁ δὲ Ἀσπασίος ἐν τῷ αὐτῷ· μὴ ὡς ἐν τόπῳ ἀκύνει. ὅτῳ μέντοι ὁ ἀμφορεύς τῷ οἴνῳ ἐν αὐτῷ ἐλέγεται, ὅτι μέρος ἐν μέρει. καὶ ἡ ἐπιφανεία τῷ ἐν τόπῳ ἐν τόπῳ, μᾶς γνωμένης τῆς ἐπιφανείας 10 διὰ τὸ ἀβαθές. ἀλλ' εἰ μία, πῶς ἐν τινι; ἢ ὡς ἐν τῷ τῷ περιέχοντος σώματι. Simpl. f. 132 b.

211 a καὶ τὸτο δεικτικὸν οἶμαι τῷ δεῖν τὸ ἐν τόπῳ μὴ εἶναι συνεχές
34 πρὸς τὸν τόπον, ἀλλ' ἀπολελυμένον. δείκνυσι δὲ ἀπὸ τῆς ἐν τόπῳ κατήσεως. . . ὁ μέντοι Ἀλέξανδρος καὶ τὸτο δεικτικὸν φησὶ τὰ τὰ 15 μέρη τὰ συνεχῆ μὴ εἶναι ἐν τόπῳ, εἴ γε τὸ μὴ ἐν τόπῳ ὅν ἐν τόπῳ κινεῖται, τὸ δὲ ἐν ὅλῳ ὅ, τοῦτον δὲ τὸ συνεχές μέρος, ἔκ ἐν ἐκείνῳ ἀλλὰ σὺν ἐκείνῳ κινεῖται. ὅτῳ δὲ ἐξηγούμενος τὰ ἐφεξῆς ἀπὸ τῷ "ἐστὶ" ὥς τὸ "ἡδὴ τοῖνον φανερόν· ὁ τι ἐστὶν ὁ τόπος," τὰ αὐτὰ τοῖς προειρημένοις εἶναι φησὶ, καὶ διπλὴν αἰτιᾶν γραφὴν, ὡς εἴ γε 20 τὰ πρότερα τὰ ἀπὸ τῷ "ὅταν μὴ ἐν μὴ διηρημένον ἢ" περὶ τῆς διαφορᾶς ἦκε τῶν ἐν τόπῳ ὄντων πρὸς τὰ ἐν ὅλῳ, τὰ δὲ ἐφεξῆς τὰ ἀπὸ τῷ "συνεχές μὴ ὅν ἐκ ἐν ἐκείνῳ κινεῖται" περὶ τῆς διαφορᾶς τῶν ἐν τόπῳ κινουμένων πρὸς τὰ μέρη τὰ μὲν τῷ ὅλῳ κινουμένα. δύνανται ταῦτα συντόμως μὲν παραδείγματων περὶ τῶν 25 αὐτῶν λέγειν, τὰ μὴ πρῶτα περὶ τῶν ἐν ὅλῳ ἢ ἐν τόπῳ, τὰ δὲ ἐφεξῆς περὶ τῶν μὲν τῷ ὅλῳ ἢ ἐν τόπῳ κινουμένων. id. f. 133.

211 a τὸ διάστημα τὸτο οἱ μὴ περὶ Δημόκριτον καὶ Ἐπίκουρον κενὸν
6 εἶναι λέγουσιν ὅπως ὥστε ποτὲ μὴ πληρῶς σώματος ποτὲ δὲ καὶ κενὸν ἀπολείπει, οἱ δὲ Πλατωνικοὶ καὶ οἱ Στωϊκοὶ εἶναι μὴ ἄλλο 30 παρὰ τὰ σώματα φασί, αἰεὶ δὲ σῶμα ἔχειν, ὡς μηδέποτε κενὸν ἀπολείπει. ἀλλ' αὐτοὶ μὴ αἰεὶ μὴ προδίδει τὴν ἀνάγκην τῆς διαίρεσεως τὸ "χεδόν" προσέταξεν. ἐπειδὴ δέ, εἰ μὴ ἀνελλιπὴς ἡ διαίρεσις φανῇ, σαθρὰ δοκεῖ ἡ ἀπόδειξις, πειρατέον τὴν ἀνάγκην εὐρεῖν. . . μεταβάλλει τὸ καὶ τὸν τόπον κινούμενον ἢ κατὰ τι τῶν ἐν 35 αὐτῷ ἢ κατὰ τι τῶν προσεχῶς περὶ αὐτό. ἀλλὰ τὰ μὴ ἐν τῷ κινουμένῳ ὕλη καὶ εἶδος ἐστὶ, καὶ παρὰ ταῦτα ὑδὸν· τὰ δὲ προσεχῶς τὸ τε πέρας τῷ περιέχοντος αὐτὸ καὶ τὸ μεταξὺ τῷ πέρατος ἐκείνου διάστημα, εἴπερ ἐστὶ τοῦτο, καὶ ἄλλο ὑδὸν παρὰ ταῦτα. id. ib.

211 a λείπει τοῖνον ἡμῖν ὅτι μὴδὲ τὸ διάστημα ὁ τόπος ἐστὶν ἀπο-
14 δεῖξαι, διάστημα δὲ τὸ μεταξὺ νοούμενον τῶν περάτων τῷ περιέχοντος, ὅσον τὸ μεταξὺ τῆς κοίτης ἐπιφανείας τῷ κάδῳ. παλαιὰ μὴ 45 ὅν ἡ δόξα, καὶ τοῖς τὸ κενὸν τιθεμένοις προσήκουσα. ἡκολούθησε δὲ ὁμοῦς αὐτῇ καὶ ὁ περὶ Χρύσιππον χρόνος καὶ Ἐπίκουρος ὕψερων· εἰσποιέουσι δὲ τινες καὶ τὸν Πλάτωνα τῷ δόγματι. ἡρτῇ δὲ ἐκ πηδ-
της μὴ αἰτίας, ψευδὲς δὲ ἰκανῶς. ἐπειδὴ γὰρ εἰς ἐπινόαν ἡλωμεν ὅπως τῷ τόπῳ ἐκ τῆς ἀντιμεταστάσεως τῶν σωμάτων καὶ τῷ γίνεσθαι συνεχῶς ἄλλοτε ἄλλα ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ, διὰ τὸτο αὐτοῖς ὁ τό-

πος ἔδοξεν εἶναι τὸ διάστημα τὸ μεταξὺ, ὁ αὐτὸ μένον ὑπελάμ-
βατον ὑποδέχεσθαι τὰ ἀντιμεταστάμενα σώματα, κεχωρισμένον
ἐκείνῳ τῶν τῶν εἰσόντων σωμάτων. . . ἀλλ' ἔκ ἐστὶ τὸτο ὕγιες.
εἰ μὴ ὅσον τε ἦν κενὸν σώματος γενεῖσθαι ποτὲ τὸ ἀγγεῖον, ὥς ἂν
6 ἐφουρήθη καθ' αὐτὸ τὸ λεγόμενον τὸτο διάστημα· νῦν ἅμα ἐκχεῖται
τὸ ὕδωρ καὶ ὁ ἀήρ ἀντιστρέφεται. κἀντεῦθεν ἡ πλάνη· ἐπεὶ γὰρ σῶμα
πάν μὲν διαστήματος, μεταφέρουσι τὸ τῶν σωμάτων διάστημα ἐπὶ
τὸν τόπον, ἔκ ἐποῦντες ὅτι διὰ τὸτο αἰεὶ διάστημα ἐστὶν ἐν τόπῳ,
ἐπειδὴ καὶ σῶμα αἰεὶ· δηλοῖ δὲ τὰ χαλκὰ καὶ σιδηρὰ πανταχόθεν
10 ἀγγεία. . . ἀλλ' ὑποθώμεθα ἐξαίρεθέντος τῷ ὕδατος μὴδὲν ἕτε-
ρον εἰσρῆναι σῶμα· μένει τοῖνον μεταξὺ τῆς ἐπιφανείας διά-
στημα κεχωρισμένον. ἀλλὰ ἄλογος ἡ ὑπόθεσις, ὡς σοφώτατε
Γαλήνῃ· αὐτὸ γὰρ ὑποτίθεται ὁ ζητῶμεν. . . τὰ μὴ ὅν αἰτία τῆς
πλάνης τοῖς ἐπὶ ταύτην ἐλθούσι τὴν δόξαν ταῦτά ἐστιν. ὅτι δὲ
15 ἔκ ἐστὶ τὸ μεταξὺ τῶν ἐχάτων τῷ περιέχοντος διάστημα τόπος,
ἀναμνησθῆναι σε δεῖ μόνον ὅσα ὑπάρχον τῷ τόπῳ ταῖς κοιναῖς
ἀπολυθόντες ἐνολεῖς ἐξ ἀρχῆς διωρισθέντα, τὸν τόπον δὲ περιέ-
χειν, ἀλλ' ἐμπεριέχει τὸ διάστημα· τὸν τόπον δὲν χωρίζεται τῶν
σωμάτων, ἀλλὰ τὸ διάστημα ἐκαστῶν τῶν σωμάτων συνέσι τε καὶ
20 συνυπάρχει. . . αἱ μὴ ὅν ἡμεῖς λέγομεν πρὸς τὴν δόξαν, ταῦτά
ἐστὶν· οἷς δὲ χρῆται Ἀριστοτέλης, ἀσαφέστερον μὴ ἔχει, πειρατέον δὲ,
ὅπως ἐνδέχεται, κάκεῖνα, ὡς ἐξ ἀρχῆς πρυθέμεθα, ἐκκαλύπτειν.
εἰ φησὶν ἦν τι διάστημα καθ' αὐτὸ πεφυκὸς εἶναι καὶ μένειν ἐν
αὐτῷ, ἀπειροὶ ἂν ἦσαν οἱ τόποι. τί δὴ ποτε; ὅτι ἡνίκα ἂν με-
ταφέρηται τὸ ἀγγεῖον, πλήρες ὅν ὕδατος ἢ ἀέρος, ὁ ποιεῖ τὸ ὅλον
ὕδωρ ἐν τῷ ἀγγεῖῳ, τὸτο ποιήσει καὶ τὰ τῷ ὕδατος μόρια· ὡς ὅν
τὸ ὅλον ὕδωρ κατέχον τὸ οἰκεῖον διάστημα σὺν τῷ ἀγγεῖῳ κινεῖται
μεταφερομένων, ὅπως ἕκαστον τῶν μορίων κατέχον τὸ οἰκεῖον διά-
στημα κινηθῆσθαι σὺν τῷ ἀγγεῖῳ· ὅταν τοῖνον ἐν ἄλλῳ τόπῳ γέ-
νηται ὁ ἀμφορεύς, δηλονότι καθέξει τι διάστημα, τὸ μεταξὺ τῶν
ἐχάτων τῷ περιέχοντος ἀέρος, ὁ διαστήματος καὶ τὸ ὕδωρ μέρος
καθέξει καὶ τὰ τῷ ὕδατος μόρια. ὅρα δὲ πόσα ἐν ταύτῳ γίνονται
διαστήματα· ὁ κατέχον ὅλος ὁ ἀμφορεύς, ὁ κατέχει τὸ τέτε μέρος
τὸ ὕδωρ, ὁ κατέχον ἕκαστον τῶν μορίων τῷ ὕδατος, πάλιν ὁ κα-
τέχον ὅλον τὸ ὕδωρ ἐν τῷ ἀμφορεῖ· ἦν γὰρ ἐν τόπῳ τῷ ἀμφορεῖ
καὶ τὸ μεταξὺ τῶν ἐχάτων αὐτῷ τῆς κοίτης ἐπιφανείας. πρὸς τού-
τοις ὁ κατέχον ἕκαστον τῶν μορίων τῷ ὕδατος. τούτοις εἰ προ-
δίδει καὶ τὸ τῷ ἀμφορέως ὡς τῷ ὕδατος σώματος καὶ τὸ τῷ μέρει
ὡς σώματος, πολλὰ εὐρήσεις ἐν ταύτῳ διαστήματα. ἐν μὲν γε
τοῖς μορίοις καὶ ἕτερον ἐγὼγε ἀποπύτερον ὑφορώμαι· ἕκαστον γὰρ ἐν
τε τῷ οἰκείῳ διαστήματι ἔσται καὶ ἐν τῷ μεζόνος μέρει. γιγνομέ-
νης δὲ εἰς ἀπειρον τῆς τομῆς, εἰς ἀπειρον καὶ ἡ τῶν τόπων πρόδι-
σις προελείσεται· ὅπως γὰρ εἰ διάστημα ὁ τόπος, ὑδὸν ἀποπον καὶ
τῶν μορίων ἕκαστον ἐν τόπῳ εἶναι καθ' αὐτό. . . ὅτι δὲ καὶ ὁ τόπος
ἐν τόπῳ, γίνεσθαι δὴλον· τὸ γὰρ διάστημα τὸ μεταξὺ τῶν κοίλων τῷ
ἀμφορέως ἔσται ἐν ἄλλῳ διαστήματι, μετατεθέντος τῷ ἀμφορέως.
ἄρα ὅν ταῦτα ἀποπα ἀπαντᾷ τοῖς τὸ ἔχον τῷ περιέχοντος λέ-
γουσι τὸν τόπον; ὑδαμῶς. διὰ τί; ἐκείνῳ γὰρ ἂν εἴποιμι ἐν ἄλλῳ

τόπω γενέσθαι τὸ ὕδωρ ἢ τὰ τῷ ὕδατος, κινούμενον τῷ ἀμφορέως· ἐν τῇ αὐτῇ γὰρ ἐξω ἐπιφανείᾳ, καὶ ἐκ ἐξαλλάξει ταύτην ὑδὲ ἐτέραν προσεπιλαμβάνει τινά, ὥσπερ ἕτερον καὶ διάστημα. Themist. f. 38 b.

211b
16. νῦν τῷ ἄλλο τι ἀντεισέναι διασατόν, ἀπτεῖς δυνάμενον τῷ 5 περιέχοντος, ἀλλὰ μὴ ἡνωμένον πρὸς αὐτό, δοκεῖ μένειν τὸ διάστημα. διὰ τῆτο ἥδ' προσέθηκε τὸ "τῶν ἀπτεῖς πεφυκότων," ἀλλὰ μὴ ἐνέσθαι. τὰ ἥδ' ἐνέμενα, ὅσον ἀπὸ πρὸς ἀέρα καὶ ὕδωρ, ἐκείνι ὡς ἐν τόπῳ ἐστίν, ὑδὲ ὡς ἐν ἀγγείῳ τῷ πρὸς δὲ συνεχίζετο... ὑποθαίμεθα, φησὶν ὁ Γαλῆνος, ἐξαμεινέντος τῷ ὕδατος 10 ἐκ κεράμῳ, μὴδὲν ἕτερον εἰσρῆξαι σῶμα· μένει τοῦτον τὸ μεταξὺ τῆς ἐπιφανείας τῷ ἀγγείῳ διάστημα καχωρισμένον. ἀλλὰ ἀλογος ἢ ὑπόθεσις· τὸ ἥδ' ἐκτετακμένον ὑποτίθετο. Simpl. f. 133 b.

211b
19. ἀντὶ τῷ εἰπῶν ὅτι καὶ τὰ μέρη ἐκείνι ἔχει συνεχὴ τῷ ὅλῳ, 15 ἀλλὰ καθ' αὐτὰ ἔχει ἐν τόπῳ, εἶπεν ὅτι πάντα τὰ μέρη τὰ ἐν τῷ ὅλῳ τῷτο ποιήσει ὅπερ τὸ ὅλον ὕδωρ ἐν τῷ ἀγγείῳ. τὸ δὲ ὅλον ὕδωρ καθ' αὐτὸ μεθίστατο καὶ καθ' αὐτὸ ἦν ἐν τόπῳ διωρισμένον· ὥστε τὸ διάστημα τόπῳ ὑποθετὴν αἰτίον γέγονε τῷ τὰ μέρη καθ' αὐτὸ κινεῖσθαι καὶ τόπον καὶ ἐν τόπῳ εἶναι, τῷτο δὲ τῷ διωρίζεσθαι τὰ μέρη καὶ τὸς τόπους, τῷτο δὲ τῷ καὶ τὰ μέρη ἀπειρα εἶναι καὶ 20 τὸς τόπους ἐνεργείᾳ. ἐπειδὴ δὲ περὶ τόπον νῦν ὁ λόγος, τὴν τῶν τόπων ἀπορίαν καὶ ὅτι τῶν μορίων ὡς ἄτοπον ἐπήνεγκεν. εἰ δὲ ἀπειροὶ τῷ πλήθει κατ' ἐνέργειαν διαστήματα ὄντες οἱ τόποι, καὶ ἐν τῷ κυάθῳ ἔχει τὸ μέγεθος ἀπειρον. ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν μορίων τῶν ἐν τοῖς ἀπείροις τόποις ἀπείρων ῥητέον· τὸ ἥδ' ἐξ ἀπείρων τῷ 25 πλήθει μεγεθῶν ὀνηλοκονῶν ἔχει καὶ τῷ μεγέθει ἀπειρον. ὅτω μὲν ὅσον συνάγει, εἰ ἔστι τὸ διάστημα ἐν τῷ αὐτῷ, ὅσον ἐν κυάθῳ, ἀπείρων εἶναι τόπος. ἀκολουθεῖ δὲ καὶ τὸ δεύτερον ῥηθὲν ἄτοπον, τὸ ἅμα δὲ καὶ ὁ τόπος ἔχει μεταβάλλον, ὥστε τῷ τόπῳ ἔχει τις ἄλλος τόπος. εἰ ἥδ' μετασταίη τὸ ἀγγεῖον ἔχον ἐν αὐτῷ διάστημα, ἔχει τὸ 30 διάστημα τῷτο ἐν τῷ διαστήματι ἐν ᾧ τὸ ἀγγεῖον γέγονε, καὶ ὅτω ἔχει τῷ τόπῳ τόπος, ὅπερ ἄτοπον. καὶ τρίτον δὲ ὅτι πολλοὶ τόποι ἅμα ἴσονται· μεταφερομένη ἥδ' ἐν ἀγγείῳ μεταφέρει καὶ τὸ μεταξὺ τῶν περάτων αὐτὸ διάστημα... ἀρ' ὅν μὴ τὰ αὐτὰ ἄτοπα ἀκολουθεῖ καὶ τοῖς τὸ ἔχον τῷ περιέχοντος λέγουσι τὸν τόπον; ἢ 35 ὑδαμῶς... προσεκτέον τῷ Ἀλεξάνδρῳ τὸ "καὶ πολλοὶ ἅμα τόποι ἴσονται" ἐξηγεμένην ὅτω. ἔχει γὰρ, φησὶ, τὰ ἐν τοῖς ἀγγείῳ, εἰ διάστημα ὁ τόπος εἴη, ἅμα τε ἐν τοῖς ἐξ ἀρχῆς τόποις τε καὶ διαστήμασιν, εἰς ὅς γέγονε πάλιν σὺν τῷ ἀγγείῳ. καὶ πάλιν μετακομίσθαι, ὁμοίως πάλιν συμμετακομίζονται ἂν ἐν τοῖς διαστήμασιν 40 ἐν οἷς ἦν· ὅτω δὲ γίνονται ἂν ἐκάστω τῶν ἐν τοῖς ἀγγείῳ ἀπειροὶ τόποι καὶ ἀπειρα διαστήματα, καθ' ἐκάστην μεταφορὰν τῷ ἀγγείῳ διάστημα τι ἴσων αὐτῷ καὶ τῷ ἐν αὐτῷ προσλαμβάνοντος, τετέστι τόπον. πῶς δὲ τῷτο ἀληθές; τάχα μὲν ἥδ' ὑδὲ τὸ ἐν τῷ κεράμῳ διάστημα συμβαίνει συγχωρήσαντες οἱ τὸ διάστημα λέγοντες τόπον, 45 ἀλλ' αἰεὶ ἐν ἄλλῳ καὶ ἄλλῳ γίνεσθαι τῷ διαστήματος μέρος. εἰ δὲ καὶ τῷτο δώσει τις, ἀλλ' ἐκ ἀνάγκης καὶ ἐκεῖνο εἰς δὲ ἐγένετο ὁ κέραμος μεταβαίνειν· ἄλλοτε ἥδ' ἐν ἄλλῳ μέρος τῷ διαστήματος γίνετο.

ἄμεινον ὅν οἶμαι τὸ "πολλοὶ ἅμα ἴσονται" ἐπὶ τῶν μεθισταμένων πολλῶν ὄντων, καὶ εἰς ὅς μεθίσταντο, ἀκίεον, ὡς εἴρηξεν πρότερον. τὸ δὲ "ἐκ ἔστι δὲ ἄλλος ὁ τόπος τῷ μορίῳ ἐν ᾧ κινεῖτο" εἴρηξεν πρὸς τὸ ἄτοπον τὸ λέγον ὅτι ἔχει τόπος τόπῳ καὶ πολλοὶ τόποι ἅμα, 5 ὅπερ ἠκολούθησε διὰ τὸ ἄλλο μὲν εἶναι διάστημα ὁ ἥγαγε μεθ' αὐτοῦ τὸ ὕδωρ, ἄλλο δὲ τὸ ἐν ᾧ ἐγένετο. λέγει ὅν ὅτι ἐκ ἔστι ἄλλος καὶ ἄλλος τόπος ἀλλ' ὁ αὐτός, ἐπειδὴ ὑδὲ τὸ διάστημα ἔστι ὁ τόπος ἀλλὰ τὸ πέραν τῷ περιέχοντος. id. f. 134.

ὅτι ὑδὲ διάστημα τι ἐστὶ μεταξὺ τῶν περάτων, δείκνυσθαι ὅτω. ἀσαφὲς δὲ πάντῃ ὁ τῶν λέξεων νόμος, καὶ εἰ μὴ αὐτὸς ἐν τοῖς 10 πρὸς κατὰ λόγους ἡρμηνεύσας αὐτόν, ἔμεινεν ἂν ἀνερμηνεύτος. ἄλλοι δὲ ἄλλως τῇ τῷ ῥητῇ ἐπιβάλλουσιν ἐνοίαν... ὁ Θεμίστιος δὲ ἐξηγεῖται τὸ χωρίον ὅτω... "πεφυκός" μὲν εἶπε διὰ τὸ μαθηματικόν· ἐκεῖνο ἥδ' ἐφύσει ἐστὶν ἄλλῃ ἐπινοία. Philop. o p. 5.

ἅμα τὸν τῷ Πλάτῳ ἐρμηνεύει σκοπόν, δι' ὃν τὴν ὕλην 211b ἐκείνους χώραν καὶ τόπον ἐκάλεσεν. ἔπειτα τὸς λογισμὸς ἐπάγει, 29. δι' ὅς ἐδύναται νομίζει τὴν ὕλην εἶναι τὸν τόπον... ἄμεινον ἴσως ὁ Ἀσπασίος τὴν τὴν ὁμοιότητα τῆς ὕλης καὶ τῷ τόπῳ εἰσάγοντα παραπέμφας δεῖν φησὶν ὅτι ῥεῖ ἡ ὕλη· ὁ ἥδ' ὁ τόπος ἡρεμεῖ καὶ 20 ἀκίνητός ἐστιν ὥς ἂν ἦ. Simpl. f. 135.

"μὴ καχωρισμένον" ἐκ παραλλήλου τὸ αὐτὸ τῷ ἡρεμῶντι, τὸ 211b δὲ "συνεχὲς" ἀντὶ τῷ συνημμένῳ· καὶ ἥδ' κυρίως τὸ συνεχὲς ἐν- 31. ταῦθα. Philop. o p. 8.

ἡ κινήτην καὶ φορὰν λέγει τὸ πεφυκός ποτὲ μὲν κατὰ ποτὲ 212a δὲ ἡρεμῶν, ὁ δὲ ὕψους καὶ κινήτης ἀλλ' αἰεὶ κινεῖτο· ἡ ἄλλο ἐστὶ, φη- 7. σὶν ὁ Ἀλέξανδρος, τὸ καὶ φορὰν καὶ ἄλλο τὸ καὶ περιφορὰν, τὸ μὲν ἐπ' εὐθείας καὶ ὅλον τόπον ἐκ τόπου μεταβάλλον, τὸ δὲ κύκλῳ καὶ ἐν τῷ αὐτῷ φερόμενον καὶ μέρη κινεῖτο, διὰ ὅδ' ἐν τόπῳ ἐστὶν ὅλον, ὅτι μὴδὲ κινεῖτο καὶ τόπον ὅλον. ὁ μὲντοι Ἀσπασίος ἐκ ἀντιτρέφει φησὶν· ἐν ἡδ' ἀνάγκη, εἰ πᾶν τὸ ἐν τόπῳ κινήτην καὶ φορὰν, καὶ τὴν 10 κινήτην καὶ φορὰν ἐν τόπῳ εἶναι. καίτοι γε ἐχρὸν αὐτὸ λέγοντος ἀκῶσαι μετ' ὀλίγον τῷ Ἀριστοτέλει, ὅτι πᾶν σῶμα καὶ καὶ φορὰν ἢ καὶ αὐξήσιν κινήτην, καθ' αὐτὸ πᾶν. εἴτα μεταφέρει λῦον, ὡς ἔοικε, ταύτην τὴν ἀπορίαν ὁ Ἀριστοτέλης. Simpl. f. 135.

ἐν τόπῳ δὲ ἐστὶ πᾶν σῶμα, ὁ καὶ φορὰν οἶόν τε κινεῖσθαι καὶ 15 πάλιν ἡρεμῶν. καὶ ταῦτα δὲ ἐστὶ περιφορὰ τε καὶ φορὰ. Themist. f. 39 b.

τὸ "καὶ φορὰν" ἀντὶ τοῦ κατ' εὐθυρίαν· φορὰ ἥδ' ἡ κατ' εὐθείαν κίνησις, ἡ δὲ κύκλῳ οὐ φορὰ ἀλλὰ περιφορὰ. 20 Philop. o p. 8.

ἐπειδὴ ἥδ' ἡ ἀντιμετάστασις τῶν σωμάτων ἐν τῷ περιέχοντι 212a γίνετο ἡρεμῶντι, ὅπερ καὶ τὸν Ἀλέξανδρον σημαίνει τῷ ἀκινήτῳ 9. ὄντι, διὰ τὸ μὴ συγκινεῖσθαι τῷ ἐν αὐτῷ τὸν τόπον, τὸ τὸ περιεχόμενον σῶμα καὶ αἰεὶ ἐν τόπῳ περιέχοντι γινώσκον διάστημα ἔχει φαντασίαν τισὶ παρέχον ὡς ὅν διάστημα ἄλλο παρὰ τὰ διαστήματα τὰ ἐν τοῖς σώμασι τοῖς κινουμένοις καὶ ἀλλὰσσουσι τὸν τόπον, 15 ἴσων ὅν αὐτοῖς καὶ τὸ μέγεθος. μήποτε δὲ τὸ "ἐν ἡρεμῶντι" ὅχι ὡς ἀκινήτῳ καὶ τὸν τόπον εἶπεν, ἀλλ' ὡς τῷ αὐτῷ μένοντι καὶ μὴ

ἀμειβομένῳ· ὅτε ἂν ἀποδοθεῖται πῶς τὸ ἀκίνητον εἶναι τὸν τόπον, ὅτε χρειώδεις ἐσιν ὅτῳ πρὸς τὴν τῷ διαστήματος ἔννοιαν· τὸ δὲ μέναι τὸ αὐτὸ χρειώδεις. Simpl. f. 135 b.

212^a 14. τὰχα ἐν τοῖς περὶ τόπου ἀξιωμασι διαττότο ὃ προσέλαβεν ἀκίνητον εἶναι τὸν τόπον, ὅτι χρεῖαν εἶχεν ὡς ἀγγεῖω τῷ τόπῳ τῶς χρῆσασθαι διὰ τὴν ἀπὸ τῶ ἀγγεῖω πολλὰχὺ πρὸς τὸν τόπον χειραγωγίαν, καίτοι καὶ τῷ Θεοφράστῃ καὶ τῷ Εὐδόκῳ, ὡς εἶρη) καὶ πρότερον, τὸ ἀκίνητον ὡς ἐν τῶν περὶ τόπου ἀξιωματικῶν προσεληφθέντων. προσέθηκε δὲ ὁ Ἀλέξανδρος ὅτι εἴπερ καὶ τὸ ἀγγεῖον τόπος ἐστὶ, καὶ τὰ ἐν ἀγγεῖῳ ἐν τῷ τῷ περιέχοντος αὐτὸ σώματός ἐστι πέν- 10 ρακι. id. f. 136.

212^a 19. τὸ "μᾶλλον" προσέθηκε, διότι ὃ κυρίως ὁ πᾶς ποταμὸς τόπος ἂν εἴη τῆς νεῦς (ὃ ἂν πέρας τῷ περιέχοντός ἐστι τὸ πᾶν τῷ ποταμῷ ὕδωρ, ὃδὲ ἐπιφάνεια ὅλως, ἀλλὰ σῶμα), ἀλλὰ καὶ τὸ το μᾶλλον ὁ πᾶς καθόσον μὴ συγκινεῖται, τόπος δὲ ὅλος τῆς νεῦς, 15 ὅτι ἐν μέρει αὐτῷ φέρεται) ἢ καὶ. ἢ ὃδὲ τόπος τῆς νεῦς ὁ ποταμὸς, ἀλλ' εἴη ἂν ὁ μὲ ποταμὸς πᾶς ἐν τόπῳ, ὡς φησὶν Ἀλέξανδρος, τῷ μὴ συγκινεῖσθαι αὐτῷ τὸ πέρας τῷ περιέχοντος αὐτόν, ἢ δὲ καὶ ἐν ἀγγεῖῳ. καὶ ἴσως ἂν λέγοι, φησὶν, ὃ τῆς νεῦς τὸν πάντα ποταμὸν τόπον, ἀλλὰ τὸ ἐν αὐτῷ ὄντος. ἐστὶ δὲ τὸ ὕδωρ, εἴπερ 20 ποταμὸν ἀκώσομεν μὴ τὸ ὕδωρ ἀλλὰ τὴν ὕδωρ περιέχουσαν ἐπιφάνειαν τῆς γῆς· καταλλωρότερον ἂν ἐπ' αὐτῆς λέγαιτο τὸ "ὅδὲ ὁ πᾶς ποταμὸς μᾶλλον τόπος." id. ib.

212^a 21. ὅτι ἀκίνητος ὁ τόπος, συνήσῃ καὶ ἐκ τῶν τῷ τόπῳ κυριωτάτων διαφορῶν· αὐτῷ δὲ ἦσαν, ὡς εἶρη) πρότερον, τὸ τε ἄνω καὶ τὸ κάτω. καὶ μοι δοκεῖ τοῦτόν τινα συνάγειν συλλογισμόν· ὁ τόπος διαφορὰς ἔχει τὸ ἄνω καὶ τὸ κάτω, τὸ διαφορὰς ἔχον τὸ ἄνω καὶ τὸ κάτω τὸ μέσον καὶ τὸ ἔχατον ἔχει διαφορὰς, τὸ διαφορὰς ἔχον τὸ μέσον καὶ τὸ ἔχατον ἀκινήτως ἔχει διαφορὰς, τὸ ἀκινήτως ἔχον διαφορὰς ἀκινήτων ἐσιν, ὁ τόπος ἄρα ἀκινήτος ἐστίν. id. f. 136 b.

διότι, φησὶν, ὁ τόπος τὸ πέρας ἐστὶ τῷ περιέχοντος, ἐστὶ δὲ ἐν τῷ τόπῳ τὸ ἄνω καὶ τὸ κάτω, διὰ τούτο, φησὶ, πᾶσι δοκεῖ ἢ μὲ κοίλῃ ἐπιφάνειᾳ τῆς σελήνιακῆς σφαίρας ἄνω εἶναι (ἐπὶ ταύτην ἂν τὰ κύφα φέρεται) σώματα), τὸ δὲ μέσον τῷ παντὸς κάτω. Philop. p p. 6.

212^a 27. τὸ μὲ "πρὸς τὸ ἔχατον," εἰκὸς καὶ τὴν λέξιν τῷ πρὸς τὸ μέσον, ὅχι τὸν τόπον τὸν ἄνω ἀλλὰ τὸ ἐν τῷ ἄνω τόπῳ εἶπε, τὸ δὲ ἔχατον, εἰκὸς τῷ μέσῳ, ὅχι τὸ ἐν τῷ ἄνω ἀλλὰ τὸ ἄνω. ὁ δὲ Ἀλέξανδρος καὶ ἄλλῃ ἐξήγησεν ἐπ' αὐτῇ τῇ λέξει, καθ' ἣν καθ' ἑκάτερον ἀμφω ἐπὶ τῷ τόπῳ ἀκούει... "πρὸς δὲ τὸ ἔχατον" λέγοι 40 ἂν τὸ ἔχατον περιεχόμενον, οἷον τὸν αἰθέρα· ὅτῳ ἂν περὶ τῷ τόπῳ ἀμφω ἐπὶ τῷ αὐτῷ πέρατος λεγόμενα δύνατον ἀκούει, ὅπερ ἐπὶ τῷ μέσῳ ἔκ' ἑκείνῳ ἂν ἄλλο μὲ πέρας ἦν τὸ πρὸς τὸ μέσον, ἀλλὰ δὲ τὸ τῷ μέσῳ. καὶ ὁ Πτολεμαῖος διττόν φησι τὸ κάτω· ἢ ἂν τὸ πέρας τῷ μέσῳ, ὃ ἐστὶν ὁ τόπος, ἢ αὐτὸ τὸ μέσον, ὃ ὁ τόπος τὸ ἔχα- 45 τον. ὁμοίως δὲ καὶ τὸ ἄνω διττόν· ἢ τὸ πέρας τῷ ἔχατον, οἷον τὸν αἰθέρα, ὃ ἐστὶν ὁ τόπος, ἢ αὐτὸ τὸ ἔχατον, ὅπερ ἐστὶν ὁ αἰθήρ... ἐπιπέδον αὐτὸν ἐκάλεσαν (τὸν τόπον) ὡς τῶν παλαιῶν πᾶσαν ἐπι-

φάνειαν ἐπιπέδον καλόντων· οἱ ἂν νεώτεροι διαφορὰς ἐπιφάνειας ἔλεγον τὴν ἐπιπέδον καὶ ἄλλῃ τὴν σφαιρικὴν ἢ κυλικὴν ἢ κυλινδρικήν... τὸ ἐξῆς· δὲ τὸ "ἔτι ἅμα τῷ πράγματι πῶς ὁ τόπος· ἅμα ἂν τὰ πέρατα" πρὸς τὸ αὐτὸ τείναι εἰκὸν, ἀπολογίαν τῷ 5 πορίῳ τῶν οἰηθεῖσι τὸ εἶδος εἶναι τὸν τόπον. Simpl. f. 136 b.

τὸν μὲ ἔν κατω ποιεῖ τόπον αὐτὸ τε τὸ μέσον καὶ περὶ τὸ μέσον ἢ γῆ καὶ τὸ ὕδωρ καὶ ὁ αἰθήρ· ἔκαστον ἂν τῶν βαρέων σωμάτων ὑπὸ τῶν περιέχοντων τῶν στοιχείων, ἢ πάντων, ὡς οἱ τῶν ποταμῶν ἀνέχοντες λίθοι, ἢ τοῖν δυοῖν, ὡς οἱ βαδίζοντες ἢ νηρόμενοι. τὸν δὲ ἄνω τόπον τὸ τε ἔχατον τῆς κύκλῳ φορᾶς καὶ εἰ τὸ πρὸς ἐκείνῳ ἐστίν. Themist. f. 40.

καιρὸς δὲ λοιπὸν καὶ τὰ παρ' ἡμῶν προσεθῆναι τῷ λόγῳ, καὶ 212^a 30. τῶς ἰδεῖν εἰ ἔνεστι τις ἐν τοῖς Ἀριστοτελικαῖς ἐπιχειρήμασιν ἀνάγκη, δι' ἣς δεικνύει ὡς ἀδύνατον διαστήματι τριπλῇ διαστῆναι τὸν τόπον εἶναι... ταύτη γὰρ τῷ μὴ ὀρθῶς ὑπ' Ἀριστοτέλους ἀποδοθεῖσθαι τὸν περὶ τόπον λόγον, καίτοι πάντες σώματος ἐν τόπῳ ὄντος, ἔκ' ἐπὶ πάντων αὐτῷ εὐδοκῶ τῶν σωμάτων ὁ λόγος. ὅθεν ἀποδοθῆναι βυλόμενοι πῶς ἂν ἢ ἀπλανῆς κινεῖτο καὶ τόπον, μὴ ὅσα ἐν τόπῳ, πάντα κυκλῶσι μᾶλλον ἢ λέγουσι τι σαφὲς καὶ πείσαι δυνάμενον. ἀρνήσασθαι μὲν ἂν τὸ μὴ καὶ τόπον κινεῖσθαι τὴν ἀπλανῆ ἢ δύναται) (ὃδὲ ἂν ὅδὲ πλάσας δύναται) τίνα ἂν κινεῖτο κίνησιν), τίς μέντοι ἂν εἴη ὁ τόπος καθ' ὃν κινεῖται, ἀποδοθῆναι ἔκ' ἔχουσιν, ἀλλ' ὥσπερ τὸς κύβους οἱ πεττελόντες, ἄλλοτε ἄλλως τὸν λόγον μεταφέρουσι, καὶ διὰ πάντων τὰς ἐξ ἀρχῆς θέσεις καὶ ὁμολογίας ἀναιρεῖσιν. ὁ μὲν ἂν Ἀρι- 35 στοτέλης τὸ ἀξίον τῷ λόγῳ τῇ ἀσφαλείᾳ περικαλύψας δίδωκε τοῖς βυλόμενοις ὡς ἂν θέλωσι μεταστρέφειν τὸς λόγους· διὸ τῶν ἐξηγητῶν οἱ μὲν τόπον εἶναι φασὶ τῆς ἀπλανῆς τὴν κυρτὴν τῆς τῷ Κρόνῃ σφαίρας ἐπιφάνειαν, ἀντικρυς πάντα τὰ κοινὰ περὶ τῷ τόπῳ ἀναιρεῖντες ὁμολογήματα, ἅπερ αὐτὸς ὁ Ἀριστοτέλης ἔθετο... οἱ 30 δὲ τὰ συνεχῇ αὐτῆς μόρια ἀλλήλοις εἶναι τόπον· περιέχεσθαι ἂν ἔκαστον ὑπὸ τῶν πέριξ μορίων, καὶ ὅτοι πάλιν τὰ ὁμολογημένα ἀναιρεῖντες. Philop. o p. 9 et 12.

ὁριστάμενος τὸν τόπον... ἐφιστάνει καλῶς ὅτι καὶ ταύτην τὴν 212^a 31. ἀπόδοσιν ὃ πᾶν σῶμα ἐν τόπῳ ἐστίν, ἀλλ' ὃ μὲν ἐστὶν τὸ ἐκτὸς σῶμα τὸ περιέχον αὐτὸ τούτῳ ἐστὶν ἐν τόπῳ, ὃ δὲ μὴ ὃ. ὥς ὅτε ἢ ἀπλανῆς σφαῖρα ἔκ' αὐτῳ ἐν τόπῳ (ὃ ἂν ἐστὶν τὸ ἐκτὸς τὸ περιέχον αὐτῆς, εἴπερ ἐστὶν ἐχάτη πασῶν) ὅτε ὁ ὅλος κόσμος... βυλόμενος ὃν πείσαι ὅτι ἔκ' ἐστὶν ἐν τόπῳ τὸ πᾶν καὶ ὁ ὕψους, ἐπὶ παραδοξοτέρως ὑποθέσεως πειράσει) συνεθίζειν ἡμᾶς. καὶ ἂν ὕδωρ, φησὶν, ὑποθεθῇ τὸ πᾶν, ὁ μάλιστα δεῖ) τῷ ἐν τόπῳ ἢ ἐν ἀγγεῖῳ εἶναι διὰ τὸ μὴ 40 δύνασθαι χωρὶς τῷ περιέχοντος αὐτὸ κρατεῖν, καὶ τὸ τοῦτον ὁμοίως πᾶν ἔκ' αὐτῳ ἐν τόπῳ... ὁ ἂν ταῦτος τόπος ὁ ἐν τοῖς κύκλῳ κινουμένοις, καθ' ὃν ἀλλήλων ἀπτόμενα τὰ μόρια τόποι γίνονται) ἀλλήλων καὶ τὰ πέρατα, οἰκείως τῶν τοῦτων μορίων ἐστὶν ἄλλ' ὅχι τῷ ὅλῳ· ὃ ἂν ἀπτεταί τι ἐξωθεν τῷ ὅλῳ. διὸ ἄνω καὶ κάτω ὃ δύναται) κινεῖσθαι (ἢ ἂν ὅλον μετέβαινε τόπον ἐκ τόπου), κύκλῳ δὲ μόνον. τῶν δὲ μορίων αὐτῶ τὰ μὲν κύκλῳ τὰ ἐν αὐτῷ τῷ ὕψους, τὰ δὲ κάτω καὶ ἄνω, ὅσα ἔχει πικνωσιν καὶ μάκρυν, τυτρεῖ τὰ

τέσσαρα χοιχῆα τὰ ἐν εἰς ἀλλήλα μεταβαλλοντα. ἀλλ' εἰ πᾶν
 τὸ κ' φορὰν κινεῖται ἐν τόπῳ ἐλέγγοτο εἶναι, τὸ δὲ κύκλῳ κινεῖ-
 μενον κ' φορὰν κινεῖται, πῶς ἔκ ἀν εἶν ἐν τόπῳ; ἢ ὅτι ταῦτόν, φησὶν
 Ἀλέξανδρος, τὸ κ' φορὰν καὶ κ' περιφορὰν. εἰ δὲ ἡ κύκλῳ περι-
 φορὰ ἐστίν, ἀλλὰ τῶν μερῶν ἐστὶ περιφορὰ, ὅχι τὸ ὅλον. τὰ γὰρ
 μέρη καὶ ἀμείβει τὸς τόπους. εἰ δὲ τις ἀκριβολογοῖτο, ὅδε τὰ
 μέρη τῷ κυκλοφορητικῷ σώματος ἐν τόπῳ ἐστίν, ὅτε κινεῖται κ'
 τόπον, ὅτε καθ' αὐτὰ ὅτε κ' συμβεβηκός... πῶς ἔν λέγει "τῶν
 μορίων γὰρ ὅτος ὁ τόπος;" ἢ τῶν ἀπομένων μορίων ἐστὶν ἀκίευν,
 οἷον τῶν σφαιρῶν τῶν ὑπ' ἀλλήλων περιεχομένων. ἐπὶ γὰρ τῶν
 συνεχῶν ὅχι ἀρμόττει λεγόμενον· ὅχι γὰρ ἐστὶ ταῦτα ἐν τόπῳ. ἔπειτα
 δὲ εἰ τὰ μόρια τόποι γίνονται ἀλλήλων, πῶς ἔτι ἀκίευντος ὁ τόπος
 τῶν μορίων κινεμένων καὶ τῶν περάτων αὐτῶν; ἀλλὰ μόρια ἀκί-
 ευν ὅτι τὰ τῷ ἐξωτάτῳ σώματι τὰ συνεκτὴ αὐτῶν, ἀλλὰ περιεχό-
 μενα ὑπ' αὐτῷ. ἢ γὰρ κοίλῃ τῆς ἀπλανῆς ἐπιφάνεια τόπος γίνε-
 ται προσεχῶς τῆς τῷ Κρόνῳ σφαίρας, καὶ ἡ ἐκείνης τῆς ἐξῆς, καὶ δηλο-
 νότι καθόσον μὴ συμπεριέχοντι τῇ ἀπλανεῖ, ὡς ἐν ἀγγεῖῳ ἂν εἴεν
 ἐκείνη, καθόσον δὲ καὶ ἐκείνη κίνησιν ἰδίαν ἔχει, ὡς ἐν ἀκίνητῳ
 αὐτῇ κινούμεναι, ὡς ἐν τόπῳ εἰσὶν. πρὸς ταύτην δὲ τὴν ἔννοιαν καὶ
 τὸ "κύκλῳ δὲ κινεῖται" τῶν μορίων γὰρ ὅτος ὁ τόπος" εἰρηζοία φησὶν
 ὁ Ἀλέξανδρος... καὶ ταῦτα δὲ ἐπὶ τῶν μορίων τῷ παντὶ ὁ
 Ἀλέξανδρος ἀκίευν, "ὅτι ἂν μὴ καὶ κάτω ὅ, κύκλῳ δέ," καὶ κάτω καὶ
 ἂνω τὸ μὴ ἐπὶ τῶν πλανυμένων σφαιρῶν τὸ δὲ ἐπὶ τῶν ἐν γενέσει
 καὶ γὰρ εἰ τὸ "κύκλῳ δέ" περὶ τῷ παντὶ εἰρητο, οἶμαι, ὡς τῷ κύκλῳ
 δὲ καταλληλότερον περὶ πάντες τῷ ὕμνῳ λεγόμενον, ὅπερ ὡς ταῦτα
 τῷ παντὶ λαμβάνει. τῶς δ' ὅχι γὰρ φησὶν "ἐνταῦθα," ἀλλὰ "τὰ δὲ καὶ
 ἂνω καὶ κάτω." καὶ εἴπερ αὕτη καταλληλότερα ἢ γραφή, καὶ τὸ
 "τῶν μορίων γὰρ ὅτος ὁ τόπος" πρὸς τὸ "ὡς μὴ γὰρ ὅλον ἅμα τὸν τό-
 πον ὅ μεταβάλλει" ἀποδοτέον, ὅτι ἡ λέγων ὅτι τὸ πᾶν ἦτοι ὁ
 ὕμνος ὅλον μὴ ἅμα τὸν τόπον ὅ μεταβάλλει. ὅδε γὰρ ἂνω καὶ κάτω
 κινεῖται, ἀλλὰ κύκλῳ μόνον, τὸν αὐτὸν ἀεὶ κατέχον τόπον, τὰ δὲ
 μόρια ἂνω κινεῖται καὶ κάτω. καὶ πολλὰν ἀσάφειαν ἐπάφησε τῷ λόγῳ
 τὸ λαβεῖν τὸ πᾶν ἀντὶ τῷ ὕμνῳ. Simpl. f. 137.

212b εἴη δ' ἂν τῶν μορίων τόπος καὶ μὴ Ἀριστοτέλην αὐτὰ τὰ
 1. μόρια ἀλλήλοις, διὰ τὸ περιέχεσθαι ἕκαστον ὑπὸ τῶν πέριξ (οἷον γὰρ
 τόποι εἰσὶν ἀλλήλων τὰ μόρια, ἐκείνη κύκλῳ ὑπὸ τῶν πέριξ περιεχο-
 μένου)· ὡς δὲ τοῖς ἐξηγηταῖς αὐτῷ δοκεῖ, εἴη ἂν τόπος τῆς ἀπλα-
 νῆς καὶ τὰ μόρια ἢ κυρτῇ ἐπιφάνεια τῆς ἐντὸς σφαίρας, ἥς ἄλλοτε
 ἄλλῃ μορίῳ ἐφάπτεται τὰ τῆς ἀπλανῆς μόρια, δηλονότι καὶ ἀναλο-
 γίαν τόπον τῶτον καλόντων ἡμῶν· ὅ γὰρ ἐξωθεν περιέχει, ἀλλὰ καὶ
 τὸ ἀφοριστικὸν ἔχει τινὰ πρὸς τὸν τόπον ὁμοιότητα. Philop. p. 8.

πῶς ἔν κινεῖται ὁ ὕμνος, μὴ ὡς ἐν τόπῳ; ἢ ἐστὶ μὴ ὡς κινεῖται
 ἐστὶ δὲ ὡς ὅτι ὅλος μὴ γὰρ ὅ κινεῖται (ὅδε γὰρ ἀμείβει τὸν ὅλον τόπον·
 αὕτη γὰρ κίνησις τῶν ὁλῶν, ὡς περὶ τῶν ἐπ' εὐθείας μετισταμένων),
 κύκλῳ δὲ κινεῖται· αὕτη δὲ ἡ κίνησις τῶν μορίων ἐστίν, καὶ τούτοις
 ἐστὶ τόπος. ἐκείνη γὰρ σφαῖρα τῶν ἐν κύκλῳ φερομένων ἀμείβει
 τῆς ἐφεξῆς σφαίρας ἐκείνης τὴν ἐπιφάνειαν. ταύτης ἔν καὶ τόπος
 ἐστίν· περιέχοντι γὰρ ὑπ' ἀλλήλων. ὁμοίως δὲ καὶ τὸ πᾶν καὶ τὸ ὅλον

αὐτὸ μὴ ἐκ ἐν τόπῳ, τὰ μόρια δὲ τὰ μὴ γὰρ αὐτῶν κύκλῳ κινεῖται,
 τὰ δὲ ἂνω καὶ κάτω, ὅσα ἔχει πύκνωσιν καὶ μάλυνσιν. ταῦτα δὲ
 Εὐδόκιμος ἐν τῷ τρίτῳ τῶν ἐκείνῃ Φυσικῶν παρίσησιν. λέγει δὲ
 ὅτως... ὅτι δὲ σφαιρῶν γέννησι πῶς λέγομεν ἐν τόπῳ εἶναι
 τὸν ὕμνον καὶ πῶς ὅ, μικρὸν ἂνωθεν εἰπωμεν ἀναλαβόντες. ὡς περ
 γὰρ ἐλέχθη, τὰ μὴ καὶ δύναμιν ἐστὶν ἐν τόπῳ τὰ δὲ κατ' ἐνέργειαν...
 πῶς ἔν ὁ ὕμνος ἐν τόπῳ; ἄρα κατ' ἐνέργειαν; ἀλλ' ὑπ' ὕδατος
 ἐξωθεν περιέχειται. ἀλλὰ καὶ δύναμιν; ἀλλ' ὅδε ἂν περιχευθεῖ πατὴρ.
 ἀλλὰ καθ' ἐκείντον; ἀλλ' ὅχι ἐστὶ κίνησις καὶ φορὰν· ὅ γὰρ ταῦτα
 10 φέρεται τῷ περιφέρεσθαι, ἀλλὰ τὸ μὴ ὅλον ἀμείβει τόπον, τὸ δὲ ἐν
 ταύτῳ μένον ἐν ταύτῳ κινεῖται. ἄρα ἔν καὶ συμβεβηκός; Ἀρι-
 στοτέλης μὴ ὅτι βούλει καὶ οἱ ἐξηγηταὶ συγχωροῦσιν· φησὶ γὰρ "τὰ
 δὲ καὶ συμβεβηκός, οἷον ἡ ψυχὴ καὶ ὁ ὕμνος." ἐγὼ δὲ ἀπορῶ
 πῶς ὅ μάλιστα ἂν πρὸς αὐτόν, ὅτι μὴ καὶ συμβεβηκός ταῦτα ἡγού-
 15 μενος τῷ καὶ μόρια, πρὸ τῷ δέ, ἐν οἷς ἐπεδείκνυτο μικρὸν εἶναι ἐν
 αὐτῷ ὡς τόπῳ, τὸ καὶ μόρια συγχωρῶν, τὸ καὶ συμβεβηκός
 ὅτι διδόν. ὅπως ἔν ἐνταῦθα καυότερον κέρρησι τῷ καὶ συμβεβηκός
 ἀντὶ τῷ κατ' ἄλλο· ὅτι δὲ αὐτῷ πολλάκις τοῖς εἰδέναι ἀντὶ τῶν
 γενῶν κερρήσθαι. Themist. f. 40.

μορίων ἐστὶν ἀκίευν ἐνταῦθα τῶν σφαιρῶν τῶν ὑπ' ἀλλήλων
 περιεχομένων. ἐπὶ γὰρ τῶν συνεχῶν ὅχι ἀρμόττει τὸ λεγόμενον·
 ὅ γὰρ ἐστὶ ταῦτα ἐν τόπῳ. cod. Pal. 237.

προθέμενος δεῖξαι ὅτι ὁ ὅλος ὕμνος καὶ ὁ πᾶς κόσμος ὅχι ἐστὶν
 ἐν τόπῳ, τὸς πάντας διακεῖται τρόπος καθ' ὅς λέγεται τι ἐν τόπῳ.

3. Simpl. f. 138.

εἰπὼν ὅτι ὅλος ὅχι ἐστὶν ἐν τόπῳ, ὅτι ὅδε κινεῖται καὶ τόπον
 212b ὅλος, ἐπηγάγεν "ἐφ' ὃ δὲ κινεῖται, ταύτη καὶ τόπος ἐστὶ τοῖς μο-
 8. ρίοις." κινεῖται γὰρ ὅτε ἐπὶ τὸ ἂνω ὅτε ἐπὶ τὸ κάτω, ἀλλ' ἐπὶ τὸ κύ-
 κλῳ· διὰ αὐτὸς μὴ ὅχι ἐστὶν ἐν τόπῳ ἄτε μὴ καὶ τόπον μεταβαίνων,
 γίνεται δὲ ὁ τόπος τοῖς μορίοις... τὰ γὰρ συνεχῇ μέρη τῆς ἀπλα-
 νῆς, εἴπερ ἐξωτάτη αὕτη, ὅχι ἀμείβει τόπον, ὅτι μήτε ἐν τόπῳ
 μήτε περιέχειται ὑπὸ τῶς ἐξωθεν. ὁ δὲ Μαξιμὸς καὶνοπραπέτερον
 ἐξηγήσατο τὸ "ἐφ' ὃ δὲ κινεῖται, ταύτη καὶ τόπος ἐστὶ τοῖς μορίοις"
 κινεῖται γὰρ, φησὶ, τὸ πλανυόμενον, ὡς ἐν τῷ δευτέρῳ περὶ Οὐρανῶ
 (c. 5) δείκνυσιν, ἐπὶ τὰ ἀριστέρα· ἐν τόπῳ ἔν καὶ τὰ μόρια ὡς
 ἐν τόπῳ· τὰ γὰρ δεξιά καὶ ἀριστερά τόπος διαφοραῖ... τὸ δὲ "πῶς"
 (π. 13) προσέθηκε, φησὶ, διὰ τὴν ἀπλανῆ, ὅτι ἐκείνη ὅχι ἐν τόπῳ.
 καίτοι εἰ δι' ἐκείνην προσετέθη, ὅχι ἂν ἐπ' ἡγεῖται τὸ "πάντα." εἰ γὰρ
 μέρος μὴ τὸ ὅλον ὕμνος ἦται τὸ παντός ἐστὶ ἢ ἀπλανῆς, μὴ ἐστὶ δὲ
 αὕτη ἐν τόπῳ, ὅχι ἂν εἴη πάντα ἐν τόπῳ. εἰ μὴ ἄρα τὸ "πῶς
 πάντα" εἶπεν, ὅτι τῷ τόπῳ ἀλλὰ τῷ παντὶ τὸ "πῶς" προσετέθη,
 ὅτι ὅχι ἀπλῶς πάντα ἀλλ' ἐγγυὲς πάντα, εἴπερ πάντα παρὰ ἔν.
 ὁ δὲ Θεμιστοκλῆς τὸ "πῶς" ἔκρινεν ὡς εἰρησι, ὅτι ἡ ἐξωτάτη σφαῖρα
 καὶ μὴ τὸ ἐντὸς εἴη ἂν ἐν τόπῳ (ἄπτεται) γὰρ τῆς τῷ Κρόνῳ καὶ περιέχεται
 45 πῶς, καὶ δὲ τὸ δεξιὸν παντελῶς ἀμοιρεῖ τόπον. ὅχι δὲ ὅτι ὁ
 ὕμνος ἐκδεχόμενος πανταχῶ καὶ τὸν τόπον ἐν τόπῳ ἐρεῖ, ὅτι καὶ τὴν
 ἐκδοθέν ἐπιφάνειαν ἄπτεται τῷ ἐν τόπῳ, καὶ τόπος ἐστὶν ἐν τόπῳ.
 μήποτε δὲ, ὅπερ καὶ πρότερον εἶπον, ὅτε καὶ συμβεβηκός ἐστὶν ἐν

τόπω ὅτε· τὸ πᾶν ὅτε ὁ ἀπλανὴς ὕρανός. . . καὶ ὁ μὲν Ἀλέξανδρος ὕρανόν· λέγει· τὴν φησὶν ἢ τὴν τῶν ἀπλανῶν σφαῖραν ὅδ' ἐπεὶ αὐτὸν αὐτὸν μόνον, ἀλλὰ τὸν κόσμον πάντα, διότι τότε μὲν τὰ μέρη πλὴν τῆς ἀπλανῆς ἐν τόπῳ ἐστὶ, τῆς δὲ ἀπλανῆς τὰ μέρη ἐκείνῃ. . . μήποτε δέ, ὡς καὶ αὐτὸς Ἀλέξανδρος ἐπέστησεν, ἐφαρμόσει αὐτὴν τῇ ἀπλανεῖ τὰ λεγόμενα. . . τὸ δὲ "ὁ ὕδ' ὕρανός τ' πᾶν ἴσως" ἀντὶ τοῦ ὁ κόσμος δοκεῖ λέγεσθαι· τὸ ὕδ' πᾶν διέξας μὴ ὄν ἐν τόπῳ, εἰκότως συνήψατο τὸν κόσμον τὸ πᾶν εἶναι. τὸ δὲ "ἴσως" πρόσκειται, φασίν, ἢ διὰ τὸ μηδέπω εἰρηῆς περὶ τοῦ κενῷ, ὅτι ἐκ ἐξω ὅ φασὶν περιέχειν τὸ πᾶν, ἢ διὰ τὸ μηδέπω δεδεδείχθαι ὅτι εἰς ἐξω ὁ 10 κόσμος, ἢ ὅτι ἐξὶ τινὰ καὶ ἀσώματα εἶδη καθ' αὐτά, ἢ διὰ φιλόσοφον εὐλάβειαν. . . καὶ ἐνταῦθα φησὶν ὁ Ἀλέξανδρος δεῖν σημειώσας ὅτι μέχρι νῦν τῷ τῷ ὕρανῳ ὀνόματι χρῆσάμενος ἐπὶ τῷ κόσμῳ παντός, νῦν τὸν ὕρανόν βύλει τὴν ἐξωτάτην σφαῖραν τὴν τῶν ἀπλανῶν λέγειν. καὶ οἱ ὅτε ἔλεγεν ἐν τῷ ὕρανῳ πάντα, 15 ὁ περὶ τοῦ κόσμου ἔλεγεν, ὡς ἐδήλωσεν ἐφεξῆς εἰπὼν "ἐξὶ δὲ ὁ τόπος ἔχ' ὁ ὕρανός ἀλλὰ τῷ ὕρανῳ τι τ' ἔχαστον." καὶ μέντοι ἐν τοῖς Ἀσπασίους ὁ περὶ τῆς τῶν ἀπλανῶν σφαίρας εἰκοι λέγειν, ὡς φησὶν ὁ Ἀλέξανδρος, ἀλλὰ πᾶν τὸ θεῖον σῶμα ὕρανόν καλεῖ, ὡς δηλοῖ καὶ τὸ ἔχαστον αὐτὸ καὶ ἀπτόμενον τῷ κινήτῳ σώματος τόπον 20 εἰπεῖν (κινήτῳ ὃ λέγει τὰ ἐπ' εὐθείας κινεῖσθαι πεφυκότα), καὶ τὸ "ὁ δὲ αἰθήρ ἐν τῷ ὕρανῳ". . . ὁ μέντοι Ἀλέξανδρος αἰθέρα φησὶ τὰς τῶν πλανωμένων σφαίρας εἶπε. . . πολλὰν δὲ τοῖς προκειμένοις ἀσάφειαν ἐποίησε τὸ ποτὲ μὲν τὸ πᾶν ποτὲ δὲ τὸν ὕρανόν ὀνομάζειν. . . ὁ δὲ Εὐδήμος τὸ μὲν πᾶν ὅδ' ὀνομάζει, ἐπὶ δὲ τῷ ὕρανῳ τὴν 25 ζήτησιν ποιεῖ τῷ ὅλῳ, καὶ αὐτός, ὡς οἶμαι, γράφων ὅτως. id. ib.

212b τῷ ἔκαστον τῶν μορίων τῷ ὕρανῳ, λέγων δὲ τὸ ὅκτασφαῖρον 10 κύκλῳ, κινεῖσθαι, ταύτην δὲ τὰ ἐξωτέρω τόπος εἰσὶ τοῖς ἐντός· μόρια ὅν λέγει αὐτὸν ἐκαστὴν τῶν σφαιρῶν. δηλοῖ δὲ καὶ τὸ ἐπαγόμενον· "ἕτερον γὰρ" φησὶν "ἕτερον ἐχόμενον τῶν μορίων ἐστίν. . . ἢ δὲ ἐξωτάτη σφαῖρα ἐκ ἐν τόπῳ, εἰ μὴ καὶ ἀναλογίαν, ὥσπερ εἰρηῆς, καὶ τὴν κυρτὴν ἐπιφάνειαν τῆς ἐντὸς σφαίρας. . . καλῶς τὸ "πῶς" προσέθηκεν. . . ὁ ὕδ' πάντα κυρίως ἐν τόπῳ τὰ μόρια· ὅτε ὃ ἢ ἐξωτάτη σφαῖρα κυρίως ἐν τόπῳ, ὅτε τὰ συνεχῆ τῶν μορίων. . . σύμφωνος, φησὶ, τοῖς ἡμετέροις λόγοις, τῷ μὴ εἶναι 30 ἐν τόπῳ τὸν ὕρανόν, καὶ ἢ παλαιὰ περὶ αὐτῷ δόξα ἢ λέγουσα πάντα εἶναι ἐν τῷ ὕρανῳ. . . τὸ "ἴσως" προσέθηκεν, ἐπειδὴ ὅπως ἀπέδειξεν ὅτι ὅθεν ἐξω τῷ ὕρανῳ. Philop. p. 11.

212b οἱ μὲν διὰ τὴν ἀπλανή τὸ "πῶς" προσέθηκε φασίν, ὁ δὲ Σιμ- 13 πλίκιος μήποτε φησὶν ὅδ' καὶ συμβεβηκός ἐστιν ἐν τόπῳ· ὅτε τὸ πᾶν ὅτε ὁ ἀπλανὴς ὕρανός. . . τὸ "πῶς" προσέθηκε ὅτι ὁ πάντα κυρίως ἐν τόπῳ τὰ μόρια· ὅτε ὃ ἢ ἐξωτάτη σφαῖρα ὅτε τὰ συνεχῆ τῶν μορίων. . . ὕρανόν ἐνταῦθα τὸν κόσμον δοκεῖ λέγειν, ὡς τινὲς φασιν. τῷ δὲ Σιμπλικίῳ ἔχ' ὅτως δοκεῖ. cod. Pal. 237.

212b τὸ ὅτι ἀπορίας λύσιν ἔχει, ἀλλὰ τελευταῖον ἔκαστον τῶν 29 περὶ τόπου ἀξιομάτων τὸ φέρεσθαι φύσει καὶ μένειν ἐν τοῖς οἰκείοις τοῖσις ἔκαστον τῶν σωμάτων. δείκνυσιν ὅτι καὶ τὸ ἀνάγκη ἐν

τῷ τῷ τόπῳ ὀρισμῷ, ἅμα καὶ ἐκαστὸν ὑποφερομένην οἶμαι λύσιν τῶν· διὸ καὶ τὸ ἡρμοσε ταῖς τῶν ἀποριῶν διαλύσεσι. πῶς γὰρ, φαίη τις ἂν, τῆς γῆς τόπος ἂν εἴη τὸ τῷ ὕδατος πέρασ, ἢ τῷ ὕδατος τὸ τῷ αέρος; . . . καλῶς ὁ μόνον ἐφεξῆς εἰπὼν ἀλλὰ καὶ ἀπτόμενα. . . δεῖ τὸ καὶ τῷ ἀπτεσθαι, ὅτι ἢ ἐν τόπῳ. καὶ τὸ "μὴ βία" δὲ ἀναγκαιῶς πρόσκειται· δύναται γὰρ τινα ἀπτεσθαι ἀλλήλων μὴ καὶ φύσει ἀλλὰ βίᾳ. . . τὰ μὲν συμπεφυκότα καὶ συνεχῆ ἀλλήλοις ἀπαθῆναι ὑπ' ἀλλήλων ἐστὶν εὐλόγως· δεῖ μὲν ὃ ἄλλο εἶναι τὸ ποῖν καὶ ἄλλο τὸ πῶς, τὰ δὲ συνεχῆ καὶ συμπεφυκότα ἂν ἐστίν. . . εἰπὼν δὲ αἴτιον εἶναι τὸ εὐλόγως ἐπὶ τὸν οἰκεῖον τόπον φέρεσθαι τὸ συγγενὲς τῷ σώματι, ὁ πέρασ ἐστὶν ὁ τόπος πρὸς τὸ ἐν τόπῳ, καὶ τὸ μένειν εὐλόγως ἐν τῷ οἰκείῳ τόπῳ τὸ αὐτὸ αἴτιον φησὶν. Simpl. f. 139 b.

τὸ μὲν ἀκριβὲς περὶ τούτων ὀρισμῶν εἰς τὴν περὶ Γενέσεως καὶ 213a Θεοράς. (1.3) πραγματείας ὑπερίθετο, δοκεῖ δὲ ἢ μὲν τὸ ὕλκω- 6 τέρας καὶ παχύτερον σώματος εἰς τὸ λεπτότερον μεταβολὴ γενέσθαι εὐκείναι, ἢ δὲ τὸ λεπτότερον εἰς τὸ παχύτερον φθορᾶ. id. f. 140.

ὅτω μὲν ὅ περὶ τόπου λόγος τῷ Ἀριστοτέλει διάκειται, πολ- 213a λὰς ἔχων ἀπορίας καὶ πολλὰς εὐθύναις τοῖς μετ' αὐτὸν ὑπογράφων. 11. βέλομαι ὅτι τὰς τε πρὸς αὐτὸν ἐνστάσεις ἐκδέσθαι καὶ τὴν αἰτίαν τῷ παραλογισμῷ τῷ περὶ τὸν τόπον ἀποδοῦναι. καὶ ὅδ' ὅτω πέρασ ἔχων ὁ λόγος μοι δοκεῖ· καὶ ὃ καὶ ἄλλα γεγονόσι μετ' Ἀριστοτέλη περὶ τόπου δόξα, ὡς τὴν ἐξέτασιν, εἰ πρὸ αὐτῷ ἐγγόνεσαν, αὐτὸς ἂν ἡμῶν παρεδεδούκει. . . ἰστέον ὅτι τῶν περὶ τόπου τι γραφάντων οἱ μὲν σῶμα τὸν τόπον οἱ δὲ ἀσώματον ὑπέθετον, σῶμα μὲν ὥσπερ Πρόκλος ὁ ἐκ τῆς Δυκίας φιλόσοφος. τῶν δὲ ἀσώματων λεγόντων οἱ μὲν πάντα ἀδιδάκτον οἱ δὲ διασπᾶν λέγουσι, καὶ τῶν πάντα ἀδιδάκτον οἱ μὲν ὑποκαίμενοι τοῖς σώμασιν, ὡς ὁ Πλάτων τὴν ὕλην τόπον λέγων, οἱ δὲ τελεσιουργόν τῶν σωμάτων, ὡς ὁ ἡμέτερος Δαμάσκιος· τῶν δὲ διασπᾶν λεγόντων οἱ μὲν ἐπὶ δύο διεσπᾶται, ὡς ὁ Ἀριστοτέλης τε καὶ ὁ Περικύπτος ἄπας, οἱ δὲ ἐπὶ τρία, καὶ τῶν οἱ μὲν πάντα ἀδιάφορον καὶ ποτὲ καὶ ἀνευ σώματος μένον, ὡς οἱ περὶ Δημόκριτον καὶ Ἐπίκουρον, οἱ δὲ διάστημα καὶ αἰ σῶμα ἔχον καὶ ἐπιτήδειον πρὸς ἕκαστον, ὡς οἱ κλεινοὶ τῶν Πλατωνικῶν καὶ ὁ Δαμνιανὸς Στράτων. . . ἰστέον δὲ ὅτι καὶ ὁ Θεόφραστος ἐν τοῖς Φυσικοῖς ἀπορεῖ πρὸς τὸν ἀποδοθέντα τῷ τόπῳ λόγον ὑπὸ τῷ Ἀριστοτέλει τοιαῦτα, ὅτι τὸ σῶμα ἔστι ἐν ἐπιφανείᾳ, ὅτι κινούμενος ἔστι ὁ τόπος, ὅτι ὁ πᾶν σῶμα ἐν τόπῳ (ὅδ' ὃ ἢ ἀπλανής), ὅτι ἐὰν συναχθῶσιν αἱ σφαῖραι, καὶ ὅλος ὁ ὕρανός ἐκ ἑαυτοῦ ἐν τόπῳ, ὅτι τὰ ἐν τόπῳ ὄντα μὴδὲν αὐτὰ μετακινηθέντα, ἐὰν ἀφαιρηθῇ τὰ περιέχοντα αὐτά, ἐκείναι ἔστι ἐν τόπῳ. ἀλλ' ἴδωμεν εἰ καὶ τοῖς προληφθεῖσι περὶ τὸν τόπον ἀξιώμασι σύμφωνός ἐστιν ὁ ἀποδοθείς τῷ τόπῳ ὀρισμός. . . τὸ ἀνάγκη εἶναι τὸν τόπον ὁ μὲν Θεόφραστος καὶ Εὐδήμος ὡς ἀξίωμα καὶ αὐτὸ προσλαμβάνουσιν, ὁ δὲ 45 Ἀριστοτέλης τῷ ὀρισμῷ προσέθηκε. . . πάλιν αὖ τῶν τὸ κενὸν αὐτὸ τιθεμένων οἱ μὲν ἀπειρον εἶναι φασὶ καὶ ὑπερβάλλον ἀπειρία τὰ σώματα, καὶ διὰ τὸ ἄλλο ἐν ἄλλοις αὐτῷ μέρεσι καταδοχόμενον, ὡς ἂν ἐνυχον, ἀπὸ μέρους λέγειν ἐπὶ τῷ ἀπείρῳ κενῷ δυνατόν.

τοιαύτην δὲ περὶ αὐτῆς δόξαν ἐγκρίναι δοκῶσιν οἱ περὶ Δημόκριτον ἀρχαῖοι φυσιολόγοι. οἱ δὲ ἰσόμετρον αὐτῇ τῷ κοσμικῷ σώματι ποῶσι, καὶ διὰ τὸτο τῇ μὲν αὐτῇ φύσει κενὸν εἶναι λέγουσι, πεπληρωμένη δὲ αὐτὴ σωμάτων ἀέρι, καὶ μόνῃ γε τῇ ἐπινοίᾳ θεωρεῖσθαι ὡς καθ' αὐτὴν ὑφεσῶς, οἳ τινες οἱ πολλοὶ τῶν Πλατωνικῶν φιλοσόφων γυγνόμενοι, καὶ Στράτων δὲ οἶμαι τὴν Δαμψακηνὸν τῆς τοιαύτης γνώσεως δόξης. τῶν μάλιστα καὶ εἶδος ἔχειν αὐτὴν τιθεμένων καὶ δύναμιν τῶν σωμάτων ὑπερτέραν ἔχειν λεγόντων Συριανὸν ἔγωγε θεῖον ἂν τὴν μέγαν τὴν Δυκίαν Πρόκλῳ καθηγγεμένην. . . ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ ταύτην τὴν περὶ τῆς τοῦτο ἐννοίαν, ὡς ἦν ἐμοὶ δυνατόν 10 ἀνθρώπουσα, καὶ τὰς τε ἀπορίας τὰς πρὸς αὐτὴν ἐξεθέμην καὶ τὰς τῶν ἀποριῶν λύσεις ἐπήγαγον, ὅτι μὴ πάντῃ καινοπρεπὴς ἐστὶ μὴδὲ τοῖς κλεινοῖς τῶν φιλοσόφων ἀγνοηθεῖσα βέλομαι δεῖξαι. καὶ ἥδη καὶ Θεόφραστος ἐν τοῖς Φυσικαῖς φαίνει τὴν ἐννοίαν ταύτην ἐγκαιρῶς περὶ τῆς τοῦτο, ἐν οἷς φησὶν ὡς ἐν ἀπορίᾳ προάγων τὴν λόγον 15 "μήποτε ἔκ ἐστι καθ' αὐτὴν ὅσα τις ὁ τόπος, ἀλλὰ τῇ τάξει καὶ θέσει τῶν σωμάτων λέγει" καὶ τὰς φύσεις καὶ δυνάμεις." id. f. 140 b-149 b.

213. ἀρχόμενος τῷ τρίτῳ βιβλίῳ καὶ περὶ κινήσεως ὡς ἀναγκαίας 12 τῷ φυσικῷ προβέμενος εἰπεῖν, ἐπήγαγεν ὅτι ἀνευ τοῦτο καὶ καὶ χρόνος κίνησιν ἀδύνατον εἶναι δοκεῖ. . . ὅτι μὲν ταύτην σημαίνει τὴν πῶς ἐστὶ καὶ τί ἐστὶ, καλῶς δ' Ἀσπασίους ἐπέστησε· καὶ ἥδη ἐπὶ τοῦτο τὸ εἰ ἐστὶ καὶ τί ἐστὶ ζητῶν ὅπως εἶπεν (p. 208 a 28) "εἰ ἐστὶ καὶ ἡ μή, καὶ πῶς ἐστὶ καὶ τί ἐστὶν." ἀλλὰ δοκεῖ τὴν πῶς ἐστὶ καὶ τί ἐστὶν ἐπὶ τῷ κενῷ μὴ ἔχειν χώραν, εἴπερ δείκνυσι μὴδὲ ὅπως ὅτι τὸ κενόν. εἰ 25 μὴ ἄρα τὸ πῶς καὶ τὸ τί ἐστὶ πρὸς τὴν ὑπόστασιν ἀναφέρων τῷ κενῷ προβάλλει, ἀλλὰ πρὸς τὴν τιθεμένην αὐτό, πῶς ἄρα αὐτὸ καὶ τί τίθεται. ἡ ἐπειδὴ αἷτιον τῷ κινεῖσθαι λεγόντων ἐκείνων τὸ κενόν, αὐτὸς αἷτιον τῷ κινεῖσθαι τὴν ὕλην φησὶν, ἥν κενὸν λέγεσθαι συγχωρεῖ· διὰ τὸτο τρόπον τινὰ εἶναι τὸ κενόν συγχωρεῖ. . . ἔθος αὐτῷ 30 ταῖς κοιναῖς ἐννοίαις κριτηρίῳ χρωμένῳ πρὸς ταύτας παραβάλλειν καὶ βασανίζειν τὰς ἀντικειμένους δόξας. id. f. 151.

213. οἱ περὶ Ἀναξαγόραν ἀναρεῖν οἶον τὸ εἶναι τι κενόν, εἰ 26 μόνον δείξαντες ὅτι ἐστὶ καὶ ὁ ἀήρ· καὶ δείκνυσιν ὅτι καὶ σῶμα ἐστὶ καὶ ἀντίτυπον σῶμα, εἰς τὴν ἀσκήν συνθλίβοντες αὐτόν. ἡ καταλ- 35 ληλότερόν ἐστιν ἀκείνῳ τῷ Ἀριστοτέλει λέγοντος ὡς τὴν πεφυση- μένην παραφερόντων καὶ δεικνύτων ὅπως δύσκολόν ἐστι τὸ σφραγίσαν αὐτὴν ἐγκλειμένῃ τῷ ἀέρι, καίτοι τὴν μὴ πεφυσημένην σφραγίσαν πᾶν ῥαδίον ἐστιν. καὶ μέντοι καὶ τὰς κλειψύδρας ἐπιδεικνύοντες, τῷ τῆς ἀρπυγίας, ὅταν μὲν ἔχωσιν ἀέρα, μὴ δεχομένης ὕδατος, 40 ἐκμυζήσας δὲ αὐτὰ εὐθέως ἀρπάττειν τὸ ὕδωρ, καὶ ἐπὶ πρῶτον ἀφαιρῶσιν πρὶν τὴν ἐπιπωματίζοντα τὴν ὁπὴν δακτυλὸν ἀφαιρῶν τις τῷ ἐξιδόντι ὕδατι ἀνάλογον εἰσελθεῖν ἀέρα συγχωρήσει. id. f. 151 b.

κλειψύδρας δὲ λέγει ἥτοι τὰ παρὰ τοῖς μηχανικοῖς, δι' ὧν τὴν συριγμῶς ἀποτελεῖσθαι καὶ τὰς ἄλλας ποιᾶς φωνάς· ἡ ὅπερ καὶ 45 μάλλον, κλειψύδρας φησὶν ὅπερ ἡδὴ εἶπον ἀγγεῖον, ὃ καλεῖσθαι οἱ πολλοὶ ἀρπάγιον. τὸτο ἥδη φανερὸν μὲν ἔχει τὸ σῶμα, τὸ δὲ ὑποκατω- θέν γενοτάτα ἐπαῖς τετραμένον. Philop. p p-15.

ὁ μάλιστα Πορφύριος ἐ γράφει "ὅτε χωρίζον ὅτε ἐνεργεῖα 213a ὄν," ἀλλ' "ὅτε ἀχωρίζον αὐτῶν ὅτε χωρίζον." ἀχωρίζον μὲν ἥδη 34 ἔθεντο, φησὶν, αὐτὸ οἱ περὶ Δημόκριτον, ὁ δὲ μὴδὲ συνεχὲς τὸ πᾶν, μεσολαβημένων τῶν σωμάτων ὑπὸ τῷ κενῷ· χωρίζον δὲ οἱ λέγοντες ἔξω τῷ κόσμῳ κενόν, συνεχὲς δὲ ἀπολείποντες τὸ πᾶν, ὡς οἱ Πυθαγορικοί. ἀμείνων δέ, οἶμαι, ἡ προτέρα γραφή. ἔχει δὲ καὶ αὐτὴ λόγον. . . ὥς οἱ διὰ τὸ δεικνύειν ὅτι ἐστὶ καὶ ὁ ἀήρ βυλόμενοι πρὸς τὸ κενόν ἐνέστασθαι, ἐκ ἐπὶ τὰς οἰκείας θύρας καὶ οἷον εἰσόδους πρὸς τὴν ἐννοίαν ταύτην ἔρχοντο τῷ κενῷ, ἀλλὰ παρὰ θύ- 10 ρας, τῷ τῆς ἐξωθεν καὶ ἐπ' ἄλλας θύρας. ἡ οἷον διὰ τοῦτο τὸν εἰσεῖναι πειρῶν τῷ μὴ εἰσαγόμενος· ἐπὶ τούτων ἥδη καὶ ἡ παροιμία λέγει. ὅτοι ὅν ἐ καὶ θύρας ἀπαντῶσιν. Simpl. f. 152 et cod. Pal. 237.

ὁ δὲ οἷον τῆς θέσεως τῷ κενῷ τύποι, ἡ παρεσπάρθαι τοῖς 213b σώμασιν αὐτό, καθάπερ λέγουσι Δημόκριτός τε καὶ Λεονίκης καὶ 34 ἄλλοι πολλοὶ καὶ Ἐπίκουρος ὕψερτον (ὅτοι ἥδη πάντες τὴν τῷ κενῷ παρεμπλοκήν αἰτιῶν) τῆς διαμερίσεως τῶν σωμάτων, ἐπεὶ τότε ἀλλοθὺς συνεχὲς ἀδιαίρετον κατ' αὐτόν, ἡ κεχωρισμένον καὶ ἀδρόν εἶναι καθ' αὐτὸ περιέχον τὸν ἑαυτόν, ὡς πρῶτον μὲν φησὶ τῶν ἀρ- 30 χαίων τινές, μὲν δὲ ταῦτα οἱ περὶ Ζήνωντα τὸν Κιττίαν. Themist. f. 40 b.

τέσσαρα τίθησιν ἐπιχειρήματα τῶν τὸ κενόν εἶναι λεγόντων, 213b ἐν μὲν καὶ τὴν ἐννοίαν τῷ χωριστῷ κενῷ, τὰ δὲ τρία καὶ τὴν τῷ παρα- 4 σπαρμένῳ ἐν τοῖς σώμασι, καὶ πέμπτον ἐπ' αὐτοῖς ἐπάγει τὸ παρὰ τοῖς Πυθαγορείοις δοξαζόμενον. Simpl. f. 152.

ἐπειδὴ ἥδη τὸ μέγα δύναμις εἰς πολλὰ ἴσα τῷ μικρῷ τῷ ἐξ 213b ἀρχῆς ὑποκειμένην διαμερίσθαι (πολλὰ ἥδη μικρὰ τὸ μέγα ἐστὶν, ὡς 10 φησὶν, ἐκείνῳ τῶν ἐν τῷ μεγάλῳ μικρῶν τῶν ἴσων τῷ ὑποκει- μένῳ γνωμένῳ ἐν τῷ ἐξ ἀρχῆς μικρῷ), καὶ τὸ ὅλον ἂν ἐν αὐτῷ γέ- νοιτο, καὶ τὸ σμικρότατον δέξαι τὸ μέγιστον, ὅπερ ἐστὶν ἐναργῶς ἀπο- 30 πον. id. ib.

διὰ τί ὅν ἐ πάλιν καὶ ἄλλο (δέξει) καὶ αὐτὸς ἄλλο; καὶ ὅπως ἔσται ἐν τῷ σμικροτάτῳ τὸ μέγιστον· πολλὰ ἥδη μικρὰ τὸ μέγα ἐστὶν. 5 ὁ μόνον τοῖνυν τὰ ἴσα σώματα αὐτῷ, ἀλλ' ἡδὴ καὶ ἄλλα δέξει· 35 πλείω ἥδη ἴσα, πλείω καὶ ἄλλα, ἐτέρως καὶ ἐτέρως διαμερίσθαι, γί- νεται. ὡς ἀνάγκη κενόν εἶναι. Themist. f. 40 b.

τὸτο ὁ μὲν Ἀλέξανδρος ἤκουσεν ὡς τῷ πίθῳ, καὶ εἰς ἀσκήν 213b ἐμβληθῇ ὁ πληρὺν αὐτὸν οἶκος, δέξει αὐτὸν μὲν τῶν ἀσκήν. μὴ 15 ποτε δὲ τὸτο μὲν περιττόν καὶ διὰ τὴν δυσκολίαν τῆς συνθέσεως· ἀλλ' ὅτι ὁ αὐτὸς πίθος μᾶλλον ὡς αὐτὸς τὴν ἀσκήν τὴν δεχομένην τὴν ἐν αὐτῷ οἶνον προσεμβληθέντας δέξει καὶ ἔκ ὑπερχεῖ· ὅπερ ἀδύνατον ἦν, φασί, τὸ οἶνον μὴ συμπιεσμένον· τὸτο δὲ ἐκ ἂν ἐγέ- 20 νετο μὴ κενῶν ὄντων μεταξὺ διασημάτων, ὡς συμπιεσθέντων ἀποτελεῖται ἡ πύλησις. Simpl. f. 152 b et cod. Pal. 237.

τὸτο καὶ μὲν ὡς τέταρτον ἐπιχείρημα κατασκευαστικόν τῷ 213b κενῷ, ἐστὶ δὲ ταύτῳ πῶς τῷ περὶ τῷ οἶνῳ καὶ τῶν ἀσκήν, ἀπὸ 21 τῆς πύλησεως τῶν σωμάτων καὶ αὐτὸ προσεγόμενον. Simpl. f. 152 b.

213^b 23. χρεῖαν δὲ παρέχεσθαι (οἱ Πυθ. ἔλεγον τὸ κενόν) πρὸς τὴν μὴ
 συνεξῆ πάντα εἶναι τὰ σώματα ἀλλήλοις, ὡς δ' Ἀλέξανδρος
 ἀκούει. ὁ μὲντοι Ἀριστοτέλης ἐκ ἐπὶ σωμάτων ἤρκεσεν, ἀλλὰ
 διορίζει, φησὶ, τὰς φύσεις, ὡς αἰτίαν ὄντας τῷ κενῷ χωρισμῷ τινὸς
 τῶν ἐφεξῆς καὶ τῆς διορίσεως αὐτῶν. τὰ γὰρ ἐφεξῆς ἀλλήλοις, ὡν
 μὴδὲν ἐστὶ μεταξύ, ταῦτα διορίζει τὸ κενόν. id. ib..

τὸ ἔξω τῷ ὑρανὶ ἀπειρόν τι κενόν οἱ Πυθαγόρειοι ὑποτιθέμενοι
 τῷτο αὐτὸ καὶ πνεῦμα ἐκάλουν. cod. Pal. 237. in quo quae se-
 quuntur e Simplicio transscripta sunt.

ταύτην καὶ οἱ Πυθαγόρειοι αἰτίαν τῷ κενῷ προστιθέασιν, ἐκ 10
 οὗδ' ὅπως αὐτὸ καὶ εἰσπνεῖσθαι λέγοντες ὑπὸ τῷ παντός, ἔξωθεν περι-
 κεχυμένον, ἐπεὶ καὶ τῶν ἀριθμῶν τὴν φύσιν μίαν εἶναι διωρισμέ-
 νην, μάλλον δὲ μὴδ' ἂν ἀριθμῶς εἶναι μὴ τῷ κενῷ διακρίνοντος τὰς
 μονάδας. Themist. f. 41.

213^b 29. ταῦτα μὲν ὅν τὰ ἐπιχειρήματα τέθεικεν ὁ Ἀριστοτέλης τῶν 15
 λεγόντων εἶναι τὸ κενόν. ὁ δὲ Λαμψακηνὸς Στράτων ταῦτα μὲν
 εἰς δύο συνήγαγε τὰ τέσσαρα, εἰς τε τὴν καὶ τόπον κίνησιν καὶ εἰς
 τὴν τῶν σωμάτων πλήσιν, τρίτον δὲ προσέθηκεν ἀπὸ τῆς ὁλικῆς·
 τὴν γὰρ σιδηρίτην λίθον ἕτερα σιδηρία δι' ἐτέρων ἔλκειν συμβαίνει,
 ὅταν ἐπισπάσῃ τὸ ἐκ τῶν πόρων τῷ σιδηρῷ ἢ λίθῳ, ὃν σωματι καὶ 20
 συνελεγεῖτο ὁ σιδηρός, καὶ ἕτος πάλιν τὸν ἐφεξῆς ἔλκει καὶ ἕτος ἄλλον,
 καὶ ἕτως ὁρμαθὸς σιδηρίων ἀποκρεμασμένη τῆς λίθου. Simpl. f. 153.

213^b 30. καὶ τὸς μὴ εἶναι τὸ κενόν καὶ τὸς εἶναι λέγοντας παραθέμενος
 εἰκότως λοιπὸν καιρὸν ἔχειν φησὶ διατιθεῖν αὐτοῖς, πότερον ἕτως ἢ
 ἐκείνως ἔχει τὸ πρόβλημα. ἀλλὰ ἐπειδὴ καὶ οἱ μὴ εἶναι, τάχα δὲ καὶ 25
 οἱ εἶναι δεικνύοντες ἀδιάρθρωτον ἐφαίνοντο τὴν περὶ αὐτῷ ἔνοιαν
 ἔχοντες, διὰ τῷτο πρότερόν φησι δεῖν τί σημαίνει τὸννομα διορί-
 σαδς· ὁ δὲ γὰρ ὅτι τῷτο τὸ πρόβλημα καὶ τῷ εἰ ἐστὶ προηγουῖ, ὡς
 ἐν τοῖς Ὑγέροις Ἀναλυτικοῖς μεμαθῆκαμεν. id. ib.

213^b 33. ἐπειδὴ πᾶν τὸ ὄν σῶμα λέγουσιν οἱ φυσιολογοῦντες ἢ οἱ μήπω 30
 τὴν ἀσώματον θεωροῦμενοι φύσιν, ὁ δὲ λόγος τὸ μὴ σῶμα ὄν ὅθεν
 εἶναι φασίν. ταῦτ' ἔν ἐξιν εἰπεῖν, ἐν ᾧ μὴδὲν ἐστὶ σῶμα, καὶ ἐν
 ᾧ μὴδὲν ἐστίν. id. ib.

214^a 4. εἰ δ' ἕτω λέγοιεν ἀδιορίστως τὸ ἐν ᾧ τιθέντες, ἔπειτα καὶ τὸ ση-
 μεῖον αὐτὸς καὶ τὴν γραμμὴν καὶ τὸς ἀριθμῶς κενόν λέγειν. id. ib. 35

214^a 6. εἰπὼν τὸ ἐπόμενον τῇ ἀδιορίστως εἰρημένη σημασίᾳ τῷ κενῷ
 ἄτοπον, ἐπάγει καὶ τὸς ὡς διάστημα λέγοντας τὸ κενόν· τὸ γὰρ πλήρες
 ἢ μὴ πλήρες αἰδιότης σώματος καὶ τὴν ἀφήν (γράφει) γὰρ ἐκότε-
 ρον, τῷτο δὲ ὡς διάστημα λαμβάνει, ὡς δὲ οἱ καὶ ἡ ἐφεξῆς ἀπο-
 ρία ἢ λέγουσα "εἰ ἔχει τὸ διάστημα." καὶ εἰ μὴ εἴη γεγραμμένον τὸ 40
 "μὴ πλήρες αἰδιότης σώματος καὶ τὴν ἀφήν," λέγοι ἂν διάστημα τι
 πεφυκὸς μὲν δέχεσθαι αἰδιότην σῶμα καὶ τὴν ἀφήν καὶ πληρῶς ὑπ'
 αὐτῷ, μὴ δεδογμένον δὲ μὴδὲ πεπληρωμένον. εἰ δὲ εἴη "τὸ πλῆ-
 ρες αἰδιότης σώματος καὶ τὴν ἀφήν," καὶ ἕτως ὡς πεφυκὸς πληρῶς
 ἀκωσέον, ἀλλ' ὅχι ὡς πεπληρωμένον, ὅπερ διεσάφησεν εἰπὼν "ἢ
 ὁ δὲ γὰρ ὅτι εἰ μὴ δέχοιτο σῶμα ἀπτόν, κενόν." εἰτε δὲ ἕτως εἰτε
 ἐκείνως, τὸ ἐπιφερόμενον ἀπορον τοῦτον ἐστίν. . . ὁ δὲ Ἀλέξαν-
 δρος εἶπεο εἴη φησὶ γεγραμμένον τὸ "πλήρες αἰδιότης σώματος

καὶ τὴν ἀφήν," δύνασθαι λέγειν τὸ μὴ κατ' ἄλλην αἰδιότησιν ἀλλὰ καὶ
 μόνον τὴν ἀφήν· τοῦτον δὲ τὸν ἀέρα λέγειν αἰδιότην σῶμα καὶ τὴν
 ἀφήν, ἐπειδὴ ἦν τις περὶ κενῷ δόξα λέγουσα κενόν εἶναι τὸν ἀέρα
 ἀπτόν ὄντα τῷ ῥοπῇ τινα ἔχειν βάρους ἢ κυφότητος. ταύτην δὲ
 τὴν δόξαν οἱ περὶ τὸν Ἀναξαγόραν ἀνατρέπουν ἐπεχειρῶν σφελῶν-
 τες τὸς ἀσούς. . . λέγει δὲ ὁ Ἀλέξανδρος καὶ τρίτην τὴν φέρεσθαι
 γραφὴν, τὴν λέγουσαν "τὸ πλήρες ἀναιδήτης σώματος καὶ τὴν ἀφήν."
 καὶ εἴη ἂν ἀναιδήτης σῶμα τὸ διάστημα λέγων τὸ τρεῖς ἔχον διασά-
 σεις, καὶ διὰ τῷτο σῶμα λεγόμενον καὶ πλήρες, ἐπειδὴ σώματος
 ὁρισμὸς εἶναι δοκεῖ τὸ τὰς τρεῖς ἔχον σχεδὸν διασάσεις. ὅθεν ταύτην
 δὲ τῇ γραφῇ συναρθεῖν φησὶ τὴν ἐπαγομένην λύσιν ὁ Ἀλέξανδρος.
 ἐκ οὗτα διὰ τί, εἰπερ ὡς διάστημα εἴληπτο· ἀλλ' ἀκατάλληλος ἢ
 προφορὰ διάστημα κενόν εἰπεῖν τὸ πλήρες ἀναιδήτης σώματος καὶ
 τὴν ἀφήν. τὸν δὲ ἀέρα φησὶν ὁ Ἀλέξανδρος τῇ ἑαυτοῦ φύσει ἄλ-
 λαις μὲν αἰδιήσεσιν αἰδιότην ποιότητων μὴ μετέχειν, ἀπτόν δὲ μὴ-
 νον εἶναι. id. ib.

τινα τὸ πλήρες ἔχει. καὶ εἰ πλήρες, πῶς κενόν; πλήρες ὅν
 ἀπὸ τῷ πληρῷ, καὶ δεκτικὸν αἰδιότης σώματος καὶ τὴν ἀφήν.
 Philop. q p. 2.

γράφει) ἐν τισι "τὸ πλήρες," ἐν τισὶ δὲ "τὸ μὴ πλήρες." καὶ
 εἰ μὴ εἴη γεγραμμένον "τὸ μὴ πλήρες." . . λέγοι ἂν διάστημα τι
 πεφυκὸς μὲν δέχεσθαι αἰδιότην καὶ τὴν ἀφήν σῶμα καὶ πληρῶς ὑπ'
 αὐτῷ, μὴ δεδογμένον ἢ πεπληρωμένον. εἰ δὲ εἴη "τὸ πλήρες," . .
 καὶ ἕτως ὡς πεφυκὸς πληρῶς ἀκωσέον, ἀλλ' ὅχι ὡς πεπληρωμέ-
 νον. cod. Palat. 237.

διαφέρει ἂν αὕτη τῆς προτέρας ἢ σημασία τῷ ἐκεῖ μὲν κενόν 214^a
 λέγεισθαι ἐν ᾧ μὴδὲν ἐστὶ σῶμα αἰδιότην ἀφήν, καὶ τὴν ἀντιτυπίαν 11.
 χαρακτηρίζομεν τῷ τοῦτου σώματος, ἢ τῷ ἀέρι μὴ ἐνορῶντες
 κενόν ἔλεγον τὸ διάστημα ἐν ᾧ ἀήρ· ἐνταῦθα δὲ λέγει κενόν, ἐν ᾧ
 μὴδὲμία ἐστὶν ὅσια σωματική, ἢ δὲ σωματικὴ ὅσια ὃ μόνον βάρος
 ἔχει καὶ κυφότητα, ἀλλὰ καὶ χρώματα καὶ χήματα καὶ μεγέθη. διὰ
 καὶ μὴ τὴν προτέραν ἀπόδοσιν τὸ διάστημα, ἐν ᾧ ὁ ὑρανός, κενόν
 ἂν εἴη, ὅτι τὸ ὑράνιον σῶμα ἕτε βάρος ἔχει ἕτε κυφότητα, καὶ δὲ
 ταύτην τὴν ἀπόδοσιν ἐκ ἂν εἴη κενόν, εἰπερ κενόν μὲν ἐστὶν ἐν ᾧ
 μὴ ἐστὶ σώματος ὅσια, τὸ δὲ ὑράνιον σῶμα ὅσια ἐστίν. Simpl.
 f. 153 b.

νῦν δ' ἐπειδὴ αὐτὸ τῷτο πρόκειτο σκοπεῖν, λοιπὸν μὲν τὸ τί 214^a
 σημαίνει τὸννομα τῷ κενῷ, εἰ ἔστιν ὅπως τὸ κενόν, τατέστι τὸ διά- 16.
 στήμα τὸ εἰρημένον, χρὴ δεῖξαι λοιπὸν ὅτι ἐκ ἐστὶ τι τοῦτον, ὅτε
 μὴ ἔχον ἐν ἑαυτῷ σῶμα, ὅπερ σημαίνει τὸ κεχωρισμένον, ὅτε
 ἔχον, ὅπερ τὸ ἀχώριστον. καὶ γὰρ τῶν λεγόντων τὸ κενόν οἱ μὲν ἕτως
 ἔλεγον ὡς εἶναι τι καθ' αὐτό, τὸ μὲν αἰετὶ μὴδὲν ἔχον σῶμα, ὡς τὸ
 ἔξω τῷ ὑρανὶ, τὸ δὲ ποτέ, ὡς τὸ ἐκ τῶς μανὸς καὶ τὸ διαλαμβάνον
 τὰ σώματα πρὸς τὸ μὴ συνεχισθῆναι· οἱ δὲ, ὡς ἔχον μὲν τινα καὶ
 καθ' αὐτὸ φύσιν τῷτο τὸ διάστημα, αἰετὶ δὲ σώματος πεπληρωμέ-
 νον. δύνασθαι δὲ καὶ κεχωρισμένον μὲν τὸ εἰρημένον ἔξω τῷ ὑρανὶ παρ'
 αὐτῶν λέγειν, ἀχώριστον δὲ τὸ τῶς σώμασιν ἐμπερόμενον, ἀλλ'
 ὅχι τὸ αἰετὶ ἔχον σῶμα. αὕτη γὰρ ἡ ὑπόθεσις μετ' αὐτὸν ἐν τοῖς

Πλατωνικοῖς σαφῶς ἐπεπλάσεν... ὁ δὲ Ἀλέξανδρος ἐκ τῆς λέγειν φησὶν ὅτι τὸ κενόν, καίτοι τριχῇ διασατὲν ὄν, ὃ σῶμα, ἐλέγγειν ἐστὶ τὸς κακῶς οἰομένους ἐν Κατηγορίαις (c. 6) ὑπ' αὐτῆς ποσὸν σῶμα τὸ μαθηματικὸν λέγειν, διάστημα μόνον ὅν ἄνευ τῆς ὕλης· ὁ δὲ αὖτε λέγειν τὸ τοῦτον ἀπλῶς σῶμα ἀλλ' ἢ σώματος 5 διάστημα ἢ μαθηματικὸν σῶμα, ἐκεῖ δὲ ἀπλῶς τὸ σῶμα ποσὸν ἔφη. id. f. 154.

214^a εἰ γὰρ καὶ ἐστὶ κινήσεως αἴτιον τὸ κενόν, ὅτι γε πάσης· ὃ γὰρ δὴ 27. καὶ ἀλλοιωσέως... ἐξῆς δεικνυσιν ὅτι ὑδὲ τῆς καὶ τόπον κινήσεως αἴτιον τὸ κενόν... καὶ γὰρ καὶ οἱ ἐρόμβοι κοῦνται καὶ τόπον μὴ δυνά- 10 μαναι κοῦν... ἀλλ' ὅπως ἂν τις λέγοι τὰ τοιαῦτα μὴδὲ κινεῖται καὶ τόπον καθ' ἑμᾶς, ὅσα τὴν αὐτὴν φυλάττει τόπον καὶ τὴν ἐλ- τητα, εἴπερ καὶ τὴν ὅλον ὑπερὸν ἀκίνητον καὶ τόπον λέγομεν· καὶ μέ- 15 ντοι ἐπὶ τούτων μόνον ὄρεται τὸ κενόν μὴ εἶναι αἴτιον τῆς καὶ τόπον κινήσεως τῶν καὶ τὸ ὅλον ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ μενόντων ἀεὶ. προσ- 15 φυέστερον ὅν ἐστὶ τὸ τῷ Στράτωνος παράδειγμα ταύτας τὰς ὑπο- νοίας ἐκφυγόν· ἐάν γὰρ εἰς ἀγγεῖον τις πεπληρωμένον ὕδατος ψη- φίδα ἐμβαλὼν κατασφύβῃ τὸ ἀγγεῖον ἐπὶ γόμα, ἐπὶ τῶν τὴν ἑσροίαν, ἢ ψήφος ἐπὶ τὸ γόμα τῷ ἀγγεῖον φέρεται, ἀντιμεθετασθέν τῷ ὕδατος εἰς τὴν τῆς ψήφου τόπον. τὸ δὲ αὐτὸ καὶ ἐπὶ τῶν νηχο- 20 μένων συμβαίνει, καὶ ἰχθύος καὶ ὕπνουσιν. ἐρεῖ δὲ καὶ αὐτὸς Ἀρι- στοτέλης πλείονα περὶ τῆς ἀντιμεταστάσεως. id. f. 154 b.

214^a μαλιστα δὲ ἐστὶ προφανὲς ἐν ταῖς τῶν συνεχῶν δύναμι, ὡς 31. ἔχει ἐπὶ τῆς Ἀρατείας σφαίρας καὶ ἐπὶ τῷ ἐν τῇ λεκανῇ κοσμημένῳ ὕδατος. Philop. q p. 3.

214^a τὸ ἐκπυρηνίζον εἶρη) ἀπὸ τῶν τῶν πυρήνας τῶν ἐλαίων τοῖς 32. δακτύλοις συμπληρωμένους ἐξακοντιζόντων, διὰ τὸ μυρρίζον χημία. Simpl. f. 154 b.

τὸ ἐκπυρηνίζον ἐκ μεταφορᾶς τῶν πυρήνων εἶρη) τῶν ὑπὸ τῆς θλίψεως τῶν δακτύλων ἐξακοντιζομένων. πυρήνης δὲ λέ- 30 γον) κυρίως τὰ τῶν ἐλαίων γύατα· ἐκ τούτων δὲ καὶ πολλὰ ἄλλα. Philop. q p. 5 et cod. Pal. 237.

214^b τὸ τῆς αὐξήσεως πλείονος ἐστὶν ἐπιστάσεως ἀξίον. πρῶτον μὲν 2. πῶς ἐπὶ τῶν ἀψύχων αὐξήσιν εἶναι φησὶ, καὶ πῶς τροφήν αὐξά- 35 νειν λέγει, καίτοι αὐτὸς ἐν τοῖς περὶ Ψυχῆς (2 3) σαφῶς λέγων ὅτι μόνον αὐξεῖ) τὰ τρεφόμενα, τρέφει) δὲ τὰ ἐμψυχα... λύνων δὲ ταύτας τὰς ἐνστάσεις ὁ Ἀλέξανδρος, διὰ τὸ μῆτιν ὅλον εἶναι, φησὶ, πῶς τοῖς τρεφομένοις καὶ αὐξομένοις ἢ πρόσκρισις γίνετα) καὶ 40 τί ποτέ ἐστι τὸ αὐξόμενον, τὸ αἶδος ἢ ἡ ὕλη, περὶ ὧν ἐν τοῖς περὶ Γενέσεως (1 5) ζητήσεται καὶ διακρίσεται... διὰ τοῦτο νῦν κοινώ- 40 τερον τὴν αὐξήσιν λαβὼν ὅπως ἐνέστη τῇ ἀπὸ ταύτης κατασκευῇ τὸ κενόν. Simpl. f. 155.

214^b εἰ μὴ ἀδιόριστως ἀκούει τις τὴν αὐξήσιν ἐπὶ τῶν εἰς μείζον 3. μέγεθος ἐπιδιδόντων, ἀρκεῖ προφέρειν αὐτοῖς τὴν ἀπὸ ὕδατος εἰς 45 ἀέρα μεταβολήν, καὶ ὅπως ἀπὸ τῷ βραχυτέρῳ τῷ ὄγκῳ σώματος εἰς τὸ μείζον· εἰ δὲ ὡς ἐπὶ τῆς κυρίως αὐξήσεως τῆς γινόμενης διὰ τὴν πρόσκρισιν τῆς τροφῆς, ἔκτετι ὑπὸ ἄλλων ἀνατραπήσων) λέγων οἱ τὸ κενόν εἰσάγοντες διὰ τὴν τῆς τροφῆς πύροdon, ἀλλὰ

τοῖς αὐτῶν πτεροῖς καὶ τὴν παρειμίαν ἀλλοκοῦν), ἢ ὅπερ κυριώτε- ρον ὁ Ἀριστοτέλης εἶπεν, αὐτὸς αὐτὸν ὁ λόγος ἐμποδίζει· ὥσα γὰρ λύση κοῦν ἀπορίαν τὴν περὶ τῆς τροφῆς, τὸ κενόν εἰσάγει, μὴ λύνων ἀλλὰ μᾶλλον ἀπωρῶν τὴν ἀπορίαν ποῦν... μεταξὺ δὲ 5 τῷ διαρετικῷ βαλὼν τὸ "ἀπορίαν ὅν ἐξῆς κοῦν λύνει, ἀλλ' ὃ κενόν δεικνύσων ὡς ἐξω," εἶτα τὸ λοιπὸν ἐπαγαγὼν τὸ "ἢ πᾶν εἶναι τὸ σῶμα κενὸν ἀναγκαῖον," ἀσάφειαν ἐλέγχειν ἐνεποίησε τῷ ῥητῇ. ταύτας δὲ τὰς ἀπορίας καὶ ἐν τῇ περὶ Γενέσεως καὶ Φθορᾶς πραγμα- 10 τεία (p. 321 b 27) περὶ τῆς τροφῆς ἀπορήσας διέλυσε, λέγων μὴ ὅτι μὲν μέρει παντὶ προσγίναται, ἀλλὰ τὸ μὴ ὑπερεῖναι τὸ δὲ προ- σέχεσθαι... λύνει τὴν τῆς τέφρας ἀπορίαν ὁ Εὐδόκημος ἐν τῷ τρίτῳ τῶν Φυσικῶν, λέγων ὅτι ἐνδύχει) καὶ ἄνευ τῶν κενωμάτων συμ- 15 βαίνειν τὸ λεγόμενον· θερμὸν γὰρ ἐν τῇ τέφρᾳ περιλαμβάνεται τι δοκεῖ, καθάπερ ἐν τῇ τιτάνῳ. δῆλον δὲ· ἐπιχειρομένη γὰρ ὕδατος ἀμφότερα ταῦτα καλεῖ... ὁ δὲ Στράτων καὶ τὴν ἀπὸ τῆς ἔλξεως ἀναλύνων, ὅδε ἢ ἔλξις φησὶν ἀναγκάζει τίθεσθαι τὸ κενόν· ὅτε γὰρ 20 εἰ ἐξω ὅλως ἔλξις φανερόν, ὅτε καὶ Πλάτων αὐτὸς τὴν ἐλκτικὴν δύναμιν ἀναρεῖν δοκεῖ, ὅτε εἰ ἐξω ἢ ἔλξις, δῆλον εἰ διὰ τὸ κενόν ἢ λίθος ἔλκει καὶ μὴ δι' ἄλλῃ αἰτίαν· ὅδε γὰρ ἀποδεικνύσων ἀλλ' ὑποτίθεν) τὸ κενόν οἱ ὅτω λέγοντες. id. ib.

δείξας ὅτι οἱ τιθέντες δοκῶντες τὸ κενὸν λέγοι οἱ μὴ ὅδε ἔχον 214^b 12. σιν ἀναγκαῖον, οἱ δὲ ὅτι δοκῶντες ἀπορίαν λύνει μείζον περιπί- πτυσι, προθέτω λοιπὸν καὶ προηγουμένως δεῖξαι μὴ ὅσα ὅλως ὑπό- 15 ρασιν τῷ τοῦτον κενόν. id. f. 155 b.

25 δείξας πρότερον ὅτι ὡς ποιητικὸν τῆς κινήσεως· ἐκ ἐξω αἴτιον 214^b 17. τὸ κενόν... ἀποδεικνύσων ὅτι ὅδε ὅπως αἴτιον ἢ συναιτίον ἐστὶ τὸ κενόν ὡς τόπος, ἐν ᾧ κινεῖται) τὸ κινούμενον καὶ μένει... ποῖαν γὰρ 20 διαφορὰν κινήσεως ἐνδύσει τὸ κενόν, κενὸν ὑπάρχον; ὅτε γὰρ τὴν ἄνω ὅτε τὴν κάτω ἀφωρισμένως· εἰ δὲ ἐπὶ πάντα ἄμα, ἢ δια- σπαδῆσεται, ἢ μονῆς ἂν μᾶλλον ἢ κινήσεως εἴη. μᾶλλον δὲ ὅδε 25 μονῆς· τί γὰρ μᾶλλον ἐν τῷδε ἢ ἐν τῷδε μένει; τῷ δ' αὐτῷ ἐπι- χειρήματι ἐν τῷ τρίτῳ βιβλίῳ περὶ τῷ ἀπείρῳ λέγων ἐχρήσατο (c. 5 p. 205 a 10). id. ib.

πρότερον μὲν καὶ τὴν πρὸς τὸ ἀπειρον ὁμοιότητα τὸ κενὸν ἀνείλε, 214^b 19. νῦν δὲ ἀπὸ τῆς πρὸς τὸ τοπικὸν διάστημα ὁμοιότητος ἐπιχειρεῖ... ὁ δὲ Ἀλέξανδρος τὸ "πῶς γὰρ οἰσθήσεται) τὸ τεθὸν ἢ μενεῖ;" καταλ- 30 ληλότερον φησὶν ἂν ἔχον ὅτω, πῶς οἰσθήσεται) ἢ τὸ τεθὸν μενεῖ, ὡς τῆς θέσεως τῇ μονῇ οἰκείας· καίτοι καὶ τὰ κινούμενα εἴπερ ἐν τόπῳ κινεῖται, πῶς ἂν λέγοιτο καὶ θέσιν ἔχον ἐν ἐκείνῳ; ἀκριβεστέρα ὅν 35 ἢ τῷ Ἀριστοτέλει ἐρμηνεία ἂν εἴη. id. f. 156.

πῶς γὰρ ἐπὶ τὴν οἰκείαν τόπον οἰσθήσεται) ἔκαστον τῶν φυσικῶν 214^b 21. σωμάτων, ἢ πῶς ἐν αὐτῷ μένει, δεικνύον αὐτοῖς. ἡμεῖς μὲν γὰρ τὸ πέραν τῷ περιέχοντος λέγοντες ἀφελώμεθα τῇ συγγενείᾳ, καθὰ 40 προσέφη), τὸ δὲ διάστημα ἀδιάφορον πανταχῶ· τί γὰρ διοίσει τὸ ἄνω τῷ κάτω; νῦν μὲν γὰρ, ἀπειρὴ τὰ σώματα διαφέρει τὰ ἄνω ὄντα τῶν κάτω, καὶ τὰ πέρατα αὐτῶν διαφέρει, οἷς περιέχει τὰ συγγενῆ· ὃ γὰρ καθ' αὐτὰ τὰ πέρατα ποῦμεν τὸς τόπους, ὡς τὴν 45 μαθηματικὴν ἐπιφάνειαν, ἀλλὰ τὴν ἐν φυσικῷ σώματι καὶ ἀχώ-

ριστον. οἱ δὲ τὸ διάστημα λέγοντες εὐθὺς χωρίζον αὐτὸ βύλον²¹ εἶναι τῶν φυσικῶν καὶ ἀπλῶν σωμάτων. ὅθεν ἔν διόισι τὸ ἐν πυρὶ τῷ ἐν ὕδατι· ὅθεν γὰρ ἀπολαμβάνει τὸ σώματος, ἀλλ' ἔστι καθ' αὐτό, καθάπερ δὴ καὶ τὸ κενόν, εἴπερ ἔστιν. εἴρη²² γὰρ ὅτι τὸ κενόν ὅθεν ἄλλο ἢ τόπον ἤγουν²³ εἰ τὸ διάστημα παρόντες εἰς τὸν τόπον. εἰ ἔν τῷτο μὴ αἴτιον κινήσεως, τὸ διάστημα ἀναίτιον. ὁμοίως καὶ τὸ κενόν· καθάπερ γὰρ ἄλλα συνεισάγει, ὅπως ἀλλήλοις καὶ συναπύλλου. προσέθησι δὲ Ἀριστοτέλης ὅτι τῷ διαστήματι τί λέγοντι τὸν τόπον ἔπει²⁴ καὶ τὰ μέρη καθ' αὐτὰ ποιεῖν ἐν τόπῳ· τῷτο δὲ προλαβόντες ἡμεῖς ἐν τοῖς περὶ τῷ τόπῳ τί ἀν' ἄλλῳ λέγωμεν;²⁵ συμβαίνει δὲ τοῖς λέγουσι ἀναγκαῖον εἶναι κενόν, εἴπερ ἔστι κινήσεις, τὸναντίον μᾶλλον, ἢ ἐν τις ἐπισκοπῇ, μὴ ἐνδέχεσθαι κινήσθαι μηδέν, ἀν' ἢ κενόν. Themist. f. 41 b.

τὸ αὐτὸ δὴ εἶπε καὶ ἐν τοῖς περὶ τόπου λόγοις, ἀλλ' ἐκεῖ μὲ πάνυ ἀμεινῶς καὶ ἀσαφῶς, ἐνταῦθα δὲ σαφέστερον. Philop. q p. 8.

214^b 24 εἰ μὲ αὕτη μὴν ἢ λέξις ἔπει²⁵ τοῖς προειρημέναις, ὅθεν ἀσαφές ἔσται. εἰπὼν γὰρ ὅτι τὸ τεθεῖν ἐν τῷ κενῷ σῶμα ὅτε κινήσεται ὅτε μινεῖ, εὐλόγως ἐπιφέρει τὸ "πῶς δὴ ἐνέσται ἐν τόπῳ ἢ ἐν τῷ κενῷ;" πῶς γὰρ ὅλως ἔσται ἢ ὡς ἐν τόπῳ ἢ ὡς ἐν κενῷ ἐν τῷτο ἐν ᾧ μήτε κινεῖσθαι μήτε ἡρεμῶν δύναι²⁶, καίτοι καὶ τῶν κινουμένων καὶ τῶν ἡρεμῶν ἢ ὡς ἐν τόπῳ ἢ ὡς ἐν κενῷ κινεῖσθαι δοκούντων ἢ ἡρεμῶν. ἐπειδὴ δὲ ἐν τισιν ἀντιγράφου μὲ²⁷ τὴν εἰρημένην λέξιν ἐπάγει²⁸ ταῦτα "ὅ γὰρ συμβαίνει ὅταν ὅλον τεθεῖ ὡς ἐν κενῷ· ρισμένην τόπῳ καὶ ὑπομένοντι σώματι· τὸ γὰρ μέρος ἀν' μὴ χωρὶς τίθῃ²⁹, ὅκα ἔσται ἐν τόπῳ ἀλλ' ἐν τῷ ὅλῳ," εἴη δὲ τὸ καὶ τῷτο ἐπιχειρήμα πρὸς τὸ μὴ εἶναι τὸ χωρίζον τῷτο διάστημα, μήτε ὡς τόπον μήτε ὡς κενόν... τότε τὰ μόρια ἐν τόπῳ, ὅταν χωριζῇ τῷ ὅλῳ καὶ τῇ πρὸς αὐτὸ συνεχείας ἀπολυθῇ. ἔως δ' ἀν' ἢ συνεχῇ τῷ ὅλῳ, ἐν ὅλῳ ἐστὶν ὁ τόπος, καὶ τὰ συνεχῇ τῷ ὅλῳ μέρη καὶ αὐτὰ καθ' αὐτὰ ὅθεν ἦγον τῷ ὅλῳ ἐν τόπῳ ἔσται· ὁμοίως γὰρ καὶ ταῦτα ἴσον ἐαυτοῖς κατέχει διάστημα. τὰ δὲ τῷτο ἐπόμενα ἄτοκα ἐν τοῖς περὶ τόπου λόγοις εἶπεν (c. 3 p. 211 b 20). Simpl. f. 156.

214^b 23 ὅτι ὁμοίως ἔχον πρὸς πᾶν μῦριον τῷ ἐν ᾧ ἐστὶν, ἀκίνητον ἀν' μὴν, ἐπιστάσας καὶ ἀπὸ τῷ Πλάτωνος τῇ ἐν μέσῳ τῆς γῆς μονῇ³⁰ ἐν τῷτο κατασκευάζοντας, ἐν οἷς φησὶν ἐν Τιμαίῳ (p. 40 et 63)... σημειωτέον δὲ, φησὶν ὁ Ἀλέξανδρος, ὅτι ἐν τισιν ἀντιγράφου ἢ ἐπιχειρήσεως αὕτη ὁ φέρε³¹, ἴσως ὡς εἰρημένη ἦδη, ἀλλ' ἢ μὲ³² ταύτην "πρῶτον μὲν." id. f. 156 b.

δείξας ὅτι ὅκα ἔστιν αἴτιον κινήσεως τὸ κενόν, ὅτε ὡς ποιητικόν³³ ὅτε ὡς τελικόν, βύλε³⁴ λοιπὸν δεῖξαι ὅτι ὅτε ὡς τὸ δι' αἴτιον κινήσεως τὸ κενόν ἐνδέχεται³⁵ εἶναι, ὅλον ὁργανικόν. πρότερον δὲ ἀναλαμβάνει τὰ εἰρημένα, καὶ δεικνύσι τὸ ἐν τῷτο τῶν ἐκείνων ὑποθέσεων ἐπόμενον· τοῖς γὰρ λέγουσι, φησὶ, τὸ κενόν κινήσεως εἶναι αἴτιον τὸναντίον συμβαίνει ἢ λέγουσιν. Philop. q p. 8.

215^a 10 ὥσπερ γὰρ τῷ μνηστὸς ὑδεμία ἐστὶ διαφορά, ὅτω καὶ τῷ κενῷ. τὸ γὰρ κενόν μὴ ὅν τι καὶ ἐξήρουν λέγει Δημόκριτος. ὥσπερ ἢ καὶ φύσει κινήσεις διαφοράς οὐκ³⁶ τῷ περιέχοντος. Themist. f. 42.

τῆς βιαιῶς κινήσεως διχῶς γνωμένης, ἢ παρόντος τῷ βιάσθαι³⁷ 215^a μένει καὶ ὀχύντος ἢ ὠθέντος ἢ ἔλκοντος, ἢ μὴ παρόντος, ὡς ἐπὶ τῶν 14. ριπτευμένων, ἐπὶ ταύτης ποιεῖ³⁸ τὴν ἀποδείξιν, τὴν ἑτέραν διὰ τὸ ἐναργές, ὡς ὁ Ἀλέξανδρος φησὶ, παραλιπὼν... νῦν ἔν περὶ τῆς ἀπόντος τῷ βιάσθαι³⁹ μεν, τότε⁴⁰ τῆς καὶ μὴ μιν, δεικνύσας ὡς ὅκα ἐσομένης ἐν τῷ κενῷ· ἐν μὲ γὰρ πλήρει γνωμένης τῆς βίψεως τὰ ριπτευμένα κινεῖ⁴¹ ἢ τῷ ἀντιπεριέχοντι τὸν πρὸ τῷ ριπτευμένῳ προωθούμενον ἀέρα ὑπὸ τῆς τῷ ριπτευμένου βύμης· εὐκρινέστερος γὰρ ὡν τῷ ριπτευμένῳ ὁ ἀήρ προωθεί⁴², καὶ τῇ βίᾳ ἀθρόος ἀντιπεριεσάμενος ἐπωθεῖ τὰ κινούμενα. τῷτο δὲ καὶ συνέχων γνωμένου, συνεχῆς ἢ κινήσεως τῷ βίφοντος μένει, ἔως ἀν' κατ' ὀλίγον ἐκλυομένης τῆς τῷ ἀντιπεριεσάμενῳ ἀέρος βύμης ἐπικρατήσῃ ταύτης ἢ οἰκείᾳ τῷ βίφοντος καὶ φύσει φορᾷ. ταύτης δὲ τῆς δόξης ὁ Πλάτων δοκεῖ τὴν ἀντιπερίστασιν ὅπως ἐξηγούμενος ἐν Τιμαίῳ (p. 59)... ἢ ὅτε ὅτω⁴³ ἢ τῶν ριπτευμένων κινήσεις μένει συνεχῆς, ἢ διὰ τὸ ἐπωθεῖν τὸν συναπωδιέμενον ὑπὸ τῷ βίφοντος τὸν τὸ βίᾳ φερόμενον ἀέρα... εἰπὼν δὲ ὅτι ὅθεν τῶν ὑπάρχει ἐν τῷ κενῷ, ὅθεν ἐνδέχεται⁴⁴ φέρεσθαι ἐν αὐτῷ, ἐπήγαγεν "ἀλλ' ἢ ὡς τὸ ὀχύνον," ἐνδεικνύμενος ὅτι καὶ μὲ τὸν τῆς βίψεως τρόπον ἀδύνατον φέρεσθαι ἐν κενῷ τὸ φερόμενον, εἴπερ δὲ ἀρα, ὡς τὰ ὀχύνοντα φέρε⁴⁵... εἰ δὲ τῷτο, ἢ ἐπ' αὐτῷ τῷ κενῷ ὀχεῖ⁴⁶ ἢ ἐπὶ τῷ σώματι. ἀλλ' ἐπὶ τῷ κενῷ ἀδύνατον. Simpl. f. 157.

εἰ οἱ ἐξηγηταὶ καὶ τῷτο ἐπιχειρήμα λέγουσιν, ὅτι ὅκα ἔσται κινή- 215^a σις καὶ φύσει ἐν τῷ κενῷ, δὴ τὸ καὶ καὶ φύσει κινούμενα ἐπὶ τὸν 19. οἰκείον φέρε⁴⁷ τόπον, ὅκα ἔστι δὲ οἰκείος τόπος ἐν τῷ κενῷ διὰ τὸ ἀδιάφορον, ἀμεινον οἶμαι τῆς κινήσεως πρότερον ἀναρθεῖσης νῦν τὴν ἐστὶν ἀναρθεῖσθαι, καὶ τῷτο τῇ λέξει συμφωνητέρον μοι δοκεῖ. id. f. 157 b.

τῷτο ἕτερον ἐπιχειρήμα ἐξ ὧν λέγουσιν οἱ τὸ κατεσπαρμένον⁴⁸ 215^a κενόν ἐν τοῖς σώμασιν ὑποτιθέμενον. ἔλεγον γὰρ πάντα ἐκ τῆς τῷ 22. κενῷ συμπλακῆς καὶ τῶν ἀτόμων γίνεσθαι, διὰ δὲ τὸ κενὸν καὶ μεῖζονα καὶ ἐλάττωνα εἶναι μὴ γίνεσθαι ὁμοίαν τὴν συμπλακῇ, ἀλλ' ἐν μὲ τῷ ἀέρι, διὰ τὸ μεγάλα μέρη εἶναι τὰ ἐν αὐτῷ κενῷ, γίνεσθαι ὅθεν τὴν κινήσιν, ἐν δὲ τῷ ὕδατι βραδύτερον διὰ τὸ μικρότερα, ἐν δὲ τῇ γῇ μνη- μῶς διὰ τὸ εἶναι μικρομερῇ. cod. Pal. 237. ἐν δὲ τῇ γῇ, διὰ τὸ πᾶσι μικρομερῇ εἶναι τὰ κενά, κινήσεις ὁ γίνε⁴⁹. Philop. q p. 11.

λέγει ὁ Ἀλέξανδρος ὅτι δύναται τῷτο τῷ ἐπιχειρήματι καὶ πρὸς τὴν Στωικὴν χρήσασθαι, ἀπειρον κενόν λέγοντας ἐντὶς περιέχειν τὸν κόσμον. διὰ τί γὰρ ἀπειρὸς ὅτος τῷ κενῷ, ἐνταῦθα δ' ἐστὶ μένει ὁ κόσμος καὶ ὁ φέρε⁵⁰; ἢ εἰ φέρε⁵¹, τί μᾶλλον ἐνταῦθα ἢ ἀλλὰ καὶ; Simpl. f. 157 b.

τῷτο καὶ πρὸς τὴν περὶ Χρύσιππον βήτην. διὰ τί ὁ κόσμος ὅκα εἰς ἀπειρον οἰσθήσεται, φερόμενος ἐπὶ πᾶν τῷ κενῷ μέρος ὁμοίως; ἢ διὰ τί ἐνταῦθα μὲ βύλον⁵² ζηρίσει αὐτόν; πρὸς μὲ γὰρ τὸ μὴ διασπᾶσθαι ἀρκεῖται ἢ συνέχων καὶ ἐξῆς· πρὸς δὲ τὸ ὅλον μὲ⁵³ τῆς συνεχῆ- 45 σις ἔξεως ἐνταῦθα μένειν τί ἀν' οἰοῖ; Themist. f. 42.

τὰς πραγματευομένους νῦν ἀποδείξεις προσάγει τῷ λόγῳ, 215^a δεικνύς ὅτι ὅκα ἔστι κινήσεις ἐν κενῷ. τεττάρων δὲ ὄντων τῶν καὶ 24.

ταύτην τὴν μέθοδον ἐπιχειρημάτων διὰ τῆς εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῆς περαινομένων, τὸ μὲν πρῶτον συνάγει ὅτι ἔξαι κίνησις ἀχρονος, τὸ δὲ δευτέρον ὅτι τὸ κενὸν λόγον ἔξει πρὸς τὴν πλήρη, τὸ τρίτον ὅτι ἡ μόνον λόγον ἔξει τὸ κενὸν πρὸς τὴν πλήρη, ἀλλὰ καὶ ὅτι πλῆρες πρὸς πλῆρες, τὸ τέταρτον ὅτι ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ τὸ τε κενὸν καὶ τὴν πλῆ- 5 ρες διελεύσει) τὸ κινούμενον. προσλαμβάνει δὲ τὰς αἰτίας τῆς ἀνισοταχῆς κινήσεως δύο ὕσας. . . ὅτι δὲ σὺν τῇ κινήσει καὶ τὴν χρόνον παραλαμβάνει, ὅλον καὶ ἐκ τῶν ἐξῆς βηθησομένων γενήσε). Simpl. f. 157 b.

215^a παραδείγματος ἕνεκεν τὴν γῆν ἔλαβεν, ὅχως δι' αὐτῆς γι- 10 νομένης κινήσεως. ἡ γῆν φησὶ χωρίον τι τελματώδες. ὅθεν ἐπὶ σαφέστερα παραδείγματα μεταβαλὼν τὴν ἀέρα λαμβάνει καὶ τὸ ὕδωρ. Philop. g p. 14.

215^b "καὶ ἦντο ἐμπ. ἀλλ' εὐδ." τὴν ἀλλὰ σύνδεσμον ἀντὶ τῆς καὶ 11 τῆς ἐκείνης, ἐπειδὴ καὶ ἰσοδύναμος. id. ib.

215^b νῦν εἰπὼν ὅτι ἡ τῷ κενῷ κίνησις ἐν ὕδατι ἔξαι λόγῳ ὕδατος πρὸς 21 τὴν διὰ λεπτότατον τῷ ἀχρονον εἶναι τὴν διὰ τὸ κενῷ, τὰ ἐπόμενα τοῖς μὴ ὕδατος λέγουσι ἄτοπα ἐπάγει. καὶ ὁ μὲν Ἀλέξανδρος τὸ "ἀλλ' εἰ διὰ τὸ λεπτότατον ἐν τοσούτῳ τὴν τοσούτῳ φέρε) διὰ τὸ κενῷ, πάντες ὑπερβαλλεῖ λόγῳ" συμπέρασμα τὸ προτέρῳ ἐπιχειρήμα- 20 τος ποιησάμενος, τὸ νῦν προκειμένῳ ἤρξατο ἀπὸ τῆς "ἔξω γὰρ τὸ ζ' κενόν." ἀμεινον δὲ οἶμαι μὴ ὡς ἀρχὴν τῆς λέγειν. ἡ πῶς ἔχει λόγον ὁ γὰρ σύνδεσμος; ἀλλὰ διὰ τούτων δεικνύσι τὰ ἐπόμενα τοῖς ἐγχρονον ὑποτιθεμένοις τὴν διὰ τὸ κενῷ κίνησιν καὶ λόγον εἶναι λέγουσι τῶν κινήσεων καὶ τῶν χρόνων. Simpl. f. 158 b.

215^b ἐπὶ ταῖς αὐταῖς ὑποθέσει τρίτον ἀδύνατον συνάγει, ὅτι ἐν 26 ἴσῳ χρόνῳ πλῆρες τι διελεύσει) καὶ κενὸν τὸ κινούμενον. . . ἀναγὼν δέ, φησὶν ὁ Ἀλέξανδρος, εἰς τούτῳ τὴν λόγον κατέλιπε τὸ δεῖξαι τὸ ἐπόμενον ἄτοπον. ἦν δὲ τούτῳ τὸ ἴσον ἔξαι λόγον τὸ κενὸν πρὸς τὴν πλῆρες, ὅτι τὴν πλῆρες πρὸς τὴν πλῆρες. . . μήποτε δὲ συνάγει) μὲν 30 καὶ τούτῳ τὸ ὑπ' αὐτῷ λεγόμενον ἄτοπον, ὁ δὲ Ἀριστοτέλης ὡς ἐναργῶς ἄτοπον καὶ ἀδύνατον συνήγαγε τὸ ἐν ἴσῳ χρόνῳ πλῆρες τι διεξίνααι καὶ κενόν. id. ib.

215^b διὰ τούτων, φησὶν ὁ Ἀλέξανδρος, προσέθηκεν ὅτι καὶ τοσούτῳ 27 τῇ λεπτότητι διαφέρει τὸ δ' σώματος ὅσῳ ὁ ε' χρόνος ὑπερέχει 35 τὸ δ' α' ἐν τῷ γ' χρόνῳ ἴσον ἐκείνῳ τῷ σώματος τῷ λεπτῷ διελεύσει) ὅσον τὸ δ' τῷ παχυτέρῳ ἐν τῷ ε'. τίθησι δὲ νῦν λεπτότερον τὸ δ' σώματος τὸ ζ', ὅπερ πρότερον κενὸν ἐτίθει. ἀν γὰρ ἡ τοσούτῳ τὸ ζ' σῶμα λεπτότερον τῷ δ' ὅσον ὑπερέχει ὁ ε' χρόνος τὸ δ' α', ἀντετραμμένως τὸ μὲν ὑπερέχον τῇ λεπτότητι σῶμα ἐν τῷ 40 ὑπερεχομένῳ χρόνῳ διελεύσει), τὸ δὲ ὑπερεχόμενον σῶμα λεπτότητι ἐν τῷ ὑπερέχοντι χρόνῳ. ἐν μὲν γὰρ τῷ πλείονι τὸ παχύτερον, ἐν δὲ τῷ ἐλάττω τὸ λεπτότερον. καὶ ἐξηγήσατο μὲν καλῶς καὶ κατὰ πόδας τῶν εἰρημένων ὁ Ἀλέξανδρος, τίνα δὲ χρῆσιν τοῖς προκειμένοις ταῦτα παρέχει) ὅς εἰπεν. ὁ μόνος, οἶμαι, ὅδε ὡς προῆλθε ταῦτα 45 λέγει). φησὶ δὲ μὴδὲ ἀνάγκην ἔχειν τὴν λόγον τούτων. id. f. 159.

216^a ὁ Ἀλέξανδρος "ἅμα δὲ ἀδύνατον" γράφει ἀντὶ τῆς "ἀλλὰ 17 ἀδύνατον," καὶ ἐξηγῶν) ἡ ὅτι ἀδύνατον ἅμα φέρεσθαι τὸ κινεῖσθαι

καὶ τὸ βαρύτερον, ἡ ὅτι συμβαίνει τὸ βαρύτερον διὰ μὲν τὴν φύσιν αὐτῆς ἀναγκαῖον εἶναι θάττον κινεῖσθαι, διὰ δὲ τὸ κενὸν μὴ θάττον κινεῖσθαι. ταῦτα δὲ ἅμα συντρέχουσιν ἀδύνατον. τὸ δὲ "καὶ τὸν λόγον ὅν ἔχεισι τὰ μεγέθη πρὸς ἀλλήλα" τὰ φερόμενα λέγει σῶ- 5 ματα καὶ τὸν λόγον ὅν ἔχεισι πρὸς ἀλλήλα τῆς βροπῆς φέρεσθαι. τοσούτῳ γὰρ θάττον ἢ βραδύτερον. id. f. 159 b.

εἰπὼν "οἱ μὲν ὅν οἶον) τὸ κενόν" ἐκ ἀποδόσεως εὐθέως τὴν "δὲ," 216^a ἀλλ' ἀντιπρὸς πρὸς τούτῳ πρότερον, ὅτι περὶ τῶν ἄλλων τιθεμένων τὸ κενὸν προσέθηκεν λέγων "εἰσὶ δὲ τινες οἱ διὰ τὸ κενῷ καὶ πνυ- 23 κνῶν." id. f. 160.

ἐντεῦθεν αὐτὸ καθ' αὐτὸ τὸ πρόβλημα. προθεῖς διελύγχει, καὶ 216^a δεικνύειν ὅτι ἐκ ἐκείνου, εἰς ἀδύνατον πάλιν ἄγων τὸ σῶμα διὰ 26 σώματος χωρεῖν, εἴπερ εἴη κενόν, ὅπερ ἐκείνῳ φερόντων ὑπετίθεντο τὸ κενόν. ὅταν γὰρ ἄλλο σῶμα ἐν ἄλλῳ σῶματι τεθῇ, οἷον 15 λίθος κύβος ἐν ὕδατι ἢ ἀέρι, ἀναγκαῖον ἐκείνῳ τῷ ἐπισυντῆναι τὸ προὑπάρχον, ἢ ἄνω, εἰ πῦρ, ἢ κάτω, εἰ γῆ, ἢ εἰς τὸ μεταξὺ, εἴ τι τῶν μεταξὺ στοιχείων εἴη, καὶ τοσούτῳ ἐκείνῳ ὅσον δὲ τὸ τιθεμένον ὄγκος ἐστίν. . . ἐπ' ἐνίων δὲ τῇ μὲν καλῶς πρὸς ἀλλήλα ὅς ἐστιν ἡ ὑποχώρησις, καταλαμβάνει) δὲ ἐκ κατασκευασμάτων τῶν ὡν. ἐν 20 γὰρ ταῖς ὑδραυλικαῖς, ὅταν μεσῶς ὕσας ἀέρος ἐγγεῖν) ὕδωρ, γλῶσσαι τινες σάλπιγγων ἢ αὐλῶν ταῖς ὁπῶς προσθέμεναι, δι' ὧν ἔξωσι τὸ πνεῦμα, διὰ τὸ ψόφῳ τὴν ἐξοδὸν διελύγχει τὴν δι' αὐτῶν τὴν ἀέρος. . . τούτων ὅν ὕψους ἐναργῶς φαινόμεναι, ἐπὶ τῷ κενῷ τί φήσομεν συμβαίνειν, ὅταν ἐν αὐτῷ τὴν τεθῇ σῶμα; πότε- 25 ρον ὑπεξίστασθαι τὴν ἴσον ὄγκον τῷ κενῷ; ἀλλὰ γελοῖον τούτῳ, εἴπερ γελοῖον τὸ ἀδύνατον. τί γὰρ ὅν ὑπεξίστασθαι; ἀλλὰ μέντοι; ὅθεν 30 δεικνύει διὰ τὸ κύβου τὸ ἴσον διάστημα τῷ κενῷ. id. ib.

"καθ' αὐτό," τῷ τῆς χωρὶς τῆς καὶ τούτων κινήσεως. Philop. r p. 2.

"ἔχοντι μετάστασιν" εἶπε διὰ τὰ μεγέθη τὰ μαθηματικά. . . 216^a τὸ δὲ "ἀν μὴ συμπιλήσῃ," οἷον ὡς ἐπὶ τῷ ἐρίῳ. τούτῳ γὰρ συμπιλε- 30 μένον εἰς ἐαυτὸ ἀντιπαραχωρεῖ μὲν τῷ ἐντεθέντι, ὁ μόνος ἐπὶ τὸ ἄνω ἢ ἐπὶ τὸ κάτω κινεῖ), ἀλλὰ μόνος εἰς ἐαυτὸν συμπιλήσῃ. id. p. 3.

"ἡ ὁποῖον ἀν τὴν ἡ ἐντεθέντων." εἰ μὲν ὅπως ἔχει ἡ γραφή, 216^a λέγει ἀν περὶ τῷ σχήματος τῷ ἐντεθέντι, ὅτι τὸ αὐτὸ συμβήσῃ), 33 καὶ μὴ κύβος ἢ τὸ ἐντεθέν ἀλλὰ ἄλλο ὁποῖον σχῆμα. εἰ δὲ ἔξω "ὅποι ἀν εἴη," τῷ τῆς ἐφ' ὃ ἀν ἔχει τὴν κίνησιν τὸ ἐντεθέντων, λέγει ἀν ὅτι τὸ σῶμα ἐν τῷ ἐντεθέντι ὁ κύβος, ἐπὶ τούτῳ χωρήσει ἐφ' ὃ ἀν καὶ τὸ ἐντεθέντων χωρῇ, δηλονότι δρακοντωτέρας ὕψους τῆς βροπῆς τῷ ἐντεθέντων. . . τὸ δὲ "ἡ ἐπ' ἀμφῶν" ὁ πᾶν ἀρμόσει καὶ ταύτην τὴν ἐξηγήσιν. ἡ τὸ "ἐπ' ἀμφῶν" ὡς ἐν ὑποθέσει εἴρη), ὅτι εἰ εἴη τοσούτῳ ὥστε καὶ ἄνω καὶ κάτω χωρεῖν. τὸ δὲ "ἐφ' ὃ πέφυκε συνίστασθαι" ἴσον ἐστὶ τῷ μεθίστασθαι. τὸ δὲ "ἔχοντι μετάστασιν," 40 τῷ τῆς πεφυκένῳ μετακινεῖσθαι. ἀν γὰρ ἀκίνητον ἦ, ὅδ' ὅπως γινώ- 45 σε) ἐν τῷ αὐτῷ τὸ ἐντεθέντων. id. ib.

δευτέρον τούτῳ τίθησιν εἰς τὸ αὐτὸ τῶν ἐπιχειρήματα. εἰ γὰρ τὸ 216^a ἐν ἐκάστῳ διάστημα χωριζόμενον τῷ λόγῳ τῶν παθῶν, τῷ τῆς τῶν 12

συμβεβηκότων, ὅθεν διαφέρει τὸ κενόν, κινήματα δὲ καὶ μεταφερόμενα τὰ σώματα πρὸς τοὺς αἰετοὺς κινεῖται διαζήματα, τί δὲ τοῖς σώμασιν ἄλλων τοιαύτων διαζήματων; εἰ γὰρ καθὼς διαζήματα ἔχει ἕκαστος ἐτέρῳ δεῖται διαζήματος, πῶς ἔτι καὶ τὸ κενόν ἄλλῳ δεῖται, καὶ ἐκείνῳ ἄλλῳ, καὶ ἐπὶ ἀπειρον ὅτω πορευσόμεθα. Simpl. f. 160 b.

216 b τῶν περὶ τὸ κενόν λεγόντων οἱ μὲν κεχωρισμένον τι καθ' αὐτὸ
22 δὲ τὸ κενόν ἔλεγον ὡς διὰ πάντων τῶν σωμάτων χωρῆν, καὶ καὶ
τὸ μὲν αὐτῷ ἔχειν σῶμα καὶ τὸ δὲ ὅν, ὅπερ καὶ κυρίως κενόν ἔλε-
γον, ὥσπερ τὸ ἔχον τόπον· οἱ δὲ ἐν τοῖς σώμασι καὶ μικρὰ πᾶσι
ταχὺ διεσπαρμένον. εἰπὼν ὅτι πρὸς τὴν προτέραν δόξαν προ-
βάλλει νῦν τὴν λοιπὴν, τῷ μὲν ἐκείνῳ τῷ ὅτε ἔλεγον "οἱ μὲν ὅ-
σον" τὸ κενόν εἶναι, εἴπερ ἔστι καὶ καὶ τόπον κίνησης, ἀποκατεκρινένον
καθ' αὐτόν (α 23), τὸν δὲ νῦν ἐπαγαγὼν ἐν τῷ "εἰσι δὲ τινες οἱ διὰ
τῷ μανῷ καὶ τῷ πυκνῷ ὅσον" φανερόν εἶναι ὅτι ἔστι τὸ κενόν. ἔλε-
γον ὅτι ὡς εἰ μὴ ἔστι κενόν, ὅτι ἔστι κινήσεις καὶ πύκνωσις· εἰ δὲ μὴ
αἱ κινήσεις καὶ πύκνωσις, ὅτι ἔστι κινήσεις· εἰ δὲ μὴ ὕψους μακρύ-
σεως καὶ πυκνώσεως αἱ κινήσεις, κυμαίνεται τὸ πᾶν, ὡς φησι Πυθα-
γοράς, καὶ ὑπερχυθῆσθαι καὶ ἐπὶ πλέον ἐκταθῆσθαι, ὡς ἡ θα-
λασσα διὰ τῶν κυμάτων εἰς τὴν αἰγιαλὸς ὑπερχεῖται. τὸτο ἂν
συμβαίνειν τῶν τε ταπεινῶς ἐπ' εὐθείας κινουμένων προσωπῶντων
τὰ παρακείμενα, καὶ τῶν ἀντιμετώπων ὁμοίως, διὰ τὸ μὴ εἶναι πύκ-
νωσιν, δι' ἣν χωρεῖ τοῖς προσώποις γενήσθαι· ἐπὶ μόνων γὰρ τῶν κατὰ
κινουμένων τὴν ἀντιμετώπων γενήσθαι· ἐπὶ τούτων γὰρ μόνων ἐν-
χόντο τὴν ἀντιμετώπων. καὶ ὅταν δὲ τῶν πεπυκνωμένων σω-
μάτων εἰς μακρότερον μεταβάλλῃ, προωθεῖται πάλιν ἀνάγκη καὶ
ὑπερχεῖται· ἡ δὲ ὑπερχυσις ὅτι ἂν γένοιτο πάλιν, μὴ ὄντος κενῷ
τὸ κεχωρισμένον δηλονότι ἔξω τῷ παντός. ὥστε εἰς τὸ αὐτὸ πάλιν ἵκει
ὁ λόγος... ἔστι δὲ τις καὶ ἄλλη πλασματώδης ὑπόθεσις ἐπὶ τῶν
γενήσεων. εἴποι γὰρ ἂν τις ὅτι ὅταν μεταβάλλῃ κυμαίνων ὕδωρ
εἰς μεῖζονα ἄερα, ἄλλος ἀπὸ ὅπου ἴσος τύτῳ μεταβάλλων εἰς
κυμαίνων ὕδωρ φυλάττει τὴν ἰσότητά, ἡ καὶ πῦρ ἐνίοτε εἰς ἄερα
μεταβαλὼν τὴν ἀναλογίαν τηρεῖ. ὅτω γὰρ οἶμαι καλλίον ἀκρίβειαν
ὡς ὁ Θεμίστιος ἔφησεν, ὅτι ἀνάγκη ἐξ ὕδατος κυμαίνων κυμαίνων
ἄερα γίνεσθαι. τὸτο δὲ ἀδύνατον. τάχα δὲ καὶ ὁ Ἀλέξανδρος
ὅτω ἐξηγεῖται λέγων ἴσον εἰς ἴσα γίνεσθαι τὴν μεταβολήν. id. ib.
cf. Philop. r p. 6.

216 b παραφάσις ὡς ὅταν τε ἦν τοῖς ἀπὸ τῷ μανῷ καὶ τῷ πυκνῷ
30 κενόν εἰσάγουσι λόγοις καὶ προθέμενος ὑπαντιᾶσαι πρὸς αὐτούς, δια-
ρεῖ πάλιν τὸ κενόν εἰς τε τὸ κεχωρισμένον καὶ τὸ ἀχώριστον, καὶ κεχω-
ρισμένον μὲν κενόν λέγει τὸ καθ' αὐτὸ ὅν διαζήματα συνεχές, δεκτικὸν
μὲν σώματος μὴ μέντοι δεδωγμένον, μὴ χωριστὸν δὲ τὸ διεσπαρμέ-
νον ἐν τοῖς σώμασιν· αὐτὸ γὰρ ἴσως αἱ δύο τῶν τὸ κενόν λεγόντων
ὑποθέσεις, διαρεῖ δὲ οἶμαι νῦν τὸ διεσπαρμένον εἰς τε τὸ καὶ με-
γάλα διεσπαρμένον καὶ εἰς τὸ μὴ καὶ μεῖζονα... προσφώνως δὲ καὶ
χαριέντως εἰς παράδειγμα παρέθετο τὴν ἐν ὕδατι πεφυσημένους
ἀετός, οἷον τὰ ὑποκείμενα κυφίζουσιν ὡς τὰ ἐν θαλάττῃ δι-
κτυα, καὶ τὰ ἐπικείμενα αὐτοῖς· πολλοὶ γὰρ ποταμοὺς ἀπαιροῦν

πορθαίους τοῖς ἀετοῖς χρώμενοι. ὅτω δὲ καὶ τὸ κενόν δοκεῖ τὰ
σώματα τὰ ἐν οἷς ἐστὶ κυφίζουσιν τῷ αὐτῷ ἄνω φέρεσθαι. εἰ δὲ τοῦτο
τὸ κενόν, δύο ἄτοπα ἐπάγει τῶς. Simpl. f. 161.

ἀρμυζει ὅτος ὁ λόγος πρὸς τὴν πάντα τὰ σώματα φύσει
βαρέα καὶ κατώφερα λέγοντας. τὸ δὲ ἄλλα ἄλλαις ἐπιπολεῖται
οἱ μὲν τὸ κενόν οἱ δὲ τὴν τῶν βαρυτέρων ὑφίστανται αἰτιῶν. id.
f. 161 b.

τὸ "ἴσως" προσέθηκεν ὅτι καίως μὲν λαμβανόμενον τὸ κενόν
καὶ μανῷ σώματος ἀναμφισβήτητον τὸ λεγόμενον. τὸ δὲ ὑπὸ
αὐτῶν λεγόμενον κενόν, καὶ παρὰ τὴν αὐτὴν φύσιν ὅτι κενόν ἄλλῃ
διὰ τὸ μεμῆχθαι κενόν, εἰ μὴ καὶ τὸ σῶμα τὸ ἐν αὐτῷ πρὸς τὸ κενόν
συγκρίνεται, ἀσύμβλητα ἂν εἴη, εἰ δὲ καὶ τὸ κενόν πρὸς τὸ κενόν,
ὅτι ἀσύμβλητα τὰ κενά. id. ib.

εἰ γὰρ μὴ ἔστι κινήσεις καὶ πύκνωσις τῷ ὄντι, ἡ καὶ ἐστὶ κινήσεις
καὶ κυμαίνεται τὸ πᾶν, ἡ αἱ μὴ ταῦτα ἀνάγκη, εἰ γένοιτο ἐνταῦθα
ὕδωρ ἐξ ἀέρος, ἀλλαχθὲν ἐξ ἴσου ὕδατος ἴσον ἄερα γίνεσθαι καὶ τῷ
ὕδατι ἄλλῃ τῷ ἀέρι ἐξ ὅτι τὸ ὕδωρ. ὅτι γὰρ ὅτι ὡς ἔφησεν οἱ ἐξη-
γηταὶ ἴσον τῷ ὄγκῳ τὴν ἄερα τῷ ὕδατι λέγει, αὐτὸς παρίστημι
εἰπὼν "ὅθλον γὰρ ὅτι ὁ πλείων ἀπὸ ἐξ ὕδατος γίνεσθαι." καὶ οἷα μὲν
ὅτι τὸτο ὡς ἔλεγον ἀκούσονται τὸ "αἰ ἴσον ὕδωρ ἐξ ἀέρος ἔστι"
οἱ ὅτω τὸ ἴσον ἐκλαβόντες, ὅτι δὲ ὅτι ὅτω εἴρηται, ἀλλ' ὡς ἐρη-
νεύμενον πῶς καὶ τὴν ἰσότητά λαμβάνουσιν, ὅτι τὸ γενομένον ὅ
πρὸς τὸ ἐξ ὅτι γίνεσθαι, ὅσον εἰ ἐξ ἀέρος ὕδωρ ἐνθάδε, ἀλλαχθὲν ἐξ ἴσου
τῷ ἐνθάδε γενομένῳ ὕδατι ἴσον ἄερα γενομένον τῷ ἐξ ὅτι γέγονεν
ἐνθάδε τὸ ὕδωρ. ὅτι γὰρ ὅτω ὁ Ἀριστοτέλης τὴν ἰσότητά εἶπε, δι-
λαὶ συμπερασμένους καὶ λέγων "ἀνάγκη τοίνυν, εἰ μὴ ἔστι πύκνωσις,
ἡ ἐξωθεῖσθαι τὸ ἐκόμενον τὸ ἔχοντο κυμαίνων ποιῆν, ἡ ἄλλοι πυ-
κνῶν μεταβάλλειν ἐξ ἀέρος εἰς ὕδωρ, ἴσα ὁ πᾶς ὄγκος τῷ ὄλῳ
ἰσωθῇ, ἡ μὴ τὴν κινήσιν." τὸ γὰρ "ἄλλοι" ὅτι ἂν προσέθηκεν, εἰ ἴσον
ἔλεγε τῷ ὄγκῳ τὸ ὕδωρ τὸ ἀέρος εἶναι τὸ γενομένον τῷ ἐξ ὅτι γίνεσθαι.
πῶς δὲ ὅθλον ὅτι πλείων ὁ ἀπὸ ἐξ ὕδατος γίνεσθαι; ἡ ὅτι ἐκ τῶν
ἀγγείων ὅθλον τῶν βήγγυμένων τῆς τῷ ὕδατι εἰς πνεῦμα μεταβο-
λῆς, ὡς ἐπὶ τῶν πύθων τῷ γλαύκῳ συνεχῶς ὁρατὶ γενομένον διὰ
τὴν εἰς πλείονα ὄγκον μεταβολήν. id. ib.

ὅτι καὶ ἐκείνων ἦν τὸ πιθανόν τῆς ἀπορίας, ἀλλ' αὐτοῖς
τῷ λόγῳ παραφάσις τοῦτον αὐτὸν ὑπέδειξεν, ὡς οἶμαι τὸ "φαῖεν
ἔτι" ἐνδείκνυται, ὡς καὶ αἰπόντων μὲν, ἐρόντων δὲ ἡδέως, εἰ τις
αὐτοῖς τὴν τοιαύτην μεταχείρησιν ἐπιδείξειεν. id. f. 167.

μέχρι μὲν ὅτι τῶν ἐνταῦθα πέρας ἔχουσι τῷ Ἀριστοτέλει οἱ
περὶ τὸ κενόν λόγοι. δεῖ δὲ ἡμᾶς ἀκῶθεν ἀναλαβόντας τὴν λό-
γον ἕκαστον τῶν ἐπιχειρημάτων ἐπισκεψάμεθα... ὅτι μὲν ὅτι ὅθεν
τῶν ἐπιχειρημάτων τῶν ἀναφύοντων τὸ κενόν ἔχει τὸ ἀναγκαῖον,
ὡς οἶμαι εἴρηται. δεῖξωμεν δὲ ἡμᾶς πρῶτον μὲν ὅτι καὶ εἰ κενόν ἦν
κεχωρισμένον καὶ πάντες ἐξεργασμένοι σώματος, ὅθεν ἐκώλυε δι'
αὐτῷ γενέσθαι τὴν καὶ τὸν τόπον κίνησης... ἔπειτα, ὅπερ ἡδὴ εἶπον, ὅτι
ὅθεν ὅταν τε ἦν ὅλως κίνησις εἶναι τὴν καὶ τὸν τόπον μὴ ὄντος τινός
τουτο διαζήματος, καὶ μὴδέποτε χωρὶς σώματος ἦ. Philop. r
p. 7 et 12.

217⁶ δάξας ἐπὶ τῶν ἄλλων ποιότητων ὅτι τὸ αὐτὸ μένον ὑποκείμενον δάξει) τὸ μᾶλλον τε καὶ ἥττω, δεικνύουσιν αὐτὸ καὶ ἐπὶ τῷ χημάτος, ἐπειδὴ καὶ ποῦν ἦ, ἀλλὰ πολλὴν ἔχει πρὸς μέγεθος τε καὶ ποσότητα καυωήαν. ἔαν γὰρ μαίξωσις κύβητος περιφέρειαν εἰς ἐλάττωτος κύβητος κατακαμψθῇ σύρασι, ὃ τῷ τῶν μέρη τῆς περιφέρειας πρότερον μὴ ὄντα κυρτὰ ἀλλ' εὐθέα νῦν κυρτωθῆναι εἰς ἐλάττωτα συνάγει) κύβητον, ἀλλὰ τῷ τὰ ἥττον κυρτὰ μᾶλλον γινώσκου κυρτὰ. καὶ τε ὅν ἡ αὐτὴ λέγεται περιφέρειαν ἢ πρότερον μὴ ὄντα κυρτὴ ὕστερον δὲ γινώσκου μᾶλλον, καὶ τε ἄλλη μὲν ἐκείνη ἄλλη δὲ αὕτη, τὸτο προδιδόν ἐστιν, ὅτι ὅχι ὡς εὐθεῖα κυρτότης ἐπεγίνετο, ἀλλ' ὅτι τὸ ἥττον κυρτὸν μᾶλλον κυρτὸν γίνετο. καὶ ἔστι τὸ "ἢ ἄλλη" προδιδόν εἰς περιφέρειαν ἀποδείξεως. καὶ γὰρ μὴ βούληται τις τὴν αὐτὴν εἶναι περιφέρειαν τὴν πρότερον μὴ ἥττον κυρτὴν τὰ νῦν δὲ μᾶλλον γινώσκου, ἀλλ' ἄλλαν καὶ ἄλλην λέγοι, καὶ ὅτως ὅχι ὡς εὐθεῖα κυρτὸν ἐπεισῆλθεν, ἀλλὰ τὸ ἥττον κυρτὸν μᾶλλον ἐγένετο κυρτὸν. . . ἐπιστῆσαι δὲ ἀξίον ὅτι καὶ τὸ μέγεθος εἰδός τι εἶναι βούλει, καὶ τὸ μικρὸν καὶ μέγα μεγέθους εἰδητικὰς διαφορὰς. λέγοι γὰρ καὶ εἶναι συμπληρωτικοὶ τῶν εἰδῶν προέρχον) εἰς τὴν ὕλην. Simpl. f. 162 b.

217⁶ ὅλως γὰρ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττω λέγει) ὅχι ἐν τῷ διαλείπειν τι καὶ αὐτὸς μὴ διαλείπειν, ἀλλὰ τῷ δι' ὅλου ἐπιτείνεσθαι ἢ ἀνέχεσθαι, ὡς τὸ θερμότερον, ὡς τὸ γλυκύτερον, ὡς τὸ λευκότερον. ὅτως δὲ καὶ ἐπὶ σμικρότητος καὶ μεγέθους ὃ προσλαβῆσα ἢ ὕλη ἔτερον μέγεθος ἐπιτείνε) ἢ ἀποβαλῆσα συστέλλει, ὡς λέγουσιν οἱ τὸ κενὸν αἰτιώμενοι. Themist. f. 44.

217⁶ αὐτὴ ἢ ῥῆσις δοκεῖ τὰ πρότερον εἰρημίζοντα πάλιν λέγειν. . . 12. διὰ καὶ ἐν τῶν ἀντιγράφους ὃ φέρε) ὡς ἀπὸ παραγραφῆς εἰσενεχθεῖσα (ταῦτος καὶ ὃ τῷ λόγῳ χαρακτήρ), ἀλλ' ἐπεὶ τῇ δάξει τῇ λεγούσῃ "ἔστι δὲ τὸ μὴ πυκνὸν βαρὺ τὸ δὲ μανὸν κῶφον" ἢ λέγουσα "ὁὖο γὰρ ἐστὶν ἀφ' ἑκατέρου τῶν τε πυκνῷ καὶ τῷ μανῷ" καὶ τὰ ἐξ ἧς. 30 Simpl. f. 163.

"ἔτι ὡςπερ... ὕλης." τὰ αὐτὰ πάλιν ἐν τούτοις λέγει. ὅθεν ἀπὸ ταύτης τῆς ῥήσεως ἧς παρεθέμεθα ἕως τὸ "συναγωγῇ καὶ διασολῇ τῆς αὐτῆς ὕλης" νοθεύουσιν οἱ ἐξηγηταί. ἴσως δὲ ἐπαναληφίς ἐστιν. Philop. s. p. 2.

217⁶ τὴν χρῆσιν τῆς τῷ μαλακῷ καὶ σκληρῷ προδότης μετ' ὀλίγον 16. αἰσόμεθα, ὅταν διὰ ταύτης τῶν ἄλλων τριῶν κινήσεων τῶν παρὰ τὴν τοπικὴν αἰτίαν τὴν ὕλην δεικνύη. Simpl. f. 163.

217⁶ δυνάμει, φησὶν ὁ Ἀλέξανδρος, λέγει ἀντὶ τούτου, πρὸς ὃ τὸς 20. ὕστερος ἐποιήσατο λόγους, ὃ τῷ ἐγκεκράσθαι καὶ μεμῆχθαι τοῖς σώμασι μανότητος καὶ κωφότητος αὐτοῖς αἴτιον ἐλάγεται γίνεσθαι. τούτο δ' ἂν εἴη οἶμαι. τὸ παρειαρμένον κενόν. ὅτι δὲ μὴ εἰσάγει τὴν μανότητα τὸ κενόν, δέδεικε). ταῦτα μὲν ὁ Ἀλέξανδρος. ἐπιστῆσαι δὲ ἀξίον, εἰ τὸ δυνάμει κενόν αἴτιον εἶρη) μανώσεως, ἀλλ' ὅχι τὸ ἐνεργεία παρειαρμένον. μὴ ποτε ὅν δυνάμει λέγει κενόν τὸ μὴ 45. πῶ μὲν ὅν, καὶ διάσαςιν δὲ τῶν σωμάτων ἄλλοτε ἄλλω γινόμενον, ὡςπερ ἡμεῖς τὸς πόρους γινώσκου φαμεν, ἐν οἷς ἔστιν αἰ τὸ λεπτότερον τὸ περιέχοντος σώματος. δῆλον δὲ ὅτι εἰ τὸ ἐνεργεία κενόν.

ὅχι ἔχει παρόδον εἰς τὰ ὄντα, ὅδὲ τὸ δυνάμει ἔχει. . . ἔδειξεν ὅν αὐτὸς διὰ τούτων ὅτι καὶ τῆς καὶ ἄλλοις κινήσεως ἢ ὕλη ἐστὶν αἰτία, καὶ ὅχι τὸ κενόν, εἴπερ ἢ ἄλλοις τῇ σκληρότητι καὶ μαλακότητι ἀποδιδόναι, αὐτὸ δὲ τῇ μανώσεως καὶ κωφώσεως, αὐτὸ δὲ διὰ τὴν ὕλην. ἀλλοίως δὲ νῦν ἀκυστέον ὃ τῇ καὶ ποσότητα καὶ ὅσον μεταβολῇ, ἀλλὰ καὶ τὴν καὶ ποσότητα καὶ τὴν κατ' ὅσον. id. ib.

"ἀπλῶς" μὲν, ὅτι ὅχι ἐξιν ἔξω τῶν σωμάτων ἀθρόον κενόν, 217⁶ ὡςπερ ὑπελάμβανόν τινας τὸν ἀέρα μὴ εἶναι σῶμα τι ἀλλὰ κενόν, 21. ἦγον ὡς οἱ Πυθαγόρειοι τὸ ἔξω τῷ ὕρασι. . . τὸ δὲ "ὅτε δυνάμει" ἀπὸ τῶν ὡς ἐγκεκραμένον. Philop. s. p. 3.

ὃ μέντοι Δαμψακτὸς Στράτων δεικνύει παρὰ) ὅτι ἐστὶ τὸ 217⁶ κενὸν διαλαμβάνον τὸ πᾶν σῶμα, ὥς μὴ εἶναι συνεχές, λέγων ἔτι ὅτι καὶ δι' ὅδατος ἢ ἀέρος ἢ ἄλλου σώματος ἐδύνατο διεκρίπτειν τὸ φῶς ὅδὲ ἢ θερμότης ὅδὲ ἄλλη δύναμις ὅδεσμα σωματικῇ. 25. πῶς γὰρ αὐτὸ καὶ τῷ ἡλίῳ ἀκτῖνες διακρίπτειν εἰς τὸ τῷ ἀγγεῖν ἔδαφος; εἰ γὰρ τὸ ὕγρον μὴ εἶχε πόρος, ἀλλὰ βίβη διεκρίλλον αὐτὸ αἰ αὐγαί, συνεβαίνον ὑπερεκχέειν τὰ πλήρη τῶν ἀγγείων, καὶ ὅχι ὅτι αἰ μὲν τῶν ἀκτῖνων ἀνεκλινόντο πρὸς τὸν ἀέρα τόσον αἰ δὲ κάτω διεκρίπτειν. ἀλλὰ ταῦτα μὲν οἶμαι λυεῖν δύνασθαι καὶ τὰς Περιπατητικὰς υποθέσεις. Simpl. f. 163 b.

ὅτι μὲν ὃ περὶ κινήσεως λόγος οἰκιστάτος ἐστὶ τῷ φυσικῷ, 217⁶ προδίδον. . . εἰ δὲ πᾶσα κίνησις ἐν χρόνῳ, καὶ οἱ μὲν τὴν κίνησιν αὐτὴν οἱ δὲ τῆς κινήσεως τι τὸν χρόνον ὡς ὄντα, δῆλον ἔστι καὶ ὃ περὶ χρόνου λόγος ἀναγκαῖος τῷ φυσικῷ. id. f. 164.

25. ἐξωτερικὰ ἐστὶ τὰ κοινὰ καὶ δι' ἐνδόξων περανόμενα, ἀλλὰ 217⁶ μὴ ἀποδεικτικά μὴδὲ ἀκροαματικά. . . σημειωτέον δὲ, φησὶν 31. ὁ Ἀλέξανδρος, ὅτι ἐπὶ μὲν τῷ κενῷ, ὃ ἔμελλε δεῖξιν μὴ ὅν, εἶπον ἀρχόμενος τῷ περὶ αὐτῷ λόγῳ τί σημαίνει τὸνομα, ἐπὶ δὲ τῷ χρόνῳ, ὃς ἐστὶν ἐμολογούμενος, τίς ἢ φύσις ζητεῖ. . . ταῦτα δὲ πῶς εἶρη) σκοπεῖν ἀξίον. καὶ γὰρ ἐπὶ τῷ χρόνῳ ἀπὸ τῶν εἰς ἡμεῖς, ὅχι ἀπὸ τῶν τί ἐστιν. ἔπατα καὶ ἐπὶ τῶν ἐμολογούμενων ὄντων, ὅταν ἀσαφέστερα ἢ τὰ ὀνόματα, τὸ τί σημαίνει τὸνομα προηγῇ) τῷ εἰ ἐστὶν. καὶ ταύτην τὴν τάξιν τῶν προβλημάτων ἐν τοῖς Ἀποδεικτικαῖς παραλάβομεν. id. ib.

35. πρῶτον δὲ καλῶς ἔχει διαπορῆσαι περὶ αὐτῷ καὶ διὰ τῶν ἐξωθεν λόγων, πρότερον εἰ ἐστὶν, εἴτα τί ἐστὶν ἐφεξῆς. Themist. f. 44.

ἐξωτερικὸς λόγους φησὶ πρὸς ἀντιδιασολὴν τῶν ἀκροαματικῶν καὶ ἀποδεικτικῶν τὸς ἐξ ἐνδόξων καὶ πιθανῶν ὠρμημένους. εἶρη) δὲ ἐν Κατηγορίαις ὅτι ἐξωτερικοὶ εἰσι λόγοι οἱ μὴ ἀποδεικτικοὶ μὴδὲ πρὸς τὸς γνησίους τῶν ἀκροατῶν εἰρημμένοι, ἀλλὰ πρὸς τὸς πολλὰς ἐκ πιθανῶν ὠρμημένοι. Philop. s. p. 4.

διαφέρει τούτο τὸ ἐπιχείρημα τῷ προτέρῳ, καθόσον ἐκείνο 218⁶ κατηγορικῶς πρὸς τὸ τὸ δὲ ὑποθετικῶς, καὶ τὸ μὴ καὶ τὴν ἐκ τῶν 3. μερῶν σύνθεσιν τὸ δὲ καὶ τὴν εἰς τὰ μέρη διαίρεσιν. διὰ καὶ ἐκείνο μὲν ὡς σύνθετον τούτο δὲ ὡς μερικὸν λαμβάνει τὸν χρόνον. . . ὁ Ἀλέξανδρος γράφας τὸ "μετρεῖ) παθητικῶς ἐν τῷ "μετρεῖ) γὰρ τὸ μέρος," περισκελέςτερον ἐξηγῇ) λέγων ὅτι διάστημα ἔχει. τὸ γὰρ ἐν διαφύσει καὶ συνεχῆς καὶ τὰ μέρη ἐν διαφύσει, τὸ δὲ νῦν ὅτι

ἔτι μετρητόν, ὅτι μηδὲ διασπτόν. ἀλλ' ὅχι ὡς παθητικόν. τὸ μετρητόν ληπτέον, ἀλλ' ὡς ῥῆμα τὸ μετρεῖ καὶ σύνδεσμος τὸν πᾶν. τὸ μέρους ἐπὶ τῷ ποσῷ μετρεῖν λέγει τὸ ὅλον, ἀλλ' ὅχι αὐτὸ μετρεῖται καὶ οὕτως καὶ ταύτην τὴν γραφὴν ὁ Ἀλέξανδρος. ὁ δὲ καὶ δὲ, εἶπε, συγκρίνῃς ὁ χρόνος ἐν τῶν νῦν, ὅτι μηδὲ πῶ δέδεικται τῶν δειχθέντων δὲ ἐν τοῖς ἐφεξῆς. λέγει αὖ τὸ "ἡ μόλις καὶ ἀμυδρῶς" (p. 217 b 32) καὶ ὅτι τὸ μὲν γέγονεν αὐτὸ τὸ δὲ μέλλει, τὸ δὲ μηδὲ ὅλως ἐν ὑπάρξει ὄντας ἢ τῷ τελείως ὄντος ὅχι ὅτι τὸ μὲν γέγονεν αὐτὸ τὸ δὲ μέλλει. Simplicius, f. 164 b.

ὁ Ἀλέξανδρος οὕτως μὲν καὶ ταύτην τὴν γραφὴν τὴν "μετρεῖ τε" ἔστι δια τὸ εἶναι σύνδεσμον ἐκλαμβάνων συμπλεκτικὸν καὶ αὐτός. γραφῆς δὲ τῆτο καὶ παθητικῶς "καὶ μετρεῖται" ἀκούσας περισσεύοντος ἐξηγήσατο, λέγων ὅτι διάστημα ἔχει. τὸ γὰρ ἐν διαστάσει καὶ συνεχῆς καὶ τὰ μέρη ἐν διαστάσει, τὸ δὲ νῦν ὅχι ἐστὶ μετρητόν, ὅτι μηδὲ διασπτόν. ταῦτα μὲν ὁ Ἀλέξανδρος. ἡμῶν δὲ ὅχι ὡς παθητικόν. τῶν ληπτέων ἀλλ' ὡς ῥῆμα τὸ μετρεῖ καὶ σύνδεσμος τὸν πᾶν. τὸ μέρους ἐπὶ τῷ ποσῷ μετρεῖν λέγει τὸ ὅλον, ἀλλ' ὅχι αὐτὸ μετρεῖται. cod. Pal. 237.

218. ἔτι πᾶν μερίδιον ἐστὶ ἀν' ὑφέστην, πάντως αὐτὸ καὶ τῶν μερῶν ἢ τινὰ ὑφέστηκα ἢ καὶ σύμπαντα, σύμπαντα μὲν, ὡς ἐπὶ τῆς πηχυαίας γραμμῆς, ἔστι δὲ, ὡς ἐπὶ πολέμου καὶ πομπῆς καὶ ἀγῶνος. Themistius, f. 44.

218. τὸ δὲ νῦν προσέφην εἶναι μὴ μέρος. ἦν γὰρ αὐτὸ καὶ μερίδιον, καὶ καταμετρεῖται τὸ ὅλον, καὶ εἶχεν αὐτὸ τὸ διάστημα. id. f. 44 b.

218. ἅμα γὰρ εἶναι πλείω τὰ νῦν, παντελῶς ἀμυχανύτατον. id. f. 25

11. ἄλλα μέρη τινὰ τῷ χρόνῳ δυνατὸν ἅμα πλείω συνυπαρκεῖν ἀλλήλοις, εἰ μὴ τὸ μὲν αὐτὸ ὡς περιέχον τὸ δὲ περιεχόμενον ὑπολαμβάνοιμεν, ὡς φαῖν ἐνεστέλει. τὴν μῆκα καὶ τὴν νεμρίαν. ἐπὶ δὲ τῷ ἀκριβῶς νῦν κυρίως τῷ ὑπονοεῖν ὅτι ἐστὶν. ὁ γὰρ ἐστὶ τὸ μὲν περιεχόμενον νῦν τὸ δὲ περιέχον νῦν, ὅδ' ἐστὶ μὲν πλεον τὸ δὲ ἵλαττον, ὥστε ἀνάγκη φθεῖραι τὸ πρότερον νῦν, ὡς γέννησι τὸ ἐφεξῆς. ἐπει τοίνυν πᾶν τὸ φθειρόμενον ἐν χρόνῳ φθεῖραι, καὶ τὸ νῦν ἢ ἐν αὐτῷ φθαίρει αὐτὸ ἢ ἐν ἄλλῳ χρόνῳ. ἀλλ' εἰ μὲν ἐν αὐτῷ, ἅμα ταύτην εἶναι τε καὶ μὴ εἶναι καὶ γίνεσθαι τε καὶ φθεῖραι συμβέησιν, ὥστε εἰ καὶ τῷ τὸ εἶναι ἐν αὐτῷ τις φθεῖραι λέγει καὶ εἰς αὐτὸ μεταβαλλεῖν. εἰ δὲ ἐν ἄλλῳ χρόνῳ, πρότερον κακῶς ἐστὶ νῦν ἢ ἕτερον τῷ νῦν; εἴτε γὰρ, δύο ἅμα γέννησι νῦν, τὸ φθειρόμενον νῦν καὶ ἐν ᾧ φθαίρει. εἰ δ' ἕτερον, ἢ τὸ παρελθόν ἐστι καὶ τὸ μέλλον. ἐν ὑδρετέρῳ δὲ τούτων φθεῖραι δυνατόν. Themistius, f. 44 b.

218. δείξας ὅτι ἄλλο καὶ ἄλλο νῦν ἀδύνατον εἶναι, ἐφεξῆς δεικνύσι

21. διὰ δύο ἐπιχειρημάτων ὅτι ὁδὸ ἀεὶ τὸ αὐτὸ καὶ ἀρῶμὸν διαμένειν δυνατόν, εἰ μηδενὸς συνεχῆς πεπερασμένου ἐν πέρας ἐστίν, εἴτε ἐφ' ἑαυτῇ συνεχῆς ὡς ἡ γραμμὴ, εἴτε ἐπὶ δύο ὡς τὸ ἐπίπεδον, εἴτε ἐπὶ τρία ὡς τὸ σῶμα, ἀλλ' ἢ μὲν γραμμὴ δύο σημείους ὠρίζαι, τὸ δὲ ἐπίπεδον τοσούτοις ὅσαι εἰσὶν αἱ γραμμαὶ αἱ περιέχουσαι, τὸ δὲ σῶμα τοσούτοις ὅσαι εἰσὶν αἱ περιέχοντα ἐπίπεδα. δηλονότι καὶ τὸ νῦν πέρας ἐν τῷ πεπερασμένῳ χρόνῳ ὅτι αὐτὸ εἶναι καὶ τὸ αὐτό. καὶ δευτέρῳ δὲ τρόπον δεικνύειν ὅτι ὁ αὐτὸ ἀεὶ νῦν ἐπιμένει, εἰ

γὰρ τὸ αὐτὸ ἀεὶ νῦν ἐστὶ, πάντα ἐν τῷ αὐτῷ νῦν ἐστὶ, καὶ ὅτε πρότερον ὅτε ὕστερον. τὰ δὲ ὅπως ὄντα ἅμα ἐστὶ καὶ τὰ ὅπως γέγοντα ἅμα γέγονε, καὶ ἐστὶ τὰ πρᾶντα καὶ παλαιότατα ἅμα τοῖς ἄρτι γεγονόσι καὶ ὕστερον ἐν τῷ αὐτῷ νῦν ἐστὶν ἀμφοτέρω. Simplicius, f. 165.

οἱ μὲν τὴν τῷ ὅλῳ κίνησιν καὶ περιφορᾷ τὸν χρόνον εἶναι φασίν, ὡς τὴν Πλάτωνα νομίζουσιν ὁ τε Εὐδήμος καὶ ὁ Θεόφραστος καὶ ὁ Ἀλέξανδρος, οἱ δὲ τὴν σφαῖραν αὐτὴν τῷ ὕραν, ὡς τὸ Πυθαγόρικόν ἱστοῦσι λέγειν καὶ παρακάνσαντες ἴσως τῷ Ἀρχύτῳ λέγοντες καθόλου τὸν χρόνον διάστημα τῆς τῷ πάντες φύσεως, ἢ ὡς τινες τῶν Στωϊκῶν ἔλεγον. οἱ δὲ τὴν κίνησιν ἀπλῶς. τρεῖς γὰρ ἱστορεῖται περὶ χρόνου δόξαι, τὰς μυθικώτερας παλαιάς. τὸ δὲ τὴν σφαῖραν αὐτὴν τῷ ὕραν εἶναι τὸν χρόνον ὡς ἄλλαν ἀπὸ βαρὺν ὁδὸν ἀντιλογίας ἤθελεν ὁ Ἀριστοτέλης. διὰ τῶν γὰρ ἰδόντων τὸν ὕραν λέγειν τὸν χρόνον, ὅτι ἐν τῷ ὕραν τὰ πάντα καὶ ἐν τῷ χρόνῳ τὰ πάντα καὶ ὁ δὴλον ὅτι οἱ ὅτι λέγοντες πρῶτον μὲν τὸ ἐν τῇ ἀμυχανύτῃ ἡγήσαντο. πρὸς δὲ τὴν ἑτέραν ὑπὸνῆσται τὴν λέγουσαν χρόνον εἶναι τὴν τῷ παντὶ κίνησιν καὶ περιφορᾷ. ὁ δὲ Εὐδήμος καὶ ἄλλοι ἐπιχειρήσεις τίθησιν, ὡς ὅταν ἀποπῶν δι' αὐτῆς ἀκούειν τῆς λέξεως λαγύσης. ὁ δὲ Ἀλέξανδρος φιλοσοφικῶν δόξαι τῷ Πλάτῳ δόξαν εἶναι τὴν λέγουσαν χρόνον εἶναι τὴν τῷ ὕραν φορᾷ, πρῶτον μὲν τὴν Εὐδήμῳ μαρτυρεῖ λέγοντα "ἐκλήθησεν δὲ καὶ Πλάτων τὴν κατὰ ταύτην καὶ μάλιστ' ἀπόψιν". εἰ μὲν δὲ ὑποδύξαι χρῶν, πρῶτον μὲν πᾶν Εὐδήμος ὑπενήσται χρόνον λέγειν τὴν Πλάτωνα τὴν τῷ ὕραν περιφορᾷ, εἴτα ὅτι ἐκ ἀκολουθεῖ τῷ τῷ ὕραν τῷ Πλάτῳ, ὡς ὁ Ἀλέξανδρος συνελογίστατο, τὸν χρόνον εἶναι πρὸ χρόνου. id. ib.

ἔτι εἰ πλείους ἦσαν οἱ ὕρανοι, καθάπερ Δημόκριτος λέγει, πλείους αὖ ἦσαν καὶ χρόνοι ἅμα καὶ ἐν τῷ αὐτῷ. ἀλλ' ἄλογον. Themistius, f. 44 b.

τρίτην νῦν προτίθει (δόξαν) τὴν τῶν τριῶν πιθανώτεραν, τὴν λέγουσαν τὸν χρόνον κίνησιν εἶναι καὶ μεταβολὴν τινὰ. καὶ δηλονότι ἄλλη τις ἐστὶν ὑπόθεσις αὐτῇ παρὰ τὴν λέγουσαν τὴν τῷ παντὶ περιφορᾷ εἶναι τὸν χρόνον, καὶ ὅχι ἀναγκαιῶς νῦν ὁ Ἀλέξανδρος ἐπήγαγε, διὰ καὶ Πλάτων τε καὶ ἄλλοι τινες κίνησιν εἶπον αὐτόν. ὁ γὰρ Πλάτων, εἰπερ ἄρα, τὴν τῷ παντὶ περιφορᾷ εἶπε τὸν χρόνον. ὅτι αὐτὴ μέχρι νῦν ὑπὸνῆται ὁ Ἀλέξανδρος. δευτεῖ δὲ ἡ αὐτὴ πῶς ἐνοια εἶναι χρόνον καὶ κινήσεως. διὰ τῶν δὲ, φησὶν ὁ Ἀλέξανδρος, τῶν προσέθενται, ὅτι ἐπὶ μὲν τῶν ἄλλων μεταβολῶν ἐν αὐτῷ τῷ μεταβαλλόντι ἐστὶν ἐκείνο τὸ καθ' ὃ ἡ μεταβολή. ὁ δὲ τόπος καθ' ὃν μεταβάλλει τὸ καὶ τὸν καὶ μόνον ἐκ ἐστὶ ἐν τῷ κινουμένῳ, ἀλλ' ὅπου ἐστὶ τὸ μεταβάλλον, ἐκεῖ καὶ ἡ κίνησις. ὅτι μὲν ὁ Ἀλέξανδρος, μήποτε δὲ καὶ ἡ καὶ τὸν καὶ κίνησις ἐν τῷ κινουμένῳ ἐστὶν. ὁ γὰρ ὁ τόπος καθ' ὃν κινεῖται τὸ κινούμενον ὑποτίθει χρόνος, ἀλλ' ἢ καὶ τὸν καὶ κίνησις, ἢ δὲ κίνησις ἐν τῷ κινουμένῳ ἐστὶν ἀεὶ, ὡς δέδεικται ἐν τοῖς περὶ κινήσεως λόγοις. ὁ δὲ τῶν γὰρ ἐπὶ τὸν τῷ τῷ πρὸς κεῖ, ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ ἐν τῷ τῷ ἐν ᾧ ἐστὶ τὸ κινούμενον ὁ μόνον τὴν καὶ τὸν καὶ κίνησιν ἀλλὰ καὶ τὰς ἄλλας λέγουσαν κινήσεις. Simplicius, f. 166.

218^a 12. ἡ μὲν ἐκείνη κίνησις ἐν τῷ κινουμένῳ μόνον ἐστὶν καὶ ὅπου ἂν ᾖ
τὸ κινούμενον (ὡς περιγράφει) ἢ τῇ ὁσίᾳ τῷ κινουμένῳ, ὁ δὲ χρόνος
ὁμαλῶς καὶ πανταχῶς καὶ παρὰ πάντων. Themist. f. 45.

218^b 17. ὁ μόνον δὲ καὶ τὸ πῶς, ταῦτα καὶ τὰ καλὰ καὶ βραδύ, διαφέ-
ρουν ἡ κίνησις καὶ ὁ χρόνος, ὅτι τῇ μὲν ὑπάρχει τῷ δ' οὐ, ἀλλὰ καὶ
καὶ τὸ ποσὸν τὴν αὐτὴν τρόπον. τῆς μὲν γὰρ κινήσεως καὶ τὸ ποσὸν ὀρί-
ζεσθαι χρόνῳ· μακρὰ γὰρ καὶ πολλὰ κίνησις ἢ ἐν τῷ πολλῷ χρόνῳ.
id. ib.

ἡ μὲν γὰρ κίνησις καὶ καὶ ποσὸν καὶ καὶ πῶς χρόνῳ ὀρίζεται, καὶ μὲν
τὸ ποσόν, ὅτι μακρὰν λέγομεν κίνησιν τὴν ἐν πολλῷ χρόνῳ γινώ-
μενην, βραχεῖαν δὲ τὴν ἐν ὀλίγῳ, καὶ δὲ τὸ πῶς, ὅτι βάττονα λέ-
γομεν κίνησιν τὴν πολλὴν μὲν ἐν βραχεῖ δὲ χρόνῳ γινώμενην, βρα-
δεῖαν δὲ τὴν ὀλίγην ἐν πολλῷ. Philop. s p. 8.

218^b 20. ὁ δὲ γὰρ Πλωτῖνος καὶ ἄλλοι προσέθεντο ἐπιχείρημα δικτυκὸν
τῷ μὴ εἶναι κίνησιν τὴν χρόνον· κίνησις μὲν γὰρ φησὶ καὶ παύσασθαι ἂν
καὶ διαλύειν, χρόνος δὲ οὐ. Simpl. f. 166 b.

218^b 21. δὲ καὶ ἐπεὶ ἐκ τῶν ὁ χρόνος κίνησις, ἐφεξῆς δείκνυσιν ὅτι οὐδ'
ἀνευ κινήσεως ἐστίν. . . καὶ ἐκ τῆς ἐναντίας δύναται ἰδεῖν ὅτι οἱ ἀλ-
γόντες καὶ ταλαιπωρούμενοι ἢ ἐν ἐνδείᾳ καὶ ἐπιποθείσει τινος ὄντες,
πάλιν τὸ ταῦτο κίνημα νομίζοντες, πολλὴν ἡγῶν καὶ τὴν χρόνον.
λέγει γὰρ ἐκείνος ἐν τῇ κωμῳδίᾳ "ὅδε ποδ' ἡμέρα γενήσεθι, καὶ
μὴν πάλαι γ' ἀλεκτρυόνος ἦντος" ὅγῳ, καὶ ἄλλος "οἱ δὲ ποδῶντες
ἐν ἡμῇ γηράσκουσιν." ὅτι δὲ οἱ τῇ κινήσει μὴ παρακολοθεῖντες
ὅδε τὸ χρόνον συναισθάνονται, ἡμεῖς μὲν, ὡς εἶπον, ὁσημέραι ἐκ τῶν
ὑπῶν γινώσκουμεν, ὁ δὲ Ἀριστοτέλης ἀπὸ μακροτέρῃ πεισθῆναι τὸ
ὑπῶν τῶν ἐν Σαρδοὶ τῇ νήσῳ παρὰ τοῖς ἥρωσι μυθολογούμενων
καθεύδειν· ἐνθάδε γὰρ τῷ Ἑρακλεῖ γεγονότων παιδῶν ἐκ τῶν Θε-
σίων τῷ Θεσπίῳ θυγατέρῳ, ἐν Σαρδοὶ τελευτησάντων, ἔλα-
γον ἕως Ἀριστοτέλους, τάχα δὲ καὶ Ἀλεξάνδρῳ τῷ ἐξηγητῇ τῶν
Ἀριστοτέλους, ὁσημέραι τε καὶ ὀλίγηρα διαμένειν τὰ σώματα
καὶ φαντασίαν καθευδόντων παρεχόμενα. . . ὁ μὲντοι Εὐδή-
μος τὴν ἀπὸ τῆς Σαρδῆς παρὰ τῶν ἑσίων ἐκ τινος Ἀθήνησι συμ-
βεβηκότος αὐτὸς τὸ λεγόμενον πεισθῆναι. λέγει γὰρ, φησὶ, θυ-
σίας ὅσης δημοτικῆς ἐστὶν ἡμεῖς ἐν καταγείῳ σπηλαίῳ, με-
θυδόντας δὲ κατακοιμηθῆναι πρὸς ἡμέραν ἤδη καὶ αὐτὸς καὶ τὸς
οἰκέτας, καὶ καθεύδοντες τὸ λοιπὸν τῆς νυκτὸς καὶ τὴν ἡμέραν καὶ ἐπὶ
τὴν νύκτα· ἐπεγερθέντα γὰρ ἴνα τινὰ, ὡς εἶδεν ἀστέρων, πάλιν
ἀπελθόντα ἀναπαύεσθαι. τῆς δὲ ἐπιώσης ἡμέρας ὡς ἡγέρθησθαι,
τὴν Κυρεῶτιν ἀγειν ὕστερον τῶν ἄλλων ἡμέραν, ὅθεν δὴ καὶ
κατακοιμηθῆναι τὸ συμβῆναι. Κυρεῶτις δὲ ἦν ἡ τρίτη τῶν Ἀπα-
τυρίων ἡμέρα, ὡς περ ἡ πρώτη Δορπία καὶ ἡ δευτέρα Ἀνάρρυ-
σις καὶ ἡ τετάρτη Ἐπιβόα. . . ἐκ δὲ τῶν ἐνταῦθα ῥηθέντων ὁ
θαυμάσιος Γαλῆνος ἐν τῷ ὀγδόῳ τῆς ἐκ τῆς Ἀποδεικτικῆς ὑπο-
νοεῖ λέγειν τὸν Ἀριστοτέλην διὰ τὸ τοῦ μὴ εἶναι χρόνον ἀνευ κινή-
σεως, ὅτι κινούμενον νοῦμεν αὐτόν, καὶ ἐπὶ λέγει τι τῷ λόγῳ αὐτο-
πον, ὅτι καὶ τὰ παντάπασιν ἀκίνητα μὲν κινήσεως ἀνάγκη εἶναι,
ἐπερ καὶ τούτων ἡ νόσις ἡμῶν μὲν κινήσεως ἐστίν· ὅδε γὰρ ἡμεῖς ἀκί-
νητῳ νοήσει νοῦμεν. . . ἀλλὰ πρῶτον μὲν ἐχρῆν ἐννοῆσαι ὅτι ὁ Ἀρι-

στοτέλης ὁ βούλει κινεῖσθαι τὴν ψυχὴν ἀλλ' ἐνεργεῖν, μόνος ἐξῆν
τὰς φυσικὰς μεταβολὰς κινήσεις καλεῖν. id. f. 167 et cod.
Pal. 237.

ἐλέγοντο τινες ἀρροφόντες ἀπὸ τῆς πρὸς τοὺς ἡρώας ἐν Σαρ- 218^b
δοὶ καὶ θεραπευέσθαι, ἀπὸ τῆς δὲ κοιμᾶσθαι ἐφεξῆς δύο ἡμέρας, εἴτα
ἐξυπνίζομένους νομίζον ἐκείνην εἶναι τὴν ὥραν καθ' ἣν ἐπέεργον
τοῖς ἥρωσι. Philop. s p. 8.

ὅπως γὰρ ὅταν ἡ μὴδὲν αὐτοὶ μεταβαλῶμεν καὶ κινώμεθα, καὶ 218^b
λανθάνωμεν αὐτοὶ μεταβαλλόντες καὶ κινούμενοι, ὁδομῆσαν αἰσθῆσιν
ἐχομεν χρόνον· ὅταν καὶ ἔλαθε καὶ ἐπελθῶσα πολλὰ καὶ, καὶ ὅσῳ
διαγόμεν, ὅταν ἐνεργούντες τι μετ' ἡδονῆς καὶ προσκείμενοι πρὸς τὴν
ἐργον διὰ μὲν τὴν ἡδονὴν μὴ κάμνωμεν ὑπὸ τῆς κινήσεως, διὰ δὲ
τὴν μὴ κάμνειν μὴδὲ αἰσθάνομεθα τῆς κινήσεως, ἐπεὶ ὅσῳ γὰρ ἡ
ἐνέργεια σὺν πόνῳ καὶ ἀλγῶνι, ὅταν διὰ τὸ σφόδρα αἰσθάνεσθαι τῆς
κινήσεως σφόδρα αἰσθάνοντι καὶ τὸν χρόνον. διὰ τὸ τοῦ καὶ οἱ νοσούντες
μαλ' ὡς ὑπολαμβάνουσι τὰς ἡμέρας, καὶ φροντίζοντες ἀναβῶσιν
"ὦ Ζεὺ βασιλεῦ, τὸ χρῆμα τῶν νυκτῶν ὅσον." ἐν δὲ πάντων τῶν
εἰρημένων ὁμολογῶν ἐστὶν ὡς τῇ τῆς κινήσεως αἰσθῆσει συνυφίστασθαι καὶ
ἡ τὸν χρόνον καὶ συνέχευεσθαι ἐκείνῃ καὶ συνήρτην ἀκριβῶς. ὁμολογῶν
ὡς ἐκ τῶν ὁ χρόνος ἀνευ κινήσεως. ἀνευ κινήσεως δὲ οὐκ ἔστιν ἐν τῷ
ποσῷ τῶν Γαλῆνος, ἐπεὶ καὶ κινούμενοι νοῦμεν τὸν χρόνον (ὅταν γὰρ ὑπο-
λαμβάνει λέγειν Ἀριστοτέλην), ἀλλ' ἐπεὶ τῇ τῆς κινήσεως ἐννοίᾳ
συνήρτην ἡ τὸν χρόνον. . . τί οὖν μάλιστα ἡθελε πρὸς τὸ ὅθεν ἀντιλέγειν
ἐπιχειρῶν; καὶ γὰρ τὰ ἀκίνητα, φησὶ, κινούμενοι νοῦμεν, οἷον τὸς πό-
λιν τὸν κόσμον καὶ τὸν κόσμον τῆς γῆς, καὶ ὅμως οὐκ ἐστὶ ταῦτα με-
τὰ κινήσεως. . . ἀλλ' ὅσῳ μὲν ἐν πολλοῖς τοῦτο. . . Γαλῆνῳ δὲ
ὁ προσεκτείνον οἰομένῳ τὸν χρόνον ἀφορίζεσθαι δι' αὐτὸ. πολλὰ γὰρ
ἐξαριθμησάμενος σημαινόμενα τὰ προτέρῃ τε καὶ ὕστερ, τὰ μὲν
ἀλλὰ ἐκ ἐφαρμοζέειν φησὶ τῷ ὅρισμῳ, καὶ καὶ χρόνον δὲ μόνον,
ὡς εἶναι τὸν χρόνον ἀκίνητον τῆς κινήσεως καὶ χρόνον. ἀλλ' ἰσχυρὸν
ὅτι τὸ πρότερον καὶ τὸ ὕστερον ἐν κινήσει καὶ διὰ τὸν χρόνον τὸ μὲν πρότε-
ρον ἐστὶ τὸ δὲ ὕστερον, ἀλλὰ αὐτὰ μάλ' ὅσον ποιεῖ τὸ ἐν χρόνῳ πρότε-
ρον καὶ ὕστερον. Themist. f. 45 et 46.

πρῶτον μὲν προσκατασκευάζει τοῖς ἡδὴ εἰρημένους ὅτι ἅμα 219^a
αἰσθῆσιν ἐχομεν κινήσεως τε καὶ χρόνον· καὶ γὰρ οὐκ ὁσὸς ἦ, φησὶν,
ὡς καὶ μὴ ἡμᾶς σωματικῶς κινεῖσθαι καὶ ἄλλων κινουμένων αἰσθῆ-
σεως, κίνησις δὲ τις ἐν τῇ ψυχῇ ἐστὶ νόσις τι τῆς ψυχῆς, ὅπερ
ἴσον ἐστὶ, φησὶν ὁ Ἀλεξάνδρος, τῷ ἔννοιαν δὲ τινὰ κινήσεως ἐχω-
μεν, ὅπερ ἐστὶ δηλονότι ἐπιστάσης τῆς κινήσεως, εὐθὺς ἅμα τις
δοκεῖ γεγονέναι καὶ χρόνος. ὅταν δὲ ὁ Ἀλεξάνδρος ἐξηγῇ εἰδὼς
ὅτι ὁ βούλει ὁ Ἀριστοτέλης κινεῖσθαι τὴν ψυχὴν, ἀλλὰ κίνησιν ἐν
τῇ ψυχῇ εἶπε τὴν ἀκίνητον ἔννοιαν τῆς ὁποιασὶν κινήσεως. μὴ
ποτε δὲ καὶ μὲν τὰς φυσικὰς κινήσεις ἀκινήτους εἶναι τὰς ψυχικὰς
ἐννοίας ὁ Ἀριστοτέλης, ἄλλο δὲ εἶδος κινήσεως ἐνορεῖ. Simpl.
f. 167 b.

καὶ γὰρ ἂν οὐκ ὁσὸς ἦ καὶ μὴδὲν διὰ τὸ σώματος πύχνωμα, φαν- 219^a
ταζόμεθα δὲ ἄλλως καὶ αὐτὸς ὁδοιπορούντας ἢ πλεόντας ἢ γυμνα-
ζομένους ἢ πολεμῶντας, εὐθὺς ἡμῶν καὶ χρόνος δοκεῖ γεγονέναι. καὶ

μόνον δὲ ὁ χρόνος ἀκολουθεῖ τῇ κινήσει, ἀλλὰ καὶ ἡ κίνησις τῷ χρόνῳ.

Themist. f. 46.

219^a 10. παραλιπὼν μίαν πρότασιν, τὴν λέγουσαν ὅτι τὸ ἐκ τινος ἐκ-
τι κινούμενον ἐπὶ μεγέθους κινεῖται, ἀσάφειαν ἔδοξε μικρὰν ἐμποιεῖν
τῇ λέξει. καὶ ὁ Εὐδόκιμος δὲ ἐν τῷ τρίτῳ τῶν Φυσικῶν τὴν αὐτὴν
ἔχων γνώμην φαίνει, ὅτι διὰ μὲν τὸ μέγεθος ἡ κίνησις συνεχής,
διὰ δὲ τὴν κίνησιν ὁ χρόνος, γράφων ὕτως. . . ὁ δὲ Λαμψακη-
νὸς Στράτων ἐκ ἀπὸ τοῦ μεγέθους μόνον συνεχῆ τὴν κίνησιν εἶναι
φησὶν, ἀλλὰ καὶ καθ' ἑαυτήν. . . ἴσως καὶ πρὸς τούτῳ βλέπουν, ἵνα
μὴ μόνον ἐπὶ τῆς αὐτοῦ κινήσεως ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων πα-
σῶν συνεχῆ τὰ λεγόμενα. Simplicius f. 167 b.

219^a 14. ὁ τῶν λεγομένων ὅλος σκοπὸς ἐστὶν ὅτι ὥσπερ τὸ συνεχὲς ἡ
κίνησις ἀπὸ τοῦ μεγέθους ἔχει τὸ ἐφ' ὃ ἡ κίνησις, ὕτω καὶ τὸ πρότε-
ρον καὶ τὸ ὕστερον ἐν τῷ μεγέθει καὶ θέσιν ὑπάρχον ἡ κίνησις εὐκείως
ἀπ' αὐτῆς μεταλαμβάνεται, καὶ ἀπὸ τῆς κινήσεως ὁ χρόνος, ὥσπερ
καὶ τὸ συνεχές. id. f. 168.

219^a 31. ταύτην ἀρα ὁ χρόνος ἐστὶ καὶ τὸ πρότερον καὶ τὸ ὕστερον, ὅταν
διορίζῃ ταῦτα. διορίζῃ δὲ, ὅταν προσπέσῃ τῇ ψυχῇ τὰ νῦν, καὶ
μὴ ὡς ἀρχὴ τῆς κινήσεως καὶ δὲ ὡς πέρας. τότε γὰρ τὴν μεταξὺ
τῶν νῦν χρόνον εὐθὺς ἐνοοῦμεν ἕτερον αὐτῶν ὄντα, πολλάκις δὲ καὶ
ἐν νῦν λαμβάνοντες, τὸ μὴ παρεληλυθὸς ὡς πέρας τὸ δὲ μελ-
λοντος ὡς ἀρχήν, ἐνοοῖα πάλιν τὸ χρόνον λαμβάνομεν τὸ τε πρό-
τερον καὶ τὸ ὕστερον. ὕτω γὰρ ἄρμενον οἶμαι εἶναι τὸ "ἡ ὥς τὸ πᾶν
μὴ πρότερον δὲ καὶ ὕστερον τούτῳ" ἥπερ ὡς ὁ Ἀλεξάνδρος ἐξηγήσατο
καὶ αὐτὸ λέγων καὶ ἐν τῷ νῦν, ἐν προτέρῳ δὲ καὶ τῷ ὕστερῳ ὅτι, ὥσπερ
παραγόμενον αὐτὸ καὶ ἄλλοτε κατ' ἄλλο γινόμενον τῆς κινήσεως
ἐπινοῶντες. id. f. 168 b.

219^b 3. ὅθεν δὲ θαυμάζον ἐστὶ καὶ ἀριθμώμενον τῆς κινήσεως χρόνον
εἶναι βυλόμενον ἐν τῷ ὅρισμῳ, καὶ τὸ ἀριθμῶν εἶπεν ἀλλὰ τὸν ἀριθ-
μὸν λέγει γὰρ καὶ τὸ ἀριθμώμενον ἀριθμὸς, ὡς καὶ τὸ μετρίμενον
μέτρον. id. ib.

219^b 6. ἐπεὶ εἶπεν ἀριθμὸν εἶναι κινήσεως τὸν χρόνον, ἐπὶ λέγει δὲ
ὁ ἀριθμὸς, ἀπαριθμῶν ποσάκις καὶ καὶ ποῖον σημαίνονμενον ὁ χρό-
νος ἀριθμὸς ἐστὶ κινήσεως. εἰπὼν δὲ διχῶς λέγει τὸν ἀριθμὸν,
τρία σημαίνοντα δοκεῖ λέγειν, καὶ ἀριθμώμενον καὶ τὸ ἀριθμῶν καὶ
ὃ ἀριθμῶμεν. ἀλλὰ φαμεν ὅτι τὰ πρότερα δύο καθ' ἑνὸς ση-
μαινόμενα τέθεικεν, ἀλλὰ τὸ μὲν ἐπὶ τῷ ἐνεργεῖα, καὶ ἀριθμώμενον,
καὶ δὲ ἐπὶ τῷ δυνάμει, καὶ ἀριθμῶν. ἡ ἵνα σαφέστερον δείξῃ τί
λέγει τὸ ἀριθμώμενον, ἐπήγαγε καὶ ἀριθμῶν, αὐτὸ καὶ μετρίμενον
πρᾶγμα. Philop. s. p. 11.

219^b 8. ἐπεὶ δὲ ὑπὸ τοῦ χρόνου μετρίσας δοκῶμεν (τοσούτῳ γὰρ λε-
γόμεθα ἐτῶν εἶναι, καὶ τοσούτῳ ἡμερῶν ἢ ἡμερῶν), διὰ τούτου τινος
μεταγράφουσι τὴν λέξιν, ὡς ὁ Ἀσπασίος φησὶν, ὕτως "ὁ δὲ χρό-
νος ἐστὶν ὃ καὶ ἀριθμώμενος ἀλλ' ὃ ἀριθμῶμεν" (*). ἀλλὰ δὲ ἔλεγον
ὅτι καὶ ὁ χρόνος ὑπὸ τοῦ μοναδικῆ ἀριθμῶ μετρίσας. λέγομεν γὰρ

ποῖον χρόνον διελθῆναι, ὅθεν δὲ ἴσως καλῶς ἀριθμῶν ὄντα
καὶ ἀριθμῶν. καὶ τὴν ἐφεξῆς δὲ λέξιν ὁ Ἀσπασίος ὕτως ἐκτίθει,
ἔστι δ' ἕτερον ὃ καὶ ἀριθμῶμεν ἀλλὰ καὶ ἀριθμῶμεν. καὶ φησὶν ὅτι
ἐὰν δοκῶμεθα εἶναι κυρίως ὃ ἀριθμῶμεν τὸν μοναδικὸν ἀριθμὸν,
ἔστι λέγειν ὅτι ὃ καὶ ὅσον τε ἕτερον εἶναι ὃ ἀριθμῶμεν. τὴν γὰρ μο-
νάδα πολλάκις λαμβάνομεν, μόναν δὲ μονάδα ὅτε γένει ὅτε
εἶδει ὅτε ἀριθμῶ διαφέρει. καὶ γὰρ ἀριθμῶ διαφέρει ἢ μορφῇ
διορίζει, ὡς Σωκράτης Πλάτωνος, ἢ τάξει, ὡς γεωμετρία γεωμετρίας,
καὶ τῷ νῦν τῷ νῦν τῷ πρότερον καὶ ὕστερον, ἢ θέσει, ὡς ἀνω καὶ
κάτω, ἢ κατ' ἄλλαν τῶν τοιαύτων ἐπίνοιαν, ὥστε ἐπὶ μονάδων
ἐκ ἑσῶ. ἄρμενον δὲ, φησὶ, καὶ πᾶν λαμβάνειν ὃ ἀριθμῶμεν, μὴ
τοτε δὲ καὶ ἀριθμῶν πανταχῶς καὶ αὐτὸ πλεονῶν. ὁ μὲν οὖν τῶν λεγο-
μένων σκοπὸς τοῦτος. καλῶς δὲ πάντα σχεδὸν ἐξηγούμενος ὁ
Ἀλεξάνδρος τὴν μικρὰν παρεμβολήσαν ἐπιστάσεως εἴξα. . . ὁ
μέντοι Εὐδόκιμος ἐν τῷ τρίτῳ τῶν Φυσικῶν τάδε ἐγράφε. περὶ
δὲ χρόνου τάχα ἂν τις ἀπορήσῃ τίνας ἢ ποίας κινήσεως ἀριθμὸς
ἐστίν. . . ἐπεὶ δὲ ἔδοξε τῷ Ἀλεξάνδρῳ μὴ τὴν αὐτὴν ἐνοοῖαν
ἔχειν ὁ ὑπὸ τοῦ Ἀριστοτέλους ἀποδοθεὶς ὁρισμὸς τοῦ χρόνου τοῖς εἰρη-
μόνοις ὑπὸ τοῦ Πλάτωνος περὶ αὐτοῦ, φέρε καὶ τούτοις παραβάλλω-
μεν τὰς λόγους. . . ἐπεὶ δὲ καὶ πρὸς τὰς τῶν ἐνταῦθα λεγομέ-
νων ὁ πολυμαθέστατος ἐνέστη Γαλλὸς λέγων τὸν χρόνον δι' αὐτὸ
διαιρεῖται, φέρε καὶ ταύτην τὴν ἔκτασιν παραβάλλωμεθα. Simpl.
f. 168 b.

ἐπὶ τὴν κοινότητα τοῦ χρόνου πρὸς τὴν κίνησιν εὐκείως ἐπὶ
γὰρ τὴν διαφοράν. καὶ γὰρ ἡ μὲν κίνησις ὁ μόνον ἢ πρότερον τῆς μετ'
αὐτῆς ἄλλῃ, ὥστε κοινὸν ὑπάρχει καὶ τῷ χρόνῳ, ἀλλὰ καὶ αἱ ἄμ-
εσαι διαφέρουσιν ἀλλήλων, αἱ μὲν καὶ τῷ εἶδει, εἰ μὴ φθέροιτο καὶ
δ' αὐξάντο καὶ δ' ἀλλοιοῦτο, αἱ δὲ τῷ ἀριθμῷ μόνον. id. f. 170.

αἰτίαν τούτου φησὶ καὶ τὸ νῦν καὶ αὐτὸ εἶναι τῷ ὑποκειμένῳ. τούτου
γὰρ σημαίνει τὸ "ὅποτε ἦν." ὡς γὰρ ἐπὶ τοῦ προτέρου καὶ ὕστερου ἔλεγον.
ὅτι δὲ μὲν ποτε ὃν κίνησις ἐστὶ, καὶ δὲ εἶναι αὐτῷ ἄλλο καὶ ὃ κίνησις,
ὕτω καὶ περὶ τοῦ νῦν εἶπεν, ὅτι τῷ μὲν ὑποκειμένῳ ἐν τῷ καὶ ταῦτόν
ἐστὶ, τῷ δὲ λόγῳ διαφέρει, καθόσον καὶ μὴ πρότερον ἐστὶ καὶ δ' ὕστε-
ρον. . . ἀσάφειαν δὲ μικρὰν ἢ λέξις ἔχειν δοκεῖ τῷ Ἀριστοτέλει
πρὸς τὴν αὐτὴν συνήθειαν καὶ αὐτὸ διαφόρως ἡμηνεύσαντος, ἡ
μᾶλλον τὸ πρότερον διὰ τοῦ ἐξῆς σαφηνίσαντος. εἰπὼν γὰρ "καὶ γὰρ
νῦν καὶ αὐτὸ ὅποτε ἦν, καὶ δὲ εἶναι αὐτῷ ἕτερον," εἴτα ἐπαγαγὼν
ὅτι καὶ νῦν τὸν χρόνον μετρεῖ, καθὼς πρότερον καὶ ὕστερον, βυλόμενος
σαφηνίσαι πῶς ἕτερον καὶ νῦν, πάλιν τὸ διαιρετικὸν ὅλον τέθεικεν
εἰπὼν "καὶ δὲ νῦν ἐστὶ μὴ ὡς καὶ αὐτό, ἐστὶ δὲ ὡς ὃ καὶ αὐτό." ἡ μὲν γὰρ
ἐν ἄλλῳ καὶ ἄλλῳ, ἕτερον" (τούτῳ δ' ἦν αὐτῷ πρῶτον καὶ ὕστερον λέ-
γειν) εἴτα πάλιν ἐπήγαγεν "ὁ δὲ ποτε ὃν καὶ νῦν ἐστὶ, καὶ αὐτό," ὥστε
ταῦτόν ἐστι τῷ "καὶ γὰρ νῦν καὶ αὐτὸ ὅποτε ἦν." ἐκ ὃν δὲ ἀναμφί-
λεκτον, οἶμαι, καὶ τὸ νῦν ταῦτόν μὴ εἶναι τῷ ὑποκειμένῳ τῷ δὲ λόγῳ
ἕτερον καὶ ἐν ἄλλῳ καὶ ἄλλῳ λαμβανόμενον πρότερον καὶ ὕστερον
γίνεσθαι, κατασκευάζειν πειρᾷ διὰ τῆς πρὸς τὰ σύμφορα αὐτῷ
ἀκολουθίας. . . ὅτι δὲ διαφορά τις αὐτῇ δοκεῖ, ἐκ τῶν σοφιστικῶν
λόγων κατασκευάζει, οἷσιν τὴν διαφορὰν ταύτην ἐπὶ τὸ ὑποκει-

(*) τούτῳ μεταγρ... ἀριθμῶμεν. δηλοῖ δὲ ὅτι τὸν χρόνον ἀριθμῶν ὄντα καὶ
ἀριθμῶν καλῶς ἔδει. cod. Pal. 237.

μεταφέροντες αὐτοὺς ἐδόσαν συνάγειν τὸ ἐν αὐτῷ ἐν ἑτέρου
αὐτῷ γίνεσθαι... ὁ Εὐδήμιος δὲ τὰ αὐτὰ περὶ τῶν ἐν τῷ τρίτῳ
τῶν φυσικῶν φησὶ γράφων ὅτι... ἐν δὲ ταύταις ἐπιστάσεως
ἀξιον εἶναι μαι δοκεῖ πῶς τὸ πρότερον καὶ ὑστερον τῷ ὑποκειμένῳ τὸ
αὐτὸ φησὶν εἶναι... id. ih.

2198 καὶ εἰς μὲν χρόνος, ὅταν ἐν τῷ νῦν, πάλιν δὲ, ὅταν πάλιν καὶ
13 διαφέροντα· πάλιν δὲ καὶ διαφέροντα γίνεσθαι τὰ νῦν, ὅταν τὸ μὲν ὡς
πρότερον τὸ δὲ ὡς ὑστερον λαμβάνηται... ἐλέχθη τῷ μὲν μεγέθει
τὴν κίνησιν ἀκολουθεῖν, τῇ κινήσει δὲ τὸν χρόνον· πύλοισι τοῖς καὶ
ταῖς ἀρχαῖς τότε καὶ αὐτὸ τοῦ ποικιλικῆ καὶ τῶν ποικιλικῶν ἀλλήλων
ἐπεσθαι. ποικιλικῶν δὲ μεγέθους μὲν ἐστὶν ἡ κίνησις, καὶ ὅπως δὲ τὸ φερόμε-
νον, χρόνος δὲ τὸ νῦν· ὡς περὶ τοῖς μὲν ἐστὶν ἡ ἀλλοίωσις, ὅτε
ἐκβάλλει αὐτὸ ἀλλὰ καὶ φέρει, τῷ λόγῳ δὲ διαφέρει, ὅτε δὲ καὶ τὸ
νῦν... τὸ δὲ ἀριθμώμενον πρότερον τε καὶ ὑστερον τὸ νῦν ἐστὶν.
ὡς καὶ ἐν ταύταις τῷ μὲν ὑποκειμένῳ ταῦτον τὸ πρότερον νῦν καὶ τὸ
ὑστερον, τῷ λόγῳ δὲ ἑτέρα. Themist. f. 46.

2198 ταύτη μὲν ἐν ἑτέρου τὸ πρότερον νῦν τὸ ὑστερον, "ὁ δὲ ποτε ἐν
14 ἐστὶν" φησὶ "τὸ αὐτὸ", ταύτῃ καὶ τὸ ὑποκειμένον. εἴτα τὸτο κατα-
σκευάσαι βολόμενος ἐπήγαγεν, ἀκολουθεῖ γὰρ, ὡς περὶ ἐλέχθη,
τῷ μὲν μεγέθει ἡ κίνησις, ταύτῃ δὲ ὁ χρόνος, ὡς ἔφαμεν. Philop. 20
s p. 13.

220 αἰπὺν "χρόνος μὲν ὅς τῃς φορᾶς ἀριθμῶς," δὲ ἐπαγωγικῶς
4 τὸ νῦν δὲ ἀριθμῶς τῷ φερόμενῳ, εἶπε "τὸ νῦν δὲ ὡς τὸ φερόμενον"
διὰ καὶ ἀσαφείας τὴν λέξιν ἐποίησε. πῶς δὲ τὸ νῦν ἀριθμῶς ἐστὶ
τῷ φερόμενῳ, ἐπήγαγεν "ὅσον μὲν ἀριθμῶς" id. p. 14.

220 ἐπὶ ἐν φησὶ τὸ φερόμενον "καὶ ὅς τὸ ποτε ἐν (καὶ ὅς τὸ ἐν διαλόγῳ)
7 ἀλλὰ τῷ λόγῳ," ταύτῃ ἐάν τὸ κινούμενον ἐν τῷ. ἐάν δὲ μὴ μόνον
τῷ ὑποκειμένῳ (τὸ ὅς ποτε ἐν τῷ τοῦ φυσικῶν), ἀλλὰ καὶ τῷ
λόγῳ, τότε καὶ ἡ κίνησις μία id. p. 15.

220 αἰ μὲν ὅπως εἴη γεγραμμένον ὡς "Ἀλέξανδρος τε καὶ Ἀσπύ-
18 σιος γράφουσιν" καὶ ἐστὶ φανερόν ὅτι ὕδαν μέρος ὁ χρόνος τῆς κινή-
σεως, ὡς περὶ ὕδαν ἡ ἐστὶν τῆς γραμμῆς, χρόνον, φασὶ, λέγει τὸ
νῦν, ὅ ὅτι τῆς κινήσεως ὅταν τῷ χρόνῳ μέρος· πέραν ὅς αὐτῷ, τὸ
δὲ πέραν ὁ μέρος· ὕδαν ὅς τὸ σημεῖον μέρος τῆς γραμμῆς, γραμ-
μῆς ὅς μέρος γραμμῆς. ὅτω μὲν ὁ Ἀλέξανδρος, ὁ δὲ Ἀσπύσιος
ὁ χρόνος φησὶν ὅτι ἐστὶ μέρος τῆς κινήσεως, διότι ἀριθμῶς μὲν αὐτὴν
καὶ τὸ νῦν, τότε δὲ πέραν ἐστὶ τῆς κινήσεως, μέρος δὲ ὅς· πῶς δὲ
τὸ νῦν πέραν ἐν λέγοιτο κινήσεως; ὡς ὅς ἀλλὰ ἡ ὑπόστασις, τῶν
καὶ τὰ πέρατα ἀλλὰ. αἱ ἐν διαφέρει χρόνος κινήσεως, καὶ τὰ πέρατα
αὐτῶν διαφέρει. ἀμείνων ὅν, οἶμαι, ἡ ἐν πολλοῖς τῶν ἀντιγράφων
φερομένη γράφη, ἢ Παρφύριος καὶ Θεμίστιος εἰδότες φαίνοντο,
ἔχουσιν ὅπως "καὶ ἐστὶ φανερόν ὅτι ὕδαν μέρος τὸ νῦν τῷ χρόνῳ, ὕδαν
ἡ διαίρεσις τῆς κινήσεως, ὡς περὶ ὕδαν αἱ ἐστὶν τῆς γραμμῆς· αἱ
δὲ γραμμαὶ αἱ δύο τῆς μίας μέρους" γραμμαὶ ὅς γραμμῆς δι-
λῶσι μέρος, ἀλλὰ ὅχι ἐστὶν. Simpl. f. 171.

δεῖξας ὅτι ὅχι οὐκ ἀριθμῶν εἶναι τὸν χρόνον, ταύτῃ τὰ νῦν
καθ' ὅ ὁ ἀριθμῶς ὁ χρόνος, ὡς περὶ καὶ ἡ αὐτὴ ἐστὶν ὅς λαμβαν-
μένη καὶ ὡς πέραν καὶ ὡς ἀρχή, ἀλλὰ ὡς τὰ πέρατα τῆς ποικιλικῆς

της· δείκνυσθαι ὅτι ὅτι ὅπως ἀριθμῶς ὡς περὶ τὰ μέρη τῆς γραμ-
μῆς. δὲ ὅς εἶπε, καὶ ἐστὶ φανερόν ὅτι ὕδαν μέρος τῷ χρόνῳ καὶ πῶς
φησὶν "ὕδαν μέρος ὁ χρόνος τῆς κινήσεως" χρόνον λέγειν τὰ νῦν.
Philop. s p. 16.

5 ἐστὶ φανερόν ὅτι ὕδαν μέρος τὸ νῦν τῷ χρόνῳ· ὕδαν ὅς τὸ φερό- 220 α
μενον τῆς φορᾶς, ὕδαν ἡ ἐστὶν τῆς γραμμῆς Themist. f. 46 b. 19.

ζητήσας ὁ Ἀλέξανδρος πῶς εἶπεν ἀριθμῶν τὸ νῦν (ὅς ὅς τὸ 220 α
ἀριθμῶς ὁ χρόνος ὡς ἀριθμῶν ἀλλὰ ὡς ἀριθμῶν), ὅτι φησὶν ἡ 22
γραφὴ ἐν ἑστὶν "ἀριθμῶν" ἀλλὰ ἀριθμῶν, ἡ ἀριθμῶν μὲν τὰ νῦν ἐν
τῇ κινήσει, ἀριθμῶν δὲ τὸν χρόνον· καὶ ὅς τὰ νῦν ἡ διαίρεσις τῷ
χρόνῳ, καὶ ταύτοις ἀριθμῶν αὐτῶν, ὡς εἶναι τὸ νῦν ἀριθμῶν μὲν
ὡς ἐν κινήσει, ἀριθμῶν δὲ ὡς πρὸς τὸν χρόνον. Simpl. f. 172. cf.
Philop. i.

καὶ τὸ ὁ χρόνος ἀριθμῶς ὅχι ὡς ἀριθμῶν ἀλλὰ ὡς ἀριθμῶν 220 α
ρος, ἡ ὁ χρόνος πρὸς μοναδικὸν ἀριθμῶν, ἀλλὰ ὅπως ἀναδέχεται μόν-
νος τὸ τῷ ἀριθμῶντος ἰδίωμα· πανταχῶς ὅς ἔσται καὶ τῶν πολλῶν
κινήσεων ἐν καὶ ταύτῃ τὸ ἀριθμῶν, αὐξήσεως, φορᾶς, ἀλλοιω-
σεως. Themist. f. 46 b.

αἰπὺν ὅτι καὶ ἀριθμῶς ἐστὶν ὁ χρόνος καὶ συνεχῆς, βύλας τὴν 220 α
δοκῶσαν ἐν τοῖς εἰρημένους εἶναι μάχην παραμυθίσαν· ὁ μὲν ὅς 27

ἀριθμῶς διωρισμένον ἐστὶ πᾶν, τὸ δὲ συνεχῆς ὁ διωρισμένον...
ἐφαίνει καλῶς ὁ Ἀλέξανδρος ὅτι ἐλάττω ἀριθμῶν τὴν δύνα-
μιν καὶ ὅχι τὴν μονάδα, διότι ἡ μονάδα ὅπως ἀριθμῶς, εἰπερ ἀριθ-
μῶς ἐστὶ τὸ ἐκ μονάδων συγκείμενον πλῆθος, ἀσύνθετον δὲ ἡ μονάδα,
28 γραμμῆς ὅπως μὲν καὶ χρόνον ὅπως ἐλάττω κατ' ἀριθμῶν δυ-
νάμει λέγεισθαι ἔλαττω. Simpl. f. 172 b.

δοκεῖ μὲν λέγειν ὅτι διὰ τὸτο ὅτι ἔχει ὁ χρόνος τὸ ταχὺ καὶ 220 α
βραδύ, διότι ὕδαν ὁ ἀριθμῶς ὁ ἀριθμῶν τὸν χρόνον, ταύτῃ ὁ ἐν 1
τῇ ψυχῇ. ὁ τὸτο δὲ φησὶν (ὕδαν ὅς τῇ ἡμετέρῃ διανοίᾳ ἐστὶ) τὰ
πράγματα), ἀλλὰ τὸν ἀριθμῶν καὶ ἀριθμῶν φησὶ τὸν ἡριθμῶν
ἀριθμῶν, ἐξ ὅπου καὶ ὁ χρόνος ἐστὶ, λέγειν δὲ τὸν ἡριθμῶν κινή-
σιν. Philop. i p. 3.

νῦν, οἶμαι, διαδορῶς πῶς τότε τὸ αὐτὸ εἶπε, καὶ ὅτι ὅπως ὡς περὶ 220 α
ἡ κίνησις τῷ πάλιν καὶ πάλιν, ταύτῃ τῷ τὸν αὐτὴν ὅσαν κατ' εἶδος 12
πάλιν γίνεσθαι καὶ πάλιν... ὅτω δὲ καὶ αἱ Πυθαγόρειοι τὰ αὐτὰ πῶς
καὶ τῷ ἀριθμῶ τῷ πάλιν καὶ πάλιν εἶπον γίνεσθαι, ὅταν δὲ ὅπως χεῖ-
ρον καὶ τῆς Εὐδήμιου ῥήσεως ἐκ τῷ τρίτῳ τῶν φυσικῶν τὰ ἐνταῦθα
λογόματα παραφραζέσθαι ἀνάγκη. Simpl. f. 173.

ἀντιμετροῦ ὅς ὑπὸ τῶν μετρεμένων τὰ μέτρα· τῷ ὅς τῶν 220 α
πυρῶν μεδόμενῳ κρῖνον τὸ ἐξυλὸν μεδόμενον εἰ μὴ μετρεῖται ἢ ἔλασ- 29
σιν ἐστὶν, καὶ τῇ κοτύλῃ τῷ ὅταν τὸν χαλκῶν μετρεῖται κοτύλη. καὶ
τί θαυμαστὸν ἐπὶ τῶν συνεχῶν μέτρων τὸτο συμβαίνειν, ὅπως καὶ
αὐτὸς ὁ μοναδικὸς ἀριθμῶς τρόπον τινα ὑπὸ τῶν ἀριθμῶν ἀν-
ταριθμῶν· ὡς περὶ τὰ δέκα δέκα ἑσπεως φασὶν, ὅπως καὶ τὰς
45 μονάδας. Themist. f. 46 b.

διαφορῶς φέρεται ἡ γραφὴ ἡ ἐπὶ τῷ τέλει ταύτης τῆς ῥήσεως, 220 α
καὶ μὲν ὅπως ἔχει "καὶ τὸν χρόνον, ἀν ἡ κίνησις, καὶ τὴν κίνησιν, ἀν ὁ 31
χρόνος," ὡς περὶ ἐν τοῖς πλείοσι φέρεται, σαφές ἐστὶ τὸ λογόμενον·

αὐτὸν δὲ τὸν χρόνον ἐν ᾧ κίνησις ἐστὶν τὴν κίνησιν ὁ χρόνος φέρεται
 ὡς καὶ ἐν τῇ γραφῇ, ὡς ἀποδεικνύεται ἀπὸ τῆς Ἀλεξάνδρου, δι'
 ἀποφωτισμῶν. αὐτὸ λέγουσι σημειώσαντες, ὅτι ὁ χρόνος ὑπὸ τῆς κινή-
 σεως μετρεῖται. καὶ οὕτως ἐστὶν ὁ χρόνος τὴν κίνησιν σημειώσαι
 ὡς ὅτι ἐν ᾧ χρόνος ὑπὸ τῆς κινήσεως μετρεῖται, ἀλλὰ ἐν τῷ χρό-
 νῳ ἢ κίνησις εἰπὼν εἰς πᾶσαν τὴν ὅτι ἡ κίνησις ἐν χρόνῳ με-
 τρεῖται, καὶ ταύτην τὴν ἔννοιαν ἐπιγαγεῖν γοργῶς ἐν ᾧ χρόνος τὴν
 κίνησιν. . . δυνατὸν δὲ ἐστὶν καὶ ἀνελοναῖν τὸ τάχως τὸ πολὺ ἐν
 ὀλίγον τῷ χρόνῳ λαμβάνειν. τῷ γὰρ ταχυτάτῳ πολὺς ἐν ὅλῳ ὁ
 χρόνος ὁ τῆς μιᾶς ἡμέρας, ὡς ἐξ Ἡλίου εἰς Ἐπίδαυρον πόλιν
 ὁδὸν διατρέχειν. Simpl. f. 173 b.

πολλὴν γὰρ φαμεν τὴν ὁδόν, ἐὰν ἡ πορεία πολλή, καὶ πολλήν
 τὴν πορείαν, ἐὰν ἡ ὁδὸς πολλή. ὁμοίως δὲ καὶ τὴν κίνησιν πολλήν,
 ἐὰν ὁ χρόνος, καὶ τὸν χρόνον, ἐὰν ἡ κίνησις. Themist. f. 47.

μακροαπόδοτος γενόμενος ὁ λόγος ἀσάφειαν ἔχει τινά. ἡ δὲ
 δὲ ἀποδοσις τῷ "ἐπεὶ δὲ ἐστὶν ὁ χρόνος μέτρον κινήσεως καὶ τὸ κί-
 νῆσαι," τὸτα ἐστὶν ἐν χρόνῳ εἶναι, καὶ τὴν κίνησιν καὶ τοῖς ἄλλοις, τὸ
 μετρεῖται. αὐτῶν τὸ εἶναι ὑπὸ τῷ χρόνῳ. . . ὁ δὲ καὶ σύνδεσμος ἐν
 τῷ "καὶ τὸτό ἐστιν" ἐκ ἐξω, εἰμαι, περιττός, ὡς Ἀλεξάνδρος ἐπι-
 μισε, πρὸς τὰ προσεχῶς εἰρημένα συμπλέσων. ἴσως δὲ, ὡς ἐξ
 Ἀλεξάνδρου ἐγκρίνει, ἡ ἀποδοσις ἀπὸ τοῦ "ὅθλον ἐστὶν ἐν τοῖς ἄλ-
 λοις τὸτο ἐστὶν" τῷ τοῖς ἄλλοις μὲν τῆς κινήσεως ἀντὶ τῷ πᾶσι
 εἰρημμένα. διὰ γὰρ μέσης τῆς κινήσεως κατασκευάζεται ὅτι πᾶσι
 τὸτό ἐστὶν ἐν χρόνῳ εἶναι, τὸ μετρεῖται αὐτῶν τὸ εἶναι ὑπὸ τῷ
 χρόνῳ. . . ἰδὲ τὸν, ὡς εἰμαι, ὁ Ἀριστοτέλης σαφῶς παραδέδωκε
 πῶς μέτρον κινήσεως ὁ χρόνος, ὅτι ὡς καὶ τὴν τὸ εἶναι παράτασιν
 αὐτῆς, καθ' ἣν μάστιξ καὶ ὑφέσκειν. ἐπὶ γὰρ τῆς κινήσεως, ὡς
 φησὶν Ἀλεξάνδρος, ταύτην τὸ εἶναι καὶ τὴν κίνησιν εἶναι, ὡς περὶ
 περὶ τῶν ἄλλων τῶν ἐν τῷ γένει τὸ εἶναι ἐχόντων. καὶ διὰ τούτου
 ταύτην ἐστὶν τὸ μετρεῖν τὴν κίνησιν καὶ τὸ εἶναι τῆς κινήσεως. ὅθλον
 δὲ ὅτι ἄλλο ἐστὶ τὸτο τὸ εἶναι παρ' ἐκείνου τὸ συνήθως ὑπὸ τῷ Περὶ
 πάντων λεγόμενον καὶ τὸ εἶδος σημειῶν. Simpl. f. 173 b.

ἐπειδὴ δὲ ἐστὶν ἡ κίνησις ἐν χρόνῳ τῷ καταμετρεῖται τὸ εἶναι
 αὐτῆς ὑπὸ τῷ χρόνῳ (ὡς γὰρ ἄλλοι τὸ εἶναι τῆς κινήσεως ἢ τὸ γένεσθαι,
 ὡς συμπαρατείνεσθαι ὁ χρόνος καὶ ὁ καταμετρεῖται), ὅθλον ἐστὶν καὶ τοῖς
 ἄλλοις τὸ εἶναι ἐν χρόνῳ ἐστὶν τὸ καταμετρεῖται αὐτῶν τὸ εἶναι ὑπὸ
 τῷ χρόνῳ. τὸ γὰρ ἐν χρόνῳ διττὸν ἐστὶν. Themist. f. 47.

τὴν σκοπὸν τῶν προκειμένων ἄλλοι ἄλλαν ἀφορροῦσι. καὶ ὁ
 μὲν Ἀλεξάνδρος φησὶν ὅτι πρόκειται αὐτῷ δοῦναι ὅπως λέγει τὴν
 κίνησιν ὁ χρόνος μετρεῖν καὶ ὅπως ὅλως ἐν χρόνῳ λέγει εἶναι ἡ κίνη-
 σις, καὶ ἀπλῶς τὰ ἄλλα πάντα πῶς λέγουσι εἶναι ἐν χρόνῳ. ἄλλοι
 δὲ φασὶ σκοπὸν εἶναι τῶν προκειμένων δοῦναι ὅτι ὁ μόνος τὴν
 κίνησιν μετρεῖ ὁ χρόνος ἀλλὰ καὶ ἡρέμειαν. Philop. l. p. 4.

περιττεῖναι φασὶ τὸν καὶ σύνδεσμον εἶναι γὰρ τὴν ἀποδοσιν
 τῆς συντάξεως ὅπως. ἐπεὶ δὲ ἐστὶν ὁ χρόνος μέτρον κινήσεως καὶ
 τὸ κινεῖσθαι, ἐστὶ τὴν κίνησιν ἐν χρόνῳ εἶναι τὸ μετρεῖσθαι τῷ χρόνῳ
 καὶ αὐτὴν καὶ τὸ εἶναι αὐτῆς. οἱ δὲ ἀποδίδουσι τὸν λόγον φασὶν ἐν
 τῷ χρόνῳ. ὅθλον ἐστὶν καὶ τοῖς ἄλλοις τὸτό ἐστὶν ἐν χρόνῳ εἶναι. . .

πρὸς τούτο δὲ περιττεῖναι ἀντὶ τοῦ σύνδεσμου τὸ "ὅθλον δὲ ἐστὶν."
 οἱ δὲ μὲν πάντες πολλὰ ἀποδίδουσι τὸν λόγον φασὶν, "ἐπεὶ δὲ ἐστὶν ὁ
 χρόνος μέτρον κινήσεως, ἐστὶ καὶ ἡρέμειαν μέτρον" (ὁ γὰρ δὲ φασὶ,
 καὶ ἀνελοναῖν τὸ "ἐπεὶ δὲ ἐστὶν." ὡς σώσει τὴν συνέχειαν, ἐπειδὴ
 πολλὰ ἢ τὰ μεταξὺ εἰρημένα. ἡμεῖς δὲ φαμεν ὅτι πρὸς ταῦτα
 πάντα ἀποδίδωκε, καὶ ἐξω ἡ συνέχεια ὅπως. id. p. 6.

ὅρα ὅπως ὁ Ἀριστοτέλης τὴν κοινὴν τὸν χρόνον τὴν πρὸς τὸν 221
 τόπον καὶ τὸν ἀριθμὸν πρὸ τῶν ὕστερον αὐτῶν ἐκφραζάντων ἐνόησε. . .
 διὰ, φησὶν ὁ Ἀλεξάνδρος, τὰ αἰδία ἐκ ἐξω ἐν χρόνῳ (ὡς γὰρ περιέχει
 αὐτῶν ὁ χρόνος τὸ εἶναι). καὶ εἰ μὴ αἰδία τὰ αἰδία λέγει, ὡς περὶ καὶ
 Πλάτων ἀνέμασεν ἐν Τιμαίῳ περὶ παραδείγματος εἰπὼν "ἡ μὲν ἐν
 ζῴων φύσει ἐντύγχανεν ὅσα αἰδία," καλῶς ἐν λέγει. τὸ γὰρ αἰώνιον
 ἐκ ἐν χρόνῳ, ὅδε περιέχει ὑπὸ τῷ χρόνῳ. εἰ δὲ αἰδία λέγει τὸ
 καὶ πάντα ἐν χρόνῳ ὑφεσκειν, ἐκ ἐξω ἀλλήλως ἐστὶν ἐκ ἐξω τούτο ἐν
 χρόνῳ, εἰ μὲν ὅπως ὑποθετοῖν ὡς ἐν χρόνῳ τὸ εἶναι ἔχειν. Simpl.
 f. 174 b.

τὸ δὲ λέγειν ἐν χρόνῳ εἶναι, ἐπειδὴ τότε ἐστὶν ὅτε ὁ χρόνος 221
 ἐστὶν, καὶ τὸ ἐν κινήσει εἶναι, ἐπειδὴ τότε ἐστὶν ὅτε κίνησις ἐστὶν, ὅθεν
 διαφέρει τὸ λέγειν καὶ τὸ ὑπερὶ ἐν κέντρῳ εἶναι, ἐπειδὴ τότε ἐστὶν
 ὅτε καὶ ἡ κέντρος ἐστὶν. ἀλλὰ τὸ μὲν αἶμα εἶναι πολλοῖς συμβέβη-
 κεν, τὸ δὲ εἶναι θαύτερον ἐν θαύτερον τὸ περιέχεσθαι ἐστὶν ὑπὸ τῷ ἑτέρῳ
 τὸ ἕτερον. Themist. f. 47.

ἀσάφειαν τὸ "μάστιξ" προσέθηκε τῷ "φόρος" γὰρ αἴτιος καθ' 221
 αὐτόν, καὶ διότι ὅδε τὸ πάχειν αἴτιος ὁ χρόνος αὐτῷ δοκεῖ ἀπλῶς
 τε καὶ καθ' αὐτόν εἶναι, ἀλλὰ καὶ τοσούτον καθ' ὅσον τοῖς ἐν χρόνῳ
 ὅτι πᾶσι τὸ πάχειν ὑπάρχει. ὅθλον δὲ καὶ ὅτι ὁ μόνος φόρος
 ἀλλὰ καὶ γενέσεως καὶ ἐκφάνσεως αἴτιος ἐδοκεῖ τῷ εἰπόντι "ἀπανθ'
 ὁ μακρὸς κἀναριθμητὸς χρόνος φύει τ' ἄδολα καὶ φανέντα κρύπτει."
 καὶ ὁ μόνος λόγος ἀλλὰ καὶ μακρόσεως. ὁ γὰρ χρόνος τί μὲν εἰδέναι
 ποιεῖ, λέγοντος ἐστὶν ἀπὸ ἐκείνου ὁ δὲ Σιμωνίδης τὸ σοφώτατον
 τῷ χρόνῳ περιέχει. τούτω γὰρ ἐφ' ἡνίκας πάντα εὐρίσκειν καὶ μακ-
 θάνειν. Εὐνός δὲ ἐξ ἀμφὸν ποιοῖται τὸ σοφώτατον τε καὶ ἀμα-
 θέωτατον χρόνον. καὶ αὐτὸς δὲ Ἀριστοτέλης ἔλεγεν ἐν τῷ τρίτῳ βί-
 βλῳ τὴν κίνησιν διττὴν, τὴν μὲν ἀπὸ εἰδους εἰς γένεσιν τὴν δὲ ἀπὸ
 γένεσεως εἰς εἶδος. Simpl. f. 175.

τὸ "καὶ αἰδία" προσέθηκε, διότι ἡ ὑπαρξὶς ἐστὶν αὐτῶν ἡ 221
 παρισυμμένη τῷ χρόνῳ, αἱ μὲντοι κινήσεις αὐτῶν καὶ αἱ μεταβολαὶ
 ἐν χρόνῳ τῷ ἐκείνης αὐτῶν εἶναι πλείον λαβεῖν. τί ἐν ἡ αἰδίας
 κινήσις (δειχθήσεσθαι) γὰρ αἰδίας ἡ κυκλοφορία, ὅρα ἐν χρόνῳ ἐστὶν ἡ
 ὅς ἐστι μὲν γὰρ ἐν χρόνῳ, ὁ πάσης κινήσεως ἀριθμὸς ὁ χρόνος, εἰ δὲ
 ἐν χρόνῳ, πῶς ἐν χρόνῳ τούτῳ ὁ μὲν ὑπερβάλλει χρόνος, ἡ ὅτι αἰδία
 ἀλλὰ καὶ ἀλλὰ καὶ ὅδε ποτε κατ' ἀριθμὸν ἡ αὐτή, διὰ τούτου ἐστὶ τῆς
 λαμβανομένης πλείονα χρόνον λαβεῖν. ὁ δὲ Θεμιστοκλῆς καὶ μὴ περι-
 τεῖναι φησὶ τῆς κινήσεως ὁ χρόνος, μὴ δὲ ὅπως αὐτὴν περιέχει, ἀλλ'
 ὅτι γὰρ ἀλλήλοις συνήρμοσαι συμπαρατείνωμενα καὶ συνετεροούμενα,
 καὶ διὸ ἀλλήλων, διὰ τούτου ἐστὶν ἡ κίνησις ἐν χρόνῳ. id. f. 175 b.

πῶς ἐν ἡ κίνησις ἐν χρόνῳ, καὶ οὐ δέδοται αἰδίας καὶ δευτέ-
 ρης, ἡ ὅτι αἰδία ἀλλὰ καὶ ἀλλὰ καὶ ὅδε ποτε κατ' ἀριθμὸν ἡ αὐτή;

ἀλλὰ συμπάρεσσιν ἐν συνεπείῳ τῷ χρόνῳ. μᾶλλον δὲ ὁ χρόνος ταύτη, ἐν δὲ ἄλλῳ πρὸς τὴν ὑπαρξιν. ὥστε εἰ καὶ μετὰ περὶ τῆς κινήσεως ὁ χρόνος, μὴ δὲ ὥτως αὐτὴν περιέχει, ἀλλ' ὅτι γε ἀλλήλους συνήρμους, διὰ τούτου ἐστὶν ἡ κίνησις ἐν τῷ χρόνῳ. ἐπειδὴ δὲ ἐστὶν ὁ χρόνος μέτρον κινήσεως, ἔσται καὶ ἡρεμίας μέτρον. 5 ὥστε καὶ ἡ κίνησις καὶ ἡρεμία κινήσεως, τοῖς δὲ αὐτοῖς κρῖνται τὰς τε ἔξεις καὶ τὰς ἐπὶ τῆς. Themist. f. 47.

221^b 8. ὁ μὲν Ἀλέξανδρος ἀριθμὸν τῆς ἡρεμίας τὸν χρόνον φησὶν, ὅτι συμβεβηκε τῇ κινήσει ἡ κίνησις τῆς κινήσεως, ἥς καθ' αὐτὴν ἀριθμὸς ἐστὶν ὁ χρόνος. ὁ δὲ Θεμιστίας τῷ κινήσῳ ἄλλην μετρεῖν. ἡ 10 ἢ καὶ μέτρον μὲν καθ' αὐτὴν τῆς τῷ ἡλίου φορέας τῆς ὑπὸ γῆς, καὶ συμβεβηκός δὲ καὶ τῆς τῶν ζώων ἡρεμίας. λέγεται δ' ἐν τάχα καὶ ἄλλως. Simpl. f. 175 b.

ἰσχυρὸν ὅτι τὰ πολλὰ τῶν βιβλίων ἐκ ἔχει τὸ "καὶ συμβεβηκός," ἀλλ' ὅδ' ὁ Ἀλέξανδρος αὐτῷ μέμνηται. Philop. f. p. 9.

221^b 22. "ὁ δὲ χρόνος κινήσεως καὶ ἡρεμίας μέτρον ἐστίν," ὅ δὲ προσηγορεύεται τὸ μόνον, ὡς ἡδὴ δεδωγμένον. εἰ δὲ τούτων μόνων, δῆλον ὅτι ἀλλήλους ἐστὶν ἐπὶ τὴν μήτην κινούμενον, μήτηρ ἡρεμίας ὁ μετρεῖται ὑπὸ τῷ χρόνῳ. Simpl. f. 176 b. cf. Philop. f. p. 10.

221^b 23. δαίκνυσι νῦν ὅτι ὅτε τὰ πάντα μὴ ὄντα ἐν χρόνῳ ἔσιν, ὅτε 20 τὰ αἰδιότως ὄντα, ὅδ' ὅλως ὦν ὑπερβαίνει χρόνος, ἀλλ' ἐκείνα μόνον ὦν ἐστὶν γένεσις καὶ φθορά. Simpl. f. 176 b.

221^b 31. τῶν δὲ μὴ ὄντων ὅσα μὲν περιέχει ὁ χρόνος, ταῦτα ἐν χρόνῳ. περιέχει δὲ ἡ ὁ παρελθὼν ἡ ὁ μέλλον καὶ ἡ ἐμφότεροι. αὐτὸ μὲν ὁ παρελθὼν, ταῦτ' ἦν, οἷον Ὁμηρος, αὐτὸ δὲ ὁ μέλλον, ταῦτ' ἔσται, 25 οἷον ἑκλειδης. αὐτὸ δὲ ἀμφω, ταῦτα καὶ ἦν καὶ ἔσται, οἷον ὁ πόλεμος ὁ Περσικός. ὅσα δὲ μὴ περιέχει, ταῦτα δὲ ὅτε ἦν ὅτε ἔσται. Themist. f. 47 b.

222^a 10. περὶ τῷ σὺν, καθὲρ μάλας δοκεῖ εἶναι χρόνος, εἰπεῖν προτιθεῖται, τῷ τε κυρίως καὶ τῷ ἐν πλάτει λεγόμενον. καὶ πρῶτον περὶ 30 τῷ κυρίως, περὶ δὲ καὶ πρότερον εἰρηκεν. . . ὁ Ἀλέξανδρος τὴν μὲν συνέχειαν δηλοῦν νομίζει ὡς τῷ "συνέχει καὶ ἐν χρόνῳ τὸν παρελθόντα καὶ ἐσόμενον," τὰ δ' ἐκτεῖθεν περὶ τῆς διαμερίσεως ἀκούει, διότι τῷ μὲν ἀρχῇ τῷ δὲ τελευταίῳ εἶπε τὸ νῦν. ἔχ' ὅπως μαντοῦ ὡς περ ἐπὶ τῆς ἐγγυῆς ὑπομένον συνέχει. καὶ ὅτι νῦν τῷ χρόνῳ βέοντος 35 ἔχ' ὑπομένει. διαφέρει δὲ ἕως τῆς γραφῆς, καὶ τῆς μὲν ἐκείνης καὶ ὅρος χρόνου, τῆς δὲ καὶ πέραν χρόνου, ἀμφότεροι μὲν ἡ αὐτὴ ἐννοία (καὶ ὅτι προελθὼν τὸν καιρὸν ὅρον πέραν ἀμφοῖν καλεῖ καὶ ἐνότης), οἰκωτέρως δὲ ὁ ὅρος, διότι συνεχῇ λέγομεν ἐκεῖνα τὰ πρὸς κοινὸν ὅρον συνάπτοντα. καὶ ὁ Ἀλέξανδρος τὸ "διαίρει δὲ δυνάμει" ἀκούει 40 πρὸς τὸ προειρημένον, ὅτι ἔχ' ὡς ἐπὶ ἐγγυῆς μετέσσης φανερόν, ἀλλὰ δυνάμει διαίρει τὸ νῦν. καὶ ἔχει λόγον ὥτως ἡ ἐρμηνεία. Simpl. f. 177.

222^a 11. καὶ ὅτι συνέχει τὸν χρόνον τὸν παρεληλυθότα καὶ τὸν ἐσόμενον. συνάπτονται ὅτι πρὸς κοινὸν τούτων ὅρον ἀμφοτέρω. καὶ αὖθις διαίρει, 45 καθάπερ καὶ τὸ σημείον τὴν γραμμὴν. διαφέρει δὲ, ὅτι τὸ μὲν σημείον ὑπομένει, τὸ δὲ νῦν ὅ, ἀλλ' αἰεὶ ἄλλο καὶ ἄλλο, καὶ τὸ μὲν ἐνεργεῖ διαίρει τὴν γραμμὴν, τὸ δὲ δυνάμει τὸν χρόνον. Themist. f. 47 b.

"δυνάμει" φησὶν ἀπὸ τῷ κατ' ἐπίνοιαν. διὰ τούτου καὶ ἡ διαί- 222^a ρεσις τῷ χρόνῳ κατ' ἐπίνοιαν. καὶ ὅτι δυνάμει διαίρει τὸν χρόνον τὸ 14 νῦν, ἐπεὶ καὶ ἐνεργεῖα διέτελλεν αὐτὴν δὲ εἰς καὶ συνεχῆς ἐστὶν ὁ χρόνος, ἐπινολα μόνον τὸ διαίρειν ἔχων. . . ἔχει δὲ ἡ λέξις ἐν τοῖς καὶ ὥτως "ἡ μὲν ἐν, ταύτη αἰεὶ μία ἡ ἐγγυῆ," τούτοις καθὸ ἐν ἐστὶ τὸ σημείον ὁ μόνον τῷ ὑποκαίμενῳ ἀλλὰ καὶ τῷ λόγῳ, ταύτη μία 5 ὅσα ἡ ἐγγυῆ συνέχεια γίνεται τῆς γραμμῆς, τῇ νοήσει δὲ διαίρει- των αἰεὶ ἄλλη καὶ ἄλλη, τούτοις ταύτην τὴν μίαν ἐγγυῆν ἄλλην καὶ ἄλλην ποῦμεν τῷ λόγῳ, τῇ νοήσει διαίρυντες τὴν γραμμὴν. Philop. f. p. 12.

καθὸ μὲν τὴν αὐτὴν ὅσαν ἐγγυῆν καὶ τὸ ὑποκαίμενον λαμβάνο- 222^a μεν ὡς διαίρειν τῷ λόγῳ καὶ τῇ νοήσει τὸ μέγεθος, καὶ τῷ μὲν πέραν 16 τῷ δὲ ἀρχῇ γνωσμένην, πλείους αὐτὴν ποῦμεν τῷ λόγῳ τὴν αὐτὴν ὅσαν καὶ τὸ ὑποκαίμενον (ἄλλος ὅτι λόγος τῆς ὡς πέρατος, καὶ ἄλλος τῆς ὡς ἀρχῆς λαμβανόμενης). καθόσον δὲ ὡς μίαν αὐτὴν ὁ τῷ ὑποκαίμενῳ μόνον ἀλλὰ καὶ τῷ λόγῳ λαμβανόμενος ὡς 15 συνεχῆς τὴν γραμμὴν, καὶ δὴ τούτο πάντῃ μία γίνεται, τούτοις καὶ καὶ τὸ ὑποκαίμενον μόνον, ὅπερ καὶ τῇ διαίρειν ὑπῆρχεν, ἀλλὰ καὶ καὶ τὸν λόγον. δυνάμει δὲ, φησὶν Ἀλέξανδρος, τὸ "τῇ νοήσει" καὶ πρὸς τὴν διαίρειν συντάττεται, ἀλλὰ πρὸς τὸ "ἄλλη." τῇ ὅτι 20 νοήσει ἄλλη καὶ ἄλλη γίνεται ἡ διαίρεσις ἐγγυῆ. καὶ ὅτι τῷ ὑποκαίμενῳ. Simpl. f. 177.

καθάπερ ἐπὶ τῶν μαθηματικῶν γραμμῶν ἡ ἐγγυῆ, εἰ μὲν διαίρειν αὐτὴν λαμβάνομεν, ἄλλη καὶ ἄλλη τῷ λόγῳ καὶ τῇ 25 νοήσει, εἰ δὲ ὡς συνεχῆς, μίαν καὶ τὴν αὐτὴν, ὥτως δὲ καὶ τὸ νῦν τῷ μὲν ὑποκαίμενῳ πάντως ἐν, τῷ λόγῳ δὲ ἐν καὶ ἐκ ἐν. Themist. f. 47 b.

ἐφεξῆς περὶ τοῦ ποτὲ ἐπιρρήματος καὶ τῶν ἄλλων ὅσα χρό- 222^a νικά ἐστι πειράσει διδάσκων. ἅμα δὲ καὶ τὰ πρὸς τὸ νῦν ἔχοντα 24 τὴν χεῖρ διαίρειν. πρὸς δὲ τούτοις ἴνα δείξῃ δι' αὐτὰ ὅτι ὅδ' ἐστὶν χρόνος λαμβάνειν ἄπειρος. Simpl. f. 177 b.

ὅτι δὲ ἡ κίνησις αἰεὶ ἐστὶν, ἐν τῷ ἡ ταύτης τῆς πραγματείας 222^a πειράσει μὲν δεικνύειν, πᾶν δὲ μᾶλλον δεικνύειν ἡ τούτο, ὡς ἐν ταῖς 30 χολαῖς ἐκείνῃ τῷ βιβλίῳ εἰδείξαμεν. Philop. f. p. 11.

ὁ μὲν Ἀριστοτέλης ὡς ἐπὶ μόνον τῷ παρεληλυθότῳ τὸ ἄρτι λε- 222^a γόμενον ἀκούει, ὡς καὶ τὸ παράδειγμα δηλοῖ, ὁ δὲ Ἀλέξανδρος καὶ 12 Ἀσπάσιος καὶ ἐπὶ τῷ μέλλοντος λέγουσιν αἰεὶ φασιν. ποτὲ ὅτι ἔχει ἐρωτηθέντες, λέγομεν ἄρτι, ἐὰν οὐδὲς μέλλῃ ἀφαιρεῖται. ὥτω δὲ, φησὶν Ἀλέξανδρος, ὅδ' ἐννοεῖ τὸ ἄρτι τῷ ἡδὴ, εἰ μὴ καὶ τὸ 40 ὄνομα μόνον. . . ἀλλ' ὅδ' ἐν τῷ νῦν ταῦτα δίδωσι, φησὶν Ἀλέξαν- δρος, τὸ τε ἡδὴ καὶ τὸ ἄρτι, τὸ λεγόμενον ἐπὶ τῷ χρόνῳ καὶ ἐν πλάτει, ὁ ἐγγυῆς ἐστὶ τῷ κυρίως λεγόμενον νῦν. διὸ καὶ αὐτὸ ὥτως ὠνόμασαι, ὥστε, φησὶ, τὸ νῦν τὸ ἐν πλάτει λεγόμενον καὶ τὸ ἡδὴ καὶ τὸ ἄρτι τῷ αὐτῷ χρόνῳ δηλωτικὰ. ὁ δὲ Ἀσπάσιος τὸ νῦν σφοδρότητα τῷ 45 ἐγγυῆς εἶναι δηλοῦν φησὶν. μήποτε δὲ τὸ μὲν νῦν τὸ ἐν πλάτει, αἶτε ἐγγυῆς ἐν τῷ κυρίως νῦν, ταύτης ἐτυχε τῆς ἐπωνυμίας. τὸ δὲ ἡδὴ μὲν τῷ ἐγγυῆς καὶ συμπαρασπαστικῶν ἔχει τι σημασιώμενον, καὶ ἐπὶ τῷ μέλλοντος λέγειν χρόνον. τὸ δὲ ἄρτι τὸ νῦν δὲ δηλοῦν φαίνεται, καὶ

τάχα μὴ ἐπὶ τῷ μέλλοντος λέγοιτο τ' ἄρτι, ἢ δὲ πολλὰ συνήθεια ἐπὶ τῷ παρεληλυθότος αὐτῷ προσκέρη. Simpl. f. 178.

222⁵ τ' ἐξαίφνης λέγει) μὴ καὶ ἐπὶ τῶν ἀπροσδοκῆτως γινομένων, 15 λέγει) δὲ μάλιστα ἐπὶ τῶν ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ καὶ διὰ σμικρότητα γε-
δὸν ἀνααῖδητος ἐξεισαμένων. Themist. f. 47 b.

Ζητεῖ ὁ Ἀλέξανδρος πῶς ἀνααῖδητον τὸν χρόνον λέγει διὰ μ-
κρότητα, καίτοι ἐν τοῖς περὶ Αἰωήσεως καὶ Αἰωήτων (c. 6 et 7)
μηδὲνα χρόνον βυλόμενος ἀνααῖδητον εἶναι τῇ ἑαυτοῦ φύσει. μήποτε
ἔν, φησὶν, ἐπειδὴ ὁ αἰωήτης καὶ ἀνααῖδητος χρόνος τῷ αἰωήτῳ καὶ μὴ
αἰωήτῳ πάθει κρίνεται, ὅταν τινὸς γενομένου ἀντίληψιν μὴ δυνηθῶ-
μεν ἔχειν διὰ ταχύτητα μὴ τῆς ἐκείνου κινήσεως ὀλγύτητα δὲ τῷ
χρόνῳ ἐν ᾧ ἐγένετο ἢ ἐκινήθη, τότε ἐπ' ἐκείνου ἀνααῖδητος ὁ χρόνος
εἴη ἂν ὅπως, ἔχ' ἀπλῶς ἀνααῖδητος. . . ἐν τισὶ δὲ τῶν ἀντιγρά-
φων "διὰ σμικρότητα" γέγραπται, καὶ σημαίνει ἂν κινήθην. Simpl.
f. 178. Ζητεῖ ὁ Ἀλ. . . ἀνααῖδητος. cod. Pal. 237.

222⁵ εἰκότως οἱ μὲν σοφώτατον οἱ δὲ ἀμαθέστατον λέγουσιν εἶναι τὸν 18
χρόνον. Σιμωνίδης μὲν γὰρ σοφώτατον, ὅτι γίνονται ἐπιστήμονες ὑπὸ
χρόνῳ, Παρῶν δὲ ὁ Πυθαγόρειος ἀμαθέστατον, ὅτι ἐπιλανθάνονται
ὑπὸ χρόνῳ. Ἔτος δ' ἔοικεν εἶναι ὃ καὶ Εὐδήμιος ἀκωνύμως ἐμνησθε-
λέγων ἐν Ὀλυμπίᾳ Σιμωνίδου τὸν χρόνον ἐπαινεῖν ὡς σοφώτα-
τον, ἅπερ ἐν αὐτῷ αἱ μαθήσεις γίνονται καὶ αἱ ἀναμνήσεις, παρόντα
τινὰ τῶν σοφῶν εἰπεῖν, τί δὲ ὦ Σιμωνίδη; ἔκ ἐπὶ λανθανόμεθα
μέντοι ἐν τῷ χρόνῳ; καὶ μήποτε καὶ παρὰ Ἀριστοτέλει ἐν τῷ "ὁ δὲ
Πυθαγόρειος παρών" τ' παρών ἔκ εἶναι ὄνομα κύριον ἀλλὰ με-
τοχήν. Simpl. f. 178 b. ὑπὸ χρόνῳ. Ἔτος δ' ἔνικα 25
Εὐδ. cod. Pal. 237.

Σιμωνίδης μὲν γὰρ σοφώτατον (λέγει εἶναι τὸν χρόνον), ὅτι γί-
νεται ἐπιστήμονες ὑπὸ χρόνῳ, Παρῶν δὲ ἀμαθέστατον, ὅτι καὶ ἐπι-
λανθάνονται ὑπὸ χρόνῳ. Themist. f. 47 b.

Παρῶν δὲ φησὶν ὁ Πυθαγόρειος κτλ. Philop. t p. 13.
222⁵ εἰπὼν πρὸ ὀλίγου ὅτι πάντα ἐν χρόνῳ καὶ γίνονται καὶ φθαίρει, νῦν 30
τῷτο δεῖξαι προτιθεῖ. καθολικωτέραν ποιούμενος τὴν ἀπόδειξιν, ὅτι
πάντα μεταβολὴ καὶ πάντα κινήσεις ἐν χρόνῳ γίνονται. Simpl. f. 179.

223⁵ τ' γὰρ νῦν ὅρος τῷ παρελθόντος καὶ τῷ μέλλοντος. id. ib. et
6. Themist. f. 48.

223⁵ λέγει πάθος τῆς κινήσεως τὸν χρόνον ὡς συμβεβηκός, ὡς τῶν 18
ἀριθμητῶν ὁ ἀριθμὸς πάθος, ἔξιν δὲ διότι ἔχει) ὑπὸ τῆς κινήσεως.
ἀλλ' εἰ δυνάμει κινούμενον τ' ἡρεμῶν λέγει) νῦν, ὡς ὁ Ἀλέξανδρος
ἤκουσεν, ἐν ᾧ δὲ δυνάμει ἢ κινήσει ἐν τῷτῳ δυνάμει καὶ ὁ χρόνος,
δηλονότι ἐν τῷ ἡρεμῶντι δυνάμει ἂν εἴη ὁ χρόνος. καίτοι ὁ μόνον
τὰ κινούμενα ἀλλὰ καὶ τὰ ἡρεμῶντα ἐν χρόνῳ εἶναι ἐλέγεται κατ'
ἐνέργειαν. . . μὴ ποτε ἔν πρὸς τὸν χρόνον ὃ τὰ ἡρεμῶντα δυνά-
μει κινούμενα ἀκυστέον, ἀλλὰ τὰ μήπω μὲν παρελθόντα εἰς γένεσιν,
δυνάμει δὲ γενέσθαι. . . ἰσορεῖ δὲ καὶ ἄλλην γραφὴν ὁ Ἀλέξαν-
δρος διὰ τὴν εἰρημένην ἴσως ἀπορίαν μεταπλασθεῖσαν ὅπως "ὁ δὲ 45
τόπος καὶ ἡ κίνησις ἅμα κατὰ τε δυνάμιν καὶ ἐνέργειαν," εἰς πῶς
τῷ κινήτῳ εἶναι τὰ εἰρημένα, γῆν θαλάτταν ἑρμῶν, προδόντος
αὐτῷ τ' νῦν εἰρημένον, ὡς τῶν μὲν ἐνεργείᾳ ὄντων ἐν τόπῳ ἐνεργείᾳ

καὶ καθ' αὐτὴν κινουμένων, τῶν δὲ δυνάμει ἐν τόπῳ, ὥσπερ τὰ μέρη
τῷ ὅλῳ ἔχει, τῶν καὶ κινήτων δυνάμει ὄντων. Simpl. f. 179 b.

ἐνίστα) πρὸς τὸν λόγον τῶτον ὁ Βοηθὸς λέγων μηδὲν κωλύειν 223⁵
τ' ἀριθμητὸν εἶναι καὶ ὄλγα τῷ ἀριθμῶντος, ὥσπερ καὶ τ' αἰωήτην ὄλγα 21.

5 τῷ αἰωανόμενον. ὁ δὲ Ἀλέξανδρος καὶ τὴν ἔνστασιν διὰ πλειόνων
τέθεικε καὶ τὴν λύσιν ἐπήγαγεν, ἀκολουθῶν τῷ Ἀριστοτέλει. . .
λύων δὲ τὴν ἀπορίαν φησὶν, ἢ ἔκ ἀριθμητὸν ἔχει, ἀλλὰ τ' μὴ ὡς
συμβεβηκέν ἀριθμητῷ γίνεσθαι ἔχει, οἷον ἵπποι ἢ ἄνθρωποι. . .
ταύτην δὲ τὴν λύσιν συντόμως ὁ Ἀριστοτέλης παραδέδωκε διὰ
10 τῷ "ἀλλ' ἢ τῷτο ὃ ποτε ἐξω ὁ χρόνος," τ' γὰρ ὑποκείμενον τῷ
χρόνῳ ἦτοι τῷ ἀριθμητῷ ὅθεν κωλύει εἶναι καὶ μὴ ὅσης ψυχῆς, εἰ
ὅλως οἷον τε κίνησιν χωρὶς ψυχῆς εἶναι, χρόνος δὲ ἔκ ἔχει. . .
πάνυ δὲ ἀκριβῶς προσέθηκε τ' "εἰ ἐνδέχεται" κινήσειν εἶναι ἄνευ ψυ-
χῆς. . . ὅσον μὲν γὰρ ἐπὶ τῇ καὶ τὰ πρὸς τι ἀντιθέσει καὶ ἀναίρεσιν

15 τῷ λόγῳ τῆς ψυχῆς, καὶ μὴ χρόνον ἀλλὰ κινήσειν γε ὅθεν κωλύει
εἶναι. εἰ μέντοι μὴ δύναται κινήσειν ἄνευ ψυχῆς εἶναι, ὁ μόνον ὁ
χρόνος ἀλλὰ καὶ ἡ κίνησις ἀναίρεσθαι) ψυχῆς μὴ ὅσης. εἰ γὰρ ἡ
κυκλοφορία, ἐξ ἧς καὶ αἱ ἄλλαι κινήσεις καὶ μεταβολαὶ τ' εἶναι ἔχου-
σιν, ὑπὸ νῦν καὶ κατ' ὅρεσιν ἐστίν, ὡς ὁμολογεῖ καὶ Ἀλέξανδρος,
20 ἀναίρεσθαι) ψυχῆς ἀναίρετο ἂν πᾶσα κίνησις. . . καὶ ὅρα πῶς
καταυθὰ ὁ Ἀριστοτέλης σύμφωνα γέγραφε τῷ σφετέρῳ καθη-
γεμόνι, εἰπὼν "εἰ ἐνδέχεται" κινήσειν εἶναι ἄνευ ψυχῆς," τῷτῳ ἄνευ
τῷ κινήτῳ, ἐκείνῳ λέγοντι ὅτι τοῖς ἄλλοις ὅσα κινεῖται) πηγή καὶ
ἀρχὴ κινήσεως ἐστὶν ἡ ψυχὴ, καὶ ὅτι ἐξ ἀρχῆς ταύτης πᾶν τ' γινώ-
μενον γίνετα. id. f. 180.

καίτοι, φησὶ γε ὁ Βοηθός, ὅθεν κωλύει τὸν ἀριθμὸν εἶναι καὶ
ὄλγα τῷ ἀριθμῶντος, ὥσπερ οἶμαι τ' αἰωήτην καὶ ὄλγα τῷ αἰωανό-
μενον. σφάλλεται) δὲ. ἅμα γὰρ τὰ πρὸς τι, καὶ τὰ δυνάμει πρὸς τὰ
δυνάμει, ὡς εἰ μὴ καὶ ἀριθμητικόν, ὅθεν τ' ἀριθμητόν. . . μάλ-

30 λον δὲ ὅθεν κινήσειν εἶναι δυνατόν ἄνευ ψυχῆς. ἀρχὴ μὲν γὰρ πάσης
κινήσεως ἡ κυκλοφορία. ὑπὸ γὰρ ταύτης ἄλλω) τὰ πάθη τὰ σω-
ματικά, καὶ αὐτῇ καὶ φθίνει, αὕτη δὲ ὑπὸ νῦν καὶ κατ' ὅρεσιν. καὶ
τῶν ζώων δὲ ἡ κίνησις ψυχῆς ἔργον ἐστίν. Themist. f. 48.

ἐπειδὴ εἶπεν ὅτι ἀδύνατον χρόνον εἶναι ψυχῆς μὴ ὅσης "ἀλλ' 223⁵
35 ἢ τῷτο ὃ ποτε ὄν ἐστὶν ὁ χρόνος," τῷτῳ τ' ὑποκείμενον τῷ χρόνῳ 28.

(τῷτο γὰρ αὐτῷ σημαίνει τ' ὃ ποτε ὄν), ὑποκεί) δὲ τῷ χρόνῳ ἢ
κινήσει, τῷτο αὐτὸ πάλιν καὶ ἐνταυθα ἡβηθή) κατασκευάσαι ὅτι τ'
ὑποκείμενον τῷ χρόνῳ ἢ κινήσει ἐστίν. Philop. v p. 1.

ὃ γὰρ καθὼ φθορὰ ἢ ἀλλοίωσις ἢ τις ἄλλη μεταβολὴ ἐστὶ, καὶ 223⁵
33 τῷτο ἀριθμὸς αὐτῆς ἐστὶν ὁ χρόνος, ἀλλὰ κινήσεως καὶ μεταβολῆς

καθὼ ταιαυτή, ὁ κοινὸν ἐστὶ πάσαις ταῖς εἰρημέναις κινήσεσι. . .
καλῶς δὲ εἰπὼν ὅτι κινήσεως ἐστὶν ἀριθμὸς ὁ χρόνος τ' "συνεχῆς"
προσέθηκεν ἀλλ' ὃ τινός. καθὼ γὰρ συνεχῆς ἢ κίνησις, καὶ τῷτο ἔχει
τ' πρότερον τε καὶ ὕστερον τ' καὶ χρόνον ἀριθμῶμενον. εἰ γὰρ διηρη-
45 μένη ληφθεῖ, ἔκ ὑπὸ χρόνῳ ἀλλ' ὑπὸ ἀριθμῷ μετρεῖται. . . ἀπο-
ρητέον ἔν καὶ πρὸς τὸν Ἀριστοτέλη ταῦτα, ἅπερ καὶ ἐγὼ πρότερον
οἶμαι συντομώτερον καὶ ὁ Θεμίστιος πλατύτερον ἀπορεῖ. εἰ γὰρ τ'
πρότερον τε καὶ ὕστερον πρῶτον ἐστὶν ἐν τῷ μεγέθει τε καὶ τῷ διαστή-

ματι, ἐφ' ὃ ἡ κίνησις, εἴθ' ὅτως ἐν τῇ κινήσει καὶ τῷ χρόνῳ, πῶς ἐπὶ τῆς αὐξήσεώς τε καὶ ἀλλοιώσεως τ' πρότερον καὶ ὕστερον; Simpl. f. 180 b.

ἀ δ' ἂν τις ἀπορήσειε πρὸς τὰ εἰρημμένα, εἰς κοινὸν προκείμενῳ σκοπεῖν. Themist. f. 48 b.

223b λύων τὴν ἀπορίαν ὅχ ὅτως ἔχον φησὶν· ὃ μὲν πλείους ἅμα
3 χρόνοι γίνονται, ἀλλ' ὁ ἴσος χρόνος πᾶς ἐν τῷ ἐνεσῶτι· οὗτος εἰς ἅμα ἐστὶ τῷ ἀριθμῷ, εἶδει δὲ οἱ αὐτοὶ εἰσι καὶ οἱ μὴ ἅμα, τῷ τῆς
ὁ παρεληλυθὸς τῷ μέλλοντι. τὸτο δὲ εἰπὼν ὅπως πλείονων ὅσων κινήσεων
εἰς ὁ χρόνος ἐστὶ καὶ αἱ ἀριθμοὶ ὧν κινήσεως, διδάσκει· ὡς ἂν ἐπὶ τῷ μοναδικῷ ἀριθμῷ ὃ τῇ τῶν ἀριθμωμένων διαφορᾷ ὁ
ἀριθμὸς συνδιαμεῖται, . . ὅτως ὅδε ἐπὶ τῶν κινήσεων καὶ τῷ χρόνῳ
ἀριθμῷ ὄντος. . . ἐπεὶ μὴ καθὼς διαφέρουσιν, ἀριθμὸς ἐστὶν αὐτῶν
ὁ χρόνος, ἀλλὰ καὶ τ' ἐν αὐταῖς πρότερον καὶ ὕστερον, ὃ ἔχουσιν ἀδιά-
φορον. ὃ μὲν τῶν ἀριθμῶν ἀδιάφορος, ὃ δὲ ἀριθμὸς, φησὶν 15
'Αλέξανδρος, ὅτι ἐστὶ τῶν ἐνυπαρχόντων τῷ ἀριθμητῷ· ὥς ἐδ' ὁ
χρόνος ἀριθμὸς ὧν ὅτως ἐν κινήσει. . . καὶ ταῦτα δὲ προσέθηκεν
ὁ 'Αλέξανδρος δηλῶν ὅτι μὴ ὅτως ἐν τῇ κινήσει ὁ χρόνος, ὡς ὁ
συνδιαμετρεμένος αὐτῇ ἀριθμὸς, τ' εἶναι ἔχει ἐν τῷ ἀριθμῷ. . .
τοῖς δὲ ὑπὸ τῷ 'Αριστοτέλει βηθεῖσι προσαπορεῖ καλῶς ὁ Θεμί- 20
σιος. . . εἰ μὲν κοινῶς, φησὶ, πάσης κινήσεως ἀριθμὸς ἐστὶν ὁ χρόνος,
φαίνεται ὃ παρὰ τῆς κινήσεως τ' εἶναι ἔχον· εἰ μὲν μὴ παρὰ τῆςδε
ἢ τῆςδε, ὅδε παρὰ κινήσεως ὅλως. . . εἰ δὲ μὴ πλείω ἀλλ' ἐν καὶ
ταύτῃ, ἐξηρημένον ἔσαι καὶ ὅδε τῆς κινήσεως ὁ χρόνος. . . τὸτο
δὲ ἐπὶ τῷ χρόνῳ πῶς εὐλογον, ἐνοιοῦν μόνον εἶναι τῆς ἡμετέρας 25
ψυχῆς τὸν χρόνον, φύσιν δὲ οἰκείαν μὴ ἔχειν, ὥσπερ ἔοικε δῶσειν
'Αριστοτέλει ὅταν συγχωρῇ μὴ ὅσης ψυχῆς μηδὲ τὸν χρόνον ὑπάρ-
χειν, ἐπεὶ καὶ τ' μέτρον καὶ τ' ἀριθμὸν λέγειν τὸν χρόνον τοιαύτην ἐστὶν
ὑπόνοιαν ἐνδιδόντος, ὥσπερ καὶ Βοηθὸς φησὶν ὅτι ὅδε μέτρον ὑπὸ
τῆς φύσεως γίνεσθαι, ἀλλ' ἡμέτερον ἔργον ἐστὶ τ' μετρεῖν καὶ ἀριθμεῖν. 30
τοιαῦτα καὶ τῷ Θεμισίῳ γράφοντος τὰ μὴ ἄλλα καλῶς ἀντιδιατε-
τάχθαι νομίζω, . . τ' μέντοι λέγειν ὅτι ἡ κοινότης τῶν ἐν μετέξει
ἀριθμῶν τῆς ἡμετέρας ἐπινόας ἐστὶ, Περιπατητικῶν μὲν εἶναι δοκεῖ,
δεῖν δὲ, ὡς οἶμαι, διορισμῷ τινός. Simpl. f. 181. cf. Themist.
f. 48 b.

223b ἀριθμὸν τῆς κυκλοφορίας ὁ 'Αλέξανδρος τὸν χρόνον ἤκουσε τὴν
16. πρώτην ὡς γνωριμώτατον τῶν χρόνων· ἡμέραι μὲν καὶ νύκτες ὁ τῆς
κυκλοφορίας ἀριθμὸς, ὃς γνωριμώτατός ἐστι τῶν χρόνων. ἢ τὸν
τῆς ὁμαλῆς, φησὶ, κινήσεως ἀριθμὸν γνωριμώτατον εἶπε, διότι ἴσον
ἐπὶ ταύτης τ' ἀριθμῶν καὶ τ' ἐν τῷ ἀριθμῷ αὐτῷ τ' εἶναι ἔχον, 40
ὅπερ ἐστὶν ὁ χρόνος, καὶ ὅτι ἐστὶν ἐπ' αὐτῆς λαβεῖν τὴν μὲν θάττονα τὴν
δὲ βραδυτέραν, ὧν ἂν ὡς χρόνοι. . . ἀπορήσοι δ' ἂν τις, ὅπερ
καὶ Πλωτῖνος ἠπορηκεῖν δοκεῖ· εἰ μὲν μὴ τῆς ὁμαλῆς καὶ συνεχῆς κί-
νήσεως ἀριθμὸς ἢ μέτρον ὁ χρόνος, τί ἂν εἴη μέτρον τῆς ἀνωμα-
λῆς καὶ ἀτάκτου κινήσεως; . . εἰδέναι δὲ χρὴ ὅτι ὁ μὲν 'Αλέξανδρος 45
γράφας "τὸτο δ' ἐστὶν ὅτι τῆς ὁρισμένης κινήσεως χρόνος," ἀντὶ
τῷ "ὑπὸ τῆς ὁρισμένης κινήσεως" ὑπὸ χρόνον εἰρηάζει φησὶν.
τὰ δὲ τῶν ἀντιγράφων "ὑπὸ τῆς ὁρισμένης κινήσεως" ἔχει τὴν

γραφὴν, ἐπὶ τ' σαφέστερον ἴσως τινῶν προδέντων τὴν πρόθεσιν. Simpl. f. 182.

ὁμοῦ αἰτίας φησὶν εἶναι ἐξ ὧν δέκνυται ἡ τῆς ἀπλαντοῦς περι- 223b
φορά μέτρον ὅσα τῶν ἄλλων πασῶν· δεῖ μὲν τ' μέτρον καὶ ἐλάχι- 19.

5 ζον εἶναι καὶ γνωριμώτατον. Philop. v. p. 4.

τ' μὲν λεγόμενον τὸτο ἐστὶν ὅπερ καὶ πρότερον εἰρηζέτο, ὅτι ὥσπερ 224a
ἀριθμὸς ὁ αὐτός ἐστι τῶν ἴσων καὶ διαφερόντων ἀριθμῶν, ὡς ἐπὶ 2
Ἰππων καὶ ἐπὶ τῶν κυνῶν ἡ ἐβδομάς, ὅτω καὶ ὁ χρόνος ἀριθμὸς καὶ αὐτὸς
ὧν εἰς καὶ ὁ αὐτός ἐστι τῶν διαφερόντων καὶ ἅμα ὅσων κινήσεων.
τέθεικε δὲ αὐτὸ πάλιν ὅτι περιττολογεῖν εἰσθεν 'Αριστοτέλης,
ἀλλ' ἅμα μὲν ἀκριβέστερον ἐπιχειρεῖ περὶ αὐτῶν διαβρῶσαι πολλὰν
ἐνστασιν ἔχοντος, ἅμα δὲ καὶ τὸτο τοῖς ἀπὸ τῶν ἄλλων συμφων-
μένοις συντάξει. . . διδάσκει δὲ ἡμᾶς, φησὶν ὁ 'Αλέξανδρος,
διὰ τούτων, τίνα χρὴ κρίνειν τῶν ὑπὸ τι ταύτην ὄντων τὰ διαφέροντα
ἀλλήλων καὶ τὰ ταῦτά· ὅσα μὲν μὴ διαφέρει οἰκείᾳ διαφορᾷ τέτε 10
καθὼς λέγει· τὰδε τινὰ, ταῦτα τὰ αὐτὰ ἐστὶν ἀλλήλοις καὶ τὸτο. . .
ἐν δὲ τούτοις ἐπιστήσας χρὴ πρῶτον μὲν τίνα διαφέρει ὁ κανὼν ὅτος
τῆς ταυτότητος καὶ ἑτερότητος τῷ συνηθῶς λεγόμενῳ τῷ τῷ γένει
ἢ εἶδει ἢ ἀριθμῷ τὰ ταῦτα καὶ ἕτερα διακρίνοντος, ἥτοι ἐν καὶ
πολλὰ. . . ἐκεῖ μὲν ἡ ταυτότης καὶ ἑτερότης καὶ τ' γένος ἦν καὶ τ'
εἶδος, ἐνταῦθα δὲ καὶ τὰς διαφοράς. μὴ ποτε δὲ καὶ καὶ τ' εἶδος
εὐθὺς· αἱ μὲν ἕτεροι διαφοραὶ μὲν τῷ αὐτῷ γένους ἕτερα καὶ τὰ εἶδη
ποιῶσιν. ἐκ δὲ τῶν εἰρημμένων, οἶμαι, φανερόν γέγονεν ὅπως ὁ
'Αριστοτέλης τ' νῦν τ' καὶ τὸν ἐνεσῶτα, καὶ διαφοραὶ ἢ τὰ ἐν αὐτῷ,
τ' αὐτὸ φησὶν εἶναι ὡς μὴ διαφέρουν ταῖς τῷ νῦν διαφοραῖς. Simpl. f. 182 b.

ἐπεὶ δὲ ὃ τὸτο πρόκειται μόνον τέλος ἡμῶν τῆς φιλομαθῆς 224a
γυμνασίας, τ' τὴν 'Αριστοτέλει δόξαν ἥτις ποτε ἐστὶ περὶ χρόνον 17.
μαθεῖν, ἀλλὰ μᾶλλον τί ποτε ἐστὶν ὁ χρόνος καταμαθεῖν (ὅτω μὲν
οἶμαι καὶ τῶν 'Αριστοτέλει ἐνοιωῶν τῶν περὶ χρόνον ἐγγυτέρω γενη-
σόμεθα), τὸτο συντόμως διευκρινήσωμεν, μὲν δὲ τὸτο καὶ τῶν
περὶ χρόνον φιλοσοφησάντων τὰς ἐπινόας ἐπισκεψώμεθα. . . ἔοικε
καὶ 'Αρχύτας ὥσπερ καὶ 'Αριστοτέλει τὴν τῶν νῦν συνεχῆ καὶ ἀδια-
ρεστον ῥοήν τίθεσθαι τὸν χρόνον, καὶ τὸτον μάλιστα παραδιδόναι τὸν ἐν
35 τῇ γενέσει σύσειχον καὶ κυρίως λεγόμενον χρόνον εἰκόνα ὅντως τῷ
αἰῶνος. ὁ δὲ γε Πλάτων καὶ 'Αριστοτέλης ἦν ἐχέτην περὶ χρόνον
δόξαν, εἰρηζέτο πρότερον. καὶ Θεόφραστος δὲ καὶ Εὐδήμος οἱ τῷ 'Αρι-
στοτέλει ἐταῖροι τὰ αὐτὰ φαίνονται τῷ 'Αριστοτέλει περὶ χρόνον
δοξάσαντες τε καὶ διδάξαντες. ὁ μέντοι Λαμψακηνὸς Στράτων
αἰτιασάμενος τὸν ὑπ' 'Αριστοτέλει τε καὶ τῶν 'Αριστοτέλει ἐταῶν
ἀποδοθέντα τῷ χρόνῳ ὁρισμόν, αὐτὸς καὶ Θεόφραστον μαθητὴν
ὧν τῷ πάντα ἀκολουθήσαντος τῷ 'Αριστοτέλει καυωτέραν ἐβάδισεν
ὁδόν· ἀριθμὸν μὲν μὴ κινήσεως εἶναι τὸν χρόνον ὅτι ἀποδέχεται, διότι
ὁ μὲν ἀριθμὸς διωρισμένος ποσόν, ἢ δὲ κίνησις καὶ ὁ χρόνος συνεχῆς,
τ' δὲ συνεχῆς ὅχι ἀριθμητόν. . . καὶ ἄλλα δὲ πολλὰ ἀντιπῶν πρὸς
τὴν 'Αριστοτέλει ἀπόδοσιν ὁ Στράτων αὐτὸς τὸν χρόνον τ' ἐν ταῖς
πραξέσι ποσὸν εἶναι τίθει. . . καὶ πάντες οἱ εἰρημένοι περὶ τὸν φυ-
σικὸν χρόνον διέτριβαν, καὶ ἐπεδείξαντό τινες αὐτῶν περὶ τῷ χω-

ριστὸν καὶ ἐξηρημένον καὶ ἐν αἰτίας λόγῳ προεξηρημένος χρόνος· ἐν δὲ τοῖς νεωτέροις Πλωτῖνος φαίνει τὸν πρῶτον ἐπιζητήσαντα χρόνον.

id. f. 183 b et 187.

24. Ἐν τῷ τρίτῳ βιβλίῳ ταύτης τῆς πραγματείας περὶ κινή-
21. σεως διδάσκει τῆς κοινῆς λεγομένης, ἥτις ταυτὸν ἐστὶ τῇ μετα-
βολῇ, καὶ ἀδιαφόρως ἐπ' ἐκείνῳ τῷ τῆς μεταβολῆς καὶ κινήσεως ὀνό-
ματι χρησάμενος, βύλει νῦν διορίσαι καὶ δεῖξαι ὅτι κοινοτέρα μὲν καὶ
καθολικωτέρα τῆς κινήσεως ἢ μεταβολῆς ἐστίν, ἡ δὲ κίνησις μερι-
κωτέρα τῆς μεταβολῆς ἐστίν. . . καὶ ἐστὶν ὅτος ὁ λόγος ἡρτημένος
εὐκρίτως τῷ κοινῷ περὶ τῆς μεταβολῆς λόγῳ καὶ συνεχῆς πρὸς αὐτόν,
καὶ μεταξὺ τὰ περὶ ἀπειρῶν καὶ τόπων καὶ κενῶ καὶ χρόνων παρενεβλήθη.
διὰ τὸ πέμπτον τῷ βιβλίῳ τοῖς περὶ Ἀρχῶν Φυσικῶν λεγομένοις
ὁ Ἀριστοτέλης καὶ οἱ Ἀριστοτέλης ἐταῖροι συναριθμῶσιν, ὥσπερ τὰ
ἐφεξῆς τρία περὶ Κινήσεως καλεῖν εἰώθασι. . . θαυμάζω δὲ τὸν
φιλοσοφώτατον Πορφύριον πῶς ἐν τῇ συνόψει τῷ βιβλίῳ,
καίτοι φιλοκάλως περὶ τῆς διαρέσεως τῶν ὀκτὼ βιβλίων ἱσορῶν,
ὅτι πάντες μὲν τὰ πέντε Φυσικὰ καλεῖσι τὰ δὲ τρία περὶ Κινήσεως,
αὐτὸς ὅμως τὰ ἀπὸ τῷ πέμπτῳ ἄχρι τῷ ὄγδω βιβλίῳ ἐφεξῆς
τέσσαρα περὶ κινήσεως ἔχειν τὴν πραγματείαν αὐτῇ λέγει φησί,
καὶ ἰδίᾳ περὶ κινήσεως ἐπιγράφει. Simpl. f. 190. cod. Pal. 237.

24. καθ' αὐτὰ δὲ ἐκείνα μόνα κινεῖται ἡ μήτη καὶ συμβεβηκός
27. μήτη καὶ μόριον μεταβάλλει, ὡς ὁ ἵππος τρέχει, καὶ ἄπτει· τὸ ἰμά-
τιον, καὶ θερμαίνει ὅλον τὸ ζῷον, καὶ ὁ ὀφθαλμὸς ὑγιαίνει· καὶ ἡ
πάντα πᾶσαν κίνησιν καθ' αὐτὴν κινητὰ, ἀλλὰ τὰ μὲν μεταβαίνει
μόνον, ὡς τὰ ὑδράνια, τὰ δὲ ἄλλοις μόνον, ὡς θύραξ, ὡς ὀφ-
θαλμὸς. Themist. f. 49.

24. ἀντιτίθει τῷ μὲν καὶ συμβεβηκός τὸ καθ' αὐτό, τῷ δὲ καὶ μέ-
28. ρος τὸ πρῶτως, ὡς φησὶν Ἀλέξανδρος. ἡ γὰρ ἀμφοτέροις ἐκά-
τερον· καὶ τὸ καθ' αὐτὸ ἡ πρὸς τὸ καὶ συμβεβηκός ἀντίκεινται καὶ
πρὸς τὸ καὶ μέρος, διότι ἐκείνο καὶ ὅλον αὐτό· καὶ τὸ πρῶτως
πάλιν ὁμοίως ἐπὶ τῷ καὶ μόριον μόνον ἀλλὰ καὶ τῷ καὶ συμβεβηκός,
διότι ἐκείνο ἐπὶ πρῶτως κινεῖ, ἀλλὰ τῷ τῷ πρῶτως κινῶντι συμβε-
βηκέναι. ὅτι δὲ ἀμφω ἐφ' ἑκατέρου παρέλαβεν, δηλοῖ καὶ αὐτὸς
ἐφεξῆς τὸ πρῶτον ἀντὶ ἀμφοτέρων εἰπὼν, ὅταν λέγῃ "ἐπεὶ δὲ ἐστὶ
μὲν τι τὸ κινῶν πρῶτον, ἐστὶ δὲ τι τὸ κινούμενον." ὁ δὲ Ἀλέξαν-
δρος τὸ πρῶτον ἐκείνο τῷ καθ' αὐτὸ δηλωτικὸν εἶναι φησὶν. Simpl.
f. 190 b.

24. πρὸ τῷ τὰ εἶδη τῆς μεταβολῆς παραδόντα καὶ τῆς κινήσεως,
34. πρῶτον δεικνύσας ἐν τίνι ἐστὶν ἡ κίνησις. . . πρὸ δὲ τούτου τίνα ἐστὶ
τὰ συνεδρεύοντα τῇ κινήσει, ταῦτά τινά χρῆναι πάντως εἶναι, εἰ ἐστὶ
κίνησις καὶ μεταβολή, ὥς ἐκ τούτων τινὶ ζητεῖν μὲν τὴν κίνησιν. καὶ
αὐτὸς μὲν ὡς ἐναργῆ ταῦτα λαμβάνει, διὸ καὶ τῷ παρασυναπτικῷ
χρῆσιν συνδέσμων. . . θεῖς δὲ καὶ ὀνόματα τῷ μὲν κινούμενῳ τὸ ὅ, τῷ
δὲ ἐξ ὅ καὶ κινεῖται τὸ ἐξ ὅ, τῷ δὲ εἰς ὅ καὶ κινεῖται τὸ εἰς ὅ, καὶ εἰπὼν ἕτερα
εἶναι τὸ ἐξ ὅ καὶ εἰς ὅ αὐτῶν τῶν κινουμένων, ὥσπερ τῷ ζῷῳ τὸ τε
ψυχρὸν ἐξ ὅ καὶ κινεῖται καὶ τὸ θερμὸν εἰς ὅ καὶ κινεῖται, δεικνύσας ἐκ τῶν
διαφόρων ὀνομάτων τὴν ἑτερότητα. εἰπὼν δὲ ἕτερον εἶναι τὸ κιν-
ούμενον, προσέθηκε τὸ πρῶτον, τὸ καθ' αὐτὸ κινούμενον δηλῶν. . .

διορίσας δὲ ταῦτα ἀπ' ἀλλήλων ἐπάγει "ἡ δὲ κίνησις ὁρῶν ὅτι ἐν
τῷ ζῷῳ," ταῦτά τιν' ἐν τῷ κινουμένῳ. καὶ εἴτε ὅτω γέγραπται "ἡ δὲ
κίνησις," εἴτε ὅτως "ἡ δὲ κίνησις," ἀμφοτέρω ὅμαι τῷ αὐτῷ ἀκολου-
θῶς ἐπάγει τῷ "ἐπεὶ δὲ ἐστὶ μὲν τι τὸ κινῶν" καὶ τοῖς ἐξῆς. . . ὁ
δὲ Ἀλέξανδρος, εἰ μὲν "ἡ δὲ κίνησις" εἴη γεγραμμένη, ἔπειτα δὲ
τῷ τοῖς πρότεροις ὡς εἴρηται φησὶν· εἰ δὲ γράφεται "ἡ δὲ κίνη-
σις," διὰ τὸ πέμπτον εἰπὼν φησὶ τίνα δεῖ εἶναι εἰς κίνησις ἔσθαι,
ὅτι κινῶν, κινούμενον, χρόνον, τόπον καὶ ἐξ ὅ καὶ εἰς ὅ, καὶ ὅτι ἕτερα
καὶ κεχωρισμένα τὸ κινῶν τὸ κινούμενον καὶ τὸ εἰς ὅ, προστίθεται περὶ
αὐτῆς τῆς κινήσεως, καὶ λέγει ὅτι αὕτη πρὸς ἡν χρεια τῶν εἰρημέ-
νων, ἐν τῷ κινουμένῳ ἐστίν. . . καλῶς γε ὅμαι ὁ Στράτων τὴν
κίνησιν ἐπὶ μόνον ἐν τῷ κινουμένῳ φησὶν εἶναι, ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ ἐξ ὅ
καὶ ἐν τῷ εἰς ὅ, ἄλλον δὲ τρόπον ἐν ἐκάστῳ. τὸ μὲν ὑποκείμενον,
φησὶ, κινεῖται ὡς μεταβάλλον, τὸ δὲ ἐξ ὅ καὶ τὸ εἰς ὅ τὸ μὲν ὡς φθει-
ρόμενον τὸ δὲ ὡς γινώμενον. εἰ δὲ τίνα τῶν εἰδῶν κινεῖν λέγει,
ὥσπερ ἡ ψυχὴ τὸ ζῷον καὶ ἡ βαρύτης τὸν λίθον, ἐχθρὸν τὸ αἶτιον τῆς
κινήσεως ζητεῖ νῦν, οἷα ἐστὶν ἡ βαρύτης καὶ ἡ ψυχὴ, ἀλλ' ἐν τίνι
ἐστὶν ἡ κίνησις· καὶ κινεῖται δὲ ἡ βαρύτης προηγυμένως ἀλλὰ καὶ
συμβεβηκός, ὡς ὁ ἐν τῇ νηὶ πλωτὴρ. ἐξαρκεῖ δὲ καὶ ὁ τῆς κινή-
σεως ὅρισμός δεῖξαι ὅτι ἐν τῷ κινουμένῳ, ὡς ἐν ἄλλῳ τίνι ἐστὶν ἡ
κίνησις· ἐλέγετο ἡ ἐντελέχεια τῷ κινητῷ ἡ κίνησις. id. ib.

πέντε δὲ τούτων περὶ τὰ καθ' αὐτὰ κινούμενα θεωρουμένων, 224
τῷ κινῶντος, τῷ κινουμένου, τῷ χρόνῳ ἐν ᾧ ἡ κίνησις, ἐξ ὅ μετα-
βάλλει, εἰς ὅ, ἐν τίνι τούτων ἡ κίνησις; ὅτι μὲν ὅν ἐκ ἐν τῷ κινῶντι,
προαπεδείξαμεν, καὶ ὅτι μὴδὲ ἐν τῷ χρόνῳ. ἀλλ' ἐπὶ ἐξ ὅ γίνεται ἡ
μεταβολή, οἷον ὅταν ἐκ λευκοῦ μελαίνῃ· οὐδὲ ἡ ἀνομαλία ἡ κί-
νησις ἐξ ἐκείνου, ἀλλ' ἐκ θατέρου μᾶλλον, εἰς ὅ πρόεισι καὶ μετα-
βάλλει· ὅτω ἡ μελαίνεσθαι λέγει, ὅτι εἰς μελαν μεταβάλλει, καὶ
ἐκ λευκαίνεσθαι, καίτοι ἐκ λευκοῦ. διὰ τούτου ἡ καὶ ἡ φθορά ὅτως
ὀνομαζέται, ὅτι εἰς τὸ μὴ ὄν, καίτοι ἐξ ὄντος, καὶ ἡ γένεσις, εἰς ὄν,
καίτοι ἐκ μὴ ὄντος. λείπει τούτων ἐπιζητεῖν ἐν ποτέρῳ τῶν
δυῶν ἡ κίνησις, εἴτε ἐν τῷ κινουμένῳ καθ' αὐτό, εἴτε ἐν τοῖς
εἰδοῖς καὶ τοῖς πάθεσιν εἰς ὅ γίνεται ἡ μεταβολή. ἰκανῶς μὲν ὅν καὶ
πρότερον ἐπεδείξαμεν ὡς ἡ κίνησις ἐν μόνῳ τῷ κινουμένῳ, ἐξήρκει
δὲ καὶ τὸ ὅρισμά τῆς κινήσεως ὑπομνησάντας ἀπηλλάχθαι. The-
mist. f. 49.

δείξας ὅτι πέντε ὄντων τῶν ἐφελόντων εἶναι, εἴπερ εἴη κίνη- 224
σις, τῷ κινουμένῳ καὶ τῷ κινῶντος καὶ τῷ χρόνῳ καὶ τῷ ἐξ ὅ ἡ κίνησις 6
εἰς ὅ, ἐν τῷ κινουμένῳ ἐστὶν ἡ κίνησις καὶ ἐν ὕδρι τῶν ἄλλων, ἐκ
τῶν πέντε τρία λαμβάνει τὰ χρήσιμα πρὸς τὸν ἐφεξῆς αὐτῷ λόγον
ἐσόμενα, τὸ κινῶν καὶ τὸ κινούμενον καὶ τὸ εἰς ὅ ἡ κίνησις, τὸ μὲν χρόνον
παρὰ τῶν ἐξωθεν ὄντων. διὰ τί δὲ τὸ εἰς ὅ ἡ κίνησις παρὰ τῶν
τὸ ἐξ ὅ παραλείπειν, αὐτὸς διδάσκει. . . ὑπομνησθεὶς δὲ ἡμᾶς
τὸ ὅρισμά τῆς κινήσεως τὸ ἐν τῷ τρίτῳ βιβλίῳ ἀποδοθέντος, δει-
κνύων καὶ δι' ἐκείνου ὅτι ἡ κίνησις ἐν τῷ κινουμένῳ ἐστίν. εἰ γὰρ ἐστὶν
ἡ κίνησις ἐντελέχεια τῷ κινητῷ ἢ κινητῶν, ἡ δὲ ἐντελέχεια εἶδος
ἢ ἐνέργεια ἐν ἐκείνῳ ἐστὶν ἢ ἐστὶν ἐντελέχεια, δηλονότι ἡ κίνησις
ἐν τῷ κινουμένῳ ἐστίν, ἀλλ' ὅτε ἐν τῷ εἶδει, εἴπερ εἰς εἶδος ἢ μετα-

βολή, ὡς ἐπὶ τῶν γνωσμένων, ὅτε ἐν τῷ πάθει, ὡς ἐπὶ τῶν ἀλλοι-
μένων, ὅτε ἐν τόπῳ, ὡς ἐπὶ τῶν φερομένων. Simpl. f. 191.

224⁶ δέξας ὅτι ἐν τῷ κινωμένῳ ἡ κίνησις καὶ ἔκ ἐν ἄλλῳ τινὶ τῶν

16. τῇ κινήσει συνυπαρχόντων, ἐφέξῃς ὅπερ πρότερον ἔδειξεν ἐπὶ τε
τῷ κινῶντος καὶ ἐπὶ τῷ κινωμένου, ὅτι τὸ μὲν τι ἐστὶν αὐτῶν καὶ συμ-
βαθρῶς, τὸ δὲ καὶ αὐτὸ καὶ πρώτως, νῦν λέγει
ὅτι καὶ ἐπὶ τὰ ἄλλα τὰ τῇ κινήσει συνυπαρχόντα ἡ διαίρεσις αὐτῇ
ἐκτείνεται, τό τε ἐν ᾧ καὶ τὸ ἐξ ὧ καὶ τὸ εἰς ὧ, τὰ τρία· ταῦτα ἥ
ἐσθήμανεν εἰπὼν "ἐστὶ δὲ καὶ ἐν ἐκείνοις." ἀλλὰ περὶ μὲν τῶν ἐν ᾧ,
ὅπερ ἐστὶν ὁ χρόνος, ἀπέδειξεν ἐν τοῖς περὶ χρόνου, περὶ δὲ τῶν δύο
προθέμενος ποιεῖν τὸν λόγον ἐφ' ἑνὸς τῶν εἰς ὃ ἡ μεταβολὴ πάθος ἢ
εἶδος ἢ τόπου... καὶ ἐπὶ τῷ ἐξ ὧ δέ, καὶ αὐτὸς παραλείπειν
αὐτό, τὰ αὐτὰ πως δυνατόν λέγειν. id. f. 191 b.

224⁶ "ἐν πᾶσι" μὲν, ὅτι ἐν τοῖς δέκα γένεσιν ἐστὶν ἡ καὶ συμβε-

27. βαθρῶς μεταβολή· τῇ ᾗ τὴν ὑσίαν εἶναι τὴν κινωμένην, τὰ δ' 15
ἄλλα πάντα τῇ ὑσίᾳ συμβεβαθρῶς, ἕκαστον αὐτῶν δυνάμεθα
λέγειν κινεῖσθαι, ὅταν ἡ ὑποκειμένη αὐτοῖς ὑσία καθ' αὐτὴν κινήσῃ.
τὸ δὲ "καὶ πάντων" ἦτοι ὅτι πάντων ἐστὶ κατηγορεῖσθαι τῶν κινωμέ-
νων καὶ ἀκινήτων τὸ κινεῖν καὶ κινεῖσθαι, ὅταν καὶ συμβεβαθρῶς κατηγο-
ρῶμεν, ὥσπερ τῆς ψυχῆς· ἀκινήτος ᾗ ὅσα ἡ ψυχὴ καὶ τὴν 20
ἐαυτῆς φύσιν λέγοιτ' ἂν καὶ συμβεβαθρῶς κινεῖσθαι. ἡ πάντων ἀντὶ
τῶ πάντων εἰς πάντα... τὸ δὲ "ἀεὶ" σημαίνει ἂν ὅτι καὶ ὅτε μὴ
κινεῖται τι οἷον τε κινεῖσθαι αὐτὸ καὶ συμβεβαθρῶς τῷ ἐν τῷ κινωμένῳ
εἶναι, ὡς ὁ ἐν τῇ πλεονασμῷ ἡ ἡμεῶν. ἡ ὅτι καὶ ἐπὶ τῶν μηκέτι
ὄντων ἐστὶν ὅτω κατηγορεῖν τὸ κινεῖσθαι. id. ib.

225⁶ ἡ ἐξ ὧ ὑποκειμένου εἰς ὧ ὑποκείμενον, ἡ ἐξ ὑποκειμένου εἰς
5. μὴ ὑποκείμενον, ἡ ἔκ ἐξ ὑποκειμένου εἰς ὑποκείμενον. Themist.
f. 49 b.

ἡ ἐξ ὧ ὑποκειμένου εἰς ὧ ὑποκείμενον, ἡ ἐξ ὧ ὑποκειμένου
εἰς ὑποκείμενον... τί τὸ ὑποκείμενον αὐτῷ σημαίνει, δεδήλωκεν 30
εἰπὼν "λέγω δὴ τὸ ὑποκείμενον τὸ καταφάσκει δηλούμενον," ἵνα μὴ
τὴν ὑσίαν μόνον ὑποκείμενον νομίζωμεν, ἀλλὰ καὶ τὸ πῶς καὶ τὸ
ποσὸν καὶ πᾶν ὅν τὸ καταφάσκει δηλούμενον. καταφάσκει δὲ δη-
λούμενον ὃ τὸ διὰ προτάσεως καταφατικῆς σημαίνον, ἀλλὰ τὸ
ἀνευ ἀποφατικῆς μορίῳ, ὡς ἄνθρωπος καὶ τὸ λευκὸν καὶ ὅσα τοιαῦτα· 35
καὶ ταῦτα ᾗ καταφάσκει ἐκάλον καὶ ἀπλᾶ ὄντα καὶ σύνθετα· τὰ δὲ μὴ
τῷ ἀρηνηκῶ μορίῳ ἀποφατικᾶ ὀνόματα καλεῖσιν... ὁ δὲ Εὐδό-
μος καὶ τὰς ἐρησεις ὑποκειμένοις ἐοικέναι φησὶν· ὃ ᾗ ὁμοίως λέ-
γει τὸ τυφλὸν καὶ τὸ μὴ ἔχον ὀφθαλμούς, ὃ δὲ τὸ φαλακρὸν καὶ τὸ μὴ
ἔχον τρίχας. ὑποκείμενα ἔν καὶ τὰ τοιαῦτα φησιν, ὧ ὁμοίως δὲ 40
ταῖς καταφάσεσιν. Simpl. f. 192.

225⁶ καλῶς τὸ "καὶ ἀντίφασιν" προσέθισιν· ὃ ᾗ ἐκ μὴ λευκῷ εἰς
13. γλυκὺ ἢ μεταβολὴ γίνεσθαι, πλὴν· εἰ μὴ καὶ συμβεβαθρῶς, τὴν δὲ
καθ' αὐτὸ πᾶσαν ἐκ τῷ μὴ ὑποκειμένου εἰς ὑποκείμενον μεταβολὴν
ἀνάγκη κατ' ἀντίφασιν γίνεσθαι. id. f. 192 b.

225⁶ ἀπλῶς δὲ μὴ ὅν ὃ τὸ μὴ δαμῇ μὴ δαμῶς ὅν λέγει (ἐκ ᾗ τῷ
15. ὅτω μὴ ὄντος ὃ δὲ γίνεσθαι τι), ἀλλὰ τὸ ἐνεργεῖν μὴ μὴ ὄν δύναμει
δὲ ὄν... καὶ τὸτο δὲ καλῶς προσέθισιν ὃ Ἀσπάσιος εἰς διακρίσιν

τῆς ἀπλῶς γενέσεως καὶ τῆς τινός, ὅτι ἡ μὴ ἀπλῶς γένεσις ἀνευ
προθέσεως λέγει, ἄνθρωπος ᾗ λέγει γινώσκειν καὶ ἵππος, λευκὸν
δὲ μὴ προθέσεως, ἄνθρωπον ᾗ λευκόν. id. ib.

τὸ μὴ προκείμενον ἐστὶ δέξασθαι ὅτι ὅτε γένεσις ὅτε φθορὰ κινή- 225⁶
σεις εἰσὶν· ἐπεὶ δὲ ἡ γένεσις ἐκ τῷ μὴ ὄντος εἰς τὸ ὄν ἐκέρχεται μετα- 20.

βολή, ἡ δὲ φθορὰ ἐκ τῷ ὄντος εἰς τὸ μὴ ὄν, πολλαχῶς δὲ λέγει
τὸ μὴ ὄν, τὰς σημασίας αὐτῷ πρώτον ἀριθμοῦμεν. id. f. 193.

εἰ δὲ τῷ ὅτῳ ἔχει, δηλονότι πλεοναχῶς τὸ μὴ ὄν· καὶ ᾗ τὸ
ὃ λευκὸν μὴ ὄν, καὶ τὸ ὃ ἄνθρωπος μὴ ὄν, λέγει δὲ καὶ τὸ ψεύδος
μὴ ὄν. ἀλλὰ τὸτο μὴ ἀφείδω· περὶ λόγου γὰρ ἐστὶ συνθέσεις καὶ
διαίρεσεις. τῶν δὲ προειρημένων δυοῖν ποῖον ἂν κεκινήσῃ λέγοιτο;
ἐγὼ δὲ φημι τὸ ὅτῳ μὴ ὄν ὡς τὸ μὴ λευκόν, ὡς τὸ μὴ ἀγαθόν,
ὅχι ὅτι αὐτὸ τὸ μὴ λευκὸν κινεῖται καὶ αὐτὸ τὸ μὴ ἀγαθόν· πῶς ᾗ ἂν
ὃ ὃν ἐστὶν ὄλως, κινεῖσθαι δύναται; ἀλλὰ Καλλίας ὁ μὴ λευκὸς καὶ
Καλλίας ὁ μὴ ἀγαθὸς κινεῖται. ὅθεν ὃ δὲ ἀπλῶς τὰ τοιαῦτα κί-
νεῖσθαι λέγω, ἀλλὰ καὶ συμβεβαθρῶς... ἀδύνατον τοῖνυν τὰ ὅτω
μὴ ὄντα κινεῖσθαι· εἰ δὲ τὸτο, ἀδύνατον καὶ τὴν γένεσιν κίνησιν
εἶναι... ὃ μόνον δὲ ἡ γένεσις ὃν ἐστὶ κίνησις, ἀλλ' ὃ δὲ ἡ φθορὰ.
κινήσει ᾗ ἡ κίνησις ἐστὶν ἐναντίον ἡ ἡμεῖς. εἰ δὲ κίνησις ἡ φθορὰ,
ἡ γένεσις εἴη ἂν ἡ κίνησις ἡ ἡμεῖς. Themist. f. 49 b.

εἰπὼν ὅτι τὸ μὴ ὄν ἐξ ὧ ἡ γένεσις, ὃ κινεῖται (μὴ γίνεσθαι) δὲ ("γίνεσθαι" 225⁶
γὰρ" φησι "τὸ μὴ ὄν"), πῶς εἶπε γίνεσθαι τὸ μὴ ὄν ἐξηγεῖται, ὅτι ὃ 27.

τὸ καθ' αὐτὸ μὴ ὄν γίνεσθαι, ἀλλ' ὡς συμβεβαθρῶς τὸ μὴ ὄν· ἡ ᾗ ὄλῃ
καὶ ὄλως τὸ δύναμει, ἐξ ὧ γίνεσθαι τὸ γινώμενον, ὃ καθ' αὐτὸ μὴ ὄν ἐστὶν,
25 ἀλλ' ὅτι συμβεβαθρῶς αὐτῷ τὸ μὴ ὄν, οἷον ἡ ἐρησίας, ἥτις ὃχι
ὑπομένει ἐν τῇ γενέσει. πλὴν καθόσον τὸ γινώμενον διὰ τὴν ἐρη-
σίαν ὃν ἐστὶ τὸτο ὃ γίνεσθαι, ἀληθὲς εἰπεῖν ὅτι ὑπάρχει τὸ μὴ ὄν καὶ
τῷ γνωσμένῳ ἀπλῶς... λέγει δὲ καὶ ἄλλην ἐξηγήσιν ὃ Ἀλέξαν-
δρος τῷ προκείμενῳ τοιαύτην. τῷ ἀπλῶς μὴ ὄντι, τῷ ἐστὶ τῷ
δύναμει, ἐξ ὧ γίνεσθαι τὸ γινώμενον, καὶ συμβεβαθρῶς ὑπάρχει τὸ γί-
νεσθαι, ὅτι ὡς συμβεβαθρῶς τὸ ἀπλῶς μὴ ὄν, τῷ ἐστὶν ἡ ἐρησίας, τὸτο
γίνεσθαι· τὸ δὲ κινεῖσθαι ὃ καὶ συμβεβαθρῶς ὑπάρχει αὐτῷ, εἴπερ μὴ δὲ
ἐστὶν ὄλως, ἀλλ' εἴπερ ἄρα, τὸ κινεῖσθαι τῷ μὴ ὄντι ὑπάρχει, ὃ
ἀντίκειναι τῷ τινὶ ὄντι, ὅπερ ἐστὶν ὃχι ἀπλῶς μὴ ὄν ἀλλὰ τότε μὴ
ὄν, ἐφ' ὧ ἡ τίς γένεσις κατηγορεῖται, καὶ τὸτο δὲ καὶ συμβεβαθρῶς·
ὃ ᾗ καθ' αὐτὸ μὴ ὄν, ἀλλὰ καθ' ἄλλο τι ὄν· δεῖ ᾗ τὸ κινώμενον εἶναι
ὄν· ὅτῳ ᾗ ἐνεργεῖα ἢ κίνησις. τεκμήριον ὅν τῷ μὴ κινεῖσθαι τὸ
γινώμενον ἔλαβε τὸ ὑπάρχειν αὐτῷ τὸ μὴ ὄν. ὃ δὲ Ἀσπάσιος ὅτῳ
ἐξηγεῖται τὴν λέξιν ταύτην. εἰπὼν, φησὶν, ὅτι τὸ μὴ ὄν ἐστὶ τὸ γινώ-
μενον, ἐπειδὴ τὸτο ἀμφισβητήσιμον ἦν (εἴποιτο ᾗ ἂν τις μὴ εἶναι
τὸ μὴ ὄν τὸ γινώμενον, ἀλλ' ἐκ τῷ μὴ ὄντος), διὰ τὸτο λέγει ὅτι
καὶ ὅτι μάλιστα συγχωρήσωμεν τὸ μὴ ὄν καὶ συμβεβαθρῶς λέγεσθαι
γίνεσθαι καὶ μὴ κυρίως, ἀλλ' ὅμως τό γε ἀνασφάλλον αὐτῷ ἀληθὲς
ἐστὶν, ὅτι τὸ γινώμενον τὸ μὴ ὄν ἐστὶν· ὃ ᾗ ἂν ἔτι γίνετο, εἴπερ ὄν
45 ἦν. ἐπεὶ ὅν τὸ γινώμενον ὃν ὄν ἐστὶ, τὸ δὲ ὃν ὃν καὶ κινεῖται, τὸ γινώ-
μενον ὃ κινεῖται, ὃ δὲ ἡ γένεσις ἂν εἴη κίνησις. Simpl. f. 193 b.
ὃ Ἀσπάσιος ὅτῳ... τὸ γινώμενον ὃ κινεῖται. ὃ δὲ Θεμ-
στῖος ὅτῳ γίνεσθαι ᾗ τὸ μὴ ὄν, τὸ δὲ γινώμενον ἐνεργεῖα ὃν ἐστὶ, τὸ

ἐνεργεία μὴ ὂν ἐν τόπῳ ἔκ ἑξιν, εἰ δὲ μὴ ἐν τόπῳ, ὁδὸν κινεῖται. cod. Pal. 237. cf. Themist. f. 50.

225^b παράδειγμα τὸ τὴν σέρησιν καταφάσκει δηλοῦν τὸ γυμνὸν
4. λαβῶν ἐπήγαγε καὶ τὸ λευκὸν καὶ τὸ μέλαν, δεικνύς ὅτι ὡς ταῦτα
καταφάσκει δηλοῦν, ὅτι καὶ τὸ γυμνόν. μὴ ποτε δὲ καὶ ἄλλο τι
ἐνεδείξατο διὰ τούτου, ὅτι τὰ ἐξ ἀλλήλων γινόμενα ἐναντία ἢ μό-
νον ὡς ἐξ ἐναντίων γίνονται ἀλλὰ καὶ ὡς ἐξ ἀποφάσεων· τὸ γὰρ λευκόν
ἐκ τοῦ μελανοῦ γίνονται, ὅτι τὸ μέλαν ἢ λευκόν ἐστίν, καὶ μέντοι καὶ ὡς
ἐκ σερήσεως... ὅτι μὴ ὂν ὁ Ἀριστοτέλης τὴν κίνησιν τινὰ μετα-
βολὴν λέγει, ἐπὶ πλείον ὅσον τὴν μεταβολὴν τῆς κινήσεως, τὴν
γένεσιν καὶ τὴν φθορὰν μεταβολὰς λέγων, κινήσεις δ' αὖ. ὁ δὲ γε
Πλάτων τὴν ἀντίαν δοκεῖ τὴν κίνησιν ἐπὶ πλείον τῆς μεταβολῆς λέ-
γειν· καὶ γὰρ τὰς μὲν μεταβολὰς τὰς αὐτὰς τῶν Ἀριστοτέλει λέγει,
κινήσεις αὐτὰς εἶναι βυλόμενος· καὶ γὰρ τὴν γένεσιν καὶ τὴν φθορὰν
ἐν τῷ δεκάτῳ τῶν Νόμων (p. 894 sq.) ταῖς φυσικαῖς κινήσεσι
συναριθμῶν, κίνησιν δὲ καὶ τὴν τῷ νῦ ἐνέργειαν ὀνομαζέει, σφαίρας
ἐν τόρῳ κινῆσαι τὴν ἐπισχεπτικὴν τῷ νῦ κίνησιν ἀπεικάζων...
ταῦτα μὲν ἐμοὶ φίλον ὅτι περὶ φίλων ἀνδρῶν ἀλλήλοις τε καὶ τῇ
σοφίᾳ ἐνοεῖν. εὐθύνοσι δὲ τὸν Ἀριστοτέλην τὴν γένεσιν καὶ τὴν
φθορὰν ἐκβαλλόντα τῶν κινήσεων ἐκ τῶν μὲν κινέμενων ἐν τόπῳ
εἶναι, τὸ δὲ μὴ ὂν, ἐξ ὧν ἡ γένεσις καὶ εἰς ὃ ἡ φθορὰ, μὴ εἶναι ἐν
τόπῳ, λέγοντες κακῶς τὸ μὴ ὂν ἐξ ὧν ἡ γένεσις τὴν ὕλην λαμ-
βάνει... ὁ μὲν Πλάτων πάσας τὰς φυσικὰς μεταβολὰς κινήσεις
ἔλεγε καλεῖν, ἢ ἐξήλωσε δὲξαν καὶ Ἀριστοτέλης ἐν ταῖς Κατη-
γορίαις (c. 14) καὶ ἐν ταύτῃ τῇ πραγματείᾳ μέχρι τούτου. τὸν γὰρ
ὅρον τῆς μεταβολῆς ὡς κινήσεως ἀπέδωκεν ἐν τῷ τρίτῳ, εὐρύν
δὲ τὴν εἰρημνίαν ἐν ταῖς μεταβολαῖς διαφορὰν, καὶ ταύτην διέ-
σχεσε τὴν κίνησιν ἀπὸ τῆς γενέσεως καὶ φθορᾶς. Simpl. f. 194.

225^b ἐν τῇ ἀπαριθμῇ τῶν κατηγοριῶν παρέλιπε τὸ ποτέ καὶ τὸ
5. κείῳ καὶ τὸ ἔχειν, ὡς προδήλως ἐν ταῖς μὴ ὕψους τῆς κινήσεως,
καθὰ φησιν ὁ Ἀλέξανδρος, διότι μὴ ἔστιν ἐν αὐτοῖς ἐναντιώσεως (ὅτε
γὰρ ἐν τῷ κείῳ ὅτε ἐν τῷ ἔχειν ὅτε ἐν χρόνῳ), ἢ δὲ κινήσεις ἐξ
ἐναντίων εἰς ἐναντίον, τὸ δὲ γε κείῳ καὶ τὸ ἔχειν ἡμεῖς μᾶλλον
δοκεῖν ἢ κινῆσαι. ἐπειδὴ δὲ ἐν τῷ χρόνῳ δοκεῖ τις εἶναι ἐναντιώσεως
τὸ παρελθόντος πρὸς τὸ μέλλον καὶ τὸ νεωτέρου πρὸς τὸ πρεσβύτε-
ρον, ὁ Ἀλέξανδρος σπουδάζει διὰ πλείονων δεικνύναι ὅτι ἔστιν ἐν
τῷ χρόνῳ κίνησις... ἐπεὶ δὲ μάλα σπουδῆς ἄξιον ζητεῖν, ἐν
τίσι κατηγορίαις ἐστὶν ἡ κίνησις, καὶ πρὸ τούτων ζητεῖν εἰ τὴν κίνησιν
ἀποφάσκει μόνον τινῶν κατηγοριῶν ὁ Ἀριστοτέλης ἢ καὶ τὴν μετα-
βολὴν. ἀκολουθῶντες ὅν τοις ὑπὸ τῷ Ἀριστοτέλει λεγομένοις ταῦτα
ζητήσωμεν. id. f. 195 b et 196.

σημειωτέον ὅτι τὰς τρεῖς ταύτας κατηγορίας, τὸ ποτέ καὶ τὸ
κείῳ καὶ τὸ ἔχειν, παραλείπειν ἐνταῦθα διὰ τὴν αἰτίαν δι' ἣν καὶ ἐν
Κατηγορίαις τὴν διδασκαλίαν αὐτῶν παραλείπειν, ἀρκετοῖς
μόνη τῇ ὑπογραφῇ τῷ σημειωμένῳ. αἴτιον δὲ ἐστὶ τὸ ἀμενηνὰς
ταύτας εἶναι. cod. Pal. 237.

225^b ἐκθέμενος τὰς ἀξιολόγους τῶν κατηγοριῶν, ἐν τρισὶ τούτων
10. φησὶν εἶναι κίνησιν, ἐν τῷ ποτὶ, ἐν τῷ ποτὶ καὶ ἐν τῷ πῶ, καὶ

πρῶτον μὲν δεικνύει ὅτι ἐν ταῖς ἄλλαις κατηγορίαις ἔκ ἑξιν κινήσεις...
ζητήσει δ' ἂν τις πῶς ἔκ ἑξιν ἐναντία ὅσας ἄλλας καὶ τὸ πῶ
καὶ τὸ ὕδωρ, ὡς εἶναι ἐναντίαν ὅσαν ὅσας· εἰ δὲ τούτο, πῶς ἢ εἰς
ἄλλα πυρὸς καὶ ὕδατος μεταβολὴ ἐξ ἐναντίων εἰς ἐναντίον ὅσας
ἔκ ἑξιν κινήσεις, ὡς καὶ ἐν ὅσας εἶναι κίνησιν. ἢ ῥητέον ὅτι ἐν ὕδατι
καὶ πυρὶ ἐναντία ποιότητές εἰσι τινες, ψυχρὸν θερμὸν καὶ ὑγρὸν
ξηρὸν, ἐν οἷς ἔκ ἑξιν μόνοις τῷ πυρὶ τὸ εἶναι, ἀλλὰ καὶ ἐν κρυφότητι
καὶ λαμπρότητι, καθ' ὅσον τῷ πυρὶ δοξεῖ μᾶλλον ἢ γῇ εἶναι ἐναντία.
Simpl. f. 196 b. cf. Themist. f. 50.

ἐφεξῆς δεικνύει ὅτι ὁδὸν ἐν τῷ πρὸς τι ἐξ ἑξιν κινήσεις καθ' ὅσον 225^b
αὐτὴν· ὁ γὰρ καὶ τὴν οἰκίαν μεταβολὴν τὰ πρὸς τι αἰεὶ μετα- 11.
πίπτει, ἀλλὰ καὶ μὴδὲν αὐτὰ κινούμενα ἄλλοτε ἄλλως ἔχει ἄλλων
κινουμένων, ὡς ὁ δὲ κινήσεως οἰκίας ἢ καὶ τὸ πρὸς τι μεταβολή...
ἐφιστάμενος δὲ ἂν τις ἴσως πρῶτον μὲν εἰ τὴν κίνησιν ἀποφάσκει
μόνον τὸ πρὸς τι ἢ καὶ τὴν μεταβολὴν... δεύτερον μὴ ποτέ ἢ τὸ
πρὸς τι κατηγορία ὑποκείμενον μὴδὲν ἔχοντα ἴδιον ἀλλὰ χέσις μό-
νον ὅσας ἐν ὅσας καὶ ποιότητι καὶ ποσότητι καὶ ταῖς ἄλλαις κατηγο-
ρίαις, καὶ ἐν ἀμφοτέροις ὑφεικῶς τοῖς τὴν χέσιν πρὸς ἄλλα
ἔχοντα, τὸ ἑτέρου κινούμενον ποιεῖ πάντως καὶ τὸ ἕτερον κινεῖται ὁ καὶ
συμβεβηκὸς ἀλλὰ καθ' αὐτό, διότι μέντοι ἢ χέσις ἐν ἀμφοτέ-
ροις ἢ αὐτὴ κινεῖται... ἐφιστάμενος ὅν καὶ ὁ περὶ τῶν ἔχοντος τὴν
χέσιν, ἀλλὰ περὶ τῆς χέσεως αὐτῆς, εἴτε καθ' αὐτὴν εἴτε καὶ συμ-
βεβηκὸς αὐτὴν καὶ λέγειν κινεῖται. Simpl. f. 196 b.

ἀλλ' ὁδὸν καὶ τὸ ποιεῖν ἢ τὸ πάχειν (κινήσεις ἂν εἴη). τί δὴ ποτε; 225^b
ὅτι τὸ ποιεῖν ὑπὸ τὸ κινεῖν ἐστίν, καὶ τὸ πάχειν ὑπὸ τὸ κινεῖται. ὅτε δὲ 7.
κινεῖν ἐστὶν καὶ τὸ κινεῖν, ὅτ' ἐστὶ μᾶλλον καὶ τὸ κινεῖται· καὶ γὰρ εἰπεῖν
τούτο γελοιόν, καὶ νοῆσαι πολλῶν γελοιότερον. Ἀριστοτέλης δὲ καὶ
πλείω προσάγει τῇδε τῇ ὑπόθεσιν τὰ δυσχερῆ. Themist. f. 50.

προσέθηκε, φησὶν ὁ Ἀλέξανδρος, "ὁδὸν πάντες κινούμενοι καὶ 225^b
κινῶντες," δεικνύς τὸ προκείμενον καθολικώτερον· ἐστὶ γὰρ τὸ μὲν ποιεῖν 14.
ὑπὸ τὸ κινεῖν, τὸ δὲ πάχειν ὑπὸ τὸ κινεῖται. ἀλλ' εἰ τούτο ἀληθές,
καὶ τὸ μὲν ποιεῖν καὶ πάχειν ὑπὸ τὸ κινεῖν καὶ κινεῖται, τὸ δὲ κινεῖν καὶ κιν-
εῖται ὑπὸ τὸ μεταβάλλειν καὶ μεταβάλλεται, πάντες οἱ μὲν ζητεῖν
διὰ τί ἐν ταῖς κατηγορίαις τὸ ποιεῖν καὶ τὸ πάχειν ἔταξεν ὡς καθο-
λικώτερα, ὅτι δὲ τὸ κινεῖν καὶ κινεῖται, ἢ μᾶλλον τὸ μεταβάλλειν καὶ
τὸ μεταβάλλεται. μὴ ποτε ὅν καθολικώτερα ἐστὶ τούτων τὸ ποιεῖν
καὶ τὸ πάχειν. καὶ γὰρ τὸ ἡρεμίζειν καὶ ἐν αὐτῷ συνέχειν ποιεῖν τί
ἐστίν, ὁ μὲντοι κινεῖν ὁδὸν μεταβάλλειν. εἰ δὲ τούτο ἀληθές, τὸ
ποιεῖν καὶ τὸ πάχειν ὅσον εἰς καθολικώτερα ἀνήγαγε τὸ κινεῖν
καὶ κινεῖται, ἀλλὰ μετήγαγεν αὐτὰ πρὸς τὴν ὑπόθεσιν. Simpl.
f. 197 b.

τὸ "εἰς ἕτερον εἶδος" καλῶς πρόσκειται, καὶ τὴν αἰτίαν αὐτὴν 225^b
ἐπήγαγεν εἰπων "αὕτη γὰρ ἡ κίνησις ἐξ ἄλλου εἶδους εἰς ἄλλο ἐστὶ 22.
μεταβολή." καὶ ὁ μόνος ἡ κίνησις ἀλλὰ καὶ ἡ γένεσις καὶ ἡ φθορὰ
ὡσαύτως ἔχει. id. ib.

ἐπειδὴ ἔκ ἑξιν ὁρίσμενον τὸ εἰς ὅποιον, διὰ τούτο ὅταν νοήσῃ, 225^b
φησὶ, μεταβεβηκὸς ἔστι εἰς ὅποιον· ἐνδοχῆς γὰρ καὶ μεταβαλ- 29.
λειν τὸ μεταβάλλειν, καὶ ἡρεμῆσαι παυσάμενον τῆς μεταβολῆς.

ὅταν μέντοι ἐκ κινήσεως εἰς κίνησιν κινεῖσθαι λέγῃ, ἀνάγκη εἰς ὁποιαυτὴν κίνησιν μεταβεβληκέναι, καὶ ὑκέτι εἰς ἡρεμίαν. . . καὶ ἐτι ὅταν ἡ πρὸς τὸ ἕτερον μεταβεβληκός, ὅπερ εἶπεν αὐτὸς ὅταν νοσήσῃ, τότε καὶ εἰς ἕτερον ὁποιοῦν ἔξαι μεταβεβληκός. ὥς πρῶτον μὲν αὐτοπον τὸ ἐπὶ πλείω ἅμα καὶ διαφέροντα κινεῖσθαι, ἔπειτα τὸ ἐν πλείοσιν ἅμα εἶναι. τρίτον δὲ εἰς τὴν κίνησιν μεταβολὴ ἐστὶν ἐξ ἐναντίας εἰς ἐναντίον, καὶ μεταβάλλει τι ἐκ κινήσεως εἰς κίνησιν, δηλονότι ἐκ τῆς ἐκ τῷ ἐναντίον εἰς τὸ ἐναντίον μεταβάλλου ἀν εἰς τὴν ἐξ ἐναντίας εἰς ἐναντίον. αὐτὴ γὰρ εἰσὶν ἐναντία κινήσεις. . . ὥς συμβήσῃ καὶ τῶν πρόθεν ἀτοπώτερον. ὃ μόνον γὰρ ἐπὶ πλείω ἅμα καὶ διαφέροντα κινεῖσθαι, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ ἐναντία. . . τὸ δὲ ἐπὶ τὰ ἐναντία ἅμα κινεῖσθαι καὶ ἐν τοῖς ἐναντίοις ἅμα εἶναι ἐσήμανε διὰ τῷ "καὶ ἐτι εἰς μὴ τὴν τυχεύσαν ἀεὶ, κακείνην ἐκ τινος εἰς τι ἕτερον, ὥς καὶ ἡ ἀντικειμένη ἔξαι ὑγιανσις." τί ὅν ὃ μεταβάλλει τι ἐκ τῷ ἀναμμινησκέσθαι εἰς τὸ ἐπιλανθάνεσθαι, καὶ ἐκ τῷ νοσίζεσθαι εἰς ὑγιανσις καὶ εἰς τὸ ὑγιαίνεσθαι; εἰ ὅν κινήσεις αὐτὴ καὶ ἐναντία, πῶς ὅκ ἀν εἴη μεταβολὴ μεταβολῆς καὶ κινήσεως κινήσεις; ταύτην δὲ λύει τὴν ἔνστασιν. φησὶ γὰρ ὃ καθ' αὐτὸ ἐκ κινήσεως εἶναι εἰς κίνησιν τὴν μεταβολήν, ἀλλὰ καὶ συμβεβηκός. . . πῶς δὲ καὶ συμβεβηκός τὸ ἀναμμινησκέσθαι μεταβάλλει εἰς τὸ ἐπιλανθάνεσθαι, ἐδήλωσεν εἰπὼν ὅτι ὃ ὑπάρχει παρὰ μέρος ταῦτα, ταῦτέν ὃ ἄνθρωπος ἡ ἡ ψυχὴ, ἐκεῖνο μεταβάλλει καὶ ταῦτα. . . ἐπισηῶσαι δὲ ἐν τούτοις οἶμαι ἄξιον ὅτι ὃ πᾶσαν μεταβολὴν ἀποφάσκει τῆς κινήσεως, ἀλλὰ τὴν κίνησιν μόνον. id. f. 198.

226^a διαφόρου ὕψους ἐν τούτῳ τῷ χωρίῳ τῆς γραφῆς ὃ Ἀλέξανδρος τὴν σαφεστέραν ἔγραψεν ἔχουσαν ὕψους "οἷον εἰ ἡ ἀπλὴ γένεσις ἐγένετο ποτὲ, καὶ τὸ γινόμενον ἐγένετο, ὥς ὅπως ἦν ἡδὴ." καὶ ἐξηγεῖται ἀπλῆν γένεσιν τὴν χωρὶς τῷ γινόμενῳ νομμένην, περὶ τῆς ζητούμεν εἰ γίνεσθαι. εἰ ὅν αὐτὴ ἡ γένεσις ἐγένετο ποτὲ, τὸ δὲ γινόμενον γίνεσθαι τῶς καὶ ὅπως ἐστὶν (ὃ γὰρ οἷον τε αὐτὸ γινόμενον μὴ γίνεσθαι), ὅπως ὅσα ἡ γένεσις ἡδὴ ἦν. ὃ γὰρ ἡδὴ ὄντα γενέσθαι μὴ ὅπως γενέσεως. οἷον δὲ καὶ τούτῳ τῷ εἰρημένῳ προσκείμενον ὃ Ἀλέξανδρος "ἀλλὰ γινόμενον ἦν, γινόμενον ἡδὴ," ὅπερ τῷ εἰρημένῳ ἀτόπῳ, τῷ μήπω γένεσιν ὅσα ἡδὴ εἶναι, τὸ ἀντίστροφον αὐτοπον ἀποδίδωσι, τὸ ἡδὴ ὅσα τὴν γένεσιν γινόμενον ἐτι εἶναι, ταῦτέστι μήπω εἶναι. καὶ ἄλλην δὲ γραφὴν προστίθῃ τοιαύτην "ὥς ὅπως ἦν τὸ γινόμενον ἀπλῶς, ἀλλὰ τι γινόμενον ἡδὴ." καὶ εἴη ἀντὶ τοῦ λεγόμενον ὅτι ἡ ἀπλὴ γένεσις ἐγένετο ἡδὴ, τινὸς γενέσεως ὕψους. δι' ἧς γὰρ ἡ ἀπλὴ γένεσις ἐγένετο, αὐτὴ γένεσις ὅσα ἡδὴ ἦν. καὶ ἐν πολλοῖς ἀντιγράφοις αὐτὴ φέρεται ἡ γραφή. μήποτε δὲ ὅπως αὐτὴν ἐξηγήσεται τόν. εἰ γίνοντο ἡ γένεσις, ὅπως ἦν ἀπλῶς ἡ γένεσις τὸ γινόμενον, ἀλλὰ τι γινόμενον ἡδὴ, ταῦτέστιν ἀλλὰ καὶ ἄλλο τι μὲν τῆς γενέσεως πεπονηδὸς τὴν γένεσιν, ὥς τὸ ὅλον γινόμενον εἶναι, ὥς περ ἐστὶ γινόμενον ὃ ἄνθρωπος. εἰ ὅν γίνοντο ἡ γένεσις, ὃ γένεσις ἔξαι ἀπλῶς, ἀλλὰ ἐν τι τῶν γινόμενων. ταῦτα ὅν μεταξὺ τὰ ἀτοπα προσενδεικόμενος, ἐφεξῆς προστίθῃ πῶς ἐπ' ἀπειρον προελύσεται ἡ γένεσις, καὶ πῶς ἀναρεθῆσεται, εἰ ἔστι γενέσεως γένεσις. . . ὃ δὲ Ἀσπάσιος ἐὰν γράφῃ, φησὶν, "ὥς εἴη ἀπλὴ γένεσις ἐγένετο ποτὲ,

καὶ τὸ γινόμενον ἐγένετο, ὥς ὅπως ἦν γινόμενον ἀπλῶς ἀλλὰ γινόμενον ἡδὴ," ἔξαι μόνον, φησὶ, δεκνόμενον διὰ ταύτης τῆς λέξεως ὃ προέθετο, ὅτι ἐπ' ἀπειρον προήξει ἡ γένεσις. εἰ γὰρ ἡ γένεσις ἐγένετο, ἀπλῶς δὲ γινόμενον ἐστὶ τὸ εἰς ὅσιν ἐρχόμενον, εἰ ὅν τὸ γινόμενον γινόμενον ἐστὶν, ὅπως ἦν γινόμενον ἀπλῶς. ὃ γὰρ ἐρχεται εἰς ὅσιν, ἀλλὰ εἰς τὸ ἀπλῶς γινόμενον. πάλιν δὲ ἐκεῖνο ἐξ ὃ γινόμενον ἐγένετο, δεῖ γινόμενον εἶναι, καὶ τούτῳ ἐπ' ἀπειρον. καὶ τῷ ἐπὶ τῆς κινήσεως δέ, φησὶ, λόγῳ συμφωνοτέρως ἔξαι ἡ τοιαύτη γραφή. ἐπὶ γὰρ τῆς κινήσεως ὅπως ἡ ἀπειρία μόνον δείκνυται καὶ τὴν αὐτὴν τρόπον, εἰ ἔστι κινήσεως κινήσις. . . ἐφιστάνει δὲ ἄξιον, ὥς οἶμαι, πῶς ἐπὶ τῶν ἐπ' ἀπειρον, εἰ μὴ ἐστὶ τὸ πρῶτον, ὅδε τὸ ἐχόμενον ἐστὶν, ὥς εἶπεν ὃ Ἀριστοτέλης. id. f. 198 b.

τούτῳ τὸ ῥητὸν προσφύεσθαι, οἶμαι, τῶν ἄλλων ὃ Ἀσπάσιος ἐξηγήσατο, ἐὰν γράφῃ λέγων, οἷον εἰ ἡ ἀπλῆ. . . δεῖ γιν. εἶναι, καὶ τούτῳ ἐπ' ἀπειρον. διαφόρου ὕψους ἐν τούτῳ τῷ χ. τ. γρ. ὃ Ἀλέξ. . . ταῦτέστι μήπω εἶναι. cod. Pal. 237.

λέγουσι καλῶς οἱ ἐξηγηταὶ ὅτι διὰ τῆς ἡρεμίας ἐπεδείχθη καὶ 226^a ἐπὶ κινήσεως ἀρμόττειν τὴν αὐτὴν λόγον. εἰ γὰρ ἡ κίνησις κινεῖσθαι, τὸ δὲ κινούμενον τινα κίνησιν καὶ ἡρεμῶν πέφυκε τὴν ἐκείνην τὴν κίνησιν ἀντικειμένην ἡρεμίαν, δηλονότι καὶ ἡ κίνησις ἡρεμῶν κινήσεις ὅσα, ὅπερ αὐτοπον. ἐτι δὲ ἀτοπώτερον τὸ ἅμα αὐτὴν κινεῖσθαι καὶ ἡρεμῶν. εἰ γὰρ εἶναι δεῖ τὸ ἡρεμῶν ὥς περ καὶ τὸ φθειρόμενον, ἡ δὲ κίνησις εὐθύς μὲν ἀρχομένη ὅπως ἐστὶ, παυσαμένη δὲ ὑκέτι ἐστὶν, ἀλλ' ἐν τῷ κινεῖσθαι τὸ εἶναι ἔχει, εἴπερ κινεῖται, δηλονότι ἅμα κινεῖσθαι καὶ ἡρεμῶν. Simpl. f. 200.

καὶ τούτῳ κοινὸν ἐπὶ πάσης μεταβολῆς ἐστὶ τὸ ἐπεχέειν. . . 226^a εἰ δὲ λέγει τις τὴν κίνησιν κινεῖσθαι καὶ τὴν γένεσιν γίνεσθαι, ὅκ ἔχει 10. τι εἰπεῖν εἰς ὃ κινεῖσθαι ἡ κίνησις καὶ εἰς ὃ γίνεσθαι ἡ γένεσις ἄλλο τι παρὰ ταῦτα, ὥς περ ὅδε τὸ ἐξ ὃ ἐχόμενον εἰπεῖν πρότερον. ταῦτα μὲν ὅν, εἰ ὅπως εἴη γεγραμμένον "δεῖ γὰρ εἶναι τὴν τούδε ἐκ τούδε εἰς τούδε κινήσιν τε καὶ γένεσιν." ὃ δὲ Ἀλέξανδρος καὶ ἄλλοι θεῖς γραφὴν τὴν λέγουσαν "ἐκ τούδε εἰς τούδε κίνησιν μὴ κίνησιν" ἐξηγεῖται καὶ ταύτην ὅπως. εἰ ἡ κίνησις κινούμενον ἐστὶν, ἄλλο δὲ τι τὸ κινούμενον καὶ ἄλλο τὸ καθὼς ἡ κίνησις, οἷον τὸ σῶμα καὶ ἡ λεικάνσις, δηλονότι ἡ κίνησις τῆς κινήσεως ἡ ἐκ τούδε εἰς τούδε ὅκ ἀν εἴη κίνησις. ὥς ὅκ ἀληθὲς ὅτι κινεῖσθαι ἡ κίνησις. καὶ ὃ Θεμίστιος ταύτην ἔοικεν ἀποδέχεσθαι τὴν γραφὴν. ἐφιστάνει δὲ καλῶς ὃ Ἀλέξανδρος ὅτι ἡ προτέρα γραφὴ μᾶλλον οἰκεία τοῖς προκειμένοις, διότι τούτῳ τὸ συμπέρασμα τὸ τὴν κίνησιν μὴ εἶναι κίνησιν ἐφεξῆς δείκνυσιν ὃ Ἀριστοτέλης. id. f. 200 b.

ἐτι ἄλλο τὸ κινούμενον καὶ ἡ κίνησις. ἄλλο γὰρ ὃ ἄνθρωπος καὶ ἡ κίνησις, καὶ ἄλλο ἵππος καὶ δρόμος, ἄλλο ἀν καὶ ἡ κινούμενη κίνησις εἴη κινήσεως. ὥς ὅκ ἅμα τε κίνησις καὶ ὃ κίνησις ἐστὶν. γελοῖον φέρεται τὴν ἀλλοίωσιν, ἡ τὴν φορὰν ἀλλοιῶσθαι, ἡ τὴν αὐξήσιν τούτων θάτερον ὑπομένειν. ταῦτα γὰρ πάντα ἐν ὑποκειμένοις ἐτέροις, καὶ ὅδε ἐστὶν ὅλος καθ' αὐτὰ. καὶ συμβεβηκός μέντοι μεταβάλλειν τὴν μεταβολὴν καὶ κινεῖσθαι τὴν κίνησιν λέγειν ἐνδεχέσθαι. οἷον εἰ συμβαίη τινὲς τρέχοντι ὑγιαίνεσθαι, λέγομεν ἀντὶ τὸν δρόμον ὑγιαίνειν

τινα μεταβολήν, ἔχ' ὅτι ὁ δρόμος αὐτός, ἀλλ' ὅτι ἄνθρωπος ὧ συμβεβήκειν ὁ δρόμος. Themist. f. 50.

226^a 14. πέμπτον οἶμαι τὸτο ἐπιχείρημα, δευτέρῳ ὅτι ὅτε γένεσις γένεσώς ἐστι ὅτε κινήσεως κίνησις. ἀπάγει δὲ καὶ τὸτο εἰς ἀτοπον· εἰ γὰρ ἐστὶ κινήσεως κίνησις καὶ γένεσώς γένεσις, ὅτε ἡ τῆς κινήσεως κίνησις δύναμις κίνησις εἶναι ὅτε ἡ τῆς γένεσώς γένεσις, δαίκνυσιν δὲ καὶ αὐτὴ ἐξ ὁμοίας παραθέσεως... διὰ τὸτο ὅν ἀρχόμενος τῷ ἐπιχειρήματος ὅτως εἶπεν "ἄμα δὲ πῶς καὶ ἔξαι," ἢ "ἄμα δὲ καὶ πῶς ἔξαι." ἐκατέρως γὰρ εὐρίσκειτο γογγυλλόμενον, τὸ δὲ αὐτὸ σημαίνει. Simpl. f. 200.

226^a 20. ἰστέον ὅτι τὰ μὲν τῶν βιβλίων ὅτως ἔχει τὴν γραφὴν "καὶ συμβεβηκός μόνως ἂν ἐνδέχοιτο μεταβάλλειν τὴν μεταβολήν, ὅσον εἰ ὁ ὑγιαζόμενος τρέχει ἢ μανθάνει," τὰ δὲ ὅτως "καὶ συμβεβηκός μόνως ἂν ἐνδέχοιτο μεταβάλλειν τὴν μεταβολήν, εἰ συμβαίνει τῷ τροχάσαντι ὑγιαίνειν, ὅσον ὁ ὑγιαζόμενος τρέχει ἢ μανθάνει." καὶ οἷδε καὶ ταύτην τὴν γραφὴν ὁ Ἀλέξανδρος. καὶν ὅτω δὲ ἡ γεγραμμένη, ἔχ' ὅτως οἶμαι λέγεσθαι ὡς τῷ τρέχειν αἰτίῃ τῆς ὑγείας γνωσμένῃ, ἀλλ' ὡς ἀμφοῖν τῷ αὐτῷ ὑπαρχόντων. καὶ τὸτο οἶμαι ἐνδεκνόμενος ὁ Ἀριστοτέλης ἐπήγαγε τὸ "ἢ μανθάνει." ὃ γὰρ δὴ ὡς περὶ τὸ τρέχειν ὅτω καὶ τὸ μανθάνειν αἰτίῃ ὑγείας δοκεῖ, ἀλλὰ τὸ τρέχειν ὡς κίνησιν τινα παρέλαβεν, ὡς περὶ καὶ τὸ μανθάνειν. μόνως ὅν καὶ συμβεβηκός δυνατὸν εἶναι κινήσεως κίνησιν, καὶ ὅτε καθ' αὐτό, ὡς δέδεικεν πρότερον, ὅτε καὶ μέρος. id. f. 201.

226^a 23. ὁ μὲν Εὐδήμος ἐν τοῖς αὐτοῦ Φυσικοῖς παραφράζων γὰρ τὸ Ἀριστοτέλους καὶ εἰπὼν ὅτι ἐν τῷ πρὸς τι ἔκ ἐστι κινήσις πλὴν καὶ συμβεβηκός, καὶ τὴν αἰτίαν προαίρει (γίνεσθαι γὰρ, φησὶ, καὶ ἐστὶ τὸ διπλάσιον ἀκίνητον ἐν πάντῃ πάντως γινόμενον πηχυαῖον), καὶ εἰπὼν ὅτι τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων τῶν πρὸς τι συμβαίνει, ἐπήγαγεν "εἰ ἐν χρόνῳ δὲ πάντα κινεῖται, τρόπον δὲ ἄλλον," τὸτο οἶμαι ἐνδεκνόμενος, ὅτι κινήσις μὲν τῶν ὑποκειμένων ἐστὶν ἢ καὶ τὰς χεῖρας, ἄλλον δὲ τρόπον ἢ περὶ τὰς διαθέσεις, ὡς περὶ ἄλλον τρόπον καὶ τὴν ὕσιν, ὅτι ὅδ' κίνησιν καλεῖν ἀεὶ ὡς οἱ ἀπὸ τῷ Περιπατῶν, ἀλλὰ γένεσιν καὶ φθορᾷ, διὰ τὸ μὴ ὑπομένειν τὸ μεταβάλλειν. ὁ μέντοι Θεόφραστος ἐν τῷ πρώτῳ τῶν αὐτοῦ Φυσικῶν καὶ καθ' ἕκαστον γένος τῶν κατηγοριῶν τὴν κίνησιν θεωρεῖσθαι φησὶ καὶ γραφῶν ὅτως... ἔοικε δὲ νῦν κίνησιν κοινῶς τὴν μεταβολὴν λέγειν· καὶ γὰρ ὁ ὁρισμὸς ὁ λέγων ἐντελέχεια τῷ δυνάμει ἢ τοῦτόν ἐστιν, ὃ τῆς κυρίως κινήσεως ἐστίν, ἀλλὰ καὶ γένεσώς καὶ φθορᾷ καὶ ὅλως πάσης μεταβολῆς... κατ' ἄλλον δὲ τρόπον τῆς κινήσεως ὁ Εὐδήμος εἶπε, καὶ ὃ κατ' ἐκείνων καθ' ὃν αἱ καὶ διαθέσιν μεταβολαὶ γίνονται... ὡς καὶ ὁ Θεόφραστος ἐν πάσαις εἶναι λέγει ταῖς κατηγορίας τὴν κίνησιν, ἀδιορίστως εἶπε, μήπω μήτε τὴν κίνησιν τῆς μεταβολῆς διορίσας μήτε τὸ καθ' αὐτὸ καὶ τὸ καὶ συμβεβηκός. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἐπὶ πλέον ζητεῖται, εἰπερ δόξει ζητήσεως ἀξία, διὰ τὴν ἐν αὐτοῖς τῶν ἐξηγητῶν παραδρομὴν. id. f. 201 b.

226^a 24. ποιότητες λέγονται αἱ συστατικαὶ τῶν εἰδῶν διαφοραὶ καὶ τοῖς ὕσιν εἶναι, ὅτι περὶ ὕσιν τὸ ποῖον ἀφορίζουσιν. ἔοικε δὲ τὸ τῆς ἀλλοιώσεως ὄνομα αὐτὸς ἐπιθεῖναι τῇ καὶ τὸ ποῖον κινήσει. id. f. 202.

φορὰν τὸ κοινὸν αὐτὸς καλέσας ἢ καὶ ὅτω καλούμενον εὐρύν, 226^a 33. ὅτι μὴ κυρίως καλεῖται δαίκνυσιν... ἐν τέτοις ὁ Εὐδήμος προσέθεσιν ὅτι πάσαι αἱ κινήσεις καὶ αἱ μεταβολαὶ ἀπὸ τῶν εἰς ὁ μᾶλλον λέγονται ἢ ἀπὸ τῶν ἐξ ὧν, αὐξήσεως μὲν ἢ ἐπὶ τὸ μέγα, μείωσις δὲ ἢ ἐπὶ τὸ μικρόν, καὶ ἐπὶ ἀλλοιώσεως μάθησις ὑγιανσις, καὶ ἐπὶ τῶν καὶ τόπον εἰς Ἀθήνας, εἰς Κόρινθον μᾶλλον ἢ ἀνάπαλιν. id. ib.

εἰπὼν ὅτι ἢ μὲν καὶ τὸ ποῖον κινήσις κοινὸν ὄνομα ἔχει τὴν ἀλλοίωσιν, ἢ δὲ καὶ τὸ ποῖον κοινὸν μὲν ἔχει, ἰδίᾳ δὲ τὴν αὐξήσιν καὶ τὴν μείωσιν, ἢ δὲ καὶ τόπον ὅτε κοινὸν ὅτε ἰδίον, ἐπεὶ τὰ καὶ ποῖότητα μεταβάλλοντα ποτὲ μὲν ἐξ ἄλλου εἶδους εἰς ἄλλο μεταβάλλει, ὡς ἐκ τῷ μέλανος εἰς τὸ λευκόν, ποτὲ δὲ ἐν τῷ αὐτῷ εἶδει μένοντα ἐπὶ τὸ μᾶλλον αὐτῷ καὶ ἤττον τὴν μεταβολὴν ποιεῖ, ἐφιστάνει καλῶς ὅτι ἢ καὶ τὸ μᾶλλον καὶ ἤττον ἐν τῷ αὐτῷ εἶδει μεταβολὴ ἀλλοιώσεως ἐστὶ καὶ ὃ χρηζήτειν ἕτερον ἐπ' αὐτῆς ὄνομα.

10 ὅτι δὲ τὸτο ὅτως ἔχει, δαίκνυσιν ἐκ τῷ πᾶσαν κίνησιν δεδεῖσθαι ἐκ τῷ ἐναντίῳ εἰς ἐναντίον γινόμενον ἢ ἀπλῶς ἢ πῃ. ἐστὶ δὲ "ἢ πῃ" ἐκ τῷ μεταξὺ γινόμενῃ καὶ τὴν ἐν τῷ αὐτῷ εἶδει ἐπίτασιν... ὁ μὲν ὅν Ἀλέξανδρος καὶ ὁ Θεμίστιος τὸ μᾶλλον καὶ ἤττον ἐπὶ μόνῃς τῆς καὶ τὸ ποῖον μεταβολῆς ὑπὸ τῷ Ἀριστοτέλει εἰληφθῆαι νομίζουσιν, ἴσως ἐπεὶ τὸ ποῖον τὸ μᾶλλον καὶ ἤττον ἰδίᾳ ἐστὶν· ὁ δὲ Πορφύριος ἐπεὶ τὸ φησὶν, ἐν πάσῃ κινήσει ἐστὶ τὸ μᾶλλον καὶ ἤττον (καὶ γὰρ ἐν τῇ καὶ τόπον ἐπίτασιν καὶ ἀνέσις καὶ ἐν τῇ καὶ αὐξήσιν καὶ φθίσιν καὶ ἐν τῇ κατ' ἀλλοίωσιν), ζητεῖ τὴν καὶ τὸ μᾶλλον καὶ ἤττον κίνησιν, τίνος χρηζήτει γένος θέλει, καὶ φησὶν ὅτι ἢ ἐπὶ τὸ αὐτὸ εἶδος μεταβολῆς ἐπὶ τὸ μᾶλλον καὶ ἤττον ἀλλοιώσεως ἐστίν... εἰκὸς δὲ τὸν Πορφύριον εἰς ταύτην εἰσθεῖν τὴν ἔννοιαν διὰ τὸν ὁρισμὸν μηδὲ μὴς παρενδείξασθαι ὅτι τῆς καὶ ποῖότητα μόνῃς κινήσεως τὸ μᾶλλον καὶ ἤττον ζητεῖ. εἰ δὲ καὶ τὸ μᾶλλον καὶ ἤττον ποῖότητος ἰδίᾳ εἶναι δοκεῖ, χρηζήτει γινώσκων ὅτι πάντες εἶδους αἱ συστατικαὶ διαφοραὶ ποῖότητές τινες εἰσιν. id. f. 202 b.

ἀλλὰ περὶ γε τῆς ἀλλοιώσεως καὶ τὸτο μᾶλλον ἐπισκεπτέον, 226^a 2 ὅταν εἰς τὸ λευκότερον ἐκ λευκῆς μεταβάλλῃ τὸ σῶμα ἢ τὸ μαλακόν ἐκ τῷ μᾶλλον εἰς τὸ ἤττον λευκόν, πῶς ἂν γίνωτο τῆς μεταβολῆς ἐξ ἐναντίων εἰς ἐναντία; ἢ καὶ τὸ μᾶλλον λευκόν καὶ ἤττον μίξει τῶν ἐναντίων ἐστίν· μᾶλλον γὰρ λευκὸν τὸ ἐλάττωτος μετέχον μέλανος, καὶ ἤττον λευκὸν πλείονος; ὅταν μὲν ὅν ἀπλῶς εἰς τὸ λευκόν ἐκ τῷ μέλανος μεταβάλλῃ, ἐκ τῷ ἀπλῶς ἐναντίον κινεῖται εἰς τὸ ἐναντίον, ὅταν δὲ ἐπὶ τὸ λευκότερον ἐκ τῷ λευκῷ, ἐκ τῷ πῶς ἐνυπάρχοντος ἐναντίον· τῷ γὰρ ἤττον λευκῷ τὸ μέλαν πῶς ἐνυπάρχει. Themist. f. 50 b.

τῶν πέντε πρώτων βιβλίων τῆς Φυσικῆς Ἀκροάσεως σκο- 226^a 18. κὸν ἔχοντων περὶ τῶν φυσικῶν ἀρχῶν καὶ τῶν κοινῇ πᾶσι ταῖς φυσικαῖς πράγμασι παρακολουθέντων διδάσκει, τὸ πέμπτον τὸτο βιβλίον τὸν περὶ μεταβολῆς λόγον ἐτελειώσατο... καὶ μοι δοκεῖ τὰ μὲν περὶ τῶν μεταβολῶν ἐν τούτοις εἰρημένα τοῖς ἐν τῷ τρίτῳ βιβλίῳ περὶ κινήσεως ῥηθεῖσι τὸ πλήρες ἀποδοῖναι, τὰ δὲ ἐντεῦθεν ῥηθησέμενα τοῖς περὶ τούτου λόγοις ἀκολουθεῖν, ὅς ἐν ἀρχῇ τῷ τετάρτῳ βιβλίῳ συνεπεράνατο. ἔχει δὲ τινα χρεῖαν ταῦτα τὰ μὲν

πρὸς τὰ ἐφεξῆς ἐν τοῖς τρισὶ βιβλίοις περὶ κινήσεως ῥηθυσόμενα, τὰ δὲ πρὸς τὴν μὴ συνεχῆς τι γίνεσθαι ἐξ ἀμερῶν δεῖξαι... ὅτι δὲ ὡς τῷ φυσικῷ χρῆσιν ὄντων μνήμην αὐτῶν ποιεῖν νῦν, ὅλον εὐθύς ἀπὸ τοῦ ἅμα· ἐν μὲν γὰρ ταῖς Κατηγορίαις (c. 13), ὅπου περὶ τῶν σημαντικῶν φωνῶν ἦν ὁ λόγος, ὡς πλεοναχῶς λεγόμενον τὸ ἅμα διελὼν εἰς τὰ σημαίνοντα τὰ μὲν τῷ χρόνῳ εἶπεν ἅμα, τὰ δὲ τῷ συναναρεῖν ἀλλήλα, καὶ μᾶλλον εἶναι θατέρῳ τῷ εἶναι αἴτιον, τὰ δὲ τῷ ἐκ τοῦ αὐτοῦ γένους ἀντιδιηρῆσθαι. ἐνταῦθα δὲ τῶν μὲν ὑδενὸς μνημονεύει, τίνα δὲ λέγει καὶ τόπον ἅμα εἶναι, νῦν λέγει. Simpl. f. 203 b.

ἐπεὶ δὲ πᾶσα μεταβολὴ ἐν ἀντικειμένοις, ὡς ἐπεδείξαμεν, τὰ δὲ ἀντικείμενα τὰ τε ἐναντία καὶ ἡ ἀντίφασις, ἀντιφάσεως δὲ ὑδὲν μέσον, φανερόν ὅτι ἐν τοῖς ἐναντίοις τὸ μεταξὺ. μεταξὺ δὲ ἔστιν εἰς ὃ πέφυκε πρότερον ἀφικνεῖσθαι τὸ μεταβάλλον, ἢ εἰς ὃ ἔχατον μεταβάλλει, ὅταν μεταβάλλῃ συνεχῶς καὶ κατὰ φύσιν. ἐν 15 ἐλαχίστοις δὲ ἐστὶ τὸ μεταξὺ τρισίν. Themist. f. 50 b.

226 b τίς ὁ εἰς τόπος καὶ τίς ὁ πρῶτος, διακριτέον. εἰς μὲν ἔστιν, 21. ὡς φησὶν Ἀλέξανδρος, ὁ μὴ διηρημένος ἀλλὰ συνεχῆς, τῷ καὶ αὐτὰ ἅμα λεγόμενα ἐν τόπῳ συνεχῆ ἀλλήλοις εἶναι, ὡς τὰ τὸ συνεχῆς μέρη... ἀλλ' ἓνα τόπον ῥητέον τῶν ἅμα καὶ τόπον λε- 20 γομένων τὴν προσεχῶς διηρημένα αὐτὰ περιέχοντα, τὴν πόλιν, εἰ ἐν πόλει, καὶ τὴν περιβολὴν, εἰ ἐν περιβολῇ. τὸ δὲ "πρώτῳ" πρό- σκει· μνηστικὸν τῷ προσεχῶς οἰκίει τόπον τῶν ἅμα λεγομένων ἐν τόπῳ εἶναι... κυριώτερον δὲ ἅμα λέγει τὰ ἐν ἐλάσσονι τῷ αὐτῷ... καὶ ἀπλῶς τὰ ἐν τῷ πρώτῳ ἀτόμῳ τῷ αὐτῷ τῷ μὴ καὶ 25 ἄλλα σώματα σερεὰ περιέχοντι, καὶ ἀνὰ τίς ἢ μεταξὺ, καὶ μὴ συνεχῆ ἢ μὴ ἀπτόμενα, ταῦτα κυρίως ἅμα. τοῖς κεκραμένοις δὲ φησὶ μάλις τὸ ὑπάρχειν ὁ Εὐδήμος. Simpl. f. 203 b.

226 b 23. ζητεῖ μὲν ἐν τούτοις καλῶς ὁ Ἀλέξανδρος, ἐπεὶ δὲ διχῶς τὰ ἄκρα λέγει, τὰ μὲν ὡς μέρη τῶν ὧν ἐστὶν ἄκρα, τὰ δὲ ὡς πέρατα, 30 ποῖα ἄρα τῶν ἀπτομένων εἶναι ἅμα φησὶν... δύναται δὲ, φησί, τὰ ἅμα νῦν ἀντὶ τοῦ ἐφαρμύζειν λέγειν· τὰ γὰρ ἐφαρμύζοντα ἀλ- λήλοις καὶ ἅμα· ἀπτεῖν ἔν ταῦτα ἀλλήλων, ὧν τὰ πέρατα ἐφαρ- μύζει ἀλλήλοις, καὶ ὅπως ἐστὶν ἅμα· τὸ γὰρ πρότερον εἰρημένον ἅμα ὅχι ἀπλῶς, ἀλλ' ὡς προσέθηκε καὶ τόπον. καὶ εἴη ἂν, φησί, τὸ 35 ἄλλο σημαίνονμενον τῷ ἅμα. ἐν δὲ τούτοις ἀπορεῖ δικαίως ὁ Ἀλέξανδρος, τὴν τῷ ἅμα ἐξηγήσιν ἐαυτοῦ φυλάττων, καθ' ἣν ἔλεγε τὰ ἅμα συνεχῆ εἶναι, πῶς τῶν ἀπτομένων ἅμα τὰ πέρατα ἔσαι; καὶ ἀναγκάζει ἄλλο τὸ ἅμα σημαίνονμενον εἰσαγαγεῖν, τὸ ἐφαρμύζον. ἐστὶ δὲ ὅχι ἄλλο, ἀλλὰ ἄλλων. id. f. 204.

226 b 23. ἐπεὶ δὲ ἡ μεταβολὴ διττὴν ἔχει τὸ συνεχές, τὸ μὲν ἀπὸ τοῦ χρόνου τὸ δὲ ἀπὸ τοῦ ὑποκειμένου, καθ' ὃ ἡ μεταβολὴ γίνεσθαι... λέγει ὅτι ὁ τὸ κατὰ χρόνον συνεχῆς χρεῖα τῷ μεταβάλλοντι πρὸς τὴν εἰς τὸ μεταξὺ ἀφίξειν πρὸ τοῦ εἰς τὸ πέραν ἔλθεῖν· τὸ πρᾶγμα γὰρ ἡ τὸ χρόνον εἶπεν ἀντὶ τοῦ πρᾶγματος ἥπερ τὸ χρόνον· καὶ γὰρ διαλέ- 40 ποντος τὸ χρόνον τῆς βαδίσσεως, ὥστε τὸ βαδίζον ἀναπαυσάμενον πάλιν βαδίζειν, ὑδὲν κωλύει, ἔλθεῖν εἰς τὴν τῆς βαδίσσεως μεταξὺ καὶ τὸ ὑποκειμένου μήκους, καὶ μὴ διαλείποντος δὲ τοῦ χρόνου ἄλλὰ

συνεχῆς ὄντος ἐνδέχεσθαι ἀπὸ τοῦ ἐναντίου εἰς τὸ ἐναντίον μεταβάλλειν εὐθύς... ἀρχαιοπρεπῶς δὲ ἀπηγγεῖλαι τὸ ὑδὲν γὰρ κωλύει δια- λείποντα καὶ εὐθύς δὲ μὲν τὴν ὑπάτην φθάνεσθαι τὴν ἐσάτην. εἰπὼν δὲ συνεχῶς κινεῖσθαι καὶ τὸ τὸ συνεχῆς τὸ μὴδὲν ἢ τὸ ἐλά- χιστον διαλείπον τὸ πρᾶγματος ἥπερ τὸ χρόνον, ὅτι ὁ χρεῖα τὸ χρόνον, ἐδήλωσεν. id. f. 204 b.

ἐπεὶ δὲ γὰρ ἡ εὐθεῖα ἐλαχίστη ἐστὶ τῶν τὰ αὐτὰ πέρατα ἔχον- 226 b τῶν γραμμῶν, ἡ δὲ ἐλαχίστη ὥριςται (τὸ γὰρ αὐτὸ σημαίνει τὸ 33. "πεπέραν"), ἡ δὲ ὥρισμένη μεμέτρηται, καὶ τὸ κατὰ εὐθεῖαν πλείστον 10 μεμετρημένον ἂν εἴη καὶ ὥρισμένον, ὥστε καὶ πλείστον κυρίως λέ- γεσθαι. id. ib.

ἐπεὶ τοίνυν τὸ συνεχῆς κοινότερον τὸ ἐχόμενον, τὸ δὲ ἐχο- 226 b μένου τὸ ἐφεξῆς, πρῶτον τὸ ἐφεξῆς διδακτέον... τὸ δὲ ἐφεξῆς 34. αἰεὶ δευτέρον τι, καὶ ὁ ἄλλο πρῶτον ἐστίν. πρῶτον δὲ ἡ τῇ θέσει, ὡς ἐπὶ τῶν γραμμῶν καὶ τῶν οἰκῶν, ἡ τῇ φύσει, καθάπερ ἐπὶ μονάδος καὶ δυάδος ἐφεξῆς δυὰς μονάδι. Themist. f. 50 b.

τὸ ἐφεξῆς αὐτὸ πολλαχῶς λέγει· ἡ γὰρ θέσει ἢ τάξει ἢ εἰδει 226 b ἢ πάθει ἢ χρόνῳ ἢ γενέσει ἢ ἀριθμῷ ἢ ἄλλῳ τινὶ τούτων, θέσει 35. μὲν ὅσα πῶς ἐστίν... εἰδεῖ δὲ, οἷον εἰ τὰ χρώματα ἐφεξῆς καθ' ἕκαστον λαβοίμεν, ἀπὸ τοῦ λευκοῦ ἀρχόμενοι μέχρι τοῦ μέλανος, εἴτε ἐπὶ εἴη ταῦτα εἴτε καὶ πλείονα. καταρθῶμεν δὲ αὐτὰ ὁ Ἀριστοτέλης ἐν τῷ περὶ Αἰσθητῶν... ἐπὶ δὲ τῷ χρόνῳ καὶ τῶν βεόντων καὶ γνωσμένων φύσει τὸ πρότερον πρότερον ἐστίν· ἂς δὲ ἡμεῖς ποιήμεθα ἀρχὰς ἐνιαυτοῦ μὲν περὶ θερινὰς τροπὰς, ὡς Ἀθηναῖοι, ἡ περὶ χειμερινὰς, ὡς Ῥωμαῖοι, ἡ περὶ ἱερῶν, ὡς Ἀβραβες καὶ Δαμα- σκινοὶ καὶ Μίνωες, οἵτινες ἀρχὴν τὴν πανσέληνον λέγουσιν ἢ τὴν νέαν, ἔσονται θέσει αὐτοῦ... λέγει δὲ ἐφεξῆς καὶ τίνα μὴ ὁμοειδῆ 5 πολλὰ καὶ· ἐφεξῆς γὰρ ὁ ἀγὼν τῇ πομπῇ καὶ τῷ νυμφαίῳ τῷ γυμνα- σίῳ. ἰστέον δὲ ὅτι τῶν πολλῶν ἀντιγραφῶν ἔχοντων "ἐφεξῆς δὲ 5 μὲν τὴν ἀρχὴν ὄντος" ἢ θέσει ἢ εἰδει, ὁ Ἀλέξανδρος ὅτι γράφει "ὁ μὲν τὴν ἀρχὴν μόνον ὄντος," τὸ "μόνον" προστίθει, καὶ ἐξηγεῖται ὅτι δηλωτικὸν ἐστὶ τὸ μόνον τὸ μὴ κυρίως πάντως τὴν ἀρχὴν λαμ- βάνεσθαι. Simpl. f. 205. τὸ "μόνον" προστίθωσιν ὁ Ἀλέξανδρος καὶ ἐξηγεῖται. cod. Pal. 237.

ὁ δὲ δὲ ἀγνοεῖν ὅτι κυρίως γίνεσθαι συνεχῆ ὧν ἡ ἀφῆ σύμ- 227 a φυσιν ἀπεργάζεσθαι, ὡς ἐπὶ τῶν γραμμῶν καὶ τῶν ἐγκεντρικῶν 15 φυτῶν καὶ τοῦ χρόνου. γίνεσθαι δὲ καὶ ἐπὶ τεχνίσεως τινα συνεχῆ, οἷον ἐὺλα γόμοις ἢ κόλλῃ, ἥπερ ὑδὲν συνεχῆ κυρίως. Themist. 40 f. 50 b.

καὶ γένεσιν τελευταῖον τῇ ἐπονοίᾳ τὸ συνεχές· πρῶτον γὰρ αἰ 227 a μονάδες, ἐν αἷς τὸ ἐφεξῆς, θέσιν δὲ λαβυσσῶν τὸ ἀπτεῖς ἐπιγί- 19. νεσθαι, τῆς δὲ ἀφῆς συμφυεῖσθαι τὸ συνεχές, καὶ ὑδὲν ἐστὶ μὲν τὸτο. ὁ μέντοι Εὐδήμος τὸ συμφυεῖς τὸ συνεχῆς μάλλον θεασάμενος ἠνωμένον, καὶ ἴδιον τῶν φυσικῶν αὐτὸ εἰπὼν, τὸτο, φησί, καὶ τὴν λῶ- γον πρῶτον ἐστὶ καὶ ἀρχή· τούτω γὰρ ἐπεὶ τὸ συνεχές καὶ ἐχόμενον τε καὶ ἐφεξῆς· καὶ δὲ τὴν γένεσιν, φησί, τελευταῖον τὸ συμφυεῖς. δεῖ- λον δὲ ὅτι τῷ λόγῳ τὸτο πρῶτον εἶπεν ὡς ἐξ ἐκείνων συνεξῆς.

ὁ δὲ Ἀριστοτέλης τὸ ἐφεξῆς τῷ ἄπτεδ' πρῶτον εἶπε τῷ λόγῳ, ὡς ὁλιγώτερον καὶ ἀπλῶτερον καὶ συναναίρων καὶ συνεπιφερόμενον. ὕστατον ἔν κ' γένησιν τὸ συνεχές. Simpl. f. 206.

227^a 27. οἱ Πυθαγόρειοι τὴν τριγμὴν λέγουσι μονάδα θέσιν ἔχουσαν καὶ τὴν μὲν τριγμὴν ἄθετον, καὶ εἰς ταύτῃ φέρουσι τὴν τριγμὴν τῇ μονάδι. 5 εἰ γ' αἱ τριγμαι δύνανται ἐφαρμύζεσθαι ἐπ' ἀλλήλαις καὶ ἐν τι ποιεῖν, αἱ δὲ μονάδες ὁ δύνανται, ὁ δὲ ἄλλος ἐπὶ τὴν μονάδα καὶ τριγμὴν αἱ γ' μονάδες ἐφεξῆς μόνον εἰσιν, αἱ δὲ τριγμαι καὶ ἄπτεδ' δύνανται. cod. Reg. 1853.

227^a 29. ὑπάρχει δὲ ταῖς τριγμαῖς τὸ ἄπτεδ' ὡς καθ' ἑαυτὸς (ἀμερεῖς 10 γὰρ εἰσι, τὰ δὲ ἀπτόμενα μερικὰ ἀνάγκη εἶναι), ἀλλ' ὅτι ἡ τὸ ἄπτεδ' ἀντὶ τῷ ἐφαρμύζεσθαι εἶπε· σημειῶν γ' σημειῶν συνταθέν σημειῶν ποιεῖ· ὅτω δὲ αὐτὸ ἔκρυπτεν ὁ Ἀλέξανδρος. ἡ μᾶλλον ὅτι κ' τὰ σημεία ὑπάρχει τὸ ἄπτεδ' ταῖς γραμμαῖς. . . τὸ ἔκ ἀνάγκη μεταξὺ ἀντὶ τῷ ἀνάγκη μὴ εἶναι μεταξὺ εἰρηγ'· οἱ 15 γ' ἀριθμοί, ὡς οἱ Πυθαγόρειοι λέγουσι, τῷ κενῷ ἀπ' ἀλλήλων χωρίζονται. ὅθεν ἔχοντες ἀλλήλων μεταξὺ. ἰστέον δὲ ὅτι διχῶς φερομένης τῆς γραφῆς ἐν ταῖς βιβλίοις, ὅπου μὲν "πᾶσα γ' γραμμὴ μεταξὺ τριγμῶν," ὅπου δὲ "πάσης γ' γραμμῆς μεταξὺ τριγμῆς," τὴν προτέραν σαφεστέραν ὕσαν ἴσασιν οἱ ἐξηγηταί. πᾶσα γ' 20 γραμμὴ πεπερασμένη μεταξὺ δύο τριγμῶν ἐστὶ τῶν τὰ πέρατα αὐτῆς ὀρίζουσιν. . . καὶ ἔχει ἂν τι πλεον καὶ γραφὴ αὕτη ἡ λέγουσα "πάσης γ' γραμμῆς μεταξὺ τριγμῆς," τὸ μὴ ἐπὶ τῆς πεπερασμένης μόνον γραμμῆς ἀληθεύειν τὸ ἐνδέχεσθαι εἶναι μεταξὺ τῶν τριγμῶν, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῆς ἀπείρου. Simpl. f. 206.

γράφει "καὶ πάσης γ' γραμμῆς μεταξὺ τριγμῆς." ἡ δὲ γραφὴ αὕτη πλεον ἂν τι ἔχει τῆς ἔσθαι κειμένης τὸ μὴ ἐπὶ τῆς πεπερασμένης ἀληθεύειν τὸ ἐνδέχεσθαι εἶναι μεταξὺ τῶν τριγμῶν, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῷ ἀπείρου. cod. Pal. 237.

227^a 31. καὶ σημειῶν μὲν ἐστὶ μεταξὺ γραμμῆς, μονάδων δὲ ὅθεν, ἀλλ' 30 ὅθεν δύνατος καὶ μονάδος. ὁ δὲ ἄλλος ἔν ὅτι τὸ μὲν ἄπτεδ' ἐν τοῖς θέσιν ἔχουσι μόνον, τὸ δὲ ἐφεξῆς καὶ ἐν τοῖς μὴ ἔχουσι θέσιν, ὡς περ καὶ τὸ ἐχόμενον. Themist. f. 51.

227^b 3. ἀκολουθοῦν ἡν μ' τὰ περὶ κινήσεως ἡδὴ ρηθέντα, ἐν οἷς διέκρινε τὴν κίνησιν τῆς γενέσεως καὶ τῆς φθορᾶς καὶ τὰς κατηγορίας ἐν αἷς 35 κινήσεις ὑπάρχει παραδέδωκε, ταῦτα τὰ νῦν ρηθησόμενα περὶ κινήσεως ἐπαγαγεῖν, τίς ἡ μία κίνησις. . . αὐτὸ μόντοι τῷ τὸ πρόβλημα τὸ δευτέρου τίς ἡ μία κίνησις, ἐστὶ μὲν καθ' αὐτὴ τῆς φυσικῆς θεωρίας οικειώτατον, ὡς δηλώσει τὰ περὶ αὐτῷ λεγόμενα, καὶ πρὸς τὸ τέλος δὲ τῆς ὅλης πραγματείας τῆς φυσικῆς συντελέ- 40 σαι τὸ σκοπιμώτατον· ἀπ' αὐτῷ γ' δειχθήσετ' ὅτι ἡ μία καὶ συνεχὴς ἐν τῷ κόσμῳ κίνησις, ὅτι ἡ κυκλοφορία, καὶ τί τὸ προσεχές ταύτην κινῶν, ὅτι ἀκίνητον καὶ ἀμερὲς καὶ αἰδίων αἴτιον. Simpl. f. 206 b.

227^b 11. τὸ "πῶς" πρόσκειται διὰ τὴν ἐπαχθισομένην ἀπορίαν πρὸς τὴν 45 μίαν τῷ εἶδει κίνησιν. ἰστέον δὲ ὅτι ἐν τοῖς τῶν βιβλίων τῷ τὸ ρητὸν ὁ φέρει "λευκότητος δὲ ἔκ ἐξ, διόπερ εἶδει μία πῶς λευκασίς λευκάνοι." καὶ οἱ ἐξηγηταί. δὲ φαίνονται παρὰ τρέχοντες

αὐτό. εἰπὼν δὲ μίαν εἶναι τῷ εἶδει κίνησιν τὴν ἐν ἀτόμῳ μίαν ὕσαν, ἐπειδὴ ἐστὶ τινὰ εἶδη αὐτῶν κωλύει καὶ γένη ἀλλων εἰδῶν εἶναι διὰ τὸ μὴ εἶναι ἄτομα εἶδη, ὡς περ τὸ ὄρεον εἶδος ἐν τῷ ζῶν καὶ γένος ἐστὶν εἰδῶν τινῶν, οἷον αὐτῷ καὶ ἰέρακος, λέγει ὅτι αἱ κ' τὰ τοιαῦτα εἶδη αἱ αὐταὶ κινήσεις ἀπλῶς μὲν εἰσὶν αἱ αὐταὶ τῷ εἶδει. id. ib.

ἡ ἀπορία αὕτη καὶ λύσις ἔοικεν ἐπὶ χεῖρα πρὸς διορισμὸν ἀκρι- 227^b βέστερον τῆς μᾶς τῷ εἶδει κινήσεως, δι' ὅ τὸ μὲν ὅτως εἶδος ἐν ὡς 14 ὑπάλλῃλον καὶ διαμερόμενον εἰς εἶδη καὶ αὐτὸ διαμερεῖσθαι δέκνυσθαι μὴ πᾶν μίαν κατ' εἶδος κίνησιν. τὸ γ' εἶδος τῷ τῷ, καθ' ὅ τὸ αὐτὸ ἀπὸ τῷ αὐτῷ ἐπὶ τὸ αὐτὸ πάλιν καὶ πάλιν κινεῖται, εἰ τις λέγει κυρίως ἐν εἶδος, ὁμοίως καὶ τὴν κυκλοφορίαν καὶ εὐθυφορίαν κυρίως ἐν εἶδος ἐρεῖ. ἐπεὶ δὲ ἔκ ἐξιν ἄτομον τὸ εἶδος τῷ τῷ τῆς κινήσεως, ἀλλὰ διαμερεῖται εἰς ταῦτα, πῶς μὲν τὰ αὐτὰ τῷ εἶδει ἐστὶ ταῦτα, ἀπλῶς 15 δὲ ἔκ ἐξιν τὰ αὐτὰ. id. f. 207.

ἐπάγει ὅτι καὶ τὸν χρόνον ἐν τῇ συνεχεῖ ἔνα εἶναι χρόνῳ, οἷον εἰ 228^a ὁ Σωκράτης μανθάνει γραμματικὴν ἐν συνεχεῖ χρόνῳ· μία γ' 3 αὕτη κίνησις ἐστὶν, ὅτι τὸ ἐν ὁ χρόνος καὶ τὴν συνέχειαν ἔχει καὶ ὁ καὶ τὸ ἀριθμῷ κυρίως ἐν, ὡς τὸ ὑποκείμενον. ὁ δὲ Εὐδημὸς φησὶν ὡς ὁ χρόνος· ὅθεν γ' ἡ ἀλλοίωσις, φησὶν, ὑπομένει ὅθεν ἡ φορὰ, ἀλλ' ὡς περ ὁ χρόνος ὑπορρεῖ καὶ ἄλλη γίνεσθαι αἰεὶ, διὸ τῷ εἶδει ἐν τῷ τῷ ῥητέον ἀλλ' ὁ τῷ ἀριθμῷ. . . τῷ τῷ δὲ τὸ ζήτημα τῇ τῶν Στωϊκῶν ἐστὶ μᾶλλον ἀρμόττον παλινγενεσίᾳ· λέγοντες γ' ἐκεῖνοι ἐν αὐτὸν με πάλιν γενέσθαι τῇ παλινγενεσίᾳ ζητῶσιν εὐκρίτως πό- 25 τερον εἰς εἰμὲ τῷ ἀριθμῷ ὁ νῦν καὶ τότε, διὰ τὸ τῇ ὕσῃ εἶναι ὁ αὐτός, ἡ τῇ κατατάξει τῇ εἰς ἄλλην καὶ ἄλλην κοσμοποίαν διαφορῶμαι. id. ib.

τῷ τῷ δὲ τὸ ζήτημα τῇ τῶν Στωϊκῶν κατὰ. cod. Pal. 237.

χρῆσθαι τῷ Ἡρακλείτῃ λόγῳ τῷ λέγοντι πάντα εἶναι καὶ μηδὲ 228^a ποτε τὸ αὐτὸ εἶναι, καὶ λέγει ὅτι εἰ μία κατ' ἀριθμὸν ἡ ὕσῃ ἐστὶν 10 ἡ ὕσῃ ἀχρὶς ἐσπέρας, συνεχῶς ὄντος τῷ χρόνῳ, καίτοι καὶ τῶν σωματικῶν καὶ τῶν ζῶν καὶ τῶν παθῶν πάντων ῥεόντων, ὡς φησὶν Ἡρακλείτης, διὰ τὸ καὶ ὅταν διαλείπων τυττέτι νοσήσας ὑγιαίνῃ, τὴν αὐτὴν τῷ ἀριθμῷ ῥηθήσετ' εἰληφέναι; . . αὐτῷ ὅν, φησὶν, αἱ ἀπορίαι ἔξω τῆς νῦν εἰσὶ σκέψεως καὶ ὅλης τῆς περὶ κινήσεως πραγματείας. Simpl. f. 207 b.

τῷ τῷ δὲ καὶ περὶ τῶν ζῶν ὅς τις διαπορήσει, πῶς μία 228^a ὕσῃ ἐκ ἐνός ὄντος τῷ ὑγιαίνοντος. ἡ ταῦτα ἔξω τῆς σκέψεως 12 τῆς προκειμένης· πῶς γ' αἱ αὐταὶ μένουσιν ὅσῃ, καίτοι συνεχῶς μεταβάλλονται, τῷ ἀποδύναι ἔκ ἐξιν οἰκεῖον τῷ περὶ κινήσεως λόγῳ. πλὴν τῷ τῷ γε παρακείμενον μὴ παρελθωμεν, ὡς τὴν ζῶν μίαν καὶ τὴν αὐτὴν ποιεῖν τὴν χθὲς καὶ τὴν τήμερον, οἷον τὴν ὕσῃαν ἡ τὴν ἐπιστήμην, ὅθεν ἄτοπον· συνεχῆς γὰρ ἐστὶ πάσης ζῶντος ὁ χρόνος· τὴν ἐνέργειαν δὲ μίαν ἔκ ἐκχωρεῖ, εἰ μὴ συνεχῆς ἀπο- 40 δεθῇ. τῷ τῷ δὲ ἀκολουθεῖ τὸ μᾶς μὲν ἐνέργειας μίαν εἶναι πάντως καὶ ζῶν, μᾶς δὲ ζῶντος καὶ πλείους τὰς ἐνέργειας. Themist. f. 51.

τὸ "εἰ μὲν δύο, δι' αὐτὸ τῷ τῷ" βραχέως ἀπαγγελλόμενον ἀσά- 228^a φειαν ἐποίησε. λέγει δὲ ὅτι ὁ αὐτὸς λόγος ἐπὶ τῶν ζῶν καὶ τῶν 13

κινήσεων ἀρμυζαι, πλὴν τοσούτων διαφέρει ὁ τῶν ἔξεων λόγος πρὸς τὴν τῶν κινήσεων, ὅτι εἰ μὴ δύο αἱ ἔξεις αἱ ἐκ διαλείμματος ἐγγινώμεναι, δι' αὐτὸ τὸτο δύο καὶ αἱ ἀπὸ τῶν ἔξεων ἐνέργειαι καὶ κινήσεις, ὅπερ ἐλλείπει τῷ λόγῳ. δείκνυσι δὲ τὸτο ἐκ τῶ ἀντιστρόφῳ αὐτῷ. . . καὶ ἄλλην δὲ γραφὴν τῷδε τῷ ῥητὶ φέρεται φησιν ὁ 5 Ἀλέξανδρος τοιαύτην "ὅτι εἰ μὴ δύο ἔτω τῷ ἀριθμῷ, καὶ τὰς ἔξεις ἀνάγκη· μία ἢ ἀριθμῷ ἐνέργεια ἐνὸς ἀριθμῷ." καὶ ἀκνεί τ' "εἰ μὴ δύο ἔτω τῷ ἀριθμῷ" ἕκ ἐπὶ τῆς ἔξεως ἀλλ' ἐπὶ τῷ ὑποκειμένῳ τῇ ἔξει, ὅπερ διὰ τὴν συνεχὴ ῥύσιν ὁ μένει ἐν τῷ ἀριθμῷ, καὶ διὰ τὸτο καὶ τὰς ἔξεις ἀνάγκη πλείους εἶναι τῷ ἀριθμῷ. 10 Simpl. f. 208.

228^a 27. ἐχομέναι μὴ ὅν ἀλλήλων εἶναι ἀν καὶ αἱ μὴ αὐταὶ τῷ εἶδει μήτε τῷ γένει. δραμῶν ἢ ἂν τις πυρῆσειεν εὐθύς, καὶ οἷον ἢ λαμπὰς ἢ ἐκ διαδοχῆς φερομένη ἐχομένης μὴ κινεῖται κινήσεις καὶ ἀλλήλαις ὁμοειδέις, συνεχεῖς δὲ ὅ· ὁ ἢ γίνετο ἐν τ' ἔχατον τῶν 15 δρόμων, ἀλλ' ἐκάστῳ τῶν τρεχόντων οἰκεῖν τι τῷ δρόμῳ πέρας ἐστίν. ὥστε δῆλον ὅτι ἐχέει μὴ ἀλλήλων δύναμις κινήσεις καὶ διὰ μόνον τὸν χρόνον, ὅταν συνεχὴ ᾖ, καὶ αὐτῷ πάμπολυ διαφέρῃ, συνεχεῖς δὲ γίνεαι ὁ δύναμις διὰ μόνον τὸν χρόνον, ἀλλ' ἐὰν καὶ ταύτην ἔχωσιν εἶδος· ἔτω ἢ ἂν τὰ ἔχοντα ἀμφοῖν ἕνα θείη. 20 Themist. f. 51.

228^a 28. τὴν τῷ εἶδει μίαν (κίνησιν) ἕκ ἀνάγκη καὶ τῷ ἀριθμῷ μίαν εἶναι. ἐπὶ δὲ τῆς φορᾶς τῆς λαμπάδος τῆς ἐκ διαδοχῆς μετὰ δρόμῳ διαδομένης ἀλλήλοις ὑπὸ τῶν τρεχόντων οἱ μὴ ἐξηγηταὶ μίαν καὶ συνεχὴ δοκεῖν τὴν τῶν τρεχόντων κίνησιν φασίν, ὁμοειδῆ 25 ὅσαν, μὴ μέντοι κυρίως εἶναι μίαν μηδὲ συνεχὴ, τῷ μὴ τ' αὐτὴ εἶναι τ' κινούμενον. ἀλλ' ἔστι, φησίν, ἐχομένη καὶ αὐτή· ὅδ' ἢ τῶν τῶν κινήσεων τὰ ἔχοντα ἐν, ἀλλ' ἐκάστῳ τῶν τρεχόντων οἰκεῖν τῷ δρόμῳ τι πέρας ἐστίν, καὶ ἐκ τῆς τῷ φθάσαντος δρόμῳ πέρας ἀρχῇ τῷ μετ' αὐτὸν τρέχοντος, αἱ δὲ τοιαύτῃ κινήσεις ἐχομεναι εἰσι τῷ 30 τὸν χρόνον ἐν ᾧ γίνονται συνεχὴ εἶναι, ἀλλ' ἕκ αὐτῷ αἱ κινήσεις συνεχεῖς. μήποτε δὲ ὁ τῶν τρεχόντων κίνησιν δοκῶσαν μίαν ἐχομένην εἶναι καὶ ὁ συνεχὴ φησὶν ὁ Ἀριστοτέλης, ἀλλὰ τὴν τῆς λαμπάδος φορὰν καὶ κίνησιν μίαν δοκῶσαν, ὡς ἐνὸς ὄντος τῷ φερομένῳ, καὶ διὰ τὴν τῆς λαμπάδος συνέχειαν μηδὲ αὐτὴν μίαν καὶ 35 συνεχὴ εἶναι ἀλλ' ἐχομένην. ὁ μὴ ἢ τῶν πολλῶν δρόμος ἕκ ἂν εἴη εἰς, πολλῶν ὄντων τῶν τρεχόντων, ἢ δὲ τῆς λαμπάδος φορᾶ, καὶ μίας ὅσης καὶ τὴν αἴγλην ἐχούσης συνεχὴ, μία δοκῶσα ἕκ ἔστιν ὅδ' αὐτὴ μία, ὅτι διώριζαι τὰ πέρατα καὶ εἰσὶν διαλαμβάνετο τῇ διαδοχῇ. δεῖχως δὲ τὴν γραφὴν ταύτην εὗρον φερομένην, ὅπου μὴ 40 "οἷον ἢ λαμπὰς ἐκ διαδοχῆς φορᾶς γενομένη, συνεχὴς δ' ὅ· ὅπου δὲ "οἷον ἢ λαμπὰς ἐκ διαδοχῆς φορᾶς ἐχομένη, συνεχὴς δ' ὅ· ὅπου καὶ ἔοικεν ἐκατέρωθεν ἢ λαμπὰς ἐν τῇ ὁδοῖα λέγειν, ἀλλὰ τὴν ἐκλαμψιν καὶ διαδρομὴν τῷ φωτὶ. . . καὶ τάχα τῆς ἐν Πειραιεὶ λαμπάδος τῆς ἐν Βενεθίδι μνημονεύει, περὶ ἧς ὁ Πλάτων ἐν ἀρχῇ τῆς 45 πολιτείας. Simpl. f. 208 b. cod. Pal. 237.

228^a 11. ὁ Ἀλέξανδρος ἐν τούτοις τοῖς Πυθαγορείοις αὐτὸν καὶ τοῖς Πλάτωνικοις φησὶ κατακολουθεῖν, οἱ τινες τ' ἐν ἄριστον ὑπολαμβάνει-

νοντες τῷ τελείῳ ἀπένεμον καὶ ὁλοκλήρῳ, καὶ διὰ τὸτο ἀρχὴν ἐλαγόν αὐτό, ὡς καὶ τῆς κοινῆς χρήσεως καὶ τῶν τελείων καὶ ὅλων τ' ἐν κατηγορήσει, εἰκὸς δὲ καὶ τὴν Ἀριστοτέλη καὶ τὴν Ἀλέξανδρον εἰς τὰ ἐν τῷ Πλάτωνος Παρμενίδῃ καὶ τὴν δευτέραν ὑπόθεσιν λεγόμενα ἀφορᾶν. Simpl. f. 209.

λέγει πρῶτον τίς ἢ ὁμαλῆς κίνησις καὶ τίς ἢ ἀνωμαλός. καὶ 228^b 15. δεῖγμα τῆς ὁμαλῆς τὴν εὐθείαν παρηγαγεν, ὡς φησιν ὁ Ἀλέξανδρος, διὰ τὸ καὶ τῆς κινήσεως τῆς ἐπ' εὐθείας ὁμοία εἶναι πάντα τὰ μόρια καὶ παντάπασιν ἐφαρμύζειν, ὥσπερ καὶ τῆς εὐθείας γραμμῆς, ἐφ' ἧς ἢ τοιαύτη κίνησις γίνετο. ὁμοίως δὲ, φησὶ, καὶ ὁ κύκλος ἔχει καὶ ἢ ἐπὶ τῷ κύκλῳ κινήσις· ὁμαλῆς ἢ καὶ αὐτὴ διὰ τ' πανταχόθεν ὁμοίως περιωγᾶς τῆς κυκλικῆς γραμμῆς. ἀνωμαλοὶ δὲ εἰσιν αἱ κεκλασμέναι γραμμαὶ καὶ μὴ ὁμοίως περιηγμέναι, ὡς πᾶν μέρος παντὶ ἐφαρμύττειν, καὶ αἱ ἐπὶ τῶν τοσούτων κινήσεις. μήποτε δὲ τ' 20 "ὥσπερ ἢ εὐθεῖα" ὁ τὴν κίνησιν τὴν ἐπὶ τῆς εὐθείας γραμμῆς ἐνδείκνυσι, ἀλλ' ὅπως ἔχον πᾶσαν ὁμαλὴ κίνησιν φησὶ καὶ πᾶν εἶδος κινήσεως, ὁ μόνον φορᾶς ἀλλὰ καὶ ἀλλοιώσεως καὶ αὐξήσεως, ὡς ἔχει ἢ εὐθεῖα· ὁμαλῆς ἢ αὐτὴ διὰ τ' πᾶν μέρος παντὶ ἐφαρμύττειν. . . διαφέρειν δὲ φησὶ τὴν ὁμαλὴ τῆς ἀνωμαλῆς καὶ τ' μᾶλλον καὶ ἦττον, ὡς μὲν φησιν ὁ Ἀλέξανδρος, ὅτι μᾶλλον μία ἢ ὁμαλῆς τῆς ἀνωμαλῆς καὶ ἦττον ἐκείνη ταύτης· συνεχεῖς ἢ ἀμφοτέραι. μήποτε δὲ ὁ πρὸς τ' μία τ' μᾶλλον καὶ ἦττον λέγει νῦν, ἀλλὰ πρὸς τ' εἶδος ἐν ᾧ εἰσιν. εἰ μὴ κατ' εὐθείαν ἢ κύκλον τ' ὁμαλῆς καὶ ἀνωμαλῆς, ὅτι μᾶλλον εὐθεῖα καὶ κύκλῳ ἢ ὁμαλῆς τῆς ἀνωμαλῆς. . . εἰπὼν δὲ ὅτι ἐν πάσῃ κινήσει ἔστι τ' ὁμαλῶς καὶ μὴ, καὶ ἢ ἀλλοιοῖτο ἂν τι ὁμαλῶς, ἐπήγαγε "καὶ φέροιτο ἂν ἐφ' ὁμαλῶς" ἢ "ἐφ' ὁμαλῷ," ὡς ὁ Ἀλέξανδρος καὶ ὁ Πορφύριος λέγουσιν, οἷον κύκλῳ ἢ εὐθείᾳ. ἐπειδὴ ἢ ἀδύνατόν τι ὁμαλῶς ἐνεχθῆναι μὴ ἐπὶ ὁμαλῆς φερόμενον τὴν ὁμαλὴ φορὰν, ἀπέδωκεν ἐπὶ τῶν 30 ἐφ' ὧν οἷον τε γενέσθαι αὐτὴν, εἰπὼν "οἷον κύκλῳ ἢ εὐθείᾳ." οὕτως ἢ ἢ ἢ καὶ ἐπὶ τῶν ἀνωμαλῶς φορᾶ γενέσθαι. id. f. 209 b.

τοῖς εἰρημένους περὶ κινήσεως καὶ μεταβολῆς προβλήμασι καὶ 229^a 7. τὸτο προσέθησιν ἀναγκαῖον, ποία κινήσις ποία κινήσει ἐναντία. ζητήσιν δὲ καὶ περὶ μονῆς ἥτοι ἡρεμίας τὰ αὐτὰ ζητήματα. καὶ ἔστιν ἀναγκαῖον τ' προβλημα· ἐκ τούτου ἢ καὶ αἱ φυσικαὶ κινήσεις δείκνυνται, καὶ ἢ τῶν σοικείων πρὸς ἀλλήλα ἐναντιώσεως, καὶ τίνα ἐκ τῶν γίνετο, καὶ ἄλλα πλείστα τῶν ἐν φυσιολογίᾳ. id. f. 210 b.

τοῦτο δὲ καὶ τ' μαρτάνειν καὶ τ' ἀπατάσθαι ὑφ' ἑτέρῳ φησὶ, καὶ 229^b 5. "ὑφ' ἑτέρῳ" προδίδει ἢ ὅτι τὸν ὑφ' αὐτοῦ ἀπατῶμενον δυνατὸν μὴ εἶναι ἐναντίας δόξης μεταβάλλειν μηδὲ γεγονέναι ἐν τῇ ἀληθείᾳ πρότερον δόξης περὶ τ' προκείμενον, ἀλλ' εὐθύς ἐξ ἀρχῆς περὶ αὐτὰ ψευδοδοξῆσαι· ὁ δὲ τοῦτος ἕκ ἐξ ἐναντίων εἰς ἐναντίον μεταβάλλει. ὁ μέντοι ὑφ' ἑτέρῳ παραγόμενος εἰς τ' ἀντικείμενον περιέρχεται, ἀπὸ ἀληθὺς εἰς ψεῦδος μετισταίμενος. ἔτω μὴ ὅν ὁ Ἀλέξανδρος. μήποτε δὲ ὥσπερ ὁ μαρτάνων ποτὲ μὴ ἐκ ψεύδους εἰς ἀληθῆς μετατρέχει, ποτὲ δὲ ὅδ' ἐπὶ τῷ προκειμένῳ ἐνοῶν, ὅτ' εἰ ψεῦδος ὅτ' ἀληθές, ἐπιστήμην αὐτῷ λαμβάνει, ἔτω καὶ ὁ ἀπατῶμενος ἢ ἀπὸ ἀληθὺς εἰς ψεῦδος μεταβάλλει, ἢ ψευδὴ δόξαν ἔχει

- εὐθὺς ὑπὸ τῷ ἀπατῶντος... εἰκότως ἔν τῇ μαθήσει ἔχ ἀπλῶς ἀπάτην ἀλλὰ τὴν ὑφ' ἑτέρου ἀπάτην ἀντιτίθεσκειν. id. f. 211 b.
- 229 a. ἢ ἢ εἰς δεξιὰ τῇ εἰς ἀριστερά ἐναντία ὡς ἐν πλάτει, ἢ ἢ εἰς 9. τὸ ἐμπροσθεν τῇ εἰς τὸ ὀπίσθεν ὡς ἐν βάθει. id. ib.
- 229 b. 23. δεῖξας πῶς κινήσεις ἐναντία εἰσὶν ἀλλήλαις, ὅτι ἐν τῇ 5 μίᾳ πρὸς κίνησιν ἀντίκεινται ἢ δοκεῖ ἐναντία εἶναι, ζητεῖ ἢ περὶ ταύτης... ἢ πρῶτον λέγει ὅτι ἢ ἐν τινὶ γένει ἡρεμίας ἐναντία τῇ ἐν τῷ αὐτῷ γένει κινήσει· τὺτο γὰρ δι' ἐνὸς γένους κινήσεως ἐσημα- νεν, εἰπὼν τῇ κινήσει ἢ τὸν ὅτι ἢ ἐπὶ τῶν ἄλ- λων κινήσεων, ἀλλοιούσας τε φημι ἢ αὐξήσεως, ὁ αὐτὸς ἐστὶ 10 λόγος. id. f. 212.
- 230 a. ἄλλογον δὲ ἐναντίαν ποιεῖν ἡρεμίαν τὴν ἐν ἐκείνῳ εἰς ὃ σπεύ- 4 δει μεταβάλλειν· τέλος γὰρ ἐκείνο ἢ ἔχον, ὅθεν δὲ τέλος ἐναν- τίαν τῇ ἐπ' αὐτῷ σπουδῇ, ἀλλὰ μᾶλλον οἰκεῖον τε ἢ προσήγορον. ἔτι τὰ κινήσειν κινούμενα· τέλος ἔχει τῆς κινήσεως τὴν ἐν ἐκεί- 15 νοις ἡρεμίαν ἐφ' ἃ κινεῖται, τὸ δὲ τέλος τῆς πῶς ἂν αὐτὸ ἐρη- σις εἴη· λέγειται ἄρα τὴν ἐν ἐκείνῳ μονὴν ἐναντίαν εἶναι τῇ ἐξ ἐκείνου κινήσει. Themist. f. 51 b.
- 230 a. 7. ἢ ἐν ἀρχῇ ταύτης τῆς λέξεως γραφῇ τριχῶς φέρεται. ἢ γὰρ 7. ὅπως ὅσοις δὲ μὴ ἔστιν ἐναντία, μεταβολὴ μὲν ἔστιν ἀντικειμένη 20 ἢ ἐξ αὐτῆς τῇ εἰς αὐτὸ, κινήσεις δὲ ἔκ ἐστιν. ἢ ὅπως ὅσοις δὲ μὴ ἔστιν ἐναντία, τῶν μεταβολῇ μὲν ἔστιν ἀντικειμένη ἢ τὰ ἐξ ἑῆς· τὰ δὲ αὐτὰ τοῖς προτέροις ἢ ταῦτα σημαίνει. ἔστι δὲ ἢ τριτὴ τοιαύτη ὅσοις μὴ ἔστιν ἐναντία, ὡς μεταβολὴ μὲν ἔστιν ἀν- 25 τικειμένη ἢ ἐξ αὐτῆς τῇ εἰς αὐτὸ, κινήσεις δὲ ἔκ ἐστιν. ἢ ταῦτα μᾶλλον ὁ Ἀλέξανδρος ἀποδέχεται· ὡς γὰρ σημαίνων, φησὶ, τίνων ἔκ ἐστιν ἡρεμία ἀλλὰ ἀμεταβλησία λέγει, ἀλλ' ἔχ ὡς δεκτικὸς ὅτι μὴ εἰσὶ κινήσεις αἱ τοιαύται μεταβολαί, μηδὲ ὡς κινήσεις ἀλλήλαις ἀντίκεινται, ἀλλ' ὡς μεταβολαί· τὺτο γὰρ ἢ δέδεικται. Simpl. f. 212 b.
- 230 a. 29. ἀπορήσας ὅτι τὸ μὴ ἀμφω τὰς ἀντικειμένας, οἷον λευκανοῖν 29. ἢ μελανοῖν, ἢ αὐξήσιν ἢ μείωσιν, ἢ γένεσιν ἢ φθορὰν, κινήσειν εἶναι ἐνδοξασιν· ἢ γὰρ ἐπὶ τῆς κινήσεως ἢ ἄνω ἢ ἢ κάτω ἀντι- κείμεναι ἀμφω εἰσὶ κινήσεις, εἰ ἢ ἐπὶ ἄλλῃ ἢ ἄλλῃ. τὸ δὲ ἐπὶ τῷ αὐτῷ εἶδος, οἷον αὐξήσεως ἢ γένεσεως ἢ φθορᾶς, εἶναι τὴν 35 κινήσειν τὴν δὲ παρὰ φύσιν, ὡς ἐπὶ τῆς ἄνω κινήσεως ἢ ἐπὶ τῆς κάτω, δείκνυσιν ἐκ τῆς βίαιον ἐν πάσαις ὁράσας. τὸ δὲ βίαιον παρὰ φύσιν εἶναι. ἢ φθορὰ ἂν ἔν εἴῃ φθορὰ ἐναντία ἢ βίαιος τῇ κινήσει. ἀλλ' ἐπὶ μὴ φθορᾶς τὸ βίαιον δῆλον· ἢ γενέσεις δὲ εἰσὶ βίαιοι ἢ ἢ κινήσειν τῆς φύσεως γινόμεναι, ἃς ἔχ εἰμαρ- 40 μένας εἶπεν, ὅταν πρὸ ἡλικίας γενῶνται. ἢ σημαίνοντι ἐντεῦθεν οἱ ἐξηγηταὶ ὅτι τὴν εἰμαρμένην οἱ ἀπὸ τῷ Περιπατῶν ἐν τοῖς κινήσειν τίθενται, εἰπερ τὰς βίαιας ἢ παρὰ φύσιν κινήσεις ἔχ εἰμαρ- μένας εἶπε. ἢ αὐξήσεις δὲ παρὰ φύσιν εἶναι φησὶ τινας, ὡς τῶν ταχὺ διὰ τρυφῆν ἡβώντων, οἱ ἢ γεννῶνται ἂν παρὰ φύσιν ἢ βία. 45 ἢ σίτος δὲ διὰ θερμὴν ταχὺ φύσιν ἢ αὐξήσειν ἐν τοῖς Ἀδωνίδος καλεσμένοις κήποις, πρὸ τῷ ῥιζοῦναι ἢ πλιθῆναι ἐν τῇ γῇ. id. f. 213.
- ἢ δεῖ δὲ ὑπολαμβάνειν ἕτερον τρόπον ἀντιθέσεως εἶναι τὸν 230 b εἰρημένον, ἀλλ' ἃς ἐθέμεθα ἢ δὴ, κινήσεις τε ἢ μονὰς ἐναντίας, 10. ἢ καθ' ὃν ἐθέμεθα τρόπον, αὐτῷ διανεμένῳ τὸ κινήσειν ἢ παρὰ φύσιν. Themist. f. 52.
- ἔν τισι τῶν ἀντιγράφων μὴ τὸ τέλος τῆς ῥήσεως ταύτης τὸ 230 b λέγον ἢ μὴ γὰρ κινήσειν αὐτῶν ἢ ἄνω ἢ κάτω, ἢ δὲ παρὰ φύσιν 20 πρόσκεινται τὺτο "καθόλου δὲ ἢ πρῶτως ταῦτα κυρίως ὑπάρχει." ἴσασιν δὲ ἐν τισι τὺτο προσκείμενον ἢ οἱ ἐξηγηταί. λόγοι δὲ ἂν ὅτι ταῦτα τὸ κινήσειν ἢ παρὰ φύσιν κινεῖται κυρίως τοῖς ἀπλοῖς τῶν φυσικῶν σωμάτων ὑπάρχει ἢ πᾶσι ἢ πρῶτως, ἐν τῇ κινήσει αὐτῶν κινήσει ἢ ἡρεμίᾳ, ἐν δὲ ταῖς ἄλλαις κινήσεσιν ἐστὶ μὴ ἢ ἐν αὐταῖς τὸ κινήσειν ἢ παρὰ φύσιν, ὡς εἴρηκεν, ἢ κυρίως δὲ 15 ὁδὸς πρῶτως ἀλλὰ κινήσειν τὴν ἀπὸ τῶν μεταφορᾶν. δοκεῖ δὲ ἐλ- λείπειν τῷ "καθόλου δὲ ἢ πρῶτως ταῦτα κυρίως ὑπάρχει" τὸ τῶν τοῖς ἀπλοῖς σώμασιν, ὡς ἐν τῇ ἄνω ἢ κάτω φθορᾷ τὸ κινήσειν ἢ παρὰ φύσιν ἐτεχνολόγησεν. Simpl. f. 213 b et cod. Pal. 237.
- ὅτι τὸ ἴσαδς ἔκ ἐστιν ἐπὶ τῆς βίαιης, δείκνυσιν δυνάμει ὅπως 230 b τὸ ἴσαδς κινήσειν φύσιν φέρεται ἐπ' ἐκείνῳ τὸν τόπον ἐν ᾧ ἔσται ἐξη- 24. κός. τὸ κινήσειν ἐπὶ τινι τόπον φερόμενον ἐν ᾧ ἔσται ἐξηκός, πλησιαίτερον ἐκείνῳ γινόμενον τῷ τόπῳ θάττον κινεῖται, δυναμύμε- νον ἔτι μᾶλλον ὑπ' αὐτῷ. ἢ συμπέρασμα τῶν τῶν λόγων, ὅτι τὸ ἴσαδς κινήσειν, τῶν τῶν ἐπὶ τὸ ἐξάναι φερόμενον, θάττον κινεῖται πλη- 25 σιάζον τῷ τόπῳ ἐν ᾧ ἔσται. ἢ πάσης ἄρα ἡρεμίας γένεσις ἐστὶν, εἰπερ τῆς βίαιης μὴ ἔστιν. ἐφεξῆς δὲ δοκεῖ ὡς ἄλλο ἐπιχει- ρημα ἐπάγειν διὰ τῷ "ἔτι δοκεῖ τὸ ἴσαδς κυρίως λέγεσθαι ἐπὶ τῷ κινήσειν" ἢ τῶν ἐξ ἑῆς, μᾶλλον δ' οἶμαι τὸ συνεκτικὸν τῷ προτέρῳ λόγῳ διὰ τῶν ὑποδεικνύων· συνήχθη γὰρ ὁ λόγος ἐκείνος ὡς τῷ ἴσαδς μὴ δυναμύμενος τῷ βίᾳ φερομένῳ προσεῖναι, ἀλλὰ τῷ κινήσειν ἐπὶ τὸ ἐξάναι κινεῖται; τῷ γὰρ τὴν ὁρμήν ἢ τὸ σκοπὸν ἐπὶ 30 τὸ ἐξάναι ἔχοντι, τῷ τῷ προσήκει τὸ ἴσαδς, ὡς τὸ ἡρεμίζεσθαι τῷ εἰς ἡρεμίαν σπεύδοντι ἢ τὸ λευκαίνεσθαι τῷ εἰς τὸ λευκανθῆναι. εἰπὼν δὲ ὅτι τὸ ἴσαδς δοκεῖ κυρίως λέγεσθαι ἐπὶ τῷ κινήσειν εἰς τὸν οἰκεῖον τόπον ἴοντος, ἔκ ἐπὶ τῷ παρὰ φύσιν, ἐπήγαγεν, εἰπερ, ὡς φησὶν ὁ Ἀλέξανδρος, ἢ τὺτο εἴη γεγραμμένον, "ἢ ὅλως εἶναι." ἢ σημαίνει ἂν, φησὶν, ὅτι τὸ ἴσαδς δοκεῖ ἢ ὅλως εἶναι ἐνεργεῖα τῶν φυσικῶν σωμάτων ἐκείνῳ τῷ εἶναι τὸ εἰς τὸν αὐτὸ ἢ εἰς τὸν οἰκεῖον φέρεσθαι τόπον· ἄμα γὰρ ἐστὶ γεγονὸς ἢ ἐνεργεῖα ὅν, ἢ κινεῖται εὐθέως ἐπὶ τὸν οἰκεῖον τόπον σπεύδον ἐπὶ τὴν κινήσειν τῷ τελειό- 35 τητα, εἰ μὴ τὴν ἐμποδίζοι, ὅ ἐστι, φησὶ, δεκτικὸν τῷ τὸ ἴσαδς λέ- γεσθαι τε ἢ εἶναι ἐπὶ τῆς κινήσεως λεγομένης κινήσεως. ὅτι μὴ ἔν ὁ Ἀλέξανδρος, ἀνέμενος οἶμαι ἢ τῷ μᾶλλον ὑπ' ἐμῷ λέ- γεσθαι. μήποτε δὲ τὸ "ἢ ὅλως εἶναι" πρὸς τὸ λέγεσθαι ἀποδέδοται, ὅτι δοκεῖ τὸ ἴσαδς κυρίως λέγεσθαι, ἢ ἢ λέγεσθαι μόνον ἀλλὰ ἢ εἶναι ὅλως ἐπὶ τῷ κινήσειν... ἐπειδὴ τῶν, τὸ πρὸς τοῖς οἰκεῖοις τόποις γινόμενα θάττον φέρεται τὰ κινήσειν φερόμενα, ὡς ἄξιωμα πάντες προφέρουσι, ἢ τὴν μὴ αἰτίαν εὐλογον ἀποδιδάσκει, δυναμύμε- 40 λέγοντες αὐτὸ μᾶλλον πλησιάζον τῇ οἰκείᾳ ὁλότητι ὡς τελειόμενον

τότε μᾶλλον κ' ἢ εἶδος, ἄλλοι δὲ ἢ πλῆθος τῶ μεταξὺ ἀέρος ἐμποδίζον λέγουσι τοῖς ἐπὶ τὸ ἄνω ἢ κάτω κινουμένοις, ὥς ἂν πλησιάζοντα τοῖς οἰκείοις τόποις ἀπολίπη ὀλίγον τὸ μεταξύ, τὴν δὲ πίσιν τῷ ὕτως ἔχον ὅτι τὰ κ' φύσιν φερόμενα θάττον κινεῖ) πρὸς τοῖς οἰκείοις τόποις γινόμενα ὀλίγοι προσθέασιν, ὥδ' ὡς κωλύει τὰ ὑπὸ τῷ φυσικῷ Στράτωνος εἰρημένα τεκμήρια παραγράφαι... ὁ Ἀσπασίος εἰς ταύτην τὴν λέξιν ἐπεράτωσε τὸ βιβλίον. Simpl. f. 213 b.

230 b λυεῖ τὴν ἀπορίαν λέγων μὴδὲν ἄτοπον συμβαίνειν ἐκ τῷ 32 λόγῳ, ἐὰν ἢ περὶ τὸ αὐτὸ τὰ ἐναντία, μὴ κ' ἢ αὐτὸ δὲ ἄλλα κατ' ἄλλο καὶ ἄλλο... ὃ γ' κ' ἢ αὐτὸ ἡρεμεῖ καὶ κινεῖ, ἄλλα κατ' ἄλλο καὶ ἄλλο... ὃ γ' ἀμερὲς τὸ κινούμενον· δεχθῆσεν γ' ὅτι ὥδ' ἀμερὲς κινεῖ... τὸτο ὅν διὰ βραχέων ἐνδείξαμενος, διὰ τῷ εἰπεῖν "εἰ πῇ ἡρεμεῖ ἢ ἔτι μένει," τούτῳ εἰ κατὰ τι ἡρεμεῖ ἢ κατὰ τι μένει, ὅτι ὥδ' ἐναντία ἡρέμῃσι τῇ κινήσει κυρίως ἐπιφέ- 15 ραι· σέφησις γ' μᾶλλον ἐστίν. ἀλλ' ἔτι κυρίως κινήσις κινεῖ ἐναντία ἢ ἐξ ἐναντίου εἰς ἐναντίον τῇ ἐξ ἐναντίου εἰς ἐναντίον, ὥσπερ εἶρη). id. f. 214 b.

γράφει) καὶ ὕτως "ἢ πῇ ἡρεμεῖ ἢ ἔτι μένει." cod. Pal. 237.

231 a μέχρι τότε τὸ πέρας τῷ βιβλίῳ ἐστίν ἐν τισιν ἀντιγραφοῖς, ἐν 20 δὲ ἄλλοις καὶ τὰ ἐξῆς ῥηθισόμενα πρόσκεινται, ἅπερ ὥδ' Πορφύριος συναρτίζει ὥδ' ὁ Θεμίστιος παραφράζειν εἴλετο. ὁ μὲντοι Ἀλέξανδρος ἐπισημηνόμενος ὅτι ἐν τισιν ἀντιγραφοῖς ὃ φέρεται, ἐξηγεῖ) ὁμῶς αὐτά. Simpl. f. 214 b.

231 a εἴπερ μὴ ὡς ἐτυχε ταῦτα πρόσκεινται, τὰ αὐτὰ τοῖς πρότερον 25 5 εἰρημένοις λέγουσιν, ἐν οἷς ἀναιρεῖν δοκεῖ τὸ ἴσασι ἐπὶ τῶν παρὰ φύσιν ἡρεμούντων καὶ παρὰ φύσιν κινουμένων... βύλεται δὲ, ὡς ἔακεν, ἐφ' ἑκάτερα ἀρατύνει τὴν ἀπορίαν. διὰ τὸτο νῦν τὸ ἕτερον μέρος αὐτῆς ἀνέλαβε, τὸ δεικνύον ὅτι καὶ ἐπὶ τῆς βίαις κινήσεως καὶ τῆς βίαις ἡρεμίας τῆς ἀντικειμένης αὐτῇ ἀνάγκῃ εἶναι τὸ ἴσασι· εἰ γ' 30 μὴ, μένει δὲ τι βίαι, ἔσαι ἡρεμῶν τὸ ἐκ αἰ ἀνευ τῷ γενέσθαι, ὅπερ εἶπε πρότερον, ὅτι ὃ γινόμενον ἄρα ἡρεμῶν ἔσαι ἡρεμῶν. νῦν δὲ προσέθηκε τῷ ἡρεμῶν τὸ ἔσαι ἐκ αἰ, περιττῶς οἶμαι· εἰ γ' ἡρεμεῖ τὸ πεφυκὸς κινεῖσθαι, ἐκ ἂν εἴη αἰδῖος ἡρεμία... ἀκριβέστεροι δὲ μοι δοκῶσιν οἱ ταύτην τὴν λέξιν τὸ αὐτὸ ἀπαρρῶντως τῇ πρότερον 35 εἰρημένη λέγουσαν ὡς ὕστερον ὑπὸ τινων προσθεῖσθαι ὃ προσέμενοι. id. ib.

231 a τὸ μὲν λεγόμενον ἐστίν — ἐπειδὴ τῷ μὲν πυρὶ ἢ μὲν ἄνω κινήσις κ' 10 φύσιν ἢ δὲ κάτω παρὰ φύσιν, τῇ δὲ γῇ ἢ μὲν κάτω κ' φύσιν ἢ δὲ ἄνω παρὰ φύσιν, ὅτερον τῇ τῷ πυρὸς κ' φύσιν ἢ αὐτῷ τῷ 40 πυρὸς παρὰ φύσιν ἐναντία ἔσαι, ἢ ἢ τῆς γῆς κ' φύσιν; καὶ ἐπικρίνει ὅτι ἀμφὶ ἐναντία, ἀλλ' ὅχι ὡσαύτως, ἀλλ' ἢ μὲν τῆς γῆς κ' φύσιν τῇ τῷ πυρὸς κ' φύσιν, ὡς κ' φύσιν ἀμφω, ἢ δὲ τῷ πυρὸς κ' φύσιν τῇ παρὰ φύσιν αὐτῷ, ὡς ἢ παρὰ φύσιν τῇ κ' φύσιν. καὶ αὕτη δὲ ἡ λέξις ἐκ περιττῷ πρόσκεινται, ἥδη ῥηθεῖσα συντομώτερον 45 ὕτως, "φέρει) δὲ" (p. 230 b 12)... ὅτι δὲ ἐκ περιττῷ ταῦτα πρόσκεινται, δηλοῖ πάλιν ὁ αὐτὸς ἐπιλογος καὶ τότε ἐπαγόμενος... κ' δὲ τὴν κ' μέρος ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ διαρθρωσιν καλὸν ἂν

οἶμαι καὶ τὰ κεφάλαια αὐτῷ συντόμως τε καὶ ὡς δυνατόν ἀπαρ- λείπτως ἀναγράψασθαι. id. f. 215.

Ἔθος ἔχοντες οἱ ἐκ τῷ Περιπάτῳ τῇ τῶν βιβλίων τάξιν ἐπι- 231 a γράφειν κ' τὴν τάξιν τῶν τῷ λόγῳ σφαιρίων, ἄλφα βῆτα γάμμα 21. καὶ ἐφεξῆς, εἰκότως εἰς τὸ ἔκτον τῆς Φυσικῆς Ἀκροάσεως ἐπιγρά- φουσι ζῆτα, ὅπερ ἐν ἀριθμοῖς τὸν ἑπτά ἀριθμὸν δηλοῖ, ἐν δὲ τοῖς σφαιρίοις τὴν ἕκτην τάξιν ἀποκεκλήρωται. εἶρη) δὲ καὶ πρότερον ὅτι τὰ μὲν πάντες βιβλία τὰ πρὸ τούτου Φυσικὰ καλεῖσιν, τὰ δ' ἐντεῦθεν τρία περὶ Κινήσεως· ὕτω γ' καὶ Ἀνδρόνικος "ἐν τῷ τρίτῳ βιβλίῳ τῶν Ἀριστοτέλους περὶ Κινήσεως" διατάττει, μαρτυρῶντος περὶ τῶν πρώτων καὶ Θεοφράστου γράψαντος Εὐδόκημ περὶ τῶν αὐτῶ τῶν διημαρτημένων ἀντιγράφων κ' τὸ πέμπτον βιβλίον "ὑπὲρ ὧν" φησὶν "ἐπέσειλας κελύων με γράψαι καὶ ἀποσεῖλαι ἐκ τῶν Φυσι- κῶν, ἥτοι ἐγὼ ὃ ξυνήμην, ἢ μικρὸν τι παντελῶς ἔχει τὸ ἀναμέ- 15 σον τῷ ὅπερ ἡρεμεῖν καλῶ τῶν ἀκινήτων μόνον· ἐναντίον γ' ἡρε- μίᾳ κινεῖσθαι, ὥς ἐσέφησις ἂν εἴη τῷ δεκτικῷ." ὥς καὶ τὸ πέμπτον βιβλίον ὁ Θεοφράστος ἐκ τῶν Φυσικῶν νομίζει. αὐτὸς δὲ ὁ Ἀρι- στοτέλης ἐν τῷ ὀγδόῳ κατ' ἀρχὰς φησὶν "ἀρξώμεθα δὲ πρώτων ἐκ τῶν διωρισμένων ἡμῶν ἐν τοῖς Φυσικοῖς πρότερον. φαμὶ δὲ τῇ κινήσιν ἐνέργειαν εἶναι τῷ κινήτῳ ἢ κινήτῳ." τὸτο δὲ εἶρηκεν ἐν τῷ τρίτῳ· καὶ πάλιν "ἐτέθη μὲν γ' ἢ φύσις ἐν τοῖς Φυσικοῖς ἀρχὴ κινήσεως καὶ ἡρεμίας." τὸτο δὲ ἐν τῷ δευτέρῳ εἶρηκεν. ἐπὶ δὲ τῇ 20 τελευτῇ τῷ ὀγδοῦ φησὶν "ἄπειρον μὲν ὅτι ἐκ ἐνδὲξεν) μέγεθος εἶναι, δέδεικται) πρότερον ἐν τοῖς Φυσικοῖς." εἶρηκε δὲ καὶ περὶ τούτου ἐν τῷ τρίτῳ. καὶ ὅτι τὰ μὲν πάντες Φυσικὰ ἐκάλουν, διὰ τούτων δη- 25 λον· ὅτι δὲ τὰ τελευταῖα περὶ Κινήσεως, δηλοῖ σαφῶς ὁ Ἀρι- στοτέλης ἐν τῷ πρώτῳ τῶν περὶ Οὐρανῷ (c. 5 p. 272 a 28) λέγων "ἀλλ' ἐκεῖνό γε φανερόν, ὅτι ἀδύνατον τὴν ἀπειρον διελθεῖν ἐν πε- περασμένῳ χρόνῳ. ἐν ἀπείρῳ ἄρα· δέδεικται) γὰρ τὸτο πρότερον ἐν τοῖς περὶ Κινήσεως." καὶ πάλιν (c. 7 p. 275 b 21) "λόγος ἐν τοῖς περὶ Κινήσεως ὅτι ὥδ' ἔχει ἀπειρον δύναμιν τῶν πεπερασμένων, ὥδ' τῶν ἀπείρων πεπερασμένην." εἶρη) δὲ περὶ τούτων ἐν τοῖς 30 τρισίν. ὅτι δὲ τὰ τρία ἐστὶ τὰ περὶ Κινήσεως καὶ τὰ πάντες Φυ- σικὰ, μαρτυρεῖ καὶ Δάμασκος ὁ ἐν βίῳ Εὐδόκημ γράψας λέγων "καὶ τῶν ἐκ τῆς περὶ Φύσεως πραγματείας τῆς Ἀριστοτέλους τῶν περὶ Κινήσεως τρία." Φυσικὰ δὲ ἐκάλουν ὃ τὰ ὀκτώ μόνον, ἀλλὰ καὶ τὰ περὶ οὐρανῷ καὶ περὶ ψυχῆς καὶ ἄλλα πλείεστα· ὡδὲ δὲ Φυσι- κῆς Ἀκροάσεως τὰ πάντες. ὅτι δὲ τὸ νῦν προκαίμενον βιβλίον τῇ 35 τάξει μ' τὸ πέμπτον ἐστὶ, δηλοῖ μὲν καὶ ὁ Εὐδόκημος τὸ τῷ Ἀριστοτέλει ὥδ' εἰρημένον συνάψας τοῖς ἐν τῷ πέμπτῳ βιβλίῳ ῥηθεῖσι, τὸ μὴδὲν τῶν συνεχῶν ἐξ ἀμερῶν συγκεῖσθαι. καὶ Ἀνδρόνικος δὲ ταύ- την τὴν τάξιν τότε τοῖς βιβλίοις ἀποδίδωσι. καὶ μέντοι καὶ ὁ Ἀρι- στοτέλης τοῖς ἐν τῷ πέμπτῳ βιβλίῳ προαχθεῖσι, τῷ συνεχεῖ καὶ ἀπομένῳ καὶ ἐφεξῆς, εὐθύς ἐν ἀρχῇ τούτου τῷ βιβλίῳ προστεχρή- 40 σατο. ὅτι δὲ καὶ πρὸ τῷ ἔβδῳμ τούτου, δηλον ὅτι ὡς ἐν τῷ πέρατι τούτου τῷ βιβλίῳ δείξας ὅτι ὥδ' ἀμερὲς κινεῖ, καὶ ὅτι ὥδε μὲν με- ταβολὴ ἀπείρος, ἐν τῷ ἢ, ὅπερ ἐφεξῆς ἐν τούτῳ ἔβδῳμ ἐστίν, ὡς δεδεγμένοις χρῆ) τούτοις. ὁμοίως δὲ καὶ τὸ μὴ εἶναι κίνησιν ἀπειρον

ἐν πεπερασμένῳ χρόνῳ, μήτε ἀπείρου ὄντος τῷ κινωμένῳ μήτε πεπερασμένου, ἐνταῦθα μὲν δεικνύσι, χρητὶ δὲ αὐτῷ ἐν ἐκείνῳ ὡς δεδειγμένῳ. id. f. 216.

231^a 21. οἱ μὲν ἐπ' ἀπειρον πᾶν τὸ ληφθὲν μέγεθος εἰς μεγέθη διαίρειναι νομίζουσιν, ὡς μηδέποτε τῆς διαίρεσεως εἰς ἀμερῆ καταληγούσης, καὶ διὰ τούτου καὶ ἐκ μεριστῶν συγκρίναι τὰ μεγέθη λέγουσι καὶ ἐκ ἀμερῶν. οἱ δὲ τῆς ἐπ' ἀπειρον τομῆς ἀπεγνωσότες, ὡς ὁ δυναμένων ἡμῶν ἐπ' ἀπειρον τέμνειν καὶ ἐκ τούτου πιζώσασθαι τὸ ἀκατάληκτον τῆς τομῆς, ἐξ ἀδιαίρετων ἔλεγον ὑφίστασθαι τὰ σώματα καὶ εἰς ἀδιαίρετα διαίρειναι. πληρὸν ὅτι Δευκίππος μὲν καὶ Δημόκριτος ὁ μόνον τὴν ἀπάθειαν αἰτίαν τοῖς πρώτοις σώμασι τῷ μὴ διαίρειναι νομίζουσιν, ἀλλὰ καὶ τὸ σμικρὸν καὶ ἀμερές, Ἐπίκουρος δὲ ὕπερον ἀμερῆ μὲν ἔχει ἡγήσθη, ἄτομα δὲ αὐτὰ διὰ τὴν ἀπάθειαν εἶναι φησιν. καὶ πολλὰ μὲν τὴν Δημόκριτον ὁρῶν καὶ Δευκίππου ὁ Ἀριστοτέλης διηγήσατο, καὶ δι' ἐκείνους ἴσως τοὺς ἐλέγχους πρὸς τὸ ἀμερές ἐνιστάμενος ὁ Ἐπίκουρος ὕπερον γενόμενος, συμπαθῶν δὲ τῇ Δημόκριτον καὶ Δευκίππου δόξῃ περὶ τῶν πρώτων σωμάτων, ἀπαθὴ μὲν ἐφύλαξεν αὐτά. . . δέδεικται ὅτι ἀδύνατον ἐξ ἀμερῶν εἶναι τὸ συνεχές. τὰ γὰρ ἐπὶ γραμμῆς εἰρημένα καὶ ἐπὶ ἄλλων συνεχῶν ῥηθήσεται. ὁ γὰρ διότι σιγμῶν ἀλλ' ὅτι ἀμερῆ, ἀληθὴ τὰ περὶ αὐτῶν εἰρημένα. ἀρ. γὰρ δὲ καὶ τὰ νῦν καὶ αἱ μονάδες, ὥστε καὶ εἰ σώματά τις ἀμερῆ λέγει, ὡς ὁ Διόδωρος οἶσθαι δεικνύται, καὶ ἐπὶ ἐκείνων τὰ αὐτὰ ῥηθήσεται. id. ib.

οἱ μὲν ἐπ' ἀπ. . . διὰ τὴν ἀπαθ. φησὶν εἶναι. cod. Pal. 237.

231^a 22. ἐπειδὴ δοκεῖ τινὰ μεγέθη καὶ συνεχῆ γίνεσθαι ἐκ μὴ συνεχῶν ἀλλὰ ἀποτομένων, ὡς ὁ τοῖχος ἐκ τῶν πλίνθων, ὅτι μὴδὲ ὅπως ἐκ σημείων ἢ ἐξ ἀμερῶν ὅπως δυνατόν μέγεθος τι γίνεσθαι δεικνύσι. Simpl. f. 216 b.

231^b 3. ὁ γὰρ ὅπου μέρεσιν ἢ πέρασιν ἀπτεῖται ἀλλήλων. τὰ ἀμερῆ, ἀλλ' ἅμα ὅλοις ἐνδύσεται καὶ ὅλα δι' ὅλων χωρήσει, εἴπερ ὅλα δι' ὅλων καλεῖν ὡς μὴδὲν μέρων. ὁ γὰρ ὅταν ἡ σύνθεσις αὐτῶν ποιῇσι τι μέγεθος περιττόν, ὥστε διαίρειναι εἰς ἄλλο καὶ ἄλλο μέρος. ὁ γὰρ ὅταν τόπος ἔσται μείζων τῶν παμμυρίων συντεθέντων ἢ ἐνὸς κατ' αὐτό. ὁ δὲ γὰρ προσόσει διάστημα τὸ προτιθέμενον τῷ προλαβόντι. καίτοι παντὸς μεγέθους συνεχὲς μείζων ὁ τόπος τῷ ὅλῳ ἢ τῶν μωρίων ἐκείνου. Themist. f. 52.

231^b 6. δεῖξας ὡς ὁδὸν ἐκ συνεχῶν σιγμῶν ἢ τῶν νῦν ὁδὸν ἐξ ἀποτομένων δυνατόν ἐν τι γένεσθαι μέγεθος, ἐκ περιστάσεως δεικνύσων ὅτι ἐκ τῶν ἐφεξῆς σιγμῶν ἢ τῶν νῦν εἴ τις νομίζοι γίνεσθαι τι μῆκος ἢ χρόνον, ὁ καλῶς οἶσθαι. πρῶτον μὲν καὶ ἐφεξῆς ἦν ταῦτα ἀλλήλοισι, ὅταν ἐπὶ αὐτῶν ἐν, ἀνομογενεῖς τινὸς ὄντος μεταξὺ. ἔπειτα ὅτι ὁ μόνον συνεχὲς ἀλλήλοισι ἀδύνατον εἶναι τὰς σιγμῶν καὶ ἀποτομῶν, ἀλλ' ὁδὸν ἐφεξῆς ἀλλήλοισι αὐτὰς εἶναι δυνατόν. . . ὁ δὲ Εὐδόξος τῷ ἐπιχειρήματι ὅπως ἐχρήσατο. εἰ γὰρ ἐξ ἐφεξῆς, φησὶν, τὰ ἀμερῆ, δεῖ πάντως εἶναι τὴν αὐτῶν μεταξὺ μὴ ὁμογενές, ὥστε σιγμῆ μὲν ὅταν ἐν εἴῃ, γραμμῇ δὲ ὡς κενὸν μεταξὺ σιγμῶν ἐν μῆκει. εἰ μὲν ὅταν γραμμῇ, ὅταν ἔσται ἐκ τῶν σιγμῶν ἢ γραμμῇ. ὁ γὰρ ἐν αὐτῇ αἱ ἐφεξῆς σιγμῶν. εἰ δὲ κενόν, πλέον ἔσται τὸ κενόν

ἐν τοῖς συνεχέσι τῶν ἐξ ὧν, τῷ ἐξ ἐφεξῆς λεγομένων σιγμῶν, ἢ ὁδὸν ἔσται ὅπως μέγεθος. ὥστε γὰρ ἀπτόμεναι δύο σιγμῶν μῆκος ὁδὸν ποιῶσιν, ὅπως ὁδὸν σιγμῶν καὶ κενόν. μήποτε ὅταν ὁρθῶς ἐποιοῦνται δοκεῖ τὸ ὑπὸ τῷ Ἀριστοτέλει ῥηθὲν ὁ Εὐδόξος, ὅτι ἐκ ἀναρῶν ἀπλῶς τὸ ἐφεξῆς εἶναι σιγμῶν σιγμῇ ἢ τὸ νῦν τῷ νῦν, ἀλλὰ τὸ ὅπως εἶναι ἐφεξῆς ὥστε ἐκ τούτων εἶναι τὸ μῆκος ἢ τὸν χρόνον. . . ὁ δὲ Ἀλέξανδρος καὶ ὅπως ἐπεχείρησε τῷ λόγῳ. Simpl. f. 216 b.

καὶ τούτο οἶμαι τὸ ἐπιχείρημα τῷ αὐτῷ δεικτικόν ἐστι, τῷ μὴδὲ 231^b 10. ἐφεξῆς εἶναι τὰ ἀμερῆ, ὥστε ἐκ τούτων εἶναι τὸ μῆκος ἢ τὸν χρόνον. δηλοῖ δὲ καὶ τὸ ἐπὶ προσκείμενον ὅτι πρὸς τὸ αὐτὸ καὶ ὅπως ὁ λόγος πεπορίσται. . . τὴν δὲ πρόσληψιν τὴν λέγουσαν μὴδὲν τῶν συνεχῶν εἰς ἀμερῆ διαίρετον εἶναι δεικνύσι, μεταλαβὼν τὸ συνεχὲς εἰς τὸ μεταξὺ (τὸ γὰρ μεταξὺ ἦν γραμμῇ καὶ ὁ χρόνος), καὶ λέγει ὅτι ἄλλο γένος ἔχει ὁδὸν τε εἶναι μεταξὺ τῶν ἀδιαίρετων (ὁ γὰρ ὁδὸν τε μεταξὺ τούτων εἶναι τὸ φαῖν ἢ τὸ χλιαρόν), ἀλλ' ἢ τὸ διαίρετον ἢ τὸ ἀδιαίρετον, καὶ μάστις εἰ ἐκ τῶν ἀδιαίρετων συγκρίναι λέγει τὸ μεταξὺ. . . ζητεῖ δὲ ὁ Ἀλέξανδρος πῶς ὑγιῆς ἢ δεῖξις, εἰ διὰ μὲν τῷ μὴ διαίρειναι τὸ συνεχὲς εἰς ἀμερῆ δεικνύσιν ὅτι μὴδὲ σύγκειται ἐξ ἀμερῶν, ὅτε ἔλεγον "ἀλλ' ὁδὸν ἦν τι τῶν συνεχῶν εἰς ἀμερῆ διαίρετον," τὸ δὲ μὴ διαίρειναι εἰς ἀμερῆ δεικνύσι διὰ τὸ μὴ ἀπτεσθαι τὰ ἀμερῆ ἀλλήλων, τῷ ἐξ ἐφεξῆς ἀλλήλοισι, δι' ὃ ἐδείκτεν ὅτι ἐξ ἀμερῶν ὅπως ὁδὸν τε συγκρίναι τὸ μέγεθος. καὶ λύει τὴν ἐνστάσιν λέγων ἄλλο εἶναι τὸ ἐπιχείρημα τὸ ἀπὸ τῷ μεταξὺ, τὸ λέγον ὅτι ἢ διαίρετον ἐστὶν ἢ ἀδιαίρετον, καὶ εἰ διαίρετον, ἢ εἰς ἀδιαίρετα ἢ εἰς ἀεὶ διαίρετα. . . μήποτε δὲ ὁδὸν, ὡς εἴρηται πρότερον, διάλληλος ἢ δεῖξις ἐστὶν, ἀλλ' ἐκ τῷ μὴ ἀπτεσθαι ἀλλήλων τὰ ἀμερῆ πρῶτον μὲν ἐδείκτεν ὅτι ἐν σύγκειται ἐξ ἀμερῶν τὰ συνεχῆ. . . νῦν δὲ δεικνύσιν ἐκ τῷ αὐτῷ πάλιν καὶ ὅτι ἐν διαίρειναι εἰς ἀμερῆ τὰ συνεχῆ, ἐκ δὲ τούτου ὅτι ὁδὸν σύγκειται ἐξ ἀμερῶν. ὥστε εἰ ἀμφω μὲν ἐκ τῷ μὴ ἀπτεσθαι δεικνύται, τὸ δὲ μὴ συγκρίναι καὶ ἐκ τῷ μὴ διαίρειναι, ὅταν ἔσται αὐτῇ διάλληλος ἢ δεῖξις. μήποτε δὲ ἐπὶ τῶν ταύτων ὁδὸν ἔσται ἄτοπος ἢ διάλληλος δεῖξις. . . προσέβησι δὲ καὶ τοιαύτας τινὰς ἐπιχειρήσεις ὁ Ἀλέξανδρος ἐκ τῷ Εὐδόξῳ λαβὼν. id. f. 217.

δεῖξας ἐν τοῖς προτέροις ἐπιχειρήμασιν ὅτι τὸ συνεχὲς ὁ σύγκειται 231^b 15. καὶ ἐξ ἀμερῶν, δεικνύσι νῦν ὅτι ὁδὸν διαίρειναι εἰς ἀμερῆ. . . κοινότερον δὲ, φησὶν ὁ Ἀλέξανδρος, τὸ ἐξ ἀποτομῶν συγκείμενον μέγεθος λέγουσιν συνεχές, καὶ ὅπως ἀκρίβει ἐπὶ τῷ Ἀριστοτέλει εἰπόντος "ἐν γὰρ τὰ ἔχματα, ἢ ἀπτεῖται τὰ ἔχματα τῶν συνεχῶν." μήποτε δὲ ὁ δὲ ἐξ ἀποτομῶν εἶπε συνεχὲς ὁ Ἀριστοτέλης, ἀλλ' ὅτι τὸ ἔχμα τῶν συνεχῶν τῶν ἐμποσύντων τι μείζων συνεχὲς ἐξ ἐκείνων ἐν ἔσται. εἰ δὲ ἐν, καὶ ἀπτεσθαι ἀνάγκη, ὡς εἴρηται. ὁ γὰρ γίνεσθαι ἐν, μὴ πρότερον ἀνέμμενα. id. f. 217 b.

δεῖξας κοινῶς ὅτι ὁδὸν συνεχὲς ἐξ ἀδιαίρετων σύγκειται ὁδὸν 231^b 18. διαίρειναι εἰς ἀδιαίρετα, ἐπειδὴ τῶν συνεχῶν ὡς συνελόντι εἰπεῖν τρία ἐστὶ, μέγεθος κίνησις χρόνος, δεικνύσι νῦν ὅτι ὁ αὐτὸς ἐστὶν ἐπ' αὐτοῖς λόγος, καὶ ὁμοίως ἢ ἐξ ἀδιαίρετων πανταχὺ σύγκειται καὶ

διαρεῖ) εἰς ἀδιαίρετα, ἢ ὅθεν αὐτῶν. καὶ πρῶτον δείκνυσιν ὅτι ὁμοίως ἔχει τῷ μεγέθει ἡ κίνησις, καὶ τότε ὅτι καὶ ὁ χρόνος τὴν αὐτὴν ἔχει τούτοις λόγον. id. f. 218.

231 b. 19. ἔτι εἰ μέγεθος ἐξ ἀμερῶν, καὶ γραμμὴν μείζων σημεῖον γραμμῆς δυνατὸν γενέσθαι. ἀλλ' εἰ τῆτο, δίχα διαιρεθῆσε) τὸ σημεῖον. εἰ γὰρ πᾶσα γραμμὴ δίχα διαιρετή, καὶ ἡ μείζων σημεῖον καὶ ἡ ἐλάττω. ὅταν τοίνυν ἡ μείζων τέμνη) δίχα, καὶ τὸ σημεῖον δίχα τεμνηθῇ, καὶ ὅλως ἡ ἐκ περισσῶν συγκειμένη, καὶ κύκλος δ' ἂν εἴη τις ἐκ περισσῶν σημείων συγκείμενος. πῶς ὅν ὅτος διαιρεθῆσε) δίχα; ὅχι) δὲ καὶ τῇ διαμέτρῳ δίχα τέμνεσθαι τὴν κύκλον, μᾶλλον δὲ ὅδε ὅλως ἔσαι διάμετρος. τὸ γὰρ κέντρον ἀμερὲς ὑποκείμενον τὴν δι' αὐτὸ γραφομένην εὐθεῖαν ὡς παραδέχεται, ὥστε εἰς δύο γενέσθαι. ὅκον ὅδ' ἡμωκύκλιον ἔσαι, ἀλλὰ τὸ κέντρον αἰετὰ ἐκ μέρους τῷ κύκλῳ προσημειούμενον ἐν τῇ τομῇ μείζων ἐκείνου ποιήσει. πολλὰ ἕτερα ἂν τις προσεπιλάβοι πρὸς Ἀριστοτέλους ἐξερ- 15 γάσασθαι φιλοτιμώμενος. Themist. f. 52 b.

231 b. 27. συνδιαρεῖ) γὰρ αἰετὶ τῇ κινήσει τὸ διάστημα. ἔσαι τοίνυν καὶ τὸ ἥμισυ τῆς κινήσεως ἐφ' ἥμισυ τῷ α'. ἀλλ' ὑπόκει) ἀδιαίρετον εἶναι τὸ α'. . . ὅτι δὲ ἀμήχανον κίνησιν τινα ἐξ ἀδιαίρετων εἶναι κινήσεων, λέγομεν πάλιν. φανερόν τοίνυν ὅτι τὸ κινεῖσθαι παρούσα 20 κινήσεως γίνεσθαι, καὶ ὅπως ἂν ἔχη ἡ κίνησις, ὅπως ἔχει καὶ τὸ κινεῖσθαι. εἰ τοίνυν ἡ κίνησις ἀδιαίρετος γνωσμένη ἐπὶ τῷ α', ἀδιαίρετον ἔσαι καὶ τὸ κινεῖσθαι ἐπὶ τῷ β'. τῆτο δὲ ἀμήχανον, ὥς ὅδε ἡ κίνησις ἀδιαίρετος. πῶς ὅν ἀμήχανον ἀδιαίρετον εἶναι τὸ ἐπὶ τῷ α' κινεῖσθαι; ἀνάγκη τὸ κινούμενον πόθεν ποῖ μὴ ἅμα κινεῖσθαι καὶ κεκινήσθαι ὅταν 25 νεῖτο, τῷ α' ἅμα πορεύεσθαι Θήβαζε καὶ πεπορεύεσθαι καὶ εἶναι ἐν Θήβαις. . . ἀλλ' ὁ σοφώτατος ἡμῶν Ἐπίκουρος οὐκ αἰσχύνεται χρῆσθαι φαρμάκῳ τῆς πόνου χαλεπωτέρῳ, καὶ ταῦτα Ἀριστοτέλους τὴν μοχθηρίαν τῷ λόγῳ προσημειώσαντος. ἐπὶ μὲν γὰρ τῆς ὅλης τῆς αβγ' κινεῖ, φησὶ, τὸ κινούμενον, ἐφ' ἑκάστῳ δὲ τῶν ἀμερῶν ἐξ 30 ὧν σύγκει) ὡς κινεῖ) ἀλλὰ κεκινή). εἰτ' οὐκ αἰσθάνε) περιπίπτων ἀναριθμητοῖς τισὶν ἀτοπίας. id. ib.

232 a. 6. εἴτα προστίθῃσιν τι, ὅπερ εἰκὸς ἦν τινα εἰπεῖν, ὅτι ἐπὶ μὲν τῷ ὅλῳ μεγέθει τῷ αβγ' τῷ ἐξ ἀμερῶν συγκείμενῳ, μὴ ὅσος δὲ ἀμερῆς, τὸ ὡς κινεῖσθαι τὴν δεξ' κίνησιν, μηκέτι δὲ ἐκάστην τῶν 35 τῶν ἀμερῶν κινεῖσθαι ἀλλὰ κεκινήσθαι. ὅτω γὰρ ὅκετι δέξει ἀκολουθεῖν τὸ ἅμα τε κινεῖσθαι καὶ κεκινήσθαι. ἐπὶ μὲν γὰρ τῆς ὅλης ἔσαι κινούμενον, ὅκετι μέντοι καὶ καθ' ἑκάστην τῶν μορίων αὐτῆς τῶν ἀδιαίρετων ἔσαι κινούμενον. θεὸς δὲ τῆτο, τὰ ἐπόμενα ἀτοπα τῇ τοιαύτῃ ὑπονοῖα ἐπάγει. ἦτε γὰρ κίνησις ἔσαι συγκειμένη οὐκ ἐκ κινήσεων 40 ἀλλ' ἐκ πηχημάτων, τῷ α' ἐκ τῶν περᾶτων τῆς κινήσεως, καὶ ἐκ τῶν κεκινήσθαι. ἡ γὰρ δεξ' κίνησις οὐκ ἔχει τὰ μόρια τὰ δ' καὶ ε' καὶ ζ' κινήσεις. κεκινήσθαι γὰρ ἔκειτο ταῦτα, ὡς κινεῖσθαι. ὁμοίως δὲ καὶ τῷ κινεῖσθαι τὰ μόρια ἔσαι ὡς κινεῖσθαι ἀλλὰ κεκινήσθαι, καὶ διαιρεθῆσε) τὸ κινεῖσθαι εἰς μόρια α' ὡς κινεῖσθαι ἐστὶν ἀλλὰ κεκινήσθαι. 45 ἐπάγει δὲ καὶ ἄλλο ἀτοπον ἀκολουθεῖν ταύτῃ τῇ ὑπόθεσιν, τὸ κεκινήσθαι τι μὴ πρότερον κινούμενον. . . ὅτι ὡς πᾶν ἀπὸ ταύτης τῆς θέσεως τὴν ἐνέασιν, δηλοῖ τὸ καὶ θέντος αὐτὴν καὶ διαλύσαντος τὸς

περὶ Ἐπίκουρον ὅμως ὕψερρον γενομένους ὅτω λέγειν τὴν κίνησιν γίνεσθαι. ἐξ ἀμερῶν γὰρ καὶ τὸ μέγεθος καὶ τὴν κίνησιν καὶ τὸν χρόνον εἶναι λέγοντες, ἐπὶ μὲν τῷ ὅλῳ μεγέθει τῷ ἐξ ἀμερῶν συνεστώτος κινεῖσθαι λέγουσι τὸ κινούμενον, καθ' ἑκάστην δὲ τῶν ἐν αὐτῷ ἀμερῶν ὡς κινεῖσθαι ἀλλὰ κεκινήσθαι, διὰ τὸ εἰ ταυτὴ καὶ ἐπὶ τῶν κινεῖσθαι τὸ ἐπὶ τῷ ὅλῳ κινούμενον, διαιρετὰ αὐτὰ ἔσασθαι. Simpl. f. 218.

γράφει) καὶ τὸ κινεῖσθαι τι μὴ κινούμενον. cod. Pal. 237. 232 a. 9. τέταρτον δὲ ἀτοπον ἐπάγει τῷ λόγῳ σποράδην μὲν ἐν τοῖς 232 a. 15. προδεδειγμένοις εἰρημνέον, νῦν δὲ ἐν ἰδίῳ καταταχθέν ἐπιχειρή- ματι. τὰ γὰρ δεξ' ἀδιαίρετα ἦτοι κινήσεις εἰσὶν ἢ ὡς κινήσεις. ἀλλ' εἰ μὴ κινήσεις, ἔσαι τι παρώσης κινήσεως αὐτῷ μὴ κινούμενον ἀλλὰ ἡρεμῶν. . . εἰ δὲ μὴ κινήσεις τὰ δεξ', ἡ κίνησις ἔσαι οὐκ ἐκ κινήσεων συγκειμένη, ὅδε τὰ μέρη αὐτῆς κινήσεις ἔχουσα. Simpl. f. 218 b.

καὶ μὲν τὴν γραφὴν τὴν λέγουσαν "εἰ γὰρ πᾶσα διαίρετος," 232 a. 18. τῷ α' εἰ διαίρετος πᾶσα γραμμὴ ἢ διάστημα (ἔθος γὰρ τῷ Ἀριστοτέλει θηλικῶς καὶ μεγέθει καλεῖν διὰ τὸ γραμμὴν ἀπὸ μεγέθους ἐκτίθεσθαι), εἰ ὅν διαίρετος ἡ γραμμὴ ἢ ἡ κίνησις, ἐπειδὴ τὸ ἰσοταχῶς κινούμενον ἔλαττον μέγεθος ἢ ἔλαττον μέρος κινήσεως ἐν ἔλαττον χρόνῳ δίσσιν (ὡς γὰρ ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ καὶ τὸ μείζον καὶ τὸ ἔλαττον ἢ τὸ μεγέθος ἢ τῆς κινήσεως κινήσεται), τὸ ἰσοταχῶς κινούμενον συνδιαιρεθῆσε) τῇ κινήσει ἢ τῷ μεγέθει καὶ ὁ χρόνος. . . εἰ μέντοι εἴη γεγραμμένον ὡς ἐν τισὶν ἀντιγραφοῖς εὐρίσκεται) "εἰ γὰρ πᾶς διαίρετος," ἐξηγεῖ) ὁ Ἀλέξανδρος ὅτι εἰ πᾶς ὁ χρόνος ἐστὶ διαίρετος, συνδιαιρεθῆσε) τῷ χρόνῳ διαιρημένη καὶ τὸ μέγεθος. καίτοι ὁ Ἀριστοτέλης ὡς τῆτο ἐπάγει, ἀλλ' ὅτι καὶ ὁ χρόνος διαίρετος ἔσαι. καὶ τῷ α' Ἀλέξανδρος ὕψερρον ἐπισήσας λέγει ὅτι δεῖξας ὅτι ἂν τὸ μέγεθος πᾶντι διαίρετον ᾖ, καὶ ὁ χρόνος ἔσαι διαίρετος, ἐπάγει πάλιν τὸ ἀντίστροφον διὰ τὸ "εἰ ὁ χρόνος διαίρετος ἐν τῷ φέρεται τι τὴν α', καὶ ἡ τὸ α' ἔσαι διαίρετη." ὁ μέντοι Ἀσπασίος καὶ ἄλλοι οἶδε τῆς τοιαύτης γραφῆς διασολήν. "εἰ γὰρ πᾶς," εἴτα ἐπάγει "ἀδιαίρετος," καὶ ἐξηγεῖ) ὅτι εἰ πᾶς ὑποτεθεῖται ἀδιαίρετος χρόνος, ἐν τῷ ἔλαττον δὲ τὸ ἰσοταχῶς δίσσιν ἔλαττον, διαίρετος ἔσαι καὶ ὁ χρόνος ὁ ὑποτεθείς ἀδιαίρετος. καλῶς δὲ ὁ Ἀσπασίος ἐνταῦθα ὑπέστη, ὅτι ὡς μόνον ἀκολουθεῖν δείκνυσιν ὡς θατέρῳ ὄντος διαίρετος καὶ θατέρῳ ἔσαι, ἀλλὰ καὶ προσαναγκάζει διαίρετὰ εἶναι καὶ τὸν χρόνον καὶ τὸ μέγεθος, ὥσπερ καὶ τὴν κίνησιν. id. ib.

ὁ μὲν Ἀλέξανδρος ἐν τούτοις φησὶ, μὲν τὸ δεῖξαι ὅτι ὡς ἔχει τὸ 232 a. 23. μέγεθος καὶ ἡ κίνησις πρὸς τὸ ἐξ ἀμερῶν εἶναι ἢ μὴ εἶναι, ὅπως ἔχει καὶ ὁ χρόνος, νῦν δείκνυσιν ὅτι μὴ σύγκει) ὁ χρόνος ἐξ ἀμερῶν μὴδ' ἐκ τῶν νῦν. μήποτε δὲ ἦδη καὶ τῆτο δέδεικται, ὅτε ἔλεγε καὶ ὁ χρόνος διαίρετος ἔσαι, τῷ α' πᾶν μέρος χρόνου. χρόνος γὰρ τὸ τῷ χρόνῳ μέρος. ἀλλ' ὡς εἴρη), μὲν τὸ ἐκ τῆς ἰσοταχῆς τῷ κινούμενῳ κινήσεως δεῖξαι καὶ ὅτι διαίρετὰ ἐπ' ἀπειρόν ἐστιν ὁ τε χρόνος καὶ τὸ μέγεθος, καὶ δηλονότι καὶ ἡ κίνησις, καὶ ὅτι ἀνάλογον ἀλλήλοις διαίρετον, νῦν ἐκ τῶν θατέρων καὶ βραδύτερον τὰ αὐτὰ δείκνυσιν. ὡς γὰρ μόνον ὅτι ὁ χρόνος διαίρετος, ἀλλ' ὅτι καὶ τὸ μέγεθος, καὶ τῆτο καὶ αὐτὸς ὁμολογεῖ ὁ Ἀλέξανδρος. καὶ ὁ Ἀριστοτέλης δὲ λέγει πρὸς

τῷ τέλει τῆς ῥήσεως ὅτι διαιρεῖ τὸ μὲν θάττον τὸν χρόνον, τὸ δὲ βραδύτερον καὶ τὸ μῆκος. προηγουμένως μέντοι τὸν χρόνον ἀποδείκνυσεν ἐν τοῖς διααιρετοῖς, καὶ σὺν τῷ χρόνῳ τὸ μέγεθος, εἰς ὃ καὶ ἀπέβλεπεν ὁ Ἀλέξανδρος. id. f. 219.

ὁ δὲ ἀμερεῖς ὑποτιθέμενος χρόνος διαφθείρει τὸ θάττον καὶ 5 βραδύτερον, πράγματα ἐν ὀφθαλμοῖς ὄντα καὶ πᾶσι γνωρίμα. . . ὥσπερ ἐγὼ καὶ οἱ ἐμοὶ παῖδες τὴν αὐτὴν ὁδὸν τὴν ἐκ Νικαίας εἰς τὴν πατρίδα, ἐγὼ μὲν ἀπὸ τῆς δημοσίας ἔχων οἱ δὲ ἀμαξάν, ὅτε ἐν ἴσῳ διηλύσαμεν χρόνον, ἀλλ' ἐγὼ μὲν ἐν δύο νυχθημέροις, οἱ δὲ ἐν τετρασιν. Themist. f. 53.

232^a δείξας ὅτι τὸ θάττον ἴσον διάστημα ἐν ἐλάττω χρόνῳ κινεῖται 20 καὶ τὸ βραδύτερον ἐν τῷ ἴσῳ ἐλάττω, τοῖς προχωροῦσιν οὖν ὅτι ὁ χρόνος ὁ σῆμα καὶ ἐκ τῶν νῦν ὄντων ἀμερῶν, ἀλλ' ἐξ συνεχῆς τε καὶ ἐς αἰεὶ διαμετρετὰ διαμετρετός, ὁμοίως δὲ καὶ τὸ μέγεθος, καὶ τὸ μὲν θάττον διαιρεῖ τὸν χρόνον, τὸ δὲ βραδύτερον τὸ μέγεθος. . . 15 καὶ ἀπορεῖ καλῶς ὁ Ἀλέξανδρος, πῶς ἐπὶ τῷ κυκλοφορητικῷ σώματος ἀληθὲς ὁμαλῶς κινούμενον τὸ θάττον καὶ βραδύτερον κινεῖται. . . καὶ παράγει καὶ τὸν Εὐδόμημον ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν Φυσικῶν ὅπως ἀποδεικνύεται τὸ εἰρημένον. . . εἰκόσ δὲ τινὰς καὶ ἐνταῦθα μέμφεται τὴν ἀπόδειξιν καὶ ὡς διαλλήλων καὶ ὡς αὐτὸ δι' αὐτὸ δεικνύσαν. . . 20 ἐπιστῆσαι δὲ χρὴ ὅτι διὰ τῆς κινήσεως νῦν τὸν χρόνον καὶ τὸ μέγεθος ἴδμεν διαμετρετὰ. Simpl. f. 220.

233^a ἐπεὶ οὖν τὸ βραδύτερον ἐν τῷ ζ' χρόνῳ τὴν γκ' διήκει, τὸ 3 θάττον ἐν τῷ ἐλάττω χρόνῳ ὑπέκεινται τὴν γκ', ἀλλ' ἐλάττω τῆς γκ', τὴν γ' μόνον. νοήσομεν οὖν ὡς αἰεὶ τὸ θάττον ἡμῖν καὶ βρα- 25 δύτερον μεταλαμβάνουσι, καὶ τῷ ὑποδεγεμένῳ τρόπῳ χρωμένοις τῆς μεταλήψεως τὸ μὲν θάττον αἰεὶ διαμετρεῖ τὸν χρόνον, τὸ βραδύτερον δὲ αἰεὶ διαμετρεῖ τὸ μέγεθος. τὸ μὲν γὰρ θάττον αἰεὶ τὴν αὐτὴν εὐθείαν ἐν τῷ ἐλάττω χρόνῳ, τὸ βραδύτερον δὲ ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ τὴν ἐλάττω εὐθείαν διήκει. αἰεὶ δὲ ὅσης δυνατῆς τῆς μεταλή- 30 ψεως (αἰεὶ γὰρ δυνατὴν τὸ θάττον νοεῖν καὶ τὸ βραδύτερον), αἰεὶ καὶ τὸν χρόνον καὶ σὺν τῷ χρόνῳ τὸ μέγεθος διαμετρεῖν δυνασόμεθα. ἀκολουθεῖ γὰρ ταῦτα ἀλλήλοις. Themist. f. 53.

233^a 13 δείξας δὲ ἐκθέσεως ὅτι τῇ τῷ χρόνῳ διαμετρεῖ συνδιαμετρεῖται καὶ 35 τὸ μέγεθος, τὸ αὐτὸ δεικνύει λέγει καὶ ἐξ ἄλλων λόγων συνεπισμύ- νων, ὡς ἔοικε, τότε τοῖς περὶ τούτων διαλεγόμενοις. . . ἐπειδὴ δὲ ὁ χρόνος καὶ τοῖς ἐχάτοις ἀπειρός ἐστι μήτε ἀρχὴν ἔχων μήτε πέρασ, ἐν τῷ τελευταίῳ ταύτης δεικνύει τῆς πραγματείας πῶς ἀληθὲς ὅτι καὶ τὸ μέγεθος ὅπως ἀπειρόν ἐστιν. αὐτὸ γὰρ τὸναντίον ἐν τῷ τρίτῳ ταύτης δέδεικε τῆς πραγματείας, ὅτι ὅδε μέγεθος ἀπειρόν ἐστι 40 τοῖς ἐχάτοις. μήποτε ὅν ὥσπερ ὁ χρόνος διττός ἐστιν, ὁ μὲν ἀπειρος τοῖς ἐχάτοις ὁ τὴν ἀναρχὸν καὶ ἀτελεύτητον κυκλοφορίαν μετρώων, ὁ δὲ τοῖς ἐχάτοις μὲν πεπερασμένος, ἐν δὲ τῇ διαίρεσει μόνῃ τὸ ἀπειρόν ἔχων, ὡς ὁ μερικὸς ὁ τὰς ἐπ' εὐθείας κινήσεις μετρώων, ὅπως καὶ τὸ μέγεθος διττόν ἐστι, τὸ μὲν ἀπειρόν τοῖς ἐχάτοις, ὅπως ὡς 45 ἀόριστον, ὅσον ἀπεφύσσκειν ἐν τῷ τρίτῳ βιβλίῳ, ἀλλ' ὡς κυκλικὸν καὶ μήτε ἀρχὴν ἔχων μήτε πέρασ, τὸ δὲ καὶ ἀρχὴν ἔχων καὶ πέρασ, ὅπως τὰ ἐν γενέσει, ἐπ' ἀπειρόν δὲ ὄντα διαμετρετὰ τῷ συνεχῇ εἶναι.

ἀμφότερον δὲ τοῦ ἀπειρίου καὶ ὁ ὅλος χρόνος μετέχει καὶ τὸ κυκλοφορητικὸν σῶμα. καὶ γὰρ ἀναρχα καὶ ἀτελεύτητα καὶ συνεχῆ ὄντα ἐπ' ἀπειρόν ἐστι διαμετρετὰ. ἐμοὶ μὲν ὅν ἐπὶ πλεονέκτημα καὶ ἀπορήσει τὴν ἀπορίαν καὶ διαλύσαι παρ' ὅδον τῶν ἐξηγητῶν αὐτὴν εὐρησάτω. εἰ δὲ τις πιθανωτέρως ἐπιβάλλοι, φίλος ὢν ἀλλ' ὅτε ἐχθρὸς κρατεῖ. Simpl. f. 221.

ἔστιν ὁ λόγος ὁ τῷ Ζήνωνος τοιούτος. εἰ ἐξὶ κινήσεως, ἐνδέχεται 233^a 21 ἐν πεπερασμένῳ χρόνῳ τὰ ἀπειρα διελθεῖν ἀπτόμενον αὐτῶν ἐκείνου. ἀλλὰ μὴν τῷτο ἀδύνατον. ὅτε ἀρα ἐξὶ κινήσεως. καὶ τὸ μὲν συνεχῆ 10 μέτρον ἐδείκνυ χρωμένος τῇ τῶν μεγεθῶν ἐπ' ἀπειρόν διαίρεσει. . . τὴν δὲ πρόσληψιν τὴν λέγουσαν "ἀλλὰ μὴν ἀδύνατον τὰ ἀπειρα διελθεῖν καὶ ἀφραξ ἐν πεπερασμένῳ χρόνῳ" δεικνύουσιν ἐκ τῷ τὸ ἀπειρόν ἀδιεξίτητον εἶναι. . . ὁ δὲ Ἀριστοτέλης τὴν πρόσληψιν αἰτιάται. ὅτε γὰρ ἀδύνατον ἐν πεπερασμένῳ χρόνῳ τὰ ἀπειρα διελ- 15 θεῖν. . . τὸ ὅν σόφισμα τῷ Ζήνωνος ἐγένετο παρὰ τὴν τῷ ἀπειρῷ ὁμωνυμίαν, καὶ τὸ μεταλαμβάνειν τὸ καὶ διαίρεσιν ἀπειρόν εἰς τὸ τοῖς ἐχάτοις ἀπειρόν. . . ὁ δὲ Ζήνων τὸ μὲν μέγεθος εἰς τὰ ἀπειρα διηρημένον ἐνεργεῖα ἐλάμβανεν, τὸ δὲ χρόνον ὑπέκεινται, καίτοι ὁμοίως ἔχοντα τῷ μεγέθει. . . ἐν δὲ τῷ τελευταίῳ ταύτης τῆς πραγμα- 20 τείας τὴν λύσιν ταύτην πρὸς μὲν τὸν ἐρωτώοντα ἰκανῶς ἔχων ταύτην φησὶν (ἐρωτᾷ γὰρ εἰ ἐν πεπερασμένῳ χρόνῳ ἀπειρα ἐνδέχεται διεξελε- θεῖν), πρὸς δὲ τὸ πρᾶγμα καὶ τὴν ἀλήθειαν ὅχι ἰκανῶς. ὅδε γὰρ ὁ χρόνος τὸ ἀπειρόν ἐνεργεῖα ἔχει ἀλλὰ δύναται. διὸ ἀκριβέστερον ἐπεὶ λυεῖ. id. ib.

τῷτο δὲ ἀγνοεῖ Ζήνων, ἢ προσποιεῖται, ὅταν οἴηται τὴν κίνησιν ἀναρῶν ἐκ τῷ μὴ δυνατὸν εἶναι λέγειν ἐν πεπερασμένῳ τῷ χρόνῳ τὰ ἀπειρα διελθεῖν τὸ κινούμενον καὶ ἀφραξ τὸ α' ἀπειρόν καὶ καθ' ἑκάστον, εἰ τὸ μὲν μῆκος τὸ ποδιαῖον εἰς ἀπειρα διαμετρεῖν καὶ ἐπ' ἀπει- 30 ρόν, ὁ δὲ χρόνος τῆς κινήσεως τῆς ἐπ' αὐτῷ πεπερασμένος. οἱ γὰρ ἐπὶ τῷ σταθμῷ κυκλούμενοι τροχοὶ τῶν ἀρμάτων ὅδε δὴ πύ, φησὶ, παραλείπουσιν τῆς διαμετρεῖσιν τῷ σταθμῷ, ἀπειρὸν δὲ ὅσης αὐτῆς καὶ τῶν ἐπ' αὐτῆς γιγνομένων μερῶν πῶς ἀπειρα διαδύσαν ἐν χρόνῳ πεπερασμένῳ. τῷτο γὰρ αὐτῷ τὸ ἀδύνατον ἠκολούθησεν ἐκ τῷ μὴ κατιδεῖν, ἢ μὴ ἐθελεῖν, ὅτι διχῶς λέγειται ἀπειρόν καὶ μῆκος καὶ 35 χρόνος καὶ πᾶν ὅπως τὸ συνεχές, ἢ τῷ διαμετρεῖται ἐπ' ἀπειρόν, ἢ τῷ μηδὲν ἔχοντα ἔχειν μηδὲ πέρασ τι τῷ μεγέθει. Themist. f. 53 b.

ὁ Ζήνων ἀναρῶν τὸ εἶναι κίνησιν ἐκέρηχτο τοιούτῳ συλλογισμῷ. εἰ ἐξὶ κινήσεως, ἐνδέχεται τὸ ἀπειρόν ἐν πεπερασμένῳ χρόνῳ διελθεῖν. ἀλλὰ μὴν τῷτο ἀδύνατον, ὅτε ἀρα ἐξὶ κινήσεως. εἰ γὰρ 40 κινεῖται τι ἐπὶ πηχυαίῳ μεγέθει ἐν μὲν ὥρα, ἐπειδὴ ἐν παντὶ μεγέθει ἀπειρόν ἐστι σημειῖον, ἀνάγκη πάντων ἀφραξ τῶν σημείων τῷ μεγέθει τὸ κινούμενον. διελθεῖται ἀρα τὸ ἀπειρόν ἐν πεπε- 45 ρασμένῳ χρόνῳ, ὅπερ ἀδύνατον. cod. Reg. 1853.

δείξας ὁμοίως συνεχῆ τὸν τε χρόνον καὶ τὸ μέγεθος, καὶ ὁμοίως 233^a 31 διαμετρετὰ ἐπ' ἀπειρόν, καὶ τὸν Ζήνωνος λόγον ἐκ ταύτης διαλύσας τῆς ὁμοιότητος, προστίθεται τι τοῖς προαποδοδεγμένοις ὡς ἀκολουθῶν τε καὶ ὡς ἐξ ἐκείνων δεικνύμενον, τὸ μήτε τὸ ἀπειρόν διάστημα καὶ

ὑποθεῖν εἶναι ἐν πεπερασμένῳ χρόνῳ δύνασθαι τι κινήσθαι, μήτε ἐν ἀπείρῳ χρόνῳ πεπερασμένον. ἄπειρον δὲ νῦν λαμβάνει τὸ κυρίως ἄπειρον τὸ κατ' ἐνέργειαν, ὅπερ τοῖς ἐχάτοις ἔλαγεν ἄπειρον. . . μεταξὺ δὲ ἐνστασιν λύει τὴν λέγουσαν ὅτι τὸ βέ' μέγεθος ὃ πάντως καταμετρεῖ τὸ ὅλον τὸ αβ', ὥστε καὶ ἀληθῶς εἰπεῖν ὅτι τριπλασιον, εἰ τύχοι, ἢ τετραπλασιον ἢ ὅποσαπλασιον ἐστὶ τὸ αβ' τῷ βέ'. δύνασθαι γὰρ καὶ ἐλλείπειν ἐν τῇ μετρήσει καὶ ὑπερβάλλειν. λέγει ὅτι ὅθεν διαφέρει, καὶ ἐλλείπει καὶ ὑπερβάλλει, εἰ μόνον τὸ ἴσον τῷ βέ' μεγέθει ἐν ἴσῳ τῷ χρόνῳ τῷ γδ' διεξέρχεται. . . διχῶς δὲ φερομένης τῆς γραφῆς τῆς ἐν τῷ τέλει τῆς ῥήσεως ταύτης (b 6), εἰ μὲν εἴη γεγραμμένον "εἰς ἴσα γὰρ διαμετρήσεται" καὶ τὸ μέγεθος, ἀσάφειαν ἔχει, λέγει δ' ἂν, εἰς ἴσα γὰρ διαμετρήσεται εἰς ὅσα καὶ τὸ μέγεθος. εἰ δὲ ὡς Ἀλέξανδρος καὶ Θεμίστιος καὶ Ἀσπασίος γράψουσιν "εἰς ἴσα γὰρ διαμετρήσεται" ὡς καὶ τὸ μέγεθος, σαφὲς ἂν εἴη τὸ λεγόμενον, ὅτι καὶ ὁ χρόνος εἰς ἴσα τῷ ἀριθμῷ διαμετρήσεται εἰς ὅσα καὶ τὸ μέγεθος· περὶ γὰρ τῷ χρόνῳ λέγει, τῶτον δεικνύς ὅτι μὴ ἄπειρος. Simpl. f. 221 b.

233 a 35. τὸτο τοῖνον τὸ μέρος τῷ μήκους, λέγω δὲ τὸ βέ', ὅλην καταμετρήσει τὴν αβ', ἢ ὑπερβαλεῖ τῷ μέρει τῷ τελευταίῳ· διαφέρει γὰρ ὅθεν, εἶγε αἰετὶ τὸ ἴσον τῷ βέ' μέρει ἐν ἴσῳ διήξει, τὸτο δὲ καταμετρεῖ τὸ ὅλον μέγεθος, καὶ ὑπερβάλλει τῷ μέρει τῷ τελευταίῳ· πεπερασμένος γὰρ πᾶς ἔσται χρόνος ἐν ᾧ διήλθεν τὸ ὅλον· εἰς ἴσα γὰρ μέρη διαμετρήσεται εἰς ὅσα περ καὶ τὸ μέγεθος. εἰ δὲ σε ταραττεῖ τὸ μὴ πάντως ἀπαρτίζειν τὸ βέ' καὶ τὸ μετροῦν τὴν αβ', ἔξεστ' σοι τὸ βέ' τηλικῶτον ποιεῖν ἥλικον καταμετρήσει τὴν βε'. εἰ γὰρ καὶ 25 τὴν πᾶσαν ἐν ἀπείρῳ χρόνῳ διεξείσιν, ἀλλὰ τό γε βέ' πάντως ἐν πεπερασμένῳ. ὥς· εἴπερ τὸ βέ' καταμετρεῖ τὴν βε', καὶ ὁ χρόνος ἐν ᾧ, φαίη τις ἂν ὅτι καὶ τὸ βέ' μέρος ἐν ἀπείρῳ χρόνῳ διεξείσιν. ἀλλ' ἀδύνατον. εἰ γὰρ ὥριζαι καὶ θάτερον πέρασ ὁ χρόνος, καὶ ἀρχεται ποτε τῆς κινήσεως τὸ κινούμενον ἀπὸ τῷ β' σημείῳ, ἀνάγκη 30 τὴν βε' διελθεῖν ἐν χρόνῳ πεπερασμένῳ. ἐπεὶ γὰρ ἐν ἐλάττω χρόνῳ τὸ μέρος δίδειν ἢ τὸ ὅλον, ἀνάγκη τὸν ἐλάττω τῷτο καὶ πεπερασμένον, τὴν μὲν ἀρχὴν τὴν αὐτὴν ἔξει τῷ ὅλῳ, τὸ δὲ πέρασ ἐκ τῷ ἐλάττω εἶναι προσλήψεται. ἢ αὐτὴ δὲ ἀποδείξει καὶ εἰ τὸ μὲν μήκος ἄπειρον ὑποθαίμεθα, τὸν χρόνον δὲ πεπερασμένον· ἔσται γὰρ 35 πάλιν καὶ τὸ μήκος πεπερασμένον, τῇ παραπλησίᾳ μεθόδῳ χρωμένους. ἢ δὲ αὐτὴ ἀποδείξει ἡμῖν, καὶ μὴ ἰσοσταχῇ τὴν κίνησιν ὑποθαίμεθα. . . ταῦτα μὲν ἔξωθεν τῷ προκειμένῳ προσέληφεν ἡμῖν ὁ λόγος διὰ τὴν Ζήνωνος ἀπορίαν. ἐπανώμεν δὲ ὅθεν ἐξεβήκαμεν, ὡς ὅτε γραμμὴν ὅτε ἐπίπεδον ὅθ' ὅλως ὅθεν τῶν συνεχῶν ὅτε 40 ἄτομον ἐνδέχεται εἶναι ὅτε ἐξ ἀτόμων συγκεῖται, ὃ μόνον διὰ τὰ πρότερον εἰρημένα, ἀλλ' ὅτι καὶ διαμετρεῖται τὸ ἄτομον ἐξ ἀνάγκης συμβήσεται. Themist. f. 53 b.

233 b 7. λαβὼν πρότερον τὸ βέ' μέγεθος ἀδιοριστότερον καὶ ὡς μὴ πάντως καταμετρεῖν τὸ αβ', ἀλλὰ καὶ ὑπερβάλλον ἐνίοτε ἢ ἐλλείπον, 45 καὶ ὑπὸ τῷ γδ' χρόνῳ πεπερασμένῳ μετρουμένης τῆς ἐπ' αὐτὸ κινήσεως, ἄπειρον ἀμφω ἐνστάσεις ἔχιν δοκεῖ τινάς, διὰ τούτου τῷ ἐπιχειρήματος τοῦτον ἀφαίρει τὸ βέ' ὡς καταμετρεῖν τὸ ὅλον, καὶ ἐξ

ὑποθέσεως λαμβάνει τὸ ἐν πεπερασμένῳ χρόνῳ διέναι αὐτὸ τὸ δι' αὐτὸ κινούμενον, καὶ δείκνυσιν ὅτι καὶ καταμετρεῖν ἐξ ἀρχῆς ὑποθεῖν τὸ βέ', τῷ γδ' χρόνῳ ληφθέντος πεπερασμένον καὶ ὅλος ὁ χρόνος δευχθήσεται. . . καλῶς δὲ ἐπέστησεν ὁ Θεμίστιος ὅτι εἰ καὶ μὴ ἐν ἴσῳ χρόνῳ τὸ ἴσον κινεῖται διαζήματα, ἀλλὰ ποτὲ μὲν ἐν πλείονι τὸ ἴσον ποτὲ δὲ ἐν ἐλάττω, διαμετρήντος καὶ ὅτῳ τῷ πεπερασμένῳ διαζήματος εἰς τὰ ἴσα μέρη συνδιαμετρήσεται καὶ ὁ χρόνος εἰς τοσαῦτα μέρη, ἐκείνῳ δὲ εἰς ἴσα ἀλλήλοις, ἀλλὰ πρὸς γε τὸ πεπερασμένον αὐτὸν ἐπιδείξαι ἔξερα καὶ τὸ ἐκ μορίων πεπερασμένων αὐτὸν ἐπιδείξαι καὶ 10 τῷ ἀριθμῷ καὶ τῷ μεγέθει, καὶ ἄνισα τυγχάνη τὰ μέρη. Simpl. f. 222.

τινὰ τῶν βιβλίων ὑποστίζουσιν εἰς τὸ "ταῦτο," εἴτα ἐπαύσεται 233 b 13. "ἀνάγκη πεπερασμένον," τὸν χρόνον δηλαδὴ. cod. Pal. 237.

λέγει νῦν ὅτι δεδεδωγμένον ἡμῖν τὸ τὰ συνεχῇ μὴ διαμετρεῖται εἰς 233 b 15 ἄτομα, φανερόν ἐκ τούτου ὅτι ὅθεν μέρη τῶν συνεχῶν ἄτομον ἐστὶ καὶ ἀδιαίρετον, εἴπερ μὴ διαμετρεῖται εἰς ἄτομα τὰ συνεχῇ. δείξει δὲ καὶ ἐπ' αὐτῶν τῶν μορίων ὁ λόγος ὅτι ἀδύνατον αὐτὰ ἄτομα εἶναι, πρῶτον μὲν τὸ τῷ μεγέθει, εἴτα καὶ τῷ χρόνῳ. διαφέρει δ' ἂν ἢ ἀποδείξει αὐτὴ τῆς προτέρας, ὅτι ἐκείνη μὲν εἰδείκνυι μὴ ὅντα αὐτὰ ἀδιαίρετα, αὐτὴ δὲ δείκνυσιν προηγουμένως ὅτι διαμετρεῖται ἐστὶ, καὶ τὴν ἀνάγκη τῆς διαμερέσεως ἐπιδείκνυσιν. Simpl. f. 222 b.

δείξας διαμετρεῖται τὰ μέρη τῶν συνεχῶν, τῷ τε χρόνῳ καὶ τῷ 233 b 33. μεγέθει καὶ δηλονότι καὶ τῆς μέσης τούτων κινήσεως, ἐκ τῶν εἰ μὴ διαμετρεῖται εἰς διαμετρεῖται τὸ ἄτομον, ὅπερ ἀδύνατον, ἐπειδὴ καὶ τὸ νῦν τῷ χρόνῳ τί ἐστιν, εἰκότως ἐφεξῆς τὰ περὶ αὐτῶν διαρθροῖ. διττὸ δὲ ὄντος τῷ νῦν, τῷ μὲν ὡς ἀρχῆς καὶ πέρατος τῷ χρόνῳ, ὃ ἀναλογεῖ τῇ συγμῇ τῇ ἐν τῇ γραμμῇ, τῷ δὲ καὶ τὸν ἐνεσῶτα χρόνον λεγόμενον, ὃς ἀντιδιήρηται πρὸς τὸν παρεληλυθότα καὶ τὸν μέλλοντα, τὸ μὲν ὡς ἀρχὴν καὶ πέρασ, ὃ καὶ ἀδιαίρετόν ἐστι, καθ' αὐτὸ καὶ πρῶτως νῦν λέγεσθαι φησι, τὸ δὲ ἕτερον ὃ καθ' αὐτὸ ὅθεν πρῶτως, ἀλλὰ καθ' ὅσον ἔχει ἐν αὐτῷ τὸ πρῶτως καὶ καθ' αὐτὸ. . . ἀλλ' ὁ μὲν Ἀριστοτέλης ἐπὶ ταύτῃ ἀμφω εἰπὼν, καὶ τῷ πέρατος καὶ τῆς ἀρχῆς, ἀσαφῆ τὸν λόγον ἐποίησεν· ὁ δὲ Εὐθύδημος ὅθεν φησιν ἐπὶ ταύτῃ τῷ πέρατος ὅθεν ἐπέκεινα τῆς ἀρχῆς. -id. f. 223.

δείξας ὅτι ἕτερον καὶ ἕτερον ὃ δύναται εἶναι τὰ ἔχοντα ὡς ἀπτό- 234 a 7. μενα ἀλλήλων, δείκνυσιν ἐφεξῆς ὅτι ὅθεν ὡς κωχωρισμένα καὶ ἀφεσῶτα ἀλλήλων ἔσται ὅλως δύο τὰ ἔχοντα τῷ χρόνῳ· εἰ γὰρ εἴη δύο, ἀνάγκη χρόνον εἶναι μεταξὺ. . . δύνασθαι δὲ καὶ ἐπὶ ἐκάτερον μέρος τῆς διαμερέσεως συνάγειν τὸ ἄτοπον, ὡς Ἀσπασίος συνήγαγεν. ἐπεὶ γὰρ ἢ τὸ μεταξὺ διαίρεσις τὸ μὲν παρεληλυθός ποιεῖ τὸ δὲ μέλλον, ἐὰν ἐκάτερον τῶν τμημάτων τῷ ἐνεσῶτος διαμετρήσεται, εἰς παρεληλυθός πάλιν καὶ μέλλον διαμετρήσεται, καὶ ἔσται καὶ ἐν τῷ παρεληλυθότῳ τῷ μέλλοντός τι καὶ ἐν τῷ μέλλοντι τῷ παρεληλυθότος. id. f. 223 b.

δεύτερον ἐπιχειρήματα τούτου, ἐνστάσεις αἶμαι τῶν λυτικῶν τῆς 234 a 14. λεγόμενης ὅτι ὅθεν ἄτοπον μεταξὺ τῷ παρεληλυθότος καὶ τῷ μέλλοντος εἶναι τὸ νῦν τὸ ὡς ἐνεσῶτος. καὶ λέγει ὅτι τὸ μεταξὺ τούτου ἐκ ἐστὶ τὸ καθ' αὐτὸ νῦν· ἀμερὲς γὰρ τὸ καθ' αὐτὸ, τούτου δὲ διαμετρεῖται διότι

χρόνος ἐστίν. καθ' ἡγήθη γὰρ οὗτος ὅτι ὡς καθ' αὐτὸν ὑπάρχοντος αὐτῷ τὸ ὄνοματος λέγειν, ἀλλ' ὡς καθ' ἑτερον. ἔστι δὲ καὶ ἄλλη γραφή τοιαύτη "ἡ γὰρ διαίρεσις καθ' αὐτὸν καὶ λέγειν ὅτι μεταξὺ τούτου καθ' ἑτερον ἐστὶ νῦν ἢ γὰρ διαίρεσις ἐστὶ τὸ καθ' αὐτὸν, ἀλλ' ὃ γὰρ διαίρεται. id. ib.

γράφει "ἡ γὰρ διαίρεσις ἢ καθ' αὐτό," καὶ λέγειν αὐτὸν διαίρεσιν. ἢ ἀμερές νῦν, ἢ καὶ καθ' αὐτὸ ἐστίν. cod. Pal. 237.

234 α. αὐτὸ δὲ γράφει "καθ' αὐτό," λέγειν ὅτι τὸ μεταξὺ τούτου
16 καθ' ἑτερον ἐστὶ νῦν ἢ γὰρ διαίρεσις ἐστὶ τὸ καθ' αὐτὸν, ἀλλ' ὃ γὰρ διαίρεται. id. ib.

234 α. ὅτι ἐν τῷ νῦν χρόνος ἐστὶ μένον, καὶ διὰ τούτου φησὶν ὅτι τῆς ἐν
31 πῶντι τῶν θείων γάσεως καὶ ἀκησιῶν ἐλλαμψίς τις εἰς ἡμᾶς καταπεφάσκει τὸ νῦν. μετὰ γὰρ τὸ γάσιν τῶν αἰδίων. id. ib.

234 β. δαίμων πρότερον ὅτι καὶ τὸ μέγεθος ἐφ' ὃ ἡ κίνησις διαίρετον
10 ἐστὶν εἰς αἰετὶ διαίρετα, καὶ ἡ κίνησις αὐτὴ καὶ ὁ χρόνος, νῦν δεικνύσθαι
ὅτι καὶ τὸ κινούμενον αὐτὸ ἀδύνατον ἀμέγεθες εἶναι καὶ ἀδιαίρετον. καὶ τοῖς προσεχῶς δὲ ἀρημίνοις ἐκλήθης ἐπὶ τῶν τῶν λεγόμενα... ἐπὶ δὲ τῶν τῶν ἐπιχειρήματα δύνατον ἐστὶ λύειν τὴν κίνησιν ἀναίρετον λόγον ἐκ τῶν δὲ κινούμενον ἢ ἐν τῷ ἐξ ὃ ἡ κίνησις εἶναι ἢ ἐν τῷ εἰς ὃ ἡ κίνησις, μᾶλλον δὲ δύνατον εἶναι. ἐν ταῖς 20 γὰρ τῷ ἐξ ὃ ὅν ἔπω κινεῖται, καὶ ἐν τῷ εἰς ὃ ὅν ἐκτί κινεῖται ἀλλ' ἡρεμεῖ. ἐδείχθη γὰρ ὅτι ἐν ὑπετέρῳ ὅλον, ἀλλὰ τὸ μὲν τὸ αὐτὸ ἐν τούτῳ τὸ δὲ ἐν ἐκείνῳ. ἐν δὲ τούτοις ὁ Ἀλέξανδρος εἰς τὴν οἰκίαν περὶ ψυχῆς ὑποθέσει πάντα ἔλαυν τὴν λέγουσαν ἀχώριστον εἶναι τὸ σῶμα τὴν ψυχὴν, καὶ ἐκ τῶν νῦν λεγόμενων φησὶ ὅλον εἶναι 25 τούτο... ῥητόν δὲ οἶμαι πρὸς μὴ τὸ κινεῖται τὴν ψυχὴν ἀμερῆ ὅσον, ὅτι σωματικὴν μὴ κινεῖται κίνησιν... ταῦτα δὲ καὶ τῷ κορυφαίῳ ἀρέσκει τῶν Ἀριστοτέλους ἐταίρων Θεοφράστου ἐν τῷ πρώτῳ τῶν περὶ Κινήσεως αὐτὸ λέγοντι ὅτι αἱ μὴ ὁρεῖς καὶ αἱ ἐπιθυμίαι καὶ ὁργαὶ σωματικὴς κινήσεως εἰσὶ καὶ ἀπὸ τούτων ἀρχὴν ἔχουσιν, ὅσαι 30 δὲ κρίσεις καὶ θεωρίαι, ταύτας ὅτι ἐστὶν εἰς ἑτερον ἀναγαί, ἀλλ' ἐν αὐτῇ τῇ ψυχῇ καὶ ἡ ἀρχὴ καὶ ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ τέλος... καὶ Στράτων δὲ ὁ Λαμψακηνός, ὁ Θεοφράστου γοναῖος ἀκρυγῆς καὶ τοῖς ἀρίστοις Περιπατητικοῖς ἀριθμώμενος, τὴν ψυχὴν ὁμολογεῖ κινεῖται ὁ μόνον τὴν ἄλογον ἀλλὰ καὶ τὴν λογικὴν, κινήσεις λέγων εἶναι τὰς 35 ἐνεργείας τῆς ψυχῆς. λέγει γὰρ ἐν τῷ περὶ Κινήσεως πρὸς ἄλλους πολλοῖς καὶ τὰδε... ἀπορῶσι δὲ καλῶς πρὸς τὸ ἐρημιότατον ὑπὸ τῷ Ἀριστοτέλει, ὅτι τὸ κινούμενον τὸ μὲν τὸ ἔχει ἐν τῷ ἐξ ὃ κινεῖται, τὸ δὲ ἐν τῷ εἰς ὃ τὸ μεταξὺ· εἰ γὰρ τούτου ἀληθές, πῶς ἐν τῷ πρώτῳ ταύτης τῆς πραγματείας (c. 3 p. 186 a 15) αὐτὸς αὐτῷ 40 μέλισσον ὡς ἀρχὴν λέγοντα πρὸς ἀλλοιώσεως, ἐπὶ γὰρ ὡς περὶ ὅτι ἀδρόα γνωμένης τῆς μεταβολῆς... ὅτι δὲ ἐπὶ μόνον τῶν τοιαύτων κινήσεων ἀλλὰ περὶ πάντων ὁ λόγος αὐτῶν, ἐδήλωσε καὶ διὰ τὸ παραδείγματος ὁ παρῆντο· τὸ γὰρ φανὸν καὶ τὸ λευκὸν καὶ τὸ μέλαν παρελάβε, καθ' ὃ καὶ ἀλλοιώσεως καὶ ὅτι ἡ τοιαύτη κίνησις 45 ἐπιτελεῖται. Simpl. f. 224 b.

πρότερον δὲ ἀπὸ τὸ μεταβαλλέν διαίρετον, ἢ καὶ ἀμερές ἀντέχει καὶ ἀπὸ τῶν μετὰ τὸν φανόν τὴν ἐγγυῆν φέ-

ρεῖ καὶ ποιεῖν τῇ φορᾷ τὴν γραμμὴν, ἐπισκεπτόν. Themist. f. 54 b.

ἀλλὰ τούτο ἐπὶ μὴ τῆς καὶ τόπον μεταβολῆς καὶ αὐτὸθεν ἐπερ- 234 β
γὰρ ἐκ τῆς ἐπαγωγῆς, γνωμικώτερον δὲ ἐπὶ ἀλλοιώσεως ἢ αὐτῆς 17
σεως. ἐφ' ὧν δὲ συμβαίνει ποτὲ ἀδρόα εἶναι τὴν μεταβολήν, πῶς ἀναγκαῖον τὸ μὴ ἐν τῷ λευκῷ εἶναι τὸ δὲ ἐν τῷ μέλανι; τούτο δὲ ὁ Θεοφράστου ἀπορεῖ διαρρηθὴν ἐν τῷ περὶ Κινήσεως πρώτῳ, καὶ τοῖς ἐξηγηταῖς ὅχλον παρέχεν. τὸ μὴ ἔν λέγειν ὡς ὅτι ἐστὶν ὑδανός ἀδρόα μεταβολὴ καθ' ὅλα τὰ μόρια παραπλησίως, ἀλλ' ἐν πᾶσι 10 οἷς ἀδρόα δοκεῖ γίνεσθαι μεταβολήν, τὸ μὲν τι πρότερον μεταβαλλεῖ μέρος τὸ δὲ ὕστερον, καὶ ἐπὶ τῷ πηγνυμένῳ γαλακτος καὶ ἐπὶ τῷ μεταλαομένῳ σώματος ἐκ τῆς ἀκτύως (ἡ γὰρ τὸ εὐπαθέστατον μόριον πρώτον, ἡ δὲ ἐγγύτερον τῷ τὴν κίνησιν ἐνδιδόντος), τὸ δὲ ταῦτα λέγειν ἐσφόδρα ἀληθές· δείκνυσιν γὰρ ἡμῶν ἡ αἰσθησις ὅτι γίνονται 15 τινες ἀδρόαι μεταβολαὶ σωμάτων καὶ ἀλλοιώσεις, καὶ πρὸς τὴν Μερίσιν ὅσον ὅπως ἐξ ἀρχῆς ἀντεθήκαμεν. ἀλλ' ὅτι ἐκείνῳ γε, ὅτι μόνον ἐπὶ τῶν καὶ τόπον μεταβολῶν τὴν δεῖξιν Ἀριστοτέλης πεποίηται· φανερώς γὰρ περὶ πάντες λέγει τὸ μεταβαλλόντος. αὐτοῖν ἡμῶν ἐπὶ τῶν εἰς βοήθειαν τῷ λόγῳ, ταῦτα ἐστίν. οἰόμεθα γὰρ Ἀριστοτέλην περὶ τῶν ἀδρόα μεταβαλλόντων, ὅτι διαίρετα ἐστὶ καὶ μεγέθη, μᾶλλον δὲ λόγῳ προσδεῖσθαι νοῆσαι. εἰ γὰρ ἀδρόα ἐκείνα μεταβαλλεῖν φαίμεν ὡς ἀπαντα τὰ μέρη καθ' ἕνα χρόνον ἢ ἀλλοῦ 20 ἢ αὐτοῦ, ὅλον ὡς ἐπὶ μέρη τινὰ κεντημένων ἢ τοιαύτη μεταβολή· αὐτὸ δὲ ὅθεν ἐκείνῳ μέρος, πῶς ἀλλοιοῖτο ὅτι ἕνα καθ' ὅλα τὰ μέρη καὶ τοῖνυν ἐ τούτῳ ἐστὶ μεταβαλλεῖν ἀδρόα, τὸ τὰ πάντα ὁμῶς τὰ μόρια μεταβαλλεῖν, ἢ εἰς τὸ ἀδρόα τούτῳ ἐστὶ γελοῖον. τὸ ζῆτεν εἰ διαίρετα τὰ τοιαῦτα. διόπερ Ἀριστοτέλης ἐπὶ μὴ τούτων ὅλως ὅθεν ἐποιήσατο λόγον, ἐπὶ δὲ τῶν καὶ τὸς ἄλλας τρόπους μεταβαλλόντων. id. ib.

"πάντες δὲ τῷ μερισμῷ" εἶπεν ἡ ἀπὸ τῶν κινουμένων (ἐδείξε γὰρ 235 α
ὅτι πᾶν τὸ κινούμενον μερισμῶν ἐστίν), ἢ πάντες τῷ μερισμῷ εἶπεν ἀπὸ 10
τῶ πάντων τῶν μορίων τῶ κινουμένων· εἰ δὲ πάντων τῶν μορίων τῶ κινουμένων ἐστὶν ἡ κίνησις, καὶ διαίρετον ἂν καὶ τὰ μόρια τῶ κινουμένων. ὁ δὲ Εὐδήμιος καὶ ὅπως εἰδείξε τὸ προκείμενον· εἰ γὰρ ἐστὶ τὸ ὅλον κίνησις, ἐστὶ δὲ καὶ τῶν μορίων ἐκάστη, ἕτεροι δὲ αὐτῷ καὶ μέρος ἐκάστη τῆς ὅλης, αἱ τῶν μορίων κινήσεις μέρη ἔσονται τῆς ὅλης, τοσούτων ἕκαστον ὁποσημέριον καὶ αὐτὸ τῶ κινουμένου ἐστίν, ὥστε εἰ 25 τὰ τῶ κινουμένων μέρη ἰσάζει τῷ ὅλῳ, καὶ αἱ κινήσεις αἱ τῶ κινουμένων ἴσαι ἔσονται τῇ ὅλῃ. καὶ ἀπορίαν δὲ τίνα φαίνεται περὶ τὰ ἐρημιότα φησὶν ὁ Εὐδήμιος, πῶς καὶ λέγειν τὰ μέρη κινεῖσθαι· ὁ γὰρ ἐστὶν ἐνέργεια, ἢ πάντα ἐστὶν τὰ μερισμὰ πολλὰ καὶ ἀπειρα, ἐν δὲ ὅθεν. Simpl. f. 227.

εἴη ἂν, φησὶν ὁ Ἀλέξανδρος, ἢ μὴ καὶ χρόνον γνωμένη 235 α
διαίρεσις τῆς κινήσεως ὡς περὶ καὶ μήκος, ἢ δὲ καὶ μέρη τῶ 11
κινουμένου ὡς περὶ ἂν εἴη καὶ πλάτος· καὶ γὰρ ὁ μὴ χρόνος καὶ γραμμὴν πρόεισιν ὅθεν ἐμφαίνων πλάτος, τὸ δὲ κινούμενον πλάτος ἔχον ὡς ἐπὶ ἐπιφανείας κινεῖται, ἀλλ' ὅτι ὡς ἐπὶ γραμμῆς. id. f. 227 b.

235^ο τῷ "ὅ, παντός ἐστιν ἡ κίνησις" ἢ ἑλλείπει τὸ κινούμενον. ἵνα
 14 ἡ, παντός τὸ κινούμενον ἐστὶ κίνησις, ὅπερ εἶπε πρότερον, ὅτι πᾶσα
 κίνησις τῶς ἐστιν, τὸ κινούμενον δηλονότι. τὴν γὰρ ὅ, τὸ καθ' ὃ ἡ
 κίνησις ἐστὶ ὁ χρόνος ἐν ᾧ κινεῖται. ἡ παντός ἐστι κίνησις, διότι τὸ
 κινούμενον καθ' αὐτὸ ὅλον ὃν ἐστὶ πᾶν κινεῖται. ἐν τινὶ δὲ τὸ καθ'
 ὃ ἡ κίνησις δηλαδὴ, τὸ τε κ' τόπον ἐν τῷ κ' ποσὸν ἐν τῷ κ' ποῖον
 αἰσίων ἐν τῇ αὐτῇ εἶναι τῶν πάντων διαίρεσιν, ἐπειδὴ τὸ ποῖον
 δοκεῖ μὴ διαμετρεῖσθαι καθ' αὐτὴν τὴν εἰς μέρη διαίρεσιν, ὅτι μὴδὲ
 ποσὸν ἐστὶ, διὰ τὸτο προσέθηκεν ὅτι ἐκ ὁμοίως πάντα διαμετρεῖται
 τὰ καθ' ὃ ἡ κίνησις γίνεται. ὁ μὲν γὰρ τόπος καθ' ὃν ἡ κ' τόπος κίνη-
 10 σις, ἐν τῷ μέγεθος καθ' ὃ ἡ αὐξήσις ἐν μείωσις, ποσὰ ὅντα καθ'
 αὐτὰ διαμετρεῖται, τὸ δὲ ποῖον καθ' ὃ ἡ ἀλλοίωσις ἐκείνη καθ' αὐτὴν
 ἀλλὰ κ' συμβεβηκός διαμετρεῖται. τῷ γὰρ τὸ σῶμα διαμετρεῖται ἐν ᾧ
 τὸ ποῖον, τῷ γὰρ ἐν αὐτῷ τὸ ποῖον διαμετρεῖται. θεὶς δὲ τὸ μὲν τόπον
 καθ' αὐτὸ εἶναι τὴν διαίρεσιν, ἐκείνη προσέθηκε τὸ ἐν τῷ μεγέθους,
 15 καθ' ὃ ἡ κ' αὐξήσις ἐν μείωσιν κίνησις, ἀλλ' ὡς γνωρίζον τὰτο
 παρὰ ἐπ' ἡγήσατο "τὸ δὲ ποῖον κ' συμβεβηκός." ἡ δὲ, φησὶν ὁ
 Ἀλέξανδρος, γεγράφθαι ἀντὶ τῷ "τὸ μὲν τόπον καθ' αὐτὸ" τὸ μὲν
 ποσὸν καθ' αὐτὸ. ὅπως γὰρ περὶ τόπον τε ἂν ἐν περὶ μεγέθους ἔλεγε
 ποσὸν γὰρ ἑκάτερον. id. ib.

235^ο δὲ τις ἐν χρόνῳ ἐν τῇ κίνησιν ἀλλήλοις ὁμοίως διαμετρεμένα,
 25 δεικνυσὶν ὅτι ἐν τῷ κινεῖσθαι, ὃ ἐστὶν ἐνέργεια κ' τὴν κίνησιν ἢ πάθος,
 ὁμοίως τῇ κινήσει διαμετρεῖται. id. ib.

235^ο ζητεῖ πάλιν ὁ Ἀλέξανδρος πῶς ἡ κ' ἀλλοίωσις κίνησις τὴν
 5 διαίρεσιν κ' τὴν τὸ κινούμενον μεγέθους διαίρεσιν ἔχει, εἴπερ τινὰ ἐν
 ἀθρόω μεταβάλλει, ὥστερ αὐτὸς φησὶ πρὸς Μένειπον ἀποτεινόμενος
 ἐν τῷ πρώτῳ ταύτης τῆς πραγματείας. ἐνταῦθα δὲ ἐν
 ἐπιφύσει ὁ Ἀλέξανδρος, ὅτι πᾶν μὴ πᾶν ἀλλὰ μέρος τι αὐτῷ
 ἀθρόον μεταβάλλει, ἐκείνη τῇ τῷ μορίῳ διαίρεσει τὸτο συνδιαμετρεῖται
 ἂν ὅτε ἡ κίνησις ὅτε ὁ χρόνος, ἐν ἐκείνῃ λέγων, ἡ ὅτι πᾶσι τοῖς
 30 μορίοις αὐτῷ συνδιαμετρεῖται, ἀλλὰ τοῖς ὡς κινούμενον καθ' αὐτὴν
 id. f. 228 b.

235^ο τὸ προκείμενον ἐστὶ δεικναι ὅτι τὸ μεταβεβηκός ὅτε πρῶτον
 6 μεταβεβηκέναι εἰς ὃ μεταβεβηκέναι, ἀνάγκη ἐν τῷ εἶναι εἰς ὃ
 μεταβεβηκέναι. ὁ γὰρ ἀπλῶς τὸ μεταβεβηκός ἀνάγκη ἤδη εἶναι
 35 ἐν τῷ εἰς ὃ μετέβαλεν. id. ib.

235^ο ἀξιώσας, ὡς ἐπὶ τῆς γενέσεως ἔχει, ὅπως ἔχειν ἐν τῷ
 19 ἄλλων μεταβολῶν τὸ μεταβεβηκός, εἶναι γὰρ ἐν ἐκείνῃ τὸ μετα-
 βεβηκός εἰς ὃ μετέβαλεν, νῦν ἐν τῷ ἐκείνης μεταβολῆς περὶ
 αὐτὸ τὸτο δεικνύναι ὅπως ἔχειν, ἐν γὰρ δεικνύει καθολικῇ ἐπὶ πάσης
 40 μεταβολῆς ἀρμόσαι δυναμένη. ἅμα δὲ διὰ ταύτης τῆς ἀποδείξεως
 εἶπαι γὰρ ἂν τις ὅτι τὸ μεταβεβηκός, πᾶν ἀπολλομένη ἐκείνη ἐξ ὃ
 μεταβάλλει, δύναιτο μὴ πόρρω εἶναι ἐν τοῖς εἰς ὃ μεταβάλλει,
 ἀλλ' ἐν μεταξὺ τιν'. ἐστὶ γὰρ ἐν ταῖς πλείσταις μεταβολαῖς τὸ με-
 45 ταβεβηκός. id. ib.

235^ο δύναιτο δὲ, φησὶν ὁ Ἀλέξανδρος, διὰ τὸ "συνεχὲς δὲ ἡ με-
 24 ταβολή" δεικνύσας ὅτι ὅθεν ἐν ἄλλῃ τινὶ ἔξαι τὸ ἀπὸ τῷ α' εἰς τὸ

β' μεταβεβηκός, ὥστερ ἐκείνη ἐστὶ τῆς αβ' ἐν χωρίῳ αὐτῆς. εἰ
 γὰρ συνεχὲς ἡ μεταβολή, ἡ δὲ συνεχὲς ἐπὶ συνεχὲς ἐν ὁ διαλα-
 πυσσα, ἐκ αὐτῆς τῇ αβ' συνεχὲς τὸ χωρισμένον αὐτῆς. λύσας
 δὲ ἐν τῇ ἐξηγήσει ἔκαστον, ἐπιφέρει ὅτι φανερόν ἐν τῷ γέγονεν
 5 ὅτι ἀληθὲς ἐστὶ τὸ εἰρημένον ἐν τῇ αβ' ἀντίφασιν μεταβολῆς,
 id. f. 229.

πῶ γὰρ ἔξαι τὸ μεταβεβηκός, εἰ μὴ ἐν ᾧ μεταβεβηκέναι; τὸ
 μὲν γὰρ ἐξ αὐτῆς ἀπολλομένη, ἐν ἄλλῃ δὲ τινὶ ἂν εἴη, φαίνεται
 ἂν, ὡς ἐν τῷ μεταξὺ. ὁ γὰρ πᾶσι κ' ἀντίφασιν αἱ κινήσεις
 ἀλλ' εἴπερ ἐν τῷ μεταξὺ, μεταβάλλον αὐτὴν ποῖον, ὁ μεταβε-
 βηκός, ὡς ὑπεθέμεθα. εἰ δὲ μεταβεβηκέναι ἤδη, πῶς ἂν εἴη ἐν
 τῷ μεταξὺ; πῶς γὰρ ἂν δύνατο τὸ μεταβεβηκός, ὅτε μεταβε-
 βηκέναι, ἐπὶ μεταβάλλειν εἰς ὃ μεταβεβηκέναι; φανερόν ταῦτον ὅτι
 ἐν τῷ γέγονος, ὅτε γέγονε πρῶτον, εὐθὺς ἐστὶν, ἐν τῷ ἐφαρμόζοντι,
 10 ὅτε ἐφαρμόζει πρῶτον, ἐκ ἔξαι. τὸ δὲ πρῶτον τῷ, ἐν ᾧ λέγει
 πρῶτον μεταβεβηκέναι τι ἐν γέγονος ἐν ἐφαρμόζοντι ἢ ἀλλοιῶσθαι
 ἀνάγκη ἀμάρῃς ἐν μέρει εἶναι. Themist. f. 54 b.

νῦν δεικνυσὶν ὅτι τὸτο ἐν ᾧ πρῶτον μεταβεβηκέναι τὸ μετα-
 235^ο βεβηκός ὁ χρόνος ἐστὶν, ἀλλὰ ἀτόμον τι χρόνος πέρας, ὥστερ νῦν
 32 καλῶμεν, ὅπερ Πλάτων ἐξέφρασε ἐκείλῃ. διὰ τὸτο δὲ, φη-
 σὶν ὁ Ἀλέξανδρος, ἐν τῇ λύσει ἡμῶν ἐνεδείξατο τὸ ὑπὸ τῶν σοφισ-
 τῶν ἐρωτωμένῳ λόγῳ, ἐν ποίῳ χρόνῳ Δίων ἀπέθανεν. ἡ γὰρ ὅτε
 ἔζη ἢ ὅτε τέθνηκεν. ἀλλ' ὅτε ἐν ᾧ ἔζη (ἐν ἐκείνῳ γὰρ ἔζη) ὅτε
 ἐν ᾧ τέθνηκεν (ἐν παντὶ γὰρ τῷ τῷ τέθνηκεν). εἰ ὅτε ἡμῶν ἐν ᾧ χρόνῳ
 ἔζη μῆτε ἐν ᾧ τέθνηκεν ἀπέθανεν ὁ Δίων, ἐκ ἀπέθανεν. ση-
 35 μαίνει δὲ τὸ μὲν ἀπέθανε τὴν πρώτην ἀπὸ τῷ ζῆν μεταβολήν, τὸ δὲ
 ὅτε τέθνηκε, τὴν χρόνον ἐν ᾧ τέθνηκεν ἐστὶν. ἐπὶ ὅτε ἐν χρόνῳ
 τὸ μεταβεβηκός μεταβεβηκέναι, ὁ φησὶν ὅτι ὅτε ἀπέθανεν ὁ Δίων.
 ὅτε ἀπέθανε γὰρ ὡς ἐν χρόνῳ, ὥστερ ἐν ἀτόμῳ μετα-
 βεβηκέναι ἀπὸ τῷ ζῆν. Simpl. f. 229 et inde a v. 20 cod.
 Pal. 237.

φανερόν ταῦτον ὅτι ἐν τῷ γέγονος ἐν τῷ ἐφαρμόζοντι ἐν ἀτόμῳ
 236^ο τὸ μὲν ἐφαρμόζει τὸ δὲ γέγονε, ἐν ᾧ ἀπορήσομεν τοῖς σοφιστικαῖς ἀπο-
 5 κρίνασθαι, πότε ἀποτέθηκε τὸ τέθνηκεν πυνθανομένους ἐν ποίῳ
 χρόνῳ. εἴτε γὰρ ἐν ᾧ ἔζη, γίνετο ζῶν ἅμα ἐν τέθνηκεν, εἴτε ἐν ᾧ
 τέθνηκε, γίνετο πάλιν τέθνηκεν, ἢ ἡμῶν τέθνηκεν, εἰ δὲ ἐν μη-
 10 δοντὶ χρόνῳ ὅτε ἀπέθανε ἐκείνη τέθνηκεν. ἀλλὰ τὸτο ἐκ ἀληθείας. τέ-
 θνηκε γὰρ ἐκ ἐν χρόνῳ, ἀλλ' ἐν πέρατι χρόνῳ, καθάπερ ἐδείχθη.
 Themist. f. 54 b.

ἀντὶ τῷ μεταβάλλειν τῷ μεταβεβηκέναι χρόνῳ, ἐπειδὴ τὸ 236^ο
 μεταβάλλειν εἰς τέλος τὸ μεταβάλλειν ἐρχόμενον μεταβεβηκέναι.
 10 ἐν δὲ τούτοις ἀπορῶν δοκεῖ, πῶς πέρας μὲν εἶναι λέγει ἐν τῇ
 κινήσει ἐν τῷ χρόνῳ, καθ' ὃ τὸ μεταβάλλειν μεταβεβηκέναι λέ-
 γεται, ἀρχὴ δὲ μὴ εἶναι. ἐν γὰρ ὁ Θεόφραστος ἐν τῷ πρώτῳ τῶν
 περὶ Κινήσεως θαυμάζει φησὶ φαίνεται κατ' αὐτὴν ὅτε τὴν φύσιν
 τῆς κινήσεως, ὅλον εἰ μὴ ἐστὶ αὐτῆς ἀρχή, πέρας δὲ ἐστὶ. πῶς δὲ
 τὸ μὲν πέρας ἀδιαίρετον ἐλαμβάνομεν, τὴν δὲ ἀρχὴν ἐν ἀπορῶν
 διαμετρεῖν. δύναται γὰρ ταῦς αὐτοῖς ἡρώμενον λόγῳ ἐν τῷ πέρας τῷ

συνεχῆς ἐπ' ἀπειρον διαμετρεῖ λαβεῖν· ἡ τὴν ἀρχὴν ἀδιαίρετον. ἔσται· ἢ καὶ τὸ πέρας αὐτῆς εἶναι καὶ ἡ ἀρχὴ διττὴ τῆς τε κινήσεως καὶ τῆ χρόνου καὶ πάντες συνεχεῖς, τὸ μὲν ὡς τὸ πρῶτον ἢ τὸ ἔχατον μέρος τῆ συνεχῆς, τὸ δὲ ὡς ἀρχὴ καὶ πέρας, τὰ μετέστι μέρη μὴδὲ ὅμοια τῷ ὅλῳ. Simpl. f. 230. cod. Pal. 237.

θαυμαστὸν τοῦτον καθάπερ φησὶν ὁ Θεόφραστος, καὶ λίαν παρὰ τὰς ἐνστάσεις, εἰ μὴ ἔσται ἀρχὴ κινήσεως, πέρας δὲ ἔσται, καὶ ὅλως· εἰ μὴ ἀμφω πεπερασμένα, ἀλλὰ τέλος μὲν ἐστὶ τὸ βαδίζον, ἀρχὴ δὲ ἡ, καὶ τέλος μὲν τὸ πλεῖν, ἀρχὴ δὲ ἡ καὶ ἔστιν ἡ ἴσχυς μὴ ἐκπύουτο τὸ τρέχειν ὁ ἵππος· ἔσται εἰπεῖν, ἴσχυς δὲ ἤρατο ἡ καὶ ἔσται· ἢ δὲ τῷ φησιν, ὡς καὶ ἔσται ἀρχὴ τῆς κινήσεως, ἀλλ' ὡς ἡ καὶ ἔσται αὐτὴν λαβεῖν. Themist. f. 55.

236 b. ἔστι γὰρ λαβεῖν τὸ χροῦματος τὸ πρῶτον, εἰς δὲ γίνεσθαι ἢ μεταβαλεῖν τὸ θερμὸν καὶ τὸ ψυχρὸν· πάθος γὰρ ταῦτα καὶ ἀδιαίρετα· διαμετρεῖ γὰρ καὶ συμβεβηκὸς τῷ τοῖς διηρημένους ὑπάρχειν. id. ib.

δείξας ὅτι ὅτε τὸ τόσον ὅτε τὸ μεγέθος ἐστὶ τι πρῶτον λαβεῖν, διὰ τὸ συνεχῆ εἶναι καὶ διαμετρεῖν εἰς ἀδιαιρέτα, ἐπ' ἡγήσθη ὅτι μόνων τῶν καθ' ἑαυτὴν κινήσεως· τὸ πᾶν καθ' αὐτὴν ἀδιαίρετον ἐνδέχεσθαι εἶναι· ὁ δὲ ὅτι καὶ συμβεβηκὸς καὶ τὸ διαμετρεῖν, καὶ ἀδιαίρετον δὲ ἡ τῇ αὐτῇ φύσει, ὅθεν ἐν αὐτῇ ἔσται τι πρῶτον· τὸ γὰρ πρῶτον ἐν διαμετρεῖν καὶ μέρη ἔχοντι· ἀλλὰ καὶ καθ' ὅ τὸ ὑποκειμένον· ὡς συνδιαμετρεῖ ἡ καὶ ἐστὶ τι πρῶτον, ὅθεν αὐτὸ τὸ συνδιαμετρεῖν εἴη ἂν τι πρῶτον· συνδιαμετρεῖ δὲ ἡ ἀλλοίωσις, εἰ μὴ ἀπὸ αὐτῆς γίνετο ἢ μεταβολῇ, ἢ αὐτὴς ἤξει γίνεσθαι ἐν τῷ πρῶτῳ βαδίζον πρὸς Μελίσσον διαλεγόμενος, ὅτε ἔλεγεν ὡς περὶ ἡν ἄνθρωπος μεταβολῆς ἔσται· ἡ μετέστι Εὐδήμος εὐλαβέστερον περὶ τούτου διατάξεται ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν φυσικῶν γραφῶν ὥτως· τὰ δὲ ἀλλοιωμένα πῶς χρόνῳ λαμβάνειν μεταβάλλοντα; εἰ μὴ γὰρ ἡ ποσὸν τὸ σῶμα ἀλλοιωθῇ, καὶ μὴ πᾶν ἅμα θερμότερον καὶ ἔξηραίνεσθαι, ἐν τούτοις ἔσται τὸ πρῶτον· εἰ δὲ πῶς ἄλλως πάχυσιν, ἄλλος λόγος. Simpl. f. 231.

236 b. 19. δείξας ἔτι ὅτι καὶ ἐστὶ ἐν τῷ χρόνῳ, ἐν ᾧ καὶ μεταβάλλει, τὸ πρῶτον λαβεῖν, ἐπειδὴ λέγεται τι ἐν πρῶτῳ χρόνῳ μεταβάλλειν τὸ μὴ εἶναι τὴν μέρη τὸ λεγόμενον χρόνον ἀλλ' ἐν αὐτῷ τῷ προσεχῶς, προτιθεῖ δὲ δείξαι ὅτι καὶ τὸ πρῶτον διαμετρεῖν ὅτι ἐν συνεχῶς τὸ κυρίως πρῶτον λαβεῖν. ἐπειδὴ δὲ ἀναγκαῖον ἐστὶ τὸ πρόβλημα, ὅθεν ἔσται οἶμαι καὶ τῷ Εὐδήμῳ περὶ τούτου γεγραμμένα παραθέσθαι, πάντων μάλιστα τῶν ἐξηγητῶν τὴν τῷ Ἀριστοτέλει γραμμένην ἐπιστομὴν· γράφει δὲ ὁ Εὐδήμος ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν φυσικῶν ταῦτα. id. ib.

236 b. 32. δεδωγμένον τὸ πάντα χρόνον καὶ πᾶν μέγεθος καὶ τὸ πρῶτον λεγόμενον ἐπ' ἀπειρον διαμετρεῖν εἶναι· ἐπειδὴ τούτῳ φησὶ τὸ πᾶν κινῆσθαι ἐξ ἀνάγκης πρότερον κινήσεως· ὡς καὶ περὶ αὐτῆς δὲ τῆς κινήσεως λέγει κινήσεως τὸ κινῆσθαι, ἀλλ' ὡς ὅτι τι διαληλυθῆναι τὸ διῶν. id. f. 231 b.

237 a. 22. σαφέστερα ἂν ἦν ἡ λέξις, εἰ τῷ ἅμα γὰρ ἂν εἴη καὶ ἐν τῷ α' καὶ ἐν τῷ β'· ἐκπαύων τὸ ὅπερ ἀδύνατον, πῶς ὑπέμνησε τῆς τῷ ἀδύνατον αἰτίας, λέγων· τὸ γὰρ μεταβαλεῖν, ὅτε μεταβα-

λλαν, ὅτι καὶ ἔσται ἐνταῦθα, δίδωκεν πρότερον· εἰ ὅν μὴ ἐν τῷ αὐτῷ νῦν ἀπὸ τῷ α' εἰς τὸ β' μεταβέβληκεν, ἀλλ' ἐν ἐτέρῳ καὶ ἐτέρῳ, πάντων δὲ δυοῖν νῦν μεταξὺ χρόνος ἐστίν, εἴπερ μὴ ἐχόμενα ἐστὶ τὰ νῦν, δηλονότι ἐν χρόνῳ τὴν μεταβολὴν ὑπέμνησε· τὸ γὰρ σημαίνει νῦν τὸ ἐν τῷ χρόνῳ μεταβαλεῖν, ἀλλ' ἐχ' ἐκεῖνο ὁ πέρας ἐστὶ τὸ μεταβάλλειν. id. f. 232.

ἐπειδὴ ἡ προσεχὴς ἀπόδειξις ἡ ἀπὸ τῷ μεγέθους ἦτοι τῷ 237 b συνεχεῖς ἢ ἐπιβάλλει τοῖς καὶ ποιήσεται, ὡς εἶπεν ἐναντία, ὅθεν τοῖς καὶ γένεσιν καὶ φθορὰν μεταβάλλουσιν, ὡς ἐν ἀντιφάσει καλεῖται, καὶ ἐν τούτοις φησὶν εἶναι τὴν αὐτὴν ἀπόδειξιν ἀπὸ τῷ χρόνῳ λαμβανόμενῃ ἐν ᾧ μεταβάλλεται. id. f. 232 b.

διὰ τί εἰπὼν ἄλλα ἄλλο τι, προσέθηκε τὸ ἐνότης, εἰ γὰρ 237 b ἐπὶ τῷ ἐστὶ γνωμένῳ μέρος τι αὐτὸ προέγεγον· ἢ ὅτι τὸ ἐνότης πρόσκειναι ὅχι ἐφ' ὧν τὸ γινόμενον προηγείτο τῷ γίνεσθαι, ἀλλ' ἐφ' ὧν τὸ γίνεσθαι τὸ γινόμενον· καὶ γὰρ ἐνότης αὐτὸ τὸ ἐλέγετο γίνεσθαι ὁ νῦν γινόμενον λέγει, ὅλον ἢ οἰκία ἢ ὁ θερμὸς, ἐνότης δὲ τὸ γινόμενον πρότερον ἢ τὸ τῷ ᾧ ὡς νῦν γένεσθαι, ἀλλὰ ἄλλο τι καὶ μέρος αὐτοῦ... τὸ ὅσα διαμετρεῖ καὶ συνεχῆ προσκείσθαι φησὶν ὁ Ἀλέξανδρος, ὅτι ἐστὶν τινὰ ἐφ' ὧν τὸ γένεσθαι κατηγορεύμεν, ὡς διὰ γένεσθαι τὸ εἶναι ἔχοντα· τὰς γὰρ ἀφ᾽ ὧν γινόμενον λέγομεν, ἐχ' γίνεσθαι... δοκεῖ δὲ ὁ Θεόφραστος ἀπορεῖν, εἰ πᾶσα μεταβολὴ ἐν χρόνῳ, ὑφορώμενος ἴσως τὰς ἀπὸ σκοτίας εἰς φῶς μεταβολάς, ὅταν εἰσκομωδέντος εἰς τὸ δωματίον λύχνῃ πᾶς ἀβρόως ὁ οἶκος ἀναπληρῇ τῷ φωτὶ ἀνεν χρόνῳ· ἢ δὲ ἀφ' οὗ μὴ διὰ γένεσθαι τὸ εἶναι ἔχει, ὡς γινόμενον λέγει, ἀλλ' εἶναι ἄνεν γένεσθαι. διὰ ἐν τῷ πρῶτῳ τῶν περὶ Οὐρανῷ (c. 11) ἐν τῶν τῷ ἀγενήτῳ σημασιολογῶν τὸ καὶ τὴν ἀφ᾽ Ἀριστοτέλους εἶναι φησιν. id. f. 233.

Ἀλέξανδρος μὲν ἐν αὐτῷ πᾶσαν μεταβολὴν εἶναι ἐν χρόνῳ, Θεόφραστος δὲ ἔθηκε διαπορῶντι, καὶ ἴσως ὑφωρᾶτο τὰς ἀπὸ σκοτίας εἰς φῶς μεταβολάς, ὅταν εἰσκομωδέντος εἰς τὸ δωματίον λύχνῃ πᾶς ἀβρόως ὁ οἶκος ἀναπληρῇ τῆς αἰφνης καὶ τῷ φωτὶ ἄνεν χρόνῳ, ἀλλὰ τούτῳ μὲν καὶ αὐτοῖς σκεπτόμεν. Themist. f. 55 b.

πρόκειν μὲν αὐτῷ δεῖξαι ὅτι ὅτε ἐν ἀπείρῳ χρόνῳ δυνατόν 237 b ἐστὶ πεπερασμένην κινήσιν γραμμὴν ἢ κίνησιν ὅτε ἐν πεπερασμένῳ ἀπειρον... ὡς γὰρ τὴν ὅλην πεπερασμένην ὅσαν ἅπαρ λέγειν ἐν παντὶ τῷ ἀπείρῳ διαλεῖν, καὶ μὴ τὴν αὐτὴν πολλάκις, ὡς περὶ δρώμεν ἐπὶ τῷ κυκλοφορητικῷ σώματι γινόμενον, ἢ τῆς αὐτῆς τι πάλιν καὶ πάλιν (ὅτω γὰρ ἐνδέχεται), ὡς δὲ ἅπαρ τὴν αὐτὴν κινήσιν ἐν τῷ ἀπείρῳ χρόνῳ ἀδύνατον... τὸ δὲ κινῆσθαι ἢ ἴσστασθαι καὶ ἀνιστοσθαι κινῆσθαι, ἐπὶ πρῶτῳ τῷ ἴσστασθαι κινῆσθαι δείκνυσιν τὸ προκείμενον, ἐφ' οὗ καὶ προχειρότερα ἐστὶν ἡ ἀπόδειξις... εἰ ὅν τὰ μέρη τῆς γραμμῆς καὶ τῆς κινήσεως πεπερασθαι καὶ τῷ μεγέθει καὶ τῷ ἀριθμῷ (τὸ γὰρ αὐτῷ σημαίνει τὸ ποσὸν ἔκαστον καὶ τὸ ποσάκις), καὶ τὰ τῷ χρόνῳ μόρια ὁμοίως ἂν εἴη καὶ τῷ μεγέθει καὶ τῷ ἀριθμῷ πεπερασμένα. Simpl. f. 233 b.

καὶ γὰρ μὴ ἴσα ἢ τὰ τῷ χρόνῳ μόρια διὰ τὸ ἀνιστοσθαι τῆς 238 b κινήσεως, ἀλλὰ πεπερασμένα γε ὅσα τῷ ἀριθμῷ, καὶ ἔκαστον τῷ μεγέθει πεπερασμένον, τὸ ὅλον πεπερασμένον ποιῇ, καὶ τε ἴσα

κάν τε άκισα ή. ή. ειη αν ο συλλογισμός εν δευτέρω χήματι τοαύτος. id. ib.

238^a ει μί ή ήρεμους την ήρεμian αυτω δηλοϊ νυν την αντικειμε-
18. νην τη κινήσει, επειδη ή τ ήρεμων εν χρόνω ήρεμει, λέγοι αν ότι
ωσπερ κινήσει πεπερασμένην αδύνατον εν άπειρω χρόνω γίνεσθαι,
ετω ή ήρεμian. ει δέ ή ήρεμους ή τ ήρεμίζεσθαι την κίνησην δη-
λοϊ την επί ήρεμίας, όπερ εν τωις εξής ισαδς καλῶς ως επί εδσιν
ιδόν, άκότως τοαύτα ή. επί ήρεμους αδειό άπερ ή. επί της κί-
νησεως. id. f. 234.

238^a ει τ ήρεμίζεσθαι τ ήρεμειν σημαίνει τ αντικείμενον τω κα-
21. νειδς, λέγοι αν ότι υδῶ άπειρον ήρεμian οδόν τε τι ήρεμειν εν
άπειρω χρόνω. τ δέ υδῶ άμαλως κινούμενον υδῶ άνωμαλως ει
μί κς κοινῶ επήκει τω κινειδς ή ήρεμίζεσθαι, ειη αν τ ήρεμίζεσθαι
σημαίνει τ προς ήρεμian ισαδς, ει δέ προς μόνον επήκει τ κινειδς,
μαλλον αν υπό τω ήρεμίζεσθαι τ ήρεμειν σημαίνετο. id. ib.

238^a δέδεικναι μί ηδη πρότερον μψ τω μεγέθους εφ' ο ή κινήσις, ότι
17. υδῶ κινήσειν άπειρον εν πεπερασμένω χρόνω κινήσει τ κινούμενον,
υδῶ εν άπειρω πεπερασμένην. κοινή ηδ ή ή απόδειξις. όσον ηδ τ
διαζήμα τ δι' ο ή κινήσις, τοσούτη ή ή κινήσις εστιν. διδῶ ή εγω
την κινήσειν εν τη απόδειξει τω μεγέθει συμπαρελαμβάνον, αυτς
20. δέ εν τη άρχη μί τω θεωρήματος ειπών "αδύνατόν εστιν εν τω
άπειρω χρόνω πεπερασμένην κινειδς, μη την αυτην αει ή των
εκάστας τι κινούμενον" (p. 237 b 24), ισως μί ως περι γραμμής
λέγων δι' ης ή κινήσις, θηλυκόν όνομα τέθεικεν, ισως δέ την κινή-
σειν εννοών. ει δέ ή περι ήρεμίας της αντικειμένης τη κινήσει τα
αυτα ήξίωσε, δηλονότι ή περι κινήσεως ήν τα πρότερον άποδε-
δειγμένα. ή ηδ εις τούτο έτερον ο λόγος αυτω. νυν μέντοι εκ
των περι μεγέθους δεχθέντων, δι' ων ή κινήσις επιτελεί, συνάγει
τ μηδ κινήσειν άπειρον είναι εν πεπερασμένω χρόνω. id. f. 235.

238^a τ μί προκείμενον εστιν αυτω, καν παραδοξολογείν δοκῇ κς τ
23. φανόμενον, δείξαι ότι τ ισαμένον ταύτον εστι τω κινούμενω, ή
ότι όσα τω κινούμενω υπάρχουν τοσαυτα ή τω ισαμένω. λαβών
δὲ άλλο μί τ ήρεμειν τ τω κινούμενω αντικείμενον ή. εν ταυτω
μένον, άλλο δέ τ ήρεμίζόμενον, τ κινούμενον επί τ ήρεμειν
ωσπερ τ λευκαινόμενον επί τ λευκόν είναι, τω μί ήρεμίζοντι
ταύτον φησιν. είναι τ. εςως, τω δέ ήρεμίζόμενω τ ισαμένον,
όπερ εστι τ. επί εδσιν ιδόν. ή πρώτον δείκνυσιν ότι κινειδς τ ισα-
μένον, προλαβών αναγκαίον τι διααιρετικόν, τ λέγον ότι πάν ή κι-
νειδς ή ήρεμει, τ πεφυκός δηλονότι. . . ταυτα εν προδείξας, εφε-
ξῆς δείκνυσιν εκ τούτο ότι ωσπερ τ κινειδς εκ ερι πρώτων λα-
βείν εν ω κινείται τι, ετως υδῶ τω ισαδς, δείκνυσιν δέ ή τούτο
διά της εις αδύνατον απαγωγής. id. ib.

τ ισαδς τω εῖναι πολυ διαφέρει. εῖναι μί γάρ εστι τ
παύσαδς της κινήσεως, ισαδς δέ τ. επί την παύσαν ταύτην ιέναι.
εστι δέ τ μί ισαδς ταύτην τω ήρεμίζεσθαι, τ δέ εῖναι τω ήρεμίζομαι.
τ τούτων ισαμένον ή τ ήρεμίζόμενον κινειδς. πάν ηδ κινειδς ή ήρε-
μει. ει δ' εῖπω ήρεμει τ ισαμένον, όθλον ως κινειδς, όθλον εν
ως ή εν χρόνω ισαδς άνάγκη. Themist. f. 55 b.

μψ τ. δείξαι επί πόσης κινήσεως. της τε απλής ή της κς τ 239^a
ισαδς λεγομένης. ετι δε εῖσι τ πρώτων λαβείν αυτης, άλλ' όπερ
10. αν τις ως πρώτον λαβῇ, εῖσι. τι ή τότε πρότερον, νυν τα αυτα
περι της ήρεμίας δείκνυσιν της τη ήλη κινήσει αντικειμένης. αυτα
δὲ ή αυτη ή επί της ήρεμίας, ήτις ή επί της κινήσεως. διδῶ ή
άποδείξει τη αυτη χρηδς. Simprl. f. 235 b.

τα παραδόξα των περι κινήσεως θεωρημάτων, άπερ εκ αν 239^a
τις υδῶ εννοήσαι φηδώς υδῶ πισυόσαι, ταυτα μψ άποδείξεως εν
23. τούτοις παραδίδωσιν ο Αριστοτης. ή ην μί κινείνα θαυμασά
τα προσχωδς άποδοδεγμένα, ότι εκ ερι άρχην λαβείν ετα κινή-
σεως ετα ήρεμίας. όθλον δέ ότι υδῶ τέλος διά την αυτην αιτία.
ετι δέ μαλλον άπεμφαίνα τ νυν θεωρούμενον, όπερ ή διά τ λυ-
σαι τν Ζήνωνος περι κινήσεως λόγον έοικε παραδίδωμι εκ τούτοις.
επειδη γάρ, φησιν, εν χρόνω κινειδς τ κινούμενον, εν ω χρόνω κινειδς

15 καθ' αυτό, ταύτης εν ω όλη, ή μη τω εν τω των εκείν κινειδς,
όπερ εν πρώτῳ πρώτον ελέγγο (ταύτην ηδ αυτω ταυτα επί τω
χρόνω σημαίνει τ εν πρώτῳ ή. τ καθ' αυτό ή τ μη εν τω εκείν
τινι), αδύνατον εν τούτῳ τω χρόνω κατά τι είναι τω διαζήματος
εν ω κινειδς. ωρε ή. αυτ' τ. κινούμενον. ή των μερῶν έκασον
20 αυτς εν τω αυτω είναι ή ισῶ αυτῶς διαζήματι. δείκνυσιν δέ
αυτ' ετως. id. f. 236.

επει δέ πάν τ κινούμενον εν χρόνω κινειδς, αδύνατον εν ω
πρώτῳ κινειδς χρόνω, εκ τούτῳ κατά τι είναι τω διαζήματος.
λέγω δέ τ. κατά τι είναι τ. ή αυτ' τ. κινούμενον ή των μερῶν έκασον
εν ταυτῷ είναι ή ισῶ διαζήματι. ήρεμειν ηδ εκ ετω τε άμα
ή κινειδς αυτω συμβαίνα. Theopist. f. 55 b.

αι τω θεωρεσῶν Ζήνωνος τω Ελεάτῳ άπορίας, περι ο ο σιλ- 239^a
5. λογράφος ειπε τ

άμφοτερογλωσσισι μέγα δένος εκ άλλοπαδόν

Ζήνωνος,

ή των θαυμασῶν τούτων περι κινήσεως θεωρημάτων τω Αριστοτέ-
λῳ γεγόνασιν ήμιν αιτίαι. ως ηδ χρησίμην προς λύσει των Ζή-
νωνος λόγων τ κρηρησμένων ήμιν περι της κινήσεως παραδεδωκε.
διδῶ ή της άπορίας εύθους έμφηδῃ της Ζήνωνος, ή την λύσει αυτης
35 δ. τω προσχωδς έρηθόντος επαιήσατο. ο δέ Ζήνωνος λόγος προ-
εβών ότι πάν όταν ή κς τ ισῶν αυτω ή κινειδς ή ήρεμει, ή ότι
υδῶ εν τω εν κινειδς, ή ότι τ. φερόμενον εκ εν τω ισῶ αυτω
εστ' καθ' έκασον νυν, ήρκα συλλογίζεσθαι ετως τ. φερόμενον βέ-
λος εν παρτι τω νυν κς τ ισῶν αυτω εστιν, ωρε ή εν παρτι τω
40 χρόνω. τ δέ εν τω νυν κς τ ισῶν αυτω εν εν κινειδς ήρεμει άρα,
επειδη μηδεν εν τω νυν κινειδς, τ δέ μη κινούμενον ήρεμει, επειδη
πάν ή κινειδς ή ήρεμει. τ άρα φερόμενον βέλος εως φέρει ήρεμει
κς πάντα τε της φορῆς χρόνον. οτι αν ειη παραδοξότερον; . . .
ο Ζήνωνος λόγος ως εκ των νυν συγκαταμένῳ τω χρόνω την άπορίαν
έκλυσεν. ως ειγε μη τούτο δοθείη αυτω, εκ ερι ερι αλλῃς ότι εκ
δὲ εν τω ισῶ τ. φερόμενον. Simprl. f. 236 b. cod. Pal. 237.
"Ζήνων δέ παραλογίζεσθαι" άπαν, φησιν, εν τω αυτω τούτῳ
υπόρχον ή ήρεμει ή κινειδς. αδύνατον δέ εν τω αυτω κινειδς.

ἡρεμείᾳ ἄρα. τὸ τῶν φερόμενον βέλος. ἐν ἐκείνῳ τῷ νῦν τὸ χρόνῳ, καθὼς κινεῖται, ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ ὑπάρχον ἡρεμῆσει. εἰ δὲ ἐν πᾶσι τοῖς τῷ χρόνῳ νῦν ἀπειραῖς ὅσον ἡρεμείᾳ, καὶ ἐν παντὶ ἡρεμῆσει. ἀλλὰ ὑπόκειται κινήμενον. τὸ βέλος ἄρα κινούμενον ἡρεμῆσει. cod. Reg. 1853.

ὅταν καὶ ὁ Ζήνων παραλογίζετο. εἰ γὰρ ἡρεμείᾳ, φησὶν, ἅπαντα, ὅταν καὶ καὶ τὸ ἴσον αὐτῷ διάστημα, ἔστι δὲ αἰεὶ τὸ φερόμενον καὶ τὸ ἴσον αὐτῷ διάστημα, ἀκίνητον ἀνάγκη τὴν διεῖσιν εἶναι τὴν φερομένην. τὸτο δὲ ψεῦδος. ὃ γὰρ αἰεὶ τὸ φερόμενον καὶ τὸ ἴσον διάστημα, μᾶλλον δὲ ὅδὲ ὅλως ἐν χρόνῳ ἐστίν, ἀλλ' ἐν τῷ νῦν μόνον, καθὰ 10 προσήρῃ. Themist. f. 55 b.

239 b τέσσαρες εἶναι λόγους φησὶ τὴν δυσκολίαν παρέχοντας τοῖς 9 λύειν ἐπεχειρήσειν, ἣ ὅτι τέσσαρες ἦσαν πάντες οἱ περὶ κινήσεως λόγοι δυσαντίζεστοι πάντες τυγχάνοντες, ἣ ὅτι πλείονων ὄντων τέσσαρες εἰσιν οἱ πραγματευόμενοι. . . τῶν δὲ τεττάρων λό- 15 γων ἀδύνατά τινα ἔπειθ' δεικνύντων τῷ εἶναι κίνησιν ὁ πρῶτος τοσούτος ἐστίν. εἰ ἔστι κίνησις, ἀνάγκη τὸ κινούμενον ἐν πεπερασμένῳ χρόνῳ ἀπειρα διεξίναται. τὸτο δὲ ἀδύνατον, ὅτι ἄρα ἔστι κίνησις. Simpl. f. 236 b.

239 b ἔστι δὲ ὁ μὲν πρῶτος (λόγος τῶν Ζήνωνος) ταῦτος. εἰ ἔστι κί- 20 10 νησις, ἀνάγκη τὸ κινούμενον τὸ ἥμισυ πρῶτον διεξίναται τῷ διαστήματος. ἀπειρα δὲ τὰ ἡμίση (αἰεὶ γὰρ τὸ ἥδη ληφθέντος ἡμίση ση- μεῖα δυνατὴ λαβεῖν), ὅχι οἷον τε δὲ τὰ ἀπειρα διεξελθεῖν ἐν πε- περασμένῳ χρόνῳ, ὅχι οἷον τε ὅτι κινεῖται. Themist. f. 55 b.

239 b καὶ ὁ δεύτερος ὁ λόγος ἐκ τῆς ἐπ' ἀπειρον διαφύσεως ἐπιτελεῖται 25 14 κατ' ἄλλην διασκευὴν. καὶ αἱ αἱ ταῦτος. εἰ ἔστι κίνησις, τὸ βρα- δύτερον ὑπὸ τῷ ταχίστῳ ὑδρόπαστε καταληφθήσετο. ἀλλὰ μὴν τὸτο ἀδύνατον. ὅτι ἄρα ἔστι κίνησις. καὶ ἡ μὲν πρόσληψις ἐναργής ἐστιν, τὸ δὲ συνημμένον κατεσκευάσθη, τὸ λέγον ὅτι εἰ ἔστι κίνησις, ἀδύ- νατον τὸ βραδύτερον ὑπὸ τῷ ταχίστῳ καταληφθῆναι, βραδύτερον 30 μὲν λαμβάνων τὴν χελώνην, ἢ καὶ ὁ μῦθος ὡς φύσει βραδέειαν ἐν τῇ πρὸς τὴν ἵππον ἀμίλλη παρὰ λαβή, ταχυτάτων δὲ τὴν Ἀχιλλεῖα, ὅς ἔτι ὡς ἐδόκει ποδωκέατος ὡς τὸ ποδάρεως ἴδιον αὐτῷ δοκεῖν ὄνομα παρ' Ὀμήρῳ. Simpl. f. 237.

δεύτερος δὲ ἐστὶν ὁ λόγος ὁ καλούμενος Ἀχιλλεύς, τετραγυ- 35 δημένος καὶ τῷ ὀνόματι. ὃ γὰρ ὅπως, φησὶ, τὴν Ἑκτορα καταλήψετο ὁ ποδωκέατος Ἀχιλλεύς, ἀλλ' ὅδὲ τὴν βραδυτάτην χελώνην. εἰ γὰρ τὴν διώκοντα ἀνάγκη πρότερον ἔλθεῖν ἐπὶ τὸ πέραν τῷ διαστήμα- τος ὅσον φεύγοντος προσεληλυθέν, ἀδύνατον ἄλλο ὑπ' ἄλλου κατα- λεφθῆναι. ἐν τῷ γὰρ ὁ δεικνύν τὸτο δεικνύει τὸ διάστημα, ὅλον ὡς ὁ 40 φεύγων ἕτερον τι προσήλθε. εἰ γὰρ καὶ ἔλαττον αἰεὶ τῷ βραδύτερος ὑποκαίεται, ἀλλ' ἐν προσήλθε γὰρ τὸ . . . τοσούτον γὰρ ὅσον τὸ πρὸ αὐτῷ διαφέρει τῷ μὴ ποιεῖν εἰς ἡμίση τὴν διαίρεσιν ἐπ' ἀπειρον, ἀλλ' ἴσον δὲ ποτε λόγον. εἰ δ' ἄλλως συγχωρηθεῖ τὴν πεπε- ρασμένην δύναμιν τὸ κινούμενον διεξελθεῖν, ὡς ἐδείξαμεν, κατα- 45 λήψεται πάντως ὑπὸ τῷ θάττοντος τὸ βραδύτερον. . . ἀντιτεῖν δὲ ἀπαραλογισμὸς ἐκ τῆς εἰς ἀπειρον διαφύσεως. ἡμεῖς δὲ μέρος μὲν τὴν πρῶτον κινεῖται τῷ ὅλῳ φασί, ὅτι αὐτὸ ὅχι οἷον τε εἶναι.

διαφορεῖται γὰρ ἂν ἡδὴ καὶ τὸ μέγεθος καὶ ἡ κίνησις, καὶ ἐκείνῳ ἀν' φυλάτ- ται συνεχῆς ὅτε ἡ κίνησις μία. Ζήνων δὲ προσεαυτεῖν ἐν τῷ λόγῳ. τὸ γὰρ προέχον φησὶν ἀδύνατον καταληφθῆναι. ἡνίκα μὲν ἐν προέχῃ, καὶ ἡμεῖς λέγομεν ὡς ἀδύνατον. ἄμα τε γὰρ ἂν προέχῃ καὶ 5 ὃ προέχῃ. ἀλλ' ὅτι αἰεὶ προέχῃ αὐτῷ συγχωρησόμεθα, ὅτε αἰεὶ τι προσλαμβάνειν ὠρισμένον μέρος τῷ διαστήματος, ἀλλ' ἔτι ποτὲ ἐπὶ τὸ πέραν, ὡς καὶ τὸ θάττον ὁμοίως. Themist. f. 56.

τρίτον εἰναι φησὶ τὸ Ζήνωνος λόγον, ὃν πρὸ ὀλίγου διέλυσε, 239 b 30 λέγοντα ὅτι τὸ φερόμενον βέλος ἐν τῷ φερέειν ἔστι, εἴπερ ἀνάγκη πᾶν. ἡ κινεῖται καὶ ἡρεμῆσει, τὸ δὲ φερόμενον αἰεὶ καὶ τὸ ἴσον αὐτῷ ἐστίν, τὸ δὲ αἰεὶ καὶ τὸ ἴσον αὐτῷ ὃν καὶ κινεῖται. ἡρεμῆσει ἄρα. ψεῦδος δὲ λαμβάνει ὁ λόγος ὅτι αἰεὶ καὶ τὸ ἴσον αὐτῷ ἐστὶ τὸ φερό- μενον. δέδεικται γὰρ ὅτι ἐν τῷ νῦν μόνῳ καὶ τὸ ἴσον αὐτῷ ἐστίν. καὶ τὸτο μὲν συγχωρεῖ, ὅτι ἐννοεῖ δὲ ὅτι ἐν τῷ νῦν ὅδὲ ὅτε ἡρεμῆσει ὅτε 35 κινεῖται. Simpl. f. 237 b.

τρίτος δ' ἦν λόγος ὁ περὶ τῆς διεῖσιν τῆς φερομένης, ὃν φθά- σαντες ἡδη λελύκαμεν. αἰεὶ μὲν γὰρ ἕκαστον τῶν κινουμένων ἐν τῷ νῦν τὸ ἴσον αὐτῷ κατέχει διάστημα, ἀλλ' ὃ σύγκειται ἐκ τῶν νῦν ἐν χρό- νῳ, ὅτε εἰς τὰ νῦν διαίρεται. . . μὴ συγχωρημένον δὲ τὸτο ὃ πρόεισι συλλογισμὸς. τέταρτος δὲ ἐστὶ λόγος ὁ περὶ τῶν ἐν τῷ ζα- 40 δῶν φερομένων. τρεῖς γὰρ ὄντας ἴσους καὶ τὸ μήκος ποιήσας τὴν μὲν κινεῖται, τὴν δὲ ἔστη, τὴν δὲ ἀντικινεῖται. ἐπεὶ δὲ θάττον ὁ κινούμενος διείσιν τὴν ἀντικινεῖται ὄγκον ἢ τὴν ἐξῶτα, οἷον σφίσμα πλέκειν ἐνταῦθεν. τὸ γὰρ ἴσον διάστημα, φησὶν, (ἴσοι γὰρ ὅτε μόνον ὄγκος καὶ 45 ὁ φερόμενος ἐξ ἐναντίων) ὅτι ἐν ἴσῳ διείσιν χρόνῳ. καὶ σφάδρα γε, ὡς θαυμάσιον. τὸ μὲν γὰρ ἔστηκεν, ὁ δὲ ἀντικινεῖται. εἰ δὲ ἔμενον ἀμφω, τότε ἂν παραλογον ἦν. Themist. f. 56.

καὶ ὁ τέταρτος τῶν περὶ κινήσεως τῷ Ζήνωνος λόγων, εἰς ἀδύ- 239 b 33 νατον ἀπάγων καὶ ὅσον τὸ εἶναι κίνησιν, τοσούτος τις ἦν. εἰ ἔστι κί- νησις, τῶν ἴσων μεγεθῶν καὶ ἰσοταχῶν τὸ ἕτερον τῷ ἑτέρῳ ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ διπλάσιον κίνησιν κινήσει καὶ ὅχι ἴσῳ. καὶ ἔστι μὲν καὶ τὸτο ἀποπῶν, ἀποπῶν δὲ καὶ τὸ τῷ ἐπόμενον, τὸ ἐν αὐτῷ καὶ ἴσον χρόνῳ ἄμα διπλάσιον τε καὶ ἥμισυν εἶναι. δεικνύει δὲ αὐτὸ ὁμο- λογούμενον λαβῶν τὰ ἰσοταχῆ καὶ ἴσα ἐν τῷ ἴσῳ χρόνῳ ἴσον 50 διάστημα κενεῖται, καὶ ἐπὶ μέντοι τῶν ἰσοταχῶν καὶ ἴσων ἂν τὸ μὲν ἥμισυ τὸ δὲ διπλάσιον εἴη κενεῖται, ἐν ἡμίσει μὲν χρόνῳ τὸ ἥμισυ, ἐν διπλάσιον δὲ τὸ διπλάσιον εἶναι κενεῖται. τούτων προληφθέν- των καὶ διὰ τὸ ὑποτίθεσθαι, ἐφ' ὅτι τὸ δὲ, καὶ τέσσαρα μεγεθῆ ὅσα ἐν, ἄρτια μόνον, ὡς ἔχειν ἡμίση, ἰσόγοντα, ὡς δὲ ὁ Εὐδημῶς φησι, κύβους, ἐφ' ὧν τὰ α' α' α' α', ὡς τὸ μέσον διάστημα ἐπεχειν τὸ καὶ ἐξῶτα ταῦτα. ὡν ἐξῶτα πρῶτον ὀρίζει τὸ πρὸς τῇ ἀρχῇ τῷ καὶ τῇ καὶ τῇ καὶ τῇ, ἔχοντα δὲ τὸ πρὸς τῇ ε', καὶ λαμβάνει ἄλ- λως τέσσαρες ὄγκους ἢ κύβους, ἴσους τῷ ἐξῶτι καὶ τὸ μέγεθος καὶ τὴν ἀριθμὸν, ἐφ' ὧν τὰ β' β' β' β', ἀρχομένους μὲν ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῷ καὶ, τελευταῖον δὲ καὶ τὸ μέσον τῶν τεσσάρων α' α' α' α', κινουμένων δὲ τούτων ὡς ἐπὶ τὸ ἔχοντα τῷ καὶ τῷ ε'. διὰ καὶ πρῶτον 55 λέγει τὴν καὶ τὸ μέσον τῶν α' α' α' α' ὡς ἐμπροσθεν ὄντα τῶν λα- βῶν ἐν τῇ ἐπὶ τῇ κινήσει. διὰ τούτου δὲ ἀσπίς ἔλαβε τὴν ὄγκους,

ἴσα ἔχουσιν ἡμίση· διὸ ἢ τῶν, ὡς μαθησόμεθα. διὰ δὲ τὸ
 πρῶτον β' κ' τὸ μέσον τίθησι τῶν ἐξῶτων α' α' α' α'. εἴτα δὲ
 ἄλλους ἴσους τῷ μεγέθει καὶ τῷ ἀριθμῷ, τοῖς β' β' β' β' δηλονότι καὶ
 τοῖς α' α' α' α', λαμβάνει, ἐφ' ὧν τὰ γ' γ' γ' γ', ἀντικειμένους
 τοῖς β' β' β' β'. τῶν ἢ β' β' β' β' ἀπὸ τοῦ μέσου τῷ ζαδῶν, ἐν
 ᾧ καὶ τῶν α' α' α' α' τὸ μέσον ἦν, ἐπὶ τὸ ἔχατον τῷ ζαδῶν τὸ ε' κινε-
 μένων, αἱ γ' γ' γ' γ' ἀπὸ τοῦ ἔχατου μέρους, ἐν ᾧ τὸ ε', ἐπὶ τὸ δ'
 κινεῖται) ἐν τῇ ἀρχῇ τῷ ζαδῶν. καὶ πρῶτον δηλονότι τῶν τεσσά-
 ρων γ' γ' γ' γ' τὸ πρὸς τὸ δ' νενευκός, ἐφ' ὃ ἡ κίνησις τοῖς γ' γ' γ' γ'.
 τίθησι δὲ τὸ πρῶτον γ' κ' τὸ πρῶτον β'. τοιαύτης ὅν τῆς ἐξ ἀρ-
 χῆς θέσεως ὑποθέσεως, ἐὰν τῶν α' α' α' α' ἐξῶτων τὰ μὲν β' β' β' β'
 κινεῖται ὡς ἀπὸ τοῦ μέσου τῶν τε α' α' α' α' καὶ τῷ ζαδῶν ἐπὶ τὸ τέ-
 λος τῷ ζαδῶν τὸ ε', τὰ δὲ γ' γ' γ' γ' ὡς ἀπὸ ἑκάτου τῷ ζαδῶν ἐπὶ
 τὴν ἀρχὴν δηλονότι (ὅ ἢ δὴ ὡς ἀπὸ τοῦ ἔχατου β', ὅπερ, ὡς ἔσκεν,
 ἐν τισιν ἀντιγράφοις εὐρῶν ὁ Ἀλέξανδρος ἡραγκάδῃ λέγειν ὅτι 15
 ὁ πρότερον εἶπε πρῶτον β', τὸτο νῦν ἔχατον ἐκάλεσε), συμβαίνει
 τὸ πρῶτον β' ἅμα ἐπὶ τῷ ἔχατῳ εἶναι τῆς αὐτῆς κινήσεως καὶ τὸ
 πρῶτον γ', παρ' ἄλληλα κινεμένους αὐτῶν καὶ ἰσοταχῶς ἐπὶ τῷ
 ἔχατῳ ἀλλήλων. τὸ ἢ πρῶτον γ' κ' τὸ πρῶτον β' ὅντος ἐξ ἀρχῆς,
 καὶ ἀντικειμένους αὐτῶν ἰσοταχῶς, καὶ διεξεληθέντων ἀλλήλα, τὸ μὲν 20
 πρῶτον β' ἐπὶ τῷ ἔχατῳ ἔξαι γ', τὸ δὲ πρῶτον γ' ἐπὶ τῷ ἔχατῳ
 β'. καὶ τὸτ' ἂν εἴη τὸ ἅμα τὸ πρῶτον β' ἐπὶ τῷ ἔχατῳ εἶναι συμ-
 βαίνειν καὶ τὸ πρῶτον γ', παρ' ἄλληλα κινεμένων· ἢ ἢ παρ' ἄλληλα
 κινήσεις ποιεῖ τὸ ἐν τοῖς ἔχατοις ἀλλήλων γίνεσθαι. συμβαίνει δέ,
 φησι, καὶ τὸ γ' τὸ πρῶτον δηλονότι παρὰ πάντα τὰ α' διεληλυθέναι, 25
 τὸ δὲ β' παρὰ τὰ ἡμίση α'. καὶ ὅτι μὲν τὸ β' τὸ ἀπὸ τοῦ μέσου τῶν α'
 ἀρχόμενον διὰ τῶν δύο α' α' ἐκινήθη, ἢ διὰ τῶν ἡμίσεων, ὅποσα
 ἂν ἦ ἄρτια, ἐν ὅσῳ τὸ γ' διὰ τῶν διπλασίων β' δέισι, δηλόν· τὸ
 ἢ πρῶτον β' ἀπὸ τοῦ μέσου τῶν α' τὴν ἀρχὴν ἐποιήσατο. καὶ ἐν
 ὅσῳ τὸ β' παρὰ τὰ δύο α' α' τὰ ἔχατα τὰ ἐξῶτα κινεῖται), τὸ γ' τὸ 30
 πρῶτον ἀντικεινόμενον τοῖς β' διὰ τῶν τεττάρων β' β' β' β' δέισι·
 αἱ ἢ δύο κινήσεις τῶν ἀντικεινόμενων διπλασίον ἀνέσει διάστημα
 τῆς μᾶς, ἢ κινεῖται) τὸ β' παρὰ τὰ ἰσάμενα α'. καὶ τὸτο μὲν ἔδλον·
 πῶς δὲ παρὰ πάντα τὰ α' τὸ γ' διεληλυθεν; ὅτε ἢ παρὰ ταῦτα
 ἐκινεῖτο, ἀλλὰ παρὰ τὰ β', ὅτε ἀπ' ἀρχῆς τῶν α' ἐκινεῖτο, ἀλλ' 35
 ἀπ' ἀρχῆς τῶν β', ἥτις ἦν κ' τὸ μέσον τῶν α'. πῶς ὅν τὸ γ'
 παρὰ πάντα τὰ α' κενεῖται; ἢ ὅτι καὶ τὰ β' ἴσα ἦν τοῖς α'. τὸ ὅν
 γ' ἐν ὅσῳ χρόνῳ παρὰ τὰ β' κενεῖται, εἴη ἂν καὶ παρὰ τὰ α' τὰ
 ἴσα τοῖς β' κενεῖται. καὶ ὁ παραλογισμὸς ἐνταῦθα ἐστίν, ὅτι
 ἔλαβεν ἀπλῶς ἐν ἴσῳ χρόνῳ κινεόμενον τὸ παρὰ ἴσα κινεόμενον, 40
 μὴ προσλογισόμενος ὅτι τῶν ἴσων τὰ μὲν ἀντικεινόμενα ἦν τὰ δὲ
 ἐξῶτα... δύναται) δέ, φησὶν ὁ Ἀλέξανδρος, τῷ "συμβαίνει δὲ
 τὸ γ' παρὰ πάντα τὰ α' διεληλυθέναι" (p. 240 a 10) ἐξεῖς εἶναι
 τὸ "ἴσον χρόνον παρ' ἕκαστον γινόμενον τῶν β' ὅσον περ τῶν α'," 45
 εἴτα ἐφεξῆς "τὸ δὲ β' παρὰ τὰ ἡμίση" ὥς τὸ "ἅμα ἢ ἔξαι τὸ
 πρῶτον γ' καὶ τὸ πρῶτον β' ἐπὶ τοῖς ἐναντίοις ἔχατοις," ἐφεξῆς δὲ
 τῶν α' τὸ "διὰ τὸ ἀμφοτέρω ἴσον χρόνον κ' τὸ α' γίνεσθαι." ὁ μὲν ὅν
 λόγος ταῦτός ἐστιν, εὐηδέστατος ὢν, ὡς φησὶν ὁ Εὐδόκιμος, διὰ τὸ

προφανῆ τὴν παραλογισμὸν ἔχον, ὅπερ εἰσὶ τὰ ἴσα καὶ ἰσοταχῆ,
 ἐὰν τὸ μὲν παρὰ κινεόμενον κινεῖται) τὸ δὲ παρὰ τὸ ἡρεμῶν, τὸ ἴσον διά-
 σταμα ἐν τῷ ἴσῳ χρόνῳ κινεῖται. ὅπερ ἐστὶν ἐναργῶς ἀποκριν· τὰ ἢ
 ἀντικεινόμενα ἀλλήλους ἰσοταχῇ διαπλάσιον ἀφίσταται) διάσταμα ἐν τῷ
 αὐτῷ χρόνῳ ἐν ᾧ τὸ παρ' ἡρεμῶν κινεόμενον τὸ ἡμισυ διάσταται, καὶ
 ἰσοταχῆς ἐκείνους ἦ. Simpl. f. 237 b.

ἐρωτᾷ δὲ τις καὶ ἕτερος λόγος παρὰ τὸς τέσσαρας τὸς εἰρη- 240 a
 μένους περὶ τῆς κ' ἀντίφασιν μεταβολῆς. ἐπειδὴ ἢ κινεῖται) τὸ κινε- 19
 μένον, καὶ ἐκ τῶν εἰς τι μεταβάλλον ἐν μηδετέρῳ εἶναι ὅτε κινε-
 νεῖται, μήτε ἐξ ὅ μῆτε ἐν τῷ εἰς ὅ, ἥλικα ἂν γίνεται), φασί, κ' 10
 ἀντίφασιν ἢ μεταβολή... ἡμεῖς δὲ φάμεν, ὡς ἀμφοτέρω μᾶλλον
 ἐστὶ τὸ μεταβάλλον, ὅχι ὡς ὑδέρων. Themist. f. 56.

διαλύσας τὸς τὸ Ζήνωνος λόγους τὸς ἀναρεῖν δοκῶντας τὴν
 κίνησιν, παρὰ γὰρ καὶ ἄλλους λόγους εἰς τὸ αὐτὸ ἐρωτωμένους σοφιστι-
 κῶς, ἴσα καὶ αὐτῶν διαλύσῃ τὸς σοφισμούς. ὡς ὁ πρῶτος ὁ ἐκ
 τῆς κ' ἀντίφασιν μεταβολῆς ἐπιχειρῶν τὴν κίνησιν ἀναρεῖν εἰς
 τοῦτότος. ἐπειδὴ κινεῖται) τὸ κινεόμενον ἐκ τῶν εἰς τι μεταβάλλον,
 ἐν μηδετέρῳ δὲ ἐστὶν ὅτε κινεῖται), ὅτε ἐν τῷ ἐξ ὅ (ὅκατι ἢ κινεῖται)
 τῷτο) ὅτε ἐν τῷ εἰς ὅ (ὅκατι ἢ κινεῖται) τῷτο, ὡς καὶ αὐτὸς Ἀριστο-
 τέλης ἐν τούτῳ τῷ βιβλίῳ διδάσκει), ἐστὶ δὲ καὶ κ' ἀντίφασιν με-
 ταβολή, τὸ μεταβάλλον κ' ἀντίφασιν ἐν ὑδέρῳ μερίῳ ἔξαι τῆς
 ἀντιφάσεως, ἀλλ' ἐν τῷ μεταξὺ. ὅπερ ἀποκριν· ὅτι ἐστὶ ἢ μεταξὺ
 τι τῆς ἀντιφάσεως. ἢ εἰ μὴ τῷτο, ὅχι ἀληθὲς ὅτι τὸ μεταβάλλον
 ὅτε ἐν τῷ ἐξ ὅ μεταβάλλει ἐστίν, ὅτε ἐν τῷ εἰς ὅ μεταβάλλει,
 ἐν ᾧ μεταβάλλει χρόνῳ. καὶ ἢ κ' ἀντίφασιν μεταβολή τὸ μὲν ἐξ
 ὅ ἔχει, τὸ δὲ εἰς ὅ. ἐκ ἢ λευκῶν εἰς μὴ λευκὸν καὶ ἐκ μὴ λευκῶ
 εἰς λευκὸν μεταβάλλει, καὶ ἐξ ὅντος εἰς μὴ ὄν, καὶ ἐκ μὴ ὄντος εἰς
 ὄν. εἰ ὅν μεταβολῆς ὅσης ἀνάγκη ἐν μηδετέρῳ τῆς ἀντιφάσεως
 εἶναι τὸ μεταβάλλον, τῷτο δὲ ἀδύνατον, ὁμοῖον ἐκφύγει τὴν
 ἀντίθεσιν τῆς ἀντιφάσεως, ὅχι ἂν εἴη μεταβολή. τῷτον δὴ λύσας
 τὴν λόγον, φησὶν ὅτι ὅλον μὲν τὸ μεταβάλλον κ' ἀντίφασιν ἐν ὑδε-
 τέρῳ μερίῳ τῆς ἀντιφάσεως ἐστὶ, μέρος δὲ τι ἐν ἑκατέρῳ. καὶ δε-
 δεκαῖ) τῷτο πρότερον... λύσας ὅν ὅπως ἐπὶ τῷ λευκῷ καὶ ὅ λευκῷ,
 ἐπήγαγεν ὅτι ὁμοίως ἔχει καὶ ἐπὶ τῷ ὄντος καὶ μὴ ὄντος, ἐφ' ὧν κυ-
 ριωτέρων ἐστὶν ἰδεῖν τὴν κ' ἀντίφασιν μεταβολὴν μόνῃ ὄσαν· τὸ
 μὲν ἢ λευκὸν καὶ εἰς τὸ ἐναντίον κυρίως μεταβάλλει τὸ μέλαν καὶ εἰς
 τὸ μεταξὺ, τὸ δὲ ὄν εἰς τὸ μὴ ὄν μόνον, καὶ τὸ μὴ ὄν εἰς τὸ ὄν. προ-
 διέειπεν ὅτι τὸ ὄν καὶ τὸ μὴ ὄν, καινῶς ἐπήγαγεν ὅτι κ' πᾶσαν ἀντί-
 φασιν ὅτω λυτέον τὴν ἀπορίαν. Simpl. f. 238 b.

ὅτι μὲν ἐστὶ πρὸς λόγον ἐνίσταται τῶν τῶν ἀναρεῖν τῶν κίνη- 240 a
 σιν, δηλόν ἐκ τῷ καὶ τὸ πρὸς τούτῳ ἐπιχείρημα ὡς ἀπολύθον τοῖς πρὸς 23
 τὴν Ζήνωνος εἰρημένους ὅπως ἀρεῖται. "ὅτε δὲ καὶ τὴν ἐν ἀντιφάσει
 μεταβολὴν ὅτε ἡμῖν ἐστὶ ἔξαι ἀδύνατον πρὸς τὸ εἶναι κίνησιν"
 (v. 19). δηλόν ὅν ὅτι καὶ νῦν ὡς περὶ αὐτῶν λόγων πάλιν φησὶν ἐπὶ
 τῷ κύκλῳ καὶ τῆς σφαίρας καὶ τῶν ἐν αὐτοῖς κινεμένων, ὅτι συμβα-
 βήσεται αὐτὰ ἡρεμεῖν, ὡς οἶον) οἱ σοφιστικοί, ὅτε τῷτο ἀδύνα-
 τόν τι ἐπάγει τῷ εἶναι κίνησιν. καὶ ὁ Ἀριστοτέλης δὲ τῷτον ἔχον τὸ
 σκοπεῖν καὶ τῷτον φησὶ τὴν λόγον, καὶ πρὸς αὐτὸ ὁ Εὐδόκιμος. ὁ μὲν

τα Ἀλέξανδρος γράζει· τὸν λεγόμενον πρὸς τοὺς ἀναρῶντας τὴν ὑπερθέτητα ἢ· αὐτὸ ὁρισμὸν τῆς ἡρεμίας λέγει· ἐπειδὴ γὰρ ἡρεμῆς εἶπε· τὸ ἐν ταύτῃ χρόνον τινὰ ὄν, καὶ αὐτὸ καὶ τὰ μέρη, δεικνυσὶν ὅτι ὅδε τὸτο ἀναρῶν διὰ τῶν ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ κινουμένων, ὡς οἷον τινές. τοιαῦτα δὲ ἐστὶ τὰ περιφερόμενα, ἀ δακεῖ ἐν τῷ αὐτῷ εἶναι χρόνον τινὰ καὶ αὐτὰ καὶ τὰ μέρη καίτοι κινούμενα. δεικνυσὶν ὅν, φησὶν, ὅτι ἔχ' ὑποπίπτει ταῦτα τῷ τῆς ἡρεμίας ὁρισμῷ. καὶ ὅτι μὴ τὸτο δεικνυσὶ. ὁ δὲ δεικνυσὶ δὲ αὐτὸ ἐν τῇ ἡρεμίας ὁρισμῷ βεβαιώματος, ἀλλὰ τὸ μὴδὲ ἐκ ταύτης τῆς ἀπορίας ἀναρῶν τὴν κίνησιν. εἴηαι δὲ τοιαύτη τις εἶναι ἡ ἀπορία. . . 10 δεικνυσὶ δὲ ἐπὶ τῷ κύκλῳ τὸ μήτε τὸ ὅλον μήτε τὰ μέρη ἡρεμεῖν, μὴδὲ γὰρ ἐν τῷ αὐτῷ μένειν, τὸ αὐτὸν λόγον φησὶν ἔτι καὶ ἐπὶ τῆς σφαίρας καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων τῶν ἐν αὐτοῖς κινουμένων καὶ μὴ ἐξισταμένων τῷ αὐτῷ τόπῳ, οἷον καὶ οἱ γρόμβοι εἰσὶ, καὶ εἰ τι ἄλλο περιῶνται. ἴστέον δὲ ὅτι τὸ Ἀριστοτέλης εἰπόντος μὴ τὴν αὐτὴν εἶναι περιφέρειαν πρῶτον τὴν ἀπὸ τοῦ α' λαμβανομένην τῇ ἀπὸ τοῦ β', ὁ φιλαλήθης Εὐδήμος πᾶσι φησὶ τὴν αὐτὴν φάτεον εἶναι περιφέρειαν τὴν ὅλην ὁποῦν ἀρξαμένην ἢ ἑτέραν, ἔχει ζήτησιν. id. ib.

ἡ σφαῖρα δὲ κινουμένη περὶ μένοντα τὸν ἄξονα καὶ ὁ κύκλος ὁ 20 περὶ τὸ κέντρον ὁμοίως πως ἡρεμεῖ. οἷον γὰρ καὶ τὸτο παραλογίζεσθαι· μέντοι γάρ, φησὶν, ἐν ταύτῃ τόπῳ. ἀλλὰ πρῶτον μὴ τὰ μέρη τῶν ὅτων κινουμένων ὅδ' ὅλων ἐν ταύτῃ μένει, ἀλλ' ἕκαστον αὐτῶν ἐν ἄλλῳ καὶ ἄλλῳ γίνεσθαι συνεχῶς. ἔπειτα ὅδε τὸ ὅλον· καὶ γὰρ ἡ αὐτὴ ἐστὶ περιφέρεια ἀπὸ τοῦ ἄλλης καὶ ἄλλης λαμβανομένη, εἰ μὴ καὶ συμβεβηκός, ὅτι παρὰ ταύτην ὑποκαίμενον. Themist. f. 56.

240 δεικνυσὶν πρότερον ὅτι ὅτε κινεῖται τι ἐν ἡμερῇ ὅτε ἡρεμεῖ, 5 ἀλλὰ μὴ κινεῖται μὴ ἀλλήλῃς ἢ εἰπεῖν ἐν ἡμερῇ, ὅτε μέντοι ἡρεμεῖ, καὶ διὰ τὸτο μνημονεύσας τὸ Ζήνωνος λόγον ὡς παραλογίζο- 30 μέν, ὅταν ἀξιοῖ πᾶν ἢ ἡρεμεῖ ἢ κινεῖται, ὅταν ἢ καὶ τὸ ἴσον, καὶ διαλύσας ἐκ τούτου τὴν ἀναρῶν πειρώμενον λόγον τὴν κίνησιν, εἴτα καὶ τοὺς ἄλλους τῷ Ζήνωνος λόγους παραγωγῶν τοὺς ἀναρῶν σοφιστικῶς καὶ αὐτοὺς πειρωμένους τὴν κίνησιν, καὶ διαλύσας αὐτούς, καὶ μνημονεύσας δυοῖν ἄλλων λόγων τὸν αὐτὸν ἔχοντων σκοπόν, καὶ διαλύ- 35 σας καὶ ἐκείνους, ἀποδοεδυμένων, φησὶ, τῶν τε περὶ κινήσεως προσεχῶς βηθέντων καὶ τῶν πρότερον περὶ τὸ μήτε κινεῖσθαι τι ἐν ἡμερῇ μήτε ἡρεμεῖν, λέγοντες ἐφεξῆς ἐκείνοις ὅτι τὸ ἀμερές ἐκ ἐνδὲ- 40 χεῖ κινεῖται πλὴν καὶ συμβεβηκός, τῷ εἶναι ἐν τῷ κινουμένῳ σώματι ἢ μεγέθει. πῶς δὲ λέγει, ἐδήλωσεν ἐπὶ τῷ καὶ τὸ πλοῖον 40 παραδείγματος· τὰ γὰρ ἐν αὐτῷ μὴ κινούμενα καθ' αὐτὰ τῷ ἐν κινουμένῳ εἶναι τῷ πλοίῳ καὶ αὐτὰ φέρεσθαι καὶ συμβεβηκός. τῷ δὲ σώματι τὸ μέγεθος προσέθηκεν, ὡς μὴ Ἀλέξανδρος φησιν, μέγεθος τὴν γραμμὴν καὶ τὴν ἐπιφάνειαν λέγων, ὅτι ἐκ σώματα ὅδε χωριστὰ σώματος. ὁ δὲ Ἀσπασίος ἐκ παραλλήλων ταῦτα 45 λέγεσθαι φησιν· καὶ γὰρ κινεῖται τι καθ' αὐτὸ ἄλλο μέγεθος πλὴν τὸ σῶμα· καὶ γὰρ καὶ ἡ γραμμὴ καὶ ἡ ἐπιφάνεια καὶ συμβεβηκός κινεῖται τῷ ἐν κινουμένῳ εἶναι τῷ σώματι. μή ποτε δὲ ὁρμήσας εἰπεῖν

οἷον κινουμένῳ τῷ σώματι τῷ ἐνυπάρχοντι, ἐπέστησεν ὅτι ἐκ ἐν τῷ σώματι πρῶτον τὸ ἀμερές ἐστὶν ἄλλ' ἐν τῇ γραμμῇ· διὸ προσέθηκεν ἢ τὸ μέγεθος, τῷ ἐνυπάρχοντι ἐν κινουμένῳ μὴ τῷ τῆς γραμμῆς μεγέθει. Simpl. f. 239 b.

εἰπὼν "σώματος" προσέθετο τὸ μέγεθος, ὡς μὴ ὁ Ἀλέξαν- 5 δρος, δηλῶν δι' αὐτὴν τὴν γραμμὴν καὶ τὴν ἐπιφάνειαν, ὅτι ἐκ σώματα ὅδε σώματος χωριστὰ, ὡς δὲ ὁ Ἀσπασίος, ἐκ παραλλήλων· ὅδε γὰρ κινεῖται ἄλλο τι μέγεθος καθ' αὐτὸ, πλὴν τὸ σῶμα· καὶ γὰρ καὶ ἡ γρ. καὶ ἡ ἐπιφ. καὶ συμβεβηκός. ὡς δὲ ὁ Σιμπλίκιος, 10 ὅτι δηλώσῃ ὅτι ἐκ ἐν σώματι πρῶτον τὸ ἀμερές ἄλλ' ἐν γραμμῇ· διὸ προσέθηκεν "ἢ τὸ μέγεθος" τῷ ἐνυπάρχοντι ἐν κινουμένῳ τῷ τῆς γραμμῆς μεγέθει· καὶ αὐτὸ δὲ καὶ συμβεβηκός κινούμενον τῷ ἐνυπάρχοντι τῷ καθ' αὐτὸ κινουμένῳ σώματι. cod. Pal. 237.

δύνασθαι, φησὶν ὁ Ἀλέξανδρος, τὸ "τῶν πρὸς τῷ κέντρῳ καὶ τῶν 240 ἐκτός" λέγειν περὶ τοῦ τῶν διὰ τὸ κέντρον γραφομένων μεγίστων κύ- 16 κλων, ὡς τὸ ἰσημερινὸν καὶ τὸ ζωδιακόν, καὶ τῶν περὶ τοὺς πόλους· ὅτοι γὰρ ἐκτός εἰσι τῆς σφαίρας τῷ κέντρῳ, καὶ δηλονότι ἀνάπαλιν ἐπὶ τούτων θάττονες μὴ ὡς μακρότεροι οἱ πρὸς τῷ κέντρῳ, βραδύτεροι δὲ οἱ ἐκτός, εἴπερ ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ συναποκαθίσταται ἐν αὐτοῖς 20 σημεῖα. ὅτω μὴ ὅν διαφέρουσιν ἀλλήλων αἱ τῶν μορίων κινήσεις, καὶ τῆς ὅλης δὲ, ἢ ἡ ὅλη κινεῖται σφαῖρα, διαφέρουσιν, εἴπερ ἐκείνη μὴ ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ πάντα διείσι τὰ ἐν τῇ σφαίρᾳ διαστήματα, τῶν δὲ μερῶν ἕκαστον τὸ καθ' αὐτό, καὶ ὅθενος μέρος κινήσεως ἢ αὐτὴ ἐστὶ τῇ ὅλῃ· ὥστε καὶ τὰ μέρη κινεῖται τινὰ κίνησιν καθ' αὐτὰ 25 παρὰ τὴν τῇ ὅλῃ, καὶ ἐ μόνον καὶ συμβεβηκός ἢ τούτων κινήσεις, ὡς ἢ τῶν ἀμερῶν. ταῦτα περὶ τῶν μερῶν δεῖξας μεταβαίνει λοιπὸν ἐπὶ τὸ ἀμερές, ὅτι τὸτο καὶ συμβεβηκός μόνως ἐνδὲχεται κινεῖσθαι, ὡς ὁ ἐν τῷ πλοίῳ καθήμενος τῷ πλοίῳ θέοντος, καθ' αὐτὸ δὲ ἐκ ἐνδὲχεται. Simpl. f. 239 b.

καὶ ἄλλως δεικνυσὶν ὅτι ἔχ' ὅλον τε κινεῖται τὸ ἀμερές. ἢ δὲ 241 α δεικνυσὶν αὐτὴν ὅτι μὴ καὶ φανερὸν κινεῖται δεικνυσὶν, καὶ ἐπὶ τούτοις γίνεσθαι 6 προσμολογούμενον ὅτι τὸ κινούμενον ἢ μετῴν τι τῷ οἰκίῳ ὅγκῳ το- πικῶν διάστημα διεξέρχεται ἢ ἴσον ἢ ἑλαττον· καὶ γὰρ ἀδύνατον καὶ ἑλαττον αὐτὸ κινεῖσθαι διάστημα. . . ἐπεὶ δὲ ἑλαττον ἀδύνατον, 10 ὅθεν γὰρ ἑλαττον τῷ ἀμερές, δηλονότι ἴσον αὐτῇ διάστασιν αἰετ κινεῖται ἢ ἐγγυμῇ, εἴπερ κινεῖται, καὶ πᾶν μετῴνα κινεῖται, ὡς ἐξ ἴσου πολλῶν συγκεκριμένην τὴν μετῴνα κινεῖται. εἰ δὲ αἰετ καὶ ἴσον αὐτῇ κινεῖται, ὅταν διεξέλθῃ τὴν γραμμὴν, ἔσται αὐτὴν κατα- μεμετρικαία· εἰ δὲ τὸτο, ἔσται ἡ γραμμὴ ἐκ ἐγγυμῶν τοσούτων 40 ἀμερῶν συγκεκριμένη, ὅσους ἐπ' αὐτῆς κινούμενον τὸ ἀμερές καὶ τὰ ἴσα αὐτῷ ἐγένετο. id. f. 240.

τρίτος ὅτος λόγος, δεικνυσὶν ὅτι τὸ ἀμερές ἀδύνατον κινεῖσθαι. 241 α καὶ πρόεισι μὴ καὶ ὅτος ὡς ἐπὶ ἐγγυμῶν, ἢ δὲ δεῖξαι ἐπὶ πάσης ἀρ- 15 μόττει μεταβολῆς, προλαμβάνουσα προδεδυγμένον ὅτι πᾶν τὸ κινούμενον ἐν χρόνῳ κινεῖται, ἐν δὲ τῷ νῦν ὅθεν κινεῖται, καὶ εἰς ἀδύ- νατον ἀνάγναι καὶ αὐτὴ τὸ διαιρετὸν εἶναι τὸ ἀδιαίρετον, εἰ κινεῖται τὸ ἀμερές. ὁ δὲ λόγος τοῦτος. εἰ κινεῖται τὸ ἀμερές, ἐν χρόνῳ κινεῖται· πᾶς δὲ χρόνος διαιρετός· εἴη ἂν ὅν ἐπὶ παντὶς κινουμένῳ

εἴτε μεριστῷ εἴτε ἀμερῶς ἐλάττων τις χρόνος τῷ ἐν ᾧ τὸ ἴσον αὐτοῦ κινεῖται) τὸ κινούμενον, καὶ ἐν αὐτῷ ἐλάττων ἀνάγκη τι κινεῖσθαι, ὥστε ἔχει τι τῷ ἀδιαίρετῳ ἐλάττων, . . ὥσπερ δὲ πρότερον ἐπήγαγε τῇ ἀποδείξει ὅτι μοναχῶς ἂν ἦν ἔτι κίνησις τῷ ἀμερῶς, εἰ ὁ χρόνος ἦν ἐκ τῶν νῦν, ἔτι νῦν λέγειν ὅτι μοναχῶς ἂν κινεῖτο τὸ ἀμερῶς, εἰ ἐν τῷ νῦν δύναται ἦν κινεῖσθαι αὐτό. id. f. 240 b.

241 a 26. ἐπειδὴ δέδεικται) πρότερον ὅτι παντὶς τῷ κινεῖσθαι προηγεί) τὸ κινεῖσθαι καὶ τῷ κινεῖσθαι τὸ κινεῖσθαι, καὶ ἐδοκεῖ τῷ τοῖς προχείρως ἀκούουσιν ἀπειρον ἐκείνην ὑποτιθεῖσθαι μεταβολήν, διὰ τὸ τῷ προσέτιθαι τὸ θεωρήμα, δεικνύον ὅτι ἐκ ἑξῶν ἀπειρος μεταβολή 10 δεικνύσι δὲ ἐκ τῷ πᾶσαν μεταβολήν εἶναι ἐκ τινος εἰς τι, ταῦτα δὲ ὠρίσαι. id. ib.

241 a 30. τὰ γὰρ ἐναντία πλείον διέστηκε, τὰ δὲ πλείον διεστώτα ὠρίσαι. καὶ ἡ αὐξήσις δὲ καὶ ἡ μειώσις πέρατα ἔχει, ἡ μὲν τὴν οὐκείαν φύσιν τέλειον μέγεθος, ἡ δὲ τὴν ἀπὸ τούτου ἔκτασιν. ἐπὶ 15 δὲ τῆς φορᾶς ἢ πανταχῶς τὰ πέρατα ὠρισμένα ἐστίν· ἐπὶ μὲν γὰρ τῆς κατ' εὐθείαν τὸ ἄνω καὶ τὸ κάτω ἐναντία καὶ ὠρισμένα ἐστίν, ἐκείναι δὲ καὶ ἡ τῶν ζώων κινήσεις, ἡν κινεῖται μεταβατικῶς, ὠρισμένα ἔχει τὰ πέρατα. καὶ ἡ ἐγκύκλιος δὲ φορὰ ἐκ ἐναντίων εἰς ἐναντίον· ἢ γὰρ ἐστὶ τι τῇ κύκλῳ φορᾶ ἐναντίον· ἀπὸ γὰρ τῷ αὐτῷ ἐπὶ τὸ 20 αὐτὸ ἡ κυκλοφορία, ἀλλ' ἐκ ἀπὸ ἐναντίων εἰς ἐναντίον· ὅθεν γὰρ αὐτὸ αὐτῷ ἐναντίον. εἰ ἂν μὴ ἔξιν ἐναντίωσις ἐν πάσῃ φορᾷ, καὶ ταύτην μὲν ἐκ ἐξὶ δεικνύει τῶν περάτων ὀρισμόν, κατ' ἄλλην δὲ μέθοδον δεικνύουσιν ἐπὶ πάσῃ μεταβολῇ ἀρμυζουσιν, προλαβὼν ὅτι τὸ ἀδύνατον τμηθῆναι ἐκ ἐνδόχου) τέμενος. πολλαχῶς δὲ τῷ 25 ἀδυνάτῳ λεγομένῳ, καὶ γὰρ τὸ μόνις καὶ τὸ χαλεπῶς, ὡς ἐν τῇ τῷ ἀδυνάτῳ διαίρεσει καὶ τῷ δυνατῷ μεμαθῆκαμεν, καὶ ὁ ἐκ ἐνδόχου) ὅλως, τὸ τῷ νῦν τῷ ἀδυνάτῳ τὸ σηματοῦμενον ἐκλέγει). id. ib.

241 b 12. δείξας μηδεμίαν κίνησιν ἔτιως ἀπειρον ὡς μὴ ἔχει πέρατα τὸ τε ἐξ ὧ καὶ τὸ εἰς ὅ, ἐπὶ τούτοις ζητεῖ εἰ ἐνδόχου) ἀπειρον κίνησιν τῷ χρόνῳ γίνεσθαι, τὴν αὐτὴν καὶ μίαν κατ' εἶδος πάλιν καὶ πάλιν γινομένην, ἐπειδὴ τὸ ἐπ' εὐθείας ἀπειρον ἀδύνατον ἐδείχθη. μήποτε ἂν δύναται μίαν κατ' ἀριθμὸν εἶναι συνεχῆ κίνησιν τῷ πάλιν καὶ πάλιν γίνεσθαι τὴν αὐτήν. καὶ ἐπέστησε καλῶς ὅτι μὴ μίαν μὲν 35 μὴδὲ τὴν αὐτὴν ὅθεν κωλύει εἶναι τῷ χρόνῳ ἀπειρον, εἰ ἄλλη ἄλλην διαδέχοιτο. . . μίαν δὲ φησι μόνην δύνασθαι τοιαύτην γίνεσθαι τὴν κύκλῳ, διότι ἐν ταῖς ἄλλαις κινήσεσιν ἢ ἐπὶ τὰ αὐτὰ πάλιν καὶ πάλιν ἐπ' ἀνόδοις γίνεσθαι διαλαμβάνει). ἢ κύκλῳ ἄρα μόνην δύνασθαι μία τε καὶ συνεχῆ γίνεσθαι ἀπειρος τῷ χρόνῳ. καλῶς δὲ "τῷ χρόνῳ" προσέθηκεν, ὅτι ἢ τῷ μεγέθει ὅθεν τῇ ἐφ' ἐν τῇ κινήσεως 40 ἐκτάσει. ἀλλὰ ταῦτα νῦν μὲν προανεφθέγγετο, ὡδίνων ἡδὴ τὴν ἐπ' αὐτοῖς ἀληθειαν, ὅσπερ δὲ ἀποδείξει. ἡ μὲν ἔν τῶν καὶ μέρος ἐν τούτῳ τῷ βιβλίῳ σαφήνεια κατὰ γε τὴν ἐμὴν δύναμιν ἔτιως ἔχεται· ἢ δὲ σύντομος ἐπὶ κεφαλαιῶν ἐπιδρομὴ τοιαύτη τις ἔστι. id. f. 241. cod. Pal. 237.

241 b 21. Ἐστὶ μὲν ἔβδομον τῷ τῆς φυσικῆς ἀκροάσεως βιβλίῳ, ὅπερ ἢ ἐπιγράφειν ἔθος ἐστὶ τοῖς ἐκ τῷ Περικλάτῳ, διχῶς δὲ φέρεται καὶ τὴν λέξιν μόνην ἔχον ὁλόγην τῶν διαφεραν. τὰ γὰρ προβλήματα

καὶ αἱ ἀποδείξεις αὐτῶν ἐπὶ τῆς αὐτῆς τάξεως ἐν ἀμφοτέροις τὰ αὐτὰ φέρεται). ὅπερ δὲ ἐπ' ἀμφῶν οἱ τῷ Ἀριστοτέλει ἐξηγηταὶ σαφηνίζουσι, τὸ καὶ νῦν προσχειρισάμεν. ἰστέον δὲ ὅτι τῶν ἐν τῷ ἔβδωμῳ τούτῳ βιβλίῳ κειμένων προβλημάτων τὰ κυριώτερα καὶ πρὸς τὴν προκειμένην πραγματείαν οὐκ αἰσθητέρα ἐν τῷ μὲν τούτῳ βιβλίῳ τῷ τελευταίῳ τῆς ὅλης πραγματείας καὶ) μὲν ἀποδείξεων ἀσφαλεστέρων· διὰ καὶ παρελκεῖν ἔδοξε τισὶ τούτῳ τὸ βιβλίον ἐν τῇ πραγματείᾳ, μαλθακωτέρας ἢ ὡς φησὶν Ἀλέξανδρος λογουατέρας ταῖς ἀποδείξεσι χρωμένον. καὶ ὁ γε Εὐδήμιος μέχρι τούτου τοῖς ὅλοις χροῖται τῆς πραγματείας κεφαλαιαῖς ἀκολουθήσας, τὸ παρελκὼν ὡς περιττόν, ἐπὶ τὰ ἐν τῷ τελευταίῳ βιβλίῳ κεφάλαια μεταθέσει. καὶ ὁ Θεμίστιος δὲ τὴν ὅλην πραγματείαν παραφράσας, ἐν τούτῳ τῷ βιβλίῳ γενομένος πολλὰ τῶν ἐν αὐτῷ κεφαλαιῶν κατενωτίσατο. ἀλλ' ἐπειδὴ φαίνεται) καὶ τούτῳ μὴ πάντῃ τῆς πρὸς τὰ ἄλλα βιβλία συγγενείας τὰ ἐν ταύτῃ τῇ πραγματείᾳ ἀπαρτίζον, μὴδὲ τῆς τῷ Ἀριστοτέλει ἀγγωνίας ἀνάγειν, τάχα ἂν εἰποίμην πρότερον μὲν ὑπὸ τῷ Ἀριστοτέλει γραφῆναι τούτο, ὅσπερ δὲ ἐν τῷ τελευταίῳ βιβλίῳ τῶν ἐν τούτῳ κεφαλαιῶν ἀκριβέστερον διαρθρωθέντων τινὰς ὡς οὐκ εἶναι αὐτὴ τῇ πραγματείᾳ συντάξαι. καὶ ἔχει ἂν οἷμαι χρεῖαν ἐκ ἀπόβλητον προσημειῶσαι ἡμᾶς καὶ συνεθίζον εἰς τὴν τῶν μεγάλων ὄντως καὶ συνεκτικῶν τῆς ὅλης φυσιολογίας θεωρημάτων κατανόησιν, ὡς ἐν τῷ τελευταίῳ βιβλίῳ παραδιδύσκον ὁ Ἀριστοτέλης. αὐτίκα γὰρ πρῶτον ἐν τούτῳ ὑπ' αὐτῷ προβληθὲν τὸ πᾶν τὸ κινούμενον ὑπὸ τινος κινεῖσθαι, ἀκριβεστέρας ἐκεῖ τετυύχηκεν ἀποδείξεως. ἀλλὰ τοῖς γε ἐνταῦθα παρακολουθῶντες 50 τῶς παραδιδόμενοις τὴν ἔνοιαν αὐτῶν ὡς δύναται ἀνηγεύσωμεν. Simpl. f. 242.

τὸ μὲν προκειμένον ἐστὶν ὅτι πᾶν τὸ κινούμενον ὑπὸ τινος κινεῖται, 241 b 24. ἀφ' οὗ πάντα τὰ ἐφεξῆς ἤρτη) φυσικὰ θεωρήματα. ἐπὶ δὲ τῶν κινουμένων τὰ μὲν ἔξωθεν κινεῖται τὰ δὲ ἐκ ἐξωθεν, ἔξωθεν μὲν τὰ βίαια κινούμενα, ἐκ ἐξωθεν δὲ τὰ τε καὶ φύσιν κινούμενα σώματα καὶ τὰ καὶ ὁρμῇ ψυχικῇ. ὅτι μὲν τὰ ἔξωθεν κινούμενα ὑπὸ τινος κινεῖται, ἐκ ἐξωθεν δὲ δείξαι, προφανὲς ὄντος τῷ κινῶντος ἢ τῷ ὠθέντος ἢ τῷ ἄλκωντος ἢ τῷ ὀχεῖντος ἢ τῷ δινεῖν. ἐπὶ δὲ τῷ δοκῶντος ἐξ αὐτοῦ καὶ μὴ ἔξωθεν κινεῖσθαι δεικνύει, διορίσας πρότερον τὸ καθ' αὐτὸ καὶ πρῶτως κινούμενον ἀπὸ τῶν κατ' ἄλλο καὶ ὅλως, καὶ συμβεβηκὸς κινουμένων, οἷα καὶ τὰ καὶ μέρη κινούμενα ἐστίν, ὡς ἐν ἀρχῇ τῷ πέμπτῳ βιβλίῳ διήρηται). . . πρῶτον δὲ τὴν νόησιν ἡμᾶς ἀπευθύνει, διδάσκων μὴ διὰ τούτου νομίζειν τὸ ἐξ αὐτοῦ ὅλον κινούμενον ὑπὸ μὴδὲ κινεῖσθαι, ὅτι μὴ φαίνεται) ἔξωθεν τὸ κινῶν αὐτό. δύναται) γὰρ μὴ εἶναι φανερόν τὸ κινῶν ὡς τὸ κινούμενον, καὶ ἐφ' οὗ προδήλως ἄλλο ἐστὶ τὸ κινῶν καὶ ἄλλο τὸ ὑπὸ τούτῳ κινούμενον, ὡς ἐπὶ ἐκθετικῷ παραδείγματι τούτῳ δεικνύουσιν αὐτοί. id. ib.

ταύτην τὴν ἀπόδειξιν αἰτιατῶ) μὲν καὶ ὁ φιλοπονωτάτος Γαλήνης, 241 b 45 αἰτιῶν) δὲ καὶ ἄλλοι ὡς ἀδυνάτῳ χρωμένῳ ὑποθέσει τῇ λογιστῇ τὸ αβ' πρῶτως καὶ καθ' αὐτὸ κινούμενον τὸ γβ' μὴ κινεῖσθαι. ὁ δὲ Ἀλέξανδρος, καίτοι πολλαχῶς τὴν ἀπόδειξιν ὑποπεύων, εἰπετο λέγειν ὅτι ἐκ ἐξὶ πρὸς ὑπόθεσιν ἀδύνατον τὸ τῷ καθ' αὐτὸ καὶ

πρώτως κινούμενον μέρος ὑποθέσκει ἰσάμενα· μόνον γὰρ, φησὶν, πρὸς ὑποθέσιν ἐστὶν ἀδύνατα ὅσα ἀλλήλων ἐστὶν ἀναιρετικά, ὡς τὸ διὰ πέντε πλὴν. μήποτε δὲ καὶ τὸ τοῦτον ἐστὶν· εἰ γὰρ τὸ καθ' αὐτὸ καὶ πρῶτως κινούμενον τὸτο ἦν τὸ ὅλον αὐτὸ κινούμενον καὶ οὐχὶ τὸ μέρους τι αὐτὸ κινεῖσθαι κινούμενον· πῶς δύναιτο τὸ καθ' αὐτὸ καὶ πρῶτως κινούμενον συνιστάμενον τὸ μέρος μὲν τι αὐτοῦ κινεῖσθαι μέρος δὲ καὶ κινεῖσθαι; ἀλλ' ἡ μὲν ἀκολοθία ὑγιής (εἰ γὰρ καὶ τὴν μέρων τὸ καθ' αὐτὸ κινούμενον, καὶ τὸ ὅλον κίνησθαι), καὶ ἔκτε ὅλον καθ' αὐτὸ κινηθῆσθαι καὶ πρῶτως), τὸ δὲ τὸ καθ' αὐτὸ κινούμενον κίνησθαι τι μέρος, ὥς ἂν καθ' αὐτὸ κινούμενον ὅλον ὑποκείη, τὸτο ἀδύνατον. 10 ἔμοι δὲ καὶ τὸτο ἀπορροαῖ, πῶς εἰληπὶ τὸ ἀγρὶ κινούμενον. εἰ γὰρ ὡς σῶμα μόνον, τί ἂν εἴη ἐν αὐτῷ τὸ κινεῖσθαι; εἰ δὲ ὡς ζῶον, τὸ μὲν γὰρ κινούμενον μόνον ὡς σώματος ὄντος, τὸ δὲ ἀγρὶ καὶ τὴν τὸ ζῶον ψυχὴν τεταγμένον καὶ διὰ τὸτο κινεῖσθαι τε ἅμα καὶ κινούμενον, πῶς τὸ ὅλον καθ' αὐτὸ καὶ πρῶτως λέγει κινεῖσθαι, εἴπερ τὸ 15 ἀγρὶ, τυτέστιν ἡ ψυχὴ, καὶ συμβεβηκὸς κινεῖσθαι τῷ ἐν κινούμενῳ εἶναι τῷ σώματι; πῶς δὲ ὅλως τὸ ἀγρὶ κινεῖσθαι ἂν τὸ γὰρ ἡρεμῶντος, εἴπερ ἡ ψυχὴ καθ' αὐτὴν μὲν ἀκίνητος ἐστὶ, κινεῖσθαι δὲ τῷ ἐν κινούμενῳ εἶναι τῷ σώματι; ὥστε ὅσα καὶ μέρους ἂν τὸ ἀγρὶ λέγοιτο κινεῖσθαι, ὡς τὸ ἀγρὶ ἐν αὐτῷ κινούμενον· εἰ γὰρ τὸ γὰρ ἡρεμῶντος καὶ τὸ σῶμα τεταγμένον, καὶ τὸ ἀγρὶ ἡρεμῶντος ἂν ἀντὶ τῆς ψυχῆς παρειλημμένον. ἐγκαλῶσι δὲ τῷ λόγῳ καὶ ὡς τὸ ἐν ἀρχῇ αἰτῶντι, εἴπερ διὰ τὸ μὴ κινεῖσθαι τὸ μέρος δείκνυσιν τὸ ὅλον μὴ καθ' αὐτὸ κινούμενον. 20 ἰστέον μέντοι ὅτι ἐν τῷ ἐφεξῆς βιβλίῳ προτίθει πάλιν δεῖξαι τὸτο, τὸ πᾶν τὸ κινούμενον ὑπὸ τινος κινεῖσθαι, καὶ δείκνυσιν αὐτὸ ἀκριβέστερον τε καὶ ἐνεργέστερον. id. f. 242 b.

242. λαβὼν ὡς δεδογμένον τὸ πᾶν τὸ κινούμενον ὑπὸ τινος κινεῖσθαι, 15 τὸτο κινούμενον δείκνυσιν ὅτι ἐστὶ τι τὸ πρῶτον κινεῖσθαι, καὶ ὅτι ἐπ' ἀπειρον ἄλλο ἄλλο κινεῖσθαι, ἀλλ' ἐστὶ τι τὸ κινεῖσθαι μὴ ὑπ' ἄλλου κινούμενον. δείκνυσιν δὲ αὐτὸ ἐπὶ τῆς καὶ τῶν κινήσεως, ἐπειδὴ αὕτη 30 πρώτη τῶν κινήσεων, τῷ μὴ ὅσας αὐτῆς μὴδὲ ἄλλην τινὰ κίνησην εἶναι, ὡς ἐν τῷ ἐφεξῆς βιβλίῳ μαθησόμεθα. τὸ δὲ ὑπ' ἄλλου κινούμενον καλῶς εἴρηται, ἵνα μὴ μόνον ὑπ' ἄλλου εἰπὼν δοξῇ τὸ ἐν ἀρχῇ λαμβάνειν, τὸ εἶναι τι τὸ πρῶτον κινεῖσθαι. ὁ δὲ δείκνυσιν διὰ τὸ δεῖξαι ὅτι ὅτι ἐπ' ἀπειρον ἄλλο πρὸ ἄλλου κινούμενον κινεῖσθαι. ἐάν ὅν 35 ἐπὶ τῆς καὶ τῶν κινήσεως δεῖχθαι τὸ εἶναι τὸ πρῶτον κινεῖσθαι, καὶ καθ' αὐτὸν εἶναι ἂν δεδειγμένον. ἡ δὲ δεῖξις διὰ τῆς εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῆς πρὸς τὴν ὑποθέσιν· ὑποθέμενος γὰρ ἐπ' ἀπειρον ἄλλο ὑπ' ἄλλου κινεῖσθαι, δείκνυσιν ἐπόμενον τῷ τῷ ἐν πεπερασμένῳ χρόνῳ ἀπειρον γίνεσθαι κίνησην, ὅπερ ἀδύνατον ἐν τῷ πρὸ τῷ δεδομένῳ βιβλίῳ. 40 ἐπεὶ γὰρ τὸ κινεῖσθαι ὑποκείναι κινούμενον αὐτὸ ὑπὸ τινος κινεῖσθαι, δηλονότι ἅμα. τε αὐτὸ ἐστὶν κινούμενον ὑπὸ τῷ κινεῖσθαι αὐτὸ καὶ κινεῖσθαι τὸ ὑπ' αὐτοῦ κινούμενον, εἴπερ τῷ ὑπ' ἄλλου κινεῖσθαι κινεῖσθαι. ἐν τῷ αὐτῷ ἄρα χρόνῳ καὶ καὶ τὸ αὐτὸ ἡ τὸ κινεῖσθαι καὶ τὸ κινούμενον κίνησις ἐπιτελεῖται (ἵτε γὰρ κινεῖσθαι τὸ κινεῖσθαι, τότε κινεῖσθαι), ὥστε ἅμα ἡ κίνησις 45 ἐστὶν πάντων τῶν κινήσεων τε καὶ κινουμένων. . . ἐπειδὴ ἕκαστον τῶν κινήσεων τε καὶ κινουμένων ἐν κατ' ἀριθμὸν ἐστὶ, τὸ δὲ ἐκὸς κατ' ἀριθμὸν μία κατ' ἀριθμὸν ἡ κίνησις· καὶ γὰρ ἡ ἐκ πάντων

μία καὶ συνεχὴς γίνηται, ἀλλ' ἡ μία αὕτη σὺνταίει ἐκ τῶν κατ' ἀριθμὸν τοσούτων ὅσα ἐστὶ τὰ κινεῖσθαι καὶ κινούμενα· καὶ γὰρ ἅμα πάντα κίνηται, ἀλλ' ἕκαστον αὐτῶν ἰδίαν κίνησην κινεῖται, διωρισμένα κατ' ἀριθμὸν. . . καὶ ὁ χρόνος δὲ ἂν μὴ εἰς ἡ καὶ συνεχὴς τῆς ἐκ 5 τινος εἰς τι κινήσεως ἀλλὰ διαλείπων, ἔκτε μία ἡ κίνησις· ἐν γὰρ ἐκ τῷδε τῷ λευκῷ εἰς τῷδε τῷ μέλει μεταβάλλει, μὴ ἐν ἐν κατ' ἀριθμὸν καὶ συνεχῇ χρόνῳ, ἀλλ' ἐν ἄλλῳ καὶ ἄλλῳ, καὶ εἰ ὅτι μάλιστα ἐν κατ' ἀριθμὸν εἰς τὸ τε ἐξ ὧ καὶ τὸ εἰς ὧ, καὶ τὸ μεταβάλλον ἐν, ἐκ ἐστὶν μία κατ' ἀριθμὸν μία κίνησις ἡ διακεκομμένη, ἀλλ' εἴπερ ἄρα, μία τῷ εἶδει. εἰπὼν δὲ περὶ τῆς κατ' ἀριθμὸν μιᾶς 10 κινήσεως, ἐπάγει ὅτι καὶ ἡ κίνησις, ὥστε καὶ τὰ ἄλλα, τριχῶς τὸ εἶναι εἴη· ἡ γὰρ ἀριθμῶν, ὡς εἴρηται, ἡ γένει ἡ εἶδει. καὶ τίς μὲν ἡ κατ' ἀριθμὸν μία, εἴρηται· γένει δὲ μία κίνησις ἐστὶν ἡ τῆς αὐτῆς κατηγορίας, οἷον ὅσας, ὡς ἡ γένεσις καὶ ἡ φθορά, ἡ ποιότητος, ὡς ἡ ἀλλοίωσις, ἡ ποσότητος, ὡς αὐξήσις καὶ μείωσις, ἡ τῆς πῶς, ὡς ἡ καὶ τῶν. κατηγορίας γὰρ ταῦτα τὰ γένη λέγειν ἔδος αὐτῶν. . . εἰπὼν δὲ ἡ ἐξ ἀγαθῶν εἰς κακόν (p. 242 b 7), ἐπὶ γὰρ ἐάν ἡ ἀδιάφορον τῷ εἶδει, τὸ ἀγαθὸν δηλονότι καὶ τὸ κακόν, ὡς σωφροσύνη καὶ ἀκολασία. . . καὶ καὶ τοσούτον μόνον προδίδειν, ὅτι καὶ τὸ κινούμενον εἶναι καὶ ἐν κατ' ἀριθμὸν, ἐν μέλλει μία κατ' ἀριθμὸν ἡ 20 κίνησις εἶναι. εἴρηται δὲ περὶ τῆς μιᾶς κινήσεως καὶ ἐν τῷ πέμπτῳ τῷδε τῆς πραγματείας, εἰς ἡ ἀναπέμψων ἡμᾶς εἴπεν ἐν τοῖς πρότερον εἰρηξάμενος. μὲν δὲ τὸ συζητῶν ὅτι μίαν κατ' ἀριθμὸν κίνησην ἕκαστον κινεῖται τῶν κινήσεων τε καὶ κινουμένων, λαμβάνει τὸν χρόνον ἐν ᾧ τὸ ἐν τῶν κινουμένων κινεῖται, οἷον τὸ α', πεπερασμένον ὄντα. . . ἐπεὶ ὅν ἐν ᾧ τὸ α' κινεῖται χρόνῳ, τυτέστιν ἐν τῷ α', ἐν τῷ καὶ τῶν 25 ἄλλων ἕκαστον τῶν κινουμένων ἀπειρῶν ὄντων τῷ πλήθει κινεῖται, συμβήσεται καὶ τὴν ὅλην τὴν ἐξ ἡ κίνησην ἀπειρον ὅσαν ἐν πεπερασμένῳ γίνεσθαι χρόνῳ τῷ α'. ἀδύνατον ἄρα τι ἡκολούθησε, τὸ ἐν πεπερασμένῳ χρόνῳ ἀπειρον κινεῖσθαι κίνησην· εἰδείχθη γὰρ τὸτο ἀδύνατον ἐν τῷ πρὸ τῷ βιβλίῳ. id. f. 243.

καὶ ὅθεν ἀδύνατον ἀκολουθεῖ, ἀλλὰ τὸ ἀδύνατον ἡκολούθησεν 242. 20 ἐν τῷ μίαν ἀπειρον κίνησην ἐν πεπερασμένῳ χρόνῳ κινεῖσθαι, ἐπεὶ τὸ γε πλείους τῷ πλήθει καὶ ἀπειρος ἐν πεπερασμένῳ γίνεσθαι ὅτι ἀδύνατον. εἰ ὅν μέλλει τὸ ἀδύνατον ἀκολουθεῖν, καὶ δεῖξαι πῶς αἱ ἀπειροὶ τῷ πλήθει κινήσεις εἰς μίαν κίνησην ἀπειρον τῷ μεγέθει συντίθενται ἅμα γινόμεναι ἐν πεπερασμένῳ χρόνῳ, ἐν ᾧ καὶ μία τῶν πεπερασμένων γίνεσθαι. ὅτω γὰρ ἂν ἡκολούθησε τὸ ἀδύνατον τὸ ἐν πεπερασμένῳ χρόνῳ ἀπειρον εἶναι κίνησην. τὸτο ὅν ἐφεξῆς ποιεῖ 40 δεκνὺς ὅπως μία ἀπειρος ἡ τοιαύτη κίνησις ἀποτελεῖται. id. f. 244.

πολλῶν μὲν ὄντων καὶ ἀπειρῶν τῷ πλήθει κινήσεων τε καὶ κινου- 242. 24 μένων ὅθεν ἀδύνατον ἐπεὶ τῷ τὰς ἀπείρους κινήσεις ἅμα ἐν πεπερασμένῳ γίνεσθαι χρόνῳ. ἀλλ' ἐν τι γίνεται, φησὶν, τὸ ἐκ πάντων τῶν κινήσεων καὶ κινουμένων· τὸ γὰρ κινεῖσθαι τι καὶ τῶν πρῶτον, τυτέστι προσεχῶς καὶ μὴ δι' ἄλλου, καὶ σωματικὴν κίνησην κινεῖσθαι ἀνάγκη συνεχῆς ἐν τῷ κινουμένῳ κινεῖσθαι, ἡ ἀπτόμενον αὐτῷ ὅτω κινεῖσθαι αὐτῷ. σωματικὴν δὲ λέγει κίνησην τὴν ἀνταρκειστικὴν· κινεῖσθαι γὰρ

ἐν τῇ πρώτῳ κινῶν ἐν τῇ ἐρευνῇ. ἐν αὐτῇ καὶ τὸν τρόπον καὶ ταῦτα, ἀλλ' ὁ σωματικῶς σωματικῶς ἢ καὶ τὸ ὡθῆν ἢ ἔλκεν ἢ δυνῶν ἢ ἐχῶν. τὰ δὲ τοιαῦτα ἄπειρος ἀνάγκη τῶν ὑπ' αὐτῶν κινουμένων, ἐν δὲ τῇ ἀφῆς τρόπον τινὰ ἐν αὐτοῖς. καὶ πλείων ἐν καὶ ἄπειρα τὰ κινῶντα ἐν κινούμενα ἐκ διαδοχῆς, ἐν ταῦτα ἢ ἐν ἐξαι καὶ τῇ ἀφῆς. εἴτε δὲ ἄπειρον, φησὶν, τὸ ἐν τούτῳ εἴτε πεπερασμένον, ὅθεν διαφέρει, ὅτι ἀδύνατον ἐξ ἀπείρων τῶν πληθεὶ μεγεθῶν ἀπομείνων ἀλλήλων, καὶ τῶν Δημοκρίτου ἀτόμων εἴη τῶν μεγεθῶν βραχυτέρα, πεπερασμένην τι ἐν γίνεσθαι, ἀλλ' ὅτι ἐν πρόκειν) νῦν σκοπεῖν εἴτε ἐστὶ τι ἄπειρον μέγεθος εἴτε ἐκ ἐξω... τὸ δὲ, ὅ 10 ἢ ἐνδὲξαι, ληφόμεθα ὡς ὑπάρχον περὶ τῷ ἴσας ἢ ἀόλους λαβεῖν εἶπεν. ἐπεὶ ἢ ἀμφοτέρω ἐνδὲξαι, ὅπερ ἂν ὑποτεθῇ, τότε ἔρομεν ἀκόλουθον τὸ ἀδύνατον... μὴ δὲ τὸ διαλύσαι τὴν ἐκ τῷ ἀορίσως ὑποτεθέντος ἔκτασιν συμπεραίνειν) λοιπὸν τὴν λόγον· ἀδύνατον ἢ δεχθέντος τῷ ἐπ' ἄπειρον εἶναι τὰ κινῶντα ἐν κινούμενα, εἴπερ 15 ἀδύνατον τι αὐτῶν ἠκολούθησεν, ἀνάγκη τὸ ἀντικείμενον τούτῳ ἀληθὲς εἶναι, τὸ ἴσα δὲ τὴν πρόθεον ταύτην ἐν μὴ ἐπ' ἄπειρον εἶναι, ἀλλ' εἶναι τι τὸ πρώτως κινῶν μικρὸν αὐτὸ ὑπ' ἄλλῳ κινούμενον. id. ib.

243^a ἵνα δαξῇ μίαν τῶν ἀρεθμῶν γινωμένην κίνησιν τὴν ἐκ τῆς ἐπ' 20 ἄπειρον τῶν κινῶντων ἐν τῶν κινουμένων ὑποθέσεως, ἐν τούτῳ τὸ ἀδύνατον ἐπαγάγη τὸ ἐν πεπερασμένῳ χρόνῳ ἄπειρον κίνησιν κινεῖσθαι, ἐχρήσατο τῶν τὸ προσεχῶς κινῶν ὀφείλειν ἄπειρος τῷ κινουμένῳ ἢ συνεχὲς αὐτῶν εἶναι. τούτῳ δὲ τότε μὴ ἀπὸ τῆς ἐπαγωγῆς ἐπιστώσατο, εἰπὼν καθόπερ ὁρῶμεν ἐπὶ πάντων, νῦν δὲ ἀποδείξαι 25 αὐτὸ καθ' ἑκάστην εἰδος κινήσεως προτίθει, ὅτι τὸ προσεχῶς κινῶν ἀνάγκη ἅμα τῶν κινουμένων εἶναι. id. f. 244 b.

243^b εἰπὼν ὅτι πᾶσαι αἱ συγκρίσεις ἐν συγκρίσεις εἰσὶν) σύνωσις 9. ἐν δὴσιν, ἐπὶ γὰρ ἐν ὅσα ἐν γενέσει ἐν φθορᾷ εἰσὶν. ἐπειδὴ ἢ τῶς περὶ Ἀναξαγόραν Διόκριτον πᾶσα γενέσεις ἐν 30 φθορᾷ συγκρίσει ἐν διακρίσει γίνεσθαι ἐδοκεῖ, αὐτῶν μὲν τούτῳ ἐκ ἀρσέως, εἰ δὲ γίνεσθαι ὅλως φησὶν τινὰ ἐν φθορᾷ) καὶ συγκρίσιν ἐν διακρίσιν, ἐκ αὐτῶν ἢ συγκρίσεις αὐτῇ ἐν διακρίσεις ἀνάγοιτο εἰς τὴν σύνωσιν ἐν δὴσιν, ὅθεν διὰ τούτων εἰς τὴν ἔξω ἐν τὴν ὥσιν. τὸ μὲν ἢ διωθόμενον ἐν συνωθόμενον, ὅντα κατ' ὅσιν ἐν μένοντα ἄπερ 35 ἐστὶν, διωθεῖσθαι ἐν συνωθεῖσθαι λέγει) ἐν ὅλως ὡθεῖσθαι ἐν ἔλκεσθαι, τὰ δὲ γινόμενα ἐν φθειρόμενα ἐν μένοντα ἐπὶ τῆς οὐκείας ὅσας καὶ γένεσιν ἐν φθορᾷ μεταβάλλει, ἐπειδὴ κατ' ὅσιν εἰσὶν αἱ τοιαῦται) μεταβολαί. διὸ ἐκ ὡσιν ὅθεν ἔλκεσι αἱ τοιαῦται) συγκρίσεις ἐν διακρίσεις· ὅθεν ἢ κινήσεις ὅλως εἰσὶν αἱ γενέσεις ἐν φθορᾷ, ὅθεν 40 ἔλκεσθαι ἢ ὡθεῖσθαι ὅν τε τὸ ἐπὶ γινόμενον ἐν μήπω ὄν. ἐπειδὴ δὲ ὁ Ἀλέξανδρος ἐν τῷ ἐτέρῳ ἐβδόμῳ βιβλίῳ τῶν καὶ τὴν λέγει ὀλίγον τι τούτῳ διαφέρειν ἐν τὴν σπαθήσιν ἐν τὴν κέραιον τῇ ὥσει ὑπάγεισθαι λέγει, ἰστέον ὅτι ἐν αἷς ἐγγὺν ἐγγὺς εὖρον γεγραμμένων, ἐν ἢ σπαθήσιν δὲ ἐν ἢ κέραιον· τὸ μὲν ἢ αὐτῶν συγκρίσεις 45 τὸ δὲ διακρίσεις. ἰστέον δὲ ὅτι ὁ Θεμιστοκλῆς ἐν αἷς ἀνέγων ἐγγὺς βελόις, ἀπὸ ταύτης τῆς ῥήσεως τῆς λεγούσης "ἅπαν δὲ τὸ φερόμενον ἢ αὐτὸ ὑφ' ἑαυτοῦ κινεῖ) ἢ ὑπ' ἄλλῳ" ἤρξατο τούτῳ τὸ βιβλίον.

παραφράζειν, τῶν μέγας τούτῳ ῥηθέντων ἐν αὐτῷ καταφρονήσας, ἐν ὅθεν ἐν ταῖς ἐξῆς τὴν συνέχου φυλάττει. id. f. 245.

εἰπὼν τὰς συγκρίσεις ἐν διακρίσεις τὰς μὲν συνώσεις εἶναι τὰς 243^b δὲ διώσεις, ἐν διὰ τούτῳ τὰς μὲν ὡσιν τὰς δὲ ἔλκεσι, ἐπειδὴ τινες 10 τῶν φυσικῶν ἀρχαὶ ἐν μένον τῶν καὶ τῶν κινήσεων ἀλλὰ ἐν πᾶσιν ἐτίθεντο τὴν σύγκρισιν ἐν διακρίσιν, ἐν μένον κινήσεων ἀλλὰ ἐν μεταβολῶν πᾶσιν, αὐτῶν ἐν τούτῳ μένον ἀναρῶν δοκεῖ τὸ πᾶσιν ἀρχαὶ αὐτὰς εἶναι τῶν κινήσεων, ἀλλ' ὅθεν ἀρχαὶ φησὶν εἰσὶ πρώτῳ, ὅθεν γένος τι ὅλως κινήσεως τούτῳ παρὰ τὰ τέσσαρα τὰ εἰρημένα, ἀλλ' ὑπ' ἐκείνα ἐν ταῦτα ἀνάγει) ἐν τὰ τούτων εἶδη... ὅτω μὲν ἐν τὴν ἀρχὴν ὁ Ἀλέξανδρος ἐξηγήσατο, τὴν σύγκρισιν ἐν διακρίσιν λέγων δεδειχθαι μὴ ἄλλο γένος ὅσας κινήσεως ἀλλ' ὑπαγομένης αὐτὰς τῶς προειρημέναις τέτταρον ὡς μέρη ἐκείνων ὅσας. ἐφεξῆς δὲ ἀναλαβὼν τὴν λόγον, εἴτε κατ' ἄλλῃ ἐπιβόλην ὕψον προσ- 15 γραφεῖσθαι, εἴτε ἐκ οὐδ' ὅπως, γενικωτάτως φησὶν ὑπ' αὐτῶν κινήσεις δεδειχθαι τὴν τε σύγκρισιν ἐν διακρίσιν· πάντα γὰρ, φησὶν, τὰ εἶδη τῆς κινήσεως ὑπὸ ταῦτα εὐρεθήσεται)· εἰ ἢ πάντα μὲν ὑπὸ τὴν διώσιν ἐν τὴν σύνωσιν, τούτων δὲ ἢ μὲν συγκρίσεις ἢ δὲ διακρίσεις, πάντα εἰς σύγκρισιν ἐν διακρίσιν ἀνάγοιτ' ἂν. ταῦτα ἐ 20 Ἀλέξανδρος αὐτῇ τῇ λέξει γέγραπεν, καίτοι τῷ Ἀριστοτέλει εἰπόντος (v. 7) "ὁμοίως δὲ ἐν αἱ ἄλλαι συγκρίσεις ἐν διακρίσεις· ἅπαντα ἢ ἔσονται) διώσεις ἐν συνώσεις, πληρὸν εἶναι ἐν γενέσει ἐν φθορᾷ." ὡς ἐκ ἢ ἐν σύνωσις σύγκρισίς τις ἐστὶν, ὅθεν ἢ διώσις διακρίσις τις, ὡς ὁ Ἀλέξανδρος φησὶν, ἀλλὰ τὴν ἀντίον αἱ συγκρίσεις ἐν διακρίσεις συνώσεις ἐν διώσεις εἰσὶν. πῶς δὲ εἰς σύγκρισιν ἐν διακρίσιν πᾶσαι ἀνάγοιτ' ἂν ἐκ τῶν νῦν εἰρημένων αἱ κινήσεις, εἴπερ πᾶσαι εἰς τέσσαρας τὰς εἰρημένας πίπτει φησὶν ὁ Ἀριστοτέλης, ἐν τὰς δύο πάλιν τῶν τεττάρων τὴν ὄχνησιν ἐν τὴν δύννησιν εἰς τὰς δύο τὰς λοιπὰς ἀνάγεισθαι τὴν ἔξω ἐν τὴν ὥσιν, ἐν ἐπὶ 25 τούτων ὡς κοινὴν συνήγαγε τὴν προκείμενον λόγον, εἰπὼν (p. 242 a 4) "ὡς εἰ τὸ ὡθῆν ἐν τὸ ἔλκεν ἅμα τῶν ὡθεμένων, φανερόν ὅτι τὸ καὶ τὸν τρόπον κινουμένου ἐν καὶ τὸν ὡθεν ὅθεν ἐκ μεταβῆναι." ἀλλ' ἐκ εἶπεν, ὡς εἰ τὸ συγκρίναι ἐν διακρίναι. ἐν μέντοι τῶν ἐτέρῳ ἐβδόμῳ βιβλίῳ ὅπως αὐτῇ λέξει γεγραμμένον ἐστὶν "ἐν πᾶσι δὲ κινήσεις ἢ καὶ τῶν συγκρίσεις ἐν διακρίσεις ἐστὶν." ἐν ἀπὸ ταύτης ἴσως τῆς λέξεως ὁ Ἀλέξανδρος τὰ ὕψον ῥηθέντα προσέθηκεν, ὅ 30 συμφωνούντα τοῖς ἐνταῦθα γεγραμμένοις, ὡς δοκεῖ. δυνάτω δὲ ἴσως συμφωνῶν δεικνύει τούτῳ τὸς λόγους τῷ Ἀριστοτέλει τὴν σύγκρισιν ἐν τὴν διακρίσιν ἐκ ἀπλῶς ὑπὸ τὴν σύνωσιν ἐν τὴν διώσιν ἦτοι τὴν ἔξω ἐν τὴν ὥσιν ὡς ὑπὸ καθολικωτέρας ἀνάγοντος, ἀλλ' ὡς τὰς αὐτὰς ἐκείνας ταύτας λέγοντος. ὅτω ἢ ὁ Ἀλέξανδρος ὕψον διατάξατο λέγων "πᾶσαι ἂν ὑπάγοντο ταῖς δύο ταύταις τῇ ἔξω ἐν τὴν ὥσιν ὡς ἢ μὲν συγκρίσεις ἐστὶν ἢ δὲ διακρίσεις· ἐν 35 ὅτω γενόμενα) ἂν εἶναι κινήσεις σύγκρισίς τε ἐν διακρίσεις." id. ib. ἰστέον δὲ ὅτι τὴν λέξιν ταύτην τὴν λέγουσαν "ὅταν θάττων ἢ 244^a κινήσεις ἢ τῆς χωρίζουσας ἐκ" ἀλλήλων τὰ συνεχῆ" ἐν τισιν ἀντι- 9. γραφαῖς ὁ Ἀλέξανδρος μὴ φέρεται φησὶν. πῶς δὲ ἂν ἔχοι τούτῳ λόγον, εἴπερ ἀπὸ ταύτης τῆς προειρημένης ἔκτασιν ὅσας ὁ Ἀριστοτέλης

- 246^a 3. ὅτι μή εἰσιν ἀλλοιώσεις αἱ καὶ τὰς ἀρετὰς καὶ τὰς κακίας μεταβολαί, δεικνυσθ' ἐκ τῆ μηδὲ ποιότητος αὐτὰς εἶναι ἀλλὰ ὑπὸ τὰ πρὸς τι ἀνάγκη· καὶ δὲ τὰ πρὸς τι ἔδειξεν αὐτὸς ἐν τῷ πέμπτῳ βιβλίῳ μήτε ἀλλοίωσιν γίνεσθαι μήτε ὅλως μεταβολήν... εἰ ὅν αἱ ἀρεταὶ καὶ κακαίαι τῷ σώματος ἐν τῷ πρὸς τι πῶς ἔχουν 5 εἰσι, δέδωκεν δὲ ἐν τῷ ἑβδόμῳ βιβλίῳ ὅτι ἐν τῷ πρὸς τι ἔκ ἐξί κινήσεως καθ' αὐτὸ ὅδε μεταβολή ὅλως, δηλονότι ὅδε ἀλλοιώσεις εἰναι ἄν... φανερόν ὅν ἐκ τῶν πρότερον εἰρημέτων ὅτι ἡ καὶ τὴν ἡμέτα μεταβολή ἔκ ἐξιν ἀλλοιώσεις, ἐκ δὲ τῶν νῦν ὅτι ὅδε ἡ καὶ τὰς ἀρετὰς καὶ τὰς κακίας τῷ σώματος μεταβολή, καὶ ὅλως αἱ τῶν ἔχουν 10 ἀποβολαὶ καὶ λήψεις ἔκ ἐξιν ἀλλοιώσεις. ἐφεξῆς δὲ τὴν αἰτίαν δίδωσκει δι' ἣν ἀλλοιωθεὶς δοκεῖ τὰ κατ' αὐτὰς μεταβάλλοντα... εἰπὼν δὲ ὅτι αἱ ἔξεις ἐγγίνοντο ἀλλοιούμενων τινῶν, ὅσον ψυχρῶν θερμῶν ξηρῶν ὑγρῶν, ἐπηγάγεν "ἢ ἐν οἷς τυγχάνουσιν ὅσαι πρώτοις" (v. 17), ὡς ὁ προκαείμενον αὐτῷ νῦν ζητεῖν περὶ τὰ τῶν πάθη 15 καὶ τῶν μεταβολῶν πρώτας καὶ ἀλλοιώσεις αἱ ἔξεις ἐγγίνοντο, εἴτε τὰ τῶν ὁμοιομερῶν, ὡς Ἀναξαγόρας, εἴτε τὰ τῶν ἀτόμων, ὡς ὁ Δημόκριτος, εἴτε τὰ τῶν ποιότητων, ὡς Ἀριστοτέλης. ὅτι μὲν γὰρ ἀλλοιούμενων τινῶν ἐγγίνοντο, πρόδηλον id. ib.
- 247^a 6. ἀλλοιωθήσεται δὲ τὸτο δηλονότι ὑπὸ τῶν αἰδητικῶν, πρὸς αὐτὸ πέφυκεν. τῷ δὲ αἰδητικῷ ἀλλοιούμενῳ εἶπεν ὡς τῷ παθητικῷ· τὰ γὰρ πάθη, ὡς φησὶ ὁ Πλωτῖνος, ἡ αἰδητικὴ εἰσὶν ἡ ἔκ ἀνευ αἰδητικῶν. id. f. 249.
- 247^a 17. ὅτι δὲ ἡ ἡθικὴ ἀρετὴ περὶ ἡδονὰς ἐστὶ καὶ λύπας, δέδωκεν μὲν ὡςπερ εἶπεν ἐν τοῖς Ἠθικοῖς διὰ πλειόνων, λεγέτω δὲ καὶ νῦν συν- 25 τύμως... ἀποδείξας δὲ τὰς προτάσεις συνηρημένους ἐκτίθεσθαι τὴν συλλογισμόν ὅτως. ἀρετὴ ψυχῆς καὶ κακία ἐγγίνετο ἡδονῆς καὶ λύπης ἐγγινομένης, ἡδοναὶ δὲ καὶ λύπαι ἀλλοιώσεις εἰσι τῷ αἰδητικῷ· φανερόν ἄρα ὅτι ἀρετὴ καὶ κακία ἐγγίνοντο καὶ φθείροντο ἀλλοιούμενων τῷ αἰδητικῷ, ὥστε τότε ἀποβάλλειν αὐτὰς καὶ λαμβάνειν. 30 δῆλον ὅν ἐκ τῶν εἰρημέτων ὅτι ἡ μὲν γένεσις τῆς ἀρετῆς καὶ κακίας ἀλλοιούμενων τινῶν ἔπει, αὐτὴ δὲ ἡ γένεσις αὐτῶν ἔκ ἐξιν ἀλλοιώσεως, ἀλλ' ἐπιγίνετο τῇ καὶ τὴν ἡδονὴν καὶ λύπην ἀλλοιώσει τῷ αἰδητικῷ. id. f. 249 b.
- 247^b 1. δείξας ἐν μέρει ὅτι αἱ ἡθικὴ ἀρεταὶ καὶ κακαίαι καὶ αἱ τέτων λή- 35 ψεις καὶ ἀποβολαὶ ἔκ ἐξιν ἀλλοιώσεις, ἐφεξῆς δεικνυσθ' ὅτι ὅδε αἱ τῷ νοητικῷ μέρους ὅτε αἱ τέτων λήψεις καὶ ἀποβολαὶ ἀλλοιώσεις εἰσιν. ὡςπερ δὲ ἡθικὴ ἀρετὴ ἦσαν αἱ περὶ τὸ ἀλογον τῆς ψυχῆς, ἐν ᾧ ἡδοναὶ καὶ λύπαι κοινῶς αὐτῷ καὶ τοῖς ἀλόγοις ζώοις ὑπάρχουσιν (πολλὰ γὰρ ἐστὶ καὶ ἐν τέτοις διὰ συνεθισμῷ κατορθύμενα), ὅτω 40 νοητικῇ ἢ διανοητικῇ (γράφει γὰρ καὶ ἐκατέρως) αἱ περὶ τὸ λογικόν εἰσι τῆς ψυχῆς, περὶ δὲ ἐπιστήμη συνίσταται καὶ ἡ κατ' αὐτὴν ἀρετὴ. id. ib.
- 247^b 5. ἐν τέτοις ὅν τῆς τῶν καὶ μέρος πείρας συναχθείσης τὸ δυνατόν ἐπιστήμον τὸ ἐν τῷ νοητικῷ ἐνεργεῖα ἐγένετο, ὅδον αὐτὸ κιν- 45 θέν. ὅτω μὲν ὅν ὁ Ἀλέξανδρος ἐξηγήσατο, ἐκ τῶν καὶ μέρος συνάγεσθαι τὸ καθόλου καὶ τὴν τῷ καθόλου γινώσκον βεβλόμενος. καὶ τὸ "ἐπίσταται" γὰρ πῶς τῷ καθόλου τὰ ἐν μέρει" ὡς σημείον εἶπεν

εἰρηάζει τὸ διὰ τῶν ἐν μέρει τὴν τῷ καθόλου γινώσκον ἀποδείξει, αἴτιον ἢ καθόλου ἐπιστήμη ἐκάστου τῶν ὑπὸ τὸ καθόλου ἐστίν, ἐξ ὧν ἡθροισθῇ· περιεληπτικῇ γὰρ ἐν τῇ τῷ καθόλου ἐπιστήμῃ τὰ ἐν μέρει, ὡς ἐκ τέτων καὶ ἐπὶ τέτοις ἐκείνης γνωσμένης. εἰ δὲ μὴ δυνατόν ἐκ τῶν καὶ μέρος ἀπειρῶν ὄντων τὰ καθόλου συνάγεσθαι, μήτε ἐν τῷ αἰδητικῷ καὶ φανταστικῷ γινώσκον τῆς ἐν νῷ ἐπιστήμης ὑποκατακτῆν εἶναι, χείρονα ὅσον πολλῷ κρείττονος, ἀπλοικότερον καὶ ἀληθέστερον οἶμαι μάλλον ἐξηγητέον τὸ ὑπὸ τῷ Ἀριστοτέλει εἰρημένον. ὁ γὰρ νῦν ἐπιστήμην ἔχων τῶν μὲν καθόλου ἀεὶ κατ' ἐνεργεῖαν εἴτε πρόχειρον εἴτε μή, τῶν δὲ ἐν μέρει δυνατόν, ὅταν ἡ αἰδητικὴ προσβάλλῃ τῷ μερικῷ, τότε αὐτὸ ὅν ἐ γινώσκει τὸ καθόλου ἐνεργεῖα ἐν τῷ μερικῷ, ἀλλὰ γινώσκει τῷ καθόλου τὰ ἐν μέρει· ὁ γὰρ τις ἄνθρωπος καὶ ἄνθρωπος, ὡς αὐτὸς εἶπεν ἐν ἀλλοιῶ. καὶ διὰ τῆς τὸ "πῶς" προσέθηκεν, ὅτι ἔκ ἐξιν σύσχετος ἢ τῷ καθόλου γινώσκον τῇ τῷ μερικῷ, ἀλλὰ γινώ- 10 σκει τῇ καθόλου τὸ μερικόν, τῷ περιέχεσθαι ὑπὸ τὸ καθόλου τὸ ἐν μέρει. id. ib.

καλῶς ἀπὸ τῶν εἶναι τὴν διάνοιαν ὁ Ἀριστοτέλης τὸ ἐπίσταται 247^b 17. ἐτυμολογεῖ, σύμφωνα ἀνταποδοθῆναι τῷ σφετέρῳ καθηγεμένῳ φθεγγόμενος· καὶ γὰρ ὁ Πλάτων ἐν τῷ Τιμαίῳ (p. 44) ταύτας αἰτίας εἶναι φησὶν τῆς ἐξ ἀρχῆς τῶν ἀνθρωπίνων ψυχῶν ἀνοίας, καὶ ταυ- τὴν τῆς ἐπιστήμης ἀπολήψιν... τὸ δὲ "γένεσις μὲν ἔκ ἐξιν" εἶρηκε μὲν ὡς ἀνταποδώσαν τι, ὁ φάνετο δὲ τι ἀνταποδοθῆναι, εἰ μὴ ἄρα τὸ μὲν πολλὰ ῥηθὲν τὸ "ἐν ἀμφοτέροις δὲ ἀλλοιούμενων τινῶν τῶν ἐν τῷ σώματι" (p. 248 a 3) καὶ πρὸς τὸτο ἀποδοθῆναι, ὡς Ἀλέξανδρος φησὶν. μὴ ποτε δὲ τὴν γραφὴν εὐρύνῃ ὁ Ἀλέξαν- 20 δρος ἔχυσαν "τῷ γὰρ ἡρεμῆσαι καὶ εἶναι τὴν διάνοιαν," ἐνόμισεν ἑλλειπῆν τὴν λόγον εἶναι, ὡς τὸ δὲ τῷ μὲν μὴ ἀποδοθῆναι. ἀλλὰ πρῶτον μὲν καὶ ὁ γὰρ, τὴν αἰτίαν λέγων, ἀποδοθῆναι πῶς οἶμαι πρὸς τὸ μὲν· ἔπειτα δὲ ἐν τισὶ τῶν ἀντιγράφων "τῷ δὲ ἡρεμῆσαι καὶ εἶναι" γέγραπται, καὶ εἴη ἂν ἀποδοθῆναι. id. f. 250.

μὴ ποτε ὅν εἰ ὁμοίως ἔχει ὁ ἐξ ἀρχῆς λαμβάνων τὴν ἔξιν 247^b 14. τῷ μεθύνοντι καὶ καθεύδοντι, ἀεὶ ἡ ψυχὴ τὴν ἔξιν ἔχει, καὶ αἱ μα- θήσεις ὄντως ἀναμνήσεις εἰσιν, ὡς ὁ τῷ Πλάτωνος βέλῃ λόγος. ἀλλ' ἔστι καὶ ἔχειν, ὡς φησὶ ὁ Πλωτῖνος, καὶ μὴ πρόχειρον ἔχειν, καὶ τὸ πρόχειρον καὶ τὸ μὴ πρόχειρον πολλὰ αἱ διαφοραί. id. f. 250 b.

ἐν ἀμφοτέροις ἂν λέγοι, τοῖς τε ὑπὸ τῆς φύσεως ἐκδοθέν 248^a 3. καθιστάμενοι καὶ τοῖς ἔξωθεν ὑπὸ ἐθῶν καὶ διδασκαλίας. ἢ ἐν ἀμ- φοτέροις εἶπε τοῖς τε ἐξ ἀρχῆς λαμβάνουσι τὴν ἔξιν καὶ τοῖς μὲν μεθύνοντι ἢ ὑπνον ἢ νόσον ἀποκαθιστάμενοι. id. f. 251.

ὑπομνησκει λοιπὸν ἡμᾶς ὁ χάριν ἐλάβη πάντα τὰ προει- 248^a 6. ρημένα. πρὸς αὐτὸν δεῖξαι ὅτι ἡ ἀλλοιώσις καὶ τὰς παθη- τικὰς ποιότητας γίνετο· αὐτὸ δὲ εἰσιν αἱ αἰδητικαί, ὑφ' ὧν ἡ αἰδη- σις ἀλλοιωθῇ· ὡς τῆς ψυχῆς τὸ αἰδητικὸν μόνον ἀλλοιωθῇ καθ' αὐτό... ζητεῖ δὲ ὁ Ἀλέξανδρος εἰ ἡ καὶ ποιότητα μεταβολὴ ἀλλοιώσις ἐστίν, ποιότητος δὲ πρῶτον μὲν εἶδος ἐν Κατηγορίαις ἔστι καὶ διάθεσις ἀπληρώσιμη, τέταρτον δὲ γένος ποιότητος καὶ καὶ τὴν ἐκαστὴ μορφὴν, πῶς ἡ καὶ τὴν ἔξιν καὶ τὴν καὶ μεταβολὴ ἔκ ἐξιν ἀλλοιώσεως. καὶ λῖνε καλῶς ἐκ τῶν Ἀριστοτέλει· καὶ γὰρ τὰς

παθητικὰς μόνως ποιότητας τὴν ἀλλοίωσιν γίνεσθαι φησιν ὁ Ἀριστοτέλης. id. ib.

248^a 10. συμπεραναμένος τὴν ἐξ ἀρχῆς λόγον τὴν δεικνύοντα ὅτι τὴν πρῶ-
τως κινῶν μὴ ὡς τὸ ἕνεκα ἀλλὰ τὸ ὅθεν ἡ ἀρχὴ τῆς κινήσεως, καὶ
τὴν προσεχῶς ὑπ' αὐτῷ κινούμενον καὶ πᾶν εἶδος κινήσεως ἅμα ἐστὶ
καὶ ὅθεν ἐστὶ μεταξὺ, καὶ ἕκαστον εἶδος κινήσεως μέχρι νῦν ἐπισκε-
ψάμενος καθ' αὐτό, καὶ τὰ ὑπάρχοντα αὐτῷ παραδύς, ἀπορεῖ καὶ
ζητεῖ ἐντεῦθεν εἰ πᾶσα κίνησις πάσῃ ἐστὶ συμβλητὴ καὶ τὰς ἰδίας
τῆς κινήσεως διαφορὰς, τὸ τε θάττον καὶ τὸ βραδύτερον. . . ἰστέον
δὲ ὅτι τὸ συμβάλλειν ταύτην σημαίνει τῷ παραβάλλειν καὶ συγκρί-
νειν καὶ ὅλως συνεξετάζειν. ἀλλ' οἱ μὲν ἀρχαῖοι παραβάλλουσιν ταῦτα
ἀλλήλοις ἔλεγόν, οἱ δὲ νεώτεροι συγκρίνουσιν, τῶν ἀρχαίων φυσικῶν
τῷ τῆς συγκρίσεως ὀνόματι κεχρημένων ἐπὶ τῷ συναχόντος
εἰς ταῦτ' τὰ κεχωρισμένα. id. ib.

248^a 12. τὸτο δὲ ἐζητεῖτο μὲν ἔτι, εἰ δύνασθαι εὐθεῖαν ἴσην εἶναι περι-
φερεῖ, ἀπέναντος δὲ μάλλον, καὶ διὰ τὸτο ὅδε ὁ τῷ κύκλῳ τετρα-
γωνισμὸς κήρυχτό πω. καὶ νῦν δὲ καὶ δοκῇ κήρυχθαι, ἀλλὰ μετὰ
τινῶν ὑποθέσεων ἀντιλεγομένην. id. f. 251 b.

248^b 3. ἴση ἄρα καὶ ὅτις ἔσται ἡ εὐθεῖα τῇ περιφερείᾳ. ὁ δεδῆλωκεν
διὰ τὸ ἔξαι τι μέρος τῷ α' ἐν ᾧ τὸ β' τῷ κύκλῳ διέισι. λαμ-
βάνει δὲ τὸ β' τὸ μέρος τῷ κύκλῳ, ὃ ἴσον ἐστὶ τῇ γ'. τὸ δὲ καὶ τὸ
γ' ἐν ὅλῳ τῷ α' τὴν γ' ἀσάφειαν ἔχει, διότι καὶ τὸ κινούμενον καὶ
τῆς εὐθείας ἐκάλεσε νῦν γ', μὴ πρότερον καλέσας. παραστὰς δὲ
ἴτω τῷ λέγοντι λόγῳ συμβλητὰ εἶναι καὶ τὴν εὐθεῖαν τῇ περιφε-
ρειᾷ καὶ τὰς ἐπ' αὐτῶν κινήσεις (ἐκατέρω γ' θάτερον ἐπεῖ) τὸ μὲν
ἐλέγχει τὴν παραλογισμὸν τῆς συνηγορίας παρῆκε νῦν, ὡς τελειό-
τερον μέλλων τὴν διακριτικὴν αἰτίαν ἐπάγειν τῶν τε συμβλητῶν
καὶ τῶν μὴ, εἰς δὲ τὸ αὐτὸ ἀδύνατον ἀπαγαγὼν πάλιν ἀναρεῖ τὸ
εἶναι συμβλητὰς τὰς κινήσεις καὶ τὰς γραμμάς, τὴν εὐθεῖαν τῇ
περιφερείᾳ. εἰ γὰρ εἴσιν αἱ γραμμαὶ συμβληταί, φησὶν, συμ-
βαίνει τὸ ἀρτίως ῥηθῆναι ἀδύνατον, τὸ ἴσην εἶναι εὐθεῖαν κύκλῳ. id.
f. 252.

248^b 6. ἀπορήσας ἐφ' ἑκάτερα περὶ τῷ συμβλητῶς εἶναι ἢ ὅτι τὰς τε
γραμμάς, τὴν τε εὐθεῖαν καὶ τὴν περιφερῆ, καὶ τὰς ἐπ' αὐτῶν κι-
νήσεις, βούλεται λοιπὸν φιλοσόφως κανόνα τινὰ εὑρεῖν καθ' ὃν δύ-
νασθαι εἶναι τὰς τε συμβλητὰς πάσας καὶ τὰς ἀσυμβλητάς διακρί-
νειν κινήσεις, καὶ ἐπὶ πασῶν κινήσεων τὸ ταχέως καὶ βραδέως κα-
τηγορεῖν. . . εἰπὼν δὲ ὅτι ἡ νῆα τῇ παρανῆτῃ συμβλητὴ, διότι
ταύτ' σημαίνει τὸ ἐξυπ' ἀμφοῖν, ἐπήγαγεν ἄρ' ὅτι αὐτὸν τὸ
ταχὺ ἐνταῦθα κακεῖ, τῷ τῆς ἐπ' εὐθείας καὶ τῆς ἐπὶ
κύκλῳ κινήσεως. πολὺ δὲ ἔτι ἥττον φησιν τὸ ταύτην τῷ ταχέως
ἐν ἀλλοιώσει καὶ φορᾷ. πλείων γ' ἐνταῦθα ἡ διαφορὰ, εἴπερ ἡ μὲν
ἀλλοιώσις ποιότητος, ἡ δὲ φορὰ τῆς πᾶς κατηγορίας ἔστιν, ἡ δὲ
εὐθεῖα καὶ ἡ περιφερὴς ποσὰ ἀμφοῖν, καὶ ἀμφοῖν συνεχὴ ποσὰ, καὶ
γραμμαὶ ἀμφοῖν. τὸτο δὲ προσέθηκε διὰ τὸ μετ' ὀλίγον ῥηθῆναι
μὲν, ὅτι εἰσὶ τῶν ὁμοφυμῶν αἱ μὲν πολὺ ἀπέχουσαι αἱ δὲ ἐχού-
σαι τινα ὁμοιότητα. ἰστέον δὲ ὅτι ἡ γραφὴ τῷ ῥητῷ τῷ διάφο-
ρος φέρεται, ὅπου μὲν ἄλλ' ὅσα μὴ ὁμώνυμα, ἅπαντα συμβλητὰ,

ὡς καὶ ὁ Ἀλέξανδρος ἔγραψεν, ὅπου δὲ ἄλλ' ὅσα μὴ συνώνυμα
ἅπαντα ἀσύμβλητα. τινὲς δὲ τὴν ἐν τῷ ἑτέρῳ ἐβδόμῳ βιβλίῳ
γραφὴν ἐνταῦθα μετατεθείκασιν ἔχουσιν ὅτως ἄλλ' ἄρα γε ὅσα
μὴ ὁμώνυμα ἅπαντα συμβλητὰ, ὁ ἄλλος δὲ ὅτι πάντα τὴν αὐτὴν
ἐννοίαν ἔχει. id. ib.

ἀσφαλῶς καὶ ἐνταῦθα τὸ πρῶτον προσέθηκεν, εἰπὼν ἄλλ' ἐν 249^a
ἐνὸς τὸ πρῶτον. δύναται γὰρ τινα δευτέρως ὄντα δεκτικὰ πρὸς,
διαφέροντα ἀλλήλων κατ' εἶδος, συμβλητὰ ἀλλήλοις εἶναι κατ'
ἐκεῖνο δὲ δευτέρως ἐδέξατο. . . ἀλλὰ δεῖ πρὸς τὸ μὴ εἶναι ὁμό-
νυμα τὰ συμβλητὰ ὁμογενῆ ὄντα, μὴ δὲ τὴν κατ' εἶδος ἔχειν
διαφορὰν, ἀλλ' ἐν εἶναι καὶ τῷ εἶδει ἀτόμῳ ὄντι, καὶ μὴ μόνον τῷ
γένει καὶ ἐν ἐν τῷ εἶδει δεκτικῷ. τὸτο γ' σημαίνει τὸ μὴ ἔχειν
διαφορὰν, μήτε ὁ μήτε ἐν οἷς. τὸ μὲν γ' ὅτι εἶδος αὐτὸ τὸ συγκρί-
νόμενον λέγει, οἷον τὸ πολὺ καὶ τὸ διπλάσιον, τὸ δὲ ἐν οἷς τὸ ἐφ' ὃ τὸ
καθ' ὃ ἡ σύγκρισις. id. f. 253.

καὶ ταύτην ὅτι τὸ μήκος ἢ ἴσον ἐφ' ὃ ἡ κίνησις, ἀλλὰ δεῖ καὶ 249^a
τὴν κίνησιν τὴν ἐπὶ τῶν ἴσων εὐθειῶν ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ γινομένην
τὸ αὐτὸ εἶδος ἔχειν τῆς κινήσεως, εἰ μέλλοι ἰσοταχῆ εἶναι τὰ κινώ-
μενα. ὡς δὲ αἱ διαφέρουσιν τῷ εἶδει κινήσεις ἐπὶ τῷ αὐτῷ ὑπο-
κείμενῳ γινόμεναι καὶ συμβληταί, ὅδε αἱ ἀδιάφοροι κατ' εἶδος κι-
νήσεις συμβληταί ἔσονται, ἂν ἡ τὰ ὑποκείμενα αὐταῖς κατ' εἶδος
διάφορα. ὥστε τὰ ἐν ἴσῳ χρόνῳ ἴσον μήκος καὶ φορὰν ἀμφοῖν κι-
νηθέντα ἰσοταχῆ ἂν εἴη καὶ συμβλητά. εἰ ὅτι λέγει τις ἰσοταχῆ
τὰ ἐπ' εὐθείας καὶ περιφερείας, ἴση ἔσται ἡ εὐθεῖα τῇ περιφερείᾳ. εἰ
ὅτι τὸτο ἀδύνατον, τί τὸ αἷτιον τῷ ἀδύνατον ἀκολουθῆσαι τῷ λέ-
γοντι συμβλητὰς εἶναι ταύτας τὰς κινήσεις; ἄρα ὅτι ἡ φορὰ ἔκ
ἐξιν ἔχαστον εἶδος ἄλλ' ἔτι γένος ἐστίν, ὡς διαιρεῖται εἰς εἶδη τὴν τε
ἐπ' εὐθείας καὶ τὴν ἐπὶ κύκλῳ. . . ἔδει γ' ἐπὶ τῶν συμβλητῶν τὴν
τε κίνησιν ὁμοειδῆ εἶναι καὶ τὰ ἐν οἷς ἡ κίνησις. πλὴν αὐτὸς ζητεῖ
πότερον ἄρα τῷ ἑτέρῳ τῆς διαφορᾶς αἰτιῶν ἐστιν ἡ φορὰ γένος ἔτι
ἔσται, ἢ ἡ γραμμὴ γένος ἔσται. ὁ μὲν γ' χρόνος ὁ αὐτὸς ὡς τῷ εἶδει
μόνον ὁ αὐτὸς ἀλλὰ καὶ τῷ ἀριθμῷ, ὅτι ἂν εἴη ταύτης τῆς διαφο-
ρᾶς αἷτιος. ἀλλ' ἔοικε τὴν τῶν γραμμῶν διαφορὰν αἰτιᾶσθαι τῆς
τῶν κινήσεων διαφορᾶς. τὸ γ' ἂν δὲ τῷ εἶδει ἢ ἄλλα περὶ τῶν
γραμμῶν εἰπὼν, ἐπήνεγκε κατ' ἐκεῖνα εἶδει διαφέρει ἢ τε ἐπ'
εὐθείας φορὰ καὶ ἡ ἐπὶ κύκλῳ, ὡς δηλοῖ τὰ ἐφεξῆς. καὶ γ' ἡ
φορὰ φησιν εἶδη ἔχει, ἂν ἐκεῖνο εἶδη ἔχῃ ἐφ' ὃ κινεῖται. ὁ δὲ
Ἀλέξανδρος εὐρὺν γεγραμμένον ἂν δὲ τῷ εἶδει ἢ, καὶ ἐπ' ἐκεῖνα
εἶδει διαφέρει, ἐλλείπειν φησὶ τῷ ἂν δὲ τῷ εἶδει ἢ τὸ ἕτερον.
ἐγὼ μόντοι ἐν διαφοραῖς ἀντιγράφω ὅτως εὐρὺν τὴν γραφὴν ἂν
δὲ τῷ εἶδει ἢ ἄλλα, καὶ ἐκεῖνα εἶδει διαφέρει. καὶ ἄλλην δὲ φησιν
ὁ Ἀλέξανδρος γραφὴν φέρεσθαι ἔχουσιν ὅτως ὁ μὲν γ' χρόνος ὁ
αὐτὸς αἰεὶ ἄτομος τῷ εἶδει. ἡ ἅμα κακεῖνα εἶδει διαφέρει. ἀλλὰ
τὴν μὲν γραφὴν ταύτην ἐκ τῷ ἑτέρῳ ἐβδόμῳ βιβλίῳ ἐνταῦθα τις
μετατέθεικε, καὶ ὅθεν ἔδει πολυπραγματεῖν αὐτὴν νῦν, ὥσπερ ὅδε
τὰ ἄλλα τὰ ἐκεῖ γεγραμμένα. πλὴν ἐπειδὴ ἀσαφῶς προῆλθε,
ὅθεν κωλύει τὴν ἐπ' αὐτῇ τῷ Ἀλεξάνδρῳ ἐξηγήσιν παραγράφου.
παρεμβεβλημένη γὰρ, φησὶν, τὸ πάντα χρόνον ἐν ᾧ τὰ ἅμα κινώ-

μενα κινεῖ) τὴν αὐτὴν τῷ ἀριθμῷ καὶ ἄτομον εἶναι, συναπτόν τῷ
 "πότερον ὅν αὐτίον ὅτι ἔστιν ἡ φορὰ γένος ἢ ὅτι ἡ γραμμὴ γένος;"
 τὴν ἡ ἄμα κακείνα εἶδει διαφέρει, τυτέστιν ἀκολουθεῖ θατέρῳ θα-
 τερον. πόθεν δὲ ἀρχομένης τῆς διαφορᾶς ἀκολουθεῖ ἡ τῷ ἑτέρῳ
 διαφορᾶ, ἐδήλωσε προοίσις "καὶ ἡ ἡ φορὰ εἶδη ἔχει, ἀν' ἐκεῖνο ἔχει
 εἶδη." ἀν' μὲν γὰρ τὰ ὑποκείμενα ἡ τῷ εἶδει διαφέροντα, ἀνάγκη καὶ
 τὰς ἐν αὐτοῖς κινήσεις εἶδει διαφέρειν. ὃ μὴ ἀνάπαλιν, φησὶν ὁ
 Ἀλέξανδρος, ἐπὶ πάντων ἀληθές· ὃ γὰρ αἱ κατ' εἶδος διαφέρουσιν
 κινήσεις αἰεὶ ἐπὶ διαφορῶν κατ' εἶδος ὑποκειμένων γίνονται... ἐν
 δὲ τῇ λέξει ταύτῃ ἀσάφειαν ἔχειν ἐκεῖνό μοι δοκεῖ τὸ ῥητόν "εἰ δὲ
 τῷ μήκους ἐν τυπῷ τὸ μὲν ἡλλοιωθῇ τὸ δὲ ἡνέχθη." πῶς γὰρ λέγει
 ἀλλοιωθῆναι τι ἐν τῷ ἡμίσει, εἰ τύχοι, τῆς εὐθείας; εἰ μὴ ἄρα τὸ
 φερόμενον ἐν μὲν τῷ ἡμίσει τῆς εὐθείας φερόμενον ἄμα καὶ ἀλλοιοῖτο,
 ἐν δὲ τῷ ἡμίσει φέροιτο μόνον ἢ αὐτὸ ἢ ἄλλο· ἢ εἰ τὸ σῶμα συμ-
 παρατεταμένον τῷ ἡμίσει τῷ μήκους καὶ μὲν τὸ τοσούτον μήκος ἡλ-
 λουῖτο, καὶ δὲ τὸ ἕτερον ἡμισυ ἡνέχθη ἐν τῷ ἴσῳ χρόνῳ ἑκάτερον.
 ὃ γὰρ ἔστιν εἰπεῖν τότε ὅτι ἡ ἀλλοίωσις ὁμοταχὴς ἐστὶ τῇ φορᾷ,
 καὶ ὁ χρόνος ἴσος ἦ, καὶ τὰ διαστήματα ἴσα ἦ τῷ μήκους, τό τε
 καὶ ὁ ἀλλοιωθῇ καὶ τὸ καὶ ὁ φέρεται. καὶ ἴσως διὰ τούτου εἶπε τῷ
 μήκους ἐν τυπῷ τὸ μὲν ἀλλοιωθῆναι τὸ δὲ φέρεσθαι, ἵνα δείξῃ ὅτι καὶ τὸ
 μήκει ἴσον τις ὑποθήτῃ τῆς ἀλλοιώσεως, ὅδ' ὅτω συμβληταὶ εἰσιν
 αἱ κινήσεις. id. f. 253 b.

249. εἰπὼν πρότερον μὲν ὅτι ἐὰν ἔχῃ εἶδη τὸ ἐφ' ὃ κινεῖ, καὶ ἡ φορὰ
 17. εἶδη ἔχει, τυτέστιν διαφορᾶς κατ' εἶδος, νῦν δὲ ὅτι ἐὰν τὸ ὑπο-
 κείμενον ἀδιάφορον ἦ τῷ εἶδει καὶ ἡ κινήσεις ἀδιάφορὸς ἐστὶ, συν-
 τομωτέραν ποιῶν τὴν θεωρίαν, ὅταν, φησὶ, ζητῶμεν ποῖα κινή-
 σεις συμβληταὶ καὶ ποῖα ἀσύμβλητοι, ὅταν ἀνάγκη τὸ ὑποκεί-
 μενον σκοπεῖν, ἀλλ' ἀρκεῖ τὴν κίνησιν αὐτὴν περὶ τῆς ζητούμενης εἰ
 συμβλητῇ ἢ ὅ, πρόχειρον ἡμῶν ὅσαν σκοπεῖν, εἰ ἔχει διαφο-
 ρὰς κατ' εἶδος· πάντως γὰρ ὁμοίως ἔχει καὶ τὸ ὑποκείμενον, καὶ
 ὅδ' ἐν δέμεθα εἰς ἄμφω βλέπειν... πλείονα δὲ φησὶν αὐτὴν ὁ
 Ἀλέξανδρος εἰρηκεῖν περὶ τῆς ἀσύμβλητου κινήσεως, διὰ τὴν ὅπου
 δέδεικται ὅτι ὅταν ἔστιν εὐθεῖα ἴση περιφερεία, ἀλλὰ μεμνημένης ζη-
 τώμενον, διὸ καθόλου λέγει τῇ κατ' εἶδος διαφορᾷ τῶν γραμ-
 μῶν τὴν κατ' εἶδος διαφορὰν τῶν κινήσεων ἀκολουθεῖν. id. f. 254.

249. εἰπὼν τὰ μὲν διαφέροντα κατ' εἶδος ἀσύμβλητα εἶναι, τὰ δὲ
 25. ἀδιάφορα συμβλητά, ζητεῖ λοιπὸν πότε ἕτερον τὸ εἶδος καὶ διαφο-
 ρον. ἄρα ὅταν τὰ ὑποκείμενα διαφέρῃ καὶ τὸ εἶδος ἕτερον ἐστὶ τὸ ἐν
 τοῖς διαφοροῖς ὑποκειμένοις. id. f. 254 b.

249. ἵνα ὅν μὴ ἐν τοῖς καὶ μέρος περιπλανώμεθα, τίς ὁρος καὶ κρι-
 23. τήριον ἀν' εἴη τῆς τοιαύτης διακρίσεως; ἄρα ὅν, ὡς περὶ ἐδόκει
 Πρωταγόρα, ἡ αἰσθησις κριτήριον ἱκανὸν τῶν τοιούτων ἐστίν, ὡς τὸ
 ἐκαστῷ φαινόμενον καὶ τὴν αἰσθησιν, τούτο καὶ ἀληθὲς νομίζειν, εἴτε
 ταῦτα εἴτε ἕτερον ἡ αἰσθησις ἀπαγγέλλει; ἢ ὃ χρὴ τῇ αἰσθησὶ καὶ
 τῇ ἀπ' αὐτῆς φαντασίᾳ τὴν κρίσιν ἐπιτρέπειν, πολλὰ καὶ διαφεν-
 δομένας, ἀλλὰ τῷ λόγῳ τὴν φύσιν καὶ τὴν ὑπαρξιν τῶν πραγμά-
 των ζητεῖν. id. ib.

ἀλλ' ἐπὶ ἀλλοιώσεως τί ἀν' εἴη τὸ καὶ ὁ ἀλλοιωθῇ τὸ ἀλλοιωθῇ 249.
 μενον; δηλοῦσι ποσότης· ἢ γὰρ καὶ ποσότητα μεταβαλλὴ ἀλλοίωσις
 λέγει. τὸ δὲ ἴσον ὅτι ἔστιν ἐπὶ ποσότητος λεγόμενον, ἀλλ' ὡς ἐν
 τῷ ποσῷ ἰσότης λέγει, ὅπως ἐν τῷ ποσῷ ὁμοιότης, ὡς καὶ ἐν κα-
 5 τηγορίαις διώριται. τούτοις ὅν καλῶς ἐπιστήσας, ἔσω φησὶν ἰσο-
 ταχὲς εἶναι ἐπὶ ἀλλοιώσεως τὸ τὸ αὐτὸ μεταβάλλειν ἐν τῷ ἴσῳ
 χρόνῳ, κοινὸν ὄνομα τὸ τῷ ταύτῃ καὶ τῆς ἰσότητος εὐρών καὶ τῆς
 ὁμοιότητος. καὶ ἀπορεῖ λοιπὸν τὸ ἐν ταῖς συμβληταῖς ἀλλοιώσεσι
 ταῦτόν, πότερον ἐν τῷ ὑποκειμένῳ δεῖ ζητεῖν ἐν ᾧ τὸ πάθος, ἢ ἐν
 αὐτῷ τῷ πάθει. id. f. 254 (2).

καὶ τὴν αἰτίαν ἐπηγάγετο· καὶ ὁ γὰρ ἡ τῶν παθῶν διαφορὰ 249.
 καὶ ὁ ἡ ἀλλοίωσις, εὐθύς εἶδη ποιεῖ διάφορα ἀλλοιώσεως, καὶ
 9. περὶ ταῦτα ὑποκείμενον γίνῃ. καὶ χρὴ ἐν τῷ "ἡ ὅδη ταῦτα" τὸ
 ἡ δασύνειν. ἐρρήθη γὰρ καὶ ἐπὶ τῆς φορᾶς, ὅτι αἱ ἀνομοειδεῖς κινή-
 15 σεις ὅτι εἰσὶ συμβληταί· ὡς ὅδ' ἐπὶ ἀλλοιώσεως αἱ καὶ τὰ δια-
 φέροντα τῷ εἶδει πάθῃ γινώμεναι συμβληταὶ εἰσιν. id. ib.

ὡς γνωρίζον ὅν ἐκ τῶν προειρημένων παῖκε τὴν αὐξήσιν καὶ 249.
 τὴν μειώσιν· ἢ γὰρ τοῖς ὁμοειδέσιν ἐν ἴσῳ χρόνῳ ἴση γνωμότης
 19. προοίηκε δι' ὅλων ἰσοταχὴς αὐξήσεις, καὶ ἡ ἀφαίρεσις ἡ τοιαύτη
 μειώσις ἰσοταχὴς· τὸ γὰρ ἴσον καὶ ἐπὶ τῆς αὐξήσεως καὶ μειώσεως
 ὅτω λέγει, ὡς καὶ ἐπὶ τῆς φορᾶς. ἀλλὰ τούτο μὲν ὡς σαφὲς πα-
 20 ρήκε, ζητεῖ δὲ ἐπὶ γενέσεως καὶ φθορᾶς, πῶς γενέσεις γενέσκει καὶ
 φθορὰ φθορὰ ἰσοταχὴς λέγει. καὶ ὡς περὶ διαφορῶν καὶ ἐρωτῶν,
 ἄρα φησὶν ἰσοταχὴς λέγει γενέσεις, εἰ ἐν ἴσῳ χρόνῳ τὰ αὐτὰ τῷ
 εἶδει καὶ ἄτομα καὶ τὸ εἶδος γένοιτο, ὅταν ἀνθρώπος, ἀλλὰ μὴ καὶ
 γένος τὸ αὐτό, ὅταν ζῶν; id. f. 245 (2) b.

βυλόμενος δὲ καὶ ἐπὶ τῆς κατ' ὕσιν μεταβολῆς εὐρεῖν ὁνόματι 249.
 ματα οἰκεῖα, ἐπειδὴ φησὶν ἡ ὕσιν ἡς ἡ γενέσεις ἐστὶν ἐξ ἀριθμῶν
 23. σύγκειται, θάττω γενέσει ῥητόν καὶ βραδυτέραν καὶ ἄλλως ἀνισοταχῇ,
 ὅταν ἐν τῷ αὐτῷ ἡ τῷ ἴσῳ χρόνῳ τῷ μὲν πλείων τὸ δὲ ἐλάττω
 ἀριθμὸς ὁμοειδὴς γίνωτο, ὡς ὅταν ἀνθρώπων γνωμμένων ἐν τῷ
 αὐτῷ ἡ ἴσῳ χρόνῳ τῷ μὲν πλείων ἀριθμὸς γένηται, ὅταν πλείονα τῷ
 ἀριθμῷ μόρια, τῷ δὲ ἐλάττω... ἀριθμὸν δὲ τὴν ὕσιν εἶπεν ἡ
 τοῖς Πυθαγορείαις ἀκολουθῶν, ἀρχὰς τῶν ὄντων λέγουσι τὸς ἀριθ-
 35 μὸς ("κέκλυθι κύδιμα ἀριθμοί, πάτερ μακάρων πάτερ ἀνδρῶν," καὶ
 "ἀριθμῷ δὲ τε πάντ' ἐπέεικεν"), ἢ ὅτι κατ' ἀριθμὸν τινος ὠρισ-
 μένης τῶν τε ζοιχέων καὶ τῶν μερῶν ἀπάντων γενέσεις καὶ συστάσεις
 ἐπιτελεῖται· διὸ ὅδ' ἐκ τῶν ἀνθρωπίνων τεχνῶν τῶν τὴν ὅλην δημιούρ-
 40 γίαν μιμημένων ὁδεμία δύναται χωρὶς ἀριθμῷ συστήναι. id. ib.

οἰκεῖος καὶ αὐτὸς ὁ λόγος ἐστὶ τῷ περὶ τῆς τῶν κινήσεων συγ- 249.
 κρίσεως τε καὶ παραβολῆς· καὶ γὰρ ἐν ταῦτα παραβάλλων τό τε κιν-
 27. ὄν καὶ τὸ κινούμενον τὰς πρὸς ἀλλήλα αὐτῶν ἀναλογίας ἐπιζητεῖ,
 ἐπὶ τε φορᾶς καὶ ἀλλοιώσεως καὶ αὐξήσεως καὶ μειώσεως, ζητεῖ γὰρ εἰ
 ὡς περὶ ἡ πολλαπλάσια δύναμις τινὸς δυνάμεως κινήσεως τι πολλα-
 45 πλάσιον κινεῖ ἐκεῖνο, ὅτω καὶ τὸ πολλασημόριον τῆς κινήσεως τι δυνά-
 μεως πολλασημόριον κινήσει τὸ ὑπ' ἐκείνης κινούμενον. id. ib.

τούτων κειμένων, τὸ βάρος πρῶτον διελών φησι, τὴν ἴσην 250.
 δύναμιν ἢ τὴν αὐτὴν τὸ ἡμισυ τὸ βάρος διπλάσιον διάστημα κινεῖ.

ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ· εἴτω δὲ τὸν χρόνον διελών, ἐν τῷ ἡμίσει τῷ χρόνῳ φησὶ τὸ ἡμισυ τῷ βάρει τὸ αὐτὸ τῷ μήκει διαζήματα τὸ ἐξ ἀρχῆς κινήσει· τὸ γ' ὑπὸ τῆς αὐτῆς δυνάμεως ἔτω γδ' ἡ ἀναλογία σωζέσθω. εἰ γὰρ τι εἴη δεκατάλαντον βάρος κινῶν ἐν ὥρᾳ σαδιαίων διαζήματα, τὸτο τὸ πεντατάλαντον ἐν ὥρᾳ δύο σαδία κινήσει, 5 ἐν ἡμιωρίῳ δὲ τὸ σαδιαίων μόνον. εἴτα τὸ διαζήματα διελών, τῷ βάρει τῷ ἐξ ἀρχῆς μένοντος, συνδαιρεί τὸν χρόνον· τῶν γδ' αὐτῶν ὑποκειμένων ἡ α' δύναμις τὸ β' βάρος τὸ ἡμισυ τῷ γ' διαζήματος κινήσει ἐν τῷ ἡμίσει τῷ δ' χρόνῳ. . . ἡ δὲ δευτέρα ἀναλογία ἡ τὸ ἡμισυ τῷ βάρει τὸ σαδιαίων διαζήματα λέγουσα ἐν τῷ ἡμίσει χρόνῳ 10 κινεῖται, ὅπως ἔχει τὸ ἀναγκαῖον. ὡς τὸ ὅλον βάρος πρὸς τὸ ἡμισυ, ὅπως ὁ ὅλος χρόνος πρὸς τὸν ἡμισυ, καὶ ἐν ἀλλὰ ὡς τὰ δύο τάλαστα πρὸς ὅραν, ὅτω τὰ πάντα πρὸς ἡμιώριον. ταύτην δ' Ἀλέξανδρος πρῶτην τέθεικε τὴν ἀναλογίαν, τὴν πρῶτην οἶμαι παρὰ δευτέραν δὲ τέθεικε τὴν λέγουσαν, εἰ ἡ ὅλη δύναμις τὸ ἡμισυ τῷ 15 βάρει ἐν τῷ ἡμίσει χρόνῳ τὸ σαδιαίων ἐκίνησε διαζήματα, ἐν τῷ ὅλῳ χρόνῳ διπλάσιον κινήσει τὸ σαδιαίων διαζήματος. καὶ ἡ ἀναλογία δὴλη. . . καὶ ἐστὶ μὲν τῇ πρὸ αὐτῆς ἀκλόνητος πῶς αὕτη, τὸ μὲν διαζήματα φυλάττειν αὐτὴ, τὸ δὲ χρόνον μερίζουσα· ὁ μὲντοι αὐτὴν οἶμαι παρὰ τῷ Ἀριστοτέλει κειῖται. ἡ δὲ τρίτη ἀναλογία ἡ τὸ 20 διαζήματα διαιρούσα, τῷ βάρει τῷ ἐξ ἀρχῆς μένοντος, λέγει ὅτι ὡς τὸ διαζήματα τὸ σαδιαίων πρὸς τὸ ἡμισυ σαδιαίων, ὅπως ἡ ὥρα πρὸς τὸ ἡμιώριον, καὶ ἐν ἀλλὰ ὡς ἡ ὥρα πρὸς τὸ σαδιαίων, τὸ ἡμιώριον πρὸς τὸ ἡμισαδιαίων, ὡς εἰ ἡ ὅλη δύναμις τὸ ὅλον βάρος τὸ σαδιαίων ἐν ὥρᾳ κινεῖται, τὸ ἡμισαδιαίων ἐν ἡμιωρίῳ κινήσει. id. f. 254 (3).

250. ⁶ τετάρτην ἀναλογίαν ἐπιφέρει νῦν, πρῶτως τὴν δύναμιν μερίζων, ἅμα δὲ καὶ τὸ βάρος, καὶ δευτέρως ὅτι ἡ ἡμίσεια δύναμις τὸ ἡμισυ βάρος ἐν τῷ ὅλῳ χρόνῳ, καὶ ἡ ὅλη δύναμις τὸ ὅλον βάρος κινεῖται, τὸ ἴσον διαζήματα τῷ ἐξ ἀρχῆς κινήσει· ἡ γδ' αὕτη ἀναλογία μένει τῆς δυνάμεως πρὸς τὸ βάρος, ὁ καὶ αὐτὸς ἡγήσατο. ὡς γδ' 30 ἡ α' ἰσχύς πρὸς τὸ β' βάρος, ὅπως τὸ ἡμισυ πρὸς τὸ ἡμισυ, ὅπως ἴσον ἐν ἴσῳ χρόνῳ κινήσουσιν. εἴτα καὶ πέμπτην προσέθηκον, ἐν ἣ τῆς μὲν δυνάμεως πάλιν τὸ ἡμισυ λαμβάνει, βάρος δὲ τὸ ἐξ ἀρχῆς καὶ χρόνον ἐκείνον τὸν δ'. id. ib.

250. ¹² διὰ μὲν τῆς πρὸ ταύτης λέξεως ἐδοξε ὅτι εἰ ἡ ἡμίσεια 35 ἰσχύς τὸ ἡμισυ τῷ βάρει κινῆ διαζήματα τι ἐν τινι χρόνῳ, καὶ τὸ διπλάσιον βάρος κινήσει τὴν αὐτὴν ἰσχύ· τὸ ἡμισυ τῷ διαζήματος ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ. διὰ δὲ ταύτης ἀναρεῖ τὴν ἡμίσειαν ἰσχύ· τὸ ὅλον βάρος κινεῖ ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ τὸ ἡμισυ τῷ διαζήματος. ἔκκειν ἔν τῳ πρότερον εἰρημένον ἐπ' ἐκείνων μόνων 40 εἰρηάζει ἐφ' ὧν συγχωρεῖται τὰ μὲν κινεῖ τὰ δὲ κινεῖται. ἐστὶ γὰρ πῶς ὅπως ἔχοντα πρὸς ἀλλήλα ὡς καὶ τὸ ὅλον τῷ ὅλῳ κινήσει αὐτὴ καὶ τὸ ἡμισυ τῷ ἡμίσειος ἀναλόγως καὶ τὸ ἡμισυ τῷ ὅλῳ, ἡ τῷ διαζήματος ἐλαττωμένῳ ἡ τῷ χρόνῳ πλεονάζοντι. καὶ δὴλον ὅτι ἐπὶ τῶν ταύτων ἀληθὲς εἰπὲν ὅτι ἐν τῷ χρόνῳ ἡ ὅλη δύναμις τὸ 45 ὅλον βάρος κινεῖ τοσούτου τι διαζήματα, ἐν τῷ τῷ χρόνῳ τὸ ἡμισυ τῷ βάρει ὑπὸ τῆς ἡμίσειος δυνάμεως τὸ αὐτὸ διαζήματα κινήσει, καὶ τὸ αὐτὸ βάρος ὑπὸ τῆς ἡμίσειος δυνάμεως ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ

τὸ ἡμισυ τῷ διαζήματος, ἡ τὸ ὅλον διαζήματα ἐν διπλάσιῳ χρόνῳ· ὁ γδ' περὶ τῷ πάντως κινήσει ἐκεῖνο εἰρηάζει, ἀλλ' ὅτι ἀν κινῆ καὶ τὴν ἐκκειμένην ἀναλογίαν κινήσει. . . ὁ τῷ ε' ἐχρήσατο ἀλλὰ τῷ ζ', ὅσα καὶ, ὡς ἡ ὅλη δύναμις ἡ α' πρὸς μῶριον αὐτῆς ὅσον ὅσον τὸ ζ', ὅτω τὸ ὅλον διαζήματα τὸ γ' πρὸς τι μῶριον τῶν ἐν αὐτῷ. ἔτε ἔν τ' ε' φησὶν, ὁ ἐστὶν ἡμισυ τῆς α' δυνάμεως, κινήσει τὸ β' βάρος ἐν τῷ δ' χρόνῳ, ἔτε ἐν τινι τῷ δ' χρόνῳ μῶριον μέρος τῷ γ' διαζήματος, ὁ τὸν αὐτὸν ἔξει λόγον πρὸς ὅλον τὸ γ' διαζήματα, ὃν ἔχει τὸ εἰλημμένον μῶριον τῆς α' δυνάμεως πρὸς ὅλην τὴν α'· ὁ δὲ γδ' μῶριον τῆς α' ὅλον τὸ β' κινήσει μῶριον τῷ γ', ἔτε ἐν τῷ δ' χρόνῳ ὅτω ἐν μῶριον αὐτῷ· ἐνδεχέσθω γδ' τὸ μῶριον τῆς α' δυνάμεως μῶριον ὅπως κινεῖ τὸ β', μῶριον ἐν πολλαπλασίῳ τῷ δ' χρόνῳ τὸ τυχὸν διαζήματα. εἰ γδ' ἡ κινῶσα ἰσχύς ἀναλόγως τῷ διαζήματι ἐφ' ὃ ἡ κίνησις διαιροῖτο, ὡς ἡ ὅλη τὸ ὅλον βάρος τὸ ὅλον διαζήματα κινεῖ, καὶ τὴν ἡμίσειαν τῆς ἰσχύος τὸ αὐτὸ βάρος τὸ ἡμισυ κινεῖ διαζήματα, καὶ τὴν τρίτην τὸ τρίτον, ἡ ναὺς ἀν ἡ ὑπὸ ἑκατὸν ἀνδρῶν νεωλεχμένη τοσούτου διαζήματα καὶ ὑπὸ ἐνὸς ἀν ἑκατοσδὸν τῷ διαζήματος ὁ οἱ ἑκατὸν ἐκίνησαν νεωλεχοί· ὅπερ ἀδύνατον ἐρεῖ. ἐκ δὲ τῷ παραδείγματος δὴλον ὅτι τὸ α' καὶ τὸ ζ' ἐπὶ τῆς 25 κινήσεως δυνάμεως τέθεικεν, τὸ μὲν α' ἀντὶ τῆς ὅλης, τὸ δὲ ζ' ἀντὶ τῆς ὀποσησδὸν, ὅπερ ἀντὶ τῷ ε' παρέλαβεν, διότι τὸ ε' ὠρισμένως τὸ ἡμισυ ἐδήλω. ἀσάφειαν δὲ ἐποίησεν εἰπὼν ὡς γδ' τὸ μέρος τῆς γ' πρὸς ὅλην αὐτὴν, ὅτω τὸ ζ' πρὸς τὸ α', ἀλλ' ὁ τὸ α' πρὸς τὸ ζ'. εἰ δὲ τὸ ζ' μὴ ὡς μέρος ὀποσησδὸν τῆς δυνάμεως ἔλαβεν, ἀλλ' ὡς 30 τὸ ἡμισυ τῷ βάρει, ὡς πρότερον ὅτε ἔλεγε καὶ τῷ β' βάρει τὸ ζ' ἡμισυ, ἐπειδὴ ἡ α' δύναμις τὸ β' βάρος ἐν τῷ δ' χρόνῳ τὸ γ' διαζήματα ἐκίνει, δηλονότι ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ τὸ ἡμισυ τῷ β' βάρει, ταύτῃ τὸ ζ', διπλάσιον διαζήματα τῷ γ' κινήσει. ἀντὶ ἔν τῳ εἰπὲν ὅτι ὃν ἔξει λόγον τὸ μῶριον τῷ γ' διαζήματος πρὸς τὸ ὅλον γ', ἡ τὸ ὅλον γ' πρὸς τὸ διπλάσιον αὐτῷ, εἰπὲν ὡς τὸ α' πρὸς τὸ ζ'. ὅπως ὁ Ἀλέξανδρος βυλάμενος τὸ ζ' μὴ καινοπρεπῶς ἐθαυτο παρὰ ἑλθῆναι, μῶριον ἀκαίρως εἰρηάζει τὸ ὡς τὸ ζ' πρὸς τὸ α' ἀντὶ τῷ ὡς τὸ α' πρὸς τὸ ζ', ἀπιδανωτέραν οἶμαι ἐξήγησιν ἐπεσένησεν· ὁ γδ' αὖ εἰπὲν ὁ Ἀριστοτέλης ὅτι ὁ δὲ ἐν τινι τῷ δ' τὴν γ' ἡ τὴν διπλάσιαν αὐτῆς τὸ ἡμισυ τῆς α' δυνάμεως κινήσει. εἰ γδ' τὸ γ' διαζήματα μὴ δύνασθαι τὸ β' βάρος ἡ ἡμίσεια τῷ α' δυνάμει ἡ ε' ἐν τῷ δ' χρόνῳ, πολλῷ μᾶλλον τὸ διπλάσιον τῷ γ' μήκους ἢ ἀν κινήσει 40 καλλίον ἔν τῳ ἡ ἀναλογον πρὸς τὴν ὅλην γ' ἐπὶ μέρος τῆς γ' ἀκείνῃ, ὡς εἰρηζέται πρότερον. id. f. 254 (3) b.

εἰπὼν ὅτι ἔκ ἀν, εἰ ἡ ὅλη δύναμις τὸ ὅλον βάρος ἐκίνει ἐν 250. ¹⁹ τινι χρόνῳ διαζήματα τι, ἥδη καὶ ἡ ἡμίσεια τῆς δυνάμεως τὸ ὅλον βάρος ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ κινήσει ἡμισυ ἡ μῶριον τι τῷ διαζήματος (ὁ δὲ γδ' πᾶν μῶριον τῆς κινήσεως δυνάμεως τὸ ὅλον βάρος κινήσει τῷ ὅλῳ ἔσται, ὁ δὲ ἐν ὅσῳ χρόνῳ, ὁ δὲ ὅσον διαζήματα), διὰ τὸτο λύει καὶ τὸν Ζήνωνος τῷ Ἐλεάτῃ λόγον, ὃν ἤρετο Πρωταγόραν τὸν σοφιστήν. εἰπὲ γὰρ μοι, ἔφη, ὦ Πρωταγόρα, ἅρα οἱ εἰς κέγχρους καταπεσὼν ψόφον ποιεῖ, ἢ τὸ μυρσιῶν τῷ κέγχρῳ; τῷ δὲ εἰπόντος μὴ ποιεῖν, ὁ δὲ μέθιμνος, ἔφη, τῶν κέγχρων καταπεσὼν ποιεῖ

ψόφον ἢ ὅ, τὸ δὲ ψοφεῖν εἰπόντος τὸν μέδιδμον, τί ἔν, ἔφη ὁ Ζήνων, ἢ ἐκ λόγου τὸ μεδιδμον τῶν κέγχρων πρὸς τὸν ἕνα καὶ τὸ μυριασὸν τὸ ἑνός; τὸ δὲ φήσαντος εἶναι; τί ἔν, ἔφη ὁ Ζήνων, ὃ καὶ τῶν ψόφων ἔσονται λόγοι πρὸς ἀλλήλους αἱ αὐτοί; ὡς ᾗ τὰ ψοφόντα, καὶ οἱ ψόφοι. τότε δὲ ὕτως ἔχοντος, εἰ ὁ μεδιδμον τὸ κέγχρον ψοφεῖ, ψοφήσει καὶ ὁ εἰς κέγχρος καὶ τὸ μυριασὸν τὸ κέγχρον. ὁ μὲν ἔν Ζήνων ὕτως ἤρωτα τὸν λόγον, ὁ δὲ Ἀριστοτέλης λύει λέγων μὴ πᾶσαν δύναμιν παντὸς μεγέθους κινητικὴν εἶναι, μηδὲ ἐν ὁσῶν χρόνῳ. καὶ ὁ μεδιδμον ἔν κινή τὸν τοσούτον ἀέρα ὅσος κινούμενος ψόφον ποιήσει, ἢ ἀνάγκη καὶ τὸ μῆριον τὸ μεδιδμον δύνασθαι τοσούτον κινεῖν ἀέρα ὅσος ψοφήσει. . . ταύτη δὲ τῇ ἀναλογίᾳ τὸ κινῶντος καὶ τὸ κινούμενου καὶ τὸ διαστήματος τὸ σταθμικὸν ὄργανον τὸν καλούμενον χαρίζωνα συστήσας ὁ Ἀρχιμήδης, ὡς μέχρι παντὸς τῆς ἀναλογίας προχωρήσας, ἐκόμψασεν ἐκεῖνο τὸ πᾶν καὶ κινῶ τὰν γᾶν. ῥητέον ὅν ὅπερ καὶ πρότερον συντόμως ἐρρήθη, ὅτι ὃ πᾶσα δύναμις πᾶν βάρος πέφυκε κινεῖν, ὅτε ὁσόντι ἐλάττωσον διάστημα, ὅτε ἐν ὁποσῶν πλείω χρόνῳ, ἀλλ' ὅδὲ πᾶν μεγέθους ψοφεῖν πέφυκεν, ἀλλ' ἔστι τις ὁρος καὶ τῆς δυνάμεως τῆς ἐλαττωσέως, ἥτις διαιρημένη ἐκτέτι δύναμις κινεῖν ὅδὲ ὁσόντι διάστημα ὅδὲ ὅστις βάρος, καὶ τὸ κινούμενον βάρος τὸ μεγίστον, ὅπερ αὐτόμενον ἐκτέτι δύναμις κινεῖται, ὅδὲ ὁσόντι διάστημα, ὅδὲ ὅψ' ἥσιν οὖν τῶν σωματικῶς κινουμένων δυνάμεων. ἐν μέσῳ δὲ εἰσιν ὅροι τῶν δυνάμεων πρὸς τὰ βάρη καὶ τὰ διαστήματα καὶ τὸς χρόνους, ἐν οἷς καὶ διαιρεῖται δύναμις ἀναλόγως καὶ συντίθεται. . . ἀλλὰ ταῦτα μὴ καθ' αὐτὰ θεωρίαν ἔχει τινα καὶ ζητήσιν ἐξιολογόν, ἐπὶ δὲ τὰ ἐξῆς ἰτέον. id. f. 255.

250 a. 23. δείξας ἐπὶ τῆς φορᾶς τὰς τῶν κινόντων καὶ κινουμένων ἀναλογίας μέχρι τινὸς προΐονσας, ὃ μέντοι μέχρι παντός, ζητεῖ λοιπὸν εἰ ὕτως ἔξωσι καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων κινήσεων, τυτέστιν ἐπ' ἀλλοιωσέως καὶ αὐξήσεως, καὶ δείκνυσιν ὅτι τῶν ἄλλων τῶν αὐτῶν ὄντων ἀναγκαῖον καὶ τὰς συμμετρίας καὶ ἀναλογίας καὶ ἐπὶ τούτων μέχρι τινὸς προΐοναι. . . ταῦτα μὲν ἔξω τέλος καὶ τῆς τὸ ἐβδόμου τῶδε βιβλίου καὶ τὸ δύναται ἐξηγήσεως. ὃ χεῖρον δὲ ἴσως καὶ ταῦτα διὰ κεφαλαίων ἐπιδραμεῖν. id. f. 255 b.

250 b. 9. Τῆς Φυσικῆς Ἀκροάσεως τὸ Ἀριστοτέλης τὸ Τελευταῖον βιβλίον, ὃ καὶ μὲν τὸν ἀριθμὸν ὀγδοὸν τῆς ὅλης πραγματείας ἐστὶ καὶ δὲ τὴν τῶν στοιχείων τάξιν ἡγήσατο τοῖς Περιπατητικοῖς ἐπιγραφέντων ἔθος, πολλῶν καὶ καλῶν ἐστὶ θεωρημάτων μετὰ τῇ τε ᾗ περὶ τῶν φυσικῶν ἀρχῶν πραγματεία τέλος ἄριστον ἐπιτίθησιν, αἰδίων ὕσαν τὴν πρώτην φυσικὴν κίνησιν ἀποδεικνύον, καὶ τὴν αἰδιότητα τὸ παντὸς διὰ τῆς αἰδίου κινήσεως λαμπρῶς ἀνακηρύττον, καὶ τὸ δὲ μέγιστον τὴν φυσικὴν ἀπασαν θεωρίαν τῆς πρώτης ἐξάπτον φιλοσοφίας, καὶ πᾶσαν τὴν φυσικὴν ὑπαρξὴν τῆς ὑπερφύσης αἰτίας ἐξηγητημένην ἀποδεικνύον, ὅταν καὶ κινούμενον πᾶν τὸ σῶμα τὸ φυσικὸν ἀποδείξῃ, καὶ πᾶν τὸ κινούμενον ὑπὸ τινος κινεῖται, καὶ τὸ πρῶτως καὶ κυρίως κινῶν τῆς ἀκινήτου καὶ αἰετῆς τὰ αὐτὰ καὶ ὡσαύτως ἐκείνης ὕσας ἐκφαίνει. τοσούτων ὅν ἔχον σκαπὸν τὸ βιβλίον εἰκότως εἴη πάσης ἀντιληπτῆς προθυμίας ἐπαχέειν. ἐπειδὴ δὲ τῶν

ἐφ' ἡμῶν τις γεγονότων Τελχικῶν ὅδὲν ἡγόμενος νεανικὸν ἀνθρώποις μόνους βασκαίνεω, καὶ διὰ τούτο πρὸς τὸν ἕρᾶν ἐντὶ καὶ τὸν ὅλον κόσμον τὴν αὐτὴν βασκαλίαν ἐκτείμων, δεινὸν ἡγήσῃ τὴν τότε τῶν αἰδιότητων, καὶ παρακυσμάτων τινῶν ἢ εὐτυχῶς ὅδὲ εὐγνωμόνως ἀπὸ φιλοσοφίας μεταχῶν πρὸς τε τὰ ἐν τῇ περὶ Οὐρανῷ δεδειγμένα περὶ αἰδιότητος αὐτῶ πάντε γέγραφε πολὺς τε βιβλία, ὧν τὸ σαθρὸν καὶ πρὸς ἀνοήτους μόνους ἀκροατὰς ταθαρημῶς ἐπειράδην ἐπιδείξει καὶ πρῶτον τῆς περὶ Οὐρανῷ πραγματείας ἐξηγούμενος, καὶ δὲ ἔκτον αὐτῶ βιβλίον πρὸς τὴν αἰδὸν ἐνταῦθα δεδειγμένην κίνησιν καὶ τὴν αἰδὸν χρόνον ἀνεξώστατο, διότι τούτων ἀνελέγκτων μενόντων ἀνάγκη πάντως ἢ αἰδὸν εἶναι καὶ αὐτὸ τὴν αἰδὸν κίνησιν ἐν χρόνῳ αἰδιῶ κινούμενον, ἔδοξε μοι τούτο τὸ βιβλίον ἐπερχομένῳ καὶ τὰς πρὸς αὐτὸ γενομένας ἀντιλογίας, ὅποιαι τινὲς εἰσι καὶ ἀπὸ ποίας ἔξεως προαγόμεναι, τοῖς φιλομαθεστέροις ἐπιδείξει. πειράσομαι δὲ κάτα ταῦτα μὲν τὴν ἐξηγήσιν τῶν Ἀριστοτέλους λόγων τὰς πρὸς αὐτὸς ἐνστάσεις παρατιθεῖς ὕτω τὴν βέλσανον αὐταῖς προσάγειν. id. f. 257.

καὶ "οἷον ζωὴ τις ὕσα τοῖς φύσει συνεσῶσι πᾶσι" καὶ τὴν 250 b Ἀριστοτέλους ἀκριβείαν εἰρησὶ συμφωνῶσαν τῷ Πλάτῳ. ἔστιν ᾗ 14 ἐκεῖνα φάμεν ὅσα ἐνδοθεν ἀφ' αὐτῶν κινεῖται. εἰ ἔν καὶ τὰ φυσικὰ πάντα ἀρχὴν κινήσεως ἐν αὐτοῖς ἔχει τὴν φύσιν, ζῆν καὶ ταῦτα εἰκότως ἂν λέγοιτο καὶ τὴν ἐνδοθεν ἐπιτηδεύσις πρὸς κίνησιν. καὶ ᾗ ἐχάτη τὴν ζῶν καὶ φύσιν. . . ὅτι δὲ καὶ τούτο τῷ Πλάτῳ συμφωνῶν ὁ Ἀριστοτέλης ἐφθέγγετο, οἷον ζῶν εἰπὼν τὴν ὡς φυσικὴν ἐνδοθεν κίνησιν, ἄκουε τῶν ἐν τῷ δεκάτῳ τῶν νόμων γεγραμμένων περὶ τῆς ἐνδοθεν κινήσεως (p. 895). . . ὃ δὲ Ἀλέξανδρος τὸ "οἷον ζωὴ τις ὕσα τοῖς φύσει συνεσῶσι πᾶσι" ὡς δεκτικὸν τῷ ἀθάνατον καὶ ἀπαυσον εἰρήνῃ τὴν κίνησιν φησιν. . . μήποτε δὲ ὁ Ἀριστοτέλης ἢ ἀπὸ τῆς τῶν φυσικῶν αἰδιότητος τὸ αἰδὸν τῆς κινήσεως ἔδειξεν (ὅδὲ ᾗ ἀποδεδεικται πῦ τῶς αἰδία τὰ φυσικὰ), ἀλλὰ ἀπ' αὐτῶ τὸ τῆς φυσικῆς κινήσεως ὁμοιῶ, ὡς μαθησάμεθα, τὴν φυσικὴν κίνησιν αἰδὸν δείξει, καὶ ἀπὸ ταύτης τὸ φυσικὸν σῶμα. id. ib.

κοσμοποιεῖν λέγει τὸς φυσικὰς ὡς ὡς γενεὴν ἀπὸ χρόνου τὴν 250 b κόσμον λέγοντας, ἀλλ' ὡς τὴν σύστασιν αὐτῶ διὰ κινήσεως παραδιδόντας. ὕτω ᾗ καὶ Δημόκριτος κοσμοποιεῖ καὶ Ἐμπεδοκλῆς καὶ Ἀναξαγόρας, οἱ μὲν συγκρίνεα καὶ διακρίνεα τὰ ἄτομα σώματα καὶ τὰ τέσσαρα στοιχεία λέγοντες, Ἀναξαγόρας δὲ ἐκκρίνεα τὰς ὁμοιομερείας ἀπὸ τῶ μίγματος λέγων. καὶ ἡ σύγκρισις δὲ καὶ ἡ διάκρισις καὶ ἡ ἐκκρίσις κινήσεις τινὲς εἰσιν. καὶ περὶ γενέσεως δὲ καὶ φθορᾶς διαλέγοντι πάντες, αἵτινες καὶ μὴ κινήσεις ὡσιν, ἀλλ' ὅτι ἀνευ γίνονται κινήσεως. id. f. 257 b.

οἱ μὲν ᾗ ἀπείρους τῷ πλήθει τὸς κόσμους ὑποθέμενοι, ὡς αἰ 250 b περὶ Ἀναξίμανδρον καὶ Διόκλιπον καὶ Δημόκριτον καὶ ὕστερον οἱ περὶ 18 Ἐπίκουρον, γνωμένους αὐτὰς καὶ φθορομένους ὑπὸ θάνατον ἐπ' ἀπασαν, ἄλλων μὲν αἰετῶ γνωμένων ἄλλων δὲ φθορομένων, καὶ τὴν κίνησιν αἰδὸν ἔλεγον. ἀνευ ᾗ κινήσεως ἢ ἐκ γενέσεως ἢ φθορᾶ. τῶν δὲ ἕνα μόνον κόσμον λέγοντων οἱ μὲν ἀγένητον τε ἀπὸ χρόνου καὶ ἀφθορ-

θέμεθα, τῶν δὲ καθ' ἕκαστα μέρη ταῦτα ὑπάρχουσιν, ὥσπερ εἶρη. πρότερον γὰρ τὸ λόγῳ τῷ κύλῳ· ἐν τούτοις γὰρ θεωρεῖται οἱ καθ' ἕκαστα κύκλοι· ἐστὶ γὰρ ὕλη ἢ μὴ αἰσθητή, οἷον χαλκῇ, ξυλίνῃ, ἢ δὲ νοητῇ, ἢ τῶν ἡμικυκλίων. Asclep.

1037. Σωκράτης δὲ καὶ ὁ Κορίσκος εἰ μὴ καὶ τὴν ψυχὴν μόνον χα- 5
ρακτηρίζον, διττόν ἐστι, συγκαίμενον ἐκ ψυχῆς καὶ σώματος· οἱ
μὲν γὰρ τὴν ψυχὴν φασι τὸν ἄνθρωπον, οἱ δὲ τὸ σύνθετον. εἰ δὲ
ἀπλῶς λέγουσι, τότε μὴ μοναχῶς, ἢ ψυχῇ καὶ τῷ σῶμα ὡς ἓν, ὥσπερ
ἢ βα συλλαβῇ, καὶ ἀπλῶς καθ' ἕκαστον, ἡνίκα συνταχθῇ ἐν λέξει
ἐν τῇ βάσει· ὅπως ἓν ἐστὶ καὶ ἀπλῶς ἄνθρωπος καὶ ὁ καθ' ἕκαστα 10
θεωρεῖται· ὅπως δὲ ἐστὶν ὁ λόγος ὁ δημουργικός. id.

Σωκράτης δὲ καὶ Κορίσκος, φησὶν, εἰ μὲν ἐστὶ καὶ ἡ ψυχὴ αὐτῷ
αἶδος αὐτῷ καὶ εἰδοποιεῖται κατ' αὐτήν, ἔστι διττὸν ζῶον ἐκ ψυχῆς
καὶ σώματος ἥτοι ἐξ εἶδους καὶ ὕλης· καὶ οἱ μὲν τῶν ἀνθρώπων ἐρῶσι
τὸν Σωκράτην ὡς ψυχὴν, τότε μὴ ὡς αἶδος, ἀφορῶντες εἰς τὴν 15
ψυχὴν αὐτῷ μόνον, οἱ δὲ ἐρῶσιν αὐτὸν ὡς τὸ σύνολον, ἥτοι ἐκ
ψυχῆς καὶ σώματος, ἀποβλέποντες εἰς ἀμφοτέρω. "εἰ δὲ ἀπλῶς ἡ
ψυχὴ ἥδε καὶ σῶμα τόδε," τότε μὴ εἰς τὴν τῷ Σωκράτει
ψυχὴν ἢ ἐκ εἶδους τῷ Σωκράτει λέγει ἀπλῶς, ἀλλὰ ἀπλῶς λέγει
Σωκράτην ὁ Κορίσκος, ὡς ἔχει ἡ καθόλου ἀνθρώπου ψυχὴ πρὸς 20
τὴν καθόλου ἀνθρώπου σῶμα, ἔχει καὶ ἡ καθ' ἕκαστα πρὸς τὸν καθ'
ἕκαστον. εἰ μὲν ἓν ἐστὶν εἶδος τῷ καθόλου ἀνθρώπου σώματος ἢ κα-
θόλου ἀνθρώπου ψυχῇ, ἔστι καὶ ἡ τῷ Σωκράτει ψυχὴ πρὸς τὸ
Σωκράτει σῶμα εἶδος. εἰ δὲ μὴ ἐστὶν ἡ καθόλου ἀνθρώπου
ψυχὴ τῷ καθόλου ἀνθρώπου σώματος εἶδος, ὅθεν ἡ καθ' ἕκαστα 25
καθ' ἕκαστα. ἐπεὶ δὲ τῆς φυσικῆς ἐστὶ τὸ περὶ τῶν ἐνύλων εἰδῶν
θεωρεῖν, ἀλλ' ὁ τῆς προκειμένης πραγματείας, αὐτὸς δὲ δι' ὅλην
τὴν βιβλίον περὶ τῶν ἐνύλων εἰδῶν τὴν σκέψιν ἐποιήσατο, ὥσπερ
ἐαυτῷ ἀπολογίαν πορίζομενός φησι "πότερον ἐστὶ" κτλ. (p. 1037
α 10). Alex.

1037. λέγει δὲ ἀρβύλῳ τὰς ιδέας ἢ τι τοῦτον, καὶ φησιν ὅτι ὕπε- 11
ρον ἐπισκοπεῖμεθα περὶ τούτου· καὶ ζητήσῃ καὶ ἐν τῷ παρόντι βιβλίῳ,
ζητήσῃ δὲ μάλιστα καὶ ἐν τῷ Μ. id.

1037. διὰ τούτο γὰρ καὶ θεολογῶντες περὶ τῶν αἰσθητῶν διαλεγόμεθα, 12
ἐπεὶ φιλοσοφίας ἐστὶ τῆς δευτέρας, φημὶ δὲ τῆς φυσικῆς, περὶ 35
τῶν αἰσθητῶν ὑσίων διαλέγεσθαι, ἐπεὶ τὰς ιδέας τούτων τῶν
αἰσθητῶν λέγουσιν εἶναι. Asclep.

1037. ὁ μόνον γὰρ τὸ φυσικὸν ἐστὶ τὸ περὶ τῆς ὕλης θεωρεῖν, ἀλλὰ καὶ 16
περὶ τῶν ἐνύλων εἰδῶν, καὶ μάλιστα, ὡς ἐν τῷ Β τῆς Φυσικῆς
Ἀκροάσεως (ci 1. 2) ἐγνωμεν. ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν ὁρισμῶν φησὶ, 40
πῶς ἐστὶ μέρη τὰ ἐν τῷ ὁρισμῷ τῷ ὁριστῷ, καὶ πῶς εἰς ἐστὶν ὁρισμός·
ἐκ πλείωνων ὑπάρχων· ἐκ γὰρ γένους καὶ διαφορῶν· ὅθεν γὰρ ὅτι
ἐπεὶ τὸ πρᾶγμα, οἷον τὸ ὁριστῶν, ἓν ἐστὶ, καὶ αὐτὸς εἰς ἐστὶν. πῶς
δὲ πρᾶγμα ἔχον μέρη; ὅθεν ὡς ἂν τι αὐτὸ ἐστὶν ἓν. περὶ τού-
των δὲ σκεπτέον ὕψιστον, καὶ εἶρε περὶ τούτου. πρὸ πάντων ὅσον ἔχω 45
ταῦτα εἰπὼν ἀνακεφαλαιῶν ταῖς διαπλάσιν λεχθέντα. Alex.

1037. πανάπορος ἐστὶν ὁ λόγος, πῶς μέρη ὑπάρχουσιν ἐπὶ τῶν ὁρισ- 17
μῶν τὰ ἐν τῷ λόγῳ, καὶ διότι εἰς λόγος γίνετο ὁρισμός; ὅθεν ὅτι

τὸ πρᾶγμα ἓν ἐστὶν, εἰς ὁρισμός, ἐπεὶ ἔκ μελλαν εἶναι εἰς. πῶς δὲ
ἐν γίνετο τὸ πρᾶγμα μέρη ἔχον, ὕψιστον ἐρῶμεν. καὶ μετ' ὀλίγον
περὶ τῶν δύο ἀποριῶν εἶρε. Asclep.

ὅθεν γὰρ εἰς ἐκείνης τῆς ὑσίας καὶ τῷ εἶδους αἱ σάρκες καὶ τὰ 1037 α
ὅσα μέρη, ἀλλὰ τῆς συνόδου, λέγω δὲ τῆς συνθέτου τῆς ἐξ ὕλης 25
καὶ εἶδους. τῆς δὲ συνθέτου ὑσίας τρόπον μὲν τινα ἔστιν ὁρισμός, τρώ-
πον δὲ τινα ἔκ ἐστιν· καὶ μὴ γὰρ τὴν ὕλην τὴν ἐν αὐτῇ, οἷον σαρκῶν
καὶ ὀστέων καὶ νεύρων, ἔκ ἐστι κτλ. Alex.

ἐξ ὧν εἶδους καὶ τῆς ὕλης τὸ σύνολον γίνετο τῇ ὑσίᾳ. Asclep. 1037 α
εἰπὼν δὲ ὅτι καὶ τὴν πρώτην ὑσίαν ἐστὶν, τί δὲ ἐστὶν ἡ ὑσία 29
ἐπηγάγεν· "ἡ ὑσία γὰρ ἐστὶ τὸ εἶδος τὸ ἐνόν," ἴσον λέγων, ὅθεν
ἄλλο ἐστὶν ἡ πρώτη ὑσία ἢ τὸ εἶδος τὸ ἐνυπάρχον τῇ ὕλει. τὸ δὲ
μεταξὺ θεῶν, "οἷον ἀνθρώπου ὁ λόγος τῆς ψυχῆς λόγος," τοῦτον ἂν εἴη,
τὸ εἶδος τῷ ἀνθρώπῳ ὁ λόγος τῆς ψυχῆς ἥτοι αὐτῇ ἡ ψυχὴ ἐστὶν·
ἐξ ἧς ψυχῆς καὶ τῆς ὕλης ἡ σύνολος καὶ σύνθετος ἐστὶν ὑσία. id.

"ὅς γὰρ ἐν τούτοις ὑπάρχει ἡ βίσις," τότε μὴ εἶρη ἡμῶν καὶ περὶ 1037 α
τῶν συνθέτων ὅτι εἰ ἐστὶ τούτων ὁρισμός, συμβαίνει δις τὸ αὐτὸ λέ- 31
γειν· ἐν γὰρ τῇ βίσι τῇ σιμῇ ἢ τῷ Καλλίᾳ ἐνεστὶ καὶ ὕλη καὶ εἶδος·
ἀλλ' εἰ τούτο, ἔκ ἂν εἴη ὁρισμός αὐτῶν· συμβήσεται γὰρ δις τὸ αὐτὸ
λέγειν. ὁ μόνον δὲ περὶ τούτων εἶρη, ἀλλ' ὅτι καὶ ἕκαστον καὶ τὸ
ἓν εἶναι αὐτῷ ἐπὶ τινων ταῦτόν ἐστιν, ὥσπερ καὶ ἐπὶ τῶν πρώτων
ὑσίων ἐξηγεῖται τίς ποτὲ ἐστὶν ἡ πρώτη ὑσία, φάσκων "λέγω δὲ
πρώτην ἢ μὴ λέγειν τῷ" κτλ. Alex.

ὅσα δὲ ὡς ἐν ὕλει θεωρεῖται, ταῦτα ἐν τι ὑπάρχουσιν ἀμφο- 1037 α
τέρω, τὸ εἶδος καὶ ἡ ὕλη· τὸ δὲ ἐν τούτῳ ὑσώδης ἐστὶ καὶ ὁ καὶ συμ- 4
βεβηκός, ὥσπερ ὁ Σωκράτης καὶ ὁ μουσικός Σωκράτης καὶ συμβε-
βηκός ἐστιν ἓν. Asclep.

ὡς ἐν ὕλει δὲ ἢ ὡς ἐν συνειλημμένῳ τῇ ὕλει τῷ Σωκράτει 1037 α
ἐστὶ τὸ μουσικόν· ὡς ὕλη γὰρ ὑπόκειται ὁ Σωκράτης τῷ μουσικῷ. καὶ 6
ἐπὶ τούτῳ ὁ Σωκράτης καὶ τὸ μουσικόν καθ' αὐτὸ μὴ ἔκ ἐστὶ ταυτόν,
καὶ συμβεβηκός δέ. Alex.

ἐπεὶ δὲ ἐν τῷ δευτέρῳ βιβλίῳ τῶν δευτέρων Ἀναλυτικῶν 1037 α
ἐκίνησε τὸν περὶ ὁρισμῶν λόγον, φησὶν ἐνταῦθα ὅτι εἰ τι ἡμῶν ἐκεῖ 8
παρὰ λείπει περὶ ὁρισμῶν, ἐνταῦθα ἀναπληρῶμεν. Asclep.

νῦν περὶ τούτου τὴν ζήτησιν ποιῶν, λέγων ὅτι ἐπεὶ ἐν τοῖς
ἀναλυτικαῖς (λέγει δ' ἂν ἀναλυτικὰ τὸ Β τῶν Τετάρτων Ἀναλυτι-
κῶν), ἐπεὶ ἓν ἐν ἐκείνοις τὴν περὶ ὁρισμῶν ζήτησιν ὁ τελείαν
πεποιήκαμεν, ὅπερ ἐν ἐκείνοις μὴ εἶρη, νῦν λέγωμεν· ἢ γὰρ ἐν
ἐκείνοις ἀξία ζητηθῆναι ἀπορία καὶ μὴ ζητηθεῖσα, εἰ νῦν λεχθεῖη,
πρῶτον καὶ μεγάλα συντελέσει τοῖς περὶ τῆς ὑσίας καὶ τῷ εἶδους λό-
γοις. ἢ δὲ ἀπορία, φησὶν, ἐστὶ, διὰ τί ποτε τὸ ὁριστῶν, ὅθεν τὸν λόγον
φαμὶ εἶναι ὁρισμὸν, ἐκ πλείωνων ἓν ἐστὶν ἄλλ' ὁ πολλὰ. Alex.

ἐστὶ δὲ ἡ ἀπορία τοιαύτη, δι' ἣν αἰτίαν τὸν λόγον, τότε μὴ τὸν 1037 α
ὁρισμὸν, ἔκ φαμὶ εἶναι, ὥσπερ τῷ ἀνθρώπῳ τὸ ζῶον δίπεν (ἔγω 10
γὰρ νῦν καθ' ὑπόθεσιν καὶ ὅπως αὐτῷ ὁ ὁρισμός)· διὰ τί γὰρ τούτο ἐν
λέγομεν καὶ μὴ πολλὰ, φημὶ δὲ τὸ ζῶον δίπεν; ἐπὶ μὴ γὰρ ἀνθρώ-
πος καὶ λευκός πολλὰ τὰ αὐτὰ ὑπάρχει, ὅταν μὴ συνυπάρχουσιν
ἀλλήλοις, ἀλλὰ κεχωρισμένα εἰσὶν ἀπ' ἀλλήλων· ἐν δὲ γίνετο ὅταν

ἄμα ὑπάρχωσι καὶ παθῶν τὸ ὑποκείμενον δέξῃ) τὸ λευκόν· ἐν δὲ καὶ συμβεβηκός, ὅθλον δὲ λευκός, ἐπεὶ συνέβη τὸν ἄνθρωπον λευκὸν εἶναι, ἐνταῦθα μὲν ἐπὶ τῷ ὅρισμῳ, τῷ τῷ γένους καὶ τῆς διαφορᾶς, ὃ μετέχει βατέρον· τὸ γένος δὲ δοκεῖ μετέχειν τῶν διαφορῶν· ἐμελλε γὰρ λέγεσθαι τῶν ἐναντίων μετέχειν· ἐναν- 5 τία γὰρ αἱ διαφοραί, αἷς διαφέρει τὸ γένος, τῷ τῷ λογικόν καὶ ἄλογον. Asclep.

1037¹⁶ ὅταν δὲ μετέχῃ τῷ λευκῷ καὶ ὑπάρχῃ ἐν αὐτῷ τὸ λευκόν καὶ παθῇ τι καὶ ποιωθῇ ὑπὸ αὐτοῦ, τότε ἐν καὶ γίνεσθαι καὶ ἔστιν ὁ λευκός ἄνθρωπος, ὃ καθ' αὐτὸ δὲ ἄλλ' ἢ πεποιθῇ. Alex.

1037²⁰ αἷς τὸ γένος διαφέρει, τῷ τῷ αἷς διαμετρεῖται τὸ γένος. ἢ γένος ἐνταῦθα λέγουσι ἂν τὸ εἶδος, καὶ εἴη ἂν λέγων ὅτι αἱ διαφοραί, αἷς τὰ εἶδη διαφέρει, ἐναντία εἰσίν. πολλαχῶς δὲ αὐτῷ συνήθες τὸ τὰ εἶδη γένῃ λέγειν. id.

1037²³ ὃ γὰρ ἐπεὶ συνυπάρχουσιν αὐτῷ, δεῖ λέγειν αὐτὰ ἐν τῶν διαφορῶν ἐν γίνεσθαι πρᾶγμα, εἴπερ ὁ ὅρισμός ἐνός πρᾶγμα- 10 τός ἐστι δηλωτικός, ταῦτα δὲ πάντα ἐμπεριέχει) ἐν τῷ ὅρισμῳ, ὅπερ ἐστὶ περὶ τὴν ἐνέργειαν· ὥτω γὰρ εὐρεθήσεται) ὁ ἄνθρωπος πλείστα ὅσα καίπερ αὐτὸν καὶ ἐνυδρον καὶ ἄλλα μυρία, ἐπεὶ τὸ ζῶον τὸ ἐν αὐτῷ μετέχει τούτων. δεῖ δὲ ἐν εἶναι πάντα τὰ ἐν τῷ ὅρισμῳ, 20 ἐπεὶ ὁ ὅρισμός μᾶς φύσεως ἐστι δηλωτικός. Asclep.

ἐνθάδε ὅτι τῶν διαφορῶν ἐναντίων ὅσων ὃ μετέχει τὰ γένῃ, λύνει τὸτο καὶ ἀντιπαράσαςιν, λέγων "εἰ δὲ καὶ μετέχει," ὃ δὴ ἐλλειπῶς λῖαν εἶρη)· ἐξ ὧν δὲ ἐπάγει τὸτο οἶμα βύλε) λέγειν. εἰ δὲ τις φῇ, ἄλλ' ὃ μετέχει τὸ γένος τῶν ἐναντίων διαφορῶν, 25 ἀλλὰ τὸ περὶ τὸ διποδοῦ καὶ τὸ ἀπτερον, ἄπερ ἔκ εἰσιν ἐναντία, εἰ δὴ τούτων μετέχει, ὁ αὐτὸς πάλιν λόγος, εἴπερ αἱ διαφοραὶ πλείως, διὰ τί ταῦθ' ἐν ἄλλ' ὃ πολλά; εἰ γὰρ εἰκός ἐστι λέγειν ὅτι διὰ τὸ ἐνυπάρχειν τῷ γένει εἰσὶν ἐν, συμβήσεται) τῷ λόγῳ τούτῳ πᾶν τὸ ἐν ᾧ ὑπάρχει τινὰ μὲν τῶν ἐνυπαρχόντων αὐτῷ εἶναι ἐν, καὶ 30 ἔσαι ὁ οἶνος καὶ ὁ ἀμφορεύς ἐν, καὶ ὁ μέδιμνος καὶ οἱ πυροί. ὃ μόνον δὲ τὸτο, ἀλλ' εἴπερ ἐν ἐστὶ τὸ ζῶον καὶ τὸ πεζόν καὶ τὸ δίπνον καὶ τὸ ἀπτερον, διὰ τὸ ἐνυπάρχειν αὐτὰ τῷ ζῳῳ, ἔσαι τὸ ζῶον ἐν καὶ μὲν πάντων τῶν ἄλλων διαφορῶν, καὶ ὥτως ἔσαι πάντα ἐν. ἵνα δὲ μή τις εἴπῃ ὅτι ἄλλ' ἔκ ἔσαι τὸ ζῶον καὶ πεζόν καὶ δίπνον ἐν, ἐπὶ 35 γὰρ τὸ "δεῖ λέγειν ἐν εἶναι ὅσα ἐν τῷ ὅρισμῳ." ὃ γὰρ ὅρισμός λόγος τίς ἐστιν εἰς καὶ μᾶς ὕσας. εἰ δὲ εἰς ὅρισμός ἐστι, καὶ ἐν τί ἐστι καὶ τούδε τι σημαίνει, ὥσπερ λέγομεν· τὸ γὰρ τί ἦν εἶναι καὶ ἢ συγκατατεταγμένη φύσις ἐκάσταις, ἢ ἐστὶν ὅρισμός, τούδε τί ἐστι καὶ ἐν· εἰ δὲ τὸτο, καὶ ὁ λόγος αὐτῆς εἰς ἐστὶν. ἀλλ' εἰ τὸτο, δεῖ 40

1037²⁷ καὶ τὰ ἐν τῷ λόγῳ ἐν εἶναι. ἀλλὰ δεῖ πάλιν μικρόν τι παρεκβάλ- 27 τας ὑπομνήσαι ἡμᾶς περὶ τῷ τί ἦν εἶναι καὶ τὸ καθόλου εἶδος. ἰσέον δὴ ὅτι τὸ τί ἦν εἶναι καὶ τὸ εἶδος ταυτόν ἐστι, πλὴν ὅς ὡς νοεῖ) καὶ ἔστιν, ἀλλὰ νοεῖ) μὲν ἄλλο τι παρὰ τὰ ὑπ' αὐτὸ ἄτομα, ἐν αὐτοῖς δὲ ἐστὶ κατατεταγμένον καὶ ὑδέποτε χωρὶς αὐτῶν ἐστὶν, ἢ ὅλως 45 χωρὶς ὕλης· ὃ δὲ ὅρισμός ἐστιν ὁ λόγος τῷ τί ἦν εἶναι καὶ τὸ εἶδος. καὶ περὶ μὲν τούτων ταῦτα προὑπομνηθῆναι ἡμᾶς χρή· αὐτὸς δὲ ὅτωσι τὴν ἀπορίαν θείας καὶ τὴν λύσιν ἀσαφῶς καὶ λῖαν μεμελενω-

μένως ἐπαγαγόν, διὰ τὸ καὶ τῷ δευτέρῳ τῶν περὶ Ψυχῆς (c. 2) ταύτην λευκύναι, μὲν πολλὰ σαφῶς λύσας ὃ δοκεῖ λευκύναι· ὅμως ὅπως καὶ ἐνταῦθα ταύτην λύει, καὶ μὴ δοκῇ, τὴν λέξιν ἐπερχόμενοι λέξομεν. ὕδεν δὲ ἴσως χεῖρόν ἐστι καὶ νῦν διὰ βραχέος ὑπομνήσαι τὴν ταύτης λύσιν· ἴσμεν γὰρ ὡς ὕδεις εὐ ἔχων ζητήσκειν 5 διὰ τί ἐν ἐστὶν ὃ τε χαλκός καὶ ἢ περὶ αὐτὸν σφαῖρα· ἢ γὰρ ἐν τῷ χαλκῷ σφαῖρα ὕδεν ἄλλο ἐστὶν ἄλλ' ἢ φρογγύλος χαλκός, καὶ ἔστιν ὃ μὲν χαλκός ὡς ὕλη, καὶ δὲ φρογγύλος ὡς εἶδος, πέφυκε δὲ τὸ εἶδος καὶ ἢ ὕλη ἐν εἶναι μηδενὸς συνεχίζοντος αὐτά· τὸτο γὰρ ἐστὶ 10 τῇ ὕλῃ τὸ ὕλη εἶναι καὶ τῷ εἶδει τὸ εἶδει, ἵνα ὅταν ἢ ἢ ὕλη καὶ τὸ εἶδος, ὃ πέφυκε δέχεται, εὐθὺς ἐνυδαί τε ἢ καὶ ἐν εἶναι. ὡς ὅτι ἐπὶ τούτων ἔχει, ὥτω καὶ ἐπὶ τῶν φυσικῶν, λέγω δὴ γένος καὶ διαφορῶν· εἴρηκε γὰρ ἐν τῇ Ἀποδεικτικῇ (2 13?), εἰ τι μέμνηται, ὅτι πᾶσαι αἱ πρὸ τῆς τελευταίας διαφορᾶς διαφοραὶ μὲν γένος ὕλη ἀναλο- 15 γῶσιν, εἶδος δὲ ἐστὶν ἢ τελευταία διαφορά, ὅταν τὸ ζῶον λογικόν ὕλη ἐστὶ τῷ ἀνθρωπείῳ εἶδος, ὁμοίως καὶ τὸ ζῶον λογικὸν θνητὸν καὶ ἐπιστήμης δεκτικόν εἶδος, τὰ δὲ πρὸ αὐτῶν ὕλη, ὡς καὶ αὐτὸς ματ' ὀλίγον ἐρεῖ, παραπλησίως δὲ τούτοις καὶ τὸ μὲν ζῶον πεζόν ὕλη ἐστὶ, τὸ δὲ δίπνον εἶδος. ἀλλ' ἢ μὲν λύσις, ἢ, ὡς εἵπομεν, ἐπάξει 20 μὲν, ὃ δοκεῖ δὲ, αὐτὴ ἐστὶν. Alex.

διὰ τούτο γὰρ καὶ ὁρισμός λέγεται) ὡς διαίρων καὶ χωρίζων τὸ ὅρι- 1037²⁵ 25 σθὲν τῶν ἄλλων εἰδῶν. Asclep.

ἐντεῦθεν ἐνίστα) πρὸς τοὺς Πλατωνικούς, ἐγκαλῶν αὐτοῖς ὡς 1037²⁷ 27 ὅτι ἀμεθοδῶς τῇ διαιρετικῇ κέχρηται, καὶ φησὶν ὅτι δεῖ ἡμᾶς ἐπι- σκοπεῖν περὶ τῶν καὶ τὰς διαιρέσεις ὁρισμῶν· ὕδεν γὰρ δεῖ παρα- 30 λαμβάνεσθαι ἐν τῷ ὅρισμῳ πλὴν τὸ πρῶτον γένος καὶ τὴν τελευταίαν διαφοράν, τὰ δὲ ἄλλα πάντα γένῃ ὑπάρχουσιν, ὡς εἵδειξεν ἡ θεωρία, τῷ τῷ πρῶτον καὶ αἱ σὺν αὐτῷ λαμβανόμεναι διαφοραί. id.

"πλ. τὸ πρ. λ. γένος καὶ ἢ διαφορά." δεῖ δὲ προσυπακύνειν 1037²⁹ 29 τῷ ἢ τελευταία... ὕδεν γὰρ, φησὶν, ἐν τῷ ὅρισμῳ πλὴν τὸ πρῶτον λεγόμενον γένος καὶ ἢ τελευταία διαφορά. εἰς εἶδος ἄνθρωπος τὸ ζῶον ἐστὶ καὶ τὸ νῦ καὶ ἐπιστήμης δεκτικόν, τὰ δ' ἄλλα τῷ ζῳῳ ἐχόμενα (ἐστὶ δὲ ταῦτα τὰ λογικὰ ζῶον καὶ τὸ θνητόν) γένει εἰσίν. εἰ δὲ γένῃ ὕλη εἰσὶν ἢ ἀναλογον γε ὕλη, τὸ μὲν ζῶον λογι- 35 κόν θνητόν εἰσιν ὕλη καὶ γένος, τὸ δὲ νῦ καὶ ἐπιστήμης δεκτικόν εἶδος, καὶ ὅρα ὅπως διὰ τούτων αἰνιγματωδῶς τὴν τῆς ἀπορίας εἴρηκε λύ- σιν. εἰ γὰρ ἢ ὕλη καὶ τὸ εἶδος, ὅτε εἰσὶν ὅφ' αὐτῶν, πεφύκασιν ἐνυδαί καὶ ἐν γίνεσθαι, ἔστι δὲ ὕλη μὲν τὸ ζῶον λογικὸν θνητόν, εἶδος δὲ τὸ νῦ καὶ ἐπιστήμης δεκτικόν, καὶ τὸ ζῶον πεζόν δίπνον, ἐν ᾧ εἶεν καὶ 40 ταῦτα ἄλλ' ὃ πολλά. καὶ ὅρα τὴν τῷ Ἀριστοτέλει ἀγχινοῖαν, ὅπως ἐν ταύτῃ καὶ τὴν λύσιν ἡμῖν τῆς ἀπορίας σαφηνεύει ἐμφανῶς καὶ τὴν διαίρεσιν τῶν γενῶν καὶ διαφορῶν ὅπως χρηρῆ ποιῶν ἐπαγγέλλεται καὶ θαυμαστῶς ἀνακαλύπτει. Alex.

ὁμοίως δὲ καὶ πάλιν πλείονων καὶ δι' ἐλαττόνων λέγει, καὶ τὸ 1038¹ 1 ὅλως διὰ τοῦτο. id.

ὁμοίως δὲ καὶ πλείονα λέγων)· ὅλως δὲ ὕδεν διαφέρει πᾶς ἐλαττόνων λέγει, πλὴν τῶν δύο. τοῖς δύο ὅτι δεῖ χρῆσθαι, τῷ μὲν ἐν γένει, τῷ δὲ διαφορᾷ. Asclep.

1038^a ταῦτα εἰπὼν ἐπαναλαμβάνει τὸν λόγον καὶ φησιν "εἰ ὅν τ' ἔστι γένος ἀπλῶς μὴ ἐστὶ παρὰ τὰ ὡς γένους εἶδη," τυτέστιν εἰ τ' ζῶον μὴ ἐστὶ παρὰ τὰ εἶδη αὐτῷ αὐτὸ καθ' αὐτὸ καὶ χωριστόν, ὡς οἱ τὰς ἰδέας τιθέμενοι ἔλεγον, ἀλλ' ἐν αὐτοῖς ἐστίν, ὡς ὅπως καὶ ἡ ἀλήθεια βέβαιον· ἢ καὶ εἰ χωριστόν ἐστιν, ὅμως ὡς ὕλη ἐστίν. καὶ σαφηνίζει αὐτὸ ἐπὶ παραδείγματος, ὅπως ὡς ὕλη τ' γένος ἐστίν. ἢ μὲν γὰρ φωνὴ γένος ἐστὶ καὶ ὕλη, αἱ δὲ διαφοραὶ μετ' αὐτῆς εἰσὶ τὰ εἶδη, εἶδη δὲ φωνῆς τὰ ὀνόματα καὶ τὰ ῥήματα καὶ τὰ στοιχεῖα, τό τε ἄλφα καὶ βῆτα καὶ τὰ ἐξῆς· καὶ γὰρ αὐτὰ εἶδη τῆς φωνῆς ὡς ἐξ ὕλης αὐτῆς καὶ διαφορᾶς ὄντα· καὶ διαφορᾶς γὰρ τινος καὶ αὐτὰ ἐκφω- 10 οῦνται. εἰ δὴ τ' γένος ὡς ὕλη ἐστίν, εἶδος δὲ ἡ διαφορὰ, φανερόν ἄρα ὅτι ὁ ὁρισμὸς ἐστὶν ὁ ἐκ τῶν διαφορῶν λόγος. εἰ δὲ ἡ ὕλη καὶ τ' εἶδος αὐτοφύως ἐκείσιν, ἐστὶ δ' ὁ λόγος καὶ ὁ ὁρισμὸς γένους καὶ διαφορὰ ἥτοι ὕλη καὶ εἶδος, δῆλα ἄρα ἡμῖν ἐστίν ὅπως τ' ζῶον πεζὸν δῖπνον ἔν ἐστι καὶ ὁ πολλὰ. ὅπως δὴ τὴν ἀπορίαν λύσας, καὶ 15 ὡς συμπέρασμα, ὡς οἶμαι, τῆς λύσεως ἐπαγαγὼν τ' φανερόν ὅτι ὁ ὁρισμὸς ἐστὶν ὁ ἐκ τῶν διαφορῶν λόγος," ὡς εἰ ἔλεγεν ὅτι φανερόν ἐστιν ὅπως τ' ζῶον πεζὸν δῖπνον ἔν ἐστιν, ὅτι γένος ἐστὶ καὶ διαφορὰ ἥτοι ὕλη καὶ εἶδος, τρέπετο καὶ ἐπὶ τὴν διδασκαλίαν τῷ ὅπως δεῖ τὰς τῶν γενῶν καὶ διαφορῶν ποιεῖν διαίρεσεις, λέγων "καὶ δεῖ 20 διαίρεσθαι τὴν τῆς διαφορᾶς διαφορὰν," ἴσον λέγων τῷ ὅτι εἰ μέλλομεν μὲν τῷ πρώτῳ γένους καὶ τῆς τελευταίας διαφορᾶς τὸς ὅρους ποιεῖν, δεῖ διαίρεσθαι τὰς διαφορὰς εἰς τὰς οἰκείας αὐτῶν διαφορὰς, ἢ διαφοραὶ εἰσιν· οἷον εἰ τ' ζῶον διαίρεται εἰς ὑπόπνυν καὶ ἄπνυν, τ' ζῶον ὑπόπνυν δεῖ διαίρεσθαι εἰς τὴν οἰκείαν διαφορὰν, ἢ ὑπόπνυν 25 ἐστὶ, καὶ μὴ λέγειν ὡς τῷ ὑπόπνυνος τ' μὲν πτερωτὸν ἐστὶ τ' δὲ ἄπτερον, εἰ μέλλομεν καλῶς διαίρεσθαι. . . ὅμως διὰ τ' ἀδυνατεῖν ἐνός καὶ μὴ δυναμένους συνορᾶν τὰς ἐκάστην διαφορὰν, ποιῶσι τὸτο, λέγων δὴ τ' διαίρεσθαι αὐτὰ εἰς τὰς μὴ οἰκείας. δεῖ δὴ τ' ὑπόπνυν, καὶ εἰ τ' ἄλλο ἐστὶ, διαίρεσθαι εἰς τὰς οἰκείας, μέχρις ἂν ἔλθῃ εἰς τινα ἀδιά- 30 φορα, ἄπερ μικροῖς δύνανται τέμνεσθαι εἰς ἑτέρας διαφορὰς. Alex.

1038^a 10. πάλιν τῷ ζῶον τῷ ὑπόπνυνος δεῖ ἡμᾶς τὴν διαφορὰν εἰδέναι καθὼ ὑπόπνυν, τυτέστιν αὐτὸ τ' ὑπόπνυν διαίρεσθαι. Asclep.

1038^a 25. εἰδὼν δὲ καὶ συμβεβηκὸς ποιήσῃ τὴν διαίρεσιν λέγων τῷ ὑπόπνυνος τ' μὲν εἶναι λευκὸν τ' δὲ μέλαν, τοσαῦτα ἔσονται διαφοραὶ ὅσαι 35 καὶ αἱ τομαὶ τῷ πράγματι ὑπάρχουσιν· ὥστε φανερόν ὅτι ὁρισμὸς ὁδὸν ἐστὶν ἕτερον ἢ λόγος ἐκ τῶν διαφορῶν συγκεκριμένος, καὶ τῶν μαλιστα κατὰ τὸ ὁρῶν τῆς τελευταίας διαφορᾶς. . . ὥστε ὁ δεῖ μετατάττειν τὸς τοῦτους ὁρισμὸς, οἷον ὡς ἐπὶ τῷ ἀνθρώπῳ λογιζόμενοι λέγοντες ὅπως, ζῶον δῖπνον ὑπόπνυν, μετατάττοντες τ' δὲ 40 πνυν· περιττὸν γὰρ ἐστὶ τ' ὑπόπνυν· τὸτο γὰρ δηλοῖ διὰ τῷ περιέρχῃ εἰρημένῳ τῷ δῖπνός. Alex.

1038^a 29. καὶ τῶν μαλιστα κατὰ γὰρ τὸ ὁρῶν τῆς τελευταίας διαφορᾶς. Asclep.

1038^a 35. "τὴν πρώτην." ἐρεῖ γὰρ πάλιν περὶ αὐτῶν ὁποῖα τινὲς εἰσιν. Alex.

ὥστε τοσαῦτα δεῖ ἡμᾶς λέγειν περὶ τῶν καὶ τὰς διαίρεσεις ὁρισμῶν, ποῖα τινὲς εἰσιν. ἐπεὶ δὲ ὁ σκοπὸς ἡμῖν ἐνταῦθα περὶ

ύσας ἐπὶ διαλεχθῆναι (διὰ τὸτο γὰρ, φησί, καὶ τὸν περὶ ὁρισμῶν λόγον ἐκινήσαμεν), πάλιν ἐπανελθεῖν ἐπὶ τ' προκείμενον, καὶ ζητεῖν εἴτε ὑπάρχουσι χωρισταὶ ὕσας προαγωγοὶ τῶν ἐνταῦθα, ἢ καλῶς ἰδέας, εἴτε ὅ. ὥστε ὡς ἐξιν εἶδος πρὸς ὕλην, ὅπως λέγει ὡς περὶ ὁ υποκείμενον ὕσας εἶναι, καὶ ταῦτα ἢ εἶναι καὶ τ' ἐκ τῶν καὶ τ' καθόλου. δύο ἀπορίαι. Δεῖτο ἐξ ἀρχῆς ἐκθέσθαι καὶ ἐπιλύ- σαθαι, μίαν μὲν τὴν ζητῶσαν πῶς διαφορῶν ὄντων τῶν μερῶν τῷ ὁρισμῷ ἔνα λέγομεν τὸν ἐξ αὐτῶν συγκεκριμένον. εἴτα ἐπελύσατο τὸτο, φάσκων ὅτι τὴν παρὰ τὴν τελευταίαν διαφορὰν πάντων ὕλης ἐπεχόντων τάξιν καὶ τῆς τελευταίας διαφορᾶς εἶδος, καὶ ὅπως λοιπόν, ὡς περὶ ἐξ ὕλης καὶ εἶδος ἐν τι πρᾶγμα γίνετο, ὅπως καὶ ὁ ὁρισμὸς εἰς γίνετο, ὅχι ὅτι ὕλης ἐστὶ τ' γένος, ἀλλ' ὅτι ἀναλογεῖ ὕλη, ἐπεὶ εἰδοποιεῖ αὐτὴν ἢ διαφορὰ προερχομένη καὶ ποιεῖ θε- λῶς τ' ἄτομον εἶδος, ὡς περὶ καὶ τ' εἶδος τ' ἀόριστον τῆς ὕλης ὀρίζει καὶ περατοῖ. δευτέρα ὅν ἀπορία ὑπῆρχε ζητῶσα εἰ ἐστὶ καθόλου ὕσας αὐτὴ καθ' αὐτὴν ὑπάρχουσα, οἷον αὐτοάνθρωπος καὶ αὐτόπτε- ρος, ἐπεὶ δοκεῖ τισὶ μαλιστα τὰ καθόλου εἶναι ὕσας καὶ τρεῖς τρόπους, πρῶτον μὲν ὅτι ἀρχαὶ γίνονται ἀποδείξεων, ἐκ δὲ τῶν ἀπο- δείξεων γινώσκοντα τὰ πράγματα· τῶν γὰρ καθόλου πραγμάτων ὑπάρχουσιν οἱ ὁρισμοί, οἱ δὲ ὁρισμοί, ὡς μεμαθήκαμεν ἐν τῇ Ἀποδεικτικῇ (2 7 sq.), ἀρχαὶ ὑπάρχουσι τῶν ἀποδείξεων· δεύ- τερον, ὅτι φύσει πρότερα ὑπάρχουσιν τὰ καθόλου τῶν μερικῶν, εἴγε συναναίρῃσι καὶ ὁ συναναίρῃσι. τῷ γὰρ ἀτόμῳ ἀναίρεθέντος καὶ τ' ἄτομον, εἴγε, φησὶν, ἐξ αὐτῷ ἔχει τὴν ὑπαρξιν. ὁμοίως καὶ ὅτι 25 πρακτικὰ καὶ ποιητικὰ ὑπάρχουσιν ἐκεῖνα τ' καθόλου καὶ ἐπιχειρήσιν τίθῃσι τὰς καθόλου ὕσας καὶ τὰ ἐνομα- τικὰ καὶ ὕστερον πάλιν τὰς ἰδέας· ὡς γὰρ φησὶν ὁ Ἀλέξανδρος, ἐπεὶ δὲ, ὡς αὐτοὶ κατ' ἀρχὰς τῷ βιβλίῳ ἐλέγομεν, ὅτι πραγματεία αὐτὴ ἐστὶ περὶ τῆς ὕσας (περὶ γὰρ τῷ ὄντος βέβαιον διαλεχθῆναι), τ' δὲ κυρίως ὅν ἢ ὕσας ἐστὶ, διατέλλει ποσᾶν λέγει ἢ ὕσας, καὶ ἔδειξεν ὅτι τετραχῶς, καὶ τ' υποκείμενον, καὶ τ' εἶδος, καὶ τ' συναμφοτέρων καὶ τ' καθόλου. εἰπὼν ὅν περὶ τῷ ὡς εἶδος, τυτέστι τῷ ἀριμῷ τῷ υποκείμενον καὶ τῷ ἐξ ἀμφοτέρων, ἐντεῦθεν λέγει ἡμῖν περὶ τῆς καθόλου, δεικνύς ὅτι ὅχι ἐστίν. καὶ πρῶτον μὲν ἐπιχειρήματι 30 κέρητι τοῦτω, λέγων ὅτι ἡ ὕσας ὅχι ἐστίν ἢ αὐτὴ τῇ ἐν Πλάτῳ ὕσας, τ' δὲ καθόλου κοινὸν ὑπάρχει. Asclep.

τ' προκείμενόν ἐστι δεῖξαι ὡς ὁδὸν τῶν καθόλου ὕσας ἐστίν· 1038^a ὅτε γὰρ ὁ καθόλου ἄνθρωπος ἢ ὁ καθόλου ἵππος, ὅτε ἄλλο ὁδόν· ἢ ἄλλ' ἕκαστον αὐτῶν διανοίας ἀπόμαχός ἐστιν ἀπὸ τῶν καθ' ἑκάστα καὶ πρῶτως καὶ μαλιστα λεγομένων ὕσων καὶ ὁμοίωμα. Alex.

"ὅτι διχῶς ὑπόκειτο, ἢ τότε τι ὄν," τυτέστι τ' γένος ταῖς δια- 1038^a φοραῖς· διὸ καὶ εἶπεν αὐτὸ τότε τι ὄν. ὁ γὰρ ὅπως ἐστὶ τ' ζῶον ἀνέ- 5 δεον ὡς ἡ ὕλη, ἥτις ἐξ ἀποφάσεως γίνετο, ἀλλὰ καὶ ἀναλογίαν τῆς πρὸς τ' περιορίζεσθαι ὑπὸ τῆς τελευταίας διαφορᾶς, ὡς περὶ τ' εἶδος περιορίζει τὴν ὕλην, ὡς ἡ κυρίως ὕλη ὑπόκειτο τῇ ἐντελεχείᾳ, τυτέστι τῷ εἶδει. δυνατὸν δὲ λέγειν τ' ζῶον ὑπακῶς τοῖς πάθεσι περὶ τῷ ἀπλῶς ζῶον δῆλον, ἢ ὡς ὕλη ἐντελεχεία, περὶ τῷ καθ' ἑκάστα ζῶον. Asclep.

εἶρη) δὲ καὶ ὅτι τὸ ὑποκαίμενον διττόν, ἢ τὸ τόδε τι ὄν, ὥσπερ ζῶον, Σωκράτης, Πλάτων, ὕτως ἐν ὅ ἵππος ὑπόκει) τοῖς πάθεσι τῷ τε λευκῷ καὶ τῷ θερμῷ καὶ τοῖς ὁμοίοις· ἢ ἡ ὕλη, ἥπερ ὑπόκει) τῇ ἐντελεχείᾳ καὶ τῷ εἶδει. τὸ δὲ καθόλου, φησὶν, ὅπερ τινὲς χωρὶς ὕλης λέγουσι, δοκεῖ τισὶν αἰτίων εἶναι μάστιγα καὶ ἀρχή· διὸ ἐπέλωμεν καὶ περὶ τούτου. Alex.

1038b εἴτα λοιπὸν τίθησι τὸ πρῶτον ἐπιχείρημα, λέγων ὅτι εἰ ὕσια
10. ἢ ἐκάστου ἰδίου ἐκάστου ὑπῆρχεν, ἔκ ἂν ποτε θεωρηθῆσεν) ἐν ἄλλω. Asclep.

καὶ συλλογίζε) λέγων, ἢ ἐκάστου ὕσια ἰδῶς ἐστὶν ἐκάστῳ, καὶ 10 ἄλλῳ ἔχ) ὑπάρχει. Alex.

1038b ἔτι ὕσια λέγε) ὁ μὴ καθ' ὑποκειμένον τινὸς λέγε), ὡς ἐν
15. ταῖς Κατηγορίαις (c. 5) δέδεκε). id.

1038b ἀλλ' ἄρα, φησὶν, ὅτι μὴ τὸν καθόλου ἄνθρωπον ἔκ ἐνδύχε) ὡς
17. τὸ τί ἦν εἶναι, ἐνυπάρχειν) δὲ ἐν τούτοις τὸ καθόλου, οἷον ἐν τῷ ἀν-
θρώπῳ καὶ ἵππῳ ὕσια τις, οἷον τὸ ζῶον. ἐκὼν δὲ ὅλον ὡς ἐστὶ τις λό-
γος τῷ ζῴῳ, διαφέρει δ' ὑδὲν, καὶ μὴ πάντων ἢ λόγος τῶν εἰς
ὁρισμὸν τινος παραλαμβάνομένων· ὑδὲν γὰρ ἦττον τὸ ζῶον ὕσια
ἔχει τινός, οἷον τῷ ἀνθρώπῳ καὶ τῷ ἵππῳ, ἐν οἷς ὑπάρχει. εἰ δὲ
ἐστὶν ὁ καθόλου ἄνθρωπος ὕσια, διὰ τί ἔκ ἔχει τὸ ζῶον ὕσια; εἰ δ'
ἔστι τὸ ζῶον ὕσια καὶ ἐνυπάρχει τῷ ἀνθρώπῳ, ἢ δὲ ὕσια ἐν ᾧ ἐστὶν
ἔκ ἄλλου ἐστὶν ἡ ὕσια ἀλλὰ τῷ ἐν ᾧ ἐστὶν, ἐστὶν ἄρα ὕσια τὸ ζῶον
τῷ ἐν ᾧ ἐστὶν, οἷον τῷ ἀνθρώπῳ, ἐν ᾧ ὡς ἴδιον ὑπάρχει τὸ ζῶον·
ὥστε ἔχει ὕσια ὕσιας· ἔχει μὲν γὰρ τὸ Σωκράτους ὕσια ὁ ἄνθρωπος,
καὶ τῷ τῷ ζῴῳ. εἰ δ' ἔστι ἐν τῷ ζῴῳ τὸ ἐμφύχον καὶ τὸ αἰσθητι-
κόν, ἔσονται) πάλιν αὐτὰ τῷ ζῴῳ ἦτοι ὕσιας ὕσια, καὶ πάλιν τὰ ἐν
τῷ ἐμφύχῳ ὄντα καὶ αἰσθητικῷ ἔσονται) ὕσια τῷ ἐμφύχῳ καὶ τῷ
αἰσθητικῷ, ἦτοι τῶν ὕσιων· ὥστε συμβαίνει σμῆνος ὕσιων εἶναι ἐν
τῷ Σωκράτει. ὅπερ ἀδύνατον· ἐν ἐκάστῳ γὰρ μία ὕσια ἐστὶν ἢ
ἐν ὅσῃ αὐτῷ· εἰ γὰρ ἡ ὕσια τῷ Ἀλεξάνδρῳ ὁ Ἀλεξάνδρος ἐστὶν, ὁ
δὲ Ἀλεξάνδρος πολλοὶ εἶναι ἢ δύναν), ὑδ' ἄρα ὕσια ἐν αὐτῷ
πολλοὶ ἔσονται). εἰπὼν δὲ ὅτι ἐστὶν ἐν τῷ καθόλου ἀνθρώπῳ τὸ ζῶον,
ἔστι δ' ὁ καθόλου ἄνθρωπος ὕσια, ἔχει ἄρα καὶ τὸ ζῶον ὕσια, κατα-
σκευάζει αὐτό. id.

γρ. "ἐν αὐτοῖς" ἦτοι τοῖς ὑποκειμένοις. cod. Reg.

1038b τρίτον ἐπιχείρημα ὅτι ἡ εἰδὸς ἐστὶ τὸ καθόλου τῆς ἀτόμης ὕσιας
19. ἢ μέρος ἢ ἐνυπάρχον ἀπλῶς. ἀλλ' εἰ μὴ ὑποθώμεθα εἰδὸς αὐτὸ
εἶναι, ἀτοπὸν τι ἔφη). τὸ γὰρ εἶδος ἐκάστου ἰδίου τί ἐστὶν ἐκάστου τε
καὶ ὅτι πάλιν τὸ καθόλου ἔχει μερικόν. εἰ δὲ ὡς μέρος αὐτὸ ὑπο-
θώμεθα, ἔχει τὸ μέρος κατηγορούμενον τῷ ὅλῳ· ὅπερ ἐστὶν ἀτοπον.
εἰ δὲν ἐνυπάρχον ἔφον) οἱ πρότεροι λόγοι τῷ πρῶτῳ ἐπι-
χειρήματος, ὅτι ἢ γὰρ πάντων ἢ ὑδενός· ἀπάντων δὲ ἔχ) οἷόν τε,
ἐπεὶ διαφέρουσιν ἀλλήλων τὰ πράγματα, ὅτις δὲ ὑδὲν διοίσει-
σιν. εἰ δὲ ἐνός, ἔχει πάντα ἐν. Asclepius in θεωρίᾳ.

ἐνταῦθεν τὸ τρίτον ἐπιχείρημα. φησὶν ὅτι εἰ καὶ μὴ ἐνδύχε) 45
ὅτις εἶναι τὸ καθόλου ὡς τὸ εἶδος τῷ πράγματι, ἵνα μὴ γένῃ) μερικόν,
ἐν δὲ τῷ μερικῷ ἐνυπάρχει μὴ ὅν αὐτῷ εἶδος, ὥσπερ τὸ
ζῶον ἐν τῷ ἀνθρώπῳ καὶ τῷ ἵππῳ. εἰτά φησιν ὁ Ἀριστοτέλης, εἰ

ταῦθ' ὅτις ἔχει, ἐξ ἀνάγκης τούτου ὅτος ἐν τῷ ἀνθρώπῳ ἐστὶν ὁ
ὁρισμός. ἐπεὶ δὲ τῶν γενικωτάτων γενῶν ἔχ) ὑπάρχουσιν ὁρι-
σμοί, φησὶν, ὅτι διαφέρει δὲ ὑδὲν ὑδὲ εἰ μὴ πάντων ἐστὶν ὁρισμός
τῶν ἐν τῇ ὕσιᾳ ὑπαρχόντων· ὑδὲν γὰρ ἦττον τούτου τὸ ἐνυπάρχον
ὕσια ἐστὶ τινος, ὡς ἄνθρωπος τῷ ἀνθρώπῳ, ἐν ᾧ ὑπάρχει ἄνθρωπος
ὥστε τὸ αὐτὸ συμβῆσεν) πάλιν τὸ εἰρημένον καὶ τῷ πρῶτῳ ἐπιχει-
ρήματι· ἢ πάντων ἐστὶν ἡ ὑδενός, καὶ τὰ αὐτὰ ἔφον) ἀτοπα· ἔχει
γὰρ ἐκεῖνος ὕσια, οἷον τὸ ζῶον, ἐν ᾧ ἴδιον ὑπάρχει, καὶ ὅτι πάλ-
ιν ἔχει μερικόν. id.

ἔτι δὲ καὶ ἀδύνατον καὶ ἀτοπον τὸ τόδε καὶ τὴν ὕσιαν, ὥσπερ 1038b
λέγουσιν οἱ λέγοντες τὸν καθόλου ἄνθρωπον, εἰ ἐστὶν ἐκ ζῴων, μὴ εἶναι 23
τὸ ζῶον ὕσιαν καὶ τούδε τι, ἀλλὰ ποῖον. Alex.

ἀλλ' εἴπερ ἐστὶν ὕσια τὸ ζῶον, ἔχει πάλιν ὕσιας ὕσια, καὶ
ἀπλῶς, ὥσπερ ἐρρήθη. ἢ τὸ "ἔτι δὲ ἀδύνατον καὶ ἀτοπον τὸ τόδε
τι καὶ ὕσια" ἔκ ἐπὶ τῷ καθόλου ἀνθρώπῳ εἶρη) ἀλλ' ἐπὶ τῷ μερικῷ.
καὶ εἴη ἂν τὸ λεγόμενον ὅτι ἐπεὶ ὁ καθόλου ἄνθρωπος δέδεκε) μὴ
ὡν ὕσια ἀλλὰ ποῖον, ἀδύνατον τὸν Σωκράτην ἐκ τῷ καθόλου εἶναι
ἀνθρώπου, τετέστι τὴν ὕσιαν ἐκ μὴ ὕσιας." οἶμαι δὲ ἄμεινον τὸ
πρότερον· ἔτι γὰρ περὶ τῷ μὴ εἶναι τὸν καθόλου ἄνθρωπον ὕσιαν ὁ
λόγος ἐστὶν. ἔτι τῷ Σωκράτει ὕσια ὄντι ἐνυπάρχει ὕσια, ὥστε
δυνὸν ἔχει ὁ Σωκράτης ὕσια ἦτοι δύο ἔσονται) ἐν τῷ Σωκράτει
ὕσια, ὅπερ ἀτοπον· ἔχει γὰρ μία ἐστὶν ὕσια ἀλλ' ἢ δύο ἢ πλείους.
ὅλως δέ, φησὶ, συμβαίνει, εἰ ἔστιν ὕσια ἄνθρωπος, ἄνθρωπον ἐν-
ταῦθα λέγων τὸν μερικόν καὶ ἀτομον, ὅλως δὲ, εἰ ἔστιν ὕσια αὐτὸ
καθ' αὐτὸ τὸ ζῶον, ἦτοι ὁ ἀτομος ἄνθρωπος, "καὶ ὅσα ὅτις λέγε),
τετέστιν ἀτομα μὴδὲν τῶν ἐν τῷ λόγῳ αὐτῷ εἶναι ὕσιαν, μὴδὲ
χωρὶς ὑπάρχειν αὐτῶν τῶν ἀτόμων. id.

γρ. ἐνυπάρχει ὕσια ὕσια. cod. Reg.

ἔκτη ἐπιχείρησις ὅτι ὅσα ἐν τῇ ὕσιᾳ τῷ πράγματι λαμ- 1038b
βάνε) ὑδέποτε χωρίζονται) τῷ πράγματι, ἀλλὰ καὶ αὐτὸ εἶναι τὸ 29
πρᾶγμα δηλώσειν, ὥσπερ τὰ ἐν τῷ ὁρισμῷ τῷ ἀνθρώπῳ πάντα 1038b
παραλαμβάνομενα. εἰ ὅν ὑπόθωμεθα καὶ τὸ καθόλου συμπληρωτι-
κὸν εἶναι τῆς μερικῆς ὕσιας, ἔχει ἀχώριστος αὐτῷ καὶ ἐκείνῳ καθόλου
ὅπερ ἢ βύλον). Asclep.

35 ἔκτον ἐπιχείρημα. καὶ φησιν ὅτι εἰ ἐστὶν ὕσια ὁ ἄνθρωπος
καὶ ὅσα ὅτις λέγε) ἐν, μὴδὲν ἐν τῷ ὁρισμῷ τῷ ἀνθρώπῳ παρα-
λαμβάνομενον εἶναι ἄλλω πράγματι ὕσιαν, μὴδὲ χωρίζεσθαι τῷ
ἀνθρώπῳ ὡς συμβαίνει καὶ ἄλλῳ ὑπάρχειν παρὰ τὸν ἄνθρωπον,
οἷον ὅτι ἔκ ἐστιν αὐτῷ ζῶον καθ' αὐτὰ παρὰ τὰ τινα ζῴα, ὑδ' ἄλλο
τῶν ἐν τοῖς λογικοῖς ὑδέν. id.

εἰ γὰρ μὴ ἐστὶν ὕσια αὐτὸ καθ' αὐτὸ τὸ ζῶον, μὴδὲ τὸ περὶ 1038b
μὴδὲ τὸ δῖπεν, δηλονότι ἔκ ἐστὶ χωρὶς τῶν ἀτόμων, ὅτε μὴ ἐν 33
ἄλλῳ ἦτοι τῇ ιδέᾳ, ἀλλ' ἐν τοῖς ἀτόμοις. ἐξηγούμενος δὲ τὸ μὴδὲ
χωρὶς ὑπάρχειν αὐτῶν ἐπήγαγε "λέγω δὲ ἔκ εἶναι τὸ ζῶον παρὰ
τὰ τινα," ὡς ἂν εἰ ἔλεγε, τῷ λέγω τὸ μὴδὲ χωρὶς ὑπάρχειν
αὐτῶν τὸ μὴ εἶναι τὸ ζῶον παρὰ τὰ τινα καὶ καθ' ἕκαστα ζῴα, ὑδὲ
δῖπεν παρὰ τὰ τινα, ὑδ' ἄλλο τῶν ἐν τοῖς λόγοις εἰλημμένων ὑδέν·
δέδεκε) γὰρ ὡς ὑδὲν τῶν καθόλου ὑπαρχόντων ὕσια ἐστὶν. Alex.

ἔδ' ἄλλο τῶν ἐν τοῖς γυναισὶν ὕδεν. Asclep.

1039. ἔβδ' ἡ ἐπιχείρησις καὶ εἰ μὴ δηλοῖ ποιότητα τὴν καθόλου ἀλλὰ
2 τὸδε τι, τυτέτι μερικὴν ὕσιν, ἔσοντι τρεῖς ἄνθρωποι, οἱ δὲ δύο ἄτο-
μοι καὶ ὁ ἄλλος ὁ ἐξηρημένος καὶ συνθεῶν αὐτές. id.

εἰ γὰρ ἐξ ὕσιν τις ὁ ἄνθρωπος, ἐστὶ δὲ καὶ ὁ Σωκράτης ὕσιν 5
καὶ αἱ καθ' ἑκάστον, ἐπὶ τῶν πολλῶν δὲ ἐστὶ τὸ κοινῶς κατ' αὐτῶν
λεγόμενον, ἔστιν ἄρα τρίτος τις πάλιν ἄνθρωπος, ὃς κατηγορηθῆ-
σε) τῷ καθόλου ἀνθρώπῳ ὕσιν ὅντος καὶ τῶν λοιπῶν. ἔτι δέ,
φησί, καὶ ὡς οὗτος ὡς ἀδύνατον ἐστὶν ὕσιν ἐξ ὕσιν εἶναι ἐνε-
ργεῖα ὑπαρχουσῶν καὶ τὸδε τι. Alex.

1039. ὁ γοῶν ἐπιχείρημα. καὶ φησὶν ὅτι ἀδύνατον ὕσιν εἶναι ἐξ
3 ὕσιν ὑπαρχουσας, ὥτως κεχωρισμένην ἐνέργειαν· ὅδεποτε γὰρ
λέγομεν, τὰ δύο ἐντελέχειαν δύναντον ἐστὶ λέγειν ἐν ἀλλὰ δύο.
Asclep.

1039. ὡς εἰ ἡ ὕσιν ἐν, ἡ ὕσιν ἐν δηλονότι. cod. Reg.

1039. 7. ἐπεὶ καὶ ἡ διπλασία γραμμὴ ἐκ δύο ἡμισιών ἐστὶ δυνάμει.
5 εἰ γὰρ γένοιτο τὰ ἡμισία ἐντελεχεία, χωρίζεται καὶ ἐκ αὐτῆς εἶναι.
ἅμα γὰρ ταῦτα ἡμισία ἐνέργεια γενέσθαι ἡμισία, εὐθύς διήρη) τὴν δι-
πλασίον καὶ ὑκέτι μένει ἐν. Alex.

1039. 2. ὡς γὰρ ὁ Δημόκριτος ἔλεγεν ὅτι ἀδύνατον ἐκ δύο ἀτόμων 20
μίαν γενέσθαι (ἀπαθείς γὰρ αὐτὰς ὑπετίθετο) ἢ ἐκ πᾶσιν δύο (ἀτμή-
τους γὰρ αὐτὰς ἔλεγεν), ὥτως καὶ ἡμεῖς φησὶν ὡς ἀδύνατον ἐκ δύο
ἐνεργειῶν ὕσιν ὕσιν μίαν γενέσθαι, ἀλλὰ ἐκ δυνάμει μόνον. id.
καὶ γὰρ τὸ τὸν ἀριθμὸν φησὶν ὁρθῶς λέγειν Δημόκριτον·
ἀδύνατον γὰρ φησὶν ἐκ δύο ἐν γενέσθαι ἢ ἐξ ἑνὸς δύο· τὰ γὰρ με- 25
γέθη τὰ ἄτομα, τυτέτι τὰς ἀτόμους, ὕσιν ποιεῖ, καὶ ὅδεποτε, φη-
σὶν, ἡ μία ἄτομος δύο· διὰ τὸ γὰρ καὶ ἀτόμους αὐτὰς φησὶν. ὅτε
γὰρ δύο μία γίνε)· ἐστὶ διαιρέματα ὑπὸ τῷ κενῷ. Asclep.

1039. 11. ἐπειδὴ ἐνέειπεν ἡ τῶν ἀριθμῶν ἔκτασις, λυεῖ καὶ ταύτην.
εἶπεν γὰρ ἂν τις ὅτι ὡςπερ ὁ ἐξ ἀριθμῶν ἐκ τῷ τρία καὶ τρία ἐστὶν ἢ 30
ἐκ τῷ δύο καὶ τέσσαρα ἐνέργεια ὄντων ἀριθμῶν, τί κωλύει καὶ μίαν
ὕσιν ἐκ δύο ὕσιν εἶναι ἐνέργεια ὕσιν; λυεῖ ὅν λέγων ὅτι καὶ ἡ
δυάς ἐκ ἑξ ἑνὸς ἐνέργεια ἀριθμῶν ἐν τῷ ἐξ ὕσιν ὕδαμῶς. ἀλλ' αὐτὸς
ἐκ ἐπὶ τῷ ἐξ ποιεῖ) τὸν λόγον, ἀλλ' ἐπὶ τῆς δυάδος, λέγων, αἱ
μονάδες ἐν τῇ δυάδι ἐκ εἰσὶν ἐνέργεια μονάδες ἀλλὰ δυνάμει, ὥς 35
δὲ ὑπόκει) ἡ δυάς, ἀριθμῶς τις εἶς· ἢ εἶπερ ἐστὶν ὅλως ἀριθμῶς,
ἐκ εἰσὶν ἐν αὐτῷ αἱ μονάδες ἐνεργεῖς ἀλλὰ δυνάμει. Alex.

ἔνατον ἐπιχείρημα. καὶ φησὶν ὅτι ὁμοίως καὶ ἐπὶ τῷ ἀριθμῷ
ἔξει, εἶπερ ἐστὶν ὁ ἀριθμῶς σύνθεσις μονάδων, ὡςπερ λέγουσι τινες·
ὥτως γὰρ ἔστιν ὁ ἀριθμῶς εἰς διακεκριμένους ἐντελεχείας ὁ πέντε ἐκ 40
τῷ δύο, καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὁμοίως. ὅπερ ἐστὶν ἄτοπον· ἢ γὰρ ὁ δυν-
ατὸν εἶπεν μίαν ἀδύνατον τὴν μονάδα εἶναι κεχωρισμένην κατ'
ἐνέργειαν ἐν αὐτῇ. ἔχει δὲ τὸ συμβαίνειν ἀπορίαν. ἐντεῦθεν τὸ
δέκατον ἐπιχείρημα, καὶ φησὶν ὅτι ἔχει ὁ λόγος ἀπορίαν· εἰ γὰρ
μήτε ἐκ τῶν καθόλου ὁλόν τε εἶναι μηδεμίαν ὕσιν, ὡς εἰρήκαμεν, 45
διὰ τὸ ὑσιώδη ποιότητα δηλῆν καὶ μὴ ὕσιν, μήτε δὲ ἐξ ὕσιν
προϋπαρχουσῶν κατ' ἐνέργειαν δύνα) εἶναι, ἀσύνθετος καὶ ἀπλή
ὑπάρξει πᾶσα ὕσιν· τῶν δὲ ἀπλῶν ἐκ ἑξ ὁρισμῶς, ὡς ἐκ

ἔστι μόνος ὕσιν εἶναι τὸς ὁρισμῶς, ἢ καὶ ὡς ἀνω-
τέρω εἴρη). νῦν δὲ ὅδεποτε ταύτης ἐδείχθη· ὅδεποτε ἄρα ἔστι
ὁρισμῶς, ἢ τὸν μὲν τινὰ ἔστι ὁρισμῶς, τὸν μὲν τινὰ, ὡς
εἴρη) ἐν τῇ θεωρίᾳ. δηλόν δὲ μάλα γίνε) τὸ λεγόμενον ἐκ τῶν
ἐφεξῆς λεχθησομένων. Συριανός. Asclep.

εἰ γὰρ μήτε, φησὶν, ἐκ τῶν καθόλου ὁλόν τε μηδεμίαν εἶναι 1039.
ὕσιν... μήτε πάλιν ἐξ ὕσιν ἐνέργεια αὐτῶν καθ' αὐτὰς ὕσιν, 14.
ὡςπερ ὁ μερικὸς ἄνθρωπος, δυνατόν ἐστὶν ὕσιν σύνθετον εἶναι (δέ-
δεικ) γὰρ καὶ τὸτο), συμβαίνειν μηδεμίαν ὕσιν σύνθετον εἶναι. εἰ
10 ὅν τὴν σύνθετον ὕσιν ἀνάγκη ἢ ἐξ ὕσιν εἶναι ἐνέργεια ὕσιν ἢ
ἐκ συμβεβηκότων, κατ' ὅδεποτε δὲ τὸν τρόπον τὸτο εἶναι δύνα), ἀσύν-
θετος ἂν εἴη πᾶσα ὕσιν. ἀλλ' εἰ τὸτο, ὅδεποτε ὕσιν ὕσιν ἂν εἴη λό-
γος· οἱ γὰρ ὁρισμοὶ τῶν ἐκ τινῶν εἰσὶν ἄλλ' ὅ τῶν ἀπλῶν, ὡςπερ
ὁ τῷ ἀνθρώπῳ ὅντος αὐτῷ ἐκ τῷ ζῷον καὶ περὶ καὶ διποδος. ἀλλὰ
15 μὴν δοκεῖ γὰρ ὅτι οἱ ὁρισμοὶ ἢ μόνων τῶν ὕσιν εἰσὶν, ἢ εἶπερ εἰσὶ
καὶ τῶν ἄλλων, ἀλλὰ μάλα τῶν ὕσιν εἰσὶν. νῦν δὲ συμβαίνει
μηδὲ τῶν ὕσιν εἶναι· ἐκ ἄρα ἐστὶν ὅδεποτε ὁρισμῶς. καὶ εἰπὼν ὅ
λύει τὴν ἀπορίαν νῦν, ἐπαγγέλλε) δὲ εἶρεν, λέγων ὅτι τὸν μὲν
τινὰ ἐστὶ τῶν ὕσιν ὁρισμῶς, τὸν μὲν τινὰ ἐκ τῶν ὕσιν. καὶ πῶς τὸτο
συμβαίνει, εἶρεν καὶ ἐν τῷ παρόντι βιβλίῳ καὶ ἐν τῷ μὲν τῶν. Alex.

δείξας ὅτι μὴ ὁλόν τε ἐξ ὕσιν ἐνέργεια ὕσιν συγκεί) τὴν 1039.
ὕσιν, καὶ ὅτι τῆς ἀτόμης ἀνάγκη καὶ τὰ μέρη ἄτομα εἶναι, ἐκ τῶν 24.
εἰρημένων φησὶ φανερόν καὶ τὸ συμβαίνειν ἄτοπον τοῖς τὰς ιδέας
ὑποτιθεμένοις καὶ λέγουσιν αὐτὰς ὕσιν τε εἶναι καὶ χωριστάς αὐτὰς
καθ' αὐτὰς καὶ ἀτόμους καὶ ὁριστάς· ἐκείνων γὰρ τῶν ιδεῶν ἔλεγον
εἶναι τὸς ὁρισμῶς, βυλόμενοι τὸς ὁρισμῶς εἶναι τῶν καθόλου. καὶ
ταῦτα ἔλεγον ὡς τὰ ἀφ' ἑνὸς μετέχειν αὐτὰ τῶν ἐκείνων, ὡς
ἐκ ἀρμόσσειν οἱ ὁρισμοὶ τοῖς ἐνταύθα, ὅδε ἔσον) αὐτῶν ὁρισμοί.
φησὶν ὅν πρὸς αὐτὸς ὅτι ἡ ιδέα αὐτῇ μία ἐστὶ πάντων ἢ ἐκάστου
χωρίς· εἰ μὲν ὅν μία ἐστὶ τῷ ἀριθμῷ πάντων, διασπαδί) ἢ
ιδέα μία ὕσιν καὶ θεωρημένη ἐν πλείοσι διαφοραῖς· εἰ δὲ πολλὰ,
ἀπείρων ἔσον) ιδέαι, ἐκάστου εἶδος μίαν ἔχοντος ιδέαν, τὸ ζῷον τῷ
ἐν ἀνθρώπῳ καὶ τῷ ἐν ἵππῳ καὶ ταῖς ἄλλαις πάλιν τῷ λογικῷ καὶ τῷ
γελαστικῷ καὶ τῶν ἄλλων ὁμοίως, ὅπερ ὁ βυλό)· μίαν γὰρ ιδέαν λέ-
γουσιν τῷ ζῷον τῶν ἄλλων. φανερόν δὲ τί νῦν φησὶν
ὅτι ἐκ τῶν ἢ εἰρημένων γίνε), καὶ τὸ συμβαίνειν ἄτοπον
τοῖς τὰς ιδέας λέγουσιν, εἰ αὐτὰς ὕσιν καθ' αὐτὰς καὶ χωριστάς
ἀτόμους, ὅλον αὐτῶν ἀνθρώπων, αὐτῶν ζῶον, καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὁμοίως,
καὶ ἅμα καὶ τὸ εἶδος ποιεῖ ἐκ γένους καὶ διαφορῶν· φησὶ γὰρ τὰς τῷ
γένους ιδέας καὶ τὰς τῶν διαφορῶν συνερχομένας ποιεῖν τὴν τῷ εἶδος
ιδέαν. εἰ ὅν ὑπάρχει τὰ εἶδη, τυτέτιν ἢ ιδέα τῷ εἶδος καὶ τῷ ζῷον,
καὶ ἐν τῷ ἀνθρώπῳ καὶ ἐν τῷ ἵππῳ, ἢ τοῖς καὶ ταῦτ' ἐστὶ τῷ ἀριθμῷ
ἢ ιδέα τῷ ζῷον ἐν τῷ ἀνθρώπῳ καὶ ἐν τῷ ἵππῳ, ἢ ἕτερον· τῷ μὲν γὰρ
λόγῳ δηλονότι μία ἐστὶν ἢ ιδέα τῷ ζῷον ἢ ἐν τῷ ἀνθρώπῳ καὶ ἢ ἐν
τῷ ἵππῳ. εἶτε γὰρ ἐν τῷ ἀνθρώπῳ ζῶον ὁρισμέθα, ὥτως,
φησὶν, ὕσιν ἐμφυλτος αἰσθητική, εἶτε καὶ ἐν τῷ ἵππῳ. εἰ ὅν
ἐστὶ τις ἄνθρωπος, τυτέτιν ιδέα ἀνθρώπου αὐτῇ καθ' αὐτὴν κεχω-
ρισμένη, ἀνάγκη εἶναι καὶ τὴν ιδέα, ἐξ ὧν ἐστὶν ἢ ιδέα τῷ ἀνθρώπῳ,

ταύτας ἰδέαν ζῶν καὶ λογικῶν, καὶ εἶναι τῶν χωριστῶν ὑσίας· ὥστε καὶ τὸ ζῶον χωριστὸν ἐστὶν αὐτὸ καθ' αὐτὸ ὑπάρχον. εἰ μὲν γὰρ τὸ αὐτὸ ἐστὶ ζῶον καὶ ἐν τῷ ἵππῳ καὶ ἐν τῷ Σωκράτει, ὥσπερ Σωκράτης ἐστὶν αὐτὸς ἐν αὐτῷ, πῶς δυνατόν ἐστι εἶναι τὸ ζῶον, κεχωρισμένον τῶν ἄλλων ἀπ' ἀλλήλων, φημί δὴ τῷ Σωκράτει καὶ τῷ ἵππῳ; ἢ διὰ τί οὐ χωρίζεται τὸ ζῶον τούτο καὶ διασπᾶται ἐν ὑπάρχον τῷ ἀριθμῷ, διαφύκων ὄντων ἐκείνων ἐν οἷς θεωρεῖται; Asclep.

1039^a γρ. χωριστὰ εἶναι ἄμα. cod. Reg.

25. "ὑσίας τε καὶ χ." ἐκ τούτων, φησί, φανερόν ἐστι τὸ συμβαῖνον τοῖς τὰς ἰδέας λέγουσι χωριστὰς τε ὑσίας εἶναι καὶ ἄμα ποιῶσι. τὸ αἶδος, λέγων εἶδος τὴν ἰδέαν, ἐκ τῷ γένει καὶ τῶν διαφορῶν. Alex. εἰ γὰρ ὑπάρχει τὰ εἶδη, ταύτας ἢ ἰδέας τῷ εἶδος καὶ τῷ ζῶν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ καὶ ἐν τῷ ἵππῳ κτλ. Asclep.

1039^a πρὸ τῷ ἀπαντῆσαι πρὸς τὴν ἐρωτηθεῖσαν ἀντίφασιν λέγει ὅτι

26. εἰ τῷ ἀριθμῷ τις μὴ λέγει ἐν, ἀλλὰ ἐν τῷ μὴ λόγῳ δηλονότι ἐν ἐστὶ τὸ ἐν ταῖς ἰδέαις ζῶον. ὁ γὰρ ὁρίζομενος τὸν αὐτὸν ἐν πᾶσι ἐρεῖ λόγον, ἀλλ' οὐκ ἄλλον μὴ τὸν τῷ ἐν τῷ αὐτοῖππῳ ζῶν ἀποδώσει, ἕτερον δὲ τῷ ἐν τῷ αὐτοανθρώπῳ. τούτο δὲ εἰπὼν πάλιν ἀνατρέχει ἐπὶ τὸ πρότερον, λέγων, εἰ γὰρ ἐστὶ τις ἀνθρώπος αὐτὸς καθ' αὐτὸν καὶ τούτοις κεχωρισμένον, ὥσπερ ὁ Σωκράτης καὶ ὁ Καλλίας, ἀνάγκη καὶ τὸ ζῶον καὶ τὸ πεζὸν καὶ δίπνον, ἐξ ὧν ἐστὶν ὁ αὐτοανθρώπος, εἶναι χωριστὰ καὶ ὑσίας αὐτὰς καθ' αὐτάς. τίς γὰρ ἢ ἀποκλήρωσις αὐτοανθρώπου μὴ εἶναι, αὐτοζῶον δὲ καὶ αὐτοδίπνον μὴ εἶναι; Alex.

1039^a 33. εἰ δὲ τούτο, ἔστι ὑσία τις ἐξ ὑσιῶν ἐνεργεῖα καὶ καθ' αὐτὰς ὑσιῶν, ὅπερ δέδεικται ἀδύνατον. καὶ ὁ τούτο μόνον ἀλλ' ἔστι καὶ ἰδέα ἐξ ἰδῶν, καὶ ἔστιν ἰδέαι τὰ τε αὐτοπεζὸν καὶ αὐτοζῶον καὶ αὐτοδίπνον πρότεροι τῷ αὐτοανθρώπῳ, ταύτας ἔστιν ἄλλαι ἰδέαι ἄλλων πρότεροι· ὅπερ ὅφρασιν οἱ ταύτας τιθέμενοι. ὥτως γὰρ τὸ ἀδύνατον τούτο ἀντιφάσας ἐπανατρέχει εἰς τὴν τῆς ἀντιφάσεως ἐρώτησιν, καὶ λέγει· εἰ μὴ τὸ ἐν τῷ αὐτοῖππῳ καὶ ἐν τῷ αὐτοανθρώπῳ ζῶον καὶ αὐτὸ καὶ ἐν τῷ ἀριθμῷ, ὥσπερ αὐτὸς σαυτῷ εἰς εἰ τῷ ἀριθμῷ, πῶς τὸ ἐν ἐν τοῖς ὑσὶ χωρὶς ἀπ' ἀλλήλων ἐν ἔστι τῷ ἀριθμῷ; καὶ διὰ τί, εἰ τὰ χωρὶς ὄντα ἐν εἰσι τῷ ἀριθμῷ, οὐκ ἔστι αὐτὸ τὸ ζῶον καὶ χωρὶς αὐτοῦ; εἰ γὰρ ἐν εἰσι τῷ ἀριθμῷ τὰ ἐν ἄλλῳ καὶ ἄλλῳ ὄντα ζῶα, δηλονότι δυνάσται τὸ ζῶον καὶ χωρὶς αὐτοῦ εἶναι. id.

1039^b 5. εἰ δ' οὐ μετέχει, τίς ὁ τρόπος καὶ πῶς ἐν αὐτῷ εὐρίσκειται ταῦτα, ὅταν λέγωμεν ζῶον δίπνον ἢ ζῶον πεζόν ἢ ζῶον ἄπνον; ἀλλ' ἴσως ἐρεῖ τις ὅτι ἐν τῷ αὐτοανθρώπῳ ὄντα σύγκειται καὶ μέμικται ὥσπερ σωρὸς τὸ ζῶον καὶ αἱ διαφοραί. ἀλλὰ πάντα ταῦτα ἄτοπα· ὁρῶμεν γὰρ ἐνταῦθα ὅτι τὰ ζῶα οὐκ ὁρῶμεν ἐν αὐτοῖς εἶναι, ἀλλὰ συνεχῆ καὶ ὡς εἰπεῖν καὶ ἀνάγκασιν. id.

εἰ δὲ μὴ ὑπάρχουσιν ἐν τῷ ζῳῷ τὸ δίπνον καὶ τὸ πολύπυον, πῶς φησὶ τὸ ζῶον δίπνον λέγοντες ζῶον δίπνον ἤγουν ζῶον πεζόν; εἰ δὲ τις εἴποι ὅτι ταῦτα σύγκειται ἀλλήλοις ἤγουν μέμικται ἢ καὶ παραθεσιν, ἄτοπα μὴ ἔσονται πολλά· τὰ γὰρ τοιαῦτα δύναται καὶ χωρῶνται ἀπ' ἀλλήλων, καὶ ἐκείνι κυρίως ἔστι τὸ ζῶον δίπνον ἐν ἀλλὰ πολλά, ὥστε ἐν ὁρισμῷ αὐτῷ εἰς, ὅπερ ἐστὶ παρὰ τὴν ἐνέ-

γειαν. ἡμεῖς δὲ ὅτε ἐλάγεται τὸ γένος ὕλης τόπον ἐπέχειν, εἶδος δὲ τὴν τελευταίαν διαφορὰν, ἐν δὲ ἐλαττομένῳ ἄτοπον. τὸ γὰρ εἶδος τῇ ὕλῃ ὅτε καὶ θέσει ὑπάρχει ὅτε καὶ ποιᾶσιν, ἀλλ' ἔστιν ἐν τῇ καὶ μία ὑσία. εἰ δὲ πάλιν εἴπωσιν ὅτι διαφορὰ τὰ ζῶα ὑπάρχουσιν ἐν ἐκείνῳ, καὶ ἄλλη ἰδέα τῷ ἀνθρώπῳ ζῶν καὶ ἄλλη τῷ ἵππῳ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὁμοίως, ἔστιν ὅπως ἀπειροὶ ἰδέαι· δὴ φησιν ὡς ἢ ὑσία ζῶον. ὁ γὰρ καὶ συμβεβηκὸς ἐκ ζῶν ἐστὶν ὁ ἀνθρώπος, ἐπειδὴ πᾶς ἀνθρώπος ζῷον ἐστὶ, καὶ συμπληρωτικὸν ἐστὶ τῆς ἀνθρώπου ὑσίας τὸ ζῶον, καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὁμοίως. εἶπε δὲ τὸ "ὁ καὶ συμβεβηκός," ἐπειδὴ ὁ βεβηκὼς τῶν καὶ συμβεβηκός εἶναι ἰδέας. "ἔτι πολλὰ ἔστι αὐτὸ τὸ ζῶον." φησὶν ὅτι εἰ διαφορὰ ὑπάρχουσιν τὰ ζῶα ἐν τοῖς ἰδέαι τῷ ζῳῷ. τὸ γὰρ ἐν ἐκείνῳ

ἢ δὲ ὑσία ἐκείνη, ἢ ἰδέα ὅτι τε πολλὰ ἔστιν ἰδέαι. "ὁ γὰρ κατ' ἄλλο λέγει," ταύτας οὐκ ἐξ ἄλλων ἔχουσιν ἐν εἶναι παρὰ τὴν ἰδέαν τῷ ζῳῷ, ταύτας τῆς ὑσίας αὐτοῦ. εἰ γὰρ μὴ τούτο ὑποθώμεθα εἶναι τὸ ζῶον τὴν ὑσίαν τῷ ἀνθρώπῳ, ἐξ ἐκείνου ἔστι ὁ ἀνθρώπος, ταύτας ἢ ποιότης ὑπάρχει. ἔτι ἰδέαι ἅπαντα ὑπάρχουσιν, ἐξ ὧν ὁ ἀνθρώπος συνέστηκε, τὸ ζῶον, τὸ δίπνον. ἐκ τῶν ταῦτα ἰδέα ὑπάρχει, ἀλλ' οὐδὲ ὑσία. ἢ γὰρ ἰδέα ἐστὶν ἡ συμπληρωσὰ τὴν ἐκείνη ὑσίαν, ἐπειδὴ ὥτως ἢ ἄλλῃ ὑσία ἐν ἄλλῳ θεωρηθήσεται· ὅπερ ἐστὶν ἄτοπον. ὥστε αὕτη ἢ ἰδέα τῷ ζῳῷ ἔστι ἐκείνη τῶν ζῳῶν. τὸ γὰρ ζῶον τὸ ἐν τῷ ἀνθρώπῳ καὶ τὸ ἐν τῷ ἵππῳ, εἴγε ἰδέα ἐστὶν, ἐκ τίνος γέγονε καὶ πῶς ἐξ αὐτῆς τῷ ζῳῷ ζῶον γέγονεν, εἴγε ἀμφοτέρω ἰδέαι ἐστὶν; καὶ πῶς δυνατόν ἐστι τὸ ζῶον, ὅπερ ὑσία ἐστὶ, τούτο παρ' αὐτὸ τὸ ζῶον ὑπάρχειν, εἴγε ἀμφοτέρω ὑσίαι ἐστὶ καὶ ἐπ' ἀπείρῳ δὲ ὁ λόγος προέρχεται; ἀντιπῶν δ' Ἀριστοτέλης πρὸς τὰ καθόλου ἐντεῦθεν ἀποτείνει καὶ πρὸς τὰς ἰδέας ὡς καθόλου καὶ αὐτὰς ὑσίας· καθόλου δ' ὑπάρχουσιν ὡς ποιητικὰ καὶ παρακτικὰ τῶν τῶνδε. ἀντιλέγει γὰρ καὶ πρῶτον ἐπιχείρημα τούτων τὸν τρόπον, ὅτι ἢ ἰδέα ἢ μία ἐστὶ τῷ ἀριθμῷ ἢ πολλὰ... "ἔτι δὲ ἐπὶ τῶν αἰσθητῶν." ἔτι πρὸς τὰς τὰς ἰδέας προσβέβηκτας ἐνείκει, καὶ φησιν ὅτι τὸ εἶδος αὐτὸ καθ' αὐτὸ ὅτε γίνεσθαι ὅτε φθαίρεσθαι. ὁ γὰρ γίνεσθαι τὸ εἶδος τῆς οὐσίας αὐτὸ καθ' αὐτὸ ὅτε φθαίρεσθαι, ἀλλὰ τὸ σύνθετον ἐστὶ τὸ γνωστόμενον καὶ φθειρόμενον, τὸ ἐνυλον εἶδος· διὰ γὰρ ταύτην τὴν αἰτίαν τῶν καθ' ἑκάστη καὶ φθαρτῶν οὐκ ὑπάρχουσιν ὁρισμοί... Σωκράτης ὁ φιλόσοφος βοηθῶν τῷ Πλάτῳ ἀντιλέγει τοῖς ὑπ' Ἀριστοτέλους λεγομένοις δέκα ἐπιχειρήμασι, καὶ φησιν ὅτι εἰ μὴ τὰ καθόλου ἀναίρει ὁ Ἀριστοτέλης, τὰ συγκεκριμένα καὶ ὑπερογενῆ τὰ ἐν τῇ φαντασίᾳ τῇ ἡμετέρᾳ τὸ εἶναι ἔχοντα κατορθοῖ, οἷον τὴν ἐννοίαν τὴν περὶ τῷ ἀπλῶς ἀνθρώπῳ· ταῦτα γὰρ τῷ ὄντι οὐκ ὑπάρχουσιν ὑσίαι, ἀλλ' ἐν τῇ ἡμετέρᾳ χέσται τὸ εἶναι ἔχουσιν. εἰ δὲ, φησὶ, τὰ καθόλου ἀναίρει τὰ ἐπὶ τοῖς πολλοῖς, οὐ πάντι δυνάτως λέγει· ὅτε γὰρ αὐτὰ ἀναίρει ὁ Ἀριστοτέλης, ἀλλὰ καὶ τίθει αὐτοῖς. φησὶν γὰρ ἔτι. τὸ πρῶτον τῶν προβλημάτων ἔλεγεν ὥτως, ὅτι ἢ ὑσία ἐκείνη ἰδῶς ἐστὶν ἐκείνη καὶ χωριστὴ αὐτῇ ἐστὶν... εἴτα λοιπὸν τὸ δεύτερον πρόβλημα ἔλεγεν ὥτως· ἢ ὑσία καθ' ὑποκειμένη, τὸ καθόλου καθ' ὑποκειμένη, τὸ καθόλου ἄρα οὐκ ὑσία. ἐνταῦθα, φησὶν, ὁ παραλογισμὸς ἐγένετο παρὰ τὴν ὁμωσύμην. Asclep.

1039b εἰ μὴ ὅν ἐν τῇ ταυτότητι ἐρεῖ τῷ ἀριθμῷ τὸ ἐν τῷ χωριστῷ
 7. ἀνθρώπῳ καὶ ἵππῳ καὶ τοῖς λοιποῖς ζῴων, ταῦτα συμβαίνει καὶ πλείω
 τούτων· εἰ δὲ ἕτερον τὸ ἐν ἐκάστῳ, ὅθλον ὡς ἐχλὶ τῷ ἀριθμῷ ἕτερα
 ταῦτα ἐρεῖσι, τῷ εἶδει δὲ τὰ αὐτά (ἔχει ἢ πάλιν τῶν ἰδεῶν ἰδέα),
 ἀλλὰ καὶ τῷ ἀριθμῷ καὶ τῷ εἶδει ἕτερα. καὶ πρῶτον μὲν, ὡς ἡ ὕσια 5
 ζῶον, ἀπειρα ἔσοντι καὶ ἕτερα, ὥσπερ ὁ μύρμηξ τῷ ἵππῳ καὶ ὅτος
 λέοντος καὶ ὅτος βοῶς καὶ ὅτος ἄλλων· καὶ πῶς οἰόντες τούτοις; ἐπειτα
 ἀπαύσαντες τίς ἡ φύσις τῶν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ ζῴων καὶ τῶν ἐν ἵππῳ,
 ἐπειδὴ καὶ τῷ ἀριθμῷ καὶ τῷ εἶδει εἰσὶν ἕτερα. εἰπὼν δὲ ὅτι "ὅκον
 ἀπειρα ὡς εἰπεῖν ἔχει ὡς ἡ ὕσια ζῶον," πῶς τὸ ζῷον ὕσια εἶρη- 10
 κεν ἐπήγαγεν· "ὅ καὶ συμβαίνει ἐκ ζῴων ὁ ἀνθρώπος," ἀλλὰ
 ὅθλον ὡς ἐξ ὕσας, ὡς ἐστὶ τὸ ζῷον ὕσια. ἐπειδὴ δὲ οἱ τὰς ἰδέας
 τιθέμενοι καὶ αὐτοὺς ἔλεγον αὐτὴν καθ' αὐτήν, ἔστι δὲ καὶ τὸ
 αὐτοζῶον ὕσια, πολλὰ ἔχει τὸ ζῷον· ὕσια τε ἢ τὸ ἐν ἐκάστῳ
 ζῴων ἐστίν· ὅ καὶ ὥσπερ λευκὸν εἰπόντες ἄλλο τι λέγομεν, εὐλὸν 15
 φέρε ἢ ἀνθρώπον, ὅτω καὶ τὸ ζῷον ὕσια λέγοντες ἄλλο τι φάμεν
 καὶ καθ' ἐκεῖνο τὸ ἄλλο τούτο ὕσια λέγομεν, ἀλλὰ καθ' αὐτὸ ἐστὶν
 ὕσια, ὡς ἐστὶ τὸ ζῷον πολλὰ ἐκ τῆς ὕσας αὐτῆς καθ' αὐτὴν ὕσας
 καὶ ἐκ ζῴων. εἰ δὲ τις λέγει ὅτι ὅ καθ' αὐτὸ ἐστὶ τὸ ζῷον ὕσια,
 ἀλλὰ καθ' ἄλλο ἐξ ἐκείνου, καθὸ τὸ ζῷον ὕσια λέγει, ἔχει ὁ ἀν- 20
 θρώπος, καὶ ἐκεῖνο ἔχει γένος τῷ ἀνθρώπῳ, ἀλλ' ὅ τὸ ζῷον. ἔτι
 ἐπειδὴ ὁ ἀνθρώπος χωριστὸς καὶ καθ' αὐτὸν ἐστὶ, καὶ τὸ ὅκον ὁλοκλήρως
 καὶ τὸ πεζὸν καθ' αὐτὰ εἰσὶ καὶ ἰδέαι. ὅκον ἐκ ἄλλων μὲν εἰσὶν ἰδέαι
 τὰ τε ζῶον καὶ τὸ πεζόν, ἄλλων δὲ ὕσας, ἀλλ' ἐαυτοῖς εἰσὶ καὶ ἰδέαι
 καὶ ὕσας, ὥσπερ ἐγὼ ἐκ ἄλλων μὲν εἰμι ἄτομος, ἀλλ' ὅδε ἀνθρώ- 25
 πος· ἀδύνατον ἢ τὸ ἄλλω εἶναι ἐμὲ ἀνθρώπον, ἀλλὰ μὴ ἐμαυτῷ.
 ὅτω καὶ τὸ ζῷον αὐτὸ ἐαυτῷ ἐστὶ καὶ ὕσια καὶ ἰδέα, εἰ καὶ ἐν τῷ αὐτοαν-
 θρώπῳ ἐστίν, ὥσπερ καὶ ἐγὼ αὐτὸς ἐαυτῷ ἀνθρώπος εἰμι καὶ ἄτομος,
 εἰ καὶ ἐν τούτῳ τυγχάνω. ὡς εἰ αὐτὸ ἐαυτῷ τὸ ζῷον καὶ ὕσια ἐστὶ
 καὶ ἰδέα, ὅθλον ὅτι ἕκαστον τῶν ἐν τοῖς ζῴων ἦτοι ἐν τῷ αὐτοαν- 30
 θρώπῳ καὶ τοῖς λοιποῖς αὐτοζῶον ἐστὶ καὶ ἰδέα. τὰ δὲ εἶδη ἐτέρων
 εἰσὶ φύσεων, ὥσπερ καὶ ὁ ἀνθρώπος καὶ ὁ ἵππος· καὶ τὰ αὐτοζῶα
 ἄρα τὰ ἐν τοῖς εἶδεσιν ἐτέρων εἰσὶ φύσεων· ὅπερ ἄτοπον. ἔτι εἰ
 τῶν πολλῶν καὶ διαφερόντων τῷ ἀριθμῷ ἐστὶν ἰδέα, τῷ δ' ἀριθμῷ
 διαφέρει, ὡς δέδεικται, τὸ ἐν τῷ αὐτοζῶον ζῴων καὶ αὐτοανθρώπῳ 35
 καὶ τοῖς λοιποῖς· πᾶσα ἢ ἰδέα· μία τῷ ἀριθμῷ ἔχει καὶ ἐκείνων
 ἰδέα· ὡς ὥσπερ ἐστὶν ἄλλος ἀνθρώπος καθ' αὐτὴν παρὰ τὴν καθ'
 ἑκάστου καὶ αἰδιότητος, ὅτω ἔχει καὶ τῶν αὐτοζῴων καὶ τῶν ἰδεῶν
 ἄλλη τις ἰδέα καὶ ἄλλο αὐτοζῶον. καὶ πῶς ἐκ τῶν τούτων αὐτοζῴων
 ἔχει τὸ ἐν τῷ αὐτοανθρώπῳ αὐτοζῶον; ἔτι εἰπερ τῶν αἰδιότητων 40
 εἰσὶν αἱ ἰδέαι ταῦτα ἅπερ εἶρηται, συμβαίνει καὶ τούτων ἀτοπώτερα.
 ἐπειδὴ ἢ ἀνάγκη ἐστὶν ἐξ ὧν λέγουσιν εἶναι καὶ αὐτοζῴων καὶ αὐτὸ
 καθ' αὐτὸ, ὥσπερ ὁ αὐτοάνθρωπος ἕτερός ἐστι παρὰ τὸς καθ'
 ἑκάστου, ὅτω καὶ τὸ αὐτοζῶον ἕτερον ὀφείλει εἶναι παρὰ τὰ ζῶα τὰ
 τινὰ, ὅ ὅτε ἀνθρώποι εἰσὶν ὅτε ἵπποι ὅτε ἄλλο ὅδε, ἀλλὰ τούτοις 45
 αὐτοζῶα· εἰ δὲ μὴ εἰσὶ τινὰ ζῶα ἅπερ τούτοις αὐτοὶ εἰσὶ, ζῶα,
 ὥσπερ οἱ ἀνθρώποι τούτοις; αὐτοάνθρωποι (τίς γὰρ πῶς θεάσασθαι ζῶον
 ὁ μήτε ἀνθρώπος ἐστὶ μήτε μύρμηξ μήτε ἄλλο τι), ὅδε αὐτὸν

ζῶον ἐστίν· ἢ ἢ ἰδέα τινῶν ἐστὶν ἰδέα. εἰ δὲ μὴ ἐστὶν αὐτοζῶον,
 φανερόν ὡς ὅδε αὐτοάνθρωπος ὅδε ὅλως ἰδέα. εἰ δὲ λέγοι τις ὡς
 ἔστι μὴ αὐτοζῶον, ἀλλ' ὅ καὶ ἐστὶν ἰδέα ζῴων τούτοις αὐτοζῴων ὄντων,
 ἀλλὰ τῷ ἐν τοῖς ἀνθρώποις ζῴων καὶ ἵπποις καὶ βυσί, ψεύδους ἐρεῖ·
 τῷ ἢ ἐν τοῖς ἀνθρώποις ζῴων καὶ ἀπλῶς τῶν ἀνθρώπων ὅλως ὡς
 ὅλων ὁ αὐτοάνθρωπος ἐστὶν ἰδέα ὅλως ὡς ὅλος· ὡσαύτως καὶ ὁ
 αὐτοῖππος ὅλος ὡς ὅλως ἐστὶν ἰδέα τῶν καὶ μέρος ἵππων ὅλων ὡς
 ὅλων· ὡς εἴπερ ἐστὶν αὐτοζῶον καὶ ἰδέα, ζῶον ἔχει, καὶ τινὰ φύ-
 σιν ζῶα μὴδὲν ἄλλο ὄντα ἢ τούτοις, αὐτοζῶα. Alex.

εἰπὼν πρότερον ὅτι οἱ λόγοι τῷ τί ἦν εἶναι εἰσὶ καὶ τῶν εἰδῶν, 1039b
 τῶν δὲ καθ' ἑκάστα ὁ ὁρισμὸς ἐκ ἔστι, καὶ ἐπαγγελλόμενος τούτοις 20
 δεῖξαι, νῦν τὴν υπόθεσιν ἐκπληροῖ. πρότερον δὲ ποιεῖ διαίρεσιν
 τῆς ὕσας ποσάκως λέγει, ἵνα δεῖξῃ ποίας ὕσας ἐκ ἐστὶν ὁρισμὸς.
 λέγει δὲ ὅτι ἐπειδὴ ἡ ὕσια ἑτέρα ἐστὶ, τό τε σύνολον καὶ ὁ λόγος· ὁ
 διασαφῶν ἐπιφέρει, λέγω δὲ ὅτι ἡ μὴ ὅτως ἐστὶν ὕσια ὁ λόγος
 συνελημμένος τῇ ὕλῃ, ἡ δὲ λόγος ὅλως καὶ τί ἦν εἶναι, ὅσαι μὴ
 ὅν εἰσὶν ὕσας συνελημμέναι τῇ ὕλῃ καὶ ὅλως σύνθετοι, τούτων ἐστὶ
 φθορά καὶ γένεσις. id.

εἰτά φησιν ὅτι ἐπεὶ διαφέρει ἡ σύνθετος ὕσια τῆς καὶ τὸ εἶδος
 ὕσας· ἢ ἢ σύνθετος ὕσια σὺν τῇ ὕλῃ, ἢ δὲ καὶ τὸ εἶδος αὐτῇ
 καθ' αὐτὴν ὑπάρχει. Asclep.

δέδεικται ἢ ὅτι ὅδε ταῦτα γενεῖ ὅδε ποιεῖ τὴν τελευταίαν 1039b
 λόγον τῆς φύσεως. id. 26.

τοῖς ἢ ἐπιζητήσοις ἄδηλα ὑπάρχουσι τὰ φθειρόμενα ἡνίκα ἐκ 1040a
 τῆς αἰδιότητος ἀπέλθωσι φθαρέντα, καὶ σωζομένων τῶν λόγων 2
 αὐτῶν ἐν τῇ ψυχῇ, οἷον τῷ Σωκράτους μὴ θάνατον αὐτῷ ἐκ ἐστὶν
 ὁρισμὸς· πῶς ἢ τὸ μὴ ὄν δύνατον ἐστὶν ὁρίσασθαι; ὡς διὰ πλείων
 δεδείκαμεν, ὅτε δὲ ἰδέαν ὁδεμίαν δυνατόν ἐστὶν ὁρίσασθαι· ἀτόμους
 ἢ ὑποτίθεντι τὰς ἰδέας καὶ χωριστάς, τὸν δὲ ὁρισμὸν πᾶσα ἐστὶν
 ἀνάγκη ἐξ ὀνόματος εἶναι, ὡς εἶρηται ἐν τῷ περὶ Ἑρμηνείας (c. 4)
 τί ἐστὶ λόγος. λόγον δὲ ἐκ ἀποδώσει ὁ ἐκδόμενος πρᾶγμα ἀγνοώ-
 ρον, τὰ δὲ γνώριμα κοινὰ εἰσιν, ὡς εἶρηται ἐν τῇ θεωρίᾳ, ὡς κοινὰ
 καὶ ἄλλοις ὑπάρχοντα ταῦτα, οἷον ὡς φησιν αὐτός, εἰ τις ὁρίσαιο
 ζῶον ἰχθὺν λευκόν, ταῦτα δὲ καὶ ἄλλοις ὑπάρχουσιν. id.

ὡν ἐστὶν ἀπόδειξις καὶ ὁρισμὸς, τούτων ἢ ἀπόδειξις ἀπὸ πολλῶν
 εἴτε τῷ ἔχοντος τὴν ἀπόδειξιν φθαρέντος, εἴτε τῷ ὅ ἐστὶν ἀπόδειξις,
 εἴτε καὶ ἀμφοτέρων, καὶ τῷ ἔχοντος τὴν ἀπόδειξιν καὶ τῷ ἀποδεικτικῷ,
 ὡς ἐν τῷ Α τῶν Ἑρμηνείων Ἀναλυτικῶν (c. 13) εἶρηται. ἐπὶ δὲ
 τῶν καθ' ἑκάστα συμβαίνει σωζομένων καὶ τῷ ἀποδεικτικῷ καὶ τῷ
 ἔχοντος τὴν λόγον καὶ τὴν ἀπόδειξιν καὶ τῷ λόγῳ τῷ ἐν τῇ ψυχῇ καὶ
 μὴ λήθης γεγενυίας μὴ εἶναι μήτε ὁρισμὸν μήτε ἀπόδειξιν· ὅταν
 ἢ ἐκ τῆς αἰδιότητος ἀπέλθῃ ὅ τὸν λόγον ἔχομεν, σωζομένους ἐμῷ
 καὶ τῷ πρᾶγματος ὅ τὸν λόγον ἔχω καὶ αὐτὸ τῷ λόγῳ καὶ λήθης μὴ
 μεσολαβήσης, ἀγνοῶ εἰ ὅλως ἐστίν. Alex.

ὁ δὲ δεῖ τῶν πρὸς ὅρον, τούτοις τῶν πρὸς ὅρον τινὸς ἀτόμου 1040a
 πρᾶγματος σκοπεύοντων καὶ ζητούντων ἀποδοῦναι αὐτῷ τὸ τί ἐστὶ, μὴ 5
 ἀγνοεῖν ὅτι δεῖ ἀναιρεῖν ἐστὶν ἦτοι ἀναιρεθῆσθαι αἰεὶ ὁ τούτος ὁρι-
 σμὸς· πᾶν ἢ ἀναιρεῖν ἔστι τὸν ὁρισμὸν τῷ καθ' ἑκάστα. id.

τον αὐτὸν λέγοντες αἰδίων ἐν τῇ κίνησιν ὑπετίθεντο, ὡς περ Πλά-
των ἐν Ἀριστοτέλει, γενήτην δὲ ἐν φθαρτὶν τὸν ἕνα κόσμον ποιεῖν
ἔσσι δὲ μὲν φασιν εἶναι κόσμον, ὃ μὴ τὸν αὐτὸν αἰεὶ ἀλλὰ ἄλλοτε
ἄλλον γινόμενον κατὰ τινὰς χρόνους περιόδους, ὡς Ἀναξαγόρας τε
ἐν Ἡράκλειτος ἐν Διογένης ἐν ὕστερον οἱ ἀπὸ τῆς Στωᾶς. ἐν δὲ ἅλ-
5 ον ἐπὶ κινήσεως ὅτι τὴν αὐτὴν ἔχουσιν ὁρᾶν. ὅτε γὰρ κόσμος
ᾗ, τότε ἐν κίνησιν ἀναγκαῖον εἶναι. Ἐμπειδοκλῆς δὲ, εἰ μὴ καὶ τὸ
ἡμῶν τις ἀκούει τὸ λόγον, ὡς ποτὲ μὴ σφαῖρον ποτὲ δὲ κόσμον λέ-
γοντος, δηλονότι ἐν τῇ κίνησιν ἐν τῇ γενέσει τὸν κόσμον θεωρῶν
γινόμενον ἐν φθοραμένην ὑπετίθετο αἰεὶ, ἐπεὶ ἐν τῇ σφαίρῳ εἶναι
10 βύλεϊ) ἐν τῷ κόσμῳ αἰεὶ, ἐν κίνησιν ἐνόμενον ἐν τῷ κόσμῳ εἶναι.
ἀπ' ἀρχῆς δὲ χρόνον δοῦναι λέγειν γινόμενον τὸν κόσμον Ἀναξα-
γόρας τε ἐν Ἀρχέλαος ἐν Μητροδώρος ὁ Χίος. ὅτοι δὲ ἐν τῇ κίνη-
σιν ἀρεῖσθαι φασιν. . . φαίνον) δὲ ἐν ὅτι τάδεως ἕνα διδα-
σκαλικῆς ἀρχῆς τῆς κοσμοποιίας ὑποθέμενοι. ἐν ὅ γε Ἀναξαγό-
15 ρας σαφῶς ἀπὸ τῆς νοητῆς ἐνώσεως, ἐφ' ἧς ἦν ὁμῶς πάντα χρή-
ματα, ὡς φησι, τὴν κοσμικὴν διακρίσιν ὑποσηται τὸν νῦν λέγει.
ὃ μέντοι Ἀλέξανδρος ἐν τῇ Πλάτων φησιν ἀπ' ἀρχῆς χρόνον τὸν
κόσμον ὑφίστασθαι, πλὴν ὅτι ἐν πρὸ τῆς τῷ κόσμῳ γενέσεως κίνη-
σιν ἐν τοῖς ὅσι πλημμελεῖ ἐν ἄτακτον ἔλεγον. . . ἀλλὰ γινόμενα
20 μὴ τὸν ἕνα πολλοὶ λέγουσι κοσμοποιεῖντες ἐν τῷ λόγῳ τὴν τάξιν τῆς
δημιουργίας παραδιδόναι βυλάμενοι, γίνεσθαι δὲ ἐν φθείρεσθαι τὸν
κόσμον ὡς μικροῖς εἶναι κόσμον, ὅθεν τῶν φυσιολόγων ἴσμεν
λέγοντα. ἑλλειπῆς δὲ ἡ λέξις δοκεῖ δια βραχυλογίαν ἢ λέγουσα
"ὅσοι δὲ ἢ ἕνα ἢ μὴ αἰεὶ." τῷ μὴ γὰρ ἕνα ἑλλείπει τὸ αἰεὶ, τῷ δὲ
25 μὴ αἰεὶ τὸ ἕνα. id. ib.

250^b 19. ἦτοι διὰ τὸ ποιεῖν τινὰς ἐκ μὴ ὄντων τὸν κόσμον. τὸ γὰρ ἐκ μὴ
ὄντων εἰς τὸν παρῆχθαι μεταβολὴν ἔστιν, ἥτις ἢ κινήσις ἔστιν ἢ ἐκ
ἀνεν κινήσεως. ἢ κοσμοποιεῖν περὶ συστάσεως τῷ κόσμῳ διαλέ-
γεσθαι, ἥτις διὰ κινήσεως ἐν ἅπασιν τὸ εἶναι ἔχει. cod. Reg. 1853.

250^b 23. δύο τρόποις ἐκθέμενος καθ' ὃς δυνατόν ποτε μὴδὲν κινεῖσθαι,
ἐν τῷ πρῶτῳ αὐτῶν προσπαράγραφας, Ἀναξαγόρας τε ἐν
Ἐμπειδοκλῆα, διὰ τὸ τύτως ἀνελθεῖν τῷ τρόπῳ εἰσάγει τὸ δεῖν
πάντως αἰδίων εἶναι τὴν κίνησιν. δύο δὲ οἱ τρόποι, διότι κινήσεως
νῦν φαινομένης, εἰ ἐνδέχεται ποτε μὴδὲν κινεῖσθαι, ἀνάγκη ἢ ὡς
35 πρότερον μὴ ὕστερον κινήσεως, ὡς ἐδόκει λέγειν Ἀναξαγόρας, τὴν
αἰεὶ συνεπάρχουσαν τῶν δευτέρων ἀπὸ τῶν προτέρων ὑπόστασιν διὰ
τῆς καὶ χρόνον λέγεσθαι δοκίμης ἐκφάνσεως σαφές ἐστιν ποιεῖν. ὃ
δὲ αὐτὸς τρόπος τῆς ὑποθέσεως ἔστι, καὶ ὕστερον μὴ εἶναι τις κίνη-
σιν ὑπόθεσις. διόπερ ὁ δὲ ἐμνημόνευσε τούτου. ἐδόκει δὲ λέγειν ὃ
40 Ἀναξαγόρας ὅτι ὁμῶς πάντων ὄντων χρημάτων, ἐν ἡμερῶν τῶν
ἀπειρον πρὸ τῷ χρόνῳ, βυλάμενοι ὃ κοσμοποιεῖς νῦν διακρίναι τὰ
εἶδη, ἅπερ ὁμοιομερείας καλεῖται, κίνησιν αὐταῖς ἐνεποίησεν. ὃ γὰρ ἦν
διακρίσιν σωματικῇ ἀνεν κινήσεως γινόμενῃ. δεύτερος δὲ τρόπος
ὃ κατ' Ἐμπειδοκλῆα, παρὰ μέρος κίνησιν ποιεῖντα ἐν ἡμερῶν.
45 ὑπόθεσις γὰρ ὅτι τὸν τε νοητὸν ἐν τῇ αἰδίων κόσμον ἐκ τῶν αὐτῶν
στοιχείων τῶν τεσσάρων συνεστώτας, τὸ μὴ παραδειγματικῶς δη-
λονότι τὸν δὲ εἰκονικῶς, ἐν ποικίλῃ αἰτία τῷ μὴ νοητῇ τῇ φύσει,

διὰ τῆς ἐνώσεως τὸν σφαῖρον ποιεῖν, ὃν ἐν θεῶν ἐπονομαζοῖ ἐν
ὑπετέρῳ ποτὲ καλεῖ, "σφαῖρον ἔην," τὸ δὲ αἰδίων τὸ νῦν, ὅταν
ἐπικρατῇ μὴ τελείως, διὰ τῆς διακρίσεως τὸν κόσμον τῶν ποιεῖν. . .
τὴν δὲ ἀκίνησιν ἔοικεν ὃ Ἐμπειδοκλῆς ἐνοῶν καὶ τὴν αἰδίων ταῦτο-
5 τητα τῆς εἰς ἀλλήλα τὴν ἐνὸς ἐν τῶν πολλῶν μεταβολῆς. τοῦτο
γὰρ τὸ "ἢ δὲ τὰδ' ἀλλάσσοντα διαμπερὲς ὕδαμα λήγει, ταῦτα δ'
αἰὲν ἔασσιν ἀκίνητοι καὶ κύκλον." ὃ δὲ Ἀλέξανδρος οἶδε μὴ ἐν
τῶν τῶν νῦν, φησὶ δὲ μὴ καὶ τῶν ἐκδέχεται τὸν Ἀριστοτέλην,
ἀλλὰ ἐν ταῦτα περὶ τῆς μεταβολῆς ἀκούειν, ὅταν λέγῃ "ἢ δὲ
τὰδ' ἐνθὲνδ' ἀλλάσσοντα," τούτῳ εἰς τὰδε ἐκ τῶνδε μεταβαλ-
10 λοντα ὃ λήγει. καὶ τὴν ἀμειψῶν ταύτην ἐν τῇ εἰς ἀλλήλα ἐν
μέρει μεταβολῇ ἐν ταύτῃ αἰδίων ἐστι, τούτῳ αἰδίων αὐτῶν ἢ εἰς
ἀλλήλα μεταβολῇ. ἰδίᾳ μὴ γὰρ ὅτι ἕτερον τῶν γινόμενων ὑπὸ τῷ
νῦν ἐν τῇ φύσει ἐκ τῶν στοιχείων αἰδίων ἔστιν, ὅδ' Ἐμπειδος
αὐτοῖς-ὃ αἰὲν, ἢ μέντοι εἰς ἀλλήλα αὐτῶν μεταβολῇ αἰδίων.
τούτο γὰρ σημαίνει τὸ αἰὲν ἔασσιν. ταῦτα καὶ λέγειν εἰπὼν ὃ Ἀλέξαν-
δρος ἐπάγει· εἰτα ἐπὶ τούτοις εἴη ἂν ἰδίᾳ λεγόμενον τὸ "ἀκίνητοι
καὶ κύκλον," τούτῳ ἀκίνητα γινόμενα καθ' ἐκάστην περίοδον ἐν
καθ' ἐκάστην τελειότητα, ἢ κύκλον λέγει. μήποτε δὲ ἀπίθανος
ἢ ἀπόφασις τῷ "ἀκίνητοι καὶ κύκλον," ὅμοιον δὲ ἐν ἀδιανόητος· δεῖ
15 γὰρ τὸ αἰὲν ἔασσιν. ἀλλὰ μάλλον ῥητέον ὅτι αἰὲν ἀκούειν τὸν Ἀριστο-
τέλην, ὅτι καθ' ὅσον μὴ εἰς ἀλλήλα αἰεὶ μεταβάλλει, αἰδίων αὐτῶν
ἢ μεταβολῇ ἐν τῇ κινήσει, καθ' ὅσον δὲ ἐνθὲνδ' ἐκείσε μεταβαλ-
λοντα τὰδε γίνεσθαι, ὅλον ἐκ πολλῶν ἐν ἢ ἐξ ἐνὸς πολλὰ, ἐν μὴ τὴν
20 μεταβολῇ ἴσα) ποτὲ μὴ εἰς τὸν εἶναι ποτὲ δὲ εἰς τὸ πολλὰ,
ταύτην καὶ περιόδους αἰεὶ μὴ τὴν μεταβολῇ ἀποκαθιστάμενα εἰς τὸ
τὸ ἐνὸς ἢ τὸ τῶν πολλῶν εἶδος ἀκίνητα ἐστὶ καὶ τὴν περίοδον ἐκεί-
νην, ἕως ἂν πάλιν μεταβάλλειν ἀρχῇ. φαίνε) δὲ ἐν τῷ Θεμι-
στῳ ταύτης τῆς ἐνοίας ἐχόμενος· τὴν γὰρ ἡμεῖς ἐν τοῖς μεταξὺ
τῶν μεταβολῶν χρόνοις γίνεσθαι φησιν. Simpl. f. 258.

συντελεῖ δὲ ἐν πρὸς τὴν ἐπὶ τὴν πρώτην ἀρχὴν ἀνοδόν, ἥς ἢ 251^a
θεωρία ἐκείνῃ φυσικῆς ἐπὶ πραγματείας ἀλλὰ τῆς πρώτης φιλο-
7. σοφίας. id. f. 258 b.

ὁρμήσας ἀποδοῦναι τὴν κίνησιν αἰδίων ὅταν διὰ πλείονων ἐπι- 251^a
χειρημάτων, τὸ πρῶτον ἀπὸ τῷ ὅρισμῳ ποιῇ) τῆς κινήσεως, ὃν ἐν
8. τοῖς Φυσικοῖς διοριζοῖται φησι, Φυσικὰ καλῶν τὰ πρῶτα τῆς Φυ-
σικῆς Ἀκροάσεως πέντε βιβλία, ἅπερ ἐν περὶ ἀρχῶν ἐνομαζοῖ
πολλὰκις· ἐν γὰρ τῷ τρίτῳ τῆς κινήσεως ὅρισμῶν ἀποδεδύκεν,
ἐν τῷ νῦν ὑπομνησκει. id. ib.

ἐπειδὴ ἐν τοῖς Φυσικοῖς ἐν γενητοῖς ὃ μόνον τὰ πάχοντα κα- 251^a
νόμενα πάχει, ἀλλὰ ἐν τῷ κινεῖντα κινόμενα ποιῇ, ἐν δὲ ἐπὶ
16. τούτων προϋπάρχειν τὸ κινεῖντα τὸ κινητικόν, διὰ τούτου προσέθηκε
"ἐν καυστικῶν πρὶν καὶν." ὅλον δὲ ὅτι ταῦτα ἐκ ἐπὶ πάσης ἐνερ-
γείας ἐστὶν ἀληθῆ· ὃ γὰρ ἐπὶ τῶν τελείων ἐν ὑπὲρ τὸ γενητόν, ἀλλ'
ἐπὶ τῶν ἀτελείων, ἐφ' ὧν αἰεὶ σίνεσι τὸ δύναμει τῷ ἐνεργείᾳ. τοιαύτη
δ' ἐστὶν ἢ κινήσις ἀμφοῖν ὅσα μίγμα. id. f. 259.

ἐπεὶ μὴ καθ' αὐτὴν ἢ κινήσις ἀλλ' ἐν πράγμασιν, τὰ πράγ-
ματα ταῦτα προϋπάρχει τὸν ἀπείρον χρόνον ἐν τῇ αἰδίων, ἢ ἐν αὐτῇ

γενέσεως ἔχον ἀρχήν· εἰ μὴ τούτων ἐγένετο ποτε μὴ ὄντα, ταῦτα κακίην) πρότερον κίνησιν δι' ἣν εἰς τὸ εἶναι ἦλθεν ἐκ τῆς μὴ εἶναι. Themist. f. 58.

251. εἰ δὲ μὴ ἐγένετο τὸ κινῆναι καὶ τὸ κινήσασθαι, ἀλλ' ὄντα προὔ-
20. πῆρχεν αἰεί, κινήσεως μὴ ὄσης, ἀλογον μὲν φησι καὶ αὐτόθεν ἐπι-
στήσαντι φανεί) τὸ ἀμφοῖν αἰδίων ὑποκειμένων, τὸ τε κινῆναι καὶ τὸ
κινήσασθαι, καὶ τὴν ἀπειρον τὴν πρὸ τῆς χρόνου μὴ ἐνεργήσαντα αὐτὰ
καὶ τὰς δυνάμεις αἷς ἔχουσι, νῦν ἀρχαὶς ταύτης τῆς ἐνεργείας ἀκα-
τίως· εἰ γὰρ ἔχομεν αἰτίαν ἀπαδύναμι διὰ τὴν νῦν ἀλλὰ μὴ πρότερον.
ἔτι δὲ μᾶλλον φησι τὸ ἀποποιεῖσθαι φανήσθαι) πρῶτον καὶ τὴν λόγον. εἰ
γὰρ ὄντων τῶν μὴ κινήτων τῶν δὲ κινήτων καὶ ἡρεμούντων τὴν πρὸ
τῆς πάντα χρόνον, ὡς μὴ εἶναι τότε κίνησιν, νῦν ἤρξατο τὸ μὴ κί-
νεῖν τὸ δὲ κινεῖσθαι, ἀναγκαῖον μεταβολὴν τινα περὶ αὐτὰ πρότερον
γενέσθαι τῆς αἰτίας, δι' ἣν τὴν ἀπειρον πρὸ τῆς χρόνου ἡρεμούντα νῦν
ἤρξατο τὸ μὴ κινεῖν τὸ δὲ κινεῖσθαι· εἰ δὲ μεταβολὴν, δηλονότι κίνη-
σι. Simpl. f. 259.

πάντα ὅν ἐρησόμεθα ὁμοίως, τὸ προὔπαρχον αἰδίων ἦν ἡ γεν-
τήν· εἰ γὰρ πάλιν λέγομεν ὅτι γενητόν, προήξαμεν ταῦτα ἀπορύν-
τες. Themist. f. 58.

251. δεῖξας ὅτι καὶ γενητὰ ὑποτεθὴ τὸ τε καὶ τὸ κινῆναι καὶ τὸ κινεῖσθαι, 20
22. καὶ αἰδία μὴ ἀπ' ἀρχῆς δὲ χρόνος τὸ κινεῖν καὶ τὸ κινεῖσθαι λαβόντα,
ἀνάγκη πρὸ τῆς ὑποθεθείσης ἀρχῆς τῆς κινήσεως ἄλλην λαμβά-
νεσθαι κίνησιν, ὥστε τῆς πρώτης δακτύλης μεταβολῆς εἶναι πάντως
αἰεὶ προτέραν, καὶ ὅπως αἰδίων δεῖκνυδὲς τὴν κίνησιν τῇ μὴ εἶναι τὴν
πρώτην λαβεῖν, — ταῦτα ὅν δεῖξας ἀπὸ τῆς κινεμένης μάστιγος, ἔφα-
23. ξας καὶ ἀπὸ τῆς καὶ τῆς αὐτῆς δεικνύσας. . . ἐπειδὴ πολλὴν συρφε-
τήν ὁ γραμματικὸς ἐκεῖνος κατ' αὐτῶν μὴ ὕχλ' καὶ δὲ τῶν ἀκοήτων
ἄνθρωπων ἐπεσώρευσε, φέρε τὴν Ἀλφειὸν μεθ' Ἡρακλέους παρα-
καλέσαντες τῶν εἰσδεξαμένων αὐτὴν ψυχῶν καὶ τὸ δυνατὸν ἐκα-
θάρμεν. προθεῖς δὲ τὴν Ἀριστοτέλους βῆσιν, καὶ τὴν τῆς Ἀλεξάνδρου
τὴν ἐξηγήσιν πᾶσαν καὶ τὴν Θεμεσίω τὴν παράφρασιν ἐπενεγκών,
ὥς πολὺν τινα μᾶλλον αὐτῷ γεγόμενα τὰ συγγράμματα τῇ πλά-
τει καταπλήττη τῆς ιδιότητος, ἐπάγει λοιπὸν τὰς αὐτῶν ἐνστάσεις
τῇ λόγῳ, πρώτην τοιαύτην. . . ὅπως μέντοι τὰς Ἀριστοτέλους ἀρ-
χάς τῆς ἀποδείξεως περιπτύσσας, αὐτὴς ἡμῖν οἰκείαν εἰσηγησάσθαι
33. βύλε) μέθοδον, μόνως ἂν ὅτω λέγων ἀναρχος εἶναι ἡ κίνησις ἀπε-
δείκνυτο, εἴπερ ἦν ἀληθὲς τὸ πολυβρῦλλητον τῶν φυσικῶν, ὡς αὐτὰ
φασιν, ἀξίωμα, τὸ μηδὲν ἐκ τῆς μηδαμῇ μηδαμῶς ὄντος γίνεσθαι,
ἀλλὰ πᾶν ἐκ προὔπαρχοντος ἔχειν τὴν γένεσιν. . . πλὴν ἐπειδὴ
βρῶδως ἀποδεικνύει νομίζων ψευδῆ τὴν λέγοντα λόγον μηδὲν ἐκ
40. τῆς μηδαμῇ μηδαμῶς ὄντος γίνεσθαι, διατείνει) μόνως ἂν ὅπως
αἰδίων εἶναι τὴν κίνησιν, εἰ ἀληθὲς ἀποδειχθεῖ τὸ μηδὲν ἐκ τῆς μη-
δαμῇ μηδαμῶς ὄντος γίνεσθαι, φέρε καὶ ταύτας αὐτῶν τὰς ἀδελ-
φίας ἐπισκεφύμεθα, αἷς τελῶς μὴ ἐν τῇ ἐνάτῃ καὶ ἐκδεκάτῃ εἴπε
γεγράφθαι τῶν πρὸς Πρόκλον, ἀριθμοῖς ἡμᾶς βιβλίον κατα-
45. πλήττων πρὸς ἄνδρας εὐκλείης ἀντιγεγραμμένων, καὶ νῦν δὲ εἰ δι'
ὀλίγων ἐκτίβει. . . ἀλλ' ἴδωμεν ὅπως τὸ πολυβρῦλλητον ἀξίωμα
τῶν φυσικῶν ἀνατρέπει, δακτύλῳ αὐτῆς ὅτι ἐκ τῆς μηδαμῇ μηδα-

μῶς ὄντος γίνεσθαι τὰ ἡνόμενα, καὶ εἰς τὸ μηδαμῇ μηδαμῶς ὄν
φθεῖρε. . . ἀλλ' ὅσα μὴ ὅπως πρὸς τὴν πρώτην τὴν Ἀριστοτέλους
ἐπιχείρησιν περὶ τῆς καὶ τὴν κίνησιν αἰδιότητος ἐπέστησεν ἀντι-
πεῖν, μετρίως οἶμαι τετύχηκεν ἐπιμνήσεως. ἐπὶ δὲ τὸ δεύτερον
5 ἔλθων ἐπιχείρημα σαφηνίσωμεν τε αὐτὸ περὶ φανήσθαι, καὶ τότε πάλιν
πρὸς αὐτὸ ἐνστάσεις ἐκθέσωμεν, καὶ πᾶσι σαφὲς ἐκείναι φθέγγεσθαι
παράσκησιν. Simpl. f. 259 b.

εἰ δὲ χρόνος ἀνάγκη πρὸ τῆς κινήσεως εἶναι καὶ μὴ τὴν κίνη- 251 b
σιν, ὁ δὲ χρόνος ἡ κίνησις ἐξω καὶ ἀριθμὸς κινήσεως, ὡς δὲ δεῖξαι, 12
ἀνάγκη καὶ κίνησιν εἶναι πρὸ τῆς κινήσεως καὶ μὴ τὴν κίνησιν. ὥστε
τοῖς λέγουσιν ὅτι μὴ ὅπως πρότερον κίνησις ὑπερὸν ἐστὶ καὶ ὅπως πρό-
τερον ὑπερὸν ἔχει ἔσται, ἔπειτα) τὸ λέγειν ὅτι ἦν κατὰ κίνησιν ὅτε κα-
τὰ κίνησιν, καὶ ἔσται ποτὶ κίνησιν ὅτε ἦν ἔσται κίνησις. ἀλλὰ οὕτω
μὴ αὐτὸς παρήκεν ἐπαγαγεῖν. id. f. 264 b.

ὁ μέντοι Δημοκρίτος ὅπως αἰδίων ἐπέστησεν εἶναι τὴν χρόνον, 251 b
ὅτι βυλόμενος δεῖξαι μὴ πάντα γενητὰ, ὡς ἐνεργεῖ τῇ τῆς χρόνον 16
μὴ γεγονέναι προσεχρήσατο. καὶ Ἀναξαγόρας δὲ ὅταν λέγῃ ὅτι
ὁμῶς πάντα χρήματα, χρόνον ἐνδείκνυ) πρὸ τῆς κοσμοποιῆς δια-
κρίσεως. καὶ γὰρ τὸ ἦν χρόνον, καὶ ἀδιάκριτα ὄντα τὴν ἀπειρον πρὸ
τῆς χρόνον ὑπερὸν διακρίνει καὶ κοσμοῦσαι τὴν νῦν φησὶν. καὶ Ἐμπε-
δοκλῆς δὲ ἐξ αἰδίων λέγων ἀπὸ μέρους τὴν ἐπικράτειαν γίνεσθαι ποτὶ
μὴ τῆς φιλίας ποτὶ δὲ τῆς νεύσεως, ὁμῶς ἐξω αἰδίων τὴν χρόνον οἰόμε-
νος. εἰ δὲ ὁ χρόνος αἰδίων, καὶ ἡ κίνησις. id. f. 265.

τὰ πολλάκις ἐν ἄλλοις εἰρημένα πρὸς ἐμὴν καὶ νῦν ἀναγκαῖον 251 b
εἰπεῖν, ὅτι πολλὰ καὶ τὴν γενητὴν καὶ ἀγενήτως λεγόμενα ἄλλως μὴ 17
ὁ Πλάτων ἄλλως δὲ ὁ Ἀριστοτέλης αὐτῷ χρώμενοι δοκῶσιν ἐναν-
τιάζει πρὸς ἀλλήλους ὅτι ἐναντιώμενοι. . . ἐπειδὴ ὅν τὸ γενητὴν
συνθέσκειρον ἐπὶ τῶν πρότερον μὴ ὄντων ὑπερὸν δὲ ὄντων ἐλέγετο,
διὰ τὸ πρὸς ταύτην τὴν σημασίαν τὸ ὁμῶς ἀντιλέγων ὁ
Ἀριστοτέλης δακτύλῳ μὴ εὐθιῶς τὴν Πλάτωνα ὡς γενητὴν εἰπόντα,
εὐθιῶς δὲ καὶ τὸ ἀληθὲς εἶ τὴν Πλάτωνα ἀλλὰ τὴν ἐπὶ τούτῳ τῷ
σημανομένῳ τὸ γενητὴν τῇ χρόνῳ καὶ τῇ κόσμῳ προσάφηντας.
id. ibi.

τὰ μὴ ὅν ὑπὸ τῷ Ἀριστοτέλει πάντα οὕτως καὶ θεῶς εἰρη- 251 b
μένα πρὸς ἀπόδειξιν τῆς αἰδίων εἶναι τὴν κίνησιν τῆς δυνατῆς ὑπὸ 19
τῶν ἐξηγητῶν σαφηνείας τετύχηκεν. ὁ δὲ γραμματικὸς πάλιν
καὶ τούτοις ἀντιλέγειν πειραθεῖς ἴδωμεν ἀποῖος ἀρα φαίνεται) βασ-
νισόμενος. . . τί θεωμασὶν εἰ τινος ἐνόμισεν Ἀριστοτέλης καὶ τὸ
πρόχειρον ἀποδείξαι τὸ τῷ Πλάτωνα καὶ τῶν ἄλλων γενητόν, ὅτι
μὴ τοσούτους τῷ Πλάτωνα ἐξηγητὰς τὴν τὸ γενητὴν ὅπως εἴρη)
παρὰ τῷ Πλάτωνα διαβρῦσαντας ὁ γραμματικὸς ὅπως συμ-
φωκῶν αὐτῷ τὴν Πλάτωνα νομίζει, τὴν κόσμον καὶ τὴν χρόνον γε-
νητὴν ὅπως ὡς ὅπως βύλε) λέγοντα, ὡς πρότερον μὴ μὴ ὄντα ὑπε-
ρον δὲ εἰς τὸ εἶναι παρελθόντα, καὶ ἐκ ἡμέρας τῷ Πλάτωνα λέγον-
τος ὅτι ὁμοίον τὴν κόσμον τῷ παραδείγματι καὶ καὶ τὴν αἰδιότητα
βυλόμενος ὁ θεὸς ἀπεργάσατο, ἀντὶ τῆς ἐκείνῳ αἰῶνος τῇ αἰδιότητι
αἰδιότητα παρεχομένου τῷ παραδείγματι, εἰκόνα τῷ αἰῶνος τῇ
χρόνον τῇ κόσμῳ παρέχε, τὴν χρόνον αἰδιότητα διόσπον. καὶ

παρεθόμεν, πρὸ ὀλίγου τὰ τῷ Πλάτωνος αὐτὰ ῥήματα (Tim. p. 37). ἀλλ' ὅδ' ἐπὶ τὴν πέμπτην ὑσίαν εἰσαγαγὼν ὁ Ἀριστοτέλης κτ' τὴν ἔννοιαν διαφέρει πρὸς τὸς ἄλλους καὶ μάλιστα πρὸς τὸν Πλάτωνα. εἰ γὰρ διὰ τὸτο φαίη ἂν ὁ Πλάτων καὶ τὸν ὕραν ἐκ πυρὸς καὶ γῆς εἶναι καὶ τῶν μεταξὺ, ὅτι ὕρας καὶ ἀπτός ἐστιν, ὅθεν δὲ ὀρα- 5 τὸν αἰετ. πυρὸς δὲ ἀπὸν αἰετ γῆς, ἐρωτηθέντος καὶ τοῦ Ἀριστοτέλη εἰ μὴ καὶ αὐτὸς ἀμφω ταῦτα ἐμολογήσῃ, καὶ τὸ ὀρατὸν καὶ ἀπὸν εἶναι ἐν ὕρανόν, καὶ τὰ ταῦτα τῷ πυρὶ καὶ τῇ γῇ πρῶτως ὑπάρχειν. διὰ τί ὅν ὅτος πέμπτην ὑσίαν αὐτὴν καλεῖ, ἥ ὅτι καὶ ὁ Πλάτων ἄλλην τὴν ὕραν τὴν ὑσίαν παρὰ τὰ τέσσαρα στοιχεῖα τὰ ὑπὸ σελήνην φησίν, 10 εἴπερ τῷ μὲν ὕρανῳ τὸ δωδεκάεδρον ἀποδίδωκε σχῆμα, τῶν δὲ τεσσάρων ἑκάστον ἄλλω καὶ ἄλλω διεξωγράφῃσι σχήματι. πέμπτην ὅν καὶ ὅτος ὑσίαν τὴν τῷ ὕρανῳ φησίν. ἄλλην γὰρ παρὰ τὰ τέσσαρα τὰ ὑπὸ σελήνην στοιχεῖα, εἴπερ πέμπτον ἐστὶ τὸ δωδεκάεδρον σχῆμα καὶ ὑσιώδη τὰ σχήματά ἐστιν. ἔτι δὲ τὸτο σαφέστερον πεποιήκα 15 ἡμεοκράτης ὁ γρησιώτατος τῶν Πλάτωνος ἀκροατῶν ἐν τῷ περὶ τοῦ Πλάτωνος βίῳ τάδε γεγραφώς "τὰ μὲν ὅν ζῶα ὅτω πάλιν διη- ρεῖτο, εἰς ἰδέας τε καὶ μέρη, πάντα τρέπον διαμερῶν, ὥς εἰς τὰ πάντων στοιχεῖα ἀφίκετο τῶν ζώων, ἀδὴ πάντ' ἐξήματα καὶ σώ- ματα ὠνόμαζεν, εἰς αἰθέρα καὶ πῦρ καὶ ὕδωρ καὶ γῆν καὶ ἀέρα," ὥς 20 ὁ αἰθὴρ πέμπτον ἄλλο τι σῶμα ἀπλὸν ἐστὶ καὶ αὐτῷ παρὰ τὰ τέσσαρα στοιχεῖα. ἀλλ' ὅδ' ἀσύμφωνον πρὸς ἑαυτὸς λέγουσιν οἱ τὸν μὲν κῆρυον γενεὴν κατ' ἄλλο σημαίνοντες λέγοντες, ἥ ὡς ἀπ' αἰτίας ἢ ὡς καθ' ὑπόθεσιν, τὸν δὲ χρόνον ἀγένητον, ὡς ἔχει πρότε- ρον μὲν μὴ ὄντα ὕστερον δὲ ὄντα... ἔστι μὲν τὸ ἐν ἀρχῇ αἰτεῖσθαι τὸ 25 δι' αὐτὸ δεικνύμεναι τὸ μὴ δι' αὐτὸ δῆλον. τὸτο δὲ γίνεσθαι ἢ ἀντι- κρῦς καὶ φανερώς ἀφ' ὧν τὸν προκείμενον, ὥσπερ ἡμῶν λεγόντων τινα ἀγαθὰ μὴ εὐθὺς ἀγαθὸς ποιεῖν, οἷον τὰς δυνάμεις, αἷς ἔστιν εὖ καὶ κακῶς χρῆσθαι. ἀγαθὸν μὲν γὰρ ἢ ἐφ' ἑκάτερα δυνάμεις, ἀγαθὸν δὲ ὁ ποιεῖ, εἰ μὴ καὶ εὖ χρῶμενον αὐτῇ. οἱ Στωϊκοὶ τὸτο ἀναιρῶν- 30 τες, πᾶν φασὶ τὸ ἀγαθὸν ἀγαθὸς ποιεῖ, τὸ ἐν ἀρχῇ λαμβάνοντες. id. f. 265 b.

251a 23. προδόμενος δεῖξαι ὅτι ὅδ' ἐγένετο κίνησις ποτε μὴ καὶ πρότε- ρον ὄντα, ὅτε φθεῖρεσθαι ὡς μὴ καὶ ὕστερον εἶναι, δυσὶν ἐχρήσατο ἐπι- χερήμασιν, ἐν μὲν τῷ ἀπὸ τοῦ ὀρισμοῦ τῆς κινήσεως, ἐτέρῳ δὲ τῷ 35 ἀπὸ τοῦ χρόνου, ὅτι ὡς ἐκ τούτου τὸ ζητούμενον κατασκευάσας, ἐκ τε τοῦ προτέρου καὶ ὕστερου, καὶ ἐκ τῷ νῦν τῷ αἰετ ἐν μέσῳ ὄντος τοῦ το παρελθόντος καὶ τοῦ μέλλοντος. ἀλλ' ἐν μὲν τοῖς ἀπὸ τοῦ χρόνου ἐπιχειρήμασιν ἀμφοτέροις ἀμφοτέρω ἐδειξε, καὶ ὅτι ὅν ἦν ὅτε ὅν ἦν κίνησις, καὶ ὅτι ὅν ἔστιν ὅτε ὅν ἔστιν κίνησις. ἐν δὲ τῷ ἀπὸ τοῦ 40 ὀρισμοῦ τὸ ἕτερον δείξας, ὅτι ἀγένητός ἐστιν ἡ κίνησις καὶ ὅν ἦν ὅτε ὅν ἦν κίνησις, μεταβὰς ἐπὶ τὸ ἀπὸ τοῦ χρόνου ἐπιχειρήματι, τὸ ὅτι καὶ ἀφθαρτός ἐστιν ἡ κίνησις. ὥσπερ γὰρ ἀγένητον ἐδείκνυεν ἐν ἐκείνοις τῇ κίνησιν διὰ τοῦ προϋπάρχειν αἰετ τὸ δυνάμενον κινεῖσθαι τῆς κινῆ- 45 σεως, ὅτως ἐν τούτοις ἀφθαρτον αὐτὴν δεικνύσι διὰ τοῦ μεθυπάρ- χειν αἰετ τὸ δυνάμενον κινεῖσθαι τῆς κινήσεως. τούτῳ γὰρ ἐστὶ τὸ "ὅ- γὰρ ἄμα παύσεται κινούμενον καὶ κινητὸν ὄν, ὅδ' αὖ κινῶν καὶ κινήσιον

ἐκ". ἐπὶ κινήσεως γὰρ τούτων τὴν λόγον ἔρωτα, ὡς ὁ Ἀλέξαν- 5 δρος βούλει. εἰ γὰρ παύσασθαι τὸ κινεῖσθαι μένει κινητὸν ὄν, δη- λούται πάλιν κινήσει, καὶ ὅν ἦν ἐχάστη κίνησις ἐκείνη ἥ ἐπαύσατο. καὶ αὐτὸς μὲν ὡς σαφεῖς ἠκούσθη, ὁ δὲ ἐξηγητὴς προσέθηκε καὶ τὰς 10 αἰτίας... καὶ δοκεῖ μὲν ἀσαφείαν ἐμποιεῖν τῷ λόγῳ τὸ καὶ κινούμενον λαβὼν εἰς παράδειγμα, ὃ καὶ φθεῖρεσθαι ἄμα τῷ κινεῖσθαι δοκεῖ, καίτοι τῷ λόγῳ ὅτι ἐπὶ τῶν φθειρομένων ἀλλ' ἐπὶ τῶν κινουμένων ἀλλοφύοντος, ὡς ὁ ἐξηγητὴς φησιν. τὰ γὰρ κινούμενα σωζέσθαι ἐν τῷ κινεῖσθαι, καὶ ὅν ἔστιν αὐτῶν ἡ κίνησις φθορά, καὶ τούτω διαφέρει 15 τῆς κινήσεως ἢ φθορά, ὅτι τὸ μὲν κινούμενον ὑπομένει, τὸ δὲ φθει- ρόμενον ἔχει ὑπομένει. πῶς ὅν τὸ καὶ κινούμενον παρέθετο, ὃ φθει- ρεῖσθαι ὡς ἐπὶ πᾶσι; ἢ δυνατὸν μὲν λέγειν ὅτι ἀπὸ κινουμένου παρελα- βεν αὐτό, ἢ ὅτι ἐνδέχεται καὶ καυθῆναι τινα μὴ ἐφθάρθαι, ὡς τὰ χροόμενα, οἷον χρυσὸν μάλυβδον χαλκὸν καὶ τὰ τοιαῦτα. ἢ ὅτι μάλιστα τὸ καυθῆναι παρέθετο, ἀλλ' ἐνδεκνύμενος ὅτι καὶ τὰ 20 ὅτω κινούμενα ὡς τὰ καυόμενα καὶ φθεῖρεσθαι δοκῶντα καὶ αὐτὰ μὲν τὴν κίνησιν ἀπολείπει τι κινητὸν καὶ μὲν τὴν καύσιν καυθῆναι, ὃ πάλιν καυθῆσθαι... ὁ δὲ γραμματικὸς καὶ ἐν τούτοις αὐθαδικέ- μενος, εἰ δι' ὧν φησὶν ἐπεχείρησεν ὁ φιλόσοφος ἀποδείξαι ὅτι ἀγένητος ἡ κίνησις, διὰ τούτων καὶ ὅτι ἀφθαρτος κατασκευάζει, 25 δι' ὧν ἄρα φησὶ καὶ ἡμεῖς ἐκεῖνος τὸς λόγους διεκυσάμεθα, δι' αὐτῶν καὶ τὸς προκείμενους εὐθύνομεν. ῥητέον ὅν πρὸς αὐτὸν καὶ τὴν διὰ τριῶν λεγομένην παρὰ τοῖς νεωτέροις ἀγωγὴν... ταῦτα μὲν ὅν εἰρήδω πρὸς τὸ ἔκτον τῷ γραμματικῷ βιβλίῳ, ὃ τὴν ἀδιδό- τητα τῆς κινήσεως ἀνελθεῖν ἐπεράτω, ἵνα μὴ δι' αὐτὴν ἀδιδος ὁ κόσμος ἀποδεικνύηται. id. f. 269.

λέγει ὅν, φησὶν Ἀλέξανδρος, πλάσματι μάλλον δοκεῖναι τὸ 251a ὅτω λέγειν, καὶ ὅτι χωρὶς ἀποδείξεως καὶ λόγων εἰκότων οἱ ταῦτα, 5 λέγοντες ἔλεγον, ἢ ὅτι ἀκνήτης τῆς κινήσεως δευτεγμένης τὸ φθα- ρτὴν αὐτὴν λέγειν ἀπίθανον, εἰ μὴ ἄρα τὸ πλάσμα τῶδες ὡς πρὸς τὸ φθαρτὴν μόνον λέγειν, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὸ γενετὴν ἀποδέδωκε. id. f. 272 b.

τὸ γὰρ ἄλλογον καὶ ἀνακτὶον μάλιστα ἐπὶ τῆς φύσεως φυλακτέον, ὡς χεῖρον ἅπαντες παρορῶσιν, ἐπεὶ καὶ Ἐμπεδοκλῆς. Themist. 35 f. 58 b.

ἀλλ' ὅδ' Ἀναξαγόρας τὴν αἰτίαν προσεπιδείξει δι' ἣν τὸ 252a τὸ μῶγμα ἡρεμῶν τὸν ἀπαιρον χρόνον ἤρετό ποτε κινῶν ὁ βραδυ- 10 τας νῦς. διὰ τί γὰρ ὁ θάτερον; καὶ τὸ θάτερον γε διὰ τί μὴ θάτ- τον αἰετ; καὶ ὅθεν γὰρ ἄλλογον ὅτε ἀτακτον ἐν τοῖς παρὰ τῆς φύσεως γινωσκόμενοις. id. ib.

ὁ δὲ Εὐδήμος μέμφεται τῷ Ἀναξαγόρῃ ὅτι μὴ πρό- 5 τέρον ὄντα ἀρεσάσαι ποτε λέγει τὴν κίνησιν, ἀλλ' ὅτι καὶ περὶ τῆς διαμείνου ἢ λήγειν κατὰ παρέλπειν εἰπῶν, καίπερ καὶ ὄντος φανερόν. τί γὰρ κωλύει, φησὶ, δεῖξαι ποτὲ τῷ νῷ εἶναι πάντα σχήματα, κα- 10 θάπερ ἐκεῖνος εἶπε κινῆσαι; καὶ τούτῳ δὲ ἀντιπῶν τῷ Ἀναξαγόρῃ ὁ Εὐδήμος, πῶς ἐνδέχεται εἶρησιν τινα πρότερον εἶναι τῆς ἀντικει- μένης ἔξεως. εἰ γὰρ ἡ ἡρεμία ἐτήρησις κινήσεως ἐστίν, ὡς δὲ πρὸ τῆς κινήσεως. Simpl. f. 273.

252^a 19. ἢ ἥ ἀπλῶς ἔχειν δεῖ τὰ φυσικά, καὶ ὅτι μὴ ὅπως ἐπὶ δὲ
ἄλλως, ὅσον τὸ πῦρ φύσει ἄνω φέρεται καὶ ἡ γῆ κάτω, ἢ τὸ μὴ
ὡσαύτως ἔχειν δεῖ λόγον ἀποδοτέον τῷ φυσικῷ. καίτοι ὑδὲ ὅσα
δεῖ ἐξω ὅπως ἢ γίνεσθαι, ὑδὲ ταῦτα ἅπαντα ἀνευ λόγου τε καὶ ἀρχῆς
(p. 252 b 1). Themist. f. 58 b.

252^a 24. ἀλλ' εἰ μὴ περὶ ἀρχῆς τινὸς ὁ λόγος, δι' ἐπαγωγῆς αὐτῇ
(ἐχρήσθη) πικρῶς (τὰς γὰρ ἀρχὰς ἀπὸ τῶν ὑστερον ἀνάγκη βα-
βαῖναι), εἰ δὲ περὶ τῶν μὴ τὰς ἀρχὰς, δι' ἀποδείξεως. Simpl.
f. 273.

252^a 32. ὁ μὴν ἀρχαὶ καὶ ἀναπόδεκτα, ἀλλ' ἔχει τὸ εἶναι τοιαῦτα
αἰτίας τινὸς καὶ ἀρχῆς, ὥστε ἐν τοῖς μαθήμασι... δὲ ὅτι ἀπο-
δέχεται Δημόκριτον τὰς περὶ φύσεως αἰτίας εἰς ἀρχὴν ἀνάγοντα
ταύτην, ὅτι ὅπως καὶ τὰ πρότερον ἐγένετο, καὶ μικρὸν ἐξῶντα τῶν
δεῖ ὁμοίως γνωσμένων ἀρχὴν καὶ αἰτίαν ζητεῖν, καὶ μὴ ἐννοῶντα ὅτι
ἐφ' ὧν μὴ τὸ αἰδίον ἀρχὴ ἐξω αὐτόπινος καὶ ἀναπόδεκτος, ἐπὶ
τῶν ὁρθῶς ἔχει τὸ μὴ ζητεῖν αἰτίαν τῷ δεῖ ὅπως ἔχοντος, ἐφ'
ὧν δὲ ὅτι ἐξω ἀρχὴ τὸ αἰδίον, ἐπὶ τῶν ἀρχῶν καὶ αἰτίας ἀπο-
δοτέον. ὁ γὰρ πᾶν αἰδίον ἀρχὴ, καὶ ἡ ἀρχὴ πάντως καὶ αἰδίως
ἐξω. id. ib.

252^b 12. ἔακεν αὕτη ἡ ἐνδεσσις ὅτι καὶ εἶναι κίνησιν ἀναρῶν· τί γὰρ
κωλύει πρὸ ἐκείνης μεταβολῆς πεπερασμένης ὕψους εἶναι ἄλλην,
καὶ μὴ ἐκείνην ἄλλην; ἀλλὰ τὸ μίαν εἶναι συνεχὴ καὶ αἰδίον κίνησιν
ἢ ἐνδεσσις αὕτη ἐπιχειρεῖ ἀναρῶν. id. f. 273 b.

252^b 27. εἰ δὲ ἐν τῷ κόσμῳ, φησὶ, τὸτο δυνατόν, καὶ ἐν τῷ ἀπειρῷ δυ-
νατόν, ἥτοι τῷ Ἀναξαγόρῳ, ὡς ἤκουσαν Ἀλέξανδρος, διότι τὸ
μῶμα τὸ ἐκ τῶν ὁμοιομερειῶν ἀπειρῶν ὕψων ἀπειρον ἀνάγκη
εἶναι, ἢ τῷ Ἀναξιμένης καὶ Ἀναξιμανδρῶν καὶ ὅλων τῶν ἐν τῷ
κοσμῷ ἀπειρον καὶ μέγεθος ὑποθεμένων, ἢ καὶ τὴν καὶ ἐκείνους. προ-
σέθηκε δὲ καὶ τὸ "εἴπερ ἐνδέχεται κινεῖσθαι τὸ ἀπειρον καὶ ἡραμῶν ὅλον,"
ὅτι δέδεικται τὸ ἀπειρον καὶ μέγεθος μὴ δυνατόν ἐν κινήσει τὴν το-
πικὴν κίνησιν, ἢ κινεῖσθαι τὰ αὐτοκίνητα· μήτε γὰρ ἐπ' οὐθείας, εἰ
μὴ ἐξω ὅπου προβήσεται τὸ ἀπειρον, μήτε κύκλῳ, εἴπερ μὴ ἐστὶ τὸ
ἀπείρου τὸ μὴ πᾶν τὸ δὲ κάτω, ἢ τὸ ἔχατον καὶ μέσον. πολλὰ δὲ καὶ
ἄλλα περὶ τούτου γέγραπται ἐπιχειρήματα ἐν τῷ τρίτῳ τῆσδε τῆς
πραγματείας (c. 5). id. ib.

252^b 31. δευχθήσεται δὲ ὅτι ἀνάγκη τῷ αὐτῷ ὄντος εὐ κινεῖσθαι τὰς
ἀντικειμένης κινήσεις εἰς αὐτὰ διαλαμβανέας. διὰ τούτου τῶς νῦν
τὸ "ὅπως" προσέθηκεν, καὶ μετ' ὀλίγον τὸ "ἀλλ' ὅμως ὁποτέρως
ποτὲ ἔχει," διότι μήπω τούτο δέδεικται. εἰπὼν δὲ "εἴπερ μὴ αἰ
μίαν καὶ τὴν αὐτὴν εἶναι δυνατόν," ἐπὶ παραδείγματος σαφὲς ποιεῖ
τὸ λεγόμενον, ὅσον τῆς χορδῆς πάλιν καὶ πάλιν κινεμένης καὶ εἰς
τὰναντία μεταχωρήσεως καὶ ὁμοίως κινεμένης ὁποτέρως εἰς συνε-
χῆς ἐκ αὐτῆς φθόγγος ἐξῆν, ἢ αἰ ἕτερος καὶ ἕτερος. id. f. 274.

252^b 33. ὥστε ὑδὲ τῆς χορδῆς εἰς ἀριθμῶν καὶ ἐκ αὐτῆς φθόγγος, ἔτα
πλήττω: πάλιν καὶ πάλιν. Themist. f. 59.

253^a 1. λέγει περὶ τῆς κυκλοφορίας ταύτην γὰρ μόνον δεῖξαι μὴ γι-
ναμένην εἰς τὰ ἐναντία, ὡς αἰ. λοιπαί, καὶ διὰ τούτου μίαν καὶ συνεχὴ
καὶ αἰδίον. Simpl. f. 274.

λίαν (ταύτην τὴν ἐνδεσιν) λέγων ὅτι τὸ κινεῖσθαι μὴ κινεῖσθαι 253^a
τον πρότερον τὸ ἀψυχον ὅτι ἐκ δευτέρων τῷ γενεῖται εἶναι τὴν κί-
νησιν· ὁ γὰρ ἐν τῷ ταῦτα ἀρχεῖται τε τὸ κινεῖσθαι καὶ κινεῖσθαι δὲ
κινεῖσθαι καὶ καθελαι καὶ κινήσεις γενεῖται. id. ib.

5 ὁρῶμεν γὰρ φησὶν αἰ τι κινεῖσθαι ἐν τῷ ζῳῶν τῶν συμφύ- 253^a
των, περὶ τῶν φυσικῶν αὐτῶ συνόντων· ἢ γὰρ θερμαίνεσθαι ἢ ψύ-
χεσθαι ἢ ξηραίνεσθαι ἢ ὑγραίνεσθαι ἢ κατ' ἄλλην τινὰ τῶν φυσικῶν ποι-
τήτων παθητικῶς μεταβάλλει. τάχα δὲ ἂν συμφύτους λόγοι τὰς
φυσικὰς καὶ παρὰ τοῖς ὑστερον καλυμμένας δυνάμεις, ἐκτικτὴν καὶ
καθηκτικὴν, ἀλλοιωτικὴν καὶ ἀποκριτικὴν· αἰ γὰρ αὐτῶ ἐνεργῶν ἐν
τοῖς σώμασι τῶν ἐμφύλων καὶ μάστιγα τῶν ζῳῶν, ὁ καὶ τὸ αὐτο-
κίνητον ταύτας ἐχόντων τῶν ζῳῶν· τοπικὴ γὰρ ἐκείνη μόνως ἢ κί-
νησις. τῶν δὲ συμφύτων κινήσεων τὸ περιέχον αἰτίον εἰπὼν προ-
σέθηκε τὸ "ὅπως" καὶ νῦν καὶ μετ' ὀλίγον, ἢ ὅτι χωρὶς ἀποδείξεως
εἴρηται τὸ τῶν συμφύτων κινήσεων, ἢ ὅτι ἐπὶ πᾶσι εἰς ἐκ τῶ
περιέχοντος· καὶ γὰρ τρεφόμενα καὶ αὐξόμενα κινεῖσθαι καὶ πάλιν μειώ-
μενα, καὶ αἰ κινεῖσθαι καὶ ταῦτα, ὅτε ὑπὸ τῷ περιέχοντος ἀπλῶς ὅτε
καὶ τοπικὴν τῶν ζῳῶν κίνησιν· τὰς μὲντοι καὶ τὰς παθητικὰς παι-
δείας κινήσεις, θερμότητος, ὡς εἶπον, καὶ ψυχρότητας καὶ διακρίσεις
καὶ συγχρίσεις καὶ τὰς τοιαύτας, ἐκ τῷ περιέχοντος ἔχει μάστιγα...
ἀκριβέστερον δὲ ἐν τῷ περὶ Ζῳῶν Κινήσεως τὴν αἰτίαν λέγει τῆς
καὶ τόπον κινήσεως... ἐπιστῆσαι δὲ ἔξω ἐν τούτοις εἰ μηδεμιᾶς
κινήσεως τοπικῆς ἀρχῇ τὸ ζῳῶν ἐξω, ἀλλ' ἔξωθεν τὴν ἀρχὴν ἔχουσι
πᾶσαι... τί ἄρα βούλει δεῖξαι; ὅτι τῆς καὶ τόπον τῶν ζῳῶν κί-
νήσεως προηγείτω ἄλλη κίνησις, ἢ πᾶς διανοίας ἢ φαντασίας, καὶ
ἐκείνης ἢ ἐν τῷ σώματι, καὶ ἐκείνης ἢ τῷ περιέχοντος. καὶ τί τούτοις;
ὅτι γὰρ μία καὶ συνεχὴς ἢ τοιαύτη κίνησις ἐκ διαφορῶν εἰδῶν συνε-
στῶσα, τῆς καὶ τόπον καὶ τῆς φαντασιακῆς καὶ ἀλλοιωτικῆς. ὅτε
μὲντοι αἰδίος ἢ τοιαύτη· ὁ πάντως γὰρ ἢ τῷ σώματος ἀλλοίωσις
κινεῖσθαι τὴν διάνοιαν ἢ τὴν ὄρεξιν, ὑδὲ αὕτη κινήσεισα πάντως κινεῖ
καὶ τόπον τὸ ζῳῶν, ὑδὲ ἢ καὶ τόπον τῶν κινήσεως πάντως ἄλλο τι
κινεῖ. πῶς ὅν ἐκ τῶν βεβαῖναι τὸ ἀγένητον καὶ αἰδίον εἶναι τὴν
κίνησιν, μίαν ὅσον καὶ συνεχῆ; μήποτε ὅν ὁ τούτο πρᾶγμα διὰ τῆς
τῶν ἐνδεσσεων τῶν λύσεων, τὸ τὰς μερικὰς πᾶσας κινήσεις μίαν
35 συνεχῆ δεῖξαι κίνησιν ἀγένητον καὶ ἀνέκλειπτον... ἀλλ' ὅμως
ὅτι κωλύει εἶναι τὴν αὐτὴν τῷ συνεχῇ εἶναι καὶ αἰδίον. αὕτη
δὲ ἐξω ἢ κυκλοφορία, εἰς ἣν ὁ πᾶς αὐτῷ λόγος τείνει ὁ περὶ τῆς
μίας ἀνάγκης καὶ ἀτελευτήτης κινήσεως, ὡς ἐκείνης προηγμένης
πασῶν τῶν ἐχουσῶν ἀρχὴν κινήσεων, καὶ δι' ἐκείνην καὶ πρὸ πάσης
μερικῆς κινήσεως καὶ μὴ πᾶσαν ὕψους ἄλλης κινήσεως, διότι εἰς
ἐκείνην ἀναφέρουσιν. ἔτσι δὲ τούτο ἐν τοῖς ἐξῆς σαφέστερον, ὅταν ἢ
μία κίνησις ἢ αἰδίος ζητῆται. id. f. 274 b.

τέλος δὲ, φησὶν ὁ Ἀλέξανδρος, τὸ εἶρεν τι αἰ καὶ συνεχῶς 253^a
κινεῖσθαι ὑπὸ αἰδίου τε καὶ ἀκινήτου. μήποτε δὲ ὁ Ἀριστοτέλης τὸ
45 αὐτὸ καὶ λύσει τῶν ἀπορρομένων καὶ τέλος τῆς πραγματείας εἴπει-
τα βεβαιώσας τὸ τρίτον ἐκείνη, ὅτι τῶν ὄντων τὰ μὴ ἀκίνητα
ἐστὶ τὰ δὲ αἰ κινεῖσθαι, τὰ δὲ ἀμφοτέρων μεταλαμβανόμενα. id.
f. 275 b.

253³² πρῶτον τούτων εὐθέως τὸ πρῶτον ἐν τῇ διαίρεσει μέμενον, τὸ
πάντα ἡρεμῶν λέγον, καὶ τέτταρον ἐπιχειρήματα συντόμως χρηθῆ
πρὸς τούτο. id. ib.

253³³ ἀρρωστία γὰρ ἐστὶ διαστάσις μὴ διακρίσιν τὰ τε λόγῳ δυνάμενα
καὶ τὰ μὴ· ὑπὲρ ἐνίων γὰρ βέλτιον ἔχομεν ἢ λόγῳ δοῦναι. The-
mist. f. 59.

253³⁴ δευτέρον ὅτι ὁ τὴν κίνησιν ἀναιρῶν δοκεῖ μὴ μέρος τι τῶν
ὑπαρχόντων τοῖς φυσικοῖς πράγμασι τὴν κίνησιν ἀναιρεῖν, ἀνομοῦ
δὲ μὴ περὶ μέρους ἀλλὰ περὶ τοῦ ὅλου ἀμφισβητῶν. εἰ γὰρ ἐν τούτῳ
ἔχει τὸ εἶναι ἢ φύσις, ἐν τῷ ἀρχῇ κινήσεως τοῖς φυσικοῖς εἶναι, 10
ἀναιρῶμένης κινήσεως ἀναιρεῖν ἢ φύσις· ταύτης δὲ ἀναιρῶμένης
ἀναιρεῖν τὰ φυσικά, οἷς τὸ εἶναι ἐν τούτῳ ἐστίν, ἐν τῷ φύσει ἔχειν.
τρίτον ὅτι ὁ τὴν φύσιν μόνον ἀναιρεῖ καὶ τὰ φυσικά· ὁ πάντα ἡρε-
μῶν λέγων, ὅδὲ πρὸς τὴν φύσιν ἐστὶ μόνον ἀλλὰ καὶ πρὸς
ταῖς τέχναις πάσας καὶ ταῖς ἐπιστήμας τὰς πρακτικάς, δηλονότι τὰς 15
μὴ κινήσεως ἐνεργήσας. . . καὶ ἐπιστῆσαι χρὴ καὶ ἐνταῦθα, ὡς εἶμαι,
ὅτι ὅδὲ τὸς περὶ Παρμενίδου καὶ Μελισσοῦ πάντες ἐν ἀκίνητον νο-
μίζουσι δοξάζουσιν ὁ Ἀριστοτέλης, ἀλλὰ τὸ οὕτως ὅν καὶ νοητὸν μόνον.
Simpl. f. 275 b.

253⁵ ὑποθέσεις τὰς ἀρχὰς καλῶν ἔθος ὡς αὐτοῦ ἀποδείξεως τιθε-
μένας καὶ ὑποτιθεμένας ταῖς ἐξ αὐτῶν ἀποδείξεων· ὁ γὰρ ἀποδει-
κνύς τὰς ἀρχὰς ὅτι μὴ ἀρχαὶ εἰσιν ἐμολογεῖ· ἐκ προτέρων γὰρ αἱ
ἀποδείξεις. id. f. 276.

253⁹ πάντα δὲ κινεῖσθαι ἔλεγον οἱ Ἑρακλείτριοι, ὧν καὶ Πλάτων ἐν
τῷ Κρατύλῳ τῆς δόξης ὕψους ἀπεμνημόνευσεν. ὁ δὲ Ἀλέξαν- 25
δρος τὰς ἀτόμους φησὶ, καὶ τὸς τιθεμένους αὐτάς αἱ κινούμεναι,
αἰτίας καὶ τοῖς ἐξ αὐτῶν συγκρίμασι γίνεσθαι, καὶ μὴ αἰδιότητος, καὶ
καὶ τούτοις δὲ φησὶ τὸ κινεῖν ἀκίνητον ἔσθαι. πρὸς τούτους ὅν φησὶ, τὸς
πάντα λέγοντας κινεῖσθαι, καίπερ ὁ διαρίζοντας ποῖαν κίνησιν πάντα
λέγουσι κινεῖσθαι, ἢ ἅρα πάσας πάντα, ὁ χαλεπὸν ἀπαντήσας, διο- 30
ρίζοντα τὰ τῶν κινήσεων αἰδή, καὶ δεκνύντα ὅτι κατ' ὑδεμίαν δυ-
νατὴν αἰεὶ πάντα κινεῖσθαι. . . καὶ πρῶτον δείκνυσιν ὅτι ὅτε αὐτεῖς
οὐδὲν τέ τι συνεχῶς ὅτε πάλιν συνεχῶς μετέσθαι, ὅτε συνάπτειν
τὴν αὐξήσιν τῇ μειώσει, ἀλλ' ἐστὶ χάσις καὶ ἡρεμία ἐν μέσῳ τῷ
καθ' ἑκατέραν τούτων τῶν κινήσεων κινουμένων· ὅτε γὰρ τὸ αὐξήμε- 35
νον εἰς τὸ μειῶσθαι μεταβάλλει ὅτε τὸ μειώμενον εἰς τὸ αὐξήσθαι,
ἀλλὰ τὸ μὴ εἰς ἐπίδοσιν τὸ δὲ εἰς φθίσιν. ὅταν ὅν γένῃ ἐν ἐκείναις
εἰς τὴν μεταβάλλει, δηλονότι ὡς ἴσας, εἰδ' ὅπως εἰς τὸ μειῶσθαι μετα-
βάλλει. δείξει δὲ τούτο ὕψους ἔχον ἐν ταῖς ἐξῆς. . . πρῶτον ἰσο-
ρεῖται διότι τὸ λεγόμενον ὑπὸ αὐτῶν ὁμοῦν ἔσθαι, ἢν δόξας ψευδῆ 40
συναιρῶναι καὶ τὸ ὑπὸ τούτων λεγόμενον. τὸ γὰρ λέγειν, φησὶν, ὅτι κιν-
εῖσθαι μὴ αἰεὶ πάντα, λαμβάνει δὲ ἡμᾶς τῷ κατ' ὀλίγον, ὁμοῦν ἔσθαι.
ἐκείνῃ τῷ λόγῳ τῷ περὶ τοῦ ἐν συνεχῇ τῷ ὕδατος γαλαγμοῦ κοι-
κῶμεν τὴν πέτραν· "πέτραν κοιλῶναι· ῥαυτὸς ὕδατος ἐνδολεχεῖν,"
φησὶν ὁ Χωρίδης, ὡς ὑφ' ἐκείνου μὴ γαλαγμοῦ μεμειμένης τῆς πέτρας, 45
ἐκείνῃ δὲ ἡμῶν ὕψους τῆς κατ' ὀλίγον μειώσεως. ὁμοῦν δὲ καὶ ὑπὸ
τῆς ἐκφυομένης ἐν ῥαγάδι τῷ λίθῳ σπασίς, εἰ τυχόν, δίδασκαί ποτε
ὁ λίθος καὶ ῥήγνυναι, ὡς καὶ ἐν τῷ πρὸς τὸ χρόνον παντὶ κατ' ὀλίγον

μὴ διασπῶμεν, λαμβάνοντος δὲ τοῦ κατ' ὀλίγον τὴν ἡμετέραν αἰσθη-
σιν. . . παραθεῖς ὅν ὕψους τὴν ὁμοῦν δόξαν δείκνυσιν αὐτῇ
ψευδῆ, καὶ ὅτι μὴ συνεχῆς ἢ τε τῆς πέτρας μειώσεως καὶ τὸ λίθου
διασπῶν. ὁ γὰρ εἰ σπινθαίρει ἐν ἐναιούτῳ διασπῶν τὸν λίθον ἢ σπασί,
καὶ τὸ ἐκ τῆς κενήσεως φύειν ἐν τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ μέρος τι δι-
σπῶν. ὅδὲ εἰ τὴν πέτραν ἐκοιλῶμεν χιλοὶ γαλαγμοὶ, καὶ ὁ εἰς γα-
λαγμὸς μέρος τι πάντως ἐκοιλῶμεν. ἀλλ' ὅπως ἔχει ταῦτα, φησὶν,
ὡς περὶ ἢ νεωλίκια· καὶ γὰρ ἐπὶ ταύτης οἱ μὴ ἐκείνην ἅμα καθέλκονσι
τὴν νεῦν, εἰς δὲ ἕκαστος ὅδ' ἂν σαλευθεῖται προσελθόν. . . ὡς καὶ
ἐπὶ τῶν αὐξομένων καὶ μειωμένων, καὶ ἐπ' ἀπειρον ἢ διαρετὴν τὸ
προσθὲν καὶ τὸ ἀπὸν, ἐκ ἀνάγκης καὶ τὸ συνεχῆς αἰεὶ τι προσθίεσθαι ἢ
ἀφαιρῆσθαι χωρὶς, ἀλλ' ὅλον τι προσθίεσθαι ποτε καὶ ὅλον ἀφαιρῆσθαι. . .
φθίσιν δὲ λέγει τὸ ἀπὸν, καθ' ὃ ἢ φθορὰ γίνεσθαι. . . ἐπιστῆσαι δὲ
ἐν τούτοις χρὴ πότερον ἐκείνου μεμνησθῆναι ὅν τὸ σωρῆναι καλῶ-
μεν παρὰ τοῖς σοφισταῖς λόγῳ, ὡς ἐπὶ τῶν καταφερομένων τῷ
ὕδατος βανδίων ἐρωτᾶσθαι. εἰ γὰρ ἡ πρώτη μὲν ὕδρασιν, φησὶν, εἰς
τὸ κοιλῶναι τὴν πέτραν, ὅδὲ ἡ δευτέρα· εἰ δὲ μὴ αὕτη, ὅδὲ ἡ
τρίτη, ὡς ὅδὲ ἡ ἐχάτη. πῶς ὅν πέτραν κοιλῶναι ῥαυτὸς ὕδατος
ἐνδολεχεῖν; τούτου ὅν ἅρα μέμνηται, ὅταν λέγῃ "ὁμοῖος ὁ λόγος τῷ
περὶ τοῦ ἐν γαλαγμοῦ κατατρίβειν," ἢ ἄλλῃ ἐπὶ ἀθρόας ὕδατος
καταφορὰς ἐρωτωμένῳ ὕψους· εἰ τὸ τοσούτου ὕδωρ ἅμα κατενεχθῆναι
τοσούτου τῆς πέτρας ἀφείλετο, ἅρα καὶ τὸ ἡμῶν αὐτὸ τὸ ἡμῶν
ἀφείλετο, καὶ ὁ εἰς γαλαγμὸς τὸ ἀνάλογον; ὕψους γὰρ ὁ Ἀλέξανδρος
ἀκύνους φαίνει τὸ λόγῳ. id. ib.

ὅτε γὰρ αὐξήσθαι τι πέφυκε συνεχῶς ὅτε πάλιν συνεχῶς 253¹³
μετέσθαι, ὅτε συνάπτειν τὴν αὐξήσιν τῇ μειώσει, ἀλλ' ἐστὶ χάσις καὶ 13
ἡρεμία ἐν μέσῳ, ἐπεὶ εἰ συνεχῆς ἢ κίνησις ἢ ὑπὸ τῆς αὐξήσεως
εἰς τὴν μειώσιν, τὸ αὐξαρόμενον αὖ εἰς τὸ μειῶσθαι μετεβάλλεται.
ὅτε εἰ δύο πήχεις ἡβήνῃ ἐν τοῖς αἰκοῖς ἐναιούσι, ἡβήνῃται τι μὴ-
ρισιν τῶν δύο πήχων ἐν ὥρᾳ μιᾷ. Themist. f. 59 b.

φανερὸν τοίνυν ὡς ὅδὲ ἐπὶ τῶν μεμνημένων ἀναγκαῖον αἰεὶ τι 253²¹
ἀπέναι, ὅτι διαρεῖται τὸ μεμνημένον εἰς ἀπειρα, ἀλλὰ καὶ ὅλον ποτὲ 21
ἀπέναι ἐνδοχέως. ὁμοῦν δὲ καὶ ἐπ' ἀλλοιώσεως ἐπαισθῆναι. ὁ γὰρ
εἰ μεριστὸν εἰς ἀπειρον τὸ ἀλλοιούμενον, διὰ τούτου καὶ ἢ ἀλλοιώσεως,
ἀλλ' ἀθρόα πολλὰκις γίνεσθαι. ἐφ' ὅλῳ τῷ μεγέθει, ὡς περὶ ἢ πῆξις.
ὅλους γὰρ ἀλλοιώσεως ὑδεμία συνεχῆς καὶ ἐπ' ἀπειρον· ἐξ ἐναντίας γὰρ
πᾶσαι εἰς ἐναντίον. id. ib.

ὅτι δὲ τὸ ἀλλοιούμενον ὅν ἐπ' ἀπειρον συνεχῶς οὐδὲν τε κινεῖσθαι, 253²⁶
ὡς ἔλεγον οἱ πάντα αἰεὶ κινεῖσθαι λέγοντες, δείκνυσιν καὶ ἐν τῷ ἐξ 26
ἐναντίου εἰς ἐναντίον τὴν μεταβολὴν τοῖς ἀλλοιούμενοις γίνεσθαι, καὶ
ἐν χρόνῳ μὴ αὐτῶν γίνεσθαι τὴν μεταβολήν, εἶναι δὲ τι ὠρισμένον
εἰς τὸ μεταβάλλεσθαι καὶ ὅταν εἰς ἐκείνους ἐλθῶσιν ἴσας· εἰς τούτου γὰρ
τάτῃ ἢ μεταβολῇ. . . διὰ δὲ τὸ εἶπέναι "ἀνάγκη χρόνον γενέσθαι
ἐν τῷ ὑγιάζειν," καὶ μὴ ἐν κέραι τοῦ χρόνου," εἰδείν ὅτι κίνησις ἔστιν
ἢ ἐκ νόσου εἰς ὑγίαν μεταβολήν· ὁ γὰρ ἀκρόνως γίνεσθαι ὅδὲ ἐν κέραι
τοῦ χρόνου. ὁ μὲν διὰ τούτου ἤδη καὶ ἐπ' ἀπειρον γίνεσθαι. τὸ δὲ ἐπι-
χρήμα τούτου καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἀρμόττει μεταβολῶν, εἴπερ πᾶ-
σαι ἐξ ἐναντίας εἰς ἐναντίον γίνονται, καὶ πρὸς τέλος τι σπένδουσι τὸ

ἐναντίον, ἀπ' ὧς ἐνομαζοντο, γένεσις μὲν ἀπὸ τῶ ἔντος, αὐξήσις δὲ ἀπὸ τῆς προδίδουσι καὶ λευκαίνουσι ἀπὸ τῶ λευκοῦ καὶ ἀναφορά ἀπὸ τῶ ἄνω. ὅτι δὲ μὴ ἐστὶ συνεχὴς ἡ καὶ τὴν ἀλλοίωσιν κίνησις, δείκνυσσι καὶ ἐκ τῆς ἐναργείας· ὁ γὰρ λίθος ἐκ πολλῶ χρόνῳ ὅτε σκληρότερος γίνετο ὅτε μελακώτερος, ἀλλ' ὅτε ἐκάστης ἡμέρας ἀπορρεῖ τι αὐτῷ, ὡς φησιν Εὐδόκιμος· ἐν πολλοῖς γὰρ ἔξοσι πλείων ἔσαι ἢ ἀπόρροια τῷ σώματι, ἀπ' ἧς ἀπορρεῖ, καίτοι διαμένοντά φησι φαίνετο πολλά καὶ σμικρά, παμπλήθη χρόνον ἀφανίζα καί μενα. Simpl. f. 277.

254. εἰ γὰρ μὴ ἐστὶ τὸ ποτὲ μὲν ἡρεμῶν παρὰ δὲ κινεῖσθαι, ὅτε ἡ αὐξή- 10
σις ὅτε ἡ βίαιος ἔσαι κίνησις, ἀλλὰ καὶ γένεσις ἀναϊρεθῆσθαι καὶ φθορὰ, καὶ χεδὸν πάντα κίνησις, καὶ ἡ καὶ φύσιν καὶ ἡ παρὰ φύσιν, ὡς μαθησόμεθα... πῶς δὲ ἡ αὐξήσις ἐκ τῆς τοιαύτης θέσεως ἀναϊρεῖτο, δοκεῖ παραλημπάνειν. καλῶς δὲ ὁ Ἀλέξανδρος καὶ τὸ τοιοῦτον διὰ τὰ αὐτὰ δείκνυσθαι φησιν. ὁ γὰρ ἔσαι αὐξήσις, εἰ μὴ κινήσει 15
παρὰ φύσιν τὴν ἡρεμῶν πρότερον· ἡ γὰρ τροφή ἡρεμῆσασα πρότερον, αἶτα ἀλλοιωθεῖσα, ἀναφύει εἰς τὴν αὐτὴν φύσιν καὶ τὴν πλάγιν, εἰς ἣν ὁ πέφυκε φέρει καὶ φύσιν, καὶ ἐξομοιωθεῖσα προσκρίνει. καὶ ὅταν πλείων ἢ τὸ ἀπορρεῖσαντος, αὐξέει ποιεῖ τὸ δεξιόμενον. ἐστὶ δὲ καὶ ἀπὸ τῶν πρότερον ἡρεμῶν δεικνύσθαι ὅτι εἰ μὴ ἐστὶ μὲν 20
κίνησιν ἡρεμῶν, ἢ ἐκ αὐξέει... τὸ γένεσιν ὅν καὶ φθορὰν ἀναϊρεῖ ἔτος ὁ λόγος· δύνατο ὡς ἴσον εἰρηλίκῃ τῷ ἐπὶ γένεσιν καὶ φθορὰν ἀναϊρεῖ ἔτος ὁ λόγος ὁ λόγος μὴ μεταβάλλει ἐξ ἡρεμίας εἰς κίνησιν καὶ ἐκ κινήσεως εἰς ἡρεμίαν. ἔσαι γὰρ τὸ τε κινούμενον πᾶν ἐπ' ἀπειρον γινώμενον, καὶ τὸ φθειρόμενον ὁμοίως. ὅταν δ' ἂν 25
ἀδύνατον εἴη ἡ γενέσθαι τι ἢ φθορῆναι. εἰ δὲ γένεσιν καὶ φθορὰν ἔτος ὁ λόγος ἀναϊρεῖ, καὶ πᾶσαν ἂν εἴη κίνησιν ἀναϊρῶν, ἴσα μὴ καθ' ἑκάστην εἶδος τῆς κινήσεως ἦτοί τῆς μεταβολῆς διατρίβωμεν· τὸ γὰρ κινεῖσθαι κοινῶς λεγόμενον χεδὸν πᾶσι γίνεσθαι καὶ φθαίρεσθαι δο-
κεῖ. ὁ γὰρ δὴ τὸ τοιοῦτον ἡ ἀκριβέως εἰπεῖν, ὅτι πᾶσαν ὅταν δοκεῖ. τὴν 30
δὲ αἰτίαν τῆς πᾶσι χεδὸν δοκῆντος, ἡ τὸ τὸ κινεῖσθαι χεδὸν γίνεσθαι τι καὶ φθαίρεσθαι εἶναι (δύνατο) γὰρ καὶ ὅταν τὸ χεδὸν συνταχθῇ, αὐτὸς ἐπαγεῖ κοινῇ ἐπὶ πάσης κινήσεως. id. f. 277 b.

τὰ γὰρ παρὰ φύσιν κινούμενα ἐκ τῶν ἰδίων λόγων κινεῖτο, ἐν οἷς πρότερον ἡρεμῶν. ἀλλ' ὅτε τὸ γινώμενον αἰεὶ γίνετο, ἀλλὰ 35
παύει τούτης τῆς μεταβολῆς, ἔταν γένετο, ὅτε τὸ φθειρόμενον φθαίρετο, ἀλλ' ἐστὶ πέρας αὐτῆς τῆς φθορᾶς. Themist. f. 59 b.

254. μὲν δὲ τὰ πῶν διορίζοντα, φησιν, ἀρχὴν πάλιν ποιῶν τὴν 17
αὐτὴν ἥπερ ἡρεμῶν πρότερον, καὶ τὴν διαίρεσιν τὴν αὐτὴν ἐπα-
ναληπτέον, ἢ ἐκτίθει μὲν σαφῶς, ἐλλείπονσαν δὲ ἐπὶ τμήματι τῷ 40
προσεχῶς ἐλεγχθέντι καὶ διὰ τὸ τοιοῦτον νῦν παραλειφθέντι τὸ τοιοῦτον δὲ ἢ τὸ λόγον τὰ μὲν αἰεὶ κινεῖσθαι τῶν ἑκτεν τὰ δὲ ἡρεμῶν, τὰ δὲ ποτὲ μὲν κινούμενα καὶ ποτὲ ἡρεμῶντα μὴ εἶναι. δύνατο δὲ καὶ διὰ τὸ τοιοῦτον παραλειφθῆναι τὸ νῦν, ὅτι ὁμοίως ἀδύνατον ἐστὶ τῷ πάντα αἰεὶ κινεῖσθαι ἢ πάντα αἰεὶ ἡρεμῶν, καὶ ὁμοίως ἐκείνους ἀναϊρεῖ, ὡς 45
προελθὼν ἐρεῖ. Simplic. f. 278.

254. ὅτι γὰρ τὸ τοιοῦτον ἔσαι καὶ σύμφωνον μόνον πρὸς τὴν ἀλήθειαν, 22
δεικνύον ἡμῶν πάλιν ἀπ' ἄλλης ἀρχῆς ἀρχαμένους. ὅταν γὰρ ἂν

καὶ τὴν κίνησιν αἰεὶ εἶναι ἀκριβέστερον περὶ τὸ αἰετῶν. Themist. f. 59 b.

νῦν πάλιν ἀναλαβὼν τὴν πρὸς ἐκείνους λόγον προστίθω ὅτι καὶ 254
τοῖς ἀναϊρεῖ τὴν κίνησιν. ἔπειτα τὴν κίνησιν εἶναι. καὶ γὰρ ἀληθὲς ἡ 25
ὁ φαίνον, ὅτι τὸ δὲ ἀπειρον τὸ καὶ ἀκίνητον ἐστίν, ὡς ἰσχυρῶς ἐν τῷ
πρώτῳ τῇδε τῆς πραγματικῆς Μελισσον τίθεται, ἀλλ' ὁ φαίνον
δαί γε τὸ τοιοῦτον ἔχειν καὶ τὴν αἰδησιν, ἀλλὰ πολλά τῶν ὄντων
κινεῖσθαι δοκεῖ. εἰ δὲ ἐστὶ δόξα ψευδὴς καὶ φαντασία, ὅλως ὡς καὶ
κίνησις ἐστίν... προστίθει τὸ "ἢ ὅλως δόξα." ὁ γὰρ ἡ ψευδὴς
δόξα καὶ φαντασία κινήσεις, δῶκε ψευδεῖς. πάντα γὰρ φαντασία καὶ
δόξα κινήσεις... ὅταν μὲν ὁ Ἀλέξανδρος καὶ αὐτοῖς τούτοις τοῖς
ρήμασι· ἐξηγήσατο τὰ προκείμενα. ἐπιστάσεως δὲ οἶμαι ἀξύν
ἐστι, πῶς εἰ καὶ ἀληθεύον ὅταν ἔχει ὡς ἀκίνητον εἶναι· τὸν, ἐ
φαίνετο καὶ τὴν αἰδησιν ὅταν, ἀλλὰ κινεῖτο πολλά τῶν ὄντων.
πῶς γὰρ τῇ ἀληθείᾳ ἢ αἰδησιν ἢ ἀληθὲς ἀντιφθόγγετο; ἐστὶ δὲ εἰ
καὶ ἀληθεύον ὅταν ἔχει ὡς ἀκίνητον, πῶς ψευδὴς ἐστὶ δόξα; ὡς γὰρ
τοῖς πρότεροις ἐπομένον εἰρηλίκῃ δοκεῖ τὸ "εἴπερ ὅτι ἐστὶ δόξα ψευ-
δὴς." μὴ ποτὲ ὅταν τοῖς μὲν περὶ Μελισσον ἀληθῶς λέγειν ἀκίνητων
τὸν συγχωρεῖ, τὴν δὲ φαινομένην τῇ αἰδησιν κίνησιν ψευδῶς
ὑποθέμενος δεξιότατος ὡς ἀκίνητον τῇ ἀληθείᾳ εἶναι τὸ μὴ κινεῖσθαι
τὸν· εἰ γὰρ τὸ τοιοῦτον ψευδὸς τὸ κινεῖσθαι, περιτρεπεί τὴν λόγον
αὐτοῖς, συνάγων ὅτι εἰ ἀληθὲς τὸ ἀκίνητον εἶναι τὸν, ἐστὶ κίνησις
καὶ οἶμαι τοιαύτην εἶναι τινα τὴν τὸ λόγον συναγομένην. εἰ ἀληθὲς
τὸ ἀκίνητον εἶναι τὸν, ψευδὴς ἐστὶ δόξα τῶν οἰομένων φαίνεσθαι καὶ
τὴν αἰδησιν πολλά τῶν ὄντων κινούμενα. εἰ δὲ ἐστὶ ψευδὴς δόξα,
καὶ κατ' ἐκείνους ἐστὶ δολοῦναι τὸ μὴ ὄν. εἰ δὲ ἐστὶ τὸ μὴ ὄν, ἐστὶ
κενόν, εἰ δὲ τὸ τοιοῦτον, ἐστὶ κίνησις. ἀνάπαυσι γὰρ ἔτος ὁ λόγος ὁδοῦ
τῷ παρ' ἐκείνων ἐρωτημένῃ. ἐπεὶ δὲ γὰρ τὸ μὴ ὄν ἐν τῷ ὄντι, φη-
σιν, ὅτι ἐστίν, ὅτι ἂν εἴη τὸ κεκόν, εἰ δὲ τὸ κεκόν μὴ ἐστίν, ὅτι ἐστὶ κί-
νησις. ἀνάπαυσι γὰρ ἡ διὰ πλήρως ἢ διὰ κοινῶς κινεῖσθαι, τὸ δὲ διὰ πλή-
ρως ἀδύνατον. εἰ ὅτι ἐστὶ ψευδὴς δόξα, ἐστὶ τὸ μὴ ὄν, εἰ δὲ ἐστὶ τὸ
μὴ ὄν, ὅτι ἀναϊρεῖ τὸ μὴ ὄν. τὸ δὲ κεκόν ὄντος ὅτι ἀναϊρεῖ τὸ κί-
νησις. εἰς ταύτην δὲ μετὰ τὴν ἐννοίαν τῆς ἐξηγήσεως ἐνήγαγε τὸ
μὴ ἂν μάτην τὴν Ἀριστοτέλη εἰπεῖν "εἴπερ ὅτι ἐστὶ δόξα ψευδὴς,"
καὶ τότε ἐπαγαγεῖν τὸ "ἢ ὅλως δόξα." ἀλλὰ πῶς εἰ δόξα καὶ φαν-
τασία ἐστίν, καὶ κίνησις ἐστὶ φυσικὴ καὶ σωματικὴ, περὶ ἧς νῦν ζητῶ-
μεν; εἰ γὰρ εἰσὶν ἐκείναι κινήσεις καὶ τὴν Ἀριστοτέλη. ταύτην δὲ
τὴν ἐννοίαν καλῶς ἔλυσεν ὁ Ἀλέξανδρος εἰπὼν κίνησιν εἶναι τὴν
αἰδησιν, τὴν δὲ φαντασίαν μόνον τῆς κατ' ἐνέργειαν αἰδησεως, καὶ
τὴν δόξαν συγκατάθεσιν τῆς φαντασίας. εἰ ὅτι ἐστὶ δόξα, ἐστὶ φαντα-
σία καὶ ἐνέργεια αἰδησικῆ, εἰ δὲ αὐτὴ, καὶ φυσικὴ κίνησις... καὶ ἡ περὶ
τροπὴ τῷ λόγῳ ἐκ τῶν κειμένων, πλὴν ὅτι ἀπὸ τῆς ψευδὸς δόξης
τῆς φαντασίας ὁ Ἀλέξανδρος ἔλαβεν. ἐπιστῆσαι δὲ χρὴ ὅτι σαφῶς
ὁ Ἀριστοτέλης εἶπεν ἐν τούτῳ ὅτι ἡ φαντασία καὶ ἡ δόξα κινήσεις
τῆς αἰσθητικῆς, καὶ ὅτι κινήσεις ἀκίνητων. εἰ μὴ ἄρα τὸ δοκεῖν
προσκαίμενον τὸ καὶ δόξαν ἄλλω κινήσει σημαίνει. Simpl. f. 278.

ἀποδεικνύοντες γὰρ, φασί, γυμναστικῶς τοῖς καὶ τὰ Ζήνωνος 254
λόγον, ἐκ τῆς ἐπ' ἀπειρον διχοτομίας, ὅτι ὅτι ἂν εἴη κίνησις, ἀπο- 30

γάνης παρὼν ἀνάγκης ἐβαδισεν, τὸτο ἐκείνῳ τὸ τῷ Ἀριστοτέλει συμβουλευόν, ἐν οἷς ἔχομεν αὐτόπιστον γνώσιν, μὴ δεῖν παρνοίας λογικῆς. id. f. 278 b.

254^b 6 χρὴ ἐφίστασθαι ὅτι καὶ ἄλλα δύο τμήματα δύναται ἢ ἐκ τῆς διαίρεσως ἀναφαίνεσθαι, διχῇ τμήνοντα τὰ ὄντα, τῶν μὲν ἐπαμφοτερίζοντων καὶ ποτὲ μὲν κινουμένων, ποτὲ δὲ ἡρεμούντων, τῶν δὲ λοιπῶν ἢ αἰεὶ κινουμένων ἢ αἰεὶ ἡρεμούντων. καὶ ὁ γε Εὐδήμιος παραφράζων γράδον καὶ αὐτὸς τὰ Ἀριστοτέλους, τίθησι καὶ ταῦτα τὰ τμήματα συντάμνω, λέγων ἢ πάντα ἐπαμφοτερίζει, ἢ τινὰ αὐτῶν, τὰ δὲ λοιπὰ κινεῖ ἢ ἡρεμεῖ. δῆλον δὲ ὅτι τῆς τροχῆς ταύτης διαίρεσως διακινουμένης ἀλλήθως, καὶ τὰ νῦν διχῇ διαμεθεῖντα ἐλέγχεσθαι. id. f. 279.

254^b 7 πρὸς τὴν ἀπόδειξιν τὰ τὰ μὲν αἰεὶ ἀκίνητα εἶναι (ὅπερ νῦν αὐτὸς αἰεὶ ἡρεμεῖν εἶπεν, ὃ κυρίως τῷ ἡρεμεῖν ἐπὶ τῶν αἰεὶ ἀκίνητων λεγομένῳ) τὰ δὲ αἰεὶ κινούμενα, τὰ δὲ ποτὲ μὲν ἡρεμούντα ποτὲ δὲ κινούμενα, διαίρει τὰ τε κινούμενα καὶ κινῶντα εἰς τε τὰ καθ' αὐτὰ κινῶντα τε καὶ κινούμενα καὶ εἰς τὰ κατὰ συμβεβηκός· ὅτι ἢ κατὰ συμβεβηκός κινεῖ τινὰ καὶ κινεῖ, δέδεικται πρότερον. τῇ δὲ κατὰ συμβεβηκός κινήσει νῦν ὑποτάσσει καὶ τὴν κατὰ μέρος, ὅταν μορίῳ τινος αὐτῶν κινῶντος ἢ κινουμένου τὰ ὅλα κινῶν ἢ κινεῖσθαι λέγηται. καίτοι πρότερον ἐν τῇ τῶν κινῶντων τε καὶ κινουμένων διαίρεσει τὰ κατὰ μέρος ταῦτα κινῶντα τε καὶ κινούμενα ἀντιθέλει τοῖς τε καθ' αὐτὰ καὶ τοῖς κατὰ συμβεβηκός· ἀντίκειται ἢ τοῖς μὲν κατὰ μέρος κινῶσιν ἢ κινουμένοις, τῷ τε κατὰ μέρος ἄλλο, τὰ πρῶτως, τοῖς δὲ κατὰ συμβεβηκός τὰ καθ' αὐτὰ. νῦν μέντοι πᾶν ὃ μὴ κυρίως καὶ πρῶτως καὶ καθ' αὐτὰ κινεῖ καὶ κινεῖται, κατὰ συμβεβηκός ὀνομάζει. διελών δὲ ὅτως τὴν πρώτην, τὰ μὲν κατὰ συμβεβηκός παρήκεν ὡς ἔδεν αὐτῷ συντελεῖν πρὸς τὴν τῶν προκειμένων ζήτησιν, καὶ ὅτι τὰ ὅτω κινῶντα καὶ κινούμενα καὶ αὐτὰ τὴν ἀναφορὰν ἐπὶ τὰ καθ' αὐτὰ ἔχει. id. ib.

254^b 17 κινεῖται δὲ καὶ τὰ σώματα τῶν ζώων πολλάκις παρὰ φύσιν τὴν αὐτῶν· βαρέα ἢ ὄντα καὶ γεγερά κινεῖται ἄνω πηδώντων ἢ ἀλολομένων τῶν ζώων. τὸ μὲν δὲ ζῶον ὑδέποτε παρὰ φύσιν κινεῖται (ἐν αὐτῷ ἢ ἔχει τὴν ἄρχην καὶ τῆς τοιαύτης κινήσεως), τὸ σῶμα δὲ παρὰ φύσιν· ὃ ἢ ἡ σῶμα, ὃ δὲ ἡ βαρὺ, ὅσα μὲν δὲ παρὰ φύσιν κινεῖται, δῆλον αὐθὺς ὅτι κινεῖται ὑπὸ τινος· ὑπὸ ἄλλου ἢ βιαζομένου τὴν φύσιν, ἐπεὶ ὃ δὲ ἄνω παρὰ φύσιν ἐκινεῖτο, εἰ μὴ ὑπὸ ἄλλου. ὅσα δὲ κατὰ φύσιν, ἐπὶ τούτων ἀμφισβητεῖται εἰ πάντα ὑπὸ τινος κινεῖται· διὰ τούτο ἢ κινεῖσθαι δοκεῖ κατὰ φύσιν, ὅτι ὑφ' αὐτῶν καὶ ὅχι ὑπὸ ἄλλου μηδὲ ἔξωθεν. ἐπὶ μὲν τούτων τῶν ἐμφύλων φανερόν τὸ ὑπὸ τινος ταῦτα κινεῖσθαι. εἰ ἢ καὶ μὴ ὑπὸ ἄλλου μηδὲ ἔξωθεν, ἀλλ' ὅν γε ἐν αὐτοῖς ἐστίν· ἕτερον μὲν ἢ τὸ κινῶν, ἕτερον δὲ τὸ κινούμενον. καὶ ὃ τούτο ἀμφισβητήσιν, εἰ μὴ ὑπὸ τινος κινεῖται (κινεῖται ἢ ὑπὸ ψυχῆς), ἀλλ' ἢ ζήτησις, πῶς δεῖ λαβεῖν ἐν αὐτοῖς τὸ κινῶν καὶ τὸ κινούμενον, ὅπως γὰρ, ὡς περ ἐν τοῖς πλοίοις καὶ τοῖς μὴ φύσει συνηγαμένοις, ὅτω καὶ ἐν τοῖς ζώοις εἶναι διηρημένον τὸ κινῶν καὶ τὸ κινούμενον. Themist. f. 59 b.

εἰπὼν ὅτι καὶ ἐν τοῖς ὑπὸ ἄλλων κινουμένοις φανερόν ἐστι τὸ τε 254^b 24 κινῶν καὶ τὸ κινούμενον καὶ ἐν τοῖς ὑφ' αὐτῶν, τῷ τε ἐν τοῖς ζώοις, εἰπὼν δὲ ὅτι πρότερον τὰ μὲν ὑφ' αὐτῶν κινούμενα πάντα φύσει κινεῖσθαι, τῶν δὲ ὑπὸ ἄλλων κινουμένων τὰ μὲν φύσει τὰ δὲ βίᾳ καὶ παρὰ φύσιν, καὶ περὶ μὲν τῶν ὑπὸ ἄλλων βίᾳ κινουμένων εἰπὼν τίνα τέ ἐστι καὶ ὅτι φανερόν· ἔχει τὸ τε κινῶν καὶ τὸ κινούμενον, τὸ λοιπὸν ἀπορρίπτει φησὶ τῆς διαίρεσως ταύτης. λέγει δὲ τῶν ὑπὸ ἄλλων κινουμένων τὰ φύσει καὶ κατὰ φύσιν κινούμενα· ταῦτα ἢ μόνον ἀπορρίπτει παρέχον φησὶν ὑπὸ τινος κινεῖται. . . . ἀπορρίπτει δὲ ἐπὶ τούτων ἐστὶ, διότι καὶ τὸ ὑφ' ἑτέρου κινεῖσθαι αὐτὰ τὴν κατὰ φύσιν κίνησιν ἀπορρίπτει, εἴπερ ἐν αὐτοῖς ἔχειν λέγει τὴν τῆς κινήσεως ἀρχήν· διὰ τούτο ἢ καὶ τὰ ζῶα ὑφ' αὐτῶν ἐλέγχετο κινεῖσθαι, καὶ τὸ ὑφ' αὐτῶν αὐτὰ φάναι κινεῖσθαι ἀδύνατόν τι λέγειν ἐστίν. καὶ δείξας τούτο ἀδύνατον, ἔχει λοιπὸν ὅτι ὑπὸ ἄλλου κινεῖται, καὶ ζητεῖ τὸ κινῶν αὐτὰ τὴν κατὰ φύσιν κίνησιν, ἄλλο παρὰ αὐτὰ ὄν. ὅτι δὲ ἀδύνατον ὑφ' αὐτῶν κινεῖσθαι ταῦτα δεικνύσι διὰ πλεονῶν ἐπιχειρημάτων. ὦν τὸ μὲν πρῶτον, ὅτι ὃ ἐξ αὐτῶν κινεῖται ζῶον ἐστίν· τὸ ἢ ἐξ αὐτῶν κινούμενον ζῶον πάντες λέγομεν, ὡς καὶ ὁ Πλάτων ἐν τῷ δεκάτῳ τῶν Νόμων φησὶν. (p. 895) καὶ ἐν τῷ Φαίδρῳ (p. 245). . . . δεύτερον δὲ ἐπάγει πρὸς τούτο, ὅτι εἰ κινῶν αὐτὸ ἐδύναται, καὶ ἰσχύει ἂν ἐδύνατο αὐτό. . . . ἀλλὰ καὶ τὰς ἐναντίας κινήσεις κινήσεις, ἀπὸ τῶν δεξιῶν ἐπὶ τὰ ἀριστερά καὶ ἐμπαλιν, καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων τοπικῶν διαστάσεων ἀμείως, ἥπερ αὐτόθεν μὲν ὃ προσέθηκεν ὁ Ἀριστοτέλης, ἐνεδείξατο δὲ αὐτὸ ἐπὶ τῷ πυρὶ εἰπὼν "ὥς εἰ ἐπ' αὐτῷ τὸ ἄνω φέρεσθαι τῷ πυρὶ, δηλονότι καὶ τὸ κάτω" (p. 255 a 9). καὶ διὰ τῶν ἐξῆς δὲ τὸ αὐτὸ ἐνεδείξατο εἰπὼν "ἄλογον δὲ καὶ τὸ μίαν μόνην κίνησιν κινεῖσθαι ὑφ' αὐτῶν, εἴγε αὐτὰ κινῶν," ὡς τῶν ἐξ αὐτῶν κινουμένων μὴ μίαν καὶ ἀπλὴν ἀλλὰ πλείους καὶ τὰς ἐναντίας δυναμένων κινεῖσθαι. . . . δὲ "ἄλογον δὲ" 30 φησὶν Ἀλέξανδρος, ἀντὶ τοῦ ἄλογον γὰρ εἶρηται, ὡς τὴν αἰτίαν ἐπάγον τὸ πορρηθέντος. εἰτα τρίτον ἐπιχείρημα ἐπάγει, δεικνύς ὅτι τὰ τῶν ζώων σώματα τὰς κατὰ φύσιν κινήσεις ὃ κινεῖται ὑφ' αὐτῶν. . . . καὶ προσέθηκεν ὅτι ὑδὲ ἄλλο συνεχὲς ὑδὲν, εἰδένως, εἴπερ καὶ τὰ ζῷα διατὰ τὸ συνεχὲς εἶναι ἀπαθὴ ὑφ' αὐτῶν ἐστίν. τὰ ἢ ποιῶντα καὶ πάσχοντα ὃ συνεχὲς εἶναι ἀλλ' ἄπτεσθαι ἀλλήλων ἀνάγκη, ὡς εἰδένον ἐν τῷ πρὸς τούτῳ βιβλίῳ· κενώριται ἢ τῇ ὁσίᾳ τὸ ποιῶν τὸ πάσχοντος, εἴπερ τὸ μὲν δύναται τὸ δὲ ἐνεργεῖν ἐστίν. . . . πῶς ὅν, φησὶν ὁ Ἀλέξανδρος, τὰ ζῷα αὐτὰ κινεῖ συνεχὴ ὄντα; καὶ λυεῖ προχείρως, ὅτι τὸ κινῶν ἐν τοῖς ζώοις ὅχι ἐστὶ συνεχὲς τῷ κινουμένῳ· ὅτε ἢ σῶμα ἢ ψυχὴ ὅτε ποσὸν ὅλως· διὸ ὑδὲ ἄπτεται ἀλλήλων. καὶ εἶπε καὶ ὁ Ἀριστοτέλης πρὸ ὀλίγου ὅτι ὡς περ ἐν τοῖς πλοίοις, ὅτω καὶ ἐν τοῖς ζώοις διηρημένον ἐστὶ φύσει τὸ κινῶν καὶ τὸ κινούμενον. . . . καλῶς δὲ οἶμαι ἐπέβαλον ὁ Ἀλέξανδρος ὅτι τὸ "ἀλλὰ συμβαίνει καὶ ταῦτα ὑπὸ τινος αἰεὶ κινεῖσθαι" (p. 255 a 18) δύναιτο, μὴ περὶ τῶν ἐμφύλων εἰρηκεῖν, ἀλλὰ περὶ τῶν κατὰ φύσιν κινουμένων· καὶ ἢ καὶ ταῦτα δειχθήσεσθαι ὑπὸ τινος τὴν κατὰ φύσιν κίνησιν κινούμενα, καὶ μὴ ὁράει τὸ κινῶν αὐτὰ ταύτην τὴν κίνησιν. Simpl. f. 280.

255. ἐπὶ δὲ δὴ τῶν ἀψύχων, ὅταν κ' φύσιν κινήσῃ, χαλεπὸν ἀπο-
 1. δοῦναι ὑπὸ τίνος· ὅτε γὰρ ὑπ' ἄλλου καὶ ἐξωθεν, ὡς τὰ παρὰ φύσιν,
 εἴθ' ὑπὸ τῆς ἐκδοῦς ἀρχῆς ἐν ἑαυτοῖς καὶ αἰτίας, ὥσπερ ὁρῶμεν τὰ
 ἐμφυλῆα. εἰδὲ γὰρ ἐστὶν ἐν ἑαυτοῖς τὸ μὴ κινεῖν καὶ δὲ κινεῖται, ὅτε
 διήρηται εἰς τὸ πάχον καὶ τὸ ποῦν, ὥσπερ τὰ ζῶα εἰς ψυχὴν καὶ
 σῶμα· εἰδὲ γὰρ διήρηται ὅλως, ἀλλ' ἐστὶ συνεχὴ καὶ ἡνωμένα. ἄλλως
 τε εἴπερ εἶχεν ἐν ἑαυτοῖς τὴν αἰτίαν τῆς κινήσεως οἷον τινα ψυχὴν,
 ὃ κινεῖν αὐτὰ μόνον ἀλλὰ καὶ ἰσάνα ἐδύνατο, ὥσπερ ἐπὶ τῶν
 ζώων συμβαίνει, καὶ ὃ καθ' ἑαυτὸν τρόπον ἐκινεῖται ἀν' ἀλλὰ καὶ
 πλείους, ὥσπερ τὰ ζῶα. Themist. f. 60.

255. βυλάμενος δεῖξαι ὅτι τῶν ἀψύχων σωμάτων καὶ τὰ καὶ φύσιν
 20. κινούμενα ὑπὸ τίνος ἐξωθεν κινεῖται καὶ ὅχι ὑφ' ἑαυτῶν, συνίστησι τὸτο
 διελών καὶ τὰ κινεῖται ὥσπερ τὰ κινούμενα, εἰς τε τὰ καὶ φύσιν κιν-
 οῦντα καὶ εἰς τὰ παρὰ φύσιν. Simpl. f. 280 b.

255. τῶν ἐμφυλῶν τῶν κατηγοριῶν, ὅτι καὶ ταύτας οἶον μόνως
 25. τὴν κίνησιν γίνεσθαι... ἐκείναι δὲ προσέθηκε τίνα τὰ παρὰ φύσιν
 ἐστὶ κινήται ἐπὶ τῶν τριῶν κατηγοριῶν. id. ib.

255. ὁ Ἀλέξανδρος τὰς καὶ φύσιν τοῖς σώμασι τόπους ἐνεργείας
 29. αὐτῶν εἰρηάζει φησι, ταύτας τελειότητας· τότε γὰρ αὐτῶν δοκεῖ,
 φησὶν, ἕκαστον τῶν σωμάτων ἐνεργεῖα βαρὺ ἢ κῆφον εἶναι, ὅταν
 ἐν τῷ οἰκείῳ τόπῳ ᾖ... εἰ μὴ πλανῶμαι, καὶ κατ' αὐτὸν ὅχι ὁ
 τόπος ὁ οἰκείος ἐστὶν ἢ οἰκεία ἐνέργεια, ὡς ἤρξατο λέγειν, ἀλλ' ἢ
 ἐπὶ τὸν τόπον τὸν οἰκείον κίνησις. id. f. 281.

255. τὸ δὲ πῦρ καὶ ἕκαστον τῶν ἀπλῶν σωμάτων κινεῖται μὲν, ὅταν
 28. κινῶνται, πάντως ὑπ' ἄλλων, ἀλλὰ βίαι μὲν, ὅταν παρὰ φύσιν καὶ
 ἐφ' ὃ μὴ πεφύκασιν, φύσει δέ, ὅταν εἰς τὸς οἰκείους τόπους καὶ ἐφ'
 ὅς πεφύκασιν φέρεται. ἢ δὲ εἰς τὸν καὶ φύσιν τόπον φορεῖται εἰδὲν
 ἄλλο ἐστὶν ἢ δυνάμειος ἐνέργεια καὶ τελειότης, ἢ ἕκαστον εἶχε πρὸ
 τοῦ κινεῖσθαι. Themist. f. 60.

255. καὶ τὸτο αἰτίον ἐστὶ τὸ μὴ φανερόν εἶναι τὸ νῦν ζητούμενον, ὑπὸ
 31. τίνος τὰ τοιαῦτα κινεῖται, οἷον τὸ πῦρ αὐτὸ καὶ ἡ γῆ κάτω. δεῖ μὲν γὰρ
 τὸ ὑπὸ τίνος κινεῖται αὐτὸ μὴ κινεῖται εἶναι καὶ δυνάμει, ὅχι δὲ
 κινεῖται κινήσιν τε καὶ ἐνεργείᾳ· ἀδύνατον δὲ ὄντος ἐν τῷ πυρὶ καὶ τῇ
 γῇ τὸ δυνάμει διὰ τὸ πλεοναχῶς λέγεσθαι τὸ δυνάμει, ἀδύνατον καὶ
 τὸ κινήσιν αὐτὸ ἐνεργείᾳ ὄν. Simpl. f. 281.

255. τὸ "ἐνίοτε" ἂν τισὶ μὴ ἀντιγράφοις μὴδὲ προσκεινταὶ φησιν ὁ
 35. Ἀλέξανδρος. καὶ προσκειμένου δὲ ἀληθείας ἀσφαλῶς ἐνδεικτικόν
 ἐστὶ, πρῶτον μὲν ὅτι καὶ ἅμα ἢ τὸ ποιητικὸν τῷ παθητικῷ, εἰ μὴ
 τελείως ἐνεργεῖα ἢ τὸ ποιητικόν, ὥστε καὶ τὴν ἔξω ἔχειν καὶ ἀνεμπο-
 διστως ἐνεργεῖν, ὃ γίνεται ἐνεργεῖα τὸ δυνατόν. τοιαυτὸν καὶ αὐτὸς
 τὸ ἐνίοτε ἐξηγούμενος "ὅταν δέ" φησιν "ὥτως ἔχει, ἂν μὴ τι κω-
 λυῇ, ἐνεργεῖ καὶ θεωρεῖ." ἔπειτα ἐπὶ μὲν τῶν σωμάτων καὶ σω-
 ματικῶν παθῶν ἀρκεῖ τὸ γενεῖσθαι καὶ ἅμα γενεῖσθαι τὸ ποιητικόν
 τῷ παθητικῷ πρὸς τὸ γενεῖσθαι ἐνεργεῖα τὸ δυνατόν, ἐπὶ δὲ τῶν
 μαθήσεων καὶ διδασκαλιῶν ὅτι αὐταρκεῖ τὸ ἅμα γενεῖσθαι τὸ διδά-
 45. σκον καὶ τὸ μαθεῖν πρὸς τὸ μὴ διδάσκειν καὶ δὲ μαθεῖν, εἰ μὴ καὶ
 προαίρεσις εἴη καὶ χρόνος. ὥστε χρειαῖ τῆς τοῦ "ἐνίοτε" προαίρεσις.
 id. f. 281 b.

εἰ γὰρ ὑπὸ μὴδενὸς κωλύμενον μὴ ἐνεργεῖν, εἴη αὖ ἐν ἀντι- 255
 φάσει καὶ ὅχι ἀπλῶς ἐν ἀγνοίᾳ, ὡς γράφει ὁ Ἀλέξανδρος... εἰ
 μέντοι εἴη γεγραμμένον, ὡς ἐν τοῖς πλείστοις ἀντιγράφοις, "καὶ ἔξω
 ἐν τῇ ἀντιφάσει καὶ ἀγνοίᾳ," τὸ αὐτὸ μὲν πως ἐστὶ τὸ λεγόμενον,
 λέγει δὲ ὅτι ὁ τὴν ἔξω ἔχων καὶ εἰδὼς κατ' αὐτὴν, μὴδενὸς δὲ
 κωλύοντος μὴ ἐνεργεῖν, ἔξω ἐν τῇ ἀντιφάσει, ὅτι καὶ ἐν ἀγνοίᾳ
 ἐστὶ καὶ ἐν τῷ εἰδέναι. αὐτὸν δὲ καὶ ταύτην τὴν γραφὴν ὁ Ἀλέξαν-
 δρος. id. ib.

ὁ γὰρ μαθεῖν, ὅταν μάθῃ, θεωρεῖ παραχρῆμα, εἰ μὴ τι
 10 ἕτερον ἐμποδίσκειν, οἷον προαίρεσις ἢ ἀρχαία. ὥσπερ ὅτι αἰτίος
 τῷ μαθεῖν τῆς θεωρίας ὁ ποιήσας εἰδὼς τε θεωρεῖν, ὥτως αἰτίος
 τῷ κῆφῳ τῷ αὐτῷ φέρεται ἐν τῷ κάτω ὁ ποιήσας αὐτὸ κῆφον ἐκ
 βαρέος. ἐστὶ δὲ ἄλλως μὴ δυνάμει κῆφον τὸ εὐλύον, ὅτι δύναται εἰς
 πῦρ μεταβάλλειν, ἄλλως δὲ δυνάμει τὸ πῦρ, ὅτι δύναται ἤδη φέ-
 15 ρεσθαι αὐτῷ, ὥσπερ ἄλλως μὴ δυνάμει μουσικός ὁ μαθεῖν ὅπως τε τὴν
 ἐπιστήμην, ἄλλως δὲ ὅχι μὴ ἤδη, μὴ χρωμένους δέ. καὶ ἔξω ἐν
 μεθερίῳ τῷ τε ἀπλῶς δυνάμει καὶ τῷ ἀπλῶς ἐνεργεῖν, καθάπερ ὁ
 τὴν ἔξω ἔχων τῆς μουσικῆς τὸ τε μῆψιν μαθεῖν καὶ τῷ χρωμένῳ.
 τὸ μὲν δὲ ἐκ τῆς πρώτης ἐκείνης δυνάμειος μεταβάλλειν πάντως
 20 ὑπ' ἄλλου καὶ ἐξωθεν. τὸ γὰρ πῦρ ὅχι ὑφ' ἑαυτοῦ γίνεται ἀλλ' ὑπ'
 ἄλλου. ὅταν δὲ μεταβάλῃ καὶ λάβῃ τὴν ἔξω ἢ εἶχε δυνάμει,
 ὑπὸ τοῦ κατ' ἐνέργειαν αὐτὴν κεκτημένου, ἐστὶ μὲν καὶ τότε δυνάμει
 κῆφον, ἂν μὴ ἐνεργῇ, ἀλλὰ τελειότερα αὐτὴ ἢ δυνάμει καὶ εὐθύς
 ἔχουσα ἐπομένη τὴν ἐνέργειαν, εἴπερ μὴδὲν ἐξωθεν κωλύει... τὸ
 25 τοῖνυν αἰτίον τὸ τὴν πρῶτην δυνάμει εἰς τὴν δευτέραν μεταβαλ-
 λειν αἰτίον εὐθύς δευτέρως τῆς ἐνεργείας. Themist. f. 60.

τὸ "τὸτο γὰρ δυνάμει πρῶτον καὶ ἤδη κῆφον" ὁ Ἀλέξανδρος 255
 ἐπὶ τῷ ἀτελεῖ δυνάμει καὶ κατ' ἐνέργειαν βαρέος ἀκούει. τὸ γὰρ
 9. τοῦτο φησὶ καὶ ὅπως ἔχον ὡς ἐνεργεῖα ἐστὶ βαρὺ εἶναι, καὶ τὴν πρῶ-
 τὴν ῥηθείσαν δυνάμει δυνάμει κῆφον ἐστὶ, μεταβληθὲν δὲ καὶ γενε-
 μενον κῆφον εὐθύς ἐνεργήσῃ τὴν τῷ κῆφῳ ἐνέργειαν. ὁ δὲ γε
 Ἀριστοτέλης τὸ "καὶ ἤδη κῆφον" ὃ περὶ τοῦ κατ' ἐνέργειαν μὴ βαρέος
 δυνάμει δὲ κῆφον, καὶ τὸ ἀτελεῖ δυνάμει, δοκεῖ μοι λέγειν· ὃ γὰρ
 ἀρμόττει ἐκείνῳ τὸ ἤδη κῆφον, ἀλλὰ τῷ κατ' ἐνέργειαν ἤδη γενο-
 35 μένῳ κῆφῳ. ἀλλ' εἰδὲ τὸ ἐπαχθὲν τὸ "καὶ ἐνεργήσῃ γὰρ εὐθύς, ἂν
 μὴ τι κωλύῃ," τῷ ἀτελεῖ δυνάμει ἀρμόττει, ἀλλὰ τῷ κατ' ἐνέργειαν
 ἔξω. εἰ τοῖνυν περὶ τοῦ αὐτοῦ εἴρηται ὅτι ὅλον τὸτο "τὸτο γὰρ δυνάμει
 πρῶτον καὶ ἤδη κῆφον, καὶ ἐνεργήσῃ εὐθύς, ἂν μὴ τι κωλύῃ," τὸ δὲ
 ἤδη κῆφον καὶ τὸ ἐνεργήσῃ εὐθύς τῷ τελειότερῳ δυνάμει τῷ κατ' ἐνέργειαν
 40 ἔξω προσήκει, ἀνάγκη καὶ τὸ "τὸτο γὰρ δυνάμει πρῶτον" ἐπὶ τοῦ
 αὐτοῦ ἀκούει, ὃ τὴν κατ' ἐνέργειαν τῶν δηλῶντων τῷ πρῶτῳ, ἐφ' ἧς
 πρῶτον ἐστὶ τὸ ἀτελεῖτερον, ἀλλὰ τὴν τελειότητα· τελειότερον
 γὰρ τὸ κατ' ἐνέργειαν ἔξω δυνάμει τῷ κατ' ἐνέργειαν ἐπιτηδεύοντα. Simpl.
 f. 281 b.

δύναται, φησὶν Ἀλέξανδρος, τὸ "καὶ τὸτο ζητεῖται" ὅχι ὡς νῦν 255
 ἀπορηθὲν μόνον ἀλλ' ὡς καὶ καθόλου ζητούμενον εἰρηάζει ζητεῖται.
 13. γὰρ ὅπως τί ποτε ἐστὶν αἰτίον τῆς ἐπὶ τοῖς οἰκείους τόποις φερέας τοῖς
 σώμασιν, εἴρηται δὲ τὸ αἰτίον, ὅτι πέφυκε μὲν πε εἶναι· τὸτο

γὰρ ἐστὶ τὸ κῆρυξ καὶ βαρεῖ εἶναι, τὸ δὲ μὴ ἄνω τὸ δὲ κάτω εἶναι. id. f. 282.

255^b τῆς καὶ φύσιν κινήσεως καὶ ἐνεργείας αἰτίον μέχρι νῦν, ὡς
24. ἐμοὶ δοκεῖ, τὴν τὸ εἶδος, λέγει τελειότητα, ἣν ἀπολαβὸν εὐθὺς
ἐνεργεῖ καθ' αὐτὰ, εἰ μὴ τι κωλύσει· τὸ γὰρ διὰ τὸ ἔγω πεφουκέναι
ἔγω κινεῖσθαι, τὴν φύσιν ἐστὶ καὶ τὸ εἶδος αἰτωμένον. προσελθὼν δὲ
ὀλίγον, καὶ τὸ γενῆσαν καὶ παῖσαν τοῦτον ὅσον ἐστὶν αἰτίον τῆς τοιαύ-
της λέγει κινήσεως, ὅπερ οἱ ἐξηγηταὶ καὶ ἐν τοῖς ἐμπροσθεν αὐτὸν
αἰτιάζουσι νομίζουσι. πολλὰ καὶ δὲ τὴν ἔξιν ἀπολαβὸν εὐθὺς ἐνε-
ργεῖν λέγων, καὶ προσθεὶς ἂν μὴ τι κωλύει, λέγει νῦν ὅτι καὶ ὁ
ἀφικνήμενος καὶ κωλύον ἀφαιρῶν ἔξιν ὡς κινεῖ ἐστὶ δὲ ὡς ὅ...
ἐπιζητεῖ δὲ ὁ Ἀλέξανδρος ἐν ταῖς πῶς ἐστὶ τὸ κυκλοφορητικὸν
σῶμα φυσικὸν ἔσθαι, εἰ τὸ μὴ φυσικόν, ὡς Ἀριστοτέλης φησὶν,
ἀρχὴν τῷ πάχειν ἔχει, τὸ δὲ κυκλοφορητικὸν ἀπαθὲς ἐστίν. καὶ λέγει
πρῶτον μὴ λέγων ὅτι καὶ ἀκίνητον ἢ τὸ κυκλοφορητικόν, ἀλλὰ
ἄλλοτε ἀπ' ἄλλου καὶ ἐπ' ἄλλο κινούμενον ἔχει τὰ δυνάμει ἐν αὐτῷ·
ἐφ' ὅσον δὲ τὸ δυνάμει κεκίνηκεν, ἐπὶ τοσούτον καὶ παθητόν πως
ἐστίν... τί δὲ τὸ λεγόμενον ἔστι, τὸ μὴ ὡς ἐπὶ τῶν ἀψύχων σωμα-
των ἐπὶ τῷ ἑαυτῷ τὴν καὶ φύσιν κίνησιν λαμβάνειν, ἀλλ' ὡς ἐπὶ τῶν
καὶ ψυχὴν κινουμένων, εἰς οὐ μὲν σαφέστερον ὑπομνησθέντες τῆς δόξης
αὐτοῦ (τῷ Ἀλεξάνδρῳ), ἣν ἔχει περὶ τῆς τῷ ἑαυτῷ ψυχῆς· τὴν γὰρ
αὐτὴν οἶσθαι ψυχὴν εἶναι καὶ φύσιν ἐν τῷ ἑαυτῷ, καὶ γράφει δὲ ἐν τῷ
εἰς τὸ δευτέρον τῆς περὶ Οὐρανοῦ ὑπομνήματι ταῦτα. id. ib.

255^b φυσικώτερον νῦν ἔδειξεν ὅτι πᾶν τὸ κινούμενον ὑπὸ τινος κί-
31. νεῖσθαι ἢ περ ἐν τῷ πρὸ τούτου βιβλίῳ. ὁ δὲ Εὐδήμος ὅτι τὸ κινούμε-
νον ὑπὸ τινος κινεῖσθαι δεικνύσι καὶ ἐκ τῆς τῶν πρὸς τι συνυποσέ-
σεως. ὡς γὰρ τὸ τεταμένον, φησὶν, ἄλογον μὴ ὑπὸ τινος τεταμέναι
καὶ τὸ ἐλαττωμένον μὴ ὑπὸ τινος ἐλαττωθῆναι καὶ ὅλως τὸ ποῦμένον μὴ ὑπὸ
τινος ποιῆσθαι, ἔγω καὶ τὸ κινούμενον μὴ ὑπὸ τινος κινεῖσθαι. ἀπορή-
σεις δ' ἂν τις, ὡς οἶμαι, πῶς τὰ καὶ φύσιν κινούμενα τὴν τοιαύτην
κίνησιν ὑπὸ τῷ κινῆσαντος αὐτὰ καθ' αὐτὰ κινεῖσθαι φησιν, εἴπερ
τὸ μὴ γενῆσαν καὶ παῖσαν τὴν ὕσιν καὶ τὸ εἶδος ποιῆ καὶ τῆς καὶ γέ-
νεσιν μεταβολῆς ἐστὶν αἰτίον, ἀλλὰ δὲ ἡ καὶ γένεσιν μεταβολῆς καὶ
ἀλλὰ ἡ τοιαύτη κίνησις. id. f. 282 b.

256^a δεῖξας ὅτι πᾶν τὸ κινούμενον ὑπὸ τινος κινεῖσθαι, ἐφεξῆς ἀκολού-
4. θως ἀναζητεῖ πότερον ὑπὸ κινουμένου κινεῖσθαι τὸ κινούμενον ἢ ὑπὸ
ἀκινήτου. διὰ δὲ τὸ πᾶσι χερόν, ὡς φησιν Εὐδήμος, δοκεῖν τὸ κινῶν
κινεῖσθαι καὶ αὐτό, τῶν δὲ κινουμένων ἅμα καὶ κινουμένων τὸ μὴ αὐτοκί-
νητόν ἐστι τὸ δὲ ὑπ' ἄλλου ἔξωθεν κινεῖσθαι, δύο ὄντων τῶν ἀρχικῶν
τῆς κινήσεως, τὸ τε ἀκίνητον καὶ τὸ αὐτοκίνητον, τὸ αὐτοκίνητον
πρῶτον παραδίδωσι, καὶ δείκνυσιν ὅτι ἐστὶ πρῶτον τι ἐν τοῖς κινου-
σιν καὶ κινουμένοις, ὁ κινεῖ μὴ ὑπ' ἄλλου ἔξωθεν κινούμενον... πρα-
γθῶσι δὲ ὁ Εὐδήμος ὅτι καὶ τῶν ἐνταῦθα κινήσεων αἱ ζωτικαὶ φαί-
νοντο κινήσεις αἰτιαται, καὶ ἡ ὑπερῶς τῆς τῶν ζώων δυνάμει μετα-
βολῆς. δοκεῖ δὲ καὶ αὐτῇ ζωτικῇ πως· ὅ γὰρ ὑπ' ἄλλου κινεῖσθαι ὁ
ὑπερῶς, ἀλλ' ὑφ' αὐτοῦ. id. f. 283.

256^a ὅτι μὴ ὁ αὐτός ἐστι λόγος ὅτις τῷ πρὸ αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς λέγει
21. διαφέρει δὲ, φησὶν ὁ Ἀλέξανδρος, τῇ ἐφόδῳ, ὅτι καὶ μὴ ἡ ἀρχὴ

τῆς δειξέως ἀπὸ τῶν τὸ κινούμενον ἢ ὑπὸ αὐτοῦ κινεῖσθαι
ἢ ὑφ' αὐτοῦ ἀλλ' ὑπ' ἄλλου, ἐνταῦθα δὲ ἀπὸ τῶν κινουμένων ἢ δειξίς
αὐτοῦ πρόεισι· λαμβάνει γὰρ πᾶν τὸ κινῶν, ὡς περὶ τι κινεῖ (ἐδύνα-
τον γὰρ τι κινεῖν μὴ μὴ δὲ κινεῖν), ἔγω καὶ τῷ κινεῖν, μήποτε δὲ
ἢ ταύτῃ διενεργήσῃ οἱ λόγοι· καὶ γὰρ ὁ ἡδὴ ῥηθείς ἀπὸ τῶν κινῶν-
τος ἐπεχειρήθη λέγων· ἡ γὰρ ὁ δι' αὐτὸ τὸ κινῶν, ἀλλὰ δι' ἕτερον
ὁ κινεῖ τὸ κινῶν, ἢ δι' αὐτό. ἀλλ' ὡς διαφέρει τὸ δι' αὐτὸ κινεῖν
τῷ αὐτοῦ κινεῖν καὶ τὸ δι' ἕτερον τῷ ἄλλῳ, ταύτῃ διενεργήσῃ οἱ
λόγοι... τὸ μὴ ὅτι λόγος ὅτις οἶμαι χρὴ διακρίνειν, τὸ Εὐδήμου
καὶ συναφάντος αὐτοῦ, ἐν οἷς φησὶ "τὸ δὲ κινῶν ἢ δι' αὐτὸ κινεῖ ἢ
δι' ἄλλο καὶ αὐτοῦ ἢ ἄλλου"... ἐν δὲ ταῖς ἀπορίαις μοι πρόεισιν
ἀπαρεῖν, ἐν μὴ πῶς ὡς ἀπορίαν εἶπε τὸ μὴ εἶναι τι πρῶτον κινῶν
μὴδὲ ἔχοντος, εἴπερ καὶ ἡμεῖς λέγομεν τῶν ζώων ἐξ ἀλλήλων
κινουμένων μὴ εἶναι τι τὸ πρῶτον κινῶν ἢ τελευταίως, ἀλλ' ἐπ'
ἀπειρον τὴν κίνησιν εἶναι κύκλῳ περιώσαν· ἐκ γὰρ γῆς ὕδατος καὶ
ὑδατος ἀέρα καὶ ἐξ ἀέρος πῦρ καὶ ἐκ πυρός πάλιν ἀέρα καὶ γῆν ἐν
τῇ περὶ Γενέσεως (2.3 sqq.) ἐμακάθωμεν γίνεσθαι. δευτέρον δὲ ἀπο-
ρήσειεν ἂν τις πῶς πᾶν τὸ κινούμενον ὑπὸ πρῶτον τῷ αὐτοκινήτῳ
κινεῖσθαι λέγει, εἴπερ τὰ ζώα ὑπ' ἀλλήλων κύκλῳ κινεῖσθαι φαί-
μεν φυσικῶς, καὶ ὅτι ὡς τὰ ζῶα κινῶντα ἀλλήλα, μήποτε ὅτι πρὸς
ἅμω ῥητέον τὰς ἀπορίας ὅτι τὰ μὴ ζώα ἐξ ἀλλήλων ὡς ὕλη-
κων γίνεσθαι, ἀλλο ἐξ ἄλλου, καὶ ὅτις εἰς κύκλον ἀνακάμπει ἡ
γένεσις αὐτῶν... νῦν δὲ κινῶν ζητεῖ ὁ λόγος τὸ ποῦν κινεῖσθαι
τὸ κινούμενον, ὡς ἐπὶ τῶν καὶ τόπων κινουμένων καὶ κινουμένων. id.
f. 283 b.

ὁ γὰρ δὲ εἰς ἀπειρον πρόεισι, ὡς· αἰεὶ τὸ κινῶντος ἕτερον
256^a αἰτίον εἶναι τὸ κινητικόν. πρῶτον μὴ γὰρ ἐκείνῳ ὅσον τε ἔσθαι λα-
βεῖν ἀρχὴν τῆς κινήσεως· μὴδὲν δὲ ὄντος ὅθεν ἢ ἀρχὴ τῆς κί-
νήσεως, ὅδ' ἂν κινήσις εἴη λοιπόν. ἔπειτα συμβήσεται ἐν πε-
περασμένῳ χρόνῳ ἀπειρὸς μεγέθους καὶ ἀπειρον γίνεσθαι κίνησιν.
ὁ δὲ γὰρ ὡς, εἴπερ ἀπειρὰ εἴη τὰ κινῶντα τε καὶ κινούμενα, ἀναγ-
καῖον ἐν τι μεγέθους ἐξ αὐτῶν ἀπειρον γενέσθαι. λέγω δὲ ἐν ὅτι
ὅτι συνεχές, ἀλλ' ὅτι ἐξ ἀποτρίμων· πάντα γὰρ τὰ κινῶντα τῷ
αὐτὸ κινεῖσθαι καὶ τόπον ἀπτόμενα κινεῖ (p. 256 b 18). Themist.
f. 60 b.

αὕτη ἡ ἐπιχείρησις τισὶ μὴ ἔδοξεν, ὡς ὁ Ἀλέξανδρος φησὶ, 256^a
τῇ μετ' αὐτὴν ἀκολουθεῖ ἐπιχείρησι, τῇ δεικνύσῃ ὅτι τὸ αὐτο-
κίνητον τὸ μὲν ἐστὶ κινούμενον τὸ δὲ κινῶν ἀκίνητον ὅν, ἥς ἐπιχειρή-
σεως ἀρχὴ "ἀλλὰ μὴν εἴ γε δεῖ σκοπεῖν πότερον αἰτίον κινήσεως
ἢ ἀρχὴ" (p. 257 a 27). δοκεῖ γὰρ ταύτῃ μὴ ἐπεῖτα ἢ δειξίς τῷ ἢ
πρῶτον κινῶν ἀκίνητον εἶναι, τέλος ἔχοντα τὸ ἐπὶ εἴπερ ἡ ὅλη
αὕτη αὐτὴν κινεῖ, τὸ μὴ κινῶν αὐτῆς τὸ δὲ κινῶν. ἡ ἀρὰ β'
ὑφ' αὐτῆς τε κινῶν καὶ ὑπὸ τῆς α' (p. 258 a 3). ταῖς δὲ
ἀκολουθεῖν δοκεῖ τὸ νῦν λεγόμενον διὰ τὸ "πρὸς δὲ τοῖς εἰρημέκοις καὶ
ὡς σκαπτοῖσι" καὶ τῶν ἐξῆς· προσκατασκευάζεσθαι γὰρ διὰ τούτων
τὰ δι' ἐκείνων ἀποδεδειγμένα. διὸ καὶ ἀξιώσι τις ἐκείνα προ-
γεγράφθαι τε καὶ προαναγνωστέον. εἰ μέντοι ἡ νῦν γεγραμμένη
τηροῦτο τάξις, ὅπερ ὕμνιστον καὶ ὁ Ἀλέξανδρος ἐγκρίνει, ἐπαγγέλ-
Iii

λέει καὶ ἄλλον τρόπον ἀποδείξεως τὸ αὐτὸ δείξει τοῖς φθασάσιν, ὅτι ἐν τοῖς κινουμένοις καὶ κινῶσι πρῶτον ἐστὶ κινῶν τὸ αὐτοκίνητον. μεταξὺ δὲ παρεμβάλων ὅτι τὸ πρῶτον ἀπλῶς κινῶν ἀκίνητον ἀνάγκη εἶναι, συνάπτει τὴν περὶ τοῦ αὐτοκινήτου λόγον τῷ πρῶτῳ, ὅχι τῶν ἀπλῶς κινῶντων ἀλλὰ τῶν μὲν τῷ κινεῖσθαι καὶ αὐτὰ κινῶντων, ζητῶν τίς ὁ τρόπος τῆς ἐν τούτῳ κινήσεως, καὶ δεῖκνυς ὅτι τὸ κινῶν ἐν αὐτῷ ἀκίνητον ὄν κινεῖ. ἢ καὶ τούτῳ μὲν δείκνυσιν, ὅ μὴ ἀλλὰ καὶ συναποδείκνυσιν αὐτῷ τὸ ἀρχὴν κινήσεως ἢ τὸ ἀκίνητον ἢ τὸ αὐτοκίνητον εἶναι. Simpl. f. 284. cf. transposit. in Themistii paraphr. f. 60 b.

256^a ἐάν ὅν υποθέμεθα τὸ ἐνδεχόμενον γενέσθαι γενόμενον, τούτο
10. δὲ ἐστὶ τὸ τὸ κατὰ συμβεβηκὸς κινούμενον ποτε μὴ κινεῖσθαι κινῶν, ψευδὸς μὲν δύναται ἀκολουθῆσαι, ἐάν μήπω τότε μὴ κινούμενον κινῶν, ὅτε καὶ ἡ ὑπόθεσις ψευδής, ὅ μὴ ἀδύνατον τὸ μὴ κινούμενον κινῶνται. . . τὸ "ψευδὸς δὲ ἴσως" ὁ Ἀλέξανδρος εἰρηθεῖαι φησιν, ὅτι 15 ὅτι ἀνάγκη, εἰ ψευδὴς ἡ πρότασις, καὶ τὸ συμπέρασμα ψευδὲς εἶναι. δέδεικται γὰρ ὅτι καὶ ἐκ ψευδῶν ἀληθὲς τι συνάγεται. μήποτε δὲ ὅτι διὰ τούτου νῦν πρόσκειται τὸ "ἴσως," ἀλλ' ὅτι ἂν κατὰ συμβεβηκὸς ὑποτεθῇ κινεῖσθαι τὸ κινῶν, ληφθῇ δὲ μὴ κινούμενον, ψευδὸς μὲν ἐνίοτε ἐστὶ τὸ ληφθῆναι, ἐάν τύχη κινούμενον, ὅ μὴ μέντοι ἀδύνατον, ὅτι τὸ 20 κατὰ συμβεβηκὸς ὑποτεθεὶν κινεῖσθαι ἀδύναται ποτε καὶ μὴ κινεῖσθαι. Simpl. f. 284 b.

256^b ἐλέγξας τὴν λέγοντα λόγον ὅτι πᾶν τὸ κινούμενον καὶ αὐτὸ κατὰ
13. συμβεβηκὸς ὅτι κινεῖ, δέον μεταβῆναι ἐπὶ τὸ δεικνύειν ὅτι μὴδὲ κατὰ αὐτὸ κινούμενον τὸ κινῶν κινεῖ, πρῶτον τὴν ὅλην ὑπόθεσιν ἀναι- 25 ρεῖ τὴν πρὸ τῆς διαιρέσεως τῆς εἰς τὸ κατὰ συμβεβηκὸς καὶ τὸ κατὰ αὐτό. ἦν δὲ ἡ ὑπόθεσις ἡ λέγουσα πᾶν τὸ κινῶν καὶ αὐτὸ κινούμενον ὑπὸ ἄλλου κινεῖν. ἀναιρεῖ δὲ αὐτὴν δεῖκνυς ὅτι πρὸ τῶν κινουμένων καὶ ὅτι κινῶντων ἔστιν ὁ ἀκίνητος ἐν ὅτῳ κινεῖ. καὶ τότε τὸ ἕτερον τμήμα τῆς διαιρέσεως ἐλέγχει, τὸ λέγον ὅτι πᾶν τὸ κινῶν κατὰ 30 αὐτὸ κινούμενον καὶ αὐτὸ κινεῖ. id. ib.

256^b ὅτι μὲν ὅ μόνον τὰ κατὰ τὸν τόπον προσεχῶς κινῶντα ἄπτεται τῶν
18. ὑφ' ἑαυτῶν κινουμένων, ἀλλὰ καὶ τὰ κατὰ τὰς ἄλλας κινήσεις, εἰδείξεν ἐν τῷ πρὸ τούτου βιβλίῳ. νῦν δὲ ὡς ἐπὶ ἐναργεστέρῳ αὐτὸ τῶν κατὰ τὸν τόπον κινῶντων ἀξιόθι θεωρεῖν. προσέθηκε δὲ τὸ μέχρι τίνος ἄπτεται 35 ἀλλήλων τὰ κατὰ τὸν τόπον κινῶντα καὶ κινούμενα διὰ τὰ ριπτόντα καὶ ριπτόμενα. . . δοκεῖν ὅν ὄντων, τῷ τε κινουμένῳ μόνως καὶ τῷ ὅ μὴ κινεῖ τὸ κινῶν, ὅπερ κινούμενον κινεῖ, δεῖ εἶναι καὶ τὸ κινῶν ὅ μὴ ὅπως ὡς τὸ ὅ κινεῖ τὸ κινῶν, ὅπερ κινούμενον κινεῖ, ἀλλὰ τὸ μόνως κινῶν ἀκίνητον ὄν, ὡς περὶ τὴν τὸ μόνως κινούμενον, ὅ καὶ δὲ κινῶν ἄλλῃ. id. ib. 40

256^b σιγήσει καὶ δι' ἐνδόξου πίστεως τὸ ἀκίνητον εἶναι τὸ πρῶτως
24. κινῶν, τὴν Ἀναξαγόρου δόξαν ἐπαίνεσας, ὅς τὴν νῦν τὸ πρῶτον κινῶν ὑποθέμενος ἀκίνητον αὐτὴν καὶ ἀμυγῇ καὶ ἀπλῶν ὑπέθετο, ὡς ὅτι μόνως δυναμένη τῷ πρῶτως κινῶντος κρατεῖν τῶν ὄλων, εἰ καὶ ἀκίνητος εἴη καὶ ἀπαθής. εἰ γὰρ κινούμενος κινήσει, ἢ κατὰ αὐτὴν ἢ 45 κατὰ συμβεβηκὸς κινούμενος, ὡς τὸ μὲν κατὰ συμβεβηκὸς ἀδύνατον τι ἔχον ἐπόμενον ἐφάρη, τὸ μὴ εἶναι κινήσειν, τὸ δὲ κατὰ αὐτὴν δεχθῆναι ἐφεξῆς ἀδύνατον. id. f. 285.

τὸ "ἀλλὰ φανερόν ὅτι ἀδύνατον" πραγμαμένως μὲν ἐπὶ τῷ 256^a κατὰ τὴν εἶδος λέγοντι κινεῖν τε καὶ κινεῖσθαι τὸ κινῶν, ὡς ὅλην ἐκ 34 τῷ "δεῖ γὰρ μέχρι τῶν ἀτόμων διαρῦντα λέγειν" καὶ τῶν ἐφεξῆς, ἅπερ ἐπὶ τῶν κατὰ τὴν εἶδος τῆς κινήσεως κινῶντων τε καὶ κινουμένων ἀρμόττει. διὰ μέντοι δὲ τούτῳ τὸ ἀδύνατον δείξει, καὶ τῷ κατὰ ἄλλο μὲν εἶδος κινῶνται κατὰ ἄλλο δὲ κινουμένων. δείξει γὰρ ὅτι καὶ τούτῳ ἐλεύσει ἐπὶ τὸ κατὰ τὴν εἶδος κινῶν τε καὶ κινούμενον. τὸ δὲ ἄτοπον τὸ ἐπὶ τῷ κατὰ τὴν εἶδος κινεῖν τε καὶ κινεῖσθαι ἐπὶ τῶν ἀτόμων μάλιστα φαίνεται φησιν. . . μέχρι δὲ τῶν ἀτόμων εἶπε δὲ 10 διαρῦντα λέγειν, ὅ τῶν κυρίως λεγομένων ἀτόμων ἀλλὰ τῶν κατὰ εἶδος, ὡς ἀπὸ γένους διαρῦμένων τῶν κατὰ τὸ αὐτὸ εἶδος κινῶντων τε καὶ κινουμένων. τοιαῦτα γὰρ καὶ τὰ παραδείγματα. id. ib.

ἐνδεχόμενος ἐκ τῶν παραδειγμάτων τὸ ἐπόμενον ἄτοπον τῇ 257^a ὑπόθεσιν τῇ λεγούσῃ πᾶν τὸ κινῶν κινεῖσθαι κατὰ τὸ αὐτὸ εἶδος ὁ κινεῖ, 3 καὶ μέλλων μετ' ὀλίγον κινῶν τὸ ἄτοπον ἐπάγειν, ἐπὶ τὸ ἕτερον τμήμα μετέβη τὸ λέγον κινεῖσθαι μὲν πᾶν τὸ κινῶν, μὴ τὴν αὐτὴν δὲ κινήσειν ἢ κινεῖ, ἀλλὰ ἄλλην. . . προάγει δὲ τὴν λόγον ἐπ' ἀξιώματι τῷ λέγοντι πεπερασμένα εἶναι καὶ ὅτι ἀπειρα τὰ τῆς κινήσεως εἶδη. ἐν τρισὶ γὰρ ἦσαν αἱ κινήσεις, τόπῳ καὶ ποιῷ καὶ 20 ποσῷ, καὶ ἐν ἐκάστῳ δὲ τούτων τὰ ὡς εἶδη ἄτομα πεπερασμένα. id. f. 285 b.

δείξας πρῶτον ἀπὸ τῶν τῆς κινήσεως τρόπων, τῷ τε κατὰ τὸν 257^a βεβηκὸς καὶ τῷ κατὰ αὐτό, καὶ τούτῳ τῶν τε κατὰ τὸ αὐτὸ εἶδος κινῶν 14 τῶν τε καὶ κινουμένων καὶ τῶν κατὰ ἕτερον, ὅτι ἀδύνατον ἐστὶ πᾶν τὸ κινῶν ὑφ' ἑτέρῳ καὶ αὐτὸ κινούμενον κινεῖν, νῦν αὐτὸ τούτῳ καθολικώτερον δείκνυσιν, καὶ διὰ τούτου μᾶλλον ἀλογον φαίνεται τὸ ὅτι δεικνύμενον φησιν, ὅτι τὰ καθόλου δεικνύμενα τῶν ἐπὶ μέρους ἐστὶν ἀναγκασιώτερα. . . καὶ περὶ τῷ πάλιν τὸ καθόλου διὰ τῶν κατὰ μέρος παραδειγμάτων, ἐφ' ὧν πρότερον ἐποιήσατο τὴν ἀπόδειξιν. id. f. 286.

ὡς μὲν ὁ Ἀλέξανδρος φησιν, ὅτι τούτῳ λέγει, ὅτι τὸ πλάσμα 257^a τῶδες αὐτῶν ὅτι ἀδύνατον (ἄμφω γὰρ ἀδύνατα, ἐπὶ γὰρ ταύτῃ 23 αὐτοῖς ἀμφω πρῶσιν), ἀλλ' ἔστιν ὁ λέγει, ὅτι τὸ μὲν ἀδύνατον αὐτῶν, τὸ δὲ πρὸς τῷ ἀδύνατῳ καὶ πλάσμα τῶδες καὶ ἀπίθανον. ἐστὶ δὲ τὸ ἀμφω ἔχον τὸ κατὰ ἄλλο μὲν εἶδος κινήσεως ἀπὸ τῶν τὸ κινῶν κινεῖν, κατὰ ἄλλο δὲ κινεῖσθαι ἐξ ἀνάγκης. ἄτοπος γὰρ ἡ ὑπόθεσις, τὸ λέγειν ἐξ ἀνάγκης τὸ ἀλλοῦν τι ἀλλοῦν αὐξόμενον αὐτό, ἀλλῶς δὲ μὴ δύνασθαι. ὅτι μὲν ὁ Ἀλέξανδρος. μήποτε δὲ κυριώτερον ὁ Ἀριστοτέλης ἐπεμέρισε, τὸ μὲν κατὰ τὸ αὐτὸ εἶδος ἀδύνατον 40 εἶπὼν (ἀδύνατον γὰρ τὸ ποιεῖν καὶ τὸ πάχειν εἰς ταύτην συνδραμεῖν), τὸ δὲ κατὰ ἄλλο μὲν κινεῖσθαι κατὰ ἄλλο δὲ κινεῖν δύναται μὲν ἂν ἦν, μὴ πεπερασμένων ὄντων τῶν εἰδῶν τῆς κινήσεως, μὴδὲ τῷ πρῶτῳ κινουμένῳ μᾶλλον ὑπὸ τῷ πρῶτῳ κινῶντος κινουμένου ἢ ὑπὸ τῷ προσεχῶς. τὸ δὲ τὰ πεπερασμένα ἀπειρα ὑποθέσθαι πλάσμα τῶδες ὅπως ἐστὶ, κενὰς μακαρίας ἀναπλάττον, τὸ δύνασθαι ἄλλην κινήσειν αἰετὶ μετ' ἄλλην λαμβάνειν. ὅτι δὲ καὶ τὴν καθολικὴν ἀπόδειξιν προαγαγὼν ὁ Ἀριστοτέλης συμπέρασμα ἐπηγάγεν, ὅτι ὅτι ἀρα ἀνάγκη κινεῖσθαι τὸ κινούμενον ὑπὸ ἄλλῳ, καὶ τούτῳ κινουμένου, ὅ τούτῳ

λέγων ὅτι ἐκ ἀνάγκῃ αἰεὶ ὑπ' ἄλλῃ κινεῖται τὸ κινούμενον (τὸ γὰρ κινούμενον ὑπ' ἄλλῃ τινος δόξει τὸ κινούμενον), ἐδὲ ὅτι ἔχ' ὑπ' ἄλλῃ μὲν τινος κινούμενον, δὲ καὶ αὐτὸ κινῆσαι (δείξει γὰρ ὅτι ὑπὸ τῷ αὐτοκινήτῳ κινεῖται), ἀλλ' ὅτι ἐκ ἀνάγκῃ τὸ κινούμενον ὑπὸ τινος κινεῖται καὶ αὐτὸ αἰεὶ ὑπ' ἄλλῃ κινούμενον. διὸ καὶ συνάγει λοιπὸν τὸ τὸ πρῶτον κινῆσαι ἢ ἀκίνητον εἶναι ἢ αὐτοκίνητον, ἐξ αὐτοῦ καὶ μὴ ὑπ' ἄλλῃ κινούμενον. id. ib.

257^a τὸ γὰρ αὐτὸ καθ' αὐτὸ πρότερον αἰεὶ καὶ αἴτιον τῷ δι' ἑτέρου.

30. Themist. f. 60 b.

ὅτι δὲ τὸ καθ' αὐτὸ αἴτιον κινήσεως τῷ καθ' ἕτερον ἀρχαῖον 10
τερον καὶ αἰτιωδέστερον ἐστίν, καὶ τὸτο δῆλον. τὸ γὰρ καθ' ἕτερον δι-
χῆας λεγόμενον, ἢ καὶ συμβεβηκὸς καὶ δι' ἄλλο, ὅτε τὸ καὶ συμβεβη-
κὸς ἐστὶ μὴ προτεταμένον τῷ καθ' αὐτό, ὅτε τὸ δι' ἄλλο μὴ προ-
τέρου ὄντος τῷ δι' αὐτό, ὅπερ ἐστὶ τὸ καθ' αὐτό. . . ἄλλῃ ἀρχὴν
λαμβάνειν λέγει τὴν ὅτι πᾶν τὸ κινούμενον διαιρετὸν ἐστίν, ἢ ἀπέ- 15
δειξε μὲν ἐν τῷ πέμπτῳ βιβλίῳ (c. 4) ταύτης τῆς πραγματείας,
ὅ μὲντοι ταύτῃ προσεχρήσασθαι ἐν τοῖς προλαβούσιν, ἀλλὰ τῇ λε-
γούσῃ πᾶν τὸ κινούμενον ὑπὸ τινος κινεῖται, καὶ τῇ πᾶν τὸ κινούμενον ἢ
καὶ φύσιν ἢ παρὰ φύσιν κινεῖται. διὰ τῶν αὐτῶν εἶπε. "λαβούσιν ἄλ-
λῃ ἀρχήν." ζητεῖ δὲ πῶς τὸ αὐτοκίνητον κινεῖται, καὶ τίς ἐ τὸ τρόπον 20
αὐτοῦ τῆς κινήσεως, εὐρίσκων ἐκ τούτου ὅτι τῶν ὄντων τὰ μὲν
ἐστὶν ἀκίνητα, τὰ δὲ ἀκίνητα, τὰ δὲ ποτὲ μὲν κινούμενα ποτὲ δὲ
ἡρεμῶντα. Simpl. f. 286 b.

257^a τὸτο τοῖον. αὐτὸ σκοπεῖται λαβούσιν ἄλλῃ ἀρχήν, πῶς τὸ
31. αὐτοκίνητον κινεῖται, καὶ τίνα τρόπον. πρῶτον δὲ ἀπάντων διαρε- 25
τέον καὶ πῶς τῶν τρόπων τὸ αὐτοκίνητον δύναται λέγειν αὐτοκίνητον.
ἐπειδὴ γὰρ ἐμολογεῖται τὸ κινούμενον μέγεθος εἶναι καὶ συνεχές, ἢ ὅτω
λέγεται ἂν ὡς τὸ ὅλον κινῶντος ἅμα ἑαυτὸ καὶ κινούμενον ὑφ' ἑαυτοῦ,
ἢ ὡς μέρος αὐτοῦ αὐτό τε καὶ τὸ ὅλον κινῶντος ἢ τὸ ὅλον μέρος τι,
ἢ πάλιν μέρος τινος τῷ ὅλῳ μέρος ἕτερον τῷ ὅλῳ, καὶ αἰ τούτο, ὅπως 30
ὥστε ἑκάστον ὑπὸ ἑκάστου αὐτοκινήτου, ἢ ὡς τὸ μὲν κινεῖν μόνον τὸ δὲ
κινεῖται. Themist. f. 60 b.

257^a ἐν τῷ πέμπτῳ ταύτης τῆς πραγματείας ἔδειξεν ὅτι πᾶν τὸ
34. κινούμενον καθ' αὐτὸ συνεχές τέ ἐστι καὶ διαιρετὸν. . . ἐνεστὶ δὲ καὶ
ἐντεῦθεν συλλογίζεσθαι ὅτι ἐπειδὴ μὲν ἐν τοῖς περὶ φύσεως εἰρησά 35
τι αὐτῷ λέγει, τὰ πέντε λέγει τὰ πρῶτα τῆσδε τῆς πραγματείας
βιβλία, ἐπειδὴ δ' ἐν τοῖς περὶ κινήσεως, τὰ τρία αὖ λέγει τὰ
τελευταία. Simpl. f. 286 b.

257^b ὁ μὲν Ἐϋδήμος προειρησας τὸ αὐτὸ κινῶν ὡς ὑπὸ Πλάτωνος
2. διεδόθη, διαρεῖ πρῶτον τὸς τρόπους καθ' οὓς ἐνδέχεται τι αὐτοκί- 40
νητον λέγειν. γράφων ὅπως "ἔστι γὰρ ὅλον ὅλον κινεῖ, ἢ μέρος
ὅλον, ἢ ἀνάπαλιν, ἢ μέρος μέρος. . . ὁ δὲ Ἀριστοτέλης ὁ προ-
λαβεῖ μὲν τὴν διαίρεσιν ταύτην, προσελθὼν δὲ τίθησιν αὐτῇ συντό-
μους, ὅταν λέγῃ "τὸ γὰρ ὅλον εἰ κινεῖται αὐτὸ ὑφ' ἑαυτοῦ, ἢ ὑπὸ 45
τῶν αὐτῷ τινος κινήσει" ἢ ὅλον ὑπὸ ὅλου" (v. 28). νῦν δὲ εὐθύς
ἵνα ἑκάστον προειρησας τῶν τρόπων τὰ ἐπόμενα ἀποπᾶ δει-
κνυσθαι. . . ὅπερ ὁ Εὐδήμος διὰ τῶν αὐτῶν ὀνομάτων σαφέστερα
πεποιήκει γράφων ὅπως. . . τῷ δὲ "ἐν ὄν" προσέθηκεν ὁ Ἀριστο- 50

τέλης. τὸ "καὶ ἄτομον τῷ εἶδει," ἡκαὶ ὡς φησιν Ἀλέξανδρος, καὶ αὐτὸ
ἐπὶ τῷ κινούμενῳ λεγόμενον, ὡς περὶ καὶ τὸ ἐν ὄν, ὡς ἴσον δυναμικόν
τῷ ἐν τὸ ἐν ἀτόμῳ εἶδει. τὸ γὰρ ἐν ἀτόμῳ εἶδει ὃν καὶ ἀριθμὸν ἐστίν.
ἐν. ἢ τὸ μὲν ἐπὶ τῷ κινούμενῳ εἶρηται, τὸ δὲ ἄτομον τῷ εἶδει ἐπὶ τῆς
κινήσεως, ἵνα ἢ τὸ ἐξῆς, κινήσει καὶ κινήσει ἐν ὄν τὴν αὐτὴν φορὰν,
καὶ ἄτομον τῷ εἶδει. ταῦτα τῷ Ἀλεξάνδρῳ λέγοντος, μὴ ποτε
ἄμεινον ἄμφοι τό τε ἐν ὄν καὶ τὸ ἄτομον τῷ εἶδει, ἐφ' ὅλου τῷ
αὐτοκινήτῳ ἀκίνητον. τὸ δὲ ἄτομον τῷ εἶδει δηλὸν ὅπως εἶρηται τὸ ἐν
ὄν, ὅτι ἐκ ἀριθμοῦ ἐν ἄλλ' εἶδει ἐν, τῷ ἀτόμῳ ἀντὶ τῷ ἐνὸς εἰλημ- 10
μένῳ. id. ib.

ὅτι δὲ ἄτοπον ὅλον τι ὑφ' ἑαυτοῦ ὅλον κινεῖται, πολλαχόθεν
καταμάθοιμεν. πότερον γὰρ τὴν αὐτὴν κινεῖται κίνησιν ἢ κινεῖ τὸ
αὐτοκίνητον, ἢ ἕτεραν; εἰ μὲν δὴ ἕτεραν, ἕκείν' ἂν ἀκριβῶς αὐτῇ
κίνητον εἴη, μᾶλλον δὲ ὅλως, ἀλλ' ἕτερον μὲν αὐτὸ τὸ κινῶν ἕτερον
δὲ τὸ κινούμενον, εἴπερ καὶ αἱ κινήσεις αὐτῶν ἕτεραι. εἰ δὲ δὴ τὴν
αὐτὴν, ἐδ' ὑπονοῆσαι τις ἂν πῶς φέροι ἂν ἅμα καὶ φέροισι τὴν
αὐτὴν φορὰν, ἢ ἀλλοιοῖτο καὶ ἀλλοιοῖ. Themist. f. 60 b.

ἀπαδείξας ἀπεμφαίνοντα τὴν λόγον τὴν λέγοντα ὅλον τι ὑφ' 257^a
ὅλου ἑαυτοῦ κινεῖται, νῦν ὅτι καὶ ἀδύνατον ἐστὶ τούτο, ὡς προείπεν, ἀπο- 6
δείκνυσθαι. δείκνυσθαι δὲ αὐτὸ τῷ τῆς κινήσεως ὁρισμῷ προχωρῶμε-
νος καὶ τῷ τῷ κινούμενῳ. . . προαγαγὼν δὲ ἐπὶ τῷ θερμῷ τὴν λόγον
ὁ Ἀριστοτέλης ἐπήγαγεν "ὁμοίως δὲ καὶ τῶν ἄλλων ἑκάστον, ὅσων
τὸ κινῶν ἀνάγκη ἔχειν τὸ συνώνυμον," τούτῳ εἰς συνώνυμον αὐτῷ
ἄγειν τὸ κινούμενον ὑπ' αὐτοῦ, ὅλον τὸ θερμαῖνον θερμὸν ὃν θερμὸν
ποιεῖ τὸ θερμαίνον, καὶ τὸ διδάσκον ἐπιστήμον ὃν ἐπιστήμον ποιεῖ 25
τὸ διδασκόμενον. τούτο δὲ λέγει, ἐπεὶ μὴ πάντα τὰ ποιῶντα
ὁμοία αὐτοῖς ποιεῖ. ἢ γὰρ μάστιξ τὸς μύλωνας ποιεῖ, ἢ ἔχουσα
αὐτὴ μύλωνας. διαρεῖ δὲ ὁ Θεόφραστος ἐν τρίτῳ τῶν Φυσικῶν
ἢ περὶ Οὐρανῶ τὰ γινόμενα ὅπως. Simpl. f. 287.

ἅμα τε ἂν δυνάμει εἴη καὶ ἐνεργείᾳ πρὸς τὸ αὐτό, δυνάμει 257^b
μὲν καθὼς κινεῖται, ἐνεργείᾳ δὲ καθὼς κινεῖται. καὶ ἀτελὲς ἅμα καὶ τέ- 10
λειον καὶ ταυτό, ἀτελὲς μὲν καθὼς δυνάμει, τέλειον δὲ ἡδὴ θερ-
μὸν καὶ ψυχρὸν ἡδὴ ἐνεργείᾳ. ὡς ἅμα εἴη θερμὸν τε ἡδὴ καὶ ὑπὸ
θερμῶν, καὶ ψυχρὸν ἡδὴ καὶ ὑπὸ ψυχρῶν. Themist. f. 60 b.

διαρεῖ δὲ καὶ τούτο ὁ Εὐδήμος ὅπως. . . ὁ δὲ Ἀριστοτέλης 257^b
πρῶτον ἀναρεῖ τὸ μῦρον μὲν τι κινεῖν, μῦρον δὲ τι κινεῖται ὅπως. 15
ὡς καὶ τὸ κινούμενον κινεῖν πάλιν τὸ κινῶν αὐτὸ καὶ τὸ κινῶν κινεῖται
ὑπὸ τῷ κινούμενῳ ὑπ' αὐτοῦ συμβαίνει γὰρ ὅπως ἑκάτερον ὑφ' ἑκα-
τέρου κινεῖται, ὑπὸ τε τῷ κινούμενῳ ὑπ' αὐτοῦ καὶ ὑφ' ἑαυτοῦ. . . τὸ
δὲ "ἐγγύτερον δὲ τὸ πορρωτέρον τῷ κινούμενῳ τῆς ἀρχῆς ἢ τὸ με- 20
ταξῦ" εἴρηκεν ἀντὶ τῷ συγγενέστερον καὶ οἰκωτέρον εἰς ἀρχῆς λό-
γον ἐπὶ τὸ πορρωτέρον τῷ ἐκείνῳ κινούμενῳ, ἥπερ τὸ μεταξὺ τού-
τε καὶ τὸ πορρωτέρον ὄντος. . . ὁ δὲ Ἀλέξανδρος διὰ τῶν εἰρημένων
δεδείχθαι φησὶ τὸ μηδέτερον αὐτῶν ὑπὸ τινος ἐξωθεν καὶ ἄλλῃ κιν- 25
ητέσθαι, ἀλλ' αὐτὰ ὑφ' αὐτῶν. ἄμεινον δὲ οἶμαι λέγειν ὅτι τὸ
μηδὲν εἶναι πρῶτον κινῶν ἀποδέδεικται. καὶ πρὸς τὴν τέττα κατα-
σκευὴν παρελήθη τὸ ἐκείτερον αὐτῶν καὶ ἑαυτὸ κινεῖν, ἵνα διὰ τού-
του ἀρχαιοτέρου καὶ πρῶτον δείχθῃ. Simpl. f. 287 b.

257^b φέρεται δὲ, φησὶν ὁ Ἀλέξανδρος, καὶ ἄλλη γραφὴ τοιαύτη
 20. "ἔτι ἢ ἀνάγκη τὸ κινούμενον κινεῖν," καὶ ἀρέσκει μᾶλλον αὐτῷ αὕτη
 ἢ γραφὴ· τὸ γὰρ "ἔλαβον τοίνυν ἐνδέχεσθαι μὴ κινεῖν," ὑπὸ τοῦ Ἀρι-
 στοτέλους ῥηθέν, ἀκολουθεῖν μᾶλλον τῷ "ἢ ἀνάγκη τὸ κινούμενον κιν-
 εῖν," ἀλλ' εἰ ὅπως εἴη γεγραμμένον "ἢ ἀνάγκη τὸ κινούμενον
 κινεῖν," πῶς συναδεῖ τὸ ἐπαγόμενον, τὸ "εἰ μὴ ὑφ' ἑαυτοῦ;" εἰ μὴ
 ἄρα πρὸς τὸ κινούμενον συντάττετο τὸ ὑφ' ἑαυτοῦ. ἀλλ' εἰσὶν οἱ
 Ἀριστοτέλης βυλεῖς δεῖξαι τὰ συντρέχοντα ἀλλήλοις τὸ μήτε τὸ
 α' ἐξ ἀνάγκης κινεῖσθαι ὑπὸ τοῦ β' μήτε τὸ β' ἐξ ἀνάγκης κινεῖν τὸ
 α'. καὶ ἀρχόμενος μὲν περὶ τοῦ α' εἶπεν ὅτι ἢ ἀνάγκη τὸ κινεῖν κιν-
 εῖσθαι. προῖων δὲ περὶ τοῦ β' ὅτι ἐνδέχεται μὴ κινεῖν. id. f. 288.

257^b καὶ τούτο ὅν τέταρτον ἐπιχείρημα πρὸςθεῖκε δεικνύον ὅτι
 25. ἀδύνατον ὅπως αὐτοκίνητον τι εἶναι ὡς τῶν μερῶν ἀλλήλα ἐντι-
 κινάντων, διὰ τὸ συμβαίνειν καὶ τῶν μερῶν ἕκαστον αὐτοκίνητον
 εἶναι, καὶ συντρέχειν ἐπ' αὐτῷ τὴν ἀντίφασιν. ὁ δὲ Ἀλέξανδρος
 τὴν ῥῆσιν ταύτην ὅπως ἔγραψεν "ὅτι ἢ κινεῖται κίνησιν κοινὴν ἀν,"
 ὁδὸν τῆς ἐνοίας διαφερόσης. id. ib.

257^b πῶς δὲ τούτω ὅτι χωρίζον τὸ μέρος αὐτὸ μὴ αὐτοκίνητον
 31. ἔσται, τὸ δὲ ὅλον ἐκεί. εἰ δὲ ὅλον ὑφ' ὅλου κινεῖται, ἔχον ἐν ἑαυτῷ
 ἢ ἐν ἡ πλείω μέρει αὐτοκίνητα, ἢ μὲν εἶπεν ὅτι ἀδύνατον θεδεῖν
 τὸ ὅλον ὑφ' ὅλου ἑαυτοῦ κινεῖσθαι, ἵνα μὴ συνδράμῃ ἡ ἀντίφασις, νῦν
 δὲ ὅ τούτω πρόκειται, ἀλλὰ τὸ δεῖξαι ὅτι ἀδύνατον τὸ ὅλον αὐτοκί-
 νητον ἢ ἐν ἡ πλείω μέρει ἔχειν ἐν ἑαυτῷ αὐτοκίνητα. εἰ ὅν ὅλον
 ὑφ' ὅλου ἑαυτοῦ καθ' αὐτὸ κινεῖται, τὰ μέρη καὶ συμβεβηκὸς ἀν
 αὐτὰ ἑαυτὰ κινεῖ. ὡς γὰρ ἐν τῷ ὅλῳ κινουμένῳ τὰ μέρη τὰ συνεχῆ
 καὶ συμβεβηκὸς κινεῖται, ὅτω καὶ τὰ αὐτοκίνητα μέρη καὶ συμβε-
 βηκὸς ἀν εἴη ἑαυτὰ κινεῖν. εἰ δὲ καὶ συμβεβηκὸς, ἢ ἐξ
 ἀνάγκης, ὡς ἐάν ὑποτεθῇ μὴ κινεῖν ἑαυτὰ, ὁδὸν ἀδύνατον ὑπο-
 τεθῆσθαι. καὶ ἐγὼ μὲν οἶμαι μέχρι τούδε τὴν ἀπόδειξιν προαγαγεῖν
 τὴν Ἀριστοτέλην, δεικνύοντα ὅτι ἢ ἀνάγκη ὅπως αὐτοκίνητον εἶναι
 τὸ ὅλον ὡς ἢ ἐν ἡ πλείω μέρει ἐν ἑαυτῷ αὐτοκίνητα ἔχον. εἴτε
 γὰρ ὑπὸ τῶν μερῶν κινεῖται, ἢ ἐξ ἡ πλείω μέρει κινεῖται, ἢ ἐξ ἡ
 πλείω μέρει αὐτοκίνητα, ὅπερ εἶδει δεῖξαι. ὁ δὲ Ἀλέξανδρος,
 ἐάν ὑποτεθῇ, φησὶ, τὰ καὶ συμβεβηκὸς αὐτοκίνητα μέρη μὴ ὄντα
 αὐτοκίνητα, ἀδύνατον μὲν ὁδὸν ὑποτεθῆσθαι, ἐκείνι δὲ, φησὶν, ἔσται
 τὸ ὅλον κινούμενον, εἰ ὅπως ἢ αὐτοκίνητον, διότι τὰ μέρη αὐτῷ
 αὐτὰ ἐκείνι. ἀλλ' εἰ ἡ ὑπόθεσις καὶ ὅλον ὑφ' ὅλου κινούμενον ἐλάμ-
 βανε τὸ ἐν ἡ πλείω μέρει αὐτοκίνητα ἔχον, ταύτης μενύσης τὸ
 ἀδύνατον ἐπὶ τῶν μερῶν χρὴ συναγαγεῖν. id. f. 288 b.

258^a ταύτην τὴν ῥῆσιν ὁ Ἀλέξανδρος ἐδοξε μοι καινοπρεπῶς ἐξη-
 3. γείσθαι· σκοπὸν μὲν γὰρ αὐτῆς εἶναι φησὶν ἄλλο ἄτοπον προδεῖναι τῷ
 ὅλον αὐτὸ αὐτὸ κινεῖν λέγοντι λόγῳ ὅπως ὡς ἐκάστου τῶν μερῶν
 αὐτὸ αὐτοκίνητον ὄντος. τὸ δὲ ἄτοπον τοῦτον. εἰ ὅπως ἔχει, δη-
 λον ὅτι τῶν μερῶν ἕκαστον ἐξ αὐτῷ κινούμενον καὶ ἄλλο κινήσει· ὅτω
 γὰρ ἔσται τὸ ὅλον αὐτοκίνητον, εἰ καὶ ἀλλήλα κινεῖται τὰ μέρη αὐτῷ,
 ὄντα αὐτοκίνητα... αὐτὸς δὲ, φησὶ, διὰ βραχέων θεῖς τὴν ἐπιχεί-
 ρησιν καὶ χωρὶς ἐξεργασίας ἐπαύσατο. ὅτω μὲν ὁ Ἀλέξανδρος,

ὁδὸν μὲν τὸ Ἀριστοτέλης ὅσον ἐμὲ γινώσκων ὑποθεμένῳ τὰ μέρη
 κινεῖν ἀλλήλα, ἀλλὰ τὴν αβ' ὑφ' αὐτῷ κινεῖσθαι λέγει καὶ ὑπὸ τοῦ α'.
 μήποτε ὅν ἀμεινον ἀσφαλέστερον εἰσὶν τῷ εἰρημένῳ, ὅτι εἰπὼν
 τῆς ὅλης ἄρα τὸ μὴ κινήσει ἀκίνητον ὅν τὸ δὲ κινήσεται, ἐπιγνώσασθε
 διὰ τοῦ ἐφεξῆς τὸ εἰρημένον. id. ib.

ὁ μὲν Ἀλέξανδρος δεῖξαι φησὶν ὅτι τὸ αὐτοκίνητον ἔχει τὸ 258^a
 μὲν τι κινεῖν ἀκίνητον τὸ δὲ ὑπ' ἐκείνου κινούμενον, διὰ τούτω δει-
 κνύον ἐκ τῶν ἀνάγκης συγκριτῶν τὸ αὐτοκίνητον, ὅτι ἐξ ἀκινήτου
 μὴ κινεῖντος δὲ, καὶ κινουμένου ὑπὸ τούτω ἢ ἐξ ἀνάγκης δὲ κινεῖντος
 ἐγὼ δὲ τί ταῦτα διαφέρει ἀλλήλων ἀπλῶς ὅτω λεγόμενα ἢ
 ἐπιγνώσασθε. μήποτε ὅν τὸ πρότερον συντόμως εἰρημένον ἐξαπλοῦ-
 νῶν ὁ Ἀριστοτέλης, διελὼν πρῶτον εἰς τρία τὰ καὶ κινήσας πρῶτον
 ἢ πᾶσιν. ἐπειδὴ γὰρ δυεῖν ὄντων τούτων, τὸ τε κινεῖν καὶ τὸ
 κινούμενον, καὶ τὸ κινεῖν ἀκίνητον ὅν κινεῖ ἢ κινούμενον ὑπ' ἄλλου, καὶ τὸ
 κινούμενον ἢ καὶ αὐτὸ κινεῖν κινεῖται ἢ ὁδὸν κινεῖν, δύο μὲν ἄρα ἔσται
 τό τε κινεῖν ἀκίνητον ὅν καὶ τὸ κινούμενον μὴ μὴ κινεῖν δὲ ἕτερον, μέ-
 στον δὲ ἀμφοῖν καὶ κοινὸν τὸ κινούμενον μὴ ὑπ' ἄλλου κινεῖν δὲ ἕτερον
 καὶ γὰρ καὶ ἐν τῷ κινεῖν ἢ τὸ κινεῖν μὴ τὸ κινεῖσθαι, καὶ ἐν τῷ κινουμένῳ
 ἢ τὸ κινούμενον μὴ τὸ κινεῖν. ταῦτα ὅν τὰ τρία διακριτέα, καὶ
 καὶ ἐπὶ μᾶς ἐκθέμενος γραμμῆς, δεικνύον ἐν τῷ τούτω πρῶτως
 ἐπὶ τὸ αὐτοκίνητον. ὅτι μὲν γὰρ ὅλον τὸ αβγ' αὐτοκίνητον ἐστὶ, ὁδὸν
 εἴπερ ἔχει ἐν ἑαυτῷ τό τε κινεῖν ἑαυτὸ καὶ τὸ κινεῖσθαι ὑφ' ἑαυτοῦ.
 ἀλλ' ἐάν ἀφελῶ, φησὶ, τὸ γ', ὁ κινούμενος ἢ κινεῖται δὲ καὶ ὁδὸν, τὸ
 λοιπὸν τὸ αβ' κινήσει ἑαυτὸ, εἴπερ τὸ μὴ α' κινεῖν ἢ ἐν αὐτῷ, τὸ δὲ
 β' κινούμενον, τὸ δὲ γ' ὁ κινήσει ἑαυτὸ, ὁδὸν ὅπως κινήσεται καθ'
 αὐτὸ ὅν. ἀλλ' ὁδὸν τὸ βγ' κινήσει ἑαυτὸ τὸ α' ἀφαιρεθέντος· καὶ
 γὰρ κινήσει τὸ β', ἀλλ' ὁ καὶ ἑαυτὸ κινεῖ, ἀλλὰ τῷ ὑπ' ἄλλου κινεῖσθαι τὸ
 α'. τὸ αβ' ἄρα μόνον ἐν τούτοις αὐτὸ αὐτὸ κινεῖ. ἀνάγκη ὅν τὸ
 αὐτοκίνητον συγκριτῶν ἐκ τε τοῦ κινεῖντος μὴ ἀκινήτου δὲ ὄντος, καὶ
 τοῦ κινουμένου μὴ μὴ ἐξ ἀνάγκης δὲ κινεῖντος, ἀλλὰ καὶ κινήσει ἄλλο
 ὡς κινουμένῳ λαμβανόμενον. ζητήσεται δὲ ἂν τις, ὡς οἶμαι, διὰ τί
 μὴ τὸ αγ' μᾶλλον αὐτοκίνητον πρῶτως ἀπέδειξεν, εἴπερ τὸ μὴ α'
 κινεῖ μόνον. Simpl. f. 289.

εἰπὼν ὅτι ἀνάγκη τὸ αὐτοκίνητον ἔχειν τὸ κινεῖν μὴ κινούμενον 258^a
 δὲ, καὶ τὸ κινούμενον μὴδὲν δὲ κινεῖν ἐξ ἀνάγκης ἀλλ' ὁπότῃ ἐτυ-
 19. χεν, ἐπάγει ὅτι ταῦτα ἔχει τὸ αὐτοκίνητον "ἀπτόμενα ἢτοι ἀμφοῖν
 ἀλλήλων ἢ βατέρῳ βατέρῳ." εἰ μὲν γὰρ εἴη καὶ τὸ κινεῖν σῶμα καθ'
 ὑπόθεσιν, ὥσπερ καὶ τὸ κινούμενον ὑπ' αὐτοῦ, ἀμφοτέρω ἀλλήλων
 ἄφεσι. ἄμα γὰρ αὐτῶν ἔσται τὰ πέρατα, ταῦτα δὲ ἐπὶ τὰ ἀπτό-
 40 μενα, ὅν ἄμα τὰ πέρατα ἔσιν. εἰ δὲ τὸ μὴ κινούμενον σῶμα πά-
 τως ἀνάγκη εἶναι, τὸ δὲ κινεῖν ἀσώματον ἐστὶ καὶ ἀμέγεθες, ἐκείνι
 ἀμφοῖν ἄφεσι ἀλλήλων, ἀλλὰ βατέρῳ βατέρῳ, καὶ ὁ κυρίως ἀλλὰ
 μεταφορικῶς· τὸ γὰρ σῶματος ἀπτεῖ τὸ ἀσώματος, ὡς εἴρηται ἐν
 τῷ πρῶτῳ τῶν περὶ Γενέσεως (c. 6 p. 323 a 31), ἐν οἷς φησὶν
 "ὡς εἰ τι κινεῖται ἀκίνητον ὄν, εἰσὶν μὲν ἀπταῖτα ἀν· τὸ κινεῖται, ἐκείνῳ
 δὲ ὁδὸν· φαίνεται γὰρ ἐκείνῳ τὸν λυπνῶτα ἀπτεῖσθαι ἡμῶν, ἀλλ' ὁ καὶ αὐτοῖς
 ἐκείνῳ." τὸ γὰρ ἐπεργεῖν ἀπτεῖσθαι λέγεται μᾶλλον ἢ περὶ τὸ πᾶσιν.
 ταῦτα δὲ εἰπὼν, οἶμαι, ἐνδείξεσθαι βυλεμένους ὅτι συνεχῆ μὲν ὁδὸν

μῶς ἀν εἴη τοῦ τε κινῶν καὶ τὸ κινούμενον, ἀλλ' εἰ μὴ ἀμφὶ σώματα, ἀπτόμενα ἄλλ' ἄλλων εἰς κυρίως, εἰ δὲ τὸ μὴ σῶμα τὸ δὲ ἀσώματον, ἀπτεῖς δὲ λέγοιτο μεταφορικῶς τὸ κινῶν τὸ κινούμενον ἀσώματον ἐν σώματι. ἐγὼ μὲν ὅτι τὴν γραφὴν ὕτως εὖρον καὶ τὸ κινούμενον μὴ μὴδὲν δὲ κινῶν ἐξ ἀνάγκης, ἀπτόμενα δὲ ἵτοι ἀμφὶ ἀλλήλων ἢ θατέρω θατέρον· ὁ δὲ Ἀλέξανδρος τὸ ἐξ ἀνάγκης τοῖς ἐφεξῆς προσέτιθι γραφῶν ὕτως ἀπτόμενα ἐξ ἀνάγκης ἵτοι ἀμφὶ ἀλλήλων ἢ θατέρω θατέρον· καὶ δύναιτο μὲν ἑκάτερον εἰσεῖναι τοῖς προκαταμένοις ἀποσώζον ἐννοιαί, οἰκειότερον δὲ οἶμαι τὸ ἐξ ἀνάγκης τῷ μὴδὲν κινῶν προσάπτειν, διότι τὸ ἐν τῷ αὐτοκινήτῳ κινούμενον, εἴεν τὸ σῶμα ἐν τῷ ζῳῳ, κινῶν καὶ αὐτὸ πολλὰς φορεῖται, ὅ μόντοι ἐξ ἀνάγκης κινῶν. εἰ τοῖσιν μὴ προσέτιθι τὸ ἐξ ἀνάγκης τῷ κινούμενον μὴ μὴδὲν δὲ κινῶν, ἵνα σημαίη τὸ μὴ ἐξ ἀνάγκης κινεῖν, νομιμῶς τὸ κινούμενον ἐν τῷ αὐτοκινήτῳ ὑπὸ τῷ ἀκινήτῳ αἰτίῳ μὴδὲν ὅλως μὴδ' αὐτῶς κινεῖν. ὅπερ ὡς ἐξιν ἀληθές· προσεχὲς γὰρ ἐν τῷ πρώτῳ κινῶντι δέχεται τινα καὶ αὐτὸ κινῶντι ὑπὸ αὐτῷ δυνάμει, ὡς εἴρηται πρότερον. id. ib.

253. καὶ τὸ αὐτοκίνητον μέρος ἀπτοῦ ἀλλήλων, εἴπερ ἀμφοτέρω 20
σώματα εἴπεν· ὅσον γὰρ ἐκ τῶν εἰρημένων, ὅπου δὴλον· εἰ σῶμα ἢ ψυχὴ ἢ ἀσώματον. εἰ γὰρ σῶμα ἢ ψυχὴ, ἀνάγκη καὶ αὐτὴν ἀπτεῖς τὸ σώματος, ὡς τὸ σῶμα αὐτῆς· εἰ δὲ μὴ εἰς σῶμα, αὐτὴ μὴ ἀπτεῖς τὸ σώματος, τὸ δὲ σῶμα αὐτῆς ὑπέκεινται. διὰ εἴπερ θατέρω θατέρον· ὁ γὰρ τῷ τὰ πέρατα συμβάλλειν, ἀλλὰ τῷ πᾶσι τι εἰς τὴν ὅσῃ ὑπὸ τῷ ἀσώματι τὸ σῶμα, ὡς ἐπὶ λοι-
δορίας καὶ λύπης· λέγομεν γὰρ ἡψυτὸ μὴ ἢ λαιδορία καὶ ἢ λύπη, ἀλλ' ὅτι ἐγὼ τῆς λύπης ἢ τῆς λαιδορίας. ζῶν γὰρ ὑπὸ τῆς ψυχῆς τὸ σῶμα καὶ γίνετο ζῶν καὶ αἰσθητικόν, πάσχει εἰς τὴν ὅσῃ ὑπὸ αὐτῆς· ἢ μέντοι ψυχὴ εἰς τὴν ὅσῃ ὑπὸ πάσχει ὑπὸ αὐτῆς, εἰ μὴ τι ὑπὸ τῷ πνεύματι· εἶδος γὰρ ὅσα τῷ πνεύματι συμβαίνει-
ρεται αὐτῷ. cod. Reg. 1853.

253. ἢ ἐν ἀρχῇ τῆς ὅλης ταύτης ῥήσεως λέξεις ἢ λέγουσα "εἰ μὴ ὅτι 21
συνεχὲς ἐστὶ τὸ κινῶν, τὸ μὴ γὰρ κινούμενον" καὶ τὰ ἐξῆς ἀκαταλλη-
λότερον ἔχον δοκεῖ τῷ Ἀλεξάνδρῳ· ὡς γὰρ ἀνταποδώσων, φησί, τὸ "εἰ δὲ μὴ συνεχὲς," ὕτως εἴπεν, ὅθεν δὲ ἀνταποδώσων. μὴ
ποτε ὅτι, φησί, τὸ λεγόμενον τοῦτον ἐστίν· εἰ μὴ ὅτι συνεχὲς ἐστὶ τὸ κινῶν, ἔτι ἀδύνατον· ἐπεὶ μέντοι τὸ κινούμενον ἐν τῷ αὐτοκινήτῳ
συνεχὲς ἐστὶ, δηλοῦναι τὸ πᾶν τὸ ἐκ τῷ κινῶντος καὶ τῷ κινουμένου, ὅπερ ἐστὶ τὸ αὐτοκίνητον, αὐτὸ αὐτὸ κινεῖ. ὅτω μὲν ὁ Ἀλέξανδρος.
μήποτε δὲ ὡς ἐπὶ γραμμῶν ποιησάμενος τὴν ἀπόδειξιν, ἐξ ὑπο-
θέσεως καὶ τὸ κινῶν συνεχὲς λαμβάνει. δηλοῖ δὲ καὶ ἡ ἐπαγομένη ἀπορία, ἢ συνεχὲς ὑπέθετο καὶ τὸ κινῶν, λέγουσα "ἀπορίαν δὲ ἔχει, ὅταν ἀφ' ἑλθῇ τις εἰς τῆς α', εἰ συνεχὲς μὴ τὸ κινῶν ἀκίνητον δὲ" (γ. 27).
βύλας ὅτι διὰ τὸ νῦν λεγόμενον τὸν τρόπον δεῖξαι τῆς τῷ αὐτοκι-
νήτῳ κινήσεως, προειπὼν ὅτι ἐκ κινῶντος ἀκινήτου σύγκειται, καὶ ἐκ
κινουμένου μὴ μὴ ἐξ ἀνάγκης δὲ κινῶντος. καὶ τὸτο πάλιν αὐτὸ βε-
βαιώμενος λέγει ὅτι τὸ μὴ κινούμενον ἐξ ἀνάγκης συνεχὲς ὄντος, ὡς δέδεικται πρότερον, τὸ δὲ κινῶντος ὑποτιθεμένου συνεχὲς,

δηλοῦναι αὐτοκίνητον λέγει, ὡς πᾶν αὐτὸ αὐτὸ κινῶν. Simpl. f. 289 b.

ἐν τισὶ δὲ ἀντιγράφοις μὲν τὸ "κινεῖται" δὲ τὸ β' μόνον· πρό- 258
σκεῖται τὸ δὲ γ' ὑπὸ τῷ β' ὑπέκεινται· ἀδύνατον γὰρ. ὅτι οὕτως δὲ τὴν
προσέτιθι ταύτην ὁ Ἀλέξανδρος, ὅθεν τὰ πλείω, ὡς εἴρηκε, τῶν ἀν-
τιγράφων. εἰ δὲ ἐξ ἀρχαῖν γεγραμμένων εἴη, λέγοιτο ἂν ὅτι ἡ
πρώτη σύστασις τῷ αὐτοκινήτῳ ἐκ κινῶντος ἐξιν ἀκινήτου καὶ κινου-
μένου, ἢ κινῶν μὲν ποτε καὶ αὐτὸ κινούμενον πέφυκεν, ὅ μόντοι ἐξ
ἀνάγκης κινεῖν. id. ib.

ταύτη δὲ τῇ ἐπιχειρήσει καὶ ἐν τῷ πρὸ τούτου βιβλίου (7 1) καὶ 253
τὴν ἀρχὴν ἐχρήσατο, βυβλόμενος δεῖξαι ὅτι τὸ αὐτοκίνητον ὑπὸ
τῶς κινεῖται... πῶς ὅτι, φησὶν ὁ Ἀλέξανδρος αὐτὸς ἐπὶ ἀμφοτέρω
πρὸς τὴν ἀπὸ τῷ μέρει τῷ αὐτὸ κινῶντος καὶ ὅλον ὕτως αὐτοκίνητον
λέγοντα, ὅτι ἐφ' ὅσον ὅσον ἐστὶς πρώτως αὐτοκίνητον ἀλλὰ τὸ μέ-
ρος αὐτῆς, ὁ δὲ ἀφαιρεθὲν αὐτοκίνητον μένει; καὶ λύει τὴν ἀπορίαν
καλῶς, ὅτι ὁ ὅτω λέγων τὸ μέρος ἐν τῷ ὅλῳ αὐτοκίνητον, ὡς
ἐνεργεῖα αὐτὸ κινῶν ἢ ὅσον ὑπετίθετο... καὶ ἄλλως δὲ τούτω ἐπέ-
βαλον ὁ Ἀλέξανδρος, ὅτι καὶ διαίρεται ἢ τὸ κινούμενον, ὅτι ἢ καὶ καὶ
ὡς κινούμενον διαίρετον ἐστίν... τούτω μέντοι, φησὶν ὁ Ἀλέξανδρος,
λεγομένου δὲ ζῆται πῶς δυνατὴ ἢ ὑπόθεσις ἢ ἐν τῷ πρώτως
αὐτοκινήτῳ μέρος τι ὑποτιθεμένη ἡρεμῶν. id. ib.

ἐπεὶ περὶ τῷ αὐτοκινήτῳ τοῖς λόγοις ὁ Ἀριστοτέλης διαφέ- 258
ρεται πρὸς Πλάτωνα δοκεῖ, παλῶς ἂν ἔχοι καὶ ταύτην ἰδεῖν τὴν
διαφορὰν... ὁ Πλάτων πρώτως μὲν καὶ κυρίως αὐτοκίνητον εἶναι
τὴν ψυχὴν βύλας πᾶσαν, ὅτι ὡς τοῖς ἀκριβετέροις τῶν ἐξηγητῶν
δοκεῖ, τὴν λογικὴν, διὰ δὲ ταύτην καὶ τὸ ζῶν αὐτοκίνητον γίνεσθαι
ἔχον αὐτοκινήσεως μεταλαμβάνον... ὁ μέντοι Ἀριστοτέλης μό-
νας τὰς φυσικὰς μεταβολὰς κινήσεις ἀεὶ καλεῖν, τὴν ψυχὴν
ἐνεργεῖν ἀλλ' ἐκὶ κινεῖται νομίζει. καὶ δηλὸς ἐστὶν ἐν τῷ πρώτῳ τῆς
περὶ Ψυχῆς (1 3) τὰς φυσικὰς κινήσεις τῆς ψυχῆς ἀποφάσκειν...
ταύτας δὲ καὶ ὁ Πλάτων ἀποφάσκει τῆς ψυχῆς, ἐν ταῖς ἐννέα κιν-
ήσεσι ταῖς πρὸ τῆς ψυχῆς αὐτὰς ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν Νόμων
(p. 894) καταριθμώμενος... ὡς καὶ περὶ πρᾶγμα νῦν ἀλλὰ
περὶ ὄνομα τοῖς φιλοσόφοις ἐστὶν ἡ διαφορὰ, ὡς περὶ καὶ ἐν τοῖς
πλείοσι τῶν ἄλλων. id. ib.

δεῖξας ὅτι τὸ πρώτως κινῶν καθ' ἑκάστην κίνησιν ἀκινήτον ἐστὶ 253
νῦν δείκνυσιν ὅτι τὸ πρώτως κινῶν καὶ αἰδῶν εἶναι χρή, ὡς καὶ τῆς
τοιαύτης μεταβολῆς τῆς ὡς γενέσεως καὶ φθορᾶς ἀνεπίδεκτον εἶναι.
καὶ τὸ μὴ πρῶτον ἐπιχειρήματα κοινόν τε ἐπὶ κινήσεως ἀπλῶς καὶ σύν-
τομον καὶ σαφές ἐστίν... τὸ μὴ ἕκαστον τῶν ἀκινήτων μὴ κινῶντων
δὲ αἰδῶν φησὶν εἶναι ὅθεν πρὸς τὴν παρόντα λόγον. ὅ γὰρ τούτω
ζῆται νῦν, εἰ αἱ ψυχὰς πᾶσαι ἀθάνατοι εἰσιν (αὐτῶν γὰρ εἰσιν αἱ
ἐν τοῖς αὐτοκινήτοις ἀκίνητοι μὴ κινῶνται δὲ). ἄλλως γὰρ πραγμα-
τίας ἢ περὶ τῆς ψυχῆς σκέψιν... πάσης δὲ ἐκτὸς μεταβολῆς
εἴπε νῦν, καὶ ὅτι πάσης κινήσεως, ἵνα καὶ τὴν γένεσιν καὶ τὴν φθορὰν
περιλάβῃ. καὶ καὶ συμβεβηκός δὲ τὸ πρώτως κινῶν ἀκινήτον φησὶν·
καὶ ταύτην γὰρ διαφέρει τῶν ἐν τοῖς αὐτοκινήτοις ἀκινήτων μὴ κινῶν-
των δὲ, ὅτι ἐκείνα καθ' αὐτὰ μὴ ἀκίνητα καὶ συμβεβηκός δὲ κινῶν

μετα· τῷ τὰ σώματα ἐν οἷς ἐστὶ κινεῖσθαι, τὸ δὲ πρῶτως κινῶν ἅτε πάντα χωρίζον σώματων ὑπάρχον, ὃ μόνον τῆς καθ' αὐτὴν μεταβολῆς ὑπερανέχει, ἀλλὰ καὶ τῆς καὶ συμβεβηκός. id. f. 291.

258 b ὅτι ἐστὶ τι ὃ πρῶτως κινῶν ὃ μόνον ἀκίνητον ἀλλὰ καὶ αἰδίον.
16. ἐστὶ δαίμωνσι πάλιν ὑποθέμενος ὅτι ἐστὶν ἐν τοῖς ὅσων αἰδίου κινή- 5
σις καὶ μεταβολή, καὶ ὅτι δεῖ τῶν αὐτῶν μεταβαλλομένων προϋπάρχειν
τὴν ἀμετάβλητον τῆς μεταβολῆς αἰτίον. ἐνστάσεως δὲ ὅσης τῆς
λεγόμενης ὅτι αἱ ἐν τοῖς αὐτοκινήτοις ἀρχαὶ τῆς κινήσεως, τυτέστιν
αἱ ἐν τοῖς ζώοις ψυχαί, κἀν μὴ αἰδίοι ὥσιν, ἀρκῶσιν εἰς ἀρχῆς
κινήσεως λόγον ἀκίνητοι ὄντες (ὃ καὶ διὰ γενέσεως ἢ φθορᾶς ἢ 10
ὅλως μεταβολῆς ποτὲ μὲν εἰσὶ ποτὲ δὲ οὐκ εἰσὶν· εἰ μὲν γὰρ διὰ μετα-
βολῆς ἢ κινήσεως αὐταῖς συνέβαινε τῷτο, ἀναγκαῖον ἦν προϋπάρ-
χειν αὐτῶν τὸ κινῶν, ἐπεὶ δὲ ὃ διὰ κινήσεως ἢ ὅλως μεταβολῆς,
διὰ τὴν ἀμερεῖς εἶναι ἀντάρχεις ἂν εἴεν εἰς ἀρχῆς λόγον, καὶ ὃ χρεια-
τῆς αἰδίου ἀρχῆς) — ταύτην ὅν τὴν ἐνστασιν εὐθύς ἐν ἀρχῇ λυεῖ, 15
συγγωρησας μὲν ἐνδέχεσθαι τι εἶναι ποτε καὶ μὴ εἶναι ἀνευ γενέσεως
καὶ φθορᾶς, τάχα δὲ οὐκ ἐνδέχεσθαι ἀλλὰ καὶ ἀναγκαῖον εἶναι, εἰ τι
ἀμερεῖς ὅτε μὲν ἔστω ὅτε δὲ μὴ ἔστιν, ἀνευ τῆς μεταβαλλεῖν ὅτε μὲν
εἶναι ὅτε δὲ μὴ εἶναι. ἐνδέχεσθαι ὅν, φησί, καὶ τῶν ἀρχῶν τῶν κιν-
εῖσθαι τινὰς ἀνευ κινήσεως καὶ μεταβολῆς ὅτε μὲν εἶναι ὅτε δὲ μὴ 20
εἶναι, ὃ μέντοι πάσας δυνατὴν τὰς ἀρχὰς ὅτε μὲν εἶναι ὅτε δὲ μὴ
εἶναι. id. f. 291 b.

258 b ὁ δὲ καὶ ἐκεῖνος ἐξω εἰπὼν, ὅτι τῶν φθειρομένων τῶν ἀρχῶν
26. αἰετῆς ἐφεξῆς γίνεσθαι ἢ προλαβῆσθαι· ἡμεῖς μὲν γὰρ τὴν πρώτην
αἰτίαν ἐπικητῶμεν καὶ τὴν ὄντως ἀρχὴν· αἱ δὲ ἐξ ἀλλήλων ἀπειροὶ 25
καὶ οὐκ ἄμα. καὶ τί μᾶλλον ἢ οὐκ ἦν ἡδε; ὅλως δὲ τὰ μὴ διαλεί-
πειν τὰς ἐξ ἀλλήλων γενέσεις τὴν μὴ διαλείψαν ἀρχὴν θετόν.
αἱ δὲ φθαρταὶ ἀρχαί, εἴπερ εἴεν φθαρταὶ τινες ἐν τοῖς ζώοις ἀρχαί,
τῆς ζωῆς ὅς τις συνδιαφθείρονται. ἄλλη τούτων αἰτία παρ' ἐκείνην
τῶν ἐστίν, ὅταν καὶ τῶν ἐκείνης γεννητικῆς τινος τῶν ἐφεξῆς. 30
ὅλως δὲ εἴπερ ἀποδεδείκται διὰ τῶν ἐμπροσθεν ἰκανῶς ὅτι ἀνάγκη
κίνησιν αἰδίον εἶναι καὶ συνεχῆ (τὸ γὰρ ἐφεξῆς ὅτε συνεχὲς ὅτε αἰδίον),
ἀνάγκη καὶ τὸ ταύτης αἰτίον τῆς κινήσεως αἰδίον εἶναι καὶ ἐν. εἰ γὰρ
ἄλλο οὐκ καὶ ἄλλο πάλιν, ἐκείνη συνεχὲς ἢ κίνησις, ἀλλ' ἐφεξῆς.
ἐκ δὲ δὴ τῶν πειρῶσεων ἂν τις εἴηαι τι πρῶτον αἰδίον καὶ ἀκίνη- 35
τον. Themist. f. 61.

258 b δυνατὴν δὲ οἶμαι καὶ ὅτως ἐκ τῶν εἰρημένων συλλογίσασθαι,
31. ὅτι ὅτε ἐν τῶν μὴ αἰδίων ὅτε πάντα αἰτία τῆς συνεχῆς καὶ αἰδίου
κινήσεως ἐστίν. λαβὼν γὰρ ὅτι τὸ ὅτως ἔχειν, τυτέστι τὸ αἰτίον
εἶναι συνεχὲς καὶ αἰδίον κινήσεως, αἰδίον ἐξ ἀνάγκης ἐστίν, ἢ ὡς ὁ 40
Ἀλέξανδρος καὶ ὁ Θεόφιλος γράφουσιν "αἰδίον καὶ ἐξ ἀνάγκης" (καὶ
γὰρ ἀνάγκη τὸ αἰτίον τῷ αἰδίῳ αἰετῆς εἶναι), ταύτῃ τῇ καταφατικῇ
προτάσει προσβίβησιν ἀποφατικὴν πρότασιν τὴν λέγουσαν τὸ ἐν ἑκα-
στον γενεῖν καὶ φθαρτὴν καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα οὐκ ἔστω αἰδίον, ἐξ ὧν
συνάγεται ὅτι τὸ ἐν τὸ γενεῖν καὶ φθαρτὴν καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα οὐκ 45
ἔστω αἰτία τῆς συνεχῆς καὶ αἰδίου κινήσεως. Simpl. f. 291 b.

259 a δεικνύει ὅν ὅτι ὅτε ἐν ἑκαστῷ ὅτε πάντα τὰ γενητὰ καὶ φθαρτὰ
3. τῆς κινήσεως αἰτία δύναται τῆς αἰδίου κινήσεως αἰτία εἶναι, εἰκότως

ἐπήγαγε δῆλον εἶναι ὅτι ἐστὶ τι αἰδίον αἰτίον τῆς αἰδίου μεταβολῆς.
αἰτα προσβίβησιν ὅτι τῷτο μὲν τὸ αἰδίον αἰτίον τῶν αἰδίων
ὑποκειμένων κινήσεως αἰτίον τῷ εἶναι τὰ καὶ κινῶν, καὶ τοῖς αὐτοκί-
νητοις, ἐν οἷς τὰ τοιαῦτα κινήσεως. ἐκεῖνο αἰτίον τῷ εἶναι τὰ τοιαῦτα
δὲ τὰ αὐτοκίνητα τοῖς ἄλλοις αἰτία τῆς κινήσεως ἐστὶ τοῖς κινῶ-
μένοις μὲν, οὐκ αἰετῆς δὲ ἑτέρα κινῶσιν, εἴη ἀρχὴ καὶ πρῶτον τῶν κινῶ-
ντων τε καὶ κινουμένων ἐστὶ τὸ αὐτοκίνητον, ἢ μὴ ἐπ' αἰτίαν
ἰωμεν, πρὸ πάντων ἑτεροκινήτων ἑτεροκινήτοι τοῦ αἰδίου. δεικνύει δὲ
τῷτο μὲν αὐτοῖς λέγειν τὸ αἰδίον κινήσεως τοῖς αἰετῆς καὶ συνεχῶς κινῶ-
μένοις, τυτέστι τοῖς κύκλοφορητικαῖς, ταῦτα δὲ τοῖς γωμομαῖς καὶ
φθαραμένοις αἰτία τῆς τε κινήσεως καὶ τῆς γενέσεως. αἰμῶν δὲ
ἴσως τὸ "καὶ τῶν μὲν τῶν" περὶ τῶν ἐν τοῖς αὐτοκινήτοις κινήσεως
ἀκίνας, ἐπεὶ δὲ περὶ τῶν προσεχῶς ὁ λόγος ἦν. id. f. 292.

εὐλόγωτερον φησὶν ὅν μᾶλλον εἶναι τὸ πρῶτως κινῶν αἰτίον ἢ 259 a
πολλά· ὃ γὰρ ἀγαθὸν πολυκαιρανὴ, ὅπερ αὐτὸς ἐν τῇ Μετὰ τὰ Φυσικὰ
(Δ. exlr.) περὶ τούτου λέγων Ὀμηρικῶς ἀντιφθέγγετο... καὶ
καὶ τῶν ἀπειρα τὰ στοιχεῖα ὑποθεμένων Δημοκρίτου τε καὶ Ἀναξαγόρου
προτέρων· Ἐμπροσθέντα πεπρωσμένα εἰπόντα, καὶ πάντα ἀποδι-
δόντα ὅσα ἐκείνοι διὰ τῶν ἀπείρων ἀποδοδύναντο. id. ib.

δεικνύει ὅτι ἐστὶ τι τὸ πρῶτως κινῶν αἰδίον καθ' ἑκαστον τῶν 259 a
συνεχῶς καὶ αἰδίως κινουμένων, καὶ ὅτι εὐλόγον ἐν τούτῳ νομίζειν, τὸ
αὐτὸ καὶ δι' ἑτέρας ἐπιχειρήσεως τῆς διὰ τῶν ἡ δὲ πλείων καὶ
ἐν ὑποθετῶν τρόπον συνεγαγόμενης δαίμωνισιν ὅτως. id. ib.

ἐνδέχεται ὅτι ἀνάγκη αἰετῆς εἶναι κίνησιν· οὐκ ἐνδέχεται ποτε
μὴ εἶναι. εἰ δὲ τῷτο, ἀνάγκη εἶναι συνεχῆ καὶ αἰδίον· μηδεμίαν
γὰρ ὅσης αἰδίον ἐνδέχεται τὰς μερικὰς φθαρτάς πάσας φθαρτῶν καὶ
διαλείπειν ἐν μέσῳ· ὅτω δ' ἂν ἐφεξῆς μὲν ἦσαν, συνεχεῖς δ' ὅ, αἰδίον
δὲ ὅσης τῆς κινήσεως συνεχῆ εἶναι αὐτὴν ἀνάγκη. εἰ δὲ
συνεχὲς, δῆλον ὅτι καὶ μία· μία γὰρ ἐστίν, ὡς ἂνω εἴρηται. μᾶς δὲ
ὅσης τῆς συνεχῆς καὶ αἰδίου κινήσεως, ἀνάγκη καὶ τὸ κινήτικόν αὐταῖς
ἐν εἶναι καὶ αἰδίον· μία γὰρ ἐστὶ κίνησις, ὡς ἂνω εἴρηται, ἢ ἐν ἐν
ὑποκειμένην ὑπὸ τῷ αὐτῷ κινήτικῷ γινομένην συνεχῆ· εἰ γὰρ ἢ τὸ
αὐτὸ ὑπ' ἄλλου καὶ ἄλλου, ἢ διάφορα ὑπὸ τῷ αὐτῷ κινήτικῷ, ὃ λέγειται
συνεχὲς ἀλλ' ἐφεξῆς. ὥς τε ὅτως ἐν τῷ αἰδίῳ κινῶν καὶ ἀκίνητον,
ἐπεὶ ὁ δὲ κίνησις αἰδίου ὅν ἦν, εἴηαι τὸ αἰτίον τῆς κινήσεως ἐκείναιτο.

Philop. in cod. Ottobon. 32.

ἐν γὰρ τῇ τῶν κινήσεων διαδοχῇ γίνεται τις ἡρώς· δεῖ γὰρ τὸ 259 a
μὲν παύσασθαι τὸ δὲ ἀρχεῖσθαι ὅτω δὲ ἡ συνέχεια διασπᾶται... ἐδείξε 19
δὲ πρότερον ὅτι ὁ δὲ πάντα ἄμα. δῆλον ὅν καὶ ἐκ τῶν νῦν εἰρημέ-
νων ὅτι τὸ ἐκείνης συνεχῆς κινήσεως αἰδίον κινήτικόν αἰτίον ἐν εἶναι
βέβαιον. ὅτω δὲ καὶ ἐν τῇ Μετὰ τὰ Φυσικὰ (Δ. 8) ἐκ τῶν συνε-
χῶς κινουμένων κύκλοφορητικῶν σωμάτων τὴν ἀριθμὸν τῶν ἀκινή-
των μὲν πρῶτως δὲ κινῶνται αἰτίων ἐπεχειρήσειν εὐρεῖν. ἀπορήσει
δὲ ἂν τις εἰκότως, ὡς οἶμαι, πῶς τῷ ἐν ἀρχῇ δεχθέντι, ὅτι ἀνάγκη
αἰετῆς κίνησιν εἶναι, ἐπεὶ τὸ συνεχῆ εἶναι· τὸ γὰρ αἰετῆς συνεχὲς, τὸ
δὲ ἐφεξῆς ὃ συνεχὲς. καίτοι οὐκ ὡς συνεχὲς ἀλλ' ὡς ἐφεξῆς αἰετῆς
ὅσα κίνησις ἐν τοῖς φθαρτάσι· λόγος ἐδείχθη, εἴπερ ἀπὸ τῆς

πρώτης ὑποτιθεμένης μεταβολῆς ἄλλην ἔδειξε πρότερον καὶ μὲν τὴν τελευταίαν ἄλλην ὑπόθεσιν. αἱ δὲ τοιαύται κινήσεις ἐφεξῆς εἰσὶν ἀλλ' ὅτι συνεχεῖς. . . ῥητέον ἴσως ὅτι ἐν ἀρχῇ μὴ ἐδείχθη ὅτι αἱ ἐστὶ κινήσεις κινήσεως ἐφεξῆς· τὸτο γὰρ ἐναργὲς ἦν ἐν τοῖς προσεχέ- 5 σιν ἡμῖν τοῖς ὑπὸ σελήνην ὑπάρχον· ἐν οἷς πρὸ πάσης κινήσεως ἄλλην ἀνάγκη προϋπάρχειν καὶ μὲν πᾶσαν ἄλλην μεθυπάρχειν. ἐλήφθη δὲ λοιπὸν ἐξ ὑποθέσεως, ὅτι πρὸ τῆς ἐφεξῆς αἰετίνης ἢ συνεχῆς αἰετίνης, ἢ τῇ ἀνεκλείπτῃ τῆς ἐφεξῆς αἰτίας. τὸ ὅτι εἰρημένον ἐν ταύτῃ "εἰ δὲ αἰετίνης, ἀνάγκη συνεχῆ εἶναι· τὸ γὰρ αἰετίνης, τὸ δὲ ἐφεξῆς ὁ συνεχῆς" δηλοῖ ὅτι τὸ ἐφεξῆς καθ' ὃ ἐφεξῆς ἔκ ἐστι 10 συνεχῆς, ὅθεν τὸ αἰετίνης ἐξ ἀνάγκης ἔχει. . . ὅτι δὲ ἐξ ὑποθέσεως ἐλήφθη τὸ ἀνεκλείπτῃ δειχθείσης τῆς ἐφεξῆς κινήσεως εἶναι συνεχῆ κίνησιν, δηλοῖ πρὸς αὐτὸν αὐτόν, ἐν οἷς φησὶν. "ἅμα δὲ καὶ τὴν καὶ πρότερον ὑποτιθέν, ὅτι ἐνδέχεται τινα κίνησιν εἶναι συνεχῆ καὶ αἰετίνην, φανερόν ἐστι τῇ αὐτῇ μεθόδῳ" (p. 261 a 28). καὶ δεικνύσιν ὅτι 15 μὴ τῶν ἄλλων κινήσεων ἢ κυκλοφορίας τοιαύτη ἐστίν. Simpl. f. 292 b.

259 a 15. μία γὰρ ἐστὶ κίνησις, ὡς καὶ πρότερον εἶπεν, ἢ αὐτὰ κινεῖ τὰ ζῶα, ἢ καὶ τὸν τόπον μεταβατική, καὶ ὅθεν ταύτην κυρίως καὶ πάντῃ ἐξ αὐτῶν κινεῖ· ὁ γὰρ ἐν αὐτοῖς ἢ πρώτη τῆς τοιαύτης κινήσεως 20 ἀρχή, ἀλλὰ κινεῖ μὲν τὰς κινήσεις ἄλλας φυσικῶς καὶ ἔκ ἐξ αὐτῶν, ὡς τὴν καὶ αὐξήσιν καὶ μείωσιν καὶ τὴν καὶ ἀναπνοὴν καὶ ὕπνον καὶ ἐργηγάρσον. ὡς κινήσεων ἔκ αὐτῶν αὐτῶν αἰτίων τελέως τὸ ζῶον, ἀλλὰ τὸ κυκλοφορητικὸν σῶμα, καὶ τῆς μὴ ἀναπνοῆς καὶ περιέ- 25 χον, ἢ ἄλλῃ, αὐξήσεως δὲ καὶ ὕπνου καὶ ἐργηγάρσεως ἢ τροφῇ αἰτία. 25 id. f. 293.

ἄλλο δὲ λέγει τὸ κυκλοφορητικὸν σῶμα· τὸτο γὰρ ἐστὶ τὸ αὐτὸ ἐξωθεν προσπίπτοντα κινῶν καὶ μεταβάλλον τῇ αὐτῇ συνεχῇ κινήσει πρὸς ἑκάστον, τοτέστιν οἰκείως ἑκάστῳ τῶν ὑπὸ σελήνην αὐτο- 30 κινήτων. κινεῖ δὲ τὰ προσπίπτοντα ἐξωθεν τὰς φυσικὰς κινήσεις, οἷον τὰς κατ' ἀλλοίωσιν. id. f. 293 b.

"ἄλλο γὰρ τὸ κινῶν αὐτὸ τὸ κινούμενον καὶ αὐτὸ καὶ μετ' αὐτό. ἄλλο ἔστι, φησὶ, τὸ κινῶν τὸ ζῶον κινούμενον καὶ αὐτὸ, καὶ μεταβάλλον πρὸς ἑκά- 35 στον αἴρα ἢ καιρὸν ἢ τόπον τὴν κινῶντα αὐτὰ τὰ ζῶα. εἴη δ' ἂν τὸτο, τὸ ἐμφυτον θερμόν, ὅπερ τῇ τῇ αἰετίνης συμμεταβάλλον κρά- 35 σαι τοῖς καὶ τοῖς κινεῖ τὸ ζῶον. ἀλλ' ἔκ ἐξωθεν τῆς, πέρας δὲ τῇ ἐξωθεν αἰτίας ὁ λόγος. εἰ δὲ ἔχει ἢ λείπει "αὐτὰ," ὅπως νοη- 40 τόν· ἄλλο γὰρ ἐστὶ τὸ κινῶν τὰ ζῶα, οἷον ὁ ἀὴρ κινούμενος καὶ αὐτὸν μεταβάλλον καὶ ἐφαρμοζόμενος ἄλλως καὶ ἄλλως τοῖς αὐτοκινή- 40 ταῖς· καὶ συμπερίπῃ "αὐτὰ," καὶ μὴ ἔχει τὸ ε', δασυντέον αὐτὰ· 40 κρείττων γὰρ ἢ δευτέρα ἐξηγήσις. δὲ δὲ λέγει, λέγει καὶ ἄλλως τὸ κυκλοφορητικὸν σῶμα, ὡς μετ' ἄλλῃ δεικνύει· τὸτο γὰρ συνεχῶς ἐν αὐτοῖς καὶ αἰετίνης κινούμενον πᾶσι τοῖς κινουμένοις αἰτίων γίνετ' αὐτῶν 45 μεταβολῶν, καὶ ὅθεν καὶ τὰ προσπίπτοντα τοῖς ζῴοις ἐξωθεν καὶ κινῶντα αὐτὰ τὰς φυσικὰς μὴ ἔκ ἐξ αὐτῶν δὲ κινήσεις, οἷον φέρε 45 τὰς κατ' ἀλλοίωσιν, ὑπ' ἐκείνου κινούμενὰ τε καὶ μεταβάλλοντα προσπίπτοντα κινεῖ αὐτὰ, ποτὲ μὴ θερμανόμενα ποτὲ δὲ ψυχρό- 50 μενα, καὶ τινα ἄλλῃ μεταβάλλοντα μεταβολήν, ὡς ἕνα ἀπο-

εξεξῆς αἰτία γινόμενα τῆς καὶ τὸν τόπον τῶν αὐτοκινήτων κινήσεως τὴν πρώτην ἀρχὴν ἔχει. ἐπεὶ τοίνυν καὶ τοῖς ἐξωθεν ἢ ἀρχῇ τῆς κινήσεως, διὰ τὸτο ὁ συνεχῶς αὐτὰ κινεῖ. εἰ ὅτι ἐν τῇ ἡρεμείᾳ τὰ αὐτοκίνητα ἐξωθεν ἐστὶ τὸ κινῶν αὐτὰς καὶ ὁ παντελῶς ἡρεμείᾳ· 5 ὅθεν ἄρα ὁ παντελῶς ἐν τοῖς ζῴοις γίνετ' κίνησις. "ἐν πᾶσι δὲ ταῖς." Philop. in cod. Ottob. 32.

ἐφεξῆς δεικνύσιν ὅτι ὁ δὲ ἀκίνητος κυρίως ἐστὶ τὸ ἐν τοῖς αὐτο- 259 b κινήτοις κινῶν. . . μοχλῆα δὲ ἀπέκασε τὴν ὑπὸ τῆς ψυχῆς τῇ 18 σώματος γινόμενῃ ἐν τοῖς ζῴοις κίνησιν, ἢ ὡς καὶ τῆς ψυχῆς ἐξω- 20 θεν ἐχούσης τὴν αἰτίαν τὴν κινεῖν τὸ σῶμα, ὡς καὶ οἱ μοχλοὶ ἄρματα ὄντες τῶν πρώτως κινῶντων, ἢ τῇ τῆς μοχλῆς προσκειμένης αἰετίνης κινεῖν τὰ ἀπωθέμενα καὶ ὁ χωριζόμενος, ὅτω δὲ καὶ τὴν ψυχὴν συνῆσαν αἰετίνῃ τῷ σώματι κινεῖν αὐτό· ἢ μᾶλλον διὰ τὸ βίαιον καὶ 15 μὴ καὶ φύσιν εἶναι τῷ σώματι τὴν τοιαύτην κίνησιν. Simpl. f. 293 b.

ἀλλ' ὅτι καὶ ἡ δοκεῖ μόνον κίνησιν ὑφ' αὐτῶν κινεῖσθαι, λέγω δὲ τὴν καὶ τὸν τόπον, καὶ ταύτης τὸ ἐνδοσίμῳ ἐξωθεν, ὡς περὶ ὅταν τῆς τροφῆς διακριθείσης ἐγγείων. ὅθεν ὁ δὲ συνεχῶς οἷα τε κινεῖσθαι ταύτην τὴν κίνησιν· ὁ γὰρ ὕπνος διὰ τὴν τροφὴν ἀναγκαῖος, κα- 25 θεύδοντα δὲ ἡρεμείᾳ τὰ ζῶα καὶ ὁ κινεῖ ὑφ' αὐτῶν, ἀλλ' ἕτερον αἰτίων ἐστὶ τὸ ποτὲ μὴ ἡρεμείᾳ τὰ ζῶα ποτὲ δὲ κινεῖσθαι, ὁ κινῶ- 30 μενος μὴ αἰετίνης, ὅχι ὁμοίως δὲ αἰετίνης πρὸς αὐτὰ ἔχον, ὅχι ὁμοίως αὐτὰ διατίθῃσι. δηλονότι τοίνυν ἐξ αὐτῶν τῶν εἰρημένων ὡς εἶναι τι δεῖ πρῶτον κινῶν ἀκίνητον, εἰ μέλλει, καθάπερ εἶπομεν, ἐσεῖσθαι ἀπαυ- 35 γός τις καὶ ἀθάνατος κίνησις, καὶ διατελέσειν τὸ πᾶν αὐτὸ ἐν αὐτῇ κινούμενον. Themist. f. 61.

τὸ γὰρ κύκλῳ κινούμενον ἐν ταύτῃ μένον κινεῖ. καὶ ὅπως ἂν 259 b μόνως, φησὶν ὁ Ἀλέξανδρος, δύναται μὴ καὶ συμβεβηκὸς κινεῖσθαι 26 τὸ κινῶν, εἰ τὸ κινούμενον ὑπ' αὐτῷ ἐν ταύτῃ μένον κινῶντο. εἰ γὰρ τὸ μὴ ὅλον ἐστὶν ἐν ᾧ τὸ τοῦτο κινήτικόν, τὸτο δὲ ἐν τῇ αὐτῇ μένει (καὶ μὴ μόνον γὰρ τῇ κύκλῳ κινουμένῳ ἢ κινήσει), ὅθεν ἂν τὸ ἐν αὐτῇ ὅν κινῶντο καὶ συμβεβηκὸς ἐστὶ ὑφ' αὐτοῦ. . . ὅχι ἰδίως δὲ νῦν περὶ τῇ πρώτῃ ὑπὸ λέγει τὸ προσεχῶς ὑπ' αὐτῷ κινούμενον 35 ὅτι αἰετίνης (τὸτο γὰρ ἐν τοῖς ἐξῆς δεῖξει), ἀλλὰ κοινῶς ὅτι τὸ πᾶν καὶ ὁ κόσμος εἴη ἂν ὅπως αἰετίνης, πάντων τῶν ἐν αὐτῇ κινουμένων ἐξ ἐκείνου τὴν ἀρχὴν ἐχόντων τῆς κινήσεως. Simpl. f. 294.

εἰπόντος αὐτοῦ ὅτι ἐπὶ τῶν ἀκινήτων μὴ κινῶντων δὲ καὶ αὐτὰ 259 b καὶ συμβεβηκὸς ἀδύνατον συνεχῇ κίνησιν κινεῖν, πάντες ἦν ἀπο- 28 ρεῖν πῶς οἱ ὕπερ τῶν ζῴων καὶ αὐτοὶ ὄντες αὐτοκίνητα, καὶ ἔχοντες τὸ κινῶν ἀκίνητον μὴ καθ' αὐτό, καὶ ὅθεν καὶ συμβεβηκὸς αὐτῷ κινῶν ἀλλ' ὑφ' ἑτέρου καὶ συμβεβηκὸς κινούμενον (ὑπὸ γὰρ τῇ ἀπλανῆς οἱ 30 πλανώμενοι τὴν ἐκείνου κίνησιν κινῶν), συνεχῇ ὁμοῦς κινῶν κίνη- 35 σιν. ταύτην ὅτι τὴν ἀπορίαν λύει λέγων μὴ εἶναι τὸ αὐτὸ τὸ κινεῖσθαι καὶ συμβεβηκὸς ὑφ' αὐτοῦ καὶ τὸ κινεῖσθαι ὑφ' ἑτέρου. τὸ μὴ γὰρ ὑφ' ἑτέρου, φησὶν, ὑπάρχει καὶ ταῖς πλανουμέναις σφαῖραις, ἄλλῃ μὴ τὴν οἰκείαν κινουμένην περὶ τὴν αὐτῶν πόλιν, ἄλλῃ δὲ τὴν τῆς ἀπλανῆς, περὶ τὴν ἐκείνης πόλιν κινουμένων τῶν οἰκείων αὐτῶν 40 πόλιν. καὶ δύναται συνεχῇ κίνησιν κινεῖσθαι τὴν ὑπὸ τῆς ἀπλανῆς

συνεχῶς κινωμένης καὶ κινήσεως· ὑφ' ἐαυτῶν ἢ ὑ' αὐτῶν καὶ συμβεβηκός, διότι τὸ κινῶν ἐν ὅλῳ ἐστὶ, τὸ δὲ ὅλον ὑ' κινεῖ· καὶ μέρη ἢ κινεῖ· τὰ κύκλῳ κινούμενα καὶ ὑ' καθ' ἑαυτά· τὸ δὲ καὶ συμβεβηκός ὑφ' ἐαυτῶν κινεῖται τοῖς φθοαῖς ὑπάρχει μόνος· τὸ ἢ μόνος ἀντὶ τῆς μόνου εἰρήνης· καὶ ὁ μὲν Ἀλέξανδρος τὰς ἐν ταῖς πλινθίαις σφαίραις ψυχὰς καὶ συμβεβηκός κινεῖσθαι φησιν, ὅτι ὑφ' ἐαυτῶν μέντοι ἀλλ' ὑπὸ τῆς τὰ σώματα αὐτῶν κινήσεως, διότι ἐν ταῖς εἰσι κινουμένοις ἔκ ἐπὶ τὰ αὐτὰ ἐφ' ἃ κινεῖ· ὑπὸ τῶν ἐν αὐτοῖς ἀκινήτων· τὸ δὲ πρῶτον, φησὶν, αἴτιον τὸ τῆς ἀπλαντοῦς ποιητικῆς· ὅτε ὑφ' ἐαυτῶν ὅτε ὑπ' ἄλλου κινεῖται ἂν καὶ συμβεβηκός, τῷ μίαν κίνησιν κινεῖται τὴν ἀπλαντὴν, καὶ ταύτην ἐν τῷ αὐτῷ μενόντων τῶν πόλων, ἢ τῷ μηδὲ τὴν ἀρχὴν εἶδος εἶναι τῷ κινουμένῳ σώματι, ἀλλ' ὅσιν τινὰ μεχωρισμένην· ταῦτα μὲν ὁ Ἀλέξανδρος λέγει, τὰς ἄλλας πάσας ψυχὰς εἶδη νομίζων ἀχώριστα τῶν σωμάτων· ἀλλὰ τὸτο μὲν ἐν ἄλλοις ἐξετάζειν ἐστὶν οἰκώτερον· id. ib.

259 a 32. δειξας πρῶτον ὅτι ἐστὶ κίνησις αἰεὶ, καὶ ὅτε γέγονε ποτε κίνησις πρότερον μὴ ὅσα ὅτε φθιρεται ποτε ὥστε μὴ εἶναι κίνησιν, εἴτα ἐφεξῆς δειξας ὅτι τὸ πρῶτως κινῶν καθ' ἑκάστην κίνησιν, ὡς ὁ Εὐδόμητος προσέθηκεν, ἀκίνητον εἶναι χρὴ καὶ αὐτὸ καὶ καὶ συμβεβηκός, εἶναι δὲ καὶ αἰδίων ὡς αἰδίου κινήσεως αἴτιον, ἀνάγκη εἶναι φησὶ τὸ πρῶτως κινούμενον ὑπὸ τῷ ἀκινήτῳ καὶ αἰδίου κινήτικῷ αἰδίων καὶ αὐτὸ εἶναι· συνυπάρχει ἢ ἀλλήλοισι τὸ κινῶν ὡς κινῶν καὶ τὸ κινούμενον ὡς κινούμενον· αὐτὸς δὲ καὶ ἄλλην ἀπόδειξιν τούτου προσέθηκεν· λαβὼν ἢ ὁμολογούμενον τὸ εἶναι γένεσιν καὶ φθορὰν ἐν τοῖς ὅσοις, 25 συνημμένον τι τοῦτον ἐπάγει· εἰ μὴ ἐστὶ τι αἰδίων κινούμενον τε καὶ κινῶν, ὅτι ἂν εἴη γένεσις αἰεὶ καὶ φθορά· ἀλλὰ μὴν ἐστὶ ταῦτα· ἐστὶν ἄρα αἰδίων τι κινούμενον τε καὶ κινῶν· id. f. 294 b.

260 a 33. τί ποτ' ἔν εἶπον τὸ πρῶτον κινούμενον, καὶ ὅτι ἀπλῶς τὸ κινούμενον; ὅτι κινεῖται μὲν καὶ τὰ ἐν γενέσει καὶ φθορᾷ ὑπὸ τῆς ἀκινήτου ἀρχῆς, ὅτι πρῶτης δέ, ἀλλὰ διὰ μέσσην τινὰ· ὅτι ἂν ἄλλως ἦν γένεσις, εἰ καὶ μὴ τι σῶμα ἦν μεταξὺ, κινούμενον μὲν ὑπὸ τῷ πρῶτῳ καὶ ἀκινήτῳ, κινῶντος δὲ τὰ ἄλλα, καὶ γινόμενον αὐτοῖς αἴτιον τῆς ἐς ἄλλα μεταβολῆς· ἢ μὲν ἢ ἀκινήτος ἀρχὴ τὴν αὐτὴν αἰεὶ κινεῖται τρόπον καὶ μίαν κίνησιν, ὅτε ὅθεν αὐτὴ μεταβάλλεσθαι πρὸς τὸ 35 κινούμενον ὑπ' αὐτῆς, οἷον ὁ ἕρως, καὶ τὸ ὑπὸ τῷ ἕρῳ πάλιν κινούμενον, οἷον ὁ ἥλιος, διὰ τὸ ἄλλως καὶ ἄλλως ἔχει πρὸς τὰ πράγματα, ὅτι τῆς αὐτῆς ἐστὶ κινήσεως αἴτιον, ἀλλὰ προσωπὸν μὲν τῆσδε, ἀπὸ δὲ αὐτῆς ἐτέρας, καὶ ποτὲ ἡρεμεῖν παύσει, ποτὲ δὲ κινεῖται· Themist. f. 61.

260 a 6. εἰπὼν δὲ τὸ κινούμενον ὑπὸ τῷ ἀκινήτῳ προσέθηκεν ἢ κινούμενον ἢ ἄν, διότι ὑπὸ μὲν τῷ ἀκινήτῳ προσεχῶς κινεῖται ἢ ἀπλαντῆς, ὑπὸ δὲ τῷ ἀπλαντοῦς κινούμενον ἢ ἢ πλανώμενον· ἐν ἐναντίοις δὲ τόποις ἢ εἶδеси· λέγει, ὅτι ποτὲ μὲν πλησιάζει ἡμῖν ὁ ἥλιος καὶ τὰ ἄλλα ἄσπρα διὰ τὴν ἐγκλισιν τῷ ζωδιακῷ, ποτὲ δὲ ἀφίστανται, καὶ 45 πρὸς τὰ νότια ὁμοίως διατίθενται, καὶ ὅτε μὲν ὑψηλότερα γίνονται ὅτε δὲ περιγεγιότερα· ἐν ἐναντίοις δὲ εἶδеси ψυχρότεροις ἢ θερμότεροις, ὅτι καὶ τὰς διαφορὰς αὐτῶν θέσεις τῶν ἐναντίων εἰδῶν τούτων καὶ

τῶν τούτων ἐστὶ ποιητικὰ· τάχα δὲ ἂν τις εἴποι τὰ ἐν Φαίδρῳ τῷ Πλάτωνος (p. 246) ἐνταῦθα παραξένον τὴν Ἀριστοτέλην, ὅταν ἐκεῖνος λέγῃ "ψυχὴ πᾶσα πάντες ἐπιμελεῖται" τῇ ἀψύχῳ, πάντα δὲ ὑπερὸν περιπολεῖ, ἄλλοτε ἐν ἄλλοις εἶδеси γινόμενῃ· πρὸς ἢ τὴν 5 τῶν ἐκεῖ εἰδῶν θεωρίαν· διαφορῶν ὅτων καὶ αἱ κινήσεις αὐτῶν γίνονται διαφοροί, καὶ ἢ ἀπὸ τῶν κινήσεων ἐνταῦθα διαφορὰ ὑφίσταται· Simpl. f. 294 b.

ἀρχὴν τῆς σκέψεως εἶναι φησιν, πότερον ἐνδέχεται συνεχῆ 260 κίνησιν εἶναι ἢ ὅτι, καὶ εἰ ἐνδέχεται, τίς αὐτῆς· αὐτὴ δὲ καὶ πρώτη τῶν κινήσεων ἐστὶν· ἀλλὰ τὸ μὲν εἰ ἐνδέχεται συνεχῆ κίνησιν εἶναι, οὐκ ὑπερβέμενος μετ' ἐλάχιστον ζητήσει· id. f. 295.

φυσικώτερον λέγει νῦν περὶ αὐξήσεως, τροφῆς προδήκῃ 260 λέγων· αὐξέει καὶ αὐξέμενον, ἥπερ ἐν ταῖς Κατηγορίαις (c. 14) λέγει τὸ τετραγώνον αὐξέει τῇ περιβέσει τῷ γινόμενῳ· id. f. 295 b.

τὸτο ὁμολογούμενως ἐνδοξον καὶ ὅτι αὐτῷ ἀρέσκον τὸ ἐπιχειρεῖν 260 ρημα, ἀλλὰ τοῖς λέγουσι τὰ πρῶτα σοιχεῖα ἀμετάβλητα εἶναι κατ' ὅσιν, διακρίσει πάντα αὐτῶν καὶ συγκρίσει πᾶσιν, ὡς ἦν καὶ Ἀναξαγόρας καὶ Ἐμπεδοκλῆς λέγων· ἀλλὰ μόνον μῆτις τε διαλλαξίς τε μιν γένωνται· Philop. in cod. Ottob. 32.

τὸτο τὸ ἐπιχειρήμα ὅτι ἀρέσκει αὐτῷ, ἀλλὰ δι' Ἀναξαγόραν καὶ Ἐμπεδοκλῆα λέγοντας· ἀλλὰ μόνον μῆτις τε διαλλαξίς τε μιν γένωνται· φησὶν ὅτι κατ' ἐκεῖνος πρώτη ἢ καὶ τόπον κινήσεως· εἰ ἢ πάντα τὰ πάθη πυκνῶσει καὶ ἀραιώσει γίνονται, ὅτι ἐστὶ συγκρίσει καὶ διακρίσει, διακρίσεις δὲ καὶ σύγκρισεις γίνονται συνημμένων ἢ 25 συνημμένων τῶν σωμάτων, πᾶσα μεταβολὴ δέσσει τῆς καὶ τόπον κινήσεως· ἐκ δὲ τῷ "δοκῶσι" καὶ τῷ "λέγει" δεικνύσιν ὅτι ὅτι ἀρέσκει τῷ δόγματι· cod. Reg. 1853.

εἰπὼν τὴν πυκνώσιν καὶ μανύσιν σύγκρισιν εἶναι καὶ διακρίσιν, 260 προσέθηκεν· καθ' ὅς γένεσις καὶ φθορὰ λέγει τῶν ὅσων, δεικνύς ὅτι ὅτι μόνον ἀλλοιώσεως καὶ αὐξήσεως ἀλλὰ καὶ γενέσεως καὶ φθορᾶς ἢ καὶ τόπον μεταβολὴ προηγεῖται· εἴτε ἢ σύγκρισις καὶ διακρίσις ἐστὶν ἢ γένεσις καὶ φθορά, ὡς ἔρεσκε Δημοκρίτῳ τε καὶ Ἀναξαγόρῃ καὶ Ἐμπεδοκλεῖ, καὶ ὅσοι τὰ πρῶτα σώματα ἀπαθὴ ὑποθέμενοι τελέως ἐκ τούτων ἐγένοντο τὰ ἄλλα, ἢ ὅσοι ἐν ὑποθέμενοι τὸ σοιχεῖον, ὡς περ Ἀναξίμανδρος τὸ μεταξὺ, πυκνόμενον τὸτο καὶ μανόμενον τὰ ἄλλα ἀποδιδόναι φησὶν, αὐτόθεν ἀληθὲς τὸ ζητούμενον, εἴτε καὶ κατ' ἀλλοίωσιν ἢ γένεσιν καὶ ἢ φθορᾷ, καὶ ὅπως ὅπως τὸ καὶ σύγκρισιν καὶ διακρίσιν τὴν γένεσιν καὶ τὴν φθορὰν ἐπιτελεῖται, εἴπερ πάσης 40 ἀλλοιώσεως ὡς εἰπὼν ἦγεῖται σύγκρισις καὶ διακρίσις· εἰπὼν δὲ "καθ' ὅς γένεσις καὶ φθορὰ λέγει", προσέθηκεν τῶν ὅσων· αὐτὸν ἢ αἱ κυρίως γένεσις εἰσι καὶ φθοραί· ἐπεξῆσαι δὲ ἄξιον, μὴ ποτε καὶ τὴν αὐτὴν μέθοδον τὴν ἀπὸ τῆς συγκρίσεως καὶ διακρίσεως καὶ τῷ αὐξομένῳ καὶ μεινόμενῳ προὑπάρχειν ἐνδείκναι τὴν καὶ τόπον μεταβολὴν· καὶ ἢ τούτων καὶ τόπον μεταβολὴ μεγέθους, τὸ μὲν αὐξομένῳ συγκρυσσωμένης αὐτῷ τῆς τροφῆς, τὸ δὲ μεινόμενῳ διακρυσσωμένης ἀπ' αὐτοῦ τινος ὕλης· κἀνταῦθα δὲ ὁ Ἀριστοτέλης συμφωνεῖν βύλεται τῷ αὐτῷ καθηγεμένῳ· καὶ ἢ ὁ Πλάτων ἐν τῷ

δεκάτῳ τῶν Νόμων (p. 893) πρώτην ἀπασὼν εἶναι λέγει τὴν καὶ τόπον κίνησιν, ἀπὸ ταύτης δὲ ὑφίστασθαι τὴν σύγκρισιν καὶ τὴν διάκρισιν, καὶ ἀπὸ ταύτης τὴν αὐξήσιν καὶ τὴν μείωσιν. Simpl. f. 295 b.

260^b 12. γένεσις δὲ καὶ φθορά ὑτέρα φοράς, ὅτι εἴτε αὐτόθεν σύγκρι-
σις ἢ γένεσις, ὡς Δημόκριτος οἶε, καὶ διάκρισις ἢ φθορά, εἴτε καὶ
ἀλλοίωσιν. μὴ ἢ γένεσις, προηγείη δὲ σύγκρισις καὶ διάκρισις, καὶ
ἔτι καὶ φθορά πρώτη ὑπάρχοι. Themist. f. 61 b.

260^b 15. ὁρμήσας καὶ ἄλλας ἐπιχειρήσεις παραδόναι δεικνύσας ὅτι πρώτη
τῶν κινήσεων ἐστὶν ἡ φθορά, διαίρεσιν ποιείη τῶν τῷ προτέρῳ σημα-
νομένων, ὅπερ ἐν ἀρχῇ παραλειπὼν νῦν ἀνεπλήρωσε, καὶ καὶ πάντας
τὰς τρόπους καθ' ὅς· λέγει κυρίως τὸ πρότερον, δεικνύει πρώτην
ἔσσαν τὴν φθορὰν τῶν ἄλλων κινήσεων. τρεῖς δὲ ἐνταῦθα τῷ προ-
τέρῳ τρόπῳ ἐξέθετο. . . ἐν δὲ ταῖς Κατηγορίαις (c. 12) πρὸς τῷ
καὶ φύσιν καὶ καὶ χρόνον προτέρῳ τέθεικεν ἄλλα τῷ προτέρῳ σημα-
νόμενα. . . ἐν δὲ τῷ δέλτῳ τῆς Μετὰ τὰ Φυσικὰ (c. 11) πλείονος
ἐκτίθετο τρόπος τῷ προτέρῳ καὶ ὑτέρῳ. . . ἐνταῦθα δὲ ἐπὶ κι-
νήσεως ζητῶν τὸ πρότερον καὶ ὑστερον, ὅσα χρήσιμα πρὸς αὐτὴν ση-
μαινόμενα παρέλαβεν. τὸ γὰρ καὶ θέσιν εἴπερ ὅλως εἴη ἐν τῇ κινή-
σει, καὶ τὸν χρόνον αὖ λαμβάνοιτο, ἡ γὰρ ταῦτα ἢ τῶν προτέρων καὶ
θέσιν σωμάτων προτέρα αὖ καὶ αὐτὴ λέγοιτο τῇ θέσει. ἐκείνῳ δ'
ἐπιφάνει ἀξιόν, ὅτι ἐν μὴ τῇ Μετὰ τὰ Φυσικὰ συνήψε· τὸ καὶ φύ-
σιν καὶ κατ' ὕψος, ἐνταῦθα δὲ διέπλεον αὐτό. Simpl. f. 296.

260^b 30. ἐνταῦθεν ἡ ἀπορία· δοκεῖ γὰρ ἐνὸς ἐκάστω ἀτόμῳ ἢ γένεσις
πρὸ τῆς καὶ τόπον κινήσεως εἶναι. ἐπιλύει ὅτι ἐν λέγων ὅτι πρὸ
ἐκάστης γενέσεως ἐστὶν ἡ καὶ τόπον κίνησις τῶν γεννητῶν, καὶ πρὸ
ταύτης ἢ τῶν ὑπάρχοντων, ἥτις καὶ αὐτὴ γεννᾷ. Philop. in cod.
Otto. 32.

261^a 1. ἀλλὰ τὸτο δοξεῖεν αὖ ὑπεναντίον εἶναι τοῖς πρότερον εἰρημέ-
νοισι. εὐρίσκει γὰρ γένεσις προτέρα φοράς, εἰ γὰρ δεῖ γενέσθαι πρῶ-
τον, εἰδ' ὅτι κινεῖται. τὸτο δὲ ἐφ' ἐνὸς μὴ οὕτως τῶν γινομένων
ἀληθές, ἀπλῶς δὲ ὡς ἀληθές· ἀνάγκη γὰρ ἕτερόν τι πρότερον κινη-
θῆναι καὶ φθορὰν, τὸ γεννητικὸν τῷ γινομένῳ, ὃν ἤδη καὶ ὁ τινικαῦτα
γινομένου, καὶ τὸτο ἕτερον πρότερον. ἔτι γένεσιν ἀδύνατον εἶναι
πρώτην. Themist. f. 61 b.

261^a 10. ὡς ἡμεῖς βολογῶμεν περὶ τὴν λέξιν· ἔδει γὰρ προτάξαι, ὡς
ἄνω προείπομεν, τῆς αὐξήσεως τὴν ἀλλοίωσιν. φθίσεως δὲ καὶ
φθοράς ἢ μὴ τῇ αὐξήσει ἢ δὲ τῇ γενέσει ἀντίκειναι. ὅλως δὲ φαί-
νει τὸ γινόμενον ἀτελές καὶ ἐπ' ἀρχὴν ἰόν. ἐνταῦθεν ὅτι καὶ τῇ φύ-
σει προτέρα ἢ καὶ τόπον δεικνύουσιν, ὥς τε τελειότερα καὶ τοῖς τελειο-
τέροις μᾶλλον ὑπάρχουσα. ἐπ' ἀρχὴν ἰόν, τὴν ἐξέτιν ἐπὶ τὸ τέ-
λειον εἶδος. Philop. in cod. Otto. 32.

261^a 13. τὴν λύσιν τῆς ἐνστάσεως τῆς ἀπὸ τῆς γενέσεως ἐνεχθείσης
ἀρχῇ τῷ τρίτῳ ἐπιχειρήματος ἐποίησατο, τῷ δεικνύοντος ὅτι καὶ
κατ' ὕψος πρώτη τῶν ἄλλων ἐστὶν ἡ καὶ φθορὰ κινήσεως. τὸ δὲ καὶ
φύσιν πρῶτον καὶ κατ' ὕψος πρῶτον ἐνομαζει, συμφώνως τοῖς ἐν
τῇ Μετὰ τὰ Φυσικὰ (Δ 11) περὶ τούτων εἰρημέναις. . . καὶ ὅτι μὴ
ἢ φθορὰ τελευταία τοῖς ἐν γενέσει ὑπάρχει, δεικνύουσιν ἐκ τῶν καὶ μὴ

κατ' ὕψος ἀτελέστερα, ὥσπερ τὰ φυτὰ καὶ τῶν ζώων τὰ προσπε-
φυκότα, ὥστε ζωοφυτὰ καλῶμεν, ὅδ' ὅλως κινεῖται καὶ τόπον,
τοῖς δὲ τελειωμένοις τελευταῖον ὑπάρχειν τῷτο. ὅτι δὲ τῇ γε-
νέσει ὑστερον τῇ φύσει καὶ τῇ ὕψος πρότερον ἐστὶ, δεικνύουσιν ἐκ τῶν
γινομένων ἐν τῷ ἐπὶ γένεσιν ἀτελές ὃν ὁδεύειν ἐπὶ τὴν αὐτὴν τε-
λειότητα ὡς ἐπ' ἀρχὴν καὶ πρῶτον τῇ φύσει· ἢ γὰρ τελειότης ἀρχὴ
ὡς τὸ ἔνεκα καὶ τὸ τέλος. Simpl. f. 297.

τὸτο τὸ ἐπιχείρημα δύναται δεικνύον εἶναι τὸ πρώτην τῶν
ἄλλων κινήσεων εἶναι τὴν φθορὰν καὶ τὰς τρεῖς τῷ προτέρῳ τρόπῳ
ὡς ἀποδεδώκεν. ἐστὶ δὲ τοῦτον. ἐδείχθη πρότερον ὅτι τὸ αὐτο-
κίνητον προϋπάρχον καὶ χρόνῳ καὶ ὕψος τῶν κινεμένων καὶ κινουμένων
ἀρχὴ τῶν τοῦτων ἐστὶ, καὶ ὅτι τὴν καὶ φθορὰν κίνησιν ἰδίως καὶ κυρίως
κινεῖ τὸ αὐτοκίνητον. εἰ γὰρ ἢ καὶ τόπον κίνησις οἰκεία ἐστὶ τῆς
ἀρχῆς καὶ αἰτίας τῶν κινουμένων, ἢ δὲ οἰκεία τῆς ἀρχῆς καὶ αἰτίας
τῶν κινουμένων κινήσεως αὐτῇ αὖ εἴη καὶ τῇ φύσει καὶ τῷ χρόνῳ προ-
τέρα τῶν ἄλλων κινήσεων, τὸ συμπέρασμα ὅλον, ὅτι ἢ καὶ τόπον
κίνησις καὶ τῇ φύσει καὶ τῇ ὕψος καὶ τῷ χρόνῳ πρώτη τῶν ἄλλων ἐστὶ
κίνησιν. καὶ συμπεραίνει λοιπὸν τὰ εἰρημένα. ὅτι δὲ καὶ τὸτο
τοῖς ἐν τῷ δεκάτῳ τῶν Πλάτωνος Νόμων κατακολουθῶν ὁ Ἀριστο-
τέλης ἀπέδειξε, συνιδεῖν ἐστὶν. id. ib.

ἔτι τὸ αὐτοκίνητον ἀρχὴ καὶ τῶν κινουμένων καὶ τῶν κινόντων.
κινεῖ δὲ τὸ αὐτοκίνητον καὶ μόνον φθορὰν. καὶ ἔτι καὶ φθορὰν
ἔτι κυρίως κινεῖται φαμεν μόνον τὸ κινούμενον καὶ τόπον
ὅταν δ' ἡρεμῇ μὴ καὶ τόπον, αὐξάνει δὲ ἢ φθίνει ἢ ἀλλοιούμενον
τυγχάνει, κατὰ τι κινεῖται, ἀπλῶς δὲ κινεῖται ὅ φαμεν. ὅτι μὴ
τοῖνυν τῶν κινήσεων ἢ φθορὰ πρώτη, φανερόν ἐκ τῶν εἰρημένων·
τίς δὲ φθορὰ πρώτη, νῦν δεικτέον. Themist. f. 61 b.

ἐπιζητῶσαι χρὴ ὅτι μέχρι νῦν ὡς ὑπόθεσις ἐλαμβάνετο τὸ
εἶναι συνεχὴ κίνησιν· ἢ γὰρ ἐν ἀρχῇ δεχθεῖσα ἀγέννητος καὶ ἀφθα-
τος κίνησις ὡς μία καὶ συνεχής, ἀλλ' ὡς αἰετὸν, ἀλλ' ὡς αἰετὸν
ἄλλη κίνησις ἐν τοῖς ὅσιν ἀπεδείκνυτο. ἐπιζητῶσαι δὲ ἐστὶν ἀκριβὲς
τὸ καὶ μίαν μέθοδον πλείονα καὶ ὅτι καθολικὰ καὶ χρήσιμα θεωρή-
ματα εὐρίσκειν. ἢ δὲ εὐρεσις αὐτῷ γίνετο δεικνύοντι πρῶτον ὅτι
ὑδεμία τῶν ἄλλων κινήσεων ἢ μεταβολῶν παρὰ τὴν φθορὰν συνε-
χὴς εἶναι δύναται καὶ μία, ἀλλ' ὅδ' ἐστὶς φοράς ἢ κατ' εὐθείαν ὅδ' ἢ
μικτὴ, ἀλλὰ μόνῃ τῇ κύκλῳ κινήσει τὸ συνεχὲς καὶ αἰετὸν ὑπάρχειν
δυνατόν. καὶ ἔτι καὶ τὸτο δεικνύουσιν ὅτι τῶν φθόνων πρώτη ἢ κύ-
κλῳ τῆς κατ' εὐθείαν ἐστὶν. Simpl. f. 297 b.

ὅτι δὲ λοιπὸν ὡς οὖν τε ἐκ τῶν ἀντικειμένων καὶ ἐναντίων κιν-
ήσεων μίαν γενέσθαι καὶ συνεχὴ κίνησιν, ὅλον· εἰ γὰρ αἰετὸν μία, τὸ
λευκανόμενον αἶμα αὖ καὶ μελανοῖτο, καὶ εἰς ὕψος μεταβάλλον
αἶμα αὖ καὶ εἰς βάθος μεταβάλλοι, καὶ τὸ αὐξόμενον αἶμα αὖ καὶ
μειοῖτο, καὶ τὸ γινόμενον αἶμα αὖ καὶ φθινοῖτο. id. f. 298. cf.
Themist. f. 61 b.

εἰ δὲ νῦν μὴ ταύτην κινεῖται, πρότερον δὲ ὅ, ὑπῆρχε δὲ καὶ τὸ
τε καὶ νῦν, ὅλον ὡς ἐκ μίας εἰς αὐτὴν μεταβέβληκεν· εἰ γὰρ μὴ
ἡρέμησεν μεταξύ, ἐκείνο αὖ ὡς μίαν τὰς ἐναντίας. ὁμοίως δὲ
ἔξει καὶ ἐπὶ γενέσεως καὶ φθοράς· καὶ γὰρ αὐτὴ, εἰ μὴ ἐναντία, ἀλλ'

ἀντικείμεναι. ἀλλ' ἡ διαφορὰ πρὸς τὰς ἀληθῶς κινήσεις, ὅτι καὶ ἐκεῖνων μὲν ἔστι μεταξὺ πάντως, ἀλλ' ὅτι ὁ πάντως ἡρεμία μεταξὺ, ἀλλὰ χρόνος. τὸ γὰρ φθιρόμενον, ὅταν εἰς τὸ μὴ ὂν μεταβαλλῇ, ἡρεμεῖν μὲν ἂν λέγοιτο ἐν τῷ μὴ ὄντι, χρόνον δ' ὂν γίνεσθαι αἰετὶ μεταξὺ τῆς εἰς τὸ μὴ ὂν φθορᾶς καὶ τῆς ἐκ τῷ μὴ ὄντος πάλιν γενέσεως. Themist. f. 61 b.

261 b. "ἀλλὰ μεταξὺ" φησὶν "ἔστι αὐτῶν χρόνος," καὶ ἔκ εἰπεν ἡρεμία, τὴν ἐνστασιν ἣν μετ' ὀλίγον λύσει φυλαττόμενος. ὁ γὰρ ὡς ἐπὶ τῶν ἐναντίων κινήσεων τὸ κινούμενον τὰς ἐναντίας ἡρεμεῖ μεταξὺ, ὅτε ὅτε καὶ ἐπὶ τῶν εἰς τὰ ἀντικείμενα μεταβαλλόντων τὸ ὂν καὶ τὸ μὴ ὂν. τὸ γὰρ ἡρεμεῖν ὂν τι ἡρεμεῖ καὶ ἐν ὄντι, ὅτε δὲ μὴ ὂν ὅτε ἐν μὴ ὄντι τινὶ ἡρεμεῖν δυνατόν. χρόνον μέντοι μεταξὺ εἶναι τινα καὶ τῶν τῆς ἀπὸ θατέρου ἐπὶ θατέρον μεταβολῆς ἀναγκαῖον. Simpl. f. 298.

261 b. ὁ παρέργως δὲ, φησὶν ὁ Ἀλέξανδρος, ἐσφαλίστατο τὸν λόγον ὅτι ἐν ἐνὶ λέγοντα, ἀλλὰ χρησίμως εἰς τὰ προκείμενα. ἐπεὶ γὰρ κέχρηται τῷ ἐναντίας εἶναι τὰς κινήσεις τὰς εἰς τὰ ἐναντία, ὅσα μὴ τις ἐνίστηται πρὸς τὸ τοιοῦτον λέγων ἐν ἐνὶ ἐναντίον εἶναι, τῇ δὲ κινήσει τὴν ἡρεμίαν ἐναντίον, καὶ διὰ τὸ τοιοῦτον μὴ δύνασθαι καὶ κίνησιν αὐτῇ ἐναντίον εἶναι, εἰ δὲ μὴ ἐναντία εἰσὶν αἱ ἐκ τῶν ἐναντίων μεταβολαί, ὁδὸν καὶ κινούμενα γένεσθαι τὴν εἰς αὐτὰ μεταβολὴν αὐτῶν, — διὰ ταῦτα δὲ τὴν ἐνστασιν παρήγαγε τὴν τὴν ἡρεμίαν, ὑπομνηστικῶν τῶν περὶ αὐτῆς δειχθέντων, ὅτι ἡ ἡρεμία ὁ κυρίως ἐναντία τῇ κινήσει, ἀλλὰ ἀντίκειται αὐτῇ ὡς ἐξήρησι πρὸς ἕξιν, ἐναντία δὲ κινήσεις κινήσει ἐξίν. id. f. 298 b.

261 b. ὅτι αἱ ἐξ ἀντικειμένων εἰς ἀντικείμενα μεταβολαί ἔκ εἰσι 22 συνεχεῖς, ἀλλὰ διαλαμβάνοντι χρόνον, δείκνυσιν ἐκ τῆς γενέσεως καὶ τῆς φθορᾶς, δυνάμει συλλογιστέον ὅτι. εἰ ἡ γενέσις καὶ ἡ φθορὰ μὴ συνεχεῖς εἰσίν, ἀλλὰ διαλαμβάνοντι χρόνον, πῶς ἂν εἴη καὶ τὰς ἄλλας μεταβολὰς τὰς ἐξ ἀντικειμένων εἰς ἀντικείμενα μὴ εἶναι συνεχεῖς. ἀλλὰ μὴν τὸ ἡγόμενον, τὸ ἄρα λήγον. καὶ τὸ μὲν συνημμένον δείκνυσιν ἐκ τῷ φυσικῷ εἶναι τὸ ὁμοίως ἔχειν ἐν ἀπάσαις ταῖς ὁμοίαις μεταβολαῖς, ὅταν τὸ συμβαῖνον διὰ τὴν ὁμοιότητα ὑπάρχῃ. id. ib.

261 b. τὸ ἀπειρον τὸ ἀπεράττων καὶ αἰδίων δηλοῖ. αἱ γὰρ πέρατα ἔχουσιν ἀνακάμπτουσαι μεταξὺ ἡρεμῶσιν. id. f. 299.

261 b. ὅτι ἐν ἡ ἐπ' εὐθείας ἔκ ἐστι συνεχῆς, δείκνυσιν λαβὼν ὅτι ἡ 31 εὐθεῖα, ἐφ' ἧς φέρεται τὸ κατ' εὐθείαν φερόμενον, πεπερασμένη ἐστίν, ὅπερ ἀπέδειξεν ἐν τῷ τρίτῳ τῆςδε τῆς πραγματείας (c. 5) διὰ τὸ μὴ εἶναι ἐνέργειαν μέγεθος ἀπειρον εἶναι. id. ib.

261 b. εἰ ὂν μὴ ἴσα ἢ πρὶν ἀνακάμψαι τὸ ἄνω φερόμενον, φέροισι 36 ἂν ἅμα καὶ ἄνωθεν κάτω καὶ κάτωθεν ἄνω, καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν ὁμοίως. ὅλως δὲ τὰς ἐναντίας κινήσεις πῶς μίαν γένεσθαι δυνατόν; Themist. f. 62.

262 a. τὸ τοιοῦτον γὰρ ἐστὶ, φησὶ, τόπος, ὡς ἐπὶ τῶν κατὰ τόπον κινουμένων 45 τὸ ἄνω ἢ τὸ κάτω ἢ ἕτερον τι, ἢ πάθος, ὡς ἐπὶ τῶν κατ' ἀλλοιωσιν κινουμένων, ἢ εἶδος, ὡς ἐπὶ τῶν κατ' ἡγεσιν καὶ φθορᾶν. in haec exit Philop. cod. Ottob. 32.

εἰ ὂν μὴ κατὰ τὴν ἀδιαφορὴν εἶδος αἱ ἐναντία κινήσεις γίνονται, 262 a ὅτε συνεχῆς ὅτε μία εἴη ἢ τῶν ἀνακαμπτόντων ἐπὶ τῆς εὐθείας κινήσεις. ἀλλὰ μὴν τὸ ἡγόμενον, τὸ ἄρα λήγον. δύναται δὲ καὶ μία εἶναι ἡ ὅλη ταύτης τῆς ἐρωτήσεως ἀποδείξις, ἔχουσα ὅπως. ἢ κατ' εὐθείαν κινήσεις ἐξ ἐναντίων συνέχει καὶ διαφερομένων τῶν εἰδει. ἢ ἐξ ἐναντίων καὶ διαφερομένων τῶν εἰδει κινήσεις ὁ μία ὁδὸς συνεχῆς ἐστίν. καὶ τὸ συμπέρασμα δὴλον. καὶ ἐστὶ τὰ μὲν πρῶτα τῆς ῥήσεως κατασκευαστικά τῆς ἐλάττωτος προτάσεως, τὰ δὲ τελευταῖα τῆς μεζωτοῦς, τὰ διορίζοντα τίς ἡ μία κίνησις. Simpl. f. 299.

τὰ γὰρ ὅτε κινούμενα ἀπαντῶντα ἀλλήλοις ἴσῃσιν ἀλλήλα. 262 a ὁ γὰρ ὡς περ ἐπὶ τῶν εὐθεῶν ἐναντία ἐστὶ τὰ πέρατα, ὅτε καὶ ἐπὶ τῷ κύκλῳ, ὅτι μὴδὲ ἔξω ἐπ' αὐτὰ πέρατα. ἴσα μὲντοι καὶ ἐπὶ τῷ κύκλῳ τὰ ἀντικείμενα, καὶ συνεχεῖς ὡς αἱ κινήσεις καὶ μὴ ἡ ἀνακάμψις ὡς ἐπὶ τῆς εὐθείας. ὁ γὰρ διὰ τὴν ἀνακάμψιν ἴσῃσιν ἀλλήλα τὰ ἀντικείμενα, ἀλλὰ διὰ τὴν ἀντικίνησην. σημεῖον δὲ ποιησάμενος τὴν ἐναντίας εἶναι τὰς ἐπὶ τῆς εὐθείας τὸ ἀναμετρικὰς ἀλλήλων εἶναι τὰς ἀνάπαυιν γινόμενας, πῶς τὸ τοιοῦτον ἐκ τῶν μὴ εἶναι ἀλλήλων ἀναμετρικὰς τὰς μὴ ἀντικείμενας μὴδὲ ἀντικειμένως κινουμένας, ἀλλὰ μόνον ἐτέρας ἀλλήλων ὕσας, οἷον τὴν ἀπὸ τῶν δεξιῶν ἐπὶ τὰ ἀριστερά γινουμένην καὶ ὅλως τὴν εἰς τὰ πλάγια τῇ ἀπὸ τῶν κάτω εἰς τὰ ἄνω. καίτοι διαφοροὶ καὶ ὁ συνεχῆς ὁδὸς κατὰ τὸ αὐτὸ εἶδος. ἀλλ' ὡς μὴ ἀντικείμενα δύναται συνπαρῆσθαι. αἱ δὲ ἐπὶ τῆς εὐθείας ἀνάπαυιν καὶ ἀναμετρικὰ ἀλλήλας, ὁ πῶς ἐστὶ τὸ μόνον διαφέρειν κατ' εἶδος. id. f. 299 b.

262 a. καὶ ἀλλὰ ἀπέδειξε κομίζεσθαι, ἐξ ἧς ὁ μόνον μᾶλλον τῶν πρὸ 262 a 262 a. ἀλλὰ μάλιστα φανερόν ἐστὶ. φησὶν ὅτι ἀδύνατον συνεχῆ εἶναι τὴν ἐπὶ τῆς εὐθείας κίνησιν τὴν πάλιν καὶ πάλιν ἐπ' αὐτῆς γινουμένην ἀνακαμπτόντος τὸ κινούμενου. δείκνυσιν δὲ αὐτὸ ἐκ τῆς ἀνάγκης εἶναι πᾶν τὸ ἀνακάμπτον ἴσα μὲν πρῶτον. τὸ τοιοῦτον γὰρ ὁ μόνον ἐπὶ τῶν ἐπὶ τῆς εὐθείας ἀνακαμπτόντων ἀναγκαῖον, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ κύκλῳ τι κινηθὲν ἔλθον ἐπὶ τὴν σημεῖον ἀνακάμπτει πάλιν ἐπ' αὐτὸ, ἀνάγκη καὶ τὸ τοιοῦτον πρῶτον, τῷ μὴ δύνασθαι ἀνακάμψαι τὸ κινούμενον μὴ πρότερον ἐξίν. εἰπὼν δὲ ὅτι μόνον ἐπὶ τῆς εὐθείας ἀλλὰ καὶ κύκλῳ φέρεται, τυτῆσιν ἐπὶ κύκλῳ, ταῦτα συμβαίνει ὁ καὶ ἐπὶ τῆς εὐθείας, εἰ ἀνακάμπτει, πάλιν τῇ διαφέρει τὸ κύκλῳ φέρεσθαι καὶ κύκλῳ, ἐδῆλωσε. κύκλῳ μὲν γὰρ φέρεται τὸ συνέριον καὶ αἰεὶ ἐπὶ ταῦτα φερόμενον καὶ κατ' αὐτὴν ἔχον τὴν κίνησιν τὸ κυκλικὸν εἶδος, κύκλῳ δὲ τὸ ἐπὶ κύκλῳ κινούμενον ἀπὸ τῶν αὐτῶν ἀνακάμπτει πάλιν ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἵκναι. ὡς καὶ δῆλον ὅτι ἔκ ἐστι τῆς κινήσεως ὁ κυκλισμός, ἀλλὰ τὸ ἐφ' ὃ ἡ κίνησις, διχῶς δὲ δείκνυσιν ὅτι ἀνάγκη τὸ ἀνακάμπτειν ἴσα μὲν πρότερον, ἀπὸ τε τῆς αἰωλήσεως καὶ ἀπὸ τῶν λόγων. . . πρῶτον δὲ δείκνυσιν ὅτι ὁ κατὰ πᾶν σημεῖον ἴσα μὲν τῶν ἐν τῇ εὐθείᾳ τὸ ἐπὶ τῆς εὐθείας κινούμενον. ὅτε γὰρ μάλιστα δεῖξει ἴδιον ὂν τὸ ἡρεμεῖν τοῖς ἐπ' εὐθείας κινουμένοις, ὅταν ἀνακάμπτωσιν. εἰ γὰρ κατὰ πᾶν σημεῖον ἴσα μὲν τὸ φερόμενον, πρῶτον μὲν ὁ μᾶλλον ἐν τῷ ἀνακάμπτειν ἢ ἐν ὁπωσδήποτε τῆς εὐθείας ἴσας εἶναι. πανταχῶς γὰρ ἐστὶ σημεῖον. καὶ ἐν τῇ κύκλῳ δὲ κινήσει τὸ αὐτὸ ὂν εἴη, ἐπεὶ καὶ ἐκεῖ σημεῖα πανταχῶς. ὅτε δὲ ὁδοῖα ἂν εἴη συνε-

χῆς φορέ. ὡς ἔχ' ἱσθ' καθ' ἑκάστον σημεῖον τὸ φερόμενον, τῷ
 μηδὲ εἶναι τὰ σημεῖα ἐνεργεῖν ἐν τῷ συνεχεῖ, διὸ ὁδὲ μέσα ἐστὶ
 κατ' ἐνεργεῖαν. ὅτι δὲ ἔκ ἐκί μέσα τῶν ἄκρων κατ' ἐνεργεῖαν
 τὰ ἐκ τῷ συνεχεῖ σημεῖα, ὡς ἂν ὡς συνεχῆς λαμβάνηται, δει-
 κνυσὶ τίνα ἐστὶ τὰ κυρίως μέσα τῶν ὁρισμένων. ἐν οἷς γὰρ ἐστὶν 5
 ἀρχὴ καὶ τέλος καὶ μέσον, τὸ μέσον πρὸς ἑκάτερον τῶν μερῶν τὸ
 ἕτερον γίνετο, πρὸς μὲν τὴν ἀρχὴν τελευτή, πρὸς δὲ τὴν τελευτήν
 ἀρχή, καὶ ὅπως ἀρχὴ γίνετο καὶ τελευτή καὶ τὸν λόγον. πρὸς ἑκάτε-
 ρον δὲ ἄμφω γίνετο, ὅταν καὶ τῶν ἄκρων ἑκάτερον κατ' ἄμφω
 λαμβάνηται καὶ ὡς ἀρχὴ καὶ ὡς πέρασ· τότε γὰρ τὸ μέσον, οἷον τὸ γ' 10
 πρὸς τὸ α', ὡς μὲν πρὸς ἀρχὴν πέρασ γίνετο, ὡς δὲ πρὸς πέρασ ἀρχή,
 καὶ πρὸς τὸ β' ὁμοίως. ὁ δὲ Ἀλέξανδρος τῷ "τὸ μέσον πρὸς ἑκά-
 τερον ἄμφω ἐστὶν" ὅτω μὲν ἔκ ἀξιοῖ ἀκέραιον, ψευδὸς εἶναι νομίζων
 τὸ πρὸς ἑκάτερον ἄμφω γίνεσθαι, ἀλλ' ὅτι τὸ μέσον πρὸς ἑκάτερον
 ἀντιτιθέμενον ὡς ὅν τὸ ἕτερον ἀμφοτέρω γίνετο. εἰ δὲ καὶ τῶν 15
 ἄκρων ἑκάτερον ὡς ἄμφω ληφθῆναι, καὶ ὡς ἀρχὴ καὶ ὡς πέρασ, οἷον
 τῆς ἀνωθεν κάτω εὐθείας καὶ τὴν ἀνω πρὸς μὲν τὸ ἀπ' αὐτῆς κινούμενον
 ἀρχή, πρὸς δὲ τὸ ἐπ' αὐτῆς τέλος, καὶ τὸ κάτω ὁμοίως ἔσται, καὶ τὸ
 μέσον ἄμφω πρὸς ἑκάτερον τῷ λόγῳ· τῷ γὰρ ἀριθμῷ ἔν ἐστιν.
 τὰ δὲ ἐν τῇ εὐθείᾳ μεταξὺ τῶν ἄκρων σημεῖα, ὥς ἂν ὡς μία καὶ 20
 συνεχῆς ἡ εὐθεῖα λαμβάνηται, δυνάμει μόνον ἐστὶ, δυνάμει δὲ ὄντα
 ἔκ ἂν εἴη μέσα κυρίως. id. ib.

262. ὅτι δ' ἅπαν τὰ κάμπτον, καὶ ἐπὶ κύκλῳ κινήσει καὶ ἐπ'
 19. εὐθείᾳ, ἀνάγκη πρότερον εἶναι, ἢ πῶς ἢ μόνον ἐπὶ τῆς αἰδιό-
 σεως ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῷ λόγῳ. πάν γὰρ τὸ φερόμενον, ἐν ᾧ γενέσθαι 25
 τε καὶ ἀπογενέσθαι ἀνάγκη ἔχει, καὶ εἰς ὃ ἐλθεῖν καὶ ἐξ ὃ ἀπελθεῖν, ἐν
 τούτῳ καὶ ἱσθ' ἀνάγκη ἔχει, χρώμενον αὐτῷ ὡς ἀρχὴ καὶ πέρατι
 τῆς κινήσεως· ὡς γὰρ οἷον τε ἐν ταύτῃ νῦν γενέσθαι τε ἐν τινὶ καὶ
 ἀπογενέσθαι ἐξ αὐτῆς, καὶ ἐλθεῖν καὶ ἀπελθεῖν. ἅμα γὰρ ἂν εἴη καὶ ἔκ
 αἷ ἐν τῷ αὐτῷ, ὡς ἐκ ἄλλῳ νῦν καὶ ἐκ ἄλλῳ. εἰ δὲ τῷτο, πάν- 30
 των δὲ τῶν νῦν χρόνος μεταξὺ, τὸν μεταξὺ χρόνον τῷτον ἂν εἴη
 ἡρεμῶν, ἐν ᾧ καὶ γεγενῆσθαι τε καὶ ἀπογεγενῆσθαι ἀπ' αὐτοῦ. ἐπὶ
 μὲν ὅν τῶν μέσων σημείων τῆς πεπερασμένης εὐθείας ἔκ ἀνάγκη
 ἔχει τὸ φερόμενον γενέσθαι τε ἐν τινὶ καὶ ἀπογενέσθαι. ὁ δὲ γὰρ αὐτῶν
 ἐστὶν ἐνεργεία, ὁ δὲ ὅπως σημεῖον ἐνεργεία· οὐδὲ γὰρ τὸ ἐνεργεία ση- 35
 μέων καὶ ἐνεργεία μέσον καὶ ἀρχὴν εἶναι καὶ πέρασ, καὶ τῷ μὲν ὑποκει-
 μένῳ ἔν, τῷ λόγῳ δὲ δύο. τῷτο δὲ ἔκ ἔστι ἐπὶ τῆς συνεχῆς,
 ἔσ' ἂν ἡ συνεχῆς. ἀλλὰ τότε γίνετο ἐνεργεία μέσον ἐνεργεία ση-
 μέων, ὅταν εἴη ἐπ' αὐτῷ τὸ φερόμενον, καὶ ἐπιστὰν πάλιν ἀρεξήν
 κινεῖσθαι. Themist. f. 62.

262. εἰπὼν ὅτι ἐν ὁδῷ χρόνῳ ἐστὶ τὸ συνεχὲς ἐπὶ τῆς εὐθείας κυ-
 30. νόμενον κατὰ τι τῶν ἐν τῇ εὐθείᾳ σημείων, προσέθηκε "πλὴν δ' ἐπ'
 αὐτῇ ἐστὶ διαίρεσις," ἵσον λόγῳ τῷ κυρίως μὲν καὶ καθ' αὐτὸ μὴ εἶναι
 ἐν χρόνῳ τὸ κινούμενον συνεχὲς ἐπὶ τῆς εὐθείας κατὰ τι τῶν ἐν
 αὐτῇ σημείων, κοινώτερον μέντοι καὶ καὶ συμβεβηκὸς δυνάμει καθ' 45
 ἑκάστον τῶν σημείων εἶναι λέγοντες ἐν χρόνῳ, τῷ τῶν νῦν ἑκάστον,
 καθ' ὃ ἐστιν ἐφ' ἑκάστῳ τῶν σημείων τὸ κινούμενον ἐπὶ τῆς εὐθείας,
 εἰς αὐτὴν εἶναι τὸν χρόνον ἐν ᾧ διαίρειται τὴν εὐθείαν. τῷ γὰρ ἐν τῷ

νῦν εἶναι, ὃ ἐστὶ διαίρεσις τῷ χρόνῳ, τῷτο λέγοιτο ἂν καὶ ἐν τῷ χρόνῳ
 εἶναι, ὅ τὸ νῦν ἐστὶν, ἀλλ' ὃ τὸ κυρίως· τὸ γὰρ νῦν ὃ μέρος τῷ χρόνῳ
 ἐστὶν ἀλλὰ τομὴ αὐτοῦ, καθ' ὃ τέμνετο καὶ δύνάτο τμηθῆναι ὁ χρό-
 νος. Simpl. f. 300.

τὸ δὲ "ἐν ἄλλῳ ἄρα σημείῳ χρόνον" εἶπεν ὡς ἴσον τῷ ἐν 262
 ἄλλῳ νῦν. τὸ γὰρ νῦν τὸ ἐν τῷ χρόνῳ ἀναλογόν ἐστι σημείῳ τῷ ἐν 2
 τῇ γραμμῇ. . . τὸ δὲ "διὰ τὸ δύο ποιεῖν, ὥσπερ ἂν εἰ καὶ νοήσειεν,"
 ἵσον ἐστὶ τῷ ὅτῳ γὰρ τὸ ἐν τῷ ἀριθμῷ δύο ποιεῖ τῇ γένεσει. ὡς γὰρ
 δὴ διαίρει τὸ σημεῖον ἀδιαίρετον ὄν, ἀλλὰ δις αὐτῷ χρησάμενος, ποτὲ μὲν
 ὡς πέρατι ποτὲ δὲ ὡς ἀρχῇ, διὰ τὸ ἱσθ' ἐν αὐτῷ. πῶς δὲ τὸ
 ἐν δύο ποιεῖ δευτέρως, προσέθηκεν "ὥσπερ ἂν εἰ καὶ νοήσειεν." ἔκκειτο
 γὰρ τὸ ὅτῳ γινόμενον δύο τῷ λόγῳ γίνεσθαι δύο. εἶπε γὰρ "καὶ τῷ μὲν
 ἀριθμῷ ἔν, τῷ λόγῳ δὲ δύο" (p. 262 a 21), τοῦτέστι τῇ νοήσει.
 id. f. 300 b.

δείξας ὅτι τὸ γινόμενον ἐν τινὶ καὶ ἀπογινόμενον ἀπ' αὐτοῦ 262
 ἀνάγκη ἔχει εἶναι ἐν αὐτῷ, ἀπορίαν πρὸς τῷτο φερομένην ἐπαγγέλλει.
 καὶ λύει τὴν ἀπορίαν, τὸ ἀδιαιρέτως ἐν αὐτῇ ληφθῆναι διορισμένον. καὶ
 ἡ μὲν ἀπορία βραχέως καὶ ἀσαφῶς ὑπ' αὐτῷ τεθείσα τοῦτον ἔχει τὸ
 κεφάλαιον. εἰ ἀνάγκη τὸ γινόμενον ἐν τινὶ καὶ ἀπογινόμενον ἀπ'
 αὐτοῦ χρόνον τινὰ ἡρεμεῖν ἐν αὐτῷ, συμβήσεται τὰ ἰσοταχῶς κινώ-
 μενα ἐπὶ ἴσων εὐθειῶν ἅμα ἀρξάμενα κινεῖσθαι, ἔκ ἅμα διέναι
 τὰς ἴσας εὐθείας, ὅπερ ἄτοπον· ὡς καὶ τὸ ἡγούμενον ἄτοπον, τὸ τὸ
 γινόμενον ἐν τινὶ καὶ ἀπογινόμενον χρόνον τινὰ ἡρεμεῖν. τὸ δὲ εἰρη-
 μένον ἄτοπον συμβαίνει, ἐὰν τῶν ἰσοταχῶς κινουμένων τὸ μὲν ληφθῇ
 γεγενῆσθαι καὶ ἀπογεγενῆσθαι κατὰ τι τῶν μεταξὺ σημείων, τὸ δὲ
 μὴ ληφθῇ. ἐὰν γὰρ ἡ δύο τινὰ ἰσοταχῶς κινώμενα, οἷον τὰ αδ',
 ἐπὶ δύο τινῶν εὐθειῶν ἴσων τῆς τε ε' καὶ τῆς ζ', ληφθῇ δὲ τὸ α' ἐπὶ
 τῆς εγ' ἐν τινὶ τῶν μεταξὺ τῶν ε' καὶ τῶν γ' σημείων, οἷον τῷ β',
 μὴ μόνον ὅν ἀλλὰ καὶ γινόμενον καὶ ἀπογινόμενον, εἰ τὸ γεγενῆσθαι ἐν
 τινὶ καὶ ἀπογεγενῆσθαι χρόνον τινὰ τὸν μεταξὺ τῶν δύο νῦν, τῷ τε ἐν ᾧ
 γίνετο καὶ τῷ ἐν ᾧ ἀπογίνετο, ἡρεμεῖν ἀνάγκη, ἀκολουθήσει τὸ θάττον
 τὸ δ' τὴν ζ' εὐθείαν κινεῖσθαι, τὸ ἰσοταχῆς τε ὅν τῷ α' καὶ ἅμα
 ἡρμύμενον τῆς κινήσεως. τῷτο δὲ συνέβη διὰ τὸ ἐπὶ μὲν τῷ α' λα-
 βεῖν τὸ καὶ γεγενῆσθαι καὶ ἀπογεγενῆσθαι ἐπὶ τινος τῶν μεταξὺ τῶν εγ'
 σημείων, ἐπὶ δὲ τῷ δ' μηδὲν τοῦτον προσλαβεῖν, ἀλλὰ συνεχῇ
 τὴν κίνησιν ἐάσαι· ὡς καὶ τὰ μεταξὺ τῶν ζ' καὶ η' σημείων δυνάμει
 εἶναι, καὶ τὸ δ' συνεχῶς κινούμενον εἶναι μόνον ἐπὶ τῶν σημείων,
 ἀλλὰ μὴ γίνεσθαι καὶ ἀπογίνεσθαι. εἰ ὅν ὅτῳ καὶ τὸ α' τὸ ἰσοταχῆς τῷ
 δ' ληφθῆναι συνεχῶς κινούμενον, ἔκκειτο ἐπακολουθεῖν τὸ θάττον τὸ δ'
 40. διεξελθεῖν τὴν ζ' ἢ τὸ α' τὴν εγ'· ἀμφοτέρω γὰρ ὁμοίως διεξέρ-
 χεται ὅτῳ ἐν τοῖς μεταξὺ σημείοις τοῖς δυνάμει, ἀλλ' ὅτι τὸ ἐτέρω
 γνωμένον ἐν τινὶ αὐτῶν καὶ ἀπογεγενῆσθαι· ὡς γὰρ ἀνάγκη τὸ ἐν τινὶ ὅν
 καὶ γίνεσθαι ἐν αὐτῷ καὶ ἀπογίνεσθαι, ὅπερ ὁ ἀπορῶν λόγος ἐπὶ τῷ ἐτέρῳ
 τῶν κινουμένων τῷ α' λαβὼν συνήγεν τὸ μὴ ἀληθῶς ἀποδεῖχθαι
 τὸ ἡρεμεῖν μεταξὺ χρόνον τινὰ τὸ γινόμενον καὶ ἀπογινόμενον. ὁ δὲ
 Ἀριστοτέλης ἔλαβε γραμμὰς ε' μὲν τὴν τὸ εγ', ζ' δὲ τὴν τὸ ζ'.
 ἀσαφὲς δὲ ἐν τῷ ἐπὶ τῷ δ' ῥηθέν (τὸ γὰρ πρότερον ὁρμήσαν καὶ ἀπελ-
 θὲν πρότερον ἐλθεῖν ἀνάγκη) καλῶς ὁ Ἀλέξανδρος ἐσαφηνίσεν. . .

ἔκκειναι δὲ πρὸ τέτων τῶν ῥητῶν ἀσάφειαν ἔχει τινὰ ἄμα δὲ εἴη
τὸ α' ἐπὶ τῷ β' σημείῳ, ἔξ τ' δ' φέροιτο ἀπὸ τῆς ζ' ἄκρας πρὸς τὸ
η' (v. 11). πῶς γὰρ ἄμα τὸ α' ἐπὶ τῷ β' ἔξ τ' δ' φέροιτο ἀπὸ
τῆς ζ' ἄκρας, εἴπερ ἄμα ἤρξαντο τὸ μ' ἀπὸ τοῦ ε', τὸ δὲ δ' ἀπὸ
τοῦ ζ'; ἀλλ' ἔοικε λέγειν ὅτε τὸ α' ἐπὶ τῷ β' σημείῳ ἡρμεῖ, τότε
τὸ δ' ἀπὸ τῆς ζ' ἄκρας συνεχῶς κινούμενον πρὸς τὸ η' φέρεται, ἔξ ἕκ
ἡρμεῖ πν ὡς τὸ α' κ' τὴν ὑπόθεσιν. id. ib.

262^b ἐντεῦθεν ἡ ἀρχὴ τῆς λύσεως, ἀπὸ τῶν ἤδη δεδειγμένων ἐπι-
17. χειρῶσα. id. f. 301.

262^b δεῖξας ὅπως ἐπὶ τῷ συνεχῶς κινούμενῳ ἕκκει λέγειν τὸ γι-
22. νεῖσθαι καὶ ἀπογίνεσθαι, ἐπάγει ὅτι ἐπὶ τῷ ἐπὶ τὸ πέρασ ἐλθόντος καὶ
ἀνακαμπτόντος ἀνάγκη λέγειν τὸ γεγονέναι τε αὐτὸ ἐν τῷ πέρατι
καὶ ἀπογεγονέναι· ὑκέτι γὰρ τὸ πέρασ τῆς εὐθείας δύναται εἶναι, ὡς
ἦν τὰ μεταξὺ, ἀλλ' ἐξιν ἐνεργεία, διὸ καὶ γενέσθαι ἐν τῷ πέρατι
ἀνάγκη καὶ ἀπογενέσθαι ἀπ' αὐτοῦ. καὶ δείκνυσιν τὸτο πάλιν διὰ τῆς
15. τῶν χοιχείων ἐκθέσεως, ἐναλλάξας, ὡς φησιν ὁ Ἀλέξανδρος, τὰ
χοιχεία, καὶ ποιήσας νῦν τὸ ἡ κινούμενον, ὥσπερ πρότερον τὸ δ', καὶ
τὸ δ' πέρασ νῦν τῆς εὐθείας, ὥσπερ πρότερον ἦν τὸ ἡ. καὶ λέγει ὅτι
τὸ ἡ ἐλθὼν ἐπὶ τὸ πέρασ τὸ δ', ὅταν ἀνακάμψῃ πάλιν, τῷ ἐπὶ ση-
μείῳ ὡς δυοῖν, ὡς γὰρ ἀρχὴ καὶ πέρατι, κέχρηται. τὸτο δὲ ἦν τὸ γε-
20. νεῖσθαι καὶ ἀπογενέσθαι. διὸ ἐξ ἀνάγκης δεῖ αὐτὸ τὴν μεταξὺ χρόνον
τῶν νῦν, τῷ τε ἐν ᾧ ἐγένετο ἐν τῷ πέρατι τῷ δ' καὶ τῷ ἐν ᾧ ἀπε-
γένετο, ἀνακάμψαν ἀπ' αὐτοῦ ἡρεμῆσαι. ὕτω μὲν ὁ Ἀλέξανδρος
τὴν ἐναλλαγὴν τῶν χοιχείων ἐξεδέξατο. μή ποτε δὲ τὸ δ' τὸ κιν-
νόμενον ὥσπερ πρότερον ἐπ' ἄκρῳ τέθεικα τῆς ζ' εὐθείας, ἵνα ἀπὸ
25. τοῦ ἄκρου κινούμενον αὐτὸ λάβῃ, ὕτω καὶ νῦν ἐν τῷ ἄκρῳ φυλάξας,
ἀντὶ τοῦ ἄκρου τῆς εὐθείας αὐτὸ παρέλαβεν, τὸ δὲ ἡ, ὁ πέρασ ἦν
τῆς εὐθείας πρότερον, ἐπὶ τὴν ἀρχὴν τῆς εὐθείας, τυτέστιν ἐπὶ τὸ
δ', κινούμενον ἔλαβεν, ἵνα τὴν ἀνακάμψιν ἐν τῇ ἀρχῇ ποιήσας τὴν
ἀρχὴν ἄμα καὶ ὡς πέρασ λάβῃ. id. ib.

262^b λύων τὴν ἀπορίαν τὴν λέγουσαν ὅτι εἰ τὸ α' γογονῶς ἔσται ἐν
22. τῷ β' καὶ ἀπογεγονός, τὸ δὲ γινόμενον καὶ ἀπογινόμενον μεταξὺ
ἔσται, συμβαίνει τὸ δ' ἰσοταχὲς ὅν τῷ α' τὴν ζ' εὐθείαν ἴσῃ ὕσαν
τῇ εγ' θάττον διέναι ἥπερ τὸ α' τὴν εγ', ὅπερ ἀποπον (τὰ γὰρ ἰσο-
ταχὴ τὰς ἴσας ἐν ἴσῳ χρόνῳ δίδουσι), ταύτην ἔν λύων τὴν ἀπορίαν
35. ἔλεγεν ὅτι τὸ α' ὁ γίνεσθαι ἐν τῷ β' καὶ ἀπογίνεσθαι ἐν χρόνῳ, ἀλλ' ἦν
ἐν αὐτῷ ἐν τομῇ χρόνῳ καὶ ἕκ ἐν χρόνῳ, διότι μὴ ἐξιν ἐνεργεία ἐν
τῷ συνεχῇ τὰ σημεία, ἀλλὰ δύναται. ὁ γὰρ ἔν, φησί, τὸ αὐτὸ
λέγειν ἐπὶ τῶν ἀνακαμπτόντων, ὅτι ἐξιν μὲν ἐν τῷ νῦν κ' τὸ δ', ὁ
μὴν καὶ γέγονεν ἐν αὐτῷ καὶ ἀπογέγονεν ἀπ' αὐτοῦ... δεῖ δὲ ἀφί-
40. κέσθαι ποτὲ καὶ ἐπὶ τὸ πέρασ καὶ ἐνεργεία ἐν αὐτῷ γενέσθαι, ὅντι καὶ
αὐτῷ ἐνεργεία ἀλλ' ὁ δύναται, ὡς τὰ πρὸ αὐτοῦ... οἶδεν δὲ καὶ
ἄλλῃ γραφῇ ὁ Ἀλέξανδρος, ἣν καὶ προηγουμένως ἀναγράφει
αὐτός, τὴν ἐν τοῖς πολλοῖς βιβλίοις φερομένην, ἣν καὶ ἐξηγησάμε-
νος πέπαυμαι, ὡς ἑτέραν παραγράφω. ἔχει δὲ ἡ ἄλλη ὕτως
45. "ἀνάγκη γὰρ ἐπὶ τέλους ἐλθεῖν τὸ ἐνεργεία ὅν δύναται." λέγει δὲ
ἀν' ὅτι τὸ κινούμενον τέως ὅν δύναται ἐν τῷ τέλει, ὥς ἀν' κινῶν,
ἀνάγκη ἐπὶ τέλους ἐλθεῖν τὸ ἐνεργεία ὅν ἤδη τέλος, ὅταν ἐπ' αὐτῷ

γόνῃ, τὸ δὲ ἐν τῷ ἐνεργεία τέλει γινόμενον ἐν τῷ κατ' ἐνεργείαν
σημείῳ γίνεσθαι ἐν χρόνῳ, καὶ ἕκ ἐν τομῇ χρόνῳ. ἀνάγκη γὰρ τὸ κιν-
νόμενον ἀνακαμπτον ἀπ' αὐτοῦ, ὅταν μὲν ἐπ' αὐτὸ κινῶν, ὡς το-
λευτῇ αὐτῷ χρήσασθαι, ὅταν δὲ ἀπ' αὐτοῦ, ὡς ἀρχῇ. τὸ δὲ πέρα-
5. τας καὶ τῆς ἀρχῆς ἡρεμῆσαν ἀνάγκη μεταξὺ γενέσθαι. id. f. 301 b.

δείξας ὅτι ἐν τῷ συνεχῇ τὰ μεταξὺ τῶν ἄκρων σημεία δυ-
263^a νάμει ἐξιν καὶ ἕκ ἐνεργεία, καὶ διὰ τὸτο τὸ κινούμενον συνεχῶς ἐπὶ τῷ
1. συνεχῆς ὅτε γίνεσθαι κατὰ τι αὐτῶν ὅτε ἀπογίνεσθαι ἀπ' αὐτῶν, ὡς
ἐὰν τὸτο ποιήσῃ διέκρηκε τὸ συνεχές, τῷ φησὶ δεῖν χρῆσθαι καὶ
πρὸς τὴν ἐρωτῶντας τὴν Ζήνωνος λόγον. περὶ δὲ τῶν Ζήνωνος τῷ
'Ελεάτῳ λόγων, ὅς ἡρώτα γυμναζῶν τὴν προσδιαλεγόμενος, καὶ
δείκνυναι δοκῶν ὅτι ἕκ ἐξιν κίνησις, εἶπεν αὐτὸς ἐν τῷ Ζ' τῇδε τῆς
πραγματείας (c. 9) ὅτι τέτταρες εἰσὶ, καὶ τίνες, καὶ πρὸς ἕκαστον
οἰκείως ἐνέστη. τῶν δὲ τεσσάρων ἐκείνων λόγων ἔκτε προχειρισά-
μενος νῦν, ὑπομνήσκει μὲν ἡμῶς τῆς τότε ῥηθείσης λύσεως αὐτοῦ,
λέγει δὲ ὅτι προσφύεσθαι ἡμῶς (καὶ) μᾶλλον ἀπὸ τῶν προστεχῶς
δεδειγμένων. ἦν δὲ ὁ μὲν ὑπὸ Ζήνωνος λεγόμενος λόγος, ὁ νῦν
μνημονεύει, τοῦτος. εἰ ἐξιν κίνησις, ἔσται τι τὸ ἐν πεπερασμένῳ
χρόνῳ ἄπειρα διεληλυθὲς. τῷ γὰρ ἐπ' ἄπειρον εἶναι τὴν διχοτομίαν
ἐν παντὶ συνεχῇ ἔσται ἄπειρα ἡμίση, τῷ πᾶν μῆριον αὐτῇ ἡμισυ
ἔχει. ἔσται δὲ τὸ κεινημένον τὴν πεπερασμένην τὰ ἄπειρα ἡμίση
διεληλυθὲς ἐν πεπερασμένῳ χρόνῳ, ἐν ᾧ διήλθε τὴν πεπερασμέ-
νην. προσλαμβάνων δὲ τὸ ἀντικείμενον τῷ ἐν τῷ συνημμένῳ
ἐπομένῳ, τὸ μὴ δύνασθαι τι ἐν πεπερασμένῳ χρόνῳ ἄπειρά τινα
διεξελεθῆναι, διότι ὁδὲ διεξελεθῆναι ὅλως οἶον τε τὰ ἄπειρα, ἀνήκει τὸ
εἶναι κίνησιν. ὕτω μὲν ὁ Ζήνων· τινὰς δὲ ἄλλως ἐρωτῶν αὐτόν
φησὶ λέγοντα, εἰ ἐξιν κίνησις, ἐπεὶ ἐξιν ἄπειρα ἡμίση ἐν παντὶ
συνεχῇ, τὸ κινούμενον ἐπὶ τῷ συνεχῆς δυνατὸν καθ' ἕκαστον ἡμισυ
ἀριθμεῖν. τὸτο δὲ γινόμενον, ὅταν τὸ κινούμενον διεληλυθὲς ἦ τὸ
30. πεπερασμένον μέγεθος. ἔσται δὲ ἀριθμὸς ἄπειρα ἡμίση ἀριθμητικῶς.
εἰ ἔν τῷτο ἀδύνατον, τὸ ἀριθμῆσαι τὰ ἄπειρα, ἀδύνατον ἀν' εἴη καὶ
τὸ ᾧ τῷτο ἔπεσθαι. εἶπετο δὲ τῷ κίνησιν εἶναι. id. f. 302.

ἡ δ' αὐτὴ γίνεσθαι ἀπορία, πᾶν αὐτῷ τις τῷ μεγέθους μόνον
263^a ἀξιῶσθαι τὰ ἡμίση ἀριθμεῖσθαι, ὅταν τὸ κινούμενον διέκρηκε αὐτῷ, πᾶν
14. μὴ προχρήσῃ τῷ χρόνῳ, ὡς Ζήνων ἐποίησε. καὶ διὰ τὸτο ἔοικεν ὁ
'Αριστοτέλης τῷ Ζήνωνος λόγῳ προδιδῆναι τὴν ἄλλοιως ἀπὸ τοῦ
ἀριθμεῖν ἐρωτῶντα τὴν αὐτὴν λόγον, ὅτι πρὸς τὴν τοιαύτην ἐρωτή-
σιν ἕκ ἦν ἰκανὴ ἡ τότε ῥηθείσα λύσις, ἡ καὶ τὸν χρόνον ὁμοίως ἀπει-
ρον τῷ μεγέθει δεκνύσα, ὥσπερ ὁδὲ πρὸς τὴν ἀπὸ τοῦ χρόνου μόνον
ἐρωτῶμενον ἡ τῷ μεγέθους. id. f. 302 b.

ἀλλ' ἐρεῖ τις ὅτι εἰ πᾶν συνεχές ἐπ' ἄπειρον διαμετρίον, καὶ
263^a πᾶν μῆριον τῷ συνεχῆς συνεχές ἐστὶ, καὶ διαμετρίων τὸ συνεχές ἐκ
14. ἀναρρεῖ τὸ συνεχές εἶναι. ταύτην ἔν λύων τὴν ἐκκασιν λέγει πῶς
ἐστὶ τὰ συνεχῆ ἐπ' ἄπειρον διαμετρία· διότι γὰρ δύναται ἔχει τὰ
ἄπειρα, ἕκ ἐντελεχεία· τῷ γὰρ καθ' ὅταν αὐτῷ μῆριον δύνασθαι
τομὴν δεξασθαι. id. ib.

ὥς ὁ διαμετρίων καὶ ἀριθμῶν τὰ ἡμίση διαφθείρει τὴν ὑπόθεσιν
τῷ προβλήματος. ἡμῶς μὲν γὰρ ζητῶμεν εἰ ἄπειρα ἐν τῇ συνεχῇ

τὰ ἡμίση, ὁ δὲ συνεχῆ φυλάττει λαβὸν ὅτε τὴν εὐθείαν ὅτε τὴν κίνησιν· συνδιαιρεῖ γὰρ τῆς εὐθείας τομῇ καὶ τὴν κίνησιν. ἔστι δὲ καὶ ἐν τῷ χρόνῳ καθάπερ σημειῖον τὸ νῦν· τὸ γὰρ αὐτὸ πέρας καὶ ἀρχή, πέρας μὲν τὸ παρελθόντος, ἀρχὴ δὲ τὸ μέλλοντος. ἀλλὰ καὶ τὸ πρᾶγμα, καθ' ὃ γέγονεν ἢ μεταβολή, τῷ μέλλοντι μάλλον προσνημέτεον (δ 14). λέγω δέ, εἰον ἐπειδὴ τὸ χρόνον ἐν ᾧ ἀπέβησκει Σωκράτης, πέρας τί ἐστιν ἐν ᾧ πρώτῳ ἀποτέθηκεν, τὸτο ὡς μὲν καὶ χρόνον προσήκει καὶ τῷ παρελθόντι (πέρας γὰρ ἐκείνους ἐστίν), ὡς δὲ καὶ τὸ πρᾶγμα, λέγω δὲ τὸ τεθνηκέναι, μάλλον προσήκει τῷ μέλλοντι, ἐν ᾧ ὅλον λέγει τεθνηκέναι. εἰ δὲ ἐρεῖ 10 τις, ἐν μὲν τῷ πέρατι τὸ παρελθόντος ἐστὶ ἀποβήσκειν Σωκράτην, ἐπειδὴ καὶ ἐν ὅλῳ τῷ παρελθόντι, ἐν δὲ τῇ ἀρχῇ τὸ μέλλοντος τεθνηκέναι, ἐπειδὴ καὶ ἐν ὅλῳ τῷ μέλλοντι, ὅτος, εἰ μὲν ἐφυλάχθη τὸ νῦν, ὥσπερ καὶ τὰληθές ἔχει, πέρας τε ὃν ἅμα καὶ ἀρχή, ἅμα ἀν λέγει καὶ ἀποβήσκειν Σωκράτην καὶ τεθνηκέναι· τὸτο δὲ ὅθεν δια- 15 φέρεται τὸ ζῆν τε ἅμα καὶ τεθνηκέναι Σωκράτην. εἰ δὲ δύο ποιήσει τὰ νῦν, ἐφεξῆς ἀλλήλων ποιήσει τὰ νῦν. ἀλλ' ἄτοπον· τὸ γὰρ σῶμα καὶ ὁ χρόνος ἐξ ἡμερῶν. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἴσως τοῖς καθόλου περὶ κινήσεως λόγοις οἰκιστέρα. Themist. f. 62.

263^b πῶς τὰ δυνάμει ἄπειρα οἷον τε διελθεῖν, δηλοῖ, φησὶν δ 20
 6. Ἀλέξανδρος, διὰ τὸ ὅτι γὰρ συνεχῶς κινώμενος καὶ τῶν ἐξῆς. ἐπεὶ γὰρ ἡ γραμμὴ ἢ κινώμενη τὸ κεινιζόμενον, συμβεβηκός ἔχει τὸ δυνάμει ἐπ' ἄπειρον εἶναι διαιρετὴ καὶ ἄπειρα ἡμίση δυνάμει ἔχειν, τὴν γραμμὴν διεξελθὼν καὶ συμβεβηκός τὰ δυνάμει ἄπειρα ἡμίση διελήλυθε, τυτέρεται ταύτην διελήλυθεν ἢ καὶ συμβεβηκός ἐστι τὸ 25 ἔχειν ἄπειρα ἡμίση δυνάμει. ὅτι γὰρ τὸτο ἢ τῆς γραμμῆς ἢ ὅσια καὶ τὸ εἶναι, τὸ ἔχειν ἄπειρα ἡμίση, ἐπεὶ ὅτι ἀν ἐστὶ καὶ συμβεβηκός ἢ τὴν γραμμὴν κεινιζόμενον ἄπειρα ἡμίση διελήλυθος, ἀλλὰ καθ' αὐτό, εἴγε καθ' αὐτὴν γραμμὴν κεινιζομένη ἢ τὸ εἶναι ἐν τῇ ἔχειν ἄπειρα ἡμίση. ἐπεὶ δὲ μὴ τὸτο ἐστὶ τῇ γραμμῇ τὴν γραμμὴν 30 εἶναι, ἀλλὰ τὸτο μὲν αὐτῇ συμβεβηκός, ἐστὶ δὲ αὐτῇ τὴν γραμμὴν εἶναι μῆκος ἀπλατές, τὴν γραμμὴν διελθὼν καθ' αὐτὴν μὲν διελήλυθε μῆκος ἀπλατές, καὶ συμβεβηκός δὲ καὶ ὅσα ἢ τῇ γραμμῇ συμβεβηκός, οἷον εἰ λευκὴ ἢ, τὸ λευκὸν καὶ ὁμοίως τῶν ἄλλων ἔκαστον, ὡς ἐν ἢ καὶ τὸ ἄπειρα ἡμίση ἔχειν δυνάμει. ὅπως ἐξ- 35 γησαμένον τὸ Ἀλέξανδρον καὶ αὐτοῖς τέτοις τοῖς ῥήμασι τὴν προκειμένην λέξιν, ἐπισησὶν ἂν τις, ὡς εἶμαι, πρώτον μὲν διὰ τὴν τῷ συμβεβηκέναι τῇ γραμμῇ ἄπειρα ἡμίση εἶναι, προσέθηκεν αὐτὸς τὸ δυνάμει, καὶ ὁ μόνον τὴν λέξιν ὅπως ἔγραψεν, καὶ τῶν εἰς ἐμὲ ἐλθόντων βιβλίων ὅτι ἔχοντων τὸ δυνάμει προσκείμενον, 40 ἀλλὰ καὶ ἐξηγήσατο ὅπως· τὸ γὰρ τὴν γραμμὴν, φησὶ, διεξελθὼν καὶ συμβεβηκός τὰ δυνάμει ἄπειρα ἡμίση διελήλυθε, τυτέρεται ταύτην διελήλυθεν ἢ καὶ συμβεβηκός ἐστι τὸ ἔχειν ἄπειρα ἡμίση δυνάμει. πῶς δὲ συμβεβηκός εἶναι λέγει τῇ γραμμῇ τὸ δυνάμει ἐπ' ἄπειρον εἶναι διαιρετῆ, ἔπειτα συνεχῆς μένει γραμμὴ, πάντες 45 δὲ συνεχῆς λόγος τὸ ἐπ' ἄπειρον εἶναι διαιρετόν; ἐπισησὶν δὲ καὶ καὶ ὅτι ὁ Ἀριστοτέλης ὁ λέγει τὸτο ὅπερ ὁ Ἀλέξανδρος, ὅτι συμβεβηκός ἔχει ἡ γραμμὴ τὸ δυνάμει ἐπ' ἄπειρον εἶναι διαιρετῆ,

ἀλλ' ὅτι συμβεβηκός τῇ γραμμῇ ἄπειρα ἡμίση εἶναι. πρὸς δὲ τὴν τὸ Ἀριστοτέλους λέξιν ἀπορητέον, πῶς ὁ συνεχῶς τὴν πεπερασμένην καθ' αὐτὴν κινώμενος καὶ συμβεβηκός ἄπειρα διελήλυθε; . . . μὴ ποτε ἐν συμβεβηκός εἶδος ἄλλο τι νῦν παραδίδωσιν ἡμῶν ὁ Ἀριστοτέλης, τὸ δυνάμει τῷ ὑπάρχον συμβεβηκός εἶναι λέγων αὐτὸ. ὅτι γὰρ καὶ τῇ γραμμῇ συμβεβηκέναι φησὶ τὸ ἄπειρα ἡμίση εἶναι, ὅτι δυνάμει ἐστὶν ἐν αὐτῇ, καὶ τὸ δυνάμει ἐπ' ἄπειρον διαιρεῖς λόγος τὸ συνεχῆς ἢ. ἐπειδὴ δὲ ἔκαστον καὶ τὸ ἐνέργεια μάλας ἐστὶν ὁ ἐστὶ, καὶ ὁ καὶ τὸ δυνάμει ἐν αὐτῇ, διὰ τὸτο καὶ τῆς γραμμῆς τὴν ὅσιαν καὶ τὸ εἶναι καὶ τὰ ἐν αὐτῇ ἄπειρα φησὶν εἶναι, ὅτι δυνάμει ταῦτα ἐν αὐτῇ, ἀλλὰ καὶ τὸ ἐν καὶ συνεχῆς, ὅπερ ὑπάρχει τῇ γραμμῇ κατ' ἐνέργειαν. Simpl. f. 303.

μνημονεύσας τὸ νῦν, ὅτι τὸ μὲν ἀρχὴ τὸ δὲ πέρας ἐστὶ, καὶ ὅτι 263^b διαιρέσις ἐστὶ χρόνος, ὁ χρόνος, καὶ ὅτι ἡμέρας, καὶ ὅτι ἕκ ἐνδέχεται ἐν τῷ αὐτῷ νῦν γενέσθαι καὶ ἀπογενέσθαι ἐν τῇ καὶ ἀπὸ τίνος (εἴη γὰρ ἂν ἅμα καὶ ἐν τῷ αὐτῷ καὶ ὅτι εἴη), δεικνύσιν ἐφεξῆς τὸ νῦν τὸτο, καθ' ὃ ἡ διαιρέσις γίνετο τὸ χρόνον, ὡς μὲν πρὸς τὸν χρόνον τὸν διαιρέ- 5 μενον ὁμοίως ἐν ἀμφοτέροις ἐστὶ τοῖς μέρους αὐτοῦ, τὸ μὲν πέρας ὃν τὸ δὲ ἀρχή· ὅτι γὰρ συνεχῆς ὁ χρόνος τῷ καιρῷ ἔχειν ὅσον τὰ μέρη αὐτῶν τὸ νῦν. . . ὅτι δὲ τὸτο ὅπως ἔχει, δεικνύσιν τὸ ἐπόμενον ἄτοπον τῷ μὴ ὅπως ἔχειν φανερόν ποιῶν. εἰ γὰρ τις, φησὶ, τὸ διαιρῶν τὸ πρότερον καὶ ὑστερον σημειῖον, τυτέρεται τὸ νῦν, μὴ ἀεὶ τῷ ὑστέρῳ πράγματι συντάττει, ἀλλ' ὡς ἐπὶ τῶν χρόνων ὅτι καὶ ἐπὶ τῶν πραγμάτων κοινὸν αὐτῶν τὸ πρότερον καὶ ὑστέρῳ λαμβάνει, ὡς ἐν ἀμφοτέροις εἶναι τοῖς πράγμασιν, ὥσπερ καὶ ἐν τοῖς χρόνοις ἢ, συμβεβηκός ἄτοπον τι· ἐστὶ γὰρ τὸ αὐτὸ ἅμα ἐν καὶ ὅτι ὅτι γέ- 10 γονέ τι, τότε ὅτι ὅν, ὅπερ ὅπως ἔχον ἀποδείξει. τὸ δὲ τῷ δὲ πράγματι ἀεὶ τὸ ὑστέρῳ πάθος ἐστὶν ἴσον ἐστὶ τῷ καὶ δὲ τὰ πράγματα τὰ ἐν τῷ χρόνῳ λαμβανόμενα ἀεὶ τὸ ὑστέρῳ γενο- μένου πάθος ἐστὶν· πράγματα γὰρ καὶ τὰ πάθη. ἢ τῷ δὲ πράγματι ἀεὶ τὸ ὑστέρῳ πάθος ἐστὶν, ἀντὶ τὸ καὶ δὲ τὸ πρᾶγμα τὸ ἐν τῷ χρόνῳ ἀεὶ τὸ ὑστέρῳ πάθος γινόμενον ἐν αὐτῷ ἐστὶν· ὅπερ δὲ πάθος εἶπε 15 τὸ εἰς ὃ ἡ μεταβολὴ γέγονε, καινῶς τὸ πάθος εἰπὼν ἐπὶ παλαιῶν τῶν κινήσεων. . . καὶ τὸ ἀπορρέον δὲ, φησὶν ὁ Ἀλέξανδρος, τὸ πῶς ἀπέθανε Σωκράτης, λύοιτο ἂν ὅπως. id. f. 303 b.

ὅτε ἐδείκνυν ὅτι τὸ ἀνακρίπτον ἀνάγκη ἡμεῖς εἶναι ἐν ἐκείνῳ 263^b ἀφ' ὃ ἀνακρίπτει; προχρησάμενος ἐν τῇ δεῖξει τῷ μὴ δυνάμει ἐν τῷ αὐτῷ νῦν, ὅπερ ἐστὶ πέρας χρόνον ἀλλ' ὁ χρόνος, γενέσθαι καὶ ἐν τῇ καὶ ἀπογενέσθαι ἀπ' αὐτοῦ, ὅπερ ἡκολούθει τῷ μὴ ἐξ ἡμερῶν συγκρίσθαι τὸν χρόνον μὴδὲ δυνάμει ἔχεις ἀλλήλων τὰ νῦν (τὸτο γὰρ κεινιζόμενον ἐστὶ) τὸν δυῶν νῦν, τὸ τε ἐν ᾧ ἐγένετο κινώμενον πέρατι ὅτι τὸ γίνεσθαι, καὶ τὸ νῦν ἐν ᾧ ἀπογένετο, χρόνον τινὰ με- 20 ταξὺ γεγονέναι, ἐν ᾧ ἢ ἀνάγκη ἡμεῖς μὴ πελαζόντων ἀλλή- λους τῶν νῦν), τὸτο ἐν αὐτῷ προσκατασκευάζει νῦν, ὅτι μὴ σὺν- κει) ὁ χρόνος ἐξ ἡμερῶν μὴδὲ διαιρεῖται εἰς ἡμερῆς. καὶ εἰδοὺς μὲν τὸτο διὰ πλεονῶν ἐν τῷ Z τῆσδε τῆς πραγματικῆς (c. 1), κα- 25 θολικώτερον αὐτὸ προβυλλόμενος, ὅτι μὴδὲν συνεχῆς ἐξ ἡμερῶν σὺνκει. id. f. 304.

264^a εἴτα ἐνστασιν λύει τὴν λέγουσαν ὅτι ἡ αὐτὴ ἀπορία δύναται
 1^a ἀπορεῖσθαι καὶ πρὸς τὴν ἐκ ἐξ ἀτόμων λέγοντας συγκειῖσθαι τὸν χρό-
 νον· καὶ ὅτι ἐπὶ τούτων δοκεῖ εὐλογον εἶναι, ὡς ἐπ' ἐκείνων, εἶναι τινα
 μεταξὺ τῶ τε ἐν ᾧ ἐγένετο καὶ τῶ ἐν ᾧ ἐξῆς χρόνον· πάλιν ὅτι ὁμοίως
 ἐν μὲν τῷ α', ἐπειδὴ ἐγένετο ἐν αὐτῷ, ἢ ἐξαι, ἐν δὲ τῷ β' ἐξαι·
 μεταξὺ ἄρα τῶ τε ἀμερὸς τῷ χρόνῳ καὶ τῷ β', ἃ εἶχτο ἀλλήλων,
 ἐξαι τις χρόνος. εἰ ὅν κοινὸν τὸ ἀπορεῖν, ὑδέπω ἂν εἴη δεδωγμέ-
 νον τὸ μὴ ἐξ ἀτόμων συγκειῖσθαι τὸν χρόνον. λέγει ὅν ὅτι ἢ ἐξαι ἢ
 αὐτὴ ἀπορία καὶ πρὸς τὴν μὴ ἐξ ἀτόμων ποιῶντας τὸν χρόνον. καὶ
 τὴν αἰτίαν προσέθισιν· αὐτὸ ὅτι τῷ χρόνῳ ἐν ᾧ ἐγένετο, ἐν τῷ
 10 ἐκάτῳ σημειῶ γέγονε καὶ ἐξαι, ὃ σημειῶ ὑδὲν ἐχόμενόν ἐξαι ὑδὲ
 ἐφεξῆς, οἱ δὲ ἄτομοι χρόνοι ἐφεξῆς. διὰ ἐπὶ μὲν τῶν ἄτομον λε-
 γόντων εἶναι τὸν α' χρόνον ἢ ἐξαι εἰπεῖν ὅτι ἐγένετο μὲν ἐν τινι
 αὐτῷ, ἐξαι δὲ ἐν τῷ πέρατι· ὃ ὅτι ἐξαι πέρας τῷ ἀτόμῳ... ἀπο-
 ρίαν δὲ τούτοις ἐφεξῆς ὁ Ἀλέξανδρος τίθησιν, ὃ πάντῃ πραγμα-
 15 τευῶν, ὡς οἶμαι. εἰ γὰρ τις λέγοι, φησὶν, ἐν μὲν τῷ πέρατι τῷ α'
 χρόνῳ, ἐν ᾧ ἐξαι ἢ μεταβεβληκός, εἶναι τὸ δ', ἐν δὲ τῷ α'
 χρόνῳ μὴ εἶναι (ἐγένετο ὅτι ἐν ἐκείνῳ), καὶ χρωμένους τῷ αὐτῷ
 λόγῳ ἀπαιτοῖ μεταξὺ τῷ α' χρόνῳ καὶ τῷ πέρατος αὐτῷ εἶναι
 τινα χρόνον ἐν ᾧ ἐγένετο, ἔτι δοκεῖ ἡ αὐτὴ ἀπορία μένειν. id. 304 b.

264^a δεικνύει ὅτι ἐν μὲν τῷ α' χρόνῳ ἐγένετο τὸ δ', ἐν δὲ τῷ πέρατι
 4^a τῷ α' γέγονεν, ὅτι ἢ ἐξαι χρόνος τούτῳ ἐν ᾧ γέγονεν ἀλλὰ πέρα-
 ρας χρόνον, δεικνύουσιν ἀγχιγύσασθαι. εἰ ὅτι ἐν μὲν τῷ α' ὅλῳ χρόνῳ,
 φησὶν, ἐγένετο, ἐν δὲ τῷ πέρατι αὐτῷ γέγονεν, δευθεῖν δὲ ἴσος 25
 ὁ χρόνος ὁ ἐν ᾧ ἐγένετο συναμφοτέρῳ τῷ τε ἐν ᾧ ἐγένετο καὶ
 τῷ ἐν ᾧ γέγονε, ὅθεν ὅτι τὸ ἐν ᾧ γέγονε προσέθεν τῷ ἐν ᾧ
 ἐγένετο χρόνῳ ἢ ἐποίησε μείζονα τὸν χρόνον. ὥστε ἢ τὸν χρό-
 νος τὸ ἐν ᾧ γέγονε· χρόνος ὅτι χρόνῳ προσετιθέμενος μείζονα τὸν
 ὅλον ποιεῖ. ὅτι δὲ ἢ ἐποίησε μείζονα, ὅθεν, εἴπερ ἐν πέρα-
 30 ρατι τῷ α' χρόνῳ γέγονε, τὸ δὲ πέρας ἀμερὸς ἐξαι. καὶ ὅτι μὲν
 αὐτόθεν ὅθεν ὅτι τὸ πέρας τῷ χρόνῳ ἢ ἐξαι χρόνος, πολλὴν δὲ
 ἐποίησεν ἐνάργειαν ἢ δοκῶσα παραδοξολογία, τὸ μὴ εἶναι πλείονα
 τὸν χρόνον, τὸν τε ἐν ᾧ ἐγένετο καὶ τὸν ἐν ᾧ γέγονεν, τῷ ἐν ᾧ
 ἐγένετο μόνον. δοκεῖ δὲ μοι μὴ μάτην προσετιθέναι τῷ "ἢ ἐν ᾧ 35
 ἐγένετο μόνον" τὸ "παντί," ἀλλ' εἰς ὑποδείξειν τῷ δεῖν μὲν τῷ
 πέρατος αὐτὸν λαμβάνειν. ἐκ δὲ τούτων τῶν λόγων, φησὶν ὁ
 Ἀλέξανδρος, δυνατὸν ὁρμώμενον δεκνύειν τὰ παρὰ τοῖς Στωϊκοῖς
 ἀξιώματα, ἃ μεταπίπτοντά τις λέγουσιν ἀπεριγράφως, μὴ
 ὄντα ταυῦτα. ἐξαι δὲ ταυῦτα ταυῦτα· εἰ ζῇ Δίῳ, ζῆσε 40
 Δίῳ. id. ib.

264^a οἰκείως λέγει τὴν ἐκ τῶν οἰκείων τῷ προκειμένῳ γινόμενης
 7^a συλλογισμὸς, ὅς καὶ ἀποδοτικῶς ἔθος αὐτῷ καλεῖν. ἐφεξῆς δὲ
 τὸ αὐτὸ τούτῳ λογικῶς δεικνύειν ἐπαγγέλλεται, λογικοὶ δὲ εἰσι συλ-
 λογισμοὶ οἱ μὴ διὰ τῶν οἰκείων καὶ προσεχῶν τῷ προκειμένῳ γινώ-
 45 μενοι, ὡς περὶ τὸ πρότερον, διὰ τε τῶν διαφορῶν τῆς κατ' εὐθείαν
 κινήσεως καὶ διὰ τῶν ὑποκειμένων τῇ τοιαύτῃ κινήσει μεγέθους, ἀλλὰ
 διὰ κοινοτέρων καὶ καθολικωτέρων καὶ δυναμένων καὶ ἄλλως ἐφαρμ-

ζω, ὅς ἔθος αὐτῷ διαλεκτικῶς καλεῖν ὡς δι' ἐνδόξεων γνωμένων
 ἐπιχειρήσεων. θέσει ὅτι ἐφεξῆς λόγος, ὅτε τοῖς κατ' εὐθείαν κινή-
 5 σις κινουμένοις προσέχοντας, ὅτε ἐκ τῶν τούτοις μόνους κατ' αὐτὴν ὑπαρ-
 χόντων εἰλημμένους, ἀλλὰ καὶ πᾶσι τοῖς ἐξ ἀντικειμένων εἰς ἀντι-
 κείμενα μεταβάλλουσι, καὶ ἐκ τῶν ἀντικειμένων εἰλημμένους, ἅπερ
 ὁ μόνον τοῖς κατ' εὐθείαν κινουμένοις κινήσις, ἀλλὰ καὶ πᾶσι τοῖς
 μεταβάλλουσιν ὑπάρχει. id. f. 305,

ὅτι μηδεμίαν κίνησιν ἐξ ἐναντίον εἰς ἐναντίον γινόμενην συνεχῆς 264^a
 εἶναι δύναται, δεικνύουσι προλαβὼν ἀξίωμα καθολικὸν τὸ λέγον ὅτι
 10 πᾶν τὸ διὰ κινήσεως συνεχῆς ἐπὶ τι ἀφικνύμενον ἀκωλύτως εἰς
 ὅπερ ἤλθε πληρῶσαν τὴν κίνησιν, ἐπὶ τούτῳ τὴν ὁρμὴν εἶχε καὶ ὅτε
 τῆς κινήσεως ἤρχετο· πᾶν ὅτι τὸ κινούμενον ὡς περ ἀπὸ τινος ὠρ-
 σμένον κινεῖται, ὅτω καὶ ἐπὶ τι ὠρισμένον, ἂν μὴ ὑπὸ τινος ἐμποδί-
 ζῃ... τί ὅτι μᾶλλον ἐν τῷδε ἢ ἐν τῷδε γινόμενον; τούτῳ ὅτι
 σημαίνει τὸ τί ὅτι μᾶλλον νῦν ἢ πρότερον; ὁμοίως δὲ, φησὶ, καὶ
 ἐπὶ τῶν ἄλλων κινήσεων· ὃ ὅτι ἐπὶ μόνῃ τῆς φορᾶς, ἐφ' ἧς ὡς
 ἐπὶ παραδείγματος ἐγγύμασε τὸ ἀξίωμα, ἀληθὴς φησὶν ἐξαι ὁ
 λόγος, ἀλλ' ὁμοίως ἀληθὴς καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων κινήσεων, τῆς τε
 ἀλλοιώσεως καὶ τῆς αὐξήσεως τε καὶ μειώσεως καὶ ὅλων τῶν εἰς τὰ
 20 ἐναντία μεταβαλλουσῶν· ὃ ὅτι ἐπὶ τῆς γενέσεως καὶ φθορᾶς, ὡς
 μαθησόμεθα. τούτῳ ὅτι ἀληθὴς ἡξωμένον, διὰ συνημμένον τινος
 τούτῳ δεικνύει τὸ προκειμένον, ὡς ἐπὶ παραδείγματος τῆς φορᾶς
 γινόμενον τῷ λόγῳ... ὁ δὲ Ἀλέξανδρος καὶ ταύτῃ τοῖς εἰρημέ-
 ναις προσέθισιν τὴν ἐπιχειρήσιν ἢ ἀπὸ τῷ αὐτῷ ἀξιώματος ὁρμώ-
 μένην· εἰ ὅτι ἀδύνατον, φησὶ, τῇ κατ' εὐθείαν κινήσει τὴν παρὰ φύσιν
 εἶναι συνεχῆ καὶ μίαν, τῷ δὲ ἐπὶ τῆς εὐθείας κινουμένῳ καὶ ἀνακαμ-
 πτοντι ἀνάγκη, εἰ τὴν ἐτέραν κινεῖται κατ' εὐθείαν, τὴν ἐτέραν παρὰ
 φύσιν κινεῖται, ἢ ἂν εἴη συνεχὴς ἢ ἐκ τῆς ἐπὶ τὸ ἄνω καὶ ἐπὶ τὸ
 κάτω συνεκείνη. id. f. 305 b.

τούτῳ δὲ ὅντος ἀληθὴς, τὸ κάτωθεν ἄνω κινούμενον, εἰ γὰρ 264^a
 14 μενον ἂν μὴ ἡσυχάζει καὶ ἡρεμεῖ, ἀλλὰ τῇ αὐτῇ ὁρμῇ συνεχῶς
 φέρεται ἐπὶ τὸ κάτω, καὶ ὅτε ἤρχετο κάτωθεν κινεῖται, ἐπὶ τὸ κάτω
 ἄρα ἐφέρετο. γελοῖον μὲν δὲ καὶ κατ' αὐτό, μᾶλλον δὲ καὶ ὅτι
 εἰ ὅτι ἅπαν τὸ κάτω φερόμενον ἐκ τῷ ἄνω φέρεται κάτω, ὅθεν ὡς
 τὸ κάτωθεν κινούμενον, εἴπερ συνεχῶς κινεῖται, ἢ ὅτε φέρεται ἂν ἐκ
 τῷ ἄνω, καὶ ὅτω γέγονεν ἐν αὐτῷ. τούτῳ δὲ ἀδύνατον. ἀνάγκη
 20 ἄρα πρότερον ἵστασθαι ἐν τῷ ἄνω. Themist. f. 62 b.

πρότερον μὲν ἐπὶ τῆς κατ' εὐθείαν φορᾶς ἐποιεῖτο τὸν λόγον, 264^a
 εἴτα ἐπὶ πλάγας τῆς κυρίως κινήσεως, ἐφ' ἧς ἐξ ἐναντίον εἰς ἐναντίον
 21 ἢ μεταβολὴ γίνεται, καὶ ἐπὶ παραδείγματος καὶ τότε τῆς εὐθείας
 ὁ λόγος προῆι. νῦν δὲ καθολικωτέρῳ ἐπὶ πλάγας μεταβολῆς ἢ
 ἀποδείξει γίνεται τῆς καὶ τὴν γένεσιν περιεχούσης καὶ τὴν φθορᾶν· τῇ
 ὅτι γερῆσει προχωρεῖ ὡς πάντων τῶν μεταβαλλόντων εἴτε κατ' εὐ-
 45 πον εἴτε κατ' εὐθείαν ἢ προσέχεται κατ' εὐθείαν ἐκ τῆς οἰκείας γι-
 νομένης γερήσεως, εἰπὼν δὲ "τὸ δὲ μὴ εἶναι κινούμενον τῇδε τὴν
 κίνησιν," πῶς χρὴ λαμβάνειν "τῇδε τὴν κίνησιν" ἐξηγήσατο διὰ
 τῷ "λέγω δὲ ὅσα ἕτερα τῷ αὐτῷ εἶναι, καὶ μὴ εἶναι μέρει ἐξαι τῆς
 ὅλης." τὸ ὅτι τῇδε ἐπὶ τὸ ἄνω κίνησιν κινούμενον, ἥτις τῷ αὐτῷ τῆς

ἐπὶ τὸ κάτω διαφέρουσα καὶ ἀντικειμένη αὐτῇ, ἢ δύναμις μίαν συνεχῆ
μετ' αὐτῆς ποιεῖν, ἀνάγκη πρὸ τῆς ἐπὶ τὸ ἄνω κινήσεως τὴν ἐναν-
τίαν τῇ κινήσει ταύτῃ ἡρεμῶν ἡρεμῶν τὴν ἐν τῷ κάτω. ἢ μέ-
νεται τὸ μῖον τὴν τῆς ἐπὶ τὸ ἄνω κινήσεως, τὸ πρὸς τὸ ἄνω κινούμενον,
πρὸ τῷ ἐκείνῳ κινεῖσθαι ἡρεμῶν ἀνάγκη. Simpl. f. 306.

264^b δείξας ὅτι μὴ ἔστι συνεχὴς ἡ ἐπ' εὐθείας κινήσις διὰ κοινοτέ-
ρων ἐπιχειρήσεων, ὥς καὶ λογικωτέρας ἐκάλεσεν, νῦν πάλιν τὸ αὐτὸ
δι' οἰκειότερων ἐπαγγέλλεται δεικνύειν, ταῖς ἐξ ἐκ τῶν καθ' αὐτὸ
ὑπαρχόντων. τὰ γὰρ καθ' αὐτὸ ὑπαρχόντα τινὶ οἰκεία αὐτῷ ἔστιν.
τῶν δὲ καθ' αὐτὸ ὑπαρχόντων τῇ κινήσει τὸ εἶναι αὐτὴν ἐν χρόνῳ,
καὶ τὸ μεταβεβηκὸς εἰς τι ἅμα τε μεταβεβηκέναι εἰς ὃ μετέ-
βαλλεν, καὶ ἀπολειπομένῳ ἐκείνῳ ἐξ ὃ μετέβαλλεν. καθ' αὐτὸ δὲ
καὶ τὸ τῶν νῦν μεταξὺ εἶναι χρόνον. . . οἰκειότερα ὅν αὕτη τῶν
πρότερον ἡ δειξίς, ὅτι ἐκεῖ μὲν τὸ ἀποπον συνήγετο περὶ τὸ ἐναν-
τίας εἶναι τὰς κινήσεις, ἐνταῦθα δὲ παρὰ τὸ ἐν τῷ αὐτῷ νῦν ἅμα
παρῶν τι μεταβεβηκὸς τε ἐκ τινος εἰς τι καὶ ἐκ τούτου πάλιν εἰς
τὸ ἐξ ὃ μετέβαλλεν εἰς αὐτό. ὅσω ἔκ οἰκειότερον κινήσει χρό-
νος τῶν ἐναντίων, τοσούτω καὶ ἡ δειξίς ἦδε τῶν πρὸ αὐτῆς. id.
f. 306 b.

264^b τὸτο πρόσκειται παραμυθούμενον ἡμῶν τὴν φαντασίαν τὴν ἀπὸ
τῆς τῷ χρόνῳ συνεχείας καὶ τὰς ἐν χρόνῳ ὄσας κινήσεις συνεχίζου-
σαν. ἢ γὰρ εἴ τι ἐν τῷ συνεχεῖ ἔστιν, ἀνάγκη καὶ αὐτὸ συνεχὲς εἶναι,
ἐπεὶ ὅτι πᾶσι πάντες τὰ ἐν χρόνῳ, καὶ πλεονάζον ἀλλήλων ἀφεστῆκε,
καὶ ἀνομοιοτάτα ἦ, συνεχῆ ἔσται. . . ὅτι δὲ μὴ οἷον τε συνεχῆ
καὶ μίαν κίνησιν εἶναι τὰς ἐναντίας, ἐκ τῷ ὁρισμῷ τῶν συνεχῶν
ἔδειξε. συνεχῆ γὰρ τὴν ταῦτα ἂ πρὸς ἕνα κοινὸν ὅρον συνήπτετο,
καὶ ὡς τὰ πέρατα ἐν τῷ. τῶν δὲ ἐναντίων ἕκ ἐξ κοινῶς ὅρος, ὅδε
οἷον τε τὰ ἔχοντα τῶν ἐναντίων καθ' αὐτὸ συνὰφθῆσθαι ἐν εἶναι. . .
δύναμις δὲ τις, φησὶν Ἀλέξανδρος, τὸ ἔχοντα τῶν ἐναντίων τὸ πέ-
ρας τῆς ἑκάστης συνεχὲς ἀκίνητον. μίαν γὰρ καὶ συνεχῆ κινήσεως ἐν πέ-
ρας ἔσται, ὥστε τὸ λευκανόμενον καὶ τὸ μελανόμενον ἐν ἄν ἔχει πέρα.
τί δὲ ἂν γένοιτο τούτο; ὅτε γὰρ τὸ μελαν, ὅτι μὴ τῆς λευκάνσεως
ταῦτο πέρας ἦν, ὅτε τὸ λευκόν. ὅδε γὰρ οἷον τε τούτο πέρας εἶναι
τῆς μελάνσεως, ἀλλ' ὅδε μὴ γὰρ τι ἐξ ἀμφοῦν, ὅτι μὴ ἅμα ἀμ-
φοτέρας ἐκινεῖται. id. ib.

264^b μόνῃ δὲ τῇ κύκλῳ καὶ ἐπὶ γραμμῆς περιφερῆς ὅθεν ἀποπον
ἀκολουθεῖ. τὸ γὰρ ἐκ τῶν α' κινούμενον ἅμα καὶ εἰς τὸ α' κινήσει καὶ
τὴν αὐτὴν πρόθεσιν καὶ ὁρμήν. ἢ γὰρ εἰς ἄλλο πρότερον ἔξει συρ-
μαῖον. ὅδε γὰρ ἐνεργεῖα σημείον ἐπὶ τῷ κύκλῳ. ὅδε ἀνακάμψει
ποδὲν ἐπὶ τὸ α', ἀλλ' ἅμα τε ἐπὶ τὸ α' καὶ ἐπὶ τὸ β' κινεῖται, καὶ ὅχ
ἅμα τὰς ἐναντίας. ὅδε ἅμα τὰς ἀντικειμένας. ἢ γὰρ ἅπαντα ἡ ἐκ
τῶν α' τῇ εἰς τὸ α' ἔστιν ἐναντία, ἀλλ' ἡ κατ' εὐθείαν. ἐπ' ἐκείνης
γὰρ ἐνεργείᾳ τὰ πέρατα καὶ ἀρχαί, καὶ οὗτος κέντρον τὸ κινούμενον ἐν τῷ
αὐτῷ ὡς πέρατι καὶ ὡς ἀρχῇ, καὶ ἀνάγκη γενεῖσθαι αὐτὸ τε ἐν αὐτῷ
καὶ ἀπογενεῖσθαι ἀπ' αὐτοῦ. διόπερ ἢ συνεχῶς ἀνεκδιᾶσαι πῶν καὶ ὅ
μεταξὺ χρόνος τῆς ἡρεμίας. Themist. f. 62 b.

264^b ἐναντίας γὰρ μόνος τὰς ἀπὸ τῶν ἐναντίων εἶναι φαιμέν, ἐναν-
τία δὲ τὰ καὶ διάμετρον ὡς πλεονάζον ἀλλήλων διαζῶντα, φησὶν ὁ

Ἀλέξανδρος. μὴ ποτε δὲ ἐναντία πέρατα εὐθείας ἐστὶ καὶ τὰς
ἐναντίας τόπους ὀρίζοντα, ὡς πρότερον εἶπον. καὶ γὰρ τῆς ἐκ τῷ κέν-
τρῳ ἡμισείας ἕως τῆς διαμέτρου ἐναντία τὰ πέρατα ταύτης,
διὰ τὸ μὲν ἄνω τὸ δὲ κάτω ἐστίν. δύναμις δὲ, φησὶν ὁ Ἀλέξανδρος,
ἀντικειμένη τὴν καὶ τὸ μῆκος λέγειν, καὶ μὴ ἐπ' εὐθείας γέννη-
σθαι ἀπὸ τινος σημείου ἐπὶ τι σημείον πλείους ἐπιζευχθῶσι γραμ-
μαὶ μὴ ὅσας εὐθεῖαι (μία γὰρ ἡ ἀπὸ ἑνὸς σημείου ἐφ' ἓν εὐθεία),
ἔσται τὰ ἐπὶ τῶν γραμμῶν τούτων κινούμενα ἀνάπαλιν, ἕκ ἐπ'
εὐθείας μὲν ἀντικινούμενα, ἐπὶ δὲ τῷ αὐτῷ μήκους. αἱ δὲ ἐπὶ τῶν
τούτων γραμμῶν ἀντικινήσεις ἔκ ἐναντίας μὲν, ὅτι ἐπὶ τῆς εὐθείας
αἱ ἐναντίαι, ἀντικειμέναι δὲ, ὅτι ἀλλήλων ἀντιζῶσι καὶ ἀλλήλων
εἰσὶν ἀναρετικά. εἰ τοῖνυν τὰ μὲν ἐπ' εὐθείας κινούμενα καὶ ἀνα-
κάμπτοντα ἢ ἐναντίας κινεῖται κινήσεις ἢ ἀντικειμένας, ὅτε δὲ τὰς
ἐναντίας ὅτε τὰς ἀντικειμένας συνεχῆς ἀλλήλων εἶναι δυνατόν,
ἕκ ἂν αἱ ἐπ' εὐθείας ἀνακάμπτουσαι συνεχῆς εἶεν. τὴν δὲ κύκλῳ
ἐπὶ τῷ αὐτῷ ὅθεν κωλύει συνεχῶς γίνεσθαι καὶ μηδένα διαλείπειν
χρόνον. Simpl. f. 307.

δείξας διὰ τῷ πρότερον ἐπιχειρήματος ὅτι ἡ κύκλῳ κίνησις
ἢ κωλύει εἶναι συνεχῆς, διὰ τὸ μὴ ἐξ ἐναντίων ἢ ἀντικειμένων
κινήσεων συνεχεῖς ὥστε ἡ ἐπ' εὐθείας, νῦν δεικνύουσιν ὅτι ὅδε
κατ' ἐνεργείαν ἔστι τι σημείον ἐν ᾧ δεῖσθαι γίνεσθαι καὶ ἀπογίνεσθαι καὶ
μεταξὺ ἡρεμῶν, ὡς ἐπὶ τῶν κατ' εὐθείαν ἀνακαμπτόντων ἐδεί-
κνυτο καὶ τούτο ἐν αἰτίῳ τῷ μὴ συνεχῶς κινεῖσθαι. id. ib.

καὶ ἐκ τούτου τῷ ἐπιχειρήματος δεικνύσι τὴν διαφορὰν τῆς κύ-
κλῳ κινήσεως πρὸς τὴν κατ' εὐθείαν, καθ' ἣν διαφορὰν ἢ μὲν κύκλῳ
κινήσις δύναμις συνεχῆς εἶναι, ἢ δὲ κατ' εὐθείαν ἢ δύναμις. ἢ μὲν γὰρ
ἐν τῷ κύκλῳ, φησὶ, ταῖς ἐξ ἡ κύκλῳ, ὅδε ποτε ἐν τοῖς αὐτοῖς, καὶ
προσπαυεῖ ὁ Ἀλέξανδρος τὸ γίνεσθαι, ἵνα ἢ ὅδε ποτε ἐν τοῖς αὐτοῖς
γίνεσθαι, τῷ μὴ δὲ ἐνεργεῖα τι εἶναι ἐν τῇ περιφερείᾳ σημείον, ἐν ᾧ
γινώσκοντες γένεσθαι ἢ ὅπως γίνεσθαι καὶ ἀπογίνεσθαι. τὴν δὲ κατ' εὐθείαν
καὶ ἐπ' εὐθείας ἐν τοῖς αὐτοῖς ἀνάγκη γίνεσθαι τε καὶ ἀπογίνεσθαι. . .
πῶς ὅν ὅχι καὶ ἡ κύκλῳ πολλὰς ἔσται καὶ ταῦτα, εἴγε πολλὰς
περιφέρει; ἢ ἢ τὸ πλεονάκει καὶ ταῦτα γινώσκοντες εὐθείας ἦδη καὶ
πολλὰς ταύτην κενεῖται, ἀλλ' ἂν καὶ μίαν ὁρμήν καὶ τάσιν καὶ ὁ-
κὴν συνεχῶς κινούμενον πλεονάκει καὶ ταῦτα γίνεσθαι, δύναμις ὅν καὶ
ἐκ ἐνεργείας, ὅπως ὥστε τὸ αὐτὸ ἀρχὴν καὶ πέρα γίνεσθαι καὶ μὴ ἡρε-
μεῖν μεταξὺ, συνεχῆς ἢ κινήσις ἔσται. ἐὰν δὲ ἡρεμῶσαν μεταξὺ
πάλιν κινήσῃ τὴν αὐτὴν ἀνάπαλιν, ὡς ἐπὶ τῶν ἀνακαμπτόντων,
εἴτε ἐπ' εὐθείας εἴτε ἐπὶ περιφερείας, πλεονάκει καὶ τὸ αὐτὸ γέν-
εσθαι, τῷ μίαν ἐκείνην τῶν κινήσεων τῶν διαλαμβανόμενων ὑπὸ
τῶν ἡρεμῶν ἰδίᾳ εἶναι, πολλὰς τε ὅτω τὸ κινούμενον κινεῖται κινή-
σεις καὶ πολλὰς. id. f. 307 b.

μόνῃ τούτων ἢ κύκλῳ κινήσις ἀπ' αὐτοῦ εἰς αὐτό, ἢ δὲ κατ' εὐ-
θείαν ἀπ' αὐτοῦ εἰς ἄλλο. καὶ ἢ μὲν ἀπὸ τῷ κύκλῳ ὅδε ποτε ἐπὶ τῷ
αὐτῷ διαζήματος. ὅδε γὰρ ὡρίζαι ἐπὶ τῷ κύκλῳ διαζήματα ἐνε-
ργεῖα, ὅδε ἔστιν ὅπως περιφερείας πρὸς εἴη τῷ κύκλῳ τὰ πέρατα
ἐκινούμενα, ἀλλὰ καὶ ἄλλη καὶ ἄλλη, μάλλον δὲ αἰετὶ ἄλλη. ἐπὶ δὲ
τῆς εὐθείας ταύτην διαζήματα κινεῖται πολλὰς ἐνθάδε ἐκείσε κα-

καὶ τὸν δεῦρο· ὥρμαινεν γὰρ τὰ πέρατα καὶ εἰληπὶν ἦδη. Ἰσακὺς ὅν ἐν αὐτῷ ἀνάγκη. Themist. f. 62 b.

265 α δὴλον ὅν ἐκ τούτων ὅτι μὴδὲ εἰ φυσιολόγοι καλῶς λέγουσιν, πάντα τὰ αἰσθητὰ κινεῖται φάσκοντες αἰεὶ, καίτοι μὴ πάντα λέγοντες κύκλῳ κινεῖται, ἀλλὰ καὶ γινόμενα καὶ φθειρόμενα καὶ αὐξανόμενα καὶ μεινόμενα καὶ ὅλως ἀλλοιούμενα· καὶ γὰρ τὴν γένεσιν καὶ τὴν φθορὰν ἀλλοιῶσιν λέγουσιν. id. ib.

265 α τὸς περὶ Ἡράκλειτον· φυσιολόγους εἰς τὴν ἐνδελεχῆ τῆς γενέσεως ῥοὴν ἀφορῶντας, καὶ ἅτι γινόμενα καὶ ἀπογινόμενα πάντα ἐστὶ τὰ σωματικά καὶ ὄντως δὲ ὑδέποτε ὄντα, ὡς καὶ ὁ Τίμαιος εἶπεν, 10 εἰκὸς ἐστὶ λέγειν ὅτι αἰεὶ πάντα ῥεῖ, καὶ ὅτι εἰς τὴν αὐτὴν ποταμὸν ὅς ἐκ αὐτῶν ἐμβραίνῃ. τὴν γὰρ μεταξὺ ταύτης τῶν ἀντικειμένων κινήσεων ἡρεμίαν, ἣν ὁ Ἀριστοτέλης ἐξέφηρε, καὶν ἐθεόσαντο, ὡς ἀνεπαίδητον ὕσαν ἐν ὑδενὶ λόγῳ πρὸς τὴν ὅλην ῥοὴν ἐλογίσαντο. Simpl. f. 308 b.

265 α τὸ γὰρ ὅπως ἀπειρον μέγεθος ὡς ἐνεργεῖα καὶ ἀδιεξίτητον ὅτι 13 μὴ ἐστὶ, δέδεικται ἐν τῷ τρίτῳ ταύτης τῆς πραγματείας. (c. 5). ἔπειτα εἰ καὶ συγχωρήσῃ τις ἀπειρον εὐθείαν εἶναι, ὅκ ἂν τι ἐκινεῖτο ἐπ' αὐτῆς. id. ib.

265 β καὶ ἅμα κινεῖται καὶ ἡρεμεῖ πως ἡ σφαῖρα· καὶ γὰρ μεταβάλλει 20 τὴν ὅλην τόπον. τῆς δὲ τοιαύτης μονῆς τε ἅμα καὶ κινήσεως αἴτιον, ὅτι ἐπὶ τῆς σφαίρας ἡ κυρίως ἀρχὴ καὶ τὸ κυρίως πέρασ· τὸ μέσον ἐστὶν, ἀρχὴ μὲν, ὅτι ἀπὸ τούτου ἡ σφαῖρα (καὶ γὰρ ἀπὸ τούτου παταχθέντος ἴση ἀπόστασις κύκλος), πέρασ δέ, ὅτι εἰς τὸτο τελευταῖον αἰ ἀπὸ τῆς περιφερείας εὐθεῖαι. ἐπεὶ τοίνυν ὅκ ἐπὶ τὸ πέρασ 25 ἀλλὰ περὶ τὸ πέρασ κινεῖται, τὸτο δὲ αἰεὶ ἐν ταύτῃ μένει, αἰεὶ μὴ διὰ τούτου κινεῖται, ὅτι ὑδὲ πεπερασμένη ἐπὶ τὸ πέρασ, ἐν ταύτῃ δὲ αἰεὶ, ὅτι αἰεὶ περιμένει τὸ πέρασ. Themist. f. 63.

265 β ἀρχὴ δὲ καὶ μέσον καὶ τέλος τῷ κύκλῳ τὸ κέντρον ἐστὶν, ἀρχὴ 3 μὲν, ὅτι καὶ τὴν ἀπὸ τοῦ κέντρου ἴσην ἀπόστασιν ὑφίσταται ὁ κύκλος, 30 τέλος δέ, ὅτι πᾶσαι αἰ ἀπὸ τοῦ κύκλου γραμμαὶ εἰς αὐτὸ περατύνονται, μέσον δέ, ὅτι πανταχόθεν ἴσον ἀπὸ τοῦ κύκλου διέστηκεν. Simpl. f. 309.

265 β καὶ διὰ τοῦ μέτρου εἶναι τὴν κυκλοφορίαν τῶν ἄλλων κινήσεων 5 δεικνύσιν ὅτι πρώτη ἐστὶν. καὶ ὅτι μὴ μέτρον, δὴλον μὴ καὶ ἐκ τῆς 35 ἐναργείας· ἡμέρα γὰρ καὶ νύξ τῆς κυκλοφορίας χρόνος, καὶ τούτω καὶ τοῖς τότε μέρεσι τὰς κινήσεις πάσας μετρεῖμεν, καὶ δέδεικται τε ἐν τῷ τετάρτῳ τῆσδε τῆς πραγματείας (c. 14 p. 223 b 18) ὅτι μέτρον τῶν ἄλλων κινήσεων ἐστὶν ἡ κυκλοφορία, ὅτε περὶ τοῦ χρόνου τὴν λόγον ἐποιεῖτο... ὁ Ἀλέξανδρος τὴν γραφὴν εὐρύν ὅπως 40 ἔχουσιν καὶ γὰρ ὅτι μέτρον τῶν κινήσεων ἡ φορὰ, πρώτην ἀναγκάζων αὐτὴν εἶναι, τὴν φορὰν, φησὶν, ἀντὶ τῆς κυκλοφορίας εἶπεν, τῷ τῷ κοινῷ ὀνόματι χρησάμενος ἐπ' αὐτῆς. ἐγὼ μάλιστα ἐν τισιν ἀντιγραφοῖς, ἀντὶ τοῦ ἡ φορὰ, ἡ περιφορὰ γεγραμμένων εὗρον. id. f. 309 b.

265 β τὸ δὲ καὶ φύσιν κινούμενον πλησίον τοῦ οἰκείου τόπου γινόμενον 14 θάττον φέρεται ὡς πρὸς συγγενές, ἢ ὅτι ἔλαττον τῷ πλησιάζοντι τὸ ἐμποδίζον καὶ διακρούμενον, τὸ δὲ ἔλαττον εὐδιακρουώτερον, ἢ ὅτι

ὁμοιώτερον αὐτῷ τὸ οἰκίον πλησίον καὶ ὅκ ὁμοίως ἐναντίον, ὥσπερ τὸ ὅθεν ἄρχεται τῆς κινήσεως, ἢ ὅτι ἄρχεται μὴ τῆς ἐπὶ τὸ οἰκίον κινήσεως, ἀρτι μεταβεβληκὸς ἀπὸ τοῦ ἐναντίου, καὶ μήπω τελείως τῶν ἐκείνῃ ποιότητων ἀπηλλαγμένον, ἐξ ὧν εἰς ταύτας μετέβαλλε, προῖον δὲ εἰληκρυνέστερον γίνετο. id. ib.

ἔθος ἐστὶ τῷ Ἀριστοτέλει μὴ τὰς ἀποδείξεις καὶ τὰς τῶν προδ 265 β αὐτῷ μαρτυρίας ὡς συμφωνήσας αὐτῷ ταῖς ἀποδείξεσι παρα- 17 γειν, ὥσα διὰ μὴ τῶν ἀποδείξεων διδάσκει καὶ ἀναγκάζει τὸς ἐντυγχάνοντας, διὰ δὲ τῆς τῶν ἄλλων μαρτυρίας παθεῖ βεβαιώτεραν ἐμποῖν τοῖς ἀκούουσιν. ὅθεν γὰρ ὡς ἀποδείξει χρῆται τῇ τῶν νεωτέρων μαρτυρίᾳ, ὥσπερ τοῖς νεωτέροις ἔθος ἐστὶν. id. f. 310.

ἰστέον ὅτι πολλὰ μὴ τῶν βιβλίων ὅπως ἔχει τὴν γραφὴν "συγ- 265 β κρινόμενον καὶ διακρινόμενον τῶν ἀτόμων σωμάτων φασίν," ὁ 29 δὲ Ἀλέξανδρος "συγκρινόμενον καὶ ἀλλοιούμενον" γράφει, καὶ ἐξη- 15 γειται προσφόρως· παρὰ γὰρ τὴν ἀλλοίαν τῶν ἀτόμων θέσιν καὶ τά- ξιν ἀλλοῶσθαι τὰ συγκρίματα φασίν, καὶ γὰρ ὅτι τῶν ἀτόμων ἀλλοιούμενων... ἐφεξῆς λέγει καὶ ὅπως οἱ μίαν τὴν ἀρχὴν καὶ τὸ κοι- νῆσον λέγοντες, ὡς οἱ περὶ Θαλήν καὶ Ἀναξίμαν καὶ Ἀναξίμανδρον καὶ Ἡράκλειτον, φυσικοὶ καὶ ὅτοι, τὴν φορὰν πρώτην τῶν κινήσεων

τίθενται· διὰ γὰρ πικρύνσεως καὶ μακρύνσεως τὰς γενέσεις καὶ φθοράς ἀποδιδοῦσι· σύγκρισις δὲ τις ἡ πύκνωσις ἐστὶ, καὶ διάκρισις ἡ μά- νωσις... τετάρτους δὲ καλεῖ μαρτυρίας τῆς τῆς ψυχῆς αἰτίας κινήσεως ποσότητας, ὥσπερ ὁ Πλάτων τὸ αὐτοκίνητον τῆς ψυχῆς ἐν Φαίδρῳ (p. 245) δεῖξας· αὐτὸ τε κοινὸν φησὶ, καὶ τοῖς ἄλλοις, ὅσα κινεῖται, τούτω πηγῇ καὶ ἀρχῇ εἶναι κινήσεως. id. ib.

οἱ δὲ περὶ Δημόκριτον μόνον τὴν καὶ τὸν τόπον κίνησιν ἔλεγον· 266 α καὶ γὰρ τὰ ἀλλοιούμενα καὶ τὸν τόπον ἔλεγον κινεῖσθαι, λαμβάνει δὲ τούτω 1 τῷ μὴ ὅλον ἀλλὰ καὶ μέρη ἀμείβειν τὴν τόπον. οἱ δὲ ἀπὸ τῆς Στωϊκῆς καὶ πᾶσαν κίνησιν ἔλεγον ὑπεῖναι τὴν τοπικὴν, ἢ καὶ με- 30 γάλα διαστήματα ἢ καὶ λόγῳ θεωρητὰ ὑφίσταμεν. id. f. 310 b.

δείξας πρότερον ἐπὶ τὸ πρῶτως κοινὸν ἀκίνητον τε καὶ αἰδῶν 266 α ἐστὶν, εἴναι προτιθεῖται δεῖξαι ὅτι καὶ ἡμέρας ἐστὶν, δεκνὺς ἅμα διὰ τούτω 10 τὴν τρόπον τῆς ὑπ' ἐκείνῃ γνωστής κινήσεως, ὅτι μὴ σωματικὴ μὴδὲ βίαιος... ὅτι δὲ ὅκ ἔχει μέγεθος δακτύλου ἐκ διαιρέσεως, ἢ αὐτὸς ἐπὶ τῇ τῇ βιβλίῳ συνάγων τὴν λόγον τίθησιν ὅπως... εἰ ἔχει μέγεθος, ἢ πεπερασμένον ἢ ἀπειρον φανήσκει αὐτὸ εἶναι. ἀλλὰ ἀπειρον εἶναι μέγεθος ἀδύνατον, ὡς δέδεικται ἐν τῷ τρίτῳ ταύτης τῆς πραγματείας. εἰ ὅν πεπερασμένον ἐστὶ μέγεθος, ἢ πεπερασ- μένον ἔχει δύναμιν ἢ ἀπειρον, καὶ παρὰ ταῦτα ὅκ ἐστὶν. εἰ ὅν μήτε τὸ πεπερασμένον ἔχον δύναμιν ἐν ἀπείρῳ χρόνῳ κινεῖν δύ- ναται, ὡς δεῖξει ἐν τῷ πρῶτῳ ἐπιχειρήματι, μήτε πεπερασμένον τι μέγεθος ἀπειρον ἔχει δύναμιν, ὡς ἐν τοῖς ἐφεξῆς δεικνύσι, θηλοῦσι· ἐθαμῶς τὸ τὴν αἰδῶν κίνησιν ἐν ἀπείρῳ χρόνῳ κοινὸν μέγεθος ἐστὶν, ὅθεν μάλιστα ἐστὶν. ἀμέριστον δὲ καὶ ἀμέγε- 45 θες... δεικνύσιν ὅν πρῶτον ὅτι ὅθεν πεπερασμένον καὶ πεπε- ρασμένον ἔχον δύναμιν δύναται κινεῖν τι πεπερασμένον ἐν ἀπείρῳ χρόνῳ, ὡς ὁμολογούμενον χρώμενος ἐκείνῳ ὅπερ ἐν τῷ ἐξῆς ἐπιχειρήματι καὶ ἐναργῶς προλαμβάνει, ὅτι τὸ μείζονα δύναται

ἔχον τὸ αὐτὸ ἐν ἐλάττω χρόνῳ κινεῖ τῆς ἐλάττω δυνάμεως.
id. ib.

266^a 14. τούτων τούτων φανερώων ὄντων, ἀμήχανον τὸ κινούμενον ἐν
ἀπείρῳ χρόνῳ συνεχῇ τε καὶ αἰδίῳ κίνησιν ὑπὸ σώματος τῷ πρώτῳ
κινεῖσθαι. ἢ ἂν ἀπείρῳ ἢ πεπερασμένον ἔσται τὸ κινεῖν σῶμα· καὶ
ἀπείρῳ μὴ ἔκ ἐνδέχεσθαι, λείπει δὲ πεπερασμένον. εἰ δὲ πεπερασ-
μένον, ἤτοι πεπερασμένην ἢ ἀπείρῳ ἔξει τὴν δύναμιν. εἰ μὴ ἔν
πεπερασμένην, εὐλόγηται τῆς αὐτῆς μετρίων ἄλλῃ δυνάμει, καὶ
πλείονα χρόνον κινήσει ἢ ὅσον ἢ πεπερασμένη κινεῖ τὴν αὐτὴν
ἴσχυον. τὸ δ' ἀπείρῳ πλείονον ἔχει. εἰ δὲ ἀπείρῳ, ἐκ ὕδατος
χρόνῳ κινήσει τὸ αὐτὸ μέγεθος ὅπερ ἢ πεπερασμένη τε καὶ ἐλάτ-
των ἐν τοσούτῳ χρόνῳ· ἢ ἂν ἔχει λόγον ἢ ὑπεροχὴ τῆς δυνάμεως,
ἀλλ' ὡς περ ἀδύνατον λαβεῖν ὅσω μετρίων ἐστὶν ἡ δύναμις τῆς πε-
περασμένης ἢ ἀπείρας, ὅτως ἀδύνατον ἔσται λαβεῖν ὅσω ἐλάττω
ὁ χρόνος τῷ χρόνῳ, καθ' ὃν ἢ ἀπείρος κινήσις κινεῖ ταύτην διάστημα
τῷ καθ' ὃν ἢ πεπερασμένη. τοίνυν ἢ ἢ κινήσει τὸ σύνολον ἢ ἀπεί-
ρος τε καὶ μετρίων ὁ κινούμενος ἢ ἐλάττω, ἢ ἔκ ἐν χρόνῳ κινήσει.
ἀμφὶ δὲ ἄλογα καὶ ἀδύνατα. Themist. f. 63.

266^a 16. εἴτα λαβὼν ἀπὸ τῷ α' τὸ κινεῖν πεπερασμένον ὄντος μὲ-
ρόν τι τὸ δ', ὑποτίθεσθαι αὐτὸ κινεῖν μέρη τὸ β' τὸ ε'. οἱ δὲ
λαβεῖν τὸ δ' τὸ κινεῖν καὶ τὸ ε' τὸ κινεῖν ἔκ ἐν τῇ αὐτῇ ἀναλογίᾳ
πρὸς ἀλλήλα ἐν ἣ τὸ α' ὅλον τὸ κινεῖν πρὸς τὸ β' ὅλον ἐστὶ τὸ ὑπ'
αὐτῷ κινεῖν, ἀλλ' ὑπερέχον τὸ δ' τὸ κινεῖν τῷ ε'. τὸ κινεῖν.
τὸτο γὰρ δεῖ προσυπακύνειν, εἰ μέλλοι τὰ ἐφεξῆς ἀκολουθῶς ἐπα-
γεῖσθαι. Simpl. f. 310 b.

266^a 19. τὸ αὐτὸ ἄρα ὑπὸ τῷ αὐτῷ ἔσται καὶ ἐν πεπερασμένῳ χρόνῳ
καὶ ἐν ἀπείρῳ κινούμενον, ὅπερ ἀδύνατον. προστιθέντες γὰρ τῷ ε'
ἔως ἀν ὅλον λαβώμεν τὸ β', ἢ καταναλώσομεν καὶ τὸ γ' χρόνον
ἢ ὅ. ἀλλ' εἰ μὴ καταναλώσομεν, ἔκ ἀπείρος· τὸ γὰρ καταμε-
τρήμενον ἔκ ἀπείρῳ, ἔσται δὲ καταμετρημένος ὑπὸ τῷ ζ' πε-
περασμένον, ὅστις ἦν ὁ πρῶτος εὐλημμένος. εἰ δὲ μὴ κατανα-
λώσομεν, ἀλλ' ἔσται μὲν τῶν τοσούτων χρόνων τῶν ἴσων τῷ
ζ' ἀφαίρεσιν, ὅσα ἦν καὶ τὰ β', ὑπολειπόμενος τις χρόνος, ἔκ ἐν
τῷ γ' ἔσται ὅλον κεννητός τὸ α' τὸ β', ἀλλ' ἐν μέρει αὐτῷ τῷ το-
σαυτάκις ἴσῳ τῷ ζ' ὁσάκις ἐλήφθη τὰ ἐν τῷ β'. τὸτο ὅν ἐστιν ὁ
λέγει, ὅτι τῷ δ' προδίδει καταναλώσω τὸ α' (πεπερασμένον γὰρ
ἦν τὸ κινεῖν) καὶ τῇ ε' τὸ β' (πεπερασμένον γὰρ ἦν καὶ τὸ κινεῖν),
τὸν δὲ χρόνον ἢ καταναλώσω ἀπείρῳ ὄντα. δύναται δὲ τὸ μὴ
κινεῖν τὸ αὐτὸ φυλάξαι τὸ α', τὸ δὲ κινούμενον τὸ β' μέρος ἀφε-
λῆναι, ὃ δὲ ὁλοῦται ἐν ἐλάττω τῷ ἀπείρῳ χρόνῳ κινήσει τὸ α'.
ἐν πεπερασμένῳ ἄρα... καλῶς δὲ τῷ καταναλώσω ἐκρή-
σατο, ἀλλ' ἢ τῷ καταμετρήσω. ἀν μὴ γὰρ ἴσων τῷ ἐξ ἀρχῆς
ἀφαιρουμένων καὶ τὸ τελευταῖον ἴσον ἦ, πρὸς τῷ ἀσυνεχῶς τὸ
α' καὶ καταμετρήσαμεν αὐτὸ τῷ δ'. γένοιτο δ' ἐν τούτῳ, εἰ
τὴν ἀρχὴν ὅπως ἀφαιρεθῆναι τὸ δ' ὡς δύνασθαι εἰς ἴσα αὐτῷ
ὁσαῦν διαιρεθῆναι τὸ α'. εἰ δὲ δὲ τὸ τελευταῖον ὑπολειπόμενον
τῷ α' μικρόν τι ἴσον τῷ δ' ἀλλὰ ἐλάττω αὐτῷ, κατακαλι-
θῆναι μὴ καὶ ἔτι λέγει τὸ α' τῇ τοιαύτῃ ἀφαιρέσει, ὃ μένει καὶ

καταμετρηθῆναι ὑπὸ τῷ δ'. ὁ αὐτὸς λόγος καὶ ἐπὶ τῷ β' καὶ τῷ ε'.
id. f. 311.

προδίδει δὲ ὅτι τὴν αἰδίαν κίνησιν προσεχῶς κινεῖν 266^a
(τὸτο γὰρ ἐστὶ τὸ πρῶτως κινεῖν) πρὸς τῷ ἀκίνητον εἶναι καὶ ἀμερές
καὶ ἀμέγεθές ἐστι, καὶ ἔχον δεδεδειγμένον ὅτι ἀπείρῳ μέγεθος ὕδατος
ὅλως ἐν τοῖς ὕδατι, ἔδειξε πρῶτον ὅτι πεπερασμένον αὐτὸ μέγεθος
εἶναι πεπερασμένην ἔχον δύναμιν ἀδύνατον. τὸ γὰρ τοῦτο ὅτι
οἷον τε κίνησιν αἰδίαν κινεῖν. λοιπὸν ὅτι ἦν δεῖξαι ὅτι ὕδατος πεπε-
ρασμένον μέγεθος αὐτὸ δύναται εἶναι ἀπείρῳ ἔχον δύναμιν, ὅπερ
ἔκ ἐπὶ μόνῳ τῷ πρῶτως κινεῖντος ἀλλὰ καθόλου δείκνυσιν, ὅτι
ὅλως ἔκ ἐνδέχεσθαι ἐν πεπερασμένῳ μεγέθει ἀπείρῳ εἶναι δύνα-
μιν. id. ib.

εἰ ὅν παντὸς χρόνος πεπερασμένον πρὸς πάντα πεπερασμένον 266^a
λόγος ἐστὶν, ὕδατος ἀν εἰ χρόνος ἐν ᾧ ἢ ἀπείρῳ κινήσῃ, καὶ τὸ
ἐπόμενον τούτῳ ἀποπῶν παραλειπών (εἰ γὰρ μὴ ἐν χρόνῳ, ὕδατος
ὅλως ὕδατος ἐστὶ κινήσῃ ἢ ἀπείρῳ ἐκείνῃ δυνάμει, ὅτι ἐν ὕδατι
χρόνῳ) δείκνυσιν τὸ ἀσυνεχῶς, ὑποθέμενος τὸ ἐν χρόνῳ κινεῖν.
ἔστω γὰρ φησὶ χρόνος ὁ α', ἐν ᾧ τὸ πεπερασμένον ἀπείρῳ δυνάμει
κινεῖται καὶ μεταβάλλεται. τὸ δὲ πεπερασμένην ἔχον δύναμιν τὸ αὐτὸ
κινήσει ἐν πλείονι χρόνῳ τῷ αβ'. εἰ δὲ ἐν τῇ πεπερασμένῃ
ἔχον δύναμιν διπλασιάζωμεν, δηλοῦται τὸ αὐτὸ ἐν ἐλάττω χρόνῳ
τῷ αβ' μεταβάλλεται, ὁμοίως δὲ καὶ αὐξήσῃ, πάλιν ἐν ἐλάττω,
καὶ αἰ ὅπως αὐξήσῃ καὶ διπλασιαζόντων τὸ μέγεθος καὶ τὴν
δύναμιν καὶ λόγον ὁ χρόνος μειωθήσθαι. προστιθέντες δὲ αἰ τῷ
25 μεγέθει καὶ ἀφαιρῶντες τὸν χρόνον ἐλευσόμεθα ποτε εἰς τὸν α' χρό-
νον, ἐν ᾧ τὸ αὐτὸ τὸτο ἐκείτω κινεῖσθαι ὑπὸ τῆς ἀπείρῳ δυνάμεως.
ἐν ἴσῳ ἄρα χρόνῳ τὸ αὐτὸ ἢ πεπερασμένη δύναμις τῇ ἀπείρῳ κί-
νήσει· τῷ γὰρ διπλασίῳ αὐξομένη ἢ δύναμις αἰ πεπερασμένη μέ-
νει τῷ πᾶν τὸ πεπερασμένον διπλασίον πεπερασμένον εἶναι. εἰ
ὅν τὸτο ἀποπῶν, τὴν πεπερασμένην δύναμιν καὶ τὴν ἀπείρῳ ἐν ἴσῳ
χρόνῳ τὸ αὐτὸ κινεῖν, καὶ ἡκολούθησε τὸ ἀποπῶν τῷ τῇ ἀπείρῳ δύνα-
μιν ἐν χρόνῳ τινὶ κινεῖν· ὅτι δὲ ἀποπῶν τι καὶ ἀδύνατον ἀκολουθεῖ, καὶ
αὐτὸ ἀποπῶν καὶ ἀδύνατον ἐστὶν· ἐν ὕδατι ἄρα χρόνῳ ἢ ἐν τῷ πεπε-
ρασμένῳ δυνάμει ἀπείρῳ κινήσει. ὕδατος κινήσει ἄρα· ὡς ὕδατος
ἔσται δύναμις κινήσῃ ἀπείρῳ ἐν πεπερασμένῳ· εἰ γὰρ ἦν, ἐκείναι
καὶ ἐν χρόνῳ ἐκείτω τὸ κινούμενον. ἐφιστάνει δὲ ὁ Ἀλέξανδρος ὅτι
ὅτι ὅπως ὡς Ἀριστοτέλης ὑπέθετο ὑπὸ τῷ τῇ ἀπείρῳ δυνάμει
ἔχοντος ἀρχεῖσθαι καὶ τὸ κινεῖν ἐν τῷ α' χρόνῳ τότε τι τὸ κινε-
μενον, καὶ συναγεῖν, ὡς αὐτὸς ἐποίησεν, ὅτι καὶ ὑπὸ τῇ πεπερα-
σμένην ἔχοντος δυνάμει τὸ αὐτὸ κινήσῃ ἐν ἴσῳ χρόνῳ. εἰ γὰρ
ὅτι φησὶ λαμβάνοιτο, ἐνστασις ἔξει ὡς ἔκ ἀληθές· ὃ γὰρ συγγω-
ρήσει τις δύνασθαι τὸ κινεῖν ὑπὸ τῆς ἀπείρῳ δυνάμεως καὶ ὑπὸ
τῆς πεπερασμένης κινήσῃ. ἀλλ' ἀναγκαῖον καὶ λαμβάνειν· τὸ
γὰρ ὑπὸ τῆς πεπερασμένης δυνάμεως κινεῖν ἐν χρόνῳ τινὶ
τὸτο ὑποτίθεσθαι καὶ ὑπὸ τῆς ἀπείρῳ κινεῖσθαι ἐν τινὶ πολὺ ἐλάτ-
τω... μήποτε δὲ καλῶς καὶ ἀναγκαῖως ὁ Ἀριστοτέλης ἀπὸ τῇ
τῇ ἀπείρῳ ἔχοντος δυνάμει ἤρξατο, καὶ ὃ χρεῖα τῇ ἀνάγκῃ λαμ-
βάνειν... ἐνταῦθα φησὶ ὁ Ἀλέξανδρος, καὶ ὅτι δεικνύει ἀδύ-

νατον ὃν τὸ ἐν πεπερασμένῳ μεγέθει ἄπειρον εἶναι δύναμιν... ὁ δὲ γραμματικὸς ἐκεῖνος ὃ κατ' ἀρχὰς τῶν εἰς τὸτο τὸ βιβλίον χαλῶν ἐμνημόνευσα, μέγα νομίζων εἰ τῶν ἰδιωτῶν πολλὰς ὑπάγαιτο πρὸς τὸ ὕψος καὶ τὸ κόσμον παντὸς καταφρόνησαν, ὡς ὁμοίως αὐτοῖς ὄντων φθαρτῶν, καὶ δηλονότι καὶ πρὸς τὴν αὐτὴν τὴν δημιουργοῦ, εἰ γνηστὴ καὶ φθαρτὴ κόσμου ποιητὴς ἀποδεχθεῖσιν, τὴν πρὸ τῆς δημιουργίης ἅπαντα αἰῶνα ἕτε δημιουργὸς ὢν ἕτε πάντων τῶν ὄντων θεὸς καὶ πατὴρ καὶ ὑποστάτης, εἴπερ μὴδὲ ἐγγιγόναι τι τῶν ὄντων τότε, ἀπὸ δὲ τοσούτων γιγαντικῶν ἰσχυρῶν ὁ ἀνὴρ ὅσος καὶ τοῖς ἐν τῇ πρώτῃ τῆς περὶ ὕψους περὶ τῆς αἰδιότητος τῆς ὕψους καὶ τῆς κόσμου 10 δευθεῖσιν ὑπὸ τῷ Ἀριστοτέλει ἀντιγράφειν ἐτόλμησεν, ὡς συνήθως τῶν ἐκείνῳ λεγομένων, ὡς ἐν ἐκείνοις ἐπειραθὴν ἀποδείξει, καὶ πρὸς τὰ ἐν ἀρχῇ τὸδε τὸ βιβλίον τὰ τὴν κίνησιν καὶ τὴν χρόνον αἰδία δεικνύοντα παρὰ θύρας ἀπαντῶν ἐνέστη, ὡς δυνατὸν καταμεθεῖν ἐκ τῶν ἐκείνῳ πρὸς αὐτὸν εἰρημένων. εἰς δὲ ταῦτον σκοπὸν ἐνόμισεν 15 αὐτῷ καὶ ταύτην συντελεῖν τὴν ἀπόδειξιν τῷ Ἀριστοτέλει, δι' ἧς δεικνυσιν ὅτι ὁδὸν σώμα πεπερασμένον ἄπειρον ἔχει δύναμιν... νομίζει γὰρ ταύτην αἰσῶν τὴν Ἀριστοτέλην τὴν δύναμιν ἄπειρον ἔχειν κινήσιν καὶ τὴν δύναμιν διαρκεῖν εἰς τὴν ἄπειρον χρόνον κινούμενον... καὶ ὅτι ἐπέστησεν ὅτι ἄλλο μὲν ἐστὶ τὴν δύναμιν ἔχειν ἄπειρον ἅμα 20 ὅλην κινήσιν αἰδιῶν, καὶ ἄλλο τὴν δύναμιν διαρκεῖν αἰδιῶν κινούμενον, καὶ ὅτι τὸ μὴ ἐνεργεῖν ἀπειροδύναμον ὅλον ἅμα τῷ αἰδιῶν κινῶντι ὑπάρχει, τὸ δὲ ὅπως ἄπειρον ὡς δύναμιν ἐπ' ἄπειρον κινῶντι ὁ καὶ τὴν ἐνεργητικὴν καὶ κινήσιν δύναμιν τὴν ἅμα ὅλην ὕσαν, ἀλλὰ καὶ τὴν παθητικὴν καὶ τὴν δύναμιν ὑπάρχει τῷ αἰδιῶν κινῶντι 25 μὲν... ἐπειδὴ δὲ τὴν ὅλην ὕσαν σκοπὸν τῆς Ἀριστοτέλει ἀποδείξεως ἀγνοήσας, καὶ νομίσας ὅτι ὁ δεικνύς τὴν πεπερασμένον σώμα μὴ ἔχειν ἄπειρον κινήσιν δύναμιν, εὐθύς ἂν εἴη δεδειχῆς ὅτι ὁ ὕψους πεπερασμένος ὢν φθαρτός ἐστι, καὶ διὰ τὸτο καὶ δι' οἰκείων ἐπιχειρημάτων ἐπιβάλλει δεικνύειν ὅτι τὴν πεπερασμένον σώμα 30 πεπερασμένην ἔχει δύναμιν, καὶ ὡς ἐξ ἀνάγκης ἐνόμισεν τῷ ἐπαγγεῖν ὅτι ὁ ὕψους φθαρτός ἐστι, φέρε καὶ ταύταις αὐτῶν ταῖς παρανομίαις ἐπιδιδάσκωμεν... ὁ τοῖνυν ὕψους πρὸ ἐξακχιλίων καὶ πρὸς ἑνιαυτῶν, ὡς ὅσος αἰς, γεγονώς, καὶ ἐπ' ἐχάτας ὡς ἡδὴ τῶν ἡμερῶν, ὡς καὶ τὸτο πάντως αὐτὸν ἀρέσκει, πῶς ὁδὸν παρακμα- 35 σῶν καὶ πρὸς φθορὰν ὁδεῖν ἡμῶν ἐνδείξατο;... ἐπιζητῶν δὲ ἄξιον ὅτι ἀνταυθα πάλιν ὁ Ἀριστοτέλης ἐν διαφόροις ἐνόμισι τὰς αὐτὰς ἐποίας τῷ σφετέρῳ καθηγεμένῳ προβάλλεται. καὶ γὰρ ὁ μὲν Πλάτων τὴν διαφορὰν τῶν χωριστῶν τῶν ὕψων αἰτῶν καὶ αὐτῶν τῶν ὕψων ἀπὸ τῆς ὕψους παραδίδωσι, καὶ ὅσον τὸ μὴ αἰτῶν ὄντως 40 ὢν ἐστίν, δεῖ καὶ τὰ αὐτὰ καὶ ὡσαύτως ἔχον καὶ μήτε κατ' ὕψος καὶ κατ' ἐνέργειαν καὶ κατ' ἐνέργειαν κίνησιν καὶ μεταβολὴν ὑφίστασθαι, τὴν δὲ ὕψων σωματικὸν ὄντα καὶ διὰ τὸτο ὅτι αὐτοῦ ὄντος γινόμενον εἶπεν καὶ ὅτι ὄντως ὄντα... ὁ δὲ Ἀριστοτέλης φυσικώτερον ἀπὸ τῆς κινήσεως ἀρχόμενος, πρῶτον εἰδείξεν ὅτι ἀνάγκη 45 κίνησιν αἰδιῶν εἶναι, καὶ τὴν κινούμενον εἶναι μᾶλλον, εἴπερ ἐν τῇ κινούμενῳ ἡ κίνησις, καὶ ὅτι τὴν κινούμενον ὑπὸ πᾶσι πάντως κινεῖται καὶ ὅτι τὸ μὴ πρῶτως κινῶν τὴν αἰδιῶν κίνησιν ἀνάγκη εἶναι καὶ ἀπειρο-

δύναμιν καὶ ἀμερές, τὸ δὲ πρῶτως ὑπὸ τῷ τῷ αἰδιῶν κίνησιν κινούμενον μίαν ὕσαν καὶ συνεχῇ τὴν κυκλοφορητικὴν εἶναι σῶμα... ζητήσιν δὲ ἂν οἶμαι πᾶς ὁ μὴ παρέργως τῶν Ἀριστοτέλους λόγων ἀκούων περὶ τὴν πρῶτως κινῶντος, πότερον ἐγγιγόνως κινεῖ ἢ ἀχρόνως. εἰ μὲν γὰρ ἐγγιγόνως, πρῶτον μὴ πῶς αὐτὸς ὁ Ἀριστοτέλης περὶ τῆς ἀπειροδύναμιν λέγων χρόνον γε, φησὶν, ὅτι ἐνδέχεται εἶναι ὁδὸν κατ' ὃν κινεῖ; ἔπειτα εἰ ἀκίνητον ἐστὶ καὶ κατ' ὕψος μεταβολὴν ἀμεταβλητὸν τὸ πρῶτως κινῶν, ὁ κατ' ὕψος μόνον ἀλλὰ καὶ κατ' ἐνέργειαν καὶ κατ' ἐνέργειαν, πῶς ὁ χρόνος μέτρον κινήσεως ὢν τὰς ἀκίνητης ἐνεργείας μετρήσει τὸ πρῶτως κινῶντος; εἰ δὲ μὴ ἐν χρόνῳ κινεῖ, πῶς ἐν χρόνῳ κινεῖ; τὸ πρῶτως ὑπ' αὐτὸν κινούμενον; πρὸς δὲ ῥητόν, ὅτι τῶν κινῶντων ὅσα μὴ κινούμενα κινεῖ, ὡς περὶ τὰ σωματικῶς κινῶντα ὡδόντα καὶ ἔλκοντα καὶ ῥιπτόντα, ταῦτα ἐν χρόνῳ κινεῖ, ὁ δὲ διὰ τὴν κινεῖν ἀπλῶς, ἀλλὰ διὰ τὴν κινεῖν κινήσεως γὰρ μέτρον ὁ χρόνος, ἡ δὲ κίνησις ἐν τῇ κινούμενῳ ἐστὶ καὶ ἐν τῇ κινῶντι. τὸ δὲ πρῶτως κινῶν ἀκίνητον ὢν καὶ κατ' ὕψος καὶ κατ' ἐνέργειαν, ὡς ὑπὲρ πᾶσαν κίνησιν ἰδρυμένον, καὶ ἀχρόνως ἔχει τὰς ἐνεργείας ὡς ὑπὲρ χρόνον ὕσαν. id. f. 311 b—315 b.

τοῖς προκειμένοις ἀναγκαίως δεῖξας ὅτι ὁδὸν μέγεθος πε- 266b περασμένον ἄπειρον ἔχει δύναμιν, ἵνα διὰ τῆς δευτέρας τὸ πρῶτως κινῶν ἀπειροδύναμον μὴ ὢν μέγεθος πεπερασμένον, εἰ δὲ τὸ ἄπειρον μέγεθος μὴδὲ ἐστὶν ὅλως ἐν τοῖς ὕψιν, δηλονότι σαφῶς ἀποδείξει ὅτι τὸ πρῶτως κινῶν ἀμερές ἐστὶ καὶ ἀμέγεθες, διὰ τὸτο μὴ ὢν ἀναγκαίως, ὡς εἶπον, εἰδείξεν ὅτι ὁδὸν μέγεθος πεπερασμένον ἄπειρον ἔχει δύναμιν. νῦν δὲ προτίθει δεῖξαι ὅτι ὁδὸν ἀπειρόν τι μέγεθος πεπερασμένην ἔχει δύναμιν, ὅπερ ἀναγκαῖον μὴ ἐκ ἐστὶ πρὸς τὰ προκειμένα (ὁδὸν γὰρ ὁδὸν ὅλως ἐνεργεῖν μέγεθος ἄπειρον), ὡς ἀντίστροφον δὲ καὶ συγγενὲς τῷ προποδοδεγμένῳ καὶ κατ' αὐτὸ θεωρίαν ἔχον ἐξωλόγον ἀποδείξει καὶ τὸτο προέθετο. καὶ δεῖ- 50 κνυσιν αὐτὸ τὴν μὴ ἀρχὴν διὰ βραχείων ῥημάτων τὴν ἀπόδειξιν ἐνδείξας ὕψους. δεῖξας γὰρ ἐνίστασθαι πρὸς τὸ αὐτὸ πρόβλημα τὸ λέγον ἐν ἀπείρῳ μεγέθει μὴ εἶναι δύναμιν πεπερασμένην διὰ τὸ "καίτοι ἐνδέχεται" ἐν ἐλάττω μεγέθει πλείω δύναμιν εἶναι... εἰ ὢν τὸτο ἀληθές, τί κωλύει καὶ τὸ τῷ ἀντίστροφον δοκῶν ἀληθὲς εἶναι, καὶ ἐν τῇ πάντων μεγίστῳ σώματι τῷ ἀπείρῳ πεπερασμένην εἶναι δύναμιν; ὅτι δὲ ὡς ἐνέστασιν αὐτὴν κομίζει, δηλοῖ τὸ "καίτοι" προτεταγμένον ἐνστατικὸν ἐπίρρημα. ὁ δὲ Ἀλέξανδρος χρησιμώτερον ἢ αὐτῷ φησὶν ὡς πρὸς τὸ προκειμένον τὸ εἰπεῖν "καίτοι ἐνδέχεται" ἐν μείζονι μεγέθει ἐλάττω δύναμιν εἶναι... τὸτο γὰρ μᾶλλον ἐνδείκνυσι δύναμιν καὶ ἐν ἀπείρῳ μεγέθει πεπερασμένην εἶναι... μήποτε δὲ πρὸς τὴν λέγοντα ὅτι ἐν ἀπείρῳ πεπερασμένη δύναμις ἐκ ἐστίν, ὁ μὴ ὅπως ἐνίστασθαι, καίτοι ἐν μείζονι ἐνδέχεται ἐλάττω εἶναι, χωρὶς παραμυθίας λέγει τὸ αὐτό, ὁ δὲ λέγων "καίτοι ἐνδέχεται" ἐν ἐλάττω πλείω εἶναι... ἀπὸ τῆς ἀντικειμένης τὸ ἀντικείμενον εἰσάγει. ἀντίκειναι γὰρ τῷ ἐν ἐλάττω πλείω τὸ ἐν μείζονι ἐλάττω. ὥς δὲ καὶ ἐν ἀναρτήσας ἐστὶ τὸ ἐν ἐλάττω μεγέθει πλείω δύναμιν εἶναι, ὡς ἐπὶ τῶν εἰρημένων... καὶ ἡ μὴ ἐνστάσις τοιαύτη. λέγει δὲ αὐτὸν λέγων "ἀλλ' ἐν μείζονι

πλείων." καὶ ἂν ἐν ἐλάττωσι μεγέθει πλείων ἢ δύναμις, ἀλλ' ἐν τῷ μείζονι τὸ ἐλάττωσις κ' ἐπ' αὐτὸ εἶδος ἐστὶ πλείων ἔσται ἡ δύναμις. εἰς ὅν τὸ μέγεθος εἰς ἀπειρον ἐκταθῇ, καὶ ἡ δύναμις εἰς ἀπειρον ἐκταθῇ, εἴτε ἐλάττω ἢ τὸ ἐξ ἀρχῆς μέγεθος τῆς κ' τὴν δύναμιν ἀναλογίας εἴτε μείζον· ἡ γὰρ ἐπ' ἀπειρον τὸ μέγεθος πρόσ-
δος καὶ τὴν δύναμιν μέχρι τῷ ἀπείρου συνεφέλκεται· ὡς γὰρ αὐτῇ μέγεθος ἀνευ δυνάμεως. ὅπως ὅν διὰ τὸ λύσαι τὴν ἔνστασιν ἀποδείξας ὅτι ὁδὸς τὸ ἀπειρον μέγεθος πεπερασμένην ἔξει δύναμιν, τὸ αὐτὸ καὶ δι' ἐκθέσεως ἀποδείκνυσιν, ὡς εἴωθεν, καταγεωμετρῆν καὶ αὐτὸς ἐρεγόμενος τὴν φύσιν. id. f. 315 b.

266^b 13. δειξας δὲ ἀπὸ τῆς ἐπ' ἀπειρον αὐξήσεως τὸ ἀφαιρμένον με-
γέθος ἀπὸ τῷ ἀπείρῳ ὅτι ἀπείρος ἐστὶν ἡ τῷ ἀπείρῳ μεγέθος δύ-
ναμις. ὡς πάσης τῆς πεπερασμένης δυνάμεως ὑπερβάλλουσα, τὸ
αὐτὸ δείκνυσιν καὶ ἀπὸ τῆς τῷ χρόνῳ ἐπ' ἀπειρον μειώσεως, ἣν καὶ διὰ
τῷτο παρελαβὼν εἰπὼν "τὸ χρόνον δὲ τὸ δοθέντος ἀεὶ ἐλάττω
λήψομαι." id. f. 316.

266^b 20. ἄλλῃ τὸ αὐτὸ ἀποδείξιν, τὸ μὴ εἶναι ἐν ἀπείρῳ μεγέθει
δύναμιν πεπερασμένην, παραδίδωσι, τὰ μὲν αὐτὸς σαφῶς εἰπὼν,
τὰ δ' ἡμῖν ἀναπληρῶσαι καταλιπὼν. ληψόμεθα γὰρ φησί τινα
δύναμιν ὁμογενῆ, τυτέστιν ὁμοειδῆ ὅσαν τῇ πεπερασμένη δυνάμει
τῇ ἐν τῷ ἀπείρῳ μεγέθει ὅση, ἐν πεπερασμένῳ τινὶ σώματι ὅσαν,
εἰ βαρύτης ἢ ἐν τῷ ἀπείρῳ, καὶ ἐν τῷ πεπερασμένῳ τὴν αὐτὴν,
εἰ κυφότης, ὁμοίως. ὁμοειδῆ δὲ λαμβάνει τὴν δύναμιν, κατα-
μετρηθῆναι βυλόμενος τὴν ἐν τῷ ἀπείρῳ μεγέθει δύναμιν ὑπὸ τῆς
ἐν τῷ πεπερασμένῳ· αἱ γὰρ ἄνομοιδοὶς καὶ καταμετρεῖσιν ἀλλήλας.
ὁμοειδῆς ὅν ὅσα ἢ ἐν τῷ πεπερασμένῳ μεγέθει πεπερασμένη δύ-
ναμις καταμετρήσει τὴν ἐν τῷ ἀπείρῳ πεπερασμένην, ὅτω μόντοι
ὡς ἡ ἀπαρτίξις ἢ μὴ ἀπαρτίξιν· ἀλλὰ περιττεύειν τι κ' τὴν
τελευταίαν ἐπιβολήν. εἰ δὲ τῷτο, ἡ καὶ τὸ μέγεθος τὸ ἀπειρον κα-
ταμετρηθῇ ὑπὸ τῷ μεγέθους τῷ ἐν ᾧ ἢ ἡ δύναμις ἢ κατα-
μετρήσασα τὴν ἐν τῷ ἀπείρῳ μεγέθει δύναμιν, καὶ ὅπως ἐκείνῃ
ἀπειρον ἔσται τὸ μέγεθος, εἴπερ καταμετρεῖται· ἡ δὲ καταμετρηθῇ-
σε ὅλον τῆς ἐν αὐτῷ δυνάμεως καταμετρημένης, καὶ ὅτω τὸ
καταλειπόμενον τῷ ἀπείρῳ μεγέθους ἔχει δύναμιν. ὥστε ἡ
πεπερασμένη δύναμις ἔκ ἐν τῷ ἀπείρῳ ἂν εἴη μεγέθει, ἀλλ' ἐν
τῷ πεπερασμένῳ τῷ σὺν τῇ δυνάμει καταμετρηθέντι. γνωρι-
μώτερον δὲ ἂν εἴη, φησὶν ὁ Ἀλέξανδρος, εἴ τις ἀπ' αὐτῷ τῷ
ἀπείρῳ μεγέθους ἀφελὼν τι, τῷτ' καὶ τῇ ἐν αὐτῷ δυνάμει κατα-
μετροίῃ τὴν τε δύναμιν τὴν ἐν τῷ ἀπείρῳ καὶ αὐτὸ τὸ ἀπειρον μέ-
γεθος. id. f. 316 b.

266^b 27. δειξας τὸ προσεχῶς αὐτῷ προτεθέν περὶ τῷ πρώτῳ κινῶντος
τὴν αἰδίον κίνησιν... βύλεται, πρὸ τῷ τοῖς δεδογμένους ἐπαγαγεῖν
τὸ προσήκον συμπέρασμα, ἔνστασιν τινα προβαλέει φερομένην
πρὸς τὸ ἐξίωμα τὸ λέγον πᾶν τὸ κινούμενον ὑπὸ τῶς κινήσεως, καὶ
τὴν τε ἀδοκίμως ἐπαγομένην λύσιν ἐκείνης, καὶ αὐτὸς ἐπαγαγεῖν
τὴν προσήκουσαν. καὶ ἡ μὲν ἔνστασις ἐστὶ τοιαύτη· εἰ πᾶν τὸ κινώ-
μενον ὑπὸ τῶς κινήσεως, πῶς τῶν μὴ ἐν αὐτοῖς ἔχοντα τὸ κινητικὸν
ἀλλ' ἔξωθεν κινηθέντα μένει συνεχῶς κινούμενα, καὶ τὸ κινῶντος

μηκέτι κινῶντος, ὥσπερ τὰ ριπτόμενα;· τὸ γὰρ ῥίψαντος αὐτὰ
μηκέτι κινῶντος, ἐπὶ πολὺ μένει συνεχῶς ἐκεῖνα κινούμενα· δόξει
γὰρ ὑπὸ μηδενὸς κινήσεως τότε, καὶ ἀναρεῖται τὸ πᾶν τὸ κινούμενον
ὑπὸ τῶς κινήσεως. "μὴ ἀπτομένη δὲ τὸ κινῶντος" εἶπεν ὡς
μηκέτι ἀπτομένη μὴδὲ ἐπιμένοντος ἐν τῷ ἀπείρῳ παρ' ὅλον τὸν
τῆς κινήσεως χρόνον. εἴτα μνημονεύει τῆς λύσεως καθ' ἣν πει-
ρῶν λύειν τινὲς τὴν ἀπορίαν ταύτην. λέγουσι γὰρ ὅτι ὁ ῥίπτων
ἅμα τῷ ῥιπθέντι καὶ ἄλλο τι κινεῖ, τὴν ἀέρα, ὅς κινούμενος ὑπὸ τῷ
ῥίψαντος κινεῖ τὸ ῥιπθέν. λέγει ὅν ὅτι ὁμοίως τὸ πρῶτον καὶ τῷτο
ἀδύνατον· μόνον γὰρ ὅτι τὴν ἀέρα ἀντὶ τῷ ῥιπθέντος μετέλαβεν ὁ
λόγος· εἰ γὰρ μὴδὲ ὅτος ἐξ ἑαυτοῦ κινεῖται (τῶν γὰρ ἐμφύλῳν ἴδιον
τῷτο) ἀλλ' ὑπὸ τῷ ῥίψαντος, ἐχρὴν εὐθὺς τῷ τὸν ῥίψαντα παύ-
σαι τὸ κινεῖν καὶ τὴν ἀέρα παύσαι τὸ κινεῖν, καὶ ἅμα πάντα
κεκινήσει καὶ πεπαύσει τὰ κινούμενα, ὅταν τὸ πρῶτον κινῶν παύσῃ
τὸ κινεῖν... διάφορος δὲ ἡ γραφὴ φέρεται, πῇ μὲν "ἀλλὰ ἅμα
πᾶν καὶ κινεῖται καὶ πεπαύεται," πῇ δὲ "ἀλλὰ ἅμα πᾶν κεκινήσει καὶ
πεπαύεται." καὶ ἴσως αὕτη ἀμείνων· τὸ γὰρ κεκινήσει τῷ πεπαύσει
ταυτόν ἐστιν. εἰπὼν δὲ ὅτι πάντα ἅμα ἀνάγκη κινεῖται καὶ πε-
παύεται, ὅταν τὸ πρῶτον κινῶν παύσῃ, ἐπὶ γὰρ "καὶ εἰ ποιεῖ ὥσπερ
ἡ λίθος, οἷον κινεῖ ὁ ἐκίνησεν." καὶ γὰρ διὰ τὸ μεταξὺ τι κινῶν μὴ
ἀπτομένη τῷ κινῶντι, ὡς ἡ Μαγνητὶς λίθος τὸ δευτέρον σιδήριον
κινεῖ, μὴ ἀπτομένη αὐτῷ, ὅταν αὕτη μὲν ἐκίνησῃ τὸ προσεχές, τῷτο
δὲ ἐκίνησῃ τὸ μετ' ἑαυτοῦ (τότε γὰρ ποιεῖ ἡ λίθος τὸ σιδήριον, ὁ ἐκί-
νησεν αὐτή, τῷτο κινεῖν τὸ ἐφεξῆς, διὰ τὸ μὴ μόνον κινεῖν τὸ προ-
σεχές, ἀλλὰ καὶ δύναμιν αὐτῷ κινητικὴν ἐνδιδόναι, διὰ τὸ μόνον
κινεῖν ἐκεῖνο ἀλλὰ καὶ κινεῖ), — καὶ ὅπως ὅν τι, φησὶ, κινῶν ὥσπερ ἡ
λίθος, ἀνάγκη καὶ κινεῖται ἅμα, ὅταν τὸ πρῶτως κινῶν κινή, καὶ πε-
παύσει τῆς κινήσεως, ὅταν τὸ πρῶτως κινῶν παύσῃ τὸ κινεῖν. καὶ
λαβὼν τὴν ἀρχὴν ἀπὸ τῆς λίθου, κ' τὴν αὐτὴν ἐφοδὸν λύει τὴν
ἀπορίαν. ὡς γὰρ ἐπὶ τῆς λίθου ὅτε ὁ ἀὴρ αὐτῷ ἐστὶν, ὅτε παυσ-
μένῳ τῷ κινῶντος μένει τὸ κινῶντος, ἀλλ' ἡ κινητικὴ δύναμις διδο-
μένη τῷ προσεχῇ κινεῖ τὸ κινῶντος ὅπως ἂν αὐτὴ ἐνεργῇ, ὅτω
φησὶν ἀνάγκη καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων λέγειν, ὅτι τὸ πρῶτως κινήσαν τὸ
προσεχῶς ὑπ' αὐτῷ κινήσει ποιεῖ οἷον τε κινεῖν ἢ τὴν ἀέρα τοῦτον
ἢ τὸ ὕδωρ· ταῦτα γὰρ ἐστὶ μαλίστα δι' ὧν κινεῖται τὰ κινούμενα, αὐ-
τὸν καὶ ταῦτα κινεῖν. "ἢ τι ἄλλο" δὲ προσέθηκεν ἴσως διὰ τὴν
λίθον καὶ τὸν σίδηρον, ἢ τὸ ἤλεκτρον καὶ τὸ ἄχρουν. καὶ τὸ ἐστὶν δὲ τῷ
ἰχθύος τῷ ἱέρακος λέγειν χρυσὸν ἔλκειν, καὶ ἴσως τῷ προσεχῶς ἐλ-
κομένῳ τὴν αὐτὴν ἐνδίδωσι δύναμιν καὶ τῷτο. εἴτε ὅν κ' ὡς
κινεῖ τὰ κινούμενα, ὡς τὰ δι' ἀέρος ἢ ὕδατος κινούμενα, εἴτε κ' ὡς
ἐλκῆν, ὡς τὰ εἰρημένα, τὸ πρῶτον κινῶν, οἷον τὸ ῥιπτόν, ὁ μόνον τὸ
βέλος κινεῖ ἀλλὰ καὶ τὴν ἀέρα ἢ τὸ ὕδωρ, δι' ὃ ἢ ῥίψις γίνεται, καὶ
ὁ μόνον κινεῖ ταῦτα, ἀλλὰ καὶ δύναμιν αὐτοῖς ἐνδίδωσι τὸ κινεῖν,
ὥστε μὴ μόνον κινεῖται ἀλλὰ καὶ κινεῖν, φύσιν ἔχοντα κινεῖν ἅμα καὶ
κινεῖται... ζητεῖ δὲ ὁ Ἀλέξανδρος ἐν τούτοις καλῶς, πῶς ἔχει
καὶ τῶν κινηθέντων μένει ἐπὶ αὐτῇ ἀπορίᾳ· ὁ γὰρ ἀὴρ ὁ τὴν δύ-
ναμιν τῷ κινῶντι λαβὼν παρὰ τῷ τὸ βέλος ῥίψαντος ἦτοι κινῶντος
κινεῖ ἢ ὄχι. ἀλλὰ μὴ κινῶντος μὲν ἂν κινήσει· τὰ γὰρ σωματικῶς

κινῶντα κινούμενα κινεῖ. εἰ δὲ κινούμενος κινεῖ, παύει δὲ τὸ κινεῖν, ἅμα τῷ παύσασθαι κινῶντα τὴν ῥιπτόντα... μή ποτε, φησί, διὰ τὸ λῆγειν τὴν ἀέρα δύναμιν τινα τὸ κινεῖν παρὰ τὴν ἀρχὴν κινήσαντος λαμβάνειν, ἐκεῖνο λέγει, ὅτι οἰκείαν δύναμιν ἔχει παρὰ τὴν κινήσαντος αὐτὴν λαβόν. id. ib.

266a ἔτος δὲ ὁ λόγος μετατίθησι τὴν ἀπορίαν, ὃ λυεῖ. πάλιν γὰρ 32 ὁ ἀπὸ πῶς κινεῖ, τὸ κινῶντος ἔχ' ἀπομένον; ὅτε ὑπ' αὐτῷ (ὅδ' ἔστι ζῶον), ὅθ' ὑπὸ τῷ ῥίψαντος· πέπαυτο γὰρ. ὑπὸ τίνος ὅν, εἴπερ πᾶν ὑπὸ τίνος κινεῖται τὸ κινούμενον; ἐπεὶ καὶ ἡ λίθος ὃ τὸ πλησίον ἔλκει σιδήριον, ἀλλὰ καὶ τὸ ἐφεξῆς, ὃ μὴ ἔπτετο. ἀλλ' ὅταν 10 ἀπέλθῃ, πέπαυτο καὶ τὸ ἐγγὺς ἅμα καὶ τὸ ἐχόμενον. αἴτιον δέ, ὅτι τὸ σιδήριον ἐκεῖνο τὸ πρὸς τῇ λίθῳ ἔκ' οἰκείαν ἔχεν δύναμιν τὸ ἐπισπᾶσθαι, ἀλλ' ἐλάμβανε παρὰ τῆς λίθου, ἥς εἴπερ ἀφαιρεθείη, εὐθὺς συσπαιρθεῖτο καὶ τὴν δύναμιν. ἔδει τοίνυν καὶ τὴν ἀέρα ταύτην ὑπομένειν καὶ παύειν ἀπελθόντος τῷ ῥίψαντος ἢ βαλλόντος. ὅπως δὲ 15 εὐθὺς ἔδει καταφέρειν καὶ τὸ ῥιπτόμενον. ἢ ὃ μόνον κινεῖται ὁ πλησίον ἀήρ, ἀλλὰ καὶ δύναμιν τὴν κινεῖν λαμβάνει, καὶ ταύτην ἢ ἔχ' ὅταν τὸ παρὰ τῆς λίθου σιδήριον, ἀλλ' ὥστε οἰκείαν ποιῆσαι καὶ αὐτῷ, ὥσπερ οἶμαι καὶ ὑπὸ τῷ πυρὸς τὸ πύρινον ὃ θερμαίνει μόνον ἀλλὰ καὶ δύναμιν οἰκείαν τὴν θερμαίνειν λαμβάνει, καὶ ταύτην αἰεὶ δίδωσιν 20 ἐφεξῆς, καὶ τὸτο πρόεισι μέχρι τίνος, εἴτα κατ' ὀλίγον παύει, μειωμένης ἐν τῇ διαδοχῇ τῆς δυνάμεως τῆς ἀπὸ πυρὸς ἐνδοθείσης. ὅτω δὲ καὶ τὴν ἀέρα εἴποι τις ἂν καὶ τὸ ὕδωρ ἐπαμφοτερίζοντα ταῖς δυνάμεσιν, καὶ μετέχοντα καὶ βαρύτητος καὶ κυφότητος, ὅφ' ὅπερ ἂν τὸ φέρεται τὴν ἀρχὴν παρὰ τῷ ῥίψαντος καὶ τὸ ἐνδοσι- 25 μον λάβῃ, ἐπὶ τῷτο λοιπὸν φέρεται ἐξ αὐτῶν, καὶ οἷον αὐτοκίνητα γίνεσθαι χρόνον τινά, κινούμενα τε ἅμα καὶ κινῶντα, κινούμενα δὲ ὅθ' ὑπὸ τῷ βαλλόντος ἀλλ' ὑπὸ τῆς οἰκείας δυνάμεως, ἥς τὸ ἐνδοσιμον παρὰ τῷ ῥίψαντος ἔχεν. Themist. f. 63.

267a ἀντιπερίστας ἐστίν, ὅταν ἐξωθυμένῃ τινος σώματος ὑπὸ σώ- 30 16 ματος ἀνταλλαγῇ γένῃ τῶν τόπων, καὶ τὸ μὲν ἐξωθῆσιν ἐν τῷ τῷ ἐξωθθέντος τῇ τόπῳ, καὶ δὲ ἐξωθθὲν τὸ προσεχὲς ἐξωθῇ, καὶ ἐκεῖνο τὸ ἐχόμενον, ὅταν πλείονα ᾖ, ἔως ἂν τὸ ἔχατον ἐν τῷ τόπῳ γένῃ τῷ πρώτῳ ἐξωθθέντος. καὶ γίνῃ δέ, φησὶν, ἀντιπερίστας ἐπὶ τῷ ῥιπτομένῳ, ἀλλ' ἔκ' ἐστὶν αὕτη τῆς τῷ ῥιπτομένῳ κινήσεως αἰτία. 35 ἢ γὰρ ἀντιπερίστας ἅμα πάντα κινεῖται ποιεῖ καὶ κινεῖν, τῷ τῷ ἐξωθθεῖσιν καὶ ἐξωθεῖν· εἰ δὲ ἅμα πάντα κινεῖται, ἅμα καὶ παύει. ὅτε γὰρ τὸ πρῶτον ἐξωθθὲν καταλαμβάνει τὴν τῷ πρώτῳ ἐξωθυμένῳ τόπον, εἰ μὴ ἐκεῖνο τὴν τῷ ἐφεξῆς, καὶ ἐκεῖνο τὴν τῷ ἐχομένῳ, καὶ τὸ τελευταῖον τὴν τῷ πρώτῳ μεταβάλλοντος καταλάβοι τόπον, καὶ τῆς 40 κινήσεως ἅμα πάντων γινομένης, καὶ τῆς ἐν τοῖς ἀλλήλων τόποις ἰδρύσεως. τὸ δὲ τὸς ἀλλήλων καταλαμβάνειν τόπους, ὅπερ ἐστὶν ἢ ἀντιπερίστας, ὅθεν πρὸς τὴν κίνησιν συντελεῖ τὸ ῥιπτομένον, εἰ μὴ τις ὑπόθοιτο, ὅπερ αὐτὸς εἶπεν, τὰ κινῶντα καὶ κινεῖν οἷα τε ποιεῖν τὰ κινούμενα· ὅτω γὰρ τὸ καταλάβον τὴν τῷ ῥιπτομένῳ τόπον 45 κινήσει καὶ αὐτὸ τὸ ῥιπτομένον, καὶ κινεῖν τὰ ἐφεξῆς ποιήσει. ὥστε ἀδύνατον ἄλλως τὰ ἀπορηθέντα περὶ τῷ ῥιπτομένῳ λύνειν, εἰ μὴ τὸ κινούμενον καὶ κινήτικὴν δύναμιν λαμβάνειν παρὰ τῷ κινῶντος

ὑποθώμεθα... ἐπειδὴ δὲ ὁ Ἀλέξανδρος τῷ Πλάτῳ δέξαναι εἶναι φησὶ τὸ κατ' ἀντιπερίστας γίνεσθαι τὴν τῶν ῥιπτομένων κίνησιν, ἰστέον ὅτι γίνεσθαι μὲν καὶ αὐτὸς ἀντιπερίστας ἐπὶ τῶν κινουμένων οἶετο, καὶ τὸς ἀλλήλων τόπους ἀντιμεταλαμβάνειν τὰ σώματα βύλετο, 5 διὰ τὸ μὴδὲν ἐν τῷ παντὶ κενὸν ἀπολείπειν, ὃ μόνον ὅθεν αὐτὸς τὴν ἀντιπερίστας αἰτίαν κινήσεως νομίζει, ἀλλὰ τὴν ἀνωμαλίαν καὶ ἀνισότητά. ἔδει δὲ τὸν Ἀλέξανδρον, ὅτε ὁ Ἀριστοτέλης ἔλεγε πᾶν τὸ κινούμενον ὑπὸ τίνος κινεῖται, καὶ τοσαύτας ἀποδείξεις ἐπόριζε τῷ λόγῳ καὶ ἐνστάσεις πρὸς αὐτὸν καὶ λύσεις τῶν ἐνστάσεων προβαλλέτω, τότε λέγειν ὅτι Πλάτωνος ἔτος ὁ λόγος ἦν, ὃ τὸ κινούμενον πάντως ὑπὸ κινῶντος λέγων κινεῖται. ὅθεν δὲ χεῖρον ἴσως ὀλίγα παραγράφαι τῷ Πλάτῳ αὐτό τε τῷτο δηλώντα, καὶ τί τῆς κινήσεως αἰτίον οἶετο, καὶ πῶς γίνεσθαι τὰς ἀντιμεταστάσεις νομίζει. λέγει γὰρ ἐν Τιμαίῳ (p. 57 c). Simpl. f. 318.

ὅπως γὰρ ἄμεινον λέγειν ἢ τὴν ἀντιπερίστας αἰτιάσθαι, ἢ γίνεσθαι μὲν ἐξ ἀνάγκης παρὰ τῶν ῥιπτομένων (ἀντιμεθέξαι) γὰρ ὁ ἀήρ, ὃ μὴν διὰ ταῦτα ἢ κίνησις. καὶ γὰρ βαδίζοντων ἀντιπερίστας, ἀλλ' ὃ διὰ τῷτο βαδίζομεν. ἀπλῆ τὴν ἐξ ἀντιπερίστας καὶ μεταχώρησις τῶν τόπων, δρακτικὸν δὲ ὅθεν ὅτε κινήτικὸν ἢ ἀντιπερίστας ἔχει· ὅτε γὰρ ζενοχωρεῖται ἀντιμεθεξάμενος ἀήρ, ὥστε βαδίζεσθαι καὶ προσωθεῖν· ὅθεν γὰρ γίνεσθαι πλείων ἐστὶ κατ' ἀντιπερίστας· ἅμα τε γὰρ τὸ ῥιπθὲν ἀπωθεῖται ὑπὸ τῷ ῥίψαντος εἰς τὸ πρότερον, καὶ ἀντιπερίστας ὁ ἀήρ εἰς τὸ ὀπίσθεν. τί ὅν αἰτίον τῆς κατ' αὐτὰ προόδου; φανερόν δὲ ὅτι μὴδὲ συνεχὴς ἢ τοιαύτη κίνησις· ὅθεν γὰρ ἐν τῷ κινῶν, ἀλλ' ἐχόμενα ἀλλήλων. ἀλλ' ὅθ' ὁμαλῆς· ὃ γὰρ ὁμοίως φέρεται ἐγγὺς τε καὶ πόρρω τῆς ἀρχῆς. εἰ τοίνυν ὥσπερ ἐπὶ τῶν ῥιπτομένων τὴν κίνησιν τις λέγει γίνεσθαι, εἴτε ὡς ἐπὶ τῶν ὠθέντων τε καὶ ἐλκόντων, ὃ συνεχὴς ὅθ' ὁμαλῆς ὅτω γινομένη κίνησις, ἐπὶ μὲν τῶν ῥιπτομένων, ὅτι ἄλλο καὶ ἄλλο τὸ κινῶν, ἐπὶ δὲ τῶν ὠθέντων τε καὶ ἐλκόντων, ὅτι εἰ καὶ ἐν τῷ κινῶν, ἀλλὰ κατ' ἐκάστην ὥσιν ἢ ἔλκιν ἀρχὴ τις γίνεσθαι, ἀναπαυομένη τῷ ἐλκόντος καὶ ὠθέντος· ὃ γὰρ ἀποπον τὸ ὅπως κινῶν. δηλὸν ὅν ὅτι ἀμερές τὸ πρῶτον κινῶν, εἴπερ μὴ τῷ κινεῖται κινεῖ μὴδὲ συμμεταβάλλει, ἀλλ' αἰεὶ δύναιτο κινεῖν· ἀποπον γὰρ τὸ ὅπως κινεῖν. καὶ ὁμαλῆς αὕτη κίνησις μόνη· ὃ γὰρ ἔχει μεταβολὴν τὸ κινῶν ὁδεμίαν· δεῖ δὲ ὅτε τὸ κινούμενον πρὸς ἐκείνην ἔχειν μεταβολήν, ἵνα ὁμοία ἢ κίνησις ᾖ. ἀνάγκη δὲ ἢ ἐν μέσῳ ἢ ἐν κύκλῳ εἶναι· τοιαύτη γὰρ αἰ ἀρχαί. ἀλλὰ τέχιστα κινεῖται τὰ ἐγγύτατα τῷ κινῶντος. τοιαύτη δὲ ἢ τῷ ὅλῳ κίνησις· ἐκεῖ δὲ τὸ κινῶν. Themist. f. 63 b.

εἰς πέρας ἐλθὼν τῶν προβληθέντων ἀναλαμβάνει λοιπὸν τὰ 267a εἰρημένα, καὶ τῶν ἀποδείξεων συντόμως ὑπομνησάσκων. Simpl. 21. f. 318 b.

δέδεικται δὲ ὅτι τῶν μὲν κινουμένων καὶ κινῶντων πρῶτον ἐστὶ τὸ 267a αὐτοκίνητον, ἐν τούτῳ δὲ τὸ κινῶν κατ' αὐτὸ μὲν ἀκίνητόν ἐστι, κατ' 2 συμβεβηκός δὲ κινεῖται· τὸ δὲ κυρίως κινῶν κατ' ἀνάγκη συμβεβηκός ἀνάγκη συμμεταβάλλειν τῷ κινουμένῳ. καὶ διὰ τῷτο προσέθηκε τὸ "τῷτο δὲ ἔκ' ἀνάγκη συμμεταβάλλειν," διορίζων αὐτὸ τῷ ἐν τῷ αὐτοκινήτῳ κινῶντος, ὃ ἀνάγκη κατ' ἀνάγκη συμβεβηκός συμμεταβάλλειν τῷ

κινυμένων ὑπ' αὐτῶ... ἡ δὲ ἡ μόνη ἢ μαλιστα δύνανται μὲν καὶ φιλόσοφοι εὐλαβείαν εἰρηάζει, λέγοι δὲ ἂν τις ὅτι περὶ τῶ κινυέντος μόνου τῶς ἐστὶ τὰ εἰρηημένα, πλείονα μὲν λόγον εἰς τὴν ὁμαλότητα εἰσάγοντος, δεομένου δὲ καὶ τῆς τῶ κινυέμενης ταυτότητος πρὸς τὴν μόνην κυρίως ὁμαλῆς εἶναι. id. f. 319.

267b εἰπὼν ἐποῶν ἐστὶ τὸ πρῶτως κινῶν καὶ τὸ κινούμενον τὴν αἰδίον κίνησιν, καὶ ὅπως ἔχοντα πρὸς ἀλλήλα, ἐπειδὴ ζητεῖν ἔθος ἦν, ὡς ἔοικεν, πῶς τὸ κινῶν τὸν ὕψον ἐστὶ, καὶ αἶνε Πυθαγόρειοι ἐν τῷ μέσῳ λέγειν ἐδόκουν αὐτό, καὶ τὸτο προδιδόναι τοῖς περὶ τῶ κινυέντος λόγους ἐδοκίμασεν, καὶ λέγει ὅτι ἀνάγκη αὐτὸ ἐν τῇ ἀρχῇ εἶναι τῷ κινυμένῳ, ὅπερ κυριωτάτον ἐστιν. δύο δὲ ἀρχαὶ εἰσιν ἐν τῇ σφαίρᾳ, τὸ τε μέσον καὶ τὸ περίε· ἀνάγκη ὅν φησὶν ἐν τούτων τινὶ εἶναι τὸ κινῶν. ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ ἐγγύτατα τῷ κινυέντος τάχιστα μάλλον κινεῖται, ταχέως δὲ ἢ τῷ κύκλῳ κινήσιν, τυτέτι τῆς περιφερείας, ἐκεῖ τὸ κινῶν εἴη ἂν· τὸ γὰρ μέσον ἀκίνητον ὅν ὁδοεῖ πρὸς τὸ κινῶν οἰκείως ἔχειν. ὁ δὲ Εὐδήμιος ἐν τῷ μεγίστῳ κύκλῳ φησὶν εἶναι τῷ δια τῶν πόλων· ὅτος γὰρ τάχιστα κινεῖται, τὸ δὲ κινῶν δοκεῖ ἀρχεῖται, ὅθεν τάχιστα ἂν κινήσιν καὶ ῥάστα. ἀπορεῖ δὲ ὁ Ἀλέξανδρος καὶ πρὸς τὴν ἔξω περιφέρειαν καὶ πρὸς τὴν μέγιστον κύκλον, εἰ ἐν τούτῳ τινὶ ἐστὶ τὸ κινῶν αἴτιον, πῶς ὁ κινήσει καὶ συμβεβηκός. καὶ εἰπὼν 20 ἐκτὸς εἰ μὴ ταύτης καὶ τῶς πόλως ἐστὶν, ἐπαπορεῖ ὅτι καὶ δύο ὅτοι καὶ ἀκίνητοι, Ἀριστοτέλης δὲ καὶ Εὐδήμιος φασι τὸ ἐγγυτέρω τῷ κινυέντος τάχιστα κινεῖται. λύων δὲ τὴν ἀπορίαν λέγει ὅτι εἰ μὲν ἐν μορίῳ τινὶ εἴη τῆς περιφερείας τῆς ἐξωτάτης, κοῖτο ἂν καὶ συμβεβηκός, τῷ καὶ μόρια τὴν κίνησιν εἶναι τῆς σφαίρας· εἰ δὲ ἐν 25 πᾶσιν τῇ περιφερείᾳ, ἔσται τε ἐν τῷ τάχιστα φερομένῳ, καὶ ἐκεῖ ἂν κοῖτο καὶ συμβεβηκός, τῷ πᾶσαν τὴν περιφέρειαν μὴ κινεῖται μὴδὲ ἀλλὰ σσειν τὴν τόπον, ἀλλ' ἐν τῷ αὐτῷ μὲν εἶναι αἰ... ταῦτα ὁ Ἀλέξανδρος ἔγραψεν ὡς τελικὸν μόνως αἴτιον τὸ πρῶτως κινῶν τὴν Ἀριστοτέλη λέγειν ἀποδοχόμενος. εἰ δὲ, ὡς πολλοὶ λόγοι δι- 30 κύνουσι, καὶ ποιητικὸν αὐτὸν νομίζει, τὴν ψυχὴν καὶ αὐτὸς οἶετο ὡς περὶ ὁ Πλάτων τῷ μεταβατικῇ τῆς κινήσεως αἰτίαν εἶναι, τὴν δὲ ἀκίνητον ὅν τῷ περὶ τὰ αὐτὰ καὶ καὶ τὰ αὐτὰ καὶ ἐν τῷ αὐτῷ αἰε κινεῖται καθ' ἑνα λόγον καὶ μίαν τάξιν. εἰ ὅν ἀμερές τὸ κινῶν καὶ χωριστὸν πάντῃ σωματικῶν, αὐτὸ καθ' αὐτὸ τέλειον ἐξηρημένον τῷ παντὶ 35 σωματικῷ κόσμῳ, καλῶς ἔχει λέγειν καὶ πανταχῶ αὐτὸ καὶ ὑδαμῶ εἶναι. εἰ δὲ οἱ μὲν Πυθαγόρειοι ἐν τῷ κέντρῳ λέγουσιν ἰδρύσθαι, ὁ δὲ Ἀριστοτέλης ἐν τῇ ἀπλανεῖ σφαίρᾳ φησὶν εἶναι, ἐκεῖνοι μὲν τὸ κέντρον ἐπιτηδεύοντες τῶν ἄλλων τῷ παντὶ μερῶν νομίζουσι πρὸς μέθεξιν τῆς τῷ δημιουργῷ συνοικίης καὶ ἰδραστικῆς ἀγαθότητος, ὁ 40 δὲ Ἀριστοτέλης πρῶτως ἀπολαύειν τῆς δημιουργικῆς νομίζει κινήσεως. καὶ διὰ τούτο οἱ μὲν Πυθαγόρειοι ἐξέτας τόπον καὶ Ζανὸς πύργον ἐκάλεσαν τὸ κέντρον, ὁ δὲ Ἀριστοτέλης μέτρον τῶν ἄλλων κινήσεων τὴν τῆς ἀπλανῆς ἔλεγε ὡς πρώτην καὶ συνηρημένην καὶ τὸ τῷ κινυέντος ἀμερές διὰ τῆς ταχυτήτος ἐνεκονίζομένην. ὁ γὰρ ὅν 45 δεδοικέναι μὴ καὶ συμβεβηκός κινήσωμεν τὸ πρῶτως κινῶν, ἐν τῷ ἀπλανεῖ λέγοντες αὐτὸ ὕψον· ὁ γὰρ ἐστὶν ἐν τῷ ὕψον κυρίως ἐκεῖνο, ἀλλ' ὁ ὕψον ἐν αὐτῷ... καὶ ἀσφαλῶς ὁ Εὐδήμιος τὸ

πρόβλημα ἐκτιθέμενος, εἰ ἀμερές φησὶν ἐστὶ τὸ πρῶτως κινῶν καὶ μὴ ἄπτεται τῷ κινυμένῳ, πῶς ἔχει πρὸς αὐτό; τὸ ὅν ἀμερές καὶ μὴ ἀπτόμενον τῷ κινυμένῳ, ἀλλ' ἀχέτον πρὸς αὐτὸ καὶ ἐξηρημένον, πῶς δύνανται συγκινεῖται τῷ κινυμένῳ, ὡς καὶ συμβεβηκός κινεῖται; τὸ 5 δὲ Εὐδήμιος ὁ Ἀλέξανδρος τὸ πρῶτως κινῶν ἐν τῷ μεγίστῳ κύκλῳ φησὶ λέγειν τῷ δια τῶν πόλων· ὅτος γὰρ τάχιστα κινεῖται. ἐγὼ δὲ ὅτως εὖρον τὴν γραφὴν ἐν τῷ Εὐδημείῳ "τῆς δὲ σφαίρας ὁ μὲν τόπος ὁ περὶ τῶς πόλως τάχιστα κινεῖται." καὶ τούτῳ δὲ ἐφιστάνειν ἄξιον, ὅτι ὁ μὲν Ἀλέξανδρος ἐν τῇ τῆς σφαίρας περιφερείᾳ τὸ πρῶ- 10 τως κινῶν νομίζει λέγειν τὴν Ἀριστοτέλη, μήποτε δὲ ἐν τῷ κύκλῳ λέγων, ἐν τῷ ὅλῳ ὕψον λέγει. id. ib.

εἰπὼν "καὶ πρὸς τὸ κινούμενον ὁμοίως" προσέθηκε "καὶ συνεχῶς," 267b δηλῶν ὅτι καὶ συνεχῶς ἐστὶν ἡ ὁμοία τῷ ἀκίνητῳ πρὸς τὸ κινούμενον 17. χέσις, καὶ ὁ διακοπτομένη ὑδὴ ἐπληίπυσσα, ὡς καὶ αἰδίον εἶναι τὴν κίνησιν ἢν προσεχῶς κινεῖται ἀκίνητον. ἀπορεῖ δὲ καλῶς ὁ Ἀλέξανδρος, πῶς ὅν ἐρεῖ τις καὶ τὰς τῶν πλανωμένων σφαίρας τὴν κίνησιν ἢν κινῶν τῇ ἀπλανεῖ συμπεφερόμεναι, συνεχῇ τε καὶ αἰδίον καὶ ὁμαλῇ κινεῖται, καίτοι ὑπὸ κινυμένης τῆς ἀπλανῆς ταύτης τὴν κίνησιν κινυμένας... ὁ δὲ Εὐδήμιος τούτο μὲν ὅν ἀπορεῖ ὅπερ ὁ 20 Ἀριστοτέλης, εἰ ἐνδέχεται τι κινούμενον κινεῖν συνεχῶς, ἀπορεῖ δὲ ἀντὶ τούτου εἰ ἐνδέχεται τὸ ἀκίνητον κινεῖν... καὶ λύει τὴν ἀπορίαν λέγων ὅτι τὰ μὲν κινούμενα κινεῖται τὰ δὲ ἡρεμῶνται. id. f. 319 b.

προσέθηκε καὶ τῷ τρίτῳ τὴν ἀνάληψιν τῷ δευτέρῳ περὶ τῷ 267b πρῶτως κινυέντος· τούτο δὲ ἦν τὸ ἀμέγεθες αὐτὸ καὶ ἀμερές εἶναι. 17. τρία γὰρ ἦν τὰ περὶ αὐτῷ δευθέντα, ὅτι ὅν, ὅτι ἀκίνητον, ὅτι ἀμερές... εἰ ὅν ἀπειρον μὲν ὅν ἐνδέχεται μέγεθος εἶναι, ὡς δέδεικται ἐν τῷ τρίτῳ ταύτης τῆς πραγματείας (εἶπεν δὲ τὰ πρῶτα πέντε βιβλία Φυσικὰ καλεῖν ἐξαίρετως καὶ περὶ φυσικῶν ἀρχῶν, ὡς περ τὰ τελευταῖα τρία περὶ Κινήσεως), ἀλλὰ μὴν ὅτι ὑδὴ πεπερασμέ- 30 νον αὐτὸ σῶμα δύναται εἶναι εἰδεξεν, εἴπερ ἀνάγκη τὸ πεπερασμέ- νον σῶμα ἢ ἀπειρον ἔχειν δύναμιν ἢ πεπερασμένην... ἐπέσχεσε δὲ καλῶς ὁ Ἀλέξανδρος ἐνταῦθα, ὡς περ ἔχον ἀποδεικνυμένη τῷ προβλήματος ἐπιστήσιν, ὅτι ἐπὶ τῷ κινυμένῳ ἐπ' ἀπειρον ὁ ἀκίνητος δύναμιν ἀλλ' ἢ ὁμωνύμως... καὶ ἔδει τὴν γραμματικὴν τούτοις γὰρ ἐπιστήσιν τῷ Ἀλεξάνδρῳ τοῖς λόγοις, καὶ μὴ νομίζειν ὅτι καὶ ὁ Ἀριστοτέλης καὶ ὁ Ἀλέξανδρος οἶον τὸ μὴ κυρίως ἀπειροδύναμον ἐπ' ἀπειρον κινεῖται... καὶ τούτο δὲ πάλιν ἐνταῦθα ζητήσας ὁ Ἀλέξανδρος, πῶς ἢ τῶν ἀπλανῶν σφαῖρα ὅν ἔξει τὸ κινεῖν ἀπει- 35 ρον δύναμιν πεπερασμένην ὅσα, εἴγε αἰε κινεῖται τὰς τῶν πλανω- μένων, λύει τὴν ζητήσιν, τὰ αὐτὰ λέγων ἀπερ καὶ πρὸ ὁλῆς, ὅτι καὶ τὸ πλανώμενον τρόπον τινὰ ὑπ' ἐκεῖνον τῷ ἀκίνητῳ κινεῖται τῇ ἀπλανεῖ συγκινούμενον... κἀνταῦθα δὲ ἐχρὸν ἐπιστήσιν τὴν γραμ- 40 ματικὴν ὅτι ὅν ἐζητήσεν ὁ Ἀλέξανδρος πῶς πεπερασμένον τὸ ἀπλανὲς αἰδίον ἐστὶν, ἀλλὰ πῶς πεπερασμένον ὅν ἀπειρον ἔχει δύναμιν τῷ κινεῖν... ὅτως ὁ δαιμόνιος ὄντως Ἀριστοτέλης τὴν περὶ τῶν φυσικῶν ἀρχῶν διδασκαλίαν εἰς τὴν ὑπερφύα θεολογίαν ἀπεκορύφωσε, καὶ τὴν ὅλην φυσικὴν καὶ σωματικὴν σύστασιν ἐξηρ- 45 τημένην εἰδεξε τῆς ὑπὲρ φύσιν ἀσωμάτου καὶ ἀχέτου νοεράς ἀγα-

θέτης, τῷ Πλάτῳ ἀνταυθα συνακολουθῶν... ἐπεὶ δὲ τινες οἶον τὴν Ἀριστοτέλην τὴν πρώτην κινῆν, ὅπερ καὶ νῦν καὶ αἰῶνα καὶ θεὸν ἀνύμνησαν, τελικὸν μόνον ἀλλ' ἐχὼ καὶ ποιητικὸν αἴτιον λέγειν τὸ κόσμῳ, καὶ μάλιχα τὸ ὑρανὸς ὡς αἰδῶν ὄντος καὶ διὰ τὸτο ἀγενήτη, ἀκύνοντες αὐτὸ πολλάκις λέγοντες καὶ ὅτι κινεῖ ὡς ἐρώμενον, καὶ 5

πολλάκις ὡς τελικὸν αἴτιον ἀνευφημῶντος, καλῶς ἔχει καὶ τότε δεῖξαι συμφώνως αὐτὴν τῷ σφετέρῳ καθυγεμένῳ μὴ τελικὸν μόνον ἀλλὰ καὶ ποιητικὸν αἴτιον τὴν θεὸν λέγοντα τὸ τε κόσμῳ παρὲς καὶ τὸ ὑρανὸς. id. f. 320 b.

ΕΙΣ ΤΑ ΠΕΡΙ ΟΥΡΑΝΟΥ.

ΔΑΜΑΣΚΙΟΥ ΠΡΟΛΕΓΟΜΕΝΑ ΕΙΣ ΤΟ ΠΡΩΤΟΝ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ ΠΕΡΙ ΟΥΡΑΝΟΥ (*).

Τῶν Ἀριστοτέλους φυσικῶν συγγραμμάτων τὰ μὲν περὶ τῶν φυσικῶν ἐστὶν ἀρχῶν τῶν κοινῇ πᾶσιν ὑπαρχόντων τοῖς φυσικοῖς πράγμασιν, οἷον ὕλης εἶδους κινήσεως τόπου χρόνου, καὶ περὶ αὐτῆς 10 τῆς φύσεως καὶ τῶν παρυφισταμένων αὐτῇ ποιητικῶν αἰτίων, καὶ ἐπὶ τῶν δοκόντων μὲν ὑπάρχειν τοῖς φυσικοῖς μὴ ὑπαρχόντων δὲ, ὡς περὶ κενῆ καὶ ἀπειρῆς καὶ περὶ ὧν πάντων ἡ φυσικὴ διεξέειπεν Ἀκρόασις. ἐπεὶ δὲ αἱ ἀρχαὶ καὶ τὰ αἴτια τινῶν εἰσὶν ἀρχαὶ καὶ αἴτια, τῶν δὲ σωμάτων φυσικῶν, τῶν δὲ σωμάτων τὰ μὲν ἀπλὰ τὰ δὲ 15 σύνθετα, περὶ μὲν τῶν ἀπλῶν τὰ περὶ Οὐρανῷ βιβλία διδάσκουσιν, ἦγον τὸ κυκλοφορικῶς πρώτῳ κοιχεῖν, φησὶ δὲ τὸ ὑρανὸς, καὶ τῶν λοιπῶν ἀπλῶν τεττάρων κοιχεῖν, πυρὸς ἀέρος ὕδατος γῆς, περὶ δὲ τῶν συνθέτων ἡ περὶ τῶν ἐν Γενέσει καὶ Φθορᾷ διασαφηνίζει πραγματεία. τῶν δὲ γενητῶν καὶ φθοαρῶν τὰ μὲν ἐν τοῖς μετεω- 20 ροῖς διὰ τῶν Μετεωρολογικῶν παραδίδωσι, τὰ δ' ἄλλα, τετέστι τὰ μὲν ἀψύχα διὰ τῶν περὶ Μετάλλων συγγραμμάτων γνωρίζει, τῶν δὲ ἐμφύχων τὰ μὲν αἰδητικά καὶ κατὰ τὸν τρόπον κινούμενα ὡς τὰ ζῶα, καὶ δὴ καὶ περὶ ζώων γέγραπται, κοινῶς μὲν, ὡς τὰ περὶ γενέσεως αὐτῶν καὶ περὶ μορίων διαφορᾶς καὶ χρεῖας καὶ κινή- 25 σεως καὶ ἐνεργείας, ἐν οἷς τὰ τε περὶ Πορείας Ζώων καὶ περὶ Μνήμης καὶ Ἑγρηγόρσεως, ἰδίως δὲ, ὡς τὰ καθ' ἕκαστον εἶδος τῶν ζώων, περὶ ὧν ἡ περὶ Ζώων Ἱστορία παραδίδωσι. τὰ δὲ ἀναλ- διητα καὶ κατερριζωμένα, ὡς τὰ φυτὰ, καὶ μέντοι καὶ περὶ φυτῶν τῷ Ἀριστοτέλει γέγραπται. τοιαύτης ὅν ὕψους τῆς διαιρέσεως εἰκὸς 30 μὲν τὰς περὶ τῶν φυσικῶν ἀρχῶν λόγους ἔχει τὴν φύσιν αὐτὴν, τὰ τῆς φυσικῆς δηλαδὴ βιβλία Ἀκροάσεως, περὶ τῶν ἀπλῶν διαλαβεῖν σωμάτων, ἅπερ ἀπὸ τῶν φυσικῶν ἀρχῶν συνίστανται προσε- χῶς καὶ μέρη τῷ παντός ἐστιν, ὧν πρώτον μὲν τὸ ὑρανῶν ἐστὶ σῶμα, ἀφ' οὗ ὡς τιμιωτέρῳ τὴν πραγματείαν ἐπέγραψε, μετ' ἐκεῖνο δὲ 35 τὰ τέσσαρα κοιχεῖα. ὅτος μὲν ὁ σκοπὸς τῆς προκειμένης πραγματείας, πρώτον μὲν εἰπεῖν περὶ τοῦ ὑρανῶν σώματος, ὅπερ αἰδῶν φησι καὶ θεῖον σῶμα καὶ ἀπλὸν καὶ κυκλοφορικόν, εἰδ' ἐξῆς περὶ τῶν τεσσάρων ἀπλῶν κοιχεῖν. δεῖ δὲ εἰδέναι ὅτι τὸ πρώτον σῶμα ἔχει τὸ ὑρανῶν κοιχεῖν καλεῖ ὁ Ἀριστοτέλης, ἐν οἷς φησὶ περὶ τοῦ 40 τρίτου βιβλίου (p. 298 b 6) "περὶ μὲν ὅν τὸ πρώτον τῶν κοιχεῖν εἶρη, καὶ πῶς τὴν φύσιν ἐστὶν, ὅτι ἀφθαρτον καὶ ἀγέννητον. λοι-

πὸν δὲ περὶ τῶν δυῶν εἰπεῖν," δύο λέγων τὰς δύο συζυγίας, τὴν τε τὸ κῶψον, ἐν ᾧ ἐστὶ πῦρ καὶ ἀήρ, καὶ τὸ βαρὺς, ἐν ᾧ ὕδωρ καὶ γῆ. κοιχεῖν ὅν καλεῖ τὸ ὑρανῶν σῶμα ἔκ ἐπειδὴ συντίθεται τι ἐξ αὐτῶ (κοιχεῖν γὰρ ἐστὶν ἐξ οὗ πρώτῳ συντίθεται τι καὶ εἰς οὗ ἔχαστον ἀναλύει), ἀλλὰ καθόσον

ἀπλὸν ἐστὶ σῶμα. εἰ δὲ ὁ Ἀλέξανδρος περὶ κόσμῳ ἐπιγράφει ταύτην τὴν πραγματείαν, καὶ ὅν

φησὶν ὑπὸ τῷ Ἀριστοτέλει τὴν τε τῶν ἀπλῶν σφαῖραν καὶ ὀλίγοι κυκλοφορικὸν σῶμα καὶ

ὥσπερ καὶ Πλάτων ὠνόμασεν, ὁ δὲ πᾶς ὑρανὸς λέγων, ἡ κόσμος καὶ τῶν κατ' αὐτὴν περιόντων. διαιρεῖται δὲ ἡ πραγματεία εἰς τε τὰ τὸ κυκλοφορικῶς σώματος, ἅπερ ἐν τοῖς δύο βιβλίοις τοῖς πρώτοις παραδίδωται, καὶ εἰς τὰ περὶ τῶν ὑπὸ σελήνης κοιχεῖν, περὶ ὧν τὰ δύο γέγραπται τὰ λοιπὰ. ἐν δὲ τῷ πρώτῳ βιβλίῳ δείκνυσιν ἐκ τῶν ἀπλῶν κινήσεων ὅτι πάντε τὰ ἀπλὰ σώματ' ἐστὶ, τὸ τε κυκλοφορητικόν καὶ τὰ εὐθυπορῶντα τέσσαρα, καὶ ὅτι τὸ κυκλοφορητικόν ὅτε ἐν τι τῶν δύο ἐστὶν ὅτε ἐκ τῶν δυῶν συγκείμενον, ἀλλὰ πέμπτη τις ὅσῃ τῶν δ' ἐξηρημένη καὶ ὑπερέχουσα. δείκνυσιν δὲ καὶ ὅτι ἀκίνητός ἐστιν αὕτη καὶ ἀφθαρτος ἐκ τῶν τὰς μὲν γενέσεις καὶ τὰς φθοράς ἐξ ἐναντίων εἶναι καὶ εἰς ἐναντία λήγειν, τῷ δὲ κυκλοφορητικῷ σώματι μηδὲν εἶναι ἐναντίον. τὸτο δὲ ἐκ τῶν μὲν ἐναντίων καὶ τὰς κινήσεις ἐναντίας εἶναι, τῇ δὲ κύκλῳ κινήσει μὴ εἶναι κίνησιν ἐναντίαν. εἴτα ἐφεξῆς ὅτι πεπερασμένος ἐστὶ τῷ μεγέθει ὁ ὑρανὸς, καὶ καθόλου ὅτι ἀδύνατον ἀπειρον εἶναι σῶμα καὶ ταῦτα κινούμενον, καὶ ὅτι εἰς καὶ ὅτε πλείους ὅτε ἀπειροὶ καὶ τὸ πλῆθος εἰσὶν ὑρανοί. οἷς ἔπειτα τὸ καὶ τὸν ὅλον κόσμον ἀγέννητόν τε καὶ ἀφθαρτον καὶ πεπερασμένον εἶναι τῷ μεγέθει καὶ ἔνα κατ' ἀριθμόν, ἐξ ἀπαντος τοῦ φυσικοῦ τε καὶ σώματος συνεστῆκός, μηδενὸς ἔξω ὄντος ὑρανῶ, μήτε σώματος ὑπολειπομένου μήτε κενῆ. μὲν δὲ ταῦτα τὴν περὶ ἀγενήτου καὶ ἀφθάρτου λόγον ἀναλαβὼν δείκνυσιν ὅτι ἀγέννητος καὶ ἀφθαρτός ἐστιν ὁ ὑρανός, καὶ δι' αὐτὸν ὁ κόσμος, καὶ ὅτε γενητὴς μὲν, ἔκ ἀφθάρτου δὲ, ὡς τινες οἶον, ὅτε ἀγέννητος καὶ φθαρτός. καὶ πάλιν ἐπὶ τὸ καθολικώτερον ἀνάγων τὴν λόγον δείκνυσιν ὅτι ἀντακολουθῶν ἀλλήλοις τὸ τε γενητὴν καὶ τὸ φθορὸν, καὶ αὐτὸ πάλιν τὸ ἀγέννητον καὶ ἀφθαρτον. — τὸ προοίμιον τοῦ περὶ ὑρανῶ τὴν σκοπὸν τῆς πραγματείας δείκνυσιν, ὅτι περὶ τῶν ἀπὸ τῶν ἀρχῶν μέλλει εἰπεῖν, καὶ τὴν τάξιν αὐτῆς, ὅτι προσεχῆς ἐστὶ τῇ φυσικῇ Ἀκροάσει. ἐπειδὴ γὰρ ἐκείνη περὶ τῶν φυσικῶν ἀρχῶν ἦν, ἔδει μετ' ἐκείνην περὶ τῶν ἀπὸ τῶν ἀρχῶν

(*) Cod. Vatic. 499 bombyc.

λέγειν· ταῦτα δὲ ἐστὶ τὰ σώματα τὰ ἀπλᾶ προσεχ¹⁶ καὶ συλ-
λογίζεσθαι λέγων ὅτως. ἡ περὶ φύσεως ἐπιστήμη ἥτις ἐστὶ φυσικὴς
περὶ τὰ φύσει συνεστώτα ἐστὶν ἥτις χολάζει· τὰ δὲ φύσει συνε-
στώτα ἢ σώματα ἐστὶν, ὡς πῦρ καὶ ὕδωρ καὶ λίθοι καὶ ξύλα, ἢ ἔχοντα
σώματα, ὡς τὰ φυτὰ καὶ τὰ ζῶα, ἢ ἀρχαὶ τῶν ἐχόντων σώματα
εἰσὶν, ὥσπερ ὕλη καὶ εἶδος καὶ ψυχὴ καὶ κινήσεις καὶ τὰ τοιαῦτα· ἀρχὴ
δὲ καὶ ἡ ψυχὴ τῶν ἐχόντων σώματα ἐστὶν, ὥσπερ τῶν ζώων καὶ
τῶν φυτῶν. μὲν ὅν τινος περὶ τῶν ἀρχῶν τῶν φυσικῶν λέγον περὶ
σωμάτων χρὴ καὶ τῶν ἐχόντων σώματα διδάσκειν. καὶ δηλονότι ἐν
τούτοις πλείονα τὰ σώματα ἐστὶ καὶ πλείων ἢ περὶ αὐτὰ θεωρία· καὶ
ἢ τὰ ἔχοντα σώματα καὶ αἱ ἀρχαὶ τῶν ἐχόντων ἀπὸ τῶν σωμα-
των μάλιστα τοῖς φυσικοῖς γνωσκόντων· ὥστε ἡ περὶ φύσεως ἐπι-
στήμη χεδὸν ἢ πλείστη περὶ σώματα ἐστὶ καὶ τὰ πάθη τῶν σωμα-
των. χρὴ ὅν διδάσκειν καὶ περὶ παθῶν ἥτοι τῶν ποιότητων, καθ'
ὅσον πάχυνσι τὰ σώματα, καὶ περὶ κινήσεως ἥτις ἐνεργείας. διὰ
φορὰ δὲ εἰσὶν εἶδη τῶν κινήσεων, τὸ μὲν κῆν τόπον, τὸ δὲ κῆν ἀλλοίω-
σιν, τὸ δὲ κατ' αὐξήσιν καὶ μείωσιν καὶ γένησιν καὶ φθοράν. εἰ δὲ
κινήσεις, εἰσὶ καὶ τὰ πάθη, πληρὴ ἐνταῦθα πρὸς ἀντιδιαίρεσιν τῶν πα-
θῶν τὰς κινήσεις ἐπὶ τῶν ἐνεργειῶν ἐξετέλεξε. χεδὸν ὅν ἐπὶ πολὺ
ἢ φυσικὴ ἐπιστήμη περὶ σώματα κατὰ γὰρ. "χεδὸν" δὲ εἶπεν, 20
ἐπει καὶ περὶ τῶν ἐχόντων σώματα διαλέγεσθαι, ἔτι δὲ καὶ περὶ τῶν
ἀρχῶν καὶ περὶ χρόνου καὶ τόπου καὶ κέντρου καὶ ἀπέριου, ἅπερ ἐκ ἀν εἴη
σώματα. εἴη δ' ἂν καὶ διὰ φιλοσοφίας εὐλαβείαν προσκείμενον τὸ
"χεδὸν," καὶ διὰ τούτου καὶ τὸ "φαίνεσθαι" προσέθηκε. "σώματα" δὲ
"καὶ μεγέθη" εἶπεν ἢ ἐκ παραλλήλου, τὸ αὐτὸ δηλῶν εἶναι σῶμα καὶ 25
μέγεθος καὶ τὸν Ἀλέξανδρον, ἢ ὅτι ἄλλο τί ἐστι παρὰ τὸ σῶμα καὶ
μέγεθος· πᾶν μὲν γὰρ σῶμα καὶ μέγεθος ἔχει, ὃ πᾶν δὲ μέγεθος ἥδη
καὶ σῶμα ἐστίν· χρόνος μὲν γὰρ καὶ τόπος καθόλου συνεχῆ καὶ διακετὰ
μέγεθος μὲν ἔχει, ὃ μέντοι σώματα ἐστίν, καὶ μήκος μὲν καὶ πλάτος
μέγεθος ἔχει, ὃ σώματα δ' ἐστίν. ὃ δὲ φυσικὸς ὃ μόνον περὶ 30
σωμάτων διαλέγεσθαι, ἀλλὰ καὶ περὶ χρόνου καὶ τόπου καὶ κινήσεως, ἔτι
γε μὴ καὶ μήκος καὶ πλάτος, ἅπερ εἰσὶ σωμάτων πέρι.

τί μὲν ὅν τοῦτο φυσικὸς περὶ σώματα ἔχει τὰ ἀπλᾶ· ταῦτα
γὰρ ἐστὶ καὶ φυσικὰ πρότερα καὶ ἔχοντα ἐν αὐτοῖς πρώτην ἀρχὴν
κινήσεως φυσικῆς. βυλόμενος δὲ ὁ Ἀριστοτέλης ὁρίσατο τὸ σῶμα, 35
πρῶτον ὁρίζει τὸ συνεχές, ὃ φ' ὃ τὸ σῶμα καὶ τὰλλα μεγέθη, ὅτι
συνεχές ἐστὶ πᾶν τὸ διακετὸν εἰς ἀεὶ διακετὰ, κἄντε ἐφ' ὅν ἢ δια-
κετὰ κἄντε ἐπὶ δύο κἄντε ἐπὶ τρία. καὶ γὰρ καὶ γραμμὴ καὶ ἐπιφά-
νεια συνεχῆ καὶ ὅπω σώματα· γραμμὴ μὲν γὰρ μήκος ἀπλάτεις καὶ
ἔχει μίαν διάστασιν, ἐπιφάνεια δὲ, ἥτις ἔχει μόνον μήκος καὶ πλά- 40
τος, σῶμα δὲ, ὅπερ ἔχει μήκος καὶ πλάτος καὶ βάθος, ὅθεν καὶ πάντῃ
διακετὸν καὶ πάντῃ διασπέν καὶ πάντῃ συνεχές τὸ σῶμα. ὅτι δὲ
τριπλὴ διασπέν ὅν τὸ σῶμα πάντῃ διασπέν ἐστὶ, δείκνυσθαι ἐκ τῆς
μὴ εἶναι μέγεθος ἔχον διαστάσεις πλείονας τῶν τριῶν. πρῶτον δὲ
τούτου καὶ ἐκ τῆς τριαδικῆς ιδιότητος· τὰ γὰρ τρία πάντα ἐστὶ τε καὶ 45
λέγειν. ὅτι δὲ ὁρθῶς λέγομεν, ἔδειξαν καὶ οἱ Πυθαγόρειοι.

ΠΑΡΕΚΒΟΛΑΙ ΑΠΟ ΤΟΥ ΔΑΜΑΣΚΙΟΥ ΕΙΣ ΤΟ ΠΡΩΤΟΝ ΤΟΥ ΠΕΡΙ ΟΤΡΑΝΟΥ (*).

Ὅτι τοῖς φυσικοῖς φησὶ τὸ εἶναι φυσικοῖς ἐστὶν ἐν τῷ φύσιν 268 b
ἔχειν, ἢ δὲ φύσιν ἀρχὴ κινήσεως. ἡ γὰρ ἀπὸ τῆς φυσικῆς κινή- 16
σεως ἀποδείξεις ἅμα μὲν ἐκ τῶν ἐνεργειῶν ἐστὶν, ὡς ἐκ τῶν ἐνε-
ργειῶν (προφανέστερα γὰρ τῶν ὕσων αἱ ἐνεργεῖαι), ἅμα δὲ ἐκ τῶν
κυριωτέρων, ὡς ἐξ αἰτίων. πρὸς δὲ τὴν κατασκευὴν τὴν ἀπὸ τῶν
κινήσεων προλαμβάνει ἔξω τινα τὰδε, ὅτι δύο εἰσὶν αἱ ἀπλᾶ κι-
νήσεις, ἢ τε κύκλι καὶ ἢ ἐπ' εὐθείας, καὶ ὅτι τὸ ἀπλὸν σῶμα ἀπλὴν κινήσιν καὶ ἢ ἀπλὴ
κινήσιν ἀπλὸν σῶματός ἐστι, καὶ ὅτι μία ἐστὶ ἡ κῆν φύσιν κινήσιν,
καὶ ὅτι ἐν ἐνὶ ἐναντίον, καὶ ὅτι ὁ ἕνατος κύκλι κινήσιν, ὡς ἡ αἰσθησις
ὑπαγορεύει. αὐταὶ εἰσὶν αἱ ἐξ ὑποθέσεως τῶν Ἀριστοτέλους. ὅτι
ὁ Πλάτων εἰδοποιῶν τῶν πάντων σωμάτων νομίζει τὰ πάντα ζω-
οῦσιν, καὶ τῷ δωδεκάεδρῳ ζωγραφείσθαι τὸν ἕνατον καὶ τὴν πυραμίδι
τὸ πῦρ καὶ τῷ κύβῳ τὴν γῆν καὶ τῷ ὀκταέδρῳ καὶ εἰκοσάεδρῳ τὸν
ἀέρα καὶ τὸ ὕδωρ. ὅτι Ἀριστοτέλης ὅρατον καὶ ἀπὸν ὁμοιογενῆ τὸν
ἕνατον, καὶ τῶν ὑπὸ σελήνην τῶν εὐθυφορμμένων καὶ ἀτελῶν ἐξη-
ρημένον, καὶ ζῶον ἐμφυλον, καὶ ὅτι τὰ ζῶα ἐν τοῖς περὶ Ζῴων καὶ
ἐν τῷ περὶ Ψυχῆς σύνθετα ἔχουσιν σώματα βεβαίως. ὅτι πρώτη
τῶν κινήσεων ἡ κῆν τόπον καὶ κῆν πάντα τὰ σημαίνοντα τὸ τόπον,
ὡς ἐν τῷ ἢ τῆς Φυσικῆς Ἀκροάσεως (c. 2 p. 268 b 26). ὅτι
ἡ εἰς ἐκτελέσεως ἐστίν, εἴπερ ἐκ δύο κινήσεων ἀνομοίων γενεῶν,
κυκλικῆς τε καὶ εὐθείας· εὐθείας γὰρ κύκλι περὶ τὴν ἐπιφάνειαν
τῷ κυλίνδρῳ περιαγομένης, καὶ σημείον τινὸς ἐπὶ τῆς εὐθείας ὁμα-
λῶς κινουμένου, γενεῶν ἢ κυλινδρική εἰς. ὅτι ὁμοιομερὴς γραμμὴ
ἐκ ἐξιν ἀπλῆ. ἢ μὲν γὰρ ἀπλὴ πάντως καὶ ὁμοιομερὴς, ἢ δὲ ὁμοιο-
μερὴς ὃ πάντως ἀπλῆ, ἂν μὴ καὶ μονοειδὴς ᾖ. ὅτι αἱ τῶν ζῴων
κινήσεις ἐκ εἰσὶν ἀπλᾶ καὶ ἐκτελέσεως καὶ κάμψιν τῶν κύλων γινόμε-
ναι, καὶ τὸν Ἀλέξανδρον. μήποτε δὲ, φησὶν ὁ Δαμασκίος, ἢ
δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ καὶ ἐμπροσθεν καὶ ὀπίσθεν ἐκ ἐξιν ἀπλῶν σωμάτων
καὶ φύσιν, ἀλλὰ ζῴων τῶν ἐχόντων ταῦτα· γὰρ δὲ ἢ ὕδωρ ἢ τι
τῶν ἄλλων ὃ κινήσιν τὴν τοιαύτην κινήσιν εἰ μὴ βίαια, ὡς ὅθεν ἢ
βιαιώμενα ἢ ὑπὸ ἄλλων ἀντικοιτιώμενα. ὅτι ἢ καὶ ἐκτελέσεως καὶ κάμ-
ψιν τῶν κύλων ὃ μία ἐστὶ κινήσιν σύνθετος, ὥσπερ ἢ τῶν διαίσεων
τῶν, ἀλλὰ πολλὰ (cf. Simpl. f. 4). ὅτι ἐστὶ βίαια ἐπωφελὴς, ἥτις
ὃ παρὰ φύσιν ἀλλ' ὑπὲρ φύσιν λέγοιτο ἂν, καὶ ἐστὶ σωτικὴ καὶ τελειω-
τικὴ (cf. Simpl. f. 5 b extr.). ὅτι ἢ ῥοπή τῶν πυρὸς ὅλων πρὸς τὸν ἕνα-
τόν ἐστίν, ὥσπερ τῆς γῆς πρὸς τὸ κέντρον, τὸ δὲ ὕδατος πρὸς τὴν ἐπι-
φάνειαν τῆς γῆς. ὅτι ἢ κινήσιν ἐκ ἀν ἢ ἐν τοῖς στοιχείοις, εἰ μὴ ἢ
τι ἐν αὐτοῖς καὶ ἀτελές· ἢ γὰρ κινήσιν τὸ δύναται ἐστὶν ἐντελέχεια.
ἐλλείπειν δὲ φησὶ τῷ ἄνω κινουμένῳ ὅχι τὸ πυρὶ εἶναι, ἀλλὰ τὸ ἐν τῷ
καὶ φύσιν εἶναι τόπον, ἐφ' ὅν φέρεται, καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὁμοίως. καὶ
δηλον ἐκ τῆς, ἐάν τις μετεωρίση ἀποσπᾶσας γῆν τελείαν ὅσον καὶ ἐν
τῷ καὶ φύσιν αὐτῆς τόπον, κακείθεν αὐτὴν ἀφ' ὅφ φέρεται, εἰς τὸ κάτω
πάλιν αὐτὴν φέρεται· ὃ γὰρ ἀφαιρεθὲν τὸ οἰκεῖν τόπον παύεται τὸ

εἶναι ὃ δ' Ἀλέξανδρος. μήποτε δέ, φησὶν ὁ Δαμά-
σκιος, οἷδα μὲν καὶ ὁ Ἀριστοτέλης τὴν ἐπ' εὐθείας κίνησιν ἀτελῶν καὶ
ἐνδεῶν τῶν στοιχείων ὅταν καὶ ἐν τῷ γίνεσθαι καὶ φθεῖρεσθαι ὄντων·
βελόμενος δὲ τούτων χωρίσαι τὰ ὑράνια ἀπὸ τῆς κινήσεως ἐπε-
χείρησεν, ἐκείνοις μὲν δαικνὺς ὑπάρχουσιν κίνησιν τὴν γενέσει καὶ
φθορᾷ πρέπυσαν, τῷ δὲ ὑρανῷ τὴν αἰδιότῃτος δεκτικὴν. ὅτε ὁ
Ἰέναρχος τὴν κύκλῳ κίνησιν κατασκευάζει ἀδύνατον εἶναι ἀπλῶ
σώματος τυγχάνειν κατὰ φύσιν, εἶγε, φησὶν, ἐν μὲν τοῖς ἀπλοῖς σώ-
μασι δμοιομερέσις ὅσιν ἰσοσταχῇ πάντα τὰ μέρη ἐξιν, ἐν δὲ τῷ
κύκλῳ τὰ πρὸς τὸ κέντρον αἰεὶ βραδύτερα τῶν πρὸς τὴν περιφέ-
ρειαν, εἴπερ ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ ἐλάττωνα κινῶν διαφασιν. ἀλλὰ
καὶ ἐν σφαῖρα οἱ περὶ τοῦ πολὺς κύκλοι βραδύτερον κινῶν τῶν
πόρρωθεν, καὶ τάχιστα πάντων ὁ μέγιστος τῶν παραλλήλων. ῥητέον
δὲ ὅτι ὁ Ἀριστοτέλης τὴν κύκλῳ κίνησιν εἶπε τὴν κατὰ γραμμὴν κυ-
κλικὴν γινομένην μίαν ἐνός· ὁ δὲ ἀπορῶν λόγος πολλὰς κύκλους
ἀνισοσταχεῖς λαβὼν (*) μίαν τὴν ἀπάντων κίνησιν σύνθετον πει-
ραζόμενος καὶ ἔχον ἀπλῆν· ἐκάστῳ γὰρ κύκλῳ τῶν ἐν τῇ σφαίρᾳ
ἐκάστη κίνησις ἀπλὴ ἐστίν· καὶ γὰρ ὁμοίως ἀπλὴ ἡ τε κατὰ τὸ αἰεὶ φα-
νερόν κύκλον γινομένη καὶ ἡ κατὰ τὴν ἰσημερίαν, καὶ ἡ μὲν βραδύτατη
ἐστὶν ἡ δὲ τάχιστα, καὶ ἀπλῶ σώματος ἐστὶ τὸ κατὰ ἐκείνο τὸ μέρος.
ὅθεν εἶπεν ὁ Ἀριστοτέλης ὅτι αἱ πολλαὶ κυκλικαὶ κινήσεις ἀπλῆ
μία κίνησις ἐστίν, ἡ ἀπλῶ ἐνός σώματος, ἀλλ' ὅτι ἡ ἀπλὴ κίνη-
σις, ἥτις καὶ μία, πάντως ἐστὶν ἀπλῶ σώματος, καὶ τὸ ἀντιπροσφον,
ὥστε καὶ τῷ ὅλῳ ὑρανῷ ὡς ἐνὶ καὶ ἀδιαίρετῳ ἐφαρμόττειν τὴν
λόγον, καὶ εἰς μέρη τις αὐτὴν διέλῃ, καὶ ἐκάστῳ ἐφαρμόττειν.
μόνον ὡς περὶ μιᾶς κινήσεως καθ' ἓνα κύκλον γινομένης ληπτέον
τὴν ὑπόθεσιν. [ὁ Ἰέναρχος... τὴν ὑπόθ. e Simpl. f. 6 b.]
ὅτι ὁ μαθηματικὸς τὰς ἀποδείξεις ποιούμεθα γραμμῶν εἰδеси
χρῶμενοι, ὁ δὲ παραλλάττομεν τῷ σκοπῷ τῆς φυσικῆς. εἰ γὰρ
πᾶσα κίνησις κατὰ διάσπασιν γραμμικὴν γίνεσθαι, ἡ μὲν ἀπλὴ καθ'
ἀπλῆν ἡ δὲ σύνθετος κατὰ σύνθετον, καὶ εἰς δειγμα τῆς τῶν κινή-
σεων διαφορᾶς προσθέμεθα τὰ τῶν διασπασεων εἶδη, πῶς μαθη-
ματικῶς τὰ φυσικὰ δεκνόμενοι· ὁ γὰρ τὸ γραμματικῶς ἀπλῶς χρη-
σαμένους μαθηματικὸν ἐστίν, ἀλλὰ τὸ μαθηματικῶς· χρῶν γὰρ ὁ
μαθηματικὸς καὶ ὁ φυσικὸς γραμματικῶς καὶ ἐπιφανείας καὶ σώματος,
ἀλλ' ἕκαστος κατὰ ἐπιβάλλον αὐτῷ (cf. Simpl. f. 6 b). τῶν δὲ τις
ἐφ' ἡμῶν, δόξης ὡς ἔοικε θηρατῆς, κατήγορος ἀνέδν τῷ... ἐντεν-
ξεως (vid. Simpl. ad p. 269 a 2) Ἀριστοτέλης, ὥστε ἀνεπίκριτα
μεινάντα τὰ γραφέντα ἐκ τῷ πρὸς Ἀριστοτέλης μόνον ἀντειπεῖν
τοσαύτας σελίδας δόξαν σοφίας παραχέει τῷ γράψαντι. ἐγὼ
δὲ οἶδα τὰ τοιαῦτα τῶν τοιμημάτων, ὥσπερ τοῦ Ἀδωνίδος κα-
λυμένους κήπους, ἀνθεῖν παρὰ τοῖς ἀνοήτοις δόξαντα ἐν ὀλίγαις
ἡμέραις ἀποσβεδέοντα. ἀλλ' αἱ τοιαῦται πάντως ἐνδεῖς τῶν μὲν
πεπαιδευμένων ὀχλῶσιν ὑδέναν, τῶν δὲ ἀπαιδευτῶν τὴν τε αἰεὶ
ἐξέως χαίροντας καὶ τῶν παλαιῶν ἀνδρῶν ταῖς εὐκλείας βαρυν-
45

μένους, καὶ ἐπὶ μέντοι τοὺς θεοσεβεῖν οἰομένους, ἐὰν τὴν ὑπὸ ἡμῶν, ὡς
φασὶν, πρὸς ὑπηρεσίαν τῶν ἀνθρώπων γεγονότα μὴδὲν ἐξαίρετον
ἔχειν πρὸς τὰ ὑπὸ σελήνης νομίζωσιν· οὗτοι γὰρ συνηγορεῖν αὐτῶν
τῇ περὶ θεῶν δόξῃ τὰς ἐνδεῖς ταύτας αἰεμένοι διὰ μεγάλης
ἀγνοίας τιμῆς, ὅθεν μὲν ὁ δὲ τῶν εἰδοτῶν ὁ δὲ τῶν Ἀριστοτέλης ἐπὶ
μᾶλλον, πρὸς τὸ τολμῶσιν αὐτῷ ἐνδεῖς, ἀλλήλοις δὲ θρυλλῶντες
καὶ πρὸς ἡμᾶς νεανειούμενοι, ὅτι τὰ τῶν φιλοσόφων ἀνατέτραπται
δόγματα. τούτων ὅν εἵνεκα, καὶ τῶν εὐκολωτέρων ἐχόντων τὴν
ἀκοήν, καὶ τὴν θεοσεβῆ περὶ παντὸς ἔκνοιαν ἐπὶ τῆς παλαιᾶς
εὐκλείας μέντοι ἀνέλεγκτον, ἔδοξε μοι τὰς ἐνδεῖς προσθεῖναι καὶ
διελόγῃ. εἰ δὲ πε... ἄξιον ἐπιθεῖναι τούτῳ (vid. Simpl. ib.) ὡς
ἀχαρίστῳ πρὸς τὴν διδασκαλίαν καὶ μὴ αἰδομένῳ κατ' ἐκείνην γρά-
φειν. τῶν δὲ... ἐκ. γράφειν (e Simplicio transcripta, mu-
tatis paucissimis). ὅτι ἐκ ἀτόπως ὁ Ἀριστοτέλης ὑπέθετο καὶ
τὴν ἑλῆν γῆν ἔξω τῷ μέσῳ, ὅθεν δόξῃ τὴν τῆς ὅλης ῥοπήν εἰς τὸ
κέντρον συννεύσαν. καὶ γὰρ πρόδηλον ὅτι ὅπου ἂν τις λάβῃ μέρος
αὐτῆς τοῦτόν ἐστιν. τούτο γὰρ ἐναργέστερον δεικνύσι τὴν διαφορὰν
τῶν ὑρανῶν πρὸς τὰ ὑπὸ σελήνης, ὅτι τῷ μὲν πέφυκε χωρίζεσθαι τὰ
μέρη καὶ ἐν τῷ παρὰ φύσιν γίνεσθαι, τῷ δὲ ὅ. καὶ γὰρ κύκλῳ
κινεῖται τὸ πῦρ καὶ τὸ εὐαγὲς τὸ αἶρος, ἀλλὰ τῇ ἀπλανεῖ συμπερι-
φέρων ὥσπερ καὶ οἱ πλανήτες. καὶ ἐπὶ τὸ παρὰ φύσιν τούτο ὡς
ἀπόφασις τῷ κατὰ φύσιν, ἀλλ' ὅχι ὡς ἐρήσις, ἥτοι ὡς ὑπὲρ φύσιν,
καθόσον ὑπὸ τῷ κρείττονος κρατεῖται, πεφυκὸς μὲν τὴν τῷ κρείττονος
κινεῖσθαι κίνησιν, ὥσπερ καὶ ἡ ψυχὴ ἐνθυσιᾶν πέφυκεν, ὁ μέντοι
ἰδίαν ταύτην κινεμένην τὴν τῷ θεῷ κίνησιν. ὅτι τὸ ὕδωρ ῥοπήν ἔχει
πρὸς τὸ ἐπιπολάζειν τῇ ἐπιφανείᾳ τῆς γῆς διὰ τὸ καταλαβεῖν καὶ
ἐπιπλάσσει αὐτῇ. καὶ ἀφ' ἧς τῆς τῷ κέντρῳ τῇ γῆν, καὶ τὸ κέντρον
οἶμαι παρελεύσεσθαι τὸ ὕδωρ ζῆτον γῆν. ὁλοὶ δὲ τὸ γῆς μὲν ὑποκει-
μένης ἡρεμεῖν αὐτό, ὑποσπωμένης δὲ εἶναι ἐπὶ τὸ κοιότερον. ὅτι
καὶ ἐπ' εὐθείας ἐστὶν ἐν τῷ πυρὶ κίνησις, ἰδίαν αὐτῷ καὶ ὅχι ὑπὲρ φύ-
σιν, μακρυμένων καὶ πυκνωμένων τινῶν μορίων αὐτῷ καὶ ἀναβαινόν-
των καὶ καταβαινόντων. ὅτι τῇ ἀπλανεῖ τὸ ὑπέκκαυμα συναποκα-
θίσει ὡς πεφυκός, ἀλλ' ὅχι ὡς βίᾳ ἐλκόμενος, ἀλλ' ὑπερφυῶς
(p. 269 a 19). ὅτι τὰ πρῶτα ἀπλᾶ πάντως, ὁμοῦ προηγείτω φύσιν
τῶν συνθέτων, καὶ ὅτι ἡ κύκλῳ ἀπλὴ καὶ κυρίως συνεχὴς καὶ πεπε-
ρασμένη καὶ τέλος ἔχουσα αἰεὶ καὶ προδύνην μὴ ἐπιδοχομένη, μένον-
τος τῷ εἶδους, ἡ προδύνη δηλαδή· αὕτη γὰρ κατὰ τὸ ἐλλείπον γίνεσθαι
(cf. Simpl. f. 9 b extr.). ὅτι πᾶσα γραμμὴ εὐθεία ἄπειρος ἡ
πεπερασμένη διὰ τὸ πλήρες τῆς διαιρέσεως· ὁ γὰρ ἐξιν ἐνεργείᾳ
ἄπειρος πεπερασμένη τῷ παντὸς ὄντος, ἀλλ' ὅτι τινὲς ὠνήθησαν
εἶναι, καὶ μὴ ἐστὶν δέ, ἀλλὰ καὶ τὴν ὑπὸ τῆς φαντασίας αἰεὶ προσου-
ξαμένην περιέλαβεν ἡ διαιρέσις. ἡ μὲν ὅν ἄπειρος μὴ ἔχουσα τέ-
λος ἡ ὅρον ἐκ ἀν εἰς τελεία· τελείον γὰρ τὸ τετελεσμένον καὶ ὠρισ-
μένον καὶ μὴδὲν ἐλλείπον τῶν αὐτοῦ. ἡ δὲ πεπερασμένη ἔχει τὸ
ἐκτός, ὥστε προσαυξεσθαι, τὸ δὲ αὐξάνεσθαι ἔπω πάντα τὰ αὐτοῦ
ἀπειληφὸς ἀτελὲς ἂν εἴη. ὁ μέντοι κύκλος καὶ πεπερασμένος ἐστὶ
καὶ τέλος ἔχων καὶ ὁδὸν ἐκτός ἔχει, ὁ δὲ αὐξήσθαι δυνατὸς μενόντος
τῷ εἶδους. ὁ δὲ Ἀλέξανδρος τέλειον τὴν κύκλον λέγει ἐκ τῷ ἀρχῇ

(*) καὶ αὖτις ἐν τῷ ἐπιπλάσει τῷ κύκλῳ τὴν μὲν πρὸς τὸ κέντρον τὴν δὲ
πρὸς τὴν περιφέρειαν addit Simpl. ed.

τὸ κέντρον, πέρασ δὲ τὴν ἐξωτάτην γραμμὴν, μέσον δὲ τὸ μετὰ τοῦ
 τῶν ἐπιπέδων. ἀλλὰ τὸτὸ ἐπὶ τῇ γραμμῇ καὶ ἄλλῳ ὅτι ἀρχή
 ζεῖ, ὅτω δὲ μάλιστον τέλειον ὁ κύκλος, ὅτι ὅτερον δὲ αὐτὸ λαβὴν
 τὸτὸ ἀρχὴν καὶ μέσον καὶ τέλος εἶναι δύναται, ὁ τελευτήτων τὸ πάντῃ
 κείον εἶναι τὸτον. ἀλλὰ πῶς πάσης πεπερασμένης εὐθείας ἐστὶν
 ἐκτός; τῆς γὰρ τῇ πάντῃ διαμέτρῳ πεπερασμένης ὅσης τὴν ἀντι-
 ἐκτός, ἔπειρ μὲν ἐκτός τῷ κόσμῳ, πῶς δὲ ἐκ τοῦτον πᾶσαν
 εὐθείαν ἀτελῆ εἶναι, ὅτερον εἶδος τὴν εὐθείας ἐστὶν, ὁφείλον καὶ
 αὐτὴ τελευτήτων μετέχειν, καθάπερ τὰ ἄλλα εἶδη, ὡς, καὶ
 εἶναι ἀτελεῖς εὐθείαι, ἀλλ' εἶναι πάντως καὶ τελείαν τινά. (cf. 10
 Simpl. f. 10 princip.). ὁ δὲ ἐν Ἀλεξανδρῶς οἷς τῷ λόγῳ
 δυναμένον ἡμῶν αὐτὸν πᾶσαν τὴν ἀληθεύσαν, ὅτως ἀκρίβει
 ὅχι τῆς εὐθείας ἀκρίβειας, ἀλλὰ τῆς τελευτῆς δὲ εὐθείας
 ὡς τὸ μὲν εἶδος τῆς εὐθείας ὡς εὐθείας τελείον πανταχὶ καὶ ἐν
 μικρῷ καὶ ἐν μεγάλῳ, τὸ δὲ μέγεθος τελείον ἐν τῇ τὸ ὅλον ἀπο-
 λαβὴν μέτρον τῆς εὐθείας τῆς κοίτης, μήποτε δὲ τὸ τελείον
 αὐτῆς καὶ καὶ τὸ εἶδος ὡς πρὸς τὸ κυκλικὸν εἶδος καὶ τὴν αὐτὴν
 τελευτήτων ἑλλείπει, τῷ μὴ συνῆναι εἰς ταῦτα, ἀλλ' ἐκτετατῶς
 ἴσον ἐφ' ἑαυτῷ πρὸς ἀμετρίαν καὶ ἀπειρίαν, τοῖς δὲ δημιουργήσις
 μέτροις ὁριζῶναι τὸ πῶς αὐτῆς. τὸτὸ ὅν ἐνδείκνυται τὸ πάσης καὶ
 πεπερασμένης εὐθείας εἶναι τὴν ἐκτός, τὸ ὅσον ἐφ' ἑαυτῷ καὶ τῇ
 ἀορίστῳ χύσει ἔχειν τὴν αὐτὴν ἑλλείπει καὶ προσεθῆναι δυνάμενον (e
 Simpl. f. 10). ἀπορία. αὐτὸ τελευτήτων ὁ κόσμος καὶ Ἀριστοτέ-
 λην ἐκείνη τῶν ἐξ ὧν ἐστὶ τὸ δὲ τελευτήτων πρῶτον καὶ ἀπλῶν, ἔπειρ
 ὁ κόσμος καὶ πρῶτος τῶν ἐξ ὧν ἐστὶ καὶ ἀπλῶς ἐκείνων. ὁ δὲ
 προὔπαρχει δὲ ὁ κόσμος τῶν αὐτῶν μερῶν, ὅτε ἀπλῶς ἐκείνων
 ἐξ ἐκείνων συγκαίμενος. ὁ δὲ ἐν Ἀλεξανδρῶς τελευτήτων τὸν
 κόσμον φησὶν ὡς περιεκτικώτερον λέγειν, ἀλλ' ὅχι καὶ τὸ εἶδος,
 ὡς περὶ ὁ κύκλος τῆς εὐθείας. ἐπὶ τούτων ὅν, φησὶ, τῶν κεχωρι-
 σμένων ἀλλήλους τὸ τελευτήτων καὶ πρότερον καὶ ἀπλῶς ἐκείνων εἶναι, ἐπὶ
 δὲ τῶν ὅλων καὶ τῶν μερῶν ὅτε τελευτήτων τὸν φησὶ καὶ τὸ ὅλον
 τῶν μερῶν καὶ τῇ φύσει καὶ τῇ οὐσίᾳ πρῶτον, ἀλλ' ὅτε καὶ τῷ
 χρόνῳ. τὸ γὰρ πρὸς τῷ ἀπλῶν εἶναι καὶ τελείον, τὸτὸ καὶ τῷ χρόνῳ
 πρῶτον. μήποτε δὲ καὶ χρόνον αἰλην τὸ πρότερον. ὁ γὰρ τὸν
 χρόνος ὅτε ἡ κυκλικὴ μὲν κίνησις ἦν, ἡ δὲ ἐν εὐθείας ὅτε ἦν, καὶ
 αὐτὰ ἀεὶ ταύτης ἐκείνη. καὶ ὁ κόσμος ὅν τελευτήτων ὡν τῶν
 ἐκείνων μερῶν, πρότερος αὐτῶν ἐστὶ τῇ φύσει, εἰμαι δὲ καὶ ἀπλῶ-
 ῶς. εἰ γὰρ πρότερος τῇ φύσει, μάλιστον ἡνωμένος, τὸ δὲ μάλιστον
 ἡνωμένον τῷ ἐπὶ συγγενέστερον, τὸ δὲ τοῦτον ἀπλῶς ἐκείνων. ἡμῖς
 δὲ ἐκ εἰς τὴν ὁλότητα τὴν ἡνωμένην βλέποντες, καθ' ἣν ἐν τῷ
 ἐκείνων εἶναι τὸ ὅλον τῷ ζῴῳ, ἀλλ' εἰς τὸ πλῆθος αὐτῶν τὸ διακρίμενον,
 καὶ τὸν κόσμον λέγοντες, ἀπλῶς ἐκείνων τὸ ὅλον τὸ μέρος κομίζομεν
 καὶ πρότερον τὰ μέρη. καὶ τῷ τῷ ὅλον ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἐνώσεως ἐν
 αὐτῷ προὔπαρχει τὴν οὐσίαν διακρίσιν (e Simplificio ad p. 269 a 19
 f. 10). μήποτε ἡ διάμετρος καὶ καὶ τὸ μεσογυμνία τυχόν καὶ αὐτῷ
 μεσογυμνία ἐναντίον καὶ ἔχει καὶ ὅχι μὲν διὰ τὸ ἐκ δύο ἀντικει-
 μένων κινήσεων συγκαίμεν. τὸ γὰρ ὅχι τῆς γῆς ἀπὸ τῷ μεσογυ-
 μνίας καὶ τῷ ἐστὶ, καὶ δὲ ἀπὸ τοῦ ὅχι τῷ ἀντικειμένου καὶ τῷ

αὐτῷ. ὅτι τῆλος ἀκρίβει χρητὸν τὸ ποιῶν τελείον τὸ ἔχον καὶ μετρημα-
 προσηκῆς δέον, ἀλλ' ὅχι τὸ περῶν μόνον (cf. Simpl. f. 10
 m. v. extr.). ὅτι ἡ ἀκρίβει κινήσις ἀκρίβει ὡς ἐπ' ἀκρίβει ὡς
 ἀλλ' ὅχι ὡς ἐκείνη ἔχουσα τὸ ἀκρίβει καὶ ἀκρίβει, ἀλλ' ἀεὶ πεπε-
 ρασμένον εἶδος ἔχει καὶ αὐτῇ. πᾶν γὰρ τὸ λαμβανόμενον αὐτῆς καὶ
 ἀρχὴ καὶ μέσον καὶ τέλος ἐστὶ περῶν τινός, ὡς ἀεὶ τελείαν ὡς
 ἐπ' ἀκρίβει περῶν τὴν τελευτήτων. ὅπως γὰρ εἴποτε ἀκρίβει
 ἐλλείπει, ἐκ ὅδω ἐπ' ἀκρίβει προελθεῖν. ὁ γὰρ ἀκρίβει ὡς ἀκρίβει
 ναμὶν ἔχειν ὅδω ἀκρίβει, ὅτε ποτὲ τελεωθεῖσα καὶ ἀρχὴ καὶ
 ἐκείνη ἐν μέρει χρόνον λαβῶσα μὴ καὶ παρακμάσει ἐν χρόνῳ τινί.
 (e Simpl. f. 10 b extr.). ὅτι ἐκείνη κίνησις τῆς κυκλικῆς κινήσεως
 ὁ πέραν μόνον ἀλλὰ καὶ ἀρχὴ κινήσεως ἐκείνη ἀλλῆς, ὅχι ὡς τῆς προ-
 τέρας ἐλλειψύσεως τὴν τελευτήτων, ἀλλ' ὡς τῆς αὐτῆς τελευτῆς ὅσης
 τῷ εἶδει πάλιν καὶ πάλιν γινόμενης. ἡ δὲ ἐπὶ τῆς πεπερασμένης καὶ
 εὐθείας κινήσεως, ὅτε εὐθεία προὔπαρχει, καὶ αὐτῇ προσεθῆναι, ἐκείνη
 τῷ μὲν τῆς προσθήκης γινόμεν (e Simpl. f. 11 princ.). ὅτι τὸ τῆς
 εὐθείας ἀκρίβει ὅσον ἐφ' ἑαυτῷ ἐκτετατῶς εἰς ἀμετρίαν καὶ ἀπει-
 ρίαν τὸ δημιουργήσις λόγος ὡρίσκει, συνερῶντος οἶμαι καὶ τὸ κυκλικὸν
 ὅχι καὶ συνερῶντος γὰρ πρὸς ἑαυτὸ τῷ αὐτῷ ἐκείνη καὶ ἐν αὐτῷ εὐθείαι
 πρὸς ἀπειρίαν, ὅσον ἐφ' ἑαυταῖς, ὡς μετρημα πέραν τὸ προσῆκον
 ἀκρίβει (e Simpl. f. 11.). ὅτι ὡς ὁ κύκλος, ὅτω καὶ ἐκείνη κί-
 νῆσις περῶν καὶ τὸ μετρημα αὐτῶν χρόνος ὁδῶν καὶ ἀρχὴ
 ἔχουσα καὶ μέσον καὶ τέλος. ὡς ἀπὸ τῷ σημειῶν ἐν τῷ κυκλικῷ καὶ ἀρχὴ
 καὶ μέσον καὶ τέλος, ὅτω καὶ πᾶν ἐν τῇ κινήσει κίνησις καὶ πᾶν ὅν
 ἐν τῷ χρόνῳ. τὸ δὲ ἀκρίβει τῷ πάλιν καὶ πάλιν ἔχουσι. τὸ
 εἶδος ὅν ἐστὶ τὸ ἀρχὴν ἔχον πανταχὶ καὶ μέσον καὶ τέλος, καὶ προσῆ-
 κῆν μὴ δεχόμενον. ἀλλ' ὁ δὲ ἀκρίβει τὸτὸ γὰρ ἔχει τελευ-
 τῆτα τὴν ἀκρίβει, ἀλλ' ὡς ταύτην ὑπερφύως, ὅτε
 ἀκρίβει τὸ πᾶν πεπερασμένον ὅμα πεπερασμένη ἔχει τὴν δύνα-
 μιν τῷ αὐτῷ λόγῳ (e Simpl. f. 11 v. med.). ὅτι δυνατὸν καὶ τὸ μὴ
 κυκλικὸν κύκλῳ κατεῖναι καὶ γὰρ καὶ κίνησις δυνατὸν περὶ ἀκρίβει
 κύκλῳ (e Simpl. f. 11 v. extr.). ὅτι ἐκ ἀκρίβει ἐν τοῖς ὑπὸ γε-
 λῆναι τὸ σφαιρικόν, ἀλλὰ καὶ αὐτὸ ἔχει, παρὰ τῆς ὕψους ἔχει
 σφίγγεως, ὑπερφύως τάχα καὶ τὸτὸ δεχόμενα (cf. Simpl. f. 11 b
 princ.). ἀπορία. εἰ ἐπὶ περῶν ὁ κύκλος λαμβανέται, ἐκ ἔχει τὸ
 κέντρον ἐνεργεία, ὅτε μὴ διηρημένον ὅν κατ' αὐτὸ μετρη-
 σις. ὡς ἐκ ἔχει ἀρχὴν. τῆς δὲ πεπερασμένης γραμμῆς
 εἴτε φύσει καὶ κατὰ μαθηματικῆς, τὰ ἔχοντα ἐνεργεία ἐστὶν. ὅσον ὅν
 ἐνεργεία τὸ δυνατὸν τελευτήτων, καὶ ἡ εὐθεία τὸ κύκλῳ. λύσις.
 ἀλλὰ πῶς τὸ κέντρον τῷ πᾶσι δύναται, περὶ ὁ πᾶς ὁ ὕψους κα-
 τὰ τὴν αὐτὴν κίνησιν; καὶ δὲ ὅτι καὶ τὸς πόλεις δύναται νομίζε-
 μόνον εἶναι τὸ ὕψους. πῶς δὲ φησὶν, ὅτι ὁ γὰρ ἐκείνη ἐνεργεία
 κέντρον τῷ κύκλῳ, ὅτε μὴ τὸ συνεχὲς αὐτῷ διακρίπτῃ; καὶ
 ἔπειρ καὶ τὸ ἀποδοθέντα αὐτὸ συνεχὲς ὁρισμὸν συνεχὴ ἐστὶν ὡς
 ἔχοντα ἐν, τὸ δὲ κέντρον ἐν ὅν κοινὸν ἐστὶ τῶν ἀπ' αὐτῶν πρὸς τὴν
 περιφέρειαν φερόμενων εὐθειῶν, πῶς δὲ ἐνεργεία τὸτὸ ὅν διακρί-
 τὴν συνεχῆς; (e Simpl. ib.). ἀπορία. καὶ τῷ κύκλῳ γὰρ, ὅτε
 αὐτῷ αὐτῷ καὶ τῷ ὕψους ἐκ ἐκ τοῦ ὅμα πανταχὶ περῶν

μενον ἕτερον ἔχουσαν καὶ προσχωρήσαντα μεζίσονα καὶ... λίσσι, ἀλλ' ὁ σῶμα ὁ κύκλος· ἐπὶ περὶ γὰρ. πῶς δὲ ἂν προσέδεξαι τῷ κύκλῳ ἢ τῇ σφαίρᾳ τὸ ἔξωθεν περιεχόμενον, λέγοιτο, ἢ ῥαφαντ ζωμένης τῆς προτέρας ἐπιφανείας, ὡς περ ἐπὶ τῆς εὐθείας αὐτῶν αὐτῶν προσαυξήσωμεν, τὸ πρῶτον αὐτῆς πέρας ἀφανίζοντες ἀπὲρ διπλήσας τριπλήχυν εὐθεῖαν ποῦμεν· ἐπὶ δὲ τῷ κύκλῳ κύκλος περὶ κύκλον καὶ σφαῖραν περὶ σφαῖραν περιβάλλομεν. ἀπορία. ἀλλὰ πολλά, φησὶ, κυκλικά καὶ σφαιρικά ὑπὸ τῆς τροφῆς προσαυξέει, ὡς περ τὸ κρανίον καὶ ὁ κερατοειδὴς, χιτῶν· καίτοι ὅτι εὐθείᾳ ταῦτα, λίσσι, τὴν πεπερασμένην εὐθεῖαν ἀτελῆ φησὶ ὁ Ἀριστοτέλης ὅτι ἐστὶ ἐκ τῆς αὐτῆς καὶ εἰς ὁ προσαυξέει ἢ αὐτῇ μένεται καὶ μόνον τὴν διορισμὸν ἀπολέσασα· ὁ δὲ ὑπὸ τῆς τροφῆς αὐξόμενος κύκλος ἢ σφαῖρα ἐνδοθεν αὐξέει, καὶ προδίδηκε αὐτῷ ἔξωθεν γνομένης ὡς περ ἐπὶ τῆς εὐθείας· διὸ καὶ λέγει εἶναι τι ἐκτός, τὰ δὲ ἀπὸ τῆς τροφῆς αὐξόμενα ἐνδοθεν αὐξέει, ὡς προδίδηκε αὐτῷ ἔξωθεν γνομένης ὡς περ ἐπὶ τῆς εὐθείας, διὸ καὶ ὡς λέγει εἶναι τι ἐκτός, ἀλλ' ὅτι τὸ αὐτὸς ἐκδοθέντος· διὸ καὶ λέγει τῇ προσέδεξαι τὸ προσόν· ὡς γὰρ ὑπομένει τὸ δεχόμενον τὴν προδίδηκεν ὡς εὐθεῖα. καὶ αὐξέει ὅτι ἢ τὰ πάντες διάμετρος, ὅτι ὁμοίως αὐτῇ προσαυξέει ἢ σφαιρικῇ ἐπιφανείᾳ, ἀλλὰ τῆς μὲν εὐθείας μένεται τὸ πρῶτον μέρος, τὴν προδίδηκεν δεχόμενον, διὸ καὶ ἀτελὲς ἐκείνη δοκεῖ, τῆς δὲ σφαιρικῆς ἐπιφανείας ἢ τῇ κύκλῳ ὡς ἐν μένεται τῶν προτέρων· ἀλλὰ γὰρ ἢ περιεχόμενη ἢ ἐν τῇ περιφερείᾳ ὡς ὅτι ὁμοίως ἐπὶ ταῖς κύκλῳ καὶ τῆς εὐθείας τῇ αὐξήσει ἐπὶ κοινῇ, ἀλλ' ὅτι μὲν καὶ προδίδηκεν, ἢ τῇ ἐκδοθέντος ἐστίν, ὅτι δὲ τὸ ἐκδοθέν τὸ ἐκδοθέν πάλιν καὶ ὡς ὁμοίως γνομένη (e Simpl. f. 11 b.), ὅτι καὶ μὴ βύλοισι τις τῶν τελείων εἶναι τὸ ἔχει ἀρχὴν καὶ μέσον καὶ ἔχοντος, ἀλλὰ πᾶν ὅτι σῶμα, ὡς μὴδὲν ἀλλοίπει, πάντως ἐκ τῶν συμπεπληρωμένων· καὶ γὰρ χειρὸς πρῶτον μὲν εἶναι μέρος καθ' ἑαυτὴν συμπεπληρωμένη, ἔχοντος δὲ τὸ πρῶτος τοῖς δακτύλοις, μέσον δὲ ὁ ἐκκῶν, καὶ ὁλόκληρος ὁμοίως· καὶ σφαῖρα δὲ τὴν ἀρχὴν καὶ τὴν μὲν ἐν τοῖς κέντροις, καὶ τὴν δὲ ἐν τοῖς περιφερειαῖς ἔχει· τὰ δὲ ὁμοιομερῆ, αἱ δὲ τελεία, ἔχει πάντως καὶ τὰ ἄλλα· καὶ ἐπὶ τῇ σφαιρῇ πρῶτος ἐκκῶν, διαστάσεις ὅτι ἀπορήσωμεν, ὡς ὅτι οἱ αἰετοὶ, ποῖα μὲν ἀρχὴς ἔχει λαβόν, ποῖα δὲ μεσοτήτος, ποῖα δὲ τελευτῆς, ὅτι γὰρ ἀρχὴ μὲν καὶ γραμμὴν καὶ μήκος, μέση δὲ καὶ τῇ ἐπιφανείᾳ, τελευτῇ δὲ καὶ καὶ τὸ βάθος· εἰ δὲ ὁ βάθος ἀπορῶν ποῖα δὲ τὰς πρῶτος ἴσως ἔχει διαστάσεις, ποῖα μὲν ἀρχὴ, ποῖα δὲ μέση, ποῖα δὲ τελευτῇ, πάλιν ἐρῶ ὅτι τὴν ὡς μήκος ἀπορῶν γραμμὴν ἀρχὴν λαβόμεθα, καὶ ἀδιαφορῶν ὅτι ἐν λαβόν. καὶ ἐπὶ τῆς σφαίρας ἢ μὲν μήκος, ἢ μέγιστος ὁρίζεται τῶν ἐν αὐτῇ κύκλων, τὸ δὲ πλάτος ἢ ὅλη ἐπιφανεία, τὸ δὲ βάθος ἢ καθέκαστα μέχρι τῆς κέντροις ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας διαστάσεις (e Simpl. f. 11 b. 12.). ὅτι ἄλλω ἄλλω τελείῳ, ὡς γὰρ γραμμικὸς κύκλος ὅτι ἔχει τὴν τῷ σῶματος τελείῳ, ὡς γὰρ τῶν τῶ ἀνθρώπινον σῶμα, ὡς γὰρ ἔχει κεφαλὴν καὶ ἔσπον καὶ πόδας· ὡς γὰρ τῶ δικαίου λόγῳ· προῖμα γὰρ καὶ ἑπὶ λογικῇ καὶ τῇ ἀντικειμένη ὅτι ἔχει, ἀλλὰ τὴν καὶνὴν καὶ ἑπὶ τῆς τελείῳ, ὡς γὰρ ἔχει καὶ μέσον καὶ

τέλος, καὶ ὁ κύκλος ἔχει καὶ τὸ ἑαυτῷ ἑῶς, ὡς περ τὸ σῶμα καὶ τὸ αἰκῶν (e Simpl. f. 12.). ὅτι τὸ καθόλου ποῖα μὲν καὶ κοινὴ ὅλη, ποῖα δὲ τὸ ἐκ πάντων τῶν καὶ μέρος καὶ τὰς διαφορὰς αὐτῶν συναγόμενον, ὅτι τῆσιν ἐστὶ καὶ λέγει παρατὸ ἔχειν τέλος τῶν αἰκῶν συμπληρωμάτων πάντων· εἰ δὲ καὶ τέλος τὸ τελειώτατον ἀγαθὸν λέγοιτο, τέλειον ἂν εἴη τὸ πάντων τῶν αὐτῷ ἀγαθῶν περιεχόμενον, πρῶτον καὶ μέσων καὶ ἐσχάτων, καὶ μέγιστος ἂν εἴη τοῦτο ὅτι τῶν ἐπιβαλλόντων αὐτῷ μερῶν περιεχόμενον (e Simpl. f. 12 m.), ὅτι ὁ Ἀριστοτέλης τὸ πᾶν καὶ τὸ τέλειον μὴδὲν διαφέρει καὶ τὴν ἰδίαν φύσιν (e Simpl. f. 12 m.), ὅτι ἀπειρος εὐθεία καὶ ἔστι, εἰ δὲ καὶ ἔστι, ἀόριστον ἔχει καὶ ἐπεριχρήστον τὴν τε ὑπερβαρύνει περὶ τῆς ὑποστάσεως ἐντοίαν· τὸ δὲ τέλειον ὡς γὰρ βάλει καὶ τοῖς αὐτῷ πληρωμασι περιγράφει (e Simpl. f. 12 m.). p. 269 a 32. ὅτι ἢ τῆς εὐθείας σφαίρας περιεχόμενη τεχνικῇ ἔσται, ὅτι καὶ φύσιν ὅτι παρατὸ φύσιν ἐστὶ, καὶ ὡς πρὸς τὸ μέρος τῶν πάντων ἢ ἀπ' αὐτῆς (cf. Simpl. f. 12 b med.), ὅτι τὸ πληρωμένον τῷ ἀπλανῆ συμπεριφέρει, καὶ ὅλον ὅτι ὅλον ἐστὶ ἐν τῷ κύκλῳ ἢ βαρύνει ἢ ἀναβαρύνει ἢ καταβαρύνει, ὡς ἐπὶ τῇ ὑπερκαύματος ὁ Ἀλέξανδρος ἔδωκε διὰ τὴν μάνωσιν ἢ σκύουσιν, καὶ καὶ φύσιν μὲν ὡς συμπεριφέρει, ἀλλὰ γὰρ αὐτῷ ἐκείνη, μία δὲ ἐκείνη τῶν ἀπλῶν ἢ καὶ φύσιν· παρατὸ φύσιν δὲ ὅτι Ἀριστοτέλης συνεχῶς λέγειν θαυμαστῶν καὶ παντελῶς ἀλλοιῶν τὸ συνεχῶς καὶ αἰδιον ἔσται παρατὸ φύσιν εἶναι· τὰ ἄλλα γὰρ φθέρει τὰ παρατὸ φύσιν, ἀλλὰ ὑπὲρ φύσιν ἐστὶ καὶ ὅτι παρατὸ φύσιν, ὡς καὶ τὴν ἄλλαν φύσιν τὴν καὶ τῶν ζωτικῶν ἐν ἐκδοθέντος τῇ κέντρῳ καὶ τῇ τῇ ζωτικῇ ὑπερμετρεῖ, τὸ δὲ τῶν τῶν παρατὸ φύσιν ὡς ἐστὶ ἐναντίον· ὅτι γὰρ καὶ ἐναντίας πρᾶντας ὑπάρχει, ὡς ἢ ἀνω καὶ ἢ κάτω, ὅτι καὶ ἄλλω ἀλλοίπῳ· σὺν γὰρ γὰρ μάλλον ὅτι τῷ ὑπὲρ φύσιν τὸ καὶ φύσιν, ἀλλὰ πῶς ὁ Ἀριστοτέλης εἶπε παρατὸ φύσιν ὑπερμετρεῖ τοῖς ὑπὸ τελείῳ τῇ κύκλῳ κέντρῳ; μάλιστα ἐν τῇ ἐπειδὴ τοῖς παρατὸ φύσιν ἑτέρῳ καὶ φύσιν, ὅτι ὅτι εἶπε ὡς τῆς γῆς ἢ τῶν ἀλλῶν παρατὸ φύσιν μὲν κύκλῳ δὲ κέντρῳ, ἀλλὰ ὡς ἀπάσαν τὴν καὶ φύσιν τὴν παρατὸ φύσιν ἔλαβεν, ὡς εἰ εἶπεν· ἐπειδὴ τοῖς ὅτι καὶ φύσιν ἐστὶν ἢ καὶ φύσιν φυσικῇ ὅσα καὶ ἀπλῆ, αἷτε ὡς μὴ ὅτι αἷτε κινούμεναι αὐτῇ, αἷτε ὡς κινούμεναι μὲν αὐτῇ ὡς αὐτῇ καὶ τῇ αὐτῇ φύσιν ἀλλὰ τῇ ἄλλῃ, ἀπλῆ, ἑτέρῳ τῆς αὐτῇ, εἶναι· καὶ φύσιν κινούμεναι γὰρ ἢ κινούμεναι (e Simpl. f. 12 b.). p. 269 b 2, ὅτι θαυμαστῶν ἢ τὴν συνεχῇ φύσιν τῶν πραγμάτων ἐκβέβηκεν· ἀλλοιῶν δὲ, εἰ τὸ παρατὸ φύσιν συνεχῶς καὶ αἰδιον κινήσεως ἐπὶ αὐτῇ, φαίνεται γὰρ ἐν τοῖς ἄλλοις τῇ τῇ φθέρει τὰ παρατὸ φύσιν· καὶ μὲν γὰρ ἐκείνη φύσιν καὶ καὶ τὴν αὐτῇ εἶδος ἐνεργεῖα, τὰ γὰρ καὶ καὶ φύσιν κινούμεναι ἀπὸ δυνάμεως αὐτοφινῶς ἐνεργεῖα καὶ τῇ εἶναι συνεπάρχεσθαι· ὡς καὶ ἀπὸνως ἐνεργεῖ· τὰ δὲ παρατὸ φύσιν πάχει μάλλον ἢ περ ἐνεργεῖ, ὅτι ὑπὸ τῆς φυσικῆς δυνάμεως κινούμεναι, ἀλλὰ ἔξωθεν ὡς γὰρ βίβλῃ, διὰ τῶν τὰ μὲν φυσικῶν σῶματα ἀναπαύσεως ἢ δει, ὅτι καὶ τῇ αὐτῇ φύσιν ἐνεργεῖ, τὰ δὲ τῶν ζῶων αὐτῇ ματα δει, πάντως ἀναπαύσεως, ὅτι μὴ τῶν σωματικῶν αὐτῇ εἰσι καὶ φύσιν αἰετῶν καὶ ζωτικῶν, ἀλλὰ ὑπὸ τῶν χρωμάτων καὶ ὁργάνων

[illegible]

παλ' ἀρεσόμενον ἀπὸ ἀτελεστέρι πρόεισιν ἐπὶ τὸ τελειότερον ἀκμῆς ἀκμῆς, ἀπ' ἐκείνης, δὲ κατ' ὀλίγον μαραινόμενον ἐπὶ φθορᾷ ὀδυνεῖ. . . εἰ τοῦτον δ' ὕμνος ὅτε καθύπευθε καὶ παρὰ φαίνεται τὴ παραλλαχῆς ποτέ, πῶς οὖν καὶ αὐτὸν καὶ τὴν αὐτοῦ φύσιν ἐν ἀκμῇ τῇ νεκρᾷ φθαρήναι; ὁ μὲν δὲ τῶν ζώων ἢ φυτῶν ἢ τῶν λαιπῶν εὐτελεστέων ὕψιστος) ἀνευ βίας ἀπολλύμενον. . . ὅτι τὸ ἀπαθέτερον καὶ ἀπαθές. . . τὸ γὰρ συγκριτικὸν ἐπίτασις τῆς ιδιότητος. λευκότερον γὰρ τὸ μέλλον λευκόν. . . ὥστε ὅδε τὸ ἀπαθέτερον παθητικόν (c Simpl. f. 17 b med.). ἀπὸ Φιλόπονου. εἰ τὸ πῦρ πανταχοῦ κῆφον καὶ ἡ γῆ πανταχοῦ βαρεῖα, τὰ δὲ μέσα ἀμφοτερεβύσσῳ, πρὸς τὴ ἄρα καὶ καὶ χέειν, ἀλλ' ὁ καθ' αὐτὸ ἐστὶν ἡ κυφότης καὶ ἡ βαρύτης ὅ γὰρ τὰ αὐτὰ καὶ τὰς αὐτὰς δυνάμεις ἐξωθεν μὲν προσλαμβάνοντα ἐκ μόνης τῆς πρὸς ἄλλα καὶ χέειν, ἀλλὰ καὶ μὴ κύφα ἀλλὰ καὶ δὲ βαρεῖα ἐτύγχανε. . . τὸ γὰρ λευκὸν καὶ τὸ μέλαν καὶ τὸ θερμὸν καὶ τὸ ψυχρὸν, ὅπως καὶ ἐξ ἑκτὸς πρὸς ἄλλα τῆς αὐτῶν ὅτι ἐξίσταται φύσεως καὶ τάξεως. . . λύσις. . . ὅτι ὁ Ἀριστοτέλης κύφον μόνον τὸ πῦρ λέγει, βαρὺ δὲ μόνον τὴν γῆν, τὰ δὲ μέσα ἀμφοῦν μετέχουσιν πρὸς ἄλλο καὶ ἄλλο, καὶ ὁ δὴν τῷτο ποιεῖ μὴ μετέχον τὸ πρὸς ἄλλο καὶ ἄλλο κατ' ἄλλο καὶ ἄλλο τῶν αὐτῶ ἐνεργεῖν. . . καὶ γὰρ τὸ φαῖν πρὸς μὴ τὸς εὐδιάκριτον ἔχοντας τὸ ἕμμα ὡς λευκὸν ἐνεργεῖ, πρὸς δὲ τὸς εὐσύνκριτον ὡς μέλαν, διὰ τὸ ἀμφοτέρων μετέχουσιν (c Simpl. f. 17 b med. v. ext.). ὅτι τὸ μέσον κατὰ μὴ μῦγμα ἐστὶ τῶν ἄκρων, ὡς τὸ φαῖν καὶ ὠκρὸν, ποτὲ δὲ ὡς ἀνεπίδεκτον τῶν ἄκρων, ὡς τὸ ἀτελὲς παιδίον μέσον ἀρετῆς καὶ κακίας, ποτὲ δὲ ὡς τὸ ἐν ταῖς διαβάσεσιν ἄμτρον περιμετρῶν καὶ εἰς συμμετρίαν ἄγον, ὡς ἀρετὴ μέσον ὑπερβολῆς καὶ ἐλλείψεως καὶ ἐπιτάσεως τῶν χορδῶν καὶ ἀνέστως, ὥσπερ ἡ μέση φθογγὴ ὑπάτης καὶ νήτης, τῆς μὴ τὴν βαρύτητα τῆς δὲ τὴν εὐρύτητα φεγγύου. λέγει) μέσον καὶ τὸ περιέχον ἅμα καὶ περιεχόμενον, ὡς ὁ δ' ἀριθμὸς καὶ α' καὶ β' τυχόν. περὶ μέσον ποσαχῶς λέγει). οἶμαι ὅτι μέσον λέγει) καὶ τὸ ὑπὸ τῶν ἄκρων περιεχόμενον, ὡς ἐπὶ γραμμῆς. πῶς δὲ τὸ κέντρον μέσον ἐστὶν ὡς τύπον τὰς πόλεις ἢ τὰ μέρη τῶ ἀξονος, καὶ τὸ ἐπίσης τῶν ἄκρων ἀφεστῶς. . . εἰ τῶν μὴ ὑπὸ σελήνην ἀποσπᾷ) μέρη, τὰ δὲ ὕμνος ἀπὸ τὴν σερατότητα καὶ Φιλόπονον καὶ τὴν ἰχθυὶν τὴν ἀπὸ τῶ σφαρικῶν γήματος ἐνδοδεομένην ὁ πέφυκεν ἀποσπᾷ. Διαί. τι, τίς ἐκ αὐτῶν ἄλλης ὕστερος καὶ φύσεως αὐτῶν εἶπη; πῶς δὲ ἐκ ἀνάγκης καὶ πολυχρονιώτερον εἶναι τῶν ἄλλων; ὅδε γὰρ τὰ ἐξ αὐτῶ τῶν ζώων πολυχρονιώτερά τῶν σαρκῶν ἐστὶ καὶ τῶν φλαβῶν. . . ὅρα ὅτι λέγειν ὡς μὴ τὴν τὴ κόσμῳ φθορᾷ καὶ ὑπὸ σελήνην ἀνάγκη τὴν ὕμνος ἐπὶ τῶ χρόνον μένειν καὶ διαρκεῖν. καίτοι εἰ καὶ τὴν αὐτὴν ἡμέραν ὕμνος καὶ γῆ ἔγενετο, καὶ καὶ τὴν αὐτὴν ἀπόλεον φθορήσαντι (c Simpl. f. 18 b v. print.). ὅτι καὶ φυσικὴ κυκλοφορία τῇ ὕμνος καὶ ὑπὸ ψυχῆς ἐνδοδεο). ζῶον γὰρ ἐστὶν. εἰ δὲ ψυχὴν ἔχει καὶ ἀρχὴν κινήσεως, ποίαν ἄλλην κινήσει) ἢ τὴν τοπικὴν; ὅτε γὰρ γίνε) ἢ φθορε) ὅτε ἄλλω) ἢ μετ' ἢ αὐτῇ. εἰ δὲ πεπερασμένους ἐστὶ καὶ πεπερασμένην ἔχει δύναμιν, ἀπείρος δὲ ἡ κυκλοφορία, ἀνάγκη ἄρα αὐτὴν ὑπὸ ἀπεροδυνάμει αἰετὶς διδῶσθαι. ἢ δὲ φύσις ἐν ὑποκειμένῳ ὅσα πεπερασμένῳ πεπερασμένη καὶ αὐτὴ ἐστὶν.

ἄλλο ἔρα τὸ κατὰ τὴν ὑπερβολὴν κινήσῃ κατ' Ἀριστοτέλην
 καὶ Πλάτωνα· καὶ ἦτοι ψυχὴ, ὡς· αἱ τὶς ἐπινοήσῃ τῶν πτηνῶν π
 ζῶων ἐπ' εὐθείας ὡς ἐπὶ τὸ κατὰ τὴν πτήσιν πορεύμενον· συν-
 τρέχει γὰρ τῇ φυσικῇ ῥοπῇ τὸ σῶματος ἢ τῆς ψυχῆς ὁρμή (cf.
 Simpl. f. 18 b med. v. exte.). ὅτι ἡ γὰρ πρὸς τὴν τῷ ἥλιον ἐφα-
 ρων κέντρον λόγον ἀπέχει, ὥς καὶ ἐλαχίστην εἶναι τὴν ἥλιον τὴν
 παραλλάξιν καὶ τὴν τροπικὴν πάντας, πῶς ἔν τούτῳ πλη-
 ούτατον ἡμῶν γίνεσθαι ἢ πορρωτέρου, ὥς διὰ τὸ τοσαύτην ἡ-
 νειᾶς τὴν θερμὴν πρὸς τὴν χειμῶνα καὶ θερμασίας διαφορὰς (cf.
 Simpl. f. 19 b v. princ.). ἀγνοοῖ δὲ τινες ὅτι ὡς περ καὶ ἐκ-
 αὐτῆς ἡμέρας, καίτοι ἴσον ἡμῶν ἀφροσύνης, ὁ ἥλιος καὶ πᾶσαν αὐτῇ
 θέσιν θερμαίνει· μάλλον ἡμῶς ἐν ταῖς μεσημβρίαις διὰ τὴν τῶν
 ἀκτίνων εἰς ἐαυτὰς μάλλον ἀνάκλασιν, ὅτω καὶ ἐν τῷ θερεὶ πλη-
 ούτατων ὑπὸ ἡμῶν μάλλον ἀλλὰ τῷ καὶ κυρτοφῇ ἡμῶν σημειῶν, καὶ ἐν
 τῷ χειμῶνι ἀφροσύνης αὐτῇ, τὴν διαφορὰν τῶν ὡρῶν ἀπεργα-
 ζεσθαι (cf. Simpl. f. 19 b v. med.). ὅτι αἱ τὴν ὑπερβολὴν πᾶν ἔρ-
 ον τῷ ὑπερκαύματι, παλαιὰ δὲ τὰ ἄλλα ζοῖχον μετέβαλεν, ἐπὶ
 ἑκαυτέρῃ εἰς ἐαυτὴν, εἴπερ δρακόντι ἐστίν. τὸτο δὲ καὶ Ἀριστοτέλης
 βολέει ἐν ταῖς Μετεωροῖς. ὅτι αἱ καὶ τὴν μυριοπλασίαν ὕδωρ τῆς
 πυρρῆς· ἐν ἑξὶ μυριοπλασίως ψυχρότερον καὶ τὸ εἶδος, ἀλλ' ὁμοίως
 ψυχρόν, ἀλλὰ τῷ ποσῷ τὸ ὄγκον πλεονάζει, διότι καὶ δρακόντιον
 τὸ πλεον· τὸ ἐκείνου τοῦ καὶ αὐτῇ ποιότητος τῆς ψύξεως· καὶ ἦτοι
 πᾶσι τὸ μείζον ἢ περ τὸ ελασσον, διότι πλεον ἢ ποιότητος ἐν ταῖς
 μείξεσιν, ἀλλ' ἡ μὲν τὴν ὑπερβολὴν καταφρόνησις δικαία τις ἔστω τι-
 μωρία τοῖς θεοῖς ἡσθερησίον· ὅτι τὰ πάντα ἀκρότατα αἰδία καὶ
 θεία, ἅτε τοῖς θεοῖς ἀνεκτάτα τοῖς πάντων ἀκρότατοις· τοιγαρὶν
 καὶ οἱ πρῶτοι νοῖ θεοὶ καὶ αἱ πρῶται ψυχαί, ὅτω ἔν τῷ σῶματι
 πρῶτα· καὶ διὰ τούτου καὶ κινήσῃ πρῶτη τὴν κινήσασθαι ἐκλήρω-
 σατο ἐν ἐαυτῇ ὅταν· πρῶτη δὲ τῶν κινήσεων ἢ καὶ τόπον (cf. Simpl.
 f. 20 v. princ.). ὅτι ἡ γὰρ συνέχευσι καὶ ἀκαταέθραυσται διὰ τὴν
 αὐτῇ ὕδωρ, κέχρωται δὲ καὶ ἀνεξωπύρῃ διὰ τὴν πυρρῇ, πλήρης δὲ
 αἰεὶ καὶ τῷ κενῷ παρεσθύνει χῶρον καὶ δίδωσι διὰ τὴν ἀέρα· διὰ
 καὶ ἐξῆκεν ὁρμή καὶ ἀνέχεσθαι μὴ πεπρωμένη, ὅθλον δὲ καὶ ἐν τῇς
 ζοῖχων φύσεως· καὶ γὰρ ζοῖχία, ὡς περ καὶ τὰ τῷ λόγῳ
 τὰ καὶ· καὶ αὐτὰ μὲν ὕδατος ἐστὶ· δι' ἁλλήλων δὲ κενώσασθαι
 αἰεὶ τὸ σύνθετον ἀποδιδόασιν, ὡς περ γὰρ τὰ τῷ λόγῳ μέρη καὶ
 αὐτὰ εἶναι καὶ δύνασθαι μέρη ὄντα, ὅτω καὶ τὰ ζοῖχία τὸ συν-
 θέτω ἐστίν, καὶ δι' ἁλλήλων αἰεὶ κενώσασθαι καὶ ὑδέποτε καὶ ἐαυτὴν
 ὑφέσθαι, ἀλλήλων δὲ πρῶτον συνανακραβάντα, καὶ κατ' ἐπι-
 κράτειαν ἐν τῇ εἰδοποιηθέντα ὅτω, ὡς ἀπὸ ἀπλῶν τῶν κατ'
 ἐκπύρεται· καὶ δευτέρου· σύνθετον τὰ τε ζῶα καὶ τὰ φυτὰ συν-
 ζῶσιν, τὴν ἀρχηγόν· ἐν ταῖς ἐαυτῶν αἰτίαις ἐκαστὴν τῇ πρὸς ἁλ-
 λήλα αὐτῶν συμφύσει διασπείρει φιλοφρονεῖντα (cf. Simpl. f. 20
 med.). ὅτι ὁ Ἀριστοτέλης τὴν τῶν ὁρατῶν πρὸς τὰ ὑπο-σκήλην
 ὑπερβολὴν ἐννοεῖ βυβλίμενος καὶ τῶν ὑπομῶν ἀπέχετο τῶν εἰς
 ἐκπύρεται κατέλειπεν αὐτὴν ἐπιχειρόντων· ἀπὸ καὶ τῶν ἐνταῦθα συν-
 θέτων καὶ τῶν ἁπλῶν ὑπερβύσσει αὐτὰ, ὅτε σύνθετον ὡς ἐκ σῶ-
 των ἐστὶ ἁπλῶν ταῦτα λόγῳ (cf. Simpl. f. 20 med. v. exte.). ὅτι

ἐφαπτοσθαι ἀλλήλων τὰ ὁράνια σῶματα καὶ ἀπὸ τῶν εἰσιν, καὶ ὅτι τὰ
 χρώματα φαίνεται τῶς εἰσιν ἀκαυτάματα (cf. Simpl. f. 20 v.
 exte.). ὅτι αἱ ἰδέαι οἱ λόγοι καὶ αἱ αἰτίαι τῶν πραγμάτων εἰσιν, καὶ
 ὅτι ὁ Ἀριστοτέλης τὰς ἰδέας ἀναιετὲς καὶ τῶς πολλὰς φανταζέ-
 μενον, καὶ διὰ τούτου τοῖς αὐτοῖς ὁρμαῖς ταύτας καλῶς παρητή-
 σατο, ἀνθρώπων καὶ ἵππων ἢ τί ἄλλο τῶν ἐνταῦθα, διὰ τὴν ῥαδίως
 ταῖς ὁρμαῖς συνεκτρέχειν τὰς τῶν πολλῶν φαντασίας (cf. Simpl.
 f. 20 b v. princ.). ταῦτα περὶ τῶν Πλάτωνος καὶ Ἀριστοτέλους ὁ-
 κνήτων ἀρκάτω, εἴ τι ἄρα ἐκείνοις ἀρέσκον τοῖς θεοῖς ἀδελφοῖς ὁ-
 δοκεῖ ὁ θεὸς ἐννοεῖν (cf. Simpl. f. 20 b v. med.). ὅτι ὁ Κρόνος ψυ-
 χροτάτος ἐστὶν ὡς ἐξ ὕδατος ἢ ὁ Ἄρης θερμότητος ὡς ἐκ πυρρός
 καὶ ὁ ἥλιος, ἀλλὰ κοινῶς μὲν πάντες τρέφουσιν ταῖς ἐαυτῶν ψωμά-
 τας διὰ τὰς τῶν πρὸς τὰς ἐαυτῶν ἰδιότητας, ὡς περ καὶ τῆς
 ψυχῆς αἰδουμένης ἢ συνεκτρέχειν· τι καὶ ἀσώματος αὐτῇ ἐνέργεια
 ποτὶ μὲν ἐρυθραίνεσθαι ποτὶ δὲ καὶ συνερυθρῶσθαι τὸ σῶμα ποτὶ
 μόντοι ἥλιος καὶ ταύτη τῇ δύναμει καὶ τῇ τῶν ἀκτίνων παρέρχου
 θερμότη· ἐν ἁπλῶν ποτὶ δὲ αὐτῇ τὰ ἄλλα θερμαίνει (ὁμοῦ δὲ ἢ
 τῶν ἀκτίνων ἀνάκλασις ἐν θερεῖ), καὶ ἐν ἀπόρροια θερμότητος ἀπὸ
 τῷ ἥλιον ὡς περ ἀπὸ τῷ πυρρῇ γίνεσθαι, καὶ διὰ τούτου ψυχρῇ ἀπομεί-
 ρεῖται τῆς ἐν αὐτῷ, ἀλλ' ἐκ ἐπὶ τῷ ἥλιον ὅτω· ἢ γὰρ ἀπὸ ψυχρῆς
 ἐκπύρεται ὡς περ καὶ τῷ πυρρῇ πᾶσιν τούτοις ὅτω ἀπομαρτάνεσθαι
 (cf. Simpl. f. 20 b v. exte.). ὅτι ζήτησαντος τοῦ Ἀριστοτέλους τὸ
 ἂν εἴη ἴσον ὑποκαίμενον τῇ ἀφῇ καὶ γένος (θερμὸν γὰρ καὶ ψυχρὸν καὶ
 μαλακὸν καὶ σκληρὸν καὶ τὰ ἄλλα κατ' εἶδος ὑποκαίει), ὅθεν ἀλλοῖς
 ἐκπύρεται τὸ ὑδὸ ἀποδεδύκεν, ὡς γὰρ τῇ ἁπλῇ καὶ τῇ ἐκπύρεται
 ὑποκαίμενον ἀλλὰ τὸ χρώμα, ὅθεν τῇ ἀφῇ καὶ ἀκτίνων ἀλλὰ τὸ
 φέρον, ὅτω ζήτησαντος καὶ ἐπὶ τῆς ἀφῆς, ἀλλ' ὁ ἀπὸ τῶν, φησὶ
 ὁ Διαμαρτάνων, ὅτι τὸ τῶν σωματίων ἢ σωματικῶν διειρημένον· τούτοις
 ἐστὶ τὸ ὑποκαίμενον τῇ ἀφῇ καὶ γένος, ταῦτα δὲ ἐπὶ τούτοις τῷ ἀπὸ
 τῷ ἀντερεκτρῶν καὶ ἀντιβατικῶν τῶν σωματικῶν, δὲ καὶ ἀλλήλων χωρεῖν
 κωλύον· αἱ δὲ τὶς εἴποι· ὅτι τὸ ἀπὸ ποιότητος τῶς μετέβη ἐκ τῶν
 ἀπλῶν, μαλακὸν δὲ τὸ ὑπεῖκον καὶ σκληρὸν τὸ μὴ ὑπεῖκον, καὶ ἔσται
 τὸ ἀντερεκτρῶν καὶ ἀντιβατικῶν σκληρόν, καὶ λοιπὸν τὸ σκληρὸν μόνον
 ἔσται τὸ κοινῶς ὑποκαίμενον τῇ ἀφῇ καὶ ὄντων εἰς αὐτὴν (τὸ γὰρ αἰδῶ-
 νεὺς πᾶσιν ἐστίν), ἐρῶμεν ὅτι καὶ τὸ μαλακὸν ἐστὶν ὑπεῖκον τῇ ἀφῇ,
 ἀλλὰ καὶ ἀντιβατικῶς σῶμα· καὶ ὁμοῦ δὲ τὸ ἀέρος, ὅτω δὲ αὐτῷ
 ταχύτερον διοδύμεται· πρὸς δὲ τὸ ὅτι πᾶν φυσικὸν σῶμα θερ-
 μὸν ἐστὶν ἢ ψυχρὸν ἢ μαλακὸν ἢ σκληρὸν (τότω γὰρ τὸ μαθημα-
 τικὸν διαφέρει), λέγομεν ὅτι τὰ ὁράνια ἀπὸ μὲν εἰσιν ὅθεν δὲ
 τούτων θερμὸν ἐστὶν ἢ ψυχρὸν ἢ μαλακὸν ἢ σκληρὸν, καὶ τὸ ἔδρατον
 ἐκ πυρρῆς εἴτε φωτὸς ἔχουσι, καὶ τὸ ἀπὸ τῆς γένους ὁδοῦ
 ταῦτα ἐκ τῆς παρῶσης πραγματικῆς ἐξεληφθήσονται· ὅτι καὶ
 ἀντικεινὸν μετέβη γένους ὁδοῦ ἐπὶ ταῦτον· λέγει δὲ Φιλόσοφος
 ὅτι ὁρατὸς ὢν καὶ ἀπὸ τῶς ὁδοῦ ἔχει ποιότητάς, σκληρότητα
 μαλακότητα λευκότητα τραχύτητα ὀσμώτητα καὶ τὰ το-
 τοῖς παραλήσια, καὶ τὰ τούτων πᾶσιν περιεκτικὰ, τὴν τε ψύξιν
 καὶ θερμότητα, καὶ ἐκ μὲν ἀπὸ τῶς ἐστὶ, ὅθλον· ὡς δὲ καὶ ἡμῶν ἀπλῶν
 τυχῶν ὁρατῶν τῶν ὁρατῶν, ὅτω διατείνοντος φαίνεται· ἐπὶ τῇ

δὲ καὶ τὴν τριχὴν διαστὰν ἐκείνων ἐκ τῶν παρ' ἡμῖν σωμάτων τὴν αὐτὰ φησὶν εἶναι· ὡς δὲ τριχὴ διαστὰς φησὶν, ἡ τεῦτον ἐτέρῳ διαφέρει τοῦτα, ἐπεὶ μὴδὲ σώμα σωματός ἢ σώμα. ἀλλ' ὅτος ὁ λόγος ὁ μόνος τὴν ἡράν ὁμοφυῶς τῆς ἐνταῦθα ποιήσει, ἀλλὰ καὶ τὴν θείαν αὐτὴ ὑπερ πάντα ὑφέσκει, καὶ ἡ ὑφέσκει ὡς διαφέρει καὶ τὴν ὑφέσκειναι. ἢ ἀρα μάτην ὁ Ἀριστοτέλης καὶ τὴν καὶ τὴν θείαν διαβάλε· ἢ ἔξ ἀφαιρέσεως ἐν ἡμῖν, καθὼς καὶ ὅτος τὰς τε ἄλλας ἰδιότητας καὶ τὴν τὴν τριχὴν διαστὰν παρέλαβεν· καὶ μέντοι καὶ τὴν ταυτοτάτην τῶν ὀνομάτων τῶν ἐν τοῖς πρώτοις καὶ ὑτέρος ἀμφωλὺς παρατηρεῖται. εἰ γὰρ τὸ πρῶτον φῶς καὶ τὸ λαμπρὸν τῶν παρ' ἡμῖν ταῦτον διαφέρειται, μὴ τοῖς αὐτοῖς ὀνόμασι ἐκεί τε καὶ παρ' ἡμῖν ἐκαλεῖται, ἢ ἂν ἔπρεπε ἐτάλημμεν· εἰπεὶ τὸ πρῶτον φῶς ταῖς πυγολαμπύσι καὶ ταῖς λεπίσι τῶν ἰχθύων ἐνυπάρχειν, καὶ εἰ μὴ καὶ τὴν ὡς ἀπὸ ἐνὸς πρὸς τὸν ἀπὸ τῶν πρώτων καὶ τὴν μεσοῖς καὶ τοῖς ἰσχυροῖς ἐνδοδομένην ἐθέσαστο τὴν διαφορὴν μὲν κοινότητα, ἢ ἢ ἐτάλημμεν ὁμοφυῶς λέγειν τὰ ἴσα ταῖς πρώτοις· ἀλλὰ φῶς αὐτὸς ἐκείνο καὶ τὸ καὶ τὸ διαφανὲς καὶ λαμπρὸν διὰ τὴν ἀπειρὸν προπέσαι ὁμοφυῶς ταῦτα ὀνόμασι ἐκείνοις, καὶ τὴν μὲν φάσμα τὴν ἀπαυδουσίαν, ὅτε καὶ τὴν αὐθιγὴν ὅτος διαφάρμεν ἔχει, ὅς ὁμοιοι καὶ ταῦτα ὑπολαμβάνει· τὸ ὕρῃον φῶς τῶν τῶν πυγολαμπύων· ὅτι ὁρατὸς ὡς e. Simpr. f. 21. r. 1. c. ἔτι ἡ ἀφ' ἡμενύμους λέγει· ἐπὶ τῶν ἀφ' ὧν, ὡς τὰ πέρατα ἅμα, καθάπερ φάσμα τὸ πρὸς τὴν ἀσθενεῖα καὶ ἀσθενεῖα ἄσθενος· τὸ γὰρ ἄσθενος αἰσθάνεσθαι ἐστίν. ὅτι πάντες οἱ ἐν φιλοσοφίᾳ διαβεβαιωμένοι ἐκ τῶν ὁμοίων ἐν ἡράν ὑπολαμβάνουσιν, ὅτι καὶ οἱ πέμπτην ὁσίαν λέγοντες ἐκ ἀλλοτρίων ὡς ἔστιν ὡς ἀκουσῶντος ἔλεγον πρὸς τὰ ὑπὸ σελήνης, ἀλλὰ ἐξηρημένην ἐκείνων ὕψος καὶ δύναμις, εἴτα καὶ ταῦτα πρὸς τὴν τῆς γένεσιν καὶ τῆς ὑποστάσεως, ὁμοίως τὰ καὶ κινήσεως, τῆς τὸ ποιήσεως καὶ τῆς πείσεως ἔλεγον ὁμοίως τοῖς ἐκ τῶν ὁμοίων αὐτὴν λέγοντας ἀποδίδον· ὡς γὰρ ὁ θεὸς ἐπειδὴ τῶν ὡς αὐτὴν παραγεννημένων ὑπερανέχει, ἀλλότριος ἐν καὶ ἔστιν καὶ ἀκωνύνητος πρὸς αὐτὰ λέγοντες, ὅτι πάντες e. Simpr. f. 21. med. v. extr. ὅτι καὶ τὴν Ἀριστοτέλην σὺνθετον τὸ ὕρῃον σώμα, ἐν τῷ περὶ Φυλῆς λέγοντα ὅτι πᾶν ἐμφύηχον σώμα σὺνθετον ἐκ τῶν στοιχείων ἐστίν· ἐκταῦθα δὲ ὅτι ἐμφύηχος ὁ ὕρῃος ἐστὶ σαφὺς λέγει· ἢ ὡς ἐστὶ λόγος τινος δεόμεθα δεικνύμεν· ὅτι καὶ ὁ Ἀριστοτέλης καὶ μὴ αὐτὰ τῷ Πλάτῳ δοξάζει, ἀσφαλεστέρως δὲ προήγαγε τὸς λόγους· τῷ γὰρ ὕρῃον τὴν ἐξηρημένην πρὸς τὰ ὑπὸ σελήνης φύσιν ἀναμνησάμενος βυθόμενος ἐφύγα τὴν τῶν ἀγαμάτων ταυτοτήτητα, καὶ ἀπλῶς μὴ αὐτὴν εἶπεν, ὡς τὰ κατ' ἐκαστάμεν τῶν ὑπὸ σελήνης ἀπλῶς λέγει, ἀλλὰ δὲ εἶναι παρὰ πάντα φύσεως ἔδειξε ἐκ τῶν ἀκρότητων συνεσχημένων, καὶ τὴν διαφορὰν τῆς ὕψος ἀπὸ τῆς πῶν κινήσεων διαφορᾶς ἔδειξε· τῆς μὴ κατ' εἰσθεῖαν ἐμφανίσεως τῆς ἐν τοῖς μέρεσι γένεσιν καὶ φθορᾶς καὶ πρὸς τὴν φύσιν καὶ περὶ φύσιν μεταστάσει, τῆς δὲ κυκλικῆς καὶ ἀπὸ τῆς τῆς τῶν πῶν μερῶν (e. Simpr. f. 21. v. extr.). p. 270. a. 12. ὅτι τῶν φυσικῶν ἐναντίων· ἀδῶν καὶ αἱ φύσεις ἐναντίως· ὡς καὶ κινήσεως· ἀρχὴ γὰρ κινήσεως ἡ φύσις (e. Simpr.

f. 21. b. med.). ὅτι εἰ μέλλει τὴν φύσιν ἡ φθορὰς, δὲ ὑποκα-
 μένον τι εἶναι καὶ ἐναντίον ἔχει· ὡς γὰρ καὶ φθορὰς (e. Simpr. ib.).
 ὅτι διελέχθη δὲ τὰ τῶν γενητῶν σηματοδομένα, ἵνα μάθωμεν πῶς μὴ
 ὁ Πλάτων γενητὴν λέγει καὶ πᾶν, ὁ δὲ Ἀριστοτέλης ἀγένητον, ἢ
 ἐναντιώμεναι πρὸς ἀλλήλους· γενητὴν τοῖνυν κοινῶς λέγει τὴν
 αὐτὴν ὑπόστασιν ἀπὸ τινος αἰτίου δεχόμενον· καὶ γὰρ καὶ τὸ ποιούμενον
 ὑπὸ τινος ποιῶντος ποιεῖ, καὶ τὸ γεννώμενον ὑπὸ τινος γεννῶντος
 γεννᾷ, καὶ ἀδύνατον ὡς φησι Πλάτων, χωρὶς αἰτίου γένεσιν καὶ
 καὶ θάλασσαν· ὅτι καὶ τὸ τὸ σηματοδομένον ἐστὶ τὸ πρῶτον τῶν πάντων
 αἰτίον, ὃ καὶ ἐκ τῶν ἀπλῶς ἐστίν, εἴπερ πάντα μετέχει τῆς ὕψος καὶ
 τὴν κατέχον ὡς ἐστίν· τὸ δὲ ἐκ τῶν μετέχει τὴν πλῆθος, ὡς τὸ
 γεννόμενον πᾶν πεπληθυσμένον ἐστίν· τὸ γὰρ πλῆθος προσεχὺς ὑπὸ
 τῷ ἐνὸς ὕψος, εἴπερ καὶ μετέχει ἀνάγκη τὴν πλῆθος τῷ ἐνὸς, ἵνα
 μὴ τὸ ἀπειράτως ἀπειρον ἦ· τὸ δὲ ἐν ἀνέμφαντον καὶ ἀμέθετον τῷ
 πλῆθος ἐστίν, εἴπερ κυρίως ἐν· τὸ δὲ γε ἅπα τῷ ἐνὸς προελθὼν πλῆ-
 θος ὅτε προσεχὺς αὐτὸ μετέχον ἡνωμένον τὴν ἐστὶν καὶ ἐν τῷ ἐν
 μέναι, καὶ καθόσον μὴ ὅπως προελθὼν ἀπὸ τῶν ἐνός, τὸ ὅπως γεν-
 νητὴν ἔχει· καὶ διὰ τῆς θεωρίας· οἱ θεοὶ ἄνδρες ἡμῖν παραδιδόντες
 κατὰ θεῶν μὴ πλῆθος τὸ ἐν τῷ ἐνὸς μένον καὶ ὡς ἂν εἴη τις καὶ πολὺ
 λαπλασιαστικὸν ἐκείνου προϊόν, γένεσιν δὲ καὶ ὕψος αὐτῆς, καθό-
 στον ἀπὸ τῶν ἐνός ὑφέσκειν, ὡς περ καὶ ἀριθμῶν γένεσιν ἐν ἀπὸ τῆς
 μονάδος θεωρῶμεν προποδισμόν· καθόσον μέντοι ἐν τῷ ἐνὸς μένον
 κατὰ ἄκραν ἡνωσιν ἐστίν, ὅπως διακρίσεως ἀναφανείσεως, ἐν ἡ πρῶ-
 τον τὸ μὴ ἐν ἀναφύει, πρῶτον ὅν ἐστιν ἐκείνο, καὶ ἀρχὴ καὶ αὐτὸ τῶν
 ὄντων ἐστὶ καὶ ἐκ ἀπ' ἀρχῆς μένον· ἀρχὴ δὲ ἀγέννητος, ὡς ἐν
 Φαίδρῳ Σωκράτης δεικνύσι· τὸ γὰρ αὐθυπόστατον ὅπως τὰ
 πρῶτον ἐστὶ καὶ κυρίως ἐν· τὸ μὴ γὰρ ἀπλῶς ἐν τῷ ἐνὸς αἰτίον ὑπάρ-
 χον· καὶ τὸ αὐθυπόστατον ὑπερέβηκε, διπλῆν ἐμφανῶν τινα τῷ τῷ
 ὑψίστου καὶ τῷ ὑψίστου· τὸ δὲ πρῶτον πλῆθος τῷ ἐνὸς κα-
 κρημένον· τὸ μὴ ὑψίστου ἔχει διὰ τὸ ἐν· τὸ δὲ ὑψίστου διὰ τὸ
 πλῆθος· καὶ διὰ τὰ ἐν μὴ ἀπλῶς ἐκ ἐστὶ τὸ κατὰ, ὅτι ἐπὶ αὐτὸ
 ἐν ἐστὶ τὸ πάντων τῶν ὄντων αἰτίον· τὸ δὲ πρῶτον καὶ κυριώτατον
 ἐν ἐστὶ ὅλον ἅμα ὑψίστου κατὰ τὸ τὸ εἶναι καὶ τὴν τῷ εἶναι
 παράστασιν· διὸ καὶ ὁ αἰὼν ἐνταῦθα· τὸ εἶναι παρὰχόμενον
 ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ ὅτος ἐν τῷ ἐνὸς μένει, τὸ δὲ αἰὼν τὸ εἶναι
 συννημένον ἐστίν· πλῆθος γὰρ ἡνωμένον ὑπάρχον, μᾶλλον δὲ
 πεπληθυσμένον, ὅτε διαστάσει καὶ τὴν ὕψος ἢ παραστάσει καὶ
 εἰς κυρίως ἐμφανίει· διὰ καὶ ὅτως ὅν ἐστιν ἅπα ἐστίν· μὴ δὲ τὰ
 προσεχὺς ὑψίστου τὸ τῷ προσεχὺς ὑψίστου, ὅπερ κινήσιν ἀπὸ
 τῷ ὄντος ἄλλο μὴ ἐγένετο παρ' αὐτὸ καὶ κατ' αὐτὴν τὴν ὕψος
 κινήσιν· καὶ ὡς περ αὐθυπόστατον ἐκείνο, ὅπως τὸ γένεσιν αὐτο-
 κινήτον· καθόσον μὴ γὰρ ἐκινήθη τὸ ὄντος, διὰ κινήσεως ὑψίστου
 καθόσον δὲ προσεχὺς ἐστὶν αὐτὸ ὄντος· ὅπως διαστάσει αὐτὸ αὐτο-
 κινήτον γένεσιν, ὡς ἢ τὸ πρὸ αὐτῶν αὐθυπόστατον αὐτὸν ἔχει τὸ
 κατὰ καὶ κινήμενον διὰ τὸ κινήσιν ἐστὶ τῷ ἐνός καὶ ὑπ' αὐτὸ κινή-
 τῶν· ἀπὸ δὲ αὐτῶν προεῖσι τὴν πεπληθυσμένον, μετέχον καὶ κα-
 αὐτὸ τῷ ἐνός, τὸ μέντοι ἐκ τῷ ἐνὸς μένον· ὡς ὅτι αὐτὸ πρῶτον
 ὄντος· ὡς περ μὴ μετρίαν· ἢ ὡς αὐθυπόστατον τῷ ἐνός ὄντος· ὡς

αὐτοκίνητον, ὁδὸν τὴν ὑποστατικὴν τὴν κ' ἐν αἰτίᾳ ἐκ ἐν αὐτῷ
 ἔχει, ὥσπερ τὸ ἡνωμένον κ' τὸ μετ' αὐτό. εὐθὺς δὲ τὸτο κ' δια-
 σταῖν ὑπέμεινε τῆς τε ὑσίας κ' τῆς κ' τὸ εἶναι περιστάσεως, ἅτε
 τὸ ἐνὸς ἀποφοιτῆσαν κ' διαστὰν πάντῃ κ' σῶμα γεγονὸς κ' τῷ
 σώματι συγγενῇ, κ' χρόνος αὐτῷ συμπαροῦλθεν ἀπὸ τοῦ αἰώνος
 ἐκείνου τὴν παράστασιν τὸ εἶναι μετρῶν κ' τὸ ἀεὶ τὸ χρονικὸν παρ-
 χόμενος. ἐκείνῃ δὲ ἅμα ὅλον ἐνταῦθα ὅτε κ' τὴν ὑσίαν ὅτε κ'
 τὴν τὸ εἶναι παράστασιν, ἥ ὡς ἂν εἴποι τις κ' τὸν βίον. διὸ ὅδ'
 κυρίως δὲ πολλὰ τὸτο τὸ μὴ ὄντος μετεχρῆτος. ὅτε κ' τοῦτο τὸ τῆς
 ὑσίας αὐτῷ μέρος ἐστὶν ὅπερ τοῦτο, ὅτε τὸ εἶναι ταύτῃ ἐστὶν, ἀλλ'
 ἄλλοτε ἄλλο τὸ χρόνον βέοντος. ὥς ὅδ' ἐκ τῆς ἀπὸ τοῦ αἰτίου γένε-
 σιν ἅμα ὅλην ὑποδέχεται (ἦν κ' ἂν κ' τὸτο ὄν), ἀλλὰ κ' μέρος ὡς
 δυνατόν. ἐκστὰν δὲ ὅλως τὸ ἐνὸς τὸ ἐν τούτῳ πλήθος, κ' ἐπεισά-
 κτως αὐτῷ μετέχον, σύνθετον ἀντὶ ἡνωμένου γέγονε, διὸ κ' τελείως
 ἐτέρωθεν τὴν ὑπόστασιν ἔχει. τὸ μὲν κ' ἡνωμένον πλήθος ἐν αὐτῷ
 τὸ ἐν ἔχον, ἐπειδὴ τὸ ἐν ἐστὶ τὸ κατὰ τὴν ὑποστατικὴν κ' κυρίως ὑπο-
 στατικόν, καὶ ἀπῆλθε τὸ μόνως ὑφιστάμενος, ἀλλ' ὅμως ἐν αὐτῷ
 τὸ ὑφιστάμενον ἔχον αὐθυπόστατον γέγονε. τὸ δὲ σύνθετον πλήθος
 ἐπεισάκτον ἔχει τὸ τῆς συνθέσεως ἐν. κ' γένεσι τὸτο εὐθὺς τὸ ἐν
 εἶδος, ὡς ἐν ὅλῃ τῇ τῷ τοῦτο πλήθος ἀοριστία κ' διαστᾶσαι γινώ-
 μενον, ὥσπερ τὸ αὐτοκίνητον μὲν ὡς ἀμφὶν ἔχει. τὸ ἐν ὡς εἶδος
 ἐν ὅλῃ τῷ ἐνὸς μετέχον διὰ τὴν σύνθεσιν, κ' μὴ ἅμα ὅλον ὑφιστά-
 μενος, μήτε κατ' ὑσίαν μήτε κ' τὴν τὸ εἶναι παράστασιν, κ' μηδα-
 μῶς τὸ εἶναι αὐτῷ αἰτίον διὰ τὸν μερισμὸν, δι' ὃν ἐκείνῃ ἐν αὐτῷ
 τὸ ἐν ἔχει. τὸ κ' μερισμὸν μέρει μέρος ὑφιστάμενον ἐκείνῃ ὅλον ὅδ'
 κυρίως ἐστὶν αὐθυπόστατον. ὥς ὅδ' τὸ μερισμὸν μέρος κινῶν κυρίως
 αὐτοκίνητον. ἀμερεῖς κ' ἀνύγκη, κ' ἀδιαστάτον εἶναι κ' ὅλον ὅλην
 αὐτῷ ἐφαρμόζον τὸ κυρίως αὐθυπόστατον κ' αὐτοκίνητον. τὸ δὲ
 μερισμὸν κ' ἀμερεῖς ἔξωθεν μένον ἔχει τὸ εἶναι. κ' διὰ τὸτο ἐν. κ'
 ὅτι σύνθετον κ' ὅτι μὴ ὅλον ἅμα ἐστὶν ὅπερ ἐστὶν, ἀλλ' ἐν τῷ γένεσιν
 τὸ εἶναι ἔχει, τὸτο κυρίως ὅδ' ἡ γεννητὸν ἐστὶ κ' πρὸς τὸ κυρίως δὲ
 ἀντιδιηρημένον, ὅ κ' τὸ εἶναι παρ' αὐτῷ ἔχει κ' ἅμα ὅλον ἐστὶ τὸτο
 ὅπερ ἐστὶν. τὸ δὲ ταύτῃ γεννητὸν κ' μεταβολὴν εὐθὺς ἀπὸ τοῦ
 ὄντος ἔχει κ' κίνησιν, ὅτι μὴ ἔμμενον ἐν τῷ κυρίως ὄντι, διὸ μὴ
 μένον ἐν τῇ αὐτῇ κατάστασι τελείως ἔμμενον κ' ἂν ἐν τῷ ὄντι, κα-
 θάπερ τὸ ὄντως ἐν μεταβάλλει κ' κινεῖται ἀπὸ τῆς προτέρας
 ἔξεως. διὸ κ' ὁ χρόνος αὐτῷ συμπαροῦλθει μετρῶν αὐτῷ κ' εὐθε-
 αῖζον ταύτην τῇ ἀπόστασιν, ὥσπερ ἄλλοτε μεμερισμένην διάστα-
 σιν εὐθεαίνει κ' τὴν σωματικὴν φύσιν, εἴτε ὁ τόπος εἴτε ἄλλο τι
 ταύτην ἔχει τὴν δύναμιν. τὸτο μὲν διὰ τὰς εἰρημνάς αἰτίας τὸ
 κυρίως γεννητὸν ἐστὶν. αὐτῷ δὲ τούτῳ τὸ μὲν προσεχῶς ἀπὸ τοῦ ὄντος
 ὑφιστάμενον, ἅτε ἀκίνητον τότε ὄντος κ' αἰετὶ τὴν αὐτὴν ἔχοντος
 κατάστασιν κ' κατ' ἐκείνῃ κ' κ' δύναμιν κ' κατ' ἐξουσίαν, ὅς κ'
 αὐτὸ μένειν δεῖ γινώμενον, τὸ μὲν κυρίως ὄντος εἰς τὸ γεννητὸν
 ὑπελθόντος, τὸ δὲ ἀπὸ τοῦ αἰώνου εἰς τὸ χρονικὸν ἀπὸ τῆς κ' τὸ
 ὄντος τελειότητα κ' κατὰ τὴν τὴν ἅμα ὅλην ὑφιστάμενα τὰτα κ'
 μέρος ὑποδέχεται, τὴν ἀπειραν ἐκείνῃ δύναμιν καὶ ἐπ' ἀπειραν τού-
 μμύμενον. ταύτας ἡμεῖς πολλὰ καὶ ἄλλας ὑποθέσεις ἀποφάσσειν

ἐν τῇ σωματικῇ φύσει μὲν τὴν νόησιν διακόσμησιν ὑποτάσσει εἰκὼν
 καλλίστη πρὸς τὸ τῶν παραδειγμάτων ἄριστον. ἀπὸ ὅδ' ἐνωσεως κ'
 ταυτότητος εἰς ὁμοιωτῆτα τὴν πρὸς τὸ ὄν τὸ γεννητὸν ὑπελθὼν εἰκὼν
 γέγονε, ἅτε τῷ εἰκέναι λοιπὸν ἀλλ' ἐκ τῷ εἶναι πρὸς τὸ ὄν συ-
 ναπτόμενον. κινήσεις δὲ ἀκινήτως ὁ ὕμνος κ' μεταβαλὼν ἀμε-
 ταβλήτως μόνως ἐκείνας ἔχει τὰς μεταβολὰς, ὅσαι τῷ μὲν μὲν
 συνυπάρχειν ἰδύνατο. διὸ κίνησιν μὲν τὴν κ' τόπον ἔχει τὴν μενέ-
 σης τῆς ὑσίας κ' τῆς κατ' ὑσίαν διαθέσεως δυναμένην ἐπιτελεῖν
 αὐτῇ κ' τῶν μεταβολῶν ὡς ἦναι τῆς ὑσίας κ' τῆς διαθέσεως
 ἁπλῆς. κ' τῆς κ' τόπον δὲ ἐκείνῃ ἐλατὶ κατ' ἡν κατὰ κ' τὸ
 πρὸν κινούμενος ἐκ ἐξέτασιν τὸ τόπον, ἀλλ' ἐν τῷ αὐτῷ μένει κινέ-
 μενος, τῶν κατ' εὐθείαν κινουμένων ὅδ' τὸ βραχυτάτον ἐν τῷ
 αὐτῷ μενόντων τόπον. ὥς τὴν κίνησιν κίνησιν μόνῃ μαλλόν
 εἶναι ἢ κίνησιν, εἴπερ τὰ κατ' αὐτὴν κινούμενα θαυμαστὸν δὴ πᾶσι
 τόπον τῷ μὲν ὅλῳ μένει τοῖς μέρεσι δὲ περιδιδοῖ. αἰῶνος δὲ ὡν
 διὰ τὴν ἀπὸ τοῦ ἀκινήτου προσεχῶς ὑπόστασιν τῆς ἀπὸ τοῦ μὴ ὄντος
 εἰς τὸ ἐν μεταβολῇ ὑπερανάγκη. εἰ κ' ἐγένετο ποτε, μὴ πρότερον
 ὡν, ἀνάγκη κ' τὸ αἰτίον αὐτῷ ποιεῖν τὸ ποτε, μὴ πρότερον πεπρω-
 κός, κ' μετέτι ἀκίνητον μὴδὲ κ' τὰ αὐτὰ κ' ὡσαύτως ἔχον φύ-
 λῃ τε. κ' εἰ ἐφείρετο, αὐτὸ τε ἐξεστῆκε ἂν τῆς πρὸς τὸ ἀκί-
 νητον αἰτίον ὁμοιωτῆτος, κ' τὸ αἰτίον τὸ προσεχὲς ἐκείνῃ αὐτῷ ἦν,
 ὅδ' κ' εἶναι ποῦν τὰ προσεχῶς ὑπ' αὐτῷ ὑφιστάμενα. ἡ δὲ
 αὐτῆς κ' μείωσις γένεσις τις ὅσα κ' αὐτῇ φθορὰ παντελῶς ἀπὸ
 λογικῆ τὸ προσεχῶς ὑπὸ ἀκινήτου αἰτίου γινόμενον γεννητὸν καθέστη
 κεν. ἡ δὲ ἀλλοίωσις κατὰ τὴν τῶν ὄντων, ὅδ' αὖτε προῖναις ἀσόμεθα,
 δίναν μετ' αὐτῷ θεωρεῖται. ταύτων δὲ ὑπόστασιν τὸ πρῶτον κ'
 τελειότατον τῆς σωματικῆς ὑποστάσεως γινόμενον κ' αὐτὸ ὑπάρχει,
 ὃ μέντοι παντελῶς ἀμεταβλήτον. καὶ κ' πολλῶν κ' μακαρίων
 μετέχον ἀπὸ τοῦ γεννησάντος ἀγαθῶν, ὡς ἐν τῷ Ἰουδαϊκῷ φησὶ
 ὁ Πλάτων, ἀλλ' ὅν κακοκίνητον γὰρ κ' σώματος, τότε δὲ διέστη κ'
 ἐμερίσθη, κ' κινῶν τὸ ὄντος ἐκστᾶσιν ὑπέμεινε. διὸ μεταβολῇ
 ἀμείωσις μένει αὐτῷ παντάπασιν δόνατον ἦν. μεταβαλὼν δὲ
 κατὰ τὴν τοπικὴν κίνησιν κ' τὸς σχηματισμὸς κ' ἄλλο τι ἐν
 ἄλλῃ ἔχει καθιστάμενον, κ' τὴν ἄλλοτε ἄλλῃ ὑπὸ τῶν αἰτίων
 μετέχον τῆς ἐπιβαλλούσης αὐτῷ ἀγαθότητος, παράγει τὸ ὑφ'
 αὐτῶν, ἐκείνῃ ἀκινήτως ὥσπερ αὐτὲς παρήχθη, ἀλλὰ κινούμενος
 αὐτὸ ὑφιστάμενον. ἐνταῦθα τοῦτον κ' ἡ κατ' ὑσίαν ἐξέτασιν μετα-
 βολὴ πρῶτως κ' γένεσις κ' φθορὰ τὴν ἀρχὴν ἔχει, ἀλλ' ὅτε ἐκ
 τοῦ πάντῃ μὴ ὄντος ἢ γένεσις, ὅτε εἰς τὸ πάντῃ μὴ ὄν ἢ φθορὰ,
 οὕτω κ' τὰ αἰτία ἀπὸ ἄλλης ἔξεως εἰς ἄλλῃ μεταβαλλόντα
 τὰς διαφορὰς τῶν ἐνταῦθα παρονομαζομένων ὑφιστάμενα. τὰτα δὲ
 σαφέστερον ὡς φητέον. τὸ μὲν οὖν πλήθος κ' κ' τὴν διακρίσιν
 τῶν αὐτῶν τῶν ἀκινήτων θεωρημένην ἡνωμένην ἐστὶν, ἅτε κατὰ
 τὸ ὅπως ὄντος ἐν τῷ ἐν μόνοντος, διὸ κ' ὁ μόνον τὸ διάφορον
 εἶναι ἅμα συνυφίσταται ἐν ἐκείνῃ τῇ ὑσίᾳ, ἀλλὰ κ' τὰ ἐναντία,
 κ' μετέχει ἰσότητος κ' ἡκίαν πρὸς ἄλληλα, ὡς μετέτι ἐπείσασ-
 κτον εἶναι τὴν μετέχον, μὴδὲ τὸ κατὰ κ' πάρευν (χάρις) ἔχει
 ἐκείνῃ, διὸ κ' φητέον τῆς κυρίως ἐξέτασιν ἐκείνῃ. ἐν δὲ τού-
 τῳ

πρώτοις τῶν κυρίως γινομένων διαστάσεως ἀναφανείσης καὶ μερι-
 σμῇ καὶ μεταβολῇ, ἀλλ' ὅσον σωζομένης εἰλικρινῶς τῆς πρὸς τὸ ἀμέ-
 ριστον ὁμοιωτήτος, διακρίνει μὲν τὰ συμπληρώματα τῆς ὕψους ἐκείνης
 καὶ μέρη καὶ εἶδη, ὁρᾷ δὲ εἰς ἀλλήλα καὶ πάχει ὑπὸ ἀλλήλων ἅτε
 διασπᾶντα ἀπ' ἀλλήλων, μετέσης δὲ ὁμοῦ τῆς ὕψους, καὶ ὁρᾷ τὰ
 5 ὁρῶντα καὶ πάχει τὰ πάχοντα, τελειοτάτης ὕψους τῆς ἀλλήλων
 ἐνεργείας· τῇ γὰρ ἀλλήλων μετοχῇ τὴν ἐν τῷ ὄντως ὄντι ἔνωσιν
 ἀπεικονίζει· τὰ ἐν τῷ γινομένῳ εἶδη, ἀλλὰ τὰ μὲν ἐν τῷ προσεχῶς
 ὑπὸ τοῦ ὄντος ὑφισταμένου τελεσιουργῶς τὸτο ὁρᾷ, τὰ δὲ ἀπὸ τῶ-
 10 των ὑφισταμένα λοιπὸν ἀπὸ τοῦ αἰὶ τοῦ χρονικοῦ πρὸς τὸ ποτὲ καὶ ἐν
 μέρει χρόνῳ ὑπελθόντα, ὁρᾷ καὶ τὰς ἄλλοτε ἄλλας γινομένας
 διαθέσεις τῶν θρανίων ὑφισταμένη, ὡς ταδὶ μὲν ἐν τοῖσδε τοῖς ζωοῖς
 τῷ ἡλίῳ τυγχάνοντος, ταδὶ δὲ ἐν τοῖσδε. πολλὰς γὰρ γινομένης
 τῆς ἐν τῷ ἐκείνῳ πληθείας διαστάσεως καὶ τῶν ὑπὸ σελήνῃ ὕψων ἐκ
 τῶν ὕψω διεσπῆκτων συντεθειμένων, ἕτε πάντα μετέχει πάντων
 15 ἕτε πάντα ἐν πάσῃ, ἀλλ' ὅσα μὲν διάφορα ὄντα ἐν ἐν εἰδὲ συνδε-
 ῖν δρᾷ, ταῦτα δύνανται συνυπάρχειν ἀλλήλοις ἀσασιαζέως ἀλλή-
 λων μετέχοντα, τὰ δὲ ἐναντία τὴν πᾶσαν ἐνταῦθα διάστασιν ὑπο-
 μείναντα συνάγει μὲν εἰς τὸτο πάντως, καὶ μάλα τὰ γενικώτερα,
 οἷον θερμότητες ψυχρότητες ξηρότητες ὑγρότητες καὶ τὰ συνεδρεύ-
 20 οντα τοῖς ἐκείνῃ τῶν αἰσθησέων ἀντιληπτά, οἷον λευκότητες με-
 λανταὶ δυνάμεις βαρυότητες γλυκύτητες πικρότητες τραχύτητες
 λευκότητες καὶ αἱ καὶ τὰς ὁμοίας ἀντιθέσεις, συνάγει δὲ καὶ
 αὐτὰ, ἀλλὰ τῶν μὲν ὁντων αὐτοῖς σωματίων, ἐν οἷς ὑφίσταται,
 ταῦτα δὲ ἐστὶ τὰ πρῶτα στοιχεῖα πῦρ ἀὴρ ὕδωρ γῆ, ἐξ ὧν τὰ
 25 ἄλλα συνέστη τὰ τε ζῶα καὶ τὰ φυτά. ἀλλ' ὅταν μὲν ἑναρμονίῃ καὶ
 συμμετρῇ τινὸς ἀπὸ τῶν ὑρανίων τύχη συναγωγῆς, πρὸς τὸδε τι ἢ
 τὸδε τῶν συνθέτων εἶδων ἐπιτηδεύματα ἐχέσης, ἐλλείπει τότε τὸ
 εἶδος ἐκεῖνο, καὶ αὐτὸ τε συνέχει τὴν τῶν ἐναντίων συνδρομὴν καὶ ὑπ'
 αὐτῆς ἐκεῖνο συνέχει· ὅταν δὲ τὰ ἐναντία διὰ τὸ φυσικὸν δύστη-
 30 κτον, οἷον πῦρ καὶ ὕδωρ, ἐπιμένη μαχόμενα καὶ τὰς ἐναντίας ποῖ-
 τήτας, τότε ἀνάγκη ποτὲ τὸ ἕτερον ἐπικρατῆν ἐκ τῆς τῷ ἀντικει-
 μένου μειώσεως συναρῆσαι· καὶ φθίνει μὲν τότε τὸ σύνθετον εἶδος
 ἐκεῖνο καὶ τῇ ταῦδε συμμετρῇ τῶν στοιχείων πεφυκὸς ἐπιγίγεται,
 οἷον τὸ τοῦ βοός ἢ τοῦ ἵππου, ἄλλω δὲ εἶδους συμμετρίας τοῖς στοι-
 35 χείοις ἐγγενομένῳ καὶ τὴν πλεονεξίαν καὶ μειονεξίαν τῶν στοιχείων,
 καὶ ἄλλης ἐπιτηδεύτητος, μέλειται μὲν ἀπὸ βοός σφῆκες δ' ἀφ'
 ἵππων γίνονται, καὶ σκώληκες ἀπὸ διαφόρων ζώων καὶ φυτῶν διαφοροί.
 ἐστὶ δ' ὅτε πολλὰς τινὸς πλεονεξίας τῶν στοιχείων ἐν τοῖς συνθέτοις
 γινομένης, ἢ καμνόντα λοιπὸν καὶ γηράσσαντα ἀνεπιτηδεύματα γίνονται πρὸς
 40 συνθέτου εἶδους ὑποδοχῆν, καὶ διαλυθέντα τότε εἰς τὰς αὐτῶν ὁλο-
 τήτας χωρεῖ, καὶ ἐκτετακέντα ἐκείνῃ τῇ ἀντιθέσει τότε πάλιν ἔρχεται
 πρὸς σύνθεσιν. δηλοῖ δὲ μάλα τὸ ὕδωρ ταῦτα, τότε πρὸς γένε-
 σιν καὶ τροφὴν ἐπιτηδεύων ὄν, ὅταν καθαρὸν γένῃ καὶ τῆς αὐτῆς
 ὁλοτῆτος ἀπομεινῇ, ὡς ἀπὸ πηγῶν ὁρᾷ. καὶ δηλονότι καὶ ἡ γῆ
 45 οὖτος ἐνταῦθα καὶ ἡ φθορὰ μεταβολὴ τίς ἐστιν ὑπὸ τοῦ ἐναντίου
 γινομένη καὶ ἐκ τῆς ἐναντίας ἔξεως εἰς τὴν ἐναντίαν μετισταμένη·
 ἐπὶ μὲν τῶν στοιχείων, τὸ ὕδατος, εἰ τύχη ὑπὸ τοῦ πυρός εἰς τὴν

ἐναντίαν αὐτοῦ σύστασιν τὴν πύρειον μεταβαλλόμενον, καὶ ὅπως
 γίνετο τὸ πῦρ ἐξ ἐναντίας μὲν αὐτοῦ τοῦ ὕδατος καὶ τὰς ἐναντίας
 ποῖτήτας, ὑπὸ τοῦ ἐναντίου δὲ τῷ ὕδατι τοῦ πυρός. δεῖ γὰρ τὸ μὲν
 φθειρόμενον ἐναντίον εἶναι τῷ φθειρόντι, καὶ δὲ γινομένον ταῦτ' ἐν τῷ
 5 ποῦντι· ἢ γὰρ τῶν στοιχείων ποίησις εἰς αὐτὰ μεταβολὴ τῶν
 ποικόντων ἐκ τῶν παρόντων ἐστίν, ἐπιτηδεύεις ἐχόντων δηλονότι τῶν
 ὑποκειμένων πρὸς ἑκάτερα. καὶ ἡ φθορὰ πάλιν ὑπὸ τοῦ ἐναντίου γί-
 νεται· φθαίρει γὰρ τὸ ὕδωρ ὑπὸ τοῦ πυρός εἰς τὸ πῦρ· ὥστε καὶ ἡ ἄλλη
 φθορὰ ἄλλω γένεσις καὶ ἡ ἄλλη γένεσις ἄλλω φθορᾷ, τῶν μὲν ποιο-
 10 ῶντων ἀπολλυμένων εἰς τὸ μὴ ὄν· ὅταν γὰρ ἐξ ὕδατος γένῃ πῦρ,
 ἢ ψυχρὰ καὶ ὑγρὰ ποῖτης ὀχρεῖ, τῆς σωματικῆς ὕψους τὰς τῷ
 πυρός μεταλαμβάνουσας ποῖτήτας. καὶ τὸτο μὲν ὅταν ἐξ ὕψους εἰς
 ὕψους μεταβολὴ γίνηται· ὅταν δὲ ἀμυδροτέρα τις δρᾷσις καὶ πείσις
 εἰς ἀλλήλα τῶν στοιχείων καὶ τὰς ποῖτήτας γίνηται, ὥστε ἀλλήλοις
 15 ὑφ' αὐτῶν ποιεῖν διαθέσιν, καὶ θερμαίνεσθαι μὲν τὸ ὕδωρ μένον ὕδωρ,
 ψύχεσθαι δὲ ἡ ὑγραίνεσθαι τὸ πῦρ μένον πῦρ, τότε ἀλλοίωσις λέγεται
 καὶ πάθος τὸ συμβαῖνον, ὅτι μὴ ἄλλη τις ὕψος ἐξ ἄλλης ἀλλ' ἀλ-
 λοία γέγονε μόνον. καὶ δηλονότι ὅτι ἕχ' ἡ τυχεῖσα μόνον γίνετο ὑπὸ
 τοῦ τυχεύοντος διαθέσις, ἀλλ' ἡ ἐναντία ἐκ τῆς ἐναντίας· καὶ γὰρ πά-
 20 χον ὑπὸ ποῦντος πάχει, καὶ ποῦντος καὶ τὴν αὐτοῦ φύσιν καὶ αὐτῷ
 τῷ εἶναι· ὅτω γὰρ ποιεῖ τὰ καὶ φύσιν ποῦντα, καὶ ταῦτον πάχει πάθος
 οἷον ἦν τὸ ποῦν, ἥτοι καθ' αὐτὸ ἐποίησε καὶ φυσικῶς. καὶ δ' ὅπως
 ποῦν πάθος ἐμποιεῖ ὅποια ἦν ἡ ποῖτης αὐτοῦ, καθ' ἣν ποιεῖ. καὶ
 γὰρ ποῦν φυσικῶς εἰς αὐτὸ μεταβάλλειν βυλεῖται τὸ πάχον· μετα-
 25 βάλλεται δὲ τὸ ἐναντίον εἰς τὸ ἐναντίον καὶ ἡ ἐν τῷ ψυχρόμενῳ θερ-
 μότης εἰς τὴν ἐν τῷ ψύχοντι ψυχρότητα. ἀλλ' ὅταν μὲν ὡς εἶπον
 ἀλλοίωσις ἢ τὸ γινόμενον, ἀτελὲς ταῦτα γίνετο, καὶ ψύχετο μὲν τὸ
 πρότερον ὑπάρχον θερμὸν, ἕχ' ὅπως δὲ ὡς τελείως ψυχθὲν μετα-
 βαλεῖν εἰς τὴν τῷ ψύχοντος φύσιν, ὅπερ ἐπὶ τῶν φθειρομένων ἢ
 γινομένων συμβαίνει· πάντως δὲ τὸ ἐναντίον ὁρᾷ καὶ ἐκεῖνο φθαίρει,
 μεταβάλλειν εἰς αὐτὸ βυλόμενον τὸ πάχον· εἰ γὰρ τὸ πῦρ ἐν ἀέρα
 μεταβάλλει εἰς αὐτὸ καὶ ἐκφλογεῖ, ἀλλ' ὅτι τῇ θερμότητι ξηρὸν
 30 ποιεῖ καθ' αὐτὸ ἀλλὰ τῇ ξηρότητι, καὶ ἡ θερμότης καὶ συμβεβη-
 κὸς τῇ ξηρότητι συνεργεῖ. ὥστε καὶ συλλογισάμενος ἂν ὅπως. τὰ φυ-
 σικῶς ὁρῶντα τῶν ὑπὸ σελήνῃ αὐτὰ πολλαπλασιασάμενα ταῦτα
 βυλόμενα ὁρᾷ· τὰ διὰ τὸ πολλαπλασιασάμενα αὐτὰ ὁρῶντα μετα-
 βάλλει τὰ πάχοντα εἰς αὐτὰ· μεταβάλλοντα εἰς αὐτὰ τὰ πά-
 35 χοντα τὰ ἐν τοῖς πάχουσι μὴ δυνάμενα συνυπάρχειν αὐτοῖς φθαι-
 ρουσι· τὰ γὰρ δυνάμενα συνυπάρχειν ἐν τῷ καιρῷ ὑποκειμένη ὅ
 φθαίρει ἀλλήλα. φθαρέντων γὰρ τῶν ἐν τῷ πάχοντι ἐναντίων ὑπὸ
 τῶν ἐν τῷ ποῦντι ἐναντίων, καὶ ὑποκειμένων προσλαβὼν τὰς τῷ
 ποῦντος ποῖτήτας ἢ ποσότητες ἀνθ' ὧν πρότερον ἔχειν ἐναντίων
 αὐταῖς, μεταβάλλεται εἰς τὴν τῷ ποῦντος φύσιν, καὶ γίνετο πρότε-
 40 ρον ὄν ὕδωρ ὑπὸ τοῦ πυρός πῦρ διὰ μέσου ἀέρος, τῆς θερμότητος
 πρῶτον ὡς δρακυωτέρας τὴν ψύξιν ἐκβαλλούσης ἀπὸ τοῦ ὕδατος,
 εἶτα καὶ τῆς ξηρότητος τὴν ὑγρότητα. καὶ μεγέθη δὲ καὶ σχήματα,
 ὅσα μὴ δύνανται συνυπάρχειν, ἀμείβεται εἰς τὰ ἐναντία· καὶ ὅπως ἡ
 σωματικὴ διάστασις τοῦ ὕδατος, ἢ εἰ τι ἄλλο ἐστὶν ἐν αὐτῷ ὑλικῶ-

τερον, τὰς ἐναντίας ὧν εἶχε ποιότητος εἰσδεχάμενον εἰς πῦρ μεταβαλεῖν ἀπὸ ὕδατος, μενόντων τῶν πρὸς τὸ πῦρ κοινῶν, ἅπερ καὶ συνυπάρχειν ἡδύνατο ἐκατέραις ποιότησιν, εἴτε ἡ σωματικὴ φύσις ἐστὶν αὕτη μετὰ τινων ἐνότε κοινῶν, εἴτε ἡ πρώτη ὕλη· μεταβαλὼς ἡ γινόμενη ἀνάγκη τί μὲ εἶναι περὶ ὅ τινεῖς ἡ μεταβολή, 5 τὸτο δὲ ἐστὶ τὸ κυρίως μεταβαλλόμενον καὶ τὰς ποιότητας. καὶ ὁ μόνον ἐπὶ τῆς γενέσεως ὅτως ἔχει τὸτο καὶ τῆς ἀλλοιώσεως τῶν ἐτέρων ὑπὸ τῶν ἐτέρων ποιότητων, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῆς αὐξήσεως καὶ μειώσεως τῆς φυσικῆς· τὸ ἡ αὐξόμενον φυσικῶς, οἷον τὸ τροφόμενον, μεταβαλὼν τῆς τροφῆς τὰς ἐναντίας πρὸς ἑαυτὸ διαδέσσει καὶ ἐξομοιωσάν αὐτὴν ὅτως ἑαυτῷ προσφύει καὶ αὐξέει· καὶ κἀν ἔχει τι θρεπτικὸν ἢ αὐξητικὴ δύναμις, ἀλλὰ καὶ τὰς φυσικὰς μεταβολὰς ὅτως ἐπιτελεῖ. ἀλλὰ καὶ τὰ καὶ τόπον κινούμενα μεταβάλων τόπον τῷ κινούμενῳ μένοντος, ὥς περὶ πᾶσα ἡ ὑπὸ σελήνης τροπὴ μεταβολὴ ἐστὶ μένοντος κατὰ τι τῷ μεταβαλλομένῳ. διὸ 15 ἕκ ἐκ τῶ μὴ ὄντος ἄλλ' ἐξ ὄντος γίνεῖται τὰ καὶ χρόνον γινόμενα, ὥσπερ ἡ τῷ χρόνῳ, καθ' ὃν ταῦτα γίνεῖται, προϋπάρχει τις ἄλλος χρόνος, μεθ' ὃν ὅτις ἐστίν, ὅτως καὶ τῷ γινόμενῳ προϋπάρχει τι ἄλλο, μεθ' ὃ καὶ ἐξ ὃ γέγονε τὸ γινόμενον. εἰκότως ἔν καὶ Ἀριστοτέλης τὴν μεταβολὴν ὡς γένος ἔθετο πάσης τῆς ὑπὸ σελήνης τροπῆς ἐν ταῖς φυσικοῖς. εἰκότως δὲ καὶ αἰδιός ἐστιν αὕτη ἡ μεταβολή, ὁ μόνον ὅτι ὑπὸ αἰδίου τῆς ἐν τῷ ὕρανῳ μεταβολῆς τὴν καὶ τὴν τοπικὴν κίνησιν καὶ τὴν διαφορὰς χημιασμοῦς ὑφίσταται, ἀλλ' ὅτι καὶ ἡ ἄλλη φθορὰ ἄλλη πάντως ἐστὶ γενέσις. εἰκότως δὲ τὰ ἐνταῦθα ἀπλᾶ σώματα ταῖς μὲ ὁλόγησιν αἰδία, καὶ μέρη δὲ τὴν 25 γένεσιν ὑπομένει καὶ τὴν φθοράν· εἰ ἡ καὶ τῶν συνεχῶν μεταβολὴ καὶ ταῦτα γίνεῖται πρῶτως, καὶ διαλυόμενα φέρεται εἰς τὴν οἰκίαν τάπυς φυσικῶς καὶ τὰς ἰδίας ὁλότητας, μένουν δὲ ἐκεῖνα μέρη... ἑαυτῶν πέμπυσαι καὶ πάλιν μικρὰ δεχόμενα, καὶ τὸτο αἰετὶ διὰ τὴν αἰδιότητα τῆς μεταβολῆς. εἰκότως δὲ μεταβολῆς 30 ὅσης τῆς ἐξ ἐναντίας ἔξεως εἰς τὴν ἐναντίαν, ὑπὸ τῷ ἐναντίῳ αὐτῇ αἰτίᾳ μεταβάλλεται. διόπερ ἐν τῷ πρώτῳ τῆς Φυσικῆς Ἀκροάσεως ὁ Ἀριστοτέλης τὰς ἀρχὰς τῶν ἐν γενέσει καὶ φθορᾷ φυσικῶν ζῴων τὰ ἐναντία φησὶ καὶ τὴν τούτοις ὑποκείμενον. καὶ δηλονότι τὰ μὲ καὶ ποιότητα γινόμενα καὶ φθειρόμενα ἐναντίας ἔχοντα ποιότητος 35 ἐξ ἐκεῖνων μεταβάλλεται, τὸ δὲ κατ' ὅσῳ μεταβάλλεται, οἷον τὸ πῦρ καθὸ πῦρ ἢ ἄνθρωπος καθὸ ἄνθρωπος, αὐτὰ μὲ μεταβάλλεται καὶ τὴν τῶν ποιότητων εἰς ἄλληλα μεταβολήν, καθὸ δὲ πῦρ ἢ καθὸ ἄνθρωπος ὅσῳ εἰσὶ, τῇ δὲ ὅσῳ ἕκ ἐξ ἐναντίου εἶδος. ἐκ τίνος ἔκ ὡς ἄνθρωπος γίνεσθαι; ἐκ τῷ μὴ ἀνθρώπῳ πεφυκότος δὲ 40 γενέσθαι ἀνθρώπου· ταῦτον δὲ τὸ σπέρμα καὶ τὸ καταμήριον, μὴ ὃν ἄνθρωπος πεφυκὸς δὲ. ὅτε ἡ ὡς ἄνθρωπος γένοιτο ἂν ἄνθρωπος (τὸ ἡ ὃν ὡς γίνεσθαι) ὅτε μὴ ὡς μὴ πεφυκὸς γένοιτο ἂν ἄνθρωπος. κοινῶς ἔν γένεσιν ἔθος καλεῖν τὸτο, ὡς τὸ τεογενὲς σκυλάκιον ἐς ἐρηλὴν λέγει ὁφθαλμῶν, ὅτι πέφυκεν ἔχειν· τὸ μέντοι τελείως 45 ἐκτυφλωθὲν κατ' ἄλλην γένεσιν τὴν μὴ ἀνακάμπτυσαν ἐς ἐρηλὴν λέγει ὁφθαλμῶν· ἡ ἡ γενεσιουργὸς γένεσις, ἀφ' ἧς εἰς τὸ εἶδος μεταβάλλεται τὰ λεγόμενα γίνεσθαι, ἀνακάμπτει εἰς τὸ εἶδος. ἐπεὶ

ἔν καὶ ὅταν ἀπὸ θερμῷ γίνῃ ψυχρόν, ἀπὸ τῷ μὴ ψυχρῷ πεφυκότος δὲ γίνεσθαι ψυχρῷ γίνεσθαι, καὶ διὰ τὸτο ἐκ θερμῷ (τὸ ἡ ἔξ ἔξ ἔξ ἔξ) πέφυκε μεταβάλλεται ὑπὸ τῷ ψυχρῷ· συνυπάρχειν ἡ αὐτῷ δύνανται· εἰ ἔν τὸ μὲ ἐκ τῷ ἐναντίῳ εἶδος γίνεσθαι τὸ γινόμενον ὡς πᾶσιν ὑπάρχει τοῖς γινόμενοις (ὡς ἡ δὲ πρῶτως καὶ ταῖς ὅσῳ· ὡς ἡ ἔξ ἔξ ἔξ ἔξ ἔξ) ἐναντίον, τὸ δὲ ἐκ τῷ μὴ ταῦτε πεφυκότος δὲ πᾶσιν ὑπάρχει καὶ τοῖς ἐξ ἐναντίων εἰδῶν μεταβάλλεται, εἰκότως κοινῶς τῆς γενέσεως ἀρχὰς εἶδος καὶ γένεσιν καὶ τὸ ὑποκείμενον εἶπεν ὁ Ἀριστοτέλης. ἐναντίον δὲ καλεῖ τὸ εἶδος καὶ τὴν γένεσιν ὡς καὶ τὸ κυρίως τῷ ἐναντίῳ σημαίνον (εἶδη γὰρ ἐστὶν ἅμῳ τὰ ἐναντία), ἀλλὰ καὶ τὴν ἀντίθεσιν· ἀντίκειναι ἡ καὶ ταῦτα ἀλλήλοις. μεμνηθεὶς δὲ χρὴ ὅτι καὶ πρῶτη ἡ ὅσῳ μὴ ἐξ ἐναντίῳ γίνῃ κυρίως, μὴ δὲ εἰς τὸ ἐναντίον φθεῖρη, διὰ τὸ μὴ εἶναι ὅσῳ ὅσῳ ἐναντίαν, ἀλλὰ πρῶτον μὲ ἐκ τῆς οἰκίας γένεσεως, ἔπειτα διὰ τὰς τῶν ἐναντίων γενέσεις καὶ αὐτὴ τὸ γίνεσθαι ἔχει, καὶ αὐτὸ πάλιν διὰ τὰς τῶν ἐναντίων εἰς τὸ ἐναντίον φθορὰς καὶ φθειρέας· ὅτε ἡ αἰετὶ τῷ σπέρματι καὶ καταμήριῳ ποιότητες καὶ ποσότητες, εἰς ὡς πεφυκασιν, ἐναντίας ἑαυταῖς ὅσῳ τὰς τῷ ἀνθρώπῳ μεταβάλλεται, τότε εἶδος τῷ ἀνθρώπῳ παραγίνεσθαι. καὶ πάλιν ὅταν πλεονεκτήσαντων τινῶν γένεσιν καὶ τῶν ἐναντίων ἡσσηθέντων εἰς ἀναρμοσίαν ὑπεναχθῇ τὸ ὑποκείμενον, τότε φθεῖρη, ἄλλως δὲ ὅ. ἀλλ' ἰδόμεν καὶ ποῖον μὲ τῷ γεννητῷ σημαίνον ὁ Ἀριστοτέλης ἀποφάσκει τὸ ὕρανῳ τὸ γεννητὸν, ἀγένητον αὐτὸν ἀποδείξει σπουδαζων, καὶ ποῖον δὲ ὁ Πλάτων τὸν κόσμον γεννητὸν φησιν. ὁ μὲ ἔν Ἀριστοτέλης ὅτι γένεσιν καλεῖ ταύτην μόνην τὴν ἀπὸ τῷ μὴ εἶναι εἰς τὸ εἶναι καὶ χρόνον μεταβολήν, ἣν πάντως φθορὰ διαδέχεται, δῆλον μὲ ἐξ ὧν ἕκ ἀγένητον μόνον ἀλλὰ καὶ ἀφθαρτον ἀποδείξει τὸν ὕρανῳ, ἔτι δὲ μάλλον ὅταν ἀποδείξῃ ὅτι τὸ γινόμενον φθεῖρη καὶ τὸ ἀνάπαλιν. δῆλον ἡ ὅτι γένεσιν καὶ φθορὰν ταύτας λαμβάνει τὰς ἐν μέρει χρόνῳ γινόμενας καὶ τοῖς ὑπὸ σελήνης ὑπαρχούσας· διόπερ ἄλλῃ τινὶ εἶπεν ὅσῳ παρὰ τὰ ὑπὸ σελήνης τὴν τῷ ὕρανῳ πρώτῃν τέτων τῇ φύσει καὶ τελειοτέραν· ὥσπερ ἡ βάρος καὶ κοφύτητα καὶ τὴν ἐπ' εὐθείας κίνησιν ἰδίᾳ τῶν ὑπὸ σελήνης ὄντα ἀποφάσκει αὐτῆς, ὅτως καὶ τὸ γεννητὸν αὐτῶν καὶ φθαρτὸν. καὶ τὸτο μὲ ἀναμφίλεκτον οἶμαι ὡς ἐκ τῷ μεταβολῇ τινὰ τὴν γένεσιν ἔχειν καὶ τὴν φθοράν, ὡς ἄλλῃ μετ' ἄλλῃ γινόμενα καὶ φθειρόμενα, καὶ τῷ πρὸς τὴν λέγοντας γεννητὸν μὲ ἀφθαρτον δὲ τὸν κόσμον ἀντιλέγειν καὶ δεκνύναι ὅτι τὸ γινόμενον πάντως καὶ φθεῖρη. καὶ ὅθεν κινῶν τὰ πᾶσι πρόδηλα βεβλημένοι αἰετὶ λαμβάνειν τὸν Ἀριστοτέλην τὸτο λέγειν, γεννητὸν τὸ πάσης γενέσεως μετέχον καὶ ἀναργῶς ὀρούμενον ἐν μέρει χρόνῳ γινόμενον τι καὶ φθειρόμενον. ὁ δὲ γε Πλάτων οἶδε μὲ καὶ ταύτην τὴν γένεσιν τὴν τῶν ὑπὸ σελήνης τὴν ἀντικειμένην τῇ φθορᾷ, ἐν τῷ δεκάτῳ τῶν Νόμων (p. 894). γράφων ὅτως "γίνεσθαι" δὲ πᾶσιν γένεσις, ἥνκα ἂν τί παθος ἦ; δῆλον ὡς ὅταν ἀρχὴ λαβῆσα αὐτὴν εἰς τὴν δευτέραν ἔλθῃ μεταβάσιν, καὶ ἀπὸ ταύτης εἰς τὴν πλησίον, καὶ μέχρι τριῶν ἔλθῃ αἰδήσῃ καὶ ταῖς αἰδιανομένους μεταβαῖνον μὲ ὅτω καὶ μετακινούμενον γίνεσθαι ἀπα· ἔξ δὲ ὅτως ὅν, ὅταν μὲν καὶ μεταβαλὼν δὲ εἰς ἄλλῃ ἐξ ἐν διέφθαρῃ παντελῶς."

οὐδὲ δὲ καὶ τὴν ἑτέραν, καθ' ἣν τὸ εἰς διάστασιν σωματικὸν ὑπελθὼν
 ὁ δυνάμενον ἐστὶ αὐτὸ παράγειν, ἀλλ' ἐξ ἄλλων τινος αἰτίᾳ μόνως
 ὑφίσταμενον γενετὴν λέγει πρὸς τὸ ὄντως ἐν ἀντιδιηρημένον ὡς πρὸς
 αἴτιον αὐτῷ προστεχέας· ἀνάγκη γὰρ τὸ γινόμενον καὶ τὴν ὑπόστασιν
 ἑτέρωθεν ἔχον ἀπὸ τῆς τῷ ὄντος καθυποστάτου ὑφίστασθαι, ἣ ἐπ'
 ἀπειρον ἵεναι, γενετὴν ἀντιθέτως πρὸ γενετῆς. τὸτο δὲ τὸ γενετὴν
 μὴ τὸτο ὁρισμένον ἐν Τιμαίῳ (p. 27 c sq.) κατ' αὐτὸ γενετὴν
 εἶναι τὴν κόσμον φησίν. καὶ ὁ μὲν ἀμφοῖν ὁρισμὸς ἀπὸ τῶν γνωσι-
 κῶν ἐν ἡμῖν δυνάμεων γινόμενος ὡδὲ πως ἔχει "τί τὸ ὄν ἀεὶ, γέ-
 νεσιν δὲ ἔκ ἔχον, καὶ τί τὸ γινόμενον μὲν, ὃν δὲ ὑδέποτε; τὸ μὲν δὲ 10
 νοήσει μὴ λόγῳ περιληπτὸν ἀεὶ καὶ τὰ αὐτὰ καὶ ὡσαύτως ὃν διατε-
 λεῖ, τὸ δ' αὖ ὁδὲ μετ' αἰδιόσεως ἀλόγῳ δοξαζόν, γινόμενον τε καὶ
 ἀπολλύμενον, ὄντως δὲ ὑδέποτε ὄν." καὶ δὲ τὸτο τὸ γενετὴν καὶ τὴν
 κόσμον ὑπὸ τῷ ὄντως ὄντος ὑποσάντα θεῷ προσεχῶς γενετὴν εἶναι
 φησι γράφων ὕτως ὁ Πλάτων περὶ τῷ κόσμῳ "πότερον ἦν ἀεὶ 15
 γενέσεως ἀρχὴν ἔχον ὑδεμίαν, ἣ γέγονεν; ὁρατὲς γὰρ ἀπτότες τέ ἐστι
 καὶ σῶμα ἔχον." τὸ δὲ τοῦτον πᾶν γινόμενον καὶ γενετὴν ἐφάνη·
 τὸ μὲν γὰρ αὐθυπόστατον ἀμερές εἶναι καὶ ὅλον ὅλῳ αὐτῷ συνε-
 φαρμόττειν. καὶ διὰ τὸτο μὴ ὃν αὐθυπόστατον ὑφ' ἑτέρου πάντως
 ἔχει τὸ εἶναι, καὶ διὰ τὸτο γενετὴν λέγει. ἐπειδὴ δὲ τινες τὸ ἐν 20
 ὁρισμῷ τῷ γενετῇ ἀπολλύμενον ἀταλαιπύρως ἀκύνσαντες φθορὰν
 τῷ κόσμῳ καὶ τῷ ὕρανῳ δηλονότι καταγνωσκῶν τὴν Πλάτωνα νομί-
 ζουσιν, ἀναγκαῖον εἰπεῖν τί ποτε τὸτο τὸ ἀπολλύμενον σημαίνει.
 εὐθύς μὲν ὅν τῷ γινόμενῳ καὶ ἀπολλύμενῳ προσθεῖν τὸ ὄντως δὲ
 ὑδέποτε ὄν" ἐναργῶς οἰμαὶ τοῖς μὴ προειλημμένοις ἐνδεῖκναι ὅτι 25
 τὸ μὲν ποτὲ ἐξήρησεν αἰδίων ὑπάρχον· τὸ γὰρ ὑδέποτε ἐπὶ τῶν αἰδίων
 λέγει κυρίως· ἀεὶ δὲ ὑφεστὸς διὰ τὸ προσεχῶς ὑπὸ τῷ ὄντως ὄντος
 καὶ τῷ ἀκίνητῳ παρῆσθαι, διὰ τὸτο πάλιν τὸ μὴ αὐθυπόστατον καὶ τὸ
 μὴ ὄντως ὄν, μηδὲ ὅλον ἅμα καὶ πᾶν εἶναι ὅπερ ἐστὶ, καὶ μεταβολὴν
 ἔχει τινὰ ἄλλοτε ἄλλα δεχόμενον, διὰ τὸ ποῦν προσεχῶς αἴτιον, 30
 ἀκίνητον ὑπάρχον, καὶ διὰ τὴν αὐτὴν ἐπιτηδεύματα προσεχῶς ὑπὸ
 ὄντως ὄντος ὑποσάντος. καὶ ὅτι τὴν μεταβολὴν ἔκ ὡς ἐν μέρει
 χρόνῳ γινόμενῳ καὶ φθειρομένῳ νομίζει προσήκειν ὁ Πλάτων, ἀλλὰ
 διὰ τὴν σωματικὴν φύσιν, δι' ἣν ἅμα πᾶσαν ἔκ ἔχει τὴν αὐτὴν
 μακαριότητα, ὡς περὶ τὸ ὄντως ὄν, ἐκ τῶν ἐν τῷ Πολιτικῷ 35
 (p. 269) γεγραμμένων οἰμαὶ καταμαθεῖν βῆδιν. ἔχει δὲ ὕτως,
 ὡς μνημόνευω, "ὃν δὲ ὕρανῳ ἢ κόσμῳ ἐπωνομάκαμεν, πολλῶν
 μὲν καὶ μακαρίων ὑπὸ τῷ γενήσαντος μετέχον, ἀτὰρ κεκοινώνη-
 γε καὶ σώματος· ὅθεν μεταβολῆς ἀμοίρῳ μένει αὐτῷ παντάπα-
 σιν ἀδύνατον ἦν." καίτοι εἴπερ ἐφθείρετο, εἰ μὲν εἰς ἄλλον κόσμον, 40
 εἴχεν ἂν χώραν τὸ τῆς μεταβολῆς ὄνομα, εἰ δὲ εἰς τὸ μὴ ὄν, ἔκ
 ἂν μεταβαλεῖν ἐλέγετο· μεταβάλλει γὰρ τὸ μεταβαίνειν ἀπ' ἄλλου
 εἰς ἄλλο. πῶς δὲ ἂν ἀμοίρῳ παντάπασι εἴπεν, εἰ μὴ τι καὶ ἀμε-
 τάβλητον εἴχεν; ἀλλὰ καὶ ὅτι μήτε ἐν μέρει χρόνῳ γεγονέναι τὴν
 κόσμον μήτε ὅτω φθεῖρεσθαι νομίζει ὁ Πλάτων, ἐκ τῶν ἐν Τιμαίῳ 45
 γεγραμμένων δηλον, πρῶτον μὲν ὅτι τὴν χρόνον μὴ τῷ ὕρανῳ
 γεγενῆσθαι σαφῶς λέγει (p. 38) "χρόνος δ' ὅν μετ' ὕρανῳ γέ-
 γονεσθαι" ἀδύνατον ὅν χρόνον εἶναι πρὸ ὕρανῳ. ἔτι δὲ ἔκ ἂν ἀπὸ

χρόνῳ τινὸς ὁ ὕρανός ἤρξατο γίνεσθαι· προὔπηρχε γὰρ αὐτῷ χρόνος,
 καὶ τῷ ἐνεστώτος ἐκείνου, καθ' ὃν ἐγένετο ὁ κόσμος, πάντως ἦν
 προηγούμενός τις παρεληλυθώς. ἀλλ' ὅδ' ἐν μέρει χρόνῳ φθεῖ-
 ρεσθαι δυνατόν· πάλιν γὰρ μετ' ἐκείνου τὴν ἐνεστώτα καθ' ὃν φθεῖρεθαι
 ἐστὶ τις μέλλων. εἰ δὲ ἐπήγαγεν "ἵνα ἅμα γεννηθέντα ἅμα λυ-
 θῶσιν, ἂν ποτε λύσις τις αὐτῶν γένηται," δι' αὐτῷ τότε τὸ ἄλυστον
 ἐνεδείξατο· εἰ γὰρ ἀνάγκη τῷ χρόνῳ συλλύεσθαι τὴν κόσμον (e
 Simpl. f. 21 b med. — 24 extr.).

ἀπὸ Φιλοπόνου. ὦ Ἀριστοτέλης, εἰ ὡς αἱ κινήσεις διάφοροι, διά-
 φοροὶ καὶ αἱ φύσεις, ὡς αὐτὲς φύς, θέλων ἀποδεῖξαι τὴν φύσιν
 τῷ ὕρανῳ ἄλλην παρὰ τὴν τῶν ὁ ζοικῶν, λοιπόν, ὡς αἱ κινή-
 σεις αἱ αὐταί, καὶ φύσεις αἱ αὐταί. καὶ μὴ ὁρῶμεν τὴν τῆς
 γῆς κίνησιν ἐπὶ τὰ κάτω καὶ τὴν τῷ ὕδατος ὁμοίως· ὥς μία
 φύσις ἀμφοῖν. καὶ ὁ ἀήρ καὶ τὸ πῦρ ἀνωφερῇ μὲν, ἕτερα δὲ τὴν
 φύσιν ἔχον, ὥς ὁ Πλάτων ἐκ τῷ ἄνθρῳ τῶν ζοικῶν δοξα-
 ζων τὴν ὕρανῳ γεγενῆσθαι κρεῖττον συ ἀποφαίνει. αἱ ὕρνιαί
 σφαῖραι πλεον μετέχουσι τῆς ἀερώδους φύσεως ἢ τῆς πυρώδους,
 οἱ δὲ ἀσέρες ἀνάπαλιν, εἰ καὶ μὴ τῷ Σταγειρίτῃ δοκεῖ. οἱ
 δὲ παλαιοὶ ἀμφέβαλον καὶ ὁποῖα εἰσι τιμωτέραι, αἱ ὕρνιαί
 σφαῖραι ὡς λεπτότεραι, ἢ οἱ ἐν αὐταῖς ἀσέρες ὡς λαμπρότεροι.
 ταύτην δὲ τὴν ἀμφιβολίαν ἐπελύσατο ὁ Ἀριστοτέλης ἐν τῇ περὶ
 Οὐρανῷ πραγματείᾳ λέγων, εἴτε τὸ φερόμενον κρεῖττον τῷ φέρον-
 τος ὡς τότε ἔνεκα γινόμενον, φέρουσι δὲ αἱ σφαῖραι τὰς ἀσέρας,
 οἱ δὲ ἀσέρες φέρον, δηλὸν ὡς τῶν σφαῖρων ὅτιοι τιμώτεροι.

περὶ τούτου. ὁ δὲ τόπος πέρας ἐστὶ τῷ περιέχοντος καθὼ πε-
 ρίχει τὸ περιεχόμενον· οἷον εἰμὶ ἐγὼ ἐν τῷ ἀέρι· τὸ ὅν πέρας τῷ
 ἀέρος τὸ προστεχέας μοι καὶ περιέχον με, τὸτό ἐστὶ τόπος· καὶ τὸ με-
 ταξὺ τῷ ὕδατος καὶ τῆς κοίτης ἐπιφανείας τῷ ἀγγεῖν ἐστὶ τόπος, ἔκ
 αὐτῷ τὸ ἀγγεῖον. ἐπὶ γὰρ τῷ τόπῳ ταῦτα ἀναγκαῖον συνδραμεῖν, τό τε
 περιέχον ἐκείνο ὃ ἐστὶ τόπος, καὶ τὸ μὴ ὄν τῷ πράγματι εἶναι, καὶ τὸ
 μὴ ἀπολείπεσθαι αὐτῇ, καὶ τὸ μήτε μείζονα εἶναι μήτε ἐλάττωτα τῷ
 περιεχομένῳ πράγματι, καὶ τὸ χωρίζον αὐτὴν εἶναι. καὶ τὰς μὲν λοιπὰς
 τῶν σωματικῶν τύπους μερικῶς λέγουσι, τὴν δὲ τῆς κοίτης τῷ ὕρανῳ
 ἐπιφανείας καθόλου. καὶ πάντα μὲν τὰ σώματα ἐν τόπῳ ἐστὶ, πληρὴ
 τῆς ἀνάγκης σφαῖρας ἧς τὸ περιέχον αὐτὴν ἔκ ἐν τόπῳ, διὰ τὸ ὑπ'
 ἀλλήλων περιέχεσθαι, ἢ δὲ ὁλότῃς ὅς. ὁ δὲ Ἀλεξανδρεὺς Στέφανος
 ἐξηγούμενος τὴν περὶ Οὐρανῷ πραγματείαν περὶ τούτου ἐπαπορεῖ
 λέγων, εἰ ὑποθώμεθα τίνα ἀνελθόντα ἄχρι τῷ ἀκροτάτῳ μέρους τῷ
 ὕρανῳ καὶ τὴν χεῖρα ἐπιχειρῶντα ἐκβαλεῖν ἐπὶ τὰ ἔξω τῷ ὕρανῳ,
 ἀρὰ γε ὡθῶσιν ἢ χεῖρ ἐξελεύσεθαι ἄνωθεν ἢ κωλυθήσεθαι ἐξελεῖν;
 εἰ μὲν ὅτι ἐξελεύσεθαι, ἔσται ἐκείσε τόπος δεκτικὸς σώματος καὶ
 τι κενόν· εἰ δὲ μὴ ἐξελεύσεθαι, ἔσται ἐκείσε τι σῶμα ἀντιτυπὸν καὶ
 κωλύον τὴν ἔξοδον τῆς χειρός. ἀκείνους μὲν ἐπαπορήσας ὁδὸν ἐπε-
 λύσατο. ἡμεῖς δὲ λέγομεν ὅτι ὁ σῶμα ἀντίτυπον κωλύει τὴν
 χεῖρα ἐκείσε ἐξελθῆναι, ἀλλ' αὐτὸ τὸ εἶναι τὰ ἐκείσε σώματος ἀδεκτα,
 μὴ ἔχοντα φύσιν ἐπιδεκτικὴν σώματος· ὡς περὶ γὰρ τὴν ὅρασιν λέ-
 γομεν μὴ ἀκίνητον καὶ τὴν ἀκοὴν μὴ ὁρᾶν, ὃ διὰ τὸ ἐμποδίζεσθαι ἐκ-
 τὴν πέρα τινὸς εἰς τὸ ἐνεργεῖν τὴν ἀλλοτρίαν ἐνέργειαν, ἀλλὰ διὰ

τὸ μὴ ὅλως πεφυκέναι κατ' ἐκείνην ἐνεργεῖν, — ὅτως δὲ καὶ ἐπὶ τῷ
ἔξω τῷ ὕρανῳ λέγοντες μὴ φύσεις ἔχειν τὸ δέχεσθαι σῶμα, καὶ διὰ
τῆς μὴ δυνάμεως σῶμα ἐκείσε ἐξελθεῖν. ἢ μὴ ὅν φαντασία ἐθί-
σασα φανταζέσθαι πᾶν σῶμα περατῶσθαι ἐφ' ἕτερον, καὶ οὕτως ἐπ'
ἄλλο, πείθει τὸς ἀπλυστέρους τὰ αὐτὰ δοξάζειν καὶ ἐπὶ τῶν ἐπουρα-
νίων, ἔσθαι ὁ νοητὸς διάκοσμος ὃ πῶς ἀπληλαγμένοις σωματικῆς
παχυμερείας· ὁ δὲ νῦν ὅχι ἔπειτα ταύτην, ἀλλὰ τῇ τῶν πραγμά-
των φύσει ἐπακολουθεῖ (*).

Α (**).

Τὸν Θεόφραστον μαρτυρεῖ ὁ Ἀλέξανδρος ἐν τῷ περὶ Οὐρανῷ
μὴ περὶ τῷ θεῷ σώματος λέγοντα μόνον ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν ἐν γε-
νέσει καὶ περὶ τῶν τοιούτων ἀρχῶν. περὶ κόσμῳ ὅν, φησὶν ὁ Ἀλέ-
ξανδρος, (ἢ περὶ Οὐρανῷ πραγματεία) καὶ περὶ τῶν ἐν αὐτῷ πέντε
σωμάτων, τὰ τε ὑρανῖον καὶ τῶν ὑπὸ σελήνην τεσσάρων, πυρὸς 15
ἀέρος ὕδατος γῆς. ἐπήγαγε δὲ αὐτὸν εἰς ταύτην τὴν ὑπόνοιαν
τὰ τε περὶ τῷ ὅλῳ ἐν τῷ πρώτῳ προβληθέντα βιβλίῳ, πότερον εἰς
ὁ κόσμος ἢ πολλοί, καὶ πότερον πεπερασμένος ἢ ἀπείρος, καὶ ἀγέννητος
καὶ ἀφθαρτος ἢ ὅχι, καὶ τὸ ἐν τοῖς δύο τοῖς πρώτοις ταύτης τῆς πρα-
γματείας βιβλίοις περὶ τῷ κυρίως ὕρανῳ εἰπόντα ἐν τῷ τελευταίῳ 20
καὶ τετάρτῳ περὶ τῶν τεσσάρων στοιχείων ποιήσας τὸν λόγον, ὡς
ἀκολούθῳ τῷ περὶ τῷ πρώτῳ σώματος· διὸ καὶ τῷ τρίτῳ πάλιν ἀρ-
χόμενος, ὅτι περὶ σωμάτων ἐστὶν ἡ φυσικὴ πραγματεία διδάσκει
καὶ συμπεραίνων τὰ προειρημένα τάδε γέγραφε (p. 298 b 6) "περὶ
μὴ ὅν τῷ πρώτῳ τῶν στοιχείων εἰρηῶν, καὶ ποῖόν τι τὴν φύσιν, καὶ ὅτι 25
ἀφθαρτον καὶ ἀγέννητον· λοιπὸν δὲ περὶ τοῖν δυοῖν εἰπεῖν," δύο λέ-
γων τὰς δύο συζυγίας, τὴν τε τῷ κύβῳ, ἐν ᾧ πῦρ καὶ ἀήρ, καὶ τὴν
τῷ βαρέος, ἐν ᾧ ὕδωρ καὶ γῆ. ὁ δὲ θεῖος Ἰάμβλυχος τὸν σκοπὸν
περὶ τῷ ὕρανῳ καὶ θεῷ σώματος ἐν τούτοις ποιησάμενος, περιλα-
βεῖν φησὶ καὶ τὴν περὶ κόσμου καθόλου θεωρίαν, ὡς ἂν περιεχομένη 30
ἐν αὐτῇ κατ' ὕψος καὶ διεκέντησαν αὐτὴ πρὸς τὴν ἀπεργασίαν τῆς
γενέσεως· ὃ μὴν ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν στοιχείων καὶ τῶν ἐν ταῖς στοι-
χείοις ἐνυπαρχουσῶν δυνάμεων, ἐπειδὴ ταῦτα πάντα ἀπ' ὕρανῳ
ἤρτη) καὶ τῶν κατ' αὐτὸν περιμένων. Συριακὸς δὲ ὁ μέγας καὶ οἱ
μετ' αὐτὸν ἀκολουθῶντες αὐτῷ περὶ τῷ κυρίως καλυμένῳ ὕρανῳ, 35
τυτέσι περὶ τῷ αἰδίῳ καὶ κυκλοφορικῷ σώματος, τὴν πραγματείαν
εἶναι φασίν, εἰς τὴν ἐπιγραφὴν ὡς εἴκεν ἀποβλέποντες καὶ ὅχι ἀπο-
δεχόμενοι Ἀλέξανδρον περὶ κόσμῳ καὶ τῶν ἀπλῶν τῷ κόσμῳ σω-
μάτων λέγοντα τὸν σκοπὸν. καὶ ὅτι ὅσα, φασὶν, περὶ τῶν τεσσάρων
στοιχείων ἐνταῦθα λέγει, ὃ προηγουμένως ἀλλ' εἰς τὴν περὶ τῶν 40
ὑρανίων θεωρίαν σωματικῶν συντελεῖ· τὸ ὅτι δεῖται χάριν ὅτι ὅχι

ἐκ τῶν τεσσάρων στοιχείων τὸ ὑρανίον σῶμα, ἀλλ' ἀπλῶν, ὅτε ἐν
τῶν τεσσάρων ἀλλὰ ἕτερον τι παρὰ ταῦτα, μήτε κυφότητα
μήτε βάρος ἔχον ὥσπερ ἐκεῖνα, τὸν πρότερον πάντα λόγον διήλθε,
τὰ μὴ κύβῳ λέγων ἐκείνων τὸ δὲ βαρέα, καὶ εἰς δύο τὰ τέσσαρα
συνεῖλε, τό τε κύβον καὶ τὸ βαρὺ. ἕκαστος δὲ τῶν εἰρημένων τῇ
διαίρεσει τῶν Ἀριστοτέλους φυσικῶν συγγραμμάτων, ὡς οἶμαι,
παρακολυθῶντες τὴν καθ' ἑαυτὸν σκοπὸν ἀποδίδωσι· τούτων ὅτι τὰ
μὲν ἐστὶ περὶ τῶν φυσικῶν ἀρχῶν τῶν κοινῇ πᾶσιν ὑπαρχουσῶν
τοῖς φυσικοῖς πράγμασι, οἷον ὕλης καὶ αἰθέρος καὶ κινήσεως καὶ τόπου
10 καὶ χρόνου, καὶ περὶ τῆς φύσεως αὐτῆς καὶ τῶν παρυφισταμένων αὐτῇ
ποιητικῶν αἰτιῶν, καὶ ἐπὶ τῶν δοκούντων μὴ ὑπαρχεῖν ταῖς φυσικοῖς
μὴ ὑπαρχόντων δέ, ὡς περὶ κενῶ καὶ ἀπείρου, περὶ ὧν τὰ βιβλία
τῆς ἐπιγραφομένης Φυσικῆς Ἀκρόσεως διδάσκει. μὴ δὲ τὰς
ἀρχὰς τῶν φυσικῶν σωμάτων ἰδεῖν λοιπὸν περὶ αὐτῶν τῶν σω-
μάτων διδάσκει. τῶν δὲ σωμάτων, ὡς μὴ Ἀλέξανδρος εἶποι
ἂν, τὰ μὲν ἐστὶν ἀπλᾶ τὰ δὲ σύνθετα, καὶ τῶν ἀπλῶν τὸ μὴ αἰδίον καὶ
κυκλοφορικόν, τὰ δὲ ἐν γενέσει καὶ εὐθύπορα. καὶ περὶ πάντων τού-
των τὴν ταύτης εἶναι τῆς πραγματείας σκοπὸν φησὶ, καὶ περὶ τῷ
ἐκ πάντων συγκειμένῳ κόσμῳ. ὡς δὲ οἱ ἕτεροι φασιν, τῶν φυ-
σικῶν σωμάτων τὸ μὲν ἐστὶν αἰδίον, περὶ ὃ ἡ παρῶσα πραγματεία,
τὰ δὲ ἐν γενέσει καὶ φθορᾷ, περὶ ὧν μέλλων διδάσκειν κοινῶς
πρώτον περὶ γενέσεως καὶ φθορᾶς ἐποιήσατο τὸν λόγον, καὶ τότε περὶ
τῶν γενητῶν καὶ φθορῶν τὰ μὴ ἐν ταῖς μετεώροις διὰ τῶν Μετεω-
ρολογικῶν παραδέδωκε, τῶν δ' ἐν τῇ γῇ συνθέντων τὰ μὲν ἐστὶν
ἐμφύχια τὰ δὲ ἀψύχια, καὶ περὶ μὴ τῶν ἀψύχων τὰ περὶ Μετάλλων
γεγραμμένα διδάσκει, τῶν δὲ ἐμφύχων τὰ μὲν ἐστὶν αἰδη-
τικὰ καὶ κτ' τόπον κινούμενα, ὡς τὰ ζῶα, τὰ δὲ ἀναιδήτα καὶ κα-
τερριζώμενα, ὡς τὰ φυτὰ· καὶ δὴ καὶ περὶ Φυτῶν αὐτῷ γέγραπται
καὶ περὶ Ζώων, καὶ τὰ μὴ κοινῶς, ὡς τὰ περὶ γενέσεως αὐτῶν καὶ
περὶ μορίων διαφορᾶς καὶ χρεῖας καὶ περὶ κινήσεως καὶ ἐνεργείας, ἐν
οἷς τὰ τε περὶ Πορείας Ζώων καὶ περὶ Μνήμης καὶ περὶ Ἰππῶν καὶ Ἑγρη-
γόρσεως, τὰ δὲ ἰδίως καθ' ἕκαστον εἶδος τῶν ζώων ἢ περὶ Ζώων
Ἰσορία παραδίδωσι. τοιαύτης ὅν ὕψους τῆς διαίρεσεως δὴλον ὅτι
μὴ τὴν Φυσικὴν Ἀκρόσιν ταύτην ἀναληπτέον τὴν πραγματείαν
κτ' πάντας τὰς ἐξηγητὰς τῶν Ἀριστοτέλους, ἀλλ' ἢ ὡς περὶ κόσμῳ
καὶ τῶν ἐν αὐτῷ πέντε σωμάτων τῶν ἀπλῶν, ἢ ὡς περὶ τῷ αἰδίῳ
καὶ κυκλοφορικῷ σώματος. μήποτε δὲ χρὴ φάναι πρὸς μὴ τὸν Ἀλέ-
ξανδρον, λέγοντα σαφῶς περὶ τὰς τῷ κόσμῳ παντὸς καὶ περὶ πάντων
τῶν ἀπλῶν σωμάτων τὸν λόγον ἐν τούτοις ποιῶν τὸν Ἀριστοτέλην,
πρώτον μὴ ὅτι ἕνα χρὴ τὸν σκοπὸν εἶναι πάσης πραγματείας εἰς ἃν
βλέποντα καὶ πρὸς ἐκεῖνο τὰ κτ' μέρος αὐτῆς συνυφαίνοντα, ἔπειτα
ὅτι ὃ φαίνεται περὶ τῷ κόσμῳ διδάσκειν ἐν τούτοις, ὥσπερ ὁ Πλά-
των ἐν τῷ Τιμαίῳ τὰς τε ἀρχὰς τῶν φυσικῶν, τὴν ὕλην τε καὶ τὸ
εἶδος καὶ τὴν κίνησιν καὶ τὸν χρόνον, καὶ τὴν κοινὴν σύστασιν τῷ κόσμῳ
15 παραδέδωκεν, καὶ ἰδίᾳ περὶ τῶν ὑρανίων καὶ περὶ τῶν ὑπὸ σελή-
νην ἐδίδαξε, καὶ τὰ τούτων καὶ τὰ περὶ τῶν μετεώρων καὶ τὰ ἐν γῇ
μέταλλα καὶ φυτὰ καὶ ζῶα καὶ μέχρι τῶ ἀνθρώπου συστάσεως καὶ τῶν
μορίων αὐτῶν πραγματεύεται. ἐνταῦθα δὲ ἐλάττωσεν περὶ τῷ κόσμῳ

(*) Παρεμβολὰς easdem habent codd. Ven. 257 f. 56-68 et 263 f. 140-162, ille quidem omissis quae post p. 467 8 leguntur.

(**) Simplicii scholia passim e cod. Vat. Ottobon. 83, maximam partem e cod. Reg. 1903 descripta sunt, liber secundus 45 cum cod. Reg. 1910, reliqui tres cum Coisl. 166 collati. codices Oxon. Collegii Novi et Corp. Christi, codexque Laurent. 29 plut. 76 nonnunquam inspecti sunt.

παρὲς εἶρη, καὶ ταῦτα ὅσα κοινὰ πρὸς τὸν ὕραν ἦν αὐτῷ, ὅτι αἰ-
 διος ὅτος καὶ πεπερασμένος τῷ μεγέθει καὶ εἰς, καὶ ταῦτα διὰ τὸν
 ὕραν ἔχων, ὅτι αἰδίου ὅτος καὶ πεπερασμένος καὶ εἰς. ἀλλ' εἰ
 βέλτοισι τις τὴν περὶ κόσμου θεωρίαν τῷ Ἀριστοτέλει ὁρᾷ, ἐν πά-
 σαις αὐτῶν αἰμα ταῖς φυσικαῖς ἐκείνῃ πραγματείᾳ τὴν περὶ κόσ-
 μου λόγον ἀποδεδικνέναι ῥητέον. ἀμέλει καὶ Νικόλαος ὁ Περπι-
 ατητικός, εἰ τι μέμνηται, περὶ τῷ Παντὸς ἐπιγράφας, περὶ πάν-
 των τῶν ἐν τῷ κόσμῳ καὶ εἶδη ποιῆσαι τὸν λόγον. ἀλλὰ καὶ αὐτὸς
 Ἀριστοτέλης καὶ ἐν τῷ τρίτῳ βιβλίῳ ταύτης τῆς πραγματείας περὶ
 τῶν ἐν αὐτῇ λεγομένων συνηρημένων ἐκθέμενος καὶ ἐν τῷ τῶν Με-
 10 τεωρολογικῶν προοιμίῳ ὑπετέρῳ περὶ κόσμου φησὶν εἰρηκέναι,
 ὅδ' ὅτως περὶ ὕραν ὡς περὶ κόσμου, καὶ ἐστὶν τι τῷ ὕραν καὶ παρ'
 αὐτῷ σηματομένον τὸ ἐν ὅλῳ κόσμῳ δηλόν. παραδήσομαι δὲ
 μετ' ὀλίγον οἰκειοτέρως ταῖς περὶ τούτων ῥήσεις. πρὸς δὲ τὴν ἐτέ-
 ραν ἐξηγητὰς ῥητέον ὅτι ὁ δοκεῖ πάρεργος ὁ περὶ τῶν τεσσάρων
 15 στοιχείων ἐν τούτοις λόγος ὅδ' διὰ τὴν περὶ τῶν ὕρανων ἀπλῶς
 θεωρίαν παραλαμβάνειν, ἀλλὰ προηγουμένως περὶ αὐτῶν διδά-
 σκει· καὶ ὅτι ἡ παραλείπει τὸ ἥμισυ σχεδὸν τῆς ὅλης αὐτῇ πραγμα-
 τείας ἐν περὶ τούτων λόγῳ εἶναι, ἀλλὰ καὶ μὴ τὴν περὶ τῶν ὕρανῶν
 διδασκαλίαν, ἣν ἐν τοῖς πρώτοις δύο βιβλίοις ταύτης τῆς πραγμα-
 20 τείας παραδεδωκεν, ἀρχόμενος τῷ τρίτῳ τῷ ἐπὶ τῷ πρώτῳ πάλιν
 προοιμίῳ χρῆσθαι, τὴν συνέχειαν τῷ συγγραμμάτων φυλάττων καὶ
 δεκνύς ὅτι ἡ φυσικὴ πραγματεία περὶ σώματα ἐστίν, ὡς ἐν αὐτῇ
 σκοπὸν ἔχοντων καὶ τῶν αὐτῶν τελευταίων βιβλίων, καὶ ἐφεξῆς
 ἐπαγγαγε τάδε (p. 298 b 6) "περὶ μὲν ἔν τῷ πρώτῳ τῶν στοιχείων
 25 εἶρη, καὶ ποῖον τι τὴν φύσιν, καὶ ὅτι ἀφθαρτον καὶ ἀγένητον· λοιπὸν
 δὲ περὶ τοῦ δυοῦν εἰπεῖν," δύο λόγων τὴν τε τῷ κόσμῳ συστοιχίαν
 καὶ τὴν τῷ βαρέος. ἐν δὲ τῷ τῶν Μετεώρων προοιμίῳ τάδε γέ-
 γραφε "περὶ μὲν ἔν τῶν πρώτων αἰτίων τῆς φύσεως καὶ περὶ πά-
 30 σης φυσικῆς κατῆσεως, ἐστὶ δὲ περὶ τῶν καὶ τὴν αἰὶν φεραν διακε-
 κοσμημένων ἄστρον καὶ περὶ τῶν στοιχείων τῶν σωματικῶν, πόσα
 τε καὶ ποῖα, καὶ τῆς εἰς ἀλλήλα μεταβολῆς, καὶ περὶ γενέσεως καὶ
 φθορᾶς τῆς κινήσεως εἶρη προτέρων." ἐν δὲ τούτοις μὴ τὸν περὶ τῶν
 φυσικῶν ἀρχῶν λόγον καὶ ταύτην δηλονότι τὴν πραγματείαν ὅτι
 περὶ κόσμου φησὶν εἰρηκέναι, ὡς ὁ Ἀλέξανδρος αἰεῖ, ὅτι περὶ τῶ
 35 θεῖν καὶ αἰδῶν μόνον σώματος, ὡς οἱ νεώτεροι τῶν ἐξηγητῶν, ἀλλὰ
 καὶ περὶ τῶν στοιχείων τῶν σωματικῶν προηγουμένως, πόσα τε καὶ
 ποῖα. δοκεῖ γὰρ μοι σαφῶς ὁ Ἀριστοτέλης ἐν τούτοις περὶ τῶ
 ὕραν καὶ περὶ τῶν ὑπὸ τὴν τῶν τεσσάρων στοιχείων τὸν λόγον ποιῆσαι.
 ἡ δὲ μὴ διεσπασμένη ὁ σκοπὸς ἀλλὰ πρὸς ἐν τι βλέπων ἀπο-
 40 δεχθῆναι, ῥητέον ὅτι μὴ τὸν περὶ τῶν φυσικῶν ἀρχῶν λόγον, αἵτινες
 ἀρχαὶ τῶν φυσικῶν σωμάτων εἰσιν, περὶ τῶν ἀπλῶν ἐνταῦθα
 λέγει σωματικῶν, ἀπερ ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τῶν φυσικῶν συνίσταται
 προσεχῶς καὶ μέρη τῶ παντός ἐστι· ὡν πρῶτον μὲν τὸν ὕραν ἐστὶ
 σῶμα, ἀφ' οὗ ὡς τιμωτέρως τὴν πραγματείαν ἐπέγραψε, μετ'
 45 ἐκείνου δὲ τὰ ὑπὸ σελήνῃ τεσσάρων στοιχείων τῶν συνθετῶν σώμα-
 των γινόμενα. περὶ τούτων δὲ ὡς περὶ πρώτων καὶ ἀπλῶν ποιῆσαι
 τὸν λόγον, διὸ καὶ στοιχεῖα πάντα κατέλιπον, καὶ τὰ ὑπὸ σελήνῃ μένον

ἀλλὰ καὶ τὸν ὕραν, ὅταν λέγῃ "περὶ μὲν ἔν τῷ πρώτῳ τῶν στοιχείων,"
 καθ' ὅσον καὶ αὐτὸς ἀπλῶν ἐστὶ σῶμα, ἐπεὶ ἔκ ἀν κινήσεως λέγεται
 στοιχεῖον ὁ ὕρανός, ὅδ' συντίθεται τι ἐξ αὐτῶ, στοιχεῖον δὲ ἐστὶν
 ἐξ οὗ πρώτῃ συντίθεται τι καὶ εἰς ὃ ἔχοντος ἀναλύεται. καὶ ἔτι μὴ καὶ
 5 περὶ κόσμου τὸν σκοπὸν εἶπεν ὁ Ἀλέξανδρος ἀλλὰ περὶ μόνων τῶν
 ἀπλῶν σωμάτων, ἔκ ἀν διηρέθη πρὸς αὐτόν (*). Simplic. f. 1.

ἐν τῷ πρώτῳ τῶν περὶ Οὐρανῶ βιβλίων πειρᾷ δεῖξαι ὁ
 Ἀριστοτέλης ὅτι ἀπλῶς ἐστὶν ἐν τῷ ὕραν σῶμα καὶ ἐτέρας ὕσας
 παρὰ τὰ δ' στοιχεῖα. εἴτα μὴ τούτο δείκνυσθαι ὅτι πεπερασμένος
 ἐστὶν ὁ κόσμος διὰ πολλῶν ἀναντιρρήτων ἐπιχειρημάτων, ἐπὶ δὲ
 καὶ ὅτι εἰς ὁ κόσμος, καὶ ὅτι ὅδ' ἐξ τῶ κόσμου, καὶ κινῶν καὶ πλῆρες,
 καὶ σῶμα ἐκ σώματων. εἴτα ἐν τῷ τέλει δείκνυσθαι ὅτι τὸ γενητὸν
 τῷ φθαρτῷ ἀντίκειται καὶ τὸ ἀφθαρτον τῷ ἀγενήτῳ. ταῦτα μὲν ἐν
 τῷ α' λόγῳ... ἐν τῷ γ' διαλέγεσθαι περὶ τῶν στοιχείων... καὶ τῶν
 15 ἄτομα φησάντων οἱ μὲν ἄτομα σώματα δεξιόχουσι, ὡς Δευκίππος
 καὶ Δημόκριτος, οἱ δὲ ἀτόμους γραμμάς, ὡς Πεινοκράτης· ὁμοιο-
 μερίας δὲ ὁ Ἀναξαγόρας ἐδίδαξε, καὶ Πλάτων ἐπέπεδα. τῶν δὲ
 πεπερασμένων εἰπόντων οἱ μὲν δέκα φασίν, ὡς οἱ Πυθαγόρειοι ἐν
 ταῖς δύο αὐτῶν συστοιχίαις τῶν καλῶν καὶ τῶν κακῶν, οἱ δὲ 5,
 ὡς Ἐμπεδοκλῆς τὰ δ' στοιχεῖα καὶ τὴν φιλίαν καὶ τὴν νεῖκος, οἱ δὲ 8,
 ὡς Ἰσοκράτης, πῦρ ἀέρα, ὕδωρ γῆν, οἱ δὲ 9, ὡς ὁ Πλάτων
 θεῶν μέγα μικρόν, οἱ δὲ 10, ὡς ὁ Παρμενίδης ἐν τοῖς καὶ δέκα
 πῦρ καὶ γῆν... καὶ λαβὼν ὅτι ἐξ ἀλλήλων (τὰ στοιχεῖα) ζῆται ἄρα
 καὶ διακρίνεται καὶ σύγκρισται, ὡς φησὶν ὁ Πλάτων καὶ Δημόκριτος καὶ
 20 Πεινοκράτης, ἀλλ' οἱ μὲν ἀτόμων σωμάτων, οἱ δὲ γραμμῶν, οἱ δὲ
 ἐπιπέδων, καὶ καὶ μῆξιν καὶ ἐκκρίσιν, ὡς ὁ Ἀναξαγόρας φησὶ καὶ
 Ἐμπεδοκλῆς... ὁ σκοπὸς τῷ Ἀριστοτέλει διαλαβεῖν περὶ τῶν
 ἀπλῶν σωμάτων, ὡν πρώτιστον ὁ ὕρανός ἐστι, τῶν αὐτῶ ἀγαθῶν
 τῷ ὅλῳ κόσμῳ μεταδιδόντος. ἔλαχε δὲ τὴν ἐπιγραφὴν τὸ βιβλίον
 30 ἀπὸ τῶ κυριωτέρου καὶ τὰ λοιπὰ ἐξήρηται. cod. Coisl. 166.

ὅτι ὁρθῶς λέγομεν, ἔδειξαν οἱ Πυθαγόρειοι συντόμως ὅτως 268^a
 τὸ πᾶν ἀρχὴν ἔχει καὶ μέσον καὶ τέλος, καὶ τὸ τοῦτον τῷ τῆς τριάδος
 ἀριθμῷ ὡρίζεται καὶ μήποτε καὶ τὸ τέλειον διὰ τούτου ἀρχὴν ἔχει καὶ
 μέσον καὶ τέλος λέγομεν, ὅτι πᾶν ἐστίν· τὸ γὰρ μὴ πᾶν ἐλλείπει τι
 πρὸς τὸ πᾶν εἶναι καὶ ἀτελές ἐστίν. εἰ δὲ τούτο ἀληθές, ἔκ ἀναγ-
 35 καίως, φαίνεται ὅτι, ὁ Ἀλέξανδρος διὰ τὸ τέλειον εἶναι τὸ πᾶν
 συντελοῦσατο τὸ ἀρχὴν ἔχει καὶ μέσον καὶ τέλος. τάχα γὰρ διὰ τὸ
 παντὸς καὶ τῷ τέλει τούτου ὑπάρχει, τάχα δὲ ἀντιτρέφει μὲν ταῦτα
 ἀλλήλοισι, τὸ πᾶν καὶ τὸ τέλειον, καὶ τὸ ἀρχὴν ἔχει καὶ μέσον καὶ τέλος.

(*) Tria veteres caeli nomine appellare consueverunt: etenim
 inconstantium stellarum orbem tantum, insuper corpus quintum,
 ac demum mundum universum [caeli] nomine usurpant.
 iuxta vero tertium hunc dicendi modum invenimus Aristotelem
 hic de eo disseruisse. Themistii paraphrasis Moyse Alati-
 no interprete f. 1.

p. 268^a 3. non invenimus Aristotelem posuisse motum in
 affectionum numerum, si quidem motus qui in locum fiunt,
 haudquaquam cum eorum quae moventur transmutationes fiunt.
 Themist. f. 1.

τῆλειον δὲ ἀπὸ τῷ ἔχειν τέλος λέγει· τὸ δὲ ἔχον τέλος δῆλον ὅτι
 ἐξ ἀρχῆν ἔχει καὶ μέσον. καλῶς ὅν οἱ Ἀλέξανδρος ἀπὸ τῷ τελείῳ
 συνελογίστατο· καὶ γὰρ ὁ Ἀριστοτέλης ἐν τοῖς ἐξῆς ἀπὸ τῷ τελείῳ τὸ
 πᾶν συνελογίστατο... ἐπιστῆσαι δὲ ἄξιον ὅτι παρὰ τὸ σύνθετος ὁ
 Ἀριστοτέλης ταῖς Πυθαγορικαῖς ἐνδείξεσιν εἰς ἀπόδειξιν ἐχρή-
 σατο (*). ... ὁ δὲ θαυμαστὸς Πτολεμαῖος ἐν τῷ περὶ Διαστάσεως
 μονοβίβλῳ καλῶς ἀπέδειξεν ὅτι ἐκ εἰσὶ πλείονες τῶν τριῶν δια-
 στάσεων ἐκ τῷ δεῖν μὴ τὰς διαστάσεις ὠρισμένας εἶναι, τὰς δὲ
 ὠρισμένας διαστάσεις κατ' εὐθείαν λαμβάνειν καθέτως, τρεῖς δὲ
 μόνας πρὸς ὁρᾶς γωνίας ἀλλήλαις εὐθείας δυνατὸν εἶναι λαβεῖν,
 δύο μὲν καθ' ἃς τὸ ἐπίπεδον ὀρίζεται, τρίτην δὲ τὴν τὸ βάθος μετρεῖ-
 σαν. ὥστε εἴ τις εἴη μὴ τὴν τριχῇ διάστασιν ἄλλη, ἀμετρος ἂν
 εἴη παντελῶς καὶ ἀόριστος. τὸ ὅν μὴ εἶναι εἰς ἄλλο μέγεθος μετα-
 στασιν ὁ μὲν Ἀριστοτέλης ἐκ τῆς ἐπαγωγῆς ἔδοξε λαμβάνειν, ὁ δὲ
 Πτολεμαῖος ἀπέδειξεν. Simpl. f. 2 b.

263^a ἡ ὅτι τρισὶ κρατῆρσιν ἐν ταῖς σπονδαῖς ἐχρῶντο, ἡ ὅτι προ-
 14. σάγομεν τῷ θεῷ εὐχὰς ἀγνεῖαν ἀναθήματα, ὣν τὸ μὴ πρῶτον ἀπὸ
 ψυχῆς, τὸ δὲ δεύτερον ἀπὸ σώματος, τὸ δὲ τρίτον ἀπὸ τῶν ἐκτός,
 καὶ ὅτι τὰ δρακινώτερα τῶν εὐχῶν τρίτον λέγονται καὶ αἱ ἐπωδαί (*).
 cod. Coisl. 166.

263^b κατ' εἶδος μέρη τῷ παντός φησι τὰ κατ' εἶδος ἀλλήλων δια-
 13. φέροντα, ὑπερὶ πῦρ ἀέρα ὕδωρ γῆν· ταῦτα γὰρ ἐστὶ τὰ προ-
 σεχῇ τῷ παντός μέρη, καὶ ταῦτά ἐστι τὰ κυρίως καὶ μέρη ἄλλα μέρ-
 ρια. τὰ ὅν προσεχῇ μέρη τῷ παντός, ταῦτά ἐστι τὰ κατ' εἶδος
 διαφέροντα. Simpl. f. 3 b.

263^b ὅτι καὶ Πλάτων πέντε εἶναι τὰ ἀπλὰ σώματα νομίζει καὶ
 17. τὰ πέντε σχήματα, ἀρκεῖ Περικράτης ὁ γνησιώτατος αὐτῷ τῶν
 ἀκροατῶν ἐν τῷ περὶ τῷ Πλάτωνος βίῳ τάδε γράφων· τὰ μὲν ὅν
 ζῶα ὅτῳ διηρεῖται εἰς ἰδέαν τε καὶ μέρη, πάντα τριῶν διαιρῶν ἕως
 εἰς τὰ πάντων σχήματα ἀφίκετο τῶν ζῴων, αὐτὰ δὲ πέντε σχήματα
 καὶ σώματα ὠνόμαζεν, εἰς αἰθέρα καὶ πῦρ καὶ ὕδωρ καὶ γῆν καὶ ἀέρα.
 ὥστε καὶ τὸ δωδεκάεδρον ἀπλὸν σώματος ἦν σχῆμα κατ' αὐτόν, τὸ
 ἑξαεῖς, ὃν αἰθέρα καλεῖ. εἰ δὲ ἐκ πυρὸς τὸν ὑπερὶ πῦρ φησιν, ὡς ἐκ
 φωτὸς λέγει· καὶ τὸ φῶς γὰρ πυρὸς εἶδος φησιν. τὰ δὲ ἄλλα ἐκ

(*) quamobrem naturae lege ducimur, ternarium ut nume-
 rum in sacris administrandis constituamus, quoniam immortalī deo
 sacrum facimus, aliqua in necessitate positi. Themist. f. 1 b.

(**) p. 268 a 28. sectile namque corpus, uti modo diceba-
 mus, perfectum esse censetur, quia iuxta diametros omnes di-
 viditur. nos autem de omni continuo loquentes minime qui-
 dem intelligimus quod dividi possit ab iis rebus quibus conti-
 nuum accidit. etenim dixerunt quidam tempus non nisi se-
 cundum rationem dividi posse. insuper alii nonnulli affirma-
 runt dari in mundo corpora quaedam insectilia. quidam
 demum in eam sententiam devoluti sunt ut asseverarint lineam
 eiusdem rationis dari posse, prorsus videlicet insectilem. cae-
 terum si corpus dari contingat quod tribus dimensionibus
 plane et absolute minime discernatur, perfectum nequaquam
 existimabitur. Themist. f. 1 b.

τῶν δ', ὅ τῶν ἐν γενέσει, ἀλλὰ τὸ μὴ πυρὸς καὶ τὸ φωτεινόν, τῆς
 δὲ γῆς καὶ τὸ ἀντιτυπὸν τῇ αἰσθήσει, καὶ τῶν μεταξὺ καὶ τὰ
 μέσα. εἰ ὅν καὶ Ἀριστοτέλης ὁμολογεῖ τὸ ἑρπετὶν αὐτῶν καὶ ἀπτόν,
 ὅδ' ἂν αὐτὸς ἀπαξιώσαι ἐκ τούτων τῶν ἀκροτέτων συνεσθάναι τὰ
 ὑπερῶνα, ἐν αἷς καὶ ἡ τελειότης ἐστὶ τῶν στοιχείων· βύβλη γὰρ αὐτὸ
 πανταχῶ τῶν ὑπὸ σελήνῃ καὶ εὐθυφορμμένων καὶ ἀτελῶν δ' ἐξη-
 γῆται. ὁμοίως δὲ καὶ ἀπλῶν αὐτὸ φησι, τὴν ἀπὸ τούτων σύνθεσιν
 αὐτὴν ἀποφάσκειν εἰκός. ὅτι γὰρ ἐμφύχον αὐτὴν καὶ ζῶον λέγει,
 μαθησόμεθα. id. ib.

ὅτι μόναι αὐτῇ (αἱ κινήσεις) ἀπλᾷ, τούτο δαίκεται διὰ τῆς 268^a
 τῶν γραμμῶν παραθέσεως. πᾶσα γὰρ κίνησις ἐπὶ τινὸς γίνεσθαι 12.
 γραμμικῇ διαστήματος· εἰ ὅν αἱ ἀπλᾷ γραμμαὶ δύο μόναι, καὶ
 αἱ ἀπλᾷ κινήσεις δύο. ὅχι ὡς ποιητικὰ δὲ τῶν κινήσεων αἷτια
 παρέθετο τὰ μεγέθη, ἀλλ' ὡς ὑλικὰ καὶ τὸν ὅν ἐκ αὐτοῦ λόγον

15 ἔχοντα, ὡς φησὶν Ἀλέξανδρος· καὶ γὰρ κινήσεως μὴ ὅσας ἀδύνατον
 μὴ εἶναι μέγεθος, μεγέθους δὲ ὅσους ἐκ ἀνάγκης κινήσιν εἶναι, ὅπερ
 τῇ ὕλῃ προσήκει. ἐπιστῆσαι δὲ χρὴ μήποτε καὶ τὸ σχῆμα τῷ ὑπο-
 κειμένῳ μεγέθους αἷτιον γίνεσθαι ποτε τῷ σχήματι τῆς κινήσεως, καὶ
 τὸ σχῆμα τῆς κινήσεως αἷτιον τῷ σχήματι τῷ ὑποκειμένῳ μεγέ-
 20 θους. ὁ δὲ Περικράτης πρὸς πολλὰ τῶν ἐνταῦθα λεγομένων ἀντι-
 πῶν ἐν τοῖς πρὸς τὴν εὐσίαν αὐτῶν γεγραμμένοις, ἀντεῖπε καὶ
 πρὸς τὸ αἷτιον δὲ ὅτι καὶ τὰ μεγέθη ταῦτα ἀπλὰ μόνον, ἡ τε
 εὐθεία καὶ ἡ περιφέρεια· ἀπλῇ γὰρ ἐστὶ, φησί, γραμμὴ καὶ ἡ ἐπὶ
 τῷ κυλίνδρῳ ἑλκεῖ, διότι πᾶν μέρος αὐτῆς παντὶ ἴσῳ ἐφαρμόζει

25 εἰ δὲ ἐστὶ μέγεθος ἀπλῶν παρὰ τὰ δύο, εἴη ἂν καὶ κινήσεις ἀπλῇ
 παρὰ τὰς δύο, καὶ σῶμα ἀπλῶν ἄλλο παρὰ τὰ πέντε τὸ τὴν κίνη-
 σιν ἐκείνην κινούμενον. πρὸς δὲ τὸν Περικράτην ὁ Ἀλέξανδρος ἀπαντᾷ
 διχῶς, ποτὲ μὲν καὶ ἀντιπαράστασιν. συγχωρῶν γὰρ ἀπλῆν εἶναι
 τὴν κυλινδρικήν ἑλκεα, λέγει ὅτι ὅχι ὡς ποιητικὰ αἷτια τῶν κινή-
 30 σεων τὰ μεγέθη παρέθετο ὁ Ἀριστοτέλης· ὅ γὰρ εἰ τὰ ἀπλῶν σῶμα
 ἀπλῆν κινήσιν κινεῖται καὶ ἀπλῆς γραμμῆς, ἥτις καὶ καὶ πάσης ἀπλῆς
 γραμμῆς ἀπλῶν σῶμα φυσικῶν ἀπλῆν κινεῖται κίνησιν, ὅπερ ὁ Περικ-
 35 ράτης ἀεῖσι· ὅ γὰρ τούτο τίθησιν ὁ Ἀριστοτέλης. μήποτε δὲ
 βιαιότερα ἐστὶν ἡ ὑπάντησις, τὸ Ἀριστοτέλης σαφῶς εἰπόντος ὅτι

αἷτιον ἐστὶ καὶ τὰ μεγέθη ταῦτα ἀπλὰ μόνον εἶναι, τὴν τε εὐθείαν
 καὶ τὴν περιφέρειαν· καὶ γὰρ ὡς ὑλικὰ αἷτια φησί, καὶ αὐτὸ τούτο ἐκ
 ἀνάγκης, καὶ ἄλλῳ μεγέθους ὅσους ἀπλῶν εἶναι καὶ ἄλλῃ ἀπλῆν κίνη-
 σιν, ἀλλὰ τό γε μόνον ταῦτα ἀπλὰ εἶναι μεγέθη σαφῶς εἰρημέ-
 40 νον ἀνατρέπει, εἴπερ ἐστὶ καὶ ἄλλο. καλλίων ὅν ἡ καὶ ἔνστασιν
 ἀπάντησις, τὸ Ἀλέξανδρον λέγοντος ὅτι ὅδε ἀπλῇ γραμμῇ ἐστὶ
 ἡ ἐπὶ τῷ κυλίνδρῳ ἑλκεῖ, εἴπερ ἐκ δύο κινήσεων ἀνομαλῶν γενεᾷ,
 κυκλικῆς τε καὶ ἐπ' εὐθείας· εὐθείας γὰρ κύκλῳ περὶ τὴν ἐπιφάνειαν
 τῷ κυλίνδρῳ περιεγομένης καὶ σημειῖν τινὸς ἐπὶ τῆς εὐθείας ὁμαλῶς
 κινουμένην γενεᾷ ἡ κυλινδρική ἑλκεῖ, ὡς καὶ αὐτὸς ὁ Περικράτης ὁμο-
 45 λογεῖ γράφων ὅτως· ἔγωγε τι τετραγώνον, καὶ τούτο περιεγέτω κύ-
 κλῳ, μενίσσης μιᾶς πλευρᾶς, ἥτις ἔξω τῷ κυλίνδρῳ γίνεσθαι, ἐπὶ
 δὲ ταύτης τῆς παραλλήλου τῆς καὶ περιφερομένης φερέτω τι ση-
 μέιον, καὶ ἐν ἴσῳ χρόνῳ τούτῳ τὸ σημείον ταύτην διεξίτω τὴν γραμ-

μήν, ἡ δὲ παραλληλόγραμμος εἰς ταύτ' ἀποκαθίσταται πάλιν, ὅθεν ἤρξατο φέρεσθαι· ποιεῖ γὰρ ὕτως τὸ μὲν παραλληλόγραμμον κύλινδρον, τὸ δὲ φερόμενον σημειῖον ἐπὶ τῆς εὐθείας ἔλκεται, ἡ ταύτην, ὡς φασίν, ἀπλῆν, διότι ὁμοιομερής· ἀλλὰ καὶ ὁμοιομερής ἐστιν, ἢ ἐξ ἑνὸς ἀπλῆ· ἢ μὲν γὰρ ἀπλῆ γραμμὴ πάντως ἡ ὁμοιομερής, ἢ δὲ ὁμοιομερής ἐάν μὴ ἡ μονοειδής ᾗ, ἡ εἰ ἀπὸ κινήσεως γίνετο ὁμοειδής, ὁμοειδής ὑπάρχει ἡ αὐτή, μᾶλλον δὲ μία. ἡ γὰρ ἡ τῆς ἡλιακῆς κινήσεως ἔλκεται ὑπὸ δύο κυκλικῶν γινομένης, τῆς τε τῆς ἡλίου ἐπὶ τῷ ζωδιακῷ τῆς ἀπλανῆς, ἐπειδὴ περὶ διαφορὰς πόλως ἑκατέρωθεν γίνετο, ἡ ἡ ἐλκεται μικτὴν ἔχει φύσιν. ἔτι δέ, φησὶν ὁ Ἀλέξανδρος, αἱ ἀπλᾶι κινήσεις καὶ τὴν πρὸς τὸ πᾶν μέσον χέσθαι τὴν ἀπλᾶν εἶναι ἔχουσιν· ἢ μὲν γὰρ περὶ τὸ μέσον, αἱ δὲ ἀπὸ τοῦ μέσου ἡ πρὸς τὸ μέσον· ἢ δὲ ἔλκεται τὴν αὐτήν. id. f. 4.

269. αὖς φησὶν ὁ Ἀλέξανδρος, εἰκότως ἔχ' ὑποθετικῶς προήγαγεν, εἰ ἀπλῆ ἡ κύκλω κίνησις ἡ τὰ ἐξῆς, ἀλλὰ παρασυναπτικῶς ἐχρή-
 2 σατο τῷ "εἴπερ," ἐπειδὴ προαπέδειξε πάντα τὰ λήμματα. μήποτε δὲ τὸ εἴπερ ὑποθετικὸν τι ἐστίν, ἢ ἰσοδυναμῶν τῷ ἐπειδὴ περ· τὸ γὰρ περ τῷ εἰ ὑποθετικῶς προσβέβηκεν ἢ ἀμείβει τὴν δύναμιν αὐτῷ, ὥστε ὅδε τῷ ἐπειδὴ παρασυναπτικῶς. ὑποθετικῶς δὲ αὐτὸ διὰ φιλόσοφον ἴσως εὐλάβειαν προήγαγεν (*). . . ἰστέον ὅτι ἡ Πτολεμαῖος ἐν τῷ περὶ τῶν Στοιχείων βίβλῳ ἡ ἐν τοῖς Ὀπτικαῖς ἡ Πλωτῖνος ὁ μέγας ἡ Ξεναρχος δὲ ἐν ταῖς πρὸς τὴν πέμπτην ὑπόθεσιν ἀπορίας τὴν μὲν ἐπ' εὐθείας κίνησιν τῶν ζοιχείων γινομένων ἔτι ἡ ἐν τῷ παρὰ φύσιν ὄντων τόπῳ, ἀλλὰ μὴ πῶ τῶν ἐν καὶ φύσιν ἀπειληφότων εἶναι φασίν. τούτῳ δὲ ἡ Ἀρι-
 25 στοτέλης ἔοικε συγχωρεῖν, ἡ ἐν τῷ τετάρτῳ τῆσδε τῆς πραγματείας λέγων "τὸ εἰς τὴν αὐτὴν τόπον φέρεσθαι εἰς τὸ αὐτὸ εἶδος ἐξὶ φέρεσθαι" (p. 310 a 33) ἡ ἐν τῇ περὶ Γενέσεως, ἡ Ἀλέξανδρος ἐν τέταρτῳ, ὡς λεχθήσεται. τῷ γὰρ ὄντι εἰ τῶν οἰκείων τόπων ἡ τῆς οἰκείας ὁλότητος ἐπιβεβαιωμένη ἀπὸ τοῦ ἀλλοτρίου τόπου ἡ τῆς παρὰ φύσιν διαθέσεως, ὁ δὲ ὅτι ἡ καὶ φύσιν ἔχοντα τελείως κινεῖται, ἀλλ' ὡς φασὶν οἱ εἰρημένοι πρότερον ἄνδρες, Πτολεμαῖος Ξεναρχος Πλωτῖνος, καὶ φύσιν ἔχοντα ἡ ἐν τοῖς οἰκείοις τόποις ὄντα τὰ ζοιχεία ἡ μένει ἡ κύκλω κινεῖται· μένει μὲν ἡ γὰρ ὁ δὲ ὅτι ἡ τὸ ὕδωρ ἡ τὸ αἶρος τὸ λιμνάζον, κύκλω δὲ κινεῖται τὸ τε πῦρ ἡ τὸ

αἶρος τὸ εὐαγές, τῷ ὕδατι συμπεριπολύνοντα καὶ τὴν πρὸς αὐτὸν οἰκειότητα. εἰ ὅν τὸ ἀληθές ἡ αὐτὸς δὲ ὁ Ἀριστοτέλης ἐν τοῖς Μετεωρολογικοῖς (1 4) τὸ ὑπέκκαυμα κύκλω κινεῖται φησί, τεκμαίρομενος ἀπὸ τοῦ τῶν κομητῶν ἡ τῶν ἄλλων τῶν ἐν αὐτῷ συνωσμένων φασμάτων ἀνατελλόντων. τε ἡ δυνόντων μὲν τῶν ἄστρον, πῶς ἐν τέτοις ὁ Ἀριστοτέλης πρῶτον μὲν πῶς ἀπὸ τῆς παρὰ φύσιν τῶν ὑπὸ σελήνην κινήσεων τὴν πρὸς αὐτὰ ὑπερχὴν ἡ ἐξαίρεσιν τῷ ὕδατι σώματος ἐπιχειρεῖ δεικνύειν; ἀλλὰ τὸ τὸ ἀπορὸν μετ' ὀλίγον, ὡς τῷ Ξεναρχῳ προβαλλομένῳ, διαλύσεται. οὐκ ἀπορητέον πῶς ὅτε πῦρ ὅτε ἄλλα τι τῶν τεσσάρων κύκλω φέρεσθαι φησιν. . . ὁ Ξεναρχος δὲ δευτέραν ἀπορίαν ἐν τοῖς πρὸς τὴν πέμπτην ὑπόθεσιν ἡπορημένοις μὲν τὴν περὶ τῶν ἀπλῶν γραμμῶν ἀπορεῖ πρὸς τὸ τὸ ἀπλῶν σώματος ἀπλῆν εἶναι καὶ φύσιν τὴν κίνησιν· ὅθεν γὰρ, φησί, τῶν τεσσάρων ζοιχείων ἡδη ὄντι καὶ φύσιν ἔξω ἡ ἐπ' εὐθείαν κίνησις, ἀλλὰ γινομένη μόνον· τὸ δὲ γινόμενον ἢ ἐξ ἑνὸς ἀπλῶς, ἀλλὰ τὸ τε εἶναι ἡ τὸ μὴ εἶναι μεταξὺ, καθάπερ ἡ τὸ κινούμενον (ἡ γὰρ τὸ τὸ ἐξ ἑνὸς ἐν μέσῳ τῷ τῷ ἐπιλαμβανομένῳ τόπῳ ἡ τὸ προκατεχομένῳ), ἡ ἐξ ἑνὸς συγγενῆς ἡ γένεσις τῇ κινήσει, μεταβολὴ τις ὅσα ἡ αὐτῇ, ἡ διὰ τὸ τὸ ἀναφέρεσθαι λεγόμενον πῦρ ὅ φασιν εἶναι κυρίως πῦρ ἀλλὰ γινόμενον, ἐλθὼν δὲ ἐπὶ τὸν οἰκεῖον τόπον ἡ ἐπιπολάσαν τοῖς ἄλλοις ἡ ἡρεμήσαν, τότε γίγεται κυρίως· εἰδοποιεῖται γὰρ αὐτό, καθ' ὅσον ἐστὶ κύβον, τῇ θέσει ταύτῃ. ἡ ἡ γὰρ τότε κυρίως ἐστὶ γὰρ, ὅταν ὑποστῇ τοῖς ἄλλοις ἡ τὸν μέσον ἐπὶ τὴν τόπον, ἡ τὸ ὕδωρ ἡ ὁ αἶρ, ἡ τὸ μὲν ὕδωρ ὅταν ἐπιπολάσῃ μὲν τῇ γὰρ ὑφίσταται δὲ τῷ αἶρι. ὁ δὲ αἶρ, ὅταν ἐπιπολάσῃ μὲν τῷ ὕδατι ὑφίσταται δὲ τῷ πυρὶ. τὸ ὅν τὸ ἀπλῶν σώματος, φησὶν, ἀπλῆν εἶναι καὶ φύσιν τὴν κίνησιν ψεύδος ἐστίν· δὲ δεικνύει γὰρ ὡς ὅτι τῷ ὄντι ἀλλὰ τῷ γινόμενῳ συμβεβηκός ἐστι ἡ κίνησις· εἰ δὲ ἄρα χρὴ ἡ τοῖς ἡδη ὄντι ἀποδιδόναι τινὰ κίνησιν ἡ ταύτην ἀπλῆν, τὴν ἐγκύκλιον ἀποδιδόναι χρὴ, εἴπερ δύο μόναι αὐτῇ ἀπλᾶι, ἡ τε κύκλω ἡ ἡ ἐπ' εὐθείας, ἡ δὲ ἐπ' εὐθείας γινομένων ἐστὶν ἀλλ' ἢ ὄντων τῶν τεσσάρων. ἢ ἢ ὅν ἀτόπως ἀποδοῖναι τις τῷ πυρὶ τὴν ἐγκύκλιον, τοῖς δὲ ἄλλοις τρισὶ τὴν ἡρεμίαν. ταύτην τὴν ἀπορίαν λύων ὁ Ἀλέξανδρος. . . ἀπορεῖ δὲ πάλιν ὁ Ξεναρχος, ἢ ἀνάγκη εἶναι λέγων, εἰ τοῖς ἀπλοῖς φυσικοῖς σώμασι ἀπλᾶς ἀποδεδωκε τὰς οἰκείας ἡ συγγενεῖς κινήσεις ἡ φύσις, ἡδη διὰ τὸ τὸ καὶ ἀπλᾶς κινήσεσιν ἀπλᾶ ἀποδεδωκέναι τὰ φυσικὰ σώματα· ὅθεν γὰρ σύνθετα τοῖς συνθετοῖς ἀποδεδωκεν· ἢ γὰρ ἢ ἢ ἀπειρον αὐτῶν τὸ πλῆθος, ἀπειροὶ γὰρ εἰσιν αἱ σύνθετοι κινήσεις. ὁ δὲ Ἀλέξανδρος εἴτε ταύτην ἄλλως ἐκδεχόμενος τῷ Ξεναρχῳ τὴν ἔνστασιν, εἴτε ἄλλως μνημονεύων, πρὸς τὴν αὐτὴν ὑπαντᾷ μοι δοκεῖ. εἰ τὸ σύνθετον γεγονὸς ἐν ἐστὶ, τὸ δ' ἐνὸς μία ἡ κίνησις, ἡ αὐτῇ ἔξω τῷ τὸ ἀπλῶν ἡ τὸ σύνθετον κίνησις· μία γὰρ ἡ ἡ τὸ ἀπλῶν. λύει τοῖσιν ὁ Ἀλέξανδρος λέγων. . . ἐστὶ δὲ ἡ ταῦτα τῷ Ξεναρχῳ. φέρεται δὲ δύο μὲν εἶναι τὰς ἀπλᾶς γραμμάς, τὴν τε περιφερῆ ἡ τὴν εὐθείαν, τῶν δὲ τεττάρων, γῆς ἡ ὕδατος ἡ αἶρος ἡ πυρός, ἔκαστον, ἐπειδὴ ἡ κυρίως καὶ φύσιν, ἔχει κίνησιν τὴν καὶ τῆς εὐθείας. ἀλλὰ τί δὲ καὶ κινεῖται ἡ τῶν ὑποκαμ-

(*) p. 268 b 28. Dixi natura ad differentiam animalium et plantarum, siquidem haec quoque initium motus sortiuntur; verum secundum animam, minime autem secundum naturam hoc illis inest. . . dixi autem motuum nonnullos esse simplices, nonnullos vero ex illis quodammodo compositos, non ut id insinuarem quod composito, motu sursum inquam ac deorsum, simul desertur, quoniam hoc dissentaneum est ac fieri nullo modo potest, siquidem confringeretur id quod ea ratione movetur; sed id intelligi debet, secundum quod unico motu etiam movetur, verum ille motus est veluti confusus quidam motus ad duas partes. cui equidem sententiae sequentia adstipulantur, dum inquit Aristoteles "et quae hoc iure se habent, ab eo praecipue elemento moventur quod in illis praevallet." Theonist. f. 2 b.

νων κ' φύσιν εἶναι καὶ τὴν ἐν κύκλῳ τινὸς ἢ τινῶν ἢ καὶ πάντων αὐτῶν· ὃ γὰρ δὴ καὶ τὸτο προσυποθέμεθα, μίαν εἶναι τὴν ἐκείνῃ κ' φύσιν. ἔστι δὲ ὅδε δυνατόν προσυποθέσθαι· ψεύδους γὰρ ἐστὶ προφανές· ἐκότερον γὰρ τῶν ἐν μέσῳ δύο τὰς κ' φύσιν ἔχει κινήσεις· τό τε γὰρ ὕδωρ ἐκ μὲν γῆς ἄνω φέρεται κ' φύσιν, ἐκ δὲ πυρός καὶ τῷ 5 αἰέρος εἰς τὸναντίον, ὃ τ' αἰὲρ κάτω μὲν ἐκ τοῦ πυρός, ἄνω δὲ ἐκ τοῦ ὕδατος. ἀλλ' ὅτι μὲν προσυποθέμεθα μίαν εἶναι τῶν ἀπλῶν κ' φύσιν κίνησιν, ὁκλον... ταύτας μὲν ὅν τὰς ἐνστάσεις τῷ Ξεναρχῷ ἐν τούτοις τίθησι τε καὶ διαλύει ὁ Ἀλέξανδρος· λέγει δὲ καὶ ἄλλην ὁ Ξεναρχος τοιαύτην· τὴν κύκλῳ κίνησιν ἀδύνατον ἀπὸ σώματος 10 εἶναι κ' φύσιν, εἴπερ ἐν μὲν τοῖς ἀπλοῖς σώμασιν ὁμοιομερές ἐστιν ἰσοταχὴ πάντα τὰ μέρη ἐξίν, ἐν δὲ τῷ κύκλῳ τὰ πρὸς τῷ κέντρῳ αἰὲρ βραδύτερα τῶν πρὸς τῇ περιφερείᾳ ἐξίν, εἴπερ ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ ἐλάττωνα κινῶν διαφασιν, ἀλλὰ καὶ ἐν σφαίρᾳ οἱ περὶ τὸς πόλους κύκλοι βραδύτερον κινῶν τῶν πό- 15 ρωθεν, καὶ τάχιστα πάντων ὁ μέγιστος τῶν παραλλήλων. ῥητέον δέ... τελευταῖον δ' ἐν τούτοις μέμφοι Ξεναρχος ὅτι περὶ φυσικῶν διδάσκοντες μαθηματικὰς τὰς ἀποδείξεις ποιεῖμεθα, γραμμῶν εἶδεσι προσκεκρημένοι, ὅταν τὰς αἰτίας τῶν ἀπλῶν κινήσεων τῶν ἀπλῶν γραμμῶν ἀπαρτῶμεν... ταῦτα μὲν 20 ὁ Ξεναρχος ἀντεῖρκε πρὸς τὰς ὑπὸ τῷ Ἀριστοτέλει παραληφθεῖσας ὑποθέσεις. τῶν δὲ τις ἐφ' ἡμῶν, διέξῃς ὡς ἔοικε θρηατής, τῶν τε Ξεναρχῷ τινὰς ἐνστάσεις ὑποβαλλόμενος καὶ ἄλλας τοιαύτας ἀθροίσας, κατήγορος ἀνέβη τῷ Ἀριστοτέλει, σκοπόν μὲν τὴν ὅλον ἐνστάμενος, ὡς φησί, φθαρτὴν ἀποδείξαι τὴν κόσμον, ὡς 25 ἐπαθλόν τι μέγα παρὰ τῷ δημιουργῷ ληφόμενος, εἰ φθαρτῶν μόνων αὐτὴν ἀποδείξει δημιουργόν, μηδενὸς δὲ ἀφθάρτου. διὰ ταύτην δὲ τὴν προθυμίαν τοῖς ἐνταῦθα λεγομένοις ὑπὸ τῷ Ἀριστοτέλει ἀντιλέγειν προτίθει διὰ πολυστήχων βιβλίων, ὃ μόνον τῷ πληθεὶ καταπλήττειν ἐλπίσας τὸς ἀνοήτους, ἀλλὰ καὶ ἀποτρέπτειν 30 αἶμα τὸς πλείους καὶ μάλιστα τὸς καθαριωτέρους τῆς τῶν διωλυγίων φληνάφων ἐντεύξεως... εἰ δὲ περὶ φανερὴν πρὸς τὸν ἄνδρα τῦτον τραχύτερον ἀπορρίπτων λόγον, μὴ νεμεσῇ τις· ὃ γὰρ ἐστὶ μοι τις πρὸς τὸν ἄνδρα φιλονεικία, ὃν ὅδε θεασάμενος οἶδα πώποτε, ἀλλὰ πρῶτον μὲν ἐμμελεῖ δικὴν ἄξιον ἐπιτιθέναι τούτῳ παρὰ Ἀρι- 35 στοτέλει μὲν καὶ τῶν ἐξηγητῶν αὐτῷ μαθόντι, εἴπερ τι ἄρα περὶ τούτων μεμαθήκει· ὃ γὰρ ἀπὸ Μενάνδρου καὶ Ἡμοδίου καὶ τῶν τοιούτων ἦλθεν ἡμῖν ἀκριβέστερον Ἀριστοτέλει τὰ περὶ τῆς φύσεως τῶν ὄντων πεπαιδευμένος... εἰ δ' ἐν ἄλλοις τὰ κύκλῳ φερόμενα σώματα περὶ τὸ πάντες κέντρον κινεῖσθαι φησιν, ἰστέον ὅτι καὶ τὰς 40 τῶν πρεσβυτέρων ἀφρονῶν ὑποθέσεις ποιεῖ τὸν λόγον (ὁ Ἀριστοτέλης)· οἱ γὰρ περὶ Εὐδόξου καὶ Καλλιπποῦ καὶ μέχρι τῷ Ἀριστοτέλει τὰς ἀνεκτιττάσας σφαῖρας ὑποθέμενοι ὁμοκέντρος τῷ παντί, δι' ἐκείνων ἐπειρῶντο σώζειν τὰ φαινόμενα, περὶ μέντοι τὸ πάντες κέντρον πάσας λέγοντες κινεῖσθαι τὰς σφαῖρας, τῶν δὲ ἀπο- 45 γείων καὶ περιγείων καὶ τῶν δοκάντων προποδισμῶν καὶ ὑποποδισμῶν καὶ τῶν ἐν ταῖς κινήσεσι φαινομένων ἀνωμαλιῶν τὰς αἰτίας ἐκ ἰχύνοντες κατ' ἐκείνας τὰς ὑποθέσεις ἀποδιδόναι. διὰ τοιούτου οἱ

περὶ τὸν Ἰππαρχον, καὶ εἰ τις πρὸς τούτῳ, καὶ μὲν τούτῳ ὁ Πτολεμαῖος, τὰς ἐκκέντρος σφαῖρας καὶ τὰς ἐπικύκλους ὑπέθετο, διὰ τούτων τὸ μὲν περὶ τὸ πάντες κέντρον πάντα κινεῖσθαι τὰ ὕρακα παριδόντες, τῶν δὲ εἰρημένων πρότερον τὰς αἰτίας τὰς ὑπ' ἐκείνων παραληφθεῖσας ἔτοι κατ' αὐτὰς τὰς ὑποθέσεις ἀποδιδόντες. ὁ δὲ Ἀριστοτέλης ἐνταῦθα μὲν ὅδε λέγει περὶ τούτων, ἐν οἷς δὲ λέγει, ταῖς τῶν προτέρων ὑποθέσεων ἀκολουθῶν φαίνεται. ὁκλον δὲ ὅτι τὸ περὶ τὰς ὑποθέσεις ταύτας διαφέρεισθαι ἐκ ἐξῆς ἐγκλημα· τὸ γὰρ προ- 5 κείμενόν ἐστι, τίνος ὑποθεθέντος σωθεῖν ἂν τὰ φαινόμενα. ὅδε ἐν θαυμαστόν, εἰ ἄλλοι ἐξ ἄλλων ὑποθέσεων ἐπειράθησαν διασω-σαι τὰ φαινόμενα. οἱ δὲ ἀξέρες εἰ κινῶν περὶ τὰ αὐτῶν κέντρα, ἀλλὰ καὶ περὶ τὸ πάντες ὑπὸ τῶν σφαιρῶν περιεσφαιρῶμενοι κινῶν. παρὰ τίνι δὲ τῶν ἀφρονῶν εὗρεν ἔτος ὅτι οἱ ἀξέρες περὶ τὰ αὐτῶν κέντρα κινῶν; ἢ παρὰ τῶν ἐν τοῖς κανόσι τῷ Πτολεμαῖῳ παρακῶσας ὅτι ἄλλοι μὲν εἰσιν ἀριθμοὶ τῷ κέντρῳ τῷ ἐπικύκλῳ, ἄλλοι δὲ αὐτῷ τῷ ἀξέρος, ἐνόμισε τούτους τῆς περὶ τὸ οἰκεῖον κέντρον τῷ ἀξέρος κινήσεως εἶναι; ἐκ ἐπιστήσεως ὅτι οἱ μὲν ἀριθμοὶ ἔτοι ὡς μεταβαίνοντες εἰσι τῷ ἀξέρος, ἢ δὲ περὶ τὸ κέντρον κινήσεως ὃ γίνεται μεταβαίνοντος αὐτοῦ, ἀλλ' οἱ μὲν τῷ κέντρῳ τῷ ἐπικύκλῳ ἀριθμοὶ τὴν κίνησιν δηλοῦσι τῷ ὁμοκέντρῳ ἢ ἐκκέντρῳ, ἐφ' ὃ φέρεται ὁ ἐπικύκλος, οἱ δὲ τῷ ἀξέρος τὴν κίνησιν τῷ ἐπικύκλῳ, ἐφ' ὃ φέρεται ὁ ἀξέρ. αὐτῷ μέντοι τῷ ἀξέρος τὴν περὶ τὸ αὐτοῦ κέντρον κίνησιν ἀδύνατον καταλαβεῖν ἐν πόσῳ χρόνῳ ἀποκαθίσταται· 10 ὅτε γὰρ μεταβαίνει τόπον ἐκ τύπου καὶ ταύτην τὴν κίνησιν. διὸ τῶν μὲν ἀφρονῶν ὅδε ἐπεχείρησε τὴν τῷ ἀξέρος περὶ τὸ αὐτοῦ κέντρον ἀποκατάσσειν εἰπεῖν ἐν πόσῳ χρόνῳ γίνεται (ὅδε γὰρ καταληπτὴν ἦν), ὁ μέντοι Πλάτων καὶ ταύτην οἶδε τῶν ἀξέρων τὴν κίνησιν· ὁ δὲ Ἀριστοτέλης τί περὶ τῆς τῶν ἀξέρων κινήσεως διελέκει, ἐν τῷ δευτέρῳ ταύτης τῆς πραγματείας ἐρεῖ... ἐπειδὴ δὲ πολλὰ πρὸς τὸν Ἀλέξανδρον εἶπε δευκνύοντα μὴ ἀπλῆν ἀλλὰ μικτὴν ὕσαν τὴν τῷ ὑπεκκύματος κίνησιν, ὀλίγα τούτων βασανίσαν. id. 1. 5-9.

ἀπορεῖσι δὲ τινες, ὡς φησὶν Ἀλέξανδρος, πρὸς τὸν εἰρημένον 269^a λόγον, ὅτι τὸ τελειότερον πρῶτον τῇ φύσει καὶ τὸ πρῶτον ἀπλῆς- 19. ρον. εἰ γὰρ τελειώτερος ὁ κόσμος τῶν ἐξ ὧν ἔστι, τὸ δὲ τελειώτερον πρῶτον, τὸ δὲ πρῶτον καὶ ἀπλῆν, ἔσται ὁ κόσμος καὶ πρῶτος τῶν ἐξ ὧν ἔστι καὶ ἀπλῆς ἀξέρος ἐκείνων· ὃ προὑπάρχει δὲ ὁ κόσμος τῶν αὐτῶν μερῶν, ὡς φησὶν Ἀλέξανδρος... ἀπορεῖ δὲ καὶ ἐνταῦθα τὰς αὐτὰς πάλιν ἀπορίας ὁ Ξεναρχος, πρῶτον μὲν ὅτι μαθηματικοῖς ἐχρήσατο τοῖς λήμμασιν ὁ λόγος, τῇ εὐθείᾳ καὶ τῷ κύκλῳ, δεύ- 20 τερον ὅτι ἐκ ἐξῆς ἀπλῶν σώμα φουσάων καὶ τῆς περιφερῆς κινε-μενόν διὰ τὴν ἀνοσιταχὴ κίνησιν τῶν πρὸς τῷ κέντρῳ καὶ τῶν πρὸς τῇ περιφερείᾳ καὶ τῶν ἐν μέσῳ τούτων κινουμένων. τρίτον ὅτι καὶ ἔστι τὸ κύκλῳ κινούμενον, ἀλλ' ἐκ ἄλλο πρὸς τοῖς τέτρασιν, εἴπερ καὶ ἐκείνων τὰ μὲν μένει, τὰ δὲ κύκλῳ κινεῖται. ὅταν ὅν ἢ τελεῖα, μάλιστα τῷ πυρὶ ὑπάρχει· τὴν γὰρ ἐπ' εὐθείας, ὡς καὶ τῷ Ἀρι- 25 στοτέλει δοκεῖ, ἀτελεῖ ὕσαν ἀτελεῖ, ὅτι ὅσα κινῶνται. ταύτας τὰς ἐνστάσεις ὡς ἡδὴ προτεθείσας τε καὶ διαλυθείσας ὅδε ὁ Ἀλέξανδρος

ἤξειωσεν ἐκθέειν, καὶ ἐγὼ δὲ πειράσομαι λοιπὸν τὰς τοιαύτας παρα-
τρέχειν· ὁ δὲ νεαρὸς ἡμῶν ἕτος κόραξ, μάλλον δὲ κολοῖος, "ἄκραντα
γαυρούμενος Διὸς πρὸς ὄρνιθα θεῖον" καὶ τὴν μεγαλορρήματα Πίν-
δαρον (Οἱ. 2 87), καὶ πρὸς τὰ ἐνταῦθα τῷ Ἀριστοτέλει ρηθέντα
παρεκδυόμενος πρώτῃν μὲν ἔνστασιν ἐπάγει τὴν τῷ Ξενάρχῃ τρίτῃν
ὑποβαλλόμενος. id. f. 10.

269^b ἀπορεῖ πρὸς ταῦτα ὁ Ἀλέξανδρος ἐπὶ τῷ ὑπεκκαύματος, καὶ
1^a τῷ Ἀριστοτέλει λέγοντος ὅτι τὸ ἐφεξῆς σῶμα τῷ κυκλοφορητικῷ
ἀεὶ ὑπ' ἐκείνου περιφέρει· κύκλῳ, καὶ τῷ Ξενάρχῃ δὲ ἐνσταμένῳ.
ἐρωτητέον ὅν, φησί, πότερον παρὰ φύσιν ἐξίν ἐκείνῳ ἢ κύκλῳ κί-
νησις ἢ καὶ φύσιν· καὶ εἰ λέγῃ τις παρὰ φύσιν, ἔσται τις αὐτῷ καὶ
φύσιν ἢ ἐπὶ τῷ ἄνω· ἐπειδὴ ὅν παρὰ φύσιν ἐκείνῳ ἢ ἐπὶ τῷ κάτω,
δύο ἐν ἐναντία ἔσται, ὥστε κυκλοφορητικὸν καὶ φύσιν ὅ τε ἀπὸ καὶ
τῷ πῦρ. ἀπορεῖ δὲ πρῶτον ὡς ἐπὶ ξυλῆς ἢ λιθίνης σφαίρας· εἰ
γὰρ τις αὐτὴν κινῶν κύκλῳ ἐρωτήσῃ πότερον παρὰ φύσιν ἐξίν ἢ
κύκλῳ κίνησις αὐτῇ, δεχθήσεται ὅτι ὁ παρὰ φύσιν· ἔσται γὰρ τις
αὐτῇ καὶ φύσιν ἢ ἢ ἄνω ἢ ἢ κάτω· ὁ γὰρ εἰς ἄλλαι παρὰ ταύ-
τας ἀπλᾶ· ὁποτέραν δὲ ἂν εἴπῃ τις, ἢ ἑτέρα ἐναντία ἔσται· ἐξί
δὲ καὶ ἢ κύκλῳ παρὰ φύσιν ὅσα ἐναντία· δύο ἄρα ἐν ἐναντία ἔσται.
ἵνα ὅν μὴ τῷτο συμβῇ, καὶ φύσιν ἀνάγκη λέγειν καὶ τῇ ταυαύτῃ
σφαίρᾳ τὴν κύκλῳ κίνησιν. ὅκ ἀναγκαίως δὲ οἶμαι σφαῖραν
ὑπέθετο· ὅδε γὰρ ὁ Ἀριστοτέλης ὡς ἐπὶ σφαιρικῷ τῷ ὕρανῳ
ποιεῖ· τὴν λόγον, ἀλλ' ἀπὸ τῆς κύκλῳ κινήσεως ἐπιχειρεῖ, κύκλῳ
δὲ δύναται κινεῖσθαι καὶ κύβος καὶ ὅλως τὰ μὴ κυκλικὰ τῶν σωμάτων.
λύνει δὲ τὴν ἀπορίαν ὁ Ἀλέξανδρος λέγων ὅτι ὅτε τὸ συμπεριηγό-
25 μενον τῷ ὕρανῳ σῶμα κυκλοφορητικῶς κινεῖ· ὅδε γὰρ ἐξίν
ἀπλῇ ἢ κίνησις αὐτῷ· περιφερομένη γὰρ αὐτῷ ἀνάγκη, εἰ τὸ μὴ κύ-
φον ἐν αὐτῷ, ἄνω φέρεται, εἰ τὸ βαρὺ, κάτω· μικτὴ ὅν ἢ κίνησις.
ἀλλ' ὅδε ἢ λιθινὴ σφαῖρα ἢ ξυλῆν κύκλῳ κινεῖ, φησὶν, ἀλλ'
ἄνω καὶ κάτω, εἴπερ ἄνω μὲν τὸ ἀπὸ τῷ μέσῳ τῷ παντός, κάτω δὲ
τὸ πρὸς τὸ μέσον. ἀλλὰ τῷτο μὲν ἐτοιμότερον ἢν οἶμαι λύνει λέ-
γοντα μὴ φυσικὴν εἶναι τὴν τοιαύτην κίνησιν μὴδὲ ἀπλῆ, ἀλλὰ
τεχνητὴν καὶ συνθετὴν, καὶ διὰ τῷτο μήτε ταύτῃ καὶ φύσιν μήτε
ἄλλῳ τινί· ὥστε ὅδε παρὰ φύσιν, εἴπερ μὴδὲ ἄλλῳ καὶ φύσιν.
id. f. 12 b.

269^b εἰ ὅτως ἀκύνωμεν τῷ ρηθέντος, ὅδε ἐνδεῖν τι τῇ λέξει φήσο-
10 μεν, καθάπερ ὁ Ἀλέξανδρος λέγει, ὅς καὶ τῷτο προσέθισιν, ὅτι οἱ
λέγοντες αὐτὸ λεπτυνόμενον καὶ ἀτροφὺν κύκλῳ κινεῖσθαι περὶ τὴν
τροφὴν διὰ τὴν ἐπ' εὐθείας εἰς ὕψος ἀνάστασιν, τῆς τροφῆς μικτέτι
πρὸς αὐτὸ ἀφικνυμένης, καὶ ὅτοι ὁμολογῶσιν αὐτὸ παρὰ φύσιν κα-
40 νεῖσθαι, ὑπὸ τῆς τροφῆς ἀγόμενον βίαι· ἢ δὲ βίαιος κίνησις παρὰ
φύσιν. id. f. 13.

269^b ἐν τῷτοις τοῖς ἐγκειμένοις ἤδη ρητοῖς ὁ Ξενάρχης ἐνστα, καὶ
14 πρὸς ἄλλα μὲν, περὶ ὧν ἡδὴ εἶρη, καὶ μέντοι πρὸς τὸ ἐν ἐνὶ λέ-
γεσθαι ἐναντίον· βᾶδιον γὰρ, φησί, βιασαμένοις κινῆσαι τὸ πῦρ
καθ' ὅτιον γραμμῆς εἶδος, εἴτε ἀπλὴν εἴτε καὶ ποικίλον. λέγομεν
δὲ, φησί, καὶ ἐν τοῖς περὶ τῶν ἡθῶν λόγοις ἐκείνῃ τῶν ἀρετῶν
δύο εἶναι τὰ ἐναντία, ὡς φρονήσει μὲν πανουργίαν καὶ εὐθείαν, ἀν-

δρεία δὲ θρασύτητα τε καὶ δαλίαν, καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὁμοίως. ρη-
τέον δὲ πρὸς μὲν τὸ πρῶτον... τῷτο δὲ καὶ αὐτὸς προελθὼν συνεί-
δεν, ὅτι τῇ μὲν εὐθείᾳ ἢ πανουργίᾳ ἀντίκεινται καὶ τῇ θρασύτητι ἢ δει-
λία, τῇ δὲ φρονήσει, ὅτε πανουργία ὅτε εὐθεία ἀλλὰ τὸ ἀμφοῖν
κοινόν, καὶ τῇ ἀνδρείᾳ τὸ κοινόν θρασύτητος καὶ δειλίας, ὥσπερ τῷ μὲν
ὑπερβαλλόντι τὸ ἑλλείπον ἀντίκεινται, τὸ δὲ κοινὸν ἀμφοῖν ἢ ἀνισότης
τῇ ἰσότητι. ἀλλ' εἰ ταῦτα ἀληθῆ, φησὶν, ὅκ ἀνάγκη τὴν ὕρανὸν
πέμπτε τινας εἶναι σώματος διὰ τὸ μὴ δύο ἐν ἀντικείνῳ, τὴν
κύκλῳ τῷ πυρὸς καὶ τὴν ἐπὶ τὸ κάτω ἥτοι ἐπὶ τὸ ἄνω· ἀντικείνῳ γὰρ
ὡς μὲν ὑπερβολὴ καὶ ἑλλειψις ἢ ἐπὶ τὸ ἄνω τῇ ἐπὶ τὸ κάτω, ὡς δὲ
ἀνισότης πρὸς ἰσότητα ἢ ἀμφοῖν κοινή, τυτέστιν ἢ ἐπ' εὐθείας πρὸς
τὴν κύκλῳ. ταῦτα δὲ εἶρη μὲν γλαφυρῶς, ὅδε δὲ οἶμαι πρὸς
τὴν ὑπὸ τῷ Ἀριστοτέλει λεγομένην ἐναντίωσιν. id. f. 13 b.

ἔπειτα καὶ ὅτω τὸ αὐτὸ δεικνυσιν οἶμαι κοινῶς ἐπὶ τῷ ὅλῳ καὶ 270^a
τῶν μορίων, ὅτι ἀδύνατον τὴν καὶ τόπον κίνησιν κινῆσθαι ἢ ἄνω
ἀνελεύμενον ἢ κάτω κατασπώμενον. δείκνυσιν δὲ διὰ τῆς προσε-
χῶς ἐπὶ τῷ ὅλῳ ρηθείσης ἀποδείξεως, συντόμως αὐτῆς ὑπομνή-
σας "ὅτε γὰρ καὶ φύσιν" φησὶν... καὶ οἶδα μὲν ὅτι περὶ τῷ
βαρέος καὶ κύβου ἄλλως μὲν ὑπὸ τῷ Πλάτῳ ἄλλως δὲ ὑπὸ τῷ
Ἀριστοτέλει τεθέντων ἔδει τι καὶ τῷτο ἐν τόπον εἰπεῖν· ἀλλ' ἵνα
μὴ δις τὰ αὐτὰ λέγω, φυλάττω ταῖς ἀντιλογίαις αὐτά. ἐπειδὴ
δὲ καὶ εἰς τὸ μέγα πέλταγος ἐμπέση τις καὶ εἰς κολυμβήθραν,
μάλλον δὲ καὶ εἰς βορβορῶδες τελμάτιον, νήκεται ἀνάγκη, φέρε
πάλιν ἐκτραπέντες τὰ τῷ Τελχίνῳ ἰδωμεν ῥήματα... πρὸς δὲ
τὸν Ξενάρχον λέγοντα μὴ ὕγιως ἀποδοδεῖσθαι κύφον τὸ πᾶσιν ἐπιπο-
λαζον, διότι κάτω ὅν τὸ πῦρ ὅπω ἐπιπολαζει, ὥστε ὅδε κύφον ὅπω
ἐξί, μὴ ὅν δὲ κύφον ὅδε ἐπὶ τὸ ἄνω κινήσεται, ῥητέον οἶμαι προχεί-
ρως ὅτι πεφυκὸς πᾶσιν ἐπιπολαζειν εἶρη, ὅπερ ἐπὶ τῶν ἄνω καὶ
κάτω φερομένων προσέθεικεν εἰπὼν "βαρὺ μὲν ὅν ἐξίν" (p. 269 b
23)... ὅρα πόσον ἐν ὀλίγοις φαίνεται τὸ τῷτο ἀνδρὸς ἀνεπίστα-
τόν τε ἅμα καὶ ἀπαίδευτον, καὶ μάλιστα εἰ καὶ γραμματικὸς ἐξίν,
ὥσπερ ἐπιγράφει, πρῶτον μὲν ὅτι ταῦτα ἐνόμισε τὸ ἄνω καὶ τὸ ἐπὶ τὸ
ἄνω... λέγει δὲ ὅτως (ὁ γραμματικὸς) ἐν τῷ γ' κεφαλαίῳ τι
δευτέρῳ αὐτῷ βιβλίῳ... ταῦτα ὅν ἐν τῷτοις αἰτιώμενος αὐτὸς
35 μὲν ὅκ ἀδύνατον εἶναι φησι τὴν αὐτὴν κίνησιν καὶ ὡς ὑπὸ ψυχῆς
ἅμα καὶ ὡς ὑπὸ φύσεως γίνεσθαι, ὡς εἰ τις, φησὶν, ἐπινοήσῃ τῶν
πτηνῶν τι ζῶον ἐπ' εὐθείας ὡς ἐπὶ τὸ κέντρον τὴν πτήσιν ποιεῖ-
μενον· συντρέχει γὰρ τῇ φυσικῇ ῥοπῇ τῷ σώματος ἢ τῆς ψυχῆς
ὁρμῇ. τὸν δὲ Ἀριστοτέλην νομίζει μὴ ὅτως ἔχειν ἐνταῦθα, καὶ τὴν
Ἀλεξάνδρῳ ἐξηγήσιν τῷτο λέγουσαν ἀποσκευασόμενος. χρὴ ὅν
ἀκούσαι τῆς Ἀριστοτέλεις λέξεως, εἰς ἣν ἀποτενόμενος ταῦτα
πάντα γέγραφε, ὅτως ἔχουσιν "ἀλλὰ μὴ ὅδε ὑπὸ ψυχῆς εὐλο-
γον ἀναγκαζέσθης μένειν αἰδίον· ὅδε γὰρ τῆς ψυχῆς ὅσον τε εἶναι
τὴν τοιαύτην ζῶν ἄλυπον καὶ μακαρίαν· ἀνάγκη γὰρ καὶ τὴν κίνησιν
μὲν βίαις ὅσαν, εἴπερ κινεῖ, φέρεται πεφυκὸς τῷ πρῶτῳ σώ-
ματος ἄλλως, κινεῖ συνεχῶς, ἀχολον εἶναι καὶ πόσης ἀπηλλαγμέ-
νην ῥαζώνης ἔμφρονος." τίς ὅκ ἂν ἀκούσας τῷ Ἀριστοτέλει καὶ
φυσικῇ τὴν κύκλῳ κίνησιν καὶ ἐμφυλον τὴν ὕρανὸν λέγοντος, ἐν-

νοῆσαι ὅτι διὰ τούτων πρὸς ἐκείνους ἀποστρέφει τὰς ψυχικὰς μόνον λόγοντας τὴν κύκλῳ κίνησιν, τὴν φύσιν μὴ προσλαγίζομένους;... εἰπόντος δὲ τοῦ Ἀλεξάνδρου αἰτίαν εἶναι τὸ σωζέσθαι καὶ συμμένειν τὰ στοιχεῖα καὶ μὴ φθείρεσθαι ὑπὸ ἀλλήλων τὴν τῶν δυνάμεων αὐτῶν ἰσότητά, πολὺ δὲ ἂν ὑπερβαλλοίτο ὁ ἀήρ, εἰ μέχρι τοῦ ὕδατος διήκει, καὶ πρὸς ταῦτα ἀντιλέγων ὅτος καὶ ὀλίγον φησὶν ἐνδέχεσθαι ἀέρα πάνυ κατεψύχθαι καὶ τεθερμάνθαι καὶ πολὺν ἡρεμαῖότερον... ὅτι δὲ ὕδωρ τούτου τῆς Πλάτωνος ἀπάρδει παραδόσεως, ὑπέμνησα καὶ πρότερον ἐκ τῆς καὶ τῆς Πλάτωνος ἀλλοίως μὲν χήμασι τὰ ὑπὸ σελήνης στοιχεῖα διαζωγραφῆσαι ἐν δημουργῶν εἰπεῖν, ἄλλω δὲ τὸ ὕδατος σῶμα, καὶ μέντοι καὶ ἐκ τῶν ὑπὸ τοῦ Περικράτους περὶ τούτων ἰσορηθέντων, ὡς ὕδωρ ἂν εἴη χεῖρον καὶ νῦν ὑπομνήσας, ἐν τοῖς περὶ τοῦ Πλάτωνος βίβλιν γεγραμμένοις ὥστε "τὰ μὲν ὕδατος πάλιν ὅπως διηρεῖτο εἰς ἰδέας τε καὶ μέρη, πάντα τρόπον διαίρων, ὥς εἰς τὰ πάντων στοιχεῖα ἀφίκετο τῶν ζώων, ἃ δὲ πάντεσσι χήματα καὶ σώματα ὡς ὕδατος μαζεν, εἰς αἰθέρα καὶ πῦρ καὶ ὕδωρ καὶ γῆν καὶ ἀέρα." καὶ ταῦτα μὲν ἀρκεῖ τῶν περὶ τῶν Πλάτωνος τε καὶ Ἀριστοτέλους δοκούντων ἐν τοῖς προκειμένοις... ἰδὲ καὶ τῶν ἄλλων ἀσέβων πολλὰ πυρὸς μετέχον λεγομένων καὶ πυρίων, ὡς φασιν, ἐχόντων τὸ χρώμα ὁ τῶ Κρόνου ἀστὴρ ψύχων τε καὶ συγκρίνειν τὰ τῆδε πεπίσει. καὶ ὁ δὲ ὅτι καὶ τὸν αὐτὸν λόγον ψυχρὸς ἂν εἴη καὶ αὐτὸς καὶ ὁ πυρὸς ἀλλ' ὑδάτινος μάλλον. ἀλλ' ὅτε ὁ ἥλιος ὡς πῦρ ὡν τούτου τὸ συνεγνωσμένον θερμαίνει, ὅτε ὁ Κρόνιος ἀστὴρ ὡς ὑδάτινος ψύχει, ἀλλὰ κοινῶς μὲν πάντες ταῖς αὐτῶν ἀσωμάτοις δυνάμεσι τρέψουσι τὰ τῆδε σώματα πρὸς τὰς αὐτῶν ιδιότητας, ὥσπερ καὶ τῆς ψυχῆς αἰδουμένης καὶ συννοήσεως τι καὶ ἀσώματος αὐτῇ ἐνέργεια ποτὲ μὲν ἐρυθραίνεσθαι ποτὲ δὲ συνοφρυῶσθαι τὸ σῶμα ποιεῖ. ὁ μέντοι ἥλιος καὶ ταύτη τῇ δυνάμει καὶ τῇ τῶν ἀκτίνων παρατρέφει θερμὸν τὸν ἀέρα ποιεῖ καὶ δι' αὐτῶν τὰ ἄλλα θερμαίνει. id. f. 15 b.

270. τῆς μελίσσης (προτάσεως) τὴν ἀπόδειξιν ἀνέπεμψεν εἰς τὸν 30
17. πρῶτον βιβλίον τῆς Φυσικῆς Ἀκροάσεως (c. 7). ἐκείνους γὰρ πρῶ-
τος λόγους εἶπεν ὡς περὶ τῶν φυσικῶν ἀρχῶν πραγματευόμε-
νος... τούτου τέθεικε διὰ τοῦ "τῶν δὲ ἐναντίων" φυσικῶν δηλο-
ῦναι "καὶ αἱ φορεῖς ἐναντίαι," καὶ τὸ συμπέρασμα, τὸ κύκλῳ φερό-
μενον ὅτι ἔχει ἐναντίον. ἐνταῦθα δὲ πάλιν τὴν μὲν μελίσσον πρῶτα-
35 σιν ὡς ἐναργῆ παρέλαβεν. τῶν γὰρ ἐναντίων φυσικῶν εἰδῶν καὶ αἱ
φύσεις ἐναντίαι, ὥστε καὶ αἱ κινήσεις. ἀρχὴ γὰρ κινήσεως ἡ φύ-
σις... καὶ διὰ τούτου θεογονίας ἡμῶν οἱ θεοὶ ἄνδρες παραδεδωκάσι,
θεῶν μὲν πλῆθος τὸ ἐν τῷ ἐνὶ μένῳ, καὶ ὡς ἂν εἴποι τις, καὶ πολλα-
πλασιασμὸν ἐκείνῳ προῖον, γένεσιν δὲ ὑμῶντες αὐτῶν καθ' ὅσον 40
ἀπὸ τοῦ ἐνὸς ὑφέστηκεν, ὥσπερ καὶ ἀριθμῶν γένεσιν τὸν ἀπὸ τῆς
μονάδος θεωρούμενον προποδισμόν, καθ' ὅσον μέντοι ἐν τῷ ἐνὶ μένῳ
ἡνωμένον καὶ ἄκραν ἔνωσιν ἐστίν, ὅπου διακρίσεως ἀναφαιρέσεως...
τῆς δὲ ἐτέρας (προτάσεως) τὴν ἀπόδειξιν ἀνέπεμψεν εἰς τὰ ῥη-
θέντα καὶ τὸ πρῶτον τῆς Φυσικῆς Ἀκροάσεως, ὡς καὶ ἐγὼ καὶ τὸ 45
δυνατὸν διὰ πλείονων τὴν διάφωσιν ἐποιήσαμην. τούτων δὲ κει-
μένων συνάγει ὅτι τὸ κυκλοφορητικὸν σῶμα, μὴ ἔχον μήτε ἐξ
ἐ' γένου μήτε εἰς ὁ φθαρτὸν, ἀγέννητον καὶ ἀφθαρτον ἔσται. ἐπιση-

μαίνει δὲ ὁ Ἀλεξάνδρος ἐν τούτοις ὅτι εἴπερ ἐναντία μάστιγα καὶ
φύσιν ἐστὶν τὰς ἐναντίας ἔχοντα κινήσεις, ἐναντία τῷ πυρὶ μάλ-
λον ἔσται ἢ γῆ ἢ περὶ τὸ ὕδωρ καὶ φύσιν. καίτοι τὸ μὲν ὕδωρ ψυχρὸν
καὶ ὑγρὸν ὑπάρχον κατ' ἀμφω τὰς ποιότητας ἀντίκειναι τῷ πυρὶ
θερμῷ καὶ ξηρῷ ὑπάρχοντι, ἢ δὲ γῆ ψυχρὰ καὶ ξηρὰ ὅσα καθ' ἑν
μόνον τὸ ψυχρὸν. καὶ τούτου δὲ ἐπισημαίνει, ὅτι εἰπὼν ὁρθῶς τὴν
φύσιν τὸ μέλλον ἔσεσθαι ἀγέννητον ἐξελέσθαι ἐκ τῶν ἐναντίων, ἐνε-
δείξατο ὅτι καὶ φύσιν ἔχων χρὴ τὸ ἀγέννητον τὰ ὕδατα, καὶ μὴ ὡς
τινες φθαρτὸν μὲν αὐτὸ τῇ ἑαυτοῦ φύσει ποιεῖσιν, αἰτήματα δὲ αἰτῶ-
40 ται τινὰ ἀφθαρτον αὐτὸ ποιεῖν ἐθέλοντες. καὶ ὥσπερ εἰς τὸν Πλά-
τωνα ἀπορίπτειν εἰπόντα (Tim. p. 41) "ἀθάνατοι μὲν ὅτι ἔστι τὸ
πάντα, ὃ μὴ λυθῆσθαι γὰρ διὰ τὴν ἐμὴν βουλὴν" ὡς ἀπὸ τοῦ
δημουργοῦ λέγοντα. id. f. 21 b.

σημειώτον, φησὶν ὁ Ἀλεξάνδρος, ὅτι ἡ λέξις ὅτι ὡς ἀναγ- 270
καὶ ἀλλὰ καὶ τὸ εὐλογον εἶρη. ὅθεν γὰρ εἰ ἐν τοῖς πάχιν πεφυ- 25
κόσιν αἱ ἔξεις μὲν πάθος, ἥδη καὶ ἐν τοῖς ἀπαθέσιν ἀναγκαῖον. ὅτε
εἰ τὰ ἀλλοούμενα αὐξομένα καὶ μεινόμενα ὁρῶμεν ἐν τοῖς παρ' ἡμῶν,
εὐλογον καὶ καθόλου, εἰ τι ἀλλοοῦν, τούτου αὐξέσθαι. εἰ μὲν γὰρ ἡ ἀλ-
λοοῦν, ταύτη αὐξέσθαι καὶ μεινέσθαι, ἀνάγκη ὁ λόγος ἔχει, εἰ δὲ μή,
20 ὅ. ἀλλὰ καὶ ἐν Κατηγορίαις (c. 14), φησὶν, αὐτὸς ὁ Ἀριστοτέλης
εἶπεν ὅτι ὅτε αὐξέσθαι ἀναγκαῖον ἐστὶ τὰ καὶ πάθος καὶ μείναι ὅτε
μεινέσθαι. ὡς μὲν γὰρ, φησὶν ὁ Ἀλεξάνδρος, καὶ τῇ ὁσίᾳ τῇ καὶ
εἰδῶς ἐστὶν τὸ ἐναντίον καὶ τοῖς πάθεσιν, ταῦτα διὰ μὲν τὴν κατ' ὁσίαν
ἐναντίωσιν ἔσται ὁμοῦ μὲν γενεὰ καὶ φθορά, ὁμοῦ δὲ αὐξήσθαι τε καὶ
μεινέσθαι, διὰ δὲ τὴν καὶ πάθος ἀλλοιωτά. ὅσα δὲ μηδεμίαν ἔχοντα
κατ' ὁσίαν ἐναντιότητα ἐν ποιότησιν ἐστὶν ἐχέουσιν ἐναντίωσιν,
ταῦτα ἀγέννητα ὄντα καὶ ἀναύξητα ὕδωρ κωλύσει ἀλλοοῦσθαι καὶ ὅτι
πάχυν. σημειώτον δὲ, φησὶ, καὶ ὅτι ὁ διὰ τὸ μὴδὲν ἐναντίον
εἶναι αὐτῶν τῇ συμβεβηκυῖα ποιότητι ἀναλλοίωτα αὐτὰ δύνανται
καίτοι ἐχρήσατο ἂν αὐτῷ, εἰ ὅπως ὤτετο, ὥσπερ καὶ ἀγέννητα ἐδέ-
κνυ τῷ μὴδὲν εἶναι ἐναντίον. καὶ τοῖς λέγουσι, φησὶν, ἄποιοι Ἀρι-
στοτέλης τὸ ε' σῶμα λέγειν, καὶ ἐντεῦθεν δεικτέον ὅτι μὴ ἴσασιν ὃ
λέγουσιν. εἰ γὰρ ἄποιοι ἔλεγον αὐτὸ εἶναι, ῥᾶλλον ἢ αὐτῷ ἐντεῦθεν
δείξαι ὅτι ἀναλλοίωτον. ὁ γὰρ μὴ τὴν ἀρχὴν ἔχει ποιότητα, ὅθεν
35 καὶ ποιότητα μεταβάλλει. ἐπισημαίνω δὲ, φησὶ, τούτου ὑπὲρ
τοῦ δείξαι ὅτι καὶ συμβαίνει τὸ μὲν τὸν ἥλιον σῶμα κυκλοφορητι-
κὸν θερμαινόμενον ὑπὸ τῆς τοῦ ἡλίου περιφορᾶς διαπέμπειν τῷ ὑπ'
αὐτῷ σῶματι τὴν ἀπὸ τῆς ἐκείνου κινήσεως γινομένην θερμότητα,
ὅθεν αὐτοὺς ἐπιφέρει τῇ τῷ κυκλοφορητικῷ σώματος ὁσίᾳ. ὁ γὰρ
πάντως τὸ ἀλλοούμενον φθαρτὸν, ἀλλ' ὅσα κατ' ὁσίαν οἶδα τε με-
ταβάλλει. τοιαῦτα δὲ ὡς τῇ ὁσίᾳ καὶ τῷ εἶδει ἐστὶν τὸ ἐναντίον.
ὡς γὰρ αὐτὸς λέγει, ἀπαθὲς ἐκείνο πάθος θνητῆς δυσχερείας, ἀλλ'
ὅχι ἀπλῶς ἀπαθές. ὁ γὰρ εἰ τῷ συμβεβηκότι τῷ ἐναντίον τι εἴη,
ἥδη καὶ αὐτῷ ἀνάγκη τι ἐναντίον εἶναι. τὰ γὰρ ἄκρα χρώμα μὲν
ἔχει. εἰ δὲ πᾶν χρώμα ἢ λευκὸν ἢ μέλαν ἢ μοικτόν, εἴη ἂν ἢ
ἐναντίον τι αὐτῷ τῷ χρώματι ἢ ἐξ ἐναντίων τὸ χρώμα αὐτῶν
συγκείμενον. ἀλλ' ὁ διὰ τούτου φθαρτὰ τὰ ἄκρα, ὅτι μὴ ἐν τῇ
ὁσίᾳ αὐτῶν τὸ χρώμα. ταῦτα τὸ Ἀλεξάνδρου λέγοντος αὐτῇ

χρὸν τῇ λέξει, πρῶτον μὲν ἐφιστάνει ἀεὶ εἰς ὁ Ἀριστοτέλης ὅτι
σαθρῶς ἐν τοιαύτῃ πραγματείᾳ συνελογίζετο καὶ παραλόγως, καὶ
καὶ τὸ εὐλογον ὅτος εἰληφθεὶς φησιν αἰδύμενος. ἔπειτα ῥητέον
οἶμαι... ἡ μέντοι σελήνη, καὶ ἀλλοιῦται πως ὑπὸ τῶν ἡλιακῶν
ἀκτίνων καὶ διαπέμπει τὸ φῶς εἰς ἡμᾶς τὸ ἡλιακόν, ἀλλὰ μὴ τῆς
οἰκείας ιδιότητος· ὃ ἡ μετέβαλλε τι τῆς ὕλης αὐτῆς ἢ ἀλλοίω-
σις, ἀλλ' ἐτελείωσε μόνον τὰς ὑπαρχούσας δυνάμεις. καλῶς ἡ
λέγει καὶ Μέλισσος ὅτι τὸ τρεῖς χιλίους ἢ μυρίους ἔτεσιν ἐτεροῦν γι-
νόμενον, καὶ τὴν ὕλην δηλονότι, ὀλεῖται ἂν ἐν τῷ παντὶ χρόνῳ· ὥστε
εἰ καὶ ἀλλοιῶσθαι λέγει τις τὰ ὑράνια ὑπ' ἀλλήλων, καὶ καὶ πάθος
γίνεσθαι λεγέτω τὴν ἀλλοίωσιν ταύτην, ἀλλὰ τελεσιουργόν, ὡς καὶ
ψυχὴ ἂν ἀλλοιῶσθαι λέγοιτο ἐνθεάζουσα· τὸ ἡ πάθος καὶ μεταβο-
λὴν ὁσιώδους γίνεσθαι τινός· διὸ καὶ ἄλλο εἶδος ἀλλοιωσέως ἐστὶ τὸ καὶ
πάθος παρὰ τὸ καὶ δύναμιν· καὶ διὰ τὸτο καλῶς οἶμαι ὁ Ἀριστοτέ-
λης ὅτι ἀπλῶς πᾶσαν ἀλλοίωσιν ἀλλὰ τὴν παθητικὴν ἀποφάσκει
τῶν ὑρανίων, ἢ πάντως καὶ αὐξήσεως καὶ μείωσις καὶ γένεσις καὶ φθορὰ
συνυπάρχει. id. f. 25 b.

270^b τὸ "εἰ τις τοῖς ὑποκειμένοις πιεῖται" λέγει μὲν καὶ τὰς πρῶ-
3 τας ὑποθέσεις ἐξ ὧν αἱ ἀποδείξεις συνήχθησαν, περὶ ὧν καὶ ὁ
Πλωτῖνος εἶπεν. Ἀριστοτέλει μὲν ἡ ὕλη ἂν πρᾶγμα εἴη, εἰ τις 20
αὐτῷ τὰς ὑποθέσεις τῷ πέμπτῳ παραδέξαιτο σώματος, ἐντεῦθεν
οἶμαι λάβων αὐτό, λέγει δ' ἂν ὑποθέσεις καὶ τὰ λήμματα πάντα,
ἐξ ὧν αἱ ἀποδείξεις συνήχθησαν. μήποτε δὲ οἰκειότερον ἀκύνει
ὑπόθεσιν τὴν λέγουσαν ὅτι τῇ κύκλῳ κυρτοῖς ἔκ ἐξιν ἐναντία κίνη-
σις, καὶ ὅτι τὰ γινόμενα καὶ φθειρόμενα ἐξ ἐναντίων γίνονται καὶ εἰς 25
ἐναντία φθείρεται· ταύτας ἡ ὡς ὑποθέσεις λαβὼν ἐξ αὐτῶν
πάντα συνεπεράνατο, τὴν μὲν ὡν μέλλων ἀποδεικνύει, τὴν δὲ ἐν
τοῖς φυσικοῖς ἀποδεδειγμένην. id. f. 26 b.

270^b τὸ πρῶτον εἰς δύο διαίρει ὁ Ἀλέξανδρος, εἰς τε τὸ πάντας
5 ἀνθρώπους ἡγεῖσθαι θεὸς εἶναι καὶ εἰς τὸ θεῖον ἐν τῷ ἄνω τόπῳ ὑπο-
λαμβάνειν. εἶναι δέ, φησὶν, ἀμφότερα ὁ λόγος ἔδειξε, καὶ ὅτι ἐστὶ
τὸ θεῖον· ὃ ἡ ἀγέννητον καὶ ἀφθαρτον καὶ ἀναυξες καὶ ἀπαθὲς δεῖξας
τι σῶμα λόγος καὶ πρότερον τῶν ἄλλων ἀπάντων καὶ τελευτέρον,
ὅτος εἶναι θεὸς κατεσκευάσθη τε καὶ ἀποδείδειχεν. ἀλλὰ καὶ ὁ τὸτο
δείξας, φησὶν, εἶναι τὸ κύκλῳ καὶ περὶ τὸ μέσον τῷ παντὸς κινούμενον 35
ἐν, ὅτι ἐν τῷ ἄνω τῷτο ἐξιν κατεσκευάσθη. ταῦτα μὲν ὁ Ἀλέξαν-
δρος. μήποτε δὲ νῦν τὴν περὶ τῷ εἶναι θεὸς ὑπόληψιν μαρτύρεται
πάντων τῶν ἀνθρώπων, ὅτι πάντες ἀνθρώποι ὅσοι νομίζουσιν εἶναι
θεὸς (διὰ τε τὸς Ἰππωνας Διαγόρας καὶ εἰ πᾶς τινες ἐν ἀγνώσει
ἡμῶν τόποις εἰσὶ τῷτο δυσυχῆντες) οἱ δ' ἔν νομίζοντες πάντες τὴν 40
ἄνω τόπον τῷ θεῷ ἀποδιδόσκειν. ἀλλ' ὅτι ἐκ τῷ σῶμα τοῦτο
εἶναι θεὸς εἶναι κατεσκευάσθη ὁ Ἀριστοτέλης, εἰ μὴ ἄρα ὡς θεῶν
ὄντα ὁμήματα, ἐπεὶ ὅτι εἰσὶ θεοὶ αἰώνιοι νοεροὶ ἐν τῷ ἡ' τῆς Φυ-
σικῆς Ἀκροάσεως ἔδειξε καὶ ἐν τοῖς Μετὰ τὰ Φυσικά (Α 8). καὶ τὸ
"ὡς τῷ ἀθανάτῳ τὸ ἀθάνατον συντηρημένον" ἐπὶ τῷ τόπῳ καὶ τῷ 45
ὑρανίῳ σώματος ἀκύνει ὁ Ἀλέξανδρος, ὡς ἐπὶ τῷτο ὄντος τῷ θεῷ.
καὶ τὸ "ἀδύνατον ἢ ἄλλως" ὅπως ἀκύνει, ὅτι ἀδύνατον τὴν ἄνω
τόπον θεῖον εἶναι, καὶ ὄντος ἐκείνῳ θεῷ. καὶ τῷτο μὲν ἀληθές, ἀθανάτω

δὲ τῷ θεῷ ἀθάνατον καὶ τὸ ὑράνιον σῶμα συντηρηθῆναι φησὶ καὶ ἐν
τόπον· καὶ "ἀδύνατον ἄλλως," τῷτο μὴ τῷ ἀθανάτῳ τὸ ἀθάνατον
συντηρηθῆναι. διὸ πάντας, καὶ ὅτι Ἕλληνας μόνους ἀλλὰ καὶ βαρβάρους,
φυσικὴν τινα δεικνύουσιν ἐν ταῖς ψυχαῖς τὴν ταυτὴν ἔχειν ὑπόληψιν.
5 "εἴπερ ἔν" καὶ ταῦτα ὁ Ἀλέξανδρος τὴν συλλογισμὸν ὅτω προ-
γεί. εἰ ἐστὶ τι θεῖον, τῷτο εἰ εἰσὶ θεοὶ, καὶ τὰ ὑφ' ἡμῶν εἰρημένα
περὶ τῷ κυκλοφορητικῷ σώματος εἴρηται καλῶς· ἀλλὰ μὴ εἰσὶ
θεοὶ αἰδίοι τε καὶ ἐν τῷ ἄνω τόπῳ, καὶ πάντα ὅσα εἰρήκαμεν· καὶ τὰ
ὑφ' ἡμῶν ἄρα εἰρημένα περὶ τῆς πρώτης ὕλης εἴρηται καλῶς.
μήποτε δὲ ὅτι "εἰ εἰσὶ θεοὶ" εἶπεν, ἀλλ' εἰ ἐστὶ τι θεῖον σῶμα,
τῷτο εἰ τὸ κυκλοφορητικόν, καὶ καλῶς εἴρηται περὶ αὐτῷ τὰ εἰρημένα.
τὸ δὲ "εἴπερ ἔν" καλῶς ἐπέστησεν ὁ Ἀλέξανδρος ὅτι παρασυνα-
πτικῶς ἔκειτο διὰ τὸ ἐναργές· εἰ ἡ εἰσὶν ἐγκόσμοι θεοὶ, ὅπερ ὡς
δεδειγμένον καὶ ἐναργὲς ἀφῆκεν, ἐστὶ τι θεῖον σῶμα τὸ ἐξημμένον
αὐτῶν· εἴπερ ἔν ἐστὶ τι θεῖον σῶμα, καλῶς εἴρηται τὰ περὶ τῷ κυ-
κλοφορητικῷ σώματος ὡς τῷτο ὄντος τῷ θεῷ, ὡς ἐδήλωσε καὶ ἡ
κοινὴ τῶν ἀνθρώπων πρόληψις. id. f. 26 b.

ἦκουσα ἐγὼ τὸς μὲν Αἰγυπτίους ἀσώτως τηρήσεις ἔκ ἐλαττό-270^b
νων ἐξήκοοντα τριῶν μυριάδων ἐτῶν ἀναγράφους ἐχρήσασθαι, Βαβυ-
14 λωνίους δὲ ἑκατὸν καὶ τεσσαράκοντα καὶ τεσσάρων μυριάδων...
καίτοι οἶμαι καὶ τὸ μίαν ὥραν ἐν ταυτῷ τῷ μόνον ἀπαρραλλάτως
δὴλόν ἐστι γένεσεως καὶ φθορᾶς ἐξηρημένον· τὸ ἡ γενόμενον πᾶν ἐν
ἀρχῇ τινός χρόνου ἐξ ἀτελὸς ἀρξάμενον εἰς τελευτήτα τὴν ἑαυτῷ
καὶ τὴν ἀκμὴν προκόπτον ὁρῶμεν, καὶ ὅπως ἀπὸ τῆς ἀκμῆς εἰς πα-
ρακμὴν ὑποφερόμενον φθείρεται· τὸ δὲ πάντα τὴν συνεγνωσμένον
ἀνθρώποις χρόνον ἐν ταυτῷ τῷ μίαν δὴλόν ἐστι γένεσεως καὶ φθο-
ρᾶς ἀπῆλλαγμένον καὶ μήτε γινόμενον μήτε φθειρόμενον. ἔχατον
δὲ ὑρανὸν τὸ κυκλοφορητικόν εἶπε σῶμα, ἀντιδιαφέλλων αὐτὸ πρὸς
ὅλον τὸν κόσμον, ὑρανὸν καὶ αὐτὸν καλούμενον. ὅρα δὲ ὅτι οἷς ἂν
ἄλλος ὡς ἐναργεστάτως ἀποδείξεισιν ἐχρήσασθαι, τῷτο αὐτὸς ὡς
πίσσει χρῆται μὴ τὰς ἀποδείξεις. id. f. 27.

αἰτία τὴν Ἀναξαγόραν καὶ καλῶς ἐτυμολογήσαντα τὸ τῷ 270^b
αἰθέρος ὄνομα ἀπὸ τῷ αἰθεῖν, ὃ ἐστὶ τὸ καίεν, καὶ διὰ τὸτο ἐπὶ τῷ
24 πυρὸς αὐτῷ χρωμένον... τὰ δὲ ὅτι τοιαῦτα τῶν παροραμάτων
αὐτῷ (τῷ γραμματικῷ) μαρτυρεῖται ἐπὶ πλέον ἀναγκαζομαι, ὅτι
πολλῶν δεῖται λόγων εἰς διάλυσιν (καὶ τύφλῳ ἡ τὸ λεγόμενον ἐστὶ
δὴλόν), ἀλλ' ἵνα μάθωσιν οἱ διὰ τὰ μεγέθη τῶν βιβλίων αὐτῷ καὶ
πρὸ τῷ ἀναγνῶναι τεταυμαστότες αὐτόν, οἷα ἀγνοῶν ὅτος εἰς οἷας
ἀγῶνας παραδύετο... τὸ δὲ ἐφεξῆς τῷτο ῥηθὲν κακοχόλως τὴν
Θεμίστιον πρὸς τὴν Ἀριστοτέλην συνέκρινε· καὶ αὐτὸς γὰρ, φησὶν
ὁ Θεμίστιος, δι' ὧν εἰς τὰ κατ' εἶδος καὶ ἐξήρην ἀντικείμενα τὴν
τῶν ἐναντίων προσήγοριαν μετελήφεν ἡρέμα, πῶς ὅτι ἀληθὲς ἢ
Ἀριστοτέλης ὑπόθεσις, ἡμᾶς ἐδίδαξε. καίτοι γὰρ ὁ Θεμίστιος εἰδὼς
τὰ ἐν τῇ Φυσικῇ Ἀκροάσει ῥηθέντα, εἰς αὐτὸ καὶ τῷτον ἀνέπεμψε τὴν
λόγον ὁ Ἀριστοτέλης, εἰκότως εἶπεν ὅτι καὶ οὕτω λαμβάνει ὁ Ἀρι-
στοτέλης τὸ ἐξ ἐναντίου καὶ εἰς ἐναντίον, τὴν γενικωτάτην λαμβάνων
ἐναντίων εἶδος καὶ ἐξήρσεως. ἀλλ' ὅτος ἐγνώσκει τοῖς ἀπὸ τῷτο
γράφων διὰ μὴδὲ ἀναγνώσεσθαι, ἢ εἰ ἀνέγνω, καὶ συνεπὲς τὰ ἐν τοῖς

Φυσικοῖς περὶ γενέσεως ῥηθέντα πρὸς τὴν ἐναντίων ὄνομα
φλυαρίαν ἐξέπτυσσε τοσαύτην τὴν πληθὺν, ἀρκεῖν νομίσας αὐτὴν
τοῖς ἀκροαταῖς εἰς κατάπληξιν... λέγει γὰρ ὁ Ἀριστοτέλης ἐν
τῇ ἡ' τῆς Μετὰ τὰ Φυσικά (p. 1044 b 3) ταῦτα "περὶ μὲν τὰς
φυσικὰς ὑσίας καὶ γενητὰς ἀνάγκη ὕψω μετιέναι, εἰ τις μέτεισιν 5
ἐρῶς" καὶ ἡ' αἰτία τε ταῦτα καὶ τοσαῦτα, καὶ δεῖ τὰ αἰτία γνω-
ρίζειν· ἐπὶ δὲ τῶν φυσικῶν μὲν αἰδίων δὲ ὕψων ἄλλος λόγος· ἴσως
ἡ' ἐνταῦθα ἔχει ὕλην, ἢ ὅτι αὐτὴν, ἀλλὰ μόνον καὶ τόπον κινητῆν.
ἐπειδὴ ἡ' πανταχὺ τὴν ὕλην ἀπὸ τῆς μεταβολῆς ἐδεύσατο, ἐν δὲ
τῷ ἔρασι μόνον οἶδε τὴν καὶ τόπον μεταβολήν, εἰκότως καὶ ὕλην 10
μόνην αὐτῷ τὴν τοσαύτην ἀπολείπειν. εἰκοι δὲ ἔτος ὕλην τὴν
σῶμα νομίζων, ὁ δεύτερον ὑποκείμενον οἱ Περιπατητικοὶ καλεῖται,
πολλὰς δαπανᾷ λόγους, δεικνύει σπουδαίων ὅτι ἔχει σῶμα ὁ
ἔρασι καὶ διὰ τὸ καὶ ὕλην. καίτοι τίς ἀν' ἀμφιβαλοῖ σῶμα τὸν
ἔρασι ἔχειν; ὁ μὲντοι, εἰ τὸ σῶμα τὸ ἐν αὐτῷ ἡ' ὕλην, ἀνάγκη 15
καὶ ἐρῶσιν ἔχον ἀντικειμένην, ὡς ἔτος οἶε, καὶ γενητὴν εἶναι καὶ φθο-
ρὴν... τὸ δὲ νομίζων τὸ ἐν τοῖς ἔρασι τριχῇ διαζατὴν μὴδὲν τῷ
παρ' ἡμῖν διαφέρειν, ὅτι καὶ διαζατὸν ἑκάτερον, πάσης ἐξ
παχυτήτος τῷ λογισμῷ... ἐπειδὴ δὲ δυχεραίνων φαίνεται πρὸς
τὴν ἀσώματον ὕλην καὶ ἀποδεχέσθαι φησὶν ἐν τῷ α' λόγῳ τῶν 20
ἐλέγχων τῶν πρὸς τὰ Πρόκλιν ὅτι ἀδύνατόν ἐστι τὴν μυθευομένην
ἀσώματον αὐτὴν ἀνείδεον ὕλην εἶναι, ἀλλ' εἰς ἔρασι τὴν τριχῇ δια-
ζατὴν ἀναλύει τὰ σώματα, τοῖς μὲν ἐκεῖ κεκομψασμένοι αὐτῷ
ἔτε ἐνέτυχον ἔτε ἡδέως ἀν' ἐντύχοιμι πλατέσι φληνάφοις, ὁπότε
καὶ νῦν ἐν οἷα ὅπως τὰ περὶ Οὐρανῷ τῷ Ἀριστοτέλει σαφηνίσαι 25
προβέμενος εἰς τὴν Αὐγὴν κόπρον ἐμπέπτωκα. λέγω δὲ ὅμως
καὶ πρὸς τὴν ἐνθάδε περὶ τῆς ὕλης ἀπόφασιν, ὡς εἰ τὴν τριχῇ δια-
ζατὴν ἐστὶν ἡ' πρώτη ὕλη, καθὼς μὲν ὕλη, ὅθεν αὐτῆς τῶν φυσικῶν
εἰδῶν ὑπάρχει κατ' ὅσον, ἔτε καὶ ἔρασι ἔτε μέγεθος ἔτε ἀριθμὸς
ἔτε χρῶμα, καθὼς δὲ τριχῇ διαζατὸν ἐστὶ, καὶ πεπερασμένον δηλο- 30
νότι (ὁ ἡ' ἀπειρον), καὶ μέγεθος ὠρισμένον ἔχει καὶ καὶ χρῶμα καὶ χρῶμα
καὶ τὴν ἐπιφάνειαν, καὶ εἶδεναι καὶ ἀριθμοῖς διακεκόσμη. πῶς ἔν
δυνατὴν τάναντία συναληθεύειν περὶ τῆς ὕλης, λεγέτω, καὶ μὴ δε-
κάδας λόγων ἐπιγραφῶν τὴν ἀνοήτως καταπληττέτω. καὶ ἡ' μὲν
πρὸς τὸ τὸ δόγμα, πολλὰς ἡδὴ παραχρὸν εὐθύνας, πολλὰ λέγειν 35
ἐπιχειρήματα παλαιὰ τε καὶ νέα· ἀρκεῖ δὲ τῶν καὶ τῶν εἰρημένων,
εἴπερ συσχεφείτο ζητεῖν μᾶλλον τὴν ἐν τοῖς ἀπορωτέροις τῶν λό-
γων ἀλήθειαν ἢ περὶ ἀπορροπίας τὴν ἐπὶ ἀποφάνεω. ἀλλὰ
μέχρι τῶν, ὡς φησι, τὴν ἀγέννητον εἶναι τὸν κόσμον κατα-
σκευάζοντα τῷ Ἀριστοτέλει λόγους ἡλεγξεν, ὡς ἡλεγξε τοιαῦτα 40
ληρήσας, ὁμολογεῖ δὲ ὅτι ἐκ τῶν εἰρημένων τὸ ἐκ προϋπάρχοντος
αὐτὸν τὸ ὑποκείμενον γίνεσθαι καὶ διηλεγξεν. βάλει ἔνθα οἶδε ὅτι
ἐκ μὴ ὄντος ὁ κόσμος ὑπέστη. τάχα δὲ καὶ τῶν τῶν δεῖξιν εἰς τὰ
πρὸς Πρόκλιν ἀνέπεμψε, πλὴν τὴν ἐνίσταμενον προφέρει λόγον καὶ
διαλύειν αὐτὴν ἐπιχειρεῖ λέγων... ὅτι καὶ ἐν τῷ καὶ ἔρασι οἶδεν 45
Ἀριστοτέλης ἀντίθετον, ἀκούσας τῶν ἐν τῷ α' τῆς Φυσικῆς Ἀκροά-
σεως περὶ Δημακρίτου ῥηθέντων "κ. Δ. γ. κ. κ... ὡς ἐκ ὄν φη-
σιν... καὶ καὶ γινώσκω τὸ εὐδύ, τὸ περιφερέ" (p. 188 α 22).

καὶ ἡ' Παρμενίδης ὁ πρῶτος ὡς ἀκοῇ ἴσμεν τῶν τὸν λόγον ἐρω-
τῶν ἐν τοῖς ἔρασι περὶ τὸ ἀγέννητον εἶναι τὸ ἐν τῷ τῷ γράφει.

τίνα ἡ' γέννην διζήσεται αὐτῷ;

πῇ πόθεν αὐξήσεται; ἔτ' ἐκ μὴ ἐντός ἐάσω
φάσκει σε ὁδὸν νοεῖν· καὶ ἡ' φατὴν ὁδὸν νοεῖν
ἐστὶν ὅπως ἐκ ἐστίν.

καὶ Ἀριστοτέλης... ὁμοίως δὲ καὶ Ἐμπεδοκλῆς τὸν τε ὑπὸ τῆς
φύλας ἐνέμενον νοεῖν κόσμον παραδιδόναι αἰνιγματωδῶς, ὡς ἔθος
ἦν τοῖς Πυθαγορείοις, καὶ τὸν ὑπὸ τῷ νεῖκος ἀπ' ἐκείνου διακρομέ-
νον αἰσθητόν, ἔτε γνωσμένα ταῦτα ἔτε φθειρόμενα ἐν χρόνῳ φησὶν,
ἀλλὰ τὸν μὲν νοεῖν κόσμον καὶ τὸν ἐκείνου, τὸν δὲ αἰσθητόν καὶ τὸν
γνωσμένον, καὶ τῶν τῇ διαδοχῇ φησὶν αἰδίων ἀνακυκλεῖσθαι. καὶ
ἔνα μὴ δοῶμι τίσις κενὸς μαρτυρίας ἀναπλάττειν, ὁλίγα τῶν Ἐμ-
πεδοκλέους ἐπὶ παραθέσομαι.

ἄλλοτε μὲν φύλοτι συνερχόμενα εἰς ἐν ἅπαντα,
ἄλλοτε δ' αὖθις πάντα φορεύμενα νεῖκος ἔχου.
ἢ δὲ πάλιν διαφύοντος ἐνός πλέονα ἐκτελέουσιν,
τῇ μὲν γίνονται τε καὶ ὁ σφισιν ἔμπεδος αἰών·
ἢ δὲ διαλάσσοντα διαμπερές ὑδαμὰ λήγει,
ταύτην δ' αἶν ἐάσω ἀκίνηται καὶ κύκλον.

ὡς τὰ ἀπὸ τῷ νοεῖν κόσμῳ διὰ τὸ νεῖκος διακρομέντα ἀντὶ τῷ
αἰσθητῶς εἶναι γίνονται μὲν καὶ ὁ σφισιν ἔμπεδος αἰών, αἰδίων δὲ ἀνα-
κυκλεῖται. καὶ ἐκ τῶν ταῦτα σαφῶς ἔτῳς ὡς ἐν αἰνίγμασι λεγό-
μενα ἡγήσεται ὁ Ἀριστοτέλης· ἀλλὰ πρὸς τὸ φαινόμενον ὑπαντῶν
καὶ πρὸς ταῦτα ἀντιλέγει. id. f. 27 b.

τὸ μὲν "πεπερανν" ἀντὶ τῷ μίᾳ ἐστίν. ἀπὸ ἡ' σημειῖν ἐπὶ ση- 271 α
μεῖον ἀδύνατον πλείους μίας εὐθείας ἐπιεῦξαι· εὐθεῖα ἡ' ἔλα- 9
χίστη τῶν τὰ αὐτὰ πέρατα ἔχουσιν, ἡ' δὲ ἐλαχίστη μία. καὶ ὅτι τῷ
ἀριθμῷ ἀλλ' ἐν τῷ μεγέθει πεπερασμένη τὴν εὐθεῖαν εἶπε, δηλοῖ
καὶ τὰς περιφερείας ἀπείρους εἶπειν· καὶ ἡ' αὐτῷ τῷ ἀριθμῷ ἀπείροι,
ἀλλ' ἐν τῷ μεγέθει· περιφερείας ἡ' ἀπείρους ἐστὶ περιγράφει. id.
f. 33 b.

πρῶτον μὲν, φησὶν (ὁ Ἀλέξ.), ὅθεν τῶν φύσει κυκλῶν 271 α
ἢ ἄνω ἢ κάτω ἐπὶ τῷ ἡμικυκλίῳ κινεῖται, ἀλλὰ κατ' εὐθείας· καὶ 11
ἡ' τὴν ἐλαχίστην· καὶ ἡ' οἱ ὄντοι, φησὶ Διογένης, καὶ τὰς εὐθείας
ἐπὶ τὴν τροφὴν ἀπείας καὶ τὴν πόνον. id. ib.

νῦν τὸ αὐτὸ καὶ διὰ τῆς εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῆς δείκνυσιν συλ- 271 α
λογιζόμενος ἔτῳς. εἰ ἦν ἡ' ἐπὶ τῷ αὐτῷ κύκλῳ κίνησις ἐναντία τῇ 22
ἐπὶ τῷ αὐτῷ ἔμπαλιν γινομένη, μάτην ἀν' ἡ' ἑτέρα αὐτῶν· ἀλλὰ
μὴν ἀδύνατον τὸ μάτην εἶναι· ἐκ ἄρα ἐναντία ἡ' κύκλῳ κίνησις τῇ
κύκλῳ. καὶ τὸ μὲν συνημμένον δείκνυσιν ἔτῳς. τὰ ἐπὶ τῷ αὐτῷ
κύκλῳ ἀντιφερόμενα, ὁποῦθεν ἀν' ἀρξῇ, εἰς πάντας ἀμφω ἀφι-
κεῖται τὴν ἐν τῷ κύκλῳ τύπον. καὶ εἴπερ ἐναντία· εἰσὶν αὐτῷ αἱ
φοραί, ὡς ὑπάρχει, αἱ δὲ τῆς φορᾶς ἐναντιώσεις καὶ τὰς τῶν τε-
πων εἰσὶν ἐναντιώσεις, εἰς πάντας ὁμοίως ἀφικνεῖται τὴν ἐναντίως
ἐν τῷ κύκλῳ τύπον ἀμφω. εἰσὶ δὲ τῶν ἐναντιώτερες τὸ ἄνω καὶ
τὸ κάτω, καὶ τὸ πρόδιον καὶ τὸ ὀπίδιον, καὶ τὸ δεξιὸν καὶ τὸ ἀριστερόν...
ἀλλὰ καὶ δύο, φησὶν Ἀλέξανδρος, δύναται ἐπιχειρήσεις εἶναι διὰ

τῆς λέξεως ταύτης λεγόμεναι, μία μὲν ὅτι μάτην ἡ ἑτέρα ἐστίν, ὁ εἰπὼν ὕστερον αὐτῷ τὴν αἰτίαν ἀποδίδωσι μὲν τὴν ἑτέραν ἐπιχειρήσων, δι' ὧν ἐπιφέρει "εἰ μὲν γὰρ ἴσαι ἦσαν, ἔκ ἀν' ἦν κινήσεις αὐτῶν" ταῦτα γὰρ τῷ μάτην ἀν εἶναι τὴν ἑτέραν δευτικὰ. καίτοι τ' "ἐκ ἀν' ἦν κινήσεις αὐτῶν" ἀμφοτέρω μάτην ἔσσεθ' σημαίνει, καὶ ὁ Ἀριστοτέλης τ' "μάτην ἀν' ἑαυτὸν ἢ ὁ σῶμα" ἐπὶ τῆς ἑτέρας ὑποθέσεως ἐπήγαγε, καθ' ἣν τ' μὲν κρατεῖ τ' δὲ κρατεῖται, κοινῶς δὲ τ' "ὁ δὲ θεὸς καὶ ἡ φύσις ὑδὲν μάτην ποῶσιν." τ' δὲ μεταξὺ, φησὶν Ἀλέξανδρος, τῶν λέξεων τούτων ἄλλη τις ἀν' ἐπιχειρήσεις εἴη. καὶ γὰρ ἐν τισιν ἀντιγράφοις ἔχ' ὅτως γράφετο "ὅτι ἀνάγκη τ' 10 κύκλῳ φερόμενον," ἀλλ' ὅτως "ἔτι ἀνάγκη τ' κ. φ.," ὡς ἄλλο τι προσυθέντος αὐτῷ τῷ προσηρημένῳ. καὶ εἴη ἀν' τ' προσυθέμενον, ὅτι ἀν' γένωνται τινες ἐπὶ τῷ αὐτῷ κύκλῳ ἐναντία κινήσεις, ἀνάγκη διὰ πασῶν ἐνεχθῆναι τῶν ἐν τῷ κύκλῳ καὶ τόπον ἐναντιώσεων. καὶ τίνες αἱ τῶν τόπων ἐναντιώσεις προσέθηκεν, ὥστε ἀναγκαῖον ἐπὶ τῆς 15 περιφερείας εἶναι καὶ τόπον ἐναντιώσεως. καὶ γὰρ τῷ ἐπ' ἐναντία, φησὶν, κοινῶς ἡ ἐναντία κινήσεις ἐπὶ τῷ κύκλῳ ὡς ἐπ' εὐθείας, ἡ εἰ μὴ τῷτο, τῷ δι' ἐναντίων γίνεσθ' ὅπως, ὁ ἔχει ἀν' ἡ κύκλῳ, εἰ ἔχει ἐναντιώσιν, ἐπεὶ μὴ τ' ἐπ' ἐναντίας γίνεσθ' ὅπως ἔχει, εἴγε ἐπὶ ταυτὸν. ὁ εἰπὼν, φησὶν, ἐκείνῃ προσέθηκε τ' τῷτο ἄτοπον εἶναι, 20 τ' ἐπὶ μιᾷς καὶ συνεχῆς ὕψους τῆς κύκλῳ περιφερείας λέγειν εἶναι ἐναντίας τόπους, τὴν μὲν ἀνω τὴν δὲ κάτω, ἡ τὰς ἄλλας ἀντιθέσεις, ἡ καὶ πάσας. ἀλλ' ἐπαναλαβὼν ἔδειξε πῶς προεῖπεν ὅτι ἡ ἑτέρα μάτην. ὅτω μὲν ὁ Ἀλέξανδρος. μήποτε δὲ ὁ "ἔτι ἀνάγκη" γράψας ὁ συνήκειο τῆς συνεχείας τῷ λόγῳ ἐνὸς ὄντος, ὑδὲν ὅτι παρὰ 25 τὴν Ἀριστοτέλους συνήθειάν ἐστι τ' τοῖσι τοῖς ὑπερβατοῖς χρῆσθ'. πῶς δὲ φησὶ τ' ἐπὶ ἐναντίας γίνεσθ' ὅπως ἔχει ἡ κύκλῳ κινήσεις, εἴγε ἐπὶ ταυτὸν; ὅπως γὰρ ἐὰν ὑποθεθῇ ὁ κύκλος ἔχων ἐναντίας τόπους, καὶ δι' ἐναντίων ἡ κινήσεις, πάντως ὁμαι καὶ ἐπὶ ἐναντίας. συνηρημένως δὲ ὁ Ἀλέξανδρος, ὡς φησὶ, καὶ τὴν αὐτῷ διδάσκαλον 30 Ἀριστοτέλῃ ἐξέθετο τὴν ἀπόδειξιν τῷ τῇ κύκλῳ κινήσει μὴ εἶναι ἐναντίαν κίνησιν, μὴδὲ τῷ κυκλοφορητικῷ σώματι ἐναντίον. εἰ γὰρ ἐστὶ, φησὶν... προσκαίω ὅτι τοῖς νομίζουσι μὴ λέγειν τὴν Ἀριστοτέλῃ ποιητικὸν αἴτιον τὴν θεὸν ἀλλὰ τελικόν, μόνον ἔδει καὶ τ' ἐν ταῦθα ῥῆθ' ἐν προφέρειν ὅτω σαφῶς εἰρημένον, ὅτι ὁ θεὸς καὶ ἡ φύ- 35 σις ὑδὲν μάτην ποῶσιν, καίτοι γὰρ τινες καὶ τῷτο βιαζόμενοι οἱ μὲν τὴν θεὸν τὴν ἑρᾶν ἀκούσι, διότι ἡ τούτω κινήσεις τῆς τῶν ἐνταῦθα φύσεως ἐστὶν αἰτία. καὶ ἀληθῆ λέγουσιν, εἴπερ τ' προσεχῶς προσεθείκασιν. ὁ γὰρ θεὸς δι' ἑαυτὴν τὰ ὑράνια ὑφιστάν, διὰ τῆς ἐκείνων κινήσεως καὶ τὰ ὑπὸ σελήνῃ δημιουργεῖ γινόμενα ὄντα καὶ φθοιρό- 40 μενα. τ' γὰρ ἀκίνητον αἴτιον ὅσα δι' ἑαυτὴν ποιεῖ, ἀδιὰ τε καὶ θεοῖς ἰσχυζόμενα ποιεῖ, ὡς καὶ ὁ Πλάτων φησὶ. τινες δὲ τὴν θεὸν ἐν τούτοις τὴν Ἀριστοτέλῃ τῇ φύσει συντάξαι φασι διὰ τ' ἀξίωμα καταχωρῶμενον. ἀλλὰ... ζητῶν ἄξιον πῶς ἔκ ἐναντία κινήσεις ἐστὶν ἡ τῶν πλανωμένων τῇ τῆς ἀπλανὸς σφαίρας... ἐπειδὴ δὲ 45 πάλιν ἡ ὕς παρορίνει καὶ τὴν μελοποιὸν Ἀλκαῖον, πάλιν ἀνάγκη πρὸς τὴν γραμματικὴν τούτων ἀποκλίνειν... εἰ τὰ ἐναντίας ἔχοντα, κινήσεις, ὡς ὁ Ἀλέξανδρος εἶπεν (ὑδὲν γὰρ Ἀριστοτέλης), ἐναντία.

ἐστίν, ἡ ὕψος αὐτῇ ἑαυτῇ δοῖε ἐναντία, καὶ ὁ μόνον ἔχει τι ἐναντίον ἡ ὕψος ἀλλὰ καὶ αὐτῇ ἑαυτῇ. εἰ δὲ μὴ, ἐξ ἡγετικῶς ἀλλὰ προπε- 5 τῶς ἀποφαίνετο) λέγων, ἀνάγκη ἄρα πᾶσα ἡ τὰ ἐν Κατηγορίας δεδεγμένα ὡς ψευδῇ παραγράφῃς ἡ τὰ ἐνταῦθα... ὅτι γὰρ ἐπὶ τῆς συνθέτου ὕψους ἐν Κατηγορίας εἰρησθ' τούτο νομίζει (ὁ γραμματικός), σαφῶς ἔγραψεν εἰπὼν ἐν τῷ γ' κεφαλαίῳ τὸ ε' ἑαυτῷ βιβλίῳ... ὅτι δὲ ἔκ ἑμαυτῇ ταύτας ἐπινοίας γράφω, ἀλλὰ τοῖς δοκίμοις τῶν ἐξηγητῶν δοκῶντα καὶ ὑπ' αὐτῷ τῷ Ἀριστοτέλει λε- 10 γόμενα, ἀκούσων τῶν ὑπὸ Ἀλεξάνδρῳ γεγραμμένων ἐν τῷ τῶν Κατηγοριῶν ὑπομνήματι. προθεῖς γὰρ τὴν λέξιν τὴν λέγουσαν "ὑπάρχει δὲ ταῖς ὕψοις καὶ τ' μὴδὲν αὐταῖς ἐναντίον εἶναι" (p. 3 b 24) ἐπάγει ταῦτα "ἄλλο τι πάλιν δεῖκνυσι τῶν τῇ ὕψι παρακαλυθέντων, ὁ ὑδὲν αὐτῷ ἰδίῳ τῆς ὕψους ἐστίν, ὡς καὶ αὐτὸς λέγει. 15 ἔστι δὲ τούτο τ' μὴδὲν ἐναντίον αὐτῇ εἶναι. καὶ ὁμολογούμενως ταῖς ἐκκειμέναις ὕψοις ὑδὲν ἐστὶν ἐναντίον. τῇ μὲντοι καὶ τ' εἶδος ὕψος ἐρεῖ ἐν τῇ Φυσικῇ Ἀκροάσει (1 7) τὴν σφῆρσιν ἐναντίαν εἶναι. ἡ καὶ καὶ κοινότερον ἡ σφῆρσις ἐναντία εἴρη). ἔθος γὰρ αὐτῷ ἐναντία λέγειν καὶ τὰ καὶ σφῆρσιν ἀντικείμενα." ἀλλ' ἐπὶ γε τῶν σφαιρῶν τὰ εἶδη τῶν σφαιρῶν καθάπερ πῦρ καὶ ἀήρ καὶ ὕδωρ καὶ γῆ ἐναντία, 20 ὡς καὶ αὐτὸς ἐν τοῖς περὶ Γενέσεως καὶ Φθορᾶς (2 14) λέγει. διὰ τούτο γὰρ εἰς ἄλλα αὐτοῖς ἡ μεταβολή. ταῦταις ὅν ταῖς ὕψοις ταῖς ἐκκειμέναις λέγειν ἀν' μὴδὲν εἶναι ἐναντίον. ἀπέδειξε γὰρ ἐν τῷ β' περὶ Γενέσεως εἰδοποιῶς τῶν ἀπλῶν καὶ πρώτων σωμάτων ἐξηρότητα καὶ ὑγρότητα, θερμότητα καὶ ψυχρότητα, ταῦτα δὲ ἐναντιώσεως. ἐξ ὧν καὶ αὐτὸς δηλονότι τὴν διαφορὰν τῆς ὕψους ἔκ εἶπεν ὕψος, ὅτι μὴ τῶν ἐκκειμένων τις ἦν. ἀλλὰ καὶ ὁ θεὸς Ἰαμβλῆχος ἐν τῷ εἰς τὰς Κατηγορίας ὑπομνήματι τάδε γέγρα- 25 φεν "ὑπάρχει μὲν ὅν ταῖς ὕψοις τ' μὴδὲν ἐναντίον αὐταῖς εἶναι. τὰ μὲν γὰρ ἐναντία ὑφ' ἐν γένος αἰεὶ ὑποτάττειται, ἡ δὲ ὕψος ὑδὲν ἔχει ἀνωτέρω γένος ἔν, ὑφ' ὁ ταχέστερον, καὶ τὰ μὲν ἐναντία χεῖρον ἔχει πρὸς ἄλλα, ἡ δὲ ὕψος ἀχέστερον ἐστὶ καὶ ὑδὲν προσδέεται τῆς καὶ τὴν ἐναντιώσιν χεῖσεως. ἔτι τὰ μὲν ἐναντία πρὸς ἄλλα ἀπονέμει, ἡ δὲ ὕψος καθ' ἑαυτὴν ὥριται." αὐτὸς γὰρ μὴν ἀπὸ τῆς ἐπαγωγῆς τῶν πρώτων καὶ δευτέρων ὕψων τ' μὴδὲν εἶναι ἐναντίον αὐτῇ κατα- 30 σκευάζει, καὶ μετ' ὀλίγα τάδε γέγραφε "ἀπορῶσι δὲ τινες πῶς τ' λογικὸν ζῶον τῷ ἀλόγῳ ἔκ ἑστὶν ἐναντίον. ἡμεῖς δὲ ἐρῶμεν ὡς μὲν τῷ διαφορᾷ τὴν ἐνυπάρχουσαν διαφορὰν ἐναντίον, τ' δὲ ὅλον τῷ ὅλῳ ἔκ ἑστὶν ἐναντίον." λόγος δὲ τούτω τοῦτο. τ' ἐπιδοχόμενον τὰ ἐναντία ἔκ ἑστὶν αὐτῷ ἐναντίον. εἰ γὰρ κατέχοιτο ὑφ' ἐνὸς τῶν ἐναντίων, ἔκ ἀν' δύναιτο καὶ πρὸς τὴν τῷ ἑτέρῳ καταδοχὴν ἐπιτη- 35 θείως παρεσκευάσθαι, ὅλον ψυχῇ, σῶμα, αἱ ἄτομοι ὕψος καὶ δεύ- τεραι ὕψος, εἴπερ ἐπιδοχῶντο τὰ ἐναντία, ἔκ ἑστὶν αὐτὰ ἐναντία. ἀλλ' ὑδὲν εἰ διαριπτόν τι εἰς τὰ ἐναντία, ὥσπερ τ' ζῶον, ὑδὲν ὅτως ἔστι ἐναντίον, εἰ κοινῶς γὰρ περιέχει τὴν τῶν ἐναντίων διαίρεσιν. ὡς ὑδὲν τούτω ἔστι ἐναντίον. γινώκει δὲ τινες καὶ ἀπὸ τῶν ὅρων τῶν ἐναντίων τούτο. πλείστον γὰρ κεχωρῆσθαι αὐτὰ ἀπ' ἄλλων ἀφο- 40 ρώμεθα, ὡς δὲ νῦν λέγει, περὶ τὴν αὐτῇ ὕψος τῷ ζῶνι συ- νάρχει. ἀλλὰ πῶς τ' πῦρ τῷ ὕδατι καὶ τὴν ἀέρα τῇ γῇ ἐναντία.

λέγει ὁ Ἀριστοτέλης; καὶ τὰς εἰδυοὺς δηλονότι διαφορὰς, φήσο-
 μαν, αἰτίας ἐκ εἰσὶν ὅσαι. τὸ μὲν ἔν ψυχρὸν καὶ θερμὸν καὶ ξηρὸν
 καὶ ὑγρὸν ἀλλήλοις ἐναντία ὑπάρχει, αἱ δὲ ὅλαι ὅσαι πρὸς τὰς ὅλας
 ὁσίας ἐκ ἔχουσιν ἐναντιώσεις καὶ ἐπὶ τῆς αὐτῆς ὕλης συνυφεσθήκασι.
 καὶ τί δεῖ μικρύνειν, τῶν ἐξηγητῶν μακρὰς παράγραφοντα ῥήσεις,
 ὅτε δυνατόν αὐτὸν παράγειν τὴν Ἀριστοτέλην τὴν ἑαυτοῦ γνώμην
 σαφῶς ἀποκαλύπτοντα μετ' ὀλίγα τῆς ἀρχῆς τῷ δευτέρῳ τῶν
 περὶ Γενέσεως καὶ Φθορᾶς βιβλίων. γράφει δὲ ὕτως "ὅτων δὲ"
 (c. 3 p. 330 b 30)... ὅρα πῶς ὁδὲ παρακολυθῶν φαίνεται τοῖς
 γεγραμμένοις· παραθέμενος γὰρ τὴν Ἀριστοτέλους ῥῆσιν τῷ πρώτῳ
 ἐπιχειρήματος καὶ τὴν Ἀλεξάνδρου ἐξηγήσιν, ἐάσας τὴν Ἀριστοτέλην
 καὶ τὴν Ἀλεξάνδρου κοινῶς, λέγων ὅτι ἐπαγγελιδάμενος δεῖξαι ὡς
 ἐκ ἑστὴ τῇ περιφερεῖ γραμμῇ ἡ εὐθεία ἐναντία, ὅδὲν δεδιχῶς φαί-
 νει. τὴν δὲ ὅτε Ἀριστοτέλης ὅτε Ἀλεξάνδρος ἐπηγγείλαντο
 δεκνύναι... τῷ δὲ Ἀλεξάνδρῳ τὴν εὐθεῖαν κίνησιν τῇ κύκλῳ
 παραβάλλοντος ἐν οἷς φησὶν "ἡ δὲ εὐθεῖα ἐναντία δοκεῖ τῇ κύκλῳ
 διὰ τὸ ἐκείνην μὲν δοκεῖν πανταχόθεν παρακεκλᾶσθαι, τὴν δὲ εὐθεῖαν
 ὡς ὅτι μάλισα ἀκλαστοτάτην εἶναι πασῶν τῶν γραμμῶν· εἰ ἔν
 αὐτῇ μὴ ἔστιν ἐναντία τῇ κύκλῳ, ὅδ' ἂν τῶν ἄλλων τις τῶν ἤ-
 τον ἀντικειῶν δοκυσῶν αὐτῇ," ὅτος νομίσας τὴν εὐθεῖαν τῷ κύ-
 κλῳ συγκρίνεσθαι, καὶ μεταγράφειν ἐτόλμησε τὴν Ἀλεξάνδρου λέ-
 ξιν ἐν οἷς ἔγραψεν· "μάλισα δέ, φησὶν, ἡ εὐθεῖα ἀντικειῶν δο-
 κεῖ τῷ κύκλῳ," καίτοι ἐκεῖνη τῇ κυκλοτερεῖ γράφαντος, ὡς καὶ
 τὰ ἐφεξῆς δηλοῖ. καὶ γὰρ ἀπὸ τῶν γραμμῶν ἡ ἐπιχειρήσις, ἀλλ'
 ἐπὶ τῶν κινήσεων ἐρρέθη, καὶ τὸ ἀκλαστον καὶ κεκλᾶσμένον ἀπὸ μὲν
 τῶν γραμμῶν, ἐπὶ δὲ τῶν κινήσεων εἶρη) ὑπὸ τῷ Ἀλεξάνδρῳ, ὡς
 δηλοῖ τὸ ἐπαχθέν. εἰ ἔν αὐτῇ μὴ ἔστιν ἐναντία τῇ κύκλῳ, ἀλλ'
 ὅδὲ ἐκ τῷ τὴν εὐθεῖαν γραμμὴν μὴ εἶναι ἐναντίαν τῷ γραμμικῷ
 κύκλῳ νομίζει περαίνεσθαι τὴν ἀπόδειξιν ὁ Ἀλεξάνδρος, ὥρα καὶ
 ἐπηγγείλαντο τὴν δεῖξαι. καὶ γὰρ αἱ γραμμαὶ ἐναντίαι, ἀλλ' αἱ
 αἱ κινήσεις ὁ δύναται ἐναντίαι εἶναι διὰ τὸ ἐπ' εὐθείας τῇ ἐπ'
 εὐθείᾳ ἀντικειῶν καὶ ἐν ἐνὶ ἐναντίον εἶναι... καὶ διὰ τὸ καὶ τῷ
 Ἀλεξάνδρῳ μέμφει) εἰπόντι ὅτι εἴπερ εἴη ἐναντίον τὸ κοῖλον τῷ
 κυρτῷ ἐπὶ μᾶς γραμμῆς θεωρούμενον, αὐτῇ ἂν εἴη ἐναντία αὐτῇ
 ἡ γραμμῇ. καίτοι εἰ τὸ κοῖλον καὶ τὸ κυρτὸν ὁ Ἀριστοτέλης καὶ τὴν
 διάστασιν ἔλαβε, καθ' ἣν ἡ κύκλῳ κινήσις γίνετ), ἀπλατῆς δὲ
 αὐτῇ, δηλονότι καλῶς καὶ ὁ Ἀλεξάνδρος εἴρηκεν· ὁ γὰρ περὶ τούτου
 τῷ κοῖλῳ καὶ κυρτῷ ὅτε ὁ Ἀλεξάνδρος ὅτε ὁ Ἀριστοτέλης εἰρήκασιν
 τῷ ἐν ἄλλῳ καὶ ἄλλῳ πέρατι τῷ σφαιρικῷ σώματος ὄντος, ἀλλὰ
 τῶν ἐν τῇ γραμμῇ διαστάσεων, καθ' ἣν ἡ κύκλῳ κινήσις ἐπιτε-
 λεῖτ). ὅτω μὲν ὅν ὁ χρηστὸς ὅτος μάτην τὸς πολλὰς λόγους τὸς
 ἀντιλόγοντας τῷ πρώτῳ τῶν ἐπιχειρημάτων συνέγραψεν. ἰδω-
 μεν δὲ ὅπως καὶ πρὸς τὸν δεύτερον ὑπαντᾷ λόγον. τῷ τῶν Ἀρι-
 στοτέλους ἐκ τῶν προειρημένων ἔχοντος ὅτι ἐναντίαι καὶ τόποι εἰσὶ
 κινήσεις αἱ ἀπὸ ἐναντίων τόπων, καὶ ὅτι ἐναντίοι τόποι εἰσὶν οἱ πλε-
 ρον διεσπρότες, καὶ ὅτι ἡ πλείστη διάστασις ὠρισμένη ἐστὶν ὥσπερ
 καὶ ἡ ἐλαχίστη, καὶ ὅτι πᾶσα διάστασις ὠρισμένην ἔχουσα ποσὸν τῇ
 μεταξὺ τῶν διαστάσεων εὐθείᾳ μετρεῖτ). αὐτῇ γὰρ μία καὶ ὠρι-

μένη ἐστὶ, διότι ἡ ἐλαχίστη ἐστὶ τῶν τὰ αὐτὰ πέρατα ἔχουσιν, αἱ
 δὲ περιφέρειαι ἀπειροὶ αἱ ἐπὶ τὰ αὐτὰ σημεία ἐπιζευγνύμεναι, καὶ
 διὰ τούτου ἀόριστοι, καὶ διὰ τούτου τὴν μεταξὺ τῷ α' καὶ τῷ β' διάστα-
 σιν ὅχι οὐκ ὀρίζεται, καὶ διὰ τούτου κατ' ἐκείνας ἐκ ἔστιν ἡ πλείστη διάστα-
 σις αὐτῇ, καὶ διὰ τούτου ἐκ εἰσὶν ἐναντίοι τόποι οἱ τῷ α' καὶ τῷ β', καὶ διὰ
 τούτου ἐκ εἰσὶν ἐναντίαι αἱ ἀπὸ α' καὶ β' κινήσεις, ἐὰν ὡς ἐπὶ περ-
 φερείας καὶ μὴ ὡς ἐπ' εὐθείας γίνωντ). . . παραθέμενος πρώτων
 τὴν Θεμισίον (*) παράφρασιν τῆς Ἀριστοτέλους λέξεως, εἴτα καὶ τὴν
 Ἀλεξάνδρου τῷ Ἀφροδισίῳ ἐξηγήσιν, ὥρα καὶ ταύτῃ δοκῇ σαφές,
 καθ' ἑκατέραν ἐλέγχειν τὴν Ἀριστοτέλους δόξαν προτιθεῖ. καὶ δὴ τῷ
 Θεμισίῳ τὸς λέγοντας τὰς ἐπὶ τῆς περιφερείας ἐναντίας εἶναι εἰς
 ἄτοπον ἐπάγεισθαι λέγοντος τῷ μὲν ἀπείρους ἀντιτιθέναι, διότι ἀπειροὶ
 εἰσὶν αἱ περὶ τὰ ἀβ' γράφόμεναι περιφέρειαι, ὅτος διαπαίζει τὸν
 λόγον ταῖς ἀπείροις κινήσεσιν ἀπείρους ἐναντίας εἶναι λέγων... τῷ
 δὲ Ἀλεξάνδρῳ προσφύεσθαι εἰς τούτου τὸν λόγον ἀπαγαγόντος, εἰς
 τὸ μὴ εἶναι ὅλως ἐναντίας τὰς ἐπὶ τῆς περιφερείας διὰ τὸ μὴ πλε-
 ρον ἀλλήλων διεσπρότεται τὰ α' τῷ β' καὶ τὴν περιφέρειαν, ὡς δηλοῖ
 τὸ ἀπείρους δυνατόν εἶναι γράφειν περιφερείας ἐπὶ τὰ α' καὶ β' σημείων
 διάφορα ἐχούσας τὰ διαστήματα, ὅτος πάλιν μακρὰ φλυαρεῖ...
 ἀλλὰ πάντα μάτην αὐτῷ συνῆκε, τὰ ὑπὸ τῷ Ἀριστοτέλει εἰρη-
 μένα καὶ τῶν αὐτοῦ ἐξηγητῶν ἀγνοήσαντι. πρὸς δὲ τὸ τρίτον τῶν
 Ἀριστοτέλους ἐπιχειρημάτων ἀντεπιχειρῶν ὅτος, τὸ λέγον ὅτι καὶ
 μὴ ἐπ' ἀόριστον περιφερείας ἡ ἀντικεινῆσις λαμβάνετ), ὡς δυνατόν
 εἶναι ἀπείρους περιφερείας περὶ τὰ αὐτὰ σημεία περιγράφειν, ἀλλ'
 ἐπὶ μᾶς ὠρισμένης, οἷον τῷ ἡμικυκλίῳ, καὶ ὕτως ἡ διάστασις τῷ γ'
 πρὸς τὸ δ' καὶ τὴν εὐθεῖαν μετρηθήσετ), μήτε τῶν Ἀριστοτέλους
 λόγων μήτε τῶν ἐξηγητῶν συναυδόμενος πολλὰς κατατίνει λό-
 γους, δεκνύναι πειρώμενος ὅτι ἐ παντὸς μεγέθους μέτρον εἶναι τὴν
 εὐθεῖαν ἀνάγκη ὅδὲ πάσης γραμμῆς, ἀλλὰ τῶν ὁμοειδῶν μόνον
 καὶ οἷς ἂν ἐφαρμύζοι, ἐκ ἐφαρμύζει δὲ τῇ περιφερείᾳ. καὶ ὕτως
 πάντας ποιεῖτ) τὸς λόγους ὡς λέγοντος τῷ Ἀριστοτέλει καὶ τῶν ἐξη-
 γητῶν ὅτι τὸ τῆς περιφερείας διάστημα ὑπὸ τῆς εὐθείας μετρεῖτ). καὶ
 τάχα πάλιν ἀνάγκη διὰ τὸς ἀντιζήσαντας τινὰ τῶν ὑπ' αὐτῷ ῥη-
 θέντων παραγράφαι... πῶ γὰρ Ἀριστοτέλης ἡ τις τῶν Ἀριστοτέ-
 λους ἐξηγητῶν τὴν περιφέρειαν ὑπὸ τῆς εὐθείας εἶπε μετρεῖσθαι;
 ἀλλ' ἐ συνῆκεν ὅτος ὅτι τὴν μεταξὺ τῶν περάτων διάστασιν, οἷον
 τῷ γ' καὶ δ', ὡς Ἀριστοτέλης φησὶ, τῇ εὐθείᾳ τῇ ἐπ' αὐτὰ ἐπι-
 ζευγνυμένη λέγουσι μετρεῖσθαι, ἀλλ' ἐ τῇ περὶ αὐτὰ γραφομένῃ
 περιφερείᾳ. ἐ μέντοι ὅτι ἡ περιφερὴς τῇ εὐθείᾳ μετρεῖτ). τούτου
 γὰρ καὶ ἀληθὲς ἦν, ἐ πάντῃ τι πρὸς τὸν λόγον... καὶ ὁ Ἀλεξάνδρος
 ἐξηγέμενος, ἀλλὰ μὴν, φησὶ, τῷ καταμετρῶντι ἔστιν εὐρεῖν τὸ
 πλείον διεσπρότε καὶ ἐναντίον τῇ εὐθείᾳ ἄρα, καὶ ἐπὶ ταύτης τὸ ἐν
 τοῖς διαστήμασιν ἔστιν ἐναντίον· ἐκ ἄρα ἐπὶ τῆς περιφερείας ὅδὲ ἐπὶ

(*) p. 271 a 9. ac vero in curva linea infinitae curvae lineae describi possunt a puncto A ad punctum B; unde sequeretur, quod illi motui qui fit ab A per lineam curvam infiniti motus contrarii extitissent, ii; inquam, qui ex B ad A super curva linea describerentur. Themist. f. 6.

τῷ ἡμικυκλίῳ ἐναντία κινήσεις αἱ ἐπὶ τῷ γδ' διαζήματος. ἀρα
 τούτων τις τὴν εὐθείαν μέτρον εἶπε τῆς περιφερείας, ἀλλ' ὕχλ' τὴν
 μεταξὺ τῷ γ' καὶ δ' διάζασιν; . . . εἰπόντος δὲ τῷ Ἀλεξάνδρῳ ὅτι
 τὰ ἐπὶ τῷ ἡμικυκλίῳ ὡς ἐξ ἐναντίων τόπων κινούμενα, εἰ καὶ μὴ
 ἐπὶ τῆς εὐθείας κινεῖται, ἀλλ' ἔν τῷ τοσούτῳ τὸ μεταξὺ αὐτῶν διά- 5
 ζημα κινεῖται ὅσον κατ' εὐθείαν ἀφάσκει, ταύτην τὴν ἐναντίαν
 κινεῖται, τυτέρεϊ τὴν ἀπὸ τῶν πλείων διεσπρότων τόπων, ὅδε ὕτως,
 φησὶν ὅτος, τὸ ἐναντίας εἶναι ὁμολογεῖν τὰς ἐπὶ τῷ ἡμικυκλίῳ ἔμ-
 παλιν γινόμενας ἐκφεύξεϊ, καὶ τε διὰ τὴν κύκλον ἔχωσι τὸ εἶναι
 ἐναντία καὶ τε διὰ τὴν τύτῃ διάμετρον. καίτοι εἰ διὰ τὴν διά- 10
 μέτρον, ὅχι ὡς ἐπὶ τῷ ἡμικυκλίῳ κινούμενα εἰσιν ἐναντία· ὃ γδ' ὡς
 ἐπὶ τῷ ἡμικυκλίῳ πέρατα τὰ γδ' ἀλλήλων διεσπρόται, ἀλλ' ὡς
 ἐπὶ τῆς εὐθείας. εἴτα τῷ Ἀλεξάνδρῳ εἰπόντος ὡς εἰ μὴ τῇ εὐθείᾳ
 πᾶν διάζημα ἐμετρεῖτο ἀλλὰ τῇ περιφερεῖ, ὅθεν ἦν δυνατὴν λη-
 φθῆναι διεσπρόται πλείστον τῷ δύναντι καὶ τῶν ἐγγυὲς ὄντων ποιῆσαι 15
 περιφέρειαν μεταξὺ μεγίστην σφόδρα περιγράφαντας κυρτὴν περι-
 φέρειαν καὶ τῶν πλείων διεσπρότων ἐλάττωτα, ὅτος πάλιν μακρὸς
 ἀποτείνει λόγους δεκνύναι φιλονεικῶν ὅτι καὶ ἐπὶ τῆς περιφερείας
 ἡ πλείστη διάζασιν ἡ καὶ τὸ πανταχόθεν ἴσον ἀφεσάναται ἔστιν, ὡς ἡ
 τῷ κρῖς πρὸς τὴν ζυγόν. . . εἰ δὲ ἐπὶ τῶν περιφερειῶν ἡ διάζασιν 20
 λαμβάνοιτο, δυνατὴν πλείωνων περιφερειῶν ἐπὶ τὰ αὐτὰ σημεία
 γραφομένων, ὡς εἶπεν ὁ Ἀλεξάνδρος, ἀλλοτε κατ' ἄλληλῃ περι-
 φέρειαν τῆς πρὸς ἀλλήλα τῶν σημείων διαζάσεως λαμβανομένης,
 μικρότερον ὅρισμα εἶναι τὸ πλείστον. ὅτος δὲ. . . προαίρει δὲ καὶ τὸ
 δ' ἐπιχείρημα τὸ δεκνύναι ὅτι καὶ ἐπὶ ἐνὸς κύκλου δύο τις κινήσεις 25
 λαμβάνη, τὴν μὲν ἀπὸ τῷ ε' ἐπὶ τὸ ζ' διὰ τῷ ἡ' ἡμικυκλίῳ, τὴν
 δὲ ἀπὸ τῷ ε' ἐπὶ τὸ ζ' διὰ τῷ θ' ἡμικυκλίῳ, ὅδε αὖτις ἐναντία αἱ
 κινήσεις εἰσὶ, ὁμοίως ὅτι καὶ ἐπὶ ἐναντίων τόπων, ὃ γδ' ὅρισμα ἔχον-
 των τὴν διάζασιν, — ὁ χρηστὸς ὅτος ἐθάρρησεν ὕτω τοῖς ὑπ' αὐτῷ
 διακενῆς ῥηθεῖσι λόγοις, ὡς εἶπεν ὅτι εἰ διὰ τῶν αὐτῶν ἐπιχειρή- 30
 μάτων τῷ πρὸ αὐτῷ καὶ ὅτος περαίνει, ὅθεν ἡμᾶς πρὸς τῷ
 δεήσει λέγειν, ἥδη πρὸς τὴν πρὸ αὐτῷ καὶ δύνανται ἀπαντήσαντας.
 εἴτα μέμφει τῷ Θεμισίῳ (*) εἰπόντι ὅτι τὰ αὐτὰ λακτέον τοῖς
 ἐπὶ τῷ λόγῳ τῷ πρὸ τούτῃ τοῖς περὶ τῶν ἐπὶ μόνῃ τῷ ἡμικυκλίῳ
 κινουμένων, καὶ φησὶν ὅτι ὃ διὰ τῶν αὐτῶν ὑποθέσεων ὅτος ὁ λόγος 35

(*) p. 271 a 13. similiter se res habet et in toto circulo, quandoquidem si unum eundemque circulum statuerimus, qui in duos semicirculos per diametrum dissecetur, velimusque motum eum qui ab H diametri extremitate exorditur et per C in Z alteram diametri extremitatem tendit, ei contrarium 40 esse qui a Z initium sumens per T in H proficiscitur, ex hoc etiam congruum id esse videretur quod paulo ante de iis quae per semicirculum moventur dicebamus, nempe lineam contrariam dici comparatione ad rectam. sed quamvis et concedamus hos motus in semicirculo esse contrarios, congruum tamen ideo non est ut etiam iis qui in toto circulo fiunt contrario- 45 rum differentia competat, siquidem duo illi motus qui in duobus semicirculis fiunt, in toto quidem circulo unum motum constituunt. Themist. f. 6.

τῷ πρὸ αὐτῷ περαίνει. . . καὶ τῷ Θεμισίῳ μερισαντος ἐν τῇ πα-
 ραφράσει τοὺς λόγους, καὶ ἐπὶ μὲν τῷ προτέρῳ λέγοντος ὅτι τὰ αὐτὰ
 λακτέον τοῖς ἐπὶ τῷ πρὸ τούτῃ λόγοις, ἐπὶ δὲ τῷ δευτέρῳ καὶ συγ-
 χωρήσει τις, φησὶ ταῖς ἐπὶ τῶν ἡμικυκλίων φοραῖς ἐναντίας εἶναι,
 ἀλλ' ὃ τὴν ἐπὶ τῷ ὅλῳ κύκλῳ, περὶ ἧς ὁ λόγος, συγχωρήσειεν ἄν
 τις μερίζεαυ ὡς εἰς ἐναντίας. ὅπως δὲ εἰς τὴν τῶν δύο τόπων
 ἡμικυκλίων ὑπόθεσιν προῆλθεν ὁ λόγος, τῷ Ἀριστοτέλει εἰρημῶ μὲν
 ἐν ταῖς ἐξηγήσεσι τῶν ἐπιχειρημάτων, ὃ χεῖρον δὲ καὶ νῦν ὑπομνή-
 σαι. τὸ μὲν γδ' πρῶτον ἐπιχείρημα τῶν δεκνύντων ὅτι τῇ κυκλικῇ
 κινήσει ὅχι ἔστιν ἐναντία κίνησις, καθολικώτερον ἀπὸ τῷ μάλλον
 ἐπιχειρεῖ λόγων, ὡς εἶπερ ἐναντία τις ἔστι, τὴν ἐπ' εὐθείας μά-
 λιστα ἀναγκαῖον ἐναντίαν εἶναι πρὸς τὴν κύκλῳ κίνησιν, αἱ δὲ ἐπὶ
 τῆς εὐθείας ἀλλήλαις ἀντίκεινται διὰ τοῦ τόπου. τὸ δὲ δεύτερον
 ἔδειξεν ὅτι αἱ ἐπὶ τῆς τυχύσης περιφερείας ἀνάπαλιν γινόμεναι 15
 κινήσεις ὅχι εἰσιν ἐναντία διὰ τὸ ἀπείρους εἶναι περὶ τὰ αὐτὰ πέ-
 ρατα περιφερείας. τὸ δὲ τρίτον ἐπὶ ὁρισμένης περιφερείας τῆς τῷ
 ἡμικυκλίῳ τὴν ὑπόθεσιν ποιησάμενον τὰ αὐτὰ συνήγαγεν. ἀπο-
 λῶθως ὅχι τὸ τέταρτον τούτῳ δύο ἡμικύκλια ὑποθέμενον συνημμένα
 καὶ ἐπὶ τούτων τὰ αὐτὰ συμβαίνει φησὶν. συγχωρήσας δὲ τό-
 τοις ὡς ἐκτὸς ὅσι τῷ προβλήματος, ἐπὶ τῷ κύκλῳ σκοπεῖν εἰσὶ
 ἦν γδ' τὸ πρόβλημα ὅτι τῇ κύκλῳ κινήσει ὅχι ἔστιν ἐναντία κίνησις.
 εἰ δὲ ταῦτα ἀληθῆ λέγω, πάντες οἶμαι τὸ λοιπὸν συνιδεῖν ἔστιν, ὅτι
 ὅτος ὁ ἀνὴρ ὅτε τῷ σκοπῷ τῶν Ἀριστοτέλους λόγων συναΐδανται
 ὅτε τοῖς τῶν ἐξηγητῶν παρακολουθεῖ. ἀλλὰ δὴ καὶ ἐπὶ τῷ ε' τῶν
 ἐπιχειρημάτων ἀναζωσάμενος, τὸ τὰς ἐπὶ τῷ αὐτῷ κύκλῳ δύο
 κινήσεις ἀπὸ τῷ αὐτῷ μὲν σημείῳ ἐπὶ τὸ αὐτό, ἀνάπαλιν δὲ γνο-
 μένας, τῷ τὸ μὲν ἀπὸ τῷ α' διὰ τῷ β' ἡμικυκλίῳ ἐπὶ τὸ α' κινεῖται,
 τὸ δὲ ἀπὸ τῷ α' δι' ἑτέρῳ ἡμικυκλίῳ τῷ γ' ἐπὶ τὸ αὐτὸ πάλιν τὸ α',
 καὶ ταύτας δεκνύνων μὴ ὅσας ἐναντίας διὰ τὸ ταύτας μὲν ἐπὶ τῷ αὐτῷ
 εἰς τὸ αὐτὸ εἶναι, τὰς δὲ ἐναντίας ἐκ τῷ ἐναντίῳ εἰς τὸ ἐναντίον,
 δαπανήσας ὡς ἔοικε τὰς αὐτῷ ἀντιλογίας καὶ γενοχωρηθεὶς νῦν
 ἐνίσταται πρὸς τὸ ἐναντίας κινήσεις ἐκείνας εἶναι καθόλου τὰς ἀπὸ τῶν
 ἐναντίων τόπων, καίτοι καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις ἐπιχειρήμασι τούτῳ χρη-
 σαμένῳ τῷ Ἀριστοτέλει, τῷ ἀξιώματι καὶ διὰ τούτῳ τῇ κύκλῳ κινή-
 σει μὴ βυλομένη εἶναι ἐναντίαν κίνησιν, διὰ τὸ μὴ εἶναι ἐν τῷ
 κύκλῳ τοὺς πλείστον ἀλλήλων διεσπρότους τόπους, εἰ μὴ καὶ τὴν
 διάμετρον ὀρίζοντο. λέγει ὅτι. . . τούτῳ τοίνυν ἡμῶν ἀποδοῖξαι
 προκείμενῳ ὡς ὁδεῖς λόγος τῶν κατασκευαζόντων τῇ κύκλῳ κινή-
 σει μὴ εἶναι κίνησιν ἐναντίαν ὑγιῆς ὑπάρχει. . . ἀλλ' εἰ δοκεῖ, καὶ
 τὰ πρὸς τὸ ἔκτον, ὡς ὅτος φησὶν, ἐπιχείρημα τούτῳ ῥηθέντα περι-
 κρῶσωμεν, καὶ πρῶτον γε ὅτι μὴδὲ τούτῳ ἐπέστησεν, ὅτι τὸ ε' ἐπι-
 χειρήματος μέρος τούτῳ ἐστὶ, καίτοι τῷ Ἀλεξάνδρῳ εἰπόντος ὅτι
 προσεπιχείρημα ἐκ περιωρίας ἐστίν. καὶ ἥδη μὲν αὐτῷ τὴν ὅλην ἐκ-
 νοῖαν, ὡς ἐμοὶ δυνατὴν ἦν, διεσάφισα τὴν Ἀριστοτέλους ἐξηγήματος
 τὴν λέξιν, ἀνάγκη δὲ καὶ νῦν τινῶν ἐκεί ῥηθέντων ὑπομνήσας, ὅτι
 μὲν τὸ δεῖξαι καὶ τὰς ἐπὶ περιφερείας καὶ τὰς ἐπὶ ἡμικυκλίῳ ἐνὸς καὶ
 τὰς ἐπὶ δύο ἡμικυκλίῳ ἐμπαλιν γινόμενας κινήσεις μὴ ὅσας
 ἐναντίας, ἐπ' αὐτὸ λοιπὸν ἔλθωμεν τὸ προκείμενον, ὅτι μὴδὲ αἱ ἐπὶ ὅλῳ

τῷ κύκλῳ ἀνάπαλιν γινόμεναι ἐναντία εἰσὶν, προβάλλετο δευκύναι, καὶ δείξας αὐτὸ πρότερον ἀπὸ τῶν ἐναντίων κινήσεων ὁρισμῶν, νῦν τὸ αὐτὸ διὰ τῆς εἰς ἀδύνατον ἐπαγωγῆς δείκνυσιν. καὶ ταῦτα ὅτι χρητὶς δισσολογεῖν πρὸ ὀλίγου ῥηθέντα, ἀλλ' ἐκείνους ἐντυχόντα μαθεῖν ὅτι τὴν ἀγωγὴν ἡγήνησεν ὅτος τῷ λόγῳ... καὶ τὴν Ἀλεξανδρῶν δρόν φησιν αἰδανόμενον τῷ σαβρῷ τῆς προκειμένης ἐπιχειρήσεως περὶ αὐτῶν τῷ λόγῳ βοηθεῖν, ἀξιῶντα, φησί, τὰς μὲν ἐπ' εὐθείας ἐναντίας κινήσεις διὰ τὸ ἀπ' ἐναντίων εἰς ἐναντίας γίνεσθαι τοῦτο, καὶ μὴ ἐπὶ μᾶς καὶ τῆς αὐτῆς εὐθείας γίνων, μηδὲν ἦττον ἐναντίας εἶναι, τὰς δὲ κύκλῳ καὶ ἀνάπαλιν γινομένης, εἴπερ ἐναντία εἶεν, ἐπὶ ἐνὸς γίνεσθαι κύκλῳ· ἀλογώτατον γὰρ, φησί, τὴν ἐπ' ἄλλῳ κύκλῳ γινομένην κίνησιν τῇ ἐπ' ἄλλῳ ἐναντίαν εἶναι, μὴ προσθίβει μηδὲ κατασκαυαζῶν διὰ τίνα λόγον. καὶ ὅτι μὲν τῷ Ἀλεξανδρῶν τῶς ὅτι καλῶς ἐπισκῆπτει, δῆλον, εἰ φυλάττει μὲν τὴν τῶν ἐναντίων κινήσεων ὁρισμὸν τὴν λέγοντα ἐναντίας εἶναι κινήσεις τὰς ἐξ ἐναντίων τῶν τόπων. id. f. 34-44.

271^b ὁ Ἀλεξανδρὸς (*) προκείμεναι φησι περὶ τῶν πάντων κόσμου ζῆτιν εἰ ἀπείρος ἢ πεπερασμένος· καὶ ὅτι ἐν ἀρχῇ τοῦτο προβαλλόμενος ἀνεβάλλετο, ὅτε ἔλεγε περὶ μὲν τῆς τῶν πάντων φύσεως, εἴτε ἀπείρος ἐστὶ καὶ τὸ μέγεθος εἴτε πεπεραμένον τὴν σύνολον ὄγκον, 20 ὅτι ἐπεὶ ἐπισκαπτέον (p. 268 b 11). μέλλων δὲ τὸ πεπερασμένον αὐτὸ δευκύναι ἐκ τῶν μηδὲν τῶν ἀπλῶν ἐξ ὧν συνέστηκεν ἀπείρον εἶναι, ἐπειδὴ ὅτι ἦν περὶ τῶν εἰς σώματος δευκύναι ὅτι ὅτι ἐξ ἀπείρου, μὴ πρότερον περὶ τῆς φύσεως αὐτῶν εἰπόντα καὶ δείξαντα ὅτι ἐστὶ τὸ εἰς σώμα, διὰ τοῦτο μετ' ἐκείνης τῆς λόγους ἐπὶ τὸ προκείμενον ἐλθὼν δείκνυσιν ὅτι καὶ τῷ μεγέθει πεπερασμένα ἐστὶ τὰ ἀπλᾶ πέντε σώματα. τῷ ὅντι προδείξας ἐκ τῶν κινήσεων ὅτι τῷ ἀριθμῷ πεπεραμένον τὰ ἀπλᾶ πέντε ὄντα, δεικνύς δὲ νῦν καὶ τῷ μεγέθει, ἔχει πεπερασμένον ὅτι πᾶς ὁ κόσμος πεπερασμένος τῷ μεγέθει ἐστίν. ἀλλ' ὁ μὲν Ἀλεξανδρὸς καὶ τὴν ὅλην πραγματείαν 30 περὶ τῶν πάντων κόσμου προηγουμένης εἶναι νομίζων, ἀκολούθως καὶ ταῦτα πρὸς τὴν περὶ τῶν πάντων θεωρίαν ἐκδέχεται... διὰ ταύτην (τὴν ἐναντίωσιν) οἱ μὲν ἕνα κόσμον πεπερασμένον ἔλεγον, ὅσοι μὴ ἐδέχοντο τὸ ἀπείρον ἐν ἀρχῇ, ὡς Ἀριστοτέλης καὶ Πλάτων, οἱ δὲ ἐν ἀπείρῳ, ὡς Ἀναξίμανδρος ἀέρα ἀπείρον τὴν ἀρχὴν εἶναι λέγων, οἱ δὲ 35 δὲ καὶ τῷ πλήθει ἀπείρους κόσμους, ὡς Ἀναξίμανδρος μὲν ἀπείρον τῷ μεγέθει τὴν ἀρχὴν θέμενος ἀπείρους ἐξ αὐτῶν τῷ πλήθει κόσμους παρῶν δοκεῖ, Δευκίππος δὲ καὶ Δημόκριτος ἀπείρους τῷ πλήθει τῶν κόσμων ἐν ἀπείρῳ τῷ κενῷ καὶ ἐξ ἀπείρων τῷ πλήθει τῶν ἀτόμων συνίστασθαι φασιν. καὶ εἴη ἂν λέγων ἀρχὴν πασῶν τῶν ἐναντιώσεων τὸ ὑποβέβηκεν τὸ ἀπείρον ἢ μὴ ὑποβέβηκεν, ὅτι οἱ κόσμοι καὶ τὰς ἄλλας ἐναντιώσεις πάσας περιέχουσι. καὶ μέντοι διὰ ταύτην τὴν διαφωνίαν οἱ μὲν ἀναιρῶσι τὴν γένεσιν, ἐν κρίσει πάντα ὑφίστασθαι λέγοντες, ὡς περὶ Ἀναξαγόρας, οἱ δὲ ἐξ ἐνὸς πάντα γίνεσθαι λέγουσι κατ' εὐθείαν, ὡς Ἀναξίμανδρος καὶ Ἀναξίμανδρος, οἱ δὲ καὶ γένεσιν εἶναι λέγουσι καὶ ἐξ ἀλλήλων τὴν γένεσιν ποιῶσι, τὴν ἄλλαν

φθορὰν ἄλλαν γένεσιν ὁρῶντες, ὡς οἱ πεπερασμένους τὰς ἀρχὰς λέγοντες. ὅτι δὲ τὸ ἐν ταῖς ἀρχαῖς ἐλάττωσιν δοκῶν παρόραμα προῶσι μυριοπλάσιον φαίνεται, καὶ ἐκ τῆς ἐπαγωγῆς ἐπισώστατο καὶ ἐκ τῶν λόγων, ἐκ μὲν τῆς ἐπαγωγῆς, ὅτι Δημόκριτος ἢ ὅστις ἂν ὅτως ὑπόβατο, μικρὰ τινα ὑποθέμενος τὰς ἀρχὰς καὶ ἐλάττωσιν μεγέθει, διὰ τὸ μεγίστην δύναμιν ὡς ἀρχὰς ἔχειν, ἀμαρτάνοντες περὶ αὐτά, τὰ μέγιστα τῶν ἐν γεωμετρίας ἐκίνησαν, τό τε ἐπ' ἀπείρον εἶναι τὰ μεγέθη διαμετρά (*). id. f. 45 b.

ὅτι τὸ μεταξὺ τῶν ἀπείρων καὶ μήκος γραμμῶν διάστημα 271^b ἀπείρον ἐστὶ, δείκνυσιν πρῶτον σαφηνίσας πῶς ἐστὶ τὸ τοῦτο τὸ διάστημα, ὅτι τὸ ὅτι μὴδὲν ἐξῆν ἐξω λαβεῖν μέγεθος ἀπτόμενον τῶν γραμμῶν· τὸν ὅτι τὸ μεταξὺ τῶν γραμμῶν πλάτος ὕδεν ἐξῆν ἐξω λαβεῖν μέρος ἀπτόμενον αὐτῶν. ἐνδοθεν γὰρ ἐστὶ τὸ ὅλον, καὶ ἐνδοθεν ἀπτεῖ τῶν περιεχουσῶν αὐτὸ γραμμῶν. ὅλως ὅτι ἀπείροι ὅσαι αἱ γραμμαὶ καὶ μήκος πῶς ἔξωσι τὴν ἐξω αὐτῶν ἀπτόμενον αὐτῶν, ὥστε ὕδεν τὸ μεταξὺ τῶν εἰς ἀπείρον ἐκταθεισῶν γραμμῶν διάστημα ἔξει μέρος τι αὐτῶν ἐξω μέγεθος· ἐφάψεται ὅτι τοῦτο τῶν καὶ τὰς γραμμὰς περάτων, καὶ ὑπὲρ ἐσοντὶ ἀπείροι. εἰ ὅν ἀπείροι αὐτῶν, τὸ μεταξὺ τῶν γραμμῶν διάστημα ὅτι ἔξει τι ἐξω αὐτῶν, τὸ δὲ ἐπ' ἀπείρον ἐκτεινόμενον καὶ μὴδὲν ἔχον αὐτῶν ἐξω δῆλον ὅτι ἀπείρον ἐστὶν· εἰ ὅν ἐπ' ἀπείρον προῶν ἐστὶ πεπερασμένον ἦν, πάντως εἴη τι αὐτῶν ἐξω. καλῶς ὅν ἀπὸ τῶν μὴδὲν ἔχον ἐξω αὐτῶν μέγεθος τὸ ἐπ' ἀπείρον προῶν μεταξὺ τῶν γραμμῶν διάστημα ἐδήλωσε, καὶ ἀπέδειξε ὅτι τὸ μεταξὺ τῶν γραμμῶν διάστημα ἀπείρον ὅν· τὸ ὅτι πεπερασμένον, φησί, διάστημα μεταξὺ τῶν γραμμῶν ὅν, καὶ αὐτῶν πεπερασμένων ἐστὶ μεταξὺ. ὁ μέντοι Ἀλεξανδρὸς, ὅτι μεγέθος; φησὶν· τὸ ὅτι διάστημα μεγέθος μὴ δὲν ἐστὶν, ὁ τῷ ἐκτὸς εἶναι τῶν γραμμῶν ἀπτεῖ αὐτῶν, ἀλλὰ ἀπτόμενον τε αὐτῶν καὶ ὅτι ἐκτὸς αὐτῶν τοῦτο μεταξὺ τῶν αὐτῶν διάστημα. καὶ καλῶς καὶ αὐτὸς ἐνόησε τὸ τὸ μεταξὺ διαστήματος μὴδὲν εἶναι ἐκτὸς τῶν ἀπείρων γραμμῶν· εἰ ὅν ἦν τι αὐτῶν μέρος ἐκτὸς τῶν γραμμῶν, τὸ ἐκτὸς ἐκείνῳ τὸ μεταξὺ τῶν γραμμῶν πεπερασμένον ἔμελλεν εἶναι. πλὴν ὅτι ὁ Ἀλεξανδρὸς ὅτι ἐκ τῶν μὴδὲν ἐξω ἔχον νομίζει συνάγεσθαι τὸ ἀπείρον τὸ μεταξὺ διαστήματος, ἀλλ' ἐκ μόνου τῶν ἀπείρων εἶναι τὰς ἐκ τῶν κέντρων. μήποτε δὲ ὁ Ἀριστοτέλης τῷ μὲν ἐπὶ ὁμοίαν ἔλαβε τὸ μὴδὲν ἐκτὸς εἶναι τὸ μεταξὺ τῶν ἐκ τῶν κέντρων γραμμῶν διαστήματος, τῷ δὲ τὸ ἀπείρον εἶναι τὸ μεταξὺ τῶν γραμμῶν διάστημα. ὅτι ὅτι ἐπ' ἀπείρον προῶντος μὴδὲν ἐστὶ ἐκτὸς, τοῦτο ἀπείρον ἀνάγκη εἶναι· τὸ ὅτι πεπερασμένον καὶ ἐπ' ἀπείρον ἰόντος πάντως ἐστὶ τι ἐκτὸς λαβεῖν. προδήλον δὲ τὸ μεταξὺ τῶν ἀπείρων γραμμῶν διαστήματα ἀπείρα εἶναι καὶ ἐκ τῶν

(*) p. 271 b 11. hoc namque exempli gratia subverterentur mathematicae omnes disciplinae: non enim darentur magnitudines numero carentes vel eum admittentes, neque etiam unicuique magnitudini altera illi aequalis inveniretur, falsa quoque scientia Euclidis, quam iis de rebus instituit, extitisset. Themist. f. 6 b.

(*) cf. Themist. f. 6 b.

κῆ ἀναλογίαν τῆς τῶν γραμμῶν αὐξήσεως αὐξέσθαι καὶ μεταξὺ αὐτῶν διάστημα· διὸ καὶ τὸ πεπερασμένον αἰετῶν πεπερασμένον, ὡς καὶ αὐτὸς φησιν Ἀριστοτέλης. τῷ δὲ ἀκολουθεῖ τὸ μὴ πεπερασμένον τὸ μεταξὺ ἀπειρον εἶναι. id. f. 46 b.

271 b 33. διχῶς φέρεται ἡ γραφή, ἢ μὲν "ἐτι δὲ εἰ ἐστιν," ἢ δὲ "ἐτι δὲ αἰετῶν." καὶ δὴλον ὅτι σαφεστέρα αὕτη· ἀνελλιπὴς γὰρ οἶμαι καὶ ἡ προτέρα· δὴλον γὰρ ὅτι περὶ τοῦ ἀπειρον εἶναι τὸ μεταξὺ διάστημα ἐστὶν ἡ ἀπόδειξις, ὅπερ ἀκολουθεῖ καὶ τοῦ μηδὲν ἔχειν ἐκτὸς ἐπ' ἀπειρον προῖον καὶ τῷ τῷ δοθέντος εἶναι μείζον λαβεῖν. τὸ δὲ τῷ δοθέντος μείζον λαβεῖν καὶ τὴν γεωμετρικὴν εἰρημένον συνθήσαν ἔχει 10 τὸ αἰετῶν συνεμφανόμενον. id. ib.

272 a 5. εἰ ὅν τὸν ὕραν ὁρῶμεν κύκλῳ περιφερόμενον... φαίνεται δὲ ὁ ὕρανός κύκλῳ περιφερόμενος καὶ ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸ αὐτὸ καθιζάμενος... εἰπὼν δὲ ὅτι τὸν δὲ ὕραν ὁρῶμεν κύκλῳ περιφερόμενον... ὁ δὲ Ἀλέξανδρος κοινῶς ἐπιχειρῶν δεικνύσιν ὅτι ὁδὸν 15 σῶμα ὅτε τῶν ἀπλῶν ὅτε τῶν συνθέτων εἴη ἂν ἀπειρον. πᾶν γὰρ σῶμα, φησὶν, ὡς ἐπὶ τῶν ἀπλῶν λέγων, ἥτοι πυκνόν ἐστιν ἢ μακρόν (ὕπὸ γὰρ ταύτας τὰς διαφορὰς πᾶν σῶμα πίπτει), ταῦτα δὲ ἥτοι ἀμφω πεπερασμένα ἢ ἀμφω ἀπειρα, ἢ τὸ μὲν ἀπειρόν ἐστιν αὐτῶν τὸ δὲ πεπερασμένον. ἀμφοτέρω μὲν ὅν ἀδύνατον ἀπειρα 20 εἶναι· ἔστι γὰρ πλείω σώματα ἀπειρα, ὅπερ ἐστὶν ἀδύνατον· τὸ γὰρ ἀπειρον πανταχῶς ὥστε εἰ θάτερον εἴη ἀπειρον, ἔκ ἂν εἴη θάτερον. ἀλλὰ καὶ τὸ ἐξ ἀμφοτέρων τῶν ἀπείρων συγκείμενον ἢ ἴσον ἔστι ἐκατέρω αὐτῶν ἢ μείζον ἐκατέρω· ὃ γὰρ δὴ ἔλαττον. ἀλλ' εἰ μὲν μείζον, ἀπειρον ἀπείρου μείζον ἔστι· καὶ ἀπειρον ἀπείρου διπλάσιον, 25 εἴπερ ἴσα εἴη ἀμφω τὰ ἀπειρα, τὸ δὲ διπλάσιον καὶ τὸ ἥμισυ ἐν πεπερασμένοις ἐστὶν. εἰ δὲ ἴσον ἐκατέρω τῶν ἀπείρων τὸ ἐξ ἀμφοῖν, αὐτοῖον ἀπείρου διαστήματος προσεθέντος τῷ μηδεμίαν αὐξήσιν γεγενῆσθαι, ὅπου γε καὶ μικρότατον σῶμα προσεθῇ σώματι ἀνάγκη τὸ ὅλον γεγενῆσθαι μείζον. ἔτι δὲ, φησὶν, εἰ ἀμφω τὰ 30 ἀπλὰ ἀπειρα, ἥτοι ἴσα ἔστιν ἢ ἀνισα· ἀλλ' εἰ μὲν ἴσα, ἔστιν ἴσων μέτρων, τὰ δὲ ἴσων ὄντα μέτρων μεμέτρηται καὶ πεπερασμένη, ὥς ἔκ ἀπειρα, ὥς ὁδὸν τὸ ἐξ αὐτῶν ἀπειρον· εἰ δὲ ἀνισα, τὸ ἕτερον αὐτῶν μείζον ἔστι καὶ ὑπερέχον, ἀλλὰ τὸ ὑπερεχόμενον πᾶν καθὼς ὑπερέχειται πεπερασμένη, ὥς ἔκ ἀμφω ἀπειρα. ὅλως δὲ ὃ ὑπερέχει 35 τὸ ἀπειρον τῷ ἀπείρου, ἢ πεπερασμένον ἀνάγκη τῷτο εἶναι ἢ ἀπειρον. καὶ εἰ μὲν πεπερασμένον, καὶ τὸ ὅλον ἔστι πεπερασμένον· καὶ γὰρ τὸ μέγιστον τῆς ὑπεροχῆς πεπερασμένον, καὶ πεπερασμένην μέρει καταμετρεῖται τὸ ὅλον. εἰ δὲ ἡ ὑπεροχὴ ἀπειρος, ἔστι τὸ μέρος τῷ ὅλῳ ἴσον καὶ ἀπειρον ἀπείρου μείζον, ὅπερ αὐτοῖον, εἴγε τὸ ὅλον ἀνάγκη 40 μείζον εἶναι τῷ μορίῳ. εἰ δὲ ἀμφω πεπερασμένη, καὶ τὸ ἐξ αὐτῶν ἔστι πεπερασμένον· εἰ δὲ τῷτο, ὁδὸν ὅτε ἀπλῶν ὅτε συνθετοῦ ἀπειρον ἔστι σῶμα. ἀλλ' ὁδὸν τὸ ἕτερον αὐτῶν οὐδὲν τε λέγειν ἀπειρον εἶναι, καὶ ὅτι ὡς πανταχῶς ὅν τὸ ἀπειρον τῷ ἑτέρῳ παρεῖσθαι ὃ καταλείψει, καὶ ὅτι, ὡς εἰδείξεν αὐτὸς ἐν τῷ τρίτῳ τῆς Φυσικῆς Ἀκροάσεως (c. 5), ἐν τῇ μίξει καὶ συνθέσει πλεονάζον θάτερον διαφθεῖραι ἂν τὸ ἕτερον· εἰ δὲ τῷτο, ἔκ ἂν εἴη σύνθετον τὸ τῷτο. ὥστε ὁδὸν ὁ κόσμος· ἐκ γὰρ τῆς τῶν στοιχείων συνθέσεως ὁ

κόσμος. ὅτι δὲ μήτε τὸ ἐγκύκλιόν τε καὶ σφαιρικὸν σῶμα οὐδὲν τε ἀπειρον εἶναι, ὅπως ὁ Ἀλέξανδρος ἐπιχειρεῖ δεικνύειν. κύκλον γὰρ ἢ σφαῖραν ἀπειρον εἶναι ἔκ οὐδὲν τε, εἴγε κύκλος ἐστὶν ὁ ἀπὸ ἐνὸς σημείου τῶν ἐντὸς τοῦ χήματος κειμένων πᾶσαι αἱ πρὸς τὴν περιφέρειαν προσπίπτουσαι εὐθείαι ἴσαι ἀλλήλαις εἶσι, τὸ δὲ ἴσον ἐν πεπερασμένοις. ὁ αὐτὸς δὲ καὶ ἐπὶ σφαίρας λόγος. ἔτι τὸ μὲν πεπερασμένον ἀνάγκη πρὸς τι περαίνειν, τὸ δὲ πρὸς τι περαῖνον ἀνάγκη πεπεράνθαι, αἱ δὲ εὐθείαι πρὸς τὴν περιφέρειαν περαίνουσιν· ὥστε καὶ τὸ διάστημα τῷ κύκλῳ καὶ τῆς σφαίρας πεπερασμένον ἐστὶν, ὥστε καὶ ὁ κύκλος καὶ ἡ σφαῖρα· ὅσον γὰρ τὸ διάστημα αὐτῶν, τοσούτον καὶ ὅτοι. ὅλως δὲ τὸ ἀπειρον κύκλον ἢ σφαῖραν λέγειν ἀναρεῖν ἐστὶ κύκλον καὶ σφαῖραν· τὸ γὰρ εἶναι αὐτοῖς ἐν τῷ χήματι εἶναι ἐστὶν, ὁδὸν δὲ χήμα ἀπειρον. δηλοῦσι δὲ καὶ οἱ ὅρισμοι αὐτῶν. ἔτι ἐν ᾧ τί ἐστιν ἔξω, τῷτο καὶ μέσον, τῷτο ἔκ οὐδὲν τε ἀπειρον λέγειν. ἔτι ἐν ᾧ ἐστὶν ἀρχὴ καὶ πέραν, τῷτο ἔκ ἀπειρον· ἐν δὲ τῷτο πᾶν τὸ ληφθὲν σημειῖον ἐπὶ τῆς περιφέρειας ἀρχὴ τε καὶ πέραν τῷ πᾶν ἐστὶν. ἔτι αἱ ἀπειροὶ ἀπὸ τοῦ κέντρου ἀγόμεναι, ἐξ ὧν ἡ διάμετρος, ἥτοι ἀμφοτέρω ἀπειροὶ ἔσονται ἢ ἀμφοτέρω πεπερασμένα, ἢ ἡ ἑτέρα αὐτῶν. ἀλλ' εἰ μὲν ἡ ἑτέρα μόνῃ ἀπειρος, ἔκ ἔσονται αἱ ἀπὸ τοῦ κέντρου ἴσαι, ὥστε ὁδὸν κύκλος ὁδὸν σφαῖρα· εἰ δὲ ἴσαι, ἐκ τοῦ κέντρου πεπερασμένον ἀπείρου ἴσον ἔστι· εἰ δὲ ἀμφω πεπερασμένα, καὶ ὅλη ἡ διάμετρος πεπερασμένη καὶ ὅλος ὁ κύκλος καὶ ἡ σφαῖρα. εἰ δὲ ἀμφω ἀπειροὶ, ἔστι πλείω τὰ ἀπειρα καὶ ἀπειρον ἀπείρου μείζον καὶ διπλάσιον. ἔτι εἰ ἀπειρος ἡ διάμετρος, ἔκ ἔστι αὐτῆς μέσον, εἰ δὲ μὴ ταύτης, ὁδὸν τῷ κύκλῳ ὁδὸν τῆς σφαίρας, εἰ δὲ μὴ μέσον, ὁδὸν κέντρον, εἰ δὲ μὴ κέντρον, ὁδὸν κύκλος ἢ σφαῖρα ἔστι. ἐπισηῶσαι δὲ ἄξιον ὅτι ὁ Ἀριστοτέλης, ὡς μήπω δειξάς ὅτι σφαιρικός ἐστιν ὁ ὕρανός, ἔκ ἡξίωσε τοιαύτην χρήσασθαι ἀποδείξει· καὶ γὰρ εἰ σφαιρικός ὁ ὕρανός ὁμολογηθῇ, περιττὸν ἐστὶ τὸ ζητεῖν εἰ πεπερασμένος ἢ ἀπειρος. καὶ ὅλως ἐχρῆν πρῶτον πεπερασμένον δεῖξαι καὶ ὕτω περὶ τοῦ χήματος ζητεῖν. id. ib.

ὁ Ἀλέξανδρος δύο φησὶν εἶναι τὰ συναγόμενα αὐτοῦ, τῷτο 272 a τε τὸ ἐν πεπερασμένῳ χρόνῳ τὸ ἀπειρον διάστημα διεξίεναι, ὅπερ 13 ἐσήμηνε διὰ τοῦ "τέμνουσά ποτε οἰκίσσεται" κύκλῳ τὴν τὰ ββ' ἢ τὸ ἀγέ' πεπερασμένον χρόνον," καὶ ἔτι μέντοι ὅτι τῷ ἀπείρου ἔστι ἀρχή, ὅπερ δηλοῖ διὰ τοῦ "ἔστι ἀρα τις ἀρχὴ πρῶτον ἢ τὸ ἀγέ' τὴν τὰ ββ' ἔτεμεν. ἀλλ' ἀδύνατον." δὴλον δὲ ὅτι καὶ ἐκεῖνον τῷ ἀτόπῳ ἀκολουθεῖ τὸ ἀπειρον μέγεθος, οἷον τὴν ἀγέ', ἐν πεπερασμένῳ χρόνῳ ἀπειρον διάστημα διεξίεναι· καὶ γὰρ τῷτο ἀδύνατον εἰδείχθαι ἐν τῇ Φυσικῇ. εἰ μὴ ἀρα ὁ μᾶλλον τῷτο παρήκεν τὸ ἀδύνατον ὁ Ἀριστοτέλης (*). id. f. 48.

ἐπισηῶσαι δὲ χρὴ ὅτι καὶ ὁ Ἀλέξανδρος ὁμολογεῖ ὅτι ἐν τῷτο 272 a ἢ πρόθεσίς ἐστιν ὁ τὸν κόσμον δεῖξαι μὴ ὄντα ἀπειρον, ἀλλὰ τὸ 20 ἐγκύκλιον σῶμα, ὅπως καὶ τῷ βήματι λέγων· καὶ ὅτε, φησὶν,

(*) p. 272 a 12. nec te praetereat velim Aristotelem per *acc* distantiam tantum intelligere, non autem lineam in universum. Themist. f. 7 b.

εἶπεν "ὥς ἔδὲ τὸν κόσμον, εἰ ἦν ἄπειρος," κόσμον, φησί, τὸ κυκλοφορητικὸν εἶπε σῶμα, ὃ πρὸ ὀλίγου ὕρανόν εἶπεν, ὥς καὶ δεικνυσιν ὅτι ἔκ ἑξιν ἄπειρος ὁ κόσμος καὶ μέγεθος, προηγουμένως τὸν ὕρανόν δεικνύσι πεπερασμένον· διὰ τοῦτο τὸν ὕρανόν πεπερασμένον εἶναι καὶ ὁ κόσμος πεπερασμένος. καὶ αἱ ἀπὸ τῆς κινήσεως δὲ καὶ τῶ 5 χρόνου ἐν ᾧ ἡ κίνησις ἐφοδοὶ τῷ ὕρακι εἰσὶν οἰκείαι πλείεσαι τοιαύτῃ ἐν ταῖς παρειλημμέναις, καὶ ὅλων περὶ τῷ κυκλοφορητικῷ πρᾶκετο δεικνύναι (*). id. ib.

272^a ταῦτα ὅν δειξάμενος ἐναργῶς πρῶτον μὲν δύο γραμ-
21. μὰς λαμβάνει πεπερασμένας, κινουμένην τὴν ἑτέραν παρὰ τὴν 10 ἑτέραν, καὶ δεικνύσιν ὅτι καὶ τὸ ἀμφω ἀντικινῶντῃ καὶ τὸ ἡ ἑτέρα παρὰ μένουσαν τὴν ἑτέραν, ἐπειδὴ ἅμα ἀλλήλων ἀπολύοντῃ (τὸ γὰρ χωριζόμενον χωριζόμενον χωρίζεται), δηλοῦν ὅτι καὶ ὁ χρόνος ἔχει πεπερασμένους, ὅταν ἀμφω πεπερασμένοι ὦσιν. ὅπερ παραλη-
15 πυν, ὡς οἶμαι, προδεῖναι, ἀσάφειαν πολλὴν ἐνεποίησε τῷ λόγῳ. ἀλλ' εἰ μὲν ἀντικινῶντῃ, ἐλάττων ὁ χρόνος ἔχει τῆς ἀπολύσεως· εἰ δὲ μενέσσης τῆς ἑτέρας ἡ ἑτέρα δι' αὐτῆς κινεῖτῃ, πλείων, εἰ μὴ ἄρα θάττον κινεῖτῃ τότε κινούμενον ἤπερ ὅτε ἀντεκινῶντο. ὅπως δ' ἂν ἔχοι, πεπερασμένους ἔχει ὁ χρόνος. id. f. 48 b.

272^b καὶ τὴν λέξιν ὅταν λέγῃ "εἰ ὅν ἄπειρος ὁ χρόνος ὃν ἡ πεπε- 20
9. ρασμένη ἀπολύεται κινουμένη," προσυπακύνει δεῖν τὸ διὰ τῆς ἀπειροῦ· ἐφεξῆς γὰρ τὸ ἀντίστροφον ἀποδίδωσι διὰ τοῦτο "καὶ ἐν ᾧ ἡ ἀπείρος τὴν πεπερασμένην ἐκινήθη." ἐπὶ γραμμῶν δὲ τὸν λόγον διὰ τὴν ἐκθετικὴν ἐναργεῖαν ἐποίησατο, ἀντὶ τοῦ κινουμένου καὶ τοῦ δι' 5 αὐτοῦ κινεῖτῃ τὰς γραμμὰς λαβῶν. id. ib.

272^b καὶ τὴν ἀρχὴν τῆς λέξεως τινὲς ἀντὶ τοῦτο "ἀλλ' εἴπερ, ἐπὶ μῆ-
18. κος" ἀλλ' εἴπερ, ἐπὶ θάτερα γράφουσι, σαφεστέραν ποῶντες τὴν ἔννοιαν. id. f. 49.

272^b ἀσάφως εἶρη) ἐν ταῖς τὸ "τέμνει γὰρ ἡ τὸ ζ'" τὴν γὰρ κα-
27. λέσαντος αὐτοῦ ζ', ὅτι καὶ τὸ ζ' γέγραπτο, τέμνουσα τὴν ε', ἡ γὰρ, 30 ὡς περὶ τὴν ἀβγὲ ἐκάλεσεν, ὅτι καὶ ταύτην τέμνει τὴν ε' ἡ ἀβ'. id. ib.

272^b δεῖξας ὅτι ἔκ ἑξιν ἄπειρον τὸ κυκλοφορητικὸν σῶμα ἐκ τοῦ
28. μὴ ἂν αὐτὸ περιελθεῖν κύκλῳ, εἴπερ ἄπειρον εἴη, τυτέστιν ἐκ τῆς κινήσεως, νῦν ὑποθέμενος περιμέναι κύκλῳ, συνάγει ὅτι τὸ ἄπειρον 35 ἐν πεπερασμένῳ χρόνῳ διελεύσεται. ὅπερ ἀδύνατον. ἐναργῶς δὲ τῷτο ἔδειξεν, ὅτι ὡς ὁ Ἀλέξανδρος οἶμαι φησί, δύο σφαίρας ὑποθέμενος, τὴν μὲν ἐκτὸς καὶ περιέχουσαν, τὴν δὲ ἐντὸς καὶ περιεχομένην. id. ib.

273^a ἀνάγκη τοῦ χρόνου πεπερασμένου καὶ τὸ μέγεθος πεπερασμένον 40
3. εἶναι, ὃ περιελήλυθεν· ἴσον δὲ ἐστὶ τὸ τε κινούμενον καὶ τὸ διάστημα. id. ib.

(*) p. 272 a 21. haec autem ratio congruit corpori quod in orbem convertitur quodque ad sensum moveri conspicitur. de hoc namque corpore pertractare intendit, minime autem de infinito in universum, quod moveri non possit, quemadmodum existimatur. Themist. f. 8.

ἐκ τούτου συνάγει ὅτι καὶ τὰ ἐν τῷ μεταξὺ ζυγεία, τυτέστι 273^a τὰ τε ὕδωρ καὶ ὁ ἀήρ, ὠρισμένα τὰ ἐστὶ καὶ πεπερασμένα τῷ μεγέ- 15 θει. id. f. 49 b.

ἐπειδὴ δὲ τῶν σωμάτων τὰ μὲν ἐξ ὁμοιομερῆ τὰ δὲ ἀνο- 273^b μοιομερῆ, ταῦτ' ἐν εἰπεῖν ὁμοιοβαρῆ καὶ ἀνομοιοβαρῆ, ὅθεν, φη- 23 σιν, ὅδε τῷτο διαίσει πρὸς τὴν ἀπόδειξιν τὸ ὁμοιομερὲς λαβεῖν ἢ ἀνομοιομερὲς τὸ ἄπειρον· ἐπὶ γὰρ τῶν ἀνομοιομερῶν ἔστι καὶ μέγε-
θος ἢ ἀναλογία ληφθήσετῃ, ἀλλὰ καὶ βάρος. id. f. 50 b.

τρίτον προλαμβάνει, ὅτι τὸ πεπερασμένον βάρος πᾶσαν πε- 274^a ρασμένην διάσασιν ἐν πεπερασμένῳ δεισι χρόνῳ. id. f. 51. 2

λέγει ὅν ὅτι ὅδε τὸ ὑποθέσθαι χρόνον ἐλάττωτον, ἐν ᾧ τὸ ἄπειρον 274^a βάρος τὴν πεπερασμένην διάσασιν κινεῖ, ἐκφεύγει τὴν ἀτοπίαν. 10 ἐλήφθη γὰρ, ἀντὶ τοῦ ληφθέντος γὰρ ἂν, ἄλλο τι πεπερασμένον μέγεθος τὴν αὐτὴν διάσασιν ἐν πεπερασμένῳ χρόνῳ κινούμενον, ἐν τῷ αὐτῷ λόγῳ ἐν πρὸς ἑτέρον τι μείζον ἐαυτοῦ βάρος τῷ τῷ ἐλαττωτέρῳ χρόνῳ, ἐν ᾧ τὸ ἄπειρον βάρος ἐκινεῖτο; πρὸς τὸν χρόνον τὸν μείζονα τῷ ἐλαττωτέρῳ, ἐν ᾧ τὸ ἐλαττωτέρῳ τῶν πεπερασμένων βαρῶν ἐκινεῖτο· ἀνάπαλιν γὰρ ἔχει τὰ βάρη πρὸς τοὺς χρόνους, ὡς εἶρη). . . ἡ ἀκριβέστερον αὐτὸς εἶπε τὸ ἐλήφθη. ἐὰν γὰρ ὑποθεθῇ τὸ ἄπειρον ἐν 25 ἐλαττωτέρῳ χρόνῳ κινούμενον, αὐτῷ τῷ αὐτῷ ἄλλο ἂν τι πεπερασμένον βάρος ἐλήφθη ἐν τῷ αὐτῷ λόγῳ πρὸς ἑτέρον μείζον ἐν ᾧ τὸ ἄπειρον. . . λέγει δὲ ὁ Ἀλέξανδρος ὅτι ταύτην ἐποίησατο τὴν ἀπό-
δειξιν τῷ τρίτῳ τῶν προαξιωθέντων χρησάμενος τῷ τὸ πεπερασμέ-
νον βάρος ἀπασαν πεπερασμένην ἐν χρόνῳ διεξιέναι πεπερασμένην. 30 καὶ ἡ λέξις, φησί, ὅπως ἂν ἔχει τὸ κατάλληλον "ἄλλο γὰρ ἂν πεπε-
ρασμένον ἐλήφθη ἐν τῷ αὐτῷ λόγῳ," ὅπερ ἑτέρω μείζον, ἐν ᾧ πρὸς τὸ ἄπειρον αὐτὸ τῷτο. id. f. 51 b.

ἀλλ' ὅδε ὑπάρκειται τι τοῖς ζυγείοις ἄπειρον μέγεθος, ὡς 274^a Ἀναξίμανδρος καὶ Ἀναξίμανδρος ἔλεγον, ἐξ ὧν γίνετῃ. ἡ γὰρ ἂν καὶ 26 φθειρομένων εἰς αὐτὸ ἐγένετο ἢ ἀνάλυσιν. id. f. 52 b.

λέγει νῦν πρῶτας ὑποθέσεις τὰ ἐν τῇ ἡ τῆς Φυσικῆς Ἀκροῦ 274^a σεως δεδεγμένα. id. ib. 34

τρίτον ἐπιχείρημα προδεῖναι βυληθείς, δεικνύντων ὅτι ἀδύνα- 274^b τον ἔκαστον τῶν τοῦ ἀνομοιομερῶς μορίων ἄπειρον εἶναι, ἐκ τοῦ ἔκα- 18 σον πανταχῶς ὃν μὴ δίδόναι τοῖς λοιποῖς χώραν, πρῶτον δεικνύσιν ὅτι καὶ μὴ ὃν συνεχὲς ἄπειρον ἔκαστον ὑποθεθῇ, ἀλλ' ἐκ διασπασ-
μένων ἀπείρων τῷ πλήθει συνεχῶς, ὡς Ἀναξαγόρας ἐδόκει λέ-
γειν, καὶ καθ' ἕκαστον εἶδος ἀπείρου τῷ πλήθει ὁμοιομοιείας, ἢ ὡς οἱ λέγοντες ἀπείρους εἶναι τῷ ἀριθμῷ κόσμους (καὶ γὰρ παρ' ἐκείνοις 30 ἄπειροι γαῖαι καὶ ὕδατα καὶ τῶν ἄλλων ἔκαστον, διότι καθ' ἕκαστον κόσμον καὶ τῶν ἔκαστον ἐξόν), καὶ ὅτι τὸ ἐξ ἀπάντων τῶν διεσπασ-
των τῶ πυρὸς μορίων ἄπειρον ἔχει πῦρ. εἰ ὅν σῶμα μὲν ἐστὶ τὸ πάντῃ διάσασιν ἔχον, ἄπειρον δὲ σῶμα τὸ πάντῃ ἐπ' ἄπειρον διε-
σπασ, πῶς οὖν τε ἀνόμοια εἶναι ἄπειρα; (*) id. f. 53.

(*) p. 274 b 22. transtulit autem sermonem ex corpore consimilium partium in corpus simplex, tametsi corpora quaedam consimilium partium inveniuntur, quae simplicia non sunt,

274b εἰ ὅν καὶ φύσιν πέφυκε κινεῖσθαι, καὶ φύσιν δὲ κινεῖν) τὸ εἰς
31. τὴν αὐτὴν τόπον κινούμενον, εἴη ἂν ἄλλος ἴσος αὐτῷ τόπος, εἰς ὃν
αἰσθάνεται. τὸτο δὲ ἀδύνατον· εἰ γὰρ ἄπειρον ἦν καὶ πρὸ τοῦ κινηθῆναι
πάντα κατελήφει τὸν τόπον... ἐπιστήσαι δὲ ἄξιον, οἶμαι, ὅτι κιν
τὸν τόπον ὅχι ὡς πέρασ-τὴ περιμέχοντος ἐνόησαν, ἀλλ' ὡς χώραν καὶ
διαζήματα (*). id. f. 53 b.

275a ἀσάφειαν ἐνεποίησε τῷ λόγῳ μεταξὺ παρεθείς τὰ ἀξιό-
1. ματα, ἐν οἷς φησὶν "ἔξω δὴ τὸ μὴ ἴσον ἐν ἴσῳ χρόνῳ ἴσον ἀλλοῦν"
(v. 16) καὶ τὰ ἐξῆς, καὶ ὅτω τὸ συμπέρασμα ἐπάγει διὰ τὸ "ὅτι
ἄρα τὸ ἄπειρον ὑπ' ὑδενὸς πεπερασμένῳ κινήσεται" ἐν ὑδενὶ χρόνῳ."
καὶ τὴν αἰτίαν ἀσάφως ἐπήγαγεν "ἔλαττον γὰρ ἄλλο" τὸ εἰ λόγων,
"ἐν τῷ ἴσῳ χρόνῳ, τῷ γ', ὑπὸ ἐλάττονος τῷ δ', κινήσεται," πρὸς
ὃ ἔλαττον, τυτζί τὸ εἰ τὸ ἀνάλογον ἔχον, ὅταν γένῃ) ὡς τὸ δ'
πρὸς τὸ β', ὅτω τὸ εἰ πρὸς ἄλλο· πεπερασμένον γὰρ ἔξαι τὸτο ἐν
τῷ αὐτῷ λόγῳ γενόμενον πρὸς τὸ β', ἐν ᾧ καὶ τὸ ἄπειρον ἦν τὸ ὑπὸ
τῷ β' κινούμενον. εἰ ὅν τὸτο ἀκολούθῃ, εἰκότως εἶπεν ὅτι τὸ ἄπει-
ρον ὑπ' ὑδενὸς πεπερασμένῳ κινήσεται, καὶ τὴν αἰτίαν ἐπήγαγεν
ἐπὶ τῷ τέλει εἰπὼν "τὸ γὰρ ἄπειρον πρὸς τὸ πεπερασμένον ἐν ὑδενὶ
λόγῳ ἐστίν." ὥστε τὴν ὅλην τὴν λόγῳ συναγωγὴν τοιαύτην εἶναι·
εἰ τὸ ἄπειρον ὑπὸ πεπερασμένῳ κινήσεται ἢ πάχει, ἔξαι τὸ ἀπείρου
λόγῳ πρὸς πεπερασμένον, καὶ ὑπὸ τῷ αὐτῷ ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ πε-
περασμένον τι καὶ ἄπειρον κινήσεται. ἀλλὰ μὴ ταῦτα ἀδύνατα
καὶ τὸν δευτέρον ἀναπόδεικτον· ὅτι ἄρα τὸ ἄπειρον ὑπὸ πεπερασμένῳ
κίνησεται. id. f. 54. cf. Themist. f. 11 b.

275b ἔξω ὑπὸ ἀπείρου δυνάμεως τῆς α' πεπερασμένον τι μέγεθος
14. τὸ β' κινεῖσθαι ἐν τῷ γ' χρόνῳ, καὶ εἰληφθῶ τις πεπερασμένη δύνα-
μις ἢ δ'. αὕτη δὴ ἐν τῷ γ' χρόνῳ ἔλαττον τῷ β' κινήσει· ἐλάτ-
των γάρ ἐστι τῆς α' ἀπείρου ὅσης ὅσα πεπερασμένη. ἔξω δὴ κιν-
ούμενον ὑπὸ τῷ δ' ἐν τῷ γ' χρόνῳ ἔλαττον τῷ β' τὸ ζ'. καὶ εἰ πε-
περασμένον ἐστὶ μέγεθος τὸ β', πεπερασμένον δὲ καὶ τὸ ζ', ἐστὶ τις
λόγος αὐτῶν πρὸς ἄλληλα. ὅν δὴ ἔχει λόγον τὸ ζ' πρὸς τὸ β',
τῷτον ἔχεται ἢ δ' δύναμις πρὸς ἄλληλ' ὅταν δύναμις πεπερασμέ-
νη. ἔξω αὕτη ἢ ε'. ἔξαι ὅν ὡς τὸ ζ' πρὸς τὸ β', ὅτως ἢ δ' δύ-
ναμις πρὸς τὴν ε', καὶ ὡς ἢ δ' πρὸς τὴν ε', ὅτω τὸ ζ' πρὸς τὸ β'.
καὶ ἐναλλαξὶ ἄρα, ὡς ἢ δ' πρὸς τὸ ζ', ὅτως ἢ ε' πρὸς τὸ β'. ἐστὶ δὲ
ἢ δ' δύναμις τῷ ζ' κινήσεται ἐν τῷ γ' χρόνῳ· ἔξαι ἄρα ἢ ε' κιν-
ητικὴ τῷ β' ἐν τῷ γ' χρόνῳ. ἦν δὲ καὶ ἢ α' ἀπείρου τῷ β' κιν-
ητικὴ ἐν τῷ γ' χρόνῳ· ἐν ἄρα τῷ ἴσῳ χρόνῳ κινεῖν) τὸ β' ὑπὸ τε

ut caro et os, quandoquidem, ut inquit Alexander, a ratione
alienum non est. Themist. f. 11.

(*) p. 274 b 33. Alexander ait eiusmodi sermones ita invi-
cem coniungi. cum, inquit, omne sensibile corpus vel efficiendi
naturalem vim habet vel patiendi vel utrorumque... infini-
tum igitur neque agere quicquam neque affici poterit, quam-
obrem neque etiam inveniri; quo ablato, qui fieri poterit ut
sensibile esse dicatur? nobis autem id tantum asserendum vide-
tur: nempe quoniam de infinito illi sermo erat, fierique non
poterat ut sursum vel deorsum vel in circulum moveretur, re-
liquum erat ut ageret afficereturque. Themist. f. 11.

τῆς ἀπείρου α' δυνάμεως καὶ τῆς πεπερασμένης τῆς ε', ὅπερ ἀδύνα-
τον. ὅτι ἄρα πείσεται τι τὸ πεπερασμένον ὑπὸ τοῦ ἀπείρου. ἀσά-
φειαν δὲ ἐνεποίησε τῇ λέξει τὸ β', ὅπερ ἢ ἀπείρου ἐκείνη δύνα-
μις, διὰ τὸ περιέχειν ἐν αὐτῷ τὸ ζ' ἔλαττον ὅν αὐτῷ, β' προϊόντα
ὀνομάσαι. συναγωγῶν δὲ ὅτι ἀνάγκη, εἰ τὸ πεπερασμένον ὑπὸ τοῦ
ἀπείρου πάχει, ἐν τῷ ἴσῳ χρόνῳ τὸ ἄπειρον καὶ τὸ πεπερασμένον ἀλ-
λαῶν τὴν αὐτὴν ἀλλοίωσιν (ὅπερ ἀδύνατον, διότι καὶ) τὸ μείζον
ἐν ἐλάσσονι ποιῶν), ἐπάγει "ἀλλ' αἰεὶ ὁ ληφθεὶς χρόνος ταύτ' ποιή-
σει" (v. 21), ὡς εἰ ἔλεγε, καὶ ἐλάττονα ἢ μείζονα χρόνον λάβοις
τῷ γ', τὸ αὐτὸ ποιήσει. Simpl. f. 54.

ὑποτίθει) τὸ μὴ κινῶν ἄπειρον, τὸ α', τὸ δὲ κινούμενον ὑπὸ τοῦ α' 275a
ἀπείρου ὅν καὶ αὐτό, τὸ β', τὸν δὲ χρόνον τὸν πεπερασμένον, ἐν ᾧ τὸ
β' ἔπαθεν ὑπὸ τοῦ α', τὸ γδ', καὶ λαμβάνει μόνον τὸ β' τὸ ε'... τὸ
γδ' ἔλαττον ἐν ἐλάττονι πάχει χρόνῳ ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ ἡξίω)... "ἐπεὶ
ὅλον πέπονθε τὸ β', ὅτι ἐν ἴσῳ χρόνῳ τὸ αὐτό," τυτζί τὸν ἐν ἴσῳ
χρόνῳ κινήσει τὸ αὐτό... ὥστε ὅχι ἀπλῶς τὸ μείζον καὶ ἀπλῶς τὸ
ἔλαττον πάχει, ἀλλὰ τὰ καὶ τὴν ἀναλογίαν τῷ χρόνῳ διηρημένα
μειζόν τε καὶ ἔλαττον. id. f. 54 b.

ἀλλ' ὁ μὴ ἀπ. χρ. ὅτι ἔχει τέλος, τὸ δὲ κεκινημένον ἔχει· τὸ μὴ 275b
ἔν ἐν ἀπείρῳ χρόνῳ πάχον ἢ ποῦν ἐπ' ἀπείρου προϊόν ὅτι ἐρχεται εἰς
τέλος, ὅδ' ὁρθοῖται ἂν πεποινημένοι ἢ πεπονημένοι. id. ib.

ὁ μέντοι Ἀλέξανδρος ἐν δευτέρῳ χήματι συνάγει τὰ συμ- 275b
περάσματα ὅτως... ὅθλον δὲ ὅτι ὅπου δύναται εἰς ἀμφω τὰ χή-
ματα τὸ τε πρῶτον καὶ τὸ δεύτερον ἀναλύειν τὴν συλλογισμῶς,
προτιμητέον εἰς τὸ πρῶτον, εἴπερ καὶ οἱ ἐν τῷ δευτέρῳ χήματι συλ-
λογισμοὶ διὰ τοῦ πρώτου τελευτῶν). ἢ δὲ τοιαύτη ἀνάλυσις τῷ
λόγῳ, ἢ τὸ συμπέρασμα λαμβάνουσα καὶ προσλαμβάνουσα ἄλλην
πρότασιν, καὶ τὸ τρίτον λεγόμενον παρὰ τοῖς Στωϊκοῖς θέμα περ-
αίνε), ὃ λόγος καὶ τὴν παλαιὰν τοιαύτην· ἐὰν ἐκ δυοῖν τρίτον τι συ-
νάγη), τὸ δὲ συναγόμενον μετ' ἄλλῃ τινὸς ἐξωθεν συνάγη τι, καὶ
ἐκ τῶν προτέρων δυοῖν καὶ τῷ ἐξωθεν προσληφθέντος συναγῇ) τὸ
αὐτό· οἷον διὰ τῆς λεγούσης "πάν τ' ἐν τόπῳ σῶμα αἰσθητόν" καὶ
τῆς "ὅδ' ἐν σῶμα αἰσθητὸν ἄπειρον" καὶ τῆς προσληφθείσης τῷ τέτῳ
συμπεράσματι, τῆς λεγούσης "τὸ ἐξω τῷ ὕραν ἔστιν ἐν τόπῳ," συνάγη)
τὸ μὲν ἄπειρον σῶμα ἐξω τῷ ὕραν εἶναι... δείξας ὅν ὅτι
ἀπείρου σῶμα ὅτι ἐξω τῷ κόσμῳ, ἐξῆς προτίθησιν ὅτι ὅδ' πε-
περασμένον, ὅπερ καλεῖ "μέχρι τινός·" τὸ γὰρ μέχρι τινός καὶ μὴ
ἐπὶ πάν ἐκτενόμενον σῶμα πεπερασμένον ἐστίν... ἐπήγαγε τὸ
συμπέρασμα "ὅδ' ἄρα ὅλως σῶμα τῷ ὕραν ἐξω," ὅτε νοητὸν
ὅτε αἰσθητόν. εἰ μὴ γὰρ νοητόν τις λέγει τὸ ἐξω τῷ ὕραν σῶμα, ἐν
τόπῳ αὐτὸ ποιήσει· τὸ γὰρ ἐξω καὶ εἰς ὅσον τόπον σημαίνει. τὸ δὲ ἐν
τόπῳ σῶμα πᾶν αἰσθητόν, ὡς ἡδὴ εἰρήφθη· τὰ γὰρ ἐν τόπῳ σῶ-
ματα μετὰ τινός ἐστιν αἰσθητῆς διαφορᾶς καὶ τῶς τῆς καὶ τὴν ῥοπήν
καθ' ἣν ἔκαστον καὶ φέρει) ἐπὶ τὸν οἰκεῖον τόπον καὶ μένει. εἰ δὲ πε-
ριέχει) ὑπὸ τῷ τόπῳ καὶ τὴν ἐπιφάνειαν ἀπτήν τε ἔχει καὶ χρωμᾶ τι
ἐπιφαίνουσαν, ἐκείν' νοητὸν ἀλλ' αἰσθητόν ἐστιν, εἴπερ ἐξω τῷ ὕραν
ὑποτίθει). ἀλλὰ μὴ αἰσθητὸν σῶμα ὅδ' ἐστὶν ἐξω τῷ ὕραν· ὅτε
γὰρ ἄπειρον, ὡς εἰδείχθη, ὅτε πεπερασμένον, ὡς ὑποτίθει). δύο

ὅν ἄτοπα ἀκολουθεῖ τοῖς ἔξω τῷ ὕμνῳ νοητὸν σῶμα ὑποτιθεμένοις, ὃν μὲν τὸ μικρόν νοητὸν ἀλλ' αἰδιόγητον αὐτὸ ποιῶν, εἴπερ ἔξω καὶ ἐν τῷ πῳ ἐστίν, ὅπερ καὶ Ἀριστοτέλης ἐδήλωσε διὰ τῷ "ὥς ἐστι αἰδιόγητόν" καὶ ὑπὲρ δὴ λονότι νοητόν. τῷ δὲ αἰδιόγητον εἶναι τὸ μὴδὲ εἶναι ὅλως ἔπειθ', εἴπερ ὅτε ἀπειρόν ἐστιν, ὡς δέδεικεν, ὅτε πεπερασμένον, ὡς ὑπόκεινται. δύναμις δέ, φησὶν ὁ Ἀλέξανδρος, μὴ ὡς ὑποτιθέμενος λέγειν τὸ "ἀλλὰ μὴν ὑδὲ μέχρι τινός," ὁ ταυτόν ἐστι τῷ ὑδὲ πεπερασμένον. δέδειχε γὰρ ὅτι πᾶν αἰδιόγητον σῶμα ἢ ἄνω ἢ κάτω ἐστίν ἢ περίεξ, ὡν τὸ μὲν ἄνω καὶ κάτω ἐντὸς τῷ ὕμνῳ, τὸ δὲ περίεξ αὐτὸς ὁ ὕμνος. εἰ ὅν μὴδὲν ἐστὶ παρὰ ταῦτα σῶμα αἰδιόγητόν, ὑδὲ ἂν ἔξω τῷ ὕμνῳ εἴη αἰδιόγητον σῶμα. "λογικώτερον δὲ ἐστὶν ἐπιχειρεῖν καὶ ὠδὲ." τὰ λογικώτερα ἐπιχειρήματα πρὸς ἀντιδιαστολὴν τῶν πραγματικῶν λέγειν. id. f. 55. cf. Themist. f. 12.

275 b τὸ "ὁμοιομερές ὄν" πρόσκεινται. . . ὅτι περὶ τῶν ἀπλῶν σωμάτων δὲ λόγος ἦν. τὸ γὰρ "ὁμοιομερές ὄν" ἀντὶ τῷ ἀπλῶν πρόσκεινται (*). Simpl. f. 55 b.

275 b εἰκότως, εἶπεν ὅτι κἂν φύσει κἂν βίᾳ τὸ ἀπειρόν ἐπ' εὐθὺς κινῆται, ὑπὸ ἀπείρου κινήσεως. . . δείξας, ὁ Ἀλέξανδρος φησὶ, τὸ ἐπόμενον ἄτοπον τῷ βίᾳ κινεῖσθαι τὸ ἀπειρόν, ὅτι ἀνάγκη ἔξωθεν ἄλλο ἀπειρόν εἶναι τὸ κινῶν αὐτό, ὡς δὲ κινῶν ὅτι κἂν καὶ φύσιν κινῆται, τὸ αὐτὸ ἄτοπον ἔπειθ'. . . δύναμις δέ, φησὶν ὁ Ἀλέξανδρος, τὰ προειρημένα καὶ πλείους ἐπιχειρήσεις εἶναι. id. f. 56.

275 b ὡς οἱ περὶ Λευκίππον καὶ Δημόκριτον ὑπετίθεντο, πρὸ αὐτῶν γεγονότας, καὶ μετ' αὐτὸν Ἐπίκουρος. ὅτοι γὰρ ἔλεγον ἀπείρους εἶναι τῷ πλήθει τὰς ἀρχάς, αἷς καὶ ἀτόμους καὶ ἀδιαίρετους ἐνομίζον καὶ ἀπαθείς διὰ τὸ ναστάς εἶναι καὶ ἀμοίρους τῷ κενῷ. τὴν γὰρ διαίρεσιν καὶ τὸ κενὸν τὸ ἐν ταῖς σώμασιν ἔλεγον γίνεσθαι, ταύτας δὲ τὰς ἀτόμους ἐν ἀπείρῳ τῷ κενῷ κεχωρισμένας ἀλλήλων καὶ διαφερέσας χημάσι τε καὶ μεγέθεσι καὶ θέσει καὶ τάξει φέρεσθαι ἐν τῷ κενῷ, καὶ ἐπικαταλαμβάνουσας ἀλλήλαις συγκრύνεσθαι, καὶ τὰς μὲν ἀποσπᾶσθαι ὅπῃ ἂν τύχῃσι, τὰς δὲ περιπλέκεσθαι ἀλλήλαις καὶ τὴν τῶν χημάτων καὶ μεγεθῶν καὶ θέσεων καὶ τάξεων συμμετρίαν, καὶ συμβαίνειν καὶ ὅτω τὴν τῶν συνθέτων γένεσιν ἀποτελεῖσθαι. . . ταῦτα δὲ τὰ ἐπιχειρήματα τὸ μὲν ἀτόμους ὁμοίως τὴν φύσιν ἀπείρῳ τῷ κενῷ φερόμενας εἶναι τὰ πρῶτα σοιχεῖα, ὡς ἐδοκεῖ Λευκίππῳ καὶ Δημοκρίτῳ, ἀναρεῖ γενναίως. id. f. 56 b.

276 a τὸ "ἀορίστος κείμενος" ὁ Ἀλέξανδρος ἐπὶ τῶν ἀπείρων ἀκνέει καὶ ἐξηγεῖται ὅτως. εἰ γὰρ τις, φησὶ, μὴ ἡγήται ἡμᾶς ἀποδεχόμενους καθόλου ὅτι ὑδὲν ἐστὶ σῶμα ἐκτὸς τῷδε τῷ κόσμῳ, τῶν ἐξ ὧν ὁ κόσμος συνέστηκεν, ὁ δέδεικεν καὶ αὐτό, ἀλλὰ μόνον ἡμῖν ἡγήται τὸν λόγον γεγονέναι καὶ περὶ τῷ μὴδὲν ἀπειρόν εἶναι σῶμα. (τὸ γὰρ ἀπειρόν λέγει τὸ ἀορίστος κείμενος, ἐπεὶ μὴδὲς ἐστὶ τόπος ἀφωρισμένος τῷ ἀπείρῳ τῷ καὶ αὐτὸ ἀόριστος εἶναι ἀπειρόν γε ὄν), δείξαμεν ἐφεξῆς ὅτι μὴδὲν σῶμα ἐκτὸς ἐστὶ τῷδε τῷ κόσμῳ, ὅ δὲ δεχθέν-

τος ἔπειθ' ὁ μὴδὲ κόσμος εἶναι δύναμις πλείους. μήποτε δὲ τὸ ἀορίστος κείμενος ὁ τὸ ἀπειρόν σημαίνει. ὁ γὰρ ἂν αὐτὸ πληθυντικῶς εἶπεν, ὁ γὰρ ἐστὶ πολλὰ ἀπειρα. ἀλλὰ καὶ τὸ "εἰ τις μὴ νομίζῃ καθόλου δεδιχθῆναι περὶ τῶν σωμάτων ὅτι ἀδύνατον ἐκτὸς εἶναι τῷ κόσμῳ τῷδε ὅτῳ αὐτῶν" ἐκ ἐπὶ τῶν οἰμαι λέγειν ἐξ ὧν ὁ κόσμος συνέστηκεν (ὁ γὰρ ἦν τῷτο καθόλου ὡς πρὸς μερικώτερα τὰ ἀορίστος κείμενα ἀντιδιαφερόν), ἀλλὰ περὶ ἐκείνου περὶ ὅ δὲ εἰς ἐφεξῆς ὅτι μὴδὲν ὅλως σῶμα ἐκτὸς ἐστὶ τῷδε τῷ κόσμῳ, ὅ δὲ δεχθέντος, ὡς καὶ ὁ Ἀλέξανδρος ὁμολογεῖ, ἔπειθ' ὁ μὴδὲ κόσμος εἶναι δύναμις πλείους. καὶ τὸ "ἀορίστος δὲ κείμενος" πρὸς ἀντιδιαστολὴν εἰρηάζει νομίζω τῶν συνεκτινῶν πρὸς τὴν τῷ κόσμῳ διάθεσιν (*). id. f. 57 b.

δείκνυσιν αὐτὸ ὅτως. αἱ πλείους λέγοντες κόσμους ὁμοίως αὐτὸς εἶναι λέγουσιν, ὡς καὶ εἶδει μὲν τὸς αὐτὸς ὄντας, ἀριθμῶν δὲ μόνον διαφερόντας. . . αἱ δὲ ὁμῶνυμα τὰ ἐνθόθεν τοῖς ἐν ἄλλῳ κόσμῳ λέγει τις, ἀλλὰ μὴ συνώνυμα καὶ τῷ αὐτῷ εἶδος, ἀνάγκη καὶ τὰ ἐξ αὐτῶν συνιστάμενα ὑπὲρ ὁμοειδῆ εἶναι, ὡς ὑπετίθη, ἀλλ' ὁμῶνυμος λέγειν κόσμους. id. f. 58 b.

τὴν συμβαίνοντος ἀνάγκη φέρεσθαι ἄνω μὲν τὴν γῆν ἐν τῷ 276 b οἰκίῳ κόσμῳ. . . διὰ τὸ τὸς πλείους κόσμους, εἴπερ εἰσὶ, καὶ τὰ ἐγκατα ἐφάπτεσθαι ἀλλήλων ἢ πλησιάζειν ἀλλήλους. καὶ γὰρ μὲν τὴν λέξιν ἐκείνην τὴν λέγουσαν "τὴν γὰρ συμβαίνοντος ἀνάγκη φέρεσθαι ἄνω μὲν τὴν γῆν ἐν τῷ οἰκίῳ κόσμῳ, κάτω δὲ τὸ πῦρ," ὅτως ἐνόησα ὡς τῆς μὲν γῆς ἐν τῷ οἰκίῳ κόσμῳ ἄνω φερόμενης, τῷ δὲ πῦρος κάτω ἐν τῷδε τῷ κόσμῳ. ὁ δὲ Ἀλέξανδρος καὶ κοινῶς τὸ ἐν τῷ οἰκίῳ κόσμῳ ἀκούσας λέγει ὅτι καὶ τὸ πῦρ ἐπὶ τὸ μέσον τότε πρῶτον οἰκίσθη τὸ ἐν τῷ οἰκίῳ κόσμῳ, ἵνα ἐπὶ τὸ ἄνω ἐν τῷδε τῷ κόσμῳ κινήθῃ. id. f. 59.

ἢ τῷ μόνον διαίρει, τῷ τὰ πόρρωθεν ἐπὶ τὸς οἰκίους τόπους 276 b κινούμενα φερόμενον ἀρχαίως τῆς κινήσεως καὶ καὶ λόγον, ὅσῳ πλείον τὸ μέτρον τῆς ἀποστάσεως, τοσούτω μάλλον ἀφαιρούμενον. τὸ μέτρον εἶδος τῆς κινήσεως, καὶ πλείων ἢ καὶ ἐλάττω ἢ ἀπέστασις, τὸ αὐτὸ μένει. id. f. 59 b.

ὁ Ἀλέξανδρος φησιν, εἰ μὴ ἦν τις τοῖς σώμασι κίνησις καὶ φύσιν, ἀδύνατο ἄλλα ὑπ' ἄλλων κινούμενα ἐπ' ἄλλα καὶ ἄλλα πλείους ποιεῖν κόσμους τῷ μὴ ἐπὶ τὰ αὐτὰ φέρεσθαι. μήποτε δὲ

(*) p. 276 a 21. ne quispiam putet in universum absoluteque minime fuisse declaratum fieri non posse ut extra caelum corpus sit, sed de iis tantum ostensum fuisse quorum locus interminatus existit, praeter ea quae mundi ordinem ingrediuntur. Themist. f. 13.

p. 276 a 30. "praeterea necesse est" non est alterius demonstrationis principium, quemadmodum nonnulli existimant; verum dissidium commemoratum ad illorum sententiam consequi demonstrat, qui plures esse mundos affirmant. id vero hac morula consequemur, nempe cum primum explicaverimus plures mundos non aequivoco tantum iuxtaque communem nominis appellationem dici, sed univoce quoque, quia et nomen et substantiae rationem eandem habent. id. ib.

(*) p. 275 b 14. infinitum medium nullum habet. haec autem ratio dialectica est, quandoquidem propria exquisitaque minime existit. Themist. f. 12 b.

ἀτάκτως φερόμενα ἀκοσμίαν μᾶλλον, ἀλλ' ἔχι κόσμος πλείονας ἐποῖν. id. ib.

276^a εἴ τις ὅν τῶτο λέγοι ὅτι, ὥσπερ αὐτὰ τὰ βαρέα καὶ αὐτὰ τὰ
27^a 22^a κῶφα εἶδει μὴ ἐκότερον ἔν ἐξιν ἀριθμῷ δὲ πλείονα, ὅτω καὶ τὸ μέ-
σον, ἐφ' ὃ φέρεται τὰ βαρέα, καὶ τὸ ἑκατον, ἐφ' ὃ φέρεται τὰ κῶφα,
εἶδει μὴ ἔν ἐξιν ἐκότερον ἀριθμῷ δὲ πλείονα. . . εἴ τις ὅν ταῦτα
λέγει, φησὶ, ῥητέον ὅτι τὸ καθ' ἑκάστον ἐν τῷ μὴ τῶν μορίων τοῖονδε
ἔχει τῷ δὲ ἀλλοῖον, ἀλλ' ὅμοιον. . . ἐνδεσσεύεις δὲ τινὰς πρὸς τὴν
λόγον τῶτον φερόμενας διαλύων ὁ Ἀλέξανδρος φησιν. id. f. 60.

277^a 24^a ἡ γὰρ ὠρισμένη καὶ πλείους αὕτη ἐξιν ἐν κύκλῳ διάσσει, ὥστε
καὶ τούτοις τρόπον τῶν ἡ κινήσεις εἰς ἀντικείμενα καὶ πεπερασμένα.
id. f. 61.

277^a 28^a τὴν αἰτίαν ἄλλοι ἄλλην ἀπολογίζονται. Ἀριστοτέλης μὴ γὰρ ἀπὸ
τῆς οἰκείας ἐδότητος δυναμῶς μᾶλλον τὰ πλησιάζοντα νομίζει
καὶ τὸ εἶδος τελειώτερον ἀπολαμβάνειν, βάρος γὰρ προδίκη τὴν γῆν
βάττον φέρεται πρὸς τὴν μέσῃ γινόμενῃ. Ἰππαρχος δὲ ἐν τῷ
ἐπιγραφομένῳ περὶ τῶν διὰ βαρύτητα κάτω φερομένων, ἐπὶ μὴ
τῆς ἀναρριφθείσης ἄνω γῆς τὴν ἀναρρίψασαν ἰσχύϊ, ὥς ἂν κρατῇ
τῆς τῷ ῥιπτομένῳ δυνάμεως, αἰτίαν εἶναι φησὶ τῆς ἄνω φορᾶς, καὶ
ὅσῳ αὕτη κρατεῖ, τοσούτῳ βάττον ἐπὶ τὸ ἄνω φέρεται τὸ φερόμενον.
ἐλαττωμένης δὲ ἐκείνης πρῶτον μὴ μῆκετι ἐν ὁμοίῳ τάχει ἄνω φέ-
ρεται, λοιπὸν δὲ κάτω φέρεται χρώμενον τῇ οἰκείᾳ ῥοπῇ, παρα-
μενύσης πως καὶ τῆς ἀναπεμψάσης δυνάμεως, ἐξίτηλιν δὲ μᾶλλον
γνωμένης τὸ καταφερόμενον αἰ μᾶλλον βάττον φέρεται, καὶ τάχιστα
ὅταν ἐκείνη τελείως ἐπιλήπῃ. τὴν αὐτὴν δὲ αἰτίαν ἀποδίδωσι καὶ
τῶν ἄνωθεν ἀφιεμένων. καὶ γὰρ τούτοις μέχρι τινὸς παραμένειν τὴν
τῷ καταχόντος αὐτὰ δύναμιν, ἣν ἐναντιωμένην αἰτίαν γίνεται τῷ
βραδύτερον κατ' ἀρχὰς φέρεται τὸ ἀφένθ. ταῦτα δὲ, φησὶν ὁ
Ἀλέξανδρος, ἐπὶ μὲν τῶν βίᾳ κινήθοντων ἢ βίᾳ μεινάντων ἐν τῷ
παρὰ φύσιν τόπῳ ὁρθῶς ἂν λέγοιτο, ἐπὶ δὲ τῶν μὴ τὸ γενεῖται
φερομένων καὶ τὴν οἰκείαν φύσιν ἐπὶ τὴν οἰκείον αὐτοῖς τόπον ὑκί-
αρμοῦζει λέγεσθαι. περὶ δὲ τῷ βάρους τὰ ἐναντία τῷ Ἀριστοτέλει
φησὶν ὁ Ἰππαρχος. βαρύτερα γὰρ καὶ τὰ πλείον ἀφεσώτα. ἀπ-
θανον δὲ καὶ τῶτο τῷ Ἀλεξάνδρῳ δοκεῖ. πολὺ γὰρ, φησὶν, εὐλο-
γώτερον τὰ μεταβάλλοντα ἐκ τῆς ἐναντίας φύσεως καὶ γινόμενα
ἐκ κύφων βαρέα ἐπὶ τῆς φύσεως τὴς πρώτης ἔχειν, ἐν τῇ πρώτῃ
καταφορᾷ χεῖρον ἐπὶ γινόμενα καὶ μεταβάλλοντα ἐπὶ τὸ εἶδος τῶτο
εἰς ὃ μεταβάλλοντα κάτω φέρεται, βαρύτερα αἰ προΐοντα γίνεσθαι,
ἥπερ φυλάσσειν ἐπὶ τὴν ἀπὸ τῷ κρατήσαντος αὐτὰ ἄνω τὴν ἀρχὴν
καὶ κωλύσαντος κάτω φέρεται δύναμιν. ἐπὶ δὲ, φησὶ, καὶ ἐν τῷ
βαρεῖ καὶ φύσιν ἐπὶ τὸ εἶναι ἐν τῷ κάτω. διὰ γὰρ τῶτο καὶ τὰ ἐπὶ
τῶτο κινούμενα εἴη ἂν τελείως βαρέα καὶ τὸ οἰκείον καὶ τῶτο εἶδος ἀπει-
ληφότα, ὅταν ἐν τῷ κάτω ᾗ ἢ, καὶ ἐγγυτέρω γινόμενα καὶ πλη-
σιάζοντα τῷ καὶ τὴν ῥοπὴν τελειώτητα ἔχειν εὐλογον προδίκη
τινὰ καὶ ἐπίδοσιν καὶ τὸ βάρος λαμβάνειν. καὶ γὰρ ἀποπον αἰ τῶν
κάτω κινουμένων καὶ φερομένων καὶ φύσιν βάττον κινουμένων καὶ τὴν
πλείονα ἀπὸ τῷ ἄνω ἀπόσσειν λέγειν αὐτὰ, ὅτε ἤττον ἐστὶ βαρέα,
τῶτο πάχυν. ἀναμεινέσθαι γὰρ τὸ διὰ βαρύτητα αὐτὰ φέρεται

κάτω. εἰ γὰρ μὴ ἐπὶ πάντων ὅτως ἐγίνετο, ὥς ἂν ἦν τι ἀντιλέ-
γειν. νῦν δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἀναρριφθέντων ἄνω βίᾳ καὶ ἐπὶ τῶν κρα-
τηθέντων ἄνω καὶ ἐπὶ τῶν μεταβαλλόντων ἐν τῷ ἄνω εἰς τι τούτων
οἷς καὶ φύσιν ἐπὶ τὸ φέρεται κάτω, τὸ αὐτὸ ὁρᾷ γινόμενον. ταῦτα
πρὸς τὴν Ἰππαρχον ὁ Ἀλέξανδρος, καὶ λέγει καλῶς οἶμαι, μάλιστα
ὅτι εἰ διὰ βαρύτητα ἢ ταχύτητος, ὥς ἐπὶ τῆς τῶν πλασιγγων κινήσεως
ὁ ἦλον γίνετο προκατασπυμένῳ τῷ βαρυτέρῳ, ἀδύνατον ἦν βαρύ-
τερον μὴ εἶναι τὸ πορρωτέρον, βάττον δὲ κινεῖται τὸ πλησιαιότερον
ὑπάρχον. τινὲς δὲ καὶ ἐκ ὀλίγοι αἰτίον εἶναι φασὶ τῷ τὰ φερόμενα
πρὸς τὸ κάτω ὅσῳ πλησιαιότερον γίνετο τῷ κάτω τοσούτῳ βάττον
φέρεται τὸ καὶ μὴ ἀνωτέρω ὄντα ὑπὸ πλείονος ἀέρος ὀχεῖται τῷ
ὑποκειμένῳ, τὰ δὲ κατωτέρω γινόμενα ὑπὸ ἐλάττωτος, καὶ τὰ βα-
ρύτερα δὲ διὰ τῶτο ταχύτερον φέρεται ὅτι ῥᾶν ἐκεῖνα διαίρει τὴν
ὑποκειμένην ἀέρα. ὥς γὰρ τὰ ἐν ὕδατι καταφερόμενα κυφότερα
δοκεῖ τῷ ὕδατος ἀνέχοντος καὶ ἀντιπράττοντος αὐτῶν τῇ κάτω
φορᾷ, ὅτω καὶ τὰ ἐν ἀέρι πάχυν εὐλογον, καὶ ὅσῳ πλείων ὁ ὑπο-
κείμενος ἀήρ ἐστὶ, τοσούτῳ μᾶλλον ἀνεχόμενα κυφότερα δοκεῖν.
ὁμοίως δὲ καὶ τὸ πλείον πῦρ βάττον ἄνω φέρεται ὥς εὐκολώτερον
διαίρει τὴν ὑπερκείμενον ἀέρα, καὶ ὅσῳ πλείων ὁ ὑπερκείμενός ἐστι,
τοσούτῳ ἀργότερον κινεῖται τὸ δι' αὐτὸ φερόμενον. καὶ γὰρ μὴ ὁμοίως
τῷ ὕδατι πέφυκεν ἔχειν ὁ ἀήρ, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς σῶμα ὡς ἐμποδίζ-
ει τῇ κινήσει τῶν δι' αὐτὸ φερομένων. εἰ δὲ τῶτο ἀληθές, ὁ
προδίκη βάρους, ὥς ὁ Ἀριστοτέλης φησὶν, ἢ καὶ τὴν ταχύτητα
ἐπίδοσις γίνετο, ἀλλ' ἀναίρεται τῷ ἐμποδίζοντος. καλῶς δὲ ἐπέ-
σχησεν ὁ Ἀλέξανδρος ὅτι καὶ τῶτο ὅτως ἔχει, ἢ τῷ Ἀριστοτέλει
ἐπιχειρήσεις ἀνελεγκτος μῆναι ἢ δεκνύσα ὠρισμένους τὴς τύπης
τῶν σωμάτων καὶ μὴ ἐπ' ἀπειρον αὐτὰ φέρεται ἐκ τῷ βάττον φέ-
ρεται τὰ ἐγγυτέρω γινόμενα τῶν οἰκείων τόπων. τὸ γὰρ ἐπὶ ἀπειρον
διάστημα φερόμενον ὑδέποτε ἐγγυτέρω γίνετο, ὑδὲ ἐλάττω ἢ
πλείων ὁ ὑποκείμενος ἀήρ ἀπειρος ὢν, εἴπερ ἀπειρον τὸ διάστημα.
ὥς καὶ ταύτην τις αἰτίαν ἀποδέχοιτο τῆς βάττοντος πρὸς τὸ κάτω
κινήσεως, καὶ ὅτω δεικνύει ἐξ αὐτῆς τὸ μὴ εἰς ἀπειρον φέρεται τὰ
φερόμενα. εἰ δὲ ἀπειρον ὄντος τῷ διαστήματος βάττον φέρεται
πρὸς τὸ κάτω μὴ διὰ τὸ ἐλάττωνα εἶναι τὴν ὑποκειμένην ἀέρα, δη-
λονότι διὰ προδίκη βάρους βάττον οἰδῆσθαι. τί γὰρ ἂν ἄλλο εἴη
αἰτίον ἐπὶ τῶν φύσει φερομένων καὶ μὴ βίᾳ, ὥς Ἰππαρχος ἔλε-
γεν; ἀμείνων δὲ, φησὶν ὁ Ἀλέξανδρος, καὶ φυσικωτέρα αἰτία τῷ
βάττον φέρεται τὰ ἐγγυτέρω γινόμενα τῶν οἰκείων τόπων ἢ ὑπὸ
Ἀριστοτέλει ῥηθείσα, τὸ προδίκη ἰσχύϊ τὸ βάρος καὶ τὴν κυφότητα.
τῶτο δὲ ἂν εἴποι γίνεται Ἀριστοτέλης τῷ πλησιάζοντος τῷ οἰκείῳ
τόπῳ εὐκρινέστερον αἰεὶ τὸ εἶδος ἀπολαμβάνοντος, καὶ διὰ τῶτο, εἰ
μὴ βαρὺ τυγχάνει, βαρυτέρῳ γινόμενῳ, εἰ δὲ κῶφον, κυφότερον.
ἐγὼ δὲ πρῶτον μὴ αὐτὸ τῶτο ζητεῖν ἀξιῶ τὸ παρὰ πάντων λεγό-
μενον ὁμολογεῖσθαι, πῶς ἂν καταληφθῇ τὸ πρὸς τοῖς οἰκείοις τό-
ποις γινόμενα βάττον φέρεται. ἔπειτα εἰ προδίκη βάρους ἢ κυφό-
τητος γίνετο, συμβήσετο τὸ ἐν ἀέρι σταθμίζομενον, ὅταν ἀπὸ ὑψηλῆς
πύργου τις ἢ δένδρου ἢ ἀκρωρείας ἀποτόμῃ ἑαυτὸν ἐκτείνας ἐν ἀέρι
σταθμίζῃ, βαρυτέρον φαίνεσθαι ἢ ἐν τῷ ὑποκειμένῳ τῆς γῆς ἐδάφει

ἐξῶτος τῷ σαβμίζοντος. ὅπερ πλασματώδες δοκεῖ, εἰ μὴ ἄρα ἐπὶ τούτων ἀνεπαίδητόν τις λόγος γίνεσθαι τὴν διαφορὰν. id. f. 61 b.

277^a τὰ σωματώδη σώματα ἢ κτ' τὴν αὐτῶν φύσιν κινεῖ, ἢ ὑπ' 33
ἄλλω τινὸς φερόμενα, ἢ ὑπ' ἄλλῳ ἐκθλίβεσθαι... ὅτι δὲ 5
ὅτε τῇ ὑπ' ἄλλῳ ἐκθλίβεται βιάζομενα κινεῖ, δεικνυσὶν ἐφεξῆς.
ταύτης δὲ γιγνώσκει τῆς δόξης μετ' αὐτὴν Στράτων ὁ Λαμψακη-
νός τε καὶ Ἐπίκουρος, πᾶν σῶμα βαρύτερα ἔχειν νομίζοντες καὶ πρὸς
τὸ μέσον φέρεσθαι, τῷ δὲ τὰ βαρύτερα ὑφίστασθαι τὰ ἥττον βαρέα
ὑπ' ἐκείνων ἐκθλίβεσθαι βία πρὸς τὸ ἄνω, ὥς εἰ τις ὑφέλλει τὴν γῆν, 10
ἂν εἴ τ' ὕδωρ εἰς τὸ κέντρον, καὶ εἰ τις τὸ ὕδωρ, τὴν ἀέρα, καὶ εἰ
τὴν ἀέρα, τὸ πῦρ... οἱ δὲ τῷ πάντα πρὸς τὸ μέσον φέρεσθαι κτ'
φύσιν τεκμήριον κομίζοντες τὸ τῆς γῆς ὑποσπυμένης τὸ ὕδωρ ἐπὶ
τὸ κάτω φέρεσθαι καὶ τὸ ὕδατος τὴν ἀέρα, ἀγνοοῦσι τὴν τούτου αἰτίαν
τὴν ἀντιπερίστασιν ὅσαν· τῶν γὰρ παχυτέρων εἰς τὴν τῶν λεπτοτέ- 15
ρων χώραν μετατιθεμένων τὰ λεπτότερα τὴν τῶν παχυτέρων χώ-
ραν μεταλαμβάνει, περιωδύμενα πρὸς τὸ κάτω διὰ τὸ μηδὲν εἶναι
κενόν, μηδὲ σῶμα διὰ σώματος χωρεῖν. ἰστέον δὲ ὅτι ὁ Στράτων
μόνος ὁδὸν Ἐπίκουρος πάντα ἔλεγον εἶναι τὰ σώματα βαρέα, καὶ
φύσει μὲν ἐπὶ τὸ κάτω φερόμενα παρὰ φύσιν δὲ ἐπὶ τὸ ἄνω, ἀλλὰ 20
καὶ ὁ Πλάτων οἷδε φερόμενην τὴν δόξαν καὶ διελέγχετο... καὶ γὰρ οἱ
τὰς ἀτόμους λέγοντες εἶναι ναστάς ὅσας βαρείας ἔλεγον αὐτάς καὶ
βαρὺς τοῖς συνθέτοις αἰτίας, ὥσπερ ὅν κυφότητος τὸ κενόν...
ἀλλ' ὡς ἔοικε, τῷ ὄντι πρῶτος ὁ Ἀριστοτέλης τί ποτε ἔξιν ὁ τόπος
ἐπιχειρήσας ζητεῖν μερικῆς ἐννοίας αὐτῷ τῆς κτ' τὸ περιέχειν ἔξω- 25
θεν κατεδράξατο, καὶ διὰ τούτο πολλὰ ἐπιστάσεων ὑπεύθυνον ἐποίησε
τὴν λόγον. id. f. 62 b. cf. Themist. f. 14 b.

277^b πρῶτης μὲν φιλοσοφίας λόγους τὴν Μετὰ τὰ Φυσικὰ πραγμα- 10
τείαν καλεῖ, καὶ φησιν ἕκ τε τῶν ἐκεῖ ῥηθέντων καὶ ἕκ τῶν ἐν τῷ
θ' τῆς Φυσικῆς Ἀκροάσεως δεικνύσθαι εἰς ὃν κόσμος ἔστιν... ἐν 30
δὲ τῇ Μετὰ τὰ Φυσικὰ, ὡς φησὶν Ἀλέξανδρος, δεικνυσὶν ὅτι ἐν
ἐξὶ τὸ κινητικὸν τούτο τῷ κυκλοφορητικῷ σώματος... ἀρκεῖ δὲ
ικανῶς καὶ ὁ ἡμέτερος καθηγεμὼν Ἀμμώνιος, ἐν ὅλῳ βιβλίῳ τούτῳ
δεικνύς ὅτι ὁ τελικὸν μόνον ἀλλὰ καὶ ποιητικὸν αἶτιον οἶδε τὸν κόσμον
τὴν θεὸν ὁ Ἀριστοτέλης. Simpl. f. 63. cf. Themist. f. 14 b.

277^b καὶ τρίτος (τόπος) ὁ τῷ μεταξὺ εἰς πλείονα διηρημένον, εἰς τε 17
γὰρ τὸ κῦφον καὶ πᾶσιν ἐπιπολάζον τοῖς ἐπ' εὐθείας κινουμένοις, ὅπερ
ἐστὶ πῦρ, καὶ εἰς τὰ μεταξὺ τούτου τε καὶ τῷ βαρυτάτῳ δύο σώματα,
τόν τε ἀέρα καὶ τὸ ὕδωρ. ὅτι δὲ ἐν τούτῳ τῷ κόσμῳ εἰσὶν οἷδε οἱ
τόποι, καὶ ὅτι ἐν ἄλλῳ, δεικνυσὶν οἶμαι ἐφ' ἐνὸς τῷ πυρός, ὥσπερ 40
πρότερον ἐπὶ τῆς γῆς ἐδείκνυν· ἀνάγκη γὰρ τὸ ἐπιπολάζον, τούτῳ
τὸ πῦρ, ἢ ἐν τούτῳ εἶναι τῷ μεταξὺ, ἢ ἔξω τούτῳ τῷ τόπῳ ἐν ᾧ
κεῖται. ὅπως γὰρ ὁ Ἀλέξανδρος ἀκρίβειαν, ὅτι ὡς ἐν ἄλλῳ κόσμῳ τὸ
ἔξω, ἀλλ' ἐν τούτῳ· ὁ γὰρ αὐτὸς φησὶ λόγος καὶ ἔξω τούτῳ τῷ
κόσμῳ ἦ. Simpl. f. 63 b.

277^b ἄλλο δὲ σῶμα παρὰ ταῦτα, τό τε βαρὺ καὶ τὸ κῦφον, ἐκ 22
τῆς... σημειῖται δὲ ἐν τούτοις ὁ Ἀλέξανδρος ὅτι καὶ τὸ αἰθέριον
σῶμα σωματικὸν εἶπεν ὁ Ἀριστοτέλης, εἰπὼν "τριῶν γ. ο. τ. σ. γ."

(v. 13). τούτο δὲ, φησὶν, εἶπεν ὁ ὡς καὶ αὐτὸ πρὸς τὴν τῷ κόσμῳ
σύστασιν, τε καὶ ὅτιαν σωματικὸν λόγον ἔχοντος, ἢ ὡς τῶν ἀπλῶν σω-
μάτων πάντων κοινότερον σωματικὸν καλυμμένων, διότι καὶ τὸ σωματικὸν
ἀπλῶς εἶναι βούλεται. καὶ ἐφεξῆς δὲ αὐτοῦ συμπεραστέοντος
σωματικὰ τὰ ἀπλὰ σώματα καλεῖ, καὶ ἔτι σαφέστερον ἀρχόμενος τῷ
τρίτῳ βιβλίῳ. σωματικὰ δὲ σωματικὰ λέγει τὰ σώματα ὅσα σω-
ματικὰ, ἀντιδιασέλλων αὐτὰ πρὸς γὰρ τὸ εἶδος καὶ τὴν ὕλην· ἐκείνα
γὰρ σωματικὰ μὲν τῶν σωματικῶν καὶ κυρίως γὰρ καὶ πρῶτως, ὁ μὴ σω-
ματος σωματικὰ. id. ib.

προσέτιθιν ἐπιστημονικῶς ὅτι καὶ ἀδύνατον ἄλλως ἔχειν, ὥς 277^b
ὁ μόνον ἔξιν εἶς, ἀλλ' ὅτι ἂν γένωντο πλείους. τάχα γὰρ ἂν τις 27.
εἶπεν νῦν μὲν ἓνα εἶναι, μηδὲν δὲ κωλύειν καὶ πλείους γενέσθαι... τούτο
γὰρ ἡ ἀπορία συνάγει, ὅτι ἢ εἰς πλείους κόσμοι ἢ ἐνδέχεται πλείους
γενέσθαι τὸς καθ' ἑκάστα. διόπερ ὁ Ἀλέξανδρος προσυπακούειν ἔδεικε
τῷ "ὁδοῖεν γὰρ ἀδύνατον" τὸ ἐξ ἀνάγκης ἓνα καὶ μόνον εἶναι. ἢ δὲ
ἀπορία τοιαύτη. id. f. 64.

ἀπὸ τῆς τῷ εἶδους κοινότητος τὴν ἀπορίαν κρατύνει, ἐπειδὴ 278^a
τὸ κοινὸν οἱ μὲν χωρὶς ἐλεγον καὶ ἐξηρημένον, ὥσπερ καὶ οἱ Πυθα- 16.
γόρειοι καὶ ὁ Σωκράτης καὶ Πλάτων, νομίζοντες δεῖν πρὸ τῶν πολ-
λῶν ὁμοίων εἶναι τι τὸ τῆς ὁμοιότητος αὐτοῖς αἰτίον ἐξηρημένον
αὐτῶν, οἱ δὲ ἀχώριστον τῶν πολλῶν ὑπάρχειν, εἴτε ὅτι, φησὶν,
εἴτε ἐκείνως, ἐπὶ πάντων ὁρῶμεν τὸ αὐτὸ εἶδος πλείστον ἐνύλην καὶ
ὁμοειδέσθαι ὑπάρχειν... ὥς καὶ ὕψος ἢ εἰς πλείους ἢ ἐνδέχεται
γε εἶναι, ταῦτ' ἐν εἰπεῖν κόσμοι· γένος γάρ, φησὶν Ἀλέξανδρος,
ἢ εἶδος ὁ κόσμος ἔστι χωρὶς τῆς ὕλης λαμβανόμενος... τῶν
δὲ τῶν Πλάτωνος φίλων πρὸς τὸν Πλάτωνα φασὶν αὐτὸν ἀποτα-
νεῖσθαι, ὅτι ὅσον ἐκ τῶν παραδειγμάτων, πολλοὶ ὠφέλιον εἶναι
κόσμοι, εἴπερ πρὸς ἑκάστον παραδειγμα πολλὰς ὁρῶμεν γνωστέας
εἰκόνας· ὁ δὲ Πλάτων ἐκ τῶν ἐν εἶναι τὸ παραδειγμα ἓνα τὸν 30
κόσμον ἀποδεικνύει νομίζει. ταύτης δὲ καὶ Ἀλέξανδρος ἐγένετο
τῆς ὑπονοίας, καὶ ἐγκαλεῖ τῷ Πλάτῳ διὰ τὸ ἐν εἶναι τὸ παραδειγμα
ἓνα τὸν κόσμον λέγοντι... ὁ δὲ Ἀλέξανδρος καὶ ἄλλα προσέτιθιν
ἐπιχειρήματα ὁ μόνον ὅτι ἐνδέχεται ἀλλ' ὅτι ἀνάγκη πλείονας εἶναι
κόσμους λέγοντα, οἷς ὅτι ἐπήγαγε τὰς λύσεις, εἰ μὴ ἄρα τὴν
35 Ἀριστοτέλει ἐπαχθισομένην καὶ ταύτας λύειν νομίζει. λέγει τοί-
νυν. id. f. 64 b.

ὁ Πλάτων ἔλεγεν εἶναι τὰς ιδέας, δι' ἃς καὶ τὸ πλῆθος ἐν τοῖς
καθ' ἑκάστα. τούτο δὲ ψεῦδος· ὁ γὰρ Πλάτων καὶ τῶν μοναδικῶν ἔλε-
γεν εἶναι ιδέας. φησὶν ὅτι ὁ Ἀριστοτέλης ὅτι αἱ παρὰ τῷ Πλάτῳ
ιδέαι ὅτι εἰσάγουσι τὸ πλῆθος τῶν καθ' ἑκάστα. cod. Coisl. 166.

καὶ πλατωνίζει ἐνταῦθα ὁ Ἀριστοτέλης· αὐτὸς γὰρ ἐν τῷ Τι- 278^a
μαίῳ φησὶ τὸν κόσμον τέλειον εἶναι ὡς ἐκ τελείων. id. ib. 27.

δύτερον σημανόμενον τῷ ὕψει λέγει καθ' ὃ καὶ τὸ πλανώ- 278^b
μενον ὕψος λέγομεν· τούτο γὰρ ἐστὶ τὸ συνεχὲς ἥτοι προσεχὲς 16.
σῶμα τῇ ἐχάτῃ περιφορᾷ τῷ παντός... καὶ κτ' τούτῳ τὸν ὅλον
κόσμον ὕψος λέγει. καὶ ἐστὶ καὶ τοῖς πρὸ τῷ Ἀριστοτέλους τὸ ὄνομα
συνήθες· πολλὰ γὰρ γυν καὶ ὁ Πλάτων τὸν ὕψος κόσμον καλεῖ,
ὥσπερ καὶ ἐν τῷ Πολιτικῷ... καὶ ἐν τῷ Τιμαίῳ. Simpl. f. 65 b.

279 α κυριώτερον δὲ αἰῶνα λέγεσθαι φησιν Ἀριστοτέλης τὴν ἐλά-
 25. ττητα καὶ τελειότητα καιρῷ, τὴν συναιρῶσαν τὴν ἀπειρον χρόνον τῷ
 παντὶ ὑρανῷ... ἐγκύκλιος δὲ καλεῖ φιλοσοφήματα τὰ καὶ τὰ ἐξ
 ἐξ ἀρχῆς τοῖς πολλοῖς προτιθέμενα, ἅπερ καὶ ἐξωτερικὰ καλεῖν
 εἴωθεν, ὥσπερ καὶ ἀκροαματικά καὶ συνταγματικά τὰ σπουδαιότερα.
 λέγει δὲ περὶ τούτων ἐν τοῖς περὶ Φιλοσοφίας. καθόλου γὰρ ἐν οἷς ἐστὶ
 τι βέλτιον, ἐν τούτοις ἐστὶ τι καὶ ἄριστον. ἐπεὶ γὰρ ἐστὶν ἐν τοῖς ὅσων
 ἄλλο ἄλλω βέλτιον, ἐστὶν ἄρα τι καὶ ἄριστον, ὅπερ εἴη ἂν τὸ θεῖον.
 εἰ γὰρ τὸ μεταβάλλον ἢ ὑπὸ ἄλλω μεταβαλλεῖ ἢ ὑφ' ἑαυτοῦ, καὶ εἰ
 ὑπὸ ἄλλω, ἢ κρείττονος ἢ χειρότερος, εἰ δὲ ὑφ' ἑαυτοῦ, ἢ ὡς πρὸς τι
 10 χειρότερον ἢ ὡς καλλιονός τις ἐφείμενον. τὸ δὲ θεῖον ὅτε κρείττον τι
 ἔχει αὐτῷ, ὑφ' οὗ μεταβληθήσεται (ἐκείνου γὰρ ἦν θεώτερον), ὅτε ὑπὸ
 χειρότερος τὸ κρείττον πάσχει θέμεις ἐστὶν. καὶ μέντοι εἰ ὑπὸ χειρότερος,
 φαῦλον ἂν τι προσελάμβανεν, ὅθεν δὲ ἐν ἐκείνῳ φαῦλον. ἀλλ'
 ὅθεν αὐτὸ μεταβάλλει ὡς καλλιονός τις ἐφείμενον. ὅθεν γὰρ ἐν-
 15 δεές τι τῶν αὐτῷ καλῶν ὕδατος. ὡς μέντοι ὅθεν πρὸς τὸ χειρότερον, ὅτε
 μηδὲ ἄνθρωπος ἐκὼν ἑαυτὸν χειρῶν ποιεῖ, μήτε δὲ ἔχει τι φαῦλον
 μηδὲν ὅπερ ἂν ἐκ τῆς εἰς τὸ χειρότερον μεταβολῆς προσελάβεν. καὶ
 ταύτην δὲ ἀπὸ τοῦ δευτέρου τῆς Πλάτωνος Πολιτείας Ἀριστοτέλης
 μετέλαβε τὴν ἀπόδειξιν... ταῦτα, ὅπερ εἶπον, πάντα ἀπ' ἀρχῆς
 20 τῆς ῥήσεως μέχρι τέλους (*) ἐπὶ τοῦ κυκλοφορητικῷ σώματος
 ἀκίεω μᾶλλον ἀεῖται ὁ Ἀλέξανδρος, οἱ δὲ νεώτεροι τῶν ἐξηγητῶν
 πάντα ὡς ἐπὶ τῶν ἀκινήτων αἰτίων τῶν τὰ ὑράνια κινούντων τὰ
 εἰρημένα παρανοῶσιν ἀκίεω... ἀλλ' ὅτι μὴ τὸ ποιῶσαν καὶ τὰ
 πρότερα περὶ τῶν ὑρανίων ὑπονοεῖται τὸτο μάλιστα τὸ ῥητόν
 25 ἐστὶν τὸ "καὶ ἀπαυσον δὴ κίνησιν κινεῖ" εὐλόγως" (β 1) καὶ τὰ συ-
 νοχῇ αὐτῷ, πρόδηλον. εἰ μέντοι ὅπως ἔχει ἡ γραφή ὡς ἐν τισιν
 εὐρον ἀντιγράφους "καὶ ἀπαυσον δὴ κίνησιν κινεῖ εὐλόγως," ἀλλ'
 ὅχι "κινεῖ," ὡς Ἀλεξάνδρῳ δοκεῖ, καὶ τὸτο καὶ τὰ πρὸ αὐτοῦ πάντα
 δυνατὸν ἀβιάτως ἐπὶ τὰ νοητὰ καὶ ἀκίνητα αἰτία καὶ ἔξω τοῦ κόσμου
 30 λεγόμενα ὡς ὑπερκόσμου ἀνάγκη. id. f. 67 b.

279 α ὁ μὴ Ἀλέξανδρος αἰεῖ) πάντα τὰ ἐντεῦθεν περὶ τῶν ὑρανίων
 18. λέγεσθαι σωματίων. ὅπερ ὡς συνάδει τῇ λέξει, ἀλλὰ τὰ μὴ ἐπὶ τῷ
 θεῷ λελεσθαι) τὰ δὲ ἐπὶ τῷ ὑρανίῳ σώματος. ἡνίκα μὴ γὰρ λέγει τὸ
 θεῖον ἀκίνητον, πῶς ἐνδέχεται) τὸτο λαβεῖν ἐπὶ τῷ ὑρανίῳ; πάλιν
 35 ὅταν ἐπιφέρῃ ὅτι πέρας ἔχει τῆς κινήσεως, ὡμολογῇ) ὅτι περὶ
 τοῦ ὑρανίου σώματος λέγει. πῶς δὲ πάλιν λέγει τὰ ὑράνια ἀμε-
 τάβλητα αἰετὶ μεταβαλλόντα, καὶ πάλιν μὴ εἶναι ἐν τόπῳ ἐν τόπῳ
 ὑπάρχοντα; ἀλλὰ μᾶλλον, ὡς ἔδοξε τῷ φιλοσόφῳ Ἀμμωνίῳ,
 περὶ τῶν λέγει) ταῦτα τῶν κινήτων τὰ ὑράνια, εἰ καὶ τινὰ ἐστὶ
 40 κινεῖ καὶ τοῖς ὑρανίοις ἀρμόττοντα. cod. Coisl. 166.

(*) p. 279 α 18. Alexander autem existimavit una cum harum
 rerum explicatione Aristotelem declarasse mundum esse aeter-
 num... Alexander vero imaginatur hoc de primo mobili ac
 de motrice causa dictum fuisse... hac itaque ratione inveni-
 mus Alexandrum duplici modo hunc sermonem intellexisse:
 45 mihi tamen secunda explicatio magis arridet. Themist. f. 15 b.
 cf. Simpl. f. 67.

τὰ μὴ τῶν Ἀριστοτέλους συγγραμμάτων λέγει) ἀκροαμα- 279 α
 25. τικά, ὅσα πρὸς τὴν γνησίως δηλονότι αὐτῷ μαθητῆς ἐρρέθη, ὅλα
 ἐστὶν ἡ λογικὴ αὐτοῦ πραγματεία καὶ ἡ φυσικὴ, τὰ δὲ ἑταιρικὰ,
 ὅσα πρὸς τὴν ἑαυτοῦ φίλως ἐγράφη, τὰ δὲ ἐξωτερικά, ὅσα δι'
 5 ἐπιστολὰς ἔγραφε πρὸς τινες τῶν μὴ συνηθῶν αὐτῷ, ἀξιώμενος
 παρ' ἐκείνων. α καὶ ἐγκύκλιος λέγει), διότι γελλομένων τούτων
 τοῖς ἐρωτήσασιν ὅπως ἀνεγινώσκοντο καὶ κύκλον πάντων ἱσαμέ-
 νων, ἵνα πάντες αὐτῶν ἀκίεωσιν ἐπ' ἴσης. ἐν τούτοις γὰρ πολλὰ καὶ
 ὁ Ἀριστοτέλης περὶ τῶν θεῶν φιλοσοφῆσας ἔδειξεν ὅτι τὸ θεῖον τὸ
 10 ἀκρότατον πάντων καὶ πρῶτον ὁ πρῶτος νῦν, ὃν ἐν τῇ ἀπλανεῖ ἀναγ-
 καῖον ἀμετάβλητον εἶναι. cod. Reg. 1853. ἐγκύκλιός φησι τὰ
 ἐξωτερικά. cod. Coisl. 166.

τὸ καταδικάζει ἀντὶ τοῦ καταψηφίζεσθαι εἰρη, ταῦτ' σημαῖ- 279 α
 10. νον τῷ καταδικάζειν, παθητικὸν ἀντὶ ἐνεργητικῷ ῥηθέν. Simpl.
 f. 68 b.

τῶν γεγενῆαι λεγόντων αὐτὸν οἱ μὴ αἰδίων λέγουσιν, ὥσπερ 279 α
 13. Ὀρφεὺς καὶ Ἡσίοδος καὶ μετ' αὐτοὺς ὁ Πλάτων, ὡς φησιν Ἀλέξαν-
 δρος. τινες δὲ τῶν γενητῶν λεγόντων καὶ φθαρτὴν λέγουσι, διχῶς
 δὲ τούτο. οἱ μὴ γὰρ ὅτι φθαρτὴν ὥσπερ ὅτι ἄλλο τῶν συνισαμέ-
 20 νων ἀτόμων, οἷον Σωκράτην φθειρόμενον ἀπαξ καὶ μηκέτι ἀνα-
 κάμπτοντα, οἱ δὲ ἐναλλαξ γίνεσθαι καὶ φθεῖρεσθαι λέγουσι καὶ αἰδίων
 εἶναι τὴν διαδοχὴν, ὥσπερ Ἐμπεδοκλῆς τὴν φιλίαν καὶ τὸ νεῖκος
 παρὰ μέρος λέγων ἐπικρατύντα τὴν μὴ συνάγειν τὰ πάντα εἰς ἓν
 καὶ φθεῖρειν τὴν τῷ νεῖκῳ κόσμον καὶ ποιεῖν ἐξ αὐτοῦ τὴν σφαῖραν, τὸ
 25 δὲ νεῖκος διακρίνει πάλιν τὰ χοιχεῖα καὶ ποιεῖν τὴν ταῦτον κόσμον.
 ταῦτα δὲ Ἐμπεδοκλῆς σημαίνει λέγων

ἄλλοτε μὴ φιλότῃ συνερχόμεν' εἰς ἓν ἅπαντα,
 ἄλλοτε δ' αὖ δὴ καὶ ἐκαστα φορέμενα νεῖκος ἔχθει.
 καὶ δὲ πάλιν διαφύντος ἐνὸς πλέον' ἐκτελέθουσιν,
 τῇ μὴ γίνονται τε καὶ ὅσῃσι ἐμπεδος αἰών.
 καὶ δὲ διαλλάσσοντα διάμπερος ὕδαμα λήγει,
 ταύτη δ' αἰὲν ἔασιν ἀκίνητοι καὶ κύκλον.

καὶ Ἡράκλειτος δὲ ποτὲ μὴ πυρὸς τὴν κόσμον λέγει, ποτὲ δὲ
 ἐκ τοῦ πυρὸς συνίστασθαι πάλιν αὐτὴν κατὰ τινος χρόνων περιό-
 30 δους, ἐν οἷς φησὶ "μέτρα ἀπτόμενος καὶ μέτρα σβεννύμενος." ταύ-
 της δὲ τῆς δόξης ὕπερον ἐγένοντο καὶ οἱ Στωϊκοί. ἀλλ' ὅτι μὴ
 ἐάδωσαν. ὅτι δὲ οἱ θεολόγοι ὅχι ὡς ἀπὸ χρονικῆς ἀρχῆς ἀλλ'
 ὡς ἀπ' αἰτίας ποιητικῆς λέγουσι τὴν γένεσιν τοῦ κόσμου, καὶ ταύ-
 35 την μυθικῶς ὥσπερ καὶ τὰ ἄλλα, πρόδηλον. Ἐμπεδοκλῆς δὲ
 ὅτι δύο κόσμους ἐνδείκνυσι, τὸν μὴ ἡνωμένον καὶ νοητὸν τὸν δὲ δια-
 κεκριμένον καὶ αἰσθητόν, καὶ ὅτι καὶ ἐν τούτῳ τῷ κόσμῳ τὴν ἑνωσιν
 ὁρᾷ καὶ τὴν διακρίσιν ἐν ἀλλήλοις, οἷμαι μετρίως ἐκ τῶν αὐτῷ δεδει-
 χέναι ῥημάτων. καὶ Ἡράκλειτος δὲ δι' αἰνιγματῶν τὴν ἑαυτοῦ σο-
 40 φίαν ἐκφέρειν, καὶ ταῦτα ἅπερ δοκεῖ τοῖς πολλοῖς σημαίνει. ὁ γὰρ
 ἐκεῖνα εἰπὼν περὶ γένεσεως, ὡς δοκεῖ, τὸν κόσμον καὶ τὰδε γέγραφε
 "κόσμον τόνδε ὅτε τις θεῶν ὅτε ἀνθρώπων ἐποίησεν, ἀλλ' ἦν αἰεῖ."
 πλὴν ὅτι ὁ Ἀλέξανδρος, βυβλόμενος τὴν Ἡράκλειτον γενητὴν καὶ φθα-
 ρτὴν λέγειν τὴν κόσμον, ἄλλως ἀκίεω τὸν κόσμον εἶναι. καὶ γὰρ μαχό-

μενα, φησί, λέγει, ὡς ἂν τῷ δοῖται· κόσμον γὰρ φησὶν ἐνταῦθα
 ὃ τῆνδε λέγειν τὴν διακόσμησιν, ἀλλὰ καθόλου τὰ ὄντα καὶ τὴν τέ-
 των διάταξιν, καθ' ἣν εἰς ἑκάτερον ἐν μέρει ἢ μεταβολῇ τῷ παν-
 τός, ποτὲ μὲν εἰς πῦρ ποτὲ δὲ εἰς τὴν τοιούτου κόσμον· ἢ γὰρ τοιαύτη
 τῶν ἐν μέρει μεταβολῇ καὶ ὁ τοιούτος κόσμος ἔκ ἡρξάτο πάτε, 5
 ἀλλ' ἦν αἰεὶ. καὶ ταῦτα δὲ προσέθηκεν ὁ Ἀλέξανδρος, ὅτι οἱ λέγον-
 τες ποτὲ μὲν ὕτω καὶ πᾶν ποτὲ δὲ ἄλλως ἔχειν, ἀλλοίωσιν μᾶλλον
 τῷ παντός, ἀλλ' ὃ γένεσιν καὶ φθορὰν λέγουσιν. οἱ δὲ γενήτον,
 φησί, καὶ φθορὴν λέγοντες τὸν κόσμον ὡς ὅτι ἄλλο τῶν σινισα-
 μένων εἶναι ἂν οἱ περὶ Δημόκριτον· ὡς γὰρ ἔκαστον τῶν ἄλλων γί- 10
 νεῖ καὶ φθαίρει κατ' αὐτὸς, ὕτω δὲ καὶ τῶν κόσμων τῶν ἀπείρων
 ἔκαστος· ὡς γὰρ ἐπὶ τῶν ἄλλων καὶ γινόμενον ὃ ταῦτ' ἐν τῷ φθα-
 ρέντι, εἰ μὴ ἄρα κατ' εἶδος, ὕτω καὶ ἐπὶ τῶν κόσμων λέγουσιν. εἰ
 δὲ αἱ αἰτομοὶ αἱ αὐταὶ μένυσιν ἀπαθείς ὕσαι, ὁ δὲ ὅτι καὶ ὅτοι
 ἀλλοίωσιν ἂν λέγοιεν τῶν κόσμων ἀλλ' ὃ φθορὰν, ὥσπερ Ἐμ- 15
 πεδοκλῆς δοκεῖ λέγειν καὶ Ἡράκλειτος· ὀλίγα γὰρ ἐκ τῶν Ἀριστο-
 τέλει περὶ Δημόκριτον παραγραφέντων δηλώσει τὴν τῶν ἀνδρῶν
 ἐκείνων διανοίαν. Δημόκριτος ἡγεῖται τὴν τῶν αἰδίων φύσιν εἶναι
 μικρὰς ὕσεως, πλήθος ἀπείρους, ταύταις δὲ τόπον ἄλλον ὑποτί-
 θησιν ἀπειρον τῷ μεγέθει, προσαγορεύει δὲ τὸν μὲν τόπον τοῖσδε 20
 τοῖς ὀνόμασι, τῷ τε κενῷ καὶ τῷ ὑδρὶ καὶ τῷ ἀπείρῳ, τῶν δὲ ὕσων
 ἐκάστην τῷ τῷδε καὶ τῷ νασῷ καὶ τῷ ὄντι. νομίζει δὲ εἶναι ὕτω μι-
 κρὰς τὰς ὕσεως ὥστε ἐκφυγεῖν τὰς ἡμετέρας αἰσθησεις, ὑπάρχειν δὲ
 αὐταῖς παντοίας μορφὰς καὶ σχήματα παντοῖα καὶ καὶ μέγεθος δια-
 φορὰν. ἐκ τούτων ὅν ἦδη, καθάπερ ἐκ χοιχείων, γενῶν καὶ συγ- 25
 κρίνειν τὸς ὀφθαλμοφανεῖς καὶ τὸς αἰσθητοὺς ὄγκους. φασὶν αὖτε καὶ
 φέρεσθαι ἐν τῷ κενῷ διὰ τὴν ἀνομοιωτῆτα καὶ τὰς ἄλλας τὰς
 εἰρημένας διαφορὰς, φερομένας δὲ ἐμπίπτειν καὶ περιπλέκεσθαι πε-
 ριπλοκῇ τοιαύτην ἢ συμφυεῖν μὲν αὐτὰ καὶ πλησίον ἀλλήλων
 εἶναι ποιεῖ, φύσιν μέντοι μίαν ἐξ ἐκείνων κατ' ἀλήθειαν ὅδ' ἡντι- 30
 ναὺν γενεῖ· κομιδῇ γὰρ εὐθες εἶναι τὰ δύο ἢ τὰ πλείονα γενεῖς
 ἂν ποτε εἴναι. τῷ δὲ συμφυεῖν τὰς ὕσεως μετ' ἀλλήλων μέχρι
 τινὸς αἰτιάει τὰς ἐπαλλαγὰς καὶ τὰς ἀντιλήψεις τῶν σωμάτων·
 τὰ μὲν γὰρ αὐτῶν εἶναι σκαλῆρά, τὰ δὲ ἀγκιστρώδη, τὰ δὲ ἄλλα
 ἀναρίθμους ἔχοντα διαφορὰς. ἐπὶ τοσούτον ὅν χρόνον σφῶν αὐτῶν 35
 ἀντέχεσθαι νομίζει καὶ συμφυεῖν, ὥς ἰχυροτέρα τις ἐκ τῶν περιέχον-
 τος ἀνάγκη παραγενομένη καὶ διασείση καὶ χωρὶς αὐτὰς διασπείρη.
 λέγει δὲ τὴν γένεσιν καὶ τὴν ἐναντίαν αὐτῇ διάκρισιν ὃ μόνον περὶ
 ζώων, ἀλλὰ καὶ περὶ φυτῶν καὶ περὶ κόσμων καὶ συλλήβδην περὶ
 τῶν αἰσθητῶν σωμάτων ἀπάντων. εἰ τοίνυν ἢ μὲν γένεσις σύγκριστις 40
 τῶν ἀτόμων ἐστίν, ἢ δὲ φθορὰ διάκρισις, καὶ καὶ Δημόκριτον ἀλλοίωσις
 ἂν εἴη ἢ γένεσις. καὶ γὰρ καὶ Ἐμπεδοκλῆς καὶ γινόμενον ὃ ταῦτ' ἐν τῷ φθα-
 ρέντι φησὶν, εἰ μὴ ἄρα κατ' εἶδος, καὶ ὅλως τῶτον ἀλλοίωσιν ἀλλ' ὃ
 γένεσιν ὑποτίθεσθαι φησὶν Ἀλέξανδρος. ἐφιστάνει δὲ ἐν τούτοις ἀξιῶ
 ὅτι ὁδοὶ τῶν παλαιῶν ἰσορεῖται φθορὰν τῷ κόσμῳ τοιαύτην λέγων 45
 ὅτι οἱ νῦν λέγουσιν, ὡς φθορὰν μὴ πάλιν ἀνακαμπεῖν. id. ib.

279^b 17. ὁ Ἀφροδιτεύς Ἀλέξανδρος ἔχ' ὕτω τὰ Πλάτωνος νοήσας
 ὡς ὁ Ἀριστοτέλης ἐνόησεν, ὅθεν παρακολούθησας τῇ περὶ τὰς ἐν-

νοήσας αὐτῶν συμφωνίαν, ἐξ ἀρχῆς, ὡς ἔοικε, πρὸς τὰ τὰ Πλά-
 τῶνος ὑπόπτως διατεθείς, ὥσπερ ὀλίγον πρὸ ἡμῶν τῶς πρὸς τὰ
 Ἀριστοτέλους, ἐκ ἀξιοῦ τὴν δόξαν αὐτὴν εὐθύνει ὥσπερ Ἀριστο-
 τέλης, ὅθεν μνημονεύων ὅλως τῷ Πλάτωνος ὀνόματος πλὴν ὀλι-
 γάκις, ἀλλ' αὐτὸν εἰς τὰς εὐθύναις ἔλκει τὸν Πλάτωνα... ταῦτα
 πρὸς τὸν Ἀλέξανδρον εἶχον λέγειν, αἰδόμενος μὲν τὸν ἄνδρα καὶ χά-
 ριτας ὀφείλων αὐτῷ, νομίζων δὲ καὶ αὐτῷ φίλον εἶναι τὴν ἀλή-
 θειαν προτιμᾶν. id. f. 69.

δύναμι, φησὶν Ἀλέξανδρος, καὶ ὅτι εἰ ἄλλως ἔχει ποτὲ ὅτε 279^b
 εἰ δύναται ἄλλως ἔχειν" εἰρηκεῖν καὶ μὲν ὡς ἴσον τῷ ὅτε εἰ γενέ- 31
 μενον πρότερον ἐφθάρη, καὶ δὲ τῷ ὅτε εἰ μὴ ἐφθάρη μὲν ἦδη πρό-
 τερον, δύναμις δὲ ἔχει τῷ φθάρῃ τῷ τὰ ἐξ ὧν γέγονεν εἶναι
 τῆς φύσεως ταύτης. ἔτι δὲ, φησὶν ὁ Ἀλέξανδρος, καὶ ὅπως εἰς
 καὶ ποικίμενον ἐπιχειρήσας. id. f. 70 b.

δοκεῖ μὲν πρὸς Ἰενοκράτην μάλα καὶ τὸς Πλατωνικοὺς ὁ λόγος 279^b
 τείνει, διότι ἐξ ἀτάκτου καὶ πλημμελὲς γεγονέναι τὸν κόσμον φασί, 32
 τῷ Πλάτωνος εἰπόντος "παρалаβῶν γὰρ ὁ θεὸς πᾶν ὅσον ἦν ὁρατὸν
 ἔχ' ἰσχυρίαν ἄγον ἀλλὰ κινούμενον πλημμελῶς καὶ ἀτάκτως εἰς
 τάξιν αὐτὴν ἡγάγεν ἐκ τῆς ἀταξίας" (Tim. p. 30). ὅτοι ὅν γενή-
 τον καὶ ἀφθαρτον λέγοντες τὸν κόσμον τὴν γένεσιν ἔχ' ὡς ἀπὸ χρό-
 νου φασὶ δὲ ἄνευ, ἀλλ' ἐξ ὑποθέσεως εἰρημένην, διδασκαλίας χά-
 ριν τῆς τάξεως τῶν ἐν αὐτῷ προτέρων τε καὶ συνθετωτέρων· ἐπειδὴ
 γὰρ τῶν ἐν τῷ κόσμῳ τὰ μὲν χοιχεία ἐστὶ τὰ δὲ ἐκ τῶν χοιχείων,
 ἐκ τῶν βράδιον γινώσκει τὴν τῶν διαφορὰν, καὶ ὅπως ἐκ τῶν ἀπλῶ-
 ν γένετον τὰ σύνθετα, μὴ ἀναλύσαντα τῇ ἐπινοίᾳ τὰ σύνθετα
 εἰς τὰ ἀπλά, καὶ σκοπῶντα πῶς, εἰ τὰ ἀπλά καθ' αὐτὰ ἦν ἐξ
 ἀρχῆς, ἀπ' αὐτῶν ἐγγόνει τὰ σύνθετα, ὥσπερ ἐπὶ τῶν δια-
 γραμμάτων οἱ μαθηματικοὶ τὴν φύσιν αὐτῶν ζητῶντες τὰ σύν-
 θετα εἰς τὰ ἀπλά ἀναλύουσιν, καὶ ὅπως ἐξ ἐκείνων ἐγένετο ἂν, εἴπερ
 ἐξ ἀρχῆς ἐγένετο, σκοποῦσιν, οἷον ὅτι τὸ τρίγωνον ἐκ τριῶν εὐθεῶν
 καὶ γωνίας συντιθεμένων, ὁ δὲ κύβος ἐκ τετραγώνων ἐξ καὶ γωνίας
 καὶ γραμμῶν ἀλλ' ἔχ' ὡς καὶ ἐπίπεδα συντιθεμένων. μὴ ποτε δὲ
 καὶ τοῖς ἄλλοις φυσικοῖς τοῖς γενήτον καὶ ἀφθαρτον δοκεῖν λέγειν τὸν
 κόσμον, ὅσοι ἐξ ἐνὸς ἢ δυοῖν ἢ τεσσάρων χοιχείων προὑπαρχόν-
 των αὐτὸν λέγουσι γεγονέναι, προσέκειν τὴν γένεσιν ὕτως ἐξηγεῖσθαι
 ὡς εἶρη· καὶ γὰρ οἱ λέγοντες ὕδωρ ἢ αἶρα ἢ πῦρ ἢ τὰ τέσσαρα
 τὴν ἀρχήν, τὰ νῦν φαινόμενα σύνθετα ἀναλύσαντες ὡς ἀπλά-
 στα ταῦτα προὑποτίθεν, καὶ ὅπως ἐξ αὐτῶν γίνετον τὰ σύνθετα
 σκοποῦντες, εἰ καὶ ἐξ ἀρχῆς τινὸς χρονικῆς ὁ κόσμος ἐγένετο, ὅπως
 ἂν γενεῖται φαίεν... ἐπεὶ δὲ καὶ Πλάτων καὶ Ἐμπεδοκλῆς καὶ Ἀνα-
 ξαγόρας καὶ οἱ ἄλλοι φυσικοὶ τὴν τῶν συνθετῶν ἀπὸ τῶν ἀπλῶν
 γένεσιν καὶ τὴν ἐξ ὑποθέσεως τούτων τρόπον φαίνοντι παραδιδόντες
 ἀπὸ τῶν νῦν ὀρωμένων τὴν ἀναλυσιν ποιούμενοι τὴν ἐπὶ τὰ ἀπλά
 καὶ τὴν ἐκ τῶν ἀπλῶν σύνθεσιν ἐξειροῦντες, ὡς εἰ καὶ προὑπῆρχε τῷ
 χρόνῳ τὰ ἐξ ὧν γίνετον τὰ γινόμενα, ῥητέον οἶμαι πρὸς τὴν Ἀριστο-
 τέλους ἔνστασιν ὅτι... ὁ γὰρ Ἐμπεδοκλῆς ὅθεν ἄλλο φησὶν ἢ
 γένεσις ἐστὶ καὶ ἢ φθορὰ "ἀλλὰ μόνον μῆξις τε διαλλαξίς τε μωγέ-
 των." καὶ οἱ ἄλλοι δὲ φυσικοὶ ἔχ' ἀφθαρτέος τῷ ὕδατος ἢ τῷ ἀέρος

ἢ τῷ μεταξὺ γενέσθαι τὸν κόσμον φασίν, ἀλλ' ἐνυπαρχόντων τῶν ἀπλῶν, ἐξ αὐτῶν γίνεσθαι τὰ σύνθετα καὶ εἰς αὐτὰ ἀναλύεσθαι. id. ib.

ταῦτα πρὸς Πεισοκράτην εἰρη] ἀπολογούμενον ὑπὲρ Πλάτωνος καὶ λέγοντα ὅτι γενόμενον εἶπε τὸν κόσμον ὁ Πλάτων ὃ τῷ 5 βυλόμενος, ἀλλὰ διδασκαλίας χάριν ἔφησεν ἐκ τῆς ὕλης τῆς προηγουμένης καὶ τῷ εἶδους γεγενῆσθαι τὸν κόσμον, ὡς ἔχει ἐπὶ τῶν μαθημάτων. cod. Coisl. 166.

ὁ Πεισοκράτης καὶ ὁ Σπεύσιππος ἐπαινεῖντες βοηθῆσαι τῷ Πλάτῳ ἔλεγον ὅτι ὁ γενητὴν τὸν κόσμον ὁ Πλάτων ἐδόξαζεν 10 ἀλλὰ ἀγένητον, χάριν δὲ διδασκαλίας καὶ τῷ γνωρίσθαι καὶ παραστήσαι αὐτὸ ἀκριβέστερον ἔλεγε τῶτον γενητὴν. cod. Reg. 1853.

280^a 11. μὲν τὸ ἀντιπεῖν τοῖς γενητῇ μὲν ἀφάρτον δὲ λέγουσι τὸν 15 κόσμον, μεταβέβηκεν ἐπὶ τῆς γενητῇ μὲν αὐτόν, φθειρόμενον δὲ καὶ πάλιν γινόμενον ἐναλλαξὶ λέγοντας, καὶ τῷτο διηκεῖν, ὡς Ἐμπεδοκλῆς καὶ Ἡράκλειτος ἐδόξαν λέγειν καὶ ὕστερον τῶν Στωϊκῶν τινές. Simpl. f. 71 b.

280^a 16. ὅτω καὶ εἰ ἐκ τούτου τὸν κόσμον γίνοιτο κόσμος ἄλλος ὁ καλέ- 20 μενος σφαῖρος, ἢ ὡς οἱ νῦν λέγουσιν, ὁ καινός, καὶ ἐξ ἐκείνου πάλιν ὅτος, ἀλλοίωσις ἂν εἴη κόσμος καὶ ὁ γένεσις ἢ φθορά. καὶ ἢ ἡ φιλία συνάγασα τὰ στοιχεῖα τέττα τὸν κόσμον λυομένη τὸν σφαῖρον ποιῇ, κοσμοποιῶσα πάλιν ἐστὶ καὶ ἐκείνη τῶν στοιχείων ἢ συγκριτικὴ τάξις, καὶ ὅχι ἢ τυχεῖσα. id. ib.

280^a 19. μάλιστα δέ, φησίν, ἀκολουθεῖν τὸ ἐκάτερον τῶν κόσμων ἀεὶ 25 τὸ αὐτὸ εἶδος ἔχειν Ἐμπεδοκλεῖ τῷ τὰ αὐτὰ αἰτία ὠρισμένα, εἴπερ ἐναντία, τῆς γενέσεως καὶ τῆς φθορᾶς λέγοντι, τὸ νεῖκος καὶ τὴν φιλίαν. id. ib.

280^a 25. τὸ ἢν μὴ γενομένην ὅχι οὐδὲν τε εἶναι φάμεν μεταβάλλειν, 30 ἀσάφες ὄντως ὄν, διαφόρως ἐξηγεῖται ὁ Ἀλέξανδρος. τὴν χωρὶς γενέσεως σύστασιν, ἣτις καὶ πρὸ τῷ τὸν κόσμον γενέσθαι ἢν περὶ τὸ ἐξ ὅ ὁ κόσμος ἐγένετο, ὅχι οὐδὲν τε ἢν εἰς τὸν κόσμον μεταβάλλειν ἄνευ γενέσεως, ἵνα ἐξ αὐτῆς ὁ κόσμος γένηται. εἰ δὲ διὰ γενέσεως, ὁ δὴλον ὡς εἶχε δύναμιν ἐκείνη ἢ σύστασις πρὸ τῷ τὸν κόσμον γενέσθαι ὡς κόσμος γενέσθαι. πᾶσα ἢν γένεσις ἀπὸ δυνά- 35 μεις ἢ ἐπεῖ. καὶ ὅταν φθαρῇ ὁ κόσμος καὶ μεταβάλλῃ πάλιν εἰς τὴν τοιαύτην σύστασιν, μὲν δυνάμει πάλιν εἶναι ταύτην τῷ ἐξ αὐτῆς κόσμον γενέσθαι. δυνατόν, φησί, μᾶλλον τοῦτον εἶναι τὸ ἢν μὴ γενομένην. εἰ ἢν ἀγένητος καὶ αἰδῖος ἢ πρὸ τῷ γενέσθαι τὸν κόσμον σύστασις, ἀδύνατος ἂν ἢν καὶ μεταβάλλειν. τῷτο ἢν αὐτῷ καί. ὅτω δὲ ὅδε ὁ κόσμος ἐγγένοι. ἐπεὶ δὲ γέγονεν, ὅδε ἢ 40 πρὸ τῷ τούτῳ γενέσθαι σύστασις ἀγένητος ἢν καὶ αἰδῖος. δύναται ἄρα εἰς ἐκείνην καὶ ἐξ ἐκείνης τὰ ὑποκείμενα αὐτῇ μεταβάλλειν, ὡς καὶ πάλιν ἐξ αὐτῆς γενέσθαι. ὁπότερον ἢν ἂν αὐτῶν δεχθῇ γεγονός, αὐτὸς ὁ κόσμος αὐτὸς τὸ ἐξ ὅ ὁ κόσμος, δέδεικται ἀνακάμπτοντα. καὶ καλῶς οἶμαι ὅτως ἐπέβαλεν. εἰ ἢν ἀπὸ χρόνου γενητὴς ὁ κόσμος, 45 πρὶν γενέσθαι αὐτὸν αἰδῖος προὔπῃρχεν ἢ πρὸ αὐτοῦ σύστασις, ἢν τῶν μὴ γενομένην ἀλλ' αἰδῖος ὕσαν τῷ ὁμοίως αἰεὶ ἔχειν ὅ φάμεν μεταβάλλειν εἰς τὸν κόσμον. δέδεικται ἢν τῷτο ὅτι τὰ ἐν αἰδῖῳ

καὶ ἀπείρῳ τῷ πρότερον χρόνῳ μὴ μεταβάλλοντα ὅχι ἂν ἐν μεταβάλλοι. ταῦτα δὲ λέγει ὁ Ἀριστοτέλης ὁμολογούμενον λαβὼν τὸ πᾶν τὸ ἐν μέρει χρόνον γινόμενον, τῷτο, δ' ἐστὶ κατ' αὐτὸν τὸ γινόμενον, ἐκ μεταβολῆς γίνεσθαι τῶτος, διότι ὅδε ἐκ τῷ μὴ ὄντος γίνεσθαι. διὰ πολλὰς εἶπον ὅτι ἀδύνατον εἰπεῖν αἰτίαν δι' ἣν τότε γέγονεν ἀλλὰ μὴ πρότερον ἢ ὕστερον. οἱ δὲ καθ' ἡμᾶς σοφοὶ ἀπ' ἀρχῆς χρόνον γεγενῆσθαι τὸν κόσμον λέγοντες ὅτε προὔπῃρχεν τινὰ σύστασιν νομίζουσιν. ἐξ ἧς ἂν ὁ κόσμος ἐγένετο, ὅτε καὶ μεταβολὴν ὅλως γεγενῆσθαι ἀλλ' ἐκ τῷ μὴ ὄντος ὑποσῆναι, μὴ δυνάμε- 5 ναι λέγειν δι' ἣν αἰτίαν τότε ἀλλὰ μὴ πρότερον ἢ ὕστερον ὑπέστη. δείξας ὅν ὁ Ἀριστοτέλης ὅτι ἀδύνατον ἓνα ὄντα γενομένου φθαρῆναι καὶ μετὰ ἀνακάμπτον, ἐπάγει ὅτι ἀπείρων ὄντων ἐνδέχεται μᾶλλον τῷτο. καὶ τὴν αἰτίαν ὁ Ἀλέξανδρος προσέθηκεν. ὅχι εἰς ὕλην τὸν κόσμον, φησίν, ἢ διαλύσις αὐτῷ καὶ φθορά, ἣτις δύναμις 10 εἶχε τῷ γενέσθαι κόσμον, ἀλλ' εἰς ἄλλον κόσμον, ὃν ἀπείρων ὄντων καὶ ἀλλήλων διαδεχομένων ὅχι ἀνάγκη πάλιν ἐπὶ τὸν αὐτὸν τὴν ἐπα- νοδὸν γίνεσθαι. ὅτω δὲ ἐδοκεῖ τοῖς περὶ Δεῦκλιπον καὶ Δημόκριτον. πρῶχειρον δὲ οἶμαι ζητεῖν τί διανήνοχεν αὐτῇ ἢ ὑπόθεσις τῆς ἐναλλαξὶ συρισώσεως καὶ διαλύσεως, ἢ ἔλεγεν Ἀριστοτέλης ὅδε ἀλ- 15 λαιότερον ποιεῖν ἢ αἰδῖον μὲν κατασκευάζειν τὸν κόσμον, μεταβάλλοντα δὲ τὴν μορφήν, ὡς Ἐμπεδοκλῆς ἐδοκεῖ λέγειν. μὴ ποτε δὲ καὶ μᾶλλον τῷτο τοῖς περὶ Δημόκριτον προσήκει, εἴπερ Ἐμπεδοκλῆς μὲν διάφορα τῶν παρ' αὐτῷ κόσμων ἔλεγε τὰ εἶδη, ὡς καὶ ὀνόμασι χρῆσθαι διαφόροις, τὸν μὲν σφαῖρον τὸν δὲ κόσμον ὁδῶς κα- 20 λῶν, οἱ δὲ Δημοκρίτου κόσμοι εἰς ἑτέρας κόσμους μεταβάλλοντες ἐκ τῶν αὐτῶν ἀτόμων ὄντες οἱ αὐτοὶ τῷ εἶδει γίνονται, εἰ καὶ μὴ τῷ ἀριθμῷ. εἰ μὴ ἄρα διὰ τὸ μὴ ὑποτιθεσθαι τούτους ποιητικὰ αἰτία ὠρισμένα, ἀλλὰ τῇ κινήσει τῶν ἀτόμων ὡς ἔτυχε γινο- 25 μένη συριστῶν τὰ ἀποτελέσματα, συμβαίνει μὴ τὰ αὐτὰ γίνεσθαι τῶν κόσμων εἶδη ἀλλ' ἄλλοτε ἄλλα, καὶ διὰ τῷτο μὴ εἶναι ἀλ- λαιώσιν ὡς ἐπ' ἐκείνων τὴν μεταβολήν, ἀλλὰ γένεσιν καὶ φθορᾶν. καὶ τάχα εἰς τῷτο βλέπων Ἀριστοτέλης ἔλεγεν ἐπ' ἐκείνων τὴν αὐτὴν τάξιν καὶ σύστασιν γίνεσθαι "ὅτι τῆς διαθέσεως ἐκατέρας αἰτιῶν" τὸ ἐναντίον." ἀλλ' εἰ, ὡς φησιν Ἀλέξανδρος, ἢ διαλύ- 30 σις τοῖς περὶ Δημόκριτον ὅχι εἰς ὕλην γίνεσθαι ἀλλ' εἰς ἄλλον κόσμον, πῶς τοῖς ἀπείροις λέγουσι κόσμους. τῷτο προχωρεῖ λέγειν, ἀλλ' ὅχι καὶ τοῖς ἓνα ἢ πλείονας; μὴ ποτε ὅν Ἀριστοτέλης τὴν ὑπόθεσιν γυμνάζων τῶν λεγόντων γενητὴν μὲν φθαρτὴν δὲ ὅπως ὡς μὴ ἀνακάμπτον, ὅχι ἔλαβεν εἰς κόσμους γινομένην τὴν διαλύσιν (ταύτην ἢν ἀλλοίωσιν ἔλεγεν) ἀλλ' εἰς τὸ μὴ ὄν, καὶ τῷτο τοῖς μὲν 35 ἓνα τὸν κόσμον ὑποτιθεμένους ἔλεγε μὴ προχωρεῖν. id. f. 72.

ὁ μὲν Ἀλέξανδρος φησιν ὅτι διὰ τὸ τέλειον τῆς διαρρέσεως 280^a 23. τῷτο ἐμνημόνευσεν, ἐπεὶ ὅδε τῷτο ἐδόξασε. ψευδὲς δὲ τῷτο. ὁ ἢν Πλάτων ἐν Τιμαίῳ τὸ πλημμελεῖν καὶ ἀτάκτως κινεῖσθαι ἀγένητον εἶπε καὶ φθαρτόν. cod. Coisl. 166. cf. Simpl. f. 72 b. ὑποσικτέον εἰς τὸ "ἢ ἐνδέχεται," ἵνα τὸ ἐλλείπον τὸ ὕστερον μὴ 280^b εἶναι διὰ τῆς ὑποσικτικῆς προσενοώμεν. καὶ ἔστιν ὅτος ὁ τρόπος τῷ 21. 280^b 21. πρῶτῳ τῷ γενητῇ ἀντικείμενος. Simpl. f. 73 b.

280 α αὐτῇ, φησὶν Ἀλέξανδρος, ἡ λέξις πᾶσα χεδὸν δοκεῖ πᾶσι
283. μὴ εἰκείως κείῳ ἐν τῇ τῷ ἀφθάρτῳ διαίρεσει· φθαρεὺς γὰρ τὸ ση-
μαίνον, ἀλλ' ἐκ ἀφθάρτου δι' αὐτῆς ἐκτίθεαι δοκεῖ. τὸ γὰρ
"ἐν τῷ γὰρ εἰς τὴν ἀφῆν" τοῦτον τινα φθαρεὺς τρόπον σημαί-
νει, καὶ δοκεῖ ταύτην σημαίνειν ἐν τῇ τῷ φθαρεὺς διαίρεσει τῇ λε-
γούσῃ "εἴτε γὰρ πρότερον ὅν τι ὕστερον μὴ ἔστιν ἢ ἐνδοχέει" μὴ εἶναι,
φθαρεὺς εἶναι φανερὸν, εἴτε φθειρόμενον τι καὶ μεταβάλλον εἴτε
μὴ" (v. 20). διὰ καὶ οἱ μὲν λέγουσιν ἐκεῖ τὴν ἐφείλυσαν γεγρα-
φθαι ταύτην ἐν τῇ τῷ φθαρεὺς διαίρεσει ὡς δευτέραν γραφὴν
μετενεγκῆν ἐν γραφῇ διχῶς ἡμαρτύοντα, καὶ ὅτι μὴ ἔξω ἐτήρη-
σεν αὐτὴν ὡς διπλὴν γραφὴν, καὶ ὅτι μετένεγκεν ἐκεῖθεν. ἄλλοι
δὲ φασὶν εἶναι μὲν ἐπὶ τῷ ἀφθάρτῳ λέγειν, ταύτην δὲ σημαίνουσαν
τῇ μελλούσῃ λέγεαι τῇ "ἢ καὶ τὸ μῆπω ἐφθαρμένον, ἐνδοχόμενον
δὲ ὕστερον μὴ εἶναι" μὴ δεόντως ἐν τῷ ἐδαφίῳ φέρεσθαι φασιν·
πρὸς γὰρ ἐκεῖνη διπλὴν ποιῶν γραφὴν. ὁ μὲν, φησὶ, πάντῃ ἀπεί-
δοι ἐν τῇ τῷ ἀφθάρτῳ διαίρεσει· εἴκοι γὰρ λέγειν ἀφθαρτὸν δι'
αὐτῆς τὸ ὅν ὅτε ἔστιν, εἴτε δυνατὸν εἶναι ποτὲ μὴ εἶναι, εἴτε καὶ φθα-
ρησόμενον ποτε καὶ διὰ τῷ τῷ ἐσόμενον, νῦν μέντοι ὅν, πρὸς
μὴδὲν τῶν ἀποβλεπόντων ἡμῶν ἀλλ' ἢ πρὸς τὸ εἶναι αὐτὸ μόνον
καὶ διὰ τῷ τῷ ἀφθαρτὸν αὐτὸ λεγόντων. ταῦτα μὲν ὁ Ἀλέξανδρος, 20
καὶ ὅτι μὲν καὶ τὸ ὅν ὅτε ἔστι, δι' αὐτὸ τῷ τῷ εἶναι ἀφθαρτὸν κα-
λεῖ, καὶ μελλῇ φθεῖραι, δῆλον καὶ ἐκ τῷ μετ' ὀλίγον λεγόμενον
τῷ "καὶ τὸ μῆπω ἐφθαρμένον, ἐνδοχόμενον δὲ ὕστερον μὴ εἶναι." ὁ
μέντοι πᾶσαν τὴν λέξιν οἶμαι τῷ σημαίνειν· καὶ γὰρ ἡ ἀρχὴ τῆς
λέξεως ἐν τοῖς πλείοσι τῶν εἰς ἐμὰ ἑλθόντων βιβλίων ὅχι ὕτως 25
ἔχει ὡς ὁ Ἀλέξανδρος ἔγραψεν "ἢ τὸ ὅν μὲν καὶ δυνατὸν μὴ εἶναι,"
ἀλλ' ὕτως "ἢ τὸ ὅν μὲν ἀδύνατον δὲ μὴ εἶναι." καὶ εἴπερ ὕτως, ἔχει
τὰ δύο σημαίνοντα τῷ ἀφθάρτῳ. εἰπὼν δὲ ἀσαφέστερον τό τε
κυρίως διὰ τῷ "ἢ τὸ ὅν μὲν ἀδύνατον δὲ μὴ εἶναι" καὶ τὸ ἀκέρως τὸ
καὶ τὸ νῦν ὅν διὰ τῷ "ἢ καὶ ἐκ ἐσόμενον ποτε, νῦν δὲ ὅν," καὶ παρα- 30
δείγματα τῷ τοῦτον προῖεαι τὸ "σὺ γὰρ εἰς τὴν ἀφῆν," ἐπαγα-
γὼν ὅτι καὶ καὶ καὶ τὸ νῦν εἶναι ἀφθάρτα ταῦτα λέγει, ἀλλ' ὅμως
φθαρτὰ ἐστὶ κατ' ἀλήθειαν, ὅτι ἔστι ποτὲ ὅτε ἐκ ἀληθείας εἰπῶν τὸ
εἶ, ὅτε ταῦτα ἀπτεῖται, ὡς τὸ μὲν μὲν φθορᾶς ὑπέκεινται ἔστιν τὸ δὲ
ἀνευ φθορᾶς, — ταῦτα ὅν εἰπὼν ἀσαφέστερον ἐφεξῆς τὰ αὐτὰ 35
σαφέστερον παραδίδωσιν. id. f. 74.

281 α ἀγένητον γὰρ ἐστὶ τὸ μὴ δυνάμενον γενέσθαι ὥς πρότερον μὴ
5. ὅν ὕστερον εἶναι. καὶ ἀφθαρτὸν δὲ κυρίως ἐκεῖνο λέγει ὅπερ νῦν ὅν
ἀδύνατον ὕστερον μὴ εἶναι. τὸ δὲ γενεὴν καὶ φθαρτὸν τῷ δυνατῷ
ὀρίζεται. id. f. 74 b.

284 α εἰπὼν τὴν δύναμιν ὀρίσας τῷ πλείω ὡς δύναμις, καὶ ὅτι ὁ
18. πλεον δυνάμενος καὶ τὸ ἔλαττον δύναμις, ἐνενόησε τὴν ἀπὸ τῶν αἰδιώ-
σεων ἔκτασιν· ἀντιπεπονηθὼς γὰρ ἔχειν αἱ αἰδιώσεις πρὸς τὰς δυ-
νάμεις δοκῶσιν, ὡς καὶ ὁ Πλάτων ἐν τοῖς Νόμοις ἐπέστησε...
ὡς περὶ δὲ ἡ δύναμις τῷ ἐχάτω καὶ τῇ ὑπεροχῇ ὡς δύναμις ὀρίζεται, 45
ὕτως ἡ ἀδυναμία τῷ πρώτῳ ὡς ὁ δύναμις, ὅπερ καθ' ὑπερβολὴν
εἶπεν ὁ Ἀριστοτέλης, ὅχι ὕτως ὡς ἐπὶ τῆς δυνάμεως τὴν ὑπεροχὴν
ἔλεγε· ἐκεῖνον μὲν γὰρ τὸ μέγιστον ἐσημασεν ὡς δύναμις, ἢ δὲ

ὑπερβολὴ αὐτῇ τὸ πρῶτον καὶ ἐλάττω ὡς ὁ δύναμις σημαίνει, ὅπερ
καθ' ὑπερβολὴν ὡς δύναμις τὴν ὑπόστασιν ἔχει... ταύτην τὴν ἔκ-
τασιν καὶ πρὸ τῷ φανερᾷ αὐτὴν ποιῆσαι λύων, διωρίζω, φησὶ,
καὶ τῆς ὑπεροχῆς τὸ τέλος λεγόμενον. τὸ κυρίως δυνατόν, φησὶ,
τὸ τῇ ἀκρότητι πανταχῷ τῆς δυνάμεως προσήκον, μὴ τῷ μέγιστον
ἢ ἐλάττω ὀρίσας. ὅτω γὰρ διαφανήσουσι τὰ τῶν αἰδιώσεων δυ-
νατὰ πρὸς τὰ ἄλλα· εἰ μὲν γὰρ τῷ μέγιστον ὀρίσας τὸ δυνατόν, ὑπέκεινται
δυνατωτέρα αἰδιώσεις ἢ τῷ ἐλάττω ἀντιληπτικῇ, εἰ δὲ τῷ ἐλάττω
τοῖς, ὑπέκεινται δυνατωτέροις ὁ πλεον αἶραι βάρος δυνάμενος καὶ ὁ πλείονα
ζῴον βαδίζον. ἀλλὰ χρὴ, φησὶ, τὴν ὑπεροχὴν πανταχῷ τῆς
δυνάμεως τῷ τελει ὀρίσας ἐκεῖνο ὁ δύναμις τὸ δυνάμενον, εἴτε τὸ
μεῖζόν ἐστι τὸ τέλος εἴτε τὸ ἔλαττον. ἐπὶ μὲν γὰρ τῶν βαρῶν τέλος
ἐστὶν ἐκεῖνο ὁ δύναμις αἶρων τὸ μέγιστον· εἰ γὰρ αἶρων τις δέκα
τάλαντα δύναται καὶ εἰκοσι αἶραι καὶ τριάκοντα καὶ μέχρι πεντήκοντα,
τὸ τέλος ἐστὶν ὡς δύναμις τὰ πεντήκοντα· ἐπὶ δὲ τῶν αἰδιώτων τὸ
ἐλάττω ἐστὶ τὸ τέλος. id. f. 75.

μάτην οἶμαι τὴν Ἀλέξανδρον ἀξίως προσπακύνει τῷ μὲν εἰ δὲ 281 α
ἀπειρον χρόνον" τὸ ἀμφοτέρων τι τὴν δύναμιν ἔχειν, καὶ πάλιν τῷ 21
"ἔξω ὑπάρχον ὁ δύναμις" τό τε εἶναι καὶ τὸ μὴ εἶναι· ἀρκεῖ γὰρ πρὸς
τὸ αἰεὶ αὐτὸ εἶναι τὸ ὑποβᾶν ἀπειρον χρόνον ὅν, καὶ μέντοι καὶ τὸ ἐπ'
ἀπειρον δύναμιν ἔχειν τῷ μὴ εἶναι· τὸ γὰρ ἀφθαρτὸν εἶναι εἰς ἀπει-
ρον ὅθεν ἄλλο τι δηλοῖ ὅτι εἰς ἀπειρον. id. f. 76.

ὁ μέντοι Ἀλέξανδρος καίτοι ἐν τῇ τῆς λέξεως ἐκθέσει γρα- 282 α
ψας "ὁμοίως δὲ καὶ εἰ ἀφθαρτὸν ὅν δὲ," ἐν τῇ ἐξηγήσει ὡς ὕτως 26
ἔχουσαν τὴν γραφὴν ἐξηγεῖται, ὁμοίως δὲ καὶ εἰ ἀδύνατον ὅν δὲ. καὶ
λέγει τὸ ἀγένητον λέγει καὶ καὶ τὸ ἀδύνατον γενέσθαι· ἀγένητον
γὰρ ὕτω τὸ τὴν διάμετρον εἶναι τῇ πλευρᾷ σύμμετρον. τὸ αὐτὸ δὲ
τῷ αἰδιῶν ὅθεν τε εἰπῶν· αἰδιῶς γὰρ ἀδύνατον εἶναι σύμμε-
τρον. ἵνα ὅν, φησὶ, τὰ ὕτω λεγόμενα αἰδιῶ καὶ ἀγένητα ἢ τῷ
μήτε εἶναι μήτε ἔσεσθαι ποτε, ἢ κατὰ τι ἄλλο τῶν κατ' αὐτὸ ση-
μαινόμενον, χωρὶς τῶν λεγόμενων, διὰ τῷ προσθήκειν δια-
τέρω αὐτῶν τὸ ὅν. καίτοι καὶ τὰ τῷ Ἀριστοτέλει βιβλία, ὅσα
εἰς ἐμὰ ἦλθεν, ὅτω γέγραπται "ὁμοίως δὲ καὶ εἰ ἀφθαρτὸν ὅν δὲ." καὶ
μέντοι καὶ περὶ ἀμφοῖν ἡ ζήτησις, τῷ τε ἀγένητι καὶ ἀφθάρτῳ, εἰ
αἰδιῶ ἐστὶν· διὸ καὶ ἀμφω ταῦτα ὀρίσας, τό τε κυρίως ἀγένητον καὶ
τὸ κυρίως ἀφθαρτὸν, ἀπὸ ἀπτικῆς τῷ κυρίως γενεῇ καὶ φθαρτῷ·
καὶ γὰρ γενεὴν κυρίως ἔλεγε ὁ νῦν ὅν πρότερον ὅθεν τε μὴ εἶναι, καὶ
φθαρτὸν κυρίως ὁ πρότερον ὅν ὕστερον ὅθεν τε μὴ εἶναι. id. f. 78 b.

ὑπώπτευσεν δὲ καὶ αὐτὸς (ὁ Ἀλέξανδρος) ἐν τοῖς ἐφεξῆς ἄλλα 283 α
40 τινὰ τὰ ἀναρρέμενα λέγειν τὴν Ἀριστοτέλην, ἐν οἷς φησὶν "ἢ γὰρ
ἀπειρον ἢ ποσὴν τινα ὀρίσας χρόνον δύναμις" ἀπαντα ποιῶν ἢ
πάσχειν." καὶ μάτην τὴν γὰρ αἰτιολογικὸν σύνδεσμον ὁ Ἀλέξαν-
δρος ἀφαιρεῖται, σαφῶς συνάπτοντα τὸ ἀναρρέμενον δεδομένον ὑπὸ
τῶν ὅτω λεγόντων. id. f. 81.

ἐν δὲ τῇ λέξει τὸ "ἢ μὴ ὅν ἀπειρον ἐγένετο," ὁ μὲν Ἀλέξαν- 283 α
δρος ἐλλειπῶς εἰρηάζεται φησὶν· εἶναι γὰρ τὸ ὅλον, ἢ μὴ ὅν ἀπειρον 12
χρόνον ἐγένετο. μήποτε δὲ τὸ ἀπειρον ἀντὶ τῷ ἐπ' ἀπειρον ἐπιρρη-
ματικῶς ῥηθὲν ὅθεν ἐλλείπει. id. f.

283^a ὁ Ἀλέξανδρος ὑπερβιβαίει μᾶλλον ἀξιοὶ τὴν λέξιν ὥτως·
 25 ἀεὶ δὲ ἔξαι ἐντελεχεία, ἅμα δὲ ἢ φθαρτόν. καὶ μᾶλλον, φησὶν,
 ὑπὸ τῆς λέξεως ἔοικε τὸτο δηλοῦν· εἰ γὰρ ἀεὶ ἔξαι ἐντελεχεία ὃν
 φθαρτόν, τὸ μὲν ἀεὶ εἶναι δυνάμειν ἔξει, διότι καὶ ἔστιν ἀεὶ, τὸ δὲ
 μὴ ἀεὶ εἶναι, ὅτι φθαρτὸν ὑπάρκει· φθαρτὸν γὰρ ἐστὶ τὸ δυνάμειν
 ἔχον τὸ μὴ ἀεὶ εἶναι ἢ τὸ ποτὲ μὴ εἶναι· ὥτως ὅν ἔξαι ποτὲ δυνάμειν
 ἔχον τὸ ἅμα εἶναι τε καὶ μὴ εἶναι. μὴ ποτε δὲ ἐναργέστερον
 ἐστὶ τὸ ἔξαι γὰρ αἰδίων ἅμα καὶ φθαρτὸν ἐντελεχεία, ὅς ἐστι τὸ ἅμα
 ἀεὶ τε εἶναι καὶ μὴ ἀεὶ εἶναι, ὅπερ ἐστὶ τὴν ἀντίφασιν συναληθεύειν.
 αὐτὸς δὲ πάλιν καὶ δυνάμειν τέθεικεν ὡς καὶ ἐπὶ τε τῷ ἐνεργείᾳ
 ὄντος καὶ τῷ δυνάμει· καὶ γὰρ τὸ ἐνεργεῖν δυνάμειν. γράφει δὲ, φησὶν
 ὁ Ἀλέξανδρος, καὶ ὥτως· ἀεὶ γὰρ ἔξαι καὶ ἅμα καὶ ἀφθαρτόν ἐντελε-
 χεία· καὶ εἴη ἂν, φησὶν, ὁ νῦν τὸ λεγόμενον τοῦτο· εἰ φθαρτόν
 τι ὃν μηδέποτε φθείροιτο κατ' ἐνεργείαν, ἀεὶ ἂν εἴη, τὴν ἐν
 αἰδίῳ ἂν εἴη καὶ ἀφθαρτόν. εἰ δὲ τὸτο, τὸ μὲν ἀεὶ εἶναι κατ' ἐν-
 15 γείαν καὶ τὸ εἶναι ἀεὶ δυνάμειν ἔχει ἂν, τὸ δὲ φθαρτὸν εἶναι ὅτι ἀεὶ
 εἶναι δυνάμειν ἔξαι· τοῦτο γὰρ τὸ φθαρτόν. ἅμα ἄρα τὸ αὐτὸ ἀεὶ τε
 εἶναι δυνάμειν ἔξαι καὶ μὴ ἀεὶ, ὅπερ ἀδύνατον. καὶ ὥτως ἔχει,
 φησὶν, ἡ γραφὴ καταλίπει ἂν ἡμῶν προσιδέσθαι τὸ καὶ τὸ ἀφθαρτόν,
 ὡς εἶναι τὸ ὅλον· ἀεὶ γὰρ ἔξαι ἅμα καὶ ἀφθαρτόν καὶ φθαρτὸν ἐντελε-
 20 χεία· καὶ περὶ τούτων ἐγὼ καὶ ὥτως ἐχούσης γραφῆς. id. f. 82.

283^b τὸτο πρὸς Πλάτωνα λέγοντα τὸν κόσμον τῇ οἰκείᾳ φύσει
 8 φθαρτόν· ἀφθαρτόν δὲ διὰ τὴν βύλησιν τὸ θεὸν ἀποτελεσθέντος,
 ζῆτεῖ ποτε φθείρεται. cod. Coisl. 166.

ταῦτα πρὸς τὸν Περικράτην λέγοντα ὑπὲρ τοῦ Πλάτωνος ὅτι
 λέγων ὁ Πλάτων τὸν κόσμον γενετὴν καὶ ἀφθαρτόν, ὃ τὸτο δηλοῖ,
 ὅτι οὐκ ἐπεφυκώς ἐστὶ φθαρτὸν, ἀλλ' ὅτι ἐφθάρθαι δυνάμενος
 συγκρατούμενος παρὰ τὸ θεὸν μένει. καὶ καὶ δραπετεύμενος ὁ Ἀριστοτέ-
 λης τὰ πολλὰ ταῦτα συνάγει τῶν ἀπορῶν. cod. Reg. 1853.

283^b εἰ γὰρ ἐπὶ μηδενὸς ἀληθὲς ἐστιν εἰπεῖν νῦν ὅτι ἐστὶ πέρυσιν· ἢ
 12 ὅτι ἐστὶ πέρυσιν (ἀμφοτέρως γὰρ γράφει)· καὶ γὰρ ἀληθὲς νῦν
 εἰπεῖν ὅτι ἐστὶν ὁ πέρυσιν χρόνος, ὅδε τι τῶν ἐν τῷ χρόνῳ τῶν πέρυσιν
 ὄντων, ὅτι νῦν ἐστὶν· ἀλλ' ὅδε πέρυσιν ἀληθὲς ἢν εἰπεῖν ὅτι τὸ νῦν
 μέρος τοῦ χρόνου ἐστὶν ὁ μετ' ἐνιαυτὸν γέγονεν· καὶ γὰρ ἐστὶν ἀπαλλασ-
 σεν τὸν χρόνον. εἰ γὰρ τὸτο ἀληθὲς, ἀδύνατον τὸ μὴ ὅν ποτε
 ὕστερον αἰδίων εἶναι... ὅρα ὅν ὅτι ἀκαλυπτότερα ἡ γραφὴ ἐστὶν ἡ λέ-
 γουσα ὅτι οὐκ ἐστὶ πέρυσιν· καὶ γὰρ τὸτο συνεπεράνατο εἰπὼν ἔξαι
 ἄρα ἀληθὲς εἰπεῖν νῦν ὅτι οὐκ ἐστὶ πέρυσιν· καὶ μέντοι τῷ ἐστὶ πέρ-
 35 ρυσιν χρήσει ἐφεξῆς ἐπὶ τῷ ἀγενήτῳ μὲν φθαρτῷ δὲ. εἰκότως δὲ
 εἶπεν ὅτι ὁδεμία δυνάμεις τὸ γεγονέναι ἐστὶν· τὸ γὰρ παρεληλυθὸς
 πᾶν ἀναγκαῖον καὶ ὅτε δυνάμειν ὅτε ἐνδεχόμενον λέγει. Simpl.
 f. 82 b.

B.

283^b Οὐ γὰρ εἰ τὰς τῶν σωμάτων εἰς ἀλλήλα μεταβάλλει, διὰ
 26 τὸτο μέρη τινὰ τῷ κόσμῳ φθείρεται, ἀλλ' ὡς αὐτὸς ἀντιλέγων
 τοῖς περὶ Ἐμπεδοκλήα καὶ Ἡράκλειτον παρὰ μέρος γίνεσθαι λέγουσι
 καὶ φθείρεσθαι τὸν κόσμον εἶπεν ὅτι τὸν κόσμον γίνεσθαι καὶ φθείρεσθαι,

ἀλλὰ τῷτον μὲν διαμένειν αἰδίων, τὰς δὲ διαθέσεις αὐτῷ ὑπαλλασ-
 σεσθαι, ὥτως ἂν καὶ ἡμεῖς λέγωμεν. id. f. 89 b.

οἱ δὲ φυσικὴν ἀνάγκην αἰτιῶν τὸ μὴ φέρεσθαι κάτω, τὴν
 24 δύνανται ἐπικρατεῖσθαι τῆς ἰδίας αὐτῷ βολῆς ἐλάττωτος ὕψους, ὥστε
 Ἐμπεδοκλῆς λέγει καὶ Ἀναξαγόρας. οἱ δὲ φυσικὴν τὴν ἀνάγκην
 εἶναι φασί, τῆς ψυχῆς αὐτῷ ἀναγκαζέσεως αἰδίων μένειν τὴν
 τοιαύτην κίνησιν, ὥστε ὁ Πλάτων ἐν Τιμαίῳ λέγειν ἐδόκει περὶ
 τῆς τῷ ὕραν ψυχῆς... καὶ γὰρ αἱ κίονες τὴν συναμφοτέρον ἔχουσι
 δυνάμειν διακριτικὴν τε ἅμα καὶ συνοχικὴν τῶν ὑπερκειμένων πρὸς
 10 τὰ ὑποκείμενα, ἀλλ' ὅδε διὰ τὴν ταχέειαν τῷ αἰθερίῳ σώματι
 δύνανται ἐλάττωμένης τῆς κατὰ τὴν οἰκείαν βολῆν βαρεῖαν ὕσαν φορᾶς
 αὐτῷ τε τῷ ὕραν καὶ τῆς γῆς ἢ τε τῷ ὕραν κύκλῳ κίνησις αἰδίων
 μένει καὶ ἡ τῆς γῆς ἐν τῷ μέσῳ γῆσις, ὡς Ἐμπεδοκλῆς τε ἐδύ-
 κει λέγειν καὶ Ἀναξαγόρας καὶ Δημόκριτος· καὶ γὰρ βάρος ἔχει καὶ τὸ
 αἰθερίον σῶμα καὶ ἡ γῆ, ἀλλὰ ταχυτέρας ὕψους τῆς κυκλοφορίας
 ἢ κατὰ τὴν ἐπὶ τὸ κάτω βολήν, καὶ ἐπικρατεῖσθαι ἐκείνης μένειν ἐν τοῖς
 αὐτοῖς τόποις, τὴν μὲν γῆν ἐπὶ τῷ μέσῳ ἐσώσαν τὴν δὲ ὕραν ἐπὶ
 τῷ πέραν κινούμενον, ὥστε, φασί, τὸ ἐν τῇ φιάλῃ ὕδωρ οὐκ ἐκχεῖται
 περιδινυμένης τῆς φιάλης, ἐὰν θάττων ἡ δύνανται γίνεσθαι τῆς ἐπὶ τὸ
 20 κάτω τῷ ὕδατος φορᾶς. καὶ τὸτο ὅν ἀπίθανόν φησι τὸ τοῦτον
 χρόνον σωζέσθαι ταῦτα ὥτως ἔχοντα παρὰ φύσιν· ὀλίγον μὲν γὰρ
 χρόνον εἰκὸς ἢν διαρκέσαι βεβιασμένην τὴν ἐπὶ τὸ κάτω βολήν, εἰς
 ἀεὶ δὲ ἀδύνατον, ὥστε ὅδε κινεῖσθαι διὰ παντός. id. f. 91.

καὶ γὰρ τὸν Ἐμπεδοκλῆα κάτω πεφυκώς φέρεσθαι ὑπὸ τῆς αἰ-
 24 κινήσεως φορᾶς ἀναστρέφει καὶ κατέχει κύκλῳ φερόμενος, ὥστε
 εἰ τις ἐξείον ὕδατος γέμον [διὰ τοῖν τινὸς δεδεμένον κατέχειν]
 συχνάκις περιτρέφει [καὶ κύκλῳ περιδινεῖ]· καὶ γὰρ ἂν ποτε τὸ ὕδωρ
 ὑπερχυθῆσθαι, ὑπὸ τῆς συγχωκτικῆς φορᾶς τὸ ἐξωθεν κινηθέντος
 τῆς βολῆς νικημένης τῷ ὕδατος. cod. Coisl. 166. verba uncis
 inclusa addit cod. Reg. 1853.

λοιπὸν δὲ καὶ ἀπὸ τῆς κινήσεως ψυχῆς, ὅτι ὅδε ταύτης ὅλον τε
 28 εἶναι τὴν τοιαύτην ζωὴν ἄλυπον καὶ μακαρίαν, ἀλλ' ὅσον καὶ πά-
 σης ἀπῆλλαγμένην βραχυῆς ἔμφρονος, εἴπερ ἄλλως πεφυκός
 φέρεσθαι τὸ πρῶτον σώματος, ὅλον ἐπὶ τὸ μέσον, ἢ ψυχὴ μὲν βίας
 35 ἄλλως ἀντικεινῶς ἀναγκάζει κυκλοφορεῖται... καὶ πάντων
 οἷμαι μᾶλλον ὁ Ἀριστοτέλης τὴν ἐν Τιμαίῳ περὶ τούτων τὸ Πλά-
 τῶνος γνώμην ἠπίστατο, ὅς καὶ σύνοψιν ἢ ἐπιτομὴν τῷ Τιμαίῳ γρά-
 φειν οὐκ ἀπηξίωσε... τὰ δὲ ἐφεξῆς ὑπὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου λεγό-
 μενα πλείονος ἢ οὐκ ἐλάττωτος ἐπιστάσις τῶν ἡδὴ ρηθέντων ἀξία
 νομίζω. ἐζητήσαμεν γὰρ, φησὶ, καὶ τούτοις τὸς τόπους τῷ βιβλίῳ
 γενομένοι, τίνα κίνησιν ἢ ψυχὴν τὸ κυκλοφορητικὸν σῶμα κινεῖ,
 εἴγε τὴν κυκλῶ φύσει κινεῖται. καὶ ἡ μὲν ζήτησις ἀναγκαῖα καὶ πά-
 40 τως ἐφέλκεται προβεβληθῆς, τὰς δὲ λύσεις ἐπισκεπτέον. Ἰουλιανὸς
 μὲν, φησὶν, τὸ Τραλιανὸν δόξα ἦν τῆς ἐπὶ δεξιᾷ κινήσεως αἰτίαν
 αὐτῷ τὴν ψυχὴν εἶναι καὶ τῆς ὁμαλῆς καὶ τεταγμένης, Ἐρμῆ-
 νος δὲ τὸ εἰς ἄπειρον αὐτὸ κινεῖσθαι αἰτίαν τὴν ψυχὴν ἔλεγει·
 μηδὲν γὰρ σῶμα πεπερασμένον ἔχειν τῇ αὐτῷ φύσει δυνάμει τῆς
 ἐπ' ἄπειρον κινήσεως. καὶ τούτω μὲν ἐπέσκηψεν ὁ Ἀλέξανδρος λέ-

γων τῷ ἐπ' ἀπειρον κατέαυξεν μὴ τὴν οὐκείαν ψυχὴν αἰτίαν εἶναι ἀλλὰ τὴν κινῶν πρῶτον. . . πρὸς δὲ τὴν Ἰουλιανὴν μηδὲν εἰπόντος τῷ Ἀλεξάνδρῳ ῥητέον ὅτι εἰ τῆς ἐπὶ δεξιᾷ κινήσεως ἡ ψυχὴ τῷ ὕψει αἰτία, ὁμῶς ὅτι τῆς ἀπλανούς· αὕτη γὰρ ἡ ἐπὶ δεξιᾷ κινώμενη. Simpl. f. 91 b.

284 a οἱ Πυθαγόρειοι τὸ δεξιὸν καὶ τὸ ἀριστερὸν ἐτίθεσαν ἐν ταῖς δέκα 7. συστοίχαις, αἷς ἀπάντων κοινὰς ἀρχὰς ἔλεγον, ὥς τε τῷ ὕψει. id. f. 93 b.

285 a ὡς ἀντιπρόσωπα δοκεῖν ἡμῖν εἶναι, ὡς ἐν τοῖς κατόπτροις 3. δεξιὸν μὲν τὸ κατὰ τὸ ἡμέτερον ἀριστερὸν, ἀριστερὸν δὲ τὸ κατὰ τὸ ἡμέτερον 10 δεξιόν. id. ib.

285 a καὶ πῃ καλῶς ἐκείνων λεγόντων, ὁ Ἀριστοτέλης πρὸς τὸ φαι- 10. νόμενον ἀντίειπε τῷ λόγῳ. οἱ μὲν ὅν Πυθαγόρειοι εἰς δύο συστοίχας πᾶσας τὰς ἀντιθέσεις ἀναγαγόντες, τὴν μὲν χεῖρωνα τὴν δὲ βελ- τίονα ἦτοι τὴν ἀγαθὴν καὶ τὴν κακὴν, καὶ τῇ δεκάδι συμβολικῶς ὡς 15 τῷ παντὶ ἀριθμῷ συμπληρωσάντες ἑκατέραν, ἑκάστην ἀντίθεσιν τῶν δέκα ὅτω παρέλαβον ὡς πᾶσας τὰς αὐτῆς συγγενείας συνεμφαίνουσαν. καὶ τῶν τοπικῶν ὅν χέσεων τὸ δεξιὸν καὶ τὸ ἀρι- 20 ρερόν παρέλαβον, ἅμα μὲν ὅτι τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸ κακὸν ἐνδείκνυσι ταῦτα (δεξιὸν γὰρ φύσιν καὶ δεξιὴν τύχην λέγομεν, τὰς ἀγαθὰς δὴλόν- 20 τες, καὶ λαϊκὰς τὰς ἐναντίας), ἅμα δὲ ὅτι ἐν οἷς μὲν τὸ δεξιὸν καὶ τὸ ἀριστερὸν ἐστίν, ἐν τούτοις καὶ τὸ ἄνω καὶ τὸ κάτω καὶ τὸ ἐμπροσθεν καὶ τὸ ὀπίσθεν, ὡς καὶ Ἀριστοτέλης διώρισεν, ὅ μὲντοι ἀνάπαλιν. εἰκότως ὅν ἐκ τούτων καὶ τὰς ἄλλας τοπικὰς ἀντιθέσεις ἐδήλωσαν. τὸ ὅν δεξιὸν καὶ ἄνω καὶ ἐμπροσθεν ἀγαθὸν ἐκάλεον, τὸ δὲ ἀριστερόν καὶ κάτω 25 καὶ ὀπίσθεν κακὸν ἔλεγον, ὡς αὐτὸς Ἀριστοτέλης ἰσόρησεν ἐν τῇ τῶν Πυθαγορείων ἀρεσκόντων συναγωγῇ (*). id. f. 94.

285 a οἱ μὲν τούτω ἔφασαν λέγειν ἐνταῦθα τὴν Ἀριστοτέλην, ὅτι ὅτω 2. νοητέον τὸν ὕψος τὸ δεξιὸν ἔχειν καὶ τὸ ἀριστερόν, ὥσπερ εἰ τις λόγῳ χάριν ἀνθρώπων λαβὼν ἀπὸ γραμμικῆς ἐπὶ σφαιροειδὲς μετατρέ- 30 ψῃ καὶ σφαιρικὸν τούτων ποιήσῃ· πάλιν γὰρ τὸ δεξιὸν αὐτὸ τί ἐστὶ καὶ τὸ ἀριστερόν κατὰ τὴν ἐνέργειαν ὀριζόμενα· εἰ γὰρ τις ὑπέθετο καὶ τὸν ὕψος γενετὴν καὶ ἀρξάμενον τῆς κινήσεως, ἀπὸ τῷ δεξιῷ ἂν αὐτὸν ἀρξάσθαι εἰκότως ἦν· ἡ εἰ καὶ νῦν ἐπαύσατο τῆς κινήσεως καὶ πάλ- 35 λιν ἤρξατο, ἐκ τῶν δεξιῶν ἂν ἤρξατο. cod. Coisl. 166.

285 a οἱ δὲ πολλοὶ ἀκίνητοί εἰσι διότι καὶ ὁ ἄξων, ὃ πέρατα ὄντο. 11. περὶ δ' καὶ Ἀρατος (Φαιν. v. 22 εἰ.) λέγει αὐτὰρ ὅγ' ὅδ' ὀλίγον μετανίσσεται, ἀλλὰ μάλ' αὐτῶς ἄξων αἰὲν ἀκινήτος.

ὁ δ' Ἀρατος τὸν βόρειον πόλον φησὶν εἶναι ἄνω. καὶ ὅθεν τι καινόν, 40 εἰ ὅτω φησὶν· φαινόμενα γὰρ ἐπαγγειλάμενος γράφειν, καὶ τὴν πραγματείαν ὅτω ἐπιγράφας, εἰκότως ἀπὸ τῆς πρὸς ἡμᾶς σκέ- ψεως τὸ ὕψος ἦτοι τὸ ἄνω τῷ πόλῳ ἔλαβεν. id. ib. cf. Simpl. f. 95 extr.

(*) p. 285 a 31. Aristoteles per hunc sermonem Platonem insinuavit: is enim supra infraque naturam in caelo inesse non animadvertibat, cum globosum ac sphaericum existat. The- mist. f. 26 b.

ὁ Ἀλεξάνδρος καὶ τὸν Σολέα Ἀρατον εὐθύνει ὡς καὶ αὐτὸν κατὰ 285 a τὴν πολλὰς βόρειον πόλον ἄνω λέγοντα, ἐν οἷς φησὶ (Φαιν. 24 17. εἰρη.) περὶ τῷ ἄξωνος λέγων

καὶ μὴν πειραίνωσι δύνῃ πολλοὶ ἀμφοτέρωθεν, 5 ἀλλ' ὁ μὲν ἐκ ἐπὶ πτοῦ, ὁ δ' ἀντίος ἐκ βορέας· ὕψος ὅθεν ὠκεανοῖο.

καὶ ὁ μὲν Ἀλεξάνδρος μόνον παραγράφας τὸ "ἀλλ' ὁ μὲν ἐπὶ- 10 πτος" τῷ ἐπὶ πτοῦ καὶ μὴ τὸ ἄνω καὶ τὸ κάτω σημαίνει τὸν Ἀρατόν φησιν· μᾶλλον δὲ τὸ "ὕψος ὅθεν ὠκεανοῖο" τὸ ἄνω δηλοῖ· ὅ καὶ ὁ γὰρ δὲ τῷ Ἀρατῷ καταγινώσκουσιν· φαινόμενα γὰρ ἐπαγγειλάμενος γρά- 15 φειν, καὶ τὴν πραγματείαν ὅτω ἐπιγράφας, εἰκότως ἀπὸ τῆς πρὸς ἡμᾶς χέσεως τὸ ὕψος ἦτοι τὸ ἄνω τῷ πόλῳ ἔλαβεν. id. f. 95.

οἱ γὰρ ἀρχαῖοι τῶν μαθηματικῶν καὶ πάντες κύκλος ἔτα- 285 a μόνον τὸν ὕψος. τὸν μὲν πρῶτον ἀρκτικὸν ὠνόμαζον, διότι ὁ ἀρκτὴρ ἡ 23 ἀρκτος ἐστὶν ἐκεῖ κατηγερισμένη. λέγει δὲ καὶ Ἀρατος (v. 26)

δύο δὲ μὴ ἀμφὶς ἔχουσιν

Ἀρκτοι ἅμα τροχόωσι, τὸ δὲ καλέοντι Ἀμαζαί.

τὸν δὲ δευτέρου κύκλου θερινὸν ὠνόμασαν τροποῦν, τὸν δὲ τρίτον 25 ἰσημερινόν, καὶ τὸν τέταρτον χειμερινὸν τροπικόν, τὸν δὲ πέμπτον ἀνταρκτικόν· πάλιν γὰρ κατέκτισε ἀρκτος ἐστὶ κατηγερισμένη. τὴν μὲν τρεῖς κύκλους τὴν μέσους ὁ ἥλιος δαίσειν, ὅς καὶ ἀρκτὴς εἶναι 30 φασὶ διὰ τὸ ἐν αὐτοῖς τὸν ἥλιον διέναι. ὁμοίως δὲ πάλιν ἀρκτὴς εἶναι λέγουσι καὶ τὴν ἑτέραν δύο κύκλους, τὸν τε ἀρκτικόν καὶ τὸν ἀνταρκτικόν, καὶ τὸ καθὼς τοῖς πόλοις πλησιάζουσιν. ἀρ- 35 κτὴς δὲ καὶ τῆς εἰσὶν αὐτῶν φασὶ διὰ τὰς ὑπερβαλλούσας ψύξεις καὶ διὰ τὸ πάντῃ πύρρῳ τούτων ἀφεστηκέναι τὸν ἥλιον. μέσον δὲ ἡμᾶς λέγουσι κατοικεῖν τὸν τε ἀρκτικὸν κύκλον τῷ τῷ βορείῳ πόλῳ ἐγγύ- 40 ζοντος καὶ τῷ θερινῷ τροπικῷ, τὴν μὲν Σκυθίας τὴν Ρώης καὶ τὰλλα ἔθνη τὰ ὑπερβόρεια τῷ κύκλῳ τῷ ἀρκτικῷ πλησιάζοντα, τὴν δὲ 45 Αἰθιοπίας καὶ τὴν Ἀραβίας καὶ τὴν ἄλλαν τῷ θερινῷ τροπικῷ, ὅθεν ὅδε ψύχους αἰσθάνεσθαι φασὶ τούτους· τὴν δὲ Ἑλλάδας μέσους τῶν τε ὑπερβόρειων ἔθνων καὶ τῶν τῇ ἀνατολῇ πλησιάζοντων οἰκεῖν, 50 ὅθεν καὶ φρονιμωτέρους εἶναι τῶν ἄλλων καὶ τὰς μάχας βωμάλει- τέρους καὶ ἀνδρικωτέρους, ὡς τὸν εὐκρατέστερον τόπον οἰκόντας. ζῶον 55 ὅν, ὡς ἔφασκεν, δοξάζοντες τὸν ὕψος, ἄνω μὲν αὐτὸ καὶ κεφαλὴν τὸν νότιον πόλον εἶναι φασὶ, κάτω δὲ καὶ πόδας τὸν βόρειον, δεξιὸν δὲ τὸ ἀνατολικὸν μέρος, ἀριστερόν δὲ πάλιν τὸ δυτικόν. cod. 60 Reg. 1853.

πῶς δὲ τὴν Πυθαγορείων ἡμᾶς ἄνω ποιεῖν φησὶ καὶ ἐν τῷ 285 a 25.

δεξιῷ, τὴν δὲ ἐκεῖ κάτω καὶ ἐν τῷ ἀριστερῷ, ἅπερ, ὡς αὐτὸς ἐν τῷ δευτέρῳ τῆς συναγωγῆς τῶν Πυθαγορικῶν ἰσορεῖ, τὸ ὅλον ὕψος τὰ μὲν ἄνω λέγουσιν εἶναι τὰ δὲ κάτω, καὶ τὸ μὲν κάτω τῷ ὕψει δεξιὸν εἶναι καὶ δὲ ἄνω ἀριστερόν, καὶ ἡμᾶς ἐν τῷ κάτω εἶναι; 65 ἡ καὶ μὲν ἄνω καὶ πρὸς τοῖς δεξιῶν ἐνταῦθα λεγόμενον ὅ κατὰ τὸ αὐτῷ ἀρέσκον εἶπεν ἀλλὰ καὶ τὴν Πυθαγορείων· ἐκεῖνοι γὰρ τῷ δεξιῷ τὸ ἄνω καὶ τὸ ἐμπροσθεν συνέταττον, τῷ δὲ ἀριστερῷ τὸ κάτω καὶ τὸ ὀπί- 70 σθεν. τὰ δὲ ἐν τῇ τῶν Πυθαγορικῶν συναγωγῇ μεταγεγράφθαι μᾶλλον ὑπὸ τῶν ὁ Ἀλεξάνδρος οἶει, ὁφειλόντα ἔχειν ὅτω· τὸ μὲν 75

ἄνω τῷ ὕρανῳ δεξῶν εἶναι τὸ δὲ κάτω ἀρισερόν, καὶ ἡμᾶς ἐν τῷ ἄνω εἶναι, ἔχει "ἐν τῷ κάτω," ὡς γέγραπται· ὕψος γὰρ ἂν συνάδοι τοῖς ἐνταῦθα λεγομένοις, ὅτι ἡμᾶς κάτω λέγοντες οἰκεῖν, καὶ διὰ τούτο καὶ ἐν τοῖς ἀρισεροῖς, εἴπερ τῷ ἀρισερῷ τὸ κάτω συντέτακται, ἐναντίως λεγόμενον ἢ ὡς οἱ Πυθαγόρειοι λέγουσιν ἄνω καὶ ἐν τοῖς δεξιῷ. καὶ τάχα ἔχει λόγον τὸ μεταγεγράφθαι, εἴπερ οἶδεν ὁ Ἀριστοτέλης τῷ μὲν δεξιῷ τὸ ἄνω τῷ δὲ ἀρισερῷ τὸ κάτω συντάττοντας. ὅτι δὲ οἱ πόλοι τὸ ἄνω καὶ τὸ κάτω τῷ ὕρανῳ εἰσὶ, καὶ ὕψος δεικνυσιν ὁ Ἀλέξανδρος. Simpl. f. 95 b.

236^a τὸ δὲ χαλεπὸν τῆς ἐν τοῖς τοῦτοις αἰτίας ἐδήλωσε διὰ τὸ 10 πόρρωθεν ἡμᾶς ποιεῖν τὴν ταύτης ζήτησιν, ἔχοντι ὅτι πολὺ τῷ τόπῳ διεσκήκαμεν ἐκείνων, ἀλλ' ὅτι πολὺ μᾶλλον διεσκήκαμεν αὐτῶν τῷ περὶ ὁλίγων συμβεβηκότων αὐτοῖς αἰῶσιν ἔχειν. id. f. 96 b.

236^a Ἀλέξανδρος ἀπορία εἰς τὸ "ἐκαστὸν ἐστίν, ὃν ἔργον ἐστίν, ἕνεκα 15 τῷ ἔργῳ, θεῷ δὲ ἐνέργεια ἀθανασία" καὶ τὰ ἐξῆς. εἰ ταῦτα ἀληθῆ, πῶς ἂν ἀκίνητον εἴη καὶ Ἀριστοτέλην τὸ πρῶτον κινῆσαι; ἢ ἔκ ἐξιν ἐκείνῳ, ὃν ἐστίν ἔργον τι, εἴγε ἔργον μὲν τὴν ἐνέργειαν λέγει τὴν ὡς τέλος, τῷ δὲ ὕδεν τέλος ἐστίν· ἢ γὰρ ὅσα αὐτῷ ἐνέργειά ἐστιν, ἀλλ' ἔκ ὅν τι ἄλλο ἐπειτα ἐνεργεῖ. δῆλον δὲ τούτο δι' ὅ ἐπὶ ἠρώτηκεν, ὅ 20 ἐστίν, ἔδειξε νῦν· ὅτι δὲ καὶ ἐκαστὸν τῶν τεσσάρων τὸ οἰκεῖον χῆμα σφαιρικόν ἐστιν, ὁλίγον προελθὼν ἀποδείξει. id. ib.

236^a 12. Νικόλαος ὁ Περιπατητικὸς παραφράζων τὰ ἐνταῦθα λεγόμενα ἐν τοῖς περὶ Ἀριστοτέλους Φιλοσοφίας ὕψος τάθεκε τὴν λέξιν. διὰ τὸ ὅτι ὁ κόσμος τῶν ὅλων; ὅτι ἀνάγκη μένειν τι περὶ τὸ 25 μέσον τῷ κύκλῳ φερόμενον, τὸ δὲ πέμπτον σῶμα ὅτε μένειν ἐδύνατο ὅτε ἐν τῷ μέσῳ εἶναι. καὶ αὐτὸς δὲ ὁ Ἀλέξανδρος καλῶς τῷ Ἀριστοτέλει παρακολουθεῖ δεικνύντι τὸ μένον ἐπὶ τὸ μέσον μόριον τι μὴ εἶναι τῷ κυκλοφορητικῷ· ὕδεν γὰρ τούτῳ μένειν ὅσον τε ὅτε ἀλλὰ καὶ περὶ πάντων γὰρ αὐτῷ κινήσις αἰδίου ὑπάρχει, ὅτε ἐπὶ 30 μᾶλλον ἐπὶ τῷ μέσῳ· εἰ γὰρ ἔμενεν ἐπὶ τῷ μέσῳ καὶ φύσιν, (ἐν ᾧ γὰρ τι μένει καὶ φύσιν, καὶ φέρει) εἰς τούτῳ καὶ φύσιν) καὶ ἦν αὐτῷ ἢ καὶ φύσιν κινήσις αὐτῇ· μία δὲ ἢ καὶ φύσιν ἐκαστῶν τῶν ἀπλῶν, τούτῳ δὲ ἢ κύκλῳ κινήσις καὶ φύσιν, εἴπερ αἰδίου· ἔκ ἄρα ἢ ἐπὶ τὸ μέσον· ὕδεν ἄρα ἢ ἐν τῷ μέσῳ μονή ὅτε τῷ ὅλῳ ὅτε τῷ μέρει 35 αὐτῷ καὶ φύσιν. ἀλλ' ὕδεν παρὰ φύσιν· τούτῳ μὲν γὰρ τὸ κυκλοφορητικὸν αἰδίου ἔχει τὴν κίνησιν, τὸ δὲ παρὰ φύσιν ἔκ αἰδίου· ὕψος γὰρ ἐστὶ τῷ καὶ φύσιν τὸ παρὰ φύσιν. Simpl. f. 97.

236^a 23. δύναμις, φησὶν ὁ Ἀλέξανδρος, καλῶς οἶμαι λέγων, μὴ τὰ μεταξὺ νῦν μόνον τοῖς ἀκροῖς ἐναντία λέγειν, ἀλλὰ περὶ πάντων 40 εἰρηκεῖν· ὁ γὰρ ἂν λάβῃς, εὐρήσεις αὐτὸ ἐναντίωσιν ἔχον πρὸς τὰ λοιπὰ τρία, εἰ δὲ πάντα ἐναντίωσιν ἔχει τινὰ φύσει πρὸς ἄλληλα, πάντα ἀνάγκη εἶναι ἐναντία. καὶ τῷ ὄντι, εἰ τὰ δύο πρὸς τὰ δύο παρέβαλεν, ἔκ ἦν οἶμαι τῆς Ἀριστοτέλους ἐρμηνευτικῆς ἀκριβείας τὸ μὴ ἐκάτερον πρὸς ἐκάτερον εἰπεῖν, ἀλλ' ἕκαστον πρὸς ἕκαστον. 45 id. f. 97 b.

236^a λέγει τῷ "τῶν δὲ ἐστὶ κινήσις" τὸ καὶ ἔκ αἰδίου αὐτῇ. 1. ὕψος ὁ Ἀλέξανδρος τούτῳ τὸ χωρίον ἐξηγήσατο, τὸ μὲν τὴν αἰδίου

ζωὴν κίνησιν αἰδίου εἶναι, καὶ λέγειν ὑπὸ τῷ Ἀριστοτέλει ἔκ ἐπὶ πάντων ἀπλῶς ἀλλ' ἐπὶ τῶν κινουμένων, καλῶς οἶμαι ἐπιστήσας, τῷ δὲ κινήτῳ παρέργως προσεχηκώς· καὶ γὰρ ὅμοιον ἀντὶ τῷ κινουμένου αὐτῷ ἀκούσαι, ὡς καὶ ἐπὶ τῶν αἰδίων κινουμένων αὐτὸ δέξασθαι, τῷ Ἀριστοτέλει εἰπόντος "ἔκ εὐλογον εἶναι τι κινήτῳ αἰδίου." μή ποτε δὲ κινήτῳ τὸ δύναμις ποτὲ ἔχον τὸ κινεῖν λέγει, τοῦτον δὲ τὸ ποτὲ ἡρεμῶν, τοῦτον δὲ τὸ ἐπ' εὐθείας κινούμενον. καὶ ὁ Ἀριστοτέλης γὰρ ἐξηγούμενος πῶς εἶπε τὸ κινήτῳ, ἐπήγαγεν "ὅ μὴ ἐνδέχεται καὶ φύσιν τὴν κίνησιν εἶναι αἰδίου." εἰ γὰρ ἦν αἰδίου, ἔκ ἦν κινήτῳ ἀλλὰ κινούμενον. μή ποτε δὲ καὶ τὸ "τῶν δὲ ἐστὶ κινήσις" ἔκ ἑλλειπῶς εἴρηται, ἀλλ' ἀντὶ τῷ ταῦτα δὲ ποτε καὶ ἔκ ἀεὶ κινήτῳ, ταῦτα κινήτῳ ἐστὶ καὶ ἔκ αἰδίου ἔχοντα καὶ φύσιν κινήσιν, καὶ διὰ τούτο ἔκ εὐλογον αὐτὰ αἰδίου εἶναι, ἀλλὰ γενητὰ καὶ φθαρτὰ (*). id. ib.

πρῶτον δὲ σῶμα τὸ τῆς ἀπλανῆς, ὅπερ εἶπεν ἐν τῇ ἐχάτῃ 237^a περιφορᾷ· τὸ ἄρα σφαιρικὸν χῆμα τῷ ἀπλανῆς ὕψος σῶματός 2. ἐστὶ τῷ τὴν κύκλῳ φορὰν περιφερόμενον. id. f. 99 b.

τὰ ὑπὸ σελήνῃ ἄπτεται τῆς σεληνιακῆς σφαίρας. καὶ ἐπὶ 237^a πάντες ἅμα τῷ ἐν γενέσει σῶματος ὡς ἑνὸς τὸ χῆμα σφαιρικόν 8. ἐστίν, ἔδειξε νῦν· ὅτι δὲ καὶ ἐκαστὸν τῶν τεσσάρων τὸ οἰκεῖον χῆμα σφαιρικόν ἐστιν, ὁλίγον προελθὼν ἀποδείξει. id. ib.

ταῦτα τῷ Ἀριστοτέλει εἰπόντος καὶ ὁ Ἀλέξανδρος ἀνθυπάγει 237^a 20. καλῶς ὅτι ἔκ ἀπλῶς ὕψος ἐπὶ τῶν ὁ λόγος, ἀλλ' εἰ μὲν φακοειδὲς ὅν τὸς πόλῳς ἔχει καὶ τὰ κέντρα τῶν ἐπιπέδων, τὸν αὐτὸν ἀεὶ καθέξει τύπον περιφερόμενον, εἰ δὲ καὶ τὴν περιφέρειαν ἔχει τὸς πόλῳς, ὡς μὴ ἐπὶ τὸ κυκλικὸν χῆμα γίνεσθαι τὴν περιφορὰν, ἀνάγκη κενὸν ἀπολείπειν καὶ τῶν. ὁμοίως δὲ καὶ εἰ ὡσεὶ δὲ ὅν μὴ καὶ τὸ μήκος ἔχει τὸς πόλῳς ἀλλὰ πλαγίως, ὡς καὶ τὸ μήκος γίνεσθαι τὴν περιστροφὴν, ἀνάγκη κενὸν ἀπολείπειν· εἰ δὲ καὶ τὸ μήκος ἔχει τὸς πόλῳς, ἔκ ἐκείνῳ καὶ ὁ κύλινδρος δὲ καὶ ὁ κύβος καὶ τὸ ῥομβοειδὲς καλῶς μενον γερεῖν, ὅπερ ἐκ δύο ὁν κινήσεων καὶ τὰς βάσεις συνημμένων συνεστῆκεν, ἐὰν περὶ τὸν αὐτὸν ἄξονα κινῶνται, τὸν αὐτὸν ἀεὶ κατέχουσι τύπον. τί δὲ ποτε ὅν ὕψος αὐτῶν ἔχοντων ἀόριστος αὐτὸ τέθεικεν ὁ Ἀριστοτέλης; ἢ τὸ "συμβήσεται" νῦν κυρίως ἀκινούμενον 1. τὴν ἀπορίαν· ἐν ἅπασιν γὰρ τούτοις ἄλλως καὶ ἄλλως τῶν πόλῳν λαμβανόμενον συμβήσεται κατὰ τινὰ λήξιν καὶ τῶν ἔξω καὶ κενὸν εἶναι τῆς περιφορᾶς, τὸ δὲ σφαιρικὸν χῆμα διὰ τὴν ὁμοιότητα, ὅπως ἂν ληφθῶσιν οἱ πόλοι, ἐν τῷ αὐτῷ ἀεὶ τόπῳ περιεστῆσθαι, διότι πάσας ἴσας ἔχει τὰς ἀπὸ τῶν μέσων· ὁμοιομερές γὰρ ὅν τί μᾶλλον τούτῳ πλέον ἢ ἑλάττω διεστῆκε τῷ μέσῳ; ... ὁ δὲ Πτο-

(*) p. 286 b 25. Aristoteles propriae sententiae veritatem, nempe rotundam figuram simplicem esse, testimonio quorundam comprobavit; quemadmodum in Timaeo fecit Plato. ii enim qui ceteras figuras dividunt ac in simpliciores eas secant, quemadmodum figuram euthegramma in triangulum partuntur et triangulos in rectos angulos habentes, eademque ratione ceteras figuras resolvunt; sphaeram autem non secant. Themist. f. 27 b.

λεμαῖος τὸ σφαιρικὸν χῆμα συνελογίσατο καὶ ἐκ τῆ μὴ δύνασθαι κατ' ἄλλαν ὑπόθεσιν τὰς τῶν ὠροσκοπίων κατασκευὰς συμφωνεῖν, καὶ φυσικῶς δὲ ἐπιβάλλων ὁ θαυμαστός τῶν Πλάτωνι ῥηθέντων μένῃ· τῶν σωμάτων ἡδὲ, φησί, πάντων λεπτομερέστερος καὶ ὁμοιομερέστερος ἐστὶν ὁ αἰθέρ, τῶν δὲ ὁμοιομερῶν ὁμοιομερεῖς αἱ ἐπιφάνειαι μόναι, ἢ τε κυκλωτερές ἐν τοῖς ἐπιπέδοις καὶ τῶν σφαιρῶν ἢ σφαιρικῇ. id. f. 100.

287^a ἐλαχίστη δὲ τῶν ἀπὸ τῶ αὐτοῦ ἐπὶ τὸ αὐτό, τυτέρεσι τῶν χῆμα περιεχουσῶν τι καὶ ὀρίστων διαστάσεων, ἐν μὲν ἐπιπέδοις ἢ κυκλικῇ, ἐν δὲ σφαιρῶν ἢ σφαιρικῇ, διότι δέδεικται καὶ πρὸ Ἀριστοτέλους μὲν 10 πάντως, εἴπερ αὐτὸς ὡς δεδογμένῳ συγκέχρηται, καὶ παρὰ Ἀρχιμήδους καὶ παρὰ Ζηνοδώρου πλατύτερον, ὅτι τῶν ἰσοπεριμέτρων σχημάτων πολυχωρητότερός ἐστιν ἐν μὲν τοῖς ἐπιπέδοις ὁ κύκλος, ἐν δὲ τοῖς σφαιρῶν ἢ σφαῖρα. id. f. 100 b.

287^b ὅτι σφαιρικῇ ἢ τῷ ὕδατος ἐπιφάνεια δῆλον καὶ τῷ τὰς βανί- 15 δας εἰς λεῖον ἐμπιπύσας τι, οἷον εἰς φύλλον λαχάνης ἢ δένδρου ἢ τῶν Νειλίων κιβωρίων, συσφαιρομέναις καὶ σφαιρομέναις ἡρεμῶν. id. ib.

287^b ἐπιζητῶσαι χρὴ ὅτι τὸ "ἐντορνον" ἀπὸ τῆς Πλάτωνος (Tim. 15 p. 33) μετεληφθῇ λέξεως τῆς λεγούσης ὅτι σφαιροειδές, ἐκ μέσου 20 πάντῃ πρὸς τὰς τελευτὰς ἴσον ἀπέχον, κυκλωτερές αὐτὸ ἐτορνεύσατο. id. f. 102.

287^b μὲν φιλοσόφῳ εὐλαβείας ὑπὲρ αὐτοῦ προαπολογῶν λέγων 34 ὅτι ὅταν τις ἐντύχῃ τοῖς εὐρίσκουσι τὰς ἀκριβεστέρας ἀνάγκας τῆς ζητημένης αἰτίας, τότε χάριν αὐτοῖς ἔχειν δεῖ, ὥς δ' ἂν ἐκείνοις 25 μὴ περιτύχωμεν, τὸ νῦν φαινόμενον τῶς ῥητόν. id. f. 102 b.

288^a ἐπειδὴ πρότερον δέδεικται ὅτι τὸ ἄνω καὶ τὸ κάτω καὶ τὸ δεξιὸν καὶ 6 τὸ ἀριστερόν ἔχει τὸ πᾶν, περὶ τῷ ἐμπροσθεν καὶ ὀπίσθεν ὅθεν εἶπε, νῦν δὲ αὐτῷ ὡς ὅντι ἐχρήσατο, εἰκότως ἀπέδειξεν ὅτι ἔχει καὶ ταῦτα, εἴπερ ἔχει τὸ δεξιὸν καὶ τὸ ἀριστερόν. id. ib.

288^a ταῦτα ὑπάρχει μὲν ἐκάστη τῶν ὑρανίων σφαιρῶν· θεῖαι γὰρ 15 ὅσαι πᾶσαι καὶ συνεχῇ καὶ ὁμαλῇ καὶ αἰδίῳ κινῶν κίνησιν. ἀλλ' αὖθις μὲν διὰ τὸ πλείονας ἐκάστην κινεῖσθαι κινήσεις, τὴν μὲν οἰκίαν, τὴν δὲ τῇ ἀπλανεῖ συμπεριφερομένην, τὰς δὲ ὑπὸ τῶν ἀνελιττωσῶν καλυμμένων σφαιρῶν περιεχομένας, εἰ καὶ μὴ ἀληθῆ ἀλλὰ φαινο- 35 μένην γε ἔχουσι τὴν ἀνωμαλίαν. καὶ ἔστι τὸ θαυμαστόν πρόβλημα τῶν ἀερονόμων τούτο, τὸ διδομένων αὐτοῖς τινῶν ὑποθέσεων, τοῖς μὲν πάλαι τοῖς περὶ Εὐδόξου καὶ Καλλιππον, οἷς καὶ Ἀριστοτέλης ἀκολυθεῖ, τῶν καλυμμένων ἀνελιττωσῶν σφαιρῶν, περὶ ὧν αὐτὸς ἐν τῇ Μετὰ τὰ Φυσικὰ διδάσκει (Α 8), τοῖς δὲ μετ' ἐκείνους ἐκ- 40 κέντρων τινῶν καὶ ἐπικύκλων, δεῖξαι πάντα τὰ ὑράνια ἐγκυκλιῶν τε καὶ ὁμαλῇ φερόμενα κίνησιν, τὴν δὲ δοκῶσαν ἀνωμαλίαν ἐκδ- ζων ποτὲ μὲν θάττον ποτὲ δὲ βραδύτερον κινεμένων, καὶ ποτὲ μὲν πρόσω ποτὲ δὲ ὀπίσω καὶ ἄνω καὶ κάτω, ἔστι δὲ ὅτε καὶ ἡρεμῶν ἐπὶ τῷ αὐτῷ τόπῳ καὶ μεῖζονας καὶ ἐλαττονας ὁρᾶσθαι τὰς αὐτὰς, ταῦτα 45 πάντα καὶ τὰ τοιαῦτα φαινόμενα μόνον εἶναι καὶ οὐκ ἀληθῆ. ἀλλὰ τούτων μὲν τὴν ὁμαλότητα δεῖξει ὅταν περὶ τῶν ἀνελιττωσῶν σφαιρῶν ἐν τῇ Μετὰ τὰ Φυσικὰ λέγῃ. id. f. 103.

τίνα ὅν ἐστὶ τὰ ῥιπτόμενα; ἢ δῆλον ὅτι καὶ τὰ ἀπλά καὶ φυ- 238^a σικά σώματα (ταῦτα γὰρ ἢ καὶ φύσιν ἢ παρὰ φύσιν κινούμενα ἢ ὅδη ἀποδέδοται), ἀλλὰ τὰ μικτὰ τῶν ζώων, ἅπερ ὅτε ἄνω κινεῖται, διὰ τὸ ἔχειν καὶ τὰ κάτω βρίθοντα, ὅτε κάτω, διὰ τὰ ἐν αὐτοῖς ἀνά- 5 φορα, ἀλλὰ εἰς τὸ πλάγιον· ἅττω ῥιπτόμενα εἶπεν ἢ ἀπὸ τῆς πρὸς τὰ ῥιπτεῖσθαι λεγόμενα βέλη τε καὶ δόρατα ὁμοιότητος, ὅτι καὶ ἐκεῖνα εἰς τὰ πλάγια πεμπόμενα ῥιπτεῖσθαι λέγει, ἢ ῥιπτόμενα τὰ τῶν ζώων σώματα καλεῖ, ὡς τῆς ἐν αὐτοῖς ψυχῆς ἀκοντικέ- 10 σης αὐτὰ ἐπὶ τὰ πλάγια παρὰ τὴν καὶ φύσιν ἐκείνων τῶν ἐν αὐτοῖς κίνησιν. ἀνευ γὰρ τῆς ψυχικῆς ὁρμῆς κινεῖσθαι καὶ ταύτην κινεῖται τὴν κίνησιν, ἀλλ' ἐπὶ τὸ καὶ φύσιν τῷ ἐπικρατύντος ἐν αὐτῷ τῶν ἀπλῶν. id. f. 103 b.

εἰ γὰρ ἐν τοσαύταις ἐτῶν μυριάσιν, ἀφ' ὧν μνήμη τῆς τῶν 238^b ὑρανίων θέσεως διεσώθη, ὑδεμία φαίνεται παραλλαγὴ γενομένη 10 τῆς πρὸς ἀλλήλους τῶν ἀστέρων θέσεως ὅδε διαφορά τῆς διαστάσεως αὐτῶν, ὡς αἱ νῦν σχηματογραφίαι δηλοῦσιν, ὅθεν πρὸς τὰς πάλαι παραλλάττουσαι, δῆλον ὅτι ὑδεμία γέγονεν ἀνωμαλία τῆς τῶν μερῶν πρὸς ἀλλήλα κινήσεως, ὥστε τὰ μὲν θάττον κινεῖσθαι τὰ δὲ βραδύτερον. id. f. 104 b.

ταῦτα εἰπὼν ὁ Ἀλέξανδρος (*) ἐφίσηται καλῶς ὅτι καὶ πρὸ- 238^b 22 κεῖτο νῦν τῷ Ἀριστοτέλει δεῖξαι ὅτι εἰ ἀνωμαλῶς κινεῖται ἀνέμε- 22 νον καὶ ἐπιτενόμενον, ἐπ' ἀπειρον ἀνεβήσεται καὶ ἐπ' ἀπειρον ἐπιταθή- 30 σε, ἀλλ' ὅτι προθέμενος δεῖξαι ὁμαλῇ τὴν τῷ ὑρανῷ κίνησιν, πάντας ἀναρεῖ τὴν τῆς ἀνωμαλίας τρόπον, ἐκ διαμέσεως αὐτῆς λαβὼν ἧς ἡδὲ προεξεθέμην. ἀσαφεστέρα δέ, φησὶν, ἢ λέξεις ἐστὶ τῷ μὴ θῆναι τὴν διαίρεσιν πρώτην. καὶ ἵκουε τότε, τῷ ἐκ διαμέ- 35 σεως εὐληφθαι τὴν ἀποδείξιν, πρῶτος αὐτὸς ὁ Ἀφροδίσιος Ἀλέ- ξανδρος ἐπιζητῶσαι. τὴν γὰρ προηγουμένην ἐξηγήσων τὴν ἀναγκαίαν εἶναι τὴν ἐπ' ἀπειρον ἀνεῖναι διὰ τὸ μὴ εἶναι τὸ ἀναληφόμενον τὴν 30 δύναμιν τῷ πρώτῳ κινῶντος, καὶ διόρθωσιν τὴν ἀδυναμίαν, ὡς Ἀλέξανδρος τῷ Αἰγαίῳ παρατίθει. Ἑρμῶν δέ, φησὶν, ἤκουσα, καθά ἦν καὶ ἐν τοῖς Ἀσπασίῳ φερόμενον, "εἰ ἔστιν ἀνεῖς περὶ τὸ θεῖον σῶμα, ἦν ἐπίτασις πρὸ τῷ· πᾶσα γὰρ ἀνεῖς ἐπιτάσεως. ἀλλὰ μὴν εἰ ἦν ἐπίτασις πρὸ τῆς ἀνέσεως, ἐπ' ἀπειρον ἦν αὕτη· 40 διὰ τί γὰρ μέχρι τούδε ἦν καὶ ὕψι καὶ πρὸ, ἀπείρου τῆς κινήσεως ὕψους, ὕψος οἷον τε εὐλογον εἶπαι αἰτίαν. ἀλλὰ μὴν καὶ εἰ ἀνεῖς ἐστιν, ἐπ' ἀπειρον πάλιν ἐστὶν αὕτη· τί γὰρ τὸ αἰτίον τὴν ἀνεῖν ἀναληφόμενον ταύτην, καὶ διὰ τί μέχρι τούδε ἀνέει, ὕψος οἷον τε αἰτίαν ἀπο- 45 δύναι, εἰς ἀπειρον κινεμένη τῷ σώματι, ὥστε ἐπ' ἀπειρον καὶ ἡ ἀνεῖς ἔσται. ἐπιτάσεως μὲν γὰρ ἡ ἀνεῖς ἀνεῖς, ἀπείρου δὲ ἐπιτά- σεως ἀπείρος ἢ ἀνεῖς· διὰ τί γὰρ μέρος τῆς ἐπιτάσεως ἢ ἀνεῖς

(*) p. 288 b 22. quod autem duobus modis simul infinito tempore esse non possit, hac ratione doceri potest, siquidem fieri non potest ut unum idemque immensis temporibus mul- torum vim habeat, et quod a natura alienum est ei quod natu- rae aptum est aequale existat; ac ita, quemadmodum inquit Alexander, vel hoc secundum naturam vel illud contra natu- ram minime diceretur, si pari tempore sint. Themist. f. 29 b.

ἔσαι, ὡς πάσης δέ; ἀλλὰ μὴν ἡ ἀνεσις κ' ἀδυναμία, τὸτο δὲ παρὰ φύσιν, τὸ δὲ παρὰ φύσιν ἔχ' οἶόν τ' ἴσον εἶναι τῷ κ' φύσιν· ὁδὸς γ' ἐπὶ φθορὰν τὸ παρὰ φύσιν. ὥς ἔκ' ἂν εἴη ἀνεσις· εἰ δὲ μὴ ἀνεσις, ὁδὸς ἐπίτασις." ταῦτα μὲν ἔν τ' ἔν τ' Ἐρμίν κ' τὴν Ἀσπασίον εἰρημένα. καὶ δὴλον ὅτι καὶ ὅτι ὡς κ' τὴν τῆς διαιρέσεως ἀνάγκη ληφθὲν τὸ ἐπ' ἀπειρον ἀνέναι καὶ ἐπ' ἀπειρον ἐπιτείνεσθαι ἐνόησαι, ἀλλ' ὡς ἐξ ἀνάγκης, εἰ ἔστι ἀνώμαλος ἡ κίνησις, ἀνεσις καὶ ἐπιτάσεως ὅσης. καὶ τὸτο μὲν δὴλον, ἀλλ' ὅτι καὶ ὡς ἀπειροὶ πάντως ἐσόμεναι ἢ τε ἀνεσις καὶ ἡ ἐπίτασις ὑπὸ τῷ Ἀριστοτέλει ἐλέγχοντο. ὅτι δὲ ἔχ' ὅπως εἰληπτο, δηλοῖ τὰ ἐφεξῆς τμήματα τῆς διαιρέσεως, ἐν οἷς φησὶν "ἀλλὰ μὴν ὁδὸς ἐπιτείνειν αἰετὶ ἢ πάλιν ἀνέναι δυνατόν." καὶ πάλιν λείπει δὴ λέγειν ἐναλλαξὶ εἶναι τῇ κινήσει τὸ θάττον καὶ τὸ βραδύτερον· ἐν γ' τούτοις καὶ τὰ ἄλλα τμήματα τῆς διαιρέσεως ἐλέγχει, τὰ μὴ ἀπειρον ἐπίτασιν καὶ ἀνεσιν ὑποτιθέμενα, ἀλλ' ἢ αἰετὶ ἐπίτασιν ἢ αἰετὶ ἀνεσιν ἢ ἐναλ- 15 λὰξ. ἐκείνο δὲ ἀξίον ζητεῖν, διὰ τί προσέθηκεν ὁ Ἀριστοτέλης τὴν ἀνάγκη δέ, εἰ ἀνήσιν ἡ κίνησις, ἀπειρον ἀνέναι χρόνον." τὸτο γ' τὴν ἀνάγκη καὶ τὴν προτέρως ἐνεπέδισεν ἐξηγητὰς μὴ ὡς ἐκ διαιρέσεως τεθὲν ἀκύνει, ἀλλὰ τὴν αἰτίαν τῆς ἀνάγκης ζητεῖν. ὁ δὲ Ἀλέξανδρος ὁ Ἀφροδιαιεύς ἐπισησας, τὴν δὲ φησὶ, προσυ- 20 πακύνει τῷ εἰρημένῳ τὸ μὲν τὴν ἀπειρον ἐπίτασιν... ἴσως δὲ ἔκ' ἀναγκαῖον. id. f. 105.

289^b διαλαβὼν ὁ Ἀριστοτέλης περὶ τῆς ὕψους τῶν ἀστέρων, πῶν καὶ 1. περὶ τῆς κινήσεως αὐτῶν διαλέγει. καὶ ὁ μὲν Ἀμμωνίος φησὶν ὅτι περὶ τῆς κινήσεως τῶν ἀπλανῶν ἀστέρων διαλέγει. Ἀλέξαν- 25 δρος δὲ πολὺς ἐστὶ βυβλίμενος τὴν λέξιν περὶ πάντων τῶν τε ἀπλανῶν καὶ τῶν πλανημένων διαλέγεσθαι. τὸτο δὲ ἔχ' ὅπως ἔχει, ἀλλὰ περὶ μόνων τῶν ἀπλανῶν διαλέγει. cod. Coisl. 166.

289^b 2. ὑποθέσεως ἤξιωσε καὶ τὸ ἀμφοτέρων ἡρεμνῶντων, καίτοι ἀπεμφαίνον δοκῶν τὸ σωζέσθαι τὴν φαινόμενην αὐτῶν μετάβασιν 30 ἀμφοτέρων ἡρεμνῶντων, διὰ τὸ γεγονέναι τινὰς, ὧν Ἡρακλείδης τε ὁ Ποιτικός ἦν καὶ Ἀρίσταρχος, νομίζοντας σωζέσθαι τὰ φαινόμενα τῷ μὲν ὕραν καὶ τῶν ἀστέρων ἡρεμνῶντων, τῆς δὲ γῆς περὶ τὴν τῷ ἰσημεριῷ πόλιν ἀπὸ δυσμῶν κινουμένης ἐκείνης ἡμέρας μίαν ἔργισα περίστροφον. τὸ δὲ ἔργισα πρόσκειται διὰ τὴν τῷ ἡλίῳ τῆς 35 μίαις μοίρας ἐπικίνησιν, ὡς εἶγε μὴ κινῶτο ἡ γῆ, ὥστε μετ' ὀλίγον μὲν ἀποδείξει, πῶν δὲ ὡς ὑπόθεσιν ἔλαβεν, ἀδύνατον τὸ ὕραν καὶ τῶν ἀστέρων φαινομένων σωζέσθαι τὰ φαινόμενα. Simpl. f. 109.

Ἀριστάρχου καὶ τῶν περὶ αὐτὸν ἐστὶν ἡ δόξα αὕτη ἡ λέγεσθαι καὶ 40 τὰ ἀστρα καὶ τὸν ὕραν ἡρεμῶν, κινεῖσθαι δὲ ἀπὸ ἀνατολῆς εἰς δύσιν καὶ ἀνάπαλιν τὴν γῆν. cod. Reg. 1853.

289^b 32. δείξας ὅτι ὅτε ἀμφω ἡρεμῶν ὅτε ἀμφω κινεῖσθαι εὐλογον, τὴν τε κύκλῳ καὶ τὴν ἀστέρα, ὅτε τὸ ἕτερον μόνον, δηλαδὴ τὴν ἀστέρα (περὶ τούτων γ' προσεχῶς ἔδειξεν), ἐπάγει εἰκότως ὅτι λεί- 45 πει τὴν μὲν κύκλῳ κινεῖσθαι, τὰ δὲ ἀστρα ἡρεμῶν. Simpl. f. 110.

290^a 5. τὸτο ὅν ἀναγκαῖως συμβαίνει τῷ ἀνάλογον εἶναι τὰ τάχη τοῖς μεγέθεσι, τὸ τὴν μείζονα καὶ ἐλάττωνα κύκλους ἐν τῷ ἴσῳ

χρόνῳ συναποκαθίστασθαι, καὶ ἐπὶ τὸ μὴ διεσπᾶσθαι τὸν ὕραν· τὸτο γ' ὑπάρχει μὲν αὐτῷ μάλιστα διότι δέδεικεν συνεχεῶς ὅν τ' ὅλον, συμβαίνει δὲ καὶ διὰ τὴν ἀναλογίαν τῶν καὶ τὰ μέρη αὐτῶν κινήσεων πρὸς τὰ μεγέθη. εἰ γ' ἴσοσταχῶς ὁ μείζων κύκλος ἐκινεῖτο 5 τῷ ἐλάττω, ὅσον ὁ ἰσημερινὸς τῷ αἰετὶ φαινόμενῳ, μὴ συναποκαθιστάμενων αὐτῶν ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ διεσπᾶτο, ἂν ἢ τὸ ὅλον συνέχευα. ἐπισησας δὲ χρὴ ὅτι πρὸς ἐκείνον τὸν λέγοντα "τότε γ' θάττον εἶναι τὸν μείζονα κύκλον τὸν τάχος" ἀποδέδοτο ὅτος ὁ λέγων "τότε μὴ διεσπᾶσθαι τὸν ὕραν." ὁ δὲ Ἀλέξανδρος εἰσάσας αὐτὸν λέγοντος περὶ τὸ αὐτὸ κέντρον ἐνδεκαμένον, δύναμις, φησὶ, τὸτο ὡς ἐπὶ τῶν σφαιρῶν ἀκύνεσθαι, καὶ εἴη ἂν διὰ τούτων ἀναιρῶν τὴν 10 δόξαν τῶν καὶ ἐκκεντρότητα τὴν κίνησιν τοῖς πλάνησιν ἀποδοδόντων καὶ ὅτω τὰ φαινόμενα σωζέσθαι πειρωμένων (*). id. ib.

ἀλλ' ὅσον ἐπὶ τούτῳ, φησὶν ὁ Πρόκλος, ἔδει φαίνεσθαι μάλιστα 290^a τὴν ἀπλανεῖς δινημένους, ὅσον καὶ πλέον ἐστὶν ἡ ἀπόστασις· ἔχ' ὁρᾷ 13. δὲ τούτῳ, εἰ μὴ ἐπὶ μόνῳ τῷ ἡλίῳ. καὶ τούτῳ εἰκότως, διότι πηγὴ ἐστὶ φωτός, καὶ διαφαίνει ἐπ' αὐτῷ ἡ ὀμίχλη, ἥτις ἀντιπῶν πρὸς αὐτὸν δυνάμεθα, περὶ ἀνατολῆς φημι καὶ δύσεως. cod. Coisl. 166.

φησὶν ὁ Ἀριστοτέλης ὅτι τὸ τῆς ἀποστάσεως αἰτίον ἐστὶ τὸ 290^a τὴν ἀπλανεῖς εἰλεῖν, ταῦτάς τε μαρμαρυγὰς τινὰς ἀποπέμπειν, 18. τὴν δὲ πλάνητας μὴ εἰλεῖν διὰ τὸ εἶναι ἐγγύς. τούτῳ δὲ ψευδὸς· καὶ οἱ πλάνητες γ' εἰλεῖν, καὶ μάλιστα ὁ τῆς Ἀφροδίτης καὶ τῆς Ἑρμῆος, ὅς γ' εἰ αὐτὸ τούτῳ καὶ Στίλβων ἐκλήθη. id. ib.

καὶ τούτῳ καὶ τὸ ἐπικρατὺς εἶπεν· ὅτι γ' καὶ ὁ Ἑρμῆς ἐν τοῖς 290^a πλάνησι εἰλεῖν, δηλοῖ καὶ τὸ ὄνομα τούτῳ προσκειμένον αὐτῷ. τοιοῦτο 19. δὲ καὶ ὁ τῆς Ἀφροδίτης ἀστὴρ δοκεῖ τοιούτος. καὶ καλλίον εἰς τὰς ἰδιότητας μάλλον ταῦτα τῶν ἀστέρων ἀναφέρειν, ὥστε τὰ χρώματα... αὐτοῖς δὲ χρὴ καὶ τὸ ἀρίστων τῶν ἀστέρων τῷ Πτολεμαίῳ λέγοντος ἐν τῷ δευτέρῳ βιβλίῳ τῶν ὑποθέσεων ὡς εὐλογώτερον τὸ κινεῖν μὲν τῶν ἀστέρων ἕκαστον, ὅτι τούτῳ ἐστὶ καὶ δύναμις καὶ ἐνέργεια αὐτῶν, καὶ τὸν ἴδιον μέντοι τόπον καὶ περὶ τὸ αὐτὸ μέσον ὁμαλῶς πάντων καὶ ἐγκυκλίως· ὑπάρχειν γ' αὐτῷ πρώτῳ δίκαιον, ὁ καὶ ταῖς περιεχόμεναι αὐτὸ συστάσει περιποιεῖ. Simpl. f. 112.

ἔχει λόγον ἐπὶ τῶν θείων τὸ ἀξίωμα. ἀλλ' εἰ μὲν τὸ ἐμφαι- 290^a νόμητον πρόσωπον διαφορὰ τις ὕψους ἐστὶ τῷ σελήνη καὶ σώμα- 26. τος ἢ παραδεγματικῶς περιέχοντος τὸ πολυειδὲς καὶ διάφορον τῆς γενέσεως, ὡς Ἰαμβλίχης φησὶν, ἢ διὰ τὸ μεστότης εἶναι τῶν ὕραν καὶ τῶν ὑπὸ σελήνην τὸ μὲν εὐφώτιστον ἔχει τὸ δὲ σκιερώτερον κατ' ὕψος, ὡς ἄλλοις ἀρέσκει, ἰχυρόν δοκεῖ πρὸς ἀπόδειξιν τὸ εἰρημένον· πῶς γ' τὸ ὅλον σῶμα κυλισμένον τὴν αὐτὴν ἐκείνο 30 θέσιν ἐφύλαττε συνεχῶς ὅν πρὸς τὸν ἥλιον; εἰ δὲ, ὡς τινες λέγουσιν, ἐμφασίς τις ἐστὶν ὡς ἐν κατόπτρῳ ἦτοι τῆς γῆς ἢ τῆς θα-

(*) p. 290 a 5. et hinc optimam rationem desumpsit Alexander, ut haec de inhaerentibus stellis dicantur: vagae enim nec scindere neque etiam dividere dicuntur, quoniam non inhaerent; seu continuae non sunt. haec autem de vagantibus stellis et earum sphaeris asserimus. Themist. f. 31 b.

λάττης ἢ τῶν ἐρῶν, δύναμις, φησὶν ὁ Ἀλεξανδρος, καὶ κυλιομένης αὐτῆς ὁμοία μένει ἢ ἑμφασίς τῷ καὶ ταῦτα ἀφ' ὧν ἢ ἑμφασίς τὰ αὐτὰ μένει. id. ib.

290^b "ἐπεὶ ὅν δει" φησὶ "τὸν μὲν ὕμνον κινεῖσθαι τὴν ἐν αὐτῷ κί-
νησιν," ἥτοι τὴν ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ λέγων, ἐπειδὴ ὁ συνεχώρησε 5
κατέχειν τὴν αὐτὴν τόπον, ἢ πρὸς ἀντιδιαστολήν τῆς ἐν τόπῳ κινή-
σεως ἐπὶ τῷ μὴ ὄντος ἐν τόπῳ εἶπε "τὴν ἐν αὐτῷ κίνησιν," τὰ
δὲ ἄλλα ὕμνια σώματα, τῷ τῆς τὰ ἄστρα, μὴ προΐεναι δι'
αὐτῶν εἰς τὸ πρῶτον, ὥσπερ τὰ πορευόμενα καὶ μεταβάλλοντα τὴν
τόπον, "εὐλόγως ἂν ἑκάτερον εἴη σφαιροειδές." ὅτω γὰρ μάλιστα τὸ 10
μὲν ὕμνον τῷ κινήσθαι τὴν ἐν αὐτῷ κίνησιν, τὴν καὶ ὁρμημένην,
τὰ δὲ ἄστρα τὴν αὐτὴν αἰὲς τόπον καθέξει. γράφει δὲ καὶ "τὸ μὲν κί-
νησιν τὸ δὲ ἡρεμῆσαι." καὶ ἔστιν αὕτη σαφές τε καὶ γραφή, εἴπερ
ὁ μὲν ὕμνος περιφέρει τὰ ἄστρα, αὐτὰ δὲ ἐν τῷ αὐτῷ μένει
τόπῳ. . . ἐρωτηθέν δὲ τὸ μεταξὺ τῶν ἄστων τί ποτε ἂν εἴη; 15
καὶ μὲν γὰρ ὅτι ἐστὶ, τῷτο γὰρ δίδεικε μὴ ὄν· εἰ ὅν τῷ σώματι, ἢ τὸ
αἰθερὶ τῷτο, ὅπερ ζητῶμεν, τὸ ὕμνον, ἢ γινόμενον τι καὶ φθερό-
μενον, οἷον ὁ ἀήρ ἢ τι αἰθερῶδες ὑπέκκαυμα. καὶ πῶς δυνατόν
τῶν κατ' ὕψιν τοσούτων διαφερόντων, τῶν τε ἄστων φημὶ αἰδῶν
όντων καὶ τῷ μεταξὺ σώματος, εἴπερ εἴη γενεὴ καὶ φθαρτόν, τὸν 20
αὐτὸν εἶναι καὶ φύσιν τόπον; . . . τοσούτων δὲ προδετέον τοῖς εἰρη-
μένους, ὅτι ἢ μὲν ἀπλανὴς καλυμένη σφαῖρα, εἴπερ ὄντως ἀπλανὴς
εἴη, καὶ μὴ δέχεται τίς ἐκ' αὐτῆς τὴν Ἰππάρχου τε καὶ Πτολεμαίου
τήρησιν (*) ὡς δι' ἑκάστην ἐτῶν μίαν μοῖραν καὶ αὐτῆς ἀνάπαλιν
κινεμένης, μίαν ἂν κινεῖτο κίνησιν, καὶ ταύτην ἀπλὴν, οἱ δὲ ἐν αὐτῇ 25
ἄστρες δύο, τὴν τε αὐτῶν δίνησιν καὶ τὴν τῷ παντός, οἱ δὲ πλα-
νῶμενοι τρεῖς τὴν τε οἰκίαν καὶ τὴν τῶν περιεχουσῶν αὐτὸς σφαι-
ρῶν καὶ τὴν τῷ παντός. ἐπειδὴ δὲ καὶ ὁ ἡμέτερος καθηγεμένον Ἀμ-
μώνιος ἐμῷ παρόντος ἐν τῇ Ἀλεξανδρείᾳ τηρήσας διὰ τῷ σερεῦ
ἀστρολάβῃ τὴν Ἀρκτῦρον, εὔρε πρὸς τὴν καὶ Πτολεμαίου ἐποχὴν 30
αὐτῷ τοσούτων ἐπικνηθέντα ὅσον ἐχρῆν καὶ ἑκάστην ἔτη μίαν μοῖραν
ἀντικνημένον, ἀληθέστερον ἴσως ἂν εἴη λέγειν ὅτι ἢ μὲν ἀναστρέφει
σφαῖρα ἢ πάσας περιέχουσα, ἥς ὅσα γινώσκεις ἦν, ὡς ἔοικεν, ἐν
τοῖς καὶ Ἀριστοτέλει χρόνοις, μίαν καὶ ἀπλὴν τὴν ἀπ' ἀναστρέφει
κινεμένη κίνησιν τὰς ἄλλας πάσας ταύτη συμπεριβάλλει, ἢ δὲ ἀπλα- 35
νῆς παρ' ἡμῶν λεγομένη δύο κινεῖται κινήσεις, τὴν τε ἀπ' ἀναστρέφει
τῷ παντὸς ὅσαν καὶ τὴν ἀπὸ δύοσεως οἰκίαν, οἱ δὲ ἐν αὐτῇ ἄστρες
ταύτας τε τὰς δύο καὶ τὴν οἰκίαν δίνησιν. ὁμοίως δὲ καὶ αἱ ἐφε-
ξῆς σφαῖραι καὶ οἱ ἐν αὐταῖς ἄστρες, αἱ μὲν δύο τὰς αὐτάς, οἱ δὲ
τρεῖς τὰς αὐτάς κινεῖται κινήσεις (**). id. f. 112 b.

(*) tametsi posteriores mathematicae disciplinae professores nonnulli, veluti Hipparchus nec non etiam Ptolemaeus, qui inhaerentium stellarum coniunctiones assecuti, eas antever-
sus centum annorum curriculo unum gradum conficere pro-
nuntiaverint. Themist. f. 31 b.

(**) p. 290 b 8. Alexander hoc in loco de orbe in univer-
sum deque singulo quoque orbe credidit Aristotelem disseruisse.
et tametsi ita res se haberet quemadmodum Alexander opinā-

ἔστι μὲν ὁ λόγος τῶν Πυθαγορείων· ὅτω γὰρ καὶ αἰωάνεσθαι τὸν 290^b
Πυθαγόραν ἔλεγον τὸ ἑναρμονίῃ ψόφῳ τῷ γινόμενῳ ἐκ τῆς τῶν 13
ὑμῶν σωματικῶν κινήσεως (*). id. f. 113.

τὸ συνημμένον τῷ φερομένῳ, ὅπερ συνεχὲς καλεῖται, οἷον ὁ 291^a
ἰσὸς ἐν τῇ νῆϊ ἢ τῷ ὕδαρι ἐν τῷ κεράμῳ ἢ τῷ πλοῖον ἐν τῷ βένοντι 17
ποταμῷ, καὶ μὴ καθ' αὐτὸ πλῆττον, ἀδύνατον ψοφεῖν. . . οἱ δὲ
Πυθαγόρειοι ἑναρμονίῃ ἤχον ἀπὸ τῆς τῶν ὑμῶν σωματικῶν κί-
νήσεως ἔλεγον ἀποτελεῖσθαι, καὶ ἐκ τῆς τῶν ἀποσημάτων αὐτῶν
ἀναλογίας μετ' ἐπιστήμης συνελογίζοντο, εἴπερ ὁ μῶν ἡλίου καὶ
σελήνης καὶ Ἀφροδίτης καὶ Ἑρμοῦ ἄλλα καὶ τῶν ἄλλων ἄστων αἱ
λόγοι τῶν ἀποσημάτων ὑπ' αὐτῶν κατελήφθησαν. ἢ μέντοι τῷ
μὴ ἀκύνει ἡμᾶς ἀποδοθεῖσα αἰτία, ἢ διὰ συντροφίαν καὶ συνήθειαν
λέγουσα, θαυμάζω εἰ τοῖς Πυθαγορείοις ἐπιπρέπει τὸν Πυθαγόραν
ἰσοῦσιν ἀκύναι ποτε τῆς τοιαύτης ἀρμονίας, καίπερ καὶ ἐκείνῳ
σύντροφος ἦν, ὥσπερ καὶ τοῖς ἄλλοις ἀνθρώποις. μήποτε ὅν καὶ 5
τὴν τῶν ἀνδρῶν φιλοσοφίαν λυτέον τὴν ἑκαστον, λέγοντας ὅτι ὁ
πάντα ἀλλήλους ἐστὶ σύμμετρα, ὁδὸν παντὶ ἐστὶν αἰσθῆναι ὁδὸν παρ'
ἡμῶν. δηλοῖσι δὲ οἱ κύβητες ὁσφραίνοντο τῶν ζῴων πόρρωθεν, ὧν
οἱ ἀνθρώποι ὅτι ὁσφραίνονται. πᾶσι δὲ μᾶλλον ἐπὶ τῶν τοσούτων τῇ
φύσει διεσκηδόντων ὅσον τὰ ἀφθάρτα τῶν φθαρτῶν καὶ τὰ ὕμνια
τῶν ἐπιγείων, ἀληθὲς εἰπεῖν ὅτι ὁ τῶν θείων σωματικῶν ἤχος ταῖς
ἐπικύρσις ἀκούσις ὅτι ἐστὶν ἀκυστός. εἰ δέ τις καὶ τῷτο τὸ σῶμα τὸ
ἐπικύρσις ἐξηρημένον, τὸ αὐτοεὶδὸς αὐτὸ καὶ ὕμνον ὁχνημα καὶ τὰς
ἐν αὐτῷ αἰσθήσεις κεκαθαρμένας χοῇ ἢ δι' εὐμοίριαν ἢ δι' εὐζωίαν
ἢ πρὸς τύτοις δι' ἱερατικὴν τελεσουργίαν, ὅτω ἂν ἴδωι τὰ τοῖς ἄλ-
λοις ἀόρατα καὶ ἀκύναι τῶν τοῖς ἄλλοις μὴ ἀκυσμένον, ὥσπερ ὁ
Πυθαγόρας ἰσθῆναι. θέων τε καὶ αὐτῶν σωματικῶν, καὶ εἰ γέ-
νοιτο τις ψόφος, ὅτε πληκτικὸς ὅτε ἀποκινῶν γίνεσθαι, ἀλλὰ τῶν
τε γενεσουργῶν ἤχων διεγείρει τὰς δυνάμεις καὶ τὰς ἐνεργείας, καὶ
τὴν σύζυγον αἰσθῆσιν τελειοῖ, καὶ ἀναλογίαν μὲν ἔχει τινὰ πρὸς τὸν
ψόφον τὸν συνεδρεύοντα τῇ κινήσει τῶν ἐπικύρσις σωματικῶν, ἐνέρ-
γεια δὲ τίς ἐστὶ τῆς ἐκείνων κινήσεως ἀπαθῆς, τῷ ψόφῳ παρ' ἡμῶν
γνωμένη διὰ τὴν ἡχητὴν τὴν ἀέρος φύσιν. εἰ ὅν ἐκεῖ ἀπὸ παθητι-
κὸς ὅτι ἐστὶ, ὁδὸν ὅτι ὁδὸν ψόφος ἂν εἴη. ἀλλ' ἔοικεν ὁ Πυθαγό-
ρας ὅτω λέγεσθαι τῆς ἀρμονίας ἐκείνης ἀκύναι, ὡς εἰ καὶ τὸς ἐν τοῖς
ἀριθμοῖς ἀρμονικὰς λόγους ἐνοῶν καὶ τὸ ἐν αὐτοῖς ἀκυστὸν ἀκύναι
ἔλεγε τῆς ἀρμονίας. . . συνηργήσε δὲ αὐτῷ πρὸς τὸ ἀπὸ τῷ μὴ
ψοφεῖν τὸ μὴ κινεῖσθαι συναγαγεῖν, τὸ τὸς Πυθαγορείους, ὡς φησιν
(ἢ ὅτι οἶδα τίνας· ὁ γὰρ σαφῶς τῷτο περὶ τῶν Πυθαγορείων λέ-
γει), δοκεῖν ἀναγκαῖον εἶναι τηλικαύτω σωματικῶν φερομένων γί-
νεσθαι ψόφον. id. f. 114.

tur. . . ratione tamen, quam deduxit, non convenit ut de quo-
dam orbe dicatur. Themist. f. 32.

(*) p. 290 b 29. huic autem aliam rationem addidit Alexan-
der. ait enim: si ex stellarum motu sonus conficeretur, sonum
ceterorum corporum, quae stellis minora sunt, nullo modo
perciperemus, siquidem maiores soni minores semper corrup-
punt. Themist. f. 32.

291^a διέλαβον ἥν περὶ τούτων πρὸ αὐτῶ μὲν Εὐδόξος καὶ Καλλίππος, 31. μετ' αὐτὸν δὲ Πτολεμαῖος, καὶ δέδοικ' αὐτῶ ἐν τῇ Μεγάλῃ Συντάξει ὅσων ἀπέχει φέρε εἰπεῖν ἢ τῆς σελήνης σφαῖρα ἀπὸ τοῦ κέντρου τῆς γῆς καὶ τὸ μέγιστον καὶ ἐλάχιστον διάστημα· ὡσαύτως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων. ἐξεβότο δὲ αὐτῶν καὶ τὰς μοίρας καὶ τὰς μυριάδας τῶν σταδίων ἐν τῷ α' λόγῳ τῶν Περὶ τῶν ἀστέρων ὑποθέσεων. cod. Coisl. 166.

ταῦτα ἔκ' φησὶν "ἐκ τῶν περὶ ἀστρολογίαν θεωρείῳ." καὶ ἥν ἐκεί περὶ τῆς τάξεως τῶν πλανωμένων καὶ περὶ μεγεθῶν καὶ ἀποσημάτων ἀποδέδεικ', Ἀναξιμανδρὸν πρῶτον ἐν περὶ μεγεθῶν καὶ 10 ἀποσημάτων λόγον εὐρηκότες, ὡς Εὐδόξος ἰσορεῖ, τὴν τῆς θέσεως τάξιν εἰς τὸς Πυθαγορείους πρῶτους ἀναφέρων· τὰ δὲ μεγέθη καὶ τὰ ἀποσηματα ἥλιον καὶ σελήνης μέχρι νῦν ἔγνωσαι, ἀπὸ τῶν ἐκλείψεων τὴν ἀφορμὴν τῆς καταλήψεως λαβόντα. καὶ εἰκὸς ἦν ταῦτα καὶ τὸν Ἀναξιμανδρὸν εὐρηκέναι, καὶ Ἑρμῷ δὲ καὶ Ἀφροδίτῃς 15 ἀπὸ τῆς πρὸς τέττας παραβολῆς, ὥπερ τὰ μεγέθη καὶ τὰ ἀποσηματα ὑπὸ τῶν μὲν Ἀριστοτέλῃ πλέον ἡκριβώθη, καὶ τελεωτάτα γε ὑπὸ τῶν περὶ Ἰππαρχον καὶ Ἀρίσταρχον καὶ Πτολεμαῖον... ὁ δὲ Ἀλέξανδρος τὸ ταχύτερας μὲν εἶναι τὰς μεζονας σφαῖρας καὶ τὴν αὐτῶν φύσιν, βραδύτερον δὲ τὰς ἀνωτέρω κινεῖσθαι ὡς ὑπὸ τῆς 20 ἀπλαντοῦς ἐμποδιζομένης, πιεῖσθ' καὶ ἐκ τῆς τοῦ Ἀρεος καὶ ἐκ τοῦ Ἑρμῆ, ὡς φησὶ, σφαῖρας, ἀνωτέρως ὄσας, ὡς λέγει, τῆς Ἀφροδισιακῆς, καὶ διὰ τοῦτο καὶ μεζονας, ἰσοταχῶς ἀλλήλαις τε καὶ τῇ τῆς Ἀφροδίτης ἀποκαθίστασθαι· ὅκετι ἥν ὁμοίως ἐμποδιζόμεναι ὑπὸ τῆς ἐχάτης περιφορᾶς, ἐλάττους διὰ τὸ ἀπόστημα, ἰσοταχῶς 25 κινεῖσθαι ταῖς μεζοσιν αὐτῶν... ἀλλὰ καὶ μὴ τὴν τοῦ Ἑρμῆ σφαῖραν ὑπὲρ τὴν Ἀφροδίτης εἰπεῖν ἢ γραφικὸν ἐστὶ πταῖσμα, ἀπὸ ἥλιον τὸν Ἑρμῆν ἔχον, ἢ καὶ τὴν τῶν παλαιῶν εἰρηῖ δέξαν, καθ' ἣν καὶ ὁ Πλάτων ἐν Πολιτείᾳ (X p. 616) σφαιροποιεῖ, λέγων ἕκτον μὲν ἀνωθεν ἐν τῆς Ἀφροδίτης καὶ δευτέρων ὄντα λευκότερι μὲν τὸν 30 Διὸς, ἔβδομον δὲ τὸν ἥλιον καὶ ὀγδόην τὴν σελήνην, ὡς ὑπὲρ τὴν Ἀφροδίτην τετάχθαι τὸν Ἑρμῆν. ὅτι δὲ ὁ Ἑρμῆς ὑπὸ τὴν Ἀφροδίτην κατεῖληπ', δηλοῖται καὶ αἱ τηρήσεις, ἐν αἷς ὁ τὸ Ἑρμῆ ἀστὴρ ὑποδραμῶν τὴν τῆς Ἀφροδίτης ἰσότην. δέδεικ' δὲ τοῦτο καὶ ἀπὸ τοῦ λόγου τῆς τῶν ἀπογείων καὶ περιγείων αὐτῶν ἀποστάσεως· τὸ ἥν 35 μέγιστον ἀπόστημα τῆς Ἀφροδίτης τὸ αὐτὸ πως δέδεικ' τῷ τῷ ἥλιον ἀποσημάτι, ὡς πλησίον εἶναι τῷ ἥλιον τὴν Ἀφροδίτην, καὶ τὸ μέγιστον δὲ τὸ Ἑρμῆ καὶ ἐγγύς πως τῷ ἐλαχίστῳ τῆς Ἀφροδίτης, καὶ τὸ τῆς σελήνης μέγιστον ἐγγύς τῷ ἐλαχίστῳ τῷ Ἑρμῆ· ταῦτα ἥν δεικνύει ἐν τῇ Πτολεμαίῳ συντάξει, μεταφερομένων τῶ λόγῳ 40 τῆς τῶν ἀστέρων ἐκκεντρότητος εἰς τὸν λόγον τῆς ἐκκεντρότητος τῆς γῆς. ἀλλὰ τοῦτο μὲν, ὡς εἴρηξ', ἢ γραφικὸν πταῖσμα ὑπάρχον ἢ καὶ παλαιότερον σφαιροποιᾶν εἰρημένον, ἢ πολλὰ δεῖν λόγῳ. καὶ ἄλλη δὲ αἰτία ὁ Ἀλέξανδρος λέγει τὸ τὰ πλησιαιότερον τῆς ἀπλαντοῦς βραδύτερον ἀποκαθίστασθαι, τὸ μεζονας εἶναι τὰς ἀνωτέρω 45 σφαῖρας (*). Simpl. f. 115.

(*) p. 291 b 15. nuper vero declaratum fuit ipsa globosa esse; quālibet motu aliquo per se ac proprie non moventur;

ὡς αὐξανομένην φησὶ καὶ φθίνουσαν (τὴν σελήνην) τὰ μὲν πλείους 291^a μηχανοῖσθ' φαίνεται ἢ ἀμφίκυρτον, ἄπαξ δὲ διχότομον. ἀλλ' εἰ μὲν 19. διχότομον, τὴν πανσέληνον ἔλεγεν, ὡς διχότομον αὐτὴν ἐκάλεσεν Ἀρατος (v. 808) διὰ τὸ διχῆ τέμνειν ἐν μῆνι, καὶ τὰ ἄλλα συνεφώνει τῷ πλεονάκτι μηχανοῖσθ' φαίνεται· καὶ ἥν αὐξανομένην καὶ φθίνουσαν, καὶ ἀμφίκυρτος ὁμοίως. ἐπειδὴ δὲ μετ' ὀλίγον (p. 292 a 3) διχότομον τὴν παρ' ἡμῖν λεγομένην ὀνομάζει, ὅταν λέγῃ "τὴν ἥν σελήνην ἐωράκαμεν διχότομον μὲν ὄσταν, ὑπελθούσαν δὲ τῶν ἀστέρων ἐν τῷ Ἀρεος, καὶ ἀποκρυφθέντα μὲν καὶ τὸ μέλαν αὐτῆς, ἐξελθόντα 20 δὲ καὶ τὸ φανερόν καὶ λαμπρόν." καλῶς ἐξηγῶν τὸ "ἄπαξ διχότομος" καὶ ἥν αὐξανομένην καὶ φθίνουσαν καὶ μηχανοῖσθ' καὶ ἀμφίκυρτος ἐπὶ χρόνον γίνεσθαι πλείονα. id. f. 117.

ὁ μόντοι Ἀλέξανδρος ὑπομνηματίζων ὡς λέγει τὸν τὸ Ἀρεος 292^a ἀλλὰ τὸν τὸ Ἑρμῆ. cod. Coisl. 166.

ὅτι τῶν ἄλλων κατωτέρω ἐστὶν ἡ σελήνη, δεικνυσιν ἐκ τῶν ἰσορημένων αὐτῆς ὑποδρομῶν, ὡς μίαν καὶ αὐτὴς ἐωρακέναι φησὶ, τὴν τὸ Ἀρεος διχότομον ἥν ὄσταν ὑπελθεῖν φησὶ τὸν τὸ Ἀρεος, καὶ ἀποκρυφθῆναι μὲν αὐτὴν καὶ τὸ μέλαν αὐτῆς, ἐξελθεῖν δὲ καὶ τὸ λαμπρόν, ὡς αὐξανομένην αὐτὴν εἶναι διχότομον. ἀλλὰ τοῦτο μὲν αὐτὴς ἐθεάσατο· καὶ περὶ τὴν ἄλλαν δὲ ἀστέρων τὸ αὐτὸ συμβᾶν τὸς ἀνωτέρω ἐτήρησαν Αἰγύπτιοι τε καὶ Βαβυλώνιοι, ὡς πολλὰς αὐτῶν περὶ ἐκάστη τῶν ἀστέρων τηρήσεις παραδεδοῦσθαι. εἴτα καὶ τὴν δευτέραν ἀπορίαν ἐπάγει, διὰ τίνα ποτὲ αἰτίαν ἐν μὲν τῇ ἀπλαντῇ τοσούτον ἐξω ἀστέρων πληθὺς ὥς τῶν ἀναριθμητῶν εἶναι 25 δοκεῖν, ἐν ἐκάστῃ δὲ τῶν ὑπ' αὐτὴν σφαῖρῶν ὡς φαίνεται πλέον ἐνὸς ὑπάρχον ἀστὴρ; καὶ τότε πρὸς τὸ παράβολον τῆς ζητήσεως ἀπιδῶν, καὶ φοβεράν αὐτὴν εἶναι διὰ τὸ μέγεθος τῶν ἀποριῶν λογισάμενος, παραμυθεῖ λέγων, περὶ μὲν δὴ τούτων ζητεῖν καὶ καλῶς ἔχειν, καὶ τὴν ἐπὶ πλέον σύνεσιν ἀποδέχεσθαι ἢ μάλλον ἀπαυτεῖν. τοῦτο ἥν 30 μάλλον ἐλλείπειν τὸν λόγον αἰεῖ ὁ Ἀλέξανδρος, διότι τὸ ἐπιφερόμενον τούτῳ μάλλον καταλλήλον εἶναι δοκεῖ. μή ποτε δὲ ἐκ ἐκλείπτικῶς εἰρηῖ ὁ λόγος (ὅδ' ἥν εἶωθεν Ἀριστοτέλης, καὶ βραχυλόγος ἦ, ἐλλειπτικῶς ἐρμηνεύειν), ἀλλὰ τὸς μάλιστα συνετός φησι δεῖν τὰ τοιαῦτα ζητεῖν καὶ ὡς τὸς τυχόντας, καὶ μὴ ἀποδεικνύν, καὶ μικρὰς ἔχουσιν ἀφορμὰς περὶ αὐτῶν. Simpl. f. 117 b.

τῷ δὲ πλεονῶν δεῖ γυμνασιῶν πρὸς τὸ ὑγιάνειν, ὅσον δρόμον 292^a καὶ πάλης καὶ τῆς ἐν τῷ παλαίῳ γυμναστικῆς διατριβῆς· τοιαύτη 24. ἥν ἡ κόπῃς διὰ τὸ ἐν κόνῃ γυμναζεσθαι τὰ παλαιστρικά. τοῦτο δὲ ὡς τῷ πλανωμένῳ ἀναλογον παρεῖληπ'. τῷ δὲ ἐχάτως διακειμένῳ ὅδ' ὅσοι πᾶσι ποῦνται τὸ εἰλικρινὲς τῆς ὑγιείας ἀγαθὸν ὑπάρχει. id. f. 118.

ὅπερ ἐστὶ χαλεπώτατον, ὅσον μυρίους ἀστραγάλους ἅλιν βαλεῖν 292^a ἀστραγάλιζοντα ἢ Κίπυς (γράφει) ἥν ὅπως, ὡς μεγάλων ἀστρα- 29.

existimaturque eius demonstrationis species esse quae dialemma vocitatur, hoc est, quando ignotum per ignotum demonstratur; qualis est demonstratio circularis. Themist. f. 32 b. cf. f. 33 b extr.

γάλων ἐν ἀμφοτέραις γινόμενων ταῖς νήσοις) ὁ μόνον δύσκολον ἐστιν ἀλλὰ καὶ ἀδύνατον. id. ib.

292^b ἡ γὰρ πράξις ἐν δυοῖν ὅταν καὶ ὁ ἕνα καὶ ἡ καὶ τὸ τῷ ἕνα κα· εἰ γὰρ πᾶν τὸ πράττειν δι' ἀγαθὸν ἔφασιν πράττει ὁ πράττει, ἄλλο ἀν εἴη τὸ ἀγαθὸν καὶ ἄλλο τὸ πράττειν. συναγείν ὅν ἐν δευτέρῳ χή- 5 ματι ὅτι τὸ ἀριστα ἔχον ὁ δεινὸν πράξεως, εἴπερ τὸ μὴ ἀριστα ἔχον τὸ ὁ ἕνα κα ἐστιν, τὸ δὲ πρᾶττειν ὅτι ἐστι τὸ ὁ ἕνα κα. εἰπὼν δὲ διὰ μέσον τὰ περὶ τὸ ἀρίστη, συνάπτει τῷ περὶ τὸ ἀνθρώπου προειρη- μένῳ τὸ καὶ δὴ καὶ τῶν ἄλλων ζώων ἐλάττω. id. ib.

292^b ἀλλ' ὅν τὰ πολλὰ ταῦτα πρὸ ὁδῷ ἐστὶ πρὸς τὸ ἀριστον τῷ 10 πάντα τὰ ἄλλα πρὸς ἐκεῖνο νεύειν καὶ δι' ἐκεῖνο αἰρετὰ εἶναι. δύ- ναμις δὲ τὸ "ἡ γὰρ ἐν τῷ ἐστὶ" καὶ ἐπὶ τῶν φυτῶν εἰρηδὴ πρὸς τὸ "μικρὰ τις καὶ μία ἴσως" ἀποδιδόμενον, καὶ λέγον ὅτι ἡ γὰρ ἐν τῷ ἐστὶν ἀγαθὸν τῷ φυτῷ, ὁ τῷ καὶ ἄν, ὥσπερ καὶ ὁ ἀνθρώπου ἐκάστη τῶν πολλῶν ἑαυτὴ ἀγαθῶν· ἡ εἰ καὶ πολλὰ εἶναι δοκεῖ τὰ ἀγαθὰ 15 αὐτῷ, ὅσον τὸ τρέφεσθαι, τὸ αὐξάνειν, τὸ γεννᾶν, πάντα ταῦτα πρὸ ὁδῷ ἐστὶ πρὸς τὸ ἐν αὐτῷ καὶ τελειωτάτον ἀγαθόν, ἀπεσπασμένον ἀν πρὸς τὸ ἀνθρώπινον... καὶ εἴη ἀν τὸ μὴ ἔχειν ἐπὶ τῆς ὑπερσυσίας λέ- γων ἀγαθότητος καὶ τῷ ἐνός, τὸ δὲ μετέχειν ἐπὶ τῷ καὶ τῷ προσεχῶς ἡνωμένῳ τῷ ἀγαθῷ καὶ μετέχοντος αὐτῷ· τὸ μὴ γὰρ καὶ τῷ ἑαυτῷ 20 τι προβεβλημένον ὅσῳ ἔχειν λέγειν, τὸ δὲ ἀπ' ἄλλου λαμβάνον μετέχειν. id. ib.

292^b γὰρ εἰκὸς αὐτὸν λέγειν πᾶν τὸ ὑπὸ τὴν σελήνην, ὡς φησιν ὁ 20 Ἀλέξανδρος. βέλτιον δὲ ἐστὶ τὴν κυρίως ἀκρίβειαν γὰρ, ἵνα μὴ περὶ ἡλίου καὶ σελήνης εὐρεθῇ λέγων ὅτι ὅτι ἀφαινεῖται πρὸς τὸ ἔχοντες (τῷ τῷ γὰρ δοκεῖ λέγειν ἡ λέξις), ἀλλὰ περὶ ἀέρος καὶ τῶν ὁμοίων στοιχείων. οἶδε δὲ καὶ ταύτην τὴν ἐξηγήσιν ὁ Ἀλέξανδρος. cod. Coisl. 166.

292^b ὅτω μὴ ὅν τὴν λύσιν ὁ Ἀριστοτέλης τῆς ἀπορίας ἀποδέδωκεν, 24 ἐνδὸς τῇ ἀπορίᾳ καὶ συγχωρήσας τὴν πλάνητας πολλὰς κινεῖς κα- νήσεις τῷ εἶδει, διὰ τὰς φαινόμενους αὐτῶν ὁ μόνον προποδισμὸς ἀλλὰ καὶ ὑποποδισμὸς καὶ σπινθηρὸς καὶ φάσεις διαφορῶν καὶ προηγ- σεις καὶ ἀκολουθήσεις καὶ πολυειδεῖς ἀνωμαλίας. διὰ γὰρ τὰ ταῦτα σὺν ἑαυτῷ πλείονας καθ' ἑκάστην κινήσεις παραλαμβάνουσιν, οἱ μὴ ἐκ- κέντρους καὶ ἐπικυκλῶν, οἱ δὲ ὁμοκέντρους τὰς ἀνελλιπτέας καλυμ- 35 νας ὑποτιθέμενοι. ὁ δὲ γὰρ ἀληθὴς λόγος ὅτε σπινθηρὸς αὐτῶν ἡ ὑποποδισμὸς, ὅτε προδίδειν καὶ ἀφαιρέσεις τῶν ἐν ταῖς κινήσεσιν ἀριθμῶν παραδεχόμενος, καὶ ὅτω φαίνονται κινούμενοι, ὅτε τὰς ὑποθέσεις ὡς ὅπως ἔχουσας προσέειπεν, ἀλλ' ἀπλῶς καὶ ἐγκυκλίως καὶ ὁμαλῶς καὶ τεταγμένως τὰς ὑπερσυσίας κινήσεις ἀπὸ τῆς ὁσίας αὐτῶν 40 τεκμαιρόμενος ἀποδείκνυσιν. μὴ δυνάμενοι δὲ δι' ἀκριβείας εἰπεῖν πῶς αὐτῶν διακειμένων φαντασία μόνον ἐστὶ καὶ ὅτι ἀλήθεια τὰ συμβαίνοντα, ἡγάγησαν εὐρεῖν τίνας ὑποθεθέντων δι' ὁμαλῶν καὶ τεταγμένων καὶ ἐγκυκλίων κινήσεων δυνήσεσιν ὁσθῆναι τὰ περὶ τὰς κινήσεις τῶν πλανῶν λεγόμενων φαινόμενα. καὶ πρῶτος τῶν 45 Ἑλλήνων Εὐδόξος ὁ Κνίδιος, ὡς Εὐδόξος τε ἐν τῷ δευτέρῳ τῆς Ἀστρολογικῆς Ἱστορίας ἀπεμνημόνευσεν καὶ Σωσιγένης παρὰ Εὐδόξῳ τῷ τοῦτο λαβὼν, ἀφ' αὐτοῦ λέγει τῶν τοῦτων ὑποθέσεων, Πλάτωνος,

ὡς φησι Σωσιγένης, πρόβλημα τῷ ποιησάμεν τοῖς περὶ ταῦτα ἐσπυδακτοῖς, τίνας ὑποθέσεις ὁμαλῶν καὶ τεταγμένων κινή- σων διασωθῇ τὰ περὶ τὰς κινήσεις τῶν πλανημάτων φαινόμενα. Simpl. f. 119.

ἄλλο τῷτο ἐπεχείρημα, ἡ δευτέραν ἢ τρίτον, τῶν αἰτίων ἀπὸ 293^a τῶν ἀνελλιπτῶν καλυμμένων σφαιρῶν ἀποδιδόν τῷ τὰς μὴ πλανω- 4 μένας ἐν ἄστρον ἔχειν ἐκάστην, τὴν δὲ ἀπλανῆ τοσαύτα. λέγει ὅν ὅτι ἡ σφαῖρα ἡ καὶ ἐν ἄστρον ἔχουσα τὸ πλανῶν λεγόμενον ἐν πολ- λαῖς σφαῖραις ταῖς ἀνελλιπτέαις καλυμμέναις, ἡ ὡς ὁ Θεόφραστος αὐτὰς καλεῖ, ταῖς ἀνάστροις, ἐνδεδομένη φέρεται τελευταία ὅσα τῆς ὁλῆς αὐτῶν συντάξεως, ὅσον τῶν τὴν Κρόνον ἢ τὴν Δία ἢ τῶν ἄλλων τινῶν κινουμένων· καὶ ἐκάστη μὴ τῶν τῶν σφαιρῶν, τῇ τε τὸ ἄστρον ἔχουσα καὶ ταῖς ταύτην περιέχουσιν, ἰδίως ἐστὶ καὶ φύσιν ἀπλῆ κινήσει, ἡ δὲ ποικιλία καὶ ἀνωμαλία τῷ ἄστρον προποδίζειν τε καὶ ὑποποδίζειν δοκῶντος, καὶ προσθέναι καὶ ἀφαιρῆναι τοῖς ἀριθμοῖς καὶ σφαιρῶν, ἔξωθεν πρόσκειται· ὑπὸ γὰρ τῶν ἀνελλιπτῶν γίνονται κινου- μένης μὴ ἐκάστης αὐτῶν, ὡς εἴρηται, καὶ τὴν ἑαυτῆς ἰδίαν κίνησιν, κινήσεως δὲ τὴν τὸ ἄστρον ἔχουσαν ἄλλης ἄλλως καὶ τὴν ἑαυτῆς οἰκείαν κίνησιν. ἐπειδὴ ὅν ἐκάστη σφαῖρα σῶμα τυγχάνει ὅν, τῇ δὲ ἐξωτάτω καθ' ἐκάστην σύνταξιν σὺν τῇ ἀπλανεῖ κινουμένη πρὸς τῇ ἰδίᾳ κινήσει πρόσκειται καὶ τὰς ἄλλας τὰς ὑφ' ἑαυτῆς περιέχο- μένας κινεῖν κοινῶς τὴν αὐτὴν κίνησιν πάσας ἢ αὐτὴν κοινῇ, ἐργῶδες ἀν ἢ αὐτῇ κινεῖν καὶ σφαῖρας σωματικὰς τοσαύτας καὶ τὴν τὸ ἐν ἄστρον ἔχουσαν μικρὰν ἐν ἔχουσαν ἀλλὰ πολλὰ, ὥσπερ καὶ τὴν ἀπλανῆ. τὸ δὲ ἐργῶδες ἔδειξεν ὁ Ἀριστοτέλης διὰ τὸ εἰπεῖν "παντὸς δὲ πεπερασμένου σώματος πρὸς πεπερασμένον ἢ δύναμις ἐστίν."· εἴρηται καὶ ὅτι πρῶτος Εὐδόξος ὁ Κνίδιος ἐπέβαλε ταῖς διὰ τῶν ἀνελλιπτῶν καλυμμένων σφαιρῶν ὑποθέσεις, Καλλιππος δὲ ὁ Κυζικηνὸς Παλαμάρχῃ συχολάσας τῷ Εὐδόξῳ γνωρίμα, καὶ μετ' ἐκείνου εἰς Ἀθήνας ἔλθων, τῷ Ἀριστοτέλει συγκατεβίω, τὰ ὑπὸ τῷ Εὐδόξῳ εὑρεθέντα σὺν τῷ Ἀριστοτέλει διορθώμενός τε καὶ προσαναπληρῶν· τῷ γὰρ Ἀριστοτέλει νομίζοντι ὅτι τὰ ἔρρητα πάντα περὶ τὸ μέσον τῷ παντὸς κινεῖται ἢ τῶν ἀνελλιπτῶν ὑποθέσεις, ὡς ὁμοκέντρους τῷ παντὶ τὰς ἀνελλιπτέας ὑποτιθέμεναι καὶ ὅτι ἐκκέντρους, ὥσπερ οἱ ὕπερον. Εὐδόξῳ τοῖνυν καὶ τοῖς πρὸ αὐτοῦ τρεῖς ὁ ἥλιος ἐδοκεῖ κοινῇ κινήσει, τῇ τε τῶν ἀπλανῶν σφαῖρα ἀπὸ ἀνατολῶν ἐπὶ δυσμᾶς συμπεριαιγόμενος, καὶ αὐτὸς τὴν ἐναστίαν διὰ τῶν διώδικα ζωδίων φερόμενος, καὶ τρίτον ἐπὶ τῷ διὰ μέσων τῶν ζωδίων εἰς τὰ πλάγια παρεκτρέπομενος· καὶ γὰρ καὶ τῷτο καταληπτόν ἐκ τῶ μὴ καὶ τὴν αὐτὴν αἰετὶ τύπον ἐν ταῖς τροπαῖς ταῖς θεριναῖς καὶ χειμεριναῖς ἀνατέλλειν. διὰ τῷτο ὅν ἐν τρισὶν αὐτῶν ἔλεγον φέρεται σφαῖραις, ὡς Θεόφραστος ἀνάστροις ἐκάλει ὡς μικρὰν ἔχουσαν ἄστρον καὶ ἀναναφερόμεν μὴ πρὸς τὰς κατωτέρως, ἀνελλιπτέας δὲ πρὸς τὰς ἀνωτέρως τῶν γὰρ ὅν ὅσον περὶ αὐτὸν κινήσεων ἀδύνατον ἢ τὰς ἐναντίας ὑπὸ τῷ αὐτῷ κινεῖσθαι, εἴγε μὴ καθ' ἑαυτὴν μήτε ὁ ἥλιος μήτε ἡ σελήνη μήτε ἄλλο τι τῶν ἀστέ- ρων κινεῖται, πάντα δὲ ἐνδεδομένα φέρεται τῷ κινητικῷ σώματι. εἰ μὴ δὴ τὴν τε καὶ μῆκος περίοδον καὶ τὴν εἰς πλάτος παραχώρησιν ἐν

ἐν τῇ αὐτῇ χρόνῳ ἐποιεῖτο, αὐτάρκως ἂν ἦσαν δύο σφαῖραι, μία μὲν ἡ τῶν ἀπλανῶν ἐπὶ δυσμᾶς περιῶσα, ἑτέρα δὲ πρὸς ἑω περὶ ἄξονα σφαιρομένη, ἐνδοδεμένον μὲν τῇ προτέρᾳ, πρὸς ὁρᾶς δὲ ὄντα τῷ λοξῷ κύκλῳ, καθ' ὃ τὴν πορείαν ἔδοξεν ἂν ποιεῖσθαι ὁ ἥλιος. ἐπεὶ δὲ ἔχ' ὅπως ἔχει, ἀλλὰ τὸν μὲν κύκλον ἐν ἄλλῳ χρόνῳ 5 περιεῖσι τὴν δὲ κ' πλάτος παραχωρήσιν ἐν ἄλλῳ τῷ ποιῆσθαι, ἀνάγκη καὶ τρίτῃ προσλαβεῖν σφαῖραν, ὅπως ἐκαστὴ κίνησις ἐκαστῇ τῶν φαινομένων περὶ αὐτὴν ἀποδιδῷ. ταύτῃ τῶν τριῶν ὕσων τῶν σφαῖρῶν καὶ πασῶν ὁμοκέντρων ἀλλήλαις τε καὶ τῷ παντὶ τὴν μὲν τὰς δύο περιέχουσιν περὶ τὴν τὸν κόσμον πόλιν ὑπε- 10 τίθετο σφαιροῦσθαι ἐπὶ ταῦτα τῇ τῶν ἀπλανῶν καὶ ἰσοχρονίως ταύτῃ ἀποκαθισταμένην, τὴν δὲ ταύτης μὲν ἐλάττω μείζω δὲ τῆς λοιπῆς ἐπισφαιροῦσθαι περὶ ἄξονα, καθάπερ εἴρηξεν, πρὸς ὁρᾶς ὄντα τῷ διὰ μέσων τῶν ζωδίων ἐπιπέδῳ ἀπὸ δυσμῶν ἐπ' ἀνατολᾶς, τὴν δὲ ἐλαχίστην καὶ αὐτὴν μὲν ἐπισφαιροῦσθαι ἐπὶ ταῦτα τῇ δευτέρᾳ, περὶ 15 ἄξονα μέντοι ἕτερον, ὃς νοοῖτο ἂν ὁρᾶς πρὸς τινος κύκλου ἐπίπεδον μεγίστην καὶ λοξῷ, ὃν ὁ ἥλιος τῷ ἑαυτῷ κέντρῳ γράφειν δοκεῖ φερόμενος ὑπὸ τῆς ἐλαχίστης σφαίρας, ἐν ᾗ καὶ ἐνδεδῶν. τὴν δ' ἔν ὑπόλειπν τῆς σφαίρας ταύτης βραδυτέραν πολλῷ τίθει) ἢ τὴν τῆς περιεχούσης αὐτὴν, μέσης δὲ ὅσης τῷ μεγεθῇ καὶ τῇ θέσει, ὥς 20 ἐστὶ δῆλον ἐκ τῷ περὶ Ταχῶν αὐτῷ γεγραμμένῳ συγγράμματος. ἢ μὲν ἔν μεγίστῃ τῶν σφαῖρῶν ἐπὶ ταῦτα τοῖς ἀπλανέσιν ἀμφω τὰς λοιπὰς ἐπισφαιροῦσθαι διὰ τῆς μὲν φέρων ἐν ἑαυτῇ ὄντας τὴν πόλιν, καὶ ἐν δὲ τὴν τῆς τρίτης τῆς φερόσης τὴν ἥλιον, ὁμοίως δὲ ἔχουσιν ἐν ἑαυτῇ τὴν πόλιν, μεθ' ἑαυτῆς, ἐφ' ἧς περιάγει), συνε- 25 πισφαιροῦσθαι καὶ ταύτην καὶ ἅμα ταύτῃ τὴν ἥλιον, ὥτω τε φαίνεται αὐτὴν ἀπ' ἀνατολῶν ἐπὶ δυσμᾶς φερόμενον συμβαίνει. καὶ εἰ μὲν γε αἰνιγται ἦσαν καθ' ἑαυτὰς αἱ δύο σφαῖραι, ἢ τε μέση καὶ ἡ ἐλαχίστη, ἰσοχρόνως κόσμον σφαιροῦσθαι γίνετο ἂν ἢ τῷ ἥλιν περι- γωγῇ. νῦν δὲ ἐπεὶ πρὸς τὴν ἀντίστοιχον αὐτῇ μετασφαιροῦσθαι, ὑπερβαίνει τὴν 30 εἰρημένην χρόνον ἢ ἀπ' ἀνατολῆς ἐπὶ τὴν ἐξῆς ἀνατολῆν τῷ ἥλιν ἀποπέσει. καὶ ταῦτα μὲν περὶ τὴν ἥλιον, περὶ δὲ τὴν σελήνην τὰ μὲν κ' ταῦτα τὰ δὲ ἔ' κ' ταῦτα διατάξατο. τρεῖς μὲν γὰρ σφαῖρας καὶ ταύτην εἶναι τὰς φερούσας, διότι καὶ τρεῖς αὐτῆς ἐφαίνοντο εἶναι κινήσεις. τῶν δὲ μίαν μὲν τὴν ὁμοίως κινουμένην τῇ τῶν ἀπλα- 35 νῶν, ἑτέραν δὲ ἐναντίως μὲν ταύτῃ περὶ ἄξονα δὲ σφαιρομένην πρὸς ὁρᾶς ὄντα τῷ ἐπιπέδῳ τῷ διαμέτρῳ τῶν ζωδίων, καθάπερ καὶ ἐφ' ἥλιν. τρίτην δὲ ἐκείνῃ, καθάπερ ἐφ' ἥλιν, ὅτι κ' μὲν τὴν θέσιν ὁμοίως κ' δὲ τὴν κίνησιν ἔχ' ὁμοίως, ἀλλ' ἐναντίως μὲν τῇ δευ- τέρᾳ, τῇ δὲ πρώτῃ φερομένην ἐπὶ ταῦτα, βραδυτέραν μὲν κίνησιν κα- 40 νουμένην, περὶ ἄξονα δὲ σφαιρομένην ὁρᾶν πρὸς τὴν ἐπίπεδον τῷ κύκλῳ, ὥς ἐπισημασθῇ ἂν ὑπὸ τῷ κέντρῳ τῆς σελήνης γραφόμενος ἐγκυκλιόμενος πρὸς τὴν διὰ μέσων τῶν ζωδίων τοσούτον ὅσον ἢ πλείονη κ' πλάτος τῇ σελήνῃ παραχωρήσιν γίνεσθαι. φανερόν δὲ ὅτι οἱ τῆς τρίτης σφαίρας πόλοι ἀπὸ τῶν τῆς δευτέρας διεστώτες 45 ἂν εἴεν περιφερειαῖς ἐπὶ τῷ δι' ἀμφοῖν νομένῳ μεγίστῳ κύκλῳ, ἥλιν ἐστὶν ἡ ἡμίσεια τῆς πλάτος, ὁ κυρεῖ) ἡ σελήνη. τὴν μὲν ἔν πρώτῃ ὑπέθετο σφαῖραν διὰ τὴν ἀπ' ἀνατολῶν αὐτῆς ἐπὶ δυσμᾶς

περίοδον, τὴν δὲ δευτέραν διὰ τὴν ὑπὸ τὰ ζώδια φαινομένην αὐτῆς ὑπόλειπν, τρίτην δὲ διὰ τὴν μὲν ἐν τοῖς αὐτοῖς τῷ ζωδιακῷ σημείοις βορειοτάτην τε καὶ νοτιωτάτην φαίνεσθαι γινωσκόμενην, ἀλλὰ μεταπίπτειν τὰ τοιαῦτα σημεία τῶν ζωδίων αἰετὶ ἐπὶ τὰ προηγύ- 5 μενα, διὸ καὶ τὴν σφαῖραν ταύτην ἐπὶ ταῦτα τῇ τῶν ἀπλανῶν κινεῖσθαι, τῷ δὲ τὴν μεταπτώσει παντάπασιν ὀλίγη γίνεσθαι καθ' ἑκαστον μῆνα τῶν εἰρημένων σημείων βραδεῖαν αὐτῆς τὴν ἐπὶ δυσ- μᾶς κίνησιν ὑπερῆσαστο. τοσαῦτα μὲν δὲ καὶ περὶ σελήνης. περὶ δὲ τῶν πέντε πλανήτων τὴν δόξαν ἐκτιθέμενος αὐτῷ ὁ Ἀριστοτέλης διὰ τεσσάρων σφαῖρῶν τύτους κινεῖσθαι φησιν, ὧν ἡ τε πρώτη καὶ ἡ 10 δευτέρα αἱ αὐταὶ καὶ τὴν αὐτὴν ἔχουσαι θέσιν ταῖς ἐπὶ τε τῷ ἥλιν καὶ σελήνῃς πρώταις δύο. ἢ τε γὰρ ἀπάσας περιέχουσα καθ' ἑκαστον αὐτῶν ἐστὶ σφαῖρα περὶ τὴν ἄξονα τῷ κόσμῳ σφαιρομένη ἐπὶ δυσ- μᾶς ἀπ' ἀνατολῶν ἰσοχρονίως τῇ τῶν ἀπλανῶν, καὶ ἡ δευτέρα τὴν πόλιν ἐν τῇ πρώτῃ ἔχουσα περὶ ἄξονα καὶ πόλιν τῷ διὰ μέσων τῶν ζωδίων ἔμπαλιν τὴν σφαιρὴν ποιῆσθαι ἀπὸ δυσμῶν ἐπ' ἀνατο- 15 λᾶς, ἐν ᾗ χρόνῳ ἑκαστος αὐτῶν δοκεῖ τὸν ζωδιακὸν κύκλον διεξιέναι. διὸ ἐπὶ μὲν τῷ τῷ Ἑρμῇ ἀστέρος καὶ τῷ Ἑωσφόρῳ ἐνιαυτῷ φησὶ τὴν τῆς δευτέρας σφαίρας συντελεῖσθαι, ἐπὶ δὲ τῷ Ἄρεος ἔτεσι δύοσιν, ἐπὶ δὲ τῷ Διὶ δώδεκα ἔτεσι, τριάκοντα δὲ ἐπὶ τῷ Κρόνῳ, ὃν ἥλιον ἀστέρα οἱ παλαιοὶ προσηγόρευον. αἱ δὲ λοιπαὶ δύο ὡδέ 20 πως ἔχουσιν. ἢ μὲν τρίτη καθ' ἑκαστον τὴν πόλιν ἔχουσα ἐπὶ τῷ διὰ μέσων τῶν ζωδίων τῷ τε ἐν τῇ καθ' ἑκαστον δευτέρᾳ σφαίρᾳ νο- μένῃ ἐπὶ μεσημβρίᾳ τε ἀπὸ ἀρκτῶν καὶ ἀπὸ μεσημβρίας ἐπὶ τὰς ἀρκτῶν ἐπισφαιροῦσθαι, ἐν ᾗ ἑκαστος χρόνῳ ἀποφάσεως ἐπὶ τὴν ἐφε- ξῆς φάσιν παραγίνεσθαι, τὰς πρὸς ἥλιον ἀπάσας χεῖρας διεξιόν, ὃν 25 καὶ διεξέδον χρόνον οἱ ἀπὸ τῶν μαθημάτων καλεῖσιν. ἐστὶ δὲ ὅτος ἄλλῳ ἄλλος, διὸ καὶ ἐκ ἰσοχρονίως ἄπασιν ἢ τῆς τρίτης σφαίρας σφαιρῇ, ἀλλὰ καθάπερ Εὐδόξος ᾤετο, τῷ μὲν Ἀφροδίτης ἀστέρι ἐν μηνσὶν ἐννεακαίδεκα, τῷ δὲ τῷ Ἑρμῇ ἐν ἡμέραις δέκα καὶ ἑκατόν, τῷ δὲ τῷ Ἄρεος ἐν μηνσὶν ὀκτώ καὶ ἡμέραις εἴκοσι, τῷ δὲ τῷ Διὶ καὶ τῷ Κρόνῳ ἑκατέρῳ ἑγγίς ἐν μηνσὶ τρισκαίδεκα. ἢ μὲν ἔν 30 τρίτῃ σφαίρᾳ ὥτω καὶ ἐν τοσούτῳ χρόνῳ κινεῖσθαι, ἢ δὲ τετάρτῃ σφαίρᾳ, ἥτις καὶ τὸ ἄστρον φέρει, παρὰ λοξῷ τινος κύκλου σφαιροῦσθαι πόλιν ἰδίως καθ' ἑκαστον, ἐν ἴσῳ μέντοι χρόνῳ τὴν σφαιρὴν τῇ τρίτῃ ποιῆσθαι, ἐναντίως ἐκείνῃ κινουμένην ἀπ' ἀνατολῶν ἐπὶ δυσμᾶς. ὁ δὲ λοξὸς ὅτος κύκλος ἐγκυκλιῖται πρὸς τὴν μεγίστην τῶν ἐν τῇ 35 τρίτῃ σφαίρᾳ παραλλήλων, ὑπ' αὐτῷ λέγεσθαι) ἐκ ἴσον ὡδὲ ταῦτα ἐφ' ἀπάντων. φανερόν ἔστι ὅτι ἢ μὲν ὁμοίως τῇ τῶν ἀπλανῶν σφαι- ρομένην πᾶσας τὰς λοιπὰς αἵ ἐν ἀλλήλαις τὴν πόλιν ἔχουσας ἐπισφαιροῦσθαι ἐπὶ ταῦτα, ὥς καὶ τὴν τὸ ἄστρον φέρουσαν καὶ αὐτὴ τὸ ἄστρον, καὶ διὰ ταύτην δὴ τὴν αἰτίαν ἀνατέλλειν τε καὶ δύνασθαι ὑπάρ- 40 ξει ἐκαστῶ αὐτῶν. ἢ δὲ δευτέρα σφαῖρα τὴν ὑπὸ τὰ δώδεκα ζώδια ἀπὸδον αὐτῷ παρέξει. σφαιροῦσθαι γὰρ περὶ τὴν διὰ μέσων τῶν ζωδίων πόλιν, καὶ συνεπισφαιροῦσθαι τὰς τε λοιπὰς δύο σφαῖρας καὶ τὴν ἀστέρα ἐπὶ τὰ ἐπόμενα τῶν ζωδίων, ἐν ᾗ χρόνῳ ἑκαστος δο- κεῖ τὸν ζωδιακὸν διαγίεναι κύκλον. ἢ δὲ τρίτῃ σφαίρᾳ τὴν πόλιν ἔχουσα ἐπὶ τῷ ἐκ τῇ δευτέρᾳ διὰ μέσων τῶν ζωδίων ἀπὸ μεσημ- 45

βρίας τε πρὸς ἄρκτον γρεφομένη καὶ ἀπ' ἄρκτου πρὸς μεσημβρίαν, συνεπιστρέφει τὴν τετάρτην καὶ ἐν αὐτῇ τὴν ἀξέρα ἔχουσαν, καὶ δὴ τῆς καὶ πλάτος κινήσεως ἔχει τὴν αἰτίαν. ὁ μὲν αὐτὴ μόνη· ὅσον γὰρ ἐπὶ ταύτῃ, καὶ πρὸς τὰς πόλεις τὰς διὰ μέσων τῶν ζωδίων ἦκεν ἂν ὁ ἀστήρ, καὶ πλησίον τῶν τῷ κόσμῳ πόλων ἐγένετο. νυνὶ δὲ ἡ 5 τετάρτη σφαῖρα περὶ τὰς τῷ ἀξέρος λοξὴ κύκλῳ γρεφομένη πόλεις ἐπὶ τὰναντία τῇ τρίτῃ ἀπ' ἀνατολῶν ἐπὶ δυσμᾶς, καὶ ἐν ἴσῳ χρόνῳ τὴν γροφὴν αὐτῶν ποιῶμένη, τότε ἐπὶ πλέον ὑπερβαλλειν τὴν διὰ μέσων τῶν ζωδίων παρατήσεται, καὶ τὴν λεγομένην ὑπὸ Εὐδόξῳ ἱπποπέδῳ περὶ τὴν αὐτὴν τέτον κύκλον τῷ ἀξέρι γράφειν 10 παρῆξει, ὥς ἐστι ὅσον τὸ τῆς γραμμῆς ταύτης πλάτος, τοσούτον καὶ ὁ ἀστήρ εἰς πλάτος ὀφείκει παραχωρεῖν· ὅπερ ἐγκαλῶσι τῷ Εὐδόξῳ. αὕτη μὲν ἡ καὶ Εὐδόξου σφαιροποιᾶ, εἰκοσι καὶ ἕξ τὰς πάσας ἐπὶ τῶν ἑπτά παραλαμβάνουσα, ἕξ μὲν ἐπὶ ἡλίου καὶ σεληνῆς, εἰκοσι δὲ ἐπὶ τῶν πέντε. περὶ δὲ Καλλιππῶ ταύτῃ γέγραπεν Ἀρι- 15 στοτέλης ἐν τῷ Δ τῆς Μετὰ τὰ Φυσικὰ (c. 8 p. 1073 b 32) "Καλλιππος δὲ τὴν μὲν θέσιν τῶν σφαιρῶν τὴν αὐτὴν ἐτίθετο. Εὐδόξῳ, τυτέσι τῶν ἀποσημάτων τὴν τάξιν, τὸ δὲ πλῆθος τῶν μὲν τῷ Διὶ καὶ τῷ τῷ Κρόνῳ τὸ αὐτὸ ἐκείνῳ ἀπεδίδου, τῷ δὲ ἡλίῳ καὶ τῇ σεληνῇ δύο ᾤετο προδετέας εἶναι σφαῖρας, τὰ φαινόμενα εἰ μέλ- 20 λαι τις ἀποδώσειν, τοῖς δὲ λοιποῖς τῶν πλανητῶν ἑκάστω ἀνά μίαν," ὡς εἶναι καὶ Καλλιππον τὰς πάσας πεντάκις πέντε καὶ δις τέσσαρας, τυτέσι τριάντα καὶ τρεῖς σφαῖρας. ὅτε δὲ Καλλιππῶ φέρεται σύγγραμμα τὴν αἰτίαν τῶν προσεθεσίων τέτων σφαιρῶν λέγον, ὅτε Ἀριστοτέλης αὐτὴν προσέθηκεν· Εὐδόξῳ δὲ συν- 25 τόμῳ ἰσθόρησε τίνων φαινομένων ἕνεκα ταύτας προδετέας εἶναι τὰς σφαῖρας ᾤετο· λέγειν γὰρ αὐτὸν φησιν ὡς εἴπερ οἱ μεταξὺ τροπῶν τε καὶ ἰσημεριῶν χρόνοι τοσούτων διαφέρουσιν ὅσον Εὐκλήμῳ καὶ Μέτῳι δόκει, ἔχει ἱκανὰς εἶναι τὰς τρεῖς σφαῖρας ἑκατέρῳ πρὸς τὸ σωζέειν τὰ φαινόμενα, διὰ τὴν ἐπιφανομένην δηλό- 30 νοσι ταῖς κινήσεσιν αὐτῶν ἀνωμαλίαν. τὴν δὲ μίαν, ἣν ἐν ἑκάστω τῶν τριῶν πλανητῶν Ἀρεὸς καὶ Ἀφροδίτης καὶ Ἑρμῆ προσετίθει φορὰν, τίνος ἕνεκεν προσετίθει, συντόμῳ καὶ σαφῶς ὁ Εὐδόξος ἰσθόρησεν. ὁ δὲ Ἀριστοτέλης μὲν τὸ ἰσθόρησαι καὶ τὴν Καλλιππῶν ὁρᾶν περὶ τῶν ἀνελιττωσῶν ἐπήγαγεν (ib. p. 1073 b 38) "ἀναγκαῖον 35 δὲ, εἰ μέλλουσιν συντεθεῖσαι πάσαι τὰ φαινόμενα ἀποδώσειν, καθ' ἑκάστην τῶν πλανημάτων ἑτέρας σφαῖρας μᾶλλον εἰλάττους εἶναι τὰς ἀνελιττώσας καὶ εἰς ταύτην ἀποκαθίστως τῇ θέσει τὴν πρώτην σφαῖραν ἀεὶ τῷ ὑποκάτω τεταγμένην ἄστρον· ὅτι γὰρ μόνως ἐνδὲ- 40 χεται τὴν τῶν πλανητῶν φορὰν ἅπαντα ποιῶν." ταῦτα τοῖνυν τὸ Ἀριστοτέλης συντόμῳ ὅπως ἔχει σαφῶς εἰρηκότος, ὁ Σωσιγένης ἐγκωμιάσας τὴν ἀρχινοῦσαν αὐτῇ, ἐπεχείρησεν εὐρεῖν τὴν χρῆσιν τῶν ὑπ' αὐτῇ προσεθεμένων σφαιρῶν, καὶ λέγει ὅτι δυοῖν ἕνεκα ταύτας ἀνελιττώσας καλεῖ καὶ φησιν ἀναγκαῖον εἶναι προσ- 45 γένεσθαι ταῖς ὑποθέσεσιν, ἵνα τε θέσις ἡ οἰκεία ἢ τῇ τε καθ' ἑκά- 45 στον ἀπλανεῖ καὶ ταῖς ὑπ' αὐτῇ, καὶ ὅπως τάχος τὸ οἰκείον ἑκάστῳ ὑπάρχει· ὅθεν γὰρ τὴν γε ὁμοίαν τῇ τῶν ἀπλανῶν ἢ ἄλλῃ τινὶ σφαῖρᾳ περὶ τὴν αὐτὴν ἀξέρα ἐκείνη φέρεται καὶ χρόνῳ ἴσῳ αὐτὴν

περιστρέφεται· ὡς ὅταν ἀπὸ τῆς προδετέως τῶν ὑπὸ Ἀριστοτέλους λεγομένων σφαιρῶν ὑπάρξει δυνατόν. ποιῶμεθα δὲ, φησί, τὴν λόγον τῷ σαφῶς ἕνεκα ἐπὶ τῶν φερουσῶν τὴν τῷ Διὶ σφαιρῶν. αἱ τοῖνυν ἐν τῇ τελευταίᾳ τῶν τῷ Κρόνῳ τεττάρων, ἐν ἣ καὶ αὐτὲς ἐνδεδεῖ, τὰς πόλεις τῆς πρώτης τῶν τῷ Διὶ ἐναρμόσασμεν, τῶν τρόπων καὶ ὅτοι μόνως δύναντο ἂν ἐπὶ τῷ ἀξέρος τῆς τῶν ἀπλανῶν σφαῖρας, ὅτε γε ἡ φέρουσα αὐτὰς περὶ ἄλλον ἀξέρα γρέφεται πλά- 5 γιον; ἀλλὰ μὴν δεῖ γε μένειν αὐτὰς ἐπὶ τῷ εἰρημένῳ ἀξέρος ἐπὶ τῆς ἐξωτάτω φορᾶς, εἴπερ μέλλοι τὴν τάξιν τῆς τῶν ἀπλανῶν σφαῖρας, δεχέσθαι ἢ γρεφομένη σφαῖρα περὶ αὐτὰς. ἔτι τοῖνυν ἐπειδὴ τῶν φερουσῶν τὴν τῷ Κρόνῳ σφαιρῶν αἱ τρεῖς ὑπ' ἀλλήλων τε καὶ τῆς πρώτης συνεπιστρέφονται, ἔχουσαι μένοι καὶ αὐτὴν αἰκίον τι τάχος, εἴη ἂν περὶ τὴν τετάρτην ἔχει ἀπλῇ τις ἡ κίνησις, ἀλλὰ πασῶν τῶν ὑπεράνω μετέχουσα. δεχθήσεται γὰρ ὅτι τῶν μὲν ἀντι- 10 φερομένων ἀφαιρεῖται· τὰ τῷ διὰ τὴν συνεπιστρέφουσαν αὐτὰς τά- 10 χος ὑπάρχοντος αὐταῖς, τῶν δὲ συνεπιστρέφομένων προστίθεται τὴν διωνυμένην εἰς αὐτὰς ἐκ τῆς ὑπεράνω σφαῖρας κίνησις διὰ τὴν ἴδιον αὐτῶν κίνησιν. ὥς εἴπερ ἐνδεσθῇ τῇ σφαῖρᾳ τῇ φέρουσῃ τὴν τῷ Κρόνῳ σφαῖραν ἢ πρώτην τῶν τῷ Διὶ, καὶ τάχος οἰκείον 15 ἔχει, ὡς ἐν κόσμῳ περιστροφῇ ἐπὶ ταύτῃ πάλιν ἀναπολείσθαι, αἱ τῶν ὑπεράνω σφαιρῶν κινήσεις ἔκ ἐκείνου τρεῖς τὸ τάχος αὐτῇ παρῆναι, ἀλλ' ἔσται τις πρόδεσις· φέρονται γὰρ ἐπὶ δυσμᾶς καὶ αὐτὴν φερομένης καὶ αὐτῆς ἐκείνης ἐπὶ ταῦτα. ὁ δὲ αὐτὸς λόγος καὶ ἐπὶ τῶν ἐξῆς· ἡ τε γὰρ κίνησις μᾶλλον καὶ μᾶλλον συντεθήσεται, καὶ τὴν 20 οἰκείαν θέσιν παραλλάξουσιν αὐτῶν αἱ πόλοι. δεῖ δὲ, καθάπερ ἔφαμεν, ὑδέτερον τέτων συμβαίνειν. ὅπως ὅν τῷτο μὴ γίνοιτο μηδὲ ἀπαντῆναι τι τέτω γε ἕνεκα πλημμελές, ἐπεσθόρησε τὰς ἀνε- 25 λιττώσας καὶ εἰς ταύτην ἀποκαθίστως τῇ θέσει τὴν πρώτην σφαῖ- 25 ραν ἀεὶ τῷ ὑποκάτω τεταγμένην ἄστρον. ὅτω γὰρ καὶ καὶ λέξω εἴπην, ἀμφω μνησίων ὡς ἕνεκα παρειαγάγειν αὐτὰ, διὰ μὲν τὸ φῶναι "ἀνελιττώσας" τὴν τῆς κινήσεως ἀποκατάστασιν εἰς τὸ τάχος τὸ οἰκείον, διὰ δὲ τὸ εἰπῶν "εἰς ταύτην ἀποκαθίστως τῇ θέσει τὴν πρώτην σφαῖραν ἀεὶ τῷ ὑποκάτω τεταγμένην ἄστρον" τὴν τῶν 30 πόλων ἐν τῷ προσήκοντι μόνῃ· καὶ τῶν γὰρ γὰρ ἡ τῶν φερομένων σφαιρῶν θέσις νοεῖται, εἴπερ μόναι μένουσι· τὴν δὲ πρώτην ἔφη σφαῖραν ὑπ' αὐτῶν ἀποκαθίστασθαι τῷ ὑποκάτω τεταγμένην ἄστρον, ἐπειδὴ ταύτης τὴν τε οἰκείαν θέσιν καὶ τὸ οἰκείον τάχος διὰ τὴν ἀνελιττωσῶν λαβόντες τὰ τῶν ἐξῆς σφαιρῶν ἅπαντα διασωζέται, 35 ὅτι δὲ ταῦτα συμβαίνειν, ἔδειξεν ὁ Σωσιγένης προεκθέμενός τινα χρήσιμα πρὸς τὸν λόγον, ὡς ἡ σύντομος ἐκθεσις ἐστὶ τοιαύτη. δύο σφαιρῶν ὁμονόμων ὅσων, ὅσον τῶν δεξιά, καὶ περιεχομένων ἑξωθεν ὑπ' ἄλλης, εἴτε μόνος εἴτε περιεχομένης ἐκείνης, ἐκείνων δὲ ἐναντίως κινουμένων ἀλλήλων καὶ δι' ἴσῳ χρόνῳ, τυτέσιν ἰσοταχῶς, πάντα τὰ ἐν τῇ περιεχομένη σημεία καὶ ταύτην ἀεὶ ἔσται πρὸς τὴν 40 περιέχουσαν ὡς ἂν εἰ καὶ μένουσα ἐτήγγανε. τῆς γὰρ δὲ κινουμένης ὡς ἀπὸ τῷ α' ἐπὶ τὸ β', εἰ μὲν ἡ ἐλάσσων ἢ ζῇ συνεπιστρέφεται μόνον καὶ μὴ ἀντεφέρετο, ὥσθην ἂν ὡς τὸ δ' ποτὲ ὑπὸ τῷ β', ὅτω καὶ τὸ ζ' συμπεριέμενον τῷ α' καὶ ἐν τῷ ἴσῳ χρόνῳ. ἐπεὶ δὲ καὶ συμ-

φέρειν) ἢ ἀντιφέρειν) τῇ δὲ ἢ ζή, ὅσον συμφερομένη προσέθωσιν ἀντιφερομένη, τοσούτον ἀναλύνει, ἢ γίνετο) ὅτε τ' δ' ὑπὸ τὰ β', τ' ζ' ὑπὸ τ' α', καθάπερ ἐξ ἀρχῆς ἐφαίνετο, ὥς ἀληθὲς τ' προσε-
 βάν. μενέσσης μὲν ἔν τῆς αβ' ὄλλον τ' δευτέρῃ, ἢ ὅπως ἀμφοτέ-
 ρων ὑπαρχόντων, τ' τὴν ἐντὶ συμπεριφερομένην ἢ ἀντιφερομένην 5
 τῇ ἐκτὸς τοῖς αὐτοῖς ἀεὶ σημείοις τὴν αὐτὴν ἔχειν θέσιν, ἢ ὅτε
 μόνον συμφερομένην ὅτε μόνον ἀντιφερομένην. εἰ δὲ δὴ ἢ κί-
 νῶντο ἢ αβ', εἴτε ἐναντίως εἴτε ἐπὶ ταυτ' τῇ δευτέρῃ σφαῖρα, τῇ
 δὲ, τὰ αὐτὰ συμβήσετο) περὶ τὰ σημεία τῆς τρίτης τῆς ζή συμ-
 φερομένης τῇ δὲ ἢ ἀντιφερομένης ὁμοίως· εἰ γὰρ τῆς αβ' σφαίρας 10
 ἀπὸ τῆς α' ὡς ἐπὶ τ' β' γραφείσης ἢ συνεπισπώσης τὴν δὲ, ὡς τ'
 δ' ἐπὶ τ' ε' ἔλθῃν, ἢ μέση σφαῖρα αὐτὴ ἢ δὲ ἐπὶ τὰναντία ἢ ἐπὶ
 ταυτὰ φέροιτο τῇ αβ' ὥτινυν τάχει πρὸς τὴν αβ', πρὸς τε τὴν
 ζή ἰσοχρονίως, ἢ διὰ τ' συνεπιστρέφειν τὴν τρίτην τ' ζ' σημείον
 ποιῇ παραλλάττειν τ' α'. ἀλλ' ἢ τρίτη σφαῖρα ἀντικειμένη 15
 πάλιν ὑπὸ τ' α' ποιήσει τ' ζ', ἢ ἀεὶ τότε γινόμενα πάντα τὰ ἐπὶ
 τῆς ζή σφαίρας σημεία ὑπὸ τὰ αὐτὰ ἔσται σημεία τῆς αβ' σφαί-
 ρας. νῦν μὲν ἔν ὡς περὶ τὴν αὐτὴν ἄξονα κινουμένων τῶν σφαιρῶν
 δέδεικετο) τ' προτεθέν· εἰ αὐτὸς δὲ λόγος κἀν μὴ περὶ τὴν αὐτὴν
 ἄξονα κινῶν)· εἰ γὰρ διὰ τὴν κ' τῶν αὐτῶν παραλλήλων κίνησιν 20
 ἢ τῶν σημείων ὑπὸ τὰ αὐτὰ σημεία συμβαίνει θέσις, ἀλλὰ διὰ
 τὴν τῆς περιεχομένης συμπεριαγωγῆς πρὸς τὴν περιέχουσαν ἢ ἀν-
 τιπεριαγωγῆς, ὅσον προσέθῃκεν, ἀφαιρῶσαν, εἴτε ἐπὶ λοξῷ κύκλῳ
 εἴτε ὀρθῷ τῆς τοῦ περιαγωγῆς γινόμενης ἢ τῆς ἀντιπεριαγωγῆς.
 πάλιν δύο σφαιρῶν ὁμοκέντρων ἐπὶ τὰ αὐτὰ κινουμένων, ἐκατέρας 25
 ἐν τάχει τινί, ἢ τῆς ἐλάσσονος ὃ μόνον συμφερομένης τῇ μείζονι
 ἀλλὰ ἢ ἰδίαν ἐπὶ τὰ αὐτὰ κινουμένης κίνησιν, εἰ μὲν κ' τάχῃ, ἢ
 συγκειμένη κίνησις διπλάσιον δείξει τ' τάχος· εἰ δὲ διπλάσιον τ'
 τῆς ἐτέρας τάχος, τριπλάσιον ἔσται τ' τῆς συγκειμένης, ἢ ἐξῆς
 ὡσαύτως· εἰ γὰρ ἢ μείζων κινεῖ τὴν ἐλάσσονα τεταρτημόριον, 30
 αὐτὴ δὲ ἰσοταχὴς ὅσα τεταρτημόριον κινεῖ), οἷς ἔσται κεκινημένη
 τεταρτημόριον, ὥς ἢ ἐξ ἀμφοῖν διπλάσια τῆς ἐτέρας κινήσεως.
 ταῦτα δὲ λέγομεν, φησίν, εἰ περὶ τὸς αὐτοὺς εἰς πόλιν αἱ κινή-
 σεις· εἰ δὲ μὴ περὶ τὸς αὐτοὺς, ἄλλο τι συμβήσετο) διὰ τὴν λοξό-
 τητα τῆς ἐτέρας σφαίρας· εἰ γὰρ ὅτω συγκείσεται) τὰ τάχῃ, ἀλλ' 35
 ὡς ἐπὶ τῷ παραλληλογράμμῳ δεικνύει εἴθε τῆς ἐπὶ τῆς δια-
 μέτρῳ κινήσεως ἀποτελεμένης ἐκ δύο κινήσεων, μίας μὲν σημείον
 τῶς ἐπὶ τῷ μήκῳ τῷ παραλληλογράμμῳ κινουμένου, μίας δὲ
 τότε αὐτῷ τῷ μήκῳ καταγομένου ἰσοχρονίως διὰ τὸ πλάτος τῷ
 παραλληλογράμῳ· ἔσται γὰρ ὁμῶς τὸ τε σημείον ἐπὶ θάτερον πέρα- 40
 τος τῆς διαμέτρῳ ἢ ἢ τῷ μήκῳ πλευρὰ κατηγμένη, ἢ ἢ ἔξιν ἢ
 διάμετρος ἀμφοτέρας ἴση ταῖς περὶ αὐτὴν κεκλασμέναις, ἀλλ'
 ἐλάσσων, ὡς ἢ τ' τάχος ἔλασσον μὲν τῷ ἐξ ἀμφοῖν, σύγκειτο) δὲ
 ὁμῶς ἐξ ἀμφοῖν. τότε οὖν κἀκεῖνο λέγει παραπλήσιον, δύο
 σφαιρῶν ὁμοκέντρων ὅσων, εἴτε περὶ τὸς αὐτοὺς πόλιν εἴτε περὶ 45
 ἐτέρας, ἐναντίως δὲ ἀλλήλαις περιεγομένων, ἢ ἐλάσσονα τῆς
 ἐλάσσονος ἀντικειμένης, συμπεριφερομένης δὲ ὑπὸ τῆς μείζονος,
 τὰ ἐν τῇ ἐλάσσονι σημεία ἐν πλείονι χρόνῳ ἐπὶ τ' αὐτ' ἔξει ἢ εἰ

ἐνδεδεμένη μόνως ἐτύγχανεν ἢ ἐλάσσων σφαῖρα ἐν τῇ μείζονι.
 διὰ γὰρ τὸτο ἢ ἢ τῷ ἡλίῳ αὐτῷ ἀπ' ἀνατολῆς ἐπ' ἀνατολὴν ἀποκα-
 τάσσας βραδύτερα ἐπὶ τῆς τῷ κόσμῳ περιετροφῆς, διότι ἐπὶ
 τὰναντία κινεῖτο) τῷ παντὶ βραδύτερον· ὡς εἴπερ ἴσον ἐκινεῖτο τῇ
 ἀπλανεῖ ἀντιπεριαγόμενος, ἀεὶ κ' ἐν αὐτῷ χρόνῳ ἀποκαθιστάμε-
 νος, ἢ μελλεν ἀεὶ τῷ αὐτῷ σημείῳ συνανατέλλειν. τότε οὖν ἔν
 προληφθέντων ὃ Σωσιγένης ἔλθων ἐπὶ τὰ ὑπὸ τῷ Ἀριστοτέλει
 εἰρημένα περὶ τὸ δεῖν καθ' ἑκάστον τῶν πλανωμένων ἐτέρας ἀνε-
 λιττώσας εἶναι σφαῖρας μὴ ἐλάττους, εἰ μέλλοι τὰ φαινόμενα
 ἀποδοθῆναι, ἐκτίθετο) τὴν θεωρίαν τῆς κ' τὴν Ἀριστοτέλει σφαι-
 ροποιίας λέγων. ἦν τοίνυν τῶν ἐν Κρόνον φερουσῶν σφαιρῶν ἢ μὲν
 πρώτη κ' τὴν τῶν ἀπλανῶν φερομένην, ἢ δὲ δευτέρα κ' τὴν διὰ
 μέσων τῶν ζωδίων ὑπολειπομένην, τρίτη δὲ ἢ κ' τὴν πρὸς ὀρθὰς τῷ
 διὰ μέσων τῶν ζωδίων κύκλῳ, ἥτις παρέφερεν αὐτὴν κ' τ' πλά-
 τος ἀπὸ μεσημβρίας πρὸς ἄρκτους, πρὸς ὀρθὰς δὲ ἦν ὃ κύκλος
 ὅτος τῷ διὰ μέσων τῶν ζωδίων, διότι ἐπ' αὐτῷ τὸς πόλιν εἶχεν,
 οἱ δὲ διὰ τῶν πόλιν τέμνοντες ἢ πρὸς ὀρθὰς τέμνοντες. ἢ δὲ τε-
 τάρτη ἢ τὴν ἀξέρα ἔχουσα κ' λοξῷ κύκλῳ τινὸς αὐτὴν ἐκίει τὸ τ'
 πλάτος τῆς ἐκτροπῆς ὀρίζοντος ἐπὶ τὴν ἄρκτον, ἵνα μὴ πλησίον
 γένητο) τῶν τῷ κόσμῳ πόλιν. δεῖ τοίνυν νοῆσαι πέμπτην σφαῖραν
 ἄλλην πρὸ τῶν φερουσῶν τῶν διὰ τεττάρων, περὶ πόλιν τὸς αὐτοὺς
 τῇ τετάρτῃ κινουμένην, ἐναντίως δὲ αὐτῇ ἢ ἐν ἴσῳ χρόνῳ σφαιρομέ-
 νην· αὐτὴ γὰρ ἀφαιρήσει τὴν τῆς τετάρτης κίνησιν διὰ τ' περὶ τὸς
 αὐτοὺς αὐτὴ φέρεται) πόλιν, ἐναντίως μέντοι ἢ ἰσοχρονίως (τὸτο γὰρ
 δέδεικετο), ἢ μειώσεται κ' τ' φαινόμενον τ' τάχος. μὲν δὲ τὴν πέμ-
 πτην ἢ ἄλλην νοητέον ἔκτῃ, τῇ μὲν τρίτῃ τὸς πόλιν τὸς αὐτοὺς
 ἔχουσαν, ἀνελίσσουσαν δὲ αὐτὴν ἢ ἰσοχρονίως ἢ ἐναντίως κινουμέ-
 νην, ἵνα σωθῇ τὰ φαινόμενα, ἢ τὰ σημεία τὰ ἐπὶ τῆς τρίτης ἀεὶ
 κ' τὴν αὐτὴν ἐπὶ τῆς πέμπτης φαίνετο) καθετόν. μὲν δὲ ταύτην
 ἐβδόμην προδετέον τὴν ἀνελίττουσαν τὴν δευτέραν, ἐνηρμοσμένην
 περὶ τὸς πόλιν τῷ διὰ μέσων, περὶ ὅς ἢ ἐκείνη ἐκινεῖτο, ἐναντίως
 μέντοι ἢ ἰσοχρονίως τῇ δευτέρῃ σφαιρομένην, ἀφαιρῶσαν τὴν κί-
 νησιν ἢ τ' τάχος τ' ἀπ' αὐτῆς διωκόμενον εἰς τὰς ὑπ' αὐτὴν
 σφαῖρας· ἢ γὰρ ἢ δευτέρα συγκινουμένη τῇ ἀπλανεῖ προσετίθη τῷ
 τάχει τῶν ὑπ' αὐτὴν τῷ ἀπ' ἀνατολῶν ἐπὶ δυσμῶς. γραφήσετο) 5
 μὲν ἔν ὅτω ὁμοίως κινουμένη τῇ ἀπλανεῖ· εἰ μέντοι ἢ τὴν τάξιν
 ἔξει τῆς ἀπλανῆς, περὶ ἄλλως σφαιρομένη πόλιν ἢ εἰ τὸς τῆς
 ἀπλανῆς, ἀπ' ἀνατολῶν δὲ ὁμῶς ἐπὶ δυσμῶς. μὲν δὲ ταύτην
 ὀγδόην λοιπὸν νοητέον τὴν πρώτην τῷ Διὶ, ὀρθῶς τῷ Σωσιγένης
 ἐπιστήσαντος ὡς ἐκ ἔξιν ἢ τελευταία τῶν τριῶν ἀνελιττουσῶν πρώτη
 τῶν τῷ Διὶ, ὥσπερ τινὲς ὑψήθησαν ὅτι ἢ τελευταία τῶν τὰς ἐπάνω
 φoρὰς ἀνελιττουσῶν πρώτη ἔσται τῶν ἐν ὑποκάτω ἀξέρα φερουσῶν,
 ὡς εἶναι τὴν αὐτὴν ἐβδόμην τε ἢ ἢ ἢ μείζων φαμέν ὀγδόην, πρώτην
 ὅσαν τῶν τῷ Διὶ· τὸτο γὰρ συμβαίνει αὐτοῖς, οἷς τὴν αὐτὴν ἀριθ-
 μῶν, σώζειν πειρωμένοις ἐν ἀριθμῶν τῶν ἀνελιττουσῶν ἐν ὑπ' 10
 Ἀριστοτέλει λεγόμενον· δεῖ γὰρ ἐλάττους εἶναι καθ' ἑκάστον ἀξέρα
 τῶν φερουσῶν τὰς ἀνελιττώσας, ὥς ἐπὶ μὲν Κρόνῳ ἢ ἐπὶ Διὶ τετ-
 τάρων καθ' ἑκάτερον ὅσων τῶν φερουσῶν τρεῖς εἶναι τὰς ἀνελιτ-

τῆσας, ἐπὶ δὲ τῶν λοιπῶν τεττάρων, Ἄρεος Ἀφροδίτης Ἑρμῆ
 Ἥλιον, πέντε καθ' ἑκάστον ὕσων τῶν φερουσῶν, τέτταρας. γίνοντι
 ὅν ἅπασαι ἀνελίττουσαι δις μὲν τρεῖς αἱ Κρόνου καὶ Διός, τεττάραι δὲ
 τέτταρες αἱ Ἄρεος Ἀφροδίτης Ἑρμῆ Ἥλιον, ὥστε πᾶσαι δύο
 καὶ εἴκοσι. ἦσαν δὲ αἱ φέρουσαι ὀκτώ μὲν αἱ Κρόνου καὶ Διός, πέντε
 δὲ καὶ εἴκοσι τῶν λοιπῶν πέντε. τριῶν ὅν ὕτως καὶ τριάκοντα ταῖς
 δύο καὶ εἴκοσι συντεθεισῶν ἀνελιττούσας αἱ πᾶσαι εἰσιν πέντε καὶ
 πενήκοντα. ταῖς γὰρ σελήνῃ φερούσας ὕδεν δεῖ ἀνελιττῶσιν,
 ἐχάτης ὕσης, τῷτο καὶ τῷ Ἀριστοτέλει εἰπόντος ὅτι μόνος ὁ δεῖ
 ἀνελιχθῆναι ἐν αἷς φέρεται τὸ κάτω τεταγμένον ἄστρον. ἀλλ' ὅτι μὲν
 ὁ πασῶν ἀριθμὸς τοσούτος ὁ ἦλον. ἐπεὶ δὲ ἐπήνεγκεν ὁ Ἀριστοτέ-
 λης ὅτι αἱ τις μὴ προδείη τῷ ἡλίῳ καὶ τῇ σελήνῃ ἃς εἶπομεν κι-
 νήσεις, ἐπτα καὶ τετταράκοντα ἔσοντι πᾶσαι, τῷτο ταραχὴν ἐποίη-
 σεν. ἐάν γὰρ ἀφείλωμεν τὰς τῷ ἡλίῳ δύο καὶ τῇ σελήνῃ δύο, ἃς
 προσέθηκε Καλλιππος, καὶ ὅλον ὅτι καὶ δύο ἄλλας ἀπὸ ἡλίου τὰς
 ἀνελιττούσας ἐκείνας (ἀφηρημένων γὰρ ἐκείνων δεῖ συναφαιρῆναι καὶ
 τὰς μελλούσας αὐτὰς ἀνελίττειν), ἔξ μὲν ἔσοντι ἀφηρημέναι, δύο
 φέρουσαι τὴν ἥλιον καὶ δύο αἱ ταύτας ἀνελίττουσαι πρὸς ταῖς δύο
 ταῖς τῇ σελήνῃ προσεθείσας ὑπὸ Καλλιππου, ὑκέτι δὲ συμβαίνει
 τῶτων ἀφαιρεθεισῶν ἀπὸ τῶν πέντε καὶ πενήκοντα λοιπὰς εἶναι
 πᾶσας ζ' καὶ μ', ἀλλ' ἐννέα καὶ μ'. λέγει δὲ ὁ Ἀριστοτέλης ζ' καὶ
 μ' καταλιμπάνασθαι ἢ ὡς ἐπιλελησμένος ὅτι τῇ σελήνῃ ὁ τέτ-
 ταρας ἄλλα δύο μόνος ἀφείλεν. εἰ μὴ ἄρα δεῖ λέγειν ὅτι τῷ μὲν
 ἡλίῳ τὰς τέσσαρας ἀφείλεν, ἃς προσέθηκεν αὐτὸς ἀνελιττούσας,
 καὶ ἀμφοτέρων ἃς ὁ Καλλιππος, καὶ ὕτως ὀκτὼ τῶν ἀφαιρεθεισῶν
 ὕσων ἀπὸ τῶν ν' καὶ α' αἱ λοιπαὶ εἰσιν ζ' καὶ μ'. συμβαίνει μὲν ὅν
 ὕτως ὁ ἀριθμὸς. διὰ τί δὲ τὸ ἡλίῳ τὰς δύο, τὴν δευτέραν καὶ τρί-
 την, ἐκ ἀνελίττουσί τινες, ἐκ ἔξομεν λέγειν, καὶ ταῦτα εἰπόντος
 αὐτῷ μόνον τὸ κάτω κείμενον ἐκ ἀνελίττεσθαι. καίτοι καὶ τῷτο κα-
 λῶς ὁ Σωσιγένης ἐπέστησεν, ὅτι καὶ ἐπὶ σελήνης ἀναγκαῖον ὑποθέσθαι
 τὰς ἀνελιττούσας, ἵνα μὴ τὸ ἀπὸ τῶν ἀνωτέρω κινήσεων τάχος
 ταῖς φερούσαις αὐτὴν προσεθείμενον ποιῇ μικρὴν τῇ ἀπλανεῖ ἰσο-
 ταχῶς ἐπὶ δυσμάς αὐτὴν παραχωρεῖν. ἀλλ' ὅν καὶ τῷτο δοθέντος,
 τῷ μόνῃ αὐτὴν μὴ ἔχειν ἀνελίττουσαν, ὁ συμβαίνει ὁ ἀριθμὸς.
 καὶ τῷτο τὸν τε Ἀλέξανδρον καὶ τὸν Πορφύριον διατάραξεν ἐν ταῖς εἰς
 τὴν λαβδὰ τῆς Μετὰ τὰ Φυσικὰ χολαῖς. Σωσιγένης δὲ ἐπιστήσας
 βέλτιον εἶναι φησὶ τῷ ἀριθμῷ παρὰ ράμμα νομίζειν τοῖς γράφουσιν
 γεγονέναι ἢ τὰς αὐτὰς ἐβδομάδας καὶ ὀγδόας σφαίρας ποιεῖν, ὅθεν εἰ
 τῷτο γένοιτο συνάδοντος τῷ ἀριθμῷ ταῖς ῥήσεσιν. ὁ γὰρ ἔτι ἔσοντι
 αἱ πᾶσαι ε' καὶ ν', καθάπερ αὐτὸς φησιν. προσέθηκε δὲ καὶ τῷτο ὁ
 Σωσιγένης, ὅλον εἶναι λέγων ἐκ τῶν εἰρημένων ὅτι κατ' ἄλλο μὲν
 ἀνελιττούσας αὐτὰς ὁ Ἀριστοτέλης προσαγορεύει, κατ' ἄλλο δὲ
 Θεόφραστος ἀναναφεύσας. ἔστι γὰρ ἄμφω περὶ αὐτὰς ἀνελίττουσαι
 γὰρ τὰς τῶν ὑπεράνω κινήσεις καὶ ἀναναφεύρουσι τὰς τῶν ὑπ' αὐτὰς
 σφαιρῶν πόλεις, τὰς μὲν ἀφαιρῶσαι, τὰς δὲ εἰς τὸ δέον καθιστῶσαι.
 δεῖ γὰρ τὰς μὲν ἀνωθεν κινήσεις μὴ δικνεῖσθαι πρὸς τὰς τῶν κατω-
 τέρω φοράς ἄστρον, τὰς δὲ τῶν ὑποκάτω πόλεις ὑπὸ τὴν αὐτὴν
 καθέτον τοῖς τῶν ὁμοίων σφαιρῶν πίπτειν πόλεις, ὅπως εἰς ταῦτα

εἶν ἀποκαθεσκηναῖαι τῇ θέσει, καθάπερ φησὶν, αἱ πρῶται σφαῖραι
 τῶν ὑποκάτω τεταγμένων ἄστρον, καὶ ὅλον ὅτι διὰ τὰς πρώτας
 καὶ αἱ μετ' αὐτάς. ὕτω γὰρ μόνως, φησὶν, ἐνδέχεται τὴν τῶν ἀπλα-
 νῶν φορὰν ἅπαντι ποιεῖσθαι, καθάπερ ἤδη ἐφαμεν, εὖ λέγων.
 τοιαύτη τις ἐστὶν ἡ διὰ τῶν ἀνελιττῶσιν σφαιροποιία, μὴ δυνα-
 θεῖσα διασῶσαι τὰ φαινόμενα, ὡς καὶ ὁ Σωσιγένης ἐπισκήπτει λέ-
 γων. ὁ μὲν αἶ γε τῶν περὶ Εὐδόξου σωζομένων τὰ φαινόμενα, ἐκ
 ὅπως τὰ ὕψερρον καταληφθέντα, ἀλλ' ὅθεν τὰ πρότερον γνωσθέντα
 καὶ ὑπ' αὐτῶν ἐκείνων πιστευθέντα. καὶ τί δεῖ περὶ τῶν ἄλλων λέ-
 γειν, ὡς ἔνια καὶ Καλλιππος ὁ Κυζικηνός, Εὐδόξου μὴ δυναθέντος,
 ἐπειράθη διασῶσαι, εἴπερ ἄρα καὶ διέσωσεν. ἀλλὰ αὐτὸ γε τῷτο,
 ὅπερ καὶ τῇ ὅφει προδήλον ἐστίν, ὅθεν αὐτῶν μέχρι καὶ τῷ Αὐτο-
 λίκῳ τῷ Πιταναίῳ ἐπεβάλετο διὰ τῶν ὑποθέσεων ἐπιδείξαι. καί-
 τοι ὅθεν αὐτὸς Αἰτῶλικος ἐδυνήθη. δηλοῖ δὲ ἡ πρὸς Ἀριστοτέλην
 αὐτῷ διαφορὰ. ἔστι δὲ ὁ λέγων τὸ ποτὲ μὲν πλησίον ἔστι δὲ ὅτε
 ἀποκεχωρηκότας ἡμῶν αὐτὸς φαντάζεσθαι. καὶ γὰρ τῇ ὅφει συμ-
 φανὲς ἐπ' ἐνίων τῷτο ἐστίν. ὁ τε γὰρ τῇ Ἀφροδίτῃ λεγόμενος
 ἀστὴρ καὶ ὁ καὶ ὁ τῷ Ἄρεος καὶ μέσας τὰς προηγούμεναι αὐτῶν παλ-
 λαπλάσοι φαίνονται, ὥστε ὁ γε τῇ Ἀφροδίτῃ ἐν ἀστέροις νυκτὶ
 σκιας πίπτειν ἀπὸ τῶν σωματῶν ποιεῖ. ἡ τε ὅν σελήνη καὶ ἐν αὐτῇ
 μὲν τῇ ὅφει συμφανὲς ἐστὶν ἐκ αἰετῶν ἡμῶν ἀφισταμένη, διὰ τὸ
 μὴ αἰετῶν ἔχουσα μέγεθος ἡμῶν φαίνεσθαι, τῶν αὐτῶν περὶ τὸ
 δι' ὅθωρεϊ καθεστῶτων. ὁ μὲν ἄλλα καὶ ὀργανικώτερον παρα-
 φυλάττει ταῦτα συνδοκεῖ διὰ τὸ ποτὲ μὲν ἑνδεκαδάκτυλον ποτὲ δὲ
 αὐτῷ δωδεκαδάκτυλον τύμπαρον ἐξ ἰσῆς ἀποστάσεως τῷ θεωμένῳ
 τιθέμενον ἀντιφράττειν αὐτῷ τῇ ὅφει, ὥστε μὴ πίπτειν ἐπ' αὐτῇ.
 πρὸς δὲ τούτοις καὶ τὰ περὶ τὰς τῷ ἡλίῳ παντελεῖς ἐκλείψεις συμ-
 βαίνοντα τῷ λεγομένῳ μαρτυρεῖ, καὶ ἔστι γε τεκμήρια τῆς περὶ
 τούτου ἀληθείας. ὅτε γὰρ τύχοι καὶ ῥαδμὴν ὄντα τὸ τε κέντρον αὐτῷ
 καὶ τῇ σελήνῃ καὶ ὁ καὶ ἡμετέρα ὅφει, ἐκ ὁμοίας αἰετῶν τὰ συμ-
 βαίνοντα φαίνονται, ἀλλ' ὅτε μὲν τῷ περιλαμβανόντι τὴν σελήνην
 κύνῃ, κορυφὴν δὲ ἔχοντι τὴν ἡμετέραν ὅφει, καὶ αὐτὸς ὁ ἡλῖος
 συμπεριλαμβανέσθαι, ὅτε δὲ καὶ διατελεῖ χρόνον τινὰ μὴ φαιδόμενος
 ἡμῶν, ὅτε δὲ αὐτὸς τοσούτον ἀποδοῖ τούτω ὥστε καὶ ἔξωθεν ἵτῃ αὐτῷ
 τινὰ περιφανόμενον ἀπολείπεισθαι καὶ τὴν μέσον τῆς ἐκλείψεως χρό-
 νον. ὥστε ἀναγκαῖον ἂν εἴη τὴν περὶ τὰ μεγέθη αὐτῶν διαφορὰν
 φαίνεσθαι διὰ τὴν τῶν ἀποστάσεων ἀνισότητα, τῶν γε περὶ τὴν ἀέρα
 παραπλησίον ὄντων. ὅπερ δὲ ἐπὶ τούτων συμβαῖν καὶ τῇ ὅφει
 καταφανὲς ἐστίν, εἰδὸς καὶ τοῖς ἄλλοις συμβαίνειν, καὶ εἰ μὴ τῇ
 ὅφει προδήλον εἴη. καὶ ὁ μόνον εἰδὸς ἄλλα καὶ ἀληθές, εἴπερ ἡ καθ'
 ἐκάστην ἡμέραν κινήσεις αὐτῶν ἀνώμαλος φαίνεται. ἀλλὰ περὶ τὰ
 φανταζόμενα αὐτῶν μεγέθη ὁ προσπίπτει τις διαφορὰ διὰ τὸ
 μὴδὲ πολὺ διαφέρειν τὴν εἰς τὸ ὕψος τε καὶ τὸν ἀντίον μεταστάσιν,
 ἢν δὲ καὶ καὶ βάθος κίνησιν οἱ ἀπὸ τῶν μαθημάτων καλεῖν εἰώθασιν.
 τῷτο τῶν αὐτῶν ὕδαμῶς ἐπειράθησαν διασῶσαι, ὥστε μὴ καθ' ἐκάστην
 ἡμέραν παραλλάττουσαν ἐπιδοκῆναι, καίτοι τὸ προβλήματος
 τῷτο ἀξιώματος. ἀλλὰ μὴ ὅθεν ὡς ἐλελήθει γε αὐτὸς ἡ ἀνισότης
 τῶν ἀποστημάτων ἐκάστη πρὸς ἑαυτὸν, ἐνδέχεται λέγειν. Παλά-

μαρχος δὲ ὁ Κυζικηνὸς γνωρίζων μὲν αὐτὴν φαίνει, ὁ λυγυρῶν δὲ
ὡς ἐκ αἰδητῆς ὄσης, διὰ τὸ ἀγαπᾶν μᾶλλον τὴν περὶ αὐτὸ τὸ μέ-
σον ἐν τῷ παντὶ τῶν σφαιρῶν αὐτῶν θέσει. ὁλοὶ δὲ καὶ ὁ Ἀρι-
στοτέλης ἐν τοῖς Φυσικοῖς Προβλήμασι προσαπορῶν ταῖς τῶν
ἀστρολόγων ὑποθέσεσιν ἐκ τῆ μη ἴσα τὰ μεγέθη τῶν πλανητῶν
φαίνεται. ὥτως ὅ παντάπασιν ἠρέσκετο ταῖς ἀνελιττέσαις, καὶ τὸ
ὁμοκέντρους ὕσας τῷ παντὶ περὶ τὸ μέσον αὐτῷ κινεῖσθαι ἐπιγναίετο
αὐτόν. καὶ μέντοι καὶ ἐξ ὧν ἐν τῷ λάβδω τῶν Μετὰ τὰ Φυσικά
φησι φανερός ἐστιν ὅτι ἡγούμενος αὐτάρκως ὑπὸ τῶν μέχρι καθ'
αὐτὴν ἀστρολόγων εἰρηάζει τὰ περὶ τὰς κινήσεις τῶν πλανημένων.
λέγει γὰρ ὡς πῶς (c. 8 p. 1073 a 11) "νῦν μὲν ὅν ἡμεῖς ἀ λέ-
γουσι τῶν μαθηματικῶν τινὲς ἐνοίας χάριν λέγομεν, ὅπως ἦ τι
τῇ διανοίᾳ πληθὺς ὠρισμένον ὑπολαμβάνειν. τὸ δὲ λοιπὸν τὰ μὲν
ζητῶντας αὐτοὺς δεῖ, τὰ δὲ πυνθανομένους τῶν ζητῶντων, ἐάν τι
φαίνεται) παρὰ τὰ νῦν εἰρημένα τοῖς ταῦτα πραγματευομένοις,
φύλειν μὲν ἀμφοτέρους, πείθεσθαι δὲ τοῖς ἀκριβετέροις." ἀλλὰ καὶ
καταριθμησάμενος ἐν τῷ αὐτῷ βιβλίῳ τὰς συμπάσας φορὰς
ἐπάγει (p. 1074 a 14) "τὸ μὲν πληθὺς τῶν φορῶν ἐξω τοσούτων,
ὥστε καὶ τὰς ὕσας καὶ τὰς ἀρχὰς τὰς ἀκινήτους καὶ τὰς αἰδητὰς το-
σαύτας εὐλογον ὑπολαβεῖν. τὸ γὰρ ἀναγκαῖον ἀφείδω τοῖς ἰχυρο-
τέροις λέγειν." τό τε ὅν "ἐξω" καὶ τὸ "εὐλογον" καὶ τὸ ἄλλα ἰχυ-
ροτέρους καταλιπεῖν ἐν περὶ αὐτὰ ἐνδοασμὸν ἐνδεκνῶν. τῷ
ὅν Ἀριστοτέλει παυομένους ἀκολουθεῖν χρὴ μᾶλλον τοῖς μεταγενε-
τέροις ὡς μᾶλλον σωῖναι τὰ φαινόμενα, καὶ εἰ μὴδὲ ὅτοι τε-
λέως διασωῖναι, ἐκείνων μήποτε τοσαῦτα ἐπισαμένων φανό-
μενα διὰ τὸ μήπω τὰς ὑπὸ Καλλιδένους ἐκ Βαβυλωνῶν ἐκπεμ-
φθείσας τηρήσεις ἦκεν εἰς τὴν Ἑλλάδα, Ἀριστοτέλης τούτο ἐπι-
σκήψαντος αὐτῷ, ὅς ἰσορροῖ Πορφύριος ἐτῶν εἴναι χιλίων καὶ μυ-
ριάδων τριῶν ἕως τῶν Ἀλεξάνδρου τοῦ Μακεδόνα σωζομένων χρό-
νων, μήτε ὅποσα ἤπισαντο διὰ τῶν ὑποθέσεων ἐπιδεικνύσθαι δυνα-
μένων. ἐγκαλεῖ δὲ αὐτοῖς ὁ Πτολεμαῖος καὶ ὡς πολὺ πληθὺς
σφαιρῶν εἰσάγουσι μόνως ἕνεκα τῆς συναποκαταστάσεως τῶν ἐπὶ τὰ
πλανητῶν πρὸς τὴν περιφορὰν τῆς ἀπλαντοῦς, καὶ τὸ λέγειν τὰς πε-
ριεχομένας ταῖς περιεχόμεναις καὶ τὰς ἐχάτας ταῖς ὑπὲρ αὐτὰς
αἰτίας εἶναι τῆς συναποκαταστάσεως, καὶ τοῖς τῆς φύσεως αἰετὰ
ἀνωτέρω τοῖς κατωτέρω αἰτία ποιήσεως τῆς κινήσεως. καὶ γὰρ ἐφ'
ἡμῶν ἄνωθεν ἀπὸ τῆς ἡγεμονικῆς μορῆς τὰς ὁρμὰς τῆς κινήσεως
διὰ τῶν νεύρων εἰς πάντα τὰ ὄργανα διαδίδωσθαι. ἐγὼ δὲ ἀγνοῶ
τί δὴ ποτε καθ' ἑκάστην ἀστέρα τὴν πρώτην σφαῖραν αὐτῆς
ὁμοίως τῇ ἀπλανεῖ καὶ ἰσοταχῶς κινούμενην, καὶ τὰς μετ' αὐτὴν πᾶ-
σας μέχρι τῆς ἐν ἀστέρα ἐχούσης τῇ ἀπλανεῖ συναποκαθιστάσας.
εἰ γὰρ διαδίδωσιν ἡ ὑπερκειμένη ταῖς ὑποκειμέναις. τὸ τῆς οἰκείας
κινήσεως αἶδος, διὰ τί μὴ τὴν ἀπλαντὴν λέγομεν ἰχυροτάτην καὶ ἐπι-
κρατεστέτην πασῶν ὕσαν πάσας τὰς ὑφ' αὐτὴν αὐτῇ συναπο-
καθιστάνει; τὰς μὲν γὰρ τὴν καὶ τὸ μῆκος καὶ τὴν καὶ τὸ πλάτος κινῶ-
σεις φερούσας, ἐπειδὴ διαφορῶν αὐτῶν καθ' ἑκάστην ἀστέρα, ἀναγκαῖον
ἦν διαφορὰς εἶναι. ἡ δὲ μὲν τῆς ἀπλαντοῦς συναποκαταστάσεως, ἡ
αὐτῇ ὕσαν πασῶν πᾶν σφαιρῶν, αὐτῶς ἐκ ἡμετέρας τῆς ἀπλαντοῦς

συμπεριγωγῇ, ἀλλ' ἐδεήθη τῶν ταύτην τὴν κίνησιν φερουσῶν
ἑκάστην ἀστέρα καὶ τῶν ἐκείνας ἀνελιττυσῶν καὶ τὴν Ἀριστοτέλην;
λέγειεν δ' ἂν ἴσως ὅτι καὶ συναποκαθιστῶν τῇ ἀπλανεῖ τὴν
αὐτὴν αὐτῇ κίνησιν τὴν ἀπ' ἀνατολῶν κινούμενην, ἀλλὰ διαφορὰν
ἔχουσαι τὸ μέγεθος διαφορὰν πάντως καὶ τὸ τάχος ἔχουσι τῆς κινή-
σεως. πῶς ὅν ἦν εἰκὸς ἀπολελυμένας αὐτὰς καὶ μὴ συνδεδεμένας
ὑπὸ μιᾶς τῆς ἀπλαντοῦς τὰς διαφορὰς κινεῖσθαι κινήσεις; κατεγνω-
κότες ὅν τῆς τῶν ἀνελιττυσῶν ὑποθέσεως οἱ μεταγενέστεροι μά-
λιστα διὰ τὴν καὶ τὸ βάθος διαφορὰν καὶ τὴν ἀνωμαλίαν τῶν κινή-
σεων μὴ ἀποσώζω, τὰς μὲν ὁμοκέντρους ἀνελιττέσας παρητή-
σαντο, ἐκκέντρους δὲ καὶ ἐπικύκλους ὑπέθεντο, εἰ μὴ ἄρα ἡ τῶν ἐκ-
κέντρων κύκλων ὑπόθεσις ὑπὸ τῶν Πυθαγορείων ἐπενοήθη, ὡς
ἄλλοι τινὲς ἰσορροῖ καὶ Νικόμαχος καὶ Νικομάχῳ κατακολουθῶν
Ἰάμβλῆχος. ἵνα δὲ καὶ τούτων τῶν ὑποθέσεων τῆς χρείας ἐνοιοῖαν
τοσαύτα λάβωμεν, περὶ ὕραν τὴν πραγματείαν ποιούμενοι, ἐκείδω
πρῶτον ὡς ἐπὶ καταγραφῆς ἡ καὶ τὴν ἐκκεντρον ὑπόθεσιν τῇ καὶ τὴν
ὁμοκέντρον παραβαλλομένην. νοεῖω δὲ διὰ μέσων τῶν ζωδίων
κύκλος ὁμοκέντρος ὁ ἀβγδ' περὶ κέντρον τὸ ε', ἐφ' ὃ ὑποκείδω ἡ
ἡμετέρα ὄψας, καὶ διάμετρον τὴν αεγ'. εἰ μὲν ὅν ὁ ἀστὴρ ὡς ἀπὸ τῆς
α' ἐπὶ τὸ β' ποιεῖ) τὴν ὁμαλὴν παράδοσιν ἐπὶ τῷ ἀβγδ' κύκλῳ, φα-
νερὸν ὅτι τῆς ὄψεως πρὸς τῷ ε' κέντρῳ τυγχάνουσης, ἐάν νοήσω-
μεν τὴν ἀπ' αὐτῆς ἐπὶ τὴν ἀστέρα πίπτουσαν ἀκτίνα, ὡς τὴν αδ'
εὐθεῖαν καὶ αὐτὴν ὁμαλῶς συμπεριερχομένην, φανήσεται) δηλαδὴ
ὁ ἀστὴρ καὶ ὁμαλῇ ποῦμενος τὴν παράδοσιν καὶ ἀπίσασιν αἰετὴν ἰσην
ἡμῶν ἀπέχων. ἀλλ' ἐπεὶ ὅτι ὅτι ὄρων, ἀλλὰ πάντοτε ἀνω-
μαλον ποῦμενοι τὴν παράδοσιν καὶ ἄλλοτε ἄλλην ἀπίσασιν ἀφεσώ-
τες, ὡς δὴλον γίνε) ἐκ τῆς τῶν μεγεθῶν διαφορᾶς, ὑποκείδω ὁ
ἀβγδ' κύκλος μικρὲν ὁμοκέντρος τῷ ζωδιακῷ. οἷον ἵνα μικρὲν
ἐπὶ τῷ ε' τυγχάνη τὸ ζωδιακὸν κέντρον, ἐφ' ὃ φαμέν τὴν ὄψιν
εἶναι, ἀλλ' ἐπὶ τῷ ζ', καὶ γίνεσθαι τὸν ἀβγδ' μικρὲν ὁμοκέντρον τῷ
διὰ μέσων τῶν ζωδίων κύκλῳ ἀλλ' ἐκκεντρον πρὸς αὐτόν, καὶ
ἀπογεωγράφω μὲν αὐτὸ τὸ α', τυτέτι τὸ μέγιστον ἀπὸ τῆς καὶ τὸ ζ'
ὄψεως ἀπέχον, περιγεωγράφω δὲ τὸ γ', τὸ ἐλάχιστον τῆς καὶ τὸ ζ'
ὄψεως ἀπέχον. ἐάν ὅν νοήσωμεν ἐπὶ τῷ ἀβγδ' ἐκκέντρῳ κύκλῳ
τὴν ἀστέρα ὁμοίως ἀπὸ τῷ α' ἀπογεῖν ἐπὶ τὸ β' τὴν αβ' περιφέρειαν
ὁμαλῶς κινούμενον καὶ εὐθεῖαν τινα ἀπὸ τῷ ε' κέντρῳ συμπεριεργο-
μένην αὐτῷ, καὶ αὐτὴν ὁμαλῶς συμπεριερχομένην. ἔξω ὅν ὡς ἡ
εβ' συμβήσεται) ὅν, ἐπὶ εὐχθείας ἀπὸ τῆς καὶ τὸ ζ' ὄψεως ἐπὶ
τὴν ἀστέρα τῆς ζβ', ὁμαλῶς μὲν κινεῖσθαι τὴν ἀστέρα τὴν ὑπὸ αεβ'
γωνίαν, πεφηνέναι δὲ ἐλάττωνα τὴν ὑπὸ αβζ'. ἡ γὰρ πρὸς τὸ ε'
γωνία ἐκτὸς ὕσαν τῷ βεζ' τριγώνῳ μεζῶν ἐστὶ τῆς ἐντὸς καὶ ἀπειναν-
τίον τῆς πρὸς τῷ ζ'. ἐάν δὲ ὡς ἀπὸ τῷ γ' περιγεῖν ποῦμενος τὴν
παράδοσιν κινήσῃ ὁμαλῶς τὴν γδ' περιφέρειαν, ὥστε καὶ τὴν εδ'
εὐθεῖαν ὁμαλῶς συμπεριερχομένην, καὶ ἐπὶ εὐχέωμεν πάλιν ἀπὸ
τῆς καὶ τὸ ζ' ὄψεως τὴν ζδ' εὐθεῖαν, ἔσται πάλιν ἡ μὲν ὁμαλὴ ἀπὸ
τῷ περιγεῖν παράδοσιν περιεχομένη ὑπὸ τῆς ὑπὸ γεδ' γωνίας, ἡ δὲ
ἀνωμαλὴ καὶ φαινόμενη ὑπὸ τῆς γζδ', καὶ μεζῶν ἔσται δηλονότι καὶ
τὴν ἀπὸ τῷ γ' περιγεῖν φαινόμενη τῆς ὁμαλῆς διὰ τὸ μεζῶνα εἶναι

τὴν πρὸς τῷ ζ' γωνίαν τῆς πρὸς τῷ ε', καὶ ἔσται ἐπὶ μὲν τῆς κ' τὸ β' τῷ ἀξέρος θέσεως ὁμαλῇ μὲν ἢ ὑπὸ αεβ', φαινόμενη δὲ ἢ ὑπὸ αζβ', διαφορὰ δὲ ἢ ὑπὸ εβζ', ἐπὶ δὲ τῆς κ' τὸ δ' τῷ ἀξέρος θέσεως ὁμαλῇ μὲν ἢ ὑπὸ αεβ', φαινόμενη δὲ ἢ ὑπὸ γζδ', διαφορὰ δὲ ἢ ὑπὸ εζδ'. ταύτης ὅν τῆς ὑποθέσεως κ' τὸ ἀπλῶς ἐρον ἀρμολύσης τῷ εἰρημένῳ τῷ μαθηματικῷ σκοπῷ καὶ ἑτέραν ἐξεύρον τὰ αὐτὰ τῇ προειρημένῃ δυναμένην ἐπιδεικνύειν, τῷ τῆς ὡς ὁμαλῶς τῶν ἀξέρων κινουμένων ἀνωμαλῶς αὐτὸς φαίνεται διεξόντας τὰς τῷ διὰ μέσων τῶν ζωδίων κύκλου περιφέρειας. νοεῖται γὰρ πάλιν ὁ αβγδ' κύκλος ὁμοκέντρος τῷ διὰ μέσων περὶ κέντρον τὸ ε', ἐφ' ὃ πάλιν ἢ ἡμετέρα ὄψις, ὁ δὲ ἀξήρ μὴ ἐπ' αὐτῷ ποιόμενος τὴν κίνησιν, ἀλλ' ἐπὶ τῷ ζῳκ' κυκλικῷ καλυμμένῳ ἐπικύκλῳ, τὸ α' κέντρον πάντοτε ἔχοντος ἐπὶ τῆς τῷ αβγδ' κύκλου περιφέρειας, ὡς κ' μὲν τῷ ζ' ἀπογειότατον ὁμοίως γίνεσθαι τὸν ἀξέρα, κ' δὲ τῷ θ' περιγειότατον· καὶ δῆλον ὅτι ὅταν μὲν ὁ ἐπικύκλος τῷ αβ' περιφέρειαν 15 ὁμαλῶς κινῆται γένῃ) κ' τὸ β', συμπεριαιγομένης πάλιν καὶ τῆς εβ' ὁμαλῶς, ὁ δὲ ἀξήρ ἀπὸ τῷ ζ' ἀπογείνῃ ὡς ἐπὶ τῷ ἢ ποιόμενος τὴν παράδοσιν τὴν ζή πάλιν ὁμαλῶς κινῆθῃ καὶ ἐπισυζώμεν ἀπὸ τῆς κ' τὸ ε' ὁφείας τὴν εη' εὐθείαν, ὁμαλῶς μὲν πάλιν ὁ ἀξήρ περιεσχεθεὶς ἔσται ὑπὸ τῷ ἐπικύκλῳ τὴν αβ' περιφέρειαν, τῷ τῆς 20 ὑπὸ αεβ' γωνίαν, φαίνεται) δὲ τὴν ὑπὸ ακη' μείζονα τῆς ὁμαλῆς. διαφορὰ δὲ αὐτῶν γίνε) ἢ ὑπὸ βει' γωνία. ὅταν δὲ ἀπὸ τῷ ζ' ἀπογείνῃ μὴ ὡς ἐπὶ τὸ ἢ ποιῇ) τὴν παράδοσιν, ἀλλ' ὡς ἐπὶ τὸ κ', ἢ μὲν ἢ ἀπὸ αεβ' γωνία πάλιν ἔσται τῆς ὁμαλῆς παράδοσις, ἢ δὲ ἢ ὑπὸ καβ'. ὡς ἢ τοιαύτη ὑπόθεσις δύνα) πρὸς τοῖς ἀπογειότεροις τὰς 25 τῶν ἀξέρων παράδοσις καὶ μείζονας καὶ ἐλάττονας ἀποδεικνύειν, μείζονας μὲν δηλονότι ὅταν ὁ ἀξήρ ἀπὸ τῷ ἀπογείνῃ τῷ ἐπικύκλῳ ἐπὶ τὰ αὐτὰ τῷ κύκλῳ ποιῇ) τὴν παράδοσιν, ἐλάττονας δὲ ὅταν ἐπὶ τὰναντία. ἢ δὲ κατ' ἐκκέντρον αἰετὴν τὴν μὲν πρὸς τῷ ἀπογειοτέρῳ φαινόμενην ἐλάττονα τῆς ὁμαλῆς, ἐπεὶ καὶ πάντοτε ἢ ὑπὸ αζβ' 30 φαινόμενην ἐλάττων ἐστὶ τῆς ὑπὸ αεβ' ὁμαλῆς. τῶν τῶν ὑποθέσεων ἑκατέρωθεν ἀστρολογικῶν σκοπὸν ἀποδίδωσιν ἰδίᾳ λαμβανόμενον, πλὴν ὅτι ἐπὶ τῆς σελήνης ἀμφοῖν δέον) συντιθεμένων· τὴν γὰρ φέροντα τὴν σελήνην ἐπικύκλον ἐπὶ ἐκκέντρῳ κύκλῳ περιαιγόμενον ὑποτίθεν), ἵνα σωθῇ τὰ φαινόμενα ὑπ' αὐτῆς. αὐτῷ δὲ 35 αἱ ὑποθέσεις καὶ ἀπλῶς τῶν προτέρων εἰσὶν, ὅδε δὲ τὸ αὐτὰ σώματα ὑράνια ἀναπλάττειν, καὶ σωζέσθαι τὰ φαινόμενα τὰ τε ἄλλα καὶ μαλίστα τὰ περὶ τὸ βάθος καὶ τὴν ἀνωμαλίαν. ὅτε δὲ τὸ ἀξίωμα τῷ Ἀριστοτέλει φυλάττειται τὸ βυλόμενον πᾶν κυκλοφορητικὸν σῶμα περὶ τὸ πάντες μέσον κινεῖσθαι. ἀλλ' ὅδε ἢ τῆς 40 ἀπορίας λύσις ἢ εἰρημένη χώραν ἔχει λοιπόν, δι' ἣν οἱ λόγοι πάντες ὅτοι κινῶν). ὅδε γὰρ ὁ ἀνισασμὸς ἐστὶ ἔχει χώραν, εἴπερ μηκέτι ἀληθές ἐστὶ εἰρημένον ὅτι ἢ μὲν πρώτη φορά μία ὅσα πολλὰ κινεῖ τῶν θαίων σωμάτων, αἱ δὲ πολλὰ ὅσα ἐν μόνον ἐκάσθῃ. ὅ γὰρ πολλὰ σώματα κινῶσιν αἱ πρὸ τῆς τελευταίας καὶ τῆς ἐν ἀξέρον 45 ἐξέσεως. καὶ ταῦτα τὰ ἀτοπα ἐπάγει ταύταις ταῖς ὑποθέσεσιν ὁ Σωσιγένης, ὅδε τῇ τῶν ἀνελιπτῶν ἀρσκόματος διὰ τὰς εἰρημίας ἐμπροσθεν αἰτίας. ἀλλὰ πρὸς μὲν τὸ πρῶτον ἐνίστασθαι ἀνάγκη

τὸς νομίζοντας καὶ τὸς ἀξέρας ἐμφύλῃς ὄντας ἰδίαν ἔχειν κίνησιν· ὅδε γὰρ μέρη μόνον εἰσὶ τῷ ὑρανῷ, ἀλλὰ καὶ ὅλως καθ' αὐτὸν ἑκάστος· ἀληθές ὅν ἂν εἴη μᾶλλον ἀξίωμα τὸ λέγον ὅτι πᾶν τὸ κυκλοφορητικὸν σῶμα περὶ τὸ αὐτὸ κέντρον κινεῖ). διὸ ὅσα μὲν τῶν ὑρανίων σωμάτων μέσον ἔχει τὸ πάντες μέσον, ἀληθές εἰπῶν περὶ τὸ μέσον τῷ πάντες κινεῖσθαι, ὅσα δὲ ἐκτὸς ἐκείνου τῷ μέσῳ ἐστὶ μερικώτερα ὄντα, περὶ τὸ αὐτῶν κινεῖ) μέσον, ὡς περὶ οἱ ἀξέρες. καὶ οἱ ἐπικύκλοι καὶ οἱ ἐκκέντροι, εἴπερ ἐστὶ καὶ τοιαῦτα ἐν τῷ ὑρανῷ σώματα, καὶ ταῦτα δὲ κινεῖ) περὶ τὸ πάντες μέσον, καὶ μὴ τὴν ἰδίαν κίνησιν ἀλλὰ τὴν τῆς φερέσεως αὐτὰ σφαίρας, ὁμοκέντρῳ τῷ παντὶ ὅσῃς. καὶ ταῦτα γὰρ καὶ τὸ τῷ Ἀριστοτέλει λόγος ἀληθές ἂν εἴη ὅτι πᾶν κυκλοφορητικὸν σῶμα περὶ τὸ μέσον φέρε) τῷ παντός, εἰ μὴ προδῇ τις ὅτι κ' τὴν ἰδίαν κίνησιν φέρε). ἢ δὲ λύσις τῆς ἀπορίας μερικῶς ἔχει χώραν καὶ ἐπὶ τῶν τῶν ὑποθέσεων. καὶ γὰρ ἐπὶ τῶν ἀληθῶς πῶς εἰπῶν ὅτι ἀνιστάει ἢ φύσις καὶ ποιῇ τινὰ τάξιν τῇ μὲν μὴ φορά πολλὰ ἀποδιδύσασα σώματα, τῷ δὲ ἐν σώματι πολλὰς φέρας· καὶ γὰρ μία ἑκάστος τὴν ἰδίαν κινήσιν, ἀλλὰ καὶ τὴν τῆς ἀπλανῆς πάντα κινεῖ) τὰ ὑπ' αὐτῆς, καὶ οἱ ἐπικύκλοι ταύτην τε καὶ τὴν τῶν ὁμοκέντρων ἢ ἐκκέντρων, καὶ ὁ ἀξήρ, ὅν ἐν σῶμα εἶπε, τὴν τε τῷ ἐπικύκλῳ καὶ τῷ ὁμοκέντρῳ ἢ ἐκκέντρῳ καὶ τὴν τῆς ἀπλανῆς. ἐπὶ δὲ καὶ οἱ ἐκκέντροι κύκλοι ὅκ ἂν εἴεν κύκλῳ κινούμενοι, εἴπερ μὴ περὶ μέσον ἀλλὰ περὶ τὸ ἔξω τῷ μέσῳ κινῶν), ἐν τε τῷ γρέφεσθαι ἐπιλαμβανόντες τόπον καὶ καταλείποντες κενὸν ἀναγκάζουσιν εἶναι, τό τε χῆμα αὐτῶν ἀλλόκοτον ἔσται τῷ ἐντὸς. αἰετὸς τῷ ἐκτὸς ἀποτέμεντος. μήποτε δὲ πάντα διαφευγόμεθα ταῦτα ἐκκέντρους σφαίρας ὁμοκέντρους ἐναρμολύοντες, καὶ τὴν ὁμοκέντρον περὶ τὸ αὐτῆς κέντρον κινουμένην περιάγειν λέγοντες τὴν ἐκκέντρον, καὶ αὐτὴν περὶ τὸ αὐτῆς κέντρον κινουμένην. καὶ πάσας τελείας ἐρῶμεν σφαίρας, μὴ δεδιότες ἐπ' ἐκείνων τὸ σῶμα διὰ σώματος χωρεῖν. καὶ ἄλλας δὲ ἀστρονομίας ἀπορίας ὅκ ὀλίγας ὁ Σωσιγένης ἀπορεῖ καὶ πρὸς ταύτας τὰς ὑποθέσεις εὐφυῶς, ὡς ἄλλης ἂν εἴη χολῆς ἐπισκεπτεσθαι· νῦν δὲ ἐδοκεῖ τὸς περὶ τῷ ὑρανῷ καὶ τῶν ὑρανίων κινήσεων λόγους ἀρευνῶντας, καὶ τὰς ἀποδείξεις βεβαιωσάμενον δι' ὧν ἐγκύκλιοι τε καὶ ὁμαλῆς 35 καὶ τεταγμένα ἐδεχθήσαν, ἐπειδὴ φαίνον) ἀνώμαλοι τε καὶ ἀνόδους ἔχουσιν καὶ καθόδους, ἔνοιαν παραχεῖν τῶν ὑποτεθέντων δι' ὁμαλῶν καὶ ἐγκυκλίων καὶ τεταγμένων κινήσεων οἱ τε παλαιοὶ ἀστρονόμοι καὶ οἱ μεταγενέστεροι σωζέσθαι τὰ φαινόμενα. εἰ ὅν μᾶλλον τοῖς περὶ τῷ ὑρανῷ λόγοις τῷτο πρέπει ἢ περὶ τοῖς περὶ τῆς πρώτης φιλοσοφίας, μὴδεῖς ἡμῶν αἰτιάσθαι) τὴν πλείονα τῷ λόγῳ παρέμβασιν, εἰ κ' καιρὸν εἴη γεγεννημένη (*). Simpl. f. 120-124.

ἔλεγον οἱ Πυθαγόρειοι πῦρ εἶναι δημιουργικὸν περὶ τὸ μέσον 293α τε καὶ κέντρον τῆς γῆς τὸ ἀναβάλλον τὴν γῆν καὶ ζωοποιεῖν, καὶ τὴν 20 περὶ αὐτὴν φυλάττον διακόσμησιν· ἀξέρον δὲ τὴν γῆν ὡς ὄργανον

(*) p. 293 a 11. in hoc autem non videtur Alexander recte sensisse, siquidem in suae explicationis margine colligit id secundum imaginationem dictum esse. Theonist. f. 34.

καὶ αὐτὴν ὕσαν. ἡ δὲ ἀντίχθων αὐτοῖς τὴν σελήνην ἐδήλω· αἰθρία γὰρ γῆ προσγορεύετο καὶ τὴν εἰς ἱβ' τομὴν τῶ πάντες, ἐν ᾗ τρία τὰ ζοχία παρελαμβάνοντο. ταῦτα δὲ τὰ ἄστρον φερόμενον νύκτα καὶ τὴν ἡμέραν ποιεῖν διὰ τὴν ἀπὸ τῆς σκιάς αὐτῆς κῶνον εἶναι νύκτα, ἡμέραν δὲ τὴν κατὰ λαμπρόμενον αὐτῆς ἐν ἡλίῳ. p. 293 b. 1. διὰ καὶ Διὸς πύργου καὶ φυλακῆν αὐτὴν (τὴν πύρ) ἀπεφάναντο. ἐκάλων δὲ αὐτὴν καὶ Ἑξίας εἶκον καὶ Διὸς θρόνον, καὶ τὰς φερόμεναις δυνάμεις τούτων τῶν θεῶν θεοποιεῖν τὸ κέντρον καὶ συντοχῆς ὄντος τῷ παντὶ αἰτίῳ. διὰ καὶ πλεχθῆναι τὴν τῷ παντὶ ψυχὴν ἐκ μέσου πρὸς τὸν ἑκατον ἑρανον, διὰ τὸ πεπλέχεσθαι, φησὶν, ὡς τὰς φερόμεναις αὐτῆς δυνάμεις ἐν τούτοις ἰδρυμένας. ibi v. 6. ἐντεῦθεν τὴν ἐπερχομένην προάγει. χετλιαστικῶς δὲ καὶ τὸ σύνθετον προάγει αὐτόν, ὡς καὶ ὁ Δημοκρίτης "Ανδροτίων, ὦ γῆ καὶ θεοί." cod. Coisl. 166.

τῶν πεπερασμένων τὴν κόσμον λεγόντων οἱ μὲν πλεῖστοι ἐπὶ τῷ 15 μέσῳ κείνῳ, λέγουσι τὴν γῆν, ὡς περ Ἐμπεδοκλῆς καὶ Ἀναξίμανδρος καὶ Ἀναξίμενης καὶ Ἀναξαγόρας καὶ Δημοκρίτης καὶ Πλάτων· ἀντιφάσκουσιν δὲ οἱ Πυθαγόρειοι (τούτοι γὰρ σημαίνει τὸ ἐναντίως), οἱ περὶ τὸ μέσον λέγοντες αὐτήν, ἀλλ' ἐν μὲν τῷ μέσῳ τῷ παντὶ πῦρ εἶναι φασί, περὶ δὲ τὸ μέσον τὴν ἀντίχθονα φερέσθαι φασί, 20 γῆν ὕσαν καὶ αὐτὴν, ἀντίχθονα δὲ καλυμένην διὰ τὸ ἐξ ἐναντίας τῆδε τῇ γῇ εἶναι. μὲν δὲ τὴν ἀντίχθονα ἡ γῆ ἦδε, φερόμενη καὶ αὐτὴ περὶ τὸ μέσον, μὲν δὲ τὴν γῆν ἡ σελήνη (ὅτω γὰρ αὐτὴ ἐν τῷ πέρατι τῶν Πυθαγορικῶν ἰσορεῖ). τὴν δὲ γῆν ὡς ἐν τῶν ἄστρον ὕσαν κινουμένην περὶ τὸ μέσον καὶ τὴν πρὸς τὸν ἥλιον χεῖρον νύκτα καὶ 25 ἡμέραν ποιεῖν· ἡ δὲ ἀντίχθων κινουμένη περὶ τὸ μέσον καὶ ἀπομένη τῇ γῇ ὅχι ὁρατὴ ὑφ' ἡμῶν διὰ τὸ ἐπιπροσθεῖν ἡμῖν αἰεὶ τὴν γῆς σῶμα... τέλειον γὰρ ἀριθμὸν υποθέμενοι τὴν δεκάδα ἐβόλουντο καὶ τῶν κυκλοφορητικῶν σωματικῶν τὴν ἀριθμὸν εἰς δέκα συνάγειν (*). θάντες ὅν, φησὶ, τὴν ἀπλανῆ μίαν καὶ τὰς πλανωμένας 30 ἐπὶ τῇ γῇ ταύτῃ συν τῇ ἀντίχθονι, τὴν δεκάδα ἐπλήρωσαν. καὶ ὅτω μὲν αὐτὴ τὰ τῶν Πυθαγορείων ἀπεδέξατο. οἱ δὲ γνησιώτερον αὐτῶν μεταχόντες πῦρ μὲν ἐν τῷ μέσῳ λέγουσι τὴν δημιουργικὴν δύναμιν τὴν ἐκ μέσου πάσαν τὴν γῆν ζωογονῆσαν καὶ τὸ ἀπεφυγμένον αὐτῆς ἀναθάλλουσιν. διὰ οἱ μὲν Ζανὸς πύργον 35 αὐτὴν καλῶσιν, ὡς αὐτὴ ἐν τοῖς Πυθαγορικοῖς ἰσόρησεν, οἱ δὲ Διὸς φυλακῆν, ὡς ἐν τούτοις, οἱ δὲ Διὸς θρόνον, ὡς ἄλλοι φασί. ἄστρον δὲ τὴν γῆν ἔλεγον ὡς ὄργανον καὶ αὐτὴν χρόνον· ἡμερῶν γὰρ ἔστιν αὕτη καὶ νυκτῶν αἰτία. ἡμέραν μὲν γὰρ ποιεῖ τὸ πρὸς τῷ ἡλίῳ μέρος καταλαμπόμενον, νύκτα δὲ τὸ καὶ τὴν κῶνον τῆς γνωμένης ἀπ' αὐτῆς σκιάς. ἀντίχθονα δὲ τὴν σελήνην ἐκάλων οἱ Πυθαγόρειοι, ὡς περ καὶ αἰθερίαν γῆν, καὶ ὡς ἀντιφράττευσαν καὶ ἐπιπροσθεῖσαν τῷ ἡλιακῷ φωτὶ, ὅπερ ἴδιον γῆς, καὶ ὡς ἀποπερατῶσαν τὰ ὕρανα, καθάπερ ἡ γῆ τὰ ὑπὸ σελήνην. Simpl. f. 124.

293. ταύτης τῆς δόξης νεώτερος μὲν Ἀριστοτέλης Ἀρχέδημος γέ- 45 γονε· πρὸ δὲ Ἀριστοτέλης τίνες ὅτω ἐδόξασαν, ἐκ τῆς ἰσορίας,

(*) ornareque conantur contumeliosis verbis orationem suam. Themist. f. 34.

φησὶν ὁ Ἀλέξανδρος, ζητητέον. μήποτε δὲ ὅχι ὡς ἄλλων τινῶν παρὰ τοῖς Πυθαγορείοις δοξαζάντων ὅτω εἶπεν "πολλοὺς δ' ἂν καὶ ἐτέροις ἐνυπόθετον." id. f. 124 b.

τίνων δὲ ἡ τοιαύτη δόξα, ὅχι εἶπεν. λέγει δὲ ὁ Ἀλέξανδρος 293. 21. ὅτι δύναται τούτω καὶ ὡς Πυθαγορείων τινῶν ταύτης γενομένης τῆς δόξης ἀνέεσθαι. τεκμήριον δὲ ἐπισημαίνει τὸ λόγῳ τούτῳ τὴν σελήνην πλεονακίς ἐκλείπειν ἥπερ τὴν ἥλιον· διὰ γὰρ τὸ μὴ μόνον ὑπὸ τῆς γῆς ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τῶν ἄλλων τούτων σωματικῶν τῶν περὶ τὸ μέσον κινουμένων ἀντιφράττεσθαι, πλεονακίς αὐτὴν ἐκλείπειν. id. f. 125 b.

ἐπαίγει ὅτι οἱ καὶ κειμένην αὐτὴν ἐπὶ τῷ κέντρῳ λέγουσιν 293. 30. εἰλεῖσθαι καὶ κινεῖσθαι, ὡς περ ἐν τῷ Πλάτωνος Τιμαίῳ (p. 40) γέγραπται... τὸ δὲ ἰλλομένην, εἴτε διὰ τὸ ἰῶτα γράφεσθαι, τὸ δεδεμένην δηλοῖ· καὶ ὅτω καὶ Ἀπολλωνίος ὁ ποιητὴς (1 129)

δεσμῶς ἰλλόμενον μεγάλων ἀπεσεύσαστο νύκτων, καὶ Ὀμηρος (Il. 13 572)

ἰλλάσαν ὅχι ἐθέλοντα βίη δῆσαντες ἄγυσιν.

εἴτε διὰ τῆς ἐι διφθόγγου γράφεται, καὶ ὅτω εἰργασμένην δηλοῖ, ὡς καὶ Αἰσχύλος ἐν Βασσάροις. καὶ ὅτι τὸ ἰλλομένην ὅτω ὑπὸ τῷ Πλάτωνος εἰρηγῇ, δηλοῖ τὰ ἐν Φαίδρῳ (p. 109) περὶ τῆς γῆς εἰρημένη, ἐν οἷς φησὶν "ἰσόρροπον γὰρ πρᾶγμα ὁμοῖον τινὸς ἐν μέσῳ τεθεῖν ὅχι ἔξει μᾶλλον ὑδὲ ἤττον ὑδαμῶστε κλυθῆναι." δηλοῖ δὲ καὶ τὸ Τιμαίῳ ῥητόν, ὅπερ ὁ Πλάτων ἐν τούτοις παρέξεσεν, ὅτω ἔχον "τὰ δὲ ἐν μέσῳ ἰδρυμένα, ἐξία θεῶν, ὅρος τ' ὄρφνας καὶ 25 αἶς γίνεσθαι, δυσίαις τε καὶ ἀνατολαῖς γεννώσασθαι καὶ ἀποτομάς τῶν ὀρίζοντων· πρόσβια δὲ ἐν τῶν ἐντὸς τῷ ἑρανῷ σωματικῶν." εἴτα ὀλίγα εἰπὼν περὶ τῶν ἄλλων ζοχίων ἐπαίγει "ὥς ἐξία πάντων καὶ βάσις τῶν ἄλλων αἰ γὰρ καὶ ἡρεῖται ἐπὶ τὰς αὐτὰς ῥοπὰς." τῆς δὲ λέξεως δηλώσεως μὲν ὡς ἐπίπαν τὸ δεδεμένην, ὡς αἱ παρατεθείσαι χρήσεις ἐσήμαινον, δηλώσεως δὲ καὶ τὸ συσφραζομένην, ὅταν διὰ τῆς ἐι διφθόγγου γράφῃ, πρῶτον μὲν δι' ἑνὸς τῷ λ' γράφῃ, ἔπειτα καὶ ἐπὶ τῶν κυκλικῶν σχημάτων λέγει τὸ συνεγράφεσθαι, καὶ ἀκίνητα ἦ. πρὸς δὲ τούτοις καὶ ἐκάτερον ἡ λέξις σημαίνει, καὶ τὸ δεδεμένην καὶ τὸ κινουμένην, πῶς ἔδει τῷ Πλάτωνος ἀποδέχεσθαι τὴν 30 λόγον τῷ Τιμαίῳ παραζέοντος; id. ib.

ἐντεῦθεν πρὸς Πλάτωνα αἰνιττεῖ... τὸ εἰλεῖσθαι σπεύδει διὰ 293. 31. πολλῶν ὁ Σιμπλίκιος συμβιβάζει καὶ ἐκ τῶν τῷ Πλάτωνος ῥήσεων νοεῖν ἡμᾶς, εἰ μὲν διὰ τὸ γράφομεν, ἀπὸ τῷ δεσμεῖσθαι, εἰ δὲ διὰ τῆς διφθόγγου, ἀπὸ τῷ λέγει δὲ σφάλμα γραφικόν εἶναι τὸ κινεῖσθαι. ἰλλεῖσθαι, καὶ διὰ τὸ ἰ, τὸ δεσμεῖσθαι δηλοῖ· ὅθεν καὶ τὸ

ἰλλάσαι δ' ὅχι ἐθέλοντα βίη δῆσαντες ἄγυσιν,

καὶ διὰ διφθόγγου, καὶ ὅτω εἰργασμένην... ὡς Αἰσχύλος ἐν Βασσάροις. καὶ ὁ μὲν Πλάτων ὅτω χρᾶται, ὁ δὲ Ἀριστοτέλης ἀπὸ τῷ βιαζέσθαι κινεῖσθαι γράφει, ὅτε καὶ μᾶλλον διὰ τῆς ἐι διφθόγγου. Ἡρακλείδης ὁ Ποντικός κινεῖσθαι περὶ τὸ μέσον τὴν γῆν, τὴν δὲ ἑρανον ἡρεμεῖν υποθέμενος, σῶζεν ὥς τὰ φαινόμενα. cod. Coisl. 166.

293^a αἱ δὲ τυμπανοειδῶς λέγων. ἐν τῷ κέντρῳ δὲ ἔσαν τὴν γῆν
 34. καὶ κινῶν κομμένῃ, τὴν δὲ ἑραὸν ἡμεῖν Ἑρακλῆδης ὁ Ποντι-
 κὸς ὑποθέμενος, σωζειν ὥστε τὸ φαινόμενον. Simpl. f. 126.

294^a εἰπὼν μόνιμον εἶναι τὴν γῆν διὰ τὸ τυμπανοειδὲς σχῆμα, ἐπὶ
 9. γαγῶν ὅτι πολλοὶ τυγχάνουσιν εἰρημένοι τρόποι τῆς κτ' τὴν γῆν διὰ
 βάσεως, ὡς τινὲς μὲν πρὸς κίνησιν αὐτὴν τινὲς δὲ πρὸς μόνην ἐπι-
 τήδεον εἶναι λέγουσιν, ὥσπερ ὁ τῶν εἰρημένων πρὸς μόνην. id.
 f. 126 b.

294^a καὶ πρῶτον μνημονεύει τῷ μένει λεγόντων (τὴν γῆν) διὰ τὸ
 10. ἄπειρον αὐτὴν εἶναι, ὥσπερ Ξενοφάνης ὁ Κολοφώνιος, δευτέρῳ
 δὲ τῷ ἐφ' ὕδατος ἐκχυμένῳ μένει, ὡς Θαλῆς ὁ Μιλήσιος, τρί-
 των δὲ τῶν λεγόντων μένει αὐτὴν ἀνεχομένην ὑπὸ τῷ ὑποκειμένῳ
 αἰέρος, ὃν ἐπιπωματίζει πλατεῖα ὅσα καὶ τυμπανοειδῆς ἡ γῆ, καὶ ὃ
 συγχωρεῖ ἀναχωρεῖν ὥτω δὲ Ἀναξίμανδρος καὶ Ἀναξαγόρας καὶ Δη-
 μόκριτος ἐδόξαν λέγειν. τετάρτῳ τῶν περὶ Ἐμπεδοκλέα τῶν τὴν
 δίνην τῷ ὑρανὶ τῆς μονῆς τῆς γῆς αἰτιωμένων, καὶ πέμπτῳ τῶν
 τὴν οἰωμένην καὶ τὴν ἰσορροπίαν αἰτίαν τῆς μονῆς λεγόντων, ὡς
 Ἀναξίμανδρος καὶ Πλάτων. . . τέχα γὰρ ἀλογωτέρας, τετέστιν ἀρ-
 γοτέρας, διανοίας ἐστὶ τὸ μὴ θαυμάζειν πῶς κτλ. id. ib.

294^a καὶ τῷ δὲ ἄξιον ἀπορίας περὶ τοῦ αὐτοῦ φησί, πῶς ἄνωθεν
 13. καταφερομένην μορίῳ τῆς γῆς, εἰ τις πρὸ τοῦ πεσεῖν αὐτὰ ἀπο-
 σπῶν τι δαί τὴν ὑποκειμένην γῆν, μένει φερόμενα ὥς ἂν ἀντε-
 ρεῖδῃ τι αὐτοῖς, ἢ δὲ ὅλη γῆ μὴδὲν κατωθεν ἀντερείδοντες ὃ
 φέρει ἄλλ' ἡρμεῖ. διὰ ταῦτα μὲν γὰρ, φησί, τὸ ἀπαρεῖν περὶ τῆς
 γῆς ἐγένετο φιλοσόφημα πᾶσι· φιλόσοφος γὰρ ὄντως ἐστὶ τὸ τὰς
 αἰτίας τῶν ὄντων ζητεῖν. τὸ δὲ περὶ τὰς τέτυ λύσεις μὴ φυλά-
 ξασθαι, τὸ μᾶλλον ἀτόπους εἶναι τῆς ἀπορίας, θαυμάσειεν ἂν τις·
 δοκεῖν γὰρ λύειν τὴν ἐν τέτοις ἀπορίαν βυληθέντες πλείους ἀπορίας
 ἀξίους προσηρῶν. ὥτω μὲν ὃν ὁ Ἀλέξανδρος ἐξηγήσατο τὴν λέξιν,
 ὥτω γράφας "τὸ δὲ περὶ τὰς τέτυ λύσεις μὴ μᾶλλον ἀτόπους
 εἶναι δοκεῖν," καὶ ὡς ἑλληνιστὴς τὸ πλήρες, ὡς εἶρη, ἀποδύς. μὴ
 ποτε δὲ καὶ ὥτω ἔχη ἢ λέξιν συντόμως, ὃ μέντοι ἑλληνιστὴς ἀπὸ γ-
 γελῶ. εἰπὼν γὰρ ὅτι τὸ μὴ ἀπορεῖν εἰκότως ἐγένετο φιλοσόφημα
 πᾶσι, ἐπάγει "τὸ δὲ περὶ τὰς τέτυ λύσεις μὴ μᾶλλον ἀτόπους
 εἶναι δοκεῖν τῆς ἀπορίας," καὶ ὥτω λύοντας δηλονότι, θαυμάσειεν
 ἂν τις, ὡς τὸ ἀτόπης μὴ πρὸς τὰς λύσεις ἀκούειν ἀλλὰ πρὸς τὴν
 λύοντας. ἐγὼ μὲντοι πάλιν τῶν ἀντιγράφων ἡρῶν ὥτως ἔχομεν
 "τὸ δὲ καὶ περὶ τέτυ λύσεις μὴ μᾶλλον ἀτόπους εἶναι δοκεῖν," καὶ
 ἔγω ὥτως καταλλήλοτερον. id. ib.

294^a ἀγνοῦ ἐγὼ, ταῖς Ξενοφάνους ἐπεσι τοῖς περὶ τῶν μὴ ἐντυ-
 25. χῶν, πότερον τὸ κάτω τῆς γῆς μέρος ἄπειρον λέγων διὰ τοῦτο
 μένει αὐτὴν φησίν, ἢ τὸν ὑποκάτω τῆς γῆς τόπον καὶ αἰθέρα ἄπει-
 ρον, καὶ διὰ τοῦτο ἐπ' ἄπειρον καταφερομένην τὴν γῆν δοκεῖν ἡρ-
 μεῖν. ὥτα γὰρ Ἀριστοτέλης διεσαφηνισεν ὅτε τὰ Ἐμπεδοκλέους ἐπὶ
 διορίζει σαφῶς· γῆς γὰρ βαθὺ λέγεται ἂν καὶ ἐκεῖνα εἰς ἃ κατείσιν.
 ἀλλὰ ταύτην μὲν τὴν δόξαν ἐπὶ ἀντιλογίας ἡξίωσεν ὡς παντελῶς
 ἀπίθανον· ἐπ' αὐτῇ δὲ τὴν Θαλῆ τῷ Μιλήσιῳ τίθησιν, ἐφ' ὕδα-
 τος λέγοντος ὀκεία τὴν γῆν ὥσπερ εὐλὸν ἢ ἄλλο τι τῶν ἐπινη-

καὶ τῷ ὕδατι πεφικότερον. πρὸς ταύτην δὲ τὴν δόξαν ὁ Ἀριστο-
 τέλης ἀντιλέγει, μᾶλλον ἴσως ἐπικρατέστερον διὰ τὸ παρ' Αἰγυπτίοις
 ἔτι καὶ μὲν σχήματι λέγεσθαι καὶ τὴν Θαλῆ ἴσως ἐκείνου ἐν λό-
 γῳ κεκομμένῳ. id. f. 127.

μὴ τὸ κατακλυσθέν γὰρ τὸ τῶν φυσικῶν ἀρχαίτατος ὡς 294^a
 ἔτις ὁ Μιλήσιος, ὅπερ ἡ δόξα αὐτῇ ἐστὶ, τὸ ὅτι ἡ γῆ ἐφ' ὕδατος
 καί. φησὶ δὲ τὴν ἐν Θαλῆ ὑπὸ τοῦ φηραῖ ματαλάειν
 ὡς τὸ παρ' ἡμῶν Μιῶσι καὶ περὶ φυσικῶν καλῶς ἐκπαιδεύσειεν·
 ὑμνοθετησάμενος γὰρ τὴν Μιῶσι καὶ φηραῖ, ὡς καὶ τῶν γραφῶν
 τῶν ἡμετέρων μαρτυροῦμαι, πᾶσας τὰς διὰ γραμμάτων πωδεῖας
 ἀπὸ φηραῖ μὲν τὴν τοῦτον ἰσχυρότατα. τὸ δὲ τοῦτον δόγμα, τὸ
 ἔστι ἡ γῆ πρὸς ὕδατος ὑπερῆ, ὁ Θαλῆς ἐξ Αἰγύπτου μετακεκ-
 μεν. cod. Reg. 1853.

τὸ γὰρ τυχόν μορίον ἐμβληθὲν εἰς ὕδωρ ὅχι ἴσα, ὥς ἂν εἰς 294^a
 τὴν πυθμένα τῆς ὕδατος ἔλθῃ (τὴν γὰρ σημαίνει τὸ βυθίζεσθαι), καὶ
 βάπτω φέρεται καὶ μεῖζον. Simpl. f. 127.
 κατεβύθισαν λέγεσθαι φησὶ ὁ Ἀλέξανδρος τὰς γῆν μὴ ἔχοντα 294^a
 τὸ σχῆμα, τῆς δὲ τινὲς ἐν τῷ πυθμένι ταῦτα ὅν τὰ ἀγγεῖα,
 ἐμφραττόντων ἡμῶν τὸ σχῆμα βαπτίζομενα ἐν τῷ ὕδατι, ἐπὶ τὴν
 βάσιν ὅθεν εἰσέρχονται διὰ τὸ πεπληρωμένον πνεύματος μὴ δυνα-
 μένου μεταστῆναι καὶ υποχωρεῖσθαι τῷ ὕδατι διὰ τὸ πεφραγμένον
 τὸ σχῆμα. cod. Coisl. 166.

εἰδὼς ἀγγεῖον ἢ κατεβύθισαν ἐστὶ, τὸ αὐτὸ δὲ καὶ ὑδρόρραξ παρὰ
 τισιν ὀνομάζεται, ἔχον δὲ ἄνωθεν μίαν ἐπὶ ἡ κατὰ πλατεῖαν
 κάτω δὲ πάλιν πολλὰς τε καὶ πάνυ μικράς. εἰ γὰρ τις τὴν ἄνω τε
 καὶ πλατεῖαν ἐπὶ ἐπιφύρεται ἐπικαλύψειεν, εἴτα τὸ τοῦτον ἀγγεῖον
 κατ' ὕδατος πῶς ἐπαφήσειεν, ὅτε μικρὸν τι ὑδοθεῖ ὕδωρ εἰσρυή-
 σε, διὰ τῶν μικρῶν τε καὶ κατὰ γωνιῶν ἐπὶ τῶν κατωθεν
 ὄντων· γέμει γὰρ αἶρος τὸ τοῦτον ἀγγεῖον, ὅς ἐκ ἔχει πῶς ποῖ
 διεξέλθαι τῆς πλατείας ἐπὶ τῆς ἄνωθεν ὕψους ἐμπεφραγμένης,
 ὡς ἐφημεν. ταῦτ' ἄρα καὶ ἐπὶ σῶμα διὰ σῶματος ὃ χωρεῖ, ὅτε
 μικρὸν ὕδωρ ἐν τῷ ἀγγεῖῳ εἰσέρχεται λεπτομερεστάτην σῶματος,
 αἶρος δηλαδή, γεγεμισμένον, ὡς προειρήκαμεν. ὑδρόρραξ δὲ τὸ
 τοῦτον ἀγγεῖον καλεῖται, ὅτι οἱ ἐν χώραις τισὶν ἀλλοδαπαῖς περι-
 πλῶντες, ἐπὶ ποτίμων ὕδατων ἐν ἐνδοῖς γενήσονται, χαλῶσι τὸ
 τοῦτον ἀγγεῖον ἐν τῇ θαλάσσῃ, πλὴν ὅχι ὅλον, ἀλλὰ μέγα τὸ
 μέγεθος τῷ θαλασσίῳ ὅσω ἐμβαπτίζονται ὕδατι. ἔθεν καὶ διὰ τῶν
 σμικροτάτων ἐπὶ τῶν κατωθεν ὕδων, πλὴν καὶ τῆς ἄνωθεν ἐπὶ
 τῆς πλατείας ἡρυγμένης, τὸ λεπτομερεστερόν τε καὶ καθαρώτερον
 ὕδωρ τῷ ἀγγεῖῳ ἐνδοθεν εἰσέρειν δεχόμενον βάπτω ὑφαρπάζουσι τε
 καὶ εἰσυσσῶ ὕδωρ γλυκύ τε καὶ πότιμον. τὸ γὰρ παχύτερον καὶ ὑλικώ-
 τερον αἶτε λεπτοτάτων καὶ πάνυ βραχυτάτων ὕδων τῶν ἐπὶ ἔξω-
 θεν μένει, ἀπὸ τῆς δὲ ὅσον λεπτότερόν ἐστι καὶ ποτιμώτερον. cod.
 Reg. 1853.

ὅπως γὰρ, φησὶ, πρὸς τὴν ὥτω λέγοντας περὶ τῆς κινήσεως 294^a
 τῆς γῆς ὡς ἐκ ἐχέσης κίνησιν, ὃ περὶ τῆς γῆς αὐτῆς ἐστὶν ἢ ἀμ-
 φισβήτησις μορίῳ ὕψους τῷ παντός, ἀλλὰ περὶ ὅλης τῆς τῶν φυ-
 σικῶν σωμάτων συστάσεως. Simpl. f. 128.

295^a 19. μάλλον δὲ ἐβιάσθη (ὁ Ἀλέξανδρος) νυμφῶν τὴν κάσμον τῶν
 τῶν ὑπὸ μόνῳ τῷ νεύειν καὶ τῷ Ἐμπεδοκλέῳ (") γενέσθαι. μήποτε
 δὲ καὶ ἐπικρατῇ ἐν τῷ τῷ νεύειν, ὥστε ἐν τῷ σφαίρῳ ἡ φιλία
 ἀλλ' ἀμφὶ ὑπ' ἀμφὶν λόγον γίνεσθαι. καὶ τάχα ὁ δὲ κινῶν
 παραβλάσκει τὴν τῷ Ἐμπεδοκλέῳ ἐκὼν τῷτα φιλία.

αὐτὰρ ἐγὼ πάλιν οὐκ ἐλαττωμαι ἐς πᾶσαν ἡμῶν,
 τὴν πρέτερον κατέλεξα λόγῳ λόγον ἐποχετεύων
 κείνων. ἐπεὶ νεῖκος μὲ ἐνέριστατο ἱεστο βάνθος
 δίκης, ἐν δὲ μέσῃ φιλότῃς γροφάλεγγι γένεθαι,
 ἐν τῇ δὲ τὰδε πάντα συνέρχεθαι ἐν μόνῳ αἰνῶνι
 ἢ κ' ἀφαν. ἀλλ' ἰδὲ λήμια σιτισμένην ἄλλοθεν ἄλλα
 τῶν δὲ τε μισογομένων χεῖρ' ἔθνεα μυρία θνητῶν,
 πολλὰ δ' ἄμικτα ἔσχε κεραυομένωσι ἐναλλάξ,
 ὅσοι' ἐτι νεῖκος ἔρκε μεταρσίων· ὃ γὰρ ἀμεμφέως
 πᾶν ἐξεστῆεν ἐπ' ἔχματα τέρματα κύκλου,
 ἀλλὰ τὰ μὲν τ' ἐνέμμενε μελέων, τὰ δ' ἐξεβαθύνει
 ὅσων δ' αἶαν ὑπεκροθεί, τῶσιν αἶαν ἐπῆμε
 ἡμῶν φιλότῃς ἀμεμφέως ἀμβροτος ὀρμή.
 αἶψα δ' ἔθνεα τ' ἐφύοντο, τὰ πρὶν μέθον ἀθανάτ' εἶναι,
 ζωρὰ τε τὰ πρὶν ἀκρητὰ διαλλάξαντα καλεούτους.

ἐν τούτοις δηλοῦν ὅτι ἐν τῇ ἀπλῇ διακοσμήσει ὑποσέλλεται μὲν τὸ νεῖ-
 κος, ἡ δὲ φιλότῃς ἐπικρατεῖ, ὅταν ἐν μέσῃ τῇ γροφάλεγγι, τυτῆται
 τῇ δίκῃ, γένεθαι, ὥστε καὶ τῆς φιλότῃς ἐπικρατεῖς ἐστὶν ἡ δίκη·
 καὶ ὅτι τὰ μὲν τῶν σοφῶν ἀμικτα μένει ὑπὸ τῷ νεύειν, τὰ δὲ μὴ
 γινόμενα ποιεῖ τὰ θνητὰ καὶ ζῶα καὶ φυτὰ, διότι πάλιν διαλύει τὰ
 μισγόμενα. ἀλλὰ καὶ περὶ γενέσεως τῶν ὀφθαλμῶν τῶν σωμα-
 τικῶν τούτων λόγῳ ἐπιγίγνεται

ἐξ ὧν ὁμματ' ἐπῆξεν ἀπὸ πᾶσι δι' Ἀφροδίτῃ,
 καὶ μετ' ὀλίγον

γυμφοῖς ἀσκήσασα κατασφύροισι Ἀφροδίτῃ
 καὶ τὴν αἰτίαν λέγων τὴν τῶν μὲν ἐν ἡμέρᾳ τῶν δὲ ἐν νυκτὶ καλ-
 λιον ἔραν

Κύπριδος (φῆσιν) ἐν παλάμῳσιν ὅτε ξύμπρωτ' ἐφύοντο.
 ὅτι δὲ περὶ τούτων λέγει τῶν ἐν τούτῳ τῷ κόσμῳ, ἀνωτέρων τῶν ἐπὶ
 αἰ δὲ τί σοι περὶ τῶνδε λιπόφυλος Ἰπλάτο πῆξας,
 πῶς ὕδατος γαίης τε καὶ αἰθέρος ἡλέων τε
 κινημένων εἰδὼν τε γονότατο χροῖά τε θνητῶν
 τοῖ' ὅσα νῦν γεγάσσι συναρμολόγῃτ' Ἀφροδίτῃ.
 καὶ μετ' ὀλίγον

ὡς δὲ τότε χθόνα Κύπρις, ἔπειτ' ὀδύρεν ἐν ὄμβρῳ,
 ἡ δ' ἀποπαυμένησιν ὁπ' πυρὶ δῶκε κρατῶναι.

καὶ πάλιν
 τῶνδ' ὅσα ἔσω μὲν πυκνὰ, τὰ δ' ἐκασθὶ ματὰ πύργῳ,
 Κύπριδος ἐν παλάμῳσι πλάσθαι τοῖσδε τυχόντα.

(") cf. Empedocles et Parmenidis fragm. ex cod. Taur. re-
 stit. ab Am. Peyron Lips. 1810 p. 27 sqq. ad versus Empe-
 docleos praeter cod. Reg. 1910 inspexi codd. Laurent. (89) Plot.
 76) et Oxon. Collég. Corp. Christi.

ταῦτα ἐξ ὀλίγων τῶν εὐθὺς προσπεσόντων ἐπὶ τὴν ἀναλεξιμένην
 παρεθέμην. μήποτε δὲ τῷ Ἐμπεδοκλέῳ ὡς ποιητῇ μυθικώτε-
 ρον παρὰ μέρος τὴν ἐπικρατείαν αὐτῶν λήγοντος,

ἄλλοτε μὲν φιλότῃ συνερχόμεν' εἰς τὴν ἀπάντα,

5 ἄλλοτε δ' αὖτ' ὀλίγη ἔκαστα φερέμενα νεῖκος ἔχθαι.

ὁ Ἀριστοτέλης μυθικώτερον τῷ ἀποχερσάμενος ἐρωτᾷ τὸς τὴν
 δίκην τῆς μῶν τῆς γῆς αἰτιωμένους, ὅτε τὰ σοφῆα διαστῆται
 χωρὶς ὑπὸ τῷ νεύειν. id. f. 128 b.

δοξεῖ δὲ ἡ ἀπάντησις μὴ καὶ θύρας εἶναι· ὁ γὰρ Ἐμπεδοκλέης 295^a

10 τῆς διακοσμήσεως ταύτης τὸ νεῖκος αἰτία. διὰ βικίως ἐξηγήτῃ

24 σαφὲς ἠνάγκασαι ὁ Ἀλέξανδρος. ἐρωτᾷ γὰρ, φησὶν, ὅτε τὰ
 σοφῆα τῷ νεύειν χωρὶς ἢν πρὸ τῆς διακοσμήσεως, πῶς διαστῆται
 ἡ γῆ, καὶ διασπῆται ἵνα μὴ ἀλλήλων ἀνίσωμεν ἀλλὰ τῷ νεύειν,
 τυτῆται ὅτε ἡ φιλία κατεκράτει καὶ τὰ σοφῆα ἀπὸ τῷ νεύειν. τὴν
 15 γὰρ ὑπὸ ἀντὶ τῆς ἀπὸ ἀνυσέον, πρόθεσιν ἀντὶ πρόθεσεως· ἔθος γὰρ
 τῷ τῶν Ἀττικῶν ("). cod. Coisl. 166.

καὶ ἔακε τὸτο παρέκβασιν εἶναι πρὸς Δημόκριτον ἀπειρον 295^b
 ὑποτιθέμενον καὶ μεταξὺ. id.

ταύτης μὲν ὅν τῆς δόξης καὶ Πλάτων ἐστὶν ἐν οἷς ἐν Φαίδωμῳ 295^b

20 (p. 109) λέγει. . . ἀλλ' ὁ γὰρ Ἀριστοτέλης εὐρὺν προσηλυμμένην 11.

αὐτὴν ὑπὸ Ἀναξιμανδρῷ ἐμαρμελέερον αἰετῇ τῶν ἐλέγχων τῇ
 ἀντιλέγειν πρὸς Πλάτωνα. . . ὁ δὲ Ἀλέξανδρος, διὰ τὸ εἰπεῖν,
 φησὶν, ὥστε τῶν ἀρχαίων Ἀναξιμανδρῶς ἐδήλωσεν ὡς καὶ
 ἄλλων ὄντων ἐν ἀρχαίων ταύτης τῆς δόξης. καὶ καὶ ἀδελφον, φησὶν,
 ὅσον ἐπὶ τῇ λέξει ταύτῃ, πότερον καὶ ἡμεῖς ἐν τῷ μέσῳ ὄσα, ἡ
 μένει μὲν ἐν τῷ μέσῳ διὰ τε τὴν ἰσορροπίαν τὴν αἰκίαν καὶ τὴν τῷ
 περιέχοντος ὁμοιότητα, μένεσθαι δὲ ἵλλαται τὸ καὶ κινεῖν περὶ τὴν διὰ
 παντὸς τεταμένον πόλον. Ἀναξιμανδρῷ δὲ δοκεῖ καὶ διὰ τὴν ἀέρα
 τὴν ἀνέχοντα μένειν ἡ γῆ καὶ διὰ τὴν ἰσορροπίαν καὶ ὁμοιότητα.

30 Simplic. f. 129 b.

ταῦτα μὲν ὅν τῷ Ἀριστοτέλει, καὶ τάχα ἂν τις ὑποστήσῃ τῷ 296^a
 ὅντι μὴ πρὸς τὴν Πλάτωνικὴν ἀπόδειξιν αὐτὴν ἀπλῶς ἀποτινέσθαι 23.

τῷ γὰρ Πλάτωνος τὴν ἰσορροπίαν καὶ τὴν ὁμοιότητα αἰτιωμένον, ὁ
 Ἀριστοτέλης ὑδατὶ φαίνει τῆς ἰσορροπίας μνησθεῖς, καὶ ὁ Ἀλέ-
 35 ξανδρος ἀντὶ τῆς ὁμοιότητος πανταχῇ τὴν ἰσορροπίαν παραλαμ-
 βάνει. πλὴν καὶ πρὸς ἐκείνους ἀποτινέθαι τὸν λόγον ὁ Ἀριστοτέλης,
 ῥητέον ὅτι ἡ Σωκράτης ἐξ ὑποθέσεως προάγει τὸν λόγον. id.
 f. 130.

πρῶτον προτίθει δειξάν ὅτι ὁ κινεῖν ἡ γῆ κύκλῳ, ὅτε περὶ 296^a

40 τὸ μέσον ὡς ἐν τῶν ἄστρον ὄσα, ὡς ἔλεγον οἱ Πυθαγόρειοι, ὅτε 27.

ὡς ἐν τῷ μέσῳ περὶ τὴν ἄξονα τῷ παντὸς ἰλλομένη. id. f. 131.

καὶ γὰρ ἡ φορὰ τῶν μορίων καὶ ὅλης αὐτῆς ἐπὶ τὸ μέσον ἐστὶ τῷ 296^b
 παντός. εἰπὼν δὲ ὅτι ἡ φορὰ τῆς γῆς ἐπὶ τὸ παντὸς ἐστὶ μέ-
 8 σον, ἐπείγει ὅτι καὶ μὴ κινεῖν ἡ γῆ, ὡς τινες λέγουσιν, ἀλλ' ἐπὶ

(*) p. 295 a 35. ac praeterea, quemadmodum inquit Alexan-
 der, quod conversione pellitur, non ea ratione pellitur ut sci-
 licet quiescat, sed ut ad medium tantum feratur, et secundum
 quod in medio invenitur, etiam movebitur. Themist. f. 35 b.

τῷ κέντρῳ τυγχάνη καμμένη· τὸτο· ἂν τις ἀπορήσῃ, ἐπεὶ δὲ ταύτην
τῷ ὑποκαίμενῳ· τὸ μέσον εἰς ἀμφοτέρων, τὸ τε πάντες εἰς τῆς γῆς
ὡς πρὸς πότερον· μέσον φέρεται τὰ βάρος ἔχοντα καὶ τὰ μέτρα τῆς
γῆς καὶ φύσιν. id. ib.

296^a 20. ὁ δὲ Πτολεμαῖος ἐν τῇ ἀρχῇ τῆς Συναξέως ὑποθέμενος τὰ
βάρη πρὸς ἴσας γωνίας καταφέρει, διὸ καὶ μένειν ἀκίνητος καὶ ὁ
πίπτειν, δεικνύοντι ὅτι πάντα ἐπὶ τὸ κέντρον ἐπέλγει. id. f. 131 b.

297^a 4. ὅδ' ἂν αἱ τῆς σελήνης ἐκλείψεις τοιαύτην εἶχον τάξιν τῶν
χηματισμῶν ὥς καὶ τὴν διάμετρον αὐτῆς αἰετὶν πρὸς τὴν ἥλιον
στάσιν ἀποτελεῖ, ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς ἐλάττωσι τῷ ἡμικυκλίῳ διαστή-
ματος. τὸτο δὲ ἂν συνέβαινε καὶ εἰ μεταβαταῖος ἐποιεῖτο τὴν
κίνησιν ἢ γῆ· εἰ δὲ κύκλῳ περὶ τὸ κέντρον, ὡς Ἡρακλείδης· ὁ
Ποντικὸς ὑπετίθετο, τῶν ὑρανίων ἡμεμένων. . . ὁ δὲ λέγει καὶ ὁ
Πτολεμαῖος, ὅτι πάντα ἂν τὰ μὴ βεβηκότα μίαν αἰετὶν ἐκινῶσαν
τῇ γῇ κίνησιν ἐφαίνετο ποιούμενα· καὶ ὅτ' ἂν νέφος ποτὶ ἐδάνατο
παροδεύον πρὸς ἀνατολὴν ἔτε ἄλλο τι τῶν ἰσταμένων· ἢ βαλλομέ-
νων, φθασέσης αἰετὶν πάντα τῷ τάξει τῆς γῆς, εἴπερ τοσαύτην ἐν
βραχεῖ χρόνῳ ποιεῖ τὴν ἀποκατάστασιν. id. f. 132.

297^a 10. εἴτα καὶ τὴν φαντασίαν ἡμῶν διορθοῖ τὴν ἄλλο μέρῃ ἐπ'
ἄλλο τιθεῖσαν εἰς ὕψος πολὺ, ἕως ἂν ἐκπεσὼν τῆς ἐπὶ τὸ μέσον
σπουδῆς ἀλλαχὲρ ὑπενεχθῇ· ὃ καὶ κυμαίνει, φησί, τινεσὶν ἐκ ὀγκύ-
μῃ· καὶ τὸ ὑπερεκχειλεῖ· ὅτε καὶ τὸ ὕδωρ ἔτε· τὸ ὠθέμενον πρὸς ἄλλο
τι τὴν ῥοπὴν ἔχουσιν ἢ πρὸς τὸ μέσον. ἢ τὸ "ὕχ οἶόν τε κυμαίνει"
εἶπεν ἀντὶ τῷ ὑποχωρεῖν καὶ ἀντιπαρέρχασθαι τῷ πλείοντι· ἢ ἑλαττόν·
τὸτο καὶ τὰ ὕδαρ πάχει. id. f. 132 b.

297^a 17. ὑποθέμενος ὅτι τὴν γῆν μεμυγμένην τέως τοῖς ἄλλοις, εἴτα
διακρινομένην, ὡς Ἀναξαγόρας ἐδόκει λέγειν, καὶ ἐνεργεῖα ἐκ τῷ
δυναμεί γινομένην καὶ φερομένην ἐπὶ τὸ μέσον. . . ἀπορίαν ἐκείνην
τὰ ἀπὸ τῶν κεντροβαρικῶν παρὰ τοῖς μηχανικαῖς λεγομένων
ἀναφυσμένην. τὰ μὲν ὅτι κεντροβαρικά, οἷα πολλὰ καὶ χαρίεστα
ὁ τε Ἀρχιμήδης καὶ ἄλλοι γεγράφασι πολλοί, σκοποὶν ἔχει πῶς τὸ
δοθέντος βάρους τὸ κέντρον εὐρεθῇ, τινεσὶ σημειῶν τι ἐπὶ τῷ σώ-
ματος ἀφ' οὗ σφάρτυ τινὲς ἐξαφθείσης, μεταωριζόμενον ἀκλινὲς
ἔσται τὸ σῶμα. id. ib.

297^b 11. ἀντὶ δὲ τὸ "ἀναγκαῖον μέχρι τούτου φέρεται" λέγει ὁ Ἀλέξαν-
δρος τινὰς γράφειν "ἀναγκαῖον μὲν τούτου φέρεται," τινεσὶ τῆς ἐπὶ
τῷ μέσῳ ῥοπῆς. ἀποδέχεται δὲ τὴν ἑτέραν γραφὴν. id. f. 133.

298^a 11. ἀμφὲς ἐν τισὶ μέρεσι τῆς Αἰγύπτου ἢ ὕδαρ τῆς ἀρκτεῖς ὁ
φαίνει, καὶ ἐν τισὶ τόποις ὁ Κάνωβος ὕχ ὁρά, ὃ καὶ Ἀσκλη-
πάδοτος ἐξόρησεν ὁ φιλόσοφος. cod. Coisl. 166. cf. Simpl. 40
f. 133 b ext^a.

298^a 15. καὶ οἱ ἀστρονόμοι δὲ τὸ μέγεθος τῆς γῆς εὖρον διὰ τινων ἀστρο-
λάβων καὶ κλιματολάβων εὐρόντες τὸ καὶ κορυφὴν δύο ζώδιων θα-
λαττοδρομῶν καὶ πεζοδρομῶν ἀριθμήσαντα τὸ μεταξὺ διάστημα τι
καὶ τὸ λοιπὸν εὐρόντες· τέμνειν καὶ ἢ γῆ εἰς β' ζώδια. ἢ δὲ μέ-
θοδος ἀκριβεστέρα τοῖς μαθηματικοῖς. cod. Coisl. 166.

ἐπεὶ δὲ τὰ μέτρα τῆς γῆς ἐμνημόνευσεν ὁ Ἀριστοτέλης,
τετταράκοντα μυριάδων αὐτῆς λέγεσθαι τὴν περιφέρειαν αἰπὴν,

καλῶς ἂν ἔχει καὶ διὰ τὴν ἀπιστίαν τῇ σοφίᾳ τῶν παλαιῶν ἀν-
δρῶν τὴν μέθοδον τῆς μετρήσεως συντόμως προσαναγράψαι.
λαβόντες ἀπὸ διόπτρου δύο τῶν ἀπλαντῶν ἀστέρων μοριαῖον ἀλλή-
λων ἀπέχοντες διάστημα, τινεσὶ τριακοσίων ἐξήκοντον μέρος τοῦ
μεγίστου ἐν τῇ ἀπλαντῇ κύκλῳ, καὶ εὐρόντες πάλιν ἀπὸ διόπτρας τὴν
τόπῳ οἷς καὶ κορυφὴν εἰσιν οἱ δύο ἀστέρες, καὶ τὸ μεταξὺ διάστημα
διὰ ὁδομέτρων μετρήσαντες ἤρουν πεντακοσίων αὐτὸν σταδίων· ἐξ
ὧ συνάγεται ὅτι ὁ μέγιστος τῶν ἐν τῇ γῇ κύκλων περίμετρον ἔχει
μυριάδων δεκαοκτώ, ὡς ὁ Πτολεμαῖος ἐν τῇ γεωγραφίᾳ συνελ-
οίσατο. ἐπεὶ δὲ δεικνύει ὑπὸ τῷ Ἀρχιμήδους ἢ περίμετρος τοῦ
κύκλου τριπλασίων τῆς διαμέτρου καὶ ἐτι ἐβδόμῳ μέρει αὐτῆς
ὑπερέχουσα, ἔσται ἡ διάμετρος μυριάδων πέντε καὶ ἑπτάκις χιλίων
διακοσίων ἐβδομήκοντα τριῶν. δεικνύει δὲ πάλιν τὸ ὑπὸ τῆς δια-
μέτρου καὶ τοῦ τετάρτου μέρους τῆς περιμέτρου ἴσον τῷ ἐμβαδῷ τοῦ
κύκλου, ὡς γίνεσθαι τὸ ἐπιπλέον τοῦ κύκλου μυριάδων διπλῶν ἐμβα-
δῶν εικοσιπέντε, καὶ ἀπλῶν ἐπτακισχίλων ἐπτακοσίων εικοσιοκτώ,
καὶ ἐτι σταδίων πεντακισχίλων. πάλιν δὲ δεικνύει ὅτι ἡ ὅλη τῆς σφαί-
ρας ἐπιφάνεια τετραπλασίων ἐστὶ τοῦ ἐμβαδῷ τοῦ ἐν αὐτῇ μεγίστου
κύκλου, ὡς συνάγεται τὸ τῆς ἐπιφανείας μέγεθος σταδίων μυριά-
δων διπλῶν ἑκατὸ τριῶν καὶ ἐπτακοσίων δεκατεσσάρων. ἴσα δὲ καὶ
τὸ σερεὸν εὐρεθῇ τῆς γῆς μέγεθος, ὁ μέγιστος κύκλος ὁ ἔχων μυ-
ριάδας διπλᾶς εικοσιπέντε καὶ ἀπλᾶς ἑπτάκις χιλίας ἐπτακοσίας
εικοσιοκτὼ καὶ ἐτι πεντακισχίλας μονάδας πολλαπλασιασθεῖς ἐπὶ
τὴν διάμετρον, καὶ γίνεσθαι κύκλῳ ὁ βάσις μὲν ἔχων ἴσην τῷ με-
γίστῳ κύκλῳ, ὕψος δὲ ἴσον τῇ διαμέτρῳ μυριάδων τριπλῶν ἑκα-
τὸν τεσσαράκοντα ἑπτά, καὶ διπλῶν ἐξακισχίλων πη, καὶ ἀπλῶν
τετρακισχίλων τριακοσίων ὀγδοήκοντα, καὶ ἐτι πεντακισχίλων μο-
νάδων. καὶ ἐπειδὴ ὁ ὕψος ἔχων κύκλῳ ἡμιούλιος ἐστὶ τῆς σφαί-
ρας, ἀφαίρω τούτων τὸ τρίτον, καὶ τὸν καταλειπόμενον ἀριθμὸν ἔχω
τοῦ σερεὸν τῆς σφαίρας τῆς γῆς μυριάδων τριπλῶν ἑνενήκοντα
οκτώ, καὶ διπλῶν τετρακισχίλων ἐξήκοντα τριῶν, καὶ ἀπλῶν ἐξα-
κισχίλων τετρακοσίων τεσσαράκοντα ἔξ, καὶ ἐτι μονάδων ἑνακισχι-
λίων πεντακοσίων τριῶν. πρὸς δὲ τοσούτον μέγεθος τῆς γῆς τὰ
τῶν ὕδων ἀναστήματα ὅτι ἔστιν ἱκανὰ τὸ σφαιρικόν αὐτῆς ἀφελῆσθαι
χῆμα, ὅδ' ἐστὶ τὰ μέτρα τὰ ὡς σφαιρικῆς ὕψος αὐτῆς συναχθέντα
διαβάλλειν· ὁ καὶ Ἐρατοσθένης τὴν ἀπὸ τῶν ὑψηλοτάτων ὀρῶν ἐπὶ
τὰ χθαμαλωτάτα πίπτουσα κάθετον δεικνύει διὰ τῶν ἐξ ἀποστη-
μάτων μετρουμένων διόπτρων σταδίων ἴσαν δέκα. εἰ δὲ ὁ Ἀριστο-
τέλης τὸ τῆς περιφέρειας τῆς γῆς μέγεθος εἰς τεσσαράκοντα μυ-
ριάδας συλλογίσας τὴν μαθηματικὴν φησι, περιφέρειαν πάντως
τὴν ἐπιφάνειαν αὐτῆς λέγων, ἐπειδὴ μὴ προσέθηκε σταδίων εἶναι
τοῦτο τὸ μέτρον, ἀδύνατον εἰ διαφωρῇ πρὸς τὴν ὑγερὴν συλλογισθέντα
τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς τῶν σταδίων ἀριθμὸν. καὶ διαφωρῇ δέ,
θαυμάσιον ὅδ' ἐστὶν· ἔγωγε καὶ πῦρ τοῦτο ὑπὸ Ἀρχιμήδους ποιεῖσθαι
θεωρήματα πρὸς τὴν ἀκαμπτῇ τῇ προκειμένῃ κατάληψιν. μή
ποτε δὲ ὅδ' ὁ Ἀριστοτέλης φαίνει ὡς ἀκριβὲς τοῦτο τὸ μέτρον
ἀποδεχόμενος, ἀλλὰ τοσούτον ἔλαβεν ἐξ αὐτῶν μόνον, ὅτι ἡ ἴσας
ἐστὶ μεγάλη τοσούτων ὕδαρ μέτρων. Simpl. f. 136.

Γ.

298^a 27. Ἐν τοῖς ὑποθετικοῖς, ἐν οἷς τὸ ἡγούμενον ἔμῳ ἀληθές ἐστι
ἀλλὰ καὶ ἐναργές καὶ ἀναμφίλεκτον, ἀντὶ τούτου εἰ συνδέσμων τῶν ἐπὶ
χρῶν) παρασυναπτικῶν ἀντὶ τῶ συναντικῶν διὰ τὸ τοιοῦτον ἀξίωμα 5
αἱ νεώτεροι παρασυναπτικὸν καλεῖται. καὶ Θεόφραστος δὲ ἐν τῷ πρώτῳ
τῶν Προτέρων Ἀναλυτικῶν τὴν αἰτίαν τῆς τοιαύτης χρήσεως ἐδή-
λωσε. διὰ τούτου ἔν τῳ δ' Ἀριστοτέλει νῦν ἔκ εἰπεν εἰ τῶν φύσει
λεγομένων, ἀλλ' ἐπειδὴ τῶν φ. λ. (*) Simpl. f. 137 b.

298^a 28. σωμάτων ἔργα μὴ καλεῖ τὴν καὶ τὸν κίνησιν, πάθος δὲ τὴν 10
ἀλλοίωσιν, ἣν καὶ διττὴν λέγομεν, ἢ τελείαν καὶ ποιεῖν γένεσιν, ἢ
ἀτελεῖ μὴ φυλάττειν δὲ τὸ ὑποκείμενον καὶ ποιεῖν τὴν κυρίως ἀλλοίω-
σιν. cod. Coisl. 166.

ἔργα μὴ αἱ καὶ τὸν κίνησεις, πάθος δὲ θερμότητες καὶ ψυχρό-
τητες καὶ τὰ ἄλλα, ὧν εἰσὶν αἰτίαι τὰ σώματα καὶ τὰς ἐν αὐτοῖς 15
δυνάμεις. ἔχοντα γὰρ τὰ σώματα δυνάμεις τινὰς ποιητικὰς ἢ
παθητικὰς ἢ ψυχτικὰς, καὶ ταύτας ἢ ποιεῖν ἢ πάχυνσι. καὶ ἐξ ἑνὸς
γινόμενον, ὡς ἢ θερμότης, τῷ μὴ ποιεῖντος ἔργον, τῷ δὲ πάχοντος,
ὡς τῷ θερμαινόμενῳ ὕδατος, πάθος. cod. Reg. 1853.

298^b τῷ ἀλλοιούμενῳ πάθος καὶ εἰς ἄλλα μεταβάσεις, τυτέστιν αἱ 20
1. γενέσεις καὶ αἱ φθοραί. Simpl. f. 137 b.

298^b τῷ κόσμῳ ἢ στοιχείῳ ἐστὶν ἄλλα μέρος μάλλον, ὡς Ἀλέξαν-
6. δρος· τὸ γὰρ στοιχεῖον δι' ὅλου τοῦ στοιχειωτοῦ διέρκει καὶ τοῖς μεθ' ἑαυτοῦ
στοιχείοις συγκεράσσει. cod. Reg. 1853.

298^b 14. τετραχὺ διείλεται τὰς περὶ γενέσεως δόξας. καὶ γὰρ οἱ μὴ τελείως 25
τὴν γένεσιν ἀναιρῶσι, πάντα τὰ ὄντα ἀγένητα λέγοντες διὰ τὸ τῶν
γεννητῶν καὶ φθοαρῶν μὴ εἶναι γινώσκον, αἰετῶν αὐτῶν, ὡς
Παρμενίδης καὶ Μελισσος ἐδόκουν λέγειν· οἱ δὲ ἀπ' ἐναντίας τέ-
των, ὡς Ἡσίοδος, καὶ τὸ πρώτιστον τῶν παρ' αὐτῶν γενέσθαι λέγων
(Theog. 116) "ἦτοι μὴ πρώτιστος χάος γένετ'·" οἱ δὲ τὰ μὴ ἄλλα 30
γενέσθαι λέγουσιν, ἐν δὲ μόνον τὸ κοινὸν ὑποκείμενον ἀγένητον φασιν,
ἐξ ὧν τὰ ἄλλα γίνεσθαι, ὥσπερ Ἡράκλειτος· οἱ δὲ ὑδὲν ἀγένητον
σῶμα λέγουσιν, ἀλλὰ πάντα γίνεσθαι, ἐξ ἐπιπέδων μέντοι συντιθέ-
μενα. πρώτους δὲ προχειρίζεται τὰς περὶ Μελισσον καὶ Παρμενίδην,
ὧν ὁ μὴ ὑδὲ ὅλως γένεσιν εἶναι φησιν, Παρμενίδης δὲ ἔκ πρός ἀλή- 35
θειαν ἀλλὰ πρὸς δόξαν. διὰ τούτου προσέθηκε τὸ "ἀλλὰ μόνον δο-
κεῖν ἡμῖν". ἢ τί κωλύει, φαίη ἂν τις, μὴ λέγεσθαι φυσικῶς
ἐκείνους, μηδὲ ὡς φυσικῶς εὐθύνεσθαι; ἢ ὅτι περὶ φύσεως ἐπέγρα-
φον τὰ γράμματα καὶ Μελισσος καὶ Παρμενίδης; τούτου δὲ ἔκ ἂν
εἴη τοιοῦτον· καὶ γὰρ καὶ κοινὸν ἦν ὄνομα τῆς φύσεως, ὥσπερ καὶ θεῶν 40
φύσιν πολλὰς τολμῶμεν εἰπεῖν, καὶ τὴν τῶν ὄντων φύσιν λέγο-
μεν. καὶ μέντοι ἢ περὶ τῶν ὑπὲρ φύσιν μόνον, ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν
φυσικῶν ἐν αὐτοῖς τοῖς συγγράμμασι διελέγοντο, καὶ διὰ τούτου
ἴσως ἢ παρητύγντο περὶ φύσεως ἐπιγράφειν. λέγει δὲ ὁ Μέ- 45

(*) p. 298 a 25. quoniam de primo quidem caelo, nempe praestantior, et eius partibus, quae octo sphaerae sunt, tametsi plures octo esse dicantur, — in praecedenti sermone satis nobis explicatum fuit..., relinquitur ut ect. Themist. f. 40.

λισσος "εἰ γὰρ εἴη, ἐν ἂν εἴη· εἰ γὰρ δύο εἴη, ἔκ ἂν δύνατο ἀπειρα
εἶναι, ἀλλ' ἔχοι ἂν πέρατα πρὸς ἄλλα." Παρμενίδης (*) δὲ
"ὅλον μινονγενές τε καὶ ἀτρέμενός ἡδ' ἀγένητον." λέγει γὰρ ὁ
Παρμενίδης

χρεὼ δὲ σε πάντα πυθέσθαι,

ἢ μὴ ἀληθείης εὐκύκλεος ἀτρέμενός ἦτορ,

ἢ δὲ βροτῶν δόξας, ταῖς ἔκ ἐνὶ πίσις ἀληθείης.

ἀλλ' ἔμψης καὶ ταῦτα μαθήσαιο, ὡς τὰ δοκῶντα

χρηρ δοκίμως εἶναι διὰ παντὸς πάντα περὶντα.

ἀλλὰ καὶ συμπληρώσας ἐν περὶ τῷ ὄντως ὄντος λόγον καὶ μέλλων
περὶ τῶν αἰδητῶν διδάσκειν ἐπήγαγεν

δόξας δ' ἀπὸ τούτου βροτείας

μάνθανε, κόσμον ἑμῶν ἐπέων ἀπατηλὸν ἀκούων.

παραδὸς δὲ τὴν τῶν αἰδητῶν διακόσμησιν ἐπήγαγε πάλιν

ἔτω τοι καὶ δόξαν ἐφύταδε νῦν τε ἔασι,

καὶ μετέπειτ' ἀπὸ τούτου τελευτήσουσι τραφέντα,

τοῖς δ' ὄνομα ἄνθρωποι κατέθεντ' ἐπίσημον ἐκάστω...

ἀλλὰ καὶ Μελισσος, ὡς καταλογάδην γράφας, σαφέστερον ἐπὶ τὴν
ἑαυτοῦ περὶ τούτων γνώμην ἐξέφηνεν· εἰπὼν γὰρ περὶ τῷ ὄντι ὅτι
ἔστι καὶ ἀγένητον καὶ ἀκίνητον καὶ μηδενὶ κενῷ διελιγμένον ἀλλ'
ὅλον ἑαυτοῦ πλήρες, ἐπάγει "μέγιστον μὴ ὅν σημειῖον ὅτις ὁ λόγος
ὅτι ἐν μόνον ἐστίν. ἀτὰρ καὶ τὰδε σημεία· εἰ γὰρ ἦν πολλὰ τοιαῦτα,
χρηρ αὐτὰ εἶναι ὡς ἐγὼ φημι τὸ ἐν εἶναι. εἰ γὰρ ἔστι γῆ καὶ
ὕδωρ καὶ ἀήρ καὶ σίδηρος καὶ χρυσὸς καὶ πῦρ, καὶ τὸ μὴ ζῶον τὸ δὲ τεθνη-
κός, καὶ μέλαν καὶ λευκόν, καὶ τὰ ἄλλα ὅσα φασὶν οἱ ἄνθρωποι εἶναι
ἀληθῆ, — εἰ δὴ ταῦτα ἔστι καὶ ἡμεῖς ὁρθῶς ὀρώμεν καὶ ἀκούμεν,
εἶναι χρηρ ἕκαστον τοιοῦτον ὡς περὶ τὸ πρῶτον ἐδόξεν ἡμῖν, καὶ μὴ
μεταπίπτειν μηδὲ γίνεσθαι ἑτεροῖον, ἀλλὰ αἰετῶς εἶναι ἕκαστον ὡς
ἔστιν. νῦν δὲ φάμεν ὁρθῶς ὁρᾶν καὶ ἀκούειν καὶ συνείναι, δοκεῖ δὲ
ἡμῖν τό τε θερμὸν ψυχρὸν γίνεσθαι καὶ τὸ ψυχρὸν θερμὸν καὶ τὸ
σκληρὸν μαλθακὸν καὶ τὸ μαλθακὸν σκληρὸν καὶ τὸ ζῶον ἀποθνήσκειν
καὶ ἐκ μὴ ζῶντος γίνεσθαι καὶ ταῦτα πάντα ἑτεροῦσθαι, καὶ ὅτι ἦν
τε καὶ ὁ νῦν ὡς δμοιον εἶναι, ἀλλ' ὅτι τὸ σίδηρος σκληρὸς ἐν τῷ
δακτύλῳ κατατρίβεσθαι, ὁ μὲν ῥέων, καὶ χρυσὸς καὶ λίθος, καὶ ἄλλο ὅτι
ἰχυρὸν δοκεῖ εἶναι πᾶν· ὥστε συμβαίνει μήτε ὁρᾶν μήτε τὰ ὄντα
γινώσκων, ἐξ ὕδατος τε γῆ καὶ λίθους γίνεσθαι. ἢ τοῖνυν ταῦτα
ἀλλήλοις ὁμολογεῖ. φημένους γὰρ εἶναι πολλὰ αἰδία καὶ εἶδη τε καὶ
ἰχθύν ἔχοντα πάντα ἑτεροῦσθαι ἡμῖν δοκεῖ καὶ μεταπίπτειν ἐκ τῶν
ἐκείνων ὁρῶμεν. δῆλον τοῖνυν ὅτι ἔκ ὁρθῶς ὀρώμεν, ὑδὲ
ἐκείνα πολλὰ ὁρθῶς δοκεῖ εἶναι· ἢ γὰρ ἂν μετέπιπτεν, εἰ ἀληθῆ ἦν,
ἀλλ' ἦν ὡς περὶ ἐδόκει ἕκαστον τοιοῦτον· τῷ γὰρ ἑόντος ἀληθινῶς
κρεῖσσον ὑδὲν. ἦν δὲ μεταπέσει, τὸ μὴ ὄν ἀπώλετο, τὸ δὲ ἔκ ἐδὲν
γένεσεν. ὥτως ἔν εἰ πολλὰ εἴη τοιαῦτα χρηρ εἶναι ὡς περὶ
ἐν". ἐπ' ἐκείνῳ γὰρ καὶ Παρμενίδης εἶπε τὸ "γένεσις μὴ ἀπέσβε- 45
σαι καὶ ἀπὸς ὅλεθρος." καὶ Μελισσος καὶ Παρμενίδης τῶν μέντοι
αἰδητῶν γένεσιν σαφῶς λέγουσι, καὶ Μελισσος μὴ ἐν τούτοις τὸ θερ-

(*) cf. Peyron. l. l. p. 55 sq.

μόν ψυχρὸν γίνεσθαι καὶ τὰ ἑξῆς, ἐξ ὕδατος τε καὶ γῆ καὶ λίθου γίνεσθαι. Παρμενίδης δὲ περὶ τῶν αἰδητῶν ἀρεσάσαι φησι λέγειν
 πῶς γαῖα καὶ ἥλιος καὶ δὲ σελήνη
 αἰθὴρ τε ξυγὸς γαῖα τ' ὑράνιον καὶ Ὀλυμπος
 ἔχματος καὶ ἄσπερον θερμὸν μένος ὠρμήθησαν
 γίγνεσθαι.

καὶ τῶν γενομένων καὶ φθειρομένων μέχρι τῶν μορίων τῶν ζώων τὴν γένεσιν παραδίδωσι. δῆλον δὲ ὅτι ἐκ ἡγνεί Παρμενίδης ὅτι γενεῖς αὐτὲς αἵ, ὥσπερ ἐδὲ ὅτι δύο πόδας εἶχεν, ἐν λέγων τ' ὅν, ἀλλ' ὅπερ ἐν τῇ Μετὰ τὰ Φυσικά (Α 5 p. 986 b 27) καλῶς ἐστὶ 10 Ἀριστοτέλης ἐπεφθόγγετο, τ' Παρμενίδης δὲ ἰοικάν πε βλέπειν, τὴν πανταχῶς μὲν τὴν φανομένην ἔλεγχον ἐπιφέρειν τὴν Ἀριστοτέλει νομιστόν. Simpl. f. 137.

298^b δ' Ἀλέξανδρος ὅτως αὐτὸς συλλογίζεσθαι φησὶν. τὰ αἰδητὰ 21. μόνα ὄντα, τῶν ὄντων ἐπιστήμη, τῶν αἰδητῶν μόνων ἐπιστήμη, ὡς δὲ ἐπιστήμη ταύτη ἀκίνητα ἐστὶ, τὰ αἰδητὰ ἄρα ἀκίνητα. τὴν δὲ φησὶν, ἀκολουθήσαντες τῇ λόγῳ τὰ ἐπὶ τῶν ἀκινήτων ὕσων ἀληθῶς λεγόμενα μετῆνεγκαν ἐπὶ τὰ αἰδητὰ, ὅτι ὅμως δὲ διὰ συνέβαιεν αὐτὸς περὶ τῶν φυσικῶν καὶ φυσικῶς λέγοντας ἀναρεῖν τὴν φύσιν. id. f. 138 b.

298^b τῶν δὲ ἄλλων πρώτους φυσιολογῆσαι τὸς περὶ Ὀρφέα καὶ 29. Μυσαίων λέγειν εἰκός, οἵτινες πλὴν τῷ πρώτῳ πάντα γενεῖς λέγουσι. δῆλον δὲ ὅτι διὰ μύθων ὅτοι θεολογῶντες γένεσιν ἐκάλουν τὴν ἀπὸ τῶν αἰτίων πρόοδον... Ἀναξιμανδρὸς δὲ τ' μεταξὺ... τετάρτους δὲ ἐπάγει τὸς πᾶν σῶμα γενεὴν λέγοντας, ὅτω δὲ γενητὴν ὡς ἐξ ἐπιπέδων συγκείμενον καὶ εἰς τὰ ἐπίπεδα πάλιν διαίρετον· τοιαύτη δὲ ἐστὶν ἡ τῷ Πυθαγόρειῳ Τιμαίῳ φυσιολογία, ἣν καὶ ὁ Πλάτων ἐν τῷ ὁμωνύμῳ διαλόγῳ παραδέδωκε... πρὸς τὴν τελευταίαν ἔρθεσαν ὑπαντᾷ (ὁ Ἀρ.), τὴν ἐξ ἐπιπέδων συνιστῶσαν, ὡς 30 μὲν ὁ παλαιότερος τῶν Πλάτωνος φίλων χαριέντως ἀπέσκηψεν, αὐτὰρ Ἀχιλλεύς.

Ἐκτορος ἄντα μάλις λαλαῖστο δύναι ὁμιλεῖν, ὡς δὲ Ἀλέξανδρος ἀπολογεῖται, διότι καὶ νοτερά ἢ ἡ δόξα. id. f. 139.

299^a ἀλλὰ μὴν δεδεικνύει ἐν τῇ Φυσικῇ Ἀκροάσει (6 2) ἐν τοῖς 35 10. περὶ κοίσεως λόγους, ἐν οἷς ἀντέλεγε πρὸς Πενταράτην γραμμὰς ἀτόμους λέγοντας... ὅτι δὲ φυσικὰ καὶ μαθηματικὰ τὰ ἐπίπεδα ὑποτίθει, δῆλον ἐκ τῆς ἐνύλα λέγειν αὐτὰ· διὸ καὶ τὴν ὕλην πρότερον παραδόντες διεχρηματίζονταί τινι εἰδοσὶ τε καὶ ἀριθμοῖς λέγουσι καὶ αὐτὲς δὲ ὁ Τιμαίος ἐν τῷ οἰκίῳ συγγράμματι τάδε 40 γέγραπται "ἀρχὰς μὲν ὅντων γενομένων" (p. 97. 98)... Δημόκριτος δὲ, ὡς Θεόφραστος ἐν τοῖς Φυσικοῖς ἰσορεῖ, ὡς ἰδιωτικῶς ἀποδιδόντων τῶν καὶ τ' θερμὸν καὶ τ' ψυχρὸν καὶ τὰ τοιαῦτα αἰτιολογόντων, ἐπὶ τὰς ἀτόμους ἀνέβη. ὁμοίως δὲ καὶ οἱ Πυθαγόρειοι ἐπίπεδα νομίζοντες τὰ χήματα αἷτια καὶ τὰ μεγέθη τῆς θερμότητος εἶναι καὶ τῆς ψύξεως· τὰ μὲν γὰρ διακριτικὰ καὶ διαρρηκτικὰ θερμότητος αἰδησιν παρέχεσθαι, τὰ δὲ συγκριτικὰ καὶ πηλητικὰ ψύξεως· καὶ γὰρ πᾶν σῶμα κατ' ὅσιν εὐθὺς πεπόσθαι· τ' δὲ χήμα, εἰ καὶ

πρώτης ἐστίν, ἀλλ' ἐκ τῆς γένεως εἰληπὶ τῶν ποσῶν... ἀλλὰ ταῦτα μὲν εἰς ἐνδεῖαν παρεθέμεν τῇ μὴ ἀλόγῳ καὶ τὸς Πυθαγορείους καὶ Δημόκριτον ἀρχὰς τῶν ποσότητων ἐπικηρύττας εἰς τὰ χήματα ἀναλθεῖν. μὴ ποτε δὲ ὅτι ὡς πάντη πάντως τῆς συστάσεως ἐκ τριγώνων ταύτων ὅσας ὑπέθετο αὐτὴν οἱ τε Πυθαγόρειοι καὶ ὁ Πλάτων, ἀλλ' ὥσπερ οἱ ἀστρονόμοι ὑποθέσεις ὑπέθετό τινας ἄλλοι ἄλλας. id. f. 139 b. 140.

τὰς μὲν ἀπὸ τῶν μαθημάτων ὁρμημένους ἐνδεῖσαι πρὸς τὸς 299^a 11. ἐξ ἐπιπέδων τὰ σῶματα γεννῶντας, ὡς μὲν ἐν τῷ δόξειαν, ὑπερέθετο· νῦν καὶ ὡς προχείρως ἰδὲν καὶ ὡς ἐν τῷ περὶ τῶν Ἀτόμων Γραμμῶν περὶ αὐτῶν εἰρηκώς, ὅτι τινες εἰς Θεόφραστον ἀναφέρουσιν. id. f. 140. cf. Themist. f. 41.

τὴν μάλις τ' σημαίνονμενον ἰδὲν ἐκ τῆς τῶν παθῶν διαιρέσεως· τ' γὰρ κατ' εἶδος καὶ ἐν τοῖς μαθηματικοῖς ἐστίν, ὥς φησὶν 23. "ὅσα ἀπλὰ τῶν μαθημάτων ἐστὶ" τῷ τῶν ὅσα ἄτομα καὶ μὴ ἄλλων περιεκτικὰ, ὥσπερ τὰ εἶδη, ταῦτα διαρρηκτικὰ ἐστὶ καὶ συμβεβηκός. εἰ γὰρ ἐν ἀδιαίρετῳ διαρρηκτὸν ἀδύνατον εἶναι, τὰ ἐν τοῖς φυσικοῖς ὄντα πάδη ἐν τοῖς μαθηματικοῖς ἐκ ἔσθ. ὅτω μὲν εἰ τοῖς ἀδιαίρετοις ἐξ ἀρχῆς τοῖς μαθηματικοῖς ἔλεγεν. εἰ δὲ ἀδιαίρετοις 20 ἔλεγε τοῖς ἐπιπέδοις ἐξ ὧν τὰ σῶματα συνιστῶσιν, ἡ ὅτι καὶ αὐτὰ ἀβαθῆ ὄντα τὴν τῶν σωμάτων διαίρεσιν ὅχι ὑπομένει, ἡ ὅτι τὰ σῶματα ἐξ ἐπιπέδων ἐστὶ, τὰ δὲ ἐπίπεδα ἐκ γραμμῶν, αἱ δὲ γραμμαὶ ἐκ σιγμῶν, καὶ τὰ σῶματα ἐκ σιγμῶν ἂν εἴη κατ' αὐτὸς, ὥς ἐξ ἀδιαίρετων, πολλὰ δὲ ἐστὶ ἀπὸ τοῖς μὲν φυσικοῖς σῶμασιν ὑπάρχει ταῖς δὲ σιγμαῖς ὅχι ὑπάρχει, ὅχι ἂν εἴη τὰ σῶματα ἐξ ἀδιαίρετων· εἰ γὰρ τὰ ἀδιαίρετα μὴδὲν ἔχει διαρρηκτὸν, ὅχι ἂν τὰ ἐξ αὐτῶν ἔχοι. ὥς διὰ τούτου τῷ ἐπιχειρήματος ἀπὸ καθολικῆς τῆς διαρρηκτικῆς πᾶσι τοῖς σωματικοῖς ὑπάρχοντος, καθόλου ἂν εἴη δεδεικνύεσθαι ὅτι ἐκ ἔσθ ἐξ ἐπιπέδων τ' σῶμα. Simpl. f. 140 b.

οἱ γὰρ περὶ Δημόκριτον καὶ ὕστερον Ἐπίκουρος τὰς ἀτόμους 299^a 31. σὰς ὁμοφυεῖς ὅσας βάρος ἔχον φασι, τῷ δὲ εἶναι τινα βαρύτερα ἐξωθέμενα τὰ κυφότερα ὑπ' αὐτῶν ὑφίστανόντων ἐπὶ τ' ἄνω φέρεσθαι· καὶ ὅτω λέγουσιν ὅτοι δοκεῖν τὰ μὲν κυφὰ εἶναι τὰ δὲ βαρέα, καὶ εἰ μὴ πάντα δὲ εἶναι βαρέα τὰ φυσικὰ σῶματα, ἀλλ' ἔνια, ὁ 35 ὑπὸ πάντων ὠμολόγηται, ὥσπερ ἡ γῆ καὶ τ' ὕδωρ. id. ib.

ἐφιστάνει δ' Ἀλέξανδρος ὅτι τῷ αὐτῷ λόγῳ χρῶμεν 299^a 7. κατὰ δεικνύει ὅτι ὅτι ἄλλο τι πάθος τῇ σιγμῇ συμβέβηκεν, εἴπερ πᾶν τ' ἀπλῶς τι ἔχον καὶ ὑπερέχει κατ' αὐτὸ τινός· καὶ γὰρ εἰ μὴ ἄλλω τῶς, ἀλλὰ τῷ γε μὴ ἀπλῶς τῶς ὑπερέχει ἂν· ὥς ἐδὲ 40 καὶ συμβεβηκός ἐστὶ τ' διαρρηκτὸν ἐν ἀδιαίρετῳ. id. f. 141.

οἱ δὲ Πλατωνικοὶ καὶ λέγουσι τ' βαρὺ διὰ πυκνότητα εἶναι βαρὺ· τ' γὰρ πῦρ τῆς γῆς πυκνότερόν φασι, τ' δὲ βάρος τὴν μεγαλομέρειαν ποιεῖν. id. ib.

εἰ ἐξ ἀβαρῶν τ' βάρος ἔχον γίνεται, πόσα ἄρα ἀβαρῆ συνέλθοντα 299^a 15. ὄντα βάρος ποιήσει; δῆλον γὰρ ὡς ἀριθμὸς ἀβαρῶν συνελθὼν ποιήσει τι βάρος· τούτου δὲ πῶς ὀρῶσι; τί γὰρ μᾶλλον ὁ ἐρθεῖς ὑπ' αὐτῶν ἀριθμὸς ἀληθὴς ἢ ὁ ἐν ἐλάττων ἢ ἐν πλείων, ὅχι ἔξωσιν εἰπεῖν, πάντων ὁμοίως τῶν συνίστανται ἀβαρῶν λεγομένων. οὐδ' ἄν

δὲ ἐπάγει δεικνύων ὅτι οἱ ἐξ ἀβαρῶν συνεσθάντων λέγοντες γίνεσθαι βαρὺς ἀντιφάσει περιπίπτουσι· δευχθήσε) γὰρ ἂν λέγουσιν ἀβαρὴ βαρὺς ἔχοντα ἕκαστον. id. f. 141 b.

299 21. καὶ ὁ μὲν Ἀλέξανδρος ὕτως συνήγαγε τὸν λόγον· "ὃ ἀφαιρεθέν-
τος τὸ μείζον βαρὺς ἑλάττω γίνεσθαι, τὸ το βαρὺ· τὸ σημείον δὲ
ἀφαιρεθέντος τὸ μείζον βαρὺς ἑλάττω γίνεσθαι· τὸ σημείον ἄρα βαρὺ·
ἢ συγγμὴ ἄρα βαρὺ." ἐπειδὴ δὲ ὁ Ἀριστοτέλης ἐκ τῆς συγγμῆς ἀφαι-
ρεθείσης εἶπεν ἀλλὰ τὸ ἴσον, μὴ ποτε ὕτω μᾶλλον συνακτέον τὸν
λόγον. ὁ τὸ ἴσον βαρὺς ἀφαιρεθέντος καταλείπει) ἐν τῷ βαρυ-
τέρῳ, βαρὺ τὸ ἐξ· συγγμὴ δὲ ἐστὶν ἡ καταλειπομένη. ταῦτα 10
τοίνυν ὑπὸ τῷ Ἀριστοτέλει ῥηθέντα ὡς μὴ πρὸς ἀνδρας ἐξ ἐπιπέδων
μαθηματικῶν ὄντως γεννῶντας τὰ σώματα καλῶς εἴρη) καὶ φυ-
σικῶς· ὡς δὲ πρὸς τὰς Πυθαγορείους φυσικά καὶ ἔνυλα καὶ βάθος τι
ἔχοντα λέγοντας τὰ ἐπίπεδα, ἕκ ἂν ἀρμάττοι τὰ εἰρημένα. καὶ
γὰρ ὁ Τίμαιος (p. 98) αὐτὸς διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἐπιπέδων βαρυτέρα 15
γίνεσθαι τὰ σώματα φησι, λέγων "τρίτον δὲ τὸ εἰκοσάεδρον βά-
σεων μὲν εἴκοσι γωνιῶν· δὲ διωδεκά, ὕδατος συγγμῆς πολυμερέστα-
τον." καὶ ὁ τὸ Πλάτωνα δὲ Τίμαιος (p. 56) ἐλαφρότατον φησι τὸ
ἐξ ὀκτάγων συνεσθῶς τῶν αὐτῶ μερῶν. id. ib.

299 29. ἀλλὰ τί, φησὶ, δεικνύει τῆς Δημιουργίας δόξης ἢ ἐκ τῶν ἐπι-
πέδων λέγουσα, εἴπερ καὶ αὕτη καὶ τὰ χήματα εἰδοποιεῖσθαι τὰ φυ-
σικά σώματα φησι; βέβαιον δὲ καὶ πρὸς τὸτο λέγειν, ὅτι καὶ τὸτο
μὲν ὕδαν διαφέρει· καὶ γὰρ, ὅπερ καὶ πρότερον εἶπον, Δημιουργίον ὁ
Θεοφραστος ἰσορεῖ, ἰδιωτικῶς ἀποδιδόντων τῶν καὶ τὸ θερμὸν καὶ τὸ
ψυχρὸν καὶ τὰ ταυτὰ αἰτιολογούντων, ἐπὶ τὰς ἀτόμους ἀναβῆναι. 25
καὶ διαφέρει δὲ ἴσως ταύτης ἐκείνῃ ἢ ἀδῆα καὶ τῷ ἀπλῆστερόν τι τῶν
σωμάτων προὑποβάλλει τὸ ἐπίπεδον, τῶν ἀτόμων σωμάτων ὕψων,
καὶ τῷ συμμετρίας καὶ ἀναλογίας τινὸς δημιουργικῆς τοῖς χήμασιν
ἐνδείξει, καὶ τῷ περὶ τῆς γῆς ἀλλοίως διατάττεσθαι. id. f. 142.

300 9. μονάδα λέγει οὖν τὸ σημείον καὶ Πυθαγόρειον ἔθος, οἱ τὴν 30
μονάδα θέσιν ἔχουσιν ἔλεγον· εἶναι σημείον. cod. Coisl. 166.

300 15. ὕψων λέγει τὸν κόσμον, φύσιν δὲ τὰ ὄντα, ὧν καὶ ὁ κόσμος.
ὡς περὶ δὲ εἰώθετο ἐπὶ τῶν ταύτων, παρὰ θύρας ἀπαντᾷ· τίς γὰρ ἂν
τῶν ἐκ μαθημάτων εἶπεν ἐξ ἀριθμῶν τῶν ὡς ἀριθμῶντων συνεστάναι
τὰ πάντα; ἀλλ' ἢ τὸς καὶ τὰ ἀριθμητὰ ἔλεγον, ἢ θεολογικώτερον 35
τὸς δημιουργικῶς, καθ' ὅς τὰ ἐν τῷ κόσμῳ συνέστηκε· δηλοῦσι
δὲ τὸτο καὶ τὰς ἰδέας ἀριθμῶς προσαγορεύοντες, καθ' ὅς τε αἱ
πλανώμεναι καὶ δ' συγγμῆ καὶ ὅσα ταυτὰ· ἐ γὰρ δὴ μάτην καὶ οἱ
ἀριθμοὶ ὄντοι· τούτοις γὰρ καὶ Πλάτων ἐπόμενος τὰς ἰδέας ἀριθμῶς
προσηγόρευε· πῶς δὲ ἂν καὶ ἡ φύσις δύο ἔχοντα ὀφθαλμῶς τὸν 40
ἀνθρωπον ἐδημιουργεῖ, εἰ καὶ καὶ αὐτὴ δημιουργικῶς εἶχεν ἀριθμῶς; τὴν
ὡν διακριτικὴν δύναμιν τῶν ἀριθμῶν τοῖς ἀριθμητοῖς ἐπωνόμαζον,
καὶ ἔλεγον τὴν σύστασιν πάντων τῶν ὄντων εἶναι ἐν τῷ δημιουργικῷ
ὡψι. ἔστι δὲ καὶ ὁ ἀριθμὸς δηλονότι αἰτιος διακρίσεως. id. ib.

300 12. πάλιν ὁ Ἀλέξανδρος πρὸς τὸς λέγοντάς φησιν ὅτι ἐκ τὰ 45
φυσικά σώματα ὁ Πλάτων ἐκ τῶν ἐπιπέδων ἐν τῷ Τιμαίῳ συνή-
γησιν ἀλλὰ τὸ εἶδος ἕκαστου τῶν σωμάτων, καθ' ὅς ἕκαστον ἐστὶν αὐτῶν
τὸτο ὅπερ ἐστὶ, τὸ δὲ εἶδος ἀσώματον, τὸτο δὲ τὸ γεννώμενον εἶδος ἐκ

τῶν ἐπιπέδων· γενόμενον ἐν τῇ ὕλῃ τὸ μὲν πῦρ ποιεῖ τὸ δὲ ὕδωρ καὶ
τὸ γῆν καὶ τὸ ἀέρα· ὡς καὶ τὸ ἔνυλον σῶμα, ὡς φησὶν ὁ Ἀριστο-
τέλης, ἐξ ἐπιπέδων γεννᾷ ὁ Πλάτων, — πρὸς τούτους ὅν, φησὶ, ῥη-
τέον ὅτι καὶ δεχθῆναι τις τὸτο αὐτὸν βούλεσθαι λέγειν, ἀλλ' ὅν καὶ ὕτως
ἐξ ἐπιπέδων αὐτῷ γεννᾷ) τὸ βάθος· ἐ γὰρ ἀβαθὺς ἢ ἐκ τῶν τρι-
γώνων γινόμενη πυραμὶς· πυραμὶς γὰρ ἐπίπεδος ἕκ ἑστῶν, ὅδὲ τῶν
ἄλλων τῶν συσείχων τῇ πυραμίδι τι (*). Simpl. f. 142 b.

ὅτι τοῖς ἐξ ἀριθμῶν λέγουσι τὰ ὄντα ἀκολουθεῖ καὶ ἐκ μονά- 300
δων λέγειν, πρόδηλον, εἴπερ οἱ ἀριθμοὶ ἐκ μονάδων εἰσὶν. ὁ δὲ 18
δὲ ὅτι ἐξ ἀριθμῶν ἔλεγον ὄντα τὰ ὄντα, ὡς τῶν ἀριθμῶν πάντα
τὰ εἶδη ἀρχεσειδῶς ἐν ἑαυτοῖς προσηλφῶσιν, καὶ ὡς πάντων τῶν
ἐν τῷ κόσμῳ εἰδῶν τοῖς ἀριθμοῖς διακακοσημένων· δι' ὅ καὶ πα-
τέρα μακάρων καὶ ἀνδρῶν τὸν ἀριθμὸν ἐξύμνουν, καὶ "ἀριθμῷ δὲ τε
πάντ' ἐπέσκεν" ἔλεγον. id. f. 143.

οἱ μὲν γὰρ περὶ Λεύκιππον καὶ Δημιόκριτον ἔλεγον αἰεὶ κινεῖσθαι τὰ 300
πρῶτα κατ' αὐτὰς σώματα, ταυτέσι τὰς ἀτόμους, ἐν τῷ ἀπείρῳ 8
κενῷ βίᾳ. ὁ δὲ Τίμαιος πρὶν γενέσθαι τὸν κόσμον ἀτάκτως κινεῖσθαι
τὰ συγγμῆ φησὶν... εἰ δὲ καὶ φύσιν λέγει τις εἶναι τὴν πρὸ τοῦ
κόσμου κίνησιν, ἀνάγκη κόσμον εἶναι καὶ πρὸ τοῦ κόσμου, ἂν τις βού-
λη) θεωρεῖν, ἐπιστήσας τίνα πρὸς ἀλλήλα τάξιν τοῖς σώμασι καὶ
φύσιν κίνησιν παρέχεσθαι. τό τε γὰρ πρῶτον κινῶν αὐτὸ κινώμενον καὶ
φύσιν ὕτως ἀνάγκη κινεῖν, ἵνα μὴ αἰεὶ ἄλλο ὑπ' ἄλλου βίᾳ κινώ-
μενον ὑποτιθέμενοι ἐπ' ἀπειρον ἵωμεν, τὴν καὶ φύσιν προὑπερχύσαν
ζητούντες. ἔστι δὲ ὁ ὕψων τὸ πρῶτον καὶ φύσιν κινώμενον ἢ ὑψ' 5
ἑαυτοῦ, ἂν ἡ γεγραμμένη "ἀνάγκη κινεῖν ἑαυτό, κινώμενον καὶ
φύσιν." εἰ δὲ ὡς ὁ Ἀλέξανδρος ἀξιοῖ χωρὶς τοῦ ἔ γέγραπ) "κινῶν
κινώμενον καὶ φύσιν," ὑπὸ τοῦ ἀκινήτου δηλονότι αἰτίᾳ κινώμενον.
ὕτω δὲ ὁ Ἀλέξανδρος γράφει, καίτοι πολλῶν βιβλίων τὸ ἔχόν-
των, δεισῶς οἶμαι καὶ καὶ Ἀριστοτέλης τὸ πρῶτον κινῶν τὰς φυ-
σικὰς κινήσεις τὸ αὐτοκίνητον εὐρεθῆναι. ὅδὲ γὰρ ἦν, φησὶ, πρὸ τοῦ
τὸν κόσμον γενέσθαι καὶ Πλάτωνα τὸ κινητόν, ταυτέστιν ἢ ψυχὴ· ἢ
κακῶς φησιν αὐτοκίνητον, εἴγε μὴ ὑπ' ἄλλου ἐκινεῖτο. ἐ πάντως
δέ, εἰ αὐτοκίνητον ἢ ψυχὴ· καὶ γὰρ καὶ τὰ καὶ φύσιν κινώμενα αὐτο-
κίνητα πῶς τῷ τὴν ἀρχὴν τῆς κινήσεως ἔχον ἐν ἑαυτοῖς. χρὴ δὲ
ἐπιστήσας ὅτι διττὴ ἡ ἀρχὴ τῆς κινήσεως, ἢ μὲν καὶ τὸ κινεῖν ἢ δὲ
καὶ τὸ κινεῖσθαι. μήποτε δὲ ἕκ ἀκολουθεῖ τὸτο λέγειν τοῖς περὶ
Δημιόκριτον· ἐκείνοι γὰρ ἢ βίᾳ κινεῖσθαι ἔλεγον καὶ κόσμον ὄντος
ἄλλου πρὸ τῆς κοσμοποιίας μόνον, ὡς ὁ Τίμαιος ἔγραψε. id.
f. 144.

(*) p. 300 a 14. qua autem ratione eiusmodi sermo, iuxta
sententiam Aristotelis, duabus sententiis eorum adversetur
qui corpora ex extremitatibus conflant, captu id me Hercule
facile non est, nisi captiosus quis esse velit. idem etiam ex-
positione Anaxagorae necessario sequitur, qui mundum ex nu-
meris constare pronuntiabat, siquidem ex iis mundum generari
asserit quae gravitatem habent... quod autem in Timaeo
circa hunc sermonem inquit Plato, id profecto est. sed Ana-
xagoras dixit Socrati. Themist. f. 43 b.

300^a τ' καθάπερ Ἐμπεδοκλῆς γίνεσθαι φησιν ἐπὶ τῆς φιλότητος"
 29. ὁ μὲν Ἀλέξανδρος ὡς μίξεως παράδειγμα φέρεται, ἐξ ἧς συνίσταται
 τὰ κ' φύσιν σώματα· καὶ συναίρεσθαι δοκεῖ τῷ λόγῳ αὐτῷ τ' ἐπὶ
 τῆς φιλότητος τὸ λέγεσθαι μίξεως αἰτίας ὕψους, ὥστε τῷ νεύκῳ
 διακρίσεως. πῶς δὲ ἂν εἴη μίξεως σημαντικὸν ἢ ἀναύχενος
 κόρη καὶ τὰ ἄλλα τὰ ὑπὸ τῷ Ἐμπεδοκλέει λεγόμενα ἐν τούτοις,
 γυμνοὶ δ' ἐπλάζοντο βραχίονες εὐνίδες ὤμων,
 ὁμμάτω τ' οἷ' ἐπλανᾶτο πενητεύοντα μετωπῶν,
 καὶ πολλὰ ἄλλα ἄπερ ἔκ ἐξ μίξεως παραδείγματα, ἐξ ἧς τὰ κ' φύσιν
 συνίστανται. μήποτε ἔν ἐκ τῶν Ἀριστοτέλους πρότερον ἔχον ὁ δὲ
 τε ἦν κινούμενα ἀτάκτως καὶ μίγνυσθαι ταυτάς μίξεις ἐνια, ἐξ ὧν
 συνίστανται τὰ κ' φύσιν συνιστάμενα σώματα, ἐπὶ γὰρ ἡ καθάπερ
 Ἐμπεδοκλῆς γίνεσθαι φησὶ, "τυτέστι κινούμενα ἀτάκτως καὶ μίγνυσθαι"
 τ' ἢ πλάσσει καὶ τ' πλάσσει ἀτακτον κίνησιν δηλοῖ. καὶ πῶς ταῦτα,
 φαίη ἂν τις, ἐπὶ τῆς φιλότητος γίνεσθαι λέγει ὁ Ἀριστοτέλης δι'
 15 ἢ πάντα ἐγγίνεσθαι ὁ Ἐμπεδοκλῆς φησὶν;
 ἐν τῇ δὲ τὰς πάντα συνέρχεται ἐν μόνον εἶναι.
 μήποτε ἔν ἐκ ἐν τῇ ἐπικρατείᾳ τῆς φιλίας ταῦτα λέγει γίνεσθαι ὁ
 Ἐμπεδοκλῆς, ὡς ἐνόμισεν ὁ Ἀλέξανδρος, ἀλλὰ τότε ὅτε ἔπω τ'
 νεύκος

πάν ἐξεσκήκειν ἐπ' ἔχματα τέρματα κύκλῳ,
 ἀλλὰ τὰ μὲν τ' ἐνέμιμνε μελέων τὰ δ' ἐξεβεβήκει.
 ὅσσην δ' αἶν ὑπεκροβόει (φησὶ τ' νεύκος), τόσην αἶν ἐπὶ
 ἡρώφρων φιλότητος ἀμεμφος ἀμβροτος ὁρμή.
 ἐν ταύτῃ ἔν τῇ καταστάσει μονομελῆ ἔτι τὰ γυῖα ἀπὸ τῆς τῷ νεύ-
 25 κος διακρίσεως ὄντα ἐπλανᾶτο, τῆς πρὸς ἄλληλα μίξεως ἐφείμενα.
 αὐτὰρ ἐπεὶ, φησὶ, καὶ μίττον ἐμίσγετο δαίμων δαίμων,
 ὅτε τῷ νεύκῳ ἐπικράτει λοιπὸν ἡ φιλότης,
 ταῦτα τε συμπύπτεισκον ὅλη συνέκυρσεν ἑκαστα,
 ἀλλὰ τε πρὸς τοῖς πολλὰ διηκεῖ ἐξεγένοντο.
 ἐπὶ τῆς φιλότητος ἔν ὁ Ἐμπεδοκλῆς ἐκεῖνα εἶπεν, ἔκ ὡς ἐπικρα-
 τύσης ἦδη τῆς φιλότητος, ἀλλ' ὡς μελλούσης ἐπικρατεῖν, ἔτι δὲ
 τὰ ἀμικτα καὶ μονόγυια δηλώσης. id. f. 144 b.

301^a εἴπερ ἡ τάξις τ' καὶ φύσιν, ὅπερ αὐτὸς φύσιν εἶπε. καὶ ἔτε-
 4. ρον, ὅτι φύσις ἐκεῖνη τῶν πραγμάτων ὅσον ἔχει τὰ πλείω καὶ τὴν
 πλείω χρόνον ὑπάρχει (*). id. f. 145.

301^a αἰτιασάμενος τὸς ἐξ ἀτάκτως πρότερον κινουμένων τῶν κοι-
 12. χείων κοσμοποιῶντας, καὶ ὅτι τ' παρὰ φύσιν πρὸ τῷ καὶ φύσιν ὑπε-
 τίθεντο, καὶ ὅτι τὴν ἀτακτον κίνησιν, ὡς ἀτακτον παρὰ φύσιν ὕσαν,
 ὡς πρώτην καὶ ἄπειρον καὶ ἀπείρων καὶ φύσιν ἔλεγον, τὴν Ἀναξαγό-
 40 ραν ἀποδέχεται κατ' αὐτὸ τῷτο, ὅτι ἐκ ἐκ κινουμένων καὶ διακεκρι-
 μένων ἀλλ' ἐξ ἡρεμνῶν καὶ ἡνωμένων κοσμοποιεῖ. λέγει ἢ ὅτι
 ἦν ὁμῶς πάντα χρήματα, νῦν δὲ αὐτὰ διακρίνας διεκόσμησε.

(*) p. 301 a 6. Alexander vero postremum hunc sermonem
 hoc quidem modo minime explicavit, sed mancum ac diminu-
 tum esse illum affirmavit; dicere namque debuerat, fieri non
 posse ut species motus ac ipsi quoque motus infiniti existant.
 Themist. f. 44 b. cf. Simpl. f. 145.

καίτοι ἐν ἐκ, φησὶν ὁ Ἀλέξανδρος, καὶ ἐπὶ τούτῳ λέγειν, εἰ ἐξ ἡρε-
 μνῶν κοσμοποιεῖ τῇ διακρίσει, καὶ ἐκ τῆς κίνησης καὶ ἡ διακρίσις
 τοῖς σώμασι καὶ φύσιν, ἡ ἡρεμία ἦν αὐτοῖς παρὰ φύσιν· ἡ γὰρ ἐκ
 τῆς παρὰ φύσιν μονῆς τῶν σωμάτων κίνησις καὶ φύσιν· εἰ δὲ
 παρὰ φύσιν ἡ μονῆ αὐταῖς, καὶ ἐπ' ἄπειρον χρόνον εἴη ἂν ἡ παρὰ
 φύσιν αὐτοῖς καὶ φύσιν. ἔτι δὲ εἰ ἐκεῖνη ἡ ἡρεμία παρὰ φύσιν,
 ἄλλη τις ἦν προὑπάρχουσα κατάστασις καὶ φύσιν, ἐπειδὴ τῷ παρὰ
 φύσιν ἀνάγκη προὑπάρχειν τ' καὶ φύσιν· εἰ δὲ τῷτο, ἦν κόσμος
 πρὸ τῷ γενέσθαι. ταῦτα μὲν ὁ Ἀλέξανδρος· ὁ δὲ Ἀριστοτέλης τῷτο
 γε αὐτὸ μόνον ἀποδέχεται τῷ Ἀναξαγόρῃ, τ' ἐξ ἀκινήτων καὶ ἡνωμέ-
 10 νων κοσμοποιεῖν. id. ib.

μαρτυρεῖ δὲ καὶ τὸς ἄλλους φυσιολόγους, τὸς μὲν ἐξ ἐπὶ ποῦν- 301^a
 τας, ὡς περὶ Θάλῃν καὶ Ἀναξιμένην καὶ Ἡράκλειτον, τὸς δὲ 13.
 ἐκ συγκεκριμένων, ὡς περὶ Ἐμπεδοκλῆς· συγκεκριμένα γὰρ πρό-
 15 τερον ὑπὸ τῆς φιλίας τὰ στοιχεῖα, ὕψερν ὑπὸ τῷ νεύκῳ διακρι-
 μένα τὸνδε τὸν κόσμον ποιεῖν λέγει. ἐκ διεσπῶντων δὲ, φησὶ, καὶ
 κινουμένων ἐκ εὐλογον ποιεῖν τὴν γένεσιν τῷ κόσμῳ· εἰ γὰρ διακεκρι-
 μένα καὶ κινούμενα ἐκ τῶν ἐν τῷ κόσμῳ, ἀπὸ δὲ τῶν ἐναντίων γέ-
 20 νεσις, ἐκ συγκεκριμένων εἶναι χρὴ καὶ ἡρεμνῶν. διό, φησὶ, καὶ
 Ἐμπεδοκλῆς παραλείπει τὴν ἐπὶ τῆς φιλότητος διάθεσιν τῶν κοι-
 χείων, τυτέστιν ὅτι ταύτην αἰτία τῆς κοσμοποιίας, ἀλλὰ τὴν ἐπὶ
 τῷ νεύκῳ διακρίσιν. id. f. 145 b.

φανερὸν ἔν ὅτι ἀνάγκη πᾶν σῶμα διωρισμένον βάρος ἔχειν 301^b
 ἢ κυφότητα. διωρισμένον δὲ λέγει, ὡς φησὶν ὁ Ἀλέξανδρος, ἢ 16.
 τ' διηρημένον καὶ διακεκριμένον, ὡς τ' μὲν κυφότητα ἔχειν τ' δὲ
 βαρύτητα, ἢ διωρισμένον τ' διηρημένον καὶ μὴ ἐγκύκλιον. ἀμει-
 νον δὲ, φησὶ, τῷ διωρισμένον ἀκίνητον ἀντὶ τῷ ἐνεργείᾳ ὅν καὶ ἐν
 τόπῳ, ἀλλὰ μὴ δυνάμει· τ' γὰρ δυνάμει ὑδέπω ἔτε σῶμα ἐκ τῶν
 30 ἔτε ἐν τόπῳ. καὶ εἴη ἂν τῷτο διὰ τ' μαθηματικὸν σῶμα προσι-
 θείας· ἐκεῖνο γάρ, ὡς περὶ ἐκ ἔχει βάρος ὑδὲ κυφότητα, ὥτως ἔτε
 διωρισμένον ἐστὶ καὶ ἐνεργείᾳ ὄν. ἀλλὰ τῷτο μὲν ἐκ οὗδ' ὅπως εἴρηξεν·
 τ' γὰρ μαθηματικὸν ὡς μαθηματικὸν καὶ διωρισμένον ἐστὶ καὶ ἐνε-
 35 γείᾳ. ἐκεῖνο δὲ ἔχειν μοι δοκεῖ τ' διωρισμένον τ' εὐθυπορόμενον
 λέγεσθαι ὡς ἀντιδιαμεθεῖν κυφότητι καὶ βαρύτητι τῷ κυκλικῷ ὑπὲρ
 τῷτον ὄντος τὴν διορισμόν, τ' καθ' αὐτὸ καὶ περιγεγραμμένον καὶ ἐν
 τόπῳ ὄν· τῷτο γὰρ καὶ τῷτόπος δυνάμει καὶ ἐκείνῳ. ἀντὶ ἔν τῷ εἰπεῖν
 σῶμα πᾶν ἐπ' εὐθείας κινούμενον, διωρισμένον εἶπε (*). id.
 f. 146 b.

(*) p. 301 b 16. Alexander autem nobis commemoravit
 hunc Aristotelis sermonem, in quo dicitur omnino consenta-
 neum esse ut inclinationem habeant, absolute de omnibus cor-
 poribus non esse intelligendum, sed de nonnullis tantum, quan-
 doquidem quintum corpus inclinationem non habet... Alexan-
 der autem per segregatum id non intelligit, quod sane seiun-
 ctum ac segregatum est, in tantum ut vel gravitas in eo vel
 levitas inveniatur: sed quod per segregatum illud corpus in-
 telligi debeat, quod terminatum, non autem rotundum est.
 Themist. f. 45 b.

301^b τὸ συνεπερίζειν ἀπὸ τῶν ὀπίθεν πνεόντων καὶ τὴν καὶν ὠθέν-
29. των ἀνέμων μετείληπτο, ὅς διὰ τῆτο ὕβρις καλῶσιν ὡς καὶ τὸ
θραύειν τῆς νεῶς πνέοντας. μήποτε δὲ καὶ ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν
λεόντων λέγῃ, ὅς φασὶ τῇ αὐτῶν ὕβρι ἀντὶ μάστιγος πλήττον-
τας αὐτοὺς εἰς δρόμον ἐλαύνειν. id. f. 147.

301^b ὁ δὲ Ἀλέξανδρος ἐλλειπτικῶς ἔχειν καὶ τὴν λέξιν νομίζει τὸ
31. ἐν τούτοις· λέγειν γὰρ τὸ καὶ προεῖρητο, ἢ ὡς ἂν εἰ ἔλεγεν ἐν τούτοις
εἶρητο, ἵνα μὴ κέτι ἐν τούτοις ἀκώμεν τοῖς βάρος ἢ κυφότητα ἔχου-
σιν, ἀλλ' ἐν τούτοις τοῖς λόγοις. τὸτο δὲ πέπονθε τὰ "φανερὸν"
τῷ ἐφεξῆς συντάξας καὶ ὕτως γράψας "φανερὸν δὲ ὅτι ὅτε πάν-
των ἐστὶ γένεσις." ἐγὼ μέντοι τὸ μὴ φανερὸν ὡς τέλος εὐρίσκω
τῷ προτέρῳ λόγῳ χωρὶς τοῦ δὲ συνθέσθαι γεγραμμένον, τὸ δὲ ἐφε-
ξῆς ὕτως ἔχον· ὅτι δὲ ὅτε πάντων ἐστὶ γένεσις ὅτε ἀπλῶς ὕδενός,
δῆλον ἐκ τῶν εἰρημένων. ὁ δὲ Ἀλέξανδρος, ὡς ἔοικεν, ἐν τισιν ἀντι-
γράφουσι εὐρῶν ὡς δῆλον ἐκ τῶν εἰρημένων τὸ φανερὸν ἡγαγὰς
15 τοῖς ἐφεξῆς συντάξαι. καλλίον δὲ οἶμαι πταῖσμα τῷτο τῷ γρά-
ψαντος λέγειν ἢ ὡς ἐλλειπτῇ τὴν ἐρμηνείαν ἀποδέχεσθαι. καὶ γὰρ ὅθεν
συντάττειν ὕτως εὐδὸς ἦν ἐπ' ἄλληλα τὸ φανερὸν καὶ τὸ δῆλον λέ-
γοντα "φανερὸν δὲ ὅτι ὅτε πάντων ἐστὶ γένεσις ὅτε ἀπλῶς ὕδενός,
ὡς δῆλον ἐκ τῶν εἰρημένων." ἀλλὰ τῷτο μὴ ὅπως ἂν ἔχῃ, ὅθεν
20 ἂν εἴη πρὸς τὴν τῶν πραγμάτων ἀλήθειαν. id. ib.

302^a ἀλλ' ὅτι μὴ τὸ καινὸν ἐν τοῖς καὶ μέρος ἀεὶ ῥένυσιν ὑφεσὶς ἐξαλ-
8. λαττούμενον μένει, καὶ τοῖς ἀπὸ τῷ Περιπλάτῳ δοκεῖ, πάντα τὰ καινὰ
ἐν τοῖς καὶ μέρος τιθεμένοις. id. f. 147 b.

302^a ἐπειδὴ τοῖς συγκρίσει ἢ ἐκκρίσει λέγουσι τὴν γένεσιν γίνεσθαι,
15 ὥσπερ Ἐμπεδοκλῆς καὶ Ἀναξαγόρας, ἀκολουθεῖ τὸ ἐνεργεῖν τὰ κοι-
χεῖα ἐνυπάρχειν, τοῖς δὲ ἄλλοις σῶσαι τὰ δυνάμει. id. f. 148.

302^a ὅτι δὲ ἐκκρίνει πῦρ ἐκ σαρκός, Θεόφραστος μὴ ἀπὸ ὀφθαλμῶν
22. ἀνθρώπου φλόγα ἐκκριθῆναι ἰσορεῖ, Μεγέθιος δὲ ὁ Ἀλεξανδρεὺς
ιατρός ἐμοὶ διηγῆσατο τεθεῶσθαι ἰχθυοῦσιν ἀνδρὸς πῦρ ἀπὸ τῷ ἰχθὺ
30 ἐξελθόν καὶ καύσαν τὰ σπλάγχνα, ἐφ' ᾧ καὶ ἐπαύσατο τὸ πάθος.
δηλοῦσι δὲ καὶ αἱ τῶν ἀνθρώπων ἰχταρες ἀπὸ πυρὸς γινώμεναι καὶ οἱ
διακαεῖς πυρετοί. id. ib.

302^a ἐπειδὴ δὲ ὕδρω δέδωκε τὸ εἶναι τέσσαρα κοιχεῖα, ἦσαν δὲ
25. τρεῖς οἱ ἐν λέγοντες, Θαλῆς μὴ καὶ Ἰππων ὕδωρ, Ἀναξίμανδρος δὲ καὶ
Διογένης ἀέρα, Ἰππασος δὲ καὶ Ἡράκλειτος πῦρ, καὶ τὸ μεταξὺ
Ἀναξίμανδρος, εὐκρίτως προσέθηκεν ὅτι εἰ καὶ μὴ τέσσαρα εἴη τὰ
πρῶτα σώματα. id. ib.

302^b Ἀναξαγόρας τὰ ὁμοιομερῆ, οἷον σάρκα καὶ ὀστέον καὶ τὰ
2. τοιαῦτα, ἀπὲρ σπέρματα ἐκάλει, ἐξ ὧν καὶ τὰ ὑπὸ Ἐμπεδοκλέους
λεγόμενα κοιχεῖα μεμύχθαι ἔλεγεν, ἀέρα καὶ πῦρ καὶ τὰ ἄλλα
πάντα, καὶ εἶναι ἀθροίσματα τῶν ὁμοιομερῶν πάντα, μὴ δοκεῖν δὲ
ἐξ αὐτῶν εἶναι διὰ τὸ ἀόρατα καὶ ἀναιδήγητα διὰ σμικρότητα εἶναι
τὰ ὁμοιομερῆ. ὁ δὲ Ἀναξαγόρας πολλαχῇ τῷ τῷ αἰθέρος ὀνό-
ματι ἀντὶ τῷ πυρὸς κέχρητο. id. f. 148 b.

302^b τῶν ἀπειρα λεγόντων τὰ κοιχεῖα Δεύκιππος μὴ καὶ Δημόκρι-
12. τος τὰς ἀπείρους ἀτόμους ὑπέθετο, Ἀναξαγόρας δὲ καὶ Ἀρχέλαος
τὰς ὁμοιομερείας. id. ib.

πλὴν ὅτι Ἐμπεδοκλῆς μὴ ἀπλὰ ταῦτα ὑποτίθει, Ἀναξαγό- 302^b
33. ρας δὲ καὶ ταῦτα σύνθετα ἐξ ὁμοιομερῶν, ὥσπερ καὶ τὰ ἄλλα
πάντα αἰδητὰ σύνθετα ἐξ ὁμοιομερῶν ποιεῖ κατ' ἐπικράτειαν ἐνός
τῶν ἐν αὐτοῖς χαρακτηριζομένων. id. f. 149.

5 διὸ καὶ οἱ μαθηματικοὶ ἐπιστημονικῇ ἔχουν γνώσιν τῶν ὑπο- 302^b
κειμένων βυλάμενοι πεπερασμένους τὰς ἀρχὰς λαμβάνουσιν ἢ τῷ
29. εἶδει ἢ τῷ ποσῷ, τῷ μὴ εἶδει, ὅταν σημείον καὶ γραμμὴν καὶ ἐπίπε-
δον ὀρίζωντο. ὁ γὰρ ἐν ἀριθμῷ τῶντων ἔκασον ἀλλὰ τῷ εἶδει. τῷ
δὲ ποσῷ μαθηματικὰς ἀρχὰς ὠρίσθαι ὁ μὴ Ποταμῶν λέγει ὅταν
τὴν μονάδα ἀρχὴν ἀριθμῷ λαμβάνωσιν, Ἀσπασίος δὲ τῷ ποσῷ
ὠρίσθαι τὰ πάντα αἰτήματα φησὶν. ταῦτα γὰρ κατ' εἶδος ἀλλὰ
κατ' ἀριθμὸν πάντα εἰσιν. δύναμις δὲ, φησὶν Ἀλέξανδρος, ἀρχὰς
τῷ ποσῷ λέγειν πεπερασμένους καὶ αὐτὰς ταύτας, ὧν ἐκάστη καὶ
τὸ εἶδος ὠρισμένην ἐλάμβανον. ὧν ἔν τὸς ὀρισμῶς ὡς κοιχεῖων
3 καὶ ἀρχῶν ἀποδοῦσιν, ὠρίζαι ταῦτα καὶ τὴν ἀριθμὸν, εἰ τῷ μὴ
εἶδει, φησὶν, ὠρισμένα τὰ κοιχεῖα κατ' αὐτοὺς εἰσιν, ὅτι σημείον
καὶ γραμμὴ ἢ μὴ εὐθεῖα ἢ δὲ περιφερὴς, καὶ ὅσα πρῶτα λαμβάνον-
τες ὀρίζονται, αὐτὰ καὶ ὅπως καλῶσιν. ὁ γὰρ ἀπειρα τὰ εἶδη αὐτῶν, ἀλλ'
ἐξ αὐτῶν ἀριθμὸς. τῷ δὲ ποσῷ, ὅτι ὕδενι ἀπειρῷ χρωῖν ὅτε
εὐθεῖα ὅτε ἐπίπεδον, ἐπειδὴν τι δεικνύσιν. καὶ γὰρ ἀπειρον ὑπό-
θωντο, ἀλλ' ἀεὶ πεπερασμένον ἀφαιρύντες χρωῖντο. μὴ ποτε δὲ
τῷ μὴ εἶδει πεπερασμένους, ὅτι ὕδεν ἀπειρον ὑποτίθεντο ἀλλὰ τρί-
γωνον καὶ τετράγωνον καὶ κύκλον καὶ σημεία καὶ γραμμάς καὶ ἐπίπεδα,
τῷ δὲ ποσῷ, ὅτι ἡρίβμηντο αἱ λαμβανόμεναι ἀρχαί, ὥς ὅροι πο-
σοὶ καὶ τὰ ἀξιώματα καὶ τὰ αἰτήματα, οἷς ἀρκούντο πρὸς τὰς ἀπο-
δείξεις τῶν ἐξῆς. id. ib.

λέγει δὲ Ἀναξαγόρας ἀρχόμενος τῷ συγγράμματος "ὁ μὲν 302^b
30. χρήματα ἦν ἀπειρα πάντα καὶ πλῆθος καὶ σμικρότητα. καὶ γὰρ τὸ συμ-
κρὸν ἀπειρον ἦν, καὶ πάντων ὁ μὲν ἐόντων ὕδεν ἐνδὸς ἦν ὑπὸ σμικ-
ρότητος," καὶ ὅτι ἐν σύμπαντι καὶ καὶ δοκεῖν ἐνεῖναι πάντα χρήματα.
μὴ ποτε δὲ τὸ ἀπειρον ὡς ἡμῶν ἀπερίληπτον καὶ ἀγνοῶσιν λέγει.
τῷτο γὰρ ἐνδείκνυτο διὰ τὸ ὡς τῶν ἀποκρινόμενων μὴ εἰδέναι τὸ
πλῆθος μήτε λόγῳ μήτε ἔργῳ, ἐπεὶ ὅτι τῷ εἶδει πεπερασμένα
ἦσαν, δηλοῖ λέγων πάντα γινώσκων τὸν νῦν. καίτοι εἰ ἀπειρα
ὄντως ἦν, παντελῶς ἦν ἀγνοῶσαι. ἢ γὰρ γινώσκεις ὀρίξει καὶ περατοῖ τὸ
γνωθῆναι. λέγει δὲ ὅτι καὶ τὰ συμμοσγόμενα τε καὶ ἀποκρινόμενα
πάντα ἔγνω νῦν, καὶ ὅποια ἐμελλεν εἶσεσθαι καὶ ὅποια ἦν. ἔοικε δὲ
διττὴν ἐνδείκνυσθαι διακόσμησιν Ἀναξαγόρας, τὴν μὴ νοητὴν καὶ
ἡνωμένην, ὁ μὲν πάντα χρήματα ἦν καὶ ἔκασον πάντα ἦν τὰ ἄλλα
διὰ τὴν νοητὴν γινώσκων, τὴν δὲ αἰδητὴν καὶ διακεκριμένην ἀπ'
ἐκείνης τῆς ἐνώσεως ὑπὸ τῷ δημωργεῖν νῦν, ὅν καὶ αὐτὸν ἀπὸ τῷ
νοητῷ προελθόντα διακοσμήσθαι πάντα φησὶν. ὅτι γὰρ νοητὴν ἐνδεί-
κνυται τινα διακόσμησιν πρὸ ταύτης τῆς αἰδητῆς κατ' αἰτίαν καὶ
σπερματικῶς ταύτην προεληφύειν, ἐκεῖνα οἶμαι σαφῶς παρίσσει
45 τὰ ῥήματα "τῶντων δὲ ὕτως ἐχόντων καὶ καὶ δοκεῖν ἐνεῖναι πολλά τε καὶ
παντοῖα ἐν πᾶσι τοῖς συγκρινόμενοις, καὶ σπέρματα πάντων χρη-
μάτων καὶ ἰδέας πανταλίας ἔχοντα καὶ ἡδονὰς καὶ χροάς, καὶ ἀνθρώπους
συμπαγήνους καὶ τὰ ἄλλα ζῷα, ὅσα ψυχὴν ἔχει, καὶ τοῖς γε ἀνθρώ-
Τιτι

ποιον εἶναι καὶ πόλεις συννηκμένας καὶ ἔργα κατεσκευασμένα... καὶ τὰ ἄλλα ὥσπερ παρ' ἡμῶν. καὶ ταῦτα δὴλον ὅτι σπερματικῶς ἐκεί καὶ κατ' ἰδέας, ὡς εἶπεν, προειρημένας. id. ib.

303^a μετέβη πρὸς τὰς περὶ Λευκίππου καὶ Δημόκριτον ζοιχεῖα λέγοντας τὰς διὰ σμικρότητα καὶ νασύτητα ἀτόμους, ἀπείρους ὕσας κατὰ τε τὴν ἀριθμὸν καὶ τὰ χήματα. ταύτας δὲ μόνας ἔλεγον συνεχεῖς· τὰ γὰρ ἄλλα τὰ δοκῶντα εἶναι συνεχῇ ἀφῇ προσεγγίζον ἀλλήλοις. διὰ καὶ τὴν τομὴν ἀνήρουν, ἀπόλυσιν τῶν ἀπτομένων λέγοντας τὴν δοκῶσαν τομὴν. καὶ διὰ τούτου ὅδ' ἐξ ἐνὸς πολλὰ γίνεσθαι ἔλεγον (ὅ γὰρ διαιρεῖσθαι τὴν αἰτομον) ὅτε ἐκ πολλῶν ἐν κατ' ἀλήθειαν συνεχεῖς, ἀλλὰ τῇ συμπλοκῇ τῶν ἀτόμων ἕκαστον ἐν δοκεῖ γίνεσθαι. τὴν δὲ συμπλοκὴν Ἀβδόρηϊ ἐπάλλαξεν ἐκάλουν ὥσπερ Δημόκριτος. id. f. 150.

303^a καὶ γὰρ καὶ τὰς μονάδας τῷ κενῷ φασὶν οἱ Πυθαγόρειοι διορίζεσθαι. id. ib.

303^a ταῦτα δὲ Ἀλέξανδρος ὡς ἐναντιολογίαν τινα αὐτῶν πρὸς αὐτὰς συναγαγόντα ἐξεδέξατο τῶν ἀρχὰς τὰς ἀτόμους λεγόντων, διότι λέγουσι μὴ καὶ τὸ χῆμα διαφέρειν ἀλλήλων τὰ ζοιχεῖα καὶ ὅ καὶ τὸ ὑποκείμενον... μήποτε δὲ καὶ ταῦτα ἔτι ὡς τὴν δόξαν αὐτῶν σαφηνίζοντα προσέθεικεν ὁ Ἀριστοτέλης. id. ib.

303^b πῶς δὲ τὴν σφαῖραν ἐξ ὅκτω μορίων συγκειῶναι φησι, μεταίτιας ὄντως ἐδείχθησαν οἱ ἐξηγηταί. καλῶς δὲ οἶμαι ἐπέστησεν ὁ Ἀλέξανδρος ὅτι πάντα τὰ σώματα ἐκ πυραμίδων συγκειῶναι φησι, τὰ μὲν εὐθύγραμμα ἐξ εὐθυγράμμων, τὴν δὲ σφαῖραν ἐξ ὅκτω πυραμίδων σφαιρικῶς ἔχουσιν τὰς βάσεις. id. f. 151.

303^b Θαλῆς μὲν ὁ Μιλήσιος καὶ Ἰππων ὕδωρ τὸ ἐν ὑπέθετο, ἐπεὶ δὲ ἐξ ὕδατος τὰ τε σπέρματα τῶν ζώων ἐν ὕδρῳ καὶ τὰς τροφὰς τῶν τε ζώων καὶ τῶν φυτῶν. Ἀναξίμανδρος δὲ Θαλῶ πολίτης καὶ ἐταῖρος ἀόριστον τι, ὕδατος μὲν λεπτότερον αἶρος δὲ πυκνότερον, διότι τὸ ὑποκείμενον εὐφύες ἔχον εἶναι πρὸς τὴν ἐφ' ἑκάτερα μεταβάσιν. ἀπειρον δὲ πρῶτως ὑπέθετο, ἵνα ἔχη χρῆσθαι πρὸς τὰς γενέσεις ἀφθόνως. καὶ κόσμος δὲ ἀπείρους ὕτος καὶ ἕκαστον τῶν κόσμων ἐξ ἀπειρῶ τῷ τοῦτον ζοιχεῖν ὑπέθετο, ὡς δοκεῖ. Ἀναξίμανος δὲ ἐταῖρος Ἀναξίμανδρου καὶ πολίτης ἀπειρον μὲν καὶ αὐτὸς ὑπέθετο τὴν ἀρχήν, ὅ μὴν ἔτι ἀόριστον· αἶρα γὰρ ἔλεγεν εἶναι, ἀρκεῖν νομίζων τὸ αἶρος εὐαλλοίωτον πρὸς μεταβολήν. τὸ δὲ αὐτὸ καὶ Διογένης ὁ Ἀπολλωνιάτης ὑπέθετο. Ἰππασος δὲ ὁ Μεταποντῖνος καὶ Ἡράκλειτος ὁ Ἐφέσιος πῦρ ἔλεγον τὴν ἀρχήν, εἰς τὸ δραστήριον τὸ πῦρ ἀποβλέψαντες. id. ib.

304^a ὅμοιοι δὲ τούτοις εἰσὶν, ὡς φησὶν Ἀλέξανδρος, καὶ οἱ τὸ πῦρ πολλὰ πλάσσει· λέγοντες ἀναλογία, ὅτι καὶ τὸ πῦρ καὶ ἡ πολλὰ πλάσσει ἀναλογία αὐτῶν ταχύ. id. f. 152 b.

304^a ζητῆσαι δὲ χρῆναι τίνος ἐστὶν αὕτη ἡ δόξα ἢ τὸ πῦρ πυραμίδα λέγουσα, διότι πρῶτον τῶν σωμάτων ἐστὶν. Ἡράκλειτος μὲν γὰρ ὁ ζοιχεῖον τῶν ἄλλων λέγων τὸ πῦρ ὅτι λέγει πυραμίδα εἶναι τὸ πῦρ, οἱ δὲ Πυθαγόρειοι ἐκ πυραμίδων συγκειῶναι τὸ πῦρ λέγοντες ὅτι λέγουσι τὸ πῦρ πρῶτον τῶν ἄλλων ζοιχείων, εἴπερ καὶ αὐτὸ λέγουσιν ἐξ ὕδατος καὶ αἶρος γίνεσθαι, ὥσπερ καὶ ἐκ πυρὸς αἶρα καὶ ὕδωρ. id. ib.

δοκεῖ δὲ μοι διὰ τούτου, φησὶν ὁ Ἀλέξανδρος, τὴν παραδεί- γματος τὸ αἰτοπον τῆς δόξης παραδεικνύναι· ὡς γὰρ ἐπὶ τῷ σμικρομένῳ ψήγματος πᾶχύτερον μὲν τι ἐξ αὐτοῦ γίνεσθαι σῶμα, χρυσὸς μὲντοι καὶ αὐτό, ὅταν καὶ ἐκ τῷ πυρὸς. id. f. 153.

ἐπεὶ δὲ γὰρ ἐνδέχεται διελθεῖν τὴν πυραμίδα καὶ παραλλήλῳ ἐπιπεδῷ τμηθῆναι, τὸ μὲν πρὸς τῇ κορυφῇ πυραμὶς ἔσται, τὸ δὲ πρὸς τῇ βάσει ἕκτι πυραμὶς, ἀλλ' ὡς ὅτι φασι, κολυρος πυραμὶς. cod. Coisl. 166.

ὡς οἱ περὶ Δημόκριτον τὰ τρία· αἶρα καὶ ὕδωρ καὶ γῆν, τῇ σμικρότητι τῶν ζοιχείων ὁμοιοχημῶν ὄντων διαφέρειν ἔλεγον. Simpl. f. 153 b.

καὶ ἡ μὲν ἐνοία τῶν λεγομένων τοιαύτη, ἡ δὲ λέξις ἡ λέγουσα πάντων γὰρ τὸ γινόμενον ἦτοι ἀσώματος ἔσται, ἐν ᾧ ἡ γένεσις· ἀσάφης ὄντως ἐστὶ, καὶ ἔοικεν, ὡς καὶ τῷ Ἀλεξάνδρῳ δοκεῖ, ἡμαρτήσας μέρους τινὸς αὐτῆς ἀφαιρεθέντος, εἶναι δὲ τὸ πλήρες πάντων γινόμενον ἐν τινὶ γίνεσθαι, καὶ ἦτοι ἀσώματος ἔσται ἐν ᾧ ἡ γένεσις, ταυτέστι τὸ γινόμενον, ἦτοι ἄλλο τι περιέχον ἔσται σῶμα ἢ ὅ. τὴν δὲ μὴ ἔχοντα σῶμα τόπον ἀσώματος εἶπεν (*). id. f. 154 b.

καὶ ἐπεὶ δὲ διάφοροι καὶ περὶ τούτου δόξαι ἐγένοντο, τῷ μὲν Ἐμπεδοκλῆς αἰδία μὲν λέγοντος τὰ ζοιχεῖα, τῇ μίξει τε καὶ διακρίσει τούτων τὴν γένεσιν ἀποδιόντος, τῷ δὲ Ἀναξαγόρῳ πάντα ἐν πᾶσι λέγοντος καὶ τὴν γένεσιν ἐκκρίσιν τιθέντος, Δημόκριτος δὲ καὶ τῶν τὰ ἐπιπεδα λεγόντων τῇ συγκαρίσει καὶ διακρίσει τῶν ἀτόμων καὶ τῶν ἐπιπεδῶν τὴν τῶν ζοιχείων ἐξ ἀλλήλων γένεσιν ποσόντων, πρὸς πρῶτον ὑπαντᾷ τὸς περὶ Ἐμπεδοκλέα καὶ Δημόκριτον καὶ Ἀναξαγόραν. id. f. 155.

τῷ γὰρ γλαυκῶς εἰς ἀτμὸν ἀναλυομένῳ καὶ πνευματωμένῳ, ἐν τῇ τοιαύτῃ μεταβολῇ ῥήγνυσι πολλάκις τὰ περιέχοντα ἀγγεῖα διὰ τὴν στενοχωρίαν. id. f. 155 b.

εἰ μὲν ὅλως μηδὲν ἐξὶ κενὸν μήτε τὸ χωριστὸν μήτε τὸ παρὲς σπαρμένων, μήτε ἐπέκτεινε τὰ σώματα, ὡς οἱ περὶ Δημόκριτον τῇ παρεμπύσει τὸ κενὸν ἐπέκτεινε λέγουσιν αὐτὰ, ἀλλὰ τὴν αὐτῶν φύσιν καὶ μεμυγμένα φυλάττει, ὡς Ἐμπεδοκλῆς καὶ Ἀναξαγόρας διεσφάττοντο... "φανερὸν τὸ ἀδύνατον" (**). id. ib.

πρὸς πρῶτον τοῖνυν ἀντιλέγει τὸν καὶ μεταπλάσσει τὸ ἐνὸς ὑποκειμένῳ μετασχηματισμόν. ἔοικε δὲ καὶ τούτῳ ἀπὸ τῶν ἐν τῷ

(*) p. 305 a 18. in eadem autem Aristotelis sententia hoc in loco et difficultas et magna verborum contrarietas inest. cum enim dicere debuisset, non est in eo corpus, vel corpus in loco invenitur, inquit "vel habebit vel non habebit corpus;" siquidem omne quod nascitur, in aliquo consistit, et vel corpus non habebit, in quo ortus existit, nec in eo duo sunt corpora: dicit autem corpus non habere pro loco in quo corpus non consistit. quamobrem recte quidem inquit Alexander, quod dum ait "quod nascitur, in aliquo consistit," consonum non est ut intelligamus materiam in loco: qui enim dicit in materia corpus non inesse, quod posuit, de medio tollit. Themist. f. 51 b.

(**) p. 305 b 26. sed Alexander hunc locum alio quidem modo explicavit. Themist. f. 52 b.

Τίμαιος λεγομένων προσλαβέει τὴν τῆς γενέσεως τρόπον... ὅτι μὲν ὁ Πλάτωνος ἐστὶν ὁ χηματισμός, καὶ ἀπὸ τῶν Πλάτωνος ἐλήφθη λόγων, ὅλον. id. f. 156.

306^a ἐπεὶ δὲ πρὸς ταύτας τὰς ἐνστάσεις τὰς τῇ γένεσι τῶν
1. σωμάτων τῇ ἐκ τῶν ἐπιπέδων λεγομένη προσενέχθεισας τινὲς μὲν
καὶ ἄλλοι τῶν Πλατωνικῶν ἀντειρήκασιν, Πρόκλος δὲ ὁ ἐκ Δουκίας
ἀλέγον πρὸ ἐμῷ γεγωνὶ τῷ Πλάτωνος διάδοχος βιβλίον ἔγραψε
τὰς ἐνταῦθα τῷ Ἀριστοτέλει ἐνστάσεις διαλύων, καλῶς ἔχειν ἐδοξέ
μαι συντόμως ὡς δυνατόν τὰς ἐνστάσεις καὶ τὰς λύσεις ἐκείνας
ὑποτάξαι... καὶ ἢ ὅτι μὲν τῶν τεσσάρων τούτων σωμάτων, 5
πυρὸς ἄερος ὕδατος καὶ γῆς, γενέσεως πρῶτον καὶ θερμότητα καὶ
ψυχρότητα καὶ ὑγρότητα ποιητῶν ἄλλας ἀρχὰς πρότερας
ἀπὸ τῶν ἐν τῷ ποσῷ διαφορῶν ὡς συγγενεστέρας ὕσων πρὸς τὰ
σώματα ζητεῖ, πρόδηλον ἐκ τῶν τῶν ποιητῶν ἐκείνων δια-
φορᾶς ἀπὸ τῆς τῶν χημάτων διαφορᾶς αἰτιολογεῖν. αἱ γὰρ καὶ τὸ 15
θερμὸν καὶ τὸ ψυχρὸν καὶ τὰ τοιαῦτα ἀποδόσεις ἰδιωτικῶς ἀποδε-
δόξαι καὶ ὑπὸ Δημόκριτου πρότερον ἔλεγοντο, ὡς Θεόφραστος ἱστορεῖ
τῆς ψυχρῆς ἐπιποθείσης ἀρχὴν ἄλλην ἀκῶσαι τῷ σώματι οἰκειότεραν
τῆς τοιαύτης τῷ θερμῷ ἐνεργείας. ὅτι μέντοι ἐξ ὕλης καὶ εἶδους τὰ
τέσσαρα ταῦτα λέγουσι γίνεσθαι, δηλοῖ μὲν συντόμως αὐτὸς ὁ Τί- 20
μαιος (p. 97. 98) εἰπὼν "ἀρχαὶ μὲν ὅν τῶν γενομένων ὡς μὲν ὑπο-
καίμενον ἂ ὕλη, ὡς δὲ λόγος μορφᾶς τὸ εἶδος· ἀπογεννήματα δὲ
τούτων ἐστὶ τὰ σώματα, γὰρ τε καὶ ὕδωρ, ἀήρ τε καὶ πῦρ, ὡς ἀπο-
γέννη τοιαῦτα. ἅπαν σῶμα ἐξ ἐπιπέδων ἐστίν, τῶτο δὲ ἐκ τρι-
γώνων." ἀρχαιότερον τὸ σώματος τὸ ἐπίπεδον λαβὼν, καὶ ἐν τῷ 25
ἐπιπέδῳ τὸ τρίγωνον. id. f. 156 b.

306^a εἰπὼν δὲ τούτο ἐξ ἀνάγκης λέγειν αὐτὸς ὡς ἐπόμενον τῇ τῶν
3. τριγώνων, ὑποθέσει, ἐπήγαγε "καὶ λέγουσι." καὶ ἢ καὶ αὐτὸθεν λέ-
γουσιν καὶ τὴν αἰτίαν ἀποδοῦναι τῷ μὴ μεταβάλλειν τὴν γῆν. διχῶς
ὅν αἰτία τούτο. id. f. 157 b.

306^a τὸ δὲ πρὸςβυτάτην εἶναι τὴν γῆν τῶν ἐντὸς ὕραν ὁ μὲν Πλά-
18. τῶν ἐκ εἰπε τὴν αἰτίαν· ἀδὲ Τίμαιος (p. 97) αὐτὸς ἐν τῷ συγ-
γράμματι, ὅπερ ὁ Πλάτων παρέξεσεν, ὅπως ἔγραψε περὶ τῆς
γῆς "πρὸςβίς δὲ ἐντὶ τῶν ἐντὸς ὕραν ὡς σωμάτων, ὅδε ποκα ὕδωρ
ἐγενεσθαι δίχα γὰρ, ὅδε μέντοι ἀήρ χωρὶς ὑγρῶ· πῦρ τε ἐρημον 35
ὑγρῶ καὶ ὕλης ἄς ἐξάπτει ἐκ ἀν διαμένοι. ὥς ῥίξα πάντων καὶ
βάσις τῶν ἄλλων ἂ γὰρ." ἐν δὲ τοῖς κόλοις τῆς γῆς ἀήρ ἡδρα-
σαι καὶ πῦρ, ὅ τὰ καθαρά ἀλλὰ τὰ λυμναζόντα. καὶ τὰ γε ἄκρα
τῆς γῆς ἐν τῷ Φαίδωνι ὁ Πλάτων ἐξυμνεῖ. id. f. 158.

306^a ἐπεὶ δὲ σφαῖραν τὸ πῦρ οἱ περὶ Δημόκριτον ἔλεγον. id. 40
33. f. 159.

306^b καὶ ὁ γε Πισταμῶν, ὡς Ἀλέξανδρος ἱστορεῖ, διὰ συντόμην τὰς
3. τῶν εἰρημένων χημάτων συμπληρώσεις ἐπὶ καταγραφῆς παρα-
δέδωκεν. ἔγω γάρ, φησί, κτλ. (*) id. f. 159 b.

(*) p. 306 b 22. Alexandri vero sententiam, quam de loco hic affert, minime intelligimus, eo quia a vera intelligentia recedit... Alexander vero dicebat primam huius sermonis partem ab Aristotele dictam fuisse, ut Democrito responsum daret,

λέγει δὲ πάθῃ μὲν τὰς παθητικὰς καλυμμένας ποιότητας, ὅσον 306^b
θερμότητος ψυχρῆς καὶ τὰς τοιαύτας, δυνάμεις δὲ καθ' ἃς ἡ καὶ 29.
φύσιν κινήσεις, βαρύντηας κυφότητας, κινήσεις δὲ τὰς καὶ τόπον·
ἢ δυνάμεις μὲν τῶν ποιόντων πρὸς τὸ ποιεῖν παρασκευάς, ὅσον
καθ' ἣν θερμαίνει τὸ θερμαίνον, πάθος δὲ καθὸ θερμαίνεται τὸ θερ-
μαιζόμενον, κινήσεις δὲ ἡ μεταξὺ ἀμφοῖν ἡ θερμανσις. ἀλλ' ἐν
μὲν τοῖς ὑστέροις ὅτω μᾶλλον αὐτὰ διαιρεῖ, κῆν δὲ καὶ τὴν προτέραν
εἰρημένην ἐπιβολήν. id. f. 161 b.

ὁ μὲν Ἀλέξανδρος ἐξέλαβεν ὅτι εἴνεον ἄτομα χήματα 307^a
μήκην διαιρεθέντα, δυνάμενα δὲ διαιρεθῆναι. ἀλλ' ὅθεν πρὸς τὰς 21.
ἀτόμους· αὐτὸ γὰρ ὅθεν διαιρεθῆναι ἐδύναντο. ἄμεινον ὅν ἐξέλαβεν
αὐτὸ ὁ φιλόσοφος Ἀμμωνίος ἐν τῷ εἰπεῖν ὅτι καὶ δόξαν λέγει·
εἰ γὰρ εἰσι καὶ ἑτεροκράτην ἄτομα γράμματα, διὰ τί μὴ καὶ
ἄτομα χήματα; cod. Coisl. 166.

ὅτι καὶ τὰ πάθῃ καὶ τὰ ἔργα καὶ τὰς δυνάμεις. διορίζει δὲ 307^b
ταῦτα ὁ Ἀλέξανδρος πολλὰ καὶ, ποτὲ μὲν πάθῃ λέγων κυφότητας 20.
βαρύντηας, σκληρότητας μαλακότητας, μανότητας πυκνότη-
τας, δυνάμεις δὲ θερμότητος ψυχρότητας· ποτὲ δὲ πάθῃ μὲν τὰς
παθητικὰς ποιότητας, δυνάμεις δὲ τὰς καὶ τὰς ῥοπὰς, ἔργα δὲ
τὰς ἐνεργείας· καὶ πάλιν δυνάμεις μὲν τὰς ποιητικὰς αὐτῶν ποιότη-
τας, θερμότητος ξηρότητας κυφότητας (αὐτὸ γὰρ αἱ δυνάμεις
ποιητικαί), πάθῃ δὲ τὰς ἀντικειμένας αὐτοῖς ψυχρότητας ὑγρό-
τητας βαρύντηας ὡς παθητικὰς καὶ ὑλικωτέρας. καὶ ἢ καὶ ἐν τοῖς
περὶ Γενέσεως (2 2) ἐκείνας μὲν μᾶλλον ποιητικὰς, ταύτας δὲ
μᾶλλον παθητικὰς εἶναι φησί, καὶ δὴ καὶ ἐξηγήσεις ταύτας ἐκείνων
καλεῖ. κατ' ἄλλην δὲ ἐπιβολὴν ταυτὸ, φησί, δύναμις καὶ πάθος
ἐστίν, ἀπὸ μὲν τῷ πάθος ἐμποιεῖν παχέσεως τῆς ὕλης γίνεσθαι πάθος,
δύναμις δὲ ἀπὸ τῷ δυνάμει. καὶ τάχα μᾶλλον ὅπως ἐκδεκτέον.
βύλας μὲν γὰρ μὴ καὶ τὰ χήματα τὰς τῶν χοιχείων ἀφορίζεσθαι δια-
30. φοράς, ὅτι μὴδὲ ἐστὶν ἐν τούτοις ἐναντιώσεως κυρίως, ἀλλὰ καὶ τὰς
παθητικὰς καλυμμένας ποιότητας, θερμότητος ξηρότητας μα-
λακότητος κυφότητας καὶ τὰς ἀντικειμένας αὐταῖς καὶ ὅσαι τοιαύται·
ἐν γὰρ ταύταις ἐστὶν ἐναντιώσεως καθ' ἣν ἡ εἰς ἄλλα τῶν χοιχείων
γίνεσθαι μεταβολή, ὅπερ ἐστὶ νῦν προβεβλημένον. τῶν δὲ ποιητῶν
τῶν ἐκάστη τριχῶς θεωρεῖ· ἢ γὰρ ὡς δύναμις (αὕτη γὰρ ἐστὶν
ἡ τῆς ὕλης πρὸς ἐνέργειαν παρασκευή, καθ' ἣν τὸ πῦρ δύναμιν
θερμαντικὴν ἔχειν λέγομεν), ἢ ὡς ἡ καὶ τὴν δύναμιν ταύτην ἐνέρ-
γεια, ὥς τε θερμαίνειν, ἢ ὡς τὸ ἀπὸ τῆς δυνάμεως διὰ τῆς ἐνε-
ργείας ἐγγινόμενον τῷ πάχοντι πάθος, ὡς τὸ θερμαίνεισθαι. ἀπὸ δὲ
τούτων τῆς τε δυνάμεως καὶ τῆς ἐνεργείας καὶ τῷ πάθῳ καὶ αἱ ὕσται
γνωρίζοντο καὶ ἡ εἰς ἄλλα τῶν χοιχείων μεταβολὴ καταλαμβά-
νετο. Simpl. f. 163 b.

qui de positu disseruit, ipsa vero corpora ex extremitatibus non componi; in reliqua sermonis parte narravit ac responsum dedit ad eos qui corpora ex extremitatibus ponunt: sed ab eo quidem loco quo sermonem exorditur, totum quidem in unum retulit, ut illis responsum daret qui elementis figuras accommodant. Themist. f. 54 b.

Δ.

307^b Τινες τῇ εἰρημένῃ τῶν λόγων ἀκολουθία μὴ προσεχκρότες
22^a νοθεύειν τὸ τοῦ βιβλίου ἐτόλμησαν ὡς ἔ προσήκον τοῖς περὶ ὕρα^ν
σκέμμασιν ἀλλ', εἶπερ ἄρα, τοῖς περὶ γενέσεως καὶ φθορᾶς. εἰρη^ν
δὲ ὅτι τοῖς ὑπὸ σελήνῃ ἀπλοῖς σώμασιν οἰκωτάτα ἔ βαρὺ καὶ
κῦφον. καὶ μέντοι ὅτι τοῖς ὕρα^ν οἱς ἔ προσήκει ταῦτα, ἀκριβέστερον
εἰσόμεθα νῦν. διὸ καὶ αὐτὸς κατ' ἀρχὰς τῷ πρώτῳ βιβλίῳ (c. 3)
"δεῖ" φησὶν "ὑποθέσθαι τί λέγομεν ἔ βαρὺ καὶ τὸ κῦφον νῦν μὴ ἰα-
νὼς ὡς πρὸς τὴν παρῶσαν χρεῖαν, ἀκριβέστερον δὲ παλιν ὅταν ἐπι-
σκοπῶμεν περὶ τῆς ὕσεως αὐτῶν," εἰς τὴν ὑπερθέμενος τὴν λό-
γους. id. f. 164 b.

ὁ σκοπὸς τῷ Ἀριστοτέλει ἐν τῷ παρόντι βιβλίῳ διδάσκει τίς
ἐστὶν ἡ τῶν ῥοπῶν φύσις... Θαλῆς μανύσει κῦφον γίνεσθαι φησι,
μανύσει βαρὺ... ἐν τῷ παρόντι βιβλίῳ ὁ Ἀριστοτέλης διαλέγεται¹⁵
περὶ ῥοπῶν. ἐπεχείρησαν δὲ τινες εἰπεῖν τὸ τοῦ βιβλίου μὴδὲν
προσέκειν τῇ περὶ Οὐρα^ν πραγματείᾳ, μᾶλλον δὲ προσέκειν τῇ
περὶ Γενέσεως καὶ φθορᾶς, πρῶτον μὲν ὅτι ἐν ἐκείνοις, φημὶ δὴ τοῖς
γενητοῖς καὶ φθορτοῖς, ἔ βαρὺ καὶ τὸ κῦφον, δεύτερον ὅτι πρὸς τοῦ
πέρατι τῷ τρίτῳ λόγῳ τῆς παρῶσης πραγματείας εἶπε δεῖν διαλέ-
γεσθαι περὶ τῶν στοιχείων, ζητῶντας τὰ πάθη τε καὶ τὰς δυνάμεις
καὶ τὰς κινήσεις, πάθη μὲν λέγων τὰς παθητικὰς δυνάμεις, θερμό-
τητας ψυχρότητας ξηρότητας καὶ ὑγρότητας, δυνάμεις δὲ τὴν κν-
φότητα καὶ βαρύτητα, κινήσεις δὲ τὴν καὶ τὰς δυνάμεις ταύτας
ἐνέργειαν. περὶ δὲ τῶν παθητικῶν ποιότητων καὶ τῶν κινήσεων²⁵
αὐτῶν καὶ τῆς εἰς ἄλληλα μεταβολῆς ἐν τοῖς περὶ Γενέσεως καὶ
φθορᾶς διαλέγεται, περὶ δὲ τῶν δυνάμεων αὐτῶν ἡτοῖ τῶν ῥοπῶν
ἐνταῦθα. δέον ἄρα ἔ παρὸν βιβλίον μᾶλλον ἀκόλουθον εἶναι τοῖς
περὶ Γενέσεως καὶ φθορᾶς γράμμασιν ἢ τοῖς περὶ Οὐρα^ν σκέμ-
μασι. τί γὰρ κοινὸν ἔ διαλέγεσθαι περὶ βαρέος καὶ κῦφου καὶ περὶ τῶν³⁰
ὕρα^ν σωμάτων; λέγομεν ὅτι ἡμεῖς ὅτι μᾶλλον πολλὴν ἀκολου-
θίαν ἔ παρὸν ἔχει βιβλίον πρὸς τὰ φθάσαντα. γινώσκοντες γὰρ τί ἔ
βαρὺ καὶ τί ἔ κῦφον, εἰσόμεθα ὡς ὅθεν προσήκει ταῦτα τοῖς ὕρα-
ν οἱς ἐναποτίθεσθαι. διόπερ καὶ αὐτὸς κατ' ἀρχὰς τῷ α' βιβλίῳ (c. 3),
ἀναγκαῖον εἰδῶς τὴν περὶ τούτου λόγον, εἶπε "δεῖ ὑποτίθεσθαι τί λέ-
35 γομεν ἔ βαρὺ καὶ τὸ κῦφον." cod. Coisl. 166.

308^a ἀντιλέγει μεταξὺ πρὸς τὴν μὴ νομίζοντας εἶναι τι ἐν τῷ κό-
17^a σμῳ τὸ μὲν ἄνω ἔ δὲ κάτω. ταύτης δὲ γεγονάσι τῆς δόξης Ἀνα-
ξίμανδρος μὲν καὶ Δημόκριτος διὰ τὸ ἀπειρον ὑποτίθεσθαι τὸ πᾶν. ἐν
γὰρ τῷ ἀπείρῳ ὅθεν ἐστὶν ἄνω ἢ κάτω φύσει· ὅροι γὰρ ταῦτα καὶ πέ-
30 ρατα διασάσεως. ἄλλοι δέ, ὧν καὶ ὁ παρὰ Πλάτῳ Τιμαίος,
πρὸς ὃν μάλιστα ἀποτείνει, ἔκ ἀξῶσιν ἐν τῷ κόσμῳ εἶναι τὸ μὲν
ἄνω ἔ δὲ κάτω διὰ τὴν ὁμοιότητα, τῆς δὲ ὁμοιότητος σημείον
ἔλεγον τὸ δύνασθαι καὶ πάντα μέρη τῆς γῆς ἀντιποθεῖν τινα αὐτῇ
ἐαυτῷ γενέσθαι (*). Simpl. f. 165 b. cf. Themist. f. 56 b.

(*) p. 308 b 6. hos autem sermones retulit ad eius impugna-
tionem quod in Timaeo scriptum est, nempe ignem levissi-

μέτεισιν ἐπὶ τὴν περὶ Λεύκιππον καὶ Δημόκριτον, τῷ μὲν βάρος 308^b
τὴν τῶν ἀτόμων αἰτωμένους κατότητα, τῆς δὲ κυφότητος τὴν τῷ³⁰
κενὸν παρεμπλοκήν. Simpl. f. 167.

καινότερος δὲ ἀπὸ τῶν περὶ τὴν ὑπερθέμενος μᾶλλον καὶ ἐπιβλητι- 308^b
5 κώτερον (*). id. ib.

τὰ μὲν ὅν πολλὰ τῶν ἀντιγράφων ὕτως ἔχοντα "εἰ μὴ καὶ 309^a
308^b πρὸν ἔξει πολλαπλάσιον" τοιαύτην ἔποιον ἀποδίδωσιν. ὁ δὲ Ἀλέ-
ξανδρος ὡς τῆς γραφῆς ἐχρύσης "εἰ καὶ ἔ σερρον ἔξει πολλαπλά-
σιον" ὕτως ἐξηγεῖται, λέγων ὡς καὶ τὸ τοῦ εἶναι ὁ πολλὸς χρυσὸς
τῷ ὀλίγῳ πυρὸς κυφότερος· νῦν δὲ ἔκ ἐστιν, εἰ καὶ ἔ σερρον ἔχει
πολλαπλάσιον τῷ ἐν τῷ πυρὶ. νῦν μὲν ὅν ὡς μὴ προσλογιζομένους
τὴν ἀναλογίαν ταύτην αἰτιάται, μετ' ὀλίγον δὲ καὶ προσλογιζομένους
ὑποτιθέμενος καὶ ὕτως εὐθύνει. id. f. 167 b, cf. Themist. f. 58.

νῦν τὴν Θαλῆ δόξαν ἐλέγχει τὴν μακρότητι καὶ πυκνότητι 309^a
18^a γυσαν ἔ βαρὺ καὶ κῦφον, καὶ καλεῖ τὸ μὲν μακρόν μέγα καὶ δὲ πυκνόν
μικρόν, εἰκότως· εἰς ὀλίγον γὰρ ὅγκον συνάγει τὸ πυκνόν, ὡς περ
τὸ μακρόν εἰς πολλὴν ἐξαπλῶν. cod. Coisl. 166.

λέγει ὅν ὅτι καὶ ἄλλος τις μεγέθει καὶ συμκρότητι διορίζῃ τὰ 309^b
31^a βαρύτερα καὶ κυφότερα, καὶ μὴ ὡς ὁ Πλάτων, ἀλλ' ἢ ὡς οἱ περὶ
Δημόκριτον (ἔτοι γὰρ ἐκ μὲν μικρῶν σφαιρῶν ἔλεγον τὸ πῦρ γίνεσθαι,
διὰ λεπτομερέστατον εἶναι, ἐκ μειζρόνων δὲ ἀτόμων τὴν γῆν, ἐκ δὲ
τῶν μέσων τὰ μεταξὺ) ἢ ὡς οἱ ἐν τῷ στοιχείῳ ὑποτιθέμενοι καὶ τῇ
τούτῃ πυκνότητι καὶ μακρότητι τὰ ἄλλα γεννώσιν· καὶ ἔτοι γὰρ τῆς
μακρότητος τὸ κενόν ἡττάσαντο. καὶ πρὸς τούτους γὰρ καὶ μάλιστα τούτο
25 ἀρμόττει τὸ "καὶ ἄλλον ὄντιναι τρόπον κατασκευάζων," τούτῃ
καὶ μὴ μέγεθος καὶ συμκρότητα ὀνομάζει, ἀλλὰ πυκνότητα καὶ μακ-
ρότητα, μόνον δὲ τὴν αὐτὴν ὕλην ἀπασιν ἀποδιδόν. Simpl. f. 168 b.

ὕτω μὲν ὅν ὁ Ἀλέξανδρος τὰ μεταξὺ τῶν ἀπλῶς βαρέων καὶ 310^a
1^a κῦφον τὰ σύνθετα ἐκ τῶν κενῶν καὶ πλήρως ἀκῶν ἐξηγεῖται. μήποτε
δὲ ἀπλῶς βαρὺ καὶ κῦφον γῆν καὶ πῦρ λέγει, μεταξὺ δὲ ἀέρα καὶ
ὕδωρ, καὶ ὅτι ἐκ ἑσται ταῦτα· ὁ γὰρ ἔχουσιν εἰπεῖν διὰ τίνα αἰτίαν
βαρύτερα καὶ κυφότερα ἐστὶν ἀλλήλων τε καὶ τῶν ἀπλῶς. καὶ νῦν μὲν
τοσούτων εἶπε μόνον, πρὸς δὲ τὸ τέλος τῷ βιβλίῳ τὸ αὐτὸ ἐπιχει-
ρημα θείας, σαφέστερον λέγει τὰ ἐπόμενα ἀτοπα καὶ τοῖς ἐν τῷ ὑπο-
καίμενον λέγουσι καὶ τοῖς τὰ ἐναντία· καὶ ἐκεῖ σαφῶς τὰ μεταξὺ
τῶν ἀέρα λέγει καὶ τὸ ὕδωρ. ἰστέον δὲ ὅτι ὁ μὲν Ἀλέξανδρος "ἀλλή-
λων τε καὶ τῶν ἀπλῶν" γράφει, εὖρα δὲ ἐν τισι "τῶν ἀπλῶς"
γεγραμμένον. id. f. 169.

μέτεισιν ἐπὶ τὴν μεγέθει καὶ συμκρότητι τὴν διαφορὰν τῶν 310^a
3^a στοιχείων ἀποδιδόντας. ἔτοι δὲ ἂν εἴεν οἱ παχυμερεῖα καὶ λεπτομε-

mum esse, cum ex paucissimis partibus constat, perinde ac si
ipse non recte Platonis sententiam assequatur: non enim ullo
modo Plato fatetur leve vel grave quippiam inveniri, dum in
proprio loco manet. Themist. f. 57.

(*) p. 308 b 31. dixi aetate vetustiores, perinde ac si dixis-
sem minus peccantes. per novam autem rationem maiorem
finem facilitatemque maiorem intelligo. hoc autem adversus
Democritum et Leucippum pronuntiavit. Themist. f. 57 b.

313. Ελυσεν τὴν ἀπορίαν τῶς ἁ Δημόκριτος, λέγων τὰ ἐκ τῷ
 22. ὕδατος ἀναφερόμενα θερμά· εἶναι ᾧ πάντων σπέρματα ἐν πᾶσι,
 διὸ καὶ γίνεσθαι πάντα ἐκ πάντων· ταῦτα δὲ τοῖς πλατέσι ἀντι-
 κρινόντα πολλὰ ὄντα ἐκ πλείονος τῷ ὑπὸ τὰ πλατέα ὕδατος ἀνα-
 κωλύειν αὐτὰ, τῷ τῶν ἀνέχων, τὰ δὲ γενὰ ὀλίγων ὄντων τῶν
 ὑπαντώντων αὐτοῖς θερμῶν διολυσθαι αὐτῶν τὴν ἀντέρεσιν.
 ὕτω λύσας Δημόκριτος τὴν ἐξ ἀρχῆς ἀπορίαν ἐνέζη μὲν καλῶς
 ἑαυτῷ, λέγων ὡς εἰ τῷ αἰτίῳ ἦν τῷ τὰ πλατέα ἐποχεῖσθαι τοῖς
 ὕδασι, ἔδει μᾶλλον ἐν τῷ ἀέρι τὸ ποιεῖν· πλείονα γὰρ ἐν τῷ ἀέρι
 τὰ θερμά ἢ ἐν τῷ ὕδατι. ὕτως ἐνός ὁ Δημόκριτος καλῶς τὴν
 λύσιν ἀδυνῶς καὶ ἀτόμως ἐπήγαγε· διὰ τὸ γὰρ φησιν ἐν τῷ
 ἀέρι μὴ ἀνέχεσθαι τὰ πλατέα ὑπὸ τῶν ἀναδιδόμενων θερμῶν, ὅτι
 μὴ πεπύκνωσθαι ταῦτα ἐν τῷ ἀέρι λεπτῷ τε ὄντι καὶ κεχυμένῳ, ὥσπερ

ἐν τῷ ὕδατι. διεσπαρμένων ὅντων αὐτῶν ἕκ ἐκ ἐν ὁρμῇ ἢ κίνησιν
 αὐτῶν ὥς ἀνέχων τὸ ὑπερκαίμενον, καὶ πλατὺ ἦν. ἐν δὲ τῷ ὕδατι
 παχυτέρῳ τε καὶ σφαιροτέρῳ ὄντι συγκατεῖσθαι καὶ πυκνῶσθαι μᾶλλον τὰ
 ἀναφερόμενα θερμά. λέγοι δὲ ἂν ἴσως καὶ τὸ εὐκίνητον τῷ ἀέρος
 αἰτίῳ τῷ σκεδασμῷ. ταύτην τὴν λύσιν, καίπερ πιθανῶς ἀποδο-
 θεῖσαν, μαλακῇ ὁ Ἀριστοτέλης εἶπεν ὡς ἐκ εὐτονύσαν τὰς ἐναρ-
 γεῖς αἰτίας ἀπολογίσασθαι, ὅπερ αὐτὸς παῖσι. id. f. 177 b.

τὸ δὲ αὐτὸ καὶ Δημόκριτος ἀπορεῖ, διότι ἐν ἀέρι ἀνοχεῖσθαι
 καὶ λύει ἀδυνῶς· φησὶ γὰρ ὅτι ὁ ἀήρ κεχυμένος ἐστὶ καὶ βρυζός, καὶ
 ἥττον δύνασθαι ἀνοχεῖν. cod. Coisl. 166.

τὸ οὖν Ἀβδηρτικῇ ἐστὶ φωνὴ τὴν κίνησιν καὶ τὴν ὁρμὴν δη- 313
 λῶσα, ἀπὸ τῷ θέῳ, ὃ δηλοῖ τὸ ὁρμῶν καὶ σείειν γὰρ ὁ θεὸς παρὰ
 Δωριεῦσι λέγει. ἢ ἀπὸ τῷ σέῳ τὸ ὁρμῶν. cod. Reg. 1853.

p. 312 b 17. causamque adiecit cur ad alia loca rever-
 tatur, cum ad huius totius ambitum protrahitur, siquidem,
 inquit, forte et durum ad propriam essentiam sese colligere
 conatur, nec inanitas quippiam relinquit efficitque *hincituro-*
sas, ut horum causas praeter eos quippiam assequi non va-

leat. quo autem huius totius ambitus distinguatur, et quo-
 modo isthaec alia separentur et distinguantur, id ex iis quae
 scriptis mandavit, ex sociis eius ac sequacibus perspici potest.
 modo autem de eo quod hac in oratione dicendum remanet
 disseramus. Themist. f. 65 b.

ΕΙΣ ΤΑ ΜΕΤΑ ΤΑ ΦΥΣΙΚΑ.

ΣΧΟΛΙΑ ΕΙΣ ΤΟ ΜΕΙΖΟΝ ΑΛΦΑ ΤΗΣ ΜΕΤΑ ΤΑ ΦΥΣΙΚΑ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ, ΓΕΝΟΜΕΝΑ ΤΠΟ
 ΑΣΚΛΗΠΙΟΥ ΑΠΟ ΦΩΝΗΣ ΑΜΜΩΝΙΟΥ ΤΟΥ ΕΡΜΕΙΟΥ.

Δεῖ ἡμᾶς ἀρχομένους τῆς παύσης πραγματείας εἰπεῖν τὴν
 σκοπὸν, τὴν τάξιν, τὴν αἰτίαν τῆς ἐπιγραφῆς. σκοπὸς μὲν ὅν 15
 ἐστὶ τῆς παύσης πραγματείας τὸ θεολογῆσαι· θεολογεῖ γὰρ ἐν
 αὐτῇ Ἀριστοτέλης. ἡ δὲ τάξις, ὅτι ἐκ τῶν φύσει ὑψέρων ἡμεῖς
 τὰς ἀρχὰς ποιήσαμεθα, ἐπειδὴ ταῦτα μᾶλλον συνεγνωσμένα ἡμῖν
 ὑπάρχουσιν. διὰ τὸ τοῖν ὁ Ἀριστοτέλης πρότερον διελέχθη
 ἡμῖν περὶ τῶν φυσικῶν πραγμάτων· ταῦτα γὰρ τῇ φύσει ὕστερα 20
 ὑπάρχουσιν, ἡμῖν δὲ πρότερα. ἡ δὲ παρῶσα πραγματεία τῇ μὲν
 φύσει πρότερα ὡς τὸ τέλειον ἔχουσα, ἡμῖν δὲ ὕστερα· πρότερα
 γὰρ τὰ ἀφθάρτα τῶν φθαρτῶν καὶ τὰ ἀγένητα τῶν γινομένων.
 διὰ τὸ τοῖν ὁ Ἀριστοτέλης πρότερον διελέχθη ἡμῖν περὶ τῶν
 ἀτάκτως κινουμένων ἐν τοῖς Μετεώροις, καὶ πάλιν περὶ τῶν τε- 25
 ταγμένως κινουμένων ἐν τῇ περὶ Οὐρανῶ, φημὶ δὲ περὶ ἀστέρων

καὶ σφαιρῶν· καὶ λοιπὸν ἐν ταύτῃ τῇ πραγματείᾳ διαλέγεσθαι ἡμῖν
 περὶ τῶν πάντῃ ἀκινήτων. τὸ δὲ ἐστὶ θεολογία· τοῖς γὰρ θεοῖς
 ἀρμόττει τὸ τοῦτο. διὰ τοῖν ταύτην τὴν αἰτίαν καὶ ἐπιγράψαι
 Μετὰ τὰ Φυσικά, ἐπειδὴ πρότερον διελέχθη ἡμῖν περὶ τῶν φυ-
 σικῶν πραγμάτων, εἰδ' ὅπως περὶ ταύτης. μὲν γὰρ τὰς φυ-
 σικὰς πραγματείας δεῖ ταύτην ἀναγνωστικῶς, ὡς δηλοῖ καὶ ἡ ἐπι-
 γραφή. καὶ ἐν ταῖς φυσικαῖς δὲ αὐτῇ πραγματείᾳ, καὶ μάλιστα
 πρὸς τοῖς πέραςι, θεολογεῖ καὶ ἀνάγει ἑαυτὸν· φησὶ γὰρ πρὸς τῷ
 τέλει τῆς περὶ Γενέσεως καὶ Φθορᾶς (c. 10 p. 236 b 31) "τῷ
 λοιπομένῳ τρόπῳ ἀνεπλήρωσε τὸ ὅλον ὁ θεὸς ἐνδελεχῇ ποιήσας τὴν
 γένεσιν." ὁμοίως δὲ καὶ ἐν τῷ ὀγδόῳ λόγῳ τῆς Φυσικῆς Ἀκροα-
 σεως (c. 5 sqq.) καὶ ἐν τῇ περὶ Ψυχῆς (3 4 sqq.) πραγματείᾳ καὶ
 ἐν πάσαις αὐτῇ ταῖς φυσικαῖς πραγματείαις τὸ τοῦτο πεποίηκε.

Alexandri Commentarii in Aristotelis Metaphysicorum quinque libros priores e cod. Reg. Paris. 1876 (A) vel descripti vel
 cum eo collati sunt, adhibitis ad libros A, α, Γ a quarto inde capite, et Δ codice Monacensi (M), ad libros B et priorem partem
 libri Γ codice Coislino 161 (C). ad loca insigniora omnium quinque librorum, praeter cod. Coisl., excussi sunt cod. Vati-
 can. Bibl. Reginae 108 (P), cod. Laurent. 87 12 (L) et Asclepii codices. accedunt scholia partim ex illo L, partim ex Asclepii
 codd. Reg. Par. 1901 (B) Monac. (M) et Laurentiano 81 1 (A), partim e cod. Reg. Par. 1853 excerpta. ex Anonymi brevi ex-
 positione Metaphysicorum, quae sub Ioh. Philoponi nomine a Fr. Patricio Latine Ferrariae a. 1583 edita est et in cod. Vat.
 Urbin. 49 Graece legitur, addidi scholia quaedam ad primum librum (Anon. Urbin.).

a 20. περὶ πρὸς M. || 26. τεταγμένων AM.

δοὶ ἡμᾶς ἀρχομένους τῆς παρούσης πραγματείας εἰπεῖν τὴν σκοπὸν, τὴν χρῆσιν, τὴν τάξιν, τὴν αἰτίαν τῶν ἐπιγραφῶν (πολλοὶ γὰρ ἐπιγραφὰς φέρουσι), αἷς δεικνύμεν τὴν τῶν συγγράμματος ὁδὸν, καὶ περὶ τοῦ μεγάλου ἁλφα καὶ τοῦ μικροῦ ἁλφα, καὶ πόθεν ὠρμησεν εἰς ἔννοιαν τῆς πρώτης φιλοσοφίας Ἀριστοτέλης. ὁ μὲν ὅν σκοπὸς τοῦ παρόντος συγγράμματος εἰπεῖν περὶ τῶν ὄντων καὶ ἡ ὄντα ἐξεί, καὶ περὶ πάντων ἀπλῶς τῶν ὄντων διαλεχθῆναι καθὸ ὄντα ἐξεί. διὸ καὶ τὴν ὁδὸν τῆς φιλοσοφίας ὅπως ἐλέγομεν, γῶσις τῶν ὄντων ἡ ὄντα ἐξεί. ὅτε γὰρ περὶ τῶν μερικῶν διαλέγετο ἐνταῦθα, οἷον περὶ κομητῶν, καθάπερ ἐν τοῖς Μετεωροῖς, ὅτε περὶ τῶν καθόλου, καθάπερ ἐν τῇ περὶ Οὐρανῶς πραγματείᾳ, ἀλλὰ καθόλου περὶ πάντων τῶν ὄντων· θεωρηθῆσαι γὰρ αὐτῷ πρόκειτο ἐν τῇ παρόντι συγγράμματι. ἀμέλει τοι καὶ περὶ στοιχείων διαλέγετο καὶ περὶ ἀρχῶν· μόνος γάρ ἐστιν ἔργον τῆς πρώτης φιλοσοφίας ἀποδείξαι τὰς ἀρχὰς πασῶν τῶν ἐπιστημῶν. αἱ μὲν γὰρ ἄλλαι ἐπιστήμαι ἔκ ἀποδείκνυνσι τὰς οἰκείας ἀρχὰς, ἀλλὰ μόνη ἡ πρώτη φιλοσοφία ἀποδείκνυσσι πασῶν τῶν ἐπιστημῶν τὰς ἀρχὰς. καὶ ταῦτα μὲν περὶ τοῦ σκοποῦ, ἐφεξῆς δὲ δεῖ εἰπεῖν περὶ τοῦ μεγίστου ἀγαθοῦ, λέγω δὴ τοῦ χρησίου. χρησίμος γάρ ἐστιν ἡ παρῶσα πραγματεία· συμβάλλει γὰρ τῷ νῦν, καὶ τῷ πρακτικῷ ἀλλὰ τῷ θεωρητικῷ, διδάσκουσα αὐτὸν περὶ τῶν θείων, ταῦτά τε διακρίνειν ἀλήθειαν ἀπὸ ψεύδους· μέγιστον γὰρ ἀγαθὸν ἐστὶ τῶν ἐν ἀνθρώποις ὁ θεωρητικὸς νῦς· ἕκαστος γὰρ κατ' ἐκείνο χαρακτηρίζεται καθ' ὃ τῶν ἄλλων διαφέρει, οἷον ἵππου μὲν καθὸ ἵππου, κυνὶ δὲ καθὸ κύων· αἷτιον γάρ, ὡς ἐν κεφαλαίῳ εἰπεῖν, τὸ ὁμολογεῖσθαι μὲν τὴν οἰκίαν ἐν ἑκάστῳ τελειότητα, καθ' ἣν φύσιν ἕκαστος ὁ ποτε ἐστίν, οἰκειότατόν τε εἶναι καὶ μέγιστον ἀγαθὸν ἑκάστῳ· ἡ γὰρ τελειότης τε καὶ ἡ ἀκρότης τῆς φύσεως ἑκάστου τὸ τελειότατον τῶν ἀγαθῶν ἑκάστῳ, ἵππῳ μὲν, ὡς εἴρηται, καθὸ ἵππος, κυνὶ δὲ καθὸ κύων, καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὁμοίως ἐμφύλων τε καὶ ἀψύχων, καὶ ἀνθρώπῳ δὲ καθὸ ἀνθρώπου. ἀλλὰ μὴ ὁμολογεῖται καὶ τὸτο, ἑκάστῳ τῶν ὄντων καὶ τὸ οἰκεῖον εἶδος εἶναι τὸ εἶναι· εἶδος δὲ οἰκεῖον ἑκάστῳ καθὸ τῶν ἄλλων ἀπάντων διαφέρει. ἀρ' ὅν ἔχῃ ὁμολογεῖται ὑπὸ πάντων ὁ ἀνθρώπος τῶν ἄλλων διαφέρειν καὶ τὴν θεωρητικὸν νῦν; τὸ μὲν γὰρ πρακτικῷ τε καὶ τεχνικῷ μετέχουσιν ὡς καὶ τὰ ἄλλα ζῶα, τὸ ἔχον αὐτὸ τὸ πρακτικῷ νῦν. πολλὰ γὰρ ἕκαστος τῶν ζῶων μηχανᾶται πρὸς τὴν οἰκίαν σωτηρίαν, οἷον μύρμηξ θησαυρίζει αὐτῷ τροφὰς ἐν χειμῶνι καὶ χειλιδῶν πειεῖ νεοττιὰν διὰ τὴν διαδοχὴν· ὁμοίως δὲ καὶ ἡ μέλιττα συνάγουσα θησαυρίζει τροφὰς. τὸτο δὲ τὸ δῶρον ὑπὸ τῆς φύσεως διὰ τοῦ θεοῦ ἔλαχον, ὅπως διασωθῶσι. πάλιν δὲ ὥπλισεν ἡ φύσις τὰ ζῶα πρὸς τὰς ἐπιβουλὰς τῶν ἐπερχομένων. ταῦτα δὲ πάντα ἔκ ἔξω λογικῆς συνέσεως ὑπάρχουσιν· ἐπιστήμης δὲ καὶ θεωρίας πρὸς τὴν τῶν ἀληθῶν τε καὶ ψευδῶν διακρίσιν καὶ τῆς λογικῆς δυνάμεως παντάπασιν ὁμοιοῦντα τὰ ἄλλα ζῶα. εἰ τοίνυν διὰ τῆς παρούσης πραγματείας ὁ θεωρητικὸς νῦς ἐνεργεῖ περὶ τὰ θεία καὶ κυρίως ὄντα, εἴγε τῆς

πρώτης ἐστὶ φιλοσοφίας τὸ ἀποδεικνύειν καὶ τὰς ἀρχὰς τῶν ἄλλων ἐπιστημῶν, καὶ ἔξω αὐτῇ ἡ ἐπιστήμη ἀναπόδεικτος, ὁ δὴλον ὅτι πάντῃ χρησιμωτάτη ἐστὶν ἡ παρῶσα πραγματεία. ἐπεὶ δὲ τὴν πρώτην ἐπιστήμην παραδίδωσιν ἐν τῇ πραγματείᾳ ταύτῃ, εἴη ἂν οἰκειοτάτη τῷ ἀνθρώπῳ. τὰ μὲν γὰρ ἄλλα ζῶα ἔλαχον τὴν φρόνησιν ταύτην πρὸς τὰς βιωτικὰς διαγωγὰς, ἵνα σωθῶσι καὶ τρέφωσι· οἱ δὲ ἄνθρωποι καὶ πρὸς τὰς βιωτικὰς διαγωγὰς ἔχον τὰς μαθήσεις καὶ πρὸς τὸ νοερὸν αὐτό· ἐὰν γὰρ γινώσκον ὅτι τοιοῦτον καὶ ἡμαρ φυλάττει ὅτος ὁ ἀσὴρ πρὸς τὸτον τὴν ἀστέρα πως, ὅθεν ἡμῶν συμβάλλει πρὸς τὰς βιωτικὰς ἀγωγὰς. ὁμοίως καὶ ἐπὶ ἄλλων πλείων. καὶ ταῦτα μὲν ὅτι χρησίμος ἡ παρῶσα πραγματεία· ἡ δὲ τάξις προφανὴς ἐκ τῶν τῇ προτεραίᾳ ῥηθέντων. ἐπεὶ γὰρ ἡ μὲν φύσις ἀρχεῖ ἀπὸ τῶν τελειοτέρων, ἡμῶν δὲ διὰ τὴν ἡμετέραν ἀδυναμίαν ἀσύμμετρόν ἐστι τὸ εὐθέως τοῖς τελειοτέροις προσβάλλειν, ἀναγκάζειν πρότερον ἀπὸ τῶν τῇ φύσει ὑστέρον καὶ τῶν ἀτελῶν ἀρχαῶν, καὶ ὅπως δραμεῖν ἐπὶ τὰ τέλεια. ἐπεὶ ὅν ἐν τοῖς φυσικοῖς περὶ τῶν ἀτελῶν διελέχθη, ἐνταῦθα δὲ περὶ τῶν τελείων, εἰκότως ὡς πρὸς ἡμᾶς τελευταία ἐστὶν ἡ παρῶσα πραγματεία. ἰστέον δὲ ὅτι ἐπιγράφεται καὶ Σοφία καὶ Φιλοσοφία καὶ πρώτη Φιλοσοφία καὶ Μετὰ τὰ Φυσικά, ἐπεὶ δὲ πρότερον διαλεχθεὶς περὶ τῶν φυσικῶν ἐν ταύτῃ τῇ πραγματείᾳ διαλέγετο περὶ τῶν θείων. διὰ τὴν τάξιν ὅν ἔλαχε τὴν προσηγορίαν. Σοφία δὲ οἰοῖται σάφειά τις ὄσα· τὰ γὰρ θεία σαφῆ καὶ φανερώτατα· περὶ γὰρ θείων διαλέγετο· τὴν χάριν εἶπε σοφίαν. ἀμέλει τοι καὶ ἐν τῇ Ἀποδεικτικῇ φησὶν ὡς εἴρηται μοι ἐν τοῖς περὶ σοφίας λόγοις· ἡ γὰρ ἀναποδείκτος ἀρχαῖς χρωμένη ἐπιστήμη σοφία ἐστίν. πρώτην δὲ Φιλοσοφίαν, ἐπεὶ περὶ τῶν πρώτων αἰτιῶν καὶ ἀρχῶν ἀναποδείκτων διαλέγετο. Φιλοσοφία δὲ, διότι κυριωτάτη καὶ μάλιστα φιλοσοφία ἡ ἐν θεωρίᾳ τε καὶ τῇ τῶν ὄντων γινώσκει, εἴγε ἡ μὲν φιλοσοφία κυρίως περὶ τὰ δι' ἑαυτὰ αἰρετὰ καὶ δι' ἄλλα, μόνη δὲ ἡ τῶν ἀρίστων θεωρία δι' ἑαυτὴν αἰρετή. καὶ Θεολογίαν δὲ καλεῖσιν αὐτήν, ἐπεὶ αἱ τῶν ὄντων ἀρχαὶ καὶ τὰ τῶν ὄντων αἷτια τὰ πρῶτα καὶ τελειότατα μάλιστα τὰ ὄντα θεία, περὶ ὧν ἐνταῦθα θεωρεῖ. ὁ δὲ τρόπος τῆς συντάξεως, ὅτι ἐστὶν ἡ παρῶσα πραγματεία ἔκ ὁμοίως ταῖς ἄλλαις ταῖς τῷ Ἀριστοτέλει συγκεκροτημένῃ, ὅδε τὸ εὐτακτόν τε καὶ συνεχὲς ἔχειν δοκῶσα, ἀλλὰ τινὰ μὲν λείπει ὡς πρὸς τὸ συνεχὲς τῆς λέξεως, τὰ δὲ ἐξ ἄλλων πραγματειῶν ὁλόκληρα μετενήκετο, καὶ πολλὰς τὰ αὐτὰ λέγει. ἀπολογεῖται δὲ ὑπὲρ τούτου, καὶ καλῶς ἀπολογεῖται, ὅτι γράψας τὴν παρῶσαν πραγματείαν ἐπεμίψεν αὐτὴν Εὐδόκημῳ τῷ ἑταίρῳ αὐτοῦ τῷ Ῥοδίῳ· εἰτα ἐκείνος ἐνόμισεν μὴ εἶναι καλὸν ὡς ἔτυχεν ἐκδοθῆναι εἰς πολλὰς τμηκαύτην πραγματείας. ἐν τῷ ὅν μὲσω χρόνῳ ἐτελεύτησε, καὶ διεφθάρησαν τινὰ τῶν βιβλίων· μὴ τολμῶντες δὲ προδεῖναι οἰκοῦν οἱ μεταγενέστεροι διὰ τὸ πολὺ πάντῃ λείπεσθαι τῆς τοῦ ἀνδρὸς ἐννοίας, μετήγαγον ἐκ τῶν ἄλλων αὐτὴν πραγματειῶν τὰ λείποντα, ἀρμόσαντες ὡς ἦν

23. 24. expectaveris: οἷον ἵππος μὲν et κύων δὲ: tres autem, quos inspxi, codices f. et κυνί.

3. ἐπεὶ δὲ — 4. τῇ πραγματείᾳ om. AM. || 26. πρώτην δὲ Φιλοσοφίαν omnes tres codd. || 37. codd. μετενήκεται. || 38. λέγειν M.

δυνατόν. ἢ μὴν ἀλλὰ καὶ ἐν τούτοις σωζομένην εὐροι ἂν τις τὴν τῶν λεγομένων ἀκολουθίαν. εἴτα λοιπὸν δεῖ εἰπεῖν καὶ περὶ τῷ μεγάλῳ ἄλφα καὶ περὶ τῷ μικρῷ ἄλφα. εἰδέναι τοίνυν χρὴ ὅτι δεκάτessara βιβλία ἔγραψεν ὁ Ἀριστοτέλης ἐν τῇ παύσει πραγματεία· μέχρι ᾧ τὸ ν ροιχείν ἔγραψε καὶ αὐτῷ. τινὲς δὲ εἰρηκασιν ὅτι δεκατρία· τὸ ᾧ μεῖζον ἄλφα, περὶ ὃ νῦν πρώτως διαλέγετο, ὃ φασιν εἶναι αὐτῷ, ἀλλὰ Πασικλέους τὸ νῦν Βοήθου τὸ ἀδελφῷ Εὐδῆμον τὸ ἑταῖρου αὐτῷ. ἕκ ἐστι δὲ ἀληθές· σωζέτω ᾧ ἢ τὸ Ἀριστοτέλους δεινότητος καὶ ἐκ τῆς λέξεως καὶ ἐκ τῆς θεωρίας, καὶ πολὺ πλέον ὅτι μέμνηται αὐτῷ ἐν τῷ ἐλάττονι ἄλφα. ἐν γὰρ 10 τῷ μεῖζονι ἄλφα διαλέγετο περὶ τῆς ἐννοίας τῆς φιλοσοφίας, καὶ δείκνυσιν ὅτι ἕκ εἰσι τὰ ὑλικά αἶτια κυρίως ἀρχαί, ὥσπερ καὶ Πλάτων φησὶν· διὸ καὶ ἀποδέχεται τὴν Ἀναξαγόραν· τῶν ᾧ ἄλλων, φησὶ, καθυποδόντων ὥσπερ ἀπὸ κάρου ἀναστὰς Ἀναξαγόρας μόνος ἐπέστησε τὴν βασιλεύειν τῷ παντός. ὅτε δὲ τὰς ἰδέας φησὶν εἶναι 15 τὰς πρώτας ἀρχάς, καθὼς τινες ἐκλαμβάνουσιν, ἀλλὰ τὸς λόγους. ἐν δὲ τῷ ἐλάττονι ἄλφα διαλέγετο περὶ τῶν φανοτάτων, τετέστι τῶν πρώτων αἰτίων, αἵτινα φανότατα ὑπάρχει τῇ ἑαυτῶν φύσει, ἀλλ' ἡμεῖς διὰ τὴν πολλὴν ἀδύνητιαν ἢ δυνάμειν προσβάλλειν αὐτοῖς, ὥσπερ καὶ τὴν ἥλιον φανότατον ὑπάρχοντα ἢ φέρουσιν αἱ 20 νυκτερίδες διὰ τὸ ἀδυνάτους τῆς φύσεως.

Ἐπειδὴ τοίνυν περὶ τῆς ἐννοίας τῆς φιλοσοφίας εἰρήκαμεν, δεῖον μαθεῖν πόθεν ἦλθεν εἰς ἐννοιαν τῆς φιλοσοφίας ὁ Ἀριστοτέλης. ἵνα ὅν τούτο γινώσκων, δεῖ ἡμᾶς εἰπεῖν ὅπως, ὅτι ἔχουσι τὰ ζῶα τὰς γνωστικὰς δυνάμεις (αἱ ᾧ αἰσθητικὴ δυνάμεις γνωστὴ 25 ἂν ἢ ἄλογον πρῶγμα.)

ὑπάρχουσι· καὶ τούτων τῶν ἔχόντων μνήμην καὶ αἰσθῆσιν. τὰ μὲν ὑπάρχουσι μαθηματικά τὰ δὲ φρόνημα. καὶ μαθηματικά μὲν λέγει τὰ αἰσθηθέντα τῶν ψόφων καὶ γινώσκοντα ποῖα μὲν φωναὶ ἀπειλητικὴ ὑπάρχουσι ποῖα δ' ὄ· τὰ αὐτὰ δὲ ὑπάρχει κύνων, ἵππων, ἱπποῖ, οἱ ὅσοι 5 τῶν Ἀλεξανδρῶν, ὡς φησιν ὁ φιλόσοφος, καὶ τὰ ἄλλα τὰ τὰ αὐτὰ· ψιττακὸς δὲ αἰσθάνεται καὶ μαθάνει. φρόνημα δὲ ὑπάρχει οἷον τὰ περὶ τὰς πράξεις τὰς βιωτικὰς εὐπερίεργον, χελιδὼν μέλιττα μύρμηκα. πάλιν τὰ ἔχοντα μνήμην ζῶα πάντως καὶ αἰσθῆσιν ἔχουσιν, ἢ πάντα δὲ τὰ ἔχοντα αἰσθῆσιν πάντως καὶ μνήμην ἔχουσι. καὶ ὅτι ἢ αἰσθητικὴ δέτω τῶν ἔξωθεν πρὸς τὸ ἐνεργεῖν, ἢ δὲ μνήμη ἢ δέτω τῶν ἐκτὸς πρὸς τὸ ἐνεργεῖν. καὶ ὅτι ἢ πείρα μερικωτέρα ἐστὶ τῆς μνήμης· ἀπὸ ᾧ τῆς πείρας λαμβάνομεν καὶ ὕψερρον μνημονεύομεν. καὶ ὅτι ἢ ἐμπειρία καθολικωτέρα ὑπάρχει τῆς μνήμης. διὸ φησιν ὁ Πλάτων "ἐμπειρία μὲν ᾧ ποιεῖ τὸ αἰῶνα ἡμῶν πορεύεσθαι καὶ τέχνην, ἀπειρία δὲ καὶ τύχην." πολ- 10 λὰ ᾧ πείρα ὑπάρχει ἢ ἐμπειρία καὶ μνήμη, δύνανται δὲ ὁ πείρα-θεὶς πολλάκις ἀναδραμεῖν ἐπὶ τὸ καθόλου. καὶ ἢ μὲν μνήμη θεωρεῖται καὶ ἐπὶ τῶν ὑσίων καὶ ἐπὶ τῶν πράξεων· λέγομεν ᾧ ὅτι ἔχω μνήμην τῷ πατρός ἢ τῷδε τῷ φίλῳ, καὶ ὅτι μέμνημαι πράξεως τόδε. ἢ μέντοι γε πείρα ἐπὶ μόνῃς τῆς πράξεως λέγεται· ὅτε ᾧ ἐπὶ τῶν ὑσίων· ὁ δὲ λέγει ὅτι πείραν ἔχω τῷ πατρός, πείραν δὲ ἔχω τῷ πράγματι· ἢ ᾧ τῆς ὑσίας ἀλλὰ τῆς πράξεως τῆς γενομένης ἐκ τῆς ὑσίας. ἢ δὲ τέχνη κρείττων ἐστὶ τῆς ἐμπειρίας· ἔχει ᾧ καὶ τὸ διώτη. διὸ φησιν ὁ θεοπεσίως Πλάτων "τέχνην ᾧ ἢ καλῶ ὁ 25 ἂν ἢ ἄλογον πρῶγμα."

ΑΝΩΝΥΜΟΥ ΕΞΗΓΗΣΙΣ ΕΙΣ ΤΑ ΤΟΥΤ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ ΜΕΤΑ ΤΑ ΦΥΣΙΚΑ.

Μετὰ τὰ φυσικὰ ἐπιγράφεται ἢ πραγματεία ἢ καὶ τὴν ἔξιν τῷ πράγματι ἀλλὰ καὶ τὴν τάξιν τῆς ἀναγνώσεως· διαλαμβάνει ᾧ περὶ ἀρχῶν φυσικῶν. ἐπεὶ δὲ, ὡς αὐτὸς φησιν, οἱ Πυθαγόρειοι ἐντραφέντες τοῖς μαθήμασι τὰς τούτων ἀρχὰς πάντων ἐφῆθησαν εἶναι, διὰ τούτο περὶ πάντων τῶν ἀρχῶν διαλέγεται, καὶ 30 περὶ τῷ ὄντος ἢ ὄν. ἐκλήθη γὰρ καὶ πρώτη φιλοσοφία καὶ θεολογική· ἐν ᾧ τῶν αἰτίων καὶ ἀρχῶν καὶ κυριώτατον τὸ ποιητικόν, ὃ ἐστὶ τὸ θεῖον. ἐν πρώτοις ὅν συνιστᾷ ὅτι ἢ γινώσκεις τιμωτέρα τῆς πράξεως, ἢ δὲ φιλοσοφία αὕτη γινώσκεις ἐστὶ καὶ ἢ πράξις. ὅτι δὲ τούτο ἐστὶ,

καὶ αὐτὸς διὰ τῆς τῶν αἰσθητικῶν ἀγαπήσεως κατασκευάζει καὶ ἀλλοθεν ὁ λόγος ἐστίν· ἢ ᾧ γινώσκεις καθ' αὐτὸ αἰρετόν, ἢ δὲ πράξις δι' ἄλλο καὶ ἢ καθ' αὐτό. καὶ ὁ λόγος μᾶλλον ἐκ τῶν πράξεων τῶν κατ' ἀρετὴν τῶν δοκῶν καθ' αὐτὰς εἶναι· καὶ αὐτὸ ᾧ διὰ τὴν ἐνὸς ἡλικίας 35 σιν τῶν παθῶν εἶσιν. καὶ ὁ λόγος ὅτι ἕκ εἰσιν αὐτὸ ἐν τοῖς θείοις, διότι λείπουν τὰ πάθη. πολλὰς δὲ διαφορὰς δηλοῖ ἢ ὅρασις, ὅτι ἐκ τῆς ὁράσεως μαθάνομεν πολλάκις καὶ τὸ γλυκὺ τῷ μέλιτος καὶ τὸ εὐοσμὸν τῷ ῥόδῳ καὶ τὸ βάρος τῆς μῶσας καὶ συμβεβηκόσ. Anon. cod. Urbin. 49.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΑΦΡΟΔΙΣΙΕΩΣ ΤΗΟΜΝΗΜΑ ΕΙΣ ΤΑ ΜΕΤΑ ΤΑ ΦΥΣΙΚΑ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ.

ΤΩΝ ΕΙΣ ΑΤΟ ΤΟ ΠΡΩΤΟΝ.

Ὅτι δὲ ἐστὶ τιμωτέρον γινώσκεις πράξεως, ὁ λόγος ἢ μόνον ἐκ τῷ 35 νοταί· ἐν οἷς ᾧ τῶν ζώων ἕκ ἐστὶ πάθη, ὥσπερ ἐν τοῖς θεοῖς, πᾶσαν μὲν πρᾶξιν ἐπ' ἄλλο τι τέλος τὴν ἀναφορὰν ἔχειν (·)· καὶ ᾧ αὐταὶ αἱ καὶ τὰς ἀρετὰς πράξεις αἱ μάλιστα δοκῶσαι δι' ἑαυτὰς εἶναι αἰρεταὶ τῶν πράξεων ἐπ' ἄλλο τι τὴν ἀναφορὰν ἔχουσαι φαί-

ἢ δὲ τῶν καὶ τὰς ἀρετὰς πράξεων εἶναι δέον· διὰ τὰ πάθη ὅν καὶ διὰ τὴν ἐπὶ ταῦτα ἀναφορὰν καὶ τὴν τούτων παιδαγωγίαν τε καὶ κα- 40 ταςολὴν καὶ ἡμῖν αἰρεταὶ, ἐπεὶ ἐστὶ ἐμπαθεῖς φύσει. πᾶσα δὲ

13. διὰ ἀποδ. καὶ τὸν Α. cf. Plat. Phaed. p. 96 sqq. || 14. v. Metaphys. Α 3.

13. v. Plat. Gorg. p. 448 C. || 23. v. Plat. Gorg. p. 465 A.

θεωρία καὶ ἐπιστήμη ἐκ ἐπ' ἄλλο τι τὴν ἀναφορὰν ἔχουσα φαίνεται· ἢ γὰρ γινώσκεις τῶν φύσει συνεστώτων, ὥσπερ ἐν καὶ ἄλλαι πλείους δι' αὐτὴν ἐξιν αἰσθάνονται· ἀλλ' ὃ μόνον, ὡς ἔφην, ἐκ αὐτῆς δευτερευόντως ἐν τούτῳ ἄλλα κακίστην. ἐν γὰρ δύο τῶν καταγινόμενων περὶ ταῦτά, τὸ μὴ εἰδότες αὐτὸ μόνον, τὸ δὲ ποιούντες τὸ καὶ πράττοντες, ὃ μόνον εἰδὼς ὅπως δεῖ πράσσειν τὸ πράσσοντος αὐτὸ καὶ ποιούντος τιμωτέρως· εἰ δὲ ἀπλῶς γινώσκεις πράξεως τιμωτέρον (τιμωτέραι γὰρ ἀρχιτέκτονες τῶν τεχνιτῶν, οἱ εἰδότες τῶν πρασσόντων τε καὶ ποιόντων), καὶ τὸ εἰδέναι ἄρα τὸ πράσσειν ἀπλῶς ἀμεινόν τε καὶ τιμωτέρον· εἰ δὲ καὶ ἐν τοῖς πρακτοῖς αὐτοῖς ἡ γινώσκεις τῆς πράξεως πλεον φέρει, ὁ δὲ ὡς τιμωτάτων τὸ μάλιστα εἰδέναι· ὅπερ ἡ τῶν ἀρχῶν γινώσκεις παρέχει μάλιστα, ἢ δὲ σοφία καλεῖται· τιμωτάτη ἄρα αὕτη.

(*) "πάντες ἄνθρωποι τὸ εἰδέναι ὀρέγονται." ἐπειδὴ ἡ γινώσκεις τελειώτης ἐστὶ τῆς ψυχῆς, καθόλου μὲν τῆς ἀπλῶς γινωσκούσης, μᾶλλον δὲ τῆς λογικῆς, καὶ ταύτης ἐστὶ μᾶλλον ἢς θεωρία τὸ τέλος, πᾶσα δὲ τελειώτης ἐκείνη τὸ ἐκείνη ἀγαθὸν ἐξιν, ἐν δὲ τῷ ἀγαθῷ ἑκαστος ἔχει τὸ εἰδέναι τε καὶ σωζέσθαι, διὰ τούτου καθόλου ἐπήγαγεν ὅτι πάντες ἄνθρωποι τὸ εἰδέναι ὀρέγονται φύσει, τυχόντες αὐτοφύτως ἐρωσὶ τῆς γνώσεως ὡς ταύτης τελειώτης ὅσης αὐτῶν. σημειῶν δὲ τούτου παρέθετο ἐναργέστατον τὴν πρὸς τὰς αἰδιήσεις φιλίαν· χαίρομεν γὰρ ταῖς αἰδιήσεσιν, ἐπειδὴ δι' αὐτῶν τὴν τῶν αἰδιητῶν πραγμάτων λαμβάνομεν γινώσκ. ἀλλὰ καὶ χωρὶς τούτου αὐτὰς δι' αὐτὰς ἀγαπῶμεν τὰς αἰδιήσεις, καὶ μάλιστα πλεον τῶν ἄλλων τὴν ὁρατικὴν αἰδιήσιν· καὶ γὰρ χωρὶς τῆς πράττειν καὶ ἐνεργεῖν τὸ ὅραν αἰσθάνεσθαι ἐντὶ πάντων ὡς εἰπὼν τῶν ἄλλων. αὕτη ὅν ἡ ὁρατικὴ μάλιστα τῶν ἄλλων αἰδιήσεων ποιεῖ ἡμᾶς γνωρίζειν ὃ μόνον ἀλλήλους ἀλλὰ καὶ τὰ θεῖα καὶ ὑράνια σώματα. καὶ γὰρ ὡς φησι Πλάτων, διὰ ταύτης τῆς αἰδιήσεως τὸ τῆς φιλοσοφίας ἐπορισμέμεθα γένος· ἀτενίζοντες γὰρ εἰς τὸν ὕρανον καὶ θεωρῶντες τὴν τάξιν καὶ τὸ ἄφραστον κάλλος, ἐρχόμεθα εἰς ἔνοιαν τῷ δημιουργήσαντος. ἀλλὰ καὶ ὅδε δι' ἄλλης αἰδιήσεως ὅτω συμπάχομεν τοῖς πρῶτοις ὥσπερ διὰ ταύτης· διὸ καὶ φησιν ὅτι πολλὰς δηλοῖ διαφορὰς αὕτη τῶν αἰδιητῶν. πολλὰ γὰρ αἱ τῶν χρωμάτων διαφοραὶ μεταξὺ τῶν ἄκρων λευκῆ καὶ μελανοῦ τυγχάνουσιν, οἷον φαιών, ξανθόν, πυρρόν, ἐρυθρόν, ὡχρόν· μεταξὺ δὲ θερμὸν καὶ ψυχρὸν καὶ ἄρδον.

καὶ ὡς ὅδε ἐστὶ πλῆθος τούτων διαφορῶν· ἐκ τούτου δεικνύει ὅτι τιμωτέρα ἐστὶ γινώσκεις πράξεως. ἐστὶ δὲ ἐναργὲς ἐκ τῆς πᾶσαν μὲν πρᾶξιν ἐπ' ἄλλο τι τέλος τὴν ἀναφορὰν ἔχουσα· καὶ γὰρ αἱ καὶ τὰς ἀρετὰς πράξεις, αἱ μάλιστα δοκεῖσαι τῶν πράξεων δι' ἐκείναις εἶναι αἰρεταί, ἐπ' ἄλλο τι τὴν ἀναφορὰν ἔχουσαι φαίνονται· ἐν οἷς γὰρ τῶν ζώων ἐκ ἐστὶ πάθη, ὥσπερ ἐν τοῖς θεοῖς, ὅδε τῶν καὶ τὰς ἀρετὰς πράξεων ὅτοι δέονται. cod. Laur.

"φύσει... ζῶα" (*). εἰπὼν ὅτι ὁ ἄνθρωπος καὶ τὰς αἰδιή-980 σεις τὸ εἰδέναι χάριν ἀγαπᾷ, ὃ τῆς χρῆσας μόνον, διότι καὶ ἡ αἰδιή-27 σεις εἰς γινώσκιν αὐτῷ συμβάλλεται τι, ἐστὶ ὃ μόνον δι' αἰδιήσεως τὸ γινώσκειν αὐτῷ, ἀλλ' ἔχει τι πρὸς γινώσκιν πλεον παρὰ τὰ ἄλλα ζῶα, ἐν λόγον, ὃ τὸ γινώσκειν ἴδιον, καὶ ὅτι τελειώτερον διὰ τούτου τῶν ἄλλων ζώων ὁ ἄνθρωπος, καὶ ὅτι ἡ σοφία γινώσκεις εἶναι πᾶσι δοκεῖ ὅσα τιμωτάτη, διὰ τούτων ἡμᾶς διδάσκει, ἅμα καὶ βεβαιῶν τὸ προσηνέμενον ὅτι εὐλόγως ἔφη, τὸ τῶν ἀνθρώπων τὰς αἰδιήσεις καὶ τὸ εἰδέναι χάριν ἀγαπᾷ. ἐκτίθει δὲ καὶ τὴν τάξιν τῶν ἐπὶ ταῖς αἰδιήσεσιν γινόμενων δυνάμεων τῆς ψυχῆς, ἢ καὶ τὰ τελειώτερα ζῶα τῶν ἀτελεστέρων διακρίνεται τε καὶ χωρίζεται, καὶ ὅτε πλεον τι παρὰ τὰ ἄλλα ζῶα ὁ ἄνθρωπος ἐν λόγον ἔχων· καὶ τούτου τελειώτερος ἐκείνων ἐστὶν (*). τῆναι δ' αὐτῷ ταῦτα πάντα εἰς τὴν περὶ σοφίας λόγον καὶ τὸ δεῖξαι τίς ἐστιν ὁ σοφός. λέγει δὲ τῶν μὲν μόνον αἰδιήσιν ἔχόντων τελειώτερα εἶναι τὰ πρὸς τῷ αἰσθάνεσθαι καὶ μηχανομενεῖν ὡς αἰσθάνονται δυνάμενα, ἀ καὶ φρονιμώτερα καὶ μαθητικώτερα εἶναι εἶπε τῶν μὴ δυναμένων μηχανομενεῖν, καὶ νεότερον χρησάμενος τῷ φρονιμώτερα. κυρίως μὲν ὅν ἡ φρόνησις περὶ τὰ βουλευτὰ καὶ ἐν τῷ βουλευέσθαι, καὶ λέγει ἔξιν βουλευτικῆς. λέγει δὲ καθ' ἕτερον φρόνησις καὶ αὕτη ἡ λογικὴ δύναμις. παρὰ δὲ τὰ σηματομενεῖν ταῦτα λέγει φρόνησις καὶ ἡ καὶ τὰς φαντασίας ἀκρίβεια καὶ διαθροῦσις, καὶ ἡ περὶ τὰ πρακτὰ φυσικῆ εὐστροφία, ἢ τις ἐν τοῖς μηχανομενεῖν δυνάμενοις γίγνεται. ἐστὶ δὲ μνήμη ἔξιν φαντάσματος ὡς εἰκόνος ὃ ἐστὶ φαντασία· ὃ γὰρ ἑκάστος πρὸς μνήμην ὃ τύπος ὃ καὶ τὴν φαντασίαν, ἀλλὰ δεῖ τὴν περὶ αὐτὴν ἐνέργειαν καὶ περὶ εἰκόνα γίγνεσθαι, τυχόντες ὡς ἐπ' ἄλλω γεγονότος, ὡς ἐν τοῖς περὶ Μνήμης (c. 1 p. 450 b 25) δέδοικται (*). πῶς δὲ εἶπε φρονιμώτερα, ἐξηγήσατο προῶντες τὸ μαθητικώτερα· καὶ γὰρ τούτου μαθητικώτερα εἶπεν, ὅτι διὰ τὸ δυνατὸν μηχανομενεῖν

9. εἰδέναι ἄρα τὸ πράσσειν ἀπλῶς ἀμεινόν τε ὅπερ *M* in mg. || τιμωτέρα *CM*. || 10. ἐν τοῖς πρακτοῖς *CM*. || 12. ἢ *A*. || 14. similia ap. Asclepium. || 28. ἐπειδὴ, ὡς φησιν ἐν τῷ Φαίδρῳ, διὰ ταύτης τῆς αἰσθήσεως τὸ τῆς φιλοσοφίας ἐπορισμέμεθα γένος. αἱ γὰρ ἐ. τ. ὕρ. κ. θ. τ. τ. κ. τ. α. κάλλος. αὕτη ὅν ἡ ὁρατικὴ μάλιστα τῶν αἰσθήσεων ποιεῖ ἡμᾶς γνωρίζειν, ὃ λέγει ἀλλήλους, ἀλλὰ τὰ θεῖα· ὅτε γὰρ δι' ἄλλης αἰσθήσεως ὅτω συμπάχομεν τοῖς πρῶτοις ὡς διὰ ταύτης. καὶ πολλάς, φησὶ, δηλοῖ διαφορὰς, τὰ μεταξὺ τῶν ὁρατῶν αὐτῆς· μεταξὺ γὰρ τῶν λευκῶν καὶ τῶν μελανῶν πολλὰ ὑπάρχει χρώματα, οἷον, εἰ τύχοι, φαιών, ξανθόν, πυρρόν, ἐρυθρόν. μεταξὺ δὲ θερμῶν καὶ ψυχρῶν ὅδε ὑπάρχει, ὅγνι ξηρὸν καὶ ὡγρὸν. Asclepius: cf. Plat. Tim. p. 47. 89.

8. post verba in secunda nota allata Asclepius pergit: εἶπεν ὅν ἐστι κατὰ. || 9. μόνον, ἐπειδὴ καὶ Asclep. || 10. συμβάλλει. φησὶν ὅν ἐστὶ ὃ μόνον ἡ αἰσθήσις πρὸς γινώσκιν αὐτῷ συμβάλλεται, ἀλλὰ καὶ ὁ λόγος ὃ Asclep. || 13. ἄλλων *A*. || 15. βεβαιῶν Asclep. || 16. πρᾶξιν *L*. || 17. ταῖς ψυχαῖς Ascl. || 17. ἢ καὶ — 20. ἐκείνων ἐστὶν οὐκ Ascl. || 18. ἐπὶ ταῖς τῶν ζώων *L*. || 20. ταῦτα δὲ πάντα συντίθει αὐτῷ ἐκ τῆς περὶ τῆς σοφίας λόγον *L*. || 21. ὁ σοφός ὃ ἀποδεικνύει τὰς ἀρχὰς πάντων τῶν ἐπιστημῶν, καὶ ὁ διαλεγόμενος περὶ τῶν θείων καὶ τῶν θεωρητικῶν τῶν. τούτου ὅν φησὶν ἐπὶ πάντα τὰ ζῶα αἰσθητικὰ γίνεσθαι ὑπὸ φύσεως. ἐκ δὲ τῆς αἰσθήσεως Asclep. || 23. μαθητικώτερα *A*. || 24. καὶ νεότερον *M*. || 33. καὶ ὡς περὶ *M*. παρὰ *M*. || 34. Alex. legit ταῦτα φρονιμώτερα καὶ μαθητικώτερα: cf. 2 9. Asclepius et commentator Laur. τὰ μὲν φρόνημα τὰ δὲ μαθητικώτερα. || 36. ἐπὶ fort. addendum ὃ μόνον.

ἔδει τὰ αὐτῶν ἢ φωνὰς τινας μαθεύειν ἢ μιμεῖσθαι, ὡς πολλὰ τῶν ὀρνέων· ἀλλὰ καὶ πράσσει τινὰ, ὡς κύνες, ἐλέφαντες, ἄλλα τινά. δύναι δὲ μαθητικώτερα εἰρῆσθαι καὶ ἐπὶ τὴν γινώσκωσι· τὰ δὲ μαθημένα τῶν ζώων γινώσκουσιν ὡς ἡ ἰδὼν τὴν γῆν μέμνηται· τὸ οἰκῶν τε καὶ τὸ ἀλλότριον διαγιγνώσκουσιν· ἅμα δὲ τούτων δεικνύς ὅτι ἐκείνη τῶν ἐπὶ τῇ αἰσθήσει δυνάμεων εἰς γνώσεως περὶσίαν τοῖς ἔχουσιν. ἐν τῇ ζωῇ συντελεῖ τὴν ἀρχὴν ἀπὸ τῆς αἰσθήσεως λαμβάνοντα· μάθησις μὲν γὰρ τις καὶ ἡ διὰ τῆς αἰσθήσεως ἀντίληψις, μαθητικώτερα δὲ τὰ καὶ μὴ παρόντων ἐπὶ τῶν αἰσθητῶν φηλόσθαι δυνάμεναι τὴν κίνησιν τὴν ἀπ' αὐτῶν. 10 δοκεῖ δὲ ἀντιγράφειν ἢ τε φαντασίαν καὶ ἡ αἰσθήσις· ἐν οἷς ἡ δὲ ἕτερον τούτων, καὶ τὸ ἕτερον, ὡς ἐν τῷ τρίτῳ περὶ Ψυχῆς (c. 2) εἶπεν.

(*) "φύσει — τὰ ζῷα." ἐντεῦθεν ἀπὸ τῶν αἰσθήσεων ἀνέρχεται μέχρι τῆς θεωρητικῆς πρὸς τὸν αὐτὸν τὸς ὅρους γινώσκω- 15 σκομεν, ὡς θεὸν λέγει αἰῶνα τὴν θεωρητικὴν νῦν, εἶγε ἀπλῶς ἐπιβολαῖς δὲ αὐτῶν τὰ θεῖα λαμβάνομεν· ὁ δὲ θεωρητικὸς τὸ πρακτικόν, ὡς φησιν ἐν τῇ περὶ Ψυχῆς πραγματείᾳ (3 d. 10); τῷ τέλει καὶ μόνῳ διαφέρει· τὰ μὲν γὰρ θεωρητικὸν τέλος ἡ γινώσκωσις τῶν ὄντων καὶ ἡ τῷ θεῷ καταλήψας, τὸ δὲ πρακτικόν τὸ ἀγαθόν. 20 Asclepius.

(*) φησὶν ὅτι ἡ αἰσθήσις κοινὴ ἐστὶ πάντων τῶν ζώων, καὶ ἐν τούτῳ τὰ ζῷα τὸ εἶναι ἔχει. πάντα ὅν αἰσθάνεται τὰ ζῷα καὶ ἀντιγράφει· εἴ τι ὅν αἰσθάνεται, τούτῳ ζῷον, καὶ εἴ τι ζῷον, τούτῳ αἰσθάνεται· ἵτοι αἰσθῶν ἔχει. τῶν ὅν αἰσθῶν ἔχοντων τὰ μὲν αὐτὰ φαντάζεσθαι, ἢ ἀμυδρῶς καὶ ὅς διηρθρωμένως, ὅσον σκυλῆες· τὰ δὲ φαντάζεσθαι διηρθρωμένως· τὰ καὶ ὠρισμένως, ὡς κρῖνειν χῆμα καὶ τόπον, ὅσον μέλιττα, μύρμηκες, τὰ δὲ πρὸς τούτοις καὶ κίνησιν καὶ σφοδρότητα ψόφου καὶ ἄνεσιν. καὶ ταύτας μὲν τὰς διαφορὰς τῆς αἰσθήσεως καὶ ἡ τῶν ἀλόγων ζώων ἔχει φύσει, ἄνθρωπος δὲ πρὸς 30 τούτοις καὶ χρόνῳ μνήμῃ. ὅσα μὲν ὅν τῶν ζώων φαντάζεσθαι διηρθρωμένως, μὴ μένει καὶ κίνησιν καὶ σφοδρότητα ἢ ἄνεσιν ψόφου, περιποιητικὰ τῷ αὐτῶν βίῃ καὶ εὐστροφῇ ὄντα, ταῦτα φρόνιμα ἐστίν, ὅσον μύρμηκες καὶ μέλιττα· ὅσα δὲ καὶ ταύτην τὴν αἰσθήσιν ἔχει ὡς φαντάζεσθαι καὶ κίνησιν καὶ σφοδρότητα καὶ ἄνεσιν ψόφου, ταῦτα 35 δὲ καὶ μαθητικώτερα τῶν ζώων ἐστίν· ὡς εἶναι τὰ μὲν μαθηματικά καὶ φρόνιμα, ὅς μὴν τὰ φρόνιμα καὶ μαθηματικά. ἄνθρωπος δὲ πρὸς τούτοις καὶ κρείττον τὴν τέχνην, ἔχει· ἡ γὰρ τέχνη τῶν καθόλου, ἄνθρωπος δὲ μόνον τῶν ζώων, ὁδὸν δὲ ἄλλο, τὸ καθόλου οἶδε· καὶ ταύτην ὅν τὴν αἰσθήσιν εἶπε τὴν δυναμένην ψόφου κρῖ- 40 νων διαφραγῆσαι φαντασίαν· αἰσθῶν γὰρ τὴν φαντασίαν εἶπε. λέγει δὲ ὅν καὶ ἡ καὶ τὴν φαντασίαν ἀκρίβεια καὶ διάρθρωσις καὶ ἡ περὶ

τὰ πρακτὰ φυσικὴ εὐστροφία, ἥτις ἐν τοῖς μνημονεύουσιν δυναμέ- 5 νοις γίνεσθαι φρόνησις· κοινότερον ταύτην φρόνησιν καλεῖσθαι· κυρίως γὰρ φρόνησις ἐστὶν ἡ περὶ τὰ βουλευτὰ ἔξις βουλευτικῆς. λέγει δὲ καθ' ἕτερον τρόπον φρόνησις καὶ αὐτὴ ἡ λογικὴ δύναμις τῆς ψυχῆς. cod. Laur.

(*) "ἐκ δὲ τῆς αἰσθήσεως τοῖς μὲν αὐτῶν ὅς γίνεσθαι μνήμη, τοῖς δὲ γίνεσθαι." ὅς ἔχουσιν μνήμην σκυλῆες, ἐμπίδες· τὰ δὲ ἄλλα ἔχουσιν, ὅσον κύων ψιττακὸς μύρμηξ· χελιδὼν καὶ ὅσα ἄλλα τοιαῦτα. καὶ διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν τὰ μὲν φρόνιμα ὑπάρ- 10 χουσι τὰ δὲ μαθηματικώτερα τῶν ζώων τῶν μὴ δυναμένων ἔχειν μνήμην· τῶν γὰρ ἔχοντων μνήμην τὰ μὲν φρόνιμα ὑπάρχει, τὰ δὲ μαθηματικώτερα· φρόνιμα τοῖς ὄντος ὑπάρχει ἀνευ τῆς μα- θάνειν, ὅσα μὴ δύναιτο διακρίνειν τοὺς ψόφους, περὶ δὲ τὴν βίον εἰσὶν εὐπερίστροφα, ὅσον μέλιττα καὶ χελιδὼν καὶ μύρμηκες· προνοοῦν γὰρ τῷ αὐτῶν βίῳ. μαθεύει δὲ ὅσα πρὸς τὴν μνήμην καὶ ταύτην ἔχει τὴν αἰσθήσιν, ὅσον κύων ψιττακὸς ἵππος ὄνος καὶ ὅσα ἄλλα τοιαῦτα. Ascl.

"τὰ μὲν... μνήμῃς." πρότερον εἰπὼν "φύσει μὲν ὅν αἰσθῶν 980 b 25 ἔχοντα γίνεσθαι τὰ ζῷα," ἐμπειρίας δὲ μετέχουσιν παρὰ τὴν ἀνθρω- 25 πον τὰ ἄλλα ζῷα μικρὸν εἶπεν, ἥτοι ὅτι μὴδὲν λέγων, ἡ ὡς καὶ ἐν ἐκείνῳ τισὶν ἐπ' ὀλίγον ἐγγιγνομένης ἐμπειρίας, ἀνάλογον ὡς περ εἶπε καὶ περὶ φροσύνης (*). ὅτι δὲ ὁ ἄνθρωπος πρὸς τὴν μνήμην καὶ ἐμπειρίας μετέχει δέκνυσθαι διὰ τὸ εἶπεν αὐτὸν τέχνην ἔχειν καὶ λογισμὸν· τὴν δὲ τέχνην ἔδειξεν ἐξ ἐμπειρίας τὴν σύστασιν λαμ- 30 βάνουσαν, τὴν δὲ περὶ τὰ πρακτὰ λόγον, περὶ αὐτῶν καὶ ἡ φρόνησις, ἰδίως λογισμὸν ἔχειν. ὅτι δὲ τῶν ἀνθρώπων ἰδίον ἡ ἐμπειρία, ἐδήλωσεν εἰπὼν "γίνεσθαι" δὲ ἐκ τῆς μνήμης ἐμπειρία τοῖς ἀνθρώ- 35 ποις" (v. 28) (*). πῶς δὲ γίνεσθαι ἡ ἐμπειρία ἐκ τῆς μνήμης, σαφῶς λέγει· λογιῶν γὰρ τις γνώσις ἥδη ἡ ἐμπειρία, ταύτη τῆς τέχνης ἐλαττωμένη, ὅτι ἡ μὲν ἐμπειρία γνώσις τίς ἐστι καθολικὴ τῷ πολλῶν μνημονευθέντος, ὅπερ ἦν τὸ καθ' ἕκαστον, ἡ δὲ τέχνη ὅς μόνον τούτῳ γνώσις ἐστίν, ἀλλὰ καὶ παντὶ τῷ τούτῳ ὅμοιος ὡς ἄνός· καὶ ἔχει ὡς ἐμπειρία πρὸς μνήμην ὅσαν ἄνός τινας κατ' ἀριθμὸν ἢ πράγματος ἢ λόγου, ὥτως τέχνη καὶ ἐπιστήμη πρὸς ἐμ- 40 πειρίαν. ἡ μὲν γὰρ ἐμπειρία τῶν πολλῶν τε καὶ καθ' ἕκαστον ἦν αἰσθητῶν, ὡς ἐστὶν ἡ μνήμη, εἰς μίαν περιλήψαν καὶ γνώσιν ἐξι συ- 45 ζολῆς, ἡ δὲ τέχνη τῶν πολλῶν ἐμπειριῶν συγκεφαλαιώσις ἐστίν. ἐξ ἐμπειρίας μὲν γὰρ τὸ εἶδέναι ὅτι τοῖς τῆνδε τὴν νόσον νοσῶσι τόδε

(*) p. 980 b 26. "ἐμπειρίας δὲ μετέχει." ὅς ἀπλῶς ἐμπειρίας με- 45 τέχει· καὶ τούτῳ γὰρ τῶν λογικῶν ἰσχύει. ὅμως ἐπὶ ταῖς φαντασίαις ζῆ καὶ τὰ ἄλογα, ὅσοις δὲ ἡ φαντασία, διὰ τούτῳ καὶ τοῖς ἀλόγοις μικρὸν ἐστὶν ἡ ἐμπειρία. Anon. Urb.

4. haec lacunae iam in Sepulvodaes codice Gf. ferant; fertit enim cōgnooscunt et suum ab alieno dignoscere valent. et per haec simul ostendit. ἡ ἰδὼν τε add. M. δύναι γὰρ C. ἡ δὲ διαγιγνώσκωσι C. 23. ὡς πρὸς καὶ αἰσθῶν A. ἡ 25. φρόν. καὶ ἰδίως A. ἡ 30. τὰς τέχνας A. ἡ γὰρ οὐκ M. ἡ καθόλου A, καθολικῇ GLM. ἡ 31. ἕκαστον A. ἡ ὅπερ — 32. ὅμοιος τούτῳ ALU. ἡ 33. καὶ ἔχει ὡς οὐκ A. ἡ 34. λόγῳ ἢ καὶ (omissis ὄντος τέχνη) A. ἡ 35. ἦν οὐκ A. ἡ 36. ὡς οὐκ A. ἡ γνώσις A. ἡ συζολῇ om. A.

τὸ φάρμακον χρήσιμον, ἐκ τῆς τέχνης δὲ τὸ τοιοῦτον νόσον νο-
εῖται τοιοῦτον συμφέρει χρῆσθαι· ἐξ ὧν τὰ ὅμοια τοῖς ἐξ ἐμπειρίας
ληφθεῖσι συνόρα· τέχνης γὰρ ἡ τὸ ὅμοιον μεταβάσις (*), ὡς καὶ
αὐτὸς σαφῶς εἰδείρε δια τῶν παραδειγμάτων. "τῆρθε τὴν νόσον"
ἐπὶ αὐτῇ τῇ προῖδα νόσον· ὃ γὰρ ἐπὶ τῶν βοηθημάτων μόνον
ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν νόσων ἡ καὶ τὸ ὅμοιον τῇ τέχνῃ μεταβάσις. καὶ
ὅτι δὲ τέχνη ἀδύνατον ἀναλαβεῖν χωρὶς ἐμπειρίας λέγει, ἀλλ'
ὅτι τὴν ἀρχὴν ἢ τῆς τέχνης εὐρεσις δι' ἐμπειρίας, ἐπεὶ ὡς εἶρε,
ἐκδέχεται τὰς τεχνίτας μὴ εἶναι μὴ ἐμπείρους δέ. ὅτι δὲ οἱ μετ'
μετ' ἐμπειρίας τι ποιοῦντες ἀπὸ τύχης ἀκολουθεῖν τὸ τέλος ἔχουσιν,
ἀλλ' ὅτι ἐκ προνοίας καὶ τέχνης, ὡς εἶλε Πάλλας, δῆλον (*).
Alex. Aphrod.

980
26. (*) μικρὸν λέγει ἢ ὅτι ὀλίγον, ὡς τὸ "ἢ ὀλίγον οἱ παῖδα
ἐοικότα γέιναι τὸν Τυδεύς" (Il. 5 800) ἀπὸ τῆς ὁδὸς ὀλίγον, ἢ μι-
κρὸν φησὶν ὀλίγον· ἔχουσιν γὰρ τὰ ἄλλα ζῶα ὀλίγον ἐμπειρίας ἔχουσιν. 12
Asclep.

(*) τὸ μικρὸν ἢ ἀπὸ τῆς μηδὲν εἶπεν, ἢ ἐπ' ὀλίγον τῶν
τῶν ζῶων· τῶν ἐπιγεννημένων ἐμπειρίας, ἀναλογον εἰπὼν με-
τέχον ἐμπειρίας καθάπερ καὶ φρονήσεως. cod. Laur.

(*) τέχνης γὰρ ἡ τὸ ὅμοιον μεταβάσις· ὃ γὰρ ἐπὶ τῶν βοηθη- 20
μάτων μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν νόσων ἡ καὶ τὸ ὅμοιον τῇ τέχνῃ
μεταβάσις. τὸ γὰρ τοιοῦτον φάρμακον τοῖς τοιοῦτον κατ' εἶδος ἐν
ἀπορροῇ καμνῶσι. "τῆρθε τὴν νόσον" (p. 981 α 8) ἐν εἶδος
εἶρηκε νόσηματός, ὅσον πυρετόν· πᾶσι γὰρ τοῖς καμνῶσι καὶ ὅσον
πυρετὸν τὸ δὲ φάρμακον συνήσκειν, ἢ τοῖς καμνῶσι ἐπὶ φλε- 25
γματι ἢ μελαγχολικῷ τὸ δὲ βοήθημα. id.

981
4. (*) αἱ γὰρ πολλαὶ ἐμπειρίαι ποιοῦσι τὴν τέχνην, ὡς φησι
Πάλλας ὁ παρὰ τῷ Πλάτῳ (Gorg. p. 448 c) "ἐμπειρία γὰρ
ποιοῖ τὴν αἰώναν ἡμῶν πορεύσασθαι τέχνην, ἀπειρία δὲ καὶ τύχην".
Asclep.

981
12. πρὸς μὲν ὅτι ὅτι δὲν διήγετο· διὰ τῶν ἡδὴ δεικνύσων
ὅτι ἡ γνώσις τιμωτέρων τῆς πράξεως, καὶ ὅτι ἡ κυρίως σοφία
ἐκ γνώσεως ἐστὶν ἄλλ' ἢ ἐκ πράξεως (*). ἢ γὰρ τέχνη τῆς ἐμπει-
ρίας τιμωτέρα, καὶ τοῖς μὲν πρὸς πρᾶξιν ἐλαττωμένης δὲ εἰς
γνώσιν (*). δῆλον καὶ ἐκ τούτου ὡς τὸ εἶδέναι τὴν πρᾶξιν τοῖς
ἀνθρώποις τιμωτέραν. αἱ γὰρ τὴν τεχνίτας τῶν ἐμπειρῶν καὶ
τὸ εἶδέναι πλεονεκτητικὰς σοφωτέρας λέγουσιν, δῆλον ὡς τὴν σο-
φίαν ἐπιστήμην καὶ γνώσιν τινα εἶναι συμβέβηκε. διὰ τί δὲ οἱ
ἐμπειροὶ τῶν χωρὶς ἐμπειρίας τεχνιτῶν πρὸς τὰς πράξεις πλέον
ἔχουσιν· σαφῶς εἶπεν. ἀνθρώπων δὲ ὑγιαίνει καὶ συμβεβηκὸς δὲ 40
Καλλιαν ἰώμενος, ὅτι συμβέβηκε Καλλιᾷ ἀνθρώπῳ εἶναι. εἰπὼν
δὲ ὅτι αἱ τεχνίται καὶ οἱ σοφοὶ τῶν ἐμπειρῶν καὶ τὴν γνώσιν διαφέ-
ρουν, καὶ τὸ τοιοῦτον ἐκ τῆς κοινῆς προλήψεως (σοφῶς γὰρ τὴν

εἰδότες, καλῶν πάντων ἐν χρήσει), τί μάλιστα ἐκ τῶν εἰδότες
προσθήσιν· ὅτι γὰρ ἡ γνώσις τῆς αἰτίας, συνήκεις καὶ δεικνύει ὅτι
μάλιστα τῆς σοφίας ἐστὶν ἰδίον· τὰς αἰτίας γιγνωσκῶν, περὶ τῆς ἡ
πρὸς αἰτίαν πραγματείας, καὶ μάλιστα σοφία ἡ τῶν πρώτων γνώσις
αἰτίων· σαφῶς δὲ ἐπὶ τῶν ἀρχιτεκτόνων εἰδείρε ὅτι τὴν σοφίαν
οἱ ἐπὶ πρᾶξιν ἀλλ' ἐπὶ γνώσιν τὴν ἀναφορὰν ἔχον συμβέβηκε, καὶ
ὅτι τιμωτέραν ἢ γνώσιν τῆς πράξεως· ἀλλὰ καὶ ὅτι τῆς ἐμπειρίας
ἡ τέχνη τῇ γνώσει τοῦ καὶ ἐπιστήμῃ τῆς αἰτίας διαφέρει ἀπὸ τῆς
μὴ δυνάμεως διδάσκειν, τὴν δὲ ἐμπειρίας ἢ, τὴν δὲ ἐπιστήμης ἰδίον
εἶναι τὸ διδάσκειν (*). ὅτι δὲ καὶ ἡ τῆς αἰτίας γνώσις ἐπιστήμη τέ 10
ἐστι καὶ σοφία (*), καὶ ἀπὸ τῶν αἰδησῶν ἐναργῶς παρίστηται (*),
ὡς καὶ τῶν καθ' ἑκάστην γνωστικωτέρων ὅσας ἐλέγομεν σοφίας,
ὅτι μὴ τῶν αἰτίων εἰς γνώσεις (*). Alex. Aphrod.

(*) ὅτι δὲ ὅτι ἀποπον εἰδότες τὸ καθόλου ἀγνοεῖν τὸ καθ' ἑκάστην, 981
ὡς φησὶν ἐν τῇ Ἀποδοκτικῇ (1 18). Asclep. 14.

(*) αἱ δὲ πράξεις καὶ αἱ γνώσεις περὶ τὰ καθ' ἑκάστην. 981
πράξεις δὲ καὶ γνώσεις εἴρηκε τὰς περὶ τὸ καθ' ἑκάστην ἐνεργείας, 16
ταύτην ἐκ παραλλήλων εἰπὼν πρᾶξιν καὶ γένεσιν· ἢ πρᾶξιν μὲν ἐφ' ὧν
ἐνεργεῖται τὸ τέλος, ὡς ἐπὶ κτήναις, γένεσιν δὲ ἐφ' ὧν ἑτέρον τι
τὸ τέλος τῆς ἐνεργείας, ὡς ἐπὶ οὐκείας· ἑτέρον γὰρ οἰκία οἰκοδομή-
σεως, ἢ μὴ τέλος ὅσα ἢ δὲ ἐνεργεῖται. "τὸ δὲ εἶδέναι καὶ τὸ ἐπαίειν"
(γ. 24). ἢ καὶ τὸ ἐκ παραλλήλων εἶρηκε, ταύτην σημαίνοντα, τὴν
ὑπὲρ τὴν αἰδησῶν γνώσιν· ἢ τὸ μὴ εἶδέναι τὴν ἐξ εὐρέσεως εἰδησιν, καὶ
ἐπαίειν δὲ τὴν ἐκ μαθήσεως, ὡς ἐξ ἀκοῆς γενομένην. cod. Laur.

(*) ἀμέλει τοι καὶ τὴν ἀρχιτεκτονικὴν τιμωτέρας νομίζομεν 981
καὶ μᾶλλον ἐπιστάσας τῶν χειροτεχνῶν καὶ σοφωτέρας αὐτὰς λέγο- 30
μεν, ἐπεὶ ἴσασιν τὰς αἰτίας καὶ ἐπιτάττουσιν· ὁμοίως δὲ καὶ τὴν
στρατηγίαν, διό φησιν ὅτι γὰρ πῶς σάφα ἴσμεν οἷος νότος Ἀτρεΐδαο.
ἐοίκασιν ὅτι αἱ ἐμπειρικοὶ τοῖς ἀνέχουσιν· ὡς περὶ γὰρ τὸ πῦρ καίει,
ὅτι οἱ δὲ διὰ τὴν καίει, καὶ ἡ χύμα ψύχει, ὅτι οἱ δὲ διὰ τὴν
ψύχει, ὅτι οἱ ἐμπειρικοὶ ποιοῦσι μὴ ὅτι ἴσασιν δὲ διὰ τὴν ποιοῦσι.
Asclep.

(*) οἱ μέντοι γε ἐμπειρικοὶ μὲν λόγῳ τὴν γνώσιν ἀποῖναι 981
σιν, εἰ καὶ μὴ τελείαν· διό φησι· "τὴν δὲ χειροτέχναν δι' ἑσθας", ὅτι 4
ὅσας σοφωτέρας καὶ τὴν εἶναι πρακτικῶς τῶν ἄλλων, ἀλλὰ καὶ τὴν
τῶν λόγων ἔχον αὐτὰς καὶ τὰς αἰτίας γνωρίζειν, εἰ καὶ μὴ ὁμοίως
τοῖς ἐπιστήμοις. id.

(*) ὅτι ὁ μὲν λόγος τὴν αἰτίαν οἶδε καὶ τὸ διὰ τί· ὅσον δὲ τὸ 981
πῦρ θερμὸν· ὅτι καίει καὶ ἐξηλαίνει· τοιοῦτον δὲ τὸ θερμὸν· ἢ δὲ 6
αἰδησῶν ὅτι θερμὸν ἐστὶ μόνον οἶδεν, ὅ μὴ καὶ τὴν αἰτίαν διὰ τί τὸ
πῦρ θερμὸν. cod. Laur.

(*) ἐπεὶ ἡ μὲν διδάσκει ἢ δὲ ὁ διδάσκει. διό καὶ εἶλεν ὁ 981
Σωκράτης ἐν τῷ Ἀλκιβιάδῃ (1 p. 118) ὅτι ὅτι ἐκ ἐπιστήμων ὁ 7.

2. τοῖς ἐκ πείρας M: unde rescripsi τοῖς ἐξ ἐμπ. quam ob rem ars similia conspiciit iis quae ab experientia sumta sunt
Sepulv. τοῖς ἐμπείροις οὐν εὖ τῇ τέχνῃ (omisso ληφθ.) A. || 5. βοηθὴ om M. || 8. πρὸς om A. || 10. τύχην ἐπακολουθεῖν M. || τίλος καὶ ἔχου-
σιν M. || 37. λέγουσιν M.

12. τῶν] vulgo τῶν et si magis singularia cognoscunt Sepulv.

Παρακλῆς· ὅτε γὰρ δύναται διδάσκειν· ἔδνα γὰρ ἐπαίσει καλόν, ὅτε τὸς παῖδας ὅτε ἄλλον τινά. Asclep.

981a 13. "τὸ μὲν ὅν πρῶτον εἰκός τὴν ὁποιοῦν εὐρίσκειν τέχνην παρὰ τὰς κοινὰς αἰτιάσεις." καὶ ταῦτα κατασκευαστικά μὲν ἐστὶ καὶ αὐτὰ καὶ δακτικά τὸ ὅτι θαυμασίων τε καὶ τίμων καὶ γνώσεως (*), εἶγε καὶ τὸς προσεξευρίσκειν τὰ παρὰ τὴν χρηστέον ἐθαύμαζον οἱ ἀνθρώποι εἰς σοφίαν καὶ διαφέροντας τῶν ἄλλων (*). ἅμα δὲ διὰ τῶν δεικνύσιν τὴν ἐπὶ τὴν σοφίαν καὶ τὴν τελευτάτην γνώσιν ὁδόν, καὶ πῶς παρήλθεν εἰς ἀνθρώπους ἡ σοφία καὶ ἡ τῶν τιμωτάτων ζήτησις τε καὶ θεωρία, ὅτι μὲν τὴν τῶν ἀναγκαίων καὶ χρεωδῶν εὐρίσκων περὶτέτερον τι καὶ ἐλευθέρον ἢ δὲ νοεῖν χολαζόντων τῶν ἀνθρώπων. τὰς δὲ τῶν ἡδῶν περισκελὲς τέχνας καὶ αὐτὰς τοῖς χρεωδῶσιν ἐγκαταστήσει· ὡς γὰρ δεόμενα καὶ χρεῖαν ἔχοντες ἡδονῶν τε καὶ ἀναπαύσεως τὰ παιητικά αὐτῶν ἐζήταν. ἔστι δὲ καὶ τῶν τριῶν τεχνῶν πρᾶξις τις τὸ τέλος· αἱ γὰρ ἀπὸ θεωρίας ἦσαν αἱ τέλος τὴν ἡδονὴν ποιῶν, ἀλλ' ἔχουσιν αὐτὴν παρεπομένην (*). ὅτι δὲ καὶ αἱ μαθητικὴ ἐπιστήμη ἐξ ἐμπειρίας ἤρξαντο, ἐνεδείξατο διὰ τῶν ἱερῶν τῶν ἐν Αἰγύπτῳ, οἱ καὶ χολαζέω διὰ τῶν τηρήσεων τῶν κατ' ἕραν γιγνομένων ἐμπειρίαν πρῶτον ἔχον, εἴτα τέχνην συνεστήσαντο. ὅπως δὲ καὶ ἡ γεωμετρία καὶ τὴν ἀρχὴν εὐρέθη ἀπὸ τῆς γεωδαισίας (*). ὡς περὶ δὲ ἡ εὐρέσις τῶν ταύτων ὑπὸ τῶν χολαζόντων, ὅπως καὶ ἡ περὶ αὐτὰ ἀνέργεια χολῆς δεῖ. Alex. Aphrod.

(*) "τὸ μὲν ὅν πρῶτον εἰκός τὴν ὁποιοῦν εὐρίσκειν τέχνην." πρόκεινται αὐτῷ ἐντεῦθεν εἰπεῖν τὴν χρόνον καθ' ἣν ἐφοίτησεν εἰς ἡμᾶς ἡ σοφία· ὅχι ὅτι, φησὶν, ἐν χρόνῳ ἐφοίτησεν, ἀλλ' ὡς πρὸς τὴν ἡμέτεραν περίοδον· ἦν γὰρ καὶ πρῶτη. γίνονται γὰρ κατακλισμοὶ καὶ σεσμοὶ, καὶ ἀφανίζονται τὰ πράγματα καὶ πάλιν εὐρίσκονται, ὡς φησὶ καὶ αὐτὸς Ἀριστοτέλης ἐν τοῖς Μετεώροις (1 14) περὶ τῶν μεγάλων σεισμῶν τὸ γιγνομένον ἐν τῇ Ἀχαΐᾳ, καὶ ὅτι ἐπὶ τῷ Δευκαλίωνος φησὶν ἐγένετο μέγας κατακλισμός, καὶ πολλοὶ ἀφανίσθησαν τόποι, καὶ πᾶσαι αἱ πεδιάδες ἀπώλοντο, καὶ μόνοι ἠδυνήθησαν περισώθηναι οἱ ἐν ταῖς ἀκρωρείαις τῶν ὄρεων ὄντες, ὡς δηλοῖ καὶ ὁ ποιητὴς (Π. 20 216) εἰρηκῶς κτίσε δὲ Δαρδανίην, ἐπεὶ ὅπως Ἰλίου ἱρή ἐν πεδίῳ πεπύλιζε πόλιν μερόπων ἀνθρώπων, ἀλλ' ἔθ' ὑπὸ νεφέλαις ἔκειτο πολυπύλοισι· Ἰδὴ γὰρ εἴτα λαὸν μὲν τὸ πάντας τὴν κατακλισμὸν κατήλθον οἱ περισώθεντες ἐν ταῖς πεδιάσι, καὶ ἦσαν πατέρες μὲν τέκνων ὡς δεσπῶν δούλοις κελεύοντες καὶ συμβουλευόντες, καὶ ἔκ τῃ ἐν ἐκείνοις ἐδούλα· διὰ καὶ τὸ συμβουλευτικὸν εἶδος πρότερον ἔστω. ὕστερον δὲ ἐφρόντιζον τῶν ἀναγκαίων μένων, 40

(*) p. 981 b 24. "σχολάζειν." ἐκ τῆς σχολῆς δὲ τῶν εὐρότων καὶ τοῖς διαφορῶν τῶν τόπων τὸ τίμονι τῆς γνώσεως παρὶς· ὁ γὰρ δημῶδες αὐτῇ, ὡς αἱ τίς εἴη, καὶ δυνατόν εὐρίσκειν καὶ τοῖς συγχρομένοις ἐν τοῖς τῷ βίῳ πράγμασιν· ὁ δὲ γὰρ τοῖς τυχεῖσι παρὶς ἀλλὰ τοῖς ἱεροῖσιν. Anon. Urbin.

οἷον ἀρτοποιίας καὶ ὑφαντικῆς, ὧν ἄπει εὐδυνάτην εἶναι ἡμᾶς. εἴτα λαὸν μὲν τὸ περιγενέσθαι τῶν ἐφρόντιζον καὶ πῶς πρὸς εὐκολίαν τῷ βίῳ, οἷον τῷ νομίματος, ὡς φησὶ καὶ αὐτὸς ἐν τοῖς Ἠθικοῖς (5 8) ὅτι ἐγγυητὴ τὰς ἐπὶ τὰ νομίσματα καὶ πολλὴ βεβαιότης γίνετο ἐντεῦθεν τοῖς ἀνθρώποις. ἐπίρρισε γὰρ λόγῳ χάρις ὁ ὑφάντης ἱματίων, καὶ ἀπῆρχετο εἰς τὴν ἀγοράν ἄρτυς δεόμενος, καὶ περιέμενεν ὥς ὅτε ἔλθοι ὁ ἀρτοποιὸς ἐδίητος δεόμενος· καὶ διή ἄρτυς καὶ λάβοι ἐδίητα· ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων συναλλαγμάτων. ἐπεσκήθη γὰρ τὸ ἀργύριον ὡς περὶ ἐγγυώμενον ἱκασον, καὶ διδόντες ἀπαλλάττοντο, καὶ ἐκέτι ἀπαμείβετο τις ἄλλον, ἐπειδὴ ἱκασὸς δέχετο τὰ νομίσματα ἀντὶ ἐγγυητῆ ἀσφαλῶς· βούλετο γὰρ καὶ αὐτὸς δι' αὐτὸ ὠνεῖσθαι. εἴτα πάλιν ἐπενοήσαντο τὰ λυτὰ δυνάμενα ἐπὶ πολλῷ σωζέειν τὰ τῶν ἀνθρώπων σώματα. καὶ ἔστι τὰ τοιαῦτα ἀντὶ ἐγγυητῆ ἀναγκαῖον. μὲν τοῖσιν τὸ εὐρεῖν τὰ ἀναγκαῖα καὶ τὰ βεβαιῶν ἐμποιοῦντα καὶ εὐκολίαν, ἤρξαντο καὶ ἐπὶ τῷ μαζῶν ἀπέναι, ἅτινα κρείττονα ὑπάρχει ἢ κατ' αἰδήσιν· ὁδοὶ γὰρ θαυμάζειν ἔχον ἀλγίστην· φύσεως γὰρ δῶρον ἐστὶ καὶ θεοῦ· καὶ ἐν ζῆτειν τὰ ὑπὲρ τὴν αἰδήσιν τῷ ὄντι λογικῆς ψυχῆς ἐστὶν ἴδιον. καὶ πρῶτον μὲν τὰ ἐπιπολαώτερα ἐζήτησαν, οἷον, εἰ τύχοι, διὰ τί καὶ αὐτῶν ἡ θαλάττα τοσάτων ποταμῶν εἰς αὐτὴν ἐμβάλλονται· καὶ ἡ αἰτία τούτων εἴρηται ἐν τοῖς Μετεώροις (2 2), διὰ τὸ ἐκατέρωθεν πάλιν ἐξ αὐτῆς τὸ ὕδωρ ὑπὸ τῷ ἡλίῳ καὶ καταφέρειται καὶ ποιεῖ τὸς ποταμούς. ἔπειτα καὶ βαθύτερα ἐζήτησαν, διὰ τί ἡ σελήνη ταῦτα αὐτῶν, καὶ διὰ τί ἐκλυμαίνετο συνουμένησα τῷ ἡλίῳ, καὶ περὶ τῶν ἄλλων κινήσεων τῶν ἑραν. καὶ ἦλθον μέχρι τῶ πρώτου αἰτίου, καὶ τότε πάλιν ἤρξαντο νοερώς ἐνεργεῖν. ὅπως γὰρ καὶ μέρος ἦλθον εἰς ἔννοιαν τῆς σοφίας καὶ καὶ νῦν ἐνήργον ἀπλῶς ἐπιβολαῖς ἀντιλαμβανόμενα τῶν νοητῶν καὶ φαντασμάτων διωόμενα. "τὸ μὲν ὅν πρῶτον εἰκός" (p. 981 b 13). καὶ καὶ δὲ αὐτὸν τὸ εἰκός· φησὶν γὰρ ὅτι τὸ πρῶτον μὲν τὴν κατακλισμὸν τὴν εὐρηκότεν τέχνην ὁποιοῦν παρὰ τὰς κοινὰς αἰτιάσεις θαυμάζειν ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων, ὁ μόνον διὰ τὸ χρησίμων, ἀλλὰ καὶ ὡς σοφὸν καὶ διαφέροντα τῶν ἄλλων τῶν κατ' αἰδήσιν τι πράττοντων. τὸ δὲ "παρὰ τὰς κοινὰς αἰτιάσεις" ἢ λέγει καθὼς εἴρηται αὐτῷ ἐν τῇ περὶ Ψυχῆς πραγματείᾳ (3 1), ὅτι ἐκ ἐν ἐτέρᾳ αἰδήσει παρὰ τὰς πάντας αἰτιάσεις, ἀλλ' ὅτι τὸ εὐρεῖν δύνασθαι ἐνεργεῖν ἐπὶ κρείττονος ἢ κατ' αἰδήσιν, οἷον τὸ ζῆτειν αἰτίαν δι' ἣν ὅχι αὐτῶν ἡ θαλάττα τοσάτων ποταμῶν εἰς αὐτὴν ἐμβάλλονται. Asclep.

(*) σοφωτέρως ὅν κρίνομεν τὸς ποσὺς ἐκείνων, τυτέρι 981b τὸς τὴν εὐκολίαν εὐρηκότες, διὰ τὸ μὴ πρὸς χρῆσιν εἶναι τὰς ἐπιστήμας αὐτῶν. ib.

(*) ἐζήτησαν γὰρ διὰ τί ποτὲ γίνονται μεγάλαι αἱ ἡμέραι 981b κατὰ δὲ μικραὶ, καὶ διὰ τί ποτὲ μὲν ἡμέρας κατὰ δὲ χαίμας, καὶ ὅσα ἄλλα τοιαῦτα. καὶ μάλιστα τὰ τοιαῦτα κατωρθώθησαν ἐν τοῖς τέ- 45 ποῖς ἐν οἷς ἐχολάζον τότε οἱ ἀνθρώποι. λέγει δὲ τὴν Αἰγύπτου.

12. ποσὺς A. || 13. ἐγκαταστήσει A. || ἡδονῆς M. || 14. ἀναπλάσεις A. || 16. ὅτι — 525 a 20. ap. Asclep. || 17. ἐνεδείξατο Asclep. CM, om A. || 18. τῶν Αἰγυπτίων A. || οἱ γὰρ Asclep. || 21. γεωδαισίας M, γεωδαισίας Asclep. || 22. παρὰ ταῦτα Asclep.

ἐκείσε γὰρ πρῶτον συνέστησαν αἱ μαθηματικὴ ἐπιστήμη, ἐπειδὴ οἱ ἱεροὶς τὰ ἀναγκαῖα εἶχον ἄλλοθεν αὐτοῖς παρεχόμενα, καὶ ἐχόμενα μόνως τοῖς μαθημασι· διὸ καὶ ἐκ τῶν ἱερογλυφικῶν γραμμάτων ταῦτα εἶχον γεγραμμένα. ὅτι δὲ καὶ αἱ μαθηματικὴ ἐπιστήμη ἐξ ἐμπειρίας ἤρξαντο. . . ib. (cf. Alex.)

981a 25. "εἰρη] μὴ ὦν ἐν τοῖς Ἠθικοῖς τίς διαφορὰ τέχνης καὶ ἐπιστήμης." τῷ τῆς τέχνης ὀνόματι χρησάμενος καὶ καὶ τῆς ἐπιστήμης, περὶ τῆς διαφορᾶς αὐτῶν ἀνέπεμψεν ἡμᾶς εἰς τὰ Ἠθικά. ἐν γὰρ τῷ Ζ (c. 3) τῶν Νικομαχείων ἡ τῶν διαίρεσις αὐτῶν παραδέσθαι, ἐν οἷς λέγει πέντε εἶναι οἷς ἀληθεύει ἡ ψυχὴ τὴν ἐν λόγῳ καὶ συνέσει ἀλλήθειαν, ἐπεὶ καὶ τῷ αἰδάνεσθαι ἀληθεύειν λέγει, τέχνην φρόνησιν ἐπιστήμην σοφίαν νῦν. καὶ τέχνη μὲν φησὶν εἶναι ἕξιν μετ' ἀληθὺς λόγου ποιητικὴν, ἐπιστήμην δὲ ἕξιν ἀποδεικτικὴν, ἀποδεικτικὴν δὲ τὴν ἐκ προτέρων καὶ ἀμέσων καὶ γνωριμωτέρων τῶν συμπεράσματος συλλογιστικὴν, ἡ ὑπόληψιν περὶ τῶν καθόλου καὶ ἐξ ἀνάγκης ὄντων, ἡ γνῶσιν τῆς αἰτίας δι' ἣν τὸ πρᾶγμα ἔστιν, ὅτι ἐκεῖνος ἔστι, καὶ ὅτι ἐκ ἐνάθεσθαι αὐτὸ ἄλλως ἔχειν. φράσσειν δὲ ἕξιν μετ' ἀληθὺς λόγου πρακτικὴν περὶ τὰ ἀνθρώπων ἀγαθὰ καὶ κακά, περὶ ὧν ἐστὶ καὶ τὸ βουλευέσθαι, ἡ ἀρετὴν τῷ δοξατικῷ μέρει τῆς ψυχῆς. νῦν δὲ δύναμιν ψυχῆς ἡ τὰς τῶν ἀποδεικτικῶν ἀρχὰς τὰς ἀναποδείκτους γνωρίζομεν. σοφίαν δὲ νῦν καὶ ἐπιστήμην τῶν τιμωτάτων τῇ φύσει. ἀναπέμψας δὲ εἰς ἐκεῖνα περὶ τῆς διαφορᾶς ἡμᾶς τῆς τέχνης καὶ τῆς ἐπιστήμης (ἡ μὴ γὰρ αὐτῶν ἐν ποιήσει τε καὶ πράξει ἡ δ' ἐπιστήμη ἐν γνῶσει), ὅ καὶ τὴν τέχνην μνημονεύει, τὴν γὰρ λαβεῖν τε καὶ δεῖξαι ὅτι τὴν κυριωτάτα τε καὶ μάλιστα ἐπιστήμην, ἣν καὶ ἀπλῶς σοφίαν καλεῖται, περὶ τὰ πρῶτα αἰτία καὶ τὰς πρῶτας ἀρχὰς πάντες ὑπολαμβάνουσιν εἶναι. τὴν χάριν τῆς ἐμπειρίας τὴν τέχνην ἔδειξε τῇ τῆς αἰτίας γνῶσει διαφέρουσιν, καὶ ὅτι τιμωτέρα αἱ περὶ τὴν τῆς αἰτίας τῶν ὑπ' αὐτῶν μεταχειριζομένων γνῶσιν κατεργαζόμεναι. Alex. Aphr.

981b 27. "ὡν ὦν ἐνέκα ποιούμεθα τὴν λόγον." αὐτὸς διὰ τούτων σαφῶς τὴν τε πρόθεσιν τῶν λογιζομένων καὶ ὧν χάριν εἶρη] τὰ εἰρημένα λέγει· ὑπὲρ γὰρ τῶν δεῖξαι ὅτι πᾶσι δοκεῖ τὰς θεωρητικὰς τέχνας τῶν πρακτικῶν τιμωτέρας εἶναι, καὶ τὴν σοφίαν τῶν πρῶτων ἀρχῶν εἶναι γνωρικὴν. ὁ δὲ δεῖξαι μὲν δεῖξαντες αὐτὸς ἀλλὰ μάλλον, καὶ τῆς σοφίας κατηγοροῦντας ἄνθρωποι καὶ τῶν εἰδῶν μάλλον. σφωπεύει γὰρ τῆς μὴ αἰδήσεως ἡ ἐμπειρία διὰ τὴν ἡδονὴν τοῦ εἶναι

γνώσις (λογικὴ γὰρ ἡ τῶ καθόλου περιληψίς), ἡ δὲ τέχνη τῆς ἐμπειρίας, ὅτι αὕτη ἡδὴ καὶ τῆς αἰτίας ἐστὶ γνῶσις. ἡ γὰρ τὸ ὁμοῦ θεωρία καὶ τὴν τῆς αἰτίας γνῶσιν γίγνεται. χειροτέχνην τε γὰρ ὁ ἀρχιτέκτων, ἀντὶ δὲ τῶ τεχνίτου τῷ ποιῶντος ὁ ἀρχιτέκτων. αἱ δὲ θεωρητικαὶ τῶν ποιητικῶν, ὅτι ἐπὶ πρὸς χρῆσιν ἀλλὰ πρὸς διαγωγὴν αὐτῶν καὶ αὐτῆς χάριν τῆς γνῶσεως. ib.

"ἐπεὶ δὲ ταύτην τὴν ἐπιστήμην ζητῶμεν." τούτῳ ἐπειδὴ ἡ 982a προκειμένη ἡμῶν πραγματεία ζητήσις ἐστὶ ταύτης τῆς ἐπιστήμης, δὲ ἰδεῖν περὶ ποῖα ἐστὶν ἐπιστήμη ἡ ζητούμενη. ὅτι μὴ γὰρ περὶ τὰς ἀρχὰς ἐστὶ καὶ αἰτίας ἐπιστήμη, ὁ δὲ ἕξ ὧν προέρχεται πάντες γὰρ τὴν σοφίαν τῶν ἀρχῶν καὶ τῶν αἰτίων φανερὸν εἶναι γνῶσιν, καὶ σφόδρὸς ὁ τούτων ἐπιστήμων. ἐπεὶ ὦν ἡ σοφία τῶν ἀρχῶν καὶ αἰτίων γνῶσις ἐστὶ καὶ τὴν κοινὴν περὶ αὐτῆς ἔκστασιν, τὰ δ' αἷτια πολλὰ καὶ εὐκρίτως πρῶτον ζητεῖ ποίων αἰτίων καὶ τίνων ἀρχῶν γνῶσις ἐστὶν ἡ σοφία περὶ ἧς πρόκειται λέγειν ἡμῶν. φθάνει μὴ ὦν εἰρηκέναι ὅτι τὴν ἀνομαζομένην σοφίαν περὶ τὰ πρῶτα αἷτια καὶ τὰς ἀρχὰς ὑπολαμβάνουσιν πάντες. ἐπεὶ δὲ τίνας αἱ πρῶτ] ἀρχαὶ καὶ τὰ πρῶτα αἷτια εὐδὴλον, λαβὼν δὲ περὶ ἀρχὰς καὶ αἰτίας τὴν σοφίαν εἶναι ὡς ὁμολογούμενον, τὸ περὶ ποίας ζητήσει, καὶ ὅτι περὶ τὰς πρῶτας δεῖξει. ἡ γὰρ ἐκεῖ ἔλαβεν αὐτὸς ὡς ἡδὴ ὁμολογούμενον, ἀλλ' ὡς ὀφείλον δευχθῆναι. διὸ ἀναγκαῖως καὶ τῆς τῶν αἰτίων διαφέσεως μνημονεύει, ὅτι τετραχῶς τὰ αἷτια λέγει. καὶ τὴν ἰσορίαν τὴν πρὸ αὐτῶν τι περὶ αἰτιῶν εἰρηκῶν παρατίθεται εὐλόγως, ὡς αἱ μὴ ἔρθως εὐρεθῇ τι τῶν εἰρημένων ὑπ' ἐκείνων, ἀκολουθοῦμεν αὐτῷ, εἰ δὲ μή, πλέον τι ζητοῦμεν αὐτοί. χρὴ ὦν ἐκ τῆς τῆς πραγματείας ἀπαιτεῖν τὴν γνῶσιν τῶν πρῶτων ἀρχῶν καὶ αἰτίων. αὐτῷ δ' ἂν εἴεν τὸ ὄντος εἶον ἀρχαί, δι' αἷς τῶν ὄντων ἐκαστὸν ἐστὶν ὧν τὸ εἶναι κατηγοροῦμεν. ταῦτα δὲ αἱ πρῶτ] καὶ κυριωτάτ] ὕψια. αὐτῷ μὴ γὰρ τῶν ὕψιων ἀρχαί, αἱ δὲ ὕψια τῶν ἄλλων ἀπάντων, ὡς δεῖξει. τὴν τε ὦν τούτων γνῶσιν ἀπαιτεῖν χρὴ ἐκ τῆς τῆς πραγματείας, καὶ ἐπὶ ὅσα εἰς τὴν τούτων γνῶσιν συντελεῖ, εἰς αὐτὴν καὶ πλείους αὐτῷ λόγος ἀναλαβεῖ. καὶ γὰρ ὅσα τε ἡ ἐκείνων γνῶσιν ἄλλως λαβεῖν, μὴ προκαταστήσαντα καὶ προεκκαθάρσαντα τὰ ἐμποδόν. ib.

"εἰ δὲ λάβοι τις τὰς ὑπολήψεις αἷς ἔχομεν περὶ τῶ σοφῷ." ἐν πᾶσιν ἔθος αἱ Ἀριστοτέλει ταῖς κοιναῖς καὶ φυσικαῖς τῶν ἀνθρώπων προλήψεσιν ἀρχαῖς εἰς τὰ διενεχόμενα πρὸς αὐτὸν χρῆσθαι,

6. ἐπιστήμη. ἐπεὶ οὖν βούλεται ἡμῖν εἰπεῖν ἐκ τίνων ἡ γνῶσις τῆς ψυχῆς κατορθύεται καὶ ἀναχωρεῖται. καὶ φησὶν ὅτι πέντε ταῦτα τὰ ἀριθμὸν ὑπερέχοντα, τέχνη φρόνησις ἐπιστήμη σοφία νῦν. τῇ τῆς τέχνης ἐν ὀνόματι χρησάμενος. Asclep. || 10. εἶναι λέγει οἷς Asclep. || 11. τῇ] τὸ M, Asclep. || 12. πέντε ὦν εἶναι, ὡς ἀρχαῖαι, τέχνη φρόνησις ἐπιστήμη σοφία νῦν. Asclep. || 13] ὦν A. || 13. ποιητικὴν. φράσσειν δὲ ἕξιν μετ' ἀληθὺς λόγου πρακτικὴν. καὶ διαφέρει ἡ ποιησις τῆς πράξεως. ἐπὶ μὲν γὰρ τῆς ποιήσεως οὐκ εἶναι τὸ ἀποτέλεσμα, ἐπὶ δὲ τῆς πράξεως ὡς εἶναι. Asclep. || 15. συλλογιστικὴ, ἔστι καὶ τὸ συμπεράσμα. ἡ ἀναγκαῖον καὶ αἱ προτάσεις. ἡ ὑπόλ. Asclep. || 17. ἄλλν A. || 18. τὰ ἂν ἀγ. A, τὰ ἀνθρώπων ἡ ἀγ. Asclep. || 20. ὦν — 21. γνωρίζομεν om Asclep. || 25. δεῖξει ἐπὶ τὰ M. || 28. τῇ] τε A. || 30. γνῶσιν καὶ τὸ γνησίον A. || 36. κατηγοροῦντες A. || σοφώτερον M. || 9. — 56. ap. Asclep.

2. ἐκ φυσικῆς M, αἰτίας ἐπὶ φυσικῆς Asclep. || 6. αὐτῇ] αὐτῇ M. || 8. τούτων et 9. τῶν et 11. τὴν σοφίαν in lacuna om A. || 11. καὶ ὁ σοφῶς ὁ M. sapientia enim confessione omnium est cognitio principiorum et causarum, et sapiens, qui harum rerum scientia praeditus est. Sepulv. || 13. αὐτῷ A. || 15. περὶ — 16. σοφίαν om M. || 16. καὶ — 18. αἷτια om A. || 18. εὐδὴλον. Sepulveda etiam perspicuum est. expectaveris tamen ὡς εἶπεν. || 20. ὅσα] ὅσα M. || 23. περὶ] περὶ M. || εὐλόγως et codices. rescripi αὐτ. ὡς et cum Sepulv. qui ut siquid. || 24. ὦν] ὦν A. || 36. — p. 826 a 27. ap. Asclep. || 36. πᾶσιν ὦν M. Asclep. || 37. αὐτῶν A.

βεβαιῶντι τὸ εἶναι τὴν γνῶσιν καὶ τὴν τῆς ἐπιστήμης ὁρεξιν καὶ φύσιν τοῖς ἀνθρώποις καὶ διὰ τὰ ταύτας τὰς ἀρχὰς φύσει ἡμῶν δεδω-
κεῖν γὰρ εἶναι αἱ κοινὰ ἔννοιαι. ὅπως καὶ ἐν τῇ Φυσικῇ Ἀκρασίᾳ πεποιήκει περὶ τῶν ζητῶν, ὁμοίως δὲ καὶ περὶ χάριν, χαρὸν δὲ καὶ περὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων προβλημάτων τῇ ὁδῷ ταύτῃ κέχρηται.
τὸτο ἔν καὶ νῦν ποιεῖ. Ζητῶν γὰρ περὶ ποίας ἀρχὰς ἐστὶ ἡ σοφία, καὶ τί ἔργον τῷ σοφῷ, καὶ τίς ὅλος ὁ σοφός, τὰς κοινὰς καὶ φυσικὰς ἰσχύας ὡς ἔχομεν περὶ τῶν σοφῶν ἐκτίθει] ἵνα ταύταις τὰ ἀκαλυπταῖς ζητῶντες συμφώνως λαμβάνωμεν τε καὶ τιθώμεν. ἔστι δὲ αἱ κοινὰ πρόληψις τῷ σοφῷ καὶ τῇ σοφίᾳ ὑπάρχουσα τίθησιν, ὡς φησι, τὸ τε πάντα ἐπίστασθαι κοινῇ καὶ καθόλου, καὶ περὶ πάντων δύνασθαι διαλαμβάνειν περιλήπτικως καὶ μὴ ὡς ὁ καθ' ἑκάστην ἐπιστήμην ἢ τέχνην σοφός· τὸς γὰρ ὅπως εἰδότες ὁ σοφὸς ἐστὶ ἄλλὰ τεχνίτας καὶ ἐπιστήμονας ἐκείνους περὶ ὧς λέγουσιν ὅπως ὑπολαμβάνουσιν. ἔστι δὲ ὅδε ὅταν τε πάντα τινὰ ἐπίστασθαι ἄλλως ἢ ὡς εἴρηται.
διὰ προσέθηκε τὸ "ὡς εἰδόμεν" (v. 9). ἀλλὰ καὶ τὴν τὰ περιττὰ καὶ χαλεπὰ καὶ μὴ ῥάδια γνωσθῆναι εἰδότες, τὸτον σοφὸν φησιν· τὸς γὰρ τὰ κοινὰ καὶ ῥάδια εἰδότες ὁ φησὶ σοφός. διὰ ὅδε τὴν αἰδησιν σοφίαν λέγουσιν, ὅτε σοφός τὸς αἰδανομένους καθὼ αἰδάνοντι· κοινῇ γὰρ καὶ ῥάδια ἡ αἰδητικὴ γνῶσις. ἔστι τε τὴν ἀκριβῆ καὶ περιτ-
τὴν πρὸ ἑκάστον τῶν νομμένων καὶ ἀναμάρτητον σοφὸν λέγουσιν. ἀλλὰ καὶ τὴν διδασκαλικώτερον τῶν αἰτίων, τιτέτι τὴν διδασκαλίαν διὰ τῆς αἰτίων παραδόσεως ποιούμενον, μᾶλλον σοφὸν λέγουσι τῶν μὴ ὅπως διδασκόντων. καὶ τῶν ἐπιστημῶν δὲ σοφίαν ταύτην λέγουσι τὴν αὐτῆς τῆς γνώσεως τῆς καὶ τὴν ἐπιστήμην ὅσκα μετασφᾶν αὐτὰ καὶ αἰρουμένην, ἀλλὰ μὴ διὰ τινὰ ἀποβαίνοντα, καὶ σοφὸς αὐτὸς δηλονότι τὸς τὴν τοιαύτην ἐπιστήμην ἔχοντας· τὸς γὰρ διὰ τὴν γνῶσιν αὐτὴν αἰρετὰ εἰδότες, ὡς ἄλλων τινῶν ἀποβαινόντων χάριν. ib.

982. τὸ δὲ "ἐστὶ τὸ ἀκριβέστερον καὶ διδασκαλικώτερον τῶν αἰτίων" 30
12. ὡς ἔπος ἀνέειπεν δεῖ, ἀλλὰ δύο· διαφέρει γὰρ ταῦτα γε ἀλλή-
λων. καὶ ὅπως γινέσθαι καὶ τιθέμενα ἔξ ("). ἔστι οὖν τὰ ἀρχαιώ-
τερα καὶ ἐπιστατικώτερα· εἰδότες τῶν τὰ ὑποτεταγμένων· εἰδόντων μᾶλλον λέγουσι σοφός, καὶ σοφίαν τῶν ἐπιστημῶν τὴν ἀρχικωτέραν τε καὶ ἀρχιτεκτονικωτέραν τῆς ὑπερετέσης. ταῦτα δὲ λαβὼν ὡς καὶ τὰς κοινὰς ὑπαλήφους δεξαζόμενα περὶ τὸς σοφός, μὴ ταῦτα κείρα] ἑκάστον αἰτίων προσάγειν. τῷ τὰς πρώτας καὶ τὰς καθόλου

αἰτίας εἰδοῖσι, δεικνύς διὰ τούτων ὁ φθάσας εἶπον, τὸ ὅτι τὴν ὁμο-
μαζομένην σοφίαν περὶ τὰ πρῶτα αἰτία καὶ τὰς ἀρχὰς ὑπολαμ-
βάνουσι πάντες ("). καθόλου τε γὰρ μάστις καὶ κοινῶς περὶ πάντων ὅτος ἐπίστα] ὁ τὰς πρώτας ἀρχὰς εἰδὼς· ὡς γὰρ ὁ τὰς κοινὰς ἀρ-
χὰς εἰδὼς καθολικὴν τινὰ γνῶσιν ἐκείνων ἔχει, ὅπως καὶ ὁ τὰς πρῶ-
των εἰδὼς ἀρχὰς καθολικὴν αὐτὰ γνῶσιν ἀπάντων ἔχει. Alex.
Aphrod.

(') ἀρχικωτέραν λέγει σοφίαν ἀντὶ τῷ ἀρχαιοτάτῃ, τὴν 982.
πάντων τῶν ἐπιστημῶν γινώσκουσιν τὰς ἀρχὰς, τῶν καὶ μέρος δη-
λαδῇ. καὶ αὐτῶν δὲ τῶν καὶ μέρος ἐπιστημῶν ἄλλη ἄλλης ἀρχι-
κωτέρα ἐστίν. cod. Laur.

(') καὶ σοφός ὅν δηλονότι φησὶ τὸς τὴν τοιαύτην ἐπιστήμην 982.
ἔχοντας, καὶ τὴν ἀρχικωτέραν τῆς ὑπερετέσης μᾶλλον σοφίαν· ὁ
γὰρ οὗ ἐπιτάττεσθαι τὴν σοφὸν ἀλλ' ἐπιτάττεται, ὡς ἔχοντα τὰς ἀρ-
χὰς. Asclep.

(") τὰ νῦν δὲ φεῦ πάρεστιν ἐμπλοὴν βλέπειν 982.
ἀκαλυπτόντων ἀκρὴν γὰρ ἡθικωμένων
σοφοὶ καθυπεύκτουσι πλυσίων βίᾳ,
καὶ ταῦτα κυκλήσαντος ἡμῶν τῷ χρόνῳ. cod. Reg.

"τούτων δὲ τὸ μὴ ἐπίστασθαι τῷ μάστις ἔχοντι τὴν καὶ πάντων 982.
ἐπιστήμην" ('). ἡλλείπει τὸ ἐπίστασθαι τὸ τε πάντα· καὶ γὰρ πάντα
ἐπίστασθαι τῷ μάστις ἔχοντι τὴν καθόλου ἐπιστήμην ὑπάρχει· τὸτο
γὰρ ἦν τὸ καίμενον ("). μάστις δὲ καθόλου ἐστὶν ἐπιστήμη ἢ περὶ
τῶν ὄντων ἢ ὄντα ("). κοινὸν γὰρ τὸ ὅν· πᾶσι τοῖς ὅσον ὑπάρχει (").
ἀλλὰ καὶ χαλεπώτατα μάστις τὰ καθόλου τῶν τῷ ἀνθρώπῳ γνω-
στῶν, τῷ πάμπαν τῶν αἰδησῶν ἀφεστάναι· ὁ γὰρ δευτέρου τῶν
τεθέντων δεξαζέσθαι περὶ τὸ σοφῷ. τὰ γὰρ τῶν ὄντων ἀπλῆστατά τε
καὶ πρῶτα πορρωτάτω τῶν αἰδησῶν. τὸ δὲ "τοῖς ἀνθρώποις" προ-
σέθηκε πρὸς ἀντιδιαστολὴν τῆς φύσεως· τῇ φύσει γὰρ ἐκείνη τῶν
αἰδητῶν γνωριμώτερα. ἀλλὰ καὶ ἀκριβεστάτη τῶν ἐπιστημῶν ἡ
τῶν μάστις πρώτων γνῶσις· καὶ γὰρ τῶν ἄλλων ἐπιστημῶν ἀκρι-
βέστεραι αἱ ἐκ τῶν πρώτων εἰσιν, ὅπως αἱ ἐξ ἐλαττοτέρων ἀκριβεστέ-
ραι· ἐξ ἐλαττοτέρων δὲ αἱ ἐγγυτέρω τῶν ἀρχῶν, ὡς ἐν τοῖς Ἑρ-
ακλείους Ἀκαλυπτοῖς (1 27) εἴρηται· διὰ τὸτο γὰρ καὶ κυριωτάτας καὶ
μάστις ἀποδείξεις εἶπον εἶναι τὰς ἐξ ἀμέτλων τε καὶ πρώτων τῶν
πρατάσεων, δευτέρας δὲ τὰς διὰ τούτων δεικνυμένας· εἰ δ' αἱ ἐγ-
γυτέρω τῶν ἀρχῶν διὰ τὴν τῶν ἀρχῶν γνῶσιν ἀκριβεστέρας, ὁμοίως

1. βαβ. καὶ διὰ τὴν τὸ Asclep. || 2. τὸ τὰς τῆς γνώσεως ἀρχὰς Asclep. || 4. περὶ τὸ τὴν Asclep. || 5. περὶ ἐπὶ Asclep. || ἀπάντων] ὑπὲρ πάντων M. || 7. τίς ὁ ὅλος σοφός Asclep., τίς ὅλος M. || 9. συμφώνως [ζητῶντες Asclep. || τιθώμεν, "αἱ δὲ λάβει... γὰρ. μᾶλλον" (v. 6) πρό-
ληψις τῷ σοφῷ καὶ τῇ σοφίᾳ ὑπάρχουσα αὐτὴ τίθηται, ὡς φησι Asclep. || 11. κοινῶς Asclep., am in lacuna M. || 12. ἡ τέχνη σοφός] ἐπιστήμη Asclep. || 13. ὡς ἐστὶ, αἱ in lacuna om M. || ἐπὶ εἶναι Asclep. || 14. καὶ ἐπὶ om Asclep. || λέγουσι. καθόλου δὲ προσέθηκε τὸ "ἐκείνην". τα-
λαίως γὰρ γνῶσιν ὅδεος ἔχει, αἱ μὴ μόνος ὁ θεός. ἀλλὰ καὶ τὸν Asclep. || 17. τῶν] καὶ τῶν Asclep. || 19. ὡς Asclep. || 20. ἀκριβέστερον περὶ
(om καὶ περιττὸν) Asclep. || 21. σοφός M, σοφὸν εἶναι Asclep. || 22. καὶ τῶν διδασκ. M. || 24. "καὶ τῶν ἐπιστημῶν δεῖ"· ἀρκεῖς τὰ κατὰ τὴν
κοινὴν ἔκτασιν ὑπάρχοντα πρ. σοφίᾳ, φησὶν ὅπως καὶ εἰς ἐπὶ. Asclep. || 26. ἐκείνη M. || καὶ om A. || τὸν M. || 27. αὐτὸ om M, ὡς Asclep. ||
31. ὡς om A.

28. ἀκαλυπτόντων M. || 4. τῶν om M. || 23. ἐπὶ om A. || 28-30. ap. Asclep. || 28. προσέθηκε Asclep. || 30. γνωριμ. πάλιν δὲ αἱ πρῶ-
τα τῶν ἐπιστημῶν ἀκριβεστέρας εἰσι τῶν ἐπὶ αὐτὰς τῶν ὑπ' ἄλλων, ὡς φησιν ἐν τῇ Ἀποδοκτικῇ (1 27), ἐπειδὴ τὰς ἀρχὰς αὐτῶν ἀκαλυπτόντων. διὰ
ἀκριβεστέρας ἐστὶν ἀριθμητικὴ γεωμετρίας κατὰ Asclep. || 32; αἱ ante ἐξ om A. || 34. κυριωτάτας M. || 36. δευτέρας M.

ὡς ἀκριβέστα) ἂν εἴεν αἱ τῶν ἀρχῶν αὐτῶν ἐπισήμαι, δι' αἷς ἡ αἱ ἐγγυς αὐτῶν ἀκριβέστεραι τῶν ἄλλων. ὅτι δὲ αἱ ἐξ ἐλαττόνων καὶ ἐγγυτέρω τῶν ἀρχῶν τῶν διὰ πλειόνων καὶ πορυπτότερον ἀκριβέστεραι, ὁδευκὶ μὲν, ὡς ἔφην, καὶ ἐν τοῖς ἑστέροις Ἀναλυτικοῖς (αἱ γὰρ δι' ἐλαττόνων προτάσεων καὶ ἀμείνων ἀκριβέστεραι), καὶ νῦν δὲ 5 ἐνδείξατο παραθέμενος τὴν ἀριθμητικὴν καὶ τὴν γεωμετρικὴν, ἥς διαφορὰ, ὅτι ἡ γεωμετρία μὲν περὶ τὰ θέσις ἔχοντα· τὴν γὰρ σημείων καὶ ἡ γραμμῇ καὶ τὰ ἄλλα περὶ αὐτὴν γεωμετρίας, θέσιν ἔχει, ἡ δὲ μόνος καὶ ὁ ἀριθμὸς ἀθέσις. διὸ οἱ μὲν γεωμέτραι προχωρῶν) δεῖξε- 10 σιν ἀριθμητικαῖς ὡς προσδεμένοι αὐτῶν εἰς τὴν τῶν οὐκείων σύ- 15 στασιν, οἱ δὲ ἀριθμητικοὶ γεωμετρικαῖς ὑπέτι. Alex. Aphrod.

(*) ἐν τισι τῶν ἀντιγραφῶν λείπει τὸ πάντα, ὡς ἀπὸ κοινῆς λαμβανόμενον. cod. Reg.

(*) "τότων δὲ τὸ μὲν πάντα ἐπίστασθαι." ἐλλείπει τῇ λέ- 15 ξει τὸ πάντα ἐπίστασθαι, ἵνα γὰρ τὸ ὅλον ὕτως· τότων δὲ τῶν εἰρη- 15 μῶν ὑπάρχει τὸ πάντα ἐπίστασθαι τῇ μάλιστ' ἔχοντι τὴν καθόλου ἐπισήμην. ὅτος γὰρ οἶδε πῶς ἔχει πάντα τὰ ὑποκείμενα, ἥτοι πῶς ἔχει φύσει ἕκαστα, οἷον ἀνθρώπος καὶ τὴν αὐτὴν τελειότητα, καὶ ἵπ- 20 πος καὶ ἰχθύος καὶ τὰλλα φυσικά, τὰ τε ἀπλὰ καὶ τὰ σύνθετα, καὶ ἀπλῶς πάντα τὰ ἐν τῷ κόσμῳ, εἰδὼς τὴν πρώτην αὐτῶν αἰτίαν καὶ τὴν 20 ἀρχὴν τὴν πρώτην, εἴτε καθ' αὐτὰ ὄντα εἴτε καὶ συμβεβηκότα. cod. Laur.

(*) "τότων ὅν τὸ μὲν πάντα... ὑπάρχει." καθόλου τε γὰρ 25 μάλιστ' καὶ κοινῶς περὶ πάντων ἐπίστασθαι τὸ τὰς πρώτας ἀρχὰς εἰδὼς, ὡς φησι, γινώσκεις τῶν ὄντων ἥ ὄντα εἰσιν· ὃ γὰρ τὸ τὰς τινος ἀρχὰς 25 εἰδὼς καθολικὴν τινὰ γινώσκεις πάντων ἔχει. διὸ φησιν, ὅτος γὰρ οἶδε πάντα τὰ ὑποκείμενα. "χερὸν... ἀνθρώπῳ." τατέρεσι τὰ φανότατα ὅδη, ἃ ἐστὶ τὰ καθόλου, ἐπειδὴ κατ' αἰσθησὶν ζῶσι, πόρρω δὲ ταῦτα τῶν αἰσθήσεων. Asclep. (vid. Alex.)

(*) φανερόν ὅτι σοφώτερος ἐστὶν ὁ ἔχων τὴν κυρίως ἐπι- 30 σήμην, τατέρεσι τὴν πρώτην φιλοσοφίαν, ἐν ἑαυτῷ· μάλλον γὰρ γι- 35 νώσκει· ὁ γὰρ ἔχων τὴν καθόλου ἐπισήμην, ὅτος οἶδε καὶ τὰ ἄλλα πάντα, καὶ πάλιν ὅτος καὶ τὰ δυσχερέστερα γινώσκει, φημὶ δὴ τὰ φανότατα εἶδη. ἄτε γὰρ ἔχων τὴν κυρίως ἐπισήμην τὴν ἀναπόδει- 35 κτον καὶ κατ' ὅσον ἐπεργῶν δηλονότι τῶν φανότατων ἀντιλήψεται. ταῦτα 35 δὲ τοῖς πολλοῖς ἀβάτα καὶ χαλεπὰ διὰ τὴν ἀδύνηαν. ἀλλὰ καὶ ἀκριβέστερον ὅσω καὶ ἀρχικώτερον· καὶ μάλλον διδάσκει. Asclep.

982. 25. "ἀκριβέσταται τε τῶν ἐπισημῶν αἱ μάλιστ' αἱ τῶν πρώτων 25 εἰσιν." ὅχι ὑποληπτέον τὸτο μάχεσθαι τῷ ἐν τῷ προοιμίῳ τῆς Φυ- 30 σικῆς (11) εἰρημνῆν, ἐνθα λέγων ὅθεν δεῖ ἀρχεσθαι ἀπὸ τῶν ἡμῶν 40 γνωρίμων λέγει· τὸ γὰρ ὅλον καὶ τὴν αἰσθητὴν γνωριμώτερον, τὸ δὲ καθόλου ὅλον τί ἐστιν· ὅτε γὰρ τὸ πρῶτον καὶ τὸ καθόλου ταῦτόν. τὸ γὰρ πρῶτον αἰτίον τὸ κινήτικόν, περὶ ὃ νῦν αὐτῷ λέγειν πρόκειται,

πρὸ πάντων μὲν ἐστίν, ὃ μὴν ὕτως καθόλου ὡς τὰ γένη. ἀλλ' ὅθεν τὸ ὡς γένος λεγόμενον καθόλου ἐκείνῳ πρὸς τὴν αἰσθησὶν πρῶτον εἶπεν, ἀλλὰ τὸ καινότερον καὶ πλείονσι συμβεβηκός, ὡς ἐδήλωσε διὰ τῶν παραδειγμάτων (*). Alex. Aphrod.

(*) "ἀκριβέσταται τε τῶν ἐπισ." οἷον ἀκριβέστερα γεωμε- 30 τρία ὀπτικῆς, γεωμετρίας δὲ ἀριθμητικῆς. αἱ πρῶτ) γὰρ οὐκείας ἀρχαῖς χρῶν) μόνον, αἱ δὲ ὑπ' αὐτάς καὶ ταῖς αὐτῶν καὶ ταῖς πρὸ αὐτῶν, οἷον ἀριθμητικῇ μὲν ἀριθμοῖς μόνον, γεωμετρίας δὲ καὶ ἀριθ- 35 μοῖς καὶ μεγέθεσι. καὶ ἡ μὲν ἀριθμητικὴ ἀθέσις χρῆται τοῖς ἀριθμοῖς καὶ τῇ μονάδι, ἡ δὲ γεωμετρία τῷ σημείῳ καὶ τῇ γραμμῇ θέσιν ἔχουσιν. cod. Laur.

"αἱ γὰρ ἐξ ἐλαττόνων ἀκριβέστεραι." ὅ γὰρ ἐλάττονα τὰ συμ- 382. 26. βεβηκότα, δυσγνωστότερον τὸτο καὶ πλείονος ἀκριβείας δεῖται· καὶ ὅ 26. μῆδεν ἐστὶ συμβεβηκός, ἡ τὴν γινώσκεις χαλεπωτάτη, διὸ καὶ πλεί- 30 ονος ἀκριβείας δεῖται, ἄτε ἐκ ἀπὸ συμβεβηκότων εἰς τὴν γινώσκεις τῆς οὐσίας αὐτῶν βοηθημένη. ἀλλ' ἀπὸ μόνης τῆς οὐσίας γιγνο- 35 μένη. βελτίων τε ἡ τὴν ἐπισήμην τῷ μάλλον γινώσκεις ποιεῖν. ἐπὶ ἡ ἀπόδειξις ἡ κυρίως ἐκ προτέρων· καὶ γὰρ τὰ ἄλλα τότε ἀπο- 40 δεύονται ὅταν διὰ τοῦτων δευθῇ αὐτὰ διὰ τῶν πρώτων τὴν περὶ αὐτῶν πῶς εἰληφέν· ἡ δὲ ἐκ πρώτων ἐξ ἐλαττόνων, ἡ δὲ ἐξ ἐλαττόνων ἀκριβέστερα· ὥστε καὶ ἡ ἐκ πρώτων εἶγε τὰ διὰ τῶν 45 δευθέντων αἰτία καὶ τοῖς ὑστέροις τῷ ἀποδείκνυσθαι. ἐπιζητήσεις δ' ἂν τις πῶς ἡ τῶν πρώτων ἀρχῶν τε καὶ αἰτίων γινώσκεις χαλεπω- 50 τάτη, εἰ βέλτιον ἔχομεν περὶ αὐτάς τῆς δι' ἀποδείξεως γινώσκεις, ἢ ὕτως ἔχομεν περὶ τὰς ὡς ἀξιώματα ἀρχὰς, δι' ὧν τὰ ἄλλα 55 δεύονται, ἥτοι τὰς ἀποδεικτικὰς ἀρχὰς, ὃ τὰς τῷ ὄντος; πῶς ὅν αὐτὴν ἐπίστασθαι; ἡ καὶ αὐτὴν δι' ἀποδείξεων; ἀρχαὶ γὰρ καὶ τῆς τῶν 60 δεύσεως τὰ ἀξιώματα. ἀλλ' ἐπεὶ πᾶσα ἀπόδειξις ἐκ πρώτων, εἴη ἂν τινὰ καὶ τῶν πρώτων. ἡ ὅθεν κωλύει ὡς ἀποδεικτικῶν αὐτῶν 65 πρῶτα τινὰ λέγειν εἶναι; ἀλλ' εἰ ἀπόδειξις ἐκ πρώτων, εἴη ἂν τινὰ 70 λῆγειν εἶναι. ἀλλ' εἰ ἡ ἀπόδειξις δι' αἰτίων γινώσκεις, εἴη ἂν καὶ τῶν αἰτίων, ὕτως δὲ καὶ πρῶτα. ἡ ὃ πᾶσα δι' αἰτίων ἀπόδειξις. Alex. Aphrod.

ὁ δὲ δὲ ὅτι καὶ διδασκαλικώτεροι οἱ τὰ αἰτία εἰδότες· τῶν 982. 28. γὰρ διδασκόντων ἴδιον τὸ τὰς αἰτίας λέγειν τῶν διδασκομένων, ὡς 28. προείρηκεν. ἥτοι δὲ μάλλον λέγει διδασκαλικὴν τὴν τῶν αἰτίων θεωρητικὴν τῆς μὴ τοιαύτης· διὰ γὰρ τῶν αἰτίων ἡ διδασκαλία, 30 ὡς μόνης ταύτης ὕσης τῶν αἰτίων θεωρητικῆς· τὰ γὰρ κυρίως αἰτία ταῦτα. ἡ τὸ λεγόμενον ἐστὶν ὅτι ἡ τῶν μάλλον αἰτίων θεωρητικὴ 35 καὶ διδασκαλικὴ μάλλον, ἐπειδὴ διὰ τῶν αἰτίων ἡ διδασκαλία· αὐτὴ δὲ ἡ τῶν μάλλον αἰτίων θεωρητικὴ καὶ διδασκαλικὴ μάλλον. ἀλλὰ καὶ τὸ εἰδέναι καὶ τὸ ἐπίστασθαι αὐτῶν χάριν τῶν νομμένων τε καὶ 40 γινωσκόμενων καὶ μὴ ἄλλως τινὸς τῇ τῶν αἰτίων καὶ ἀρχῶν γινώσκεις

7. τὰ) τὴν M. || 8. τὰ οὐ M. || 39. τῶν ὅτων M. || 41. τὴν οὐ M. || 42. καθ' ὅσον M. || 43. κοινή M.

1. πρῶτον πάντων M. || μὴ ἐν οὐ M. || 2. γὰρ M. || 12. ὅ M. || 14. χαλεπωτάτη M. || 18. ἐπὶ εἰς M. || 19. πρῶτοι A. quae per alia priora fidem sui non acciperetur; Sepulv. || 20. ὅθεν ἐκ πρώτων) εἰς M. || 21. διὰ τῶν M. || 30. ἐκ — 31. ἀπόδειξις M. et Sepulv. || 39. ταῦτα M. || 40. καὶ — 41. μάλλον M.

μάλις ἀπαρχει· ταῦτα γὰρ μάλις ἐπισητά, δι' ἃ γε καὶ τῶν ἄλλων ἐπισητῶν ἔκασον ἐπισητόν. ὥστε εἰσι τρεῖς ἐπισήμαι δι' αὐτὰς αἰρεται, ὅπερ ἔκαστο· μάλις δ' ἂν εἴη ἡ τοιαύτη. id. ib.

982^a 32. "ὅ γὰρ τὸ ἐπίστασθαι δι' αὐτὸ αἰρημένον τὴν μάλις ἐπισήμην μάλις αἰρήσει." ὡ γὰρ ὅλως τὸ ἐπίστασθαι δι' αὐτὸ αἰρετόν, τότε μάλις αἰρετὸν τοῦτον, τὸ μάλις ἐπισητόν· τοιαῦτα δὲ τὰ πρῶτα αἰτία καὶ αἰ ἀρχαί, εἴγε καὶ ἡ τῶν ἄλλων γνώσις τῆς τῶν γνώσεως ἡρτη· τότε γὰρ οἰόμεθα εἰδέναι ἕκαστον, ὡς καὶ αὐτὸς ἔπεν ἐν Φυσικῇ (1 1), ὅταν τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς αἰτίας τινὸς εἰδῶμεν. ὅτι δὲ μάλις ἐπισητά, ἔδειξε παραθέμενος τὸ ὅτι αἰ ἀπο- 10 δείξεις ἐκ τῶν πρώτων, διὰ δὲ ἀποδείξεως ἡ τῶν ἐπισητῶν γνώσις· ὥστε τὰ πρῶτα αἰτία εἴη ἂν καὶ τοῖς ἄλλοις τοῖς ἀποδεικτικοῖς τε καὶ ἐπισητοῖς αἰτία τῶ ἐπισητοῖς εἶναι, ἀλλ' ὅ ταῦτα ἐκείνοις ὕστερον γὰρ ταῦτα, ὁδεμία δὲ ἀποδείξεις δι' ὕστερον. ἔτι πᾶσιν αἰτία τοῖς ἐπισητοῖς τὸ εἶναι ἐπισητοῖς ταῦτα, εἴγε καὶ αἰ τῶν ἐπι- 15 σμητῶν ἀρχαί ταύτας ἀρχὰς ἔχουσιν. id. ib.

982^b 4. ἀλλὰ καὶ ἀρχικωτάτη τῶν ἐπισημῶν ἡ τῶν κυριωτάτων αἰτίων γνωσκική. ταῦτα δὲ ἐστὶ τὰ ὧν ἕνεκα τὰ ἄλλα ἐστίν. ἀρχικω- 20 τέρα γὰρ ἐν ἅπασιν ἡ γνωρίζουσα τίνος ἕνεκα ἔκαστον δεῖ ποιεῖν τῶν γιγνομένων τῆς ποιήσεως αὐτὰ καὶ ὑπερετύσης, ὡς δὴλον ὑπάρχει ἐπὶ ἀρχιτεκτονικῆς. εἰπὼν δὲ "ἡ γνωρίζουσα τίνος ἕνεκα πρακτέον ἔκαστον ἐστίν," τὸ αὐτὸν αἰτίον ὅ ἕνεκεν αἰτίῳ ἔκαστον πρακτέον ἐδή- 25 λωσεν εἰπὼν "τὸτο δὲ ἐστὶ τὰγαθόν." τοῦτο γὰρ τὸ τελικόν αἰτίον, ὡς εἶπε καὶ τῶν Νυμμομαχείων Ἡθικῶν ἀρχόμενος "πᾶσα τέχνη καὶ πᾶσα μέθοδος, ὁμοίως δὲ πράξεις τε καὶ προαίρεσις ἀγαθὸν τινὸς ἐφίεσθαι δοκεῖ." τοῦτον δὲ καὶ τῶν ὄντων ἀπάντων αἰτίον· πάντα γὰρ ἐκείνῳ χάριν ἐστὶ τε καὶ γίγνεσθαι. τὰ δὲ φύσει γιγνόμενα καὶ πρὸς ἐκείνῳ νέουσιν καὶ τὴν σύμφυτον ὄρεξιν αὐτοῖς· ὥστε ἡ τῶ τοῦτον ἀγαθὸν γνωσκική ἀρχικωτάτη ἂν εἴη. βυληθεῖς δὲ δηλῶσαι πῶς 30 τὸ πρῶτον αἰτίον τοῖς ὄντιν αἰτίον, ὅτι ὡς τέλος, καὶ ὅτι ἡ τῶ τοῦτον αἰτίῳ γνωσκική ἀρχιτεκτονικωτέρα τῶν ποιῶν τὰ ἐκείνῳ χάριν, εἶπε τὸ "μᾶλλον ἀρχικὴ τῆς ὑπερετύσης ἡ γνωρίζουσα τίνος ἕνεκεν ἐστὶ πρακτέον ἔκαστον." ἡ δὲ ἐπιχείρησις τοιαύτη. εἰ ἐν πάσαις τέχναις τε καὶ ἐπισήμαις ἀρχικωτέρα τε καὶ ἀρχιτεκτονικωτέρα τῆς ποιήσεως τι ἡ γιγνώσκουσα τὸ ὅ χάριν καὶ τὸ τέλος, καὶ ἡ τὸ πάντων 35 τέλος καὶ ὅ χάριν τὰ πάντα ἐστὶ τε καὶ γίγνεσθαι· εἰδὺν ἀρχικωτάτη ἂν εἴη καὶ πρώτη· τοιαύτη δὲ ἐστὶν ἡ σοφία ἡ τῶ πρώτῃ αἰτίῳ θεωρη-

τικῇ· πάντα γὰρ τὰ ἄλλα τῶ κυριωτάτων τῶν ἀγαθῶν ἐφίεσθαι καὶ τὰγαθὸν, τὰγαθὸν δὲ τὸ πρῶτον αἰτίον. ἐφ' αἷς δεχθεῖσι συγκεφα- 40 λαῶσθαι τὰ εἰρημένα, δεικνύς ὅτι ἐξ ἀπάντων τῶν τοῖς σοφοῖς ἐπο- μένων δίδεικε σοφία ὅσα ἡ τῶν πρώτων ἀρχῶν τε καὶ αἰτίων θεωρητικῇ· τὸ γὰρ ἀγαθόν καὶ ὅ ἕνεκα ἐστὶ τε καὶ γίγνεσθαι πάντα, ὅ ἐστὶν ἡ προκειμένη ἐπισήμη θεωρητικῇ, τῶν αἰτίων ἐστίν· τοῦτον γὰρ τὸ ὡς τέλος αἰτίον· οὐ γὰρ αὐτὴν τῶν πρώτων ἀρχῶν καὶ αἰτίων εἶναι θεωρητικῇ. ἐξ ἀπάντων ὅν τῶν εἰρημένων γίγνεσθαι ἡ σοφία ἡ τῶν πρώτων ἀρχῶν τε καὶ αἰτίων θεωρητικῇ. id. ib.

προσέθηκε δὲ "καὶ γὰρ τὸ ἀγαθόν καὶ τὸ ὅ ἕνεκα τῶν αἰτίων ἐστίν," 982^b 10. ἐπεὶ εἶπε δεῖν μὴ τὴν σοφίαν καὶ τὰς κατὰς προλήψεις ἀρχικὴν εἶναι ἐπισήμην καὶ μὴ ὑπερετικῇ, εἶπε δὲ ἀρχικωτέραν εἶναι τὴν γνωρί- ζουσαν τὸ τίνος ἕνεκεν ἐστὶ πρακτέον ἔκαστον, τὸτο δ' ἐστὶ τὰγαθόν. εἰπὼν ὅτι ἀρχικωτέραν εἶναι τὴν γνωσκικήν τῶ τίνος ἕνεκεν ἔκαστον ἐστίν, ὅπερ ἐστὶ τὰγαθόν, ὅτι ἡ τῶν πρώτων γνωσκική καὶ τῶν ἐπὶ γνω- 15 σκική, δι' ὅ καὶ ἐστὶν ἀρχικῇ, ἔδειξε διὰ τῆς προλήψεως ταύτης. id. ib.

"ὅτι δ' ὅ· ποιητικῇ, δὴλον ἐκ τῶν πρώτων φιλοσοφησάντων." 982^b 11. ὅτι μὴ ἐστὶ ποιητικῇ τε καὶ πρακτικῇ ἡ φιλοσοφία τε καὶ ἡ σοφία ἀλλὰ θεωρητικῇ, δείκνυσθαι καὶ ἐκ τῶ τὴν ἀρχὴν ἐπὶ ζήτησιν τὴν τῶ- 20 των καὶ τὴν εὐρεσιν ἐλθεῖν τὸς πρώτους φιλοσοφῆσαντας διὰ τὸ θαυ- μάσαι ἔκαστον αὐτῶν πῶς ἔχει· τὸ δὲ θαυμάζειν ἀγνοούντων ἐστίν. ὅκυν εἰ διὰ μὴ τὸ ἀγνοεῖν θαυμάζον, διὰ δὲ τὸ θαυμά- ζειν ἐπὶ τὸ φιλοσοφεῖν ἦλθεν, διὰ τὸ ἀγνοεῖν ἄρα ἐπὶ τὸ φιλοσο- 25 φεῖν ἦλθεν. ὁ δὲ ἐμελλε τῆς ἀγνοίας παύσειν αὐτοῦς, τότε χά- ριν ἦλθεν ἐπὶ τὸ φιλοσοφεῖν· γνωσὶς δὲ ἐμελλεν ἀλλ' ὅ πράξεις τῆς ἀγνοίας παύσειν αὐτοῦς· γνωσέως ἄρα ἀλλ' ὅ πράξεως χάριν ἦλθεν ἐπὶ τὸ φιλοσοφεῖν. εἰ γὰρ δι' ἀγνοίαν ἦλθεν ἐπὶ τὴν ζήτησιν αὐτῶν, δὴλον ὡς γνωσέως ἐφέσει· τῆς γὰρ ἀγνοίας ἐχ ἡ 30 ποίησις ἀλλ' ἡ γνωσὶς ἵασις. τὴν αὐτὴν δὲ ἔθος αὐτῷ καλεῖν σο- φίαν τε καὶ πρώτην φιλοσοφίαν. ἡ γὰρ τελειωτάτη φιλοσοφία ἡ ἀρεταμένη ἀπὸ τῶ θαυμάζειν ἐπὶ τὸ ζητεῖν προελήλυθεν· ἔπειτα εὐρῶσα τὰ ζητούμενα ὥτως ἔχει περὶ αὐτά, ὡς θαυμάζειν εἰ ἐνδέχεσθαι αὐτὰ ἄλλως ἔχειν, ὡς προελθὼν ἐρεῖ. λέγει δὲ ὅτι τὴν μὴ ἀρχὴν ἦλθεν ἐπὶ τὸ ζητεῖν τε καὶ φιλοσοφεῖν τὰ πρόχειρά τε καὶ ἐν 35 ποσὶ διὰ τὴν φαινόμενην ἀτοπίαν θαυμάσαντες, οἷον, εἰ ὥτως τί- χοι, διὰ τί τὸ ἡλεκτρον ἔλκει τὰ ἀχυρώδη, ἡ ἡρακλεία λίθος τὸν σίδηρον, ἡ τίς ἐστὶν ἡ Ἴρις, ἡ ὅλως τὴν τῶν νεφῶν σύστασιν, τὰς

7. αἰ om M. || 8.—10. ap. Asclep. || 8. ὡς αὐτὸς φησιν ἐν τῇ Φυσ. Asclep. || 9. καὶ τὰ αἰτία Asclep. || 14. ὁδεμία δὲ ἀπόδειξιν M. || 18—28. ap. Asclep. || 19. τίνος χάριν Asclep. || 20. ὑπάρχει om Asclep. || 21. ἀρχιτεκτονικῆς A. || ἀρχ. "ὅλως... πᾶσι." αὕτη ἐπίσταται ἡ σοφία· αἰ μὴ γὰρ ἄλλαι ἐπὶ τῶν κατὰ μέρος, αὕτη δὲ ἐπὶ πάντων. εἰπὼν ὅτι ἡ γν. Asclep. || 22. ἔκαστον—πρακτέον om Asclep. || 23. τοῦτον δὲ τὸ Ascl. || 24. εἶπεν ἐν τοῖς Ἡθικοῖς ἀρχ. Asclep. || 27. δὲ om Asclep. || 28. αὐτοῖς, ὡς ἐπὶ τῶ τοῦτον ἀγαθὸν μὴ γ. ὥστε Asclep. || 32. τὸ καὶ μάλ. Ascl. || 33. ἐστὶ om Asclep. || εἰ ἐστὶν· εἰ Asclep., ἡ A. || 34. τῶν ποιῶν A.

1. τὰ γὰρ ὄντα (om πάντα) Asclep. || καὶ—2. δεχθεῖσι] εἴτα Asclep. || 3. δεικνύς. ἐξ ἀπάντ. ὅτι τοῖς τοῖς σοφοῖς ἐπεται ἡ σοφία ὅσα τῶν πρ. Asclep. || 5. καὶ τὸ γ] εἴτα Asclep. || πάντων M. || 7. αἰτίον. ἰσχυρὸν καὶ τὸ ἀγαθὸν τῶν αἰτίων ἐστὶ τῶν τελικῶν, ὅ τινος ἐστὶν εὐρετικῇ ἡ σοφία. "ὅτι δὲ ὅ ποιητικῇ" (p. 982 b 11). || 14. γν. ὅ τινος A. || 17. πρώτων M. || 21.—529 a 14. ap. Asclep. || 21. ἀγνοούντων A. || 22. εἰ om Asclep. || 23. ἄρα ἦλθεν ἐπὶ τὸ φιλ. Asclep. || 26. ἀγνοίας Asclep. || 28. δὴλον] φανερόν Asclep. || 29.—33 τῶν αὐτ. — ἐρεῖ om Asclep. || 35. διὰ τὴν ἀγνοίαν τε καὶ ἀτοπίαν θαυμ. αὐτά. οἷον Asclep. || 36. τὰ ἀχυρώδη A. || ἡ] ἡ A. Asclep. || 37. τί Asclep. || σύς. ἡ τῶν βροχῶν Asclep.

βροντάς, πτόαν· ἢ περὶ τῶν ἀεραίων πῶς γίνονται· ὅσα καὶ
 εἰς τὸν αἰθέρα ἦσαν καὶ ἐπὶ τῇ περὶ τῶν μετέωρων διαπορέσει τε καὶ
 θαυμάζειν καὶ φιλοσοφεῖν. id. ibi.
 962 καὶ διὰ τούτου παρεθέτω τὸ τῶν· (σελήνης δὲ καὶ ἡμέρας εἶπε
 15 τὰς τε ἐκλείψεις αὐτῆς καὶ τὰς αὐγήσεις καὶ τὰς μετώσεις, ὁμοίως
 δὲ καὶ ἡμερᾶς τε ἐκλείψεις καὶ τὰς ἀνατολάς τε καὶ δύσεις.) τὸ δὲ
 ἀπορεῖν τε καὶ θαυμάζειν δι' ὑπόληψιν ἀγνοίας γίνεσθαι. id. ibi.
 962 καὶ πρὸς τοῦτο δὲ ὅτι καὶ φιλόμυθος ὁ φιλόσοφος πῶς (·) ταῦτα
 18 ὅσπερ ἀνθρώπων μαθητῶν ὡς ἐστὶν ἀγνοῦν θαυμάζει· ἐν γὰρ θαυμα-
 σίῳ τε καὶ παραδόξῳ οἱ μὲν οὐ σφαιρεῖν, οἱ δὲ διὰ τὸ θαυμάζειν
 τὰ παράδοξα καὶ ἀνθρώπων φιλοσοφεῖν. id. ibi.
 962 (·) ὁ δὲ ἀπορεῖν καὶ θαυμάζειν ὡς ἀγνοῦν θαυμάζει· διὰ καὶ
 12 ὁ Πλάτων περὶ τοῦ Ἀλκιβιάδου φησὶν οἰμαί· σε θαυμάζειν· διὰ καὶ
 τὴν ἱερὴν ἐκείνου θαύμαστος θυγατέρα εἶπε· φιλόμυθος δὲ ὁ
 φιλόσοφος πῶς ἐστίν, ἢ ὅτι καὶ ἡμεῖς μύθοις διὰ τὸ μὴ πρόδηλον τοῖς
 τυγχόντι πείσασθαι σὺν ἐκείνῳ σοφίαν, ὡς περὶ ἐκείνου οἱ Πυθαγόρειοι,
 ἢ ὅτι τὸ φιλόμυθος ἀνακαλίσκῃ, ἐπει-ἔχει τὸς λόγους πάντων ἐν
 αὐτῇ ἢ ψυχῇ· ἐκ τῆς φιλοσοφίας οὐκ ἐκδιδόναι ἢ τέφρα καὶ ἀνα-
 φαίνει τὸ σπουδαῖον καὶ τοῦτο φιλόμυθος, ὡς καὶ ὁ τὸ καθόλου
 ἔχων ἐπαινεῖ αἰεὶ ὡς γὰρ καὶ ὁ Πλάτων τὴν φιλοσοφίαν ἐκάλε-
 20 σεν. ὁ δὲ φιλόμυθος ὁ ἐπὶ τῶν καθ' ἕκαστον ἐκαστοῦ, διότι
 ἐκείνου ὑπάρχοντα ὁ γὰρ μύθος σφαιρεῖν ἐκ θαυμάσιον ὁ τὸ φιλο-
 σοφῆν. Asclep.
 962 καὶ εἰτα δὲ καὶ χρεὶας τῆς μὴ πρᾶξεως χάριν ἀλλὰ γνώσεως
 22 ἦλθεν τὴν ἀρχὴν ἐπὶ τὸ φιλοσοφεῖν, συνέχευσε καὶ ἀπὸ τῆς ἰσο-
 ρίας (·)· μὴ γὰρ τὴν τῶν ἀναγκαίων τε καὶ τῶν πρὸς βρασμῶν
 τὴν τὸ βίον παρασκευὴν ἦλθεν ἐπὶ τὴν τῶν καὶ φιλοσοφίαν ζήτησιν
 καὶ τὴν τῶν ταύτων θεωρίαν (·)· εἰ δὲ πάντων ὑπαρχόντων, τῶν
 τῶν ἀναγκαίων καὶ τῶν πρὸς βρασμῶν, ἤρξαντο τῆς καὶ φιλοσοφίας
 ζητήσεως· ὅθεν ὡς ἐπ' ὑδρόν ἀναγκαίως τῶν πρὸς διαγωγὴν τὸ
 30 βίον συντελεστικὴν εὐρέσεως τὴν ζήτησιν ἐποιῶντο· ἀλλὰ καὶ πᾶ-
 σαι αἱ ποιηταί· ἢ γὰρ τῶν ἀναγκαίων τινα καὶ χρησίμων ζητοῦ-
 σι τε καὶ ποιεῖν, ἢ τῶν πρὸς διαγωγὴν (·)· φρόνησιν δὲ εἶπε τὴν
 τοιαύτην σοφίαν τε καὶ τὴν θεωρίαν· εἰσάγει δὲ τὴν τοιαύτην γνῶ-
 σιν τε καὶ θεωρίαν τοῖς ἐλευθεροῖς τῶν ἀνθρώπων, οἱ αὐτῶν ἔναιεν
 εἶσιν, οὐκ ἄλλων, ὡς περὶ οἱ δῶλοι· τὴν γὰρ δῶλον ἐν τοῖς Πολιτι-
 κοῖς εἶπε ὅς ἀνθρώπος ὢν ἄλλου ἐστίν· τοῦτο δὲ ὁ μὴ διο-
 ρατικῶς τῶν πρακτικῶν δι' ἀφύαν, ἀλλὰ ὑψηλῶς. καὶ γὰρ ἢ
 τοιαύτη γνῶσις ὡς μόνη ἔσα ἐλευθερία τῶν ἄλλων ἐπισημῶν αὐτῇ
 αὐτῆς χάριν ἐστίν. σημείον δὲ τὸ δι' αὐτὴν αὐτὴν αἰρετὴν εἶναι
 καὶ τὸ μὴ εἶναι χρεῶδες παρεχομένην, ἀλλὰ τὴν αὐτὴν καὶ ἐμπεδύ-
 40 σαι αὐτοῖς τῷ τοσούτῳ φίλτρον ἐμπεῖν τοῖς ἀφαιρέτοις αὐτῆς
 ὡς μὴδὲν ἄλλο βούλεσθαι ποιεῖν, ἀλλὰ πᾶν τὸ ἀπ' αὐτῶν αὐτῶν τῆς

κατ' αὐτὴν ἐνεργείας περισσῶν τε καὶ ἐνὸχλησιν ἡγεῖσθαι. διὰ καὶ
 εὐλόγηται ἂν φησιν οὐκ ἀνθρώπων ἀλλὰ θεῶν τὴν γνῶσιν αὐτῆς
 νομίσαι (·)· οἱ μὲν γὰρ ἀνθρώποι ἐν πολλοῖς δῶλοι διὰ τὰς χρείας
 εἶσι καὶ τῶν χρεῶν πολλὰ πράττειν ἀναγκαῖον (·)· διὰ γὰρ τὸ
 εἶναι αὐτοῖς τοῦτο, καὶ ἡ ὑγεία ἀγαθὸν αὐτοῖς καὶ ἡ εὐπορία καὶ
 ἕκαστον τῶν ταύτων ἀγαθόν· διὰ καὶ ἀχολοῦσθαι περὶ αὐτὰ (·)· τὸ
 δὲ θεῶν πάσης χρείας ἐλευθεροῖν· ἀκολούθως λέγων τοῖς ἐν τοῖς
 Νικομαχείους (10·7)· εἰρημένους αὐτῶν, ἐνθα λέγει· ὁ γὰρ καὶ
 τὸς παρανοήτας ἀνθρώπων φρονεῖν ἀνθρώπων ὄντα καὶ θνητὰ θνη-
 5 τῶν· τοιαῦτα γὰρ καὶ ταῦτα· διὰ φησιν, εἰ ἦν ἀληθὴ τὰ ὑπὸ τῶν
 ποιητῶν λεγόμενα περὶ τοῦ θάου, ὅτι φθονερὸν τοῖς ὑπερέχουσιν, διὰ
 καὶ δυσχερεῖς πάντας εἶναι τοῖς περὶ τοῖς καὶ ὑπὲρ τοῖς ἄλλους, τούτοις
 ἂν μάλιστα ἐφθόνηι· οἱ τοι γὰρ ὡς ἀληθῶς πλέον τι ἔχουσιν ἢ καὶ θνη-
 10 τὴν φύσιν. Alex. Aphrod.

(·) ἴσεν δὲ ὅτι ὡς περὶ ἐπὶ τῆς ψυχῆς φέρε εἶπεν εἶπεν ὅτι
 δεῖ λαμβάνειν τὰ συμβεβηκότα καὶ ἐφαρμόζειν καὶ ὅπως ἀποδοῦναι
 τὴν ὅρον, ὅπως καὶ ἐπὶ τῆς φιλοσοφίας ἐποίησε· φιλόσοφος γὰρ
 ἐστὶν ὁ φίλων τὸ σαφές, ὁ ἐστὶ τὴν σοφίαν. Asclep.

(·) ἀλλ' ἀρτίως ἔχοντας ἄλλως τὸ βίον, τρυφῆς τε πάσης
 ἐκλιπύσης ἀθρόως, καὶ τῶν ἀναγκαίων δὲ παρόντων, μάλιστα ἢ πρό-
 24 νησις ἐξέλειπεν ἢ μαθημάτων. cod. Reg.

(·) ὁμοίως μέντοι γὰρ ὁ Πλάτων (RP·7 p. 520) παρακε-
 962 λήσει τὸς φύλακας ἀνάγειν μέχρι τῆς πρώτης θεωρίας· εἶτα φη-
 26 σιν ὅτι καὶ πάλιν μὴ τὸ ἀναγαγεῖν αὐτοὺς καταγάγωμεν ἐπὶ τὴν
 ὕλην καὶ τὴν φροντίδα τῶν ὑλικῶν πραγμάτων. Asclep.

(·) διὰ φησὶ τὴν θεὸν μόνον εἶναι ἐλεύθερον, ἐπεὶ αὐτὸς μὴ
 962 ὑδρόν προσθεῖν, αὐτὸ δὲ τὰ ἄλλα προσδέον. διὰ πρᾶγμα φησὶν
 30 ἐκείνος· ἐκ σέο πάντα πέφνηι, σὺ δ' ὑδρόν ἐνεκα μῦθος. id.

(·) πανταχῇ γὰρ ἢ φύσις διὰ τῶν ἀνθρώπων, οὐκ ὅτι ἢ
 29 φύσις δαλεῖται τοῖς ἀνθρώποις, ἀλλ' ὅτι οἱ ἀνθρώποι δαλεῖνται διὰ
 τὰς περιεχόμενας αὐτῆς σωματικὰς ἀνάγκας, ἀρχεσι δαλεῖντες
 καὶ ἄλλοις μείζοσι διὰ τὸ τραφῆναι ἢ δι' ἄλλο ταῦτο· ὡς κα-
 λῶς εἰπεν ὁ Σιμωνίδης ὅτι τὸ τὸ γέρας ὁ θεὸς μόνος ἔχει
 τὴν ἀκραν ἐπισημὴν τὴν καθ' αὐτήν, τὴν σύμμετρον αὐτῷ· ὡς
 εἰ δυνατὸν καὶ τὰ καθόλου μόνον γιγνώσκων, ὑπὲρ δὲ δυνατὸν
 αὐτοῖς ἐπεκτείνεσθαι καὶ ἐπὶ τὴν ἀπειρίαν τῶν καθ' ἕκαστον. καὶ δὲ
 λέγουσιν οἱ ποιηταί· φησὶν ὅτι οἱ ποιηταί· φησὶν ὅτι φθονερὸν ἐστὶ τὸ
 θεῖον, καὶ Ἡρόδοτος· φθονερὸν ἔστι τὸ θεῖον· εἰ τοῦτον φθονερὸν τὸ
 θεῖον, δυσχερεῖς ὑπάρχουσιν οἱ περὶ τὰ, τοτέστιν οἱ σοφοί, πλέον τι
 40 ἔχοντες τῶν ἄλλων, ὡς φησιν ἐκείνος· πρὸς γὰρ τὸν ἔχοντα ὁ φθόνος
 ἔρπει. id.

(·) λέγει γὰρ ὁ Σιμωνίδης ὅτι θεὸς μόνος ἔχει τὴν ἀκραν
 962 ἐπισημὴν. cod. Reg. 30.

1. ἀεραίων] ἀεραν Asclep. || 4. καὶ — τῶν om Asclep. Sepulv. || 5. τὰς ante μειώσεως om Asclep. || 6. καὶ τὰς δύσεις Asclep. || 8. ὁ φθόνος. φιλόμ. Asclep. || 31. ὡς εἶπε M. || 36. τοῖς om A. || 37. αὐτὸν εἶναι τὸν ἀνθρώπον τὸν ἄλλου ἔσθαι καὶ μὴ αὐτοῦ· τοῦτο δὲ ἴσεν ὁ L. || 42. τῷ om M.

7. ἀκόλουθα λέγων τοῖς ἐν αὐτῇ τῶν Νικομαχείων εἶρ. L. || 14. φθόνος M.

983. "ἀλλ' — εἶναι." φθόνος γὰρ ὡς φησὶν ὁ θεός Πλάτων, ἔγω θεὸν χαρῶ ("). ἀλλὰ πολλὰ ψεύδοντο λαοὶ, ἐν αἷς δὲ τούτοις τὰς τῆς ταιαύτης ἐπιστήμης ἐγγερόν εἶναι τιμωτέρων. ἢ ᾧ θειοτάτῃ καὶ τούτῳ μάλιστα τιμωτάτῃ. ἢ δὲ ταιαύτῃ θειοτάτῃ κατὰ τε τὴν μάλιστα ὁμοίαν τῇ τῶν θεῶν ἐνεργείᾳ εἶναι. ἐνεργεῖν μὲν ᾧ εὐλογον τὸ θεῖον, ἐκ ἄλλῃ δὲ τις ἐνεργεῖα θεῶν ἄξια παρὰ τὴν ταιαύτην. ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν τοῦ θεῶν γνῶσιν εἶναι, αἷγε τῶν πρώτων αἰτίων γνῶσις ἐστὶ καὶ τῶν ἀρχῶν, ὁ δὲ θεὸς ἀρχὴ πρώτη καὶ αἰτία τῶν ἄλλων ("). διὰ τούτων δὲ ἔδειξεν ἐπὶ καὶ εὐλόγως ὅδε ἡ πράγματεα θεολογικῇ καλεῖται. λέγει δὲ ἐπὶ ἀναγκαιότερα 10 μὲν αὐτῆς πᾶσαι αἱ ἄλλαι ἐπιστήμαι (ὅδ' ὅλως ᾧ αὕτη ἀνοσιγήσια) ἀμείνων δὲ ὑδεμία. αὕτη γὰρ πᾶσιν ἀμείνων, αἷγε καὶ τιμωτέρα Alex. Aphrod.

(") ἀλλ' ὅτε τὸ θεῖον φθονερόν· πέρρω γὰρ ἐστίν, ὡς φησὶν ὁ Πλάτων, ὁ φθόνος θεῖον χαρῶ. ὁ γὰρ φθόνος γένεσθαι διὰ τὸ ὅρῳν πέ- 23 λας ἡμῶν κρείττοντας ὄντας. πῶς ὅν δυνατόν εἶναι τὴν θεῶν φθονε- ρόν, ὅττα πηγὴν ἀγαθότητος, ἐξ ἧς πάντα τοῖς ἄλλοις χαρίζονται, ὡς φησὶ καὶ ὁ Πλάτων ὅτι διὰ τὴν αὐτὴν ἀγαθότητα ὁ θεὸς παρή- γαγεν τὰ πάντα. ἀγαθὸς γὰρ ἦν, ἀγαθῷ δὲ ὑδεὶς περὶ ὑδεὶς ἐγ- γίνετο φθόνος. πῶς ὅν δυνατόν τὴν πηγὴν τῆς ἀγαθότητος φθονεῖν; 20 cod. Laur.

983. (") δοκεῖ ᾧ θεὸς τῶν αἰτιῶν πᾶσιν εἶναι καὶ ἀρχὴ. Asclep.

983. ἐξῆς δὲ λέγει τὴν μέθοδον τῆς κτήσεως αὐτῆς ("). τὸ γὰρ 11 τάναντία θαυμάζειν ὡς τὴν ἀρχὴν θαυμάζοντες ἔλθον ἐπὶ τῇ γνῶσιν αὐτῶν ("). πρὸ μὲν γὰρ τῷ εἰδέναι ἐθαύμαζον εἰ δύνατο 25 ὅπως ἔχων, γινόντες δὲ θαυμάζουσιν εἰ δύνατο μὴ ἔχων ὅπως θαύματα δὲ εἶπε τὰ ὑπὸ τῶν θαυματοποιῶν δεικνύμενα παίγνια, ὁ δὲ αὐτῶν δοκεῖ καὶ αὐτομάτως κινεῖσθαι. ἡλὼν δὲ τροπᾶς, καθ' ἧς χειμῶν καὶ θέρος. Alex. Aphrod.

(") τούτῳ ὅν φησὶν ὅτι "δεῖ μέντοι πως καταστῆναι τὴν τῶν 30 ξω αὐτῆς εἰς τάναντίαν," ὥσπερ ἐπὶ τῶν μηχανικῶν. Asclep.

983. (") πρὸ μὲν γὰρ τῷ εἰδέναι ἐθαύμαζον εἰ ὅπως ἔχων δύ- 13 νατο, οἷον εἰ δύνατο ἡ διάμετρος ἀσύμμετρος εἶναι τῇ πλευρᾷ θαυμαστὰ δὲ λέγει τὰ ὑπὸ τῶν θαυματοποιῶν δεικνύμενα παί- γνια, οἷον ἀφ' ἑνὸς τινα εἰδωλὰ δεικνύοντα ἐξ αὐτῶν κινεῖσθαι. cod. 35 Laur.

983. θαυμάζοντες γὰρ εἶναι δοκεῖ πᾶσι εἰ τι τῶν ἐλαχίστων μὴ με- 16 τρεῖν. λέγει δὲ ἐπὶ τῆς διαμέτρου ("). ὡς ὅτε δὲ καὶ ἐν γραμ- μαῖς ἐλαχίστη τιμὴ ὥσπερ καὶ ἐν τοῖς ἀριθμοῖς, θαυμάζον φαίνεται τὸ μὴ ἐλαχίστῳ αὐτὰς μετρεῖσθαι πᾶσας καὶ εἶναι σύμμετρος ἑλλή- 40 λαις, ἐχούσας κοινόν τι μέτρον. τὸ δὲ ὅτι ὅπως ἔχει διότι οἱ μὲν ἀριθμοὶ πάντες μονάδῃ μετρεῖν, οἱ πᾶσαι δὲ αἱ γραμμαὶ ἐπὶ με- τρηταῖς τινι τῷ μὴ εἶναι ἐλαχίστην γραμμὴν ("). διὰ τούτου γὰρ ὅδε σύμμετροι εἰσι πᾶσαι. σύμμετρα γὰρ μεγέθη ἐστὶ τὰ τῷ αὐτῷ

μέτρῳ μετρίμενα. εἰς τάναντίον δὲ καὶ τὸ ἀμεινον ἀποτελεστικῶς εἰ ἐκ τῶν ἀρχῶν καὶ διὰ τούτου θαυμάζειν τὰ ἄλλα. ὡς ἐκ αὐτῶν ὅπως ἔχων, εἰς τὸ εἰδέναι μετρίμενοι. θαυμάζειν γὰρ οἱ τὴν ἐπι- στήμην λαμβάνοντες αὐτῶν εἰ ἐνδέχεται εἰ αὐτῶν ἄλλως ἔχων.

Alex. Aphrod.

(") γὰρ "τῷ ἐλαχίστῳ" καὶ ταύτων μᾶλλον τὴν γραμμὴν εἶδεν 983. 17. Ἀλέξανδρος. cod. Reg.

(") τῷ ὅτι γὰρ θαυμάζον εἶναι. δοκεῖ πᾶσι εἰ τι τῶν ἐν ἐλαχίστῳ μὴ μετρεῖν. δεῖ δὲ. ἀποτελεστικῶς παραδείγμα γὰρ ἐστὶν ἡ λέγεται, δευτέρων ἀμεινον, δευτέρω ἡμεῖς, ἐπὶ τῶν ἐξ ἀρχῆς μὲν ὁρμῶνται καὶ μὴ κατεργασμένοι, ὕστερον δὲ κατεργασμένοι. ὅπως ὅν καὶ ἐνταῦθα, ὅταν μάθωσι καὶ τότε πρῶτον θαυμάζοντες, εἰς τὸ ἐναντίον περιμένειν. Asclep.

"ἄν τῇ παραδείξει." ἰσως λέγει ἂν τὴν λέγεται "δευτέρω 983. 18. ῥωκ ἀμεινον" ("). "τίς μὲν ἡ φύσις τῆς ἐπιστήμης τῆς ζητη- μένης εἶρη," ὅτι θεωρητικῇ ἀλλ' οὐ πρακτικῇ, καὶ ὅτι τῶν πρώτων αἰτιῶν τε καὶ ἀρχῶν γινώσκῃ.

"καὶ τίς ἡ φύσις οὗ δὲ τὴν γινώσκῃ τὴν ζήτησιν καὶ τὴν ἄληθιν μέθοδον," ὅτι ἐκ τῶν θαυμάζοντων δι' ἀγνοίαν τῆς ἀληθείας δεῖ μεταστῆναι εἰς τὸ θαυμάζειν δι' ἐπιστήμην τὰ ἐναντία τῶν ἀληθῶν, εἰ ἐνδέχεται ἄλλως πῶς ἔχων καὶ μὴ ὅπως ὡς ἐπὶ- 20 στα. Alex. Aphrod.

(") ἐκ τῶν δι' ἀγνοίας θαυμάζοντων δεῖ μεταστῆναι διὰ τῆς ἐπιστήμης εἰς τὸ ἐναντίον θαυμάζειν. ἐστὶ δὲ ἡ παραδείξις ἡ "δεύτε- ρον ἀμεινον" ἐπὶ τῶν πρώτων μὲν ὁρμῶνται καὶ μὴ κατεργασμένοι, ὕστερον δὲ ἐπιχειροῦσάντων καὶ ἀποτελεστικῶν. παρὰ δὲ ἀπὸ τῶν θεωρούντων ἐκ δευτέρου, ὅταν αὐτοῖς τὰ πρῶτα ἰερά μὴ καλῶς ἀποβῇ. cod. Reg.

προκαίμεν δὲ καὶ γεγονότος φανερὰ τὰ τῶν πρώτων εἶναι τὴν σφίλιν θεωρητικῇ, εὐλόγως πρῶτον τῶν αἰτίων κινεῖσθαι διαιρέσειν, καθὼς καὶ ἐν τῇ φυσικῇ Ἀκροάσει (2 3), εἰς τέσσαρες αἰτίαι διαίρων. καὶ τῶν μὲν ἄλλων σαφῶς ἐξηγεῖται, περὶ δὲ τῷ εἶδεν τὰ εἰρημένα ἀσάφειά τινα ἔχει. Alex. Aphrod.

"ἐπεὶ — γνωρίζειν." τῶν μὲν "ἐξ ἀρχῆς αἰτίων" εἶπεν ἀντὶ τῆς 983. 24. τῶν πρώτων. ὅτι δὲ ἡ γνῶσις ἡ κατ' ἐπιστήμην ἐν τοῖς ἔχουσιν ἀρ-

χὰς καὶ αἰτία ἐκ τῆς τῶν ἀρχῶν καὶ αἰτίων τῶν πρώτων γνῶσεως ἡρ- τῇ, καὶ ἀρχόμενος τῆς φυσικῆς Ἀκροάσεως εἶπεν. ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς ἑστέροις Ἀκαδημαῖς (1 2) ἔδειξεν αὐτό, καὶ νῦν ὁμοίως λέγει. ὁ γὰρ μὴ ἀπὸ τῶν πρῶτων αἰτίων εἰδώς τινα, ἀλλ' ἀπὸ τῶν προσεχῶν τισιν ὡς εἰσὶν ἄλλαι αἰτίαι πρῶτον. ἐκ δὲ τὰ αἰτία αὐτὰ τὰ προ- 40 στή τῷ προκαίμεν εἰδῆς, αἷγε τότε ἔγω εἰδέναι τι ἔχον ἀρχὰς καὶ αἰτίας, ὅταν τις τὰς ἀρχὰς αὐτῶν εἴδῃ. ὅ δὲ ἡ γνῶσις τὴν ἀρχὴν ἐπὶ μὴ γινώσκοντων πρῶτον, ἐκ μὲν ὅτε εἰδέναι ταῦτα κιν- ῆται λέγεται. αἰετῶς ὅν τῆς τῶν πρώτων αἰτίων γνῶσεως ἡρτή- θαι φησὶ τὸ εἰδέναι, συνιστᾷ δὲ τούτῳ καὶ ταῖς ἄλλαις ἐπιστήμαις

5. τε οὐκ Α. || 23. κτίσων Α. || 27. θαυμαστὰ Μ. || 28. τροπᾶς Μ. || 37. τῶν ἐκ ἐλαχίστων Ascl. || 40. σύμμετρος Α. || 43. ἐλαχί- 50 στον Μ.

2. f. l. τούτῳ ἐκ τῶν θαυμάζ. || 3. μετρίμενοι Μ. || 14. δευτέρως Ζ. || 18. πρῶτον αἰτίων εἶναι Ζ. || 33. αἶνον οὐκ Μ.

984¹ "τὴν τοιαύτην" τὴν ποιητικὴν· ὅδε γὰρ γίνεται. τι κατ' αὐτὸς. ὁμοίως ἢ τῷτο ὃ περὶ τῶν ἐν τῇ ἀκίνητον τὴν πᾶν θερμῶν εἶναι λέγει μόνον, ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν ἐν τῇ ὑποκείμενον καὶ τὴν ὕλην μίαν· καὶ γὰρ αὐτοὶ ἐν ἐπομένῃ τὴν πᾶν· ἐκ δὲ τῶν νῦν λεγομένων ἴσως καὶ πρὸ ὀλίγου, ὅτε εἶπεν (α 16) "ἐκ μὲν τῶν μόνων 5 τῆς αἰτίας νομίσαι," περὶ τῶν ἐν τῇ φορέσει ὑποθεμένων ἔλεγε. Alex. Aphrod.

984² "πλὴν εἰ ἄρα" (*). περὶ Παρμενίδου καὶ τῆς δόξης αὐτοῦ καὶ 3 Θεόφραστος ἐν τῷ πρώτῳ περὶ τῶν φυσικῶν ὅπως λέγει (*). "τότῳ δὲ ἐπιγενόμενος Παρμενίδης Πύρριος ὁ Ἐλεάτης" (λέγει 10 δὲ καὶ Θεοφάνης) "ἐπ' ἀμφοτέρωθεν ἤλθε τὰς δόξας. καὶ γὰρ ὡς αἰδῶν ἐστὶ τὴν πᾶν ἀποφαίνει" καὶ γένεσιν ἀποδιδόναι πειράζων. ὄντως, ὅχι ὁμοίως περὶ ἀμφοτέρων δοξαζόντων, ἀλλὰ κατ' ἀλήθειαν μὲν ἐν τῇ πᾶν καὶ ἀκίνητον καὶ σφαιροειδὲς ὑπολαμβάνων, καὶ δοξάζων δὲ τῶν πολλῶν εἰς τὴν γένεσιν ἀποδιδόναι τῶν φαινομένων δύο ποιῶν. τὰς 15 ἀρχάς, πῦρ καὶ γῆν, τὸ μὲν ὡς ὕλην τὸ δὲ ὡς αἶτιον καὶ πᾶν." διὰ τούτου εἶπε τὸ "πλὴν εἰ ἄρα Παρμενίδης," καὶ τούτου δὲ καθάσπον δὴ αἰτίας ἔθετο, ἀλλ' ὃ καθὼς ἐν εἶναι τὸν ἔλεγε. id.

984³ (*) "τῶν — φασκόντων." Θεοφάνης λέγει καὶ Παρμενίδην 1 καὶ Μελισσον. ἐν λεγόντων εἶναι τὴν πᾶν καὶ ἀκίνητον ἐπὶ τῶν 20 συνέβη, φησὶν, τὴν ποιητικὴν ἰδεῖν αἰτίαν, εἰ μὴ μόνον τῷ Παρμενίδῃ, ἀλλὰ καὶ τῷ πᾶσι καθ' ὅσον ἐν ἔλεγε εἶναι τὸν πᾶν, ὅταν πρὸς ἀληθείᾳ ἔβλεπεν· εἰ γὰρ ὡς ἐν αὐτῷ ἐσκόπει, πῶς ποιητικὴν αἰτίαν εἴρηκε; ὃ καθὼς ἐν τῇ ἐν ἔλεγε, τὴν ποιητικὴν ἐθεώρει αἰτίαν· ἀλλὰ καθ' ὅσον ἐν τοῖς πρὸς δοξάζων, δυσωπόμενος ὑπὸ τῶν αἰδῶν 25 τῶν, λέγει ἀρχάς τὴν πῦρ καὶ τὴν γῆν, ἥτοι τὴν θερμῶν καὶ ψυχρῶν, τὴν μὲν γῆν ὡς ὕλην, τὸ δὲ πῦρ ὡς ποιητικὴν αἰτίαν· ὃ δὲ καὶ ἐν πᾶσι ἐκάλεσε, μὴ ὅν δὲ τὴν γῆν· καθόλου γὰρ τὴν χεῖρα τῶν ἐναντίων μὴ ὅτι ἀνάγει· ἔλεγε ἄρα καὶ Παρμενίδης ἐν τοῖς πρὸς δοξάζων τὸν καὶ τὸ μὴ ὄν ἀρχάς εἶναι τῶν ὄντων, ὥστε καὶ Δημόκριτος τὸ Λευ- 30 κίππυ ὁμιλητὴς ὄν μὲν τὰς ἀτόμους, μὴ ἐν δὲ τὸν πᾶν. ἀρχάς δὲ καὶ εἶναι ὅλην ὡς τὰ ἐναντία ἐτίθεν· ἀντίκειναι γὰρ τῷ πᾶσι θερμῶν τὴν ψυχρῶν καὶ τὸ πᾶν τῷ πᾶσι πᾶσι αἰτίαι· ἀπὸ τῶν σώματα Δημόκριτος ἐκάλεσε, καὶ ἐν τῇ χώρῃ ἐν τῇ ταύτῃ· ἔπειτα τὰ ἄτακτα, κινούμενα δι' αἰῶνος. cod. Laur.

984⁴ (*) ὅθεν συνέβη συνιδεῖν τὴν τοιαύτην αἰτίαν πλὴν τῷ 2 Παρμενίδῃ· δὴ γὰρ ὑποτίθετο αἶψα, πῦρ καὶ γῆν· καὶ διὰ μὲν τὸ πῦρ λέγει τὴν ποιητικὴν αἰτίαν, διὰ δὲ τῆς γῆς τὴν ὕλην. εἰδέναι 3 μάλιστα γὰρ χρὴ ὅτι διὰ τὸ ἕνός, φησὶν, αἰτία τὴν τῶν πάντων μίαν ἀρχὴν ἔλεγε, διὰ καὶ ἀκίνητον αὐτὴν ὑποτίθετο· φυσικολογῶν 40 δὲ ἔλεγε τὴν πῦρ, καὶ διὰ τὸ πῦρ ἐδήλωσεν τὴν ἀέρα συγγενῆ ὄντα, διὰ δὲ τῆς γῆς τὸ ὕδωρ. Asclep.

984⁵ "ταῖς — λέγουσιν" δηλονότι ὡς καὶ ποιητικὴν αἰτίαν πρὸς τῇ 5 ὕλην. λέγει δ' ἂν ὃ περὶ τῶν ἀντικρὺς καὶ ποιητικῶν αἰτίων ὑποθεμένων (Ἀναξαγόρας δὲ ἐστὶ καὶ Ἐμπεδοκλῆς), ἀλλὰ περὶ τῶν 45

πλεον τὰ αἶψα λεγόμενα. ἐπὶ δὲ γὰρ τῶν ποσῶν τῶν ὑποκει- μένων τῶν τῶν μὲν ποιητικῶν τὸ δὲ ποιητικῶν, ὡς εἶπε καὶ περὶ Παρμενίδου. ὃ γὰρ λέγων τὰς ἀρχάς θερμῶν καὶ ψυχρῶν, ἢ πῦρ καὶ γῆν, ὡς Παρμενίδης, τὴν θερμῶν καὶ τὴν πῦρ ὡς ποιητικῶν λέγει· ὑπολαμβάνοντι γὰρ τὸ μὲν πῦρ ποιητικὴν ἔχει φύσιν, τὸ δὲ ὕδωρ καὶ τὴν γῆν καὶ τὰ τοιαῦτα (λέγει δ' ἂν περὶ τῶν ἀέρος καὶ περὶ τῶν ἐξ ἐκείνων μεμιγμένων, ὕδατος καὶ γῆς) ποιητικῶν. Alex. Aphrod.

"τότῳ" τὸν πᾶν παλαιός, "τὰς δὲ τοιαύτας ἀρχάς" 984⁶ τὰς ὕλην. λέγει δ' ἂν καὶ πᾶσι τῶν ἐν ταῖς ὕλησις ἀρχαῖς καὶ 8 τὴν ποιητικὴν αἰτίαν θερμῶν, ὡς ἐκ ὧν ὅσον τῶν ἐκείνων τῶν ἀρχῶν πρὸς τὴν τῶν ὄντων γενέσθαι φύσιν· τὰ μὲν γὰρ τάδεως μετέχει καὶ κατὰ τινα ἀκολουθίαν ὁρᾷ γινώσκον· ἐκείνων δὲ ὅθεν τοιαύτης τάδεως ὁδὸν τε αἰτίαν παρέχον (*). ἀλλ' ὅθεν τὸ αὐτόματον εὐλογον τούτων αἰτιάσασθαι· διὰ τούτου ἐξήγησεν τὴν τῆς τοιαύτης γενέσεως αἰτίαν, ὥστε ὑπ' αὐτῶν τῶν πραγμά- 10 των καὶ τῆς ἐν αὐτοῖς ἀληθείας ὁδηγηθέντες καὶ ἐπαχθέντες καὶ ἀναγ- καζίντες, ἔχουσαν δὲ ἀρχὴν γενέσεως μὲν τὴν ὕλην καὶ ποιητικῶν καὶ δὲ καὶ Ἀναξαγόρας ὅν εἰπὼν τὴν ἀρχὴν τῆς τῶν ὄντων γενέ- 15 σεως ἐκασμῶν ὡς μόνους εἰπὼν καὶ λέγον, τῶν ἄλλων εἰς τὴν εἰπὼν τῶν αἰτίων διὰ τὴν χωρὶς τῆς τοιαύτης αἰτίας αἰτίας. id.

(*) ὅτε δὲ ὁκαίαν ἐκ αὐτομάτου καὶ τῆς τοιαύτης ἐπιφάνειας 984⁷ πρᾶγμα, ἀλλὰ θεῶν μόνον τῷ ὁρᾷ τὴν αἰτίαν ἀναδιδόντα πᾶσι 14 παραγωγόντα. Asclep.

τὸ δὲ "καθάπερ ἐν τοῖς ζῴοις" προσέθηκεν καὶ γὰρ ἐν τοῖς ζῴοις 984⁸ τῶν ἐχουσιν νῦν ἔτος ἀρχὴ καὶ αἰτία τῶν γινόμενων καλῶς ὑπ' 15 αὐτῶν (*). δοκεῖ μὲν ὅν, φησὶ, φανερώς πρῶτος ἐπὶ τὴν τοιαύτην αἰτίαν ἀλβὴν Ἀναξαγόρας, ὃ μὲν ἀλλὰ πρὸ αὐτῶν· Ἐρμώτιμος ὁ πολίτης αὐτῶν δοξάζων ἂν τῆς τοιαύτης αἰτίας μνημονεύσαι (*). ὅτι μὲν ὅμως τῇ ποιητικῇ αἰτίᾳ τὴν τε τὴν καλῶς καὶ τεταγμένως 30 γίνεσθαι τὰ γινόμενα ἀρχὴν καὶ αἰτίαν τῶν ὄντων ἔθετο (ταῦτος γὰρ ὁ νῦν), καὶ τὴν τοιαύτην ἀκίνητον τὴν ἐπὶ τὸ εὖ ἔχουσαν, ἐκ τῆς αἰτίας δηλονότι τῆς ποιητικῆς (*). τὴν γὰρ τὴν καλῶς κατεῖχε καὶ γίνεσθαι, ὃ τὴν τὴν μόνον γίνεσθαι καὶ κατεῖχε αἰτίαν ἀρχὴν ἔθετο· 35 ταῦτος γὰρ ὁ νῦν. Alex. Aphrod.

(*) ὅτι Ἐρμώτιμος ὁ πολίτης Ἀναξαγόρου (Κλαζαμένιος γὰρ 984⁹ ἀμφω ἦσαν) αἰτίος γέγονε καὶ τὸ Ἀναξαγόρα εἰπὼν ὅν εἶναι τὴν 12 πᾶν αἰτίαν τὴν τε καλῶς καὶ γίνεσθαι καὶ κατεῖχε, πρῶτος τούτου εἰπὼν. cod. Laur.

(*) δοκεῖ ὅν καὶ Ἐρμώτιμος ὁ πολίτης αὐτῶν τῆς τοιαύτης αἰτίας μνημονεύσαι. Asclep.

(*) φησὶν ὅτι οἱ λέγοντες καὶ καλῶς τεταγμένοι τὴν πᾶν καὶ 984¹⁰ πρῶτος εἶναι ἐν ταῖς ὕσιν καὶ τελικὸν τε ὑποτίθενται καὶ ποιητικῶν, 20 ὥστε καὶ Ἀριστοτέλης. καὶ τελικὸν γὰρ αἰτίον ὑποτίθεται εἶναι τὸ αὐτὸ καὶ ποιητικόν, ὡς φησὶ καὶ Ἀλέξανδρος. τελικὸν μὲν αἰτίον ὑπο-

2. ὁμοίως] ὁμοίως M. om Sepulv. || 6. ταῖς] τὴν M. || 18. ἀλλὰ καὶ καθὼς A.

3. καὶ — καὶ] ἢ — ἢ M. || 7. ποιητικῶν A. || 17. τῶν M. || 21. εἰ] μὲν A. || 29. ποιητικῶν A. || 34. μόνον M.

τίθεν) οἱ λέγοντες εὖ τετάχθαι τὸ ὄν· ἕκαστον γὰρ τῶν ὄντων τὸ
οὐκὸν ἀγαθὸν ἐπιμένον καὶ τὸ εἰκὸν τέλος σπεύδει ἐξομωθῆναι
ὡς δυνατὸν τῷ παραγαγόντι· καὶ διὰ τούτου φασι τὸ πᾶν καλῶς τε-
τάχθαι· διὰ φησι "τάγαθὸν ὃ πάντα ἐφίει". πάλιν δὲ οἱ ὑπο-
τιθέμενοι εἶναι πρόδον ἐν τοῖς ὄνσι λέγουσιν εἶναι ποιητικὸν αἴτιον·
ἢ γὰρ τάξις τῆς προόδου ἔκ ἀπὸ ταυτομάτου, ὡς προῖον ἐρεῖ. id.
984b 23. ὁ μὴν ἀλλ' ὑποπτεύσαι ἂν τις, φησί, καὶ Ἡσίοδον πρὸ τούτων
ὅπως κινήσεται, καὶ εἰ τις ἄλλος ἔρωτα ἢ ἐπιθυμίαν ἐν ταῖς ἀρχαῖς
ἔθετο, ὡς δοκεῖ καὶ Ἡαρμενίδης λέγειν (*). καὶ παρέθετο τὰ ἐπη
αὐτῶν δι' ὧν λέγεται ταῦτα· ὁ γὰρ ἔρωσ καὶ ἡ ἐφείσις τὸ καλὸν καὶ
τὸς ὅπως λέγοντας ἀρχὴν κινήσεως ἂν εἴη (*). οὗτοι μὲν ὅν τὴν
τῶν ἀγαθῶν αἰτίαν ἐν ταῖς ἀρχαῖς ἔθετο· ἀλλ' Ἀναξαγόρας μὲν
ὡς ποιητικὸν τὸ ἀγαθόν, οἱ δὲ ἔρωτα καὶ ἐπιθυμίαν αἰτιώμενοι
ἴσως τὸ ὡς τελικὸν ἀγαθὸν λέγοιεν ἂν· τοῦτον γὰρ τὸ ὁρακτόν. ἢ
τὸ μὲν ὁρακτόν τοῦτον, ὁ δὲ ἔρωσ ποιητικόν, εἰ τῇ ὁρέξει ἀπόμεινος
ἐποίει ἢ ἐποίει. Alex.

984b 25. (*) καὶ Παρμενίδης γὰρ φησι τὴν ἔρωτα τὴν θεῶν δημιουργή-
σαι τὸ πᾶν. cod. Reg.

984b 29. (*) ὁ γὰρ ἔρωσ τὸ καλὸν ἔχει ἐφείσιν, διὸ καὶ ἔρωσ λέγει, καὶ
παρὰ τὸ ἔρᾶν τὸ καλὸν καὶ τὸ ἀγαθόν. ὅθεν καὶ ἡμεῖς λεγόμεθα
ἔρᾶν τῶν ὑπερτέρων καὶ τὰ ὑπερτερεῖα ἡμῶν, ὡς προνούμενα ἡμῶν·
ἡμεῖς δὲ λεγόμεθα ἔρᾶν τῶν ὑπερτέρων, ὡς θαυμάζοντες αὐτά.
Asclep.

"ὡς δὲ ἐν τοῖς ὄνσι." λέγει περὶ τῶν περὶ ἔρωτος ὡς ἀρχῆς
ἐιρησώτων, ἢ διανοία ἐχρήσαντο· ἔθετο γὰρ τὴν ἔρωτα ἀρχήν, ὡς
δὲ ἐν τοῖς ὄνσι ὑπάρχειν τινα αἰτίαν κινητικὴν τε καὶ ποιητικὴν.
τίς δὲ πρότερος τῆς τοιαύτης αἰτίας ἦρξατο, πότερον Ἀναξαγό-
ρας, ὡς δοκεῖ, ἢ Ἑρμότιμος πρὸ αὐτῶν, καὶ πρὸ τούτων οἱ περὶ Ἡσίο-
δου, ὕστερον, φησὶν, ἔξεσι ζητεῖν. Alex.

984b 32. "εἴπει — ἀγαθοῖς." εἰπὼν περὶ τῶν ἐν ταῖς ἀρχαῖς τὴν τὴν
εὖ τε καὶ τὸ καλῶς ποιητικὴν ἀρχὴν θεμένων (ὁ γὰρ νῦν τοῦτος· καὶ
γὰρ ἐν τοῖς νῦν ἔχουσι τῶν ζώων ταύτην ἔχει τὴν τάξιν), λέγει πάλιν
πόθεν κινήσεις Ἐμπεδοκλῆς ἐν ταῖς ποιητικαῖς ἀρχαῖς καὶ τὴν
τῶν κακῶν ποιητικὴν ἀρχὴν ἔθετο. ἐπειδὴ γὰρ ἐν τοῖς ὄνσι ἐστὶ καὶ
τὰ κακά, Ἐμπεδοκλῆς ἐν τοῖς αἰτίοις ἔθετο ὃ τὴν τῶν ἀγαθῶν
ἀρχὴν μόνον, ἥτις ἐστὶ φιλία, ἀλλὰ καὶ τὴν τῶν κακῶν, ἢ ἐστὶ τὸ
νεῖκος. εἰ γὰρ τις ἐξ ὧν λέγει τὴν διανοίαν ἐκλαμβάνει καὶ μὴ
ἀπλῶς ἐπακολουθεῖ τοῖς ἔπεσι, τούτων ἂν χάριν εὖροι αὐτῷ τὴν
φιλίαν καὶ τὸ νεῖκος ἀρχαῖς κειμένας, ὡς τὴν μὲν τῶν ἀγαθῶν τὴν
δὲ τῶν κακῶν ποιητικὴν. id.

"φελίξει" δὲ εἶπε τὸ μὴ σαφῶς λέγειν· ὅτι γὰρ οἱ φελ-985a
λαζόμενοι λαλῶσιν. εἰ δὲ τὸ τῶν ἀγαθῶν αἴτιον ἀγαθόν καὶ τὸ τῶν
κακῶν κακόν, ἀρχαῖς ἂν εἴη Ἐμπεδοκλῆς τὸ ἀγαθόν καὶ τὸ κακόν
τιθέμενος, ἀγαθόν μὲν τὴν φιλίαν, τὸ νεῖκος δὲ κακόν. εἰπὼν δὲ
ὅπως περὶ τῶ ἀγαθοῦ, περὶ τῶ κακοῦ ἡμῖν προδεῖναι κατέλειπε·
τούτους μὲν ὅν φησὶν, Ἐμπεδοκλέα τε καὶ Ἀναξαγόραν, ἐπὶ δὲ Ἑρ-
μάτιμον καὶ τῶν ποιητῶν Ἡσίοδον τε καὶ Παρμενίδην, πρὸς τῇ
ὕλικῇ αἰτία ποιητικῆς μνημονεύσαι αἰτίας· ἃ ἐν τοῖς ὑφ' ἡμῶν,
φησὶν, εἰρημένους, ἐν τοῖς περὶ φύσεως, καὶ αὐτὰ ἐστὶ ὅς ἐκ
ἐκείνων πίπτει, ἔκ ἐναργῶς μέντοι, ἀλλ' ἀμυδρῶς καὶ ἐπ' ὀλίγον
χρησάσθαι τῷ ποιητικῷ αἰτίῳ. καὶ ὅτι ὅπως ἐποῖον, παρέθετο τε καὶ
ἐδείξεον εἰπὼν. id.

"χεδὸν — μικρόν." μαρτυρεῖ δὲ Ἐμπεδοκλῆς ὡς πρῶτον 985a
τε διελάντι ποιητικὸν αἴτιον καὶ ταῖς ὕλικαῖς ἀρχαῖς καὶ στοιχείοις τοῖς
τέτταρσι σώμασι κεκρημένον· ὃ μὴ ἰσοτιμίας αὐτοῖς διδόναι
φησὶν αὐτόν, ἀλλὰ τῷ πυρὶ τὰ ἄλλα ἀκτινιθεῖν ὡς μίαν τινὰ
φύσιν ὄντα τὰ τρία, ὡς εἶναι φησι δᾶλον ἐκ τῶν ἐπὶ αὐτῶν.
ὅτι δὲ μὴ χρῶν) τῷ ποιητικῷ αἰτίῳ Ἀναξαγόρας τε καὶ Ἐμπε-
δοκλῆς ὑπέμνησεν ἡμᾶς, ἐνδεικνύμενος ὅτι καλῶς εἴρη) πρὸ ὀλίγου
(p. 984a 16) τὸ "ἐκ μὲν τῶν τούτων μόνον τις αἰτίαν νομίσειε τὴν ἐν
ὕλῃ εἶδει λεγομένην" (*). μηχανῇ δὲ τῷ νῦν Ἀναξαγόραν εἶπε
χρησάσθαι, ὡς ἐν ταῖς τραγωδίαις οἱ θεοὶ παράγον) ἀπὸ μηχανῆς ἐν
τοῖς ἀπόροις· ὁ καὶ αὐτὸς ἐξηγήσατο (*): λέγει δὲ τὰ αὐτὰ περὶ
Ἀναξαγόρου καὶ καὶ Πλάτων ἐν Φαίδωνι (p. 98). id.

(*) εἶπε δὲ μηχανῇ χρησάσθαι ὡς ἐν ταῖς τραγωδίαις ἐποῖον οἱ 985a
ἐν τῇ σκηνῇ τὸς θεοὺς παράγοντες ἐν ταῖς ἀπορίαις πρὸς ἀντίληψιν
τῶν ἀπορρομένων, οἷον ἐν τῷ Ἰππολύτῳ ἐφάνη ἢ Ἀρτεμὶς ἀπο-
ρῶντι τῷ Θησεῖ· ὅπως ὅν καὶ ὁ Ἀναξαγόρας... ἐν ταῖς καὶ μέρος
πάντα μᾶλλον αἰτιά) ἢ περ τὴν νῦν. cod. Laur.

(*) ἐρχόμενος δὲ εἰς τὰ καὶ μέρος, ὡς φησι καὶ Πλάτων ἐν
Φαίδωνι, αὐτοῖς ὕλικα αἰτία ἀπεδίδου. Asclep.

"καὶ — χρῆν)." χρησάσθαι μὲν Ἐμπεδοκλέα ἐπὶ πλέον φησὶν 985a
Ἀναξαγόρου τοῖς ποιητικοῖς αἰτίαις, ὃ μὴ ὕδὲ αὐτὸν ἰκανῶς, ἀλλ'
ὕδὲ συνέχειν τὸ ὁμολογούμενον. ἔδει μὲν γὰρ τὴν φιλίαν ἐν πᾶσι
συγκρίσεως αὐτῷ αἰτίαν εἶναι, τὸ δὲ νεῖκος διακρίσεως (*). ὃ
μὴν τούτω ποιεῖ, ἀλλὰ παλλαχὺ αὐτῷ ἢ μὲν φιλία διακρίνει, συγ-
κρίνει δὲ τὸ νεῖκος. καὶ λέγει ἐν τίσιν (*). ὅταν μὲν γὰρ ὑπὸ τῷ νεῖκος
ἐκ τῶ ἐνὸς εἰς τὰ στοιχεῖα διζῇ) καὶ διαρῇ) καὶ χωρῇ) τότε τὰ
τέως τῶν στοιχείων μόρια ἀνακεκραμένα ἀλλήλοισι (ὅπως γὰρ ἦν ἐν
40 τὰ πάντα) συγκρίνε) καὶ συνάγε) εἰς ταῦτόν τὰ ὅμοια τὰ τῷ πυ-

10 — 16. apud Asclep. || 10. γὰρ] ἐν Asclep. || 12. τὸ ἀγαθὸν L. || ἀλλ' ὁ μὲν Δ. L. μὲν om A. || 13. τὸ om Asclep. || οἱ] οὗτοι L. ||
οἱ δὲ τὰν ἔρωτα καὶ τὴν ἐπιθυμίαν ἴσως ὡς L. || 14. ἴσως et ὡς om Asclep. || 16. ἃ ποιεῖ Asclep., ἀπερ ἐποῖει. λέγει δὲ τίμη διανοία ἐχρήσατο οὗτοι οἱ
περὶ τὸν Παρμενίδην καὶ Ἡσίοδον τὸν ἔρωτα ἢ τὴν ἐπιθυμίαν ἀρχὴν τιθέντες, ὡς δίδου καὶ πρίον ἐν τοῖς ὄνσι ὑπάρχειν τινὰ αἰτίαν κινητικὴν τε καὶ ποιη-
τικὴν. L. || 24. λεγόμενα περὶ ἔρωτος A. || 25. ἢ διανοίας A. || 27 — 29. apud Asclep. || 27. ἡψατο Asclep. || Ἑρμότιμος ἢ Ἡσίοδος ἢ Παρμενίδης
ἢ οἱ πρὸ τούτων, ἔξεσιν ὕστερον ζητεῖν Asclep. || 33 — 38. apud Asclep. || 33. κινήσεις ὁ Ἐμ. Asclep. || 34. ἐπὶ ὅν ἐν Asclep. || 35. ὃ μόνον τὴν
τῶν ἀγαθῶν ἀρχὴν Asclep. || 36. ἢ] ὁ Asclep. || 37. φησὶ τὴν διάνοιαν αὐτῷ ἐκλαμβάνειν Asclep.

1. σαφῶς] καλῶς L. || 33. ταῖς ποιητικαῖς αἰτίαις A. || 34. συνέχειν] neque constantem sententiam continuisse Sepulv. || 34 — p. 538
a 4. apud Asclep. || 36. διακρίνει τὸ δὲ νεῖκος συγκρίνει Asclep. || 38. τότε τὰ τε ὡς A. || 39. τοῖς στοιχείοις AM. || 40. τὰ τῷ] τὰ μάλιστα τὰ τῷ Asclep.

ρὸς εἰς πῦρ καὶ τὰ ὅμοια τῷ ἀέρος εἰς ἀέρα, ὡς εἶναι μετ' ἀλλή-
λων τὰ τῷ ἀέρος καὶ τὰ τῷ πυρὸς ὁμοίως. ὡσαύτως καὶ τὰ τῶν
ἄλλων ἐκείνων· ὥτως γὰρ ἡ εἰς τὰ στοιχεῖα τῷ ἐνὸς διαίρεσις. καὶ
ὥτως μὲν αὐτῷ τὸ νεῖκος ὡς διακρίσεως μᾶλλον ἢ συγκρίσεως αἰτίον.
πάλιν δ' αὖτ' ἡ φιλία, ὅταν τὰ αὐτὰ σώματα τε καὶ στοιχεῖα συγ-
κρίνητε καὶ εἰς ἓν συνάγῃ, πρῶτον αὐτὰ διαίρειτε καὶ κατακερμα-
τίζει καὶ διακρίνει (*). ὃ γὰρ δὴ ἐλέκκληρα ὄντα, καὶ ἰδίᾳ ἑκάστων
αὐτῶν τι ὄν, ὃ ποιητικὴ ἢ φιλία, γίνετο· τὸ γὰρ ἄπτερος ἀλλήλων
καὶ ἐπὶ τῷ νεῖκος εἴη ἂν ἐν ἐνί· ἀλλὰ συνανακρινεῖτο ἀλλήλοις·
τούτω γὰρ ποιητικὴ ἢ φιλία γίνετο· ὃ γὰρ τὸ ἄπτερος ἀλλήλων, ὃ καὶ
ἐπὶ τῷ νεῖκος εἴη ἂν. Alex.

985 α. (*) λέγομεν ὅτι ὡς εἰ ὁμολογῶμεν ὅτι ὁ Ἐμπεδοκλῆς Πυ-
θαγόρειος ἦν, φανερόν ἐστι καὶ τὴν διάταξιν τῶν Πυθαγορείων εἰσεγε-
13. περιεκαλυμμένους· ὅθεν γὰρ ἀβύλοντο τὴν ἑαυτῶν σφίαν κατὰ-
θλόν καὶ σκυτεῦσι γενέσθαι. ἔλεγον ὅτι οἱ Πυθαγόρειοι ἀρχὰς τῶν
ἀγαθῶν καὶ τῶν κακῶν, καὶ τῶν μὲν εἰδῶν ἀρχὴν ἀγαθῶν ἔλεγον, τῆς
δὲ ὕλης κακῆς, ἐπειδὴ πρὸς τῇ διαίρεσει ἡ ὕλη· ὥσπερ καὶ σὺ
αὐτός, ὡς σοφώτατος Ἀριστοτέλης, λέγεις ὅτι ἀπλῶς γένεσις ἐστὶν
ἡ τῶν κρείττονων, τίς δὲ γένεσις ἡ τῶν χειρόνων· διὸ τὸ μὲν θερμὸν
ἀπλῶς ἐστὶ γένεσις, τὸ δὲ ψυχρὸν τις γένεσις ὡς χειρόνος. ὥτως
ἔν καὶ οἱ Πυθαγόρειοι συμβολικῶς τὰ μὲν κρείττονα ἔλεγον ὑπὸ τῷ
ἀγαθῷ γίνεσθαι, τὰ δὲ χείρονα ὑπὸ τῷ κακῷ· τῷ ὅτι γὰρ, ὡς καὶ
ὁ Πλάτων φησὶν, ἐν παρυστοσίᾳ ὑπάρχουσι καὶ περὶ τόνδε τὸν
θῆκεν τόπον περιπολῶσαν. ἄλλως τε δὴ ὅτι ἔτε ἀκρατὸν ἐστὶ κακόν·
ἡ γὰρ μοιχεία καὶ ὁ φθόνος κακὰ μὲν ὡς πρὸς τὰ μερικά, ἀγαθὰ δὲ
ὡς πρὸς τὸ πᾶν, διότι ἡ ψυχὴ τῷ παθόντι ἀξία ἦν παθεῖν καὶ τῷ
ποιήσαντι ποιῆσαι. ἄλλως τε δὴ τῷ σώματι ὅτι ἐστὶ κακόν ἡ
μοιχεία. ὁμοίως φησὶ καὶ ἐπὶ τῷ βλασφημούντι ὅτι τοῖς ὀργάνοις
ὅτι ἐστὶ φαῦλον· ἡ γὰρ ἐνέργεια κρατύνει, ὡς φασὶν ἰατροὶ· κίνησις
κρατύνει, ἀργίη τρέχει· ὥστε ὅθεν παρτελῶς ἐστὶν ἀκρατὸν κακόν.
ἔπειτα εἰ τὸ νεῖκος φησὶν Ἐμπεδοκλῆς αἴτιον τῷ κόσμῳ τῷ εἶναι,
ὃ δὲ κόσμος ὁ κακός, δῆλον ὅτι ὅχι ὑποτίθειτο ἀρχὰς δύο, μίαν τῷ
ἀγαθῷ καὶ μίαν τῷ κακῷ· ἡ τοῦτον μοιχεία προηγουμένως διὰ τὴν
τῷ σώματος θεραπείαν γίνετο· ὃ γὰρ διὰ τὸ κακόν τὸ ἐξ αὐτῆς συμ-
βαῖνον· ὥστε παρυστοσίᾳ τὸ κακόν, ὡς φησὶ Πλάτων. Asclep.

(*) σημαίνοντες ὅτι οἱ παλαιοὶ μὴ βυλόμενοι οἰκέταις ἑαυ-
τῶν τέχνην καταδύλοντο εἶναι καὶ σκυτεῦσι καὶ τέκτοσι, συμβολικῶς
καὶ περιεκαλυμμένως ἐδίδασκον ἑκάστα. διὰ τούτο καὶ Ἐμπεδο-
κλῆς Πυθαγόρειος ὡς τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸ κακόν ἔλεγε τῶν ὄντων ἀρ-
χάς, τὸ μὲν τῶν εἰδῶν, τὸ δὲ τῶν γεννητῶν καὶ φθορῶν, τὸ κακόν,
διὰ μὲν τῷ ἀγαθῷ τὸ ἐν τῶν τῷ εἶδος δαλῶν, διὰ δὲ τῷ κακῷ τὸ
διαιρετικόν τῆς ὕλης, ἐπειδὴ ἡ ὕλη πρὸς τῇ διαίρεσει. cod. Reg.

(*) ἱρῶμεν δὲ τὸ ἐναντίον πολλὰς γινόμενον, τὴν μὲν φιλίαν 985 α.
διακρίσεως αἰτίαν· αὐτὴ γὰρ διακρίνει τὰ εἶδη ἐκ τῆς ὕλης κατ' 25
αὐτὰ καὶ ποιεῖ τὸν σφαῖρον· καὶ πάλιν τὸ νεῖκος συγκρίνει τὰ στοι-
χεῖα· τὸ γὰρ πῦρ τὸ τῆδε κἀκεῖσε καὶ διεσπαρμένον ὑπάρχον ἐν τῷ
σφαίρῳ συνάγει εἰς ἓν καὶ τὰ εἶδη ἐπιτίθει καὶ συνάπτει τῇ ὕλη.
cod. Laur.

ἔξης δὲ τὴν Δευκίππῳ τε καὶ Δημοκρίτῳ περὶ στοιχείων δόξαν 985 α.
ἰσορεῖ, καὶ σαφῶς ἐκτίθει τὴν τε δόξαν αὐτῶν καὶ τὴν πρὸς τοὺς 4
ἄλλους διαφορὰν τε καὶ κοινωσίαν τὴν καὶ τὴν δόξαν (*). πλήρες
δὲ ἔλεγον τὸ σῶμα τὸ τῶν ἀτόμων διὰ ναστότητά τε καὶ ἀμείξιας
τῷ κενῷ. ὀνομαζόντες δὲ τὸ μὲν πλήρες ὃν τὸ δὲ κενόν μὴ ὄν (*),
ἐπεὶ ὁμοίως αὐτοῖς ἦν ἐν ὑπάρξει τό τε πλήρες καὶ τὸ κενόν, ὅθεν
μᾶλλον ἔλεγον εἶναι τὸ πλήρες τῷ κενῷ. λέγει δὲ ὅτι ὅτι ὅτι τὴν
καὶ τὴν ὕλην μόνον ἀρχὴν ἔθεντο· ὥτως γὰρ αὐτοῖς ἀρχαὶ αἶτε ἀτο-
15. μοι καὶ τὸ κενόν, ἐξ ὧν καὶ ἡ τῶν ἄλλων γένεσις καὶ τὰς διαφορὰς
τῶν χημάτων καὶ τῶν τάξεων καὶ τῶν θέσεων κατ' αὐτούς· ὡς τὸ μὲν
χημα ῥυσμόν ἔλεγον, τὴν δὲ τάξιν διαθιγῆναι, τὴν δὲ θέσιν τροπῆν.
ὁμοίως δὲ καὶ ὅτι τοῖς ἀρχαιοτέροις ἠρῶντο τοῖς πάθεσι τῆς ὕλης
καὶ τῆς αἰτίας πρὸς τὴν γένεσιν τῶν ὄντων, ποιητικὸν δὲ αἰτίον ὅθεν
ἔλεγον, ὥσπερ καὶ οἱ μανῶσαι καὶ πυκνώσαι τῆς ὕλης τὰ ἄλλα γε-
20. νῶντες· πληρὸν ὅτι ἐκείνοι μὲν δύο διαφοραῖς ἐχρῶντο πρὸς τὴν γένε-
σιν τῶν ἐκ τῆς ὕλης γινομένων, τῇ μανῶσει καὶ τῇ πυκνώσει, ὅτι
δὲ τρισὶ ταῖς εἰρημέναις, χημάτι τάξει θέσει (*). φέρεται δὲ
ἐν τισὶ γραφῇ ταυαύτῃ· καὶ ὥσπερ τῶν μαθηματικῶν τὸν αὐτὸν
τρόπον καὶ ὅτι· καὶ ἡ αὕτη ἡ γραφή, λέγει ἂν περὶ Πλά-
τωνος, ὅτι ὡς ἐκεῖνος ἐκ τῶν μαθηματικῶν γένεσιν ποιῶν τῶν
σωμάτων καὶ τὴν τῶν τριγώνων διαφορὰν καὶ τὸ πλῆθος τὰς
τῶν σωμάτων γενεὰς διαφορὰς, ὥτως καὶ ὅτι καὶ τὰς διαφορὰς
τῶν ἐν τοῖς πρώτοις σώμασι χημάτων ἐγένοντο τὰ ἐξ αὐτῶν.
30. Alex.

(*) καὶ ἔλεγον (Δευκίππος καὶ Δημοκρίτος) ὅτι ἐκ ἑξιν ἐπὶ 985 α.
πλέον τὸ ὄν τῷ μὴ ὄντι, ἐπειδὴ ὅτι τὸ σῶμα, τετέστιν αἱ ἄτομοι, 6
πλείονες ὑπάρχουσι τῷ κενῷ· πανταχῇ γὰρ καὶ κενόν καὶ ἄτομοι ὑπάρ-
χουσιν. ὥτως φησὶ καὶ ὁ Πλάτων ἐν τῇ Πολιτείᾳ ὅτι ὅτι ἐκιν ἐπ'
35. ἑλαττον τὸ μὴ ὄν τῷ ὄντι (μὴ ὄν δὲ λέγει τὸ καὶ τὴν ἑτερότητα).
διὰ πάντων γὰρ τῶν ὄντων πεφοίτηκε. πάντα γὰρ τὰ ὄντα ὡς πρὸς
ἄλληλα παραβαλλόμενα μὴ ὄντα ὑπάρχουσιν· ὃ γὰρ ἀνθρώπος μὴ
ὄν ἐστὶν ὡς πρὸς ἵππον. τὸ δὲ μὴ δαμῆ μὴ δαμῶς ὄν ὅτι ῥῆτὴν λέ-
γει εἶναι ὅτι δόξα ἐστὶν· περὶ δὲ ὁ Δημοκρίτης φησὶ μὴ εἶναι ἐπ'
40. ἑλαττον τῷ ὄντι... καὶ διαφέρειν φασὶ τὸ ὄν ῥυσμῶ καὶ διαθιγῇ
καὶ τροπῇ, Ἀβδηριτικαῖς φωναῖς... διὸ καὶ Ἐμπεδοκλῆς εὐθύνει
λέγοντα τῷ μὲν σφαίρῳ τὴν φιλίαν, τῷ δὲ αἰδίῳ τὸν κόσμον τὸ νεῖκος.

1. ἀλλήλων καὶ τὰ τῷ ἀέρος ὡσαύτως· ὁμοίως καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἐκείνων Asclep. || 4. ἐ] ἢ Α. || 5. ἀλλὰ Asclep. || 5. συγκρίνεται εἰς Α, συγκρίνεται καὶ εἰς Μ. || 10. καὶ om Α.

1. πολλάκις δὲ τὸ ἐναντίον ὀρώμενον Asclep. || 2. αἰτίας om id. || 3. καὶ post σφαῖρον om id. || 4. καὶ διεσπαρμένον om Asclep. || ὑπάρ-
χον Asclep., ὑπάρχει L. || ἐν τῷ σφαίρῳ om Asclep. || 5. εἰς ἐν συνάγει καὶ τὰ εἶδη πάλιν τῇ ὕλῃ ἐπιτίθει Asclep. || 10. ἔλεγε Α. || 12. ὅθεν
M. || 17. ῥυσμόν L.

φῆσιν ὅτι πρὸς αὐτὸν ὅτι ἐπειδὴ πάντα τὰ ἐν ὑπερβέβηκεν, εἰπέ μοι ποῖός ἐστι τὸ ἀπλῶς αἰτιον τούτων. Asclep.

(*) οἱ περὶ Δευκίππου καὶ Δημόκριτον σοφισταὶ τῶν ὄντων τὸ κενὸν καὶ τὸ πλήρες τιθέμενοι, καὶ πλήρη μὲν λέγοντες τὰς ἀτόμους τὰς διαφερέσας ἀλλήλων τῷ χῆματι, ὥς δὲ καὶ ἀτόμους ὡς νασὰς καὶ 5 ἀδιαρέτους ὑπόμαζον, κενὸν δὲ τὸ ἐν τῷ παντὶ ἄερα, ἐν ᾧ αὐτῷ, ὡς ἐκείνῳ ἐδόξαζον, φέρον. cod. Reg.

985 b 10 (*) ὡς Θαλῆς τὸ ὕδωρ, καὶ Ἡράκλειτος τὸ πῦρ, καὶ Ἀναξί-
μένης καὶ Ἀναξίμανδρος τὸ μεταξὺ. id.

985 b 19 "περὶ — ἀφῆσαν." λέγει μὲν περὶ Δευκίππου τε καὶ Δημο-
κρίτου· ὅτι καὶ λέγουσι ἀλλήλοισιν ὡς καὶ κρηόμενας πρὸς ἀλλή-
λους κινεῖσθαι τὰς ἀτόμους, πῶθεν μάλιστα ἡ ἀρχὴ τῆς κινήσεως τοῖς
καὶ φύσιν, ὡς λέγουσι· ἢ καὶ τὴν ἀλλήλοισιν βίαν ἐξ ἐκεί-
νης καὶ ὡς φύσιν, ὡς ἔρα δὲ ἡ βίαν τῆς καὶ φύσιν. ὡς δὲ καὶ τὸ
πῶθεν ἡ βαρύντης ἐν ταῖς ἀτόμοις λέγουσι· τὰ καὶ ἀμερῇ τὰ ἐπι-
νοήματα ταῖς ἀτόμοις καὶ μέρη ὄντα αὐτῶν ἄβαρῃ φασὶν εἶναι·
ἐκ δὲ ἀβαρῶν συγκειμένων πῶς ἂν βάρος γένηται; εἰρηκε δὲ περὶ
τούτων ἐπὶ πλεον ἐν τῷ τρίτῳ περὶ Οὐρανῷ (c. 4). "παραπλησίως
δὲ τοῖς ἄλλοις" εἶπεν, ὅτι μὴδ' ἐκείνων τις τὴν τῆς κινήσεως αἰτίαν
τὴν ἐν τοῖς φυσικοῖς σώμασιν ἀποδεδωκεν· ὡς δὲ καὶ τῶν 20
ἄλλων φυσικῶν περὶ κινήσεως τι εἶπεν, ὡς καὶ ἐν τοῖς Φυσικοῖς
εἶπεν (81), ὅτι περὶ κινήσεως εἴλεγε. περὶ μὲν ὅτι τούτων τῶν δύο
αἰτίων τῆς τε ὑλικῆς λέγει καὶ τῆς ποιητικῆς. Alex.

985 b 23 "ἐν — τούτων" ὡς "ἐπεὶ δὲ τούτων οἱ ἀριθμοὶ φύσει πρῶ-
τοι." λέγει περὶ τῶν Πυθαγορείων, ὅτι οἱ μὲν πρὸ Δημόκριτου τε 25
καὶ Δευκίππου γεγονόσιν, οἱ δὲ τίνες ἦσαν καὶ καὶ τούτους· ἢ τὸ "ἐν δὲ
τούτοις καὶ πρὸ τούτων" ὡς περὶ Δημόκριτου τε καὶ Δευκίππου μόνον
λέγει, ἀλλὰ περὶ πάντων τῶν φυσικῶν τῶν προειρημένων (*).
τῶν μὲν καὶ ἦσαν πρεσβύτεροι, τοῖς δὲ συνήκμασαν (*). ἢ μάλ-
λον ὅτι αὐτὸς μὲν Πυθαγόρας πρὸ Δημόκριτου τε καὶ Δευκίππου ὄν-
των ἐγένετο, πολλοὶ δὲ τῶν Πυθαγορείων ἀκασάντων συνήκμασαν
τούτοις (*). τούτους δὲ φησὶν ἐντραφέντας τοῖς μαθημασι τὰς τῶν

(*) p. 985 b 23. "Πυθαγόρειοι." ὁμοίως τούτοις καὶ Πλάτων, περὶ
ὃ εἰρηκεν τίνες ὡς κατεμαθηματικεύσαντο τὴν φύσιν ὁ Πλάτων. ἐπεὶ δὲ πρῶ- 35
τον φύσει τῶν μαθημάτων οἱ ἀριθμοί, ἐν δὲ τούτοις εἰδέναι θεωρεῖν πολλὰ τοῖς
ἔσοι καὶ γενεαῖς ὁμοιώματα μάλλον ἢ ἐν πυρὶ καὶ ὕδατι (τί γὰρ ὁμοίωμα
ἐν πυρὶ τῆς δικαιοσύνης, ὡς ἐν τῷ ἀρτιότητι τυχὸν ἀρτίῳ ἢ ἐν τῷ τελείῳ ἢ
τῷ ἡμιτέλει; τί δὲ ὁμοίωμα ἐν ὕδατι ψυχῆς τε καὶ τοῦ, ὡς ἐν τῷ πρῶτῳ, τῇ
μεσότητι; πρόεισι γὰρ ἀπρόιτοι, καὶ ὡς τὴν ἀριθμῶν συμπακτικῇ, πάλιν ὁ αὐτὸς
μένει ὡς πρὸς ὅτι. ἢ ὡς ἐν τῷ κύκλῳ τῇ ἀριθμῶν τῇ καὶ τῷ λεγόμενῳ ἐν αὐτῷ
γὰρ καὶ προῖον μένει. τί δὲ ὁμοίωμα καὶ ἐν γῇ ὡς ἐν τῷ ἐπτά; ἐπειδὴ
τὴν ἐπτάδι καὶ ἐπτάδι οἱ Πυθαγόρειοι διὰ τὸ ἰσοπεπτακτικὸν τὴν χρῆσιν.

μαθημάτων ἀρχαὶ τῶν ὄντων ἀρχαὶ βέβαιαι. ἀρχαὶ δὲ τῶν μαθη-
μάτων οἱ ἀριθμοί, καὶ τῇ φύσει πρῶτα κατ' αὐτούς, ὅτι ἐκ προ-
θέσεως τὰ ἄλλα· θέσω γὰρ προσεληφθεὶς τὰ μεγέθη, ὡς φθάσας
ἐμνημόνευσεν ἡδὴ. id.

(*) λέγει δὲ "ἐν τούτοις καὶ πρὸ τούτων οἱ καλούμενοι Πυθα-
γόρειοι," ὅτι οἱ μὲν πρὸ Δημόκριτου τε καὶ Δευκίππου γεγονόσιν
(αὐτὸς δηλαδὴ ὁ Πυθαγόρας· μικρῷ γὰρ ἀρχαιότερος αὐτῶν γέ-
γονε), πολλοὶ δὲ τῶν Πυθαγορείων ἀκασάντων συνήκμασαν τού-
τοις. λέγει δὲ καὶ τὰ αἰτία, πῶθεν ὁρμηθέντες τὰς ἀρχὰς τῶν
ὄντων τὰς τῶν μαθημάτων ἀρχὰς εἰρήκισαν· ἐπεὶ γὰρ τῶν ὄντων οἱ
ἀριθμοὶ φύσει πρῶτοι· ἐξ ἀφαιρέσεως γὰρ ὄνται, τὰ δὲ ἄλλα ἐκ
προθέσεως, ὡς εἴρηκεν. . . τῆς μὲν γὰρ δικαιοσύνης ἰδίων ὑπολαμβά-
νοντες τὸ ἀντιστενοντὸς τε καὶ ἴσον ἐν τοῖς ἀριθμοῖς τῶτο εὗρισκον
ἐν· διὰ τούτου τὴν ἰσότητα ἴσον ἀριθμὸν ἦγον τὴν πρῶτον τετραγώνον
15 (πρῶτος δὲ ἐν τετραγώνῳ ὁ τέσσαρα) δικαιοσύνην εἴλεγον εἶναι,
ἄλλοι δὲ τὴν ἐννέα ὡς πρῶτον τετραγώνον ἀπὸ περιττῶ πρῶτον τε-
τρία. καιρὸν δὲ πάλιν εἴλεγον τὴν ἐπτά· δοκεῖ γὰρ τὰ φυσικὰ τὴν
τελείαν καιρὸς ἔχειν καὶ γενέσεως καὶ τελευτήσεως καὶ ἑβδομάδα, ὡς
ἐπ' ἀνθρώπῳ τῶτο ὁρᾶται· καὶ γὰρ τὴν ἐπτά ἐπταμηνιαία, καὶ ὁδοντο-
20 φυεῖ τὰ παιδία ἐν τῷ ἑβδομῷ μηνί, καὶ ἡβάσκει περὶ τὴν δευτέ-
ραν ἑβδομάδα ἐν τῷ τασσαρεσκαιδεκάτῳ ἐνιαυτῷ, καὶ γενεὴ περὶ
τὴν τρίτην, τὴν εἰκοτὸν δηλαδὴ πρῶτον. ἀλλὰ καὶ τὴν ἡλίον δὲ,
ἐπεὶ αὐτὸς αἰτίως ἐστὶ τῶν καρπῶν καὶ τῇ κινήσει τούτου ἐνιαυτὸς
μετρεῖται, τὴν ἑβδομάδα λαχεῖν τῶν περὶ τὴν ἑρᾶν φερομένων
σφαῖρας, ἄνωθεν ἀπὸ τῆς ἀπλανὸς ἀρχομένης αὐτῶν ἀριθμῶν·
καὶ παρὰ τὰς τῶν μαθηματικῶν ὑπολήψεις ὑπολαμβάνοντες τού-
τοις καὶ τῶν πάλιν τῶν ἀπλανῶν σφαῖρας καὶ τὰς πάντες τὰς τῶν
πλανήτων, μετ' ὧν ἑβδομῇ τὴν τῷ ἡλίῳ καὶ ὁδοῖν τὴν τῆς σε-
λήνης, καὶ τὴν τῆς γῆς ἐννάτην· κινεῖσθαι γὰρ εἴλεγον καὶ τὴν γῆν, κα-
31 θάπερ τὰς λοιπὰς σφαῖρας, περὶ τὸ μέσον καὶ τὴν ἐξῆς, ἣν ἐκάλεσαν
τὸ πῦρ. ἐπεὶ δὲ ὁ ἐπτά ὅτε γενεὴ τινὰ τῶν ἐν τῇ δεκάδι ἀριθμῶν
ὅτε γενεὴ ὑπὸ τινος αὐτῶν, διὰ τούτου καὶ Ἀθηναῖον εἴλεγον αὐτόν.
ὁ μὲν γὰρ δύο τὴν τέσσαρα καὶ ὁ τρία τὴν ἐννέα, ἀμφοτέρω δὲ τὰ ἑξ·
ὁ τέσσαρα μὲν τῷ δύο τὰ ὀκτώ, καὶ ὁ δύο μὲν τῷ πέντε τὰ δέκα
γενεῶν· γενεῶν δὲ ὁ τέσσαρα καὶ ἑξ καὶ ὀκτώ καὶ ἐννέα καὶ δέκα
γενεῶν δὲ μόνον ὁ δύο καὶ ὁ τρία καὶ ὁ πέντε· γενεῶν δὲ μόνον
ὁ ἑξ, ὁ ὀκτώ, ὁ ἐννέα καὶ ὁ δέκα· ὁ δὲ τέσσαρα καὶ γενεῶν καὶ
γενεῶν· ὁ ἐπτά δὲ ὅτε τινὰ γενεὴ ὅτ' ἐκ τινος γενεῶν. cod.
Laur.

ἐν ταύτῃ, ἢ διὰ τὴν σχηματισμὸς τῆς αἰδέας) διὰ τούτου τὰ φυσικὰ τῶν
ἀριθμῶν τῶν ὄντων σοφιστὰς ὑπολαμβάνει. Anon. Urbin.

14. ὡς ἔρα — φύσιν om A. || 19. μὴ δικαίως τε τὴν A. || 27. μόνον M.

3. προσεληφθε codd. || 17. καιρὸν ἐν εἴλεγον τὸν ἐπτά· πάλιν δοκεῖ Asclep. || 18. ἔχειν καιρὸς Asclep. || 19. τούτου ὁρᾶται om Asclep. || τί-
ποτῶν Asclep. || 20. ἰσοπεπτακτικὸν τῶν μὴ, ἀλλὰ καὶ ἡβᾷ περὶ δευτέραν Asclep. || 21. ἐν — ἐνιαυτῷ et 22. τὸν — ἀλλὰ om Asclep. || 23.
αὐτὸς δοκεῖ τῶν καιρῶν αἰτίας εἶναι Asclep. || 31. ὁ ἐπτά post ἀριθμῶν Asclep. || 33. ἐπτά καὶ τὸν ἑξ Asclep. || 34. μετὰ τῷ δύο om Asclep. ||
τῷ Asclep.

985 b (4) δείκνυσιν τὸτο ὁ Πυθαγόρειος Νικόμαχος εὐθὺς ἐν προ-
26. μίσις τῆς ἀριθμητικῆς αὐτῷ εἰσαγωγῆς. cod. Reg.

"ἐπεὶ — πρῶτοι." εἰπὼν ὅτι οἱ Πυθαγόρειοι διὰ τὰ τοῖς μα-
θήμασιν ἐντραφεῖναι τὰς τῶν ἀρχῶν τῶν ὄντων πάντων ἀρχὰς
φηθήσαν εἶναι, λέγει ἐξῆς ὡς λόγῳ χωρίμενοι ἐπὶ τῷ ἡλίῳ. εἴη 5
δ' ἂν καταλληλότερον ἔχουσα ἢ λέξεις εἰ ἀντὶ τῷ δὲ τὸ γὰρ εἴη·
ἐπεὶ γὰρ τῶν ὄντων οἱ ἀριθμοὶ φύσει πρῶτοι (ἐξ ἀφαιρέσεως γὰρ
ὅτι) καὶ ὅτι ἐδόκουν ἐν αὐτοῖς ὁμοιώματα πολλὰ πρὸς τὰ ὄντα ἔρᾶν
καὶ πρὸς τὰ γινόμενα, καὶ μᾶλλον ἐν τούτοις ἢ ἐν τοῖς ἀπλοῖς σῶ-
μασιν ὁρῶντες, ὁρῶντες δὲ καὶ τῶν ἐρμηνειῶν τὴν λόγους καὶ τὰ πάθη 10
ἐν ἀριθμοῖς ὄντα, ἐπεὶ τὰ μὲν ἄλλα πάντα ὁμοιωτάτα πρὸς τὴν
ἀριθμῶς εἶχεν, οἱ δὲ ἀριθμοὶ πάσης τῆς φύσεως, τῆς πάντων
τῶν ὄντων τε καὶ κατὰ φύσιν συνεσῳτων πρῶτοι, τὰς τῶν ἀριθμῶν
ἀρχὰς ἔθεντο. ὁμοιωτάτα δὲ μᾶλλον πρὸς τὰ ὄντα καὶ γινόμενα
ἦσαν ἐν τούτοις εἶναι, τῆς τοῖς ἀριθμοῖς, ἢ ἐν τούτοις τοῖς σῶ- 15
μασιν ἂν κοινοῦ φασιν, ὅσον γῆς καὶ τῶν ἄλλων, ἐπήνεγκε, διό
καὶ εἰς τούτους τὰ ὄντα ἀνέγαγον καὶ ταῦτα κοινοῦ ἔλεγον αὐτῶν,
ἀλλ' ὅτι τὰ σώματα. τίνα δὲ τὰ ὁμοιωτάτα ἐν τοῖς ἀριθμοῖς ἔλε-
γον εἶναι πρὸς τὰ ὄντα τε καὶ γινόμενα, ἐδήλωσε (4). τῆς μὲν γὰρ
δικαιοσύνης ἴδιον ὑπολαμβάνοντες εἶναι τὸ ἀντιπεπονηθὲς τε καὶ ἴσον, 20
ἐν τοῖς ἀριθμοῖς τούτο εὐρίσκοντες ὅν, διὰ τούτου καὶ τὴν ἰσάκεις ἴσον
ἀριθμῶν πρῶτον ἔλεγον εἶναι δικαιοσύνην. τὸ γὰρ πρῶτον ἐν ἑκάστῳ
τῶν τὴν αὐτὴν λόγον ἐχόντων μάλιστα εἶναι τούτο ὁ λέγει (4). τῷ-
τον δὲ οἱ μὲν τὴν τέσσαρα ἔλεγον, ἐπεὶ πρῶτος ὢν τετράγωνος εἰς
ἴσα διαιρεῖται καὶ ἑξὺς ἴσος, δις γὰρ δύο. οἱ δὲ τὴν ἑνέα, ὅς ἐστι 25
πρῶτος σφαιρὸς ἀπὸ περιττῶν τῶν τρία ἐφ' αὐτὴν γενομένη (5). κοι-
ρὸν δὲ πάλιν ἔλεγον τὴν ἑπτά. δοκεῖ γὰρ τὰ φυσικὰ τὴν τελείαν
καιρὸς ἔχειν καὶ γενέσεως καὶ τελειώσεως καὶ ἑβδομάδας, ὡς ἐπὶ
ἀνθρώπων. καὶ γὰρ τίς τε ἑπταμηνιαία, καὶ ὀκτοφυεῖ τοσούτων

(*) p. 985 b 32. "ἐπειδὴ — ἄλλα." οἱ τὰ πράγματα τὴν ἀριθμῶς
εἶναι λέγοντες ταύτην τὴν τάξιν αὐτοῖς ἀπένειμαν ἐν τῷ ἑρατῷ, ἢ ἔχειν ὅσοιο
καὶ τὴν ἀριθμῶς, οἷς ἔλεγον εἶναι ταῦτα. οἷον τὴν τῆς διὰδος τάξιν τὴν
δοξῆς τάξιν ἐν τῷ κόσμῳ, ἐπειδὴ ἡ διὰδος δόξα κατ' αὐτοῖς· ῥέπει γὰρ ἐν τῷ
δοξᾷ εἰς δύο ὁ δοξᾷ. καὶ ἐπειδὴ τέλειος ἡ δεκάς, βλέποντες ἐν τῷ
ἑρατῷ ἑπτά μὲν κύκλος τῶν πλανήτων, καὶ τὴν ἀπλοῦ καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν 35
ἀντίχθονα προστιθεὶς εἰς τὸ τελειῶσαι τὴν δεκάδα. Anon. Urbis.

9. πρὸς om M. || 10. dele ὁρῶντες, omissum a Sepulv. || 14. lege ἀρχὰς πρῶτον τῶν ὄντων ἀρχὰς ἔθεντο. || 15. quoniam enim rebus
numeri priores sunt (numeri enim ex abstractione sumuntur) et quoniam cernere videbantur. multa in his similia rebus
quae sunt vel finit, atque in his magis quam in corporibus simplicibus, quia item videbant concentum rationes affectio-
nes esse in numeris, idcirco numeros principia rerum esse dicebant. nam cum cetera omnia similitudinem habeant cum
numeris. . . numeros principia esse omnium rerum putabant. Sepulv. || 16. ut ieruas et similibus. adiecit autem et cele-
rorum, quoniam Sepulv. || 25. 5] 5 A. || 26 — p. 541 b 99. ap. Asclep. || 28. ἑβδομάδα Asclep.

1. μηνῶν, ἀλλὰ καὶ ἡβδ' περὶ Asclep. || 2. αὐτοῖς δοκεῖ τῶν καιρῶν αἷτιος εἶναι Asclep. || 3. ἰδρύσθαι ἐν τῇ ἑβδομῇ σφαῖρα, καὶ τίτους καθ' ὃ δὲ ἑπτά
ἀριθμῶς Asclep. || 5. κεῖσθαι Asclep. || 6. δι' ὁδοῦ Asclep. || 12. γενεᾷ τῶν ὑπὸ τὴν δεκάδα. τοιαύτη Asclep. || 13. ἀμείνω γὰρ φησὶ γάμοι
Asclep. || 15. ἐπὶ Asclep. || 16. ἀρτίον κατὰ σύνθεσιν διὰ καὶ συμπλοκῆν ἐξ ἀρτίων L. || 16. ἀρτίον πρῶτον τῶν δύο καὶ ἐκ πρῶτον περιττῶν τῶν τρία τῇ L, ἀρτίον
πρῶτον δύο καὶ περιττῶν πρῶτον τῶν τρία τῇ Asclep. || 17. τὸ μὴ — 18. ὅσον om L. || 18. τὸ γὰρ ψυχικὸν L. || 19. εἶπον Asclep. || 20. φησὶ τὸ ὅμοιον διὰ
καὶ ἀντίχθονα προστιθεὶς καὶ ἀρχικὸν εἶναι τὸν τῶν Asclep. || 21. εἶναι, καὶ τὰ ὁδοῦ πᾶσι ἔχειν καὶ πρῶτην διάστασιν ἔλεγον L. || 23. αὐτῶν καὶ ἀριθμῶς
Asclep. || 24. ἐτίθεντο L. || 25. τὴν ἀρμονίαν L. || ἀριθμῶς τινος L, Asclep. || συγκειμένη L. || 26. ἔλεγον ἐπὶ προσβουσι L, Asclep.

ἐτῶν, καὶ ἡβδ' περὶ τὴν δευτέραν ἑβδομάδα, καὶ γενεᾷ περὶ τὴν
τρίτην. καὶ τὴν ἡλίον δὲ, ἐπεὶ αὐτὸς αἷτιος εἶναι τῶν καρπῶν, φησὶ,
δοκεῖ, ἐνταῦθα φασιν ἰδρύσθαι καθ' ὃ δὲ ἑβδομος ἀριθμῶς ἐστίν, ὃν
καιρὸν λέγουσιν. ἑβδομάτην γὰρ αὐτὴν τάξιν ἔχειν τῶν περὶ τὸ μέσων
καὶ τὴν ἐξίαν κινουμένων δέκα σωμάτων. κατὰ τὴν γὰρ τῶν
ἀπλοῦν σφαῖραν καὶ τὰς πέντε τὰς τῶν πλανήτων, μεθ' ἧν ὁδοῦ
τὴν σελήνην, καὶ τὴν γῆν ἐννάτην, μεθ' ἧν τὴν ἀντίχθονα. ἐπεὶ δὲ
ἔτε γενεᾷ τινὰ τῶν ἐν τῇ δεκάδι ἀριθμῶν ὁ ἑπτά ὅτε γενεᾷ
ὑπὸ τινος αὐτῶν, διὰ τούτου καὶ Ἀθηναῖον ἔλεγον αὐτόν. ὁ μὲν γὰρ δύο
τὴν τέσσαρα καὶ ὁ τρία τὴν ἑνέα καὶ τὴν ἑξ καὶ ὁ τέσσαρα τὴν ἑκτώ καὶ
ὁ πέντε τὴν δεκά γενεᾷ, γενεᾷ δὲ ὁ τέσσαρα καὶ ὁ ἑξ καὶ ὁ ἑκτώ
καὶ ὁ ἑνέα καὶ ὁ δέκα. ὁ δὲ ἑπτά ὅτε τινὰ γενεᾷ ὅτε ἐκ τινος γεν-
εᾷ. τοιαύτη δὲ καὶ ἡ Ἀθηναῖα ἀμείνω καὶ αἰεὶ παρθένος. γάμον δὲ
ἔλεγον τὴν πέντε, ὅτι ὁ μὲν γάμος σύνδοτος ἀρρενὸς ἐστὶ καὶ θήλειος,
ἐστὶ δὲ κατ' αὐτὸς ἀρρενὸς μὲν τὸ περιττὸν θῆλυ δὲ τὸ ἀρτίον, πρῶτος
δὲ ὅτος ἐξ ἀρτίων τῶν δύο πρῶτον καὶ πρῶτον τῶν τρία περιττῶν τὴν
γένεσιν ἔχει. τὸ μὲν γὰρ περιττὸν ἀρρενὸς αὐτοῖς ἐστίν, ὡς εἶπον, τὸ δὲ
ἀρτίον θῆλυ. νῦν δὲ καὶ ὕσιν ἔλεγον τὸ ἐν. τὴν γὰρ ψυχὴν ὡς τὴν
νῦν εἶπε. διὰ τὸ μόνιμον δὲ καὶ τὸ ὅμοιον πάντα καὶ ἀρχικὸν τὴν νῦν
μονάδα τε καὶ ἐν ἔλεγον. ἀλλὰ καὶ ὕσιν, ὅτι πρῶτον ἡ ὕσιν. δὲ-
ξαν δὲ τὰ δύο διὰ τὸ ἐπ' ἀμφω μεταβλητὴν εἶναι. ἔλεγον δὲ καὶ
κίνησιν αὐτῶν καὶ ἐπίθεσιν. τὰς δὲ τοιαύτας τῶν πραγμάτων πρὸς
τὴν ἀριθμῶς ἐκλέγοντες ὁμοιωτάτας ἀρχὰς αὐτῶν τὴν ἀριθμῶς
ὑπέθεντο, πάντα τὰ ὄντα ἐξ ἀριθμῶν συγκειῶν λέγοντες. ἀλλὰ
καὶ τὰς ἀρμασίας κατ' ἀριθμῶν τινὰ ὁρῶντες συγκειμένους καὶ τῶν
ἀρχῶν ἔλεγον τὴν ἀριθμῶς. ἡ μὲν γὰρ διὰ πασῶν ἐν διπλασίῳ ἐστὶ
λόγῳ, ἡ δὲ διὰ πέντε ἐν ἡμιόλιῳ, ἡ δὲ διὰ τεσσάρων ἐν ἐπιτρίτῳ.
Alex.

(5) λέγουσιν δὲ ἡμεῖς ὅτι οἱ Πυθαγόρειοι ἐκ ἐβελοντο κα- 985 b
32 τάδεον ποιῆσαι τὴν ἐαυτῶν σοφίαν καὶ σκυτάδῃσι. τούτοις χάρι- 28
συμβολαῖς παρεδίδασαν τὰ μαθήματα, ὥστε οἱ ποιηταὶ περὶ
κεκαλυμμένως ἔλεγον, καὶ εἰ ἐμμένοντες τῇ φαινομένῳ, λυβὴν
γενεᾷ τῇ ψυχῇ. καὶ ἐκέχρητο τοῖς ἀριθμοῖς, ἐπειδὴ πασῶν τῶν
ἐπιστημῶν πρῶτιστι ἐστίν, ὡς μεμαθήκαμεν ἐν τῇ ἀποδεικτικῇ
πραγματεῖα καὶ ἐν τῇ ἀριθμητικῇ. κέχρητο γὰρ ὁ γεωμέτρης ἀριθ- 35
μοῖς, αὐτῇ δὲ μεγέθεσιν καὶ κέχρητο. ἐπειδὴ τούτων οἱ ἀριθμοὶ

ὀρίζονται, καὶ περὶ αὐτὰ ὑπάρχουσιν τῶν ὑπ' αὐτῶν ἀριθμυμένων, τοιαῦτα δὲ ὑπάρχουσιν καὶ τὰ εἶδη ὀριστικά καὶ συνεκτικά, τῆς ὕλης, διὰ τῶν ἀριθμῶν τὰ εἶδη τὰ φυσικά ἐξέλκοντο δὴλον. ὅτι ἢ δὴ καὶ τὴν ὕλην πῶς ἢ οἶον. τὴν ἐξ ἀριθμῶν συγκειμένην τὰ φυσικά πράγματα; ἀμείλει τοι καὶ τὴν πέντε ἀριθμὸν ἔλεγον δικαιοσύνην, ἐπειδὴ μέσος ἐστὶ τῶ δέκα, ἥτις δεκάς, δεκτική ἐστι πάντων τῶν ἀριθμῶν. ἐπεὶ ὅτι τὸ μέσον ἔχει τὸ πάντες ὁ πάντες ἀριθμός, ἐκάλουν αὐτὴν δικαιοσύνην, οἷον διχῶν τὰ ὅσον. καὶ δικαστὴς ἐντεῦθεν λέγεται ὁ δεχόμενος καὶ ὀρίζων τὰ κατ' ἀρίαν ἐκάστην. πάλιν δὲ ἐκάλουν τὴν ἑπτά ἀριθμὸν καιρὸν, ἐπεὶ ἡ σελήνη, ἥρκα ἐστὶν ἑπτά ἡμερῶν, τετραγωνίζει τὴν ἥλιον. δύο ἡμισυ ἢ ἡμέρας ποιεῖ ἐν ἐκάστῳ ζῶδιον. δύο καὶ κρίσιμός ἐστιν ἡ ἐβδόμη ἡμέρα καὶ ἡ δις ἐβδόμη. πάλιν δὲ καὶ τὰ ἑπταμηνιαία βρέφη ζῶσι, καὶ ἡ ἀρχὴ τῆς ἀποκνήσεως ἐστὶν ὁ ἐβδόμος μῆς. πρὸς ἐπὶ τούτοις μέχρι τῶν ἑπτά ἐναυτῶν ῥίπτουσιν οἱ παῖδες τὴν ὀδόντας, εἴτα μέχρι τῶν δεκατεσσάρων ἀρχοῦν μεираκια γίνεσθαι, λαπὸν ἡ τρίτη ἐβδόμας ποιεῖ αὐτοὺς σπερμαίνεσθαι. ἔλεγον ὅτι τὴν μονάδα τὴν νῦν διὰ τὸ ἀμερές καὶ τὸ πρῶτον. τὴν δὲ δυάδα ἔλεγον εἶναι τὴν ψυχὴν, ἐπειδὴ ἔχει τὸ ποθεῖν καὶ ἀρχεῖν ἢ ἀπὸ προτάσεων καὶ τελευτῆ ἐπὶ συμπεράσματι. τὴν δὲ τρία ἀριθμὸν ἔλεγον τὴν δύξαν, ἐπεὶ ἔχει οὐσίαν, ἀλλὰ πρώτη ἐστὶν ἀδιώριστος, καὶ ὅτι ἔχει βεβαίως εἴτε ἀθάνατος ἐστὶν ἡ ψυχὴ εἴτε θνητὴ, καὶ εἴτε αἰδιος ἀκόσμος, εἴτε φθαρτός, ὡς περὶ αὐτὰ ὅσα καὶ ἔστιν. τὴν δὲ τέσσαρα ἀριθμὸν ἔλεγον τὸ σῶμα τὸ ἀπλῶς, καὶ δὲ πάντες τὸ φυσικὸν σῶμα. τὴν ἰδὴ καὶ τὸ ἐμφυλικόν, ἐπειδὴ ὁ ἐξ ἑκαστοῦ ἐστὶν ἀπὸ τριάδος καὶ δυάδος πολυπλασιαζόμενος, τῶν ἐστὶν ἀπὸ περιττῶν καὶ ἀρτίων. ἐστὶ δὲ ἡ ψυχὴ πρὸς τῷ περιττῷ ὡς ἀδιαιρέτος, καὶ δὲ σῶμα πρὸς τῷ ἀρτίῳ ὡς διαιρετὸν. ἐπεὶ ὅτι ἐστὶν ἐν τοῖς ὅσι καὶ ἑνωσίς καὶ ἀμοιότης καὶ εἰσακομία καὶ ταυτότης, ἐστὶ δὲ καὶ ἑτερότης καὶ ἀνομοιότης καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα, τὴν μὲν μονάδα ἔλεγον ἀρχήσκειν τῆς ἑνώσεως καὶ τῆς οὐμοιότητος καὶ τῆς εἰσακομίας καὶ τῆς ταυτότητος καὶ πάσης ἀνωχρείας καὶ ἀπλῶς, τὴν δὲ δυάδα ἔλεγον ἀρχὴν εἶναι τῆς ἑτερότητας καὶ διαίρεσεως καὶ ἀνομοιότητος. διὰ καὶ τὴν ὕλην δυάδα ἔλεγον, ἐπειδὴ αὐτὴ ἐστὶ τῆς διαίρεσεως πάντων ὅν τὸ ἀπλῶς αἶψα, καὶ ἑνώσεως καὶ διαίρεσεως καὶ οὐμοιότητος καὶ ἀνομοιότητος καὶ εἰσακομίας ἀρχὴν καὶ αἰτίαν ἔλεγον τὴν ἐνάδα, ἥτις ἐστὶ τὸ πρῶτον αἶψα. δεῖ ἢ εἶναι πρῶτον αἶψον ἐν τοῖς ὅσι. οἱ ἢ ὑποβάμεθα εἶναι τι ἄλλο σὺν αὐτῷ, ἔστι ὅπως ἑνωσίς καὶ ὑπέρι. ἐν ἀνάγκῃ δὲ πάντως ἐν εἶναι αἶψον τὸ παρακτικὸν καινῶς πάντων καὶ οὐμοιῶν καὶ ἀνομοίων. εἰ ἢ ἀριθμός ἐστι τὸ ἐκ μονάδων συγκείμενον πλῆθος, ἐστὶ δὲ δύο, ἀνάγκη εἶναι καὶ ἐν ἥτις ἐστὶν ἡ ἐνάς, τὸ πρῶτον αἶψον τὸ παρακτικὸν πάντων. ὡς κρείττων ἐστὶν ἡ ἐνάς τῆς μονάδος. πολλὰ ἢ πρῶτα εἶναι ὁ δῖωνος. πάλιν τούτων τὴν δεκά ἀριθμὸν ἐκάλουν τὸ κόσμον, ἐπεὶ ὡς περὶ ὁ δεκά ἀριθμὸς δεκτικός ἐστι πάντες ἀριθμοί, ὅτι καὶ ὁ κόσμος δεκτικός ἐστι πάντων τῶν εἰδῶν. τινες δὲ φασὶν ὅτι οἱ Πυθαγόρειοι βυλόμενοι δὲ εἶναι ὅτι δεκά σφαῖραι ὑπάρχουσιν διὰ τὸ ἀναγαγεῖν τὴν ἕραν ἐν τῇ δεκά ἀριθμῶν, ἔλεγον εἶναι τὴν ἀπλανῆ καὶ τὰς ἑπτά τῶν ἑπτά πλανήτων καὶ τὴν ὑπὸ σελήνην, τῶν τε τὰ τέσσαρα κορυφαία, ἰδὲ

δύναται, καὶ τὴν ἀντίχθονα. ὡς καὶ αὐτὴν ἐκάλουν, ὡς φησὶν Ἀριστοτέλης. εἶδναι μέντοι γὰρ καὶ ὅτι οἱ σελήναιοι Πυθαγόρειοι αὐτὴν χθονα ἐκάλουν τὴν σελήνην σφαῖραν, ἐπειδὴ ὡς περὶ ἡ γῆ ἀντιφράττεται αἰτία γίνεσθαι τῆς ἐκλείψεως τῆς σελήνης, ὅτι καὶ ἡ σελήνη ἀντιφράττεται τῇ ἥλιον ποιεῖ αὐτὴν ἐκλιμπανεῖν. Asclep. (4) δικαιοσύνην οἱ Πυθαγόρειοι τὴν ἐν τοῖς ἐνεργείᾳ τετραγώνοις πρῶταν, τὴν δ', ἔλεγον, ὅτι περὶ ἰσάκας ἰσας ἐστὶν. τὰς καὶ ἐπιπεδικὰς πλευρὰς αὐτῆς πάντοθεν ἰσας ἔχει, ἀπὸ τῆς εἰς αὐτὴν τῶ β' πολλὰ πλάσια σώσεως γινόμενος. ὡς δ' ἐνοί φασὶν, τὴν θ', ὅτι δ' ἀπὸ τῶν δις δύο ἐγένετο, ὁ δὲ β' ἀρτίος ὡν ὕλης καὶ ἀπειρίας λόγον παρ' ἐκείναις ἐπέχει. καὶ ἄλλως δὲ ὁ δὲ ἀριθμὸς ὅπως παρὰ τούτοις ὁ β', ὅτι τὴν αὐτὴν ἀριθμὸν τὴν δ' καὶ πολλὰ πλάσια ζόμενος ἀποτελεῖ καὶ διπλασιαζόμενος, ὅπερ ἐκ ἐπὶ τῶν ἄλλων τῶν ἐμπεδικῶν εὐρεθήσεται. ὁ δὲ θ' αὐτὸ ἀπὸ τῶν γ' γ' ἀποτελεσθεὶς καὶ ἰσάκας ἰσας ὡν καὶ προσέτι τὴν αὐτὴν πλευρὰν τὴν γ' περιττὴν τε ἔχει καὶ εὐθείας λόγον ἐπέχουσιν, ἑτερόν τε καὶ ἑτερόν ἀριθμὸν ἀποτελεσθαι, ἀπὸ τε τῆς διπλασιασμῶ αὐτῆς καὶ τῆς πολλὰ πλάσιασμῶ κυριωτέρως μᾶλλον δικαιοσύνην ἐλέγετο. κατ' ἄλλον δὲ πάλιν λόγον τὴν ε' δικαιοσύνην ἐκάλουν, ὅτι περισσότης ἐστὶ τῶν πρὸ αὐτῆς καὶ μετ' αὐτὴν μέχρι δεκάδος ἀριθμῶν. καὶ ἢ τὴν αὐτὴν προσέτι τὰς ἐκλείψεις καὶ πλεονεξίας αὐτῶν ἀντιστοιχεῖ, τὴν μὲν φέρει τέτταρα ἀφαιρούμενος καὶ αὐτὰ ταῦτα τῷ ἐνὶ προσθεῖς, καὶ ἰσας ἐκάλουν, ἀμφοτέρως πᾶσι, τὴν δὲ ἡ γ' αὐτὴν τῶν ἐκλείψεων καὶ πλεονεξιών καὶ ταῦτα πάλιν τὰ γ' τῷ ἐλαττωμένῳ τῷ β' προσθεῖς ἐνὶ ἀντι καὶ αὐτῷ ἐπίσης τῷ ἡ τῶν ἐντὸς τῆς μονάδος, καὶ ὅπως οὐαί τις δικαστὴς καὶ κριτὴς αὐτοῖς καὶ ἀλλήλοις πάντα ἰσάκων τὴν ἐντὸς τῆς δεκάδος. εἶναι δὲ φασὶν ὅτι ὡς μετὰ τῆς δεκάδος ὡν ὁ ε' δικαστὴς ἐκαλεῖτο τοῖς Πυθαγόρειοις, οἷον τις δικαστὴς ὡν. τὴν δὲ καὶ ψυχὴν διὰ τὸ μοναδικὸν καὶ ἐκείναι τὴν μονάδα ἔλεγον, καὶ προσθεῖς ὁρῶμενοι μὲν χωρίζοντες ὅπως τὴν νῦν τῆς ψυχῆς. καιρὸν δὲ τὴν ζ' ἀριθμὸν ὑνόμαζον, ὅτι κατ' αὐτὴν αἱ ἡμέραι ὡς δεκά καὶ ἡ ἡμερῶν, διαμερίζονται. μέχρι μὲν ἢ τῆς πρώτης ἐβδόμαδος ἰσάκας καὶ πᾶσι καὶ ὁ ἀνθρώπος, πᾶσι δὲ μέχρι τῆς δευτέρας ἦγον τῶν ἰδ' ἐντὸς, μετὰ τῆς τρίτης ἐβδόμαδος ἦτοι καὶ χρόνι, νεανίας καὶ μέχρι τῶν εἰκοσι ἐκτῶν, τῶν δ' ἡμερῶν ἐβδόμαδος εἴτα τῆς πέμπτης ἀρχοῦν ἡμερῶν. ἐν δὲ τῇ φθινοῦ καὶ τῆς ἀκμῆς καὶ τῆς παρακμῆς καὶ τῆς ὁμοιογῆς καὶ τῆς γήρας χρόνον καὶ πρᾶξι πάλιν ἐβδόμαδος λαμβάνει, μέχρι πέντε πάλιν ἑπτάδων τὴν πρᾶξιν λαμβάνει καὶ ἡλικίας ἀφαιρέσθαι. ὡς συμβαίνει εὐδαίμων λέγεσθαι τὰ ἐτη ἡμῶν ὁ εἶναι (δις ἢ καὶ τοσαῦτα), ἐλαττωμένους δὲ μέχρις π', ἀρχὴ μὲν ἡμερῶν γινόμενης τῆς σελήνης. ἔκτε γὰρ σελήνης καὶ τῶν τοῦτων καιρὸν ἐκάλουν τὴν ζ' ἀριθμὸν καὶ μὴ ἄλλῃ καὶ τὴν τῶ ἥλιον σφαῖραν, ὅς ἡμέρας τὴν ὕλην καὶ χρόνι ἀπλῶς ἐστὶν αἶψος, ἐν τῇ ἐβδόμῃ τῶν σφαῖρων ἐκείνῳ χωρῇ, ἐπάνω τῆς σελήνης εὐθείας προσεχῶς. ὁ μὲν ἢ διὰ τεσσάρων λόγος ἐν ἐπιτρίτῳ θεωρεῖται ἢ ὁ β' πρὸς τὴν γ', ὁ δ' α' ἐν ἡμολίῳ ὡς ὁ γ' πρὸς τὴν β', ὁ δὲ διὰ πᾶσων ἐν ἀπλάσι ὡς ὁ β' πρὸς τὴν δ', ὁ δὲ διὰ πᾶ-

σὺν ἡ διὰ δ' ἐν τριπλασίῳ πρὸς δ' β' πρὸς τὸν γ', ὁ δὲ διὰ πασῶν
ἐν τετραπλασίῳ ὡς δ' β' πρὸς τὸν δ' κτλ. cod. Reg. 1853.

986a ἔλεγον δὲ ἡ τὸν ὅλον ὕμνον καὶ ἀρμονίαν συγκολληθεῖσαν
2 (τόντο γὰρ δηλωτικὸν αὐτῶν τὸ ἡ "τὸν ὅλον ὕμνον εἶναι ἀρμονίαν") διότι
ἐξ ἀριθμῶν ἡ κατ' ἀριθμὸν ἡ ἀρμονίαν. τῶν γὰρ σωμάτων τῶν
περὶ τὸ μέγεθος φερομένων ἐν ἀναλογίᾳ τὰς ἀποστάσεις ἔχόντων, ἡ
τῶν μὲν θάττων φερομένων τῶν δὲ βραδύτερων, ποιεῖται δὲ ἡ ψό-
φον ἐν τῷ κινεῖσθαι τῶν μὲν βραδύτερων βαρὺν τῶν δὲ ταχύτερων
ἔξου, τὸς ψόφους τῆς τῶν ἀποστάσεων ἀναλογίαν γινο-
μένους ἐναρμόνιον τὸν ἐξ αὐτῶν ἦχον ποιεῖν. ἤς ἀρμονίας τὸν ἀριθ-
μὸν ἀρχὴν λόγοντας εἰκότως ἡ τὸ ὕμνον ἡ τὸ παντὸς τὸν ἀριθμὸν
ἐπιθέντο ἀρχή. ἐν δευτερίῳ μὲν γὰρ λόγῳ φέρεται εἰπεῖν τὸ διάστημα
τὸ τῷ ἡλῶν ἀπὸ τῆς γῆς εἶναι ἡ τῆς σεληνῆς, ἐν τριπλασίῳ δὲ τὸ
τῆς Ἀφροδίτης, ἐν τετραπλασίῳ δὲ τὸ τῷ Ἑρμῇ, ἡ ἐπὶ τῶν
ἄλλων ἐκάστῳ ὅσα τὰ λόγον ἀριθμητικὸν ἡγόντο, ἡ ἐναρμόνιον
τὴν κίνησιν εἶναι τὸ ὕμνον. κινεῖσθαι δὲ τάχιστα μὲν τὰ τὸ μέγιστον
διάστημα κινούμενα, βραδύτατα δὲ τὰ τὸ ἐλάχιστον, τὰ δὲ μεταξὺ
καὶ τὴν ἀναλογίαν τῷ μεγέθει τῆς περιφοράς. ἐκ δὲ τούτων τῶν
ὁμοιοτήτων ἐν τοῖς ὅσοι πρὸς τὴν ἀριθμὸς τὰ μὲν πράγματα ἡ τὰ
ἄλλα ἐξ ἀριθμῶν τε συγκολληθεῖς ἡ ἀριθμὸς τινος εἶναι ὑπελάμβαν-
20 τον. τὸς δὲ ἀριθμὸς ἡγούμενος πάσης τῆς φύσεως ἡ τῶν φύσει
ὄντων πρώτης (μήτε γὰρ δύναται εἶναι τῶν ὄντων χωρὶς ἀριθμῶν εἶναι
μήτε γνωρίζεσθαι ὅλως, τὸς δὲ ἀριθμὸς ἡ χωρὶς τῶν ἄλλων γι-
νώσκεισθαι) τὰ τῶν ἀριθμῶν χορηγία ἡ τὰς ἀρχὰς τούτων πάντων
τῶν ὄντων ἀρχὰς ἔθεντο. ταῦτα δὲ ἡ ὡς ἀρχή, ἀρτίον ἡ πε-
ριττόν, ὡν τὸ μὲν περιττὸν πεπερασμένον τὸ δὲ ἀρτίον ἀπειρον ἡγόντο
εἶναι. τῶν δὲ ἀριθμῶν τὴν μονάδα ἀρχήν, αὐτῆς συγκειμένης ἐκ
τε τοῦ ἀρτίου ἡ περιττοῦ. εἶναι γὰρ τὴν μονάδα ἅμα ἀρτίον περιττον,
ὁ δὲ δεικνύει δὲ τὴν γεννητικὴν αὐτὴν εἶναι ἡ τὸ περιττὸν ἡ τὸ ἀρτίον
ἀριθμῶν. ἀρτίον μὲν γὰρ προσθεμένην περιττὸν γενεῇ, περιττὸν δὲ
ἀρτίον. Alex.

986a ἡ ὅσα μὲν εἶχον ὁμολογούμενα ἐν τε τοῖς ἀριθμοῖς ἡ τοῖς καὶ
3 τὰς ἀρμονίας συνθέσει πρὸς τὰ τὸ ὕμνον ἡ πᾶσι τε ἡ μέρη
ταῦτα μὲν αὐτοῖς ὡς φανερά λαμβάνοντες ἰδοῦσιν τὸν ὕμνον ἐξ
ἀριθμῶν τε συγκολληθεῖς ἡ κατ' ἀρμονίαν. εἰ δὲ τὰ ἐφαίνοντο δια-
φωρεῖν τῇ καὶ τῶν ἀριθμῶν ἀκολουθίᾳ τῶν καὶ τὸν ὕμνον φαινομέ-
νων, ταῦτα δὲ προστίθεσαν αὐτοὶ ἡ ἐπειρῶντο ἀναπληρῶν πρὸς
τὴν ὁμολογημένην αὐτοῖς εἶναι τὴν πραγματικὴν πᾶσαν. αὐτίκα
γὰρ τέλειον ἀριθμὸν ἡγούμενον τὴν δεκάδα, ἐρωῶντες δὲ ἐν τοῖς φαι-
νομένοις ἔπειτα τὰς κινούμενας σφαίρας, ἔπειτα μὲν τὰς τῶν πλανω-
40

μένων, ἐγδόν. δὲ τὴν τῶν ἀπλανῶν, ἐπὶ τὴν δὲ τῶν γῆς (ἡ γὰρ ἡ
ταύτην ἡγόντο κινεῖσθαι κύκλῳ περὶ μένουσαν τὴν ἐξίαν, ὁ πῦρ ἐστὶ
κατ' αὐτὴν), αὐτοῖς προσέθεσαν ἐν ταῖς δόγμασι ἡ τὴν ἀντίθετον
τινα, ἡν ἀντικεινῶς ὑπέθετο τῇ γῇ ἡ διὰ τὸ τοῖς ἐπὶ τῆς γῆς
ἀόρατοι εἶναι. λέγει δὲ περὶ τούτων ἡ ἐν ταῖς περὶ Οὐρανῶ (3. 1
p. 300 a 14) μὲν ἡ ἐν ταῖς τῶν Πυθαγορικῶν δόξαις ἀκρβέστερον.
κατ' ἀρμονίαν δὲ τὴν τούτων τάξιν ἐποῖον λαβόντες τε τὰ δέκα τὰ
κινούμενα σώματα, ἐξ ὧν ὁ κόσμος, διαστάναι ἀπ' ἀλλήλων καὶ
τὰς ἀρμονικὰς ἀποστάσεις, κινεῖσθαι τε καὶ ἀναλογίαν τῶν διαστη-
μάτων, ὡς προείρηκε, τὰ μὲν θάττων αὐτῶν τὰ δὲ βραδύτερα, ἡ
φερόμενα ἡγῶν ποιεῖν τὰ μὲν βραδύτερα βαρύτερα τὰ δὲ θάττω
ἔξουτέρως, ἐξ ὧν γινομένων ἀναλογίαις ἀρμονικαῖς ἐναρμόνιον
ἦχον γίνεσθαι, ὅ μὴν κατακίεον ἡμᾶς διὰ τὴν ἐκ παίδων συντρο-
φίαν. εἴρηκε δὲ περὶ τούτων ἡ ἐν τοῖς περὶ Οὐρανῶ (2. 9), ἡ ὅτι
μὴ ἀληθὲς ἐστὶν ἐν ἐκείνους ἔδειξεν. ὅτι δὲ ἡ τὸ μὲν ἀρτίον αὐτοῖς
ἀπειρὸν ἐστὶ τὸ δὲ περιττὸν πεπερασμένον, ἡ ἀρχὴ τῆς τε μονάδος
(ἐκ τούτων γὰρ ἡ μονάδα ὅσα ἀρτίον περιττὸς ἐστὶν), ἀλλὰ ἡ τὸ παντὸς
ἀριθμῶν, αἱ γὰρ μὲν ἀρχαὶ αἱ ἀρχαὶ τῶν ἀριθμῶν ἀριθμὸς δὲ
ὁ ὅλος ὕμνος, ταῦτα πάντα τὰ ἐν τῷ ὕμνῳ, ἀπερ ἐστὶ τὰ ὄντα,
ταῦτα δὲ λέγει μὲν ἡ νῦν, ἐπὶ πλέον δὲ ἐν ἐκείνους εἴρηκεν ὑπὲρ
αὐτῶν. id.

"ἀλλ' — ἐπερχόμεθα." ὑπομνηστικὸν τὸ ἐκ τῆς προσημειω-
986a τῆς ἱσότητος πρὸς τὰ προειρημένα χρηστικὸν (·)· χρηστικὸν γὰρ τὸ ἰδὲν
εἰς τί τῶν αἰτίων ἀνέγονται ἡ οἱ Πυθαγόρειοι τὰς ἀρχὰς. φανερὰ
δὲ φησὶν ἐξ ὧν λόγῳ ὅτι ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν ἀρχὴ τῶν ὄντων ἡ
ὡς ὕλη· ἐκ γὰρ τῆς συνθέσεως τούτων ἐγένοντο πάντα τὰ ἄλλα. id.

(·) ἔλεγον γὰρ ὅτι χορηγία τὸ ἀριθμῶν ὑπάρχει τὸ περιττὸν
986a ἡ τὸ ἀρτίον, ἡ διὰ μὲν τὸ ἀρτίον τὴν ὕλην συμβολικῶς ὑπετίθεντο,
διὰ δὲ τὸ περιττὸν τὸ εἶδος. ἐπεὶ τοῦτον ὁ ἀρτίος ἀριθμὸς ἐστὶ δικα-
17. ρετὸς, τοιαύτη δὲ ἡ ὕλη, ἐπ' ἀπειρον διαμετρετὴ ἡ αὐτὴ γίγεται
αἰτία τῆς τῶν εἰδῶν διαμετρεσῶς· ἀδιαίρετον γὰρ ὑπάρχει τὸ εἶδος,
γινώσκον δὲ ἐν τῇ ὅλῃ διαμετρεῖ ἡ συνδύσας εἰς πᾶσας ἡ χεῖρας
ἡ κεφαλὰς ἡ ὅσα ἄλλα τοιαῦτα. διὰ ταύτην ὅν τὴν αἰτίαν διὰ
μὲν τῆς συνδύσεως συμβολικῶς τὴν ὕλην ἔλεγον, διὰ δὲ τὸ περιττὸν
εἶδος. ὥσπερ γὰρ ὁ περιττὸς ἀριθμὸς ἀδιαίρετος ὑπάρχει, ὥτω ἡ
τὸ εἶδος αὐτὸ κατ' αὐτὸ ἀδιαίρετον ὑπάρχει. ἀμέλει τοι ἡ αὐτὸ
ἐφορίζει ἡ περὶ τὴν ὕλην ἀπειρος ὅσα τῷ αὐτῆς λόγῳ· ὅθεν
ἕκαστος μέρος τῷ σπέρματος τέλειον ἔχει τὸν τὸ εἶδος λόγον. ἄλ-
λως τε δὲ ὅτι ἀδιαίρετον ὑπάρχει τὸ εἶδος προφανὲς ἡ ἐντεῦθεν
ἐρωῶμεν γὰρ ὅτι ἡ ἐπὶ μεγάλῳ κύκλῳ ἡ ἐπὶ μικρῷ τὸ αὐτὸ εἶδος

4. τὸ τοῦ γὰρ δηλῶν τὸ L. ἡ ὕμνον ἀρμονίαν τινὰ εἶναι· ἐξ ἀριθμῶν γὰρ καὶ κατ' ἀριθμὸν αἱ ἀρμονίαι Asclep. ἡ 5. ἐξ ἀριθμῶν καὶ οἱ L. ἡ
κατ' ἀριθμὸν καὶ ἀρμονίαν ὁρᾶται συγκολληθεῖσαν, τὸν L. ἡ 6. μέγεθος ὕμνον σῶμα Asclep. ἡ τὴν ἐπέτασεν L. ἡ 9. τὸ ψόφον τὴν κατὰ τὴν τῆς ἀπο-
στάσεως ἀναλογίαν ποιῶν ἐναρμόνιον L. ἡ 17. κινούμενα, ὡς τὸ μέγεθος ἐν ἰσῷ χρόνῳ· βραδύτατα δὲ τὰ τὸ ἐλάχιστον, ὡς τὸ ταχύτερον ἐν ἰσῷ· τὰ δὲ L. ἡ
βραδύτερα A. ἡ 18. διὰ L. ἡ 21. φύσει φύσει M. ἡ 27. αὐτὴ συγκειμένης M, εἶναι συγκειμένης L. ἡ 28. καὶ καὶ τὸ L. ἡ 29. δ — εἶναι] ὡς γεν-
νητικὴν ὅσα L. ἡ 37. αὐτοῖς A.

1. καὶ post γὰρ οἱ A. ἡ 5. αὐτῶν περὶ φιλοσοφίας καὶ ἐν A. ἡ 6. ταῖς Πυθαγορικαῖς L. ἡ 7. λαμβάνοντες τὸ τὰ δέκα M. ἡ 18. αἱ post πά-
λιν οἱ M. ἡ 22 — 26. εἰ p. 543 a 26 — 32. apud Asclep. ἡ 23. χρηστικὸν ὅτι αὐτὸ τὸ γινώσκαι Asclep. ἡ 25. διὰ ἐν ἔλεγον Asclep. ἡ 26. τῆς
τούτων συνθέσεως τὰ ἄλλα πάντα ἐγένοντο Asclep.

ἔστιν, ἑμοῦς δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ζώων· αἱ δὲ ὑπάρχοντες διακρίνοντες, ἔδει ἄλλο
εἶδος ἔχειν τὴν μέγαν κύβητον καὶ ἄλλο τὴν μικρόν. ὥς τε πάλιν διὰ τῆς
περιττῆς ἀριθμῶν συμβολικῶς· τὸ εἶδος ἐδήλυν· αὐτὸς δὲ αἰδιότητι
ἐδήλυν διὰ μὲν τῆς δυάδος τὴν ὕλην, διὰ δὲ τῆς μονάδος τὸ εἶδος,
διὰ δὲ τῆς ἐνάδος τὴν φύσιν τὴν προαγωγόν· νοητῶς δὲ διὰ τῆς
δυάδος τὴν ἀπειρίαν, ἐπειδὴ καὶ ἐν τοῖς νοητοῖς ἀπειρία ἐστὶ καὶ τὴν
πρόσδοκον ἔχον καὶ τὴν δύναμιν, διὰ δὲ τῆς μονάδος τὸ πέρασ,
ἐπειδὴ ὁ διεσπασμένος ἀπ' ἀλλήλων ὑπάρχουσιν, ἀλλ' ἡνωμένα
ἀφράσῃ φησὶν ἐνώσει· διὸ παγκάλως φησὶν ὁ ποιητὴς τὸ "σει-
ρήν χρυσείην" (Π. 8 19), καὶ πάλιν ὁ Πλατωνικός "ὅ γ' ἔην, ἔκ
ἔστιν ὅμῳ πάν, ἔστι δὲ μὲνον." διὰ δὲ τῆς ἐνάδος τὴν πρωτίστην
καὶ ἐξηρημένην αἰτίαν· "καὶ οὐδὲν ἀριθμῶν, πατήρ μακαρίων τε καὶ
ἀνδρῶν." τῶν δὲ φησὶν ὅτι τὸ ἀριθμῶν τὸ μὲν πεπερασμένον ἔλε-
γον τὸ δὲ ἀπειρον, πεπερασμένον μὲν τὸ περιττόν, ἐπειδὴ τὸ εἶδος
ἐδήλυν δι' αὐτῶν, ἔστι δὲ πέρασ τὸ εἶδος, εἶγε καὶ περὶ τὴν ὕλην·
τὸ δὲ ἄρτιον ἀπειρον ἔλεγον εἶναι, ἐπεὶ τὴν ὕλην ἐδήλυν δι' αὐτῶν,
ἥτις ἐπ' ἀπειρόν ἐστι διακεττή. τὸ δὲ ἐν, φησὶν, ἔλεγον ἐξ ἀμφο-
τέρων εἶναι τῶν, μᾶλλον δὲ ἀμφοτέρων ἐκ τῶ ἐνός· ὅτι γὰρ τὸ
λέγει, σαφῶς ἐδήλωσεν ἐπαγωγῶν "τὸ δὲ ἀριθμῶν ἐκ τῶ ἐνός."
ἔστι δὲ ἀριθμῶς τὸ περιττὸν καὶ τὸ ἄρτιον, ὥς τε τὸ περιττὸν καὶ τὸ ἄρτιον
ἐκ τῶ ἐνός ὑπάρχουσιν· πάντα γὰρ ἐκ τῆς πρωτίτης αἰτίας ὑπάρ-
χουσιν. ἀριθμῶς δὲ, καθάπερ εἶρη, τὸ ὅλον ἐρασὸν ὑπετίθεντο·
ὥς περ γὰρ ὁ κόσμος δεκτικῶς ἐστὶ τῶν εἰδῶν, ὥτω καὶ ὁ δέκα ἀριθμῶς
ἐν αὐτῷ ἔχει πάντας τοὺς ἀριθμούς, οἷον δεκάς τις ὕστα. χρῆσι-
μον ὅν αὐτῷ... Asclep.

τὸ δὲ "ὡς πάθη τε καὶ ἔξεις" εἶναι ἂν δηλωτικὸν τῶν τῶν ἀριθμῶν
αὐτοῖς καὶ τῶν παθῶν καὶ τῶν ἔξεων εἶναι γεννητικὰς τε καὶ αἰτίας,
ὅπερ εἶναι ἂν τὸ ὡς ποιητικὸν αἶτιον· καὶ γὰρ τὰς ἐν τούτοις διαφορὰς
τὰ τε πάθη καὶ τὰς ἔξεις ἐγγίνετο τοῖς ἐξ αὐτῶν συγκειμένοις.
τὰ γὰρ πάθη τε καὶ αἱ ἔξεις τῶν ἀριθμῶν τῶν ἐν τοῖς ὅσοι παθῶν τε
καὶ ἔξεων αἰτία, οἷον τὸ διπλάσιον, τὸ ἐπίτριτον, τὸ ἡμιόλιον. ἢ ὡς
Ἀσπασίος, ὁ μὲν ἀριθμῶς ὕλη, πάθος δὲ τὸ ἄρτιον, ἔξεις δὲ τὸ πε-
ριττόν. ἢ τῶν ἀριθμῶν ὁ μὲν ἄρτιος ὕλη τε καὶ πάθος, ὁ δὲ περιττός
ἔξεις. σαφὴ δὲ ἂν τούτοις προσέθωσιν, ὅτι πεπερασμένον τὸ περιττὸν
κατ' αὐτὸς, ἀπειρον δὲ τὸ ἄρτιον, τὸ δὲ ἐν ἐξ ἀμφοῖν ('). διὸ καὶ
ἄρτιον καὶ περιττὸν ἢ μονάς· καὶ ὅτι ἐκ τῶ ἐνός συγκειμένον ἐκ πε-
ριττῶν τε καὶ ἀρτίων ἢ γένεσις τῷ ἀριθμῷ καὶ πῶς· ὡς γὰρ προειρηκα-
μεν (*). ἰσορεῖ δὲ ὅτι τινὲς τῶν Πυθαγορείων τὰς ἀρχὰς δέκα
ὑποτίθεντο ἐναντιώσεις, ὅς καὶ πρῶτος τέλειος ἀριθμῶς αὐτοῖς ἐστὶ,
καὶ συζυγίας τινὰς τιθέντες, εἰς αὐτὰς ἀνήγοντο καὶ τὰ ὄντα (*). καὶ
τίνες αὐτῶν εἰσὶν, ἐκτίθετο· πέρασ γὰρ καὶ ἀπειρον, περιττόν τε καὶ ἄρ-

τιον, ἐν καὶ πλῆθος, δεξιὰν καὶ ἀριστεράν, ἄρρεν θῆλυ, ἡρεμὸν κινώ-
μενον, εὐθεὶ καμπύλον, φῶς σκοτός, ἀγαθὸν κακόν, τετραγώνιον
ἑτερόμηκες· ἰσορεῖ δὲ ὡς καὶ Ἀλκμαίωνος τῷ Κροτωνιάτῃ τὴν αὐτὴν
τούτοις τρόποις περὶ τῶν ἀρχῶν ἀποφνημαίνον· εἰς γὰρ ἐναντιώσιν
τινα ἑκάστον τῶν ὄντων ἀνάγειν ἐπειράτο καὶ ὅτος ὡς ἀρχῶν ὅσων
τῶν ἐναντιώσεων. διαφέρει δὲ τῶν Πυθαγορείων ὅτι οἱ μὲν δεκά-
δας ποιῶντες τὰς αὐτὰς μὲν ἐξετίθεντο ὀρίζοντες, ὁ δὲ τὴν τυχεύσαν
ἐναντίωσιν ἀρχὴν ἔλεγον ἀδιορίστως· ὅτως δὲ πᾶσα ἂν ἐναντιώσις
ἀρχὴ γίνετο αὐτῇ. κανὼν μὲν ἐν τῶν Πυθαγορείων, εἰ τῆς αἰτίας
ἐγένοντο τῆς δόξης, καὶ Ἀλκμαίωνος τὸ ἐναντίας εἶναι τὰς ἀρχὰς
τῶν ὄντων· πόσαι δὲ καὶ τίνες, αὐτῶν τῶν Πυθαγορείων ἴδιον
πρόσεσθαι· ὅτι καὶ ἀρχὴν καὶ αἶτιον τὴν ἀριθμῶν ἔλεγον ὡς ὕλην,
ὅχι ὡς ἀντικρὺς μὲν αὐτῶν ἀποφνημαίνον ὅτως (ὁ δὲ περὶ τού-
των, ὡς φησὶν αὐτός, διασφάλας)· ὡς δὲ ἐπομένον αὐτὸ ἐξ ὧν
ἔλεγον· ἐν γὰρ τούτων συγκειῶναι τε καὶ συνεσθῆναι πάντα φασι τὰ
ὄντα ἐνυπαρχόντων. εὐλόγως δὲ ἐχρήσατο ἐπὶ τῆς τοιαύτης γε-
νήσεως τῷ πεπλασμένῳ πλάσματι γὰρ ἔακεν ἢ γένεσις ἢ συσταῖται
ὅδον εὐλόγον ἔχουσα. Asclep.

(') αὐτῶν περὶ Φιλοσοφίας (m. 1) καὶ ἐν τοῖς περὶ Οὐρανῶ 966
(m. 2) οἱ Πυθαγόρειοι ὕλην αἰτίαν ἐτίθεντο τῇ δυάδι καὶ ἀπλῶς
τὸ ἄρτιον, εἰδὼν δὲ τὴν τριάδα καὶ ἀπλῶς τὸ περιττόν, τὸ δὲ ἐν ἐξ
ἀμφοτέρων τούτων εἶναι. τὸ δὲ εἶναι μὲν φασὶν ἀπὸ τῶ ἀμφο-
τέρων τούτων τὸ περιττὸν καὶ ἄρτιον εἶναι ἐκ τῶ ἐνός· πῶς γὰρ ἀριθμῶς
ἦτοί πάν· τὸ ἐν ἐκ τῶ ἐνός, τῆς πρώτης δηλονότι αἰτίας· ὁ δὲ
Ἀλέξανδρος τὸ ἐν περὶ τῆς μονάδος ἐκκαμβάνει· φησὶν ὅτι τὸ
ταῖς Πυθαγορείαις περισσάρτιον λέγεσθαι· πῶς γὰρ ἀριθμῶς καὶ πε-
ρισσός καὶ ἄρτιος τὴν ἀρχὴν ἔχει ἐκ τῶ ἐνός. cod. Reg.

(*) ἅπας ὅν ἀριθμῶς ὕλη, πάθος δὲ τὸ ἄρτιον, ἔξεις δὲ τὸ
περιττόν, ὡς εἶδες· τὸ δὲ ἐν ἐξ ἀμφοῖν, διὸ καὶ ἄρτιον περιττόν ἢ
μονάς· καὶ ὅτι ἐκ τῶ ἐνός συγκειμένον καὶ ἐκ περιττῶν τε καὶ ἀρτίων ἢ
γένεσις τῶν ἀριθμῶν. ἐσαφηνίσε δὲ τὴν δόξαν αὐτῶν διὰ τῶ
εἰρηκέν πεπερασμένον καὶ ἀπειρον· τὸ γὰρ ἀπειρον ἢ ὕλη, τὸ δὲ πέρασ
τὸ εἶδος. ἄλλοι δὲ τῶν αὐτῶν τούτων τὰς ἀρχὰς δέκα λέγουσιν
εἶναι· ἄλλοι τινὲς Πυθαγόρειαις ὑποτίθεντο δέκα ἀρχὰς εἶναι τῶν
ἀγαθῶν καὶ δέκα τῶν κακῶν, ὅχι ὅτι τὰ κακὰ ἐν ὑποστάσει εἰσὶν,
ἀλλὰ τὰ ἥκιστα κακὰ λέγει, οἷον πέρασ πρὸς τῷ ἀγαθῷ, ἀπειρον
πρὸς τῷ ἐναντίῳ· περιττὸν ἀγαθόν, ἄρτιον ἐναντίον· ἐν ἀγαθόν,
πλῆθος ὁ καλόν· δεξιὸν καλόν, ἀριστερόν· ἐναντίον· ἄρρεν ἀγαθόν,
θῆλυ ἐναντίον· ἡρεμὸν ἀγαθόν, κινῶν καὶ τὸ πρῶτον αἶτιον ἀκίνητον,
κινῶμενον ἐναντίον, ὅχι ὅτι κακόν, ἀλλ' ἥκιστα ἀγαθόν, εἶγε ἢ φύ-
σις ἐν κινήσει ἐστίν· εὐθεὶ ἀγαθόν, καμπύλον ἐναντίον· φῶς ἀγα-

27. καὶ τῶν παθῶν om L. || γνωστὸς Asclep. || 28. κατὰ] καὶ L. || 29. ἔξεις αἰτίας γινώσθαι A. || 31. ἡμιόλιον. ἅπας ὅν ἀριθμῶς Asclep. ||
32. ἔξεις Asclep.

4. τρόποι om M. || 4 — 11. et 12 — p. 544 a 12. apud Asclep. || 12. ἰσορεῖ Asclep. || 13. ἀντικρὺς ἀποφνημαίνον αὐτῶν ὅτως Asclep. ||
ὅδον γὰρ περὶ τούτων, ὡς φησὶν, αὐτὰ διασφάλας Asclep. || 14. αὐτοῖς Asclep. || 15. ὅλως A. || φησὶ AM. φασι πάντα Asclep. || 16. ὅντα·
διὸ φησὶν, ἰοῦν. διὸ ὡς... πεπλασθῆναι τὴν ὕλην. εὐλόγως δὲ ἐχρήσατο ἐπὶ τῇ τοιαύτῃ γένεσι τῷ πεπλασθῆναι Asclep. || 17. πλάσματι ἔακεν ἢ τοιαύτη
γένεσις Asclep.

αἱ ᾗ ὅτως λέγοντες ἔχ' ὡς ἀρχὴν τὸ ἐν τίθεντο, ὡδὲ ὡς αἷτιον (*). ἐπὶ τοσούτοις δὲ φησι χρῆσιμον εἶναι καὶ τὴν τούτων ἰσορίαν, ὅτι καὶ τούτων ὁ μὲν ἐπὶ τὴν ὕλην βλέψας ἀπειρον εἶπε τὸ ἐν, ὁ δὲ ἐπὶ τὸ εἶδος πεπερασμένον· ἐν μὲν ᾗ ταῖς αἰτίαις καὶ ἡ ὕλη καὶ τὸ εἶδος, ὡς εἰ καὶ μὴ αἰτιῶν τι λέγουσιν, ἀλλὰ ἃ γε λέγουσι καὶ καθ' ἃ κινηθέντες, ἐν τοῖς καθηριθμημένοις αἰτίαις ἐστίν. Ξενοφάνην δὲ αἰτία(ν) ὡς πρῶτον μὲν τῆσδε τῆς δόξης ἀφάμενον (Παρμενίδην ᾗ τούτῳ μαθητὴν γενέσθαι), ὡδὲ μέντοι διαβρωσάντα, ὡδὲ τῆς φύσεως τούτων τυτός, εἴτ' ἔν εἶδος ἢ τῆς ὕλης, ἀφάμενον ἀλλ' εἰς τὸν ὅλον ὕμνον ἀποβλέψαντα καὶ ἀπλῶς ἀποφράμενον τὸ ἐν εἶναι τὸν θεόν (*). τὸ δὲ ἐπίστας ἴσον ἐστὶ τῷ πρῶτος ἐν εἶναι τὸν εἰπών· ἐπαινεῖ δὲ Παρμενίδην ὡς εὐλογώτερον ἐκείνων θέμενον ἐν εἶναι τὸ ἐν· ἐχρήσατο ᾗ λόγῳ τινὶ καὶ συλλογισμῷ πρὸς τὴν δεῖξιν τούτου, οἱ δὲ ἀγροικότερον ἀπεφάναντο· ὁ δὲ λόγος ὡς ἐχρήσθη ὅτος ἐλάμβανε τὸ παρὰ τὸ ἐν μὴ ὂν, ὡς περὶ τὸ παρὰ τὸ λευκὸν ἢ λευκόν, τὸ δὲ μὴ ὂν μὴδὲν εἶναι· οἷς κειμένοις ἡγήτοιο ἐξ ἀνάγκης ἐπέσθαι τὸ ἐν ἐν εἶναι. αὕτη μὲν ὅν ἢ τὸ λόγῳ πιθανότης, περὶ δὲ τούτων ἐν τῷ πρώτῳ τῆς Φυσικῆς Ἀκροάσεως (c. 23) ἐπὶ πλέον ἐπέξεληλυθεν, ἐφ' ἃ ἡμᾶς καὶ νῦν ἀναπέμπει. ὁμῶνυμόν τε ᾗ τὸ ἐν· καὶ εἰ ὡς φύσιν δὲ μίαν σημαῖον λαμβάνοιτο, ὡδὲ ὅτως ἂν δεικνύοιτο ἐν εἶναι κατ' ἀριθμὸν τὸ ἐν. ἐπισυναγέ(ν) μὲν ἐκ τῶ λόγῳ τὸ παρὰ τὸ ἐν μὴδὲν εἶναι, ὃ μὴ ἐν ἢ μὴ ὂν· τούτῳ δὲ ἀντιτρέφει ὃ τὸ ἐν ἐν εἶναι· ἰσορεῖ δὲ Παρμενίδην καὶ τὴν διττὴν δόξαν, ὅς ἀναγκαζόμενος καὶ τοῖς φαινομένοις ἀκολουθεῖν ἐν μὲν καὶ λόγον καὶ τὴν ἀλήθειαν ἔλεγε τὸ ἐν εἶναι, πλείω δὲ καὶ τὴν αἰσθησιν· καθ' ἣν δόξαν γενετὴν τὸν κόσμον καὶ δύο ἀρχὰς ὑπέθετο αὐτῷ τε καὶ τῶν ὅτως ὄντων, πῦρ

καὶ τὸ μὲν ἐν κατὰ τὸν λόγον ἐτίθει τοῖς πράγμασιν (ὁριστικὸς γὰρ καὶ ἐναῖος ὁ λόγος), τὸ δὲ κατὰ τὴν αἴσθησιν πλείω ὑπολαμβάνει πάλιν εἰς δύο συγκεκριμένας τὰς αἰτίας, πῦρ καὶ γῆ, εἴτ' ἔν θερμὸν καὶ ψυχρόν, δηλοῦσι δὲ καὶ μὴ ὂν. Anon. Urbin.

(*) ἕτεροι δὲ γενέσθαι, λέγει δὲ Παρμενίδην καὶ Μέλισσον καὶ Ἀναξαγόραν (1. Ξενοφάνη) τὸν διδάσκαλον Παρμενίδην, οἷσιν περὶ τοῦ παντός ὡς μίαν φύσιν ἀπεφάνηται. ὁ μὲν γὰρ Παρμενίδης ἔλεγε ἐν εἶναι τὸ ἐν καὶ ἀκίνητον καὶ πεπερασμένον, ὁ δὲ Μέλισσος ἐν καὶ ἀκίνητον καὶ ἀπειρον, ὁ δὲ Ξενοφάνης ἐν μόνον. διὸ φησι "τρόπον δὲ ὃ τὸν αὐτὸν πάντες ὅτε τὸ καλῶς ὅτε τὸ κατὰ φύσιν." μᾶλλον δὲ κατορθοῖ ὁ Παρμενίδης λέγων πεπερασμένον, διότι ἡ φύσις ὅσον τὴν καὶ εἶδος περιττώσιν, ὡς ἀπειρίαν· ἴδον ὅτος μᾶλλον καὶ καλῶς εἶπεν κατὰ τούτο γὰρ καὶ τῇ φύσει ἡκολούθησεν. ὁ δὲ Μέλισσος τὸ ἐκείνῳ, λέγων ἀπειρον· διὸ καὶ ἐν τῇ Φυσικῇ ἔλεγε ὅτι φορτικώτερος ὁ τὸ Μέλισσον λόγος ὑπάρχει. ὡδαμῶς ἐν ἐν τῇ νῦν σκέψει τῶν αἰτιῶν ἀρμόττει περὶ αὐτῶν λέγειν· εἰ γὰρ ἐν τὸ ἐν, φανερόν ἐστι ὅδον ὑπετίθετο αἷτιον ὅτε ὕλικόν ὅτε ἄλλο τι· ὅτε γὰρ γενεσθῶσι τι ἐκ τοῦ ἐνός, καθάπερ οἱ φυσικολόγοι οἱ ὑποτιθέμενοι ἐν εἶναι τὸ ὕλικόν αἷτιον καὶ τὰ ἄλλα ἐξ αὐτοῦ γενεσθῶσι· διὸ καὶ ἐν τῇ Φυσικῇ ἔλεγε ὅτι ἐξαχθῆναι ἐστὶν ὁ περὶ τούτων λόγος. Anon. Urbin.

τε καὶ γῆν, ὡς τὸ μὲν πῦρ ἐν τῇ δὲ γῇ μὴ ἐν καὶ τὸ ψυχρόν ἔλεγε· ὡς ὁ Δημόκριτος μόνος καὶ Δεύκιππος ἐν ταῖς ἀρχαῖς τὸ ἐν καὶ τὸ μὴ ἐν ἐτίθεντο. ἔλεγε δὲ ἴσους Παρμενίδης μὴ ἐν τὸ ψυχρόν καθὼ ὕλικῃ αἰτία μᾶλλον αὕτη, δοκεῖ δὲ ἡ ὕλη μὴ ὂν τι εἶναι. Alex.

(*) ὁ Ξενοφάνης πρότερος Παρμενίδην καὶ Μέλισσον ἐν εἰρη-986^a καὶ τὸ ἐν ὡδὲν παντελῶς ἐσαφῆνισε περὶ αὐτῷ· ὅτε ᾗ ἀκίνητον αὐτὸ εἶπεν ὅτε ἀπειρον ὅτε κινούμενον ὅτε πεπερασμένον, ἀλλ' εἰς τὸν ὅλον ὕμνον ἀποβλέψας, τούτ' ἐστὶ τὸν κόσμον, ἐν εἶναι φησι τὸ ἐν καὶ τούτο θεὸν ἀποκαλεῖ, τὸν κόσμον λέγων τὸ ἐν. εἰ δὲ τούτο, ὃ καλῶς ἔλεγε πάντως· ὁ ᾗ θεὸς δημιουργὸς τοῦ κόσμου ἐστὶ, καὶ ἐκ αὐτοῦ ὁ κόσμος θεός. ἔοικεν ὅν τὸν θεὸν λέγειν τὸ ἐν· ὃ ᾗ ὅτως ἡλιθίως εἶχεν. cod. Reg.

"συνδρευσκόντων" ἀντὶ τῷ ἐζητηκῶν τε καὶ πεφροντικῶν 987^a περὶ ὧν λέγομεν. ἡ συνδρευσκόντων ἡδὴ τῷ λόγῳ σοφῶν, τῶν ὧν εἰρήκαμεν· ὡς ᾗ ἐμνημόνευσεν ἡδὴ, τῶν λέγει ἂν συνδρευσκῆναι ἡδὴ τούτῳ τῷ λόγῳ καὶ οἷον παραγεγεννημένοι. "παρὰ μὲν τῶν πρώτων." ὑπομνησκει τῶν εἰρημένων ἀρχαίων, ὅτι οἱ μὲν ἀρχαιοτέροις τε καὶ πρώτοις σωματικῇ ἀρχῇ ἐποιον καὶ ὕλικῇ, ὡς ὕδωρ μὲν Θαλῆς πῦρ δὲ Ἰππασσός τε καὶ Ἡράκλειτος, καὶ τὰ τέτατοις ὅμοια· καὶ ἀέρα γὰρ, ὡς εἶρηκεν, ἐτίθεντο ἀρχὴν Ἀναξίμενης τε καὶ Διογένης. ἐν τέτοις δ' ἂν καὶ Ἀναξίμανδρος εἴη ὁ τὴν μεταξὺ φύσιν θέμενος, ἥς δόξης ἐμνημόνευσε ἐν τοῖς περὶ Γενέσεως. τοῦτος δὲ καὶ Δεύκιππος καὶ Δημόκριτος· καὶ ᾗ ὅτι ὕλικας τὰς ἀρχὰς ἔθεντο. "καὶ τῶν μὲν μίαν τῶν δὲ πλείους." ἔθεντο μίαν, 987^a ὡς Θαλῆς Ἀναξίμενης Ἡράκλειτος, πλείους, ὡς οἱ περὶ Δεύ-⁵ κιππόν τε καὶ Δημόκριτον· καὶ ᾗ τῶν πάντας αἱ ὕλεις ἀρχαὶ πλείους, καὶ καὶ Παρμενίδην. "παρὰ δὲ τῶν ταύτην τε τὴν αἰτίαν τιθέντων καὶ πρὸς ταύτην τὴν ὅδον ἢ κίνησιν." ταύτην μὲν τὴν ὕλικῇ. λέγει δὲ τὴν πρὸς ταύτην τιθεμένην τὴν ὅδον ἢ κίνησιν 30 Ἀναξαγόραν τε καὶ ὅσοι τὴν νῦν ἐν ταῖς ἀρχαῖς ἔθεντο ὡς ἀρχὴν ποιητικῇ, καὶ Ἐμπεδοκλῆα, ὅς τὴν φιλίαν καὶ τὸ νεῖκος προαίτις τοῖς τέτταρσι στοιχείοις, ἢ ὕλην ἢ αὐτῷ, ἀρχαῖς ἐχρήσατο· διὸ καὶ εἶπε τὸν μὲν μίαν θέσθαι τὴν ποιητικὴν ἀρχὴν, Ἀναξαγόραν λέγων, τὴν δὲ δύο, ὅτος ᾗ Ἐμπεδοκλῆς ἦν. Alex.

"μέχρι — εἰρήκασιν." Ἰταλικὸς μὲν τὸς Πυθαγορικὸς λέγει· 987^a ἐκεῖ ᾗ αὐτῶν Πυθαγόρας τὸ διδασκαλεῖον συνεχίστατο(*)· ἐν ᾗ⁹ Τάραντι. εἰπὼν δὲ μέχρι τῶν Ἰταλικῶν προσέθηκε τὸ "καὶ χωρὶς ἐκείνων," ἵνα μὴ ἐγκαταριθμῶμεν καὶ τούτους ταῖς λεγομέναις δόξαις, ἐπεὶ τῷ μέχρι τινὸς ἐστὶν ἀκρίβεια ὡς ἐκεῖναι τῷ μέχρι ἐγκαταριθμῶμεν τοῖς πρὸ αὐτῶν. τὸ δὲ "μέχρι" ὃ καὶ χρόνον λέγει ἂν· ὃ ᾗ πρὸ Πυθαγόρου Ἐμπεδοκλῆς, ὃ τῆς δόξης μνημονεύει ὡς ὅσης ἐν τοῖς μέχρι τῶν Ἰταλικῶν· ἀλλὰ τὸ μέχρι ἐπὶ τῆς ἐξαριθμώσεως τῶν δοξῶν ὧν καταριθμῶν(ν) πέχον(ν). πρῶτον ᾗ ἐκείνων

11. ἐν om. A. || 16. ὅς — 22. εἶναι om. A. || 16. praeterea ex ratione colligitur, quod praeter ens est nihil esse, non tamen unum esse aut non ens, cum hoc autem convertitur non quidem ens esse unum, sed unum esse ens Sepulv.

1. καὶ post. ἐν om. M. || 14. πεφροντικῶν A. || 18. εἶναι τὴν M. || 25. ὡς οἱ — 27. πλείους om. A. || 28. ταύτῃ utrobique M. || 36. ἐκεῖ μὲν γὰρ Πυθαγόρας L. || 37. Τάραντι τῆς Ἰταλίας. εἰπὼν L. || 39. ὡς καὶ ἐκεῖναι L.

τῶν δοξῶν, εἰδ' ὅτως τῶν Πυθαγορείων ἐμνημόνευσεν (*). εἰπὼν δὲ μέχρι τῆς τῶν Πυθαγορικῶν δόξης τὴν πλείους μαλακώτερον περὶ αἰτίας εἰρηκέναι, τῷ ἐν αἰτίῳ χρῆσθαι, τῷ ᾧ ὕλικῳ, χωρὶς τῶν δύο Ἀναξαγόρου τε καὶ Ἐμπεδοκλέους· ὅτοι ᾧ πρὸς τῇ ὕλικῃ καὶ τῇ ποιητικῇ προσέλαβον, ὁ μὲν ἐν τούτῳ λέγων ὁ Ἀναξα- 5 γόρας, ὁ δὲ διελὼν εἰς δύο, Ἐμπεδοκλῆς γάρ· ὁ ἐδήλωσε διὰ τῷ εἰπεῖν· πλὴν ὥσπερ εἴπομεν δυοῖν αἰτίαν τυγχάνουσι κεχρημέ- νοι, καὶ τούτων τὴν ἑτέραν οἱ μὲν μίαν ποῶσιν αἱ δὲ δύο, τῇ ἑτέρῃ

(*) p. 987 a 12. "καὶ τὴν μὲν μίαν." παρὰ μὲν τῷ Ἀναξαγόρῳ μίαν, παρὰ δὲ τῷ Ἐμπεδοκλέει δύο· ἐκεῖνος γὰρ ὡς ἔλεγε, ὅτος δὲ φιλικὸν καὶ 10 τοῖκος. περὶ ὧν μαλακώτερον οἱ παλαιοὶ εἶπον μέχρι τῶν Ἰταλικῶν καὶ αὐτοὶ δὲ καὶ χωρὶς αὐτῶν οἱ πρὸ αὐτῶν. "τοῦτον δὲ." Πυθαγορεῖοι δὲ καὶ αὐτοὶ δύο τὰς ἀρχὰς εἰρηκασί, τὸ πεπερασμένον καὶ τὸ ἄπειρον, τὸ δὲ ἐν ἐκ τούτων ἐποίησιν, καθὼς ἀνωτέρω ἐλέγομεν. λοιπὸν τὸν αὐτὸν τρόπον ἔλεγον ἐκεῖνοι καὶ οἱ Πυθαγορεῖοι κατὰ τὸ διττὸν τῶν ἀρχῶν· διέφερον δὲ ὅτοι πρὸς 15 ἐκεῖνους, ὅτι τὸ ἄπειρον κατὰ τὸ πεπερασμένον αὐτὰ ταῦτα φύσεις καὶ ὕσας ἐποίησαν, καὶ ἡ καθ' ὑποκειμένην ἑτέραν· διὰ τούτου γὰρ καὶ τὴν ὕσιν πάντων ἀριθμὸν ἔλεγον, ὅτι τούτῳ αὐτὸν τὸν ἀριθμὸν καὶ τὸ ἐν καὶ τὸ περιττὸν καὶ ἄρτιον κατηγοροῦν τῶν πραγμάτων, ὅς ὡς πάθῃ τινά, ἀλλ' ὡς εἰ τις κατηγορήσει ζῆσι καὶ ὕσιν τῷ ἀνθρώπῳ, ἄπειρ' ἔτερά ὅσα εἰσὶν ἄπειρ' εἰσὶν.

p. 987 a 23. "ὁ λεχθεὶς ὅρος." ἐπεχείρουν καὶ περὶ ὁρισμῷ λέγουσιν οἱ 20 τοῦτοι, ἀλλ' ἐπιπολεῖς ὀρίζοντο. ὁ γὰρ ὁρισμὸς ἴδιος θέλει εἶναι τῷ πράγματος καὶ μόνῳ τούτῳ εἶναι κακίῳ τούτῳ· οἱ δὲ ὥπερ ἂν πρῶτος ὑπάρξειν ὁ ὅρος, τούτῳ ἔλεγον τὴν ὕσιν εἶναι τῷ πράγματος ἐκεῖνῳ· τὸ δὲ καὶ ἄλλοις ἢ ὑπάρχειν, ὥς τε ἐν πολλὰ ἔχει. τίθησι δὲ καὶ περὶ τῷ τοῦτον, ὅτι τὸ διπλασίον πρῶτος ὑπάρχει τῇ δυάδι, ἀλλὰ καὶ τετράδι καὶ ἑξάδι καὶ ὀγδόδι καὶ δεκάδι. ἐκεῖνοι δὲ ἐνόμιζον ὕσας εἶναι τῆς δυάδος τὸ διπλασίον, ὥσπερ 25 τὸ ἀσύνητον πρῶτῃ τῶν ἀριθμῶν τῇ τριάδι ὑπάρχει, ἀλλὰ καὶ τῇ πεντάδι καὶ ἑπτάδι καὶ ἄλλοις πολλοῖς. καλῶς ἔν ὀρίζοντο· ὅδε γὰρ ἐποίησεν τὸς ὅρους ἀντιστρέφοντας.

p. 987 a 29. "μετὰ τὰς εἰρημένας φιλ." λοιπὸν λέγει περὶ Πλά- 30 τωτος ὡς νωτέρω, ὥς ἐποίησεν παρὰ τὰ καθ' ἑκάστῃ τινα ἰδίαν· ἐπεὶ γὰρ τῶν βεβότων ἐπιστήμη ἔκ ἐστιν, Ἡράκλειτος δὲ ἔκ ἐστιν ἐπὶ τῷ αὐτῷ δις βάψαι ἔλεγε, ὁ δὲ Κρατύλος ὅδε ἀπαξ· ὡς τὸ συνήθη ἢ Πλάτων γίγνεται, ὑπέλαβε καὶ ὅτος κατὰ τὴν πρῶτην τὰ εἶδη, πλὴν συνηροθεῖς καὶ παρὰ Σωκράτους, ὅς τις ἠδίκως γινώσκουσιν καὶ ἡ φυσικὴς τίως δὲ ὀρίζοντο τὸ καθόλου ὡς αἰδῶν καὶ ἡ τὸ καθ' ἑκάστον αἰεὶ γε μεταβάλλουσι. ἰδίαν γὰρ τίθεις κατὰ μέγεθος 35 τούτων ἔλεγε τὰ πολλὰ, ὁ καὶ ἀνόημα ἔλεγον ὡς μεταβάλλοντα αἰεὶ· μόνῃ δὲ τῇ λέξει πρὸς τὴν Πυθαγορείου διήλλαττε τὸ λεγόμενον· τῶν γὰρ Πυθαγορείων κατὰ μίμῃσιν λεγόντων τῶν ἰδίων τὰ παρόντα, αὐτὸς κατὰ μέγεθος ἔλεγε· τίς δὲ ἡ μίμῃσις καὶ τίς ἡ μέγεθος, ἀφῆκεν ἡμῖν ζητεῖν. Anon. Urbin.

ἡ κίνησις, ὡς λαίποι ἂν τὸ τινὲς ἐξ αὐτῶν (*). γράφεϊ) ἐν τισιν ἀντὶ τῷ μοναχώτερον "μονοχώτερον," ὁ ἐξηγούμενος οἱ μὲ σκο- 5 τεινότερον λέγουσιν, οἱ δὲ μαλακώτερον. ὅτε δὲ τὸ ὄνομα γνώρι- μόν, ὅτε ἀκόλουθον τοῖς προειρημένοις τὸς μέχρι τῶν Πυθαγο- ρείων εἰρηκτότας περὶ ἀρχῶν σκοτεινότερον εἰρηκέναι· μάλλον γὰρ ἔστιν εὐρεῖν σκοτεινότερον εἰρηκέναι τὰ ὑπὸ τῶν Πυθαγορείων λε- γόμενα. εἰ δὲ μαλακώτερον εἰπεῖν ἐβύλετο, ἐχρήσατο ἂν τῷ ὀνόματι αὐτῇ, ὥσπερ καὶ ἐν ἄλλοις. προελθὼν μάλιστα περὶ πά- 10 των τῶν εἰρηκτότων πρὸ αὐτῶν περὶ ἀρχῶν λέγει· "ἀλλὰ πάντες ἀμυδρῶς μὲν." τὸς δὲ Πυθαγορεῖας φησι δύο μὲ καὶ αὐτὸς τὰς ἀρχὰς λέγειν ὥσπερ καὶ ἄλλοι· τὸ ᾧ καὶ τὴν αὐτὴν εἰρηκασί τρόπον τούτῳ ἂν εἴη σημαντικόν. ἀλλὰ καὶ πρὸ ὀλίγου εἴρηκε καὶ αὐτὸς μόνῃ τῇ ὕλικῃ αἰτία κεχρησθῆναι, πῶς ἔν νῦν δύο λέγει; ἢ δύο λέγει ἐκ 15 εἰσῆ αἰτίων, ἀλλὰ δύο τὰς ἀρχὰς τὰς ὕλικας ἐποίησιν, ὥσπερ καὶ ἄλλοι· οἱ ᾧ γῆν καὶ πῦρ θέμενοι δύο καὶ αὐτοὶ τὰς ὕλικας ἀρχὰς ἐποίησαν. ἢ λέγει ὡς ἀράσκον αὐτοῖς, ἢ καὶ ἐπόμενον ἐξ ὧν ἔλεγον, τὸ εἶναι μὲ αὐτοῖς ὕλην τὴν ἄπειρον ἀριθμὸν (ὅτος δὲ ἦν ὁ ἄρτιος), εἶδος δὲ τὴν πεπερασμένην, ὅς ἦν ὁ περιττός· καὶ ᾧ προελθὼν ὅτως περὶ αὐτῶν μνημονεύει. πῶς δὲ δύο ἐστὶ αἱ ἀρχαὶ καὶ τὴν Πυθα- 20 γορείας, εἴγε, ὡς λέγει, τὸ πεπερασμένον καὶ τὸ ἄπειρον καὶ τὸ ἐν; τρεῖς ᾧ ὅτω γίγνεται. ἢ τὸ ἐν ἐκ τῶν ἑξῶ τούτων· προείρηκε ᾧ ὅτι ἀρτιοπερίττον ἔλεγον τὴν μονάδα· εἰ δὲ ἀρτιοπερίττον, καὶ πε- περασμένον καὶ ἄπειρον, ἄπειρον δὲ τὸ περιττὸν καὶ πεπερασμένον τὸ ἄρτιον κατ' αὐτὸς· ἀρχαὶ ᾧ κατ' αὐτὸς περιττὸν καὶ ἄρτιον πρῶ- 25 τῆς τῆς μονάδος. καὶ οἱ τὰς δέκα δὲ ἐναντιώσεις ἐν ταῖς ἀρχαῖς θέμενοι τῶν Πυθαγορικῶν εἶεν καὶ αὐτοὶ δυοῖν ἀρχῶν χρωμέναι· ἀνέγαγον ᾧ ταύτας εἰς τε τὸ ἀγαθὸν καὶ κακόν, τὴν μὲ ἑτέραν τῶν συσσοικῶν ἀγαθὸν τὴν δὲ ἑτέραν κακὸν λέγοντες. διαφέρει δὲ φησι τῶν ἄλλων τὴν τέτων δόξαν, καθ' ὅσον οἱ μὲ ἄλλοι τῷ ἄπειρῳ 30 ἐν τῇ ἀρχῇ χρῆσάμενοι ἢ τῷ πεπερασμένῳ ἄλλο τι καὶ σῶμα τὸ ἄπειρον καὶ τὸ πεπερασμένον ἐποίησαν, συμβεβηκὸς ἔχον τὸ ἄπειρον ἢ τὸ πεπερασμένον· οἱ μὲ ᾧ ὕδωρ ἄπειρον εἶναι, οἱ δὲ ἀέρα, οἱ δὲ τινα μεταξὺ φύσιν, ὡς Ἀναξίμανδρος· ὅτοι δὲ αὐτὸ τὸ ἄπειρον καὶ αὐτὸ τὸ πεπερασμένον ὑποκείδω λέγουσι· τὴν ᾧ ἄρτιον ἀριθμὸν 35 τῇ αὐτῇ φύσει ἄπειρον ὄντα (τὸ ᾧ ἀρτίῳ εἶναι ἀπειρῷ εἶναι ἐστὶ κατ' αὐτὸς) καὶ τὴν περιττὸν ὄντα τὴν πεπερασμένην φύσιν ὑπετί- θεσαν τοῖς ὅσι. τὸ ᾧ ἄπειρον ὅτοι ὁ συμβεβηκὸς ἔλεγον εἶναι ἐκεῖνους ὁ κατηγορεῖ) (κατηγοροῦν δὲ αὐτὸ τὸ ἀρτίον ἀριθμὸν), ἀλλ'

2. μαλακώτερον codd. legendum esse μοναχώτερον, patet ex paraphrasi. || 3. γὰρ om L. || 6. ε] Ἐμπεδοκλῆς L. || 8. καλ — b 1. κίνησις add L.

1. ὡ — 10. ἀμυδρῶς om L. || 2. μοναχώτερον] μαλακώτερον AF. || 10. τὴν πυθαγορείαν καὶ αὐτὴν φησι δύο τὰς L. || 11. κατὰ om F. || 12. σημαντικὸν τῷ τὸ δύο καὶ αὐτὸς λέγειν εἶναι τὰς ἀρχὰς. ἀλλὰ μὴν καὶ πρὸ ὀλίγου εἴρηκε L. || 13. κεχρησθῆναι καὶ πῶς ἔν L. || η] ἢ ὅπως L. || 14. αἰτίας, οἷον ὕλικῃ καὶ ποιητικῇ, ἀλλὰ L. || ἀρχὰς τὰς ἀρχαῖας ἀρχὰς, ὥσπερ L. || 16. ἢ μάλλον λέγει L. || αὐτοῖς τρεῖς πυθαγορείαις. ἢ L. || ἐξ ὧν om L. || 18. ὅτος L. || 19. πυθαγορείους L. || 20. λέγει F. || 21. τούτων] τῶν λοιπῶν δύο L. || 23. ἄπειρον δὲ — 25. καὶ] δύο ἄρα ἀλλ' ἢ τρεῖς τὰς ἀρχὰς ἔλεγον, εἴγε τὸ ἐκ τῶν δύο τούτων, καὶ ἀρχαῖ πρῶτης τῆς μονάδος τὸ ἄρτιον καὶ τὸ περιττὸν, ἐξ ἧς καὶ οἱ ἄλλοι ἀριθμοὶ ἐγενήοντο. καὶ L. || 27. γὰρ καὶ ταύτας εἰ καὶ τὸ κακόν L. || 28. συσσοικῶν om L. || κακὸν λέγοντες] τῶν κακῶν L. || 29. δόξαν (τούτου γὰρ ἐσθλῶς ἐστὶ τῷ αἰετῷ "τούτου δὲ προσκείμενον") τὰς ἀρχαῖς δηλοῦσι, "ὁ καὶ ἰδὸν ἐστὶν αὐτῶν", καὶ L. || ἄλλα, φυσικὰ δηλαδή, τῷ L. || 30. ἄλλο — 33. ὅτοι] καὶ αὐτὰ τούτως ἐχρῶντο, ἀλλὰ τὸ ἄπειρον ἔλεγον ἢ τὸ πεπερασμένον, τὸ δὲ ἄπειρον ἢ τὸ πεπερασμένον συμβεβηκὸς αὐτῶν, οἷον ὕδωρ ἢ ἀέρα ἢ καὶ τὸ μεταξὺ, ὡς Ἀναξί- 34. μανδρος ὁ Μιλήσιος· ὅτοι L.

ύσιν αὐτῷ. ἔνδ' ἐν τῷ τοσούτος εἶναι ὁ ἄρτιος ἀριθμὸς ἀπειρος κατ' αὐτὸς, ἀλλ' ἐν τῷ τοσούτος· πᾶν γὰρ ἄρτιον καθ' ἄρτιον ἀπειρον κατ' αὐτὸς. ὁμοίως δὲ καὶ τὸ ἐν ὕσιν αὐτὴν καθ' αὐτὴν, ἀλλ' ἔκ' ἄλλω· τῷ ὄντι ὑπάρχειν τὸ ἐν εἶναι. ἀλλὰ διὰ τὰ ταῦτα εἶναι τὸ ὑποκείμενον, ἔλεγον ἀριθμὸν αὐτῷ τὴν πάντων ὕσιν, ὡς ἐκ τῶν ἀριθμῶν πάντων τῶν ὄντων συγκατεμένων· ὡς γὰρ οἷς πῦρ ὑποκείμενον, πῦρ ἢ ὕσιν πάντων, ὅτω καὶ οἷς ἀριθμὸς, ἀριθμὸς ἢ πάντων ὕσιν. λέγει δὲ περὶ αὐτῶν ὡς ἐπιχειρησάντων μὲν πρώτων καὶ τί ποτε ἔστιν ἕκαστον τῶν ὄντων ἀποδοῦναι καὶ ὀρίξεσθαι, λίαν μέντοι πρᾶγμα τευσαμένον τῷτο. ἀπλῶς καὶ ἀβασανίστως καὶ χωρὶς τοῦ ἐπιστάσεως τινος. καὶ ἐπὶ τούτοις ἐκτίθεσθαι τὴν δόξαν αὐτῶν, ἣν εἶχον περὶ τούτων. ὡς γὰρ πρῶτον ὑπᾶρχεν ὁ λεγόμενος ὁρος ὑπ' αὐτῶν, ἐκεῖνο ἔλεγον εἶναι τὸ ὑπὸ τῷ ὁρισμῷ δηλούμενον, καὶ τὴν ὕσιν τὴν τῷ πράγματι τὴν ὑπὸ τῷ ὁρισμῷ δηλούμενην ἐκεῖνο ἔχον ἔλεγον. οἷον τὴν φύσιν λέγοντες, εἰ ὅπως ἔτυχεν, ἰσότητα, καὶ διὰ τῷτο ὑπολαμβάνοντες λόγον αὐτῆς εἶναι τὸ ἰσάκεις ἴσον, ὡς πρῶτον τῶν ἀριθμῶν ὑπᾶρχε τῷτο, τῷτον τὴν ἀριθμὸν ἔλεγον φύσιν, ταυτὲ πᾶντες τῷ ἡγμένῳ ταυτὲν εἶναι διπλάσιον καὶ δυάδα, ἐπειδὴ πρώτη ταυτὴ τὸ διπλάσιον ὑπάρχει. ἦν τῶα δόξαν εὐθύων προσέθηκεν ἄλλ' — συνέβαινε (v. 25). id.

(1) ἄλλοι δὲ τινες καὶ πρὸς τὴν ὕλην αἰτία καὶ ποιητικὴν εἰρήκασιν, καθάπερ Ἐμπεδοκλῆς καὶ Ἑρμότιμος καὶ Ἀναξαγόρας, οἱ μὲν τῶν ὄντων, οἱ δὲ φύσιν καὶ φύσιν. καὶ οἱ μὲν Ἐμπεδοκλῆς δύο ὑπετίθετο εἶναι τὰ ποιητικά, καὶ τὸ φύσιν καὶ τὴν φύσιν, οἱ δὲ περὶ Ἑρμότιμον μίαν τὴν φύσιν. ἤρξαντο ὅν οἱ παλαιοὶ φυσικοὶ πρὸ τῶν Ἰταλικῶν, φημι δὲ τῶν Πυθαγορείων· καὶ συνήμασαν γὰρ συνεπεξετάθησαν τοῖς Πυθαγορείοις. μέχρις ὅν τῶν Ἰταλικῶν ἐγένοντο καὶ πάλιν χωρὶς ἐκείνων. "μεσιμώτερον" εἰρήκασιν, ταυτέσι μεσιμώτερον, ἦγον σκοτενότερον ἢ μαλακώτερον· ἔνδ' διηρθρωμένως εἰρήκασιν οἱ Πυθαγόρειοι περὶ τῶν ἀρχῶν. πλὴν οἱ μὲν αὐτῶν μίαν ποῖσιν τὴν ἀρχὴν τὴν ὕλην, οἱ δὲ δύο· πρὸς γὰρ τὴν ὕλην ὑπετίθεντο καὶ ποιητικὴν, ὡς περὶ οἱ περὶ Ἀναξαγόραν. "οἱ δὲ Πυθαγόρειοι δύο μὲν τὰς ἀρχὰς καὶ τὴν αὐτὴν εἰρήκασιν τρόπον." φησὶν ὅτι καὶ οἱ Πυθαγόρειοι δύο ἀρχὰς ὑπετίθεντο ὁμοίως, ὕλην καὶ ποιητικὴν. διαφέρουσι δὲ ἐκείνων, ὅτι οἱ μὲν ἐν τῶν ζοιχείων εἰρήκασιν τὴν ἀρχὴν, οἷον πῦρ ἢ ὕδωρ ἢ τι τοῦτο λέγοντες τὸ πεπερασμένον καὶ τὸ ἀπειρον· αὐτοὶ δὲ οἱ Πυθαγόρειοι ἐτέρας φύσεις ὑπετίθεντο αὐτὸ καθ' αὐτὸ εἶναι τὸ ἀπειρον, καὶ ἐξ αὐτῷ γίνεσθαι τὴν ἀπειρίαν, καὶ πάλιν αὐτὸ καθ' αὐτὸ πεπερασμένον, καὶ ἐξ αὐτῷ γίνεσθαι τὴν πρόδον τῶν πεπερασμένων, ταυτέσι τὴν λόγον τῶν εἰδῶν καὶ τῆς ὕλης. καὶ ἀληθῶς λέγει Ἀριστοτέλης, αὐτὸ ὅν τὸ ἐν ὕσιν εἶναι τούτων ἔλεγον ὡς κατηγοροῦν· διὸ καὶ τὴν ἀριθμὸν εἶναι τὴν

ὕσιν πάντων ἔλεγον, ἐπειδὴ καὶ τὰ πάντα ἐξ ἀριθμῶν συνεσθῆναι ἔλεγον. περὶ τούτων ὅν τῶν τὸν τρόπον ἀπεφίχαντο, ἤρξαντο δὲ λέγειν καὶ περὶ τῶν τί ἐστι, φημι δὲ περὶ τῶν ὁρισμῶν· ἔλεγον γὰρ ὅτι τὸ πρῶτον τῶν ὑπάρχον τῷτο ἔστιν ὁ ὁρισμὸς αὐτῷ, οἷον ἐπεὶ πρῶτως ὑπάρχει τῇ ἐπιφανείᾳ τὸ χρῶμα, καὶ χρῶμα ἄρα ὁρισμὸς ἐστὶ τῆς ἐπιφανείας, καὶ πάλιν ἐπειδὴ τὸ διπλάσιον ὑπάρχει τῇ δυάδι, ὁρισμὸς τῆς δυάδος τὸ διπλάσιον. εἰ δὲ ὁρισμοὶ θέλουν ἀντιτρέφειν πρὸς τὰ ἀριστά, ἔκ' ἀντιτρέφει δὲ· ἔνδ' εἴ τι διπλάσιον, δυάς· τὰ γὰρ ὁκτὼ διπλάσια μὲν ἐστὶν, ἔνδ' δυάς δὲ. εἰ δὲ τῷτο ὑποτίμεθα, πολλὰ ἔσται τὸ ἐν· εἰ γὰρ ἡ δυάς διπλάσιον, πολλὰ δὲ τὰ διπλάσια, πολλὰ ἔσται καὶ ἡ δυάς ἐν ὅσα πρᾶγμα· ἔσται γὰρ καὶ ἡ καὶ ἡ καὶ ἡ καὶ ὅσα ἄλλα τοιαῦτα. καὶ ὅπως μὲν ὁ Ἀριστοτέλης, εἰδέναι μέντοι χρὴ ὡς οἱ Πυθαγόρειοι, ὡς φησὶν ὁ ἡμέτερος φιλόσοφος Ἀμμωνίος, τὴν δυάδα ἀντὶ ἀρτίου ἀριθμοῦ ἐλάμβανον, καὶ ἔλεγον ὅτι ἡ δυάς διπλάσιον, καὶ ὅπως ἀντιτρέφει πρὸς τὸ ὁρίον· εἴ τι γὰρ διπλάσιον, τῷτο καὶ ἄρτιον, εἴ τι ἄρτιον, τῷτο καὶ διπλάσιον· καὶ τὰ ἢ γὰρ ἄρτια καὶ ὅσα τοιαῦτα. ἐπεὶ ὅν πρῶτον ἔστιν ἡ δυάς ἐν τοῖς ἀρτίοις, τῷτο χάριν ἐλάμβανον τὴν δυάδα ἀντὶ πάντες ἀρτίου ἀριθμοῦ, καὶ ὅπως ὠρίζοντο ὕγιως. Asclep.

(2) πλὴν διαφέρουσιν ἐκείνων, ὅτι οἱ μὲν πρὸ αὐτῶν φυσικοὶ ἐν τῇ ἢ πολλὰ ὑποτιθέντες καὶ τῶν τὸ πέρασ ἢ τὸ ἀπειρον κατηγόρου, ὅτοι δὲ αὐτὸ καθ' αὐτὸ εἶναι τὸ ἀπειρόν φασι καὶ ἐξ αὐτῶν γίνεσθαι τὴν ἀπειρίαν, καὶ πάλιν αὐτὸ καθ' αὐτὸ τὸ πέρασ καὶ ἐξ αὐτῷ γίνεσθαι τὴν πρόδον τῶν πεπερασμένων. ἡγίττοντο δὲ διὰ τούτων τὴν λόγον τῶν εἰδῶν καὶ τῆς ὕλης. cod. Reg.

"ἀλλ' — συνέβαινε." πολλὰ γὰρ αὐτοῖς τὸ ἐν ἐγένετο· ὡς γὰρ αὐτῶν λέγοντι ταυτὲν εἶναι δυάδα τε καὶ διπλάσιον πολλὰ ἢ δυάς γίνεσθαι (πάντα γὰρ οἷς ὁ τῷ διπλάσιον λόγος ἐφαρμόττει), ὅτω καθεκίνοισι ἕκαστον τῶν πραγμάτων πολλὰ ἐγένετο ὅπως λέγουσιν. εἰ γὰρ φύσιν κατ' αὐτὸς ὁ ἀριθμὸς ὡς πρῶτον ἐφαρμόζει τὸ ἰσάκεις ἴσον, γίνεσθαι μὲν αὐτοῖς ὁ ὁρισμὸς τῆς φύσεως τὸ ἰσάκεις ἴσον, τῷτο δὲ ὄντος τῷ ὁρισμῷ αὐτῆς πάντες οἷς ὅτος ὁ ὁρισμὸς ἐφαρμόζει οἱ ἀριθμοὶ φύσιν ἔσονται, ὅτω τε πολλὰ τὸ ἐν ἔσται. ἐκεῖνοι μὲν γὰρ ὡς πρῶτον ὑπᾶρχε τῶν ἀριθμῶν ὁ λόγος, τῷτον ἐνόμιζον ἐκεῖνον εἶναι τὴν ὕσιν τῷ πράγματι· ὅχι ὅτω δὲ συμβαίνει· ὡς γὰρ ἐν ἐφαρμόζει ὁ ὁρισμὸς πρᾶγματι τῶν, ἐκεῖνο ἐστὶ τὸ πρᾶγμα ὃ ὁ ὁρισμὸς, καὶ ἀντιτρέφει ἀλλήλοισι. πολλὰ δὲ ἐστὶ τὰ ἰσάκεις ἴσα· καὶ γὰρ τὰ τέτταρα καὶ τὰ ἑννέα καὶ τὰ ἑκαταίδεκα διαφέροντες ὄντες ἀλλήλων ἀριθμοὶ φύσιν ἔσονται· ὅπως δὲ ἐν ὅσα ἢ φύσιν πολλὰ γίνεσθαι, ἐπεὶ καὶ τὸ ἰσάκεις ἴσον τῷ τὸν λόγον τὸν αὐτὸν εἶναι, ἐν ἔθεντο φύσιν, καὶ πολλῶν ἀληθεύει. τὸ δὲ αὐτὸ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων συμβαίνει αὐτοῖς. ἢ ἐστὶ τὸ λεγόμενον τοῦτο. εἰ καθ' ὡν πρῶτον

7. ἢ post πῦρ om. M. || ἀριθμὸς om. A. || 8. λέγω M. || 15. expectes οἷον τὴν δικαιοσύνην. in vulgata vero (τὴν φύσιν) tuenda consentiunt et codices et interpretes Lat. || 20. προσέθηκεν A. || 30. πλὴν ἐν οἱ A.

1. συνίστασθαι B. || 17. πρώτη ἰσὴν B. || 30. πρῶτος M. || 34. λόγος ὅτος, ἐνόμιζον ἐκεῖνον M. || 39. δὲ] τε A. || 40. τὸν post τῇ om. A. || 41. ἀληθεύει codd., Sepulv. vere dicitur. || αὐτὸ τῷτο καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων τούτοις συμβαίνει ὅπως λέγουσιν. ἢ ἔσται τὸ λεγόμενον τὸ "εἰ δὲ μή, πολλὰ τὸ ἐν ἔσται," τοῦτο. εἰ καθ' ὡν πρῶτον ὁ ἀριθμὸς ἀληθεύεται, ταῦτα αὐτὰ ἔσται τοῖς κατ' αὐτὸς λεγομένοις L.

ὁ λόγος ἀληθεύει, ταῦτά ἐστι τὰ αὐτὰ τοῖς κατ' αὐτῶν λεγομένοις, πολλοὶ δὲ λόγοι ἐν πρώτῳ ἐφαρμοζοῦσι (τὸν αὐτὸν γὰρ ἀριθμὸν, εἰ ὅταν τύχοι, ἔλεγον καιρὸν καὶ Ἀθηναῖον), πολλὰ ἄρα ἔσται ὁ αὐτὸς καὶ εἰς ἀριθμὸς, πολλῶν ἐφαρμοζόντων αὐτῷ λόγων διαφερόντων. Alex.

987^a. "παρὰ — ἄλλων." τούτῳ καὶ τῶν ἄλλων πάντων τῶν μετ' ἐκείνου. id.

987^a. 29. ἔξῃς τὴν Πλάτωνος ἐκτίθεσθαι δόξαν, καὶ τὰ μὲν πολλὰ φησι τοῖς Πυθαγορείοις αὐτὴν ἀκολουθεῖν, τὰ δὲ καὶ ἰδίᾳ θέλει. ὡς ἰδὼν ἐν τῇ αὐτῇ καὶ τ. περὶ τῶν ἰδεῶν (*). καὶ λέγει πόθεν ἐκινήθη ἐπὶ τὴν ἰδέαν θέλει, καὶ ἰσχυρὸν ὅτι παρὰ μὲν Κρατύλῳ ἔλαβε, συνήθης αὐτῷ γενόμενος ὅτι Ἡρακλείτῳ, ὅτι πάντα τὰ αἰσθητὰ ἐν ῥύσει ἐστὶ καὶ ὑπόκειται ἱσθῆναι, καὶ ταύτην ἐφύλαξε τὴν δόξαν ὡς ἀληθῆ. Σωκράτης δὲ ἐν τοῖς ἡθικοῖς πεπραγματευμένον καὶ τὸ καθόλου ζητήσας (διαλαμβάνων γὰρ περὶ καλῶς καὶ τῶς ἄλλης ἐξήτει καθόλου τί τὸ καλὸν ἐστίν, ὃ τότε τὸ καλὸν λαμβάνων), καὶ ὀρίσεσθαι τὸ προκείμενον αἰεὶ πειρωμένον. λέγει δὲ περὶ Σωκράτους ὡς μὴ πραγματευσαμένου περὶ τῶν φυσικῶν. πῶς δὲ λέγει Σωκράτην πρῶτον ἐπιστῆσαι περὶ ὁρισμῶν, εἶγε καὶ οἱ Πυθαγόρειοι ταύτην ἐπειρώοντο ποιεῖν, ὡς προείρηκεν, ὄντες αὐτῷ πρεσβύτεροι; ἢ ὅτι ἐκείνοι, ὡς εἶπε, μαλακῶς καὶ ἀμεθοδῶς. ἀποδεξάμενος ὅν Σωκράτης τὴν περὶ τῶν ὁρισμῶν τε καὶ τὸ καθόλου πραγματείαν, ὑπέλαβε τύτῳ ἑτέρων τινῶν γίνεσθαι τε καὶ εἶναι φύσεων καὶ τῶν αἰσθητῶν τινός, ὅθεν τὸ ἐπὶ τούτοις καθόλου, τῷ ταῦτα καὶ τὰ ἐν τούτοις πάντα, ἐν οἷς καὶ τὰ καθόλου, αἰεὶ ῥεῖν τε καὶ μεταβαλλεῖν καὶ μηδέποτε ἐπὶ τῆς αὐτῆς φύσεως μένειν. διὰ καὶ ἀδύνατον εἶναι τὸ κοινὸν καὶ καθόλου ὅρον (τοῦτο γὰρ οἱ ὁρίσται) τῶν αἰσθητῶν τινός εἶναι. διὰ ταῦτα μηδὲ ὁρίσθαι εἶναι τῷ μηδὲ εἶναι ταῦτα. καὶ ταύτας δὲ τὰς φύσεις τὰς παρὰ τὰ αἰσθητὰ, ὡς οἱ ὁρίσται εἰσιν, ἰδέας προσηγόρευσεν, ἀφ' ὧν καὶ τὰ αἰσθητὰ εἶναι τε καὶ λέγεσθαι. id.

(*) ἐκθέμενος τὰς τῶν Πυθαγορείων δόξας καὶ τῶν ἄλλων, τῶν φυσικῶν, περὶ τῶν γινώσκαι ποίας ἀρχαῖς τῶν ὄντων ἐκτέρητο, ἐντετυθεν ἐκτίθεσθαι καὶ τὴν Πλάτωνος δόξαν, βυλόμενος δεῖξαι ποίας ἀρχαῖς τῶν ὄντων καὶ αὐτὸς ἐκτέρητο, καὶ φησιν ὅτι τὰ πολλὰ τοῖς Πυθαγορείοις ἠκολούθησεν. ἡμεῖς δὲ φάμεν ὅτι καὶ τὰ πολλὰ αὐτῶν ἄλλα τὰ πάντα. Πυθαγόρειος γὰρ ἦν φιλόσοφος, εἰ καὶ μὴ πᾶσι

ἐκτέρησεν τοῖς παραπετάσμασιν αὐτῶν. οἱ γὰρ Πυθαγόρειοι μὴ οὐκ ἐκτέρητο ἄλλα συμβόλοις, ἵνα καὶ μένωνσιν οἱ ἀκρίβειαι μέχρι τῶ φαινομένου, μὴ ἀδικηθῶσιν, ὥσπερ ἐπὶ τῶν Πυθαγορείων. πρὸς τούτοις δὲ σαφῶς οὐκ ἐβύλοντο ἐκθέσθαι διὰ τὸ μὴ καταφανῆ γενέσθαι τὴν αὐτῶν σοφίαν καὶ σπουδῆν. Asclep.

"καὶ μέθεξιν — εἶδεν" (*). εἰπὼν τὰ δὲ αἰσθητὰ παρὰ ταῦτα καὶ καὶ ταῦτα λέγεσθαι πάντα (παρὰ ταῦτα γὰρ ὅσα καὶ ἄλλα τούτων ὄντα), καὶ ταῦτα λέγεσθαι, ὃ ἐξηγήσατο διὰ τὸ καὶ μέθεξιν γὰρ εἶναι ἔχει τὰ πολλὰ τῶν αἰσθητῶν, εἴτα πᾶσι τὰ πολλὰ ἐξηγήσας προσέθηκε τὸ "τῶν συνωνύμων τοῖς εἶδεσιν," ὃ ἴσων ἂν εἴη τοῖς συνωνύμοις αὐτοῖς εἶδεσι. τὰ γὰρ συνώνυμα τοῖς εἶδεσι τοιαῦτα. τούτο δὲ ἐστὶν ὅτι μὴ πάντων τῶν αἰσθητῶν ἔλεγον εἶναι ἰδέας. τῶν γὰρ καὶ χέσιν τῶν ἐν τοῖς πρὸς τι οὐκ ἔθεντο εἶναι ἰδέας, ἀλλ' ὅθεν τῶν παρὰ φύσιν τινός, ὅθεν ὅλως τῶν κακῶν. ἢ εἴη ἂν λέγων "τὰ πολλὰ" ἀντὶ τῶ τὰ αἰσθητὰ, ὡς εἶναι τὸ λεγόμενον, καὶ μέθεξιν τὰ πολλὰ τε καὶ αἰσθητὰ ἐστὶ τῶν εἰδῶν τούτων ὅς ἐστι συνώνυμα. οἱ γὰρ ἀνθρώποι καὶ μέθεξιν ἀνθρώπου καὶ ἵππου ἵππου (*) ὡς εἶναι τὸ λεγόμενον, καὶ μέθεξιν γὰρ εἶναι ἔχει τὰ αἰσθητὰ τε καὶ συνώνυμα τοῖς εἶδεσιν, τὴν τῶν εἰδῶν. δύνασθαι καὶ ὅταν τις ἀκρίβειαν τῆς λέξεως. καὶ μέθεξιν γὰρ τῶν εἰδῶν εἶναι τὰ πολλὰ, πολλὰ δὲ ταῦτα τὰ συνώνυμα ἀλλήλοις. τὰ γὰρ πολλὰ καὶ συνώνυμα ἀλλήλοις εἶναι ἔχει καὶ μέθεξιν ἰδέας μιᾶς. ὃ γὰρ πάντα μιᾶς ἰδέας μετέχει, ἀλλ' ὅσα ὁμοειδῆ τὰ ἐστὶν ἀλλήλοις καὶ συνώνυμα. ὃ γὰρ αὐτῶν ἰδέας λέγει τὰ αἰσθητὰ συνώνυμα εἶναι, ἰσχυρῶν τὴν Πλάτωνος δόξαν, ὁμωνύμως ἐκείνῳ λέγοντος τὰς ἰδέας τοῖς γινόμενοις πρὸς αὐτάς. ἢ καὶ καὶ Πλάτωνας οὐκ ὁμωνύμως ἂν εἴεν αἱ ἰδέαι τοῖς πρὸς αὐτάς, ἀλλὰ συνώνυμα. ἐν οἷς γὰρ καὶ τῷ ὁμωνύμῳ ὁνόματι, κοινότερον ἀντὶ τῶ συνωνύμου χρῆσθαι. εἰ γὰρ μὴ καὶ τὸ λέγον καὶ τὸ εἶδος ὁμοίωσιν τῇ ἰδέᾳ τὰ πρὸς αὐτήν, καὶ τὸ ἐν ἄλλοις ὅθεν γὰρ ἐκείναις ἄλλο ὑπάρχει, ὅθεν τι αὐταῖς συμβέβηκε. τὰ δὲ καὶ τὸ εἶδος ὁμοία συνώνυμα. εἰ γὰρ ὁ αὐτοῦ ἀνθρώπου εἶδος τί ἐστὶν ἀπλὸν, δῆλον ὅτι τὸ ὁμοιωμένον αὐτῷ καὶ τὸ εἶδος ἂν ὁμοιωτά. ἀλλὰ μὴ καὶ οἱ ὁρίσται καὶ τὸ εἶδος καὶ τῶν ἐνυλίων. ὥστε εἰ καὶ τὸ εἶδος ὁμοίον εἰσιν οἱ ἀνθρώποι τῇ ἰδέᾳ ὅθεν ἄλλο ὅσον, καὶ ὁ ὁρίσταις αὐτῶν ὁ αὐτὸς καὶ τῆς ἰδέας εἴη. ἔτι-εἰ καὶ μὴ ὁρίσταις ταῦτα ἀλλὰ τὰ εἶδη, ἄλλοι γὰρ ἄριστοι ἐκείνων καὶ ἐπὶ τούτων λέγονσιν (*).

1. ἀληθεύει F. || 3. ὅταν ἔτυχε, τὸ γ' ἔλεγον L. || ἔλεγον καὶ καιρὸν F. || 4. καὶ εἰς οἱ A, καὶ εἰς ἔστι ante πολλῶν L. || 9. αὐτῶν M. || 13 — b 1. apud Asclep. || 14. πραγματευσαμένου καὶ ἐν τούτοις τὰ Asclep. || 17. πειρωμένον M. || πειρωμένος, περὶ δὲ τῶν φυσικῶν ὕδιν, φησὶ, ἐπραγματεύσατο. πῶς λέγει περὶ Σωκράτους Asclep. || 19. πυθαγορείοι ἐπειρώοντες τούτο Asclep. || 24. καθόλου ταῦτα γὰρ καὶ Asclep. || 26. αὐτῆς om Asclep. || καὶ A. || 27. διὰ διὰ τὸ Asclep. || 28. τῷ μὴ μένειν τὰ αὐτὰ Asclep., haec inepta esse definiendo, quoniam ne esse quidem Sepulch. || 29. αἰσθητὰ, φησὶ δὲ τὰ καθόλου, ὅτι οἱ ὁρίσται ὑπάρχουσιν, ἰδέας προσηγόρευσε, τὰ δὲ αἰσθητὰ ἔφασκεν εἶναι Asclep. || 32. ἀρχαῖς ἐκτέρητο τῶν ὄντων A. || 35. πολλὰ τοῖς πυθαγορείοις ἄλλα A.

3. τῶν φαινομένων A. || 12 — 14. apud Asclep. || 13. σχέσιν τε καὶ τῶν πρὸς τι Asclep. || 14. περὶ Asclep. || ὅτε δὲ ὅλως Asclep. || 16. μέθεξιν γὰρ τὸ εἶναι τὰ M. || 16 — 21. μέθεξιν ὅτι τῶν εἰδῶν ὑπάρχουσιν τὰ πολλὰ, συνώνυμα ὅσα ἀλλήλοις τὰ πολλὰ. ὅτι γὰρ τῶν εἰδῶν συνώνυμα. τὰ Asclep. || 22. κατὰ μέθεξιν τὸ εἶναι ἔχει Asclep. || μιᾶς post πάντα om Asclep. || 23. συνώνυμα ὡς ἀνθρώποι, ἵπποι, βόες ἀλλήλοις. ὃ γὰρ Asclep. || 25. δεῖξαι, ἐκείνῳ ὁμωνύμως λέγοντος τὰς ἰδέας ὡς τὰ ἀφ' ὧν καὶ πρὸς αὐτὰ. ἢ ὅθεν κατὰ πλάτωνα ὁμωνύμοι, αἰεὶ δὲ τοῖς Asclep. || 28. χρῆσθαι M. || 32. φανερὸν ὅτι τὸ ὁμωνύμως Asclep. || αὐτὸ M. || ὁμοιωτά Asclep., ὁμοιωτά AF. || 34. εἶδος οἱ ἀνθρώποι τὸ εἶναι ἔχουσα, ὁμοίον ἂν εἴη τῇ ἰδέᾳ Asclep.

τὴν ζῶσαν λαγυνὴν θητὴν καὶ τῶν αἰσθητῶν ἀνθρώπων κατηγορεῖται, εἰ καὶ μὴ κυρίως τούτων ἐστὶν ὁ ὁρισμός. Alex.

(*) γρ. ἔν ται καὶ ὅτως: "τὰ πολλὰ τῶν συνωνύμων τοῖς 987
10. εἰδέναι." cod. Reg.

(*) τὰ καθ' ἕκαστα καὶ κατ' μέρος ταῦτα καὶ αἰσθητὰ τῶν πραγ- 5
12. μάτων ἐν μετέξει, φησὶν, ἔλεγον ὁ Πλάτων εἶναι τῶν ιδεῶν αἰδιῶν ὅσων καὶ καθόλου ὄντα, λεγόμενα ὁμωνύμως τοῖς εἰδεσι. τὸ δὲ "τῶν συνωνύμων" εἰ μὴ ἀπὸ τῶν ὁμωνύμων, ὡς εἰπομεν, ἐξελά-
βοντο, οἱ δὲ ἀπὸ τῶν συνωνύμων. τὰ γὰρ πολλὰ τῶν συνωνύμων, ὡς οἱ καθ' ἕκαστα πάντες ἄνθρωποι, οἱ εἰσὶν ἀλλήλοις συνωνύμοι, 10
καὶ οἱ ἑκάστη καὶ τῶν ἄλλων ἕκαστοι, μετέξει τῶν ιδεῶν εἰσιν. εἰρηκε δὲ τούτο "τὰ πολλὰ" διὰ τὸ μὴ πάντων ιδεῶν τὸν Πλάτωνα τίθεσθαι τῶν γὰρ καὶ ἄλλων, οἷον τῶν πρὸς τι, ἢ ἐπιθετο ιδεῶν, ἀλλ' ὅθεν 15
τοσὶν τῶν παρὰ φύσιν, ὅθεν ὅλως τῶν κακῶν. id.

(*) ἰστέον δὲ ὅτι εἶπεν ὁ Πλάτων ἐν τῷ Παρμενίδῃ περὶ αὐτῶν 15
9. ἔτι τὰ ἐπιφύενα τῷ ἀγαθῷ πάντα ὅτως γίνονται. πάντα γὰρ ἐφείναι τῷ ἀγαθῷ καὶ πλωτὰ καὶ πεζὰ καὶ ἀέρια, ὡς φησὶ καὶ ὁ Ἀριστοτέλης. καὶ μίμησιν ὅν λέγουσιν οἱ Πυθαγόρειοι γίνεσθαι τὰ ἄλλα τῶν πρώ-
των ἀριθμῶν, ὅς καὶ λέγουσι κυρίως εἶναι καὶ ἐξ αὐτῶν τὰ ἄλλα γί-
νεσθαι, φησὶ δὲ ἐκ τῆς μονάδος καὶ τῆς δυάδος, ταῦτον δὲ εἰπεῖν ἐξ 20
ὑλῆς καὶ εἰδός. Asclep.

"τὴν — μετέβαλε." τούτῃ μετέθηκε. τὴν γὰρ ὑπὸ τῶν 987
10. Πυθαγορικῶν μίμησιν λεγομένην αὐτὴς μεταβαλὼν μετέβη εἰπε. ταύτην δὲ τὴν μετέβη τὴν καὶ μίμησιν τὴν ἑξὶ καὶ πῶς γίνετο, ὅτε τῶν Πυθαγορικῶν τις ὅτε Πλάτων ἀπέδουσαν, ἀλλ' εἶπεν ἐν κοινῷ 25
ζητεῖσθαι πῶς γίνετο καὶ τίνα τρόπον. εἶπε δὲ τούτο καὶ ὑπὸ Πλά-
τωνος ἐν τῷ Παρμενίδῃ δηλοῦσθαι. εἶπε δ' ὅτι οἱ Πυθαγόρειοι λέ-
γοντες καὶ μίμησιν τῶν πρώτων ἀριθμῶν, ὅς ἔλεγον κυρίως εἶναι 987
14. αἰσθητὰ καὶ τὰ εἰδη. ἰσορεῖ καὶ τούτο ὅτι Πλάτων τὰ μαθηματικὰ 30
μεταξὺ φύσεως καὶ ὁσίας τῶν τε ιδεῶν καὶ τῶν αἰσθητῶν ἔθετο. μεταξὺ γὰρ αὐτῶν κατ' αὐτόν, διαφέροντα τῶν μὲν αἰσθητῶν τῷ αἰδέσθαι τε εἶναι καὶ ἀκίνητα παντάπασιν, τῶν δὲ ιδεῶν τῷ τὰς μὲν 35
ιδεῶν ἐν τι τῷ ἀριθμῷ εἶναι, τὰ δὲ μαθηματικὰ τὴν ἐν τοῖς πολ-
λοις, τούτῃ τοῖς αἰσθητοῖς καὶ τοῖς καθ' ἕκαστα, δηλοῦν ὁμοιότητα, ἐνυπάρχοντα τούτοις (*). ὃ γὰρ ἐστὶν αὐτὰ καθ' αὐτὰ ὑφεζῶτα, ἀλλ' ἐπινοεῖται χωριζέσθαι γὰρ τῶν ἐνυλῶν τῆς τε ὑλῆς καὶ τῆς κινή-
σεως, καθ' ἃ καὶ μετ' ὧν ἔστιν αὐτοῖς τὸ ὑφίστασθαι, καταλείπειν τὰ 40
μαθηματικὰ τὴν ἐν τοῖς ἐνυλῶν καὶ πολλοῖς καὶ διαφέρουσι καὶ τὰ
ὑλικά συμπτώματα ὁμοιότητα δηλοῦν. ἡ δὲ μὲν ἀληθὲς ὅτως ἔχει, 40

δὲ μὴν Πλάτων ὅτως ἔλεγεν, ἐξ γε φύσεως αὐτὰς καὶ ὁσίας καθ' αὐτὰς τε καὶ αἰδῶν ἐπινοεῖται ἀλλὰ λέγει αὐτὰς "πολλὰ ὅμοια" εἶναι ἐπὶ τῶν μαθηματικῶν, ὡς ἔχει ἐνὸς καὶ τὸν ἀριθμὸν ἐκείνῃ αὐτῶν ὄντος. πολλὰ γὰρ κατ' ἀριθμὸν τὰ μαθηματικὰ τρίγωνα καὶ τετράγωνα καὶ τῶν ἄλλων ἕκαστον εἶναι, ὥσπερ καὶ τὰ αἰσθητὰ, σῶζοντα τὴν ὁμοιότητα πρὸς ἀλλήλα καὶ τὸν ἀριθμὸν. τῶν δὲ ιδεῶν ἐκάστη κατ' ἀριθμὸν μία. "ἐπεὶ δὲ αὐτὰ τὰ εἰδη." ἡγούμενος, φησὶ, τὰ εἰδη, 987
18. τούτῃ τὰς ιδεῶν, ἀρχὰς εἶναι καὶ αἰτίας τοῖς ἄλλοις πᾶσι τὰ εἶναι (καὶ μετέβη γὰρ ἐκείνων τὰ ἄλλα), τὰς τῶν ιδεῶν αὐτῶν πάλιν ἀρχὰς πάντων ἀρχὰς ἔθετο. ἀρχὰς δὲ τῶν ιδεῶν ὡς μὲν ὑλῆς καὶ τὸ ὑποκείμενον ἔλεγε καὶ μέγα καὶ τὸ μικρόν, δυάδα τινὰ ὅσαν, ὡς φησιν, ἀόριστον, ὡς δὲ ὁσίαν καὶ εἶδος τὸ ἐν. τούτο δὲ ὅπως ἔλεγεν ἐξῆς λέγει. "ἐξ ἐκείνων γὰρ καὶ μετέβη τὸ ἐνὸς τὰ εἰδη εἶναι τὸς 987
21. ἀριθμούς." ἐξ ἐκείνων, τούτῃ τὸ μέγα καὶ μικρὸν, συνόκτων καὶ 21
εἰδοποιουμένων ὑπὸ τῷ ἐνὸς. καὶ μετέβη, τούτῃ τὸ μεταλαμβάνειν αὐτὰ, τὰ εἰδη εἶναι, τούτῃ τὰς ιδεῶν, αἰτίνας καὶ αὐταὶ ἀριθμοὶ εἰσιν. εἰδῆτο γὰρ ἀριθμὸν τὰς ιδεῶν λέγουσιν. εἰπὼν δὲ τὰ εἰδη προσέθηκε "τὸς ἀριθμούς." τὰ γὰρ ὡς ἀριθμοὶ εἰδη αἱ ιδεῖαι, ἐπεὶ εἰδη καὶ ἄλλα ἐστὶν, ὥσπερ ὅν καὶ ἀριθμοὶ. Alex.

(*) "ἔτι — εἰδη." μεταξὺ λέγει ὁ Πλάτων τὰ μαθηματικὰ 987
14. τῶν ιδεῶν καὶ τῶν αἰσθητῶν. ὅτε γὰρ πάντα αὐτὰ καθ' αὐτὰ ἐν ὑποστάσει ὑπάρχουσιν ἀχώριστα παντελῶς ὑλῆς, ὥσπερ αἱ ιδεῖαι. τὰ γὰρ μαθηματικὰ καὶ ἐν τῇ ὑλῇ θεωρῶν (ἐστὶ γὰρ χαλκῶν τρίγωνον), καὶ καὶ ἀφαιρέσειν δὲ θεωρῶν τῇ ἐπινοεῖται. ὅτε ὅμοια ὑπάρχουσιν τοῖς αἰσθητοῖς. τὰ γὰρ αἰσθητὰ καὶ ἐν κινήσει ὑπάρχουσιν καὶ φθαρτὰ εἰσιν, τὰ δὲ μαθηματικὰ αἰδῶν καὶ ἀκίνητα. εἰδέναι δὲ χρὴ ὅτι συμβολι-
κῶς ὁ Πλάτων διὰ τῶν μαθημάτων τὴν ψυχὴν δηλοῖ, ἥτις μέση ἐστὶ τῶν πάντων χωριστῶν τῆς ὑλῆς καὶ αἰδῶν καὶ τῶν πάντων ἀχωρί-
στων, τούτῃ τῶν ἐνυλῶν εἰδῶν, ἐπειδὴ, φησὶ, ποτὲ μὲν χωρίζεται 987
σώματος, ποτὲ δ' ἐλλάμπεται ἐν αὐτῷ. τούτο ὅν φησὶν, ὅτι ἐπεὶ παρὰ τὰ αἰσθητὰ καὶ τὰς ιδεῶν τὰ μαθηματικὰ τῶν πραγμάτων, μεταξὺ φησὶν εἶναι τούτων. διαφέρουσι γὰρ τῶν μὲν αἰσθητῶν τὰ μα-
θηματικὰ τῷ εἶναι αἰδῶν καὶ ἀκίνητα. ἡ γὰρ ψυχὴ ἀκίνητος ἐστὶ καὶ αἰδῶν, τὰ δὲ αἰσθητὰ φθαρτὰ ὑπάρχουσιν καὶ ἐν κινήσει. τῶν εἰδῶν διαφέρουσι τῷ τὰς μὲν ιδεῶν ἐν τι τῶν ἀριθμῶν εἶναι. ἐν γὰρ εἶδος πάντων τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν ἄλλων ὁμοίως. καὶ ἔθος αὐτῷ τῷ Πλάτῳ ἐν τι καλεῖν τὰ παντελῶς χωριστὰ τῆς ὑλῆς. τὰ δὲ ποτε ἐλλάμποντα αὐτῇ πολλὰ καλεῖ. τὰ δὲ μαθηματικὰ τὰ ἐν τοῖς πολλοῖς, τούτῃ τοῖς αἰσθητοῖς καὶ τοῖς καθ' ἕκαστα, δηλοῦν ὁμοιό-
τητα. ὃ γὰρ ἐστὶν αὐτὰ καθ' αὐτὰ ὑφεζῶτα, ἀλλ' ἐπινοεῖται, χω-

22. μετέβαλε AF. || 23. μεταβαλὼν Asclep., μεταβαλὼν AF. || 24. δ] μέτοι Asclep. || 25. πυθαγορεῖον A. || ἀπέδουσαν A. || 26. ταῦτα ζητεῖσθαι παρὰ τοῖς βυολογικοῖς πῶς L. || εἶπε — 27. δηλοῦσθαι om L. || 27. οἱ πυθαγορεῖοι οἱ λέγοντες L. || 29. τοῖς. οἷον εἰ κυρίως ἐστὶ φίλια ὁ ἰσάκις ἴσος πρῶτος ὁ τίς τεσσαρα, οἱ ἄλλοι πάντες ἰσάκις ἴσοι ὁμοίως ἐκείνῃ λαχθήσονται, καὶ ὅσα ἐν τῶν τοῖς ἀριθμῶν τὰ εἶναι ἔχει. ἔτι L. 32. ἡ] εἶναι F. || 35. καὶ τοῖς om F. || 40. δηλοῦντα F.

5. καὶ om A. || 6. κατὰ] καὶ L. || ἀριθμῶν F. || 7. φησὶ Πλάτων τὰ L. || 9. ἡ ἄλλα ἡται τὰ αἰσθητὰ, τὰς L. || αὐτὰς A. || 12. φασιν L. || 13. κατὰ — 15. μετέβη] τὸ μικρὸν καὶ τὸ μέγα συνόκτων κατὰ μέθεξιν τῷ ἐνὸς καὶ εἰδοποιουμένων ὑπ' αὐτοῦ κατὰ μέθεξιν L. || 19. ἡδη F. || καὶ οἱ ἀριθμοὶ F.

ριθείσης τῶν ἐνὸντων τῆς τε ὕλης καὶ τῆς κινήσεως, καθ' ἃ καὶ
 987^α μεθ' ὧν ἐστίν. "ἐκαστὴ αἷτια τὰ εἶδη τοῖς ἄλλοις." ἐπειδὴ, φη-
 12. σία, αἷτιας ὑπετίθεντο τῶν τῆδε πραγμάτων τὰς ιδέας (καὶ μέ-
 θεξεν γὰρ ἔλεγον γίνεσθαι τὰ τῆδε ἐκ τῶν ιδεῶν), τὰ ἐκείνων συγκεί-
 καὶ ἀρχὰς τῶν ιδεῶν ἀρχὰς πάντων τῶν ὄντων ὑπέλαβον. τῷ
 ὄντι γὰρ ἐκ τῆς ἐνάδος αἱ ιδέαι, τυτέστιν ἐκ τῆς μίας τῶν πάντων
 ἀρχῆς οἱ δημιουργικοὶ λόγοι, ἐκ δὲ τῶν δημιουργικῶν λόγων τὰ
 τῆδε γίνεσθαι πάντα. ὡς μὲν ὅν ὕλην καὶ μέγα καὶ μικρὸν ἀρχὰς ὑπε-
 τίθεντο τῶν ὄντων, τυτέστι τὴν δυάδα· ἡ γὰρ δυὰς ἀρχαί· πρώτη
 διαίρεσις, τοιαύτη δὲ ἡ ὕλη ἐπ' ἀπειρον ὅσα διαμετρεῖ. - τὰς ὅν
 ιδέας ἀρχὰς καὶ αἷτιας εἶναι τοῖς ἄλλοις ἀπασιν τῷ εἶναι. καὶ μέ-
 θεξεν γὰρ ἐκείνων τὰ ἄλλα. τὰς δὲ τῶν ιδεῶν ἀρχὰς πάντων ἀρχὰς
 ἔθετο. ἀρχὰς δὲ τῶν ιδεῶν ὡς μὲν ὕλην καὶ ὑποκείμενον καὶ μέγα
 καὶ μικρὸν, δυάδα τινὰ ὅσαν ὡς φύσιν ἀόριστον. ὡς δὲ ὅσιαν καὶ
 εἶδος καὶ ἔν. τυτέστιν ἐξ ὕλης καὶ εἶδους. τὴν δὲ ὅπως ἔλεγον ἐξῆς
 987^β λέγει. "ἐξ ἐκείνων γὰρ καὶ μεθεξεν τῷ ἐνὸς τὰ εἶδη εἶναι καὶ τὴν
 21. ἀριθμῶς." "ἐξ ἐκείνων," τυτέστι τῷ μεγάλῳ καὶ τῷ μικρῷ, συναν-
 τῶν καὶ εἰδοποιουμένων ὑπὸ τῷ ἐνὸς. καὶ μεθεξεν, τυτέστι μεταλαμ-
 βάνειν αὐτῷ τὰ εἶδη, φησὶ δὲ τὰς ιδέας, αἷτινες καὶ αὐταὶ εἰσιν
 987^γ ἀριθμοί· εἰδητικῶς γὰρ ἀριθμῶς τὰς ιδέας λέγουσι. "τὸ μέντοι γε
 22. ἐν ὅσιαν εἶναι, καὶ μὴ ἑτερόν τι καὶ ἐν λέγεσθαι." καὶ γὰρ ἐν τῷ ἐν
 κατὰ τινος ἄλλου ὄντος κατηγοροῦν, ἀλλ' ὅσιαν τινὰ καὶ ἐν ὑπετίθεντο
 εἶναι ἐν τῷ ἐν εἶναι καὶ εἶναι ἔχουσιν. τὴν δὲ καὶ περὶ Πλάτωνος
 ἱστορεῖ, ὅτι παραπλησίως ἐκείνοις καὶ ἐν ὅσιαν ἔλεγον εἶναι, καὶ ὅτι
 ἄλλο τι ἐν καὶ τὸ ὑποκείμενον. τὴν δὲ ὅν, φησὶ, παραπλησίως
 ἐκείνοις ὁ Πλάτων λέγει, καὶ τὸ ἀρχὰς καὶ αἷτιας τῶν ὄντων τὴν
 987^δ ἀριθμῶς τίθει. "καὶ δὲ ἀπὸ τῶ ἀπειρον ὡς ἐνὸς δυάδα πρῶται."
 25. φησὶν ὅτι οἱ Πυθαγόρειοι καὶ ἐν ἀπειρον ὑπετίθεντο ὡς ἀπειροδύνα-
 μον, ὁ δὲ Πλάτων δυάδα, εἶγε καὶ ἀπειρον ἐκ μεγάλῃ καὶ μικρῇ,
 τὴν ὕλην αἰνιττόμενος διὰ τὸ ἀόριστον αὐτῆς, καὶ διὰ τὸ ἐπ' ἀπει-
 ρον εἶναι διαμετρεῖν. ἐκείνοι ὅν καὶ ἀπειρον μίαν τινὰ φύσιν ὑπετί-
 θεντο, τυτέστι καὶ ὑποκείμενον καὶ τὸ ὕλικόν. Πλάτων δὲ δυάδα ἐποίησε
 καὶ ὑποκείμενον καὶ τὸ ἀπειρον, λέγων ἀπειρον καθὼ μὴ ἐστὶ καθ' αὐτὴν
 εἰδοποιουμένη. μέγα γὰρ καὶ μικρὸν, καὶ ὑπεροχὴν καὶ ἑλλείψιν. ἐν
 τούτοις δὲ ἡ τῷ ἀπειρον φύσις. καὶ ταῦτα δὲ τῷ εἶδει καὶ μέγῳ τῷ
 30. μικρῷ ὑπάρχει, ὅδ' ὑπεροχὴ καὶ ἑλλείψιν. ἐναντία γάρ, ὡς ἐκ
 ἐν. "καὶ δὲ ἀπειρον" εἶπεν ἀντὶ τῷ καὶ γὰρ ἀπειρον κατ' αὐτὴν ἐκ
 μεγάλῃ καὶ μικρῇ. τὴν δὲ ἐν τῇ λέξει ἀκατάλληλον. τὴν δὲ
 ἰδίαν Πλάτωνος παρὰ τὴν Πυθαγορείαν. καὶ ὅτι ὁ μὲν Πλάτων τὴν
 ἀριθμῶς ἔξω τῶν αἰδητῶν κατέλιπεν, ὅς ὡς ὕλην αὐτὴν τοῖς ὅσιν
 40. ὑποβάλλων, ὅδ' ὅπως αἷτις τίθει αὐτὴν. οἱ δὲ Πυθαγόρειοι τὰ
 πράγματα καὶ τὰ ὄντα ἐκ τῶν ἀριθμῶν ἔλεγον συγκεῖσθαι, ἐξ ὧν
 εἶπετο αὐτοῖς καὶ πάντα τὰ ὄντα ἀριθμῶς λέγουσι. διαφέρουσι δὲ

ἀλλήλων καὶ ὅτι ὁ μὲν Πλάτων τὰ μαθήματα μεταξὺ τῶν εἰδῶν καὶ
 τῶν αἰδητῶν λέγει, οἱ δὲ Πυθαγόρειοι ὑδαμῶς. Asclep.
 "καὶ — ἐν." εἶρηκε καὶ περὶ τῶν Πυθαγορικῶν ὅτι ἐκ ὑπετί- 987^ε
 θενσαν ἄλλην τινὰ φύσιν τοῖς ἀριθμοῖς, ἀλλ' αὐτὴς τὴν ἀριθμῶς 22
 ὅσιαν ἔλεγον εἶναι, καὶ ὅτι καὶ ἐν ὅ κατὰ τινος ἄλλου ὄντος κατη-
 γοροῦν, ἀλλ' ὅσιαν τινὰ καὶ ἐν ὑπετίθεντο εἶναι ἐν τῷ ἐν εἶναι καὶ εἶναι
 ἔχουσιν. τὴν δὲ καὶ περὶ Πλάτωνος ἱστορεῖ, ὅτι παραπλησίως
 ἐκείνοις καὶ ἐν ὅσιαν ἔλεγον εἶναι, καὶ ἄλλο τι ἐν καὶ τὸ ὑποκείμενον,
 ἔπειτα καὶ ἐν εἶναι πεπονητός (*). τὴν δὲ ἐν παραπλησίως φησὶ
 10. Πλάτωνος ἐκείνοις λέγειν, καὶ τὸ ἀρχὰς καὶ αἷτιας τῶν ὄντων τὴν
 ἀριθμῶς τίθει, εἰ καὶ μὴ ἐν αὐτῇ τῷ τρόπῳ. οἱ μὲν γὰρ ὡς ἀντιπρ-
 χόντας τοῖς πράγμασι καὶ ὡς ὕλην (ὡς γὰρ ἐξ αὐτῶν πάντων τῶν
 ὄντων συγκειμένων), Πλάτων δὲ ἐκ τῶν αὐτῶν ἐποίησε τῶν ὅσιν
 αἷτια. ὡς παράδειγμα γάρ. καὶ δὲ "ὡσαύτως" εἶπεν ὅτι ὡς
 15. ὁμοίως αἷτις τῆς ὅσιαν τὴν ἀριθμῶς Πλάτωνος τοῖς Πυθαγορι-
 κοῖς λέγοντας, ἀλλ' ὡς καὶ αὐτὸ ὡς περὶ καὶ ἐκείνων αἷτις τῶν ὄντων
 τὴν ἀριθμῶς εἰπόντος. Alex.
 "καὶ — ἰδίαν." εἰπὼν τινὰ παραπλησίως ἔπειτα Πλάτων τοῖς 987^ς
 Πυθαγορικοῖς, προσέθηκε πάλιν καὶ ἐν τῷ ἀντιπρὸς, ὅτι ἐκείνοι μὲν 25
 ἐν καὶ ἀπειρον καὶ μίαν τινὰ φύσιν ἔθεντο, τὴν δὲ ὅ ὑποκείμενον καὶ
 ὕλικόν αὐτοῖς (ἐστὶ δὲ τὴν δὲ ἀρτίως ἀριθμῶς. ἐν γὰρ τῷ εἶδει καὶ
 ἀρτίως καὶ γὰρ ὅσα διαμετρεῖται), Πλάτων δὲ δυάδα ἐποίησε καὶ
 ὑποκείμενον καὶ τὸ ἀπειρον λέγων, καθὼ μὴ εἰδοποιεῖται καθ' αὐτὴν
 μέγα γὰρ καὶ μικρὸν καὶ ὑπεροχὴν καὶ ἑλλείψιν. ἐν τούτοις γὰρ εἶναι τὴν
 τῷ ἀπειρον φύσιν, ὅτι αὐτῇ ἡ ὕλη αἷτια. καὶ ταῦτα δὲ τῷ εἶδει
 καὶ μέγῳ τῷ μικρῷ, ὅδ' ἡ ὑπεροχὴ καὶ ἡ ἑλλείψιν. ἐναντία γὰρ ὡς
 30. ἐκ ἐν. "καὶ δὲ ἀπειρον" εἶπεν ἀντὶ τῷ καὶ γὰρ ἀπειρον, ὁ κατ' αὐτὴν
 ἐκ μεγάλῃ γίνεσθαι καὶ μικρῇ. τὴν δὲ ἐν τῇ λέξει ἀκατάλληλον.
 ἐπὶ Πλάτων μὲν τὴν ἀριθμῶς ἔξω τῶν αἰδητῶν ἀπέλειπε, ὅς ὡς
 ὕλην αὐτὴν τοῖς ὅσιν ὑποβάλλων, ὅδ' ὅπως αὐτῶν αἷτις τίθει
 αὐτὴν. οἱ δὲ Πυθαγόρειοι τὰ πράγματα καὶ τὰ ὄντα ἐκ τῶν ἀριθ-
 μῶν ἔλεγον συγκεῖσθαι, ἐξ ὧν εἶπετο αὐτοῖς καὶ πάντα τὰ ὄντα
 ἀριθμῶς λέγουσι. διαφέρουσι δὲ ἀλλήλων καὶ ὅτι Πλάτων μὲν τὰ μα-
 35. θηματικά μεταξὺ τῶν αἰδητῶν καὶ τῶν ιδεῶν ἔθετο, οἱ δὲ Πυθα-
 γορικοὶ ὑδαμῶς. id.
 "καὶ μὲν — σκέψιν." εἰπὼν ἐν οἷς διαφωνῶσι, εἰ καὶ λέγει τὴν 987^τ
 αἷτιαν δι' ἣν ὅς ὁμοίως Πλάτων τὴν ἀριθμῶς τῶν ὄντων ἀρχὰς 29
 ἔθετο τοῖς Πυθαγορείοις, ἀλλὰ καὶ τούτοις ἐχώρισε τῶν αἰδητῶν
 καὶ τὰς ιδέας ἄλλας τινὰς ὅσιαν τε καὶ φύσεις παρὰ τὰς αἰδητῶν
 ὅσιαν ἐτίθετο. διὰ γὰρ τὴν ἐν τοῖς λόγοις ἐξέτασιν, φησὶ, καὶ τὴν
 διαλεκτικὴν, ἥς οἱ πρότεροι ἐπὶ ἦσαν ἀγευστοί. τὴν δὲ ἀκολούθου

(*) p. 987 b 24. γὰρ τῆς ὅσιαν ὅσιαν cod. Reg.

b 3. ἐν Α. || 7. δι Α. || 14. παράδειγμα Α. || 19. μὲν οἱ Πυθαγόρειοι ἐν Α. || 20. ἔθεντο ἔλεγον Α. || 21. ἐστὶ Α. || ἐν — 22. διαμετρεῖται
 om Α. || 22. δι τὸ ὑποκείμενον δυάδα ἐποίησε ὁ καὶ ἀπειρον λέγει Α. || 24. ἐν — 25. φύσιν om Α. || 25. ταῦτα Α. || 26. τῷ μέγῳ καὶ τῷ μικρῷ Α. ||
 28. φησὶ om Α. || 29. κατέλειπε Α. || 30. ὅπως Α. || αἷτις Α. || 31. καὶ τὰ ὄντα et 33. καὶ om Α. || 36 — p. 551 a 13. apud Asclep. ||
 40. ἔθετο Asclep.

θεωρητικὸς γινόμενος Πλάτων καὶ διαιρέσει συνεθετοῖς ἐκ διαλεκτικῆς χρῆσι καὶ ὁρισμοῖς (ἀμφω γὰρ ταῦτα τῶν διαλεκτικῶν) ἦλθεν εἰς ἐπίνοιαν διὰ τούτων τῷ χωρίζῃ τὰ τῶν αἰδητῶν καὶ ὑπολαμβάνειν εἶναι τινὰς ἄλλας φύσεις παρὰ τὰ αἰδητῶν· ἢ τε γὰρ διαίρεσις, ἢ μὲν τῶν γενῶν τε καὶ εἰδῶν καὶ αἰδητῶν ἢ δὲ τῶν αἰδητῶν ἀνάλυσιν εἰς τῶν αἰδητῶν εἰς τὰ στοιχεῖα καὶ τὰς ἀρχάς, ἃ ἐκ αἰδητῶν. ὃ γὰρ ταῦτον τῶν αἰδητῶν ἕκαστον τῷ καθ' ὃ εἶναι ἐστὶν αὐτῷ τοῦτον· ὅτε γὰρ τὸ τεχνικὸν τῇ τέχνῃ ὅτε τὸ φυσικὸν τῇ φύσει. ὥς εἰ καὶ οἱ ἀριθμοὶ αἰτίοι τοῖς αἰδητοῖς τῶν τοιούτων εἶναι, ὁμοίως δὲ καὶ αἱ ιδέαι, εἴη ἂν κεχωρισμένα αὐτῶν. ἀλλὰ καὶ οἱ ὁρισμοὶ καὶ αἰδητῶν· ὃ γὰρ τῶν καθ' ἕκαστα ἀλλὰ τῶν καθόλου. διὰ τούτων ὅν τῶν διαλεκτικῶν θεωρημάτων συνήθη ἐγένετο τῇ τῶν νοητῶν θεωρίᾳ, ὃ δὲ ἐν ὅσῳ μὲν καὶ φύσιν τινὰ καὶ αὐτὸς ἔλεγε καθ' αὐτὴν, ὥσπερ κἀκεῖνοι· ἀλλ' ἐκεῖνοι μὲν τὰ πρόγματα ἐκ τε τούτων καὶ τῶν ἄλλων ἀριθμῶν ἐγένοντο, ἐδὲ Πλάτων δ'.

287b "τὸ δὲ — ἐκμαγεῖν." ἀρχὰς μὲν τῶν ὄντων τὸς ἀριθμῶς Πλάτων τε καὶ οἱ Πυθαγόρειοι ὑπετίθεντο, ὅτι ἐδόκει αὐτοῖς τὸ πρῶτον ἀρχὴ εἶναι καὶ τὸ ἀσύνητον, τῶν δὲ συμφάτω πρῶτα τὰ ἐπιπέδα εἶναι (τὰ γὰρ ἀπλῆστερα τε καὶ μὴ συναναίρετα πρῶτα τῇ φύσει), ἐπιπέδων δὲ γραμμῶν καὶ ἐν αὐτῇ λόγον, γραμμῶν δὲ στοιχείων, ἃς οἱ μαθηματικοὶ σημῶσι, αὐτοὶ δὲ μονάδας ἔλεγον, ἀσύνητα παντάπῃ ὄντα καὶ ὅτιν προ αὐτῶν ἔχοντα· αἱ δὲ μονάδες ἀριθμοί, οἱ ἀριθμοὶ ἄρα πρῶτοι τῶν ὄντων (*). καὶ ἐπεὶ τὰ εἶδη πρῶτα τε καὶ αἱ ιδέαι πρῶτ' ὄντων προ αὐτῶν ὄντων κατ' αὐτὸν καὶ παρ' αὐτῶν τὸ εἶναι ἐχόντων (ἃ ὅτι ἐστὶ, διὰ πλεονάζον ἐκπεράτω δεικνύται), τὰ εἶδη ἀριθμῶς ἔλεγον. εἰ γὰρ τὸ μονοειδὲς πρῶτον τῶν προ αὐτῶν ὄντων, μηδὲν δὲ πρῶτον ἀριθμῶν, τὰ εἶδη ἀριθμοί. διὰ καὶ τὰς τῶν ἀριθμῶν ἀρχὰς τῶν τε εἰδῶν ἀρχὰς ἔλεγον εἶναι καὶ ἐν τῶν πάντων. ἔτι τὰ μὲν εἶδη τῶν ἄλλων ἀρχαί, τῶν δὲ ιδέων ἀριθμῶν ὡσὺν ἀρχαὶ αὐτῶν ἀριθμῶν ἀρχαί· ἀρχὰς δὲ ἀριθμῶν ἔλεγον εἶναι τὴν τε μονάδα καὶ τὴν δυάδα. ἐπεὶ γὰρ ἐστὶν ἐν τοῖς ἀριθμοῖς τὸ ἐν τε καὶ τὸ παρὰ τὸ ἐν, ὃ ἐστὶ πᾶσι καὶ καὶ ὁ πρῶτον παρὰ τὸ ἐν ἐστὶν ἐν αὐτοῖς, τούτῳ ἀρχὴν ἐτίθετο τῶν τε πολλῶν καὶ τῶν ὀλίγων. ἐστὶ δὲ ἡ δυὰς πρῶτη παρὰ τὸ ἐν, ἔχουσα ἐν αὐτῇ καὶ πολλὰ καὶ ὀλίγον· τὸ μὲν γὰρ διπλασιῶν πολὺ, τὸ δὲ ἡμισυ ὀλίγον, ἃ ἐστὶν ἐν τῇ δυάδι· ἐστὶ δὲ ἀναντία τῷ ἐν, εἰ γὰρ τὸ μὲν ἀδιαίρετον τὸ δὲ διηρημένον. ἔτι δὲ τὸ ἴσον καὶ τὸ ἀκρίστον ἀρχὰς ἀπάντων τῶν τε καθ' αὐτὰ ὄντων καὶ τῶν ἀντικειμένων ἡγούμενος δεικνύται (πάντα

γὰρ ἐκπεράτω· ὡς εἰς ἀπλῆστα ταῦτα ἀνάγειν), τὸ μὲν ἴσον τῇ μονάδι ἀντιθετὸν, τὸ δὲ ἀκρίστον τῇ ὑπεροχῇ καὶ τῇ ἐλλείψει· ἐν δυοῖ γὰρ ἡ ἀκρίστου, μεγάλῳ τε καὶ μικρῷ, ἃ ἐστὶν ὑπερέχον τε καὶ ἐλλείπον. διὰ καὶ ἀκρίστον αὐτὴν ἐκάλεσε δυάδα, ὅτι μᾶλλον, μήτε τὸ ὑπερέχον μήτε τὸ ὑπερέχόμενον, καθὸ τούτων, ὠρισμένον, ἀλλ' ἀκρίστον τε καὶ ἀκπειρον. ὀριθεῖσαν δὲ τῷ ἐν τὴν ἀκρίστον δυάδα γίνεσθαι τὴν ἐν τοῖς ἀριθμοῖς δυάδα· ἐν γὰρ τῷ εἶδει ἡ δυὰς ἡ τοιαύτη. ἔτι πρῶτος μὲν ἀριθμὸς ἡ δυὰς· ταύτης δὲ ἀρχαὶ τὸ τε ὑπερέχον καὶ τὸ ὑπερέχόμενον, ἐπεὶ ἐν μὲν τῇ δυάδι πρῶτη· τὸ μὲν γὰρ διπλασιῶν καὶ ἡμισυ ὑπερέχον τε καὶ ὑπερέχόμενον, ἐκείνη δὲ τὸ ὑπερέχον τε καὶ ὑπερέχόμενον διπλασιῶν καὶ ἡμισυ· ὥς ταῦτα τὰ διπλασιῶν εἶναι στοιχεῖα. καὶ ἐπεὶ ὀριθεῖσα τὸ ὑπερέχον τε καὶ τὸ ὑπερέχόμενον διπλασιῶν καὶ ἡμισυ γίνεσθαι (ἐκείνη γὰρ ἀκρίστα ταῦτα, ὥσπερ ὁδὲ τὸ τριπλασιῶν καὶ τὸ τρίτον ἢ τετραπλασιῶν καὶ τέταρτον ἢ τι τῶν ἄλλων τῶν ὠρισμένων ἐχόντων τὴν ὑπεροχὴν ἢ ἡδύ), τούτῳ δὲ ἡ τὴν ἀκρίστον φύσιν ποιεῖ (ἐν γὰρ ἕκαστον, καθὸ τότε τί ἐστὶν ὠρισμένον), εἴη ἂν στοιχεῖον τῆς δυάδος τῆς ἐν τοῖς ἀριθμοῖς τὸ τε ἐν καὶ τὸ μέγα καὶ τὸ μικρόν· ἀλλὰ μὴν πρῶτος ἀριθμὸς ἡ δυὰς· ταῦτα ἄρα τῆς δυάδος στοιχεῖα. καὶ διὰ ταῦτα μὲν τινὰ ἀρχὰς τῶν τε ἀριθμῶν καὶ τῶν ὄντων ἀπάντων ἐτίθετο Πλάτων τὸ τε ἐν καὶ τὴν δυάδα, ὡς ἐν τοῖς περὶ τῆς Ἀγαθῆς Ἀριστοτέλης λέγει. λέγει δὲ νῦν καὶ διὰ τούτου αὐτὸν δυάδα ποιῆσαι τὴν ἑτέραν φύσιν τῶν ἀρχῶν, διὰ τὸ τὴν ἀριθμῶς ἔξω τῶν πρῶτων εὐφυνῶς ἐξ αὐτῆς γενεᾷ ὥσπερ ἐκ τίνος ἐκμαγεῖν· τούτῳ δὲ ὅτι δοκεῖ αὐτῇ ἡ δυὰς διαίρετικὴ πάντων εἶναι ὡς προσήγετο· διὰ καὶ δυοποιῶν αὐτὴν ἐκάλεσε. δις γὰρ ἕκαστον τῶν οἷς προσάγει ποιῶσα διαίρει πως αὐτό, καὶ ἐῷσα μένει ὁ γὰρ ἡ τις διαίρεσις γένεσις ἐστὶν ἀριθμῶν. ὥσπερ τὰ ἐκμαγεῖα καὶ οἱ τύποι πάντα τὰ ἐναρμολογούμενα αὐτοῖς ὅμοια ποιεῖν, ὅτω καὶ ἡ δυὰς ὥσπερ τὴν ὅσα ἐκμαγεῖν τῶν μετ' αὐτὴν γεννητικῇ ἀριθμῶν γίνεσθαι· ἐκείνη γὰρ ἀν προσάξει, δύο τε καὶ διπλὴν ποιῶσα. τῷ μὲν γὰρ ἐν προσάξει τὰ δύο ἐποίησε, δις γὰρ ἐν δύο, τοῖς δὲ δύο τὰ τέσσαρα, δις γὰρ δύο τὰ τέσσαρα, τοῖς δὲ τρισὶ τὰ ἕξ, δις γὰρ τρία ἕξ. ὁμοίως καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων. τὸ δὲ "ἔξω τῶν πρῶτων" εἶπεν ἀντὶ τῶ ἔξω τῶν περιττῶν. ἐκείνη γὰρ τούτων ἐν τριπλῶν ἢ γένεσις τῶν περιττῶν ἀριθμῶν γίνεσθαι· ὃ γὰρ καὶ διπλασιασμοῦ ἢ τῇ εἰς δύο διαίρεσιν ἢ γένεσιν τῶν περιττῶν ἀριθμῶν. νῦν μὲν ὅν πρῶτος ἀριθμὸς ἀπλῶς πάντας εἶπε τὸς περιττοὺς· πρῶτος γὰρ ἐστὶ τῶν ἀρτίων συνήθως. πρῶτος δὲ ἀριθμοὶ λέγονται ἀπλῶς οἱ μονάδι μόνῃ μετρούμενοι, ὡς ὁ τρία καὶ ὁ πέντε καὶ ὁ ἑπτὰ· εἴη

1. καὶ διαίρεται χωρὶς συνεθετοῖς καὶ ὁρισμοῖς ἐκ διαλεκτικῆς Asclep. || 3. ἔστιν Asclep. || 8. τοῦτο M. || τεχνικὸν Asclep. || 10. ιδέαι, ἀλλὰ κεχωριστά αὐτῶν. καὶ οἱ ὁρισμοὶ Asclep. || 11. ἐκ] ὃ καὶ M. || ἀλλὰ δὲ ἐν καθόλου M. || 25. αὐτῶν L. || 26. ὅτι καί μιν ἐστὶ F. || 37. δὲ καὶ ἑστία F.

1. ἀπλῆστα πάντα ἀνάγειν A. || 5. ὠρισμένον om L. || 9. ἐστὶ — πρῶτη om A. || μὲν γὰρ om F. || 11. ὅσα 4 13. ἡμισυ om A. || 14. εἶναι σὺ 12. τὸ post καὶ om L. || 21 — 33. apud Asclep. || 22. αὐτὸν τὴν δυάδα Asclep. || φύσιν τῇ τῶν F. || 24. ἐκ τίνος om A. || 25. καὶ εὐφυνῶς αὐτὴν λέγει. δὲ Asclep. || 26. ἑστία] ἐξ Asclep. || 27. ἡ τις om Asclep. || γένεσις om A. || ἀριθμῶν. ὡς γὰρ τὰ Asclep. || 29. ἐκμαγεῖν ἴσα Asclep. || αὐτῶν L. || 30. ἔξω om Asclep. || ἀπλῶς Asclep. || 31. τοῖς δυοῖς δὲ τὰ Asclep. || 32. δις γὰρ δύο τὰ τέσσαρα om A. || 36. εἴη] ἐκ L.

δ' ἂν καὶ ἡ δύνας τοιαύτη. πρὸς ἀλλήλους οἱ κοινὸν μέτρον μονάδα μόνον ἔχοντες, μετρήμενοι μέντοι καθ' ἑαυτοὺς καὶ ὑπ' ἀριθμῷ τι-
πας. ὅπως ἔχονσι πρὸς ἀλλήλους ὁ ἐκτὼ καὶ ὁ ἐννέα· κοινὸν γὰρ τούτων
μέτρον μόνον μονάς, καίτοι ἐκάτερος αὐτῶν ἔχει τὴν ἀριθμὸν μέ-
τρον, ὁ μὲν ἐκτὼ τὸν τε δύο καὶ τὴν τέσσαρα, ὁ δὲ ἐννέα τὴν τρία.
νῦν μέντοι πρῶτους λέγοι ἂν πάντας τὴν περιττὴν ὡς πρῶτους τῶν
ἀρτίων ὄντας· ὅδεῖς γὰρ αὐτοῖς καὶ τὴν προειρημένον τρόπον ὑπὸ τῆς
δυσάδος γενεᾷ· μονάδος γὰρ προσβεβμένης ἐκάστῳ τῶν ἀρτίων ἀριθ-
μῶν οἱ περισσοὶ γίνονται· μονάδος δὲ καὶ τῶ ἐνός-ὡς ἀρχῆς· εἰδο-
ποιᾷ γὰρ τὸ αὐτὸ ἀλλ' ὅχι ὕλην. ἀλλ' ὡς περ ἦν δύνας τὸ μέγα καὶ τὸ
μικρὸν ὁραθέντα τῷ ἐνί, ὅτω καὶ ἐκάτερον ἐκείνων ὀριζόμενον τῷ
ἐνὶ μονάδῃ αὐτὸ λέγει. τὸ δὲ ἔξω τῶν πρῶτων· εἰρηκεν ἀντὶ τῶ
τῶν ἀπλῶς πρῶτων· ὅτοι δὲ ἦσαν οἱ μονάδι μόνῃ μετρήμενοι,
ὡς τρία, πέντε, ἑπτά. τῶν δὲ μόνους μὴ γενεᾷ ὑπὸ τῆς δυά-
δος, ὅτι οἱ μὲν ἄλλοι πάντες οἱ παρὰ τὴν πρῶτον γενεᾷ ἀριθμῷ
ἐπ' ἀριθμῷ γενομένοι. διὰ ἐπειδὴ ἡ γένεσις αὐτῶν ἐκ δύο ἀριθ-
μῶν, ἐκ δυσάδος ἂν εἴεν γενομένοι· οἱ δὲ ἀπλῶς πρῶτοι μὴ γενέ-
μενοι ὅπως ὁ δ' ἂν ὑπὸ τῆς δυσάδος γενεᾷ λέγοντο. id.

(*) ἐπεὶ ὅν πάντα ἐκ τῆς ὕλης γίνονται, διὰ καὶ πανδεχὴ αὐτὴν
λέγουσι καὶ τιθῆναι ὡς δεχομένην πάντα τὰ εἶδη, διὰ τὸ τοῦ ὄν, φη-
σιν, ἐποίησεν ὁ Πλάτων δύαδα τὴν ἑτέραν φύσιν, τῷ τετρί τὴν ὕλη-
κὴν, διὰ τὴν τὴν ἀριθμὸν πάντας, ὡς ἐδείξαμεν, ἔξω τῶν πρῶτων
ἐξ αὐτῆς γενεᾷ, ὡς περ ἐκ τῶς ἐκμαγεῖν. τῷ τετρί φαντα-
σίας· καὶ ὁ Πλάτων γὰρ ἐν τῷ Θεαιτήτῳ τὴν φαντασίαν ἐκμαγεῖον
ἐκάλειπεν. καὶ ὅπως μὲν ὁ ἡμέτερος φιλόσοφος, ὁ δὲ ἐκ τῆς Ἀφρο-
δισιάδος ὅπως ἐξηγεῖται τὸ χωρίον· λέγει γὰρ, φησὶ, νῦν καὶ διὰ
τὸ αὐτὸ τὴν δύαδα ποιῆσαι τὴν ἑτέραν φύσιν τῶν ἀρχῶν. . .
ταῦτα μὲν ὁ Ἀριστοτέλης, ἡμεῖς δὲ φάμεν ὅτι ὁ Ἀριστοτέλης τὴν
προσεχὴ ὕλην λαμβάνει τὴν μίαν κατ' ἀριθμὸν· εἰδέναι γὰρ χρὴ
ὅτι ἐκ τῆς πρῆτης ὕλης πάντα γίνονται, καὶ ἄνθρωποι καὶ κτῆνη καὶ ὕπαι-
κα πάντα. Ἀριστοτέλης ὅν λαμβάνων τὴν προσεχὴ ὕλην παραλο-
γίζει, ὡς φησιν ὁ φιλόσοφος. Πλάτων μὲν ὅν, φησὶ, περὶ τῶν
ζητημένων νῦν ὅφ' ἡμῶν ὅπως διώρισε, (ζητῶν) δὲ αἱ ἀρχαὶ καὶ
τὰ αἷτια τῶν ὄντων. περὶ ὅν τῶν ἀρχῶν ταῦτα εἶρη Πλάτωνι.
Asclep.

985. "καίτοι — ὅτω." εἰπὼν ὡς ὕλην ἀρχὴν εἶναι καὶ Πλάτωνα
τὴν ἀόριστον δύαδα, καὶ ἐπὶ ὅτι ἡ δύνας αὐτῇ ἀρχὴ ὕλην δοκεῖ
προαίτιος ὅτι γὰρ ἄπειρος τῇ αὐτῇ φύσει καὶ γεννητικῇ πλῆθους.
αἷτια τῆς δόξης τὸ τοῦ ὄντος ὡς μὴ τοῖς φαινόμενοις τε καὶ γινόμενοις
ὁμολογημένως λεγόμενον. οἱ μὲν γὰρ τὴν δύαδα ὡς ὕλην ἀρχὴν τι-
θέμενοι πολλῶν αὐτῇ ποιῶσι γεννητικὴν· αὐτῇ γὰρ αὐτοῖς ἡ αὐτῇ
λαμβανόμενη τῇ πλῆθους καὶ τῶν ἀρτίων ἀριθμῷ πάντων γεννη-

τικῇ τὴν μὲν συνθεσάμεν τε καὶ ὅπως γενώμενα, τὴν δὲ διαρῶσα
δίχα. ἡ δὲ καὶ τὸ εἶδος αὐτοῖς ἀρχὴ ἰσοποιῶς ἐστὶ τῷ ὄντι εἶναι
πάν· τὸ εἶδος πεπερασμένον τε καὶ ὠρισμένον καὶ τὸ εἶναι· καὶ γὰρ τῶν
ἀριθμῶν ἕκαστος ἐν τῷ ὄντι· ἰσοποιῶν μὲν γὰρ τὸ ἐν αὐτῷ, διχοποιῶς δὲ
ἡ ἀόριστος δύνας. ὁ μὲν ὅπως ἐπὶ τῶν γινόμενων ἔχει, ὁ ἐκείνους
ὡμοίῳ καὶ πρὸς ἐκεῖνα τὸ εἶναι ἔχει, ἀλλ' ἐμπαλιν· ἡ μὲν ὕλη
μία κατ' ἀριθμὸν ἐνός τῶς εἶδους ἐστὶ δεκτικὴ τε καὶ γεννητικὴ· ὁ
γὰρ εἶναι τε ἐπὶ τῇ αὐτῇ ὕλῃ καὶ τὸν ἀριθμὸν ἅμα εἶδη πλείω εἶναι,
ὡς εἶναι τὸ αὐτὸ ζῦλον καὶ κλίον καὶ τράπεζαν καὶ βάθρον, ἀλλ' ἡ μία
ὕλη ἐν τῷ εἶδει ἐνεργεῖα μόνον ἔχει. τὸ μέντοι εἶδος ἐν ὄντι τῷ
ἀριθμῷ πλείονα εἶδη ποιεῖ· ἡ γὰρ τέχνη εἶδος τι ἐν ὄντι καὶ ὁ τεχνί-
της τις εἷς ὢν κατ' ἀριθμὸν πλείονων ἐστὶ καὶ διαφερόντων ποιητικὸς·
ἡ γὰρ τεκτονικὴ καὶ ὁ ἔχων αὐτὴν καὶ κλίον ποιεῖ καὶ βάθρον καὶ τρά-
πεζαν, ὁ αὐτὸς εἷς ὢν καὶ ἀριθμῶν. ὁμοίως δὲ ἔχει τὸ τοῦ καὶ ἐπὶ
τῷ ἀρρεος καὶ θήλεος, ὢν τὸ μὲν θῆλυ ὕλην παρέχον τῷ γινόμενῳ
ὑπὸ μιᾶς πληρῆς ὀχείας, τὸ δὲ ἀρρεν πολλὰ θῆλα πληρῆ. Alex.

"Πλάτων — διώρισε." ὅφ' ἡμῶν δὲ (ζητῶν) αἱ ἀρχαὶ καὶ τὰ 988.
αἷτια τῶν ὄντων. περὶ μὲν ὅν τῶν ἀρχῶν ταῦτα εἶρη Πλάτωνι.
"φανερὸν δὲ ἐκ τῶν εἰρημένων ὅτι δύο αἷτια ἐστὶ μόνον κεχρη-
μένον." τῶν τεσσάρων αἷτιων ὢν ἐξεβότο ὅπως, τοῖς δύο φησὶ
κεχρημένον Πλάτωνα, τῇ τε ὕλῃ καὶ τῇ καὶ τὸ εἶδος· τὰ γὰρ εἶδη καὶ
αἱ ιδέαι αὐτῷ τῷ εἶδει εἰσι παρακτινῶς αἷτια, ὡς περ ὅν καὶ αὐτοῖς
πάλιν τοῖς εἶδεσι καὶ ταῖς ιδέαις τὸ ἐν αἷτιον τῷ εἶδει· ἡ γὰρ δύνας
ὕλης ἐν αὐτοῖς ἐπέχει λόγον. φέρεται ἐν τῷ γραφῇ τοιαύτῃ "τὰ
γὰρ εἶδη τῷ τί ἐστιν αἷτια τοῖς ἄλλοις, τοῖς δὲ εἶδεσι τὸ ἐν καὶ τῇ
ὕλῃ." καὶ εἴη ἂν δι' αὐτῆς λεγόμενον ἐπὶ τοῖς ἐκ εἶδους τὴν Πλά-
τωνος δόξαν τὴν περὶ τῶν ἀρχῶν ὅτι τὸ ἐν καὶ τῇ ιδέᾳ αἷτιον τῷ τί
ἐστιν. ἀμείνων μέντοι ἡ πρώτη γραφὴ ἡ δηλοῦσα ὅτι τὰ μὲν εἶδη
τοῖς ἄλλοις τῷ τί ἐστιν αἷτιον, τοῖς δὲ εἶδεσι τὸ ἐν. ἰσχυρῶς δὲ Ἀσπα-
σιος ὡς ἐκείνης μὲν ἀρχαιοτέρας ὕψους τῆς γραφῆς, μεταγραφείσης
δὲ ταύτης ὕστερον ὑπὲρ Εὐδώρου καὶ Εὐαρμόνου. id.

"καὶ — εἶδη." εἰπὼν δύο αἷτιας αὐτὴν κεχρημένον, καὶ μνημο-988.
νεύσας τῆς καὶ τὸ εἶδος αἷτιας, καὶ δείξας πῶς αὐτῇ ἐστὶν αἷτια,
προσέθηκεν τὴν δευτέραν, καὶ φησὶ ταύτην εἶναι τὴν ὕλην. τίς
γὰρ ἦν ἡ ὕλη ἡ ὑποκειμένη, καθ' ἧς τὰ εἶδη ἐν τε τοῖς αἷδητοις καὶ
ἐν ταῖς ιδέαις λέγει ὅφ' αὐτῇ. εἰπὼν δὲ "τὰ γὰρ εἶδη τῷ τί ἐστιν
αἷτια τοῖς ἄλλοις, τοῖς δὲ εἶδεσι τὸ ἐν," λέγων καὶ περὶ τῆς ὕλης
τῆς ὑπὸ τῶν προειρημένων εἰδοποιουμένης, ὅτι ἐν ἀμφοτέροις ἐμνη-
μόνευσεν εἰπὼν "καθ' ἧς τὰ εἶδη τὰ μὲν ἐπὶ τῶν αἷδητῶν τὰ δὲ ἐπὶ
τοῖς εἶδεσι λέγει," ἴσον λέγων τῷ καθ' ἧς τὰ εἶδη λέγει τὰ τε
ἐπὶ τοῖς αἷδητοις καὶ τὰ ἐπὶ τοῖς εἶδεσι, τῷ τε ταῖς ιδέαις· λέγει
γὰρ καὶ ἐκείνους ἐν τοῖς αἷδητοις εἶναι τὴν ὕλην ὑποκειμένην καθ'

40 — b 16. apud Asclep.

1. συνθεσάμεν M. // 2. αὐτοῖς om Asclep. // 3. ἐν τῷ αὐτῷ πᾶσι Asclep. // 4. ἐκείνους Asclep. // 5. ὕλη καὶ μία Asclep. // 7. ἐν om A. // 11. τὴν ὕλην M. // 21. καὶ κατὰ εἶδος L. // 22. καὶ om L. // 24. φέρεται — 31. Εὐαρμόνου om L. // 31. Ἀρμόνου A. // 32. Εὐδώρου ἐν ἡμετέροις Sepulch. // 32 — p. 553 a 3. apud Asclep. // 32. δύο Asclep. // 35. ὅφ' ἡμῶν ὅπως διώρισε καὶ ὕλην διόρισε καὶ ὕλην Asclep. // 36. μὴ καὶ τὰ εἶδη γὰρ Asclep. // 39. τὰ μὲν — p. 553 a 1. εἶδη om Asclep. // 40. τὰ τε ἐπὶ Asclep. // 41. τῷ τε Asclep. // 42. εἶναι ὑποκειμένη τις ὕλη Asclep.

ἥς τὰ εἶδη, τῷ τε ἡ εἰδωμένη· ὅτι ἡ δύνας ἐξ αὐτῆς, δύνας δὲ ποταπῇ, διὰ τῆς προσηλίας ἐδήλωσεν· ἢ ἡ ὡρισμένη καὶ ἐν τοῖς ἀριθμοῖς, ἀλλ' ἡ ἀόριστος· ταυτὴν ἡ δὲ μέγα καὶ τὸ μικρόν, γραφέει καὶ ὅπως "καθ' ἥς τὰ εἶδη μὲν ἐπὶ τῶν αἰδητῶν, τὸ δὲ ἐν τοῖς εἰδεσι λέγει." καὶ εἰς αὐτὸν λέγουμενον, καθ' ἥς ὕλης τὰ μὲν εἶδη ἐστὶ καὶ λέγει ἐν τοῖς αἰδητοῖς· ἐν ἡ δὲ τῇ ὕλῃ ταυτῇ τὰ εἶδη ἐστὶ τῶν αἰδητῶν, τὸ δὲ ἐν ἐπὶ τῶν ἐν τοῖς εἰδεσι καὶ ταῖς ἰδέαις· ἢ ἡ ἐν ἐκείνοις ὕλῃ ὑπὸ τῷ ἐνὸς εἰδοσφείει. ζητήσαι δ' αὖν τις πῶς λέγοντες Πλάτωνος καὶ ποιητικῶν αἰτίων, ἐν οἷς λέγει "ἐν μὲν ὅν ποιεῖν καὶ πατέρα τῶ παντὸς εὐρεῖν καὶ ἡ δὲ εἰς ἀλλὰ καὶ τὸ ἐξέκεν καὶ τέλει, δι' ὧν πάλιν λέγει "περὶ τῶν πάντων βασιλεῦ πάντα ἐστὶ κακῶν ἐνεκα," ὑδετέρη τῶν τῶν αἰτίων ἐμνημόνευσεν ὁ Ἀριστοτέλης ἐν τῇ δόξῃ τῇ τῷ Πλάτωνος, ἢ ὅτι ἐν οἷς περὶ αἰτίων ἔλεγεν, ὑδετὸς τῶν ἐμνημόνευτο, ὡς ἐν τοῖς περὶ τ' Ἀγαθῶν δέδειχεν· ἢ ὅτι τῶν ἐν γενέσει καὶ φθορᾷ ἢ τίθει ταυτὰ αἰτία, ἀλλ' ὑδὲ ἐξεργάσατο τι περὶ αὐτῶν. εἰπὼν δὲ τὴν ὕλην ἀρχὴν τὸς μὲν σωματικῶν τὸς δὲ ἀσώματων ὑποθέσθαι, πρῶτον ἐμνημόνευσε τῶν ἀσώματων λεγόντων Πλάτωνος, ὅς τ' ἐμέγα καὶ τὸ μικρόν ἔλεγεν, καὶ τῶν Πυθαγορείων, οἱ τὸ ἀπειρόν, τὸτο δ' ἦν τὸ ἄρτιον. ἐκ ἐμνημόνευσε δὲ Δευκίππυ καὶ Δημοκρίτου, καθ' ὅς καὶ σῶμα τι καὶ ἀσώματον ἢ ὕλη· τὸ ἡ κενὸν ὅπως ἦν. φθάσει δὲ καὶ προσερηκῆναι περὶ τῶν. προσέθηκε δὲ τῇ ἰσορίᾳ καὶ τὴν Ἀναξίμανδρου δόξαν, ὅς ἀρχὴν ἔθετο τὴν μεταξὺ φύσιν ἀέρος τε καὶ πυρὸς, ἢ ἀέρος τε καὶ ὕδατος· λέγει ἡ δὲ ἀμφοτέρως. id.

988. "ἔτι — ἐκατέραν." καὶ τὸτο περὶ Πλάτωνος λέγει, ὅτι τὴν 25
14. τὴν αὖτε καὶ τὴν κακῶς αἰτίαν, τῷ τε τῶν ἀγαθῶν τε καὶ τῶν κακῶν αἰτίαν, τοῖς σοφείοις ἀπέδωκεν ἐκατέρωθεν ἐκατέραν, τὴν μὲν τὴν αὖτε ἐν (τὸτο ἡ δὲ ὁρίζον αὐτὴ καὶ τὸ εἰδοποιῶν), τὴν δὲ τὴν κακῶς τῇ ἀορίστῃ δυνάμει· αὐτὴ ἡ δὲ τὴν τε πληθύνει καὶ τῆς ἀνισότητος καὶ τῆς ἐν τοῖς ὅσιν ἀορίστιας αἰτίας κατ' αὐτόν. εἰπὼν δὲ εἰρηκῆναι 30 Πλάτωνα περὶ τῆς ποιητικῆς αἰτίας (ἐκατέρωθεν ἡ τῶν σοφείων ἀναθεσθῆναι αὐτὴν αἰτίαν ποιητικῇ, τῷ μὲν ἐν τῇ τῷ εἶναι, τῇ δὲ ἀορίστῃ δυνάμει τὴν τὴν κακῶς), ὑπέμνησεν ἡμᾶς ὡς περὶ τῆς τοιαύτης αἰτίας καὶ πρῶτον τινῶν ἐπιζητησάντων τε καὶ εἰπόντων, εἰπὼν "ὥσπερ φαμὲν καὶ τῶν προτέρων ἐπιζητήσαι τινος φιλοσόφου, οἷον 35 Ἐμπεδοκλέα καὶ Ἀναξαγόραν." ὡν Ἐμπεδοκλῆς μὲν ὁ μόνον τῷ τῷ εἶναι αἰτίῳ ἐχρήσατο ἀλλὰ καὶ τῷ τῷ κακῶς, διελὼν τὸ ποιητι-

κὸν αἰτίον, ὡς εἴρηκε καὶ περὶ Πλάτωνος· Ἀναξαγόρα δὲ ὁ ὅς τῷ εἶναι καὶ κακῶς μόνον ἦν ποιητικὸν αἰτίον, ὡς εἴρηκε. id.

"συντόμως — κεφαλαιωδῶς." συντόμως φησὶ καὶ ἐπὶ κε-988. φαλαίων ἐπεληλυθέναι τινες τὰ περὶ ἀρχῶν εἰπον τῶν πρὸ αὐτῶν 18. καὶ πῶς, "περὶ δὲ τῆς ἀληθείας." ἀληθειαν ἔθος αὐτῷ λέγειν τὴν θεωρητικὴν φιλοσοφίαν. "ὅμως δὲ τοσῶτον ἔχομεν ἐξ αὐτῶν." ὁ χάριν ἦλθεν ἐπὶ τὴν περὶ τῶν ἀρχῶν ἰσορίαν, ὑπέμνησεν ἡμᾶς· τὸ ἡ βεβαιώσατο ὅτι μηδεὶς τρόπος αἰτίας ἄλλος ἐστὶ παρὰ τὸς τέσσαρας τὸς δεδεδειγμένους ἐν τῇ Φυσικῇ Ἀκροάσει (23). ὁ δὲ ἡ λον ἡγεῖται· πάντες ἡ οἱ περὶ αἰτίων εἰρηκότες τῶν τινος τῶν αἰτίων μνημονεύσων· εἰ ἡ καὶ μὴ ἐναργῶς μηδὲ διηρθρωμένως εἰρηκασιν ἀλλ' ἀμυδρῶς καὶ ἀδιαρθρωτῶς, ἀλλ' ὅν ἐκείνων πῶς ἀπτόμενοι φαίνονται. ὅτι δὲ καὶ περὶ τῶν τεσσάρων αἰτίων λόγον ἐν τῷ πρῶτῳ τῆς Φυσικῆς Ἀκροάσεως προηγουμένης πεποιθῆναι, πρῶτον εἰδέναι τοῖς ἐντυγχάνουσι· δὲ εἶπε "τῶν ἐν τοῖς περὶ φύσεως ἡμῶν διωρισμένων." καὶ ἔπειτα ἡ δεικνύει πῶς ὑδεὶς ἔξω τῶν ἐν τοῖς περὶ φύσεως αἰτίων εἰρηκῆναι ἡφατο. id.

"οἱ — λέγουσι." καταριθμεῖ ὅτι τῶν ὡς ὕλην τὴν ἀρχὴν 988. θεμένων οἱ μὲν μίαν οἱ δὲ πλείους ἔθεντο, καὶ οἱ μὲν σῶμα οἱ δὲ ἀσώ- 23. ματον. εἰπὼν δὲ τὴν ὕλην ἀρχὴν τὸς μὲν σωματικῶν τὸς δὲ ἀσώματων ὑποθέσθαι, πρῶτον ἐμνημόνευσε τῶν ἀσώματων ὑποθεμένων Πλάτωνος, ὅς τ' ἐμέγα καὶ τὸ μικρόν ἔλεγεν, ἔπειτα καὶ τῶν Πυθαγορείων, οἱ τὸ ἀπειρόν, τὸτο δὲ ἦν τὸ ἄρτιον. ὅτος ἡ δὲ ὁ ἀριθμὸς αὐτοῖς ἐν ὕλῃ τιθέμενος· ὁ ἡ περισσὸς πεπερασμένος τε καὶ εἶδος ἐπέχων χώραν. id.

"Ἀναξαγόρας — ἀπειρίαν." ὅτος τῶν σῶμα τὴν ὕλην 988. ἀρχὴν θεμένων ἦν, ὥσπερ καὶ ὡν ἐξῆς μνημονεύει. ἐκ ἐμνημό- 23. νευσε δὲ Δευκίππυ καὶ Δημοκρίτου, καθ' ὅς καὶ σῶμα καὶ ἀσώματον ἢ ὕλη· τὸ ἡ κενὸν ἐ σῶμα· φθάσει δὲ προσερηκῆναι καὶ περὶ τῶν ('). προσέθηκε δὲ τῇ ἰσορίᾳ καὶ τὴν Ἀναξίμανδρου δόξαν, ὅς ἀρχὴν ἔθετο τὴν μεταξὺ φύσιν ἀέρος τε καὶ πυρὸς. id.

(') καὶ ἐπὶ ὅσῳ ἀέρα, καθάπερ Ἀναξίμανδρος, ἢ ὕδωρ καθά-988. περ Θαλῆς, ἢ πῦρ, καθάπερ Ἡράκλειτος, ἢ τὸ μεταξὺ καθάπερ 27. Ἀναξίμανδρος, σωματικῇ ὕλῃ ὑπετίθεντο. Asclep.

"ἔτοι — μάνον." τὸτο λέγοι αὖν περὶ τῶν ὡν ὕσπερον (?) 988. ἐμνημόνευσεν, εἰπὼν "καὶ ἐπὶ ὅσῳ ἀέρα ἢ πῦρ ἢ ὕδωρ ἢ πυρὸς μὲν 32. πυκνότερον ἀέρος δὲ λεπτότερον" (v. 29), ἐπεὶ οἱ γε πρὸ τῶν

2. ὡρισμένη φησὶ καὶ Asclep. || 4. ἐν om AF. || 7. ἐπὶ τῶν om L. || 8 — 16. apud Asclep. || 8. ζητήσαι δὲ αὖν τις L, ἔξισι δὲ ζητήσαι Asclep. || 9. v. Platonis Tim. p. 28. || 10. ὅν ὡν Asclep. || 11. λέγει — 12. ὑδετέρω om L. || 12. κακῶν ἔτερα πάντα· καὶ ὅμως ὑδετέρω Asclep. || τῶν om AF. || 13. τῶ om F Asclep. || 15. ἢ om L. || ὅτι] ἢ πάντων διηρθρωμένως ὅτι Asclep. || 16. αἰτία om L. || ἐξεργάσατο Asclep. || 21. τῇ τε A. || ὅτος] τῷτο L. || 25. ἐκατ. ἐκατέρωθεν om Asclep. || 25 — 26. apud Asclep. || 25. Πλάτωνος ἐν λέγει Asclep. || 26. τῷτε — 27. ἐκατέρωθεν om A. || 34. αἰτίας ἐζητήσαν καὶ παλαιότεροι φιλόσοφοι, οἱ περὶ Ἐμπεδοκλέα καὶ Ἀναξαγόραν· καὶ ὁ μὲν Ἐμπεδοκλῆς ἐχρήσατο ἢ μόνον Asclep.

3. καὶ ὡς ἐν κεφαλαιῷ Asclep. || 4. ἐπεληλυθέναι ὅτι τίνος Asclep. || 5. δὲ] γὰρ Asclep. || λέγει] καλεῖται Asclep. || 7. ἦλθον Asclep. || ὑπέμνησεν — 8. βεβαιώσασθαι om Asclep. || 8 — 10. ὅτι ὑδὲ εἰς ἄλλος τρόπος αἰτίας ἐστὶ παρὰ τὸς τέσσαρας τὸς εἰρηκότες ἐπ' αὐτῷ ἐν τῇ Φυσικῇ Ἀκροάσει καὶ τῷτο φασι πρὸν γίγναι Asclep. || 11. αἰτίων ὑδὲ πάντων μνημονεύουσι Asclep. || 20. εἰπὼν — 23. ἄρτιον et 27. ἐκ — 31. πυρὸς] recurrunt quae fere ad verbum iam legimus a 16 — 24. || 23 — 26. apud Asclep. || 23. ἢ αὐτοῖς ὁ ἀριθμὸς ἐν Asclep. || 27. καὶ ὡν scripsi pro τῶν et qui deinceps memorantur Sepulv.

δὲ τὴν ὕλην μόνον ἔθεντο αἰτίαν· ὅτε ᾗδ' Ἀναξαγόρας ὅτε οἱ Πυθαγόρειοι ὅτε Πλάτων. προστίθεται δὲ ὅτι ἕτεροὶ τινες ἐμνημόνευσαν καὶ τῶν ὄντων ἢ ἀρχῇ τῆς κινήσεως, ἥτις ποιητικὴ, καὶ λέγει τούτων τὸς φίλους καὶ νεώκους εἰπόντας, ὡς Ἐμπεδοκλέα, καὶ τὸν, ὡς Ἀναξαγόραν, ἢ ἔρωτα, ὡς Παρμενίδην καὶ Ἡσίοδον. Alex.

983. "τὸ — ἀποδίδωκεν." εἰπὼν Ἀναξαγόραν καὶ Ἐμπεδοκλέα καὶ 34 τῆς ποιητικῆς ἀρχῆς μνημονεύσαι πρὸς τῇ ὕλῃ, τίθησιν ἐν τοῖς τῆς ποιητικῆς ἀρχῆς μνημονεύσασιν καὶ τὸς ἔρωτα ἐν ταῖς ἀρχαῖς θεμένους· καίτοι δοξεῖ καὶ τούτοις μᾶλλον εἶναι τελικὸν αἶτιον· τοῦτον ᾗδ' ὁ δρεκτόν (*). ἢ εἰ μὴ ἔλεγον τίνος δ' ἔρωτος ἐπιέμενος 10 ἐποίει αὐτοῖς ἐμνημόνευσεν ἂν καὶ τῆς καὶ τὸ τέλος αἰτίας· μόνον δὲ τῷ ἔρωτι ἐν ταῖς ἀρχαῖς χρωόμενοι ὡς ποῶντι, ὑκέτι δὲ λέγοντες καὶ τίνος χάριν, ὑκέτι ἂν μνημονεύουσιν τῆς ὡς τέλους ἀρχῆς. ὅτι δὲ τῆς καὶ τὸ εἶδος Πλάτων πως ἐμνημόνευσεν, δαίκευσιν· αἱ ᾗδ' ἰδέαι κατ' αὐτὴν αἰτίαι καὶ ἀρχαὶ ὅσαι ὅτε ὡς ἡ ὕλη εἰσὶν αἰτίαι· 15 ὅ ᾗδ' ἐνυπάρχουσι τοῖς αἰδητοῖς. "τὰ δὲ ἐν τοῖς αἰδεσιν" λέγει ἂν τὰς ἀρχὰς τῶν εἰδῶν· ὅδε ᾗδ' ταῦτα ὕλη τοῖς αἰδητοῖς, ἀλλὰ αὐτὰ σοιχεῖα τῶν εἰδῶν, ὅτι ἐν ταῖς ἰδέαις εἰσὶν ὡς σοιχεῖα αὐτῶν. ὅ ᾗδ' τὰ σοιχεῖα ἐπὶ τῆς ὕλης λέγει μόνος· τὸ γὰρ νεώκος καὶ ἡ φίλια σοιχεῖα μὴ κατ' Ἐμπεδοκλέα καὶ ἐν τοῖς σοιχείοις, ἀλλ' ὅχι ὡς 20 ὕλη ὅτε ὡς ποιητὴς αἱ ἰδέαι· τὸ μὴ ᾗδ' ποῶντος τὸ κινεῖν, αὐτὸ δὲ γένεως καὶ ἀκινησίας τοῖς ὅσοι μᾶλλον αἰτίαι εἰσὶ κατ' αὐτόν. ἀλλ' εἰσὶ τὰ εἶδος καὶ τὸ τί ἦν εἶναι παρακτὸς κατ' αὐτὴν τοῖς γινόμενοις πρὸς αὐτάς. ὥσπερ ὅν καὶ αὐταῖς ἐκείναις τὸ ἔν, αἱ δὲ τὰ εἶδος τοῖς ἄλλοις αἰτίαι, καὶ ὅπως ὡς καὶ ὁμοίωσιν τὴν πρὸς ἐκείνας τούτων 25 εἰδοποιωμένων· ὡς ὅν ὁμοειδῇ ταῖς ἰδέαις τὰ πρὸς αὐτάς γεγονότα τε καὶ ὄντα. id.

983. (*) τὸ δὲ τελικὸν αἶτιον κινήσεως ἐστὶν αἶτιον· κινεῖ ᾗδ' πρὸς 36 αὐτὰ τὰ πάντα. ὅτι δὲ μνημονεύει καὶ τὸ τελικόν, ἐδείξαμεν διὰ τὸ λέγειν αὐτὸς τὰγαθὸν ὅ πάντα ἐφίλει, καὶ ὅτι πάντα ἀποβλέ- 30 πυσσιν εἰς τὴν βασιλείαν τῶν πάντων. "ἢ ἔρωτα ποῶσιν ἀρχήν." δοκῶσι λέγειν τελικὸν αἶτιον οἱ ὑποτιθέμενοι εἶναι ἔρωτα· τοῦτον ᾗδ' ὁ δρεκτόν. λέγομεν ὅν ὅτι εἰ μὴ ὅπως ἔλεγον, ὅτι ὁ ἔρωτος τὸς ἐπιέμενος ποιεῖ αὐτοῖς, τῷ ὅντι ἔλεγον τελικὸν αἶτιον· μόνον δὲ τῷ ἔρωτι ἐν ταῖς ἀρχαῖς χρωόμενοι ὡς ποῶντι, ὑκέτι δὲ λέγοντες 35 τίνος χάριν, ὅ φασιν τὸ τελικὸν αἶτιον. Asclep.

983. "τὸ — κινήσεις." λέγει μὴ περὶ τῆς καὶ τὸ τέλος αἰτίας (αὕτη 6 γὰρ ἐστὶ τὰγαθὸν τε καὶ τὸ ὡς τέλος αἶτιον τοῖς ὅσοι), δαίκευσι δὲ ὅτι ὅδε οὐκ εἰσὶν τῶν πρὸ αὐτῶν περὶ ταύτης τῆς αἰτίας ἐποίησατο τὴν λόγον. τρόπον μὴ γὰρ τινὰ λέγουσι τὸ ἀγαθὸν αἶτιον, ὅ μὴ ὡς 40

τέλος, καὶ ὡς τούτω χάριν γινόμενων τῶν ἄλλων, ὡς πέφικεν εἶναι τὸ ἀγαθὸν αἶτιον, ἀλλ' ὡς ποιητὴς αὐτῶν χρωόμενος. ὅ ᾗδ' Ἀναξαγόρας τὴν τὴν εἰσαγαγὼν καὶ ὁ μὴ Ἐμπεδοκλῆς τὴν φίλιαν ἀγαθὰ μὴ καὶ ἀγαθοποιὰ αἶτια τίθησιν ταῦτα, ὅ μὴ τούτω χάριν τὰ γινόμενα γίνεσθαι φασιν, ἀλλ' αὐτὰ ταῦτα τὰ ποιητικὰ ἀγαθὰ ἐστὶν αὐτοῖς (*). τούτων δὲ ὁμοίως καὶ τὸς τὸ ἐν καὶ τὴν ἰδέαν ἀρχὰς θε- 5 μένους φησὶν εἰρηκέναι (*). τὸς αὐτοὺς δὲ λέγει ἂν καὶ τὸν λέγειν· τὸ ᾗδ' ἐν καὶ τὸν Πλάτων ἔλεγον, ὅν λέγων τὸ τε ἐν καὶ τὴν ἰδέαν ταῦτα ᾗδ' κυρίως ὄντα. ὅ ᾗδ' τούτων ἐνεκεν γίνεσθαι τὰ γινόμενα, ἀλλ' ἐστὶ ταῦτα αὐτοῖς τὸ εἶναι αἶτια παρακτὸς· τὸ ᾗδ' εἶδος τούτο αἶτιον, ἀλλ' ὅ τούτων χάριν ἐκείνα γίνεσθαι τε καὶ ἐστὶ κατ' αὐτούς. καὶ μνημονεύουσιν ὅν τὰ ἀγαθὰ ἐν τοῖς αἰτίαις, καὶ τρόπον τινὰ παρα- 10 λείπουσιν αὐτὸ τῷ τὴν οἰκίαν αὐτῶν χώρην μὴ φυλάσσειν. Alex.

(*) ὁμοίως δὲ καὶ οἱ ἐν λέγοντες εἶναι τὴν τῶν πάντων ὕλην, 983. 11. τούτων οἱ περὶ Πλάτωνα, τὴν τοιαύτης φύσιν αἰτίαν φασὶν εἶναι τῆς ὕλης, ὅ μόντοι γε τούτω ἐνεκα ἢ εἶναι ἢ γίνεσθαι· ὡς λέγειν τε καὶ μὴ λέγειν αὐτοῖς περὶ τῆς ἀγαθῆς αἰτίας· ὅ ᾗδ' ἀπλῶς ἀλλὰ καὶ συμβεβηκός. Asclep.

(*) τὸ ᾗδ' ἐν καὶ τὸν δὲ Πλάτων ἔλεγον, ὅν λέγων τὸ τε ἐν καὶ 20 τὴν ἰδέαν· ταῦτα ᾗδ' κυρίως ὄντα. ὅ ᾗδ' τούτων ἐνεκα γίνεσθαι τὰ γινόμενα, ἀλλ' ἐστὶ ταῦτα αὐτοῖς τὸ εἶναι αἶτια καὶ παρακτὸς· τὸ ᾗδ' εἶδος τούτο αἶτιον, ἀλλ' ὅ τούτων χάριν ἐκείνα γίνεσθαι τε καὶ ἐστὶ κατ' αὐτούς. id.

"καὶ συμβεβηκός." καὶ λέγει αὐτοῖς τὸ ὡς ἀγαθὸν αἶτιον μνη- 983. 15. μονεύειν, ὅτι τὸ ἀγαθὸν αὐτῶν αἶτιον εἶναι ἐστὶ τὸ τούτω ἐνεκα τὰ γινόμενα γίνεσθαι. οἱ ὅν μὴ φυλάσσοντες τῷ ὅν αὐτῶν λεγο- μένῳ ἀγαθῷ τὴν τάξιν ταύτην ἐν ταῖς αἰτίαις ὅχι ἢ ἀγαθὸν αὐτὸ αἶτιον ποῶσιν, ἀλλ' ὅ συμβεβηκέναι ἀγαθὸν εἶναι, τούτω ποιητικὸν αἶτιον τίθησιν. ἐπιζητήσαι ἂν τις πῶς Πλάτων ἐν Ἐπιστολαῖς (2 p. 312 c) λέγων· "περὶ τὴν πάντων βασιλείαν πάντα ἐστὶ καὶ τούτω 25 ἐνεκα πάντα" ὅ λέγει διὰ τούτων τὸ ἀγαθὸν ὡς τέλος αἶτιον. ἢ εἰ λέγει, πῶς ὅ φησιν αὐτὸν Ἀριστοτέλης λέγειν; ἢ ἰδίᾳ ἐπὶ τέλει τὸ βιβλίον τούτω αὐτὸς ὅπως λέγει. Alex.

"ὅτι — αἰτίας." ὅτι μὴ ὅν ὁρθῶς διώριστο, ἐκ τῆς ἰσορίας τῆς 983. 16. τῶν εἰρηκέντων περὶ αἰτίων δὴλόν φησι γεγενῆσθαι τὸ καλῶς ὅν· αὐτὸ περὶ τῶν αἰτίων διωρίσθαι πόσα τε καὶ τίνα· μαρτυροῦσι ᾗδ' τὰ τοιαῦτα εἶναι αὐτά, ὅ δυνήθεις ἄλλων τινος αἰτίας εἶδος μνη- 30 μονεύσασιν. "πρὸς δὲ τούτοις, ὅτι ζητητέαι αἱ ἀρχαί, ἢ ὅπως ἀπα- σαι." καὶ τούτῳ φησι δὴλόν ἐκ τῶν προειρημένων εἶναι, ὅτι καὶ καὶ τῶν περὶ τῶν ἀρχῶν ἢ περὶ πασῶν ὡς ἐξεθέμεθα, τετραχῶς δι-

3. τὸν] τῆς M. || 5. post 'Ἡσίοδον' codd. εἶπε. || 10. si ipsi dixissent — videri possent Sepulv. i. e. ἔλεγον — ἐμνημόνευσαν. || 14 — 16. apud Asclep. || 14. εἶδος ἀρχῆς Πλάτων Asclep. || πῶς om Asclep. || 15. ἰδέαι αὐτοαἰτία καὶ Asclep. || 16. τὰ — 17. κινήσεις om A. || 17. ἀλλὰ — 19. τὸ γὰρ om Asclep. || 25. καὶ] ἢ M. || 38 sqq. apud Asclep. || 38. δὲ] ὅ Asclep. || 39. οὐκ εἰσὶν om Asclep. || αὐτὸς λέγων ἐποίησατο περὶ τῆς τελικῆς αἰτίας Asclep. || ταύτας τὰς A.

3. εἰσαγαγὼν καὶ Παρμενίδης τὸν ἔρωτα, ἀγαθὰ Asclep. || 4. τούτω] τούτων Asclep. || 6. τίνος δὲ Asclep., τίνου M. || 7. δὲ] ἐν M. || 8. ἔλεγον ὅ λέγων AM. || 10. αἶτια καὶ παρακτὸς Asclep. || 13. αὐτὸ διὰ τὸ μὴ Asclep. || αὐτῶν χάριν A. || 24. καὶ λέγει] δὲ ἂν λέγοι Asclep. || 25. ὅτι τῷ ὡς ἀγαθὸν αἶτιον εἶναι αὐτῷ ἐστὶ τὸ τούτω Asclep. αἶτιον etiam M. || τούτω] τῷ A. || 36. τὸ τὰ] ὅτι M.

λόγονται τὴν αἰτίαν. ἡ δὲ ἡ ἕως, σημαίνει ἂν ἴσων τῷ ἡ ἕως ἀπάσας ζητεῖται, ἡ ἐκ τῶν τεσσάρων τῶν τῶν. ἡ γὰρ αἰ μὴ ἡ παρὰ τὰ πραγματεῖα ἀπαιτεῖ ἐν περὶ πάντων τῶν αἰτίων λόγον, ἀλλ' ὅ γε ζητούμενος τῶν αἰτίων τρόπος ἐν τοῖς τέττασι ἡ αὐτὸς ἐστὶ, ἡ ἡ ἐκπύεται τὰ πάντα ταῦτα, ἀλλ' ὅ μὴδ' εἶναι τρόπον ἄλλον παρὰ τούτου αἰτίαν. πρῶτον δὲ προτίθεσθαι εἰπεῖν πῶς ἕκαστος τῶν προσημειωμένων εἴρηκε, ἡ τίνα δόξῃ ἐκάστῃ ἀπαρα ἔπει. id.

988 b

22

ἔσοι. — ἀμαρτάνουσι. πῶς ἂν ἡ πᾶν, αὐτὸς ἐξηγήσατο διὰ τῷ ἡ μίαν τῶν φύσιν ὡς ὕλην τιθέσθαι ἡ ταύτην σωματικὴν. ἕως γὰρ ἂν ὡς ἐξ ἐνός. μὴ δὲ τὰς δόξας τῶν πρὸ αὐτῷ 10 περὶ τῶν ἀρχῶν, ἡ τῶν αἰτίων καταριθμήσας, ἐξετάζων τί τε ὕμνος εἴρηκε ὑπ' αὐτῶν ἡ τί μὴ, πρῶτον ποιεῖν ἐν λόγον περὶ τῶν μίαν τὴν ἀρχὴν ἡ ταύτην σῶμα θεμένων. ἡ λέγει τούτους κ' πολλὰ ἀμαρτάνουσι (*), πρῶτον μὲν ὅτι βυλάμενοι τῶν ὄντων ἀρχὰς ἐκθέσθαι πάντων, οἱ δὲ τῶν σωματικῶν μόνον ἀποδιδόσασιν, ὄντων τι 15 νῶν ἡ ἀσωμάτων. ἡ γὰρ ὅσον τε ἀρχὴν ἀσωμάτου σῶμα εἶναι, δευτέρου δὲ ὅτι γένεσιν εἰσάγοντες τὴν αἰτίαν τῷ γίνεσθαι τε ἡ τῷ κινεῖσθαι ἡ ὅπως τὸ ποιητικὸν αἶτιον παρελπίον. ἡ γὰρ δὴ ἡ ὕλη γε ἐξ αὐτῆς ἔχει τὸ κινεῖσθαι. ἡ δὲ ἡ περὶ γενέσεως ἀντὶ τῷ ἡ γενέσεως ἡ φθορᾶς. ἐπιχειρῶντες τὰς αἰτίας λέγειν ἡ περὶ 20 πάντων φυσιολογούντες, δηλονότι τῶν ὄντων, ὧν ἐν κινήσει τὰ πλείους, ἡ τῆς κινήσεως αἰτίον ἀντὶ τῷ κινήτικόν αἶτιον παρελπίον. τρίτον δὲ τὸ ἔδος μηδενὸς αἰτίου θέσθαι, πάντων τῶν ὄντων παρὰ τῷ εἶδος τὸ εἶναι ἀπὸ ἐξ ἔχοντων. κ' γὰρ τὴν ὕλην ὕδην ἀλλήλων διαφέρουσιν. ἡ αὐτὴ γὰρ ἐν πᾶσιν (*). εὐλόγως δὲ 25 ὕσιν εἶπε τὸ εἶδος. ἡ γὰρ εἶναι ἐκάστῳ παρ' αὐτῷ. τετάρτη ἀμαρτία τὸ τῶν πρῶτων σωματικῶν λαβόντας προχείρους τὸ δόξαν αὐτοῖς τούτο ἀρχὴν θέσθαι. τούτο δὲ ὅτι ἀδύνατον, δείκνυσιν ἡ ἐν τῷ δευτέρῳ περὶ Γενέσεως (c. 6), ἡ αὐτὸ ἐπισημαίνει) εἰρηκεῖται ἐν τοῖς περὶ φύσεως, λέγων ἕτως πᾶσαν τὴν φυσικὴν πραγμα- 30 τέαν. εἰ γὰρ ἡ τὰ τέσσαρα σῶματα ἡ τῶν ἐξ αὐτῶν ἀρχαὶ ἡ ἐν τι τὸ τυχόν τῶν τεσσάρων, ἡ ἡ ἔσον) ἐξ ἀλλήλων, ἡ αἰ ἡ ἀφάρτα, ἡ ὅταν γένῃ) ἐξ ἀλλήλων, ὑπομένοντα ἡ ποτε ἐξιν ἡ αἰ τῶν ἀντιᾶ εἰς ἡ μεταβάλλει ἔσαι, ἡ ἕτως τῷ ὄντι ἡ αἰ ἔσαι τὰ ἐναντία, πῦρ τε ἡ ὕδωρ, ἡ ἕτω τῶν τύχοι. ἡ εἰ μὴ ὑπο- 35 μένει, φθαρήσκει) ἡ ἕτως ἡ ἡ ἀρχή. ὅπερ ἀποπον. ἐστὶ γὰρ ἀρχὴ ἐξ ἡς πρώτης γίγνεται ἡ εἰς ἡν ἐχάτην ἀναλύει, αὐτὴ δὲ ἐκ με- δυνός. ἀλλὰ τούτω μὲν ὅ νῦν τῷ ἡ αὐτῷ ἐπομένῳ αὐτοῖς ἀτόπῳ μνημονεύει. ἐκείνο δὲ αἰτία, ὅτι βραδίως ἡ χωρὶς τῷ ἐπισκέ-

ψαδὺς πῶς τοῖς ἀπλοῖς σώμασιν ἡ γένεσις ἐξ ἀλλήλων, ἐθετό τι τῶν ἀπλῶν σωματικῶν τῶν τῶν ἐν χοιχείον τῶν ἀλλων. χωρὶς γὰρ τῆς γῆς τῶν ἀλλων ἕκαστον ὑπὸ τῶν χοιχείον εἴρηκε, ὅ δὲ αἰτία) αὐτὸς, ἐξιν ὅτι ἔδει μὴ ἀπὸ τῷ τρόπῳ τῆς ἐξ ἀλλήλων γενέσεως 5 ἐξ αὐτῶν. ἡ πρῶτον ἡ τὴν ἀρχὴν λαβεῖν, ἐπεὶ τὸ ἐξ ἀλλήλων αὐτὰ γίνεσθαι κοινὸν πᾶσι, ἡ κ' τούτο ὕδην αὐτῶν ἄλλο ἄλλῳ πρῶτον ἡ ὕσιν. οἱ δὲ ἡ ἐποίησαν τῶν. τίς δὲ ἡ τῆς ἐξ ἀλλήλων γενέσεως αὐτοῖς διαφορὰ, αὐτὸς εἶπε. τὰ μὲν γὰρ διακρίσει γίγνεται) ἐξ ἀλλήλων, ἐξ ὧν ἐστὶ λαβεῖν τὸ πρῶτον τε ἡ ὕσιν, τὰ δὲ συγ- 10 κρίσει (*). εἰπὼν δὲ ταῦτα δείκνυσιν ὅτι κ' τὸς τῆς γενέσεως τρόπος σκαπεμένους κ' τί μὲν δόξει πρῶτον εἶναι τῶν σωματικῶν, ἐξ ὧν πρῶτον κ' σύγκρισιν ἡ τῶν ἀλλων γένεσις. τούτων δ' αἰ εἴη τὸ μικρομερέστατον ἡ λεπτότατον. διὰ οἱ πῦρ τὸ χοιχείον θέρεται κ' τούτων ἐν λόγον εἶναι ἂν εὐλόγως λέγοντες. ἡ γὰρ τῶν ἄλλο τι 15 λεγόντων σῶμα χοιχείον ἡ μὴ τὸ πῦρ ἕκαστος ὁμολογεῖ τὸ δὲ τούτων τὸ χοιχείον εἶναι τῶν σωματικῶν. διὰ γὰρ τούτο ὕδεις αὐτῶν τὴν γῆν μόνον χοιχείον ἔθετο ὡς μεγαλομερέστατον δηλονότι τῶν ἀλλων. id.

(*) φαμὶ ὅτι πρὸς τὸν Ἀριστοτέλην ὅτι ὡς φυσιολόγῳ περὶ 988 b 24 μόνων τῶν σωματικῶν ἀρχῶν διελέχθησαν. ἡ αὐτὸς γὰρ τούτο λέ- γει, ὅτι κεχώρισται ἡ φυσιολογία τῆς θεολογίας ἡ εἰ δὲ ἐν φυ- σικῶν διαλέγεσθαι περὶ τῆς πρώτης αἰτίας. μετῴστος γὰρ φιλοσοφίας τούτο ἔργον ἐστίν. εἰ ὅν τῷ ὄντι περὶ πάντων τῶν ὄντων διαλεγό- 25 μενοι ὅχι ὑπετίθεντο ἡ ἀσωμάτων ἀρχὴν, τῷ ὄντι καλῶς αὐτοῖς πειρᾶ) ἐλέγγειν ὁ Ἀριστοτέλης. . . τῶν σωματικῶν ἀρχὰς μόνον ὑποτίθεν, ἐκείνι δὲ ἡ τῶν ἀσωμάτων, ὅσον ψυχῆς ἀγγέλου ἡ πασῶν τῶν νοερῶν δυνάμεων. Asclep.

εἰπὼν δὲ ταῦτα ἀπορεῖ διὰ τί μὴ εἴη ἂν κατὰ τῶν λόγων ἡ 989 a ἡ γῆ τῶν ἀλλων χοιχείον, ὡς περὶ ἡ δοκεῖ πολλοῖς τῶν ἀνθρώπων, 5 ἀλλὰ ἡ Ἡσιόδῳ. μὴ γὰρ τὸ χάος ταύτην πρώτην γενεῶν, συστήσας ἡ τὴν δόξαν τῇ τῶν πολλῶν μαρτυρίᾳ (*). ἴσως δ' ἂν περὶ τῆς γῆς λέγειν τὸ ὅτι εἰ μὴ διὰ τὸν τρόπον τῆς γενέσεως ἔλεγον ἐκείνα χοιχεία, διὰ τί ποτε ἡ τὴν γῆν ἔλεγον, τῆς κοινῆς ταύτης δόξης λεγούσης; εἰπὼν δὲ ταῦτα ἀνατρέχει πάλιν ἐπὶ τὰ εἰρημένα, τὰ 10 ὅτι δοκεῖ τὸ λεπτομερέστερον χοιχείον, καὶ φησιν ὅτι κ' τὴν δόξαν ταύτην ὕδεις τῶν παρὰ τὸ πῦρ ἄλλα τι σῶμα τὸ χοιχείον θεμένων ἡ τούτων τῶν τεσσάρων ἡ τῶν μεταξὺ σῶμα πυρὸς τε ἡ ἀέρος ὁρθῶς ἂν εἴη λέγων (*). ὁ εἰπὼν προστίθησι καθ' ὃν λόγον δύναται ἂν πάλιν ἡ γῆ χοιχείον λέγεσθαι, λέγων "εἰ δὲ ἐστὶ τὸ τῆς γενέσεως 15 15.

(*) p. 988 b 34. γ. "τί μὲν" καὶ "ὅν μὲν," ἐξ ὅτε καὶ "τῷ μὲν." cod. Reg.

(*) p. 989 a 5. ὁ Ἡσιόδοτος γῆν καὶ πῦρ ὑπέθετο ἀρχὰς τῶν ὄντων, ὕδης μόνον γῆν. cod. Reg.

1. ἕως ἀπασας, σημαίνει Asclep. || ἂν — 3. παρὰ om A. || 1. ἴσων τὸ L. || 2. τέτων om Asclep. || 4. τέτταροι L. || αὐτὸς αἰτίους ἐστὶ Asclep. || 9. ὡς] καὶ A. || 16. ἀρχὴν ἀσωμάτου σῶμα A. || 17 — 22. apud Asclep. || 17. γένεσιν ὅν εἰσάγοντες Asclep. || 19. ἔχει M. || καὶ ποιεῖ τῷ om M Asclep. || 21. δηλονότι om Asclep. || 22. αἰτίαν, τυτρί τὸ ποιητικὸν ἀναίρησι Asclep. || 23. alterum τὸ om AF. || 32. γ] ἡ F. || 33. ὑπομένοντα ταῦτα ἡ L. || 36. καὶ post ἕτως om L. || 38. μὲν] μόνον L. 14. καὶ] ἡ M. || 16. ἀσωμάτου M.

πρότερον τῇ φύσει ὕστερον." ἔτι γὰρ ὁ λέγει τοῦτον· δοκεῖ δὲ τῇ φύσει πρότερον εἶναι τὸ τελειότερον τῷ ἀτελεστέρον, καὶ ἔτι τὸ ὕστερον μὲν τῇ γενέσει γνωόμενον τελειότερον, προϋπάρχον τῷ χρόνῳ, ὡς ὁ θεμέλιος οὐκείας, παῖς ἀνδρός. καὶ δὴ τὴν λόγον τοῦτον φησι πάλιν ἔπειτα καλλίον εἰρηκτότας τὰς τὰ παχυμερέστερα τῶν σωμάτων ὑποθεμένους σοφίαν· μάλλον γὰρ ταῦτα πεπείσθαι καὶ τετελειωμένους δοκεῖ τῶν ἀπλυστέρων τε καὶ λεπτοτέρων καὶ πρώτων τῇ γενέσει· τὰ γὰρ λεπτομερέστερα πρῶτα τῇ γενέσει· ἐξ ἐκείνων γὰρ εἰς τὰ παχυμερέστερα ἢ μεταβολή. ὥστε εἰ τὸ πρότερον ἀρχή, τὸ τῇ φύσει τε καὶ ὅτι πρότερον μάλλον ἂν εἴη ἀρχὴ τῷ τῇ γενέσει πρῶτον. εἰ γὰρ γὰρ τὸ πρῶτον τῇ γενέσει ὕστερον τῇ φύσει, τὸ ὕστερον τῇ γενέσει πρῶτον ἂν εἴη τῇ φύσει. ὕστερα δὲ, καθ' ὅς· συγκρίσει ἢ γένεσις, ἢ γῆ· αὐτὴ δὲ ἀρχὴ μάλλον ἀρχή, ἐξ ἧς μάλλον διακρίσει ἢ τῶν ἄλλων γένεσις. περὶ μὲν τῶν μίαν τιθεμένων αἰτίαν ὑπομνήσας τῶν εἰρημένων, πρὸς τὸς μίαν τε καὶ σωματικὴν τὴν ἀρχὴν θεμέ- 989. οὗς τὰ αὐτὰ φησιν ἀμαρτάνειν "ὅτι εἰ τις ταῦτα πλείως τίθησι," 20. ταῦτε καὶ εἰ τις τὰς σωματικὰς ἀρχὰς πλείως τίθησιν. ἢ ὅτι ἀπλῶς περὶ τῶν σωματικῶν τε τὰς ἀρχὰς καὶ πλείως θεμένων λέγει, ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν μὴ ἐν ἀλλὰ πλείω τῶν σωμάτων τούτων τῶν τεσσάρων ἐν ταῖς ἀρχαῖς θεμένων, ὧν σωμάτων ἐν τι ἐν 20 ἀρχῇ ὑπὸ τῶν προειρημένων ἐτίθετο. μνημονεύει γὰρ Ἐμπεδοκλῆς, ὅς τὰ τέσσαρα σώματα ὕλην τῶν ὄντων ἐτίθετο. "καὶ γὰρ τούτω τὰ μὲν ταῦτα τὰ δὲ ἴδια συμβαίνειν ἀνάγκη" (*). λέγει μὲν, ὡς εἶπον, πρὸς Ἐμπεδοκλέα (*), φησὶ δὲ ἔπειτα ἄτοπα καὶ καὶ τούτω τὰ μὲν ταῦτα, καίτοι τὰ τέσσαρα σώματα ἀρχὰς λέγοντι, 25 τοῖς ἐν αὐτῶν τὴν ἀρχὴν θεμένοις, τὰ δὲ ἄλλα τε καὶ ἴδια. ταῦτα μὲν, ὅτι ταῦτα γίνεσθαι ἐξ ἀλλήλων καὶ ὅτι αἰεὶ τὰ αὐτὰ καὶ τὴν ἀριθμὸν ὄντα διαμένει, ὅπερ ἰδὼν ἐστὶ τῷ σοφίαν· τούτω γὰρ καὶ τοῖς ἐν τι τῶν σωμάτων σοφίαν τε καὶ ὕλην λέγουσιν ἔπειτα, τὸ φθαίρεσθαι ἢ ὑποτίθεσθαι ἀρχὴν ἑκάστος αὐτῶν. ἐπὶ πλέον δὲ εἰρηκε περὶ τούτων 30 καὶ ἐν τῷ τρίτῳ περὶ Οὐρανὸν (c. 7), ὡς ὑπομνησκον ἡμεῖς εἶπεν 989. "εἰρηγὶ δὲ ἐν τοῖς περὶ φύσεως περὶ αὐτῶν." ἢ γὰρ ὅτι ἐξ αἰεὶ ἀλλήλων, εἰ αἰδία καὶ ἀριθμὸν, φαίνεται δὲ γινόμενα, ἢ ἐξ αἰεὶ ἅμα τὰ ἐναντία περὶ τὸ αὐτό. ἐπὶ τὴν ὅτιαν καὶ τὸ εἶδος μὴ θῆναι ἐν τοῖς αἰτίαις· καὶ γὰρ τούτω κοινόν. ἴδιον δὲ πρὸς τὰς κινητικὰς ἀρχὰς λε- 35 γόμενον ὑπ' αὐτῶν, εἶναι δὲ αὐτῶν ἢ τὴν φύσιν καὶ τὸ νεῖκος, πότερον δύο ἀρχὰς κατ' αὐτὴν θετέον ταύτας ἢ μίαν. φαίνεται γὰρ καὶ ἡ φύσις τὰ τῶν νείκων ποιῶσα· διαρεῖ γὰρ καὶ διακρίνει τὰ κατ' ἴδιον ὅλα ὄντα, ἵνα συγκρίνῃ καὶ ἐν σώματι ποιήσῃ. ἀλλὰ καὶ τὸ νεῖκος αὐτῶν ὁ μόνον διακρίνει, ἀλλὰ καὶ συγκρίνει καὶ συνάγει τὰ ὅμοια πρὸς 40 ἀλλήλα, χωρίζον ἐκ τῆς ἐνώσεως αὐτὰ· ὥστε ὁδὸν θατέρου θατέρου μάλλον τῶν ἀντικειμένων ἐστὶν αὐτῶν παθητικόν. ἢ ἄμεινον γε-

γράφεται τὸ "ὅτι ἀλόγως," ἵνα ἢ τὸ λεγόμενον ὅτι πάντα ὁρθῶς ὅτι ἀλόγως πάντα. Alex.

(*) πρὸς τοῦτοις δὲ τὸ εἰδικὸν αἰτίον ὁδὸς αἰτίον τιθέσθαι 988. εἶναι, καὶ δὲ τὸ εἶδος χαρακτηρίζον τὰ πράγματα καὶ ὁρίζον· ἢ 34. γὰρ ὅτι ἐκαστὸς τὸ εἶδος αὐτὸ ἐστὶν, ὡς δηλῶσι καὶ οἱ ὅριστοι· ὁ γὰρ ἄνθρωπος ζῶν λογικὸν ὑπάρχει· αἱ γὰρ διαφοραὶ ἐκ τῆς ὕλης καὶ τῶν εἰδῶν. γὰρ γὰρ μόνον αὐτὴν καθ' αὐτὴν ὁδεῖς ὑπέθετα· ὁ γὰρ ἔκτοφάνης γῆν καὶ πῦρ ὑπέθετο ἀρχὰς τῶν ὄντων. εἰπὼν δὲ ταῦτα ἀπορεῖ λέγων δι' ἣν αἰτίαν μὴ καὶ τὴν γῆν ὑπέθετό εἶναι σοφίαν, ὥσπερ δοκεῖ καὶ πολλὰς τῶν ἀνθρώπων· γὰρ καὶ σποδοῖς ἀλλὰ καὶ ὁ ποιητὴς τούτω λέγει· "ἀλλ' ὅμως μὴ αὐτὸς ὕδωρ καὶ γῆν γένουσι." ἀλλὰ καὶ Ἡσιόδου. διακρίσις γὰρ ἐστὶν, ὡς εἰρηγὶ, ἡρῖα ἐκ τῶν παχυτέρων γίνεσθαι τὰ λεπτότερα. Asclep.

(*) ὡς Ἀναξίμανδρος. καὶ γὰρ τούτων, φησὶ· ἐν λόγον ὁδὸς 989. ὅτις ἂν λέγοι καλῶς, ὡς μὴ τὸ σοφίαν λεπτομερὲς ὑποθέμενος. 14. ἐπαινεῖ δὲ μάλλον αὐτὸν ἐν τῇ φυσικῇ· ὅτι διὰ τὸ ὑποθέσθαι μεταξὺ ἀέρος καὶ ὕδατος σοφίαν τὴν ἀρχαίαν ἐστὶν ἡ ἀρετὴ ὑπε- νόησεν ὕλην· τὸ γὰρ μήτε τούτω μήτε τούτω καθαρώς, ἀλλὰ μεταξὺ, τοῦτον πῶς ἐστὶν cod. Reg.

(*) ὅσον ὥσπερ ὁ Ἐμπεδοκλῆς· τέσσαρα γὰρ αἰτία ὑποτίθεσθαι 990. ὕλην, καὶ ὅτι ποιητικὸν αἰτίον κυρίως λέγει τῶν καὶ μέρος ὅτι εἰδι- 19. κόν. διὸ συμβαίνει καὶ τὸ μὲν τὰ αὐτὰ λέγειν τοῖς μίαν ὑποθε- μένοις ἀρχὴν, καὶ τὸ δὲ διαφέρειν· ὅτι γὰρ ὅτι εἰσὶν ἀμετάβλητα (τὰ σοφίαν) αὐτὴ ἢ ἐκάργεια ἡμῶν ὑπαγορεύει· γνωόμενά τε γὰρ αὐτὰ ὁρῶμεν ἐξ ἀλλήλων (τὰ σοφίαν)· τὸ γὰρ ὕδωρ ἐν τῷ λε- βητὶ τελείως ἐξατμίζομενον καὶ εἰς ἀέρα μεταβάλλει, ὡς ὅτι αἰεὶ διαμένοντος πυρὸς καὶ γῆς τῷ αὐτῷ σώματι, ὡς εἰρηγὶ ἡμῶν περὶ αὐτῶν καὶ ἐν τῷ δευτέρῳ λόγῳ τῆς περὶ Γενέσεως (c. 6) καὶ ἐν τῷ τρίτῳ τῆς περὶ Οὐρανὸν (c. 7)· ὅτι, εἰ μὴ μεταβάλλουσι, ἔσονται 30 ἅμα τὰ ἐναντία καὶ ὅτι ἐξ αἰεὶ γένεσις ἀλλ' ἀλλοίωσις. καθὼς δὲ ὁδὸν διελέχθη (ὁ Ἐμπεδοκλῆς) περὶ τὸ ἀπλῶς αἰτίον, ὅτι ἀποδέ- χεται· ὅτι γὰρ αὐτὸν εἰπεῖν καὶ τὸ αἰτίον τῆς ἀπλῶς εἰδηποιίας ἅμα καὶ ἐνώσεως καὶ ἀορίστιας καὶ διακρίσεως καὶ συγκρίσεως· πρὸ γὰρ τῶν 35 δύο τὸ ἐν, τὰ γὰρ δύο ἐκ τῶν ἐνός· ὥστε ἀνάγκη εἶναι μίαν τὴν πάντων ἀρχὴν. διὰ τούτω ὅτι φησὶν ὁ Ἀριστοτέλης ὅτι καὶ περὶ τῶν πνευματικῶν αἰτίων, πότερον ἐν ἢ δύο θετέον, ὅτι ὁρθῶς ὅτι ἀλόγως, ὡς ἐπεδείξαμεν. ἢ ὅτι ἀμφοτέραι καὶ συγκρίνεται καὶ διακρίνεται, ὡς εἰρηγὶ ἐν τῇ περὶ Γενέσεως καὶ Φθορᾶς. ἔχον ὅτι πλείον τῶν ἄλλων φυσικῶν καὶ τὰ ποιητικὰ αἰτία. ὅπως δὲ αἱ ὅτι λέγον- 40 τες καὶ γένεσιν καὶ ἀλλοίωσιν ἀναρῶσιν· ὁ γὰρ ἄνθρωπος ἀμετάβλητα ὑποτίθεσθαι τὰ σοφίαν λέγουσιν ὡς ἐκ θερμῶν καὶ ψυχρῶν γίνεσθαι ἢ γὰρ τὸ ἐναντίον, ἐπεὶ ὅτις ἔσονται τὰ ἐναντία, τῶν σοφίαν ὄντων

1. ἔτι — 3. χρόνῳ om L. # 3 — 14. ἀπὸ Asclep. # 4. δὴ om M. # 7. τὰ ω 8. γένεσις om M Asclep. # 8. παχύτερα Asclep. # 10. εἴη ἐν ἀρχαῖς, ὡς τῇ φύσει. εἰ Asclep. # 11. ὕστερον δὲ τῇ φύσει Asclep. # 12. ὕστερα δὲ καθὼς συγκρίσει ἢ γένεσις Asclep. terra autem per eos qui concretione res pulant generari, posterior est Sepulv. # 13. μάλλον] πάλιν Asclep. # 23. τούτων M. # 32. u] ἢ codd. si numero sempiterna sint Sepulv.

7. ὁ ἔκτοφάνης γῆν καὶ πῦρ ὑπέθετο ἀρχὰς τῶν ὄντων· ὁδὸς μόνον γῆν cod. Reg.

ἀμεταβλήτων κατ' αὐτούς, καὶ τις ἐξὶ φύσιν μία καὶ τις γίνε[ι]
πῦρ καὶ ὕδωρ· ὅπερ ἐκεῖνος ὁ Ἐμπεδοκλῆς ὁ λέγει. ὅτι ἂν ὅν τ'
πῦρ μετεβάλλετο εἰς ὕδωρ καὶ τὸ ὕδωρ εἰς πῦρ, εἰ μὴ ὑπῆρχε τις
ὕλη ἀνείδεος ἥτις παρὰ μέρος δέχε[ι] ἀμφοτέρω τὰ ἐναντία.
τῷτο δὲ ὁ Ἐμπεδοκλῆς σαφῶς ὁ λέγει· ὅμως ἐξ ὧν ὑποτίθε[ι]
ἀναγκάζ[ε]ται λέγειν, ἥνικα φησὶν γίνεσθαι θερμὸν ἐκ ψυχροῦ καὶ τ'
ἐναντίον. Asclep.

989. (°) ταῦτ' δὴ καὶ τῷτο ἐκείνοις συνέβαινε λέγειν αὐτῷ, ἴδιον
25. δ' ὅτι δύο τὰ ποιητικὰ αἰτία ὑποθέμενος ὁ δύο ἄλλ' ἐν εἶναι καὶ
ταῦτ' ἀναντία ποιεῖ· τὴν γὰρ φιλίαν ἐνώσεως αἰτίαν εἶναι λέγων, 10
διακρίσεως ἐπὶ αἰτίαν μᾶλλον ταύτην αἰτίαν· ὅταν γὰρ τὰ εἶδη ἀπὸ
τῆς ὕλης τῶν χοιρίων διακρίνεσθαι καὶ ἐν τῇ πρὸς ἀλλήλα τῶν
πάντων ἐνώσει εἰς σμικρότατα κερματίζουσα τὰ τῷ πυρὸς μόρια
καὶ τῶν ἄλλων ἑκάστων ὅπως καταδιαίρεται· ὁ γὰρ δὴ ὅλα πρὸς ἀλ-
λήλα ἕκαστο· ὅτω γὰρ ὅτι ἂν ἦν εἰς ἐν ἡ ἐνώσει αὐτῆς. εἰ ὅν ταῦτα 15
ἔλεγε ποιεῖν τὴν φιλίαν, πῶς ὁ μᾶλλον διακρίσεως αὐτὴν αἰτίαν
καὶ ἐνώσεως ἐτίθετο; καὶ δὲ νεῖκος ταύτης μᾶλλον αἰτίαν ἢ διακρί-
σεως, ὅταν αὐθὺς τῷτο ἐν τῇ διακρίσει τῶν χοιρίων τῇ ἀπὸ τῷ
σφαίρου εἰς ἐν συνήπ[η] πρὸς ἑαυτὰ τὰ διεσπασμένα τῷ πυρὸς μό-
ρια, ὁμοίως δὲ καὶ τῶν ἄλλων ἑκάστω. τῷτο ὅν ἴδιον αὐτῷ παρὰ 20
τὸς ἄλλους συνέβαινε τὸ ἀδύνατον, τὸ εἶναι τὸ αὐτὸ τῶν ἐναντίων
ποιητικῶν πρὸς τῷ καὶ ὁ μᾶλλον δύο ἢ ἐν αὐτῷ λέγειν. ὅπως γὰρ ὅτ'
ὀρθῶς ὅτ' εὐλόγως οἰητέον εἰρηλῶς αὐτῷ παντελῶς. γραφεῖ δὲ
ἐν ἄλλοις "ὅτε ὀρθῶς ὅτε ἀλόγως." ὅτω δὲ ἐχέσης τῆς γραφῆς
λέγει ἂν ὅτε ὀρθῶς πάντῃ ἥτοι εὐλόγως ὅτε ἀλόγως πάντῃ οἰη- 25
τέον αὐτὸν εἰρηκεῖν περὶ τῶν αἰτίων. εὐλόγως μὲν πως δοκεῖ εἰρη-
κεῖναι τέσσαρα ὑποθέμενος τὰ χοιρία τὰ ὡς ἐν ὕλης εἶδει, ἀλό-
γως δὲ τὸ μὴ λέγειν ἐξ ἀλλήλων αὐτὰ γίνεσθαι, ὅπερ προδήλως ὁρά[ν]
γινώσκον· ὅταν γὰρ ἐξ ὕδατος ἀὴρ γίνῃ, φθείρε[ι] τῷτο πάντῃ καὶ
ὅχι ὑπομένει, ὅθ' εἰ ὅπως τύχη. καὶ αὐθὺς ἐπὶ τῷ ποιητικῷ· τὸ γὰρ 30
τῶν ἐναντίων ἐναντία ποιῆσαι τὰ αἰτία εὐλογόν πως δοκεῖ, καὶ δὲ
αὐτὸ τῶν ἐναντίων καὶ αὐτὸ καὶ μὴ καὶ συμβεβηκὸς θατέρω ποιη-
τικῶν ἀλογον. cod. Laur.

989. "Ἀναξαγόραν — λέγειν." ἐξ ἧς Ἀναξαγόρου μνημονεύει ἐκ-
30. φαυλίζων μὲν τὰ ἀντικρυς ὑπ' αὐτῷ καὶ φανερώς λέγεσθαι δοκῶντα 35
ὡς ἄτοπα, ἐνδεικνύμενος δὲ διὰ τῆς ἀτοπίας τῶν δοκῶντων λέγεσθαι
τὸ ἄλλα αὐτὸν δι' αὐτῶν βύλεσθαι λέγειν, προσβηθῶν δὲ τῇ λέξει
αὐτῷ καὶ διαβρῶν αὐτοῖς τὸ βύλημα, ὡς καὶ αὐτὸς λέγει. συνάγει
γὰρ ἐκ μὲν τῷ λέγειν πάντα αὐτὸν ἐν πᾶσι μεμῶχθαι ὅτι τὴν ὕλην
ὀνειροπολεῖ, ἥτις δυνάμει μὲν ἐστὶ πάντα, ἐνεργείᾳ δὲ ὅδ' ὡν δὴ 40

να]. καὶ γὰρ εἰ μὴ εἶπε σαφῶς ταῦτα, ἀλλ' ἐπιπροσέθηκε τοῖς τὴν
δόξαν αὐτῷ ὅπως ἐξηγουμένοις, ὡς καὶ αὐτὸς ταῦτα βυλόμενος λέ-
γειν, ὅτι ταῦτα μὲν λόγον ἔχει, ἀ δὲ δοκεῖ λέγεσθαι ὑπ' αὐτῷ ἄτοπα
παντάπασι. "ἀτόπον γὰρ ὄντος καὶ ἄλλως," τῷτο ὄντος γὰρ ἀτόπον
τὸ λέγειν πάντα ἐν πᾶσι μεμῶχθαι διὰ τε τὸ δεῖν προϋπάρχειν
πρῶτον πρὸ τῆς μίξεως (ἄμικτα γὰρ δεῖ αὐτὰ τὰ μιγνύμενα ἀλ-
λήλοις ὄντα πρῶτον κερματισμένα μίγνυσθαι, ὅπως δὲ ἐκείνῃ ἡ μίξις
πρώτῃ), καὶ διὰ τὸ μὴ δύνασθαι μὴδὲ φύσιν ἔχειν τῷ τυχεῖν τὸ τυ-
χόν μίγνυσθαι· πῶς γὰρ ἂν γραμμὴ καὶ λευκὸν ἢ λευκὸν καὶ μωστικόν
μιχθεῖν; ἐπὶ δὲ διὰ τὸ ἀκολουθεῖν τῷ ὅπως λέγοντι τὰ πάθη καὶ τὰ
συμβεβηκότα χωρίζεσθαι τῆς ὕσεως καὶ καθ' αὐτὰ ὑφέεσθαι· ὡν
γὰρ μίξις, τῶν καὶ χωρισμός· ὥστε καὶ εἰ ταῦτα μέμικτο, τῶν
πάντων γὰρ καὶ ταῦτα, χωρίζοιτο ἂν (°). ὄντος δὲ τῷ ταῦτα λέ-
γειν ἀτόπον (ὁ γὰρ καὶ σύνδεσμος ἐκ περισσῶς δοκεῖ προσκείσθαι),
ὅμως εἰ τις ἐπακολυθήσεται τοῖς λεγομένοις ὑπ' αὐτῷ συνδιαβρῶν καὶ
ἐξηγούμενος ἀ βύλε[ι] λέγειν, φανείη ἂν καινοπρεπέερον λέγων καὶ
ἰδιαιτέρον παρὰ τὸς ἄλλους. εἴη δ' ἂν ταῦτ' αὐτῷ εἰρημένῳ ὑπ'
αὐτῷ καὶ τὴν ἀρχὴν περὶ Ἀναξαγόρου, τῷ "τὴν μὲν ἡλικίαν πρότερος,
τοῖς δὲ ἔργοις ὕστερος" (p. 984 a 12). λέγει δὲ καὶ πῶς ἔστιν ἐπα-
κολυθῶντα τοῖς λεγομένοις ὑπ' αὐτῷ συνδιαβρῶν αὐτά. Alex.

(°) ἴσθον ὅν ὅτι ἡ συμβολικῶς ἔλεγε ταῦτα ὁ Ἀναξαγόρας, 989 b
ὅτι πάντα ἐν πᾶσι, βυλόμενος ἐκδηλῶσαι τὴν ὕλην, ἐπειδὴ πάντα 5
ἐν τῇ ὕλῃ ὑπάρχουσιν· ἡ τῷ ὄντι περιφανταζόμενος τὴν ὕλην ταῦτα
ἔλεγεν· ἐπεὶ γὰρ ἑώρα πάντα ἐκ πάντων γινώμενα, μὴ ἐπιχέσας
τῇ εἰς τὴν ὕλην ἀναλύσει ἀπεφάνητο πάντα ἐν πᾶσιν εἶναι ἐνερ-
γείᾳ, ὅπερ ἐστὶν ἀδύνατον· δυνάμει μὲν γὰρ ἔστιν, ἐνεργείᾳ δὲ ὅχι
ἔστιν. Asclep.

"ὅτε — ἀποκεκριμένον" τε καὶ καθ' αὐτὸν ἐνεργείᾳ, δῆλον
ὡς ὅδ' ἐν τῇ καὶ τῆς ὕσεως ἐκείνης καὶ τῷ μίγματος τῷ ὑπ' αὐτῷ
λεγομένῳ κατηγορεῖσθαι ἀληθῶς τῶν ὄντων· ὅτε γὰρ λευκὸν ὅτε
μέλαν ὅτε φαιὸν ὅτε καὶ χρώμα, ἀλλ' ὅδ' ὅτι χυμὸν τινα ὅδ' ἄλλο τι
τῶν τοιούτων. ὅτε γὰρ ποῖον λέγοντα αὐτὸ εἶναι ἀληθεύειν ὅτε
ποσόν, ὅτε τινα τῶν ἐνεργείᾳ ὕσιων· ἦν γὰρ ἂν τι τούτων ἐν τῷ λε-
γομένῳ μίγματι ἀποκεκριμένον ἦδη καὶ ἐνεργείᾳ ὄν, ὁ ἀδύνατον
μεμυγμένων πάντων· ἦν γὰρ ἂν τῷτο ἄμικτον. λέγει γὰρ πλὴν τῷ
ὅτι πάντα μεμῶχθαι, τῷτον δὲ μόνον ἀμίγῃ καὶ καθαρόν εἶναι. καὶ
δὲ "ἐξ ἀνάγκης" τῷ ἦδη εἶναι καὶ ἐνεργείᾳ δηλωτικῶν παρέθετο.
Alex.

"ἐκ — ἐν." συγκαταλέγει τὴν Ἀναξαγόρου δόξαν περὶ τῶν 989 b
ἀρχῶν, ἡ συγκατέθετο ἂν, εἰ τις τοῖς λεγομένοις ὑπ' αὐτῷ ἐπὶ 16.

40. ὡς codd. nihil est eorum quae esse potest Sepulv.

6. ἄμικτα ἀτόπα· δὴ γὰρ αὐτὰ M. || 7 — 13. apud Asclep. || 7. δὲ ἐκ ἑσῶς ἡ μίξις πρότερον Asclep. || 8. μὴ πεφύκεται τῷ τυχεῖν μίγνυσθαι
τὸ τυχεῖν Asclep. || 9. λευκὸν καὶ ὀμ. A. || 10. λευθεῖν A. || 12. μίξις γίνεται, τούτων Asclep. || ὥστε εἰ καὶ ταῦτα Asclep. || 13. χωρίζοιτο
Asclep. || ὄντος — 14. προσκείσθαι ὀμ. L. || 16. καινοπρεπέερα A. || 17. εἰ δ' ἂν ταῦτα A. || 19 — p. 558 a 1. apud Asclep. || 19. λέγει ὅν καὶ
Asclep. || 21. ἔλεγε δ' Ἀναξαγόρα B. || 22. βυλόμενος ἐπεῖθεν δηλῶσαι B. || 24. ἔλεγε B. || 28. ὅτι Asclep. || 29. ἴδεν ἦν Asclep. || 30. κατη-
γορεῖσθαι A. || 31. ὅτε τι χρώμα ἄλλο, ὅδ' Asclep. || 32. τοιούτων ποῖον ὅδ' τε αὐτὸ λέγοντα ἀληθεύειν, ὅτε ποσόν Asclep. || αὐτὸν codd. || 33. ἂν τι]
ἀπὸ AM, ἂν ἐν τι Asclep. || 34. εἰ ὅπερ ἦν Asclep. || 35. γὰρ αὐτῷ τὸ ἄμικτον Asclep. || 36 — 38. μεμῶχθαι. τὸ δὲ ὅπως λέγειν ὅδ' ἦν ἄλλο
λέγειν ἢ ὅτι ἡ ὕλη πάντως ὅσα δυνάμει, ἐνεργείᾳ ὅδ' ἐστὶν L. || 36. τὸ — 37. παρέθετο ὀμ. Asclep.

μενος συνδιώρθε αὐτά, ὅτι ἦν κατ' αὐτὴν ἀρχὴ τὸ τε ὤ (ὃ ᾧ
 ὡς ἀπλῶς ὡν κατ' αὐτὴν καὶ ἀμιγῆς εἴη ἀν' ἀνάλογον τῷ ἐν) καὶ
 βατερον, τυτέρι τ' ἀόριστον· τοῦτον γὰρ ἦν ἡ ὕλη πρὶν ὀρίσθηναι καὶ
 εἰδοποιηθῆναι, ἀόριστος καὶ μηδὲν ἐνεργεῖα ἀλλ' ἅπαντα δυνάμει
 ἔχουσα ἢ δυνάμει γενέσθαι, ὁποῖον ἐκεῖνος τ' μῦγμα ὑπέθετο· ὥστε
 λέγειν μὲν ὅτι ὁρθῶς ὅτε σαφῶς, ἀλλ' ἐδ' εἰ ὅτως λέγει ὡς αὐτὸς
 αὐτῷ βοηθῶν εἴρηκεν αὐτὸν βέβαιον λέγειν, ὁρθῶς ἀν' ἀνάλογον πάντη·
 δύο γὰρ μόνως ἀρχὰς ἀν' ἀνάλογον ἀπὸ τεσσάρων. ἔτι ὁδὲ πάντη οὖν
 τε λέγειν αὐτὸν ὅτως εἰρηκέναι· τὰ γὰρ ὁμοιομερῆ τὰ ἐν τῷ μύγ-
 ματι φαίνεσθαι ὃ δυνάμει λέγων εἶναι ἀλλ' ἐνεργεῖα, ἀλλ' ἐδὲ σα-
 φῶς τι τέτων ὡν λέγει εἰρηκέναι (*). "βέβαιον" μέντοι παραπλή-
 σιον τοῖς τε ὕστερον λέγουσι, τοῖς περὶ Πλάτωνα λέγει, τοῖς τ' ἐν
 καὶ τὴν ἀόριστον δυάδα ἀρχὰς θεμένους τῶν ὄντων (*). "καὶ τοῖς
 φαινόμενοις μᾶλλον," ἑλλείπει τ' ἀκόλουθα· ἀκόλουθα γὰρ ταῦτα
 μᾶλλον τοῖς φαινόμενοις ὡν λέγει δοκεῖ. id.

989 = 30. (*) τ' ἐν καὶ τὴν ἀόριστον δυάδα, καθάπερ ὁ Πλάτων· τὴν γὰρ
 οὖν καὶ τὰς ὁμοιομερείας ἀρχὰς τῶν ὄντων ὁ Ἀναξαγόρας ἐτίθετο,
 καὶ ἀπὸ μὲν τῶν λέγειν οὖν ἔοικε καὶ αὐτὸς ἐν εἶναι ὑποτίθεσθαι τὴν ἀρ-
 χήν, ἀπὸ δὲ τῶν τὰς ὁμοιομερείας εἰσάγειν, ἐν αἷς τὰ πάντα ἐν
 πᾶσι εἶναι ἐδήξαζε, τ' δὲ τοῦτον ἐκ ἑξῶν ἐνός τινος ὠρισμένον
 εἶδος, ἀλλὰ τῷ τυχόντος καὶ ἀόριστον, φαίνεσθαι καὶ τῷ καὶ αὐτὸς τὴν
 ἀόριστον δυάδα ὑποτίθεναι ἀρχήν. συνελαίνει δὲ τὴν Ἀναξαγόρου
 δόξαν εἰς τὴν τῷ Πλάτωνα καὶ τὴν τῶν Πυθαγορείων ἐξῆς τρόπον
 ἄλλον, τῷ λόγῳ γραμματικώτερον τε καὶ γραμματικώτερον χρώμενος.
 καὶ αὖτις γὰρ τὴν ἐναντίαν ἄλλαν ἀλλοτρίαν κατεσκευασμένον ὀρίωντες ὃς
 πρότερον τούτοις συνάπτουσι πρὶν ἀν' εἰς ἐν αὐτοῖς ὁμαδύσωσιν, ἵνα
 μὴ καὶ τὸ κράτευμα τούτοις συσκευασμένον διαρρήγνῃ. καὶ ὁ φι-
 λοσοφώτατος Ἀριστοτέλης εἰς τὴν τῷ Πλάτωνα δόξαν τὴν Ἀναξα-
 γόρου τε καὶ τῶν Πυθαγορείων συναγαγὼν, καὶ ταύτας ἐξῆς εὐθύνας,
 καὶ τὰς τῶν βηθέντων ἀνδρῶν δόξας ταύτη συνανατρέπει. cod. Reg.

989 = 24. (*) ὁ γὰρ Ἀναξαγόρας εἰ καὶ εἶπε οὖν ἀσώματος, ἀλλ' ὅτι γε
 περὶ τῶν καὶ μέρος ἀσωμάτων ὃ διαλέγεσθαι, ψυχῆς καὶ ὅσα ἄλλα
 τοιαῦτα· ὁμοίως δὲ καὶ οἱ ἄλλοι φυσικοὶ. ἐδὲ Πυθαγόραν φασὶ
 περὶ πάντων. ὅτι ὅν ἐν περὶ πάντων τῶν ὄντων ποῦν τὴν θεω-
 ρίαν οἱ Πυθαγόρειοι· τῶν γὰρ ὄντων τὰ μὲν αἰσθητὰ τίθεσιν εἶναι,
 τὰ δὲ ἐκ αἰσθητὰ ἀλλὰ νοητὰ· καὶ φανερόν ὅτι περὶ ἀμφοτέρων
 τῶν γενῶν ποῦν τὴν σκέψιν. Asclep.

"ἀλλὰ — μόνον." ἰσορήσας τὰς τῶν ἀρχαίων δόξας τὰς 989 =
 περὶ τῶν ἀρχῶν, χωρίζει οὖν τὴν φυσικὴν ἀπὸ τῶν ἀσωμάτων 21.
 ὑποθεμένων ὕσας, καὶ παρατηρήσας ἐκεῖνος ὡς ἐν περὶ πάσης τῆς
 ὕσας πραγματευσαμένης, ἐδὲ ὅσα χρήσιμα τὰ ὑπ' αὐτῶν λε-
 γόμενα εἰς τὴν προκειμένην πραγματείαν, ἐπὶ τ' ἀπερὸν τὰς
 δόξας τῶν τε Πυθαγορείων καὶ Πλάτωνος ὡς οἰκειότερας τῆς προ-
 κειμένης πραγματείας μέτρισιν· ὅτι γὰρ περὶ πάντων τῶν ὄντων
 λέγοντες ἐτίθεντο τινὰς ὕσας ἑτέρας παρὰ τὰς γενεάς τε καὶ φυ-
 σικὰς καὶ ὅλων σωματικὰς τε καὶ αἰσθητὰς, ὥστε χρησιμώτερα εἰς
 τὴν προκειμένην πραγματείαν ἢ τῆς τέτων δόξης ἐξέτασις, ἐπεὶ ἡ
 ζήτησις ἡμῶν περὶ τοσούτων αἰτίων ἢ ἐδὲ τῶν φύσει ἐδὲ τῶν ἐν κί-
 νησιν ἐστίν, ἀλλὰ περὶ νοητῶν τε καὶ ἀσωμάτων. Alex.

"οἱ — χρῶν." αἰτία γὰρ τῶν Πυθαγορείων, οἱ δοκῶσι καὶ αὐτοὶ 989 =
 τῆς ἀσωμάτων φύσεως μνημονεύειν, ὅτι ἀρχὰς μὲν ὑπέθετο ξε- 22.

15 κωτέρας καὶ ἀπηρτημένας τῶν φυσικῶν καὶ ἐκτεταγμένας, τυτέρι
 ἐπὶ πλέον ἐκτεταγμένας καὶ ἐκβεβηκυίας καὶ δυναμίας καὶ ἄλλων
 φύσεων ἀρχὰς εἶναι· ἀσωμάτων γὰρ καὶ ἀσκήτους· οἱ γὰρ ἀριθμοὶ
 τοῦτοι· ὃ γὰρ προσεχῆς τοῖς φυσικοῖς (*). ἐδὲ οἰκίας καὶ ὁμοιο-
 γυμένας ταῖς κοιναῖς προλήψεσι καὶ ταῖς τῶν φυσικῶν δόξαις ὑπέ-
 θετο τὰς ἀρχὰς· προσεχέστεραι γὰρ τοῖς φυσικοῖς σώμασι αἱ ὑπ'
 ἐκεῖνων ἀρχαὶ τεθεῖσαι καὶ φανερώτεραι. ὃ τ' αἴτιον ἅμα ἀποδί-
 δωσιν, ὅτι ἐκ ἐκ τῶν αἰσθητῶν ὁρμώμενοι ἔθεντο καὶ ἔλαβον αὐτάς
 (τ' γὰρ "παρέλαβον" ἀπὸ τῶν ἔλαβον εἶπον), ἀλλὰ ἐκ τῶν μαθη-
 ματικῶν, οἷς ἐντραφέντες ἐκ τέτων καὶ τούτοις ἀκόλουθως ἔθεντο καὶ
 τὰς ἀρχὰς. ταῦτα δὲ εἰς τὰ μαθηματικά, ὡν κατ' αὐτοὺς ἀρχαὶ
 οἱ ἀριθμοί. ταῦτα δὲ ἔξω κινήσεως πάντη καὶ ὃ φυσικά, χωρὶς
 τῶν ἐν ἀερολογίᾳ· καὶ γὰρ ἡ ἀερολογικὴ μαθηματικὴ μὲν, ἀλλὰ
 περὶ φυσικῶν τε καὶ κινημένων ὁ λόγος αὐτῇ· τὰ γὰρ ἄλλα, περὶ ὧν
 πραγματεύεσθαι, φυσικά τε καὶ ἐν κινήσει. θεμένοι μέντοι τοιαύτας
 30 ἀρχὰς ἐδὲν ἄλλο ἢ περὶ τὰ φυσικά πραγματεύεσθαι, καὶ ταῦτα
 γενῶσιν ἐξ ἐκεῖνων· τὸν τε γὰρ ἕραν καὶ τὰ ἐκεῖνα μέρη γενῶσιν
 ἐκ τῶν ἀρχῶν ὡς ὑποτίθενται· αὐτὴ δὲ εἰς τὰ ἄρτιον τε καὶ περιττόν,
 ὡς προείρηται, καὶ τὰ συμβαίνοντα περὶ ταῦτα ἀποδοῦναι, ταῦτα
 λέγω τὰ ἐν τῷ ἕραν, ὡς ἐδὲ ὅς ὄντος ἢ γιγνομένου ἐξ αὐτῶν
 35 ἄλλων παρὰ τὰ αἰσθητὰ καὶ σώματα, ὁμοιογενεῖς καὶ τῷ τῶν
 φυσικῶν, οἱ ἐδὲν ἡγῶντο παρὰ τὰ φυσικά τε καὶ ἐν κινήσει εἶναι,
 καὶ τοιαύτας ἀρχὰς ὑποθέμενοι αἱ ἱκαναὶ ἦσαν καὶ τῶν ἀσω-

1. συνδιώρθε Asclep., συνδιώρθε Α. || ἦν] ἐστὶ Asclep. || 2. ἀπλῶς Α. || αἱ ἀρχαὶ λέγονται τῇ Α. || 2 — δ 10. apud Asclep. || 4. ἀόριστος — 5. ὁποῖον om Α. || 5. ἐκεῖνος Asclep. || 7. πάντα Μ. || 8. μόνον Asclep. || 11. τέτων λέγει ὅτι εἴρηκε Asclep. || μέντοι, καὶ ὃ σαφῶς λέγει, παραπλή-
 σιον L. || 12. λέγουσι λέγειν τοῖς L. || λέγειν om L. || 13. τιθεμένοις Asclep. || 14. ἑλλείπει τὰ ἀκόλουθα γὰρ μᾶλλον Asclep. || 15. λεγομένοις
 L. || λέγειν ΑΨ.

1. οἱα. τυγχ. μόνον om Asclep. || ἀς περὶ τῶν ἀρχῶν ἔχουσι, χωρίζει Asclep. || 2. τῶν καὶ ἀσωμάτων Asclep. || 3. πάσης τῆς Α. || 6. οἰκειότερας
 τῇ προκειμένην πραγματείᾳ Asclep. || 8. ἑτέρας] καὶ Asclep. || 9. αἰσθητὰς. χρησιμώτερα γὰρ εἰς Asclep. || 11. ἡμῶν] ἢ μὲν Α. || τῶν φύσει ἐδὲ om
 Μ. || 13 — 29. apud Asclep. || 13. αὐτὰ καὶ τῆς Asclep. || 18. ὡς — 21. φανερώτεραι om Asclep. || 21. τὸ δὲ αἴτιον ὅτι παρέλαβον αὐτάς ἐκ
 αἰσθητῶν. τὴν αἰτίαν λέγει, δι' ἣν ἐκ ἐκ τῶν Asclep. || 22. ὁρμώμενοι ἐχρήσαντο ταῖς τοιαύταις ἀρχαῖς καὶ ἔλαβον Asclep. || 23. ἔλαβον ἐστὶν, ἀλλ' ἀπὸ
 τῶν μαθηματικῶν, ἐν οἷς Asclep. || 26. ταῦτα δι] ἢ Asclep. || πάντα Asclep. || 30 — p. 559 b 8. apud Asclep. || 30. ταῦτα ἐν γενῶσιν Asclep. ||
 33. εἴρηται Asclep. || καὶ τὰ συμβαίνοντα om L. || περὶ] καὶ περὶ Asclep. || ἀποδοῦναι τὰς αἰτίας L. || 35. περὶ Asclep. || καὶ σώματα om
 Asclep. || 36. περὶ Asclep. || 37. καίτοι] καὶ Asclep. || αἱ] μὲν F.

μάτων ἢ ὑπὲρ τὰ φυσικὰ ὄντων ἀρχαὶ λέγεσθαι. "ὃ μᾶλλον ἢ τοῖς περὶ φύσεως λόγους ἀρμοττεύσας." αἰτιᾶν δὲ αὐτὸς κτ' εἶπε, ὅτι ὅδ' ἐπὶ τούτων ἰκανῶς ἀπέδωκεν τὰς αἰτίας. ὁ γὰρ φαίνεται ἰδίῳ τούτων, ἢ κινήσει, πῶς αὐτὴ γίνεσθαι ἐν αὐτοῖς ἐκ τούτων ἀρχῶν ὅσας τε καὶ γιγνομένους, τὴν πεπερασμένην τε καὶ τὴν ἀπείρου; ὡς τὸ μὴ πεπε- 5 ρασμένον ἐστὶ τὸ περιττόν, ὁ πέρας εἶπε, τὸ δὲ ἀπείρου, ὁ ἄριστος λέγουσιν· ἀκίνητοι γὰρ οἱ ἀριθμοὶ καὶ ὁδεμῶς κινήσεως αἴτιοι. ἀλλ' ὅδ' ἐπὶ δύνατον ἐστὶν ἄνευ κινήσεως καὶ μεταβολῆς ἐξ ἐκείνων τῶν ἀρχῶν γενέσθαι ταῦτα ἃ ἐξ αὐτῶν γεννῶσιν, ἢ αὐτὰ τὰ τῶν ἀστέρων ἔργα, ἃ διὰ τὴν διαφορὰν αὐτῶν καὶ τὴν κίνησιν γίνεσθαι, δι- 10 δάσκουσιν (*). ἔστι γὰρ ἔργα αὐτῶν ἀνατολὰς καὶ δύσεις καὶ τὰ τοιαῦτα, ἃ πῶς οἶόν τε γίγνεσθαι χωρὶς κινήσεων; πάντων δὲ ἐναρ- γῶς τῇ τῶν ἀστέρων παραθέσει, ὡς διὰ κινήσεως ἢ ἐνέργειας, ἔδειξε τὸ ἑλλειπὲς τῆς δόξης. ἀλλ' ὅδ' εἰ συγχωρηθῇ αὐτοῖς δύνασθαι τὰ μεγέθη καὶ τὰ σώματα ἐκ τῶν ἀριθμῶν καὶ τῶν πάντῃ ἀδιαστά- 15 των εἶναι συγκαίμενα, ὁ πάντες μᾶλλον ἀδύνατον, ἀλλ' ὅν ὅδ' ἐπὶ τούτῳ τελέσθαι ἀποδέδοσθαι πρὸς αὐτῶν πόθεν ἐν τοῖς φυσικοῖς σώ- μασι αἱ κτ' φύσιν αὐτῶν ῥοπαί, κυφότητές τε καὶ βαρύτητες· ὃ γὰρ δὴ δυνάμει ταῦτα τοιαῦτα, ὥσπερ ἐστὶ καθ' ὅς ὕλη τις ὑπόκειται ἢ σῶμα τι ὅσα ἢ δυνάμει σῶμα. ἃ γὰρ λέγουσι 20 περὶ τῶν σωμάτων, ὃ μᾶλλον ταῦτα ἀρμόζει τοῖς φυσικοῖς ἢ τοῖς μαθηματικοῖς σώμασι· ἰσότητες γὰρ καὶ ἀισότητες καὶ χρί- ματα καὶ τὰ τοιαῦτα κοινὰ τούτων τε καὶ ἐκείνων τῶν σωμάτων. εἰ δὲ τὰ ἴδια μὴ τοῖς φυσικοῖς σώμασι καθ' ἃ ἐστὶ φυσικὰ μὴ ἀποδιδόσθαι (ταῦτα δὲ ἐστὶ βαρύτης κυφότης, θερμότης 25 ψυχρότης, ὑγρότης ξηρότης), ὅδ' ἂν περὶ τῶν φυσικῶν σω- μάτων εἶεν λέγοντες, περὶ ὧν λέγειν ἐβύλοντο τότε καὶ προστί- θεντο. id.

999 (') "ἐκτοπωτέρως." τῷ τῷ κοινωτέρως καὶ ἐκτοπωτέρως, ἐξ- 30 οκωτέρως μὴ ὅτι ὑποτίθειν ἀρχὰς σωμάτων τὴν ἀριθμὸν καὶ ὕλη- κας καὶ ποιητικὰς καὶ εἰδικὰς, ὁμοίως δὲ καὶ τῶν ἀσωμάτων, κοινω- τέως δὲ ὅτι τούτοις τὴν ἀριθμὸν λέγουσιν εἶναι καὶ τῶν σωμάτων καὶ τῶν ἀσωμάτων... ἄλλως τε δὲ, φησὶν, ὑποτίθειν τὴν ἀριθ- μὸν ἐν τοῖς αἰδητοῖς εἶναι καὶ ὁδόντες ἄνευ τῶν αἰδητῶν ὑπάρ- χειν· εἰ τοίνυν ἡ ἀρχὴ ὅθληται εἶναι προτέρα τῷ χρόνῳ, ἀξιώματι 35 φησὶ καὶ τῇ τάξει, οἱ δ' ἀριθμοὶ καθ' αὐτοὺς ἐν τοῖς αἰδητοῖς ὑπάρ- χουσι, φανερόν· ὅτι ὅς ἔστιν ὁ πρότερος οἱ ἀριθμοὶ τῇ τάξει ἦσαν τῷ ἀξιώματι, εἴγε καὶ ἐν αὐτοῖς τοῖς αἰδητοῖς τὸ εἶναι ἔχουσιν. ἀμεί- λει τοι κτ' εἶπε μᾶλλον αὐτῶν κατορθοῖ ὁ Πλάτων· ὑποτίθειν γὰρ

καὶ αὐτὸς πάντα γινέσθαι ἐκ τῶν ἀριθμῶν, ἀλλὰ τὰς ἀρχὰς τῶν αἰδητῶν τῷ ὄντι καὶ αὐτὸς ἐν τοῖς αἰδητοῖς ὑποτίθειν, τῶν δὲ νοη- τῶν κεχωρισμένους ἀριθμούς καὶ ἐξηρημένους ὑποτίθειν, ὅς προσαναγο- ρεῖται εἰδητικῶς ἀριθμῶς. ἐπειδὴ ὅν, φησὶν, ἀδύνατον ἐστὶν ἐκ τῆς τῶν ἀριθμῶν συνθέσεως πῦρ γενέσθαι ἢ ἕτερόν τι τῶν στοιχείων, παντελῶς ὅδ' εἰρήκασιν περὶ τῶν στοιχείων. ἢ πῶς ἄνευ κινήσεως· ἐξ ὧν γὰρ ἀρχῶν ὑποτίθειν, μᾶλλον μαθηματικὰ λέγουσι σώματα ἢ περὶ φυσικὰ. Asclep.

(*) ὁ δὲ ἡμέτερος φιλόσοφος Ἀμμωνίος, συμβολικῶς, φησὶ, 990 πάντα ταῦτα οἱ Πυθαγόρειοι ἔλεγον. ἐπειδὴ γὰρ ὁ ἀριθμὸς ὁρίσ- 10 τὸς ἐστὶ τῷ πράγματι ὅς ἐστι, τοιαῦτα δὲ καὶ τὰ εἶδη, ὁριστικὰ τῆς ὕλης καὶ περιεκτικὰ αὐτῆς, διὰ τῶν ἀριθμῶν ὁδόντες τὰ εἶδη ὑπάρ- χοντα ἐν τῷ παντί, ἐπεὶ μετὰ ἐστὶν ὁ κόσμος εἶδων. διὰ καὶ ἔλε- γον τὴν δύναμις ὁδόντες, ἐπειδὴ ἀρχῇ διαμετρεῖται ἡ δύναμις· τοιαύτη δὲ καὶ ἡ δόξα ἐπαμφοτερίζουσα. πάλιν δὲ τὴν ἐπὶ ἀριθμῶν ἐκεί- λων καιρὸν, ἐπειδὴ τὰ ἐπὶ ἀριθμῶν τακτοῦμενα ζῶσι, καὶ διὰ τὰς δια- φέρας ἡλικίας, ὅτι μετὰ ἐπὶ ἐτῶν καὶ ἐκείθεν ἀρχῇ ὁδόντες τοφύων, εἶτα ἐν τῇ τρίτῃ ἐβδομάδι πάντων αὐτῶν καὶ ἀρχῇ σπερμαίνουσιν, ὡς ἀνωτέρω ἐπὶ πολλῷ εἶρην περὶ αὐτῶν, πρὸς τούτοις δὲ ὅτι ἡ ἐβδομά- 15 ἡμέρα κρίσιμος ὑπάρχει. πάλιν δὲ τὴν ἐξ ἀριθμῶν ἔλεγον κρίσιν, ὅς καὶ ἐξιν ἀρτιοπερίστος. ἀρτιῶς γὰρ ἀρτίως ἐστὶν ἀριθμὸς ὁ ἀνα- λυόμενος μετὰ μονάδος αὐτῆς, ὥσπερ ὁ λβ', ις', η', θ', β', α', περισσάρτιος. δὲ ὁ διαμετρεμένος εἰς ἀρτίους καὶ τὴν πρώτην διαίρεσιν, ὅς ἐστιν εἰς περιττός, ὥσπερ ὁ ιβ'· διαμετρεῖται γὰρ εἰς ζ', καὶ ζ' πάλ- 20 λιν εἰς γ' καὶ γ'. ἐκάλουν ὅν τὴν ζ' ἀριθμὸν κρίσιν, ἐπειδὴ πρότερος διαμετρεῖται εἰς δύο περιττοὺς ἀριθμούς· ὁ γὰρ δύο διαμετρεῖται εἰς μονάδα, ἢ δὲ μονάδα ἔκ ἐξιν ἀριθμῶς. πάλιν τὴν περισσάρτιον, τῷ τῷ ἐπὶ ιβ', ἐκάλουν μῦθον, ἐπεὶ καὶ εἰς ἀρτίους διαμετρεῖται, εἰς ζ' καὶ ζ', καὶ εἰς περιττός, εἰς γ' καὶ γ'. πάλιν δὲ τὴν πέντε ἀριθμὸν ἐκάλουν ἰσὸν δικαιοσύνης καὶ ἀνικίας, ἐπειδὴ ὁ πέντε διαμετρεῖται ὅλως τὴν τέλειον ἀριθ- 25 μὸν, καὶ ὁδόντες μέρος καὶ ἐν αὐτῷ, ἀλλὰ τὸ ἴσον ἔχει ἐκάτερον· διὰ καὶ ἀνικίαν ἔλεγον τὴν τοιαύτην καὶ ἰσὸν δικαιοσύνης. αὐτοὺς δὲ φησὶ πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἀριστοτέλης, ἐγκαλῶν αὐτοῖς, ὅτι πῶς δὲ λαβεῖν ἀρχὰς τὴν ἀριθμὸν τῶν καὶ νῦν ὄντων καὶ κινουμένων καὶ ἐξ ἀρχῆς ὄντων, ἐπειδὴ ἐν τοῖς αἰδητοῖς ἰδρύνετο τὴν ἀριθμὸν; πῶς ὅν τὰ ἐν αὐτοῖς ἰδρυνόμενα ἀρχαὶ αὐτῶν ὑπάρχουσι καὶ τῶν μελλόν- των γίνεσθαι καὶ τῶν ἤδη γενομένων; ἔπειτα ἐκ τῷ μέγματος λαμ- βάνει αὐτῶν· φησὶ γὰρ τὴν ἀριθμὸν ἐγκαταμεμῆσθαι ἐν ἅπασιν τοῖς ὄντι. καὶ τούτῳ δὲ συμβολικῶς λέγουσιν, ἐπειδὴ πανταχῶς τὰ

α 1. καὶ μᾶλλον ἀρμόττει τοῖς ὑπὲρ φύσιν ἢ τοῖς περὶ φύσεως· οἱ γὰρ ἀριθμοὶ μᾶλλον ἀρχαὶ τῶν ἀσωμάτων ἢ περὶ τῶν σωμάτων. αἰτιᾶται ὅτι αὐτοὺς καὶ ἀπὸ Asclep. || 3. φαίνεται] μάλιστα Asclep. || 6. ἄριστος ὃ λέγουσιν Asclep. || 9. ἃ οὐκ Asclep. || 11. γὰρ] διὰ Asclep. || 12. οἶόν τε] οἶονται A. || 13. αἱ ἐνέργειαι Asclep. || 14. ἀλλ' — 16. ὅδ' ὅτι] ὅτι δὲ γένεσιν δύνατον εἶς γενέσθαι ἢ φθορὰν ἄνευ μεταβολῆς. "ὅτι δὲ εἴτε δὴν τις αὐτοῖς ἐκ τούτων εἶναι μέγεθος." καὶ ὑποδέχεται, φησὶ, κατὰ συγχώρησιν ἐκ τῆς τῶν ἀριθμῶν συνθέσεως μέγεθος ἀποτελεῖσθαι καὶ ἐκ τῶν πάντῃ ἀδιαστάτων εἶναι συγκαίμενον, ὅτι τῶν μᾶλλον ἀδύνατον, ὅδ' Asclep. || 17. πρὸς] παρ' Asclep. || ἐν τοῖς] αὐτοῖς M. || φυσικοῖς οὐκ Asclep. || 18. αὐτῶν] αὐταῖς Asclep. || 19. ταῦτα] τὰ Asclep. || 20. γὰρ] διὰ L. || 21. ταῦτα om L. || ἀρμόττει L. || ἢ] παρὰ L. || 22 — 23. καὶ εὐδότητες ὃ μόνον τοῖς φυσικοῖς ἀρμόττει σώμασι ἀλλὰ κοινὰ ταῦτα καὶ τῶν μαθηματικῶν σωμάτων εἰσὶ L. || 24. καθ' — φυσικὰ om L. || 25. βαρύτης καὶ κυφότης καὶ θερμότης καὶ ψυχρότης καὶ ὑγρότης καὶ ξηρότης L. || 26. ὅδ' περὶ L. || 27. εἰς λέγοντες] λέγουσι L.

αἶδη, διὰ δὲ τῶν ἀριθμῶν τὰ αἶδη ἐδήλυν· τότε χάριν ὕτως ἐλε-
γον. id.

- 990 α. "ἔτι — ὕρανόν." καὶ τὸτο δαίκνυσιν αὐτοῖς ἄτοπον ἐπόμενον,
18. ὅτι αἷτια τῶν καὶ τὸν ὕρανόν ὄντων τε καὶ γνωσμένων ἐξ ἀρχῆς τε καὶ
νῦν τὰ πάθη τῶν ἀριθμῶν καὶ τὰς ἀριθμῶν λέγοντες (ὅτι καὶ ἄλλο
τι ἤγουντο εἶναι παρὰ τὰ ἐν τῷ ὕρανῳ) (¹) ὅτι ἄλλος πῶς ἀριθ-
μῶς λέγουσι καὶ καταλείπουσιν ἔξω τούτων, ἐξ ὧν αὐτοῖς ὁ κόσμος
συνέστηκε (¹). δεῖ μὲν γὰρ ἄλλο τι εἶναι τὸ αἷτιον καὶ τὸ αἰτιατόν, οἱ
δὲ ἀριθμῶς λέγοντες εἶναι τὸν τε κόσμον καὶ ἑκάστων τῶν ἐν τῷ
κόσμῳ, καὶ τούτων ἀρχὰς τὰς ἀριθμῶν ὑποθέμενοι, ἀριθμῶν ἄλλων
παρὰ τούτων ὃ λέγουσιν, ὥσπερ Πλάτων ἐποίει, ἄλλων μὲν λέγων τὸν
εἰδητικὸν ἀριθμὸν, ὃν καὶ αἷτιον ἐτίθετο, ἄλλων δὲ τὸν ἐν τοῖς αἰδη-
τικῷς. ὕτως δὲ λέγοντες αὐτὸν αὐτὸν ἂν τὸν ἀριθμὸν αἷτιον λέγουσιν,
εἶγε αἷτιον ἐν ἐξί τῶν ἐν τῷ κόσμῳ ὄντων, ταῦτα δὲ αὐτοῖς ἐξιν.
Alex.

- 990 α. (¹) ἀμέλει τοι ἐζήτησεν ἐν τῷ δευτέρῳ λόγῳ τῶν Φυσι-
15. κῶν (c. 2) τὰς διαφορὰς τῷ φυσικῷ καὶ τῷ ἀερστικῷ... ὅθεν γὰρ
ἐξιν ἔξω τῷ ὕρανῳ, ὡς ἀρστικὸς καὶ τῷ Πλάτωνι καὶ τῷ Ἀριστοτέλει
καὶ πολλῶς λόγους τίθειεν ἐν τῇ Φυσικῇ Ἀκροάσει (48) κατα-
σκευαστικῶς τῷ τούτῳ, ὅτι ὅθεν ἐξί παντάπασιν ἔξω τῷ ὕρανῳ.
Asclep.

- 990 α. (¹) "ἔτι δὲ πῶς δεῖ." ἐπειδὴ τὰς ἀριθμῶν ἀρχὰς ἐλεγον
18. τῷ τε ὕρανῳ καὶ τῶν κατ' ὕρανόν πάντων οἱ Πυθαγόρειοι, καὶ τὰ
πάθη τῶν ἀριθμῶν, ὡς αἷτιον καὶ περισσόν καὶ τὸ πεπερασμένον καὶ
τὸ ἀπειρον, ὡς παλλάκας εἰρηῖ, ἄλλος δὲ ἀριθμῶς κεχωρισμένος
τῶν αἰδητικῶν, καθάπερ Πλάτων, ὅτι ἐλεγον εἶναι, ὡς ἢ ὁ μὲν κεχω-
ρισμένος αἷτιος, ὁ δὲ θεωρούμενος ἐν τῷ παντὶ καὶ ἀπ' ἐκείνου, πῶς,
φησὶ, δεῖ λαβεῖν τὸν ἀριθμὸν καὶ τὰ τῷ ἀριθμῷ πάθη αἷτια τῶν ὄν-
των καὶ γνωσμένων καὶ τῶν ἐξ ἀρχῆς ὄντων καὶ νῦν; εἴπερ ἕτερος ὅτι
ἔξω ἀριθμῶς, αὐτὸς ἄρα αὐτὸ αἷτιος ἐξιν. τὸ δὲ αἷτιον ἕτερον δεῖ
εἶναι τῷ ὅτι ἐξιν αἷτιον, καὶ πρότερον τὸ αἷτιον αὐτῷ· αὐτὸς ἄρα ὁ
ἀριθμῶς πρότερος αὐτῷ ἐξί καὶ ὕστερος, καὶ ὧν καὶ γνωσμένος.
τὸτο δὲ ἄτοπον. δαίκνυσιν δὲ τὸ ἄτοπον ἐφεξῆς λέγων "ὅταν
γάρ." cod. Laur.

- 990 α. "ὅταν — ἦ." διὰ τούτων δαίκνυσιν πῶς ἐποῦν τὸν κόσμον καὶ
22. τὰς ἐν αὐτῷ ἀριθμῶς. αἱ ἀριθμῶν λέγοντες καὶ αἷτιας αὐτῶν
ἀριθμῶς τιθέμενοι, ἄλλος ἀριθμῶς παρὰ τούτους ἔκ. ἐλεγον, αὐτὸς
δὲ αὐτῶν ἐλεγον εἶναι τὰς ἀριθμῶν αἷτίας, καὶ τὸ αὐτὸ αὐτοῖς γί-
νεσθαι αἷτιον τε καὶ αἷτιατόν (¹). ἐλεγον γὰρ ἐν τῷ μὲν μέλει τῷ κόσμῳ

δὲξαν συνίστασθαι, ἐν ἄλλῳ δὲ καιρὸν (¹), παλιν δ' αὖ ἐκ ἄλλου ἢ
κάτωθεν τούτων ἢ ἀνωθεν ἢ ἀδοκίαν ἢ κρίσιν ἢ μῆξιν ἢ ἄλλο τι
τῶν ἐν τῷ ὕρανῳ. τῆς δὲ τούτων καὶ τὴν τάξιν τὴν τοιαύτην συ-
στάσεως ἀπαδείκνυν ἐφερον ὅτι τούτων μὲν ἑκάστων τῷ ἀριθμῷ ἐξιν,
ἑκάστω δὲ τόπῳ ἐν τῷ κόσμῳ οἰκείος τίς ἐξιν ἀριθμῶς. τῷ μὲν γὰρ
μέσῳ τὸ ἐν, πρῶτον γὰρ ἐξιν ἐνταῦθα· μὲν δὲ τὸ μέσον τὰ δύο,
αὐτὸ δὲξαν τε ἐλεγον καὶ τόλμαν· καὶ ὕτως αἱ ἀφισταμένους ἀπὸ τοῦ
μέσου πλείονα τὸν ἀριθμὸν γίνεσθαι τῶν συνισταμένων διὰ τὸ καὶ τὰς
ἀριθμῶν ἐξ ὧν συνίστανται, μᾶλλον δὲ οἷς ἐξί ταῦτα, τοῦτους εἶναι·
τὰ γὰρ τῶν ἀριθμῶν πάθη καὶ τὰς ἀριθμῶν τοῖς τόποις ἀκολουθεῖν
τοῖς ἐν τῷ ὕρανῳ καὶ οἰκείας αὐτοῖς εἶναι· διὰ καὶ τὰ μεγέθη ἐκ
τούτων ἐπισυμβαίνειν (²). δύναται τὸ συμβαίνειν δὲ καὶ τὸν τόπον
τούτον ἦδη πλήθος εἶναι τῶν συνισταμένων μεγεθῶν· εἰρηκεῖται ἢ τὰς
παρ' ἡμῖν καὶ ἐπὶ τῆς γῆς τόπους, ὡς ἐν τούτῳ διὰ τὸτο πλήθος με-
15. γεθῶν συνισταμένων, διὰ τὸ καὶ τὸν ἀριθμὸν ἦδη ἐν τούτῳ πλείονα εἶναι,
ὧν τὰ πλείω ὄντα τὰς διαφορὰς τε καὶ τὸ πλήθος τῶν μεγεθῶν
ποιεῖν· τὰς γὰρ ἀριθμῶν καὶ τὰ πάθη αὐτῶν ἀκολουθεῖν κατ' οἰκειό-
τητα τοῖς τόποις ἐκάστας. ἢ καὶ ἀπλῶς τε καὶ κοινότερον τὸ ἐν τῷ
τόπῳ πλείονα αὐτὰ συνισταμένα αἷτια λέγειν τε καὶ ἀριθμῶς ἦδη
πλείους εἶναι ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ, ὡς τῷ πλήθει τούτων ἀκολουθῶντες
τῷ τῶν πραγμάτων πλήθει· διὰ τὸ τὰ πράγματα καὶ τὰς ἀριθμῶν
αὐτῶν καὶ αὐτὴν ἐν ἀριθμῷ τὸν κόσμον ποῦσαι. πρότερον δὲ εἶπας ὁ ἐν
τῷ ὕρανῳ ἀριθμῶς ἐξιν ὃν δεῖ λαβεῖν τὸν αἷτιον τῶν ἐν τῷ ὕρανῳ
γνωσμένων, ὡς αὐτὸν αὐτῷ εἶναι αἷτιον, ἢ ἄλλος τις τούτου αἷτιος;
εὐλογώτερον γὰρ ἄλλον λέγειν, ὡς καὶ Πλάτων ἐποίει. τῆς δὲ τά-
ξεως τῆς ἐν τῷ ὕρανῳ, ἢ ἐποῦντο τῶν ἀριθμῶν οἱ Πυθαγόρειοι,
μνημονεύει ἐν τῷ δευτέρῳ περὶ τῆς Πυθαγορικῆς δόξης. Alex.

(¹) οἷον ἐν τῷ περιγίῳ τούτῳ τόπῳ, ὅπου πολὺ τὸ ἀμφόδο-
ξον, διὰ τὸ τῆς γενέσεως ῥεύμα παρασυρομένης τῆς ἀληθείας καὶ
μὴ ἐχρύσεως καὶ καὶ τὴν ἐπιστήμην γαστρίμον. cod. Laur.

(¹) οἷον ἐν τοῖς περὶ τὴν σελήνην καὶ τὴν ἥλιον σφαίραις, καθ' 990 α.
ὧς μᾶλλον οἱ καιροὶ γίνονται, ἐκφανέστεροι μὲν ὑπὸ τοῦ ἡλίου, ἀμεινότε-
24. ροὶ δὲ ὑπὸ τῆς σελήνης. μικρόν δὲ κάτωθεν τῷ καιρῷ, ἀνωθεν
δὲ τῆς δόξης, ὁ μεταξὺ πῶς, ἀδοκία καὶ κρίσις ἢ μῆξις· παλὺ
γὰρ ἐν τῷ μεταξὺ γῆς τε καὶ ὕρανῳ τόπῳ τὸ παραχῶδες καὶ ἀτακτον,
ἐν ᾧ μάχη πνευμάτων, φορὰ καὶ διάκρισις αὐθις καὶ μῆξις ζῶων καὶ
γένεσις καὶ μῆρα ἅπαντα τὰ περὶ τούτους τὰς τόπους συμβαίνοντα.
ἐρωτώμενοι δὲ ἐλεγον ὅτι τούτων ἑκάστων τῶν εἰρημένων ἀριθμῶν
ἐξί, καὶ καθάπερ ἐπὶ τῷ ἀριθμῷ θεωρεῖται τάξις τις, ὕτω καὶ ἐπὶ τῷ

5. λέγουσι Asclep. || 7. τούτων τῶν ἐν τοῖς αἰσθητοῖς ἐξ ὧν ἐξιν αὐτοῖς Asclep. || 8. αἱ μὲν γὰρ δεῖ ἄλλο εἶναι τὸ αἷτιον καὶ ἄλλο τὸ αἰτιατόν Asclep. || 9. καὶ τὰ ἐν τῷ κόσμῳ, τοῖς ἐξιν ἑκάστων Asclep. || 12. περὶ τούτων Asclep. || 14. αἷτιος μὲν ἐξί Asclep. || ἐξιν ὃ ἐν τοῖς αἰσθητοῖς Asclep. || 37. ἐλεγον ἡμεῖς αὐτοῖς ἐλεγον Asclep.

2. ἀδοκίαν Asclep. || 3. κατὰ τὴν τοιαύτην τάξιν Asclep. κατὰ τὴν γένεσιν τὴν τοιαύτην A. || 4. ἑκάστων ἀριθμῶν ἐξιν Asclep. || 6. γὰρ ἐξιν ἐξί Asclep. || 7. αἱ ἐπὶ τῷ ἐλεγον καὶ τόλμαν om Asclep. || 8. γίνονται τῶν συνισταμένων μεγεθῶν διὰ Asclep. || 12. τὸ συμβαίνειν F. || 14. πλήθος με-
γέθους codd. quasi in hoc loco idcirco multitudo magnitudinum consistat Sepulv. || 16. πλείονα ... ὅτι om in lacuna A. || 18. τῷ τὸ Sepulveda: dicere in aliquo loco compluribus ipsas consistentes causas esse. || 21. διὰ τὸ διότι Sepulveda: quoniam res et nu-
meros ipsius et ipsum in numero mundum efficiunt.

κόσμῳ ἀριθμῷ ὅτος καὶ ἐξ ἀριθμῶν τ' εἶναι ἔχοντος· καὶ ἐκαστῷ
τότῳ τὸ κόσμῳ οἰκείως ἐστὶν ἀριθμός, ὡς τῷ μέσῳ ἢ τῷ κέντρῳ
τ' ἐν, μὲν δὲ τ' μέσον τὰ δύο, ἃ δόξαν καὶ τὸλμην ἔλεγον, καὶ ὅτως
ἀεὶ ἀφαισόμενον ἀπὸ τοῦ μέσου πλείονα τὸν ἀριθμὸν γίνεσθαι τῶν συν-
σταμένων, ὡς τριάδα καὶ τετράδα καὶ πεντάδα· ἐξ ὧν ἀριθμὸν πρῶ-
τον τριγώνου ὀρθογώνιον συνίστασθαι ῥητάς τὰς πλευράς περιέχοντα,
τὴν μὲν τριῶν τὴν δὲ τεσσάρων τῶν περιεχουσῶν τὴν ὀρθήν, τὴν δὲ
ὑποτείνουσαν ταύτην πέντε· τρεῖς γὰρ τρεῖς καὶ τετράκις τέσσαρα ἴσα
εἰσὶ τῷ πεντάκις πέντε. ἐν ταῖς οὖν τοῖς ἀριθμοῖς καὶ ταῖς ἐξ
αὐτῶν δυνάμεσι τό τε ἀκρίβειαν θεωρεῖν, ὅπερ ἀδικίας ἰδίαν ἐστὶ, καὶ
τ' ἴσον, ὅπερ κρίσεως εἴτε δικαιοσύνης. ἀλλὰ καὶ ἡ μῆξις ἐν τῇ
ἰσοτήτι καὶ συμβολῇ ἐστὶν ἡ ὀρθή γωνία. ἐν τισὶ δὲ τῶν βιβλίων
γράφει καὶ "ἀνικία." ἀνικίαν δὲ ἔλεγον οἱ Πυθαγόρειοι τὴν πεν-
τάδα, ἐπεὶ ὑποτείνουσα τὴν ὀρθὴν ἴσον δύνασθαι ἀμφοτέραις ἅμα
ταῖς περιεχούσαις τὴν ὀρθήν. ἔλεγον δὲ ταύτην ἀνικίαν ὡς μὴ νι-
κωμένην ὑπὸ τῶν δύο τῶν περιεχουσῶν τὴν ὀρθήν. εἴτε "ἀνικίαν"
γράφει τις εἴτε "ἀδικίαν," ὁ νῦν τῶν λεγομένων γνωρίζω. "πό-
τερον δέ." αἰτιάσθαι τὴν Πυθαγορείου, ὅτι τὰ πάθη τῷ ἀριθμῷ καὶ
τὸς ἀριθμῷ ἀρχὰς τῶν ὄντων λέγοντες εἶναι ὅτι ἐποιοῦν τούτων ἄλ-
λως παρὰ τὰ πράγματα τὰ κατὰ τὸν ἕραν ὄντα καὶ γινώμενα ἐξ
ἀρχῆς τε καὶ νῦν· ὅθεν γὰρ ἄλλο τι εἶναι ἤνθ' ὅθεν παρὰ τὰ ἐν τῷ
ἕραν, ἐξ ὧν αὐτὸς ὁ κόσμος συνέστηκε. cod. Laur.

990. 26. (") τὴν γὰρ γῆν κέντρον ἔλεγον καὶ ἀναλογεῖν τῇ μονάδι.
ὥς περ ὅτι αἱ ἀπὸ τοῦ κέντρου ἐπὶ τὴν περιφέρειαν ἡγμέται εὐθεῖαι
εἰσὶ μαίζοντες, ὅτως καὶ ἃ ἀπὸ τῆς μονάδος ἀρχόμενοι ἀριθμοὶ ἐπ'
ἀπειρον αὐξάνει. συμβαίνει οὖν κατὰ τούτων τὸν τρόπον ἡδὴ πλῆθος
εἶναι μεγεθῶν. λέγει δὲ περὶ τοῦ ἐν τῇ γῇ τόπου ὡς ἐν τούτῳ διὰ
τούτου πλῆθος μεγεθῶν συνιστάμενα, διὰ τὸ καὶ τῶν ἀριθμῶν εἶδη
πλείονα ἐν τούτῳ εἶναι, ἐπειδὴ αἱ ἀπὸ τοῦ κέντρου, ὡς εἰρήκαμεν,
περιφέρειαι μαίζοντες εἰσὶ τῶν μὴ ἀπὸ τοῦ κέντρου. καὶ τ' ἀπὸ τῆς
μονάδος οὖν ἐπ' ἀπειρον αὐξάνει· μονὰς δὲ ἡ γῆ ὡς κέντρον. ἡ
πλῆθος λέγει τὸν ἀριθμὸν ὡς τῷ πλήθει τῶν ἀριθμῶν ἀκολουθόντος
τοῦ τῶν πραγμάτων πλῆθος διὰ τὸ τὰ πράγματα τὸς ἀριθμὸς
εἶναι. Asclep.

990. 23. "μικρὸν — κρίσις." οἱ τὰ πράγματα τὸς ἀριθμῷ εἶναι λέ-
γοντες ταύτην τὴν τάξιν αὐτοῖς ἀπένειμαν ἐν τῷ ἕραν, ἣν ἔχειν
ὡς τὸ καὶ τὸς ἀριθμῷ, οἷς ἔλεγον εἶναι ταῦτα. ὡς ἢ ὡς τὸν τά-
ξιν ἔχειν τὴν δύναδα, ταύτην ἔλεγον ἔχειν τὴν τάξιν ἐν τῷ κόσμῳ
τὴν δόξαν, ἐπειδὴ δύνας ἦν δόξα αὐτοῖς. πάλιν ἢ τὰξιν ἡ ἐπτάς,
ταύτην ἀπεδίδουσαν ἐν τῷ κόσμῳ τῷ καιρῷ, ἐπεὶ καὶ τὸν ἐπτά ἀριθ-
μὸν καὶ καιρὸν ἡγνόντο εἶναι. μικρὸν δὲ ἀνωθεν τῷ καιρῷ ἡ κάτωθεν
ἐποιοῦν, εἰ ἔτυχε, ἀδικίαν ἢ κρίσιν, ὅτι καὶ ἡ τῶν αὐτῶν τούτοις ἀριθ-
μῶν τάξις ἡ αὐτὴ ἦν. γράφει δὲ ἐν τισιν ἀντιγραφαῖς ἀντὶ τοῦ
ἀδικίαν "ἀνικίαν." ἀνικίαν δὲ φασὶν ὑπὸ τῶν Πυθαγορείων λέ-

γεῖν τὴν πεντάδα, τούτου δὲ ὅτι τῶν ὀρθογώνιων τριγώνων τῶν
ἔχοντων ῥητάς τὰς πλευράς πρῶτον ἐστὶ τῶν περιεχουσῶν ὀρθὴν γω-
νίαν πλευρῶν, ἡ μὲν τριῶν ἡ δὲ τετάρων, ἡ δὲ ὑποτείνουσα πέντε.
ἐπεὶ τοίνυν ἡ ὑποτείνουσα ἴσον δύνασθαι ἀμφοτέραις ἅμα, διὰ τούτου
ἡ μὲν δυναμένη καλεῖται αἱ δὲ δυναστεύμεναι, καὶ ἐστὶ πέντε. τὴν
τε πεντάδα ἀνικίαν ἔλεγον ὡς μὴ νικωμένην ἀλλ' ἀήττητον καὶ
κρατῶσαν. εἴτε δὲ "ἀνικίαν" χρὴ γράφειν εἴτε "ἀδικίαν," ὁ νῦν
τῶν λεγομένων γνωρίζω. καὶ περὶ μὲν τῶν Πυθαγορικῶν, φησὶν,
ἀφείδω τὰ νῦν, ἱκανὸν γὰρ αὐτῶν ἀφασθαι μόνον, παραιτούμενος
τὴν ἐπιπλεῖον ἐξέτασιν τούτων τὰ νῦν, ὅτι μὴδὲν πλέον ἐν τοῖς οὖσι
τῶν φυσικῶν κατέλιπον· ἐρεῖ μὲντοι τὴν περὶ τῶν ἀρχῶν δόξαν
αὐτῶν ἐπὶ πάσαν τῆσδε τῆς πραγματείας ἐπὶ τέλει. Alex.

"οἱ — αἰτίας." αἰτιάσθαι τῶν τὰς ιδέας αἰτίας θεμάτων πρῶτον 990.
τον μὲν ὅτι ζητῶντες τῶν φύσει συνεστώτων τὰς αἰτίας (τούτου γὰρ 34.
αὐτῷ δύνασθαι δὲ τὸ "τῶνδ' ὄντων") ἄλλας ἰσαριθμῶν τούτοις
ὑσίας προσέθεσαν ὡς ἐσομένων μάλλον γνωρίμων τῶν πραγμά-
των, εἰ πλείονα τὰ αὐτὰ γένοιτο ("· ὅθεν γὰρ ἡ τῷ αἰδῶ διαφε-
ρέσας τὰς ιδέας τῶν πρὸς αὐτάς ὄντων ἐποιοῦν, ὥς ἐπεὶ ταῦτα
ἄγνωστα, ὁμοίως ἀν' ἀκρίβειαν τούτοις, ὡς εἶναι φασὶν αὐτάς παρα-
δείγματα, εἴεν ἀν' ἄγνωστοι. ἰσαριθμῶν οὖν ἄλλα θέμενοι καὶ ὁμοία
τούτοις ὡς ἐξήκον τὴν γνώσιν τε καὶ ἐπιστήμην, διὰ τούτων ὡς τὸ
ἀκρίβειαν καταλαμβάνειν δύνασθαι ἃ ἐξήκον, ὡς ὀλίγον προελθὼν
δείξει· ἡ δὲ αἰτία) ἐστὶ τῶν τὰ αἰτία τε καὶ ἐπιστήμην καὶ διὰ τούτου
ἐξήκον αὐτῶν τὰ αἰτία· ὡς τὸ γὰρ τὰς αἰτίας ταύτας τούτων ἀπο-
διδόναι, ὁμοίως τι ποιῶντες τοῖς ἀριθμοῖς αἱ βυλομένοις πλῆθος,
εἴθ' ὡς μὴ δυναμένων ἐκείνων, εἰ εἴη τοσαῦτα, ἀριθμηθῆναι, ἄλλο
αὐτοῖς ἰσαριθμῶν πλῆθος προσεθεῖσιν, καθεὶν ὅπως ἀριθμῶσιν. εἴη
δ' ἂν μάστις τὸ ἀπορούμενον ἰχὺν ἔχον καὶ κατὰ τὸ ἰσαριθμῶν τοῖς ζη-
τούμενοις αὐτοῖς τὸ πλῆθος τίθεσθαι, ἀλλὰ κατὰ τὸ ὁμοία καὶ διὰ τούτου
ὁμοίως ἄγνωστα ("· ὅτι γὰρ μὴδὲν διαφέρει τὰ εἶδη τῶν πρὸς
αὐτὰ τ' εἶναι ἔχοντων κατ' αὐτάς, ἡ μόνῃ τῷ αἰδῶ, ἐρεῖ· τὸ δὲ
εἶναι ὁμοίως ἄγνωστα διὰ τῆς τῷ ἀριθμῷ παραθέσεως ἐνεδείξατο.
ὅτι δὲ μὴ αἰτία ἃ προσέθεσαν τούτοις περὶ ὧν ἐξήκον, ὀλίγον προελ-
θὼν δείξει. ἡ δὲ αἰτία) ἐστὶν ὅτι προδέντες ἰσαριθμῶν χεδὸν τοῖς
περὶ ὧν ἐξήκον, ὅπως ἀπάντων ἐξήκον καὶ ἀπεδίδουσαν τὰς αἰτίας
τῶν τε πρῶτων καὶ τῶν προσθεθέντων· τούτῳ γὰρ ὁμοίον καὶ τὸ τῷ
ἀριθμῷ παράδειγμα. χεδὸν δὲ εἶπεν ὅτι ἐλάττω εἶναι τὰ εἶδη
τούτοις, ὅτι τοῖς καθ' ἑκάστην καὶ ἀτόμους λέγων, ἀλλὰ τοῖς ἐπ' αὐτοῖς
ἄδωσιν. ὅθεν γὰρ Σωκράτης καὶ Πλάτωνος ἐξήκον τὰς αἰτίας, ἀλλ'
ἀνθρώπων καὶ ἵππων. τούτοις γὰρ χεδὸν ἰσαριθμῶν τὰ εἶδη κατ' αὐτούς.
τὸ "χεδὸν" δὲ προσέθηκεν ἴσως, ἐπεὶ μὴ πάντων τῶν κοινῶν ιδέας
ἐτίθετο· ὅθεν γὰρ τῶν ἐπὶ τοῖς τεχνητοῖς, ὅτε τῶν ἐπὶ τοῖς κακοῖς,
εἰ καὶ εἶπετο αὐτοῖς καὶ τούτων εἶναι λέγειν ιδέας, δι' ὧν περὶ αὐτῶν
λέγουσιν, ὡς ἐρεῖ μετ' ὀλίγον. τὸ δὲ μὴ ἐλάττω εἶναι τὰς ιδέας

39. δύνας δόξα ἢ αὐτοῖς. πάλιν ἢ Α.

4. ἀμφοτέρω Α. || 23. vel quod accusat est, quod volentes entium causas cognoscere, per haec quaerebant ipsorum cau-
sas Sepulv. || 27. αὐτῶ Α. || 30. διαφέροντα τὰ L. || 36. τούτο Α. || 38. ἀλλὰ γὰρ τοῖς F. || 40. τὰ εἶδη om L.

τούτων ὧν ζητῶντες τὰς αἰτίας ἐπ' ἐκαίνας προῆλθον, δεικνύον πα-
 990 ρέθετο "καθ' ἕκαστον ᾧ ὁμῶνυμὸν τί ἐστιν," ὁμῶνυμον μὲν λέγων τὸ
 6 συνῶνυμον, ἐπεὶ καὶ Πλάτων ὕτως αὐτὰς εἶπε. δεικνύσι δὲ διὰ
 τὸ ἐκάστῃ τῶν ζητούμενων αὐτὰς συνῶνυμὸν τι εἶδος θέσθαι τὸ
 ἰσαριθμημα τὰ εἶδη αὐτοῖς τοῖς αἰδητοῖς λέγειν. ἡ δὲ δύναμις τὸ ὁμῶ-
 5 νυμον ὅτι, ὡς λέγουσιν, ὅθεν ἂν συμβαλλομεθα πρὸς τὴν γνῶσιν τοῖς
 ἐνταῦθα. εἰπὼν δὲ "καθ' ἕκαστον ᾧ ὁμῶνυμὸν τί ἐστιν," πῶς
 "καθ' ἕκαστον," δεικνύσι. τὸ δὲ "καὶ παρὰ τὰς ὑσίας τῶν τε ἄλ-
 λων ἃ ἐστὶν ἐν ἐπὶ πολλῶν, καὶ ἐπὶ τοῖσδε καὶ ἐπὶ τοῖς αἰδιόσις" ἴσον
 ἂν εἴη τῷ παρὰ τε ᾧ τὰς τῆς ὑσίας ἐστὶν ὁμῶνυμα αὐτοῖς εἶδη, 10
 ὁμοίως δὲ καὶ παρὰ τὰ ἄλλα ὄντα τὰ παρὰ τὴν ὑσίαν, ἃ ἐστὶ τὰ
 ἄλλα γένη, ἐφ' ὧν ἐστὶν ἐν τι καὶ κοινὸν ἐπὶ πολλῶν τοῖς καθ' ἕκαστα.
 οἷς γὰρ ἐστὶ τὰ κοινὰ τὰ ἐπὶ τοῖς καθ' ἕκαστα, ὧν κοινῶν αἱ ἰδέαι,
 εἴησαν ἂν κατ' αὐτὰς αἰτίαι τῷ εἶναι καὶ γίγνεσθαι. τὸ δὲ "καὶ ἐπὶ
 τοῖσδε καὶ ἐπὶ τοῖς αἰδιόσις" δηλωτικὸν ἂν εἴη τῷ καὶ ἐπὶ τοῖς ἐν γε- 15
 νέσει καὶ φθορᾷ (τούτων γὰρ τὸ "ἐπὶ τοῖσδε" δηλωτικόν) καὶ ἐπὶ τοῖς
 αἰδιόσις. καὶ γὰρ ὁ κόσμος κατ' αὐτὰς καὶ τὰ ἐν αὐτῷ αἰδιότως τὸ εἶναι
 ἔχει. διὸ εὐλόγως εἰρηγὶ τὸ ἰσαριθμημα τῶν τε ἄλλων "ὧν ἐστὶν ἐν
 ἐπὶ πολλῶν," ἀντὶ τῷ τῶν τε ἄλλων ἐφ' ὧν ἐστὶν ἐν ἐπὶ πολλῶν
 τῶν. καὶ γὰρ ἄλλων βεληθείς δηλωσάτω τὸ προσέθηκε. τῶν γὰρ 20
 κοινῶν τῶν ἐπὶ τοῖς καθ' ἕκαστα αἰτίαι αἱ ἰδέαι κατ' αὐτὰς (*).
 ἡ τὸ "ἐν ἐπὶ πολλῶν" ἐπὶ τῆς ιδέας εἴρηκε. καὶ γὰρ εἰ μὴ τῶν καθ'
 ἕκαστα ἐστὶν ἰδέα, ἀλλὰ τῷ ἐν τοῖς καθ' ἕκαστα κοινῷ (*). ἀνθρώπου
 γὰρ, ἀλλ' ὁ Σωκράτης καὶ Πλάτωνος, ὅς ἀνθρώπος ἐν τούτοις τε καὶ
 ἐν πᾶσι τοῖς ὁμοειδέσιν αὐτοῖς κοινὸς εἴη διὰ τὸ ἐνυπαρχεῖν 25
 990 πᾶσι. τῷ δὲ "καθ' ὅς τρόπος δεικνύμεν τὰ εἶδη, κατ' ὅδενα φαί-
 8 νει" τούτων, τὸ "δεικνύμεν" δηλωτικόν ἐστὶ τῷ ὡς πρὸς οἰκείαν
 ὁδὸν λέγειν αὐτόν, λέγοντα τὰ Πλάτωνος. ὁ γὰρ ὡς ἄλλοις
 ἀντιλέγων λόγοις καὶ ὁδύμασι, ἀλλ' ὡς οἰκείαν ὁδὸν βασιλεύων
 τε καὶ ἐξετάζων, ὕτως ποιεῖ τὴν ἀντιλογίαν τῆς τῷ ἀληθὲς εὐρέ- 30
 σως χάριν. πειρᾷ δὲ δεικνύει ὅτι ὁδεῖς τῶν λόγων τῶν εἰς
 κατασκευὴν τῶν ιδεῶν φερομένων εἶναι δεικνύσιν ιδέας. οἱ μὲν γὰρ
 αὐτῶν ὅτε συλλογίζονται ὅτε συνάγουσι τὸ προκείμενον, πρὸς τῷ καὶ
 ὧν μὴ βέλοντι ιδέας εἶναι, καὶ τούτων τίθεσθαι. οἱ δὲ καὶ δοκῶντες
 συλλογίζεσθαι τι περὶ ιδεῶν ὅτι ἐκφεύγουσι τῶν ὧν ὁ βέλοντι εἶναι 35
 ιδέας, καὶ τούτων κατασκευάζειν. ὁ γὰρ ὡς ἄλλων πάντῃ ὄντων τῶν
 ἀσυλλογίζως ἐρωτωμένων, ἄλλων δὲ τῶν κατασκευαζόντων ιδέας
 καὶ ὧν ὁ βέλοντι λέγειν, ἀλλ' ὅτι τῶν αὐτῶν λόγων οἱ μὲν κατ' ἀμφω
 ἡμάρτην, οἱ δὲ πάντως καθ' ἕτερον. ἡ τις τῶν λεγομένων
 λόγων ὑπ' αὐτῶν ὡς τέλειον ψευδὲς καὶ μὴδὲν δεικνύντας αἰτιάσθαι, 40
 ὅπως εἴη ἂν ὁ λέγων, εἰ ἐστὶ τι τάλῃθες, εἴη ἂν τὰ εἶδη, τῶν γὰρ ἐν-
 ταῦθα ὁδὸν ἀληθὲς. καὶ εἰ μνήμη ἐστὶν, ἐστὶ τὰ εἶδη, ἡ γὰρ μνήμη
 τῷ μένοντος. καὶ ὁ τὸ ἀριθμὸν ὄντος εἶναι λέγων, ταῦτα δὲ ὅτι
 ὄντα, εἰ δὲ, τῶν εἰδῶν, ἐστὶν ἄρα τὰ εἶδη. ὁμοίως καὶ ὁ τὸς ὁρι-

μὸς τῶν ὄντων εἶναι λέγων, τούτων δὲ μὴδὲν εἶναι. οἱ δὲ τούτοις
 λόγοι ψευδὲς τε καὶ τὸ δέον ὁδὸν δεικνύντες. διὰ τῶν μὲν τούτων
 ὁδὸν μνημονεύει νῦν, εὐθύνει δὲ τῶν δοκῶντων τι δεικνύ-
 ναι, καὶ πρῶτον γε τὴν ἀπὸ τῶν ἐπιστημῶν τὰς ιδέας κατασκευά-
 5 ζοντα. εἰ δὲ αὐτοὶ οἱ λόγοι οἱ ὑπὲρ αὐτῶν λεγόμενοι εἰς κατα-
 σκευὴν τῶν ιδεῶν εἰσὶ τούτοις ὡς ἡ μὴ συλλογίζεσθαι τὸ προκεί-
 μενον ἢ ἄλλων τινῶν ιδέας εἰσαγεῖν καὶ μὴ ὧν βέλοντι, ὁδὸν ἐξω-
 θεν ἄλλων δεῖ λόγων, ἀλλ' αὐταρκες πρὸς ἀναίρεσιν τῷ ὁγμᾶτος
 τὸ τὴν ἀδύναμιον δεῖξαι τῶν λεγομένων. id.

(*) ἐνταῦθεν δοκεῖ πρὸς τὴν Πλάτωνα ἀποτεινέσθαι περὶ τῶν 990
 ιδεῶν. εἰρήκαμεν δὲ τὴν σκοπὸν τῷ Ἀριστοτέλει περὶ τούτου. αὐτὸς 31
 γὰρ ἐστὶν ὁ λέγων ἐν τῇ περὶ Ψυχῆς πραγματείᾳ (3 4) "καὶ εὔγε
 οἱ τὴν ψυχὴν εἰρηκότες τόπον εἰδῶν," καὶ ὅτι ὁ ἐνεργεῖα νῦν ἐστὶ
 τὰ πράγματα, καὶ πάλιν ὅτι ὁ μὲν δύναμις νῦν ἐνεργεῖ, ὁ δὲ ἐνε-
 γεία νῦν ποιεῖ. ὥστε ἀντικρυς καὶ αὐτὸς ἐναποτίθει ιδέας τῷ νῦ.
 πῶς ἔν, εἰποὶ ἂν τις, καὶ αὐτὸς πρὸς βεβύλον ιδέας δοκεῖ τῷ Πλάτωνα
 μάχεσθαι; καὶ λέγομεν ὅτι κατ' ἀλήθειαν ὁ τῷ Πλάτωνα μάχεσθαι,
 ἀλλὰ τῷ ἐν ἄλλῃ καὶ ἄλλῃ ὄντι Πλάτωνα μάχεσθαι, τοῖς ὑποτιθε-
 μένοις τὰς ιδέας ταύτας αὐτὰς καθ' αὐτὰς ὑπαρχούσας καὶ ὕσας
 20 κεχωρισμένας τῷ νῦ. ὥστε φανερά ἡμῶν γέγονεν ἡ ὅλη ἔννοια τῷ
 Ἀριστοτέλει ἢ περὶ τῶν ιδεῶν. Asclep.

(*) εἰδέναι μέντοι γε χρὴ ὅτι ὁ διπλασιάζει ὁ ἀριθμὸς ἐκ 990
 τῶν ιδεῶν. τὰ μὲν γὰρ αἰτία ὑπάρχουσα, τὰ δὲ αἰτιατά. τὰ ἔν 1.
 αἰτία τὰ ἐξηρημένα ὑπάρχουσι, τῷ τῆς αἰτίας καὶ οἱ παρὰ τῷ δη-
 25 μουργῷ τῶν πραγμάτων λόγοι, καὶ ὁδεποτε συγκαταριθμῶντι τοῖς
 αἰδητοῖς, ἐπειδὴ ὅτε συμφύσιν αὐτοῖς. καὶ αὐτὸς δὲ ὁ Ἀριστο-
 τέλης ἐκ τῶν αἰτιατῶν προῖων ἀνέρχεται ἐπὶ τὰ αἰτία. ὅτι γὰρ καὶ
 αὐτὸς ὑποτίθει αἰτία τῶν πραγμάτων ὁμολογεῖ. διαλεγόμενος
 δὲ περὶ τῶν ὑρανίων σφαιρῶν φησὶν ὅτι ὅσαι σφαῖραι ὑπάρχουσιν,
 30 τοσαῦτα καὶ αἰτία κινῶντα τὰς σφαῖρας. καθ' ἕκαστην γὰρ σφαῖραν
 ἐφέστηκε δύναμις ἢ κινῶσα. ὅτε γὰρ ἀπὸ ταυτομάτου ἐφέκει ἡ κί-
 νησις, ὅτε δὲ πάλιν δεῖ λέγειν, φησὶν, ὅτι ὁ θεὸς κινεῖ αὐτάς,
 ἐπεὶ τούτω περὶ πάντων ἐρῶ, ὅτι καὶ τὸς ἀνθρώπους καὶ τὰ ἄλογα ζῶα
 ὁ θεὸς κινεῖ, καὶ ὅτι ἐστὶν αἰτίον εἰδικὸν τὸ κινήτικόν τῶν σωματῶν.
 ὥστε καὶ ὁ Ἀριστοτέλης αἰτία ὑποτίθει τῶν πραγμάτων. id.

(*) δεῖ προδεῖναι τὸ πολλῷ ἀντὶ τῷ ὅτι πολλῷ ἐλάττωνα τὰ 990
 εἶδη ἐστὶ τῶν αἰδητῶν. ἐπεὶ ὅτε τῶν τεχνητῶν ἰδέαι ὑπάρχουσιν 5
 ὅτε τῶν κακῶν κατ' αὐτὰς, ὅτε δὲ τῶν παρὰ φύσιν ἀλλὰ μόνον
 τῶν κατ' φύσιν. ἡ γὰρ φύσις ὁδὸν ἐστὶν ἕτερον ἢ ἑλλανμῆς ἐκείθεν
 προῖον καὶ καταλάμπουσα τὰ τῆς, καὶ ἔχουσα ἐν ἑαυτῇ τὴν δη-
 10 μουργικὴν λόγους, ὁ μέντοι γε ἐπιστρέφουσα πρὸς ἑαυτήν. διὸ φα-
 μεν καὶ ἀλόγως αὐτὴν ποιεῖν, ἐπεὶ καὶ ἐν φυτοῖς ὅραται καὶ ἐν ἀλόγως
 ζῴσις. ὥστε μόνων τῶν κατ' φύσιν φανῆναι ιδέας, ὁ μέντοι τῶν
 κακῶν, εἰ γε τὰ κακὰ καὶ ἀνυπόστατα ὑπάρχουσιν, ὡς δεικνύει ἐν

α 10. ὁμῶνυμα — 11. ἃ om A. || 11. καὶ περὶ τὰ L. || 12. πολλοῖς A. || τοῖς αἰδιόσις καθ' F. || 18. διὸ καὶ εὐλόγως εἴρηται τὸ ἰσαριθμητῶν τε
 F. || 20. δηλωσάτω καὶ τούτω L. || 21. αἱ et 22. ei om F. || 24. γὰρ καὶ ἄλλων F. || 25. αὐτοῖς καὶ κοινῷ εἴη F. || 26. τῷ τὸ codd. || 30. ποιῶνται
 M. || 34. εἶναι om M. || 36. καὶ — 37. ἐρωτωμένων om A.

τῇ ἐξηγήσει τῷ Θεωρητῇ. ὅτε δὲ πάλιν τῶν τεχνητῶν ὑπάρχουσιν ἰδέαι, εἴγε καὶ μίμησιν τῶν φυσικῶν γίνοντο τὰ τεχνητὰ πάντα, καὶ ἔστι μὴ ἢ φύσις παράδειγμα, εἰκὼν δὲ ἡ τέχνη. ὅτε δὲ πάλιν τῶν παρὰ φύσιν ὑπάρχουσιν ἰδέαι· ἢ γὰρ ἑλλαμψίς ἐκείθεν, ὡς εἴρηται, προέρχεται ἐπὶ τῶν καὶ φύσιν, ἢ ἐπὶ τῶν παρὰ φύσιν. διὰ τὸ νῦν πάννυ ἀσφαλῶς προσέθηκεται τὸ "χεδὸν γὰρ ἴσα" πῦρ, ὃ πολλὰ ἐλάττω τε δὴ ἐστὶ τούτοις, ὃ τοῖς καθ' ἕκαστα ἀτόμοις λέγων, ἀλλὰ τοῖς ὑπ' αὐτοῖς εἶδουσιν. . . συνώνυμον γὰρ ὃ δυνατόν εἶναι, ἐπειδὴ ἐν τοῖς συνωνύμοις τὸ κατηγορούμενον τὸ εἶναι ἔχει ἐν τοῖς καθ' ἕκαστα, καὶ μέρος ἐστὶ τὸ ὑποκείμενον τῷ κατηγορούμενῳ. ὅτε δὲ πάλιν ὁμωπύκνῳ λόγῳ, ἀλλὰ τὸ εἶναι προάγει ὁ λόγος. ὅτε δὲ πάλιν ὁμωπύκνῳ ὡς ἡ Αἰῶς φωνή· αὕτη γὰρ καὶ ἀνυπόστατος ἐστίν, τὰ δὲ εἶδη ἢ ἀνυπόστατα ὑπάρχουσιν. καθ' ἕκαστον ὅν εἶδος ἐστὶν ἰδέα. καὶ περὶ τὰς φύσεις τῶν φυσικῶν πραγμάτων ἐστὶ τὸ ἐν τῷ πρὸ τῶν πολλῶν, ἰδέα ἀνθρώπου πρὸ τῶν πολλῶν ἀνθρώπων, καὶ ἵππου καὶ τῶν ἄλλων ὁμοίων. ὑπάρχουσιν ὅν ἰδέαι καὶ τῶν φυσικῶν καὶ τῶν ἐκ γενέσεως καὶ τῶν αἰδίων. ἐστὶ γὰρ ἰδέα καὶ ἡλίου καὶ σεληνῆς καὶ πάντων τῶν αἰδίων παρὰ τῷ δήμῳ μαργῷ. "ἔτι δὲ καθ' ὅς τρόπος δεικνύμεν ὅτι ἐστὶ τὰ εἶδη." ἐνταῦθα βέβαιον εἰπεῖν τὰς αἰτίας ἐξ ὧν ὑπέλαβον εἶναι ἰδέας, καὶ διὰ τὸ εἰπεῖν "ἔτι δὲ καθ' ὅς τρόπος δεικνύμεν τὰ εἶδη" συμπεριέλαβε καὶ αὐτὸν ὡς τὸ αὐτὸ διδασκαλεῖν ὑπάρχοντα, φημὶ δὲ τῷ Πλάτῳ. τέσσαρα ὅν αἰτία ὑπάρχουσιν τὰ δεικνύμενα ὅτι αἱ ἰδέαι ὑπάρχουσιν, ἀλήθεια, μονὴ καὶ μνήμη, ἀριθμὸς καὶ ὁρισμός. ἐκ μὲν ὅν τῆς ἀληθείας ὅτε κατασκευάζον ὅτι ὑπάρχουσιν αἱ ἰδέαι. ἔλεγον γὰρ ὅτι ἐνταῦθα ἢ ἐστὶ καθαρά ἀλήθεια, ἀλλ' ἔχει μειγνύμενον τὸ ψεῦδος καὶ ἢ ἐστὶν ἀλήθεια. ὡμολόγηται δὲ ὅτι ἐστὶν ἀλήθεια· ἐὰν γὰρ μὴ ἢ ἀλήθεια, ὅδ' ἄλλο τί ἐστίν, εἴ γε ἐκ τῆς ἀληθείας τὰ ἄλλα προέρχεται. φανερόν ὅν ὅτι ὑπάρχουσιν αἱ ἰδέαι· παρ' αὐταῖς γὰρ σωζέται τὸ ἀμύγες καὶ καθαρόν πάντων τῶν πραγμάτων, ὡς καὶ ἡ κυρίως ἀλήθεια. πάλιν δὲ φασιν ὅτι εἰ μὴ ἐστὶν ἐνταῦθα μονὴ καὶ μνήμη καθαρά, μνήμη διὰ τὸ ῥευσθὲν τῆς ὕλης (ἢ γὰρ ῥευσθὲς αὕτη ἢ ἐκ μόνιμον εἶναι καὶ ῥευσθὲν τὴν μνήμην), ἐστὶ δὲ ὁμολογούμενος καθαρά μνήμη καὶ εὐκρινὴς καὶ ἀβύλωτος καὶ αἰεὶ ὡσαύτως ἔχουσα, ἐστὶν ἄρα ἰδέα μνήμης παρὰ τῷ δήμῳ μαργῷ, ἐπειδὴ καὶ δεῖ εἶναι τὴν ὄντως μνήμην, ἐξ ἧς πᾶσι τοῖς ἄλλοις τὸ εἶναι. ἔπειτα καὶ ἐκ τῶν ἀριθμῶν· εἰ γὰρ τὰ ἐνταῦθα πάντα ἀριθμητὰ ὑπάρχουσιν, εἰσὶ δὲ καὶ ἀριθμοὶ αὐτοὶ καθ' αὐτοὺς μετρώμενοι τὰ ἀριθμητὰ, ἐπεὶ ὅδ' ἀριθμητὰ ὑπάρχουσιν· μὴ ὄντων τῶν ἀριθμῶν τῶν ἀριθμῶντων, φανερόν ὅτι ὑπάρχουσιν ἰδέαι· οἱ γὰρ κυρίως ἀριθμοὶ οἱ μετρητικοὶ παρὰ τῷ δήμῳ μαργῷ ὑπάρχουσιν. πάλιν δὲ καὶ ἐκ τῶν ὁρισμῶν· τὰ γὰρ ἐνταῦθα ὁρίζεσθαι ὑπάρχουσιν, οἱ δὲ κυρίως ὁροὶ τῶν αἰδίων πραγμάτων ὑπάρχουσιν καὶ τῶν αἰεὶ ὡσαύτως ἔχόντων καὶ μὴ ποτὲ μὴ ὄντων ποτὲ δὲ μὴ ὄντων, τὰ δὲ ἐνταῦθα τοιαῦτα· εἰ ὅν ὑπάρχουσιν ὁρισμοὶ, φανερόν ὅτι καὶ ἰδέαι ὑπάρχουσιν. φησὶν ὅν πρὸς ταῦτα ὁ Ἀριστοτέλης. . . φημὶ δὲ ἡμεῖς ὅτι ὁ Πλάτων περὶ τῆς ὄντως ἀληθείας διελέγετο τῆς καθαρᾶς καὶ εὐκρινῆς καὶ ἀπαρалоγίζου καὶ μὴδὲν θάλλον ἐχούσης· ἢ δὲ τοιαύτη ἀλή-

θεια εὐκρινὴς ὃ θεωρεῖται ἐν τοῖς τῆδε. . . ὁ δὲ ἡμέτερος φιλόσοφος ἐφασκεν ὅτι ὁ Πλάτων ὃ περὶ τῆς τοιαύτης ἐπιστήμης εἴρηκεν, ἀλλὰ περὶ τῆς αὐτῆς καὶ καθόλου, ἥτις ἐστὶ τέχνη τεχνῶν καὶ ἐπιστήμη ἐπιστημῶν, ἥτις καὶ πάντα ἀπλῶς τὰ ὄντα οἶδεν ἢ ὄντα ἐστὶ καὶ τὰ ἐσόμενα καὶ τὰ μέλλοντα, καὶ τὰ καθόλου καὶ τὰ καθ' ἕκαστα. τοιαύτη δὲ ἐπιστήμη ἢ ἐστὶν εἰ μὴ παρὰ μόνῳ τῷ θεῷ· ὡς καὶ ἐντεῦθεν συνάγομεν ὅτι ἐστὶν ἰδέα. "καὶ καὶ τὸ ἐν ἐπὶ πολλῶν." εἰ ἐστὶν ὅν καὶ πολλῶν κατηγορούμενον, τὸ δὲ ἐν τοῖς καθ' ἕκαστα ὃ θεωρεῖται, φανερόν ὅτι ἐστὶν ἰδέα. εἰ γὰρ ἕκαστος τῶν πολλῶν ἀνθρώπων ἀνθρώπος ἐστὶ καὶ τῶν πολλῶν ζώων ζῶον καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὁμοίως, καὶ ἢ ἐστὶν ἐφ' ἕκαστου αὐτῶν αὐτὸ αὐτὸ κατηγορούμενον, ἀλλ' ἔστι τι ὃ καὶ πάντων αὐτῶν κατηγορεῖται, ὅθεν αὐτῶν ἐν ταῦτόν, εἴη ἂν τὸ παρὰ τὰ καθ' ἕκαστα ὄν, κεχωρισμένον αὐτῶν, αἰδίων, ἐπεὶ καὶ αἰδίων κατηγορεῖται καὶ πάντων τῶν κατ' ἀριθμὸν ἀλλασσομένων. ὃ δὲ ἐν ἐστὶν ἐπὶ πολλοῖς κεχωρισμένον αὐτῶν καὶ αἰδίων, τὸ δὲ ἐστὶν ἰδέα· εἰσὶν ἄρα ἰδέαι. φησὶν ὅν πρὸς τὸ ὁ Ἀριστοτέλης ὅτι ὅτος ὁ λόγος κατασκευάζει ἰδέας καὶ τῶν ἀποφάσεων. . . φημὶ ὅν πρὸς τὸ ὅτι αἱ ἀποφάσεις καὶ συμβεβηκὸς κατηγορεῖται, αἱ δὲ ἰδέαι καθ' αὐτό, εἴ γε καὶ ἐξ αὐτῶν τὸ εἶναι τῶν πραγμάτων· ὡς ὅτι ὑπάρχουσιν ἰδέαι τῶν ἀποφάσεων, ὅτε δὲ ἐκείνοι ὑποτίθενται, ἀλλὰ τὸ ἐν ἐστὶν ἰδέα τὸ καὶ πλείονων καθ' αὐτὸ λεγόμενον. . . λέγομεν τοίνυν πάλιν πρὸς τὸ ὅτι ὁ Πλάτων ἰδέας ὑπετίθετο τῆς ὄντως νοήσεως καὶ κυρίως, ἐπειδὴ τῶν φθαράντων ἢ ἐστὶ νοήσις ἀλλὰ φαντασία· ὡς ὅδ' ἐνταῦθα καλῶς αὐτῷ ἐγκαλεῖται· ἢ ἐστὶ γὰρ φαντασία ἢ κυρία νοήσις. id.

(') καθ' ὅς τρόπος "δεικνύμεν" τὰ εἶδη. ἢ εἴπερ δεικνύει τὰ εἶδη, ἀλλὰ δεικνύμεν· ὃ γὰρ ὡς ἀλλοτρίως ἀντιλέγει λόγῳ ἢ δόγματι τὴν περὶ τῶν ἰδεῶν βασιανθῶν δόξαν, ἀλλ' ὡς οἰκείαν ὑπόληψιν ἐξετάζων, ὅπως ποιεῖται τὰς ἀντιλογίας τῆς τῷ ἀληθῆς εὐρέσεως χάριν· διὰ καὶ κοινοποιεῖται τὸ δόγμα· τῷ Πλάτῳ γὰρ ἢ καὶ αὐτὸς ἀκρατηρῶν. κατ' ὅδ' ἔστι ὅν τρόπον ἀποδείξεων τῶν δεικνύμενων τὰς ἰδέας δεικνύει ὅτι εἰσὶν αὐτοὶ· τινὲς γὰρ λόγοι ψευδοῖς εἰσὶ καὶ ὃ δεικνύουσιν ὅτι εἰσὶν ἰδέαι, ὡν ὅδ' ἀμνημονεύει. ἐστὶ δὲ πρῶτος μὲν ὁ λέγων, εἰ ἐστὶν ἀληθές, εἰσὶν ἰδέαι· τῶν γὰρ ἐνταῦθα ὅδ' ἀληθές. δεύτερος δὲ, εἰ ἐστὶ μνήμη, εἰσὶν ἰδέαι· ἢ γὰρ μνήμη τὸ μένοντος, ῥεῖ δὲ τὰ ἐνταῦθα. τρίτος ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν ὄντων ἐστὶ, τὰ δὲ ἐνταῦθα μὴ ὄντα· ἐστὶν ἄρα ὁ ἀριθμὸς τῶν ἰδεῶν. τέταρτος ὅτι οἱ ὁρισμοὶ τῶν ὄντων εἰσὶ, τὰ δὲ ἐνταῦθα μὴ ὄντα· εἰσὶν ἄρα ἰδέαι, εἴπερ καὶ ὁρισμοὶ καὶ ἀριθμοὶ εἰσιν. οἱ τοῦτοι ὅν λόγοι ψευδοῖς τὸ εἰσὶ καὶ ὅδ' ἀμνημονεύει, ἐσήμερον εἰπὼν "ἐξ ἐνίων μὲν γὰρ ἢ ἀνάγκη γίνεσθαι συλλογισμὸν, ἐξ ἐνίων δὲ καὶ ὅτι ὡν οἰόμεθα τῶν ἡδὴ γίνεσθαι," ταῦτα ἐκ τῶν δὲ λέγων τῶν κατασκευαζόντων τὰς ἰδέας ὃ μόνον ὃ δεικνύει ὅτι εἰσὶν ἰδέαι, ἀλλὰ καὶ κατασκευάζει ἐξ αὐτῶν ἰδέας εἶναι καὶ ὡν πραγμάτων ἢ ἐλαβόν εἶναι ἰδέας, ὅλον τῶν τεχνητῶν· τὸ γὰρ ἐσήμερον εἰπὼν "εἶδη ἔσται πάντων ὅσων ἐπιστήμαι εἰσιν, καὶ τῶν ἀποφάσεων καὶ τῶν φθαρτῶν," ὃ ἴσον ἂν εἴη τῶν μὴ ὄντων εἶναι καὶ τῶν πρὸς τι· τῶν δὲ ἰδέας ἢ ἐλεγον, ἀλλ' ὅδ' ὅντων κακῶν. "κατὰ τὸ γὰρ τὸς 11.

λόγους τὸς τ. ἐπ." οἱ ἀπὸ τῶν ἐπιστημῶν ὁρμώμενοι λόγοι καὶ κατασκευάζοντες εἶναι ἰδέας πλεοναχῶς μὴ λαμβάνοντι, ὧν δὲ νῦν μνημονεύει, εἰσὶν ὅτι. εἰ πᾶσα ἐπιστήμη πρὸς ἓν τι καὶ τὸ αὐτὸ ἐπαναφέρουσα ποιεῖ τὴν αὐτῆς ἔργον καὶ πρὸς ὃδὲν τῶν καθ' ἑκάστα, οἷον ὁ γεωμέτρης πρὸς ἓν τι τρίγωνον καὶ πρὸς τόδε τι τὸ κατα- 5 γεγραμμένον, καὶ ὁμοίως αἱ ἄλλαι ἐπιστήμαι, ἕτερόν τι ἂν εἴη καθ' ἑκάστων αὐτῶν παρὰ τὰ αἰδιῆτα αἰδιον, καὶ παραδείγματα τῶν καθ' ἑκάστων ἐπιστημῶν γινόμενον· τὸτο δ' ἂν εἴη ἡ ἰδέα. πάλιν ὧν ἐστὶν ἐπιστήμη, ταῦτα ἐστὶν· ἄλλα δὲ ταῦτα παρὰ τὰ καθ' ἑκάστα· τὰ γὰρ καθ' ἑκάστα ἀπειρα καὶ ὁρίσας, αἱ δὲ ἐπιστήμαι ὠρισμένων 10 εἰσὶν· τῶν ἄρα εἰναι αἱ ἰδέαι. ἔτι εἰ ἡ ἱατρικὴ ὅτι ἐστὶν ἐπιστήμη τῆσδε τῆς υἱείας ἀλλ' ἀπλῶς υἱείας, ἔσαι τις αὐτοῦ γίγνεται· καὶ εἰ ὁ γεωμέτρης ὁ τῶδε τῷ συμμετρεῖ ἢ τῶδε τῷ ἴσῃ ἐπιστήμη ἔχει ἄλλα ἀπλῶς ἴσῃ καὶ ἀπλῶς συμμετρεῖ, πρὸς ἃ τὰ ἄλλα ἀναφέρων ἀποδείκνυσιν ταδε τινὰ εἶναι, ἐστὶν ἄρα τὸ αὐτόισον καὶ 15 αὐτοσύμμετρον· ταῦτα ἄρα ἰδέαι. τῶν ὧν τῶν τριῶν λόγων οἱ δύο οἱ πρῶτοι ὅτι δεικνύουσιν ὅτι εἰσὶν ἰδέαι, ἀλλὰ ἄλλα τινὰ παρὰ τὰ καθ' ἑκάστα· ὅτι ἐξ ἀνάγκης δέ, εἰ ἄλλα τινὰ παρὰ τὰ καθ' ἑκάστα εἰσὶ, ταῦτα ἰδέας εἶναι· ἔστι γὰρ τὰ καθόλου ὧν φατέ εἶναι τὰς ἐπιστήμας. πρὸς τούτοις δὲ δεικνύουσιν ὅτι καὶ τῶν τεχνῶν 20 τῶν εἰσὶν ἰδέαι· πᾶσα γὰρ τέχνη πρὸς ἓν τι καὶ κοινὸν ἀναφέρουσα ποιεῖ τὰ καθ' ἑκάστα, καὶ ὧν εἰσὶ τέχναι, ταῦτα ἐστὶν, οἷον τέχνη οἰκίας, καὶ ἐστὶν οἰκία παρὰ τὰς καθ' ἑκάστα οἰκίας. καὶ ὁ τρίτος δὲ λόγος ὃδὲ αὐτὸς δεικνύειν εἶναι ἰδέας· ὁ γὰρ διότι ἡ ἱατρικὴ μὴ ἐστὶ τῆσδε τῆς υἱείας ἐπιστήμη ἀλλ' ἀπλῶς υἱείας ἐστὶν, αὐτοῦ γίγνεται 25 τις ἔσαι. ἀλλὰ καὶ ὧν ὁ βύλοντι εἶναι ἰδέας κατασκευάζει ἰδέας εἶναι· ἐκάστη γὰρ τῶν τεχνῶν ὁ τὸ καθ' ἑκάστα ὃδὲ τῶδε ἐστὶ τέχνη, ἀλλ' ἀπλῶς ἐκεῖνον περὶ ὃ ἐστὶν, οἷον τεκτονικὴ ἀπλῶς βάθρου καὶ ἀπλῶς κλίνης καὶ βάθρου ἐπολεῖ· νῦν δὲ ποιεῖ πολλὰ διαφέροντα καὶ τοῖς χήμασι καὶ τοῖς μεγέθεσιν· εἰ δὴ ἄρα, οἱ τοῦτοι λόγοι καὶ ὧν καὶ 30 990 εἰσὶν ἰδέας. "καὶ δὲ τὸ νοεῖν." ὁ λόγος ὁ ἀπὸ τῶ νοεῖν 14 κατασκευάζων εἶναι τὰς ἰδέας τοῦτος ἐστὶν. ὅταν νοώμεν ἄνθρωπον ἢ ἵππον ἢ πεζὸν ἢ ζῶον, ὃν τι νοώμεν καὶ ὃδὲν τῶν καθ' ἑκάστα· καὶ γὰρ φθαρέντων τῶν καθ' ἑκάστα ὃδὲν ἤττον ἢ ἔνοια μένει τῶν τοῦτων. ὁ γὰρ ἄρα ὡς ἐστὶ τι παρὰ τὰ καθ' ἑκάστα, ὃ καὶ ὄντων καὶ 35 μὴ ὄντων ἐκεῖνων νοώμεν· ὁ γὰρ δὴ τὸ μὴ ὄν νοώμεν τότε. τὸτο δὲ ὃδὲν ἂν εἴη ἕτερον ἢ ἡ ἰδέα ἀφθαρτος ὅσα. φησὶν ὅτι ὁ Ἀριστοτέλης... "ἔτι δὲ οἱ ἀκριβέστατοι τ. λ." ὁ μὲν ἐκ τῶν πρὸς τι λόγος κατασκευάζων τὰς ἰδέας τοῦτος ἐστὶν. ἐφ' ὧν καὶ πλείονων τι κατηγορεῖται, ἢ ὁμωνύμως ἢ συνωνύμως κατηγορεῖται. καὶ εἰ συ- 40 νωνύμως, ἢ κυρίως ἐκεῖνο λέγειται εἶναι τὰ καθ' ὧν κατηγορεῖται, οἷον ἄνθρωποι Καλλιᾶς καὶ Θεαίτητος καθ' ὧν ὁ ἄνθρωπος κατηγορεῖται, ἢ ὁ κυρίως λέγειται εἶναι ἐκεῖνο τὰ καθ' ὧν κατηγορεῖται, ὡς ὅταν τῶν εἰκόνων Σωκράτους καὶ Πλάτωνος τὸ ἄνθρωπος κατηγορεῖται· ὁ κυρίως γὰρ αἱ εἰκόνες Σωκράτους καὶ Πλάτωνος ἄνθρωποι 45 λέγονται. ἢ ὁμωνύμως, ὡς ὅταν τὸ καθ' ὁ κατηγορεῖται, τὸ μὴ κυ-

ρίως λέγειται ἐκεῖνο τὸ κατηγορούμενον τὸ δ' ὁ κυρίως, οἷον ὅταν ὁ Σωκράτης καὶ ἡ Σωκράτης εἰκὼν ἄνθρωπος λέγεται. τὸ γὰρ αὐτὸ ἴσον κατηγορεῖται καὶ τῶν αἰδιῆτων ἴσων, καὶ λέγονται ταῦτα αὐτόισα· ἢ ὁμωνύμως ἢ συνωνύμως ἄρα. συνωνύμως μὴ καὶ κυρίως αὐτόισα ὅτι ἂν βῇθεῖν· τὸ γὰρ αὐτόισον τὸ ἀληθῶς ἴσον εἴη, ῥεῖ δὲ τὸ ποσὸν αἰδιῆτων τῶν ἴσων. ἀλλ' ὃδὲ ὁμωνύμως αὐτόισα λεχ- 5 θείν, ὡς εἶναι τὸ μὴ κυρίως τὸ δ' ὁ κυρίως, καὶ τὸ μὴ ὡς παρα- δειγμα θατέρων τῶν ἴσων τὸ δ' ὡς εἰκὼν· τί γὰρ μᾶλλον τῶτο ἐκεῖνο παραδείγμα, ἐκεῖνο δὲ εἰκὼν, ἐπεὶ καὶ ἄμφω τὸ ποσὸν ὁμοίως ῥεῖ; λέγειται ὅτι τὸ αὐτόισον κατηγορεῖται αὐτὸ συνωνύμως, ὁ κυρίως δὲ τὸ γὰρ αὐτόισον ὁ τῶνδων τῶν ἴσων τῶν αἰδιῆτων κυρίως κατηγορεῖται ἀλλὰ ἄλλω παρὰ ταῦτα, ὁ εἰκόνος ὡς ὁμοιόματα τὰ τῆδε εἰσὶν ἴσα· τὸτο δ' ἐστὶν ἡ ἰδέα. cod. Laur.

"κατὰ — εἰσὶ." πλεοναχῶς μὴ ταῖς ἐπιστήμας πρὸς τὴν τῶν 990 11. ἰδεῶν κατασκευὴν προσεχρήσαντο, ὡς ἐν τῇ πρώτῃ περὶ ἰδεῶν λέγει, ὧν δὲ νῦν μνημονεύειν ἔοικε λόγων, εἰσὶ τοῦτοι. εἰ πᾶσα ἐπιστήμη πρὸς ἓν τι καὶ τὸ αὐτὸ ἐπαναφέρουσα ποιεῖ τὴν αὐτῆς ἔργον καὶ πρὸς ὃδὲν τῶν καθ' ἑκάστων, εἴη ἂν τι ἄλλο καθ' ἑκάστη παρὰ τὰ αἰδιῆτα αἰδιον καὶ παραδείγματα τῶν καθ' ἑκάστη ἐπιστημῶν γινο- 20 μένων· τοῦτον δὲ ἡ ἰδέα. ἔτι ὧν ἐπιστήμαι εἰσὶ, ταῦτα ἐστὶν ἄλλων δὲ τινων παρὰ τὰ καθ' ἑκάστα εἰσὶν αἱ ἐπιστήμας, ταῦτα γὰρ ἀπειρά τε καὶ ὁρίσας, αἱ δὲ ἐπιστήμαι ὠρισμένων· ἐστὶν ἄρα τινὰ παρὰ τὰ καθ' ἑκάστα, ταῦτα δὲ αἱ ἰδέαι. ἔτι εἰ ἡ ἱατρικὴ ὅτι ἐστὶν ἐπιστήμη τῆσδε τῆς υἱείας ἀλλ' ἀπλῶς υἱείας, ἔσαι τις αὐτοῦ γίγνεται· καὶ εἰ ὁ γεωμέτρης μὴ ἐστὶ τῶδε τῷ ἴσῃ καὶ τῶδε τῷ συ- 25 μμετρεῖ ἐπιστήμη ἀλλ' ἀπλῶς ἴσῃ καὶ ἀπλῶς συμμετρεῖ, ἔσαι τι αὐτόισον καὶ αὐτοσύμμετρον, ταῦτα δὲ αἱ ἰδέαι. οἱ δὴ τοῦτοι λόγοι τὸ μὴ προκαίμενον ὁ δεικνύουσιν, ὁ γὰρ τὸ ἰδέας εἶναι, ἀλλὰ δεικνύουσιν τὸ εἶναι τινὰ παρὰ τὰ καθ' ἑκάστα καὶ αἰδιῆτα. ὁ πάντως δέ, εἰ τινὰ ἐστὶν ἃ εἰσὶ παρὰ τὰ καθ' ἑκάστα, ταῦτα εἰσὶν ἰδέαι· ἐστὶ γὰρ παρὰ τὰ καθ' ἑκάστα τὰ κοινά, ὧν φατέ καὶ τὰς ἐπιστήμας εἶναι. ἔτι τε καὶ τῶν ὑπὸ τὰς τέχνας ἰδέας εἶναι· καὶ γὰρ πᾶσα 30 τέχνη πρὸς ἓν τι ἀναφέρει τὰ γινόμενα ὑπ' αὐτῶν, καὶ ὧν εἰσὶν αἱ τέχναι, ταῦτα ἐστὶ, καὶ ἄλλων τινῶν παρὰ τὰ καθ' ἑκάστα εἰσὶν αἱ τέχναι. καὶ ὁ ὕψους δέ, πρὸς τῷ μῆδὲ ὅτος δεικνύει τὸ εἶναι ἰδέας, καὶ ὧν ὁ βύλοντι ἰδέας εἶναι κατασκευάζειν ἰδέας δόξει. εἰ γὰρ διότι ἡ ἱατρικὴ μὴ ἐστὶ τῆσδε τῆς υἱείας ἐπιστήμη ἀλλ' ἀπλῶς υἱείας ἐστὶν, αὐτό τις υἱεία ἔσαι, καὶ ἐπὶ τῶν τεχνῶν ἐκάστης (ὁ γὰρ τὸ καθ' ἑκάστα ὃδὲ τῶδε ἐστὶν, ἀλλ' ἀπλῶς ἐκεῖνον περὶ ὃ ἐστὶν, οἷον ἡ τεκτονικὴ ἀπλῶς βάθρου ἀλλ' ὁ τῶδε, καὶ ἀπλῶς κλίνης ἀλλ' ὁ τῆσδε· ὁμοίως καὶ ἡ ἀνδριαντοποιητικὴ καὶ ἡ γραφικὴ καὶ ἡ οἰκοδομικὴ δὲ καὶ τῶν ἄλλων ἐκάστη τεχνῶν ἔχει πρὸς τὰ ὑφ' 35 αὐτῆς), ἔσαι ἄρα καὶ τῶν ὑπὸ τὰς τέχνας ἐκάστη ἰδέα, ὅπερ ὁ βύλοντι. Alex.

"καὶ καὶ — ἀποφάσεων." χρῶντι καὶ τοῦτω λόγῳ εἰς κατα- 990 13. σκευὴν τῶν ἰδεῶν. εἰ ἑκάστος τῶν πολλῶν ἀνθρώπων ἀνθρωπός ἐστι

καὶ τῶν ζῶων ζῶον καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὁμοίως, καὶ ἕκαστος ἐξ ἐκάστου
 αὐτῶν αὐτὸ αὐτῷ τι κατηγοροῦμενον, ἀλλ' ἔστι τι ὃ καὶ πάντων αὐτῶν
 κατηγορεῖται ὑδὲν αὐτῶν ταύτην ὄν, εἴη ἂν τι τῶν παρὰ τὰ
 καθ' ἑκάστα ὄντα ὃν κεχωρισμένον αὐτῶν αἰδίων· ἀεὶ γὰρ ὁμοίως
 κατηγορεῖται πάντων τῶν κατ' ἀριθμὸν ἀλλασσομένων. ὁ δὲ ἐν
 ἐστὶν ἐπὶ πολλοῖς κεχωρισμένον τε αὐτῶν καὶ αἰδίων, τὸτ' ἔστιν ἰδέα·
 εἰσὶν ἄρα ἰδέαι. τὸτόν φησι τὴν λόγον κατασκευάζειν ἰδέας καὶ τῶν
 ἀποφάσεων καὶ τῶν μὴ ὄντων· καὶ γὰρ ἡ ἀπόφασις καὶ πολλῶν κατη-
 γορεῖται μία καὶ ἡ αὐτὴ καὶ καὶ μὴ ὄντων, καὶ ὑδὲν τῶν καθ' ὧν ἀλη-
 θεύεται ἐστὶν ἡ αὐτή· τὸ γὰρ ἕκ ἄνθρωπος κατηγορεῖται μὴ καὶ
 ἵππου καὶ κυνὸς καὶ πάντων τῶν παρὰ τὴν ἀνθρωπίνην, καὶ διὰ τούτου ἐστὶν
 ἐν ἐπὶ πολλῶν καὶ ὑδὲν τῶν καθ' ὧν κατηγορεῖται ταύτόν ἐστιν. ἔτι
 ἀεὶ μένει καὶ τῶν ὁμοίων ὁμοίως ἀληθεύμενον· τὸ γὰρ ἡ μουσικὸν
 καὶ πολλῶν ἀληθεύει, πάντων γὰρ τῶν μὴ μουσικῶν, ὁμοίως καὶ τῶν
 ἕκ ἀνθρώπων τὸ ἕκ ἀνθρώπος· ὥστε εἰσὶ καὶ τῶν ἀποφάσεων ἰδέαι.
 ὅπερ ἐστὶν ἀποπῶν· πῶς γὰρ ἂν εἴη τὸ μὴ εἶναι ἰδέα; εἰ γὰρ τὸτό τις
 παραδέξεται, τῶν γε ἀνομογενῶν καὶ πάντῃ διαφερόντων μία ἔσται
 ἰδέα, γραμμῆς, ἂν ᾖ τῷ τύχῃ, καὶ ἀνθρώπου· ἕκ ἵπποι γὰρ ταῦτα
 πάντα. ἔτι ἔσται καὶ τῶν ἀορίστων τε καὶ τῶν ἀπείρων μία ἰδέα.
 ἀλλὰ καὶ τὰ πρῶτα καὶ τὰ δευτέρω· ὃ ἐξ ὕλων γὰρ ὃ τε ἀνθρώπος καὶ τὸ
 ζῶον, ὧν τὸ μὴ πρῶτον τὸ δὲ δευτέρον, ὧν ὅτε γέννη ὅτε ἰδέας ἐβί-
 λοντο εἶναι. δηλον δὲ ὅτι ὑδὲν ἔτος ὁ λόγος ἰδέας εἶναι συλλογι-
 ζεῖται, ἀλλὰ δεκνύναι βούλεται καὶ αὐτὸς ἄλλο εἶναι τὸ κοινῶς κατηγο-
 ρούμενον τῶν καθ' ἑκάστα ὧν κατηγορεῖται. ἔτι αὐτοὶ οἱ βυλάμενοι
 δεκνύναι ὅτι ἐν τι τὸ κοινῶς κατηγορούμενον ἐστὶ πλειόνων καὶ τούτου
 ἐστὶν ἰδέα, ἀπὸ τῶν ἀποφάσεων αὐτὴ κατασκευάζεται. εἰ γὰρ ὁ
 πλειόνων τι ἀποφάσκων πρὸς ἐν τι ἐπαναφέρων ἀποφῆσαι (ὃ γὰρ
 λέγων, ἀνθρώπος ἕκ ἐστὶ λευκός, ἵππος ἕκ ἐστὶν, ὃ καθ' ἑκάστον
 αὐτῶν ἰδιὸν τι ἀποφάσκει, ἀλλὰ πρὸς ἐν τι τὴν ἀναφορὰν ποιέμε-
 νος τὸ λευκὸν ἀποφάσκει τὸ αὐτὸ πάντων), καὶ ὁ καταφάσκων ἂν
 πλειόνων τὸ αὐτὸ ὃ καθ' ἑκάστον ἄλλο, ἀλλὰ ἐν τι ἂν εἴη ὁ κατα-
 φάσκει, οἷον τὴν ἀνθρωπίνην καὶ τὴν πρὸς ἐν τι ταύτην ἀναφορὰν·
 ὁμοίως γὰρ ὡς ἡ ἀπόφασις καὶ ἡ κατάφασις. ἔστιν ἄρα τι ὃν ἄλλο
 παρὰ τὸ ἐν τοῖς αἰδητοῖς, ὃ αἰτιῶν ἐστὶ τῆς ἀληθείας ἐπὶ πλειόνων τε
 καὶ τῆς κοινῆς καταφάσεως, καὶ τούτου ἐστὶν ἡ ἰδέα. τούτον δὲ τὴν λό-
 γον φησὶν ὃ μόνον τῶν καταφασκομένων ἀλλὰ καὶ τῶν ἀποφασκο-
 μένων ἰδέας ποιεῖν· ὁμοίως γὰρ ἐν ἀμφοτέροις τὸ ἐν. id.

990 δ "καὶ — ἐστὶν." ὁ λόγος ὁ ἀπὸ τῶ νοεῖν κατασκευάζων τὸ εἶναι
 14 ἰδέας τοιαύτος ἐστὶν. εἰ ἐπειδὴν νοῶμεν ἀνθρώπον ἢ πεζὸν ἢ ζῶον,

τῶν ὄντων τέ τι νοῶμεν καὶ ὑδὲν τῶν καθ' ἑκάστον (καὶ γὰρ φθαρέντων
 τούτων μένει ἡ αὐτὴ ἐννοία), δηλον ὡς ἐστὶ παρὰ τὰ καθ' ἑκάστα
 καὶ αἰδητά, ὃ καὶ ὄντων ἐκείνων καὶ μὴ ὄντων νοῶμεν· ὃ γὰρ δὴ μὴ
 ὄν τι νοῶμεν τότε. τούτο δὲ εἶδος τε καὶ ἰδέα ἐστὶν. φησὶ δὲ τούτον
 τὴν λόγον καὶ τῶν φθειρομένων τε καὶ ἐφθαρμένων καὶ ὅλων τῶν καθ'
 ἑκάστα τε καὶ φθαρτῶν ἰδέας κατασκευάζειν, οἷον Σωκράτους,
 Πλάτωνος· καὶ γὰρ τούτους νοῶμεν καὶ φαντασίαν αὐτῶν φυλάσσομεν
 καὶ μηκέτι ὄντων σώζομεν· φάντασμα γάρ τι καὶ τῶν μηκέτι ὄντων.
 ἀλλὰ καὶ τὰ μὴδ' ὅλων ὄντα νοῶμεν, ὡς Ἰπποκένταυρον, Χίμαιραν·
 ὥστε ὑδὲν ὁ τοιαύτος λόγος ἰδέας εἶναι συλλογίζεσθαι. id.

"ἔτι — λέγουσιν." ὁ μὴ ἐκ τῶν πρὸς τι κατασκευάζων ἰδέας 990 δ
 λόγος τοιαύτος ἐστὶν. ἐφ' ὧν ταύτόν τι πλειόνων κατηγορεῖται μὴ 15
 ὁμωνύμως, ἀλλ' ὡς μίαν τινα δηλῶν φύσιν, ἥτοι τὸ κυρίως τὸ
 ὑπὸ τῆς κατηγορουμένης σηματούμενον εἶναι ταῦτα ἀληθεύει κατ'
 αὐτῶν, ὡς ὅταν ἀνθρώπον λέγωμεν Σωκράτην καὶ Πλάτωνα, ἡ
 τῷ εἰκόνας αὐτὰ εἶναι τῶν ἀληθινῶν, ὡς ἐπὶ τῶν γεγραμμένων
 ὅταν τὴν ἀνθρωπίνην κατηγοροῦμεν· δηλῶμεν γὰρ ἐπ' ἐκείνων τὰς τῶν
 ἀνθρώπων εἰκόνας τὴν αὐτὴν τινα φύσιν ἐπὶ πάντων σηματοῦν·
 ἡ ὡς τὸ μὴ αὐτῶν ὄν τὸ παράδειγμα, τὰ δὲ εἰκόνας, ὡς εἰ ἀνθρώ-
 πους Σωκράτη τε καὶ τὰς εἰκόνας αὐτὰ λέγομεν. κατηγοροῦμεν δὲ
 τῶν ἐνταῦθα τὸ ἴσον αὐτὸ ὁμωνύμως αὐτῶν κατηγορούμενον· ὅτε
 γὰρ ὁ αὐτὸς πᾶσιν αὐτοῖς ἐφαρμόζει λόγος, ὅτε τὰ ἀληθῶς ἴσα
 σηματοῦμεν· κινεῖται γὰρ τὸ ποσὸν ἐν τοῖς αἰδητοῖς καὶ μεταβάλλει
 συνεχῶς καὶ ἕκ ἐστὶν ἀφωρισμένον. ἀλλ' ὑδὲν ἀκριβῶς τὴν τῷ ἴσῳ
 λόγον ἀναδεχόμενον τῶν ἐνταῦθα ἐστὶ τι. ἀλλὰ μὴν ἀλλ' ὑδὲν ὡς
 τὸ μὴ παράδειγμα αὐτῶν τὸ δὲ εἰκόνα· ὅθεν γὰρ μᾶλλον θάτερον
 θατέρω παράδειγμα ἢ εἰκὼν. εἰ δὲ καὶ δέξαιτο τις μὴ ὁμωνύμως
 εἶναι τὴν εἰκόνα τῷ παραδείγματι, ἀεὶ ἐπεὶ ταῦτα τὰ ἴσα ὡς
 εἰκόνας εἶναι ἴσα τῷ κυρίως καὶ ἀληθῶς ἴσῳ. εἰ δὲ τούτο, ἐστὶ τι
 αὐτόισιν καὶ κυρίως, πρὸς ὃ τὰ ἐνθάδε ὡς εἰκόνας γίνονται τε καὶ λέ-
 γεται ἴσα, τούτο δὲ ἐστὶν ἰδέα, παράδειγμα καὶ εἰκὼν τοῖς πρὸς αὐτὸ
 γνωσμένοις (''). εἰς μὴ ὅντος λόγος ὁ καὶ τῶν πρὸς τι κατασκευά-
 ζων ἰδέας, δοκῶν ἐπιμελέστερον καὶ ἀκριβέστερον καὶ προσεχέστερον
 ἄπτεσθαι τῆς δειξεως τῶν ἰδεῶν. ὑδὲν γὰρ τὸ κοινὸν εἶναι τι παρὰ τὰ
 καθ' ἑκάστα ἀπλῶς ἔτος ὁ λόγος δοκεῖ δεκνύναι, ὥσπερ οἱ πρὸ
 αὐτῶν, ἀλλὰ τὸ παράδειγμα τι εἶναι τῶν ἐνταῦθα ὄντων κυρίως
 ὄν· τούτο γὰρ χαρακτηριστικὸν εἶναι δοκεῖ τῶν ἰδεῶν μάλιστα. τῷ-
 τον δὲ τὴν λόγον φησὶ καὶ τῶν πρὸς τι ἰδέας κατασκευάζειν. ἡ
 γὰρ δειξις ἡ νῦν ἐπὶ τῷ ἴσῳ προῆλθεν, ὃ ἐστὶ τῶν πρὸς τι· τῶν δὲ

1. ἐπὶ κατὰ *M.* || 3. εἴη ἕκ *M.* || τι τούτων] τούτο Asclep. || 4. ἑκάστα ὃν καὶ κεχωρισμένον αὐτῶν αἰδίων ἐπὶ καὶ αἰδίων κατηγορεῖται καὶ πάντων
 Asclep. || 5. διὲς *M.* || 13. ὁμοίως *om M.* || 20. ἐξ ὕλων *M.* || 28. ἐστὶ αὐτῶν, ὃ *M.* || 38 — 6 10. *apud Asclep.* || 39. εἰ addidit Asclep. ||
 ἀνθρώπων ἵππων ζῶων Asclep.

2. δηλον ὡς] φανερόν ὅτι Asclep. || 3. καὶ et ὁ *om Asclep.* || ἡ γὰρ τῆ μὴ ὄντος ἐστὶν ἰδέα καὶ εἶδος. φησὶ δὲ Asclep. || 8. σώζομεν *om Asclep.* ||
 φάντασμα — ὅντων *om Asclep.* || 9. Ἰπποκένταυρον καὶ Χίμαιραν Asclep. || 10. ὑδὲν ἔτος ὁ λόγος Asclep. || 11. πρὸς τι λόγος κατασκευάζων τὰς
 ἰδέας τοιαύτος *L.* || 12. ὃν κατὰ πλειόνων τι κατηγορεῖται ἢ ὁμωνύμως ἢ συνηνύμως κατηγορεῖται. καὶ εἰ συνηνύμως, ἡ κυρίως ἐκείνο λέγεται εἶναι τὰ καθ'
 ὃν κατηγορεῖται, οἷον ἀνθρώποι Καλλίας καὶ Θεαίτητος, καθ' ὅτι ὁ ἀνθρώπος κατηγορεῖται, ἢ ἡ κυρίως λέγεται εἶναι ἐκείνο τὰ καθ' ὃν κατηγορεῖται *L.* ||
 30. ὑτέρισον κυρίως *F.* || 39 sqq. *apud Asclep.*

πρός τι ἔκ λεγον ἰδέας εἶναι διὰ τὸ τὰς μὲν ἰδέας καθ' αὐτὰς ὑφελάναι αὐτοῖς ὕσας τινὰς ὕσας, τὰ δὲ πρὸς τι ἐν τῇ πρὸς ἄλληλα χέσει τὸ εἶναι ἔχειν. ἔτι δὲ εἰ τὸ ἴσον ἴσῳ ἴσον, πλείως ἰδέαι τῷ ἴσῳ ἂν εἴεν· τὸ γὰρ αὐτοῖσιν αὐτοῖσιν ἴσον· εἰ γὰρ μηδενὶ ἴσον, ὁδὲ ἴσον ἂν εἴη. ἔτι δεήσει καὶ τῶν ἀνίσων καὶ τὴν αὐτὴν λόγον ἰδέας εἶναι· ὁμοίως γὰρ τῶν ἀντικειμένων ἔσονται γε ἢ ἔκ ἔσοντι ἰδέαι· τὸ δὲ ἀπὸσον ὁμολογεῖται καὶ κατ' αὐτὸς ἐν πλείοντι εἶναι ('). πάλιν δὲ ἐκωσιποιοῖσιν τὴν ὁδὸν ὡς πρὸς οἰκείαν ὕσαν αὐτὴν λέγων, διὰ τὴν εἰπεῖν "ὦν ἔφαμεν εἶναι καθ' αὐτὸ γένος," γένος λέγων ἀντὶ τῆς ὑπόστασιν καὶ φύσιν, εἴγε τὸ πρὸς τι παραφυάδι ἔοικεν, ὡς 10 ἐν ἄλλοις εἶπεν ('). ὁ δὲ λόγος ὁ ἐν τρίτον ἀνθρώπων εἰσάγων τοῦτο. λέγουσι τὰ κοινῶς κατηγορούμενα τῶν ὕσων κυρίως τε εἶναι τοιαῦτα, καὶ ταῦτα εἶναι τὰ ἴσα. ἔτι τὰ ὅμοια ἀλλήλοις τῷ αὐτῷ πινὸς μετυσία ὅμοια ἀλλήλοις εἶναι, ὁ κυρίως ἐστὶ τῷτο· καὶ τῷτο εἶναι τὴν ἰδέαν. ἀλλ' εἰ τῷτο, καὶ τὸ κατηγορούμενον τῶν 15 κοινῶς, ἂν μὴ ταῦτ' ἢ ἐκείνων τῶν ὦν κατηγορεῖται, ἄλλο τί ἐστι παρ' ἐκεῖνα· διὰ τῷτο γὰρ γένος ὁ αὐτοάνθρωπος, ὅτι κατηγορούμενος τῶν καθ' ἑκάστα ὁδὸν αὐτῶν ἦν ὁ αὐτός. τρίτος ἀνθρώπος ἔστι τις παρὰ τε τὴν καθ' ἑκάστα, ὅσον Σωκράτη καὶ Πλάτωνα, καὶ παρὰ τὴν ἰδέαν, ἥτις καὶ αὐτὴ μία κατ' ἀριθμὸν ἐστίν. ἦν δὲ τις 20 λόγος ὑπὸ τῶν σοφιστῶν λεγόμενος τρίτον ἀνθρώπων εἰσάγων τοῦτο. εἰ λέγοντες "ἀνθρώπος περιπατεῖ" ὅτε τὸν ὡς ἰδέαν ἀνθρώπων περιπατεῖν λέγομεν (ἀκίνητος γὰρ ἐκεῖνη) ὅτε τῶν καθ' ἑκάστα τινα (πῶς γὰρ ὃν μὴ γνωρίζομεν; τὸ μὲν γὰρ ἀνθρώπων περιπατεῖν γνωρίζομεν, τίς δὲ τῶν καθ' ἑκάστα ἐστίν ἐφ' ᾧ λέγομεν, ὃ γνω- 25 ρίζομεν), ἄλλον τινα παρὰ τῷτο τρίτον ἀνθρώπων λέγομεν περιπατεῖν· τρίτος ἄρα ἀνθρώπος ἔστι, ὃ τὸ περιπατεῖν κατηγορήσασμεν. τῷτο δὲ τῷ λόγῳ ὅντι σοφιστικῶς ἀφορμὰς ἐνδοιδάσιν οἱ χωρίζοντες τὸ κοινὸν τῶν καθ' ἑκάστα, ὃ ποῶσιν οἱ τὰς ἰδέας τιθέμενοι. λέγει δὲ Φανίας ἐν τῷ πρὸς Δωδωρον Πολύβιον τὸν σο- 30 φιστὴν τὸν τρίτον ἀνθρώπων εἰσάγειν λέγοντα "εἰ καὶ μετοχήν τε καὶ μετυσίαν τῆς ἰδέας καὶ τῷ αὐτοάνθρωπῳ ὁ ἀνθρώπος ἐστίν, δεῖ τινα εἶναι ἀνθρώπων ὃ πρὸς τὴν ἰδέαν ἔχει τὸ εἶναι. ὅτε δὲ ὁ αὐτοάνθρωπος, ὃ ἐστὶν ἰδέα, καὶ μετοχήν ἰδέας, ὅτε ὁ τις ἀνθρώπος. λέγει ἄλλον τινα εἶναι τρίτον ἀνθρώπων τὸν πρὸς τὴν ἰδέαν τὸ εἶναι 35 ἔχοντα." δεῖκνυσι καὶ ὅτις ὁ τρίτος ἀνθρώπος. εἰ τὸ κατηγορούμενον τινῶν πλείονων ἀλλήθως καὶ ἐστὶν ἄλλο παρὰ τὰ ὦν κατηγορεῖται, κεχωρισμένον αὐτῶν (τῷτο γὰρ ἡγῶν) δεικνύει οἱ τὰς ἰδέας τιθέμενοι· διὰ τῷτο γὰρ ἐστὶ τὸ αὐτοάνθρωπος κατ' αὐτὸς, ὅτι ὁ ἀν-

θρώπος καὶ τῶν καθ' ἑκάστα ἀνθρώπων πλείονων ὄντων ἀλλήθως κατηγορεῖται καὶ ἄλλος τῶν καθ' ἑκάστα ἀνθρώπων ἐστίν) — ἀλλ' εἰ τῷτο, ἔστι τις τρίτος ἀνθρώπος. εἰ γὰρ ἄλλος ὁ κατηγορούμενος ὦν κατηγορεῖται, καὶ κατ' ἰδέαν ὑφεσῶς, κατηγορεῖται δὲ κατὰ τε τῶν καθ' ἑκάστα καὶ καὶ τῆς ἰδέας ὁ ἀνθρώπος, ἔστι τρίτος τις ἀνθρώπος παρὰ τε τὴν καθ' ἑκάστα καὶ τὴν ἰδέαν. ὅπως δὲ καὶ τέταρτος ὁ κατὰ τε τῷτο καὶ τῆς ἰδέας καὶ τῶν καθ' ἑκάστα κατηγορούμενος, ὁμοίως δὲ καὶ πέμπτος, καὶ τῷτο ἐπ' ἀπειρον. ἔστι δὲ ὁ λόγος ὅτος τῷ πρώτῳ ὁ αὐτός. τῷτο δὲ συμβαίνει αὐτοῖς, ἐπεὶ ἔθεντο τὰ ὅμοια τῷ αὐτῷ πινὸς μετυσία ὅμοια εἶναι· ὅμοιοι γὰρ οἱ τὸ ἀνθρώπων καὶ αἱ ἰδέαι. ἀμφοτέρους δὲ τὴν δοκῶντας ἀκριβεστέρους εἶναι λόγους διήλεξε, τὴν μὲν ὡς καὶ τῶν πρὸς τι κατασκευάζοντα ἰδέας, τὴν δὲ ὡς τρίτον ἀνθρώπων εἰσάγοντα, εἴτα ἐπ' ἀπειρον αὐξάνοντα τὴν ἀνθρώπων. ὁμοίως δὲ καὶ τῶν ἄλλων ἑκάστον αὐξήσῃ ὦν λέγουσιν ἰδέας εἶναι. τῇ μὲν ὦν πρώτη τῷ τρίτῳ ἀνθρώπων ἐξηγήσει ἄλλοι τε κέχρηται καὶ Εὐδόμος σαφῶς ἐν τοῖς περὶ Δέξεως, τῇ δὲ τελευταίᾳ αὐτὸς ἐν τε τῷ τετάρτῳ περὶ Ἰδεῶν καὶ ἐν τῷτῳ μετ' ὀλίγον. id.

(') ὡς γὰρ εἴρηται ἐν τοῖς Ἠθικοῖς (1 4), παραφυάσιν ἔοικας 990 α τὰ πρὸς τι καὶ ἀντερείδουσιν ἐξυλίας· ἐν γὰρ ταῖς ἄλλαις κατηγορίαις 16 τὸ εἶναι ἔχουσιν. ἐπεὶ δὲ ὦν ὑπάρχει τὰ πρὸς τι, ὅσον πατέρα υἱὸς καὶ τὸ δεξιὸν καὶ ἀριστερόν, τῶν δὲ ὑπαρχόντων φασὶν εἶναι ἰδέας, δεξιὸν ὅτι καὶ τῶν πρὸς τι ὑπαρχουσιν ἰδέαι, εἴγε καὶ αὐτὸς ὑπετίθετο τὸ μέγα καὶ τὸ μικρόν, ἃ τῶν πρὸς τι ἐδείκνυσαν ἐν Κατηγορίαις (c. 6), καὶ ὅτι πρότερα ὑπάρχουσιν τὰ πρὸς τι τῶν ἄλλων, ἐπεὶ δὲ τὸ μέγα καὶ τὸ μικρόν πρότερα ὑπετίθετο, ἐκ τῶν γὰρ τὰ ἄλλα γεννᾶ· ὡς ἔσοντι καὶ τῶν πρὸς τι ἰδέαι, ὃ μόνον τῶν καθ' αὐτὸ ὄντων, ὡς περὶ λεγον, καὶ πρότερα τῶν καθ' αὐτὸ. καὶ ὅπως μὲν ὁ Ἀριστοτέλης, ἡμεῖς τοίνυν φασὶν πρὸς ταῦτα ὅτι τῷ ὄντι ὑπάρχει πρὸς τι ἐν τῇ φύσει τῶν πραγμάτων ὕσῳδῃ, καὶ τῶν ὑπαρχουσιν ἰδέαι, καὶ διὰ τὰ ὕσῳδῃ πρὸς τι ὑπάρχει καὶ τὰ μὴ ὕσῳδῃ. ὅσον ἐστὶ δεξιὸν τὸ ἦπαρ, ἀριστερόν δὲ σπλήν, καὶ ἀδύνατον ἐστὶν αὐτὰ με- 35 τατεθῆναι· ἢ γὰρ μεταθέσεις αὐτῶν φθορὰν ἐργάζεσθαι. ὁμοίως καὶ ἢ γὰρ ἔλαχε τὸν μέσον τρόπον, ὃ δὲ ἕρπας τὸν πέριξ. καὶ τῶν ὑπαρχουσιν λόγοι δημυργικοὶ ὕσῳδεις, ἐπεὶ δὲ καὶ τὰ τοιαῦτα πρὸς τι ἐν τῇ ὕσῳ τῶν πραγμάτων θεωρεῖται. καὶ εἰ μὴ δύναται τὸ δεξιὸν καὶ τὸ ἀριστερόν ἀνευ τῶν πραγμάτων θεωρεῖσθαι παρὰ τῷ δημυργῷ, ὃ διὰ τῷτο καὶ ὁ λόγος αὐτὸ καὶ συμβεβηκὸς ὑπάρχει· ἀδύνατον γὰρ συμβεβηκὸς τι θεωρεῖσθαι παρὰ τῷ δημυργῷ· τὰ γὰρ τοιαῦτα

1. ἰδέας αὐτὰς καθ' Ἀσκληρ. || 2. αὐτῆς F, om Asclep. || 4. μηδενὶ ἢ, κατὰ (omissis ἴσον — 5. ἀνίσων) Asclep. || 6. ἢ καὶ Asclep. || 7 — 9. εἶναι. τῷτο ὦν φησὶν, ὅτι εἰ ἀκριβεστέρους τῶν λόγων καὶ τῶν πρὸς τι ποῶσιν ἰδέας, ὡς εἴρηκαμεν ἐν τῇ θεωρίᾳ. ὦν Asclep. || 9. γένος λέγειν om Asclep. || 11. vid. Aristot. Ethica Nicom. 1 4. || 12. τοῖσιν ἐστὶν· λέγουσι Asclep. || 13. καὶ ταῦτα om F. || εἶναι ἰδέας· ἔτι τε ὅμοια ἀλλήλοις εἶναι ὅμοια. εἰ τοίνυν τὰ ἐταυθῶ μετέχουσιν ἐκεῖνων τῶν εἰδῶν καὶ κατὰ μέθεξιν αὐτῶν λέγονται, φανερόν ἐστι ὅμοια αὐτοῖς ὑπάρχειν. φασὶ δὲ τῶν ὁμοίων εἶναι ἰδέας, ὡς καὶ τῶν ἐστὶν ἰδέαι. καὶ ὅπως ἔστι τρίτος ἀνθρώπος. ἐπεὶ ὦν ὅτος ἔχει ὁμοιότητα πρὸς τὸν ἐταυθῶ, διότι κατηγορεῖται αὐτῷ καὶ τῇ μετυσίᾳ αὐτῷ ταῦτα λέγονται, δηλοῖ ὅτι ἔστι καὶ τῆς ὁμοιότητος ταύτης ἑτέρος ἀνθρώπος, καὶ τῷτο ἐπ' ἀπειρον. ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων. ὅπως τε ἀναρ. Asclep. || 16. μὴ] μὲν A. || 17. ἐστὶ] ὁ F. || 25. τίς — γνωρίζομεν om F. || 3. ἐστὶ A. || 5. τῆς] τὰς A. || ἔστι τις τρίτος F. || 11. αἱ om F. || 13. αὐξάνου A.

συμβεβηκότα ὑσιώδη ὑπάρχουσιν, ὥσπερ λέγομεν λόγον εἶναι τῆς θερμότητος παρὰ τῷ δημιουργῷ διὰ τὸ ὑσιώδες θερμὸν τὸ ἐν τῷ πυρί, καὶ τῆς ψυχρότητος διὰ τὸ ἐν ὕδατι· διὰ δὲ ταῦτα καὶ τὰ ἄλλα ὑπάρχουσιν. ὁμοίως δὲ καὶ τῷ λευκῷ διὰ τὴν χιόνα· συμπληροῖ γὰρ τὸ λευκὸν τὴν ὑσίαν τῆς χιόνος· εἰ γὰρ καὶ δυνατόν ἐστι κατ' ἐπίνοιαν χωρίζειν τὸ λευκὸν ἐκ τῆς χιόνος, ἀλλ' ὅν γε συμπληρωτικὸν ἐστὶ τῆς ὑσίας αὐτῇ καὶ ἐγγυὲς τῷ ὑσιώδους. ὅτως ὅν φημι καὶ τῆς δικαιοσύνης καὶ τῶν ἄλλων ἀρετῶν εἶναι ιδέας· καίτοι ἡ θεωρεῖν τὰ τοιαῦτα ἀνευ ὑσιῶν, ἀλλὰ τελειωτικὰ τῶν ὑσιῶν ὑπάρχουσι καὶ ὅτως παράγοντι ἐκείθεν ὡς τελειῶσαι τὰς ὑσίας. καὶ ἐὰν διὰ τούτο φάμεν αὐτὰ εἶναι συμβεβηκότα, καὶ διὰ τούτο τὰς ιδέας αὐτῶν τὰς παρὰ τῷ δημιουργῷ φασὶ μὴ εἶναι ὑσιώδεις· ὑσιώδεις γὰρ ὑπάρχουσιν αἱ τελειώτητες τῶν πραγμάτων, καὶ ἐν τῇ ὑσίᾳ τὸ εἶναι ἔχουσιν ὡς συμπληρωτικῇ τῶν ὑσιῶν. τὰ γὰρ συμπληρωτικὰ τῶν ὑσιῶν μέρη τῶν ὑσιῶν ὑπάρχουσιν· ὥς καὶ αἱ τοιαῦται ιδέαι καθ' αὐτὰ ὑπάρχουσι παρὰ τῷ δημιουργῷ. ὁμοίως δὲ φημι καὶ ἐπὶ τῶν πρὸς τι· ἐπεὶ τὰ εἰρημένα ὑσιώδη πρὸς τι ὑπάρχουσι καὶ συντελεῖντα, εἰς τὴν τῆς φύσεως δημιουργίαν, ἀδύνατον ἐστὶν αὐτὰ καθ' αὐτὰ ὑφίστασθαι διὰ τὴν ὑσίαν αὐτῶν ὅτως παραχθῆναι ὥς ἐν τοῖς τοιούτοις θεωρεῖσθαι καὶ διὰ τὴν ὕλην τὴν δεχόμενην. εἰ δὲ τις εἴποι, τί ὅν; καὶ ἐχθρας καὶ φιλίας φασὶ εἶναι ιδέας καὶ τῶν τοιούτων; ἐρῶμεν πρὸς αὐτὸν ὅτι ιδέα ἀπλῶς ἐκείσε· ἐστὶ συγκρίσεως καὶ διακρίσεως, δεῖ δὲ εἶναι καὶ διάστασιν ἐν τοῖς πράγμασι μάλιστα τοῖς αἰδητοῖς. κακῶν μέντοι γε ὅ φασιν εἶναι ιδέας· τὰ γὰρ κακὰ τῷ ὄντι ἀνυπόστατα ὑπάρχουσι καὶ παρυφίστανται, ὡς λέγειν ἐν ταῖς Πλατωνικαῖς συνουσίαις· ἀκρατον γὰρ τὸ κακὸν ὅτι ἐστὶ ἐν τῷ παντί· εἰ γὰρ καὶ τὸ μερικὸν κακὸν ἐστὶν, ἀλλ' ὅν γε πρὸς τὸ πᾶν ὅτι ἐστὶ κακόν· ἀξία γὰρ ἡ καὶ ψυχὴ τῷ τελευτήσαντος παθεῖν καὶ τῷ ποιήσαντος ποιῆσαι. εἰ γὰρ ἀρχοντος δραστηρίου ὄντος ὅθεν κακὸν γίνεσθαι, πολλῷ μᾶλλον θεῷ ὄντος ἐν τῷ παντί. διὰ, φησὶν, ὁ Ἰαμβλῆχος ἐπισημαίνει τῷ λέγοντι ὅτι καὶ συγκώρησιν θεῷ γίνεσθαι τὸ κακόν, ὡς φησὶν ὁ Θουκυδίδης· ὁ γὰρ δυνάμενος παῦσαι, περιωρὼν δὲ, τάλη-βέστερον αὐτὸν δρᾷ. πῶς ὅν δυνατόν ἐστι τὴν θεὸν περιωρῆν κακὰ γινόμενα, εἰ μὴ τί γε πρὸς τὸ πᾶν ἀποβλέψομεν; εἰ γὰρ τις εἴποι ὅτι διὰ τὸ αὐτοκίνητον τῆς ψυχῆς, ὅθεν ὅτως, φησὶν, ἐστὶν. ὁ γὰρ θεὸς ὅς συγχωρεῖ τὸ ὄντως κακὸν ὑποσηῖναι, ἀλλ' ἐν τούτοις κωλύει· ὅτε γὰρ θεὸς κακῶν αἴτιος ὅτε θέμις τούτο λέγειν· εἰ δὲ δυνάμενος κωλύσαι καὶ κωλύει, αἰτίως ἐστὶν. εἰδέναι ὅν χρὴ ὅτι τὸ ἀγαθὸν ὑπερβέβηκε τὸ ὄν, ὑπὲρ τὸ ὄν γὰρ ἐστὶ, τὸ δὲ ἀγαθὸν τὸ ἀντιδιαρρέμενον τῷ ὄντι ἤττον αὐτῷ ἐστὶν. Asclep.

9903 (') τρίτον μὲν ὅν ἄνθρωπον εἰσάγουσι τούτον τὴν τρόπον. φασὶ
17. γὰρ ὅτι τῶν ὁμοιοτήτων ὑπάρχουσιν αἱ ιδέαι· εἰ τοίνυν φασὶν ὁμοίαν τὴν ιδέαν εἶναι τῷ αἰδητῷ, τῷ ἀνθρώπῳ, ἐξ ἧς καὶ γέγονε, φανε-

ρὸν ὅτι ἐστὶν ιδέα τῆς ὁμοιότητος ταύτης, καὶ ὅτως ἐστὶν τρίτος ἄνθρωπος. πάλιν τοίνυν, ἐπεὶ ὁ τρίτος ἄνθρωπος ιδεῶν ἔχει ὁμοιότητα πρὸς τὸν αἰδητὸν ἄνθρωπον, ἐξ ὧς καὶ γέγονεν, δηλονότι ἐστὶν καὶ τῆς ὁμοιότητος ταύτης ιδέα, καὶ τούτο ἐπ' ἀπειρον. καὶ ὅτως μὲν ὁ Ἀριστοτέλης ἐλέγχει τοὺς ὑποτιθεμένους εἶναι ιδέας αὐτὰς καθ' αὐτὰς κεχωρισμένας τῷ δημιουργῷ. ἀπολογώμεθα τοίνυν ἡμεῖς ὑπὲρ τῷ Πλάτῳ τούτον τὴν τρόπον, φάσκοντες ὅτι ἡ ὁμοιότης ἐν τοῖς ζοιχείοις θεωρεῖται, τυτέρας ἐν τοῖς καθ' ἑκάστα αἰδητοῖς· ἡ γὰρ ιδέα ὅτι ἐστὶν ὁμοία τῷ αἰδητῷ, εἴγε τὸ μὲν αἰδητὸν ἐστὶ, τὸ δὲ λόγος ἐξηρημένος τῷ αἰδητῷ, ὥς ἐδύνατον εἶναι ιδέαν ιδέας, φημι δὴ τῷ λόγῳ τῷ δημιουργικῷ· ὅτε γὰρ ἐστὶν ιδέα ιδέας. id.

(') "οἱ δὲ τὸν τρίτον ἄνθρωπον λέγ." οἱ τὰς ιδέας δεικνύν-τες λόγοι τρίτον εἰσάγουσιν ἄνθρωπον. ἐστὶ δὲ ὁ λόγος τοῦτος. ἐπεὶ τὰ ὅμοια μετὰ τὴν τῶν ὁμοίων ἀλλήλοις εἰσι, τούτο ἔλεγον εἶναι τὰς ιδέας. ὁμοίως δὲ ὁ αἰδητὸς ἄνθρωπος τῷ αὐτοανθρώπῳ ἡτοὶ τῇ ιδέᾳ. ὅτοι ὅν μετὰ τὴν τῶν παρ' αὐτὸν εἰσιν ὁμοιοί, καὶ ἐστὶν ὅτος τρίτος ἄνθρωπος. εἰς ὁ αἰδητὸς, ἄλλος ἡ ιδέα, καὶ ἕτερος ἦσαν τρίτος πρὸς ὃν ἀναφερόμενοι ὅτοι ὁμοιοὶ λέγονται εἶναι πάλιν, ἐπεὶ τὸ κατηγορούμενον τινῶν κοινῶς, ἐὰν μὴ ταύτην ἢ ἐκείνων τινὶ ὡς κατηγορεῖται, ἄλλο τί ἐστι παρ' ἐκείνο. ἐπεὶ ὅν ὁ ἄνθρωπος κατηγορεῖται καὶ Σωκράτης καὶ Πλάτωνος καὶ τῆς ιδέας ἡτοὶ τῷ αὐτοανθρώπῳ, καὶ ὅτι ἐστὶ τὸ κατηγορούμενον πάντῃ ταύτην τῷ Σωκράτει ὅτε τῷ Πλάτῳ ὅτε τῇ ιδέᾳ (εἰ γὰρ ἦν ταύτην, ἡ ιδέα Σωκράτους ἂν ὑπῆρχεν, ὡσαύτως καὶ ὁ Πλάτων, ἡ πάλιν Πλάτων καὶ Σωκράτης ἡ ιδέα, ἢ ὁ Σωκράτης καὶ ἡ ιδέα Πλάτωνος) — εἰ δὲ τούτο ὅτι ἐστὶν, ἄλλος τίς ἐστι παρὰ τὴν καθ' ἑκάστον καὶ τὴν ιδέαν ὁ κατηγορούμενος, καὶ ὅτος ἐστὶν ὁ τρίτος ἄνθρωπος. εἰ δὲ πάλιν καὶ καὶ τῷ τρίτῳ ἀνθρώπῳ καὶ τῆς ιδέας καὶ τῷ καθ' ἑκάστα κατηγορουμένῳ, καὶ τέταρτος ἐστὶν ἄνθρωπος, εἴπερ μὴ ἐστὶ τὸ κατηγορούμενον ταύτην τινι ὡς κατηγορεῖται, καὶ τούτο ἐπ' ἀπειρον. cod. Laur.

"ὅλως — εἶναι." μᾶλλον μὲν καὶ μάλιστα βέβαιον τὰς ἀρχὰς εἶναι· αἱ γὰρ ἀρχαὶ αὐτοῖς καὶ αὐτῶν τῶν ιδεῶν εἰσὶν ἀρχαί. ἀρχαὶ δὲ εἰσι τὸ τε ἐν καὶ ἡ ἀόριστος δυάς, ὡς πρὸ ἐλίου τε εἴρηκε καὶ ἐσθ-ρηκεν αὐτὸς ἐν τοῖς περὶ τ' Ἀγαθῶ· ἀλλὰ καὶ τῷ ἀριθμῷ ἀρχαὶ αὐτῇ κατ' αὐτὴν ("). ταύτας δὴ φησι τὰς ἀρχὰς τοὺς λόγους τέττες τοὺς κατασκευάζοντας τὰς ιδέας ἀναρεῖν· ἀναρεῖν δὲ τούτων ἀναρεθῆσθαι καὶ τὰ μὲν τὰς ἀρχὰς, εἴγε ταῦτα ἐκ τῶν ἀρχῶν, ὥς καὶ αἱ ιδέαι. εἰ γὰρ ἐπὶ πάντων ὡς τὸ κοινὸν κατηγορεῖται χωριστὴν τε καὶ ιδέα, κατηγορεῖται δὲ καὶ καὶ τῆς ἀόριστης δυάδος ἢ δυάς, εἴη ἂν αὐτῆς πρῶτον τι καὶ ιδέα· ὅτως δὲ ἂν ἐκείνη ἀρχὴ εἴη ἡ ἀόριστος δυάς. ἀλλ' ὅθεν ἡ δυάς πάλιν εἴη ἂν πρῶτῃ τε καὶ ἀρχῇ· πάλιν γὰρ κακείνης ὁ ἀριθμὸς κατηγορεῖται ὡς ιδέας, αἱ γὰρ ιδέαι ἀριθμοὶ αὐτοῖς κεῖνται· ὥς ἐστι ἂν αὐτοῖς πρῶτον ὁ ἀριθμὸς, ιδέα τις ὡς. εἰ δὲ

b 31 — p. 568 a 24. apud Asclep. || 32. ἀρχαὶ αὐταὶ δὲ Asclep. || 33. ἐξήρηκεν ὅτος περὶ τῷ ἀγαθῷ Asclep. || 35. καὶ κατ' Asclep. || ταῦτα δὲ Asclep. || τῶν τε et 37. εἴγε — ἀρχῶν et 38. ὡς om Asclep. || 38. τε] τι codd. || 40. τε Asclep. || δὲ ἂν om Asclep. || ἐκείνη ἐστὶ ἀρχή, ἥς χωρὶς ὁρίσθαι ἢ δυάς Asclep. || 41. δυάς πρώτη ἐστὶ καὶ ἀρχή, πάλιν Asclep. || 42. ὡς — 43. κεῖνται om Asclep. || 43. αὐτῆς πρῶτος Asclep. || ὡς. ἐστὶν ἀρα αὐτοῖς ἀριθμὸς πρῶτος τῆς δυάδος, ἥτις Asclep.

ταῦτα, ἔσαι τῆς ἀόριστου δυνάδου, ἥτις ἐστὶν αὐτοῖς ἀρχή, ὁ ἀριθμὸς πρῶτος, ἀλλ' ὃ τῷ ἀριθμῷ ἡ δυνάς· εἰ δὲ τὸτο, ἐκείνῃ ἂν ἀρχὴ ἔκειν, εἶγε μετασχεῖται τινὸς ἐξι τοιαύτης. ἔτι δὲ ὑπόκειτο ἢ εἶναι ἀρχὴ τῷ ἀριθμῷ, γίνετο δὲ ὁ ἀριθμὸς καὶ τὴν προειρημένον λόγον πρῶτος αὐτῆς· ἀλλ' εἰ ὁ ἀριθμὸς πρὸς τι (πᾶς γὰρ ἀριθμὸς τινὸς ἐστὶ), καὶ ἔστι πρῶτος ὁ ἀριθμὸς τῶν ὄντων, εἶγε καὶ τῆς δυνάδου ἢν ἀρχὴν ὑπέθετο, εἶη ἂν κατ' αὐτὸς τὸ πρὸς τι πρῶτον τῷ καθ' αὐτὸ ὄντος. τὸτο δὲ ἄτοπον· πᾶν γὰρ τὸ πρὸς τι δεύτερον. χέσιν γὰρ προὑποκειμένης φύσεως τὸ πρὸς τι σημαίνει, ἥτις πρώτη τῆς συμβεβηκυίας χέσεως αὐτῇ· παραφυάδι γὰρ ἔοικε τὸ πρὸς τι, ὡς εἶπεν ἐν τοῖς Ἡθικοῖς (1 4). ἀλλ' εἰ καὶ λέγοι τις εἶναι τὸν ἀριθμὸν ποσὸν ἀλλὰ μὴ πρὸς τι, εἶη ἂν ἐπόμενον αὐτοῖς τὸ ποσὸν τῆς ὕψους πρῶτον εἶναι, αὐτὸ δὲ τὸ μέγα καὶ τὸ μικρὸν τῶν πρὸς τι. ἔτι ἔπειτα αὐτοῖς τὸ πρὸς τι τῷ καθ' αὐτὸ ἀρχὴν τε καὶ πρῶτον λέγειν εἶναι, καθ' ὅσον ἀρχὴ ἢ ἡ ἰδέα κατ' αὐτὸς, τῶν ὕψων, ἔστι δὲ τῇ ἰδέᾳ τὸ εἶναι ἰδέα ἐν τῷ παραδείγματι εἶναι, τὸ δὲ παράδειγμα πρὸς τι τινὸς γὰρ τὸ παράδειγμα παράδειγμα. ἔτι εἰ ταῖς ἰδέαις τὸ εἶναι ἐν τῷ παραδείγματι εἶναι, εἶη ἂν τὰ πρὸς αὐτὴ γινόμενα καὶ ὧν εἰσὶν αἱ ἰδέαι εἰκόνες εἰκόνων, ὥτως τε λέγοι ἂν τις πάντα τὰ καὶ φύσιν συνεστώτα πρὸς τι γενέσθαι κατ' αὐτὸς· πάντα γὰρ εἰκόνες καὶ παραδείγματα. ἔτι εἰ τὸ εἶναι ταῖς ἰδέαις ἐν τῷ παραδείγματι εἶναι ἐστὶ, τὸ δὲ παράδειγμα τῷ πρὸς αὐτὸ γινόμενον χάριν ἐστὶ, τὸ δὲ δι' ἄλλο ὃν ἀτιμότερον ἐκείνῃ, ἔσονται αἱ ἰδέαι ἀτιμότεραι τῶν γινομένων πρὸς αὐτάς. Alex.

990¹ 20. (*) ἡμεῖς δὲ φαμεν πρὸς τὸτο ὅτι ἐκ ἀριθμὸς ὥτως ἔλε-
γον, ἀλλὰ συμβολικῶς, ἐπειδὴ οἱ ἀριθμοὶ περιοριστικοὶ εἰσι τῶν
πραγμάτων ὧν εἰσὶν, τοιαῦτα δὲ καὶ τὰ εἶδη, περιοριστικὰ τῆς ὕλης,
τούτω χάριν ἔλεγον ἀριθμὸς τὰς ἰδέας. ἄλλως τε δὲ τὴν μονάδα
ἔλεγον αἰτίαν τῆς συναχῆς καὶ τῆς ἐνώσεως τῆς τῶν πραγμάτων,
τὴν δὲ δυνάδα τῆς διασάσεως, ἐπειδὴ πρώτη ἀρχὴ ἡ δυνάς τῷ
πόθεν ποῖ. τὸτο ἔν ἐστιν ὃ λέγει, ὅτι ἀναιρῶσιν οἱ περὶ τῶν ἰδεῶν
λόγοι οἱ λέγοντες εἶδη τὸ τὰς ἰδέας εἶναι, τωτέστι τὰς ἀρχὰς τῶν
ἰδεῶν, ἃς μᾶλλον εἶναι βυλάμεθα. ἐπειδὴ τὸν ἀριθμὸν ὑποτίθεντο
ἰδέας, συμβαίνει τὴν δυνάδα μὴ εἶναι πρώτην (ἔτε γὰρ ἐξιν ἀριθ-
μὸς, ὡς ἐδείξαμεν), ἀλλὰ τὸν ἀριθμὸν. καὶ πάλιν συμβαίνει κατ'
αὐτὸς τὸ πρὸς τι πρότερον εἶναι τῷ καθ' αὐτό. ὁ γὰρ Πλάτων τὸ
μέγα καὶ τὸ μικρὸν πρότερον ἔλεγε, καὶ ἐκ τούτου τὰ ἄλλα ἐγένεα,
τωτέστι τὴν δυνάδα· τὸ δὲ μέγα καὶ τὸ μικρὸν, ὡς εἶρητο ἐν ταῖς
Κατηγορίαις (c. 6), τῶν πρὸς τι ὑπάρχουσιν. εἰ τοίνυν τὸ μέγα καὶ

τὸ μικρὸν πρότερον ὑποτίθεντο, ταῦτα δὲ πρὸς τι, τὰ πρὸς τι ἄρα
πρότερον ἔλεγον τῶν καθ' αὐτό, τῶν πρὸς τι ἐν τοῖς καθ' αὐτὸ
θεωρημένων. λέγομεν τοίνυν καὶ πρὸς τὸτο ὅτι τὸ μέγα καὶ τὸ μι-
κρὸν ὁ Πλάτων ἐν τοῖς αἰδητοῖς ὑπετίθετο· τὴν ὕλην γὰρ διὰ τούτων
ἐδήλωσε· ὡς εἶρητο ἐν τοῖς Φυσικοῖς (3 4)· τὴν δυνάδα δὲ ἔλεγε
πρώτην ὡς ἀρχὴν τῆς διασάσεως. Asclep.

καὶ — ἀρχαῖς. τοιοῦτοί τινες εἰσι λόγοι οἱ διὰ τῆς τῶν ἰδεῶν 990²
θέσεως τὰς ἀρχὰς αὐτῶν ἀναιρῶντες πρὸς τοῖς προειρημέναις. εἰ 21.
τὸ κοινῶς τινῶν κατηγορούμενον ἀρχὴν τε καὶ ἰδέα ἐκείνων, καὶ δὲ τῶν
ἀρχῶν κοινῶς ἡ ἀρχὴ κατηγορεῖτο καὶ καὶ τῶν σοιχείων τὸ σοιχεῖον,
εἶη ἂν τῶν ἀρχῶν πρῶτόν τι καὶ ἀρχὴ καὶ τῶν σοιχείων· ὥτως δὲ
ἔτε ἀρχὴ ἔτε σοιχεῖον εἶη. ἔτι ἰδέα ἰδέας ἐκ ἐξὶ πρότερον· ὁμοίως
γὰρ αἱ ἰδέαι ἅπασαι ἀρχαί· ἔστι δὲ τὸ αὐτὸν καὶ ἡ αὐτοδυνάς ὁμοίως
ἰδέα καὶ αὐτοαὐθρῶπος καὶ αὐτόϊππος καὶ ἐκάστη τῶν ἄλλων ἰδεῶν·
ἐκ ἐξαι ἄρα αὐτῶν ἄλλη ἄλλη πρώτη, ὥς ἐδὲ ἀρχὴ· ἐκ ἄρα
ἀρχὴ τὸ ἐν καὶ ἡ ἀόριστος δυνάς. ἔτι ἰδέαν ὑπὸ ἰδέας εἰδοποιεῖτο
ἄτοπον· πᾶσι γὰρ εἶδη· εἰ δὲ εἰσὶν ἀρχαί τὸ ἐν καὶ ἡ ἀόριστος δυνάς,
ἔσαι ἰδέα ὑπὸ ἰδέας εἰδοποιουμένη· ἡ γὰρ αὐτοδυνάς ὑπὸ τῷ αὐτοε-
νός· ὥτως γὰρ αὐτὰς ἀρχὰς λέγουσιν εἶναι, ὡς τῷ μὴ ἐνός εἶδους
ὄντος, ὕλης δὲ τῆς δυνάδου· ἐκ ἄρα ἀρχὴ ταῦτα. εἰ δὲ μὴ φή-
σας τὴν ἀόριστον δυνάδα ἰδέαν εἶναι, πρῶτον μὲν ἔσαι πρῶτόν τι
αὐτῆς ὕψους ἀρχῆς· ἡ γὰρ αὐτοδυνάς, ἥς καὶ μετευσίαν καὶ αὐτὴ δυνάς,
ἐπεὶ μὴ ἐξιν αὐτὴ ἡ αὐτοδυνάς καὶ μετευσίαν· κατηγορηθῆσετο γὰρ
αὐτῆς ἡ δυνάς, ἐπεὶ καὶ τῶν δυνάδων. ἔτι εἰ ἀπλᾶι αἱ ἰδέαι, ἐκ ἂν
ἐξ ἀρχῶν διαφόρων εἰσιν, διάφορα δὲ τὸ ἐν καὶ ἡ ἀόριστος δυνάς. ἔτι
τὸ πλῆθος τῶν δυνάδων θαυμαστὸν ἔσαι, εἰ ἐξιν ἄλλη μὲν ἡ αὐτο-
δυνάς, ἄλλη δὲ ἡ ἀόριστος δυνάς, ἄλλη δὲ ἡ μαθηματικὴ, ἡ ἀριθ-
μῶντες χρώμεθα, ὕδαμα ἐκείνων ἡ αὐτὴ ὕδα, καὶ ἐπὶ παρὰ ταύ-
τας ἡ ἐν τοῖς ἀριθμητοῖς καὶ αἰδητοῖς. ἄτοπα δὲ ταῦτα, ὥς δηλο-
ντο αὐτοῖς τοῖς τιθεμένοις ὑπ' αὐτῶν περὶ τῶν ἰδεῶν ἐν ἐξιν ἀκο-
λυθῆναι τὸ ἀναιρῆναι τὰς ἀρχὰς, αἱ εἰσὶν αὐτοῖς προτιμότεραι τῶν
ἰδεῶν. Alex.

ἔτι — ἰδέας. ἐκ μὲν τῶν κατασκευαζόντων, φησὶ, λόγων 990³
τὰς ἰδέας ἔπειτα αὐτοῖς τὸ μὴ μόνον τῶν ὕψων λέγειν ἰδέας εἶναι 22
ἀλλὰ καὶ ἄλλων πολλῶν, ὡς δέδεικτο διὰ τῶν προειρημένων (*).
ὅτε γὰρ ἀπὸ τῶ νοεῖσθαι τι κοινὸν ἐπὶ πλείοσι, νοεῖσθαι δὲ καὶ μηκέτι
ὄντων τῶν καθ' ἑκάστη, τῶν φθαρτῶν μόνων ὕψους ἰδέας δεικνύσων.
ἀλλὰ καὶ οἱ ἀπὸ τῶν ἐπιστημῶν ὁμοίως ἐκ ὕψων μόνον ἰδέας δει-
κνύσων ἀλλὰ καὶ ἐτέρων πολλῶν· ἔτε γὰρ ἐπὶ τῶν ὕψων μόνων τὸ

1. αὐτοῖς ἡ ἀρχὴ F. V. ὁ ἀριθμὸς πρῶτος Asclep. || 2. ἀλλ' ἐκείνῃ τῷ πρώτῳ ἡ δυνάς Asclep. || 3. μετασχεῖται M. || 4. καὶ — 8. ἄτοπον] εἰ τοίνυν ὑπόκειται εἶναι ἀρχῆς ἀριθμὸς, ἐστὶ δὲ τῶν πρὸς τι (ὁ γὰρ ἀριθμὸς ἀριθμητὴ ἐστὶν ἀριθμὸς), εἶη ἂν κατ' αὐτὸς τὸ πρὸς τι πρῶτον τῷ καθ' αὐτό· τὸτο δὲ ἄτοπον Asclep. || 9. ὑποκειμένης Asclep. || 11. λέγει Asclep. || 12. πρὸς — 14. τὸ om A. || 13. μέγα καὶ τὸ μικρὸν ἀρχὴν λέγει, ὅπερ ἐστὶν ἀριθμοῖς· τὸ δὲ μέγα καὶ τὸ μικρὸν τῶν ἀρχῶν Asclep. || 14. εἶναι om Asclep. || 16. εἶναι τι· τὸ Asclep. || 18. αὐτάς Asclep. || 19. ἐκείνων Asclep. κατὰ φύσιν] φύσει Asclep. || 20. γίνεσθαι Asclep.

8. ἀναιρῶντες ὡς εἶρηται ἀνωτέρω Asclep. || 13. ἅπασαι] αἱ πᾶσαι A. || 23. ἡ om M. || 36. illa enim ratio, quiddam commune in pluribus intelligi, quod etiam sublati sensibilibus intelligatur, mortalium tantum rerum ideas esse demonstrat Sepulcr. || 39 sqq. apud Asclep.

νοῦς, ἔτι φθειρομένων τούτων ὡς κατηγορεῖται, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ παιῶν καὶ ἐπὶ ποσῶν καὶ ἐφ' ἑκάστου τούτων τῶν ὄντων. ὅτε ἐπισημαίεται ὡς εἰς μόνον, ἀλλὰ καὶ εἰ τῶν ἀρετῶν εἰσὶν ἰδέαι, ὃ μόνον τῶν ὡσίων εἶναι ἂν· αἱ γὰρ ἀρεταὶ ἔκ ὁσίων. τὸ δὲ καὶ ἄλλα μυρία συμβαίνει· εἴπεν, ἐπεὶ καὶ ἄλλοι τινὲς εἰσι λόγοι δεικνύναι βυλάμενοι τὰς ἰδέας, ἐξ ὧν συμβαίνει μὴ μόνων τῶν ὡσίων τὰ εἶδη λέγειν. ὁ τε γὰρ ἀπὸ τῆς κατηγορεῖσθαι ἐν ἐπὶ πολλῶν, ὃ ταύτην πᾶσι διαφέρεισιν ἀλλοτρίων ὑπάρχει καὶ ἄλλο ὃν ἑκάστου αὐτῶν, ἔκ ὡσίων μόνον τὰς ἰδέας λέγει· τὸ γὰρ ἐν ἐπὶ πολλῶν κατηγορεῖσθαι ἔκ ἐν ὁσίᾳ μόνον ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν συμβεβηκότων. καὶ ὁ τῶν τεταγμένων γινόμενων αἰτίαν λέγων τὸ πρὸς ἐξῶς γίνεσθαι τι παράδειγμα, τὸτο δὲ τὴν ἰδέαν εἶναι, ἔκ ἐπὶ ὡσίων μόνων. ἀλλὰ καὶ ὁ ἀπὸ τῆς ὅτι ἂν ἀληθεύωμεν λέγοντες, τὸτο ὑπάρχειν λέγων (συμφωνίας δὲ λέγοντες εἶναι πάντες ἢ τρεῖς καὶ ἁρμονίας τρεῖς ἀληθεύομεν, εἰσὶν ἄρα καὶ τοσαῦται· ἀλλὰ μὴ τῶν ἐνταῦθα ὁ ἀριθμὸς ἄπειρος, ἕτερα αἵματα ἄρα ἐξ αἰδίου καθ' αἶ ἀληθεύομεν), καὶ ὅτος δὲ ἔκ ὡσίων μόνων. εἰσὶ δὲ καὶ ἄλλαι πλείους τοῦτο λόγοι. καὶ δὲ τὸ ἀναγκαῖον καὶ ἀκόλουθον ταῖς ὁρμαῖς ταῖς περὶ αὐτῶν, καθ' ὥς μεθεκτὰ λέγουσι τὰ εἶδη, μόνων τῶν ὡσίων αὐτοῖς ἰδέαι ἔσονται. εἰ γὰρ κατ' αὐτὸς αἰτίαι τοῖς πρὸς αὐτάς ὡς τῷ εἶναι, καὶ τῷ μετέχειν αὐτῶν τὰ πρὸς αὐτάς ὅσα τὸ εἶναι ἔχει, ὅθηναν ὡς ὃ καὶ συμβεβηκὸς μετέχοντο καὶ εἶεν αἰτία τοῖς πρὸς αὐτάς καὶ δι' αὐτάς ὡς, ἀλλὰ καθ' αὐτὸ καθὼ εἰσὶν αὐτοῖς. καὶ συμβεβηκὸς δὲ λέγεται ἂν μετέχειν τῶν τὰ μὴ καθὼ ταῖς μετεχομένοις τὸ εἶναι ἐξ, καὶ τὸτο μετέχοντα αὐτῶν. ὅθεν αἱ καὶ συμβεβηκὸς μετεχομένοις τὸ εἶναι αὐτοῖς πρὸς αὐτάς ὡς παρέρχονται· ὃ γὰρ τὸ συμβεβηκὸς τινὲς τῷ ἀνθρώπῳ μεταχρὸν ἄνθρωπος, ἀλλὰ τὸ ἀνθρώπῳ καθὼ ἀνθρώπος. εἰσὶ δὲ ὡσίοι (ὃ γὰρ δὴ τὰς ἀρχὰς ἔκ ὡσίων ἐρῶσιν· ἐξαι γὰρ ὅπως μὴ ὡς ὡς πρῶτη), καὶ εἰς ἄρα τῇ αὐτῶν μεταχρῶσθαι αἰτία αὐτῶν τῷ εἶναι, καὶ ταῦτα ἀνάγκη ὡς εἶναι. τῶν ὡσίων ἄρα μόνων ἔσονται ἰδέαι αὐτοῖς. εἰ γὰρ καὶ τῶν ἔκ ὡσίων ἰδέαι, ὅσον τῶν συμβεβηκότων, πρῶτον μὲν διὰ τί ὃ πάντων τῶν συμβεβηκότων ἀλλὰ τῶν μὲν τῶν δὲ ὡς; ἔτι ἦτοι ὡς εἰσὶν ἔσονται αὐτοῖς αἱ τῶν συμβεβηκότων ἰδέαι, ἢ ὡς. εἰ μὴ μὴ ὡς εἰσὶν, αἱ ἰδέαι ἔκ ὡσίων ἀρχαὶ ἔσονται· λέγουσι δὲ αὐτάς ὡς. ἔτι ἄπορον μὴ πάσας τὰς ἰδέας τῆς αὐτῆς εἶναι φύσεως μάλιστα. καὶ εἰ τις λόγος νοήματα αὐτάς εἶναι ἢ ὡς, πῶς τῶν μετεχόντων ὡσίων καθ' αὐτὸ τὰ μὲν ὡς εἶναι γίνονται καὶ εἰσὶ, τὰ δὲ ἔκ ὡσίων; Alex.

990¹ 25. (·) φησὶ γὰρ ὅτι καὶ τὴν ὑπόληψιν ἢ ἔχομεν περὶ τῶν ἰδεῶν, ὃ μόνον τῶν ὡσίων ἔσονται ἰδέαι ἀλλὰ καὶ τῶν συμβεβηκότων. πάντων γὰρ τῶν ἐνταῦθα ὄντων φασὶν εἶναι ἰδέας· ὃ μόνον δὲ εἰσὶν ὡς ἀλλὰ καὶ συμβεβηκὸς, ὅπερ ὃ θέμις. λέγομεν τοίνυν πρὸς τὸτο ὅτι καὶ συμβεβηκὸς ὡσίων ὑπάρχουσιν, ὡς περὶ τὸ θερ-

μὸν τὸ ἐν πυρὶ. τὰτο ὡς ἐστὶν ἰδέα, καὶ λαμπρὸν καὶ διαφανὲς θερμὸν ὑπάρχουσιν καὶ τὰ ἐκυσσώδη. . . τὰ γὰρ πρὸ τῶν πολλῶν διαφανέστατα ὑπάρχουσιν· τὰ μὲν γὰρ ἐστὶ παρὰ τῷ δημιουργῷ, τὰ δὲ ἐν τῇ φύσει τῇ ἡμετέρᾳ· ἀλλ' ἐκεῖ μὲν τῶν πάντων ποιῶν, ἐνταῦθα δὲ τῶν πάντων γίνεσθαι· ὃ γὰρ νῦν αἰετὶ ἔχει τὰ εἶδη ἐνεργεῖα, ἢ δὲ φύσιν δέχεται πάντα ἐκείθεν. τὰ δὲ ἐπὶ τοῖς πολλοῖς καὶ ὑπερφυεῖς ἐνταῦθα φαντασία ἐστὶν· ὅτε γὰρ ἐν τῇ φύσει. τὰ δὲ ἐν τοῖς πολλοῖς τὰ καθ' ἑκάστον ὑπάρχει. ἔχουσιν ὡς καὶ ὁ θεὸς καὶ ἡ φύσις καὶ ἡ φύσις τῶν λόγων· ἀλλ' ὁ μὲν θεὸς ἔχει αὐτὸς καὶ γνωσκίαι καὶ δημιουργοῖς, ἢ δὲ φύσιν γνωσκίαι, ἢ δὲ φύσις δημιουργοῖς· εἰ τούτων, φησὶν, ἔχομεν νοήματα καὶ τῶν συμβεβηκότων, δηλοῦσι καὶ αὐτῶν ἰδέαι ὑπάρχουσιν καὶ ἐπισημαί. ὃ μόνον ὡς ὡσίων ὑπάρχουσιν ἀλλὰ καὶ ἐτέρων, τῶν τε τεχνιτῶν πραγμάτων καὶ καὶ προαίρεσιν γινόμενων ὡς καὶ κἀκείνων ἔσονται ἰδέαι, τῶν τε φιλικῶν καὶ ἐχθρῶν, τὰ δὲ τῷ οὐκ ἐκ μᾶτος. εἰρήκαμεν δὲ ἐν τῇ θεωρίᾳ ὅτι ἰδέα ἐστὶ διασείσεως καὶ ἐκείσεως καὶ ὅτι τῶν φύσει ὑπαρχόντων ἰδέαι· ὅτε γὰρ τῶν τεχνιτῶν πᾶν λέγουσιν εἶναι ἰδέας. ὡς ὃ μόνον, φησὶ, τῶν ἰδεῶν ὑπάρχουσιν ἰδέαι ἀλλὰ καὶ ἄλλων πολλῶν· ὅτε γὰρ ἐπὶ τῶν ὡσίων μόνον τὸ νοῦς. Asclep.

“ἀλλὰ — λέγει.” τῶν τε, ἀλλὰ δὲ ταύτην ἑκάστου τῶν 990¹ εἰδῶν τὰ πρὸς αὐτὰ τὸ εἶναι ἔχοντα μετέχειν, ἢ μὴ ἐν ὑποκει-³⁰ μένῳ τι καὶ αὐτὸ ἔχει, τῶν τε καὶ μὴ καὶ συμβεβηκὸς καὶ ἀπὸ συμβεβηκὸς τινὲς αὐτῷ λέγει. τῷ γὰρ “καθ' ὑποκειμένῳ” νῦν ἀντὶ συμβεβηκὸς κέχρηται. καθ' αὐτὸ ὡς φησὶ τὰ πρὸς τὰς ἰδέας ὅσα τε καὶ γινόμενα καὶ δι' αὐτάς ὅσα μετέχει αὐτῶν, ἔκτε ἂν συμβεβηκὸς τινὲς αὐτοῖς. ὅπως δὲ ὡς τὰ πρὸς τὰς ἰδέας ὅσα εἶναι, τῶν ὡσίων καθ' αὐτὸ καὶ ὃ καὶ συμβεβηκὸς μετέχοντα. παρέρχεται δὲ τῷ καὶ συμβεβηκὸς παράδειγμα· ἢ γὰρ δυνάς ἢ καὶ μετεχόντα τῆς δυνάδος ὡς δυνάς, εἰ αἰδῶν μετέχει, ἀλλὰ καὶ συμβεβηκὸς αἰδῶν, ἐπεὶ αἰδῶν ἢ δυνάς μετέχοντα δυνάς ἐστὶν· ἔκτε δὲ καὶ συμβεβηκὸς δυνάδος, ἐπεὶ ὁμοίως ἂν ἢ δυνάς ὡς καὶ αἰδῶν· ἔκ ἐκείνῃ δὲ τῇ δυνάδι τὸ εἶναι δυνάδι ἐν τῷ αἰδῶν αὐτῇ εἶναι, ἀλλ' ἢ τὸτο συμβεβηκὸς αὐτῇ. διὸ εἰ καὶ αἰδῶν τι μετέχον δυνάδος λέγοιτο μετέχειν, καὶ συμβεβηκὸς ἂν μετέχοι δυνάδος. ἐπεὶ τοίνυν δυνάδος μὲν καθ' αὐτὸ μετέχει, αἰδῶν δὲ καὶ καὶ συμβεβηκὸς, δυνάς μὲν ἐστὶ καὶ καὶ τὸτο ὁμοία ἐκείνῃ, αἰδῶν δὲ ὡς· ὃ γὰρ ὁμοία τὰ καὶ συμβεβηκὸς μετέχοντα τινὲς ἐκείνῃ ὡς ὡς μετέχει. εἰ τοίνυν τὰ ἐνταῦθα ὁμοία ταῖς ἰδέαις, ὃ καὶ συμβεβηκὸς αὐτῶν ἀλλὰ καθ' αὐτὸ μετέχει· τὸ δὲ ὡς καθ' αὐτὸ μετέχον ὡς. τῶν ὡσίων ἄρα μόνων ἔσονται ἰδέαι καὶ τὸ ἀκόλουθον αὐτοῖς καὶ τὸ ἀναγκαῖον, εἴγε ὡς μὲν ἐκείναι, τὰ δὲ τῶν ὡσίων μετέχοντα καθ' αὐτὸ ὡς· τὰ γὰρ αὐτὰ ἐνθάδε ὡς εἶναι σημαίνει καὶ ἐπὶ τῶν αἰδῶν, ὅσον ἀνθρώπος ἐνταῦθα ὡς καὶ, τὸ θερμὸν πᾶν καὶ ἐνταῦθα καὶ, ὃ

1. ἔτι — κατηγορεῖται om Asclep. || 4. ἄλλα δὲ μυρία M. || 6. λέγειν. ἐκ γὰρ τῷ ἐν ἐπὶ πολλῶν κατηγορεῖσθαι εἰσέφερον τὰς ὡς. τὸ γὰρ ἐν ἐπὶ Asclep. || 10. ἐπὶ — καὶ om A. || συμβεβηκὸς. ὡς εἰ ἄπειρος ὁ πρὸς τῶν ἐνταῦθα, καὶ ἰδέαι ἄπειροι Asclep. || 15. τῶν om M. || 27. μετασχόμενος ἀνθρώπος, ἀλλὰ τὸ ἀνθρώπῳ Asclep.

23. αὐτῷ scripsi cum Sepulv. pro codd. αὐτῷ.

ὄντας ὑγῶς, τῶν παρ' ἡμῶν ὑσίων μόνον ἀκολουθεῖται λέγειν αὐτοῖς
 990 ἰδέας εἶναι, εἰ αἱ ἰδέαι ὑσίαι. γράφε(ν) ἐν τισιν "ἀλλὰ δὴ ταῦτα
 30. ἐκείνῃ μετέχουν, ἢ καθ' ὑποκειμένον λέγει(ν)". καὶ εἴη ἂν λέγων διὰ
 ταύτης τῆς γραφῆς τὸ δῆν τὰ μετέχοντα τῆς ἰδέας καθ' αὐτὴν με-
 τέχουν αὐτῆς, καὶ κατὰ τὸ καθὼ καθ' ὑποκειμένων αὐτῶν κατηγο-
 ρηθήσεται. ὥστε εἰ μὲν τῆς δυάδος ὁ λόγος ἐφαρμόζει τῷ μετέχοντι
 δυάδος λεγόμενον, δυάδος μετέχουν, εἰ δὲ μὴ δυάδος ἀλλ' αἰδῶν
 ὁ λόγος ἐφαρμόζει τῷ μεταχόντι, ἐκεῖνον μετέχουν. τὸ δὲ ὥστε
 ἔστι ὑσία τὰ εἶδη" εἶπεν ἀντὶ τῷ ὥστε εἰ ἔστι τὰ εἶδη, ὑσία. ἢ
 ὥστε ἔστι μόνῃ ὑσίᾳ τὰ εἶδη. τὸτο γὰρ καί(ν). "ταῦτα δὲ ἐνταῦθα
 ὑσίαν σημαίνει καλεῖ". εἰ γὰρ δὴ εἰ ἢ παρ' ἡμῶν ποιήτης ἐν ἐκείνοις
 ἔστι ὑσία, δεήσει τῶν ὑσίων τῶν ἐνταῦθα μόνον ἰδέας εἶναι λέγειν.
 εἰ γὰρ δὴ οἷον τε ἐκείνων ὑσίων ὑσίων, τῶν πρὸς αὐτάς γιγνομένων
 τὰ μὲν ὑσίας αὐτῶν τὰ δὲ ἄλλα τι. "ταῦτα γὰρ ἐνταῦθα τε ὑσίαν
 991 σημαίνει καλεῖ. ἢ τί ἔστι τὸ εἶναι φάναι τι παρὰ ταῦτα, τὸ ἐν
 1. ἐπὶ πολλῶν;" εἰ μὴ καθ' αὐτὴν ἀλλὰ καὶ συμβεβηκὸς μετέχει τὰ
 ἐνταῦθα τῶν ἰδεῶν, τί, φησί, σημαίνει αὐτοῖς τὸ λέγειν εἶναι τι
 παρὰ ταῦτα, τοτέστι τὰ αἰδιητὰ, τὸτο δὲ ἐν ὅν ἐπὶ πολλῶν λέγει(ν)
 καὶ ἔστι ἐν πολλῶν τῶν ἐνταῦθα παράδειγμα (*); εἰ γὰρ ἔστι τὸ
 ἐν ἐπὶ πολλῶν ἐπὶ τῶν πρὸς αὐτὴν γεγονότων λεγόμενον καὶ συμ-
 βεβηκὸς (ὅτω γὰρ πάντα πάντων μετέχουν δύνα(ν)). καὶ ὅτι ἔστι τὸ
 καὶ συμβεβηκὸς μετέχουν τινός, ὅτε κυρίως ἐκεῖνον μετέχον, ὅτε τὸ
 εἶναι ἔχον ἀπ' ἐκείνου καθὼ ἐκεῖνον ἐστίν, ὅτε ὁμοιωμένον αὐτῷ.
 ἢ δύνα(ν) τὸ "ἢ τί ἔστι τὸ εἶναι φάναι παρὰ ταῦτα τὸ ἐν ἐπὶ πολ-
 λῶν;" εἰρήξῃ ὡς ἐπόμενον τῷ "ταῦτα δὲ ἐνταῦθα ὑσίας ση-
 25 μαίνει καλεῖ". εἰ γὰρ μὴ τὸτο, τί ἔστι τὸ λεγόμενον ὑπ' αὐτῶν τὸ
 εἶναι τι παρὰ αὐτὰ τὰ αἰδιητὰ τὸ ἐν ἐπὶ πολλῶν κατηγορούμενον;
 ὡς γὰρ τῆς αὐτῆς φύσεως δηλωμένης ὑπὸ τε τῷ ἐνὸς ἐπὶ πολλῶν
 καὶ τῶν πολλῶν, καθ' ὅν τὸ ἐν, ὅτω λέγει(ν). δεδειγμένον δὲ τὸτο
 προδείξῃ ἂν τις τότε τό, εἰ καὶ τὴν ὑσίαν τὰ ἐνθάδε τῶν ἰδεῶν
 30 μετέχει, διαφέρει δὲ τὰ ἐνθάδε, ἥτοι καὶ ἐν ταῖς ἰδέαις, πρὸς ἃς
 τὰ διαφέροντά ἐστιν, αἱ αὐταὶ εἰσι διαφοραὶ, ἢ ἀνάλογον ταύταις.
 παρὰ γὰρ ἐκείνων τὰ ἐνταῦθα τὸ εἶναι ἔχοντα, παρ' ἐκείνων ἔχει τὸ
 διαφέρειν, ἐπεὶ κατ' ὑσίαν αὐτοῖς ἢ διαφορὰ, ἢ παρ' ἐκείνων
 ἔχουσι. διὰ τὸτο γὰρ ἄλλη ἰδέα ἄλλῃ εἶδους ἐστὶ παρεκτική, ἐπεὶ
 35 ὅθεν ἐκώλυεν ἂν μίαν αὐτῶν πάντων. ὥστε ἐκείνη ἰδέα ἥτοι καὶ
 τὴν ὑσίαν καὶ τὸ εἶδος ἢ αὐτὴ ἔστι τοῖς πρὸς αὐτὴν γιγνομένοις, ἢ
 πάντως γε δύναμιν τινὰ ἔχει τῷ ἢ μὴ τῷδε ἢ δὲ τῷδε τινος ποιη-
 τικῆ εἶναι καὶ παρεκτική, καθὼ καὶ αἱ διαφοραὶ τοῖς πρὸς αὐτάς τ

εἶναι ἔχουσιν. ἔστι δὲ ἡ τοιαύτη καὶ ἐν ἐκείναις διαφοραῖ, ἥτις καὶ
 τοῖς ἐνθάδε τοῖς διαφέρουσιν ἀλλήλων, ἢ ἀνάλογον γε. ἔστι δὲ τῶν
 ἐνταῦθα τὸ μὲν ζῶον λογικὸν τὸ δὲ ζῶον ἄλογον, καὶ ἔστιν αὐτῶν
 τῶν ἰδίων τῶν ἰδεῶν παρεκτική. καὶ ἐν ἐκείναις ἄρα ἐστὶ τὸ λογικὸν
 τε καὶ ἄλογον ἢ ἀνάλογον τι τῶν τοῖς, καθ' ὃ ἢ μὴ τὸ λογικὸν ἢ δὲ τὸ
 ἄλογον ἐστὶ παρεκτική. καὶ ἐν λόγον ἔχει πρὸς ἀλλήλας τὰ πρὸς
 ἐκείνας καὶ ἀπ' ἐκείνων τὸ εἶναι ἔχοντα, τὸτον καλεῖται πρὸς ἃ ταῦτα
 γέγονε, τὸ λογικὸν καὶ ἄλογον, ἥτοι ἐναντία, ἢ τὸ μὴ ἔστιν τὸ δὲ ζέ-
 ρησις. ἔστιν ἄρα καὶ ἐν ταῖς ἰδέαις ὁύτερον τῶν τοῖς. εἰ δὲ τὸτο,
 10 πῶς ἀπλά(ν) ἐστι ἐστὶ δὲ, εἰ ἐστὶ νοήματα, ὥστε φασι τινες, καὶ ἐν
 τῷ νοή(ν) ἰδέας ἢ ὑπόκεισταις, πῶς ἅμα ὁ νοῦν αὐτοῖς νοήσαι;
 ἀδύνατον γὰρ ἅμα τὰ ἐναντία νοεῖν ἢ τὰ ἀντικείμενα, ὅπου γε ὁδὸ
 ἀπλῶς πλείω. εἰ δὲ παρὰ μέρος νοεῖν, ὡς μὲν μορὰ, ὅν ἀδίδου. ὅτε
 γὰρ μὴ νοεῖν, ὅν ἔσονται. εἰ δὲ τὸ αὐτὸ αὐτῶν ἐν τῷ νοή(ν). τὰ
 15 γὰρ αὐτῇ φύσει ἀδύνατα πᾶσιν ἐστὶν ἀδύνατα, ὥστε ἀδύνα-
 τον ἦν τὴν διάμετρον σύμμετρον εἶναι τῇ πλευρᾷ, ὁμοίως παν-
 ταχὺ καὶ παρὰ πᾶσιν ἐστὶ τοῖς τοῖς. καὶ γὰρ καὶ παρὰ τοῖς θεοῖς. ἐστὶ
 εἰ νοήματα, ὅν ὑσίαι, καὶ ἔσονται αἱ ἀρχαὶ ὅν ὑσίαι. ἐστὶ πῶς πρὸς μὴ
 ὑσίαν ὑσία γίνε(ν); ὡς γὰρ ἄπορον τὸ πρὸς ὑσίαν γινόμενον μὴ εἶναι
 20 ὑσίαν, ὅπως ἄπορον καὶ τὸ πρὸς μὴ ὑσίαν ὑσίαν γίνε(ν). Alex.

(*) ὥστε τῶν ὑσίων καὶ μόνον συμβαίνει λέγειν αὐτοῖς ἰδέας, 991.
 ἐπεὶ δὲ ὅτι εἰσὶ παρὰ τῷ δημιουργῷ συμβεβηκότες. λέγομεν ἔν
 1. ἡμῖς πρὸς τὸτο ὅτι καὶ τῶν συμβεβηκόντων τῶν ὑσίων εἶναι ἰδέας
 ὑσίαι γὰρ καλεῖται, καὶ δι' αὐτῶν ὑπάρχουσιν τῶν ἐπεισοδιωδῶν συμ-
 25 βεβηκόντων, ὡς πολλὰκις εἰρήκαμεν. "ἢ ἐστὶ ἔστι τὸ εἶναι φάναι τι
 παρὰ ταῦτα, ἐν ἐπὶ πολλῶν;" φησὶν ὅτι τὸτο ὁ λέγουσι τὸ ἐν εἶναι
 πρὸ τῶν πολλῶν, πότερον ὁμοιότητος κατηγορεῖ(ν) ἢ συνηνότητος;
 εἰ μὴ ἔν συνηνότητος, ταῦτα ὑπάρχουσιν ἀπαρραλλάκτως αἱ ἰδέαι
 τοῖς αἰδιητοῖς. εἰ δὲ ὁμοιότητος, ὁμοίον ὡς εἰ τις εἴποι ἀνθρωπίν
 τόν τε Καλλιαν καὶ τὸν ἔξυλον. τὰ γὰρ ὁμοιότητα ὅθεν δηλώσει. λέ-
 30 γομεν ἔν πρὸς τὸτο... Asclep.

"καὶ — μετεχόντων." ἐν διαιρέσεως ἢ ἐπιχειρήσεως, καὶ ἐκ διαι- 991.
 2 ρέσεως ἀντιφάσεως διηρημένης. ἥτοι γὰρ ταῦτ' εἶδος καὶ ὁ λόγος
 τῶν τε ἰδεῶν καὶ τῶν μετεχόντων αὐτῶν, ἢ εἰ τὸ αὐτό. εἰ μὴ ἔν τὸ
 αὐτό, ὥστε ἐπὶ τοῖς μετέχουσιν, ὅσον ὁμοειδέσιν, ἐστὶ τι κοινόν,
 ὅτω καὶ ἐπὶ τούτοις καὶ τῇ ἰδέᾳ ἀπ' ἧς ταῦτα, κοινόν τι ἔστι κατη-
 35 γορούμενον. ὁμοειδὴς γὰρ καλεῖται τούτοις. εἰ δὲ τὸτο, ἔστι αὐτῶν
 τὸ κοινὸν κατηγορούμενον ἰδέα, καὶ ὅπως ἰδέα ἂν ἰδέας εἴη, καὶ τὸτο
 εἰς ἀπειρον ἂν προίει. ἔστι δὲ τὸ νῦν λεγόμενον ὑπ' αὐτῶν, ὁ ἐξη-

2. ἀλλὰ δὴ ταῦτα ἐκείνῃ μετέχουν ἢ καθ' ὑποκειμένον *V*, δὴ ταύτῃ ἐκείνῃ μετέχουν ἢ καθ' *A*. sed cuiusque particeps esse oportet, qua-
 tenus de subiecto dicitur Sepulv. lege aut dicitur ταῦτα ἐκείνῃ μετέχουν aut dicitur ταύτῃ ἐκείνῃ μετέχουν || 7. itaque si dualitatis ratio ei
 congruit quod dualitate dicitur participare, dualitate participat Sepulv. || 8. καὶ ἡ *V*. || 13. ut ipsarum aemula partim sub-
 stantiae sint partim secus Sepulv. lege τὰ μὴ ὑσίας εἶναι, τὰ δὲ || 19. ἔστιν ἔστι *V*. || 31. ἥτοι || ἡ *A*. || 33. γὰρ ἐκείνῃ *M*. || 36. αὐτῇ
M. || post πάντων adde εἶναι. || 39. τὸ om *A*.

9. horum utrumque Sepulv. || 11. quomodo intelligens simul queat ipsa intelligere? Sepulv. || 12. τὸ ἐναντίον *A*. || 14. τοῦν τε
A. || 32 — 39. apud Asclep. || 32. ἐξ ἀντιφάσεως ἐν προέχεται ἢ διαίρεσις Asclep. || καὶ ἐκ — 33. διηρημένης om Asclep. || 33. καὶ ὁ λόγος et
 34. αὐτῶν om Asclep. || 34. αὐτὸ εἶδος. εἰ Asclep. || 35. ὅσον om *V*. || ὁμοειδέσιν καὶ ἐστὶ Asclep. || 37. τὸτο, εἴη ἂν τὸ κοινὸν αὐτῶν κατηγορί-
 38. μων ἢ ἰδέα Asclep. quod si ita est, cum idea sit quod communiter praedicatur Sepulv. || 38. εἴη om Asclep.

γόμενοι τὸν τρίτον ἀνθρώπον δεύτερον ἐθίμαμεν. δαίτας ὅτι τὰ μὲν
τῶν ιδεῶν μετέχοντα ἢ καὶ συμβεβηκὸς αὐτῶν μετέχει, εἴγε ἢ
εἶναι τε καὶ αὐταῖς ὅλως καὶ τοῖσδε τισι διὰ τὸ μετέχειν ἐκείνων,
ἐπήραμεν τὸτο ὡς ἴσον ὃν τῷ, εἰ μὴ ὅν, ὡς ἀδεύκῃ, τὸ αὐτὸ εἶδος
τῶν τε ιδεῶν καὶ τῶν μετεχόντων ἔσται· τί κοινὸν ἐπὶ τῇ ιδέᾳ
ἐκείνῃ καὶ τοῖς πρὸς ἐκείνην αὐτῶν ὅσιν; ὅτως δὲ ὁμοιωθῆντα τὰ
τῆδε ἐκείνοις, ἐπεὶ ὅσαι ἐκείναι, ὅσαι καὶ τὰ πρὸς αὐτὰ ἔσται·
ἔγω δὲ μόνων ἂν εἶεν τῶν ὅσων ιδεῶν. εἰ δὲ μή, καὶ ὅτως ἐρεῖ τὸ
991 ἐπάμενον ἄπορον. τὸ δὲ "εἰ μὴ μᾶλλον ἐπὶ τῶν φθαρτῶν δυάδων,
καὶ τῶν ἀνδῶν τῶν πολλῶν μὲν αἰδίων δέ, τὸ δυάς εἶναι ἐν καὶ
ταύτων, ἢ ἐπὶ ταύτης καὶ τῆς τῆς;" τὸτο κατασκευαστικὸν τῷ
ἔσεσθαι τι κοινὸν τῶν τε ιδεῶν καὶ τῶν πρὸς αὐτάς. εἰ μὴ τῷ ὁμοει-
δοῦς εἶναι τὰς ἐν τοῖς αἰδιότησι καὶ φθαρτοῖς δυάδας ταῖς δυοῖς ταῖς
ἀφθάρτοις, καθ' ἃς τὰ αἰδιώτα ἀριθμώμεν (αὐτὴ) δ' ἂν εἶεν αἱ μα-
θηματικαὶ, ἔλαγον μεταξὺ εἶναι τῶν τε αἰδιωτῶν καὶ τῶν ιδεῶν τὰ
μαθηματικὰ αἰδία μένοντα, πλείω δὲ ὅμοια ἀλλήλοις. εἰ δὲ τῶν
τῶν ἂν καὶ ταύτην ἢ δυάς κατηγορεῖ, ὅθεν φυλάσσομένων ἡμῶν
περὶ τὸ τὴν μὴ αἰδίων εἶναι τὴν δὲ μὴ αἰδίων, ἀλλ' ἐπεὶ ὁμοειδοῦς
εἰσι καθὼς δυάδες, τὸ καὶ μενύσιν τῆς αὐτοδυάδος ἐκατέρω δυάδι
τὸ εἶναι κατηγορητῶν ἡμῶν κοινῶς καὶ πάντων αὐτῶν ὁμοίως τὴν
δυάδα, ὅθεν ἔλαττον καὶ ἐπὶ τῆς αὐτῆς ιδέας τῆς αὐτοδυάδος καὶ
τῶν τῶν δυάδων τῶν ἂν ἐκείνης τὸ εἶναι ἐχόντων κοινῶς τὸ δυάς
κατηγορηθῆσθαι, διότι εἰσὶν ὁμοειδοῦς. εἰ δὲ μὴ εἶεν τὰ πρὸς τὰς
ιδέας μὴδὲ καὶ τὴν ὅσων αὐταῖς ὁμοιωμένα καὶ τὸ εἶδος, ὁμωνύμα
ἂν εἴη ταῦτα ταῖς ιδέαις. εἰ δὲ τὸτο, τί μᾶλλον ἰδέα τις εἴη
ιδέα τῶν ὁμωνύμων αὐτῇ αἰτία τῷ εἶναι ἢ ἄλλων τινῶν, εἴγε μὴ
καὶ τὴν ὅσων καὶ τὸ εἶδος ὁμοῖον ταῦτα αὐτῇ τὰ ὁμωνύμως αὐτῇ
λεγόμενα. ὁμοίως μὴ εἴγε ὡς εἰ τις καλοῖη ἀνθρώπον τὸν τε Καλ-
λίαν καὶ τὸν Εὐχλὸν μὴδὲν ὁμοίον ἔχοντα ἀλλήλοις καθὼς ἄνθρωποι. καὶ
καθόλου πῶς ἂν λέγοιτο μετέχειν αὐτὰ ἐκείνων μὴ ἔχοντα μὴδε-
μίαν κοινωνίαν καὶ τὴν ὅσων πρὸς αὐτά; καὶ εἴη ἂν τὸτο ἴσον τῷ
πρὸ ὁλίγου εἰρημένῳ τῷ "ἢ τί ἔσται τὸ εἶναι φάναι τι παρὰ ταῦτα
τὸ ἐν ἐπὶ πολλῶν;" εἰ μὴ λέγοιμεν ὡς τὰς εἰκόνας ὁμωνύμως τοῖς
ἀφ' ὧν γεγόνασιν εἶναι, ὅτως καὶ τὰ τῆδε ταῖς ιδέαις, καὶ τί ἐρῶσιν
ὁμωνύμως ταῦτα ἐκείνοις, εἰ μὴ καὶ τὴν ὅσων; πότερον καὶ χῆμα
καὶ χρώμα εἰκόνας; ἀλλ' ὅθεν ἐκείνοις τοῦτον. ἀλλὰ καὶ τὸ αἰδίων
ἢ τὸ ἀσώματον ἢ τὸ ἀκίνητον ταύταις ὁμωνύμως; ἀλλ' ἀδύνατον.

ὅτως τ' ἐξετάζοντες εὐρήσομεν κατ' ὅδον ἢ καὶ τῶν ὁσίων. καὶ ἢ
εἰ μὴ κατὰ τι τῶν ἄλλων τῶν συμβεβηκῶν αὐταῖς μετέχειν
αὐτῶν τὰ μετέχοντα, κατὰ τι τῶν ἂν μετέχειν αὐτὰ κοινὰ ταῖς
ιδέαις. ἐστὶ δὴ πρὸς ἀλλήλα, ὅσον τὸ αἰδίων, τὸ ἀσώματον, τὸ ἀκί-
νητον. ἀλλὰ κατὰ τι τῶν κοινῶν εἰ μετέχει, τί δὲποτε τῶν με-
τεχόντων τὸ μὴ ἀνθρωπῆς ἐστὶ τὸ δὲ ἵππος τὸ δὲ οὐδὲς; μὴ καθὼς
ταῦτά ἐστι καὶ ἐκεῖνα μετέχοντα αὐτῶν, ἀλλὰ διὰ τί τῶν κοι-
νῶς αὐτοῖς ὑπαρχόντων; Alex.

"πάντων — αἰδιωτῶν" (*). διὰ τῶν νῦν λεγόμενων δα-991
κρύβοιτο ἂν τὸ ἀρχόμενον αὐτῶν τῆς πρὸς τὰς ιδέας ἀντικειμένης κα-
λῶς εἰπεῖν τὸ "πρῶτον μὲν ζητούντες τῶνδε τῶν ὄντων λαβεῖν τὰς
αἰτίας ἕτερα· τούτοις ἴσα τὸν ἀριθμὸν ἐκφράσας" (p. 990 b 1). εἰ
μὴ μὴδὲν τὰ τιθέμενα ὑπ' αὐτῶν τούτοις περὶ ὧν εἰχόντων συμβαλλ-
εῖν, ὡς νῦν δείκνυσι, ὅθεν ἄλλο ἐποίησαν ἢ ἰσάριθμα ἕτερα τοῖς
ζητούμενοις προσέθεσαν, ὡς μᾶλλον ἐπισημάνει ὅντων ὄντων,
εἰ πλείω καὶ διπλάσια εἶναι ὑποθεθεῖ. ἐστὶ δὲ τὸ διαπορούμενον ὑπ'
αὐτῶν νῦν, τίνος αἰτία αἱ ιδέαι τούτοις ὧν εἶναι ἰδέαις λέγοντι. τὸ
δὲ "ἢ τοῖς αἰδίοις τῶν αἰδιωτῶν ἢ τοῖς γινόμενοις καὶ φθαιρόμενοις"
εἴρηκεν, ἐπεὶ καὶ τῶν θείων σωμάτων ἦσαν ιδέαι αὐτοῖς, ὅσον ἡλίου
καὶ σελήνης καὶ τῶν ἄστρον. ἐποίησαν μὴ καὶ τούτων ιδέας καὶ τὸ ἕρως
παντός. διὰ τὸτο μὴ εἶπε καὶ πρὸ ὁλίγου "τῶν τε ἄλλων ἐστὶν ἐν ἐπὶ
πολλῶν καὶ ἐπὶ τοῖσδε καὶ ἐπὶ τοῖς αἰδίοις." ταῦτα ἂν λέγει αἰδία
μὴ αἰδιώτα δέ, γινόμενα δὲ καὶ φθαιρόμενα τὰ ἐνταῦθα. τί ὅν αἱ
ιδέαι συμβαλλόντι τῶν φύσει ὄντων ἢ τοῖς θείοις ἢ τοῖς ἐν γενέσει
καὶ φθορᾷ, ἀπορεῖ. καὶ πρῶτον μὲν, ὅ ἐστιν ἀκινήτων τοῖς φύσει-
κοῖς σώμασιν, ἢ κινήσεως· τὰ μὴ μὴ θεία τὴν ἐγκύκλιον κίνησιν ἀεὶ
καὶ συνεχῶς κινεῖται, τὰ δὲ ἐν γενέσει καὶ καὶ πάσας μεταβάλλει τὰς
μεταβολὰς καὶ τὴν αὐτῶν φύσιν. ὅτι δὴ εἰς τὸτο ὅθεν συμβαλλ-
όντι τοῖς σώμασιν αἱ ιδέαι, ἔτε εἰς γενέσειν ἔτε εἰς κίνησιν τῶν
ὅλως δείκνυσσι· γὰρ ὅτι μᾶλλον ἂν αἱ ιδέαι αἰτίαι εἶεν τοῖς ὅσιν
ἢ κινήσεως, ὅσαι γε ἀκίνητοι κατ' αὐτάς· ὥς ὅδ' ἂν ποιητῶν
αἰτίων αἱ ιδέαι εἶεν. δεύτερον δὲ ὅτι ὅδ' εἰς ἐπισημάνει τῶν ἐνταῦθα
καὶ γινώσκων τῶν παρὰ τὰς ιδέας αἱ ιδέαι συντελεσθεῖσι τι, λέγει. ἢ μὴ
μὴ γινώσκων ἢ ἐκείνων καὶ τὴν τῷ εἶδους αὐτῷ γινεῖν γινώσκων· καὶ τὸτο
μὴ καὶ τὸ τί ἦν εἶναι ἐκείνων. αἱ ιδέαι δὲ ἔτε εἰδὴ εἰσὶ τῶν ἐνταῦθα,
ἔτε τὴν γινώσκων αὐτῶν καὶ τὴν τῶν ιδεῶν γινώσκων εἶναι τῷ τὸ εἶδος
τῶν ἐνταῦθα καθὼς τὸ εἶναι ἐστὶν αὐτοῖς, τοῖς δὲ τίσι φέρε εἰπεῖν ἂν-

9. *sin autem non eiusdem speciei esse dicantur, nihilominus incommodum sequi declarabitur Sepulv.* || 11. τῷ ἐστὶ τὸ
M. || 16 sqq. *si ergo de his dualitas ut unum et idem praedicatur, cum tamen altera sit sempiterna altera sesus, non alia
ratione nisi quia sunt eiusdem speciei, quatenus utraque dualitas societate ipsius dualitatis habet ut sit, utique pati ra-
tione dualitas nihilominus de dualitate idea et de aliquibus dualitatibus, quibus esse ab illa suppetit, praedicabitur; cum
sint eiusdem speciei Sepulv.* (omissis 19. τὸ — 21. δυάδα.) || 18. κατὰ M. || 22. κοινῇ M. || 23 — 31. apud Asclep. || 25. ταῦτα om
Asclep. || *quod si ita est, cur aliqua erit aequiadorum ideā, quae causa est existendi, potius quam aliorum quorumlibet?*
Sepulv. || μᾶλλον μᾶτι τις ιδέα τῶν Asclep. || 27. ταῦτα αὐτὰ καὶ ὁμωνύμως λεγόμενα Asclep. || ὁμωνύμα AF. || 30. πῶς ὡς ἡρώσιν ταῦτα
Asclep.

3. *quae sunt ideis communia inter ipsas, ut sempiternum* (omissa δὲ) Sepulv. || 6. μὴ — 8. ὑπαρχόντων om Sepulv. || 11. ἐστὶ
τὸ ἐστὶν M. || 20. καὶ post αἰδίων om M. || 36. ἰδίων M. || *neque harum cognitio pandet ab idearum cognitione, propterea quod
forma horum, v. gr. hominum equorum canumque, per quam esse obtinent, idea sit Sepulv.* || 37. τις codd.

θρώποις· ἢ ἵπποις ἢ κύνσι, τὴν ἰδέαν εἶναι. εἰ γὰρ ἦν εἶδη τῶν ἐν-
ταύθα· ἐκείναι καὶ ὅσιν (ὅσιν γὰρ κυρίως ἐκείναι τὸ εἶδος καθὼ ἐστὶν
αὐτῶν τὸ εἶναι)· καὶ τὸτο δὲ καὶ γνωστὸν ἔκαστον ἂν ἦν ἐν ταῖς.
ἐκείναι γὰρ ἡ ὁσία καὶ τὸ εἶδος ἐν ταύτῃ ἐστὶν ὅ ἐστιν ὁσία· οὐκ εἰσὶ δὲ
ἐν τοῖς ἐνταύθα, εἴγε εἰσὶ καθ' αὐτὰς κεχωρισμένα· ἀλλ' ὅδε
εἰς τὸ εἶναι αὐτοῖς συντελεῖ τι. δείξας ὅτι μήτε κινήσεως μήτε
μεταβολῆς ὅλως τὰ εἶδη αἰτία τοῖς πρὸς αὐτὰ λεγομένοις οἷον τε
εἶναι, μήτε ἐπιστήμης τε καὶ γνώσεως, διὰ τὸ μὴ ἐνυπάρχειν αὐτοῖς,
τότῳ προχωρήμενος ἐφεξῆς τοῖς προσηρμέναις δι' ὧν λέγει δεικνύ-
σθαι ὅτι μὴδὲ εἰς τὸ εἶναι τὰ εἶδη αὐτοῖς συντελεῖ τι. τὰ μὲν γὰρ εἰς
τὸ εἶναι συντελεῖντα ἐνυπάρχει τοῖς βοηθούμενοις εἰς τὸτο ὅπ' αὐτῶν
ἢ ὅλη ὄντα ἢ εἶδη αὐτῶν, τὰ δὲ εἶδη οὐκ ἐνυπάρχει ταῖς ἀλλ'
ἐστὶν αὐτῶν κεχωρισμένα. εἰπὼν δὲ μὴ δύνασθαι εἰς τὸ εἶναι συν-
τελεῖν τὰ εἶδη τοῖς συνεσῶσι φύσει διὰ τὸ μὴ ἐνυπάρχειν αὐτοῖς,
λέγει δ' ἂν τὴν συντελεῖαν εἰς τὸ εἶναι, ἢν ὡς τὰ σχεῖα ἐκείνοις,
ὧν ἐστὶ σχεῖα, συντελεῖν λέγει· ὡς γὰρ ἐνυπάρχοντα ταῦτα συν-
τελεῖ, ὅτῳ καὶ ἡ ὅλη καὶ τὸ εἶδος· ὅτι γὰρ μὴ ὡς ποιητικῶν, εἰδεί-
σθαι διὰ τὸ μὴ δύνασθαι ἐκεῖνα ταῖς αἰτίας κινήσεως τῶν ἢ μεταβο-
λῆς εἶναι. Alex.

(*) φασι δὲ ὅτι τῶν ὄντων ὅτε ποιητικὸν ὅτε ἄλλο τι τῶν τριῶν
δυνατὸν ἐστὶ λέγειν τὰς ἰδέας, εἴγε ἐξηρημέναι ὑπάρχουσιν· φασι
δὲ αὐτὰς συμβάλλεσθαι τῷ ποιητικῷ αἰτίῳ, τυτέσι τῇ φύσει. ἢ
γὰρ φύσις ἔχουσα ἐν ἑαυτῇ τὰς ἰδέας τυτέσι τὴν λόγους τὴν δηλω-
γούσας, ποιεῖ αὐτοῖς, καὶ ὁ δυνατὸν ἀνεῖ αὐτῶν ποιεῖσαι ἰδέας τι.
παλιν φησὶν ὅτι ὅτε πρὸς τὴν ἐπιστήμην συμβάλλουσιν ἡμῖν αἱ ἰδέαι,
αἱ γὰρ ἐπιστήμαι ὁρσμοὶ ὑπάρχουσιν, οἱ δὲ ὁρσμοὶ τῶν συνεταγμέ-
νων εἰδῶν ὑπάρχουσιν, αὐτῶν δὲ τὰς ἰδέας ἐξαιρῶσι τῆς ὅλης· ὡς
ὅδε πρὸς ἐπιστήμην συμβάλλουσιν ἡμῖν αἱ ἰδέαι. φασι τοῖνυν πρὸς
αὐτὰ ὅτι τῶν μὲν ὄντων οἱ ὁρσμοὶ τῶν συνεταγμένων εἰδῶν ὑπάρ-
χουσιν· αἱ μέντοι γε ἰδέαι τῆς νοεράς ἂν ἐπιστήμης εἰσὶ αἰτίαι, εἴγε
ἀρχαὶ τῶν ὄντων ὑπάρχουσιν αἱ ἰδέαι. ἀδύνατον δὲ ἐστὶ γινώσκειν
τὴν ἐπιστήμην τὰ τῷ κόσμῳ πράγματα ἀγνοῦντα τὰς ἀρχὰς τῷ
κόσμῳ καὶ τὸ πρῶτον. ὡς εἰς τὴν κυρίως ἐπιστήμην συμβάλλουσιν
ἡμῖν αἱ ἰδέαι. Asclep.

991. ἐφεξῆς λέγει πῶς τὰ μεμυγμένα ἐν τισιν αἰτίαι ἐκείνοις ἐστὶ
14. τῶν τοῖς αὐτοῖς εἶναι, δεικνύς ὅτι εὐλόγως καὶ τὸ κεχωρισθῆναι
αὐτὰ τῶν τῶν. εἰ γὰρ ἦν τῷ μεμύχθαι τοῖς αἰτίαι αὐτοῖς τὸ
εἶναι, ὅπως ἂν ἦν ὡς εἰ τὸ λευκὸν λέγοιτο αἰτίον εἶναι τῷ λευκῷ
σώματι τὸ λευκῷ εἶναι διὰ τὸ μεμύχθαι αὐτῷ ὡς τις φύσις

καθ' αὐτὴν εἶναι δυναμένη· ὅτῳ γὰρ ἂν ἦν τὸ λευκὸν τῷ μεμύχθαι
αἰτίον τὸ λευκῷ· εἶναι οἷς μεμύχθαι· ὡς καὶ αἱ ἰδέαι, εἰ ἦσαν με-
μυγμένα τοῖς φύσει ὄντιν, αἰτίαι ἂν αὐτοῖς ἡδύνατο εἶναι ὅποια
ἐστὶν, ὡς εἶναι τὸν ἄνθρωπον ἄνθρωπον διὰ τὴν τῆς ἰδέας τῷ αὐτοῦ
θρῶπι μίξιν. εἰπὼν δὲ πῶς ἡδύνατο αἰτίαι τοῖς φύσει συνεσῶσι
λέγεσθαι εἶναι αἱ ἰδέαι τῷ εἶναι τοῖς τοῖς ὅποια ἐστὶ (τῷ γὰρ μεμύχθαι),
ἐξῆς ὅτι μὴ οἷον τε λέγειν τὰ εἶδη τοῖς πρὸς ταῦτα λεγομένοις τὸ
εἶναι ἔχειν μεμύχθαι, δεικνύσι λέγων λίαν τὸν τῶν λεγόντων λόγον
ἐκκίνητον εἶναι καὶ σαθρόν. καὶ παρατίθεται γε τῶν ἡμεῶν ἢ λέ-
γους ἔκαστον τῶν ὄντων εἶναι τὸτο ὅ ἐστι τῷ μεμύχθαι τι αὐτῷ
δι' ὃ ἐστὶ τὸτο ὅ ἐστιν. Ἀναξαγόρας τε γὰρ ἔκαστον τῶν ὄντων ἔλεγε
εἶναι πάντων μεμύχθαι τῶν ὁμοιομερῶν. ὁ δὲ πλείστον ἐν αὐτῷ
μέμικτο, ἐξ αὐτῷ τῷ δοκεῖν εἶναι τὴν ὁσίαν τῷ πράγματι· ὡς
ἔκαστον αὐτῶν ἦν τὸτο ὅ ἦν τῷ μεμύχθαι αὐτῷ τινὰ ἄλλα. καὶ
Εὐδόξος τῶν Πλάτωνος γνωρίμων μίξει τῶν ἰδεῶν ἐν ταῖς πρὸς
αὐτὰς τὸ εἶναι ἔχουσιν ἡγεῖτο ἔκαστον εἶναι, καὶ ἄλλοι δὲ τινες, ὡς
ἔλεγε (*). τὸν δὲ τὸν λόγον λίαν φησὶν ἐκκίνητον εἶναι τὸν
μεθέξει τῶν ἔκαστον τῶν ὄντων τὸ εἶναι τοῦτο τι ἔχειν λέγοντα. καὶ
ὅτι μὴ ὅτι ὅτις ἔχει καθόλου ἢ τῶν ὄντων φύσιν, εἰδείξεν ἐν οἷς πρὸς
Ἀναξαγόραν εἶπεν. ὅτε γὰρ πᾶν παντὶ μεμύχθαι πέφυκε· τῶν γὰρ
κεχωρισμένων καὶ καθ' αὐτὸν ὑφίστασθαι δυναμένων ἢ μίξιν, ὁ τοιαῦτα
δὲ τὰ συμβεβηκότα. εἰ δὲ τὸ μεμυγμένον οἷον τε χωριῶνται, χω-
ριστὰ ἂν εἴη τὰ πάθη τῶν ὄντων. ἀναρῶνται τε καὶ γένεσις καὶ φθορὰ
καὶ τὸς ὅτῳ λέγοντας, καὶ ὅσα ἄλλα εἶπεν ἐν τῷ πρώτῳ τῆς Φυ-
σικῆς. Ἀκροάσεως (c. 4) πρὸς τὴν δὲ τὴν δέξαι. ὅτι δὲ μὴ ὡς
Εὐδόξος ἡγεῖτο καὶ ἄλλοι τινες, μίξει τῶν ἰδεῶν τὰ ἄλλα, βέβαιον
φησὶν εἶναι συναγαγεῖν πολλὰ καὶ ἀδύνατα ἐπόμενα τῇ δέξῃ τῆς
εἴη δ' ἂν τοιαῦτα. εἰ μίγνυντο αἱ ἰδέαι τοῖς ἄλλοις, πρῶτον μὲν
σώματα ἂν εἴεν· σωμάτων γὰρ ἢ μίξιν. ἐπὶ ἔξουσιν ἐναντίωσιν
πρὸς ἀλλήλους· ἢ γὰρ μίξιν κατ' ἐναντίωσιν ἐστὶν. ἐπὶ ὅπως μίχθη-
σε) ὡς ἡ ὅλη ἐν ἐκείνῳ τῶν οἷς μίγνυντο εἶναι ἢ μέρος. ἀλλ' εἰ
μὴ ὅλη, ἔσαι ἐν πλείοσι τὸ ἐν καὶ τὸν ἀριθμὸν. ἐν γὰρ καὶ τὸν ἀριθμὸν
ἢ ἰδέαν· εἰ δὲ πρὸς μέρος, τὸ μέρος τῷ αὐτοανθρώπῳ μετέχον, ὁ τὸ
αὐτοανθρώπῳ ἔσαι ἄνθρωπος. ἐπὶ διαιρεται ἂν εἴεν αἱ ἰδέαι καὶ με-
ριστὰ, ὅσαι ἀπαθείς. ἔπειτα ἔσαι μὲν ὁμοιομερῆ, εἴγε πάντα τὰ
ἐχόντα τι μέρος· ἐξ αὐτῶν ὁμοῖα ἐστὶν ἀλλήλοις· πῶς δὲ οἷον τε τὰ
εἶδη ὁμοιομερῆ εἶναι; ὁ γὰρ οἷον τε τὸ μέρος τῷ ἀνθρώπῳ ἄνθρωπον
εἶναι, ὡς τὸ χρυσὸν μέρος χρυσόν. ἐπὶ, ὡς καὶ αὐτὸς ὀλίγον προελ-
θὼν λέγει, ἐν ἐκείνῳ ὁ μία ἔσαι ἰδέα μεμυγμένη ἀλλὰ πολλὰ.

3. αὐτοῖς A. || 4. δ] ε M. || 14. φύσις, M. || 25. ἀριθμοὶ ὑπάρχουσιν A. || 27. εἰδῶν om. A. || 32. τῷ ἐπιστήμῳ A. || 39. ὡς] ἢ M.
2. λευκῷ M. || 10. τῷ τὸ L. || 11. et 11. δι' — ἐστιν et τε et 12. μὴν om. L. || 12. ὁμοιομερῶν· κατὰ τὴν ἐπιμαρτυρίαν ἐν τῇ μίξῃ τὸ
εἶναι δοκεῖν ἔχειν, καὶ τὸτο ἔχειν τὴν ὁσίαν τῷ πράγματι, καὶ λέγεσθαι κατ' αὐτὸ οἷον τὰ ἄλλα τὴν τῶν ὁμοιομερῶν. ἀλλὰ καὶ Εὐδόξος εἰς ὃν
τὸν τῶν Πλάτωνος γνωρίμων μίξει τῶν ἰδεῶν τὰ εἶναι ἔχειν ἡγεῖτο ἔκαστον εἶναι κατὰ φύσιν, οἷον ἄνθρωπος μίξει τῷ αὐτοανθρώπῳ τὸτο ὁ λέγεται εἶναι ἐστὶν. L. ||
20. μίγνυνται A. || 25. μὴδὲ ὡς L. || 26. εἶναι βέβαιον φησὶν L. || 27. ἐπόμενα ταύτῃ τῇ L. || 28. ἐναντίωσιν L. || 31. ἢ om. L. || ἐκείνῳ εἶναι τῶν οἷς
μίγνυνται ἢ L. || εἰ] ἢ L. || 32. ἔσαι om. L. || ἀριθμὸν ἔσαι L. || 33. εἰ] ἢ L. || τὸ μετέχον μέρος τῷ αὐτοανθρώπῳ L. || ὁ τὸ αὐτοανθρώπῳ om. L. ||
34. ἄνθρωπος ἐστὶν ὁ τῷ μετέχον εἶναι τῷ αὐτοανθρώπῳ. ἐπὶ L. || διαιρεται καὶ μεριστὰ αἱ ἰδέαι ἔσονται, ἐκαστὴς ἔσαι L. || 36. μέρος τῆς ἰδέας ὁμοῖα L. ||
δι' ἀποκρίνεται ἐστὶν L. || 37. γὰρ εἰσὶν τὰ A. || τὸ om. F. || 38. ὡς] κατέστη L. || μέρος om. L. || ὡς] ὁ L. || 39. ἐκείνῳ τῶν ὄντων ὁ μία ἐστὶν
ἰδέα L.

εἰ ᾧ ἄλλη μὲν ζῷον ἰδέα ἄλλη δὲ ἀνθρώπου, ὁ δὲ ἀνθρώπος καὶ ζῷον
 ἐστὶ καὶ ἀνθρώπος, ἀμφοτέρων ἂν μετέχοι τῶν ιδεῶν· καὶ ὁ αὐτοάν-
 θρωπος δὲ ἰδέα, ἥ μὲν καὶ ζῷον ἐστὶ, μετέχοι ἂν καὶ αὐτὸ τῷ ζῷον· ὅπως
 δὲ ἐκείνῃ ἂν ἀπλᾶι αἱ ἰδέαι εἴεν, ἀλλ' ἐκ πολλῶν συγκείμεναι, καὶ αἱ
 μὲν αὐτῶν πρῶτῃ αἰ δὲ δευτέρῃ. εἰ δὲ μὴ εἰσι ζῶν, πῶς ἔκ αὐτο-
 πον ἀνθρώπου λέγειν μὴ εἶναι ζῶν; ἔτι δὲ, εἰ μὴ γινῆσθαι τοῖς πρὸς
 αὐτὰ ὄντι, πῶς ἂν ἔτι εἴεν παραδείγματα, ὡς λέγουσιν; ὅθεν ᾧ
 ὅπως τὰ παραδείγματα ταῖς εἰκόσι τῆς ὁμοιότητος τῆς πρὸς αὐτὰ
 αἰτία τῷ μεμῆχθαι. ἔτι τε καὶ συμφερόμεντο ἂν τοῖς ἐν οἷς εἰσι
 φθειρομένοις. ἀλλ' ὅθεν χωρισαὶ ἂν εἴεν αὐταὶ καθ' αὐτάς, ἀλλ'
 ἐν τοῖς μετέχουσιν αὐτῶν. πρὸς δὲ τούτοις ὅθεν ἀκίνητοι ἔτι ἔσονται,
 καὶ ὅσα ἄλλα ἐν τῷ δευτέρῳ περὶ ἰδεῶν τὴν δόξαν ταύτην ἐξετά-
 991α ζων ἔδειξεν ἄτοπα ἔχουσιν. διὰ τὸτο ᾧ εἶπε τὸ "ῥάδιον ᾧ συνα-
 18. γαγεῖν πολλὰ καὶ ἀδύνατα πρὸς τὴν δόξαν ταύτην." ἐκεῖ ᾧ συ-
 νῆκ). Alex.
 991α (') ὁ λέγει τοῦτον ἐστίν, ὅτι εἰ περὶ Ἀναξαγόραν καὶ Εὐδο-
 16. ξον τὴν ἀστρονόμον τὴν Πλατωνικὴν (ἀκροατὴς ᾧ γέγονε Πλάτωνος
 καὶ τινὰ τῶν Εὐκλείδου αὐτῷ φασὶν εἶναι), φησὶν ὅτι ὅτι πάντα
 ἐν πᾶσιν ὑπετίθεντο εἶναι, καὶ ἔλεγον ἐκ τῶ ἐπικρατέστερος ὀνομά-
 ζεσθαι σάρκα ἢ λευκὸν ἢ τι τοῦτον ἄλλο. Asclep.
 991α "ἀλλὰ — λέγεσθαι. δείξας ὅτι ὅτε κινήσεως καὶ μεταβολῆς
 19. τοῖς ἐνταῦθα αἰτίαι αἱ ἰδέαι, ὅτε πρὸς τὴν γνώσιν αὐτῶν καὶ ἐπι-
 στήμην συντείνουσιν τι, ὅτε εἰς τὴν ὅσιν καὶ τὸ εἶναι αὐτὰ, ὡς τὰ
 μεμνημένα ὄντα ἐν τισιν εἰς τὸ εἶναι συντελεῖ αὐτοῖς, ὅτε ὅλως
 αἰτία, ἐπήνεγκεν ὅτι ἀλλ' ὅθεν ἔστιν ἐκ τῶν εἰδῶν τὰ ἄλλα κατ'
 ὁδὸν τρόπον τῶν εἰωθότων λέγεσθαι, ἥτοι δεκτικὸς ὅτι καὶ μὴδὲν
 τρόπον τῶν ἐκ τινος λεγομένων γίνεσθαι δύνασθαι δεικνύσθαι ἐκ τῶν
 ιδεῶν γιγνόμενα πρὸς αὐτά. εἰσι δὲ οἱ εἰωθότες λέγεσθαι τῷ ἐκ
 τινος τρόποι οἱ μὲν κυρίως ὅτε ἐκ τῆς ὕλης καὶ τῷ εἶδους. ἐκ ᾧ
 τῆς ὕλης λέγομεν εἶναι τὰ ἔνυλα, ὁμοίως δὲ καὶ ἐκ τῷ εἶδους τῷ ἐν
 αὐτῷ, ἀλλὰ καὶ ἐξ ἀμφοῖν. ὡς τῶν κατ' ὁδὸν ἐκ τῆς ἰδέας
 τὰ πρὸς αὐτάς, ὡς δὲδεικνύει. ἐνυπάρχει ᾧ ἂν αὐτοῖς. λέγει δὲ
 ἐκ τινος καὶ ὡς ἐκ τῷ παύοντος καὶ ὡς ἐκ τῷ ἀτελεῖς τὸ τέλειον, ὡς
 λέγομεν ἐκ παιδὸς ἀνδρα γίνεσθαι, καὶ ὡς ἐκ τῶν μερῶν τὸ ὅλον,
 καὶ ὡς ἐκ τῶν ἐναντίων τὰ ἐναντία. λέγει δὲ ἐκ τινος καὶ τὸ μετα-
 35. ματα." εἶτε δὲ διὰ τὸτο ἐπήνεγκε τὸτο, εἶτε καὶ ἐνδειξάμενος ὅτι
 γιγνόμενον, ὡς ἐξ Ὀλυμπίων Ἰσθμια. κατ' ὁδὸν δὲ τῶν τρό-
 15. πων τῷ ἐκ τινος ἐκ τῶν ιδεῶν τὰ ἐνταῦθα. ὅτε ᾧ ὅλην αὐτῶν,
 ὡς ἐδείχθη, ὅτε εἶδος αἱ ἰδέαι. ἀλλ' ὅθεν μέρη. ἀλλ' ὅθεν ὡς ἐξ
 ἐναντίων ταῦτα ἐκείνων. τὸ ᾧ ἐξ ἐναντίου γιγνόμενον ὑπομένον-
 5. τος τῷ αὐτῷ ὑποκειμένῳ καὶ μεταβαλλόντος ἐκ τῷ ἐναντίῳ γίνεσθαι.
 εἰ δὲ ὅπως, εἴη ἂν ταῦτ' ὑποκείμενον ταῖς τε ιδεαῖς καὶ τοῖς πρὸς
 αὐτάς, ὡς αἱ ἰδέαι ἐναντία ἂν εἴεν τοῖς πρὸς αὐτάς γιγνόμε-
 νοις, ἀλλ' ὅχι ὁμοίαι. ἔτι φθειρόμεναι ἐν τῇ τούτων γενέσει, ὡς
 ἐξ ἐκείνων ταῦτα καὶ ἐκ τούτων ἐκείναι. τοιαύτη ᾧ ἢ ἐξ ἐναντίων
 15. γενέσεις. ἀλλ' ὅθεν ὡς ὑπομενουσῶν καὶ τελειότητά τινα προσλαμ-
 βανουσῶν γίνεσθαι τὰ πρὸς αὐτάς, ὡς ἐκ τῷ παιδὸς ἀνδρὶ ἐλέγετο
 γίνεσθαι. ὅτε ᾧ ἐνυπάρχει τούτοις, ὅτε τελειῶν ἐκείνα ὑπὸ τῶ-
 15. των. εἴη ᾧ ἂν ἀτελεστέρα τε τούτων καὶ ἐν τούτοις καὶ φθαρτά. ἢ
 ᾧ τῶν τελείων φθορὰ κακείνων ἐστὶ φθορὰ ('). ἀλλ' ὅθεν ποιητικῶς
 αἱ ἰδέαι τῶν ἐνταῦθα, ὡς ὁ πατὴρ τῷ τέκνῳ. ἀκίνητοι ᾧ ἐκείναι.
 15. καὶ ἀνθρώπος ἀνθρώπον γενεᾷ ὁ καθ' ἑκάσταν καθ' ἑκάσταν, ἀλλ'
 ὅχι ὁ αὐτοάνθρωπος. ἀλλ' ὅθεν ὅπως ὡς ἐξ Ὀλυμπίων Ἰσθμια.
 ἥτοι ὅτι τὸ "ἀλλὰ μὴν ὅθεν ἐκ τῶν εἰδῶν ἐστὶ τὰ ἄλλα κατ' ὁδὸν
 τρόπον τῶν εἰωθότων λέγεσθαι" διὰ τὸς ἐκ τινος τρόπους εἶπεν,
 ὡς εἰ πολλὰ καὶ τὸ ἐκ τινος. καὶ δέδεικνύει τὸτο. ἢ λέγει ἂν, ὡς
 20. τινες ἤκουσαν τὸ "κατ' ὁδὸν τρόπον τῶν εἰωθότων λέγεσθαι," ὑπὸ
 τῶν τὰς ἰδέας τιθεμένων. ζητῶντες ᾧ τίνα τρόπον ἢ μετοχήν ἢ
 τῶν εἰδῶν, ἢ ὅπως φασὶν ὡς ἐν ἐκάστῳ τῶν καὶ μέρος ἐνυπάρχειν
 τὴν ἰδέαν, ὅλον ἐν ἐκάστῳ τῶν τινῶν ἀνθρώπων τὴν αὐτοάνθρωπον,
 ἢ ἐν ἐκάστῳ μέρος τῆς ἰδέας, ἢ παράδειγμα τὸ εἶδος ἐστὶ τοῖς με-
 25. τέχουσιν. ὡς οἱ μὲν πρῶτοι δύο τρόποι τῆς μετοχῆς ἀδύνατοι, ὡς
 ἡμεῖς τε ἐδείξαμεν πρὸ ὀλίγου, καὶ αὐτὸς εἶπεν Εὐδόξῳ μνημονεύ-
 σας, ὅτι "ῥάδιον συναγαγεῖν πολλὰ καὶ ἀδύνατα πρὸς τὴν τοιαύτην
 δόξαν," οἷς ἐπήνεγκε τὸ "ἀλλὰ μὴν ὅθεν ἐκ τῶν εἰδῶν ἐστὶ τὰ
 ἄλλα κατ' ὁδὸν τρόπον τῶν εἰωθότων λέγεσθαι," ὡς ἴσον λόγων
 30. τῷ ὅθεν ἐκ τῷ παρὰ τούτους τὸς ἔτι καταλειπομένους τρόπους οἷον
 τε εἶναι ἐκ τῶν εἰδῶν τὰ ἄλλα. τούτῳ ᾧ δεχθέντος εἴη ἂν δε-
 δεγμένον καὶ τὸ μὴ κατ' ὁδὸν τρόπον τῶν εἰωθότων λέγεσθαι. ἐστὶ
 δὲ ὅτος ὅς πρὸς παράδειγμα λέγει γίνεσθαι τὰ τῆς πρὸς τὰς
 ιδεῶς, ὅ καὶ ἐφεξῆς μνημονεύει λόγων "τὸ δὲ λέγειν παραδείγ-
 35. ματα." εἶτε δὲ διὰ τὸτο ἐπήνεγκε τὸτο, εἶτε καὶ ἐνδειξάμενος ὅτι
 καὶ μὴδὲν τῶν τῷ ἐκ τινος τρόπων λεγομένων οἷον τε ἐκ τῶν

1. εἰ — 9. συμφερόμεντο] ἄλλη γὰρ ἰδέα ζῷον καὶ ἄλλη ἀνθρώπου, ἐστὶ δὲ ὁ ἀνθρώπος καὶ ζῷον καὶ ἀνθρώπος, μετέχει ἄρα ἀμφοτέρων. ἀλλὰ καὶ ὁ αὐτοάνθρωπος μετέχει ἂν τῷ ζῷον· καὶ ἐκείνῃ ἀπλᾶι αἱ ἰδέαι ἔσονται ἀλλὰ σύνθετοι, καὶ ἔσται ἢ μὲν αὐτῶν πρώτη ἢ δὲ δευτέρα. τὸτο δὲ ἐκ ἐβόλουτο. αἱ δὲ μὴ μετέχει ὁ ἀνθρώπος τῷ ζῷον, ἔσται ἀνθρώπος μὴ ζῷον, ὅπερ ἀδύνατον. ἔτι ὅθεν παραδείγματα αἱ ἰδέαι ἔσονται τοῖς τῆς, ἐπεὶ μνησται· τὸ γὰρ παράδειγμα ἢ μνησται τοῖς ὅν ἐστὶ παράδειγμα. ἔτι καὶ συμφερόμεντο L. || 10. φθειρομένοις. καὶ ὅθεν χωριστὰ ἂν εἴεν καθ' αὐτά L. || αἱ αὐτάς καθ' A. || 11. πρὸς τούτοις δὲ L. || ἀκίνητοι ἔσονται, εἴη κινήται τὰ μετέχοντα αὐτῶν, καὶ ὅσα ἄλλα τοιαῦτα ἐν L. || 13. ἄτοπα ἔχουσιν ἔδειξεν. διὰ καὶ ἐπήνεγκε εἰπὼν τὸ ῥάδιον συναγαγεῖν L. || 21. ὅτε om M. || 24. μεμνημένα καὶ ὄντα M. || 26. ἥτοι — 28. αὐτά om Sepulv. || 28. γ. τὰ πρὸς M. || 29. ὁ — εἶδος om A. || 32 — b 16. apud Asclep.

2. ἰδέαι, εἴη τὰ μὲν εἶδη ὑπάρχοντα, αἱ δὲ ἰδέαι ὅχι ὑπάρχοντα. ἀλλ' Asclep. || 3. ἐναντίων Asclep. || 6. αὐτάς — πρὸς om A cum Asclep. || αὐτὰ γιγνόμενοις A. || 7. ὁμοίαι. φθειρόμεναι ἐν τῇ τούτων γενέσει ἔτι ὡς Asclep. || 10. γίνονται Asclep. || 11. τελειῶν ὅπως ἀπὸ τούτων Asclep. || 12. καὶ ὅπως φθαρτά Asclep. || 16. Ἰσθμια· χρόν γὰρ περὶ τὰς ἐστὶν ἐπὶ τούτων. Asclep. || 31. δεχθέντος ἐστὶ τὸ μὴ M. || 33. ὅς καὶ πρὸς A. || 35. sive ut innueret Sepulv. lege ἐνδειξάμενος.

εἰδὼν λέγειν τὰ ἄλλα γεγονέναι, ἐξῆς ἐπὶ τὸ δεῖξαι τὸ λεγόμενον ὑπ' αὐτῶν μετελήλυθε, τὸ παραδείγματα λέγειν αὐτάς· καὶ τὸτο, μετέχειν τὰ τῆδε ἐκείνων, κενολογεῖν ἐς τὴν μεταφορᾷς χρησθῆς ποιητικαῖς· τὸτο δέ, ὅτι τοῖς ποιηταῖς οἰκεῖον τὸ χρησθῆς μεταφορᾷς. μετενήκεν δὲ ἀπὸ τῶν γραφένων τὸ παράδειγμα, οἱ γράφειν 5 λέγοντι πρὸς παράδειγμα. ὅτι δὲ κενολογῶσιν οἱ τὰς ιδέας παραδείγματα λέγοντες· εἰδείξει δια τῷ τί γὰρ ἐστὶ τὸ ἐργαζόμενον πρὸς τὰς ιδέας ἀποβλέπον;· δεῖ γάρ, εἰ παραδείγματα ἐκείναι, εἶναι τι τὸ πρὸς αὐτὰ πᾶν, ὡς τὸς γραφεῖς ὁρῶμεν πρὸς τὰ παραδείγματα γράφοντας. τὸ δὲ λέγειν παραδείγματα εἶναι καὶ με- 10 τέχειν αὐτῶν κενολογεῖν ἐστίν. ζητήσας πῶς αἱ ιδέαι αἰτίαι τῶν ἐνταῦθα καὶ τίνος, καὶ δείξας ὅτι ὅτε τῆς κωήσεως οἶόν τε αὐτάς αἰτίας εἶναι ὅτε τῆς ἐπιστήμης καὶ γνωσεως τῶν ἐνταῦθα ὅτε τῷ εἶναι, ἀλλ' ὅτε κατὰ τινὰ τῶν ἐκ τίνος λεγομένων τρόπων γίνεσθαι τι τὰ ἐνταῦθα ἐστὶν ἐξ ἐκείνων, εὐλόγως ἐπὶ τούτοις δε- 15 δωγμένους τὸ τῆς μετοχής ὄνομα, ὡς χρῶντι, ὡς κενὸν διαβάλλει λέγουσι καὶ αὐτάς παραδείγματα εἶναι καὶ μετέχειν αὐτῶν τὰ ἐνταῦθα· τὸ δὲ ὅπως λέγειν, φησὶ κενολογεῖν ἐς τὴν μεταφορᾷς λέγειν ὡς οἱ ποιηταί· ὅθεν καὶ τούτων ὧν μετέχει τὸ μετέχειν ση- μαίνουσιν οἱ ἐπὶ τῶν ιδεῶν τῷ μετέχειν χρώμενοι. ὅτι δὲ κενολο- 20 γεῖν βραχέως εἰδείξει δια τῷ τί γὰρ ἐστὶ τὸ ἐργαζόμενον πρὸς τὰς ιδέας ἀποβλέπον;· πάντως μὲν καὶ τὸ πρὸς τὴν παράδειγμα γενόμενον ὑπὸ τίνος ὁμοιωμένου αὐτὸ ἐκείνῳ καὶ ποιῶντος γίνεσθαι· ἐπὶ δὲ τῶν ιδεῶν τί ἐστὶ τὸ ποιῶν τὰ ἐνταῦθα πρὸς τὰς ιδέας ἀποβλέπον; ὁρῶ- 25 μεν καὶ ἀνθρωπὸν ὑπὸ ἀνθρώπῳ γινόμενον τὸν καθ' ἑκάστην ὑπὸ τῷ καθ' ἑκάστην καὶ ἵππον ὑπὸ τῷ ἵππῳ, καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὁμοίως, ὧν ὅθεν πρὸς τὴν ιδέαν ἀποβλέπον ποιεῖ ὁ ποιῶν, ἀλλὰ φυσικῇ τις ἡ γένεσις καὶ ἡ τάξις ἐκάστου, τῷ μὲν τὴν ἀρχὴν ἐνδιδόντος, τῷ δὲ ὑπο- δοχομένου τε καὶ σωζόντος καὶ προάγοντος ταύτην κατὰ τινὰ ἀκολουθίαν. ἀλλ' ὅθεν οἱ ἐπιστήμονες ποιεῖσι τὰ καὶ τὰς ἐπιστήμης πρὸς 30 ιδέαν τινὰ ἀποβλέποντες. Alex.

991. (·) φαμί ὅν ἡμεῖς πρὸς ταῦτα ὅτι τῷ ὄντι καλῶς φησὶν ὁ 19. Ἀριστοτέλης ὅτι κατ' ὁδὸν τρόπον τῶν εἰσθότων λέγεσθαι φαμί τὰ τῆδε γινόμενα ὑπὸ τῶν ιδεῶν, εἶγε ἐξηρημένα ὑπάρχουσιν. ἀλλ' ὅτω φαμί γίνεσθαι ἐκ τῶν ιδεῶν ὡς παρακτικὰ καὶ αἰτία τῆς 35 αἰδιότητος· ὅτε καὶ ὡς τελικὸν ὅτε ὡς ὑλικὸν ἢ εἰδικόν, ἀλλ' ὡς συμβαλλόμενον τῷ ποιητικῷ· πρὸς καὶ τούτους τὸς λόγους ἀποβλέ- πους ἢ φύσεις δημιουργεῖ, καὶ δια τὴν αἰδιότητα τῶν ιδεῶν ὑπάρχει ἢ διαμονὴ καὶ ἢ αἰδιότης τοῖς ἐνταῦθα γινόμενοις. Asclep.

991. "ἐνδέχεσθαι" — εἰκαζόμενον. τὸ λεγόμενον νῦν πρὸς τὸ εἶναι 40 21. παραδείγματα τὰς ιδέας λέγειν (·). καὶ καὶ εἰ δοθείη εἶδη τε εἶναι

καὶ τὰ ἐνταῦθα ὁμοία γενέσθαι ἐκείνους ὡς ιδέας λέγεσθαι, καὶ ἤδη καὶ παραδείγματα ἐκείνα τούτων, εἶγε μὴ εἴη τὸ ποιῶν πρὸς αὐτάς· ἐνδέχεσθαι καὶ ὁμοία τινὰ τισὶ γενέσθαι καὶ μηδενὸς εἰκαζόντος αὐτὰ καὶ πρὸς ἐκείνα ποιῶντος. καὶ τὸτο εἰδείξει ἐναργῶς ἐπὶ Σωκράτους· καὶ καὶ εἰ Θεαίτητος ἦν ὁμοίως Σωκράτει, ἤδη καὶ εἰκασαὶ αὐτῷ· καὶ καὶ ὄντος Σωκράτους ὁμοίως τὸς αὐτῷ δύναιτο γενέσθαι, καὶ μὴ εἰκαζέ- 5 μενος, ὡς Θεαίτητος, καὶ μικροῦ ὄντος. δύναιτο καὶ νῦν ὅλος ἦν Σωκράτης εἶναι τε καὶ γίνεσθαι. εἰ δὲ καὶ μικροῦ ὄντι τῷ ὁμοίῳ γί- νεσθαι, ἐναργῆς ἐστὶν ὅτι μὴ πάντως εἰκαζόντος τίνος καὶ πρὸς παρά- 10 δεῖγμα ποιῶντος ὁμοίᾳ τισὶ τινὰ γίνεσθαι. ὡς καὶ ὁ τῷ μικροῦ ὄντι ὁμοίος ὧν ὁ πρὸς ἐκείνους γέγονεν, ὅπως ὅθεν ἂν αἰδιῶν τι εἶδος εἴη καὶ συγχωρηθῇ εἶναι τὸς τοιαύτη φύσει, ἢ πρὸς αὐτὴν ὁμοιότης ὡς πρὸς παράδειγμα ἐστὶν, μηδενὸς γε ὄντος τῷ πρὸς ἐκείνους ποιῶντος. τὸτο δὲ ἂν λέγοιτο καὶ πρὸς τὸς λόγους τινὰς λέγοντας εἶναι τὰς 15 ιδέας καὶ νοήματα. καὶ καὶ εἰ ἐστὶν, ὁ δὲ τὸτο ἤδη καὶ γίνεσθαι ταῦτα πρὸς ἐκείνους, μηδενὸς τῷ πρὸς αὐτὰ ποιῶντος ὄντος. ὅτι καὶ μὴ πρὸς παράδειγμα τὴν καὶ ιδέαν γίνεσθαι τι ἢ γέγονε τῶν φύσει συνε- ρώτων, δείξαι τις ἂν καὶ δια τούτου λόγου. εἰ αἰδιῶς ἐστὶν ὁ κόσμος καὶ μηδὲν τῶν νῦν γινόμενων καὶ φύσει ὡς πρὸς παράδειγμα ιδέαν 20 τινὰ γίνεσθαι, ὅθεν ἂν πρότερόν τι ὅπως εἴη γεγονός. ἀλλὰ μὴν αἰδιῶς τε ὁ κόσμος, ὡς φασι, καὶ ὅθεν τῶν νῦν καὶ φύσει γινόμε- νων πρὸς παράδειγμα ιδέαν τινὰ γίνεσθαι, ὡς δείξω. ὅθεν πρότερον ἄρα τι τῶν φύσει γεγονότων ὡς πρὸς παράδειγμα ιδέαν γέγονε· πάντα καὶ ὁμοίως δεῖ ἐν αἰδιῳ ὄντι τῷ κόσμῳ γίνεσθαι. εἰ δὲ τούτοις 25 ὅθεν ἂν παραδείγματ' εἰσιν αἱ ιδέαι. ὅτι δὲ καὶ μὴδὲν τῶν φύσει νῦν γινόμενων πρὸς παράδειγμα ιδέαν τινὰ γίνεσθαι, δῆλον ἐντεῦθεν. πάντα τὰ γινόμενα τῶν καθ' ἑκάστην τινὰ ἐστὶν ἢ ἐστὶν, καὶ ὑπὸ τῶν καθ' ἑκάστην τίνος γίνεσθαι· ὡς καὶ τὰ φύσει, ὅσον φύσει ὅθεν ὁ ἀν- 30 θρωπος ὑπὸ τούτου τῷ ἀνθρώπῳ γίνεσθαι, καὶ ὅθεν ὁ ἵππος ὑπὸ τούτου τῷ ἵππῳ, καὶ ὅθεν ἡ ἀμπελος ὑπὸ τούτου τῆς ἀμπελῆς. ἀλλὰ μὴ καὶ ἐκαστὸν τῶν καὶ φύσει τι ποιῶντων καὶ τὴν ἐν αὐτῷ φύσει, τῷτ' ἐστὶ καὶ τὴν ἐν αὐτῷ αἰτίαν τε καὶ ἀρχὴν καὶ δύναμιν τῷ πως κωήσῃ ταῦτα καὶ φύσει τε ἐστὶν καὶ ἐστὶν φύσει, ὅσα ἀρχὴν κωήσεως ἐν αὐτοῖς ἐχει, καθὼς καὶ ἐστὶν ταῦτα τινὰ, ἀλλὰ μὴ καὶ συμβεβηκός. 35 καὶ ὁ ἵππος δὲ τὸν ἵππον ποιεῖ καὶ τὴν ἐν αὐτῷ τοιαύτην ἀρχὴν. ἀλλὰ μὴ ὅτε ἀνθρώπος ὅτε ἵππος ὅτε ἄλλα τι τῶν φύσει γινώσκων τε καὶ ποιῶντων πρὸς τὴν παράδειγμα βλέπον ποιεῖ τὸ γινόμενον ὑπ' αὐτῷ· ὅθεν καὶ τὴν ἀρχὴν νοῦν τι περὶ τῷ ἐσομένῳ πῶς ἂν γέ- 40 νοιτο, ὅπως ἐστὶν τῷ ποιεῖν ὁ ποιεῖ, ὡς ἐπὶ τῶν τεχνῶν ὁρῶμεν· δια τούτου καὶ αἱ μὲν τέχναι ἐν μόνους γίνονται τοῖς δυναμένοις ποιεῖσθαι τὴν τοιαύτην πρόνοιαν τῷ καὶ τὴν ἐσομένῳ· ἐν καὶ ἀνθρώποις·

2. deinde transit ad id quod isti dicebant, ideas esse quasi exemplaria. est autem sensus: putare ideas esse exem- plaria, et hoc esse nostratia ideis quasi exemplaribus participare, inane dictu est Sepulv. || 2 — 8. apud Asclep. || 2. ὅτι τὸ λέγειν παραδείγματα καὶ ὅτι μετέχειν Asclep. || 3. κερήσθαι Asclep. || 20. κενολογεῖν M. || 21. βραχέως om A. || 22. πάντως — 24. ἀποβλέπον om M.

1. lege εἰδῆς λέγεται. || 12. lege συγχωρηθείη. || non tamen similitudo eius fuerit quasi ad exemplar, utique cum sit nullus qui ad illius exemplar operetur Sepulv. qui legit εἰ πρὸς αὐτὴν. || αὐτὸς M.

κτ' φύσιν δὲ πολλὰ καὶ ὑπὸ ἀλόγων καὶ ὑπὸ ἀφύλων γίνεσθαι. ὁ δὲν
 ἄρα τῶν τῶν κτ' φύσιν τι ποιῶντων πρὸς παράδειγμα ποιεῖ τι· εἰ
 δὲ μὴ τῶν, ὅθεν πρότερον· ἀεὶ γὰρ ἡ γένεσις τῶν φύσει γιγνομένων
 ὁμοία. τὸ δὲ λέγειν κτ' ἀριθμὸς τινος ὀρισμῆνός τε καὶ τεταγμέ- 5
 νος τὰ φύσει γιγνομένα γίγνεσθαι (ὅ γὰρ ἀπὸ τύχης τε καὶ αὐτο-
 μάτου· διὰ τὸτο γὰρ ἄνθρωπος ἄνθρωπον γεννᾷ), καὶ διὰ τὸτο ἀξίων
 τὴν φύσιν πρὸς παράδειγμα τι καὶ λόγον τινα ποιεῖν πρὸς ἐκεῖνα
 ἀφορῶσαν, τὸ μὴ ἀληθὲς ἔχει τὸ δὲ ψευδὲς τι. γίγνεσθαι μὲν γὰρ πάντα
 τὰ φύσει κτ' τάξιν τινα καὶ ἀριθμὸς τινος ὀρισμῆνός τε καὶ ἀπὸ
 τύχης ὅτε αὐτομάτου, ὅ μὴν διὰ τὸτο καὶ πρὸς παράδειγμα. ὅ 10
 γὰρ ἐνοῦσα ἡ φύσις ποιεῖ αὐτοῖς (ἀλογος γὰρ αὕτη δύναμις ἐστίν),
 ἀλλ' ἐστὶν αἰτία τῷ εἶναι ἐν τεταγμένῃ κινήσει, καὶ ὥστε τῇ πρώτῃ
 τὴν μετ' αὐτὴν ἀκολουθεῖν τεταγμένους ὅ κτ' λογισμὸν τινα, κακείνῃ
 πάλιν τὴν τρίτην, ὥς ἂν ἐπὶ τὸ τέλος αἱ κινήσεις προέλθωσιν, ὅ
 χάριν ἐγγίνοντο. ἦν τὰξιν ἡ τέχνη ἐστὶ μιμημένη· κτ' τὴν λόγον 15
 γὰρ ταῦτα συντίθεται καὶ ποιεῖ αὐτοῖς. διὸ ἡ μὲν τέχνη δύναμις ἐστὶ
 λογική, ἡ δὲ φύσις ἀλογος. τὸ δὲ λέγειν θεῖαν τινα τέχνην ὅσαν
 τὴν φύσιν μιμεῖν ἀλόγως ποιεῖν, καὶ τὸ ἀξίων τῷ θεῖαν αὐτὴν εἶναι
 ἔχειν τὸτο δῶρον παρὰ θεῶν, τὸ πρὸς τεταγμένον τι καὶ ὀρισμῆνόν
 παράδειγμα ποιεῖν αὐτοῖς, ὅ καλῶς λέγει· ὅ γὰρ ὅτως λέγει· ἡ 20
 φύσις θεῖα τέχνη ὡς τῶν θεῶν ταύτῃ τῇ τέχνῃ χρωμένων, ἀλλὰ
 τῷ ἀπὸ θεῶν ὅσα δύναμις τὸ εὐτακτον τῆς κινήσεως συζῆεν κατ'
 ἀκολουθίαν τινα ἡρμοσμένην, μὴ κτ' λογισμὸν τινα καὶ νόστον, ἀλλὰ
 τῷ ἀπ' ἐκείνων εἶναι. δῶρον δὲ ἀπὸ θεῶν ἔχει ἂν ὅ τὸ πρὸς πα-
 ράδειγμα ποιεῖν· πῶς γὰρ ἂν ποιῆσαι τί πρὸς παράδειγμα ὅ τέ- 25
 λεον ἐστὶν ἀνεπὶ νόστον; ἀλλ' ἔχειν ἂν τις παρὰ θεῶν αὐτὴν κτ' τὸ
 εὐλογώτερον λέγοι τὸ ὅμοιον τῷ ποιεῖν, ἐν ᾧ ἔστι καὶ ὅθεν τὴν ἀρχὴν
 λαμβάνει τὸ γινόμενον, ποιεῖν κτ' τὴν χωρὶς λόγου τῶν κινήσεων
 αὐταξίαν. ἔτι τὸ εὐτακτον ἐστὶν εὐρεῖν καὶ ἐν τοῖς κακοῖς καὶ παρὰ
 φύσιν γιγνομένοις, ὅσον ἀποσμήματα, τραύματα, φλεγμοναί, νό- 30
 σων περίοδοι. ἀλλὰ καὶ ζῴων τινῶν γενέσεις τεταγμέναι μὲν,
 ἀλλ' ὅ πρὸς ἰδέαν, ὅσον σκυλῶν ἐμπιδὼν τετηρῶν. Alex.

991. 25. (*) λέγομεν ὅτι αὐτὸς πρὸς τὸτο ὅτι τὸ κτ' τύχην τῶν σπα-
 νίων ἐστὶ καὶ ἐνταῦθα ἔχει χώραν, ἐπὶ μέντοι γε τῶν ἀεὶ γινομένων
 ὅ θεωρεῖται τὸ κτ' τύχην, ἀλλὰ δεῖ πάντως παραδείγματος πρὸς 35
 ὅ γίνεσθαι τὸ γινόμενον... λέγομεν ὅτι ὅ τῶν καθ' ἑκάστα ὑπάρ-
 χουσιν ἰδέαι ἀλλὰ τῶν καθόλου· ὅ γὰρ Σωκράτης ἀλλ' ἀνθρώπων·
 διὸ καὶ τὸ εἶδος μένει ἀεὶ διὰ τὸν λόγον ὅν ἔχει ἡ φύσις καὶ ὅτως ποιεῖν.
 Aristotle.

991. 27. "ἔστιν — εἶδη." αὕτη ἡ λέξις ὥς τῷ ἔτι δόξειεν ἂν ἀδύνα- 40
 τὸν εἶναι ἐν τισιν ὅ φέρεται· διὸ ὅθεν ὑπεμνηματίσαντο αὐτὴν.

δείκνυσθαι δὲ δι' αὐτῆς καὶ τῶν τὸ ἀποπον ἀπομεινόντων πρὸς τῶν ἰδεῶν
 δόξῃ· εἰ γὰρ παραδείγματα ἐκεῖνα τῶν, ἔστιν αὐτῶν πλείων
 παραδείγματα, καὶ ἰδέαι πλείους ἔσονται αὐτῶν. εἰ γὰρ ὁ ἄνθρωπος καὶ
 ζῴων ἐστὶ καὶ δῖπν καὶ ἄνθρωπος, καὶ ταῦτα ἀλλήλων διαφέρει, ἔστιν
 ἂν αὐτῶν εἷς παράδειγμα καὶ ἰδέα, καὶ μετέχει ὁ ἄνθρωπος τῷ αὐτο-
 ανθρωπῶν καὶ τῷ αὐτοζῴων καὶ τῷ αὐτοδῖπν. ἀλλ' εἰ μὴ ἅμα ἔστω
 ἐν τῷ αὐτοανθρώπῳ διαφέροντα ἀλλήλων, ὅχι ἀπλῶν ἡ ἰδέα, ἀλλ'
 ἔστιν ἐξ ἰδεῶν συγκειμένη· εἰ δὲ μὴ ἐστὶν ἰδέα ἑκάστη αὐτῶν,
 προτέρα ἔστιν ἰδέα ἰδέας· τὸ γὰρ αὐτοζῴων πρῶτον τῷ αὐτοανθρώπῳ·
 γένος γὰρ τὸ ζῴων τῷ αὐτοανθρώπῳ, ἡ ἰδέα ἔστι χωρὶς ζῴων. ἀδύ-
 νατον δὲ τὸτο, καὶ μετέχειν ὁ αὐτοανθρώπος τῷ αὐτοζῴων, ὅχι
 ζῴων κακείνῳ· ὥστε εἷς ἂν ὁ αὐτοανθρώπος. ἀλλὰ καὶ ζῴων παρὰ-
 δεῖγμα· τῷ ἄρα αὐτοανθρώπῳ καὶ τῷ ζῴων μία εἰδὼν· μετέχει γὰρ
 τῷ ζῴων. ὅ μόνον δὲ τῷ αὐτοζῴων ἀλλὰ καὶ τῷ αὐτοδῖπν μετέ-
 χεῖ, ὥστε πλείωνων ἰδεῶν καὶ ἡ μία ἰδέα μετέχει. εἰ γὰρ ἔστι τι ὡς
 ἐστὶν ὁ ἄνθρωπος, ὅ κτ' ἰδέας μετοχήν, δῖπν γὰρ ὁ ἄνθρωπος· ὅτε
 καθὼ ζῴων, ἐστὶ γὰρ τινα τῶν ζῴων ὅ τοιαῦτα· ὅτε καθὼ ἄνθρω-
 πος, ἐστὶ γὰρ καὶ ἄλλα δῖπν. ἔτι τε εἰ τὸ ζῴων τὸ εἶναι ὅχι ἔχει
 παρὰ τῷ ἄνθρωπῳ εἶναι, ὅθεν ἂν τὸ δῖπν ἔχει παρὰ τῆς τῷ ἄν-
 θρώπῳ ἰδέας. ὅτω δὲ συγχωροῖτο ἂν τὸ μὴ πάντως πρὸς ἰδέαν
 εἶναι τοῖς τῆδε τὸ εἶναι. ἔτι ἔστι ἐν ταῖς ἰδέαις τὸ μὴ πρότερον τὸ
 δὲ ὕστερον. εἰ δὲ αὐτοανθρώπος μὴ μετέχει τῷ αὐτοζῴων καὶ ὅμως
 ζῴων ἐστὶν, ὅχι ἀνάγκη ὅθεν τὸ ἐνταῦθα ζῴων εἶναι μετῴσθαι τῷ
 αὐτοζῴων· ὅτως δὲ ὅθεν τῷ αὐτοανθρώπῳ (*). τὸ γὰρ λέγειν τὸ
 αὐτοανθρώπον μὴ εἶναι ζῴων, ἄνθρωπον ὄντα, ἀποπτωκτον. ἔτι
 ὅ μόνον τῶν αἰδητῶν παραδείγματα τὰ εἶδη ἀλλὰ καὶ αὐτῶν τῶν
 ἰδεῶν. ἐφθάκαμεν εἰρηκέναι πῶς. τὸ γὰρ αὐτοζῴων παράδειγμα
 τῷ αὐτοανθρώπῳ· τὸ γὰρ γένος τῶν αὐτῶν εἰδῶν ἔστι παράδειγμα,
 ἐπεὶ ἕκαστον αὐτῶν ἐστὶ κακείνῳ· ἔστι τε ὅτως τὰ εἶδη παρα-
 δείγματα ὄντα τῶν αἰδητῶν αὐτὰ εἰκόνες τῶν ἰδεῶν. Alex.

(*) φασι ὅτι πρὸς ταῦτα ὅτι ἡ μὲν ψυχὴ τῷ ὄντι καὶ εἰκὼν καὶ
 παράδειγμα ἐστὶν, παράδειγμα μὲν τῶν τῆδε ὡς ἔχουσα τῆς λόγους
 τῶν εἰδῶν ἐν αὐτῇ, εἰκὼν δὲ τῷ παντελεῖν τῷ αὐτῷ αἰεὶ ἐνεργεῖν
 ὄντος καὶ ἔχοντος τὴν ἐνεργεῖαν ὅσαν. ἐπὶ μέντοι γε τῶν ἰδεῶν ὅ
 δυνατὸν ἐστὶ τὸτο· οἱ γὰρ λόγοι οἱ δημιουργικοὶ ἀεὶ παραδείγματα
 ὑπάρχουσιν· ὅχι ἔστι δὲ ἰδέα καὶ ἀνθρώπου καὶ δῖπν καὶ ζῴων, ἀλλὰ
 ἀνθρώπου μόνου· ἐν γὰρ τοῖς καθολικωτέροις ἐμπεριέχεται τὰ μερικά·
 ἐν ὅν τῷ λόγῳ τῷ ἀνθρώπῳ καθολικῶ ὄντι ἐμπεριέχεται καὶ τὸ ζῴων
 καὶ τὸ λογικὸν καὶ τὸ δῖπν καὶ ὅσα ἄλλα τοιαῦτα. ὥστε καὶ ὁ ἰατρός
 ἔχει τὸν λόγον τῆς ἰατρικῆς καὶ ἐμπεριέχεται ἐν τῷ λόγῳ τῷ τῷ
 χειρουργικὸν καὶ διαιτητικὸν καὶ καὶ ἄλλα μέρη, καὶ ὅμως ὅ φασιν σύν-

12. καὶ γὰρ ὅτε M. || 16. lege γὰρ αὕτη συντίθεται. ars, quae duce ratione opera sua conficit Sepulv. || 18. ἀξίον θεῖας M.

8. at si haec singula sunt idae, idea prior idea Sepulv. expungenda negatio μή. || 10. aut erit idea sine anim. Sepulv. lege ἡ ἡ ἰδέα. || 14. τι ὅ ἐστιν A. nam si homo est aliquod ens, nimirum homo non erit hominis participatione bipes, cum ani- malis bipeda sint Sepulv. omissis 15. ὅ — 16. τοιαῦτα. lege εἰ γὰρ ἐστὶ τι ὅ ὁ ἄνθρωπος || 15. ὅτε — 16. ἄνθρωπος et 17. τὸ post ζῴων et 21. καὶ — 23. αὐτοζῴων om. A. || 36. ἐμπεριέχεται B.

θετον τὴν ἱατρικὴν. ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ πασῶν τῶν ἄλλων ἐπιστημῶν. Asclep.

991b "ἔτι — ὅτι." ὁ λέγει ἔξω, ὅτι τὴν ὕσιν τινος ἀδύνατον 1 κεχωρίσθαι τῷ ὅ ἐστιν ὅτι. ἢ ὅτι ἐκαστος ὅτι ἐν ἐκείνῳ. εἰ ὅτι αἱ ἰδέαι ὅτι, ἐκ εἰσὶν αὐτῶν κεχωρισμέναι. εἰ δὲ εἰσι κεχωρισμέ- 5 ναι, ἐκ εἰσὶν αὐτῶν ὅτι. ἀλλὰ μὴν οἱ λέγοντες τὸς ὅρισμους τῶν ἐνταῦθα γίνεσθαι καὶ τὰς ἰδέας ὅτι ποιῶσι τὰς ἰδέας τῶν αἰσθητῶν. οἱ ὅτι ὅρισμοι ἐκαστος τὴν ὕσιν δηλώσει καὶ τὰ οἰκία εἶδη γίνονται. ὅτι εἶναι ἐκαστος, ὅτι ὅτι ὅρισμός δηλωτικός, καὶ τὴν οἰκίαν ὅτι. ἔγωγε τε εἰναι ἂν αἱ ἰδέαι τὰ εἶδη τῶν 10 τῶν. Alex.

991b "ἐν — ἔξω." ὁ μὲν "λέγομεν" ὁμοίως εἶρησεν τοῖς πρότερον 3 κοινῇ ὅτι τὴν δόξαν ὡς ὅτι καὶ αὐτῷ ('). δεικνύσιν δὲ ψεύδους ὅτι ἐν εἰρημένον ἐν τῷ Φαίδωνι. εἶρησεν μὲν ὅτι καὶ τῷ εἶναι τὰ ἐν- 5 ταῦθα καὶ τῷ γίνεσθαι αἷτια τὰ εἶδη. τῷ δὲ ἐκ ἀληθές, εἶγε ἀδύνατον, ὡς προείρησεν, χωρὶς τὴν ὕσιν εἶναι καὶ ὅτι ἐκείνη ὅτι. εἰπὼν δὲ "καὶ τῷ εἶναι καὶ τῷ γίνεσθαι," ὅτι μὴδὲ τῷ γίνεσθαι τὴν λέ- 10 γει ('). πῶς ὅτι ὅτι τῷ γίνεσθαι; καὶ ὅτι εἶδη, ὅμως ἐκ αὐτὰ αἷτια τῷ καὶ εἶναι τινὰ καὶ γίνεσθαι πρὸς ἐκείνη. ὅτι ὅτι ἔξω πρὸς αὐτὰ ὅτι μὴ ὄντος τῷ κινῆντος καὶ ποιῆντος. ὅτι ὅτι αἱ ἰδέαι 20 αὐτοῖς εἰσὶν αἷτια ὡς ποιῆσαι. ὅτι ὅτι τῷ ποιῆν τοῖς γιγνομένοις αἷτιον καὶ ὅτι ἐν παραδείγματι, ἔδειξε διὰ τῷ πολλὰ καὶ γίνεσθαι καὶ εἶναι ὡς φαίνεται ἰδέας εἶναι, ὡς περὶ τὰ τεχνικά. οἰκία ὅτι καὶ δακτύ- 25 λιος ἐκ πρὸς ἰδέας. εἰ δὲ ταῦτα, καὶ μὴ ὄντων εἰδῶν ὅτι καὶ αὐτῶν καὶ γίνεσθαι καὶ εἶναι τῷ τῷ ποιῆν ἔχειν, ὅτι τὰ ὡς φαίνεται ἰδέας εἶναι 25 καὶ αὐτῶν καὶ γίνεσθαι καὶ μὴ ὄντων τῶν ἰδῶν ('). δι' αἷς ὅτι αἷτια γίνεσθαι τὰ ὡς φαίνεται ἰδέας εἶναι, διὰ τὰς ὁμοίας ἔξω καὶ τὰ ὡς φαίνεται. ὡς ὅτι ἐκείνη καὶ τῶν γίνεσθαι ἐκ πρὸς ἰδέαν τινὰ, ἔγωγε καὶ τὰ καὶ φύσιν ἔξω καὶ τὴν φύσιν χωρὶς παραδείγματος, ἀνάλογον ὄντος τῷ μὲν γενῶντος τῷ τεχνίτῃ, τῷ δὲ θῆλεος τὴν τῆς 30 ὕλης χώραν ἐπέχοντος. τὰ μὲν ὅτι παραδείγματα ἀχρηστὰ μὴ ὄντος τῷ ποιῆντος πρὸς αὐτὰ, ὅτι δὲ ποιῶν τι ἐκ κεκώλῃ ποιῶν καὶ χω- 35 ρὶς παραδείγματος, ὡς αὐτοὶ συγχωρῶσιν ἔχειν ἐπὶ τῶν τεχνη- τῶν. id.

(') "ἐν δὲ τῷ Φαίδωνι ὅπως λέγομεν." ἔτι τῷ Πλάτῳ 35 ἔξω ὁ Φαίδων, σαφῶς ὁ Ἀριστοτέλης δηλοῖ. ἀντιλέγων ὅτι πρὸς τὸν Πλάτωνα παράγει μαρτυρίαν ἐκ τῶν παρ' αὐτῷ εἰρημένων ἐν τῷ Φαίδωνι. καὶ ἐν τοῖς Μετεώροις δὲ παρήγαγε τὸν Φαίδωνα, ἡνίκα περὶ τῷ Ταρτάρῳ λόγον ἐποιεῖτο. Παναίτιος γὰρ τις ἐτόλμησε νο-

θεῖσαι τὸν διάλογον. ἐπεὶ δὲ ὅτι ἔλεγε εἶναι θνητὴν τὴν ψυχὴν, ἐβέ- 40 λετο συγκατασπᾶσαι καὶ τὸν Πλάτωνα. ἐπεὶ ὅτι ἐν τῷ Φαίδωνι σα- φῶς ἀπαθανατίζει τὴν λογικὴν ψυχὴν, τὴν χάριν ἐνέθευσε τὸν διά- 45 λογον. ἐν δὲ τῷ Φαίδωνι φησὶν ὁ Πλάτων ὅτι πᾶσα ψυχὴ ἀθά- νατος, καὶ ὡς ὁ ἡμέτερος διδάσκαλος ἔφασκε, περὶ τῆς τῷ νόσῳ ψυχῆς λέγει. καὶ ἐν τῷ Πολιτεῖα δὲ ἀθανατίζει τὴν ψυχὴν, ἀλλ' 50 ὅχι ὁμοίως ὡς ἐν τῷ Φαίδωνι. ὅτι ὅτι λέγομεν ὁμοίως εἶρησεν τοῖς πρότερον. κοινῇ ὅτι τὴν δόξαν ὡς ὅτι καὶ αὐτῷ, ἐπεὶ δὲ τῷ αὐτῷ διδάσκαλῳ ἦν. Asclep.

(') καὶ τῷ μὲν εἶναι (αἷτια) λέγει περὶ τῶν θείων σωμαμάτων, 991b ἐπεὶ δὲ αἱ ὑπάρχουσιν, τῷ δὲ γίνεσθαι περὶ τῶν τῶν. ὅτι εἶναι 4 φησὶ περὶ τῶν τῶν καὶ τῷ γίνεσθαι. εἰσὶ μὲν ὅτι αἱ εἶδη, γινόμενα δὲ τὰ καθ' ἑκάστα. id.

(') ὁ δὲ ἡμέτερος φιλόσοφος προσέχων τῷ δόγματι, μάλ- 991b λον δὲ τῷ πατρὶ τῷ δόγματι, ἔλεγε ὅτι τῶν φύσει ὑπάρχουσιν 7. αἱ ἰδέαι καὶ τῶν εἰδῶν. ὅτι τῶν καθ' ἑκάστα, ἐπεὶ ὅπως ἀπειροὶ εἰσὶν αἱ ἰδέαι. τῶν δὲ τεχνητῶν ὅτι φασὶν εἶναι ἰδέας, ἀλλὰ λόγους ἐν τῇ ψυχῇ τῶν ποιῶντων. ἐκ ἡδύνατο ὅτι φύσις ποιεῖν μὴ ἔχουσα ἐν αὐτῇ τὸς δημιουργικὸς λόγους, ὡς περὶ ὅτι ὁ ἱατρὸς ἐποῖα 20 ὕγιαν μὴ ἔχων ἐν αὐτῷ τὸς λόγους τῆς ὕγιαν. ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων. id.

"ἔτι — ἔσονται;" περὶ καὶ τῷ τῷ τῷ δόξαν, καθ' ἡν 991b ἀριθμῶς ἔλεγε τὰς ἰδέας, εὐθύνει τὸν λόγον. εἰ ὅτι ἀριθμῶς μὲν 9 ἔλεγε αὐτὰς εἶναι, μὴ δύνασθαι δὲ ἀριθμοὶ εἶναι, δηλὸν ὅτι ὅτι εἰναι ἂν κατ' αὐτὸς ('). ἔτι ζητῇ, εἰ εἰσὶν αἱ ἰδέαι ἀριθμοί, πῶς αἷτια ἔσονται τοῖς ἐνθάδε; πότερον ὅτι καὶ τὰ ἐνθάδε εἰσὶν ἀριθ- 10 μοὶ ὡς περὶ καὶ αἱ ἰδέαι, ἔτερον δὲ ἐκείνων τε δηλονότι, ἀλλὰ καὶ ἀλλήλων ὡς καὶ ἐκείνη ἀλλήλων ἔτεροι, καὶ ἄλλος μὲν ἔξω ἀριθμῶς ἀνθρώπος ἄλλος δὲ ἵππος, ἄλλος Πλάτων καὶ ἄλλος Σωκράτης, 15 καὶ καὶ τὴν διαφορὰν τῶν ἀριθμῶν διαφέρειν ἀλλήλων τὰ ὄντα; ἀλλ' εἰ τῷ, πῶς αἷτια ἐκείνοι οἱ ἀριθμοὶ οἱ τῶν ἰδῶν τοῖς ἐν- θάδε ἀριθμοῖς, ἐν οἷς ἔστι τὰ ὄντα, ἔσονται; εἰ ὅτι καὶ εἰναι ἴσοι οἱ ἐν- ταῦθα ἐκείνοις, ὡς εἶναι φέρε εἰπεῖν πεντάδα τὸν τε αὐτοάνθρωπον καὶ τὸν αἰσθητὸν, ἀλλὰ τὴν μὲν αἰδῶν πεντάδα τὴν δὲ μὴ αἰδῶν, πῶς 20 ἐκείνη ἢ πεντάς ταύτη τῇ πεντάδι αἷτια ἔξω τῷ εἶναι; ὅτι ὅτι οἱ ἴσοι ἀριθμοὶ ἀλλήλοις τῷ εἶναι αἷτια. πῶς ὅτι ἄλλος ἀριθμῶς ἀριθμῶς αἷτιος τῷ εἶναι; Alex.

(') ὡς καὶ αὐτοὶ οἱ ἀριθμοὶ λόγοι τινὲς ἔσονται ἑτέρῳ πρὸς 25 ἑτέρον. οἷον εἰ ἔστι Καλλιᾶς λόγος ἐν ἀριθμοῖς ἐκ πυρὸς καὶ ὕδατος.

3 — 11. apud Asclep. || 4. ὅτι. ὡς πῶς αἱ ἰδέαι ὅτι τῶν πραγμάτων ὑπάρχουσιν, ὅτι χωριστὰ κατ' αὐτὸς; εἰ ὅτι Asclep. || 5. εἰ δὲ εἰσι κεχωρισμέναι] ὡς Asclep. || 9. δηλωτικὸς καὶ κατὰ M. || 10. τε ἂν εἰναι αἱ Asclep. || 16. χωρὶς τὴν ὕσιν A. || 17. dixit, ut sint hae res et ut fiant. nunc docet ideas non esse causas ut res nostrales fiant Sepulv. || 20. ὅτι om A. || 20 — 34. apud Asclep. || 21. αὐτοῖς Asclep., αὐταῖς M., αὐταῖς A. || 23. φασὶν Asclep. || 24. ἰδῶν Asclep. || 25. τὰ om M. || 29. καὶ τὰ om A. || τὰ φύσει ἔξω M. || 32. τῷ δὲ ποιῶντι Asclep.

3. λογικὴ om Asclep. || 5. ἡμέτερος φιλόσοφος Asclep. || 6. ἀπαθανατίζει Asclep. || 19. τὸς ποιητικὸς λόγους Asclep. || 24. haud dubie per ipsos nullae sunt ideae Sepulv. || 25. ζητῇ δὲ ὅτι εἴτε εἰσὶν Asclep. || 26. αἷτια Asclep. || τοῖς τῶν M. || 28. ἄλλος M. || 32. γὰρ] δὲ M. || 35. ἔστι A. || 36. πῶς εἶναι αἷτια A, αἷτια τῷ εἶναι Asclep.

ἢ γῆς, ἢ αὐτοάνθρωπος, τυτέστιν ἡ ἰδέα, εἴτε ἀριθμὸς τίς ἐστιν εἴτε ἢ μή, ὅμως ἔσται λόγος ἐν ἀριθμοῖς τινῶν ἢ ἰδέα ἢ ἐκ ἀριθμῶς. αὐτοὶ δὲ τὰς ἰδέας ἀριθμῶς βύλον) εἶναι. Asclep.

991a "εἰ — ἐνταῦθα." πρόκειν) μὴ αὐτῷ δεῖξαι ὅτι αἱ ἰδέαι, εἰ 13 ἀριθμοὶ εἰσιν, ἢ δύναν) εἶναι αἵτιοι τοῖς ἐνταῦθα (ε')· ὁ δεῖξαι 5 βυλάμενος, πρῶτον μὴ ἔλαβε τὸ ἢ τὰ ἐνθάδε, ἃ φασὶ πρὸς ἐκείνα γίνεσθαι, ἀριθμῶς λέγεσθαι εἶναι ὑπ' αὐτῶν ἴσους ἐκείνοις αἰδίους ὅσιν, ἐκ ὄντας τυτέστι αἰδίους, ἢ ἐδειξεν ὅτι ὅδε οἱ ἴσοι ἀριθμοὶ τοῖς ἴσοις αἵτιοι τῷ εἶναι δύναν) εἶναι, ὅδε εἰ οἱ μὴ εἶναι αἰδίους οἱ δὲ μή (ε'). νῦν δὲ πάλιν λαμβάνει τὰ ἐνταῦθα μὴ ἀριθμῶς εἶναι λέγεσθαι ὑπ' 10 αὐτῶν, ἀλλ' ἐν λόγῳ τινὶ ἀριθμῶν συνεσθάναι, ὃ ἢ βύλον) λέγειν· ἢ δεῖκνυσθαι ὅτι ὅδε ὅτως αἱ ἰδέαι ἢ ἐκείνοι οἱ ἀριθμοὶ αἵτιοι δύναν) εἶναι τοῖς ἐνθάδε ὅσιν ἐν ἀριθμῶν λόγῳ. βυλάμενος δὲ δεῖξαι τί ἐστι τὸ λέγειν λόγους ἀριθμῶν τὰ ἐνταῦθα εἶναι, παρέθετο τὴν συμφωνίαν· ἢ ἢ συμφωνία ἐκ ἀριθμῶς ἐστιν ἀλλὰ λόγος 15 τις ἀριθμῶν, τυτέστιν πράγματα τινὰ λόγον ἀριθμῶν πρὸς ἀλλήλα ἔχοντα. τὸ ἢ ἐν διπλασίῳ εἶναι ἐν λόγῳ ἀριθμῶν ἐστὶν εἶναι, ὅπερ ἔχει ἢ διὰ πασῶν συμφωνία· ἐν ταύτῃ ἢ αὐτῇ τὸ εἶναι, ἢ αὐτὴ πάλιν ἄλλη ἐν ἐπιτρίτῳ, ἢ αὐτὴ πάλιν ἄλλη ἐν ἡμιολίῳ, ἢ πάντα ἀριθμῶν εἰσὶ λόγοι. εἰ δὲ ἢ τὰ ὄντα πάντα λόγοι τις λόγους ἀριθμῶν εἶναι, ὅδε ὅτως αἵτιοι αἱ ἰδέαι ἢ οἱ ἀριθμοὶ ἐκείνοι τυτέστι 20 ἔσονται). εἰ ἢ τῷτο, ὅδε ἐπ' ἐκείνοις οἱ ἀριθμοὶ ἔτι ἔσονται). εἰ γὰρ ἐστὶ τὰ ἐνταῦθα λόγοι τινὲς ἀριθμῶν, δηλονότι τινὰ ἐστὶν ἐν αὐτοῖς ἢ τὸν λόγον ἔχει τυτέστι ἐν ᾧ ἐκάστω αὐτῶν τὸ εἶναι, ὥσπερ ἢ συμφωνία λόγους ἀριθμῶν ὅσα ἔχει τι ἐν ὑποκειμένον ἢ φύσιν τινὰ 25 ὑποκειμένη· ἢ ὁρισμὸς ἐστὶ ἢ λόγος ἢ συμφωνία, καὶ ἐστὶ τῷτο οἱ φθόγγοι. εἰ δὲ τὰ πράγματα πρὸς τὰς ἰδέας λεγόμενα τὸ εἶναι ἔχει ἐν λόγῳ ἀριθμῶν, ἔστι τι ἐν αὐτοῖς ὑποκείμενον ὃ τὸν τῶν ἀριθμῶν λόγον ἀναδεχόμενον ποτὶ μὴ ἄνθρωπος γίνεθ) ποτὶ δὲ ἄλλο τι, ἢ τὸς διαφέροντας λόγους ἄλλοτε ἄλλο γινόμενον, ὡς ἢ 30 συμφωνία τῇ τῶν ἐν τοῖς φθόγγῳις λόγων ἑτερότητι. τῷτο δὲ ἐκ ἄλλο τι εὐρεθήσεται) ὃν ἢ τὸ ὑποκείμενον ἢ ἢ ὕλη, ἢ ἐν ἀριθμῷ ἢ ἐν λόγῳ τινὶ ἔκαστον ἔσται τῶν ὄντων, οἷον πυρὸς ἀέρος ὕδατος γῆς, ἢ ὃ τι ποτε ἂν ἢ τῷτο· ἐν ἢ τῷ τῶν λόγῳ πρὸς ἀλλήλα τὸ εἶναι τοῖς ἐξ αὐτῶν ἢ εἰδοπεποιήσθαι. εἰ δὲ τῷτο, δεήσει ἢ τὰς 35 ἰδέας παραδείγματα τῶν ὄντων ὅσας ἢ αὐτὰς λόγους ἀριθμῶν εἶναι ἢ ἐκ ἀριθμῶς ἀπλῶς· εἰ ἢ ὁ Καλλίας φέρε εἰπεῖν ἢ ὁ ἄνθρωπος ὁ ὠμοκωμένος τῇ ἰδέᾳ λόγος ἐν ἀριθμοῖς τισὶν ἐστὶ πυρὸς ἢ γῆς ἢ

ὕδατος ἢ ἀέρος ἢ ἄλλων τινῶν ὑποκειμένων, ἔσται ἢ ἡ ἰδέα ἀριθμῶς εἶναι λεγόμενος ὁ αὐτοάνθρωπος, πρὸς ἢν ὁ ἄνθρωπος λόγος ἐν ἀριθμοῖς, ἢτοι τῶν ἀριθμῶν αὐτῶν, εἰ εἴη τῷτο ὑποκείμενον ἐν αὐτοῖς (τῷτο ἢ ἐσήμανε διὰ τὸ "εἴτε ἀριθμὸς τις ὢν εἴτε μή"), 5 ἢ ἢ ὁ αὐτοἀριθμῶς· ἢ ἢ δὲ ὁ ἀριθμῶς αἵτιος τῷ ἐναριθμῶν λόγῳ εἴη· ἐν ἢ τῷ αὐτῷ ἀριθμῷ διαφέροντες γίγνον) λόγοι· ἐν ἢ τῷ ε' ἢ ὁ διπλασίος ἢ ὁ ἡμιόλιος. εἰ δὲ τῷτο, ἐκ ἀριθμῶς ἀπλῶς ἢ ἰδέα· ὅδε γὰρ ἐστὶ ταῦτ' ἐν ἀριθμῶς τε ἢ λόγος ἐν ἀριθμοῖς· ὅδε ἔστιν ἄρα ὁ αὐτοἀριθμῶς ἢ ἰδέα. ὥς ἢ ἐκ ἀριθμοὶ αἱ ἰδέαι ἢ ἐκ αἵτιοι τοῖς τὸ εἶναι ἔχουσιν ἐν λόγῳ ἀριθμῶν. ὅτος δὲ ὁ λόγος πρῶτον μὴ ἀναρρεῖ τὸ εἶναι ἀριθμῶς τὰς ἰδέας, ἔπειτα ἢ συνθέτως δεῖκνυσθαι αὐτάς, ἢ ἀπλῶς. εἰ γὰρ εἰσι λόγοι ἀριθμῶν ἐκ πλειόνων φθόγγων, ἢ ἔσται τι ἐν αὐταῖς ὑποκείμενον, ὃν ἐν λόγῳ ἀριθμῶν τὸ εἶναι ἐκ τῶν ἐκάστω ποιήσει· ἀκολουθήσει τε τῷτο μὴδ' 10 εἶναι τινα ἀριθμῶν· εἰ ἢ μὴ ἐστὶν αὐτοἀριθμῶς, ὅδ' ἂν ἀριθμῶς εἴη ὅδε τὰ ὄντα πρὸς παράδειγμα ἀριθμῶν. ἀλλὰ μὴ μὴ ὅτος ἀριθμῶς ὅδε λόγος ἀριθμῶς εἴη ἂν, ὥς ἢ ὅδε ἐν λόγῳ ἀριθμῶν οἷον τε λέγειν αὐτοῖς τὰ ὄντα εἶναι. τὸ δὲ "ὅδε ἔσται τις διὰ ταῦτα ἀριθμῶς" ἴσον ἂν εἴη τῷ ὅδ' ἔσται διὰ ταῦτα ἢ ἰδέα ἀριθμῶς, 15 ἐπεὶ μὴ τὸ ἐν λόγῳ ἀριθμῶν ὃν ἢ ἢ ἀριθμῶς. Alex.

(ε') εἰ δὲ πάλιν φῶσι μὴ εἶναι ἀριθμῶς τὰ αἰσθητὰ πράγ- 991a ματα, ἀλλὰ λόγους ἐξ ἀριθμῶν συγκειμένους, ὥσπερ ἢ ὁ Ἐμπε- 9. δοκλῆς ἔλεγε περὶ τῷ ὅθεν ὅτι ἐκ τοσῶνδε λόγων σύγκειν), οἷον πυρὸς μὴ ἔχει τοσῶνδε γῆς δὲ τοσῶνδε, ἢ ὅτως ῥηδόν ἐστὶ δι- 25 λέγεται αὐτός. Asclep.

(ε') ὁ δὲ ἦρως Ἀμμωνίος ὁ Πρόκλιν μὴ γεγονὸς ἀεροατῆς, 991b ἐμὴ δὲ Ἀσκληπιῷ διδάσκαλος, ἔλεγε ὅτι συμβολικῶς ἐκείνοι 13 ἔλεγον τὰς ἰδέας ἀριθμῶς· ὅτε ἢ τῷτο τὸς ψηφίζομένους, ἐπεὶ τῷ ὄντι εὐλόγως αὐτῶν ἐλαμβάνετο ὁ Ἀριστοτέλης. ἀλλ' ἐπειδὴ οἱ ἀριθμοὶ περατῶσι ἢ περιορίζουσι τὰ πράγματα ὢν εἰσιν ἀριθμοὶ, τοιαῦτα δὲ ἢ τὰ εἶδη περιοριστικὰ τῆς ὕλης, συμβολικῶς ἀριθμῶς προσηγόρευσαν τὰς ἰδέας. δὲ ἢ τὰ αἰσθητὰ ἢ τὰ νοητὰ ἀριθμῶς ἔλεγον· ὥσπερ ἢ λέγει) ἢ τὸ μέτρον ἔστιν ἢ τὸ μετρεῖμενον, ὅτως ἔφασκον ἢ τὰ νοητὰ ἢ τὰ αἰσθητὰ ἀριθμῶς, 35 ἀλλὰ τὰ μὴ νοητὰ ἀριθμῶς μετρητικῶς, τὰ δὲ αἰσθητὰ ἀριθμῶς μετρουμένους. id.

"ἔτι — πῶς;" ὅτι μὴ οἷον τε ἀριθμῶς τὰς ἰδέας εἶναι δεῖ- 991b κνυσι ἢ διὰ τὸ ἐκ μὴ πολλῶν ἀριθμῶν συντεθειμένων ἔνα ἀριθμῶν 21.

8. τίνας) αὐτὸς Asclep. || 14. παρέθετο εἶναι τὴν Asclep. || 18. αὐτῇ M. || lege εἶναι ἔχει, καὶ || 22. ὅδε ἐκείναι ἀριθμοὶ ἔτι ἔσονται Asclep., non iam in illis erunt numeri Sepulv. || 23. ἐστὶ) εἰσι Asclep. || 24. τίτων Asclep. || 25. ἐν om Asclep. || καὶ φησὶ τινα Asclep. || 26. ἀριθμῶς Asclep. || 27. εἰ δὲ καὶ τὰ Asclep. || 28. ἔχει λόγῳ Asclep. || 30. ὥσπερ ἢ M. || αἱ συμφωνίαι Asclep. || 31. δὲ ἢ καλῶς ὅτι εὐρεθήσεται Asclep. || 32. ἢ om A.

1., ὁρισμὸς Asclep. || 4. αὐτοῖς ἢ ἄλλοι τινὲς ὃ τι ποτ' αἶ, ἢ ἐν αὐτοῖς (τῷτο Asclep. || τις — 5. αὐτοἀριθμῶς om Asclep. || 6. εἴη) εἶναι Asclep. || ἀριθμῶς om F. || γίνονται οἱ λόγοι Asclep. || 7. ε') ε' Asclep. || 8. ἐναριθμῶς A. || 9. ὃ] τις Asclep. || ἢ — 10. εἶναι om Asclep. || 10. ἢ ἰδέαι ante ἔχουσιν add Asclep. || 12. ἀπλῶς Asclep. || εἰ γὰρ λόγοι ἀριθμῶν ἐκ πλειόνων φθόγγων τι ἔσονται καὶ ἔσται αὐταῖς ὑποκείμενον τι ἢ ἐν λόγῳ ἀριθμῶν τὸ εἶναι αὐτῶν ἐκάστω ἀκολουθήσει τε τῷτο Asclep. || 14. quod in proportionem numerorum ipsarum cuique suum esse efficiat Sepulv. fortasse legendum εἶναι αὐτῶν ἐκάστω. || 15. αὐτὸ om Asclep. || 16. ὅδ' εἴη τῶν ὄντων πρὸς παράδειγμα ἀριθμῶς Asclep. || 19. ἰδέαι ὁ ἀριθμῶς A. || 20. ἢ om Asclep.

γίνεσθαι (τὰ ᾧ τρία καὶ τέσσαρα συντεθέντα ἀλλήλαις ἕνα ἀριθμὸν τὸν ἑπτὰ ποιεῖ), ἐξ ἰδῶν δὲ πλειόνων συντεθέντων μὴ οὖν τε ἐν εἶδος γίνεσθαι ('). ὃ ᾧ τὸ ἀνθρώπου εἶδος καὶ τὸ κυνός, ἀν' ὧν τύχη, συντεθέντα ἐν εἶδος ποιεῖ (*). ὃ ᾧ ἐπεὶ ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τὸ ζῶον περιέχεται, σύνθετον ὁ ἀνθρώπος ἐκ ζῶν τε καὶ ἄλλου εἶδος. ὅτε ᾧ τὸ ζῶον καθ' αὐτὸ ὑφ' ἑσῶς εἶδος ἐστίν, ὅτε ὁ ἀνθρώπος χωρὶς τοῦ ζῶου ἀνθρώπος εἶναι δύναται, ἀλλ' ἐξ ἑκάστου τῶν ἐν ὑποτάσει ζῶων τὸ ζῶον μέρος. ἕκαστος δὲ τῶν ἀριθμῶν τῶν ἐν τῷ συνθετῷ μέρος τοῦ ὅλου γίγνεται σωζόμενος αὐτός. ὥς ἐκ ἀν' εἶναι αἱ ἰδέαι ἀριθμοί. εἰ δὲ τις λέγοι καὶ τῶν ἰδεῶν ἑκάστην ἐκ πλειόνων ἰδεῶν εἶναι, οἷον τὸν ἀνθρώπον ἐκ ζῶου καὶ οἰκίας φέρει εἰπεῖν, πρῶτον μὲν ἔχ' ἀπλῆν ἐστὶ αἱ ἰδέαι ἕκαστον αὐτοῖς ἀλλὰ σύνθετοι, ἐπειτα αἱ μὲν πρῶτον αὐτῶν αἱ δὲ δευτέραι. πρῶτον ᾧ τὸ τῷ ζῶον εἶδος, εἶτα τὸ τῷ ἀνθρώπῳ ἢ ἵππῳ. ἐστὶ ἐπὶ μὲν τῶν ἀριθμῶν ἐκ πάντων τῶν διαφερόντων συντεθέντων εἰς ἀριθμὸς γίνεσθαι, ἐπὶ δὲ τῶν ἰδεῶν ἀδύνατον τῷτο. ὃ ᾧ πάντα τὰ διαφέροντα εἶδη ἐν τι ποιεῖ σύνθετον, οἷον ἵππος καὶ κύων. ἐστὶ τὰ μὲν συντιθέμενα ἰδίᾳ προϋπαρχοντα συντίθενται. ἔχ' οἷον τε δὲ ἀνθρώπον καὶ ζῶον κεχωρισμένα ποτὲ ἢ λαβεῖν ἢ ἐπινοῆσαι. Alex.

(') ἐκ ᾧ ἡμιόνος καὶ ἵππου ἐκ ἀν' ποτε γένοιτό τι εἶδος ἕτερον, 20 ὡς φησὶ καὶ Πορφύριος ἐν ταῖς Εἰσαγωγαῖς. Asclep.

991 b "εἰ — ἀλλήλαις." εἴ τις, φησὶ, λέγοι διὰ τῶν μὴ ἐκ τῶν 22 εἰδῶν αὐτῶν συντεθειμένων ἐν εἶδος γίνεσθαι, ὅτι μὴδὲ ἐπὶ τῶν ἀριθμῶν συμβαίνει τῶν συντιθέμενων ἕνα γίγνεσθαι ἀριθμὸν, ἀλλὰ τῶν μονάδων. πᾶς ᾧ ἀριθμὸς ἐκ μονάδων συνθέσθαι, ὃ τριάδων καὶ τετραδῶν, εἰ πλείους εἰσὶν ἀριθμοί. καὶ ᾧ ἡ μυριάς ἐκ μονάδων σύγκειται, ὃ χιλιάδων ἢ ἑκατοντάδων (*). εἰ δὲ καὶ τῷτο, ἀλλὰ τὰς γε ἰδέας μὴ καὶ τῷτο εἰσὶν αἰδέαι τοῖς ἀριθμοῖς καθ' ὅ γίγνεται ἐξ ἐκείνων εἰς ἀριθμὸς, ἀλλὰ καθ' ὅσον ἐκ μονάδων σύγκειται, ἄξιον παρ' αὐτῶν μαθεῖν πρότερον αἱ μονάδες ἐξ ὧν αἱ ἰδέαι συντεθει- 30 μένων ὁμοειδεῖς εἰσὶν ἀλλήλαις ἢ ἀνομοειδεῖς. εἴτε ᾧ ὁμοειδεῖς, πολλὰ φησὶ συμβήσεσθαι ἄτοπα, ἃ ἐκ ἐπὶ φησὶν ὡς ὄντα γινώριμα ('). λέγει δὲ περὶ αὐτῶν ἐν τῷ Μ' τῷτο τῆς πραγμα- 35 τείας. συμβήσεται ᾧ τὸ πᾶσαν ἐκείνων τῶν μονάδων σύνθεσιν ἰδέαν ποιεῖν. εἰ ᾧ πᾶσαι αἱ μονάδες ὁμοειδεῖς, τί δήποτε αἶδε μὲν ἰδέαν ποιεῖσιν αἶδε δὲ ὄ; ὅτω τε πᾶς ἀριθμὸς ἰδέα ἐστίν, ἔχ' ὃ τοσούτος καὶ ἐκ τοσούτων μονάδων ἐξ ὅσων καὶ τὴν ἰδέαν βύλον συνκεῖται, ἢ ἐκ τοσούτων, εἴγε ἐξ ὧν εἰσὶν, ὁμοειδεῖς πᾶσαι. ἐπὶ πᾶσαι αἱ ἰδέαι ὁμοειδεῖς ἀλλήλαις ἔσονται κατ' ὅδον ἀλλήλων ἢ καὶ τὸ πλῆθος μονάδων διαφεύσεται. ὅτω δὲ καὶ τὰ μετέχοντα αὐτῶν 40

(*) γ. "ἀλλὰ ἐκ τῶν ἀριθμῶν." τὸ δὲ ἐν ἀριθμοῖς ἀπὸ τῶν ἐκ τῶν λόγων τῶν ἀριθμῶν. cod. Reg.

ὁμοειδῆ ἔχει ἀλλήλαις. ἀλλ' ὃ δοκεῖ τὸ λογικὸν καὶ ἄλογον πλήθει τινὶ διαφέρειν, ἀλλὰ ποιότητι μᾶλλον. εἰ ᾧ λέγοιεν ἐν ἐλάττωσι τὸ ἄλογον εἶναι μονάσει, δῆλον ὅτι ἀν' προσεθῶσι μονάδες τῷ ἀλόγῳ, αἷς ὑπερεῖχε τὸ λογικὸν τῷ ἀλόγῳ, τὸ ἄλογον λογικὸν ἔχει. τοιαῦτα 5 μὲν τὰ ἄτοπα, εἰ ὁμοειδεῖς αἱ μονάδες ὑποτιθέσθαι. εἰ δὲ ἀνομοειδεῖς λέγοιεν αὐτάς, αὐτὰς ἐπιφέρει τὰ ἄτοπα τὰ ἐπόμενα. εἰ ᾧ μήτε αἱ κοινὰ ἀλλήλαις ὁμοειδεῖς, μήτε πᾶσαι πᾶσαι ὁμοειδεῖς αἱ μονάδες, μὴδὲ αἱ αὐταὶ καὶ τὸ εἶδος (τῷτο ᾧ δηλωτικὸν τὸ "μήτε αἱ αὐταί"), ἀλλ' ἔχει τις ἐν αὐταῖς διαφορὰ ὡς τάδε μὲν ἰδεῶν εἶναι ποιητικὰς τάδε δὲ μή, ἢ τάδε μὲν τῶνδε τάδε δὲ τῶνδε, τίς ἔχει ἢ ἐν αὐταῖς διαφορὰ ἀπαθέσι πᾶσαις ὅσαις καὶ μηδεμίαν διαφορὰν καὶ μὴδὲν ἐν αὐταῖς ἀναδέξασθαι δυναμέναις; μόνη ᾧ ἐν μονάσει διαφορὰ, ὡς εἶπεν ἐν τῷ πρώτῳ περὶ Ψυχῆς (c. 4 p. 409 a 20), θέσις. ἀλλ' αἱ θέσις ἔχουσαι μονάδες ἐκάτι 10 μονάδες ἀπλῶς, ἀλλὰ σώματα καὶ σωμαί (*). ὅθεν ᾧ τῶν εὐλογον ὅδε ὁμολογούμενον τῇ περὶ τῶν μονάδων νοήσει. τὸ δὲ πρὸς τὴν λέξιν, εἰπὼν πῶς ἔχουσιν αἱ μονάδες, καὶ τί τὸ "πῶς ἔχουσιν" εἶπεν, ἐπὶ φησὶν. ἢ ᾧ ὁμοειδεῖς ἢ ἀνομοειδεῖς αὐτάς ὅσαι ἀλλήλαις. Alex.

(*) "εἰ — αὐτῶν." φησὶν ὅτι εἰ μὴ γίνετο ἢ σύνθεσις ἐξ 991 b αὐτῶν, τῶνδε ἐκ τῶν ἑπτὰ καὶ τῶν τρία, διότι ἐκ ἀπλόων τὰ 22 οἰκεία εἶδη, ὡς εἴρηται, ἀλλ' ἐκ τῶν ἀριθμῶν, τῶνδε ἐκ τῶν μονάδων, ἐστὶν ἢ σύνθεσις. γράφεται δὲ "ἐκ τῶν ἀριθμῶν," ὡς δηλώσῃ τὸ ἐκ τῶν λόγων τῶν ἀριθμῶν, "οἷον ἐν τῇ μυριάδι" ὡς φησὶν αὐτὸς "πῶς ἔχουσιν αἱ μονάδες;" Asclep.

(') εἰ μὲν ὅν φασὶν ἀνομοειδεῖς αὐτάς εἶναι, παρὰ τὰ δο- 991 b κῆντα αὐτοῖς λέγουσιν. ἢ ᾧ μονάς πρὸς τὸ σημείον, ὡς εἴρηται ἐν 24 τῇ Ἀποδεικτικῇ (Analyt. Post. 1 27), θέσει καὶ μόνῃ (?) διαφέρει. αὐτοὶ δὲ ταύτας τὰς ἰδέας ἔχ' ὑποτίθενται θέσιν ἔχον, εἴγε καὶ νοητὰς αὐτάς εἶναι πρὸς βεβύσιν. ὥς ἐκ δυνατὸν εἶναι τὰς μονάδας κατ' αὐτὰς ἀνομοειδεῖς. ὅθεν ᾧ ἀλλήλων διαφέρουσι καθὸ νοητὰ ὑπαρχουσιν. εἰ δὲ πάλιν φῶσιν αὐτάς ὁμοειδεῖς εἶναι, δηλοῦσι πλῆθος μὲν γίνεσθαι ἐκ τῆς συνθέσεως αὐτῶν, διάφορα δὲ εἶδη ὃ γίνονται, καὶ ἔχει ταυτὸν ἀνθρώπος καὶ ἵππος καὶ τὸ εἶδος. ὅπερ ἐστὶν ἀδύνατον. εἰ δὲ 30 φασὶν ἐκ μὲν τῆς τριάδος γίνεσθαι τὸν ἵππον, ἐκ δὲ τῆς τετραδῶς τὸν ἀνθρώπον, ἐὰν προσεθῇ μία μονάς, γίνεσθαι ἐξ ἵππου ἀνθρώπος. ὅπερ ἐστὶν ἀδύνατον. καὶ ἐνταῦθα μὲν λέγει τὰ ἄτοπα τὰ ἐπακαλο- 35 θέντα, ἅπερ ἡμεῖς εἰρήκαμεν, ἀλλ' ἐν τῷ Μ' ἀντιλέγει ᾧ ἐνεῖσε ταῖς ἰδέαις. Asclep.

(*) τίς ἔχει αὐταῖς διαφορὰ ἀπαθέσιν τε ὅσων; ὅτε ᾧ αἱ μὲν 992 a λευκαὶ αἱ δὲ μέλανες. θέσιν δὲ ὃ δυνατὸν εἰπεῖν, ἐπεὶ ὅτως ση- 2 μεῖα λέγουσι τὰς μονάδας. ἄλλως τε δὲ τὰ νοητὰ θέσιν ἔχον ὃ βύλον. id.

7. ἐκείνων Α. || 10. λέγει Α. || 17. συνθετὰ Α. || 18. δι' om Α.

2. τῶν Μ. || 7. αἱ κοινὰ] ἐκείνη Asclep. || 9. μὴδὲ Asclep. || 10. ἢ — 11. τῶνδε om Asclep. || 16. declarat pones quid quaceras quomodo se habeant, num scilicet oporteat ipsas inter se eiusdem esse speciei an diversas Bopuly. || 26. φῶσιν Asclep. || 29. εἴγε αὐτάς καθ' αὐτάς εἶναι Asclep.

991 α "ἔτι — ἀριθμητική." εἰ ἀνομοιοειδῆς αἱ μονάδες ἀλλήλαις καὶ
 27. μὴ πάσαις πάσαις ὁμοιοειδῆς, δῆλον ὡς ἄλλαι μὴ ἔσονται ἐξ ὧν αἱ
 ἰδέαι, ἄλλαι δὲ αἷς οἱ ἀριθμητικοὶ χρῶνται· ὥς ἐστι ἕτερον γένος
 ἀριθμῶν τι περὶ ὃ ἡ ἀριθμητική, καὶ ἕτερον τι ἐξ ὧν αἱ ἰδέαι. καὶ
 τὸν αὐτὸν δὲ λόγον καὶ πάντα τὰ μαθηματικά περὶ ἕτερον γένος
 ἐστὶν, τυτέστιν ἄλλο εἶδος ἀριθμῶν ἔξωσι τὰ μαθηματικά· τὰ γὰρ
 μαθηματικά ἐστι τὰ μεταξὺ λεγόμενα τῶν τε πρὸς τὰς ἰδέας καὶ
 εἶναι ἐχόντων, ὃ ἐστὶν αἰσθητὰ τε εἶδη καὶ ἐν τοῖς αἰσθητοῖς, καὶ τῶν
 ἰδεῶν πρὸς αὐτὰ τὰ εἶναι ἔχει ("). ταῦτα δὲ τὰ παρὰ τούτοις
 τοῖς μαθηματικοῖς ὑποκείμενα ἕτερα ἢ τινὰ γένη ἐστὶν καὶ ἕτερον
 εἶδος, εἰ ἐστὶν εἰδητικὴ τῶν ἀριθμῶν διαφορὰ τῶν τε ἐξ ὧν ταῦτα
 ἐστὶ περὶ αὐτοὺς οἱ μαθηματικοί, καὶ τῶν ἐξ ὧν αἱ ἰδέαι (ἀριθμοὶ γὰρ
 αὐτοῖς καὶ τῶν μαθηματικῶν αἱ ἀρχαί, εἴγε πάντων τῶν ὄντων
 ἀπλῶς) ἕτερα γένη ἐστὶν. "ἀπλῶς" φησὶ, λέγων περὶ τῶν μα-
 θηματικῶν. ἡ ἐκ τίνων αὐτοῖς ἀρχῶν ἐστὶν, εἰ μὴ ἐκ τῶν αὐτῶν
 ἐξ ὧν καὶ αἱ ἰδέαι καὶ ὁ εἰδητικὸς ἀριθμὸς, αὐτὰ πάντων ἀρχὰς ὑπέ-
 θετο; πῶς δὲ καὶ ἐπὶ αὐτοῖς μεταξὺ τὰ μαθηματικά ἐστὶν τῶν τε
 αἰσθητῶν καὶ τῶν ἰδεῶν, ἄλλης ὄντα φύσεως καὶ ἐξ ἄλλων ἀρχῶν;
 πῶς ἂν ἐπὶ μεταξὺ εἴη τῶν τε ἰδεῶν καὶ τῶν πρὸς αὐτὰ λεγομένων
 καὶ εἶναι ἔχειν, ὃ τῶνδε καὶ ὃ τῶνδε διαφορῶν τῶν τε καὶ ἐκεί-
 νων· καὶ γὰρ τούτοις ἄλλων ἀρχῶν δεήσει. τὰ γὰρ ὡς ἐξ ἀφαιρέσεως
 λαμβανόμενα μεταξὺ ἐστὶν, ὅτι ἐστὶ δὲ ἐξ ἀφαιρέσεως τισίν, εἰ ἐκ
 τῶν αὐτῶν ἀρχῶν εἴη. ἐπὶ καὶ καὶ τούτῳ ἄτοπον καὶ μεταξὺ λέγειν
 τὰ μαθηματικά, καθ' ὅσον ἀνθρώπων μὴ καὶ ἵππων καὶ τῶν ὁσίων τῶν
 αἰσθητῶν καὶ τῶν ἰδεῶν ὅτι ἔλεγον μεταξὺ τινὰ, ἐπὶ δὲ τὸ ἀριθμῶν
 καὶ τῶν μαθηματικῶν τούτῳ ἔλεγον· τί γὰρ τὸ αἴτιον τούτου; "αὐτῶν
 δὲ" τῶν ἰδεῶν εἶπεν, ἐπειδὴ μὴ τῆς τῷ αὐτῷ προδήκης δηλῶν).
 Alex.

(") λέγομεν ὅτι ἡμεῖς πρὸς αὐτόν· καίτοι αὐτός, ὡς Ἀρι-
 στέλης, ἐγκαλεῖται αὐτοῖς ὡς διατρέψαι περὶ τὰ μαθήματα καὶ
 μὴ φροντίσαις φυσικῆς θεωρίας, ὡς εἴρηται ἐν τῷ πρώτῳ τῶν περὶ
 Φυσικῆς (c. 3), καὶ προῖων δὲ τούτῳ ἐγκαλεῖται αὐτοῖς. εἰδέναι γὰρ
 χρὴ ὅτι ἐπειδὴ μέσην τάξιν ἀνεδέξατο ἡ ψυχὴ, καὶ ποτὲ μὲν ἐστὶν
 ἐν τοῖς νοητοῖς ποτὲ δὲ ἐν τοῖς αἰσθητοῖς, ἐδεήθη καὶ φαντασίας,
 ἵνα δι' αὐτῆς φυλάττῃ τὸς τύπους τῶν αἰσθητῶν. χρεῖα ὅτι ἐστὶ
 μαθημάτων πρὸς συνθεσμον τῆς ἀσωμάτου φύσεως· ἀπὸ γὰρ τῶν
 μαθημάτων ἀνιῶν ἐπὶ τὰ νοητά· ὅτε γὰρ ἀμέσως δυνατόν ἐστιν
 ἀπὸ τῶν φυσικῶν ἐπὶ τὰ νοητά ἀνελθεῖν· ὅτε γὰρ οὐδὲ καὶ τὴν εἰρη-
 μένῳ ὑπερβάθμον πόδα ἀποτείνειν. διὰ τούτῳ ὅτι καὶ διαφόρος

ἐνέργειας προβάλλει πρὸς τὴν ἀμφίβιον τῆς ζωῆς αὐτῆς, ποτὲ μὲν
 νοερώς ποτὲ δὲ καὶ αἰσθητικῶς ἐνεργεῖσα. ἔχει δὲ καὶ φαντασίαν
 ἥτις τῶν μερικῶν ἀντιλαμβάνεται· τὰ γὰρ καθόλου φαντασθῆναι τῶν
 ἀδυνάτων ἐστὶν. ὡς περὶ τὴν ψυχὴν μεταξὺ ἐστὶ τῶν αἰσθητῶν καὶ φθαρ-
 τῶν, ὅταν καὶ τὰ μαθήματα μεταξὺ τῶν πάντη χωριστῶν εἰδῶν
 καὶ ὅλης καὶ τῶν ἀχωρίστων τῇ ἐπινοίᾳ χωρίζομεν. τούτῳ ὅτι φησὶν
 ὁ Ἀριστοτέλης, ὅτι ἔδει αὐτὸς καὶ ἕτερον γένος ἀριθμῶν κατασκευά-
 ζειν, περὶ ὃ ἡ ἀριθμητικὴ καταγίνεται, τυτέστι τὰ μαθήματα, καὶ
 πάντα τὰ μεταξὺ λεγόμενα, τυτέστι τὰ μαθήματα, ὑπὸ τίνων
 ἐστὶν ἀρχῶν ἦγον ἐκ τίνων, καὶ ποῖαι ἀρχαὶ τῶν μαθημάτων ὑπάρ-
 χουσιν. εἰπεῖν δὲ ἔδει αὐτὸν καὶ δι' ἣν αἰτίαν μεταξὺ ἐστὶν· τὰ μα-
 θήματα γὰρ μεταξὺ, εἰ μὴ ἐκ τῶν αὐτῶν ἐξ ὧν καὶ αἱ ἰδέαι καὶ ὁ
 εἰδητικὸς ἀριθμὸς, αὐτὰ πάντων ἀρχὰς ὑπέθετο, τίνων καὶ κοι-
 νῶν καὶ οικειότητα μεταξὺ τί ἐστι; ταῦτα δὲ ἕτερον γένος καὶ ἐτέ-
 ρας ὄντα φύσεως, πῶς ἂν ἐπὶ μεταξὺ εἴη τῶν ἰδεῶν καὶ τῶν πρὸς
 αὐτὰς λεγομένων καὶ εἶναι ἔχειν τῶν αἰσθητῶν καὶ τῶν νοητῶν;
 Asclep.

"ἔτι — τινος." ἐπεὶ ἡ δυάς ἐστιν ἀρχὴ (λέγει δ' ἐν τῇ ἀόρ-991 α
 31. ςον), πάντα δὲ τὰ ὄντα ἢ ἀρχαὶ ἢ ἐξ ἀρχῶν, εἰσὶ δὲ καὶ ἐν τῇ
 δυάδι τῇ ἀρχῇ ὑπ' αὐτῶν τιθεμένη μονάδες, ἐπεὶ μὴ εἰσιν ἀρχαὶ
 αὐτῇ (ἢ γὰρ δυάς ἀρχὴ αὐτῇ), αἱ μονάδες αἱ ἐν αὐτῇ ἐκ τῶν
 ἀρχῶν ἔσονται. ἐκ τίνων ὅτι; δεήσει γὰρ ἑκατέραν αὐτῶν ἐκ τῆς
 δυάδος εἶναι· ἄτοπον δὲ τὰ μέρη τῆς δυάδος ἐκ τῆς δυάδος
 συγκειῶς λέγειν καὶ τὴν μονάδα ἐκ δυάδος εἶναι· ὃ γὰρ δὴ ἑκατέρα
 τῶν τῶν ἐν τῇ μονάδι δυάδων ἀνα εἶ, ἡ εἰδοποιὸς πῶς ἀρχὴ
 λέγει· πολλὰ γὰρ αὐτῇ ἐκείνῃ ἀντιπρότεραι τῆς δυάδος. καίτοι
 ἀδύνατον, αἱ μονάδες αἱ ἐν τῇ δυάδι πρότεραι μὴ ἔσονται τῆς δυάδος
 καὶ λόγον, εἴτε ἐκ τῶν τῇ δυάδι καὶ εἶναι, ἀρχὴ δὲ τῷ ἐκ τινος τὰ
 ἐξ εἶ. ἀδύνατον δὲ τούτῳ λέγειν τοῖς λέγουσιν ἀρχὴν τὴν δυάδα·
 ἐστὶ γὰρ τις ἀρχὴ τῆς ἀρχῆς καὶ πρῶτόν τι τῆς ἀρχῆς. Alex.

"ἔτι — συλλαμβανόμενος." ἐπεὶ ἐκάστη ἰδέα ἐν τῇ ἐξῆς, 992 α
 ἀριθμὸς δὲ ἐκάστη ἰδέα, διὰ τί εἰς; καὶ ὑπὸ τίνος, τῶν ἀριθμῶν
 τινὸς ἐκ τῶν μονάδων προελθόντος, ἐν τῇ τῇ ἐξ αὐτῶν γίγνεται; καὶ
 τί τὸ εἰδοποιὸν καὶ ἐνοποιὸν αὐτῶν; καὶ πῶς ἐν τῇ γίγνεται; εἰ γὰρ μὴ
 εἰς, ὅτε ἡ ἰδέα ἀριθμὸς· ἐν γὰρ ἡ ἰδέα. εἰ δὲ εἰς, διὰ τί εἰς; καὶ
 ὑπὸ τίνος καὶ ἐν εἶναι αὐτῇ; εἰ γὰρ ἐστὶν ἐνοποιὸν τῶν ἀριθμῶν καὶ
 ποιῶν τὰς ἰδέας, ὅτε αἱ ἰδέαι ἐν ἀριθμοῖς ἔσονται, ἀλλ' ἐκείνο
 μᾶλλον ὃ ἐπαυσεῖν αὐτὰς τῷ πλήθει, ἵνα δὲ ἐπαυσεῖν ἐκαστὸν
 αὐτῶν· ἄλλο γὰρ τι ἢ δεκάς παρὰ τὰ δέκα. id.

24. καὶ ἀφ' ὧν V.

22. αὐτῶν om M. || 24. neque enim utraque horum dualitatum in unitate contentarum referetur ad unitatem, quae prin-
 cipium informans quodammodo dicitur Sepulv. || 25. αὐτῶν M. || 26. hae namque multo priores sunt quam illa dualitas;
 itaque unitates quae sunt in dualitate priores erunt ratione quam ipso dualitas, siquidem ab his esse dualitati suppetit;
 est autem principium eius, quod ex aliquo fit id ex quo fit. at hoc fieri non potest, si dualitas principium esse dicatur
 Sepulv. tanquam legerit καὶ γὰρ αὐτῶν ἐκείνης αὐτῶν. || 27. lege ἀδύνατον si αἱ. || 32. et cui numero, qua unitate adiuncta, quod ex ipsis
 conflatur, unum efficitur? aut a quo in specie et unitate constituitur? breviter, quomodo unum efficitur? nam si non est
 unus Sepulv. || 33. καὶ — 34. γίνεται om V.

992. "ἔτι — διάφοροι." ἂν ἡ ἀδιάφοροι γεγραμμένον, τοῦτον ἂν
 2 εἴη τὸ λεγόμενον. τοῖς τὸ ἐν ἀρχὴν ὑποτιθεμένοις καὶ τὸτο ἄτοπον
 ἂν ἔποιτο τὸ κοινὸν κατηγορούμενον φοιχεῖον λέγειν εἶναι τῶν ὧν
 ἐστὶ κοινόν, ὅπερ ἀδύνατον. εἰ γὰρ εἰσιν αἱ μονάδες τῆς αὐτῆς
 φύσεως, ἔξαι καίμενον κατ' αὐτῶν κατηγορούμενον τὸ μονάς.
 ἀλλὰ μὴν ὕστερον τὸ κοινόν, καὶ ἀπὸ τῶν καὶ ἐν τέτοις αὐτῶν τὸ εἶναι.
 ὅτι δὲ τὸτο ἔπειτ' αὐτοῖς, δείκνυσιν διὰ τῶν ὁμοειδῶν μὴ εἶναι τὰς
 μονάδας (τὸ γὰρ "εἴπερ ὁμοειδῶν" ἔθηκεν, ὡς ὁμολογούμενον τῶν
 ὁμοειδῶν αὐτὰς εἶναι), ὁμοειδῶν δὲ ὕσων τὴν μονάδα ἀπλῶς λαμ-
 βανομένην τὴν κοινῶς καὶ πασῶν τῶν μονάδων κατηγορουμένην ὡς
 10 εἶδος λαμβάνει. ἐχρῆν γὰρ αὐτὸς μὴ ὕτως τὸ ἐν ἀπλῶς ἀρχὴν
 ὑποτιθεῖν, ἀλλ' ὡς περ ποῖσι καθ' ὅς σῶμα τὸ φοιχεῖον. ὃ γὰρ
 λέγουσι σῶμα τὸ κοινόν, ἀλλ' ὀρίσαντες τι τῶν ὑπὸ τὸ κοινόν σω-
 μάτων τούδε τι, φέρε εἰπεῖν πῦρ ἢ ἄερα, τὸτο λέγουσι τὸ φοιχεῖον,
 ὃ ἤδη μετὰ τινος διαφορᾶς ἐστίν. τὸ γὰρ σῶμα ἀπλῶς κοινόν πάν-
 15 των τῶν σωμάτων, ὃ καὶ τὸ εἶναι σώματα ἀδιάφορα ἐστὶν ἀλλή-
 λων. ὅτε γὰρ ἐστὶ τι κοινόν σῶμα ὃ φοιχεῖον εἶναι δύναται, ὅτε
 μᾶλλον κοινόν ὃ μὴδὲ ἐστὶν αὐτὸ καθ' αὐτὸ κοινόν, ὡς καὶ αὐτὸ τῶ
 εἶναι τι ὅλως τὸ κοινόν ἔχοντος ἀμφισβήτησιν. ἐχρῆν μὴ ὅμοιος
 καὶ τούτοις ὀρίσαντας τὸ ἐν τι, ὡς περ οἱ σῶμα τι τὸ φοιχεῖον λέγον-
 20 τες, τὸτο ἀρχὴν ὑποτιθεῖν. νῦν δὲ τὸ ἐν ἀπλῶς λέγουσιν ἀρχήν,
 ὡς πολλῶν ὕσων τῶν μονάδων καὶ κειχωρισμένων ἀλλήλων καὶ τῶ
 ἐνὸς κατηγορουμένου κοινῶς κατ' αὐτῶν, ἀλλ' ὅχι ὅλως τινὸς ὅντος
 τῆς μονάδος καὶ ἐνὸς καὶ ὁμοιομερῆς καὶ μόρια ἔχοντος ὅμοια αὐτῶ
 τὰς μονάδας, ὡς τὸ πῦρ καὶ τὸ ὕδωρ. καὶ γὰρ καὶ τῶν ἐκείνων ἐν
 25 τι ὅν καὶ ὁμοιομερῆς ἐστίν. εἰ δὲ ὕτως, ὅχι ἔσοντι ὅσαι οἱ ἀριθμοί.
 τυτέστιν, εἰ δὲ ὕτως λέγουσιν τὸ ἐν ὡς ὁμοιομερῆς, ὅκτι αὐτοὶ οἱ
 ἀριθμοὶ ὅσαι καὶ ἰδέαι ἔσοντι ἀλλ' ὑποκείμενα καὶ ὑλικά (τοιαῦτα γὰρ
 τὰ ὁμοιομερῆ), καὶ ἔτι τὸ ὅλον ἐκ ἔξαι τῶν αὐτῶν μερῶν ἰδέαι. ἔτι
 τε ὅσαι μὴ ἐκ ἔξαι κυρίως τὸ εἶδος, ὅδε οἱ ἀριθμοὶ ὅχι ὕλης ἐκ
 30 εἶδος λόγον ἔχουσιν. ἢ δύναται τὸ λεγόμενον τοῦτον εἶναι. εἰ δὲ
 λέγουσιν τὸ ἐν τοῦτον εἶναι ὡς φύσιν τινὰ μίαν, ὡς τὸ πῦρ, ὡς τὸ
 ὕδωρ, καὶ τοῦτον ὅν ἀρχὴν εἶναι, ὅκτι αὐτοῖς ἔσοντι ὅσαι τε καὶ
 ἰδέαι καὶ ἀρχαὶ οἱ ἀριθμοί. ὃ γὰρ ἐκ τῆς τῶ κοινῆς συνθέσεως ὃ
 ἀριθμός (ἐν γὰρ τι γίγνεται) καὶ τὸ αὐτὸ ἐκ τῆς τῶ συνθέσεως, ὡς
 35 ἐπὶ τῆς τῶ πυρὸς συνθέσεως), ἀλλ' αἱ ἰδέαι καὶ αἱ ἀρχαὶ ἐκ τῶν
 δηλονότι ὁμοιομερῆς, ἀλλ' ἐκ ἀριθμῶς τις. ὅκτι ὅν ἔσοντι αὐτοῖς
 ὅσαι καὶ ἰδέαι καὶ ἀριθμοί, ἀλλὰ δηλονότι ἐκεῖνο, εἴπερ ἐστὶ, τὸ αὐτὸ
 ἐν. ὃ εἰ ἐστὶ τι κατ' αὐτὸς καὶ ἐξω ἀρχή, πλεοναχῶς ἂν τὸ ἐν
 λέγοιτο. ἀλλως γὰρ ἀδύνατον τὸ ἐν ἀρχὴν λέγειν αὐτοῖς. δύναται
 40 992. τὸ "ἀλλὰ δὴλον ὅτι, εἴπερ ἐστὶ τι ἐν αὐτῶν" ἐπεξηγησέναι ὡς εὐλο-
 8 γον ὅν τὸτο αὐτὸς λέγειν. ὅτε γὰρ ὡς γένος καὶ κοινόν λέγουσιν ἂν,
 ὅτε ὡς ὁμοιομερῆς τὸ ἐν, ἀλλ' ὡς ἄλλην τινὰ φύσιν ἔχον ἐκεῖνο τὸ
 ἐν τὸ ὡς ἀρχὴν παρὰ τὰ ἄλλα πάντα. ὃ ἐπιφέρει τὸ ἐξέειπε αὐτοῖς
 τὸ ἐν τῶν πολλαχῶς λεγομένων καὶ ὁμῶνυμον. εἴρηκε δὲ ὅτι εἰ
 εἰσὶν ὁμῶνυμα ταῦτα ἐκεῖνοις, ἐκείνῳ ἂν αὐτῶν ἐκεῖνα παραδείγ-
 5 ματα ὅδε αἰεὶ ὄν. ἀλλὰ δηλονότι, εἴπερ ἐστὶ τι ἐν αὐτῶν, καὶ ἐστὶ
 τὸτο αὐτοαρχὴ αὐτοῖς ἄλλης ὅν φύσεως παρὰ τὰς ἄλλας ἐνάδας,
 ἀκολουθεῖ τὸ πολλαχῶς λέγεσθαι τὰς μονάδας καὶ μὴ εἶναι ὁμοειδῶν.
 ὅτι δὲ τὸτο ἄτοπον, πρόδηλον. τίνες γὰρ ἔσοντι μονάδων διαφοραί,
 καὶ τίνες οἱ διαφέροντες λόγοι; καὶ ἔτι ἐκ ἔξαι τῶν ἰδέαι καὶ παρὰ
 10 δεῖγμα ἐκείνῃ ἡ μονάς. δοκεῖ δὲ μοι ἡ λέξις μὴ ὕτως ἔχειν, "ἔτι
 δὲ πρὸς τοῖς εἰρημένοις, εἴπερ εἰσὶν αἱ μονάδες ἀδιάφοροι," ἀλλὰ
 "διάφοροι." τὸτο γὰρ ἦν περὶ τὸ ἐν λόγον ἐποιεῖτο, καὶ τὸτο αὐτοῖς
 ἐδόκει, διαφέρειν τὰς μονάδας, καὶ ἄλλας μὴ εἶναι τὰς ἐν ταῖς
 ἰδέαις ἄλλας δὲ τὰς μαθηματικὰς. ὅτω δὲ ἐχέσης τῆς λέξεως,
 ὃ λέγει τοῦτον ἂν εἴη. εἰ αἱ μονάδες κατ' αὐτὸς διάφοροι εἰσι καὶ
 15 μὴ πᾶσαι ὁμοειδῶν, ἐχρῆν αὐτὸς ὀρίσαντας λέγειν φοιχεῖον καὶ
 ἀρχὴν εἶναι τήνδε τινὰ τὴν μονάδα, ἀλλ' ὅχι ἀπλῶς μονάδα τὸ
 κοινόν. ὡς γὰρ οἱ περὶ τῶν σωματικῶν φοιχείων λέγοντες ὅχι ἀπλῶς
 σῶμα τὸ φοιχεῖον λέγουσιν, ἀλλ' ἐπεὶ διαφέρει κατ' εἶδος ἀλλήλων
 20 τὰ σώματα, ὀρίζονται καὶ λέγουσι τί δοκεῖ αὐτοῖς τῶν σωμάτων
 φοιχεῖον εἶναι, ὅτι γὰρ ἢ πῦρ ἢ τῶν τῶν τι, ἀλλ' ὃ τὸ κοινόν
 σῶμα ἀπλῶς. εἴτε γὰρ τι ἐστὶ τὸ κοινόν σῶμα παρὰ τὰ ὧν κα-
 τηγορεῖται, εἴτε μὴ, ὃ τὸτο φοιχεῖον λέγουσιν. ἐγένετο γὰρ ἂν αὐτοῖς
 ὃ μᾶλλον τι τῶν λέγειν φοιχεῖον ὧν λέγουσιν, ἢ καὶ ἄλλο τι καθ'
 25 ὧν τὸ σῶμα κατηγορεῖται. ὕτως ἔδει καὶ τούτοις ὀρίσαι ποῖον ἐν
 φοιχεῖον λέγουσι καὶ ποῖαν μονάδα, ἐπεὶ διαφέρουσιν αἱ μονάδες.
 νῦν δὲ ἀπλῶς λέγοντες τὸ ἐν ὅτω λέγουσιν ὡς ὁμοειδῶν καὶ ἀδιαφό-
 ρων ὕσων πασῶν τῶν μονάδων. τὸτο γὰρ ἐσήμανε διὰ τῶν εἰπεῖν
 "ὡς ὅντος τῶ ἐνὸς ὡς περ πυρὸς ἢ ὕδατος ὁμοιομερῆς." τὸ γὰρ 992.
 6 ἀδιάφορον τῶν μονάδων καὶ ὁμοειδῶν διὰ τῶν ὁμοιομερῆς εἰπεῖν ἔδει-
 ξεν. ἀλλ' εἰ ὕτως ἔχουσιν αἱ μονάδες, ὅχι ἂν εἴεν ἐτι ὅσαι οἱ
 ἀριθμοί, τυτέστιν αἱ ἰδέαι. περὶ γὰρ ἐκείνων τῶν ἀριθμῶν λέγει. εἰ
 γὰρ ὁμοειδῶν πᾶσαι αἱ μονάδες ὡς ὃ παρ' ἡμῖν ἀριθμός, ὅκτι
 ὅσαι ὅτος, ὅδε ἂν ἐκεῖνος εἴη ἐξ ὁμοειδῶν τῶν τῶ ἀριθμῶν τῶν
 30 μονάδων συγκείμενος. ἀλλὰ δηλονότι ὅχι ὕτως λέγουσιν, ἀλλ' ἐστὶ
 κατ' αὐτὸς ἐν τι ὃ ταῦτον ὅδε ὁμοειδῶν τοῖς ἄλλοις, καὶ τὸτο ἀρχή.
 εἰ δὲ τὸτο, ὅχι ὁμοειδῶν αἱ μονάδες, ἀλλὰ πλεοναχῶς τὸ ἐν λέ-
 γεται. ἀλλως γὰρ ἀδύνατον τὸ ἐν τὴν ἀρχὴν λέγειν, ὡς ἐχρῆν αὐτὸς
 ποῖον λέγουσιν ἀρχὴν ὠριεῖναι. ἔπειτ' ὅδε μὴ ὁμοειδῶν λέγουσιν εἶναι
 40 τὰς μονάδας αὐτοῖς καὶ τὸ προειρημένον ἄπορον, τίς ἡ τῶν μονάδων
 ὕσων ἀπαθῶν διαφορά. "βυλάμενοι δὲ τὰς ὅσας ἀνάγειν εἰς τὰς 992.
 ἀρχὰς μὴ μὴ τίθεμεν ἐκ βραχέος καὶ μακροῦ." τὸ μὴ τίθεμεν ἀπο-
 10

1. ἂν ἡ ἀδιάφοροι om M. || 15. σῶμα τὸ κοινόν, ἀλλ' ὀρίσαντες τι τῶν ὑπὸ τὸ κοινόν σωμάτων, δ M. || 20. καὶ κατὰ τούτοις M. || 25. τὸ ὕδωρ — 26. ἔσοντι om A. || 29. et cum sit forma proprie substantia, numeri tamen materiae non formae rationem habebant Sepulv. || 31. ἔχουσιν. ἡ δύναται M. || 33. ὅν om M. || 42. ὅν ἐν M.

5. lege ὅτω. om Sepulv. || 13 et 14. ἄλλως M. || 15. ἀδιάφοροι A. || 18. σωμάτων φοιχεῖα A. || 21. φοιχεῖα A. || ἢ τυτέ, ἀλλ' F. || 23. ἐγένετο — 24. λέγουσιν om F. || 34. ὕτως M.

λίσθως τοῖς προειρημένοις καὶ νῦν ἤδη λέγει· ὡς γὰρ οἰκείαν τὴν περὶ τῶν ἰδεῶν δόξαν εὐθύνει (*). ἐκτίθει δὲ τὸ ἀρέσκον αὐτοῖς, ὃ καὶ ἐν τοῖς περὶ Φιλοσοφίας εἴρηκε· βυλάμενοι γὰρ τὰ ὄντα (δαί γὰρ ὕσας τὰ ὄντα λέγει) ταῦτα δὴ τὰ ὄντα βυλάμενοι ἀνάγειν εἰς τὰς ἀρχὰς αἷς ὑπέθετο (ἦσαν δὲ αὐτοῖς ἀρχαὶ τῶν ὄντων τὸ μέγα καὶ τὸ μικρόν, ἣν ἔλεγον ἀόριστον δύαδα), εἰς δὴ ταύτην θέλοντες πάντα ἀναγαγεῖν, τὸ μὴ μήκως ἀρχὰς ἔλεγον τὸ βραχὺ καὶ μακρόν, ὡς ἐκ μακρῷ πινὸς καὶ βραχέος τὴν γένεσιν ἔχοντες τὸ μήκως, ἃ ἐστὶ μέγα καὶ μικρόν, ἢ ὡς πάσης γραμμῆς ἐν τῷ ἐτέρῳ τούτων ὕψους, τὸ δὲ ἐπιπέδον τὸ στενὸν καὶ πλατὺ, ἃ καὶ αὐτὰ ἐστὶ μέγα καὶ μικρόν. εἰπὼν δὲ ταῦτα καὶ ἐκθέμενος τὴν δόξαν αὐτῶν ἐπὶ τούτῳ ἐπιφέρει τὴν 992· δόξαν ἐπόμενον ἀτοπον, λέγων "καὶ πῶς ἔξει ἢ τὸ ἐπίπεδον γραμ- 13. μὴν ἢ τὸ στερεόν γραμμῆν καὶ ἐπίπεδον;" ἔστι δὲ ὃ λέγει τοῦτον. δοκεῖ τῷ μὴ σώματος, ὃ στερεόν ἐστὶ, πέρας εἶναι ἢ ἐπιφάνεια, ὃ ἐπίπεδον λέγει, τῆς δὲ ἐπιφανείας καὶ τὸ ἐπιπέδον πέρας ἢ γραμμῆ, ὃ μήκος εἶπεν· ὥστε καὶ ἐν τῷ ἐπιπέδῳ τὸ μήκος ἐστὶ, καὶ ἐν τῷ στερεῷ καὶ τὸ ἐπίπεδον καὶ τὸ μήκος. λέγει γὰρ ἢ μὴ ἐπιφάνεια, ὃ ἐπίπεδον λέγει, τὸ μήκος καὶ πλάτος ἔχον, τὸ δὲ στερεόν ὁ πρὸς τούτοις καὶ βάθος ἔχει. ὅτω μὲν ἔν ταῦτα φύσεως ἔχει· καὶ δὲ ἐκείνους ἄλλα λέγοντας καὶ διαφέροντα γένη εἶναι τὸ βραχὺ καὶ μακρόν καὶ τὸ στενὸν καὶ πλατὺ καὶ βαθὺ καὶ ταπηνόν, καὶ εἰ ὡς ὑπὸ διαφέροντα τὰ γένη καὶ ὅχι ὑπ' ἄλληλα αὐτὰ ὄντα τίθεν, πῶς δυνήσεται ἢ τὸ μήκος ἐν τῷ ἐπιπέδῳ εἶναι ἢ ταῦτα ἐν τῷ στερεῷ; ὡς περὶ γὰρ ὅδ' ὁ ἀριθμὸς ἐστὶν ἐν τούτων τινί, ὅτι ἄλλαι τὸ ἀριθμῷ ἀρχαὶ κατ' αὐτὸς ἦσαν (τὸ γὰρ πολὺ καὶ τὸ ὀλίγον τὸ ἀριθμῷ ἀρχαί, ἃ ἐστὶν ἄλλα 25 αὐτὸς ἦσαν), ὅτως ὅδ' ἐπὶ τούτων ὅδ' ἐν ὑπάρξει τῶν ἄνω ἐν τῶν προειρημένων), ὅτως ὅδ' ἐπὶ τούτων ὅδ' ἐν ὑπάρξει τῶν ἄνω ἐν τῶν κατω, τοτέστι τῶν πρώτων ἐν τοῖς ὑτέροις. ἐστὶ γὰρ τούτων τῶν τριῶν πρώτων καὶ ἄνω ἢ γραμμῆ, δεύτερον δὲ τὸ ἐπίπεδον, τρίτον δὲ τὸ στερεόν. ἐστὶ γὰρ ἀπλῶς ἐκεῖνα τὰ στερεὰ καὶ προεπωσμένα· τούτων δὲ πάντων ἐστὶ πρώτων ἀριθμὸς. ὡς ἔν ὁ ἀριθμὸς 30 ὅχι ἐστὶν ἐν τούτοις, καίτοι πρῶτος ὢν, ὁ δὲ ἄλλο γένος τὸ πολὺ καὶ τὸ ὀλίγον, ὅφ' ὃ ὁ ἀριθμὸς, τῶν γεωῶν τούτων ἐκάς ὅφ' ἃ ταῦτα, ὅτως ὅδ' ἐπὶ τούτων αὐτῶν ἔσαι κατ' αὐτὸς βάτερον ἐν βατέρῳ. ὅτε γὰρ τὸ μήκος ἐν τῷ ἐπιπέδῳ ἔσαι, ἐπεὶ τὸ μὴ μήκος ἐκ βραχέος καὶ μακρῷ, τὸ δὲ ἐπίπεδον ἐκ στενοῦ καὶ πλατέος, ἃ ἐστὶν ἕτερα ἄλλη- 35 λων γένη, ὅτε ταῦτα ἐν τῷ στερεῷ. ὅτε γὰρ τούτο ἐκείνι λέγει,

ὅτι ταῦτα διαφέρει μὴ ἀλλήλων τὰ γένη καὶ ἐστὶν ἕτερα, ὑπ' ἄλληλα μέντοι ἐστὶν, ὡς εἶναι ὑπὸ τὸ πλατὺ τὸ βαθὺ καὶ ὁμοίως ὑπὸ τὸ μακρόν τὸ πλατὺ, καὶ διὰ τούτο δύνασθαι ἐν τῷ στερεῷ ἐκεῖνα εἶναι, ὡς ἐστὶν ἐν τῷ ὀρθῷ τό τε πτερῶν καὶ τὸ ζῦον. ταῦτα γὰρ τῶν διαφερόντων γενῶν κοινωνίαν ἔχει πρὸς ἄλληλα ὅσα ἐστὶν ὑπ' ἄλληλα. τὸ γὰρ γένος πινὸς ἐν τῷ τί ἐστὶ καὶ αὐτῷ κατηγορεῖται, καὶ τὸ ὑπὸ τι ὡς ὑπὸ τὸ γένος ὃν ὅπερ τὸ γένος ἐστὶν, ὃ ἄνθρωπος ὅπερ τὸ ζῦον, τὸ λευκὸν ὅπερ χρωῖμα. ὥστε εἰ ἐστὶ τὸ βαθέος γένος τὸ πλατὺ, καὶ ἐστὶ τὸ βαθὺ μὴ τὸ στερεόν πλατὺ δὲ τὸ ἐπίπεδον, ἔσαι τὸ στερεόν ὅπερ ἐπίπεδον. καὶ γὰρ τὸ ὄρνεον ὅπερ ζῦον. ἀτοπον δὲ τὸ σῶμα ἐπίπεδον λέγειν, ὁμοίως δὲ καὶ τὸ ἐπίπεδον μήκος. id.

(*) ὃ δὲ ἡμέτερος φιλόσοφος φησὶ πρὸς αὐτὸν ὅτι θεωρεῖν 992. ταῦτα ἐν ἀλλήλοις ὅχι ὡς ὑπ' ἄλληλα γένη, ἀλλ' ὡς δεκτικὰ ἑλ- 10. λήλων· δεκτικὴ γὰρ ἢ μὴ ἐπιφάνεια τῶν γραμμῶν, τὰ δὲ σῶματα τῶν ἐπιφανειῶν, ὡς περὶ καὶ αὐτὸς λέγει τὸς ἀριθμὸς θεωρεῖται ἐν τοῖς μεγέθεσι. λέγομεν γὰρ δέκα μεγέθη ὅχι ὡς ὑπ' ἄλληλα γένη, ἀλλ' ὅτι δεκτικὸν ἐστὶ τὸ μέγεθος τῶν ἀριθμῶν· ἐπὶ μὲν γὰρ τὸ μα- γέθος θεωρεῖται τὸ μέγα καὶ τὸ μικρόν, ἐπὶ δὲ τὸ ἀριθμῷ τὸ πολὺ καὶ τὸ ὀλίγον· ταῦτα δὲ ὅχι ὁμογενῆ ὑπάρχουσιν, ἀλλὰ τὸ μὲν ἐστὶ τὸ συνεχές, τὸ δὲ τὸ διωρισμένον... "τίθεμεν" (φησὶν) ὡς τὸ αὐτὸ διδασκαλείν ὑπάρχων. Asclep.

"ἔτι — ὑπάρξουσιν." ὃ δὲ λέγει τοῦτον ἐστὶν. δοκεῖ μὲν τὰ 992. σημεῖα καὶ αἱ ἐν γινώσκαι ἐνυπάρχειν τῷ μήκει καὶ τῇ γραμμῇ, ὡς περ 19. καὶ αὐτὴ ἐν τῷ ἐπιπέδῳ καὶ τὸ ἐπίπεδον ἐν τῷ στερεῷ, εἶναι δὲ ἄλλης φύσεως παρ' ἐκεῖνα ὡς καὶ ἐκεῖνα ἀλλήλων. τίνος ἔν αἱ τούτων ἀρχαί; καὶ εἰς τί γένος ταῦτα ὑπαχθῆσεται; καὶ πῶς ἀναχθῆσεται εἰς τὸ μέγα καὶ τὸ μικρόν; καὶ πῶς ἔσονται ἐν τῷ μήκει; ἀπορήσας δὲ τούτο ἐξῆς ἱσορεῖ τὴν Πλάτωνος περὶ τῶν ἐν γινώσκαι δόξαν· φησὶ γὰρ αὐτὸν μηδὲ τὴν ἀρχὴν παραδέχεσθαι ὡς ὅσαν φύσιν τινὰ σημεῖον, ἀλλὰ λέγειν δόγμα τι τούτο καὶ θέσιν τινὰ γεωμετρικὴν εἶναι, ὅχι ἐν τῇ φύσει τῶν ὄντων ὅσαν. τὸ μὲν ὅτι σημεῖον ὅχι ἔλεγον εἶναι τι ὅδ' ὠνόμαζεν, ἐκαλεῖ δὲ ἀρχὴν τῆς γραμμῆς πολλακίς, ἣν ἀτομον γραμμῆν ἔλεγον. ἱσορεῖ δὲ ὡς καὶ Πλάτωνος, ὃ μόνον Πεινοκρά- τυς, ἀτόμους γραμμάς τιθεμένους, ἣν δηλονότι ὑπὸ τὸ αὐτὸ γένος ὑπῆγον τῇ γραμμῇ, τὸ βραχὺ καὶ μακρόν. πρὸς ἃ διαπορῶν λέ- γει, καίτοι ἀνάγκη καὶ τούτων, τῶν γραμμῶν δηλονότι, πέρας τι

4. δὲ Α. || 7. ἀνάγειν F. || 13 — 14. apud Asclep. || 14. ὅπερ ἐπίπεδον et 16. ὅπερ μήκος Asclep. || 17. καὶ post στερεῷ et καὶ τὸ μήκος — ἐπίπεδον om Asclep. || 18. λέγει ὅχι, τὸ μὲν σῶμα βάθος ἔχει καὶ πλάτος καὶ μήκος, ἢ δὲ ἐπιφάνεια πλάτος καὶ μήκος, ἢ δὲ γραμμῇ μήκος. ταῦτα δὲ ὅτως ἔχει, φησὶ κατὰ Asclep. || 19. ἔν om M. || 20. καὶ ἀφαιρέττα ἐν εἶναι Asclep. || 21. ὡς om A. εἰ ὡς om Asclep. || 22. τίθεμεν Asclep. || 24. ἄλλαι ἀρχαὶ τῶν Α, ἄλλαι αἱ τῶν Asclep. || 25. τὸ γὰρ — 26. προειρημένων om Asclep. || 25. α om M. || 26. τούτων ἐπὶ ὑπάρχουσιν τῶν ἀνωτάτω ἐν τοῖς Asclep. || 30. πάντων ἐν πρώτοις ὁ ἀριθμὸς Asclep. || 32. ἐφ' ᾧ ὁ ἀριθμὸς Asclep. || ἐφ' αὐτά· ὅτως Asclep. || 34. ἐκείνι Asclep. || 36. ἐν ἐστὶ Asclep.

4. ὡς] καὶ Asclep. || 5. γενῶν ὁ κοινωνία Asclep. || 22. ἐνυπάρχουσιν M. || δὲ om M. || 23 — 36. apud Asclep. || 23. ἐν γινώσκαι] γραμμῇ Asclep. || 24. ἐν utramque om Asclep. || 25. τίνος Asclep. || 28. ἰσορεῖ Asclep. || 28 — 35. cod. Laur. || 28. καὶ φησὶ L. || γὰρ αὐτὸν om L. || 29. παραδέχεσθαι τὴν Πλάτωνα L. || ὅσαν τὴν φύσιν A, ὅσαν τινὸς φύσιν σημεῖον Asclep. || σημεῖον, μηδὲ ἔχειν αὐτὴν ὑπόστασιν ὅλων ἐν τῇ φύσει τῶν ὄντων, ἀλλὰ δόγμα τι τούτο καὶ θέσιν τινὰ παραδόχον γεωμετρικὴν εἶναι L. || 30. ὅχι — 31. ὅσαν om L. || 31. ὅχι ἔλεγον ἐν εἶναι τὸ σημεῖον τι ὅδ' ὠνόμαζεν ἀρχὴν δὲ γραμμῆς ἔλεγον, καὶ ἐκαλεῖται ταύτην ἀτομὴν γραμμῆν L. || 33. δὲ πάντως ὡς L. || 34. ἣν — 35. λέγει om Asclep. || 34. δηλονότι ἀτομὴν γραμμῆν ὑπὸ L. || 35. γραμμῇ ἢ τὸ τὸ βραχὺ L. || μικρόν M.

εἶναι, εἴτε ἄτομοι εἴεν εἴτε μή· καὶ ὅτι ἡ γραμμὴ ἄλλη τις ὕσα φύσις ὡφθῇ τῷ ἐπιπέδῳ, ἔχ' ὅτι ἐστὶ καθ' αὐτήν· ὁ δὲ ὅτι ἐπιπέδον, ὅτι ἦν πέρας τῷ σφαιρῷ, ἔκ' ἦν παρ' αὐτὸ ἕτερον· ὅτω δὲ καὶ τῆς γραμμῆς ἐστὶ τι πέρας, τὸτο δὲ ἐστὶν ἡ σιγμὴ. ὁμοίως δὲ καὶ ἔκ' τὴν αὐτὴν λόγον ἐστὶν ἡ σιγμὴ· ὥστε τῷ αὐτῷ λόγῳ δεῖχθῆσεν ὅσα 5 ἡ σιγμὴ, ὡς λόγῳ καὶ γραμμῇ ὕσα δεικνύει καὶ ἐπίπεδον (*). ἀρχὴν δὲ τὸ μέγα καὶ τὸ μικρὸν Πλάτων ἐτίθετο τῶν ὄντων τὴν ὕλην, ὡς ἐν τοῖς πρὸ τούτων ἰσόρῃ· τὸ ὅτι ἐν ἡ καὶ τὸ εἶδος ἦν αὐτῷ ἀρχή. Alex.

992. (†) ἔλεγε ὅτι (ὁ Πλάτων) ὅτι ἔχ' ἀρμόττει τῷ πρώτῳ φι- 10
20. λσοφῶν περὶ σιγμῆς διαλέγεσθαι, ἀλλὰ τοῦ μαθηματικῶ. καὶ ταῦτα λέγων, φησὶν, ὁδὸν ἤττον εἰσέφερε τὰς σιγμάς· ἐκάλεί ὅτι ἀρχὴν γραμμῆς, τὴν δὲ ἀρχὴν τῆς γραμμῆς ἔλεγε τὰς ἀτόμους γραμμάς. εἰ τοίνυν πέρατα τῶν γραμμῶν ὑπάρχουσι τὰ σημεῖα, φανερὸν ὅτι εἰσάγων ἄτομον γραμμὴν εἰσῆγε καὶ τὰς σιγμάς. λέ- 15 γομεν ὅτι ἡμεῖς ὅτι συμβολικῶς ταῦτα ἔλεγε ὁ Πλάτων· διὰ ὅτι τῆς ἀτόμης γραμμῆς τὸς ἀμερίστους λόγους τῆς ψυχῆς ἐδήλω· ὥσπερ ὅτι ἡ ἄτομος γραμμὴ ἀμερίστος, ὅτω καὶ οἱ λόγοι τῆς ψυχῆς. Asclep.

992. "ὅλως — εἰάκαμεν." καὶ ταύτῃ αἰτιάῳ τὸς περὶ τῶν ιδεῶν 20
24. τι πραγματευσαμένους, ὅτι προκειμένης ζητήσεως τοῖς τὴν τῶν ὄντων θεωρίαν ἐπανηρημένοις ιδεῖν τί ποτέ ἐστιν αἰτίον ποιητικὸν τούτων τῶν αἰδητῶν καὶ φανεῶν, καὶ πῶς ἔκαστα τούτων γίνονται, τὸ μὲν ζητεῖν τίς ποτέ ἐστιν ἡ αἰτία αὐτῇ παρέλπον (*). (ὁδὸν ὅτι λέγουσι περὶ τῆς αἰτίας τῷ ὁδὸν ἡ ἀρχὴ τῆς κινήσεως, ἡ τις ἐστὶν ἡ 25 ποιητικὴ· ὁδὸν ὅτι ποιητικὸν ἡ ιδέα), οἰόμενοι δὲ τὴν ὕσιν καὶ τὴν καὶ τὸ εἶδος αἰτίαν αὐτῶν ἀποδιδόναι (τετραχῶς ὅτι πάντα τὰ αἰτία) ἀλλὰς μὲν τινὰς ὕσας καὶ ἄλλα εἶδη παρὰ τὰ τῶν φανεῶν ὑποτίθεν (τὰς ὅτι ιδέας), πῶς δὲ τούτων ἐκείνῃ ἐστὶν εἶδη ἐκείνῃ λέγουσιν (*). κενὴν ὅτι φωνὴν προφέρου τὴν μετοχὴν· ὁ ὅτι διασα- 30 φῶσι πῶς ταῦτα τῶν ιδεῶν μετέχει, ὡς ὅτι φθάνει εἰρηκῶς, ὥστε εὐλόγως καὶ καὶ τὴν ἀρχὴν αὐτὴς ἡττάσαστο ὡς τοῖς ζητούμενοις ἰσάριθμα προδέντας ἀλλὰ, μηδὲν αὐτοῖς εἰς τὰ ζητούμενα συντελόντα. δείξας δὲ ὅτι μήτε ποιητικὰ αἰτία αἱ ιδέαι μήτε ὡς εἶδη (τὸ ὅτι εἶδος ἐν τούτῳ ὅτι ἐστὶν εἶδος, αἱ δὲ ὅτι ἐν τούτοις ὅτι 35 τῆς μετοχῆς ὄνομα σημαίνει τι), λέγει ἐπὶ τούτοις ὅτι μηδὲ ὡς τὸ

ὅτι ἐνέκα καὶ τὸ τέλος αἰτίαί ταις ὅσαι αἱ ιδέαι κατ' αὐτὰς, ἡ τις αἰτία ἐν πᾶσι τοῖς καὶ πῶν καὶ ἐπιστήμῃ καὶ φύσει γιγνομένοις ἐστὶ κυριωτάτῃ αἰτία· πάντα ὅτι τὰ τε καὶ φύσιν καὶ τὰ καὶ τέχνη καὶ ἐπιστήμῃ, ἐστὶ δὲ καὶ τὰ καὶ προαίρεσιν γιγνόμενα ἐνέκα τῶν γίνονται, καὶ ἐστὶν ἐν αὐτοῖς ἡ κυριωτάτῃ αἰτία. ἔχ' ὅτω δὲ αἱ ιδέαι αἰτίαί τοῖς ὅσαι κατ' αὐτὰς· ὁ ὅτι τὸ εἶναι τὰ πρὸς τὰς ιδέας γιγνόμενα αἰτίας τὰς ιδέας λέγουσιν, ἀλλὰ τὸ ὅλως εἶναι· παραδείγματα ὅτι ἀλλ' ὁ τέλος λέγουσιν αὐτάς· πῶς ὅτι ἂν καὶ εἶναι ἐκείναις τέλει τούτων; ὅτι ὅτι προῦφείσκει τὸ τέλος τῷ ὅτι ἐστὶ τέλος, ἀλλὰ μόνον προεπισποεῖ ὅτι ὅτι ἐπὶ γιγνόμενον τούτῳ ὅτι ἐστὶ τέλος, αἱ δὲ ιδέαι καὶ προῦφείσαν (ὅτι ὅτι γίνονται) ὅτι εἶναι ἐν τοῖς γιγνομένοις. δείξας δὲ ὅτι μήτε ποιητικὰ αἰτία αἱ ιδέαι μήτε εἶδη τῶν γιγνομένων μήτε τέλει, λέγει πῶς αὐτοῖς ἡ τῆς περὶ αὐτάς πλάνης αἰτία· τῷ ὅτι σπουδάζει περὶ τὰ μαθήματα καὶ τὸ φιλοσοφεῖν ὑπολαβεῖν εἶναι ἐν τῇ περὶ ταῦτα θεωρίᾳ, καὶ διὰ τούτο περὶ ταῦτα μόνον διατρέφει, ἡλθον ἐπὶ τὸ ταύτας ἀρχὰς ὑποτίθεσθαι τῶν ὄντων, ὅς ὅντο καὶ τῶν μαθηματικῶν ἀρχὰς εἶναι, καίτοι λέγοντες περὶ τῶν μαθηματικῶν ὅτι μὴ χρὴ ταῦτα ποιεῖν τέλει, ἀλλ' ὅτι δὲ ἄλλων αὐτὰ χάριν μεταδιώκειν. προπαυδαίαν γὰρ τὴν τούτων θεωρίαν ἔλεγον, καὶ συνερίθους ὁ Πλάτων φιλοσοφίας τὰς μαθηματικὰς ἐπιστήμας ἐκάλει. ὅτι δὲ ταῦτα λέγοντες ὁδὸν ἄλλο περὶ τούτων φιλοσοφῶσι τε καὶ πραγματεύονται, ὁδὸν ἔκ' τε τὸ ἀρχὰς τῶν ὄντων ἀπάντων τὸς ἀριθμὸς λέγειν καὶ τὰς ιδέας ἀριθμὸς τινὰς ὑποτίθεσθαι καὶ τὰ φυσικὰ γενᾶν ἐκ τῶν μαθηματικῶν. καὶ ὅτι ἡ ὕσιν αὐτῇ ἡν ὡς ὕλην ὑποτίθεν (τῶν φύσει γιγνομένων ἀρχῇ (αὐτῇ δὲ ἐστὶν ἡ ἀόριστος δυάς καὶ τὸ μέγα καὶ τὸ μικρὸν), μαθηματικὴ μᾶλλον ἐστὶν ἡ φυσικὴ (*). ἡ ὅτι δυάς ἀριθμῷ μᾶλλον ἢ τῶν φύσει συνεστῶτων ἀρχῇ, μαθηματικωτέρα μᾶλλον καὶ ἔχ' ὑποκειμένη τις φύσις, ἀλλὰ μᾶλλον κατηγορούμενον τι τῆς ὕλης δόξειεν ἂν εἶναι καὶ διαφορὰν αὐτῆς δηλῶν ἡ ὑποκειμένην τι αὐτὴ καὶ ὕλην. εἰπὼν δὲ καὶ μᾶλλον κατηγορεῖσθαι, πῶς κατηγορεῖται ἐδήλωσεν ἐπενεγκὼν τὸ "καὶ διαφορὰν εἶναι τῆς ὕλης καὶ τῆς ὕλης ἢ ὕλην." ὡς 992. ὅτι καθ' ὅς ἐν ταῖς ἀρχαῖς εἰσὶ τῶν φυσικῶν τὸ μανὸν καὶ πυκνόν, 2. ἔχ' ὕλην ταῦτα ἀλλὰ διαφορὰ τῆς ὕλης καὶ τὸ ὑποκειμένην κατ' αὐτὰς, εἴτε ἀπὸ τούτου εἴτε ὕδωρ εἴτε τὸ μεταξὺ τούτων, ὅτω καὶ τὸ μέγα καὶ τὸ μικρὸν καὶ ἡ ὑπεροχὴ καὶ ἡ ἑλλειψὶς διαφορὰί τινες αὐ

2. ὅτι ἡ Α. || 4. κατὰ — 5. δεχθῆσται om A. || 20. — ε 20. apud Asclep. || 24. μὲν ὅτι ζητεῖν Asclep. || 26. ιδέα· ὅτι γὰρ τὴν ἀρχὴν ποιητικὴν, οἰόμενοι Asclep. || 32. καὶ om Asclep.

3. τὰ post καὶ om A. || 6. εἰ om Asclep. || 8. ἐκείνα Asclep. || 10. ὕσιν τε ἐπὶ γιγνόμενον Asclep. || 11. προῦφείσκει Asclep. || 12. μήτε δὲ εἶδη Asclep. || 16. ὑποτίθεσθαι Asclep. || 18. τέλει ποιεῖσθαι L. || 19. μεταδιώκειν. πρὸς συνεπισμὸν τῆς ἀσωμάτου φύσεως. προπαυδαίαν Asclep. || γὰρ L. || 20. συνερίθους φιλοσοφίας ὁ Πλάτων τὸς μαθηματικὰς ἐκάλει L. || 21. ἄλλο περὶ πλῆθος L. ἄλλο χωρὶς Asclep. || 22. τε καὶ πραγματεύονται om L. || δὲ ἔκ' τε καὶ τὰς ἀρχὰς τῶν ὄντων πάντων μαθηματικὰς ὑποτίθεσθαι, τὴν τε ἀόριστον δυάδα καὶ τὸ ἐν καὶ τὰς ιδέας αὐτὰς ἀριθμὸς ὀνομάζοντες καὶ τὰ φυσικὰ γενᾶν ἐκ τῶν μαθηματικῶν. καὶ γὰρ καὶ τὴν ἀρχὴν, ἡν ὡς ὕλην ὑποτίθεντα, ὁ τῶν φύσει γιγνομένων ἀλλὰ καὶ τῶν μαθηματικῶν μᾶλλον ἀρχὴ νομίζεται καὶ ἐστὶ. ταύτην τε μέγα καὶ μικρὸν ὀνομάζοντες ἔχ' ὑποκειμένην τινὰ φύσιν ἐδήλωσεν, ἀλλὰ κατηγοροῦσθαι τι μᾶλλον τῆς ὕλης. ὁ καὶ ἐδήλωσεν ἐπενεγκὼν καὶ διαφορὰν εἶναι τῆς ὕλης καὶ τῆς ὕλης ἢ ὕλην L. || 24. μαθηματικῶν. ἔστι δὲ τὴν ὑποκειμένην... ὑποκαθίστα ἔστι ἐκείνη πρὸς τὰς ιδέας Asclep. || 24.—p. 583 a 4. apud Asclep. || 25. ἡ om M. || 26. καὶ post δυάς om Asclep. || 28. ἀρχή, διὰ μαθηματικωτέρα Asclep. || 30. αὐτῆς] αὐτῇ F, αὐτοῖς A. || αὐτῷ A. || 31. κατηγορεῖσθαι A. || εἰσπενογὰν Asclep. || 32. ὕλης· αἱ γὰρ διαφορὰί τοῖς εἰδοῖς μᾶλλον ἀρμόττων ἢ περὶ τῇ ὕλῃ Asclep. || 33. τῶν μανῶν καὶ τῶν πυκνῶν M. || 35. αὐτῶν, εἴτε ἀπὸ τούτου εἴτε πῦρ εἴτε ἄλλο τι ὑποκειμένων· ὅτω Asclep. || 36. ἡ ante ἑλλειψὶς om Asclep.

μᾶλλον δέξαιεν εἶναι ὑποκείμενα τινός, καθ' ἃς ἡ μεταβολὴ αὐτοῖς, 992⁶ ἀλλ' ὅχι αὐτὰ ὑποκείμενα. τὸ δὲ "ταῦτα δὲ ἐστὶν ἡ ὑπεροχὴ τις καὶ ἡ ἔλλειψις" εἶπεν ἐπὶ τῷ μανῶ τε καὶ τῷ πυκνῷ, δεικνύς αὐτῶν τὴν πρὸς τὸ μέγα καὶ τὸ μικρὸν καὶ ὅλως ὑπεροχὴν τε καὶ ἔλλειψιν ὁμοιότητα, ἃ διαφοραὶ τῆς ὕλης ἀλλ' ὅχι ὕλη· ἀναλογον γὰρ τὸ μὲν 5 μανὸν τῇ ὑπεροχῇ καὶ τὸ πυκνὸν τῇ ἔλλειψει. ἀπορήσας δὲ περὶ τῷ ἐνός, ἥτις αὐτοῖς ἦν καὶ τὸ εἶδος ἀρχῆς, ἠπώρησε καὶ περὶ τῆς ἀόριστου δυάδας, ἣν ὡς ὕλην ὑπετίθετο. ἀλλ' ὅδε περὶ κινήσεως τι λέγουσι τῶν φύσει γιγνομένων, πόθεν ἡ κίνησις ἐν αὐτοῖς· καί- 10 τοι τῷ περὶ τῶν φυσικῶν λέγοντι καὶ παραδείγματα τὰς ιδέας τι- θέντι ἀναγκαῖατος ὁ περὶ κινήσεως λόγος. εἰ μὲν γὰρ ἔσαι ταῦτα κίνησις, ἡ ὑπεροχὴ καὶ ἡ ἔλλειψις, ἔσαι κινέμενα τὰ εἶδη, ἔχοντά γε ὡς ἀρχὰς ἐν αὐτοῖς τὴν ὑπεροχὴν καὶ τὴν ἔλλειψιν ὥσας κινή- σεις ('). ὁ δὲ βύλον· ἀκίνητα γὰρ τὰ εἶδη κατ' αὐτοῖς. εἰ δὲ μὴ κινήσεις, πόθεν ἡ κίνησις ἐν τοῖς φυσικοῖς τοῖς καὶ τὴν ἐκείνων 15 μετοχὴν ὅσι τέτοις ἃ ἔστιν· τὸ γὰρ πρὸς τι παράδειγμα τὸ εἶναι ἔχον καὶ σύμφυτον τὴν κίνησιν ἢ παρὰ τὸ παράδειγματος ἔχειν δεῖ τέτα, ὄντος καὶ αὐτῷ τοῦτου, ἢ παρὰ τινος ἄλλης αἰτίας· ἀναιρημένης δὲ κινήσεως πᾶσα ἡ περὶ τῆς φύσεως θεωρία ἀναιρεῖται. Alex.

992⁶ (') λέγομεν ἔν ὅτι καὶ τελικὸν αἶτιον ὑπετίθετο ὁ Πλάτων, 20 25. ἐξ ὧ λαβὼν ἐφη ὅτι καλῶς ἀπεφώνησαν τὰ γὰρ ὅντα, ὅ πάντα ἐφίετο· καὶ ποιητικὸν δὲ λέγων "θεοὶ θεῶν ὧν ἐγὼ δημηργός" καὶ ὅτι περὶ τὴν βασιλεία πάντων. Asclep.

992⁶ (') λέγουσιν ὥσπερ λέγει καὶ ἀλλαχθ, ὅτι ἐδιπλασίασαν τὰ 23. ὄντα ὡς ἐντεῦθεν καὶ τὰς αἰτίας τῶν ὄντων ἀποδιδόασιν. id.

992⁶ (') αὐτοῖς δὲ ὁ φιλόσοφος φησὶν ὅτι συμβολικῶς ὁ Πλάτων 4. διὰ τῷ μεγάλῳ καὶ τῷ μικρῷ τὴν ὕλην ἐδήλω, ἐπειδὴ πρῶτον ἡ ὕλη ποσὴ καὶ ὁ γὰρ δέχεται καὶ τότε ποσότητος, καὶ δὲ μέγα καὶ τὸ μικρὸν τῷ ποσῷ ὑπάρχουσιν. id.

992⁶ (') εἰ μὲν γὰρ ἐν κινήσει ὑπάρχουσιν τὰ εἶδη, φανερόν ὅτι καὶ αἰ 30 7. ιδεαὶ κινήθησιν... ὅθεν δὲ ἦν τὸν καὶ πρὸς τὸτο ἐνός καὶ ὁ φιλόσο- φος, πρὸς αὐτὸν λέγων· ὥσπερ σὺ λέγεις τὴν μίαν τῶν πάντων ἀρχὴν ἀκίνητον εἶναι, καὶ ἐξ αὐτῆς προαχθῆναι τὴν ψυχὴν, καὶ ὑπὸ τῆς ψυχῆς κινεῖσθαι τὰ σώματα διὰ τῆς ὁρεκτικῆς δυνάμεως, ὅπως καὶ αὐτοὶ φασὶ τὰς λέγουσας τὰς δημιουργικὰς ἀκινήτους εἶναι καὶ 35 γίνεσθαι αἰτίας κινήσεως τῶν ἐνθάδε. χρὴ δὲ εἰδέναι ὅτι τὸ ἐξωμεν- νόν σῶμα τὸ σύνθετον καθ' αὐτὸ κινεῖται ἐνεργῶν καὶ καὶ τόπον. τὸτο δὲ φημι διὰ τὴν φυσικὴν ψυχὴν, ἐπειδὴ ζωὴ ἐστὶ τῷ σώματι.

τος, καὶ ὅχι ὥσπερ ἡ λογικὴ ψυχὴ καὶ συμβεβηκὸς κινεῖται κινέμενα τὰ σώματα, ὅπως καὶ ἡ φυσικὴ σύνθετος ὄντα. ὥστε, φησὶν, ὅδε περὶ κινήσεως, εἰ λέγουσι τῶν φύσει γιγνομένων, πόθεν ἡ κίνησις ἐν αὐτοῖς, καίτοι τῶν φυσικῶν λεγόντων, παραδείγματα τὰς ιδέας 5 τίθενται, ἀναγκαῖατος ὁ περὶ κινήσεως λόγος. id.

"ὁ — ἀδύνατον." οἱ τὰς ιδέας θέμενοι τὸ ἐν τὴν κυριωτάτην 992⁶ ὅσιν ὑπολαμβάνοντες εἶναι, ὥσπερ ἔν καὶ οἱ Πυθαγόρειοι τὴν καὶ 9. τὸ εἶδος τῶν ὄντων ἀρχὴν τε καὶ αἰτίαν ταύτην ἐπίκεισαν εἶναι, διὰ τὸ ὁρᾶν τῷ μὲν εἶναι τε καὶ σωζέσθαι ἐκάστω τὴν τῷ ἐνός φύσιν ὅσων αἰτίαν (ἐν γὰρ τι ἕκαστον τῶν ὄντων καθὸ ἐστὶ), φθορὰς δὲ αἰτίαν τὴν εἰς πολλὰ διάλυσιν τῷ ἐνός· ἕκαστον γὰρ τῶν ὄντων ἔσαι μὲν ἐπὶ τῆς αὐτῆς φύσεως, καὶ ἐν μὲν ὡς σωζέσθαι, διαλυόμενον δὲ φθείρεται· καὶ τὸτο ἐπιστῆναι τὸτο μὲν ἀπὸ τῶν ζώων, οἷς ἦν ἡ ἐν τῷ ἐνὶ μὲν καὶ ἐν τῷ αὐτῷ εἶδει σωτηρία, φθορὰ δὲ ἡ εἰς πολλὰ διαλύσεις, 15 τὸτο δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἀνέλκων ἐκάστω. ἀλλὰ καὶ τὸν κόσμον διὰ τὴν ἐν τῷ ἐνὶ τε καὶ τῷ αὐτῷ μὲν σωζόμενον, φθαρέντα δ' ἂν εἰ τῆς ταυτότητος καὶ ἐνότητος ἐκαστῆς. ἐκ τούτου δὲ πεισθέντες τὴν τῷ ἐνός φύσιν τῷ τε εἶναι καὶ τῷ εἶναι ἐκάστω τῶν ὄντων αἰτίαν εἶναι, διὰ τὸτο ἀρχὴν αὐτὴ τὴν κυριωτάτην πάντων τῶν ὄντων ὑπέθετο, καὶ δὲ τὰς ιδέας αἰτίας ἔλεγον τοῖς ἄλλοις τὸ εἶναι ὥσπερ ἐνός τι- νὰς ὄσας, καὶ καὶ τὸτο τῷ εἶναι τοῖς εἰς αὐτὰς ἀναγομένοις τε καὶ ὑπαγομένοις δύο δις ὄσας αἰτίας ("). ἐπειρῶντο δὲ καὶ ἐκθέσειν τὴν 25 χρωμένοι πάντα εἰς τὸ ἐν τε καὶ τὴν οἰκίαν ὅσιν ἀνάγειν, ὁ δὲ τρόπος αὐτοῖς τῆς ἐκθέσεως ἦν τοῦτος. τὸς καθ' ἕκαστα ἀνθρώ- πους προχειρίζομενοι ἐπεσκόπων τὴν ἐν ἅπασιν αὐτοῖς ὁμοιότητα, καὶ ταύτην εὐρίσκοντες μίαν καὶ τὴν αὐτὴν ἐν πᾶσιν ὅσων καθὸ ἀν- θρωποι, ἐς ταύτην τὴν ἐνάδα πάντας ἀνήγον καὶ τῇ τῷ ἐνός μετοχῇ τὸς ἀνθρώπους ἔλεγον εἶναι, καὶ τὸ ἐν τῷτο ἐπὶ τοῖς ἀνθρώποις αὐτοῖς ἀν- θρωπον ἔλεγον· ὁμοίως πάλιν ἐπὶ ἱππων κυνῶν καὶ τῶν ἄλλων 30 ἐπὶ αὐτῶν. ἀλλὰ καὶ τὸς ἀνθρώπους πάλιν ἐπὶ τὸς κύνας καὶ τὰ ἄλλα ζῶα ἐκτιθέμενοι, πάλιν ἐλάμβανον τέτοις τὸ εἶναι ζῶας κατὰ τι ἐν, ὁ ἐν αἰτίαν τε αὐτοῖς τὸ εἶναι ζῶας ἐτίθετο, καὶ δὲ καὶ πάλιν ἐνάδα τινα ἐποῖον καὶ ιδεάν, καὶ τὸτο ἔλεγον τὸ αὐτοζῶον, εἰς ἣν ἀνήγον τὰ ζῶα. ὁμοίως δὲ πάλιν καὶ τὰ ζῶα λαμβάνοντες καὶ φυτὰ καὶ τὰ ἄλλα σώματα, ἐνός εὐρίσκοντες μετυσία ταῦτα ὅσας ὄντα, ιδεάν τινα καὶ ἐνάδα ὅσας λαμβάνοντες τὴν αὐτοσύνην, ὑπὸ μίαν ταύτην πάλιν ἀνήγον πάντας τὰς ὄσας. ὅτω δὲ πάλιν τὴν ὅσιν καὶ τὴν ποιότητα ἐν τῇ τῷ ὄντος μεταχέσει λέγοντες ὄντα

1. αὐτὸν M. || 3. καὶ post καὶ om A. || 8 — 19. apud Asclep. || 13. ἐν αὐτοῖς Asclep. || 15. καὶ οἷς ἐκείναι, πόθεν Asclep. || 16. τούτοις δὲ ἐστὶν ὅσι δὲ ἐστὶν; τὸ Asclep. τούτοις ἦ ἐστὶν A. || 28. διὰ τὸ μέγα καὶ τὸ μικρὸν Asclep. || 33. λέγων om Asclep. || 37. ἐνταῦθα Asclep. || 38. ἐνεργῶν κατὰ τόπον Asclep.

9. ἀπὸ αὐτοῦ M. || 12. διαφύσιν A. || 12. ἢ M. || 23. εἰς αὐτὴν αὐτὴν L. || 24. αὐτοῖς V. || 26. καθὸ ἀνθρώποι om L. || 27. εἰς ταύτην τὴν τῆς ὁμοιότητος ἐνάδα πᾶσι ἀνήγον L. || 28. καὶ τὸτο τὸ ἐν τῷ ἐνὶ L. || 29. ἔλεγον· αὐτοῖς καὶ ἐπὶ ἱππων καὶ κυνῶν καὶ βοῶν καὶ τῶν L. || καὶ om AM. || 30. ἐπὶ καὶ A Asclep. || κύνας καὶ τὸς ἱπποὺς καὶ τοὺς βόας καὶ τὰ ἄλλα σώματα ζῶα L. || 31. τούτοις om L. || 32. τῇ τῷ L. || 33. καὶ αὐτοζῶον τὸτο δὲ ἔλεγον, καὶ ἐνάδα τὸτο ἐποῖον, εἰς L. || 34. τὰ post καὶ om M. || 36. καὶ ἐνάδα ὅσας om L. || ιδεάν τὴν αὐτοσύνην λαμβάνοντες εἰς ταύτην πάλιν ἀνήγον τὰς ὄσας πᾶσας L. || 38. ποιότητα καὶ τὸ ποσὸν μετυσία τῷ ὄντος αὐτοῖς ἐποῖον καὶ πάντα ὄντα καλῶντες εἰς τὸ ἐν τῷτο ἀνήγον καὶ ἀρχὴν πάντων ἐτίθεν αὐτὸ καὶ κυρίως ὅσιν τὸτο ἐνός ζῶον. τὸτο γὰρ L.

εἶναι, αὐτὸ τι ἐν ποιῶντες, πάντα τὰ ὄντα εἰς ἐν τῷτο ὑπῆγον. καὶ ὅτως αὐτοῖς ἐφοδεύουσι καὶ τῇ ἐκθέσει χρωμένους πάντα τὰ ὄντα εἰς τὸ ἐν καὶ τὴν ἀρχὴν ἀνάγεαζ ἐδόκει. τῷτο γὰρ καίτοι δοκῶν ὑπ' αὐτῶν λαμβάνεσθαι τε τῇ ἐκθέσει καὶ δείκνυαζ ὡς φανερόν τ' πάντα γίγνεαζ ἐν, ὅ φησιν ὅτως γίγνεαζ ὡς οἶον. ὅ γ' ὅταν 5 ἐκθέμενοι τινα πλείω, καὶ κοινωῖαν τῶτων κατὰ τι λαβόντες, τῷτο ἐν τε ποιήσωσι καὶ ἰδέαν, καθὼς ἡ κοινωῖα καὶ ἡ ὁμοιότης ἐκείνοις γίγνετ' αὐτοῖς, αὐτὰ τὰ ἐκτεθέντα ἐν, οἷον οἱ ἄνθρωποι ἢ ἄνθρωποι· ἀλλ' αὐτὸ μὴ ἄνθρωπος ἐν τι ἔξαι δεικνύμενος ὑπ' αὐτῶν ἐκ τῆς ἐκείνων πρὸς ἀλλήλα ὁμοιότητος, ὅτοι δὲ οἱ πολλοὶ ὄχ' ἐν. ὥς 10 ὅ τὰ πολλὰ καὶ τὰ πάντα ἐν γίγνετ', καὶ συγχωρήσῃ τις αὐτοῖς πάντα ἃ λαμβάνουσιν, ἀλλὰ πρὸς ἐν τι γηγόνοντα πολλὰ μέντοι ὄντα καὶ μένοντα. ὅ γ' οἱ πολλοὶ καὶ οἱ καθ' ἑκάστην ἄνθρωποι αὐτοῖς ἄνθρωποι ὄντες δείκνυντ' (ἄλλος γ' ἐκείνος τῶτων), ὅδε πάντα τὰ ὄντα αὐτοῖς καὶ αὐτοῖς, ἀλλὰ κοινὸν τι ἐπ' αὐτοῖς ὅτι πολλοῖς τ' 15 ἐν τε καὶ τ' ὄν. ὥς ὅδε δοθέντος αὐτοῖς καὶ συγχωρηθέντος τῷ πρὸς παραδείγματι τι ταῦτα γίγνεαζ, τ' αὐτοῖς, καὶ εἶναι τι ἐν ὅ μεταχέσει τὰ πολλὰ ταῦτα ἀλλήλοις ἢ καὶ τ' εἶδος ἢ καὶ τ' γένος λέγετ', ὅδ' ὅτως γίγνετ' τὰ πάντα ἐν, ἀλλὰ καθ' ἑκάστην ὁμοιότητα τῶν πολλῶν τῶτων αὐτὸ τι ἐν γίγνετ' καὶ ἐνάς τις, ὅ ταῦτα 20 ἐν. ἀλλ' ὅδε τῷτο, φησὶν, ἐπὶ πασῶν τῶν ὁμοιοτήτων οἷον τε δείκνυαζ καὶ λέγεαζ ὡς καὶ πᾶσαν ὁμοιότητα ὑπὸ τι ἐν εἶναι, ἂν μὴ καὶ τ' εἶδος ἢ γένος ὁμοιότης ἢ τῶν λαμβανόμενων· ἢ γ' καὶ τὴν ὅσιν καὶ τ' γένος τε καὶ τ' εἶδος ταυτότης τε καὶ ὁμοιότης ἰδέα, ἀλλ' ὄχ' ἢ καὶ τ' συμβεβηκός. πολλὰ γ' ἔξιν ἃ διὰ τινα ὁμοιό- 25 τητα ἀλλήλοις ὁμοίως λέγετ', τῷ μὴ εἶναι ταύτην τὴν ὁμοιότητα γένος ἢ εἶδος αὐτῶν ὅδε αὐτὸ τι ἐν ἔξαι ἐπ' αὐτῶν· τοιαῦτα δὲ ἐξί τα ἀποφατικῶς λεγόμενα. τ' γ' ὅ τρέχει κοινὸν μὴ καὶ ὅμοιον τῶτοις ὡν ἀληθῶς κατηγορεῖτ', ἀλλ' ὅτε γένος τῷτο ἔχει ὅτε εἶδος, ὅτε ἰδέα τις τ' ὅ τρέχει. πάλιν ἐπὶ καθημένων ἢ περιπα- 30 τῶντων ἢ τεθνεώτων ἢ φθειρομένων, ἐπὶ μυρίων ἄλλων, ἃ κοινοῦνται μὲν τίνος, ὅ μὴ ἐξί λαβεῖν ἐπ' αὐτῶν αὐτὸ τι ἐν. ἀλλὰ καὶ οἱ πατέρες καὶ κοινὴν μὲν τινα χέσιν πατέρες πάντες εἰσίν, ὅ καὶ ἐξί δὲ τι ἐν αὐτοπατὴρ. ἀλλὰ καὶ τ' τῶν τριγώνων τὰς ἐν ταῖς γωνίαις δυσὶν ὁρθαῖς ἴσας εἶναι καθάπερ μὲν ἐξί τῶν τριγώνων, ὅ 35 μὴ γένος. ὥς ὅ καὶ ἐπὶ πάντων ἐξί τῇ ἐκθέσει τ' ἐν λαμβάνον- τας, αὐτὸ τι ἐν ποιῶντας, εἰς τῷτο ἀναγαγεῖν τὰ πάντα, μόνων δὲ ἐφ' ὧν τ' κοινῶς κατηγορεῖμενοι καὶ καθόλου λεγόμενοι ἢ γένος ἢ εἶδος ἐξιν. ὅθεν καὶ ὅλον ὅτι ὅ καὶ ἄλλο τι αὐτοῖς ἐξί ἢ ἰδέα ἢ τὰ γένῃ καὶ τὰ εἶδη, ἢ κοινῶς τε λέγετ' καὶ συνωνύμως κατηγορεῖτ' ὡν 40 ἔξιν ἢ εἶδη ἢ γένῃ. τοσούτων ἐν ἀπέχει τῷ εἰς ἐν τι πάντα ἀνά-

γεαζ ὑπ' αὐτῶν, ὡς οἶον, ὡς μὴδὲ καὶ πᾶσαν ὁμοιότητα δύνααζ τ' ἐν ἐπὶ τῶν πολλῶν λαμβάνεαζ. τ' δὲ "ἐὰν διδῷ τις πάντα" 992a 11. δοκεῖ μοι προδεῖναι ἐνδεικνύμενος ὅτι μὴ συγχωρηθήσετ' αὐτοῖς, εἰ καὶ κοινωῖαν τινα τὴν πρὸς ἀλλήλα ὁμοίως ἀλλήλοις λέγεται τινα, ἢδὲ καὶ ἐν τῷδε ἐκείνο, ὡς πάντα τὰ ὑπ' αὐτὸ πρὸς ἐκεῖνο τ' εἶναι ἔχειν ὡς κεχωρισμένον αὐτῶν. ἢ τ' "ἐὰν διδῷ τις πάντα" σημαίνει ἂν τό, ἂν συγχωρή τις πάντα τὰ ὁμοίως ἀλλήλοις λεγόμενα καὶ ἐνάς τινος κοινωῖαν ὅτω λέγεαζ, καὶ συγχωροῖ τ' ἐν ἐπὶ πολλοῖς τοῖσιν εἶναι, ὅδε τῷτο ἔξαι ἐπ' ἄλλων τῶν ἢ τῶν ὡς γενῶν καὶ εἰδῶν κοινῶν· τὰ γ' ὅτως κοινὰ τε καὶ καθόλου μόνῃ ἰδέαν τινα, φησὶ, σημαίνειν δοκεῖ. καίτοι τῷτο γε ἐν ἐνάς ἀδύνατον· συμβαίνει γ' ἐνια τῶν κοινῶς κατὰ τινων κατηγορουμένων μὴ δὲ νααζ γένῃ εἶναι τῶτων ὡν κοινῶς κατηγορεῖτ'. τοιαῦτα γ' τὰ πολλαχῶς λεγόμενα. λέγοι δ' ἂν μάλας αὐτὰ διὰ τ' ὅν, ὅ ἐκεί- 12. νοι μὴ ὡς γένος τι κοινὸν τῶν ὅλων λαμβάνοντες ἰδέαν ἐποῖον τ' αὐτοῖς καὶ αὐτοῖς, καὶ εἰς τῷτο πάντα ὑπῆγον. εἰ δὲ μὴ ἐξί γένος τ' ἐν, ἀλλὰ τῶν πολλαχῶς λεγόμενων, ὅλον ὡς ὅδε ὁμοιώτης αὐ τοῖς ὅσιν ἐσιώδης καὶ τῷτο εἶη. Alex.

(*) λέγομεν ἐν ἡμεῖς πρὸς αὐτὸν ὅτι καὶ πάντῃ ἀκριβῶς λέ- γουσι περὶ τῆς πρώτης ἐνάδος. φησὶ γ' ὅτι πάντα ὀρεγόμενα αὐτῷ ἀπέγραψεν πρὸς αὐτόν. εἰ τοῖνυν ἑτερόν ἐξί τ' ὀρεκτὸν παρὰ τ' ὀρεγόμενον (ὅδεῖς γ' ὀρέγετ' ὅ ἔχει), φανερόν ὅτι ἑτερόν τι ὑπο- τίθετ' τὴν πρώτην ἐνάδα ἢ φασιν ὀρεκτόν, πρὸς ἢν πάντα τὰ ὄντα ἐπεγραμμένα ὑπάρχουσι. διὸ καὶ αὐτὸς ἐπεδέχετο αὐτὸς λέγοντας τάγαθόν ὅ πάντα ἐφίετ'. Asclep.

"ὅδενα — ἀριθμῶς." τίνα μὴ τὰ μὴ τὸς ἀριθμῶς, αὐτὸς ἐπι- 992b 13. φέρετ' μήκη γ' καὶ ἐπίπεδα καὶ σφαιρά. διαίρωντες γ' εἰς ταῦτα τὰ ὄντα οἷ τε Πυθαγόρειοι καὶ Πλάτων ἀρχὰς μὴ τῶν ὄντων καὶ πρώτα τὸς ἀριθμῶς ἔλεγον, μὴ δὲ τὸς ἀριθμῶς ἔτασσον μήκη καὶ μὴ ταῦτα ἐπίπεδα, εἴτα τὰ σφαιρά, ὡς ὅ καὶ ὄντα ταῦτα ἀριθμῶς. ὡς δὲ ταῦτα πρὸς ἀλλήλα τάξεως ἔχει, ὅλον ὡς καὶ ἀρχαὶ αὐτῶν ἔξιν πρὸς ἀλλήλας· εἰσι γ' κατ' αὐτὸς ἐκάστη τῶτων οἰκείαι ἀρχαί· ἐτίθεντο γ' καὶ τῶτων ἰδέας, αἱ ἢδὲ τῶν μὴ τὸς ἀριθμῶς ἀρχαί. ἀλλ' εἰ ἀρχαὶ μήκους καὶ ἐπιπέδου καὶ σφαιρῶ τ' αὐτόμικρος καὶ τ' αὐτόπλατος καὶ αὐτοσφαιρῶν, τίνος φύσεως καὶ δυναμῶς με- τέχουσι καὶ τὸς τὰς ἰδέας τιθεμένους, ὅγον εὐρεῖν (*). ὅτε γ' ἰδέαι ταῦτα, ἐπεὶ αἱ μὴ ἰδέαι ἀριθμοὶ ταῦτα δὲ ὅ καὶ ἀριθμοί· τὴν γ' μὴ τὸς ἀριθμῶς τάξιν αὐταῖς εἶχε ταῦτα. ἀλλ' ὅδε τ' βραχυ καὶ μακρόν καὶ στενὸν καὶ πλατὺ καὶ βαθὺ καὶ ταπεινόν, αἱ ἀρχαὶ τῶτων, ἐκτέτι ἀριθμοί. ἀλλ' ὅδε ἐν τοῖς μαθηματικῶς ἔξαι ταῦτα, ὅ μεταξὺ ἐτίθεντο ἐκείνοι τῶν τὰ ἰδεῶν καὶ τῶν αἰδητῶν· τὰ γ' ἐξ

6. λαμβάνοντες M. || 12. τι καὶ γηγόνοντα A. || μὴ τὰ ὄντα A. || 16 — 30. apud Asclep. || 16. τὸ καὶ πρὸς M. || 19. ἀλλὰ — 21. & om A. || 20. ἐν γίγνετ' καὶ ἐνάς τις ὁμοιότης· ὅ γὰρ ταῦτα ἐν. ἀλλ' Asclep. || 22. γιγνέσθαι Asclep. || ὁμοιότητα αὐτὸ τι ἐν εἶναι καὶ μὴ Asclep. || 28. γὰρ ὅτε ἔχει κοινὸν M. || ὁμοίως A. || 29. ἀληθῶς A. || 34. τὴν κατὰ M. || *trianguli internus angulus duobus rectis esse aequalis* Sepulv. lege τὰς ἐπὶ τὸς γωνίας δυσὶν. || 40. *species, quae communiter dicuntur et univocae* Sepulv. lege εἶδη, ὅ κοινῶς.

9. καὶ συγχωροῖτο ἐν M. || 12. τίνα φύσεως σημαίνει M. || 18. τῶν om M. || 28 — 38. om L. || 30. τὸς μὴ ἀριθμῶς F. || 31. σφαιρά καὶ ἐκ A. || 40. μικρόν M. || ἀρχαὶ αἱ τῶτων M.

ἐκείνων μαθηματικά, ὥς αἱ ἀρχαὶ αὐτῶν. τὰ μὲν γὰρ μαθηματικά
 ὅτε ἀρχαὶ καὶ διαμετὰ καὶ πολλὰ, ἐκεῖνα δὲ ἀρχαί τε καὶ ἀδιαίρετα καὶ
 αἰ αὐτῶν ἑκάστα. ἀλλ' ὅδ' ἐφάρτα ταῦτα· ἀρχαὶ γὰρ καὶ ἀφάρτα
 ταῦτα. πάλιν ὅν τετάρτη φύσις τῶν ὄντων ἔστι αὐτοῖς αὕτη καὶ
 τέταρτον τι γένος παρὰ τὰ τρία τὰ ὑπ' αὐτῶν τιθέμενα, ἃ ἦν αἱ 5
 ἰδέαι, τὰ μαθηματικά, τὰ αἰσθητά. αἱ γὰρ τῶν μαθηματικῶν
 ἀρχαὶ πάντων τέτων διάφοροι· ὅτε γὰρ ἰδέαι ὅτι μὴ ἀριθμοί, ὅτε
 τῶν λοιπῶν δύο, προεῖρη. ταῦτα γὰρ ἐν λέγουσιν εἶναι καὶ τὴν τέ-
 ξιν αὐτοῖς τὴν προεξημένην ἀποδιδόασιν. ὅτε δὲ πῶς ἔστιν ὅτε ἐν
 τίνι φύσει τῶν ὄντων ἔστι κατ' αὐτὸς, οἷον τε εἰπεῖν. τὰ μὲν γὰρ 10
 φύσει ὄντα ἐστὶν αὐτοῖς ἢ ἰδέαι ἢ μαθηματικά ἢ αἰσθητά, τὰ δὲ
 αὐτομήκος καὶ τὰ αὐτοεπίπεδον καὶ αὐτοσφαιρὸν ἰδέαι μὴ ἔχον, ὅτι
 αἱ μὲν ἰδέαι ἀριθμοὶ κατ' αὐτὸς, ταῦτα δὲ ἔλεγον μετ' αὐτὸς τὸς
 ἀριθμῶς εἶναι. ἀλλ' ὅδ' ἐματὰξ· ματὰξ γὰρ τὰ μαθηματικά
 κατ' αὐτὸς. ἦν δὲ καὶ πολλὰ, καὶ πολλὰ δὲ τὰ αὐτομήκος ἢ τὰ 15
 αὐτοεπίπεδον ἢ τὰ αὐτοσφαιρὸν. ἀλλ' ὅδ' ἐν τοῖς αἰσθητοῖς ταῦτα
 καὶ φάρτοις· ὅδ' γὰρ τέτων τι κυρίως ὄν. φαίνει γὰρ τετάρτον τι
 γένος τῶν ὄντων γινέσθαι κατ' αὐτὸς. Alex.

(·) εἰ τοίνυν τὰ μεγέθη δεύτερα ὑπάρχουσιν τῶν ἀριθμῶν,
 αἱ δὲ ἰδέαι ἀριθμοί, δηλονότι ὅτι ὑπάρχουσιν μεγεθῶν ἰδέαι. λέγο- 20
 μεν ὅν πρὸς αὐτὸν ὅτι παραλογίζῃ ἡμᾶς ἐκ τῆς ὁμωθυμίας· αἱ μὲν
 γὰρ ἰδέαι τῶν μεγεθῶν ὑπάρχουσιν, ἐπειδὴ ἐκεῖνα τῶν ἀριθμῶν ἔκ
 εἰσι δεύτεραι· τὰ γὰρ αἰσθητά μεγέθη ὑπάρχουσιν δεύτερα τῶν ἀριθ-
 μῶν, ἔκ ἰδέαι τῶν μεγεθῶν. Asclep.

992· "ἄλλως — εὐρεῖν." ὁ λόγος τοῦτος. ὡς μὴ εἰσι κοινὰ ἀρχαί, 25
 16· τῶν ἀδύνατον κοινὰς τινὰς ἀρχὰς εὐρεῖν· τῶν δὲ ὄντων ἔκ εἰσι
 ἀρχαὶ κοινὰ, ὥς τε καὶ ἀδύνατον αὐτῶν εὐρεῖν κοινὰς ἀρχὰς. ὅτι
 δὲ τῶν ὄντων ἔκ εἰσι ἀρχαὶ κοινὰ τε καὶ αἰ αὐταί, τὰ δὲ ὄντα
 πολλαχῶς λέγει, τῶν ὄντων ἄρα ἔκ εἰσι ἀρχαὶ αἱ αὐταί. ὅτι
 δὲ τὰ ὄντων πολλαχῶς λεγόμενων, ἐν πολλοῖς εἴρη. αἰτία δὲ 30
 αὐτὸς ὅτι ἐξήντων ἀρχὰς τῶν ὄντων μὴ πρότερον διελόμενοι αὐτὰ
 καὶ τὰ σημαζόμενα ἐκθέμενοι τῶ ὄντος. ἄλλως τε καὶ ἀποπτώτερον
 τὰς ταύτας τῶν ὄντων ἀρχὰς τὰς αὐτὰς ζητεῖν τὰς ἐξ ὧν
 εἰσιν, αὐτὸ δὲ εἰσι ἢ τε ὕλη καὶ τὸ εἶδος· τοιαῦτα γὰρ ἄς ὑποτίθεν 35
 ἀρχὰς, ἢ τε ἀόριστος δύας καὶ ἢ μονάς. ἔστι γὰρ τῶν ὄντων ὅδ' ἔκ
 ἔχει καὶ τὴν οἰκίαν φύσιν τοιαύτας ἀρχὰς καὶ σοιχεῖα, εἰ μὴ καὶ
 συμβεβηκός· ἐκ τίνος γὰρ ὕλης τὸ παῖν τι ἔστιν ἢ τὸ πάχειν· καὶ
 συμβεβηκός μὲν γὰρ καὶ ταῦτα ὕλην ἔχει (·). ὅτι γὰρ ταῖς ὑσείαις,
 ὡς ἔστι τις ὕλη, ταῦτα ὑπάρχει, καὶ τῶν ἄν εἴη τις ὕλη καὶ τῶν
 τοῦτων, καὶ αὐτὰ δὲ ὅ. ὁμοίως δὲ ὅδ' ἐκ τῶ εὐθέως ὕλη τις ἔστιν, 40
 ὅδ' ἔστι ἄλλαν παρὰ τὴν ὕσιν· διὰ τῶν γὰρ εἶπε μὴ εἶναι τέτων
 λαβεῖν τοιαῦτα σοιχεῖα, ὅτι μὴδὲ τὴν ἀρχὴν ἔστιν· τὰς γὰρ τοιαύ-
 τας ἀρχὰς τὰς ὡς σοιχεῖα καὶ ἐν ὑπάρχοντα καὶ ἐξ ὧν λέγεται τι

εἶναι, μόνος τῆς ὕσιν εὐρεῖν ἔστιν· μόνη γὰρ αὕτη τῶν ὄντων ὑπο-
 κείμενον, τὰ δ' ἄλλα ἐν ταύτῃ καὶ ταύτης τι. τὸ ὅν τῶν ἔκ ἔχον-
 των τοιαύτας ἀρχὰς ἢ ζητεῖν ἢ οἰεῖσθαι εὐρησθαι μάταιον. Alex.

(·) λέγομεν ὅν ὅτι τὸ μὲν ποιητικὸν καὶ τὸ τελικὸν πάντων τῶν
 ὄντων ἐστὶν αἰτία· ὁ γὰρ θεὸς πάντων ἐστὶν αἰτίος τῶν ὄντων, ὡς φησι
 καὶ αὐτός, καὶ τελικόν, διότι πρὸς αὐτὸν ἐπεσφραμμένα ὑπάρχουσιν
 πάντων μέντοι τῶν ὄντων ὕλη καὶ αἰτία ὑποτίθεσθαι ἔκ ἔστιν ἀληθές.
 καὶ Πλάτων μὲν συμβολικῶς ταῦτα ὑποτίθει· τὴν γὰρ δύναδα ἀρχὴν
 τῆς προόδου ὑπετίθετο, τὴν δὲ μονάδα τῆς ἐνώσεως, ἐπειδὴ καὶ
 ἄνωσιν ἔστιν ἐν πᾶσι τοῖς ὕσιν καὶ προόδου. Asclep.

"πῶς — σοιχεῖα;" ὅτι εἰ καὶ ἔστι κοινὰ πάντων τὰ τῶν ὄντων 992·
 σοιχεῖα, ἀδύνατον αὐτῶν μάθησιν καὶ ἐπιστήμην εἶναι, δείκνυσιν. δι' 24·
 ἦν δὲ αἰτίαν ἀδύνατον τῶν μαθεῖν τὰ πάντων σοιχεῖα, αὐτὸς ἐπὶ
 νεγκαν εἰπὼν "ὁ γὰρ γὰρ ὡς ὅδ' οἷον τε προϋπάρχειν γνωρίζοντας
 πρότερον." ὁ δὲ λόγος τοῦτος. ἀδύνατον τι τῶν ἔχοντων ἀρχὰς
 εἶδέναι μὴ τὰς ἀρχὰς εἰδέναι αὐτὰ· ὡς γὰρ διὰ τῶν ἀρχῶν ἢ
 γνωρίσι, ταῦτα ἀδύνατον εἶδέναι πρὸ τῆς τῶν ἀρχῶν γνώσεως.
 τῶν δὲ ὄντων πάντων εἰσι κατ' αὐτὸς ἀρχαὶ κοινὰ· ἀδύνατον
 ἄρα τῶν ὄντων εἶδέναι τι μὴ πρότερον τὰς ἀρχὰς μαθόντας (·).
 ἀλλὰ μὴν ὡς ἔχοντων ἀρχὰς ἀδύνατον τὰς ἀρχὰς μαθεῖν, ἀδύ-
 νατον τέτων ἐπιστήμην ἔχειν· ἀδύνατον δὲ τὰς τῶν ὄντων ἀρχὰς
 μαθεῖν, ἀδύνατον ἄρα τῶν ὄντων ἐπιστήμην ἔχειν. ὅτι δὲ ἀδύνα-
 τον τὰς τῶν ὄντων ἀρχὰς μαθεῖν, δείκνυσιν ὅτως. πᾶσα μάθη-
 σις ἐκ προγνωσκομένων γίνεσθαι· ὡς γὰρ καὶ ἀρχόμενος τῶν Ἰστέρων
 Ἀναλυτικῶν εἶπε, "πᾶσα διδασκαλία καὶ πᾶσα μάθησις διανοητικὴ
 ἐκ προϋπαρχούσης γίγνεται γνώσεως." ἃ μὲν γὰρ μαθάνει τις ἐκ
 εἰδώς, ταῦτα ἔκ οἷον τε προγνωστικῶν· ἀλλὰ μέντοι τινὰ ἀναγ-
 καῖον προγνωστικῶν δι' ὧν γνωρίσει τὰ δι' ὧν ἢ μάθησις· ὁ γὰρ
 γεωμετρεῖν μαθάνων, ὡς μὲν ἔστιν ἢ γεωμετρία ἐπιστήμη, τέτων
 ὅδ' ἐκ προγνωστικῶν ὅτε τῶ μαθάνων ἀρχὴ, ἀλλὰ μέντοι τινὰ
 οἷον ἐκ ὧν γνωρίσει τὰ δι' ὧν ἢ διδασκαλία, οἷον μείζον ἑλαττον
 ἴσον, εὐθεῖα κεκλυσμένον, ἀλλὰ καὶ μήκος ἐκτοῖον καὶ πλάτος καὶ σώ-
 ματος. εἰ δὲ πᾶσα μάθησις ἐκ προγνωσκομένων ἄλλων τινῶν,
 καὶ τῶν μαθανομένων, δεήσει καὶ τὴν τὰς τῶν ὄντων ἀρχὰς μαθη- 35
 σόμενον ἄλλα τινὰ εἶδέναι. ἀλλ' ἦν ἀδύνατον· πᾶν γὰρ ὅτι ἂν
 εἰδέναι ληφθῇ, ὅν τι ἔστι καὶ ὑπὸ τὰς τῶ ὄντος ἀρχὰς, ἀδύνατον
 δὲ ἐκ τῶ τῶν ὄντων εἶδέναι πρὸ τῶ τὰς ἀρχὰς μαθεῖν αὐτὸ. ἢ ὅτι
 προσιδῶς ἔστι ἃ μαθάνει, ἢ ὅτι μαθήσει. ὅτι δὲ πᾶσα μάθησις
 ἐκ προγνωσκομένων, εἰδεῖε λαβὼν τὰς μαθήσεις. ἢ γὰρ δι'
 ἀποδείξεως τι μαθάνομεν ἢ δι' ὁρισμῶν ἢ δι' ἐπαγωγῆς. καὶ ἔστι
 τινὰ καὶ ἐν ταῖς δι' ἀποδείξεως διδασκαλίαις γνωρίζομενα ὑπὸ τῶ
 μαθάνοντος, ἀλλὰ ὅντα τῶν ἀποδεικνυμένων· τοιαῦτα γὰρ τὰ
 ἀξιώματα, φυσικαὶ τινες ὕσαι ἐκτοῖαι καὶ προτάσεις ἀμμοί, οἷον

11. ὅπος M. || 25 — b 6. apud Asclep. || 28. αὐταί, τὰ — 30. ὅν M¹ Asclep., αὐταί, ὅλον ἐκτίθει τῶν A. || 30. δι] δὲ A¹. || 31. αὐτὰ
 M¹, αὐτὰς A. || 43. ὡς M Asclep., ὡς A.

2. καὶ ταύτης et 11. τὰ om M. || 16. αὐτῶν F. || 28. τὰ] τὸ A. || ὁ γεωμέτρης μαθάνων A.

ὅτι τὰ τῶν αὐτῶν ἴσα καὶ ἀλλήλοις ἴσα, ἢ ὅτι ἐπὶ πάντες ἢ κατὰ φάσεις ἢ ἀποφασίς, ἢ ὅτι τὸ ἀγαθὸν ὠφέλιμόν ἐστι τῇ αὐτῇ φύσει καὶ πάντα δὲ ἢ διὰ συλλογισμῶν γινώσκεις διὰ προγινώσκοντων· διὰ τῶν προτάσεων αὖς ὁμολογεῖσθαι τε καὶ κείῳ δεῖ. καὶ ἢ δι' ὁρισμῶν δὲ ἐκ προγινώσκοντων γίνεσθαι· ὁ γὰρ μαθητὴν τὴν τῷ 5 ἀνθρώπῳ ὁρισμὸν, ὅτι ἐστὶ ζῶον πεζὸν δίπουν, ὃ προγινώσκει μὴ ὅτι ταῦτα ἐστὶν ὁ ἀνθρώπος, ἔκαστον δὲ τούτων γνωρίζει, τὸ ζῶον, τὸ πεζόν, τὸ δίπουν, ἢ ἔκ ἀν μάλιστ' ὅτι ταῦτα ὁ ἀνθρώπος ἐστίν. ὁμοίως δὲ καὶ ἢ δι' ἐπαγωγῆς διδασκαλία τὸ μὴ καθόλου βάλει διδάσκειν, δι' ὧν δὲ διδάσκει. (ἐστὶ δὲ ταῦτα τὰ καθ' ἑκάστην), ταῦτα 10 δεῖ γνωρίζειν τὸν μαθητὴν. εἰ δὲ ὅπως μὴ πάντα διδάσκαλι, οἱ δὲ τὰς πάντων τῶν ὄντων ἀρχὰς ζητῶντες καὶ διδάσκειν λέγοντες ἀναρῶσι τὸ δύνασθαι τι γνωρίζειν καὶ εἰδέναι τὸν μαθητὴν, ἀσπρῶσι καθόλου διδασκαλίαν τε καὶ μάθησιν. τὸ δὲ "ἢ πάντων ἢ τινῶν" εἶπεν, ὅτι ἐν τῇ ἀποδείξει καὶ ἐν τῷ συλλογισμῷ ἐπιδέχεται 15 ἀμφοτέρως τινὰ τὰς προτάσεις προγινώσκων τε καὶ γνωρίζων, ὁμοίως καὶ ἐν τῷ ὁρισμῷ πάντα γνωρίζειν καὶ προγινώσκων τε καὶ ὡς ὁ ὁρισμὸς· καὶ ἢ ἐπαγωγῇ δὲ διὰ πάντων γνωρίμων ἢ προγινώσκοντων. ἢ πάντων, ὡς ἐν τοῖς ὁρισμοῖς καὶ ἐν ταῖς ἐπαγωγαῖς, τινῶν, ὡς ἐν ταῖς ἀποδείξεσιν. Alex.

992^b 26. (" καίτοι κοινὰς ἀρχὰς, καθάπερ αὐτὲς λέγεις, ἀπὸ φύσεως ἢ διὰ τῶν κοινῶν ἐνοίων ἢ δι' ἀναλογίας, ἦγον ἐξ ἀποφασίως. ὅπως τοῖνυν καὶ αὐτὲς ἐν τῇ φυσικῇ Ἀκροάσει (2 1) πεποίηται· ἐξ ἀναλογίας γὰρ πῶς ἐνοιοῦν ἡμῖν τῆς ὕλης δέδωκε, φάσκων ὅτι ὁν τρόπον ὁ χαλκὸς πρὸς ἀνθρώπων καὶ λέβητα καὶ ξύλον καὶ πρὸς καὶ κλίνην, τῶτον καὶ ἢ ὕλη πρὸς τὰ φυσικὰ πράγματα. Asclep.

992^b 33. "ἀλλὰ — ἴσα." ἀνελὼν τὸ εἶναι μάθησιν εἰ τῶν ὄντων πάντων κοινὰ ἀρχαὶ καὶ αἰτίαι, διδάσκει τὸν ὅτι μὴδὲ χωρὶς διδασκαλίας σύμφυτον τὴν γνῶσιν ἔχειν αὐτῶν οἷόν τε, ὡς μὴ δεῖται 30 διδασκαλίας εἰς τὴν ἐπιστήμην αὐτῶν, μὴδὲ προγινώσκοντων τινῶν. ("·) ἢ μὴ γὰρ τῶν κυριωτάτων γνῶσις κρατίστη τῶν ἐπιστημῶν, ἢ δὲ τῶν ἀρχῶν, αἱ τινες ἀπάντων τῶν ὄντων εἰσὶν ἀρχαί, γνῶσις τῶν κυριωτάτων ἐστὶ γνῶσις· κυριώτερον γὰρ δεῖ τὸ διότι ἐστὶ τι τῷ δὲ ἐκείνο ὄντος, διὰ δὲ τὰς ἀρχὰς τὰ μὴ τὰς ἀρχὰς 35 ἢ τῶν ἀρχῶν ἄρα γνῶσις ἢ τῶν ἐπιστημῶν κρατίστη. τὸ δὲ τὴν κρατίστην τῶν ἐπιστημῶν σύμφυτον ἔχοντας μὴ εἰδέναι, τῷτο παράλογον. ἀλλ' ὅτι μὴ αἰδέσθωμεν ἔχομεν σύμφυτον, ὃ λελήθαμεν

αὐτὸς, ὃ δὲ ὅτι βαδίζειν δύνασθαι· ὅτι δὲ τὴν τῶν ὄντων ἐπιστήμην ἔχομεν ἔχοντες αὐτῶν τὰς ἀρχὰς, ἢ ὅτι γε τὰς τῶν ὄντων πάντων ἀρχὰς ἐπιστάμεθα, λελήθαμεν αὐτὸς, καὶ ὃ δὲ ἐξεταζόμεντες καὶ ἐπιστήσαντες εἰπεῖν δύνασθαι. πῶς ἂν ἔν ἔχομεν ἐπιστήμην σύμφυτον τούτων ἢ μὴ ἴσμεν; δύνασθαι τῷτο καὶ ὡς ἀρέσκον αὐτοῖς τὸ σύμφυτον ἔχειν ἡμᾶς τὴν τῶν ὄντων ἐπιστήμην εὐδύναν· τῷτο δὲ, ἐπεὶ δοκῶσιν αὐτοῖς αἱ μαθήσεις ἀναμνήσεις εἶναι. Alex.

(') λέγομεν ἔν πρὸς αὐτὸν ὅτι σύμφυτον αὐτῶν ἔχομεν, 993^a ἀλλὰ λοιπὸν πίπτουσα ἢ ψυχὴ εἰς τὴν λήθην τῆς γενέσεως καὶ πλη-⁴ ρυμένη τῆς ἐντεῦθεν ἀχλύος ἐπιλανθάνεται καὶ σκοτιέται. εἰ γὰρ μὴ εἴχομεν, ἔκ ἀν ποτε μεμαθήκαμεν, καθάπερ εἶρη) ἐν τῷ Φαίδωνι. Asclep.

"ἔτι — ἀπορίαν." εἰ καὶ εἰσὶ πάντων ἀρχαὶ κοινὰ καὶ αἰ 993^a αὐταί, πῶς τις ταύτας γνωρίσει, ὅτι αἰδὲ τινὲς εἰσὶ καὶ ὅτι ἐκ² τούτων ἐστὶ τὰ ὄντα, εἰ μὴ προειδέη τινὰ δι' ὧν γνωρίζων τε καὶ δεικνύοντι δυνήσεται ὅτι εἰσὶν αἰδὲ; τί γὰρ μᾶλλον ὅτι αἰδὲ τινὲς ἀλλ' ἔχῃ αἰδὲ εἶσε) ὁ μὴ ἔχων πρὸς τὸ γνωρίζειν τὸ ζητῶμενον ἀρχὰς; ὃ γὰρ δὴ χωρὶς ἀμφισβητήσεως ὁμολογηθήσεται τὰςδε τινὰς πρὸς ἀπάντων εἶναι· ἀλλ' ὡς ἀμφισβητεῖται περὶ τῆς ζ' συλλαβῆς 20 πότερον αὐτῶν δεῖ διὰ τῷ ζ' καὶ α' γράφειν ἢ διὰ τῷ σ' καὶ δ' καὶ α' (·), ὅπως δὲ καὶ ἢ περὶ τῶν ἀρχῶν ἀμφισβήτησις ἂν εἴη. ἐγράφετο δὲ ταῦτα διὰ δύο πάλαι ἔκαστον αὐτῶν γραμμάτων, διὰ καὶ διπλάσια τῶν στοιχείων ταῦτα ἐκαλεῖτο, καὶ τὸ μὴ ζ' διὰ τῶν σδ', τὸ δὲ ε' διὰ τῶν κσ', τὸ δὲ ψ' διὰ τῶν πσ'. γνωρίσει γὰρ 25 τις αὐτὰ καὶ ζητήσει, εἰ ἀμφισβητούται, ἢ δι' ἑρισμῶν ἢ διὰ συλλογισμῶν ἢ δι' ἐπαγωγῆς, ἢ πάντα διὰ προγινώσκοντων δεικνύουσιν, ὡς προείρη). ἔοικε δὲ τὴν ἐν τῷ Μένωνι τὴν ὑπὸ Πλάτωνος ἀπορίαν εἰρημένην λέγειν ὡς δυναμένη ἀπορεῖσθαι πρὸς τὸς ἀπάντων τῶν ὄντων κοινὰς τινὰς καὶ τὰς αὐτὰς ἀρχὰς τίθεσθαι· τὰ 30 τοῖς γὰρ ἀνάγκη μὴ λέγειν τὰς ἀρχὰς διδασκᾶν. ὃ γὰρ δὴ λανθάνομεν αὐτὸς ἔχοντες τὴν κρατίστην τῶν ἐπιστημῶν, ἥτις ἐστὶν ἢ τῶν ὄντων ἀπάντων. τῷ δὲ τὸν τὰς τῶν ὄντων ἀρχὰς ἀγνοῦντα μὴδὲν δύνασθαι τῶν ὄντων εἰδέναι, οἱ μαθητὴν τὰς τοιαύτας ἀρχὰς ὃ δὲ ἂν εἴεν τῶν ὄντων προειδότες. ἀλλ' εἰ τῷτο, ὃ δὲ γνωρίζων ἂν δύνασθαι τὰς τῶν ὄντων ἀρχὰς, ὅτι ἐκεῖν εἰσὶν, εἰ καὶ ἀρεθεῖεν, τῷ γίνεσθαι μὴ τῷτο διὰ τῶν προϋπαρχουσῶν γνῶσεων, ταύτας δὲ ἀδύνατον ἔχειν τὸν μὴδὲν τὰς τῶν ὄντων ἀρχὰς ἔχοντα, τῷ καὶ τῶν αὐτὰς ἀρχὰς εἶναι, εἴη καὶ αὐτὰ τῶν ὄντων. τὸ δὲ "ἐκ τίνων

1. παρὸς ἢ κατὰ φάσεις ἢ ἢ ἀποφασίς M. || 6. ζῶον om M. || 11. διδασκαλία τὸ μὴ καθόλου βάλειται διδάσκειν, δι' ὧν δὲ διδάσκει ἐστὶ, εἰ M. || 16. τε — 17. προγινώσκειν om A. || 17. τὰς A. || 18. ἢ ἐπαγωγῇ δὲ om A in lacuna. || 19. ἐπαγωγῆς· ἢ τινῶν A. || 23. vid. Arist. Phys. Auscult. 1. || 30. γνῶσιν αὐτῶν ἔχειν M. || 32. τινῶν δεικνύουσιν· ἢ A. || 37. ἔχοντες A.

2. ἔχομεν om M. || γε) δὲ M. || 3. ἐπιστάμεθα αὐτοῖς λελήθαμεν καὶ M. || 5. et fortasse haec idcirco ab ipso dicta sunt, ut haec quoque parte ipsorum placida corrigeret, qui Sepulv. || 11. Plat. Phaed. cf. Menon. || 19 — 21. ὥστε ἀμφισβητεῖται περὶ τῆς ζ' συλλαβῆς πότερον διὰ τῷ ζ' γράφεται (ἢ ἕτερον φθόγγον εἶπεν), ἢ διὰ τῷ σ' καὶ δ'. τινὰ γὰρ τῶν βιβλίων ἀπὸ τῷ ζ' σμᾶ ἔχει γεγραμμένον. καλλίστην δὲ ἢ διὰ τῷ ζ' γραφῇ. ὅπως δὲ καὶ ἢ περὶ τῶν ἀρχῶν ἀμφισβήτησις ἂν εἴη. ἐγράφετο γὰρ πάλαι παρὰ τῶν παλαιῶν τινὲς συλλαβαὶ διὰ δύο γραμμάτων, ἕτερον δὲ τὸς φθόγγους τῶν δύο τῶν αἰς ἐκ φθόγγου κεράσονται δι' ἐνὸς στοιχείου ἔγραφον· ὅθεν καὶ διπλὰ ταῦτα ἐκαλεῖτο, οἷον τὸ ε' ἐκ τῷ κ' καὶ σ', τὸ δὲ ψ' ἐκ τῷ σ' καὶ δ'. L. || 19. τὴν ζ' συλλαβὴν A. || 21. δι' F, δὲ AM. || 24. σδ] σ' καὶ δ' MK. || 27. δὲ om A. || 28. δυναμένη AM. || 30. μὴ F. || 37. τῷ — 38. ὅπως om Sepulv.

ἐστὶ δὴλωτικὸν ἵσκειν αὐτῶν τῶν ἀρχῶν, ὁποίας ἐζήτουν ἐκεῖνοι
καινὰς πάντων· τὴν γὰρ ὕλην καὶ τὸ εἶδος ἐζήτουν. Alex.

993. (*) οἱ ἀγνοῦντες τὰ στοιχεῖα ἐξ ὧν σύγκειται ἡ σμᾶ' συλ-
λαβή, ὑδέποτε δύναντο γινῶναι· εἴτε ἐκ τῶ σ' σύγκειται εἴτε ἐκ
τῶ ζ' ἢ δ'. ὡς περὶ γὰρ ἦν ἀδύνατον τὸ τί τῶν Ἀλεξανδρέων, ὡς φη-
σιν ὁ ἡμέτερος φιλόσοφος. Asclep.

993. "ἔτι — αἰσῶσιν ἔχει;" καὶ τὸτο πρὸς τὸ μὴ τὰς αὐτὰς ἀπάν-
των ἀρχὰς εἶναι καὶ στοιχεῖα λέγει. εἰ γὰρ εἴεν πάντων τῶν ὄντων
καινὰι τινες ἀρχαί, ὁ μαθὼν ταύτας πάντα ἀν δι' αὐτῶν γνωρι-
ζειν δύνατο τὰ ὄντα. ὡς γὰρ ὁ τὰ γράμματα καὶ τὰ στοιχεῖα εἰδώς 10
πάντα γνωρίζει καὶ πάσας τὰς ἐξ αὐτῶν συγκεκμησας φωνάς, ὥτως
ἀκολουθεῖ καὶ τῷ τὰς τῶν ὄντων ἀρχὰς εἰδότηι τὰ ἐξ αὐτῶν ὄντα
γνωρίζει δι' αὐτῶν. εἰ δὲ τὸτο, δυνήσεται ὁ τὰς ἀρχὰς εἰδώς
ταύτας καὶ τὰ αἰσῶσιν γνωρίσει· ἐξ ἐκείνων γὰρ καὶ ταῦτα, εἴγε
ὄντα (*). πῶς ἔν ὁ μὴ ἔχων τὴν αἰσῶσιν γνωρίσει τὰ αἰσῶσιν; 15
αἰσῶσιν γὰρ τὰ αἰσῶσιν καὶ ἐκ ἄλλῃ τινὶ γνωρίζεται· ἀκολουθεῖ δὲ τῷ
τὰς ἀρχὰς αὐτῶν εἰδότηι γνωρίζει αὐτὰ δι' ἐκείνων· εἴσετο δὲ τὰς
ἀρχὰς αὐτῶν ὁ τὰς καινὰς πάντων τῶν ὄντων ἀρχὰς εἰδώς, καὶ
μὴ ἔχη τὴν αἰσῶσιν (ὅ γὰρ δὴ αἱ τῶν ὄντων ἀρχαὶ αἰσῶσιν). ὡς
γὰρ τὰ μὴ αἰσῶσιν διὰ τῶν ἀρχῶν γνωρίζει, ὥτω γνωρίσει καὶ τὰ 20
αἰσῶσιν δι' αὐτῶν, εἰ ὁμοίως καὶ τούτων ἐκεῖνα ἀρχαί. ὡς γὰρ αἱ
σύνθετοι φωναὶ πάσαι, ὧν τὰ αὐτὰ στοιχεῖα, ἐκ τῶν αὐτῶν σὺν-
κειτο στοιχείων, ὥτω καὶ τὰ ὄντα πάντα ἐκ τῶν αὐτῶν στοιχείων ἔσται
γνωρίσιμα, εἰ τὰ αὐτὰ πάντων αὐτῶν ἐστὶ στοιχεῖα. ὁ μαθόν-
τος δὲ αὐτῷ λέγειν ἀν ζήτων μὴ τὰς τῶ ὄντες ἢ δὲ ἀρχὰς τε καὶ 25
αἰτίας, δεικνύς δὲ διὰ τούτων ὅτι ἀγνοοῖ εἰσιν. δείξει γὰρ ὅτι
μηδὲ εἰσι πάντων τῶν ὄντων καινὰι τινες ἀρχαί, ὡς ἠγύοντο οἱ εἰς
τὸ ἐν πάντα πειρώμενοι διὰ τῶν κοινῶν ἀνάγειν ὁμοιοτήτων, ἀλλ'
εἰσιν αἱ ζητούμεναι ὑπ' αὐτῷ τῷ ὄντος ἢ δὲ ὅλον ἀρχαὶ καινὰι πάν-
των ἀρχαὶ αὐτοῦ· ἀλλ' αἱ τῆς ὕλης καὶ ὅσαι ὁμοίως καὶ τῶν ἄλλων 30
τῶν παρὰ τὴν ὕλην ὄντων ἀρχαί, γιγνόμεναι πῶς καὶ ἐκείνων ἀρχαὶ
τῷ καὶ τῶν ἄλλων τῶν ὄντων ἕκαστον παρὰ τῆς ὕλης τὸ εἶναι
ἔχειν. Alex.

993. (*) ὁ γὰρ ἐκ γενετῆς τυφλὸς ἢ κωφὸς εἰδώς τὰς καινὰς
ἀρχὰς εἴσετο καὶ περὶ χρωμάτων καὶ ψόφων. λέγομεν ἔν πρὸς 35
τὸτο ὅτι ἐὰν εἶδε τὰς καινὰς ἀρχὰς, εἰ καὶ μὴ ὡς ψόφος εἶδεν ἢ
ὡς χρώματα, ἀλλ' ἔν ὡς ὄντα εἶδεν αὐτὰ καὶ ὡς ἔχοντα ὑπαρξιν,
ὡς περὶ καὶ αὐτὸς φησὶ ὡς Ἀριστοτέλης, ὅτι ἴσμεν καὶ τὴν ἰδίαν ἀνθρωπὸν
καὶ πάντας ὡς ζῶον λογικὸν ὄντα ὑπάρχοντας. Asclep.

"ὅτι — πάντες." ἐν τῇ Φυσικῇ Ἀκροάσει (23) εἰς τέσ-
σαρα εἰδη αἰτίων ἀνήχθη ὑπ' αὐτῷ τὰ αἰτία πάντα. ὁ βολόμενος
καὶ νῦν πιπρώσας ἦλθεν ἐπὶ τὰς τῶν περὶ αἰτίων εἰπεῖν δόξας,
ἐξετάζων εἰ μὴ τις ἄρα αὐτῶν ἄλλο τι εἶδος ἐζήτησεν αἰτίων· καὶ
εὗρε πάντας τὺς περὶ αἰτίων εἰρηκότας τούτων τι τῶν εἰρημένων
αἰτίων λέγοντας αἰτίον, τὺς μὲν τινὰς ἐν ἐξ αὐτῶν, ὡς οἱ τὸ ὕλη-
κὸν αἰτίον ἀποδιδόντες, τὺς δὲ δύο, τὺς δὲ τρία, ὧν οἱ μὴ τὸ ποιη-
τικὸν πρὸς τῇ ὕλῃ ὑπελάμβανον, ὡς Ἀναξαγόρας τε καὶ Ἐμπε-
δοκλῆς, οἱ δὲ τὸ εἶδος, ὡς οἱ τὰς ἰδέας, οἱ δὲ καὶ ἀμφοτέρων πῶς
ἐφῆπτοντο, τὸ τε ποιητικὸν καὶ τὸ καὶ τὸ εἶδος, ὡς ἔρεϊ περὶ Ἐμπε-
δοκλέως. πλὴν ὑδεῖς γε ἔξω τούτων τῶν εἰδῶν ἄλλο τι εἶδος αἰτίων
ἐζήτησεν ἢ ὑπέθετο, ἀμυδρῶς μέντοι περὶ αὐτῶν εἶπον πάντες καὶ
ὁ διηρθρωμένος. καὶ γὰρ Πλάτων τῶν τεσσάρων μνημονεύων αἰτίων
εὐρεθείη ἂν, καὶ Ἐμπεδοκλῆς τῶν τριῶν, ὡς ἔρεϊ, ὁ σαφῶς δὲ ὁδὸν
διωρισμένως (*). αἰτίαν δὲ φησὶ τὴν περὶ τῶν αἰτίων ἀδιαρθρώ-
τως αὐτὸς εἰρηκεῖν, καίτοι τούτους ἐπιβάλλοντας, τὸ μηδέπω τῶν
καὶ φιλοσοφίαν ἐπιστήμην τινὰ πρὸ Ἀριστοτέλους ἀκριβῶς εὐρήσας,
ἀλλ' ἔτι ἀδιαρθρώτως, ὡς περὶ οἱ ψευδίζοντες τὰς φωνὰς λέγουσιν,
ὥτω δὲ καὶ τὺς πρὸ αὐτοῦ περὶ φιλοσοφίας λέγειν. ὅτι δὲ ταῦτα
ἔλεγον ὁ διαρθρῶντες, Ἐμπεδοκλῆς μέμνηται λέγοντας τὸ ὅσον καὶ
τὴν λόγον ὅσον εἶναι, καὶ τὴν ὕλην· ἢ μὴ γὰρ ὕλη κοινὴ καὶ τοῖς ἄλ-
λοις κατ' αὐτόν (τὰ γὰρ τέσσαρα στοιχεῖα), ὅσον δὲ ἐν τῇ ποιῇ τῶ-
των καὶ ποσὴ κράσει φησὶ γίγνεσθαι, λέγων

ἢ δὲ χθὼν ἐπίηρος ἐν εὐτύκτοις χοάνοις

τὰς δύο τῶν ὀκτώ μερέων λαχεῖ Νήκετος ἀγλήη,

τέσσαρα δ' Ἐφαίσσιο· τὰ δ' ὅσα λεῖκα ἐγένοντο.

εἰ δὲ τοῖς ὅσοις καὶ τὴν λόγον, ταῦτάς καὶ τὸ εἶδος καὶ τὸ τί ἦν εἶναι
(τὸτο γὰρ ἐστὶν ὁ λόγος), τὸ ὅσον εἶναι κατ' αὐτόν, δηλοῦν ὡς καὶ
τῇ σαρκὶ καὶ τῷ νευρῷ καὶ ἐκείνῃ τῶν ὄντων, ὅλον λίθῳ ἔστω, καὶ
τὴν λόγον καὶ τὸ εἶδος· ἢ γὰρ ἐπὶ πάντων τὸ εἶδος καὶ ὁ λόγος αἰτίος τῷ
ἕκαστον εἶναι ὁ ἐστίν, ἢ ἐπ' ὑδένος. διὰ γὰρ τὴν λόγον καὶ διὰ τὸ εἶδος
ἢ διαφορὰ καὶ ἐν τοῖς ὅσοι, καὶ ἔξω αὐτῶν τὸ μὲν τι σὰρξ τὸ δὲ τι
ὅσον τὸ δὲ ἄλλο τι, ἐπεὶ ἢ γε ὕλη κατ' αὐτὸν πᾶσι τοῖς ὅσοις ἢ
αὐτῇ, ὡς ἔφαμεν· τὰ γὰρ τέσσαρα στοιχεῖα ἢ ὕλικὴ ἀρχὴ αὐτῷ. ὅτι
μὴ ἔν ταῦτα τῶν ὄντων ἔχει τὴν τροπὴν καὶ τὸ εἶδος αἰτίον ἐκείνῃ τῷ ὄντι
τινὶ εἶναι, πάντως ἀν συνέφησεν Ἐμπεδοκλῆς, εἰ τις αὐτὸν ἐπήγε
τῷ λόγῳ, παραδεικνύς ἕκαστον ὥτως ἔχον· αὐτὸς μέντοι ἐφ' ἑαυτοῦ
λέγων ὑδὲν περὶ αὐτοῦ σαφῶς διώρικεν, ὑδὲν κατ' ἐπιστήμην εἰρηκεῖ
τινα τῷ μὴ περὶ πάντων ὁμοίως τῶν ὁμοίων εἰρηκεῖν. Alex.

1. αὐτῷ M. || 5. ἦν] ἔην Asclep. || 12. ἀκολουθεῖται M. || μὴ] μὴ M. || 36. ζητοῦμεν τὰς τῶν ὄντων M. || 28. sed principia entis qua ens est, quae ab ipso indagantur, sunt omnium entium principia, non tamen eodem modo, sed proprie substantiae, caeterorum vero a substantia, cum proprie non sint principia, efficiuntur quodammodo, quoniam caeterorum entium quoddamque eum esse a substantia mutatur Sepulv. || 29. οἷον om. M. || 30. ἀρχὴν M. || αὐτῷ] adde ἀλλ' ὅχι ὁμοίως vel simile quid. || 31. περὶ A.

13. διηρθρωμένος M. || 14. ὅτι] ὅ M. || 20. ὅσον ὁ κατὰ τὴν ὕλην ἄλλὰ κατὰ τὸν L. || 23. φησὶ ἔλεγον (om γένεσθαι) L. || cf. Sturz. Empedocles fr. v. 208 sqq. || 24. ἐκείνους F, ἀπῆλκον ἐν ἐνέριον Asclep., ἐκείνους ἐν ἐνέριον L. || 25. μοῖραν F, μοῖραν λαχεῖ L. || 26. τὰ om. M. || 28. ὅσοις M. || 30. ἐπὶ] ὅ M. || 31. ἐκείνους M. || διὰ post καὶ om. M. || 32. τῷ μὴτι σὰρξ M.

993^a (') φησί. δὲ δ' ἡμέτερος φιλόσοφος ὅτι καὶ διηρθρωμένως
15. (ἐμνημόνευσε τῶν τεσσάρων) ὁ Πλάτων καὶ πρὸ σφ', καὶ αὐτὸς ἐξ
αὐτῶν λαβὼν λέγει, ἐπεὶ καὶ Ἑμπ. Asclep.

993^a "περὶ — πρότερον." λέγει ἂν "περὶ τῶν τοιούτων" ὡς εἰρη-
24. κῶς ἦδη (c. 7. 4) ὅτι εἶπε καὶ ἐν τούτοις πρὸς τούτῳ περὶ Ἀναξαγόρου
λέγων καὶ τὴν δόξαν αὐτοῦ ἐπανορθῶν, ὅτι ἄλλῃ μὲν ὄν λέγοντι ταῦτα
ἐπικολούθησεν, ὃ μὴ αὐτὸς σαφῶς τι περὶ τούτων εἶπεν, ὥσπερ
ὡδὲ Ἑμπεδοκλῆς, περὶ ὃ νῦν εἶπεν. ἐπὶ τούτοις ἀπορίας τινὰς ἀπα-
ρήσειεν ἐπαγγέλλετο συντείνοντας εἰς τὴν περὶ τῶν ἀρχῶν λόγον, ἐξ
ᾧ ῥηθειῶν φησί καλῶς ἀπορρηθειῶν εὐπορωτέρας ἡμᾶς ἔσσεσθαι
πρὸς τὰς λύσεις τῶν ἐν τοῖς ὑστέροις ἀπορρημένων. αἱ γὰρ περὶ τῶν
ἀρχῶν ἀπορίαι τε καὶ λύσεις ἀρχαί τῆς τῶν μὲν ταῦτα ἀπορρημένων
λύσεως γίνονται ('). καὶ λέγει περὶ τῶν ἀπορρημένων ἐν τῷ B.
διὸ καὶ δόξαι ἂν ὅσον ἐκ τῶν νῦν εἰρημένων συνήφθαι τούτῳ τῷ βι-

βλίῳ τῷ B. ὃ μὴν ἀλλὰ λέγει γὰρ περὶ ὧν ἐσταῦθα προτίθετο καὶ
ἐν τῷ ἐλάττονι α'. εἰπὼν γὰρ "ὅσα δὲ περὶ τῶν αὐτῶν τούτων
ἀπορήσεις ἂν πρὸς ἐπανέλωμεν πάλιν," περὶ τῶν ἀρχῶν καὶ τῶν
αἰτίων καὶ ἐν τῷ μὲν τούτῳ ἐλάττονι α' ζητεῖ τε καὶ ἀπορεῖ. Alex.

(') ὥσπερ καὶ περὶ Ἀναξαγόρου εἶπεν τὴν δόξαν αὐτοῦ ἐπα- 993^a
νορθῶν, ὅτι ἄλλῃ μὲν ἂν λέγοντι ταῦτα ἐπικολούθησεν, ὃ μὴ αὐτὸς 22
διηρθρωσεν. περὶ γὰρ τῶν ἀρχῶν τούτων, φησί, καὶ πρότερον εἰρή-
καμεν ἐν τοῖς Φυσικοῖς· εἴτα πάλιν ἐπαγγέλλετο λέγειν περὶ αὐτῶν
ἐν τῷ ἐλάττονι ἄλφα καὶ ἀπορεῖν περὶ αὐτῶν καὶ ἐπιλύειν τὰς ἀπο-
ρίας ἐν τοῖς περὶ Φιλοσοφίας. ἐκ γὰρ τῶν ἀποριῶν εὐπορωτέροι
γινόμεθα εἰς τὰς λύσεις τῶν ἐν τοῖς ὑστέροις ἀπορρημένων. αἱ γὰρ
περὶ τῶν ἀρχῶν ἀπορίαι τε καὶ λύσεις ἀρχαί τῆς τῶν μὲν ταῦτα
ἀπορρημένων λύσεως γίνονται. καὶ λέγει περὶ τῶν ἀπορρημένων ἐν τῷ
ἐλάττονι ἄλφα. διὸ ἐφεξῆς ἀναγινώσκου. Asclep.

ΤΟ ΕΛΑΤΤΟΝ ΑΛΦΑ ΤΩΝ ΜΕΤΑ ΤΑ ΦΥΣΙΚΑ.

Τὸ ἐλάττον ἄλφα τῶν Μετὰ τὰ Φυσικά ἐστὶ μὲν Ἀριστοτέλης 15
ὅσα καὶ τῇ λήξει καὶ τῇ θεωρίᾳ τεκμηριάζει, ὃ μὴ ὁλόκληρον εἰσὶν
εἶναι, ἀλλ' ἔστιν ὡς μέρος βιβλίου, τεκμηριωμένοις τῇ τε ἀρχῇ καὶ τῇ
τῷ βιβλίῳ μικρότητι. ὅσον μὲν ὄν ἐπὶ τῷ περὶ ἀρχῶν καὶ ἐν τούτῳ
ποιεῖσθαι τινὰ λόγον, δόξει καὶ ἔκ ἀφάδιν τούτῳ τῷ μείζονος Α, ἀλλ'
ἐπεὶ καὶ ἐκείνῳ περὶ ἀρχῶν καὶ αἰτίων, ἐξ ᾧ ἐν ἐκείνῳ παύσμενος τῷ 20
βιβλίῳ εἶπεν "ὅσα δὲ περὶ τῶν αὐτῶν τούτων ἀπορήσεις ἂν τις,
ἐπανέλθωμεν πάλιν· τάχα γὰρ ἂν ἐξ αὐτῶν εὐπορήσασκεν πρὸς
τὰς ὑστέρον ἀπορίας." προειπὼν δὲ τούτῳ ἐν ἐκείνῳ, ἐν τούτῳ ζη-
τεῖν ἀκολούθως δοκεῖ εἰ ἐπ' ἀπειραν αἱ ἀρχαὶ καὶ τὰ αἴτια, καὶ δει-
κνύσιν ὅτι ἔστιν ἀρχὴ τις ἐν αὐτοῖς καὶ ἔκ ἐπ' ἀπειρον ἡ πρόοδος. 25
ὅσον δὲ πάλιν ἐπὶ τῷ τέλει αὐτοῦ, ὃ δόξει τούτῳ ἐκ ταύτης εἶναι
τῆς συντάξεως, ἀλλὰ τῆς φυσικῆς πραγματείας προσιμὸν τι (').
ὡς γὰρ περὶ φύσεως ἐν τοῖς ἐξῆς ἐρῶν, καὶ ζητήσω τί ἔστιν ἡ φύσις,
ἐπαύσατο ('). εἶπε γὰρ "διὸ σκεπτέον πρῶτον τί ἔστιν ἡ φύσις·
ἔτω γὰρ καὶ περὶ τίνων ἡ φυσικὴ δῆλον ἔσται." φυσικὴ δὲ τῷ 30
τούτῳ σκεπτεσθαι. διὸ καὶ ἐν τῇ Φυσικῇ Ἀκροῦσαι (2 1) πεποιήθη τὴν
περὶ φύσεως λόγον. ἔτι δὲ ὡδ' ἡ ἀρχὴ αὐτοῦ τῷ B τὴν περὶ φύ-

σεως περιέχει λόγον, ὡς δοκεῖν ἐπεὶ καὶ τούτῳ ἐκείνῳ, ἀλλὰ περὶ ὧν
ἀναγκαῖον ἐστὶ προαπορήσαι ἐν τῇδε τῇ πραγματείᾳ, ταῦτα ἐν
αὐτῷ καταλέγει τε καὶ ἐκτίθετο. διὸ δόξει τῷ μείζονι Α τῷ B
μᾶλλον ἂν ἀκολουθεῖν· συνηδὸς γὰρ ἡ τούτῳ ἀρχὴ τῷ ἐκείνῳ τέλει.
ἐκεῖ τε γὰρ προέθετο περὶ ὧν ἀπορήσεις ἂν τις περὶ τῶν εἰς τὰς
ἀρχὰς καὶ τὴν εὐρεσιν αὐτῶν συντείνοντων εἰπεῖν, ἐν τε τῷ B φαί-
νετο τούτῳ ποιῶν. ὃ μὴν ὡδὲ τὰ ἐν τούτῳ λεγόμενα ἀλλότρια πάντῃ
τῆς προκειμένης πραγματείας εἶναι μοι δοκεῖ, ἀλλ' ἔστιν ὥσπερ
τινὰ προγραφόμενα καὶ προλεγόμενα κοινῶς πάσης τῆς θεωρητικῆς
φιλοσοφίας τὰ ἐν τούτῳ λεγόμενα. πρῶτον μὲν γὰρ ἐν αὐτῷ περὶ
τῆς θεωρητικῆς φιλοσοφίας κοινῶς πάσης λέγει, δεικνύς ὅτι πῇ μὲν
ἐστὶ χαλεπὴ, τεκμηριώμενος ἀπὸ τῶ μὴδὲν ἀξίως περὶ αὐτῆς εἰρη-
κέναι, πῇ δὲ ῥαδίᾳ, τεκμηριώμενος πάλιν ἀπὸ τῶ μὴδὲν αὐτῆς
παντάσασιν ἀποτυγχάνειν. ἀλλὰ καὶ διὰ τί δυσχερὲς μᾶλλον προ-
εῖσθαι, δεικνύς τούτῳ τὸ αἴτιον ἐν ἡμῶν ὄν· ὃ γὰρ ἡμέτερος νῦν ἀδε-
νὴς ἐστὶ πρὸς τὴν τῶν φύσει σαφῶν γινώσκων. καὶ ἐπὶ τούτοις ἐπαυέ-
σας τὸς ὀπωσὺν ἡμῶν αὐτῆς ὡς ὃ μικρὸν συμβεβλημένους, καὶ
ἡ διαφέρει ἡ θεωρητικὴ τῆς πρακτικῆς εἰπὼν, καὶ ὅτι τὸ κύριον τῆς

4 — 6. τὸ μὲν ὄν "περὶ τούτων" λέγει ἂν ὡς εἰρηκῶς ἦδη ἐν τοῖς πρὸς τούτῳ λόγοις περὶ Ἀναξαγόρου καὶ τὴν L. || 4. τούτων A. || 7. ἐπικολούθησεν Ἀνα-
ξαγόρου εἰς L. || μὲν A. || αὐτὸς τι σαφῶς περὶ τούτων εἰρηκεῖ, ὥσπερ L. || 12. τε εἰ τῆς om L. || ἀπορρημένων τῆς λύσεως L. || 13. γίνονται. λέγει δὲ
περὶ τῶν ἀπορρημένων ἐν τῷ β' τῆσδε τῆς πραγματείας L. || 14. δόξειεν F, δόξει M. || ἴσθι F.

1. γὰρ om F. || 2. εἰπόντες γὰρ codd. *praefatus enim* Sepulv.

15 — 20. Καὶ τούτῳ τῷ βιβλίῳ Ἀριστοτέλης ἔστιν, ὡς ἔστιν ἀπὸ τῆς λήξεως καὶ τῆς θεωρίας τούτων τεκμηριώσθαι. ἔστι δὲ μέρος βιβλίου ἀλλ' ὃ βιβλίον
ὁλόκληρον· δηλαδὴ δὲ τούτῳ ἀρχὴ τούτῳ τῷ βιβλίῳ, ὅτι καὶ ἐν τούτῳ περὶ ἀρχῶν ποιεῖται τὸν λόγον καὶ ἐκ ἀφάδιν τὰ ἐν τούτῳ λεγόμενα ταῦτα τῷ μείζονι Α
ὡσαύτως δὲ καὶ ἡ μικρότης τούτων τεκμηρίον ἰκανότατον τῷ μέρει εἶναι βιβλίου ἀλλ' ὃ βιβλίον ὅλον. εἰσὶ δὲ ἐπεσθαι τούτῳ τῷ μείζονι Α ἔξ ὅτι L. || 20. τῷ
βιβλίῳ L. || 23 — 26. ταῦτα. εἰπὼν πρὸς τὸ τέλος ἐκείνῳ, ἀκολούθως ἐν τούτῳ ζητεῖται εἰ ἐπ' ἀπειρον ἡ πρόοδος. ἐκ τούτου δὲ φαίνεται ὅτι συντάσσεται
τούτῳ τῷ βιβλίῳ τῇ πραγματείᾳ ταύτῃ, εἴτε μέρος ἐστὶ τῷ μείζονος Α, εἴτε καὶ μὴ ἀλλ' ἴδιον ἔχει περιγραφῆναι. πάλιν δὲ σκεπτόμενος ἐκ τῶ τέλους αὐτοῦ ὃ δόξει L. ||
29. ἐπαύσατο τούτῳ τῷ βιβλίῳ L. || 31. τούτῳ τῷ B. || διὸ — 32. λόγον om L. || 32. αὐτῷ om L. || B τῆσδε τῆς συντάξεως τὸν περὶ τῆς φύσεως L.

15. δοκεῖν ἐκείνῳ τούτῳ τῷ ἐλάττονι ἐπεσθαι α' ἀλλὰ L. || 17. αὐτῷ ἀρχῇ τῷ B L. || διὸ καὶ δόξει μᾶλλον τῷ B ἀκολουθεῖν τῷ μείζονι Α· συνε-
δὸς L. || 18. αἱ om A. || συνέδει L. || 19. ἐκεῖ — 21. πάλιν om L. || 21. ἐν τῷ ἐλάττονι λεγόμενα α' ἀλλότρια L. || 22. μοι om L. || 23. τῆς θεω-
ρητικῆς πάσης L. || 24. τὰ ἐν τῷ ἐλάττονι λεγόμενα α'. πρῶτον L. || 25. κοινῶς εἰ ὅτι om L. || 31. αὐτοῖς A.

θεωρίας ἢ γνῶσις, δαίκνυσιν ὅτι πλείον ἐστὶν θεωρίαν τε καὶ τὴν τῆς ἀληθείας γνῶσιν ἢ τῶν ἀρχῶν τε καὶ τῶν αἰτίων γνῶσις συντελεῖ· μάλιστ' ὅτι ἐστὶ τὰ πρῶτα αἰτία καὶ αἱ ἀρχαί, τὰ δὲ μάλιστ' ὅσα καὶ ἀληθῆ μάλιστ' καὶ τοῖς ἄλλοις αἰτίω τὸ τε εἶναι καὶ τῆς ἐν αὐτοῖς ἀληθείας ταῦτα. δαίκνυσι δὲ ἐν αὐτοῖς καθόλου τε καὶ κοινῶς, καὶ 5 ὅτι εἰσὶν ἀρχαί καὶ αἰτίαι τῶν ὄντων, ἀνελὼν τ' ἐπ' ἀπειρον τὴν παράδοξον τῶν αἰτίων εἶναι. Alex.

(*) "ἡ περὶ — ἀξίως." πληρώσατες τὸ μαῖζον ἄλφα νῦν ἵσμεν ἐπὶ τὸ ἐλαττον ἄλφα. γνήσιον δὲ ἐστὶ καὶ αὐτὸ τὸ Ἀριστοτέλους τὸ βιβλίον, καὶ τὸτο δῆλον ἐκ τῶν δογμάτων καὶ ἐκ τῆς 10 λέξεως. καὶ τῆς φράσεως ὅτι τὸ ποικίλον πατέρα τὸν Ἀριστοτέλην προσαγορεύει. τινὲς δὲ ὑπέλαβον ἀλλότριον αὐτὸ εἶναι, ἀποβλάψαντες εἰς τὴν ἀρχὴν τὸ βιβλίον καὶ εἰς τὸ συμπέρασμα αὐτὸ. ἐν μὲν ὅτι τῇ ἀρχῇ περὶ τῶν αἰτίων τῶν πρῶτων διαλέγετο, τυτέστι τῶν πρωτίτων ἀρχῶν, ἐν δὲ τῷ συμπέρασματι περὶ φύσεως, ζη 15 τῶν τί ἐστι φύσις. τὸ δὲ τοῦτον τοῖς φυσικοῖς μάλλον ἐρμῶνται ἢ περὶ τοῖς μὲν τὰ φυσικά. ἄλλως τε δὲ ἐν τῷ τέλει τὸ μαῖζον Α. ἔλεγε δεῖν ἀπορῆσαι περὶ τῶν ἀρχῶν, ἐνταῦθα δὲ τὸτο ἔπεποισεν, ἀλλ' ἐν ἀρχῇ τὸ Β ἀπορεῖ περὶ τῶν ἀρχῶν, ὥστε μάλλον τὸ Β ἐστὶν ἐφεξῆς, τὸτο δὲ παρεμβέβλητο. λέγαμεν τοίνυν πρὸς 20 ταῦτα ὅτι ἡ βυλὴ πρότερον διαλεχθῆναι περὶ τῶν πρωτίτων ἀρχῶν· αἱ γὰρ πρῶται ἀρχαί κυρίως ὄντα ὑπάρχουσιν, τὰ δὲ κυρίως ὄντα ἀληθείας ἐστὶ δηλωτικά, ἢ δὲ κυρίως ἀληθεία καὶ τοῖς ἄλλοις αἰτία γίνετο ἀληθείας. διὰ τὸτο τοίνυν ἐνταῦθα πρότερον περὶ τῶν πρωτίτων ἀρχῶν διαλέγετο. ἀμέλει τοι καὶ διὰ τὸτο εἰρήκασιν ἐλαττον 25 αὐτὸ ἂν προσαγορεύεσθαι, ὡς ἂν ἀρχῆς ὅσης τὸ ὄντος πρωτίστου μέρος τὸ βιβλίον, ἐπειδὴ περὶ τῶν πρωτίτων ἀρχῶν διαλέγετο, εἴπα λοιπὸν πρὸς τῷ συμπέρασματι διαλέγετο καὶ περὶ τῶν φυσικῶν ἀρχῶν. ἔδει γὰρ περὶ πασῶν ἀπλῶς τῶν ἀρχῶν διαλεχθῆναι. ἢ γὰρ ἀρχὴ ὁμῶνιμός ἐστι φωνῇ ἢ ὡς τὰ ἀφ' ἐνὸς καὶ πρὸς ἓν. ἐφεξῆς 30 τοίνυν διαλέγετο ἡμῖν περὶ τῆς θεωρητικῆς φιλοσοφίας, καὶ δαίκνυσιν ὅτι ἡ θεωρητικὴ φιλοσοφία πρότερα ἐστὶ τῆς πρακτικῆς, καὶ ὅτι ἔχ' ὑπάρχουσιν αἱ ἀρχαί ἀπειροί, ὅτε ἐπὶ τὸ ἄνω ὅτε ἐπὶ τὸ κάτω. ὁ δὲ λέγει ἐν προομίῳ τοῦτον ἐστὶν, ὅτι ἡ περὶ τ. ἀλ... ὅτι ἐστὶν ὅν, ὡς εἴρηται, ἀλλότρια τὰ νῦν λεγόμενα τῆς προκειμένης 35 πραγματείας, ἀλλ' ἐστὶ προγραφόμενα. τελευτῶς γὰρ ἐνταῦθα διαλέγετο περὶ τῆς θεωρητικῆς φιλοσοφίας, καὶ τί διαφέρει ἡ θεωρητικὴ τῆς πρακτικῆς, καὶ ὅτι ἡ τῆς αἰτίας γνῶσις ἐστὶ κυρίως ἡ θεωρητικὴ φιλοσοφία, καὶ ὅτι εἰς τὴν εὑρεσιν αὐτῆς ἡ τῶν ἀρχῶν καὶ αἰτίων γνῶσις συντελεῖ. Asclep.

993. (*) τὸτο τὸ βιβλίον ἐννοίει Πασικλῆς εἶναι φασὶ τὸ Ροδίον, 30. ὅς τιν' ἀκροατῆς Ἀριστοτέλους, υἱὸς δὲ Βοναίου (Βονθῶ?) τὸ Εὐδῆμον ἀδελφεῖ. Ἀλέξανδρος δὲ ὁ Ἀφροδισιεύς Ἀριστοτέλους αὐτὸ φησιν

5. αὐτῷ Α.

19. ἔνι γραφεται μετὰ τῆς τῷ ὅτι προσθήκης, ὅτι ἡ περὶ τῆς ἀληθείας θεωρία. ἀλλ' ὅπως μὲν ἐν ἀρχῇ βιβλίον ἀλλ' ἐπόμενον προειρημένῳ τῷ· χωρὶς δὲ τὸ ἐν ἀρχῇ τὸτο ποιῇ L. || 30 — p. 590 a 6. apud Asclep. || 32. εἶναι om M. || 33. λέγοντας ἀξίως τι εἰπεῖν Asclep. || 34. ῥῥῥῥ M. || 36. τῶν ταῦτα φιλοσοφούντων Asclep. || 38. ἀπορῆσαι Asclep.

εἶναι. καὶ ἐννοίει μὲν αὐτὸ πρὸ τῆς φυσικῆς πραγματείας δεῖν ἔφασαν τάττεσθαι, τεκμηριώμενοι τὸτο ἀπὸ τοῦ τέλους τοῦ προκειμένου βιβλίου· λέγει γὰρ "διὸ σκοπεῖτον πρῶτον τί ἐστὶ φύσις." ἕτεροι δὲ πρὸ πάσης ἀπλῶς θεωρίας φυσικῆς τε καὶ μὲν τὰ φυσικά, ἀπὸ τοῦ ἐφεξῆς τῷ ἀνωτέρω λεχθέντι τὸ τέλος ῥητῇ καὶ αὐτοὶ τὸτο κατασκευάζοντες, τὸ "ἔγω γὰρ καὶ περὶ τίνος ἡ φυσικὴ δῆλον ἔσται" καὶ τὸ ἐξῆς. ἄλλοι δὲ πρὸ αὐτῷ τὸ μαῖζον Α τὸ παρὸν ἡξίωσαν τάττεσθαι. φαίνεται γὰρ ἐφεξῆς μετ' ἐκεῖνο τὸ Β· ἐκεῖσε γὰρ τὰς τῶν πρὸ αὐτῷ δόξας ἐκθέμενος, καὶ δείξας ὡς ὅσα παρ' ἐκείνοις ἀπασὶ πλείους αἰτίαι τῶν τεττάρων εὐρέθησαν, ὑπέχετο ἐν τῷ τέλει περὶ αὐτῶν ἀπορῆσαι, καὶ ἀπορεῖ περὶ τούτων ἐν τῷ Β. τὸ δ' ἀληθὲς ὥδε ἔχει. τὸ παρὸν βιβλίον τὸ πρὸ αὐτῷ ἐστὶν ἐλλειμμα. ὑπερῆσας γὰρ ἐκεῖσε περὶ τινων, περὶ τούτων ἐν τῷ προκειμένῳ διέξειν. εὐθὺς δὲ ἀρχόμενος τὸ βιβλίον προθύμότερος τε καθίςῃσι τὸς ἀκροατάς, κατασκευάζων μὴ ἀπακνεῦν, ἔτι δὲ καὶ προσεκτικωτέρως καὶ ἐπιμελεστέρας προτοιμαζέει γενέσθαι· διὰ μὲν γὰρ τὸ λέγειν ὅτι ῥῥῥῥα πῇ ἐστὶν ἡ περὶ τῶν ἀρχῶν τῶν αἰτίων θεωρία, καὶ ὡς αὐτῆς ἔ πάντες ἀποτυγχάνουσιν ἀλλ' ἕκαστος λέγει τι... cod. Reg.

"ἡ — σημείον δέ." γράφετο καὶ χωρὶς τοῦ ὅτι, "ἡ περὶ τῆς ἀληθείας θεωρία." καὶ μάλλον δοκεῖ ἐκεῖνο ἀρχὴ εἶναι, τὸ δὲ μὲν τὸ "ὅτι" ὅτι ἀρχὴ ἀλλ' ἐπόμενον προειρημένῳ τινί. περὶ δὲ τὴν τῆς ἀληθείας θεωρίαν λέγει πᾶσαν τὴν θεωρητικὴν φιλοσοφίαν, ὅτι ὡς μόνον περὶ τὴν ἀληθείαν πραγματευομένην (καὶ γὰρ ἡ πολιτικὴ τε καὶ πρακτικὴ φιλοσοφία περὶ τὸ ἐν ἐκείναις ἀληθές, ἀλλὰ καὶ αἱ τέχναι περὶ τῆς τῶν ὑπ' αὐτάς ἀληθείας εἰσὶ θεωρητικά, εἴγε ἐστὶ τέχνη 30 ἔξισ μετ' ἀληθὲς λόγῳ ποιητικῇ), ἀλλ' ὅτι ταύτης μόνος τέλος ἡ γνῶσις τῆς ἀληθείας καὶ τῆς κυρίως ἀληθείας. τὸ γὰρ αἰδίον ἀληθές αὕτη θεωρεῖ. συνιᾶς δὲ τὴν θεωρητικὴν φιλοσοφίαν ὡς μάλιστ' οἰκειάν ἡμῖν καὶ κατὰ φύσιν, τῇ μὲν φησὶ χαλεπὴν αὐτὴν δόξαι ἂν εἶναι τῇ δὲ αὐτῇ ῥῥῥῥαν, χαλεπὴν μὲν καθ' ὅσον πολλῶν ἐπιχειρησάντων αὐτῇ ὕδεις κατ' ἀξίαν τὸς περὶ αὐτῆς πεποιθῆναι λόγους. τὸ γὰρ δυσσεύρετον καὶ χαλεπὴν τὴν περὶ αὐτῆς εἶναι θεωρίαν σημείον ἰκανὸν τὸ μὴ δύνασθαι τὸς περὶ αὐτῆς λέγοντας κατ' ἀξίαν εἰπεῖν περὶ αὐτῆς. τὸ δὲ αὐτῇ ῥῥῥῥαν εἶναι σημείον πάλιν ποιῇ τὸ μὴ 40 πάντῃ τὸς περὶ αὐτῆς εἰπόντας ἀποπλανηθῆναι, ἀλλὰ τῶν εἰπόντων ἕκαστον εἰπεῖν ὑγιᾶς τι περὶ αὐτῆς. καθ' ἕκαστον μὲν γὰρ τῶν φιλοσοφούντων εἰ ἐπισκοποῖμεν, ὀλίγον παντελῶς ἕκαστον αὐτῶν ὑγιᾶς ἂν εὐροιμεν λέγοντα· εἰ δὲ τὰς ἀπάντων ἀθροίσαιμεν εἰς ταὐτὸ δόξας, ἀξιόλογος ἡδὴ καὶ μεγάλη ἡ περὶ αὐτῆς θεωρία φαίνεται. περὶ γὰρ τῶν ἀρχῶν, ὡς ἐν τῷ πρὸ τούτου προείρηκεν, ἕκαστος μὲν τῶν εἰπόντων μέρος τι αὐτῶν εἶπε, καὶ ὅσα τὸτο σαφῶς, τρόπον μόντοι τινὰ εἶπε πάσας εἰρήσας τῷ ἄλλαν ἄλλης μνημονεύσαι. Alex.

993¹ "μήτε πάντας ἀποτυγχάνειν." τὺτο εἶρκειν ὡς ἴσον τῷ μήτε
 1. τινὰ τῶν πάντων ἀποτυγχάνειν αὐτῷ πάντῃ. ὅτι δὲ τὺτο λέγει,
 ἐδήλωσεν ἐπενεγκὼν "ἀλλ' ἕκαστον λέγειν τι περὶ τῆς φύσεως."
 τὺτο γὰρ συνωδὸν τῷ μηδὲνα ἀποτυγχάνειν. τὸ δὲ "τῆς φύσεως"
 προσκείμενον τὸ πρὸ πάσης τὺτο τῆς θεωρητικῆς εἶναι φιλοσοφίας
 τὸ βιβλίον συνήκῃ καὶ αὐτῷ ('). δοκεῖ δὲ μοι διὰ μὲν τῷ πολλῷ
 τε ἐπιβάλλειν λέγειν περὶ αὐτῆς καὶ μηδὲνα αὐτῶν πάντῃ δια-
 μαρτάνειν δεικνύειν τὸ κατὰ φύσιν ἡμῖν εἶναι τήνδε τὴν πραγμα-
 τείαν, διὰ δὲ τῷ μηδὲνα κατ' ἐξίαν εἰρηκέναι περὶ αὐτῆς τὸ μέ-
 γεθος αὐτῆς ἐνδείκνυται καὶ τὴν χαλεπότητα, καὶ ὅτι μὴ χρητὴς
 10 γον ποιεῖται τὴν ζήτησιν αὐτῆς. ἔχει δὲ μὲν γὰρ αὐτῆς χρῆ, ὅτι ἡμῖν
 ἐστὶ κατὰ φύσιν, μὴ παρέργως δὲ, ὅτι ἐστὶ χαλεπή. προτρέπει δ'
 ἂν ἡμᾶς δι' ὧν εἶρκει καὶ ἐπὶ τὸ μήτε καταφρονεῖν αὐτῆς ὡς βεβή-
 αμένη μήτε ἀπογινώσκειν ὡς πάντῃ χαλεπῆς. id.

993² (') ὅχι ὅτι περὶ φυσικῶν διελέμβανον, ἀλλ' ὅτι περὶ τῶν
 2. αἰδίων διεξιόντες ὑπὸ τῆς σφῶν ἀπειρίας, καθάπερ Παρμενίδης
 καὶ Μελισσος, εἰς τὴν περὶ φύσεως ἐνέπιπτον λόγους. cod. Reg.

993³ "ὥς — ἀμάρτοι;" ὅτι τὸ πάντας τι ὑγιᾶς εἰρηκέναι τὴν περὶ
 4. αὐτῆς λέγοντας σημειῶν ἂν εἴη τῷ βεβήαν αὐτῆς εἶναι, ἐδειξε τῇ
 παροιμίᾳ προχρησάμενος τῇ "τίς ἂν θύρας ἀμάρτοι;" ἡ λέγειν μὲν
 ἐπὶ τῶν εὐκόλων καὶ μηδὲν χαλεπὸν καὶ δυσεύρετον ἔχοντων, εἰληπὶ
 δὲ ἀπὸ τῶν τοξοτῶν τῶν ἐπὶ σκοπὸν τοξευόντων ('). ὅτοι γάρ, ἂν
 μὲν γὰρ οὗτος ὁ προκείμενος ἢ σκοπός, ὃ βεβήαν αὐτῷ τυγχάνουσιν, ἂν
 δὲ ἢ πλατύς, ὃ χαλεπὸν τὸ τῶν τυγχάνειν, διὰ καὶ πάντες αὐτῷ
 τυγχάνουσιν. εἰ ἔν τῷ βεβήαν πάντες ἐπιτυγχάνουσι, καὶ ὅ πάντες
 25 ἐπιτυγχάνουσι, βεβήαν τὺτο. "τὸ δὲ ὅλον τε ἔχειν καὶ μέρος μὴ δύ-
 ναται δηλοῖ τὸ χαλεπὸν αὐτῆς." πάλιν τὸ χαλεπὸν καὶ δύσκολον
 τὴν πραγματείαν εἶναι σημειῶν ποιεῖ τὸ ἕτερον τῶν προρηθέντων.
 ἦν δὲ τὸ καθ' ἓνα μὲν ἢ μικρόν ἢ μηδὲν ἐπιβάλλειν αὐτῇ τῷ τὴν
 καθ' ἓνα μήτε περὶ ὅλης λέγειν τῆς πραγματείας μήτε περὶ με-
 30 ρους αὐτῆς ὁλοκλήρως. οἱ γὰρ μηδὲν ἢ μικρόν ἐπιβάλλοντες αὐτῇ
 πρὸς τῷ τῷ πάντες ἀπολείπειν ἀπολείποντο ἂν καὶ τῶν μερῶν
 αὐτῆς ('). ὅτοι δὲ τὸ χαλεπὸν αὐτῆς δεικνύουσιν ('). ἔχει δὲ
 τι ἢ λέγει ἀκατάλληλον ἢ "τὸ δ' ὅλον τε ἔχειν καὶ μέρος μὴ δύναται
 δηλοῖ τὸ χαλεπὸν αὐτῆς." δοκεῖ γὰρ δι' αὐτῆς τὸ ἀντικείμενον λέ-
 35 γειν ὃ προείρηκε. προείρηκε μὲν γὰρ ὅτι κατὰ μέρος μὲν ἕκαστος ἐπιβαλ-
 λει τῇ τῶν ὄντων ἀληθείᾳ, ὅλον δὲ ἀποτυγχάνει. νῦν δὲ δοκεῖ λέ-

γειν τὸ μὲν ὅλον ἔχειν τὴν ἐπιβάλλοντας αὐτῇ, τὸ δὲ μέρος μὴ δύ-
 ναται. ὁ φερόμενος τὴν ἐπιβάλλουσαν φασὶ τὴν λέξιν καὶ εἶναι τὸ
 ἀκατάλληλον αὐτῆς "τὸ δὲ ὅλον μὴ δύναται καὶ μέρος ἔχειν δηλοῖ
 τὸ χαλεπὸν αὐτῆς." τὺτο γὰρ σύμφωνον εἶναι τοῖς προειρημένοις.
 μήποτε δὲ ἀμείνων τῆς λέξεως ἀνείναι ὡς προειρηκαμένον, τὸ δεικνύειν
 τὸ χαλεπὸν τῆς πραγματείας διὰ τὸ μήτε τὸ ὅλον ἔχειν μήτε με-
 5 ρος ὁλοκλήρως ἔχειν δύναται. ὡς εἶναι τὸ λεγόμενον ἴσον τῷ τὸ δὲ
 μήτε ὅλον τι ἔχειν ἀλλὰ μηδὲ μέρος δύναται. τὸ γὰρ ἢ μικρόν ἢ
 μηδὲν ἐπιβάλλειν αὐτῇ ὅτε τὸ ὅλον ἔχειν ἢ ὅτε μέρος αὐτῆς
 ὅλον. ὃ γὰρ καὶ τὸ μέρος δύσληπτον, χαλεπὸν τὺτο. καὶ εἴη ἂν ὑπερ-
 βατὴν ἐν τῇ λέξει ταύτῃ, τὸ μὴ δύναται ὅλον τι ἔχειν καὶ μέρος,
 ὡς εἰ ἔλεγε, τὸ δὲ μηδὲτερον δύναται δηλοῖ τὸ χαλεπὸν αὐτῆς.
 δύναται τις καὶ ὅπως ἀκούσαι. τὺτο δ' ὅλον τι ἔχειν καὶ μέρος μὴ
 δύναται, τὸ εἰς ἔνοιαν μὲν τῷ ὅλῳ καὶ ἐπίσταναι πάντας εἰσέναι, μηδὲν
 δὲ μέρος αὐτῆς ἐξακριβώσασθαι δύνασθαι, δηλοῖ τὸ χαλεπὸν αὐτῆς.
 δύναται καὶ λαμβάνειν τὴν λέξιν τὸ πάντας ἅμα, ὡς ἢ τὸ δ' ὅλον τι ἔχειν
 πάντας ἅμα, μέρος δὲ ἕκαστον μὴ δύναται, δηλοῖ τὸ χαλεπὸν
 αὐτῆς. καὶ τὺτο γὰρ μᾶλλον ἀκολουθεῖν δεῖ τοῖς προειρημένοις τοῖς
 "καθ' ἓνα μὲν ἢ μικρόν ἢ μηδὲν ἐπιβάλλειν αὐτῇ, ἐκ πάντων δὲ
 20 τῶν συναβροζομένων γίγνεται τι μέγεθος." δύναται ἴσον εἶναι τὸ
 εἰρημένον τῷ τὸ μὴ δύναται καὶ ὅλον τι ἔχειν καὶ μέρος, ἀλλὰ
 μέρος τι μόνον λαμβάνειν αὐτῷ. τὸ δὲ "τῇ μὲν χαλεπῇ τῇ δὲ βε-
 βήαν" λέγει ἂν ὅχι ὡς κατὰ ταύτῃ ὄντων ἀμφοτέρων περὶ αὐτῆς,
 ἀλλ' ὡς φαντασιῶν καὶ δοξῶν ἀμφοτέρων ὕσων περὶ αὐτῆς, κατὰ
 μὲν τι ὅτι βεβήαν, κατὰ δὲ τι ὅτι χαλεπή. διὰ μὲν γὰρ τὸ καὶ πάντας
 ἐπιβάλλειν αὐτῇ ὃ χαλεπή, διὰ δὲ τὸ μηδὲνα κατορθύνειν μηδὲ κατὰ
 μέρος ὅλον ὃ βεβήαν. "ἴσως δὲ καὶ τῆς χαλεπότητος ὕψους κατὰ δύο
 25 τρόπους." δείξας τῇ μὲν βεβήαν τὴν θεωρητικὴν φιλοσοφίαν τῇ δὲ
 χαλεπῇ, διαίρεσιν ποιεῖ τὸ χαλεπὸν, δεκνύς κατὰ τὴν φιλοσοφίαν,
 δι' ὃ πάλιν δείκνυται τὸ πᾶν μὲν χαλεπὸν αὐτῆς εἶναι πᾶν δὲ βεβήαν.
 οἱ δὲ τρόποι τῆς χαλεπότητος δύο, εἰς μὲν ὃ περὶ τὴν τῷ πράγματι
 θεωρημένην φύσιν, ταύτῃ ὄντος ὡς τῇ αὐτῇ φύσει δυσθεώρητον
 εἶναι, δεύτερος δὲ διὰ τὴν τῷ θεωρῶντος αὐτὸ ἀδένειαν. δύναται
 γὰρ τι τῇ αὐτῇ φύσει ἐν εὐθεώρητον τῷ ἀπλῶν εἶναι, διὰ τὴν
 30 ἡμετέραν ἀδένειαν ἡμῖν εἶναι χαλεπὸν τε καὶ δυσθεώρητον. ὃ
 τρόπος τῆς χαλεπότητος ὑπάγει καὶ τὴν θεωρητικὴν τέχνην καὶ περὶ
 τῆς ἀληθείας φιλοσοφίαν. προτρέπει δ' ἂν ἡμᾶς καὶ διὰ τὴν πρὸς

1. μήτε — ἀποτυγχάνειν om Asclep. || 2. αὐτῆς A. || 3. ἐδήλωσεν] δήλον ἐποίησεν A. || 5. φιλοσοφίας εἶναι Asclep. || 6. καὶ αὐτὸ om Asclep. || δοκεῖ — 14. χαλεπῆς] δήλον ἔν ὅτι κατὰ φύσιν ἡμῖν ἀρμόττει ἡδε ἡ πραγματεία διὰ τὸ μηδὲνα ἀποτυγχάνειν ταύτης τοῦτο Asclep. || 6. διὰ τὸ μὲν A. || 14. πάντα μήτε ἀπογινώσκουσι M. || 18. ὅτι — 20. ἀμάρτοι om M. || 33. ἔχει — 34. ἀκατάλληλον ἢ om L. || 34 — b 27. δύνασθαι ἔχει τι ἀκατάλληλον. πρότερον μὲν γὰρ εἶρηκεν ὅτι ὅλον μὲν ὕδατος τῶν περὶ αὐτῆς εἰπόντων λαβεῖν ἡδυνήθη, μέρος δὲ τι τῶν εἰπόντων ἕκαστος αὐτῆς ἔχει, καὶ ὅδε τὺτο ἀκριβῶς. νῦν δὲ λέγειν εἰκεν, ὅτι τὸ ὅλον ἔχειν, τὸ δὲ μέρος μὴ δύνασθαι. ὑπερβατὴς δὲ λαβὼν ὃ δοξῇ ἂν ἀκατάλληλος εἶναι. μεταρρυθμίσας δὲ τὴν λέξιν ὕτως. τὸ δὲ μὴ δύνασθαι ὅλως τι ἔχειν, μηδὲ μέρος αὐτῆς ὁλοκλήρως, δηλοῖ τὸ χαλεπὸν αὐτῆς. τὸ γὰρ μήτε ὅλον μήτε μέρος ἔχειν αὐτῆς ἰκανῶς, καὶ εἰ τι δὲ ἔχει μικρόν, τὺτο καὶ ἀμυδρὸς τὸ χαλεπὸν ταύτης δείκνυσι. τὸ δὲ "τῇ μὲν βεβήαν τῇ δὲ χαλεπῇ," ὅχι ὡς κατ' αὐτὴν ὅταν ἀμφοτέρων περὶ αὐτῆς ὡς εἶναι χαλεπὴν καὶ βεβήαν ἅμα λέγοι ἂν, ἀλλ' ὡς ὕσων περὶ αὐτῆς δοξῶν καὶ φαντασιῶν ἀμφοτέρων, κατὰ μὲν τι ὅτι βεβήαν ὕσως κατὰ δὲ τι ὅτι χαλεπῆς. διὰ μὲν γὰρ τὸ πάντας ἐπιβάλλειν αὐτῇ, ὡς εἶρηται, ὃ χαλεπή, διὰ δὲ τὸ μηδὲνα κατορθύνειν μηδὲ κατὰ μέρος ὅλον ὃ βεβήαν. ἴσως L.

6. τῷ τὸ A. || 14. πάντων F. || 29. διαίρεσις A. || 31. παρὰ M. || 32. δυσθεώρητα M. || 33. τῇ θεωρῶντι M. || 37. φιλοσοφίας M.

τὴν θεωρητικὴν φιλοσοφίαν· εἰ γὰρ τὰ γινώριμα καὶ πρῶτα τῇ αὐτῶν φύσει ἡμῖν ἐστὶ δύσγνωστα, διὰ τὴν ἀργίαν τῷ νῦ δηλονότι, θεὶ γυμνάζειν τε καὶ ἐπεγείρειν πρὸς αὐτὰ τὴν νῦν, ὅπως αὐτῷ εὐγνώστα γίγνηται τὰ τῇ αὐτῶν φύσει γινώριμα. πῶς δὲ ἐνθάδε ἐστὶ χαλεπὰ παρὰ τὴν τῶν μετῴντων αὐτὰ ἀδύναμιαν, ὃ παρὰ τὴν αὐτῶν φύ- 5 σιν, ἔδειξεν ἐπὶ τῶν νυκτερίων, αἷς τὸ μεθήμερον φῶς δι' ἀδύναμιαν τῶν ὀφθαλμῶν πρὸς τὸ ὄραν ἐμποδίζει, ὃν τῇ αὐτῇ φύσει μάλιστ' ὁρατὸν τε καὶ αἰτιον τῷ ὁράει τὰ ὁρώμενα. ὡς δὲ ἐκείνων οἱ ὀφθαλμοὶ πρὸς τὸ φῶς ἔχουσιν, ὅτω καὶ ἐφ' ἡμῖν φησὶ τὴν νῦν τὴν ἡμέτερον ἔχειν πρὸς τὰ τῇ φύσει φανερώτατα· ταῦτα δὲ 10 ἐστὶ τὰ ἀπλήστα, τοιαῦτα δὲ αἱ ἀρχαί (*). ὅτω δὲ ὁ ἡμέτερος νῦν πρὸς τὰ φανερώτατα τῶν ὄντων ἔχει διὰ τὸ μὴ ἀπολελυμένος καὶ κεχωρισμένος εἶναι, ἀλλ' εἶναι σὺν αἰσθησὶ καὶ ταῖς παθητικαῖς δυνάμεισι τῆς ψυχῆς, ἃ πάντα ἐμπόδια τῇ οἰκείᾳ τῷ νῦ ἐνεργείᾳ· ἢ γὰρ περὶ τὰ αἰσθητὰ συνεχὴς ἡμῶν ἐνεργεία ταῖς κεχωρισμέναις 15 τῆς αἰσθησεως ἐνεργείαις ἐμποδῶν γίνετο. εἰ δὲ διὰ ταῦτα ἐστὶ τῆς ἀληθείας γνώσις χαλεπή, ἀληθὲς τὸ προειρημένον τὸ ἢ περὶ τῆς ἀληθείας γνώσις τῇ μὴ χαλεπῇ τῇ δὲ ῥαδίᾳ· χαλεπὴ γὰρ ἡμῖν, τῇ δὲ αὐτῆς φύσει ῥαδία. καὶ εἴη ἂν κακείνα τῷ χάριν εἰρημένα κατασκευαστικά ὄντα τῷ ἄμφω ταῦτα ἔχειν αὐτῇ, ὃ παρ' ἄλλο 20 τί ἐστὶν ἢ παρὰ τὴν μὴ αὐτῆς φύσει τοιαύτην εἶναι, ἡμῖν δὲ διὰ τὴν ἡμετέραν ἀδύναμιαν χαλεπὴν εἶναι γνωστέαν. Alex.

993b (*) ἐποιοὶ δὲ εἰς τὸ παρομοιάζομενος διασέλλωσι. cod. Reg.

5. (*) ἀλλ' εἰποὶ ἂν τις ὅτι πῶς φησὶν ἐνταῦθα ὅτι τὸ μέρος

993b 6. ὃ δυνατόν ἐστι γινώσκειν, ἀνωτέρω δὲ ἔλεγεν ὅτι μέρη νοῦσι διάφορα 25 καὶ τὸ ἐκ πάντων συναθροίζομενον ἔν τι γίνετο; πρὸς δὲ ἐρῶμεν ὅτι ἀνωτέρω μέρος ἔλεγε τὸ ὅλως ἔλθω ἐἰς ἔννοιαν καὶ ἐφάπαξ αὐτῆς, ὃ τῆς ὕσεως αὐτῆς, ἀλλ' ἐνοῆσαι περὶ αὐτῆς ὅτι ἀσώματός ἐστιν, εἰ τύχοι· ἐνταῦθα δὲ φησὶ περὶ τῆς ὕσεως, ἢ γὰρ ὕπαρ- 30 ξις αὐτῆς ἢ ὅλη διαγινώσκειτο ἢ ὃ γινώσκειτο. δοκεῖ ἔν τῃ φιλόσο- φος, ὡς εἴρηται, τὰ ἀντικείμενα λέγειν· προείρηκα μὲν γὰρ ὅτι καὶ μέρος ἑκάστος ἐπιβάλλει τῇ τῶν ὄντων ἀληθείᾳ, ὅλον δὲ ἀπο- 35 τυγχάνει· νῦν δὲ δοκεῖ λέγειν τὸ μὴ ὅλον ἔχειν τὸς ἐπιβάλλοντας αὐτῇ, τὸ δὲ μέρος μὴ δύνασθαι. μήποτε δὲ ὅτως ἀκούειν ἄμεινον τῆς λέξεως, τὸ δείκνυσθαι τὸ χαλεπὸν τῆς πραγματείας διὰ τὸ πρὸς 35 τὸ ὅλον ἔχειν, μὴδὲ μέρος ἀλοκλήρως ἔχειν δύνασθαι. Asclep.

(') τὸτο οἱ μὴ ἐναντίως ἀποδεδιώκασιν, τὸ δὲ μέρος ἔχειν καὶ ὅλον μὴ δύνασθαι τῶν φυσικῶν ἑκάστον δηλοῖ τὸ τῆς φιλοσοφίας ταύτης χαλεπὸν. οἱ δὲ ὅτως· τὸ δὲ τὸ ὅλον ἔχειν μὴ δύνασθαι καὶ προσέτι μὴδὲ τὸ μέρος· ὅδε γὰρ αὐτῶν ὅτε περὶ ὅλης τῆς θεωρίας 40 ταύτης ὅτε περὶ μέρους αὐτῆς διήρθρωσε καθαρώς. ἢ καὶ ὅτως· τὸ δὲ περὶ ὅλον μὴ δύνασθαι καὶ περὶ μέρος λέγειν τι τῶν ἑκάστον. αὐτὸς δὲ καὶ ὅτως ἐξηγήσατο τὸτο, τὸ δὲ ὀλοχερῶς μὴ δύνασθαι καὶ ἀπλῶς λέγειν τὸς φυσικῶς, καὶ μέρος δὲ μὴ δύνασθαι, δηλοῖ τὸ

δυσχερὲς αὐτῆς. ἔθος γὰρ τῷ φιλοσόφῳ πολλάκις ἀντὶ τῆς ὀλοχε- 5 ρῆς τὸ ὅλον παραλαμβάνειν. καὶ ἐν τῷ προλαβόντι δὲ βιβλίῳ τῷτ' ἔλεγεν, ὡς ἀσυμφανὲς καὶ ἀδιάρθρωτος καὶ ὅσον ψελλίζουσα ἢ τῶν προτέρων φυσικῶν φιλοσοφία. cod. Reg.

(*) καὶ ὡς φησὶν ὁ Ἀλέξανδρος, ὅτι διὰ τὸτο ὃ δύναται ἡμᾶς 993b ἀντιλαβεῖσθαι τῶν νοητῶν, ἐπειδὴ ὁ ἡμέτερος νῦν ἀδύνατος ἐστὶ πρὸς 10 τὴν τῶν φύσει σαφῶν γνώσιν, διότι συμπλέκειτο αἰσθησὶ καὶ φαν- τασίᾳ. εἰ δὲ χωριζοίτο ποτέ, φησὶν, ἀντιλήψεται. ὡς οὐδὲ καὶ αὐτὸς ἄκων τε καὶ ἄκων ὅτι χωριστὴ ἐστὶν ἢ ἡμετέρα ψυχὴ τῷ σώματι. Asclep.

"ὃ — δόξαι." εἰπὼν περὶ τῆς θεωρητικῆς φιλοσοφίας ὅτι 993b τῇ μὴ χαλεπῇ τῇ δὲ ῥαδίᾳ, εἰπὼν δὲ καὶ ὅτι μὴδεὶς τῶν ἀφαιρέ- 11 των αὐτῆς ἰκανῶς τι περὶ αὐτῆς εἶπε, λέγει ὅτι μὴ διὰ τὸτο χρὴ παραπέμπεσθαι αὐτῆς, ἀλλὰ χάριν αὐτοῖς ἐκτεῖν ὡς ὃ μικρὰ ὠφελήσασιν τὸς ὕστερος. ἅμα δὲ τὴν θεωρίαν διὰ τῶν συνίστη- 12 σιν ὡς πάσης σπουδῆς ἀξίαν, ἀξιοῖ γὰρ χάριν ἡμᾶς ἔχειν μὴ μόνον τοῖς εἰρηκόσι τοῦτων ὃ καὶ ἡμεῖς ὡς καλῶς εἰρημένῳ χρῶσθαι καὶ κανονήσασθαι τῆς δόξης, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἀρχαιοτέροις, εἰ καὶ ἐπιπολαώτερον δοκῶσι περὶ τῶν εἰρηκέναι. καὶ λέγει τῷτ' αἰτίαν· καὶ γὰρ ὅτοι συνετελέσαντο τι ἡμῖν πρὸς τὴν τῶν ζητημένων εὐρεσιν. Alex.

"τὴν γὰρ ἔξιν." τῷτ' ἐστὶ τὴν δύναμιν ἡμῶν, ἢ δυνάμει τῆς 993b ψυχῆς τὰ τοιαῦτα ζητεῖν δυνάμεθα (αὕτη δὲ ἐστὶν ἢ καὶ τὴν νῦν), 14 ταύτην "προσηύκασαν" θῆξαντες πῶς καὶ κινήσαντες ταῖς ζητήσε- σιν, ἅτε ὁδοποιήσαντες καὶ ἐπιστήσαντες εἰς τὸ καὶ αὐτοὺς ζητεῖν περὶ τῶν, καὶ εἰς ἔννοιαν ἀγαγόντες ὡς ἔστιν οἰκία ἡμῖν ἢ περὶ ὧν ἐπραγματεύσαντο θεωρία. εἴη δ' ἂν καὶ διὰ τῶν προτρέπων ἡμᾶς ἐπὶ τὸ πάσαις ταῖς παρὰ τῶν καταβεβλημένων δόξαις ἐντυγχά- 15 νειν· ἢ γὰρ τῶν καταβεβλημένων δόξων εὐπορία εὐρετικωτέρως ἡμᾶς τῆς ἀληθείας παρασκευάσει. πῶς γὰρ οἷόν τε χάριν ἔχειν τῷτ' ὡς ἀξιοῖ, μὴ πρῶτον αὐτῶν τὰς δόξας ἰσορροπίας; δόξαι δ' ἂν ἐκ ταύτης τῆς λέξεως τὸ βιβλίον τὸτο ἀκόλουθον εἶναι πῶς τῷ πρὸ αὐτῆς τεταγμένῳ· ἐν ἐκείνῳ γὰρ ἰσορήσας τὰς τῶν πρὸ αὐτῆς περὶ τῶν πρώτων ἀρχῶν δόξας καὶ ἀντιπῶν τινα πρὸς αὐτῆς, ἐν τῷτ' φησὶν, ὅτι ἐπειδὴ ἀντιλέγομεν ταῖς τινῶν δόξαις διὰ τὸτο ὡς μὴδὲν ἡμῖν εἰς τὰ προκείμενα συνετελέσαντας παραπέμπεσθαι 20 χρὴ, ἀλλὰ καὶ τοῖς εὐκαταφρονήτως εἰρηκέναι δοκῶσι τινα χάριν ἐκτεῖν· καὶ γὰρ παρὰ τῶν ὠνάμεθα τι· προσηύκαμεν γὰρ τὴν ἔξιν, ὅτι γὰρ χρήσιμοι οἱ ὅπως ἄρξασθαι τινος καὶ ὅτι οἱ ἐπὶ πλέον ἐρ- 21 γασάμενοι μόνον, ὅλον ἐποίησε παραβέβητος Τιμόθεος τὸ ὃς ἀρι- 22 στος ἐδόκει γεγενῆσθαι μελοποιῶς, καὶ Φρύνιν ὃς ἀρχαιότερος ἐγένετο Τιμόθεος, ὃ μὴν τοῦτος τὴν τέχνην· τῶν γὰρ παρὰ μὴ Τιμόθεον τὴν μελοποιαν, παρὰ δὲ Φρύνιν τὴν Τιμόθεον τοῦτον γενεᾶς· 23 ὃ γὰρ ἂν ἐπὶ τοσούτον ὅτος ἐξεργάσασθαι ταῦτα μὴ πρῶτον ἐκείνῳ

2. ἀργίαν M. || 3. αὐτὰ M. || 5. περὶ — περὶ A. || 5 om M. || 34. μήτε δὲ Asclep.

18. κοιμήσασθαι A. || 22 — 27. apud Asclep. || 24. ζητήσας, ἃς ἐποίησαντο καὶ Asclep. || 28. περὶ M. || 38. ὠνάμεθα τι om A. || 41. καὶ Φρύνιν in mg. A.

γυγνομένη τε ἔξ ἀρξαμένη ('). ὡς δὲ ἐπ' ἐκείνων ἔχει, ὅτω δὲ
 ἔξ ἐπὶ τῆς καλῆς καὶ τὴν ἀληθειαν θεωρίας· παρὰ μὲν γὰρ τινων
 ἔχομεν ὁρᾶς τινάς, αἷς ἄξιον χρῆσθαι ὡς ἐχούσαις περιττὸν τι, ἀλ-
 λαι δὲ τὸ τέτυς εἰπεῖν τι ἔξ εὐρείων τοῦτων ἐγένοντο αἵτιοι. id.

993^b (') ἀρχαιότερος ᾧ Φρύνος Τιμοθέου, ὃς ἔξ τὴν ἀρχὴν εὗρε
 15. τῆς μελοποιίας. Asclep.

993^b "ἔρως — ἀληθείας." χρῆσάμενος τῷ τῆς ἀληθείας ὀνόματι

19. ἐπὶ τῆς θεωρητικῆς φιλοσοφίας, νῦν ὅτι εὐλόγως ὅτως καλεῖται
 συνήγησι· φιλοσοφίαν ᾧ ἰδίως τὴν θεωρητικὴν λέγει, ὡς δι' ὧν
 ἐπιφέρει δηλοῖ, λέγων "θεωρητικῆς μὲν ᾧ τέλος ἀλήθεια." ἔξ
 ταύτης ἐπὶ μᾶλλον ἢ περὶ τῶν πρώτων ἀρχῶν τε ἔξ αἰτίων τῶν
 παντάπασιν αἰδιώσεως κεχωρισμένων ἔξ τῇ αὐτῶν φύσει ὄντων,
 ᾧ ἔξ σοφίαν καλεῖ. συνήγησι δὲ τὸ προειρημένον ὅτως. ἐπεὶ τέ-
 λος τῆς θεωρητικῆς φιλοσοφίας ἐστὶν ἡ ἀλήθεια, ἀπὸ δὲ τῷ τέλει
 ἔξ τῷ σκοπῷ ἐκάστη μέθοδος χαρακτηρίζεται τε ἔξ τὸ εἶναι ἔχει,
 εὐκρίτως περὶ τῆς ἀληθείας αὕτη καλεῖται· τὸτο ᾧ αὐτῆς τέλος.
 ἔξ τῇ τῶν πρακτικῶν ἐπιστημῶν δὲ παραθέσει ἔδειξε τὸ εὐλόγως
 καλεῖσθαι παρὰ τῆς ἀληθείας τὴν θεωρητικὴν· τέλος ᾧ τῇ πρακτικῇ
 ἢ πρᾶξι, ἔξ ὅτι ἡ γνώσις, τέλος τῆς ἐν τοῖς πρακτικοῖς ἀληθείας.
 ἔξ ᾧ ἐν οἷς τὸ πῶς ἔχει τὸ ὑποκειμένον ἀληθείας σκοπεῖσιν οἱ πρα-
 20. κτικοί, ὃ περὶ αἰδίων τινος ἀληθείας σκοπεῖσιν. ὡς δὲ τῆς περὶ τὰ
 αἰδία ἀληθείας κυρίως ἔξ μάλιστα ἀληθείας ὅσης, ὃ τῆς ἐν τοῖς
 πρακτικοῖς, τὸτο προσέθηκεν. ὃ δὲ περὶ ταύτης οἱ πρακτικοί,
 ἀλλὰ τῆς τινὲς καὶ ποτὲ, ἔξ ἐπὶ τὴν πρᾶξιν τὴν ἀναφορὰν τῆς θεω-
 ρίας ποιούμενοι· τοιαῦτα ᾧ τὰ πρακτικά ὃ καθόλου, ἀλλὰ μετα-
 25. πίπτοντα ἔξ καὶ τὰς ἡλικίας τῶν πραττόντων καὶ καὶ τὰς τύχας καὶ
 καὶ τὰς πρὸς ὅς πράττει) χεῖσεις. ἔξ ᾧ αἱ περὶ τῶν ἀρετῶν καὶ
 τῶν καὶ ταύτας ἐνεργειῶν ζητήσεις, αἱ μὲν θεωρίας χάριν ἐγένοντο
 μόνης, ἐν τοῖς πρακτικοῖς εἰσι ἔξ περὶ τὰ καθ' ἑκάστα· περὶ ᾧ

993^b ταῦτα ἢ αὐτῶν ἀναφορὰ. διὰ δὲ τῷ εἰπεῖν "ὅτι αἰδίων" ἔδειξε
 22. ὅτι μὴ τὸ τέλος τοῖς πρακτικοῖς ἀληθεία τε ἔξ ἐπιστήμη· αἰδίων
 ᾧ αἱ ἐπιστήμαι καὶ θεωρίαι. γράφει δὲ ἐν τισιν ἀντιγράφοις "ὃ
 τὸ αἴτιον καθ' αὐτὸ ἀλλὰ πρὸς τι καὶ νῦν θεωρεῖται." ὃ γεγραμμένον
 εἴη ἂν λέγων ὅτι ὃ τὸ κυρίως καὶ καθ' αὐτὸ αἴτιον, ὃ τὸ ἀπλῶς ἀλη-
 θέσιν αὐτοῖς εἶναι αἰτίαν ἐστὶ, θεωρεῖσιν οἱ πρακτικοί, ἀλλὰ τὸ πρὸς
 35. τόδε καὶ νῦν ἀληθὲς αὐτὸ εἶναι ("). τοῦτον ᾧ τὸ τε ἐν τοῖς πρακτι-
 κοῖς ἀληθὲς καὶ τὸ ὡς πρακτικῶν αὐτῶν αἴτιον ("). "ὅτι ἴσμεν δὲ
 τὸ ἀληθὲς ἄνευ αἰτίας." τὸ λεγόμενον ἴσον ἐστὶ τῷ ἀλλὰ μὴν τὸ
 ἀληθὲς ὅτι οἶόν τε ἄνευ αἰτίας εἶναι· ὥς εἰ οἱ πρακτικοί μὴ καὶ
 τὸ κυρίως αἴτιον τὴν γνῶσιν περὶ τῶν προκειμένων ποιῶν, ὃ δὲ τὸ

ὄντως ἀληθὲς ἐν αὐτοῖς θεωρεῖται. καὶ εἴη ἂν ὅτως μὲν λεγόμενον
 ἀκολουθῶς εἰρημένον τῇ δευτέρᾳ γραφῇ· εἰ δὲ ἀπλῶς λέγοιτο,
 ὡς δεκτικὸν ἂν λέγοιτο τὸ δὲν ἂν περὶ τὸ ἀληθὲς πραγματευό-
 μενον τῶν αἰτιῶν εἶναι θεωρητικόν. ἐνδείκνυται δὲ ὅτι ἐστὶν αὐτῷ
 ἢ προκειμένη πραγματεία περὶ τῆς ἀληθείας θεωρία, καὶ τίς ἐστὶν
 αὕτη δεῖξας, ὅτι ἡ σοφία καὶ ἡ θεωρητικὴ φιλοσοφία, προσίθησι
 τοῖς εἰρημένους ὅτι ἀδύνατον τὸ ἀληθὲς γινῶναι ἀγνοῦντας τὴν αἰτίαν,
 διδάσκων ἡμᾶς διὰ τούτου καὶ ἐπὶ τούτῳ λεγόμενον ὅτι ἀναγκαῖα
 ἂν εἴη τῷ περὶ ἀληθείας καταγνωμένῳ ἢ τῶν αἰτιῶν γνῶσις, ὡς
 εἶπε καὶ τῆς Φυσικῆς μὲν ἀρχόμενος· καὶ ἐν τοῖς "Ἐξέροις" Ἀναλυτι-
 κοῖς (1 2) ἔδειξε ἐπιστήμην ἔσσαν τὴν δι' αἰτίων γνῶσιν· ἔδειξε δὲ
 καὶ ἐν τῷ πρώτῳ τὴν κυρίως γνῶσιν τινος ἐκ τῆς τῶν αἰτιῶν αὐτῆς
 γνῶσεως ἡρημένην. ὅχι ὅτι δὲ πᾶν ἀληθὲς ἐξ αἰτίας γνωρίζεται
 λέγει· ὅτως ᾧ ἐπ' ἀπειρόν τε ἂν εἴη τὰ αἰτία, καὶ ὃ δὲν γνωστὸν ἂν
 εἴη, ὡς μετ' ὀλίγον δείξει· ἀλλὰ δὲλον ὅτι τούτων τὸ ἀληθὲς ὅχι
 οἷόν τε γινῶναι χωρὶς αἰτίας τῶν ἐχόντων αἰτίας. ἐστὶ δὲ τινα
 γνωστὰ χωρὶς αἰτίας· τὰ ᾧ ὅχι ἔχοντα αἰτίας τοιοῦτα οἷα τὰ
 πρώτα καὶ αἱ ἀρχαί, ὧν ὅχι ἐστὶν αἰτία. ἢ ὅτι ἐνδεῶς εἴρηκε· λεί-
 πει ᾧ τὸ ὧν εἰσὶν ἀρχαὶ καὶ αἰτία, ὃ εἶπεν ἐν τῇ Φυσικῇ Ἀκροα-
 20. σει. ἢ τὸ "ὅτι ἴσμεν" ἴσον ἐστὶ τῷ ὅχι ἔχομεν ἐπιστήμην· ἢ ᾧ ἐπι-
 στήμην ἐστὶ κυρίως ἢ δι' ἀποδείξεως γνῶσις, τῶν δὲ ἀρχῶν ὅχι ἐστὶν
 ἀποδείξεις, ὥς ἐνδεῶς γινώσκουσι τοιαῦτα. ἢ δι' ὧν ἐπιφέρει καὶ περὶ
 τούτου λέγει· τοιοῦτον ᾧ τὸ "ὥς καὶ ἀληθέστερον τὸ τοῖς ὑξέροις
 αἴτιον τὸ ἀληθὲς εἶναι," καὶ διὰ τὸ "τὰς τῶν αἰτίων ὄντων ἀρχὰς
 δέον εἶναι ἀληθεσάτας." ὃ ᾧ ποτὲ ἀληθεῖς, ὃ δὲ ἐκείνων αἰτίων
 τὸ εἶναι ἄλλο, ἀλλ' ἐκείναι τοῖς ἄλλοις. Alex.

(") γρ. "ὃ τὸ αἴτιον καθ' αὐτό," καὶ ὃ "τὸ αἰδίων." cod. Reg.

(") ἢ πρᾶξις ὃ τὸ αἰδίων καθ' αὐτὸ ἔχει ἀλλὰ πρὸς τι. ἢ ᾧ
 πρᾶξις πρὸς τινα καιρὸν συμβαλλουσα, καὶ ἐστὶν ἀληθὲς τὸ μερῶν
 πραγμάτων τὰς πράξεις ὑπάρχειν. Asclep.

"ἔκαστον — συνῶνυμον." εἰπὼν ὅτι μὴ οἶόν τε τὴν ἀλήθειαν
 993^b τὴν ἐν τοῖς ἔχουσιν αἰτίας γινῶναι χωρὶς τῆς γνώσεως τῶν αἰτιῶν
 αὐτῶν, καὶ διὰ τούτου δείξας ἀναγκαῖαν τῇ θεωρητικῇ φιλοσοφίᾳ
 τὴν τῶν αἰτιῶν γνῶσιν, νῦν ὅτι ἀναγκαῖα δείκνυσιν πάλιν διὰ τὸ
 δεῖν μὲν τὴν περὶ τῆς ἀληθείας φιλοσοφίαν τὰ μάλιστα ἀληθῆ γνω-
 24. ρίζειν, μάλιστα δὲ ἀληθῆ τὰ αἰδία αἰτία· ταῦτα ᾧ καὶ τῆς τῶν δι'
 αὐτῆν ὄντων ἀληθείας αἰτία ("). ἀληθέστατον μὲν ᾧ ὃ καὶ τοῖς ἄλ-
 λοις αἴτιον τὸ ἀληθὲς εἶναι, αἱ δὲ ἀρχαὶ αἰτία τῆς ἐν ταῖς δι'
 αὐτάς ὄντων ἀληθείας ("). ἔκαστον ᾧ τῶν ὄντων ἐφ' ὅσον τὸ εἶναι
 τὸ μετέχει, ἐπὶ τούτῳ καὶ τῆς ἀληθείας· τὸ γὰρ ψεύδος μὴ ὄν. διὰ

1. lege γυγνομένη. || 2. καλῆς om M. || 7 sqq. apud Asclep. || 12. αὐτῇ Asclep. || 16. γὰρ αὐτῇ Asclep. || 18. περὶ M. || 19. καὶ om F. || ἐν τοῖς πρακτικοῖς MF, πρακτοῖς A. || 21. ἀληθείας F. || 22. ἴδια M. || 23. πρακτοῖς A. || 24. ἀλλὰ τίς τίς καὶ M. || 25. τὰ γὰρ Asclep. || πρακτὰ A. || ὃ καὶ AM. || 29 et 31. πρακτοῖς A. || 32. δὲ om F. || ὃ τὸ αἴτιον ὃ καθ' L. || 33. θεωρεῖσιν οἱ πρακτικοί. ὅτως δὲ γεγραμμένον L. || 34. τὸ ἀληθὲς αὐτοῖς εἶναι ἀπλῶς αἰτίαν L. || 36. τὸ ἐν L. || πρακτοῖς A. || 37. πρακτὸν αὐτὸ L. || ὅχι — b 4. θεωρητικὸν om L. || 39. πρακτὰ A.

1. μὴ om F. || 15. τούτω L. || 18. αἰτία. ὥς ἐνδεῶς ἂν εἴη εἰρημένον τὸ "ὅτι ἴσμεν δὲ τὸ ἀληθὲς ἄνευ αἰτίας." λέπει L. || 20. ὅχι post τὸ om A. || 21. κυρίως ἐστὶν ἢ L. || γνῶσις, ἢ δὲ ἀποδείξεις ἐξ ἀρχῆς. τῶν L. || 22. τοιαῦτα, ἀλλὰ κρείττων ἢ κατὰ ἀπόδειξιν. L. || ἢ — 26. ἄλλοις om L.

τὰ αἰδία μαλιστα ὄντα, καὶ μαλιστα ἢ ἐκείνων γνωστὸς ἀλήθεια, εἶγε ἐπιστήμη. εἰ δὲ τὰ αἰδία μαλιστα ὄντα, ἔτι μᾶλλον ὄντα τὰ τούτοις αἰτία τὸ εἶναι αἰεί· διὰ τοῦτο εἶναι αἰτία τέτοις ἐκείνα τέτων μᾶλλον ὄντα καὶ μαλιστα ὄντα. ὁ τὴν αἰτίαν παρέθετο εἰπὼν "ἔκαστον δὲ μαλιστα αὐτὸ τῶν ἄλλων καθ' ὃ καὶ τοῖς ἄλλοις ὑπάρχει 5 καὶ συνώνυμον." δι' ὃ γὰρ τισιν ὑπάρχει τὸ τοῖσδε τισιν εἶναι καὶ συνώνυμους καὶ τὸτο ἀλλήλους, οἷον θερμοῖς, ἐκεῖνο μαλιστα θερμὸν. δεῖ τοῦτο μὴ μόνον ἀλλήλους αὐτὰ εἶναι συνώνυμα, ἀλλὰ καὶ τὸ αἰτίον αὐτοῖς τὸ εἶναι ταῦτοις συνώνυμον αὐτοῖς εἶναι· τότε τοῦτο εἶναι μαλιστα τοῦτον αὐτό, ὅταν ἢ πρῶτον τοῦτον, οἷον μαλιστα 10 θερμὸν ἔξαι τὸ τοῖς θερμοῖς αἰτίον καὶ τὸ αἰτίον αὐτοῖς τὸ εἶναι ταῦτοις συνώνυμον αὐτοῖς εἶναι· τότε τοῦτο εἶναι μαλιστα τοῦτον αὐτό, ὅταν ἢ πρῶτον, αἷον μᾶλλον τὸ εἶναι θερμοῖς, πρῶτον θερμὸν ὃν αὐτό. ὅπως αἰτίον τὸ πῦρ τοῖς θερμοῖς τὸ εἶναι θερμοῖς· τὸτο τοῦτο ἐδήλωσε διὰ τοῦτο εἰπεῖν καθὼ καὶ τοῖς ἄλλοις, ἐπεὶ δύνανται αἰτίον τι- 15 σιν εἶναι τὸ τοῖσδε εἶναι μὴ ὃν αὐτὸ τοῦτον, οἷον ἢ τριῖσις αἰτία θερμότητος τισιν, ἀλλ' ὃ μαλιστα θερμὴ ὅσα αἰτία τῆς θερμότητος ἐκείνοις. τὸ δὲ πῦρ, ἐπεὶ τοῖς θερμοῖς αἰτίον τῆς θερμότητος θερμὸν ὃν καὶ αὐτό, διὰ τοῦτο μαλιστα καὶ αὐτὸ θερμὸν. καὶ τὰ τῶν ὄντων δὲ μαλιστα αἰτία ὄντα, καὶ αὐτὰ ὄντα μᾶλλον ἐκείνων, τῷ 20 αἰτία αὐτῶν εἶναι, καὶ ἀληθὴ ἔτι μᾶλλον· ἢ τοῦτο κείμενον τό, ἢ ἔκαστον τὸ ὄντος μετέχει, ὅτω καὶ τῆς ἀληθείας ἔχειν. καθ' ὅσον μὴ ὅν αἰδία καὶ τὰ αἰεί ὄντα λέγω καὶ τὰ τέτων αἰτία, καὶ τοῦτον συνωνύμως ἀλλήλους τε καὶ τοῖς αἰτίαις αὐτῶν ἀληθὴ· καθ' ὅσον δὲ αἰτία τισι τὸ εἶναι μαλιστα τοιαῦτα, καὶ τοῦτον μᾶλλον ἐν 25 τοῖς αἰδίοις ἀληθὴ τὰ αἰτία αὐτῶν· ὥστε μαλιστα ἂν εἴη περὶ ἀληθείας ἢ περὶ τῶν ταύτων αἰτίων γνωστὸς. καὶ τοῦτο εἰ τὰ αἰεί ὄντα, περὶ αἰεί θεωρία, αἰεί ἀληθὴ τῷ αἰεί εἶναι, ἀλλ' ὅν καὶ ἐν τέτοις μάλιστα τὰ αἰτία τῶν αἰτιατῶν ἀληθὴ· τὰ μὴ τοῦτο πρῶτα τὰ δὲ ὕστερα, καὶ τῷ χρόνῳ (ἀμφότερα τοῦτο αἰδία) ἀλλὰ τῇ φύσει· φύσει τοῦτο 30 πρῶτον τὸ αἰτίον τῶν οἷς ἐστὶν αἰτίον. ὁδὸν δὲ ἀποποιῶν λέγειν ἀληθὲς ἀληθὲς διαφέρειν, εἶγε τὸ μὴ ἀληθὲς τὸ εἶναι ἥρητον, διαφέρον δὲ τὸ εἶναι τοῖς γνωστοῖς· τὰ μὴ τοῦτο αὐτῶν ἐστὶν ἐπιστήμη τὰ δὲ δοξαζαί· τὴν τοῦτο ὡς προελθὼν ἐρεῖ, κινεμένην εἶναι ἀνάγκη· ὃ τοῦτο ἐπιστήμη τὰ ὄντα πάντα, ἀληθὴ δὲ τὰ ὄντα, ἀλλὰ καθ' ἕκα- 35 στον ἢ τὸ ὄντος ὡς ἔχει γνωστὸς, ἀλήθεια, ὃ κατ' αὐτά (ὃ τοῦτο ἐν τοῖς πράγμασι ἢ ἀλήθεια) ἀλλὰ καθ' ὅσον ἢ τὸ ὄντος ἔχει γνωστὸς, ἀλήθεια. εἰ δὲ τὸτο, καὶ ἢ τὸ μαλιστα ὡς ἔχει γνωστὸς, μαλιστα ἀλήθεια, εἶγε καὶ ἐπιστήμη. ὥς ἐπεὶ τῷ ὄντι ἔπειτα τὸ ἀληθὲς, τῷ μαλιστα ὄντι ἔπειτα ὃν τὸ μαλιστα ἀληθὲς. Alex.

(*) "ἔκαστον — ἄλλων." φησὶν ὅτι τὸ αὐτὸ αἰτίον ἐστὶ τῶν ἄλλων. καὶ ἐχρήσατο Πλατωνικῇ λέξει τῇ αὐτῇ, ἐνδοκίμωτος τὰς ἰδέας· τὸ αὐτὸ αἰτίον τοῖς ἄλλοις τὸ εἶναι, τὸτο τὸ νοητόν. φησὶ δὲ τὴν ὑπαρξιν τὸ νοητὸ, καθ' ὃ τοῖς ἄλλοις ὑπάρχει συνω-

νύμως, τὸτο τὸν δμῶνυμον ὡς ἀφ' ἐνὸς καὶ πρὸς ἕν, οἷον τὸ πῦρ φησὶ εἶναι θερμότερον, ἐπεὶ καὶ τοῖς ἄλλοις αἰτίον ἐστὶ θερμότητος. Asclep.

(*) διὸ φησὶ καὶ ἐν τῇ Ἀποδεικτικῇ (1 3) ὅτι ἐκ ἐπ' ἀπειρον 993³ αἰ ἀρχαί, καὶ ἐν τῇ Φυσικῇ ὅτι ἀναγκαῖα ἐστὶν ἢ περὶ τῶν ἀρχῶν 22. θεωρία. id.

"διὸ — ἀληθεστάτας." τὸτο τὴν γνωσιν αὐτῶν εἶναι αἰεί ἀληθεστάτην· εἰ τοῦτο τὸν ἀληθὲς, τὸ αἰεί ὃν ἀληθὲς αἰεί. ὃ δὲ τὸ αἰεί ἀληθὲς ἐστὶν ἀληθέστερον, αἰεί ἀληθέστερον ἂν εἴη. τοιαῦτα δὲ τὰ αἰτία τῶν ὄντων αἰεί, οἷον κόσμον τὸτο καὶ τῶν ἄστρον, ἢ τῶν τεσσάρων σωμάτων, ὡς κατ' εἶδος ἢ αἰδιότητος, καὶ τῶν ἐπὶ τοῖς καθ' ἕκαστα τε καὶ ἐν γενέσει αἰδίων· καὶ τοῦτο αἰδία. τὰ τοῦτο τῶν ταύτων αἰδία τῷ μὴ αἰεί εἶναι (ὃ τοῦτο τῶν αἰδίων ἐκ αἰδία τὰ αἰτία) αἰεί ἔξαι ἀληθὴ· τῷ δὲ αἰτία εἶναι τῶν αἰδίων τε καὶ αἰεί ἀληθῶν μᾶλλον αὐτῶν ἀληθὴ ἔξαι, ὥστε καὶ ἀληθεστάτα. καὶ τοῦτο 15 ὅτι τὸ τοῦτο εἶναι τισιν αἰτίον, τὸτο καὶ τὸ ἀληθέσιν αὐτοῖς εἶναι ἐξαι αἰτίον, καὶ ὅτι ἀληθέστατον τὸτο ὡς αἰεί ὃν, καὶ ὅτι μὴδὲν ἐξαι αἰτίον τὸ εἶναι αὐτῷ, ἀλλ' αὐτὸ τοῖς ἄλλοις. εἰπὼν δὲ "ὥστε καὶ ἀληθέστατον τὸ τοῖς ὕστεροις αἰτίον τὸ ἀληθέσιν εἶναι," ἐπήνεγκε τὸ "καὶ τοῦτο τῶν αἰεί ὄντων ἀρχαί ἀναγκαῖον αἰεί εἶναι ἀληθεστάτας," ὡς ὁμολογούμενον τὸ ὅτι τὸ τοῦτο εἶναι τισιν αἰτίον, τὸτο καὶ τὸ ἀληθέσιν αὐτοῖς εἶναι ἐξαι αἰτίον. ὃ ὅπως ἐχόντος ἔπειτα τὸ τὰς τῶν αἰεί ὄντων ἀρχαί ἀληθεστάτας εἶναι· τὰ τοῦτο τῶν αἰεί ὄντων ἀληθῶν ἀληθέστερα ἀληθεστάτα. διὰ τῶν δὲ δεικνυσιν ὡς συνηρημένους τὸ ἀληθὲς τῷ ὄντι· διὰ καὶ ἐπιφέρει "ὥστε ἔκαστον ὡς ἔχει τὸ εἶναι, ὅτω καὶ τῆς ἀληθείας," ἴσον λέγων τῷ, ὡς τοῦτο ἔκαστον ἔχει 20 τε καὶ μετέχει τὸ εἶναι, ὅτω καὶ τῆς ἀληθείας. ὃ τοῦτο ποτὲ ἀληθὲς, τὸτο δὲ διὰ τὸ αἰδία εἶναι, ἀλλὰ κατὰ γε τὸτο κοινωνεῖ αὐτοῖς καὶ τὰ ἄλλα τὰ αἰδία (*). τὸ δὲ "ὅδε ἐκείνων αἰτίον τὸ εἶναι, ἀλλ' 993³ ἐκείνα τοῖς ἄλλοις" δεικτικὸν τῆς καὶ ἐν τοῖς αἰδίοις αὐτῶν καὶ τὴν 29. ἀλήθειαν ὑπεροχῆς. Alex.

(*) ἐντεῦθεν δεικνυσιν ὅτι σύνδρομοι ὑπάρχουσιν αἰ ἐνέργειαι 993³ ταῖς ὕσiais· διὸ φησὶ τέσσαρας εἶναι ἐνεργείας, ἐπεὶ καὶ καὶ τέσσα- 30 ρες ὕσiais, νοηταὶ καὶ διανοηταί, δοξαζαί, αἰδιηταί. φησὶν ὅν, ὡς ἔκαστον ἔχει ὕσiais, ὅτω καὶ ἀληθείας· σύνδρομοι τοῦτο αἰ ἐνέργειαι ταῖς ὕσiais. εἰ τοῖνυν αἰ νοηταὶ ὕσiais θεῖαι ὑπάρχουσιν καὶ ἀληθεῖς καὶ αἰ ὡσαύτως ἔχουσιν καὶ ἀναίτιοι, φανερόν ὅτι καὶ αἰ ἐνέργειαι αὐτῶν τριαῦτα. ἐπὶ μέντοι γε ἡμῶν ἢ ὕσiais ὃ τοιαῦτη, ὅκων ὅδε αἰ ἐνέργειαι· ἐκείθεν τοῦτο ἐπινάοντο. Asclep.

40 "ἀλλὰ — ὁλόν." εἰπὼν τὴν θεωρητικὴν φιλοσοφίαν περὶ 994⁴ ἀληθείας ἐπιστήμην εἶναι, ἥτις διὰ τῆς τῶν αἰτίων γνωστὸς γίνετο, 1. εἰπὼν δὲ καὶ μαλιστα ἀληθὴ τὰ αἰτία εἶναι, καὶ διὰ τῶν συσχέσεως ἀναγκαῖαν ὅσαν τῇ θεωρητικῇ φιλοσοφίᾳ τὴν τῶν αἰτίων γνωσιν, ὅσην τὰ ἀληθὲς θεωρητικῇ, ἐπεὶ τὰ αἰτία τὸ εἶναι τοῖς αἰδίοις τῶν

11. καὶ — 13. μᾶλλον om A. || 23. λέγων M. || 34. κινεμένη M. || 39. εἰ δὲ τὸτο — ἐπιστήμη iterat A. || ἐπὶ A.

14. καὶ ἀποκλίνον μᾶλλον M. || 22. ὅ om M. || τὸ et 26. ἴσον — 27. ἀληθείας om A. || 40 — p. 594 a 3. apud Asclep. || 41. διὰ τὴν τῶν αἰτίων γνωσιν Asclep. || 42. συσχέσεως Asclep. || 44. ὅσην τὰ ἀληθὲς θεωρητικῇ om Asclep.

ἔντων μάλιστα ἐξιν ἀληθῆ, ἀναγκαῖον ἀκολουθῶς τοῖς προσηρημένους δαίκνυσιν ὅτι ἐξιν τινὰ αἰτία καὶ ἐξιν τις ἀρχὴ ἐν αὐτοῖς, τούτοις πρῶτον αἰτίον, καὶ ἕκ ἐπ' ἀπειρον ἢ πρόδος τῶν αἰτίων· ὅτω γὰρ ἕκ ἂν εἴη γνωστὰ τὰ αἰτία, ἀλλ' ὑδὲ εἴη τι τὴν ἀρχὴν αἰτίον, ὡς δαίξει. διὰ δὲ τῷ δαίκνυναι ὅτι ἕκ ἀπειρα τὰ αἰτία, δαίκνυνται αὐτῷ καὶ ὅτι ἐξιν τὴν ἀρχὴν καὶ ὅτι γνωστὰ. φησὶ δὲ μήτε κατ' εὐθυωρίαν τὰς ἀρχὰς καὶ αἰτίας ἀπείρους εἶναι δύνασθαι μήτε κατ' εἶδος. ἐξιν δὲ κατ' εὐθυωρίαν μὴ ἀπειρα, εἴ τις ἐπὶ τῷ ληφθέντος αἰτίῳ καθ' ἕκαστον εἶδος αἰτίῳ προαναβεβηκώς ἄλλο τι πάλιν αἰτίον λέγοι, ὡς εἶναι ἐπὶ μὴ τῆς ὕλης αἰτίας ἀεὶ τῷδε τινος ὕλην ἄλλην 10 τινὰ ὕλην ἔχουσιν, κακείνην πάλιν ἄλλην, καὶ τῷτο ἐπ' ἀπειρον, μηδεμιᾶς ὅσης ἐσχάτης ὕλης, ἢ ἡκέτ' ἐξ ὕλης ἐξιν· οἷον, ὡς αὐτὸς παρέθετο, εἰ εἴη τῆς μὴ σαρκὸς ὕλη γῆ, τῆς δὲ γῆς ἀήρ, τῷ ἀέρος πῦρ, τῷ δὲ πυρὸς ἄλλο τι, καὶ τῷτο ἐπ' ἀπειρον. καὶ ἐπὶ τῆς ποιητικῆς 994 α καὶ πάλιν αἰτίας, ἣν αὐτὸς εἶπεν "ὅθεν ἢ ἀρχὴ τῆς κινήσεως," 15 ὁμοίως, ὡς τῷδε μὴ τῷδε τινος ποιητικὸν εἶναι καὶ κινητικὸν αἰτίον, αὐτῷ δὲ τῷτο πάλιν ἄλλο, κακείνῳ πάλιν ὁμοίως ἄλλα, καὶ τῷτο ἐπ' ἀπειρον· οἷον αὐτὸς πάλιν δεικνύς παρέθετο, εἰ εἴη τῷ μὴ ἀνθρώπῳ κινητικὸν αἰτίον ὁ ἀήρ, τῷ δὲ ἀέρος ὁ ἥλιος, τῷ δὲ ἡλίου πάλιν ὁ νεῖκος καὶ τῷ νεῖκος αὐτὸ πάλιν ἄλλο τι, καὶ τῷτο ἐπ' ἀπειρον. 20 ὁμοίως δὲ ὁ λόγος καὶ ἐπὶ τῆς κτ' ἐτέλος καὶ τὸ ἕνεκα αἰτίας, ὡς εἶναι τῶν τελῶν τῶν λαμβανομένων ἕκαστον ἄλλῳ χάριν γιγνώσκον καὶ ἐπὶ ἄλλο τι τέλος ἀναφερόμενον, ὡς μὴ εἶναι τι ἔχατον, ὃ χάριν τὰ ἄλλα, αὐτὸ δὲ μηδενός. ὁμοίως καὶ ἐπὶ τῷ εἰδικῷ αἰτίῳ καὶ ὡς αὐτὸς λέγει τῷ τί ἦν εἶναι, εἰ πάλιν καὶ ἐπὶ τῶν ἐκείνων τῶν 25 λαμβανομένων εἰδῶν ἄλλο τι εἶδος εἴη ἂν, ζῶν μὴ εἶδος ψυχῆς, ψυχῆς δὲ ἄλλο τι, φέρε εἰπεῖν οἷον νῆς, νῦ δὲ πάλιν ἄλλο τι. τοιαύτη μὴ κατ' εὐθυωρίαν τῶν αἰτίων ἀπειρία, ἢ δὲ κατ' εἶδος, εἰ μὴ τέσσαρα εἴη εἶδη τῶν αἰτίων, ὡς αὐτὸς ἐδείξεν, ἢ τις ἄλλος ἀριθμὸς ὠρισμένος, ἀλλ' εἴη ἀπειρα, ὡς φέρε εἰπεῖν οἱ ὑποτιθέμενοι 30 ἐν ταῖς ἀρχαῖς ἀπείρους χημάτων διαφορὰς. ὅτι δὲ κτ' μᾶλλον τῶν τρόπων τῶν οἷον τε ἀπειρα εἶναι αἰτία, δαίκνυνται, καὶ πρῶτον γε ὅτι ἀδύνατόν ἐξιν εἶναι κατ' εὐθυωρίαν ἀπειρα τὰ αἰτία παρίσχησι. δεῖ δὲ τὴν κατ' εὐθυωρίαν τῶν αἰτίων ἀπειρίαν ὅτι μὴ ἐξιν ἐλάττω, μὴ τὴν κτ' χρόνον ἀπειρίαν λαμβάνοντα καὶ ὅτω ἀεὶ τῷ 35 γεγονότος ἐκ τινος τὸ αἰτίον λαμβάνοντα· ὅτω μὴ γὰρ ἀνάγκη ἐπ' ἀπειρον τὴν ἀνοδὸν εἶναι, ἀπείρου τε τῷ χρόνῳ ὅπως ὄντος καὶ αἰδῶν τῷ κόσμῳ· ἢ γὰρ τοιαύτη λήϊς ἕκ αἰτίων δαίκνυνται ἀπειρίαν ἄλλα χρόνῳ. ἢ δὲ τῶν αἰτίων ἀπειρία δαίκνυνται ἂν, εἰ ἐπ' ἀπειρον ἄλλο πρὸ ἄλλου αἰτίον κτ' τὸ εἶδος διαφέρων λαμβάνοιτο, ἐπεὶ τῆς 40

γε ἀδιαλείπτῳ γενέσεως τῆς ἐν τῷ ἀπείρῳ χρόνῳ τὰ αὐτὰ αἰτία ὄντα δαίκνυνται. Alex.

"τῶν — μέσων." ὅτι μὴ οἷον τε εἰς εὐθυωρίαν εἶναι ἀπειρα 994 α ὅν τι εἶδος αἰτίων, καθολικῇ δαίξει χωρῆστος τοιαύτη παρίσχησι. 11. ἐν οἷς ἐξιν μέσα τινὰ, ὡς εἶναι τι πρῶτον καὶ εἶναι τι ἔχατον καὶ τῶν μεταξὺ τινὰ, ἀνάγκη τῶν τῶν πρῶτον αἰτίον εἶναι τῶν μέσων τε καὶ μετ' αὐτὰ ὄντων, εἰ δὴλον ὅτι ὅπως ἔχοιεν πρὸς ἄλληλα ταῦτα ὡς τὸ μὴ αὐτῶν αἰτίον εἶναι τὸ δὲ αἰτιατόν. καὶ διὰ τὸ τῷτο, δαίκνυνται ἐπὶ τριῶν ποιησάμενος τὸν λόγον. πρῶτον δὲ καὶ ἔχατον ἐν τῷ χρόνῳ λαμβάνει, ἀλλὰ τὴν κατ' εἶδος διαφορὰν δεικνύς τῶν αἰτίων. τῶν γὰρ ὁμοειδῶν ὅθεν μᾶλλον ἄλλο ἄλλῳ κτ' τὴν οἰκειὰν φύσιν πρῶτον ἐξιν. εἰ γὰρ τρία ὅπως ἔχοντα πρὸς ἄλληλα ληφθεῖν, καὶ δεῖ τινὰ τῶν αἰτίων ἐξιν τῶν ἄλλων ἀποδοῦναι, τὸ πρῶτον ἂν εἰπομεν. ὅτε γὰρ τὸ ἔχατον· ὅθεν γὰρ τῷτο αἰτίον, μὴδὲν γε ἔχον μετ' αὐτό. ἀλλ' ὑδὲ τὸ μέσον· τῷ γὰρ μετ' αὐτὸ τῷτο αἰτίον, εἴπερ ἄρα εἶναι δύναται, μόνον· ἦν δὲ ζητούμενον τί ἐκ τῶν εἰλημμένων τῶν ἄλλων ἐξιν αἰτίον, ἐπεὶ ὡς τὸ μέσον πρὸς τὸ μετ' αὐτὸ ἔχει, ὅτω τὸ πρῶτον πρὸς τὸ μέσον· ὡς τῷτο ἕκ αἰτίον τῷ μετ' αὐτὸ τῷ ἄλλο τι αὐτὸ αἰτίον ἔχει· μὴ ὄντας γὰρ ἐκείνῳ ἕκ ἂν τὸ δεύτερον ἦν, μὴ ὅν δὲ ἕκ ἂν αἰτίον ἦν τῷ τρίτῳ. δὴλον ἄρα ὡς αἰτίον τὸ πρῶτον τῶν μετ' αὐτό. ποιησάμενος δὲ τὸν λόγον ἐπὶ τριῶν, ὅθεν φησὶ διαφέρειν, ὡς πρὸς τὴν δεῖξιν, ἢ ἐν μέσον λαβεῖν ἢ πλείω ἢ ἀπειρα· ὁ γὰρ αὐτὸς λόγος ἐπὶ πάντων· ἐν πᾶσι γάρ, ὅσα ἂν ληφθῇ, τὸ πρῶτον αὐτῶν ἐξιν αἰτίον κυρίως, ἀλλ' ὃ τὸ μέσον τι ἢ τὸ ἔχατον, τὸ ἔχατον μὲν, ὅτι μὴδὲ τὴν ἀρχὴν τῷτο τινος αἰτίον· ὑδὲ τῶν μεταξὺ δὲ τι, ὅτι ἄλλῳ τῷτο πρὸς τὸ εἶναι δεῖν· τῷ γὰρ πρὸ αὐτῷ, ὃ μὴ ὄντος ὑδὲ ἂν ἦν. δεῖξας δὲ τῷτο καὶ λαβὼν τὸ εἶναι τὸ πρῶτον ἐν ἀπασιν αἰτίων τῶν μετ' αὐτό, μέτρισον ἐπὶ τὸ κατ' εὐθυωρίαν λεγόμενον ἀπείρου, καὶ εὐρύν ὅτι ἐν τῷ ὅπως ἀπείρου ὅθεν ἐξιν πρῶτον, λαμβάνει τὸ ἀκολουθῶν τῷτο, ὅτι μὴδὲ αἰτίον· εἰ γὰρ ἐν πᾶσι αἰτίων τὸ πρῶτον, ἀλλ' ὅχι τῶν μέσων τι, ἐφ' ὧν ἢ τοιαύτη τάξις, ἐν οἷς μὴδὲ ἐξιν πρῶτον ἀλλὰ μέσα πάντα, ἐν τούτοις ὑδὲ αἰτίων τί ἐξιν, ὃ μόνον ἐν πρῶτον, ἀλλ' ὑδὲ τῶν μεταξὺ τι. τὸ δὲ "τῶν τῶν τρόπον" προσκαί- 994 α 17. μενον τοῖς αἰτίοις τῷ κατ' ἐνέργειαν ἀπείρου δηλωτικόν ἐξιν· ἐν γὰρ τοῖς ὅπως ἀπείροις ὅθεν ἐξιν πρῶτον, καὶ ἐπὶ τῷ ἀνομοειδῶς· τῶν ἀπείρων μὴ ὁμοειδῶν δὲ πάλιν τὸ ληφθέν ὁμοίως αἰτίον (''). τὸ δὲ μέχρι τῷ ὅντι εἶπεν ἀντὶ τῷ μέχρι τῷ ἐσχάτου, ἀφ' ὃ ἡμῖν ἢ ἀρχὴ τῆς τῶν αἰτίων ζητήσεως (''). καὶ γὰρ ἐν οἷς μὲν ἐξιν πρότερόν τι καὶ δεύτερον λαβεῖν ἐν τῇ τάξει, ἐν τούτοις καὶ ἄλλο ἄλλῳ φῆσαι

1. ἀναγκαῖος M, ἀναγκαιὸς καὶ Asclep. || 4. τις M. || 5. docet esse principium et causas posse cognosci Sepulv. || 6. δὲ ἐπὶ μέτε M. || 7. αἰτίος M. || 13. εἰ om M. || 21. καὶ τῷ ὅ A. || 22. γιγνώσκον M. || 25. πάλαι A. || 29. ὡς om M. || 33. γὰρ δὲ M.

5. εἶναι τι πρῶτον καὶ om M. || 7. αὐτὸ M. || 8. εἶναι αἰτίον M. || 11. εἰ et 11. μᾶλλον om M. || 12. ὅπως ἐξιν ἔχοντα A. || 13. τίνα δὲι A. || αἰτίον M. || 16. ἀδύναται M. || 28. εἶναι τὸ om A. || εἶναι τὴν ἀρχὴν τὸ πρῶτον M. || 31 — 37. apud Asclep. || 33. εἰ post μέτε om Asclep. || 34. ὅθεν ὅ A. || 36. ἐπὶ ἐν Asclep. || τῶν γὰρ ἀπείρων Asclep. || 37. πάλιν πᾶν Asclep. || quemadmodum in difforni. rursus quoad sumtum fuerit, similiter est causa usque ad hoc praesens, inquit Sepulv.

αἰτιον εἶναι ἴσως ἀλογόν, εἰ καὶ μὴ ἀπλῶς αἰτιον· τὸ γὰρ πρότερον τῷ μετ' αὐτό· ἐν οἷς δὲ μὴδὲν ἐστὶ τῶν μέσων ἄλλο ἄλλω πρότερον ἐν τῇ τοιαύτῃ τάξει τῷ ὅτι αἰτιον· ἐν δὲ τοῖς ἀπειραῖς ἕκ ἐστιν ἄλλω πρότερον· πάντα γὰρ ὁμοίως ἐστὶ μέσα, ὡς καὶ αὐτὸς εἶπεν· εἰ γὰρ πρότερά ἐστι τὰ τῆς ἀρχῆς καὶ τῷ πρώτῳ ἐγγυτέρω, ἐν οἷς 5 μὴδὲν ἐστιν ἀρχὴ· μὴδὲ πρῶτον, ἐν τούτοις ὅδ' ἐγγυτέρω τί ἐστι τῆς ἀρχῆς καὶ πορρωτέρω· διὸ ὅδ' ἐστὶν τινὰ ἔχει ἐπὶ τὰ μέσα· εἰ δὲ μὴ τῷτο, ὅδ' ἐπὶ πρότερον τι αὐτῶν ἔσται, ὅδ' ἐπὶ ἄτερον ἄτερον αἰτιον. ὁ μόνον δὲ ἐπὶ τῶν κατ' εὐθυωρίαν καὶ τῶν ἐν τῷ τρόπῳ ἀπειρων πάντα τὰ μέσα μέσα, ἀλλὰ καὶ τῶν ὁπωσὺν ἀπειρων, 10 εἴον εἰ καὶ μέγεθος τι ἀπειρον ἢ κατ' εἶδος ἢ χρόνον εἴη· πάντων γὰρ τῶν ἐνεργειῶν ὄντων ἀπειρων ὅτι ἂν ληφθῇ μέρος, μέσον ἐστίν· εἰ γὰρ μὴ μέσον, πέρας· ἀλλ' εἰ πέρας ἔχει, ἕκ ἀπειρον. τὸ δὲ

994^a 18. "ὁμοίως μέχρι τῷ νῦν" προσέθηκεν ἐπει τὴν δεῖξιν ἐπειεῖτο ἐπὶ τῶν αἰτίων τῶν κατ' εὐθυωρίαν ἀπειρων ἐπὶ τὸ ἄνω· ἀπὸ γὰρ τῷ 15 ἐνεσῶτος καὶ ὄντος νῦν λαμβανόντων ἡμῶν τὰ αἰτία, ἅπαντα τὰ λαμβανόμενα μέσα, εἰ ἐπ' ἀπειρον ἢ πρόοδος. δείκνυσι μὲν τῇ τοιαύτῃ τῶν αἰτίων ἀπειρίᾳ τὸ μὴδὲ ἔσεσθαι τι ἐκ τῶν αἰτίων τῷ ἀδιαίτητῳ τὰ πρὸ πάντων τῷ ληφθέντος αἰτία ἐπὶ τὸ ἄνω εἶναι, ἀπειρά γε ὄντα· ὅπως δὲ ὅδ' ἂν αἰτία εἴη. αὐτὸς δὲ ὅχ' ὅτω δεικνυσιν, ἀλλὰ διὰ τὸ λαβεῖν τι ὡς ἔχοντος καὶ ὁρίσαι καὶ δεῖξαι ὅτι μὴ οἷόν τε τῷ αἰτιον εἶναι τι ἐπ' ἀπειρον ὄντων ἐπὶ τὸ ἄνω τῶν αἰτίων· καὶ γὰρ ἕκ ἄλλως ἐνῆν ἢ ἐπὶ τὸ ἄνω ἢ ἐπὶ τὸ κάτω δεῖξαι μὴ ὅσαν ἀπειρίαν τῶν αἰτίων, μὴ κειμένην πρὸς ἀφ' ὅδ' εἴη ἢ ἐπὶ τὸ ἄνω ἢ ἐπὶ τὸ κάτω λαμβάνειν. ὥστε εἴπερ μὴ ἐστὶ πρῶτον, 25 ὅλως αἰτιον ὅδ' ἐστιν· εἰ γὰρ εἴη, πάντα τὰ ὡς αἰτία λαμβανόμενα τῷ παρ' ἄλλων τὴν αἰτίαν ἔχον τῷ εἶναι τοῦτον αἰτία, ἀλλ' ὁ τῇ φύσει αὐτῶν· εἰ μὴδὲν ἐστὶ πρῶτον, ὅδ' ἂν αἰτιον τι εἴη τῷ μὴδὲν τῶν ὡς αἰτίων λαμβανόμενων τῇ οὐκ αἰετῇ φύσει τοῦτον εἶναι. id.

994^a 17. (') ὁμοίως αἰτιον. καὶ ταῦτα μὲν δ' Ἀλέξανδρος, ὁ δὲ ἡμέτερος φιλόσοφος Ἀμμωνίος φησὶν ὅτι τὸ "τῶν ἐν τῷ τρόπῳ" δηλωτικόν ἐστι καὶ ἀντιδιαλεκτικόν τῆς δυνάμεως, ὅτι δυνατόν ἐστιν ἀπειρον δυνάμεως ὅσης εἶναι τι πρῶτον αἰτιον· τὸ γὰρ πρῶτον αἰτιον ἀπειροδυναμὸν ἐστὶ καὶ ὁμοίως αἰτιον ἀπάντων. τὸ γὰρ καὶ δυνάμει 35 ἀπειρον ἐνδέχεται, τὸ δὲ καὶ ἀριθμὸν ἕκ ἐνδέχεται. ταῦτά γε μέχρι τῷ πέρατος. Asclep.

(') τὸ "τῶν ἐν τῷ τρόπῳ" εἶπεν ἐμφαίνων τὸ κατ' ἐνέργειαν ἀπειρον. ὁ δὲ Ἀμμωνίος τὸ "τῶν ἐν τῷ τρόπῳ" ἀντιδια-

λεκτικὸν εἶναι φησὶ τῷ ἀνωτάτῳ ἀπειρον· τὸ γὰρ θεῖον ἀπειροδυναμὸν, ὅμως πρῶτον αἰτιον. cod. Reg.

"ἀλλὰ — ἀρχήν." δείξας ὅτι ἕκ ἐστιν εἰς ἀπειρον τῶν αἰτίων 994^a κατ' εὐθυωρίαν ἐπὶ τὸ ἄνω ἢ πρόοδος, ἀλλ' ἀνάγκη, εἰ ἐστὶ τι 19. αἰτιον, ὅλως εἶναι τι πρῶτον καὶ ἀρχήν. νῦν πάλιν δείκνυσιν ὅτι ὅδ' ἐπὶ τὸ κάτω οἷόν τε κατ' εὐθυωρίαν ἐπ' ἀπειρον εἶναι τὰ αἰτία, ὅσης ἀρχῆς τῶν αἰτίων καὶ πρῶτον τινὸς αἰτίου, ὡς εἶναι πᾶν τὸ αἰτιατὸν ἄλλω πάλιν αὐτὸ αἰτιον διαφέροντος κατ' εἶδος τῶν ἡδὴ γεγενημένων ('). εἰ γὰρ ὅπως γένοιτο ὥστε ταῦτα πάλιν τι γένος τῶν ἐμφαρκτότων γενέσθαι, ἀνακάμπτει ἂν καὶ ἕκ ἐπ' ἀπειρον κατ' εὐθυωρίαν ἐπὶ τὸ κάτω τὰ αἰτία προῖοι· τῶν γὰρ αὐτῶν κατ' εἶδος τὰ αὐτὰ αἰτία τῷ εἶδει. τῷτο δὲ ἐδήλωσε διὰ τὸ ἐπὶ τῆς ὕλης παραδείγματος, εἰπὼν "ὥστε ἐκ πυρὸς μὲν ὕδωρ, ἐκ δὲ τούτου γῆν, 994^a καὶ ὅπως αἰετὶ ἄλλο τι γίγνεται γένος," γένος εἰπὼν ἀντὶ τῷ εἶδος. 20.

ἔχει μὲν ὅν ἢ λέγεις δι' ὧν τὸ προκείμενον δείκνυσιν ἀσάφειαν, τὸ δ' ὅν λεγόμενον δι' αὐτῆς ὡς συνελόντα εἰπεῖν τοῦτον ἐστίν ('). λαβὼν διχῶς λέγεσθαι γίγνεται καὶ γεγενῆσθαι τούδε ἐκ τούδε· ἢ γὰρ ὡς ἐκ τῷ γιγνομένῳ ἡδὴ καὶ ἐπιτελεμένῳ τὸ γεγενῆσθαι, ὡς καὶ τὸ τετελεσμένον τῶν καὶ εἰς τὴν οὐκ αἰετῶν προῖοντων τελειότητα καὶ τὴν ἐν αὐτοῖς μεταβολήν· ὅπως γὰρ ἐκ παιδὸς ἀνὴρ γίνεσθαι, καὶ ἐστὶν αὐτῇ μὲν ἢ γένεσις κατ' αὐξήσιν· ἀλλὰ καὶ ἐκ τῷ μανθάνοντος ὁ ἐπιστήμων, αὐτῇ κατ' ἀλλοίωσιν ('). καὶ ἐκ τῷ μὴ νοῦντος ὁ νοῦν, αὐτῇ κατ' εἶδος ἢ μεταβολήν· τελειότης γάρ. τοιαύτη καὶ ἢ ἐκ τῷ πρῶτῳ εἰς τὴν ἡμέραν μεταβολήν· τελειότης γὰρ ὁ ὁρθὸς προῖον ἐπὶ τὴν ἡμέραν, καὶ τὸ οὐκ αἰετὸν εἶδος λαμβάνει. τὴν μὲν ὅν τοιαύτην γένεσιν ἐκ τῷ γιγνομένῳ γίγνεται λέγει, ὅτι ἐξ ἡδὴ γεγενημένου καὶ ὄντος τινὸς εἰς τὸ τέλειον πρόοδος. ἢ δὲ τις γένεσις ἐστὶν ἐκ τῷ μὴδὲπω ὄντος εἰς τὸ εἶναι τούδε τι μεταβολήν, ὡς λέγει γίγνεται ἐξ ὕδατος ἀήρ, ἢ λέγει πάλιν ἐκ τῆς γενέσεως, ὅτι τὸ ὅπως γινώμενον ὁ γεγενῆσθαι ἢ προῦπαρχον τε καὶ γιγνομένον γίνεσθαι καὶ τελειῶσθαι, ἀλλ' ἐστὶν ἐξ αὐτῆς τῆς γενέσεως γιγνομένον, ἕκ ὅν πρὸ τούτου. ὁ γὰρ ἐκ τῷ μὴδ' ὅλως εἶναι εἰς τὸ εἶναι μεταβολήν ἢ κυρίως γένεσις, ἥτις γίγνεται ἐκ τῆς τῷ προῦπαρχοντος φθορᾶς· γίγνεται γὰρ ὁ ἀήρ ἐκ τῷ ὕδατος, ὁ τῷ ὕδατος γιγνομένῳ ἀέρος, ἀλλ' ἐκ φθορᾶς ὕδατος καὶ μεταβολῆς τοιαύτης. εἰς δύο τούτους τὴν τρόπον εὐρὺν διαιρούμενον τὸ ἐκ τινος εἰς τι μεταβάλλον καὶ γιγνομένον, ὡς ἐξ αἰτίου τινὸς καὶ υποκειμένου — παρητήσατο γὰρ τὸ σημαίνεσθαι καὶ αὐτὸ δυνάμενον ἐκ τῆς λέξεως τῆς ἐκ τούτου γίγνεται λεγούσης· ἐστὶ δὲ τῷτο τὸ τούδε μὴ τούδε· λέγει γὰρ ἐξ Ἰωάννου Ὁλύμπια ἢ ἀνάπαλιν, ὅτι γίγνεται

3. ἐν τῇ — 4. πρότερον om A. || in quibus vero nullum medium alterum altero prius est per huiusmodi ordinem, in his ne causa quidem sumi potest. in infinitis autem non est aliud alio prius, nam omnia Sepulv. f. τάξει, ὅδ' ἐστὶ αἰτιον· ἐν δὲ τοῖς ἀπειροις ἕκ ἐστιν ἄλλο ἄλλω πρότερον. || 7. τάξιν τι ἂν ἔχον ἐπὶ τὰ M. || 8. αὐτῶν ἐπὶ M. || 14. ἐπὶ ἐπὶ M. || 17. μέσων M. || 20. δ' ἢ ὅδ' M. || 24. ἀπειρίας M. || εἴη om M. || 27. τὸ παρ' ἄλλων τὴν ἐκαστίαν ἔχειν M. || 28. τῇ τῇ M. || τι om M.

9. πάλιν A. || 14 — 17. εἶδος. εἰ γὰρ ἀνακάμπτει, ἕκ ἐπ' ἀπειρον ἢ τῶν αἰτίων πρόοδος· τῶν γὰρ αὐτῶν κατ' εἶδος τὰ αὐτὰ αἰτία τῇ εἶδει. "ὅπως γὰρ γίγνεται" διὰ τούτου δείκνυσιν μὴ εἶναι δυνατόν ἐπ' ἀπειρον ἐπὶ τὸ κάτω τὴν τῶν αἰτίων πρόοδον γίνεσθαι. ἔχει δὲ τι ἀσάφεις ἢ λέγεις αὐτῇ, ἐστὶ δὲ τὸ λεγόμενον τοῦτον. λαβὼν L. || 18. τὸ τελειῶμενον τῶν F, || 19. τὸ καὶ εἰς A, ὡς εἰς L. || 21. ἀλλὰ — 22. ἀλλοίωσιν bis F. || 28. ἢ — 30. το καὶ om A. || 30. γίνεσθαι M. || 38. τῷ M.

μὴ Ἰδιωμα Ὀλύμπια ἢ μὴ Ὀλύμπια Ἰδιωμα, ὅχ ὡς ἐξ αἰτίων
 γιγνομένων τῷ ἑτέρῳ λέγεσθαι ἐπὶ τῶν ἄνω γιγνομένων ἐκ τούτου τότε
 γίνεσθαι. διὰ τὸ σημαίνονμενον παρητήσατο τούτο· περὶ γὰρ αἰτίων
 καὶ τῶν ἐξ αἰτίων γιγνομένων ὁ λόγος ἐστὶν αὐτῷ, ταῦτα δὲ μόνον
 χρόνῳ τάξιν τῶν σημαίνει· ὃ γὰρ θάτερον αὐτῶν εἰς θάτερον με-
 ταβάλλει ἢ συντελεῖ τι. λαβὼν δὲ τὸς δύο τρόπους τὸς προρη-
 θέτας, καθ' ὅς καὶ μεταβολὴν τινος ὑποκειμένου τότε τι γίνεσθαι,
 δείκνυσι καὶ μᾶλλον αὐτῶν ἐπ' ἀπειρον δυναμένην γενέσθαι τὴν
 πρόδον. τὰ μὲν γὰρ καὶ φθορὰν τινος ἐξ αὐτῶν λεγόμενα γίνεσθαι
 λέγει, ὅτι ἐκ τῶν γενομένων ἦδη καὶ ὄντος, ὃ καὶ ἀνακάμπτεται εἰς ἄλ-
 ληλα· ὡς γὰρ ἐξ ὕδατος ἀήρ, ὕψος καὶ ἐξ ἀέρος ὕδωρ γίνεσθαι, καὶ
 τούτοις ἐναργές· διὸ καὶ ταῦτ' αὐτοῖς τὸ ὑποκείμενόν τε καὶ ἡ αἴτιον. τὰ
 δὲ ἀνακάμπτοντα δὴλον ὅτι μὴ ἐπ' ἀπειρον πρόεισιν· ἐπὶ γὰρ
 ταῦτ' αὐτοῖς ἐπ' ἀπείρου. τὰ δὲ ἐκ τῶν γενομένων ἦδη καὶ ὑπομέ-
 νοντος αὐτῶν καὶ γιγνομένων μεταβάλλοντα, εἴτε κατ' αὐξήσιν εἴτε
 κατ' ἀλλοίωσιν εἴτε τὴν κατ' εἶδος τελειότητα, καὶ ἀνακάμπτεται μὲν
 εἰς ἄλληλα, ἐπὶ δὲ τὸ τελειωθῆναι ἢ πρόδος αὐτοῖς ἀπὸ τῶν με-
 ταξὺ. τῶν μὲν ὅν ὅπως ὡς τῶν μεταξὺ ὑπομένωντων καὶ τελει-
 μένων ὁρῶμεν ὅτι πάντων τέλος τι ἐστὶν ὃ γίνεσθαι, καὶ ὅτι ἐστὶν εἰς
 ἀπειρον ἢ εἰς τὴν τελειότητα τὴν οἰκίαν γιγνομένην πρόδος αὐτῶν
 ἐκείνων. τῶν δὲ καὶ φθορὰν γιγνομένων θατέρῳ ὁρῶμεν ἀνακάμ-
 πουσιν τὴν γένεσιν· ἢ γὰρ τῷ ἑτέρῳ φθορὰ τῷ ἑτέρῳ γένεσις ἐστὶν.
 εἰ δὲ ἀνακάμπτεται, ὅτι ἐπ' ἀπειρον πρόεισι κατ' εὐθυωρίαν ἐπὶ τὸ
 κάτω τὰ ὅπως αἴτια. εἰ δὲ μήτε ἐπὶ τῶν ὡς γιγνομένων μήτε
 ἐπὶ τῶν ἐκείνων ἐπ' ἀπειρον γίνεσθαι ἄλλο ἄλλῳ αἴτιον κατ' εὐθυ-
 ωρίαν, μόνως δὲ ὅπως ἄλλο ἐξ ἄλλῳ γίνεσθαι, ὅθεν ὅπως ἂν εἴη ἐπ'
 ἀπειρον κατ' εὐθυωρίαν ἄλλο ἐξ ἄλλῳ γιγνόμενον. Alex.

994. (') ἐντεῦθεν δείκνυσι πάλιν ὅτι τῆς ἀρχῆς ὠρισμένης ὑπαρ-
 χούσης ἀδύνατόν ἐστι τὰ ἐξ αὐτῆς προερχόμενα ἀπειρα εἶναι. καὶ
 μὴ τις οἰσθῆναι ὅτι τὰ ἐνταῦθα λεγόμενα ὁμοίᾳ ἐστὶ τοῖς ἐν τῇ
 Ἀποδεικτικῇ εἰρημένους· ἐκείσε γὰρ περὶ τῶν κατηγοριῶν τὴν λόγον
 ἐποιεῖτο, δείκνυσι ὅτι ὅχι ὑπάρχουσιν ἀπειροὶ αἱ κατηγορίαι ὅτε ἐπὶ
 τὸ ἄνω ὅτε ἐπὶ τὸ κάτω· ἐνταῦθα μέντοι γε περὶ τῶν πραγμάτων
 αὐτῶν ἀποδείκνυσιν, ὅτι ὅχι ὑπάρχουσιν τὰ πράγματα ἀπειρα ὅτε
 ἐπὶ τὸ ἄνω ὅτε ἐπὶ τὸ κάτω, ὥς περὶ πάντων ἀνάγκη εἶναι τὸ τελει-
 κῶν αἴτιον. διὸ φησὶν ἐκεῖνος "ἐκ σέο πάντα πέφηκε, σὺ δ' ὕδενός
 εἴνεκα μῆνος." Asclep.

994. (') "διχῶς — τούδε." ὕλικῶς καὶ πραγματοειδῶς. ὅτε γὰρ
 κυρίως λέγεσθαι τότε ἐκ τούτου ἐπὶ τῷ χρόνῳ, ὅσον ἐξ Ἰδμίων
 Ὀλύμπια. καὶ διὰ τὸ εἰπεῖν "μὴ ὡς τότε" ἐδήλωσεν ὅτι ὃ κυρίως
 λέγεσθαι ἐπ' αὐτῶν τότε ἐκ τούτου. ἄλλα κυρίως τότε ἐκ τούτου

γίνεσθαι λέγεσθαι καὶ πραγματοειδῶς ἦν ἐκ τῷ ἀτελεῖ ἐπὶ τὸ τέ-
 λειον ἢ πρόδος γίνεσθαι... καὶ ἐξ ὕλης... καὶ κατ' ἀλλοίωσιν... καὶ
 κατ' εἶδος. id.

(') γρ. καὶ ὅπως, "μὴ ὡς τότε λέγεσθαι" μὴ τότε καὶ ἐξ ἡς,
 "ἀλλ' ὡς ἢ ἐκ παιδός." ἐπὶ γὰρ τῷ χρόνῳ ὃ λέγεσθαι τὸ ἐξ ὃ κυρίως,
 ἀλλὰ τὸ μὴ τότε. εἰ δὲ γράφοντες "ἢ ὡς τότε" δύο παρα-
 δείγματα φασὶν ἐπισημαίνειν ἐπὶ τῷ κατ' ἀπείρου καὶ προκοπῇ ση-
 μασινομένῳ τῷ ἐκ τούτου, τὸ τε ἐξ Ἰδμίων καὶ τὸ ἐκ παιδός· πλην
 διηγήσατο τὸ προτέρῳ τὸ δεύτερον, ὅτι ἐπὶ μὲν τὸ προτέρῳ φθειρομέ-
 νων καὶ παρερχομένων τῶν Ἰδμίων ἐπέρχεται τὰ Ὀλύμπια, ἐπὶ δὲ
 γε τῷ παιδὸς τῷ ὑποκειμένῳ μένοντος καὶ κατ' ἀπείρου αὐξομένου
 ἐπέρχεται ὁ ἀήρ. τὸ δὲ κυρίως δεύτερον σηματοδοῦναι τῷ ἐκ τούτου
 φθειρομένῳ καὶ τῆς φύσεως ἐξισαμένῳ γίνεσθαι τῷ ὑποκειμένῳ· ὃ γὰρ
 ἀήρ καὶ διάκρισιν μὲν μεταβαλλόμενος πῦρ ἀποτελεῖ, λεπτομέγεθος
 μᾶλλον. cod. Reg.

"ὡς — φασιν." δηλώσας τὸ διττὸν τῷ ἐκ τινος εἰς τι με-
 ταβάλλειν λεγόμενον καὶ διὰ παραδειγμάτων, ἐκάτερον λαβὼν τῶν
 παραδειγμάτων, πῶς γίνεσθαι δείκνυσι, καὶ τίς αὐτῶν ἢ πρὸς ἄλ-
 ληλα διαφορά. τὰ μὲν δὲ ὅπως λεγόμενα γίνεσθαι ὡς ἐκ παιδός
 ἀνὴρ καὶ ἐκ τῷ μακρόντος ὁ ἐπιστήμων, ἴδιον ἔχει τὸ ἐκ τῷ γιγνο-
 μένῳ τε καὶ ὄντος ἦδη καὶ τελειομένου καὶ μεταξὺ ὄντος μεταβεβλη-
 κέναι εἰς τὸ γεγονὸς καὶ τέλειον· ὃ τε γὰρ ἀνὴρ ἐκ παιδός γέγονεν
 ὄντος τε ἦδη καὶ ὑπομένουτος τῷ ἐξ ὃ γίνεσθαι, καὶ αὐτὸ γιγνομένου καὶ
 μεταβαλλόμενος εἰς τὸ τέλειον εἶδος τὸ τῷ ἀνδρὶ ἐκ τῷ ἀτελεστέ-
 ρῳ· ὁμοίως δὲ καὶ ὁ μαθητὴς ἐκ τῷ μακρόντος καὶ μεταβαλλόμενος
 εἰς τελειότητα. ὁμοίως τούτῳ καὶ ὁ νοῦν· γένεσις γὰρ ἢ κατ' τὴν τε-
 λειότητα καὶ ἢ εἰς τὸ νοεῖν μεταβολή. καὶ εἴη ἂν ὅπως τὸ νοεῖν
 εἶδος τε καὶ τελειότης τῷ νοῦντος, τῷ νοῦ· πάντα γὰρ τὰ ὅπως ἐκ
 τινος γιγνόμενα ὑπομένουτος, τῷ ἐξ ὃ γίνεσθαι σωζόμενον καὶ εἰς τε-
 λειότητα μεταβαλλόμενος γίνεσθαι. εἰπὼν δὲ "ὡς ἐκ τῷ γιγνομένῳ
 τὸ γεγονός, προσέθηκε τὸ "ἢ τῷ ἐπιτελεμένῳ τὸ τετελεσμένον" ὅχι
 ὡς ἄλλο τι σημαίνονμενον, ἀλλ' ὅτι τὸ αὐτὸ ἀμφοτέρως εἰπεῖν ἔστιν.
 τὸ γὰρ ὅπως γεγονὸς ἐκ τῷ γιγνομένῳ καὶ ὄντος ἦδη γέγονε, καὶ ἐκ τῷ
 ἐπιτελεμένῳ τετελεσμένῳ· τὸ γὰρ γιγνόμενον τὸ ἐπιτελεμένον ἔστιν.
 εἰπὼν δὲ ὅπως γίνεσθαι τὰ ταῦτα ὡς ἐκ τῷ γιγνομένῳ, δείκνυσι
 καὶ ὅτι ἐστὶ τὸ γιγνόμενον μεταξὺ τῷ τε ὄντος καὶ τῷ μὴ ὄντος· ὡς
 γὰρ τὸ εἶναι καὶ τὸ μὴ εἶναι μεταξὺ γένεσις ἐστὶν ὅσα ἐκ τῷ μὴ
 ὄντος εἰς τὸ εἶναι μεταβολή, ἥτις ὅτε μὴ ὄν ἐστιν ὅτε ὄν ἦδη (διὰ γὰρ
 γένεσιν ἐκ τῷ μὴ εἶναι τι εἰς τὸ εἶναι μεταβάλλει), ὅπως ἀνα-
 λόγως ἔχει καὶ τῷ γιγνομένῳ, ὃ ἐστὶν ἢ γένεσις, πρὸς τε τὸ ἀπλῶς
 ὄν καὶ τὸ ἀπλῶς μὴ ὄν, μεταξὺ ὄν αὐτῶν. καὶ δείκνυσι δ' ἂν τούτοις

2. τῶν τοῖς Α. || 4. δὲ om Α. || 6. δὴ δὲ Α. || 8. δυναμένη Α. || 17. μεταξὺ. τῶν μὲν ὅν ὅπως γιγνομένων εἰς τὸ μεταξὺ. τῶν μὲν Α. || 19. ἐκ ἐστὶν ὃ γίνεσθαι καὶ ἐκ ἐστὶν εἰς Μ. || 24. εἰ δὲ ὅδε Α. || 25. ἐκείνος ἐπ' ἀπειρον ὅπως Μ. || ἄλλη ἄλλῳ Α.

17. καὶ et 19. ὡς om Α. || 19. ὅπως ὠφέλει γραφῆται· καὶ ὁ μαθητὴς ἐκ τῷ μακρόντος καὶ μεταβαλλόμενος εἰς τελειότητα Α in mg. || 22. καὶ τὸ τέλειον Asclep. || 23. καὶ μὴ ὑπομένουτος Asclep. || 24. εἶδος ἦδη Asclep. || 25. ὁ — καὶ et 26. ὁμοίως — τελειότητα om Α. || 25. δὲ καὶ τῷ μαθητῆς καὶ ὁ φθειρομένῳ ἀλλ' ὑπομένουτος καὶ μεταβαλλόμενος Asclep. || 32. ἀμφοτέρως ὡς εἰπεῖν Α. || 38. ἥτις — 39. μεταβάλλει om Μ. || 40. ὅν om Α. || sic quod fit, cuius est generatio, sese habet ad simpliciter ens Sepulv.

διὰ τὸ δοκεῖν πᾶν τὸ γινόμενον διὰ τινος μεταξὺ γίνεσθαι· ἐκ τινος μεταξὺ. ὡς γὰρ ἐκ τῆς γενέσεως μεταξὺ ὅσης τῷ τε εἶναι καὶ τῷ μὴ εἶναι γίνεσθαι· τὰ ὅτως γινόμενα, ὅτως καὶ τὸ ἐκ τῷ γιγνομένου γινόμενον ἐκ μεταξὺ τινος καὶ αὐτὸ γίνεσθαι· μεταξὺ γὰρ τὸ γινόμενον τῷ τε ὄντος καὶ τῷ μὴ ὄντος. πῇ γὰρ ὂν τὸ γιγνόμενον ἢ καὶ πῇ μὴ ὂν, ὅτε δὲ ἀπλῶς ὂν, ὅτι μὴ τέλειον (τὸ γὰρ ὂν τέλειον τι ἦδη), ὅτε ἀπλῶς μὴ ὂν, διὸ ὅδ' ἐκ μεταξὺ τινος ἀντιφάσεως· τὸ γὰρ πῇ ὂν καὶ αὐτὸ ὂν. πῶς δὲ τὰ ὅτως ἐκ τινος γινόμενα ἐκ τῷ γιγνομένου ἐπιτελεῖσθαι, ἐπεδείκνυσε παραθέμενος τὴν μαθησάνοντα. ὁ γὰρ μαθησάνων ἐξῆν ὁ γινόμενος ἐπιστήμων, ὃς ἐκ τῷ μαθησάντος ὅτως γίνεσθαι, ὅτι ὁ μαθησάνων γίνεσθαι καὶ ὑπομένων πρόβεισιν ἐπὶ τὸ ἐπίστασθαι, ἧτις ἐξῆν τελειότης τῷ μαθησάντος· ὁ γὰρ ἀπλῶς ὁ μαθησάνων γίνεσθαι, ἀλλ' ἐπιστήμων (*). ἡ καὶ αὐτὸ τὸ μαθησάνειν μεταξὺ ἐστὶ τῷ ἐπίστασθαι, ὁ κυρίως ὂν, καὶ τῆς τελείας ἀμαθίας, ὁ εἷη ἂν ἀπλῶς μὴ ὂν. τὰ δὲ τῶν τὸν τρόπον ἐκ τινος γινόμενα ἐκ τῷ μεταξὺ τῷ τε ὄντος ἢ καὶ τῷ μὴ ὄντος γίνεσθαι. Alex.

994. (*) διὸ φησιν "ἔστι δὲ ὁ μαθησάνων γινόμενος ἐπιστήμων." καὶ τὸ ἐστὶν ὅπερ λέγουσιν ὅτι γίνεσθαι ἐπιστήμων ἐκ μαθησάντος, ἡ μεταβολὴ ἢ ἀπὸ ἀγνοίας ἐπὶ γνῶσιν. Asclep.

994. "τὸ — θατέρω." ἐπὶ τὸ ἕτερον σημαίνοντος τῶν ἐκ τῆς διαίρεσεως μετελήλυθεν, αὐτὸ τίθει καὶ αὐτὸ παράδειγμα τὸ ὡς ἐξ ἀέρος ὕδωρ γίνεσθαι. καὶ ὅτι μὴ ὁμοίως ὡς ἐκ μαθησάντος ὁ ἐπιστήμων, μὴδὲ ἐκ τῷ μεταξὺ, δείκνυσιν· φθειρομένου γὰρ τῷ ἑτέρω λέγει γίνεσθαι ἢ γένεσιν τῷ γιγνομένου, ἀλλ' ὅχι ὑπομένου καὶ τελειομένου. "ὅθεν ἐκεῖνα μὴ ἐκ ἀνακάμπτει εἰς ἀλλήλα," τὰ καὶ τὸ πρῶτον σημαίνοντος γινόμενα, ἦν δὲ τὰ καὶ τὸ τελειοῦσθαι· ὁ γὰρ ἀνακάμπτει ταῦτα ὡς γίνεσθαι ἐκ παιδὸς ἄνδρα καὶ πάλιν ἐξ ἀνδρὸς παῖδα, ὅτι τὸ τέλειον ἐκ ἐπένευσσιν ἐπὶ τὸ ἀτελές. ὁ τὴν αἰτίαν ἀποδιδοὺς εἶπεν "ὁ γὰρ γίνεσθαι ἐκ τῆς γενέσεως τὸ γιγνόμενον, ἀλλὰ μὴ τὴν γένεσιν," τούτῳ, ὁ γὰρ ἐκ τῆς ἄλλης φθορᾶς καὶ τῆς γενέσεως αὐτῆς τὸ ὅτω γιγνόμενον γίνεσθαι, ἀλλ' ἐκ τῷ ἦδη γεγονότος· μὴ γὰρ τὴν γένεσιν τὸ γεγονέναι. τὰ μὴ γὰρ καὶ φθορὰν τῶν ἔξωθεν γινόμενα ἀρχὴν τῷ εἶναι τὴν γένεσιν ἔχει· ἡ γὰρ ἐκείνων μεταβολὴ καὶ φθορὰ τούτων γένεσις, ἀλλ' ἐκ ἐκεῖνα ὑπομένοντα καὶ γινόμενα. τὰ δὲ τελειοῦμενα καὶ ὅτως ἐκ τινος λεγόμενα γίνεσθαι ἐκ τῆς γενέσεως καὶ τῆς πρώτης μεταβολῆς γίνεσθαι, ἀλλὰ μὴ τὴν γένεσιν· τὸ μὴ γὰρ γιγνόμενον ἐστὶ τὸ ἐκ τῆς γενέσεως γεγονός, οἷον τὸ βρέφος ὁ προϊὼν παῖς καὶ ἄνθρωπος γίνεσθαι, ὁ δὲ ἄνθρωπος ἐκ τῆς γενέσεως ἀλλ' ἐκ τῷ γιγνομένου ἐκ τῆς γενέσεως καὶ τελειομένου γίνεσθαι (*). ὡς ἐκ τῆς γενέσεως ἀλλὰ μὴ τὴν γένεσιν γίνεσθαι τὰ ὅτως γινόμενα. εἰπὼν δὲ ὅτι μὴ τὴν γένεσιν, ἐκ τῆς γενέσεως τὰ τελειοῦμενα γίνεσθαι, παρέθετο ὅτως γίνεσθαι ὡς καὶ ἡμέραν ἐκ τῷ πρώτῳ, διὸ ἐκ μὴ τῷ πρώτῳ ἡμέρα γίνεσθαι, ἐκείνῳ δ' ἐξ ἡμέρας πρώτῃ, πρώτῃ τὴν ὄρθρον λέγων. ἀτελής γὰρ τὸ πρῶτ'· ὅχι ὁμοίως γὰρ ἐκ τῷ πρώτῳ ἡμέρα καὶ ἐξ Ὀλυμπίων ἡμέρα· ἐπὶ μὴ γὰρ ἐκείνων μόνον τότε μὴ τότε καὶ χρόνος τάξις, ἐκείνῳ δὲ ὑποκείμενον θατέρω θατέρω· τὸ δὲ πρῶτ' ἡμέρα γίνεσθαι μεταβάλλον καὶ ὑπομένον καὶ τελειοῦμενον· ἀτελής γὰρ ἡμέρα τὸ πρῶτ' ὅτι μὴδὲ πω διηβρωῶσιν ἐν αὐτῷ τὸ ἡμερήσιον φῶς, ἀλλ' ἔτι ἀμυδρὸν εἶναι. τὸ δὲ ὅτι μὴ τὸτο εἶπεν, ὅτι γενόμενος ὁ ὄρθρος μὴ ταῦτα αὐτὸς τελειοῦμενος ἡμέρα γίνεσθαι. εἰπὼν δὲ τὰ ὅτως γινόμενα μὴ ἀνακάμπτειν εἰς ἀλλήλα, ὡς καὶ ἐκ τῶν παραδειγμάτων ὀφθαλμῶν καὶ ἐκ τῆς ῥηθείσης αἰτίας, λέγει περὶ τῶν καὶ φθορὰν τινῶν ἐξ αὐτῶν λεγομένων γίνεσθαι, ὁ εἶπεν ἐκ τῆς γενέσεως γίνεσθαι, ὅτι ταῦτα ἀνακάμπτει εἰς ἀλλήλα. ὡς γὰρ ἐξ ὕδατος ἀήρ, ὅτως ἐξ ἀέρος ὕδωρ· ὁ γὰρ ἐκ θατέρω θατέρω τέλος, ἀλλ' ἐστὶ πάντα τὰ τοιαῦτα, ὅσα ἐκ τῆς γενέσεως γίνεσθαι, οἰκίαν μὲν τινα ἔχοντα τελειότητα, κοινὴν δὲ ὕλην ἐπ' ἴσους αὐτῶν δεκτικὴν. ὅτι δὲ τὰ ὅτω γινόμενα ἀνακάμπτει εἰς ἀλλήλα, ὀφθαλμῶν καὶ ἐκ τῆς ἐναργείας καὶ ἐκ τῷ μὴ εἶναι ἐπ' ἀπειρον τὴν κατ' εἶδος τῶν σωμάτων διαφορὰν, ἧτις ἦν ἂν εἰ ἐπ' ἀπειρον τὸν τρόπον ἄλλο ἐξ ἄλλου ἐγίνετο. Alex.

(*) ὡς γὰρ εἶρησεν ἐν τῇ Φυσικῇ (17), ἐκ ἐξῆς γενέσεως γένεσις ὅτε κινήσεως κίνησις. Asclep.

"τῶν — εἶναι." τῶν ἐκ τῶν μεταξὺ γιγνομένων καὶ ἐκ τῆς γενέσεως, ὁ μὴ ἦδη ἐξῆς ὄντα, λέγει ὡς ἐγίνετο τὰ τελειοῦμενα· τούτων γὰρ τέλος τι ἐστὶν ὁ ὄντα ἦδη τινὰ ἐκ μεταξὺ. ταῦτα μὴ διὰ τούτο ἐκ εἰς ἀπειρον ἔχει τὴν ἐπὶ τὸ κάτω γένεσιν, ὅτι ἔχει τι τέλος ἐφ' ὃ διὰ τῶν μεταξὺ πρόβεισι, τὰ δὲ διὰ τὸ εἰς ἀλλήλα ἀνακάμπτειν. καὶ προσέθηκε τὸ "ἡ γὰρ θατέρω φθορὰ ἑτέρω γένεσις ἐστίν." δέδεικεν δὲ τούτο ἐν τῇ Φυσικῇ Ἀκροάσει (17). δύναται καὶ τὸ "τῶν μὴ γὰρ ὄντων μεταξὺ" εἰρηκεῖν ὡς ἴσον τῷ ἐφ' ὃν μὴ γὰρ ὄντων τινῶν μεταξὺ, τούτων μεταξὺ τέλος τί ἐστιν. Alex.

"ἅμα — εἶναι." δείξας κοινῶς πρῶτον μὴ ὅτι μὴ ἐπὶ τὸ ἄνω οἷον τε ἀπειρα τὰ αἷτια εἶναι, δεύτερον δὲ ὅτι μὴδὲ ἐπὶ τὸ κάτω, καὶ περὶ ἐκάστη τῶν αἰτίων ἰδίᾳ δείκνυσιν ὅτι μὴ ἐπ' ἀπειρόν τι αὐτῶν εἶναι οἷον τε, καὶ πρῶτον γὰρ ὅτι μὴ ἡ ὕλη αἰτία ἐπ' ἀπειρον ἐστίν. συγχρησάμενος δὲ εἰς τὴν δειξάν τῷ μὴ εἶναι εἰς τὸ ἄνω ἐπ' ἀπειρον προϊόντα τὰ αἷτια τῷ τὸ πρῶτον ὑποκείμενον αἰδίον εἶναι· εἰ γὰρ ἐγένετο, ἦν ἂν τι πρῶτον αὐτῷ ἐξ ὃ ὑποκείμενον ἐγίνετο, ὅτως δὲ ἐκείν' ἂν πρῶτον ἦν· ἐπεὶ δὲ μὴ τούτο, αἰδίον καὶ ἀγένητον γίνεσθαι τὸ πρῶτον ὑποκείμενον. ἐξ ὃ ἅμα φθειρομένη γίνεσθαι τι,

7. ὁδὸν ὁ M. || 9. ὁδὸν M. || 23. ὁ οὐκ M. || 26. ἀνακάμπτει A. || 32. αὐτῶν M. || 34. τῶν ἐξ ὧν λέγεται γίνεσθαι γινόμενα Asclep. per externorum interiorum Sepulv. || 35. ἐκ οὐκ M. || ἐκεῖνα τὰ δὲ τελειοῦμενα μόνον καὶ γινόμενα καὶ ὅτως Asclep. || 38. κινήμενον Asclep.

2. ἡμέρα — 4. πρῶτ' οὐκ A. πρῶτ' ἡμέραν, ἐκ δὲ τῆς ἡμέρας ἐκείνῃ πρῶτ', ἵππεδ' ὅτι χρόνος ἐκ ἐξῆς ἢ τοιαύτη ἀναλογία. "ἀμφοτέρω δὲ," Asclep. || 10. ἅμα ἐκεῖνος λέγει περὶ ἧς εἶπεν ὅτι τὸ τέλειον εἰς τὸ ἀτελές ἐκ ἀνακάμπτει A in mg. || 17. ἐπίσης A. || 25. ὁ οὐκ A. || μὴ et 28. τι οὐκ M. || 29. καὶ ὁ M. || 38. δέξαν Asclep. || 40. ἐγένετο A. || αὐτῷ οὐκ Asclep.

ὅκ ἐστι τὸτο τὸ πρῶτον ὑποκείμενον· ὅ γὰρ αἰδίων τὸ φθαιρόμενον, τὸ δὲ πρῶτον ὑποκείμενον αἰδίων. ὅκ ἄρα ἡ ὕλη φθαίρει· ἀλλ' ἡ αὐτὴ μένει. πρῶτον δὲ φθαρέντος εἶπεν ὡς ἴσον τῷ ἐξ ὧ καὶ αὐτὸ τι καὶ ὅ συμβεβηκὸς φθαρέντος ἐγένετο τι, τὸτο μὴ αἰδίων εἶναι· καὶ συμβεβηκὸς μὲν γὰρ ἡ ὕλη φθαίρει· ὅτι γὰρ τὸ συμβεβη- 5 κὸς αὐτῇ ἡ ζέρεσις, φθαίρει ἐν τῇ γένεσει τῶν ἐκ τῆς ὕλης γιγνομένων (τὸτο γὰρ τὸ καὶ αὐτὸ φθαιρόμενον), καὶ αὐτὴν δὲ ἀφθα- ρτος. φθαίρειτο δ' ἂν καὶ αὐτὴν, εἰ ἐπ' ἀπειρον ἄλλο ἐξ ἄλλων γίγναιτο καὶ μὴ πᾶσιν ἡ αὐτὴ μένει τοῖς γιγνομένοις. καὶ εἴη ἂν τὸ λεγόμενον ἴσον τῷ, ὃ λέγων ἀπειρον ἐπὶ τὸ ἄνω ἄλλο ἄλλω ὕλην 10 γίγνεσθαι, ὅτος φθαίρεσθαι λέγει ἂν τὸ πρῶτον ὑποκείμενον, ὃ ἀνάγκη αἰδίων εἶναι, εἴγε τῷ μὴ ἐπὶ ἄλλο ὑπόκειτο· ὅ γὰρ ἐπ' ἀπειρον εἰς τὸ ἄνω τὰ αἷτια. τὸτο δὲ λέγει ἂν φθαίρεσθαι, εἰ μὴ πᾶσιν αὐτὸ ὑποκείσθαι λέγει τοῖς γιγνομένοις, ταῦτ' ἐν μένῳ, ἀλλὰ λέγει καὶ φθορὰν τῷ ὑποκειμένῳ τὸ μετ' αὐτὸ ὑποκείμενον φθαρέντος 15 αὐτὸ τὸ ἐξ αὐτοῦ ἐγένετο ὅκ αἰδίων. εἰ γὰρ ἴσατο ἐπὶ τὸ ἄνω τὰ αἷτια, δεῖ τι ἄρεσθαι καὶ πρῶτον γε ἐκ τῆς ὕλης τῆς πρώτης γε- νέσθαι· εἰ δὲ φθαιρόμενης αὐτῆς γίγνετο, ὅτε αἰδίων ἡ κίνησις εἴη, ὅτε ἐπὶ πρώτῃ καὶ αἰδίων αὐτὴ ἂν εἴη ἡ πᾶσιν ὑποκειμένη πρώτη. καὶ ὅκ ἐπ' ἀπειρον ἄρα ἡ ὕλη αἰτία εἰς τὸ ἄνω πρόεισι· ἐπὶ γὰρ 20 σφόδρα συντόνως τὸ εἰρημένον. εἰπὼν γὰρ "ἅμα δὲ καὶ ἀδύνατον τὸ πρῶτον αἰδίων ὅν φθαρῆναι," τὸ δεικτικὸν τῷ εἶναι τὸ πρῶτον αἰδίων παρέθετο "ἐπεὶ γὰρ ὅκ ἀπειρος ἡ γένεσις ἐπὶ τὸ ἄνω," ὅκετι προαίρει τὸ διὰ τὸτο τὸ πρῶτον ὑποκείμενον αἰδίων. ἡ εἰπὼν "τὰ δὲ εἰς ἀλλήλα ἀνακάμπτει· ἡ γὰρ θατέρω φθορὰ θατέρω γένεσις 25 ἐστίν," ἐπισώσατο τὸτο διὰ τῷ τὸ πρῶτον ὑποκείμενον, ὃ ἐστίν ἡ κυρίως ὕλη, δεῖξαι αἰδίων ὅν· φθαίρει γὰρ ἂν, εἰ μὴ ὑπομένει καὶ σωζοίτο ἐν πᾶσι τοῖς γιγνομένοις, ἀλλὰ τὰ γιγνώμενα ἐξ αὐτῷ φθαιρόμενου αὐτὸ γίγναιτο, καὶ πάλιν ὅτω τὰ ἐκ τῶν, καὶ ἐπ' ἀπειρον τῶτον ἐν τρόπῳ ἡ ὕλη αἰτία ἐπὶ τὸ κάτω προίει. εἰ δὲ 30 τὸτο, ἀποπνέει· δεῖ γὰρ εἶναι τι τὸ πρῶτον ὑποκείμενον, ὡς δέδεικται, καὶ τὸτο ἐν πᾶσι τοῖς γιγνομένοις ἀφθαρτον μένον ἐνυπάρχειν. ὅτως ὅν ἔχοντος εἰς ἀλλήλα ἂν τὰ ἐξ αὐτῷ γιγνώμενα ἀνακάμ- πτοι, ὡς τὴν θατέρω φθορὰν θατέρω γένεσιν εἶναι. ἐν ᾧ γὰρ ἂν ἐνυπάρχοι τῶν ἐξ αὐτῆς γιγνομένων, φυλάξει καὶ τὴν τῷ δύνανθαι 35 πάλιν ἐν τῷ γένεσθαι τῷ εἶδει ἐξ ὧ μεταβάλλει. καὶ αὕτη ἐστὶ εἰς τὰ γιγνώμενα μεταβάλλουσα, ἀλλ' ὅκ ἀεὶ ἀληθῶς ἐπ' ἀπειρον ἄλλο ἄλλω ὑποκείμενον γίγνετο, αὕτη δὲ μεταβάλλουσα εἰς τὰ ἐναντία μεταβάλλει, εἰς ἃ μεταβαλλέσθης αὐτῆς ἀνακάμπτει ἂν

ἡ γένεσις. ὅ γὰρ αὕτη ἐστὶν ἡ ἐν τῇ μεταβολῇ τῇ εἰς τὴν γένεσιν φθαιρόμενη (ὅκετι γὰρ ἂν αἰδίων εἴη), ἀλλὰ ἄλλο τι ἐστὶν ἐξ ὧ καὶ αὐτὸ καὶ πρῶτως φθαιρόμενον γίγνετο· τὸτο δὲ ἐδράχθη ἐν τῷ ἄ' τῆς Φυσικῆς (c. 8) ἡ ζέρεσις. δεῖξας δὲ ἐπὶ τῆς ὕλης αἰτία μὴ οἷον τὸ ἐπ' ἀπειρον εἰς τὸ κάτω τὰ ὕλη αἷτια προίειν, ἐξῆς δεικνύσι πάλιν τὸ αὐτὸ ἐπὶ τῷ τελικῷ αἰτίῳ. λέγει δὲ "ἐπεὶ δὲ τὸ ὅτι ἐστὶν 994b τέλος, τοῦτον δὲ ὃ μὴ ἄλλω ἐστὶν." ἐπὶ δὲ ὃ λέγει τοῦτον. εἰ 2 ἐστὶ τι ὅ ἐστὶν καὶ τὸ τελικὸν αἷτιον, ὅκ ἐπ' ἀπειρον ἡ πρόοδος τῷ ὅτως αἰτία· ἐπὶ γὰρ τὸ τελικὸν αἷτιον ὅ χάριν τὰ ἄλλα, αὐτὸ δὲ μηδένος, τὸ δὲ τοῦτον ἔχατον. ὅτε εἰ μὲν ἔστιν ἔχατον αἷτιον ἐν τοῖς φύσει γιγνομένοις, τὸτο δὲ ἐστὶ τὸ τελικόν, ὅκ ἐπ' ἀπειρον ἡ πρόοδος ἐπὶ τὸ κάτω· εἰ δὲ ἐστὶν ἐπ' ἀπειρον, ὅκ ἐπὶ τὸ τελικόν αἷτιον ὅδε τὸ ὅτι ἐστὶν ἐν τοῖς γιγνομένοις φύσει. ἀλλὰ τὸ λέγειν μὴ εἶναι τὴν τοιαύτην ἐν τοῖς φύσει γιγνομένοις αἰτίαν ἐξαίρειν ἐπὶ τὴν τῷ ἀγαθῷ φύσιν ἐκ τῶν γιγνομένων· τὸ γὰρ ὅτι ἐστὶν τὰ ἄλλα γίγνετο, τὸ ἀγαθόν. τὸτο δὲ ὅλον ἐκ τῆς ἐπαγωγῆς· "πᾶσα γὰρ τέχνη καὶ πᾶσα μέθοδος ὁμοίως πράξις τε καὶ προαίρεσις ἀγαθῷ τι- 995a νος ἐφίεσθαι δοκεῖ," ὡς εἶπεν ἀρχόμενος τῶν Νικομαχεῶν. καὶ ἐπὶ τὸ κυριώτατον ἀγαθόν, ὅ πάντα ἐφίετο· ὅτε ἐν πᾶσι τοῖς καὶ λόγον ἡ φύσιν γιγνομένοις τὸ ἀγαθόν τέλος ἐστίν· ὅτε γὰρ τὴν ἀρχὴν ἐγχειρεῖ τις πράττειν τι καὶ ποιῆν, εἰ μὴ μέλλει ἐπὶ τὸ τέλος ἄξειν αὐτό. ὅτε εἰ σκοπὸς τῶν πραττομένων τὸ τέλος καὶ τὸ τοῦτον αἷτιον, εἰ τῷτ' ἡ εἴη, ὅκ ἂν τὴν ἀρχὴν εἴη τὴν γιγνώμενον. ἐπὶ ἀναρθεῖσθαι τὸ νῦν εἶναι καὶ φύσιν ποιητικὰ ἐν τοῖς ὅσι· πάντα μὲν γὰρ τὰ καὶ φύσιν καὶ καὶ νῦν γιγνώμενα ἐνεκά τινος γίγνετο, μὴ ὄντος δὲ τῷ ὅτι ἐνεκά καὶ φύσιν καὶ καὶ νῦν γίγνετο, ὅκ ἂν καὶ νῦν τι ἡ φύ- 996a σιν γίγναιτο. ἐπὶ, ὡς εἶπεν ἐν τοῖς Ἠθικαῖς (11), μάτην ἂν ἡ ὁρεῖς εἶναι, εἰ μὴ εἴη τέλος τι πάντων τῶν πρακτῶν, ἀλλ' ἐπ' ἀπειρον ἄλλο ἄλλω χάριν γίγναιτο. id.

"καίτοι — ἐγχειρήσειεν." διὰ τῆς ἐναργείας ἐδοξε ὅτι ἀδύ- 994b νατον τὴν τοιαύτην αἰτίαν ἐκ τῶν ὄντων ἀντρεῖσθαι. ἐπὶ δὲ εἰ ἐστὶν 13 ἐφ' ἐκείνῳ τῶν γιγνομένων τέλος ὡρισμένον, ὅκ ἂν ἐπ' ἀπειρον ἡ καὶ τὸ τέλος αἷτία προίει. συζήτης δὲ τὸ εἶναι καὶ τὸ τέλος αἷτιαν, μεταλαβὼν τὸ τέλος εἰς τὸ πέρασ, ἐδοξε καὶ ὅτως ὅτι μὴ ἐπ' ἀπειρον τὰ αἷτια· ὡν γὰρ πέρασ ἐστὶ ταῦτα ὅκ ἀπειρα. id.

"ἀλλὰ — λόγῳ." δεικνύσι καὶ ἐπὶ τῆς καὶ τὸ εἶδος αἰτίας 994b (τὸτο γὰρ ἐστὶ τὸ τί ἦν εἶναι) μὴ γιγνώμενην ἐπ' ἀπειρον τὴν πρό- 16 δον ὡς ἀεὶ τῷ ληφθέντος εἶδος καὶ ὁρισμῷ ἄλλον πάλιν ὁρισμὸν καὶ ἄλλο τι εἶδος εἶναι (7). τὸτο δὲ ἐδήλωσε προαίρειν τὸ "πλεονά-

3. πρῶτον Asclep. || τὸ Α. || 8. ἄλλω Asclep. || 10. ἄνω κάτω Asclep. || 12. τὸτο M. || 13. αἷτια· ὅτε γὰρ ἄνω ὅτε κάτω τὰ αἷτια Asclep. || 14. sed subiecti interitum asseverat: nam si quod est ipso posterius, ex ipso abolito generatur, profecto ipsum non est sempiternum Sepulv. lege τὸ μετ' αὐτὸ ὑποκείμενον· φθαρέντος δὲ αὐτὸ δὲ ἐξ αὐτοῦ ἐγένετο ὅκ αἰδίων. || 18. ὅτε ὅκ αἰδίων Α. || 19. 20. ἄρα ἂν M. || 25. γένεσις ἐπισώσατο M. || 27. φθαίρειται M. || 35. ὑπάρχει M. || φυλάξει M. in quocunque enim efficiendorum fuerit, potentiam retinet, ut iterum in eodem specie possit esse ex quo mutatur. et haec est quae in efficiendo mutatur, non autem semper vore in infinitum aliud alii subiectum fit, sed ipsa mutando in opposita mutatur, in quae dum ipsa transit, generatio recipitur. neque enim haec est, quae interit in mutatione in generationem Sepulv.

1. γένεσις καὶ γὰρ M. || 7. δ om M. || 10. ἐπὶ τὸ ἔχατον Asclep. || 12. ἐστὶν ἐπ' ἀπειρον Asclep. || 20. ὅδε Asclep. || 21. αὐτὸν Α. || 22. τοῦτον Asclep. || 25. γιγνώμενα — 26. κατὰ νῦν om Α Asclep. || 26. ὅκ ὅδε Asclep. || 28. πρακτικὴν M. || 33. συζητήματος ὅν τὸ Asclep.

ζοντα τῷ λόγῳ· δοκεῖ γὰρ ὁ ὁρισμὸς τῷ ὁριστῇ τῷ λόγῳ πλεονάζειν (·)· ὃ γὰρ ἐστὶ τῇ λέξει ἴσον ἀνθρώπου καὶ ζῶον λογικὸν θνητόν· ἔκαστον δὲ ὁρίσας ὁνομαστικῶς χωρὶς πρὸς τὸν ἀποδοθέντα αὐτῷ ὁρισμὸν ἔχει. δοκεῖ δὲ μοι καὶ αὐτὸ τῷτο ὡς ἄτοπον προβαίνει· εἰ γὰρ ὁ μὲν πλεονάζει τῷ ὁριστῇ τῷ λόγῳ, ἐπ' ἀπειρον ἂν οἱ λόγοι αὐξήσονται δι' ὧν οἱ ὁρίσμοι· τῷτο δὲ ἄτοπον. ὃ δὲ οἷον τε αἰεὶ τῷ ἀποδοθέντος ὁρισμῷ ὁρισμὸν τινα εἶναι, ὡς εἶναι τῷ μὲν ζῶντι ὅτιον ἐμφύλον αἰσθητικὸν ὁρισμὸν, τῷ δὲ ὁρισμῷ τῷτο πάλιν ἄλλον τινα ὁρισμὸν, ἢ καὶ ἐκάστῳ τῶν ἐν τῷ ὁρισμῷ. ὅσῳ γὰρ ἂν πορευτέῳ προέλθοι τῷ προσεχῶς λόγῳ τῷ ἀνθρώπῳ ὧν ὠρίετο, ἔλαττον ἀποδώσει καὶ εἶδος τῷ ἀνθρώπῳ καὶ ἔλαττον αὐτὸν ὁρίει· αἰεὶ γὰρ ὁ πρῶτος καὶ προσεχὴς λόγος ἀποδοθεὶς ὁρισμὸς ἐστὶ τῷ πράγματι, ὁ δὲ ὑστερὸς ὑπὲρ ἐκείνου ἄλλος τῷ περι ἐκείνου ἀποδοθέντος. ἐφ' ὧν ἔν ὁ πρῶτος ἀποδοθεὶς μὴ ἐστὶν ὁρισμὸς, ὅδ' ἂν ὁ δεύτερος ἢ ὁ τρίτος ἢ ἄλλος τις εἴη· ἕκαστος γὰρ τῶν ὁρισμῶν γίνεσθαι τῷ πρὸ αὐτοῦ ἀποδοθέντος ὁρισμῷ, ἀλλ' ὃ τῷ πράγματι· ὃ γὰρ μὴ ἐστὶν ὁρισμὸς καὶ πρῶτον ἀποδοθέν, τότε πολὺ ἤττον ἂν εἴη ὁρισμὸς καὶ μὴ πρῶτον ἀποδοθέν. εἰ γὰρ ὁ μὲν πρῶτος ἀποδοθεὶς ὡς τῷ πράγματι ἀποδοθέν, ὁ δὲ δεύτερος ὡς τῷ λόγῳ τῷ περι τῷ πράγματι ἀποδοθέν, εἰ ὁ πρῶτος μὴ ἐστὶ τῷ πράγματι, ὅδ' ἂν ὁ δεύτερος αὐτῷ εἴη· ἢ γὰρ καὶ ὅτος δυνάμενος αὐτῷ εἶναι, εἰ ὁ πρῶτος ἀποδοθεὶς, ὃ ὁ δεύτερος ἀποδοθέν, ἢ αὐτῷ. καθόλου γὰρ ἐν οἷς καὶ πρῶτον μὴ ἐστὶν, ὅδ' ὁ δεύτερον· καὶ γὰρ δεύτερον πρῶτον τινὸς δεύτερον· ὡς ἐν μὴ ἐστὶν ὁρισμὸς τις πρῶτος, ὃν ἂν δεύτερος εἴη. δύνανται καὶ πρῶτον τὸν ἔχοντα εἰρηκέναι· ὁ γὰρ ἔχοντος λόγος καὶ ἢ ἔχοντος αἰτία καὶ ἢ ἔχοντος εἶδος, μετ' ὃ ὑπὲρ καὶ τὸ διὰ τί ἀπαιτῶμεν, ὅτος ἂν ὁ κυρίως ὁρισμὸς εἴη, ὃ μὴ ὄντος τῷ ἐπ' ἀπειρον εἶναι τὴν πρόδον, ὃν ἂν τῶν πρὸ αὐτοῦ καὶ τὸν λόγον τῷ προσβέβαιαι τι αὐτῷ, οἷον τῷ ἀνθρώπῳ τις εἴη. τινὲς ἤκουσαν τῷ "πλεονάζοντα τῷ λόγῳ," ὡς λόγοντος αὐτῷ, εἴη τῷ πρῶτῳ ἀποδοθέντι ὁρισμῷ προσβέβαιαι τι ὡς πλεονάζοντα τὸν δεύτερον τῷ πρὸ αὐτοῦ καὶ τὸν λόγον τῷ προσβέβαιαι τι αὐτῷ· οἷον τῷ ἀνθρώπῳ, εἰ ὁ μὲν πρῶτος εἴη ζῶον πεζὸν δίπουν, ἄλλον δὲ πάλιν ἄλλο μὴ τῷτο ἔχοντα ἄλλον τινὰ τῶν προειρημένων διαφορὰν προσκειμένην, οἷον καὶ λογικόν, καὶ πάλιν τῷτο ἄλλον, ὡς εἶναι ἐπ' ἀπειρον αὐξανόμενον τὸν πρῶτον ἀποδοθέντα ὄραν. id.

(·) ἐντεῦθεν δάσκουσιν ὅτι· ὅδ' ὁ εἰδικὸν αἰτῶν ἐστὶν ἐπ' ἀπειρον· καὶ γὰρ εἰδικὸν αἰτῶν ὅδ' ἐστὶν ἄλλο ἢ ὁρισμὸς, οἱ δὲ ὁρίσμοι κρατύνονται ἐκ τῶν ἀμέσων προτάσεων· εἰ ἔν ἐπ' ἀπειρον ὑποβα-

μεθα εἶναι τὸς ὁρισμῶς, ὃν ἔχει ἀμέσως προτάσεις· εἰ δὲ μὴ ὑπάρχουσιν ἀμέσως προτάσεις, ἀναιρεθήσονται γινώσκεις. ὡς γὰρ εἴρησεν ἐν τῇ Ἀποδεικτικῇ (1 2), μὴ ὕψης προτάσεις ἀναποδείκτου καὶ ἀμέσων ὅδ' ἐστὶ ἀποδεικτικόν· δεήσει γὰρ πασῶν τῶν προτάσεων ζητῶν ἡμᾶς ἀποδείξεις ἐπ' ἀπειρον, καὶ δὲ ἀπειρον ἀδιεξίτητον. Asclep.

(·) καὶ δὲ "πλεονάζοντα τῷ λόγῳ" πάντι καλῶς προσέθηκε, 994 ὅθεν οἱ ὁρίσμοι αἰεὶ πλεονάζουσιν τῶν πραγμάτων, οἷον ζῶον λογικόν ὃν ἔχοντα πλεονάζει τῷ ἀνθρώπῳ. id.

"ἔτι — ἐλθεῖν." ἄτομα λέγει νῦν τὰ ἀμέσως ὑπάρχοντα· 994 ὅθεν ἐκ τῶν προσεχῶς καὶ ἀμέσως ὑπαρχόντων αἱ ἐπισήμαι, ὡς εἴρησεν ἐν τοῖς Ἑστέροις Ἀναλυτικοῖς (·)· ὁ ἀδύνατον ἐστὶν εἶναι, εἰ τῶν ἐν τῷ ὁρισμῷ παραλαμβανομένων πάντων εἶεν ὁρίσμοι καὶ ἐκ τῶν τῶν ὁρισμῶν ὁ ὁρισμὸς εἴη τῷ προκειμένῳ συμπληρωμένος. νῦν μὲν γὰρ καὶ διὰ τὸν ὁρισμὸν τινι ὑπάρχει δεχθὲν ἀμέσως ὑπάρχειν αὐτῷ δοκεῖ· ἂν δὲ ἢ πάντες ὁρίσμοι ὁρισμὸς ἐπ' ἀπειρον, αἰεὶ τις μέσος ὅρος ἐστὶ τῷ τε αἰτίῳ δι' ὃ δεικνύει ὑπάρχειν τί τινι καὶ τῷ ὑποκειμένῳ ὃ ὑπάρχειν τι δεικνύει. ὅδεσπερ γὰρ δυνήσεται ἀμέσως τι ὑπάρχειν τινι ληφθῆναι, εἰ αἰεὶ τῷ εἰλημμένῳ πάντες ὁρίσμοι εἴη· ὃ γὰρ ἀμέσως καὶ ζῶον τῷ ἀνθρώπῳ ὑπάρχει, ἀλλὰ διὰ τὸ εἶναι αὐτὸν ὅτιον ἐμφύλον αἰσθητικόν. πάλιν δὲ αὐτὸν ὅτιον ἐμφύλον αἰσθητικὸν ὑπάρχει αὐτῷ διὰ τὸν ἴδιον ὁρισμὸν, πάλιν καθεῖνα ὁμοίως διὰ τὸν ἴδιον, καὶ τῷτο ἐπ' ἀπειρον· αἰεὶ γὰρ οἱ λαμβανόμενοι ὁρίσμοι τῶν ὁρισμῶν μέσοι ὅροι ἐσονται, δι' ὧν ὑπάρχει τὰ ὧν οἱ ὁρίσμοι τοῖς ὁρίστοις. ἀναιρεθήσονται ἄρα αἱ ἄτομοι καὶ ἀμέσως προτάσεις, ὧν ἀναιρεθῶντων ἀναιρεῖται ἐπισήμῃ τε καὶ ἀποδείξει. τινὲς δὲ ἄτομα ἤκουσαν τὰ καθ' ἕκαστα, καὶ φασὶ τὰς μὲν ἐπισήμας τότε καὶ ἐπισήμην ἔχειν, ὅταν περι ὧν εἰσὶν, εὐρίσκονται ταῦτα τοῖς ἀτόμοις τοῖς οἰκείοις ἐφαρμόζοντα. τότε γὰρ τις ἐπισήμην ἔχει τῶν τῷ ἀνθρώπῳ ὑπαρχόντων ὅταν τοῖς καθ' ἕκαστα ἀνθρώποις ἐφαρμόζη τὰ λεγόμενα. ὃν οἷον τε δὲ ἐπὶ τὰ ἄτομα ἐλθεῖν ἐπ' ἀπειρον τῶν αἰτίων ἐπὶ καὶ κάτω τὴν πρόδον λαμβανόντων· ἔχοντα μὲν γὰρ καὶ ἄτομον, ὃν οἷον τε δὲ ἐπὶ τῷτο ἐλθεῖν ἀπειρων ὄντων τῶν μεταξὺ αἰτίων. ὡς εἶναι καὶ λεγόμενον κοινῶς περι πάντων τῶν αἰτίων λεγόμενον, ἀλλ' ὃ περι τῷ εἶδος τε καὶ ὁρισμῷ μέσον. Alex.

(·) "ἐν — ἀνάγκη." τινὲς ἐν αἰσθητῷ πράγματι· ὅτε γὰρ, 994 ὡς εἴρησεν, αὐτὴν καθ' αὐτὴν γινώσκουσιν τὴν ὕλην, ἀλλὰ μετὰ τινος εἶδος ἢ ἀνθρωπείνῃ ἢ ἰππείῃ ἢ φυτῷ ἢ λίθῳ ἢ τινος ἄλλου τῶντων.

1. ὁρισμὸς ἀπὸ τῷ Asclep. || 2. γὰρ ἐστὶ τῇ Asclep. || ἴσον] ὅσον F, om Asclep. || ἀνθρωπὸς ὅπερ ἐστὶν ὁρίσας, καὶ ζῶον λογικὸν θνητόν. τὸ μὲν γὰρ ὁρίσας μία λέξις, ὁ δὲ ὁρισμὸς τρεῖς, εἰ τύχη, ἢ ἄλλος τις ἀριθμὸς παρὰ τὸ ἑ. ἔκαστος L. || 4. ἔχει — τῷτο om L. || ὡς ἄτοπον διὰ τῷτο ἐπὶ τῷτο ἤγουν τὸ "πλεονάζοντα τῷ λόγῳ"· εἰ γὰρ πλεονάζει ὁ ὁρισμὸς τῷ ὁριστῇ τῷ λόγῳ, ὡς εἴρηται, ἤτοι τῇ λέξει, ἐπ' ἀπειρον ἂν οἱ λόγοι αὐξήσονται δι' ὧν οἱ ὁρίσμοι L. || 6. εἰ δὲ] ὃν L. || 13. ὃν ἐστὶ A. || 16. εἰ] ὃ Asclep. || 17. τῷτο μετὰ τὸ πρῶτον Asclep. || τῷτο — 18. ἀποδοθέν ὅτιον Asclep. || 27. ὅτος M. || 28. re priores quidem ipsa fuerint Sepulv. || κατὰ — 29. ἀνθρώπῳ om M Sepulv. || 29. τις εἴη om A. || τινὲς — 36. ἔροι om L Asclep. || 10. λέγειν F. || νῦν τὰς ἀμέσως προτάσεις· ἐκ L. || 11. τῶν ἀμέσων αἰσθητικῶν L. || 12. τοῖς om AF. || εἰ] ὅπερ L Asclep. || εἶναι, εἰ om L. || 13. εἶναι L. || 14. εἴη om L. || συμπληρωθέν L. || 15. ὑπάρχειν AM. || 16. ἢ M. || 17. ὑπάρχειν — 18. δάσκονται om A. || 19. ἀμέσως ὑπάρχειν τινι τι ληφθῆναι Asclep. || ὑπάρχειν M. || 20. ὁρίσμοι M. || 21. καὶ τῷ] αὐτῷ M. || 23. καθεῖνα Asclep. || 27. τινὲς — 36. μέσον om L Asclep. || 28. εὐρίσκονται A. || 31. δι — 33. δι om F.

ἢ ἀπείρῳ, φησὶν, ὕδον ἔχει εἶναι, ἐπειδὴ ἢ ἀπείρῳ γε ἔστι τῷ ἀπείρῳ εἶναι τὸ λέγειν, ὅστις δὲ ἀπείρῳ, πέρας αὐτῷ παρεχόμεν· ὡς ἢ μαθηθῆκαμεν ἐν Κατηγορίαις, ἄλλο ἐστὶ τὸ ζῶον εἶναι ἢ ἄλλο τὸ ζῶον εἶναι, ἢ ζῶον μὲν ἐστὶ τὸ σύνθετον, ζῶον δὲ εἶναι αὐτὸ τὸ εἶδος. εἰ ὅν υποθώμεθα λέγοντες ὅτι συνυπάρχει τὸ ἀπείρῳ εἶναι, εἶδος αὐτῷ προσάφομεν· εἰ δὲ εἶδος, ἢ πέρας, ἢ ὅπως ὕδον ἔχει κατ' ὅσιν ἀπείρῳ τῶν ἐνταῦθα. "ἔτι τὸ ἐπ. ἀν. οἱ ὕτ. λέγ." ἔστι ἢ ὅπως ἐξηγήσατο τὸ χωρίον. ἄτομα, φησὶ, λέγει τὰ ἀμέσως ὑπάρχοντα· ἐκ ἢ τῶν προσεχῶς ἀμέσως ὑπαρχόντων αἱ ἐπισήμαι, ὡς αἶρη) ἐν τῇ Ἀποδεικτικῇ, ὅπερ ἀδύ- 10 νατόν ἐστιν εἶναι. Asclep.

994b "ἢ — ἔστιν." τὸ λεγόμενον ταῦτόν ἐστιν. εἰπὼν τῶν ἐνερ- 21 γεία ἀπείρων ἀδύνατον γινώσκειν εἶναι, ἢ ὅτι οἱ ὅπως αἰσθάνονται ἢ τὸς ὁρισμὸς ἢ τὰ αἷτια (κοινὸς γὰρ ὁ περὶ πάντων λόγος) ἀναρῶσι γινώσκον, εἴγε ἐκ τῆς τῶν αἰτιῶν γινώσεως ἢ ἐπιστημονικῇ τῶν 15 πραγμάτων γινώσκον, — εἰπὼν δὲ τὰ ἀπείρα ἀγνοῦντα εἶναι, ἐπεὶ δοκεῖ ἢ τὰ συνεχῆ ἀπείρα πως εἶναι διὰ τὴν ἐπ' ἀπείρῳ τομὴν ἢ μὴ εἶναι ἀγνοῦντα (ἔστι γὰρ τῶν τῆς ἐπ' ἀπείρῳ τομῆς νό- σης), ὅτι μὴ ὁμοίως ἐνεστὶ ἐν ἐκείνῳ τε ἢ ἀπειρία ἢ ἐν τοῖς αἰτίαις ἢ ἐπ' ἀπείρῳ κατ' εὐθυμερίαν πρόοδος, δεῖκνυσιν ἐξῆς 20 εἰπὼν "τὰ — νοεῖν;" λέγων τὰ ἐνεργεία· ἐπ' ἀπείρῳ μὴ γὰρ ἢ γραμμῇ διαιρεῖται ὁμοιογενέως τῷ μὴ ἔχοντι τὴν τομὴν, ἀλλ' ἡμεῖς γε ὕδατος νοῦμεν αὐτὴν εἰς ἀπείρα διηρημένην, ἀλλ' ὅταν νοῦμεν, τὰς τομὰς ἰσῶμεν ἢ παύμεθα τὴν τέμνειν ἢ λαμβάνομεν πεπερασμένας· πῶς γὰρ ἐπ' ἀπείρῳ ἢ τομὴ γί- 25 νεται τῆς γραμμῆς ἢ ὅπως τῶν συνεχῶν, νοῦμεν, ὃ μὴν ἢ τὰς ἀπείρους αὐτῆς ἐστὶ διαίρεσεις· ἀεὶ γὰρ αἱ νοῦμεν πεπερασμένας νοῦμεν. τὸτο γὰρ ἐστὶ τὸ "νοῦσαι δὲ ἢ ἐστὶ μὴ ἐξήσαντα." τὰς γὰρ πεπερασμένας νοῦμεν. διὸ ὕδατος διεξῶν τὴν συνεχῆ γραμμὴν τὴν ἐπ' ἀπείρῳ διαίρεσιν, ἀρῶμεν τὰς τομὰς ἢ ἐνερ- 30 γεία λαμβάνων καθόσον οἶόν τε τμηθῆναι αὐτάς ἢ, ὅτω δεικνύει ὕδατος γὰρ ἀν' ἐξελθόν ὅπως αὐτὴν διεξῶν. εἴπερ δὲ "ὃ τὴν ἀπείρῳ διεξῶν" ἀντὶ τῷ ὃ τὴν ἐπ' ἀπείρῳ διαίρεσιν. ἄλλα κατ' ἀθρόα μέρη δεικνύει διὰ τὸ μὴ εἶναι ἐν αὐτῇ ἐνεργείᾳ τὴν ἀπειρίαν ἀλλὰ δυνάμει. ἐπὶ δὲ γε τῶν αἰτιῶν, εἰ ἐπ' ἀπείρῳ 35 εἰς τὸ κάτω ἐστὶν ἄλλο ἄλλῳ αἷτιον, ἀδύνατον ἔχει γινώσκον τῶν αἰτιῶν γενέσθαι πάντων, ἀπείρα δὲ γίνεσθαι τὰ πάντα ἐνεργεία. εἰ δὲ ἢ ἢ ἢ μὴ ἢ τῶν ὄντων γινώσκον ἐκ τῆς τῶν αἰτιῶν γινώσεως, ὡς προείρηται, ἀγνοῦντα δὲ τὰ αἷτια δι' ἀπειρίαν, ἀγνοῦντα ἢ τὰ ὅν αἷτια ταῦτα. Alex.

"ἄλλα — ἀνάγκη." τὸ τὸ ἀπείρῳ ἀγνοῦντα εἶναι τῇ αὐτῇ 994b φύσει παρατίθεσθαι σημείον τὴν ὕλην, ἐπεὶ δοκεῖ ἢ τὴν αὐτῆς λόγον 25 ἀπείρους εἶναι, ἀχρημάτιστος ὅσα ἢ τὴν ὕλην φύσιν ἢ οὐκ εἶναι πέρας ἢ ἔχουσα. τῷ δὲ τοιαύτῳ αὐτῷ εἶναι ὕδατος ἐπιστήμη αὐτῆς ἔχομεν· κοινὴν γὰρ τινι γινώσκον αὐτῇ· δοξασθὶ γὰρ ἐστὶ ἢ ἢ ἐπὶ ἐπιστήμῃ, ἢ ὡς μὴ ὁ Πλάτων φησὶ, νόμον λογισμῷ γνωστή, ὡς δὲ Ἀριστοτέλης, ἀναλογία γνωστή ἢ δοξασθὶ, ὡς ἢ τὸτο εἴρη- 5 καν ἐν τοῖς Φυσικοῖς (17). τὸ αὐτὸ δὲ σημαίνει ἀν' ἢ εἰ ἢ γε- γραμμένον "ἄλλα ἢ τὴν ὕλην ἐν κοινῇ νοεῖν ἀνάγκη." τῶς δὲ "κοινὴν" γράφουσι, ἢ ἐξηγῶν τὴν λέξιν ὅτι ἢ ἔστιν ἀπείρος ὡς τὰ ἐνεργεία ἀπείρα. διὸ ἐκεῖνα μὴ ἀγνοῦντα, αὐτὴ δὲ ἀπείρος ὅσα ἢ λεγόμενα ἢ τὰ αἰεὶ ἐν κινήσει ἢ μεταβολῇ τινὶ νοῦσαι· τῷ γὰρ μὴ ἔχον οὐκ εἶναι ἢ τινι παύσει ἢ ἄλλοτε ἄλλο εἶδος ἀμείβων ἢ μεταβάλλων. ὅτω δὲ ὅσα ἀπείρος ὡς διὰ τὸ κοινῶς 15 συνεχῶς λέγεσθαι τοιαύτην νοητὴν τὰ ἐστὶ ἢ ἐπιστήμη· ὃ γὰρ ὁμοίως τῶς ἀγνοῦντας ἀπείρους. ὅσα ἢ ἢ τὸ εἰρημῶν τῷ ἄλλῳ ἢ τὴν ὕλην κοινῇ νοεῖν ἀεὶ ἢ ἐν φύσει ὅσα ἢ διὰ τὸτο ἀπείρῳ εἶναι λε- γόμενα, ὡς περὶ ἢ τὴν γραμμὴν διὰ τὰς τομὰς νοεῖν ἀνάγκη, ἐπεὶ μὴ ἐκείνῳ ἐστὶν ἀπείρος. ἢ "κοινῇ νοεῖν" ἀντὶ τῷ ὡς κο- 20 νῶμεν ἢ ἐν φύσει ἢ τῇ τοιαύτῃ ἀπειρίᾳ ὅσα· διὰ τὸτο γὰρ ὕδατος ἢ ὕλη ἐπιστήμη. εἰπὼν δὲ ταῦτα ἐπιφέρει καθολικὸν τὸ "ἢ ἀπείρῳ ὕδατος ἔστιν εἶναι." id.

"εἰ — εἶναι." ὃ δὲ λέγει ταῦτόν ἐστιν. ὡς περὶ τὸ ἀνθρώπου 994b ἢ τὸ ἀνθρώπου εἶναι διαφέρει, ἢ ἐπὶ πάντων ἐφ' ὧν τὸ πρᾶγμα 27 συνθετόν· τὸ γὰρ εἶναι ἐκάστῳ ἢ τὸν λόγον ἢ ἢ τὸ εἶδος· ὃ μὴ γὰρ ἀνθρώπος ἐξ ὕλης ἢ εἶδους, τὸ δὲ ἀνθρώπου εἶναι ἀπλὸν· ἢ γὰρ τὸ εἶδος ἐστὶν αὐτῷ τὸ εἶναι ἀνθρώπου. ἐπὶ μὴ γὰρ τῶν ἀσωμάτων ταῦτον τὸ πρᾶγμα ἢ τὸ εἶναι αὐτῷ (ταῦτον γὰρ ψυχῇ) ἢ τὸ εἶναι αὐτῷ (ταῦτον γὰρ ψυχῇ), ἐπὶ δὲ τῶν ἐν ὕλῃ τὸ εἶναι ἐχόντων διαφέρει. εἰ ἢ τὸ ἀπείρῳ ὅν τὸ ἐνεργεία ἀγνοῦντα ἐστὶν, ἀλλὰ τὸ ἀπείρῳ αὐτῷ εἶναι ὅτε ἀπείρῳ ὅτε ἀγνοῦντα· ὃ γὰρ λόγος ὃ δεικνύει αὐτῷ τὴν φύσιν ἢ τὸ εἶδος ἢ ἀπείρῳ ὅτε ἀγνοῦντα. εἰπὼν δὲ ἢ "ἀπείρῳ ὕδατος εἶναι," ὃ ἢ ἐστὶ τῷ τὸ ἀπείρῳ ὅτε ὅτε ἐνεργεία εἶναι, ἐπὶ τῷ τὸ "εἰ δὲ μὴ, ὅτε ἀπείρῳ γὰρ ἐστὶ τὸ ἀπείρῳ εἶναι," τὸτε κατὰ 35 γινώσκον ἐστὶ τὸ ἀπείρῳ (γινώσκον δὲ ἐστὶ ἢ τὸν λόγον). τὸτο ὅτε ἀπείρῳ ὕδατος γὰρ τὸ ἀπείρῳ ἀγνοῦντα κατὰ ἀπείρῳ. τὸ δὲ "ἢ ἀπείρῳ ὕδατος εἶναι" ἢ ἢ ἢ ἀντὶ τῷ ἀπείρῳ ὕδατος ἐστὶν ἐνεργεία, ἢ ὅτι ὕδατος ἐστὶ πρᾶγμα ὃ τὸ ἀπείρῳ λόγος ἐφαρμόζει, τῷ δηλο- 40 νῶντι μὴδὲν εἶναι ἀπείρῳ. εἰ δὲ ἢ τῷ τῷ ἐφαρμόζον τινὶ, ἀλλ' αὐτὸς γε ὃ λόγος κατ' ὃν ἢ γινώσκον ἢ τῷ ἀπείρῳ, ὅτε ἀπείρῳ.

17. τομὴν — 18. ἀπείρῳ om Asclep. || 18. ταῦτά Α, ceteri ταῦτά || 23. διαιρούμεν Asclep. || 24. ἰσάμεθα Asclep. || f. l. καὶ τὰς τομὰς ἰσῶμεν, παύμεθα || 28. τὸτο — 29. νοῦμεν om Α. || 29. ὕδατος ἢ ἢ Μ. || 32. διὰ Μ. || 33. cacterum ille partes universas li- neas transit Sepul. ||

5. κοινῇ — αὐτῇ om Asclep. || 6. Plat. Tim. p. 52. || 8 — 21. τοῖς ἰθαυτοῖς. γράφεται δὲ καὶ κοινῇ νοεῖν ἀνάγκη. καὶ γεγραμμένον ὅπως σημαίνει ὅτι καὶ τὴν ὕλην ὡς κοινῇ νοεῖν ἀεὶ καὶ ἐν φύσει καὶ τῇ τοιαύτῃ ἀπειρίᾳ ὅσα, ὕδατος ἔχομεν αὐτῇ ἐπιστήμῃ. εἰπὼν L. || 13. ἄλλα τε Α. || 19. ἐπὶ καὶ om Α. || 25. εἶδος ἢ ἢ Asclep. || 26. κατὰ καὶ Μ. || 29. εἰ om Asclep. f. l. εἰ δὲ καὶ τὸ ἀπείρῳ τὸ ἐνεργεία || 32. εἰπὼν — 36. ἀπείρῳ om Asclep. || 33. τε τε ἐνεργεία Μ. || 38. εἰ om Μ. || 40. λόγος τῷ ἀπείρῳ κατ' Asclep. ||

ἐκείνῃ δὲ ὅτι μὴδὲ τὰ ποιητικὰ αἷτια ἀπειρα ἴδια ἔδειξεν ὡς φανερά· εἰ γὰρ μὴδὲ τὰ γιγνόμενα ἀπειρα κτ' ἐ' εἶδος, ἀλλ' ἀνακάμπει, δῆλον ὡς πολλὸν μᾶλλον ἢ ἂν εἴη αὐτὰ τὰ ποιητικὰ αἷτια ἀπειρα. 994
27. αἰτίων." προθέμενος δεῖξαι ὅτι μὴ ἔστιν ἀπειρα τὰ αἷτια μήτε εἰς εὐθυωρίαν μήτε ἐπὶ τ' ἄνω μήτε εἰς τ' κάτω, ὅτι μὴδὲ κατ' εἶδος οἷον τε ἀπειρα εἶναι τὰ αἷτια νῦν λέγει, συγχρωόμενος τῷ προειρημένῳ τῷ τὰ ἀπειρα τὰ κατ' ἐνέργειαν ἀγνοῦσα εἶναι, τὰ δὲ κατ' εἶδος ἀπειρα, ἀπειρα δηλονότι ἐνεργείας, ὡς ἀγνοῦσα. εἰ δὲ τὰ αἷτια καὶ αἱ ἀρχαί, δηλονότι ἀγνοῦσα καὶ τὰ ἐκ τῶν τούτῃ γὰρ εἰδέναι τι οἰόμεθα ὅταν τὰ αἷτια αὐτῷ γνωρίσωμεν. ὡς καὶ τοιαύτης ὕψους τῆς τῶν αἰτίων ἀπειρίας ἀναρρεῖ) ἐπιτήμη, ἀναρρεμένης τῆς τῶν ἀρχῶν γνώσεως. τὸ δὲ ἐξῆς εἰρημένον τ' 994
30. τ' δ' ἀπειρον κτ' τὴν πρόθεσιν ἢ ἔστιν ἐν πεπερασμένῳ διεξεληθεῖν τούτων ἔστιν. πᾶσα νόσις περιληφίς τις ὕστα τῷ νομένῳ ἐν πεπερασμένῳ γίγνεται χρόνῳ· τὸ δὲ ἀπειρον τὸ τῇ προδίσει, τυτέρι τ' κατ' ἐνέργειαν — ἔστι γὰρ τὸ κατ' ἐνέργειαν ἀπειρον, ὃ λαμβανόντων αἰ τι ἔστιν ἔξω, καὶ ἐφ' ὃ πάντες τῷ λαμβανομένῳ ἔστι τι ἐκτός (*). τὸ δὲ ὅπως ἀπειρον ἔχει οἷον τε ἐν πεπερασμένῳ χρόνῳ διεξελεῖν· τὸ μὲν γὰρ δύναται καὶ διχοτομία οἷον τε ἐν πεπερασμένῳ χρόνῳ διεξελεῖν, τὸ δὲ ἐνεργεία καὶ τῇ προδίσει ἀδύνατον τῷ αἰ τῷ περιληφθέντι καὶ νοηθέντι ἄλλο τι ὑπολειπόμενον προστίθεσθαι. εἰ δὲ ὁ μὲν οὗς ἂν νοεῖ ἐν πεπερασμένῳ χρόνῳ νοεῖ τε καὶ διεξεῖσι, τὰ δὲ ἀπειρα ἀδύνατον ἐν πεπερασμένῳ χρόνῳ διεξελεῖν τε καὶ νοῆσαι τῷ αἰ τι τοῖς περιληφμένοις καὶ νοημένοις προστίθεσθαι, ἢ ἂν ὁ νῦς νοοῖ τὰ ἀπειρα. αὐτὸς μὲν ὅπως ἐφοδεύσας ἔδειξεν ὅτι μὴ οἷον τε ἀπειρα εἶναι τὰ αἷτια· ὁ δὲ ἡμέτερος Ἀριστοτέλης καὶ αὐτὸς ἐπιχειρῶν δεικνύει. ἐπεὶ ἔστιν αἷτια τῶν ὄντων, ἥτοι πλείω ταῦτα ἔστιν ἢ ἐν. ἀλλ' ἐν μὲν ὅπως τῶν μῶνον αἷτιον εἶναι τῶν ὄντων τε καὶ γιγνόμενων, ὡς ἐν ἄλλοις δέδεικται· καὶ γὰρ ὑποκειμένης τινὸς χρεῖα τῷ γιγνόμενῳ καὶ τῷ ποῦντος. ἀλλὰ καὶ κτ' εἶδος δεικνύται τι γίγνεται· ὡς ἔχει ἐν τ' αἷτιον. πλείω ἄρα. εἰ δὲ πλείω, ἥτοι πάντα ἀπειρα ἢ τῶν ἢ ἐν. πάντα μὲν ἢ τῶν ἀπειρα εἶναι ἀδύνατον· ὁ γὰρ οἷον τε πολλὰ ἀπειρα εἶναι. ἀλλ' ὅθεν ἐν μὲν ἀπειρον τὰ ἄλλα δὲ πεπερασμένα λέγειν οἷον τε· τὸ γὰρ ἀπειρον πανταχῇ 35 ὅν ἄλλῃ παρείσθυσιν ὃ δίδωσιν, ὅτε ἀπείρῳ ὅτε πεπερασμένῳ. ἀλλὰ μὴν ὅθεν εἰ ἂν μόνον αἷτιον εἴη, οἷον τε τὰ τὰ ἀπειρον εἶναι· ὅθεν γὰρ ἔστιν αἷτιον· ὁ γὰρ ἔχει χωρὰς τ' ὃ ἔστιν αἷτιον, τῷ αἷτιῳ ὅτος πανταχῇ. δῆλον γὰρ ὡς ἀπειρον ἂν ποσὸν τι ἔστι κατ' αὐτό, καὶ τούτῳ ἂντε κτ' τὸ ποσὸν ἢ πανταχῇ ἂντε κτ' χρόνον. δοκεῖ δὲ ἡ 40 ἐπιχειρήσις ἔχειν μὲν τι διαλεκτικὸν καὶ εἶναι λογικόν, ὃ μὴ καὶ ὁμοῦς οἰκεία τοῖς προειρημένοις εἶναι. id.

(*) τὸ μὲν γὰρ δύναται καὶ τῇ διχοτομία οἷον τε διελεῖν ἐν πεπερασμένῳ χρόνῳ, τὸ δὲ ἐνεργεία καὶ τῇ προδίσει ἀδύνατον, τῷ αἰ τῷ περιληφθέντι καὶ νοηθέντι ἄλλο τι ὑπολειπόμενον προστίθεσθαι. ἄλλως τε δὲ εἰ τούτῳ ὑποβώμεθα, τετραπλασιασθήσετ' τὸ ἀπειρον πρὸς τὰ τέσσαρα αἷτια. εἰ δὲ τις ὑποβῇ) τὸ μὲν ποιητικὸν ἀπειρον εἶναι τὰ δ' ἄλλα πεπερασμένα, πρῶτον μὲν ἀποκληρωτικὸς ἔστι ὁ λόγος, ἔπειτα πάλιν ταῦτα προστίθεσθαι τῷ ἀπείρῳ ἐπαύξουσι τὸ ἀπειρον, ὅπερ ἀδύνατον. Asclep.

"αἰ — συμβαίνουσαι." διὰ τούτων ἡμᾶς διδάσκει τίνες τῶν 994
τούτων ἀκροαταὶ λόγων εἶναι δύσαν), καὶ ὅτι πεπαιδευθεὶς δεῖ καὶ 32
ἡσυχᾶς ἀκρως τὸς ἀκυστομένους τῶν λόγων. αἱ γὰρ ἀκροάσεις γίγνονται κτ' τὴν ἰδίαν τῶν ἐθῶν οἰκειότητα· οἷς γὰρ συνειθισμένα, τούτοις ἀξιοῦμεν καὶ τὰ λεγόμενα συμφωνεῖν, τὰ δὲ παρὰ τὰ συνηθῇ ἡμῶν τῶν λεγομένων ἀγνωστότερα φαίνεται τῷ ξενᾷ εἶναι. ὁ εἶπε διὰ τῷ "ἔτι τὸ λέγεσθαι, καὶ τὰ παρὰ ταῦτα ἔχει ὁμοία φαίνεται." 995
δοκεῖ δὲ τὸ ἔτι περιττὸν εἶναι. εἰ δὲ εἴη γεγραμμένον, λείποι ἂν τῷ ἔτι τὸ λέγεσθαι ἄλλως· τὸ γὰρ ἄλλως λέγεσθαι τῶν καὶ ὡς μὴ εἰθισμένα, καὶ ἄλλα, ἀλλὰ μὴ ὡς εἰθισμένα ἀκύνει, ὁ εἶπε διὰ τῷ καὶ παρὰ ταῦτα, ἀγνωστότερα ποιεῖ τὰ λεγόμενα. τούτῳ εἰπὼν ἐφεξῆς δεικνύσι πόσῃ ἰσχύϊ ἔχει τὰ συνηθῇ. πολλὰ γὰρ οἱ νομοθετοῦντες μυσθῶν νομοθετούντες διὰ τὸ χρήσιμα εἶναι πιστεύουσιν ὅπως ἔχειν, ἔχουσι πεποιημένους τὸς χρωμένους τῷ νόμῳ διὰ τὴν τῶν λεγομένων συντροφίαν (*), οἷον ὅτι αὐτόχρονος τινος ἐγένοντο ἐκ τῆς γῆς φύντες, καὶ ἄλλαι ὅτι ἐξ ὁδόντων σπαρέντων ἐφυσαν, καὶ διὰ τούτῳ χρὴ ὑπερμαχεῖν ὡς μητρός τῆς γῆς, ἣ ὅτι θεοὶ περὶ αὐτῆς ἤρισαν· ὅπως ἀξιοσπουδαγός ἐστιν (*). τὸ δὲ "μεῖζον ἰσχύϊ τῷ γι- 995
γνώσκων περὶ αὐτῶν διὰ τὸ ἔθος" ἴσον ἐστὶ τῷ μεῖζον ἰσχύϊ τῆς 5
περὶ αὐτὰ ἀληθείας τὸ ἔθος· κτ' γὰρ τὴν ἀλήθειαν ἡ γνῶσις. εἰπὼν δὲ ταῦτα καὶ ἐνδείξαντες δι' αὐτῶν τὴν τῶν ἐθῶν ἰσχύϊ, ἐπὶ τούτοις λέγει τὰς διαφορὰς τῶν ἀκροατῶν ἃς διὰ τὰ ἔθη ἔχουσι πρὸς ἀλλήλους. οἱ μὲν τοῖς μαθήμασιν εἰθισμένοι μαθηματικὰς τῶν λεγομένων πάντων καὶ ἀκριβεῖς ἀποδείξεις ἀπαιτοῦσι καὶ τῶν ἄλλως λεγόντων ἢ ἀποδέχονται, οἱ δὲ διὰ παραδειγματῶν ἐθιζόντες μαθάνειν τοῖς ὅπως λέγουσιν ἡδονῇ, οἱ δὲ τοῖς ποιήμασι χαίροντες καὶ τούτοις συντροφίᾳ ἢ ἀποδέχονται τὸς λέγοντας ἂν μὴ καὶ ποιητῶν τῶν λεγομένων παράχων) μάρτυρα (*). καὶ οἱ μὲν πάντα ἀκριβῶς ἐξετάζουσιν, εἰσὶ δὲ οἱ τῇ ἀκριβολογίᾳ ἄχθονται, ἣ διὰ τὸ μὴ δύνασθαι ἐπακολουθεῖν (τούτῳ γὰρ τὸ "συνεῖναι") ἀλλὰ κάμνουν, ἣ διὰ τὸ προεληφέναι ὅτι τὸ ἀκρως ἀκριβολογεῖσθαι μικρολογία (*). τούτῳ γὰρ ἐστὶ τὸ "διὰ τὴν μικρολογίαν." τοιαύτην γὰρ τινα φαντασίαν ἀποτελεῖ ἡ ἄγαν περὶ τὰ λεγόμενα ἀκριβεία, ἀπὸ τῶν συναλλαγμάτων καὶ τῆς περὶ τὰ ἐν χρήσει ἀκριβείας σπάσασα τήνδε

1. id. — 4. ἀπειρα om A. 10. ἀγνοῦσι A. 14. πρόθεσιν M. 26. noster itaque Aristoteles ad hunc modum causas infinitas esse non posse demonstravit. caeterum potest idem alia via demonstrari ad hunc modum. rerum causas Sepulv. 31. αἰδὸς τι γίγνεται, omisso δεικνύται, M. 39. πανταχῇ M.

14. ἡμῶν A. 17. ἐστὶ A. 18. om M. 19. περὶ A. 21. χρήσιμον M. 27. αὐτῶν — 28. ἀληθείας om A. 28. αὐτῷ ἀλήθειαν τὸ ἔθος A. 37. τὴν ἀκριβολογίαν M. 42. σπάσας A.

τὴν δόξαν ('). ἀνελευθερον γὰρ τισιν ἦδη δοκεῖ καὶ τὸ ἐν τοῖς λό-
 γοις ἔχειν ἀκριβὲς καὶ περὶ τῶν μικρῶν ἐξεταστικόν, ὥσπερ καὶ τὸ ἐν
 τοῖς συναλλάγμασι. προεῖπὼν δὲ ταῦτα καὶ δείξας τὴν τῶν ἐθνῶν
 ἰσχύν, καὶ διότι κατ' οἰκειότητα τὴν κατὰ τὴν καὶ τὰ λεγόμενα ἀπο-
 995 δέχοντο, ἐπιφέρει "διὸ δὲ πεπαιδευῆς πῶς ἔκαστα ἀποδεκτόν,"
 12 ἴσων λέγων τῷ καὶ αὐτῷ ἐν τοῖς Ἑλλήκοις (1 1) εἰρημένῳ τῷ πε-
 παιδευμένῳ γὰρ ἔξω ἐπὶ τοσούτων ἀκριβὲς ἐπιζητεῖν κατ' ἔκα-
 ρον γένος, ἐφ' ὅσον ἡ τῷ πράγματος φύσις ἐπιδέχεται, ὃ δὲ διὰ τῶν
 Ἑσπερίων Ἀναλυτικῶν (1 13. 24) δείκνυσι ('). ἐνδεικνύμενος
 ἡμῶν ὅτι καθόλου μὴ δὲ πεπαιδευῆς καὶ εἰδέναι πῶς χρὴ τῶν λε-
 10 γομένων ἀκρίβειαν ἔκαστον (ὃ καὶ πάντα ὅμοια, ὅθεν ἴσῃ τὴν ἀκρι-
 βειαν ἐπιδεχόμενα), ἐξαίρετως δὲ τὸς τῶν τῶν βήθησιν ἀποδόντας
 (ὃ γὰρ ἔξω αἰδητὰ ἡ περὶ αἰδητῶν, ὅτε συνήθη τε
 καὶ ἐν ποσὶ). ταῦτα δὲ λέγων ἐνδείκνυσι ἡμῶν ὅτι δὲ πρῶτον ἐν
 τοῖς ἀναλυτικοῖς ἐγγυμνάσει καὶ τοῖς λογικοῖς ὅλως, καὶ εἰδέναι
 15 τὸς τρέψας τῶν ἀποδείξεων καὶ τὰς τῶν λόγων συναγωγὰς.
 ἀποπον καὶ ἅμα ζητεῖν ἐπιστήμην τινός, καὶ περὶ αὐτῆς τῆς ἐπιστή-
 μης ζητεῖν τὴν τρόπον γίγνεσθαι καὶ ἀναλαμβάνειν. ὅθεν καὶ τὸ ἕτερον
 ἦδη τῶν εὐρίσκειν βέβαιον. ὅπερ δὲ εἶπε καὶ αὐτὸ ἐν τῷ πρώτῳ
 τῶν Νικομαχείων Ἑλλήκων (c. 1 p. 1094 b 25) λέγων πῶς ἐκεί-
 20 νος τὸς λόγους ἀποδέχεται δὲ (εἶπε γὰρ "παραπλήσιον καὶ μαθη-
 ματικῷ πιθανολογῆντος ἀποδέχεται καὶ ῥητορικῶς ἀποδείξεις ἀπαι-
 τεῖν"), τὸτο καὶ νῦν λέγει. τὴν ἀκριβολογίαν γὰρ φησὶ τὴν μαθη-
 ματικὴν ὅτι ἐν ἀπασιν ἀπαιτητέον, ἀλλ' ἐν τοῖς αὐτοῖς, ὅποια ἐστὶ
 τὰ ἐξ ἀφαιρέσεως τε καὶ μαθηματικά ('), ἴσως ἐνδεικνύμενος
 25 ἡμῶν ὅτι τοιαύτης ἀκριβολογίας χρεῖα καὶ πρὸς τὰ παρόντα. περὶ
 αὐτῶν καὶ ὃ περὶ τῶν πρώτων ἀρχῶν λόγος καὶ ὃ συνήθων. τὸ δὲ
 "διόπερ ὃ φυσικὸς ὁ λόγος" ἦτοι λέγει ὅτι ἀκριβής. προεῖρηκε καὶ
 τὸτο. γράφει δὲ καὶ "ὁ τρόπος," καὶ εἴη ἂν ὁ λόγος ὡς ὃ φυσικῷ.
 καὶ τὸ λεγόμενον τοῦτόν ἐστιν. τὰ φυσικά δοκεῖ πάντα σὺν ὕλη
 30 εἶναι, αὐτὰ δὲ τὰ μαθηματικά, διὸ καὶ ἀκριβολογίαν ἐπιδέχεται,
 τὰ δὲ φυσικά ὅχι ὁμοίως. οἱ δὲ περὶ τῶν μαθηματικῶν λόγοι
 περὶ τῶν αὐτῶν ὅντες ὅχι εἰσὶ φυσικοί. ὃ καὶ τοσαύτην ἀκριβολο-
 γίαν τὰ φυσικά ὄντα γὰρ σὺν ὕλῃ χωρεῖ. δύνανται δὲ καὶ περὶ τῶν
 προκειμένων λόγων λέγειν, ὅτι ὅχι εἰσὶ φυσικοί. αὐτὰ καὶ περὶ ὧν
 35 λέγειν ἡμῶν πρόκειται, καὶ ἀκριβεστέρων λόγων ἢ καὶ φυσικῶν δεόμενα.
 τὸ δὲ "ἴσως" τῷ "ἀπασα καὶ ἡ φύσις ἔχει ὕλην" προσέθηκεν, ἐπεὶ
 καὶ τὸ κυκλοφορεῖν σῶμα φυσικὸν μὲν, ὃ μὴ ὕλην τὸ τῷ ὑπο-

καίμενον. τὸ δὲ ἐξῆς εἰρημένον ἐπ' αὐτῷ "διὸ συνεπτεον πρῶτον 995
 τί ἐξω ἢ φύσις. ὅτω καὶ περὶ τῶν ἢ φυσικῶν, ὅλως ἔσται," 17.
 εἰ μὴ ἀπλῶς ὅτως εἴη εἰρημένον ὡς δοκεῖ, δευτικὸν ἂν εἴη τὸ τῷ
 τὸ βιβλίον μὴ τῆς Μετὰ τὰ Φυσικά εἶναι πραγματείαις, ὡς καὶ ἀρ-
 χόμενοι αὐτῷ ἐπεσημειώμεθα, ἀλλὰ προγραφόμενον τὴν πάσης
 τῆς θεωρητικῆς φιλοσοφίας, ἥς ὡς πρὸς ἡμᾶς πρώτη ἢ φυσικῇ
 ἦν ('). ὅποια τις ἐστὶ καὶ περὶ τῶν, εὐροῖμεν ἂν εἰ πρῶτον τί
 ποτέ ἐξω ἢ φύσις ἐπισκεψαίμεθα ('). εἰ δὲ τις ἀκούει τὸ λόγον
 ὅτως εἰρημένον πρὸς διάκρισιν τῶν τε φυσικῶν λόγων καὶ τῶν κατ'
 10 τῆς τῆς πραγματείας (ὃ καὶ ἐπεσεμειώμενος πρῶτον τί ἐστὶ φύσις
 καὶ εἰδὼς περὶ τῶν ἢ φυσικῶν, οἶδεν ὅτος ὅτι οἶδε αἱ λόγοι ὃ φυσικῶν
 καὶ ἀλλ' ἀκριβεστεροί τε καὶ περὶ αὐτῶν), ὅχι ὅτι δὲ χρὴ τὴν ἐπι-
 σκεπτεσθαι τί ἐστὶ φύσις λέγειν ἂν, ἀλλ' ὅτι πρὸ τῆς τῆς πραγμα-
 τείας δὲ περὶ τῶν φυσικῶν πεπραγματευῆς. αὕτη καὶ ἡ τάξις
 15 τῶν πραγματευῶν, καὶ ὃ ἐν τῇ περὶ ἐκείνων θεωρίᾳ γεγυμνασμένος
 ὅτως ἂν καὶ τοῖς εἰς τῆς συντείνουσι παρακολουθεῖν δύναται. "αἱ δὲ
 ἀκροάσεις κατὰ τὴν συμβαίνουσα" (p. 994 b 32). ἐστὶ μὴ ἡ λέξις
 ἐξ ὧν ὑπεμνηματίσμεθα, δύναται δὲ καὶ ὅτως ἐξηκέναι. προεῖπὼν
 ὅτι ἡ γνώσις καὶ αἱ μαθήσεις ἐκ προγνωσκομένων (ὧν καὶ τὰ αἰτία
 ἀγνοῦσα, καὶ αὐτὰ τοιαῦτα), εἰς πῶς τὸ ἐκ τῶν προγνωσκομένων
 γίγνεσθαι τὰς γνώσεις παρέθετα τὸ κατὰ τὴν καὶ τὰς ἀκροάσεις γί-
 20 γνεσθαι, καὶ ὅτως ἔκαστον τῶν λεγομένων ἀκρίβειαν βύλεται ὡς προει-
 βίῃ, ὡς κατ' οἰκειότητα καὶ τὸ προεῖναι διὰ τὰ ἐξ ἀποδεχομέ-
 νων τὰ λεγόμενα τῶν ἀκρότων. Alex.

(') δὴλον δὲ τὸτο ἐκ τῶν τῶν μυθώδεις παρὰ τοῖς παλαιοῖς 995
 νόμους μεγάλα δύναται. οἱ Σπαρτιάδων καὶ τὴν γῆν μητέρα σφῶν
 λέγοντες εἶναι καὶ τὴν ταύτης προκινδυνεύειν ἔχοντας νόμον, ὅτε
 σπαρτοὶ καὶ ταύτης ἀναφυόντες, μέγιστα καὶ προέσεως ψυχῆς αὐτῆς
 ὑπερίσαντο. καὶ Ἀθηναῖοι δὲ ὁμοίως Ἐρεχθεΐδαι τε καὶ γῆς ἀναδο-
 30 θῆναι λεγόμενοι. cod. Reg.

(') διὸ φησὶ καὶ ὁ Πλάτων ὅτι δὲ ἡμᾶς ψεύσας πρὸς τὸς
 πολίτας ἡμῶν τὸ φοινικὸν ψεύσμα, ὅσα νομίζοντες τῷ ὄντι τὴν
 ἀρχὴν ἐκ τῆς γῆς ἐχρῆναι μᾶλλον ἀγαπήσωσι τὴν πατρίδα.
 Asclep.

(') "παραδειγματικῶς" καθάπερ καὶ ὁ Πλάτων ἐποίησεν διὰ καὶ 995
 παραδειγμάτων, φησὶ, πῶς ἀνάπτει τοῖς λεγομένοις ὑπ' αὐτοῦ. id. 7.

(') οἱ καὶ τοῖς ποιηταῖς χολάσαντες ἢ τοῖς μύθους ὃ καίρου- 995
 σιν ἀκρίβειαν, ἀλλὰ καθάπερ φησὶν ὁ Πλάτων, εὐκτασιν οἱ τοῦτοι 6.

6. Ἑλλήκοις om M. || 8. ἀποδέχεται M. || 11. ἐκείν M. || 12. neque enim sunt omnia similia, nec similiter exacta doctrinae postulatur omnium, praesertim qui de rebus audituri sunt de quibus susceptus est sermo, quae Sepulv. || ἐπιδέχεται A. || 22. ἀποδείξας M. || 27. γὰρ de erat: quaestio enim Sepulv. || 29. sed in quibusdam exemplaribus Sepulv. διὸ καὶ ὁ L. καὶ om AFM. || εἴη αἱ λέγοντες ὡς φυσικῶν τὸ τοιαύτη ἀκριβολογία χρῆσθαι L: modum esse physici Sepulv.

1. ἐπ' — 10. πραγματείας] τὸ δὲ συνεπτεον πρῶτον τί ἐστὶν ἡ φύσις, ὅτω γὰρ καὶ περὶ τῶν ἢ φυσικῶν, ὅλως ἔσται πρὸς διάκρισιν τῶν τε φυσικῶν λόγων καὶ τῶν κατὰ τῆς τῆς πραγματείας L. || 7. quae qualis sit Sepulv. || 11. φύσις L. || ὅτω F. || 12. ὃ γὰρ ὅτι χρὴ L. || 13. ἐστὶ] ἢ L. || πρὸς L. || 14. πεπραγματευῆσθαι καὶ ἐν τῇ περὶ ἐκείνων θεωρίᾳ γεγυμνασθαι, καὶ ὅτως ἦδη εἰς τὴν περὶ τῶν θεωρίᾳ ἔρχεσθαι. αὕτη L. || 15. πραγματευῶν τῶν L. || ὃ — γεγυμνασμένος om L. || 16. ὅτως F. || αἱ δὲ δυατὸν ἢ καὶ τοῖς ἐνταῦθα λεγομένοις παρακολουθεῖν L. || δυατὸν — 24. ἀκρότων om L. || 18. at dictio quidem illa, auscultationes autem ect., ex iis quae memoravimus est aperta Sepulv.

τοῖς διὰ χειρὸς πλέουσιν· ὃ δὲ ἀκριβῶς οἱ τοῦτοι ναυτίλλον· ἀλλ' ἐπιπολεῖως καὶ σφαλερῶς. id.

995. (1) "μικρολογίαν" οἷον τὸ εἰπεῖν τὴν Δημοκρίτην "μη ἐγ-
10. κεισθῆναι ὑπὸ τῷ Φιλίππῳ τὸ δίδωμι, ἀλλὰ τὸ ἀποδίδωμι." καὶ πάλιν
ἔφησιν· ὁ Ἀριστοφάνης διαβάλλων τὴν φιλοσοφῶντας, ὅτι σπεύ-
δουσιν· ἔχρη ψυλλῶν μετρεῖν, τῶν δὲ ἄλλων καταφρονεῖσι· "μισῶ
δὲ καὶ Σωκράτην τὴν πτωχὸν ἀδολεσχεῖν, ὅς τῶν ἄλλων μὲ πεφρόν-
ταί, πόθεν δὲ φάγη, τὴν κατημελίκεν" ὡς τῶν ἐν τῷ βίῳ ὄντων
μειζόνων. ὁμοίως δὲ καὶ ὁ Καλλιμαχὴς φησὶ πρὸς τὴν Σωκράτην
ὅτι ὃ δὲ περὶ τὰ ὅτι σμικρὰ καταγινεῖται καὶ ἐντεῦθεν πειρᾶται
παράλογα. id.

995. (1) δὲ ὅν, φησὶ, πρῶτον ἐν τοῖς ἀναλυτικοῖς γυμνασίοις καὶ
12. τοῖς λογικοῖς καὶ εἰδέναι τὴν τῶν ἀποδείξεων καὶ τὰς τῶν λό-
γων συναγωγὰς· ἀποπνέειν ὅτι αἶμα τε ζητεῖν ἐπιστήμην τινὸς καὶ περὶ
αὐτῆς τῆς ἐπιστήμης ζητεῖν τῖνα τρόπον γίνεσθαι. id.

995. (1) ἐν μέντοι γε τοῖς φυσικοῖς πράγμασιν ὃ δὲ τοιαύτην
16. ἀπαιτεῖν λεπτοφυῖαν, ἐπειδὴ μὲν ὕλης ὑπάρχουσιν· ἡ δὲ ὕλη ἀόρι-
στὸς ἐστὶ καὶ ἐπισκοπεῖται διὰ τὴν αὐτῆς ἀοριστίαν. διὸ ὅτι τὰ ἐν τοῖς
Μετεωροῖς εἰρημένα δεῖ ἀκριβῶς ἐξετάζειν, ἀλλὰ πιθανῶς καὶ ἥκιστα
μὴδὲν ἔχουσιν ἐναντίον προφανές. ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων φυ-
σικῶν πραγμάτων. id.

995. (1) καλῶς τὸ "ἴσως" προσέθηκε διὰ τὰ ὕλην· ὃ γὰρ κυ-
17. ρίως ἐπ' ἐκείνων ὕλη θεωρεῖται. διὸ σκεπτόμεν τί ἐστὶ φύσις. διὰ
τὸ εἰπεῖν, δὲ ἡμᾶς πρότερον ἐπισκέψασθαι τί ἐστὶ φύσις, ἐπανατρέ-
χει πάλιν ἐπὶ τὰ φυσικὰ καὶ περὶ φύσεως διαλέγεσθαι καὶ ἔκτετι ἐστὶ 25

θεολογία ἢ πραγματεία. λέγομεν ὅν πρὸς τὸτο ἢ ὅτι κυρίως τὸ
βιβλίον τὸτο τῆς μὲν τὰ φυσικὰ ἢ ἐστὶ πραγματείας, ἀλλὰ προ-
γραφόμενον πάσης τῆς θεωρητικῆς φιλοσοφίας, ἢ ὅτι δὲ πρότε-
ρον προγυμνασθεὶς εἰς τὰ φυσικὰ θεωρήματα· τότε ὅν δυνατὸν
5 παρακολουθεῖν τοῖς ἐνταῦθα λεγομένοις· μαθόντες γὰρ τί ἐστὶ
φύσις, γνωσκόμενα καὶ περὶ τίνος ἢ φυσικῆς ἐστὶ πραγματεία καὶ εἰ
μᾶς ἐπιστήμης ἢ πλείονων τὰ αἷτια καὶ τὰς ἀρχὰς θεωρήσαι ἐστὶν.
καὶ λέγομεν ὅτι μᾶς ἐπιστήμης θεωρήσαι τὰ τέσσαρα αἷτια, τὸ
ποιητικόν, τὸ τελικόν, τὸ εἰδικόν καὶ τὸ ὑλικόν· οἷον τῆς φυσικῆς τὰ
10 ἄλλα προσεχῆ· τὰ γὰρ πορρωτέρω αἷτια, ἡγουν περὶ τῷ ὄντος πρώτῃ
αἷτιν καὶ τῆς ἀνειδέν ὕλης καὶ τῷ τελικῷ αἷτιν καὶ τῷ εἰδικῷ τῷ πρώτῃ,
ἐστὶ φιλοσόφῳ ἔργον θεωρήσαι. id.

(1) τὸ δὲ "διὸ σκ. πρ. τί ἐστὶ φ." οἱ μὲν ὅτως εἶπον· δὲ
φησὶ, τὴν μέλλοντα τῆς προκειμένης ἀπορᾶς φιλοσοφίας προεπε-
15 σκεμμένον εἶναι τῶν περὶ φύσεως, γνωσκόμενα τὰς τε ἀρχὰς
αὐτῶν ἀκριβῶς καὶ τὰ περὶ ταύτης. οἱ δ' ὅτως· χρη πάσης φύ-
σεως τὰς ἀρχὰς γνωσκόμενα τὴν τῆς προκειμένης πραγματείας
ἀπορᾶν, ὡς ἂν τῶν τε αἰδίων καὶ αἰεὶ ὡσαύτως ἔχοντων ἐπὶ τῷ
τὰς ἀρχὰς καὶ προσέτι καὶ τῶν ἐν γενέσει καὶ φθορᾷ. καὶ φαίνεται ἢ
20 ἐξήγησις καταλληλοτέρα πρὸς τὰ ἐξῆς· ὅτως γάρ, φησὶ, κατάδη-
λον ἔσται περὶ τί μὲν ἢ φυσικῆς, περὶ τί δ' ἢ μὲν τὰ φυσικὰ κατὰ γὰρ
πραγματεία, καὶ εἰ μᾶς ἐπιστήμης τὰ αἷτια καὶ τὰς ἀρχὰς τῆς προ-
κειμένης φιλοσοφίας, ὡς ἐν τῷ ἐξῆς βιβλίῳ ἀπορηθήσεται, ἐξετά-
σαι, ἢ πλείονων. cod. Reg.

ΕΙΣ ΤΟ ΒΗΤΑ ΤΩΝ ΜΕΤΑ ΤΑ ΦΥΣΙΚΑ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ ΤΠΟΜΝΗΜΑ.

995. Ἀνάγκη — πρῶτον. ἡ μὲν ἐπιζητούμενη ἐπιστήμη καὶ προκει-
24. μένη οὗν αὐτὴ ἐστὶν ἡ σοφία τε καὶ ἡ θεολογική, ἥ καὶ Μετὰ τὰ
φυσικὰ ἐπιγράφεται τῷ τῇ τάξει μετ' ἐκείνων εἶναι πρὸς ἡμᾶς.
λέγει δὲ αὐτὴν καὶ πρώτην σοφίαν, ὅτι τῶν πρώτων καὶ τιμωτάτων
ἐστὶ θεωρητικὴ ("). διὰ τὸ αὐτὸ δὲ τὸτο καὶ θεολογική· περὶ γὰρ 30
τῷ αἷτιν καὶ εἶδος, ὃ πάντῃ αἰνῶδες ἐστὶν ὅσια κατ' αὐτόν, ἥ καὶ πρῶ-
τον θεὸν καὶ οὗν καλεῖ, ὁ λόγος ἐν τέτοις προσηγμένως αὐτῷ γίνεσθαι.
φησὶ δὲ ἀναγκαῖον εἶναι πρὸς τὴν εὐρεσιν τῆς τε ἐπιστήμης αὐτῆς
καὶ τῶν κατ' τὴν ἐπιστήμην ταύτην ζητούμενων πρώτων ἐπειθεῖν καὶ
ἐξαριθμησάσθαι περὶ ὧν ἀπορῆσαι δεῖ πρῶτον, εἴτα ἀπορῆσαι περὶ 35
αὐτῶν· καὶ ὅτως ποιεῖ. δύναται τις ἀκῶσαι καὶ καθολικώτερον τὸ
εἰρημένον "περὶ ὧν ἀπορῆσαι δεῖ πρῶτον" διὰ γὰρ τὴν ἡ τῶν
ἐπιστημῶν εὐρεσις· εἰ δὲ πρὸς πᾶσαν, καὶ τὴν προκειμένην. τίνα
δὲ δεῖ ἀπορῆσαι καθ' ἑκάστην ἐπιστήμην προσέθηκε διὰ τὸ "ταῦτα
δὲ ἐστὶν ὅσα τε περὶ αὐτῶν ἄλλως ὑπελήφασιν τινες." τὸτο δ' ἂν 40
σημαίνει ἢ τὸ μὴ προσσηκόντως ἢ δεόντως ἀλλὰ διημαρτημένως, ἢ

ὅτι ἄλλοι ἄλλως· ταῦτα γὰρ μάλιστα ἀπορίας παρέχει, περὶ ὧν
προκαταβέβληται διαφοροὶ δόξαι ὑπὸ τῶν πραγματευσαμένων
περὶ αὐτὰ, ἢ ὅσα παρεώρα ὑπὸ τῶν πρότερον, καίπερ ἀναγκαῖα
ὅσα γνωστέα. ὡς δὲ καὶ περὶ τούτων διαφορῶν λέγει. εἰπὼν
δὲ ἀπορῆσαι δεῖν, ἐξῆς καθόλου κατασκευάζει τε καὶ δαίκνυσθαι ὅτι
χρήσιμον πᾶσι τοῖς πραγματευσαμένοις περὶ τὴν πρὸς τὴν τῶν
ζητούμενων εὐρεσιν τὸ πρῶτον περὶ αὐτῶν διαπορῆσαι· ἢ γὰρ εὐπορία
καὶ ἡ εὐρεσις αὐτῶν καὶ κατασκευὴ ἐκ τῆς εὐρέσεως τῶν ἡπορημέ-
νων ἡρτη. εἴη δὲ ἂν καταλληλότερον, εἰ ἀντὶ τὸ "ἐστὶ δὲ" εἴη
γυμνασμένον "ἔστι γάρ." ἢ γὰρ ὕστερον εὐπορία λύσις τῶν προη-
μένων ἀπόρων ἐστὶν. ἴσον δὲ ἐστὶ τὸτο τῷ ἢ γὰρ λύσις τῶν προη-
πορημένων αἷτια τῆς ὕστερον γυμνομένης εὐπορίας. ἢ ὅτως· ἢ γὰρ
ὕστερον εὐπορία γυμνομένη ἐκ τῆς λύσεως τῶν πρώτων ἡπορημέ-
νων γίνεσθαι. ἔστι δὲ αὐτῷ τῆς προκειμένης πραγματείας ἐντεῦθεν
ἢ ἀρχή· περὶ γὰρ τῶν ἀναγκαῖως συνεινόντων εἰς τὰ προκείμενα
ἐνταῦθα λέγειν ἀρχή. ὅσα δὲ ἐν τοῖς α' εἴρηται, προλεγομένα

26. ἢ — 32. γάται] ἐστὶ δὲ ἡ ἐπιζητούμενη τὴν αὐτὴν ἐπιστήμην, ὡς εἶρηται, ἢ πρώτη φιλοσοφία L. || 29: δὲ καὶ αὐτὴν F. || 33. ἐπιστήμης ταύτης, τοτέτι
τῆς πρώτης φιλοσοφίας, καὶ εἰν Asclep. || 35. δεῖ ἀπορῆσαι C, δεῖ, τὸτο λέγει ὡς πρῶτον C2 in mg. || 36, καὶ ante ὅτως in lacuna om A.

35. ἀπορία C. || 36. ἢ — 37. ὅτως om A.

ἀν εἴη αὐτῆς καὶ εἰς τὴν προκατάστασιν συντελούντα. διὸ τισιν ἔδοξε τῆς Μετὰ τὰ Φυσικά πραγματείας τὸτο εἶναι τὴν πρῶτον. Alex.

(*) "ἀνάγκη — δεῖ" ἐν τῷ μείζονι ἄλφα διαλέχθη ἡμῶν περὶ τῆς πρώτης φιλοσοφίας, ἣτις καταγίνεται περὶ τὸ ὅντως ὄν· 5 αἷτα πρὸς τούτοις ἐζήτησε περὶ τῶν ἀρχῶν καὶ ἐξεθέτο τὰς τῶν παλαιότερων δόξας περὶ αὐτῶν, καὶ τὰς μὲν ἤλεγξε τὰς δὲ ἀπεδέχαστο, καὶ ὕστερον ἐπήγαγε τὴν ἑαυτοῦ δόξαν, δεικνύς ὅτι τέσσαρες ὑπάρχουσιν ἀρχαί, ὕλικόν, εἰδικόν, ποιητικόν καὶ τελικόν, καὶ ἐπισώσατο τὴν λόγον καὶ ἐκ τῶν παλαιότερων καὶ ἐκ τῆς λόγου. ἐφεξῆς ἐν τῷ ἐλάτ- 10 τονι ἄλφα ἔδειξεν ὅτι πεπερασμένοι ὑπάρχουσιν αἱ ἀρχαί καὶ ἐπὶ τῷ ἄνω καὶ ἐπὶ τῷ κάτω καὶ κατ' εἶδος. ἐνταῦθα σκοπὸς ἐστὶ τῷ προκαείμενῳ βιβλίῳ, τυτέτι τῷ βῆτα, ἀπορῆσαι πρὸς τὴν πρώτην φιλοσοφίαν, καὶ ἐκτίθεσθαι πλείστας ὅσας ἀπορίας, φράσκων ὅτι ὥσπερ οἱ δεδεμένοι ὁ δύναντο προελθεῖν, ἐὰν μὴ πρότερον τὴν δεσμὸν δια- 15 ρήξωσι, διαρρήξαι δὲ ὁ δύναντο τὴν δεσμὸν, εἰ μὴ γινώσκῃ τὴν τρόπον τῆς λύσεως τῷ δεσμῷ, ὥτως φησὶ καὶ ἐπὶ τῶν ἀπορῶντων ὅτι ὁ δυνατὸν αὐτὰς γινώσκει τὸ πρᾶγμα καὶ τὴν ἀλήθειαν εἰς ἣν ἐπαγγόν, εἰ μὴ πρότερον μάθωσι τὰς ἀπορίας τὰς φερομένας κατ' αὐτῆς τῆς ἐπιστήμης καὶ ἐπιλύσων αὐτάς· ἐπιλύσας δὲ αὐτάς 20 τῶν ἀδυνάτων ἐστίν, εἰ μὴ πρότερον γινώσκω αὐτὴν τὴν ἀπορίαν καὶ τὸ πρᾶγμα καθ' ὃ φέρεται ἡ ἀπορία. ἐκτίθεσθαι ὅν, ὡς εἴρηται, πάσας τὰς ἀπορίας καὶ ἐπιχειρεῖ ἐφ' ἑκάτερα καὶ τὰς λύσεις τῶν ἀποριῶν ἐπάγειν ἐν τῷ γάμμα. ἡμεῖς δὲ ἐννοίας ἐξ αὐτῶν καὶ ἐνταῦθα ἐπιλύομεθα. Asclep.

995. "λύειν — δεσμὸν." εἰ ἡ εὑρεσις καὶ κατασκευὴ τῶν ζη- 29. μένων ἤρηται τῆς τῶν ἀπορῶντων λύσεως, λύειν δὲ ὅχι οἶόν τε δεσμὸν τινα μὴ πρότερον εἰδόντας αὐτόν, τυτέτι καθὰ δέδοται (πῶς ἂν λύσαι τις κατ' ἐπιστήμην τὴν ἀγνοούμενον δεσμὸν;), δεσμὸς δὲ ἐν τοῖς ζητούμενοις ἡ τῆς διανοίας ἀπορία. (αὕτη ἡ τὴν δεσμὸν 30 δεκνύει τῷ πράγματι), ἀναγκαῖον πρῶτον τὸ περὶ τῶν ζητούμενων καὶ μελλόντων δεκνύσθαι ἀπορεῖν, εἴγε τὸ μὲν εὑρεῖν ἐκ τῷ λύειν τὰ ἀπορῶμενα, λύειν δὲ τὰ ἀπορῶμενα ὅχι οἶόν τε μὴ εἰδόντας πῶς ἡγήθη. "ἀλλ' ἡ τῆς διανοίας ἀπορία δηλοῖ τὸτο περὶ τῷ πράγματι." ἴσον ἐστὶ τὸ εἰρημένον τῷ ἀλλ' ἡ τῆς διανοίας ἀπορία 35 δηλοῖ τὴν δεσμὸν τὴν ἐν τῷ πράγματι. εἰπὼν δὲ δεσμὸν τὴν ἀπορίαν, καὶ τὸ ὅμοιον ἐστὶ δεσμῷ ἐπήγαγε· κωλυτικὸς γὰρ ὁ δεσμὸς τῆς εἰς τὸ πρότερον καὶ εἰς τὸ προκαείμενον προόδου τε καὶ προχωρήσεως, τὸτο δὲ καὶ ἡ ἀπορία ποιεῖ· ἡ γὰρ διάνοια εἰς τὸ πρότερον προϊέναι κωλύει· διὰ τὴν περὶ τῷ πράγματι ἀπορίαν. Alex.

995. "ἀδυνάτων — πρότερον." ὅτε γὰρ ὁ δεδεμένος ὅτε ὁ ἀπορῶν 32. δύναντο εἰς τὸ πρότερον καὶ τὸ προκαείμενον αὐτοῖς προϊέναι. καὶ διὰ τὸ

δεῖν ὅν γνωρίζειν τὴν δεσμὸν, εἰ μάλιστα τις λύσει αὐτὸν, ἀναγκαῖον φησὶν εἶναι προαπορεῖν, καὶ διὰ τὸ τὴν χωρὶς τῷ διαπορεῖν ζητῶντας περὶ τινος εὐκέναι τυφλῷ πορεύεσθαι· ὁ γὰρ ἔχουσι σκοπὸν οἱ χωρὶς τῷ ἐπισκεφθῆναι τὰ ἀπορῶμενα περὶ τῶν ζητούμενων λέγοντες περὶ αὐτῶν, πρὸς ὃν χρὴ τὰ λεγόμενα συνείρειν τε καὶ συντελεῖν. ὁδηγῶν γὰρ τὰ προειρημένα τὴν ἀπορήσαντας πρὸς τὸ τὰς ζητήσεις ποιεῖν καὶ λόγον· οἱ γὰρ χωρὶς τῷ ἀπορῆσαι ζητῶντες περὶ τινος, οὐκ εἰδόντες περὶ ὧν δεῖ ζητεῖν ζητοῦσι. προσέθῃσι δὲ τούτοις χωρὶς τὸ τὴν ζητῶντας περὶ τινος μηδέποτε εἰ εὐπόρηται τε καὶ τέλος ἔχει τὸ ζητούμενον γνωρίζειν δύνασθαι· ὁ αἰτίαν ἀποδεδῶκε τὸ τοῖς μὲν ὅτι ζητοῦσι περὶ τινος μὴ εἶναι γνωρίμον τὸ τέλος τῷ ζητούμενῳ· διὰ τούτο γὰρ εὐκέναι εἶπεν αὐτοῖς καὶ ὁμοίως εἶναι τοῖς ποῦ βαδίζον ἀγνοῦσιν, εἰς ἀγνοεῖν τὸ τέλος· τούτοις δὲ ὁδὸν εὐρηθῇ γνωρί- 15 μον τὸ τέλος καὶ ὁ σκοπός· ἡ γὰρ τῶν ἀπορῶντων δύναμειν περὶ τινος λύσις τὸ τέλος τε καὶ εὑρεσις αὐτῆς (*). προσέθῃσι δὲ τοῖς προειρημένοις καὶ ἄλλην αἰτίαν τῷ τὸ προαπορεῖν ἀναγκαῖον εἶναι· ἐστὶ δὲ αὕτη ὅτι ὥσπερ ἐν ταῖς κρίσεσιν ἀμεινον κρατῶσιν οἱ ἀμφοτέρων τῶν αντιδικούντων ἀλλήλους ἀκούσαντες καὶ μὴ μόνον θατέρου, ὥτως καὶ ἐπὶ τῶν ζητούμενων ὑγιεινέρι ἢ κρίσις ἢ περὶ αὐτῶν ἡγήνηται, εἰ πάντα τις τὰ ἀπορῶντων δύναμειν καὶ λέγειν πρὸς τὴν κατασκευὴν αὐτῶν καὶ θέσθαι προεπέλθοι τε καὶ λύσαι. διὰ δὲ τῶν προειρημένων περὶ τῷ δεῖν διαπορεῖν πρῶτον εἴη ἂν αὐτῷ δεκνύ- 25 μενον ἅμα καὶ τὸ χρησίμον τῆς διαλεκτικῆς πρὸς φιλοσοφίαν καὶ τὴν τῆς ἀληθείας εὑρεσιν· τῆς γὰρ διαλεκτικῆς τὸ διαπορεῖν καὶ ἐπιχει- 25 ρεῖν εἰς ἑκάτερα. ἀληθὲς ἄρα τὸ ἐν τοῖς Τοπικοῖς (1 2) εἰρημένον τὸ χρησίμον εἶναι τὴν διαλεκτικὴν πρὸς τὰς καὶ φιλοσοφίαν ζητήσεις. id.

(*) ἡ γὰρ ἀπορία συμβάλλει ἡμῶν καὶ πρὸς τὴν κατάληψιν 995. τῶν πραγμάτων· ὡς γὰρ φησὶν ὁ Πλάτων, καθάπερ τὰ πυρία 35 παρατριβόμενα ἀλλήλοις φῶς ἐκπέμπουσιν, ὥτω καὶ αἱ ἀπορίαι γεννῶσιν εὐνορίας. συμβάλλοντο δὲ ἡμῶν καὶ πρὸς ἕξιν· ἀσφαλ- 35 εῖραν γὰρ ἕξιν λαμβάνει ὁ ἀπορῶν διὰ τὴν συνεχῆ κίνησιν τῶν θεωρημάτων. συμβάλλει δὲ ἡμῶν, φησὶ, καὶ πρὸς τὸ μὴ πιστεύειν ὡς ἔτυχεν τοῖς λεγομένοις· δεῖ γὰρ ἑκατέρους λέγειν τὴν λόγον καὶ ὕστερον κρατύνειν τὸ ἀληθὲς ἀδεκάτως κρίνοντας, πάντων προτιμῶντας τὴν ἀλήθειαν. διὸ καὶ ὁ Πλάτων συνάγει πρῶτον τὰ συνηγορούντα τῇ ἀδικίᾳ, τῇ ἀκολασίᾳ, τῷ εἶναι θνητὴν τὴν ψυχὴν, καὶ τότε ἐπιρραπίζει αὐτὰ συναγορεύσας αὐτοῖς πρότερον καὶ τὸ κα- 40 τερὸν. Asclep.

40 "ἔτι — διηγορήσαμεν." ὁ τὴν ἀπορίαν, ἣν τίθησι, φησὶν 995. ἡγορήσθαι ἐν τοῖς πεφορομασμένοις· ἐστὶ γὰρ ἡ ἀπορία ἡ πρώτη, ὡς λέγει, ὁ φιλόσοφος ἀπορῶνται περὶ τῷ πότερον μίας ἐπιστήμης θα- 40

1. αὐτῇ *F*. || 2. τοῖς *om ACP*. || 42. δύναται *C*.

1. δεῖ *Asclep*. || μάλιστα τις λύειν *Asclep*. || αὐτόν — 3. ὁ αὐτόν· οὐκ ἔστι γὰρ προελθεῖν εἰς τὸ ἔμπροσθεν. αἱ δὲ ἀπορῶντες εὐκέναι τυφλῷ πορεύεσθαι· *Asclep*. || 4. περὶ τῶν — 5. συντελεῖν *om Asclep*. || 6. προειρημένα *Asclep*. *f. l.* προσηγορημένα. || 8. χωρὶς — 12. καὶ *om Asclep*. || 13. οἱ δὲ ἀγνοοῦσιν *Asclep*. || τούτοις ὁδὸν εὐρηθῇ γινώσκον, τοῖς δὲ προσηγορημένοις γινώσκον *Asclep*. || 16. τῷ — 17. αὕτη *om Asclep*. || 19. αὐτῇ *A*. || 21. λύσει *Asclep*. || 41. ἡ post ἀπορία *om F*.

ρῆσαι τὰς πάντων αἰτίας ἢ πλείωνων, ὡς ἄλλην ἐπιστήμην ἄλλων ἀρχῶν καὶ αἰτίων εἶναι θεωρητικήν. ταύτην δὲ τὴν ἀπορίαν ἐδόκει καυτηρεῖναι ἐν τοῖς πρὸς τούτῳ βιβλίοις· ἐν γὰρ τῷ πρώτῳ περὶ Φυσικῆς (11) δεκεῖ αὐτῆς μνημονευμέναι· διὸ εἴη ἂν τὴν εἰρημένην περὶ ὧν ἠπορήσαμεν ἐν ταῖς πεφρομισμασμένοις ἡμῖν. πρώτη ἔστιν ἀπορία, ἣν καὶ πρώτην τίθησιν· ἠπόρησε γὰρ ἐν ἐκείνοις περὶ αἰτίων· περὶ δὲ τῶν αἰτίων δὴ πρώτην φησὶν ἀπορίαν εἶναι ἥς μνημονεύει. διηπάρησε δὲ τριῶν. ἐν μὲν τῷ μετὰ Λαζῶν πόσα τὰ εἶδη τῶν αἰτίων, καὶ τὰς τῶν ἄλλων δόξας ἐκθέμενος περὶ αἰτίων καὶ πρὸς αὐτάς εἰπὼν, ἐπισώσατο εἶναι τέσσαρα αἰτίων εἶδη· ἐν δὲ τῷ ἑλάντονι ζητήσας εἰ ἐπ' ἀπειρόν ἐστι τὸ αἰτίον ἢ κατ' εὐθυωρίαν ἢ κατ' εἶδος, ἢ ἴσκιον καὶ ἔστι πεπερασμένον. πρώτη δὲ ἀπορία ἡ περὶ τούτων εἴη ἂν ἡ νῦν λεγόμενη. ἡ γὰρ τὴν τὴν ἔστιν ὁ λέγει, ἡ ὅτι ἡ πρώτη ἀπορία ἐστὶ περὶ τούτων περὶ ὧν ἐν τοῖς πεφρομισμασμένοις διηπορήσαμεν, ὡς ὁ πασῶν περὶ τούτων ὡσὼν περὶ ὧν ἐν ἐκείνοις ἠπορήσαμεν, ζητῶντες εἰ ἔστι καὶ πάσα ἐστίν· περὶ τούτων νῦν ἀπορήσαμεν. πρώτη δ' ἀπορία ἔσται· περὶ γὰρ αἰτίων καὶ αὐτῆς. τινὲς μάλιστα διὰ τὸ νῦν εἰρημένον ὑπ' αὐτῆς ἐπὶ τέλει τῶν α' α' ἐλάντονος ταύτην τὴν ἀπορίαν προσγράψουσι, κατ' ὕδνα λόγον ἐκεῖ καμμένην. τῷ δὲ "πότερον μίας ἢ πολλῶν ἐπιστημῶν θεωρησάμεν," 20 σημαίνει ἂν ἴσον τῷ, εἰ ὧν ἐθέμεθα αἰτίων τεσσάρων μία ἐστὶ θεωρητικὴ πάντων ἐπιστήμη, ἢ ἄλλαν αἰτίαν ἄλλη ἐπιστήμη, ὡς ὕστερον ἀπορῶν ἐπιχειρήσει (*). καὶ εἴη ἂν εὐλόγως λέγων τὸ περὶ ὧν ἐν τοῖς πεφρομισμασμένοις διηπορήσαμεν· ἐν γὰρ τῷ α' τῷ μετὰ Λαζῶν εἰ τέσσαρα τὰ τῶν αἰτίων εἶδη ἐζητήσας, περὶ ὧν τεσσάρων ζη- 25 τήσει νῦν, εἰ μίας ἐπιστήμης ἐστὶν ἢ γνώσεως αὐτῶν. Alex.

995 δ (°) ἡμεῖς δὲ φάμεν ὅτι μία καὶ μόνη ἐπιστήμη γινώσκει τὰ 6 τέσσαρα αἰτία καθόλου· ὃ γὰρ διαφόρος δυνατὴν ἐπιστήμης εἶδέναι αὐτά, ἐπεὶ ὅπως ἔκ εἴσετο κυρίως τὴν πρώτην φιλοσοφίαν ἢ εἰδῶναι ἐν μόνον αἰτίαν, ὡς ἐπὶ ἐπιστήμῃ ἐστὶν ἡ ἀγνοῦσα τὰς ἀρχάς· 30 νῦν δὲ καὶ ὑπόκειτο ἐπιστήμῃ εἶναι. καὶ ὡς μὲν τῆς πρώτης φιλοσοφίας τὰς ἀπλῶς ἀρχὰς εἶδέναι, ὡς δὲ τῶν μερικῶν τὰ καὶ μέρος, οἷον ἐπὶ ἱατρικῆς τὸ ὑλικὸν τὰ ἀνθρώπεια σωματά. ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων τεχνῶν καὶ αἰτίων. "ἔστιν" ἔν φησὶν "ἀπορία πρώτη μ... διὰ." ἠπόρησε πρὸς τῷ τέλει τῷ ἐλάντονος ἄλφα, ἥτις 35 ἔλεγον "ἡ μίας ἐπιστήμης ἐστὶν ἢ πλείωνων τὰ αἰτία καὶ τὰς ἀρχὰς θεωρησάμεν." τούτῳ ἔν καὶ ἐνταῦθα λέγει. Asclep.

"καὶ — μόνον." ἡ δευτέρα ἀπορία ἐστὶ περὶ ἥς φησὶ δεῖν ἀπορήσαι, εἰ τὸ σοφὸν καὶ τὸ πρῶτον φιλοσόφον καὶ τῆς πρώτης ἐπιστήμης ἐστὶ μόνον τὸ τὰς τῆς φύσεως ἀρχὰς εἶδέναι τὰς πρώτας, ἢ οἰκεῖον ἐστὶν 40 αὐτῇ καὶ τὰς ἀποδεικτικὰς ἀρχὰς εἶδέναι, ἐξ ὧν αἱ ἀποδείξεις κοινῶν ἀρχῶν ὡσὼν γίνονται, α' ἀξιώματα καλεῖται (*). ἀρχαὶ γὰρ ταῦτα πᾶσης ἐπιστήμης. ὅτι δὴ τούτῳ λέγει, ἐδήλωσε διὰ τὸ προδεῖναι τὸ "μόνον." λαίπων δὲ τῇ λέξει δόξει τὸ ἀκάλυπτον γὰρ τῷ προειρη-

μένῳ τῷ καὶ περὶ τῶν ἀρχῶν. ἀξίωμα δὲ τὸ μὴ ἐνδέχεσθαι ἄμα τὴν ἀντίφασιν ἀληθῆ καὶ ψευδῆ εἶναι, ὡς περὶ καὶ τὰ τῷ αὐτῷ ἴσως καὶ ἀλλήτοις εἶναι ἴσα, καὶ τὸ ἂν ἀπὸ ἴσων ἴσα ἀφαιρεθῇ, καὶ τὰ καταλειπούμενα ἴσα εἶναι, καὶ τὸ πᾶσαν ἔφασιν ἢ ἀγαθὴ ἢ φαινομένη ἀγαθὴ εἶναι, καὶ τὰ τέτοις ὅμοια. καὶ κοινωτάτων γε τὸ τῆς ἀντιφάσεως ἀπάντων τῶν ἀξιωμάτων· ἀληθὲς γὰρ ἐπὶ πάν- 10 τω. Alex.

(°) καὶ φάμεν ἡμεῖς ἐπιλυόμενοι ὅτι καὶ μία καὶ πλείους, καὶ 995 δ καὶ εἶναι μία φύσις εἰσεῖν πᾶσαι, καὶ δὲ τὴν ὑπόφασιν πολλὰ 10 φάρασκον. ὡς ἔν μίαν φύσιν ὅσαν μία ἐπιστήμη λαμβάνει αὐτήν, ὡς δὲ πλείους φύσεις, πολλὰ ἐπιστήμαι. Asclep.

"εἴτε — πλείους." τὸ τρίτον τῶν προτιθεμένων ἐστίν· εἰ ἔστι τῆς προκειμένης ἐπιστήμης περὶ τῆς φύσεως καὶ τῶν αἰτίων τῆς φύσεως θεωρεῖν, πλείους δὲ φύσεις, αἱ μὲν γὰρ νοηταὶ αἱ δὲ αἰσθηταί, ὡς περὶ αἱ ἀρχαὶ διαφόροι· πότερον ἔν περὶ πασῶν τῶν ἀρχῶν, αἱ φύσεων εἶναι ἀρχαί, τῆς προκειμένης ἐπιστήμης τὸ θεωρεῖν, ὡς μίαν εἶναι τὴν πασῶν τῶν ἀρχῶν γνωστικήν, αἱ τῶν φύσεων εἰσὶν (°). ἡ πλείους εἰσὶ καὶ διαφερούσαι τῶν ἀρχῶν, αἱ τῶν διαφερουσῶν εἰσὶν φύσεων ἀρχαί. ἀλλὰ καὶ εἰ πλείους, ἄξίον φησὶν εἶναι ἐπὶ τούτῳ ἀπορηθῆναι, πότερον αὐτῇ αἱ πλείους ἐπιστήμαι συγγενεῖς εἰσὶν ἀλλήλαις καὶ πάσας αὐτάς εὐλογον εἶναι σοφίας καλεῖν, ἢ ὅτι εἰσὶ σοφαὶ πᾶσαι, ἀλλ' αἱ μὲν τινες σοφαί, αἱ δὲ ἄλλοι τι γένος ἔξουσιν. εἰπὼν δὲ ταῦτα φησὶ καὶ αὐτὸ δὴ τούτῳ ζητῆσαι, πότερον αὐτῇ μόνον αἱ αἰσθηταὶ εἰσὶν φύσεις ἢ καὶ παρὰ ταύτας εἰσὶν ἄλλαι τινές· ὅδὲ γὰρ αὐτὸ γνωρῆμον ὅδὲ ἀναμφίλεκτον. διαφέρει δ' ἂν αὕτη ἡ ἀπορία τῆς πρώτης καὶ τῷ ἐν ἐκείνῃ μὲν ἀπλῶς περὶ τῶν αἰτίων εἰρηκεῖναι, ὃ τῶν τῆς φύσεως, ἐν ταύτῃ δὲ, εἰ τῶν τῆς φύσεως αἰτίων μία ἐπιστήμη ἢ πλείους εἰεν, πότερον πᾶσαι συγγενεῖς καὶ σοφαί, ἢ αἱ μὲν σοφαί αἱ δὲ ἄλλοι τι ἐπιστημῶν εἶδος. ἐξῆς τοῖς προειρημένοις προσέθισον ὡς ἄξιον ἀπορεῖσθαι καὶ περὶ τὸ πότερον μοναχῶς, τατέρι καθ' ἕν εἶδος καὶ καθ' ἕνα λόγον, φύσεις πᾶσαι καὶ πλείων τῶν φύσεων εἶδη καὶ πλείους λόγοι, ὃ πῶς εἴρηκε, δηλοῖ δ' ὧν ἐπιφέρει εἰπὼν "οἷον οἱ ποιῶντες τὰ τε εἶδη καὶ τὰ μαθηματικὰ με- 995 δ ταξὺ τούτων τε καὶ τῶν αἰσθητῶν." οἱ γὰρ τὰς ιδέας θέμενοι φύσεις 16 ἔλεγον τὰ μαθηματικὰ, φύσεις δὲ καὶ αὐτὰ ὄντα ὅτε ταῖς ιδέαις ὅτε ταῖς αἰσθηταῖς φύσεως ὁμοειδεῖς εἶναι, ἀλλὰ ταύτην φύσιν φύσιν ἔλεγον εἶναι μεταξὺ ἐκείνων, ὡς εἶναι τρία κατ' ὅσον, ὡς περὶ Πλάτωνος εἴρηκεν ἐν τῷ μετὰ Λαζῶν Α (c. 6). καὶ εἴη ἂν πλείων τι ἔχουσα τῆς πρὸ αὐτῆς ἢ ζήτησις αὐτή. ὃ γὰρ ζητεῖ ἐν αὐτῇ εἰ πλείων φύσεων εἶδη (τούτῳ γὰρ ἔκειτο), ἀλλ' εἰ τὰ αὐτὰ καὶ ταῦτα ἄντις εἴρηκασιν· καὶ εἴη ἂν τὸ "πότερον μοναχῶς" ὡς ἀκάλυπτον εἴρηκεν τῷ προειρημένῳ. προειπὼν γὰρ πότερον τὰς αἰσθητάς εἶναι μόνον φατέον ἢ καὶ παρὰ ταύτας ἄλλας, ἐπήνεγκε τὸ καὶ πότερον μοναχῶς τὰς αἰσθητάς φύσεις· οἱ γὰρ ποιῶντες μεταξὺ τῶν τε

13. α' τῷ ἔν Α. 15. β] ὅν Ρ. 16. διηπορήσαμεν C. 17. τούτῳ ἢ ὅν Α: f. l. τούτῳ δὲ ὅν ἢ ἠπορήσαμεν Ρ. 18. 33. τῷ ὅτι Μ. 42. δ] μὲν Α: 43. δ. C.

3. ἀφ' ὧν C. 17. γνωστικῇ γινώσκον Α. 42. πότερον AC. 43. μόνον οὐκ ΑΡ. 44. τῆς αἰσθητῆς Ρ.

αὐτῶν καὶ τῶν αἰδητῶν ὁγλόν ὡς πλείω εἶδη ἐπαιὺν ὕστων παρὰ τὰς αἰδητάς. Alex.

(¹) φασὶ ὅτι κυρίως σοφία ἐστὶν ἡ πρωτίστη, συγγενεὺς δὲ αὐτῆς αἱ ἄλλαι ὑπάρχουσιν, ἀλλ' αἱ μὲν πλησιαιτέρον αἱ δὲ παρ-
 5 ρώτερον, ὅσον ἀριθμητικὴ μᾶλλον πλησιάζει τῇ πρώτῃ φιλοσο-
 φία ἢ γεωμετρία, καὶ γεωμετρία μᾶλλον ἀρμονικῆς, εἰ τύχοι.
 ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων. αὐτὴ δὲ πᾶσαι ἐπιστήμαι ὑπάρχου-
 σιν. Asclep.

995b "¹² καὶ — ὕσταις." τὰ συμβεβηκότα λέγει τὰ καθ' αὐτὴν πρῶ-
 12 χοντα, ἵνα ἢ τὸ λεγόμενον, πότερον περὶ τῶν ὕστων ὁ σοφὸς μόνον
 διαλέγεται ἢ καὶ περὶ τῶν καθ' αὐτὴν ὑπαρχόντων. ἔστι δὲ καθ' αὐτὰ
 ὑπάρχοντα κυρίως τὰ ἐν τοῖς ὅρισμοις παραλαμβανόμενα. περὶ
 μὲν τούτων ἀναγκαῖος ὁ λόγος αὐτῶν· ὅθεν ἢ ἄλλως οἶον τε περὶ τι-
 νων ἐπιστήμην λαβεῖν χωρὶς τῆς γιγνώσκουσιν τὰ ὕστω ὑπάρχοντα.
 λέγει δὲ τὰ καθ' αὐτὰ συμβεβηκότα ἀχώριστα καὶ ἰδια καὶ ἐγγυὲς
 15 ὕστω, δι' ὧν εἰσθῆσαι καὶ δι' ὧν ὑπογραφῆς γινώσκοντι τινῶν λόγοι
 ἀποδοδόντες, οἷον τῷ τρυγῶντι εἴη ἂν καθ' αὐτὴν συμβεβηκὸς τὸ τὰς
 τρεῖς γωνίας δυοῖν ὁρθαῖς ἴσας ἔχειν καὶ τὸ τὰς δύο πλευρὰς τῆς
 λοιπῆς μετὰ εἶναι πάντῃ μεταλαμβανόμενας (¹) — ὅθεν ἢ δὴ ἐκ
 τούτων ὁ ὅρισμός αὐτῶν — καὶ τῷ ἀριθμῷ τὸ περιττὸν εἶναι ἢ ἀρτίον,
 20 καὶ ἐκάστῳ τῶν ὄντων τὸ εἶναι ἢ καθὼς τόδε τι ἔστι, καὶ ὅσα ὕστω
 ὑπάρχει τῶν συμβεβηκότων. Alex.

(¹) εἰδέναι ὅτι ἐν ταῖς πρωτίταις ὕσταις ὁ θεωρῶν
 τὰ συμβεβηκότα· ἐκείναι ἢ ἐνέργειαι ὑπάρχουσιν ἄνευ δυνά-
 μεως, ὡς φησὶν ἀλλαχῇ, καὶ ὁ νῦν αὐτὸς θηγγάνων αἰρεῖ αὐτὰς
 25 ἀπλῶς ἐπιβολαῖς, ὡς φησὶν ὁ Πλάτων... φησὶν ὅτι ὁ Πορφύ-
 ριος ὅτι πρώτως ἐν τοῖς ἀτόμοις θεωρῶν τὰ συμβεβηκότα καὶ
 δευτέρως ἐν ταῖς εἰδεσι· καὶ ὅθεν ὕστω ἐθανύμαζε τῶν εἰρημένων ἐν
 τῇ Εἰσαγωγῇ Πορφύριον ὁ Πρόκλος ὡς τούτο, ὡς φησὶν ὁ ἡμέ-
 30 τερος φιλόσοφος Ἀμμόνιος· τὰ ἢ εἶδη ὡς ἀσώματα ἔκ τε ὕστων
 ἐν αὐτοῖς συμβεβηκότα. ὁ ἢ λόγος ὁ παρὰ τῷ δημιουργῷ τῷ
 κόρακος ἔκ τε μετὰ συμβεβηκὸς λέγει τὸ εἶδος εἶναι
 μέλαν τῷ θεωρῶντι ἐν τοῖς καὶ μέρος ἀτόμοις, τυτέτω ἐν τοῖς
 καθ' ἑκάστην κόραξιν. ὡς ὅτι εἴρη, τὰ καθ' αὐτὴν συμβεβηκότα
 ἐν τοῖς καθόλου θεωρεῖ, ἂν τινα συμβαλλόντων ἡμῶν εἰς τὸς ὅρισμους
 35 τῶν πραγμάτων. Asclep.

995b "²⁰ πρὸς — ὕσταις." ζητεῖ εἰ καὶ περὶ τούτων οἷς ἡ διαλεκτικὴ
 20 κέχρηται, ὅσα ἐξ ἐνδόξων ἐπιχειρητικῆς τε καὶ δεικτικῆς τῶν προκει-
 μένων, τῷ σοφῷ ἐστὶ τὸ πρὸς ἀλήθειαν καὶ ἐπιστήμην διαλαβεῖν τίνες
 ἐστὶ ταῦτα (¹)· εἰ ἢ τῷ διαλεκτικῷ τὸ ἐνδόξως αὐτὴν διαλαμβά-
 40 νων, τίνος τὸ ἀληθὺς; προτίθεται δὲ ζητεῖν καὶ περὶ τούτων, ἐπειδὴ
 αὐτὸς χρῆται αὐτοῖς ἐν τοῖς ἀποδεικνυμένοις πρὸς αὐτὰ καὶ τῶνδε τῶν

πραγματεῖαν· καὶ ἢ τῷ αὐτῷ ὅπερ ἐπ' ὕστων λέγει· χρῆται. Ζη-
 τεῖ ὅτι εἰ αἱ αὐταὶ εἰσι πᾶσαι αἱ ὕσται ἀλλήλαις ἢ ὁ ἄλλ' ἑτέραί.
 ἀλλὰ καὶ τοῖς ἄλλοις οἷς κατέλεξε πᾶσαν ἐν ταῖς ἀποδείξεσιν ἀναγ-
 5 καῖον αὐτῷ προχρησά· κοινὰ ἢ ταῦτα ὅργανα τοῖς ἀποδεικνύουσιν
 προσελθὼν δὲ αὐτὸς δείξει καὶ τί καὶ ἡ περὶ τούτων ζητήσις τε καὶ θεω-
 ρία αἰεταὶ τῷ πρώτῳ φιλοσόφῳ. ὁ ἢ λογικὴ ἢ πραγματεία, ὡς
 τισιν ἔδοξε διὰ τὰ πολλὰ ταῦτα ζητεῖται ἐν αὐτῇ· ὁ ἢ δὲ
 αὐτὰ περὶ τούτων διαλαμβάνει, ὅθεν τούτων ποιεῖται σκοπόν, ἀλλ' ὅτι
 τῆς πρώτης φιλοσοφίας καὶ τῆς περὶ τῶν ὄντων ἢ ἐν θεωρητικῇς τὸ καὶ
 10 περὶ τῶν κοινῶν τῷ ὄντι ὑπαρχόντων τὴν θεωρίαν ποιεῖται. ταῦτα
 δὲ καὶ ταῦτα, ὡς δείξει. Alex.

(¹) ἀμφισβητεῖται καὶ τὰς Κατηγορίας ἔγραψεν ὁ Ἀριστοτέλης
 ὡς πρῶτος φιλόσοφος, ἐπειδὴ διὰ πάντων τῶν ὄντων διαπεφοιτή-
 15 κασιν ἡ ὕσται, τὸ ποσὸν καὶ αἱ ἄλλαι κατηγορίαι· τὸ ἢ περὶ τούτων
 διαλέγεται, ὡς πολλοὶ εἰρήκαμεν, τῷ πρώτῳ ἐπὶ φιλοσοφίᾳ· λοι-
 πόν οἱ καθ' ἑκάστην ἐπιστήμης περὶ τῶν ὑποβεβλημένων αὐτοῖς
 διαλέγεται. ἡ πόρῃ δὲ ὁ Ἀσκληπιδῆς ὁ τῆς ἱατρικῆς τέχνης δι-
 δάσκαλος ὁ σὺν ἡμῶν ἐνδιατρίψας τοῖς μαθήμασιν, εἰ δὲ τις ἀπο-
 20 ρήσειεν ὅτι καὶ πῶς ἐν τούτοις διαλέγεται περὶ ταῦτα καὶ ἑτέρω, ἂν
 τινα λέγομεν πεφοιτημένους διὰ πάντων τῶν ὄντων; ὁ δὲ ἡμέτερος
 φιλόσοφος φησὶ πρὸς αὐτὸν ὅτι ἐπειδὴ ὁ διαλεκτικῶς ὑποδύεται τὸν
 πρῶτον φιλόσοφον, τούτω χάριν καὶ αὐτὸς διαλέγεται περὶ τῶν διαπε-
 φοιτημένων διὰ πάντων τῶν ὄντων, ἀλλ' ἐνδόξως, ὡς περὶ ὁ σοφ-
 25 τῆς σοφικῶς· ὁ μόντοις γὰρ πρῶτος φιλόσοφος ἀληθινῶς καὶ σπου-
 δαστικῶς διαλέγεται. Asclep.

"ἔτι — ἑκάστον." ἐξηγήσατο τίνα λέγει τὰ καθ' αὐτὰ συμβε-
 30 βηκότα διὰ τῶν εἰπεῖν "καὶ μὴ μόνον τί ἐστιν." ἐν τῷ τῷ τί ἐστι
 τὰ καθ' αὐτὰ ὑπάρχοντα ἐμπεριέχει. φησὶν εἶναι τὰ καθ' αὐτὰ
 συμβεβηκότα, οἷον πάσης ἐναντιότητος καθ' αὐτὴν συμβεβηκὸς τὸ
 ἐμμεσον, τὸ ἄμεσον, ἢ οἷον ἐστὶ τὸ ὑπ' αὐτῷ προστιθέμενον περὶ τῶν
 εἰ ἐν ἐν ἐναντίον ἐστὶν, ἢ μὴ ἐν, ὁ καὶ αὐτὸ δοκεῖ θεωρημα εἶναι δια-
 35 λεκτικόν (¹)· δεῖ γάρ, φησὶν, ἐπισκοπεῖσθαι εἰ καὶ τὸ περὶ τούτων
 τῶν τὴν ἀλήθειαν ἐξετάσαι τῷ σοφῷ ἐστὶν. Alex.

(¹) οἷον εἰ ἄρα τῷ ἐν ἐν συμβεβηκέν ἐναντίον ἢ πολλὰ, καὶ 995b
 εἰ δυνατόν ἐστι τὰ ἐναντία ὑπὸ διάφορα γένη ἀνάγει. Asclep. 27.

"καὶ πότερον — ἑκάστον." περὶ ὧν φησὶ δὲ ζητεῖν, ἔστιν,
 εἰ τὰ γένη ἀρχαί, τούτων ὧν ἐστὶ γένη (δοκεῖ ἢ τὰ γένη πρῶτα
 εἶναι τῇ φύσει, τὰ δὲ πρῶτα ἀρχαί), ἢ ὡς ὕσται δοκεῖ εἰς ὕλην
 τε καὶ εἶδος, ἢ τὰ τέσσαρα στοιχεῖα, ἢ ἂν τις ὑπέσθῃ ταῦτα·
 εἰς μὲν ἢ ταῦτα διαιρεῖται, ἐξ ὧν σύγκειται ἑκάστον πρῶτων. ταῦτα
 δὲ ἐκάστῳ ἀρχαί δοκεῖσθαι εἶναι, ἐξ ὧν πρῶτων σύγκειται, ὡς τῆς
 40 φωνῆς τὰ στοιχεῖα. ἀλλ' εἰ καὶ τὰ γένη ἀρχαί, πάλιν φησὶν ἄρα

5. ἀριθμητικὴ καὶ γεωμετρία μᾶλλον B. || 6. καὶ γεωμετρία om AB. || 7. δὲ ante καὶ et 25. θηγγάνων om A. || 25. αὐτῇ αὐτὰ Asclep. ||
 28. τῶν ἀριθμῶν om A. || 42. αὐτοῖς αὐτῆς G. || πρὸς A.

1. ταυτὶ G. || 14. τούτων BM. || 15. εἰρήκαμεν] ἡμῶν εἰρηται BM. || 18. ὅσον ἡμῶν A. || 19. πῶς] ἀπλῶς A. || 24. σπουδαστικῶς] ἀποδεικτι-
 25. κῶς AM. || 36. ζητήσιν εἶναι A. || 38. — p. 607 a 2. apud Asclep. || 39. ὧ] εἰ Asclep. || 42. ἢ ἄρα Asclep.

εἶναι ζητῶν πότερον τὰ ἀνωτάτω γένη ἢ τὰ προσεχῆ τοῖς ἀτό-
μοις, ἃ ἦδη ὄντα ἄτομα κοινότερον γένη ὠνόμακε καὶ αὐτά, τῷ
τῷ γένους ὀνόματι ἀντὶ τῷ κοινῷ χωρήμενος. Alex.

995 δ. "μάλις — αὐτό." ὁ λέγει ταῦτόν ἐστιν. τῶν ἀρχαίων
31. φυσικῶν. πῶς τὴν ὕλην αἰτίαν ὑποθέμενοι μόνον καθ' αὐτήν, τὰ
καύτης πάθῃ καὶ συμβεβηκός αἰτίας ἔλεγον, ὡ καθ' αὐτά. καθ'
αὐτὸ μὲν γὰρ αἰτίον ἦν αὐτοῖς ὁ ἄρῃ ἢ τὸ ὕδωρ ἢ τὸ μεταξὺ, ἢ τι
ἄλλο ὁ ἀρχὴν καὶ χοιχεῖον ὑπετίθεντο, ἐπεὶ καὶ μόνῃ καθ' αὐτὰ
ὄντα τέτων ἔκαστα κατ' αὐτὴν, καὶ συμβεβηκός δὲ ἡ μανότης καὶ
πυκνότης, ἡ σύγκρισις καὶ διάκρισις. ὅτοι μὲν ἔν τῇ ὕλῃ καθ'
αὐτὴν αἰτίον λέγοντες, καὶ τὸ ὑποκείμενον ἐτίθεντο τι αἰτίον καὶ ἄλλα,
ἄλλα καὶ συμβεβηκός· συμβεβηκότα γὰρ ταῦτα τῇ ὕλῃ. αὐτὸς
δὲ νῦν ὅτι εἰ παρὰ τὴν ὕλην ἐστὶ τι καὶ συμβεβηκός αἰτίον ζητῶν
φησὶ δεῖν, ἀλλ' εἰ καθ' αὐτό, ὡς ἔδειξεν ἐν τῇ Φυσικῇ Ἀκροά-
σει (1 7)· ὅθεν γὰρ ἔλαττον ἀλλὰ καὶ μάλλον ἂν φανεῖν αἰτία τὰ
ἄλλα τῆς ὕλης, ἀλλ' εἰ καὶ ἐστὶ τι καθ' αὐτὴν αἰτίον παρὰ τὴν ὕλην.
καὶ ἄλλο τί φησι δεῖν ἐπισκεψάμεθα, πότερον τὸ ἐστὶν κεχωρισμένον
ὕλης καὶ αὐτὸ καθ' αὐτὴν ὑφερώς, ἢ ἐν τῇ ὕλῃ, ὅπου ὅτι ἐστὶν ἔνυλον
εἶδος, καὶ ὡς τοῖς ἀπὸ τῆς Στωϊκῆς ἔδοξεν ὁ θεός καὶ τὸ ποιητικὸν αἰτίον
ἐν τῇ ὕλῃ εἶναι. καὶ εἰ ἐστὶ τι αἰτίον χωριστὸν καὶ ἄνυλον, πότερον
τὸ κατ' ἀριθμὸν ἔν ἐστιν ἢ πλείον, περὶ ὧν αὐτὸς ἐν τῷ Δ τῆσδε
τῆς πραγματείας λέγει. id.

995 δ. "καὶ — ὕλης." σύνολον ἦτοι τὸ κοινὸν λέγει, τὸ καὶ τῶν καθ'
34. ἔκαστα καὶ τὸ ἐν ὕλῃ εἰρηκώς· καὶ εἰ τὸτο λέγει τὸ σύνολον, λέγει
ἂν, εἰ ἐστὶ τι παρὰ τὸ κοινὸν καὶ τὸ σύνολον, ὁ τῷ ἐνὺλῳ κατηγορεῖ, 25
ἄλλο τι εἶδος κεχωρισμένον, ἢ ὅθεν ἐστὶ παρὰ τὸ κοινὸν εἶδος τι καὶ
ιδέα, ἢ τῶν μὲν τῶν δὲ ὅτι, ὡς δοκῇσι λέγειν οἱ λέγοντες μήτε τῶν
παρὰ φύσιν μήτε τῶν τεχνικῶν ιδέας εἶναι. ἢ σύνολον λέγει τὸ
συναμφότερον. εἰπὼν δὲ σύνολον, πῶς σύνολόν τι ἐστὶν ἐδήλωσε,
προαίεως ὅταν κατηγορηθῇ τι τῆς ὕλης, τατέων ὅταν ἡ ὕλη μετὰ 30
τῶν εἶδους ληφθῇ. ἢ σύνολον τὸ ἔνυλον· καὶ εἴη ἂν ζητῶν πότερον
ἐστὶ τι εἶδος κεχωρισμένον παρὰ τὸ ἔνυλον (τὸτο γὰρ τῆς ὕλης κα-
τηγορεῖ), καὶ ἐστὶ τὸ σύνολον ἢ ὕλη σὺν τῷ ἐν αὐτῇ εἶδει ἢ ὅθεν
ἐστὶ ταῦτον, ἢ τὰ μὲν τινα εἶδη ἐστὶν κεχωρισμένα ὕλης, τὰ δὲ ὅ-
ττο γὰρ λέγοιτο ἂν διὰ τὸ "ἢ τῶν μὲν τῶν δὲ ὅτι." καὶ εἰ ἐστὶν ὅλως 35
ἄνυλα τινα εἶδη, ὅποια ταῦτα ἐστὶ, περὶ ὧν, ὡς προεῖπον, ποιή-
σε) λόγον ἐν τῇ περὶ τῶν ἀνελιττωσῶν θεωρίᾳ. εἴη δ' ἂν διὰ μὲν
τῆς πρὸ ταύτης ἀπορίας ζητῶν εἰ ἐστὶ τι παρὰ τὴν ὕλην καὶ ἄλλο
αἰτίον καθ' αὐτό, καὶ εἰ ἐστὶ, πότερον κεχωρισμένον ὕλης ἢ σὺν ὕλῃ
καὶ αὐτό, διὰ δὲ τῆς δευτέρας ἀπλῶς εἰ ἐστὶ τι εἶδος ἄνυλον. id.

996 δ. "ἔτι — ὠρισμένα." ζητῶν, φησὶ, δεῖν καὶ περὶ τῶν ἀρχῶν
1. καὶ αἰτίων, εἰ εἰσὶ πεπερασμένα, πότερον καὶ τὸ εἶδος μόνον εἰσὶ

πεπερασμένα ὡς εἶναι ἐν καὶ ἀριθμὸν τὸ ποιητικὸν καὶ μίαν ἀριθμῶ
ὕλην, καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὁμοίως· ἢ εἰ καὶ μὴ ἐν ἀριθμῷ τὸ αἰτίον
καθ' ἕκαστον εἶδος αἰτία, ἀλλὰ πεπερασμένον γε ("). τὸ γὰρ κατ'
εἶδος ἀπείρους ὑποτίθεσθαι τὰς ἀρχὰς ὡς ἀτοπὸν τε παρητήσατο καὶ
ὡς δεδευμένον ἐν τῷ πρὸ τούτου. δέδεικ' δὲ ἐν τῷ πρὸ τούτου καὶ
ὅτι καθ' ἕκαστον εἶδος αἰτία πεπερασμένα τὰ αἰτία. ζητῶν δὲ
φησιν ὁμοίως δεῖν τὸτο περὶ τῶν εἰδικῶν αἰτίων (ταῦτα γὰρ
ἐστὶ τὰ ἐν τῷ λόγῳ· ταῦτα γὰρ καθ' αὐτὸ ὁ λόγος ἕκαστος καὶ ὁ ὁρισμός)
καὶ περὶ τῶν ὕλικῶν· ταῦτα γὰρ τὰ ὑποκείμενα. εἰ δὲ καὶ τὸ ποιη-
τικὸν καὶ τὸ τελικὸν αἰτίον εἶδη καὶ αὐτά, ὡς εἶπεν ἐν Φυσικῇ Ἀκροά-
σει (2 3), περὶ πάντων ἂν εἴη τῶν αἰτίων εἰρηκώς. δύνανται καὶ τὰ
μὲν ἐν τοῖς λόγοις αἰτία εἰρηκέναι περὶ τῶν ἐν ταῖς ἀποδείξεσιν ἀρ-
χῶν (αὐτῶν) δὲ εἰσὶ τὰ ἀξιώματα· καὶ γὰρ ἦδη τούτων ἐμνημόνευσε),
τὰ δὲ ἐν τῷ ὑποκειμένῳ τὰς τῶν ὕλων ἀρχὰς· ὑποκείμενα γὰρ
αἱ ὕσiai ("). προσέτισι δὲ ταύτῃ τῇ ἀπορίᾳ ὡς ἔξωθεν προσάπο-
ρεῖσθαι, πότερον αἱ αὐτὰ ἀρχαὶ εἰσὶ τῶν φθαρτῶν καὶ τῶν ἀφθάρ-
των ἢ ἕτεραι· καὶ εἰ ἄλλαι, πότερον εἰσὶ πᾶσαι ἀφθαρτοὶ ἢ τῶν μὲν
φθαρτῶν φθαρταί, ἀφθαρτοὶ δὲ τῶν ἀφθάρτων. id.

(") "καὶ εἰ — ὑποκείμενα." διπλῇ ἐξηγήσει φέρεται τὸ ῥῆσι· 996 δ.
δὴν τούτου· μία μὲν τοιαύτη. ἢ ἐν τοῖς λόγοις, τατέσι τὸ ποιητικὸν 2
αἰτίον καὶ τὸ τελικὸν καὶ τὸ εἰδικόν, ὑποκείμενον δὲ τὸ ὕλικόν. ἢ ἐν
τοῖς λόγοις ταῖς τῶν παλαιῶν δόξαις, ὅτι καὶ οἱ παλαιότεροι πεπε-
ρασμένας ὑπέθετον τὰς ἀρχὰς καὶ τὸ ὑποκείμενον. καὶ ἀληθῶς ὅτως
ἔχει, ὅτι ὅχι ὑπάρχουσιν ἀπείροι αἱ ἀρχαί. Asclep.

(") δὲ φησὶ καὶ ὁ Τίμαιος ὅτι θανατομένη ἐκ τῆς ὁλότητος 996 δ.
τῶν χοιχεῖων καὶ πάλιν εὐγνωμόνως ἀποδίδωσιν ἡ φύσις. id. 4
"ἔτι — ἐστὶν." ἡ ἀπορία, ἣν πλείστην παρέχειν φησὶν ἀπο-
ρίαν, ἔχει αὐτή, πότερον τὸ ἐν καὶ τὸ ὅν αὐτὰ ὕσiai εἰσὶ καὶ τῶν ὄν-
των ἀρχαί. τὸτο γὰρ εἶπε διὰ τὸ "ἀλλ' ὕσiai τῶν ὄντων," ὡς δε-
καὶ τοῖς Πυθαγορικοῖς καὶ Πλάτωνι λέγοντι αὐτοῦτον καὶ αὐτοῦτον.
ἐμνημόνευσε δὲ τῆς δόξης ταύτης καὶ ἐν τῷ περὶ τῶν ἀπείρων λόγῳ
ἐν τῷ Γ τῆς Φυσικῆς Ἀκροάσεως (c. 4) καὶ ἐν τῷ Α τῆσδε τῆς
πραγματείας τῷ περὶ (c. 5. 6. 8 sq.). ἢ ἄλλαι τινὲς φύσεις
ὑπέκεινται, ταῦτα δὲ τό τε ἐν καὶ τὸ ὅν ἐκείναις συμβεβηκέναι, ὡς
ἔλεγον οἱ φυσικοί, ἢ ὕδωρ ἢ ἀέρα ἢ φιλίαν ἢ ἄν ἢ τι ταῦτον
ὑποτιθέμενοι τῶν ὄντων ἀρχήν· ἐκείνοις γὰρ ἔλεγον ταῦτα συμβε-
βηκέναι τό τε ἐν καὶ τὸ ὅν ("). ἔτι πότερον αἱ ἀρχαὶ ἐν οὐκείᾳ
ὑποκρίσει εἰσὶ καὶ καθ' αὐτάς ὡς τὰ καθ' ἕκαστα τῶν ὄντων, ἢ ὅ-
τι, ἀλλ' ὡς τὰ καθ' ἕκαστα καὶ τὰ καθόλου καὶ κοινά, οἷς ἐν τῷ κατη-
γορεῖσθαι τῶν καθ' ἕκαστα τὸ εἶναι. εἴη δ' ἂν αὐτῇ ἡ ἀπορία δια-
φέρουσα τῆς ἀπορηθείσης πρὸ ὀλίγου τῆς "καὶ πότερον αἱ ἀρχαὶ καὶ 995 δ.
τὰ χοιχεῖα τὰ γένη ἐστὶν ἢ εἰς ἃ διαμεῖται ἐνυπάρχοντα ἔκαστον," 27.

2. εἶδη Asclep. ἢ ἄτομα om C. ἢ 19. ἐδοξεν A. ἢ ὁ θεός; ἴδου F. ἢ 24. εἰ om F. ἢ 26. ἀλλ' ὅτι F. ἢ 27. εἶδη A. ἢ ἡ τὶδε τῶνδε ὅτι, ὡς
AL. ἢ 29. πῶς σύνολόν om AC. ἢ 31. ἢ om L. ἢ 33. ἢ] ἢ C. ἢ σὺν τῷ τῷ L. ἢ 35. λέγει AC. ἢ 37. εἴη δ' ἂν om AC. ἢ 38. τῆς εἰ τι om
B. ἢ 39. καὶ τί ἐστι L. ἢ καὶ — 40. αὐτό F.

8. καὶ om F. ἢ 10. τὰ om F. ἢ εἶδη F. ἢ 13. αὐτὰ C. ἢ 15. αἱ om C. ἢ 16. αὐτὰ om A. ἢ 20. ἢ] εἰ B. ἢ 23. ὑποκείμενον δὲ. καὶ B. ἢ
24. αἱ om A. ἢ 39. καθ' ἕκαστα] γένη L. ἢ 41. ὀλίγον τε καὶ AC.

τῷ ἐπ' ἐκείνης μὲν ζητεῖται εἰ τὰ ἐνυπάρχοντα τοῖς καθ' ἑκάστα εἰς
 αὐτὰ διαιρεῖται ἀρχαὶ αὐτῶν, μὴ τὰ κοινὰ τὰ κατηγορούμενα αὐτῶν,
 ἐνταῦθα δὲ καὶ κοινῶς καὶ καθόλου ζητεῖται περὶ τῶν ἀρχῶν, πότερον
 ὅπως εἰσὶν ὡς τὰ κοινὰ, αὐτὰ ἔχει κατ' ἰδίαν ὑπόστασιν, ἢ ὅπως
 ὡς καθ' ἑκάστα (*). καὶ εἰ ὅπως, ἔτι πότερον δυνάμει εἰσὶν αἱ
 ἀρχαί, ὡς ἡ ὕλη δοκεῖ, ἢ κατ' ἐνέργειαν ὑφeschάσων, ὡς καθ' ὅς
 πῦρ ἢ τι τῶν σωματικῶν στοιχείων ἐστίν. Alex.

996. (*) ἡ ἀπορία ἣν πλείστην παρέχουν φησὶν ἀπορίαν ἐστὶν αὕτη,
 4 πότερον ἐν καὶ τὸ ἐν αὐτὰ ὑποτασσεται εἰς τὴν ὄντων ἀρχαί (τὸτο ᾧ
 εἶπεν, ἀλλ' ὑποτασσεται τῶν ὄντων), ὡς δοκεῖ τοῖς Πυθαγορείοις καὶ Πλά- 10
 τῶν λέγοντι αὐτοῖσι καὶ αὐτοῖσι (ἐμνημόνευσεν δὲ τῆς δόξης
 ταύτης καὶ ἐν τῇ περὶ τῆς ἀπειρου λόγῳ ἐν τῇ τρίτῃ τῆς Φυσικῆς
 Ἀκροάσεως (c. 4) καὶ ἐν τῇ Α τῆςδε τῆς πραγματείας τῷ μεί-
 ζοντι) ἢ ἄλλαι. cod. Laur.

996. (*) ἐφεξῆς φησὶ καὶ περὶ Ἐμπεδοκλέους, ὅτι ὑπετίθετο 15
 2 νεῖκος καὶ τὴν φιλίαν, τὸτο δὲ ὡς Πυθαγόρειος· διὰ μὲν ᾧ τῆς φι-
 λίας τὴν ἔννοιαν ἐδείκνυε, διὰ δὲ τῇ νεῖκος τὴν διάστασιν, ἐπειδὴ
 ἐκείθεν προέρχεται καὶ ἡ ἐννοία καὶ τὸ πλῆθος. Asclep.

996. "ἔτι — πολλὰ." ὁ ζητεῖ ἔξω, ὅτι πότερον αἱ ἀρχαὶ ἀρχαί
 11 εἰσὶ τῷ κινεῖν καὶ ποιεῖν τὰ ὧν εἰσὶν ἀρχαὶ ἢ ἄλλως· δοκεῖ ᾧ ἡ μὲν 20
 τις εἶναι κινητικὴ ἀρχή, ὡς ἡ ποιητικὴ, ἢ δὲ ἐκείτη, ὡς ἡ ὕλική.
 δυνάμις λέγεται καὶ ταῦτόν τι, πότερον κινούμεναι αὐτῇ αἱ ἀρχαὶ
 αἰτίαι τοῖς ἐξ αὐτῶν ἢ αὐταὶ ἀκίνητοι ὄναι, ὥσπερ τὰς ιδέας ἔλε-
 γον οἱ λέγοντες· τοῦτον δὲ καὶ τὸ πρῶτον αἶτιον. ἡ δυνάμις ἐκ τῆς
 προειρημένης ἀνέχεται, πότερον αἱ ἀρχαὶ κινεῖν καὶ μεταβαλλουσιν 25
 εἰς ἄλληλα ἢ εἰσὶν ἀμετάβλητοι. πρὸς δὲ τούτοις ἄξιον φησὶν
 ἀπορῆσαι καὶ περὶ τῶν μαθηματικῶν· μαθηματικὰ ᾧ οἱ τε ἀριθμοὶ
 καὶ τὰ μέτρα καὶ τὰ σχήματα (λέγει δ' ἂν τὰ ἐπίπεδα, τρίγωνον, τε-
 τραγώνιον, κύκλον, τὰ τοιαῦτα), ἔτι αἱ σχημαί· περὶ δὲ τούτων
 πότερον ὑποτασσεται καὶ ταῦτα, ὡς δοκεῖ τοῖσι, ἢ ὅ, καὶ εἰ ὑποτασσεται, πότερον 30
 κεχωρισμέναι τῶν αἰδητῶν καὶ αὐταὶ καθ' αὐτὰς ἢ ἐν τούτοις ἐ-
 ἵναι τοῖς μαθηματικοῖς. προεῖπεν δὲ περὶ ὧν φησὶ δύνειν προσα-
 πορῆσαι, φησὶν ὅτι περὶ τούτων ὁ μόνον χαλεπὸν εὐρεῖν τὴν ἀλή-
 θειαν, πῶς ἔχει (ἐστὶ ᾧ ἡ εὐρεσις τῆς ἐν τοῖς προειρημένοις ἀλη-
 θείας τὸ κεφάλαιον τῆς προκειμένης ἐπιστήμης), ἀλλὰ καὶ τὸ διαπο- 35
 ρῆσαι αὐτῶν χαλεπόν. Alex.

996. καὶ ἐπ' ἀνέσει γε ἐπὶ τὸ περὶ τῆς πρῶτης ἀπορίας προέθετο, ἣν δὲ
 18 τούτο, πότερον μίαν ἐπιστήμην περὶ πάντων τῶν ἀρχῶν καὶ πάντων
 τῶν αἰτιῶν εἰπεῖν ἢ πλείονων, καθ' ἑκάστον εἶδος αἰτίων ἄλλης. καὶ
 πρῶτον εἰς τὸ μὴ εἶναι τῆς αὐτῆς ἐπιστήμης τὸ περὶ πάντων εἰπεῖν 40
 τῶν αἰτιῶν ἐπιχειρεῖ (*). πρὸς δὲ πρῶτον μὲν τοῦτω τινὲ δυνάμει
 λόγῳ χρῆται. ὧν διαφερόντων κατ' εἶδος ἡ αὐτὴ ἐπιστήμη, ταῦτα

ἐναντία ἀλλήλοις, τὰ δὲ αἰτία ἕκαστον ἐναντία ἀλλήλοις, ὅκα
 ἢ αὐτὴ ἐπιστήμη τῶν διαφερόντων κατ' εἶδος αἰτιῶν. ἐστὶ μὲν δὲ
 λόγος ἐν δευτέρῳ σχήματι, ὅσον ἐπὶ τῇ τῶν ὕλης τε καὶ συλλο-
 γιστικῆς, ἔχει δὲ τὴν πρώτην εἰλημμένην πρότασιν ἕκαστον ἀληθῆ· ὁ ᾧ
 ἀληθὲς ἐστὶν ὧν διαφερόντων κατ' εἶδος ἡ αὐτὴ ἐπιστήμη, ταῦτα
 ἐναντία ἀλλήλοις, ἀλλ' ἐστὶν ὕγιες τὸ τῶν ἐναντίων τὴν αὐτὴν ἐπι-
 στήμην· ἀπὸ καὶ τὸ τούτω ἀντιτρέφον ἐστὶν ὧν μὴ ἐστὶν ἡ αὐτὴ ἐπιστήμη,
 ταῦτα μὴ εἶναι ἐναντία, ὅκα ἐστὶ τῷ προειρημένῳ τῷ, ὧν ἡ αὐτὴ
 ἐπιστήμη, ταῦτα ἀλλήλοις ἐναντία, ταῦτά. ἐκείνως μὲν ᾧ ἀξίον
 μόνων τῶν διαφερόντων κατ' εἶδος, εἰ ἐναντία εἶναι, τὴν αὐτὴν ἐπι-
 στήμην εἶναι (τὸτο ᾧ λέγει ὁ λέγων "μῆδ' ἐστὶν ἐπιστήμη πῶς ἀν 996
 εἴη μὴ ἐναντίας ὅσας τὰς ἀρχὰς γνωρίζειν"), ἐνταῦθα δὲ εἰληπῶ 20
 μὲν τὸ τῶν ἐναντίων εἶναι τὴν αὐτὴν ἐπιστήμην, ὁ μὴ καὶ μόνων (*).
 ὁ ᾧ κεκώλυται εἶναι τινῶν ἢ αὐτὴ ἐπιστήμη καὶ μὴ ἐναντίων· ὁ γὰρ
 ἐστὶ τὰ κατ' γεωμετρίαν ἐναντία ἀλλήλοις. ἀλλὰ καὶ ἡ φυσικὴ καὶ ἡ
 πρακτικὴ φιλοσοφία διαφέρουσιν κατ' εἶδος, ὁ μὴ ὄναι ἐναντία,
 ὑπὸ μίαν ἐπιστήμην εἶναι. ἔτι ἐρεῖ τις δυνάμις καὶ τὰς ἀρχὰς ἀνά-
 γεσθαι εἰς ἀντικείμενα τό τε παιητικὸν καὶ τὸ παθητικόν, εἴγε ἢ μὴ
 ὕλη παθητικὴ, τὰ δὲ παρὰ τὴν ὕλην τρία αἰτία εἰς τὸ εἶδον ἀνά-
 γει, τούτο δὲ παιητικόν· πᾶν ᾧ τὸ πᾶν κατ' εἶδος καὶ τὴν τελειώ-
 τητα ἣν ἔχει ποιεῖ. id.

(*) ἐκθέμενος τὰς ἀπορίας διὰ τῶν προλαβόντων τὰς περὶ τῆς 996
 πρώτης φιλοσοφίας, ἐντεῦθεν πειράζει ἐφ' ἑκάτερα ἐπιχειρεῖν, καὶ 22
 ἀνασκευάζει αὐτὰς καὶ κατασκευάζει, διὰ τὸ γυμνάσαι τὴν διά-
 νοιαν. δεῖ δὲ ἡμᾶς τὰ μὲν ἀληθῶς λεγόμενα ὑπ' αὐτῶν κρατύναι,
 τὰ δὲ γυμνασίας χάριν λεγόμενα διελέγξαι. χρὴ δὲ καὶ τούτω ἐπι-
 σημνῆσαι, ὅτι ὁ κατ' τὴν αὐτὴν τάξιν καθ' ἣν ἐξέθετο τὰς ἀπο-
 ρίας, καὶ τὴν ἐπιχείρησιν ποιεῖ τὴν ἐφ' ἑκάτερα, ἀλλὰ πολλὰς
 τὴν τρίτην ἀπορίαν τετάρτην κατὰ τὴν καὶ τὴν τετάρτην, εἰ τύχοι,
 δευτέραν, καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν ὡσαύτως. Asclep.

(*) φαίνεται δὲ ἡμῖς συνηγοροῦντες τῇ ἀληθείᾳ κατ' ἐπὶ ἐπὶ 996
 γεγνημένα, ὅτι ὁ παραλογισμὸς γέγονε παρὰ τὴν μετρίαν πρότα- 20
 σιν. τῶν μὲν ᾧ ἐναντίων ὁμολογουμένως μία ἐστὶν ἐπιστήμη, ἐκείτη
 δὲ τῶν μὴ ἐναντίων ὅκα ἐστὶ μία ἐπιστήμη· ἐπὶ τῶν ᾧ καὶ τῶν μὴ
 ἐναντίων μία ἐστὶν ἐπιστήμη. οἶδε ᾧ ὁ γεωμέτρης ἐπιστημονικῶς
 ὅτι αἱ τρεῖς γνωαὶ τῶν τριγώνων δυσὶν ἀρθαῖς ἴσαι ὑπάρχουσιν, καὶ
 ὁμοῦς τῷ τούτῳ ὁδὸν ἐστὶν ἐναντίον. ὁμοῦς δὲ καὶ ἐπὶ ἄλλων
 πολλῶν. id.

"ἔτι — πᾶσαι." καὶ αὕτη ἡ ἐπιχείρησις πρὸς τὸ μὴ εἶναι πᾶσαν 996
 τῶν αἰτιῶν μίαν ἐπιστήμην γνωστικὴν. ἀπὸ δὲ τῶν ἐπιστητῶν 21
 ποιεῖ τὴν ἐπιχείρησιν· εἰ ᾧ μὴ φαίνοιντο πάντα τὰ ἐπιστητὰ πᾶσας
 ἔχοντα τὰς αἰτίας, αἱ δὲ ἐπιστήμαι τῶν οὐκ αἰτιῶν ἐπιστητῶν εἰσὶ.

1. τῷ τὸ AC. || 3. καὶ ante καὶ om L. || 5. καθ' ἑκάστα] τὰ φύσει A. || 16. γὰρ om A. || 20. ἢ εἰ A, ἢ C. || 37. ἀπορίαν C. || 42.
 ἐν — b 7. apud Asclep.

2. ὁ συλλογισμὸς Asclep. || 4. τὴν μετρίαν πρότασιν Asclep. || 22. τὰς ante περὶ om A. || 25. δὲ] ἐν A. || 26. λεγόμενα om BM. || ἐπι-
 στασθαι A. || 27. εἰ ἐν αὐτῇ et 33. ἐκείτη — 35. ἐπιστήμη om A. || 36. ὑπάρχουσιν] εἰσὶ A. || 37. ἐπὶ τῶν ἄλλων πάντων A.

γνωστικά, δηλονότι ἡ τὰ αἰτία ταῦτα ἂν εἰδείη, ἃ ἐστὶν ἐν τοῖς οὐκ αἰσθητοῖς αὐτῆς. ὅτω τε ἂν ἄλλη ἄλλων εἴη γνωστικὴ ἐπιστήμη αἰτίων τοῦ ἡδ ἐν τοῖς αἰσθητοῖς αὐτῆς δεικνύσθαι ἐπὶ τῶν ἀκινήτων· τὰ ἡδ ἀκίνητα ἂν εἴη λόγων τὰ ἀκίνητα τε ἡ ἀφάρτα, κινήσεως δὲ ἀρχὴν λέγει, τὸ ποιητικὸν αἷτιον. ἐν δὲ τοῖς ἀκινήτοις τίθησι ἡ τὰ μαθηματικά· ἐν ἡδ τούτοις ὅτε τὸ ὅθεν ἡ ἀρχὴ τῆς κινήσεως ἐστὶν αἷτιον, τῶτα δὲ ἐστὶ τὸ ποιητικόν· πῶς ἡδ ἂν εἴη ἐν τοῖς ἀκινήτοις ἡ ἀκινήτοις αἷτιον ποιητικόν ἡ κινήτικόν; ἀλλ' ὅδε ἡ τὸ ἀγαθὸ φύσις (αὕτη δὲ ἐστὶ τὸ τέλος ἡ τὸ ἔκστα) ἐν τούτοις ἐστὶν· τὸ ἡδ ὡς ἀγαθὸν αἷτιον ἐστὶ τὸ ὅθεν τὰ ἄλλα, αὐτὸ δὲ ὁδόνος, τὸ δὲ ταῦτον τέλος. ἀλλὰ μὴν τὸ τέλος ἡ τὸ τίνος χάριν τὰ πρὸ τῦ τέλους ποιεῖν ἐν πράξεσιν ἐστὶ ἡ ἐν ταῖς ποιητικαῖς ἡ πρακτικαῖς τῶν ἐπιστημῶν. ἐν οἷς δὲ ποίησις ἡ πράξις, ἡ κίνησις ἐν τούτοις, ὥς ἐκ τοῖς ἀκινήτοις ὅκ ἂν εἴη ὅδε αὐτῇ ἡ αἷτία ἡ τελικὴ, ἥτις ἐστὶ τὸ ἀγαθὸν τὸ τῇ αὐτῇ φύσει ἡ ἀπλῶς· 15 τῶτο ἡδ λέγοι ἂν διὰ τῦ καθ' αὐτὸ ἡ διὰ τὴν αὐτῇ φύσιν, ὃ ἡ αὐτοαγαθὸν εἶπε. βεβαίως δὲ δεῖξαι ὅτι ὅδε ἡ κῆ τὸ τέλος αἷτία ἐν πᾶσιν ἐστὶν, ὥσπερ ὅν ὅδε ἡ ποιητικὴ (ἐν ἡδ τοῖς ἀκινήτοις ὁδετέρα), ὅκ αὐτόθεν εἶπε τὴν κῆ τὸ τέλος αἷτιαν μὴ εἶναι ἐν αὐτοῖς, ἀλλὰ τὴν τῦ ἀγαθὸ φύσιν ἡ συμβέβηκε τέλει εἶναι· διὸ ἡ 20 προβιβάζει ἀπὸ τῦ ἀγαθὸ ἀρξάμενος, ὅτι μὴδὲ ὡς τέλος αἷτία ἐστὶν ἐν τοῖς ἀκινήτοις, δεικνύς τὸ ἀγαθὸν τέλος ἐν πᾶσιν ὅν. ἐπεὶ δὲ ἐστὶ τινὰ ἀγαθὰ ἡ ποιητικά, πῶα ἀγαθὰ τελικά ἐκινῶν εἰδῆλυσεν 996· εἰπὼν "εἶπερ ἂπαν, ὃ ἂν ἡ ἀγαθὸν καθ' αὐτὸ ἡ διὰ τὴν αὐτῇ 23 φύσιν, τέλος ἐστὶν." λαβὼν δὲ τὸ ἀγαθὸν τὸ καθ' αὐτὸ ὡς τέλος αἷτιον εἶναι, δεῖξας ὅτι τὸ ὡς τέλος αἷτιον πράξεως τίνος ἐστὶ τέλος, αἱ δὲ πράξεις πᾶσαι μῆ κινήσεως (αἱ τε ἡδ κῆ τὰς ἀρετὰς ἐνέργειαι σκοποῦν ἔχουσαι τὸ καλὸν μῆ κινήσεως γίγνον), ἀλλὰ ἡ τῶν τεχνῶν ἐκάς ἡ ἀγαθὸ τίνος ἐφεσμένη δι' ἐπεργείας τε ἡ κινήσεως αὐτῇ τυγχάνει, διὰ τῶν ἰδεῖται ὅτι ἐν τοῖς ἀκινήτοις ὅκ 30 ἐκινῶν ἡ κῆ τὸ ἀγαθὸν τε ἡ τὸ τέλος αἷτία. τὸ δὲ "ὅδε εἶναι τὸ αὐτοαγαθὸν" ἡ τῇ αὐτῇ φύσει, τὸ δὲ ὅπως ἀγαθὸν εἶπεν εἶναι τέλος. ὅτι δὲ τῶτο ὅπως ἔχει, παρῶτο τὰ μαθηματικά ("·) ἐν ἡδ τούτοις ὅκ ἐκινῶν ὅτε ποιητικὴ ὅτε ἡ ὡς τέλος αἷτία, ὅδε ἐκινῶν ἀπόδειξις τις ἐν γεωμετρίας τίνος προσημασμένη τῶ βέλτιον ἡδ 35 ὅπως, εἰον τῶ τὰς τεχνῶν γωνίας δυνὸν ὁρθαῖς ἴσας εἶναι, διὸ τῶτο ἄμεινον, ὥσπερ ἐπὶ τῶν φύσει γιγνομένων ἡ τῶν κῆ τέχνην κινουμένων τὸ ὅ ἔκστα· ὅδε τὴν ἀρχὴν μέμνηται τις γεωμετρῶν τῦ ὡς τέλος αἷτιον. τῶτο δ' ὅπως ἔχοντος ἄλλαι ἄλλων ἂν εἶον ἐπιστήμαι αἷτιων γνωστικά· τῦ ἡδ τῶτο λαβεῖν χάριν ἐκείνων 40 ἐμνησκουσεν· εἰπὼν δὲ περὶ τῶν μαθηματικῶν ὅτι μὴ ἐστὶν ἐν αὐτοῖς τὸ τελικὸν αἷτιον, ὅπερ ἐστὶ τὸ ἀγαθὸν, εἰς βαβαῖωσιν τῶτε

παρατίθει τὴν κῆ τὸς σοφιστὰς ἰσορίαν, ἡ Ἀριστοῦ μνημονεύει, ὅς ἡ αὐτὸς ὁμοίως ἄλλοις τισὶ τῶν σοφιστῶν εἶπε τὰς μαθηματικὰς ἐπιστήμας ὡς ἡ τῶν ἐντελεσμάτων τεχνῶν καταδεστέρας· ἐκείνων μὴ ἡδ ἐκάς εἶναι τὸ τέλος ἡ ἀγαθὸν προσκείμενον ἡ μεμνησθαι αὐτὸς ἐν τοῖς γιγνομένοις ὅπ' αὐτῶν τῦ ὅτι βέλτιον ἡδ ὅπως (*), τὰς δὲ μαθηματικὰς μὴδὲν ἔχειν αἷτιον ταῦτον μὴδὲ ποιεῖναι τινὰ λόγον περὶ ἀγαθῶν ἡ κακῶν. δοκεῖ δὲ ἐν τῶ λόγῳ τῶτω παραγωγή τις πάλιν εἶναι· ὅ ἡδ εἰ ἐν τισὶ τῶν ἐπιστημῶν μὴ πάντα ἐστὶ τὰ αἷτια, διὰ τῶτο ὅκ ἐκαστὸς μὴδὲ περὶ πάντων εἰδέναι· τῶ ἡδ αὐτῶ λόγῳ προσημασμένης ἐνεστὶ δεῖξαι ὅτι ἐπεὶ ἐν τισὶν ἐπιστητοῖς πάντα ἐστὶ τὰ αἷτια μὴδὲ ἐπιστήμης εἴη τὸ εἰδέναι αὐτὰ· ὅ ἡδ εἰ μὴ πᾶσαι πάντα, ἀλλ' εἰσὶ τινες ἐν αἷς τινὰ ἐξ αὐτῶν, ἡδὲ διὰ τῶτο ὁδεμῶ ἐκαστὸς ἡ πάντα εἰσομένη, ὡς μετ' ὁλίγον ἡ αὐτὸς ἐνδεῖξαι ζητῶν, ἐν αἷς πάντα τὰ αἷτια τῶ ἔχειν 15 τὸ ὑποκείμενον αὐταῖς τὰ τέσσαρα αἷτια, κῆ ποῖν αἷτιον γινώσκω μάλιστα ἡ τὸ προκειμένον ἐπιστήμη γίγνεσθαι. ἔτι δὲ ἡ ὅ πᾶν ἀγαθὸν τῇ αὐτῇ φύσει πρακτέον ἐστὶν, ἀλλ' ἐστὶ τὸ μὴ πρακτέον ἀγαθὸν, τὸ δὲ θεωρητικὸν ἡ ὅ πρακτέον, ὅ ἐστὶ ἡ ἐν ταῖς μαθηματικαῖς· ἡ ἡδ ἀλήθεια ἡ περὶ ἐκείνα ἀγαθὸν ὅσα ἐκείνοις τέλος. ταῦτον ἡδ ἡ τὸ τῆς σοφίας τέλος· ἡ ἡδ τὸ κυριωτάτω τε ἡ ἀρίστῳ τῶν ὄντων ἡ μάλιστα ὄντος γινώσκον ὅσα ἀγαθὸν ἐκείνῳ τέλος. Alex.

(*)· διὰ ἡ ὅ Πλάτων ἐν τῇ Πολιτείᾳ ὅ φησι τὰ μαθήματα 996· κυρίως εἶναι ἐπιστήμας, ἐπεὶ ἡ τὰς ἀρχὰς ἀποδεικτὰς ὅσας 31· ὁμολογημένως λαμβάνουσιν, εἰον ὅτι τὸ σημείον ἀμερές ἡ τὰ ἄλλα ὅσα προλαμβάνουσιν ὡς ὁμολογημένα· ὥς ὅκ ὅρᾳ πρὸς τέλος τὸ ὅ μαθηματικὸς καθὸ μαθηματικὸς. ἡ διὰ ταῦτα Ἀριστοῦ ὅ σοφιστὰς προσημασμένης τὰ μαθήματα. Asclep.

(*) ἡμεῖς δὲ φάμεν ὅτι ἡ ἐπὶ τῶν μαθημάτων θεωρεῖται τὸ τελικὸν αἷτιον· τῶ ἡδ ὄντι ὅ μαθηματικὸς καθὸ μαθηματικὸς ὅκ ὑπάρχει ἡ ὅκ ἐπισκοπεῖ τὸ τελικὸν αἷτιον, ἀλλ' ὡς εἶρη) τὰ καθ' αὐτὸ ὑπάρχοντα, ὅ μόντοι γε πρῶτος φιλόσοφος ἡ τῶτο ἐπισκοπεῖ. διὸ φησιν ὅ Πλάτωνος δότεον τοῖς νέοις τὰ μαθήματα πρὸς συνεισμὸν τῆς ἀσωμάτου φύσεως· ὥς πᾶν ἡμῶν συμβαλλόν) πρὸς τὸ ἐθίζεσθαι ἀφαντασιδῶς ἐνεργεῖν, ὅπερ ἐστὶ κεφάλαιον τῶν ἀγαθῶν. ἄλλως τε δὲ, ὡς φησι ἡ ὅ Πλάτων (Tim. p. 34), ὅτι ὅ κύκλος συμβολικῶς λαμβάνει) εἰς τὸν νῦν. διὰ τί γάρ, φησί, κύκλῳ κινεῖται) ὅ ὕψος; ὅτι νῦν μῦται). ὥσπερ ὅν ὅ κύκλος πρὸς αὐτὸν ἐπέσραπ), ὅτω ἡ ὅ νῦς πρὸς αὐτὸν ἡ τὰ νοητὰ ἐπέσραμμένα πρὸς αὐτόν. id.

"ἀλλὰ — ἐπιστήμαι." εἰς τὸ ἐναντίον μέτρεσιν· ἀπορεῖ γάρ, εἰ 996· πλείως εἰσὶν αἱ τῶν αἷτιων ἡ τῶν ἀρχῶν γνωστῆς ἐπιστήμαι ἡ μὴ 1· μία τις, ὥσπερ δοκεῖ διὰ τῶν προσημασμένων δεδειχθαι τῶ μὴδὲ

3. lacunam C. nonne tūto? || 4 — 9. et 11 — 17. apud Asclep. || 14. κίνησις ὑπάρχει ἐν Asclep. || 31. καθ' αὐτὸ ἀγαθὸν C in mg. || 34. ὡς] εἰς C.

1. καὶ ἐπὶ Ἀριστοῦ C. || 4. καὶ ἀγαθὸν — 5. γιγνομένοις om AC in lacuna. || 8. πάλιν] πᾶσα AC. || ἐπιστημῶν C, ἐπιστήμη A. || 9. τὰ om AC. || προσημασμένης F. || 12. οἷς F. || 13. ἡδ] εἴη C. || 14. αὐτοῖς A. || 21. ἐκείνη C, ἐκείνη A: lege ἐκείνη. || 23. ἀποδεικτικὰς A. || 31. τῶν A. || 33. συνεισμὸς A. || 37. πρὸς] περὶ A.

χρήζῃ ἔκαστον τῶν ἐπιστητῶν πᾶσι τοῖς αἰτίαις, τίνες τῶν αἰτίων
γνωσικῇ εἶναι δεῖ τὴν ζητυμένην ἐπιστήμην (αὕτη δὲ ἐστὶν ἡ σοφία,
ὡς ἐπιφέρει), ἢ τίνα μάστιχα τῷ πράγματι τῷ ζητυμένῳ ἐπιστή-
μονα τῶν ἐχόντων πάντα τὰ αἰτία λέγεσθαι χρή (*). ἐνδέχεται γὰρ
τῷ αὐτῷ πάντας τὰς τρόπους τῶν αἰτίων ὑπάρχειν. καὶ ποῖον ἔστιν
αἰτίῳ γνωστὸν καὶ ὁ ποῖον εἰδὼς τῶν αἰτίων τῶν ἐκαστῶν τῶν πραγμά-
τος τῷ ὑποκειμένῳ ἐπιστήμῳ; εἰ γὰρ ἄλλης αἰτίας ἄλλη ἐπιστήμη
γνωσικῇ, ἐν οἷς πράγμασι τὰ δ' ἐστὶν αἰτία, τῶν τῶν πραγμά-
των ὁ ποῖον τῶν τεσσάρων αἰτίων εἰδὼς ἐπιστήμῳ ἔσται; διὰ δὲ
τῶν οὕτων ἄμα καὶ τὸ μὴ εἶναι δεκνύσαν ἀπορίαν ἄλλην ἄλλων
αἰτίων ἐπιστήμῳ εἶναι γνωσικῇ καὶ μὴ πάντων μίαν, διότι μὴ ἐν
πᾶσι τὰ αἰτία, ἐλθῇ, παρατιθέμενος ὅτι εἰ ἐν τισὶ πάντα ἐστὶ
τὰ αἰτία, ὧν αἱ ἐπιστήμαι, ὁ δὲ ὡς πάντων ἔσονται, ὡς ἔχει ἐφ'
ἧς παρέθετο. αὕτη δὲ ἐστὶν ἡ οἰκοδομικῇ, ἐφ' ἧς εἶπε τὸ εἶδος εἶναι
τὸν λόγον, ὅτι καὶ τὸ εἶδος ὁ ἑκάστου ὁρισμὸς (*). "ὅ δὲ ἔνεκα, τὸ
ἔργον" εἶπεν ἥτοι λέγων τὸ ὅ ἔνεκα εἶναι ἐν αὐτῇ, ὅ χάριν τὸ
ἔργον γίγνεται (γίγνεται) δὲ σκέψης), ἢ τὸ ἔργον τὸ γιγνόμενον λέγων
ἐν αὐτῇ τὸ ὅ ἔνεκα εἶναι, ὅπερ ἐστὶ τὸ εἶδος. ὡς τὴν αὐτὴν εἶναι
τὴν τε καὶ τὸ τέλος καὶ τὴν καὶ τὸ εἶδος αἰτίαν, ὡς καὶ ἐπὶ τῶν φύσει
γιγνομένων ἔστι εὐρεῖν. ἢ τὸ ἔργον ὃ τὸ εἶδος ἐστὶν ἄλλα τὸ συναμ-
φότερον, ὃ ὅτι ἂν εἴη ταύτην τῇ καὶ τὸν λόγον αἰτία. δύναμις καὶ τοῦ-
τόν τι λέγεσθαι. ἐν οἷς τὰ τέσσαρα αἰτία, καὶ ποῖον αἰτίῳ γνωστὸν τὸ
ἐπιστάς μάστιχα γίγνεται τῷ πάντα τὰ αἰτία αὐτῷ εἰδόντι; εἴη γὰρ
ἂν τῆς σοφίας ἢ τῷ τοῦτο αἰτίῳ γνωστὸς οἰκεία. δείξας δὲ ἄτο-
πον ἐν τῷ τὰ αἰτία τῷ αὐτῷ τῶν ὑπὸ πλείονων γνωρίζεσθαι ἐπιστή-
996 μῶν, ἄλλης ἄλλο γνωρίζουσιν, διὰ τὸ εἰπεῖν "ἢ τίνα μάστιχα τῷ
3 πράγματι τῷ ζητυμένῳ ἐπιστήμονα τῶν ἐχόντων αὐτάς;" τὸτο
μὲ καταλείπει, ἀπαντᾷ δὲ πρὸς τὸ τίνα τῶν φατέον εἶναι τὴν
ζητυμένην. Alex.

(*) ἐντεῦθεν τῷ ὄντι μαρτυρεῖ καὶ συνηγορεῖ τὴν ἀλήθειαν, 30
δεικνύς ὅτι μία καὶ μόνῃ ἐπιστήμῃ ἐστὶ τῶν ἀρχῶν καὶ ὁ ποῖον.
Asclep.

(*) ἄλλως τε δὲ ἀδύνατον ἐστὶ συντρέχειν ἄμα πάντα τὰ
αἰτία, ὥς ἐξ ἀνάγκης γνωσκῆναι τὸν αὐτὸν πάντα τὰ αἰτία, οἷον
ὡς ἐπὶ αἰν. . . διότι ἐπὶ τῶν ἀδύνατον, μᾶλλον δὲ ἐπὶ πάν-
των, εἶναι ἐπιστήμονα τὸν μὴ γνωσκοντα τὰ τέσσαρα αἰτία. ἄλ-
λως τε δὲ, ὡς ὁ λόγος εἰδείξει, συντρέχει τὸ εἰδόν τῷ τελειῷ καὶ
ταύτῳ ἐστὶ τῷ ἀριθμῷ, καὶ μάστιχα ἐπὶ τῶν πρώτων καὶ τῶν φυσι-
κῶν, ὥς ἐὼς εἰδὼς τὸ εἰδόν ἐξ ἀνάγκης εἴσεται καὶ τὸ τελειῷ καὶ τὸ
ποιητικόν. εἰ τοίνυν ὑποκείτω εἰδὼς σοφία τὸ εἰδόν, ἐξ ἀνάγκης
εἴσεται καὶ τὰς ἄλλας. ἀδύνατον γὰρ εἶναι ἐπιστήμονα ἄνευ πάντων
αἰτίων, ὡς ἐπὶ τῷ αἰν. εἰδείχθη τῷ λόγῳ. μάστιχα δὲ ταῦτα
συντρέχει ἐπὶ τῷ πρώτῳ. id.

"ἐκ — λόγον." εἰπὼν τίνα τῶν φατέον τὴν ζητυμένην, 996
ὅτι πᾶσας ἐνδέχεται λέγειν δείκνυσσι, χρωμένους τοῖς ἐν τῷ Α. περὶ
τῆς σοφίας ἀρημένους. εἶπε γὰρ ἐν τῷ πρὸ τούτου τῷ μάστιχα τίνες
νομοὶ περὶ τῷ σοφῷ προλήψεις, ἐν οἷς ἦν τὸ δεῖν ἀρχικωτάτην καὶ
ἀρχιτεκτονικωτάτην αὐτὴν εἶναι, ἀλλὰ καὶ ἀκριβεστάτην καὶ μάστιχα
εἰδύνα, ἀλλὰ καὶ τῶν χαλεπῶν γνωσικῇ, ἀλλὰ καὶ πάντα εἰδύνα
ὡς ἐνδέχεται, ἀλλὰ καὶ διδασκαλικῇ. τοῖς οὖν φησὶ προχωρῶμε-
νος ὡς ἐνεστὶν ἴσως καθ' ἕκαστον αἰτίῳ ἐπὶ δεκνύται τὴν γνωσι-
κῇ αὐτῷ σοφίαν ὅσαν (*). καθ' ὅσον μὲν γὰρ ἡ σοφία ἡγεμονι-
κωτάτη τέ ἐστι καὶ ἀρχιτεκτονικωτάτη ἐπιστήμη, καὶ καθάπερ δέ-
σποικα τῶν ἄλλων ἐπιστημῶν, ἢ τὸ τέλος ἂν γνῶσις εἴη· τὸτο γὰρ
τὸ ἀγαθὸν καὶ τούτου χάριν ταῦτα. πρὸς γὰρ τὸ τέλος ὁρῶντες ἐπι-
τάσσουσιν αὐτοὶ ποιεῖν. ἀρχικωτάτη ὅν καὶ τελειωτάτη καὶ ἀρίστη ἢ
τὸ ἀρίστη τῶν αἰτίων γνῶσις, τοῦτον δὲ ὅ χάριν τὰ ἄλλα. καὶ
μὲν οὖν τὸτο δέξει ἡ σοφία εἶναι τὸ τέλος γνωσικῇ. Alex.

(*) διότι τὴν ὑγίαιαν τελειὸν φέρει αἰτίον, καὶ πάντα τὰ 996
ἄλλα δι' αὐτὸ γίνονται, οἷον ποιμεντάριοι, ἐφάσις βοτάνων διάφοροι,
10 ὄργανα, τρῶλλα καὶ ὅσα ἄλλα τοιαῦτα ἔνεκα τῷ ἱατρῷ παρα-
λαμβάνεται. Asclep.

"ἢ — τοιαύτη." καθ' ὅσον, φησὶ, πάλιν ἡ σοφία ἐρρήθη τῶν 996
πρώτων αἰτίων εἶναι γνωσικῇ καὶ τῶν μάστιχα ἐπιστητῶν, καὶ τὸτο
13 πάλιν δέξει ἢ τὸ εἶδος τῆς τοιαύτης αἰτίας γνῶσις σοφία εἶναι.
εἰπὼν τε πρώτων περὶ τῷ ὡς τέλος αἰτίῳ τῷ ἐν πρακτικῇ, δευτέ-
ρον εἶπε περὶ τῷ ὡς τέλος αἰτίῳ τῷ ἐν τοῖς θεωρητικαῖς. ὅτι δὲ
τὸ εἶδος μάστιχα γνωστὸν, δείκνυσσι διὰ τὸ ἐπὶ πάντων τότε λέγεσθαι
ἐπιστήμῳ, ὅταν τὸ εἶδος εἰδῇ τίς τις καὶ τὴν τοιαύτην αἰτίαν.
"πολλὰ καὶ γὰρ ἐπισταμένων τὸ αὐτὸ μᾶλλον μὲν εἰδέναι φανερὸν τῷ
εἶναι γνωρίζοντα τί τὸ πρᾶγμα ἢ τῷ μὴ εἶναι." δεικνύς ὅτι ὁ τῶν
καὶ τὸ εἶδος αἰτίαν τῷ ἐπιστῇ γνωρίζων μάστιχα εἰδέναι αὐτό, λαμ-
βάνει πρώτων μὲν ὅτι μᾶλλον ἴσμεν τὸ προκαίμενον, ὅταν ἐκ τῶν
ὑπαρχόντων αὐτῷ εἰδῶμεν ἢ ὅταν ἐκ τῶν μὴ ὑπαρχόντων. τὸτο
γὰρ ἐστὶ τῷ μὴ εἶναι· γίγνεται γὰρ τινες καὶ διδασκαλίας καὶ λόγους
τῶν ἐξ ἀποφάσεως, ἥτις γνῶσις ἐκ τῷ μὴ εἶναι εἴη ἂν. ὁ γὰρ
τὸ σημεῖον ὀρίζομενος τῷ μὴ ἔχειν μέρος, τῷ μὴ εἶναι γνωρίζει
αὐτό, καὶ ἐκ τῷ μὴ ὑπαρχόντος αὐτῷ τῶν ἀποδείξεων τῷ λόγῳ ποιεῖται.
ὁμοίως δὲ καὶ ὁ λέγων συμβεβηκός εἶναι ὁ μῆτε ὅρος ἐστὶ μῆτε γέ-
νος μῆτε ἴδιον, ὑπάρχει δὲ τῷ πράγματι, ἐκ τῷ μὴ εἶναι ὀρίζεται.
αὐτὸς δὲ ὁ λέγων ὁ οἷον τε ὑπάρχειν τῷ αὐτῷ καὶ μὴ ὑπάρχειν,
ἔτος τῷ εἶναι γνωρίζει τὸ συμβεβηκός· ἐκ γὰρ τῷ ὑπαρχόντος
αὐτῷ. τῶν δὲ τῷ εἶναι γνωρίζοντων μάστιχα εἰδέναι λέγομεν τὸ
τί ἐστὶ τὸ πρᾶγμα εἰδέναι ἢ τὸ ὅτι αὐτῷ συμβεβηκεν. ἔκαστον δὲ
ἐστὶ τὸτο ὅ ἐστι καὶ τὸ εἶδος, ὥς ἐξ οὗ εἶδος εἰδὼς μάστιχα εἰδέναι
αὐτό. εἰ δὲ ἢ μὲν τὸ εἶδος καὶ ταύτης τῆς αἰτίας γνῶσις μάστιχα

6. ὁ ποῖον Α. || 8. τὰ δ' Α. || 24. δείξας Α.

20 et 22. πάλιν Α. || 28. ὁ τῇ Α. || 37. ὀρίζεται Α. || 38. αὐτῷ αὐτὸ καὶ C. || 41. συμβεβηκε. τὸν γὰρ ἀπὸ τῆς ἑσίας γνωρίζοντα
αὐτὸ εἰ δὲ ἀπὸ τινος συμβεβηκός· ἔκαστον C.

ἐστὶν ἐπισήμη τῷ πράγματι, ἢ δὲ μάλιστ' ἐπισήμη σοφία, εἴη
 ὅτι καὶ τούτων πάλιν τὸν λόγον σοφία ἢ τῆς καὶ τὸ εἶδος αἰτίας ἐπι-
 σήμη. Alex.

996^b 13. "ἔτι — ἔκαστον." τὸ καταλλήλον ἐστὶ τῆς λέξεως. ἔτι δὲ καὶ
 ἐν τοῖς ἄλλοις τὸ εἶδέναι ἔκαστον τότε εὐμεθεῖα ὑπάρχειν ὡς ἀπο-
 δείξεις εἰσὶν, ὅταν εἰδῶμεν τὸ τί ἐστίν. τὸ δὲ ἐν τοῖς ἄλλοις εἴη
 ὡς ἴσον τῷ ἐν πᾶσι ὡς εἰσὶν ἀποδείξεις. ὅτι δὲ ἢ τὸ εἶδος γνῶ-
 σις μάλιστ' αἰσῶσις ἐστὶ τῷ πράγματι, δεικνύσι διὰ τὸ καὶ ἐν ταῖς
 ἀποδείξεσι τότε ἡμᾶς οἰεσθαι ἀποδείξειν ἔχειν τὸ προκειμένον, ὅταν
 εἰδῶμεν τὸν λόγον καὶ τὸν ὅρισμόν τῷ προκειμένῳ, καὶ διὰ τὸ ὅρισμῳ
 τὸ δεικνύμενόν τι ὑπάρχειν δεῖξωμεν ὑπάρχον αὐτῷ, τότε ἡγού-
 μεθα τὴν κυριωτάτην ἀποδείξειν ἔχειν αὐτῷ. οἷον τί ἐστι σεληνῆς
 ἑκλειψίς τότε ἴσμεν, ὅταν μάθωμεν ὅτι ἀντίφραξις γῆς ἐστὶν ὁ
 ὅρισμός τῆς ἑκλειψεως. ὁμοίως καὶ τί ἐστι τετραγωνισμὸς εὐθυ-
 γράμμῳ τότε ἴσμεν, ὅταν μάθωμεν ὅτι μέσης εὐρεσις. ἀπὸ γὰρ
 τῆς μέσης τὸ ἀναγραφόμενον τετράγωνον ἴσον τῷ εὐθυγράμμῳ
 μέσῃ δὲ διὰ πῦ μάλιστ' αἰσῶσις ἐλάττωσις ἐστὶ τῶν τῷ εὐθυγράμμῳ
 πλευρῶν, ἐλάττων δὲ τῆς μετρίου, ἀπ' ἧς τὸ ἀναγραφόμενον τε-
 τράγωνον ἴσον ἐστὶ τῷ δοθέντι εὐθυγράμμῳ. ὁ γὰρ μὲν τῆς αἰτίας
 ὅρισμός ἀποδείξις θέσει διαφέρουσα, ὡς ἐν τοῖς Ἑστέροις Ἀναλυτι-
 κοῖς (2 10) ἔδειξε. id.

996^b 22. "περὶ — πράξεις." δείξας ὅτι δύναμις σοφία εἶναι καὶ τὴν τῇ
 εἰδικῇ αἰτίᾳ γνῶσιν, νῦν ὅτι καὶ καὶ τὴν τῷ ποιητικῇ αἰτίᾳ γνῶσιν
 δύναμις ἢ σοφία εἶναι δεικνύσιν. ἐν γὰρ πᾶσι τοῖς γιγνομένοις καὶ
 πραττόμενοις καὶ ὅλως μεταβάλλουσιν αἰτίαν τῆς γνώσεως αὐτῶν ἢ
 τῷ ποιητικῇ γνῶσιν αἰτίαν, ὅπερ ἐστὶν ὅθεν ἢ ἀρχὴ τῆς κινήσεως.
 τότε γὰρ ἴσμεν τὴν αἰτίαν τῷ Τρωϊκῷ πολέμῳ, ὅταν εἰδῶμεν ὅτι
 διὰ τὴν τῆς Ἑλένης ἀρπαγὴν, ὅπερ ἐστὶν ἀρχὴ καὶ αἰτία τῷ πολέμῳ,
 καὶ τότε ἴσμεν τὴν αἰτίαν τῆς μάχης, ὅταν τὴν λοιδορίαν γνῶμεν
 ἣτις ἤρξατο τῆς μάχης. εἰπὼν δὲ περὶ τῷ ποιητικῇ αἰτίᾳ ἐπὶ
 νεγκε "τὸτο δὲ ἕτερον καὶ ἀντικείμενον τῷ τέλει," καὶ τὸτο λέ-
 γων ἀντικεινὰ ταῦτα τὰ αἰτία... ἀντικείμενα εἶναι, ἐπήνεγκε
 τὸ "ὥστε ἄλλης ἀν δόξειεν ἐπισήμης εἶναι τὸ θεωρῆσαι τῶν αἰτίων
 τούτων ἔκαστον," ὅπερ εὐδαμῶς καταλλήλον εἶναι δόξει τῷ προκει-
 μένῳ. πρῶτον γὰρ αὐτῷ ζητῆσαι, εἰ μὴ τῆς αὐτῆς ἐπισήμης
 ἐστὶν ἢ γνῶσις ἀπάντων τῶν αἰτίων, τὴν τίνος τῶν αἰτίων γνῶσιν
 χρη σοφίαν καλεῖν. εἰτα ἔδειξεν ὅτι ἐστὶ πως καὶ τὰς περὶ τῆς
 σοφίας προλήψεις σοφίας λέγειν τὴν καὶ τὴν καὶ τὸ τέλος αἰτίαν γνῶ-
 σιν καὶ τὴν τὴν καὶ τὸ εἶδος καὶ τὴν τὴν καὶ τὸ ποιητικόν. οἷς δευθεῖσαι
 ἀκόλουθον ἢ ἐπενογαῖν τὸ πλείους τὰς σοφίας ἔσεαξ. δεῖ ὅτι τὸ
 εἰρημένῳ ἀντικεῖν ὡς ἴσον δυναμένῳ τῷ ὥστε ἄλλης ἀν σοφίας καὶ

ἄλλης εἴη τὸ θεωρῆσαι τούτων τῶν αἰτίων ἔκαστον καὶ μὴ καὶ ἡ σο-
 φία, εἴγε μὴ μὴ καὶ ἐπισήμης τὸ τὰς αἰτίας θεωρῆσαι, ἢ δὲ ἔκαστον
 τῶν τρωϊκῶν θεωρητικῇ σοφία. δύναμις τὸ "ὥς" ἄλλης ἀν δόξειεν
 ἐπισήμης εἶναι τὸ θεωρῆσαι τῶν αἰτίων τούτων ἔκαστον. μὴ ὡς
 ταῖς νῦν εἰρημέναις ἀκόλουθον ἐπενογαῖν ἄλλ', ὡς τοῖς πρῶταις
 προειρημέναις συνάπτων τὸ ἄλλῃ ἄλλῃ αἰτίᾳ ἐπισήμῃ γνωστικῇ
 εἶναι. ἢ προειπὼν περὶ τῷ ποιητικῇ αἰτίᾳ ὅτι ἕτερον τὸτο καὶ
 ἀντικείμενον τῷ τέλει, περὶ τούτων ἐπήνεγκεν ὅτι διότι ἐστὶν ἐναν-
 τία, διὰ τούτο ὅτι τῆς αὐτῆς ἀλλὰ ἄλλης ἐπισήμης ἔκαστον ἐκά-
 των τῶν αἰτίων γνῶσις ('). ἢ ἄμενον γεγράφθαι "ὥστε ἐκ ἄλ-
 λης ἀν δόξειεν ἐπισήμης εἶναι τὸ θεωρῆσαι τῶν αἰτίων τούτων" τοῖς
 προειρημέναις. διὰ τούτο γὰρ ἐκ ἐδόθη αὐτῇ τῶν αἰτίων πάντων
 γνωστικῇ εἶναι, ὅτι μὴ ἐναντία, εὔρε δὲ ἐναντιότητα ἐν τοῖς αἰτίοις
 τῷ τελικῷ καὶ τῷ ποιητικῷ. ἔτι δὲ καὶ διὰ τὰ ἄλλα τὰ εἰρημένα
 πρὸς τὸ μὴ εὐλογον εἶναι πλείους ἐπισήμης εἶναι περὶ τὴν γνῶσιν
 τῶν αἰτίων, ἐπιφέρει ἀν ὅτι καὶ τὰ προειρημένα ἐκ ἄλλης καὶ ἄλλης
 ἐπισήμης ἢ τῶν αἰτίων τούτων γνῶσις. εἴη δ' ἀν ἅμα δευτερευ-
 μὲν καὶ ὅτι τῆς σοφίας οἰκείος ὁ περὶ τῶν αἰτίων ἀπάντων λόγος.
 σημειωτέον δὲ ὅτι δι' ὧν νῦν εἴρηκα πάλιν ἐμνημόνευσεν αὐτὸν Ἀ τὸ
 μετρίου. ἐν ἐκείνῳ γὰρ ἐξέθετο τὰς περὶ τῶν σοφῶν κοινὰς προλή-
 ψεις. μνημονεύσας δὲ τῶν τρωϊκῶν αἰτίων καὶ δείξας καὶ τί δύναμις
 ἢ ἔκαστον τούτων γνωστικῇ ἐπισήμῃ σοφία εἶναι ἢ ζητούμενη νῦν,
 ἀντικεῖ τῆς καὶ τὴν ὕλην αἰτίας ἐμνημόνευσεν ὡς τῆς ἐκείνων τῶν
 αἰτίων γνῶσεως κυριωτέρας καὶ μάλλον ἐπισήμης ὕλης τῆς ὕλης.
 κυριώτερον γὰρ ἐκεῖνο καὶ μάλλον αἰτίαν. ἢ γὰρ ὕλη ἐν τοῖς ἐξ αὐτῆς
 γινομένοις ἐν τῷ ὅτι ἐκ ἀνευ λόγον ἔχειν δοκεῖ. id.

(') καταστήσαντες ὅτι εἰς τὸν ὅρισμόν παυόμεθα τῆς ζητή-
 σεως. τούτο δὲ τὸ εἰδικόν ἕτερον ἐστὶ καὶ ἀντικείμενον τῷ τέλει, ἐπει-
 τὸ τέλος πράξεων ἐστὶ τὸ εἶδος θεωρίας, ὡς πολλοὶς μεμαθή-
 καμεν. ἢ ἀρχὴ τῆς θεωρίας γίνετο τέλος τῆς πράξεως, καὶ τὸ τέ-
 λος τῆς πράξεως ἀρχὴ τῆς θεωρίας. "ὥστε ἄλλης ἀν δόξειεν ἐπι-
 σήμης εἶναι" ὁ Ἀλέξανδρος "ἐκ ἄλλης" γράφει. φησὶ γὰρ ὅτι
 εἰ ταῦτα ὅπως ἔχει, ἐκ ἄλλης ἀν δόξειεν εἶναι ἐπισήμης τὸ θεω-
 ρῆσαι τῶν αἰτίων τούτων ἔκαστον, ἀλλὰ μὴ καὶ τῆς αὐτῆς, ἐπειδὴ
 ἔκαστον αὐτῶν ἀναγκαῖον ἐστὶ καὶ πρὸς τούτους καὶ συνεζευγμέναις ἀλ-
 λήλαις ὑπάρχεισι. καὶ μὴ γράφει δὲ "ἐκ ἄλλης" διωκτὴν ἐστὶν
 ἔσεαξ. ὥστε ἄλλης ἀν δόξειεν ἐπισήμης εἶναι τὸ θεωρῆσαι τῶν
 αἰτίων τούτων ἔκαστον, ὅπερ ἐστὶν ἀποκρίν. ἢ ἐξουθεν ὑπακού-
 σωμεν τὸ ὅπερ ἐστὶν ἀποκρίν διὰ τὰ εἰρημένα, ὅτι ὁ δυνατὸν πλείο-
 ρος εἶναι ἐπισήμης τῶν ἀρχῶν, ἀλλὰ μὴ καὶ, ὡς ὁ λόγος ἔδειξεν.
 Asclep.

2. πάλαι. A. || 10. ὅρισμόν εἰδόμεν. τῇ C. || 17. διὰ πῦ] ὅτι C. || 23. νῦν. om C Asclep. || 32. τὰ. om F. || inter v. αἰτία et ἀντικείμενα
 lacunam 20 litterarum A. καὶ A in mg. ταῦτα τὰ αἰτία ὅτι τὰ μὴ προειρημέναις ταῦτα γὰρ τὸ ποικίλον αἰτίαι, καὶ δὲ ἡσυχάζονται. ὥστε ἐκ
 ἑκ ἄλλης ἐπισήμης Asclep. || 33. εἴη. τῇ θεωρητικῇ F. || 38. λόγος. ἢ C F. || αἰτίας F. || 39. τῇ πρὶος om F. || 40. εἰσὶν. εἴη A. || 41. τῇ
 om F.

1. τῶν αἰτίων τούτων C. || 3. δυνατὸν ὅτι A. || 8. ἐπενογαῖν. A. || 9. τοιαύτης B. || ἐπαιτέρη A C F. || 11. τοῖς προειρημέναις] ἔκαστον A. || 13. εἴρηκα
 ACL. || 15. παρὰ C. || 18. ὅτι καὶ F. || 22. εἶναι καὶ ζητούμενη C. || 26. τὸν τῶν ὧν ἢ C.

9961. "ἀλλὰ — ἐξω." ἦν δεύτερον τῦτο ἐν οἷς ἐξηριθμήσατο ὡς
26. ἀπορηθσομένοις, τὸ περὶ τῶν ἀξιωματικῶν, ἃ εἰσὶν ἀποδείξεις
ἀρχαί, ἃ καὶ κοινὰς δόξας λέγει τῷ πάντας ἀποδεικνύσας προ-
χρηστὰς αὐτοῖς εἶπε δὲ αὐτὰ, ὅτε ἐμμένοντο τῆς ἀπορίας (c. 1
p. 995 b 8), ἀρχὰς [ἐξ ὧν περὶ τούτων] "ἐξ ὧν δεικνύσιν πάν-
τες." ζητεῖ δὲ πότερον περὶ τούτων τῆς αὐτῆς ἐξὶν εἶδέναι ἢς καὶ
περὶ τῶν τῆς ὑσίας καὶ τῷ ὄντος ἀρχῶν, ἢ ἄλλης, ὡς εἶναι πλείους
ἐπιστήμης περὶ τῶν ἀρχῶν, ἄλλην μὲν τούτων ἄλλην δὲ τῶν τῆς
ὑσίας. καὶ εἰ διαφεροσὺν ἐπιστημῶν ἢ τῶν ἀρχῶν γνώσις τῶν τε
τῆς ὑσίας καὶ τῶν τῆς ἀποδείξεως, ποτέραν χρὴ καὶ τὴν περὶ πῶτα
αἰτία καὶ ἀρχὰς ποίας καταγινομένην σοφίαν καλεῖν. ἀπορεῖ δὲ
περὶ τούτου, καὶ πρὸς γὰρ τὸ μὴ εἶναι τῆς αὐτῆς ἐπιστήμης περὶ τε
τούτων καὶ περὶ ἐκείνων διαλαμβάνειν πρώτη ἐπιχειρήσει τοιαύτη
χρᾶς. εἰ πᾶσαι ὁμοίως αἱ ἀποδεικτικαὶ ἐπιστήμαι χρῶνται τοῖς ἀξιω-
μασι καὶ τὰ οἰκῆα ἀποδεικτικά, καὶ μὴ πᾶσαι περὶ αὐτῶν λέγουσιν,
15 ὅδε μὲν τῶν ὁμοίως αὐτοῖς χρωμένων ἐρεῖ περὶ αὐτῶν (*). ἀλλὰ
μὴν τὸ πρῶτον· πᾶσαι τε καὶ αὐτοῖς χρῶνται, ὥσπερ καὶ ἡ περὶ τὰς
τῆς ὑσίας ἀρχὰς ὅσα, καὶ ὅς λέγουσι πᾶσαι περὶ αὐτῶν. ὅτε καὶ
γεωμετρία περὶ αὐτῶν ὅτε μυστικὴ λέγει, καίτοι χρωμένοι αὐτοῖς.
τὸ ἄρα δεύτερον. ἢ ὅπως. εἰ ὁμοίως πᾶσαι ἐπιστήμαι περὶ τὰ
20 ἀξιώματα ἔχουσι ὡς καὶ ἡ περὶ τὴν ὑσίαν, ἢ πᾶσαι περὶ αὐτῶν
ἔρῳσιν ἢ ὁδὸν αὐτή. ἀλλὰ μὴν ὁμοίως πᾶσαι ἔχουσι περὶ αὐτῶν
ὡς αὐτή, καὶ ὅς πᾶσαι περὶ αὐτῶν λέγουσιν, ὥς ἐδ' ἂν ἡ περὶ τῆς
ὑσίας λέγοι. εἰ δὲ τούτο, ὅχι ἡ αὐτὴ περὶ τῆς ὑσίας καὶ τῶν
ἀξιωματικῶν. ὡς καὶ τῶν ἄλλων τῶν χρωμένων αὐτοῖς ὁμοίως
25 ταύτῃ καὶ ἐξω οἰκῆον τὸ περὶ αὐτῶν λέγειν, ὅπως ὁδὸν ταύτης ἂν
εἴη, ἐπεὶ τῶν ὁμοίως μὲν οἰκῶσιν ἐξὶν, ἀπασῶν δὲ μὴ ἐνδοχρῆς (*).
διὰ τί μὴ ἐνδοχρῆς ἀπασῶν; ἢ ὅτι καὶ ἡ ἐπιστήμη τῶν καθ' αὐτὴν
ὑπαρχόντων τῷ ὑποκειμένῳ ἐξὶν ἀποδεικτική, ὡν δὲ τὰ ὑποκει-
30 μένα ἕτερα, τούτων καὶ τὰ δεικνύμενα. ὅς οὖν τὰ τὰ αὐτὰ καθ'
αὐτὰ ὑπάρχειν τοῖς διαφέρουσιν, ὁδὸν ὁδὸν τὰ ἀξιώματα καθ' αὐτὰ
ὑπάρχειν τοῖς πᾶσαι ταῖς ἐπιστήμαις ὑποκειμένοις. εἰ δὲ μὴ τούτο,
ὅδ' ἂν οἶαί τε εἶναι πᾶσαι ἀποδεικνύσαι αὐτὰ. ἐπιχειρήσας δὲ
πρῶτον τὸ μὴ εἶναι μίαν ἐπιστήμης περὶ τε τῶν τῆς ὑσίας ἀρχῶν
εἶπεν καὶ περὶ τῶν ἀξιωματικῶν, αἱ εἰσὶν ἀποδείξεως ἀρχαί, ἐξῆς
35 997. ὅτι μὴδὲ ἐστὶ τῶν ἀξιωματικῶν ἐπιστήμη τις ἐπιχειρεῖ, λέγων "ἅμα
2 δὲ καὶ τίνα τρόπον ἔχει αὐτοῖς ἡ γνώσις; τί μὲν ἔχειον τούτων
τυγχάνει δὲ καὶ τὴν γνωρίζομεν." ἔστι δὲ ὁ λέγων τοιοῦτον. ἦτοι δι'
ὁρισμῷ τι ἐπιστάμεθα ἢ δι' ἀποδείξεως. καὶ τῶν ἀξιωματικῶν δι'
εἰ ἔστιν ἐπιστήμη, ἀποδεικτικὴ περὶ τῶν ὡς αὐτὴν ὑπαρχόντων
40 αὐτοῖς. ἀλλὰ τὸ μὴ τί ἐστιν ἔχειον αὐτῶν γνωρίμων πᾶσιν αὐτῶν

θεν. χωρὶς γὰρ ἐπιστήμης γνωρίμων τι σημαίνει τὸ ἐπὶ παντός, ἢ ἡ
κατάφασις ἢ ἡ ἀπόφασις, καὶ τί σημαίνει τὸ τὰ τῷ αὐτῷ ἴσα καὶ
ἀλλήλοις εἶναι ἴσα. ὡς γὰρ γνωρίμοις αὐτοῖς πᾶσαι αἱ ἐπιστήμαι
χρῶνται, ὁδὸν δεικνύσας τῆς διδασκαλίας ἐπιστήμης. ὥς τὸ μὴ τί ἐστιν
ἔχειον τούτων καὶ ἔχει τις ἐπιστήμη μὴ ἀφωρισμένη. εἰ δὲ ἔστιν
ἀποδείξεις περὶ αὐτῶν καὶ ἐπιστήμη τις ἀποδεικτική, δεήσει τὰ ἀξιω-
ματα εἶναι τε αὐτῶν τὰ μὲν πάθη, ταῦτά τε τὰ ἀποδεικνύμενα αὐτοῖς
ὑπάρχειν (τὰ γὰρ καθ' αὐτὰ ὑπαρχόντα, ἅπερ ἐστὶ τὰ ἀποδει-
κτικά, πάθη εἶπε), τὰ δὲ τὰ ἀξιώματα, δι' ὧν τὰ ὑπαρχόντα
αὐτοῖς καθ' αὐτὰ ἀποδεικνύονται, ἀξιώματα λέγων τὰς ἀναποδεί-
κτους καὶ ἀμύτους προτάσεις. τὸ δὲ "περὶ πάντων γὰρ ἀδύνατον ἀπό-
997. δεῖν εἶναι" εἶπεν ὡς ἀκόλουθον τῷ "δεήσει τι γένος εἶναι ὑποκει-
μένου, καὶ τὰ μὲν πάθη τὰ δὲ ἀξιώματα αὐτῶν." τούτῳ γὰρ ἀκόλου-
θον τὸ "περὶ πάντων γὰρ ἀδύνατον ἀποδείξαι εἶναι." περὶ γὰρ τῶν
καθ' αὐτὰ ὑπαρχόντων τῷ ὑποκειμένῳ τῇ ἐπιστήμῃ, ἃ πάθη
εἶπεν, αἱ ἀποδείξεις, ἀλλ' ὅς περὶ πάντων, ὁδὸν τῶν τυγχόντων,
ἀλλ' ὁδὸν τῶν λαμβανόμενων πρὸς τὴν τῶν δεικνύσας εἶναι τε πάντων
ἀποδείξαι εἶναι. τὸ δὲ ἐξῆς τὸ "ἀνάγκη γὰρ ἐκ τινῶν εἶναι καὶ περὶ
τι καὶ τινῶν τὴν ἀποδείξαι" συναπτει τῷ "δεήσει τι γένος εἶναι τὸ
ὑποκειμένου, καὶ τὰ μὲν πάθη τὰ δὲ ἀξιώματα αὐτῶν." διὰ μέσον
δὲ εἶρη γὰρ διὰ τὰ ἀξιώματα τὸ "περὶ πάντων γὰρ ἀδύνατον ἀποδει-
ξαι εἶναι." καὶ ἐστὶ τὸ μὲν "ἐκ τινῶν" τῶν ἀξιωματικῶν ἡ δεικνύ-
σας, τὸ δὲ "περὶ τι" τῷ ὑποκειμένῳ γένος, ὅς δεικνύται τι
ὑπαρχόν καὶ μὴ ὑπαρχόν. τὸ δὲ "τινῶν" τῶν ἀποδεικνύμενων ὑπαρ-
χόν καὶ μὴ ὑπαρχόν τῷ ὑποκειμένῳ, ἃ εἶπε πάθη. τὸ δὲ "ὥς
συμβαίνει πάντων εἶναι γένος ἐν τι τῶν δεικνύμενων" ἔστιν ἂν εἴη
τῷ ὅπως τε συμβήσεται, εἰ ἔστιν ἀποδείξεις περὶ τῶν ἀξιωματικῶν
καὶ ἔστιν ἐν τι γένος καὶ μία τις φύσις ὑποκειμένη, τὰ ἀξιώματα
πάντα, τὰ ἀποδεικνύμενα διὰ τῶν ἀξιωματικῶν μιᾶς φύσεως εἶναι,
ὅς τὸ πᾶσαι μὲν αἱ ἐπιστήμαι καὶ ἀποδείξεις διὰ τῶν ἀξιωματικῶν δει-
κνύσιν τὰ προκειμένα, τὰ δὲ ἀξιώματα μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς φύ-
σεως, τὰ δὲ τῆς αὐτῆς φύσεως ἀλλήλοις ὄντα μιᾶς τῆς φύσεως
ἐστὶ δεικνύσας. εἴτε ἐκ τῶν καθ' αὐτὰ ὑπαρχόντων αἱ ἀποδείξεις,
μιᾶς φύσεως καθ' αὐτὰ ὑπαρχόντων ἀνάγκη τὰ μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς
φύσεως ὄντα ἀλλήλοις. ἐν δὲ γένος εἶπεν ὅτι τὴν μίαν φύσιν.
ἢ τὸ λεγόμενον ἐξὶν, εἰ ἔστιν ἐπιστήμη τις καὶ ἀποδείξεις τῶν ἀξιω-
ματικῶν, δεήσει τι εἶναι γένος ὑποκειμένου αὐτοῖς. πᾶσαι γὰρ ἀπό-
δειξεις καὶ πᾶσαι ἐπιστήμαι ἀποδεικτικαὶ περὶ τι γένος ὁρισμένου καὶ
πᾶν τὸ ἀποδεικνύον γένος τὴν ὁρισμένην ὑπάρχει. καὶ τοῖς ἀξιωμα-
τικῶν ἄρα, εἰ ἔστιν ἀποδεικτικὴ καὶ ἔστιν ἐπιστήμη τις αὐτῶν ἀπο-
δεικτικὴ, ὁρισμένου τι γένος ὑποκειμένου ὅς δεικνύται ὑπαρχόντα.

5. 28 — τούτων dele. || 12. ὅς οὖν om C. || 9. καὶ — 10. ὅς οὖν om C. || 17. ἢ αὐ C. || 18. ἴσα C. || 21. ἢ αὐ C. || 38 — 39. apud Asclep. ||
40. ἐπιστήμη, ἦτοι τὸ τί ἐστιν αὐτῶν ἴσα δεικνύσας ἢ ἀποδεικτικῆς, ἢ περὶ τῶν Asclep.

1. ἐστὶ κατὰ Asclep. || ἢ κατάφασις ἢ ὁμ Asclep. || 5 — 14. apud Asclep. || 7. εἶναι τὰ ποτὶ ἐν τι γένος καὶ μίαν τὴν φύσιν ὑποκειμένου
εἶναι τε Asclep. || 9. τὴν ἄλλα ἀξιώματα Asclep. || 11. δὲ om F. || 17 — 37. apud Asclep. || 18. ἀποδείξεις C. || 20. διὰ — 22. εἶναι om
Asclep. || 23. διὰ τῶν Asclep. || 27. εἶπε Asclep. || 33. εἰ δὲ ἐκ Asclep. || ὑπαρχόντων Asclep. || 34. ὑπάρχει Asclep. || 36. ἢ — ἐστὶν om
Asclep. || 37. εἶναι τι γένος Asclep. || 39. ὁρισμένου Asclep.

πάντα ὅ ἀποδείξεις γίνεαι τῶν καὶ φύσει ὑποκειμένη μετὰ δεικνύουσιν
 ὑπάρχοντα ἢ ἀποδεικνύουσιν, ἃ εἶπεν αὐτὸς πάλιν, διὰ τῶν ἀξιω-
 μάτων, δι' ὧν αἱ ἀποδείξεις, τῶν ἐξ ἀμέσους προτάσεων καὶ ἀνα-
 ποδείκτων. εἰ γὰρ δεῖ μὲν δὲ ἀξιωματικῶν δεικνύειν τὰ δεικνύμενα,
 δεικνύοντο δὲ καὶ τὰ ἀξιώματα, ἐπ' ἀπειρον ἂν προίκοι, ὅτω δὲ ὕδεν
 ἀποδεικτικὸν ἂν εἴη· ὅ γὰρ πάντα ἐστὶν ἀποδεικτικά. ὡς ἐντὶν καὶ
 αὐτὸν χρησάμενον ἀποδείξει ὅτι μὴ ἐστὶν ἀποδείξεις τῶν ἀξιωμα-
 τῶν. ὅτι δὲ ταῦτα δεῖ τὰ εἰρημένα ὑπάρχειν ἐν πάσῃ ἀποδείξει,
 ἐδήλωσε καὶ διὰ τὸ ἐπενεγκεῖν "ἀνάγκη γὰρ ἐκ τινῶν εἶναι," δι' ὧν
 δεικνύει καὶ περὶ τι εἶναι, ὅ γὰρ ἀποδείξεις, καὶ τινῶν τὴν ἀπόδειξιν, 10
 αὐτῶν τῶν ἀποδεικνυμένων. ἀλλὰ εἰ τοῖς ἀξιώμασιν ἐν τι γένος
 ὑπόκεινται, πᾶσι τοῖς ἀποδεικνυμένοις καὶ πάσαις ταῖς ἐπιστήμας ἐν καὶ
 ταῦτ' ἔχουσιν ὑποκείμενον ἔχει. ὅ γὰρ χρώμενος τινι πρὸς ἀπόδειξιν,
 ὅ γένει τινι καὶ φύσει μετὰ καθ' αὐτὸ ὑπάρχει, ὅ περὶ ἄλλο αὐτῷ
 χρῆται ἢ περὶ ἐκεῖνο ὡς ὑπάρχει καθ' αὐτό· ὅ γὰρ διὰ τὴν τυχόντος 15
 καὶ τυχόν δεικνύει. ὅτε γὰρ ὅ τοῖς ἐν γεωμετρίας δεικνυμένοις χρώ-
 μενός τις πρὸς ἄλλο τι αὐτοῖς χρῆται ἢ πρὸς τὰ γεωμετρικά
 ὑποκείμενα, ὅτι τούτοις ὑπάρχει καθ' αὐτά· ὅτε δὲ ἐν τοῖς μουσι-
 κοῖς τινι πρὸς τι ἄλλο ἢ πρὸς τὰ τοῖς μουσικοῖς ὑποκείμενα. διὰ
 γὰρ τῶν καθ' αὐτὰ ὑπαρχόντων αἱ τῶν καθ' αὐτὰ ὑπαρχόντων 20
 ἀποδείξεις· καὶ οἱ τοῖς ἀξιώμασι δὴ χρώμενοι πρὸς τὸ γένος ἂν
 ἐκεῖνο ἐχρῶντο αὐτοῖς, ὡς ὑπάρχει τὰ ἀξιώματα τὰ καθ' αὐτά·
 ὑπάρχει δὲ ἐν τινι, εἴγε ἐξ αὐτῶν ἐπιστήμη τις ἀποδεικτική.
 πᾶσαι δὲ αἱ ἐπιστήμαι πρὸς τὰ ἀποδεικνύμενα ὑπ' αὐτῶν χρῶνται
 τοῖς ἀξιώμασι· πάσαις ἄρα ἔχει τὸ αὐτὸ γένος ὑποκείμενον ταῖς 25
 ἐπιστήμας τῶν πάσας αὐτοῖς χρῆται. ταῦτα δὲ ἂν γένει τινι
 ὑπάρχει, καὶ μὴ οἷον τε εἶναι πρὸς ἄλλο τι χρῆται τοῖς τινι καθ'
 αὐτὸ ὑπάρχουσιν ἀποδεικτικοῖς ἢ πρὸς ἐκεῖνο μόνον, ὡς καθ' αὐτὸ
 ἐκεῖνο ὑπάρχει. εἰ δὲ πάσαις ταῖς ἐπιστήμας τὸ αὐτὸ γένος ὑπό-
 κεινται, καὶ πᾶσαι διὰ τῶν αὐτῶν δεικνύουσι· διὰ γὰρ τῶν ἀξιωματικῶν 30
 πᾶσαι αὖ αἱ αὐταὶ εἰναι. Alex.

996b (ε) καὶ φησιν ὅτι ἀδύνατον ἐστὶ τὴν ἀντίφασιν ποτε συνα-
 ληθεύειν ἢ συμφυεῖσθαι, ὡς γὰρ πολλὰκις εἶρηται, ἐπὶ πάντων τῶν
 ὄντων διαίρει τὸ ἀληθές καὶ τὸ ψεῦδος, καὶ ὡς φησιν ὁ Πλάτων ὡς
 ὅτι ὕδεν τῶν ὄντων καυχῆσθαι ἐκφυγεῖν τὴν ἀντίφασιν. καὶ ταῦτα 35
 μὲν οἱ περὶ τῶν Ἀριστοτέλους, εἰδέναι μέντοι χρὴ ὅτι τῶν ἀδύνα-
 των ἐστὶ ποτε ἀληθεύσαι τὴν ἀντίφασιν, συμφυεῖσθαι μέντοι γε
 αὐτὴν ὅντι ἐξ ἀδύνατον. ἐπὶ γὰρ τὸ πρῶτον ὅτε ἡ κατάφασις
 ἔχει χώραν ὅτε δὲ ἡ ἀπόφασις, εἴγε υπερβέβηκε καὶ τὸ ὅν καὶ πᾶσαν
 ἕκαστην ἀνθρωπίνην καὶ ἀπλῶς εἰπεῖν νοεράν ἐνέργειαν· καὶ γὰρ λέγει δ' 40
 Πλάτων "ὅτι μὲν ἐστίν, ὅκ οἶδα, τί δὲ ἐστίν οἶδα." Asclep.

996b (ι) φαμὶ δὲ ἡμεῖς πρὸς αὐτὸν λέγοντες ὅτι τὸ μὲν συνημμέ-
 34. νον τὸ συλλογισμῷ ἔρρωται, ἢ δὲ πρόληψις ὑδαμῶς ὑγιῶς ἔχει.

τὸ γὰρ λέγειν ὅτι αἱ ἀποδείξεις, καθὼς ἀποδείξεις ὑπάρχουσιν, ὕδεν
 ἀλλήλων διαφέρουσι, καὶ ὅτι ἀποδείξεσι κέρηται καὶ αἱ καὶ μέρος καὶ
 αἱ πρῶται, ὅκ ἀτοπον· τὸ δὲ λέγειν ἀλλὰ μὴ ὅμοιαι, διὰ τὸ το
 πάντων ἐστὶν ἀτοπον. ἢ μὲν γὰρ πρώτη ἐπιστήμη οἶδε καὶ τὰς ὑσίας τῶν
 πραγμάτων καὶ τὰς ἀρχὰς τῶν ἀποδείξεων, τὰς μὲν ὑσίας διὰ τῶν
 ὁρισμῶν τὰς δὲ ἀποδείξεις διὰ τῶν ἀρχῶν, διὰ τὰς εἰρημένας
 αἰτίας ἐν τῇ θεωρίᾳ· αἱ μέντοι γε καὶ μέρος ἐπιστήμαι τὰς μὲν
 ἀποδείξεις ἴσασιν, τὰς δὲ ἀρχὰς ὅκ ἴσασιν· ἀρκεῖν γὰρ τῇ δόξῃ
 τῆς πρώτης φιλοσοφίας. id.

"ἀλλὰ — τέτων." ἐπιχειρήσας πρὸς τὸ μὴ εἶναι τῆς αὐτῆς 997a
 περὶ τῶν τῆς ὑσίας ἀρχῶν καὶ περὶ τῶν ἀποδεικτικῶν εἰπεῖν ἀλλ' 11.
 ἑτέρας, ἔβωθεν δὲ προσεπιχειρήσας ὅτι μὴδὲ ἐστὶν ἀποδεικτικά,
 ἐφεξῆς ταύτῃ συνεχῇ ἀπορίαν ἀπορεῖ· ζητεῖ γάρ, ποτέρα αὐτῶν
 ἐστὶ σοφία καὶ ποτέρα κυριωτάτη καὶ ποτέρα πρότερον, ἢ περὶ τὰς τῆς
 ὑσίας ἀρχὰς ἢ ἢ περὶ τὰς τῆς ἀποδείξεως. καὶ ὅτι δὴ εὐλογον
 εἶναι λέγειν τοιαύτην τὴν περὶ τὰ ἀξιώματα, ὅπως ἐπιχειρεῖ. εἰ
 ἢ περὶ τὰ πρῶτα πρῶτη, τὰ δὲ ἀξιώματα πρῶτα, ὅ ἐδειξε διὰ
 τὸ εἰπεῖν ὅτι καθόλου· τὰ γὰρ καθόλου πρῶτα τῶν ὑφ' αὐτὰ δέδεικται
 τῇ φύσει ὄντα, τοιαῦτα δὲ τὰ ἀξιώματα, κοινὰ πάντων καὶ καθόλου,
 ἐπεὶ πάντα τὰ δεικνύμενα διὰ τέτων δεικνύει καὶ πάντων ἀρχαί
 ταῦτα· αἱ δὲ ἀρχαὶ πρῶται εἰσὶν ἀρχαί· ὡς καὶ ταύτῃ καθόλου
 ἢ παραγωγῇ παρὰ τὴν ληφθῆναι ἀπλῶς πρῶτα εἶναι καὶ καθόλου τὰ
 ἀξιώματα· ὅτε γὰρ τὰ κοινὰ τινῶν ἡδὴ καὶ καθόλου ἐστὶν αὐτῶν, ὅτε
 τὰ καθόλου ἀπλῶς καὶ κυρίως πρῶτα· ὡς ὅδ' ἢ περὶ τὰ καθόλου
 ἀπλῶς πρώτη καὶ τιμωτέρα. ἔτι δὲ ὕδεν δεικνύει αἱ ἀρχαὶ διὰ
 τῶν ἀξιωματικῶν· ὕδεν γὰρ ἀποδεικτικά. Alex.

"εἴτε — φιλοσόφου." ὅπερ ἡγόρησε πρὸς τὸ τίνας εἶναι, ἢ γὰρ 997a
 πασῶν τῶν χρωμένων αὐτοῖς ἢ ὑδεμῶς, νῦν δεικνύουσιν ὅτι εὐλο- 14.
 γον τὴν φιλοσοφίαν περὶ τῶν ἀξιωματικῶν, αἱ εἰσὶν ἀποδείξεως ἀρχαί,
 δι' ὧν τὸ ἐν πᾶσι τοῖς ζητούμενοις ἀληθές πρῶτα δεικνύει, πραγμα-
 τεύει, ὅ ἐνεδείξατο διὰ τὸ δεῖξαι ὅτι ἀτοπον τὸ ἄλλον τινὰ λέ-
 γειν περὶ ἀληθούς καὶ ψευδούς πραγματεύει, τὸ δὲ "περὶ αὐτῶν"
 λέγεται· ἂν περὶ τῶν προτάσεων, ἐν αἷς καὶ τὰ ἀξιώματα· τίνας
 γὰρ ἄλλω τὸ περὶ τῶν προτάσεων ἀληθές τε καὶ ψευδές διαλαμ-
 βάνει παρὰ τὴν φιλοσοφίαν; δεικνύει δὲ διὰ τέτων ὅτι εἰ καὶ μὴ τὴν
 πρῶτην φιλοσοφίαν ἐστὶ τὸ περὶ ἀποδείξεως καὶ τῶν ταύτης ἀρχῶν
 διαλαμβάνειν, ἀλλὰ τὴν φιλοσοφίαν γε. εἴη δ' ἂν πως διὰ τέτων
 καὶ τὸ μέρος φιλοσοφίας εἶναι τὴν ἀποδεικτικὴν πραγματείαν τιθέ-
 μενον. id.

"ὅλως — ἐπιστήμαι." ἐπεὶ τῶν ὑσιῶν αἱ μὲν εἰσι νοηταὶ καὶ 997a
 αἰσθηταὶ αἱ δὲ ἐν κινήσει τε καὶ αἰσθηταί, ζητεῖ πότερον περὶ πασῶν 15.
 τῶν ὑσιῶν μᾶλλον ἐστὶ τὸ θεωρεῖν ἐπιστήμη, ἢ πλεόντων καὶ διαφόρων,
 καὶ εἰ μὴ μᾶλλον, ποίας ὑσίας ἐπιστήμη ἡγήτεον τὴν προκειμένην νῦν

3. ἀμέσως et 27. καὶ — 29. ὑπάρχει om C. || 31. αὐ om A.

13 — 20. apud Asclep. || 14. i] ἢ A. || τὰς τῶν A. || 16. α om Asclep. || 30. δεικνύουσι C. || 31. τὸ om AC. || 32 — 37. apud Asclep. || 34. διαλέγεσθαι Asclep. || 37. τῷ ἀπλῶς Asclep. || 40 — p. 614 a 2. apud Asclep. || 43. μὴ om Asclep.

ἡμῶν· ἔστι δὲ αὕτη ἡ σοφία· ὅτι μίαν πασῶν ὑπολαμβάνουσιν τῶν ὕστων ἐπιστήμη· εἶναι δὲ φησιν εὐλογον εἶναι, καὶ δι' ὃ ἐπιφέρει· εἰ γὰρ μίαν, μία ἂν εἴη καὶ ἡ ἀποδεικτικὴ πάντων τῶν ταῖς ὕστας καθ' αὐτὰ συμβεβηκότων. πᾶσα γὰρ ἀποδεικτικὴ ἐπιστήμη τῶν τῷ γένει ἐκείνῳ, περὶ δὲ καταγίνεσθαι, καθ' αὐτὰ ὑπαρχόντων ἐστὶν ἀποδεικτικὴ· ὥστε εἰ καὶ περὶ τῆς ὕστας μία τις ἐπιστήμη, ἐν ἧν τι γένος εἴη καὶ ἡ ὕστας. εἰ γὰρ ἐνός γένους μία ἐπιστήμη, καὶ ἡ ἐπιστήμη μία, ἐν γένος τούτῳ· εἰ δὲ ἐν γένος καὶ ἡ ὕστας, ἐν δὲ γένει τὰ καθ' αὐτὴν συμβεβηκότα μᾶς ἀποδεικνύει, μία ἂν εἴη καὶ ἡ τὰ ταῖς ὕστας πάσαις καθ' αὐτὰ ὑπαρχόντα ἀποδεικνύουσα· ἀποδεικτικῆς 10 γὰρ ἰδίον ἐστὶ περὶ τι ὑποκείμενον θεωρεῖν τὰ καθ' αὐτὰ συμβεβηκότα 997^a διὰ τῶν ἀξιωμάτων τε καὶ κοινῶν δοξῶν. "περὶ ὧν ἐστὶ γένος" 21. ἀντὶ τούτου περὶ ὧν ἐν γένος, τὰ καθ' αὐτὰ συμβεβηκότα διὰ τῶν κοινῶν δοξῶν, τυτέστι μᾶς ἐστὶ ἐπὶ θεωρησάμενα τὰ καθ' αὐτὴν συμβεβηκότα τοῖς μεγέθεσι, καὶ πάλιν ἐτέρας τὸς ἀριθμούς, ὥστε καὶ τῶν 15 ὕστων διάφοροι ἐπιστήμαι, ἐπεὶ καὶ τῶν καθ' αὐτὰ ὑπαρχουσῶν ταῖς ὕσταις. δοκεῖ δὲ ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος ἐπὶ ἀτοπον ἐκείνῳ· λαβὼν γὰρ ὅτι τῆς ἐπιστήμης καὶ ἐπὶ τὰ συμβεβηκότα τῷ γένει τῷ ὑποκειμένου αὐτῇ ἀποδεικνύει, ἐπεὶ τῇ ὕστας πάντα τὰ ἄλλα συμβέβηκε καὶ τὸς λέγοντας μίαν εἶναι τὴν περὶ τὰς ὕστας ἐπιστήμην, 20 καὶ τούτοις γίνεσθαι μᾶς περὶ πάντων τῶν ὄντων λέγειν· πάντα γὰρ τὰ περὶ τὴν ὕσταν ὄντα τῇ ὕστας συμβέβηκε. διὰ τούτου γὰρ ὅτι ὕτως εἶπε, "καὶ γὰρ ἂν ἀποδεικτικὴ μία περὶ πάντων εἴη τῶν συμβεβηκότων," ἐκείνῳ ἐξῆς προσέθηκε αὐτῷ. "περὶ τε γὰρ μᾶς καὶ ἐξ ὧν μᾶς, εἴτε τῆς αὐτῆς εἴτε ἄλλης." τούτῳ μοι δοκεῖ τοῦτον εἶναι. 25 εἰπὼν ὅτι εἰ ἐν γένος ἐστὶν ἡ ὕστας ὑποκείμενον, ἔσται μία καὶ ἡ ἀπάντων τῶν καθ' αὐτὰ ὑπαρχόντων τῇ ὕστας ἀποδεικτικὴ ἐπιστήμη, ἐπήνεγκε καθόλου "περὶ τε γὰρ μᾶς καὶ ἐξ ὧν μᾶς, εἴτε τῆς αὐτῆς εἴτε ἄλλης." ὥστε καὶ τὰ συμβεβηκότα, εἴτε αὐτὰ θεωρεῖσιν εἴτε ἐκ τούτων μία." εἴη τὸ λεγόμενον τοῦτον. τῆς αὐτῆς ἐστὶν ἐπιστήμη 30 καὶ ὑποκείμενον θεωρεῖν τί ποτε ἔστι, καὶ τὰ τούτω καθ' αὐτὴν ὑπαρχόντα· ἐκ γὰρ τούτων καὶ ἐν τούτοις ἐκείνῳ ἐστὶν. ἀλλὰ μὴν καὶ ἐπὶ τὰ καθ' αὐτὰ τινι ὑπαρχόντα εἶδέναι, ταύτης καὶ ἐπὶ ἀποδεικνύει τὰ καθ' αὐτὰ συμβεβηκότα ἐκείνῳ. δύνασθαι δὲ καὶ τὰ "ἐξ ὧν μᾶς" εἰρηκεῖν ἀντὶ τούτου καὶ ἐξ ὧν αἱ περὶ ἐκείνου τῷ ὑποκειμένου 35 ἀποδείξεις γινώσκονται· διὰ γὰρ τῶν καθ' αὐτὰ ὑπαρχόντων αἱ ἀποδείξεις, αἱ δὲ εἶδέναι τὴν περὶ ἐκείνου κατάγνωστον· ὥστε εἰ ἐπὶ εἶδέναι τὴν ὑποκειμένην φύσιν, τότε καὶ ἐπὶ ταύτῃ ὑπαρχόντα εἶδέναι καθ' αὐτὰ· διὰ γὰρ τούτων ἡ γνώσις τῆς ὕστας τῷ προκειμένου, δι' ὧν καὶ αἱ περὶ τῶν ὑπαρχόντων αὐτῇ ἀποδείξεις. καὶ δὲ 40 ἐπὶ ταῦτα εἶδέναι, ταύτης καὶ ἐπὶ τὰ καθ' αὐτὰ συμβεβηκότα συμβεβηκότα τῷ γένει τούτω διακινῆναι, τυτέστι τὰ δι' ἀποδείξεως ὑπαρ-

χειν διακινῆναι αὐτῷ. ὅτι γὰρ ἐπὶ εἶδέναι τὸ τε ὑποκείμενον γένος καὶ δι' ὧν τὰ τούτω ὑπαρχόντα εἶδέναι, τότε καὶ ἐπὶ ἀποδεικνύει τὰ ὑπαρχόντα αὐτῷ· ὅτι δὲ ἐπὶ ἀποδεικνύει τινὰ, τότε καὶ ἐπὶ εἶδέναι· εἰ γὰρ μία ἐστὶν ἡ περὶ τὸ ὑποκείμενον γένος καὶ τῇ ὕστας πραγματευομένη τῷ ἐν αὐτῷ εἶναι καὶ μίαν τινὰ φύσιν, ἔσται καὶ ἐπὶ πάντα τούτω τὰ καθ' αὐτὴν συμβεβηκότα ἀποδεικνύει, εἴτε πλείονων καὶ ἄλλης ἢ περὶ τὸ λαμβανόμενον γένος καὶ τῇ ὕστας πραγματεύεσθαι τῷ μὴ εἶναι τινὰ μίαν φύσιν αὐτῷ· ὅτι γὰρ εἰ τινὰ ὑφ' ἐν τῷ ἀνωτέρῳ γένος ἐστὶν, ἥδη περὶ τούτων μᾶς ἐπὶ θεωρεῖν ἐπιστήμη, ἀλλὰ 45 δὲ ὁμοειδὲς εἶναι καὶ μᾶς φύσεως ἐπὶ ἐκείνῃ ἐπιστήμῃ ὑποκείμενον, περὶ δὲ πραγματεύεσθαι· πλείονων δὲ καὶ τῶν αὐτῶν ἔσται ἐπὶ καὶ τὰ ὑπαρχόντα αὐτῷ ἀποδεικνύει· ὅσα γὰρ περὶ τὸ ὑποκείμενον, τοσαύτῃ καὶ περὶ τὰ καθ' αὐτὰ τούτω ὑπαρχόντα καὶ συμβεβηκότα. ἐπὶ δὲ ὥστε καὶ τὰ συμβεβηκότα, εἴτε αὐτῷ θεωρεῖσιν εἴτε ἐκ τούτων 50 τῶν μία ἴσον ἂν σημαίνει τῷ τῶν αὐτῶν ἔσται, ὧν ἡ τε περὶ τῷ ὑποκειμένου γένος θεωρία καὶ ἡ περὶ τὰ δι' ὧν τὰ τούτω ὑπαρχόντα ἀποδεικνύει, καὶ ἡ τῶν καθ' αὐτὰ συμβεβηκότων καὶ ἀποδεικνύει ὑπαρχεῖν αὐτῷ γνώσις. εἴτε ὅν πλείους ἐκείνῳ ὡς κενωρίῳ ἀπ' ἄλλήλων, πλείους καὶ αἱ ταῦτα ἀποδεικνύουσαι, εἴτε ἐκείνῳ 55 καὶ μία ἐκ πλείονων ἐπιστημῶν ὡς μερῶν ὅσα, ὅπως ἔχει καὶ ἡ τὰ καθ' αὐτὰ ὑπαρχόντα διακινῶσα τούτω τῷ γένει· μία μὲν γὰρ ἔσται, ἐκ πλείονων μέντοι ἐπιστημῶν ὡς μερῶν ἡθροισμένη. τούτο δὲ προσέθηκεν, ἐπεὶ δοκεῖ ἡ περὶ τὴν ὕσταν πραγματεία ἀπασα φιλοσοφία εἶναι, ὅτι μὴν πᾶσα πάσης τῆς ὕστας ἐστὶν, ἀλλὰ καὶ μὴ ἄλλο μέρος αὐτῆς τῆς αἰδιότητος· τε καὶ φυσικῆς, κατ' ἄλλο δὲ τῆς νοητῆς. ὥς δὲ ἐπ' ἀτοπον τι ἐπαγαγὼν ἐπὶ μίαν ἔσται τῶν καθ' αὐτὴν ὑπαρχόντων τῆς ὕστας ἀποδεικτικῆς, ἐπαύσατο μὴδὲν ἐπενεγκῶν· ἄλογον γὰρ δοξεῖ τὴν αὐτὴν ἐπιστήμην εἶναι θεωρητικὴν περὶ τε τῶν τῇ αἰδιότητι ὕστας συμβεβηκότων καὶ περὶ τῶν τῇ νοητῇ. 60 πῶς ὅν ὅχι ἐν γένος ἡ ὕστας· ἐπιστημῆσαι δ' ἂν τις εἰ περὶ ἐν γένος, ὅτι κοινόν, ὡς εἶπε, οὐκ ἔστιν, ἀλλὰ καὶ περὶ ἐν εἶδος καὶ μίαν τινὰ ὁμοειδῆ φύσιν. ὅτι γὰρ ἡ ἐπιστήμη περὶ ἐν γένος, ὅχι ὅτι μία περὶ πάντα τὰ ἐκ τῷ αὐτῷ· τῷ ἀνωτάτῳ καὶ καινοτάτῳ γένος, ἀλλ' ὅτι περὶ τὰ τῷ αὐτῷ εἶδος καὶ λόγῳ κεκοινωνηκότα. δύνασθαι καὶ ὅτι τις ἀκούσαι τὸ "περὶ τε γὰρ μᾶς καὶ ἐξ ὧν μᾶς," ὅτι γένος μία, ἡ ἐπὶ τὴν ἐκείνου τῶν ὑπ' αὐτῷ· τὴν ὁρισμῶν ζητῶσα, τούτω μία καὶ ἡ τῶν ὑπαρχόντων αὐτῷ, καὶ ἐξ ὧν ἐστὶν αὐτῇ ἐπὶ εἶναι γνωσκῆσαι τε καὶ 65 δεικτικῇ· διὰ γὰρ τῶν καθ' αὐτὰ ὑπαρχόντων ἐκείνου καὶ τῶν συμβεβηκότων αὐτῷ καθ' αὐτὴν αἱ ἀποδείξεις. μᾶς δὲ ἐπιστήμης ἐπὶ τὰ καθ' αὐτὰ ὑπαρχόντα ἐπὶ τινι γένει εἶδέναι· ὅτι γὰρ ἡ ὁρισμῶν μία, καὶ ἡ ἀποδεικτικῇ. ἐπὶ γὰρ ὅτι τὴν ὕσταν καὶ ἐπὶ τὴν εἶναι σημαίνει, ἐπὶ δὲ "εἴτε τῆς αὐτῆς" τὸ τε ὁρίσασθαι ἐπὶ αὐτῇ καὶ ἀποδείξεαι

12 — 14. apud Asclep. || 14. τὰ — 17. ὕστας add Asclep. || 30 — 42. apud Asclep. || 31. τῶν A, om C. || 35. καὶ om C. || 36. γινώσκονται om A in lacuna. || 41. τὰ om A. || alterum συμβεβηκότα om A Asclep.

16. οὐκ C, τῶν A. || 17. τῶν F. || 22. ὅτι] ἡ A C. || 23. πᾶσα C. || 29. τῶν post τε om F. || 30. ὅτι] ἡ F, γὰρ C. || κενῶν B C. || 31. εἶδος] γένος C. || 34. περ C. || 35. ὁμοειδὲς F. || 42 — p. 615 a 12. apud Asclep.

τὰ καθ' αὐτὸ ὑπάρχοντα τῷ αὐτῷ τέτρω, τυτέσιν· εἰ ἡ αὐτὴ ἐπι-
 ρήμη ἐστὶν ὀριστική τε καὶ ἀποδεικτική· εἴτε ἑτέρα ἐστὶ καὶ μὴ μίας
 ἄμφω μόρια. ἀκολουθήσει ὅν τὰ καθ' αὐτὸ συμβεβηκότα τῷ
 αὐτῷ γένει μίαν ἀποδεικνύναι· λέγει ὅτι τὸ τῇ λέξει τῇ ὥστε
 καὶ τὰ συμβεβηκότα· ἐνδεῖ ὅτι αὐτῷ καὶ μίας ἔσται θεωρεῖν τε καὶ
 δεκνύναι· ἦν ὅτι τὸ εἰδέναι τὰ ἐξ ὧν ταύτης τε καὶ τὰ συμβε-
 βηκότα τῷ ὑποκειμένῳ δεκνύναι· εἴτε ἑκατέρω τούτων ἑτέρα
 ὅσα τὰ καθ' αὐτὸ ὑπάρχοντα τῷ ὑποκειμένῳ θεωρεῖ, ἢ μὴ λαμ-
 βάνουσα ὀριστική, ἢ δὲ ἀποδεικνύουσα ἀποδεικτική, εἴτε καὶ μία τις
 ἐστὶν ἐπισημήν· ἐξ ἀμφοτέρων τῶν τε ὀρίζεσθαι καὶ τῷ ἀποδεικνύναι
 συγκειμένη· ὡς ὅτι μία ἡ ὀριστική τε καὶ δεκτική τῷ τί ἦν εἶναι, τῷ
 ἐνός, ὅττω μία καὶ ἡ ἀποδεικτική· γράφει ὅτι τισιν ἀντὶ τῷ εἶθ'·
 αὐτῷ· εἶθ' αἱ αὐταί· καὶ εἴη ἂν διὰ τούτου τὸ λεγόμενον, εἴτε αἱ
 αὐταὶ ἀλλήλαις εἰσὶν, εἴτε ἡ ὀριστική περὶ τῷ αὐτῷ γένους καὶ ἡ ἀπο-
 δεικτική, εἴτε ἕκ· εἰσὶ μὲν αἱ αὐταί, μόρια δὲ ἐστὶ μίας, ὥστε ἐξ
 ἀμφοτέρων συγκειῶσθαι τὴν τῷ ὑποκειμένῳ γένους ἐπισημήν. id.
 997. "ἔτι — ὑσίας." καὶ αὕτη ἡ ἀπορία προεῖρη) ὅτι αὐτὴ ἐν τῇ
 25. τῶν ἀπορίων ἐκθέσει· ὁ δὲ ἀπορεῖ διὰ τούτων, ὁρᾷ τῷ προεῖρη-
 997. μένῳ ἀκόλουθον εἶναι τῷ "περὶ τε ὅτι ὁ μίας καὶ ἐξ ὧν μίας, εἴτε
 22. τῆς αὐτῆς εἴτε ἄλλης." εἰπὼν ὅτι ἐκείνων τὸ μίας εἶναι ὡς περὶ
 τὸ ὀρίσασθαι τὸ ὑποκείμενον γένος, ὅττω καὶ τὸ ἀποδείξει τὰ καθ'
 αὐτὰ συμβεβηκότα αὐτῷ, εἴτα ἀπορήσας τὸ εἴτε τῆς αὐτῆς
 ἄμφω ἐστὶν, εἴτε ἄλλης μὲν τὸ ὀρίσασθαι ἄλλης δὲ τὸ ἀποδείξει, νῦν
 περὶ τούτου καθ' αὐτὸ ἀπορεῖ καὶ ζητεῖ πότερον ἡ ἐπισημήν ἢ προκει-
 μένη ἡμῶν (αὕτη δὲ ἐστὶν ἡ σοφία) τῶν ὑσιῶν μόνον ἐστὶ θεωρη-
 25. τική, τί ἐστὶ τὸ εἶναι ἐξετάζουσα καὶ τις ἡ φύσις αὐτῆς ὀρίζομένη, ἢ
 τὰ συμβεβηκότα καθ' αὐτὰ τῇ ὑσίᾳ ἢ αὕτῃ θεωρεῖ, ὡς εἶναι
 ἄμα καὶ ἀποδεικτική· ἢ μὲν ὅτι τῆς αὐτῆς τὴν ὑσίαν θεωρεῖ καὶ τὰ
 καθ' αὐτὰ συμβεβηκότα, αὕτη ἂν εἴη ἀποδεικτική· ἀποδεικτι-
 κῆς ὅτι τὸ ἀποδεικνύναι τὰ καθ' αὐτὰ ὑπάρχοντα τῇ ὑσίᾳ. ὅτι
 997. ἐπὶ ἡγεγεν ὡς ἀποπον τὸ "ἀποδεικτική ἂν εἴη καὶ ἡ τῆς ὑσίας," ὡς
 30. ἐπόμενον τῇ ἀποδεικτικῇ λαμβάνων τὸ περὶ ὧν τὸν λόγον καὶ τὴν
 θεωρίαν ποιῶν) ταῦτα ἀποδεικνύναι. ὁ δοκεῖ δὲ τούτο, φησὶ, τῷ
 τί ἐστὶν ἀπόδειξις εἶναι, τὸ μὲν τῷ ὀρισμῷ καὶ τῷ τί ἐστὶ μὴ εἶναι ἀπό-
 δειξιν ὑγιῶς λαμβάνων (ἐδειξε ὅτι τούτο ἐν τοῖς Ἰστέροις Ἀναλυτι-
 35. κούσις 2 3 sq.)· ὁ μὴ πάντως ἔπει, εἰ ἡ αὕτη εἴη τῆς τε ὑσίας
 καὶ τῷ τί ἐστὶν ἡ ὑσία θεωρητική, καὶ τῶν καθ' αὐτὰ τῇ ὑσίᾳ ὑπαρ-
 χόντων ἥδη τῷ τί ἐστὶν ἀποδεικτικῇ αὕτῃ εἶναι· ὁ ὅτι εἴη τῆς
 ὑσίας θεωρητικῇ καὶ ἀποδεικτικῇ ἥδη καὶ τῆς ὑσίας ἀποδεικτικῇ·
 τὸ μὲν ὅτι ἐστὶν ὀριστικῶς λήψεσθαι, ἀποδείξει δὲ τὰ καθ' αὐτὸ ὑπάρ-
 40. χοντα, ταῦτα γὰρ ἐστὶν ἀποδεικτικά· ὁ ὅτι εἰ ἡ αὕτη περὶ ἀμ-
 φῶν, ἥδη καὶ ὁμοίως περὶ ἀμφοῖν· ὁ ὅτι γίνεσθαι ταύτων θατέρον θα-
 τέρω τὸ ὀρίσασθαι τῷ ἀποδείξει, εἰ ἄμφω ἐνός εἴη. ὁ δὲ λαβὼν
 τὸ ἀποδεικτικὸν ἔσας τὴν τῆς ὑσίας ἐπισημήν, μετήνεγκε τὸ καὶ

τὴν ὑσίαν τῆς ἀποδείξεως ἔσας, ὡς τῆς ἀποδεικτικῆς τὸ δι' ἀπο-
 δείξεως τὸ προκειμένον αὐτῇ θεωρεῖν οἰκεῖον. βυλόμενος δὲ ἡμῶν
 ἐνδεῖα καὶ πῶς ἐστὶ τὸ πότερον περὶ τῆς ὑσίας ἢ θεωρία μόνον ἐστὶν
 ἢ περὶ τὰ συμβεβηκότα ταύταις, παρήθετο τὰ τῇ γεωμετρικῇ
 5 ὑποκείμενα σέρεα, ἐπίπεδα καὶ γραμμὰς, εἶγε ταῦτα τῆς ὑσίας
 λέγειν, ἐπεὶ τούτοις ἐστὶν τινα καθ' αὐτὰ ὑπάρχοντα, περὶ ὧν ἡ
 ἀπόδειξις τῷ γεωμέτρῳ λέγει, εἰ τῷ αὐτῷ ἔσται τί ἕκαστον τούτων
 ἐστὶ θεωρεῖν, καὶ ὀρίζεσθαι τί σέρεον ἢ ἐπίπεδον, τί γραμμὴ καὶ τίνα
 ἐστὶν ἐκάστω τούτων τὰ καθ' αὐτὰ ὑπάρχοντα· ὀρισμὸς μὲν ὅτι
 10 γραμμῆς μήκος ἀπλατές, καθ' αὐτὸ δὲ αὐτῇ ὑπάρχει, ἂν ὅττω
 τύχη, τὸ εἶναι ἢ εὐθεία ἢ περιφερὲς, καὶ τὸ εὐθεῖα ἐπ' εὐθείαν σφω-
 θεῖσα τὰς ἐφεξῆς γωνίας ἴσας ἀλλήλαις ποιῇ ὀρθὴν ἑκατέραν εἶναι
 τῶν ἴσων γωνιῶν καὶ τὴν ἐφεσκηκυῖαν κάθετον εἶναι ἐφ' ἣν ἐφέστηκε,
 καὶ ὅσα τοιαῦτα. χεδὸν δὲ καὶ διὰ τὸ παραδείγματος ἔλυσεν τὴν
 15 ἀπορίαν, ἣν ἐπιφέρει. οἱ γὰρ γεωμέτραι περὶ ἀμφοτέρων λέγον-
 τες ἕκ· ἀποδεικνύουσι τὸς ὀρισμῶς, ἀλλὰ τὸ μὲν εἶναι ἐπίπεδον τὸ
 μήκος καὶ πλάτος μόνον ἔχον λαμβάνοντες χωρὶς ἀποδείξεως
 αὐτῷ χρώσθαι, τὸ δὲ τινὰ μὲν τοῖς εὐθυγράμμοις ὑπάρχειν τῶν ἐπι-
 πέδων τινὰ δὲ τοῖς περιφερογράμμοις καθ' αὐτὸ ἀποδεικνύουσι, καὶ
 20 διὰ τούτου γίνεσθαι τῷ τί ἐστὶν ἀπόδειξις. οἱ μὲν γεωμέτραι ἕκ· ἔχου-
 σιν ὑσίας τὰ ὑποκείμενα αὐτοῖς ὀρίζον, ἢ δὲ φυσικὴ ὑσίας τε
 ἔχει τὰ ὑποκείμενα καὶ ὅθεν ἔλαττον αὐτάς τε ὀρίζεσθαι, καὶ τίνα ἐστὶν
 αὐταῖς τὰ καθ' αὐτὰ ὑπάρχοντα ἀποδεικνύουσιν· ὁ ὅτι δὴ τί μὲν
 ἐστὶ κόσμος ἢ ἥλιος ἢ τις ἄλλη τῶν φυσικῶν ὑσιῶν ἀποδεικνύουσιν,
 25 ἕκ· δὲ περὶ τῶν χημάτων ἢ κινήσεως ἢ τόπων, ἢ ὅσα ἄλλα
 καθ' αὐτὰ ὑπάρχει τοῖς φυσικοῖς, λέγει τε καὶ ἀποδεικνύουσιν.
 ὁμοίως δὲ εἰ καὶ ταῖς πρώταις ὑσίαις ἐστὶν τι συμβεβηκός, ὁ περὶ
 τῆς ὑσίας αὐτῶν θεωρῶν καὶ περὶ ἐκείνων ἐρεῖ τε καὶ ἀποδείξει.
 ἐπενεγκὼν δὲ τῷ εἰ τῆς αὐτῆς ἐπισημῆς περὶ ἀμφοτέρων ἐπι-
 30 σκοπεῖν, ὡς ἀποπον τὸ ἔσας ὀρισμῷ καὶ τῷ τί ἦν εἶναι ἀπόδειξιν,
 εἰ μὴ ὅττω ἔχει, ὡς τῆς αὐτῆς εἶναι τὸ περὶ ἀμφοτέρων θεωρήσας,
 πάλιν τί ἔπειτα ἀποπον λέγει· τίς ὅτι ἔσται ἐπισημήν περὶ τὴν τῆς
 ὑσίας θεωρητικὴν ἢ τῶν καθ' αὐτὰ ὑπαρχόντων τῇ ὑσίᾳ θεωρη-
 35 τική τε καὶ ἀποδεικτική, διαφέρουσα ἐκείνης, εὐρεῖν χαλεπὸν· τὸ
 ὑγιᾶς ἐπενεγκὼν, ὅτι ὁ βέλδιον εὐρεῖν ἄλλην μὲν τὴν περὶ τῷ τί ἐστὶ
 τὸ ὑποκείμενον πραγματευομένην, ἄλλην δὲ περὶ τῷ τὰ ὑπάρ-
 χοντα αὐτῷ καθ' αὐτὰ, ὅτε ἐπ' ἄλλαν τινος γένους ὅτε ἐπὶ τῆς
 ὑσίας· ὁ ὅτι οἷον τε ἀγνοῦντά τινος τὴν ὑσίαν τὰ καθ' αὐτὸ αὐτῷ
 ὑπάρχοντα δεκνύναι. ἐπὶ τούτοις ἀπορεῖ, ὁ καὶ αὐτὸ κατ' ἀρχὰς
 προέβαλε (τέταρτον ὅτι τούτο ὧν προέβαλε), πότερον δεῖ τὰς αἰδι-
 40 τὰς ὑσίας μόνας ἡγεῖσθαι εἶναι, ἢ εἰσὶ πνευσι καὶ ἄλλαι παρὰ τὰς
 ὑσίας καθ' αὐτάς. προσέθηκε δὲ τούτῳ τῷ εἶναι τινος παρὰ τὰς
 αἰδιότητος, ὁ καὶ ἐν τῇ ἐκθέσει τῶν ἀποριῶν προσέθηκε, πότερον μο-
 ναχῶς εἰσὶν αὐτῇ ἢ πλείω γένη τῶν τοῦτων εἰσὶν ὑσιῶν, ὡς εἶναι

1. τίτω om Asclep. || 2. εἴτε καὶ ἑκατέρω αὐτῶν ἑτέρω Asclep. || 5. ἐνδεῖ] ἐν· δεῖ Asclep. || 7. ἦτε AC. || 8. θεωρεῖν AC. || 12. εἰ αὐταὶ F. || 13. εἶθ' αὐταὶ F. || εἴτ' αὐταὶ F, εἴτ' αὐταὶ V. || 14. ἦτε ἡ A, ἡ om V.

9. αὐτὸ C. || 12. ποιῇ G.

τάς μὲν τινὰς ἰδέας τε καὶ παραδείγματα, τὰς δὲ τινὰς μεταξὺ τῶν τε ἰδεῶν καὶ τῶν αἰδητῶν, ὡς τὰς μαθηματικὰς ('). ταύτην γὰρ τὴν χώραν τοῖς μαθηματικοῖς ἔταττον οἱ περὶ Πλάτωνα, ὅσας καθ' αὐτὰς λέγοντες εἶναι, ἐξ ὧν τὰ κεχωρισμένα τῶν τε αἰδητῶν καὶ τῶν ἰδεῶν. καὶ περὶ γε τούτων τὰ ἐξῆς λέγει, ζητῶν αἱ 5 πλείω γένη τῶν ὄντων. καὶ ὅτι μὴ δοξεῖ πλείω εἶναι, δεῖξει διὰ τὸ ἀνελπεῖν τὰ λεγόμενα. id.

997^a (') καὶ πότερον αἱ ἄλλαι ὅσαι αἱ παρὰ τὰς αἰδητὰς μονα-
35. χῶς ὑπάρχουσιν ἢ πλείονα γένη τετύχηκεν ὄντα τῶν ὄντων, ὅσον λέγοντες τὰ τε εἶδη, τὴν τε τοῦ νοητά, καὶ τὰ μεταξὺ, τὴν τε 10 διανοητικά. Asclep.

997^b "ὡς — λόγοις" (*). ἐλθὼν ἐπὶ τὸ ἀπορεῖν πότερον αἱ
3 αἰδηταὶ μόναι εἰσὶν ὅσαι ἢ καὶ ἄλλαι παρὰ ταύτας, καὶ εἰ πλείω γένη τῶν παρὰ τὰς αἰδητὰς ὅσας, ὡς ἐδοκεῖ τοῖς παλαιῶς τοῖς περὶ Πλάτωνα τιθεμένοις καὶ τὰς ἰδέας καὶ τὰς μαθηματικὰς, περὶ 15 τούτων ζητεῖ εἰ εἶναι δύναται τοιαύτῃ ὅσαι τινές. μέλλων δὲ πρὸς αὐτὰς λέγειν, πρῶτον ὑπομνησθεῖς ἡμᾶς ὁποίας τινὰς ἔλεγον αὐτὰς εἶναι, ἀναπέμπων εἰς τὰ εἰρημένα ἐν τῇ πρώτῃ. ὅθεν καὶ δῆλον ἐκ πλείονων ἢ ὅτι κακείνα Ἀριστοτέλης τέ ἐστι καὶ ἐκ ταύτης τῆς πραγματείας. καὶ γὰρ ἐν τῇ ἡβείᾳ ὁμοίως ἐκεῖ τε περὶ 20 αὐτῶν εἴρηκε καὶ ἐνταῦθα ἐμνημόνευσεν. ὡς γὰρ περὶ οὐκείας τῆς δόξης τῆς περὶ ἰδεῶν ὅσης τὴν λόγους ἐν ἀμφοτέροις πεποίητο. καὶ δὲ "ὡς μὲν ἔν" ἴσον ἐστὶ τῇ πῶς μὲν ἔν. εἴρηκεν ἐν τῇ πρώτῃ ὅτι ὅσας ὁριστικὰς αὐτὰς καθ' αὐτὰς ἔλεγον εἶναι τὰς ἰδέας, κεχωρισμένας τῶν αἰδητῶν, πρὸς παραδείγματα δὲ τὰς αἰδητὰς, 25 εἶναι ἔχειν, καὶ ὑπῆγον αὐτὰς αἰτίῃ τῇ κατ' εἶδος καὶ τὴν εἶναι. Alex.

(*) ὡς τὸ αὐτὸ διδασκαλίᾳ ὑπάρχων ὁ Ἀριστοτέλης φησὶ καὶ "λέγομεν." ἰκανῶς ἔν ἀντίπομον ἐν τῇ μετὰ Α' πρὸς τὰς ἰδέας, ἐλέγχοντες ὅτι ὅτε ἀριθμὸς δύναται λέγειν αὐτὸς ὅτε ἔτε- 30 ρόν τι τοῦτον, καὶ ὅσα ἄλλα εἴρηκε ἐν ἐκείνοις. καὶ πρὸς πάντα δὲ ἀπελογησάμεθα, ὡς φησὶν ὁ ἡμέτερος φιλόσοφος, δεικνύντες ὡς ὅτι αἷτια ὑπάρχουσι τῶν τῆδε. οἱ γὰρ λόγοι οἱ δημογραφικὰ πρακτικοὶ ὑπάρχουσι τῶν τῆδε καὶ ὅσας ὅσαι ἐν τῇ δημογραφῇ. ὅτε γὰρ αὐταὶ καθ' αὐτὰς ὑπάρχουσιν, ὡς περὶ τὰ αἰδητὰ. καὶ γὰρ τούτο ἔλε- 35 γον ὁ Πλάτων ὅτι ἀνθρωπὸς τις ἐστὶν αὐτὸς καθ' αὐτὸν ὑπάρχων, ὁ ἔχων ὄνυχας καὶ τρίχας, καὶ ἵππος καὶ ὅσα ἄλλα τοιαῦτα. ἀλλὰ λόγους δημογραφικὸς ὑπετίθετο ὄντας ἐν τῇ δημογραφῇ, καθ' ὅς λόγους παράγει πάντα ἅπερ παράγει. καὶ γὰρ ἀλόγως ποιεῖ καθάπερ τὰ ἀψυχα. ὁ δὲ Ἀριστοτέλης διαμάχετο τοῖς κακῶς ἐκλαμβάνουσιν 40 τὰ τὸ Πλάτωνος. Asclep.

997^b "πολλὰς — ὕραυ." τίνες μὲν αἱ πολλὰς δυσκολίαι, εἴρηκεν
5. ἐν τῇ πρώτῃ. καὶ δὲ "παρὰ τὰς ἐν τῇ ὕραυ" λέγει ἀντὶ τῇ παρὰ τὰς αἰδητὰς τε καὶ ἐν τῇ κόσμῳ (ὕραον γὰρ τὸν κόσμον λέγει) ὡς καὶ ἐν τῷ ὅσας καὶ φύσει συνεστώσας. ταῦτα γὰρ λέγουσι ἂν κυ- 45 λήνης καὶ τῶν ἄλλων ἄσρων καὶ τῶν ἰδεῶν, περὶ ὧν ὁ μαθηματικὸς

ρίως ἐν ὕραυ. φησὶ δὲ πολλῶν ὄντων ἀτόπων τῶν ἀπομένων τῇ περὶ τῶν ἰδεῶν δόγματι, καὶ τίς ἡ ὑπέστας αὐτῶν ἀπορεῖ, πότε-
ρον ἡ ὅσα ἢ ὅ, καὶ τίς ὁ τῆς μεθέξεως τρόπος, καὶ ὅσα ἐν τῇ πρώτῃ προσήρησε τῇ δόξῃ, ὅθεν ἦν ἄτοπον εἶναι καὶ ὁ νῦν τίθησιν ὡς ἐπομένον αὐτοῖς. λέγουσι μὲν γὰρ εἶναι τινὰς φύσεις παρὰ τὰς αἰδητὰς καὶ φύσεις συνεστώσας ταύτας, αἷ δὲ καὶ ἰδέας λέγουσι, ταύτας δὲ τὰς φύσεις τὰς αὐτὰς τίθεντο τοῖς αἰδητοῖς καὶ ἐν τῇ ὕραυ ὅσας, μόνῃ τῇ αἰδῷ εἶναι τῶν αἰδητῶν διαφερούσας. ὁ 10 ὅτι ἐπεὶ τῇ δόγματι, ἐπιστώσας ἐκ τῇ ὑπ' αὐτῶν λεγομένη. αὐτὸ γὰρ ἀνθρώπων φασὶν εἶναι καὶ αὐτοῖσιν καὶ αὐτοῦ γένους, ἄλλο δὲ ὅθεν λέγουσι περὶ αὐτῶν. εἰ δὲ ἐτι κακείνα ἀνθρώποι καὶ ἵπποι, μόνῃ τῇ αὐτῇ διαφερόντες τῶν αἰδητῶν, τὰ μὲν ἄλλα τοῖς αἰδη-
τοῖς ἔξουσι ταῦτα (τὸς γὰρ ὁρισμὸς ἐκείνων λέγοντες εἶναι ἐφαρ-
μοδῶς φασὶν αὐτὸς καὶ τούτοις), διαίσυνσι δὲ μόνῃ τῇ αἰδῷ εἶναι. 15 τούτῳ γὰρ μνηστικὸν εἶναι δοκεῖ τὸ προσκειμένον, ὅπερ ἐστὶ τὸ αὐτό-
ῳς ἐστὶ κακείνα αἰδητὰ. ὡς γὰρ οἱ θεοὶ λέγοντες καὶ τούτους ἀν-
θρωπομόρφους ποιῶντες ἀνθρώπους αἰδῶς αὐτὸς ἐποίων, διὰ τὸ
θεῶν ὀνόματος τὸ αἰδῶν αὐτῶν κατηγοροῦντες, ὅτω καὶ οἱ τὰ αὐτὰ
τοῖς αἰδητοῖς τὰ εἶδη ποιῶντες πλεονεκτοῦνται τῇ τῷ αὐτῷ προδίρη-
καὶ ἐποῖν αἰδῶν τὰς ἰδέας. ἀδύνατον γὰρ ἀνθρώπων τι εἶναι ἢ 20 ἵππων, καὶ τὴν τούτων λόγον ἀναδεχόμενον, μὴ αἰδητὴν καὶ αἰδητικὸν
εἶναι. εἰ δὲ τούτο, ὅτι ἂν εἴη διὰ τῆς τῶν ἰδεῶν θέσεως ἀναρρέμενον
τὸ μὴ μόνον εἶναι τὰς αἰδητὰς ὅσας. ὁ δὲ ἐν τῇ Α' τῇ μετὰ
(c. 9) λέγων πρὸς τὰς ἰδέας πρῶτον εἴρηκε, καὶ ὅτι βυλόμενοι ἐπι-
ζητῶν, ἰσαριθμῶν δὲ ποιήσαντες ταῖς προὑπαρχούσας ἡγῶντο
τὴν ἐπιστήμην αὐτῶν ὅπως ἔξει, καὶ νῦν ἐξηγήσατο πῶς εἴρηκε 25 διὰ τὸ ὅθεν γὰρ ἄλλο ἢ ἴσας καὶ τὰς αὐτὰς ταῖς ζητούμεναις
ὅσας ὅσας αἰδῶς ἔλαβον οἱ τὰς ἰδέας θέμενοι, εἴγε μόνῃ τῇ
τῷ αὐτῷ προδίρηκα διαφέρει τῶν αἰδητῶν, ὁ τὸ αἰδῶν ἂν εἴη δη-
λωτικόν. Alex.

"ἔτι — ἔξει." ἀπορήσας πρὸς τὰς ἰδέας μετελήλυθεν ἐπὶ 997^b
τὰ μεταξὺ λεγόμενα εἶναι αὐτῶν τῶν ἰδεῶν καὶ τῶν αἰδητῶν, 12
ταῦτα δὲ ἐστὶ τὰ μαθηματικά, αἱ ὅσας ἔλεγον καὶ αὐτὰς καθ'
αὐτὰς ὑπεστώσας, καὶ φησὶ πολλὰς ἀπορίας ἔσεσθαι τῇ δόξῃ
ταύτῃ. διὰ δὲ τούτων δείκνυσιν ὅτι ἡ τῶν ὄντων παρὰ τὰς τῶν
αἰδητῶν φύσεις δύσληπτος. τίθησι δὲ καὶ τὰς ἀπορίας. ὡς γὰρ
ἐπὶ γραμμῆς ἔχει (ἐστὶ γὰρ τις γραμμὴ κατ' αὐτὸς παρὰ τὴν
αἰδητὴν καὶ τὴν ἰδέαν ἢ μαθηματικὴν, περὶ ἣν ἡ γεωμετρία πραγμα-
τεύεται), ὅπως ἔξει καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων, δῆλον ὅτι τῶν μαθηματι-
κῶν πάντες γὰρ οἱ μαθηματικοὶ ἔξουσιν τινὰς μεταξὺ φύσεις, περὶ
ὧν θεωρῶσιν. ἐπεὶ ἔν ἐστιν ἐν ταῖς μαθηματικαῖς καὶ ἡ ἀστρολογία,
ὅσα περὶ τὸ ὕραυ καὶ περὶ ἡλίου καὶ σεληνῆς καὶ τῶν ἄλλων ἄσρων,
ἔστι καὶ τούτων ἕκαστον μεταξὺ τῶν αἰδητῶν, ὕραυ καὶ ἡλίου καὶ σε-
45 λήνης καὶ τῶν ἄλλων ἄσρων καὶ τῶν ἰδεῶν, περὶ ὧν ὁ μαθηματικὸς

26. τὸ τῇ C. || 43. τὸ — 44. κόσμῳ om F. || δὲ περὶ τὰς L.

11. δὲ ἐστὶ A. || 16. ὡς τὸ ἐστὶ A. || 17. αὐτὸς om C. || 37. δυσλόγηται A. || ὡς εἰ Asclep. || 41. λέγουσι Asclep. || 45. ἔξουσι Asclep.

ἢ ἀσφαλτοῦ λόγῳ ('). πῶς δὲ οἷον τε εἶναι ἥλιόν τινα μαθηματικὸν μὴ κινούμενον, ἢ κόσμον ἢ ἄλλο τι τῶν ἄστρον; ἢ ἢ ὅτι ὅτι φύσις τούτων μὴ τῆς ταῦτα κινήσεως. οἱ δὲ λέγουσι τὰ μαθηματικά ἀκίνητα εἶναι. παρὶ δ' ἐστὶ ἀλογιώτερον τὸ λέγειν κόσμον καὶ ἥλιον ἀκίνητα, τὸ λέγειν εἶναι μὴ αὐτὰ κινούμενα, ἢ αἰδητὰ δὲ ἀλλὰ μαθηματικά. ἀδύνατον ἢ κινεῖσθαι τι μὴ ὅν ἐνυλον καὶ τῇ αὐτῇ φύσει αἰδητόν. ἔπειτα δ' ἂν τὸτο τ' ἀποπον καὶ τοῖς λέγουσιν ἰδέαν τινα εἶναι ὑπερᾷ αὐτοῦραν καὶ ἥλιον αὐτοῦραν. πῶς ἢ οἷον τε ἐπισκοπεῖν τι τούτων ἀκίνητον; ὁ αὐτὸς δὲ λόγος ὁ ἐπὶ τῆς ἀστρολογίας ἔτος καὶ ἐπὶ τῆς ὀπτικής, περὶ ὧν πραγματεύετο αὐτῇ, καὶ περὶ τῆς ἀρμονικῆς τῆς μαθηματικῆς. αὐτῇ δὲ ἐξω. ἢ καὶ τὰς χορδὰς ἀρμόζομεν (αὐτῇ ἢ δοκεῖ αὐτοῖς περὶ τὰ αἰδητὰ εἶναι), ἀλλ' ἢ δεκνύσα ἐν τίνι λόγῳ ἀριθμῶν ἐστὶν ἐκάστη συμφωνία. αὐτῇ ἢ ἡ μαθηματικῇ, ἥτις δηλονότι περὶ τὰ μαθηματικά ἐστι. πᾶσαι ἢ αὐτῇ μαθηματικῇ ὅσαι ἐξωσὶ τινὰς ὁσίας μαθηματικάς 15 ὑποκειμένας, μεταξὺ ὅσας τῶν τε αἰδητῶν καὶ τῶν ἰδεῶν ("). πῶς δὲ οἷον τε ὁρατὰ τινα εἶναι μὴ αἰδητὰ, περὶ αἱ ὀπτική, ἢ ἀκυστὰ μὴ αἰδητὰ, περὶ αἱ ἀρμονική; τὸ ἢ ὀπτική εἶναι τὸ περὶ ὁρατῶν λέγειν καὶ τὸ ἀρμονική τὸ περὶ ἀκυστῶν. τούτῳ ἢ ἀκολουθήσει καὶ αἰδησεις τινὰς μεταξὺ λέγειν, καὶ ἄλλας τινὰς παρὰ ταύτας δι' ὧν ἢ ἀντιλήψεις ἐκείνων τῶν μεταξὺ. εἰ δὲ αἰδησεις, δηλονότι καὶ ζῶα τὰ τὰς αἰδησεις ἐκείνας ἔχοντα, μεταξὺ ὄντα αὐτῶν τε τῶν ζῶων, τούτοις τῶν ἰδεῶν, καὶ τῶν φαρτῶν. ἢ ἢ δὲ αἰδησεις οἷον τε ἀνευ ζῶων εἶναι. id.

997^b (') λέγομεν τοῖνον πρὸς τούτο ὅτι καὶ αἰδητός ἐστιν ὁ ὑρανός 25
16. ὁ φαινόμενος, καὶ διανοητός ὁ λόγος τῷ ὑρανὸς ὁ ἐν τῇ ψυχῇ ἡμῶν ὑπάρχων. ἔτος δὲ ἀκίνητός ἐστι λόγος ὑπάρχων. ἐστὶ δὲ καὶ νοητός ὑρανός ὁ λόγος ὁ ἐν τῷ δημιουργῷ, καθ' ὃν προήχθη ἐξ αὐτοῦ. ἐμαίως δὲ καὶ ἐπὶ ἥλιον καὶ σεληνῆς καὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων. Asclep.

997^b (") φαμὶ ἔν πρὸς τούτο, ὅπερ αὐτὸς ὁ Ἀριστοτέλης φησὶν ἐν 30
19. τοῖς Μετεωροῖς, ὅτι οἱ ἐπὶ σμικρὸν βλέποντες. τῷ ὄντι γὰρ ἐστὶ καὶ αἰδητὴ ὄψις, καθ' ἣν ὁρῶμεν, ἐστὶ δὲ καὶ νοητὴ, καθ' ἣν φαμεν νῦν ὁρᾶ καὶ νῦν ἀκούει. ἀνευ ἢ νῦν ἔτε τῶν αἰδητῶν γίνετο ἀντιλήψεις. ἐξω ἔν ὁ λόγος ὁ δημιουργικός ὁ καὶ εἰς τὸ εἶναι παρὰ τῶν τῶν ὄψιν, ἐστὶ δὲ καὶ ὁ λόγος ὁ τῆς ὀπτικῆς αἰδησεως, καθ' ὃν πολυ- 35 πραγμανοῦμεν πῶς ὁρᾶ ὁ ὀφθαλμός. Asclep.

997^b "ἀπορήσεις — ἐπιστήμας." ὁ ἀπορεῖ τοῦτόν ἐστιν. ἐπεὶ ἰσ- 25
γον τὰς μαθηματικάς ἐπιστήμας περὶ τὰ μεταξὺ εἶναι τῶν τε αἰδητῶν καὶ τῶν ἰδεῶν, ζητεῖ περὶ τίνα τῶν αἰδητῶν ἐστὶ τὰ μεταξὺ ταῦτα, περὶ αἱ μαθηματικά. ὡς δὲ περὶ τὴν γεωδοσίαν 40 φησὶ τὴν γεωμετρίαν εἶναι, ὑδενὶ ἄλλῳ διαφέρεισαν τῆς γεωδο-

σίας ἢ τῇ ταύτην μὴ περὶ τὰ αἰδητὰ εἶναι καὶ τὰ τούτων μέτρα, εὐρεθεῖσαν ἐν Αἰγύπτῳ διὰ τὴν χρεῖαν τῆς καὶ τὴν χώραν διαμέ-
σεως τῷ Νείλῳ, τὴν γεωμετρίαν δὲ μὴ περὶ τὰ αἰδητὰ, εἶναι δὲ ἄλλην τὴν περὶ τὰς τούτων ἰδέας ("). ὡς γὰρ ἐπὶ τῆς γεωδο-
σίας καὶ γεωμετρίας, ἔτω χρὴ καὶ ἐπὶ ἱατρικῆς τὴν μὲν τινα εἶναι ἱατρικὴν περὶ τῶν αἰδητῶν ζῶων ὑγίαν καταγενομένην, ἀνάλο-
γον ὅσαν τῇ γεωδοσίᾳ, ἄλλην δὲ παρ' αὐτὴν τὴν νοητὴν τὴν με-
ταξὺ ὅσαν τῆς περὶ τὴν αὐτοῦγίαν πραγματευομένης καὶ τῆς 10 περὶ τὴν ἀνάλογον ὅσαν τῇ γεωμετρίᾳ. εἰ δὲ τούτο, ἐστὶ τις ὑγία παρὰ τὴν αὐτοῦγίαν καὶ τὴν ἐν τοῖς αἰδητοῖς ὑγίαν, νοητὴ καὶ νοητοῖς ζῶοις ('). ὡς ἢ ὅτος αὐτοπεργῶν καὶ αὐτο-
γραμμῆς, ὄντων δὲ καὶ αἰδητῶν, περὶ αἱ ἡ γεωδοσία, ἐστὶ τινα μεταξὺ καὶ τούτων, περὶ αἱ ἡ γεωμετρία, ἔτος καὶ ὅσης τῆς αὐτοῦ-
γίας, ὅσης δὲ καὶ τῆς ἐν τοῖς αἰδητοῖς, περὶ ἡ ἱατρική, ἐστὶ τις καὶ μεταξὺ αὐτῶν ὑγία τε καὶ ἱατρική. ἢ ἢ αὐτὸς λόγος. εἰ δὲ ὑγία τις ἐστὶ μεταξὺ καὶ ἱατρική, ἐστὶ καὶ ὑγιανὶ τινα ἄλλα, δι' ὧν τὴν ὑγίαν ἐκείνος ὁ ἱατρικός περιποιεῖ, καὶ δηλονότι ζῶα τινα, ἐν οἷς ἐκείνη ἡ ὑγία. ὁ ἐκείνι τοῖς τὰ μαθηματικά ἐξ ἀφαιρέ-
σεως ἀπὸ τῶν αἰδητῶν νοῦσι καὶ μὴ διδῶσιν αὐτοῖς ἰδῶν ὑπόστασιν 20 ἔπειτα, τὸ καὶ ὑγίαν τινα ἐξ ἀφαιρέσεως ἀνάλογον τοῖς μαθηματι-
κοῖς νοῦσι. ἢ γὰρ ἐξω ἐπινοία χωρίσαι ὅσαν ἀπὸ τῷ φυσικῷ σώματος. ὡς δὲ ἐπὶ ἱατρικῆς, ὁμοίως καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων τεχνῶν ῥηθήσει. διὰ τί ἢ ἐπὶ μὴ γεωμετρίας ἐστὶ τούτο, ἐκείνι δὲ καὶ ἐφ' ἡγενοσὺν ἐπιστήμης; δεῖ ἢ αἰτίαν τινα τῷ ἔτος ἔχον λέγεσθαι. ἀπορήσας δὲ τούτο ἐξῆς φησὶ μὴδὲ τούτο ὑγιῶς ὑπ' αὐτῶν λέγεσθαι, 997^b
τὸ εἶναι τὴν μὴ γεωδοσίαν περὶ τὰ αἰδητὰ, τὴν δὲ γεωμετρίαν 26. περὶ ἄλλα τινὰ. ὑδὲ ἢ ἡ γεωδοσία περὶ αἰδητὰ ἐστιν. ἢ πῶς φέρει τό, εἰ ἢ περὶ τὰ αἰδητὰ, συμφερέσει ἂν αὐτὴν φθερο-
μένων. ἀνάγκη ἢ ἀναμεμενῆ τῷ περὶ ὁ ἐστὶ τι, ἀναμενῆ καὶ τὸ περὶ ἐκείνο ὄν. εἰ ἢ περὶ τούτοις τί ἐστὶ, φθαρέντος τούτου ἀνάγκη καὶ τὸ περὶ αὐτὸ ὄν ἐφθάρθαι, εἴγε καὶ αὐτῷ τὸ εἶναι ἐν τῷ περὶ τούτοις εἶναι. νυνὶ δὲ ὑδεμία ἔτε τέχνη ἔτε ἐπιστήμη συμφερέσει τούτοις, ὥσπερ ὑδὲ ἡ γεωδοσία. ὡς δηλονότι ὑδὲ περὶ τούτων ὑδὲ περὶ ταῦτα ἐστὶν, αἱ ἐξω αἰδητὰ καὶ φαρτὰ, ἀλλὰ περὶ τὸ καθόλου, ὁ ἐξω αἰδίων. πᾶσα ἢ ἐπιστήμη τε καὶ τέχνη περὶ τὸ καθόλου συν-
εστὶ, ὁ ἢ ἐξω αἰδητόν. ἢ ἢ εἰ χρῆται τις πρὸς τὰ αἰδητὰ ταῖς ἐπιστήμας καὶ τέχναις, ἢδὲ περὶ ταῦτα εἰσὶν. ἀλλὰ καὶ ὅσαι περὶ τὰ καθόλου καὶ τὰ τοιαῦτα περὶ τὰ αἰδητὰ πραγματεύονται, ἢ καὶ ἢ αἰδητὰ καὶ τὰδε, ἀλλ' ἢ τοιαῦτα καὶ τὸ κοινὸν μετέχει. ὥστε εἰ μὴδὲ ἡ γεωδοσία περὶ τὰ αἰδητὰ μεγέθη, ἢ ἂν διαφέρει αὐτῆς ἢ

2. ἢ τὰ τῶν ἄλλων ἄστρον Asclep. || 6. τ] τὸ L. || 7. αὐτῇ F. || 9. τ] τὸ F, om L. || 9 — 14. apud Asclep. || 10. ἔτος A. || ὀπτικῆς καὶ περὶ Asclep. || 18. τὸ γὰρ — 19. ἀρμονική τὸ om AC. || 21. δὲ ἐπὶ αἰδησεις Asclep. || 37 — b 4. apud Asclep. || 39. παρὰ Asclep. || 40. ὡς γὰρ φησὶ ἐστὶ ἡ γεωδοσία πρὸς τὴν γεωμετρίαν Asclep. || γεωδοσίαν L. || 41. γεωδοσίας L.

3. εἰσθαι om Asclep. || 4. εἶναι ἀλλὰ περὶ τὰ νοητὰ τὰ μεταξὺ. εἶναι δὲ Asclep. || 5. ἐν Asclep. || 8. τὴν ante νοητὴν om A. || 15. αἰδη-
τῆς C. || 31. ε] ἢ AC.

γεωμετρία τῷ αὐτῇ περὶ νοητὰ εἶναι· καὶ ἥ ἐκείνη περὶ τὰ τοιαῦτα
 καὶ τὸ αὐτὸ λόγον. ὁ δὲ ἰατροκὴ ἐστὶ περὶ αἰσθητὴν ὑγίειαν· συμ-
 φθεύρατο γὰρ ἂν φθειρομένοις τοῖς περὶ αὐτὸν ἔστιν. ἐξῆς δὲ δεῖναι
 ὅτι ὁ δὲ ἄστρολογία περὶ τῶν αἰσθητῶν λόγος, ὅσον περὶ τὸδε τῷ
 ὕραυν καὶ τῷδε τῶν ἄστρον· καὶ ἥ ἀφθαρτα ταῦτα, καὶ μακροί· τ
 φθειραὶ μὴ μὴ συνταπεινὸν δὲ ἐκείνην τὴν λεγομένην περὶ αὐτὰ
 εἶναι, ἥτις ἦν ἡ ἀστρολογία, δεῖναισι τις, ὅτι μὴ περὶ ταῦτα ἔστιν,
 ἀλλὰ ἄλλω καὶ δι' ἄλλα ἢ τούτων ὑφ' αὐτῶν. ὅτε γὰρ αἰσθητὰς
 γραμμὰς τοιαύτας ἐστὶ λαβεῖν ὅποιας ὁ ἀστρονόμος λαμβάνει· ἐν
 ταῖς δεξιῇσιν· ὅθεν γὰρ τῶν αἰσθητῶν ἔτις αὐτοῖς. αὐτὸ δὲ τῷ ἀστρο-
 λόγῳ τὴν γεωμετρίαν εἶπεν· ἀλλ' οἷος ὁ γεωμέτρης τὰς γραμμὰς
 εἶναι λέγει, τοιαύτας ὁ ἀστρολόγος χρῆται πρὸς τὰς δεξιῇς τὰς
 ἀστρολογικὰς. ὁμοίως δὲ ὁ δὲ περιφέρει ὁ δὲ στρογγύλον ὅθεν ταῦ-
 τόν ἐστιν αἰσθητὸν, ὅποια ὁ γεωμέτρης αὐτὰ ἐρίξει· ὁ γὰρ κύκλος
 ὁ αἰσθητὸς τῷ κανόνος καὶ τῷ ἐπιπέδῳ τῷ αἰσθητῷ ὅ καὶ ἐγγυμῶν ἀπει-
 οῖ δὲ μαθηματικαὶ τε καὶ ἀστρολόγοι ὕψω λέγουσι καὶ περὶ τὸν κύκλον
 καὶ τῆς σφαίρας ὡς καὶ σημείον ἀποτομῆν τῷ ἐπιπέδῳ (P). Πρω-
 ταγῶρας ἔν τοις αἰσθητοῖς προχωρῶμενος ὥστε τὸς γεωμέτρης ἡλέγ-
 χον ὡς ψευδομένους, δεκνύς ὅτι ὅθεν τούτων τοιούτων ἔστιν ὅποιον
 ἐκείνοι λέγουσιν, ἀγνοῶν καὶ αὐτὸς ὅτι μὴ περὶ τούτων ὁ λόγος αὐτοῖς,
 ὡς περὶ ὅν ὁ δὲ ἄλλω τῷ τεχνίτῃ. ἀλλ' ὁ δὲ αἱ κινήσεις αὐτῶν καὶ
 τὸν ὕραυν, ἀλλ' ὁ δὲ αὐτὸ τῷ ὕραυν, αἱ τε κύκλοι γινόμενοι καὶ αἱ
 καὶ ἑλίκας, τοιαῦτ' ὅποιας ὁ ἀστρολόγος λαμβάνει· γραμμὰς γὰρ
 λαμβάνει ὁ ἀστρολόγος καὶ τὴν ἑλίκαν καὶ τὸν κύκλον, αἱ ἐστὶ μήκη
 ἀπλάτῃ, καὶ ἐπὶ τούτων τὰς κινήσεις ὑποτίθει γίνεσθαι· ὅθεν δὲ
 ἔστιν ἐν τοῖς αἰσθητοῖς μέγας ἀνευ πλάτους. ἔτι οἱ μὴ λαμβάνουσι
 τὰ ἄστρο σημεία τῶν καὶ σημείων ἐπέχειν λόγον ἐν τῷ ὕραυν, τ
 δὲ σημειῶν ἔστιν ὁ μέρος ὅθεν, ὅθεν δὲ τῶν ἄστρον ταῦτον. εἰ
 δὲ μηδεμία τέχνη περὶ τὰ αἰσθητὰ, ὅ καὶ αὐτὴ ταῖς τέχναις πρὸς
 τὰς μαθηματικὰς ἐπιστήμας ἢ διαφορὰ τῷ ταύτας μὴ εἶναι περὶ
 αἰσθητὰς τὰς δὲ μαθηματικὰς περὶ τινος νοητὰς ὕψας· ὑπὲρ γὰρ
 998 αὐτὰ ταῦτα δεῖξαι παρέθετο "εἰσὶ δὲ τινες οἱ φασιν εἶναι μὴ τὰ με-
 7. ταῦτ' αὐτὰ λεγόμενα τῶν τε εἰδῶν καὶ τῶν αἰσθητῶν, ὅ μὴν γε
 χωρὶς τῶν αἰσθητῶν." εἰπὼν διὰ τὸς τὰ μαθηματικὰ ὕψας λέ-
 γοντας εἶναι αὐτὰς καθ' αὐτὰς κεχωρισμένας τῶν τε εἰδῶν καὶ
 τῶν αἰσθητῶν, νῦν μέτρεται ἐπὶ τὸς λέγοντας μὴ τὰ μαθηματικὰ
 εἶναι κατὰ τῶν φύσιν οὐκ εἶναι, ὅ μὴν ἔξω αὐτὰ τῶν αἰσθητῶν
 εἶναι, ἀλλ' ἐν τούτοις. διαφέρει δ' ἂν ἡ δόξα αὐτῇ τῆς λεγούσης
 ἐξ ἀφαιρέσεως τὰ μαθηματικὰ λαμβάνεσθαι τε καὶ νοεῖσθαι, ἥς καὶ

αὐτὸς ἔξω, ὅτι ἐκείνη μὴ οὐκ εἶναι τῶν φύσιν ἀποδοῦναι αὐτοῖς,
 ἄλλω παρὰ τὰ αἰσθητὰ, ἐν τοῖς αἰσθητοῖς αὐτὰ λέγουσιν εἶναι ὅ καὶ
 αὐτῶν τι ὄντα, ἀλλ' ἐν τούτοις ὄντα ἄλλα εἶναι αὐτῶν, οἱ δὲ ἐξ
 ἀφαιρέσεως λαμβάνοντες αὐτὰ τῷ λόγῳ, τῶν τῶν αἰσθητῶν χω-
 ρισάστας, καταλείπουσιν αὐτὰ ἐν τοῖς χωριστέοις πάντα τὰ καὶ
 τὰ ὅλα αἰσθητὰ, ἐκείνη ἐκείνων τῶν κεχωρισμένων αὐτῶν ἐπὶ
 αὐτῶν δυναμένων τὴν αἰσθητὴν ἀποπληρῆν φύσιν, ὅδ' ἐπὶ διαστ-
 σεῖς τινος νομμένον. ἡ γὰρ ἐν τοῖς μαθηματικαῖς νομμένη διάστα-
 σις μὴ τῶν τῷ λόγῳ κεχωρισμένων παθητικῶν ἢ αἰσθητῶν φύσιν·
 ἐν ἀμφὶν γὰρ ἡ αἰσθητικὴ φύσιν ἐν ὑποστάσει ὕψα φύσιν. φησὶ δὲ
 καὶ ἀποπτωτῶν τῶνδε τὴν δόξαν εἶναι τῆς κεχωρισμένης λεγούσης
 αὐτὰ. τὰ μὴ ὅν πλὴν τῶν ἀτόπων τῶν ἐπεμμένων τῶνδε τῇ δόξῃ
 τὸν παρὰ τῇ καταλέγειν, παρὰ τῇ δὲ τό τε καὶ τὸν αὐτὸν
 λόγον καὶ τὰς ἰδέας θέξει ἐν τοῖς αἰσθητοῖς· εἰ γὰρ ταῦτα ὄντα ὕψας
 καθ' αὐτὰς νοηταὶ ἐν αἰσθητοῖς ἐστὶ, τί ὀρθοῦται καὶ αἱ ἰδέαι, ὕψας καὶ
 αὐτὰ ὕψας τινος νοητὰ, ὅ καὶ ἐστὶν ἐν τοῖς αἰσθητοῖς; δεῖ γὰρ λόγον
 τινός, δι' ὃν ταῦτα μὴ ἔξαι ἐν τοῖς αἰσθητοῖς, ἐκείνη δὲ ἐκείνη
 ὅτι δὲ πολλὰ ἐπεὶ τῇδε τῇ δόξῃ, εἴρηκα μὴ καὶ ἐν τῷ δευτέρῳ,
 ὑπέμνησε δὲ καὶ ἐν τῷ πρώτῳ τῷ μετὰ Λ. (c. 9) λέγων περὶ
 τῆς Εὐδόξου δόξης, ἐπεὶ δὲ καὶ ἐν τῷ Ν (c. 2 ext. et 3) τῇδε τῆς
 πραγματείας. ἔτι δὲ δύο σφαιρὰ ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ ἔξαι, τό τε
 μαθηματικὴν (ἐστὶ γὰρ καὶ μαθηματικὸν σφαιρὸν, περὶ ὃ ἡ σφαιρο-
 τρία) καὶ τὸ αἰσθητὸν, εἰ ἐκείνη ἐν τούτῳ ἔξαι. ἔξαι γὰρ σῶμα διὰ
 σῶματος ὕψω διόν, εἰ ἐκότερον αὐτῶν κατ' οὐκ εἶναι φύσιν ὅν, τ
 ἔτερον ἐν τῷ ἑτέρῳ ἔστιν. ἔτι δὲ ὁ δὲ ἀκίνητα ἔξαι τὰ μαθηματικὰ,
 ὄντα τε ἐν τοῖς αἰσθητοῖς· κινούμενων γὰρ τούτων ἀκίνητα καὶ τὰ ἐν
 αὐτοῖς κινεῖσθαι, κινεῖσθαι δὲ ὅ καὶ ὡς τὰ συμβεβηκότα, ἀλλ' ὡς καὶ
 αὐτὰ ἐν τόπῳ· εἰ γὰρ μετέθῃ καὶ ἐν διαστάσει, ἔξαι κινούμενα ὁμοίως
 τοῖς τῶν σωμάτων βία καὶ ὑπὸ τινος κινουμένων, ὅ καὶ τὴν ἐν αὐτοῖς
 ῥοπήν. καθόλου δὲ τίνος χάριν δεῖ λέγειν αὐτὰ εἶναι, εἶναι δὲ ἐν
 τοῖς αἰσθητοῖς; ὁ δὲ μὴ γὰρ ἔτι φαίνεται χρεῖαν αὐτοῖς παρεχόμενα,
 ὄντα γε καὶ καθ' αὐτὰ. ἀλλ' ἐπὶ τούτοις τοῖς προειρημένοις ἀτόποις
 καὶ ὅσα εἴπετο τοῖς κεχωρισμένοις ποιῶσιν αὐτὰ, καὶ τούτοις ἀκολουθή-
 σει· ἔξαι γὰρ τις ὕρανος ἄλλος καὶ καὶ τούτους παρὰ τὸν αἰσθητὸν
 ὕρανον, ὁμοίως καὶ ἡλιος καὶ τῶν ἄστρον ἑκάστων, πλὴν ὅ καὶ αὐτὸς
 ὅτε ἀλλ' ἐν αὐτοῖς τούτοις, ἡλιος ἐν ἡλίῳ καὶ σελήνη ἐν σελήνῃ καὶ
 ὕρανος ἐν ὕραυν, πρὸς ἐκείνῳ δὲ τῷ ἀτόπῳ καὶ τούτῳ προσειληφότα
 τὸ δύο σῶματα ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ εἶναι. περὶ τε ὅν τῶν προειρημέ-
 νων τῶνδε πάντων ἀπορίαν φησὶν ὅ τὴν τυχεύσαν εἶναι, πῶς θέμε-

1. τὰ et 3. δι' om C. || 3 — 5. et 22 — 26. apud Asclep. || 23. τοιαῦτα Asclep. || 25. γίνεσθαι om Asclep. || 34. postquam eos redarguit, qui mathematica substantias quasdam per se ab ideis et sensibilibus separatas esse tradebant, ad eorum sententiam refellendam transit Sepulv.

3. ἀλλ' — ὄντα et 15. ἐστὶ — 17. μισθητοῖς om C. || 16 — 38. apud Asclep. || 17. δι' ἐπὶ διότι Asclep. || 18. ἔτι — 21. πραγματείας om Asclep. || 18. ἐν secundo libro Sepulv. || καὶ om A. || 20. ἀδύνα C. || 21. συμβεβηκται ἐν δύο σφαιρὰ ἐν τῷ αὐτῷ εἶναι τό Asclep. || 23. prius ἔξαι et 24. διόν — 25. ἐξαι om Asclep. || 27. κινεῖσθαι καὶ κινεῖσθαι δι' F. || δι' om C. || 28. τόπος· εἶναι καὶ ἀτὰρ μετέθῃ Asclep. || 29. τοῖς] τῆς Asclep. || τὴν ἐκείνῳ ῥοπήν Asclep. || 31. ἔτι om Asclep. || 32. καὶ om A. || ὄντα τε μὴ καθ' αὐτὰ ἐν τούτοις πρὸς γὰρ τούτοις τοῖς προειρη- μένοις Asclep. || εἴπετο] εἴπερ AC. || 35. πλὴν ὅτι ὅ Asclep. || 36. αὐτοῖς et καὶ σελήνῃ — 37. ὕρανος om Asclep.

998 ανος αὐτὰ τις τὰ λήθεις ἐπιτεύξει, καὶ ἐπὶ περὶ ὧν προσέθῃσι καὶ
 21. περὶ τῶν ἀρχῶν πότερον δεῖ τὰ γένη ζοιχεῖα καὶ ἀρχὰς ὑπολαμβάνειν ἢ μᾶλλον ἐξ ὧν ἐνυπάρχοντων ἐξῶν ἕκαστα πρῶτων. καὶ περὶ ταύτης τῆς ἀπορίας προείρηται μὴ ἐν τῇ τῶν ἀποριῶν ἐκδόσει, ἐπεὶ δὲ, πότερον δεῖ ἀρχὰς καὶ πρῶτα τῶν ὄντων τὰ γένη καὶ τὰ κοινὰ πρῶτα, ἢ τὰ ζοιχεῖα ἐξ ὧν συνέστηκε τὰ ὄντα πρῶτων καὶ εἰς αὐτὰ ἔκστα ἀναλύειν ('). αὐτὸς βελόμενος σημῆσαι ἔδειξεν ἐπὶ τῶν φωνῶν· αἱ γὰρ φωναὶ ἐκ τῶν ζοιχειῶν σύγκειται, ἀλλὰ ὁ τῆς κοινῆς φωνῆς, ὁ εἷς ἂν γένος τῶν φωνῶν. ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν διαγραμματικῶν ὁ τὸ κοινὸν ζοιχεῖον, ἀλλὰ τὰ ἐνυπάρχοντα ἐν ταῖς 10 ἀποδείξεσι· χρωμέθα εἰς παντὸς ἀποδείξειν θεωρήματος, ὡς λέγομεν τὰ Ἐὐκλείδου ζοιχεῖα· διὰ τοῦτο γὰρ τὰ τοιαῦτα ζοιχεῖα λέγει, ὅτι δι' ὧν ταῦτα ἀπαδείκνυται πρὸς τὰς πάντων τῶν θεωρημάτων δάξας ἐξῶν ἡμῶν χρήσιμα ἐνυπάρχοντα ἐν πάσι καὶ ἐν αὐτοῖς δὲ τῆς τῶν πρῶτα τῶν δευτέρων ζοιχεῖα, ὅτι ταῖς τῶν ἀποδείξεσι πρὸς τὰ δευτέρα χρωμέθα. παρατίθεται δὲ καὶ τῶν φυσικῶν τῶν ἢ πλεῖστα τὰ πρῶτα σώματα ὑποθέμενος ἢ ἐν, καὶ δείκνυσιν ὅτι καὶ ἐστὶ, ὡς ἀρχὰς καὶ τῶν ὄντων ἔλεγον, ἐνυπάρχειν ταύτας τοῖς ἄλλοις ὡς τὸ καὶ ἐξ αὐτῶν ἐκείνα εἶναι. Ἐμπεδοκλῆς τε γὰρ τὰ τέσσαρα σώματα ζοιχεῖα τῶν ὄντων ὑποθέμενος ὡς ὡς γένη 20 αὐτὰ ἔλεγον ἀρχὰς, ἀλλὰ ὡς ἐνυπάρχοντα τοῖς ἐξ αὐτῶν τὴν γένεσιν ἔχουσιν· ὁμοίως καὶ τῶν ἄλλων φυσικῶν ἕκαστος τῶν σωματικῶν τὴν ἀρχὴν ὑποθέμενος. πρὸς τοῖς δεικνύσιν ὅτι τὸ ὡς ἐνυπάρχον καὶ ζοιχεῖον καὶ ὅτι τὸ γένος ἐστὶν ἀρχὴ καὶ ἀπὸ τῶν τεχνικῶν καὶ γὰρ κλίνης καὶ ἕκαστου τῶν τοῦτων τοῖς βυολομῶσι τίς ἢ 25 φύσις ἕκαστου αὐτῶν εἶδω, ἢ γνῶσις ἐξ ὧν συνέστηκε μορίων γίνεσθαι. ἀρχαὶ γὰρ ἕκαστου αὐτῶν τὰ ἐξ ὧν συνέστηκεν· ἐκ μὲν γὰρ τῶν γνωρίσθαι τὰς ἀρχὰς γνωρίμον καὶ τὸ ἐκ τῶν ἀρχῶν γίνεσθαι, τῶν δὲ ἕκαστον γνωρίζεσθαι ὅταν τὰ ἐξ ὧν σύγκειται καὶ ὁ τρόπος τῆς συνθέσεως φανερός γένῃ, ὡς καὶ αἱ τῶν ἀρχαί. ἐπιχειρήσας δὲ 30 καὶ δείξας τῇ ἐπαγωγῇ τὰ ἐνυπάρχοντα ἀρχὰς ὄντα, ὅτι τὰ κοινὰ καὶ τὰ γένη, ἐξῆς ὅτι δόξει εὐλογον εἶναι τὰ γένη λέγειν πάσας ἀρχὰς ἐπιχειρεῖ. Alex.

997 β (') φησὶν ὅτι ἡ γεωδαισία περὶ τὰ αἰσθητὰ καταγίνεσθαι· 26 διὰ τοῦτο γὰρ καὶ γεωδαισία λέγειται παρὰ τοῖς διασμοῖς τῆς γῆς. ἢ μέντοι γεωμετρία περὶ αἰσθητῶν διαλέγεσθαι, ἀλλὰ περὶ τῶν ἐξ ἀφαιρέσεως... λέγομεν τοῖσιν ἡμεῖς ὅτι εἰ μὴ περὶ τῶν αἰσθητῶν εἴη ἡ γεωδαισία καὶ ὡς ἐν ὑποκειμένῳ ἐθεωρεῖτο ἡ γεωδαισία, εὖ ἂν εἶχεν· ἐπειδὴ δὲ οὐκ ἔχει περὶ ἐν, ἀλλὰ καὶ τὸ φθαρτὸν καὶ αἰσθητὸν, φανερόν ὡς ὅτι οὕτως ἐστὶν ἕτερον, ὅτι δεῖ λέγειν ὅτι συμ- 40 φθερεῖ ἢ ἐπιστήμη. Asclep.

997 γ (') φησὶ δὲ πρὸς αὐτὸν ὅτι ἐστὶ καὶ διανοητὴ ἱατρικὴ, αὐτὸς δὲ λό- 27 γος ὁ πῶς ἱατρικῆς ὑπάρχων ἐν τῇ ἡμετέρῃ ψυχῇ, ἐστὶ δὲ καὶ νοητὴ

ἱατρικὴ, ὁ λόγος ὁ παρὰ τῇ δημιουργίᾳ φησὶ, καθ' ὃν λόγον ἐστὶν ὁ κόσμος, ὡς φησιν, ἀνοσος καὶ ἀγῆρας (Plat. Tim.). id.

(') ἔφερε δὲ κανόνα (ὁ Πρωταγόρας) καὶ προσέειπε τῷ καὶ 998 α καὶ ἐδείκνυσεν ὅτι ὁ καὶ ὁ σημεῖον γίνεσθαι ἢ ἀφῆ. id.

(') ἦσαν οὖν τῶν προβλημάτων τῶν ἐκτεθέντων ὑπ' αὐτῶν 998 α καὶ ἡ περὶ τῶν ζήτησις καὶ ὁμοίαν καὶ ἀνοσίου· παρέλιπε δὲ τὴν περὶ αὐτῶν λόγον ἐνταῦθα, λέγει δὲ ἀκριβῶς περὶ αὐτῶν ἐν τῷ Γ ζοιχεῖον καὶ ἐν τῷ I. πρόκειται τοίνυν αὐτῷ ἐνταῦθα ζητῆσαι περὶ τῶν ἀρχῶν. id.

"ἡ — εἰσὶν." ἡ ἐπιχειρήσις δυνάμει τοιαύτη ἐστὶν. ἐξ ὧν 998 α ἕκαστον γνωρίζομεν, ταῦτα ἐκείνων ἀρχαί (καὶ) γὰρ ὅτι ἐκ τῶν τὰ αἰτία καὶ τὰ ζοιχεῖα τῶν εἶδω καὶ τὰς ἀρχὰς γίνεσθαι τὰ αὐτὰ εἶδω, ἐκ δὲ τῶν ὁρισμῶν γνωρίζομεν ἕκαστον τῶν ὄντων, αἱ ὁρισμοὶ ἄρα ἀρχαί· ἀρχὴ δὲ τῶν ὁρισμῶν ἢ τὸ γένος λήψις, ὡς τὸ γένος ἀρχή. δύναμις δὲ γένη καὶ αἱ διαφοραὶ λέγεσθαι, ὡς ἐν τοῖς Τοπικοῖς (1 4) εἶπεν, ὡς εἶναι τὸ λεγόμενον, ὅτι αἱ τῶν ὁρισμῶν ἀρχὴ ἢ τὸ γένος λήψις, δύναμις τὰ γένη ἀρχαί εἶναι, ἅπερ ἐστὶ τὸ γένος καὶ αἱ διαφοραί· ἐκ γὰρ τῶν ὁρισμῶν σύγκειται· ὡς τὰ γένη ἀρχαί· οἱ μὲν γὰρ ὁρισμοὶ τῶν ὁρισμῶν, τῶν δὲ τὰ γένη. καὶ εἰ ἐστὶ τῶν ὄντων λαβεῖν ἐπιστήμην τὸν εἶδω λαβεῖν, ἢ ἐπιχειρήσις τοιαύτη. καὶ τὰ εἶδη ἢ ἐπιστήμη καὶ ἢ γνῶσις τῶν ὄντων γίνεσθαι· ὁ γὰρ ἐστὶ τῶν καθ' ἕκαστα ἐπιστήμη· καὶ γὰρ οἱ ὁρισμοὶ αὐτῶν καὶ τὰ εἶδη. εἰ δὲ ἐκ τῆς τῶν γνῶσεως ἢ τῶν ὄντων γνῶσις ἦρτη, τὰ εἶδη ἂν εἴεν ἀρχαὶ τῶν καθ' ἕκαστα, καθ' ὅτι εἶδη ἐστὶν ἕκαστοι τοῖσδε τισιν εἶναι. ἀλλὰ μὴ τῶν εἶδω ἀρχαὶ τὰ γένη· ἐκ γὰρ τῆς τῶν διαφάσεως τὰ εἶδη καὶ οἱ τῶν εἶδω ὁρισμοὶ διὰ τῶν γενῶν καὶ τῶν ὄντων ἄρα ἀρχαὶ πάντων τὰ γένη. ἢ καὶ τὰ εἶδη μὴ ἢ γνῶσις ἕκαστου· καὶ γὰρ ταῦτα τὰ εἶναι ἕκαστου ('). ὁ μὲν καὶ τὸ εἶδος τὸ ὡς ἐκ γένους διηρημένον, ἀλλὰ τὸ εἶδος τὸ ἀντιδιακρινόμενον τῇ ὕλῃ· ὁ δὲ λαβὼν τὸ εἶδος τοῦτο ἐπὶ τὸ ἐκ γένους μετῆλθε. Alex.

(') τῶν γὰρ καθ' ἕκαστα οὐκ ἐστὶ κυρίως ὁρισμός, ἀλλ' ὑπο- 998 β γραφή... ὅτι γένη ὑπάρχουσιν ἀρχαὶ τῶν ὄντων, μάρτυρας παρὰ 8 γει Πλάτωνα καὶ τοῖς Πυθαγορείους· φησὶ γὰρ ὅτι ἀρχὰς τῶν ὄντων ἔλεγον ἐκείνοι τὸ ἐν τὸν καὶ τὴν δύαδα, καὶ γένη ταῦτα ὑπετίθεντο δηλονότι συμβολικῶς, τὸ μὲν ὡς παρακτινῶν τῶν πάντων, τὸ δὲ ἐν ὡς αἰτίον τῆς τῶν πάντων ὑποστάσεως, τὴν δὲ δύαδα ὡς αἰτίαν τῆς πρῶτον. τοῦτο οὖν ἐστὶν ὁ λέγειν ὅτι φ. δ. τ. κ. τ. λ. γ. τ. ο. τὸ ἐν ἢ τὸ ἐν, ἢ τ. μ. κ. τ. μ. ὡς γ. α. χρ. καὶ πάντων γὰρ τῶν ὄντων κατηγορεῖ ὁ Πλάτων τὸ ἐν καὶ τὴν δύαδα καὶ τὸ ἐν καθόσον μὴ γὰρ τότε τί ἐκον ἕκαστον τῶν ὄντων, ταῦτα δὲ καὶ τὸ εἶδος, τὸ ἐν αὐτῷ καὶ τὸ ἐν κατηγορεῖ· καθόσον δὲ ἐν φύσει συνεχεῖ καὶ μεταβολῇ παρὰ τὸ ὑποκειμένον ἐστὶ, παρὰ τοῦτο τὸ μέγα καὶ τὸ μικρὸν αὐτῷ κατηγορεῖ. Asclep.

3. πρῶτον ἢ ἀπορία καὶ C. || 4. τῆς ἀπορίας om C. || 6. πρῶτον C. || 7. διαλύεται C. || 8. τὴν κοινὴν φωνήν C. || 19. καὶ et 24. ἐκτὸς ἀρχῶν om C. || 26. ἐκείνη C. || γήρεται om C. || 29. δι] γὰρ C. || 30. φανερός] γνωρίμος C.

14. δι] γὰρ C. || ὡς — 15. ἀρχῶν om C. || 15. δὲ et 16. αὐτὸν om C. || 17. ἀρχαὶ C. || — δύναται et ἀρχαὶ εἶναι om C.

998^α "φαίνοντι" — χρῆσθαι. πρὸς τὸ εὐλόγως ἀν' ὁδῶν τὰ γένη
 9. τὰς τῶν ὄντων ἀρχὰς εἶναι, νῦν συνίστησι τὴν ὁδὸν καὶ ἐκ τῶν
 χρησαμένων ταῖς αὐταῖς ἀρχαῖς. οἱ γὰρ τὸ ἐν καὶ τὸ ἐκ καὶ τὸ μέγα
 καὶ τὸ μικρὸν ἀρχὰς ὑποθέμενοι τῶν ὄντων ὡς γένη ταῦτα τῶν ὄν-
 των ἀρχὰς ὑπέθετο. εἴη δ' ἂν ἡ ὁδὸς Πλάτωνος· ὅτος γὰρ τὸ ἐν,
 5 ὃ κυρίως ἐν ἔλεγε, καὶ τὴν ἀρίστην δυνάμει, ἥν μέγα καὶ μικρὸν ὠνό-
 μαζεν, ἀρχὰς ὑπέθετο. ὡς γένη δὲ ταῦτα ὑπελάμβανε τῶν ὄν-
 των, ὅτι καθ' ἕκαστα τῶν ὄντων καὶ τὸ ἐν ἑώρα κατηγορούμενον καὶ
 τὴν ἀπὸσπότητα. καθ' ὅσον μὲν γὰρ τὸδε τι ἐστὶν ἕκαστον τῶν ὄντων,
 τοῦτον δὲ καὶ τὸ εἶδος, τὸ ἐν αὐτῷ καὶ τὸ ἐκ κατηγορεῖται· καθ' ὅσον
 10 δὲ ἐν ῥύσει συνεχεῖ καὶ μεταβαλλῇ ἑώρα τὸ ὑποκείμενον, καὶ τὸτο τὸ
 μέγα καὶ τὸ μικρὸν. κοινὰ ἄρα καὶ τὰ γένη ταῦτα, καὶ ὡς γένη τὰ
 ἀνωτάτω ἀρχαὶ κατ' αὐτόν. Alex.

998^β "ἀλλὰ — ἀρχὰς." ἐπιχειρήσας καὶ πρὸς τὰ στοιχεῖα εὐλο-
 11. γώτερον ἂν ἀρχὰς εἶναι τὸ γένος, καὶ πάλιν πρὸς τὸ τὸ γένος καὶ
 μᾶλλον ἢ τὰ στοιχεῖα, νῦν ὅτι μὴδὲ ἀμφοτέρω ὁδῶν τε λέγειν ἀρχὰς
 τῶν ὄντων καὶ τὰ γένη καὶ τὰ στοιχεῖα ἐπιχειρεῖ. ἡ δὲ ἐπιχείρησις
 τοιαύτη. λαμβάνει τὸν ὁρισμὸν τὸν τῆς ὕσεως ἐκείνου δηλωτικὸν
 ὅτι εἶναι δεδιγμένον ἐν τοῖς ἑστέροις Ἀναλυτικαῖς (29 et 10).
 ἐκείνου γὰρ τῶν ὄντων τὸ εἶναι ἐστὶν ὃ ἐστίν, ὃ ὃ κυρίως ὁρισμὸς δη-
 20 λωτικός. ἀλλὰ καὶ τὸ ἐκ τῶν ἀρχῶν δὲ ὁ ὁρισμὸς. τῶντων κει-
 μένων λαμβάνει τὸ εἶναι ἀρχὰς τῶν ὄντων καὶ τὰ γένη καὶ τὰ στοιχεῖα,
 καὶ φησιν, εἰ ἐκ τῶν ἀρχῶν ἐκείνου ὁ ὁρισμὸς, ἄλλος ἔσται ὁ ὁρι-
 σμὸς ὁ διὰ τῶν γενῶν (γένη δὲ, ὡς ἔφαμεν, καὶ τὰς διαφορὰς λέγει)
 καὶ ἄλλος ὁ διὰ τῶν στοιχείων. ὥστε εἰ ἐκ μὲν τῶν ἀρχῶν ὁ ὁρισμὸς,
 25 ἄλλος δὲ ὁ ἐξ ἐκείνων καὶ ἄλλος ὁ ἐκ τῶντων, πλείους ὁρισμοὶ τῷ
 αὐτῷ ἔσονται. ἀλλὰ μὴν ὁ πλείους, εἰς γὰρ ἐκείνου ὁρισμὸς· ὅτι ἄρα
 ἀμφοτέρω στοιχεῖα. id.

998^γ "πρὸς — ἀρχὰς." ἀπορία καὶ αὕτη τῶν προειρημένων. ἔτι
 14. τοιαύτη. εἰ δοθείη καὶ συγχωρηθείη τὰ γένη ἀρχὰς εἶναι, ζη-
 τῆσαι, φησὶν, ἄξιον πότερον τὰ ἀνωτάτω γένη χρὴ τίθεσθαι ἀρχὰς
 τὰ κοινάτατα, ἢ τὰ ἔχιστα καὶ προσεχῆ τοῖς καθ' ἕκαστα, ἃ ἄτομα
 εἶδη καλεῖται· γένη γὰρ καὶ τὰ εἶδη νῦν λέγει. εἰ μὲν γὰρ αἰετὰ κα-
 θόλου τῶν μὴ ὁμοίως καθόλου μᾶλλον ἀρχαί, διὰ τὴν ἀρχὴν
 καὶ τὰ καθόλου εἶναι, τὰ ἀνωτάτα ἂν γένη καὶ τὰ κοινάτατα εἴεν
 35 ἀρχαί. ὅπως τε τὰ ἀνωτάτω γένη τῶν ὄντων ἀρχαὶ ἂν εἴεν, καὶ
 τοσαῦτα αἱ ἀρχαὶ ἔσονται ὅσα ἐστὶ τὰ γένη τὰ πρῶτα. λαβὼν δὲ
 τὸτο ἐπιφέρει "ὥστε ἔσται τό τε ἐν καὶ τὸ ἐκ ἀρχαὶ καὶ ὕσει· ταῦτα
 γὰρ μάλιστα λέγει καὶ πάντων." εἰ γὰρ εἴη ταῦτα καὶ πάντων τῶν
 ὄντων κατηγορούμενα ὡς γένη, ταῦτα ἂν ἀρχαὶ καὶ αἴτια τῶν ὄντων
 40 εἴη· τὸτο γὰρ σημαίνει τὸ ὕσει. εἰπὼν δὲ ταῦτα καὶ ἀναγκαζὼν ἐπὶ
 τῷτον τὸν λόγον τό, εἰ τὰ γενικώτατα καὶ κοινάτατα ἀρχαί, τὸ
 ἐν καὶ τὸ ἐκ ἔσονται ἀπάντων τῶν ὄντων ἀρχαί, ἐπεὶ κοινάτατα ταῦτα,

ἐξῆς ἐπιχειρεῖ καὶ δείκνυσθαι ὅτι τὸ ἐν καὶ τὸ ἐκ ἐκ τῶν ὄντων γένη,
 εἰ δὲ μὴ γένη, ὅλον ὡς ὁδὸς ἀρχαί. ὅπως καὶ ὁδὸς ἂν εἴη ἡ αὐτὴ
 ἀρχὴ τῶν πάντων, εἰ μὴ εἴη τι κοινὸν γένος αὐτῶν, εἰ τὸ γένος
 ἀρχή· καὶ γὰρ ἀρχαὶ τὰ γένη εἶναι, καὶ τῶντων τὰ κοινάτατα. ὡς
 5 δὲ δοκῶν τισὶν ὅπως ἀντιλέγει πρὸς τὴν ὁδὸν, καὶ εἰρημέ γε πρὸ
 ὁλόγου περὶ αὐτῆς. ὅτι ἐν μὴ γένη τὸ ἐν καὶ τὸ ἐκ, ὅπως δεικνύσι.
 πᾶσα διαφορὰ γένος διαιρετικὴ καὶ ἐν καὶ ἐκ ἐστίν, ὥστε καὶ αἱ τὰ ἐνὸς
 καὶ τὰ ὅντος διαφοραί, εἰ γένη ταῦτα, καὶ ἐν ἐκείνῃ αὐτῶν καὶ ἐκ καὶ ἐκ
 ἔσται. ἀλλὰ εἰ τὸ ἐν καὶ ἐκ ἐν ἐκείνῃ τῷ ὅντος διαφορᾷ, γένος ὄντος
 10 τὸ ὄντος καὶ τὸ ἐνὸς κατηγοροῦτο ἀπὸ τῶν οἰκείων διαφορῶν τὰ γένη.
 τὸτο δὲ ἀδύνατον φησὶν εἶναι· καθόλου γὰρ ὅπως εἶναι τι τὸ ὡς γέ-
 νος ἐν εἶδος· πολλαχῶς γὰρ τὸ εἶδος, ὡς εἴρηται πρὸ ὁλόγου, τῆς οἰκείας
 κατηγορεῖται διαφορᾷ, εἰ καθ' αὐτὴν ἡ διαφορὰ λαμβάνεται· ἡ
 γὰρ διαφορὰ ἐπὶ πλείον κατηγορεῖται τὸ εἶδος, ὡς τὸ λογικὸν τὸ ἀν-
 15 θρώπου ἢ θνητόν, τὸ δ' ἐπ' ἑλκτον λεγόμενον τὸ ἐπὶ πλείον λεγο-
 μένου ἔχον τὸ ἀληθῶς κατηγορεῖται ('). καὶ διὰ τὸτο γὰρ εἴπαι
 "τῶν οἰκείων διαφορῶν," ἴσον λέγων τῷ ἐφ' ὧν εἶδη ποιεῖται. ἔτι
 τὸ μὲν εἶδος συναμφοτέρων τι, ἡ δὲ διαφορὰ μέρος τῷ συναμφο-
 τέρου. ἔτι μόνον ἐστὶν ἡ διαφορὰ τῷ εἶδος, καθ' ὅσον τῶν ἐν τῷ
 20 ὁριστικῷ λόγῳ παραλαμβανομένων ἕκαστον μέρος ἐστὶν ἐκεῖνο ὃ
 συμπληροῖ τὴν ὕσει, καὶ μέρος ἀνομοιομερές· ὃ γὰρ ταῦτον τὸ γέ-
 νος σημαίνει ἐν τῷ ὁρισμῷ ἐκείνῃ τῶν διαφορῶν, τὸ δὲ τοῦτον
 ὅλον ὃ κατηγορεῖται τῶν αὐτῶν μερῶν. ὥστε ὑδέρως τὸ εἶδος τῆς
 οἰκείας κατηγορεῖται διαφορᾷ. τὸ γὰρ γένος ἔχει ὅπως ἔχει μέρος τὰ
 25 εἶδη· ὃ γὰρ ἐν τῷ τῶν γενῶν ὁρισμῷ τὰ εἶδη. ἀλλ' ὁδὸς τὰ γένη
 κατηγορεῖται τῶν οἰκείων διαφορῶν, ὅταν αἱ διαφοραὶ χωρὶς τῶν
 εἰδῶν λαμβάνωνται καὶ μὴ ἐν αὐταῖς τὰ εἶδη περιέχωνται. τὸ γὰρ ζῶον
 ὅταν λογικῶς κατηγορεῖται τῷ ζῴῳ λογικῶς (τὸτο γὰρ ἔξακείνῃ τότε),
 30 ἐν τῷ λογικῶς κατηγορεῖται, ἐπεὶ αὐτῆς τε καθ' αὐτῆς τῆς διαφορᾷς
 ἀνεῖ τῷ εἶδος λαμβανομένης ὃ κατηγορεῖται, οἷον τῆς λογικότητος·
 ποιότητες γὰρ τινες αἱ διαφοραί, καθ' ὧν πῶς οἷον τε τὸ ζῶον
 ὕσει συναμφοτέρων σημαῖον κατηγορεῖται· ὅτε γὰρ τὰ εἶδη ὅτε τὰ
 γένη τῶν διαφορῶν κατηγορεῖται. εἰ δὲ τὸτο, αἱ τὰ ὄντος καὶ ἐνὸς
 διαφοραί, εἰ γένη ταῦτα, ὅτε ὅταν ὅτε ἐκείνῃ αὐτῶν ἐν ἐστὶ
 35 τυτέσθαι ὑδέρως διαφορὰ ὅτε ἐν ὅτε ἐκ ἔσται· πᾶσαι γὰρ τὸ ὄντος
 ἔσονται, ὅπερ ἄτοπον. ὥστε ὁδὸς γένη ταῦτα. εἰ δὲ μὴ γένη, ὁδὸς
 ἀρχαί, εἰ τὰ γένη ἀρχαί. σημαίνει δὲ τὸ μὲν "ἀδύνατον δὲ κα-
 998^δ τηγορεῖσθαι ἢ τὰ εἶδη τῷ γένος ἐπὶ τῶν οἰκείων διαφορῶν," τυτέσθαι
 24. τῶν ἰδίων διαφορῶν. τὸ δὲ "ἢ τὸ γένος ἀνεῖ τῶν εἰδῶν" ἦτοι ἴσον
 ἐστὶ τῷ ἢ τὸ γένος ἄλλῃ πρὸς χωρὶς τῶν αὐτῶν εἰδῶν κατηγορεῖσθαι,
 ἢ τὸ γένος τῶν διαφορῶν κατηγορεῖσθαι, μὴ λαμβανομένων τῶν
 διαφορῶν ὡς εἰδῶν ἢδὲ καὶ συναμφοτέρων. δοκεῖ δὲ μοι ἡ ἐπι-
 χείρησις λογικώτερα εἶναι, ὥσπερ ἐν καὶ αἱ πλείους τῶν λεγομέ-

8. ἕκαστον L. || 11. ἐν om L. || 15. alterum τὸ om C. || 20. item sumit definitionem ex ipsis principiis confici Sepulv. || εἰ δὲ
 24. εἰ et 26. εἰ ante ἐκ om C. || 35. εἶναι ἀρχὴν τὰ C.

8. καὶ ἐν ἐκείνῃ A. || καὶ ἐν om A. || 9. ἔσται om L. || 11. ὅτε A. || τὸ om A. || 28. τότε ἐκ τῷ C. || 29. κατηγορεῖται C. || 30. τὸ εἶδος
 C. || 37. εἶτα A. || 41. κατηγορεῖσθαι — 42. διαφορᾷ om C.

των ὑπ' αὐτῷ· τὰς γὰρ διαφορὰς ὑπὸ τί ἂν τάξαιμεν γένος; δεῖ γὰρ ἔκ τινος γένους αὐτὰς εἶναι, εἴγε τῶν ὄντων καὶ αὐτὰ καὶ τῶν ἐκείνου τῷ γένους διαφορῶν τὸ οἰκίον γένος κατηγορεῖσθαι ἀνάγκη. ἢ γὰρ ἔχουσιν γένος αἱ διαφοραὶ, ἢ ἔσονται ὑπὸ τὸ γένος ὃ διαμερίζουσιν. εἰ γὰρ εἰσι διαφοραὶ ὑπὸ τὴν ποιότητα, πᾶσαι αἱ τῆς ποιότητος αὐτῆς διαφοραὶ ὅληρον ὅτι ὑπὸ τὴν ποιότητα ἂν εἴεν. ὥτως τε ἂν κατηγοροῖτο τὸ γένος τῶν οἰκείων διαφορῶν· τὸ γὰρ τὰς μὲν ἄλλας διαφορὰς ποιότητος λέγειν, τὰς δὲ τῆς ποιότητος μηκέτι, ἀλλὰ ὑπὸ ἄλλο τι γένος αὐτὰς τιθέναι, πλάσματιώδες τε καὶ ἄτοπον. μή ποτε ὅν αἱ ἐν ἐκάσῳ γένει διαφοραὶ ἐν τῷ αὐτῷ γένει εἰσὶν, 10 τυτέστι ἐν τῇ αὐτῇ κατηγορίᾳ· καὶ γὰρ εἰ καὶ μὴ τὸ προσσχεῖς τινος γένος κατηγοροῖτο τῆς διαφορᾶς τῷ ἡδὴ συναμφοτέρον τι τῷτο εἶναι, ὃ ἐπὶ τῶν ὑσιῶν μόνων γίνεσθαι (ἐκ γὰρ ταύτης ἐστὶς καὶ ἡ συναμφοτέρος ὕσια, ἣν ἔχουσιν τε ἀπλῶς κατηγορεῖσθαι τῷ γένους), ἀλλὰ τό γε ἀνωτέρω ἂν κατηγοροῖτο τὸ ὅν κοινότερον τε καὶ ἀπλῶς 15 φερον· ἢ γὰρ ὕσια κοινῶν καὶ ἀπλῶν καὶ συνθέτων ὑσιῶν. ὥστε εἰ καὶ τὸ ζῶον σύνθετος τις εἴη καὶ συναμφοτέρος ὕσια, καὶ διὰ τῷτο τῆς διαφορᾶς καθ' αὐτὴν λαμβανομένης ὃ κατηγορεῖσθαι, ἀλλ' ἢ ὕσια αὐτῆς κατηγορηθῆσθαι· ἢ εἰ καὶ ἡ ὕσια αὐτῆς τῆς τὸ ζῶον διαμερίσεως διαφορᾶς κατηγορεῖσθαι, ἡδὴ δέδεικται τὸ διαμερῆμενον γένος ὑπὸ 20 τῆς διαφορᾶς κατηγορούμενον αὐτῆς· τοῦτον δὲ ἦν καὶ τὸ λεγόμενον. ἀλλ' εἰ καὶ τῷτο ἐπὶ τινων ἀληθές, ἀλλ' ἔκ ἀδύνατον γένος τι τῆς διαμερίσεως αὐτὴν κατηγορεῖσθαι διαφορᾶς· ἥτις γὰρ ἂν ληφθῇ τῆς ὕσιος διαμερικτῆς διαφορᾶς, ἀνάγκη ταύτην ὕσιον εἶναι. ὃ δοκεῖ δὲ τὰ γένη ἰδίᾳ τῶν διαφορῶν κατηγορεῖσθαι διὰ τὰς ὁμοφυμίας· τὸ 25 γένος διακριτικὸν καὶ ἐν χρώμασι καὶ ἐν χυμοῖς· ποῖον ὅν αὐτῷ κατηγορηθῆσθαι; συντεθέντος δὲ αὐτῷ τῷ οἰκίῳ γένους εἶδος ἦδη. δεῖξας δὲ ὅτι τὸ ὅν καὶ τὸ ἐν ὃ γένει, ἀκολουθῶς ἐπήνεγκε τὸ "ἀλλὰ 27: μὴν εἰ μὴ γένη, ἔκ ἀρχαί ἐσονται", εἴπερ ἀρχαὶ τὰ γένη. ἔτι καὶ τὰ μεταξὺ συλλαμβανόμενα μὲν τῶν διαφορῶν ἔξαι γένη." ὃ 30 λέγει νῦν, ὃ πρὸς τὸ τὰ πρῶτα γένη ἀρχαὶ εἶναι ἢ μὴ εἶναι λέγειν δόξει μόνον, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὸ μὴ εἶναι τὰ γένη ἀρχαί· ἀπειροὶ γὰρ καὶ πολλὰ ἐσονται αἱ ἀρχαὶ τῶν ὄντων ἐκάστῳ. ἐκάστῳ γὰρ διαφορᾶ τῶν ἐν τῷ ἀτόμῳ εἶδει τῷ γένει συντιθεμένη, ὃ ἐστὶ διαφορᾶ, γένος ποιεῖ. ἔκαστον γὰρ τῶν μεταξὺ γενῶν τὸ τε πρῶτον καὶ τὸ ἀτόμῳ 35 εἶδος συντιθέμενον τῇ οἰκείᾳ διαφορᾷ γένος ποιεῖ, εἰ καὶ ἐπὶ τινων μὴ δοκεῖ τῷ μὴ ὠνομάσθαι οἰκείῳ ὀνόματι τὸ γένος ἐκείνου· τῷτο γὰρ σημαίνει τὸ "τὰ μὲν δοκεῖ τὰ δὲ ὃ δοκεῖ." τὸ γὰρ ζῶον πτηνὸν γένος ἐστίν, ὥσπερ τὸ ζῶον, εἰ καὶ μὴ δοκεῖ ὠνομάσθαι. ἢ "τὰ μὲν δοκεῖ" εἶπε, "τὰ δὲ ὃ δοκεῖ," ὅτι, ὡς εἶπεν ἐν τῷ πρώτῳ περὶ Ζῴων (de 40 Part. An. 1 2 et 3), μόνον αἱ φερτικαὶ διαφοραὶ συντιθέμεναι τοῖς γένεσιν ὃ ποιῶσι εἶδος ὃδὲ γένη, ὅτι ὃδὲ ὠρισμένον ὀνόματι. καὶ εἴη ἂν καὶ τῷτο ὡς ἄτοπον ἐπόμενον τοῖς τὸ ἐν καὶ τὸ ὅν γένος λέγουσιν,

ἔπειτα τῇ τῷ γένους εἰς δύο διαμερίσει τὰ εἶδη καὶ τὸς ὀρισμὸς ποιῶσι. δεῖ μὲν γὰρ καὶ μεταξὺ, ὃ γίνεσθαι συντιθεμένων τῶν διαφορῶν τοῖς γένεσιν, γένη καὶ τὰ αὐτὰ εἶδη γίνεσθαι· ἐκείνους δὲ τοῖς εἰς δύο διαμερίσει τὰ γένη ἔκ ἀκολουθεῖ τῷτο. ἔτι φερῆσαι ἀναγκαζόντων διαμερίσει, ὃ ποιεῖ δὲ ἡ φερτικὴ διαφορᾶ συντιθεμένη τῷ γένει εἶδος. πολλὰ ὅν τῶν αὐτῶν ἀτόμων ἐστὶ καὶ πολλὰ ἀρχαί, εἰ τὸ ἐν καὶ τὸ ἐν γένει τε καὶ ἀρχαὶ τῶν ὄντων. τὸ δὲ "μέχρι τῶν ἀτόμων" λέγοι ἂν τῶν ἐχάτων εἰδῶν· ταῦτα γὰρ ἔκαστοι διαφοραῖς διαμερίσει. ἔτι δὲ ὃδὲ φερῆσαι κατὰ γε τῷτον τὸν λόγον αἱ διαφοραὶ ἀρχαὶ ἢ τὰ γένη· κοιναὶ γὰρ καὶ αὐτῇ καὶ καὶ πλείονων κατηγοροῦνται. εἰ δὲ καὶ αἱ διαφοραὶ ἀρχαί (κοινὰ γὰρ καὶ τὰ γένη τὰ ταῖς διαφοραῖς συλλαμβανόμενα), πολλὰ καὶ χερόν ἀπειροὶ ἐσονται αἱ ἀρχαί, ἄλλως τε καὶ εἰ τὸ ἀνωτάτω τις γένος ὡς ἀρχὴν λαμβάνει· πλείους γὰρ τῷ τοῦτο γένους διαφοραί. ὃ δοκεῖ ἀναλογον εἶναι· καὶ γὰρ οἱ τὰ γένη τιθέμενοι ἀρχαί, 15 ἐκφυγεῖν οἰόμενοι τὸ πλῆθος τῷ τὸ κοινὸν λαμβάνειν, ἀρχὴν ἐτίθεντο τῷτο. ὡς δὲ ἀκολουθεῖν τῷ τὸ πρῶτον γένος ἀρχὴν τιθέμενον τὸ καὶ τὰλλα γένη τὰ μὲν τὸ πρῶτον ἀρχαί λέγειν, ὥτως εἶπεν· αἱ γὰρ διαφοραὶ εἰ καὶ ἐπὶ πλέον λέγουσθαι τῶν εἰδῶν τῶν γιγνομένων ὑπ' αὐτῶν, ἀλλ' ὃ κατηγοροῦνται αὐτῶν ἐν τῷ τί ἐστιν, ὃδὲ ὡς γένη. id.

(*) τί ὅν φησὶν ὅτι ὃδὲ ποτε ὅτε τὰ εἶδη διαφορῶν κατηγοροῦνται 998b ὅτε δὲ τὰ γένη αὐτῶν καθ' αὐτῶν τῶν διαφορῶν, ὅληρον. 24. ὃδεῖς γὰρ κατηγορεῖ τὸν ἀνθρωπον τῷ λογικῷ, ὅτε δὲ τὸ ζῶον κατηγορεῖ τῆς λογικότητος, ἀλλ' εἰ ἄρα, τῷ λογικῷ τὸ ἐν ὑποκειμένῳ θεωρούμενον. εἰ τοίνυν τὸ ἐν καὶ τὸ ἐν κατηγοροῦνται καὶ τῶν διαφορῶν αὐτῶν καθ' αὐτῶν, τυτέστι τῆς λογικότητος, φανερόν ὅτι ἔκ ὑπάρχουσιν γένη. καὶ ταῦτα μὲν ὃ Ἀριστοτέλης· ὃ δὲ ἡμέτερος φιλόσοφος φησὶ πρὸς αὐτὸν ὅτι ἡ λογικότης αὐτῇ καθ' αὐτὴν ἀνυπόστατος ὑπάρχει. ἀμείλει τοι καὶ ὃ λόγος ὃ παρὰ τῷ δημιουργῷ ἔκ ἐστὶ τῆς λογικότητος, ἀλλὰ τὸ λογικῷ· αὐτὰ γὰρ καθ' αὐτὰς αἱ διαφοραὶ ἀνυπόστατοι καὶ ἀνυπόστατοι ὑπάρχουσιν, ὥστε ὃδὲ τὸ ἐν ὃδὲ τὸ ἐν τῆς λογικότητος κατηγοροῦνται τῆς μὴ ὅσης ἀλλὰ σὺν τῷ μετεχομένῳ, τυτέστι τῷ λογικῷ, ὥσπερ καὶ τὸ ζῶον, ὥστε γένη ὑπάρχουσιν καὶ τὸ ἐν καὶ τὸ ἐν, καὶ διὰ τῷτο καὶ ἀρχαί. πάλιν τοίνυν φησὶν ὃ Ἀριστοτέλης ὅτι ἐνθα τὸ πρότερον καὶ τὸ ὕστερον ἐστὶ, τὸ κοινῶς κατηγορούμενον ἔκ ἐστὶ γένος· διὰ τῷτο καὶ φημεν τὴν ψυχὴν μὴ εἶναι γένος τῶν καὶ μέρος ψυχῶν, ἐπειδὴ ἡ φυσικὴ προτέρα ἐστὶν ὡς συναυραῖσα μὴ συναυραυμένη δέ· τὸ γὰρ συναυραῖον μὲν μὴ συναυραυμένον δὲ φύσει πρότερον ὑπάρχει. εἰ τοίνυν καὶ ἐπὶ τῶν ὄντων φύσει πρότερον ὑπάρχει ἡ ὕσια ὡς συναυραῖσα μὴ συναυραυμένη δὲ τοῖς συμβεβηκόσι, ὅληρον ὡς ὅτι τὸ ἐν καὶ τὸ ἐν ἔκ ἐστὶ γένος, ἐπειδὴ θεωρεῖται ἐπ' αὐτῶν τὸ πρότερον καὶ τὸ ὕστερον (δυνατὸν γὰρ ἐξῆν εἶναι ὕσια καὶ ποσὸν ἀπὸ τῶν ἄλλων συμβεβηκότων) καὶ

1. ὑπὸ τί ὃφ' ὃ C. || τάξαιμεν C. || 2. καὶ post αὐτὰ om C. || 4. ἔκ τινος δι' ἀποφῶν C. || 5. γὰρ αἱ διαφοραὶ C. || 10. αἱ ἐν om C. || 12. εἶδη C. || 13. ἢ om C. || 14. τῆς ἀπλῶς C. || 25. nam discretivum differentia et in coloribus et in saporibus habetur, de ipsa tamen genus quale praedicatur Sepulch. || 32. δόξαι AC.

9. ἢ — 11. ἀρχαὶ om C. || 13. λαμβάνει C. || 16. δι' C. || 17. τῇ C. || 36. καὶ γὰρ B.

ὅτι ἐν τῇ ὁσίᾳ ἔχουσι τὸ εἶναι τὰ συμβεβηκότα. εἰ ὅν μὴ ἐστὶ γένος, δῆλον ὡς ὅτι ὑδὲ ἀρχαί. ἰστέον ὅν ὅτι οἱ ἐκ τῷ Περιπάτῳ ὁ πᾶν διήρθρωσαν τὴν περὶ τῶν διαφορῶν θεωρίαν· δυνάμει γὰρ λέγουσιν εἶναι τὰς διαφορὰς ἐν τοῖς γένεσι. διὰ τὸ τοῦ γὰρ καὶ ὁ Πορφύριος φησὶν ἄλλως ἀξῶσιν, ὡς μὴ δεχόμενος τὰ παρ' αὐτῶν ἐνεργεῖα γὰρ ὑπάρχουσιν αἱ διαφοραί. καὶ ὑδὲν ἄτοπον· ὅτε γὰρ τέπος ἐστὶν ἐκείσε ὅτε μέριον, ὅτε δὲ ἐναντία ὑπάρχουσι. τί ὅν ἄτοπον τὸ θεωρεῖσθαι τὰς διαφορὰς ἐν τοῖς γένεσι; ὡς γὰρ εἴρηξεν, ὅτι εἰσὶν αὐταὶ καθ' αὐτὰς αἱ διαφοραί. φαμὶ ὅν ἡμεῖς πρὸς αὐτὸν ὅτι τῷ ὄντι ἐπὶ τῶν κατατεταγμένων γενῶν εἴρηξεν ὁ λόγος, καὶ ἐνθα τὸ 10 πρότερον καὶ τὸ ὕστερον θεωρεῖται, τὸ κοινῶς κατηγορούμενον ὅτι ἐστὶ γένος, ἐπειδὴ ἐν τῇ ὁσίᾳ θεωρεῖται καὶ ὑπάρχουσιν ἐννοηματικά. διὰ ἐπὶ τῶν ὑπερογενῶν καὶ ἐννοηματικῶν κρείττονα τὰ αἰδητὰ καὶ τὰ ἄτομα τῶν γενῶν, ὡς ἐν Κατηγορίας (c. 5) ἐλέγεται. ἐπὶ μὲν τοι γὰρ τῶν ἐξηρημένων ὑδὲν ἐστὶν ἄτοπον τὸ ὄν καὶ τὸ ἐν γένει ὑποτίθεσθαι· τὰ γὰρ ἐξηρημένα γένη ὑπὸ περιουσίας δυνάμεως προϊόντων ἅμα πάσας τὰς διαφορὰς· αἵτινες διαφοραὶ παρακτιζόμεναι τῶν τῆδε, καὶ τῷ ὄντι γένος ἐστὶ τό τε ὄν καὶ τὸ ἐν ὡς παρακτικὸν πάντων ὑπάρχον ἀδρόως. Asclep.

999. "ἀλλὰ — ἐστίν." ἐπιχειρήσας πρῶτον ὅτι τὰ ἀνωτάτω γένη 20 μᾶλλον ἀρχαί τῶν ὄντων, νῦν ὅτι τὰ εἶδη μᾶλλον ἀρχὴ τῶν γενῶν ἐπιχειρεῖ δεικνύειν. εἰ γὰρ τὸ ἐν ἀρχῇς ἐπέχει χώραν, τὸ μᾶλλον ἐν μᾶλλον ἀν ἀρχῇ εἴη. ἀλλὰ μὴν τὸ ἐν ἀδιαίρετόν ἐστιν· τὸ γὰρ μὴ διηρημένον ἢ ἀδιαίρετον μᾶλλον ἀρχή. ἐστὶ δὲ μᾶλλον ἀδιαίρετον τὸ εἶδος τῷ γένει, ὡς καὶ μᾶλλον ἀρχή. ὅτι δὲ μᾶλλον 25 ἀδιαίρετον, ὅπως ἰδεῖται. τὸ ἀδιαίρετον ἢ κατ' εἶδος ἢ κατ' ἐκείνην ποσὴν· κατ' εἶδος μὲν ἀδιαίρετον τὸ μετέπειτα εἰς εἶδος διαιρούμενον, ἐποὶα ἐστὶ τὰ ἄτομα εἶδη, καὶ δὲ τὸ ποσὴν ἀδιαίρετον τὸ μὴ τῷ ἀριθμῷ διαιρούμενον, ὅθεν ἐστὶ τὸ ἐν τῷ ἀριθμῷ καὶ καθ' ἑκάστην· ἑκάστη γὰρ τῶν ἐν τῷ ἀριθμῷ ἐκείνη εἰς ποσὰ πολλὰ κατ' 30 ἀριθμὸν ὁμοία αὐτῷ διαιρεῖται· τὸ γὰρ κατ' ἐκείνην ποσὴν διαιρεῖται καὶ ἀριθμὸν νῦν λέγει. πρῶτον δὲ τῇ τάξει καὶ τῇ φύσει τῶν ἀδιαίρετων τῶν τῷ ὄντι ἀδιαίρετον τῷ κατ' ἐκείνην ποσὴν διαιρούμενον. τὸ δὲ τῷ ποσῷ ἀδιαίρετον τὸ ἐξωθεν ἰσορήσας, μὴ ταῦτα δεικνύειν ὅτι τὰ μὲν γένη εἰς εἶδη διαιρεῖται, τὰ δὲ ἑκάστα εἶδη ἀδιαίρετα 35 κατ' εἶδος, διὰ καὶ μᾶλλον ἀρχαί εἰεν τὰ ἑκάστα εἶδη μᾶλλον ὄντα ἔν. εἰπὼν δὲ τὰ γένη διαιρεῖσθαι εἰς εἶδη, ἵνα μὴ τις ἡγήσῃ καὶ τὰ ἄτομα εἶδη αὐτὴν λέγειν, ὁ μέγιστος νῦν ἔλεγον, ἐπὶ ἡγήσας τὸ "ὅ γὰρ γένος ἀνθρώπος τῶν τινῶν," ὡς κατηγορεῖται ἀνθρώπων, καὶ εἰς ὅς διαιρεῖται· διαιρεῖται μὲν γὰρ ὁ ἀνθρώπος, ἀλλ' ὅτι εἰς εἶδη (ὅ γὰρ ἐστὶ 40 γένος) ἀλλ' εἰς ἄτομον μόνον, τὸ δὲ γένος κατ' εἶδη καὶ κατ' ἄτομα διαιρεῖται. Alex.

"ἔτι — ταῦτα." καὶ τὸ τοῦτο ἐπιχειρεῖ πρὸς τὸ ὅτι δεῖ τὰ ἑκάστα 999. γένη, τυτῆσαι τὰ ἄτομα, ἢ μᾶλλον ἀρχὰς λέγειν τῶν ἀνωτάτω 6 καὶ κοινοτάτων γενῶν. τὰ γὰρ γένη τὰ κατ' εἶδη τῶν εἰδῶν κατηγορούμενα ὑδὲ τὴν ἀρχὴν ἐστὶ τι παρὰ τὰ εἶδη ὡς κατηγορεῖται. δεικνύει δ' αὐτὸ ὅτως. ἐν οἷς τὸ πρότερον καὶ ὕστερον ἐστὶ, τὸ ἐπὶ τούτοις κοινῶς 6 κατηγορούμενον ὡς γένος ὑδὲν ἐστὶ παρὰ ταῦτα ὡς κατηγορεῖται· οἷον εἰ ἐπ' ἀριθμῶν πρώτη τῶν ἀριθμῶν δυὰς ἢ τριάς, ὅτι ἐστὶν ἀριθμὸς τις ἄλλη φύσις παρὰ τούτου τῶν ἀριθμῶν, δυάδα καὶ τριάδα καὶ τὰ ἐξῆς, ὡς ὡς γένος κατηγορεῖται. ὁμοίως καὶ περὶ τῶν χημάτων ὑδὲν ἐστὶ τὸ κοινῶς κατηγορούμενον τῶν χημάτων ὡς χημά 10 παρὰ τρίγωνον καὶ τετράγωνον καὶ τὰ ἄλλα ἀκολουθῶς τούτοις κατ' ἐκείνην τάξιν. τὸ τοῦτο δὲ λαμβάνει ὡς κακίονος δοκῶν· ὅτοι γὰρ ἀρχὰς τῶν ὄντων τὰ ἀνωτάτω ἐτίθεντο γένη, ὡς ἰστέον, τὸ ἐν καὶ τὸ ὄν καὶ τὸ μέγα καὶ μικρόν (εἰσὶ δὲ ὅτοι οἱ περὶ Πλάτωνα). ἐν οἷς γὰρ τὸ πρότερον καὶ ὕστερον ἐστίν, ἐν τούτοις ἔλεγον μὴ εἶναι τι τὸ κοινὸν παρὰ 15 τὰ ὡς κατηγορεῖται. διὰ τὸ τοῦτο γὰρ ὑδὲ ἰδέαν ἔλεγον εἶναι τούτων, ὡς ἰστέον ἐν τε ἄλλοις καὶ ἐν τῷ πρώτῳ τῶν Νικομαχείων Ἠθικῶν (c. 4). λαβὼν ὅν τὸ ἐν τούτοις κατ' αὐτὰς ἐκείνους μὴδὲν εἶναι τὸ κοινὸν παρὰ τὰ ὡς κατηγορεῖται (μήτε γὰρ ἐν ἀριθμοῖς μήτε ἐν χημάσιν), προσέθηκεν αὐτὸς τὸ εἰ μὴ ἐπὶ τούτοις ἐστὶ κοινὸν παρὰ τὰ ὡς κατηγορεῖται. τὸ τοῦτο δὲ ἦτοι ὡς πᾶσι τοῖς γένεσιν ὄντος τῶς 20 προτέρου καὶ ὕστερου καὶ μέσης τινὸς διαφορᾶς ἐν τε τοῖς αὐτοῖς κατηγορούμενοις καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις γένεσιν, ἀλλ' ὁμοίως τούτων τε καὶ ἐκείνων ὄντων γενῶν. εἰ ὅν ἐν τοῖς μάλιστα δοκῶσι γένεσιν εἶναι μὴ ἐστὶ τι τὸ κοινὸν παρὰ τὰ ὡς κατηγορεῖται, ὑδὲ ἐν τοῖς ἄλλοις ἀν εἴη, καὶ εἰ μὴ ἐστὶν ἐν αὐτοῖς τὸ πρότερον καὶ ὕστερον. διὰ τὸ τοῦτο δὲ μάλιστα δοκῶσι γένη τε καὶ ἀρχαί εἶναι, ὅτι μάλιστα ὄντα ἐδόκουν αὐτοῖς εἶναι οἱ ἀριθμοὶ καὶ τὰ χημάτα, ὡς τὰ γένη μάλιστα ἀν εἴη. 25 ἔτι δοκεῖ ἐναργῶς τὸ μὲν χημά τῶν χημάτων ὁ δὲ ἀριθμὸς τῶν ἀριθμῶν ὡς γένος κατηγορεῖσθαι. εἰ ὅν τὸ ἐν τούτοις κοινὸν μὴ ἀρχή, ὑδὲ ἀν τὸ ἐν τοῖς ἄλλοις. εἰ γὰρ μὴδὲν ἐστὶ τὸ κοινὸν καὶ γένος παρὰ τὰ εἶδη ὡς κατηγορεῖται, ὑδὲ ἀν ἀρχή εἴη, ἀλλὰ μᾶλλον τὰ εἶδη τὰ κατ' εἶδη τῶν ἀτόμων κατηγορούμενα· ἐν γὰρ τοῖς ἀτόμοις ὅτι ἐστὶ τὸ μὲν πρότερον τὸ δ' ὕστερον· ὡς τὸ κατ' εἶδη τῶν κατηγορούμενων εἶδος μὴδὲν εἶναι δοκεῖν παρὰ τὰ ἄτομα. εἰ δὲ ἐπὶ τῶν χημάτων καὶ τῶν ἀριθμῶν μὴ ἐστὶ τὸ χημά, ὁ ἀριθμὸς, τὰ κοινὰ ἀρχαί, ἀλλὰ τὸ τρίγωνον καὶ ἡ δυὰς τῶν καθ' ἑκάστα δυάδων, ὅτως ἀν καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἔχει, καὶ εἴη ἀν τὰ ἄτομα εἶδη ἀρχαί, ὅ τὰ κοινὰ γένη. τοῖς δὲ προειρημένοις προσέθηκεν, δεικνύς ὅτι ἐν πᾶσι τοῖς 30 γένεσιν ἐστὶ τὸ μὲν πρότερον τὸ δ' ὕστερον. ἐστὶ γὰρ εἰς τὸ πρότερον τῶν τῶν καὶ τὸ βέλτιον, ὡς ἐν τῇ τῷ πρότερον διαιρέσει ἐν Κατηγορίας (c. 12) ἰδεῖται, ἐν πᾶσι δὲ τοῖς γένεσιν ἐστὶ τὸ μὲν βέλτιον τὸ δὲ

21. ὄντων, ἐπιχειρεῖ δεικνύειν ἐν C. | 23. διαιρετόν C. | 24. ἐστὶ C. | 31. διαιρετικὸν C. | 32. f. l. πρότερον. | 33. ἀδιαίρετον ὅθεν τὸ C. | διαιρεῖσθαι C. | 34. f. δὲ τὸ τῷ. | f. l. ἰσορήσας. | 41. ἄτομα C.

1. δεῖ] εἶδη C. | 4. ἐστὶ om C. | περὶ C. | 8. ἀριθμῶ] ἀριθμῶν C. | 9. περὶ] ἐπὶ L. | 11. καὶ τετράγωνον om F. | 14. καὶ τὸ μικρόν F. | 15. καὶ ὕστερον ἐστὶ om F. | 18. ὅτε ἐν 19: μήτε γὰρ — 21. κατηγορεῖται om C. | 24. κακίονος C. | 34. ὄντος C.

χειρόν τῶν εἰδῶν· ὥς ἐν τῶν γενῶν ἀρχή, ἀλλὰ μᾶλλον ἔχει
τὰ ἄτομα εἶδη ἀρχαί, ὅτι τῶν ὑπ' αὐτὰ ἀτόμων ἔστι τὸ μὴ τι
πρότερον τὸ δὲ ὕστερον. συναχθήσεται δὲ πρὸς τὴν ἀπαρίαν τῇ τῷ
πρώτῳ ὁμωσυμμία· τῇ δὲ τῷ πρώτῳ ὁμωσυμμία χρῆσι πρὸς τὸ δι-
κύναι μὴδὲν ὅν τὸ γένος παρὰ τὰ ὡς κατηγορεῖται. ἐπὶ γὰρ τῶν
ζώων τὸ μὴ βέλτιον τὸ δὲ χειρόν. ὁ θεὸς βέλτιον· διὰ τὸτο καὶ πρῶ-
τον. τῶν ἄλλων πάντων ζώων ὁ ἄνθρωπος ζῶον βέλτιον τε καὶ πρῶ-
τον. ἀλλὰ καὶ ἐν χρωμασιν τὸ λευκὸν βέλτιον τῶν ἄλλων, καὶ ἐν
χυμοῖς ὁ γλυκύς. εἰπὼν δὲ ταῦτα ὑπὲρ τῶν δεῖξαι τὰ εἶδη μάλ-
λον καὶ τὰ ἔχματα γένε ἀρχὰς τῶν κοινῶν καὶ γενικωτάτων ἐπιφέρει
999. "ἐκ μὲν ὅν τῶν μᾶλλον φαίνεται" τὰ ἐπὶ τῶν ἀτόμων κατηγορε-
14. μενα ἀρχὰς εἶναι τῶν γενῶν." ἐξῆς δὲ πάλιν ἐπιχειρεῖ πρὸς τὸ
μὴ δύνασθαι τὰ ἄτομα εἶδη ἀρχὰς εἶναι (''). ἡ δὲ ἐπιχείρησις
τοιαύτη. δεῖ τὴν ἀρχὴν καὶ τὴν αἰτίαν τινος εἶναι παρὰ τὸ πρᾶγμα
τὸτο ὃ ἀρχὴ καὶ αἰτία ἐστίν, καὶ δύνασθαι χωρὶς ἐκείνου εἶναι ὃ ἐστὶν
αἰτία. ὅθεν δὲ δύνασθαι εἶναι καθ' αὐτὸ κεχωρισμένον, εἰ μὴ ὁ μὴ
ἐστὶ καθ' ἑκαστον. εἰ γὰρ τις τὰ εἶδη λέγει εἶναι, ὅτι καθόλου πάν-
των τῶν ὑφ' ἑαυτὰ καὶ τῶν καθ' ἑκαστα ὁ κατηγορεῖται, καὶ ἐστὶν
ἄλλα ἐκείνου αὐτῶν, καὶ διὰ τὸτο ἀρχὰς αὐτὰ λέγει, τὴν τῷ
λόγῳ τὰ ἐπαναβεβηκότα γένε μᾶλλον ἀρχαί τῶν εἰδῶν ἔσονται·
μᾶλλον γὰρ ἐκεῖνα καινὰ καὶ πλείωνον κατηγορεῖται. πάντων δὲ καὶ
ἐνδοξον καὶ λογικῶς ἐπιχειρήσει ταῦτα. id.

999. ('') ἐντεῦθεν αὐτοφύως καὶ τῇ φύσει τῶν πραγμάτων ἐπό-
16. μενος δεικνυσιν ὅτι μᾶλλον τὰ γένε ἀρχαί τῶν ὄντων ὑπάρχουσι,
τὰ ἐξηρημένα δηλονότι. καὶ τὸτο σαφῶς ἐνδείκνυται. Asclep.

999. "ἔστι — νῦν." χαλεπωτάτην τέ φησιν ἀπορίαν καὶ ἀναγκαιο-
24. τάτην εἶναι τὸ διορθῆσαι πρὸς τὴν γνώσιν τῶν ἀρχῶν καὶ ὅλως πρὸς
τὴν προκειμένην πραγματείαν, ἡ ἥρτη μὲ τῶν εἰρημένων πρὸ
ὀλίγου περὶ τε τῶν γενῶν καὶ τῶν εἰδῶν, ἐχομένη δὲ ἐστὶ τῆς προει-
ρημένης, ὅτι ἐν ἐκείνῃ μὲ ἐζητῶμεν πῶς μᾶλλον ἀρχὴ τῶν κοινῶν,
τὸ κοινότερον ἢ τὸ προσεχέστερον· ἔπειτα ὅτι δεῖ τὴν ἀρχὴν χωριστὴν
εἶναι καὶ αὐτὴν καθ' αὐτὴν ὑφίστασθαι, ἀνεκδομένην τε τὸ εἶναι τι ἐκεί-
νων ἀρχήν. ἐνταῦθα δὲ ζητεῖται εἰ ἔστι τι παρὰ τὰ καθ' ἑκαστα
καὶ τὰ ἄτομα τὸ κοινὸν τὸτο, ὃ λέγομεν γένος καὶ εἶδος, εἴτε καὶ μὴ·
καὶ τίνα τε ἄτομα ἔπειτα τεθέντος μὴ εἶναι δεικνυσί, καὶ λέγοι τις
εἶναι, πάλιν τὰ τῇ ὑποθέσει ταύτῃ χαλεπὰ ἐπόμενα ἐρεῖ. εἰ μὲν
ὅν μὴδὲν εἴη παρὰ τὰ καθ' ἑκαστα, ἀναιρεθήσεται ἐπιστήμη· τὰ μὲν
γὰρ καθ' ἑκαστα ἀπειρα, τῶν δὲ ἀπειρῶν ἀδύνατον γνώσιν καὶ ἐπι-
στήμην καὶ περιλήψιν γενέσθαι· ἡ γὰρ γνώσις καὶ ἡ ἐπιστήμη τῶν καθ'

ἑκαστα γίνεσθαι δοκεῖ, καθὼς ἐν τι καὶ ταυτὸν ἐστὶ ἐν πᾶσι αὐτοῖς,
καὶ γὰρ τὸ καθόλου κοινῶς αὐτῶν κατηγορούμενον· ὅπερ εἰ μὴ εἴη, ὅθεν
ἀν γνῶσις αὐτῶν δύνασθαι γίνεσθαι. εἰ δὲ ἐστὶν ἐπιστήμη καὶ γνώσις,
ὅλως ἀκολουθήσει καὶ παρὰ τὰ καθ' ἑκαστα εἶναι τι κοινόν, καθ' ὃ
ἡ γνώσις καὶ ἡ ἐπιστήμη συστήσεται, τὸτο δὲ ἐστὶ τὸ γένος ἢ τὸ ἔχα-
τον, ὃ κυρίως εἶδος καλεῖται, ἢ τὸ πρῶτον, ὃ γένος ἐστὶν (''). καὶ
ὅτι μὴδὲν τῶν ἐστίν, ἄρτι, φησί, διηπορήσαμεν, ἀναπέμπων ἡμᾶς
ἐφ' ὃ εἴρηκε ζητῶν εἰ τὸ εἶδος ἀρχή· εἶπε γὰρ "τὴν μὲ ἀρχὴν δεῖ
καὶ τὴν αἰτίαν εἶναι παρὰ τὰ πρᾶγματα ὡς ἀρχή, καὶ δύνασθαι εἶναι
χωρὶς ὁμομένην αὐτῶν" (l. 17). τοῦτον δὲ τι παρὰ τὰ καθ' ἑκαστον
εἶναι ἂν τις ὑπολάβῃ. ἀλλὰ καὶ πρὸ ὀλίγου δοκεῖ δεδειχθαι ὅτι τὸ
κοινῶς κατηγορούμενον τινῶν ὅθεν ἐστὶ παρὰ τὰ ὡς κατηγορεῖται ('').
δείξας γὰρ ἐπὶ τῶν σχημάτων καὶ τῶν ἀριθμῶν τὸτο ὁμολογούμενον,
ὅτι ἐν αὐτοῖς ἐστὶ τὸ πρῶτον καὶ τὸ ὕστερον, ἐπὶ ἧς ἔφησεν ὅτι εἰ μὴ ἐπὶ
τῶν, ὅθεν ἐπὶ τῶν ἄλλων ἔχει τι τὸ κοινὸν παρὰ τὰ καθ' ἑκαστα·
εἰ γὰρ ἦν, μάλιστα ἐπὶ τῶν ἦν. Alex.

('') εἰ ὅν τὸτο ἀναγκαῖον ἐστὶ καὶ δεῖ τι εἶναι παρὰ τὰ καθ' ἑκαστον
ἑκαστα, ἀναγκαῖον ἂν εἴη τὰ γένε εἶναι παρὰ τὰ καθ' ἑκαστα.
ταῦτα γὰρ ἐστὶ τὰ καθόλου· καὶ φανερόν ὡς ὅτι ἦτοι τὰ ἔχματα ἢ
τὰ πρῶτα. Asclep.

('') καλῶς ἔθηκεν τὸ "διηπορήσαμεν." τῷ ὄντι γὰρ ἡπορήσε
μὲν ὅν ἡλεγε δὲ τὸ γὰρ ἀληθὲς ὁδεποτε ἐλάττω. id.

"ἔστι — ὕλης." τὸ μὲν σύνολον λέγει τὸ καθ' ἑκαστον καὶ αἰδιότην
καὶ συναμφοτέρον ἐξ ὕλης καὶ εἶδους· τὸτο γὰρ μᾶλλον ἔθος αὐτῷ
λέγειν τὸ καθ' ἑκαστα καὶ συγκεχυμένον. τὸ δὲ ὅταν κατηγο-
ρηθῇ τι τῆς ὕλης" ἦτοι δηλωτικόν ἐστὶ τῷ ὅλῳ καὶ συνόλῳ· τότε
γὰρ ὅλον τί ἐστιν, ὅταν κατηγορηθῇ τι τῆς ὕλης, τυτέστιν ὅταν ἐν τῇ
ὕλῃ ἐπιγένηται· τὸτο δὲ ἐστὶ τὸ εἶδος· εἶδος γὰρ ἡ ὕλη λαβύσα
γίνεσθαι τὸ σῶμα. ἡ "τῆς ὕλης" τὸ ὑποκειμένην νῦν λέγει, ὁ σύ-
νολον εἶπεν, ὅταν κατηγορήσωμεν αὐτῶν. ὁ δὲ λέγει, τοῦτον
ἐστίν. εἰ καὶ δοθείη εἶναι τὸ καθόλου, τυτέστι τὰ γένε καὶ εἶδη (ταῦτα
γὰρ τὰ κατηγορούμενα τῆς ὡς ὕλης ὕσας, ἡτις ἐστὶν ἡ ἄτομος παρὰ
τὰ ὡς ἐστὶ γένε καὶ εἶδη ἀτόμων), πότερον παρὰ πάντα τὰ ἄτομα
ἐστὶ ταῦτα τὰ καθόλου καὶ ἐπὶ πᾶσι ἀτόμοις, εἴτε φυσικὰ εἴη εἴτε
τεχνικὰ, εἶναι τι τὸ κοινὸν παρ' ἐκεῖνα, ἢ παρὰ μὲν ἕνα ἄτομα ἐστὶ
τι τὸ κοινόν, παρὰ δὲ ἕνα ὅθεν ἐστὶ κοινόν. εἰπὼν δὲ ταῦτα, ὃ
εἶπετο τῇ ὑποθέσει, ἐξῆς ὑπένεγκε τὸ "ἢ παρ' ὅθεν ἐστίν," ἀνα-
ρετικὸν ὅν τῆς ὑποθέσεως. εἰ γὰρ περὶ μὴδὲν εὐρίσκατο τῶν καθ'
ἑκαστα δυνάμενον κοινὸν εἶναι, χωριστόν. προαίεας δὲ ταῦτα, ἀρχεῖ

1. idē C. || 3. πρώτη A. || 10. γενικωτάτων λαβεῖ δὲ ἐπὶ ἐπιφέρει C. || 16. ὅθεν C. || εἰ μὴ om C. || 16. nam si quis hoc tribuat spe-
ciebus, quoniam universaliter de omnibus sibi subiectis individuis praedicatur, cum praedicatum diversum q̄b ipsorum
singulis sit, ac idcirco has principia esse dicat, nimirum eadem ratione suprema genera potius quam species principia
esse reperiuntur. Sepulv. || 18. ἑκαστα εἰ γὰρ δ C. || 19. ἄλλο C. || αὐτὸ C. || 32. ὑφίστασθαι λαμβάνοντες· ἀναμφοτέρη τὸ C.

3. δι' ἐν C. || 9. περὶ C. || 10. χωρὶς ὁμομένη C. || 25. ὅταν δ τις ἂν L. || 26. ἦτοι — 27. τῆς ὕλης om A. || 26. τε om AF. || 29. ἡ
om L. || δ — 30. αὐτῶν om AC. || 30. ὅταν κατηγορηθῶμεν τι τῶν αἰσθητῶν, ὃ ἐστὶν ὅλον καὶ ὃ ὅλον ὑποκειμένη τῇ κατηγορούμεν ἐστὶ τι τὸτο δ L. ||
δ δὲ λέγει τὸ δὲ ἐπιχείρημα A. || quod totum appellavit, cum aliquid de ipsis praedicatur. est autem sensus ect. Sepulv. || 32
et 33. περὶ C. || 33. τὰ om A. || 35. εἶναι ἐστὶ A. || περὶ C. || 36. περὶ C. || 38. ὅν om C. || γὰρ δ A. || si enim nihil commune reperi-
tur, quod a singulis seiunctum esse possit, ne fuerit quidem aliquid praeter singularia. Sepulv.

ἀπὸ τῷ τελευταίῳ τῷ εἰ παρὰ μὴδὲν, καὶ δὴκνυσι τίνα ἐπεὶ
 ἄτοπα, εἰ μὴδ' ὅλων εἴη παρὰ μὴδὲν τῶν καθ' ἑκάστην τὸ κοινόν.
 ὅθεν ἂν ἔσαι τὸ νοητόν, ἀλλὰ πάντα τὰ ὄντα αἰσθητά (-). τοῦτο
 ἂν τὰ ὅλα καὶ συναμφοτέρω, παρ' ἃ καὶ μὴδὲν ἄλλο. εἰ δὲ μὴ
 ἐστὶ νοητόν τι, ὅθεν ἐπιστήμη ὁδεύει ἔσαι. καὶ ἂν τὰ κοινά, ἃ ἐστὶ
 νοητά, αἱ ἐπιστήμαι, εἰ μὴ βυλαιοί τις λέγειν τὴν αἰσθησὶν ἐπιστή-
 μην· ἐπιστήμη ἂν πάντα ἔσαι καὶ ὅτι γνωστὰ ὅτι καὶ τὴν κυρίως ἐπι-
 στήμην λεγόμενα. προσέβησι δὲ τούτοις ὅτι ὅθεν αἰσθητὸν ὅθεν ἀκίνητον.
 999 ὅτι τὰ αἰσθητά πάντα φθαίρει καὶ ἐν κινήσει ἐστὶν, τούτῳ ἐν ῥύ-
 4 σει· καὶ τὸ ἐνδοξόν ἐπ' αἰσθητῶν, καὶ καθ' ὅς ἐδοκεῖ πάντα τὰ αἰσθητά
 γεννητά εἶναι καὶ φθαρτά. μάλιστα δὲ τούτῳ ἐδοκεῖ Πλάτωνι· καὶ
 ἂν εἰ ὑπετίθετο τὴν κόσμον μὴ φθαίρει, ἀλλὰ τῇ γε αὐτῇ φύσει
 φθαρτὴν αὐτὴν ἔλεγε εἶναι. ἄλλως δὲ καὶ εἶπετο φθαρτὴν αὐτὴν
 εἶναι, γεννητὴν τε ὄντα, ἐπεὶ αὐτῇ γε κινήσει μὴ πάντα δοκεῖ τὰ
 αἰσθητά, ὅ μὴν καὶ φθαρτά εἶναι· τὸ καὶ κυκλοφορητικὸν σῶμα πᾶν
 ἀγέννητόν τε καὶ ἀφθαρτόν ἦγε. ἀλλὰ νῦν, ὡς ἔφη, καὶ τὸ ἐν-
 999 ὅτι ἐπὶ αἰσθητῶν οἷς ἂν δοκεῖ πάντα τὰ αἰσθητά ἔνυλα εἶναι καὶ ἐν
 ῥύσει συνεχεῖ, τούτοις καὶ φθαρτά αὐτά εἶναι δοκεῖ. λαβὼν δὲ τὸ
 μὴδὲν ἔσσεσθαι αἰσθητὸν, εἰ μὴ τι εἴη παρὰ τὰ αἰσθητά, ἐπιφέρει τούτῳ
 999 ὅτι ὡς ἀκίνητον τὸ ἄλλα μὴ εἶναι αἰσθητὸν ὅθεν ἐστὶν, ὅθεν γένεσις
 5 εἶναι δυνατόν· ἀνάγκη ἂν εἶναι τι τὸ γινόμενον καὶ ἐξ ὅ γίγνεται, καὶ
 τούτων τὸ ἔχατον ἀγέννητον, εἴπερ ἴσεται τε καὶ ἐκ μὴ ὄντος γί-
 γνεσθαι ἀδύνατον, δεικνύς ὅτι εἰ μὴ ἐστὶ τι αἰσθητὸν, ὅθεν γένεσις
 ἔσαι, εἰ δὲ μὴ γένεσις, ὅθεν τὰ γεννητά, εἰ δὲ μὴ τὰ γεννητά, ὅθεν
 τὰ αἰσθητά· ὡς ἀκολουθεῖ τό, εἰ μόνον τὰ αἰσθητά ἐστὶ, μὴδὲ τὰ
 αἰσθητά ἔσσεσθαι. ὅτι δὲ εἰ μὴ ἐστὶ τι αἰσθητὸν, ὅθεν γένεσις ἔσαι,
 ὅπως ἔδειξεν. εἰ γίγνεται τι, ἀνάγκη εἶναι τὸ γινόμενον καὶ ἄλλο
 τούτῳ τὸ ἐξ ὅ γίγνεται· ὅθεν εἰ ἀνθρώπος γίγνεται, δεῖ εἶναι καὶ δύνασθαι
 εἶναι καὶ τούτῳ τὸ γίγνεται ἀνθρώπος· ἀνυπόκλυτον ἂν ὄντος τὸ ἀνθρώπου
 ὅθεν ἂν γένετο ἀνθρώπος. δεῖ ἂν εἶναι τι τὸ ἀνθρώπου ὅ γίγνεται
 30 γίγνεσθαι, καὶ ἐπὶ τὸ ἐξ ὅ γίγνεται ὅτος· πᾶν ἂν τὸ γινόμενον ἐξ ὅ
 τοῦτο· εἰ ἂν τὸ τούτῳ, ὅθεν ἂν γένετο· τούτῳ δὲ ἐστὶ τὸ ὑποκείμενον
 καὶ ὕλη, τούτων ὑποκειμένων ἐξ ὅ γίγνεται τὰ γινόμενα· ἐν αἰσθητῷ
 ἂν τὰ προσεχῆ ὑποκείμενα, ἄλλο ἂν ἄλλων τῶν ὑποκειμένων τὸ
 προσεχῶς ὑποκείμενον. τούτων δὲ τῶν ὑποκειμένων, φησὶν, ἀνάγκη
 35 τὸ ἔχατον ὑποκείμενον αἰσθητὸν εἶναι. ἔχατον δὲ ὑποκείμενον ἐστὶν ἢ
 πρώτη ὕλη· ἀναλύοντες ἂν τὰς προσεχεῖς ὕλας τῶν γινομένων
 ἐν ἐκείνῃ ἐκείνῃ παύομεθα. ἢ ἐκείνην ὅτι ἀναγκαῖον ἐστὶν αἰσθητὸν
 εἶναι, δεικνύσιν ἐκ τούτου, εἰ μὴ ἐστὶ τι ἔχατον ὑποκείμενον, ἐξ ὅ ἢ
 γένεσις, ἀκολουθήσει ἢ ἐπ' ἀπειρον γίγνεσθαι ἄλλο ἐξ ἄλλου ἢ ἐκ τούτου
 40 μὴ ὄντος γίγνεσθαι· ἀμφοτέρω δὲ ἀδύνατα. εἰ ἂν πᾶν τὸ ληφθὲν
 ὑποκείμενον γέγονε, δεήσει αὐτὸ ἢ ἐξ ἄλλου ὑποκειμένου γεγενῆσθαι
 ἢ ἐκ τούτου μὴ ὄντος, εἰ γέγονε μὲν, ὅθεν ἐξ ὑποκειμένου δέ. ἀλλὰ

μὴ ἀμφοτέρω ἀδύνατον. ὅτε ἂν ἐκ μὴ ὄντος ὅθεν τε γίγνεσθαι·
 κοινὴ ἂν αὐτῇ ὁδῷ τῶν περὶ φύσεως εἰπόντων τι, τὸ μὴδὲν ἐκ τούτου
 μὴ ὄντος γίγνεσθαι, καὶ φανερώς ἄτοπον καὶ ἀδύνατον τὸ ὅτι τι λέγεται
 γίγνεσθαι. ἀλλὰ μὴ ὅθεν ἐπ' ἀπειρον ὅθεν τε ἄλλο ἄλλου αἰτίον εἶναι
 καὶ ἄλλο ἄλλου ὑποκείμενον κατ' εὐθυμίαν, ὡς ἔδειξεν ἐν τῷ ἐλάτ-
 999 ὅτι τῶν Α (c. 2) ὄντι πρὸ τούτου. εἰ τοῦτον μὴδὲν ἄλλο, ἢ ὅθεν ἔσαι
 γένεσις, ἢ τὸ πρῶτον ὑποκείμενον αἰσθητὸν καὶ ἀγέννητον ἔσαι. ἐπεὶ
 ἄρα τῷ μὴδὲν αἰσθητὸν εἶναι τὸ μὴδὲν γένεσθαι εἶναι. δύνασθαι δὲ τὸ καὶ
 "τούτων" εἰρηάζει μὴ μόνον ἐπὶ τῆς ὕλης, ἥτις ἐστὶ τὸ ἐξ ὅ γίγνεται,
 ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῷ γινόμενῳ· δοκεῖ ἂν ἐν τοῖς καὶ φύσει γινομένοις
 τὸ ὅμοιον ὑπὸ τῷ ὁμοίῳ γίγνεσθαι· ἀνθρώπος ἂν ἀνθρώπον γενεῖ,
 ὡς εἰ γίγνεται ἀνθρώπος τις, δεῖ ἀνθρώπον εἶναι, τὸν ἂν ποιεῖν καὶ
 γεννῶντα. ἀναγκαῖον δὲ καὶ ἐπὶ τούτων εἶναι ποιητικὸν αἰσθητὸν, καὶ
 αὐτὸς μὴ τὸ περὶ ὕλης εἰπεῖν ἐπιχειρεῖ δεικνύειν ὅτι καὶ τὸ γινόμενον
 αἰσθητὸν εἶναι δεῖ (-). Alex.

(-) εἰ μὴ τις καὶ τὴν Πρωταγόραν εἰς τὸ αὐτὸ περιάγει τὴν
 αἰσθησὶν καὶ τὴν ἐπιστήμην. Asclep.

(-) ἐμνήσθη καὶ ταύτης τῆς ἀπορίας ἀνωτέρω, ὅθεν ἐφεξῆς δὲ
 999 αὐτῶν μνηστῆρες εὐκρίτως ἐπαυθῆσαι συνέταξεν αὐτὰς ὡς ἔχονται.
 ἀλλήλων, ὡς φησὶν αὐτός. καὶ ἂν τὸ διαπορῆσαι περὶ τῶν γενῶν
 τῶν πόρρω καὶ τῶν ἐκείνων, ἐφεξῆς ἀπορεῖ καὶ περὶ τῶν αἰσθη-
 τῶν. id.

"ἔτι — εἶναι." ἢ ἐπιχειρήσεις καὶ αὐτὴ γίγνεται εἰς τὸ εἶναι τινα
 ἀρχὴν γενέσεως, ὅ ἐστι πρῶτον ὑποκείμενον ἀγέννητον, καὶ μὴ ἐπ'
 999 ἀπειρον γίγνεσθαι ἄλλο ἐξ ἄλλου. ἔστι δὲ δύναμις τοιαύτη. εἰ πά-
 σης κινήσεως καὶ πάσης γενέσεως ἐστὶ πέρας, ἐστὶν αὐτῶν ἀρχή· ὅ
 γὰρ ἐστὶ πέρας, τούτῳ ἀνάγκη καὶ ἀρχὴν εἶναι· μὴ ὅσης ἂν ἀρχῆς
 ἀλλ' ἐπ' ἀπειρον ἀνάγκη τῆς γενέσεως ἢ τῆς κινήσεως, ὅθεν ἂν εἴη
 τέλος τι αὐτῶν. ἀλλὰ μὴ πάσης γενέσεως καὶ κινήσεως τέλος
 ἐστὶν, ὅ ἐλαβε διὰ τῷ ὅτε ἂν ἀπειρός ἐστὶν ὁδεμία κίνησις, ὅ ἐν
 ἄλλοις δέδεικται, διὰ τὸ πᾶσαν κίνησιν εἶναι πῶθεν ποῖ· τότε ἂν
 αὐτῶν πέρας ἔχει τῆς αὐξήσεως τι, ὁμοίως δὲ καὶ τὸ ἀλλοιω-
 999 μενον, ὁμοίως δὲ καὶ τὸ φθαίρομενον. ὡς περὶ δὲ πάσης κινήσεως
 ἐστὶ πέρας, ὅπως καὶ γενέσεως· ὅθεν ἂν ἀδύνατον γενεῖσθαι γίγνεσθαι·
 καὶ ἂν καὶ τούτῳ δέδεικται. ὅ ἂν ὅθεν οὐδὲν τε γενεῖσθαι ὅθεν γίγνεσθαι· ὅ ἂν
 γίγνεται σύμμετρος ἢ διάμετρος, ὅτι ὅθεν δύνασθαι γενεῖσθαι καὶ ἐπιτελε-
 999 ὅθηναι. ἀδύνατον δὲ γενεῖσθαι τὸ πέρας μὴ ἔχον τῆς γενέσεως
 ἀλλὰ γινόμενον ἐπ' ἀπειρον, ὡς ὅθεν τὴν ἀρχὴν γίγνεται. πᾶν
 ἄρα τὸ γινόμενον γενεῖσθαι δύνασθαι, τὸ δὲ δύνασθαι γενεῖσθαι καὶ γέ-
 999 νοῖτο. ἀλλὰ μὴ τὸ γεγενῆσθαι ἀνάγκη εἶναι ὅτε πρῶτον γέγονεν· ὅτε
 ἂν πρῶτον ἔστι, πέπαιον γινόμενον (-). δέδεικται ἂν τούτῳ ἐν τῷ Ζ
 τῆς Φυσικῆς Ἀκροάσεως (c. 5). εἰ δὲ ἔστιν ὅτε πρῶτον γέγονεν,
 ἔστι πέρας παντὸς τῷ γινομένῳ· τῷ ἂν τούτῳ λαβὼν χάριν ἐκρή-

13. αὐτὸν ante ἔλεγε om C. || 14. τε] γε A. || 15. καὶ om F. || 17. εἶναι et 24. εἰ δὲ μὴ τὰ γενητά om A. || 27. τό τε γινόμενον τούτῳ δ
 γένεσις τὸ γινόμενον C. || 29. ἀνυπόκλυτον — 30. ἀνθρώπος om A. || 34. τὸ] τῶν AC.

4. γένεσθαι om A. || ὅθεν C. || 6. τῶν om C. || μὴδὲν ἢ παρὰ τὰ καθ' ἑκάστην ἢ ἐκ A. || 13. αἰσθητὸν — 15. δεῖ] τούτῳ δὲ αἰσθητὸν δεῖ εἶναι A. ||
 36. τε om A. || 40. γίγνεσθαι· τὸ γὰρ ὅτε ἐστὶ πέρας τοῦ γινομένου C. || ἐπὶ περὶ ταῦτα γινόμενον A.

σατο τῷ "τὸ δὲ γεγονός ἀνάγκη εἶναι ὅτε πρῶτον γένηται." ἔστιν ἄρα καὶ ἀρχὴ παντὸς γινομένου τε καὶ κινήμενου. εἰ δὲ τὸτο, ἔκ ἐπ' ἀπείρου ἄλλο ἐξ ἄλλου γίγνεται. εἰ μὴ τὸτο, ἔστι τι αἰδίων ἔχοντος ὑποκειμένου. ἀσαφὲς δὲ ἡ ἐπιχειρήσις δοκεῖ τῷ παραλιπεῖν αὐτὸν τὸ ἀκολουθῆν τῷ εἶναι πάσης κινήσεως καὶ γενέσεως πέρας. ἦν δὲ τὸ 5 ὦν ἐστὶ πέρας, καὶ ἀρχὴν τῶν εἶναι. τὸτο γὰρ ὡς γνωρίμους ἐπόμενον παραλιπῶν, μόνον ἔδειξεν ὅτι πάσης κινήσεως καὶ γενέσεως ἐστὶ πέρας. καὶ ἡ κυκλοφορητικὴ δὲ κίνησις πέρας ἔχει. ἀπὸ γὰρ τοῦ αὐτοῦ ἐπὶ τὸ αὐτὸ γίγνεται. καὶ ἡ ἀπειρία ταύτης τῷ πάλιν τὴν αὐτὴν γίγνεσθαι κίνησιν, ὡς τῷ ἄλλοτε ἄλλῃ. Alex.

999 δ (') ἐπειδὴ ἡ γένεσις ἔκ ἀνευ κινήσεως, ὡς δέδεικται ἐν τοῖς 10. τελευταίοις λόγοις τῆς Φυσικῆς Ἀκροάσεως, καὶ ἔστι δὲ ἀπείρος ὑδαμία κίνησις. Asclep.

999 δ "ἔτι — ὕσϊαν." δεῖξας ὅτι ἔστι τι ἔχοντος αἰδίου ὑποκειμε- 12. νον (τὸτο γὰρ ἐδήλωσε διὰ τοῦ "ἔτι δὲ εἴπερ ἡ ὕλη ἐστὶ διὰ τὸ ἀγέν- νητος εἶναι." ἀδύνατον γάρ, εἰ μὴ εἴη τι τοῦτον, γένεσιν εἶναι. καὶ γὰρ εἰ ἐπ' ἀπείρου ἡ ὕλη προῖοι, ὕδεν ἂν ἐκ τῆς ὕλης γίνοιτο τῷ μηδέποτε ἄλλῃ ἐξ ἄλλης γινομένην ὕλην παύεσθαι, ἐκλύσεως (') τῆς ὕλης τὰ ἐκ τῆς ἄλλης ἀλλ' ἔκ ἐγγινομένης) δεῖξας ὅτι τὸ πρῶτον ὑποκειμένου δεῖ ἀγέννητον εἶναι καὶ ἐκ ἐπ' ἀπείρου γίγνεσθαι 20 ἄλλο ἐξ ἄλλου, ὡς δὲ δεικνύει διὰ τῶν κατὰσκευάζων ὅτι ἔστι τις ὕσϊα μοναδικῆ αἰδίου. εἰ ἔστι γὰρ φύσις τῆς ὕλης, εὐλογώτερον καὶ τὴν ὕσϊαν εἶναι ταύτην, ἢ ἡ ὕλη δέχεσθαι. τὸτο γὰρ ἐδήλωσε διὰ τοῦ εἰπεῖν "ὅ ποτε ἐκείνη γίγνεται." ὕσϊαν δὲ τὸ εἶδος λέγει. καθ' ὃ 25 γὰρ ἐκείνη τὸ εἶναι, τὸτο ὕσϊα. ἡ γὰρ ὕλη δεξαμένη εἶδος παρέχει τὸ γιγνώμενον ἐξ αὐτῆς γεγονός, τὴν δὲ δέχεται τε καὶ γίγνεται. ὅτι ὅν εὐλογον καὶ τὸ εἶδος προὑπάρχει αἰδίου ὄν, ὃ ἡ ὕλη δέχει, ὅτω δεικνύει. ὡς περὶ μὴ ὄντος τοῦ ὑποκειμένου ἀδύνατον ἦν γε- 30 νέσθαι τι, ὅτω καὶ μὴ ὄντος τοῦ δέχεσθαι τὸ ὑποκειμένου, ἀδύνατον γένεσιν εἶναι. ὃ εἶπε διὰ τοῦ "εἰ γὰρ μήτε τὸτο ἔσται μήτε ἐκεῖνο, ὕδεν ἔσται τὸ παράπαν," ὃ ἴσον ἐστὶ τῷ, εἰ γὰρ μὴ ἀμφοτέρω εἴη ἡ τε ὕλη καὶ τὸ εἶδος αἰδίου, ὕδεν ἂν τὸ παράπαν γένοιτο. ὅτι γὰρ τὸτο λέγει, ἐδήλωσεν εἰπὼν "ἀνάγκη τι εἶναι παρὰ τὸ σύνολον τὴν 35 μορφὴν καὶ τὸ εἶδος," τὸ μὲν σύνολον λέγων τὸ γεγονός, τὸ συναμφο- τερον καὶ αἰδιότην, δεῖν δὲ ἑκάτερον εἶναι λέγων, ἐξ ὧν εἶναι τὸ σύν- ολον, τὴν τε ὕλην καὶ τὴν μορφὴν καὶ τὸ εἶδος. εἰπὼν γάρ, εἰ μήτε τὸτο ἔσται μήτε ἐκεῖνη, λέγων τὸ εἶδος καὶ τὴν ὕλην, "ὕδεν ἔσται τὸ παράπαν," ἐπήνεγκεν, "εἰ δὲ τὸτο ἀδύνατον," λέγων ἀδύνατον τὸ 40 μὴδὲν ἔσσεσθαι, "ἀνάγκη εἶναι παρὰ σύνολον," τὴν δὲ τὸ συναμφο-

τερον, ὃ ἐξ αὐτοῦ εἶδος ἐν ὕλῃ, "τὴν μορφὴν καὶ τὸ εἶδος," ὕγιες μὲ λαμβάνων τὸ δεῖν, ὡς ἡ ὕλη, ὅπως εἶναι τι καὶ εἶδος αἰδίου, ὃ μὴ τὸ ἐν τῇ ὕλῃ γιγνώμενον εἶναι δεῖ τὸτο; ἀλλὰ τὸ ποιητικόν, ὃ εἰ εἴη τῷ ποιημένῳ ὅμοιον, εἴη ἂν προὑπάρχον πως. λαβὼν δὲ ἐκ τῆς ἐπιχειρήσεως τὸ δεῖν καὶ τὸ εἶδος προὑπάρχειν ὡς περὶ τὴν ὕλην, ἵνα ἐξ αὐτῶν προὑπαρχόντων τὸ σύνολον καὶ συναμφοτέρον γένηται, ἐπὶ τούτοις ἀπορεῖ, ὃ καὶ αὐτὸ ἀρχόμενος τῆς ἀπορίας ἀπο- 10 ρήσειν προσέθετο, εἰπὼν "πότερον εἰ ἔστι παρὰ πάντα εἶναι δεῖ" (p. 999 a 33). εἰ γὰρ καὶ τὸ εἶδος τις θήσει προὑπάρχειν καὶ αἰδίου 10 εἶναι τὸ γιγνώμενον ἐν τῇ ὕλῃ, ἐπὶ τίνων τῶν ὄντων τε καὶ γιγνώμενων ἔρεῖ προὑπάρχειν τὸ εἶδος αἰδίου ὄν, καὶ ἐπὶ τίνων ὄν; ὃ γὰρ ἐπὶ πᾶν- των τῶν γιγνώμενων ὁδὸν τε τὸτο λέγειν. καὶ παρατίθει τὸ καὶ τέχνην γιγνώμενον, ἐφ' ὧν ἀποκρίνεται λέγειν τὸ ὑπὸ τοῦ τεχνίτου εἶδος ἐγγιγνώμενον τῇ ὕλῃ προὑπάρχειν τε καὶ αἰδίου εἶναι. ταῦτα δὲ 15 δύνανται μὲν καὶ περὶ τῶν ἰδεῶν λέγεσθαι τε καὶ ἀπορεῖσθαι, δύνανται δὲ καὶ ἀπλῶς περὶ τοῦ ἐνύλην εἶδος κατ' ἀκολουθίαν τῆς ἀπορίας λέ- γεσθαι. Alex.

"πρὸς — μία." καὶ τὸτο πρὸς τοῖς εἰρημνοῖς ἀπορεῖ, εἰ ἔστι 999 δ καὶ τὰ εἶδη προὑπάρχοντα ὡς περὶ καὶ ἡ ὕλη, πότερον ἐν εἶδος κατ' 20 ἀριθμὸν ἐστὶ καὶ μία ὕσϊα καὶ τὴν ἀριθμὸν πάντων τῶν ἀνθρώπων, ἢ πολλὰ καὶ τοσαῦτα ὅσοι οἱ ἄνθρωποι οἱ καθ' ἑκάστω (*). εἰ μὲν γὰρ ἐν τῇ θήσει καὶ τὴν ἀριθμὸν, εἰς ἄνθρωπος γενήσεται ἐκ τῆς ὕλης ἐκεῖνο δεξαμένης τὸ εἶδος (*). εἰ δὲ τοσαῦτα ὅσοι καὶ ἄνθρωποι καθ' ἑκάστω, ἀλογον. τίνι γὰρ ἐκεῖνα τὰ χωρὶς ὕλης εἶδη τὰ ἀν- 25 θρώπων λαμβανόμενα ἀλλήλων διοίσει; ὕλη γὰρ αἰ τῶν καθ' ἑκάστω ἀνθρώπων πρὸς ἀλλήλους διαφοραί. ἐπὶ τούτοις ἀπορεῖ καὶ πῶς ἡ ὕλη δέχει ταῦτα τὰ προὑπάρχοντα εἶδη ἢ ὅπως τὰ εἶδη, καὶ πῶς γίγνεται καὶ ἔστιν ἑκάστων τῶν αἰδιότητων, ἃ ὅλα ἐστὶν ἐξ ἀμφοτέρων τῶν, πότερον συντεθέντων ἢ κραθέντων τῶν ἢ μυχθέντων; ἢ τίς ὁ τρόπος καθ' ὃν ἡ ὕλη δεξαμένη τὰ εἶδη γίγνεται ἢ γίγνεται; 30 ταῦτα δὲ καὶ ἐν ἄλλοις ἠγόρηκε, ζητῶν τί τὸ ἐνὸν καὶ συνέχον τὸ εἶδος ἐν ὕλῃ, ἐν οἷς τὸ δύναται τῆς ὕλης αἰτιῶν φησι γίγνεσθαι τὸ λαμβάνειν αὐτὸ καὶ μένειν ἐν αὐτῇ εἰς τὸτο μεταβαλλύμενον, ὅτε ὡς ἐδύνατο δηλονότι ποιητικῶς τινὸς προὑπάρχοντος αἰτίας. id.

(*) πᾶν δριμυτάτην ἀπορίαν κινεῖ ἐνταῦθα ὁ Ἀριστοτέλης, ἥτινα ἐζήτησε καὶ ὁ Πλάτων ἐν τῷ Φαίδωνι καὶ ἐν τῷ Παρμενίδῃ, καὶ φησιν ὅτι πῶς τὸ εἶδος θεωρεῖται ἐν τῇ ὕλῃ; πῶς λέγει ἑκάστων τελειον εἶδος ἔχειν, ὅλον δὲ πᾶν ὃ δύναται [ὅλον εἶναι τὸ ὑπάρ- 35 χον], διότι ἐν διαφοροῖς ὑποκειμένοις ὑπάρχει; πῶς δὲ ἐν ἐνὶ δυνά- νατι ὅλον εἶναι τὸ ὑπάρχον ἐν διαφοροῖς ὑποκειμένοις; φησὶ ὅν

1. δι. om. A. || 2. ἄρα om. C. || 5. ἦ — 8. ἐκ πέρας om. A. || 9. πάλιν P. || 10. ὅτω P., ὡς τὸ AC. || 14. ὕσϊαν — 19. ἐγγιγνώμενης om. A. || 19. *excludenda materia quae ex alia nondum genita generari debeant* Sepulv. || 27. τα] τις P. || 32. δ — 33. γένεσις om. A. || 37. εἶδος εἰπόν. λέγει C.

4. ποῦντι C. || 10. ἐν om. C. || 12. καὶ — 13. λέγων om. C. || 14. δὲ et 15. τῶν om. C. || 15. τε om. A. || 16. ἀπλῶς καὶ C. || 19. καὶ ante ἡ om. A. || 22. τὴν om. C. || 26. ἀπορεῖ καὶ] προσκατορεῖ C. || *vel utcumque formas excipit, ad summum quomodo formae coniunguntur cum materia, et quomodo* Sepulv. || 27. εἶδη ὅλων ἐν τὰ εἶδη. καὶ C. || 29. τῶν et 30. δ et 31. δὲ om. A. || 32. ὕλης φησὶ αἰτιῶν A.

ἡμεῖς δ' λέγει) καὶ ἐν τῷ Φαίδωνι, ὅτι ὅτε ὡς μόριον θεωρεῖται ὅτε δὲ ὡς ὅλον ἐν ἡμῶν τ' κεχωρισμένον εἶδος, ἀλλὰ μόνον καταλαμβάνει τὴν ὕλην. Asclep.

999 > 23. (" ἡμεῖς δὲ φάμεν ὅτι πρῶτον μὲν καθὼς ἄνθρωποι ὕδεν ἀλλήλων διαφέρουσιν, πρὸς δὲ τούτοις τ' κατατεταγμένον εἶδος τ' 5 κατ' ἀριθμὸν ὑπάρχον διάφορον ἐστίν· ἄλλο γὰρ εἶδος τῷ Σωκράτους καὶ ἄλλο τῷ Πλάτωνα. τ' δὲ ἀκατάτακτον ὡς ἐξηρημένον ἐν ἐστὶ καὶ μονοειδές, καὶ διὰ τὴν γόνιμον αὐτῷ δύναμιν καὶ μονοειδές ὑπάρχον διάφορα καὶ πολλὰ ἀπογεννᾷ. id.

999 > 24. "ἔτι — ἐν." ἡ ἀπορία ἀκάλυκτος μὲν ἐστὶ τῷ ἡγορημένῳ τῷ 10 εἰ ἐν κατ' ἀριθμὸν τ' εἶδος ἢ πλείω, δύναται δὲ καὶ ἐπὶ τὰς ιδέας τὴν ἀναφορὰν ἔχειν διὰ τ' παρατίθεσθαι αὐτὴν τ' αὐτοὺς καὶ αὐτοὺς. ἢ δύναται κοινῶς ἀπορεῖσθαι περὶ τῶν ἀρχῶν· κυρίως γὰρ ὅντα αἱ ἀρχαί· διὸ καὶ τ' αὐτὸ προστίθωσιν αὐταῖς. κοινῶς ἔν ἀπορρομένη 15 δύναται ἐφαρμόζουσαν καὶ τοῖς ὑποκειμένοις λεγομένοις. ἔτι δὲ ὁ ἀπορροῖ περὶ τῶν ἀρχῶν, πότερον ἐκάστη αὐτῶν, εἴτε μίαν τις εἴτε πλείους ὑποτίθεται τὰς ἀρχάς, καὶ τ' εἶδος τ' ἐν ἔχουσιν ἢ κατ' ἀριθμὸν, οἷον εἰ ὕλη μία ἀριθμῷ μία ἢ εἶδει, καὶ εἰ τ' εἶδος ἐν ἀριθμῷ ἢ εἶδει. εἰ μὲν γὰρ εἶδει μία ἐκάστη τῶν ἀρχῶν, ἀριθμῷ δὲ πολλὰ, ὕδεν ἔσαι, φησὶν, ἐν ταῖς τῶν γιγνομένων ἀρχαῖς ἐν κατ' ἀριθμὸν· 20 εἰ δὲ μηδεμία τῶν ἀρχῶν ἐν κατ' ἀριθμὸν ἔσαι, ὕδ' ἂν τῶν ἐκ τῶν ἀρχῶν συγκεϊμένων ἐν τι εἴη κατ' ἀριθμὸν· τὰ γὰρ ἐξ ἐνὸς ὁ τῷ ἀριθμῷ ἀλλὰ τῷ εἶδει συγκεϊμένα ἐν τῷ εἶδει, ὁ τῷ ἀριθμῷ· εἰ γὰρ τὰ ἐξ ἐνὸς κατ' ἀριθμὸν συγκεϊμένα ἐν τῷ ἀριθμῷ, ὅλον ὡς τὰ ἐξ ἐνὸς τ' εἶναι ἔχοντα ὁμοίως ἐκείνοις ἔξει τ' ἐν. ὡς ἄποσον 25 ἐπόμενον ἐπήνεγκε τ' μὴδὲ τ' αὐτοὺς καὶ αὐτοὺς κατ' ἀριθμὸν ἐν ἔσει, ἀ καὶ αὐτὰ ἐν ταῖς ἀρχαῖς ἐτίθεντο οἱ τὰς ιδέας ἀρχαῖς εἶναι λέγοντες. ἀλλὰ μὴν εἰ μὴ ἐστὶ τ' αὐτοὺς ἐν κατ' ἀριθμὸν, τότε δὲ μετυσία πάντα ἐστὶν ἐν, ὕδ' ἂν τῶν ἄλλων τι ἐν κατ' ἀριθμὸν εἴη τῶν πρὸς ἐκεῖνο τ' εἶναι ἐχόντων· πρὸς γὰρ ἐν τῷ εἶδει ὁμοῦ- 30 μένα ὁμοίως ἂν ἐκείνῳ καὶ αὐτὰ τ' ἐν ἔχοι· ὕδεν ἄρα ἔσαι ἐν κατ' ἀριθμὸν, εἰ μήτε τῶν γιγνομένων πρὸς τι ἐν κατ' ἀριθμὸν ἔσαι, μήτε τ' αὐτοὺς ἢ ἀρχή, ἀλλὰ μὴδ' ἄλλη τις τῶν ἀρχῶν. καὶ προστίθωσι τότε ὅτι ὕδ' ἐπιστήμη ἔσαι, εἰ μὴ εἴη ἐν τι κατ' ἀριθμὸν· αἱ γὰρ ἐπιστήμαι γίνονται τῷ ἐν τι ἐπὶ πολλῶν λαμβάνεσθαι, ὡς εἴρηκε 35 καὶ πρὸ βραχέος· καὶ γὰρ τ' κοινὸν αἱ ἐπιστήμαι, ὁ κοινὸν ἐν κατ' ἀριθμὸν ὅν δεικνύει· ὁ γὰρ δὴ ὡσπερ τὰ ὑπὸ τ' κοινὸν ἐστὶν ἀλλή- λους ἐν τῷ εἶδει ἢ τῷ γένει, ὅτω δὲ καὶ τ' κοινὸν τ' εἶδος τ' ἐπ' ἐκεί- νοις ἢ τ' γένος ἐν τῷ εἶδει ἢ τῷ γένει ἔσαι. ὅτω γὰρ ἐπ' ἀπειρον προελύσεται· εἰ γὰρ τ' ζῶον ἔσαι ἐν καὶ τ' εἶδος κοινὸν τ' εἶναι ἐν 40 ἔσει, καὶ τ' καὶ τ' καθόλου, ὅτι τ' ἐπὶ τοῖς καθ' ἕνα κοινὸν λαμ-

ἔχον, ὁμοίως πάλιν καὶ τὰ καθ' ἓ τὰ ζῶα ἐν, εἰ καὶ τ' εἶδος ἐστὶν ἐν, ἀκείνω πολλὰ κατ' ἀριθμὸν ἔσαι, καὶ ὅπως εἰς ἀπειρον προ- 5 ἐλύσεται. ἀλλ' ἐξ ἐκείνων κοινῶν ἔσει ἐν κατ' ἀριθμὸν· εἰ δὲ τὸ τῶν μὲν αἱ ἐπιστήμαι, ἃ ἐστὶν ἐν κατ' ἀριθμὸν, μὴδὲν δὲ ἐστὶν ἐν καὶ τῶν ἀριθμὸν. εἰ δὲ αἱ ἀρχαὶ τῷ εἶδει ἔχουσιν τ' ἐν, ἀναρροῖτο ἂν ἢ ἐπιστήμη. εἰ γὰρ τις λέγοι ἐν κατ' ἀριθμὸν εἶναι τ' ἐπὶ ταῖς ἀρ- 10 χαῖς, ἐπεὶ ἐν καὶ τ' εἶδος ὑπέκειτο εἶναι, λέγοι ἂν ὅπως ἐκείνῳ τῷ εἶδει τ' ἐν ἔχειν τὰς ἀρχάς· τ' γὰρ εἶδος ἐκείνο τ' ἐν τῷ ἀριθμῷ ἀρχὴ μᾶλλον τῶν ὑπ' αὐτό, καὶ ἐκείνῳ ἐν τῷ εἶδει ἀλλὰ τῷ ἀριθμῷ. ἔτι ὕδ' ἐν τῷ εἶδει ἐν τι δύναται εἶναι, ὡς μὴ ἐστὶ τι ἐν κατ' ἀριθμὸν κοινὸν εἶδος· πολλὰ γὰρ ὅντα κατ' ἀριθμὸν ἔχοντα ἂν κοινῶς 15 ἀλλήλοις, ἀ καὶ ἐστὶ τὰ κατ' ἀριθμὸν ἐν, ὕδ' ἂν ταῦτα ἔτι εἴη τὰ αὐτὰ τῷ εἶδει. δύναται τις ἀκείνῳ τῷ "καὶ τ' ἐπιστάς πῶς ἔσαι, 999 > εἰ μὴ τι ἔσαι ἐν ἐπὶ πάντων;" ὡς εἰρημένῳ πρὸς τὸς τὰς ιδέας 26 τιθεμένους· ἔλεγον γὰρ ἐκείνοι μὴ ἄλλως ἐπιστήμην ἔσει, εἰ μὴ αἱ ιδέαι εἶεν· τὰ μὲν γὰρ αἰδητὰ ἀπειρά τε καὶ ἐν ἑνὶ συνεχεῖ, καὶ διὰ τὸ ὕδ' ἐπιστήμη, παρὰ δὲ τὰ αἰδητὰ γε καὶ καθ' ἕνα καὶ ἢ 27 ἰδέα μία τῷ ἀριθμῷ ἐπὶ πολλῶν λαμβανομένη ἀκίνητός τε καὶ αἰδῶς αἰτία ἐπιστήμης γίνετο· ἀναρροῖτο δὲ τὸ τῷ, εἰ μὴδὲ ἐκείνῳ τ' κατ' ἀριθμὸν ἔχουσιν ἐν. Alex.

"ἀλλὰ — ἀρχῶν." δείξας τι ἄποσον ἐπόμενον, εἰ λέγοιστο 999 > αἱ ἀρχαὶ τῷ εἶδει μία, νῦν πάλιν ἐπιχειροῖ πρὸς τ' μὴδὲ κατ' 27. ἀριθμὸν δύναται τ' ἐν ἔχειν τὰς ἀρχάς ("). ἀγχι δὲ πάλιν τὴν λόγον ἐπὶ τὰς ἀρχάς τὰς ὡς σοιχεῖα λεγομένας, ἐξ ὧν καὶ σύν- 28 θεσιν γίνετο τ' ἐξ αὐτῶν ὡς ἐπὶ τῶν σοιχείων, καὶ δεικνύουσιν ἐπὶ τῶν ὅπως λεγομένων ἀρχῶν, εἰ ἐκάστη αὐτῶν μία κατ' ἀριθμὸν εἴη, ὅτι ὁ πλείω τὰ ὅντα τῶν σοιχείων ἔσαι· ὡς γὰρ καὶ τ' εἶδος ἀλλή- 30 λαις αἱ αὐταὶ συλλαβαί, καὶ δὲ τὴν ἀριθμὸν ἀπειροί, τῷ τὰ σοι- χεῖα ἐξ ὧν συντίθεντο κατ' ἀριθμὸν ἀπειρα δύναται λαμβάνεσθαι, κατ' εἶδος ὅντα ταῦτα γίνονται, ὅπως, εἰ μὴ εἴη κατ' ἀριθμὸν 35 τὰ σοιχεῖα πολλὰ, ἀλλ' ἐν εἴη κατ' ἀριθμὸν α' καὶ β', ἀνάγκη καὶ συλλαβῶν ἐξ αὐτῶν τότε συντιθεμένων γενέσθαι μίαν, ὕδ' ἔσαι λαβεῖν πλείους συλλαβὰς ἐχούσας τ' β', εἰ ἐν ἐστὶ τῷ ἀριθμῷ τ' β', πλην τῆς βα'. ἄλλως γὰρ ὕδεν ἄλλω β' ἔτι ἐνυπάρχει, ἀ 40 ἐν ὅν ἐστιν, ἢ ἐν τῇ βα' συλλαβῇ. ὡς ἔτι ἐπὶ τῶν συλλαβῶν καὶ τῶν σοιχείων ἔχει, εἰ ἐν κατ' ἀριθμὸν τὰ σοιχεῖα, ὁ πλείω ἔσαι ἐν ταῖς συλλαβαῖς, ἀλλὰ τὰ αὐτὰ ὅσα ἐστὶν αὐτὰ, ὅτω καὶ ἐπὶ τῶν ὄντων φησὶν ἔχειν, εἰ ἐν αὐτῶν αἱ ἀρχαὶ καὶ κατ' ἀριθμὸν ἐκάστη μία. ἐξηγήσατο δὲ καὶ τί τῷ ἀριθμῷ ἐν ἐστὶν, ὅτι τ' καθ' ἕνα καὶ τ' ζῶον, καὶ τί τ' καθόλου, ὅτι τ' ἐπὶ τοῖς καθ' ἕνα κοινὸν λαμ-

10. μὲν om A. || 12. καὶ τὰ αὐτοὶ C. || 13. κοινῶς κυρίως C. || 15. λεγομένας om C. || 17. κατ' C. || 19. ne compositionem quidem ex principijs quodlibet unum numero fuerit Sepulv. || 20. κατὰ τὸν ἀριθμὸν A. || 21. αἱ τὸν αὐτὸν ἀρχὴν C. || 24. τὰ μὲν ἐξ A. || 27. εἶναι et 32. πρὸς om A. || 34. κατὰ τὸν ἀριθμὸν A. || 38. γένει ἔσαι C. || ὅτω — 39. ἔσαι om C.

1. ἀ τὰ] αὐτὰ C. || 2. καίτοι C. || 3. quod si scientiae eorum sunt quae unum numero existant; numero autem unum nihil est, siquidem principia unum specie habent, fit ut scientia penitus tollatur Sepulv. || 5. τὸν et ἢ om C. || 6: γὰρ om A. || 7. ὅπως A. || 10. εἶναι et 17. ἢ om C. || 23. πάλιν] παρὰ A. || 29. κατὰ τὸν ἀριθμὸν A. || 30. γίνονται om A. || κατὰ τὸν ἀριθμὸν C. || 32. ὕδ' C. || 38. καὶ om A. || 40. καθόλου ἐστὶν ὅτι A.

1000 • βανόμενον, τὺτο δὲ ἐστὶν εἰδὸς τε καὶ γένος. εἰπὼν δὲ ὡς περ ὅτι
 1. εἰ τὰ τῆς φωνῆς ἀριθμῶ ἢ στοιχεῖα ὠρισμένα, εἴη ἂν καὶ τὰ
 γράμματα τοσαῦτα γραφόμενα ὅσα αὐτῶν καὶ τὰ στοιχεῖα, ἔκτε
 ἀνταπέδωκε τὸ ἔγωγε δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ὄντων καὶ τῶν ἀριθμῶν τούτων
 ἔξει· ὅθεν καὶ ἄλλο παρὰ τὰ στοιχεῖα ἔχει, τυτέστιν ὃ πλείω τὰ
 ὄντα τῶν στοιχείων ἔχει· ἀλλ' ὡς γνωρίζω τῆς ἀκολουθίας ὕψους
 παραλιπὼν αὐτὴν, ἐπήνεγκεν, εἰ γὰρ ἐστὶ μία τῶν ἀριθμῶν γῆ καὶ
 ἑκατόν τῶν τεσσάρων, ταῦτα δὲ ἦν ἐν τῷδε τινὶ τῷ σώματι,
 ἀδύνατον ἔξ αὐτῶν δῆλον ὅτι ἄλλο τι σῶμα εἶναι. σφόδρα δὲ
 λογικῶς καὶ διαλεκτικῶς ἢ ἐπιχειρήσεις ἔχει. id.

399 • (•) φασὶ δὲ ἡμεῖς ὅτι τῷ ὄντι ὅτε ἀριθμῶ ἐστὶν ὅτε εἶδει.
 27. ὑπὲρ καὶ ἀριθμῶν ἐστὶ καὶ ὑπὲρ εἰδός ἢ πρώτη ἀρχή. Asclep.

1000 • "ἕθενός — πρότερον." ἦν ἀναγκαῖον ὅσαν ἀπορίαν κατε-
 5. θυνοῦναι φησι πᾶσι τοῖς πρὸ αὐτῶ παραλελειφθαι, εἴρη) μὲ καὶ
 αὐτὴ ὡς περ καὶ αἱ πρὸ ταύτης κατ' ἀρχὰς τῶ βιβλίου ἐν τῇ ἐκθέσει
 τῶν ἀποριῶν (•), ἐστὶ δὲ αὐτῇ. ζητεῖ πότερον αἱ αὐταὶ τῶν τε
 φθαρτῶν καὶ τῶν ἀφθαρτῶν ἀρχαί. εἰ μὲ καὶ αὐταί, τί τὸ αἴτιον
 τῶ ἐκ τῶν αὐτῶν ἀρχῶν πάντων ὄντων τὰ μὲ αὐτῶν φθαρτά εἶναι
 τὰ δὲ ἀφθαρτά; ἐνθα Ἡσιόδου τε καὶ τῶν ἀρχαίων μνημονεύει
 θεολόγων, οἱ ἐκ τῶν αὐτῶν ἀρχῶν ὑποτιθέμενοι πάντα αἰδίων
 ὕσων καὶ ἀφθαρτῶν τὸ αὐτοῖς δόξαν πιθανὸν εἶναι τῷ τὰ μὲ ἀφθαρτά
 τὰ δὲ φθαρτά εἶναι ἔφασαν μόνον, ἡμῶν δὲ καὶ τῶ ἡμᾶς διδάσκει
 τε καὶ πείθει ὠληγώρησαν· ὑποθέμενοι καὶ τὰς ἀρχὰς αἰδίας τε καὶ
 θείας εἶναι καὶ πάντα ἔξ ἐκείνων τὰ ὄντα εἶναι καὶ γυγνέσθαι, τὰ μὲ
 γευσάμενα τῆς ἀμβροσίας καὶ τῷ νέκταρός φασὶ θεὸς γενέσθαι, ὅσα
 25 δὲ μὴ ἐγεύσατο, ταῦτα φθαρτά, πρῶτον μὲ τὴν ἀμβροσίαν καὶ τὸ
 νέκταρ τὰ θεοποιὰ νάματα αὐτοῖς ἴσως γνωρίμα λέγοντες· ὃ καὶ
 δὴ ἡμῶν καὶ τῶν ἄλλων τῶν. δεύτερον δὲ καὶ περὶ αὐτῆς τῆς προσ-
 φορᾶς τούτων ἀπλῶς εἶπον καὶ ὁδομῶς γνωρίμους· τίνας καὶ χάριν
 ἔλαβον ἐπὶ τὸ γεύσασθαι τούτων· αἱ αἰτία αὐτοῖς τῆς ἀθανασίας; εἰ
 30 μὲ καὶ ἡδονῆς χάριν αὐτῶν γεύσας, ὅθεν αὐτοῖς εἰς τὸ εἶναι συντε-
 λεῖ τὸ νέκταρ καὶ ἡ ἀμβροσία, ὥς ἐ καὶ τὸ γεύσασθαι ἀθάνατα· εἰ
 δὲ εἰς τὸ εἶναι ἢ τούτων αὐτοῖς γεύσεις συντελεῖ, δῆλον ὡς τροφή
 ἐστὶν αὐτοῖς, τὰ δὲ τρεφόμενα καὶ μὴ ἂν ὄντα εἰ μὴ τρέφοιτο, πῶς
 οὖν τε λέγειν αἰδία εἶναι; τοσαῦτα δὲ Ἡσιόδου τε καὶ τῶν ἄλλων
 35 θεολόγων ἐπιμνησθεὶς τὸ μὲ τὰς τούτων δόξας μὲ σπουδῆς ἐξετάζειν
 μύθους λεγόντων καὶ διὰ μύθων τὰ ψευδῆ συναγνάντων τε καὶ συ-
 γνάντων παρατεῖν) (τὸ καὶ "μυθικῶς σοφίζομένων" ἴσον τῷ διὰ
 μύθων παρακρυπόμενων τὰ ληθές), ἐπὶ δὲ τὸς μετ' ἀποδείξεως δο-
 κῶντας λέγειν παρὰ τούτων μέτεσι, καὶ φησι δεῦν περὶ τούτων ἐξε-
 40 τάζειν τὴν αἰτίαν τῶ, πάντων ἐκ τῶν αὐτῶν ἀρχῶν καὶ στοιχείων
 γυγνόντων, τὰ μὲν τινὰ τῶν ἐξ ἐκείνων αἰδία τε εἶναι καὶ ἀφθαρτά

τὰ ἀφθαρτά. εἰ γὰρ, φησί, μήτε αἰτίαν τινὰ τέτοιον λέγουσι, μήτε
 ἄλλως εὐλογον τι ἔχει ἢ δόξα, δῆλον ὡς ἔκ ἂν εἶεν αἱ αὐταὶ πάν-
 των ἀρχαί. φησὶ δὲ μηδὲ Ἐμπεδοκλέα, ὃς δοκεῖ μάλιστα τῶν
 ἄλλων φυσιολόγων ὁμολογούμενα λέγειν· ἄλλο μὲ καὶ στοιχεῖον γε-
 νέσεως τε καὶ τῶ εἶναι αἴτιον εἰσάγει, τοῦτον καὶ ἡ φίλια αὐτῶν,
 ἄλλο δὲ φθορᾶς, τὸ καὶ νεῖκος τοῦτον· ὃ μὲν ἄλλα φαίνει) καὶ γε-
 νέσεως τὸ νεῖκος αὐτῶν ἐν πολλοῖς τὴν αἰτίαν ἔχειν καὶ φίλια φθορᾶς.
 καὶ δεικνύσι γε πῶς μὲ δοκεῖ λέγειν ὁμολογούμενους, πῶς δὲ ἐκ ἐκ-
 10 φεύγει τὴν ἀπορίαν. τίθησι μὲ καὶ ἐν ταῖς ἀρχαῖς Ἐμπεδοκλέης καὶ
 τὸ νεῖκος, ὃ ἐστὶν αἴτιον αὐτῶ τῆς φθορᾶς· διὸ πάντα κατ' αὐτὸν
 τὰ γινόμενα φθείρεται), καὶ ὃ τὰ μὲ τὰ δ' ὅ. τὺτο καὶ ὁμολογούμενον
 δοκεῖ λέγειν ὑπ' αὐτῶ τὸ πάντα τὰ γινόμενα ἐκ τῶν αὐτῶν ἀρ-
 χῶν ὄντα ὁμοίως καὶ φθείρεται) πάντα, ἀλλ' ὃ τὰ μὲ φθείρεται) τὰ
 δὲ μένειν αἰδία. μὲνα δὲ ἀφθαρτά τὰ στοιχεῖα ὑποτίθει), ταῦτα
 δὲ ἐστὶ τὰ δ' ὅ σώματα καὶ τὸ νεῖκος καὶ ἡ φίλια. καὶ ταύτη μὲ δοκεῖ
 τὸ φθείρεται) τὰ φθειρόμενα αἰτία τινὰ ἀπολείπειν καὶ ὁμολογούμενα
 λέγειν αὐτῶ, ἄλλην μὲ γενέσεως ἄλλην δὲ φθορᾶς ἀποδιδόναι αἰτίας.
 ἡ δὲ λέγει καὶ τὸ νεῖκος αὐτὸ τὺτο γενεᾶν, τυτέστι γενέσεως αἴτιον
 ὃ φθορᾶς γίγνεται) μόνον, ὡς περ ὅτι καὶ τὴν φίλιαν φθορᾶς, ὃ καὶ
 γενέσεως (ἐκ καὶ τῶ ἐνός, ὃν θεὸν ἐκεῖνος καὶ σφαῖρον λέγει, τῷ ὑπὸ
 τῆς φίλιας γενομένον, πάντα τὰ ὄντα ὑπὸ τῶ νεῖκος κατ' αὐτὸν
 γίνε) πληρὴ τῷ θεῷ, λέγων τὸ σφαῖρον, ὃ καὶ ἐν λέγει, ὡς δι' ὧν
 παρέθετο ἐπὶ τῶν δηλῶ), ταύτη δ' ὃ ἐκείν' ὁμολογούμενα λέγει
 ἂν αὐτῶ· ὃ καὶ ἂν ἐστὶ τῆροῖ τὸ ἄλλο μὲ εἶναι τῆς φθορᾶς γενέ-
 15 σεως δὲ ἄλλο αἴτιον εἶναι, δι' ὃ ἐδοκεῖ ἢ δόξα αὐτῶ τὸ εὐλογον
 λέγειν. Alex.

(•) ἰστέον δὲ ὅτι ὡς τῷ διδασκαλείν ὧν τῷ Πλατωνικῷ φη-
 σὶν ὅτι ὕδεις ὅθεν εἶπε περὶ τῆς τοιαύτης ἀπορίας· ἀντικρυς καὶ
 φαίνει) ὃ Πλάτων διαλεγόμενος περὶ αὐτῆς ἐν Τιμαίῳ. . . ἀλλὰ
 καὶ ἐνταῦθα ἀκολουθεῖ τοῖς εἰρημένους ἐν τῷ Τιμαίῳ· κατ' ὅσιν μὲ
 καὶ φθαρτῶς ἐστὶν ὃ ὑρανός. διὸ φησιν ἐν ἐκείνοισι ὃ Πλάτων ὡς
 ἀπὸ τῶ θεῷ λέγοντος πρὸς τὰ ὑρανία ὅτι ἀθάνατα μὲ ἔκ ἔξει, ἐπεὶ
 ὅλως ἐγένεσθε, ἔσεσθε δὲ ἀφθαρτά καὶ ἀγήρω ἐμὲ ἐθέλοντος.
 Asclep.

"δόξετε — γενεᾶν," τυτέστι γεννητικὸν εἶναι καὶ ποιητικόν. 1000 •
 τῷ δὲ ἐκ καὶ τῶ ἐνός ἅπαντα καὶ ἐκ τούτων τὰ ἄλλα ἐστὶ πληρὴ θεός, 27.
 δεῖ προσθεῖναι τὰ γινόμενα ὑπὸ τῶ νεῖκος. παραθέμενος δὲ τὰ
 ἐπη δι' ὧν τὸ νεῖκος γενέσεως κατ' αὐτὸν πάντων αἴτιον, "ὅσα τ'
 ἦν ὅσα τ' ἔστιν," ὃ καὶ ὡς φθορᾶς ποιητικὸν ἐν ταῖς ἀρχαῖς ὑπέθετο,
 40 καὶ ἀντι τῶν ἐπῶν, φησί, τούτων δῆλον ἐστὶν ὅτι κατ' αὐτὸν τὸ νεῖ-
 κός ἐστὶ γεννητικόν (•). εἰ καὶ μὴ ἐν τοῖς ὅσοι τὸ νεῖκος ἦν, ἐν ἂν,
 φησί, πάντα ἦν, καὶ ἔκ ἂν διεκρίνετο ὃ δ' ἐγίνετο· τῷ καὶ μὴ μένειν

2. εἴη] ἔν. Α. 17. μὲν om Α. 21. τῷ] f. το. 23. γὰρ αὐτὰς αἰδίας Α. 28. δηλ. om Α. ἡμῶν τῶν] ἔν. Α. 40. περὶ Α. ἔξετάζειν
 περὶ τούτων Α.

1. τινὰ λέγουσι τῶν, μήτε Α. 2. εὐλογον] ἔχει τι Α. 3. τῶν ἄλλων μάλιστα C. 8. ὁμολογούμενα AL. 10. αὐτῶ] αὐτῶ Α. 12. πάντων
 F. 16. αἰτίαν Α. τινὰς ὑπολείπειν F. 18. ἡ δὲ] ἡδὲ L. αὐτῶ Α. 21. γενομένου C. 23. ὃ ἐκείν' Α. 24. ἂν post γὰρ om C. 26.
 λέγειν] ἔξει Α. 39. καὶ om Α. ὑποτίθει C. 42. μὴ om Α.

σεως" ἴσον ἐστὶ τῷ ἢ δὲ ζητεῖν τί ἐστιν ὑποκείμενον τῷ τε ἐν
 καὶ τῷ ὄντι, ὡς τῶν συμβεβηκότων ὄντων αὐτοῖς, ἀλλ' ὃ τὴν
 ὑσίαν τὴν αὐτῶν δηλώνουν. Πλάτων μὲν ὅτι οἱ Πυθαγόρειοι ἔχ
 ἐτέρῳ τινὶ ὑποκειμένῳ ταῦτα ὑπάρχειν ἔλεγον, ἀλλ' εἶναι τὴν
 φύσιν αὐτῶν ὑποκείμενον καὶ τὴν ὑσίαν αὐτῶν τὸ τοιοῦτον ἐν καὶ τῷ ὄντι (ε'). 5
 1001. τὸ δὲ "ὡς ὅσης τῆς ὑσίας αὐτῶν ἐν εἶναι καὶ ὄν τι" ἴσον ἐστὶ τῷ ὡς
 11. τῆς αὐτῆς ὑσίας ὅσης τῷ ἐνός τε καὶ τῷ ὄντος, καὶ ταῦτ' ὄντος ἐν
 εἶναι καὶ ὄντι. ὅτι δὲ Πλάτων ὑσίαν τινὰ τό τε ἐν καὶ τῷ ὄντι ἔλεγε,
 δηλὸν ἐκ τῆς ἰδέας αὐτὴν λέγειν αὐτοῦ καὶ αὐτοῦ. οἱ δὲ φυσικοί,
 ὧν καὶ Ἐμπεδοκλῆς, ἄλλο τι ὑπετίθεσαν τῷ ὄντι καὶ τῷ ἐν 10
 κακίνοις ἔλεγον ὑπάρχειν ταῦτα. Ἐμπεδοκλῆς μὲν ὅτι ὡς εἰς
 γνωριμώτερόν τι ἀνάγων τὸ ἐν, τὴν φιλίαν ὑποτίθει, ταύτης κα-
 τηγόρει τὸ ἐν, ἐπεὶ αἰτίαν κατ' αὐτὴν αὐτὴ πᾶσι τῷ ἔκαστον αὐτῶν
 ἐν εἶναι, συνάγεται καὶ συγκρίνεται αὐτά. ἄλλοι δὲ τῶν φυσικῶν
 πῦρ ὑπέβαλον τῷ ἐν καὶ τῷ ὄντι, ὡς Ἡράκλειτος, οἱ δὲ ἀέρα, ὡς 15
 Ἀναξίμανδρος, οἱ δὲ ἄλλοι τι. ὁ ὅτι ἔκαστος αὐτῶν ἀρχὴν τῶν ὄν-
 των καὶ αἰτίαν ὑπετίθετο, ταύτης καὶ τὸ ἐν καὶ τὸ ἐν κατηγόρει. ἀλλὰ
 καὶ ὅς τις πλείω τὰ στοιχεῖα τῶν ὄντων ἦν, καὶ κατ' αὐτὴν τῶν
 ἔκαστον ἐν τι ἦν καὶ ὄν. ἰσορήσας δὲ καὶ ἐκθέμενος τὰς κατ' αὐτὴν δόξας
 τῶν ἀρχῶν διαφωνίας, ἐξῆς τῆς ἀπορίας ἀρχεῖ, καὶ πρῶτον μὲν 20
 ἀπορεῖ εἰ μὴ λέγοι τις τὸ ἐν καὶ τὸ ἐν ὑσίαν εἶναι. τὸτο ὅτι ἡ λέξις
 1001. δηλοῖ ἢ "εἰ μὲν τις μὴ θήσει" εἶναι τινὰ ὑσίαν τὸ ἐν καὶ τὸ ἐν." τὸ
 11. αὐτὸ δὲ σημαίνει καὶ ἢ γεγραμμένον "τινὸς ὑσίαν λέγει." μά-
 λιστα ὅτι πάντων κατηγόρει τὸ ἐν. ἄνθρωπος μὲν ὅτι κατ' ἀνθρώπων
 μόνον, ὁμοίως καὶ ζῷον κατ' ἀφωρισμένων τινῶν, τὸ δὲ ἐν καὶ τὸ ἐν 25
 κατ' πάντων τῶν ὄντων κατηγόρει. ὥστε εἰ τὰ μάστιγα καθόλου
 μὴ ὑσία μὴδὲ ὄντα, ἐδὲ ἀν τῶν ἄλλων τι τῶν καθόλου εἶη. "εἰ
 δὲ μὴ ἐστὶ τι αὐτοῦ μὴδ' αὐτοῦ," εἶπεν ἀντὶ τῶ εἰ ὅτι μὴ ἐστὶ
 λαμβάνειν ὡς γένη τό τε ἐν καὶ τὸ ἐν τῶν ὄντων καὶ ὅπως αὐτῶν
 κατηγορέμενα, ἀλλ' ὅτι ὡς ὁμώρμημα, ὡς αὐτὸς ἐν ἄλλοις ἔδειξεν. 30
 εἶπε δὲ "τινὸς ὑσίαν" ἀντὶ τῶ ὑσίαν τινὸς εἶναι καὶ ἐν τῇ ὑσίᾳ κα-
 τηγορεῖσθαι, ὧν τι κατηγόρει. μόνον δὲ τὰ καθ' ἑκάστην ἔξαι, ὃ
 τὰ καθόλου. τὸτο δὲ ὅτι ἀποπον ἔδειξεν. ὅτε ὅτι αἱ ἐπιστήμαι
 ἴσονται ὅτε τι νοητόν, ἀλλὰ πάντα ἀν αἰσθητά. ἀλλ' ἐδὲ αἰσθητόν.
 προσέθησι δὲ νῦν τούτοις καὶ τὸ μὴ ἔσεσθαι ὑσίαν τὴν ἀριθμὸν ὡς κα- 35
 χωρισμένον καὶ καθ' αὐτὸν ὄντα, ὡς δοκεῖ τοῖς Πυθαγόρειοις τε καὶ
 Πλάτωνα, εἰ μὴ εἶη τὸ ἐν ὑσία τις. καὶ λέγει τὴν αἰτίαν. ὁ ὅτι
 ἀριθμὸς μονάδων ἐστὶ σύνθεσις, ἢ δὲ μονὰς ταύτην καὶ τὸ ἐν. ὥστε
 εἰ μὴ τὸ ἐν ὑσία, ἐδὲ αἱ μονάδες· εἰ μὴ αἱ μονάδες, ἐδὲ ὁ ἀριθμὸς.
 ὥστε συμβεβηκὸς ὁ ἀριθμὸς ἔξαι ἀλλ' ὅτι ὑσία, εἶγε καὶ τὸ ἐν μὴ 40
 ὑσία τις ἀλλὰ ἄλλῳ τινὶ συμβεβηκὸς (τὸ δὲ "ἔπερ ἐν" ἴσον ἐστὶ
 τῷ κυρίως ἐν), ἢ ὑπὸ τὸ ἐν καὶ γένος· κατηγόρει ὅτι τὸ ἐν αὐτῆς.
 τὸτο δὲ εἶπον ὡς ἀποπον ἀν δόξαν τοῖς τὴν ἀριθμὸν ὑσίαν τινὰ λέ-
 γουσι κεχωρισμένῃ. ὃ ὅτι αὐτῷ. ἦν γὰρ, ὡς εἶπον, οἷς τὸτο
 ἐδόκει· ὁ ὅτι τὰ μαθηματικὰ ὑσίας τινὰς μεταξὺ λέγουσιν ἐν ταύταις
 ἐτίθει καὶ τὴν ἀριθμὸν. ἐξῆς δὲ ἐπιχειρεῖ μὲν εἰς τὸ μὴ εἶναι τὸ ἐν καὶ
 τὸ ἐν ὑσίας καθ' αὐτὰς, πρῶτον δὲ τίθησι καὶ δεικνυσθαι ὅτι ἀκο-
 λουθεῖ τοῖς αὐτοῖς καὶ αὐτοῖς λέγουσι, ταῦτα μὴ συμβεβηκότα λέ-
 γουσιν ἄλλοις τὸ ἐν εἶναι καὶ τὸ ἐν ἀλλὰ κυρίως ὄντα καὶ ὑσίας, αὐτὰ
 λέγειν καὶ τὸ εἶναι αὐτοῖς εἶναι ἐν τῷ ἐν εἶναι καὶ ὄντι. τὸ ὅτι "ὑσίας 1001.
 αὐτῶν εἶναι τὸ ἐν καὶ τὸ ἐν" δηλωτικὸν ἐστὶ τῷ ἐνός καὶ τῷ ὄντος ὑσίας 21.
 ταῦτα εἶναι, ἀλλὰ μὴ ἐν ἄλλῳ τινὶ εἶναι, ἢ τὸ ἐν εἶναι ἢ τὸ ὄντι
 εἶναι, ὃ δὲ εἰς παρεθέτο τὸ "ὃ ὅτι ἑτερόν τι καθόλου κατηγόρει,"
 ὃ ἴσον ἐστὶ τῷ ὃ ὅτι ἑτερά τινὰ ὄντα τὸ ἐν καὶ τὸ ἐν τῶν ὑποκειμέ-
 νων αὐτοῖς καθ' ὧν κατηγόρει αὐτῶν καθόλου, ἀλλ' αὐτὰ ταῦτα
 ὄντα ἐν τε καὶ τὸ ἐν κατηγόρει αὐτῶν. ἢ ὅπως, ὃ ὅτι ἑτερόν τι τῆς
 ὑσίας κατηγορηθῆσθαι, ἀλλὰ ταῦτα τὰ ὄντα καὶ τὸ ἐν, ὡς πᾶν ὃ
 ἀν ἢ ὑσία ἐν τε καὶ ὄν εἶναι, ὅτι ἄλλο τι ὄν, ἀλλ' αὐτὸ τὸτο. ὡς
 ὅτι τῶν ἀνθρώπων, ἐπεὶ τὸ κατηγορέμενον ἦν ἄνθρωπος, ἄνθρωπος
 τὰ ὅτι κατηγόρει, ὅτι ἄλλο τι, ὅπως καὶ ὧν τὸ ἐν καὶ τὸ ἐν κατη-
 γορεῖ ἐν τῇ ὑσίᾳ, ὄν καὶ ἐν ἔξαι ἢ τῶν ὑσίας, εἰ τὸ ἐν καὶ τὸ ἐν
 ὑσίας τινὲς εἰσιν. ὃ ὅτι τὸ ὄν καὶ ἢ πῦρ τῶν ὄντων κατηγόρει, ἵνα
 αὐτῶν τὴν ὑσίαν τὸτο εἰπωμεν, ἀλλὰ τὸ ἐν τε καὶ τὸ ἐν. εἰ δὲ
 ταῦτα ὑσίας ὄντα κατηγόρει τῶν ὄντων καθόλου, εἴη ἀν καὶ ἢ ὑσία
 τῶν ὧν κατηγόρει ταῦτ' ἐν καὶ τὸ ἐν. δύνανται δὲ τὸ "εἰ δ'
 ἐστὶ τι αὐτοῦ καὶ ὄν, ἀναγκαῖον αὐτῶν ὑσίας εἶναι τὸ ἐν καὶ τὸ ἐν"
 εἰρηάζει πρὸς τὴν ἰδέαν αὐτὰ λέγοντας· καθ' ὅτι γὰρ ἐστὶν ἰδέα
 αὐτοῦ καὶ αὐτοῦ, κατ' αὐτὴν ἀναγκαῖον ὑσίαν τῶν ὄντων εἶναι τὸ ἐν τε
 καὶ τὸ ἐν. τὸ ὅτι αὐτοῦ καὶ ἐν ὅτι ἑτερά τινὰ ὄντα καθόλου τῶν
 ὄντων κατηγόρει. ὃ ὅτι ἀν ἐπὶ τὴν αὐτοῦ καὶ αὐτοῦ, ἀλλ' ἐπὶ ταῦτα
 καθὸ ἐν καὶ τὸ ἐν κατηγορέμενα τῶν ἄλλων καθόλου. ἢ ὅπως. "ὃ ὅτι
 ἑτερόν τι καθόλου κατηγόρει ἀλλ' αὐτὰ ταῦτα," ταῦτα ὃ ὅτι
 ἑτερόν τι τῷ αὐτοῦ καὶ αὐτοῦ καθόλου κατηγόρει, ὡς εἶναι
 ἐκείνης αὐτὰ τῆς φύσεως, ἢ σημαίνει τὸ κατηγορέμενον αὐτῶν
 καθόλου, ἀλλ' ἐστὶν αὐτὰ ταῦτα τὸ ἐν καὶ τὸ ἐν κατηγορέμενα
 αὐτῶν. Alex.
 (ε') οἱ τοίνυν Πυθαγόρειοι καὶ ὁ Πλάτων αὐτὸ ἔλεγον εἶναι τὸ 1001.
 ἐν καὶ αὐτοῦ, καὶ ὅτι ἑτερόν τι ὄν. ὅτε ὅτι ἐν ὑποκειμένῳ ἔλεγον 10.
 εἶναι τὸ ἐν ἢ γινεσθαι τὸ ἐν, ἀλλ' αὐτὰ καθ' ἑαυτὰ ὄντα ἐν οἰκείᾳ περι-
 γραφῇ καὶ ὄρω. καὶ τὸ μὲν ἐν κατηγορεῖν τῷ ὄντος, τῷ δὲ ἐνός ὅτι

1. ἴσον ἐστὶ τῷ om A. || 3. ἐν γὰρ C. || 8. ὅτι τῷ δὲ ὄντι ἐν τῷ ὄντι. ὅτι C. || 9. αὐτῶν αὐτῶν C. || 13. αὐτῶν C. || 14. καὶ συγκρίνεται om AV. || 17. καὶ αἰτίαν om C. || 23. λέγει C. || 27. ἀν om A. || 28. αὐτοῦ, καὶ εἶπεν A. || 34. αἰσθητόν δὲ ὅτι A. || 35. νῦν om C.
 7. ὑσίας αὐτὰς καθ' C. || 11. αὐτῶν C. || τῷ om C. || 12. ἢ τῷ ἐν ἢ τῷ ὄντι A. || 13. δεικνυσθαι C. || 18. ἐν om A. || 20. τὸ ἐν καὶ τὸ ἐν C. ||
 21. εἰ] ἢ C. || 23. εἰπωμεν τὸτο A. || 25. αὐτὸ C. || δὲ om C. || 28 et 29. τε et 30. ἐ — 31. ὅπως om A. || 30. postquam docuit, si ens et
 unum de his ut substantia praedicentur, fore ut ens et unum substantiae quaedam sint, non accidentia, difficile quoque
 factū esse ait demonstrare quid aliud supersit praeter ens et unum Sepulv. || 33. καθόλου om A. || 34. αὐτῶν αὐτοῦ C. || 35. τὸ
 ἐν καὶ τὸ ἐν C.

ἐκατηγόρου τ' ὄν· τὴν γὰρ ἐνάδα ἔλεγον εἶναι καὶ ὑπὲρ αὐτὴν τ' ὄν, εἶγε τ' ὄν εἶδος ἐστίν, ὑπὲρ πάντων δὲ εἶδος ἔλεγον εἶναι τὴν ἐνάδα ὡς καὶ πάντων προακτικὴν καὶ αὐτῶν τῶν εἰδῶν καὶ πάντα καταλαμβάνουσαν. . . φαμὲν ὅτι ὁ Ἐμπεδοκλῆς ὡς Πυθαγόρειος συμβολικῶς ταῦτα ὑπετίθετο· ἔλεγε γὰρ ἐκεῖνος ὅτι τ' ὄν ἐν ἐξιν, 5 ἔλεγε δὲ ἐν τὴν φύλιν, ἥτις δευτέρα μέτρα ἔχει ἀπὸ τῆς ἐνάδος. καὶ διὰ μὲν τῆς φύλιν ἐδόχθη τὴν μονάδα, ἥτις αἰτία ἐστὶ τῆς ἐνώσεως τοῖς ὕσιν· ὁ δὲν γὰρ ἐστὶν ὁ ὑμέτερος τῆς ἐνάδος. . . διὰ μέντοι γε τῷ νεῖκυς τὴν δυάδα ἐδόχθη, τατέστι τὴν πρόδον τῶν πραγμάτων· πρώτη γὰρ ἡ δυάς ἔχει τ' πῶθεν ποῖ. πάντα ἄρα 10 ἀνάγκη αὐτὴν τ' ὄν καὶ τ' ἐν κεχωριστῶ καὶ μὴ ἐν ὑποκειμένῳ ἔχειν τ' εἶναι. ἡ γὰρ ἐνάς διὰ τὴν μόνιμον αὐτῆς δύναμιν μένουςα ὅπερ ἐστὶ καὶ μὴ ἐλαττωμένη πάντα παράγει. ὁ γὰρ Παρμενίδης ἔλεγε τ' παρὰ τ' ὄν ἐκ ὄν ὡς νοητόν· τῷ ὄντι γὰρ τὰ αἰδιότα ὡς νοητὰ ἐκ ὄντα ὑπάρχουσιν, ὡς καὶ ὁ Πλάτων φησὶν, τί τ' ὄν μὲν αἰεὶ, γένεσιν 15 δὲ ἐκ ἔχον, καὶ τί τ' γνωστόμενον, ὄν δὲ ὑδέποτε; ὅτι γὰρ οἷός ἐστι Παρμενίδης πλῆθος ἐν τοῖς ὕσιν, φανερόν ἐντεῦθεν. τί γὰρ φησιν; “ὅ γὰρ ἔην, ἐκ ἔσαι ὁμῶς πάν, ἐστὶ δὲ μῶνον;” εἰ ὅν πάν λέγει, δῆλον ὡς ὅτι οἶδε τό γε πλῆθος. καὶ πάλιν ἀλλὰ καὶ “μεσοῦθεν ἰσπαγές.” εἶγε μέσα ἔχει, φανερόν ὅτι καὶ ἄκρα. ὥς οἶδε τ' πλῆθος. 20 ἡ δὲ ἐν ἐνάς γένεσις ὕσα, ὡς εἰρήκαμεν, πάντα παράγει· καὶ ὁ διὰ τῆς μεσότητος αὐτῆς, ὥσπερ τ' παράδειγμα, τατέστιν ὁ Σωκράτης, ὁδὸν μεῖζον μύριον εἰκότων γνωσμένων ἐξ αὐτῆς. προέρχεται γὰρ ἐκ τῆς ἐνάδος ἐκείνης ὁ νοητὸς ἀριθμὸς, τατέστιν ἡ μονάς καὶ ἡ δυάς· εἴτα καὶ τὰς ἐκείθεν ἡ ἐνταῦθα μονάς, ἥτις ἐστὶν ἡ φύσις, καὶ ἡ δυάς, ἥτις ἐστὶν ἡ ὕλη· καὶ ὅπως γίνεσθαι ἐνταῦθα τὰ σύνθετα πράγματα· ἐν γὰρ τῷ σπέρματι ὑπάρχουσιν οἱ λόγοι οἱ δημιουργικοὶ ἐν παντὶ μέρει τῷ σπέρματος, καὶ ὅπως ἡ ὕλη δεχομένη διαίρει αὐτὴν. ὅτι γὰρ πρὸ πάντων ἐστὶν ἡ ἐνάς, δῆλον ἐντεῦθεν. ἡ γὰρ ζωὴ ὑπὲρ τὴν ὅν ἐστίν· πάν γὰρ τ' μετέχον καὶ ζωῆς μετέχει, 30 τ' δὲ ζωῆς μετέχον ὁ μετέχει καὶ πάντως. πάλιν τ' ὄν ὑπὲρ τὴν ζωὴν ἐστίν· τ' γὰρ μετέχον ζωῆς καὶ τὸ ὄντος μετέχει, τ' δὲ τὸ ὄντος μετέχον ζωῆς ὁ πάντως μετέχει. ἡ μέντοι γε ἐνάς καὶ ὑπὲρ τ' ὄν ἐστίν, εἶγε ὑπὲρ ὑπαρξιν ἐστίν. . . οἱ μὲν αὐτῶν φύσιν τινὰ τῷ ἀπείρῳ ἐποίων, τατέστιν οἱ Πυθαγόρειοι τὴν ἀρτίον ἀριθμόν· οἱ δὲ 35 συμβεβηκέναι τινὶ τ' ἀπείρῳ ἔλεγον. Asclep.

1001. “ἀλλὰ — ἕτερον.” δειξάς ὅτι ὡς κατηγορεῖται τὸ τ' ὄν καὶ τ' ἐν, 29 τῶν καὶ ὡς εἶναι ὄν τε καὶ τ' ἐν, ὡς αἰετὶς, ὁ συμβεβηκέναι ὡς αἰετὶς, ἀπορὸν φησὶ γίνεσθαι τ' δεῖξαι τι παρὰ τ' ἐν τε καὶ τ' ὄν ἄλλο τι ὄν. τ' μὲν γὰρ παρὰ τ' ὄν ἐκ ὄν, ὡς Παρμενίδης ἔλεγε· τὸ τ' ὄν δὲ ἦν τ' ἐν, 40 ὡς οἱ τ' ὄν παρὰ τ' ἐν ἦν, τὸ τ' ἐκ ἔσαι· τ' γὰρ αὐτὸ γίνεσθαι καὶ παρὰ τ' ἐν· τὸ τ' ὄν δὲ ὡς τὸ ὄντος καὶ τὸ ἐνὸς τὸ αὐτὸ ὄντος. ὡς ἐκ ἔσαι τὰ πολλά· τὰ γὰρ πολλά παρὰ τ' ἐν, τ' δὲ παρὰ τ' ἐν ἐκ ἦν, καὶ τ'

δὲ παρὰ τ' ὄν ἐκ ἦν. τὸ τ' ὄν συμβαίνει εἰ τ' ὄν καὶ ἐν ὡς αἰετὶς ἐστὶ καὶ μὴ ὁμωσύνως λέγεσθαι. ἔσαι δὲ, καθάπερ Παρμενίδης ἔλεγε, ἐν ἅπαντα τὰ ὄντα καὶ τὸ τ' ἐν μόνον ἔσαι ὄν. Alex.

“ἀμφοτέρως — εἶναι.” πρότερον δειξάς ὅτι εἰ μὴ εἴη τ' ἐν 1001. ὡς αἰετὶς, ὁδὸν ἀριθμὸς ὡς αἰετὶς τις ἔσαι κεχωρισμένη, τῷ εἶναι μὲν τ' ἀριθμὸν μονάδων σύνθεσιν, μὴ εἶναι δὲ τὰς μονάδας ὡς αἰετὶς, νῦν λέγει ὅτι ὁδὸν ἦν τ' ἐν ὡς αἰετὶς, ὁδὸν ὅτι ἀριθμὸς ὡς αἰετὶς εἶναι δὲ νῦν. ὁδὸν γὰρ τὴν ἀρχὴν εἶναι· ὁδὸν γὰρ ἄλλο ἔσαι παρ' αὐτὸν τ' ἐν· τ' γὰρ παρὰ τ' ἐν ἐκ ἦν, ὡς περὶ καὶ τ' παρὰ τ' ὄν ἐκ ὄν. λαβὼν δὲ 15 ὅτι εἰ ἐστὶ τι παρὰ τ' ἐν, ἐκ ἦν ἔσαι ἄλλα πολλά, ὅτι μὴδὲ οἷον τε ἔσαι πολλά εἶναι ἐδειξε διὰ τὸ λαβεῖν τὰ πολλά συγκεῖσθαι ἐκ πολλῶν μονάδων, ὡς ἀδύνατον εἶναι· ἔσαι γὰρ, εἰ τὸ τ' ἐν, παρὰ τ' ἐν. εἰ δὲ μὴ εἶεν πλείους μονάδες, ὁδὸν ἦν ἀριθμὸς εἴη· ἀνάγκη μὲν γὰρ πᾶσα πολλὴν μονάδα παρὰ τ' αὐτοῖς εἶναι καὶ τ' ὡς ὡς αἰετὶς ἐν, ὡς αἰετὶς δὲ παρὰ τ' ἐν ἐκ ὄν εἴη ἐν. εἰ δὲ μὴ πλείους μονάδες, ὁδὸν ἦν ἀριθμὸς εἴη· πάντα γὰρ τὰ ὄντα ἦν ἐστὶν ἡ πολλά, ἀδύνατον δὲ ἐστὶ τὰ πολλά, τῷ εἶναι τὰ πολλά ἐκ πολλῶν μονάδων, μὴ δύνασθαι δὲ παρὰ τ' αὐτοῖς· τ' γὰρ παρὰ τ' ἐν ἐκ ἦν, ὡς περὶ καὶ παρὰ τ' ὄν ἐκ ὄν. εἰ δὲ μὴ οἷον τε εἶναι τὰ πολλά, ὁδὸν ἀριθμὸς εἴη· πλῆθος γὰρ μονάδων τὰ πολλά. τ' δὲ “ἡ αὐτὴ ἀπορία καὶ περὶ τῷ ὄντος” δηλοῖ ὅτι τ' αὐτὸ ἀπορηθῆσθαι ὁ ἐπὶ τῷ ἐνὸς, καὶ περὶ τῷ ὄντος· ὡς γὰρ παρὰ τ' ὄν ἐκ ὄν, ὅπως καὶ παρὰ τ' ἐν ἐκ ἦν. ὁ δὲ δηλωτικὸν τ' ἐκ τίνος γὰρ παρὰ τ' ἐν ἄλλο;” ἐξ ὅ γὰρ εἶναι τ' ἄλλο ἐν· ὡς γὰρ ὅπως ὡς αἰετὶς τῷ ὄντος ὁδὸν αἰετὶς ἄλλη ὡς αἰετὶς ἐστὶ τῷ τ' παρὰ τὴν ὡς αἰετὶς μὴ ὡς αἰετὶς εἶναι, ὅπως εἰ καὶ τ' ἐν ὡς αἰετὶς ἐστίν, ἐν ἔσαι· εἰ δὲ ὅπως, ὁδὸν πολλά· τῶν γὰρ πολλῶν ἔκαστον ἐν ἐστίν· ἐξ ἐνάδων γὰρ τὰ πολλά καὶ ὁ ἀριθμὸς· ὁ δὲ εἰ μὴ εἴη ἐν, ὅπως ὄν πολλά ὅπως ὄν ἀριθμὸς εἴη. ἡ ὅπως. εἰ ἐστὶν αὐτοῖς, δεῖ, εἰ μέλλοιεν ἀριθμοὶ ἔσεσθαι, καὶ ἄλλο ἐν προσγενέσθαι· τὸ τ' ὄν δὲ τ' γινώσκον ἐν ἀνάγκη 25 μὴ ὄν ἐν γίνεσθαι· ἐκ μὴ ἐνὸς ὄν ἔσαι τὸ τ' μὴ ἐν· εἰ γὰρ πάντα τὰ ὄντα ἦν ἐν ἡ πολλά, τὰ δὲ πολλά ἐξ ἐνάδων ἐστίν, ἐξ ὡς ὄν γίνεσθαι ἐν, ὁδὸν ἐν ὄν εἴη, ἐξ ὅ γὰρ ἐν γίνεσθαι. id.

“ἔτι — εἴη.” πρὸς τοῖς εἰρημέναις ἀπορεῖ περὶ τῷ ἐνὸς, εἰ 1001. ἀδιαίρετον πάντη καὶ ἀμέγεθές ἐστι, πῶς δύνασθαι εἶναι μεγέθους 7. ἀρχή; ἔσαι γὰρ καὶ μὲν Ζήνωνά ὁδὸν. ἥτις γὰρ Ζήνων (Ζήνων δὲ λέγει τὸν Ἐλεάτην τὸν Παρμενίδον γνωρίζον), ὁ μὴτε προστιθέμενόν τι μείζον αὐτὸ οἷον τὸ ἐστὶ ποιῆσαι μὴτε ἀφαιρέμενον ἐλαττον, τὸ τ' ὄν τὴν ἀρχὴν μὴδὲ εἶναι τι (ἡ)· τοῦτο δὲ καὶ τ' αὐτοῖς. ἐκείνος μὲν ὄν τὸ τ' ὄν ὡς πάντες τὸ ὄντος μεγέθους τε ὄντος καὶ σώματος· ὁδὸν γὰρ ἄλλο μέγεθος ἐν ὑποστάσει ὡς ἡ αὐτῆς ἡ αὐτῆς κατ' αὐτὸν χωρὶς σώματος. id.

(ἡ) σπουδαῖ γὰρ ἀναιρεῖν τὰ ἀδιαίρετα (ὁ Ζήνων) κεχωρισμένους λόγους τοῦτο. ὅπερ μὴτε προστιθέμενον μὴτε δὲ ἀφαιρέμε-

21. al. μέγεθος. || 37. ὄν || εἰ Α. || 38. ὡς αἰετὶς, ὅτι ἀπορὸν Α. || γίνεσθαι Α. || 43. τὰ πολλά — b 1. δὲ om C.

1. γὰρ || δὲ Α. || 3. ἔσαι μόνον Α. || 5. κεχωρισμένους Α. || 8. αὐτὸν ἐν Α. || 10. μὴδὲ || μὴ C. || 11. ἔσαι om Α. || 14. μὴ om C. || 15. ἐν ὡς αἰετὶς δὲ Α. || 17. εἶναι ἐν τὰ C. || 24. τῷ || ἐν C. || 25. τὸ ἐν ὡς αἰετὶς om C. || 27. μὴ εἶναι, ὅπως Α. || alterum ἐν om Α. || 30. γίνεσθαι· ἐν ἐκ Α. || 32. ὁδὸν ἐν Α. || 33. ἐνὸς τῷ αὐτοῖς, εἰ C. || 39. τὸν — 40. ὑποστάσει om Α. || 40. ὡς om Α.

νον μείζον ἢ Πλάττον ποιεῖ, τὸτο ἔκ ἐξον· εἰ τοῖνον τὸ σημείον
 τούτων, δὴλον ὡς ὅτι ἔκ ἐξον, καὶ ἔτι πάν ἀδιαίρετον. πάλιν τὴν
 γραμμὴν καὶ τὴν ἐπιφανείαν πῇ μὲν ὄντα ἔλεγε πῇ δὲ ἔκ ὄντα. ἡ
 μὲν γὰρ γραμμὴ καὶ μήκος προστιθέμενη ποιεῖ αὐξήσιν καὶ μείωσιν,
 καὶ δὲ πλάτος ἐκείνι· ὁμοίως δὲ καὶ ἡ ἐπιφάνεια καὶ πλάτος προσ-
 5 τιθέμενη καὶ ἀφαιρούμενη ποιεῖ αὐξήσιν καὶ μείωσιν, καὶ δὲ τὸ βάθος
 ἐκείνι. τὸ μέντοι γε σῶμα καὶ πάσης διαστάσεως καὶ αὐξήσιν καὶ
 μείωσιν ὑπομένει. διὰ ταῦτα τοῖνον τὴν μὲν ἐπιφανείαν καὶ τὴν
 γραμμὴν ἔλεγε πῇ μὲν εἶναι ὄντα πῇ δὲ ἔκ ὄντα. ὁ τοῖνον Ἀρι-
 στοτέλης φορτικὴν ἀπακαλεῖ τὴν ἀπόριαν αὐτοῦ· ὅσον γὰρ ἐπὶ τούτῳ,
 ἀναρῶν) πάντα τὰ σώματα, ἐπειδὴ ὅτε μείζον ποῶσιν ὡς προ-
 10 ριζῶν), ὅτε δὲ Πλάττον ἀφαιρούμενα. τὸ ὅν σημείον αὐτὸ καθ'
 αὐτὸ ἔκ ψέφεσκειν, ἀλλ' ἐν τῇ γραμμῇ τὸ εἶναι ἔχει. ἄλλως τε
 δὲ, φησὶν, ἡ ἐνὸς μέγεθος μὲν ποιεῖ προστιθέμενον, αὐξήσει δὲ τὸ
 πλῆθος. τὸτο ὅν ἐστιν ὁ λέγει. . . ἐπειδὴ, φησὶν, ὅπως φορτικῶς
 15 διαλέγεται) ὁ Ζήνων, καὶ ἐνδόχως) εἶναι ἀδιαίρετόν τι, ὥσπερ τὸ σώ-
 ματον, ὅμως καὶ εἰ ὑποθώμεθα ἀληθῆ τὰ παρ' αὐτοῦ, καὶ ὅπως δυ-
 νατόν ἐστιν ἀπολογίας εὐπορήσαι· ἡ γὰρ μονὰς προστιθέμενη μείζον
 μὲν ποιεῖ, πλέον δὲ ποιεῖ. ἀλλὰ πῶς γίνετο) μέγεθος ἐκ μᾶς μο-
 νάδος, ἥντιν πλέον, τυτέστιν ἀπορον· ὁμοιον γὰρ τὸτο λέγειν καὶ
 20 τὴν γραμμὴν λέγειν συντιθέσθαι ἐκ σημείων, ὅπερ ἐστὶν ἀδύνατον·
 δέδεικεν) γὰρ ὅτι ἀδύνατον. πῶς ὅν ἐκ τῆς μονάδος καὶ τὸ αὐτοσενὸς
 παράγον) τὰ μεγέθη; . . . ἀλλὰ εἰ καὶ ὑποθώμεθα γινέσθαι τὴν
 ἀριθμὸν ἐκ τῆς μονάδος καὶ τῆς δυάδος, ὅθεν ἤττον ἄξιόν ἐστιν ἀπο-
 25 ρῆσαι. . . ταῦτα δὲ λέγει πρὸς τοὺς ἀρχαίους καὶ σοφιστὰς πάντων τοὺς
 ἀριθμὸς ὑποτιθεμένους· ἐγίνοντο γὰρ καὶ τῶν μεγεθῶν ἀρχαί. ὅτοι
 δὲ ἦσαν οἱ Πυθαγόρειοι. ἐξῆς δὲ προσαπορεῖ τῇ Πλάτωνος δόξῃ.
 Asclep.

1001 δ "τὸτο — ὅν." διὸ καὶ πάντῃ προστιθέμενον τὸ τοῦτον μέγεθος

11. αὐξήσει· τὰ δὲ ἄλλα μεγέθη ἔκ ἀπλῶς συντιθέμενα αὐξήσει τὸ ὅλον, 30
 πῶς δὲ, ὡς εἰ κυρίως ὄντα μεγέθη ὅδε ὁλοκληρώως. μόνον γὰρ
 αὐξήσει ἡ γραμμὴ καὶ τὸ ἐπιπλέον καὶ τὰ πέρατα ἀλλήλοις συντιθέ-
 μενα· ἡ γὰρ ἐπιφάνεια καὶ μὲν γραμμὴν συντιθεμένη, ἥτις αὐτὴ ἐστὶ
 πέρας τῇ ἐπιφανείᾳ, αὐξήσει αὐτήν, καὶ δὲ ἐπιφανείαν καὶ καὶ πλάτος
 ἔκ αὐξήσει· ἐφαρμόζει γὰρ διὰ τὸ μὴ δύνασθαι βάθος ἐξ ἐπιφανειῶν
 35 συντιθεμένων γενέσθαι. ὁμοίως καὶ ἡ γραμμὴ μέγεθος ὅσα καὶ μὲν
 σημείον γραμμῇ συντιθεμένη, ὃ ἐστὶν αὐτῆς πέρας, μείζων τὴν
 ὅλην ποιεῖ, καὶ δὲ γραμμὴν ἐφαρμόζει καὶ ἔκ αὐξήσει, διὰ τὸ μὴ
 συμπληρῶσθαι πλάτος ὑπὸ γραμμῆς· τούτων δὲ ἐκάτερα, εἰ καὶ μὴ
 κυρίως ὄν, ἀλλὰ ὅν πως, καθόσον καὶ αὐξήσει τὰ ὄντα· ἡ δὲ ἐν γῇ
 40 καὶ ἡ μονὰς ὅδε ὅλως ἔτι ὄντα κατ' αὐτόν, ἐπεὶ πάντῃ ἀμεγέθη·
 εἰ γὰρ εἴσιν αὐξήσιμα. μνημονεύσας δὲ τῆς Ζήνωνος δόξης ὡς
 παντάπασιν ἀναρῶσης τὸ ὅν, ἐπὶ τούτοις φησὶν ὅτι ἀλλ' εἰ καὶ ὁ

τὸ Ζήνωνος λόγος φορτικός, μὴδὲν ἄλλο εἶναι λόγων ἢ μέσων τὸ
 μέγεθος· ἐνδόχως) γὰρ εἶναι τι καὶ ἀδιαίρετον καὶ ὅμως αὐξήσει, εἰ γὰρ
 πάντῃ τὸ ἀδιαίρετον ἐξέρχεται) τὸ αὐξήσει, ἀλλ' ἐστὶ πρὸς αὐτὴν λέγειν,
 μείζον μὲν γὰρ εἰ ποιεῖ, πλέον δὲ, καὶ καὶ τὸ αὐξήσει καὶ τὸ ἐκ καὶ τὸ
 ἀδιαίρετον. ὡς καὶ τὸτο μὲν ἔκ ἐκπίπτει τὸ εἶναι τι τὸ αὐτοῦ
 συναρῶν γε αὐτό. ἐκείνο δὲ, φησὶν, ἄξιον ἀπορῆσαι, πῶς ἐκ τῷ
 τούτῳ ἐνὸς ἢ πλείονων τούτων γίνετο) μέγεθος· ὁμοιον γὰρ τὸτο
 τῷ τὴν γραμμὴν ἐκ ἐν γῇ λέγειν συγκατέσθαι. ταῦτα δὲ λέγει
 πρὸς τοὺς ἀρχαίους καὶ σοφιστὰς πάντων τοὺς ἀριθμὸς ὑποτιθεμέ-
 10 νους· γίνοντο) γὰρ τῶν μεγεθῶν ἀρχαί. ὅτοι δὲ ἦσαν οἱ Πυθαγό-
 ριοι. ἐξῆς δὲ προσαπορεῖ τῇ Πλάτωνος δόξῃ, ὅς ἀρχὴν ὑπετί-
 θετο τὸ ἀριθμὸν τε καὶ τῶν ἄλλων τὸ ἐκ καὶ ἄλλο τι ἔκ ἐν, τυτέστιν
 ἀριθμὸν τινα· τούτῳ γὰρ δηλωτικὸν τὸ καὶ "ἄλλῃ μὴ ἐνός." τὸτο δ' 1001 δ
 ἦν ἡ ἀνισότης καὶ ἡ ἀόριτος δυάς, ὁ μέγας καὶ μικρὸν ἔλεγε, πρῶ- 21
 15 τον μὲν τὸν ἀριθμὸν γενεῶσθαι ὁρίζομενος ἐκ τῆς ἀόριτης δυάδος ὑπὸ
 τῷ ἐνός καὶ γινομένης δυάδος, ἔπειτα τὰ ἄλλα. ἀπορεῖ δὲ πῶς
 ἐκ τῷ ἐνός καὶ τῆς ἀόριτης δυάδος συνελθόντων τὸ μὲν ἀριθμὸς γίνετο)
 τὸ δὲ μέγεθος· εἰ γὰρ οἱ ἀριθμοὶ μόνον ἀλλὰ καὶ τὰ μεγέθη ἐξ ἐκεί-
 20 νων κατ' αὐτόν. εἰ γὰρ ἡ ἀνισότης καὶ ἡ ἀόριτος δυάς ἡ αὐτὴ φη-
 σει ὅσα ἀρχὴ καὶ ἀριθμῶν καὶ μεγεθῶν ἐστὶ, πῶς ἐξ ἐνός καὶ ταύτης
 συντεθειμένων οἶόν τε μέγεθος τι γενέσθαι; ἀριθμὸν γὰρ ταῦτα γεν-
 25 νητικά. ἡ εἰ πρῶτόν τις λέγοι τὸν ἀριθμὸν ἐκ τούτων γίνεσθαι, εἰδ'
 ὅπως ἐκ τῷ ἀριθμῷ τὰ μεγέθη, πῶς ἡ ἐξ ἀριθμῶν ἢ ἐξ ἀριθμῷ
 καὶ τῆς ἀνισότητος οἶόν τε μέγεθος συντεθέντων γενέσθαι, ἄξιον
 ἀπαιτεῖν· ἀπορον γὰρ πῶς τὰ ἀμερῆ μεγέθη οἶόν τε εἶναι ποιη-
 30 τικά. τὸ δὲ εἰπερ τὸ μὴ ἐκ ἀνισότητος, καὶ ἡ αὐτὴ φύσις ἦν" ἴσον 1001 δ
 ἐστὶ τῷ εἰπερ τὸ μὴ ἐκ ἦν κατ' αὐτὴν ἡ ἀνισότης καὶ αὐτὴ ἡ φύσις 23
 ὅσα καὶ ἀριθμῶν καὶ μεγεθῶν ἡ αὐτὴ κατ' αὐτόν· πῶς γὰρ ἐκ τῶν
 αὐτῶν ἀρχῶν οἶόν τε καὶ ἀριθμὸς καὶ μέγεθος γενεῶσθαι; Alex.

"τούτων — ὅ." δεικνύς δι' ὧν ἠπόρησεν, ὅτι οἱ ἀριθμοὶ ἔκ 1001 δ
 ὅσας ἴσων), ἐφεξῆς ἀπορεῖ τοῖς προειρημένοις, πότερον οἱ ἀριθμοὶ 26
 καὶ τὰ σώματα καὶ αἱ ἐν γῇ, δηλονότι καὶ αἱ ἐπιφανείαι καὶ αἱ γραμ-
 μαί, ὅσας εἰσὶν ἡ ὅ· εἰ γὰρ μὴ ταῦτα ὅσας, ὅδε ἂν ὅλως εἴη τις
 ὅσια· τίνες γὰρ ἴσων) ὅσας; ἐστὶ δὲ ἔκ ὅσας, οἶον αἰ τε ποιότητες
 (ταύτας γὰρ εἶπε παθητικὰς κινήσεις) καὶ τὰ πρὸς τι καὶ αἱ διαθέ-
 35 σεις, αἱ καὶ αὐτὰ ποιότητες. καὶ οἱ λόγοι δὲ, ὅς ἀριθμὸς λέγει, εἰ καὶ
 ὅσων εἰσὶν, ἀλλ' ἔκ αὐτοῦ γε ὅσας. τὸ δὲ "ὅδε ὅσας δοκῶσιν ὅσας
 σημαίνει" εἶπεν ὡς ἴσον τῷ ἔκ εἰσὶν ὅσας. ὁμοίως δὲ τούτοις
 καὶ τὰ ἄλλα τὰ ὑπὸ τὰς δέκα κατηγορίας ἔκ εἰσὶν· ἅπαντα γὰρ
 καθ' ὑποκειμένου τινος λέγει, τυτέστιν ἐν ὑποκειμένῳ τινὶ ἐστὶ, καὶ
 ὑποκειμένου τι ἄλλο ἔχει· καὶ ἔκ αὐτὰ ὑποκείμεν), ὅδε ἐστὶν αὐτῶν τι
 ὑπὸ ἀποδείξιν πίπτει ὡς ὑποκείμενον καθ' αὐτό. ὅν δὲ τὴν ὅσας
 οὖν λέγει, εἰπὼν δὲ ταῦτα μὲν ταῦτα· τίθησι μὲν ὡς ἀναρῶν τὸ τὰ

30. δ) γ' L, om C. | 31. ὅτα τὰ μεγέθη F. | μόνα AC. | 33. αὐτὴ F. | 34. τῆς ἐπιφανείας AC. | κατὰ post καὶ om AF. | 40. αὐξή-
 ται ὅτα A. | 43. i om A.

2. καὶ ὅμως αὐξήσει om C. | 4. δὲ ποιεῖ καὶ C. | 11. ὑπέθετο C. | 12. τε — 13. τὴν om A. | 13. μονάδος L. | 14. i post ἦν om A. | 15.
 ὑπὸ — 16. δυάδος om AC. | 23. ἡ ἐξ ἀριθμῶν om C. | 32. καὶ αἱ ἐν γῇ om C. | αἱ et 35. ταύτας — 36. ποιότητες om A.

ἀπλῶς σώματα ὅσας εἶναι μάστιχα, χωρίσας δὲ τούτων τὰς ποιήτας καὶ τὰλλα πάθη ὡς συμβεβηκότα τοῖς σώμασι, λαμβάνει τὸ ὑποκείμενον τούτοις σῶμα, λέγω δὲ τοῖς πάθεσιν, εἶναι τὴν ὅσιν, ὅ ἐστι τὴν τριχὴ διεσῶς. τούτο δὲ λαβὼν μὲν ταῦτα δεικνυσὶν ὅτι τὸ σῶμα τούτο ἥττον ἐστὶν ὅσιν ποιητῶν καὶ τῶν ἄλλων παθῶν καὶ διαθέσεων· μάλλον γὰρ ὅσιν ἐπιφάνεια μὲν σώματος, ἐπιφανείας δὲ γραμμῆς καὶ ταύτης ἐγγυμῆς. εἴτα μέλλον ἐπὶ τούτοις τῷ ταῦτα ὅσας εἶναι συναναίρησιν καὶ τὸ σῶμα ὅσιν εἶναι, τῷ ἀπὸ τοῦ μάλλον καὶ ἥττον χρησάμενος τῷ. εἰ γὰρ ἂν μάλλον ὅσιν, ταῦτα μὴ ὅσιν, ὅδ' ἂν αἱ ἥττον ἐκείνων ὅσιν 10 ὅσιν ἂν εἴεν. ὅτι δὲ ἥττον ὅσιν τὸ σῶμα τούτων, δεικνυσὶν πρῶτον μὲν τοιαύτη ἐπιχειρήσει. οἷς ὀρίζεται τὴν καὶ εἰδοποιεῖ, ἐκείνα τῷ ὀριζομένῳ ὑπὲρ αὐτῶν μάλλον ὅσιν. τὰ γὰρ ὀρίζοντα τὴν μάλλον ὄντα καὶ μάλλον ὅσιν τῷ ὀριζομένῳ καὶ εἰδοποιωμένῳ. διὰ τούτο γὰρ καὶ αὐτὸς τὸ εἶδος μάλλον τῆς ὕλης εἶναι φησιν. ὑπὸ δὲ 15 ἐπιφανείας καὶ γραμμῆς καὶ ἐγγυμῆς ὀρίζεται τὸ σῶμα. ταῦτα ἄρα μάλλον ὅσιν τῷ σώματος. δεύτερον δὲ τοιαύτη. ὡς τὸ μὴ καθ' αὐτὸ δύνανται εἶναι χωρὶς θατέρῃ καὶ δ' ὅ δύνανται, καθ' αὐτὸ δύναντον εἶναι μάλλον ὅσιν. τῶν δὲ περάτων τῷ σώματος καὶ τῷ σώματος τὰ μὲν περάτα χωρὶς εἶναι δύνανται τῷ σώματος, τὸ δὲ 20 σῶμα χωρὶς τῶν περάτων ὅ. ἄρα τὰ περάτα τῷ σώματος μάλλον ὅσιν τῷ σώματος. τὸ δὲ "ἀνδέχεσθαι δοκεῖ εἶναι" πάνυ καλῶς προσέθηκε· τῇ μὲν γὰρ ὑποσάσει ὅδ' ἂν τούτων χωρὶς σώματος οἷον τε εἶναι, ὡς περ ὅδ' ὅσιν ἄνευ τούτων, τῇ δὲ ἐπινοῖα καὶ τῷ λόγῳ οἷον τε· σῶμα μὲν γὰρ ἄνευ ἐπιφανείας ὅσιν οἷον τε νοηθῆναι, ὅδ' ἂν 25 ἐπιφάνειαν ἄνευ γραμμῆς, ὅδ' ἂν ταύτην χωρὶς σημείου. ἐν γὰρ τοῖς ὀρισμοῖς αὐτῶν συμπαραλαμβάνεται καὶ ἐκείνα· σῶμα μὲν γὰρ λέγει εἶναι ὁ μήκος καὶ πλάτος ἔχει, γραμμὴ δὲ μήκος ἀπλάτεις, ἥς περάτα σημεία· σημείον δὲ νοεῖ καὶ χωρὶς γραμμῆς, καὶ αὕτη χωρὶς ἐπιπέδου, καὶ ἐπιπέδον ἄνευ σώματος. προσέθησι δὲ τούτοις 30 εἰς πίσωσιν τῷ ταῦτα μάλλον ὅσιν εἶναι τῷ σώματος καὶ τὰς τῶν ἀπὸ αὐτῶν δόξας, ὡς οἱ μὲν ἀρχαιότεροι καὶ μετέωροι μετ' ἐπιστάσεως περὶ τῶν ὄντων λέγοντες τὰς ὅσας τῶν ὄντων καὶ τὰς ἀρχὰς σωματικὰς ὑπετίθεντο, οἱ δὲ μετ' ἐκείνων γενόμενοι καὶ σοφώτεροι δοκῶντες ἥδη εἶναι ἀριθμῶς τὰς ἀρχὰς ἔφησαν, ὡς οἱ Πυθαγόρειοι 35 καὶ Πλάτων, ὡς τούτων μάλλον ὅσιν ὄντων τῶν σωμάτων. τὸ δὲ "ὡς καὶ τὰς ἀρχὰς τὰς τῶν σωμάτων τῶν ὄντων εἶναι ἀρχὰς" ὡς ἴσον εἶπε τῷ ὡς καὶ τὰς ἀρχὰς τῶν σωμάτων κυρίως 10 ὄντα εἶναι ἔλεγον, διότι ὄντων καὶ σωμάτων ἦσαν ἀρχαί. τούτο

λαβὼν μὲν ταῦτα φησιν ὅτι εἰ μὴδὲν τούτων ὅσιν, ὅδ' ἂν ἄλλο τι ὅσιν εἴη. ὅτε γὰρ τὰ σώματα, ἥττον γὰρ ταῦτα ὅσιν, ὅτε ἐπὶ μάλλον τὰ τῷ σώματι συμβεβηκότα. ὅτι δ' αὖ μὴ ἐπὶ ταῦτα ὄντα, τούτοις ὅσιν, δεικνυσὶν ὅτως. εἰ ἐπὶ σημείον καὶ γραμμῆς καὶ ἐπιπέδον ὄντα τε καὶ ὅσιν, ὅλως ὅτι καὶ ἐν σώμασιν αὐτῶν ἡ ὑπόστασις, καὶ εἰ ἐν σώμασιν, ἐν τοῖς αἰδητοῖς· ἀλλὰ μὴ ὅδ' ὅδ' ὅδ' ἐστὶν ἐν τοῖς αἰδητοῖς· ὅτε γὰρ οἷον ὀρίζομεθα τὸ σημείον ἐστὶν εὐρεῖν τὸ τοῦτον ἐν τοῖς αἰδητοῖς, ὅτε οἷον τὴν γραμμὴν· ὅδ' ὅδ' γὰρ λαβὼν ἐν αἰδητῷ σώματι μήκος παντάπασιν κεχωρισμένον πλάτους, ὁμοίως δὲ ὅδ' ἐπιφάνειαν χωρὶς βάθους. εἰ δὲ ὄντα μὴ ἦσαν καὶ ὅσιν, ἦν ἂν ἐν τοῖς σώμασι τοῖς αἰδητοῖς, ταῦτα γὰρ ἐν ὑποστάσει μόνον· εἰ δὲ μὴ ἐπὶ, μὴδ' ὅσιν εἴεν ἂν. δεικνυσὶν δὲ μὴ ὄντα ταῦτα ἐν ὑποστάσει καὶ ἐκ τῷ πάθῳ ταῦτα εἶναι καὶ διαίρεσεις τῶν σωμάτων γίνεσθαι. αἱ δὲ διαίρεσεις αἱ τῷ σώματος ὅσιν ὑποκείμενα ὅδ' ὄντα τινὰ ἐπ' οἰκείας φύσεως· πάθος γάρ, τὰ δὲ 10 πάθος ὅσιν ὅσιν. καὶ μέντοι τὸ πλάτος ὑπὸ γραμμῆς τέμνεται τὸ σῶμα, καὶ δὲ τὸ βάθος ὑπὸ ἐπιφανείας, καὶ δὲ τὸ μήκος ὑπὸ ἐγγυμῆς. ἐπὶ τούτοις ὅτι μὴ ἐστὶν ἐν τοῖς σώμασι ταῦτα, ἡ τε ἐπιφάνεια καὶ ἡ γραμμὴ καὶ τὸ σημείον, ὅτω δεικνυσὶν. ἐπινοῖα ταῦτα ἐν τοῖς σώμασι λέγει εἶναι· ὅ γὰρ δὴ τῇ ὑποστάσει καὶ τῷ χωρίζεσθαι δύνανται. τούτω προσηρῶμενος λέγει ὅτι ἐν τῷ σώματι ἐστὶν ὅποιον ὅσιν καὶ ὅποιον ἐπιφάνειαν ὁμοίως ὄντα λαβεῖν. τῇ γὰρ ἐπινοῖα ἐν τῷ λόγῳ τῷ ἀργῷ καὶ τῷ Ἑρμῷ καὶ τῷ Ἀπόλλωνος καὶ ἄλλων τινὸς ὁμοίως ἐπὶ λαβεῖν ὅτι ὅσιν καὶ ὅσιν. ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ κύβῳ 20 τὸ ἥμισυ τῷ κύβῳ τῇ ἐπινοῖα ἐστὶ, καὶ ἡ ἐπιφάνεια ἡ διαίρεσις αὐτῶν εἰς δύο ἐν τῷ βάθει ληφθῆναι δυναμένη, ὁμοίως καὶ ἡ πύξιν. εἰ ὅσιν πάντα μὲν ὁμοίως τὰ καὶ καὶ καὶ ἐπὶ ἐπιφάνειαν ἐν τῷ σώματι, τῇ γὰρ ἐπινοῖα, μὴ ἐπὶ δὲ ἐν αὐτῇ ὑπόστασιν λαμβανόμενα, ὅδ' ἂν ἄλλο τι εἴη· ὡς εἰ μὴ τὸ Ἑρμῷ καὶ ὅσιν ἐν τῷ λόγῳ, ὅδ' ὅδ' ὅδ' δοκεῖ ἔχειν, καὶ εἰ μὴ ἐν τῷ κύβῳ ἡ διαίρεσις διχα ἐπιφάνεια, ὅδ' ἦν δοκεῖ ἔχειν. ἡ δὲ τῷ λόγῳ παραγωγὴ τὸ ὁμοίως λαβεῖν πάντα εἶναι τὰ καὶ καὶ ἐν τῷ ὑποκειμένῳ τὰ τε δυνάμει καὶ τὰ ἐνεργεία. τούτω δὲ τὸ πιθανὸν ἐκ τῷ ἐπινοῖα καὶ τὰ ἐνεργεία ὄντα δοκεῖν εἶναι ἐν τῷ ὑποκειμένῳ, ὡς καὶ τὰ δυνάμει. τούτω δὲ ἐπὶ μὴ ἐπὶ 30 χωρίζεται ('). ὡς δὲ ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας, ὅτω καὶ ἐπὶ τῆς γραμμῆς καὶ ἐπὶ ἐγγυμῆς καὶ μονάδος· καὶ γὰρ ἡ μονὰς ἐγγυμῆς τις ἐστὶν· ἐνεστὶ γὰρ ἐπὶ τούτων ὁμοίως τῇ ἐπινοῖα ἐν τῷ ὑποκειμένῳ σώματι λέγειν ὅποιον εἶναι, καὶ λαμβανόντας τινὰ τῶν δυνάμει καὶ δοκῶναι ὅτι μὴ ἐστὶν ἐν αὐτῷ· τὸ γὰρ δυνάμει δὲ ἐν τῷ ὅδ' ὅδ' ἐστὶν ἐν

1. χωρὶς Α. || 5. ὅσιν — 6. ὅσιν] ὅσιν κατὰ τὴν οἰκείαν παρά τῶν μάλλον ὅσιν C. || 8. ταῦτα Α. || 10. ἂν om Α. || 13. μάλλον post αὐτῶν et 15. εἶναι φησιν et 16. ἄρα om C. || 18. χωρὶς] ἄνευ C. || 19. εἶναι om Α. || 21. ὅ δ' ἂν ἄρα C. || 27. συλλαμβάνονται Α. || λέγει Α. || 38. τῶν om Α. || 39. ὅτω om Α.

3. τὰ ἐν τῷ Α. || αὐτῶν C. || 6. ἐν τούτοις· ἀλλὰ C. || 11. ἦσαν καὶ om C. || 12. μόνον· ὅλως ὡς εἰ μὴ Α. || 13. ὅτω αὐτὰ C. || διαίρεσις εἶναι τῶν C. || 15. γὰρ, τὰ δὲ πάθος et 17. τὰ ante βάθος et 18. ταῦτα om Α. || 19. καὶ τὰ] κατὰ τὸ C. || 21. συνηρῶμενος Α. || 22. ἐπιφάνειαν Α. || 23. τὸ — τὸ] τῷ — τῷ Α. || 24. ὅτω om C. || 25. αὐτὸ C. || 26. ἐνεστὶν C. || 27. αὐτῶν Α. || 28. ὑπόστασιν] ἐπινοῖα C. || 31. τὰ] f. l. τῶν. || 33. τούτω Α. || δοκεῖ C. || 35. nam unitas punctus quidam est atque in superficie Sepulv. || 38. et ostendere, quas potentia sunt in subiecto, ea non esse in ipso Sepulv.

αὐτῷ, ὅτι μὴδὲ τὰ ἐνεργεῖα δοκῶντα εἶναι ἐν αὐτῷ ἔξω ἐν αὐτῷ
 δεικνύναι. δείξας δὲ διὰ τούτων ὅτι μὴ ὕσiai ἡ ἐπιφάνεια καὶ
 γραμμὴ καὶ σιγμὴ καὶ ἡ μονάς, ὡς ἀκαλῶτον τοῖς δεδοικμένοις
 λαμβάνει τὸ μὴδὲ τὸ σῶμα ἔσεσθαι ὕσiai τὸ ὑπὸ τούτων ὀριζόμενον.
 ἔδειξε δὲ ταῦτα ὅ μόνον ἔκ ὕσiai ὄντα, ἀλλὰ τὴν ἀρχὴν ὅδ' 5
 1002 ὄντα. τὸ δὲ "μὴ ἔστι δὲ ταῦτα μὴδὲ ὕσiai τινές" ἴσον ἐστὶ τῷ
 27. μῆτε ἐστὶν ὄντα ταῦτα μῆτε ὕσiai τινές. "πρὸς γὰρ τοῖς εἰρημένοις
 καὶ τὰ περὶ τὴν γένεσιν καὶ τὴν φθορὰν συμβαίνει ἄλογα." καὶ αὐτῇ
 ἡ ἐπιχειρήσις αὐτῷ δεικνύσιν ὅτι μὴ ὕσiai τὰ πέρατα τοῦ σώμα-
 τος, ἀ μᾶλλον ὕσiai ἔδειξε τὸ σῶματος. αἱ μὲν γὰρ ὕσiai, πρῶ- 10
 τερὸν μὴ ὕσiai, διὰ γενέσεως εἰς τὸ εἶναι προΐασιν, ὁμοίως δὲ καὶ
 αἱ πρότερον ὕσiai εἰς τὸ μὴ εἶναι διὰ φθορᾶς, ὥς τῶν μὲν ὕσiai τῶ
 εἶναι καὶ μὴ εἶναι γένεσις καὶ φθορὰ προηγῆναι, ταῦτα δὲ ἄνευ γε-
 νέσεως καὶ φθορᾶς ὅτε μὲν ἔστιν ὅτε δὲ ἔκ ἔστιν, ὥς ἔκ ὕσiai. τὸ
 1002 γὰρ "ἄμα ὅτε μὲν μία ἀπτομένων, ὅτε δὲ δύο διαιρεμένων γίνεσθαι" 15
 1. τὸ χωρὶς γενέσεως ἐστὶ δηλωτικόν. ἀπτομένων μὲν γὰρ εὐθύς καὶ
 ἄμα μία, διαιρεμένων δὲ πάλιν καὶ κεχωρισμένων εὐθύς καὶ ἄμα
 δύο, ὁδεμῶς γενέσεως προηγησαμένης. ὅτι δὲ ὅτε μὲν εἰσὶν ὅτε
 δὲ ἔκ εἰσι χωρὶς γενέσεως καὶ φθορᾶς, δεικνύσιν ὕτως. ὅταν
 ἄπτην τὰ σώματα ἀλλήλων καὶ πάλιν ὅταν δισῇ, ποτὲ μὲν μία 20
 ἡ ἐπιφάνεια καὶ ἡ γραμμὴ καὶ τὸ σημεῖον ἐστὶν ἀθρόως. ὅταν γὰρ
 ἄπτων, ἐν τὰ ἀμφοτέρων πέρατα τῷ ἐφαρμύζῃ, ὅταν δὲ αὐ-
 χωριῶν, δύο πάλιν ἀθρόως. ὥς ποτὲ μὲν ἔστιν ἡ ἐπιφάνεια καὶ
 τὰ ἄλλα, ὅταν μὴ ἄπτην τὰ σώματα ἀλλήλων, ποτὲ δὲ ἔκ ἔστιν,
 ὅταν ἄπτην, καὶ ταῦτα χωρὶς γενέσεως καὶ φθορᾶς. ὅ γὰρ δὴ 25
 σιγμὴ ἡ ἀδιαίρετος τῇ αὐτῇ φύσει διηρέθῃ εἰς δύο, ὥς εἶναι
 ταύτην τὴν διαίρεσιν γένεσιν τῆς ἐτέρας σιγμῆς, ἀλλ' ἡ πρότερον
 ἔκ ὕσiai ὕστερόν ἐστι χωρὶς γενέσεως. ὁ δ' αὐτὸς λόγος καὶ ἐπὶ
 γραμμῆς καὶ ἐπιφανείας. ὅτε γὰρ τὴν γραμμὴν οἶον τε διηρέσῃ καὶ
 πλάτος, ὥς ὕτως γίνεσθαι τὴν μίαν δύο, ἀπολυομένης τῆς ἀφῆς, 30
 ὅτε τὴν ἐπιφάνειαν καὶ βάθος. προεβήσιν δὲ τούτοις ὅτι εἰ πᾶν μὲν
 τὸ γινώμενον ἐκ ὑποκειμένου τινός γίνεσθαι καὶ ὕλης, τούτοις δὲ ὅδ' ἐκ
 ὑποκειμένου, ὅ γίνεσθαι ταῦτα. εἰ γὰρ χωρὶς τοῦ γίνεσθαι ποτὲ μὲν ἔστι
 ποτὲ δὲ ἔκ ἔστιν, ἔκ ἔστι τὰ προειρημένα. ἔτι ὡς ἐπὶ τῶν νῦν πέ-
 ρατος ὅτος τοῦ χρόνου ἔχει, ὕτως ἔχει καὶ ἐπὶ τῆς σιγμῆς καὶ γραμ- 35
 μῆς καὶ ἐπιφανείας. ἅπαντα γὰρ ὁμοίως ταῦτα πέρατα ἐστὶ τὸ μὲν
 σώματος τὸ δὲ ἐπιφανείας τὸ δὲ γραμμῆς τὸ δὲ χρόνου ἡ διαίρεσις.
 καὶ γὰρ ταῦτα αἱ διαίρεσεις τῶν προκειμένων. εἰ τοίνυν ὁμοίως
 ἔχον ἀνάγκη ἐν πᾶσιν αὐτοῖς τὸ ποτὲ μὲν εἶναι ποτὲ δὲ μὴ εἶναι,
 τῆς αὐτῆς γε ὅτι φύσεως, τὸ δὲ νῦν ποτὲ μὲν ἔστι ποτὲ δὲ ἔκ ἔστι, 40
 καὶ ἄλλοτε ἄλλο ἐστὶ χωρὶς γενέσεως καὶ φθορᾶς (πᾶσα γὰρ γένεσις

ἐν χρόνῳ, ὁμοίως δὲ καὶ φθορὰ). ὥς καὶ τὸ νῦν εἰ ἔχοντο, ἐν χρόνῳ
 πρῶτον ἐγένετο, γινώμενον δὲ ἐν χρόνῳ ἦν ἂν καὶ μεριστὸν καὶ ἐν
 διαστήματι τινί. τὸ γὰρ ἐν χρόνῳ γινώμενον τὸ μὲν τι γέγονε τὸ δὲ
 γίγνηται. καὶ γὰρ τὰ τοῦ χρόνου μόρια καὶ τὰ γινώμενα τὰ μόρια γίνεσθαι,
 ἐπεὶ πᾶν τὸ γινώμενον ὑποκειμένον τι ἔχει, ὡς προείρηκε. τῷ δὲ
 νῦν ὅδ' ἐκ ὑποκειμένου. ὥς εἰ τὸτο χωρὶς γενέσεως ποτὲ μὲν ἔστι
 ποτὲ δὲ ἔκ ἔστιν, ὕτως ἔχει καὶ τὰ προειρημένα. εἰ δὲ τὸτο, ἔκ
 ὕσiai. id.

(') δυνάμει γὰρ ἐστὶν ὁ χαλκὸς ἀνδρῆς καὶ πρόβατον καὶ ἵπ- 1002
 21. πος μέχρις ὅτε γένῃ. ἥρκα δὲ γένῃ, τότε λοιπὸν ἐνεργεῖα ἐστὶν.
 ὕτως ἔν, φησί, καὶ ἐπιφάνεια δυνάμει ἐστὶν ἐν τῷ κύκλῳ, ἥρκα
 τμηθῇ δὴκα ὁ κύκλος. εἰ μὴ γὰρ ἦν δυνάμει, ἔδει αὐτὴν φαίνεσθαι
 καὶ πρὸ τῆς τομῆς. Asclep.

"ὅλως — εἶδη." ἡ μὲν ἀπορία πῶς εὐλογον παρὰ τὰς αἰσθη- 1002
 11. τὰς ὕσiai καὶ τὰ μεταξὺ (ταῦτα δὲ ἐστὶ τὰ μαθηματικά) ἄλλας
 τινὰς αἰτίας ζητεῖν τε καὶ τίθεσθαι, ὥς περ οἱ τὰς ιδέας εἶναι λέγον-
 τες. εἶτα δὲ αὐτοῖς εὐλογον παριστάμενος τῇ δόξῃ τίθησιν. εἰ γάρ,
 διὰ τούτου ὅτι καὶ μαθηματικά εἰ καὶ καὶ τὰ ἄλλα διαφέρει τῶν
 αἰσθητῶν (τῷ γὰρ αἰδία εἶναι καὶ τῷ ἀκίνητα, ὥς περ πρότερον εἶπεν),
 20 ἀλλὰ κατὰ γε τὸ πολλὰ ὁμοιοῦν ἐν αὐτοῖς εἶναι ὅ διαφέρει τῶν
 αἰσθητῶν. ὅ γὰρ ἐν κατ' ἀριθμὸν ὅδ' ἐκ τούτων ἔκαστον, ὡς εἶπε καὶ
 ἐν τοῖς ἐπάνω, ἀλλ' ἔστιν ἕκαστον αὐτῶν εἶδει μὲν ἔν, ἀριθμῷ δὲ
 πάντα τὰ τοιαῦτα καθ' ἕκαστα ὁμοία ἀλλήλοις, ὅδ' ἐκ αὐτῶν
 ὕσiai καὶ σιγμῆς τῶν ἄλλων εἶη. ὥς εἰ μῆτε τούτων μῆτε τῶν
 αἰσθητῶν ἀριθμῷ αἱ ἀρχαὶ ἀφωρισμέναι, ἔκ ἔσονται τῶν ὄντων
 ἀρχαὶ ἀριθμῷ ἀφωρισμέναι. ὅδ' ἔκαστα τις ἀριθμῷ ὕσiai μία ἐν
 ταῖς ἀρχαῖς καὶ ὠρισμένη, εἰ μὴ ἄλλαι τινὲς εἶεν ὕσiai παρὰ τε
 τὰς αἰσθητὰς καὶ τὰς μαθηματικάς, ὁποῖας τὰς ιδέας λέγουσιν.
 ὁδεμία γὰρ ἔσται τῶν ἀρχῶν ἀριθμῷ ὕσiai, εἰ αἱ μὲν αἰσθητὰ καὶ αἱ
 30 μαθηματικαὶ τῷ εἶδει μία, ἀλλὰ δὲ μὴ ἐστὶ παρὰ ταῦτα ὕσiai. ἔτι
 ὅδ' ὕσiai ἔσονται αἱ ἀρχαὶ τῶν ὄντων, εἰ μὴ ἐκείνης αὐτῶν ἀριθμῷ
 μία. τοῖς γὰρ καθόλου συμβεβηκὸς τὸ εἶναι, ὡς προσελθὼν ἐρεῖ.
 εἰπὼν δὲ "ἔκ ἔσται μία ἀριθμῷ ὡς ἀρχὴ ὕσiai," προσέθηκε τὸ "καὶ 1002
 τῷ εἶδει," ἥτοι λέγων τῇ φύσει καὶ τῇ ὑποστάσει, ἡ ὅτι ἔκ ἔσται 24
 ἀρχὴ ἡ μὲν τῷ ἀριθμῷ μία ἡ δὲ τῷ εἶδει. μόνῃ γὰρ ἔσται ἡ τῷ
 εἶδει, ἥτις ὅδ' ἀρχὴ κυρίως, ἐν τούτοις ἔχουσα τὸ εἶναι καὶ ἀπὸ τούτων
 νοημένη ὣν αἱ ἀρχαὶ εἶναι λέγουσιν. ἀμενον δὲ γεγράφθαι "ἔκ
 ἔσται μία ἀριθμῷ ἀλλ' εἶδει." τούτο γὰρ συνάγει τὰ τε προειρημένα
 καὶ τὸ ἐπιφερόμενον τὸ "ὅδ' αἱ ἀρχαὶ τῶν ὄντων ἀριθμῷ ἔσονται ποσάι
 40 τινες ἀλλ' εἶδει." εἰ δὲ μὴ ὕσiai ὕσiai τινὲς παρὰ τὰς μαθημα-
 τικάς τε καὶ αἰσθητὰς ἔκ ἔσονται τινες ὠρισμέναι ὕσiai. ὕτω δὲ ὅδ'

6. ἐστὶ] εἰσὶ C. || 10. ὕσiai μὴ ὕσiai πρότερον ὕσiai C. || 15. ἐγένετο C. || 26. αὐτῇ A. || διαίρεσιν C. || 29. διαίρεσθαι AF. || 31. εἰ om CF. ||
 32. ἐκ τινὲς ὑποκειμένου C. || ὕλης ταῦτα δὲ ἐκ τινὲς ὑποκειμένου ἐρεῖ τις γένεσθαι, ἔκ ἔστιν. ὅς εἰ πᾶν τὸ γινώμενον ἐκ ὑποκειμένου τινός γένεσθαι καὶ ὕλης,
 τούτοις C. || 39. εἶναι post μὴ om C.

1. διαφορά A. || εἰ et 14. μὴ om A. || 17. *deinde opinionioni favens, probabilitatem subiungit* Sepulch. || 18. κατὰ om A. || 26.
 ὅδ' ἐκ ἔσται A. || 33. ἀριθμῷ om L. || 34. τῷ τὸ F. || 35. γὰρ καὶ ἔσται F. || 38. ἀριθμῷ ἀλλ' ἰδέα. τούτω L. || 39. ἐκ L. || αἱ om AC. || 40. εἰ
 δὴ] εἰ δὲ F. τὸ AC. || 41. ὕσiai ἐπὶ δὲ εἰσὶν ὕσiai ὠρισμέναι ἀπαρχαῖον A.

ἀρχῶν ὡσὼν ὑπάρχει κυρίως ταῖς καὶ ὁρισμέναις ἀναγκαῖον, ἔδοξε τε
 ἄλλας τινὰς ὑπόθεσιν θέσθαι ὡς ἐκείνη κυρίως ὑπάρχει, καὶ καὶ μετὰ
 οὐκ ὅτι καὶ συμβεβηκός ἐστιν τε καὶ ἐν ἐκείναις· καὶ συμ-
 βεβηκός γὰρ ἐν τῇ εἰδει ἐν, ἀλλ' ὅτι κυρίως. ἀλλ' εἰ τὸ τοιοῦτον
 ἔστιν ὅτι τινὰς τοιαύτας ὑπόθεσιν, ὑπομνηστικοὶ ἡμᾶς αὐτοὶ εἰδείξον
 ἐκείνην οὐκ ἐν τῇ τῶν ὑποθέσεων. ὁ δὲ τῶν λεγομένων
 οὗς τοιούτους. παρέθετο τὰ φυσικὰ τῶν συλλαβῶν, δοκῶν ἐπὶ τῶν
 πῶς αἱ ἀρχαὶ καὶ τὰ κατηγορούμενα κοινῶς τὸν ἕκαστον ἀριθμῶ
 ὁρισμένα ἀλλ' εἶδει· τῶν γὰρ καθ' ἕκαστον αὐτῶν ἀρχή, εἶδει
 ἐν, ὅτι ἐν ἀριθμῶ· ὁμοίως καὶ τῶν ἄλλων φυσικῶν· ὡς δὲ ἐπὶ τῶν
 φυσικῶν, ὅτι ἐπὶ τῶν καθ' ἕκαστον ἀνθρώπων ὁ ἀνθρώπος, καὶ
 10021 τῶν ἄλλων αἰδητῶν ὁμοίως. εἰπὼν δὲ τῶν ἐνταῦθα γραμμα-
 17. τῶν αἱ ἀρχαὶ ἀριθμῶ μὴ ὅτι εἰσὶν ὁρισμένοι, εἶδει δὲ, ἐπὶ τῆς
 ἀφωρισμένης ὁμοίας, οἷον τῆς βα συλλαβῆς τότε τὸ β καὶ
 τότε τὸ α ἀρχαί, φησὶ, καὶ φυσικὰ ἀφωρισμένα εἰσὶ κατ' ἀριθμῶν.
 15 παρέθετο ὅτι καὶ τὸ τοιοῦτον, καὶ εἰδείξεν ὅτι εἰ καὶ ἐπὶ τῶν ὅτις λαμβανο-
 μένων συλλαβῶν καὶ ἐπὶ πάντων ἀρχῶν τῶν συνθετῶν ὁρισμένας
 ἀριθμῶ τὰς ἀρχὰς ἐξὶ λαβεῖν, ἀλλ' αὐτῶν πάλιν τῶν τῶν κοινὰ
 ἀρχαί· τὰ γὰρ ἐν τῇ τῇ συλλαβῇ α καὶ ἐν τῇ τῇ κοινῶς κατη-
 γορούμενον α ἀρχὴν ἔχουσι. δείξας δὲ ἐπὶ τῶν φυσικῶν τὸ κοινὸν καὶ
 20 ἐν κατ' εἶδος ἀρχὴν γενόμενον, ὁμοίως, φησὶν, καὶ ἐπὶ τῶν με-
 ταξὺ, λέγων τῶν μαθηματικῶν (τῶν) καὶ γὰρ ἐκείναις, ὡς περὶ ἐν
 τοῖς φυσικοῖς, πολλὰ καὶ ἐπ' ἀπειρα τὰ καθ' ἕκαστον λαμβάνομεν,
 α καὶ ὁμοειδῆ ἀλλήλοις. εἰ δὲ τὰ παρὰ τὰ καθ' ἕκαστον ταῦτα
 ὁμοειδῆ ἐξὶν ἀλλήλοις (λέγει δὲ ὁμοίως ἐπὶ τῶν φυσικῶν καὶ
 25 τῶν μαθηματικῶν· ὁ γὰρ αὐτὸς ἐπ' ἀμφοτέρων λόγος), μὴ ἔστιν τις
 ἄλλη ὑπόθεσις ἀριθμῶ μία ἢ ὅποιαν βάλοντι τίθεσθαι οἱ τὰς ιδέας δι-
 ξάζοντες. Alex.

10022 (τῶν) εἴτα λοιπὸν ἀντιλέγει πρὸς αὐτὸν ὁ Ἀριστοτέλης, φά-
 18. σκων ὅτι τὰ εἶδη ταῦτα ἢ ἀριθμῶ ἔχουσι τὸ εἶναι ἢ εἶδει.
 ἀλλ' εἰ μὴ ἐν εἰδει τὰ αὐτὰ ὑποσώμεθα αὐτὰ εἶναι, συμβεβηκός
 πάντα τὰ ἐνταῦθα ὁμοειδῆ εἶναι, εἴγε καὶ τὰ παρὰ τὰ αὐτὰ
 εἶδος ἔχουσιν, ὅπερ ἐστὶ παρὰ τὴν ἐνέργειαν· ἀλλ' ὅτι εἶδος ἀν-
 θρώπων καὶ ἄλλο ἴππου, ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων· εἰ
 δὲ πάλιν ἀριθμῶ αὐτὰ ὑποσώμεθα, ἔσονται ατομα· ὅπως δὲ ἐνύλα
 35 ἔσονται· τὸ γὰρ ατομὸν τέμενος καὶ μερίζον ὑπὸ τῆς ὕλης. ἔπειτα
 δὲ συνέβαινε καὶ ἐν ἀριθμῶ εἶναι πάντα τὰ ὄντα· τὰ γὰρ ὑπὸ ἑνὸς
 ἀριθμῶ παραγόμενα ἐν ἐξὶ καὶ αὐτὰ. καὶ ταῦτα μὴ ὁ Ἀριστοτέλης,
 φησὶ δὲ ἡμεῖς πρὸς αὐτόν. Asclep.

10023 ὅτι — ὑπόθεσις, τὴν ἐξὶν τις εἰδικὴ ὑπόθεσις καὶ ἐν ἀριθμῶν
 24. μία, ὅτι αἱ ἀρχαὶ ἀρα τῶν ὄντων ὁρισμένως καὶ ἐν ἀριθμῶν καὶ

ποσὰ ἄλλα ὄντα τῷ εἶδει. εἰ δὲ ἐξὶν ἀναγκαῖον τὸ τοιοῦτον, ἀριθμῶ
 ὡς τὰς τῶν ὄντων ἀρχὰς (ὅτι γὰρ ὑπάρχει ἔσονται). τὸ γὰρ κοινὸν ὅτι
 κυρίως ὑπόθεσις, διὸ ὅτι ἀρχὴ καὶ ἐξὶν φυσικῶν, ἀναγκαῖως δόξαντι κι-
 νηθέντες οἱ τὰς ιδέας ὑποθέμενοι ἐπὶ τὸ τοιοῦτον ἔλθουν. καὶ γὰρ εἰ μὴ
 5 ἀνταρῶς τὸ τοιοῦτον λέγουσι τῷ μὴ διαρθεῖν πάντις τὴν αὐτῶν δόξαν,
 ἀλλὰ τὸ τοιοῦτον γὰρ φαίνεται εἶναι τὸ ἀγαθὸν αὐτὸς ἐπὶ τὸ τὰς ιδέας τῶν
 ὄντων ἀρχὰς ὑποτίθεσθαι, τὸ δὲ τὰς ἀρχὰς ὑπόθεσις τε εἶναι καὶ ὁρι-
 σμένας· ὅτι γὰρ ὑπόθεσις αὐτοῖς αἱ ἀρχαὶ γίνονται, καὶ καθ' αὐτάς
 ὑπόθεσις, καὶ διαφέρειν τῶν ἄλλων, οἷς τὸ ἐν καὶ τὸ εἶδος καὶ ἐν καὶ
 10 συμβεβηκός, ὡς δοκεῖ τὰ κοινὰ· καὶ γὰρ καθ' αὐτὴν ἢ τῶν κοινῶν
 ὑπόθεσις, ἀλλὰ καὶ συμβεβηκός. εἰπὼν δὲ ταῦτα καὶ προσαγα-
 γὼν τὸ ὅτι εὐλογον εἶναι τοιαύτας τῶν ὄντων ἀρχὰς, ἐπήνεγκεν
 ὑπομνηστικῶν ἡμᾶς τῶν πρὸς ταύτην τὴν δόξαν ἡπορημένων καὶ
 ὅπως πρὸς τὴν μίαν ἀριθμῶ τῶν ἀρχῶν ἐκάστην εἶναι. ἐπερθεῖ γὰρ
 15 ὅτι ὅτιν ἀλλο παρὰ τὰς ἀρχὰς ἔστιν· ὡς γὰρ αἱ ἀρχαὶ ἀριθμῶ
 ὁρισμένας, ταῦτα ἰσάριθμα ταῖς ἀρχαῖς εἰδείχθη ὄντα, ὡς ἐν
 ἔστιν ἄλλα παρὰ τὰς ἀρχὰς. ἀλλὰ καὶ ὅσα πρὸς τὰς ιδέας ἡπο-
 ρήθη ἐν τῇ πρώτῃ (c. 9), καὶ μᾶλλον ἐκείνων ἀν' ἡμᾶς ὑπομνησ-
 τικοὶ. Alex.

“σύνεγγον — τρόπον.” ἡ ἀπορία πάντις λογικῇ (τῇ), ζητεῖται 10023
 32. δὲ πότερον τὰ φυσικὰ καὶ αἱ τῶν ὄντων ἀρχαὶ δύναμει εἰσὶν ἢ ἐνερ-
 γεία· τὸ τοιοῦτον γὰρ σημαίνει διὰ τὸ “ἢ τινὰ ἕτερον τρόπον.” εἰ μὴ γὰρ
 ἐνέργεια (τὸ τοιοῦτον γὰρ σημαίνει τὸ “εἰ μὴ γὰρ ἄλλως πως”), ἔσονται τῶν
 ἀρχῶν ἀρχαί, ὡς φησὶ, καὶ πρότερον τὴν ἔστιν τῶν ἀρχῶν· τὸ τοιοῦτον
 25 ατομον. τί δὲ ἔστιν πρότερον ἢ τὸ δύναμει; δοκεῖ γὰρ ἐπὶ τῷ αὐτῷ
 πρώτον εἶναι τὸ δύναμει τῆς ἐνέργειας, ὡς ἐν τῇ κατ' ἐνέργειαν
 αἰτίας καὶ ἀρχῆς δύναμις πρότερον ἔστιν τῆς ἀρχῆς ὅσης γὰρ κατ'
 ἐνέργειαν· τὸ γὰρ δύναμει ἐν ἀναγκαῖον ἦδη καὶ ἐνέργεια εἶναι. ὡς
 εἰ μὴ ἀντιγράφει ἀλλὰ τὸ μὴ ἐνέργεια ὄντος προηγείναι τὴν δύναμιν,
 30 καὶ παρὰ γὰρ τῷ δυνατῷ ἐπεὶ ἐνέργεια, πρότερον ἢ δύναμις ἔστιν.
 πάντις δὲ βραχυῶς ἡρμήνευσεν συνάψας τῷ “πρότερον γὰρ ἢ δύναμις 1003
 ἐκείνης τῆς αἰτίας.” τὸ δὲ δύναμει ἐν ἀναγκαῖον ἐκείνως πάντις ἔχων,
 1. τὴν ἐνέργειαν εἶναι. τὸ δὲ “ἐκείνης τῆς αἰτίας” εἶπεν ἀντὶ τῆς
 ἐκείνης τῆς ἀρχῆς, ἥτις ἦν ἡ κατ' ἐνέργειαν. λαβὼν δὲ τὸ “πρό-
 35 τερον μὴ γὰρ ἢ δύναμις ἐκείνης τῆς αἰτίας” τὸ εἰ τὴν ἐνέργειαν ἐξὶ
 πρότερον τὸ δύναμει ἐχρησάμενος, ἐπάγει, εἰ δὲ τις θέσῃ τὰ φυσικὰ
 δύναμει εἶναι καὶ μὴ ἐνέργειαν, τὴν ἀκολουθήσει τὸ ἐνδεχόμενον μὴδὲν
 ὅπως εἶναι· δύναμει γὰρ εἶναι τὸ μήπω ὄν, ὡς καὶ ἀρχαὶ εἰ δύναμει
 εἰσὶ, δύναμει καὶ μὴ εἶναι· εἰ δὲ αὐτὴ μὴ εἶναι, ὅτι τὰ ἐξ αὐτῶν.
 40 ὅτι δὲ δύναμει εἶναι καὶ τὸ μὴ ὄν, εἰδείξεν, εἰ τὸ γινόμενον ἐν ἔστιν·
 τὸ τοιοῦτον γὰρ εἶπε διὰ τὸ “γίγνεται μὴ γὰρ τὸ μὴ ὄν.” τὸ δὲ δύναμει ἐν

1. καὶ om L. || nec principia proprie sunt substantiae, cum non sint substantiae definitae, necessarium esse videtur Sepulv. || 4. ἀλλ' — 7. τοιούτους om L. || 12. εἶπε C. || 14. ὁμοίως, οἷον] εἶναι C. || 15. φησὶ et εἰσὶ om C. || 17. et in omnibus principiis compositiorum Sepulv. πάντων ἐπὶ μὴ τῶν συνθετῶν ἐφ' ὧν ὁρισμένας C. dele ἀρχῶν. || 20. ἔχουσι πάλιν δείξας C. || 23. λαμβανόμενα A. || 24. τὰ ante παρὰ om C. || 26. μὴ ἐξ αὐτῶν ταῦτα τις A. —

3. φυσικὰ A. || 4. τῶν C. || 9. ἐν καὶ τὸ C. || 17. et caetera quae in primo libro contra idearum assertores adducta sunt (om 18. καὶ — ὑπομνηστικοὶ) Sepulv. || 22. τῷ τῶν A. || 23. τὸ τοιοῦτον εἶπε διὰ τὸ C. || 29. ἀλλὰ καὶ τὸ μὴ ἐνέργεια A. || 30. ἐπερθεῖ γὰρ C. || 31. ἢ C. || 34. δι] δι A. || 35. γὰρ om A. || 36. ἐπάγει om C. || 39. δύναμει C.

ἔστι· εἰ γὰρ τὸ γινόμενον ἔκ· ἔστι, τὸ δυνατὸν ἔκ· ἔστιν. Ἐλαβε δὲ τὴν
 δευτέραν πρότασιν διὰ τὸ "ἔστιν δὲ γίνεσθαι τῶν εἶναι ἀδυνάτων."
 τὴν γὰρ ἴσον τῇ τὸ δυνατόν· καὶ τὸ δυνατόν τὸ γινόμενον εἶναι. ἐπὶ
 τούτοις πάλιν μέμνηται τῆς προῤῃσθης ῥηθείσης ἀπορίας· ἔστι δὲ
 αὕτη, πότερον τὰ φυσικὰ καὶ αἱ ἀρχαὶ τῶν ὄντων καθόλου εἰσι καὶ
 κοινὰ τῶν κατ' ἔκαστα· καὶ προσέθηκεν ἄλλην ἀπορίαν παρὰ τὴν
 ῥηθείσαν τότε. ἡ μὲν γὰρ ὑπόστασις ὑποκείμενον καὶ τότε ἀλλ' ἢ τοῦτον·
 εἰ γὰρ τὰ τῶν ὄντων γέννη καὶ εἶδη τότε τι σημαίνει, ἀλλὰ περὶ ὑπόστασιν
 τὸ ποῦν ἀφορίζει, ὡς εἶπεν ἐν Κατηγορίαις (c. 5). ὅτι δὲ μὴ ἔστι
 τὸ κοινόν, ὥτως δείκνυσιν. εἰ τις λέγει τὸ κοινόν τότε τι εἶναι καὶ
 ὑπὸ ἑκθεσιν καὶ δεῖξιν πίπτειν, ὡς ὁ Σωκράτης καὶ ἡ ἀτομος ὑπόστασις,
 πολλὰ ἔστιν ὡς κατ' ἀριθμὸν· καὶ γὰρ αὐτὸς ὁ Σωκράτης καὶ ζῶον
 καὶ ἄνθρωπος, εἶγε καὶ ἄνθρωπος ζῶον καὶ τότε τι καὶ κατ' αὐτὸ καὶ ὑπὸ
 ἀπόδειξιν καὶ ἑκθεσιν πίπτειν· ἔστι γὰρ ὁ Σωκράτης ἄνθρωπος, καὶ ὁ
 ταῦτόν ἐστι τῷ Σωκράτει καὶ τῷ ἀνθρώπῳ εἶναι· ἀλλὰ καὶ ζῶον, καὶ
 γὰρ ζῶον ὁ Σωκράτης, ὁ καὶ αὐτὸς ὑπέκειτο καὶ εἶναι καὶ κατ' αὐτὸ ὑπε-
 ρανά· καθόλου γὰρ καὶ τὸτο. ἀλλὰ τὸτο ἀτοπον. "εἰ δὲ μὴ κα-
 θόλου," ἐπιχειρήσει γὰρ πρὸς τὸτο, ὡς εἶρηται, τὸ "πολλὰ ἔστιν ὡς
 ὁ Σωκράτης," ἡ τὸτο ἐστὶ τὸ εἰρημένον. ἀλλ' εἰ τις τὸ καθόλου

ἀναφέρει τοῦτον εἶναι ὡς μὴ τοῦτον σημαίνει ἀλλὰ τὸδε τι καὶ
 ὑπόστασιν καὶ εἶναι τοῦτον ὡς τὰ τῇ ἐκθέσει δηλούμενα. εἶπεν ὅτι καὶ
 ἐκθέσει τὸ κοινὸν κατηγορούμενον, τοῦτον δὲ τὸ καθόλου· διὰ εἰκότως
 οὐκ ἐπὶ τὸ ἕτερον μέρος τῆς ἀπορίας μεταβαίνειν ὥτως εἶπεν "εἰ
 δὲ μὴ καθόλου." ἔστι δὲ τὸ λεγόμενον, εἰ δὲ τις μὴ λέγοι τὰς
 ἀρχὰς καθόλου εἶναι ἀλλὰ κατ' ἔκαστα καὶ ἀτόμους, πάλιν φησὶ μὴ
 ἔσθαι αὐτῶν ἐπιστήμην· ἡ γὰρ ἐπιστήμη τῶν καθόλου, ὥσπερ ἡ
 τῶν ἀρχῶν. ἀλλὰ πῶς ἀρχαὶ πάλιν ἔσονται καθόλου, εἰ ἔστι
 αὐτῶν ἐπιστήμη, καὶ ὥτως πάλιν τὰ καθόλου ἀρχαὶ, ἡ ἔκαστον ἀρ-
 χαὶ ἐπιστήμῃ ("). ταῦτα τὰ ἐν τῷ Β' ἡπορημένα, ἐξ ἐνδοξῶν
 τὰς ἐπιχειρήσεις ἔχοντα καὶ κατ' ἐκείνους· καὶ γὰρ ὁδὸς οὐκ ἐστὶν
 ἀντικείμενα ἐπιχειρήσας μὴ λογιμαῖς ἐπιχειρήσεσι χρῆσασθαι· ὁδὸς
 γὰρ ἀν· λυέας δύνανται, εἰ μὴ εἶχεν ὥτως. id.

(') εἶτα πάλιν ἐπιφέρει ἑτέραν ἀπορίαν τοιαύτην περὶ τῶν
 ἀρχῶν, φάσκων ὥτως ὅτι πότερον δύναται ὑπάρχειν αἱ ἀρχαὶ ἢ
 ἐνεργεῖα. καὶ βυλόμενος κρῖναι τὴν παραλογισμὸν, ἐσιώπησε τὴν
 ἐνεργεῖαν. Ascl. (cf. Syrian.)

(") ἰστέον ὅτι τὰ πλεῖστα ἐξ ἐνδοξῶν ἔχουσι τὰς ἐπιχειρή-
 σεις καὶ κατ' ἐκείνους. id.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΕΙΣ ΤΟ Γ ΤΩΝ ΜΕΤΑ ΤΑ ΦΥΣΙΚΑ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΤΩΝ ΕΙΣ ΔΤΟ ΤΟ Β.

Προβέβηκεν ἐν τῇ Μετὰ τὰ Φυσικὰ πραγματείᾳ, ἥν καὶ σε-
 φίαν καὶ πρώτην φιλοσοφίαν, ἔστι δὲ ὅτε καὶ θεολογικὴν ἔθος αὐτῷ
 καλεῖν, περὶ τῷ ὄντος ἢ ὄν θεωρῆσαι, καὶ δεῖξας ὅτι ἡ προκειμένη
 πραγματεία μήτε τῶν περὶ τὴν τῶν ἀναγκαίων γνῶσιν καταγινो-
 μένων ἐστὶ τεχνῶν ἢ ἐπιστημῶν μήτε τῶν περὶ τὰ χρήσιμα, ἀλλ'
 ἐστὶν αὐτῆς χάριν τῆς γνῶσεως τε καὶ ἐπιστήμης τε καὶ αἰτίων (ταῦτα
 γὰρ μάλα οὐκ ὄντα), πρὸ τῷ ζητεῖν τίνας αἱ πρῶται ἀρχαὶ, κινήσας
 καθόλου τὴν περὶ τῶν αἰτίων λόγον καὶ τὰς δόξας τῶν πρὸ αὐτῶν τὰς
 περὶ τῶν ἀρχῶν ἐκθεσιν καὶ τὴν ἰσορρήσας καὶ ἀντειπὼν πρὸς αὐτάς,
 δεῖξας δὲ ὅτι εἰσὶ τινες ἀρχαὶ πρῶται καὶ ἐκ ἐπ' ἀπειρον ἢ τῶν ἀρχῶν
 ἀνοδος, καὶ ἐπὶ τούτοις ὡς χρῆσιμον καὶ ἀναγκαῖον πρὸς τὴν εὐρεσιν
 τῶν τῇ σοφίᾳ προκειμένων, ἀπορήσας τινὰς ἀπορίας περὶ τε τῷ
 ὄντος καὶ τῶν ἀρχῶν καὶ τῶν τούτοις παρακειμένων, μὲν τὰς ἀπο-
 ρίας ἀρχῶν λαπὸν τῷ προκειμένῳ τῷ Γ βιβλίῳ, ἐν τούτῳ λέγων τε

κατασκευάζων τὰ αὐτῷ δοκῶντα καὶ λύνων τὰ ἡπορημένα.
 δείκνυσιν δὲ ἐν τῷδε τῷ βιβλίῳ περὶ τίνα ἐστὶν ἡ σοφία, ἥν καὶ φι-
 λοσοφίαν ὀνομάζει καὶ πρώτην φιλοσοφίαν. καὶ πρῶτον μὲν συνήσκησεν
 ὅτι περὶ τὸ ὄν καθόλου, καὶ ἐπεὶ τῷ ὄντι τὸ ἐκ ἐπ' ὑποκείμενον τὸ
 αὐτό, ὅτι καὶ περὶ τούτο. ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν ὑπὸ τῷ ὄντι, ὡς ἐστὶ τὸ
 ταῦτον τὸ ἴσον τὸ ὅμοιον. ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν ἀντικειμένων τῷ ὄντι,
 ταῦτα δὲ ἐστὶ τὰ πολλὰ· τῆς γὰρ αὐτῆς ἡ γνῶσις τῶν ἀντικειμέ-
 νων. καὶ ὁ περὶ τῶν τοῖς εἰρημένους μόνον ἀντικειμένων, ἀλλὰ καὶ
 περὶ πάντων τῶν ἐναντίων· πάντα γὰρ τὰ ἐναντία ὑπὸ τὴν ἐτερό-
 τητα, ἡ δὲ ἐτερότης ὑπὸ τὰ πολλὰ, τὰ δὲ πολλὰ καὶ ἐν ἀντικεί-
 μενα. εἰ δὲ περὶ πάντων τῶν ἐναντίων τε καὶ ἀντικειμένων, δῆλον
 καὶ ἐκ τούτου ὅτι καὶ περὶ πάντες τῷ ὄντος· πάντα γὰρ τὰ ὄντα ἐν τούτοις·
 ἡ γὰρ ἐναντία ἢ ἐξ ἐναντίων. ἀλλ' εἰ περὶ πάντα τὰ ὄντα, καὶ περὶ
 πάντα τὰ κατ' αὐτά τε καὶ κοινῶς τῷ ὄντι ἢ ὄν ὑπάρχοντα·

2. δι' γὰρ C. || 7. τότε || διατὶ C. || 8. εἰ καὶ A. || εἶδη εἰ τίς A. || 9. ἔστι τότε C. || 12. καὶ ante ζῶον om C. || 13. καὶ ἐπέδειξεν C. || 16.
 et per se subsistens. at hoc non universalis est, sed individui. si vero non sint universalia Sepulv. || 18. ἐπιχειρήσει C. || ὡς
 om C. || τὸ om A.

1. ἀλλὰ καὶ τότε τι καὶ ἐκ ὑπόστασιν A. || 2. τοῦτον A. || 6. quoniam scientia est universalium quare principiorum erunt alia prin-
 cipia Sepulv. || 7. f. l. ὡς τῶν. || 8. ἔσθαι A. || 13. ὥτως ἔχουσι C.
 in titulo τῶν εἰς δύο τὸ β' om CL.

25. ἐπιστήμης μετὰ αὐτά, μετὰ, δεῖξας δὲ αὐτῇ θεωρητικῇ εἶναι τῶν πρώτων ἀρχῶν τε καὶ C. f. l. ἐπιστήμης θεωρητικῇ εἶναι τῶν πρώτων ἀρχῶν
 τε καὶ eandemque primorum principiorum causarumque Sepulv. || 27. τὰς δόξας — 28. ἀρχῶν om C. || 31. περὶ τε om A. || 33.
 προκειμένων A. || βιβλίῳ om A.

22. συνήσκησεν — p. 637 a 5. apud Asclep. || 24. ἀλλὰ — 25. ἴσμεν om Asclep. || 27. καὶ — ἀντικείμενων om Asclep. || εἰ om C. || εἰρη-
 μένους ἀπὸ μόνου C. || 28. πάντα — 30. ἐναντίων om Asclep. || 31. καὶ post ὅτι om A. || 32. τὰ — 33. τὰ om C. || 33. κοινῇ C.

τοιαῦτα δὲ καὶ τὰ ἀξιώματα. ἐφ' οἷς δείκνυσιν ὅτι κοινώτατον καὶ γνωριμώτατον τῶν ἀξιωμάτων ἐστὶ τὸ μὴ δύνασθαι συνυπάρχειν τὴν ἀντίφασιν. πρῶτον δὲ ἐν αὐτῷ δείκνυσιν λαβὼν ὅτι ἡ σοφία περὶ τὸ ὄν, καὶ ὅτι τὸ ὄν ἔτιω λέγεται) πολλαχῶς ὡς τὰ ἀφ' ἑνὸς τε καὶ πρὸς ἕν· ὡς δὲ λέγεται) τὸ ὄν ἔν, ἔτιω μία ἐπιστήμη δοκεῖ τῷ ὄντος καὶ ὅν· διὰ καὶ περὶ τὴν τῶν θεωρίαν ἐστὶν ἡ προκειμένη ἐπιστήμη, πρώτη τε ὅσα ἀπασῶν ἐπιστημῶν καὶ κυριωτάτη. ἐρεῖ δὲ ὅτι καὶ περὶ ταῦτα τῷ σοφῷ ὁ τε διαλεκτικός καὶ ὁ σοφιστής· περὶ γὰρ τῶν κοινῶς τῷ ὄντι καὶ ὄν ὑπαρχόντων καὶ ἔτιω τὸς λόγους ποιεῖν· ὃ γὰρ περὶ τι ἂν γένος ἡ πραγματεία αὐτοῖς ὡς ἐκείνη τῶν ἄλλων τεχνῶν τε καὶ ἐπιστημῶν, ἀλλ' ὁ μὲν αὐτῶν ψευδὴς καὶ διὰ ψευδῶν ἐπιχειρητικός, ὁ δὲ διὰ πιθανῶν τε καὶ ἐνδόξων (*). ἡ δὲ σοφία ἐπισημονικῶς τῶν ἐστὶ τῶν κοινῶς τῷ ὄντι καὶ ὄν ὑπαρχόντων θεωρητική. δεικνύς δὲ τὸ μὴ δύνασθαι ἅμα τὴν ἀντίφασιν εἶναι ἀληθῆ καὶ ψευδῆ, ἀλλὰ καὶ παντὸς ὁὖν θάτερον μέρος τῆς ἀντιφάσεως ἀληθὲς τὸ δὲ ψευδὸς εἶναι, ἀντερεῖ καὶ πρὸς Ἡράκλειτον καὶ Πρωταγόραν, οἱ ὥντο εἶναι τι τῆς ἀντιφάσεως μεταξύ. ἤδη δὲ αὐτῶν τῶν προκειμένων ἀρχόμεθα. Alex.

1003. (*) τὸ προκειμένον βιβλίον, ὡς εἴρηξεν, ὑφ' ἡγηγμένων ὑπάρχει, καὶ δὲ πρὸ αὐτῷ ἀπορητικόν· διὰ τὸ τοῖνυν τὰς ἀπορίας τὰς εἰρημνίας, ἐν τῷ παρόντι βιβλίῳ ἐπιλύει) καὶ ζητεῖ περὶ τῶν ἀρχῶν πάσης τέχνης. εἴτα ὕστερον ζητεῖ καὶ περὶ τῆς ἀντιφάσεως, καὶ πολυπραγμονεῖ αὐτὴν ζητῶν εἴτε αὐτόπικος ἐστὶν εἴτε καὶ ἀποδείξει ὑποβάλλει), καὶ πειράζει ἀποδείξαι αὐτῷ. καὶ ἔτιω ἀπλῶς εἰπεῖν ἡ παρῶσα θεωρία λογικωτάτη. Asclep.

"ἔστιν — αὐτά." λαμβάνει πρῶτον μὲν τὸ εἶναι τινὰ ἐπιστήμην περὶ τὸ ὄν καὶ ὄν, τῷ ὄντος καὶ ὄν θεωρητικῇ τε καὶ ἀποδεικτικῇ τῶν τῶν καὶ αὐτὰ ὑπαρχόντων. πᾶσα γὰρ ἡ ὑπνοσὺν ἐπιστήμη τῶν ἐκείνων καὶ αὐτὰ ὑπαρχόντων ἐστὶν ἀποδεικτική. καὶ τὸ μὲν εἶναι τινὰ περὶ τὸ ὄν ἐπιστήμην καὶ ὄν, προῖον δείξει, νῦν δὲ προσβλησὶ τῷ εἰρημένῳ καὶ ὅτι ἄλλων εἶναι ταύτην τὴν ἐπιστήμην τῶν ἄλλων ἀπασῶν ἐπιστημῶν. ἔπειτα δείκνυσιν ὅτι αὕτη ἡ ἐπιστήμη σοφία, περὶ ἧς ἦν ὁ ἐνεσῶς λόγος. τὸτο δὲ δείκνυσιν διὰ τὸ δεῖξαι τὰς ἀκροτάτας ἀρχὰς τε καὶ αἰτίας, περὶ αἷς ὁ σοφὸς καταγίνεσθαι, πρῶτον μὲν ὅσας φύσεως τινος ἀρχὰς καὶ αὐτάς, ἔπειτα ὅτι ταύτης τῆς φύσεως· τὸ γὰρ ὄντος καὶ ὄν αἱ τοιαῦται ἀρχαί. ὅτι μὲν ἡ περὶ τὸ ὄν καὶ ὄν ἐπιστήμη ἄλλη τῶν λοιπῶν ἐπιστημῶν, δῆλον ἐκ τῆς ἐκείνης περὶ τι ὄν καὶ μέρος τῷ ὄντος πραγματευέσθαι· ἡ μὲν γὰρ ἀριθμητικὴ περὶ ἀριθμῶς, οἱ τινὲς τι ὄν εἰσίν, ἡ δὲ γεωμετρία περὶ γραμμῶς καὶ ἐπίπεδα καὶ στερεά, καὶ αὐτά τινὰ ὄντα. τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον καὶ τῶν ἄλλων ἐκείνη περὶ μέρος τι τῷ ὄντος καταγίνεσθαι

καὶ τὰ τῶν ὑπαρχόντων καὶ αὐτὰ θεωρεῖ· τὰ γὰρ συμβεβηκότα τῶν σημαινέων· τὸτο γὰρ τῆς περὶ ἕκαστον ἐπιστήμης ἰδίον. ἡ δὲ μὴ περὶ ὄν τι καταγινόμενὴ μὴδὲ περὶ μέρος τῷ ὄντος, ἀλλ' ἀπλῶς περὶ τὸ ὄν καθὼς ὄν ἐστὶν (*). διὰ καὶ τὰ τινὰ ὄντα καὶ τὸτο ὑποκαίμενον ἔχουσα ἄλλη ἐκείνων εἴη ἂν. λαβὼν δὲ τὸ εἶναι τινὰ ἐπιστήμην περὶ τὸ ὄν καὶ ὄν, καὶ δείξας αὐτῇ τὴν πρὸς τὰς ἄλλας ἐπιστήμας διαφοράν, καὶ ταῦτα δείκνυσιν ὅτι αἱ ἀρχαί αἱ πρῶται καὶ τὰ αἷτια τὰ ἀκροτάτα, περὶ ὧν τὴν ζήτησιν ἡ σοφία ποιεῖ) καὶ ἡμεῖς νῦν ζητῶμεν διὰ τὸ περὶ τῆς σοφίας ἡμῶν εἶναι τὴν ἐνεσῶσα λόγον, ἐκ ἄλλων τινος εἰσιν ἀρχαί καὶ αὐτὸ, ἀλλὰ τὸ ὄντος καὶ ὄν. εἰ δὲ τὸτο, εἴη ἂν ἡ περὶ τῷ ὄντος εἰρήκαμεν καὶ ὄν ἐπιστήμη, αὕτη ὅσα ἡ σοφία· ἧς γὰρ τὸ θεωρεῖν τὰς καὶ αὐτὰ ἀρχὰς τε καὶ αἰτίας φύσεως τινος, εἴη ἂν ταύτης καὶ τῆς φύσεως ταύτης, ἧς αἱ ἀρχαί, θεωρητικὴν εἶναι. τὸτο δὲ δείκνυσιν ἔτιω. λαμβάνει τὸ δὲ τὰς ἀρχὰς τὰς πρῶτας καὶ τὰς ἀκροτάτας αἰτίας, αἷς νῦν φησὶν εἶναι τὰς ζητούμενας ὑπ' αὐτῶν, τῷ ὄντος ὑπὸ τῷ σοφῷ τε καὶ πρῶτον φιλοσόφῳ, φύσεως τινος ἀρχὰς εἶναι καὶ αὐτὰ καὶ μὴ καὶ συμβεβηκότος· πᾶσα γὰρ ἀρχὴ καὶ πᾶν αἷτιον τινός ἐστι, καὶ αὕτη γε κυρίως ἀρχὴ καὶ αἷτια ἡ καὶ αὐτὸ ὅσα τινος καὶ μὴ καὶ συμβεβηκότος· ὡς, καὶ αἱ πρῶται ἀρχαί, μάλιστα ὅσα ἀρχαί, φύσεως τινος ἂν εἶεν ἀρχαί καὶ αὐτὸ καὶ καὶ συμβεβηκότος. τῶν μὲν ὄν καὶ ἕκαστα ἐπιστημῶν ὁδὸς αἱ τοιαῦται ἀρχαί· ὁδὸς γὰρ τῶν αἱ ἀρχαί πρῶται εἰσιν ἀρχαί· ἄλλαι γὰρ ἐκείνων τῶν ἀρχῶν. σημειῖον δὲ τὸ τὰς περὶ αὐτῶν ἐπιστήμας ἔχειν μὲν αὐτῶν τὰς ἀρχὰς, ἄλλας δὲ καὶ μὴ ταύτας ἔχειν. ἄλλων τινος ἄρα ἀρχαί αἱ πρῶται ἀρχαί καὶ ἀκροτάται. τίνα δὲ τὰ καὶ συμβεβηκότος αἷτια καὶ τίνα τὰ καὶ αὐτά, ἔδειξεν ἐν τῇ Φυσικῇ Ἀκροάσει (2 3). τὰ τε γὰρ μὴ καὶ αὐτὸ τινος ὄντα μὴδὲ πρῶτως, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐπ' ἄλλο ἀναφορὰν. ἔτιω τῷ ἰσοσκελῶς τριγώνῳ ὃ φάμεν καὶ αὐτὸ αἷτιον εἶναι τὸ δυσὶν ὁρθαῖς ἴσας ἔχειν τὰς τρεῖς γωνίας, ἀλλὰ καὶ συμβεβηκότος, ὅτι ἄλλων τῶν καὶ αὐτὸ αἷτιον προαναβεβηκότος καὶ πρῶτον· τὸ γὰρ τριγώνον. ἀλλὰ καὶ τὰ τοῖς καὶ αὐτὰ ὅσα τινῶν αἷτοις συμβεβηκότα, ὡς ὁ Πολύκλειτος τῷ ἀνδράντος, κἀκεῖνα λέγει) καὶ συμβεβηκότος αἷτια· ὡν τὰ μὲν τελευταῖα ὁδὲ ὅλως ἐστὶν αἷτια, τὰ δὲ πρῶτα εἰρημένα ἐστὶ μὲν τινῶν αἷτια ἀλλ' ὃ τῶν. τὰ δὲ πρῶτα αἷτια ὅτε καὶ τὸν δεῦτερον τρόπον τῷ καὶ συμβεβηκότος αἷτια ὁδὸν τε τῷ ὄντος λέγεται (ὃ γὰρ ὁδὸν τε πρῶτα αὐτὰ αἷτια ὄντα μὴ αἷτια εἶναι) ὅτε καὶ τὸν πρῶτον τρόπον· εἰ γὰρ καὶ συμβεβηκότος τῷ ὄντος καὶ ὄν, ἄλλων τινος ἐπαναβεβηκότος ἐστὶ καὶ αὐτὸ· ἀλλ' ὁδὸν ὑπὲρ τὰ ὄντα. τὰ πρῶτα ἄρα αἷτια καὶ αὐτὸ αἷτια· τὰ ἐστὶ τῷ ὄντος καὶ ὄν. αὐτὸς δὲ πρῶτον μὲν λαμβάνει ὅτι τινῶν ἐστὶν αἷτια

4. ὅν πως λέγεται τὰ ὄντα ὄν καὶ Asclep. || 6 — 18. apud Asclep. || 15. καὶ Asclep. || πάντα C. || 16. ἀντιφάσι F. || 26. αὐτὸ Asclep. || 31. εἰρημνίας C. || 33. ἦν ἔτιω C. || 37. ὅν om A. || 38. τὸ ὄντος et 39. ὄν om C.

2. τῶν A. || τῆς τὸ A. || 4. quoniam si versaretur in particularibus entibus, non esset ab illis diversa Sepulv. || 5. f. l. ἐν ἄλλῃ. || ἂν om A. || 8. f. l. ὃ τινος ἄλλῃ. || 11. ἐπιστήμη C. || 18. αὐτὴ γε A. || 19. τινος om A. || 23. ἄλλῃ C. || ἐκείνης AC. || ἀρχὴ C. || 24. τῷ γὰρ C. || 25. ἄρα ἔτιω C. || 31. τῷ A. || 35. ἀλλ' ὃ om A. || 38. τρόπον om C. || 39. ἐστὶν εἶναι C.

καθ' αὐτά· εἰ γὰρ αἷτια, καὶ τῶν, καὶ ὡς ἀληθῶς αἷτια καθ' αὐτά. καὶ τὸτο λαβὼν μὲν ταῦτα προσάγει ὅτι ἡ φύσις αὐτῇ, ἥς αἱ ἀκρόταται τε καὶ πρῶτῃ ἀρχαὶ εἰσιν, ἢν ζητῶμεν, τὸν ἦ ὃν ἐσιν. ὁ συνέστησε ταύτῃ χρησάμενος λόγῳ. ὡς περ οἱ τὰ φυσικὰ τῶν ὄντων ζητῶντες τὰς τοιαύτας ἀρχὰς ἐζήτην καὶ τὰ τοιαῦτα αὐτῶν φυσικὰ καὶ καθ' αὐτὰ ἢν αὐτῶν φυσικὰ ἀλλ' ἢ καὶ συμβεβηκός, ὅτῳ καὶ ἡμῶν ζητῶσι τὰς τῶ ὄντος πρώτας ἀρχὰς καὶ τὰ αἷτια δεῖ τοιαῦτα ζητῆν αὐτοῖς καὶ καθ' αὐτὰ εἰσιν αὐτῶ ἀρχαί. ἡ δὲ λέξις ἀσαφῶς ἔχει διὰ τὴν συντομίαν. Alex.

1003. (°) ἀλλ' αὐτὸ κυρίως ἐστὶν ὃν καὶ διὰ τὴν γόνιμον αὐτὸ δὲ 10
31. ναμν πᾶσι τὸ εἶναι χαρίζομενον, καὶ νῦν καὶ ἀγγέλους καὶ ἀρχαῖς καὶ πᾶσι τοῖς ὄντιν. Asclep.

1003. "τὸ — φύσιν." εἰπὼν εἶναι τινα ἐπισήμην περὶ τὸν ἦ ὃν καὶ 10
33. τὰς τῶν ἀρχὰς τε καὶ αἰτίας, καὶ αὐτὴν ὅταν τὴν σοφίαν συστήσας, ἐφεξῆς δείκνυσιν πῶς ὁδὸν τε εἶναι περὶ τὸν ἐπισήμην μίαν, ἐπεὶ 15
δοκεῖ ὁμῶνυμον εἶναι τὸ ἄν, τῶν δὲ ὁμῶνυμων ὅτε μία φύσις ὅτε μία τέχνη ἢ ἐπισήμη ὅτε αἱ ἀρχαὶ αἱ αὐταί. διαίρεσιν δὲ ποιεῖ τῶν ὑπὸ τι κοινὸν τεταγμένων, ὡς ἔχει τὰ τε ὁμῶνυμα καὶ τὰ συνῶνυμα καὶ τὰ ἀφ' ἑνὸς τινος ἢ πρὸς ἓν λεγόμενα. ἡ διαίρεσις προχρησάμενος δείξει τὸ ὅν μήτε γένος ὃν τῶν καθ' ὃν κατηγο- 20
ρεῖ (ἔχει γὰρ τινὰς ἀπορίας τὸ ὅτῳ λέγειν, ὡς δείκνυσιν ἐν πολλοῖς) μήτε ὁμῶνυμον (καὶ γὰρ καὶ τὸ τῶτο λέγειν ἀπορίας τινὰς ἔχει), μεταξὺ δὲ εἶναι τῶν τε ὁμῶνυμων καὶ τῶν συνῶνυμων· εἶναι γὰρ μεταξὺ αὐτῶν τὰ ἀφ' ἑνὸς καὶ πρὸς ἓν λεγόμενα, ὡς ἐστὶ καὶ τὸ ὄν. διαφέρει δὲ τὰ ὅτῳ λεγόμενα ἐκείνων ἑκατέρῃ, ὅτι τὰ μὲν συνῶ- 25
νυμα καὶ ὑπὸ τι κοινὸν γένος καὶ ἰσοτιμίας καὶ ὁμοίως πάντα τῆς ὑπὸ τῷ κατηγορουμένῳ γένους αὐτῶν δηλημένης ὁσίας κοινωνεῖ τε καὶ μετέχει, τὰ δὲ γε ὁμῶνυμα ὑδενὸς κοινωνεῖ ἀλλήλοις ἀλλ' ἢ καὶ κοινωνῶς κατηγορούμενον αὐτῶν ὄνομα ἢ τῷ ὀνόματος μόνον, εἴγε ὁμῶνυμὰ ἐστὶν ὡς ὄνομα μόνον κοινόν, ὁ δὲ καὶ τῶνομα λόγος τῆς 30
ὁσίας ἕτερος (Categor. 1). τὰ δὲ ἀφ' ἑνὸς τε καὶ πρὸς ἓν λεγόμενα ὅτε τὴν τῶν συνῶνυμων ἰσοτιμίαν πρὸς τὸν κατηγορούμενον σωζει πρὸς ἀλλήλα, ὅτε πάλιν ἔχει τὴν τῶν ὁμῶνυμων ἀκρατόν τε καὶ ἀμικτόν ἑτερότητα, ἀλλ' ἔτι τις αὐτοῖς κοινωνία καὶ τὸ εἶναι ταῦτα αὐτὸ λέγει τῷ εἶναι τινα φύσιν ἐκείνῃ τῷ πράγματι, καὶ 35
ταύτην ἐν τέτοις πῶς ἐνορᾷ παῖσιν, ἀφ' ὅ ὄντα ἢ πρὸς ὁ λόγον ἔχοντα τὰ διὰ τῶτο καὶ τῷ ὀνόματος κοινοῦνται αὐτῶ. τὴν δὲ τοιαύτην φύσιν ἐν ἀλλοῖς μὲν ὑπὸ τὰ ὁμῶνυμα κοινότερον εἶ-
ναι· ἐνταῦθα δὲ ἐπιμελεστέραν ποιούμενος τὴν διαίρεσιν διαφέρειν τε αὐτὴν φησι τῶν ὁμῶνυμων, καὶ τίνι διαφέρει λέγει. ὁ γὰρ μέ- 40
νον ὀνόματος κοινοῦνται τὰ τοιαῦτα καὶ ὅτῳ ἔχοντα πρὸς ἀλ-
ληλα ὡς τὰ κυρίως ὁμῶνυμα λεγόμενα, αὐτὰ ἐστὶ τὰ ἀπὸ τύχης,

ἀλλὰ καὶ αἷτια τινὰ ἔχει τῷ ὁμοίως ἀλλήλοις ὀνομαζῶν. καὶ κοι-
νὴν γὰρ τινὰ φύσιν τοιαῦτα φησὶν εἶναι τὰ τε ὕγιανά καὶ τὰ
ιατρικά· τὰ μὲν γὰρ ὕγιανά τῷ πρὸς ὕγιανον ἔχειν πῶς ὅπως ὀνό-
μασαι· τὰ μὲν γὰρ τι ὕγιανόν λέγει τῷ φυλάσσειν ὕγιανον, ὡς
δαίει τοιαῦτα, γυμνάσια, περίπατοι, τὸ δὲ τι τῷ ποιῶν, ὡς τὰ
φάρμακα καὶ πάντα τὰ βοηθήματα, τὸ δὲ τῷ σημειῶν εἶναι τῆς
ὕγιαιας ὡς ἡ εὐχροία ἢ εὐπνοία, τὸ δὲ τῷ δεκτικὸν ὕγιαιας εἶναι,
ὡς τὸ σῶμα τὸ ἐπιτῆδειον πρὸς τὸ ὑγιαίνειν. ὥστε τό γε μηδὲν εἰς
ὕγιανον συντελεῖν, εἰ ὕγιανόν λέγοιτο, ὁμῶνυμῶς ἂν εἴη τῶτο,
τοῖς ἀλλοῖς ὕγιανοῖς λεγόμενον ὁμοίως. καὶ τὸ ἱατρικὸν τὸ μὲν λέγει
ὅτῳ τῷ ἔχειν ἱατρικὴν, ὡς ὁ ἱατρός, ὁ καὶ κυρίως καὶ μαλίστα
ιατρικόν, τὸ δὲ τῷ εὐφυῆς εἶναι πρὸς τὸ ἀναλαβεῖν ἱατρικὴν, τὸ
δὲ ὡς ἔργον καὶ ἀποτέλεσμα ἱατρικῆς, ὡς λέγομεν ἱατρικῶς τε-
τμηθῆαι τι, τὸ δὲ ὡς ὄργανον πρὸς ἱατρικὴν συντελεῖν ἢ φάρμα-
κον. λέγει δὲ καὶ βιβλίον ἱατρικὸν τὸ περὶ ἱατρικῆς συντεταγμέ-
νον. τὸ δὲ "ὁμοιοτρόπως δὲ καὶ ἄλλα λεγόμενα" ἦτοι εἴρηκεν ἐπὶ 1003
τῶν τῷ ἱατρικῷ παραδείγματων, ἢ ὅτι καὶ ἄλλα ἐστὶν ὁμοίως τέτοις
πρὸς ἓν καὶ μίαν φύσιν λεγόμενα λαβεῖν· ὁρᾷ γὰρ καὶ τὸ ἀγαθόν
τέττων εἶναι καὶ τὸ κακόν καὶ ὁ ἀριθμός. ὁμοίως δὲ τέτοις φησὶν
ἔχειν καὶ τὸ ὄν· λέγει γὰρ μὲν γὰρ καὶ αὐτὸ πολλαχῶς καὶ μὴ ὑφ' ἓν γένος
εἶναι, ὡς καὶ τὰ προειρημένα, ὁ μὲν ἡδὴ καὶ ὁμῶνυμῶς· ὁ γὰρ
μόνα τὰ ὁμῶνυμα τῶν πολλαχῶς λεγομένων ἐστὶν, ἀλλὰ καὶ τὰ
ἀφ' ἑνὸς καὶ πρὸς ἓν. καὶ ὡς ἔχει τὰ γε προειρημένα, ὅτῳ ἔχει καὶ
τὸ ὄν. ὃν γὰρ λέγει κυρίως μὲν ἡ ὁσία, λέγει δὲ γε ὄντα καὶ τὰ τῇ
ὁσίᾳ συμβεβηκότα, αὐτὰ ἐστὶ τὰ ἐντέα γένη. ὁ μὲν αὐτὸς ὅτῳ νῦν
χρῆται τοῖς παραδείγμασιν, ἐκείνῳ γένος ἐν τῷ εἶναι, ἀλλὰ δι' αὐτῶν
ἐξαριθμῶσιν τινὰ τῶν ὑπαρχόντων τῇ ὁσίᾳ καὶ δι' αὐτῶν ὄντων καὶ
δι' αὐτῶν λεγομένων ποιεῖ, ὡς πολλὰ καὶ ὑφ' ἓν γένος καὶ τὴν
αὐτὴν ἐστὶν κατηγορίαν. καὶ εἴη ἂν τῇ πρώτῃ διαίρεσει τῶν ἐν ταῖς
Κατηγορίαις (c. 2) τῶ ὄντος γενομένων μᾶλλον χρησάμενος, καθ'
ἢν διαίρει τὰ ὄντα εἰς ὁσίαν καὶ συμβεβηκότα. λέγει δὲ τὰ συμ-
βεβηκότα τῇ ὁσίᾳ ὄντα λέγει τὰ μὲν ὅτι ὁσίας πάθη, ὡς θερμότη-
τες καὶ ψυχρότητες, ὑγρότητες καὶ ξηρότητες, καὶ ὅλως αἱ παθητικὲς
ποιότητες· τὰ δὲ ὡς ὁδοὶ εἰς ὁσίαν· ὅτῳ καὶ τὴν γένεσιν τῶν ὄντων
λέγομεν καὶ τὴν αὐξήσιν. καὶ τὰς φθάρεις δὲ τῆς ὁσίας καὶ μεταβο-
λας ὄντα λέγομεν, ὅτι καὶ ταῦτα ὁσίας τί ἐστιν, ὡς ἡ μείωσις καὶ
τὸ γῆρας. ὁμοίως καὶ αἱ ἐκρήσεις· ἡ γὰρ τυφλότης ὅτι ἐστὶ ὁσίας
τι· ἐκρήσις γὰρ. τὰ δὲ ὡς ποιότητες, ὡς ἔχεις διαθέσεις καὶ
ματὰ, καὶ τὰ πάθη δὲ ὡς πρώτων ἐμνημόνευσε, τῶν ποιότητων.
ποιητικὰ δὲ καὶ γεννητικὰ ὁσίας ἦτοι ὡς ἐν εἴρηκε, καὶ εἴη ἂν τοιαῦτα
αἱ ἐνέργειαι δι' ὧν ἡ γένεσις τῶν ὁσιῶν (τὸ γὰρ σπέρμα καθ' αὐτὸ
ὁσία), ἢ τὸ ποιητικὸν ὡς ἄλλο τῷ γεννητικῷ, καὶ εἴη ἂν τοιαῦτα

1. εἰ — 2. αὐτὰ om A. || 2. ἐπ' αὐτῇ C. || 7. ὅτῳ δὲ καὶ A. || 17. τέχνη — 18. ἔχον] τέχνη. τίθεται ὅν τὸ ὅν διαμερίζεται εἰς τὰ τε A. || 20. κα-
τηγορεῖται ὅν ἔχει C. || 22. καὶ τὸ om C. || 34. τις] τε C. || 40. τε om A.

1. κοινή om A. || 2. τοιαύτην C. || 7. τῇ] τὸ C. || 11. τῇ] ὡς A. || 14. πρὸς] εἰς A. || 16. ἐπὶ] παρ' F. || 19. δὲ et 23. καὶ post B om
C. || 23. γε] τε C. || ὅτῳ ἔχει om C. || 25. νῦν om A. || 26. παραδείγμασι νῦν ἐκείνῳ A. || 28. δι' om C. || 29. ταῖς om A. || 30. ἀκρίτως C. ||
33. καὶ ante ψυχρότητες om A. || 39. καὶ] ὁ A. || δὲ om A. || πρώτη C.

ἅσα αἴτια τῷ μεταβάλλειν τινὰ εἰς ὕσιν, ὡς τὸ θερμαίνεσθαι γένεσιν τῶν ζώων αἰτίον, εἰπὼν δὲ ποιητικὰ καὶ γεννητικὰ ὕσιν, 1003β
 9. ὡς αὐτὸς ἐπὶ τῶν πρὸς τὴν ὕσιν λεγόμενων, ταῦτά τινος τῆ
 ὕσιν συμβεβηκότων, αὐτὸς λέγει ὅτι τῷ πρὸς ὕσιν πως ἔχειν.
 ἔστι γὰρ τινὰ καὶ τῶν ποιητικῶν, οἷον χρωμάτων παθῶν ἐπιστημῶν.
 αἱ γὰρ μαθηματικὴ ποιητικὴ καὶ γεννητικὴ τῶν ἐπιστημῶν, ὡς εὐθείας
 γυμνάσια καὶ πόνοι, ὡς ὑγιείας διατα. ἔτι τὰ πρὸς τὴν ὕσιν
 ὄντα τε καὶ λεγόμενα ποιά, τὰ πρὸς τι· τὰ γὰρ πρὸς τι ἐν ὕσιν
 χέσται. τοῖς δὲ παραδείγμασιν ἔχ' ὅπως νῦν κεκρήμεθα ὡς ἐξ
 ἐκάστου γένους ἐν παραβάσει, ἀλλὰ δι' αὐτῶν ἐξαριθμῶσιν τινὰ τῶν
 10 ὑπαρχόντων τῇ ὕσιν καὶ δι' αὐτὴν ὄντων καὶ δι' αὐτὴν λεγομένων
 πεποιημένων, ὧν πολλὰ καὶ ὑφ' ἐν γένους καὶ τὴν αὐτὴν ἐκ καταγο-
 ρίαν. ὥς τε τῇ πρώτῃ διαίρειται τῶν ἐν Κατηγορίας τῷ ὄντος γε-
 γονυῶν μᾶλλον εἶμεν κεκρήμενοι, καθ' ἣν διηρεῖτο τὰ ὄντα εἰς
 ὕσιν καὶ συμβεβηκότα. καὶ μὴν αὐτῶν δύναται ὡς κατ' ἰδίαν εἰρη-
 15 μέναι τις ἀποφάσει. ἡ τῶν πρὸς τὴν ὕσιν τὰ πρὸς τι λέγει· τὰ γὰρ
 πρὸς τι ἐν ὕσιν χέσται. εἰπὼν δὲ ταῦτα ἐξηγεῖται ἡ τῶν τι-
 νος ἀποφάσεις ἡ ὕσιν· διὸ καὶ τὸ μὴ ὄν εἶναι μὴ ὄν φάμεν, λέ-
 γων τῶν μὲν τινος τῶν τῇ ὕσιν ὑπαρχόντων, ἡ ὕσιν δὲ
 αὐτῆς τῆς ὕσιν. ἐνδεκνῶν δὲ τὴν τῆς ὕσιν ἔχον πρὸς τὸ εἶναι
 20 τε καὶ τὸ ὄν· καὶ γὰρ αἱ ἀποφάσεις αὐτῆς τε τῆς ὕσιν καὶ τῶν τῇ
 ὕσιν ὑπαρχόντων, καίπερ ἀναμετρεῖται ὅτι τῶν ὧν εἰσὶν ἀποφά-
 σεις, ὅμως, ἐπεὶ χέσται ἐκαστὸν τινὰ πρὸς ὕσιν, λέγοντι ὄντα. εἰ
 γὰρ μὴ ἦν ὕσιν, ὅθεν ἂν ὄν ἦν· ὅθεν δὲ ὅθεν ἂν ἀποφάσεις ὄντος ἦν
 ἂν, ὅθεν δὲ τινος ἀποφάσεις, ἀλλὰ διὰ τούτου καὶ αὐτὰ ὄντα. ὅπως
 25 ὅν καὶ τὸ μὴ ὄν εἶναι μὴ ὄν φάμεν, τὸ μὴ ὄντος, ὅ εἰς τὸ ὄντος
 ἀποφάσεις, τὸ εἶναι κατηγορουμένους, ὅτι τὸ ὄντος τί ἐστιν, ὅ μὴ
 ἀπλῶς εἶναι αὐτὸ λέγοντες, ἀλλὰ τὸ ὅλον τούτου μὴ ὄν εἶναι. δεῖ-
 ξας δὲ ὅτι τὸ ὄν ὅπως λέγει ὡς τὸ ὑγιανόν καὶ ἰατρικόν (πρὸς τὸ ἐν
 γὰρ καὶ ἀφ' ἐνός καὶ ταῦτα καὶ τὸ ὄν· πρὸς γὰρ τὴν ὕσιν), καὶ τὴν πρὸς
 30 ταῦτα ὁμοιότητα αὐτῶν λαμβάνει καὶ τὴν μίαν ἐπιστήμην εἶναι αὐτῶν·
 ὡς γὰρ τῶν ὑγιανόντων πολλαχῶς μὲν λεγομένων, ἔχ' ὁμοιότητος δὲ,
 μία πάντων ἐστὶν ἐπιστήμη (ἰατρικὴς γὰρ τὸ περὶ τῶν ὑγιανόντων τῶνδε
 θεωρεῖν), ὥς τε τῶν ἄλλων ἀπάντων τῶν ὁμοίως ἐκείνους λεγο-
 μένων, τοιαῦτα δὲ καὶ τὰ ἰατρικὰ καὶ τὰ ὄντα· τῶν μὲν γὰρ ὁμοιω-
 35 μων ὅθεν κοινὸν ἐχόντων ἡ τὸ νομα ἔχ' οἷον τε ἐπιστήμην εἶναι μίαν,
 τῷ μὴδὲν ὑπὸ τοῦ κοινῷ ὀνόματος ἰδὲν δηλοῦν, εἶναι δὲ ἐκάστην
 ἐπιστήμην περὶ ἐν γένους καὶ μίαν τινὰ φύσιν, οἷς δὲ ὅθεν καὶ τὸ νομα
 μᾶλλον ἐστὶ κοινῶν, ἀλλ' ἡρτηγὴ ἡ καὶ τούτου κοινῶν τῆς τῶν πραγ-
 μάτων κοινῶν, τῶν καὶ ἐπιστήμῃ μία. Alex.
 1003β
 12. ὅ — μίαν· καθ' ἐν μὲν λεγόμενα λέγει τὰ συσύνθημα καὶ
 ὑφ' ἐν τι κοινὸν τεταγμένα γένος· ὅ μόνον δὲ, φησὶ τῶν ὅπως

ἐχόντων πρὸς ἀλλήλα μία ἐπιστήμη, ἀλλὰ καὶ τῶν ἀφ' ἐνός καὶ πρὸς
 ἐν. τρέπον δὲ τινὰ καὶ ταῦτα πρὸς μίαν φύσιν τὴν ἀναφορὰν
 ἔχοντα καθ' ἐν λέγει, καθ' ὅσον ἐν πασί πως αὐτοῖς ὁρᾷ ἡ φύ-
 σις αὕτη, ἀφ' ἧς καὶ δι' ἣν ὅπως καλεῖται, εἰ καὶ μὴ ὁμοίως καὶ ἐπίσης
 αὐτῆς πάντα μετέχει. καὶ γὰρ ἐν τῷ φυλακτικῷ τῆς ὑγιείας καὶ ἐν
 τῷ ποιητικῷ καὶ ἐν τῷ δεκτικῷ ὑγιεία ἐστὶν ἡ θεωρημένη· διὸ καὶ
 ἐστὶ πως αὐτῶν εἰς λόγος καὶ μίαν ἐπιστήμην ἡ πάντων τούτων θεω-
 ρία· τῆς γὰρ ἰατρικῆς. ὅθεν καὶ περὶ τοῦ ὄντος μίαν ἐπιστήμην θεω-
 ρῆσαι καθὼς ὄν ἐστὶν· ὅ γὰρ καθὼς φυσικὰ ἡ ἰατρικὰ, ἀλλὰ καθὼς ὄντα
 καὶ τῆς τοῦ ὄντος κεκοινῶνται φύσεως. id.

“πανταχῶς — ἐπιστήμη.” λαβὼν ὅτι τῶν πολλαχῶς λεγο-
 μένων ὡς ἀφ' ἐνός τε καὶ πρὸς ἐν ἐπιστήμῃ μία, ἐξῆς δεικνυσιν ὅτι
 ἐν τοῖς ὅπως ἔχουσιν, ἐν οἷς τὸ μὲν πρῶτον τί ἐστὶ καὶ κυρίως λεγόμε-
 νον, τὰ δὲ ἀπ' ἐκείνου, ὡς ἔχει ἐν τοῖς ἀφ' ἐνός καὶ πρὸς ἐν λεγο-
 μένοις, τὸ πρῶτον κυρίως καὶ μάλιστα ἐστὶν ἡ περὶ ἐκείνου τὴν φύσιν
 καταγινόμενη ἐπιστήμη· οἷον ἡ περὶ ὑγιανόντων κυρίως μάλιστα τῆς
 ὑγιείας ἐστὶ, πρὸς ἣν τὰ ἄλλα λέγει. ὁμοίως καὶ ἡ περὶ ἀγαθῶν
 κυρίως καὶ μάλιστα ἐστὶ περὶ τοῦ τελειοτάτου τῶν ἀγαθῶν. καὶ ἡ περὶ
 τοῦ ὄντος δὴ παντός, ἐπεὶ τῆς αὐτῆς ἐστὶ φύσεως τὸ ὄν, μία μὲν ἐπι-
 20 στήμη, αὕτη δὲ μάλιστα ἐπὶ τοῦ πρῶτου καὶ κυρίως ὄντος ἐστὶ, δι' ὃ
 καὶ τὰ ἄλλα ὄντα. τὴν δὲ ὕσιν τοιούτων λέγουσιν· ἐκ ταύτης γὰρ
 ἡρτηγὴ τὸ εἶναι τῶν ἄλλων, καὶ διὰ ταύτην ὄντα καλεῖται. τῶν
 ὕσιν ἀρα τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς αἰτίας ζητήσας τῷ φιλοσόφῳ, ὅς ἡ
 πραγματεία περὶ τὸ ὄν ἡ ὄν· αἱ γὰρ ταύτης ἀρχαὶ καὶ τὸ ὄντος ἂν
 25 παντὸς εἶεν, εἰ γὰρ τοῖς ἄλλοις ἡ ὕσιν ἀρχὴ τε καὶ αἴτια τὸ εἶναι.
 δείξας δὲ πρῶτον ὅτι μίαν ἐστὶν ἐπιστήμην ἡ περὶ τοῦ ὄντος θεωρία
 καὶ πῶς, παραστήσας νῦν προσέθηκε καὶ τίς ἐστὶν αὕτη (P)· ὅτι γὰρ
 ἡ φιλοσοφία ἡ καθόλου καὶ ταύτη διαφέρουσα τῶν ἄλλων ἢ ἐκείνων
 τῶν ἐπιστημῶν περὶ τὸ ὄν ἐκάστη, ἡ δὲ φιλοσοφία ἡ καθόλου περὶ τὸ
 30 ὄν ἢ ὄν ἐστὶν, ὅ τὸ ὄν. id.

(P) τρία προσέθηκε ἐξ ἀρχῆς ζητῆσαι, πρῶτον μὲν εἰ τῷ 1003β
 ὄντι περὶ τὸ ὄντος ὄν καταγινέται ὁ πρῶτος φιλόσοφος καὶ γνωστικὸς
 19. πάντα τὰ ὄντα, δεύτερον δὲ εἰ γνωστικὸς τὰ καθ' αὐτὸ ὑπαρ-
 χοντα τοῖς πράγμασι, τρίτον εἰ καὶ τὰς ὕσιν τῶν ὄντων γνωστικὸς
 ὁ πρῶτος φιλόσοφος. τὸ μὲν πρῶτον λεληθῶς ἐπέλυσε τοῖς
 προδεχθεῖσιν· ἐξήγησε γὰρ τὸ ὄντως ὄν πῶς κατηγορεῖται τῶν ὄντων,
 πότερον ὁμοιότητος ἢ συνωνύμως, ἡ γὰρ ὡς τὰ ἀφ' ἐνός καὶ πρὸς
 ἐν, καθάπερ καὶ ὁ ἀλήθης ἔχει λόγος· καὶ ἔδειξε ὅτι ὡς τὰ ἀφ'
 ἐνός καὶ πρὸς ἐν κατηγορεῖται πάντων τῶν ὄντων τὸ ὄντως ὄν, ὡς
 40 πάντα τὰ ὄντα μετέχουσιν τῷ ὄντος, καὶ καὶ τὴν γόνιμον αὐτῶν δύνα-
 μιν, ὡς εἰρηγὴ, ἐν ἐκείναις πάντα παράγει· εἰ ἂν ἐδείχθη ὅτι περὶ
 τὸ ὅπως ὄν καταγινέται ὁ πρῶτος φιλόσοφος, τότε δὲ πάντα τὰ

7. διαταί Α. || 17. ὕσιν οὐκ εἶναι C. || 23. λέγονται ὄντα om C. || 24. ἡν post ὄν om C. || si enim substantia non esset, ne ens quidem haberetur. at negatio alicuius entis est, ad idcirco negationes etiam amittuntur. "quod non est" Sepulv. || 25. δὲ om Α. || 26. ὅν om C. || 30. γὰρ ταῦτα καὶ ἀφ' ἐνός ὡς ταῦτα C. || 31. τὰ καὶ μίαν Α. || 34. ὅς f. l. ὅπως. || 35. καὶ post δὲ om Α. || 38. καὶ C. || 3. αὐτῆς C. || 4. αὐτῆς ἡ φύσις. || 8. τῆς ὡς Α. || ὅπως om C. || 16. οἷον — ὑγιανόντων et 27. γὰρ om C. || 28. καὶ om Α. || ἀλλ' ἐστὶν f C.

ὄντα μετέχουσιν ὡς τὰ ἀφ' ἐνὸς καὶ πρὸς ἓν, ὁ ὅλον ὅτι περὶ πάντων τῶν ὄντων διαλέξεσθαι ὁ πρῶτος φιλόσοφος. . . περὶ μέντοι γε τὸ τρίτον ἐλάττω ἡμῶν ἐν τῇ φυσικῇ πραγματείᾳ· ἀρχόμενος γὰρ ἐκείνης τῆς πραγματείας ἔλεγεν ὅτι ἐπειδὴ τὸ εἰδέναι καὶ ἐπίστασθαι συμβαίνει περὶ πάσας τὰς μεθόδους, ὅταν τὰ αἰτία ἡνωσώμεν καὶ τὰ χωρεῖα, ὅπως καὶ αἱ ὑποτασσόμεναι γινώσκουσιν τὸν ἀρχὴν γινώσκοντων, τὰς δὲ ἀρχὰς πασῶν δεικνυσιν ὁ πρῶτος φιλόσοφος, φανερόν ὅτι καὶ τὰς ὑποτάσσουσιν τῶν ὄντων γινώσκει. . . τὸ μέντοι γε δεύτερον διὰ τῶν νῦν λεγομένων ἀπ' αὐτοῦ κατασκευάζει, ὅτι καὶ τὰ καθ' αὐτὸ ὑπάρχοντα τοῖς πράγμασιν οἶδεν ὁ πρῶτος φιλόσοφος. 10 Asclep.

“ἅπαντες — ἐπιστήμη.” εἰπὼν δὲ ὅτι τὸ φιλόσοφον ἐστὶ τὸ τῶν ὑποτάσσουσιν τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς αἰτίας, ὅτι μὴ μόνον περὶ τῆς ὑποτάσσουσιν ἢ πραγματείας ἀλλὰ καὶ καθόλου περὶ πάντων τῶν ὄντων ἢ ὅν, ὡς ἐκείνη εἰρηκέναι, δεικνυσιν καὶ διὰ τούτων. πάντες γὰρ φησι 15 γένους ἐνὸς καὶ ἐν τοῖς αἰωητοῖς αἰωῖσιν μίαν εἶναι καὶ ἐν τοῖς ἐπιστητοῖς ἐπιστήμην μίαν, γένους μὲν κοινότερον λαμβάνων ἀντὶ τῆ φύσεως μιᾶς· γένος γὰρ κοινότερον πάντα ὅσα κατὰ τινὰ μίαν φύσιν κεκοινώνηκεν ἀλλήλοις· τοιαῦτα δὲ καὶ τὰ ἀφ' ἐνὸς τινος τὸ εἶναι ἔχοντα. καὶ γὰρ ἐν τοῖς αἰωητοῖς πάντων τῶν τῆς αὐτῆς φύσεως 20 τῶνδε τοι, ὅ ἐστιν ἡδὴ ἢ αἰωητοῖς ἀντιληπτικῇ, κεκοινώνηκόντων ἢ αὐτῇ αἰωητοῖς ἀντιλαμβανόμεναι· οἷον τῶν τῶν λευκῶν ὁμογενῶν πάντων (ταῦτα δὲ ἐστὶ τὰ χρώματα) ὅφισι ἐστὶν ἀντιληπτικῇ, ὁμοίως καὶ ψόφων μίαν καὶ χυμῶν μίαν καὶ καθ' ἕκαστον γένος τῶν αἰωητῶν. ὁμοίως πάλιν ἢ γραμματικῇ ὅφισι τῆς φωνῆς, φέρεται εἶπεν τῆς 25 ὁμοίας, ἐστὶ θεωρητικῇ μόνῃ, ἀλλὰ καὶ πάσης φωνῆς καθὼ φωνῇ. ἐπεὶ τοίνυν καὶ τὸ ὅν μιᾶς φύσεως κεκοινώνηκε καθὼ ὅν (τοῦτο γὰρ ἐδείχθη), ὅ καὶ θεωρεῖν περὶ τῆς ὑποτάσσουσιν, τούτω καὶ περὶ πάντων τῶν ὄντων ἢ ὅν ἔχει τὸ θεωρεῖν. ὡς εἰ καὶ σοφία περὶ τὴν ὑποτάσσουσιν καὶ τὰς τῆς ὑποτάσσουσιν ἀρχὰς, καὶ περὶ πάντα τὰ ὄντα καὶ τὰς πασῶν ἀρχὰς ἂν εἴη. ἡ δὲ περὶ πάντων τῶν ὄντων ἢ ὅν ἢ πραγματεία, ταύτης καὶ τὸ εἰδέναι πόσα εἶδη τῶν ὄντων, ταύτης πόσα γένη· τὸ γὰρ εἰδέναι τινὰ τὸ καὶ τὴν διαφορὰν αὐτῶν εἰδέναι τὴν πρὸς ἀλλήλα· ὁ γὰρ μὴ ταῦτα τὰ αὐτὰ ἀλλήλοις ἡγούμενος, ὅθεν ἂν τὴν ἀρχὴν εἰδῇ 30 τὴν αὐτῶν. Alex.

1003b “ὅν — εἰδέναι.” δεῖξας ὅτι μιᾶς ἐστὶν ἐπιστήμης ἢ περὶ πάντων

21. τῶν ὄντων ἢ ὅν θεωρεῖν, ἡ δὲ ἐστὶ σοφία καὶ καὶ φιλοσοφία (εἴρη) δὲ ὅτι μιᾶς ἐστὶ τῆς γένεως, ταύτης μιᾶς καὶ τὸ γένος ἐπιστήμης, ὅσα εἶδη καὶ ὅσα διαφορὰ τῶν ὄντων ἢ ὅν θεωρεῖν, ἐπὶ τούτω καὶ τὰ εἶδη τῶν εἰδῶν· ὡς γὰρ ἔχει τὸ γένος τὸ ἐπιστητὴν πρὸς τὰ ὑπ' αὐτῆς 40 εἶδη, ὅπως καὶ τὸ γένος τῆς τούτω ἐπιστήμης πρὸς τὰ εἶδη τὰ αὐτῆς· καὶ ἐκείνη δὲ, ὡς τὸ γένος τὸ ἐπιστητὴν πρὸς τὸ γένος τῆς οὐσίας

ἐπιστήμης, ὅπως καὶ τὰ εἶδη τὸ ἐπιστητὴν πρὸς τὰ εἶδη τῆς ἐπιστήμης. ἔστι δὲ τὸ γένος καὶ ἡ τῶν ὄντων κοινὴ φύσις ἐπιστητὴ τῇ κοινῇ τε καὶ γενικῇ φιλοσοφίᾳ, καὶ τὰ μέρη αὐτὰ τῶν ὄντων ἐπιστητὰ τοῖς τῆς φιλοσοφίας μέρεσιν· ὡς ἐκείνων τῶν τῶν ὄντων εἰδῶν ἐπιστήμη ἂν εἴη ἐκείνη τούτων, ὅσα ὑπὸ φιλοσοφίαν ὡς γενικὴν τινὰ ἐπιστήμην τεταγμένα εἰσὶν ἐπιστήμαι. διὰ δὲ τῶν νῦν εἰρηκέντων δεδεικνύει ὅτι τῆς πρώτης φιλοσοφίας ἢ εἰς τὰ γένη τῶν ὄντων διαίρεσις, ὁ ποιοῦντες αὐτὴν ἐν ταῖς κατηγορίαις. ἅμα δὲ καὶ ἐνδείκνυται ἡμῶν διὰ τούτων καὶ πῶς ἐστὶ μία ἐπιστήμη ἢ φιλοσοφία· τῇ γὰρ καθόλου εἶδη δὲ αὐτῆς ὅσα τὰ τῶν ὄντων· εἶδη γὰρ αὐτῆς ἢ τε πρώτη φιλοσοφία, ἥτις καὶ κυρίως σοφία καλεῖται, ὅσα ἐπιστήμη τῶν αἰδῶν τε καὶ ἀκινήτων καὶ θείων. ἢ μὲν γὰρ σοφία ἐστὶν ἢ καθόλου τε καὶ πρώτη, εἴη αὐτῇ ἐστὶν ἢ περὶ τὸ ὄν ἢ ὅν ἀλλ' ὅτι ὄν· ἔστι δὲ ὑπὸ ταύτης ἢ μὲν τις πρώτη φιλοσοφία ἢ περὶ τὰς πρώτας ὑποτάσσουσιν, ἢ δὲ φυσικῇ ὅσα περὶ τὰ φυσικά, ἐν οἷς ἡδὴ κινήσις καὶ μεταβολή, ἢ δὲ τίς ἐστὶ τῶν πρακτικῶν θεωρητικῇ· τοιαῦτα γὰρ καὶ τῶν ὄντων τινὰ. ὅτι δὲ μία τῶν γένεων ἢ περὶ τὸ ὄν ἢ ὅν πραγματευομένη φιλοσοφία, ἐδήλωσε καὶ ἐξ ὧν εὐθὺς ἀρχόμενος τὸ βιβλίον εἶπεν· αὐτῇ δὲ ἐστὶν ὁδεμῶς τῶν ἐν μέρει λεγομένων ἢ αὐτῇ, ἢ περὶ τὰς ἀρχὰς καὶ τὰ 20 πρῶτα αἰτία καὶ τὴν ὑποτάσσουσιν πραγματευομένη, ἀλλ' ἅμα τέ ἐστὶ πρώτη καὶ καθόλου· ἐν γὰρ τοῖς ἀφ' ἐνὸς τε καὶ πρὸς ἓν λεγομένοις τὸ πρῶτον καὶ καθόλου τῶν καὶ τοῖς ἄλλοις αὐτῶν αἰτιῶν τῶν εἶναι, ὡς καὶ αὐτὸς ἐν τῇ Ε τῇσδε τῆς πραγματείας εἶρε. δι' ὧν δὲ εἴρηκε τε καὶ κατασκευάσας, λέλυκεν ἀπορίας τῶν ἐν τῇ Β βιβλίῳ ῥηθῆσιν, τὴν τε εἰ τῆς αὐτῆς ἐπιστήμης ἐστὶ περὶ τῶν ὑποτάσσουσιν πασῶν τὴν θεωρίαν ποιῶν ἢ ἄλλη ἄλλης ὑποτάσσουσιν ἐστὶν ἐπιστήμη, ἔτι καὶ τὴν εἰ τῆς αὐτῆς ἐστὶ περὶ τῆς ὑποτάσσουσιν θεωρεῖν καὶ τῶν συμβεβηκότων αὐτῇ. ἀλλ' εἰ δεδεικνύει ὅτι τῆς αὐτῆς τῇ γένει περὶ τῆς πασῶν τῶν ὑποτάσσουσιν καὶ ἐστὶ περὶ τῶν ὑπαρχόντων αὐτοῖς, διὰ τούτου τῆς 30 αὐτῆς ἔχει καὶ ἡ τῆς τῆς ἀποδείξεως· ὅθεν γὰρ κωλύει ὑπὸ τὴν αὐτὴν τῇ γένει ἐπιστήμην εἶναι καὶ τὴν ὁριστικῇ, ἥτις τῇ τῆς ἐστὶ θεωρητικῇ, καὶ τὴν ἀποδεικτικῇ, ἢ τῶν καθ' αὐτὰ ὑπαρχόντων ἐκείνη γένει ἐστὶν ἀποδεικτικῇ. καὶ τὸ ἐφεξῆς δὲ τούτω ἀπορηθὲν ἐξῆς λύει, πρὸς δὲ τούτοις περὶ ταῦτα καὶ ἑτέρου καὶ ὁμοίου καὶ ἀνομοίου καὶ περὶ 35 ἐναντιότητος ('). δεικνυσιν γὰρ ὅτι καὶ ἡ περὶ τούτων θεωρία οὐκ αἰετὶ περὶ τῶν ὄντων. id.

(') καὶ ὁ μὲν Ἀριστοτέλης ἐνταῦθα φησιν ὅτι ἐπακολουθῶσιν 1003b ἀλλήλοις τὸ ὄν καὶ τὸ ἓν (πάντα γὰρ μετέχουσιν καὶ τὸ ὄντος καὶ τὸ ἐνός), 22 οἱ μέντοι γε ἄλλοι φιλόσοφοι διακρίνουσιν αὐτὰ ἐξ ἀλλήλων, καὶ ὁ αὐτὸς δὲ, ὡς φησιν ὁ ἡμέτερος φιλόσοφος, ἐν ἄλλοις. Asclep.

“εἰ — ὁρίσμενα.” δεῖξας ὅτι μιᾶς ἐστὶν ἐπιστήμης ἢ τε περὶ τῶν ὄντων ἢ ὅν θεωρεῖν καὶ ἢ περὶ τῶν πόσων καὶ τινὰ τῶν ὄντων εἶδη, ἐξῆς

16. καὶ ἐπὶ τοῖς ἐπιστητοῖς A. | 18. μιᾶς om C. | 27. ἐπὶ — ἐν om A. | 28. ὅν A. | περὶ τῆς — 29. θεωρεῖν om A. | 33. γὰρ τὰ μὲν A. | 39. ὅν] τε C.

5. εἰσι τεταγμένα C. | 12. γὰρ om C. | 16. tum si quae est quae agenda contemplatur Sepulv. | ἐστὶ πρακτικῇ· τοιαῦτα δὲ τῶν C. | 18. βιβλίον δὲ ὡν εἶπεν C. | 20. ἀλλ' om C. | 22. τῆς et αὐτῆς om A. | 26. καὶ τῇ om C. | 29. ἐπὶ] ἐπὶ A. | αὐτοῖς καὶ ὁ δὲ C. | τῆς αὐτῆς om C. | 42. ὄντος ἢ — p. 641 a 1. ὄντος, πρῶτον] ὄντος. σκέψας πρῶτον A.

δείκνυσιν ὅσα καὶ τίνα εἶδη τῶ ὄντος, πρῶτον δείξας ὅτι τὸ ἐν καὶ τὸ ὄν ταῦτά ἀλλήλοις ἐστὶ καὶ τὸ ὑποκείμενον· τότε γὰρ διεκθάντος, ὅσα ἂν τὰ ἐνὸς εἶδη ἦ, τοσαῦτα ἂν εἴη καὶ τῶ ὄντος, ἐπειδὴ ταῦτ' ἐν καὶ τὸ ὑποκείμενον τό τε ὄν καὶ τὸ ἐν, εἰ καὶ μὴ ὁ λόγος αὐτῶν ὁ αὐτός, ὡς ἔδειξε. διὸ ὅσα ἂν εὐρεθῇ εἶδη τῶ ἐνός, τοσαῦτα καὶ τῶ ὄντος ἔσται· πρὸς γὰρ τὴν εὐρεσιν τῶν εἰδῶν, ὡς ἔφη, τῶ ὄντος τὸ ἐν παραλαμβάνει· λέγει δὲ καὶ ὅτι ἐπεὶ ἐναντίον τῶ ἐν τὸ πλῆθος, τῶν δὲ ἐναντίων ἡ αὐτὴ ἐπισήμη, τῆς αὐτῆς εἶναι καὶ τὴν περὶ τὸ πλῆθος θεωρίαν καὶ ὅσα ὑπὸ τὸ πλῆθος ὡς γένος τέτακται· ὡς δὲ φιλόσοφος ἢ φιλόσοφος καὶ περὶ ἐνός καὶ πλῆθος διαλήπται καὶ τῶν ὑπὸ ταῦτα, καὶ περὶ μὲν τῶ ἐνός καὶ τῶν ὑπὸ τούτο, ἃ ἐστὶ τὸ ταῦτόν, τὸ ἴσον, τὸ ὅμοιον καὶ ὅσα τοιαῦτα, ὅτι τὸ ἐν τῶ ὄντι ὁμοίως τε καὶ καὶ τῶν αὐτῶν λέγει, περὶ δὲ τῶ ὄντος τούτου τὸ θεωρεῖν, περὶ δὲ πλῆθος καὶ τῶν ὑπὸ τούτο, ὅτι τῆς αὐτῆς ἐπισήμης ἡ τῶν ἐναντίων γνῶσις, ἐναντίον δὲ τὸ μὲν πλῆθος τῶ ἐνός, τὰ δὲ ὑπὸ τὸ πλῆθος εἶδη τοῖς τῶ ἐνός εἰδῶσι. λέγει δὲ τὸ ἐν τῶ ὄντι ὅτι ταῦτ' εἶναι ὡς ἐστὶ ταῦτά ἀρχὴ τε καὶ αἰτίον· ὡς γὰρ ταῦτα ἀμφοτέρω μὲν ἀκολουθεῖ τε ἀλλήλοις καὶ καὶ τὰ αὐτὰ κατηγορεῖται (ὁ γὰρ ἀρχή, τούτο καὶ αἰτίον, καὶ ὁ αἰτίον, τούτο καὶ ἀρχή), ἄλλος μόντοι λόγος αὐτῶν καὶ ἄλλη ἐπιβολὴ τῆς διανοίας καθὼ ἀρχὴ λέγει καὶ ἄλλος καθὼ αἰτίον (ἡ μὲν γὰρ ἀρχὴ καθὼ πρῶτον ἐστὶ τῶ ἐνός ἐστὶν ἀρχή, καὶ καθὼ ἐξ αὐτῶ τὰ ὡς ἐστὶν ἀρχή, τὸ δὲ αἰτίον καθὼ ἐστὶ δὲ αὐτὸ τὸ αἰτίον· ἄλλο δὲ τὸ ἐξ ἐστὶ καὶ ἄλλο τὸ δὲ ὅ), ὅτω δὲ φησιν ἔχειν πρὸς ἀλλήλα τό τε ἐν καὶ τὸ ἐν· καθ' ὃν μὲν γὰρ θάτερον, πάντως καὶ θάτερον, διὸ καὶ ἀμφοτέρω τῶν πολλαχῶς λεγομένων ἐστὶ τῶν, ὡς εἴρηκα, πρὸς ἐν καὶ πρὸς μίαν φύσιν λεγομένων. καὶ διαφορὸν δὲ ἐπινόειν τό τε ἐν καὶ τὸ ἐν κατηγορεῖται, διὰ δὲ τῶ ἐν τὴν ἀπὸ τῶν ἄλλων χωρισμὸν καὶ τὴν ἀπὸ τῶ πλῆθος· ἅμα δὲ ἐν τὸ ἐν καὶ διαφέρουν τῶν ἄλλων καὶ ἐξιν ἐν καὶ ἐ πλῆθος. ὅτως ἔχει πρὸς ἀλλήλα καὶ τὸ ἀμερές καὶ τὸ ἐλάχιον, καὶ σπέρμα καὶ καρπός, καὶ ἀνάβασις καὶ καταβάσις, καὶ πανθ' ὅσα κυρίως ἐτερώνυμα καλεῖται. εἰπὼν δὲ τὸ ἐν καὶ τὸ ἐν ταῦτά εἶναι καὶ μίαν τινὰ φύσιν, ὃ μόντοι ὡς ἐπὶ λόγῳ δηλούμενα, ἐπήνεγκαν ὅτι "διαφέρει δὲ ἐνὸς" ἐν δὲ ἂν καὶ τὸν λόγον αὐτὰ ταῦτά ὑπολαμβάνωμεν εἶναι, μὴ μόνον καὶ τὴν ὑποκειμένην φύσιν, ὡς εἶναι τῶν πολυωνύμων τὸ ὑποκείμενον αὐτοῖς, ὡς πλείω μὲν ὀνόματα καθ' ἑκάστην δὲ τῶν ὀνομάτων ὁ αὐτὸς λόγος, ὡς φασγάνον καὶ μαχαίρας, καὶ λωπὴν καὶ ἰματίον· τὸ γὰρ λαβεῖν αὐτὰ καὶ καὶ τὸν λόγον εἶναι ταῦτά πρὸ ἔργου μᾶλλον ἢ μὴ πρὸς τὸ προκείμενον. ἐπὶ γὰρ μᾶλλον τῆς αὐτῆς ἐπισήμης ἔσται ὁ περὶ ἑκατέρου αὐτῶν λόγος, εἰ μόνον καὶ τὸ ὄνομα

διαφέρειται. ὅτι δὲ ταῦτ' ἐν τὸ ἐν καὶ τὸ ἐν, ὡς προείρηκα, δευτέρως ἐπήνεγκαν "ταῦτ' ἐν εἰς ἀνθρώπου καὶ ἀνθρώπου," καὶ τὸ ὡς ἀνθρώπου ταῦτ' ἐν ἀνθρώπου εἴη ἂν, ὡς καὶ ἀλλήλους ταῦτά. ὁ τε γὰρ 26. ἀνθρώπου σημαίνει ἕνα ἀνθρώπου σημαίνει καὶ ὄντα ἀνθρώπου· ἄλλα καὶ τὸ εἰς προσεθῇ καὶ ὅτι ὡς ἐστὶ σημαίνει, καὶ τὸ ὡς ὅτι εἰς. εἰπὼν δὲ ὅτι τὸ εἰς ἀνθρώπου καὶ τὸ ὡς ἀνθρώπου ταῦτ' ἑκάτερον αὐτῶν ἐστὶ τῶ ἀνθρώπου, καὶ διὰ τούτο καὶ ἀλλήλους, καὶ ὅτι τὸ ἐν καὶ τὸ εἰς ἐπὶ τῶ ἀνθρώπου τὸ ὡς ὅτι ἐν σημαίνει, δείκνυσιν διὰ τῶ λαβεῖν ὅτι τὸ εἰς ἐστὶν ἀνθρώπου ὅτι ἑτερόν τι σημαίνει τῶ ἔξω ἀνθρώπου ἀπλῶν. τὸ δὲ ἔξω ἀνθρώπου τὸ ὡς ὅτι ἐστὶν εἶναι τὸν ἀνθρώπου δηλοῖ, καὶ τὸ ἔξω ἄρα εἰς ἀνθρώπου τὸ ὡς ὅτι ἐστὶν σημαίνει, ὡς καὶ τὰ τούτω ἴσον δυνάμενα τό τε ὡς ἀνθρώπου καὶ εἰς ἀνθρώπου. τὸ δὲ ὡς ὅτι ἐστὶν ἐν καὶ ὡς ὅτι ἐστὶν ἐν σημαίνει. ἡ δὲ λέγει ἐστὶν· ἐπεὶ τὸ ἐν καὶ τὸ ἐν ταῦτά, καὶ ὁ τὸ ἐστὶν τινὸς κατηγορῶν τὸ ἐν αὐτῶ κατηγορεῖ, ὁ λέγων "ὡς ἔξω ἀνθρώπου" ἢ πάλιν "ἐν ἔξω ἀνθρώπου" ἐπαναδιπλωσὶν τινα ποιεῖται τῶ ἔξω, διὸ ἑκάτερον τούτων ἴσον ἐστὶ τῶ ἔξω ἀνθρώπου· ὃ γὰρ θάτερον τι καὶ τὴν λέγειν δηλοῖ τὸ ἐπαναδιπλωμένον τῶ ἀπλῶς λεγομένῳ, ὡς ἔδειξε διὰ τῶ παραδείγματος, ἐπαναδιπλωσιν ποιησάμενος τῶ ἀνθρώπου. ἐπεὶ γὰρ τὸ ἐν τῶ ὄντι ταῦτόν, ὁ λέγων "εἰς ἐστὶν ἀνθρώπου" ἐπαναδιπλοῖ καὶ ὅτι λέγει τὸ ἐστὶν καὶ τὸ ἐν, ὡς καὶ ὁ λέγων "ἐστὶν ἀνθρώπου ἀνθρώπου" ἐπαναδιπλοῖ τὸν ἀνθρώπου. δείξας δὲ ἐπὶ τῶ ἀνθρώπου ταῦτ' ἐν δυνάμενα τό τε ἐν καὶ τὸ ἐν καὶ μὴ χωρίζομενα ἀλλήλων (ὡς γὰρ τῶ αὐτῶ ἡ τε ὅτι καὶ τὸ ἐν σημαίνει) τὸ ἐν αὐτῶ, φησὶν ὅτι "ὃ χωρίζεται" 1003. 29. ὡς γὰρ ἔκαστον αὐτῶν ἐστὶν, ὅτω καὶ ἐν. ἅμα γὰρ τό τε ἐν καὶ τὸ ἐν ἑκάστῳ κατηγορεῖται· καὶ γὰρ τούτων ἕκαστον ὡς ἐν ὅτω καὶ ἐν. τῶ δὲ ὅμοιως δὲ καὶ ἐπὶ τῶ ἐνός" προδετέον τὸ ἔχει· ὡς γὰρ ἐπὶ τῶ ὄντος ἔχει ἡ κατηγορία, ὅτω καὶ ἐπὶ τῶ ἐνός. ἡ δὲ δείξας ὅτι μὴδὲν διαφέρει τὸ ἔξω ἀνθρώπου τῶ εἰς ἐστὶν ἀνθρώπου, προσέθηκεν ὅτι μὴδὲν εἰ τὸ γίνεσθαι ἀνθρώπου λέγομεν ἢ φθεῖρα, ἢ ἐπαναδιπλωσιν τῶ ἀνθρώπου ἄλλο τι ποιήσει τὸ λεγόμενον· ὡς ὡς τῶ ἔξω ἢ τῶ γίνεσθαι ἢ τῶ φθεῖρα, προσασσομένη ὃ γίνεσθαι τὰ σημαίνοντα διαφέροντα ἐπαναδιπλωμένον τῶ ἀνθρώπου, ὅτω ἐν δὲ τὸ ἐν τῶ ἀνθρώπου προσεχθῇ ἄλλο τι ἔσται σημαίνοντα ἢ ἐπαναδιπλωσιν τῶ κατηγορουμένου καὶ ἄλλο εἰ ἀπαξ ῥηθείη. ὡς δὲ τὸ κατηγορούμενον ὁ ἀνθρώπος ὅτι λαμβανόμενον ὃ ποιεῖ διαφοράν, ὅτω ἐν δὲ τὸ τῶ ὑποκειμένου χωρὶν ἔχον· τούτο δὲ ἐστὶ τὸ "ἐν ἔξω," ὃ τῶ ἐπὶ τῶ αὐτῶ λέγεισθαι, εἰ ἀμφοτέρω λαμβανόιτο, ἔσται ἐπαναδιπλωμένον ἢ τὸ ἔξω ἢ τὸ ἐν· διὸ ἐν δὲ αὐτῶ ἐπαναδιπλωθὲν διαφοράν τινα ποιήσει

6. ἐφ' Α. 8. τὸ om C. 13. ad hunc igitur pertinet de ente contemplari, item de multitudine et quae huic subiiciuntur Sepulv. 1 f. l. καὶ περὶ τῶ πλῆθος. 16. b] ἐ C. 28. αὐτῶν Α. 29. alterum ἀπὸ om C. 34. ἐ καὶ κατὰ AC. 35. ταῦτα ταῦτα ὑπολαμβάνωμεν C. 36. αὐτῆς F. 38. προείρηκα F.

5. προσεθῇ ἅμα καὶ Α. 9. εἰς om Α. 10. ἀνθρώπος ὡς καὶ εἰς ἀνθρώπου ὅτι Α. 11. ὅτι om C. 12. ὅτι ἐν σημαίνει Α. 13. δὲ om C. 14. ἐπὶ δὲ τινός C. 15. ἐπὶ om C. 16. ἀπλῶ C. 22. δὲ καὶ ἐπὶ C. 26. τούτων AC. 27. ἐ et 30. τὸ — ἀνθρώπου om Α. 31. ἀνθρώπου om C. 32. ἐπὶ ἀναδιπλώσεως F. 33. προεχθῇ C. 34. ἀπορρηθείη C. 35. — 37. λαμβανόμενον om F. 37. τὸ om FC. 38. ὑποκείμενον AC.

1003 τῶν σημαινόμενων. διὰ δὲ τῷ ἐπενογκεῖν τὸ ὥς φανερόν ἐστι ἡ
 30. πρόθεσις ἐν τούτοις ταύτῃ δηλοῖ, καὶ ὅθεν ἕτερον τὸ ἐν παρὰ τὸ ἐν,
 ἔδειξεν ὅτι ὑπὲρ τῷ δεῖξαι τὴν. τούτων σύνθετον καὶ ἐπαναδιπλώσεως τὸν λόγον.
 μὴ σημαινόμενα ἄλλα τι παρὰ τὴν ἑκατέρω αὐτῶν κατ' ἰδίαν λή-
 ψιν ἐποιήσατο περὶ τῆς τῷ ἀνθρώπῳ ἐπαναδιπλώσεως τὸν λόγον.
 "ὅτι δὲ ἡ ἐκάστου ὕψια ἐν ἐστὶ, καὶ ὡς συμβεβηκός," ἐστὶ ταύτην
 τό τε ἐν καὶ τὸ ἐν. καὶ ὅτω δεῖκνυσιν εἰ τὸ καθὼς τὸ αὐτὸ εἶναι ἐκάστῳ
 ἐστὶν ἐν, τούτῳ ἐστὶ καὶ κυρίως καὶ ὡς συμβεβηκός. ὡς ὅτω συμβεβη-
 κός ἐστι τῇ ἐκάστου ὕψια τὸ ἐν, ἀλλὰ κυρίως καὶ καθὼς αὐτὸ ἐν ἡ ἐκάστου
 ὕψια. διὸ καὶ ἐν τῷ τί ἐστι τὸ ἐν τῆς ἐκάστου ὕψιας κατηγορεῖται.
 10 ὁμοίως δὲ καὶ τὸ ἐν τῇ ἐκάστου ὕψια ὡς συμβεβηκός. ὅπερ καὶ ἐν
 τῇ καὶ ὅπερ ἐν ὁμοίως ἡ ἐκάστου ὕψια, ὡς συμβεβηκός. καὶ ὅτω
 ἐν δευτέρῳ ταύτην τό τε ἐν καὶ τὸ ἐν. ἡ ὅτω. εἰ ἡ ἐκάστου ὕψια
 ὁμοίως ἐν τῇ ἐστὶ καὶ ἐν (ἐκατέρω ὅν αὐτῶν καθὼς αὐτὸ ἐκάστου κατη-
 15 γορεῖται), ὁμοίως ἐν τῇ ἐν ἐκάστου ἐστὶ, ταύτην ἐστὶ τό τε ἐν καὶ τὸ
 ἐν. ὡς καὶ ἐν, καὶ ἐν, καὶ ὅτω τὸ ἕτερον καὶ τὸ ἕτερον. δυνάμει δὲ τὸ
 εἰρημένον καὶ τοῦτον εἶναι. ὡς περὶ ἡ ὕψια ὅπερ ἐν ἐστὶ καὶ κυρίως ἐν,
 ὅτω καὶ τὸ ἐν ὅπερ ἐν καὶ κυρίως ἐν, ἀλλὰ ὡς συμβεβηκός. ὡς
 εἴη ἐν καὶ τὸ ἐν ὁμοίως τῷ ὄντι, τὸ μὲν κυρίως τὸ δὲ ἐν κυρίως, καὶ τὸ
 20 μὲν πρώτως τὸ δὲ δευτέρως. κυρίως μὲν καὶ ἐν καὶ ἐν ἡ ὕψια, καὶ
 συμβεβηκός δὲ ἐν καὶ ἐν ἐκάστου τῶν καὶ τὴν ὕψια ὄντων. δεῖξας
 δὲ διὰ τούτων ὅτι ταύτην τό τε ἐν καὶ τὸ ἐν, ὡς ἡ ἐκάστου ἐδείξε τούτο,
 1003 ἐπιφέρει λέγων "ὡς ὅσα περὶ τῷ ἐνὸς εἶδη, τοσαῦτα καὶ τῷ ὄντος,"
 33. εἰπὼν τῆς αὐτῆς ἐπισήμης εἶναι τῷ γένει τὰ τῷ ὄντος εἶδη θεωρη-
 σαι. αἱ καὶ τὰ τῷ ὄντος εἶδη τίνα τέ ἐστι καὶ πόσα θεωρεῖται αἱ
 25 αὐτὰ ἀλλήλαις τῷ γένει. δεῖξας ὅτι ταύτην ἐστὶ καὶ τὸ ὑπεκεί-
 μενον τό τε ἐν καὶ τὸ ἐν, ἐν λόγῳ ἐπὶ ἡγεῖται τὸ ὅσα τῷ ἐνὸς εἶδη
 τοσαῦτα καὶ τῷ ὄντος εἶναι, περὶ ὧν εἰδῶν τὸ τί ἐστιν ἐκάστου αὐτῶν
 καὶ τὸ γένος τῆς αὐτῆς ἐπισήμης θεωρεῖται. γένει καὶ αἱ αὐτὰ ἀλ-
 30 λήλαις αἱ τὸ τί ἐστιν ἐκάστῳ τούτων θεωρεῖται. ἡ καὶ φιλοσοφία μία
 τῷ γένει ἐπισήμη ἐκεῖτο εἶναι, ἥτις ὡς περὶ περὶ τὸ ἐν καὶ τὸ ἐν καὶ τὰ
 τούτῳ εἶδη, ὡς εἶπεν, ὅτω δὲ καὶ περὶ τῷ ἐνὸς καὶ ἐν καὶ τὰ εἶδη αὐτῶν
 πραγματεύεται, ἐπεὶ ταῦτα τό τε ἐν καὶ τὸ ἐν. κοινότερον δὲ εἶδη
 λέγει τῷ τε ὄντος καὶ τῷ ἐνὸς. ὅτε καὶ τὸ ἐν καὶ τὸ ἐν κυρίως γένος
 35 ὅτε τὰ ὑπ' αὐτὰ εἶδη. ἐν καὶ τοῖς πολλαχῶς λεγομένοις τὸ κοινόν
 κατ' αὐτῶν ὡς γένος, τοιαῦτα δὲ τὸ ἐν καὶ τὸ ἐν. οἷον γὰρ πως γέ-
 νος ἐστὶ τὸ κατηγορούμενον τῶν ἐν οἷς ἐστὶ τὸ πρῶτον καὶ τὸ ὕστερον,
 σῶζον μὲν τινα πρὸς γένος ἐμοῦτητα, ὡς μὴ ἐν κυρίως γένος.
 τίνα δὲ εἶδη τῷ ἐνὸς ἐστὶ, τίθεται ἐφεξῆς, ἀδύνατον ὅτι καὶ τῷ ὄντος ἡ
 ἐν λέγει. "λέγω δὲ οἷον περὶ ταύτῃ καὶ ὁμοίῳ καὶ τῶν ἄλλων τῶν
 40 τοῦτων." ἐν καὶ καὶ ταύτην καθὼς αὐτὴν, ἐνὸς καὶ κατ' ὕψια

τὸ ταύτην. καὶ τὸ ὁμοίον καθὼς ὁμοίον, ἐνὸς καὶ ἐν ποιότητι ὁμοίως.
 καὶ τὸ ἴσον, ἐνὸς καὶ καὶ τούτῳ ἐν ποσῷ. διὰ δὲ τούτων δεῖκνυσιν
 ὅτι τῷ φιλοσόφῳ ἰδιῶν ἐστὶ τῷ τῆς ὕψιας θεωρητικῷ τὸ καὶ τί ἐστὶν
 ἐκάστου τούτων θεωρεῖται, ὡς καὶ αὐτὸ ἐξήγετο τε καὶ ἡπορεῖτο ἐν τῷ
 5 πρὸ τούτων. δεῖξας δὲ ὅτι τῷ φιλοσόφῳ τὸ περὶ τῶν τῷ ὄντος εἰδῶν
 θεωρεῖται, ὁμοίως δὲ καὶ περὶ τῷ ἐνὸς καὶ τῶν εἰδῶν τῶν τούτων, ἐπὶ
 τε τῶν προειρημένων τῷ τε ταύτῃ καὶ τῷ ὁμοίῳ καὶ τῷ ἴσῳ καὶ ὅσα
 τοιαῦτα ὡς ὑπὸ γένος τι τὸ ἐν ἐστὶν, λέγει καὶ ὅτι καὶ περὶ τῶν τῷ
 10 τοῖς ἀντικειμένων ὁμοίως τὸ διαλαβεῖν τῷ φιλοσόφῳ. ἀντικεινῶν δὲ
 τῷ μὲν ταύτῃ τὸ ἕτερον, τῷ δὲ ὁμοίῳ τὸ ἀντίμοιον, τῷ δὲ ἴσῳ τὸ
 ἀνίσον. ὅτι μὲν ἐν ἀνωτέρῳ τὸ ἐν τῷ τε ταύτῃ καὶ ὁμοίῳ καὶ τῷ ἴσῳ
 καὶ τῶν τοῦτων, δηλοῖ δι' ὧν λέγει "χεδὸν δὲ πάντα ἀνάγει" 1003
 τὰ πάντα εἰς τὴν ἀρχὴν ταύτην." λέγει δὲ ἀρχὴν τὴν ἐναντίωσιν
 τό τε ἐν καὶ τῷ ἐν ἀντικείμενον, τούτῳ δὲ ἐστὶ τὰ πολλὰ. τὸ μὲν καὶ
 15 ταύτην ἐν τι, τὸ δὲ ἕτερον πλῆθος τε καὶ ἐν πλῆθος. ὁμοίως δὲ καὶ τὸ
 μὲν ὁμοίον καὶ τὸ ἴσον ὑπὸ τὸ ἐν, τὸ δὲ ἀντίμοιον καὶ τὸ ἀνίσον ὑπὸ τὸ
 πλῆθος. ἀναπέμπει δὲ ἡμεῖς περὶ τῷ γινώσκαι ὅτι χεδὸν πάντα
 τὰ ἐναντία ὡς εἰς ἀρχὴν ἀνάγει τὸ τε ἐν καὶ τὸ πλῆθος εἰς τὴν
 20 ἑκλογὴν τῶν ἐναντίων, ὡς ἰδίᾳ περὶ τούτων πραγματευόμε-
 νος. εἴρηκε δὲ περὶ τῆς τοιαύτης ἐκλογῆς καὶ ἐν τῷ δευτέρῳ περὶ
 τ' Αγαθῷ. Alex.

"καὶ — ὕψια." ἐπεὶ τῷ ὄντος τὸ μὲν καὶ κυρίως καὶ καθὼς αὐτὸ ἐν, 1004
 ἡ ὕψια, καὶ συμβεβηκός δὲ τὰ τε τῇ ὕψια ὑπάρχοντα καὶ τὰ ὅλως
 2 ἐπὶ ταύτην ἔχοντα τὴν ἀναφορὰν, πανταχῶς δὲ, ὡς ἐφαρμεν, οἷς
 ἡ τάξις αὐτῇ, ἡ περὶ αὐτὰ ἐπισήμη κυρίως τῷ πρῶτῳ, ἐξ ὧν τὰ
 ἄλλα ἔργῳ καὶ δι' ὅ καὶ τὰ ἄλλα ὄντα λέγει, ἡ δὲ φιλοσοφία ἐπι-
 σήμη περὶ ὕψιας (αὐτῇ καὶ κυρίως ὄν) καὶ ἐπεὶ πλείους αἱ ὕψια,
 5 καὶ τῆς ἐπισήμης τῆς περὶ τὴν ὕψια (αὐτῇ δὲ καὶ ἡ φιλοσο-
 φία), μίας ὕψιας τῷ γένει, τοσαῦτα μέρη τε καὶ εἶδη ὅσα καὶ ὕψια.
 καὶ ὡς τῶν ὕψιας αἱ μὲν πρῶτῳ αἱ δὲ δευτέραι, ὅτω καὶ φιλοσοφία ἡ
 μὲν τις ἐστὶ πρῶτη ἡ δὲ τις δευτέρα καὶ μετ' ἐκείνην, ὡς ἡ τάξις
 ἡ ἐν αὐταῖς ('). καὶ εἴη ἐν ἀκόλουθῳ ἡ λέξις αὐτῇ τῇ πρὸ ὀλίγου
 εἰρημένη, τῇ "εἰ ἐν τούτῳ" ἐστὶν ἡ ὕψια, τῶν ὕψιας ἐν δέαι τὰς ἀρχὰς 1003
 καὶ τὰς αἰτίας ἔχειν τὸν φιλόσοφον. ταύτῃ καὶ ἀκολουθεῖ τὸ καὶ "το-
 17. 17.
 35 σαῦτα μέρη φιλοσοφίας ὅσα περ αἱ ὕψια." διὸ καὶ καὶ ἐν σαφέ-
 ρερα τὰ λεγόμενα, εἰ καὶ ἡ λέξις αὐτῇ κειμένη πρὸ τῆς "εἰ δὴ τὸ ἐν 1003
 καὶ τὸ ἐν ταύτῃ," συνάπτουσα τῇ "διὸ καὶ τῷ ὄντος τὰ εἶδη θεωρεῖται
 22. 22.
 μίας ἐστὶν ἐπισήμης τῷ γένει, τὰ δὲ εἶδη τῶν εἰδῶν." ἀκόλουθον
 καὶ τούτῳ τὸ "καὶ τοσαῦτα μέρη φιλοσοφίας ἐστὶν ὅσα περ αἱ ὕψια." 1004
 40 καὶ ἐν τῷ ὄντος ἡπορημένοις καὶ τούτῳ, ὡς προείπον ἡμεῖς, πότερον μία
 περὶ πάσας ὕψιας εἴη ἡ πλείονες εἰσι, καὶ ἐν πλείονες, πότερον

1. ὑπενογκεῖν A. || φανερόν ἐστι om C. || 7. αὐτὸ om A. || 10. τό ἐστι 12. ὡς κατὰ συμβεβηκός om C. || 12. συμβεβηκός ἐπερ γὰρ ἐν τι καὶ ἐπερ
 ἐν ὁμοίως ἡ ἐκάστου ὕψια. καὶ A. || 16. δι om C. || 18. τό ἐν om CF. || 22. τε om A. || 31. ἐπισήμη om C. || καὶ τῇ κατὰ A. || 34. τε om
 A. || ἡ τῇ καὶ C. || γένος C. || 40. ταύτῃ τὴν τῇ A.

2. ἐν τῇ ποσῷ A. || 6. θεωρεῖται om C. || 7. τῷ ante ὁμοίῳ om AF. || 8. τὸ ἐν τὸ τί ἐστι F. || τῶν om A. || 11. ἀντίμοιον A. || 17. ἀναπέμ-
 πων A, ἀνάγει Asclep. || περὶ τὰ γνωσκῶν Asclep. || 19. πραγματευόμενος Asclep. || 20. εἴρηκε L. || τὰς τοιαύτας ἐκλογὰς Asclep. || 22. καὶ
 om A. || ἐν, τὸ δὲ κατὰ συμβεβηκός κυρίως μὲν καὶ καθὼς αὐτὸ ἐν C. || 26. καὶ post ἐ ἐστι 28. τῆς om C. || 33. διγ C. || 39. αἱ om A.

συγγενείς. δέδεικε γὰρ ὅτι πλείονες, ἀλλ' ὡς ὑπὲρ μίαν. πᾶσαι τῷ
 1004· γένει τὴν φιλοσοφίαν. τὸ δὲ "ὑπάρχει γὰρ εὐθὺς γένη· ἔχοντα τὸ ἐν
 4· τῷ τὸ ἐν." ἴσον ἐστὶ τῷ ἔστι γὰρ τὸ ἐνὸς καὶ τὸ ὄντος γένη τινά,
 ταῦτάς τε καὶ γενῶν τινῶν τό τε ἐν καὶ τὸ ὄν. κατηγορεῖται, ὃν δὲ τὸ
 κυρίως ὃν λαμβάνει, ὁμοίως καὶ ἐν. τὸτο δὲ ἐστὶν ἡ ὕψια. εἶναι ὅν
 5· φησὶ ταῖς ὕψιας γένη τινά καὶ διαφοράς, αἷς ὕψιας γένεσιν ὕψιας
 ἄλλῃ γένους τινὸς καὶ εἰδῶσιν ἐκάστη ὑπάρχει καθ' αὐτὴ καὶ τὸ ἐν καὶ τὸ
 ἐν· τοῖς μὲν γὰρ συμβεβηκόσιν ὁ καθ' αὐτὴ ὅτε τὸ ἐν ὅτε τὸ ἐν ὑπάρ-
 χει, ταῖς δὲ ὕψιας· ὥστε εἰ ὁ μὲν φιλόσοφος περὶ τὸ κυρίως ὃν καὶ
 κυρίως ἐν πραγματεύεται, πλείω δὲ ἐστὶ τὰ οἷς τὸ κυρίως ἐν τε καὶ
 10· ὃν ὑπάρχει, διαφέροντα τῷ γένει, πλείω ὅν καὶ μέρη ἔχει φιλοσο-
 φίας· καὶ γὰρ τὰς τῶν ὕψιας διαφορὰς διάφορος τις ἔχει καὶ φιλο-
 σοφία τῷ ἐκάστην αὐτῶν περὶ τι ἐν γένος ἀφωρισμένον πραγμα-
 τεύεται. γράφει καὶ "γένη ἔχον." εἰ δὲ τῆτο, ἔκ αὖν εἴη ἐν γένος
 λέγων τὴν ὕψια, ἀλλὰ καὶ αὐτὴν ἔχειν τὸ πρότερον καὶ ὕστερον. ἡ
 15· "γένη" λέγει αὐτὴ τῷ φύσει διαφερόσας ἀλλήλων· εἰσὶ γὰρ τῶν
 ὕψιας διαφορὰ. εἰπὼν δὲ ἔσεται τὴν μὲν πρώτην φιλοσοφίαν τὴν
 δὲ δευτέραν καὶ τὴν τῶν ὕψιας τάξιν πρὸς ἀλλήλας περὶ αὐτὰς κα-
 τὰ γένος, ὅπως φησὶ εἶναι τὴν φιλόσοφον ὡς τὴν μαθηματικὴν.
 ὡς γὰρ μᾶς ὕψιας τῷ γένει τῆς μαθηματικῆς, καὶ τὰς διαφορὰς καὶ
 20· τὰς τῶν μαθηματικῆς μερῶν (τῷ γὰρ εἶναι τὰ μὲν τινὰ πρῶτα ἐν
 τοῖς μαθήμασι τὰ δὲ δευτέρα καὶ τῆς μαθηματικῆς ἡ μὲν τις ἐστὶ
 πρώτη ἡ δὲ δευτέρα ἡ δὲ τρίτη, πρώτη μὲν, ἀν' ὅτω τυχόν, ἡ περὶ
 τὰ ἐπίπεδα καταγεγραμμένα, καὶ μὲν ταῦτα ἡ περὶ τὰ στερεά, αἷτα
 25· ἡ τε ἀερολογική, ὅσα ἡ εἰς τὰ στερεά κινέμενα, καὶ μὲν ταῦτα ἡ
 μηχανική, ἡ δὲ περὶ γινόμενα τε καὶ φθειρόμενα πραγματευομένη),
 ὅτω καὶ περὶ τῶν ὕψιας πρῶτον μὲν αἱ ἀγενήτοι τε καὶ ἀφθαρτοί,
 ἀσώματα τε καὶ ἀκίνητοι, περὶ αὐτὰς ἀν' εἴη ἡ πρώτη φιλοσοφία· ἡ
 δὲ περὶ τὰς αἰδέας μὲν ἐκινῆσαι δὲ δευτέρα, τρίτη δὲ ἡ περὶ τὰς
 30· ὕψιας τὰς ἐν γενέσει καὶ φθορᾷ, ἐπειδὴ καὶ αὐτὴ τῶν ὕψιας τελει-
 οῦται. id.

1004· (·) ἐπεὶ πλείους αἱ ὕψια, ἔχει καὶ τῆς ἐπιστήμης τῆς περὶ τὴν
 5· ὕψια (αὕτη δὲ ἦν ἡ φιλοσοφία) μᾶς ὕψιας τῷ γένει τοσαῦτα
 μέρη τε καὶ εἰδὴ ὅσα καὶ ὕψια· καὶ ὡς τῶν ὕψιας αἱ μὲν πρῶτον-αἱ
 35· δὲ δευτέρας, ὅπως ἡ φιλοσοφία ἡ μὲν τις ἔχει πρώτη ἡ δὲ τις
 δευτέρα· καὶ μετ' ἐκείνας δὲ ἡ τάξις ἡ ἐν αὐταῖς. καὶ εἴη ἀν' ἀκ-
 ληθος ἡ λέξις αὕτη τῇ πρὸ ὀλίγου εἰρημένη, τῇ (p. 1003 b 17)
 "εἰ ὅν τὸτ' ἐστὶν ἡ ὕψια, τῶν ὕψιας ἀν' ἀνὰ τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς
 αἰτίας ἔχειν τὴν φιλόσοφον." ταύτη γὰρ ἀκολουθεῖ· τὸ καὶ τοσαῦτα
 40· μέρη φιλοσοφίας ὅσα περ αἱ ὕψια. διὸ καὶ ἦν ἀν' ἀσφάξερα τὰ
 λεγόμενα, εἰ ἦν ἡ λέξις αὕτη κειμένη πρὸ τῆς (p. 1003 b 22)
 "εἰ δὲ τὸ ἐν καὶ τὸ ἐν ταῦτά," συνάπτουσα τῇ "διὸ καὶ τὸ ὄντος τὰ
 εἰδὴ θεωρησά μᾶς ἐστὶν ἐπιστήμης τῷ γένει, τὰ δὲ εἰδὴ τῶν

εἰδῶν." ἀκολουθον γὰρ τῷ τῷ τὸ καὶ τοσαῦτα μέρη φιλοσοφίας ἐστὶν
 ὅσα περ αἱ ὕψια. ἦν δὲ ἐν τοῖς ἡγορημένοις καὶ τῷτο, ὡς προεί-
 πεν ἡδὴ πρότερον, μία περὶ πάσας ὕψιας εἴη ἡ πλείονες εἰσὶν, πᾶν
 εἰ πλείονες, πρότερον συγγενεῖς· δέδεικε γὰρ ὅτι πλείονες, ἀλλ' ὡς
 ὑπὲρ μίαν πᾶσαι τῷ γένει τὴν φιλοσοφίαν. τὸ δὲ "ὑπάρχει γὰρ
 εὐθὺς γένη· ἔχοντα τὸ ἐν καὶ τὸ ἐν" ἴσον ἐστὶ τῷ ἔστι γὰρ τὸ ἐνὸς
 καὶ τὸ ὄντος γένη τινά, ταῦτάς τε καὶ γενῶν τινῶν τό τε ἐν καὶ τὸ
 5· κατηγορεῖται. ὃν δὲ τὸ κυρίως ὃν λαμβάνει, ὁμοίως ὡς ἐν· τῷτο
 δὲ ἐστὶν ἡ ὕψια. εἶναι ὅν φησὶ ταῖς ὕψιας γένη τινά καὶ διαφοράς,
 αἷς ὕψιας γένεσιν ὕψιας ἄλλῃ γένους τινὸς καὶ εἰδῶσιν ἐκάστη ὑπάρχει
 καθ' αὐτὴ καὶ τὸ ἐν καὶ τὸ ἐν· τοῖς μὲν γὰρ συμβεβηκόσιν ὁ καθ' αὐτὴ ὅτε
 τὸ ἐν ὅτε τὸ ἐν ὑπάρχει, ταῖς δὲ ὕψιας· ὥστε εἰ ὁ μὲν φιλόσοφος
 περὶ τὸ κυρίως ὃν καὶ κυρίως ἐν πραγματεύεται, πλείω δὲ ἐστὶ τὰ αἷς
 τὸ κυρίως ἐν τε καὶ ὃν ὑπάρχει, διαφέροντα τῷ γένει, πλείω καὶ μέρη
 10· ἔχει φιλοσοφίας· καὶ γὰρ τὰς τῶν ὕψιας διαφορὰς διάφορος τις
 ἔχει καὶ φιλοσοφία τῷ ἐκάστην αὐτῶν περὶ τι ἐν γένος ἀφωρισμένον
 πραγματεύεται. γράφει καὶ κτλ. (vid. Alex. a 14.) cod. Laur.

"ἐπεὶ — πληθὺς." εἴη ἀν' αὕτη ἡ λέξις πᾶσα συνάπτουσα 1004·
 τῇ "θεωρησά" δὲ τῷτο ἡμῖν ἐν τῇ "Ἐκλογῇ τῶν ἐναντίων." δεξιάς
 9· τῇ τῆς περὶ τὸ ἐν ἢ ὃν ἐπιστήμης ὃν τὸ καὶ περὶ τῶν ὑπὸ τὸ ἐν δια-
 λαμβάνειν, ὅν δὲ δεικνύσιν ὅτι καὶ περὶ τῶν ὑπὸ τὰ πολλὰ. εἰπὼν
 γὰρ ἀνάγει πᾶσας τὰς ἐναντιώσεις ὡς ἐπὶ ἀρχὴν τὸ ἐν καὶ τὸ τῷτο
 ἀντικειμένους· ὅφ' ὃ ἡ ἑτέρα τῶν ἐναντίων ὑπάρχει συζητήσια, λέγει
 καὶ δεικνύσιν ὅτι ἄμα τῷ λέγοντος περὶ τὸ ἐνὸς τὸ αὐτὸ τῷτο ἐστὶ
 τὸ λέγειν καὶ περὶ τὸ τῷ ἐν ἀντικείμενον· μᾶς γὰρ ἐπιστήμης ἡ περὶ
 τῶν ἀντικειμένων θεωρία. εἰ δὲ περὶ τῶν μᾶς, πάντα δὲ τὰ
 ἐναντία ὑπὸ ταῦτα, περὶ πάντων τῶν ἐναντίων μᾶς εἶναι τὸ θεω-
 ρεῖν, ἐπειδὴ ἡς περὶ τὸ καθόλου, ταύτης καὶ περὶ τῶν ὑπ' αὐτό·
 αὕτη δὲ ἐστὶν ἡ περὶ τὸ ὄντος ἢ ὄν. ἡς γὰρ περὶ τὸ ὄντος, ταύτης
 30· περὶ τὸ ἐνὸς· ἡς δὲ περὶ τὸ ἐνὸς, ταύτης καὶ περὶ τῶν τῷτο ἀντι-
 κειμένων· ἡς δὲ τὸ περὶ τῶν τῷτων, ταύτης καὶ περὶ τῶν ὑπὸ ταῦτα.
 πάντα δὲ τὰ ἐναντία ὑπὸ σαῦτα. Alex.

"ἀπόφασιν — θεωρησά." εἰπὼν ἀντικεινῶν τῷ ἐν τὸ πληθὺς, 1004·
 μᾶς δὲ τὰ ἀντικείμενα, ἐπεὶ τὰ ἀντικείμενα πλεοναχῶς λέγει 10.
 (καὶ γὰρ ὡς ἔστι καὶ ζήτησις καὶ ὡς κατάφασις καὶ ἀπόφασις καὶ ὡς
 τὰ ἐναντία καὶ τὰ πρὸς τι), ἐπεὶ τὰ πολλὰ ζήτησις εἶναι δοκεῖ, ἔστι
 δὲ καὶ ἀπόφασις πῶς ἡ ζήτησις δοκεῖ, διαφορὰν ἔχουσα ἢ ἐρεῖ,
 δεικνύσιν καὶ τῆς αὐτῆς ἐστὶ περὶ τὰ τὸ ἐνὸς καὶ τῶν πολλῶν θεω-
 ρεῖν· τῆς γὰρ αὐτῆς ἐστὶ τό τε ζήτησιν τινος εἰδέναι καὶ τὸ ζήτησις,
 καὶ τὴν ἀπόφασιν τε καὶ τὸ ἀπόφασις· διὰ γὰρ τῶν ἀμφοτέρων,
 καὶ διὰ τῆς ἀποφάσεως καὶ διὰ τῆς ζήτησεως, ἐκείνη γίνεσθαι τὴν
 θεωρίαν ὅ ἐστιν ἡ ἀπόφασις καὶ ἡ ζήτησις. διὰ τῷτο τῆς αὐτῆς
 ἐπιστήμης ἐστὶν ἡ ἀμφοτέρων γνώσις· ὅτε γὰρ τὴν ζήτησιν τινος οἶόν
 τε εἰδέναι ἀγνοῦντα τὸ ὅ ἢ ζήτησις, ὅτε τὴν ἀπόφασιν· ἀπορίσις

5. λαμβάνων A. || 14. γένει F. || 15. om A. || 16. λέγειται C. || ἀλλήλας L. || 20. μᾶς] μικρὰς C. || 22. τῇ] τὸ C. || τὰ et 23. τίς om A. || 24. τυχόν περὶ F. || 26. τὰ om C. || 30. καὶ καὶ F.

19. θεωρεῖσθαι C. || 20. λαμβάνων C. || 30. τῶν om A. || ἀντικείμενον A. || 32. ἐναντία C. || 43. ἐπιστήμης] φύσεως C. || τινος om C.

γάρ τις ἐξ ἀναφαισεως ἐξ ἀπυσία ἀμφότερα ἐκείνῃ· ἥς ᾧ τὸ τότε τι θεωρήσαι, ταύτης ἐξ τῆς ἀπυσίας τὴν ἐκείνῃ· εἰπὼν δὲ κοινῶς ἀπόφασιν ἐξ ἐρήσει μᾶς εἶναι θεωρήσαι, ἐξ δὲ ἂν προαίεσι τῇ ἐπὶ ἐξ τοῖς πολλοῖς, προσάγει τὴν λόγον περὶ ὧν αὐτῷ πρόκειτο λέγειν· ἀμφότερως ᾧ φησὶ τῷ τὸ ἐν θεωρῶντος, τῷ αὐτῷ ἐξ τὰ πολλὰ 5 θεωρήσαι, αὐτὰ τὰ πολλὰ ὡς ἀπόφασιν τις λέγει τῷ ἐπὶ ἀντικεινῶς σημαίνοντα ὑπὸ τῷ ἐχθρῷ, ἄντε ὡς ἐρήσειν· ἐξ ᾧ ἐν τῷ ἐχθρῷ ἐν περιμέτῳ τὸ ἐν, ὃ ἢ ἀπόφασιν, ἐξ ἢ τινος δὲ ἐρήσεις ἔχει ἐν αὐτῇ περιεχόμενον ἐξ τὸ ἐξ ἐρήσεις. ἐξῆς δὲ ὡς διαφέρει ἐξ- 1004 α ρησις ἀποφάσεως προσέθισον· ἢ ᾧ ἀπλῶς, φησὶ, λέγομεν ὅτι 10 ἐξ ὑπάρχει ἐκείνῃ ἢ τινι γένει. ἐξ τὴν τῶν ἐκάτερον σημαίνει δευτέρως ἐπιφέρει· ἢ μὴ ᾧ ἀπλῶς λέγουσα ὅτι ἐξ ὑπάρχει ἐκείνῃ ἀπόφασιν ἐξ· ἢ ᾧ ἀπλῶς τῷ ἐπὶ τὴν διαφορὰν ἔχουσα προσκειμένη τὴν ἀναιρετικὴν ἀπόφασιν ἐξ· αὐτῇ κῆ πάντων ἀπλῶς λεγομένη τε ἐξ ἀληθευομένη ἄνευ τῷ ὡς πρόκειτο τὸ ἀποφατικόν· 15 τὸ ᾧ ἐξ ἐν κῆ πάντων (·) ἀληθὲς χωρὶς τῷ ἐνός τῷ ἐν τῇ ἀποφάσει, ὡς πρόκειτο τὸ ἀποφατικόν· ὁμοίως ἐξ τὸ ἐκ ἀνθρώπου χωρὶς τῷ ἀνθρώπῳ, ὡς πρόκειτο ἢ ἀπόφασιν, κῆ πάντων τῶν ἄλλων ἀληθεύει. βραχέως δὲ ἐξ ἐλλειπῶς εἶπε· διὸ ἐξ ἀσαφῶς τὸ ἔνθα 13 μὴ ἐν τῷ ἐπὶ ἢ διαφορὰ πρόσεσι παρὰ τὸ ἐν τῇ ἀποφάσει· ἐπεὶ 20 ᾧ περὶ τὸ ἐν τῇ ἀποφάσει ἀληθεύει κῆ πάντων (παρὰ μόνον ᾧ ἐκείνῃ ὡς ἢ διαφορὰ ἢ ἀποφατικὴ ἐν τῇ ἀποφάσει πρόκειτο), κῆ πάντων τῶν ἄλλων ἀληθεύει ἢ ἀπόφασιν (·), ἐξ τὴν αἰτίαν τῷ κῆ πάντων αὐτῇ τῶν ἄλλων ἀληθεύει παρὰ τὸ ἐξ ἐξ ἀπόφασιν προσέθηκεν εἰπὼν “ἀπυσία ᾧ ἢ ἀπόφασιν ἐκείνῃ ἐξ·” ἢ τὸ ἔνθα 25 μὴ ἐν τῷ ἐπὶ ἢ διαφορὰ πρόσεσι παρὰ τὸ ἐν τῇ ἀποφάσει ἴσον ἐξ τῷ ἐνθα μὴ ἢ διαφορὰ, ταύτης ἢ ἀπόφασιν, τῷ ἐπὶ, ὅπερ ἐξ τὸ ἀποφασισμένον, πρόκειτο, τὰ ἄλλα πάντα δηλοῦν. παρὰ τὸ ἀποφασισμένον εἶπεν, ἐπεὶ διαφορὰν δηλοῦν τῷ ἀποφασισμένον τῷ προσκειμένον τῷ ἀποφασισμένον. ἐπὶ δὲ τῆς ἐρήσεως 30 ἐκείνῃ ἀποφάσεως ὅσης ὑδὲ ἀποφατικῶς λεγομένης ἐξ ἀπλῶς ἀληθὲς τὸ ἀναιρετικόν ἐξ ἐρητικόν μῆ τῷ ὡς πρόκειτο κῆ πάντων χωρὶς τῷ ὡς πρόκειτο, ἀλλὰ ἐξ ὑποκειμένον τι γένος ἐξ, καθ’ ὃ ἀληθεύει μόνον· τῷ δὲ ἐξ τὸ δεκτικόν τῷ ἀποφασισμένον τε ἐξ ἀναιρεμένον. ἢ ᾧ ἐρήσεις ἐξ ἀπλῶς ἀπυσία τινος ἐξ, ὡς ἢ 35 ἀπόφασιν, ἀλλ’ ἀπυσία τῷ πεφικνός ὑπάρχειν ὅτε πέφυκε. δεῖξας δὲ τίνι ἀπόφασιν ἐξ ἐρήσεις διαφέρουσιν, ἐπείδεισεν ἐπὶ 1004 α τῷ τῷ ὡς ὅτι ὅτι πάντων τῶν ἐρητικῶν, καὶ φησὶ “τῷ δ’ ἐπὶ 16 πληθὺς ἀντικεινῶς, ὡς ἐξ τὰ ἀντικείμενα τοῖς εἰρημένοις,” ὡς ἔκαστον ἦν ὑπὸ τὸ ἐν (ἐξ δὲ ταῦτα τὸ τε ἕτερον ἐξ τὸ ἀνόμοιον ἐξ τὸ 40

ἄριστον ὅλον ἐπὶ ἐξ τὰ ἄλλα τὰ ἀντικείμενα πάντα τοῖς ὑπὸ τὸ ἐν τεταγμένοις, περὶ ὧν προσέθηκεν), τῷ αὐτῷ γνωστικῶν ἐξ ἐξ μόνον ἐκείνῃ, ἢ ἦν τὸ ταῦτον ἐξ τὸ ὁμοίον ἐξ τὸ ἴσον, ταῦτα ᾧ ἦν ὑπὸ τὸ ἐν... ὃ δ’ ἐξῆς εἶρηκε τὸ “ἐξ ὅσα ἄλλα λέγει” ἢ κῆ ταῦτα 1004 α ἢ κῆ τὸ πληθὺς τε ἐξ τὸ ἐν, τῆς εἰρημένης γνωρίζειν ἐπισήμης,” 18 ταῦτόν ἐξ· ἐξ ὅσα ἄλλα ἀντικεινῶς ἐξ ὑποτάκῃ ἐξ ἀνάγκῃ ἦτοι ὑπὸ τὸ ταῦτον δηλονότι ἐξ τὸ ἀντικείμενον αὐτῷ θάτερον ὡς γενικώτερον ἀντικείμενον, ἢ ὑπὸ τὸ ἴσον τε ἐξ ἄριστον ἢ ὑπὸ τὸ ὁμοίον τε ἐξ ἀνόμοιον ἢ ὑπὸ τὸ ἐν τε ἐξ πληθὺς, ἢ ἐξ γενικώτατα, τῷ φιλοσόφῳ γνωρίζειν. τῷ δὲ εἶρηκεν ὑπὲρ τῷ δεῖξαι ὅτι περὶ πάντων τῶν ἀντικειμένων ὁ φιλόσοφος διαλαμβάνει, ἐξ περὶ ἐνίων. ἐπεὶ ᾧ ἐν τῶν ἀντικειμένων αὐτόθεν ἀνάγειν ἐξ ὑπάγειν τῷ τε ἐπὶ ἐξ τῷ πληθὺς ἐξ οἶόν τε, τῷ μέντοι ταῦτ’ ἐξ ἐτέρῳ ἢ τῷ ὁμοίῳ ἐξ ἀνόμοιῳ ἢ τῷ ἴσῳ ἐξ ἀνίσῳ ὑπάγειν, διὰ τῷ εἶπεν ἢ “ὅσα ἄλλα λέγει” ἢ κῆ ταῦτα ἢ κῆ τὸ πληθὺς τε ἐξ τὸ ἐν.” λευκὸν ᾧ ἐξ μελέων ἐξ γλυκὺ ἐξ πικρὸν ὑπὸ μὴ τὸ ἐν ἐξ πληθὺς πῶς ἀν αὐτόθεν ὑπάγειν; ὑπὸ μέντοι ταῦτ’ ἐξ θάτερον ὑπαχθῆσιν; τὰ μὴ ᾧ συγκριτικὰ αὐτῶν, ἢ ἐξ τὸ τε λευκὸν ἐξ τὸ γλυκὺ, ὑπὸ τὸ ταῦτόν, τὰ δὲ ἀντικείμενα τούτοις ὅσα διακριτικὰ τῆς θατέρου φύσεως. δεῖκνυσι δὲ ὅτι τὰ ταῦτον τε ἐξ θάτερον πάλιν ὑπὸ τὸ ἐν τε ἐξ τὰ πολλὰ. “ὡν ἐξ ἐξ ἢ ἐναντιότης.” τῶν ἀναγομένων ὑπὸ 1004 α τὴν ἐτερότητα ἐξ τὸ πληθὺς ἐξ τὴν ἐναντιότητα φησιν εἶναι, ἐξ πῶς, 20 ἔδειξεν εἰπὼν “διαφορὰ γάρ τις ἢ ἐναντιότης, ἢ δὲ διαφορὰ ἐτερότητας” ἐτερότης δὲ ὅσα τῷ πληθὺς ἀν ἀνάγειν, ὡς ἐξ ἢ ἐναντιότης κῆ τὴν ἐπὶ τὴν ἐτερότητα ἀναφορὰν ὑπάγειν ἐν τῷ πληθὺς, ἀλλ’ ἐκ αὐτόθεν· ὡς ἐξ κῆ τῷ, ὃ τὸ περὶ ταῦτ’ θεωρεῖν, τῷ ἐξ περὶ τῶν ἐναντίων, εἶγε τὰ ἐναντία ὑπὸ τὴν ἐτερότητα· ὃ ᾧ περὶ τῆς ἐναντιώσεως, τῷ ἐξ περὶ τῶν ἐναντίων. προσέθηκεν δὲ τὴν ἐναντιότητα βυλόμενος προσηγμένως δεῖξαι ὅτι ἐξ τὸ περὶ ἐναντιότητος ἐξ ἐναντίων εἶπεν τῷ σοφῷ· ἦν ᾧ δεδωγμένον ὅτι ἐξ περὶ ἐρήσεως ἐξ ἀποφάσεως τῷ αὐτῷ, ἐπεὶ ὅπως ἐδίδκει τὰ πολλὰ τῷ ἐπὶ ἀντικεινῶς. τὴν δὲ ἐναντιότητα εἶπεν ὑπὸ τὴν ἐτερότητα τεταχθῆναι, ἐξ τὰ ἐναντία, ἐπεὶ ὅπως ἀν ἦν ἐξ τὸ ταῦτον ὑπὸ τὴν ἐτερότητα τασσόμενον, εἶγε τὰ μὴ ἐναντία ὑπὸ τὴν ἐτερότητα, ἐναντίων δὲ τὸ ταῦτ’ ἐξ ἐτέρῳ. ὁμοίως ἐξ τὸ ἀνίσον τῷ ἴσῳ ἐναντίον· ὡς ἐξ τὸ ἴσον ἀν ἦν ἢ ἐτερότης. ἀλλ’ ἐξ τὰ ἐναντία τῇ ἐτερότητι ὑπάγειν. εἰ δὲ μὴ ταῦτα ἐναντία, ἀλλ’ ἐπὶ τῶν ὁμολογουμένων ἐναντίων ἦν ἀν ἀμφότερα ὡς ἐκάτερον ἰδίᾳ λαμβανόμενον ὑπὸ τὴν ἐτερότητα, ἐξ δὲ τὰ ἐναντία ἀλλ’ ἢ ἐναντιότης. ἢ 40 δὲ ἐναντιότης ἐν ἀμφοτέροις ἅμα λαμβανομένοις τοῖς ἐναντίοις

11. ἐκείνῃ F. || 18. ἀλλήλων F. || 25. ἐκείνῃ C. || 27. μὴ om C. || illud autem "praeter id autem quod negatur" dixit, quoniam discrimen negati ad alia significat, hoc addito ei quod negatur Sepulv. || 28. δηλοῦται — 29. ἀποφασισμένον om A. || 32. μὴ ὃ C. || 40. ἔκαστον ἐξ τῶν C, quorum quodque unum esse diximus Sepulv. || ὑπὸ τὸ ἐν om C. || ἕτερον καὶ ἀνόμοιον A.

2. de quibus supra mentionem fecimus, quo planum fit eiusdem munus esse non solum illa, idem scilicet, simile et aequale (haec enim subiciuntur uni), sed haec etiam quae modo memoravi, disserere Sepulv. || 3. καὶ post ταῦτ’ om C. || τὸ ἀνίσον A. || γὰρ δὲ C. || 9. ἐξ ἐξ γενικώτατον A. || 15. ταῦτα C. || 18. τὸ post ὑπὸ et 31. καὶ ante περὶ om A. || 37. ἐπὶ — 39. ἀλλ’ om A. Sepulv.

ἔσαι, ἀλλ' ὅτι ἐν ἑκατέρῳ αὐτῶν· ὥς τε μὴ ταὐτὸν καὶ θάτερον ἢ
τὸ λευκὸν ἢ τὸ μέλαν ὑπὸ τὴν ἑτερότητα ἀμφὶ λαμβανόμενα
ὡς ἐναντία, ὑπέτι μόντοι τὸ ταὐτὸν καθ' αὐτὸ ἢ τὸ λευκόν. id.

1004^a 12 (') "Ὁ — λεγομένη." ὡς συντόμως φάναι ὁ λέγει τοῦτόν
ἔστιν, ὅτι ἢ μὴ ἀπόφασις ἀπλῶς λέγει, ἐπειδὴ πάντων τῶν ὄντων
διαμεῖ τὰληθές καὶ τὸ ψεῦδος ἢ ἀντίφασις, καὶ ὡς φησι Πλάτων,
ὅδ' ἐν καυχῇ τῶν ὄντων ἐκφυγεῖν τὴν ἀντίφασιν, ἢ μόντοι γε
ἔστις καὶ ἡ ζήτησις ὅτι ἐπὶ πάντα τὰ ὄντα θεωρεῖν. Asclep.

1004^a 14 (') ἰστέον ὅτι διαφορὰν καλεῖ τὴν ἀπόφασιν, ἐπεὶ αὐτὴ
προσθεμένη ποιεῖ ἀντὶ καταφάσεως ἀπόφασιν. id.

1004^a 22 "ὥς τε — λεγόμενα." τὰ εἶδη, φησί, τὰ ἐνός, τυτέσι τὰ ὑπὸ
τὸ ἐν (ἢν δὲ ταῦτα τὸ ταὐτόν, τὸ ὅμοιον, τὸ ἴσον, τὰ ὅσα τοιαῦτα),
πολλοῦ καὶ ῥηθῆσθαι, ὥσπερ καὶ τὸ ἐν ὧ ὑποτάσσεται. ἐν γὰρ καὶ τῶν
ἑκαστον· καὶ γὰρ ἐν τῷ γένος ἔξει, τὸ δὲ ἐν τοσαυταχῶς ὅσα καὶ καὶ
ὄν, καὶ τῶν δὴ ἑκαστον φησι πολλοῦ καὶ ῥηθῆσθαι, ὡς καὶ τὸ ἐν. ὃ
μὴν ἐπὶ πολλοῦ καὶ ῥηθῆσθαι, καὶ τὸ μὴ κυρίως ταὐτὸν ἐν ὅσῃ καὶ τὸ
κυρίως ὅμοιον καὶ τὸ κυρίως ἴσον, ἐξὶ δὲ ἑκαστον αὐτῶν καὶ ἐν ταῖς
ἄλλαις κατηγορίαις, ἥδη καὶ ἐτέρας ἔσαι ἐπιστήμης τὸ καθ' ἑκαστον
αὐτῶν γένος τὸ ὄντος θεωρεῖν, ἀλλὰ μᾶς· ὃ γὰρ πάντα τὰ πολ-
λοῦ καὶ ῥηθῆσθαι ὑπὸ ἐτέρας καὶ διαφορὰς ἐπιστήμης τέταται, ἀλλὰ
ταῦτα· μόντα τῶν πολλοῦ καὶ ῥηθῆσθαι λεγομένων, ὅσων μῆτε ἀφ' ἐνός τως
ἡρτημένοι εἰσὶν οἱ λόγοι μῆτε ἐπὶ τῷ ἐν ἀναφέρειν, ἀφ' ἐνός μὲν,
ὡς ἐπὶ τῶν ἱατρικῶν ἐδείχθη (ἀπὸ γὰρ τῆς τῷ ἱατρῷ χρήσεως τὰ
ἱατρικά), πρὸς ἐν δὲ τὰ ὑγιεινά· ἐπὶ γὰρ τὸν τῆς ὑγιείας λόγον πάν-
των τῶν ὑγιεινῶν ἢ ἀναφορά, διὰ καὶ ἐξὶ μᾶς ἐπιστήμης ἢ γινώ-
σκουσιν αὐτῶν. δύναται δὲ τις ἀκρίβως τὸ "ἀλλ' εἰ μῆτε καθ' ἐν" ὡς

1004^a 21 εἰρημένον, ἀλλ' εἰ μῆτε ὑφ' ἐν γένος καὶ μίαν φύσιν μῆτε πρὸς ἐν,
ἀλλ' ὡς τὰ ὁμόνυμα καὶ τὰ γένη, κοινότερον λέγων πολλοῦ καὶ ῥηθῆσθαι,
ὡς καὶ ἐν Κατηγορίαις (c. 8) περὶ ποιότητος λέγων εἶπεν
"ἐξὶ δὲ ἡ ποιότης τῶν πλεοναχῶς λεγομένων." ὡς δὲ ἐπὶ τούτων
μᾶς ἐπιστήμης, ὅτω καὶ ἐπὶ τῶν προκειμένων, περὶ ὧν ὁ λόγος,
ταὐτὸ ὁμοίον ἴσον, μᾶς ἐπιστήμης θεωρεῖν· πάντα γὰρ ταῦτα
πρὸς ἐν τὴν ἀναφοράν ἔχει. τὸ γὰρ πρῶτον καὶ κυρίως τοῦτον
τῶν καθ' ὧν κατηγορεῖται, οἷον πάντα καθ' ὧν τὸ ὄν, πρὸς τὸ πρῶ-
τον τῶν ὄντων, τούτο δὲ ἔστιν ἡ ὅσῃ· καὶ πάντα καθ' ὧν τὸ ἐν,
πρὸς τὸ πρῶτον ἐν καὶ κυρίως ἐν, ὃ ἔστιν ἡ ὅσῃ. ὁμοίως καὶ ἐπὶ
ταὐτῷ καὶ ἐτέροις καὶ ὁμοίον· καὶ γὰρ καθ' ὧν ταῦτα, καὶ τούτοις ἢ ἀνα-
φορά ἐπὶ τὴν ὅσῃ· ἐν ἐκείνῃ γὰρ κυρίως τὸ ταὐτὸν καὶ τὸ ἕτερον.

1004^a 27 εἰπὼν δὲ περὶ ταὐτῷ καὶ ἐτέροις προσέθηκε τὸ "καὶ τῶν ἐναντίων," ἴσον
λέγων τῷ καὶ τῶν ἄλλων ἐναντίων, παραιτούμενος ἐξαριθμῆσθαι
πάντων τῶν ἐναντίων ποιεῖν τῶν ὑπὸ τὸ ἐν· ταῦτα δὲ ἢ ὅμοιον
ἀνόμοιον, ἴσον ἀνίσον, τὰλλα ὅσα ὑπὸ τὸ ἐν καὶ τὸ πλῆθος. ὥς τε
ἐπεὶ καὶ ταῦτα τῷ ὄντι ὁμοίως τῶν πλεοναχῶς λεγομένων, ὡς ἀφ'

ἐνός καὶ πρὸς ἐν, καὶ διαιρημένους καὶ λαμβανόμενος καθ' ἑκαστον
αὐτῶν τὸ κυρίως τοῦτον τὰλλα δεκτικὰ καὶ τί ἀπ' ἐκείνου καὶ
ταῦτα ὅτω λέγει, οἷον καθ' ὅσῃ τὸ ταὐτὸν κατηγορεῖται λαβόν-
τας πρὸς τὸ κυρίως ταὐτόν, τυτέσι τὸ ἐν ὅσῃ, τὴν τῶν ἄλλων
ἀναφοράν ποιεῖν, δεκτικὰς τῷ τί ἐκείνου εἶναι καὶ τούτων ἑκαστον
ταὐτὸν λέγει. πάλιν τὸ ἕτερον, εἶτα τὸ ὁμοίον καὶ τὸ ἀνόμοιον καὶ τὰ
ἄλλα ὅτω. τὸ δὲ "ὅτω ἀποδοτέον πρὸς τὸ πρῶτον ἐν ἐκείνῃ κα-
τηγορίᾳ, πῶς πρὸς ἐκεῖνο λέγει," εἶπεν ἀντὶ τῷ πῶς ἑκαστον τῶν
καθ' ἐκείνην κατηγορίαν ὅτω λεγομένων προσκατηγορούμενον πρὸς
τὸ πρῶτον καὶ κυρίως τοῦτον λεγόμενον ἔχει, ὃ ἐστὶ τὸ ἐν τῇ ὅσῃ,
καὶ πῶς ἀπ' ἐκείνου λέγει τὸ ἐν πρὸς τὸ πρῶτον καὶ κυρίως ἐν, πῶς τὸ
ταὐτὸν πρὸς τὸ πρῶτον καὶ κυρίως ταὐτόν, ὁμοίως καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων,
οἷον καθ' ὧν ἢ ταὐτὸν κατηγορία, καὶ καθ' ὧν ταὐτὸν κατηγορεῖται,
διαιρημένους καὶ λαβόντας τὰ ἐν ταῖς ἄλλαις κατηγορίαις, πῶς τὰ
ἄλλα πρὸς τὸ πρῶτον τῶν ὑπὸ ταὐτό, τυτέσι τῶν ἐν τῇ ὅσῃ,
ἀναφέρειν, καὶ δι' ἐκεῖνο καὶ αὐτὸ τῆς αὐτῆς τυγχάνει κατηγορίας.
ὁμοίως καὶ ἐπὶ ὁμοίον, ἴσον, τῶν ἄλλων. ὡς γὰρ περὶ τῷ ὄντος λέγον-
τες, λαβόντες τὸ κυρίως εἶναι τὴν ὅσῃ, ἐν ἑκαστον τῶν ἄλλων
ὧν τὸ ὄν κατηγορεῖται δέκνυμεν ὃν ἢ τῷ πάθος εἶναι τῆς ὅσῃς ἢ
τῷ γένεσιν ἢ τῷ ἐνέργειαν ἢ τῷ ἄλλο τι, ὅτω φησὶ δεῖν καὶ ἐπὶ
τούτων ποιεῖν. Alex.

"τὰ μὴ — τρόπος." εὐρόντας φησὶ τὸ κυρίως καθ' ἑκαστον
τούτων λεγόμενον μεταλαβεῖν ἐν πόσει ἐπὶ καὶ ἄλλοις τούτο πρὸς
τὸ κυρίως λεγόμενον, ὅτω φησὶ χρῆναι δεῖν τὴν τῶν ἄλλων ἀνα-
φοράν ποιεῖν τῶν καθ' ὧν καὶ αὐτῶν λέγει. καὶ προσυπογράφει
γε ἡμῖν καὶ τὸν τρόπον τῆς εὐρέσεως τῆς καὶ τὴν διαίρεσιν αὐτῶν·
τῶν γὰρ ἄλλων ἑκαστον τὸ μὴ τῷ ἔχειν τὸ κυρίως λεγόμενον ἢ ὃν ἢ ἐν
ἢ ταὐτὸν ἢ τῶν ἄλλων τι, καὶ αὐτὸ ὅτω λέγει. δύναται τὸ "ἔχειν"
καὶ ἀντὶ τῷ ἔχειν εἰρηθῆσθαι· τῷ γὰρ ἔχειν ὑπὸ τῷ κυρίως ὄντος τε καὶ
ἐνός, τυτέσι τῆς ὅσῃς, καὶ εἶναι ἐν αὐτῇ λέγει ὄντα τε καὶ ἐν ἑκα-
στον τῶν συμβεβηκότων αὐτῇ, ὡς τὸ ποσόν τε καὶ ποιόν καὶ ὅσα
ὁμοίως τέτοις ἐν τῇ ὅσῃ ἐστίν. ὅτω δὲ καὶ τὸ ταὐτὸν καὶ θάτερον καὶ
τὸ ὁμοίον καὶ τὸ ἀνόμοιον ἔξει, ἐπειδὴ αὐτῶν κατηγορεῖται τὸ τε ἴσον
καὶ τὸ ἀνίσον καὶ τὰ ἄλλα· ταὐτὸν μὴ γὰρ κυρίως ἐπὶ τῶν ὅσῃς,
ὡσαύτως δὲ καὶ ὁμοίον τὸ καὶ τὸ ἐν ὅσῃ εἶδος ῥηθῆσθαι, καὶ ἐπὶ τῶν
ἄλλων τῶν ὅσα ἔχει τὴν πρὸς ἐκεῖνο ὁμοιότητα. τὰ μὴ ὅν τῷ
ἔχειν ὑπ' ἐκείνου ὅτω ῥηθῆσθαι, τὰ δὲ τῷ ἐνέργειᾳ τινὶ εἶναι
αὐτῷ· τῶν γὰρ τῆς ὅσῃς ἐνεργειῶν ἐκείνη ὃν τε καὶ ἐν, ὅτι ἔστιν
αὐτὰς ἡ ὅσῃ ποῦσα. ὁμοίως πάλιν ἄλλα ὄντα λέγει τῷ πάθος
τὰς ὅσῃς εἶναι, καὶ ἄλλα τῷ χεῖν. ὡς δὲ τὸ ἐν ἀναδέχεται ἑκα-
στον αὐτῶν, ὅτω καὶ τὸ ἐν καὶ τῶν ὑπὸ τὸ ἐν ἑκαστον. δείξας δὲ πῶς
ἀφ' ἐνός ἐστὶ καὶ πρὸς ἐν ταῦτα λεγόμενα, ἐπιφέρει τὸ τῆς αὐτῆς
εἶναι περὶ τε τέτων τῶν ἀπὸ τῆς ὅσῃς τὸ εἶναι ἐχόντων καὶ περὶ τῆς

2. ἢ τῷ] ἢ καὶ C. || 12. ταὐτὸν καὶ τὸ A. || 15. δι] δὲ C. || 25. ἐξὶ om C. || 28. τὸ γενικότερον C. || 30. πολλοῦ καὶ C.

3. καθ' ὧν τὸ A. || 5. διακρίνας A. || 11. ἐν — 12. κυρίως et 14. ἄλλαις om C. || 15. τυτέσι τὸ ἐν A. || 16. καὶ αὐτὸ] κατ' αὐτὸ A. || 17. ὡς — 18. ἄλλαις om A. || 28. λέγεται C. || 30. καὶ ante εἶναι om A. || αὐτῷ A. || 31. καὶ post ποιόν et 32. δὲ om A. || 35. ῥηθῆσθαι δὲ καὶ C. || 36. ἐκείνῃ C. || τῷ τὸ A. || 40. σχετὸν C. || 43. εἶναι ἐπιστήμης περὶ C in mg. || τῷ] εἰ A. || ἐχόντων] ἔχει A.

ύσας ἔχον ἐπισήμην. ἦν δὲ περὶ ύσας ἡ πραγματεία τῷ φιλο-
σόφῳ, καὶ περὶ τούτων ἄρα τῷ φιλοσόφῳ διαλαμβάνειν. εἰπὼν δὲ
ταῦτα καὶ δείξας ὅτι τῷ φιλοσόφῳ τὸ περὶ πάντων ὄντων γινώσκειν
ἔχον, ἐπισημαίνει) ὅτι διὰ τῶν δεδεδυμένων λυεῖ) τῶν ἀποριῶν
μία τῶν ἀπορηθεῖσιν ἐν τῷ δευτέρῳ, περὶ ἧς ἡπόρει, πότερον
μᾶς ἢ πλεονῶν ἐστὶν ἐπισημῶν τὸ θεωρῆσαι περὶ τῆς ύσας καὶ
τῶν τῇ ύσῃ συμβεβηκότων, καὶ τῶν οἷς εἶπε χρῆσθαι τὴν διαλεκτι-
κὴν καὶ τὸ ἐνδοξον, ἃ ἦν ἐναντία, ταύτην ἕτερον καὶ τὰ ἄλλα ἃ φθά-
νομεν εἰρηκότες. id.

1004 b "εἰ — καθήμενος." ὅτι τῷ φιλοσόφῳ ἡ τε περὶ τῆς ύσας 10
θεωρία καὶ περὶ τῶν τῇ ύσῃ συμβεβηκότων, ὁμοίως δὲ καὶ περὶ
ταύτῃ καὶ ἑτέρῃ καὶ ὅσα καθόλου περὶ ἐναντιῶν ζητεῖ), δεικνύσι καὶ
ἐκ τῷ μηδεμίαν ἄλλης ἐπισήμης οἰκείον εἶναι τὴν περὶ τούτων λέ-
γον· ὅδ' ἂν γινώσκοντες ὅτι μισοῦν ὅτ' ἄλλαν τινος ἐπισήμην ἔχον-
τός τινα ἄλλην παρὰ τὴν τῷ ὄντος ἢ ὄν, τὸ διαλαβεῖν καὶ ἰδεῖν πό-
τερον ταύτῃ ἐστὶν ἡ ύσῃ ἀπλῶς λαμβανομένη καὶ μετὰ τινος συμ-
βεβηκότος ἢ ἕτερον, οἷον ὁ Σωκράτης αὐτός τε καθ' αὐτὴν λη-
φθεὶς καὶ μετὰ τινος τῶν συμβεβηκότων, οἷον τῷ καθ' ἑαυτοῦ. ὃ γὰρ
ἀπλῶς ταύτῃ, ἀλλὰ καὶ τὸ ὑποκειμενον, καὶ δὲ τὴν λόγον ὃ ταύτῃ.
ἀλλ' ὅδ' ἐστὶν εἰδέναι ὅτι ἐν ἐνὶ ἐστὶν ἐναντίον ἄλλης ἐπισήμης ἐστὶν 20
ἴδιον. ἀλλ' ὅδ' ἐστὶν τί ποτὲ ἐστὶν τὸ ἐναντίον, καὶ πότερον ἐν ποσότητι μόνῃ
ἢ καὶ ἐν ύσῃ ἐστὶν ἡ ἐναντιότης καὶ ἐν ἐκάστῃ τῶν ἄλλων γενῶν· ἀλλ'
ὅδ' εἶναι τῷ ἐναντίῳ διαφορὰ, ὅτι φέρε εἰπεῖν τὰ μὲν ἄμεσα τὰ δὲ
ἐμμεσα, καὶ ὅτι τὸ μεταξὺ μίξει τῶν ἄκρων, καὶ ὅτι τῶν μεταξὺ
τὰ μὲν ὡνόμασαι τὰ δὲ τῇ τῶν ἄκρων ἀποφάσει δηλοῖ), καὶ τίνι 25
διαφέρει τῶν ἄλλων ἀντικειμένων τὰ ἐναντία. ὁμοίως δὲ ὅδ' ἐστὶν
ἀντικείμενα ποσῶς λέγει), τὸ διελέσθαι ἄλλαν τινος ἐστὶν παρὰ τὴν
φιλοσόφον. δείξας δὲ ὅτι τῷ φιλοσόφῳ ἐστὶν τὸ περὶ τῆς τούτων
1004 b καὶ τῶν ποσῶν θεωρεῖν, ἐξῆς ἐπήνεγκε λέγων "ἐπεὶ ὅν τῷ ἐνός ἢ
5 ἐν καὶ τῷ ὄντος ἢ ὄν ταῦτα καθ' αὐτὰ ἐστὶν πάθη, ἀλλ' ὅχι ἢ ἀριθμὸς 30
ἢ γραμμαὶ ἢ πῦρ, δηλοῦν ὡς ἐκείνης τῆς ἐπισήμης καὶ τί ἐστὶν γνω-
ρίσαι καὶ τὰ συμβεβηκότα αὐτοῖς," δεικνύς διὰ τούτων ὅτι ἐκ ἄλ-
λης μὲν ἢ περὶ τῷ ἐνός τε καὶ ὄντος καὶ τῶν ὑπ' αὐτὰ θεωρία, τί ποτὲ
ἐστὶν αὐτῶν ἕκαστον, ἄλλης δὲ περὶ τῶν τούτοις καθ' αὐτὰ ὑπαρ-
χόντων ἀποδεικνύναι περὶ ὧν προειρήκαμεν. τῆς γὰρ αὐτῆς ὡς περὶ 35
ἐπὶ τῶν ἄλλων ἐπισημῶν τό τε ὑποκειμενον γνωρίζειν καὶ τίνα ἐστὶν
αὐτῷ τὰ καθ' αὐτὰ ὑπάρχοντα ἀποδεικνύναι, ὅτω καὶ ἐπὶ τῆς τῷ
ὄντος. καὶ γὰρ ὅτι τῷ φιλοσόφῳ ἐστὶν ἡ περὶ τῷ ὄντος ἢ ὄν γινώσκεις
καὶ τῶν τούτῳ ὑπαρχόντων καθ' αὐτό, ἐδείχθη δὲ καὶ τὸ ἐν ταύτῃ
ὄν τῷ ὄντι. καὶ ἡ περὶ τῷ ἐνός ὅν θεωρία καὶ τῶν τούτῳ καθ' αὐτὰ 40
ὑπαρχόντων ὁμοίως τῷ φιλοσόφῳ ὡς καὶ ἡ περὶ τῷ ὄντος. τὰ δὲ
προειρημένα ὅτι καθ' αὐτὰ τῷ ὄντος ἢ ὄν ἐστὶν πάθη, ἐδείξε διὰ τῷ

εἰπεῖν "ἀλλ' ὅχι ἢ ἀριθμὸς ἢ γραμμαὶ ἢ πῦρ." εἰ γὰρ τῷ τούτων
καθ' αὐτὸ ὑπῆρχε τι τούτων, καὶ συμβεβηκός τε ἂν ἦν τῷ ὄντι
ὑπάρχον, καὶ ἐκ αὐτοῦ ἄλλῳ τῷ ὑπῆρχεν ὅδ' ἐκείν' ὅν
τῷ φιλοσόφῳ οἰκεία ἢ περὶ αὐτῶν θεωρία, ἀλλ' εἰ μὲν τοῖς ἀριθμοῖς
ὑπῆρχε, τῆς ἀριθμητικῆς, εἰ δὲ γραμμαῖς, γεωμετρίας, εἰ δὲ
πυρὶ, τῆς φυσικῆς. ἐπεὶ δὲ μηδενὶ ἀφωρισμένως τῶν ὄντων, τῷ
ὄντι ὅν ἢ ὄν ὑπάρχει καὶ καθ' αὐτό, ὡς τῆς περὶ τὸ ὄν πραγμα-
τευομένης ἐπισήμης καὶ ἡ τούτων γινώσκεις οἰκεία καὶ τῶν τούτοις συμ-
βεβηκότων, ὡς τοῖς ἐναντίοις τὸ ἐμμεσον τὸ ἄμεσον. ἐστὶ δὲ αὕτη
ἡ καθόλου τε καὶ κοινὴ φιλοσοφία. id.

"καὶ — σκοπούμεναι." λέγει δὲ περὶ τῶν σοφιστῶν, οἱ ὑπο- 1004 b
δύομενοι τὸ φιλοσοφῆν ὄνομα περὶ τῆς ύσας, περὶ ἧς οἰκείατος
καὶ προηγούμενος ὁ λόγος τῷ φιλοσόφῳ, ὅδ' ἐστὶν κοινὸν) λόγον, περὶ
δὲ ἐναντιῶν καὶ ἀντικειμένων καὶ τῶν πλεοναχῶς λεγομένων καὶ τῶν
συμβεβηκότων καὶ τῶν ποσῶν ἢ πᾶσα αὐτοῖς πραγματεία, οἷς
πρὸς τὰ σοφίσματα καὶ τὴν ἀγῶνῃς χρωμένῳ παρακρούμενοι τὴν
προσδιαιλεγμένην αἰτίαν) δὴ αὐτῶν ὃ τὸ περὶ τούτων λέγειν ὡς
ἐκ αὐτοῦ φιλοσόφῳ οἰκείον (οἰκείος γὰρ καὶ ὁ περὶ τούτων λόγος τοῖς φι-
λοσόφοις, ὅς ὑποδύον), ἀλλ' ὅτι περὶ μόνων τούτων καὶ προηγυμέ-
νως ὁ λόγος αὐτοῖς γίνετο), περὶ δὲ τῆς ύσας, ἥτις ἐστὶν πρώτη,
παρ' ἧς κἀκεῖνοι τὸ εἶναι καὶ δὲ ἦν ὁ φιλόσοφος καὶ περὶ ἐκείνων λέ-
γει τῷ ταύτης τι αὐτὰ εἶναι, ὅδ' ἐστὶν λόγον κοινὸν) ὅδ' ἴσασι τι
περὶ αὐτῆς. διὸ ὅδ' ἐστὶν φιλόσοφοι ἐπὶ σοφιστῶν δέ. καὶ γὰρ ὅδ' οἶόν τε
μὴ ὄν ἐπαίοντας περὶ τῆς ύσας περὶ τῶν τῇ ύσῃ ὑπαρχόντων
ἐπισημονικῶς τε καὶ πρὸς ἀλήθειαν λέγειν· διὸ ὅτω λέγουσιν. id.

"ἐπεὶ — πάθη." ἔτι τὸ αὐτὸ ἐπεξεργάζετο), δεικνύς ὅτι τῷ 1004 b
φιλοσόφῳ τὸ περὶ τῶν προειρημένων λέγειν οἰκείον· οἰκεία γὰρ πάθη 10
καὶ καθ' αὐτὰ ὑπάρχοντα τῷ ὄντι ταῦτα ἢ ὄν, ἐκείνη δὲ ἐπισήμη
ἴδιον τὸ τὰ οἰκεία καὶ καθ' αὐτὰ ὑπάρχοντα τῷ ὑποκειμένῳ γένει,
περὶ ὃ ἡ ἐπισήμη, σκοπεῖν. ὅτω γὰρ ἀριθμητικῆς τὸ τὰ ἴδια τῶν
ἀριθμῶν πάθη καὶ οἰκεία αὐτῶν περὶ ὃ καταγιγνέσθαι, θεωρεῖν· ταῦτα
δὲ ἐστὶν τὸ περιττὸν τὸ ἄρτιον, συμμετρία ἢ ἐν ἀριθμοῖς καὶ ἰσότης,
ὑπεροχὴ καὶ ἑλλειψις, ὡς τὰ μὲν καθ' αὐτὸς ὑπάρχει τοῖς ἀριθμοῖς,
ὡς τὸ περιττὸν καὶ ἄρτιον, τὰ δὲ πρὸς ἀλλήλους, ὡς τὸ ἕτερον (τότῳ
γὰρ διαφέρουσιν οἱ ἄρτιοι ἀριθμοὶ τῶν περιττῶν), ἔτι καὶ τὸ σύμμε-
τρον καὶ τὸ ἴσον, ὑπεροχὴ τε καὶ ἑλλειψις. ὁμοίως καὶ γεωμετρίας τὸ
τὰ ταῖς γραμμαῖς ὑπάρχοντα εἰδέναι καὶ τὰ τοῖς ἐπιπέδοις τε καὶ
χρήμασιν· ἐστὶ γὰρ τινα καὶ τούτων οἰκεία, καὶ πάλιν ἄλλα τοῖς στε-
ρεοῖς, καὶ τούτων ἄλλα μὲν τοῖς ἀκινήτοις, περὶ ὃ ἡ στερεομετρία,
ἀλλὰ δὲ τοῖς κινημένοις, περὶ ὃ ἡ ἀερολογικὴ καὶ ἡ φυσικὴ. ἀλλὰ
καὶ τῶν κινημένων ἄλλα μὲν τοῖς βάρους ἔχουσιν, ὡς γὰρ ὕδατι, ἀλλὰ
δὲ καὶ τοῖς βάρους ἐκ ἔχουσιν, ὡς περὶ τοῖς κέφοις, πυρὶ τε καὶ ἀέρι,

1. ἐπισήμη] λόγον C. || περὶ τὴν ύσιν C. || 3. τὸ om A. || 4. ἐπὶ σημαίνεται A. || 6. θεωρεῖν C. || 8. ὡς φθάσκει C. || 12. καὶ post δεικνύσι om A. || 13. τίνι A. || 15. ὅ, ἐκ λαβεῖν A. || 17. οἷον ἢ C. || 20. ἄλλαν A. || 23. 1. τίς. || 26. ὅδ' ἐστὶν τὰ A. || 27. τὸ et 28. τε ante τούτων om A. || 28. τε post τούτων et 29. ἐξῆς om C. || 30. ταῦτα A. || 34. δι] ἐστὶν A. || τούτων A. || 35. ὡς περὶ γὰρ ἐπὶ C. || 39. αὐτὰ C.

2. ὑπάρχει C. || 7. καὶ om AC. || 12. ὄνομα] εἶμα A. || 17. δὲ A. || 18. φιλοσόφῳ C. || 19. οἷς C. || 21. καὶ ante δ' om A. || 28. τῇ — 29. ὑπάρχοντα om C. || 30. γὰρ ἐπὶ ἀριθμητικῆς καὶ μὲν τὰ C. || 33. τὴν ἀριθμῶν A. || 34. τούτων A. || 35. καὶ] δι C. || 36. καὶ et τε καὶ om C.

ἄλλα δὲ τῷ κυκλοφορικῷ τῷ πέμπτῳ σώματι, ὃ κινεῖται μὲν ὅτε δὲ βάρος ἔτε κυφάτηται. ἔχει. ὡς ἔν τούτων ἐκάσῃ ἐστὶ τινὰ οἰκειῶς ὑπάρχοντα, ὅπως ἐστὶ τινὰ οἰκεῖα καὶ τὸ ὄντος ἢ ὄν, ἐκ ἀφωρισμένου τινος γένους τῶν ὑπὸ τὸ ὄν, ἀλλ' ἐν πᾶσι ὡρισμένα ὅσα τοῖς ὄνσι, περὶ ὧν ὁ θεωρητικὸς φιλόσοφος. id.

1004b
17. "σημεῖον — σοφιστῆς." καὶ διὰ τούτου δεικνύσιν ὅτι τὸ φιλο-
σοφῆν ἢ περὶ τῶν προειρημένων θεωρία, τὸ ἴσον ὁμοίαν ἀπὸ ἀνομοιῶν
ἐτέρῃ ἐναντίῃ, τῶν ἄλλων δὲ προείρηται ("). οἱ γὰρ σοφιστῆς καὶ οἱ
διαλεκτικοὶ ὑποδύμενοι τὸ φιλοσοφῆν ὄνομα, καὶ περὶ ὧν οἱ φιλό-
σοφοι πραγματεύονται περιώμενοι λέγουσιν, περὶ τούτων ἐν λόγῳ
ποιῶν, ὁρῶν ὡς οἰκεῖον ὄντων τῷ φιλοσοφῶν. εἰπὼν δὲ τὸς σο-
φιστῆς καὶ τὸς διαλεκτικὸς περὶ τούτων λέγουσιν ὅτι οἰκεῖα ἐστὶ τοῖς φι-
λοσόφοις, τῷ ὑποδύεσθαι τὸ φιλοσοφίας ὄνομα, ἐξῆς πῶς τε ὑπο-
δύοντι καὶ κατὰ τὴν καὶ τὴν διαφέρειν τὸ τε φιλοσοφῆν καὶ ἀλλήλων
1004b λέγει. "περὶ μὲν γὰρ τὸ αὐτὸ γένος ἐρέσει" καὶ ἡ σοφιστικὴ καὶ ἡ δια-
22. λεκτικὴ τῇ φιλοσοφίᾳ. ὁ γὰρ ἰδὼν τι ἀφωρισμένον ἔχουσιν, ὡς
γεωμετρία ἢ ἡ μουσική, ἀλλὰ περὶ τὸ ὄν πᾶσι αὐτοῖς ἢ πραγμα-
τεία. "ἀλλὰ διαφέρει τῆς μὲν τῷ τρόπῳ τῆς δυνάμεως, τῆς δὲ
τῷ βίῃ τῇ προαιρέσει." τὴν φιλοσοφίαν λέγει τῆς μὲν διαλεκτικῆς
διαφέρειν τῷ τρόπῳ τῆς δυνάμεως. ἀμφότεραι μὲν γὰρ περὶ τὸ ὄν
καὶ τὰ τούτω ὑπάρχοντα, καὶ ἀμφότεραι συλλογιστικά, ἀλλ' ἡ μὲν
τὴν δύναμιν ταύτην τὴν συλλογιστικὴν ἀποδεικτικὴν ἔχει τῶν ἀλη-
θῶν, ἡ δὲ διαλεκτικὴ πειραστικὴ περὶ τῶν ἀληθῶν καὶ τῶν ἐνδόξων
συλλογιστικὴ. διὰ καὶ εἰς ἐκάτερον ὁ διαλεκτικὸς ἐπιχειρεῖ, καὶ ἐστὶ
περὶ ὧν ὁ φιλόσοφος ἀποδεικτικὸς τε καὶ ἐπιστήμων, περὶ τούτων ὁ
25 διαλεκτικὸς πειραστικὸς, τῷ ἐστὶ πείραν λαμβάνων τῶν προσποι-
μένων αὐτὰ εἰδέναι, ἐκ εἰδόντων δέ, ἥτις πείρα διὰ τῶν ἐπομέ-
νων τοῖς κατὰ τὰς ἐπιστήμας γινόμενῃ, ἀ ἐνδόξεως εἰδέναι καὶ τὸς ἐκ
ἔχοντας αὐτῶν τὴν ἐπιστήμην, ἐκ ἧς δὲ δεικνύσιν ἐπιστήμονα ἐν χρω-
μένον αὐτῇ. τῇ δὲ προαιρέσει ἐκ ἀν διαφέρει ὁ διαλεκτικὸς τῷ
30 φιλοσοφῶν, ἐφ' ὅσον καὶ ἔστος ἐπ' ὠφελείᾳ τῶν συνόντων τὸς λόγους
δοκεῖ ποιεῖσθαι, γυμνασίας χάριν πείραν αὐτῶν λαμβάνων, εἴτε
ἐπιστήμην ἔχουσιν ὧν λέγουσιν εἴτε καὶ μὴ. τῆς δὲ γε σοφιστικῆς τὴν
φιλοσοφίαν φησὶ διαφέρειν τῷ βίῃ τῇ προαιρέσει. τῷ μὲν γὰρ φιλο-
σοφῶν τὸ εἶναι ἐπιστήμονι τούτων ἀ οἰκεῖα ἐστὶν αὐτῷ πρόκειναι, τῷ
35 δὲ σοφιστῇ τὸ φαίνεσθαι. φαινομένη γὰρ τις σοφία ἢ σοφιστικὴ ἀλλ'
ἐκ ὅσα. ἔπειτα δὲ αὐτῇ διαφερέσει τῇ τῷ βίῃ προαιρέσει τὸ καὶ τῷ
τρόπῳ τῆς δυνάμεως διαφέρειν αὐτῆς τε καὶ τῆς διαλεκτικῆς. ὁ δὲ
γὰρ συλλογιστικὸς ἔστος, ἀλλὰ καὶ ἐν τούτοις τὸ φαίνεσθαι μᾶλλον τῷ
ἀληθῶς μάτεσιν. id.

1004b
18. (") αἰτιῶν) ὧν τὸς σοφιστῆς, οἱ τινες ὑποδύμενοι τὸ τῆς
φιλοσοφίας ὄνομα περὶ μὲν τῆς ὕλης, περὶ ἧς οἰκεῖατος καὶ προη-
γούμενος ὁ λόγος τῷ φιλοσοφῶν, ὁ δὲ πᾶσι πᾶσι λόγον, περὶ δὲ ἐναν-
τίων καὶ ἀντικειμένων, ὡς φησὶν ὁ ἀπὸ τῆς Ἀφροδισιάδος ἐξηγη-

τῆς, καὶ τῶν πλεοναχῶς λεγομένων καὶ τῶν συμβεβηκότων καὶ τῶν
ταύτων πᾶσα αὐτοῖς πραγματεία, ὅσα πρὸς τὰ σοφίσματα
καὶ τὸς ἀγῶνας χρωσθῶν παρακρυβόμενοι πρὸς τὸς διαλεγόμενους.
Asclep.

5 "ἔστι — πειραστικὴ. περὶ ὧν, φησὶν, ἡ φιλοσοφία ἐπιστήμην τε 1004b
ἔχει καὶ γνῶσιν, περὶ τούτων τὴν διαλεκτικὴν πειραστικὴν καὶ δι' ἐν- 25.
δόξων ἐπιχειρητικὴν εἶναι. διὰ ταύτων γὰρ ἡ πείρα. καὶ γὰρ πρὸς τὸ
διελθεῖν πολλὰς τὰληθῆ χρωσθῶν τῇ πειραστικῇ, ὁ δὲ γινεῖται δι'
ἀληθῶν τε καὶ ἀποδεικτικῶν, ἀλλὰ διὰ πιθανῶν τε καὶ ἐνδόξων. τὴν
δὲ σοφιστικὴν φαινομένην φησὶν, ὅταν δὲ ὅ, ἥτοι διαλεκτικὴν φαι-
νομένην, ὅτι ἐκ φαινομένων ἐνδόξων, ἡ φαινομένη σοφίαν ὅταν
δ' ὅ, εἴγε ἐστὶν ἀπὸ φαινομένης σοφίας χρηματιστικὴ. Alex.

ἔστι — πλῆθος." διὰ τούτων προκατασκευάζει ὅτι ὁ περὶ τῶν 1004b
ἐναντίων λόγος οἰκειῶς ἐστὶ τῷ φιλοσοφῶν ("). εἰ γὰρ πάντων τῶν 27.
ἐναντίων ἐρήσεις ἢ ἐτέρα συζητία, ἡ δὲ ἐτέρα εἶδος (ὑπάρχει) γὰρ
πάντα τὰ ἐναντία εἰς τὸ ὄν καὶ τὸ μὴ ὄν καὶ εἰς τὸ ἔν τε καὶ πλῆθος,
ὧν τὸ μὴ ὄν καὶ τὸ πλῆθος, ἐρήσεις), ὁ περὶ τῷ μὴ ὄντος, ὁ ἐστὶ ἐρή-
σεις τῷ ὄντος, καὶ περὶ τῷ ἐκ ἑνὸς καὶ πλῆθος, ὁ ἐστὶ ἐρήσεις τῷ
ἐνός, θεωρεῖν, τούτω καὶ περὶ τῶν ἄλλων ἐναντίων. τῷ μὲν ὅν τῷ
αὐτῷ εἶναι καὶ περὶ τῶν ἐναντίων λέγειν δεικτικόν τὸ ἐρήσειν εἶναι τὸ
ἕτερον τῶν ἐναντίων, τῷ δὲ περὶ πάντων τῶν ἐναντίων καθόλου
τὴν φιλοσοφῶν ἐρεῖν δεικτικόν πάλιν τὸ πάντα τὰ ἐναντία ἀνά-
γαγεῖν εἰς τὸ ὄν καὶ μὴ ὄν καὶ ἐν καὶ πλῆθος. ὁ καὶ αὐτὸ ἅμα δεικτικόν
ἐστὶ τῷ τῷ ἕτερον τῶν ἐναντίων εἶναι ἐρήσειν. ὡς γὰρ ἀμφοτέρων
τούτων δεικτικῶν ἐχρήσατο τῷ περὶ πάντων τῶν ἐναντίων ἐρεῖν τὴν
φιλοσοφῶν καὶ τῷ τῷ ἕτερον τῶν ἐναντίων ἐρήσειν εἶναι. δύναμις
δὲ καὶ δύο ἐπιχειρήσεις τὸ εἰρημένον εἶναι τῶν αὐτῶν δεικτικά,
πρῶτη μὲν ἡ "ἔστι τῶν ἐναντίων ἡ ἐτέρα συζητία ἐρήσεις." εἰ γὰρ
τῷ αὐτῷ αὐτὰ τε εἰδέναι καὶ τὰς ἐρήσεις αὐτῶν, ὁ περὶ τῷ ἐτέρῳ
μέρῳ τῶν ἐναντίων θεωρεῖται τῷ ὑπὸ τὸ ἔν, τούτω ἐστὶ καὶ τὸ περὶ
ἐτέρῳ, εἴγε ἐρήσεις ταῦτα ἐκείνων. δευτέρα δ' ἂν ἐπιχειρήσεις
εἴη "καὶ πάντα ἀνάγει" εἰς τὸ ὄν καὶ μὴ ὄν καὶ ἐν καὶ πλῆθος." εἰ γὰρ
πάντα τὰ ἐναντία ὑπὸ ταῦτα, ὁ περὶ τούτων, τούτω καὶ περὶ πάν-
των τῶν ἐναντίων θεωρεῖν. id.

(") φησὶν ὅτι δύο συζητίας ἐποῖον οἱ Πυθαγόρειοι, καὶ
τὴν μὲν κρείττονα πρὸς τὸ εἶδος ἀνήγον, τὴν δὲ χείρονα πρὸς τὴν ἐρή-
σειν, ἢ ἢ φῶς καὶ σκότος, τὸ μὲν τῷ εἶδος τὸ φῶς, τὸ δὲ τῆς ἐρή-
σεως τὸ σκότος, ἀγαθὸν καὶ κακόν, λευκὸν καὶ μέλαν, ἀπειρον
καὶ πέραν, θερμὸν καὶ ψυχρόν. δέκα δὲ ἐποῖον τὰς συζητίας.
40 Asclep.

"τὰ — συγκρίσει." διὰ ταύτης τῆς ἐπιχειρήσεως ἅμα μὲν 1004b
δεικνύσιν ὅτι περὶ πάντων τῶν ἐναντίων ὁ φιλόσοφος ἐρεῖ, ἐπειδὴ 29.
πάντα ὑπὸ τὸ ἔν καὶ τὸ πλῆθος, ἅμα δὲ συζητεῖ καὶ τὸ ὅτι μᾶλλον ἐπι-
στήμης ἐστὶ τὸ περὶ τῷ ὄντος ἢ ὄν θεωρεῖται, ὡς δι' ὧν ἐπιφέρει

7. ἀνὸν om A. || 9. καὶ om C. || 33. καὶ om A. || 38. ἔντε C.

21. τὸ — βασιλῶν om A. || 30. ἐν τῷ αὐτῷ ἐστὶ A. || 33. τούτω om C.

λέγει· εἰ γὰρ τὰ ὄντα καὶ αἱ ὑσῖαι ἐξ ἐναντίων, ὡς ἐδόκει τοῖς πλάι-
 ζοις, εἰν ἂν αἱ μὲν ἀρχαὶ τῶν ὄντων ἐναντία, τὰ δὲ ἐκ τούτων ἐξ
 ἐναντίων· πάντα ἄρα τὰ ὄντα ἢ ἐναντία ἢ ἐξ ἐναντίων. ἀλλὰ
 μὴ μᾶς ἐπιστήμης τὰ τε ἐναντία καὶ τὰ ἐκ τούτων εἶναι· μᾶς
 ἄρα ἐπιστήμης καὶ ἡ τῶν ὄντων καθόλου θεωρία. καὶ τούτο μὲν τῆς ἐπι-
 χειρήσεως κεφάλαιον. τὰ δὲ περὶ τὴν λέξιν, "τὰ δ' ὄντα καὶ τὴν
 ὑσῖαν ὁμολογεῖται χεῖρον ἅπαντες ἐξ ἐναντίων συγκειῶς," δεικτι-
 κὸν καὶ τούτῳ ἐστὶ τῷ τῷ φιλοσόφῳ ἀνακείαζ τὴν περὶ τῶν ἐναντίων
 θεωρίαν, ἢ μὴ ταυτὸν ἐστὶ τοῖς εἰρημένους πρὸ αὐτοῦ πάντῃ, ἀλλ'
 εἴη ἂν τὸ λεγόμενον νῦν ἦτοί οἱ ἐπὶ τῷ φιλοσόφῳ ἢ περὶ τῆς
 ὑσῖας θεωρία, ἥτις περιέχει καὶ τὴν περὶ τῶν ἀρχῶν λόγον, ἀρχαὶ
 δὲ τῆς ὑσῖας καὶ κοιχῆα ὑπὸ πάντων ὁμολογεῖται τὰ ἐναντία, εἴη
 ἂν καὶ διὰ τούτο ἀναγκαῖος ὁ περὶ τῶν ἐναντίων λόγος τῷ φιλο-
 σόφῳ· εἰ γὰρ τὰ ὄντα ἐξ ἐναντίων συγκειῶς, τὰ δὲ ἐναντία ἀνά-
 γεῖται εἰς τε τὸ ἐν καὶ τὸ πλῆθος, τὸ περὶ ἑνὸς καὶ πλῆθους λέγοντος εἴη
 ἂν καὶ περὶ τῶν ἐναντίων λέγειν· λέγων γὰρ περὶ ἐναντίων λέγει
 ἂν περὶ τῶν τῷ ὄντος ἀρχῶν, εἰ δὲ περὶ τούτων, καὶ τῷ ὄντος. ἢ
 δεικτικὸν τὸ λεγόμενον τῷ ἂν περὶ τῷ ὄντος θεωρῶντα καὶ περὶ τῶν
 ἐναντίων θεωρεῖν, εἴγε δεῖ μὲν περὶ τῷ ὄντος διαλαμβάνοντα
 περὶ τῶν κοιχῶν τῷ ὄντος διαλαμβάνειν, ἐστὶ δὲ αὐτὸ κοιχῆα
 τὰ ἐναντία. κατασκευάζων δὲ τούτο παρατίθεσθαι τὰς τούτων δό-
 ξας οἱ τὰς ἀρχὰς ἐναντίας ἔθεντο· οἱ μὲν γὰρ περὶ τὴν καὶ ἄρτιον, ὡς
 οἱ Πυθαγορικοί, οἱ δὲ θερμὸν καὶ ψυχρὸν, ὡς οἱ μαυῶσαι καὶ πυκνώ-
 σει τὰλλα γενῶντες, ἢ ὡς Παρμενίδης πῦρ καὶ γῆν κοιχῆα ποιῶν,
 οἱ δὲ πέρασ καὶ ἄπειρον (εἶναι δ' ἂν ὅτι οἱ τὸ ἐν καὶ τὴν ἀόριστον
 δυάδα ἐν ταῖς ἀρχαῖς θέμενοι), οἱ δὲ φιλίαν καὶ εὐκόσ, ὡς Ἐμπε-
 δοκλῆς. διὰ τε ὅν τὰς ἀρχὰς τῆς ὑσῖας εἶναι ἀναντία καὶ διὰ
 τὸ πάντα μὲν τὰ ἐναντία ἀνάγεσθαι ὑπὸ τὸ ἐν καὶ τὸ πλῆθος, φανερώ-
 τατα δὲ ταῦτα ἐν ταῖς ἀρχαῖς τίθεσθαι, προσήκοι ἂν τῷ φιλοσόφῳ
 ὁ περὶ αὐτῶν λόγος· τὸ μὲν γὰρ περὶ τὴν καὶ θερμὸν καὶ τὸ πέρασ καὶ ἢ
 φιλία ὑπὸ τὸ ἐν, ὑπὸ δὲ τὸ πλῆθος τὰ τέτοις ἐναντία. δύναται δὲ
 τὸ "τὰ δ' ὄντα καὶ τὴν ὑσῖαν ὁμολογεῖται ἐξ ἐναντίων χεῖρον ἅπαν-
 τες" ὡς ἐπόμενον ὅτι τῷ "καὶ πάντα ἀνάγει" εἰς τὸ ἐν καὶ μὴ ἐν καὶ
 ἐν καὶ πλῆθος" εἰρημέναι· δεικτικὸν γὰρ τούτου καὶ καὶ πάντας τὰς
 τὰ ὄντα καὶ τὴν ὑσῖαν ἐξ ἐναντίων συγκειῶς λέγοντας φανερώσ
 τοιαῦτα λαβεῖν ἐναντία ἂν ὑπὸ τὸ ἐν καὶ τὸ πλῆθος ἐστὶν ("").
 1004 δὲ διὰ τὸ "εἰληφθῶ γὰρ ἢ ἀναγωγὴ ἡμῖν" ἀναπέμπει πάλιν ἡμᾶς
 34. εἰς τὰ ἐν τῷ Β περὶ τ' Ἀγαθὸν δεδιγμένα. "φανερὸν ὅτι καὶ ἐκ τῶ-
 1005 2. τῶν ὅτι μᾶς ἐπιστήμης τὸ ἐν ἢ ὅτι θεωρεῖται." εἰπὼν ὅτι πως τὰ
 ἐναντία πάντα εἰς τὸ ἐν καὶ πλῆθος ἀνάγει, καὶ τούτο δι' ἧς πεποιθὲν
 ἀναγωγῆς τῶν ἐναντίων ἐν τῷ Β περὶ τ' Ἀγαθὸν εἰς ταῦτα πι-
 σωσάμενος, λαβὼν δὲ ὅτι καὶ τῶν ὄντων καὶ τῆς ὑσῖας κοιχῆα τὰ

ἐναντία, δὴλόν φησι καὶ ἐκ τούτων εἶναι ὅτι μᾶς ἐστὶν ἐπιστήμης ἢ
 περὶ τῷ ὄντος ἢ ὅτι θεωρία. ἐπεὶ γὰρ πάντα τὰ ὄντα ἢ ἐναντία ἐστὶν
 ἢ ἐξ ἐναντίων συνεστῆκεν, ὡς περὶ ἔλεγον οἱ φυσικοί, (ἢ γὰρ ἀρχαὶ ἢ
 ἐκ τῶν ἀρχῶν, ὧν αἱ μὲν ἀρχαὶ ἐναντία, τὰ δὲ ἄλλα ἐκ τῶν ἀρ-
 χῶν), πάντα δὲ τὰ ἐναντία ἀνάγει ὑπὸ τὸ ἐν καὶ τὰ πολλά, μᾶς
 δὲ τὸ περὶ τούτων θεωρεῖν (ἢ γὰρ αὐτῇ τῶν ἀντικειμένων), μᾶς ἂν
 εἴη καὶ περὶ πάντων τῶν ὄντων ἢ θεωρία· καὶ γὰρ μὴ ἔχει τινὰ ἐναν-
 τία, ὡς περὶ δοκεῖ ἢ ὑσῖα, ἢ δὲ ἐξ ἐναντίων τῷ τῷ γινώσκον ἐκείνῳ
 ἡρτηῖται ἐκ τῆς γνώσεως τῶν ἐξ ὧν ἔστιν, ἐν τῇ τῶν ἐναντίων ἐξ ὧν
 ἐστὶ γνώσει εἴη ἂν ἢ γνώσεσι τούτων. τῶν δὲ ἐναντίων ἀρχαὶ τέ-
 τε ἐν καὶ τὸ πλῆθος· ὡς δὲ περὶ τῷ ἑνὸς καὶ πλῆθους θεωρεῖν, τέτ-
 τε καὶ περὶ τῶν ὑπ' αὐτό. ταῦτα δ' ἐστὶ πάντα τὰ ὄντα· πάντα μὲν
 γὰρ τὰ ὄντα ἢ ἐναντία ἐστὶν ἢ ἐξ ἐναντίων, πάντα δὲ τὰ ἐναντία
 ὑπὸ τὸ ἐν καὶ τὸ πλῆθος. μᾶς δὲ φησιν ἐπιστήμης εἶναι τὴν περὶ
 ἑνὸς καὶ πλῆθους θεωρίαν, ἄντε ἢ ταῦτα καθ' ἑνὸν λεγόμενον ἐκεί-
 τερον αὐτῶν, τετέσθαι ἕνα λόγον ἔχοντα καὶ μίαν φύσιν καὶ ὡς γέννη-
 τῶν ἄλλων τῶν ὑπ' αὐτὰ κατηγορούμενα, ἄντε καὶ μὴ ἔστω ἔχει
 ἀλλ' ἢ τῶν πολλαχῶς λεγομένων, ὡς περὶ προείρηται τε καὶ ἀληθές
 ἐστὶν. καὶ γὰρ εἰ πολλαχῶς τὸ ἐν λέγει καὶ καὶ μίαν φύσιν, ὁμοίως
 δὲ καὶ τὸ πλῆθος, ἀλλ' ὅτι πρὸς τὸ πρῶτον καὶ κυρίως ἐν λεγόμενον
 τὰ ἄλλα ἀναφέρει. πρῶτον δὲ ὡς περὶ καὶ ἐν ἢ ὑσῖα, καὶ πλῆθος
 δὲ πρῶτον ἐν ὑσῖα. εἰπὼν δὲ περὶ τῷ ἑνὸς, ὅτι εἰ καὶ πολλαχῶς
 λέγει, ὁμοίως φησὶ καὶ τὰ τῷ ἐνὶ πολλαχῶς λεγομένη ἐναντία
 ἔξεσθαι· καὶ γὰρ ἐν τέτοις πρὸς τὸ πρῶτον τὰλλα ῥηθήσεται. διὰ γὰρ τὸ
 πρὸς μίαν φύσιν τὴν ἀναφορὰν αὐτῶν εἶναι καὶ ἀφ' ἑνὸς λέγεσθαι
 καὶ πρὸς ἕν τι συντείνειν, ἢ μία ἐστὶν αὐτῶν ἐπιστήμη τὸ τε ὄντος καὶ
 τῷ ἑνὸς, εἰ καὶ μὴ ἐστὶ γέννη τε καὶ καθόλου ὁμοίως καὶ πάντων τῶν
 ὄντων κατηγορούμενα, ἀλλὰ μὴδὲ φύσεις τινὲς κεχωρισμέναι τῶν
 τῶνδε, ἔχῃ ὡς περὶ τὰ γέννη ἐν τοῖς ὧν κατηγορεῖται τὸ εἶναι ἔχει·
 ἀχώριστα γὰρ τὰ γέννη τούτων ὧν ἐστὶ γέννη, ἀλλὰ ταῦτα καθ' αὐτά
 τὴν ὑπόθεσιν ἔχοντα, ὡς δοκεῖ τοῖς ἰδέας εἰσάγουσιν. ἢ γὰρ μόνων
 τῶν τοιούτων τῶν καθ' ἑνὸν λεγομένων μία ἐπιστήμη, ἀλλὰ καὶ
 τῶν πολλαχῶς λεγομένων, ὅτι εἰρήκαμεν τρόπον. ἴσως δὲ ἐπὶ
 εἶναι εἶπε χωριστὴν τῶν φύσιν τὸ τε ἐν καὶ τὸ ἐν, τὸ "ἴσως" προ-1005
 10. αἰεὶ, ἐπεὶ μὴ πῶν αὐτῷ πρόκειται τούτο δεκτικόν, μὴδὲ τι πρὸς τὴν
 τῷ προκειμένῳ κατασκευῇ συντελεῖ αὐτῷ τὸ μὴ διασείσεως λαμ-
 βάειν ὅτι ἐστὶ χωριστά. δύναται δὲ τὸ "ὡς περὶ ἴσως ἐκ ἔστιν" ἐπὶ
 ἐπὶ τῷ χωριστῷ μόνον εἰρηάζει, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῷ καθόλου τε καὶ γένους·
 ὅθεν γὰρ τοιαῦτα τὸ ἐν καὶ τὸ ἐν, ἀλλ' ὡς ἐπιφέρει, "τὰ μὲν πρὸς ἐν
 τὰ δὲ ὡς ἐφεξῆς." διαφέρει δὲ τὰ ἐξῆς τῶν πρὸς ἐν, ἀμφοτέρω
 τῶν πολλαχῶς λεγομένων ὄντα, ὅτι τὰ μὲν πρὸς ἐν τῷ εἶναι τι
 εἶναι τῷ ἑνὸς ἕτῳ λέγει, τὰ δὲ τῶνδε ἔχοντα πρὸς ἀλλήλα, ὡς

5. ὅτιον] ἕλον C. || 6. περὶ] πρὸς C. || 15. τε om A. || 24. γῆν καὶ κοιχῆα L. || 25. αὐτὰ F. || 27. τὰς om A. || τὸ ἐναντίον A. || 28. τὰ ἐναντία C. || 33. τῷ ἅπαντα C. || 34. γὰρ om A. || 36. λαμβάνειν C. || τὸ post καὶ om C. || 38. καὶ om L. || 39. πως] τε L, om C. || 40. ἀνάγεσθαι F. || 41. πικρῶσταιν A. || 42. ὅτιον] ἐναντίον CL.

2. ἢ om A. || 8. τῷ] τὸ C. || 11. ὅ] ἢ A. || 13. ἴδν et 15. et 18. τε om A. || 28. sed neque sint naturae quaedam ab iis, quae nobis notae sunt, separatae, nec ut genera in iis esse habent, de quibus praedicantur Sepulv. || 34. αἰεὶ om C.

ἐδείχθη τὰ ὑγιεινὰ τὰ ἱατρικὰ τὰ ἄλλα· τὰ δὲ τῶ ἐφεξῆς κτ'
 τῷ ἐξ τῶν πολλαχῶς λεγομένων μόνον, ὅτι τὸ μὴ πρῶτον ἐξ
 αὐτῶν τὰ δευτέρων· ὃ γὰρ τῇ ἀναδίᾳ ὑπάρχειν ἢ συντελεῖν τι
 εἰς δυάδα τὰ τρία καὶ τέσσαρα καὶ οἱ ἐφεξῆς εἰσὶν ἀριθμοί· τὴν
 πλὴν γὰρ τὸ ὅτι πρῶτον τοῖς μετ' αὐτὸ συντελεῖ· διὸ ἐπὶ μὴ τῶν
 ὅτι πολλαχῶς λεγομένων τὰ ὕστερα τελευταῖον, ἐπὶ δὲ τῶν πρὸς
 τὸ ἐν πρὸς τὸ ἐν τὰ ἄλλα ἀναφέρει. δύνανται δὲ τὸ "τὸ δὲ ἐφεξῆς"
 δηλωτικὸν εἶναι τῷ ἀπ' ἐνός· διὰ τοῦτο γὰρ τὰ ὅτι λεγόμενα πολλα-
 χῶς εἰς τε τὰ ἀπ' ἐνός καὶ πρὸς ἑν· εἰπὼν δὲ ὅτι τῶν ἀπ' ἐνός καὶ
 πρὸς ἑν λεγομένων ἐστὶ ταῦτα καὶ τῶν ἔχοντων τὸ πρότερον καὶ ὕστε-
 ρον (ταῦτα γὰρ ἐστὶ τὰ ἐφεξῆς, περὶ ὧν ἡ θεωρία τῷ φιλοσόφῳ,
 διὰ τὸ πρὸς τὸ πρῶτον καὶ κυρίως λεγόμενον τὰ ἄλλα τῇ ἀναφορᾷ
 ἔχειν, περὶ δὲ τῷ φιλοσόφῳ τὸ θεωρεῖν, διὰ καὶ περὶ τούτων· ἐστὶ γὰρ
 τὸ πρῶτον ἡ ὕστατος), ὅτε γεωμέτρῳ φησὶν εἶναι τὸ θεωρεῖσθαι περὶ
 αὐτῶν ἢτε ἄλλῃ τινός, ἀλλὰ τῷ φιλοσόφῳ· τῶν γὰρ ἄλλων ἐπι-
 15 στήμων ἐκείνη· περὶ τι μέρειν τῷ ὄντος πραγματεύεσθαι· πρὸς δὲ
 τοῖς ἐνακτίοις καὶ οἷς ἐφάσθαι εἰρηκέναι, προσέβησι τὰ νῦν, περὶ ὧν
 καὶ αὐτῶν τῷ φιλοσόφῳ διαλαμβάνειν, φησὶν, ἀλλ' ὅτι ἄλλῃ τινός,
 διότι καὶ αὐτὰ τῷ ὄντος ἢ ὅτι ἐστὶ πάθος· εἰπὼν δὲ μὴ εἶναι τῷ γεω-
 1005 μέτρῳ τὸ περὶ τούτων θεωρεῖσθαι προσέθηκεν "ἀλλ' ἐξ ὑποθέσεως·"
 12 τῷ δὲ ἐστὶν ὅτι χρῆναι μὴ αὐτοῖς καὶ ὁ γεωμέτρης, ὃ μὴ δέξας τί
 ποτὲ ἐστὶν αὐτῶν ἕκαστον, ἀλλ' ὑποθέμενος καὶ λαβὼν παρὰ τῷ φι-
 λосоφῳ· ὅσον ὑποθέμενος ὅμοια εἶναι μεγέθη ὧν αἱ πλευραὶ ἀνά-
 λογον, πᾶσι ὑποθεσάμεναι ὡς αὐτῶν, ὃ δὲ δευτέρῳ, χρῆναι τῷ ὅμοιῳ
 καὶ ἴσῳ καὶ ταυτῷ καὶ τοῖς ἄλλοις· ἀλλὰ καὶ ὁ ἀριθμητικὸς ὑποθέμε-
 25 νος τέλειον ἀριθμὸν εἶναι τὸν πᾶσιν ἴσον τοῖς αὐτοῖς μέρεσι, θεωρεῖ
 τίνες ἀριθμοὶ πεπνυμένοι ταῦτα, ἀπλῶς δὲ περὶ τελείον ὅτι οἶδε·
 μόνον γὰρ τῷ φιλοσόφῳ ἡ τούτων ἐπιστήμη τί ποτὲ ἐστὶν αὐτῶν ἕκα-
 1005 στον· λαμβάνει δὲ τῇ λέξει τῇ "καὶ ὅτι μὴ μόνον τῶν ὡσίων ἀλλὰ καὶ
 14 τῶν ὑπαρχόντων" τῇ ὕψει καὶ τῷ ὄντι· πρὸς δὲ τοῖς φθάνουσιν
 εἰρηκέναι λαμβάνει, ὡς εἶπεν, καὶ ἄλλα τινὰ, εἰπὼν ταῦτα περὶ ὧν
 φησὶν εἶναι θεωρεῖν καὶ αὐτῶν τῷ φιλοσόφῳ· ἐστὶ δὲ ταῦτα πρό-
 τερον ὕστερον, γένος εἶδος, ὅλον μέρος, καὶ τὰ τούτοις ὅμοια· καὶ γὰρ
 καὶ ταῦτα καὶ τὰ τῷ ὄντος ἢ ὅτι πάθος· ἢ γὰρ ἐν ὕψει ἕκαστον αὐτῶν
 καὶ ἐκ τῶν τῶν τῇ ὕψει συμβεβηκότων, ἀλλ' ὅτι ἀφωρισμένον τινός
 35 γένος· ἐκ δὲ τούτων δῆλον ὅτι αἱ περὶ πάντων τῶν ὄντων τῷ φι-
 λосоφῳ θεωρεῖν, καὶ ὁ περὶ τῶν αἰτίων πάντων καθόλου λόγος οἰκείος
 τῷ φιλοσόφῳ, καὶ ὁ πλεονών ἐπιστημῶν ἐστὶ τὰ αἰτία θεωρεῖσθαι· καὶ
 γὰρ ταῦτα ἡ ἐνακτία ἢ ἐξ ἐναντίων· ἦν δὲ ἐν τῷ πρότερον πρῶ-
 τον ταῦτα τῶν ἀπορηθέντων. Alex.

1005 (") ἀνατίπτει πάλιν ἡμᾶς εἰς τὰ ἐν τῷ δευτέρῳ περὶ
 1 τ' Ἀγαθῶν δεικνύμενα· πολλὰ γὰρ εἰσι τὰ ἐναντία, ὡς εἶπεν ἀνω-
 1 τέρῳ, ὡς εἶρη· ἡμῶν ἐν τῇ περὶ τῶν ἐναντίων ἐκλογῇ· ἐκείσε γὰρ

τῷ δεικνύσει διεξερχόμενος περὶ πάντων τῶν ἐναντίων· φησὶν
 ὅτι αἱ ἀρχαὶ αἱ π. τ. α. κτλ. . . "φαμὶ ὅτι ἐκ τούτων ὅτι
 μίας" εἰπὼν ὅτι τὰ ἐναντία πάντα εἰς τὸ ἐν καὶ τὸ πλῆθος ἀνα-
 φέρων, καὶ τῷ δι' ἧς πεποιθὲν ἀναγωγῆς τῶν ἐναντίων ἐν τῷ
 δευτέρῳ περὶ τῷ Ἀγαθῷ. . . Asclep.

"λεκτέον — αὐτῆς." τῶν ἐν τῷ δευτέρῳ καίμενων ἀποριῶν 1005
 μέμνη) νῦν· ἐστὶ δὲ αὕτη, πρότερον τὰς τῆς ὕψους ἀρχὰς τὰς πρῶ-
 19 τας ἐστὶ τῆς ἐπιστήμης τῆς προκειμένης ἰδεῖν μόνον, ἢ καὶ περὶ τῶν
 ἀρχῶν ἐξ ὧν δεκνύναι πάντες, ὃ ἀξιωματὰ εἰσιν· περὶ ὧν νῦν
 ζητεῖ εἰ τῆς αὐτῆς ἐπιστήμης ἐστὶ περὶ τῆς ὕψους θεωρεῖν καὶ περὶ
 ἐκείνων· ἐστὶ δὲ τὰ ἀξιωματὰ ἀρχαὶ κοινὰ καὶ ἀναπόδεκτοι πρὸς
 τὰ καὶ πάσας τὰς ἐπιστήμας δεκνύμενα χρησιμοί, ὅσον τὸ ἐπὶ
 πάντες τὴν κατάφασιν ἢ τὴν ἀπόφασιν, καὶ τὰ τῷ αὐτῷ ἴσα καὶ
 ἀλλήλοις ἴσα, καὶ ἐὰν ἀπὸ ἴσων ἴσα ἀφαιρεθῇ, καὶ τὰ καταλειπό-
 25 μενά ἐστιν ἴσα, καὶ τὰ τούτοις ὅμοια· εἶπε δὲ "περὶ τε τῶν ἐν τοῖς
 μαθήμασι καλυμμένων ἀξιωματῶν," ὡς τῶν μαθηματικῶν, οἱ καὶ
 μάλιστα αὐτοῖς προχρῶν) τῷ καὶ ἀποδείξει χρῆναι μάλιστα, ὅτι
 καλάντων αὐτά· λέγει δὲ μίας καὶ τῆς αὐτῆς εἶναι ἐπιστήμης τὴν
 τε περὶ ὕψους τε καὶ τῷ ὄντος θεωρεῖν καὶ τὴν περὶ τῶν ἀξιωματῶν·
 αὕτη δὲ ἐστὶν ἡ πρώτη φιλοσοφία· καὶ ὅτι τῆς αὐτῆς ἐστὶ δεικνύσει
 διὰ τὰ πᾶσιν αὐτὰ τοῖς ὅσον ὑπάρχειν, ἀλλ' ὅτι ἀφωρισμένῳ τινὶ
 τῷ ὄντος γένει· διὰ τῷ γὰρ καὶ πᾶσαι αἱ ἐπιστήμαι αὐτοῖς χρῶν)
 ὅτι γὰρ πᾶσιν ἐνυπάρχει, δῆλον· τῷ γὰρ τῷ ὄντι αὐτὰ ὑπάρχειν ἢ
 ὄν, ἐκείνη δὲ ἐπιστήμη· περὶ τι καταγίνεσθαι γένος, ὃ ἐστὶν ὄν,
 25 ταύτη καὶ τούτοις ὑπάρχει, καὶ χρῶν) αὐτοῖς οἱ καθ' ἑκάστην ἐπιστή-
 μην προσοικεῖντες αὐτὰ καὶ προσάγοντες τῷ ὑποκειμένῳ αὐταῖς
 γένει· ἕκαστον γὰρ τῶν γενῶν, περὶ αἱ αἱ ἐπιστήμαι, ὄν, καὶ τῷ
 αὐτοῖς ἀπὸ τῶ κοινῷ ἀποτεμνόμενοι, εἰς ὅσον αὐτοῖς ἐστὶ καὶ χρησι-
 30 μων, χρῶν) αὐτοῖς· ὁ μὴ γὰρ γεωμέτρης ἐπὶ τὰ μεγέθη αὐτὰ
 ἄγων καὶ ἐπὶ τοσούτων αὐτοῖς χρῶν) ὡς, ὁ δὲ ἀριθμητικὸς ἐπὶ
 ἀριθμοῖς· ταῦτα δὲ διὰ τὸ πᾶσιν ὑπάρχειν αὐτὰ καὶ μηδεὶς ἰδια
 εἶναι· ὁ μὴ γὰρ γεωμέτρης λαβὼν ἀξιωματὰ τὸ "τὰ τῷ αὐτῷ ἴσα καὶ
 ἀλλήλοις ἴσα ἐστὶν" προσέβησι τῷ μεγέθει, περὶ γὰρ μεγέθους ἢ
 πραγματεία τούτοις· ὁ δὲ ἀριθμητικὸς ἐπὶ τὸν ἀριθμὸν αὐτὰ με-
 35 ταφέρει πάλιν· τῷ γὰρ λέγει διὰ τῶ "ἐπὶ τοσούτων δὲ χρῶν) 1005
 ἐφ' ὅσον αὐτοῖς ἰκανόν, τούτεστιν ὅσον ἐπέχει τὸ γένος περὶ ὃ φέ-
 25 ρουσι τὰς ἀποδείξεις." πάντες ὅν διὰ τὰ αὐτοῖς χρῶν), ὅτι
 καθὸ ὄντα ἐστὶ περὶ αἱ πραγματεύοντες, καὶ τῷ αὐτοῖς ὑπάρχει·
 πᾶσι γὰρ αὐτοῖς τὸ ὅτι κοινόν, καὶ ὅδε μὲν τῶν καὶ μέρος ἐπιστημῶν
 40 ἐπιχειρεῖ περὶ αὐτῶν λέγειν ὅτι ἀληθὴ ἢ ὅτι ἀληθῆ· ὅτε γὰρ γεω-
 μέτρης, καὶ τοῖς χρῶν) αὐτοῖς, ὅτε ἀριθμητικὸς ὅτε τῶν ἄλ-
 λων τις, ἱατρὸς ἢ ἀγρολόγος ἢ μουσικός, "ἀλλὰ τῶν φυσικῶν 1005
 εἶναι." καὶ διὰ τούτων συνίστησι τὸ εἶναι ταῦτα τῷ ὄντι ἢ ὅτι ὑπάρ-
 31.

28. ἢ om C. || 32. αὐτῶ A. || 36. τῶν ὄντων om C. || 39. τῇ β' πρῶτον τούτων A. || 41. τῇ om Asclep.

9. περὶ ταύτης A in mg. || 10. ζητεῖ τὴν A. || 12. χρῶν) A. || 14. ἀλλήλοις ἐστὶ ἴσα C. || ἀπὸ τῶν ἴσων C. || 15. ἐστὶν om A. || 22. χρῶν) A. || 23. δῆλον om AC. || 25. ἕκαστον A. || 27. εἰ δ' A. || 28. ἀποτεμνόμενοι A. || 29. γὰρ om A. || ἄγων αὐτὰ A. || 33. τῇ μεγέθει A. || μεγέθει A. || 35. πάλιν om A. || 40. ὅτι ἐστὶν ἀληθῆ C.

χουτα. τῶν μὲν γὰρ περὶ τινες μέρους τῷ ὄντος λεγόντων ὕδεις περὶ αὐτῶν ἐγγχειρεῖ λέγειν· τῶν δὲ φυσικῶν τινές, οἱ ὦντο πάντα τὰ ὄντα ἐν τοῖς φυσικοῖς εἶναι καὶ μηδὲν τούτων ἔξω, καὶ περὶ τούτων ἐπεχειρήσαν λέγειν ὡς τῷ ὄντι ἢ ὅν ὑπαρχόντων. τῶν γὰρ φυσικῶν τινὲς ἐπεχειρήσαν περὶ αὐτῶν λέγειν, ὅτι καὶ περὶ πάντες τῷ ὄντος ὥντο λέγειν αὐτοί· ὅδὲ γὰρ ἔξω τῶν φυσικῶν ὦντο εἶναι. καθόλου μὲν ὅν οἰκίον ὑπελάμβανον εἶναι τὴν περὶ τούτων λόγον τῷ περὶ πάντες τῷ ὄντος καθόλου θεωρῶντι, δεόντως ἐπαύον, διημάρτανον δὲ τῷ μηδὲν ἄλλο ἔξω τῶν φυσικῶν ὑπολαμβάνειν εἶναι περὶ ὧν ἐπραγματεύοντο· ἐπὶ πλέον γὰρ τῶν φυσικῶν τὸ ὄν, καὶ ἔτι τινα ὄντα καὶ παρὰ τὰ φυσικά· ἢ γὰρ ἀσώματός τε καὶ ἀκίνητος ὕστα εὐ φυσική. Alex.

1005^a 34. "ὅν — φύσις" ἀρχὴ καὶ αἰτία κινητικὴ ὅσα καθ' αὐτὸς τοῖς ἐν οἷς ἐστίν. διὸ καὶ τῷ φυσικῷ ἢ περὶ τῶν τῷ ὄντι ἢ ὅν ὑπαρχόντων θεωρεῖται, ἀλλὰ τῷ φιλοσόφῳ ὅς ἐστιν ἀνωτέρω, ἐπὶ τῷ φιλοσώφῳ περὶ πάντες τῷ ὄντος ἢ ὅν τὴν θεωρίαν ποιούμενου, καὶ μάλιστα καὶ πρώτως περὶ τῷ μάλιστα καὶ πρώτῃ τῶν ὄντων, ὃ ὕστα μὲν ἐστίν, ὃ μὴ φυσικῷ. ἔστι μὲν γὰρ καὶ ἡ φυσικὴ σοφία τις καὶ φιλοσοφία, ἀλλ' οὐχ ἡ πρώτη. πρώτη δ' αὖ εἴη ἡ τε περὶ τῶν πρώτων ὕστων θεωρεῖσθαι καὶ ἡ καθόλου περὶ πάσης ὕστας καὶ τῶν τῷ αὐτῆς εἶναι τι ὄντων καὶ αὐτῶν. ἀμφοτέρως δὲ ἡ αὐτὴ ἐστὶ πρώτη· ἡ τε γὰρ περὶ τῶν πρώτων ὕστων θεωρεῖσθαι καὶ περὶ τῶν ἄλλων πάντων θεωρεῖ, οἷς ἐκ τούτων ἤρτη) τὸ εἶναι· ἡ τε κοινῶς περὶ τῷ ὄντος ἢ ὅν θεωρεῖσθαι, ἐπεὶ τὸ ὄν τῶν ἀφ' ὧν τε καὶ πρὸς ὧν λεγόμενων, μάλιστα αὖ περὶ ταύτης τῆς φύσεως θεωροῖ, πρὸς ἣν καὶ τὰ ἄλλα περὶ ὧν ποιῶ) τὴν λόγον ἀναφέρει), καὶ ἀφ' ὧν τὸ εἶναι ἔχει. ὅτι δὲ ἦν ἐν τῷ πρώτῳ σοφίαν ἔλεγε, ταύτην νῦν φιλοσοφίαν κοινὴν τε καὶ πρώτην λέγει, ὅλον καὶ ἐκ τῷ εἰπεῖν "ἐστὶ δὲ σοφία τις καὶ ἡ φυσική, ἀλλ' οὐ πρώτη." ἦν γὰρ τῆς πρώτης σοφίας ἢ περὶ τούτων θεωρία, λέγει δὲ νῦν ταύτην εἶναι τὴν φιλοσοφίαν, τὴν αὐτὴν τε φιλοσοφίαν λέγει πρώτην καὶ σοφίαν τὴν πρώτην τε καὶ κυριωτάτην. λέγει δὲ τὴν πρώτην φιλόσοφον περὶ τῶν ἀξιωματικῶν ἐρεῖν οὐχ ὡς ἀποδείξοντά τι αὐτῶν (ἀναπόδεικτοι γὰρ αἱ ἀρχαὶ τῶν ἀποδείξεων, ὡς λέγει), ἀλλὰ τίς ἡ φύσις αὐτῶν καὶ πῶς ἡμῖν ἐγγίγνυν) καὶ πῶς αὐτοῖς χρῆσθαι καὶ ὅσα ἄλλα περὶ αὐτῶν ἐν τοῖς περὶ ἀποδείξεως πραγματεύει). ὥσπερ γὰρ ὁ περὶ τῶν ἀξιωματικῶν λόγος τῷ φιλοσώφῳ, ὅτω καὶ ὁ περὶ ἀποδείξεως, καὶ περὶ τῆς τῶδε ἢ τῶδε, ἀλλὰ καθόλου τί τέ ἐστιν ἀπόδειξις καὶ πῶς γίνε). ὅδὲ γὰρ ἡ ἀποδείξις ἐν τῷ γένει τῶν ὑπὸ τὰς ἐπιστήμης ὑπάρχει, ἀλλ' ἔστι καθ' ἑκάστην ἐπιστήμην ἀπόδειξις παρὰ τὰ οἰκία τῆς ἐπιστήμης, καὶ χρῆ) ἐκαστος ἐξ ὑποθέσεως, παρὰ φιλοσοφίας τὸ πῶς ἀποδεικνύειν χρὴ λαμβάνων. id.

"ὅσα — ὁρῶνται." ὅτι περὶ τὰ ἀξιώματα λέγουσιν εἶναι τὴν 1005^b πρώτων φιλόσοφον, οὐχ ὡς ἀποδεικνύοντα αὐτὴν λέγει ἀλλ' ὡς δεικνύοντα ὅτι ἀρχαὶ ἀποδείξεως αἱ ἀρχαὶ ἀναπόδεικτοι, ἀλλοῖ δ' ὧν ἀρτι λέγει πρὸς τὴν οἰομένην πάντων ἀπόδειξιν εἶναι, καὶ μηδὲν ἀποδείξαι ἀξιώσεως ἀληθείας εἶναι ἄσθεν ἀποδείξεως λεγόμενον, περὶ ὧν εἴρηκε καὶ ἐν τοῖς "Ἐξέροις" Ἀναλυτικοῖς (13)· τούτους γὰρ φησι δὲ ἀπαυδευσίαν τῶν ἀναλυτικῶν ταῦτα λέγειν. δέδεικται γὰρ ἐν ἐκείνοις ὅτι οὐκ ἀρχὴν ἀποδείξεως εἶναι, καὶ ταύτην ἀναπόδεικτον. ὅδὲ γὰρ αὖ ὅλως ἀπόδειξις εἴη, εἰ περὶ πάντων ζητήσῃ τις. πᾶσα γὰρ διδασκαλία, ὡς ἐν ἐκείνοις εἴρηκε), καὶ πᾶσα μάθησις διανοητικὴ ἐκ προϋπαρχούσης γίνε) γνώσεως, καὶ ἔτι ταῦτα τὰ ἀξιώματα καλόμενα. τὸ δὲ "οὐδὲ γὰρ περὶ τούτων ἦσαν ἐπιστήμης" ἦτοι 1005^b περὶ τῶν ἀξιωματικῶν λέγει, ὡς ταῦτα οὐκ ἀποδείκνυνται τε καὶ γινώσκονται, καὶ μὴ ἐν τῷ ἀκέρει αὐτὰ ζητεῖν περὶ αὐτῶν εἴτε ὅπως ἔχει εἴτε μὴ ὅπως· ἢ ὅτι οὐ καθόλου ἀποδείκνυνται τε καὶ γινώσκονται ὅτι μὴ πάντα ἐξ ἀποδείξεως, ἀλλὰ μὴ ἀποδεικνύονται ἕκαστα καὶ περὶ τούτων ζητεῖν. δέδεικται δὲ τὸ εἰρημένον ταῦτα καὶ πρὸς τὸ ὑπὸ Πλάτωνος ἐν τῇ "Ἀλκιβιάδῃ" λεγόμενον, ὅτι ὁ τις εἶδεν, ἢ μετῶν ἢ εὐρων εἶδεν, εὐρίσκει δὲ ὁ ζητήσας πρώτον· ἕνα γὰρ ἴσμεν ὅτε μαθόντες ὅτε ζητήσαντες. δοκεῖ δὲ μοι αὕτη ἡ λέξις δὲ τῆς λέγει "ὅσα δὲ ἐγγχειρῶσι τινες περὶ τῆς ἀληθείας," ἔως τῷ "ἀλλὰ 1005^b μὴ ἀπύοντες ζητεῖν," τὴν τάξιν ἔχειν μὴ τὴν ἐφορῆς καίμασιν τὴν "ὅτι μὲν τῷ φιλοσώφῳ καὶ τῷ περὶ πάσης τῆς ὕστας θεωρῶντος 1005^b ἢ πέφυκε, καὶ περὶ τῶν συλλογιστικῶν ἀρχῶν ἐστὶν ἐπισκοπέω), ἢ ὅλον." αὕτη τε γὰρ μᾶλλον τοῖς προσημαμένους ἀκολουθεῖ, καὶ ἡ "ὅσα δὲ ἐγγχειρῶσι τινες περὶ τῆς ἀληθείας" περὶ τῆς προσημασμένης νῦν, οἰκίως αὖ προτάσσεται τῆς "προσέχει δὲ τὴν μάλιστα γινώσκουσα." "ὅτι μὲν τῷ φιλοσώφῳ καὶ τῷ περὶ πάσης τῆς ὕστας θεωρῶντος ἢ πέφυκεν." ἦτοι "περὶ πάσης ὕστας" εἶπεν ἂντι τῷ περὶ πάντες τῷ ὄντος ἢ ὄν· ἢ τὸ "περὶ πάσης ὕστας," ὅτι καὶ ἡ περὶ τῷ ὄντος ἐπιστήμη περὶ ὕστας ἐστὶ μάλιστα· κυριωτάτην γὰρ τούτων ἐν τοῖς ὦσιν, ὡς ἔρρηκε), καὶ πρὸς τούτῳ τῷ ὄντι. τὸ δὲ "περὶ πάσης ὕστας" ἴσον ἐστὶ τῷ καθόλου περὶ ὕστας ἀλλ' οὐ τῷ ὄντι ἢ τῷ ὄντι. τὸ δὲ "ἢ πέφυκε" σημαίνει αὖ ἦτοι θεωρῶντος τίς καθόλου φύσις ὕστας, ἢ τίς ἡ φύσις ἐκάστης ὕστας· καὶ γὰρ τῆς αὐτῆς πᾶσαι, εἴ γε αἱ μὲν ἀσώματα αἱ δὲ γε σωματικαί· καὶ αἱ μὲν ἀκίνητοι αἱ δὲ ἐν κινήσει, καὶ αἱ μὲν ἀγένητοι αἱ δὲ ἐν γένεσει, καὶ αἱ μὲν ἐκφυλῆται αἱ δὲ ἀφυλῆται, καὶ τούτων ἐκατέρων πλείους διαφοραί. διὰ δὲ τῆς λέξεως δέδεικται ὅτι τῷ φιλοσώφῳ ἐστὶ τὸ καὶ περὶ τῶν συλλογιστικῶν ἀρχῶν ἐπισκοπέω). συλλογιστικὰς δὲ ἀρχὰς λέγει τὰς ἀποδεικτικὰς· ἀποδείξεων γὰρ καθόλου ἀρχαὶ τὰ ἀξιώματα· αἱ γὰρ καθ' ἑκάστην ἐπιστήμην οἰκίαι τοῖς ἀποδεικνυμένοις ἀρχαὶ τε καὶ προτάσεις τῷ

3. ἔξω ἐκείναι καὶ C. || 6. ὅδὲ A. || 10. τὸ ὄν om A. || 13. φυσική A. || ἀρχὴ om C. || κινήσεως A. || 15. τῷ φυσικῷ περὶ A. || 16. ποιούμενος A. || 18. φυσική C. || 20. θεωρεῖσθαι om A. || αὐτῆς τι εἶναι ὄντων A. || 21. ἐστὶ γίνε)ται A. || 27. ταύτην om A. || 31. λέγειν A. || 34. ἐγγίγνυνται A. || 36. τῶν om C. || 37. ἢ τῷ om A. || 38. καὶ — ἀπόδειξις om A. || 39. ἐστὶ καὶ C. ||

1. ὅτι) ἐπὶ C. || 4. ἀποδείξις A. || 8. ἐν ἐκείνοις) ἐκείν A. || 9. ὅδὲ) ὅ C. || 16. ἀποδεικτικὰ A. || 17. πρὸς τῷ ὑπὸ C. || 19. ἐκείν C. || 20. μαθόντες ὅτε ζητήσαντες C. || 25. αὐτὸ F. || 29. θεωρῶντος — ὕστας om A. || τῷ om C. || 30. τῷ καὶ A. || 31. γὰρ) δὲ C. || 32. τῶν A. || 39. δεικνύονται A. || καὶ om C.

καθ' ἐκείνην ἐπιστήμην ἀποδεικνύει, καὶ τούτων τὸ ταύτας εἰδέναι·
ὁ ποιήσει ἕκαστος αὐτῶν λαβὼν παρὰ τῷ ἀποδεικνύει τε καὶ φιλο-
σόφῳ τό τε πῶς ἐκ τῶν ὑπαρχόντων τῷ ἀποδεικνυμένῳ χρῆται τὰς
ἀποδεικτικὰς λαμβάνειν προτάσεις, καὶ πῶς ταύτας ἀλλήλαις
συμπλέκειν, καὶ τὰ ἄλλα ὅσα ἐν τοῖς περὶ ἀποδείξεως λόγῳ. τὰ
δὲ ἀξιώματα κοινῇ αἱ πάσης ἀποδείξεως ἀρχαί. id.
1005β "προσέκει — πράγματος." δείκνυσιν ζητῶν τίνα τῶν ἀξιο-
μάτων ἐστὶ γνωριμώτατά τε καὶ κοινώτατα· ταῦτα γὰρ δεῖ πρῶτα
ἔχειν τὴν τῶν καθ' αὐτὰ ὑπαρχόντων τῷ ὄντι ἀποδεικτικόν. καὶ ὅτι
ἀναγκαῖον τούτο συνίησι. καθόλου γὰρ τὴν καθ' ἕκαστον γένος καὶ
καθ' ἐκείνην φύσιν ἐπιστήμονα (ὅτος γὰρ ὁ μάχιζα γνωρίζων) δεῖ
ἔχειν τὰς βεβαιωτάτας ἀρχὰς τῶν ἐν ἐκείνῃ τῇ φύσει καὶ εἰδέναι.
βεβαιώτατα δὲ ἀρχαί καθ' ἕκαστον γένος αἱ γνωριμώτατα καὶ σαφέ-
στεραι τῶν ἄλλων καὶ ἀναμφισβητητότεραι τοῖς περὶ ἐκείνου τῷ γένος
διαλαμβάνουσι· πρὸς γὰρ τὸ σημειῶν εἶναι ὁ μέρος ὑπὲν, καὶ γραμ-
μὴν τὸ μήκος ἀπλάττει καὶ ἐπιφάνειαν τὸ πλάτος καὶ μήκος μόνον
ἔχον, εἰ καὶ ἄλλος τις ἀντίποι, ἀλλὰ τῶν γε περὶ ταῦτα πραγμα-
τευομένων ὑδαίς. ὥσπερ ὅν τιν περὶ ἕκαστον γένος ἐπιστήμονα
ἀναγκαῖον εἶναι εἰδέναι τὰς ἐκείνου τῷ γένος βεβαιωτάτας ἀρχὰς,
τούτέστι τὰς πρῶτας καὶ κυριωτάτας, δι' αἷς καὶ τῶν ἄλλων ἕκαστον
τῶν ἐν ἐκείνῳ τῷ γένει τὸ εἶναι ἔχει (εἰ γὰρ ἀγνοεῖ τὰς ἀρχὰς τὰς
κατὰ τὴν οἰκείαν ἐπιστήμην, ὅδ' ἂν ἐπιστήμην ἔχοι τὸ πράγματος),
ἔγω, φησὶ, καὶ τὴν τὴν τῷ ὄντος ἢ ὄν καθόλου ἐπιστήμην ἔχοντα ἀνάγκη
τὰς πάντων βεβαιωτάτας ἀρχὰς εἰδέναι. ἐστὶ δὲ ὅτος ὁ φιλόσοφος
τε καὶ ὁ σοφός· τῷ φιλοσόφῳ ἄρα ἀνάγκη τὰς πάντων τῶν ὄντων
βεβαιωτάτας τε καὶ κυριωτάτας ἀρχὰς εἰδέναι. εἰ γὰρ τῷ περὶ τινος
καταγνωσμένου τὴν ἐκείνου τῷ γένος καὶ ἐν ἐκείνῳ τῷ γένει βεβαιο-
τάτην ἀρχὴν ἀναγκαῖον εἰδέναι, τῷ μὴ περὶ τι ὄν μὴδὲ περὶ τι
γένος ἀλλὰ καθόλου περὶ τὸ ὄν καὶ τὸ κοινώτατον καὶ γενικώτατον
ἔχοντι τὴν πραγματείαν ἀνάγκη τὰς πάντων τῶν ὄντων βεβαιο-
τάτας ἀρχὰς εἰδέναι. εἰ γὰρ εἴη τις αὐτῶν βεβαιωτέρα, ἔσται μὲν καὶ
αὕτη ὄντος· ἔγω δὲ ἐκείνῳ ἂν ἐκείναι εἶναι αἱ τῷ ὄντος βεβαιώτατα·
αἱ ἄρα τῷ ὄντος ἀρχαί βεβαιώτατα. ἐξῆς δὲ τίς ἐστιν ἡ βεβαιωτάτη
1005β ἀρχὴ λέγει· περὶ ἣν γὰρ ἀδύνατον διαφευδῆναι, αὕτη πασῶν
11. ἀρχῶν βεβαιωτάτη. τὴν γὰρ βέβαιον ἀσάλευτον· ἐκ ἀσάλευτον δὲ
ὁ δύναται καὶ ὅτι καὶ μὴ ὅτι ἔχειν ὑποληφθῆναι. καὶ δι' αὐτὴν ἐστὶ
βεβαιωτάτη καὶ ἀρχὴ τῶν ὄντων, περὶ ἣν ὅτι δύναται διαφευδῆναι,
λέγει· ἀνάγκη τὴν τοιαύτην, περὶ ἣν ἀδύνατον διαφευδῆναι,
γνωριμὴν τε εἶναι καὶ ἀνυπόθετον. ταῦτα δὲ δεῖ τῇ τῶν
ὄντων ἀρχῇ ὑπάρχειν τῇ βεβαιωτάτῃ· γνωριμὴν γὰρ αὐτὴν δεῖ εἶναι,
ὅτι ἡ ἀπάτη περὶ τὰ ἀγνοούμενα, ἀνυπόθετον δὲ καὶ ἐξ αὐτῆς
ἐπιστήμη, ὅτι ἣν δεῖ ἔχειν τὴν ὅτι τῶν ὄντων γνωρίζοντα ὡς ἀρ-
χὴν ὅσαν ἀπάντων τῶν γνωστῶν, ὅχι ὑπόθεσις αὕτη. εἰ γὰρ ὑπό-

θεσίς ἐστιν ὁ ἂν ἀποδεικνύει ὃν χωρὶς ἀποδείξεως λαμβάνειν, ὅχι ἂν
εἴη τοιαύτη ἣν ἀναγκαῖον ἔχειν τὴν ὅτι τῶν ὄντων τῶν ὄντων· ὅ-
χι ὅσον τε τὸ δι' ὑποθέσεως λαμβανόμενον ἀρχὴν εἶναι τῆς τῶν
δεικτικῶν αὐτῷ γνώσεως. δείξας δὲ ὅτι μὴ ἐξ ὑποθέσεως ἡ βε-
βαιωτάτη ἀρχὴ, προσέθισι τούτο, ὅτι ὁ γνωρίζων ἀναγκαῖον τῷ
ὄντι γνωρίζοντι τε καὶ γνωσκοντι τῶν ὄντων, τούτο ὅτι ἄλλω
μαθεῖν οἶόν τε, εἴγε πᾶσα μάθησις ἐκ προγνωσκομένου τινός,
ὥς εἰ καὶ ταύτης εἴη μάθησις, προγνωσκῶντο ἂν ταύτης ἑτερά
τινα. ἔγω δὲ ἐκείνῳ ἂν εἴη ἀρχὴ τῶν ὄντων, ἣν ἀναγκαῖον γνω-
ρίζειν τὴν ὅτι τῶν ὄντων τῶν ὄντων. ἦκειν ἄρα ἐξ αὐτῶν εἰδέναι
ἀνάγκη τὴν τοιαύτην ἀρχὴν (*). ἣν δὲ ἦκει τις ἐξ αὐτῶν εἰδώς ὁ
θεόμενος δείξας περὶ αὐτῆς, ὅχι ὑπόθεσις. id.

(*) δείξας δὲ ὅτι μὴ ἐξ ὑποθέσεως ἡ βεβαιωτάτη ἀρχὴ, 1005β
προσέθισιν ὅτι ἀνάγκη γνωρίζειν αὐτὴν τὴν ὅτι τῶν μαθημάτων,
ἐπειδὴ πᾶσα μάθησις καὶ πᾶσα διδασκαλία διανοητικὴ ἐκ προ-
παρχήσεως γίνεται γνώσεως. Asclep.

"ὅτι — ἀρχή." ἡ τοιαύτη περὶ ἣν ὅχι ἐστὶ διαφευδῆναι, 1005β
τοιαύτη δὲ ἡ τε γνωριμωτάτη καὶ ἀνυπόθετος. εἰπὼν δὲ οἷον εἶναι
δεῖ τὴν βεβαιωτάτην ἀρχὴν, ἐξῆς λέγει τίς ἐστιν ἡ τοιαύτη, δηλονότι
γνωριμωτάτη τε καὶ ἀνυπόθετος, καὶ φησὶν εἶναι ταύτην τὴν τῆς
ἀντιφάσεως· "τὴν γὰρ αὐτὴν ἅμα ὑπάρχειν τε καὶ μὴ ὑπάρχειν τῷ
αὐτῷ καὶ τὴν ἀδύνατον· καὶ ὅσα ἄλλα" φησὶ "προσδιωρισμέ-
μεθα, ἔγω προσδιωρισμένα πρὸς τὰς λογικὰς δυσχερείας." ἐστὶ
δὲ ταῦτα ἐξ ὧν ἡ ἀντιφάσις εἰδοποιεῖται, αἱ εἰπὼν ἐν Σοφιστικαῖς
Ἐλέγχοις (c. 5 p. 163 a 23). λέγει δὲ ἐν ἐκείνοις ἀντίφασιν
εἶναι τὴν τῷ αὐτῷ καὶ ἐνός, μὴ ὀνόματος ἀλλὰ πράγματος, ἡ εἰ καὶ
ὀνόματος, μήτε ὁμωνύμων μήτε συνωνύμων, ἀλλὰ τῷ αὐτῷ καὶ
αὐτῷ καὶ πρὸς τὸ αὐτὸ καὶ ὡσαύτως καὶ ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ. ὁ δὲ εἶπεν
ἐν τῷ περὶ Ἑρμηνείας (c. 6) λέγων περὶ ἀντιφάσεως, "καὶ ὅσα
ἄλλα προσδιωριζόμεθα πρὸς τὰς σοφιστικὰς ἐνοχλήσεις," τούτο νῦν
εἴρηκε πρὸς τὰς λογικὰς δυσχερείας. ταύτην δὲ φησὶ βεβαιωτά-
την πασῶν εἶναι τῶν ἀρχῶν, καὶ δι' ὅτι λέγει· "ἔχει γὰρ" φησὶ 1005β
19. "τὴν εἰρημένον διορισμόν." τίς δὲ ἦν ὅτος; ἐκεῖνο εἶναι βεβαιωτάτην
ἀρχὴν περὶ ἣν διαφευδῆναι ἀδύνατον ὄντιν, αὐτὴν δὲ τοιαύτην
δείκνυσιν· "ἀδύνατον γὰρ ὄντιν," τούτέστιν ἀδύνατον γὰρ ὅπως τινὰ
ταύτην ὑπολαμβάνειν εἶναι καὶ μὴ εἶναι καὶ περὶ τούτο διαφευδῆναι·
ὡς γὰρ ἀδύνατον τὸ αὐτὸ ἅμα ὑπάρχειν τε καὶ μὴ ὑπάρχειν, ὅπως
ἀδύνατον καὶ διαφευδῆναι περὶ τούτο, ὥς τε ταύτην ὑπολαμβάνειν
τινὰ εἶναι καὶ μὴ εἶναι (τούτο γὰρ ἐστὶ τὸ "ὄντιν ὑπολαμβάνειν εἶναι
τε καὶ μὴ εἶναι"), ἀδύνατον ἂν εἴη διαφευδῆναι περὶ τούτο. ὅτι
δὲ ἀδύνατον ὑπολαμβάνειν τινὰ ἅμα τὸ αὐτὸ εἶναι τε καὶ μὴ εἶναι,
"καθάπερ τινὲς οἶον" λέγειν Ἑράκλειτον, πειρᾶται διὰ τῶν ἐξῆς 1005β
24. δεικνύειν (*). ὁ γὰρ ἐστὶν ἀναγκαῖον πάντως αὐτὸν λέγειν τις, ταῦτα

6. κοινὰ πάσης Α. || 9. ἀποδεικτικὰ C. || 19. τὴν γένος om Α. || 22. ἔχοι om C. || 25. ὁ om Α. || 32. αὕτη Α. || 33. αἱ — βεβαιώταται et
36. καὶ ante ὅτος om C. || 36. αὕτη Α. || 38. λέγει — διαφευδῆναι om C. || 40. αὐτὸν C. || 41. ἐξ om C.

1. λαμβάνεται C. || 5. τούτο et 7. τινὲς om Α. || 19. ἡ et 20. τε et 22. αὐτὸ om C. || 22. προσδιωρισμένα F. || 23. προσδιωρισμένα ΑC. ||
35. τινὰ τὸν αὐτὸν C. || 43. πάντως om C.

ἢ ὑπολαμβάνειν αὐτόν, ὥςτε καὶ τὸτο ἢ ὑπὸ Ἡρακλείτου λεγόμενον, ὡς οἰοῦνται τινες, ἢ ἀναγκαῖον, εἰ λέγει τὸτο, ἤδη καὶ ὑπολαμβάνειν αὐτόν. ὃ ἥδ' πάντα ἃ λέγομεν, καὶ δοξάζομεν ὅτως ἔχει· τὴν γὰρ ἀντίφασιν ὑπάρχειν μὴ εἰπεῖν τῷ αὐτῷ ῥάδιον καὶ παντός, ὃ μὴ καὶ δοξάζει δύνασθαι ὅτως ἔχειν, ὥσπερ καὶ ἡμέρας 5 ὅσης ὁρῶντα εἰπεῖν ὅτι νῦν ἐστὶ ῥάδιον, ὃ μὴ καὶ δοξάζειν ὅτως οἶόν τε. ὅτι δὲ ἀδύνατον τὸ αὐτὸ ὑπολαμβάνειν εἶναι τε καὶ μὴ εἶναι, ὃ ἐστὶ κατασκευαστικὸν τῷ φανερωτάτῃ ἀρχῇ εἶναι τὸ μὴ συναληθεύειν τὴν ἀντίφασιν, διὰ τὸ μὴ δύνασθαι περὶ αὐτὴν διαψύσασθαι, ὅτω συλλογίζεσθαι. Alex.

(7) καὶ ἀδύνατόν ἐστιν αὐτὸ συναληθεύειν, καθάπερ, φησὶν, ἀπαιδευτῶς τινὲς τὸτο ὑπελάμβανον, μάρτυρα παράγοντες ἐν Ἡρακλείτῳ, ἐπειδὴ ἔλεγεν ἐκεῖνος ἕνα ὅρισμόν εἶναι πάντων τῶν πραγμάτων· εἰ ἥδ' οὐτὶ πάντων τῶν πραγμάτων εἰς ὅρισμός ὑπάρχει, τὰ δὲ κοινωθέντα καὶ ἐν ὅρισμόν τὰ αὐτὰ ἀλλήλοις 15 ὑπάρχουσι, συνδραμεῖν ἢ ἀντίφασιν· εἰς ἥδ' καὶ ὁ αὐτὸς ὅρισμός ἀγαθὸν τε καὶ ἕκ ἀγαθῶ... φησὶν ὅν ὁ Ἀριστοτέλης ἢ ὅτι ἕκ ἔλεγε τὸτο ὁ Ἡρακλείτης, ἢ εἰπερ ἔλεγε, συμβολικῶς ἔλεγεν, ὡς εἴρη' ἐν τῇ φυσικῇ πραγματείᾳ... ἰστέον ὅν ὅτι ὃ πάντα ἃ τις λέγει, ταῦτα καὶ ὑπολαμβάνει. ἕκ ἀληθῶς ὅν ὅτως δέκεται Ἡρακλεί- 20 τος· εἴρη' ἥδ' ἐν τῇ θεωρίᾳ ὅτι συμβολικῶς ταῦτα ἔλεγεν, ἢ ὅτι γυμναστικῶς, καθάπερ, φησὶν, ὁ Ζήνων ὁ Ἐλεάτης ἐπειράτο ἀναρρεῖν τὴν κίνησιν. Asclep.

1005 b
26. "εἰ — αὐτῷ." ὃ δὲ ἐκ περισσὺ δοκεῖ προσκεῖσθαι. ἔστι ἥδ' εἰ μὴ ἐνδέχεσθαι ἅμα τῷ αὐτῷ ὑπάρχειν τάναντία. ἔστι δὲ τὸ λεγόμενον τοῦτον. λαβὼν ὅτι ἀδύνατον τῷ αὐτῷ ἅμα ὑπάρχειν τάναντία, ὡς ἐναργεῖ τὴν χρώμενος, δείκνυσιν ὅτι μὴ οἷόν τε 25 τινα ὑπολαβεῖν ἅμα συναληθεύειν τὴν ἀντίφασιν· αἱ ἥδ' ὁδοὶ καὶ αἱ ὑπολήψεις, ἣν τε περὶ τῷ τότε ὑπάρχειν καὶ περὶ τῷ τὸ αὐτὸ μὴ ὑπάρχειν, ἐναντία, τὰ ἐναντία δὲ ἀδύνατον ἅμα τῷ αὐτῷ ὑπάρχειν· ὡς ἥδ' ἐναργεῖ καὶ ὁμολογουμένη τὴν προχρῆν· ἀδύνατον ἄρα τὰς δόξας τὰς περὶ τῷ τὸ αὐτὸ ὑπάρχειν τε καὶ μὴ ὑπάρχειν ἅμα τῷ αὐτῷ συνυπάρχειν. ὅτι δὲ ἐναντία αἱ δόξαι τῆς ἀντιφάσεως, δέδεικται διὰ πλειόνων ἐπὶ τέλει τῷ περὶ Ἑρμηνείας (c. 14). εἰπὼν δὲ μὴ ἐνδέχεσθαι ἅμα τὰ ἐναντία τῷ αὐτῷ ὑπάρ- 35 χειν, προσέθηκε τὸ "προσδιωρίσθω δὲ ἡμῖν καὶ ταύτῃ τῇ προτάσει τὰ εἰωθότα." ὥσπερ περὶ τῆς ἀντιφάσεως εἰπὼν ἀδύνατον ἅμα τῷ αὐτῷ τὸ αὐτὸ καὶ τὸ αὐτὸ ὑπάρχειν ἅμα καὶ μὴ ὑπάρχειν, εἶπε δεῖν καὶ τὰ ἄλλα προστίθεναι τῷ καὶ τὸ αὐτό, ἃ προστίθενται φυλασσόμενοι τὰς ἐπιπλοκάς τε καὶ ἐνοχλήσεις τὰς σοφιστικὰς, οἱ ὑπο- 40 δυνάμενοι τοῖς ταῦτοις πειρῶν τὸ ἀξίωμα διαβάλλειν, δεικνύοντες τὸ αὐτὸ ὑπάρχον καὶ μὴ ὑπάρχον τῷ αὐτῷ ἢ κατ' ἄλλο καὶ ἄλλο μέρος ἢ ἐν ἄλλῳ καὶ ἄλλῳ χρόνῳ ἢ πρὸς ἄλλο καὶ ἄλλο ἢ ἄλλως

καὶ ἄλλως, ὅτω φησὶ καὶ ἐπὶ τῷ τῶν ἐναντίων διορισμῷ πάντα δεῖν προστίθεναι· τὰ ἥδ' ἐναντία τῷ αὐτῷ ἀδύνατον ὑπάρχειν ἅμα καὶ καὶ τὸ αὐτὸ καὶ ὡσαύτως. εἰ δὲ μηδὲν οἶόν τε δοξάζειν ἅμα τὸ αὐτὸ ὑπάρχειν καὶ μὴ ὑπάρχειν, φανερώτατον ἀξίωμα εἴη τὸ ἀδύνατον συνυπάρχειν τὴν ἀντίφασιν. τὸ δὲ "ἅμα ἥδ' ἂν ἔχοι τὰς 1005 b ἐναντίας δόξας ὁ διεφυσμένος περὶ τούτου" ἴσον ἐστὶ τῷ ὃ ἥδ' ὑπολαμβάνων τὸ αὐτὸ εἶναι τε καὶ μὴ εἶναι καὶ περὶ τούτου διεφυσμέ- νος, ὡς τὰ μὴ συνυπάρχοντα συνυπάρχειν ἡγεῖσθαι, ἅμα ἂν ἔχοι τὰ ἐναντία· ἐναντία ἥδ' ἀλλήλοις αἱ ἐναντία δόξαι· τούτου δὲ ἀδύ- 10 νατον ἕκατο. συλλογισάμενος δὲ καὶ δείξας τὸ αὐτό, ἐπιφέρει "διὸ πάντες οἱ ἀποδεικνύοντες εἰς ταύτην ἀνάγκησιν ἐχάτην δόξαν· 1005 b φύσει ἥδ' ἀρχῇ καὶ τῶν ἄλλων ἀξιωματικῶν αὐτῇ πάντων," λέγων πάντας τοὺς ἀποδεικνύοντας ἐπὶ ἐχάτην ταύτην ἀρχὴν ὡς αὐτόθεν γνωρίμων καὶ ἐναργεῖ καὶ ἀναμφισβήτητον ἐν λόγον ἀνάγειν· ἡ γὰρ ἥδ' ἐκείνῃ δεῖν αὐτοῖς λόγον οἱ περὶ τῶς συλλογισμένοι πρὸς ἀνα- 15 ρεσιν τῷ προκειμένῳ, ἂν δείξωσιν ἐπόμενον τῷ πρὸς αὐτῶν ἀναρ- ρημένῳ τὸ συναληθεύειν τὴν ἀντίφασιν. τῶν δὲ ἀξιωματικῶν ταύτην εἶπεν ἀρχὴν εἶναι ἕκ ἀποδεικτικῆς (ὅθεν ἥδ' δεῖν ἀποδείξεως τὰ ἀξιώματα· ὃ ἥδ' ἂν ἐπὶ ἀξιώματα εἶεν ὅθεν ἀρχαί), ἀλλ' ὅτι 20 πολλάκις εἰς σύζασιν αὐτῶν καὶ πρὶν τούτῳ προχρῶμεθα. συνι- ζάντες ἥδ' ὅτι τὰ τῷ αὐτῷ ὅμοια καὶ ἀλλήλοις ἐστὶν ὅμοια, λαμβάνομεν, εἰ ἥδ' μὴ τούτο, ὅτι ὅμοια ἀλλήλοις ἔσται· εἰ δὲ μὴ ἀλλήλοις ὅμοια, ὅθεν ἂν ἐν τῷ αὐτῷ ὅμοια εἴη, ἀλλὰ παρα- 25 λάσοι ἂν αὐτῷ, καθὼ καὶ ἀλλήλων· ἕκατο δὲ ὅμοια εἶναι. τὰ αὐτὰ ἄρα ἅμα τῷ αὐτῷ ὅμοια τε καὶ ἕκ ὅμοια· ἐφ' ὃ ὡς εἰς ἀδύνατον φανερόν ἀγαγόντες ἐν λόγον ἡγεῖσθαι βεβοηθήκεναι εἰς σύζασιν τῷ ἀξίωματι τῷ λέγοντι τὰ τῷ αὐτῷ ὅμοια καὶ ἀλ- 30 λήλοις εἶναι ὅμοια. Alex.

"εἰσὶ — ὅτως." εἰπὼν βεβαίωτατον ἀξίωμα εἶναι τὸ τῆς 1005 b ἀντιφάσεως, ἐπεὶ ἦσαν τινες οἱ ἕκ ὅτως ἔχον ἔλεγον (λέγοντες μὴ ὅτως, ἕκ ὑπολαμβάνοντες δὲ ὅτως, ὅτι μὴδὲ δύνασθαι τούτο, ὡς δέδεικται), ἐπὶ πλεόντων διὰ τῶν ἐξῆς ἐν πρὸς αὐτοὺς ποιεῖν λόγον. ἦσαν γὰρ τινες οἱ ἕκ ἀδύνατον ἔλεγον εἶναι τὸ αὐτὸ εἶναι τε καὶ μὴ εἶναι· εἰ δὲ ἐνδέχεσθαι τὸ αὐτὸ εἶναι τε καὶ μὴ εἶναι, ὅλον 35 ὡς καὶ ὑπολαμβάνειν οἷόν τε ἔσται ἅμα τὸ αὐτὸ εἶναι τε καὶ μὴ εἶναι· ὃ δοκεῖ δεδειχθαι ὅν ἀδύνατον. εἰ ἥδ' διὰ τῷ μὴ δύνασθαι τάναντία ἅμα ὑπάρχειν ἀνηρεῖτο τὸ καὶ ὑπολαμβάνειν δύνασθαι, εἰ δύνατο ἅμα ὑπάρχειν τάναντία, καὶ ὑπολαμβάνειν τις τούτο ὅτως ἔχειν δύνατο ὅν γε ἀληθές. τῆς δὲ δόξης ταύτης φασὶ καὶ Ἡρακλείτου 40 τινες γεγονέναι, τάναντία ταῦτα ἀλλήλοις εἶναι λέγοντα. λέγουσιν ἥδ' ἂν ὅτω λέγοντα καὶ πρὸς τὸ καίμενον τὸ ὅτι τάναντία ἀδύνατον ἅμα τῷ αὐτῷ ὑπάρχειν, δι' ὃ δοκεῖ δεδειχθαι μὴ οἶόν τε ὅν τὸ αὐτὸ τὸ αὐτὸ ὑπολαμβάνειν εἶναι τε καὶ μὴ εἶναι. id.

5. καὶ post μὴ om C. || 32. ὑπάρχειν συναληθεύειν A in mg. || 33. ἅμα — συνυπάρχειν et 38. τὸ αὐτὸ ante κατά om A. || 42. ὑπάρχειν — ὑπάρχειν C. || 43. καὶ ἄλλῳ om A.

1. καὶ post φησὶ om A. || 3. βαδίζειν A1, νομίζειν A2. || 13. ὅς om A. || 17. ἀξιωματικῶν πάντων ταύτην C. || 20. ὅτω A. || 23. παραλά- σοις αὐτῷ C. || 25. ἅμα om C. || δ] ἢ C. || 32. ποιεῖν A. || 36. τῷ τὸ C.

1006^a χρών) — φύσεως." ὥσπερ Ἡράκλειτος αἰὼν) τινές. ἐπεὶ
 2 δὲ τὸτο καὶ τοῖς λέγουσιν ἐκάστω τὸ φαινόμενον καὶ εἶναι τοῦτον, ὡς
 εἶναι ἂν οἱ τε περὶ Δημόκριτον καὶ Πρωταγόραν. φαίνεται γὰρ τοῖς
 περὶ τὸ αὐτὸ τὰ ἀντικείμενα· εἰ δὲ καὶ ἔστιν ὡς φαίνεται, εἴη ἂν
 περὶ τὸ αὐτὸ ἅμα τὰ ἐναντία τε καὶ τὰ ἀντικείμενα. "ἡμεῖς δὲ νῦν
 εἰληφάμεν ὡς ἀδύνατον ὄντος ἅμα εἶναι καὶ μὴ εἶναι." διὰ τὸ λα-
 βεῖν ὅτι ἀδύνατον τὸ αὐτὸ ἅμα εἶναι καὶ μὴ εἶναι ὡς ἐναργὲς συνέ-
 ρησε βεβαιωτάτην καὶ γνωριμωτάτην ἀρχὴν τὴν τῆς ἀντιφάσεως.
 εἶπετο γὰρ ἀδύνατον ἅμα τὰ ἐναντία τῷ αὐτῷ ὑπάρχειν τε καὶ ὑπο-
 λαμβάνειν ἅμα τὸ τῷ αὐτῷ εἶναι τε καὶ μὴ εἶναι ἀδύνατον εἶναι 10
 ἐναντία γὰρ ὑπολήψεις αὐτῶν. ἐπεὶ τοίνυν ἡμεῖς μὴ ἐδεξάμεν διὰ
 τὸ τὸτο λαβεῖν τὸ ἀξίωμα τῆς ἀντιφάσεως ὅν βεβαιωτάτον τε καὶ
 γνωριμωτάτον, εἰσὶ δὲ οἷς δοκεῖ δύνασθαι ἅμα εἶναι τε καὶ μὴ εἶναι,
 ὧς ἐπεὶ τὸ καὶ τὴν ἀντίφασιν συναληθεύουσιν, καὶ ἀξίωσι καὶ αὐτὸ τὸτο
 ἀποδεικνύειν ἡμᾶς τὸ μὴ δύνασθαι τὸ αὐτὸ εἶναι καὶ μὴ εἶναι, καὶ μὴ 15
 ὡς γνωρίζον ἥδη αὐτόθεν καὶ ἐναργὲς λαμβάνειν, μέλλων λέγειν
 πρὸς αὐτούς, πρῶτον φησὶ τὸς καὶ τὸτο ἀξιώντας αὐτὸ δεικνύσθαι
 δι' ἀπαιδευσίαν τῶν ἀναλυτικῶν, ὡς εἴρηκεν ἥδη, τὸτο ἀξίων.
 δέδεικται γὰρ ἐν τοῖς Ἀναλυτικαῖς (Τέρ. 13) τίνα τέ εἰσιν ἀπο-
 δεικτικά καὶ τίνα οὐ, καὶ ὅτι ἀναιρεῖ τὰ ἀναπόδεικτα καὶ αὐτόθεν 20
 γνωρίζμα, ἂν εἰς ἀπειρον προῖοι. εἰ δὲ δώσουσιν ἀπόδειξιν εἶναι
 καὶ εἶναι τίνα ἀναπόδεικτα, τίνα πρὸ τούτου τὸ ἀξιώματος εἶναι
 μᾶλλον ἀρχὴν ἐρῶσιν ἢ δεομένην ἀποδείξεως, ἀπαιτητέον αὐτούς.
 1006^a ἢ γὰρ ἔξουσιν εἰπεῖν. τὸ δὲ ὥς μὴ ὅτι ὅτως εἶναι ἀπόδειξιν" εἶπεν
 9. ἥτοι ὅτι ἀναιρεῖ μὴ ἀπόδειξις καὶ διὰ τὸ μὴ συγχωρεῖν εἶναι τίνα 25
 ἐξ αὐτῶν ἀληθῆ τε καὶ πιστά, ἀναιρεῖ δὲ καὶ διὰ τῆς εἰς ἀπειρον
 προόδου· ἢ γὰρ μόνον ἀναιρεῖ ἀπόδειξιν ὁ ἀναιρῶν αὐτῆς τὰς ἀρχάς,
 ἀλλὰ καὶ ὁ λέγων πάντα ἀποδεικτικά εἶναι ἀναιρεῖ ὁμοίως ἀπόδειξιν.
 ἢ τὸ ὥς μὴ ὅτι ὅτως" εἶπεν ἅντι τῷ ὥς ὅτι μὴ εἶναι ἀπόδει-
 ξιν. id.
 1006^a "ἔτι — ἀδύνατον." αἰτιασάμενος τὸς ἀξιώντας ἀποδεικνύσθαι
 11. ὅτι μὴ ὅν τε τὸ αὐτὸ ἅμα εἶναι τε καὶ μὴ εἶναι, ὡς καὶ διὰ τὸ τὰ
 τοιαῦτα ἀποδεικνύσθαι ἀξίων ἀναιρῶντας ἀπόδειξιν, ὁμοίως, φησὶν, ἔστι
 καὶ τὸτο ἐλεγκτικῶς ἀποδείξαι, ὅχι ἀπλῶς, ἀλλ' ἂν λέγη τι καὶ ὀνο-
 μάξῃ μόνον καὶ χρῆσθαι λόγῳ ὁ ἀμφισβητῶν καὶ σημαίνει τι δι' ὧν 35
 λέγει καὶ ἀποκρίνῃ πρὸς τὰ ἠρωτημένα· ἂν γὰρ μήτε ἀποκρίνῃ
 μήτε λέγῃ, γελῶσιν τὸ λόγῳ χρῆσθαι πρὸς τὸν τοῦτον καὶ διὰ λόγου
 πειρᾶσθαι δεικνύειν τι τῷ μὴ ἔχοντι λόγον, καὶ διὰ λόγων πειρᾶσθαι
 ποιῆσθαι συνουσίαν πρὸς τὸν ἐς ἐρημένον τούτου. τὸτο γὰρ ἔστι τὸ
 "ἢ μὴ ἔχει" λόγον, τὸ καθὼ μὴ ἔχει, καὶ τὸτα σημαίνει αὐτῷ. 40
 1006^a τὸ δὲ ὅμοιος γὰρ φυτῷ ὁ τοῦτος ἢ τοῦτος ἥδη" ἴσον τῷ ἥδη
 14. γὰρ ὅμοιος φυτῷ ὁ τοῦτος ἢ τοῦτος. τί δὲ διαφέρει ἢ ἐλεγ-
 κτικῇ ἀπόδειξις τῆς ἀπλῶς ἀποδείξεως, ἐξῆς λέγει (*). ὁ μὴ

γὰρ ἀπλῶς ἀποδεικνύς λαβὼν πρῶτα τίνα καὶ γνωριμώτερα ὄντα
 τὸ δεικνύμενον, ὅτω τὸ προκείμενον ἀποδεικνύειν πειρᾶσθαι. ὅχι ὅν
 τε δὲ πρῶτον τι καὶ γνωριμώτερον τούτου λαβεῖν, ὡς προείρηται,
 ὥς ἐδὲ ἀποδείξαι αὐτὸ ὅν τε, ὅτι ἀφ' ἐαυτοῦ λαμβάνων τε καὶ
 τιθεὶς πᾶν εἶναι τὸτο ὁ λέγει ἢ μὴ εἶναι δόξει τὸ ἐν ἀρχῇ αἰτεῖσθαι
 καὶ τὸ ζητούμενον προλαμβάνειν, ἐπεὶ περὶ τούτου ἡ ζήτησις ἦν. ὁ
 μὲντοι ἐλεγχος ἐπεὶ πρὸς ἄλλον γίνεσθαι καὶ ἐξ ὧν ὁ προσδιαλεγό-
 μενος τίθησιν (ἐστὶ γὰρ ἐλεγχος συλλογισμὸς δι' ἐρωτήσεως εἰς ἀν-
 τίφασιν ἄγων), δύνασθαι γίνεσθαι καὶ διὰ τῶν τοιούτων. ὅκετι γὰρ ὅτε
 διὰ πρῶτον ὁ τοῦτος συλλογισμὸς, ὅτε τὸ ἐν ἀρχῇ λαμβάνειν
 τις παρ' αὐτοῦ δόξει, ἂν ὁ προσδιαλεγόμενος συγχωρήσῃ πᾶν ἢ
 εἶναι τι ὁ λέγει ἢ μὴ εἶναι. ἐκεῖνος γὰρ αἴτιος τῷ τοῦτον ὁ ἀξίων
 δεικνύσθαι τε τὰ αὐτόθεν γνώριμα, καὶ διδόναι ταῦτα ἀναγκαζόμε-
 νός τε καὶ δυσωπόμενός, ἀεὶ ὁ ἀποδεικνύς ἐτίθει ἀφ' ἐαυτοῦ, ἐδόκει
 ἂν τὸ ἐν ἀρχῇ αἰτεῖσθαι· ὡς γὰρ εἶπε Θεόφραστος ἐν τῷ περὶ Καταφά-
 σεως, βίαιος καὶ παρὰ φύσιν ἡ τούτου τὸ ἀξιώματος ἀπόδειξις. id.
 (*) ἐὰν γὰρ τις τῇ Σύρων διαλέκτῳ χρῆσται πρὸς Αἰγύ- 1006^a
 πτιον, ἢ διαλέγῃ αὐτῷ. ὥς παρὰ ἐξιν ἀνάγκη καὶ σημαντικοῖς 12
 ὀνόμασι χρῆσθαι ὡς καὶ γνωρίζοις. Asclep.
 "ἀρχή — εἶναι." τὸ ἐλεγκτικὸν συλλογισμὸν καὶ τὸ πρὸς ἄλ- 1006^a
 λον γινόμενον περὶ τῆς τῷ προκειμένου ἀξιώματος δειξεως ἀρχὴν 18
 φησὶν εἶναι τὸ ἀξίων τὸν προσδιαλεγόμενον ἢ εἶναι τι λέγειν ἢ μὴ
 εἶναι, τατέστιν ἐρωτητέον αὐτὸν εἰ μὴ δοκεῖ αὐτῷ πᾶν ἢ εἶναι τὸτο
 ὁ λέγει ἢ μὴ εἶναι, οἷον ἄνθρωπον ἢ εἶναι ἄνθρωπον ἢ μὴ εἶναι,
 ὁμοίως ἵππον κύνα, τὰ ἄλλα. εἰπὼν δὲ ταῦτα ἀρχὴν εἶναι, καὶ
 ταύτην δεῖν τὴν πρότασιν ἐρωτᾶν τὸν προσδιαλεγόμενον ὡς παρ'
 αὐτοῦ λαμβανομένην, φησὶ δόξει τὸν τὸτο ἐξετάζοντα τὸ ἐν ἀρχῇ
 καὶ τὸ ζητούμενον ἀξίων λαβεῖν. ὁ γὰρ ἀμφισβητῶν πρὸς τὸ μὴ δύ-
 νασθαι ταῦτον ἅμα εἶναι τε καὶ μὴ εἶναι, ἢ συγχωρήσει πᾶν ὁ λέγει
 30 ἢ εἶναι ἢ μὴ εἶναι, ἀλλὰ καὶ εἶναι καὶ μὴ εἶναι. τὸτο γὰρ ἦν αὐτῷ
 ὑποκείμενον διὰ τὴν τοιαύτην ἐρώτησιν· καὶ προεῖπεν ὅτι δόξει τὸ ἐν
 ἀρχῇ αἰτεῖσθαι ὁ τὸτο λαμβάνων. διὸ ταύτης ἀφόμενος τῆς ἐρω-
 τήσεως ἐπ' ἄλλην μέτεισι. καταλληλότερον δὲ ἡ λέξις ἔχει ἂν,
 εἰ ἀντὶ τῷ "τὸτο μὴ γὰρ τάχα ἂν τις ὑπολάβοι τὸ ἐξ ἀρχῆς αἰτεῖν" 1006^a
 εἴη γεγραμμένον "τὸ τούτου μὴ τάχα ἂν τις," ὡς καὶ φέρεται ἐν τισιν. 20
 φέρεται τις καὶ τοιαύτη γραφή "ἀρχὴ δὲ πρὸς ἅπαντα τὰ τοιαῦτα
 ἢ τὸ ἀξίων λέγειν τι εἶναι ἢ μὴ εἶναι." καὶ ἔστι γνωριμώτερον τὸ
 λεγόμενον ὅτως. ἀξίῳ δὲ ἐρωτᾶν τὸν προσδιαλεγόμενον εἰ λέγων
 τι σημαίνει δι' ὧν λέγει τε καὶ ὀνομάζει καὶ ἐαυτῷ καὶ ἄλλῳ, καὶ
 35 ἔστι τι καθ' ὃ φέρων τὸ ὄνομα καὶ ὁ σημαίνειν βυβλόμενος λέγει τε
 καὶ προφέρει αὐτό. ὁ γὰρ λέγων μὴδὲν σημαίνει δι' ὧν λέγει τε
 καὶ ἀποκρίνῃ, ὅτος ὅτι ἂν πρὸς αὐτὸν λέγοι τι ὅτε πρὸς ἄλλον.
 ὅδε γὰρ τὰ νοήματα ἔξαι σημαίνοντά τι, οἷς ἀντὶ τῶν ὀνομάτων καὶ

2. δι' F. || 4. αἰ — 5. ἀντικείμενα et 8. τὴν om C. || 10. τῷ τὸ αὐτῷ A. || 12. τὸτο et 14. καὶ ante τὴν om C. || 17. αὐτὸ C. || 20. αὐτόν A.

21. τῆς om A. || 25. ταύτην τὴν ἀρχὴν A. || 27. λαμβανόμενα A. || 35. τό, τούτο F. || 38. δι' C. || 41. μὴδὲ δι' σημαίνει δι' A.

τῷ λόγῳ χρῆσι πρὸς αὐτόν. εἰ γὰρ ἦν τι ταῦτα σημαίνοντα, ἦν ἂν τοῖς σημαίνουσιν ὑπ' αὐτῶν καὶ ὀνόματα τίθεσθαι, καὶ ὅπως ἂν ἦν καὶ ἡ φωνὴ σημαίνουσα. ὅπως δὲ αὐτὸς ἂν ἐμολογοίη μὴ χρῆσθαι λόγῳ· ὁ γὰρ λόγος φωνὴ σημαντική. ὁμοίως δὲ καὶ ἀναιρεῖ λόγον πᾶν λέγει μὴδὲν μᾶλλον σημαίνει αὐτὸν ἢ μὴ σημαίνει. εἰ ἔν 5 μὴ σημαίνει ὅταν λέγῃ τι, ἔτ' ἂν διαλέγεσθαι εἴη· πάλιν γὰρ ὅπως ὁμοίως γίνεσθαι φησὶ. ἂν δὲ διδῶ καὶ συγχωρῇ σημαίνει δι' ὧν λέγει, τὸ το λαβόντας δυνατὸν εἶναι ἐλεγχον τὸ προκειμένον ποιήσας· ἀντὶ γὰρ τῷ ἐλέγχῳ τῇ ἀποδείξει ἐχρήσατο. ὁ γὰρ τὸ το δὲς ἤδη 10 τι ὀρίζει· δίδωσι γὰρ ὠρισμένον τι εἶναι καὶ ὑφ' ἑκάστου λόγου σημαίνον· ὁμοίως γὰρ καὶ ὅταν μᾶλλον τὸ το ἢ τὸ το. ἢ καὶ "ἔστι δὴ 24 τι ὠρισμένον" αὐτὸ τὸ το δεδομένον καὶ σημαίνον τι· τὸ το δὴ δοθέντος εἶναι ἀποδείξεις, ταύτας ἐλεγχος, ὃ ἐλέγχῳ αἰτίας ὅχι ὁ ἐλέγχων ἀλλ' ὁ ἐλεγχόμενος· ἐκ γὰρ ὧν δίδωσιν ἐλέγχουσι. εἰ μὲν γὰρ ἀφ' αὐτοῦ δείκνυσι καὶ μὴ δύνασθαι ἐπὶ τῷ αὐτῷ ἅμα εἶναι τε καὶ 15 μὴ εἶναι ἀληθεύειν, ἐλάμβανε τὸν λόγον σημαίνει τι καὶ ὠρίζει τὸ το, ἐδοκεῖ ἂν καὶ ἐν ἀρχῇ λαμβάνειν ("·)· ἐπεὶ δὲ ὁ τῇ θέσει παριστάμενος ἐκείνη αὐτὸς ἐστὶν ὁ ἀναγκαζόμενος συγχωρῆσαι τὸ το, ἐκείνος τῷ ἐλέγχῳ αἰτίας, ἀναιρῶν λόγον. ὁ γὰρ λόγος πᾶν ὅδεν μᾶλλον ὅπως ἢ ὅχι ὅπως ἔχειν (τὸ το γὰρ ἦν καὶ ἀναιρεῖν τὴν ἀντί- 20 φασιν) ἀναιρεῖ λόγον. ἀναιρῶν δὲ λόγον χρῆσι λόγῳ· τὸ το γὰρ καὶ ὑπομένει λόγον. ἔδειξε δὲ δι' ὧν εἶπεν ὅτι ἀντιθέσθαι λέγει λόγον ὁ μὴδὲν σημαίνει αὐτὸν λόγον. ἢ εἰ ἐξὶ λόγος, ἐξὶ τι καὶ ὠρισμένον τιθέμενον, καὶ ὅχι ἐπὶ πάντες ἀληθὲς καὶ ὅδεν μᾶλλον τὸ το ἢ τὸ το. ἐφύλαξετο δὲ καὶ δοκεῖν κυρίως αὐτῷ ἀποδείξαι πεπονήσας, 25 ὅτι ἐκεῖτο αὐτὸ εἶναι ἀναποδείκτον τε καὶ ἀπάντων τῶν ἀξιοματῶν ἀρχή. Alex.

1006· ("·) "ὑπομένει λόγον," ταύτας πειρώμενος ἀνατρέψαι τὴν ἀντίφασιν τίθησιν αὐτήν, ἐκ τῶν παρ' αὐτῷ λεγομένων ἐλεγχόμε- 26 νος ὑπὸ τῆς ἀληθείας. πρῶτον μὲν ὅτι ἀληθὲς ὑπάρχει ὅτι σημαίνει 30 καὶ ὄνομα καὶ εἶναι ἢ ὅχι μὴ εἶναι τότε. Asclep.

1006· "ἔτι — ἔχει." καὶ λεγόμενον τοῦτόν ἐστιν. ἂν τις δὴ ση- 28 μαίνει τι τὸν λόγον χρώμενον δι' ὧν λέγει, ἤδη ἐλεγχος εἶναι· δηλώσει γὰρ τι καὶ ὀρίζει ὁ τὸ το δὲς. καὶ ὅχι φησιν ὁ τὸ το μᾶλλον ἢ καὶ ἀντικείμενον· ὁ γὰρ λέγει ὁ τὸ το συγχωρῶν, ὁ μᾶλλον ση- 35 μαίνει τι ὁ λόγος ἢ ὁ σημαίνει, ἀλλὰ συγχωρεῖ σημαίνει, ὁ καὶ 1006· αὐτὸς ἐδήλωσε διὰ τῷ "πρῶτον μὲν ὅτι ὅλον" καὶ τῶν ἐξῆς. ἀναι- 26 ρεῖν γὰρ ἐξὶ λόγον, ὡς περ διὰ τῷ λέγειν ὅτι μὴδὲν μᾶλλον ση- μαίνει ἢ μὴ σημαίνει, ὅπως καὶ διὰ τῷ μὴδὲν μᾶλλον εἶναι τότε 40 τι ἢ μὴ εἶναι. ὅτι δ' ἐξὶν ἐλέγχῳ τὸν ἀπαξ συγχωρήσαντα τὸ το, διὰ τῶν ἐξῆς δείκνυσθαι τε καὶ ἐπεξεῖσιν. ὅπως δὲ τῷ ἐλέγχῳ αἰτίας, ὅχι ὁ ἐρωτῶν. εἰ γὰρ αὐτὸς ἀφ' αὐτοῦ ἔλαβε τὸ το ὁ λαμ- 45

βάνων τὸ το, ὡς εἶπεν, ἔδοξε αὐτὸ καὶ ἐν ἀρχῇ λαμβάνειν· ἀλλ' ὁ ἀποκρινόμενος, ἀναγκαζόμενος ἢ ἀναιρεῖν λόγον ἢ μαχόμενος ἀπο- κριθῆναι τῇ θέσει τῇ αὐτῷ. καὶ προσέθηκε τὴν αἰτίαν. ἀναιρῶν γὰρ ὅπως λόγον διὰ τῆς θέσεως. ὁ γὰρ λόγος ἐπὶ πάντες ὅδεν μᾶλλον τὸ το ἢ καὶ ἀντικείμενον αὐτῷ λόγον ἀναιρεῖ. ἀναιρεῖ γὰρ ὁμοίως τοῖς ἄλλοις καὶ τὸν λόγον μὴδὲν μᾶλλον εἶναι ἢ μὴ εἶναι. τὸ το δὲ ἀναιρῶν ἐξὶ λόγον, ὅτι ὁ μὲν λόγος φωνὴ σημαντική, ὁ δὲ μὴ δὲν μᾶλλον σημαίνει ἢ μὴ σημαίνει αὐτὸν λόγον ἀναιρεῖ ἂν καὶ ὅπως λόγον. λόγοι δ' ἂν τὸ το ὁ λόγος ἅμα τὴν ἀντίφασιν ἀλη- θεύειν ἐπὶ πάντες δύνασθαι. ἀναιρῶν δὲ λόγον διὰ τῆς θέσεως, δι' ὧν ἀποκρίνεσθαι συγχωρεῖ· λόγῳ γὰρ τὸν λόγον σημαίνει, τίθησιν εἶναι λόγον, ὁ τι διὰ τῆς θέσεως ἀναιρεῖ, τὸ το διὰ τῷ ἀποκρίνεσθαι 50 τῆς. Alex.

"πρῶτον — μὴ εἶναι." καὶ πρῶτον, φησὶ, δοθέντος τῷ τὰ λε- 1006· 23 γόμενα σημαίνει τι, ἀληθὲς ἐξὶ καὶ σημαίνει τι τὸν εἶναι τι λέ- γοντα καὶ μὴ εἶναι τι ὁμοίως, ἀλλ' ὅχι καὶ σημαίνει καὶ μὴ σημαί- νειν. ὀνόματα δὲ εἶπε καὶ τὸ εἶναι καὶ μὴ εἶναι. εἰ δ' ἀληθὲς ἐπ' αὐτῶν καὶ σημαίνει, ὅχι ἀληθὲς δὲ καὶ μὴ σημαίνει, ἐκείνῳ ἂν ἐπὶ 55 πάντες καὶ ἡ κατάφασις καὶ ἡ ἀπόφασις ἀληθὲς ἂν εἴη· τὸ γὰρ ση- μαίνει καὶ μὴδὲν σημαίνει ἀπόφασις ὅτι ὅχι ἐξὶν ἀληθὲς ἐπὶ τῶν σημαίνει τι συγχωρηθέντων· εἰ γὰρ καὶ μὴ σημαίνει, ἐκείνῳ ἂν εἴη καὶ σημαίνει συγχωρημένον, ὅπως δὲ ἐκείνῳ ἂν ὅδεν ὁ λόγος εἴη. εἰπὼν δὲ "πρῶτον μὲν ὅτι ὅλον ὡς τὸ το γὰρ αὐτὸ ἀληθὲς, ὅτι σημαί- νει καὶ ὄνομα καὶ εἶναι," τὸ το εἰπὼν προσέθηκε καὶ δι' ὁ σημαντικὸν ἐξὶ καὶ ὠρισμένην τινὰ φύσιν σημαίνει καὶ σημαίνει. πάντως γὰρ ὁ 60 σημαίνει τι ἢ αὐτῷ ἢ ἄλλῳ καὶ τότε ἢ τότε σημαίνει· τῶν γὰρ ὄντων τι σημαίνει καὶ διαφέρειν τῶν ἄλλων ὁ μὴ ὑπ' αὐτῷ σημαί- νει· ὁ γὰρ πάντα τῶν αὐτῶν σημαντικὰ, ὅδεν ὑπὸ ἐνὸς πάντα ση- μαίνει. id.

"ἔτι — δίδωσι." λαβὼν ὅτι σημαίνει καὶ ὀνόματα καὶ ἑκάστων 1006· 31 αὐτῶν τοῦτο, καὶ δεῖξας διὰ τῷ ὅτι μὴδέτις δύνησθαι λέγειν ὁ τὸ το συγχωρήσας καὶ ὅδεν μᾶλλον τὸ το ἢ καὶ ἀντικείμενον αὐτῷ, πῶς τὴν προχωρήσας δείκνυσθαι ὅτι ἐπὶ μὴδὲς ὅδεν τε τὴν ἀντίφασιν συναληθεύειν. διὰ πλείονων δὲ λέγει τε καὶ δείκνυσθαι καὶ προκρί- 35 μενον. αἰτίαν δὲ τὴν ὅτι μεταλαμβάνει τὰ δι' ὧν δείκνυσθαι ὁ βούλεται, καὶ κατασκευάζει αὐτὰ ὡς δεόντως λαμβανόμενα· διὰ καὶ ἀσαφεστέρα ἢ λέξεις. ἐκλαβόντι δὲ ὁ νῦν τῆς ἐπιχειρήσεως τοῦ- 40 τος. εἰ ἐκάστων ὄνομα σημαίνει, καὶ ἔν τι σημαίνει· καὶ γὰρ σημαίνει τι σημαίνει, καὶ δὲ τι καὶ ἔν· καὶ γὰρ εἰ καὶ πλείονων τὰ ὁμῶνυμα, ἀλλ' ὅχι ἅμα γὰρ πάντα σημαίνει ὁ χρώμενος αὐτοῖς ὡς σημαίνειν 45 τι δι' αὐτῶν. τὰ διαφέροντα δὲ ὀνόματα καὶ μὴ ταῦτα σημαί- νοντα τῷ κειμένῳ ἐν σημαίνειν δὴλον ὡς ὁ βήθησθαι κατ' ἐκείνῳ.

2. αὐτῷ C. || 4. καὶ om A. || 6. λόγοι A. || 15. ἀπ' αὐτῷ C. || 18. συγχωρεῖν A. || 20. ἔχει AC. || 21. χρῆται — 22. λέγει λόγον om A. || 32. ἔχει C. || 37. ἐν et 39. τότε om C.

1. f. ἀλλὰ πῶν. || 5. prius ἀναιρεῖ om A. || ἀναιρεῖ. ἐπεὶ γὰρ C. || 7. ἐξὶ om AC. || quod quid aliud est quam sermonem tollere? est enim sermo vox significativa Sepulv. || 12. τι om A. || 15. ἀληθὲς — σημαίνει τι om C. || 16. καὶ τὸ μὴ εἶναι A. || 19. εἶναι A. || 25. ὠρισμένον A. || 27. εἰ μὴν A. || 31. δείξαι C. || 35. δὴ A. || 37. ἀσαφεστέρα F. || 40. αὐτῷ C. || ὡς] καὶ A.

εἴη ἢ ἂν ἐκείνι μία φύσις ἐκείνῃ, εἰ τὰ διαφέροντα πραγμάτων
σημαντικὰ ὀνόματα ἀληθεύοιτο κ' τῷ αὐτῷ. διαφέροντα δὲ ὀνό-
ματα τὸ τε ἄνθρωπος καὶ τὸ ἐκ ἀνθρώπου, καὶ ἐκ ἐξ ἑνὸς ὀνόμα-
τος πράγματα· ἢ ἢ ἐπὶ ταύτῃ κατηγορηθῇ, ὅθεν ἔξαι ἀλη-
θεύομενον καὶ τὸ σημασιώμενον ὑπὸ τῷ ἀνθρώπῳ καὶ σημασιώμενον
ὑπὸ τῷ ἐκ ἀνθρώπου, εἰ γε διαφέρει τε αὐτὰ τὰ ὀνόματα ἀλλή-
λων, καὶ τὰ διαφέροντα διαφερόντων ἐστὶ δηλωτικά, καὶ ἑνὸς ἕκαστον
καὶ φύσεως μίας· ἢ ἢ ἂν ἐτι εἴη τὸ ὑπ' ἀνθρώπου σημασιώμενον
ἓν, ὡς ἐρρήθη, εἰ ἀληθεύοιτο ἐπ' αὐτῷ καὶ τὸ ἐκ ἀνθρώπου, ἀλλὰ
πράγματος ὃν σημαντικόν. ὁ δὲ αὐτὸς λόγος ὅς ἐπ' ἀνθρώπῳ καὶ
ἐκ ἀνθρώπου, καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων πάντων. εἰ δὲ μὴ τὰ ὑπὸ τῶν
ὀνομάτων τούτων δηλωμένα συνπαρῇ, ἢ ἂν τῇ καταφάσει τῇ
λογύσῃ εἶναι ἄνθρωπον τότε, ἅμα ἂν συναληθεύοιτο ἡ ἀπόφασις
λέγεσθαι μὴ εἶναι ἄνθρωπον τότε. ὁ μὲν γὰρ τῆς ἐπιχειρήσεως ἔτος,
τὰ δὲ πρὸς τὴν λέξιν ἔτος. εἰ τὸ ἄνθρωπος, φησὶν, ὄνομα σημαί-
νει ἐν τι, εὐλόγηθ' ὁ σημαίνει, καὶ ἔξω τούτῳ τὸ ζῶον οἶπεν. ἐξῆς
δὲ ἐξηγήσῃ τί ἐστι τὸ ἐν σημαίνειν τὸ ὄνομα. id.

1006 a. 32. "λέγω — εἶναι." τὸ ἢ ἐν σημαίνειν τούτο εἶναι φησὶ τὸ εἰ
τὸτ' ἐστὶ τὸ ἄνθρωπος σημαίνειν (τούτῳ ἢ δὲ προσπακύνει τῷ "εἰ
τὸτ' ἐστὶ"), πᾶν ὃ ἂν ἢ ἄνθρωπος ἢν, τούτο ἔξαι αὐτῷ τὸ ἀνθρώπῳ
εἶναι, τὸ εἶναι τούτῳ ὃ ὃ ἄνθρωπος ἐσημαίνειν. ἢ ἢ δὴ τὸ ἀνθρώπου
σημαίνοντος ἓν, τὸ ζῶον περὶ ὃν οἶπεν, ἔξαι τις ἀνθρώπος ὅς ἐκ
ἔξαι ζῶον περὶ ὃν οἶπεν. τί δὲ ἐστὶ τὸ σημασιώμενον, ὀρίζῃ καὶ
γνωρίζον ποιῇ ὑπὲρ τῷ δεῖξαι ὅτι μὴ, εἰ τι κατὰ τὴν λέγει,
ἢ δὴ τούτῳ καὶ ἐν σημαίνει, ὡς καὶ προῖον ἐρεῖ. ἢ ἢ εἰ τὸ λευκὸν καὶ
τὸ Σωκράτης λέγοιτο, ὁ Σωκράτης καὶ τὸ εἶναι Σωκράτης ὑπὸ τῷ
λευκῷ σημαθῇ. ὅσα δὲ ἔτι κατηγορεῖ ὡς φύσιν τε καὶ
ὑσίαν σημαίνειν, ὡς ἔχει τὰ ἐν τῇ τί ἐστι κατηγορούμενα, ταῦτα
ὡς ἐν σημαίνοντα λαμβάνῃ. καὶ ὅπως ἐφ' ἑκάστῳ τῶν ὀνομάτων
ἐν τι σημαίνει. ἐξηγήσατο δὲ πῶς εἶπε τὸ ἐν σημαίνειν, ἵνα μὴ
ἐν καὶ τὴν ἀρβύλιν τις αὐτὴν ἡγήσῃ λέγειν, μηδὲ ἐν τῷ καὶ ἑνὸς τῷ
ἀρβύλῳ λέγεσθαι, ὡς ἐρεῖ, ἀλλὰ μίαν τινὰ φύσιν. εἰ ἢ ὁ ἀν-
θρώπος ζῶον οἶπεν σημαίνει, καὶ τὸ ἀνθρώπῳ εἶναι ἐν τούτῳ ἔξαι ἐν
τῷ ζῷῳ οἶπεν εἶναι. λαβὼν δὲ, εἰ ἐν σημαίνει ἕκαστον ὄνομα, ἐν
ἔσχατῳ καὶ τὸ σημασιώμενον, διαφέρειν φησὶ μηδὲν πρὸς τὴν λόγον
καὶ πάλιν τις λέγει ὑφ' ἑκάστῳ ὀνόματος σημασιώμενα, μόνον δὲ
ὑρισμένα, ἐπὶ ἐστὶ τινὰ ὁμοῦσμα· ἐνέξαι ἢ ἑκάστῳ τῶν σημα-
σιώμενων ἰδιὸν τι ὀνόματος σημασιὸν θέσθαι, ὡς εἴωθε γίνεσθαι ἐν τῇ
τῶν ὁμοῦσμων διαφύσει. εἰ ἢ ἀόριστα καὶ ἀπειρα λέγει τις ση-
μασιώσθαι, δόξει τὸ ἐπόμενον ἄτοπον· ὁ ἢ τούτῳ λέγων ἀναιρήσει

τὸ σημαίνειν τι τὰ ὀνόματα καὶ ὅλως τὴν λόγον. εἰ ἢ ἕκαστον τῶν
ὀνομάτων μηδὲν μᾶλλον τούτῳ καὶ ὡς κατηγορεῖτο σημαίνειν λέ-
γοιτο ἢ ἄλλο ὅτιον καὶ τὸ τυχόν, ὅθεν ἂν σημαίνειν λέγοιτο· τί ἢ
μᾶλλον τούτῳ τι ἢ τὸ τυχόν; καὶ τί μᾶλλον τούτῳ ὑπὸ τούτῳ ἢ τῷ
τυχόντος σημαθῇ πάντων ἀπειρα σημαίνοντων; εἰ δὲ πλείω
μὲν ὠρισμένα δὲ τις λέγει σημαίνειν ἕκαστον ὄνομα τῶν ὑπὸ τῷ
κοινῷ ὀνόματος δηλωμένων, ἰδιὸς ἑκάστῳ λόγος ἔξαι· οἷον εἰ ὁ ἀν-
θρώπος λέγοιτο καὶ καὶ τῷ ζῷῳ καὶ τῇ εἰκότι, εἴη ἂν, ὅταν μὲν τὸ
ὡς ζῶον σημαίνειν ἄνθρωπος, ὁ λόγος τῷ σημασιώμενῳ ζῷῳ περὶ ὃν
οἶπεν, ὅταν δὲ τὸ ὡς εἰκότι, μίμημα τῆς τοιαύτης ὑσίας. ὁμοίως
δὲ καὶ ἄλλο τι σημαίνει, ἔξαι κακίους λόγος ἰδιός. ὡς ἐν τῶν
ὑρισμένων τῶν πλείων τῶν ὑπὸ τῷ αὐτῷ σημασιώμενων ὀνόμα-
τος, ὡς διαφοραὶ οἱ λόγοι, ἔξαι ἑκάστῳ τῶν σημασιώμενων ἰδιὸν τι
σημαίνειν καὶ ἰδιὸν τι ὄνομα θέσθαι, ὁ σημαντικὸν ἔξαι ἑνὸς μόνον τῶν
τῶν διαφορῶν λόγους ἔχόντων· πεπερασμένων ἢ ὄντων οἷον τε
ἔξαι περιλαβεῖν τε αὐτὰ τῇ διανοίᾳ, καὶ ἑκάστῳ αὐτῶν ἰδιὸν ὄνομα
καὶ σημαίνειν ἐν τάξει, ὁ μηδὲν ἄλλο ἢ τούτῳ σημαίνει. ἰδίῳ δὲ
ἑκάστῳ ὀνόματος ἐπιτεταγμένον, ἔξαι πάλιν τῶν ἔτι διαφορῶν
ὀνομάτων διάφορα καὶ τὰ σημασιώμενα, ὡς καὶ τὸ τότε εἶναι καὶ
αὐτὸ τούτῳ μὴ εἶναι ὑπ' ἄλλων σημαθῇ, εἴγε μὴ ταῦτα ἐξῆς
ἀλλήλοις. εἰπὼν δὲ, ἂν ὠρισμένα τις συγχωρήσῃ εἶναι τῶν ἐφ'
ἑκάστῳ ὀνόματος πολλὰ σημασιώσθαι λεγόντων, εἰς ταῦτα ἐλεύσεσθαι
τὴν λόγον εἰς ὃ καὶ ἐπὶ τὴν ἀρχὴν ὑπέκειτο ἐν ὄνομα ἑνὸς τινος εἶναι
πράγματος δηλωτικόν (τῷ ἢ ἑκάστῳ τῶν πολλῶν οἰκείον τι καὶ
ὄνομα, ἑνὸς μόνου τῷ καταλειπομένῳ ἔξαι σημαντικόν τὸ ἐξ ἀρχῆς
ὄνομα κείμενον, οἷον ὁ ἀνθρώπος), ἐξῆς λέγει πρὸς τὴν φήσαντας
ἂν ἀπειρα ὑφ' ἑκάστῳ ὀνόματος εἶναι τὰ σημασιώμενα. εἰ ἢ μὴ
τεθεῖη, φησὶ, τυτέσι συγχωρηθείη πεπερασμένα εἶναι τὰ ὑφ'
ἑκάστῳ ὀνόματος σημασιώμενα, ἀλλ' ἀπειρα, ἀναιροῖτο ἂν πάλιν
ἔτι ὁ λόγος. ὁ μὲν ἢ λόγος καὶ ἡμῶν, ὥσπερ καὶ τὸ ὄνομα, φωνὴ
εἶναι σημαντικὴ· ἐκείνι δὲ γίνεσθαι σημαντικὸς καὶ τὸς λέγοντας
ἀπειρα ὑφ' ἑκάστῳ σημασιώσθαι. ὁ ἢ μὴ ἐν τε καὶ τι σημαίνει
ὠρισμένον, ὅδ' ἂν σημαίνει τὴν ἀρχήν· πᾶς ἢ ὁ σημαίνων τι
σημαίνει. μηδὲν δὲ σημασιόντων τῶν ὀνομάτων ἀναιρεῖ πάλιν
τὸ σημαίνειν αὐτὰ· ἔτι δὲ ἀναιρεῖ πάλιν ὁ λόγος καὶ τὸ πρὸς ἄλ-
λον διαλέγεσθαι. καθὼς μὲν ἢ πλείω μὲν ἕκαστον ὄνομα σημαίνει,
ὠρισμένα δὲ, καὶ τούτῳ δὴ ἐκ ἀναγκῆς τὸ ἐν τι ὑπὸ τῷ ὀνόματος
σημασιώσθαι. ἕκαστον ἢ τῶν σημασιώμενων ὑπὸ τῷ ὀνόματος
ἀριθμῷ ἐν ἢ, καὶ ἦσαν τούτῳ ἀνάδες σημασιώμεναι· ὁ ἐπὶ τῷ
ἀπείρῳ ἐκείνῳ οἷον τε τῷ μὴδὲ ἀρβύλῳ τῶν σημασιώμενων

1. ἐκείνῳ om C. || 4. πράγματος A. || 9. ἀλλὰ C. || 13. ἀνθρώποι τότε om C. || 14. ἔτος] τοῦτος A. || 18. τὸτ' A. || 20. ἢ om F. || 25. ἢ καὶ τούτῳ ἐν AF. || σημαίνειν C. || ἢ γὰρ εἰ om A. || 27. μαθάνεται F. || 28. ταῦτα] τῷ τὰ F. || 29. λαμβάνονται AF. || ὑφ' C. || 30. τὸ om F. || 31. τὸ om CF. || 33. τὸ] τῷ A. || 34. σημαίνει A. || 35. διαφέρει F. || 40. λέγων] λαβὼν A.

3. ὅθεν ἂν om C. || 5. δὲ A. || 7. cum homo animal significaverit, ratio significati erit animal pedestre bipes Sepulv. || 9. σημαίνειν ζῶον C. || 10. εἰκόνος C. || τῆς om CF. || 11. σημαίνει F. || σημαίνει. || 17. ἐπὶ τῷ C. || 21. συγχωρήσει A. || ἐφ' ὑπὲρ C. || 28. τυτέρι εἰ μὴ συγχωρηθείη A. || 29. πάλιν A. || 30. λόγος αὐτοῦ. || C. || 31. σημαντικὴ C. || 34. ἀναιρεῖται — 35. δὲ om A. || 37. ἀναιροῖτο C. || 40. τῷ] τὸ C.

1006^β εἶναι δύναξ. εἰπὼν δὲ τὸτο προσέθηκε "κ' δὲ τὴν ἀλήθειαν καὶ
 9. πρὸς αὐτόν," λέγων ἀνηρῆξ καὶ ἐπ' αὐτὴν τὸ νοεῖν τι. ὅδ' ἂν νοεῖν
 ἐνδέχῃ) μὴ ἐν νοῦντα. εἰ γὰρ εἴη οἷόν τε ἐν τι νοεῖν, οἷόν τε ἂν
 εἴη τῷ ἐν τῷ νοήματι καὶ ὀνομαζομένης καὶ σημειῖον οἰκείον θέξῃ. ὅτω
 δ' ἂν εἴη δύνατον τὸ ὑφ' ἑκάστου ὀνόματος ἐν τι δηλοῦν. δεῖξας δὲ
 5 πρῶτον ἀναιρῶντας λόγον τὸς τῆς δόξης, εἰδείξεν ὅτι καὶ τὸ
 νοεῖν, ἐπιτείνων τὸ ἄτοπον. τί δὴ ποτ' ἔν, ἂν μὴ ἢ πλείω τὰ σημα-
 νομένα ὑφ' ἑκάστου, ὠρισμένα δέ, ἢ ἀναιρεῖ) λόγος, καίτοι μὴ
 ὄντος ἐνὸς τῶ σημανομένου, ἂν δὲ ἀπειρα, ἀναιρεῖ); ἢ πρῶτον μὴ
 ὅτι πᾶν τὸ ὠρισμένον καὶ περιληπτόν ἐν πως ἐστίν, ὥς ἐν πως ση-
 10 μαίνει καὶ τὸ πλείω μὴ πεπερασμένα δὲ σημαίνει. ἔστι δὲ αὐτὰ πε-
 ριορίσαι καὶ τῶν σημανομένων χωρίσαι καὶ εἰπεῖν ταῦτα εἶναι τὰ
 σημανομένα, ἐπὶ δὲ τῶν ἀπείρων ἀδύνατον τῶτο. ἢ τῷ πλείω
 σημαίνει, ὠρισμένα δέ, τῷ δύναξ πάντα τὰ σημανομένα λη-
 φθέντα διακριθῆναι τε ἀπ' ἀλλήλων καὶ ἰδίοις ὀνόμασιν ὀριζῆναι,
 15 τῷ ἂν εἴη σημαίνοντά τι. εἰ δὲ ἕκαστον τῶν ὀνομάτων ἀπειρα
 εἴη σημαῖνον, ὅδ' ἐν τῶν ὑπὸ τῷ ὀνόματος σημανομένων ἰδιον
 ὄνομα καὶ σημειῖον ἔχειν δύναται. ὅτω δὲ ὅδ' ἂν τὰ τιθέμενα
 αὐτοῖς ὀνόματα εἴη τινὸς σημαντικά, ὅδ' ἐν μᾶλλον δυνάμενα κα-
 τηγορεῖ) τῶν οἷς ἢ κεῖ) ἢ τῶν οἷς ἐτέθη. ἔτι εἰ ἕκαστον τῶν
 20 ὀνομάτων ἀπειρα σημαίνει, ἕκαστον ἂν τῶν ὀνομάτων ταῦτα ση-
 μαίνοι. ἀλλ' εἰ πάντα εἴη τῶν αὐτῶν σημαντικά, ἀναιρεῖ) τὸ
 διαλέγε) καὶ τὸ σημαίνει. ὅδ' ἐν σημαίνει ἔν, κειμένη τῷ
 πάντα ταῦτα ἀλλήλοις σημαίνει. ἴσον γὰρ τὸ μὴδὲν σημαίνει τῷ
 πάντα ἕκαστον σημαίνει λέγειν. ἔστι καὶ ὅτω ἐφοδεύσαντα δεῖ-
 25 ξαι ὅτι μὴ ἀπειρα τὰ ὑφ' ἑκάστου ὀνόματος δηλούμενα, διαλεκτι-
 κωτέρα δὲ ἢ δεῖξαι. εἰ τὸ ἄνθρωπος ἀπειρα σημαίνει, ἦτοι καὶ τὸν
 ἢ ἄνθρωπον ὁ ἄνθρωπος σημαίνει (ἐν γὰρ τοῖς ἀπείροις καὶ τῷτο),
 ὥς ἐστι ὁ ἄνθρωπον εἰπὼν καὶ μὴ ἄνθρωπον σεσημακώς. ἢ εἰ
 τῷτο ἄτοπον, ἔστι τῶν ἀπείρων τι πλεον. τοῖς γὰρ ἀπείροις
 30 ἐσήμανεν ὁ ἄνθρωπος προσεθὲν τὸ ἢ ἄνθρωπος πλείω αὐτὰ ποιή-
 σαι. ὅτω τε ἔστι καὶ τὰ ἀπειρα τινῶν ἐλάττω. καὶ ἔτι τὸ ἀπειρα
 ὀνόματα ἦτοι σημαίνει καὶ τὸ ἢ ἀπειρα, ὅτω δὲ ἢ μᾶλλον ἀπειρα
 σημαίνει ἕκαστον ὄνομα ἢ ἢ ἀπειρα. ἢ εἰ μὴ σημαίνει καὶ τῷτο,
 πρῶτον μὴ ἢ ἔστι, ἐφ' ὃ ἢ κατάφασις ἀληθής, ἐπὶ τῷτο καὶ ἢ
 35 ἀπόφασις, πρὸς δὲ τῷτο ἔστι τὸ σημαίνοντον ὑπὸ τῷ ἢ ἀπειρα
 ἔξω τῶν ἀπείρων. πλείω δὲ τὰ ἀπειρα σὺν τῷτο ἢ αὐτὰ ἐφ'
 αὐτῶν. id.

1006^β "ἔστι — ἐν." οἷς ἔλαβε, τῷτοισι χρῆ). ἔλαβε δὲ πρῶτον
 11. μὴ ὅτι σημαίνει τι τὸ ὄνομα, δεύτερον δὲ ὅτι ἐν, ὃ καὶ εἰδείξε διὰ τῷ
 δεῖξαι ὅτι καὶ πλείω σημαίνει τὸ αὐτὸ ὄνομα, ὠρισμένα δέ, οἷόν
 τε καὶ ἰδιον ἑκάστῳ τῶν πλειόνων ὄνομα θέξῃ, ὃ ἕκαστον αὐτῷ πρὸς

ἄλλην τινὰ φύσιν κοινὴν ἔχει. τῷτοισι δὲ χρῆ), καὶ τίθησι τὸ ἄν-
 θρώπου τὸ ὄνομα σημαίνει τι καὶ ἐν σημαίνει. εἰ ἔν ὁ ἄνθρωπος
 ἐν τι σημαίνει, καὶ ἔστι τῷτο τὸ ζῶον περὶ δίστον, ἢ ἔστι καὶ τὸ
 μὴ ἀνθρώπου εἶναι σημαίνον ὁ ἄνθρωπος, εἶγε τὸ ἀνθρώπου εἶναι
 5 ἄλλο καὶ ἄλλο τὸ μὴ ἀνθρώπου, ἐνὸς δὲ ὁ ἄνθρωπος δηλωτικόν (°).
 ὅτε γὰρ ταῦτον ὁ ἄνθρωπος καὶ ἢ ἄνθρωπος, ὅτε τὸ αὐτὸ δηλωτι-
 κόν, ὅτε οἷόν τε τὸ ἐν ἐν τε εἶναι καὶ μὴ εἶναι. id.

(°) εἰπερ τὸ ἄνθρωπος ὄνομα μὴ μόνον δηλοῖ τὸ καθ' ἐνὸς 1006^β
 ἀλλὰ καὶ ἐν, καὶ τὸ μὴ καθ' ἐνὸς πλειόνων ἐστὶ δηλωτικόν (λέγει) γὰρ 14
 καθ' ἐνὸς τῷ Σωκράτους καὶ τὸ λευκόν καὶ τὸ μέλαν καὶ τὸ μουσικόν),
 τὸ δὲ ἐν μίαν φύσιν ὠρισμένην δηλοῖ, τὴν τῷ ἀνθρώπου καθὼς ἄν-
 θρώπος ἐστὶ, μὴ συνεπινοῶν ἐν τῷ τέως τὰ συμβεβηκότα τῷ ἄν-
 θρώπῳ... συνώνυμα γὰρ ταῦτα ὑπάρχουσιν, ἀπὸ τῶ ὁμώνυμου
 ἢ ἄρα δύναται τὸ αὐτὸ εἶναι καὶ μὴ εἶναι, εἰ μὴ τοῖ γε ὁμωνύμους
 τύχοι. Asclep.

"εἰ — ἐν." εἰπὼν "ὅδ' ἐνδέχῃ) τὸ ἀνθρώπου εἶναι σημαί-
 νειν ὅπερ μὴ εἶναι ἀνθρώπου" προσέθηκε τὸ "εἰ τὸ ἄνθρωπος ση-
 μαίνει μὴ μόνον καθ' ἐνὸς ἀλλὰ καὶ ἐν." ὅδ' ἔστι τῷτο ἀξιώμεν τὸ ἐν
 σημαίνει τὸ καθ' ἐνός." πῶς τὸ ἐν σημαίνει ἀκέραιον χρῆ, διδάσκει
 20 ἡμᾶς. ὁ γὰρ ἄνθρωπος ἐν τῷ φύσιν τινὰ μίαν σημαίνει, ὃ τῷ
 καθ' ἐνός λέγε) μίαν δὲ φύσιν σημαίνον ἢ ἂν ἄμα καὶ ἄλ-
 λην τινὰ σημαίνει. ὅτι δὲ τὸ καθ' ἐνός λεγόμενον ὃ πᾶν ἐν, δι-
 κτυσι. καθ' ἐνός γὰρ καὶ τὸ ἄνθρωπος καὶ τὸ λευκόν καὶ τὸ μουσικόν δι-
 να) κατηγορεῖ) ἀληθῶς, ἀλλ' ὃ διὰ τῷτο καὶ ἐν ταῦτα. ἦλθε δὲ
 25 ἐπὶ τὸ δεικνύειν τῷτο διὰ τὸ δοκεῖν δύναξ καθ' ἐνός καὶ τῷ αὐτῷ
 καθ' ὃ ὁ ἄνθρωπος, οἷον καὶ Σωκράτης, καὶ τῷτο καὶ τὸ διαλέγε).
 τὸ δὲ διαλέγε) ἢ ἄνθρωπος. εἴη γὰρ ἂν καθ' ὃ ὁ ἄνθρωπος, καὶ
 ἢ ἄνθρωπος κατηγορεύμενος καὶ συμβεβηκός. ἀλλ' ὃ διὰ τῷτο
 ἦδη καὶ ταῦτόν ἐστι τὸ τε ὑπὸ τῷ ἀνθρώπῳ καὶ τῷ ἢ ἄνθρωπῳ ση-
 30 μαίνοντον. ὃ γὰρ τῷτο ὠρίζαι τὸ ἐν σημαίνει τῷ καθ' ἐνός κα-
 τηγορεῖ). ἔτι γὰρ μὴ τὰ καὶ τῷ αὐτῷ κατηγορεύμενα ἦδη καὶ ἐν
 σημαίνει, δι' ὧν περ παρεθέτα ἔδειξε. καθ' ἐνός γὰρ πλείω κατη-
 γορεῖ) διαφέροντα ἀλλήλων. τὰ γὰρ συμβεβηκότα τινὲς ἕτερα
 ἔστα καὶ τῷτο συμβεβηκε, καὶ ἀλλήλων ὁμοίως κατηγορεῖ) κατ'
 35 ἐκεῖν. ἐνός ἕκαστος, ὃ συμβεβηκε, ὃ μὴ διὰ τῷτο πάντα τὸ αὐτὸ
 καὶ ἐν σημαίνει. ὃ γὰρ ἐπεὶ καθ' ἐνός τὸ μουσικόν καὶ τὸ λευκόν καὶ ὁ
 ἄνθρωπος κατηγορεῖ), ἦδη καὶ ταῦτόν ἐστι τὸ σημαίνοντον ὑπ'
 αὐτῶν. εἰ γὰρ ταῦτόν εἴη τὸ σημαίνοντον οἷς μὴ διαφέρειν τὸ καθ'
 ἐνός κατηγορεῖ) τῷ ἐν σημαίνει, ἔστι συνώνυμα, τῷτοισι πε-
 40 λυνώμενα, καθ' ὧν πλείω κατηγορεῖ). τῷ γὰρ συνώνυμα τῶν αὐτῶ
 τῷ πελυνώμενα χρῆ). ὅτω γὰρ ἔστι ταῦτόν σημαίνοντα, ἂν ἢ
 μόνον τῇ λέξει διαφέροντα τὰ πλείω ταῦτα ὀνόματα, μίαν δὲ

5. δ'] τε C. || 14. σημαίνει, ὠρισμένα C. || 21. ἀπειρα — ὀνομάτων οἷα A. || σημαίνει C. || 24. τῷ C. || 26. ὀνόματι A. || 27. καὶ τὸ ἐν
 ἄνθρωπος δ C. || 29. εἰ et 32. καὶ ante ἔτι om A. || 33. ὄνομα A. || 36. τῷτο A. || 37. ἔξωθεν A.

1. τὸν ἄνθρωπον A. || 16. τῷ A. C. || 22. σημαίνει C. || πᾶν] καὶ C. || 26. τῷτο C. || 27. γὰρ om C. || 30. τῷ C. || 32. σημαίνοντα C. ||
 γὰρ τὰ πλείω A. || 36. καὶ post λευκόν om A.

φύσιν σημαίνοντα. ἔχει δὲ τὸτο, ὅτι καί μιν ταύτην εἶναι καὶ ἐνός κατηγορεῖται καὶ ἐν ὁσμίνῃ. εἰ δὲ οὕτως, εἴη δὲ ὁσμίνῃ καὶ τὰ αὐτὰ κατηγορούμενα, ὡς σημαίνει καὶ τὰ πολυώνυμα, καὶ τὸ εἶναι καὶ μὴ εἶναι. ἀλλὰ καὶ τὸ αὐτὸ δύναται κατηγορεῖται λέγει. τίς οὐτα ἐν σημαίνοντι, ἀλλὰ καὶ αὐτὸ κατηγορεῖται ὡς μίαν δηλῶντα φύσιν, ὡς εἶναι τὸ αὐτὸ ἀμφω ὀνόματα ταύτην δηλῶντα, ὅτι αὐτὸ ἔχει τε καὶ ἕκ. ἔχει πρᾶγμα, ἀλλὰ ἔχει ὀνόματα καὶ αὐτὸ πλείω ἔχον. τό τε γὰρ εἶναι καὶ μὴ εἶναι ὀνόματα αὐτῶν. ὅθεν γὰρ κωλύει καὶ τὸτο γενεᾷ ὀνομαζόμενων καὶ συνθετῶν καὶ ὀνομαζόμενων. ὡς καὶ τὸ εἶναι καὶ μὴ εἶναι ταύτην ἔχει δηλῶντα, ὡς τὰ πολυώνυμα. πάλιν δὲ τὴν πολυωνυμίαν ὀνομαζόμενα εἶπε, πρότερον αὐτὴν εἰπὼν συνωνυμίαν. ὅτι γὰρ καὶ ὀνομαζόμενα καὶ πολυωνυμία εἶναι λέγει, νῦν ἐδήλωσε δι' ὧν ἐκρίσκειν εἰπὼν

1006a
19. "ὡςπερ — καλοῖται." γινεῖτο γὰρ οὕτως ἢ ἡ ἀνάλυσις τῶ ἀνθρώπου καὶ ἀπόφασις ὑπὲρ τῆς μὴ ἀνθρώπου ὀνομασίας σημαίνουμένη, ἀλλὰ τὸτο δὲ καὶ ἀνθρώπος ἐσθμάνει. ἕκ ἡν δὲ τὸτο ἡμῖν ἐξήγηται, πότερον δύναται τῶ αὐτῷ πρᾶγματι καὶ ἀνθρώπος ὄνομα καὶ μὴ ἀνθρώπος τεθῆναι, ὡς εἶναι τὴν διαφορὰν αὐτῶν καὶ τὴν λέξιν μόνον, μηκέτι δὲ καὶ τὸ σημαίνοντες, ἀλλὰ εἰ ὅντων τῶν σημαίνοντων ὑπὲρ ἑκατέρου διαφερόντων, καὶ τὸ μὴ ἀνθρώπου καὶ τοῦτον σημαίνοντος εἶδος. ὁ λόγος ζῶον πεζὸν δίπουν, τὸ δὲ ἕκ ἀνθρώπου τὴν ἀνάλυσιν καὶ τοῦτον εἶδος, οἷον τε ἕκ. ταῦτα καὶ καὶ τὸ αὐτὸ κατηγορεῖται οὕτως ὡς εἶναι ταύτην καὶ εἶναι τὰ ταύτην τὴν ταύτην οὕτως καὶ μὴ εἶναι. τὸ τοῦτον γὰρ δηλωτικὴ καὶ ἀνταφαιτική ἐντίθεσις. ἕκ ἀνταφαιτικὴ δὲ ἡ ἀντίθεσις καὶ συμβεβηκός. ὁ γὰρ καὶ ὁ ἀνθρώπος δείξας ἀληθεύμενον καὶ ἕκ ἀνθρώπος, ὁ καὶ τὸ σημαίνοντος ὑπὲρ τῶ ἀνθρώπου ἔδειξε καὶ τὸ ἕκ ἀνθρώπος ἀληθεύμενον κατ' αὐτὸ, ἀλλὰ ὅτι καὶ ἄλλο τι τῷ αὐτῷ συμβεβηκός, ἐφ' ὃ καὶ ὁ ἀνθρώπος ἀληθεύει. εἰ ἔν ἑτερον σημαίνει τό τε ἀνθρώπος καὶ τὸ μὴ ἀνθρώπος, ὡς δέδεικται, καὶ μὴ ἐξί τῶ αὐτῷ πλείω ὄντα ταῦτα τὰ ὀνόματα, ὁ δὲ ὅτι οἱ λόγοι οὗ τε λέγων εἶναι ἀνθρώπον καὶ μὴ εἶναι ἀνθρώπον ἄλλο τι σημαίνει, καὶ ἐκείναι ταύτην καὶ εἶναι ἀνθρώπου καὶ μὴ εἶναι ἀνθρώπου. δείξας δὲ ὅτι ἄλλο καὶ εἶναι ἀνθρώπου καὶ τὸ μὴ εἶναι ἀνθρώπου τῷ ἄλλο τὸν ἕκ ἀνθρώπου σημαίνει τὸ ἀνθρώπου, ἐπιφέρει

1006b
24. "ὡςπερ — ἔχει," ὁ ἀσαφῶς μὴ εἰρησίου, ἴσον δὲ ἀν. εἴη τῷ, εἰ γὰρ τίς λέγει ἐν σημαίνοντι τὸ ἀνθρώπου εἶναι, ἀληθὲς ἐπ' αὐτῷ τό τε εἶναι ἀνθρώπον καὶ τὸ μὴ εἶναι ἀνθρώπον, ταῦτα σημαίνει αὐτὰ ἐρεῖ καὶ ἐνός ἔχει ἀμφοτέρω δηλωτικῶν, ὡς τὰ πολυώνυμα, ὡς ὁ λῶπιον καὶ ἱμάτιον. ἀλλὰ εἰ ἐν ἡ κατάφασις καὶ ἀπόφασις, ἐν ἔχει σημαίνοντα καὶ τὸ ἀνθρώπος καὶ τὸ ἕκ ἀνθρώπος, καὶ τὸ αὐτὸ δὲ ἔχει

καὶ τὸ εἶναι ἀνθρώπου καὶ τὸ μὴ εἶναι ἀνθρώπου. ἀλλὰ καὶ καὶ δὲ δεικνύει ὅτι ἑτερον σημαίνει ἑκάτερον αὐτῶν τῷ ἑκαστον τῶν σημαίνοντων ἴσον τι σημαίνει δύναται. διὰ μέσου δὲ εἰπὼν τὸ "εἰ δὲ μὴ σημαίνει ἑτερον τὸ ἀνθρώπος καὶ τὸ μὴ ἀνθρώπος, ὁ δὲ ὅτι καὶ τὸ μὴ ἀνθρώπου τὸ εἶναι ἀνθρώπου," ταῦτα εἰπὼν διὰ μέσου, τὸ "ὡςπερ ἔχει τὸ ἀνθρώπου τε εἶναι" καὶ τὰ ἐπὶ τούτῳ λέγει, ὡς συνάπτων αὐτὰ τοῖς εἰρημένους τοῖς (v. 20) "τὸ δὲ ἀπορούμενον ὅτι τὸτο ἐστίν, εἰ ἐνδέχεται τὸ αὐτὸ ἅμα εἶναι καὶ μὴ εἶναι ἀνθρώπον καὶ ὄνομα, ἀλλὰ τὸ πρᾶγμα." τούτοις γὰρ ἀκολουθεῖ δεικνύει τὸ "ὡςπερ ἔχει τὸ ἀνθρώπου εἶναι" καὶ τὸ τῷ ἐπὶ πρὸ τούτου εἰρημένῳ τῷ "ὡςπερ ἀν. εἰ δὲ ἡμεῖς ἀνθρώπον καλοῦμεν, ἄλλοι μὴ ἀνθρώπον καλοῦσιν." δείξας δὲ ταῦτα ἐπιφέρει τοῖς δεδειγμένους "ἀνάγκη τοῖνυν, εἰ τι ἐξιν ἀληθὲς εἰπεῖν ὅτι ἀνθρώπος, ζῶον εἶναι δίπουν. τὸτο γὰρ ἦν δὲ ἐσθμάνειν ὁ ἀνθρώπος." λαβὼν διὰ τῶν πρὸ τούτων καὶ δείξας ὅτι ὄνομα ἐστίν ἐνός τινος δηλωτικόν, καὶ ὅτι ἄλλο μὴ ἐστίν ἀνθρώπος ἐξί σημαίνοντος, ἀλλὰ δὲ τὸ ἕκ ἐστίν ἀνθρώπος, διαφερόντως ὄντα, καὶ ὅτι ἄλλο μὴ ἡ κατάφασις ἄλλο δὲ ἡ ἀπόφασις, νῦν συμπεραίνει διὰ τῶν δεδειγμένων τὸ προκείμενον. τὸτο δὲ ἦν τὸ δεῖξαι ὅτι μὴ εἶδόν τὸ ἐξιν ἐπὶ τῷ αὐτῷ τὴν ἀντίφασιν ἀληθεύει. εἰ γὰρ ὁ ἀνθρώπος τὸ ὄνομα φύσεως μίας ἐξί σημαίνοντος, αὐτὴ δὲ ἐξί τὸ ζῶον πεζὸν δίπουν, ἀνάγκη ἀληθὲς ὄντος τὸ λόγος τὸ ἐξιν ἀνθρώπος (τὸτο γὰρ ἐξί τὸ εἰρημένον διὰ τῶ, εἰ τίς ἐξιν ἀληθὲς εἰπεῖν ὅτι ἀνθρώπος, εἶναι τὸ σημαίνοντος ὑπὲρ αὐτῶ τὸ ζῶον πεζὸν δίπουν). ὁ δὲ ἀνάγκη εἶναι ζῶον πεζὸν δίπουν, τὸτο τε ἕκ ἐνδέχεται μὴ εἶναι ταῦτ' αὐτὸ. τὸ γὰρ ἀνάγκη εἶναι σημαίνοντος ἐξί τῷ ἀδύνατον μὴ εἶναι. ἀλλὰ μὴν ὁ ἀδύνατον μὴ εἶναι, τὸτο ἕκ ἀληθὲς ἐστίν εἰπεῖν μὴ εἶναι τότε. καὶ ὁ ἀνθρώπος ἀληθὲς ἐξιν εἰπεῖν τὸ ἐξιν ἀνθρώπος τότε, κατ' ἐκείνου ἀδύνατον ἐξιν ἀληθὲς εἶναι τὸ μὴ εἶναι ἀνθρώπον. ὡς δὲ ἐπὶ τούτῳ, καὶ ἐπὶ πάντων ὁμοίως ἔχει. εἰ δὲ τὸτο, ἀδύνατον, ἐφ' ὃ ἀληθὲς ἡ φύσις κατάφασις, ἐπὶ τούτῳ ἀληθὲς εἶναι τότε τὴν αὐτὴν τούτῳ ἀπόφασιν. ὁ δὲ πᾶς λόγος τοῖστος ἀν. εἴη. εἰ τὸ ἀνθρώπος ὄνομα ἄλλο σημαίνοντος ἐξί καὶ τὸ ἕκ ἀνθρώπος ἄλλο, καὶ μὴ ἐξί πολυώνυμα, καὶ ἐξί τὸ μὴ ἀνθρώπος σημαίνοντος ζῶον πεζὸν δίπουν, εἴη ἀν. καὶ ὁ λόγος ὁ λέγων εἶναι ἀνθρώπον ἄλλο σημαίνοντος καὶ ἄλλο ὁ λέγων μὴ εἶναι ἀνθρώπον (ὅθεν γὰρ νῦν διαφέρει), καὶ ἔχει ὁ μὴ εἶναι ἀνθρώπου λέγων σημαίνοντος εἶναι ζῶον πεζὸν δίπουν, ὁ δὲ μὴ εἶναι ἀνθρώπου μὴ εἶναι ζῶον πεζὸν δίπουν. εἰ δὲ ταῦτα σημαίνει ὑπὲρ αὐτῶν, καὶ ὁ ἀληθὲς ἐστίν ὁ λέγων λόγος εἶναι ἀνθρώπον, ἀνάγκη τὸτο εἶναι ζῶον πεζὸν δίπουν. μὴ γὰρ ὄντος ἢ οἷον τε ἀληθὲς εἶναι τὸν σημαίνοντα αὐτὸ λόγον. ἀλλὰ μὴν ὁ ἀνάγκη εἶναι ζῶον πεζὸν δίπουν, τὸτο ἀδύνατον μὴ εἶναι τότε ζῶον πεζὸν δίπουν. id.

2. ἀν] ἐν C. || 6. ὀνόματος A. || 9. γίνεσθαι A. || 10. post ὅς τε om C. || 13. κατὰ om A. || 15. ἢ καὶ ἢ A. || τὸ ἀνθρώπου om A. || 17. σημαίνει A. || 24. τὴν καὶ 25. τὸ om C. || 29. συμβεβηκός A. || 34. τῷ A. || καὶ τὸ μὴ A. || 37. σαφῶς C. || 38. λέγει F. || σημαίνοντα A, σημαίνοντος F. || τὸ ἀνθρώπου, ἀληθὲς AF. || ὑπ' C. || ὡς τὰ] ὡς AC. || 42. δὲ om A.

1. prius καὶ om A. || 2. τὸν σημαίνοντα A. || 3. σημαίνει. δύναται A. || δὲ ante εἰπὼν et 8. τὸ post ἀνθρώπου om A. || 10. πρὸς τούτοις C. || 14. τούτῳ A. || 21. ἀνάγκη — 24. δίπουν om C. || 25. ἀλλὰ — 26. εἶναι ante τούτοις et 30. τίτι om A.

10063 "τὸτο — εἶναι." εἰ δὲ ἀδύνατον αὐτὸ μὴ εἶναι ζῶον πεζὸν
31. ὄλπον, ἀδύνατον αὐτὸ μὴ ἄνθρωπον εἶναι. ὁ δὲ ἀδύνατον εἶναι
μὴ ἄνθρωπον, τὸτο ὅδ' ἀληθεύσει τις λέγων εἶναι μὴ ἄνθρωπον,
ἀδύνατον ἄρα ἀληθεύοντος τῷ ἔξιν ἄνθρωπος, ἀληθὲς εἶναι τὸ ἔξιν
ὅκ ἄνθρωπος ἢ τὸ ὅκ ἔξιν ἄνθρωπος. καὶ ἢ τὸτο ἀληθὲς ἐπὶ μὴ ὄν-
τος ἀνθρώπου. ὥστε ἀδύνατον ἀληθὲς ὅσως τῆς καταφάσεως ἀληθῆ
τὴν ἀπόφασιν εἶναι τὴν ἀντιφατικῶς ἀντικειμένην αὐτῇ. id.

10063 "ὁ — ἄνθρωπον." δείξας, ἐφ' ὃ ἀληθὲς ἐστὶ τὸ ἔξιν ἄνθρωπος,
34. ἐπὶ τούτῳ ἀδύνατον ἅμα ἀληθὲς εἶναι καὶ τὸ μὴ εἶναι ἄνθρωπον, τῷ
αὐτῷ λόγῳ χωρμένους φησὶν ἔσσεαι δευτέρως πάλιν, ἐφ' ὃ ἀληθὲς
ἐστὶ τὸ μὴ εἶναι ἄνθρωπον, μὴ δυνάμενον ἀληθὲς εἶναι τὸ εἶναι ἄν-
θρωπον. ἐφ' ὃ ἢ ἀληθὲς ἐστὶ τὸ μὴ εἶναι ἄνθρωπον, ἀνάγκη τὸτο
μὴ εἶναι ζῶον πεζὸν δίπυον. ὁ δὲ ἀνάγκη μὴ εἶναι, τὸτο ἀδύνα-
τον εἶναι τότε. ὁ δὲ ἀδύνατον εἶναι ζῶον πεζὸν δίπυον, τὸτο ὅκ
ἀληθὲς ἔξιν εἰπεῖν εἶναι ζῶον πεζὸν δίπυον. ἐφ' ὃ ἄρα ἀληθὲς τὸ
μὴ εἶναι ἄνθρωπον, ἐπὶ τούτῳ τότε ὅκ οἶόν τε ἀληθὲς εἶναι τὸ εἶναι
ἄνθρωπον. καὶ ἔστι τὸ μὴ εἶναι ἄνθρωπον ἀπόφασις, τὸ δὲ εἶναι
ἄνθρωπον κατάφασις. ἀδύνατον ἄρα ἐπὶ τῷ αὐτῷ πᾶν τε κατα-
φασιν ἀληθῆ καὶ τὴν αὐτὴν ἀπόφασιν εἶναι. ἔδειξε δὲ ὁ λόγος ἔστος,
κειμένον τῷ ἄλλο σημαίνειν τὸ εἶναι καὶ μὴ εἶναι, ἐφ' ὃ ἀληθὲς ἐστὶ
τὸ εἰπεῖν νῦν ὅτι λευκόν, ἀνάγκη τούτο νῦν εἶναι λευκόν, καὶ ἀδύνα-
τον νῦν μὴ εἶναι λευκόν, ἐφ' ὃ ἀληθὲς εἰπεῖν νῦν ὅτι ἔστι λευκόν.
ὁ δὲ ἄλλος ἢ ὅτι καὶ τούτων ἕκαστον, τὰ τε ἀνάγκη εἶναι καὶ ἀδύνατον μὴ
εἶναι, ἔν τι σημαίνει. τὴν δὲ δεῖξιν φησὶ τὴν ἀρχὴν ἔχειν ἀπὸ
τῷ εἰληφθαι ἄλλο σημαίνειν τὸ ἀνθρώπῳ εἶναι καὶ τὸ μὴ ἀνθρώπῳ
εἶναι, ὁ ἦν ἀναγκαῖον ὁμολογεῖν τῷ τὴν τε ἀντίφασιν συναλη-
θεύειν λέγοντι καὶ σωζέειν βυλομένῳ τὸ διαλέγεσθαι. πῶς δὲ ἕτερον,
δείκνυσσι παραθέμενος τὸ λευκόν. ὥς ἢ ὁ λέγων λευκόν εἶναι τῷ
λέγοντος ἄνθρωπον εἶναι διάφορον τι σημαίνει. ὁ μὲν γὰρ λευκόν εἶναι
λέγων διάφορον μὲ καὶ ἄλλο τι λέγει τῷ ἄνθρωπον λέγοντος εἶναι,
ὁ μὲν καὶ ἀντικείμενον αὐτῷ. ὁ δὲ μὴ εἶναι ἄνθρωπον λέγων, πρὸς
τῷ μὴ εἶναι ἄνθρωπον λέγειν τι, καὶ ἀντικείμενον λέγει τῷ λέγοντι
ἄνθρωπον εἶναι. ὥστε εἰ τὸ ἦν τῷ ἀνθρώπῳ διαφέρειν μὴ ἀλη-
θεύειν κατ' αὐτῷ, ἢ δ' αὖτε μᾶλλον αὐτῷ διαφέρειν ἀληθεύοιτο.
εἰ δὲ τις λέγοι καὶ τὸ λευκόν εἶναι τῷ ἀνθρώπῳ εἶναι ταύτην σημαί-
νειν τῷ δύνανθαι καὶ τὰ αὐτῷ ἀμφω κατηγορεῖσθαι, ἐρῶμεν πάλιν
τὸ αὐτὸ ὅ καὶ πρότερον, ὅτι ὅτως ἐν πάντα ἔχει πολλὰ ὀνόματα
ἔχον, ὃ μόνον τὰ ἀντικείμενα, εἰ ἔν ἐστι τὰ ἐνὸς κατηγορούμενα καὶ
μὴ τῷ μίαν σημαίνειν φύσιν τὸ ἐν ὀρίζοντι. εἰ δὲ μὴ ἐδέχετο
πάντα τὰ σημαίνοντα ὑπὸ τῶν καθ' ἑνὸς τινος κατηγορουμένων
τὰ αὐτὰ εἶναι, ὅδ' ἂν τὰ σημαίνοντα αὐτὰ τὰ αὐτὰ εἴη, ἀλλ'
ἕκαστον τῶν διαφερόντων ὑπὸ τῷ διαφέροντος ἂν σημαίνοντο. εἰ
δὲ τούτο, τὸ δεδειγμένον ἀνάγκη συμπεραίνεσθαι, τὸ μὴ οἶόν τε

ἅμα τὸ αὐτὸ εἶναι τε καὶ μὴ εἶναι, ἂν μέσον ἀποφάσεως πρὸς τὰ
ἐρωτήματα ὁ προσδιαλεγόμενος βυλάει. id.
"ἔξιν — ἀποφάσεις." ἐξιν δὲ ἀπλῶς ἐρωτώμενός τις. αἰ 1007.
Σωκράτης ἀνθρώπος ἐστὶ, μὴ ἀπαρμένη ἀπλῶς ἢ εἶναι ἢ μὴ εἶναι
αὐτὸν ἄνθρωπον, ἀλλὰ προσθεῖναι καὶ τὴν ἀπόφασιν, λέγων ὅτι καὶ
ἄνθρωπος ἐστὶ καὶ ὅτι ἔξιν ἄνθρωπος, ὁμοίως καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων,
ἀλλὰ βέβαιος μὴ ἂν διὰ μένον τὸν ἄνθρωπον εἶναι, περιωχθὲν καὶ τὸ
προσθεῖναι λόγον εἰς τὸ μὴ δύνανθαι. τὸ αὐτὸ τούτο λέγειν ὅτι
εἶναι καὶ μὴ εἶναι ἄνθρωπον, καὶ ἐπειδὴ καὶ δοθέντι τῷ εἶναι ἄνθρω-
πον, καὶ ἀληθὲς εἶναι τὸ εἶναι ἀνάγκη τότε εἶναι ἄνθρωπον, καὶ ἀδύνα-
τον εἶναι τὸ μὴ εἶναι ἄνθρωπον, ἀδύνατον δὲ ὄντος τῷ μὴ εἶναι
ὅτε ἄνθρωπον, μὴ δύνανθαι ἀληθῆ εἶναι τὴν ἀπόφασιν τὴν λέγον-
σαν μὴ εἶναι ἄνθρωπον. ἂν δὲ τις τούτο προσημαίνειν τῇ κατα-
φάσει καὶ τὴν ἀπόφασιν λέγειν ὑπάρχειν, ὅκ ἀποκρινεῖται τὸ ἐρωτῶ-
μενον. τὸ τε γὰρ ζητούμενον προλαμβάνεται. (ζητεῖ) καὶ τούτο τὸ εἰ-
σὶν τε, καὶ ὑπάρχει ἄνθρωπος, τούτο καὶ μὴ ἄνθρωπον εἶναι. ὁ δὲ
χωρὶς δείξεως αὐτὸ λαμβάνει, ὅτε γνώριμον ὅτε ἐναργὲς ἔσται,
ἔξιν καὶ τὰ φανερὰ καὶ τὰ πᾶσι ἐναργῆ ἀποδείκνυται, καὶ διὰ τούτο
μὴδὲ τὸ ἐπὶ τῆς ἀντιφάσεως συγχωρεῖν. ὅτι δὲ πρὸς τὸ ἐρωτῶ-
μενον ὅκ ἀποκρινεῖται, δείκνυσσι ἐν τῷ, εἰ καὶ ἀληθεύσει, μὴ ὀφείλει
αὐτὸν μὴ ἔξεταζόντα περὶ αὐτοῦ λέγειν. καὶ ἢ ἄλλα μυσία ὁμολο-
γούμενως τῷ Σωκράτει ὑπάρχει, ἀλλ' ἅμως ὁ ἐρωτηθεὶς εἰ Σω-
κράτης ἄνθρωπος ἐστὶν, ὅκ ἀποκρινεῖται πᾶσι, καὶ λέγει καὶ φιλό-
σοφος καὶ Ἀθηναῖος καὶ σίμωρ καὶ προτάσων καὶ λευκὸς καὶ μυστὸς καὶ
Πλάτωνα βιβασκαλός. ἐπὶ ἐκ ἐν τῷ πάντα τὰ ἐνυπάρχοντα
εἰπεῖν τὸ ἀποκρινεῖσθαι τὸ ἐρωτώμενον ἔστιν, εἰ ἀδύνατον πάντα
εἰπεῖν. ἀδύνατος καὶ ἢ ἀποκρίσεις ἔχει. ἀδύνατον δὲ πάντων ἐξα-
ριθμήσει ποιήσας τῷ ἐνυπάρχοντων τῶν. εἰ δὲ ἐνὸς ἐξεταζόντος
μὴ πάντα τὰ ἐνυπάρχοντα λέγομεν αὐτῷ, ὅδ' ἐν τι ἐξ αὐτῶν
πᾶσι τὸ ἐν τῇ ἐρωτήσει ὁσάντως ἐρῶμεν. ἢ ἢ πᾶσι καὶ ὅδ' ἐν καὶ
πᾶσι τὸ ἐρωτημένον. ὥς αἰ καὶ ὅτι μάλα μὲν ἄνθρωπος καὶ ὅκ ἄν-
θρωπος ἐστὶν, καὶ αὐτὸ καὶ τούτο προσθέσθαι. εἰ μὲν γὰρ ταύτην ἔστι, δέ-
δικται καὶ τούτο διὰ τὸ εἶναι ἄνθρωπον εἶναι. εἰ δὲ ἕτερον, ὅκ ἦν ἢ
ἐρωτήσας περὶ ταύτης. ἢ ἢ πάντα καὶ τὰ προσόντα ἢ μὴδὲν παρὰ
τὸ ἐρωτημένον λέγειν. ἐπὶ καὶ αἰ τῶν ἄλλων ἀποφάσεις ἀληθεύ-
σαι κατ' αὐτῷ, ἀλλ' ὅτι ἀληθεύει ἐρωτηθεὶς τις εἰ ὁ Σωκράτης ἄν-
θρωπος ἐστὶν, ἀποκρίνεται καὶ καὶ ὅκ ἴσως καὶ ὅκ κίμων. μάταιος γὰρ
ἂν εἴη. ὅτως ὅκ καὶ ὁ λέγων καὶ μὴ ἄνθρωπον αὐτὸν εἶναι. ἄλλο
γὰρ τὸ ὅκ ἔξιν ἄνθρωπος τὸ εἶναι ἄνθρωπος ἀποδέδεικαται. id.

"ὅλως — εἶναι." ὅτι μὴ οἶόν τε λέγειν ἐπὶ πάντων τὸ ὅδ' ἐν 1007.
μᾶλλον ἕκαστον τῶν ὄντων εἶναι ἢ μὴ εἶναι, καὶ διὰ τούτων δει-
κνύσι ('). δοκεῖ δὲ μὴ ἢ ἐπιχείρησις αὐτῇ λέγεσθαι πρὸς τὸς
διὰ τούτο λέγοντας ἐπὶ πάντων ὃ μᾶλλον τὴν κατάφασιν ἢ τὴν

2. αὐτὸ ἄνθρωπον μὴ εἶναι C. || 3. ἀληθεύσει A. || 12. ἐστι δευτέρως τὸ A. || 23. τὸ] ἢ AC. || 25. μὴ εἶναι ἀνθρώπου C. || 32. λέγειν om A. || 35. σημαίνει A. || 37. ὁ om C. || 39. τὸ ἐν om A.

3. ἀπὸ ἀντιφάσεως A. || 13. δι] δ' ἦν A. || προσημαίνει ἅμα τῇ A. || 17. λαμβάνει C. || 20. ἀληθεύει A. || μὴ] ἢ μὴ C. || 22. ὑπάρχει A. || ὁ et 26. om C. || 28. δὲ περὶ ἐνός A. || 30. ἐν τῇ om C.

ἀπόφασις, ὅτι ὁ οὖν ἐστὶ δυνάμει καὶ μὴ εἶναι, καὶ ὁ μὴ εἶναι εἶναι
ἐπὶ αἵμα γὰρ τὸ ὅτι τῆς ἀντίφασως σημασιώμενον εἶναι ἐπὶ τῷ
συμβεβηκότων οὖν τε συνηγορεῖται, ὡς δὲ δόξα. ἄλλ' εἰ τις
λέγει τὸν αἵμα ἀληθεύει τὴν ἀντίφασιν καὶ μὴ εἶναι δυνάμει τὸν
ὁ κατηγορεῖται, ἔτι οὖν καὶ τὸ εἶναι τε ἀναρῶν ἐπὶ τῶν ἐν τῇ
ἐστὶ πρὸς κατηγορημάτων· ἀπὸ καὶ ἀναρῶν ὅτι τῶν
ἐστὶν ἐδράσαντα προαίτιος καὶ ὁ οὖν εἶναι, καὶ ὁ οὖν τῇ ἐστὶ
πρὸς κατηγορεῖται τε ἀναρῶν· καὶ ὁ οὖν ἐν τῇ ἐστὶν κατηγορημένα
ὅτι οὐδ' ἐν ὑπάρχειν καὶ μὴ ὑπάρχειν εἶναι, ὡς δὲ δόξα γὰρ, ὅτι ἂν
ἦ τὸ πρῶτον, ὑπάρχει αὐτῷ καὶ ἐστὶν ἀχώριστος αὐτῷ. εἰ γὰρ καὶ
πρὸς τὴν τῶν συμβεβηκότων ὑπαρξίαν· ἐστὶν ὡς ἐν τῇ
ἀνάγκης ὑπαρξίαν· τότε ὅτι ἀληθὴς ἡ περὶ αὐτῶν κατάφασις,
ἀλλ' ἐπὶ γὰρ τῶν ἐν τῇ ἐστὶν ἀντίφασιν· ὡς οἱ διὰ τὸ τὴν
ἀντίφασιν αἵμα ἐπὶ τῷ αὐτῷ λέγοντες εἶναι ἀληθὴ, ὅτι οὖν τε
ταῦτα καὶ ὑπάρχειν καὶ μὴ ὑπάρχειν τοῖς αὐτοῖς, ἀναρῶν τὸ εἶναι τι
ἐν τῇ ἐστὶν πρὸς καὶ ὁ ὑπάρχειν ὅτι οὖν τῷ· εἰ γὰρ ταῦτα εἶναι καὶ
μὴ εἶναι λέγοντες, καὶ μὴ δὲ μάλιστ' τὴν κατάφασιν καὶ τὴν ἀπο-
φασιν ἐκείνη κατηγορεῖται, διὰ τὸ καὶ ὑπάρχειν καὶ μὴ ὑπάρχειν
κατηγορημένον αὐτῷ δυνάμει, ἀναρῶν τὸ εἶναι τι ἐκείνη τῶν
ὅτι οὖν εἶδος καὶ ὅτι οὖν, καὶ ἡ ἐστὶν ἐκείνη τὸ εἶναι καὶ τὸ κατηγο-
ρεῖται, ὅπως τὸ τινος καὶ αὐτῷ τε καὶ ἐν τῇ ἐστὶν· ὅθεν γὰρ ἔξαι τῶν
κατηγορημένων τινος ὡς γένος καὶ ἐν τῇ ὅτι οὖν, τινέων ἐν τῇ ἐστὶν
κατηγορημένων, ὅθεν ὅπως ὡς ἐστὶν καὶ εἶδος καὶ ὡς ὅτι οὖν καὶ τὸ
εἶναι, εἰ πάντα τὰ κατηγορημένα αὐτῷ καὶ μὴ ὑπάρχειν ὅτι οὖν
ἀλλ' ἔξαι συμβεβηκότα πάντα, καὶ ὅτι ὅτι οὖν ἀνθρώπων εἶναι καὶ
τῷ ὅτι οὖν ὅτι οὖν, τινέων ὅτι οὖν ἐν τῇ ἐστὶν ὡς εἶδος ἡ γέ-
νος ὅτι οὖν ὁ ἀνθρώπος ὅτι οὖν καὶ ζῷον κατηγορηθέν, ἀλλ' ὡς συμ-
βεβηκότα, εἰπὼν δὲ καὶ τὸ ὅτι οὖν ἀνθρώπων εἶναι καὶ ζῷον· ἐκείνῃ
προσέθηκε τὸ ἀναρῶν· ἦν γὰρ προσημασμένον καὶ κείμενον· προεῖπε
γὰρ ὅτι οὖν δὲ ἀναρῶν ὅτι οὖν καὶ λέγοντες· καὶ δὲ τὸ ὅτι οὖν εἶναι μὴ
εἶναι· ἀντέθερον ἔχειν δόξα· (4)· λείπει γὰρ αὐτῷ ὁ καὶ σύνδεσμος,
ἔτι καὶ καὶ τὸ ὅτι οὖν εἶναι μὴ εἶναι, τινέων καὶ ἐν τῇ ἐστὶν μὴ εἶναι.
ἀναρῶν γὰρ τὸ ἐν τῇ ἐστὶν εἶναι τινὰ κατηγορημένα, ἀναρῶν
καθόλου καὶ τὸ εἶναι τινος ὅτι οὖν· ὁ γὰρ ὅτι οὖν ἐκ τῶν καὶ αὐτῷ
ὅτι οὖν καὶ τῶν· δυνάμει· καὶ τὸ ὅτι οὖν ἀνθρώπων ἡ ζῷον εἶναι· τί γὰρ
εἶναι τινος, τινέων μὴ ἐν τῇ ἐστὶν μὴ δὲ ἐν τῇ ἐστὶν καὶ τῇ ἐστὶν
ὡς εἰρηδὸς καὶ τὸ ὅτι οὖν εἶναι ἀντὶ τῷ τὸ ἐστὶν· εἰ γὰρ ἔξαι τὸ ὅτι οὖν ἀν-
θρώπων εἶναι, δεῖναι δὲ διὰ τῶν ὅτι οὖν ἀναρῶν τὸ ὅτι οὖν ἀνθρώπων
εἶναι, καὶ ὅπως τὸ ἐν τῇ ἐστὶν τινος ὡς γένος ἡ εἶδος κατηγορεῖται,
εἰ ἐπὶ παντὶ ἡ ἀντίφασιν συναληθεύει· τινέων γὰρ ἐν τῇ ἐστὶν
πρὸς κατηγορεῖται· ἀδύνατον ἐπὶ ἐκείνῃ τὴν ἀντίφασιν ἐπὶ λέγειν
ἀληθὴ· εἰ γὰρ εἴη τὸ τῶν ὅτι οὖν ὅτι οὖν ἀνθρώπων, ὡς ἐν τῇ τὸ ἐστὶν

αὐτῷ τὸν ἀνθρώπων κατηγορεῖται, ὅτι οὖν τε τὸ τὸ μὴ ἀνθρώπων
εἶναι· ὅπως δὲ ὅθεν ἄλλο τε ὅθεν τε μὴ εἶναι τὸ ὅτι οὖν ἐν τῇ
ὅτι οὖν καὶ ἐν τῇ ἐστὶν αὐτῷ κατηγορεῖται, εἰ γὰρ ἔξαι τὸ γένος τὸ
ἀνθρώπων, καὶ ὅπως τὸ ὅτι οὖν εἶναι εἰς τινος, ὅτι οὖν τε τὸ τὸ μὴ ὑπάρ-
χειν αὐτῷ· ὁ γὰρ ὅτι οὖν ὅτι οὖν ἀνθρώπων, τὸ τὸ ὅτι οὖν τε αἵμα καὶ
μὴ ἀνθρώπων εἶναι καὶ εἶναι μὴ ἀνθρώπων· εἰ δὲ μὴ τὸ πρῶτον,
ὅθεν αἱ ἀποφάσεις αἱ σημασιώσαι τὸ τὸ μὴ εἶναι ἀνθρώπων αὐτῷ
τῶν γὰρ τινος ἀποφάσεις τῆς τῶν ὅτι οὖν ἀνθρώπων εἶναι λεγού-
σης· προσέθηκε δὲ τὸ ἐν γὰρ ὅτι οὖν ὅτι οὖν εἰρηδὸς, καὶ ἦν τὸ τινος 1007.
ὅτι οὖν ὑποσημασμένον ἡμῶν τῶν δεδειγμένων, ὅτι οὖν σημασιώ-
ν ἐν τῇ σημασιῇ καὶ ὅτι οὖν, ὡς καὶ ὅτι οὖν τινος τῶν ὅτι οὖν ἀνθρώπων
εἶναι ἐν τῇ σημασιῇ, καὶ ἔξαι τὸ τῶν αὐτῷ, τινέων ἐν τῇ ἐστὶν
ἐστὶν αὐτῷ, καὶ ὅτι οὖν τε αὐτῷ μὴ ὑπάρχειν αὐτῷ· ἐν γὰρ τῷ
ἐστὶν αὐτῷ· id.

(2) καὶ τὸ τὸ ὑποσημασμένον καὶ λέγοντες συναληθεύει τὴν ἀν- 1007.
τίφασιν ἀναρῶν τὴν ἐστὶν καὶ τῶν ὅτι οὖν, καθάπερ ἐν τῇ θεω-
ρίᾳ εἰρημασμένον· πάντα γὰρ ἀνέγκη λέγειν αὐτῶν συμβεβηκότα,
ἐκείνη ὅπως ἐπὶ τῶν συμβεβηκότων χωρὰν ἔχει τὸ συναληθεύειν
τῇ ἀντίφασιν, καὶ ἐν αὐτοῖς δὲ καὶ ἄλλοι καὶ ἄλλοι χρόνον, καὶ τὸ
ὅτι οὖν ἀνθρώπων εἶναι ἡ ζῷον εἶναι μὴ εἶναι, εἴγε συντρέχει αὐτῷ
ἡ ἀπόφασις αὐτῷ ἀναρῶν αὐτῷ ὑπάρχειν· εἰ γὰρ ὅπως ἐστὶν
ἐν ὑποσημασιῇ ἡ κατάφασιν ἡ λέγουσα ἀνθρώπων εἶναι τὸ τὸ, ὅτι οὖν
μὴ ἀνθρώπων εἶναι, ὅτι οὖν εἴη τὴν ἀντίφασιν κατάφασιν, ἦν μὴ
εἶναι ἀνθρώπων, τινέων δὲ συντρέχει αὐτῷ ἡ ἀπόφασις αὐτῷ.
Asclep.

(4) εἰ δὲ ὑποσημασμένα ταῦτα εἶναι καὶ ταῦτα δηλοῦν τὸ ὅτι οὖν 1007.
ἀνθρώπων εἶναι ἡ ὅτι οὖν μὴ ἀνθρώπων εἶναι ἡ ὅτι οὖν εἶναι ἀνθρώπων,
τὸ τὸ ἐκείνῃ τὸ αὐτῷ δηλοῦν ἄλλο ἄλλο. id.

(5) — εἶναι· τινέων εἰ δὲ εἴη τὸ ὑποσημασμένον ὅτι οὖν ἀνθρώπων 1007.
πρὸς, τινέων εἰ ἐν τῇ ὅτι οὖν καὶ ἐν τῇ ἐστὶν αὐτῷ εἴη ὁ ἀνθρώπων
κατηγορημένος, ὅτι οὖν αὐτῷ ἐφαρμόζει ἔτι καὶ τὸ μὴ εἶναι ὅτι οὖν
ἀνθρώπων ἡ τὸ εἶναι ὅτι οὖν μὴ ἀνθρώπων· ἄλλο γὰρ ἔξαι, εἰ ταῦτα
ἀληθεύειν κατ' αὐτῷ, καὶ ὅτι οὖν τὸ ἐν τῇ ὅτι οὖν ὁ ἀνθρώπων κατη-
γορεῖται· ὅτι οὖν δὲ ἐκείνῃ ἡ ἀντίφασιν ἐπὶ τῷ αὐτῷ μένοντος. διὰ
ὅτι οὖν τε ἔξαι τῶν ἐν τῇ ἐστὶν πρὸς κατηγορημένων δυνάμει ποτε
καὶ τὰς ἀποφάσεις ἀληθῶς κατηγορεῖται· εἰ γὰρ μὴ ὑπάρχει αὐτῷ
τὸ ἐν τῇ ἐστὶν ὅτι οὖν αὐτῷ, ὅθεν αὐτῷ καὶ αὐτῷ ἐστὶν· εἰ γὰρ ὅτι οὖν τε τῆς
ἐστὶν τινος ἀναρῶν αὐτῷ τῷ καὶ ὑποσημασμένον· ἐπὶ γὰρ τῶν
συμβεβηκότων οὖν τε τὸ τὸ μόνον τὸ ὑποσημασμένον τὸ ὑποσημασμένον καὶ
ὑπάρχειν αὐτῷ τινέων τῶν συμβεβηκότων καὶ μὴ ὑπάρχειν
τῷ μὴ εἶναι ἐν τῷ αὐτῷ τὸ εἶναι· δυνάμει καὶ ταῦτα εἶναι τὸ εἰ
δὲ ἔξαι αὐτῷ τὸ ὅτι οὖν ἀνθρώπων εἶναι αἵμα καὶ ὅτι οὖν μὴ ἀνθρώπων

2. αἵμα γὰρ om Sepulv. || 4. λέγει A. || τῇ τὸ C. || 5. ἐπὶ ὅτι οὖν C. || 8. τινος — 9. τῇ τινος κατηγορημένων, ὅτι οὖν τε C. || 11. τῶν ante
ὡς om A. || 16. ὅτι οὖν· εἰ A. || 29. καὶ κείμενον om F. || 34. ἀνθρώπων ὅτι οὖν ἀνθρώπων F. || 35. ἀνθρώπων om C. || 37. ὡς εἰρηδὸς] ὅτι οὖν C. || 41. δι-
νατὸν C. || ἀπόφασις A.

7. τὸ om A. || 11. ὅτι οὖν om C. || 19. post h. f. add. τῇ. || 30. εἰ om A. || 32. ἀνθρώπων εἶναι, ἄλλο C. || 33. εἰ om A. || ὅτι οὖν ὅτι οὖν ἐν
τῇ τὸ ἐστὶν ὁ ἀνθρώπων κατηγορεῖται· ὅτι οὖν ἐν τῇ ὅτι οὖν ἀνθρώπων κατηγορεῖται F. || 34. ἡ ἀντίφασιν om C. || 40. αὐτῷ βαμῶν C.

εἶναι ἢ ὅπερ μὴ εἶναι ἀνθρώπων· (ὕδεν γὰρ διαφέρει ὁπότερον ἂν λαμβάνῃ), "ἀλλὰ τι ἔχει", τούτων ὅχι ἐν ἑστῇ, ἀλλὰ πλεονάζει διαφέροντα εἶδη· εἰ γὰρ τις πάντα ὕτω τισὶν ὑπάρχοντα λέγει εἶναι, ὡς τὰ αὐτὰ, καὶ μὴ ὑπάρχον δύνασθαι, ὅτε ὕδεν εἶδος ἔρει τὴν πράγματος εἶναι ὕδεν ἐσιώπῃ λόγον καὶ ὠρισμένον, ἀλλὰ πάντα τὰ κατηγορούμενά τινος καὶ συμβεβηκός κατηγορηθῆσθαι καὶ ὡς συμβεβηκότα. τὸ μὲν γὰρ συμβεβηκός τινι ἄλλο ἐν ἄλλῳ ὑπάρχει, ὡς τὸ λευκὸν τῷ ἀνθρώπῳ, διὸ δύνασθαι καὶ μὴ ὑπάρχειν αὐτῷ σωζομένῳ. τὸ δὲ εἶδος καὶ ἡ ὕστα ἢ ἐκείνου ὕτως αὐτὸν κατηγορεῖται, ὅχι ὡς ἄλλῳ τινι ὅτι αὐτῷ ὑπάρχουσα, ἀλλ' ὡς τῷ ὅτι αὐτῷ καὶ ἐν τῷ αὐτῷ τὸ εἶναι ἔχοντι. τὸ δὲ εἶναι ὅπερ μὴ ἀνθρώπων ἢ μὴ εἶναι ὅπερ ἀνθρωπίνον κοινότερον ἔλαβεν ὡς ἀπόφασιν τὸ εἶναι ὅπερ ἀνθρωπίνον τῷ τὸ αὐτὸ ἀποποιῆσαι ὅποτερον ἂν τις λέγει ἀπόφασιν αὐτὸ εἶναι· καθ' ἑκάτερον γὰρ αὐτῶν ἀναιρεῖται τὸ ὅπερ εἶναι καὶ ἡ ὕστα. φανερώτατον δὲ τὸ ἀποποιῆσαι ἐπὶ τῇ εἰσῇ ὅπερ μὴ ἀνθρώπων, ὃ δοκεῖ κατάφασιν ἐκ μεταθέσεως· εἴγε ἀπὸ τοῦ λόγου φυλάσσει τὸ ὑποκείμενον, ὃ φησὶν αὐτὸ ὅπερ τὸ εἶναι ὃ ἐστίν· ὃ καὶ ἀρῶμεν ἂν οἱ τὴν ἀντίφασιν καὶ τὸ αὐτὸ ἅμα ἀληθῆ λέγοντες καίτοι ὕδεν τὴν ἀρχὴν εἶναι αὐτῶν, εἰ μὴ εἴη τὸ ἐν τῷ αὐτῷ τὸ εἶναι. Alex.

1007^a 33. "εἰ — καθόλου." δείξας ὅτι ἀναιρῶμεν ἐκ τῶν ὄντων τὸ εἶδος καὶ ἐν ὀρισμῶν καὶ τὸ ὅλως καθ' ἑαυτὸ τι κατηγορεῖσθαι τινος οἱ καὶ εἶναι καὶ μὴ εἶναι τὸ αὐτὸ λέγοντες καὶ διὰ τὸ τὴν ἀντίφασιν συναληθεύειν φάσκοντες (πάντα γὰρ πᾶσι καὶ ὕτω κατηγορούμενα τῶν ὑποκειμένων ὡς συμβεβηκότα), δεικνυσιν ἐπόμενον καὶ ἄλλο ἐκ τούτων εἰ πάντα τις λέγει τὰ ὄντα συμβεβηκότα· φησὶ γὰρ μηδὲν ἔσθαι πρῶτον τὸ καθόλου. τὸτο δὲ ἦτορ εἴρηκε σημαίνων ὅτι μὴ ἔχει τὸ πρῶτον τὸ γένος, τούτων ἐκ ἔχει τῶν γένων τὸ πρῶτον ἢ ὕστα· πάντα μὲν γὰρ τὰ γένη καθόλου, πρῶτον δὲ τῶν ἄλλων ἢ ὕστα, ἀναιρεθῆσθαι δὲ τὸ γένος τὸτο ὅτι ὕδεν συμβεβηκεν, ὕδεν τινος ὡς συμβεβηκός ἢ ὕστα κατηγορεῖται, ἀλλ' ὅτι ἀν κατηγορεῖται τις ὕστα, συνωνύμως τε καὶ ἐν τῇ ὕστῃ κατηγορεῖται, εἰ γὰρ ὅστις τῆς ὕστας ἀναγκάειν εἶναι καὶ τὴν τοιαύτην κατηγορίαν, μὴ ὅστις τῆς τοιαύτης κατηγορίας ὕδ' ἂν ἢ ὕστα εἴη· τῆς κατηγορίας ἀναιρεμένης ἀναιροῖτο ἂν καὶ τῆς ὕστας γένος ἐκ τῶν ὄντων, ἀλλὰ μὴ ὅστις τῆς ὡς γένος ὕστας ὕδ' ἂν ἢ ἀτομος εἴη· ἀναιρουμένη γὰρ καθόλου τὸ γένος αὐτῆς ὕδ' ἂν αὕτη εἴη· ὕτω δὲ ὕδ' ἂν κατηγοροῖτο τι κατ' ὕστας, ἀλλ' ἐν πάσῃ κατηγορίᾳ καὶ τὸ ὑποκείμενον ἂν συμβεβηκός εἴη. μὴ ὅστις δὲ ὕστας τὸ ὑποκείμενον ἀλλὰ συμβεβηκός, ἐπ' ἀπειρον ἂν ἄλλῳ ἄλλο ὑποκείμενον λαμβάνοιτο τῷ τὸ συμβεβηκός ἀεὶ καθ' ὑποκείμενον τινος, σημαίνει τὴν κατηγορίαν, τούτων ἐν ἄλλῳ εἶναι, καὶ ὑποκείμενον τι ἔχειν, καὶ μὴ δύνασθαι ἢ αὐτὸ ὑποκείμενον εἶναι ἢ εἶναι χωρὶς ὑποκειμένου. εἰ

γὰρ εἴη ἐν τῇ Σωκράτους λογικῇ ἐστὶ πρότασις καὶ τὸ Σωκράτους συμβεβηκός ἄλλο ὑποκείμενον, δείξας· πάλαιον πάλιν ἄλλο, καὶ τὸτο ἐπ' ἀπειρον. τούτω δ' ἀδύνατον δεικνύσει· δύνασθαι κατηγορεῖσθαι ὕδεν ἔχειν πρῶτον τὸ καθ' ὅτι, τούτω δ' πρῶτον καὶ ὑποκείμενος καθ' ὅτι τὰ συμβεβηκότα ἀναιρεῖται· ἀναιρῶντες γὰρ τὰ τοιαύτην κατηγορίαν ἀναιρῶσι καὶ τὸτο καὶ ἐν τῷ ὕτω κατηγορεῖσθαι τινος· εἶναι· τούτων γὰρ ἡ ὕστα. ἀναιρῶμένης δὲ τῆς ὕστας ὕδεν ἂν εἴη τὸ ἔχοντα ὑποκείμενον, ὡς τῶν ὄντων συμβεβηκῶν ὄντων· ὕτω δ' ἂν ἐπ' ἀπειρον αἱ κατηγορίαι γίνοντο. τὴν δὲ πάλιν τὴν μηδὲν ἔσθαι πρῶτον ὑποκείμενον καὶ ὕδεν, εἰ πάντα μὴ συμβεβηκότα, ἀπώδωκεν ὕτω· id.

"εἰ — κατηγορίαν." εἰ γὰρ πᾶν συμβεβηκός ὑποκείμενον τι 1007^a 34. ἔχει ἐν τῷ ἐστὶ καὶ καθ' ὅτι κατηγορεῖται, καὶ μηδὲν ἐστὶ συμβεβηκός ὑποκείμενον, ὅτε εἴη εἶναι ὕδεν ὕστα (1). εἰ δὲ εἴη πάντα συμβεβηκός καὶ μηδὲν ἔχοντα ὑποκείμενον καθ' ὅτι καὶ ἄλλῳ, αὐτὸ δὲ κατ' ὕδεν πρῶτον μὲν ἂν συμβεβηκός τι εἴη ἔτι· μὴ γὰρ ὅστις ὕστας ἐστὶ συμβεβηκός ἐκ τῶν ὄντων εἶναι, ἀλλ' ὅτι καὶ τῶν πᾶσι εἶναι τὴν δέξαι, ἀλλὰ φησὶν ὅτι ἐκ τῶν πᾶσι καὶ κατηγορεῖται πρῶτον (2), ἀεὶ τὸ λαμβάνοντος ὡς ὑποκείμενον τινι κατ' ἄλλῳ πάλιν λαμβάνοντος, τῷ καὶ αὐτὸ ὁμοίως τῷ πρὸ αὐτοῦ συμβεβηκός εἶναι καὶ μὴ ὕσταν τινά· ἀδύνατον δὲ ὅτι τὴν ἀρχὴν ὕδεν ὅτι συμβεβηκός τι συμβεβηκός· εἰ δὲ μὴ τὰ, τῶν ὄντων ὅτι εἴη ἐπ' ἀπειρον γίνεσθαι τῆς κατηγορίας τῆς συμβεβηκῶν· ὕδεν γὰρ γένος ὅλως ἐκ τῶν πλεονάζοντων συμβεβηκῶν ἐκ τῶν ἐγγενημένων· μόνον γὰρ ἐκ τῶν καὶ συμβεβηκός πρότασις λαγαμένης διὰ συμπλέκειν συμβεβηκῶν καὶ ὡς τὸ ἑτέρῳ αὐτῶν τῷ ἑτέρῳ συμβεβηκός, ἀλλ' ὅτι ἀμφὶ τῷ αὐτῷ συμβεβηκός· τούτω γὰρ σημαίνει ἢ πρότασις ἢ λέγουσα τὸ λευκὸν μισκόν καὶ τὸ μισκὸν λευκόν· ὃ γὰρ διαφέρει ὅπερ ἂν ῥηθῇ· ἀντίστροφος δὲ ἀνὰ τὴν δέξαι ὅτι ὕδεν αὐτῶν ὕποκεινται τῷ ἑτέρῳ, ἀλλ' ἔστι τὸ σημαίνοντες τὸ ἀμφὶ τῷ αὐτῷ τινι συμβεβηκός· καὶ ἡ μὲν ἑτέρα τῶν καὶ συμβεβηκός πρότασις ἢ ἔχουσα συμβεβηκός συμβεβηκός ἐπιφερόμενον, ἢ καὶ κυρίως καὶ συμβεβηκός ἐστὶ, τοιαύτη ὡς μέχρι φωνῆς ὑποτιθέναι τὰ ἑτέρα τῷ ἑτέρῳ, καὶ μέχρι δύο συμβεβηκῶν τὴν κατηγορίαν ποιεῖσθαι, μὴ τὸ μὴ γίνεσθαι τὴν τοιαύτην πρότασιν μίαν κυρίως. ἢ δὲ ἑτέρα, ἐν τῇ συμβεβηκός ὕστας κατηγορεῖται, ἐκ ἔστι τοιαύτη. τὸ γὰρ Σωκράτους μισκός ἐστίν, ὃ τούτων ἐστίν εἶναι τὸ μισκὸν λευκόν ἐστίν. ὃ γὰρ λέγων Σωκράτης μισκός ἐστίν, ὃ τούτω λέγει ὡς ἀμφοτέρω, καὶ ὃ Σωκράτης καὶ ὃ μισκός, ἀμφὶ τῷ αὐτῷ συμβεβηκός, ὡς τῷ ἀνθρώπῳ· ὕδεν γὰρ τὴν ἀρχὴν ἐν αὐτῷ δύο ἐστὶ συμβεβηκός· λαβὼν δὲ ἀμφοτέρω τὸς τρόπους τῆς καὶ συμβεβηκός κατηγορίας, ἔξω δὲ μὴ καθ' ἑτέρων τῶν τρόπων ἐπ' ἀπειρον ὡς τε γίνεσθαι τὴν κατηγορίαν ὑπομνησθεῖ, καὶ πρότερον ἐπὶ

2. ἀλλ' ἔτι Α. || 3. γὰρ om. C. || λέγει Α. || 5. τὰ om. C. || 22. ἀρῶμεν C. || 24. ὑποκείμενον καὶ συμβεβηκόν Α. || 28. τὸ αὐτὸ γένος om. Α. || 29. δὲ αὐτῶν ἢ Α. || 31. συμβεβηκός Α.

6. μόνον F. || 12. συμβεβηκός ὑποκείμενον, καὶ ὅλως ὑποκείμενον τι ὅτε ἔρει Α. || 22. τι συμβεβηκός συμβεβηκός Α. || 24. τῶν om. Α. || 26. συμβεβηκός C. || 29. ὅτε Α. || 34. πρότασις C. || 33. τὸ ἑτέρον Α. || 39. συμβεβηκός Α. || 43. πρῶτα Α.

τῆς ἐχούσης τὴν ὕσιν τῷ συμβεβηκότι ὑποκειμένη. ὃ γὰρ μόνον
 ἔχ τὸν τὸ ἐπ' ἀπειρον συντίθεναι τὰ συμβεβηκότα ὡς Σωκράτης
 κατηγοροῦντας αὐτά, ἀλλὰ τὴν ἀρχὴν ὑδὲ δύο οἷον τὸ ἐξ ἑκείνου.
 ἂν γὰρ τῇ Σωκράτης μακρὸς ἐξὶ προσεθῇ τὸ λευκὸν ἢ τι ἄλλο
 συμβεβηκός, ἐκείνῳ γίνετο ἐπ' αὐτὸν ὑπόκειμενον, ὑδὲ ἡ πρότασις μία.
 ἀλλ' ὑδὲ ἂν ἡ συμβεβηκὸς ὑποτιθέμενον συμβεβηκότι, ὑδ' ἐκείνῳ
 ἐπ' ἀπειρον ἐξὶ τὴν συνθέσιν τῶν συμβεβηκότων λαμβάνειν, ὅτι
 μὴδὲ τὴν ἀρχὴν κυρίως τῷ συμβεβηκότος τὸ συμβεβηκὸς κατη-
 γορεῖτο. ὑδὲ γὰρ μᾶλλον τὸτο ἐκείνῳ ἢ ἐκείνῳ τῷ ἐξί, καὶ δέδεικται
 ὅτι πλείω συμβεβηκότα ἢ δύο ἐν τῇ τοιαύτῃ πρότασει ὃ συντίθεται.
 εἰ δὲ διττὸς μὲν ὁ τρόπος τῶν κατὰ συμβεβηκὸς κατηγορουμένων,
 κατ' ὑδέτερον δὲ αὐτῶν οἷον τε τὰς κατηγορίας ἐπ' ἀπειρον
 ποιῶν τῶν συμβεβηκότων, ὑδὲ οἷον τε συμπλέξαι, ἔκ ἂν εἴη
 ἐπ' ἀπειρον ἐν τοῖς συμβεβηκόσι ἡ κατηγορία. εἰ δὲ τῷτο, ὃ
 πάντα κατὰ συμβεβηκὸς λαμβάνεται. εἰ γὰρ δὲ μὲν, εἰ μόναι εἰεν
 αἱ κατὰ συμβεβηκὸς κατηγορίαι, ἐπ' ἀπειρον γίνεσθαι τε καὶ λαμβά-
 νεσθαι ἄλλο ἄλλῃ κατηγορούμενον, μόναι δὲ ἴσονται, εἰ μὴ εἴη ἐν τῇ
 ὕσιν κατηγορούμενά τινα (ἀναρρεῖτο γὰρ ὅπως ἡ ὕσις), ἔκ οἷον τε δὲ
 τῷτο, δηλονότι μὴ μόναι τὰ ὡς συμβεβηκότα κατηγορούμενα.
 1007 δὲ δὲ "οἷον τῷ Σωκράτει τῷ λευκῷ ὁμοίως ἕτερόν τι συμβεβη-
 9. κός" δεικτικὸν ἐξὶ τῷ μὴ δύνασθαι τὸ ὑποκειμένῳ μὲν τῷ συμβε-
 βηκότος ὑποτιθέμενον πάλιν συμβεβηκὸς τι κατηγορεῖν ('). ὃ
 αἰτίαν ἀπέδωκεν ὅτι μὴ γίνεσθαι τι ἐξ ἀπάντων, τῷ τε Σωκρά-
 1007 δὲ τῷ τῶν δύο συμβεβηκότων. τὸ δὲ "ὑδὲ δὲ τῷ λευκῷ ἕτερόν
 11. τι συμβεβηκός" δεικτικὸν ἐξὶ τῷ ὅτι μὴδὲ τῷ ἄλλῳ ἄλλῃ συμβε-
 βηκὸς συμβεβηκότος κατηγορεῖν οἷον τε αὐτῶν τὰς τῶν συμβε-
 βηκότων κατηγορίας ἐπ' ἀπειρον, ὃ τὰς αἰτίας ὑπὸς τε σαφῶς
 παρέθετο καὶ ἡμεῖς προσηρίκαμεν. μήποτε δὲ ἄμεινον ὅπως ἀκούειν
 τῆς λέξεως τῆς (p. 1007 α 35) "εἰ δὲ πάντα κατὰ συμβεβηκὸς
 λέγεται, ὑδὲν ἔστι πρῶτον τὸ καθόλου." εἰ πᾶν, φησί, κατὰ συμβε-
 βηκὸς κατηγορεῖτο, ὑδὲν ἔστι πρῶτον καθόλου, ὃ ἴσον ἂν εἴη τῷ
 ὑδεμία ἔστι κατηγορία πρώτη τε καὶ καθόλου, τυτέτω ὑδεμία ἔστι
 πρότασις ἄμεσος. τῶν γὰρ προτάσεων τῶν ἐχουσῶν τι τῶν ἐν τῇ
 ὕσιν ὑποκειμένων ὄντων κατηγορούμενον αὐτῷ πρῶτῃ ἢ ἄμεσος.
 κατὰ γὰρ καθ' αὐτά καὶ ἐν τῇ ὕσιν τινὸς κατηγορούμενα καθόλου εἴπε-
 35. τῷ μὲν ὅτι μὴδὲν εἶναι ἐν τῇ ὕσιν κατηγορούμενον ἔπειτα τὸ πᾶσαν
 κατηγορίαν γίνεσθαι κατὰ συμβεβηκὸς, τῷ δὲ μὴδὲν εἶναι ἄμεσον
 πρότασιν τὸ ἐπ' ἀπειρον γίνεσθαι τὰς κατηγορίας, ἄλλῃ πρὸ ἄλλῃ
 λαμβάνεσθαι δύναμιν. δέδεικται γὰρ ἐν τοῖς Ἑσέροις Ἀναλυτικοῖς
 (13) ὅτι εἰ μὴ εἴη ἄμεσος πρότασις, ἐπ' ἀπειρον αἱ κατηγορίαι

προελεύσονται. ἀλλὰ μὴν ἀδύνατον ἐν τοῖς κατὰ συμβεβηκὸς κατη-
 γορευμένοις τῷτο γίνεσθαι, ὅτι μὴδὲ τὴν ἀρχὴν οἷον τε συμβεβηκὸς
 τι συμβεβηκέναι συμβεβηκότι. καὶ δοκεῖ μοι μᾶλλον αὕτη ἢ
 ἐξήγησις τοῖς λεγομένοις ἐφαρμόζειν. εἴη δ' ἂν συνελόντι ὁ λό-
 γος ὅπως ἅπας ἔχων. εἰ ἐπὶ τῷ αὐτῷ ἢ ἀντιφάσις ἅμα ἀληθής,
 ὑδὲν ὡς ἐν τῇ ὕσιν ὅτι τῷ ὑποκειμένῳ κατηγορηθῆσεται, ἀλλὰ
 πάντα κατὰ συμβεβηκὸς, ὑδὲ ἄμεσως, ἀλλ' ἐπ' ἀπειρον αἱ κατη-
 γορίαι τῶν συμβεβηκότων, τῷ μὴδὲ τὴν ἀρχὴν συμβεβηκέναι τι
 συμβεβηκότι. ὑδὲ συλλογίσασθαι τι οἷον τε συμβεβηκὸς δι' ὅρου
 μέσον συμβεβηκότος, εἰ μὴ τὸ δεικνύμενον ἐν τῷ συμπεράσματι
 συμβεβηκὸς τῶν καθ' αὐτὰ ὑπαρχόντων εἴη τῷ συμβεβηκότι
 μέσῳ ὅρῳ. ταῦτον γὰρ τὸ Σωκράτης περιπατεῖ, πᾶν τὸ περιπατεῖν
 κινεῖτο. τὸ γὰρ κινεῖσθαι ἐν τῇ ὕσιν τῷ περιπατεῖν. ὑδ' ἄρα ἡ ἀντι-
 φάσις ἐπὶ τῷ αὐτῷ. id.

(') καὶ ὁ μὲν Ἀλέξανδρος τὸ "ὑδὲ γὰρ πλείω συμπλέκεται δύοιν" 1007 δ
 ὑπολαμβάνει τῷτο λέγειν τὸν Ἀριστοτέλην, ὑδέποτε πλείονα τῶν
 δύο συμβεβηκότων ἅμα κατηγορεῖν, οἷον φάμεν ὅτι ὁ Ἱπποκρά-
 της ἄριστος ἰατρός. . . ὁ μὲντοι γε ἡμέτερος φιλόσοφος Ἀμμωνί-
 νος φησιν ὅτι ὁ καλῶς λέγει ὁ Ἀλέξανδρος ἐξηγούμενος τὸ "ὑδὲ
 γὰρ πλείω συμπλέκεται δύοιν," τῷτο λέγειν τὸν Ἀριστοτέλην, ὅτι
 ἀδύνατον πλείονα τῶν δύο συμβεβηκότων κατηγορεῖσθαι τὸ ὑπο-
 κειμένῳ. δυνατὸν γὰρ ἐξὶ πλείονα τῶν δύο κατηγορεῖσθαι τὸ ὑπο-
 κειμένῳ, οἷον εἰπω ὅπως, ὁ Ἱπποκράτης ἰατρός χειρουργὸς ἄρι-
 στός ἐστιν, ἦγον ἰατρός διαιτητικὸς ἄριστος ἐστιν, ἦγον κλινικός καὶ
 ἄλλα μυρία. ἄλλως τε δὲ ἡνίκα τὸ μὲν ἐξὶ γένος τὸ δὲ εἶδος, τὸ ἐν
 κατηγορεῖτο. . . τὸ "ὑδὲ γὰρ πλείω συμπλέκεται δύοιν" φησὶν ἀντὶ
 τῷ ἀδύνατον ἐν τῇ προτάσει πλείονα εἶναι τῶν δύο ὅρων, ὑποκει-
 μένῳ καὶ κατηγορουμένῳ. διό φησιν (Anal. Pr. 1 1) "ὅρον δὲ καλῶ
 εἰς ὃν ἡ πρότασις ἀναλύεται." Asclep.

(') ὅσα ὄν, φησὶν, ὅπως λέγεται ὡς τὸ λευκὸν τῷ Σωκράτει, 1007 δ
 ὅτι ἐνδύεται εἰς ἀπειρον εἶναι, ὡς τῷ ἀνθρώπῳ τῷ λευκῷ, οἷον τῷ
 Σωκράτει, ὅτι ὑπάρχει ἕτερόν τι συμβεβηκός. ὃ γὰρ γίνεσθαι τι ἐξ
 ἀπάντων, ὡς αὐτῷ εἴρηται ἐν τῷ περὶ Ἑρμηνείας (c. 11). id.
 "ἔτι — πᾶσαι." πιθανῇ ἐπιχειρήσει χρῆται. λέγει γὰρ ἔπειτα 1007 δ
 τῷ λέγοντι ἅμα ἀληθεῖς εἶναι τὰς ἀντιφάσεις τὸ ἕκαστον τῶν ὄντων
 πάντα εἶναι ('). εἰ γὰρ ἀληθεῖς ἐπὶ τῷ αὐτῷ πᾶσαι αἱ ἀντιφάσεις,
 πάντα ἔστι τὰ αὐτὰ ἀλλήλοις καὶ πάντα ἐν. ὅτι μὲν ὅτι πᾶσαι
 ἐπὶ τῷ αὐτῷ αἱ ἀντιφάσεις, ὕστερον δείξει. πρῶτον δὲ δεικνύσι
 πῶς πάντα ἐν εἶναι ἔπειτα ἐκείνῳ τῷ κειμένῳ. εἰ γὰρ ἀληθεῖς ἐπὶ
 τῷ ἀνθρώπῳ τὸ μὴ εἶναι ἵππον αὐτὸν μὴδὲ τοῖχον μὴδὲ λίθον

14. ἐπ' ἀπειρον om C. || ἐν om A. || si enim necesse est aliud de alio in infinitum praedicatum affici accipique, si solae fuerint praedicationes ex accidenti, erunt autem solae, nisi quidquam in substantia praedicetur (sic enim substantia tollitur), hoc vero effici non potest, satis intelligitur non ea tantum esse praedicata quae ut accidentia praedicantur Sepulv. || 18. ἢ om C. || 19. δηλονότι ὅτι πάντα ὡς συμβεβηκότα κατηγορεῖται A. || 25. τὸ ὅτι μὴδὲ τὸ F. || ἄλλῃ ἄλλῃ C. || 28. δι' F. || 30. εἰ — 31. καθόλου et 32. κατηγορία et καὶ om C. || 38. πρὸς ἄλλῃ A.

6. δι' F. || 8. μὴδὲ μὴ A. || 9. ὑδὲ γὰρ συγχωρεῖται M. || 11. καθ' αὐτά] κάτω M. || συμβεβηκότι εἰλημμένη μέσῳ M. || 13. ἴσα τυτέτω ταῦτόν· ὑδ' M. || 25. δι' δὲ A. || 35. τὰς] πάσας M. || 36. τῆς] τῇ M. || 37. πᾶσαι] ἀληθεῖς suprascr. A. || 39. ἐν om AM. || 40. μὴ] μὴ M.

μὴδὲ τριήρη καὶ πάντα ὅσα ἔκ ἐστιν, συναληθεύουσι δὲ αἱ ἀντιφάσεις, ἔστιν ἄμα ὁ ἄνθρωπος καὶ ἵππος καὶ λίθος καὶ τοῖχος καὶ τριήρης καὶ πάντα ὅσα ἔκ ἐστιν, δοθέντος μόνον τῷ δυνάμει, καθ' ὃ τ' ἕτερον μέρειον τῆς ἀντιφάσεως, καὶ τ' ἕτερον κατηγορεῖται. τὸ δὲ 1007b
22 "καθάπερ ἀνάγκη τοῖς ἐν Πρωταγόρῃ λόγον λέγουσιν" εἴρηκεν, ὅτι ἀνάγκη καὶ τὴν ἐκείνου δόξαν, λέγοντος πᾶν τὸ φαινόμενον φ φαίνει) ἀληθὲς εἶναι, τὴν ἀντίφασιν ἄμα ἐπὶ τῷ αὐτῷ ἀληθὲς εἶναι ('). περὶ γὰρ τῶν αὐτῶν ἀντικείμενα φαντασίαι γίνονται τισιν, αἱ εἰ ἀληθεῖς εἰσὶ κατ' αὐτῶν, εἴη ἂν κατ' ἐκείνων ἄμα ἡ ἀντίφασις ἀληθὲς ἐπὶ τῷ αὐτῷ, ὡς καὶ αὐτὸς δείξει ὀλίγον προελθὼν. τὸ δὲ "εἰ γὰρ 10 τῷ δοκεῖ μὴ εἶναι τριήρης ὁ ἄνθρωπος, δῆλον ὡς ἔκ ἐστιν τριήρης" δεκτικὸν μὲν ἐστὶ τῷ πᾶσαν ἀντίφασιν ἀληθὴ ἐπὶ παντὶ γίνεσθαι, ἥτοι δὲ ἐπὶ Πρωταγόρῃ μνημονεύειν τὸ "δοκεῖ" εἶπεν, ἐπεὶ ἐκεῖνος πᾶσαν δόξαν καὶ πᾶσαν φαντασίαν ἔλεγε ἀληθὴ, ἡ ἑκείνῳ τῷ ὡς περὶ τῆς Πρωταγόρῃς δόξης λέγει· ὅδε γὰρ ἔπει, ὁ λέγει Πρω- 15 ταγόρας. ἡ ὁ πρὸς ἄλλο τι ἐχρήσατο τῷ "δοκεῖ" ἡ πρὸς τὸ δεῖξαι ἀληθὴ γινόμενῃ τὴν ἀπόφασιν· ὁ δὲ δείξας λοιπὸν ὡς ἐκεῖνος ἐπόμηνον προσέθησι καὶ λαμβάνει ὅτι ἐφ' ὃ ἡ ἀπόφασις ἀκολουθήσει, ἐπὶ τούτῳ καὶ τὴν κατάφασιν αὐτῷ ἐκεῖνον ἀληθὴ εἶναι, καθ' ὃ ἄμα ἡ ἀντίφασις ἀληθὲς· ὁ γὰρ μὴ ἐστὶ τριήρης, καὶ τριήρης ἔστιν, εἴη ἡ 20 ἀντίφασις. ὅτω δὲ ἔκαστον ἂν τῶν ὄντων γίνοντο πάντα ('). ἔσσεσθαι γὰρ φησιν ὅτως τὸ τῷ Ἀναξαγόρῃ ἀληθὲς τὸ "ὅμῳ πάντα χρήματα." ἀλλὰ κατ' ἐκείνον μὴ ὡς εἰλικρινῶς μὲν εἶναι, καὶ τούτῳ τὸ λέγει τῶν πραγμάτων τὰ πάντα λέγει ἐν πᾶσι· καὶ δὲ τὸς ὅτω λέγοντας ἔπει αὐτοῖς τὸ πάντα τὰ αὐτὰ ἀλλήλοισιν εἶναι 25 λέγειν. "τὸ ἀόριστον ὅν εἰκάσει λέγειν, καὶ οἰόμενοι τὸ ὄν λέγειν 26 περὶ τῷ μὴ ὄντος λέγουσιν." εἰπὼν ὅτι ἔπει τοῖς τὴν ἀντίφασιν συναληθεύειν λέγουσι τὸ ἔκαστον τῶν ὄντων πάντα εἶναι χρήματα, φησὶ τὸς τούτῳ λέγοντας εἰκέναι περὶ τῆς ὕλης τὴν λόγον ποιῶν. αὕτη γὰρ ἀόριστος τῷ δυνάμει πάντα εἶναι, ἐνεργεῖα δὲ μὲν· ὅδε 30 γὰρ οὐδὲν τε ἐνεργεῖα πάντα εἶναι· ὡς περὶ τῷ ὄντος λέγειν βυλάμενοι περὶ τῷ μὴ ὄντος τὴν λόγον ποιῶν. μὴ ὄν γὰρ ὁ δυνάμει μὴ ἔστιν, ἐνεργεῖα δὲ μὴ· ὅτε γὰρ ἄνθρωπος ἢ ὁ δυνάμει τις ἄνθρωπος, ὅτε ἵππος, ὅτε τῶν ἄλλων τι. τοῦτον δὲ ἡ ὕλη· δυνάμει γὰρ ἔκαστον ἐστὶ τῶν ἐξ αὐτῆς γινόμενων· ὁ γὰρ δὴ δύναται τι 35 ἐνεργεῖα εἶναι πάντα. εἶπε δὲ καὶ περὶ τῆς Ἀναξαγόρῃς δόξης ἐν τοῖς πρώτοις (Α 8) λέγων, ὡς δὲ ὡς ἔλεγε πάντα ἐν πᾶσι μιμῆσθαι τὴν ὕλην ἐνεργοπολῶντος, ἐνεργεῖα πάντα τὰ ὄντα εἶναι. Alex.

(*) πᾶν δριμυτάτην ἐπιχέρησον· ἐπιτίθου καὶ γέμισον 1007b ἀγγυκίαν, δεκτικὸς ὅτι ἀδύνατον συναληθεύειν τὴν ἀντίφασιν· εἰ 20 γὰρ, φησὶν, ὑποβώμεθα αὐτῇ συναληθεύειν, πάντα ἐν ἴσῳ. Asclep.

(*) ἔλεγε γὰρ ἐκεῖνος (ὁ Πρωταγόρας) ὅτι τὸ δοκῶν ἐκείνῳ 1007b τούτῳ ἐστὶ καὶ ἀληθές. id. 22

(*) εἰκάσει ὅν, καθάπερ καὶ ὁ Ἀναξαγόρας ἔπαυε τὴν 1007b ὕλην περιφανταζόμενος, ταῦτα λέγειν, ἐπειδὴ ἡ ὕλη πάντων ἐστὶ 25 δεκτικὴ. id.

"ἀλλὰ — ἀπόφασιν." δείξας ἐπόμενον τῷ τὴν ἀντίφασιν 1007b συναληθεύειν λέγοντι τό, ὃ ἡ ἀπόφασις ἐπὶ παντὶ ἀληθὲς, ἐπ' 29 ἐκεῖνον καὶ τὴν κατάφασιν αὐτῷ ἐκεῖνον ἀληθὴ γίνεσθαι, ὅν δὲ αὐτῷ ὅτι ἀνάγκη αὐτοῖς λέγειν ἐπὶ παντὶ πᾶσαν ἀντίφασιν κατηγορεῖται. τούτῳ δὲ δείκνυσιν, ἐπεὶ ἐν τῇ λέγειν αὐτοῖς, ἐφ' ὃ μὴ τ' ἕτερον ἀληθὲς μέρειον τῆς ἀντιφάσεως, καὶ θάτερον δυνάμει ἐπὶ τῶν μὴ ἄλλοτερον ἀληθὲς εἶναι. ὅτι ὅν ἐξ ἀνάγκης πάσης θάτερον λεκτέον αὐτοῖς ἀληθὲς ὅτως ἀναγκάζει, λαβὼν ἄσπερον καὶ ἄλογον εἶναι τὴν μὴ αὐτῷ τῷ πράγματι ἀπόφασιν, τὴν ἀναιρῶσαν αὐτὸ ὃ ἐστὶν, ἀληθὴ λέγειν εἶναι κατ' αὐτῷ, ἐπεὶ καὶ ἡ κατάφασις, τὰς δὲ τῶν ἄλλων πραγμάτων ἀποφάσεις ἀ μὴ ἐστὶν αὐτῷ, μὴκέτι λέγειν ἀληθεῖς εἶναι. μᾶλλον γὰρ ἡ ἄλλω ἀπόφασις ἀληθὲς κατὰ τινος ἢ ἡ αὐτῷ (*)· εἰ γὰρ ἀληθὲς καὶ τῷ ἀνθρώπῳ τὸ ὅτι ἔκ ἐστιν ἄνθρωπος, πολὺ εὐλογώτερον ἐπ' αὐτῷ ἀληθὲς λέγειν τὸ ὅτι ἔκ ἐστιν ἵππος καὶ τὸ ἔκ ἐστι τοῖχος καὶ τὸ ἔκ ἐστι τριήρης, καὶ τὰ ἄλλα 30 ὅσα μὴ ἐστὶν. ἀλλ' εἰ αἱ ἀποφάσεις ἀληθεῖς ἐπ' αὐτῷ, δῆλον ὡς καὶ αἱ καταφάσεις. πάντα ὅν ἐστὶν καὶ αὐτό. εἴτε γὰρ τὰς καταφάσεις ἀντιθέσει τις ἀληθεῖς εἶναι, ἀκολουθήσει αὐτῷ τὸ καὶ τὰς ἀποφάσεις, εἴτε μὴ ἐκείνας, ἀλλὰ τὰς γε ἀποφάσεις ἀναγκάζει διὰ τὰ προειρημένα· εἰ δὲ τὰς ἀποφάσεις, δῆλον ὡς καὶ τὰς καταφάσεις; ἡ τὰς ἀντιφάσεις ἐπὶ τῶν αὐτῶν. Alex.

(*) εἰ μὴ ὅν ἡ κατάφασις ἡ περὶ τριήρης ὑπάρξει μᾶλλον 1007b τῇ κατάφασει τῇ λεγούσῃ ἄνθρωπος ἐστὶν, ἡ οἰκία ἀπόφασις ἢ 34 λέγουσα ἄνθρωπος ἔκ ἐστι, καὶ συντρέχει τῇ οἰκίᾳ κατάφασει, ὑπάρξει καὶ συνδραμεῖ αὐτῇ καὶ ἡ ἀπόφασις τῆς τριήρης ἢ τῆς τριήρης, ὡς ἐστὶ ὁ ἄνθρωπος ἔστιν καὶ ἔκ ἄνθρωπος, καὶ τριήρης καὶ τῆς τριήρης. Asclep.

"ταῦτα — ἀποφάναι." δείξας διὰ τῆς προειρημένης ἐπι- 1008a χειρήσεως τὸ πάντα τὰ ὄντα ἐν ἔσσεσθαι τοῖς προειρημένοις, καὶ τούτῳ 2 προσέθησεν ὡς ἐπόμενον τοῖς ἄμα τῷ αὐτῷ καὶ τὸ εἶναι καὶ τὸ μὴ εἶναι

8. quae si vera sint, efficitur per ipsum ut contradictio simul vera sit, ut ipse paulo post ostendit Sepulv. || 9. l. αὐτὸν. || ἐκείνῳ Α. || 13. sed utrum illud "videtur" dixit insectans etiamnum Protagorae sententiam? Sepulv. || fr.] ἐπὶ Μ. || 16. nec illud "videtur" aliorum pertinet Sepulv. || 1. δείξαι. || 17. γινέσθαι Α. || 20. εἴη] ἄμα ἀληθὲς a 2. m. suprascr. Α. || 21. ἐπὶ αὐτῷ αὐτῷ Μ. || 22. ἐκείνῳ Μ. || 23. nihilque pure unum sit, et ea res quae dicitur esse, cum omnia sint in omnibus Sepulv. || 24. τὰ] τὸ Μ. || 29. τὸν om Α. || 33. ἔδει Μ. || 34. ἵππος, ὅτε ἄλλο τι Α.

16. μὴδ' ἕτερον Μ. || 17. ἀνάγκη ζῆν Μ. || 20. ἄμα ἐστὶν Μ. || 26. nam si quis affirmationes ipsorum veras esse opposuerit, nihilominus negationes veras esse sequetur; aut vicissim affirmationes, si negationes esse veras obiecerit, ac proinde contradictionis in eisdem veritas constabit Sepulv. || 27. ἐπιτίθου — 28. ἀποφάσεις ante εἶπε om Μ. || 29. προειρημένα καὶ τὰς καταφάσεις. εἰ Α.

κατηγορεῖται καὶ διὰ τὸτο φέρεται συναληθεύειν τὴν ἀντίφασιν, τὴν συμβαίνειν μὴτε τὴν ἀπόφασιν μὴτε τὴν κατάφασιν ἀληθῆ γίνεσθαι, καθ' ὃν ἀμφω τὰ ἀντικείμενα. εἰ γὰρ πάντα ἀντίφασιν ἐφ' ἑκάστου ἅμα συναληθεύει, ὡς φασί, καὶ ἅμα ἐπὶ τῷ αὐτῷ ἀληθές καὶ τὸ ἔστιν ἄνθρωπος καὶ τὸ ἔστιν ἢ ἄνθρωπος· διὰ τὸτο γὰρ καὶ ἀπόφασιν ἀληθές καθ' ὃ καὶ κατάφασιν, διὰ τὸ εἶναι ἐπ' αὐτῷ ἀληθῆ καὶ τὴν ἐκ μεταθέσεως κατάφασιν· ἐπὶ γὰρ τῷ ὄντος ἢ ἀνθρώπου ἀληθές καὶ ἀπόφασιν καὶ λέγεσθαι ἢ ἔστιν ἄνθρωπος, ἐπεὶ καὶ τὸ ἔστιν ἢ ἄνθρωπος· ἐπὶ γὰρ τῶν ὄντων ὁμοίως ἀληθῆ ἑκάτερα. ἅμα δὲ καὶ τὸ λεγόμενον ὑπ' αὐτῶν ἢ μᾶλλον ἄνθρωπος ἢ ἢ ἄνθρωπος, καὶ ὁμοίως ἐπὶ πάντων τὸ ἢ ἄνθρωπος τῷ αὐτῷ ἀποφαικὼν ἐλάμβανον. δοκεῖ δὲ ἡ ἐπιχειρησις αὐτῇ δεικνύειν ὅτι τὰ λεγόμενα ὑπ' αὐτῶν ἅμα ἐφ' ἑκάστου εἶναι ἀληθῆ ὡς ἀντιφάσεις, ἢ ἀποφάσεις εἰσὶν, ἀλλ' ἀμφοτέρω καταφάσεις. ὡν καταφάσεων εἰ αἱ ἀποφάσεις ληφθεῖεν ἀληθεῖς εἶναι, ὡς ἐξέστην, ἀναίρηται ἂν τὸ ἐκείνα ἔτι ἀληθῆ εἶναι, ὡς ἐξέστην, καὶ ὡς ἀντικείμενα ἀλλήλοις ἔλεγον ἀληθῆ ἐπὶ τῷ αὐτῷ γίνεσθαι. εἰ γὰρ καὶ τὸ ἔστιν ἄνθρωπος καὶ τὸ ἔστιν ἢ ἄνθρωπος, ὃ τὴν ἀντίφασιν συναληθεύειν ἀκολουθεῖ αὐτοῖς, ἀλλὰ τὸ μὴτε τὴν κατάφασιν μὴτε τὴν ἀπόφασιν ἀληθῆ εἶναι, ἀλλ' ἀναιρεῖται τὴν ἑκατέρω αὐτῶν φύσιν. εἰ γὰρ ταῦτα ἀληθῆ, ἐφ' ὧν δὲ αἱ καταφάσεις καὶ αἱ ἀντιφάσεις, εἰεν ἂν καὶ αἱ ἀποφάσεις τῶν ἀληθῶν πάλιν ἅμα, αἱ εἰσιν ἀναίρεταις τῶν, τῆς μὲν ἔστιν ἄνθρωπος καὶ ἢ ἔστιν ἄνθρωπος, τῆς δὲ ἔστιν ἢ ἄνθρωπος, ὅσης καὶ αὐτῆς καταφάσεως πως (ἐκ μεταθέσεως γὰρ ἦν), ἢ ἢ ἔστιν ἢ ἄνθρωπος. εἰ ἢ τὰ ἀντικείμενα ἅμα ἐπὶ τῷ αὐτῷ ἀληθῆ, ὅπως καὶ τὰ ἑκατέρω ἐκείνων ἀντικείμενα καὶ ἀναίρεται αὐτά, τότε καὶ ἢ ἔστιν ἄνθρωπος καὶ ἢ ἔστιν ἢ ἄνθρωπος, ἅμα ἔσαι ἐπὶ τῷ αὐτῷ ἀληθῆ. εἰ μὲν ἢ ὡς δύο ἐκείνα ἐλέγετο, καὶ ταῦτα ὡς δύο κατηγορούμενα ἑκατέρω ἐκείνων ὄντα ἀποφάσεις· εἰ δὲ ὡς ἢ τὴν ἐξ ἀμφοῖν ἐκείνων ἐγένετο, ὡς ἐβούλonto, καὶ ταῦτα ὡς ἢ. ἀλλὰ μὴν εἰ ταῦτα ἀληθῆ, ἀναίρεται δὲ ἐπὶ ταῦτα τῆς τε καταφάσεως καὶ τῆς ἀποφάσεως λαμβανομένης, ἀληθές ἂν γένοιτο τὸ μᾶλλον τῆς ἀντιφάσεως μέρος ἀληθές εἶναι, ἀλλ' ὃ τὰ ἀμφοτέρω. δύνανται δὲ τὸ ἢ ἄνθρωπος καὶ τῆς ἐκ μεταθέσεως καταφάσεως εἶναι δηλωτικόν, ἀλλὰ τῆς ἢ ἔστιν ἄνθρωπος ἀποφάσεως· ἢς εἴη ἂν ἀπόφασιν ἢ ἢ ἢ ἔστιν ἄνθρωπος. ἅμα ἀληθῆ καὶ τὰ τῶν ἑκατέρω ἀντικείμενα ἔσαι καὶ αὐτὰ ἅμα ἀληθῆ καὶ τῷ αὐτῷ. ἀλλὰ μὴν ἑκατέρω τῶν ἐκείνων ἀντικειμένων ἀναίρετικόν ἦν ἐκείνους ὅς ἀντίκειτο. ἀληθές ἄρα ἔσαι τὸ μᾶλλον,

μᾶτε τὴν ἀντίφασιν μᾶτε μέρος τῆς ἀντιφάσεως, ἀληθές ἐπὶ τῷ αὐτῷ εἶναι. Alex.

“ἔτι — ὄν.” ἐκ διαιρέσεως πρόεισιν ὁ λόγος αὐτῷ, δεῖ 1008. κινεῖται δὲ πάσας τὰς ἐνδεχομένας λαμβάνων διαιρέσεις, αἷς τὸ ἀκολουθεῖν τὸ εἶναι τινα ὠρισμένα καὶ καταληπτά δηλονότι, καὶ ὡς βούλοντο λέγειν ἐπὶ πάντων ὅδεν μᾶλλον τὴν κατάφασιν ἢ τὴν ἀπόφασιν. φησὶ γὰρ ἡτοῖα περὶ πάντων λέγειν αὐτὸς τὸ ὅδεν μᾶλλον τὴν κατάφασιν ἢ τὴν ἀπόφασιν ἢ περὶ ἐνίων. τὸτο δὲ εὐλόγως δοξάζειν ἂν λέγεαι ὑπ' αὐτῶν, ἐπεὶ ἐπὶ τῆς ὕψις καὶ τῷ οἰκεῖν εἶδος καὶ τῶν ἐν τῷ τί ἐστι κατηγορουμένων ἐδείξε φανερώς ἄτοπον ὅν τὸ μὴ εἶναι τὸτο λέγειν, ἐν ὧ ἦν αὐτῷ τὸ εἶναι καὶ καθὸ ἔστιν ἐκ τῶν ὄντων ὃ ἔστιν· διὰ τὸτο γὰρ εἶπετο αὐτοῖς καὶ τὸ πάντα τὰ κατηγορούμενα συμβεβηκότα λέγειν. ἔτι δὲ καὶ ὡς τῇ διαιρέσει ἀπομένον (τίθε) ἐπὶ πάντων ἐφ' ὧν ἢ κατάφασιν καὶ ἢ ἀπόφασιν ὁμοίως, ὅθεν ἂν ἀρξήται τις, ἀκολουθεῖν καὶ ἢ ἀντιφάσεις. ἀλλ' εἰ μὴ ἐπὶ πάντων ἢ ἀντιφάσεις, ἀλλ' ἔστιν ἐφ' ὧν μόνῃ ἢ κατάφασιν, ἔσαι τινα ὠρισμένα τε καὶ καταληπτά, καὶ ἢ ἔστιν ἐπὶ πάντων ὅδεν μᾶλλον ὅπως ἢ ὡς ὅπως· ὃ γὰρ ἐπὶ τῶν. εἰ δὲ ἐπὶ πάντων μὴ ἐφ' ὧν ἢ κατάφασιν καὶ ἢ ἀπόφασιν, ὃ μὴ ἐφ' ὧν ἢ ἀπόφασιν καὶ ἢ κατάφασιν, ἔτι ὁμοίως μὴ ἀντιγράφει, εἴη ἂν τι τῶν μὴ ὄντων καταληπτόν, ὅτι μὴ ἐπὶ καὶ βεβαίως ἢ ὅν καὶ ὡς ὅδεν μᾶλλον ὅν ἢ μὴ ὄν, εἴη ἢ μὴ ἀπόφασιν ἀληθῆς ἐπ' αὐτῷ, ἢ δὲ κατάφασιν ἐκείνῃ. ὡς γὰρ τῆς καταφάσεως μόνῃ ὕψις ἀληθῆς ἐγένετο τὸ αὐτοῖς ὁμολογούμενα καὶ καταληπτά, ὅπως καὶ εἰ ἢ ἀπόφασιν πάλιν ἐπὶ τῶν μόνῃ ἀληθῆς εἴη. id.

“καὶ — γνωρίζον.” ὁ λέγει ἐξίν· εἰ τὸ μὴ εἶναι καὶ ἢ ἀπόφα- 1008. σις βεβαίως τι καὶ γνωρίζον καὶ καταληπτόν, γνωρίζοντα ἂν εἴη ἢ ἀντικείμενη φάσις τῇ ἀποφάσει, τοτέστιν ἢ κατάφασιν. ὃ τῇ καταληπτῇ δὲ καὶ ὁμολογούμενῃ εἶναι ἀποφάσει λόγοι ἂν τὴν ἀντικείμενην κατάφασιν γνωρίζοντα, ἀλλ' ὅτι καθόλου ἐν ἀντιφάσει καταληπτικὸν μᾶλλον ἂν ἐν κατάφασιν εἴη· γνωρίζοντα γὰρ καθόλου τὸ εἶναι τῷ μὴ εἶναι. γνωρίζοντα δὲ ἢ κατάφασιν τῆς ἀντιφάσεως εἴη ἂν, διότι καὶ πρώτη· πρώτη γὰρ ἢ κατάφασιν τῆς ἀποφάσεως, ὡς εἴρηται ἐν τῷ περὶ Ἑρμηνείας (c. 5), ἐπεὶ τὸ ὅν τῷ μὴ ὄντος γνωρίζοντα, ὅτι ἐφ' ὃ ἢ ἀπόφασιν ἀληθῆς, διὰ τὸ γνωρίζον αὐτὴν εἶναι ἄλλο τι ὅν καὶ μὴ τὸτο, ταύτη ἀληθῆς· διὰ τὸτο γὰρ καὶ ἢ κατάφασιν ἢ αὐτῆς ταύτης τῆς ἀποφάσεως, ὡς καὶ κατάφασιν ἂν εἴη τις ἐπ' αὐτῷ γνωρίζον καὶ ἀληθῆς. εἰ δὲ ὁμοίως ἐπὶ πάντων ἢ ἀντιφάσεις ἀληθῆς, καὶ ὅσα ἀποφῆσαι ταῦτα κα-

3. ὡς] ἢ A. || 4. συναληθεύειν M. || 6. ὡς M. || διὰ δὲ τὸ M. || 13. ὡς αἱ ἀντιφάσεις A. || 14. ἀντιφάσεις M. || 16. ἔτι] ὅτι M. || 18. ἢ ἔστιν M. || ἄνθρωπος ἀληθῆς, ὃ A. || 26. ἀληθῆς M. || 29. ἐκείνους M. || 30. γένετο M. || 34. δὲ om AM. || cuius negatio erit haec, non non est homo; ut sit intellectus huiusmodi: si est homia et non est homo simul vera sunt, opposita quoque utrisque horum de eodem simul vera fuerint. utrumque autem Sepulv. || 36. ἢ] i. ἢ. || 39. ὡς] μὴ A.

8. ἢ τὴν περὶ M. || δὲ M. || 12. ὅτι τὸ M. || 17. καὶ τὰ ληπτά M. || ἰδὲ M. || 18. μὴ] μὴ M. || sed non item, de quibus negatio, de his etiam affirmatio, nec licet retroagere. profecto aliquid ex iis, quae non sunt, non esse definitur, et erit haud dubie non ens, nec erit verum dictum non magis esse ens quam non ens Sepulv. || 20. ἀντιγράφει M. || 22. εἰ] i. ἢ. || 24. εἰ om M. || 29. λέγει — 30. ἀντιφάσει iterant AM. || 34. ἐπὶ] ἐπὶ M. || 36. ἀλλ' ὅτι M. || ideo enim affirmatio eadem huius negationis non est vera Sepulv. || 38. εἰ — 39. ἀληθῆς] διὰ τὸ γινώσκον αὐτὸ εἶναι AM.

ταφῆσαι ἀνάγκη καὶ ἀντιγράφειν. ἤτοι διηρημέναι ἀπ' ἀλλήλων αἱ ἀποφάσεις καὶ ἰδίᾳ κατηγορημέναι ἀληθεῖς ὁμοίως εἰσὶν ἀλλήλαις, ὡς ἰδίᾳ μὲν κατηγοροῦμεναι καὶ κεχωρισμέναι ἀπ' ἀλλήλων ἔκ ἀληθείας, συντιθέμεναι δὲ ἅμα ἢ τε κατὰ φασιν καὶ ἢ ἀπόφασιν ἀληθεῖς ('). τὸτο γὰρ καὶ τότε ἤξιον ἐρωτῶντός τινος εἰ ἄνθρωπος ὁ Σωκράτης ἐστίν, πρὸς ὃ ἀποκρινόμενος, ἔστι καὶ ἔκ ἄνθρωπος, ὡς τῷ μὲν ὅλον ἀληθὺς ὄντος, ἰδίᾳ δὲ ἐκατέρῃ ἔκ ἀληθείας. ἀλλ' εἰ μὴ μήτε ἡ κατὰ φασιν μήτε ἡ ἀπόφασιν ἀληθὺς ἰδίᾳ λεγόμενη, ἔκ ἀληθείας εἰσι τὰ αὐτὰ λέγων. τὸτο γὰρ σημαίνει τ' ὅτι λέγει τε ταῦτα." εἰ γὰρ ἔκ ἀληθείας εἰσι τὰ αὐτὰ λέγων, ὅθεν ἔστιν. τῷ γὰρ 10 μὴ εἶναι αὐτὰ ἔκ ἀληθείας. ὅπως δὲ ὅθεν ἔστιν, εἰ ἐπὶ πάντες μήτε ἡ κατὰ φασιν τινος ἀληθὺς μήτε ἡ ἀπόφασιν ἀληθὺς. μηδενος δὲ ὄντος ὅδ' ἂν ἄνθρωπος εἴη, μὴ ὄντος δὲ ἄνθρωπος ὅδ' ἂν φθέγγοιτο τις ὅθεν λέγοι. μὴ γὰρ ὄντων τῶν ἐνεργούντων ὅδ' ἂν αἱ ἐνέργειαι εἴεν. ἔκ ἔστιν δὲ τὰ ἐνεργούντα, ὅτι μὴ εἰσιν ἀληθεῖς 15 αἱ κατὰ φασιν αἱ εἶναι αὐτὰ λέγουσαι. ἔτι ὡς αἱ τῶν ἐνεργούντων κατὰ φασιν ἔκ ἀληθείας, ὅθεν αἱ τῶν ἐνεργειῶν, οἷον τῷ βαδίζειν, τῷ φθέγγεσθαι ("). ὥστε καὶ τὸτο ὅθεν ταῦτα ἔστιν. ἀλλὰ μὴν ὅθεν αὐτὸ ἐπὶ οἷον τε ἀληθὺς εἶναι τ' ἐπὶ πάντων ἀληθὴ τὴν ἀντίφασιν εἶναι. κατὰ φασιν γὰρ καὶ τὸτο, καὶ ἔστιν αὐτῷ ἀπόφασιν. 20 καὶ πάντα ἂν εἴη ἐν τοῖς λέγουσιν ἅμα πᾶσαν ἀντίφασιν ἀληθὴ ἐφ' ἑκάστῃ συγκειμένην. ὡς ἀκολουθοῖ ἂν καὶ τὰ πάντα τὰ ὄντα ἂν εἶναι. εἰ γὰρ ἐπὶ πάντες πᾶσα ἀντίφασιν ἅμα λεγόμενη ἀληθὺς, πάντα ταῦτα ἔστιν ἀλλήλοις, ὡς ἤδη προεῖπον. ὡς γὰρ πάντα ταῦτα ὑπάρχει τέτοις, καθ' ὧν ἀπάντων ἡ ἀντίφασιν ὁμοίως ἀληθὺς. 25 πῶς δὲ ἔκ ἀτοπον ταῦτ' ἐν λέγειν ἄνθρωπον, θεόν, τριήρη, λίθον, καὶ μὴ ἄνθρωπον, μὴ θεόν, μὴ τριήρη καὶ λίθον; ἔπειτα δὲ ταύτῃ τῇ δόξῃ τ' διωρικεῖν τι. τ' γὰρ ἰδίᾳ μὲν μήτε τὴν κατὰ φασιν μήτε τὴν ἀπόφασιν ἀληθὴ λέγειν, ἅμα δὲ ἅμφω ἀληθὴ, ὀρίζοντός τινος ἦν. id.

1008. (') διό φησι γνωριμωτέρα γὰρ ὑπάρχει ἡ κατὰ φασιν τῆς 30 17. ἀποφάσεως. εἰ δὲ ὁμοίως καὶ ὅσα ἀποφῆσαι φάναι ἀνάγκη. πάλιν ἄλλο ἐπιχείρημα τῷ αὐτῷ κατασκευασμένον. φησὶ δὲ τὸτο. εἰ ὁμοίως ἐπὶ πάσῃ συντρέχει ἡ ἀπόφασιν τῇ κατὰ φασιν, ἤτοι ἀληθὺς ἐστὶν διαιρῶντα λέγειν ὅτι τὸδε λευκόν ἐστὶ καὶ πάλιν ὅτι ὁ λευκόν, ἢ ἅμα λέγειν ὅτι τ' αὐτὸ λευκόν καὶ ὁ λευκόν. καὶ εἰ μὲν εἴη 35 ἀληθὺς διαιρῶντα λέγειν, ἀλλὰ ἅμα λέγειν ὅτι λευκόν καὶ ὁ λευκόν, ὁ τοῦτος ὅθεν λέγει. Asclep.

1008. (") τὰ — βαδίζειν;" ὥστε ὁ τοῦτος ὁ διαλέγετο ἄλλ' 22. ἄφωνος ἐστίν, ὅτε δὲ βαδίζει. id.

"εἰ — ἐκάστῃ." ὁ δὲ σύνδεσμος ἀντὶ τῷ γὰρ καὶ. ἐστὶ 1008. γὰρ τ' ἀπολυσθόν. εἰ γὰρ ὁμοίως καθ' ἑκάστῃ πᾶσα ἀντίφασιν ἀληθὺς, 25 ὅθεν ἄλλο ἄλλω διαίρει, ὅθεν ἔχον ἴδιον. κατ' ἰδιότητα γὰρ τινα τοῖς πράγμασιν ἢ πρὸς ἄλληλα διαφέρει. ἢ ἔχει καὶ διαφέρει ἄλλο ἄλλω, τὸτο ἐφ' ἑκάστῃ αὐτῶν ἀληθὺς καὶ ἴδιον ἔστιν, καὶ ὑπέτι ἢ ἀπόφασιν αὐτῶν. καὶ διαιρῶντων καὶ ἰδίᾳ κατηγορούντων τὴν κατὰ φασιν καὶ τὴν ἀπόφασιν ἀμφοτέρω ὁμοίως ἀληθεύειν λέγουσιν, ἐπὶ πάντων καὶ ὅπως ἀκολουθεῖ τ' πάντα ταῦτα ἀλλήλοις τὰ ὄντα εἶναι καὶ διάφορα. Alex.

"πρὸς — ἀληθεύουσιν." ἐξαριθμεῖτο καὶ τὰ ἄλλα τὰ ἐπόμενα 1008. τῇ δόξῃ ταύτῃ τῇ διηρημένως τὰς προτάσεις καθ' ἑκάστῃ τῶν ὄντων 28. ἀληθεύειν λέγουσιν. τότε γὰρ πάντας ἀληθεύειν ἔπειτα, εἴγε πάντες καὶ οἱ κατὰ φασιν τινος τι τῷ αὐτῷ καὶ οἱ ἀποφάσκοντες ἀληθεύουσιν. ἀλλὰ καὶ πάντες ἂν ψεύδονται, εἰ δὲ αἱ μὲν κατὰ φασιν τῶν ἀποφάσεων εἰσιν ἀναρρητοί, αἱ δὲ ἀποφάσεις τῶν κατὰ φάσεων. τῷ μὲν ὅν ἀληθεύειν τὴν κατὰ φασιν τινος ψεύδειν τὴν ἀποφάσκοντα ἀνάγκη, τῷ δὲ πάλιν τὴν ἀποφάσκοντα ἀληθεύειν ψεύδονται ἂν οἱ κατὰ φασιν τινος. ψεύδονται καὶ πάντες ἀληθεύουσιν. ἔτι εἰ οἱ ψεύδονται τινος λέγοντες ἀληθεύουσιν τῷ καὶ ἰδίᾳ ἐκατέρω μέρει τῆς ἀντιφάσεως λεγόμενον ἀληθὺς εἶναι, ἔστι καὶ ἡ πάντας ψεύδειν λέγουσα κατὰ φασιν ἀληθὺς. ψεύδονται ἄρα πάντες. καὶ αὐτὸς δὲ αὐτὸν ὁμολογεῖ ψεύδειν. εἰ γὰρ ἐφ' ὅ κατὰ φασιν, ἐπ' ἐκείνῃ καὶ ἡ ἀπόφασιν, ὁμολογεῖ ἂν ἀληθὴ εἶναι καὶ τὴν ἀπόφασιν τῆς κατὰ φάσεως τῆς λέγουσας ἅμα τὴν ἀντίφασιν συναληθεύειν, ἥτις ἐστὶν ἔκ ἅμα τὴν ἀντίφασιν συναληθεύειν. ἀλλ' ἐν τῷ αὐτῷ ὁμολογεῖν ἀληθὴ εἶναι τὴν ἀναρρητικὴν ἔσσαν ἥς αὐτὸς ἐτίθετο κατὰ φάσεως, τῆς λεγούσας τὴν ἀντίφασιν ἅμα εἶναι ἀληθὴ, αὐτὸν ὁμολογεῖ ψεύδειν. id.

"ἅμα — σκέψιν." τούτῃ κοινολογία τε καὶ ζήτησις. ὅθεν 1008. γὰρ λέγει. πρὸς δὲ τὴν μὴδὲν λέγοντα ὅτε κοινολογία τις ὅτε ζήτησις περὶ τινος δύναται γίνεσθαι. ὅτι δὲ μὴδὲν ὁ τὸτο λέγων λέγει, 30 ὅλον. πᾶς γὰρ ὁ λέγων τι καὶ σημαίνει ὠρισμένον τι σημαίνει, ὡς περ εἴρηται, ὥστε ὁ μὴ ὠρισμένον τι σημαίνει ὅδ' ἂν λέγοι τι. ὁ δὲ τὴν ἀντίφασιν ἐπὶ πάντες λέγων ἅμα ἀληθὴ εἶναι ὅθεν ὠρισμένον σημαίνει. ὁ ἄρα τὴν ἀντίφασιν ἐπὶ πάντες ἅμα ἀληθὴ λέγων εἶναι ὅθεν λέγει. ὅτι γὰρ ὅθεν λέγει, δεικνύς φησιν. ὅτε γὰρ ὅπως ἔχειν λέγει τὰ πράγματα ὅτε ἔκ ὅπως, δεῖ δὲ ὅπως ἔχειν ἢ μὴ ὅπως ἔχειν. εἰπὼν δὲ λέγειν τὴν ἀντίφασιν ἅμα ἀληθὴ λέγοντας ἔκαστον τῶν ὄντων ὅτω τε ἔχειν καὶ ἔκ ὅπως, ἐπὶ

1. ἀντιγράφειν M. || 9. τὰ δὲ M. || 10. ἀληθεύουσιν λέγων M. || 11. εἰ om M. || 15. τὰ τῶν M. || 18. ἀλλὰ καὶ μὴν M. || 19. ἐπὶ δὲ M. || ἀληθὴ ἀληθὺς A. || 24. ταῦτα ταῦτα M. || 26. τριήρη καὶ λίθον M. || 27. καὶ μὴ — λίθον om A. || 28. διωρικεῖται M. || τὴν ante κατὰ φασιν om M. || 29. τινα A.

3. ἄλλοι ἄλλοι M. || ὅθεν ἔχον εἰσὶ. κατ' M. || 4. ἢ M. || 6. αὐτῷ. κατ' αὐτῷ. καὶ M. || 7. λέγουσιν M. || 12. λέγουσιν M. || 13. τί τε M. || 14. f. δὲ. || 15. ἀναρρητοί M. || 16. ψεύδονται τινος ἀποφάσκοντες om M. || 17. quo fiet ut omnes et vera et falsa loquantur Sepulv. || 18. post κατὰ φασιν f. add. ὥστε πάντες. || 19. praeterea si qui omnes mentiri ait, is verum dicit propterea quod contradictionis utraque pars vera est, affirmatio quam omnes mentiri dicuntur vera fuerit Sepulv. || 27. ἀντίφασιν συναληθεύουσαι ἅμα A. || 29. κοινολογία M. || 30. μὴδὲ M. || 34. ὠρισμένα M.

νεγκε "ὅτι πάλιν γε ταῦτα ἀπόφασιν ἀμφω," ἔτι μᾶλλον δεικνύς ὅτι ὁδὸν λέγει ὁ τῦτο λέγων· ἀκολουθεῖ γὰρ τοῖς λέγουσι καὶ τὴν μήτε ὅπως μήτε μὴ ὅπως· εἰ γὰρ μὴ τῦτο λέγοιεν, ὀρίζοιεν ἂν τι ἥδη, καὶ ἐκείναι ἂν λέγοιεν ἐπὶ πάντων τὴν ἀντίφασιν, καὶ ὁδὸν μᾶλλον ἢ τῦτο ἢ τὴν ἀντικειμένην· ἀντίκειναι γὰρ τῷ ὅτι ὅπως καὶ ὅτι ὅπως τὴν μήτε ὅπως καὶ ὅτι ὅπως. ὥστε εἰ μὴ τῦτο λέγοιεν, συγχωροῖεν ἂν ταύτην τὴν καταφάσει καθ' αὐτὴν ἀληθὴ εἶναι, τῇ ὅτι ὅπως καὶ ὅτι ὅπως ἔχειν ἕκαστον τῶν ὄντων λεγόντων, καὶ ψευδὴ λέγοιεν ἂν εἶναι τὴν ἀπόφασιν αὐτῆς. εἰ δὲ τῦτο, ὠρισμένως λέγοιεν ἂν ἥδη τι καὶ καταληφθῆναι δώσουσιν. id.

1008 α. "ἔτι — ψευδής." ἢ ἐπιχειρήσεις ἢ χρῆσι, φυσικὴ μὲν ἐστὶ καὶ ἀληθής, ἀλλ' ὡς πρὸς τὴν θέσιν ἐκείνην τιθεμένους τὴν ἀρχὴν αἰτεῖται δόξει· ὁ γὰρ τίθῃσιν ὡς ὁμολογούμενον, τῦτο λαμβάνει πρὸς ὃ ἢ παρ' ἐκείνων ἀμφισβήτησις. δυνάμει δὲ αὐτῇ κέρησι ἥδη δι' ὧν εἶπε πάντας ψευδεῖς. ἔστι δὲ τὸ λεγόμενον τοῦτον· εἰ τῆς καταφάσεως ὅσης ἀληθὴς ἢ ἀπόφασις ψευδὴς ἐστίν (ἀλλήλων γὰρ εἰσὶν ἀνααιρετικαὶ αἱ καταφάσεις καὶ ἀποφάσεις), ὅταν ἂν ἐνδέχῃτο ἐπὶ τῷ αὐτῷ ἅμα λέγειν τὴν τε κατάφασιν ἀληθῶς καὶ τὴν ἀπόφασιν περὶ ταῦτα. ἐχρήσατο δὲ τῷ ὅτι ὅπως αὐτῷ γνωρίμῳ καὶ ἐναργεῖ καὶ ἐν τῷ περὶ Ἑρμηνείας (c. 9 p. 18 d 18), ὅτε ἐξήτει περὶ τῆς εἰς τὸ μέλλον ἀντιφάσεως, δι' ὧν εἶπεν "πρωτὸν μὲν γὰρ ὅσης τῆς καταφάσεως ψευδὴς ἢ ἀπόφασις ὅταν ἀληθής, καὶ ταύτης ψευδὴς ὅσης τὴν κατάφασιν συμβαίνει μὴ ἀληθὴ εἶναι." ὡς γὰρ ὄντος ἐναργῶς ἀτόπου τὰ ταῦτα λέγειν ἐχρήσατο αὐτοῖς, εἰπὼν δὲ ταῦτα ἐπεσημῆματο καὶ αὐτὸς ὅτι δόξει ὁ τῦτο λαμβάνων, τὸ ἀνααιρετικὸν ἀλλήλων εἶναι τὴν τε κατάφασιν καὶ τὴν ἀπόφασιν, τὴν ἀρχὴν λαμβάνειν. ἔθηκεν ἔν τῇ ἐπιχειρήσει καὶ ἐφύλαξεν, ὅτι ἐστὶ φυσικωτάτη τε καὶ φανερωτάτη. ἐπεσημῆματο δὲ ὅτι τὸ ἐν ἀρχῇ δοκῶν αἰτεῖται, δεικνύς δι' ἐκείνων καὶ διὰ τῶν τὴν ἀτοπίαν τῆς θέσεως καὶ τὴν πρὸς τὰ ἐναργεῖ μάχην. id.

1008 β. "ἔτι — ἀληθεύσει," ὁ λέγει, τοῦτον ἐστίν. πότερον δοκεῖ αὐτοῖς ὁ μὲν εἶναι καὶ ἔχειν ὅπως τὸ πρᾶγμα ὑπολαμβάνων ὡς ἡ κατάφασιν λέγει, καὶ ὁ μὴ εἶναι καὶ μὴ ἔχειν ὅπως ὡς ἡ ἀπόφασις, καὶ αὐτὸς διεψεύδει, ὡς ἑκατέραν τὴν τε κατάφασιν καὶ τὴν ἀπόφασιν ἰδίᾳ λεγομένας ψευδεῖς εἶναι, ὁ δὲ ἅμα καὶ ἔχειν αὐτὸ ὅπως καὶ μὴ ἔχειν ὅπως ὑπολαμβάνων ἀληθεύει, ἢ καὶ ὁ τῦτο ὑπολαμβάνων διεψεύσαι; εἰ μὲν γὰρ ὅπως, δῆλον ὡς ὀρίζεται ἂν τι (*). εἰ δὲ καὶ τὴν ἰδίᾳ ἑκάτερον ὑπολαμβάνοντα καὶ τὴν ἅμφω ἅμα περὶ τῷ...

λέγειν διεψεύδει... τί ἂν ἐπὶ εἴη τὸ λεγόμενον ὑπ' αὐτῶν; ἢ ὅτι τοιαύτη ἢ τῶν ὄντων φύσις ὅποια τίς ἐστίν, ἐξηγούμενοι, περὶ αὐτῆς λέγουσιν, ὡς εἰώθασιν Ἑρακλείτειοι λέγειν; εἰ γὰρ μὴδὲν τῶν ἀληθῶν, ὅχι ἐξῆς εἶπεν τίς ἢ τῶν ὄντων φύσις, καὶ ὁ ποῖαν περὶ αὐτῶν ὑπόληψιν ἔχων ἀληθεύει· ὁδὸν γὰρ ὅτι ἐστίν· καθ' ὅτι μὴδὲν οἶόν τε κατηγορήσαντας ἀληθεύσαι, τῦτο ὁδὸν ἂν εἴη. εἰ δὲ ὁ μὲν τὸ συναμφοτέρον λέγων ἀληθεύει, ὁ δὲ ἑκάτερον διαψεύδει, ὠρισμένον ἂν τι εἴη καθ' ἑκάστου· τὸ γὰρ τότε μὲν ἀληθὲς τότε δὲ ψευδὸς ὀρίζοντός ἐστι καὶ καταληπτὰ εἶναι τινα λεγόντος. ἀλλ' εἰ καὶ λέγοιεν φυλασσόμενοι τῦτο, μὴδέτερον μὲν ἀληθεύειν, μὴ δ' ἑκάτερον ἰδίᾳ ὑπολαμβάνοντα τῶν ἀντικειμένων μήτε τῶν ἅμα ἅμφω περὶ τῷ αὐτῷ, μᾶλλον μὲν ἀληθεύειν τὴν ἅμα ἅμφω ὑπολαμβάνοντα τῷ ἐκείνως ὑπολαμβάνοντος, ἥδη ἂν τι πάλιν καταλαμβάνοι τε καὶ ὀρίζοι· τὸ γὰρ μᾶλλον τῦτο τῷ ἀληθὲς εἶναι ὀρίζοντός ἐστι καὶ ὁμολογούντος ἥδη τινὰ διαφορὰν ἐν τοῖς ὅτις εἶναι, καὶ ὅπως αὐτὰ ἔχειν· τῦτο γὰρ διδῶσιν ὁ λέγων ἄλλο ἄλλῃ ἀληθεύον εἶναι. ὁ γὰρ δὴ καὶ ἡ ἀπόφασις αὐτῷ ἅμα ἀληθὴς ἢ λεγόντα ὁ μᾶλλον αὐτὸ ἀληθὲς εἶναι· πάλιν γὰρ ἐπὶ τὸ πρῶτον εἰρημένον ἐπείνευσεν ὁ λόγος. τῦτο γὰρ λέγει διὰ τῷ "εἰ δὲ ὁμοίως πάντες καὶ ψεύδονται καὶ ἀληθῆ λέγουσι." τῦτο γὰρ ἐπεὶ τῷ ἐπὶ παντὸς τὴν ἀντίφασιν, διὰ τε τὸ λέγειν αὐτὰ ὁδὸν μᾶλλον ἀληθεύειν τὴν ὁδὸν λέγοντα ἢ ὅταν ἀληθεύειν, καὶ ψευδεῖς ἢ ὁ ψευδεῖς καὶ ὅτι διὰ τὸ εἶναι μὲν ἀντικείμενα ἀλλήλων ἀνααιρετικά, λέγειν δὲ αὐτὸς ἀμφοτέρω ἀληθῆ εἶναι. τὸ δὲ "εἰ δὲ μὴδὲν ὑπολαμβάνει ἀλλ' ὁμοίως" ἐπήνεγκεν ὡς ἴσον τῷ ἄλλῃ μὴν εἰ μὴδὲν ὑπολαμβάνει, ἀλλ' ὁμοίως οἶει καὶ ὅταν οἶει· εἰ γὰρ μὴ οἱ μὲν ἀληθεύουσιν οἱ δὲ ψεύδονται, ἢ οἱ μὲν ἀλλήλων ἀληθεύουσιν οἱ δὲ ἥττον, ἀλλ' ὁμοίως πάντες καὶ ὅταν ἀληθεύουσιν καὶ ἀληθεύουσιν· ἀντίφασιν γὰρ καὶ τῦτο ὅτε εἶπεν ὅτι τῷ τῦτο λέγοντι ὅτε σημῆται ἐνέσται· ὁ γὰρ λέγει ἅμα καὶ ὁ λέγει καὶ τὴν αὐτὴν θέσιν, ὁδὸν ὡς λέγοι, ὅπως καὶ ὑπολαμβάνει. εἰ γὰρ μὴδὲν τῶν ὄντων ἔχειν ὡς ὑπολαμβάνει, ἀλλ' ὁμοίως οἶεται τε καὶ ὅταν οἶει καὶ ὑπολαμβάνει καὶ ὅταν ὑπολαμβάνει περὶ ἑκάστου, ὁ τοῦτος ὁδὸν ἂν διαφέρει φυτῷ, ἅπερ ὁδὸν ὅπως ἔχει τὴν ὑποληπτικὴν δύναμιν τῆς ψυχῆς. μετήνεγκε δὲ ἐπὶ τὰς ὑπολήψεις τὰς ἀντικειμένας ἀπὸ τῶν ἀποφάσεων τὴν λόγον· φανερώτερος γὰρ ἐπὶ τῷ ὅτι ὅπως καὶ ὅταν ὅπως ἐναργέστερον· πολλὰ γὰρ λέγειν μὲν οἶόν τε, ὁ μὴ καὶ ὑπολαμβάνειν, ὡς εἶπεν ἀρχόμενος τῆς πρὸς τὴν θέσιν ταύτης προΐσαμένους ἀντιλογίας (p. 1005 β).

3. καὶ ante ὅπως om. M. || 4. πάντες τὴν κατάφασιν M. || 5. ἢ ἢ M. || 13. ὁμολογούμενος M. || 14. ὁ ἢ M. || 16. ψεύδεις M. || 20. ἐναργεῖ M. || 21. ἔτι M. || 22. ψευδής M. || 23. σημαίνει M. || 24. ὅπως M. || 25. et 28. ἐπεσημῆματο M. || 27. ἐφύλασσε M. || 29. ἀρχὴ δοκεῖσθαι, δεικνύς M. || 34. διὰψεύσει M. || 36. καὶ μὴ ἔχειν ὅπως om. M. || 37. sin autem non solum qui utrumque separatim, sed etiam qui ambo simul putat, in errore istis versari videtur, quae tandem istorum esse potest sententia? Sepulv.

1. διὰψεύσει A. || 2. ὁμοῖον τι M. || 3. αὐτῷ M. || 7. μὴ τὸ et 8. καθ' om. M. || 10. ἀληθεύει M. || 11. τῶν ἀντικειμένων — 12. ὑπολαμβάνοντα om. A. || 13. ἐκείνῳ M. || 17. f. δι. || 19. εἰ δὲ A. || nam hoc consequitur, si contradictio cunctis in rebus asseratur, tum quia isti dicunt, quidquid dixeris, te non magis verum quam non verum dicere, nec magis falli quam non falli, tum quia contrariorum altero alterum intercipitur, ipsi tamen utrumque verum esse contendunt Sepulv. || 21. f. l. ἀντίφασιν εἶναι, διὰ. || 22. f. om. ἔτι. || 25. μὴ εἰ A., μὴ οἱ M. || 28. nam et haec contradictio est, et hoc est quod dixit Sepulv. || 30. λέγει M. || ὑπολαμβάνει M. || 31. ἔχει M.

25). δείξας δὲ ὅτι ἔχ' οὐκ ὅν τε ἀνθρώπων ὄντα περὶ τὰς ὑπολήψεις ὥτως ἔχειν (φυτὴ γὰρ καὶ τὸτο, καὶ ἔκ ἀνθρώπου ἢ ζῴον λογικὸν) ἐπιφέρει τὸ δῆλον εἶναι ὅτι μηδεὶς ὥτω διακρίνει ἀνθρώπου ὢν, μηδὲ τῶν λεγόντων ταῦτα, ἀλλὰ μέχρι λόγου αὐτοῖς ἢ πρόδοτος. εἰπετο γὰρ τοῖς ὥτω διακειμένοις καὶ ταύτην τὴν ὑπόληψιν περὶ τῶν πραγμάτων ἔχουσι τὸ μηδὲ πρᾶσσειν τι, ἀλλ' ὡς φυτοῖς ζῇν. τί γὰρ μᾶλλον περιπατητέον τῷ οἰομένῳ δεῖν περιπατεῖν τῷ μὴ περιπατητέον, εἰ ἴσαι εἰσὶν αἱ περὶ ἐκάστου ὑπολήψεις, καὶ ἴσον τὸ οἶεσθαι δεῖν ἢ οἶεσθαι μὴ δεῖν; διὰ τί δὲ ἐκκλίνει τινὰ καὶ ἔκ αὐτοῦ ἢ εἰς τὸ φρέαρ ἢ εἰς τὸ βάραθρον, εἰ μὴ ὑπόληψιν ἔχει τὸ μὴ φρέαρ εἶναι τὸ δὲ βάραθρον, ἀλλ' ἔτι ὑδὲν μᾶλλον καὶ φρέαρ καὶ μὴ φρέαρ ἡγούμενος ἐμπέπτει καὶ βάραθρον καὶ μὴ βάραθρον, καὶ πάλιν τὸ μὴ ἐμπέσειν ἀγαθὸν εἶναι, τὸ δὲ ἐμπέσειν κακόν, καὶ ἔχ' ὁμοία οἶεσθαι εἶναι, ἀλλὰ τὸ μὴ βέλτιον αὐτῶν τὸ δὲ χεῖρον. ἢ τις ὑπόληψις ἀναίρει τὸ ὑδὲν μᾶλλον ὥτως ἢ ἔχ' ὥτως ἔχειν τὸ πρᾶγμα. εἰ δὲ ὅλως ἐπὶ τῶν 15 αἰρετῶν τε καὶ φευκτῶν ἐλέγχον, δι' ὧν πρᾶσσουσιν, ὠρισμένας ἔχοντες ὑπολήψεις, ἀνάγκη καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὥτως ὁμολογεῖν αὐτοὺς ἔχειν, καὶ τότε μὲν τι ὑπολαμβάνειν ἀνθρώπου εἶναι, τότε δ' ἄλλο τι καὶ ἔκ ἀνθρώπου, καὶ τότε μὴ γλυκὺ τότε δὲ ὃ γλυκὺ. ὑδὲ γὰρ ἐπὶ τούτων φαίνοντο] ἐξ ἴσου ἔχοντες. ὑδὲ γὰρ ὑπολαμβάνοντες 20 χρήσιμον αὐτοῖς εἶναι ἐντυχεῖν ἀνθρώπῳ τινὶ ἢ πιεῖν ὕδωρ, ὡς ὃ μᾶλλον τῷ ἀνθρώπῳ ὄντος ἀνθρώπου ἢ ἔκ ἀνθρώπου ἢ τῷ ὕδατος ὕδατος ἢ ἔχ' ὕδατος, ἐπὶ τι ἄλλο, οἷον ἐπὶ λίθον, ἴεντο, ἀλλ' ἐπὶ μὴ τὸ ὕδωρ διψῶντες καὶ πιεῖν δεόμενοι, ἐπὶ δὲ τὸν ἀνθρώπου, ὅταν ἀνθρώπου δέοντο, καὶ ἔκ ἐξ ἴσου ἀνθρώπου ἢ ὕδατος δεόμενοι ἐν πᾶσι τοῖς ὅσιν ταῦτα ζητῶσιν, ἀλλ' ἐστὶν ἀληθές τε καὶ 25 πρόδηλον ὅτι ἕκαστος τὰ μὲν τινα εὐλαβεῖται τὰ δὲ οὐ. κρημνὸν μὴ γὰρ εὐλαβεῖται καὶ φρέαρ καὶ ὅσα λυμαντικά, ἔκ εὐλαβεῖται δὲ τὰ μὴ 1008 τοιαῦτα. "ὥστε, ὡς ἔοικε, πάντες ὑπολαμβάνουσιν ἔχειν ἀπλῶς, 25. εἰ μὴ περὶ ἅπαντα, ἀλλὰ περὶ τὸ ἄμεινον καὶ χεῖρον." πάντα φησὶ καὶ τὸς λέγοντας ἐπὶ παντὸς τὸ ὑδὲν μᾶλλον καὶ συναληθεύειν τιθε- μένους τὴν ἀντίφασιν ἐν ταῖς ὑπολήψεσιν ἔχειν ἀπλῶς, εἰ καὶ μὴ περὶ πάντα, ἀλλὰ περὶ τὰ βελτίω καὶ χεῖρω καὶ συμφέροντα καὶ ἀσύμφορα καὶ ὅλως τὰ πρακτά. τὸ δὲ ἀπλῶς ἐστὶν, ὅτι μὴ ἄμφω τὰ ἀντικείμενα ἡγῶντο ἀσύμφορον ἀλλ' ἀπλῶς θάτερον καὶ 35 ὠρισμένως, ὑδὲ ὁμοίως συμφέρειν τὸ αὐτό, ἀλλὰ θάτερον αὐτῶν ἀπλῶς. ἢ γὰρ συμφέρειν, ὃ αἰρῶντο, ἢ μὴ συμφέρειν, ὃ φεύγουσιν. ἀγαθῶν δὲ τὸν λόγον ἐπὶ τὰ πράγματα καὶ τὴν περὶ ταῦτα ὑπόληψιν, διὰ τῶν ἐναργῶν ἔδειξε τὸς ἐκεῖνα τιθεμένους, ὅτι εἰ καὶ μὴ περὶ παντὸς ἐστὶν καταλήψις, ἀλλ' ἐν τοῖς αἰρετοῖς καὶ φευκτοῖς 40 ὁμολογεῖν αὐτοῖς ἀνάγκη. ἀπραξία γὰρ ἂν ἦν αὐτοῖς περὶ αὐτά,

εἰ μὴ ὠρίζοντο τι περὶ αὐτὰ καὶ συγκατατίθεντο τῷ ἑτέρῳ μέ- ρει. id.

(*) εἰ γὰρ μὴ ἀληθεύει ἡ ἀντίφασις κατ' αὐτὸ ὡς μήτε ἄμα 1008 λέγόμεναι μήτε χωρὶς, τί ἐστὶ τὸ λεγόμενον ὑπ' αὐτῶν, ὡς ὅτι τοιαύτη ἐστὶν ἡ φύσις τῶν ὄντων, ὥστε συντρέχειν τὴν κατάφασιν τῇ ἀποφάσει, καθάπερ φασὶν οἱ θεοχόλωτοι Μανχαῖοι. τούτῳ γὰρ τῷ ὀνόματι προσηγήρευσεν αὐτὸς ὁ ἡμέτερος φιλόσοφος Ἀμμιώνιος. ἡρῖκα γὰρ λέγομεν πρὸς αὐτὸς ὅτι ἐχθρόν παρέχετε τῷ θεῷ καὶ ἀσπονδόν καὶ αἰώνιον. σπουδαῖος ἀνθρώπος ἔκ ἔχει ἐχθρόν. φασὶν ὅτι πόθεν ἔν τὰ κακά; τοιαύτη γὰρ, φησὶν, ἔστιν ἡ φύσις τῶν πραγμάτων, καὶ ἐστὶ πλάτων γέλωτα καταχέαι τῶν ὥτω πε- ρωμένων τὰς ἀπορίας ἀπολύει. Asclep.

"εἰ — δοξαζοντες." εἰ δὲ λέγοιεν ἔχειν μὲν τινα συγκατά- 1008 θεσιν καὶ ὑπόληψιν περὶ ταῦτα, ὡς οἱ λέγοντες τῷ φαινομένῳ, δι' αὐτὸ φαίνει] τοιοῦτον, συγκατατίθεσθαι, ὡς ἔκ ἀληθῆ ὄντα (ἀδυστῇ γὰρ τὴν ὑπόληψιν εἶναι καὶ ὃ βεβαίαν ὑδὲ ἐπιστημονικῇ), καὶ τὴν τῶν πραγμάτων φύσιν αἰτιατέον αὐτοῖς, ἀλλ' ἐπιμελητέον αὐτῶν καὶ τῷ γυνῶναι τὰ ληθῆ καὶ ἐπιστήμην ἔχειν προνοητέον. ἐνθα γὰρ ἡ ἀδε- νῆς καταλήψις, ἐνταῦθα γίνετο] καὶ ἡ ἰχυρά τε καὶ μετ' ἐπιστήμης. 20 δὲ ἀπαξ ἄλλα ἄλλων ἡγούμενος εἶναι μᾶλλον αἰρετὰ τε καὶ πρακ- τέα, τὸ μὴ ἔν διαφορὰν ἐν τοῖς ὅσιν καὶ ταύτην καταληπτὴν τε καὶ γνωστὴν συγκεχωρηκώς, τῷ δὲ μικρὸν βεβαίαν τὴν καταλήψιν ἔχειν αὐτὴν αἰτίαν τὸ μὴ ἐπιμελεῖσθαι αὐτὸ, ὅπως ἔχοι ἐπιστημονικῶν κρίσιν, ἢ μέτρω καὶ κανόνι χρωμένους εἶσε] τὴν τῶν πραγμάτων φύσιν καὶ πρώτην ἢν αὐτοῖς (?) διαφορὰν. ὡς γὰρ τῷ νοσθεῖν καὶ τὰ 25 πράγματα αἰτιατέον ὡς ὑδὲν ὑγιανόν ἔχοντα, ἀλλ' ὑγείας ἐπιμε- λητέον, ὅπως τοιαῦτα ἢ αὐτῷ, ὥτως καὶ τοῖς ὑγιάνουσιν. ὃ γὰρ δο- ξάζων πρὸς τὸν ἐπιστάμενον ἔχ' ὑγιανῶς πρὸς τὴν γυνῶσιν τῆς ἀλη- θείας διακρίνει. ὅτι δὲ οἱ λέγοντες τῇ φαντασίᾳ ἀκολουθῶντες ποιῶν 30 αὐτοῖς ψεύδοντο, δῆλον ἐκ τῷ μὴ τὴν φαντασίαν ζητεῖν τε καὶ βυλαίνεσθαι αὐτόν, εἴτε χρὴ ἔπειθαι τῷ φαντασῶν εἴτε καὶ μὴ Alex.

"ἔτι — ὥτως." εἰ καὶ συγχωρήσῃ τις, φησὶν, αὐτοῖς πάντα 1008 καὶ ὥτως καὶ ἔχ' ὥτως ἔχειν, ἀνάγκη γε διδόναι αὐτοῖς τὸ μὴ ὁμοίως 31 ἕκαστον αὐτῶν καὶ ἐπ' ἴσης ὥτω τε ἔχειν καὶ ἔχ' ὥτως, ἀλλ' εἶναι ἐν τῇ φύσει τῶν ὄντων τὸ μᾶλλον τε καὶ ἥττον, ὡς εἶναι θάτερον. δῆλον μὴ ἔν καὶ ἐξ ὧν πρᾶσσουσιν. ὃ μὴν ἀλλὰ καὶ παρίσχησιν αὐτὸ διὰ τινων ἐναργῶν. καὶ γὰρ εἰ εἴη συγκεχωρημένον τὸ εἶναι τὰ δύο ἄρτια τε καὶ ἔκ ἄρτια, τούτῳ καὶ περιττὰ, ἀλλ' ἔκ ὁμοίως γε ὑδὲ ἐπ' ἴσης τὸ ἄρτιον αὐτοῖς ὑπάρχει καὶ τὸ περιττόν, ὑδὲ ὁμοίως ἐστὶ 40 τὰ δύο ἄρτια καὶ τὰ τρία, ἀλλὰ μᾶλλον μὴ τὰ τρία τῶν δύο πε-

2. καὶ post τῶτο et 5. περὶ om A. || 6. μηδὲ] μὴ M. || 7. τῷ — περιπατητέον om A. || 8. et perinde putat opus esse atque non putat esse opus, vel putat non opus esse Sepulv. || 9. ἔκ αὐτοῦ M. || 17. ὥτως om A. || 18. μὲν τι] μέντοι M. || 20. τότε M. || 21. ποιῶν M. || 23. ὕδατος ante ἢ om M. || ἐπὶ ἄλλον, M. || 24. ἐν — 25. διέμενοι om M. || 27. κρημνόν] ἀφῆμὸν M. || 35. συμ- φέρειν M.

19. ἢ et 20. ἄλλων om M. || 22. συγχώρησις M. || 23. μὴ] μὲν M. || ἔχῃ M. || 24. naturam rerum ipsarumque primum discrimen cognoscat Sepulv. || 34. ἀνάγκη τε M. || 37. παρίσχησιν M. || 38. συγκεχωρημένον M. || 39. ἔκ ὡς ὁμοίως M.

ριττά, μάλλον δὲ τὰ δύο τῶν τριῶν ἄρτια· εἰ γὰρ μὴ ὁμοίως, ψεύδεται ὁ τὰ τέσσαρα πέντε ὑπολαμβάνων καὶ ὁ χίλια, ἀλλὰ μάλλον μὲν ὁ χίλια, ἦττον δὲ ὁ πέντε. διὰ τούτων συνέστησεν ὅτι ἔστι ψευδὴς ἡ ἦττον ψευδὴς ἄλλη ἄλλης. εἰ δὲ ἡ ἑτέρα μάλλον ψευδὴς ἢ ἦττον ψευδὴς, ἐγγυτέρω τὰληθὺς ἂν εἴη. εἰ δὲ τὸ 5 μάλλον ἀληθὲς ἐστὶν ἐγγυτέρω τὰληθὺς, εἴη ἂν κακείνο, λέγω δὲ τὸ ἀληθές, τυτέστι τὸ αὐτὸ ἀληθές, ὃ ἐστὶν ἐγγύς τῷ μάλλον ἀληθές· τὸ γὰρ ἐγγύς τινος ἐν δῆλον ὡς ἐν τοιούτων ἐγγύς, εἰ καὶ μὴ εἴη γνωστὸν, ἀλλὰ τό γε εἰδέναι ὅτι μάλλον τί ἐστὶν ἀληθές καὶ ἦττον ἄλλο ἄλλω καταλαμβάνοντος καὶ ὀρίζοντος τὴν διανοίαν, καὶ ὃ μάλλον 10 τὸτο ἢ τὸτο λέγοντος ἐπὶ πάντων ἀκράτως καὶ ἀδιαφόρως φερόμενον. καὶ γὰρ εἰ μὴ εἴη τὸ ἀληθές, μηδὲ συγχωροῖεν τούτω, ἀλλ' ἐκεῖνο γε ἀληθές καὶ ὁμολογούμενον τὸ εἶναι ἐν τοῖς ὕσιν ἀληθινώτερον τι· τὸ γὰρ μάλλον τι εἶναι ἄλλο ἄλλω καὶ ἦττον ἄλλο ἄλλω κείνῳ, ὡς ἔκείν' ἀληθές εἴη τὸ ὅδεν μάλλον ἐπὶ πάντων (*). ἀκρατον 15 δὲ τὸν τοιούτων λόγον εἶπε καὶ τὸ μὴ ἔχειν μεμνημένον αὐτῶν τὸ μάλλον, ἀλλ' ἐπ' ἰσῆς πρὸς πάντα συνίστην βύλεσθαι τὴν ὁμοιοτητα. ὁ 1009 καὶ αὐτὸς ἐδήλωσε προαίρειν τὸ "καὶ κωλυόντες τὴν διανοίαν ὀρίσαι." 4. τὸ δὲ μὴ ἡγήσθαι μάλλον ἄλλο ἄλλω διαψεύδεται, ὁ δοκεῖ τοῖς ἀπὸ τῆς Στοᾶς, ψεύδεται τε καὶ παρὰ τὰ φαινόμενα· καὶ γὰρ αἱ μοχθηραὶ 20 καὶ διαψευσμέναι κρίσεις οὐκ ἴσται, ἀλλ' ὅδ' ἀπὸ ἔξεως ὁμοίαι· ὡς γὰρ ὁ τὰ μέγιστα καὶ σφόδρα ὁρατὰ μὴ ὁρῶν τῷ τὰ μικρότατα καὶ ἦττον ὁρατὰ μὴ διορῶντι τὸ μὴ μὴ ὑγιαίνειν τὴν ὁρατικὴν δύναμιν κοινὸν ἔχει, μάλλον μέντοι ἀδυνάμει ἐστὶν ἡ δύναμις, ἀφ' ἧς ὅδ' τὰ μεγάλα τις ὁρᾷ δύναμι, τῆς ταῦτα μὴ ὁρώσης ἐν δὲ τοῖς μικροῖς 25 σφαλλομένης, ὥτως ἔχει καὶ ἐπὶ τῆς δόξης τε καὶ ὑπολήψεως. ὃ γὰρ ὁμοίαι καὶ ἴσαι αἱ τῆς ψυχῆς ἔξεις ἀφ' ὧν τὰ μείζω, ταῖς ἀφ' ὧν τὰ ἐλάττω ἀμαρτάνεται. id.

(*) "ἀκράτης" τυτέστι τὸ μηδὲν ἔχοντος κεραιμένου καὶ ὠρισμένου, τὸ μὴ λέγοντος ὅτι μηδὲν ἐστὶν ὠρισμένον ἐν τῷ παντί. 30 Asclep.

1009. "ἔστι — λόγος." καὶ ὁμοίως ἀνάγκη αὐτὸς εἶναι ἢ μὴ εἶναι 6 τῷ λόγῳ τῷ λέγοντι τὸ αὐτὸ καὶ εἶναι καὶ μὴ εἶναι καὶ διὰ τὸτο ἐπὶ παντὸς τὴν ἀντίφασιν συναληθεύειν τιθεμένῳ. τὸν αὐτόν φησιν εἶναι καὶ τὸν Πρωταγόρου λόγον, ὃς ἐστὶν ὅτι ἐκάστῳ τὸ φαινόμενον ὅτω καὶ 35 ἔστι καὶ ἔχει· πᾶσα γὰρ φαντασία ἀληθής· διὸ καὶ ἀνάγκη ἀμφοτέρως τὸς λόγους ἢ ἅμα ἀληθεῖς ἢ ἅμα ψευδεῖς εἶναι. ὅτι δὲ οἱ αὐτοὶ εἰσι καὶ ἔπειτα τῷ ἑτέρῳ ὁ ἕτερος, δείκνυσιν. εἴτε γὰρ τὰ δο-

κῆντα πάσῃ δόξῃ καὶ πάσῃ φαντασίᾳ ἀληθῆ, ὡς ἐδόκει Πρωταγόρᾳ, ἀνάγκη εἶναι πάντα ἅμα ἀληθῆ καὶ ψευδῆ, τυτέστιν ἀνάγκη καὶ τὴν ἀντίφασιν εἶναι ἅμα ἀληθῆ. τούτω γὰρ ἴσον τὸ ἅμα πάντα εἶναι ἀληθῆ· περὶ γὰρ τῶν αὐτῶν ἀλλήλοισι τὰ ἀντικείμενα δοξάζουσιν, 5 αἱ εἰ ἀληθῆ, εἴη ἂν ἅμα ἡ ἀντίφασις ἀληθής. ὅτι δὲ πάσης φαντασίας ὕψης ἀληθὺς πάντα ἀληθῆ γίγνεται, δῆλον ἐκ τῶ καὶ τὸς ὑπολαμβάνοντος τὸ εἶναι τι καὶ τὸς τὸ αὐτὸ τὸτο ὑπολαμβάνοντος μὴ εἶναι ἀληθεύειν. εἰ δὲ τὰς ἀντικείμενας ὑπολήψεις περὶ αὐτῶν ἔχοντες ἅμα ἀληθεύοι, πάντα ἂν εἴη ἅμα ἀληθῆ· τῶν γὰρ δοξα- 10 ζόντων οἱ μὲν ὥτως ἔχουν, οἱ δὲ τὸ αὐτὸ τὸτο οὐκ ὥτως ἔχουν δοξάζουσιν. ὅτω δὲ καὶ ἡ ἀντίφασις ἅμα ἀληθής. εἰπὼν δὲ "πάνθ' 1009 ἅμα ἀνάγκη εἶναι ἀληθῆ," καὶ προαίρειν τὸ "καὶ ψευδῆ," τὸ πῶς ψευδῆ 9. ἐδίδαξε διὰ τῶ "πολλοὶ γὰρ τάναντία ὑπολαμβάνουσιν ἀλλήλοισι, καὶ τὸς μὴ ταῦτα δοξάζοντας ἑαυτοῖς ψευδεῖς νομίζουσιν." εἰ γὰρ οἱ περὶ τῶν τὰ ἀντικείμενα ὑπολαμβάνοντων δοξάζοντες ὡς περὶ ψευδομένων ἀληθεύοι, ψεύδοιντο ἂν, ἐκεῖνοι· ὅτω δὲ πάντες ἂν ψεύδοιντο, εἰ ἐκάστῳ τῶν δοξάζοντων περὶ τινὸς ἔστι τις ὁ τάναντία δοξάζων, ὃς τὸν μὴ τοιαύτην ἔχοντα τὴν δόξαν ψεύδειν δο- 15 ξάζει. ὥστε ἀνάγκη τὴν ἀντίφασιν ἅμα εἶναι ἀληθῆ, εἰ οἱ τὰ ἐναντία ἀλλήλοισι δοξάζοντες ἀληθεύουσιν. ἀλλὰ καὶ ἐν τούτῳ ὥτως ἔχει, τὸ ἕκαστον τῶν ὄντων εἶναι τε καὶ μὴ εἶναι, τυτέστιν ἡ ἀντίφασις ἐφ' ἐκάστῳ ἀληθής, ἀκολουθεῖ πάλιν τὸ πάντα τὰ δοκῶντα εἶναι ἀληθῆ καὶ πᾶσαν φαντασίαν ἀληθεύειν, ὡς Πρωταγόρᾳ ἐδό- 20 κει. καὶ ὅτι γε ἀκολουθεῖ τῷ τὴν ἀντίφασιν ἐφ' ἐκάστῳ ἀληθῆ εἶναι τὸ πᾶσαν φαντασίαν ἀληθῆ εἶναι, δείκνυσιν πάλιν ὥτως. τὸ ψεύδεται καὶ ἀληθεύειν ἐστὶν ἐν τοῖς τὰ ἀντικείμενα ἀλλήλοισι δοξάζουσιν τε καὶ λέγουσιν· τὸ γὰρ τῆς καταφάσεως ἀληθὺς ὕψης δοξάζειν τινα περὶ αὐτῶ τὴν... κατάφασιν... ἐν γὰρ τῷ τὰ ἀντικείμενα δοξάζειν 25 τινας περὶ τῶν αὐτῶν... τὸ τὸς μὲν ἀληθεύειν τὸς δὲ ψεύδεται [ἐστὶν] ἀναρρεῖ· εἴη περὶ παντὸς ἡ ἀντίφασις ἅμα ἀληθής· ὕψης πάσης ἀντιφάσεως ἅμα ἀληθὺς ὑδεμία ἂν εἴη δόξα ψευδής· εἰ γὰρ πᾶσα ἀντίφασις ἅμα ἀληθής, καὶ αἱ ἀντικείμεναι περὶ τῶ αὐτῶ δόξαι ἅμα ἂν εἴεν ἀληθεῖς· εἰ δὲ αἱ ἀντικείμεναι περὶ τῶ αὐτῶ δόξαι ἅμα ἀληθεῖς, καὶ πᾶσα ἄρα δόξα περὶ τῶ ὥτως ἔχουν ἢ περὶ 30 τῶ μὴ ὥτως ἔχουν. - δείξας δὲ ὅτι ταῦτα λέγουσι καὶ ἀντακολουθεῖ ἀλλήλοισι τὰ ὑπ' αὐτῶν λεγόμενα, καὶ τῆς αὐτῆς εἰσὶ διανοίας ἡρτημένοι οἱ τε πᾶσαν φαντασίαν ἀληθῆ τιθέμενοι καὶ οἱ τὴν ἀντίφασιν συνυπάρχειν λέγοντες, μέλλων πάλιν λέγειν πρὸς τὴν ὑποκει-

2. ἀλλὰ — 3. χίλια om A. || 3. συνέστησεν A. || 4. ἡ om M. || 9. τό γε] τότε M. || ἄλλη M. || 18. καὶ post τὸ om M. || 20. περὶ A. || 21. ὁμοίως A. || 22. τῷ τῷ] ταῦτα M. || 23. διορῶντι M. || 24. κοινόν] καὶ ἴσον M. || 25. μέντοι et 27. αἱ om M. || 28. ἐλάττω M. || 32. αὐτοῖς M. || 35. ἕκαστοι AM.

1. Πρωταγόρας A. || 2. ἅμα om A. || 3. ἅμα εἶναι M. || 13. ἔδειξε A. || 14. αὐτοῖς M. || 15. οἱ om M. || 17. ἐκάστῳ M. || 18. ἔχετε αὐτῇ M. || 19. εἰ καὶ εἰ A. || 22. ἀφ' M. || ἀκολουθεῖ M. || 24. ἀκολουθεῖ M. || τῷ] τὸ A. || 27. nam illud demum est falsum dicere, affirmatione existente vera de aliquo, putare quempiam negationem de eodem veram esse, et vicissim affirmationem in veritate negationis. eo enim quod quidam opposita de eodem opinantur, si cunctis in rebus esset contradictio vera, hoc ipsum tolleretur, quosdam scilicet verum dicere, alios falsum. nam si omnis contradictio simul vera est, utique nulla opinio fuerit falsa Sepulv. || δοξάζει M. || 28. εἰ A. || 29. τινὸς M. || 30. ἀλήθεια A. || ὕψης γὰρ πάσης M. || 33. ἅμα — 34. δόξαι et 34. ἡ — 35. ἔχουν om M. || 35. δείξας M. || ἀντακολουθεῖ M. || 36. εἰσὶ] εἰς M.

1009 α μένη δόξαν ἔχει τὴν ὅτι λέγοντας, φησὶ μὴ δεῖν τῶν αὐτῶν λό-
 16 γων πρὸς πάντας τὴν ταῦτα λέγοντας· εἶναι γὰρ αὐτῶν διαφορὰν·
 τὴν μὲν γὰρ ἡ ὑπολαμβάνειν ὅτις ἡ πεπεισμένη ἐκ τῆ ἀπορήσει περὶ
 τῶν ὄντων εἰς τὸ δοξάζειν ὅτις περὶ πάντων προελθόντας, ὡς ἡ
 τὴ μεταπειθῆναι δεῖξαι ἡ διδασκαλίας, ὡς φησιν· εὐαίματος γὰρ 5
 αὐτῶν ἡ ἀγνοία, ἀλλ' ἡ βίαιος ἐν τοῖς λόγοις ἡ ἀγῶνος ἐλέγχου
 δεομένη. ἡ δὲ ἡ αἰτία, λέγει· ἡ γὰρ πρὸς τὴν λόγον ἡ ἀπάντησις
 πρὸς τούτους, ἀλλὰ πρὸς τὴν διάνοιαν, καθ' ἣν ἀπατηθέντες ἡ πα-
 ρακρυβάντες τὰ λήθους λέγουσι ταῦτα. διὸ ἡ δυνατὴν μεταπειθῆναι
 αὐτῶν· ὁ γένεσις ἂν γνωρίμω τῷ ἀληθῶς αὐτῶν γενομένω ('). 10
 τὴν δὲ λόγου χάριν λέγει ἡ πεπεισμένη μὲν ὅτις ἔχειν τὰ πράγ-
 ματα, περὶ αὐτῶν δὲ τῇ θέσει ταύτης φιλονείκως προαιρουμένης,
 πρὸς ὅς ἐλέγχου φησὶ τῷ κτ' ἐν λόγον δεῖν ἡ τῷ ἐν τῇ φωνῇ ἡ
 τοῖς ὀνόμασι, ἐπεὶ μὴ ἡ ὅτις πεπεισμένοι εἰσὶν, ὡς λέγουσιν. ὁ δὲ
 ἐν τῇ φωνῇ ἐλεγχος ἰσῆς μόνον τούτων, τυτέσι τῷ ἐν τῇ φωνῇ 15
 1009 α ἐλέγχου ὅτις δέον μόνω· μέχρι γὰρ φωνῆς πρόεισιν αὐτοῖς τὰ λε-
 22 γόμενα ἡ ὀνόματος ἡ λόγου. ἐξῆς δὲ λέγει πόθεν αὐτῇ ἡ ὑπό-
 ληψις ἡ δόξα ἐλήλυθε τοῖς ὅτις ἡγεμένους ἔχειν τὰ ὄντα, ἡ ἡ
 φιλονείκως λέγουσιν ἀλλὰ διὰ τὸ πιστεύειν ὅτις ἔχειν. εἶπε δὲ
 αὐτῶν διαπορῶντας, ὅτι ἐκίνησεν αὐτῶν πρὸς τὴν δόξαν ἡ 20
 τὴν ἀπορίαν εὐλογόν τι φαινομένον. ὅτις ἡ ἰατρὸς εἶπεν εἶναι·
 ἀπὸ γὰρ αἰδητῶν φησὶν ὁρμωμένους παρακρυβῆναι τῶν τε τὴν ἀν-
 τίφασιν ἡ ἀληθῆ λέγοντων ἡ τῶν πᾶσαν δόξαν ἀληθῆ τιθεμέ-
 νων τὴν διὰ τὸ πεπεισθαι ταῦτα ὅτις ἔχειν ἡ λέγοντας. ἡ πρῶτα
 μὲν λέγει ὑπὸ τίνος παρακρυβήσαν οἱ ἐπὶ πάντες τὴν ἀντίφασιν 25
 συναληθεύειν λέγοντες· ὁρῶντες γὰρ ἐκ τῶ αὐτῷ γνώμενα τὰ ἐναν-
 τία, προειληφότες δὲ ἡ ὅτι ἀδύνατον γίνεσθαι τι ὅλως ἐκ τῶ μὴ
 ὄντος (κοινῇ γὰρ αὐτῇ ἡ δόξα τῶν περὶ φύσεως ἐστὶν τι ἀποφνημα-
 μένων), ὑπέλαβον ἀμφοτέρω τὰ ἐναντία· τὸ πρᾶγμα εἶναι. ἡ γὰρ
 ἂν ἄλλως ἐξ αὐτῶν δύνασθαι αὐτὰ γίνεσθαι, εἰ μὴ προϋπάρχοντα ἐν 30
 1009 α αὐτῇ εἶναι. ἡ διὰ τούτο Ἀναξαγόρας μὲν πάντα ἐν πᾶσι μεμικθῆναι
 26 λέγει, ἐπεὶ πάντα ἐκ πάντων ἐθεώρει γιγνόμενα, ἡ Δημόκριτος
 τὸ κενὸν ἡ τὸ πλήρες μόνον εἶναι λέγει· ἐτίθει γὰρ, φησὶν, ἄτομα
 ἡ κενὸν ἡ καθ' ὅτι μέρους ἐκάστω τῶν αἰδητῶν ὁμοίως ἀμφο-
 ὑπάρχειν φησὶν, ὡς ἡ τὴν γένεσιν αὐτῶν ἐκκρίσειν ἐκ προϋ- 35
 πάρχοντος γίνεσθαι. προσιστορεῖ δὲ ὅτι ἡ ὅτις ἔλεγε Δημόκριτος
 τὸ πλήρες, μὴ ὅν δὲ τὸ κενόν, ἴσως ἡ ἀτοπίαν τινὰ αὐτῷ δεικνύς
 τῆς δόξης δι' ὧν ἔλεγε, εἶγε τιθέμενος μὴδὲν εἶναι τὸ κενόν, ἡγε-
 μένος δὲ ἡ μὴδὲν γίνεσθαι ἐκ τῶ μὴ ὄντος, ἐκ τῶ κενῷ ἔλεγε πάντα
 τὰ γιγνόμενα ὅθεν ἐλαττον ἡ ἐκ τῶ πλήρους εἶναι τε ἡ γίνεσθαι, 40
 λέγων τὸ κενὸν μὴ ὄν· συνεχώρει γὰρ τὴν γένεσιν ἐκ τῶ μὴ ὄντος

γίνεσθαι, ὁ φυλασσόμενος μίξει τὴν γένεσιν ὑπελάμβανε γίνεσθαι·
 λέγει δ' ἂν ἡ πῶς αὐτὸ ὅν μὲν λέγοντι τὸ πλήρες, μὴ ὅν δὲ τὸ κενόν,
 ταῦτα δὲ ἐν πᾶσιν ὁμοίως εἶναι ἐξ ὧν γένεσις, εἶπετο ἐφ' ἐκάστω
 λέγειν ἀληθῆ τὴν ἀντίφασιν τὸ εἶναι τε ἡ μὴ εἶναι, καίτοι ἡ ἀν-
 τίφασιν τούτο, εἶγε κατ' ἄλλο μὲν ἔκαστον ὅν (κτ' γὰρ τὸ πλήρες τῶν
 ἐν αὐτῷ), κατ' ἄλλο δὲ μὴ ὄν· κτ' γὰρ τὸ κενόν. ἡ τὸ ταῦτα ἐν
 πᾶσιν ὁμοίως μεμυγμένα ὄντα ἀντικείμενά τε εἶναι ἡ ἐναντία
 μνηστικά τὰ ὀνόματα ὄντα, τό τε ὅν ἡ τὸ μὴ ὄν παρεθέτο. πρὸς
 μὲν τὴν τὴν διὰ ταῦτα ὑπολαμβάνοντάς τε ἡ ἡγεμένους τὴν ἀντί-
 φασιν ἐπὶ πάντες ἡμα εἶναι ἀληθῆ, μεταπειθόντες αὐτούς, ἀλλ' ἡ
 φιλονεικῶντες ὅθεν ἐλέγχοντες ἐρῶμεν, φησὶν, ὅτι τρόπον μὲν τινα
 ἀληθῆ λέγουσι ἡ ὁρθῶς δοξάζουσι, τρόπον δὲ τινα ἀγνοοῦσι. τὸ γὰρ
 ὅν λέγει διχῶς, ὁμοίως δὲ ἡ τὸ μὴ ὄν· τὸ γὰρ ὄντος τὸ μὴ φανῆται
 ἐστὶ, τὸ δὲ ἐνεργεία, ὁμοίως, δὲ ἡ τὸ μὴ ὄντος τὸ μὴ ὕδαμῃ ὕδα-
 μῶς ἐστὶν, τὸ δὲ τῷ μὴ πῶς ἐνεργεία εἶναι μὴ ὅν λέγει. ἐστὶ δὲ τού-
 τον τὸ δύναται ὄν· τὸ γὰρ δύναται ὄντος ἐν μεθορίῳ ὄντος ἡ ὄν
 πῶς ἐστὶ ἡ μὴ ὄν· ἡ ὅτις ἐκ μὴ ὄντος ἡ γένεσις, ἡ ἐκ τῶ κυρίως.
 ἡ ἀπλῶς μὴ ὄντος, ὅθεν τε κωλύει τὸ αὐτὸ ἡ εἶναι τε ἡ μὴ εἶναι,
 ὅπερ ἐκείνοι λέγουσιν. ἀλλ' ἡ κτ' τὸ αὐτὸ ὅν τε αὐτὸ εἶναι τε ἡ μὴ
 εἶναι· κατ' ἄλλο μὲν γὰρ εἶναι, κατ' ἄλλο δὲ μὴ εἶναι. τὸ γὰρ δυ-
 νάμει ὄν ἐστὶ μὲν ἀλλὰ δύναται, ἡ ἐστὶ δὲ, ὅτι μὴ ἐνεργεία· ὡς
 ἡ ἡ ἀντίφασιν ἐπὶ τῷ αὐτῷ· δύναται μὲν γὰρ λέγειν τὸ αὐτὸ τὰναν-
 τία εἶναι ὅθεν ἀτοπον, ἐνεργεία δὲ ἀδύνατον. ἡ τὸ μὴ εἶναι δὲ
 τῷ εἶναι τὸ αὐτὸ τι ἐναντίον· ὡς ὅθεν ταῦτα ὁῶν τε ἡμα ἐνε-
 ργεία εἶναι. ἡ γὰρ αὐτῇ ὅλη δύναται μὲν τὰναντία ἐστὶν, ἡμα δὲ
 ἐνεργεία γινέσθαι ταῦτα ἡ δύναται, παρὰ μέρος μέντοι σωζόμενα ἐκά-
 τερον ἡ ὅταν θάτερον ἐνεργεία ἡ, τῷ δύναται εἶναι τὰναντία· ὅθεν
 γὰρ ὅτε ἐνεργεία ἡ, ἡδὴ τὴν δύναμιν ἀποβέβληκε· πρὸς δὲ τούτοις 1009 α
 ἀξιώσομεν, φησὶν, αὐτῶν μὴ μόνον ἡγεῖσθαι ὄντα τὰ ἐν γενέσει ἡ 36
 φθορᾷ, ἀλλ' εἶναι τινα ἡ ἀγένετα ἡ ἀφθάρτα ἡ ἀκίνητα ἐν τοῖς
 ὅσιν, οἷς ὅκτι ἂν ὑπάρχοι τὰναντία, εἶγε μὴδὲν τὴν ἀρχὴν μετα-
 βαλλεῖ μὴδὲ γινέσθαι τι ἐξ αὐτῶν· τοιαῦτα δ' ἂν εἴη τὰ θεῖα.
 Alex.

(') "ἐν τῇ φωνῇ λόγῳ" λέγει τὴν ἀποφαντικὴν, διὸ ἐπ' ἡγεῖται 1009 α
 "ἡ τῷ ἐν τοῖς ὀνόμασι," ἐπεὶ ἐξ ὀνόματος ἡ ῥήματος σύγκειται 22
 ἀποφαντικὸς λόγος. εἰώθασι δὲ ἡ τὰ ῥήματα ὀνόματα καλεῖν.
 Asclep.

"ὁμοίως — ἐλήλυθεν." λέγει ὅτι ὡς περὶ τῶν λεγόντων ταῦτα ἐν 1009 α
 εἶναι ἡ μὴ εἶναι, τυτέσι ἡμα τὴν ἀντίφασιν ἀληθῆ τιθεμένων, τοῖς 32
 εὐγνωμονεσέμεν, οἱ διὰ τὸ ζητήσαντας ἀπορῆσαι τούτο ἔθεντο,
 αἷτιον τῆς ἀπάτης τὰ αἰδητὰ τε ἡ ἐν γενέσει ἡ φθορᾷ (ὅτι γὰρ

9. τὰ λήθους *M.* ἡ μὴ ταπεινῶσαι *M.* ἡ 17. ὀνόματα καὶ χρόν *M.* ἡ λίξει *A.* ἡ 18. ἡγεμένους *M.* ἡ 21. *quapropter eosdem sanationi opportunos esse dixerat* Sepulv. ἡ 23. τὴν πᾶσαν *M.* ἡ 28. καίη *M.* ἡ 33. τὸ post καὶ om *M.* ἡ λέγων *A.* ἡ ἐτίθει *M.* ἡ 35. ὑπάρχειν *M.* ἡ ἐκκρίσει καὶ καὶ προϋπάρχοντος *M.* ἡ 36. δὲ καὶ ὁ μὲν ἔλεγε *M.* ἡ 37. ἐν δὲ τὸ *M.* ἡ 40. ἐκ τῷ αὐτῷ *M.* ἡ 41. συνεχώρη *M.*

2. πῶς πάντα *M.* ἡ 6. ἡ τῷ ἡτοι *M.* ἡ 10. μεταπειθόντες *M.* ἡ 14. μὲν δύναται ὕδαμῶς *M.* ἡ 15. ἐνεργεία εἰ καὶ μὴ λέγεται *M.* ἡ 17. *res quod isti aiunt, quidquam prohibet aliquid esse ut idem non esse* Sepulv. ἡ 23. ἐνεργεία ἐναντία *M.* ἡ 26. ταῦτα λέγεται εἰ in *mg.* *M.* ἡ παρὰ *M.* ἡ 28. βέβληκε *M.* ἡ 29. ἐν ἐναντία *M.* ἡ 31. ὑπάρχειν *M.* ἡ 39. ἀντίφασιν *M.* ἡ τιθεμένους *M.*

ἑώρων τὰφαντία ἐκ τῷ αὐτῷ γινόμενα), ὅτω, φησί, καὶ ἡ περὶ
τὰ φαινόμενα ἀλήθεια, ταυτέστι τὴν πᾶσαν φαντασίαν ἀληθὴ λέγειν,
τοῖς καὶ αὐτοῖς διὰ τὴν ζητήσασθαι καὶ ἀπορῆσαι τὸτο θεμένους ἀπὸ
τῶν αἰδητῶν ἔχει τὴν αἰτίαν· τὸ μὲν γὰρ ἀληθὲς κρίνεσθαι δεῖν ὥσωντο
ἢ πληθεῖ καὶ ὀλιγότῃ τῶν ὅπως δοξαζόντων, ὡς εἶναι τὸ μὲν ὑπὸ τῶν
πλείονων δοξαζόμενον καὶ τὸ τοῖς πλείοσι φαινόμενον ἀληθές, ψευ-
δος δὲ τὸ ὑπὸ τῶν ἐλαττόνων καὶ τοῖς ἐλάττοσι φαινόμενον τοῖσιν·
ὅθεν γὰρ ὅθεν εἰ πλείους μὲν οἱ νοσῶντες ἔλγαι δὲ ὑγιαίνοντες, καὶ ταῦτ'
τοῖς μὲν νοσῶσι πικρὸν· ἐδόκει εἶναι ὅσι πολλοῖς, τοῖς δὲ ὑγιαίνουσιν
γλυκὺ ὅσιν ὀλγίοις, τὸ τοῖς νοσῶσι φαινόμενον, ἐπεὶ πλείους ἦσαν, 10
ἐλγόμενον ἂν ἀληθὲς εἶναι, καὶ νοσῶν μὲν τὸς ὀλίγους, ὑγιαίνειν δὲ
τὸς πολλούς. Alex.

1009^b "ὥστε — παρεφρόνουν." ἐπεὶ οἱ ἀξιόφρονες πληθεῖ καὶ ὀλιγότῃ
τὴν ἀληθὲς ἐπικρίνεσθαι καὶ τὸ τοῖς πολλοῖς δοκῶν τὸτο ἀληθὲς εἶναι
(ὅτοι γὰρ οἱ ὑγιαίνοντες καὶ κατὰ φύσιν ἔχοντες), πιθανῶς περιέτρεψε 15
τό, εἰ γὰρ οἱ πολλοὶ ὑγιαίνουσιν καὶ κατὰ φύσιν ἔχουσιν, εἰ συμβαίη τὸς
πλείους νοσῶν ὀλίγους δὲ ὑγιαίνειν, εἴην ἂν οἱ μὲν νοσῶντες ὑγιαίνον-
τες, οἱ δὲ ὑγιαίνοντες νοσῶντες. εἰ δὲ τὸτο ἄτοπον, ἢ πληθεῖ καὶ
ὀλιγότῃ τῶν δοξαζόντων καὶ κρίνεσθαι λέγειν τὰ ἀληθῆς. ἐπεὶ τοί-
νων ἢ πληθεῖ καὶ ὀλιγότῃ δεῖ τῆς κατὰ τὰς φαντασίας ἀληθείας κρί- 20
νειν, φαίνεται δὲ ταῦτα τοῖς μὲν γλυκεῖα τοῖς δὲ πικρά, ὅπως ἐκάστω
φαίνεται, τοιαῦτα ἐκάστω καὶ εἶναι. id.

1009^b "ἔτι — φαίνεται." τοῖς μὲν γὰρ γλυκεῖα τινὰ δοκεῖ καὶ ἐδωδίαμα,
τοῖς δὲ πικρά καὶ ἄβρωτα, ὡς καὶ ὁ τῆς ἐλαίας ἔλαιον θαλλὸς γλυκύς
μὲν τοῖς νεομετέωροις ζυφοῖς αὐτῶν, ἡμῶν δὲ τοῖς ἀνθρώποις πικρός ('). 25
ἀλλ' ὅθεν ἡμῶν αὐτοῖς κατὰ τὴν αἰδησιν αἰεὶ ταῦτα φαίνεται, ἀλλὰ
ἀλλὰτε ἀλλοῖα, ὡς ἀδελφὸν ποῖα δεῖ λέγειν ἀληθῆ· ὅθεν γὰρ μᾶλλον
ταῦτα ἢ ταῦτα, ἀλλ' ὁμοίως. δι' ἣν αἰτίαν φησὶ καὶ Δημόκριτον
εἰς τὰς διαφωνίας βλέποντα ταύτας λέγειν ἢ μὴθεν ἀληθὲς εἶναι,
ἢ εἰ καὶ ἐξί.τι, ἡμῶν ἀδελφὸν αὐτὸ εἶναι, τῷ ὁμοίως περὶ τὰ ἀντικεί- 30
μενα ἔχειν τὰς φανταζομένους αὐτὰ καὶ δοξαζοντας. id.

(') "ἔτι — φαίνεται." διὰ οἱ μὲν ὀρνυγες πέττυσσον τὴν ἐλλέ-
βορον καὶ οἱ ψῆρες τὴν κώνειον, ἀνθρώποι δὲ ἀναμύροντες ἐξ αὐτῶν.
Asclep.

1009^b "ὅλως — αἰδησιν." καίτοι, φησὶν, τῶν αὐτῶν ὅχι ὁμοίως 35
12. ὅτε πᾶσιν ὅτε ταῖς αὐτοῖς καὶ αἰεὶ δοκόντων, ἀλλὰ ἄλλων ἄλλαις καὶ
ἄλλοτε ἀλλοῖων τοῖς αὐτοῖς, ἡγύνητο τὸ φαινόμενον ἐκάστω ἀληθὲς
εἶναι ἐκεῖνω, διὰ τὴν ὑπολαμβάνειν τὴν μὲν φρόνησιν, ἥτις ἐστὶ τῆς
ἀληθείας κριτικῆς, τῇ αἰδησὶ τὴν αὐτὴν εἶναι, τὴν δ' αἰδησιν

ἀλλοῖωσιν εἶναι· τὴν γὰρ διὰ ταύτης ἀντὶληψιν γίνεσθαι ἀλλοιωμα-
ρισ ὑπὸ τῶν αἰδητῶν· ὅπως γὰρ ἂν ἡ αἰδησις πάσῃ, ὅπως ἔχειν
καὶ τὰ αἰδητὰ τὰ διατιθέμενα φασὶν αὐτὴν. διὰ τὸτο τὸ φαινόμενον
ἐκάστω κατὰ τὴν αἰδησιν ἀληθὲς ἐξ ἀνάγκης εἶναι ἐθεντό τε καὶ ἀπε-
φῆναντο ἀληθὲς μὲν εἶναι τὴν φρόνησιν δοκῶν, τὴν δὲ φρόνησιν τὴν
τῇ αἰδησὶ φαινόμενον. καὶ ὅτι γε τὴν αἰδησιν φρόνησιν ἐνόμισον
τε καὶ ἔλεγον εἶναι, δείκνυσιν ἐξῆς. διὰ γὰρ ταύτην τὴν ὑπόληψιν
καὶ Ἐμπεδοκλέα καὶ Δημόκριτον, καὶ ὅσοι ἄλλοι τὸτο αὐτὸ λέγουσιν,
ἐπὶ τούτῳ φησὶν ἔλθειν, ὅτι ὥσωντο τὸ φρονεῖν τῷ αἰδάνεσθαι ταῦτ'
εἶναι, τὴν δὲ φρόνησιν τὰ ἀληθῆς εἶναι γνωσικὴν. ὁ δὲ δείκνυσιν ὅτως
αὐτὸς ὑπολαμβάνοντας, Ἐμπεδοκλέα μὲν δι' ὧν ἔλεγε "πρὸς
παρεὼν γὰρ μῆτις ἐναύξει ἀνθρώποισι," ταυτέστι πρὸς τὸ παρεὼν γὰρ
καὶ τὸ φαινόμενον ἢ φρόνησις γίνεσθαι καὶ ἡ τῷ ἀληθῆς καταληψίαι τοῖς
ἀνθρώποις· μῆτις γὰρ ἢ φρόνησις· τὸτο γὰρ ἴδιον αἰδάνεσθαι· ἐξη-
γήσατο δὲ αὐτὸς τὰ εἰρημένα διὰ τῶν ἐπῶν προειπῶν· "καὶ γὰρ Ἐμ-
πεδοκλῆς μεταβάλλοντας τὴν ἔξω μεταβάλλειν φησὶ τὴν φρόνη-
σιν." τὸ δὲ αὐτὸ τὸτο σημαίνει καὶ ὁ ἐξῆς παρατίθει, τὸ "ὅσον ἄλ-
λοῖα μετέφυον, τόσον ἂν σφισιν αἰεὶ καὶ τὸ φρονεῖν ἄλλοῖα παρίσσει." 5
ὁ γὰρ λέγει ἐξῆς, ἥτοι ὅτι ὡς ἂν ἀλλοιωθῶσιν, ὁ γίνεσθαι ὑπὸ τῶν αἰδη-
τῶν, ὅπως καὶ φρονεῖν τε καὶ δοξαζέουσιν, ἢ ὅτι ὡς ἂν ἔξω ἔχωσι,
καθ' ἣν ἔξω καὶ τὸ αἰδάνεσθαι αὐτοῖς ὅπως ἢ ὅπως ἔπει, ὅπως καὶ
φρονεῖν περὶ τὸ πρᾶγμα. καὶ Παρμενίδην δὲ ταῦτα δείκνυσιν.
δοξαζόντα δι' ὧν φησὶν "ὡς γὰρ ἔκαστος ἔχει κράσιν μελέων πο- 1009^b
λυκάμπων, ὡς καὶ ἀνθρώποισι παρίσσει." καὶ γὰρ ὅπως διὰ τούτων 21.
λέγει ὅτι ὡς ἂν ἔχη κράσεως τὸ σῶμα καὶ ἔξω ἔκαστω, ὅτω καὶ
τὸ φρονεῖν ἀκολουθεῖ, ὡς ἀκολουθίας τῆς φρονήσεως τῇ τῷ σώμα-
τος κράσει τε καὶ ἀλλοιώσει, ἥτις ὑπὸ τῶν αἰδητῶν γίνεσθαι, ὡς
ταῦτ' αὖ φησὶν εἶναι τὸ εἰρημένον καὶ αὐτὸ ὑπὸ Παρμενίδους· τῷ γὰρ
προειρημένῳ τῷ "ὡς γὰρ ἔκαστος ἔχει κράσεως μελέων πολυ-
κάμπων," ὁ αὐτὸς εἶπε, τὸ αὐτὸ εἶναι καὶ ὁ πάλιν λέγει διὰ τὸ
"ὅ περ φρονεῖ μελέων φύσις καὶ πᾶσι καὶ παντί." τὸ γὰρ πλέον λέγει
νόημα ('). ὡς γὰρ τὸ φρονεῖν ἡρημένον τῆς σωματικῆς κράσεως
καὶ αἰεὶ κατὰ τὴν πλεονάζον καὶ ἐπικρατῶν ἐν τῇ σωματικῇ διαθέσει αὐτῷ
γενομένην ('). ὅτι δὲ καὶ Ἀναξαγόρας ἦν ἐπὶ ταύτης τῆς διέξεως, 1009^b
δηλοῖ δι' ὧν παρατίθει ὡς ἀποφθέγματος αὐτοῦ τινὸς σωζομένου, 25.
ὁ πρὸς τὸς ἐταίρους ἔλεγε· τὸ γὰρ λέγειν ἐκάστω τοιαῦτ' ἔσεσθαι
ὅποια ἂν ὑπολάβοι, τιθέντος ἦν τὸ πᾶσαν διέξαν ἀληθῆ εἶναι, καὶ
ὅποια φαίνεται εἶναι, τοιαῦτα καὶ εἶναι. προσάγει δὲ καὶ τὸν Ὀμηρον
ταύτῃ τῇ διέξει τῇ ταύτῃ ἡγυμένην τό τε φρονεῖν καὶ τὸ αἰδάνεσθαι καὶ

2. ἀληθῆ *M.* || 4. γὰρ *om M.* || 8. εἰ *οἱ A.* || 13. *quoniam qui putant multitudine et paucitate verum diiudicare, ii quod multis videtur verum esse dicunt (hi namque sunt recte valentes et habentes secundum naturam), probabiliter convertit illud Sepulch.* || 20. διὰ τῆς *A.* || 36. καὶ ἄλλοτε ἀλλοῖα *om M.* || 39. κριτικὴν *M.* || τὴν ἐπὶ τῇ ἀλλοίω-
σιν *M.*

1. ἀλλοιωμένη *ut vid. A.* || 10. τὰ ἀληθῆ *M.* || 12. ἐκείναι *M.* || παρὶν *F.* || 14. μήτε *M.* || τούτῳ *τῇ M.* || ἐξῆς *οἱ M.* || 16. με-
ταβάλλειν φησὶ τὴν. τὸ *M.* || 18. μετέφαιεν *Asclep.* || 20. τῇ *τῇ M.* || 21. ἢ ὅπως *om M.* || 23. πολυκάμπων *A.* || 24. καὶ τοῖς *M.* || ὅπως *F.* ||
28. τῇ *τ' M.* || 29. πολυκάμπων *A.* || 31. ὁ παραφρονεῖ *AM.* || 34. διὰ *om M.* || 35. ἡγύνη *M.* || περιτίθειται *A.* || 36. ἐταίρους *M.* || λέγων *λόγον*
M. || 38. Ὀμηρον *ὁμβρον M.* || 39. διέξει, καὶ φησὶ τῇ *AM.*

πάσαν δόξαν ἀληθῆ εἶναι. ὁ γὰρ τὸν Ἐκτορα λέγων ἄλλο φρονεῖν ὑπὸ τῆς πληγῆς ἐξεσῶτα, φρονεῖν μὲν λέγει, ἄλλοιᾶ δέ, ὡς ὑδὸν ἦττον φρονήσεως καὶ τῆς ὕψους καὶ τῆς τῷ ἐξεσῶτος. εἰ δὲ φρονῶσι καὶ οἱ παραφρονῶντες, τὸ δὲ φρονεῖν τῷ ἀληθῆ γνωσκόντος ἄλλος ἐστὶ τῶν μὴ παραφρονῶντων. ὥστε τὰ ὄντα ἂν ἅμα ὕτως τε καὶ ἕχ⁵ 1009 ὕτως ἔχῃ. ἀπορήσας δὲ ταῦτα καὶ ἐκθέμενος τῶν ἀρχαίων τὰς 33 δόξας, αἵ εἶχον περὶ τῆς τῶν ὄντων κρίσεως καὶ τῆς ἀληθείας καταλήψεως, ἐπιφέρει ὅτι ἐκ ταύτης τῆς τῶν ἀνδρῶν διαφωνίας χαλεπωτάτον τι καὶ ἄτοπον συμβαίνει. εἰ γὰρ ὅς μάλισα ἐνδέχεται ἀληθὲς ἑωρακέναι (ὅτοι δὲ εἰσιν οἱ περὶ τὴν εὔρεσιν τούτου μάλισα 10 καταγιγνώμενοι καὶ τούτων τῷ βίῳ τῷ αὐτῶν σκοπὸν καὶ τέλος πεποιθμένοι), ὅτοι ταύτας περὶ αὐτῶν τὰς δόξας ἔχουσι καὶ ταῦτα ἀποφαίνονται τε καὶ δοξαζέουσι περὶ τῆς ἀληθείας καὶ τῆς γνώσεως ἀληθῆς, πῶς ἔκ ἄξιον ἀθυμεῖν τὴν προσιόντας φιλοσόφους; εἰκοσι δὲ προσιέναι πράγματι τούτῳ ὁποῖον ἐστὶ τὸ πετόμενα διώκειν 15 βύλεσθαι. ὡς γὰρ ἐκεῖνοι ἔκ ἂν ἔλοιον ἐκ ποδῶν διώκοντες τὰ πετόμενα, διὸ καὶ ἀδυνάτοις ἐπιχειροῦσιν, ὕψω καὶ οἱ φιλόσοφοι προσιόντες ἀδυνάτω καὶ ἀκαταλήπτῳ δοκῶσι προσιέναι πράγματι. εἰ γὰρ φιλοσοφία μὲν ἐπαγγέλλεται τὴν τῶν ὄντων γνῶσιν καὶ τὴν τῆς ἐν τοῖς ὄντι ἀληθείας κατάληψιν, ἡ τῶν ὄντων γνῶσις τε καὶ κατά- 20 ληψις ὕτως ἄτοπος, ὡς δηλῶσιν οἱ μάλισα πραγματευσάμενοι περὶ αὐτῶν. εἰπὼν δὲ ταῦτα αὐτὰ καὶ ἐπισήσας ἡμᾶς ὡς ἔτω τυχόντι προσιόντας πράγματι, ἐξῆς πειράζει τὴν αἰτίαν λέγειν τῆς πλάνης τῶν αὐτῶν μὲν τὸ φρονεῖν καὶ τὸ αἰσθάνεσθαι δοξαζόντων, ἡγε- 25 μένων δὲ πᾶσαν δόξαν καὶ φαντασίαν ἀληθῆ, ἥς δόξης ἦν Πρωταγόρας. ἔδειξε δὲ καὶ τὴν Ἐμπεδοκλέα καὶ Παρμενίδην καὶ Δημόκριτον καὶ Ἀναξαγόραν ἐλθόντας ἐπὶ τούτῳ. ἦν μὲν γὰρ πρόθεσις αὐτοῖς τὴν ἐν τοῖς ὄντι ἀλήθειαν θεωρῆσαι, ὑπέλαβον δὲ εἶναι μόνον τὰ 1010 αἰσθητά, ἐν οἷς ἡ τῷ ἄριστῳ φύσις πολλή, τυτέστιν ἡ τῆς ὕλης 3 αἰσθητὴν γὰρ τὴν ὕλην λέγει) καὶ ἡ τῷ ὕψω ὄντος ὡς προείπομεν, 30 τυτέστι δυνάμει, ὁ τρόπον μὲν τινα ἔστι, τρόπον δὲ τινα ἔκ ἔστι, τῷ ἐν μεθορίῳ τῷ τε κυρίως ὄντος εἶναι (τῷτο δὲ ἐστὶ τὸ ἐνεργεῖν) καὶ τῷ μὲν ὅλως ὄντος. διὸ εἰκότα μὲν λέγουσι. τὴν γὰρ περὶ τῶν ὕψω ὄντων λέγοντας εἰκός ἐστι ποιαῦτα λέγειν ὡς μὲν αὐτῶν ὠρισμένον τόδε τι εἶναι λέγειν. ὁ μὲν ἀληθῆ περὶ τῶν ὄντων λέ- 35 γουσιν. ὁ γὰρ πάντα τὰ ὄντα ποιαῦτα, ὅτε τὰ αἰσθητά καὶ πάντα ἀεὶ βεῖ καὶ μεταπίπτει συνεχῶς, ἀλλ' ἐν τούτοις τὸ εἶδος μένει τε καὶ ἡρεμεῖ τῆς ὑποκειμένης ὕλης ρεύσεως. ὕτως γὰρ, φησὶν, ἀρμό- ζει μᾶλλον περὶ αὐτῶν λέγειν, ὅτι εἰκότα μὲν λέγουσιν, ἔκ ἀληθῆ

δέ. ἡ ὥσπερ Ἐπίχαρμος εἰς Ξενοφάνην, ὡς Ἐπιχάρμου τῷ 1010 τῆς κωμῳδίας ποιητῷ εἰς Ξενοφάνην βλασφημώτερά τινα καὶ ἐπη- 6 ρεασίαι εἰρηκότες, δι' ὧν εἰς ἀμαθίαν τινα καὶ ἀγνοσίαν τῶν ὄντων σκώπτων διέβαλεν αὐτόν ('). ταύτην δὲ τῆς τῶν φύσιν τὴν αἰσθητὴν τε καὶ ἔνυλον αἰτίαν φησὶ γίνεσθαι τῷ φῆσαι τινος ἀκα- 7 τήλητον ἀληθὲς εἶναι, καὶ παρατίθει. διὰ μέσον τὴν τε δόξαν αὐτῶν ("), καὶ ἀντιλέγει πρὸς αὐτήν. ἐπεὶ γὰρ ἐῶρων κινουμένην τε καὶ μεταβάλλουσαν τὴν τοιαύτην φύσιν καὶ τὴν ὕλην συνεχῶς, καὶ δὲ τῷ μεταβάλλοντος καὶ μεταπίπτοντος ὑδὸν δύναμενον ἀλη- 8 θύεσθαι ὅτε μεταβάλλει, τῷ μεταπίπτειν αὐτὸ καὶ μὴ μένειν ἐπὶ τῆς αὐτῆς φύσεως, ὑπέλαβον, εἴγε τούτων εἴη οἷον αἰ μετα- 9 βάλλειν καὶ μηδέποτε μένειν, μηδέποτε δύνασθαι περὶ αὐτῶν τινα ἀληθῆ εἰπεῖν ὠρισμένως. ποιαῦτα δὲ εἶναι τὰ αἰσθητά τε καὶ ἔνυλα. 10 βεῖν γὰρ συνεχῶς καὶ μηδέποτε ταῦτα ὑπομένειν, αἱ μὴ μόνον εἶναι ἡγῆντο. ἀπὸ γὰρ τῆς τῶν ὄντων τοιαύτης ὑπολήψεως προήλθε τε καὶ ἐξηγήθησεν ἡ Ἡρακλείτου δόξα καὶ ἡ Κρατύλου, ὅς ἐταῖρος μὲν γέγονεν Ἡρακλείτῳ, προσέειπεν δὲ τῇ ἐκείνου δόξῃ, αἰδῶν καὶ ἀδύ- 11 λειπτον τὴν ἐν τοῖς ὄντι φύσιν τε καὶ μεταβολὴν ἡγῆμενος εἶναι, ὡς καὶ τῷ διδασκάλῳ Ἡρακλείτῳ εἰπόντι ἐπιτιμᾶν μὴ οἶόν τε οἷς τῷ αὐτῷ ποταμῷ ἐμβῆναι διὰ τὴν φύσιν, εἰσάγοντι πάντα ῥέοντι πο- 12 ταμῷ. ὁ γὰρ μόνον αὐτὸς ἔλεγεν ὁ δὲ, ἀλλ' ἐδ' ἄπαξ οἷόν τε εἶναι τῷ αὐτῷ ποταμῷ ἐμβῆναι. ὅτος ὑδὲ λέγειν τι ὥστεο δεῖν ὡς μὲν ὑπομένον τὴν τῷ λέγοντος κατηγορίαν. φθάνειν γὰρ τὴν ὑποκειμένην φύσιν, περὶ ἧς ὁ λόγος, διὰ τὴν συνεχῆ φύσιν τὴν 25 περὶ αὐτῆς λεγόμενον λόγον ἀλλοιούμενην καὶ ἄλλην γιγνομένην, ὡς μὴ εἶναι συμφωνῶν ποτὲ αὐτῇ τὸ λεγόμενον περὶ αὐτῆς. ἤξει δὲ τῷ δακτύλῳ δεικνύναι τὸ ὑποκείμενον μόνον, μὴ λέγοντά τι λίθον ἢ ξύλον ἢ χρυσὸν ἢ ἄλλο. ταῦτα μὲν γὰρ ἔκ ὑπομένειν διὰ τὴν ἀλ- 30 λάωσιν καὶ τὴν κατ' ὕσιν μεταβολήν, τὸ μέντοι δεικνύμενον τῷ δακτύλῳ εἶναι τούτο ὅ τι ποτὲ καὶ τύχοι ὅν ὅτε δεῖκνυται. ἐρῶμεν δὲ καὶ πρὸς τούτους, φησὶ, τὴν διὰ τούτων τὴν ἀκαταλήψιαν εἰσα- 1010 γοντας, ὅτι τὸ μὲν μεταβάλλον ὅτε μεταβάλλει εὐλόγον πῶς καὶ 15 ἀληθὲς ἐστὶν ὑπολαμβάνειν αὐτὸς μὴ εἶναι καθὸ μεταβάλλει, ἐπεὶ μήτε ἐστὶ τῷτο ὁ ἦν, μήτε πῶ τῷτο εἰς ὃ μεταβάλλει ἦδη. καίτοι καὶ αὐτό, εἰς ὃ μεταβάλλει, ἀμφισβήτησιν ἔχει τινά. καὶ γὰρ τὸ ἀποβάλλον τι ἔχει τῷ ἀποβαλλομένῳ τι ἔτι. ἀποβεβλήκει γὰρ ἂν αὐτὸ καὶ ἔκ ἀποβάλλοντος ἔτι ἦν. ὥστε εἴη ἂν ὁμοίως καὶ τῷ γιγνο- 20 μένῳ δὲ ἀνάγκη τι εἶναι. ὁ δὲ πῶ γὰρ ἂν ἦν γινόμενον τούτο ὃ γί- 25 νεσθαι λέγει. καὶ γὰρ εἰ μήτε πῶ τῷτο ἔστιν ὃ ἐστὶ γινόμενον, εἴη ἂν

1. Ἐκτορα]. ἐκότερα *AM.* || 3. ἦττον ὕψους φρονήσεως *A.* || *quod si etiam insani sapiunt, sapere autem est verum cognoscere, etiam insani verum cognoscent. ita cum sani quoque prudentiam habeant verumque cognoscant, efficitur ut res simul sic et non sic se habeant* Sepulv. || 6. ἔχει *M.* || ἀρχέων *M.* || 8. ταύτης *om M.* || 10. ἀληθῆς *M.* || 11. βίη τὸν αὐτὸν *M.* || 19. ἐπαγγέλλεται *om M.* || τῆς *om A.* || 20. ἡ δὲ τῶν *A.* || 23. τυχόντας *M.* || αἰτίαν] ὕσιν *M.* || 24. τὸ post μὲν *om M.* || 27. πρότασις αὐτοῖς τῶν ἐν *M.* || 29. πολλήν *M.* || 30. ὄντος. ὕτως ὡς *AM.* || 38. ἡρεμῇ *A.*

2. βλασφημοῦσά *M.*, βλασφημώσα *F.* || 4. σκοπῶν *M.*, σκοπῶν *F.* || τῆς αἰσθητῆς *M.* || 5. ἐνύλον *M.* || φύσαι *M.* || 7. ἀντιλέγουσιν *AM.* || 14. ὑδὲποτε ταῦτα *M.* || 15. τε *om M.* || 17. ἀδιάληπτον *M.* || 18. φύσιν *M.* || 20. εἰσάγοντι] εἰ βαλόντι *M.* || 21. ὁ δὲς *om F.* || 22. ὥστε] ὡς τὸ *M.* || 23. ὑπομένον *M.*, ὑπομένειν *F.* || 26. αὐτῇ ποτὲ *MF.* || 27. λέγοντι *M.* || 31. δι] δὲ *M.* || 32. πῶ *M.* || 34. πῶ] ἦδη *AM.* || 38. ὑδὲπω] ὑδὲν. τῷ *M.* || 39. ὁ ἐστὶ *om M.*

τι καθόλου τε, εἴτε φθείρεται τι, ἀνάγκη τι ὄν εἶναι· εἴτε γὰρ ἡ φθορά ἐκ τῷ ὄντος εἰς τὸ μὴ ὄν ἐστι μεταβολή, τὸ φθειρόμενον καὶ μὴπω ἐφθαρμένον ἀνάγκη τι εἶναι· εἰ γὰρ μηκέτι ἦν, ὅκ ἂν ἐφθείρετο. ἀλλὰ καὶ γίγνεται τι, ἐπεὶ πᾶν τὸ γινόμενον ἐκ τινος ὑποκειμένου γίγνεται· ὃ γὰρ δὴ ἐκ τῷ μηδενός. ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τινος· ὃ γὰρ δὴ ἀναίτιως δεῖ ταῦτα δηλονότι εἶναι· ὃ γὰρ ἄλλως γένοιτό τι καὶ τὸτο μὴ εἶναι ἐπ' ἀπειρον, μήτε πάλιν καὶ τὸ ἐξ ὃ γίγνεται τὸ γινόμενον καὶ ὑφ' ὃ, ταῦτα γίνεσθαι, καὶ διὰ τὸτο λέγειν μήτε ταῦτα εἶναι· ὃ γὰρ γίγνεται τὸ καὶ τὴν ἀρχήν, εἰ ἐπ' ἀπειρον εἴη γένεσις ἀναρχος ὅσα, ὡς καὶ ἐν τῷ Α τῷ ἐλάττωσι (c. 2) ἐδείχθη. ὃ γὰρ ὅκ 10 ἔχει ὑποκείμενον, ὅκ ἂν γένοιτο· ὅκ ἔχει δὲ ὑποκείμενον ὃ τι ἐστὶ γίγνεται τὸ ὑποκείμενον· γίγνεται δὲ ἐπὶ πᾶν, ὅταν ἐπινοηθῇ ἐπ' ἀπειρον ἢ γένεσις τῷ ὑποκειμένῳ. εἰ γὰρ δεῖ μὴ ὑποκείμενον τινός, ἐξ ὃ τὸ γινόμενον ἔσται, τὸτο δὲ μὴ ἔστιν ἀλλ' ἐστὶ γίγνεται, ὅκ ἂν τὸτο γίνετο ὃ πρὸς τὸ γενεῖσθαι ὑποκείμενον ἐκείνου δεῖ· τὸ γὰρ 15 ὑποκείμενον ὄν τι. ἀλλ' ὅδ' ἐκεῖνο γίνετο ἂν, εἰ δεῖ μὴ καὶ ἐκεῖνῳ ὑποκειμένῳ τινός, μήπω δὲ ἐκεῖνο ἔστι διὰ τὸ γίνεσθαι ἔστι. ὅτως δὲ ὅδ' ἐστὶν ἀναίτιον, εἰ μὴ εἴη· μεταβάλλοντα γὰρ καὶ ἡ ῥύσις καὶ ἡ μεταβολή. ὃ αὐτὸς λόγος καὶ ἐπὶ τῷ γεννώμενός τε καὶ παύμενός. εἰ γὰρ δεῖ μὴ τὸ γεννώμενον ὑπὸ τινος γενεῖσθαι, ἐκεῖνο δὲ μὴ εἴη 20 ἀλλ' ἄρτι γεννῶτο, ὅκ ἂν ἦδη τὸτο γεννῶτο ὅ· τὸ ὑποκείμενον δεῖ γεννηθῆναι ὄντος ἦδη· εἰ γὰρ γεννᾷται, ὅδ' ἐπ' ἔστιν. ὅτως δὲ εἰς ἀπειρον προϊόντων ὅδ' ἂν ὅλως εἴη γεννώμενον. δείξας δὲ ὅτι εἴτε φθείροιτο τι εἴτε γίγνοιτο, ἀνάγκη καὶ τὸ ἦδη εἶναι, ὃ μήτε φθείρεται ἅμα ἐκεῖνῳ μήτε γίγνεται· ὡς καὶ τοῖς τὴν συνεχῆ μεταβολήν καὶ ῥύσιν τε καὶ φθοράν αἰτιωμένοις ἀναγκαῖον, εἰ ταῦτα ἐμελλον αὐτοῖς ἔσεσθαι ἀληθῆ, καταλιπεῖν τινὰ καὶ ὄντος φύσιν. Alex.

1009· (') τὸ γὰρ πλέον νόημα προσγίγνεται ἐκ τῆς πλεονος αἰδιώσεως καὶ ἀκριβεστέρας. Asclep.

(') καὶ Ἀναξαγόρας δὲ ἐκ τῷ μνημονευομένῳ αὐτῷ ἀποφθέγγματος φαίνεται τὸτο δοξάζων, λέγων ὡς τοιαῦτα ἐστὶ τὰ ὄντα οἷα ἂν αὐτὰ ὑπολάβωσιν. ἐπεὶ γὰρ τῇ μὴ ὑπολήψει τὰ ὄντα νοεῖν ὑπετίθετο, ἢ δ' ὑπολήψις διὰ τὰς αἰδιώσεις ἐστὶ καὶ ἐκ τῶν αἰδιώσεων, ἢ αἰδιώσις ἄρα ἢ αὐτὴ ἐστὶ τῇ φρονήσει. cod. Reg.

1010· (') ὅτω γὰρ εἰπεῖν πρὸς αὐτὸς, ὥσπερ Ἐπίχαρμος ὁ κωμικός ὕβρισι καὶ προήλθεν εἰς τὴν Ξενοφάνην. Asclep.

1010· (') τυτέστιν ὅτως ἐπιεικῶς σκώπτειν, ἢ μάλλον εἰπεῖν ἐπιτιμᾶν ἢ ἐλέγχειν, καὶ μὴ ἀναιδῶς τε καὶ ὕβρισι καὶ καταλοιδορεῖν, ὡς ὁ κωμικὸς Ἐπίχαρμος καὶ Ξενοφάνης ἐποίει. cod. Reg.

1010· "ἀλλὰ — λέγωμεν." τὸτο δὲ ποιεῖ, ἐπεὶ εἶπεν ὅτι τὸ μεταβαλλόν, ὅτε μεταβάλλει, ἔχει τινὰ αὐτοῖς ἀληθῆ λόγον μὴ οἰεῖσθαι εἶναι. πρὸς τὸ δὲ αὐτῷ τὸς διὰ τὰς προειρημένας αἰτίας τε καὶ

ἀπορίας ἐπὶ τὴν δόξαν αὐτὴν ἐλθόντας ὃ βιάζεσθαι ἀλλὰ πείθειν· διὰ γὰρ τὸτο τὸς μὴ ἀγωνιστικώτερος τῶν λόγων καὶ πρὸς τὸν τρόπον ἔχοντας παρατεῖν ἐπὶ τούτων (ἐφθαρκε δὲ πρότερον ἐκείνους κεκινῆναι), ἐπὶ δὲ τὸς πιθανώτερος καὶ πείθειν τε καὶ διδάσκειν δυναμύνει μετέστι. ῥητέον ὅν, φησί, πρὸς αὐτὸς ἀφαιμένους ἐκείνων, ὅτι ὃ ταῦτόν ἐστι τὸ μεταβάλλειν κατὰ τε τὸ ποσὸν καὶ τὸ ποιόν. λέγει δὲ νῦν τὴν καὶ τὸ ποιόν μεταβολὴν τὴν καὶ τὸ εἶδος, καθ' ἣν καὶ γένεσις καὶ φθορά. ὡς ὅδ' αἱ καὶ ταῦτα μεταβολαὶ αἱ αὐταί, καὶ ὅτι μάλιστα δοθῇ τὸ καὶ τὸ ποσὸν εἶναι τοῖς ὅσι συνεχῆ μεταβολήν, ἐπεὶ αὐξανόμενα καὶ φθίνοντα ὁρᾷ καὶ προσκρίσεις καὶ ἀποκρίσεις λαμβάνοντα, ἀλλ' ἔκαστον, ὃ ἔστιν, ὅκ ἀπὸ τῷ ποσῷ ἀλλ' ὑπὸ τῷ εἶδος γνωρίζεται, ὃ μένει ἐκάστω ἔξ' ἂν ἡ σωζόμενον τὸ πρᾶγμα τὸ ὑποκείμενον καὶ μὴ φθειρόμενον. ὅτι δὲ μὴ συνεχὴς ἢ καὶ τὸ εἶδος μεταβολή, ἐν τοῖς περὶ Γένεσεως καὶ Φθορᾶς (15) ἰκανῶς δέδεικται, ἐν οἷς ἔλεγε περὶ τροφῆς· τὸτο γὰρ ἔδειξεν ὅν τὸ ὑποκείμενον τε καὶ τρεφόμενον. τὸ γὰρ εἶδος τῷ Σωκράτους μένει ἔξ' ἂν μὴ ἡ Σωκράτης ἐφθαρμένος, διαμένων καὶ ὁ νέος καὶ ὁ αὐξανόμενος καὶ ὁ μεινόμενος καὶ ὁ γεγηρακώς καὶ τὴν ὕλην, καὶ Σωκράτης ὁμοίως ἔστιν. ὁμοίως καὶ λίθος καὶ χρυσοῦς καὶ τὸ ξύλον καὶ τῶν ἄλλων ἔκαστον. ὡς εἰ διὰ τὴν συνεχῆ ῥύσιν ὅφασιν ὅτε εἶναι τι ὅτε γνωστόν, καθὼ μὴ συνεχὴς ἐστὶ ῥύσις, καὶ τὸτο καὶ εἴη ἂν ὄντα καὶ γινώσκοντο. ἐστὶ δὲ, φησὶν, ἄξιον ἐπιτιμᾶσαι τοῖς ὑπολαμβάνουσιν ἐν συνεχεῖ ῥύσει καὶ μεταβολῇ τὰ ὄντα εἶναι, ὅτι ἐν ὀλίγοις τῶν αἰδιώτων τοιούτων ὀρῶντες γινόμενον (') (ἐν γὰρ τοῖς περὶ ἡμᾶς καὶ τοῖς ἐν γενέσει καὶ φθορᾷ ἡ τοιαύτη ῥύσις, ἃ ἔστιν ὀλίγον τὸ παντὸς μέρος) ἀπὸ τῶν ὀλίγων περὶ πάντων ὅτως ἀπεφάναντο τῶν ὄντων καὶ περὶ τῷ ὕμῳ καὶ περὶ παντὸς τῷ θεῷ τε καὶ αἰδῷ σώματος. εὐλογώτερον γὰρ ἂν ἦν τὸ ἀπὸ τῶν πλείονων καὶ μειζόνων ἐπὶ τὰ ἐλάττω μεταφέρειν τὴν δόξαν ἢ ἀπὸ τῶν τοσούτω ἐλαττώμενων ὁρμωμένους καὶ περὶ τῶν τοσούτω μειζόνων τε καὶ κυριωτέρων ἀποφαίνεσθαι· ὡς ὅδ' εἰ μόνον τὰ αἰδιώτα ὄντα ὑπελάμβανον, ὅδ' ὅτως εὐλογος ἦν ἡ δόξα ἢ τὴν συνεχῆ ῥύσιν αἰτιωμένη τῷ μὴ ὄν εἶναι. Alex.

(') ἀλλ' ὅτος ὁ τόπος ὅδ' ἐστὶν ἐν τῷ παντός. δείκνυσι 1010·

γὰρ ὅτι τὸ ἀπὸ τῆς γῆς μέχρι τῆς ἡλιακῆς σφαίρας τὸ ἀπὸ τῆς γῆς μέχρι τῆς σεληνιακῆς σφαίρας εἰκοσάπλάσιον ὑπάρχει. δείκνυσι δὲ ἐν γεωμετρίας ὅτι τὰ μήκει διπλάσια δυνάμει τετραπλάσια ὑπάρχουσι, τὰ δὲ σφαιρὰ ὀκταπλάσια ὑπάρχουσιν, ὡς τὸ ἐμβαδὸν τῷ ἐμβαδῷ τετρακοσιοσπλάσιον ὑπάρχει· ἐὰν γὰρ τὸ ἐμβαδὸν τέμω εἰς ὀκτώ, τετρακόσια χωρία ποιῶ· τὸ δὲ σφαιρὸν ὀκτακωσίοσπλάσιον ὑπάρχει τῆς ἡλιακῆς σφαίρας ὅπου κινεῖται ὁ ἥλιος τὸ ἀπὸ τῆς γῆς μέχρι τῆς σεληνιακῆς, τυτέστι τῶν τεσσάρων κοι-

1. ἀνάγκη] ἀνάγκησι M. || εἴτε] ἢ τε A. || 2. ὄν τον' ἐστὶ M. || 3. γίγνεται M. || 16. ὄν τι] ὅτε M. || καὶ ἐκεῖνῳ om M. || 17. μή ποτε δὲ M. || 21. γενεῖτο — γενεῖτο M.

4. δυναμύνει μετέστι τε αὐ, φησὶ M. || 6. καὶ κατὰ τὸ 8. αἰ — μεταβολαὶ om M. ib. lacuna. || 10. ἐπὶ καὶ αὐξανόμενα M. || φθειρόμενα M. || 12. γνωρίζεται, ὃ μένει om M. || lacuna inter v. ἐκάστω et ἐξ' M. || 13. ἢ] εἰ M. || 15. γὰρ ὅδ' ἐστὶν ξύλον τὸ M. || 19. λίθος, καὶ χρυσοῦς om M. ib. lacuna. || 22. δὲ om M. || ἐπιτιμᾶς M. || 23. ἐν ἀντι συνεχῆ et 25. δὲ om M. || 26. ὅτω φησὶ M. || 31. ὅδ' εἰ] ὃ δὲ M.

χείων. τὸ δὲ ἀπὸ τῆς σεληνιακῆς μέχρι τῆς ἀπλανὸς ὅτε λέγον·
δύχεῖ) ὅτε τρόπον τινά. Asclep.

1010 α. "ἔτι — ἐρῶμεν." λέγων πρὸς τὸς πάντα ἐν πᾶσιν οἰομένους

32. εἶναι διὰ τὸ πάντα ἐκ πάντων γινόμενα ὁρᾶν, προσέθηκε καὶ τῷτο, ὅτι ἀξιώμεν αὐτοὺς ὑπολαμβάνειν καὶ ἄλλην ὕσιν τῶν ὄντων εἶναι, 5 ἢ ὅτε κινήσεις ὑπάρχει ὅτε φθορὰ ὅτε γένεσις τὸ παράπαν· δι' αὐτὸν ὅντο ἅμα τὴν ἀντίφασιν ἐκάστου τῶν ὄντων ἀληθῆ γίνεσθαι. τὸ αὐτὸ δὲ τῷτο καὶ πρὸς τούτους ῥητέον, φησί, καὶ δεικτέον αὐτοῖς καὶ πειστέον αὐτοὺς τῷ λόγῳ ὅτι ἐστὶ τις ἐν τοῖς ὕσιν καὶ ἀκίνητος παντάπασιν καὶ ἀμετάβλητος φύσις· ὅδ' ἂν τῶν ἐν κινήσει καὶ μεταβολῇ 10 ὄντων τὴν ἀρχὴν τὴν ἢ, εἰ μὴ τις ἦν ἀκίνητος καὶ ἀσωμάτος φύσις, αἰτία τῆς τῶν ἄλλων κινήσεως. εἰπὼν δὲ ταῦτα δεικνυσιν ἐξῆς, ἐξ ὧν αὐτοὶ λέγουσιν οἱ πάντα εἶναι τε καὶ μὴ εἶναι λέγοντες (ὅσοι δὲ εἰσιν οἱ τὴν ἀντίφασιν ἐπὶ παντὸς ὁμοίως ἀληθῆ λέγοντες), ὅτι μᾶλλον ἂν κατ' αὐτοὺς πάντα εἴη ἡρεμῶντα ἢ μεταβάλλοντα 15 καὶ κινούμενα. εἰ γὰρ τὰ μεταβάλλοντα εἰς αὐτὸ μὴ ἐστὶ μεταβάλλει, καθ' ὅς ἐκαστον τῶν ὄντων πάντα ἐστίν, ὡς μηδὲν αὐτῷ ἐκτὸς εἶναι, καὶ τούτους πάντα ἂν ἡρεμοίη. πάντα δὲ ἐν ἐκάστῳ τῶν ὄντων ἐστὶ, καθ' ὅς ἐπὶ πάντα πᾶσα ἀντίφασις ἀληθής· εἰ γὰρ ἐκάστον τῶν ὄντων ὁμοίως ἐστὶ τε καὶ ἔκ ἐστιν, καὶ πάντα ἐν πᾶσιν ἐστὶ καὶ 20 ὅτε ποτὲ μὴ ἐστὶν ποτὲ δὲ ἔκ ἐστιν, ὅδ' ὅτε μὴ μᾶλλον ἐστὶν ποτὲ δὲ ἦτορ ἐστὶν ἢ ἔκ ἐστι, ἡρεμοίη ἂν τὸ πᾶν εἰς ὅδ' ἐν μεταβάλλον τῷ τὴν αὐτὴν ὁμοιωτήτα μένειν τῷ εἶναι τε καὶ μὴ εἶναι καὶ τῷ πάντα ἔχοντα ἕκαστον ἐν ἑαυτῷ μὴ ἔχειν ἐκτὸς τι αὐτοῦ, εἰς δὲ μεταβάλλει. εἰπὼν δὲ ταῦτα πρὸς τὸς πάντα κινεῖσθαι δεῖ συνε- 25 χῶς λέγοντας καὶ διὰ τῷτο μηδὲ καταληπτὴν εἶναι τι ἡγεμένους, δείξας δὲ ἐκ περυσίας ἐπομένον τοῖς τὴν ἀντίφασιν ἐπὶ παντὸς ἀληθῆ λέγουσι τὸ ἐπεὶ αὐτοῖς τὸ πάντα ἡρεμῶν λέγειν, ἐξῆς λέγει πρὸς τὸς πᾶσαν φαντασίαν ἀληθῆ τιθεμένους. Alex.

1010 β. "περὶ — ἐστίν." διαλέγε) πρὸς τὸς πᾶν τὸ φαινόμενον ἀλη- 30 θῆς λέγοντας (τῷτο γὰρ σημαίνει τὸ περὶ τῆς ἀληθείας ῥητόν), δεικνύς ὅτι μὴ πᾶν ἐστὶν ἀληθές, πρῶτον μὴ ὅτι ὅδ' ἢ αἰδήσεις ἐν τοῖς ἰδίοις αἰδήτοις μὴ διαψεύδει) ἦδη, ὅδ' ἢ φαντασία. λέγοι δ' ἂν καὶ ὡς αὐτῷ δοκοῖη, λέγοι δ' ἂν καὶ ὡς ἐκείνοις, διὰ τῷτο καὶ τὴν φαντασίαν ἀληθῆ εἶναι κατασκευάζοντας. ὁ δὲ λέγει ἐστίν, ὅτι 35 μηδὲ ἢ αἰδήσεις ἐν πᾶσιν ἀληθές, ἀλλ' ἐν τοῖς ἰδίοις μόνοις· τῷ γὰρ ἰδὼν ἔκ ἐστιν ψευδής, ὥς εἰ καὶ ταῦτ' ἦν αἰδήσεις τε καὶ φαντασία, ὅς πᾶσα φαντασία γίνε) ἀληθής, ἀλλὰ ἢ τῶν ἰδίων καὶ οἰκείων ἐκάστη αἰδήσει. ἔπειτα ὅτι ὅδ' ἢ φαντασία ταῦτ' ἢ αἰδήσει· ὥς ἔκ ἂν εἰ ἢ αἰδήσεις ἀληθές, ἦδη καὶ ἢ φαντασία· ὅ γὰρ ὁμοίως 40

τῇ αἰδήσει ἀληθεύει· ὅ γὰρ ἐστὶ ταῦτ' αἰδήσεις τε καὶ φαντασία· ἢ μὴ γὰρ αἰδήσεις ἀντιληφίς ἐστὶ τῶν αἰδήτων παρόντων καὶ ἐκτὸς ὄντων τῶν αἰδήτηριων, ἢ δὲ φαντασία κινήσεις τῆς κατ' ἐνέργειαν αἰδήσεως, ἢ κίνησιν τὴν ἀπὸ τῶν αἰδήτων τύπων ἐγγυόμενων ἄλλοτε ἄλλως γίνεσθαι συμβαίνει, ὡς ἐν τε τοῖς περὶ Ψυχῆς (3 3) δέδεικε) καὶ ἐν τῷ περὶ Μνήμης (c. 1) καὶ ἴππ. ὅτι γὰρ μὴ ταῦτα, ὅλγον ἐκ τῷ φαντασιώδ' μὴ καὶ ἐφ' ἡμῶν εἶναι, αἰδιάνεσθαι δὲ μὴ ἐφ' ἡμῶν, καὶ φαντασιώδ' μὴ καὶ ὅτε μὴ αἰδιανόμεθα (καὶ γὰρ κοιμώμενοι φαντασιώμεθα), αἰδιάνεσθαι δὲ μὴ αἰδιανόμενοι ἀδύνατον. καὶ ἢ μὴ αἰδήσεις παρόντων, ὡς εἶπεν, ἢ δὲ φαντασία καὶ μὴ παρόντων τῶν πραγμάτων. id.

"εἰτ' — τοιαῦτα." διὰ τούτων καὶ τῶν ἐξῆς ἐπὶ τὰ ἐναργῆ 1010 β. ἄγων δεικνύσι τὴν δόξαν τὴν προκειμένην, ἢ ἀρχὴν μὴ ἢ ἐφιστάς αὐτοὺς διὰ τῶν ἐναργῶν, ὅτι μὴ ἀληθές ἢ δόξα αὐτῶν. ὅτε γὰρ περὶ μεγεθῶν ἀπορήσαι ἂν τις, πηλίκᾳ ἐστὶ τὰ μεγέθη, πότερον ἡλικία τοῖς πόρρωθεν ὁρῶσι φαίνε) ἢ ἡλικία τοῖς ἐγγύθεν, ὅτε περὶ χρωμάτων, ἵνα ἀπορήσας καὶ λαβὼν διὰ τὴν ἀπορίαν τὸ ὅτι ὅδ' ἐν μᾶλλον τὰ τοῖς ἐγγύθεν ὁρῶσιν ἢ τὰ τοῖς πόρρω εὐλογον εἶναι ἀληθῆ, ὅτως τιθεῖς ἐκάστῳ τὸ φαινόμενον ἀληθές εἶναι ("). ἀλλ' ὅδ' ἐν περὶ τῷ πότερον τοῖς ὑγιαίνουσιν ἢ τοῖς κάμνουσι τὰ φαινόμενα ἀληθέστερα, οἷον τὰ τοῖς ἰκτέρω ἐχομένοις ἢ φρενιτιδι. ἀλλ' ὅδ' ἐν περὶ βαρυτέρων, εἰ τὰ τοῖς κάμνουσι βαρυτέρα ἐστὶν ἢ τὰ τοῖς ἰχνύσιν. ἀλλ' ὅδ' ἐν πότερον ἀληθῆ ἐστὶ τὰ τοῖς ἐργηγορόσι φαινόμενα ἢ τὰ τοῖς κοιμωμένοις· καὶ πᾶσι γὰρ πρόδηλον τῷτο, ὅτι τὰ τοῖς ἐγγύθεν ὁρῶσι φαινόμενα μᾶλλον ἐστὶ τοιαῦτα καὶ τὰ τοῖς ὑγιαίνουσιν καὶ τὰ τοῖς ἰχνύσιν καὶ τὰ τοῖς ἐργηγορόσιν. εἰ δὲ τῷτο, ὅς πᾶσα φαντασία ἀληθής. ὅδ' ἂν οἱ ἀπὸ τούτων κρίνοντες τῷ πλῆθει κρίνουσιν, ὡς πρὸ ὀλίγου ἐμέμνητο, ὡς λέγοντων αὐτῶν πᾶσαν φαντασίαν ἀληθῆ τιθεμένων, ἀλλὰ τῷ καὶ φύσει ἔχοντι 1010 β. λαμβανομένην. τοῦτο καὶ ὁ ἐγγύθεν καὶ ἀπὸ τῷ συμμέτρῳ ὁρῶν, ὅς ὅς ἐπέφυκεν ὁρᾶσθαι τὰ φαινόμενα. τοῦτο ὁ ὑγιαίνων, τοῦτο ὁ ἰχνύων, τοῦτο ὁ ἐργηγορῶς πρὸς ἀντιληφίν· ὅδ' ἂν αὐτοὶ οἱ ταῦτα τιθέμενοι περὶ τούτων ζητῶσι παρ' αὐτοῖς, ὡς οἷον τε καὶ ἄλλως ἔχειν. καὶ σημείον τούτου τὸ τὰς πράξεις αὐτῶν καὶ θαύτερα 1010 β. αὐτῶν ποιῆσθαι· ὅδ' ἐν τῶν ταῦτα λεγόντων ἐν Διβύῃ ὧν, ὅναρ αὐτῶν εἰ δηλώσει ἐν Ἀθήναις εἶναι, ἐπὶ τῷ Ἀθήνησιν ὠδεῖον ἐπαγε) ("), ἀλλ' εἰσὶ πεπεισμένοι ὅτι ὁ μὴ εἶδεν ὅναρ ψευδὲς ἦν, τὸ δὲ ἐργηγορόσι φαινόμενον αὐτοῖς ἀληθές τιθεν) ("). ἐλέγχει δὲ αὐτοὺς μὴ ὑγιῶς λέγοντας τὸ πᾶσαν φαντασίαν ἀληθῆ εἶναι, καὶ ἐκ τῶν περὶ τῷ μέλλοντος δοξαζομένων τε καὶ φαινομένων,

3. πάντα M. || 8. καὶ ante πρὸς om M. || 9. πάντα γένεσιν καὶ M. || 10. ἰδὼν M. || 11. ἀκίνητος om M. || 13. ὅσοι — 14. λέγοντες om A. || 18. ἡρεμοίη M. || 19. παντὸς M. || 22. ἡρεμὸν δὲ τὸ M. || ὅδ' M. || 24. ἔχοντι M. || 27. τοῖς] τῆς M. || 28. ἐξῆς λέγει om M. || 30. ἀληθείας M. || 31. δεικνύσας AM. || 33. μηδὲ ψεύδεται M. || 34. αὐτῷ] ἐν τῷ M. || τούτω M. || 37. εἰ et 38. ὅς πᾶσα φαντασία om M. || 39. ὅτι om A. || 40. εἰ ἢ] εἴη A.

5. τοῖς] τῆς M. || 8. καὶ γὰρ — 9. φαντασιώμεθα om A. || 11. παρόντων] περίστω bis M. || 12. ἐναργῆ M. || refellit propositam illorum opinionem, quos perperam sentire manifestarum rerum argumentis convincit Sepulv. || 16. ut per hanc dubitationem accipiat non esse probabilius Sepulv. || 19. τιθεῖς τὰ ἕκαστον φαινόμενον M. || 21. φρενιτιδι M. || 29. τῷ] τὸ M. || 36. αὐτῶν M. || ἰδούων M. || 39. ὑγιῶς] ἰδύων M.

καθὰ καὶ Πλάτων ἡλεγε τὴν δόξαν ἐν τῷ Πρωταγόρᾳ. εἰ γὰρ ἦν
 πᾶσα δόξα ἀληθής, ἴδει καὶ περὶ τῶν εἰς τὸ μέλλον γιγνομένων
 δοξῶν περὶ ὑγείας ὑπὸ ἱατρῶ καὶ ἰδιωτῶ μηδὲν μᾶλλον τὴν ἑτέραν
 τῆς ἑτέρας ἀληθὴ εἶναι. νῦν δὲ κυριωτέρα ἢ τῶ ἱατρῶ· προσιπόν-
 τος γὰρ καὶ προδοξάσαντος. τῷ μὲν ὑγιαίνειν ἐν νοσούντᾳ τῷ δὲ τεθνή-
 ξεῖν, ἐνθάτος τῷ καιρῷ τῆς ἐκβάσεως ὑδὲ τῷ ἰδιωτῇ προδοξά-
 σαντι τὸ τεθνήξεῖν ἐν κάμνοντᾳ τεθνάναι δοκεῖ, ἀλλ' ὑγιαίνειν
 αὐτὸν δοξάσει, ὃ ἦν ὑπὸ ἱατρῶ προδοξασμένον. ἀλλὰ καὶ ὁ μὲν
 ἱατρός νοσεῖν τινὰ προδοξάσῃ, ὁ δὲ ἰδιώτης μικρὸν ἢ ἀνάπαυον, ἢ
 ὑπὸ τῷ ἱατρῷ δόξα πρὸς ἀλήθειαν κυριωτέρα. ὥστε καὶ αὐτοὶ ὁμο-
 λογῶσιν οἱ ἰδιῶται μὴ εἶναι τὰς ἰδίας δόξας τὰς περὶ τῶν μελλόν-
 των ἀληθεῖς. εἰ δὲ τῷτο, ὃ πᾶσα φαντασία ἀληθής. id.

1010a 7. (") πάλιν φησὶ πότερον, ὅποια τοῖς ὑγιαίνουσιν, τοιαῦτα καὶ
 τοῖς κάμνουσι φαίνεται. πάλιν οἷα τοῖς ἀδυνάτοις, τοιαῦτα καὶ τοῖς
 κάμνουσι. . . καὶ ὅτι φαίνεται ἐν Ἀσίᾳ εἶναι λίθους εὐκρίτους πικραλκίους
 καὶ ὑδατοὺς καὶ ῥοαῖς, καὶ ἡμεῖς τῷτο θεασάμεθα. ὥστε καὶ οἱ λίθοι πι-
 κράκεια καὶ ὑδὲ καὶ ῥοαὶ ὑπάρχουσιν. Asclep.

1010a 11. (") ὑδατοὺς δὲ λέγει τὸ μέρος τῷ θεάτρῳ ὅπου αἱ ὑδαὶ λέ-
 γονται. id.

(') τόπος Ἀθήνησιν, ἐν ᾧ οἱ κισσάρωδοι ἡγωνίζοντο. cod. 20
 Reg. 1 man. ἐν Ἀθήναις διατριβὴ τὸ ὑδατοῦν, ἐν ᾧ αὐλεῖν καὶ κι-
 θαρίζειν ἡσκήτο. cod. Reg. 2 man.

1010a 14. "ἔτι — αὐτῷ." ὃ εἶπεν ὅτι ἡ αἰσθησις ἐν τοῖς ἰδίοις ἐστὶν ἀλη-
 θής μόνοις ἀλλ' ἔκ ἐν πᾶσι, τῷτο νῦν δείκνυσιν. πρῶτον μὲν γὰρ
 ἔλαβεν ὅτι εἰ καὶ ἡ αἰσθησις, ὃ πάντως ἦδη καὶ αἱ φαντασίαι. ὃ γὰρ
 ταῦτ' αἰσθησις τε καὶ φαντασία. νῦν δὲ ὅτι μηδὲ αἱ αἰσθησεις
 ὁμοίως περὶ πάντων ἀληθεύουσιν, ὡς προεῖπε, παρίσθουσιν. ὃ γὰρ
 ὁμοίως ἔχουσιν περὶ τὰ ἴδια καὶ ἀλλότρια, ἀλλ' ἢ μὲν γεύσεις περὶ τὰ
 γευστά, ταῦτάς περὶ τὸς χυμούς, ὡν ἔκ ἐστιν ὄψις, ἢ δὲ ὄψις περὶ
 τὰ χρώματα, ὡν ἔκ ἐστιν γεύσεις. ὁ δὲ ὅταν τῇ ὄψει ὡχρόν τι θεω-
 ρῶσιν φανερὴ εἶναι τῷτο γλυκύ, ἔκ ἀξιώσεων αὐτῇ ἡγεύμεθα, ὑδὲ
 ἀληθῆ τὴν τοιαύτην φαντασίαν εἶναι φανερὴν, ἀλλὰ τὴν γεύσιν εἰς
 κρίσιν αὐτῆς, εἴτε γλυκὺ εἴτε μὴ γλυκὺ, παραλαμβάνομεν. λέ-
 γοι δ' ἐν ἀλλότριά πως ἐκείνη τῶν αἰσθησεων καὶ τὰ κοινά. ἀλλὰ
 πλείους σφαλόντων περὶ τὰ κοινά. ἀλλ' ὑδὲ περὶ τὰ ἴδια αἱ αἰσθη-
 σεις ὁμοίως ἔχουσιν ἐγγύς τε ἅντα καὶ πόρρωθεν, ὡς προεῖπεν ἦδη.
 περὶ γὰρ χρώμα καὶ ἡ ὄψις ὅσα ἀληθεύει περὶ αὐτό, ἀν' ἢ ἀπὸ συμ-
 μέτρων διαστήματος καὶ μὴ πόρρω. ὁμοίως καὶ ἀκοὴ περὶ ψόφον καὶ
 ὁσφρησις περὶ ὁσμὴν. ὑδὲ γὰρ τῶν ἰδίων ὅπως ἔχοντων ἢ ὅπου
 δῆποτε κειμένων αἱ αἰσθησεις εἰσι κριτικά. τὸ δὲ ἢ τῷ πλησίον 40

ἢ τῷ αὐτῷ ἴσον ἀν' εἴη καὶ τῷ αὐτῷ ἢ τῷ πλησίον ἢ τῷ πόρρω.
 τῷτο γὰρ δεῖ προσπαθεῖν τῇ λέξει. "ὡν ἐκείνη ἐν τῷ αὐτῷ
 χρόνῳ περὶ τὸ αὐτὸ ὑδὲ ποτὲ φησὶν ἅμα ὅπως καὶ ἔκ ὅπως ἔχειν."
 ταῦτα καὶ τὰ ἐξῆς πάλιν δεῖ μὲν λέγειν πρὸς τοὺς περὶ Δημόκριτον
 καὶ Ἡράκλειτον τοὺς ταῦτα καὶ εἶναι καὶ μὴ εἶναι λέγοντας. ἅμα καὶ διὰ
 τῷτο τὴν ἀντίφασιν ἀληθεύειν τιθεμένους, διὰ δὲ τῶν αἰσθησεων
 τε καὶ αἰσθητῶν ἀμφοτέρους ἐλέγχειν δοκεῖ τὸς τε πᾶσαν φαντα-
 σίαν ἀληθῆ λέγοντας καὶ τοὺς ἐπὶ πάντες τὴν ἀντίφασιν ἅμα ἀληθῆ
 τιθεμένους, οἷς προχρησάμενοι ταῦτα ἐτίθεντο. διὰ τῶν ἐλέγχων
 αὐτοὺς ὡς ὃ δεινῶς λέγοντας. τὸς μὲν γὰρ πᾶσαν φαντασίαν ἀληθῆ
 τιθεμένους διὰ τὸ τὰς αἰσθησεις πᾶσας ἀληθεύειν ὑπολαμβάνειν,
 ἥλεγε δεῖξας ὅτι μὴ πᾶσα αἰσθησις ἀληθής. ὅτε γὰρ αἱ τῶν ἀλ-
 λοτριῶν ὅτε αἱ τῶν οἰκείων μὲν, μὴ ἀπὸ συμμετρῶν δὲ διαστήμα-
 τος ἀληθεῖς, ἀλλ' ὑδὲ αἱ τῶν νοσούντων. τὸς δὲ διὰ τὴν συνεχεῖ
 ῥύσιν καὶ διὰ τὸ ἐκ τῶν αὐτῶν τάναντία γίνεσθαι καὶ διὰ τὸ μὴ ἀλη-
 θεύειν μηδὲ καταλαμβάνεσθαι τὰς αἰσθησεις τῷ ἄλλοτε ἄλλως
 ὑπὸ τῶν αἰσθητῶν κινεῖσθαι τε καὶ πάσχειν ἀναμνηστικὰς καταλήψεις
 καὶ τὴν ἀντίφασιν ἀληθῆ λέγοντας, ἐλέγχει αὐτοὺς (?) δεικνύς
 ἀληθεύοντας ἐν τοῖς τὰς αἰσθησεις, ἐν οἷς ἔκ ὅπως τε εἰ λέγειν τὴν
 ἀντίφασιν ἅμα εἶναι ἀληθῆ. ὑδεμία γὰρ αἰσθησις ἐν τῷ αὐτῷ
 χρόνῳ τὸ αὐτὸ εἶναι τὸ τοῖστον καὶ μὴ εἶναι μνηστικὴν, οἷον ἅμα λευκὸν
 καὶ μέλαν τὸ αὐτό, ἢ ἅμα γλυκὺ καὶ πικρὸν τὸ αὐτό. ὥστε εἰ δεῖ
 ταῖς αἰσθησεσιν ἐπανακαλεσθῆναι, ἔκ ἅμα ἀν' εἴη τάναντία, ὑδὲ ἢ
 ἀντίφασιν ἅμα ἀληθής. καὶ ταῦτα δ' ἀν' ἐρμῆσαι τοῖς τὰς φαν-
 τασίας εἶναι ἀληθεῖς λέγουσιν, ὅτι καὶ αἱ αἰσθησεις, εἰ γε δεῖ ταῖς
 αἰσθησεσιν ἐπανακαλεσθῆναι, ὑδεμία δὲ αἰσθησις ἅμα ὅπως τε καὶ
 ἔκ ὅπως ἔχειν ὃ αἰσθάνεσθαι μνηστικὴν. ὥστε εἰ ὅπως αἱ αἰσθησεις, ὅπως
 ἀν' καὶ αἱ φαντασίαι ἔχουσιν. ὅπως δὲ ἔκ ἀληθῆς ἔκ ἐστι τὸ τὰς
 ἀντικειμένους φαντασίας ἅμα ἀληθεῖς εἶναι. "ἀλλ' ὑδὲ ἐν ἐτέρῳ 1010b
 χρόνῳ περὶ γε τὸ πάθος." δεῖξας ὅτι ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ ὑδεμία 19
 αἰσθησις τάναντία περὶ ταῦτα εἶναι κρίνει, νῦν ὅτι μὴδ' ἐν ἄλλῳ
 χρόνῳ ποτὲ περὶ τὸ πάθος τὸ γνωστέον αὐτῇ μάχεσθαι ἢ αὐτῇ πρὸς
 αὐτὴν ἢ πρὸς ἄλλην τὴν ὁμοειδῆ. ὑδὲ γὰρ ἢ γεύσεις τὸ γλυκάζεσθαι
 νῦν μὲν τοῖστον ἡγεῖσθαι νῦν δὲ ὃ τοῖστον, ἀλλὰ αἰετὶ τε καὶ πᾶσας
 ὁμοίον φαίνεται καὶ προσφές, ἀλλ' ὃ ποτὲ μὲν διακριτικὸν ποτὲ δὲ
 συγκριτικόν, ἀλλὰ πᾶσας ὁμοίον. ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων
 τῶν γιγνομένων παθῶν αὐταῖς καὶ τὴν τῶν αἰσθητῶν ἀντίληψιν
 αἰετὶ τε καὶ πᾶσαι συνοδεύουσιν ἀλλήλαις, ἢ δὲ ἀμφισβήτησις
 αὐταῖς γίνεσθαι περὶ τὸ ὑποκείμενον τὸ αἰσθητόν, ἀφ' ὃ τὸ πάθος
 αὐταῖς ἐγγίγνεσθαι. ὃ γὰρ αὐτὸς οἶνος γλυκύς τε καὶ ὃ γλυκύς ἐν μέρει

1. ελεγε. M. || Πρωταγόρῃ. M. || 3. μηδὲ. M. || 5. θεθήξεται. A. || 6. ἐκείνος — 7. τεθνήξεται. om M. || 8. καὶ. M. || μὲν. om M. || 9. προδοξάσει. M. || 10. τῷ. om M. || αὐτῷ. M. || 23. ἔτι. M. || ἢ. M. || καὶ. M. || 26. αἰσθησεις. om M. || 27. παρίσθουσιν. M. || 28. περὶ αὐτὰ ἴδια. M. || 31. φανερὴ εἶναι. M. || ἔκ. om M. || 33. λαμβάνουσιν. M. || 34. ἀλλὰ — 35. κοινά. et 37. καὶ. om M. || 37. ἢ. M. || 39. ὅπως. M.

4. λέγει. M. || 8. τὸς. M. || 9. προχρησάμενοι. M. || τῷτο. τὸ τῶν. M. || 10. ὑδὲ ὅπως. M. || φαντασίαν — 11. πᾶσας. om A. || 14. ἀληθῆ. M. || ὑδὲ. διὰ τῶν. M. || 15. διὰ τῶν. M. || 17. πᾶσας. M. || 24. ἀρμῶσαι. M. || 25. αἱ. et 26. τε. et 27. αἱ αἰσθησεις, ὅπως. et 28. αἱ. om M. || 33. ἢ πρὸς. M. || γλυκάζεσθαι. M. || 35. μὲν διακριτικὰ ἀλλ' ὃ πᾶσας ὁμοίον. M. || 36. τῶν. M. || 37. πόθεν αὐταῖς. M, f. l. τῶν ἄλλων παθῶν τῶν γιγνομένων αὐταῖς. || 38. αἰετὶ. αἱ. M. || 40. αὐταῖς. M.

δοξείαν ἂν τῇ αὐτῇ γούσει, ἢ αὐτὸς μεταβαλλων, ἢ τῆς γλωτ-
της τῆς γουομένης χυμῆς τινος τοιούτους περικειμένους ἐχέσης.
ὁμοίως καὶ τὸ αὐτὸ λευκὸν τε καὶ ὃ λευκὸν καὶ εὐωδὸς καὶ θυσαυδὸς τὸ
αὐτὸ φανείη ἂν τῇ αὐτῇ αἰσθήσει. ὃ μὴν ἢ εὐωδία αὐτῇ ἢ τὸ γιν-
γνόμενον ἐν αὐτῷ πάθος, ἀλλ' ὅταν αὐτῇ φαίνεται ποτε ἄλλο τι
ὄν, καὶ ἀφ' οὗ ἂν ἐγγιγνῇ, καθ' ὅμοιον τό γε ὁμοίον ἐστὶν αὐτῇ·
καθόλου γὰρ ἀνάγκη τὸ μέλλον ἀπὸ γλυκεῖος ἢ εὐωδὸς ἔσεσθαι
τοιαῦτον εἶναι, καὶ ὅσα τὰ λόγον ἔχειν δεῖ τὴν αἰσθήσιν. δεῖξας δὲ
περὶ τὰ πάθη αἰετὶ καὶ πᾶσας τὰς αἰσθήσεις ὁμοδόξους, καὶ ἀναγα-
καῖον ἔκαστον τῶν ἐγγιγνομένων ἐν αὐταῖς παθῶν ὁμοίον αἰετὶ καὶ
ταυτὸν εἶναι, ἐπιφέρει καὶ παρήκην ὡς τῷτο· ἀναίρεταίον ἐστὶ τῆς
δοξῆς τῶν πάντων καὶ εἶναι καὶ μὴ εἶναι λεγόντων· ὡς γὰρ λέγουσι
μηδενὸς ὕσταν εἶναι, τυτέρι μὴδὲν ἐν τῇ ὕσῃ κατηγορεῖσθαι, ἀλλὰ
πάντα συμβέβηκτα εἶναι τὰ κατηγορούμενα, τῷ μὴδὲν μᾶλλον
αὐτὸ εἶναι ἢ μὴ εἶναι, τῷτο οὐδ' ὁ λέγει ἢ ὕσῃ μὴ εἶναι μηδενὸς
λέγουσι, τῷ ἔκαστον μὴδὲν μᾶλλον εἶναι λέγειν τοῦτο ἢ τὸ ἀντικεί-
μενον αὐτῷ. ὡς δὲ τὴν ὕσῃαν τῆς τῶν ὄντων ἀναιρέσιν, ὅτω καὶ
τὸ ἐξ ἀνάγκης τι εἶναι ἐκ τῆς τῶν ὄντων φύσεως ἀναιρέσιν. διὰ
τῷτο γὰρ καὶ τὸ ὕσῃαν τινὸς εἶναι καὶ τὸ ἐν τῇ ὕσῃᾳ κατηγορεῖσθαι τινος
ἀναιρέσιν, ὅτι κακῆϊον ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχει τῷ ὃ κατηγορεῖται· τὸ
γὰρ ἐξ ἀνάγκης ὃν ἔκ ἐνδέχεται καὶ ὅτω καὶ μὴ ὅτω ἔχειν, ὁ τίθει.
εἰ δὲ ὁμοδοξοῦσιν ἐν τοῖς πάθεσιν αἱ αἰσθήσεις καὶ ἐξ ἀνάγκης τὸ
γλυκαῖον πάθος τοῦτον τί ἐστὶν καὶ ὅτω διατίθῃσιν, ἔκ ἂν ἐνδέ-
χεται καὶ μὴ ὅτω διατιθέναι. εἰ δὲ τῷτο, ἔκ ἀληθὲς τὸ ἐνδὲν μᾶλ-
λον ὅτω καὶ ἔκ ὅτω ἔχειν. ὅπως δὲ εἰ πέρ ἐστὶ τὸ αἰσθητὸν μόνον,
ἐνδὲν ἂν εἴη μὴ ὄντων τῶν ἐμφύλων. ὁ δὲ λέγει, τοῦτόν ἐστιν.
εἰ τὸ φαινόμενον τῇ αἰσθήσει ἀληθὲς ἐστὶ, πάντως καὶ γίγνεται τῷτο
τότε· ὃ γὰρ προὑπαρχόντων τινῶν αἱ αἰσθήσεις κατ' αὐτούς, ἀλλ'
ἐστὶ κατ' αὐτούς τοῖς αἰσθητοῖς τὸ εἶναι ἐν τῇ τῶν αἰσθητῶν ἐνε-
ργείᾳ. εἰ ὅν μὴδὲν ἄλλο κατ' αὐτούς ἐστὶν ἢ μόνον τὰ αἰσθητά, εἰ
ἀναιρεθείη ἡ αἰσθήσις, ἐνδὲν ἂν εἴη. ἀναιρεθείη δ' ἂν, εἰ ἀναι-
ρεθείη καὶ τὰ ζῶα· ἐν γὰρ τούτοις ἡ αἰσθήσις· τὰ γὰρ ζῶα ἐμφύλως
εἴπεν. εἰπὼν δὲ τῷτο ἔπειθ' αὐτοῖς, ἐξῆς προσέειπεν ὅτι τὰ μὴ
πάθη τῶν αἰσθητῶν, τυτέρι τὰ αἰσθητά καὶ τὰς ἐνεργείας
αὐτῶν, μὴ ἔσεσθαι ἀναιρεθειῶν τῶν αἰσθήσεων, ἀληθὲς, τὸ δὲ μὴ
τὰ ὑποκείμενα, περὶ αὐτῶν αἱ αἰσθήσεων ἐνεργεῖαι, ἐκείναι ἀληθὲς.

ψευδὸς γὰρ τὸ μὴδὲ τὰ ὑποκείμενα εἶναι λέγειν, ἀφ' ὧν ταῖς αἰσθή-
σεσι τὰ πάθη ἐγγιγνῇ, καὶ ἀδύνατον· εἰ γὰρ ἡ αἰσθήσις μὴ αὐτῆς
ἐστὶν αἰσθήσις τε καὶ ἀντιληψίς, ἄλλω δὲ τινος ἐκτὸς ὄντος, αἰετὶ
ποιῆσον τὴν αἰσθήσιν καὶ τὸ ἐν τῇ αἰσθήσει πάθος δεῖ πρῶτον τῆς ἀν-
τιληφομένης αὐτῇ αἰσθήσεως εἶναι, καὶ γὰρ εἰ πρὸς ἄλληλα λέγει
τὸ κινῶν καὶ τὸ κινούμενον καὶ τὸ ποῶν καὶ τὸ πάχον, καὶ συσπάρχει καθὼ
τοιαῦτα, ἀλλὰ τῇ γε φύσει πρότερον τὸ κινῶν καὶ τὸ ποῶν τῷ κιν-
μένῳ τε καὶ πάχοντος· προὑπαρχει δὲ τῆς αἰσθήσεως, καὶ εἴη γ' ὅ
ἥτως, ἔκ αἰσθητῶν ἔτι, ὥστε ἔκ ἐστὶν αἰσθητῶν. τοῖς ὅν ὅτι τὸ εἶναι
ἔκ ἐκ τῷ αἰσθητοῖς εἶναι. καὶ εἴη ἂν τὸ λεγόμενον πρὸς τὴν Πρω-
ταγόρην δέξαν ἐιρημένον, ὅς μόνον ἡγούμενος εἶναι τὰ αἰσθητά, ἔλε-
γεν ἐν ὅσῃ τῆς αἰσθήσεως ποιᾷ πρὸς τὰ ἐκτὸς ἀπογενναῖα τὰ
αἰσθητά· διὸ καὶ ὁποῖον ἐκείνῳ φαίνεται, τοῦτον καὶ εἶναι ἐκείνῳ ἔλε-
γεν. εἰ δὲ τὰ αἰσθητά τῆς αὐτῆς φύσεως ἐστὶ καὶ ταυτὸν αὐτοῖς
τό τε εἶναι καὶ τὸ αἰσθητοῖς εἶναι, εἴη ἐν τῇ τῆς αἰσθήσεως ἀντιλη-
ψίᾳ τὸ εἶναι αὐτοῖς, ὅτῳ ὡς ἂν μὴ αἰσθήσις ἦ, ἐνδὲ τῶν αἰσθητῶν
τι ἔσαι. ἔκ ἔσαι δὲ αἰσθήσις μὴ ὄντων ζῴων· ἢ γὰρ αἰσθήσις ἐν
τούτοις. ὅτι ὅν μὴ ἀληθὲς τῷτο, ἐδειξεν· ἢ μὴ γὰρ ἐνεργεῖα ἢ καὶ
τὴν αἰσθήσιν ἔκ ἔσαι μὴ ὅσῃς αἰσθήσεως, ἐνδὲ κατ' ἐνεργείαν τι
αἰσθητόν. ὃ μὴν διὰ τῷτο καὶ τὰ ὑποκείμενα καὶ τῇ αἰσθήσει αἰσθητά
γιγνόμενα ἀναιρεθείη αὐτῇ τὴν αἰσθήσιν ποιᾷ· ὃ γὰρ δὲ αἱ αἰσθή-
σεις αὐτῶν γίνονται, ἀλλ' ὑποκείμενων τινῶν, οἷς τῷ ὑποκειμένῳ ἔκ
ἐστὶν αὐτῇ αἰτία, ἀλλὰ καθ' αὐτὰ ὅσα ταῦτα καὶ ὑποκείμενα δεῖ
προὑπαρχειν, ἵνα αὐτῶν ἡ αἰσθήσις ἀντιλαμβανέσθαι δύνηται. ὁ γὰρ
ὅτι ἔσαι καὶ τότε ἐπὶ τινος φύσεως, καίτοι ἔκ ὅσῃς ὅτε αἰσθήσεως
αὐτῶν ὅτε φαντασίας τότε· ὥστε ὃ τὸ φαινόμενον ἀληθὲς. εἴη
δ' ἂν τὸ ἄλλως εἴπερ ἐστὶ τὸ αἰσθητὸν μόνον· ἴσον τῷ ἄλλως τε
εἴπερ ἐπὶ τὸ αἰσθητὸν ὃν ἐν τῇ τῆς αἰσθήσεως αὐτῇ ἀντιληψίᾳ μόνον.
Alex.

“εἰσι — λεγόντων.” εἴπε τῶν ἐκείνῳ λεγόντων πρὸς αὐτὸν
ποιεῖ τὸς λόγους τὸς μὴ διὰ τὸ ἀπαρῆσαι περὶ τῶν αἰσθητῶν πει-
δέντας ὅτω ἔχειν τὰ ὄντα ἐπὶ τῆς δοξῆς ταύτης γάργεσθαι· ὅς
καὶ ἱατρὸς ἐφῆ εἶναι ὑπομνήσεως λογικῆς δεσμένους, πρὸς ὅς καὶ πε-
ποιή τὸς μέχρι νῦν λόγους, μεταπειθεῖν καὶ λύειν αὐτῶν τὰς ἀπο-
ρίας, δι' αὐτὸ ἐπὶ τῷτο κατηνέχθησαν, πειρώμενος· τὸς δὲ μὴ πε-
πειῖ μὴ ὅτω ἔχειν τὰ ὄντα, λέγειν δὲ ὅτω καὶ ταύτῃ τῇ καὶ τῷ

2. λεγόμενης *M.* || παρακειμένης *M.* || 3. αὐτὸ] ἀπὸ *M.* || 4. *vel affectio quae efficitur in ipso, aliud ipsi videtur, cum sit aliud, sed quidquid id sit a quo proficiscitur, affectio ipsa similis semper sensui videtur* Sepulv. || 5. αὐτῇ] αὐτὸ *M.* || ἀλλ' ὅτι *M.* || 8. ἵνα *M.* || 9. πᾶσας] πᾶσας *M.* || 11. περισσὴν *M.* || 14. μὴδὲ *M.* || 15. αὐτὸ ἢ εἶναι *A.* || *id autem quod substantia non esse dicitur, id isti de nullo dicunt* Sepulv. || 17. ἀναιρέσιν *M.* || 22. ὁμοδοξοῦσιν *M.* || 23. ἐνδέχεται *M.* || 27. τῇ ἀληθείᾳ ἀληθὲς *A.* || 29. ἔτι *M.* || 30. αὐτοῖς] αὐτῶν *M.* || εἰ — εἰ] ἢ — ἢ *M.* || 34. αἰσθητῶν] αἰσθήσεων *M.* || 35. ἴσους] ἴσαι *M.* || 36. ἀλῆθειαι *AM.*

4. πάθη πρῶτον δεῖ ἀντιληφομένης *M.* || 8. *sensibilia igitur sensum praecedunt, et possent esse licet non sentirentur et sic non essent sensibilia* Sepulv. || εἴη τ' ἂν καὶ ἔκ *AM.* || 11. ὅς] ὡς *M.* || 12. ποῖα *MF.* || *in habitudine quadam* Sepulv. || 13. ταῦτα εἶναι ἐκείνῳ *F.* || 14. δὲ *F.* || ταῦτόν] τούτοις *M.* || 15. εἴτε *M.* || 16. ἢ — 17. γὰρ αἰσθήσις ὅσα *MF.* || 20. *non statim tamen subiecta pereunt et quae sensui fiunt sensibilia et quae sensationem efficiunt. ipsorum igitur non efficiuntur sensus. at ut sensus munere suo fungi possit, aliqua subiecta praeelegant oportet* Sepulv. || 21. αὐτῶν *M.* || post καὶ add εἰ μὴ εἴη αἰσθήσις *A.* || 22. τῶ] τῷ *M.* || 31. περὶ ὅσα *M.* || 33. *quibus in hunc errorem inciderant, partim non propter indutam de rebus persuasionem, sed pertinacia quadam hanc opinionem tueri. nunc ab utrisque ambigi quaerique ait, quisnam sit cuius iudicio de veritate standum sit* Sepulv.

λόγον θέσει παρίστα. τῶν δὲ τινος τῶν μέχρι λόγου τῇ δόξῃ
 παρισταμένων, ἢ πεπεισμένων δὲ ὅπως ἔχουν τὰ ὄντα ὡς ἡμεῖς
 εἰρήκαμεν, ἢ καὶ τῶν πεπεισμένων ὅπως καὶ τῶν ὑπεπεισμένων
 μέχρι δὲ λόγου λεγόντων, ταῦτα δὲ φησὶν ἀπορεῖν, τίς ὁ κρίνων
 τὴν ἐν τούτοις ἀληθειαν καὶ τίνι χρὴ ἔπειθε ὡς εἰδοῖται τὴν ὑγιαίνοντα
 ἐν τούτοις ἢ μή, καὶ ὅπως τίνος χρὴ ταῖς φαντασίαις καὶ ταῖς δόξαις
 ἔπειθε καὶ ταῖς κρίσεσι, καὶ τίς ὁ φρενίμος· ἀπορον γὰρ εἶναι τῷ πάν-
 τας πρὸς πάντας ἀντιλέγειν· αὐτοὶ γὰρ αὐτοὺς ὑγιαίνειν πάντες
 ὁμολογοῦσι καὶ κρίνουν ὑγιῶς· ὅτε ταύτῃ τὸτο ἤδη ὁῦλον εἶναι τῷ
 λέγοντι, εἰ δὲ ταῖς τῶν ὑγιαίνοντων φαντασίαις ἔπειθε μᾶλλον·
 ὃ γὰρ διότι ἑλάνθους εἰσὶν αἱ νοσῶντες, διὰ τὸτο ἔκ εἰσὶν ἀεὶ ὡς
 γίνονται γὰρ ἂν καὶ πλείους· ἄλλως δὲ ὃ πληθεῖ καὶ ὀλιγοτάχτι δὲ τῶν
 οἷς φαίνεται τὰ ἀληθῆς ὡρίσθαι, ἐπεὶ ὅπως ἂν καὶ οἱ τεχνῖται ἀναξιοπισ-
 τεροὶ τῶν πολλῶν εἴεν, λέγοντες περὶ τῶν καὶ τὰς οἰκείας τέχνας
 φαινομένων αὐτοῖς· ἑλάνθους γὰρ εἴτι τῶν πολλῶν. φησὶ δὲ τὰ
 τοιαῦτα ἀπορήματα ὅμοια εἶναι τῷ ἀπορεῖν πότερον καθυλόμεν
 νῦν ἢ ἐγγρηγόραμεν· ὃ γὰρ ἐπὶ τούτῳ ἂν ἀφεμένους τις τὸ ἐναργὲς
 ζητεῖ· τὸν λόγον, ῥᾶδιον εἶναι τεκμηρίον τι λαβεῖν ὅτι τὸτο δια-
 κριθέτω· πάντα γάρ, ὅπερ ὕπαρ ποιῶμεν, ποιῶμεν καὶ καὶ τὸς
 ὕπνου, ὅπου γὰρ καὶ ὁνειρὸς ὄναρ ἐξηγούμεθα. τὰς γὰρ τοιαύτας ἀπο-
 ρίας πάσας τὸ αὐτὸ φησὶ· δυνάμει καὶ ἐκ τῆς αὐτῆς ἡρτῆς· ἐκ γὰρ
 τῶ πάντων λόγον τινὰ καὶ αἰτίαν καὶ ἀρχὴν ζητεῖν, καὶ μηδεμίαν ἀρ-
 χὴν ἀναπόδεικτον τίθεσθαι, μηδὲ τι αὐτὸθεν καὶ ἐξ αὐτοῦ πρὸς καὶ
 ἐναργὲς λέγειν, ἡρτῆς· ὅτι γὰρ οἱ ταῦτα λέγοντες μὴ πεπεισμέ-
 νοι τούτοις λέγουσιν, ἐν ταῖς πράξεσιν φανεροὶ γίνονται, ἐν μὲν τοῖς
 ὑγιαίνουσιν τῷ ἱατρῷ πεισύνοντες καὶ τῇ τούτῳ κρίσει, ἐν δὲ τοῖς
 τεκτονικοῖς τῷ τέκτονι, καὶ καθ' ἕκαστον τῷ εἰδοῖται πρὸ τῆς μὴ εἰδ-
 οτός, ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς αἰσθητοῖς τῇ ὑγιαίνοντι αἰσθήσει, καὶ ἐν τοῖς
 οἰκείοις ἐκάστη αἰσθητοῖς· ἢ ὅτι ἀπορία, ἢ ἀπορεῖν, ἢ ἄλλοθεν
 ἡρτῆς, ἢ ἐκ διαθέσεως τινος καὶ ὑπολήψεως, ἀλλ' ἐκ τῆς λόγου καὶ
 ἀποδείξεως ζητεῖν ὧν μὴ ἐστὶ λόγος τε καὶ ἀποδείξεις· ἢ γὰρ τῆς ἀπο-
 δείξεως ἀρχὴ ἢ ἀποδεικτὴ· ἐστὶ γὰρ πρὸς αὐτὴν φύσεως βέλτιον
 ἔχομεν ἢ ὡς δὲ δεικνύει τῆς περὶ αὐτῶν ἀποδείξεως· ἐστὶ δὲ ταῦτα
 αἱ τὴν αἰσθήσεως καὶ τὰ ἀξιώματα καὶ αἱ φυσικαὶ τε καὶ κοιναὶ ἐννοιαι.
 εἰπὼν δὲ πρὸς τοὺς λέγοντας ὅπως αὐτὰ τὸ πεπειθεῖν, ἐπιφέρει τὸ
 "ὅτοι μὲν ὅτι ῥᾶδιως ἂν τὸτο πειθαιεῖν." οἱ γὰρ διὰ τὸ πειθεῖν ὅπως
 ἔχουν ταῦτα λέγοντες ῥᾶδιως ἂν πειθαιεῖν εἶναι τινος ἀρχὰς ἀνα-
 ποδείκτους τε καὶ αὐτόθεν γνωρίμους ἐκ τῆς ἰσῆς συναγωγῆς καὶ
 ἐκ τῶν ἄλλων τῶν ἐναργῶν· οἱ γὰρ διὰ τὸ ἀπορεῖν τίς ὁ κρίνων
 περὶ τῆς ἀληθείας καὶ τίνι χρὴ ἔπειθε ἐπὶ τὴν θέσιν ἐκείνην· τίθεσθαι
 προελθόντες ῥᾶδιως ἂν μεταπειθαιεῖν, ὅτι μὴ χρὴ πάντων ἀπο-
 δείξιν ζητεῖν (ἐστὶ γὰρ τινὰ ἀναπόδεικτα αὐτόθεν ἐναργῆ) καὶ ὅτι
 εἰσὶ τινες ἀποδείξεως ἀρχαί· ὡς καὶ τὸ δεῖν ἔπειθε τοῖς περὶ ἑκά-
 στον ἐπιστήμοσι καὶ ταῖς κρίσεσι ταῖς τούτων. id.
 "οἱ — λέγοντες." λέγει ταῦτα περὶ τῶν ὑπεπεισμένων μὲν 1011
 ὅπως ἔχουν, ὅδ' ἀπὸ τὸ ἀπορήσαι ἐλθόντων ἐπὶ τὰ ταῦτα θέσθαι, 15
 ἀλλὰ λόγου χάριν μόνον, καὶ ὃ μεταπειθῆναι ἀξάντων (ὅδ' ὅτι τὴν
 ἀρχὴν εἰσὶ περὶ ὧν λέγουσι πεπεισμένοι) ἀλλὰ βιασθῆναι καὶ ἐλεγ-
 χθῆναι τῷ λόγῳ περιμένοντων. φησὶ δὲ τούτους ἀδύνατον ζητεῖν· οἱ
 μὲν γὰρ ἀξάντες ἐλεγχθῆναι ἀξίωσιν εἰς ἀντίφασιν περιαχθῆναι, εἴγε
 ὃ ἐλεγχός ἐστι συλλογισμὸς ἀντιφάσεως, ὅτοι δ' ἐν ἀρχῇ, τυτέστι
 ὃ τίθεται· τὰ γὰρ ἐναντία συνπαράρχει καὶ τὴν ἀντίφασιν συναλη-
 θεύει ἐστὶν ἢ θέσις αὐτῶν, εἰς ὃ δὲ τὴν ἐλέγχοντα περιαγαγεῖν
 τὴν ἐλεγχόμενον. ἐστὶ γὰρ τὸτο τὸ ἀντικείμενα καὶ τὰ ἐναντία λέ-
 γειν· τὸτο δ' εὐθύς καὶ ἀπ' ἀρχῆς αὐτοὶ ἀληθῆς εἶναι τίθενται· ὡς
 εἰς ἢ ἀντιλογίαν περὶ αὐτῶν τις αὐτοὺς δόξει, αὐτῇ θέσις αὐτῶν
 ἐστὶν ἐξ ἀρχῆς, καὶ τὸτο φασὶν ἀρέσκειν αὐτοῖς. ὁμοῦ δὲ πειρᾶται
 λέγειν πρὸς αὐτοὺς καὶ ἐπιχειρήσει χρῆται... μὴ ἀπλῶς ἀληθῆς λέ-

6. ἢ καὶ ΑΜ. || 7. ἄπορος Μ. || 9. ταῦτα τῶν ὄντων εἶναι τὸ λέγοντι Μ. || 10. τῶν μὲν Μ. 11. διότι δὲ ὅτι Μ. || 12. ἀλλὰ δὲ ὅπως ὃ Μ. ||
 13. ὁρίζεσθαι Μ. || 17. τούτῳ ἀφεμένους Μ. || 18. ὅτι τῷ Α. || 19. ποιῶμεν, ταῦτοι ποιῶμεν Μ. || 21. ἐκτῆσθαι Μ.

1. λόγῳ Μ. || 3. ἀποδεικτικός Μ. || 8. πειθεῖν Μ. || ἀποδεικτικός Μ. || 9. συναίρεσις Μ. || 16. μὲν ὅπως ὃ ἰσῆς Μ. || 18. μόνον Μ. || 19 et
 21. ἐλεγχθῆναι Μ. || 22. ὃ ἐλέγχός ἐστι Α. || ἐστὶ καὶ συλλογισμὸς Μ. || at isti hoc ipsum initio statuunt, opposita simul consistere
 Sepulv. || 24. δεῖ δὲ Α. || 25. ἀντικείμενα Μ. || 28. et argumentatione utitur huiusmodi. sumit, si omne visum verum sit, con-
 sequens esse ut omnia entia sint ad aliquid et coniunctum converti. si enim per istos sit verum hoc, si omne visum est
 verum, omnia entia sunt ad aliquid, reliquum coniunctum erit verum, cui hoc convertitur. hoc autem ostendit etiam paulo
 ante, cum diceret fore ut omnia entia e medio tollantur per eos qui omne visum verum esse aiunt, si sensus fuerit sub-
 latus. quod enim videtur, alicui videtur et est ad aliquid. qui ergo dicit omne visum esse verum, et hoc tantum verum
 esse statuit, praeter visum nihil aliud esse putans, hic omnia entia facit ad aliquid. in hoc enim quod videantur, cunctis
 entibus efficitur esse. hoc autem est ad aliquid: quod enim videtur, alicui videtur. estque illud "omne quod videtur, est
 verum" par huius "solum est verum." ita qui omnia visa dicit esse vera, is cuncta entia statuit esse ad aliquid: quia enim
 qui omnia visa esse vera dicit, is solum visum verum esse ait, quod autem non est verum, id ne ens quidem est, efficitur
 ut sola visa sint entia. si ergo huius, omne visum esse verum, consequens est omnia entia esse ad aliquid, profecto nisi
 omnia fuerint ad aliquid, ne fuerit quidem omne visum verum: oppositum namque antecedentis convertitur, et consequens
 est oppositum consequentis. sed quia cum dixisset et per confirmationem sumsisset illud copulatum, nisi omnia entia sint ad
 aliquid, ne omne quidem visum esse verum, sequi sumsit omnia entia esse ad aliquid, hoc confirmat et sic se habere do-
 cet, simulque pertinacium positionem determinans corrigensque addit ea quae hos dicere oportet, ne facile convincantur.
 neque enim simpliciter, inquit, hi dicere debent omne visum esse verum; neque enim quod cuique videtur, id cuius verum
 esse dicere volunt; sic enim nihilo magis omnia vera fuerint quam falsa, propterea quod omnes putant eos decipi qui

γενεῖ τὸ φαινόμενον πᾶν εἶναι. ἀλλ' ἐδὲ τὸτο μόνον προστιθέμενον αὐταρκὲς πρὸς τὸ μὴ περιτρέπεσθαι τὸν λόγον αὐτὸν ὑφ' αὐτοῦ. εἰ γὰρ μὴ εἴη προσκείμενον τὸ ὅτι φαίνεται, ἀλλ' ἀπλῶς εἴη κείμενον τὸ "ἀληθὲς τὸ φαινόμενον εἶναι ὡς φαίνεται," εἰ τὸ αὐτὸ τῷ αὐτῷ ἄλλοτε μὴ φαίνεται τοῖσδε ἄλλοτε δὲ ἐναντία τῷ αὐτῷ, εἴη αὖ τῷ αὐτῷ ἅμα ἀληθὲς τάναντία. ἀμφότερα γὰρ τῷ αὐτῷ φαντάσματος. δεῖ δὲ ἐν ταύτης τῆς προδικῆς τῆς ὅτι φαίνεται. ἐκείνῳ γὰρ τὰ πρότερον φανέντα τῷ αὐτῷ ἀν' ἀληθὲς εἴη, ὅτε μικροῖς αὐτῷ ταυτα φαίνεται, ὅτι περὶ ὧν πρότερον ἐδόξαζον ὡς ἀληθῶν, ὕστερον δοξάζουσιν ὡς διαψευσμένοι. τότε γίγνεται ἕν. πάλιν τὰ αὐτὰ ἐ μᾶλλον ἀληθὲς ἢ 10 ψευδῆ. ἀλλ' εἰ ἐν τῷ ὅτι φαίνεται μὴ εἴη τὸ καὶ τὴν αὐτὴν αἰτίαν προσκείμενον, ἐλέγχεται ἂν ὁ λόγος αὐτῶν πάλιν ἐν ὅτῳ. δύνανται γὰρ αὐτῷ ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ περὶ τῶ αὐτοῦ διαφορὰς τε ἅμα ἐν ἐναντία φαντασία γίνεσθαι, εἴ τι καὶ ἡ χολὴ καὶ μὴ τὴν ὅψιν διὰ τὸ χρωμα γλυκεῖα φαίνεται, καὶ δὲ τὴν γούσιν πικρά. εἴη γὰρ ἂν ὅτῳ πάλιν 15 τῷ αὐτῷ τὰ αὐτὰ ἅμα ἀληθὲς εἶναι καὶ ψευδῆ, ὅπερ ἄτοπον ἔποιτο ἂν μὴ προσκείμενον τῷ καὶ τὴν αὐτὴν αἰτίαν. καθ' ἑκατέραν γὰρ τὴν αἰτίαν ἀληθὲς ἔσται ἡ φαντασία, ὁ ἐδήλωσε τῇ τῷ ἢ προδικῇ, ἀλλ' ἐν ἀπλῶς ἀληθὲς τε καὶ ψευδῆς. ἀλλ' ἐπεὶ δύνανται ποτε καὶ τὴν αὐτὴν αἰτίαν διαφέρειν τι ἅμα τὸ αὐτὸ φαίνεσθαι καὶ 20 ὁμοίως, οἷον καὶ τὴν ὅψιν τὸ αὐτὸ λευκὸν τε καὶ ἐ λευκόν, εἰ τῷ μὴ ἐτέρῳ τῶν ὀφθαλμῶν ὑγιαίνει τῷ δὲ ἐτέρῳ κάμνει, δεήσει πάλιν ἐν τῆς ὡς προδικῆς, ὥστε χωρὶς ταύτης τῆς προδικῆς ἅμα ποτὲ τῷ αὐτῷ τὸ αὐτὸ ἀληθὲς τε καὶ ψευδὸς. ψευδὸς γὰρ τῇ νοσῶσιν τὸ φαινόμενον τῇ ὑγιαίνουσιν. διὰ δεῖ προσκείσθαι καὶ τὸ ὡς ση- 25 μαντικὸν ὅν τῷ καὶ τὸ αὐτὸ μῦθον. ὡς εἴγε ταῦτα μὴ προστιθέτες ὑπέχαιεν λόγον, καίτοι εἰς μὲν δυσλέγονται καὶ τὸν λόγον εἶναι, εὐλέγονται ἂν εἶεν, καὶ βραδίως ἂν εἰς τὸ τάναντία λέγειν αὐτοῖς περιπίπτειν. ἅμα γὰρ ἂν εἴη τὸ αὐτὸ τῷ αὐτῷ ἀληθὲς καὶ ψευδὸς, καὶ ὅν καὶ μὴ ὅν, καὶ ἐν τε καὶ πληθὺς, ὅπερ ἄτοπον, εἰ μὴ ταῦτα εἴη 30 προσκείμενα. ἐκείνῳ γὰρ ἔσται τῷ αὐτῷ ἅμα ἀληθὲς τὰ διαφέροντα ἀλλήλοις, διαφέρουσι καὶ ἐτέροις, ἢ τῷ αὐτῷ, ἀλλ' ἐν ἄλλῳ χρόνῳ, ἢ εἰ καὶ ἐν τῷ αὐτῷ, ἀλλ' ἐ καὶ τὸ αὐτό. ὅτι δὲ ἀναγκαῖα αὐτοῖς ἢ τῶν προδικῶν, εἰ μὴ μέλλοιεν ἐλέγχεσθαι ταχὺ καὶ τάναντία λέγειν αὐτοῖς, τιθέμενοι μὴ πᾶσαν εἶναι φαντασίαν 35 ἀληθῆ, συγχωρῶντες δὲ μὴ μᾶλλον ἐκείνην ἀληθῆ ἢ ψευδῆ εἶναι, ὁ ἀναμετρικὸν ἔστιν ὅ τιθεν, καὶ αὐτὸς δι' ὧν παρατίθεται δεικνυσιν.

ἂν ἐστὶ τῷ καὶ ὡς δεικνύται. δύνανται τὸ καὶ ὡς ἐπὶ τῶν αὐτῶν λέγεσθαι, καὶ μὴ ὡς ἑκάτερον ἰδίῳ δηλωτικόν. ἢ δὲ τῶν παραθέσεως καὶ ἡ περὶ ταῦτα ἀκριβολογία ἐνδείκνυται τῇ τε ἀναγκητικῇ αὐτῶν τῆς θέσεως. ὡς γὰρ ἐκ ἄτοπον τὸ αὐτὸ τῷ αὐτῷ χρόνῳ ποικίλναι καὶ γλυκεῖα εἶναι ἀληθῶς, ἐπεὶ ἄλλη μὴ ὅτῳ ἄλλη δὲ ὅτῳ αἰσθάνεται φαίνεται, καὶ λευκὸν τε καὶ φαῖον, εἰ δὲ μὴ ὑγιαίνει τῶν ὀφθαλμῶν ὁ δὲ νοσῶν (*). ὁμοίως γὰρ αὐτοῖς ἔσται ὅτι διότι ἅμα γίγνεται πάντα καὶ ὅντα πρὸς τι, δεικνυσιν. id.

(*) πάλιν δὲ καὶ τῶν ὀφθαλμοῦν δυοῖν ὄντων μὴ τὰ αὐτὰ 1011a φαίνεσθαι ἑκατέρω τῇ ὅψει, ἐὰν ὑπάρχουσιν ἀντίμοιοι, καὶ ὁ μὴ εἴη 31. ὑγρὸς ὁ δὲ ὑγρὸς. τὸτο δὲ ὑπομένει, ὡς φησὶ καὶ ὁ ἡμέτερος φιλόσοφος. τὸν γὰρ ἀριστερόν ὑγρὸν ἔχει καὶ φησὶν ὅτι ἐν τῷ λύχνῳ ἐν μὴ τῷ ἀριστερῷ ὄρω ἴδω, ἐν δὲ τῷ δεξιῷ ἐκ ὄρω διὰ τὸ ἀπλη- 1011b λᾶσθαι αὐτὸν ὑγρότητος. Asclep.

"ἐπεὶ — ἀληθῆ." λέγει περὶ τῶν διὰ τὸ ἀπορῆσαι ἐπὶ τὸ 1011c τὸτο θέας ἐλθόντων, ὅς καὶ εἴπε μετρωτέρως τε εἶναι καὶ ὑπομνή- 32. σεως καὶ διδασκαλίας, ἐκ ἐλέγχου δεῖξαι. ἐνδεῖ δὲ τῇ λέξει τὸ βραδία ἢ ἀπάντησις (*). ἔσται γὰρ τὸ λεγόμενον ἴσον τῷ ἐπεὶ πρὸς γε τὸς διὰ τὰς παλαι εἰρημένους αἰτίας τὸ φαινόμενον φάσκοντας 33. ἀληθὲς εἶναι βραδία ἢ ἀπάντησις. ἐπεὶ γὰρ αὐτοῖς τὸ εἶναι ἀπασθ' ὁμοίως ἀληθῆ τε καὶ ψευδῆ. καὶ διὰ τί τὸτο, ἐπιφέρει. "ὅτε γὰρ ἀπασθ' ταῦτα φαίνεται." διὰ γὰρ τὸτο ἔστιν προστιθέμενος τὸς ὀρίσοντας τὸ πᾶν τὸ φαινόμενον ἀληθὲς εἶναι ὡς φαίνεται. ὅτε αὖ τῷ αὐτῷ τὰ αὐτὰ περὶ τῷ αὐτῷ. διὸ πάλιν ἔστιν προστιθέμενος τὸ ὅτι καὶ ἢ καὶ ὡς. 34. πῶς δὲ ἐναντία καὶ τὸν αὐτὸν χρόνον φαίνεται πᾶν, δεικνύς παρ- 35. θετο. Alex.

(*) λείπει βραδίων ἀπαντῶν. cod. Reg.

"ἢ — λέγει." τῷ γὰρ μῆτε τὰ αὐτὰ πᾶσι φαίνεσθαι μῆτε 31. τοῖς αὐτοῖς ἀεὶ τὰ αὐτά, μὴ μᾶλλον τε ἡγήσας τῶν φαινομένων 32. ὁμοίως τὰδε μὴ ἀληθῆ τὰδε δὲ ψευδῆ, ἐπεὶ τὸ πάντα ὁμοίως γίνεσθαι τὰ φαντάσματα ἀληθῆ τε καὶ ψευδῆ, τῶν αὐτῶν καὶ τοῦ- 33. των καὶ ἐ τριστῶν φαινομένων (*). εἰπὼν δὲ αὐτὸς καὶ δεῖξας πῶς ἀκολουθεῖ αὐτοῖς πάντα ὁμοίως λέγειν ψευδῆ τε καὶ ἀληθῆ ἀπλῶς λέγουσι πᾶν τὸ φαινόμενον ἀληθὲς. ὅτε γάρ, φησὶ, ταῦτα πᾶσι φαίνεται, ἀλλὰ τὰ τοῖσδε φαινόμενα ἀληθῆ τοῖσδε ψευδῆ φαίνονται. ὅτε τῷ αὐτῷ ἀεὶ αὐτὰ ἀλλὰ καὶ τάναντία πολλακίς, καὶ ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ. ὁ σημεῖα παρέθετο τὸ ἐπὶ τῆς ἀφῆς τε καὶ

sibi contraria opinantur, sed oportet ut illi "omne visum est verum" adiciant hoc, ei cui videtur et quando videtur et quatenus et quomodo: his enim praetermissis sermo eorum facilis est ad redarguendum. nam si omne visum simpliciter sit verum et non ei cui videtur, eadem erunt vera et falsa simpliciter. sententia enim qua propria tollitur opinio et falsa esse dicitur nihilo minus quam ipsa simpliciter erit vera. nam quaelibet opinio per sibi oppositam tollitur, si haec vera sit perinde atque illa, ut certe est, quemadmodum dixi, putantibus omnibus falli ceteros qui opposita ipsis existimant. itaque dicentes omne visum esse verum, dicere item debent omne visum perinde simul esse falsum. addendum est igitur, cui videtur, et non simpliciter dicendum omne visum esse verum. sed ne hoc quidem adiciere satis est, ne istorum oratio a se ipsa labefactetur. Sepulv. || 29. λέπει ἐπιθεῖν ἵσον ἐκείνῳ A in mg.

1. τὸ om M. || 6. δι' εἰ M. || 13. καὶ ἐν τῷ αὐτῷ et 18. τὴν om M. || 31. ἐπὶ γὰρ om M. || 33. εἰ εἴη M.

1. ὡς δὲ ἐστὶ δεικνύται M. || δεικνύται A. || ὡς, καὶ ἐπὶ M. || 15. τὸ post ἐπὶ om F. || 22. τὸτο] τὸτο M. || 31. γινέσθαι M. || 36. αὐτὰ] αὐτὰ M. || 37. σημεῖον M.

τῆς ὀψείας. ὁ γὰρ ἡ ὀψίς ἐν φαντασίῳ, τὴν τῆ ἀφῆ πλείω φαί-
νεῖται καὶ τῶν δακτύλων τῶν διαφερόντων ἐπιβολῇ ἐπ' αὐτοῖς· ὅσαι
γὰρ οἱ ἀπτόμενοι δακτύλοι καὶ ὑσάκις ἄπτονται, ποσάυτα φαίνονται
εἶναι κάκιστα. ὡς ἄπτονται, ἐκ φαινόμενα τῇ ὀψει. δυνάμει καὶ ὅσως
τινος συνεχὲς ὅσως τῇ ἀφῇ τὸ τοιοῦτον ποιεῖν πολλὰ ἐν τῇ παραμέτρῳ
ἐπιβολῇ τῶν δακτύλων. καὶ τὸ μὲν αὐτὸ μελακὸν καὶ τὸ δὲ σκληρόν
τε καὶ πυκνόν, καὶ τὸ μὲν τραχὺ τὸ δὲ λείον, ἀπτήνται δὲ τις μὴ ὁρῶν,
ἀλλοτε ἄλλη μεταφύρων τὸς δακτύλους· δυνάμει τὴν δακτύλων
ἐπαλλαγὴν λέγειν εἶναι τὴν πρὸς ἀλλήλους συμπλοκήν. οἱ γὰρ πε-
ριπεπλεγμένοι ἀλλήλους δακτύλοι τῇ μὲν ὀψει εἰς φάνοισι, τῇ δὲ
καὶ τὴν ἀφῆν αὐτῶν τὴν πρὸς ἀλλήλους συνταξίῃ πλείως αὐτὸς
λέγουσιν. ἔστι δὲ τὸ αὐτὸ δεῖξαι φανερώτερον καὶ ἐπὶ γενεῶς τε καὶ
ὀψείας, εἰ τῇ μὲν ὀψει φαίνεται τι μετὰ διαφύρματα, τῇ δὲ γενε-
σει χολή διαφύρματα τοῦτον ἔχειν τὴν χυμὸν, ὡς καὶ αὐτὸς παρθετο.
δείξας δὲ ταῦτα ἐπόμενα τοῖς ὕτω λέγουσιν, ἔστις προσέθισι τὸς
διορισμῶς, ὅς εἰπεν αὐτὸς πρὸ ὁρίων, λέγουσιν δὲν τῶν προσθέ-
ναι τῇ λεγέσει δόξῃ πᾶν τὸ φαινόμενον ἀληθὲς τὸς βυλομένους
διαφεύγειν τὸ ἐν τοῖς λόγοις ἔλεγχον· ἐκείν γάρ, εἰ ταῦτα εἴη
προσκειμένα τῇ ἀληθείᾳ φαντασίᾳ, συμβαίνει τὰ προσηρμένα
1011 αὐτοπα. τὸτο γὰρ λέγει διὰ τὸ "ἀλλ' ὅτε τῇ αὐτῇ αἰσθάνεται καὶ καὶ
34. τὸ αὐτὸ καὶ ὡσαύτως καὶ ἐν τῇ αὐτῇ χρόνῳ." εἰ γὰρ καὶ τῶν τῶν
διορισμῶν ἡ φαντασία ἀληθὲς λέγεται, ἐκείν δὲ ἔπειτα τὸ πᾶσαν
φαντασίαν ὁμοίως ἀληθὲς τε καὶ ψευδῆ εἶναι. ἡ γὰρ μὲν τῶν εἰρημέ-
νους διορισμῶν ἀληθὲς ἀν εἴη δακτυλιμένη. ὁ δὲ εἰπὼν ἐπιφέρει "ἀλλ'
ἴσως διὰ τὸτο ἀνάγκη λέγειν τοῖς μὴ δι' ἀπορίαν." ἔστι δὲ ὁ λέ-
γει, ὅτι τοῖς μὲν διὰ τὸ ἀπορεῖν, πῶς χρὴ τὰς ἀληθείας τῶν φαντα-
σιῶν λέγειν ὁμοίως πασῶν φαινομένων, θεμένοις πᾶσαν φαντα-
σίαν εἶναι ὁμοίως ἀληθῆ, προφανῶς τὰ ἐπόμενα αὐτοπα, ἀ μετα-
πίσαι ἀν αὐτὸς τῇ σφαιρῇ τῆς δόξης· τοῖς δὲ μὴ δι' ἀπορίαν ἀλλὰ
λόγῳ χάριν λέγουσι ταῦτα διὰ τὸτο χρὴ προσέθεναι τοῖς λογαμέ-
30 νους ὑπ' αὐτῶν τὸς προσηρμένους ὑφ' ἡμῶν διορισμῶς, εἰ μὴ μέ-
λοιεν βραδίως περιτρέπεσθαι. τὸτο γὰρ χάριν τῇ σφαιρῇ τῆς δόξης προ-
φανῶς· εἰ γὰρ ὡς ὑπολαμβάνοντες ὕτως· ὁ δὲ γὰρ ὑπολάβαι τὰ
τοιαῦτα. ἔπειτα, δὲ, φησὶν, ὡς περ καὶ πρότερον εἰρηκαμεν, τοῖς
ταῦτα λέγουσιν τὸ μὴ ἀπλῶς λέγειν πᾶσαν φαντασίαν ἀληθῆ,
ἀλλὰ τῶν, τῶν ἐκαστὴν τὴν οἰκίαν. ὅτως δὲ λέγουσιν αὐτοῖς
ἔπειτα, ὡς καὶ πρότερον εἰρηκα, πάντα ποιεῖν πρὸς τι· τὸτο γὰρ ἔπειτα
τῷ πρὸς τὴν δόξαν τὴν τῷ δοξαζόμενῳ καὶ τὴν αἰσθάνει τῷ αἰσθανο-
μένῳ τὴν ὕσιν τῶν ὄντων ἀναφέροντι καὶ ἐκαστὴν τὸ φαινόμενον
ἀληθὲς εἶναι λέγουσι. εἰ δὲ ἡ ὕσις τῶν ὄντων ἀπάντων πρὸς τι καὶ
τοῖς δόξαις τῶν δοξαζόντων καὶ φαντασίαις καὶ αἰσθήσεσιν [ἡ ὑπαρ-
35 ξις] αὐτῶν ἔπειτα, ὅτε ἔστι τί τι οὐ μὴ δοξαζέει τις εἶναι, ὅτε

ἔστι τι, εἰ μὴ προδοξάσαι τις περὶ αὐτοῦ. οἷς γὰρ τὸ εἶναι ἐν τῷ
φαίνεσθαι καὶ δοξαζέσθαι εἶναι, τούτοις καὶ τὸ γίνεσθαι ἐν τῷ δοξαζέσθαι.
εἰ δὲ τὸ γίνεσθαι, καὶ τὸ γεγενῆσθαι· ὡς τῷ μὴ δοξαζόντι γίνεσθαι
τι ὅδε γίνεσθαι. ἀλλ' ὅδε ὅλως γενεῶς τι, ὁ μὴ γίνεσθαι δοξαζέσθαι,
καὶ εἴη γ' ἂν ἕκαστον ὡς ἂν δοξαζέσθαι. ἡ γὰρ δόξα καὶ ἡ φαντασία
ποιεῖσι τὰ φαινόμενα τε καὶ δοξαζόμενα μὴ ὑπάρχοντα πρότερον.
ἀγαθὸν δὲ ἐπὶ τούτῳ καὶ δεῖξας ὅτι ἀναγκαῖον αὐτοῖς πάντα πρὸς
τι λέγειν, πειράσθαι τὸτο κινεῖν καὶ τὴν πρόσληψιν κατασκευάζειν τῷ
λόγῳ, δεικνύς ὅτι μὴ πάντα τὰ ὄντα πρὸς τι, λέγων ὅτι εἰ δὲ τι
ἦν γεγενῆσθαι ἢ ἐσόμενον ἀνευ τῷ προδοξαζέσθαι, ἔκ ἂν εἴη πάντα
πρὸς τι, ὅδε τὸ φαινόμενον ἐκαστὴν ἀληθὲς ἐστίν. ἐπὶ τούτῳ δὲ ἀγα-
θὸν τὴν λόγον, ὡς βραδίον δὲ δεῖξαι ὅτι μὴ ἐκ τῷ προδοξάσαι
τινὰ ἕκαστον τῶν γινόμενων γίνεσθαι τε καὶ γεγενῆσθαι, ἐπαύσατο.
ἐπαργὲς γὰρ τὸ πολλὰ καὶ ἀπροσδοκήτως καὶ ἀνεπιμένως γίνεσθαι· αὐτο-
ποι γὰρ τὸ λέγειν ὅτι ὅτε πόλεμος ἐγένετο ἂν, εἰ μὴ προδοξάσαι
τις ὅτι ἔστι, ὅδε ὁ κατακλυσμός ἢ ὁ σεισμός. ἔδει γάρ, εἰ τούτο,
μᾶλλον τοῖς περὶ τούτων προδοξάσαι γίνεσθαι αὐτὰ, καὶ τοῖς δοξα-
ζέσθαι μὴ ἔσεσθαι αὐτὰ μὴ γίνεσθαι, ὅς ὅτε ἔχει· ὅτε γὰρ ὁ πό-
λεμος τοῖς μὲν δοξάσαι ἔσεσθαι αὐτὸν γίνεσθαι, ὅτε προσπαλεῖν, αἱ
20 τῶν δοξαζέει, ἡ αὐτὸς ἢ ἄλλος τις, τούτο. εἰ δὲ καὶ χωρὶς τῷ δοξα-
ζέσθαι γίνεσθαι τινα, εἰ γίνεσθαι τὰ ὄντα πάντα πρὸς τι· τὸ μὴ πάντα
εἶναι πρὸς τι, τὸ μὴ πᾶν εἶναι τὸ φαινόμενον ἀληθὲς. βραδίον δὲ,
ὅτι μὴ ἔστιν ἐν τῷ φαίνεσθαι τοῖς ὕσιν τὸ εἶναι, καταμαθεῖν καὶ ἐκ τῷ
τὰ μὲν πρὸς τι ἔστιν εἶναι τὰς φύσεις, μὴ συναναπαρεῖσθαι δὲ τῷ δο-
ξαζόντι τὴν τῶν δοξαζόμενων ὕσιν τε καὶ ὑπαρξιν. Alex.

(*) ἡ μὲν ἀφῆ δύο λέγει εἶναι τὸς δακτύλους, ἡ μία τὴν ἔπειτα 1011 α
ρον τῷ ἑτέρῳ ἐπιπλέεσθαι. τὴν ἐπαλλάξιν τῶν δακτύλων λέ-
γει τὴν πρὸς ἀλλήλους συμπλοκήν. Asclep.

"ἔτι — ἴσον." δείξας ὅτι οἱ τὸ φαινόμενον πᾶν ἀληθὲς εἶναι 1011 β
λέγοντες πρὸς τι ποιεῖσι πάντα, περὶ τῶν πρὸς τι τὴν λόγον ποιε-
7. μένους δεικνύσι τι καὶ τοῦτον αὐτοπα ἐπόμενον τῇ δόξῃ (*), λα-
βὼν καὶ θεῖς πρῶτον πῶς λέγομεν καὶ ἐπὶ τὰ πρὸς τι· εἰ γὰρ μὴ
ὕτως ἔχει τὰ ὄντα πάντα, δεδογμένον ἂν εἴη ὅτι μὴ πρὸς τί
ἔστιν. τῶν δὲ πρὸς τι ἕκαστον πρὸς τὸν λέγει, ἡ εἰ καὶ πρὸς πλείω
τὸ αὐτὸ, καθ' ἕκαστον τῶν πρὸς τὸ λέγει ὠρισμένον, καὶ εἰ τὸ τυχόν·
ἕκαστον γὰρ τῶν πρὸς τι πρὸς ὠρισμένον τι λέγει. καὶ γὰρ εἰ πλείω
τις χέσεις ἔχει καὶ πρὸς πλείω διὰ τούτο λέγει, ἀλλὰ καθ' ἕκασ-
την γε χέσιν πρὸς ὠρισμένον τι λέγει ἡ εἰδὲ ἡ γένεσι. εἰ ἂν τὸ
αὐτὸ ἴσον τε εἴη καὶ διπλάσιον καὶ ἡμισυ, πρὸς πλείω μὲν ἔρηθσε (καὶ
γὰρ πρὸς ἴσον καὶ πρὸς ἡμισυ καὶ διπλάσιον) ἀλλὰ καθ' ἕκαστον πρὸς
ὠρισμένον· ὅτε γὰρ ἴσον πρὸς ἄλλο καὶ πρὸς ἴσον, ὅτε διπλάσιον
πρὸς τι ἄλλο ἢ πρὸς ἡμισυ, ὅτε ἡμισυ πρὸς ἄλλο ἢ διπλάσιον.

9. περιπεπλεγμένοι M. || 15. ὅτε] αὐτὸ M. || 16. διὰ M. || 20. ὅτε] ὅτε M. || 29. αὐτοῖς M. || 30. τῶν] τὸ A. || 38. τῷ] τὸ M. || 40. εἰ δὲ
ἴσως M, ἡ δὲ ἴσως A. || 41. ἡ ὑπαρξίς om Sepulv. || 42. τί om M.

5. τ' M. || 10. γινόμενος καὶ ἐπόμενος ἀνευ τῷ δοξαζέσθαι M. || 11. ἐπὶ] ἐπὶ M. || 19. nec refert quis id opinatus fuerit Sepulv. || 20.
αὐτοῖς A. || δοξαζέσθαι] τινὰ εἰ γίνεσθαι M. || 21. quodsi non omnia sunt ad aliquid, consequens est ut ne omne quidem visum sit
verum Sepulv. || 30. ποιούμενος M. || 36. ὠρισμένον] τὸ M.

ἀλλ' ὁδὲ ὁρατὴν πρὸς ἄλλο τι ἢ πρὸς ὅψιν· ὥς εἰ καὶ πρὸς πλείω
 τὸ αὐτὸ, ἀλλὰ καθ' ἑκάστον αἰεὶ πρὸς ὠρισμένον τι· εἰπὼν δὲ τὸ
 πρὸς τι ἢ καὶ πρὸς ἕν, ἢ εἰ καὶ πρὸς πλείω ἀλλ' ὅν πρὸς ὠρισμένον
 τι καὶ ἕν καθ' ἑκάστην γὰρ χάσιν λέγει, τὸ μὲν ἐκ τῶ πρὸς ἕν ἑκάστον
 λέγει καθ' ἑκάστην γὰρ χάσιν ἐπόμενον· ἀποπον καὶ ὁμολογούμενον
 τῇ δόξῃ ὕστερον ἐπιφέρει, πρῶτον δὲ ἄλλο δαίκευσιν ἐπόμενον
 αὐτῇ. ἐπεὶ γὰρ τὸ δοξαζόν καὶ δοξαζόμενον πρὸς ἄλληλα λέγει,
 εἰ ἔστιν ἑκάστῳ τῶν ὄντων τὸ εἶναι ἐν τῷ δοξαζέει, ἐπεὶ καὶ ἕτερον
 τὸ δοξαζειν καὶ τὸ δοξαζέει (πρὸς τι γὰρ καὶ ἀντικείμενον), εἰς ἀνθρω-
 πὸς ἔστι τὸ δοξαζόμενον καὶ τὸ ἀνθρώπῳ εἶναι, εἴγε ἐν τῷ δοξαζέει
 τὸ εἶναι ἔχει, τὸ δοξαζόν ἔχει ἀνθρώπος· ἕτερον γὰρ ἔστι τὸ δο-
 ξαζόμενον. καὶ μὲν γὰρ τὸς μὴ λέγοντας εἶναι πάντα τὰ ὄντα πρὸς
 τι, ἀλλὰ καταλείποντας ὅσιν τινὰ ὑποκειμένην καὶ συμβεβηκώς
 αὐτῇ ποιῦντας τὸ πρὸς τι, πρόχειρός τε καὶ ῥαδίᾳ καὶ λύσις τῷ προη-
 πορημένῳ. ὅτι γὰρ τὸ δοξαζόν καθὸ δοξαζει τὸ δοξαζόμενον καθὸ
 δοξαζει ἕτερον ἔστι, λέγουσιν ἄν. ἕτερον γὰρ τὸ δοξαζειν τὸ δοξα-
 ζέει. ὁ μὲντοι ποτὲ ὅν τῶν δοξαζόντων τε ἑκάστον καὶ δοξαζο-
 μένων συμβεβηκώς ἔχει, ἢ τὸ δοξαζειν ἢ τὸ δοξαζέει, ὅθεν κω-
 λυία ταῦτα εἶναι ταῦτά· ὁδὲ γὰρ ὁ ἀνθρώπος καθ' αὐτὸν ἢ ἀνθρω-
 πος ἔστιν ἔτι πρὸς τι, ἀλλὰ καθὸ δοξαζόν καὶ δοξαζόμενος. καὶ
 ὅτω γὰρ ὁδὲν κωλύει καὶ ἐαυτὸν δοξαζειν τινά· συμβεβηκε γὰρ τῷ
 αὐτῷ τῷ ἀνθρώπῳ ὄντι ὅσιν πλείω ἅμα, ὥς ὁδὲν κωλυθήσεται
 κατ' ἄλλο μὲν δοξαζόν εἶναι, κατ' ἄλλο δὲ δοξαζόμενος· κατ'
 ἄλλο γὰρ καὶ ἄλλο· καὶ δὲ τὸ ὑποκείμενον, ὅ ποτε ὄν ἔχει ταῦτα
 συμβεβηκέντα, ὁ αὐτός. τοῖς δὲ πρὸς τι πάντα ποιῶσιν ὅχι ὅσιν τε
 λέγειν τὸτο ἔστι· ὁ γὰρ ἔστι κατ' αὐτὸς ὅσιν τις, ἢ συμβεβηκε
 δοξαζέει, ὅ ἔστι πρὸς τι, ἀλλ' ἑκάστῳ τῶν ὄντων τὸ εἶναι ἔστιν ἐν
 τῷ δοξαζέει. εἰ ὅν ἄρα δοξαζέει ἀνθρώπος, τότε ἔστι, καὶ ταυτὸν
 ἔστιν αὐτῷ ἀνθρώπῳ τε καὶ δοξαζόμενον (διότι γὰρ δοξαζέει) ὁ ἀνθρω-
 πος εἶναι, ἔστι, καὶ ἐν τῷ δοξαζέει ἔστιν αὐτῷ τὸ εἶναι καὶ δοξαζό-
 μενον, ὡς τὸ δοξαζέει τὸ δοξαζειν τὰ ἔστιν ἕτερον καὶ ὅχι ὅσιν τε
 καθὸ δοξαζειν καὶ δοξαζειν ἅμα, ὅπως καὶ τὸ δοξαζόμενον τὸ δο-
 ξαζόντος ἕτερον ἔστι (ταυτὸν γὰρ ἢ δοξαζέειν τε καὶ εἶναι), καὶ ὁ
 ἀνθρώπος ἄρα τὸ δοξαζόντος ἕτερον ἔστι, ὅταν τὸ δοξαζόμενον
 ἀνθρώπος ἢ. καὶ τὸτο ὁ καὶ συμβεβηκός, ἐπεὶ μὴ ἕτερον τὸ ἀν-
 θρώπῳ εἶναι τὸ δοξαζόμενον εἶναι· καθὸ ὅν ἔστιν αὐτῷ τὸ εἶναι τι
 τὸτο, καὶ τὸτο αὐτῷ ἕτερον ἔστι. τὸ δοξαζόν ἄρα ἀνθρωποδοξα-
 ζόν ἔστι ἔστι ἀνθρώπος τότε, ὁ γὰρ ὥσπερ ἐπὶ τῷ ἴσῳ ὁ αὐτὸς λό-

γος ἐπ' ἀμφοτέρων καθὸ ἴσα, ὅτω καὶ ἐπὶ τῷ δοξαζόντος καὶ δοξα-
 ζόμενον. ὁ γὰρ τῶν ὅσων πρὸς τι ὄντων τὸ δοξαζόν τε καὶ δοξαζό-
 μενον· καὶ γὰρ ἄν, εἰ τὰτα ἦν, πάντ' ὁδοξαζόν ταυτὸν τῷ δοξαζο-
 μένῳ, ὡς τὸ ἴσον ἴσῳ ἴσον καὶ τὸ ὅμοιον ὁμοίῳ ὁμοιον· ἀλλ' ὁ τῶν
 κατ' ἰσότητα πρὸς τί ἔστι τὸ δοξαζέειν τε καὶ τὸ δοξαζέειν, ἀλλὰ
 μᾶλλον τῶν καὶ τὸ κρῖνόν τε καὶ κρινόμενον· ὡν καὶ τὰ τελευτωκά
 ἐπιζημία τε καὶ αἰδησεις, ἐν οἷς πᾶσιν ἕτερα τὰ κρινόντα τῶν κρι-
 νομένων· ἄλλο γὰρ ἀκρότερον αὐτῶν, καθὸ τοῦτο, καὶ ἄλλοι οἱ λόγοι
 αὐτῶν. διὸ ἐπὶ μὲν τῶν ἴσων τὸ ἕτερον ὄντος ἴσῳ καὶ βάτερον ἴσῳ
 ἔστι καὶ τὸν αὐτὸν ἔχει λόγον, ἐκείνι δὲ ἐπὶ αἰδησεως καὶ αἰδητῇ,
 ὥσπερ ὁδὲ ἐπὶ διπλάσιον· ὁ γὰρ εἰ βάτερον τῶν πρὸς ἄλληλα λε-
 γομένων διπλάσιον, καὶ βάτερον διπλάσιον· ἡμισυ γὰρ ἐκείνῳ γὰρ
 ἀλλ' ὁ διπλάσιον, ἔτι δὲ διαφέροντες οἱ λόγοι διπλάσιον τε καὶ
 ἡμίσεος. ὅτω δὲ καὶ ἐπὶ τῷ δοξαζόντος, εἰ βάτερον δοξαζόν, βά-
 τερον ἐκείνι δοξαζόν ἀλλὰ δοξαζόμενον ἔστι, καὶ ἕτερον ἐκείνῳ τῷ
 λόγῳ, ὥς εἰ τὸ δοξαζόμενον ἔστι, καὶ ἕτερον ἐκείνῳ τῷ ἀν-
 θρώπῳ λόγον ἔχει, καθὸ δοξαζειν τὸ δοξαζέειν, ὅχι ἔχον τὸν τῷ ἀν-
 θρώπῳ λόγον, ὁδὲ ἀνθρώπος εἴη. δύνανται δὲ καὶ αὐτῇ ἢ ἐπιχειρήσεις
 συνήθου τῷ τὰ πρὸς τι ἐν πρὸς ἐν καὶ πρὸς ὠρισμένον λέγειν· εἰ
 γὰρ πρὸς ἐν ἑκάστον τῶν πρὸς τι λέγει, καὶ τὸ δοξαζέειν πρὸς ἐν τὸ
 δοξαζέειν ἄν λέγοιτο, ὥς εἰ ταυτὸν ἑκάστῳ τῶν ὄντων τὸ εἶναι τε
 καὶ δοξαζέειν, τὸ δοξαζόν ὥσπερ πρὸς τὸ δοξαζόμενον λέγει, ὅτω
 ῥηθήσεται καὶ πρὸς τὸτο, ὅ ἔστι τὸ δοξαζόμενον, εἴγε ταυτὸν αὐτῷ τὸ
 εἶναι καὶ τὸ δοξαζόμενον· ἀλλ' ἔστι τὸ δοξαζόμενον τῷ δοξαζέειν
 ταυτὸν, καὶ τὸ δοξαζειν αὐτῷ τῷ δοξαζόντι ταυτὸν· ὅτως γὰρ ἔστι
 πρὸς ἕν. εἰ δὲ τὸτο, ὡς ἄλλο τὸ δοξαζέειν τὸ δοξαζέειν, ὅτως
 ἄλλο ἔστι καὶ τὸ δοξαζόν τὸ δοξαζόμενον, καὶ ἀνάπαυ, ὥς εἰ
 ἀνθρώπος τὸ δοξαζόμενον, ὅχι ἔστι τὸ δοξαζόν ἀνθρώπος· καὶ ὅτω
 καθ' ἑκάστον τῶν δοξαζόμενων ἄλλο ἔστι τὸ δοξαζέειν, ἀνθρώπῳ
 μὲν, ὅταν ἀνθρώπῳ, κυνὸς δέ, ὅταν κύνα· εἰ δὲ καθ' ἑκάστον
 ἔστι πρὸς τὸ δοξαζόν, πρὸς ἀπειρα ἔστι τῷ αἰεὶ τὸ δοξαζόν. ὅ
 δὲ κείμενον τὸ τὰ πρὸς τι ἢ πρὸς ἐν λέγειν, ἢ εἰ πρὸς πλείω λέ-
 γαιτο πρὸς τι τὸ αὐτό, ἀλλ' ὅν πρὸς ὠρισμένα· ὁ ἀναμύσων οἱ
 πάντα πρὸς τι λέγοντες· ἔστι γὰρ πρὸς ἀπειρα τὸ δοξαζόν ἐν καὶ
 ταυτὸν ὄν, εἴγε μὴ ἔστιν ὑποκειμένη τις φύσις ἢ συμβεβηκε τὸ
 δοξαζέειν, διάφορος μὲν ὅσα καὶ τὴν ὅσιν καὶ καὶ τὸ εἶδος (ἄλλο γὰρ
 εἶδος ἵππου καὶ ἄλλο κυνός, καὶ τῶν ἄλλων ὁμοία, ὅσα ἐστὶ δοξαζέειν),
 ἐν δὲ τι καὶ ταυτὸ συμβεβηκός ἔχουσα τὸ εἶναι δοξαζέειν καὶ δύνανται

1. ἢ πρὸς ἴσον, ὅτε διπλάσιον πρὸς τι ἄλλο ἢ πρὸς ἡμισυ, ὅτε ἡμισυ πρὸς τι ἄλλο ἢ διπλάσιον· ἀλλ' ὁδὲ ὁρατὴν πρὸς ἄλλο τι ἢ ὅψιν *M.* || 2. *sed ubi dixit relativum ad unum dici, vel si ad plura, certe per singulas habitudines ad aliquid definitum referri, antequam incommodum inferat quod ex eo sequitur, quod unumquodque per singulas habitudines ad unum refertur, aliud absurdum, quod eandem consequitur opinionem, demonstrat Sepulv.* || 4. γὰρ τὴν *M.* || 8. καὶ om *M.* || 10. καὶ τῷ ἀνθρώπῳ εἶναι, ἔστι ἐν *A.* || 12. μὲν om *MM.* || 13. κυνός *M.* || 14. προσημένη *M.* || 17. ἐν *M.* || 22. ὁδὲν καὶ λυθήσεται *M.* || 26. λέγειν ἐστὶ· ὁ *M.* || 27. ὁ — 28. δοξαζέειν om *M.* || 32. καθὸ δοξαζέειν καὶ *M.* || 35. ὁ κατὰ ὅχι αὐτὰ *M.* || 37. αὐτῷ αὐτῷ *M.*

2. *alioquin omne existimans hoc esse quod existimatum, quemadmodum Sepulv.* || 3. ἢ καὶ (?) *A.* ἢ καὶ, εἰ *M.* || 4. ἴσῳ ἴσῳ om *A.* || 5. ἐστὶ ἐπὶ *M.* || 6. τῶν om *M.* || τελευτωκά om *Sepulv.* || 7. πᾶσιν πάλιν *M.* || 9. ἴσα, καθάπερ ἴσῳ *M.* || 11. διπλάσιον *M.* || 12. καὶ βάτερον διπλάσιον om *M.* || τε *M.* || 14. ἡμίσεος *M.* || 15. ἐκείνῳ *M.* || 21. ταῦτα *A.* || 32. λέγει τὸ πρὸς *M.*

αὐτῆς δόξαν γινώσκῃ· ἀλλ' ἐκείνη τ' εἶναι τ' δοξαζέσθαι ἐστι, καὶ ἐν
 τούτῳ ἡ γένεσις τε καὶ ἡ οὐσία αὐτῶν, καὶ ἐκείνη ἄλλο τῷ ἵππῳ τ'
 εἰ ἢ εἶναι, ἀλλ' ἐν τῷ δοξαζέσθῃ (ἐν τούτῳ ἢ αὐτῷ τ' εἶναι),
 ὁμοίως δὲ καὶ τοῖς ἄλλοις πᾶσι τοῖς ὄντι· ὅθεν ἢ διαφέρει κύνα
 εἰπεῖν ἢ δοξαζόν. ἅπειρα δὲ καὶ τ' αἰδώς ἐστι τὰ ὄντα· ἅπειρα ἔσται
 καὶ τ' εἶδος τὰ δοξαζά τε καὶ τὰ δοξαζόμενα, καθὼς ἐστι δοξαζά.
 ὥστε ὅτι εἰ τὰ δοξαζόμενα πρὸς τὰ δοξαζόντα λέγεται, πρὸς ἅπειρα
 τῷ εἶδει τ' δοξαζόν (ρηθῆσε), εἶγε ἅπειρα κατ' εἶδος τὰ δοξαζό-
 μενα ὑπὸ τῷ αὐτῷ, οἷς ἐν τῷ δοξαζέσθῃ τ' εἶναι. τὸτο δὲ ἀτοπον.
 ἰχθυὸς δὲ ὁ λόγος πρὸς ἀναιρέσειν τῷ πάντα πρὸς τι εἶναι, ὅτε δει-
 κνυσιν ὅτι ὕδατος προδοξάσαντος ὅτε εἶναι ὅτε ἔσσεσθαι, καὶ ὁ ἀντι-
 γρέφων αὐτῷ ὁ λέγων πάντα, ὁ δοξαζει τις, ἢ εἶναι ἢ ἔσσεσθαι.
 πολλὰ τε ἢ τῶν γινομένων καὶ προδοξαζόντα γινώμενα καὶ λεγό-
 μενα προσδοκῆται, καὶ πολλὰ, ὁ πάλιν δοξαζόμενα ὅ γινέται, ὡς
 θησαυρῶν εὑρεσις, ἐν πολέμοις καὶ ἐν ἀγῶσι νῆκαι καὶ ἔτι, καὶ μύ-
 ρια ὅσα ἄλλα. καὶ ἐπὶ ὁ λέγων, εἰ ἐν τῷ δοξαζέσθῃ ἐκείνῳ τῶν
 ὄντων ἐστὶ τ' εἶναι, καὶ ὄντος γε τῷ δοξαζάσαντος ὅθεν ἔσται· ὥστε
 ἀναιρεθέντος ζῆν ὅθεν ἄλλο εἶναι, καὶ συμφθεύοντος ἂν τῷ δοξα-
 ζόντι φθειρομένου ἢ ὑπαρξίς τῶνδε ὡς ἐδοξαζεν, ὡς εἰπομεν ἥδη.
 ἀλλ' εἰ καὶ εἰν μὲν, μικρὸν δὲ δοξαζέσθαι αὐτό, ὅθεν τότε ἂν εἶναι.
 ἐπὶ αὐτῷ δὲ δοξαζόν ὅτε δοξαζει, εἰ καὶ ὑπὸ τινος δοξαζέσθαι, ὅκα
 ἔσται ὡς· καὶ ὅτω συμβήσεται αὐτῷ καὶ εἶναι τε ἅμα καὶ δοξαζειν.
 ἐπὶ ἐν τῇ τῆς δόξης ἀπᾶλλαγή καὶ τῶν πραγμάτων ἔσται μετα-
 λαγή, περὶ ὧν μεταπίπτεσθαι δόξας τι ὁ δοξαζών, εἰ καὶ τις αὐτὸν
 δοξαζέσθαι ὡς δοξαζόντα. ἐπὶ εἰ ὁ μὲν αὐτὸν δοξαζέσθαι εἶναι, ὁ δὲ καὶ
 εἶναι ἂν ἅμα καὶ ἐκ εἶναι. ἀλλὰ καὶ εἰ πολλὰ δοξαζοῖεν εἶναι, ἔσται
 πολλὰ ὁ αὐτός. καὶ εἰ ἐν διαφοροῖς ἅμα τόποις τ' αὐτό τινος τὴν
 ἀριθμὸν δοξαζοῖεν εἶναι, ἔσται ἅμα τ' αὐτὸ ἐν διαφοροῖς τόποις· καὶ
 εἶναι ἂν καὶ εἰ διάφορον, οἷον οἱ μὲν ἡμεῖντα οἱ δὲ κινέμενα, ἅμα τὰ
 αὐτὰ ἔσται· καὶ μυρία· ἂν τις εὖροι τῆς δόξης ἀτοπὰ ἐπόμενα.
 Alex.

(') ἰστέον ὅτι τῶν πρὸς τι ἐκείνῳ ἦται πρὸς ὅτι λέγει, ἢ εἰ
 καὶ πλείω, τ' αὐτὸ καθ' ἑκάστου τῶν πρὸς ὅτι λέγει ὠρισμένον καὶ τ'
 τυχόν· ἐκείνῳ ἢ τῶν πρὸς τι πρὸς ὠρισμένον τι λέγει· καὶ ἢ εἰ
 πλείους τις χεῖρας ἔχει καὶ πρὸς πλείω διὰ τούτο λέγει, ἀλλὰ καθ'
 ἐκείνῳ χεῖρον πρὸς ὠρισμένον τι λέγει καὶ ταύτην ἢ εἶδει ἢ γένει
 εἰ γὰρ τ' αὐτὸ ἴσον τ' εἶναι καὶ διπλάσιον καὶ ἡμισυ, πρὸς πλείω μὲν
 ῥηθῆσε). Asclep.

1011 b "ὅτι — φάσεις." τούτο ἦν τ' προκείμενον αὐτῷ δεῖξαι, ὅτι
 13 γινωριμώτατον καὶ ἐναργέστατον ἀξίωμα τ' καὶ συναληθεύει τὰς
 ἀντιφάσεις· ὁ δὲ διέχε διὰ πλείωνων. καὶ τίνα ἀτοπὰ ἔπει τούτοις

τούτο φάσκουσιν, εἶρη, καὶ τί τ' καὶ ὅσον τὸς ὅπως ὑπολαμβάνοντάς
 τε καὶ θεμένους, ὅτι τὸ τε ἀντιφάσιον ἐκ τῷ αὐτῷ ὅρῳ γινώμενα καὶ τ'
 καὶ πᾶσι τὰ αὐτὰ φάσκουσιν περὶ τῶν δοκούντων εἶναι τῶν αὐτῶν.
 Alex.

"ἐπεὶ — αὐτῷ." δείξας ἐναργέστατον ἐν ἀξίωμα τ' καὶ μὴ δὲ
 1011 b καὶ ἅμα τὴν ἀντιφάσιν ἀληθῆ εἶναι, φησὶν ἔπειτα τούτῳ τ' μὴ δὲ
 15 ἀντιφάσιον ἅμα δύνασθαι ὑπάρχειν τῷ αὐτῷ, καὶ πῶς ἔπειτα δεικνύσι
 "τῶν μὲν ἢ ἐναντίων θάτερον σέφησις ἐστὶν ὅχι ἦντον," τούτοις τ'
 1011 b ἄτερον τῶν ἐναντίων ὅχι ἦντον σέφησις ἐστὶν ἢ ἐναντία. καὶ ἔπειτα δὲ
 18 τῷ ἐπιχειρήματι τούτῳ μάστις ἐν τοῖς περὶ Γενέσεως καὶ Φθορᾶς
 (13). δύνασθαι τ' ὅχι ἦντον σημαντικὸν εἶναι τῷ ὅχι ἦντον τ'
 ἄτερον τῷ ἑτέρῳ σέφησις· εἶρηκε μὲν ἢ ἐν ἐκείνοις τ' χεῖρον ἐν τῇ
 τῶν ἐναντίων συστοχίᾳ σέφησιν εἶναι, κυρίως τῷ ἀμείνονος εἶδους
 ὄντος. ὅπως τ' μέλαν σέφησις τῷ λευκῷ καὶ τ' αἰχρὸν τῷ καλῷ καὶ
 15 τ' πικρὸν τῷ γλυκύῳ· ἥδη μέντοι ἐκάτερον ἐκάτερον σέφησις· καὶ
 ταύτην ἀντιφάσιν τῶν κυρίως σέφησεων διαφέρει, ἢ ἐκεί μὲν τ' ἑτε-
 ρον μόνον τῷ ἑτέρῳ σέφησις, ἐπὶ δὲ τῶν ἐναντίων ἐκάτερον ἐκα-
 τέρον. λαβὼν δὲ τ' ἄτερον τῶν ἐναντίων σέφησιν εἶναι τῷ ἑτέρῳ,
 μὲν ταῦτα προσέθηκε τ' ὅσας δὲ σέφησις," ἴσον λέγων τῷ ἢ δὲ
 1011 b σέφησις ὅσας, τούτῳ ὄντος τινὸς καὶ ὠρισμένου. ὁ ἐξηγούμενος
 19 προσέθηκεν "ἢ δὲ σέφησις ἀπόφασις ἐστὶν ἀπὸ τινος ὠρισμένου γέ-
 νους." ὅτω ἢ γινέται σῶζον τ' λεγόμενον τὴν πρὸς τὰ εἰρημένα
 συνέχεαν. τῇ δὲ διαφέρει τῆς ἀπλῶς ἀποφάσεως ἢ σερητικῇ
 ἀπόφασις, ἐδῆλυνε διὰ τῷ προκείμενῳ "ἀπὸ τινος ὠρισμένου γέ-
 25 νους." τούτῳ δὲ σημαντικὸν ἦν καὶ τ' ὅσας δὲ σέφησις." ἢ τ'
 "ὅσας δὲ σέφησις" ἴσον ἐστὶ τῷ ἢ δὲ σέφησις σέφησις ὅσας καὶ
 ὄντος τινός· ὅν γὰρ τι τ' ἐσερημένον ἐσερηταί τινος· ὅ ἢ ὥστε
 ἀπόφασις, ἢ τινος ἀληθεύει καὶ καὶ τῶν πεφυκότων ἐκείνο δέχεσθαι
 καὶ ἔχοντων δέ, καὶ καὶ τῶν μὴ ὅλως πεφυκότων· τ' ἢ ὅχι ὅρῳ
 καὶ ἐπὶ τῷ τυφλῷ ἀληθὲς καὶ ἐπὶ τῷ ταύτῳ, ὅς ἐδὲ ὅλως ὁφθαλμοῦ
 30 κινεῖται· καὶ ἀορίστων ἢ ἀπόφασις. ὅχι ὅτω καὶ ἢ τυφλότης·
 ἐπὶ ἢ τῶν ἀσερημένων τῇ ὅλῃ μόνον ἀληθεύει. ὁμοίως καὶ
 τ' ἐναντίον, εἶγε ἢ αὐτῇ φύσει τῶν ἐναντίων δεκτικῇ. τούτῳ ἢ
 σέφησις ἀποφάσεως, φησὶ, διαφέρει, ὅτι ἢ μὲν ἀπόφασις κατὰ τε
 ὄντων καὶ μὴ ὄντων κατηγορεῖται, ἢ δὲ σέφησις κατὰ τινος ὑποκει-
 μένης φύσεως, ἥτις καὶ τῷ εἶδους καὶ τῆς ἔξω ἐστὶ δεκτικῇ. ἅμα
 δὲ καὶ τί ἐστὶ σέφησις καὶ τί δύνασθαι ἐξέθετο, εἰπὼν ἀπόφασις γὰρ
 ἐστὶν ἀπὸ τινος ὠρισμένου· τούτο δὲ ἐν τοῖς πρώτοις ἥδη περὶ σερη-
 35 σεως εἶπεν. εἰ δὲ τῶν μὲν ἐναντίων θάτερον σέφησις θάτερον, ἢ δὲ
 σέφησις ἀπόφασις τις, ὅθεν δὲ ἀπόφασις συναληθεύει τῇ ἀν-
 τικειμένη φάσει, ὅθεν ἂν τὰ ἐναντία συνυπάρχοι ἀλλήλοις. ὁ ἢ

11. προδοξάσαντος M. 14. δοξαζόμενος M. 22. συμβεβησέναι M. 23. praeterea si opinio muletur, res quoque de quibus habetur mutabuntur, nisi si quis se ipsum existimat ut existimantem Sepulv. 28. ἔσται om M. idem simul erit in diversis locis: denique idem res oppositae fuerit, ut si quod quiescere quidam putat, hoc alius moveri opinetur; et alia innumera incommoda ex hac opinione sequi reperiatis Sepulv. 30. μύρια αὐτῶν τῆς M. 40. τῷ A. 41. διδύχθαι M.

7. ἐκείνῳ M. 13. σέφησις M. 14. esse privationem, cum praestantius proprie species seu forma esse intelligatur Sepulv. 27. δι' ἢ M. 13. ἐρημῶν σημαντικῶν ἢ ἐσέρηται M. 34. ἀποφάσεις ἀποφάσει A. 41. γὰρ om AM.

λόγος τοῦτος· τὸ ἕτερον τῶν ἐναντίων τῷ ἑτέρῳ τῶν ἐναντίων ἐ-
 ρησις· ἡ ἐρήσις ἀπόφασις ὃ ἐστὶ ἐρήσις· τὸ ἕτερον ἄρα τῶν
 ἐναντίων ἀπόφασις ἐστὶ τῷ ὃ ἐστὶν ἐναντίον. εἰ δὲ ἡ ἀπόφασις μὴ
 συναληθεύει τῇ καταφάσει, ὅδ' ἂν τάναντία. ἀλλ' εἰ μὴ οὖν τε
 ἅμα τάναντία τῷ αὐτῷ κατηγορηθῆναι ἀληθῶς, προσκείμενοι δὲ
 οἱ διωρισμοὶ οἱ ἐν τοῖς ἐναντίοις ὑποτιθέμενοι, ὅδ' ἂν συνυπάρχον
 ἀλλήλοις δύναιτο, ἀλλ' ἡ πῇ ἄμφω ἢ θάτερον πῇ θάτερον δὲ
 ἀπλῶς, πῇ μὲν ἄμφω, εἰ κ' ἄλλο καὶ ἄλλο μῶριον αὐτῷ ἔχοι τι
 τάναντία, θάτερον δὲ πῇ θάτερον ἀπλῶς ὄντος, ὡς εἶπεν ἐν τοῖς
 Ἠθικοῖς (3 1), τὴν ἐκβολὴν τῶν φορητῶν ἐν θαλάσῃ ἀπλῶς μὲν
 καὶ αὐτὴν ἐξεταζομένην ἀκρίβειαν εἶναι, τότε δὲ ὅτε πρόσσε)
 ἐκρίβειαν, καὶ τὴν Αἰθίοπα ἀπλῶς μὲν καὶ ὅλον ὁρώμενον μέλανα, πῇ δὲ
 λευκόν (κ' ἢ τὸς ὀδόντας), καὶ τὸ ἐγὼ ψεύδομαι, ἀπλῶς ψεύδεις
 ὄν, πῇ ἀληθές ἐστιν, ὡς ἐν ἄλλοις δέδεικται). id.

1011b 23. “ἀλλὰ — ὁδόν.” δειξας ὅτι μὴ οὖν τε ἅμα τάναντία ὑπάρ-
 15 χειν, ἐφεξῆς δεικνυσὶ διὰ πλείονων ὅτι μὴδὲν ἐστὶ μεταξὺ τῆς ἀν-
 τιφάσεως. προσκατασκευάζοιτο δ' ἂν διὰ τούτου τὸ μὴδὲν ψεύ-
 δεσθαι ἅμα τὴν ἀντίφασιν· ὃ ἐποίητο ἂν τὸ διαίρειν ἐπὶ παντὸς
 αὐτῇ τὸ ἀληθές τε καὶ τὸ ψεύδος. εἰ ἢ μὴτε ἀληθές ἅμα, ὡς
 δέδεικται, μὴτε ἅμα ψεύδεις (δύναιτο ἢ ἂν τὸ εἰρηξθαι μεταξὺ
 τῆς ἀντιφάσεως), λείπει) τὸ ἐπὶ παντὸς τὸ ἕτερον αὐτῆς μῶριον
 ἀληθές εἶναι, τὸ δὲ ἕτερον ψεύδος. ὅτι ἔκ μὴδὲν τῆς ἀντιφάσεως
 μεταξὺ, δεικνύει). δεῖ δὲ μίαν λαμβάνειν ἀντίφασιν· τούτο δὲ
 εἴη ἂν, εἰ ἐν καθ' ἑνὸς εἴη καὶ τὸ καταφασκόμενον καὶ τὸ ἀποφασκό-
 μενον· εἰ ἢ μὴ ἐν καθ' ἑνὸς εἴη, ὃ μία ἐστὶ καὶ ἡ αὐτὴ ἀντίφασις,
 ἀλλὰ πλείους ἔσονται αἱ καταφάσεις καὶ ἀποφάσεις. εἰρηξθαι δὲ περὶ
 τούτων ἐπὶ πλέον ἐν τε τῷ περὶ Ἑρμηνείας (c. 7 sq.) καὶ ἐν τῷ περὶ
 Καταφάσεως. διὸ καὶ αὐτὸς προσέθηκε τὸ “ἐν καθ' ἑνὸς.” πρὸς δὲ
 τὴν δειξιν τῷ μὴδὲν εἶναι τῆς ἀντιφάσεως μεταξὺ πρώτη ἐπιχα-
 ρήσει χρῆσθαι τοιαύτη. ὀρίξει) τί ἐστὶ τὸ ἀληθές καὶ τί τὸ ψεύδος, καὶ
 λαμβάνει ἀληθές μὲν εἶναι τὸ ὃν λέγειν εἶναι καὶ τὸ μὴ ὄν μὴ εἶναι,
 ψεύδος δὲ τὸ ὃν λέγειν μὴ εἶναι ἢ τὸ μὴ ὄν εἶναι· ὡν τὰ μὲν κα-
 ταφάσεις εἰσὶ, τὰ δὲ ἀποφάσεις. ὃ δὲ τὸ μεταξὺ καὶ τούτο λέγων
 εἶναι ἢ μὴ εἶναι, εἰ ὅλως ἐστὶ τι (διὰ ἢ ταῦτα ὡς καὶ ὃ λέγων
 τούτο εἶναι ἢ μὴ) περὶ τῷ μεταξὺ εἴρηκε), ὃ ἅλον μὲν ὅτι ἀληθεύει
 μὲν ἂν ἢ ψεύδοιτο. πᾶς ἢ ὃ περὶ τίνος ἀποφαινόμενος καὶ ἢ εἶναι
 αὐτὸ λέγων ἢ μὴ εἶναι ἀληθεύει ἢ ψεύδεται). ἀδύνατον δὲ τούτο
 ἐπὶ τούτῳ· οἱ ἢ τὸ ὄν ἢ τὸ μὴ ὄν ἢ εἶναι ἢ μὴ εἶναι λέγοντες ἦσαν
 οἱ ἀληθεύοντες, τυχόντες οἱ καταφασιν ἢ ἀποφασιν λέγοντες, τὸ
 δὲ μεταξὺ τῆς ἀντιφάσεως ὅδ' ἢ ἕτερον τούτων. ὃ λέγει, τοῦ-

1011a 23. τὸν ἐξον, ὅτι ἀληθεύει μὲν καὶ ψεύδεται ὃ αἰ τὸ ὄν καὶ μὴ ὄν εἶναι λέ-
 γοντες ἢ μὴ εἶναι, ὡς ὀρίξει). ὃ δὲ τὸ μεταξὺ τῆς ἀντιφάσεως
 λέγων εἶναι ἢ μὴ εἶναι ὅτε τὸ ὄν εἶναι ἢ μὴ εἶναι λέγει ὅτε τὸ μὴ
 ὄν, τῷ τὸ μεταξὺ τῷ τε ὄντος καὶ τῷ μὴ ὄντος μὴτε ὄν εἶναι μὴτε
 μὴ ὄν· ὡς ἔτ' ἂν. ἀληθεύοιτο ὅτε ψεύδοιτο· ὃ τὸ εἶναι αὐτῷ ἢ τὸ
 μὴ εἶναι κατηγορῶν. ὁμοίως δὲ καὶ εἰ μὴ τὸ εἶναι καὶ μὴ εἶναι αὐτῷ
 κατηγορεῖ τις, ἄλλο δὲ τι· ὅδ' ἢ ἄλλο τι κατηγορῶν αὐτῷ ἢ
 ἀληθεύσει ἢ ψεύσεται, τῷ δὲ μὲν αὐτὸ εἶναι ἢ μὴ εἶναι, εἰ μέλλει
 ὃ κατηγορῶν τι αὐτῷ ἢ ἀληθεύειν ἢ ψεύδεσθαι. τὸ δὲ μεταξὺ τῷ
 ὄντος καὶ μὴ ὄντος καὶ τῆς ἀντιφάσεως ὅτε ὄν ἐστιν ὅτε μὴ ὄν. id.

“ἔτι — λευκόν.” ἡ ἐπιχείρησις τοιαύτη. ὃ λέγων μεταξὺ 1011a 23
 τι εἶναι τῆς ἀντιφάσεως ἥτοι ὅπως ἐρεῖ τι μεταξὺ ὡς λευκὸν καὶ
 μέλανος, ἀντικειμένων τε καὶ ἐναντίων ὄντων, τὸ φαῖν ἢ τι ἄλλο
 τῶν μεταξὺ χρωμάτων καὶ ὅλως τῶν ἀντικειμένων ἀλλήλοις, ἢ ὡς
 τῶν τυχόντων τινῶν εἴθε λέγει μεταξὺ τὸ μᾶλλον αὐτῶν
 ὄν, εἶον ἵππου καὶ ἀνθρώπου, εἰ λέγοι τις μεταξὺ τὸ μᾶλλον ἀνθρώπου
 μᾶλλον ἵππου εἶναι. ἀλλ' εἰ μὲν ὅπως λέγοι τις εἶναι μεταξὺ τῆς
 ἀντιφάσεως τι ὡς τῶν τυχόντων μεταξὺ καλεῖν ἔθος· τὸ μᾶλλον
 ὄν, ἔκ ἂν εἴη τούτο κυρίως μεταξὺ· ὃ ἢ ὅσον τε ἐκ τῷ ὅπως
 λεγομένων μεταξὺ μεταβολῇ εἰς τὰ ἄκρα γίνεσθαι, ἐκ δὲ τῶν με-
 ταξὺ αἰετῶν γίνεσθαι εἰς τὰ ὡν ἐστὶ μεταξὺ μεταβολῇ. ἀλλ' ὅδ' ἂν τὰ
 ὡν τοῦτον τὸ μεταξὺ ἢ ἀντικείμενα ἂν εἴη ἀλλήλοις ἢ μεταβαλ-
 λοι ἂν εἰς ἀλλήλα, εἰ τὰ τυχόντα εἴη· ὃ ἢ μεταβάλλει τὸ τυχόν
 εἰς τὸ τυχόν, ὁρᾷ) δὲ αἰετῶν τὴν ἀντίφασιν γινομένην μεταβολῇ·
 25 ἐκ ἢ ἀγαθὸν εἰς ἔκ ἀγαθόν, καὶ ἐκ ἔκ ἀγαθὸν εἰς ἀγαθόν ἢ μετα-
 βολῇ, καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὁμοίως. εἰ δὲ πᾶσα μὲν μεταβολῇ εἰς
 τὰ ἀντικείμενα ἢ τὰ μεταξὺ, τοῦτον δὲ τῷ μεταξὺ λαμβανο-
 μένῳ ὅτε εἰς τὸ μεταξὺ ὅτε ἐκ τῷ μεταξὺ ἢ μεταβολῇ, ἀλλ'
 ὅδ' ὀρίσαι ἀλλήλα, ὡν τὸ τοῦτον μεταξὺ ('). ὅτε ἂν ἐκεῖνα
 αὐτῶν ὡς μεταξὺ μεταξὺ. “ἐκ μὴ ἀγαθὸν ἢ εἰς ἀγαθόν μετα-
 βάλλει, ἢ ἐκ τούτου εἰς μὴ ἀγαθόν. τὴν δὲ αἰετῶν φαίνεται.” εἰ εἴη,
 φησὶ, τῆς ἀντιφάσεως μεταξὺ τοῦτον, καὶ ὅπως αὐτῶν μεταξὺ
 ὡς τὰ τυχόντων τινῶν μεταξὺ λαμβανόμενα, καθὼς μᾶλλον
 αὐτῶν ἐστὶ τὰ αὐτά, ἔκ ἂν εἰς αὐτὰ γίνοιτο μεταβολῇ ἢ ἀπὸ
 τῆς καταφάσεως ἢ ἀπὸ τῆς ἀποφάσεως· τῷ μὲν ἢ ἀγαθὸν εἰς ἔκ
 ἀγαθόν ἢ μεταβολῇ, καὶ τῷ ἔκ ἀγαθὸν, ὅταν κ' τούτο μεταβάλλῃ
 εἰς ἀγαθόν ἢ μεταβολῇ. ἀλλὰ μὴν αἰετῶν φαίνεται) ἐν οἷς τί ἐστὶ με-
 ταξὺ, εἰς τούτο γινομένην ἐκατέρω τῶν ἄκρων τε καὶ ἀντικειμένων
 40 ἢ μεταβολῇ· λείπει) ἄρα ὡς ἀντικειμένων εἶναι αὐτῶν μεταξὺ

3. ἐναντίον *M.* ἢ *om M.* 4. ἀληθεύει *M.* 6. διωριζόμενοι *M.* 7. τῇ θάτερον δὲ ἀπλῶς· τῇ *M.* 8. καὶ κατ' ἄλλο *A.* 9. θάτερον δὲ ἀπλῶς *A.* 10. μὲν κατὰ αὐτὴν ἐξεταζομένην *M.* 12. καὶ τῷ Αἰθίοπος *M.* 15. ὁδόν — 16. ἀντιφάσεως *om M.* 17. μὴδὲν συνδέχεται εἶναι ὁδόν· δειξας ὅτι μὴ οὖν τε ἅμα τάναντία ὑπάρχειν, ἔτι φησὶ· ὃ *M.* 31. ὃν μὲν λέγων *M.* 32. τὸ prius *om M.* 34. εἶναι καὶ ἢ *M.* 38. *at non est ho-*
rum alterum medium contradictionis Sepulv.

1. αἰ) εἶον *M.* ἢ εἶναι ἢ μὴ εἶναι λέγοντες, ὡς *A.* 5. ἐν' ὃ *M.* ὅτε) αἰετῶν *M.* 6. εἶναι εἰ μὴ *M.* 15. αὐτῶν *M.* 19. μεταξὺ κυρίως *M.* 22. μεταβάλλει *M.* 24. γινομένην μεταβολῇ *M.* 25. ἐκ — μεταβολῇ *om A.* 26. μὲν *om A.* 32. δὲ ἐκφαίνεται *A.* δὲ εἰ φαίνεται *M.* 35. αὐτῶν) αὐτῶν *M.* 40. *superest igitur ut contradictionis medium si quod est, sit quasi contrariorum medium, ut fuscum Sepulv.*

1012. (") δὲ δὲ προδίδναι ἦσαν προσυπακύνει τῷ "παρά-γένεσιν
 8. καὶ φθορὰν μεταβολή τις ἔχει" τὸ καὶ ὅσας ἢ τὸ μεταξὺ γενέσεως.
 Asclep.
1012. "ἔτι — τούτοις." ὁ λέγει, τοιοῦτον ἔστιν. εἰ ἔστι τῆς ἀντιφά-
 9. σεως τι μεταξὺ, καὶ ἐν οἷς γένεσι τε καὶ ὑποκειμένοις ἢ ἀποφάσεσι
 ὕδεν ἄλλο σημαίνει ἢ θέσιν τῷ ἐναντίον, καὶ ἐν τούτοις ἔχει τι με-
 ταξὺ τῆς ἀντιφάσεως. ἢ δὲ ἀποφάσεως τὸ ἐναντίον τίθεται ἐν τοῖς
 ἀμέσους ἐναντίοις, ὅταν καὶ τῷ πεφουκώτους αὐτὰ δέχεται κατηγο-
 ρηθῇ. τὸ γὰρ μὴ νοσῶν ζῶον ὑγιαίνειν ἀνάγκη, καὶ τὸ μὴ κοιμώμε-
 νον ἐγρηγορεῖν, καὶ τὸ μὴ ἄρτιον ἀριθμὸν περιττὸν εἶναι. εἰ ὅν
 10. ἔχει τι καὶ ἐπὶ τούτων τὸ μεταξὺ, ἔχει τι ζῶον ὅ ὅτε ὑγιαίνει ὅτε
 οὐκ ὑγιαίνει, ὁ ἴσον ἐστὶ τῷ ὅ νοσῶν, καὶ ἀριθμὸς τις ὁς ὅτε ἄρτιος
 ἔστιν ὅτε περιττός, ὁ ἴσον ἐστὶ τῷ ὅτε οὐκ ἄρτιος. καὶ γὰρ ἐπὶ τῷ με-
 ταξὺ ἀληθεὶς αἱ τῶν ἀκρων ἀποφάσεις. τούτο δὲ ἀδύνατον, ὡς
 δῆλον ἐκ τῷ ὁρισμῷ. ὅν γὰρ λάβωμεν καὶ προχειρισώμεθα ἀριθμὸν, 15
 ὅτος ἢ ἄρτιος ἔστιν ἢ περιττός. πᾶς γὰρ ἀριθμὸς ἢ ἄρτιος ἔστιν ἢ
 περιττός, καὶ ἀριθμὸς ἔστιν ὁς ἢ ἄρτιος ἔστιν ἢ περιττός. Alex.
1012. "ἔτι — πλεον." ἢ ἐπιχειρήσεις αὐτὴ ἔστιν. εἰ ἔστι μεταξὺ τι
 12. τῆς ἀντιφάσεως, ὃ μόνον ἡμιόλια τὰ ὄντα ἔχει, ὡς δοκεῖ, τρίτον
 τινὸς πρὸς ἰσχυμένον τῇ τε καταφάσει καὶ τῇ ἀποφάσει τῷ μεταξὺ, 20
 ἀλλὰ καὶ ἐπ' ἀπειρον ἀν προέλθαι. ἡμιόλιον μὲν γὰρ ἔχει τῷ παρὰ τὸ
 ὑπὸ τῆς καταφάσεως καὶ τῆς ἀποφάσεως ἐφ' ἑκάστου σημαζόμε-
 νόν τε καὶ δηλούμενον εἶναι τρίτον τὸ μεταξὺ, καθ' ὅ ὅτε ἢ κατα-
 φασιν ὅτε ἢ ἀποφασιν. ὡς περὶ γὰρ εἰ ἦν τι τῷ ὑγιαίνειν καὶ τῷ νο-
 σεῖν μεταξὺ, οὐκ ἂν ἦν δύο μόνον τὰ τε ὑγιαίνειν καὶ τὸ νοσῶν, ἀλλὰ 25
 σὺν τούτοις τρίτον τὸ μεταξὺ, τὰ δὲ τρία τῶν δύο ἡμισία (ὅλα
 τε γὰρ αὐτὰ ἔχει καὶ προσέτι τὸ ἡμισιὺν αὐτῶν), ὅπως εἰ καὶ τῆς
 καταφάσεως καὶ ἀποφάσεως εἴη τι μεταξὺ, ἡμισία ἂν γίνοντο
 τὰ σημαζόμενα ὑπὸ τῷ ἀποφαντικῷ λόγῳ. ὃ γὰρ δύο ἀλλὰ τρία.
 ὃ μόνον δὲ ἡμιόλια φησι τὰ ὄντα ἔσεσθαι, ὡς φαίνεται, ἀλλὰ γὰρ καὶ 30
 εἰς ἀπειρον ἀν ἢ αὐξήσεις καὶ ἢ προδίκη τοῖς ὅτε γίνονται διὰ τὴν
 μεταξὺ ταύτην φύσιν. εἰ γὰρ ἔχει τις φύσις μεταξὺ σημαζο-
 μένη ὑπὸ τῆς ἑκατέρου ἀποφάσεως, δῆλον ὡς ἔχει καταφῆσαι,
 εἴγε περὶ πάντων οἷόν τε καὶ καταφάσκειν καὶ ἀποφάσκειν, ὡς
 εἰδείχθη ἐν τῷ περὶ Ἑρμηνείας (c. 6). εἰ δὲ καταφῆσαι καὶ ἀπο- 35
 φῆσαι, ἔχει τι πάλιν καὶ τούτων τῆς τε καταφάσεως τῆς τε με-
 ταξὺ τούτων καὶ τῆς ἀποφάσεως αὐτῷ μεταξὺ τι, καθ' ὅ ἀληθὴς ἢ
 ἀμφοτέρων ἀπόφασις, τῆς τε καταφάσεως καὶ τῆς ἀποφάσεως,
 εἴγε πάσης ἀντιφάσεως ἔστι μεταξὺ, ὃ δηλονότι καὶ αὐτὸ πάλιν
 ἔχει τις φύσις, εἴγε ἐπ' αὐτῷ ἀληθὴς ἢ ἑκατέρου ἐκείνων ἀπόφα- 40
 σιν. εἰ δὲ ἔστι τι τούτων, πάλιν καὶ ἐπὶ τούτων καταφάσεως ἔχει καὶ
 ἀποφάσεως καὶ ἄλλο τι μεταξὺ, καθ' ὅ ἢ ἑκατέρου τούτων ἀποφάσεως
 καὶ τούτο ἐπ' ἀπειρον. τὸ δὲ "πάλιν γὰρ ἔχει ἀποφῆσαι τούτο πρὸς
 τὴν φάσιν καὶ τῇ ἀποφάσει" ἴσον ἐστὶ τῷ πάλιν γὰρ εὐρεθίζεσθαι
 τι ὃ ἔστιν ἀποφῆσαι καὶ τὴν φάσιν καὶ τὴν ἀποφάσιν, τὰ ἐπὶ τῷ
 μεταξὺ τῆς πρώτης ἀντιφάσεως. ὃ ἴσον ἀν εἴη τῷ πάλιν γὰρ ἔχει
 καὶ τῆς ἐπὶ τῷ μεταξὺ λεγομένης ἀντιφάσεως μεταξὺ τι. δῆλον
 γὰρ ὡς ἔχει τι πάλιν καὶ ταύτης τῆς ἀντιφάσεως μεταξὺ, ἐφ' ὃ
 πάλιν ὅντος μεταξὺ καὶ αὐτῷ ἄλλῃ ὁμοίως ἀντιφάσιν ἔχει, ἢς
 10 πάλιν ἄλλο τι ἔχει μεταξὺ, ἐφ' ὃ πάλιν καὶ αὐτῷ ὅντος τινὸς ἔχει
 καταφάσιν καὶ ἀπόφασιν, ὡς τὸ μεταξὺ πάλιν ἄλλῃ εἰσάγει φύσιν.
 ἄλλο γὰρ τὸ σημαζόμενον ὑπὸ τῆς ἀμφοτέρων ἀποφάσεως τὸ σημα-
 ζόμενον ὑπὸ τῆς καταφάσεως ἢ τῆς ἀποφάσεως. τούτο γὰρ σημαίνει
 τὸ "ἢ γὰρ ὅσας ἐστὶ τις αὐτῷ ἄλλῃ, καὶ τούτο ἐπ' ἀπειρον." id.
- "ἔτι — ἔστιν." ὁ νῦν τὸ λεγόμενον ταῦτος. εἰ πρὸς τὸν ἐπὶ 1012.
 15. μενον περὶ τινος εἰ ἔστιν ἢ μή, ὁ ἀποκρινόμενος ἢ εἶναι ἀποκρίνεται
 ἢ μὴ εἶναι, καὶ ὁ μὲν εἶναι εἰπὼν καταφάσκει, ὁ δὲ ἀρνησάμενος καὶ
 εἰπὼν μὴ εἶναι ὕδεν ἄλλο ἢ τὸ εἶναι ἀποφάσκει, ὕδεν ἂν εἴη με-
 ταξὺ τῆς ἀντιφάσεως. εἰ γὰρ δύο μὲν ἀποκρίσεις μόναι περὶ ἑκάστου,
 τῶν δὲ δύο ἀποκρίσεων ἢ μὲν καταφάσιν ἔστιν ἢ δὲ ἀπόφασιν, καὶ
 ὕδεν ἄλλο ἐκ τῶν ἀποκρίσεων σημαίνει ἢ ὅ ἢς μὲν τὸ εἶναι ὅ ἢς
 δὲ τὸ μὴ εἶναι, ὕδεν ἂν εἴη μεταξὺ τῆς ἀντιφάσεως. εἰ γὰρ ἦν, καὶ
 ἢ παρὰ τὸ ὅν τὸ ἀρνητικὸν ἄλλῃ τινὰ ἀπόκρισιν εἶδει εἶναι τρίτην
 καὶ μὴ τούτο μὲν φάσκοντι εἶναι περὶ ὃ ἢ ἐρωτήσις, τὸ δὲ μεταξὺ
 πλεον, ἢ τὸ ὃ τὸ ἀρνητικὸν μὴ μόνον ἀναίρετακὸν εἶναι τῷ περὶ ὃ
 ἢ ἐρωτήσις, ἀλλὰ καὶ ἄλλο τι δηλὸν ἐν. εἰ δὲ μήτε ἄλλῃ τις
 ἀπόκρισις ἔστι μήτε τὸ ὃ τὸ ἀποφαντικὸν ἄλλο τι ἢ ἀναίρεσιν ἐκείνου
 δηλοῖ περὶ ὃ ἢ ἐρωτήσις, τούτο δὲ ἔστιν ἢ ἀπόφασις, ὕδεν ἂν εἴη
 μεταξὺ τῆς ἀντιφάσεως. εἰ γὰρ τι ἦν, ἦν ἂν τις καὶ ἀπόκρισις
 περὶ αὐτῷ. αὐτὸς μὲντοι ἐπιτεμνόμενος ἐχρήσατο τῇ ἐπιχειρήσει.
 εἰ γὰρ ὁ ἐρωτῶν τινὸς περὶ τινος εἴη λευκὸν ἀρνημένους αὐτὸ εἶναι καὶ
 λέγων ὃ ὕδεν ἄλλο ἀποφάσκει ἢ τὸ εἶναι αὐτὸ λευκόν, ὁ ἴσον ἐστὶ
 τῷ μὴ εἶναι αὐτὸ λευκόν, ἀπόφασις δὲ τούτο, ὕδεν ἂν εἴη μεταξὺ
 τῆς ἀντιφάσεως. ἢ γὰρ τὸ καὶ εἶδει ἀποκρίνεσθαι ἢ τὸ ὃ, ὡς τὸ μὲν εἶναι
 35 καταφάσιν, τὸ δὲ μὴ εἶναι ἀπόφασις. τότε γὰρ ἂν ἦν μεταξὺ τι
 τῆς ἀντιφάσεως, εἰ τὸ ὃ ἢ ἀπόκρισις μὴ μόνον τὴν ἀπόφασιν
 σημαίνειν ἠδύνατο τούτω περὶ ὃ ἢ ἐρωτήσις, ἀλλὰ τι καὶ ἄλλο, ὃ
 ἦν μεταξὺ. id.
- "ἐλήλυθε — δόξα." λέγει τὴν αἰτίαν δι' ἣν ἐπὶ ταύτης 1012.
 17. ἐγένοντο τῆς διδῆς οἱ γενόμενοι, τῆς μεταξὺ τι εἶναι τῆς ἀντιφά-

4. in iis quoque generibus ac subiectis medium erit contradictionis, in quibus negatio nihil aliud quam positionem contrarii significat Sepulv. || 7. τὸ ἐναντιόησιν ἐν M. || 8. αὐτῷ M. || κατηγορεῖται M. || 11. et 12. ὑγιαίνειν M. || 11. ὅτε ὑγιαίνει om A. || 12. νοσῶν A. || 15. καὶ προχωρήσιν τὸν ἀριθμὸν M. || 16. πᾶς — 17. ἢ περιττός et 24. et 34. καὶ post et 35. εἰδείχθη om M.

1. δι' A. || 5. ἔχει A. || 7. quod cum sit quoddam ens, de eo quoque erit affirmatio et negatio Sepulv. || 10. αὐτῷ] ἀφ' ὅ M. || 11. καὶ ἀπόφασιν om M. || 16. ἔστιν εἰ μὴ M. || 22. si enim esset, oporteret ut praeter negationem non alia tertia responsio haberetur Sepulv. || 24. μὲν] ἦν M. || 27. ἀναίρεσις ἐκείνου δῆλον M. || 30. ἐπὶ τὸ μέτερον M. || 31. ἀρνημένους M. || 36. ἢ] ἐκ M. || 40. γενόμενοι M.

σεως λεγόμενης. τὴν δὲ αὐτὴν εἶναι λέγει αἰτίαν, ἥπερ ἐπὶ τῶν
 ἄλλων παραδείξων τίθενται· τὴν μὲν γὰρ τῷ μὴ δυνάμει λυσαί
 πτω ἐριστικὸν καὶ σοφιστικὸν λόγον ἐριτωμένον περὶ τοῦ ἐνδόντος
 αὐτῷ θέλει τὸτο ὅπως ἔχειν, ὥστε ἢ καὶ ἄλλοις τισὶν ἐνδόντος
 λόγους τῆς παραδόξεως καὶ ἀτάκτως θέσεις, ἔθεντο, ἅμα δὲ διὰ τῶν
 5 ἰσχυρῶν ἀντικειμένων ἡμῶν καὶ ἐχρήσιμον πρὸς φιλοσοφίαν τῶν ἐλέγχων
 τῶν σοφιστικῶν, εἶγε περὶ τῶν ἐκείνων ἀγνοῶν ἀτάκτως συμβαίνει
 τισὶ φύσεως παραδέχεσθαι. οἱ γὰρ περὶ τῆς κινήσεως ὑπὸ Ζήνωνος
 ἠρωτημένοι λόγοι πολλὰς ἐξ ἀδυναμίας καὶ ἐν τοῖς λαμβανομένοις
 ψεύδους συντορᾶν ταρασσούσι τε καὶ ἀπορεῖν ποῶσι, μήποτε οὐκ ἐστὶ
 10 κίνησις, ὅπως ἐναργὲς τε καὶ ἐν πάσῃ πρᾶγμα· εἶπε δὲ καὶ ἐν τῷ
 Α. τῆς Φυσικῆς Ἀποδείξεως (1.3 εκτ.) ἐνδόντος τινὰς λόγους,
 τῷ τε ἐκ τῆς δοχτομίας δεκνύντι ὅτι μὴδὲν ἐστὶν ἐν, καὶ τῷ ὅτι
 παρὰ τὸ ὄν ὑδὼν ἐστὶν, τὸς μὲν ὑποθέλει ἀτομά τινα εἶναι μεγάθυ,
 τὸς δὲ εἶναι καὶ τὸ μὴ ὄν. τοῦτον δὲ τι καὶ οἱ μεταξὺ τῆς ἀντιφά-
 15 σεως εἶναι τρέμενοι ἔπαθον· ὃ γὰρ δυνηθέντας τὸς περὶ τούτων, ἔτι
 ὅπως ἔχει, ἐπερωτωμένους λόγους ὄντας σοφιστικῶς βύειν συνεχώρη-
 σαν αὐτοῖς. ἐστὶ δὲ ἡ ἀπὸ αἰτίας δι' ἣν ἔθεντο τῶν εἶναι τι μεταξὺ
 τῆς ἀντιφάσεως, ἥ τε λέγουσα μὴδὲν εἶναι τὸ μὴ ὄντος γίνεσθαι,
 ἐκ δὲ τῷ αὐτῷ ὄντι ἀνταντία γινόμενα, καὶ διὰ τὸτο ἐνυπάρχειν
 20 πῦτά ἐν ἐκείνῳ καὶ μεμῆχθαι ἐνεργείᾳ ὄντι, καὶ δὲ μεμνημένον ἐν
 τῶν μὴδὲν τῶν ἐξ ὧν μεμνηθῆναι ταύτην εἶναι ἀπλῶς, ἀλλὰ με-
 ταξὺ αὐτῶν καὶ τὸ κρᾶμα, ὃ ὅτε ὕδωρ εἶναι ἀντικρὺς ὅτε οὐκ
 ὕδωρ· ὃ καὶ Ἀναξαγόρας ἐπισημαίνει· ὅτι δὲ ψεύδους ὅπως
 λόγους καὶ σοφιστικὰς, δὴλον· πρῶτον μὲν γὰρ ἡ ὑπόθεσις αὐτῷ ψεύ-
 25 δους καὶ ἐξ ὧν γίνεσθαι τινα ἀντικείμενα ἀλλήλοις, πῦτά ἐκ τῶν
 ἀντικειμένων μεμῆχθαι· ἔπειτα ὅτι κἀκεῖνο ψεύδους καὶ ἐπὶ τῷ με-
 μνημένῳ μὴδὲν ὅπως τῆς ἀντιφάσεως ἀληθὲς εἶναι, μήτε
 τὴν κατάφασιν μήτε τὴν ἀπόφασιν· ὑδότερον μὲν γὰρ τῶν ἐξ ὧν
 μεμνηθῆναι ἀληθὲς· καὶ γὰρ μεμνημένον ὅτε μέλι ὅτε ὕδωρ, σοφί-
 30 σμός δὲ ὁ λόγος καὶ ὁ λαμβάνων ὅτι τὸ ὅτε ἐστὶν ὅτε οὐκ ἐστὶν ὕδα-
 τέρῳ ταύτῳ ἐστὶν, ὅτε τῷ ἐστὶν ὅτε τῷ οὐκ ἐστὶν, καὶ δὲ ὑδότερον
 μεταξὺ ἐκείνων ὧν ὑδότερον ἐστὶν· ὥστε εἰ καὶ ἐστὶν καὶ οὐκ ἐστὶν
 αὐτὴ ἀντιφάσις, εἴη ἂν τι μεταξὺ τῆς ἀντιφάσεως· πᾶσα γὰρ ἀν-
 τιφάσις διὰ τὸ εἶναι καὶ μὴ εἶναι· εἰ μὲν γὰρ ἡ ὅτε ἐστὶν ὅτε οὐκ ἐστὶ
 35 φωνὴ ἡδύνετο κατὰ σίκκος κατηγορεῖσθαι τε καὶ ἀλαθεύεσθαι, ἢ ἂν
 τι ἰσῶς ὅτω τῆς ἀντιφάσεως μεταξὺ δεκνύμεναν· εἰ δὲ μὴδὲν
 ποικίλον ἐστὶν, οὐκ ἂν εἴη ἀληθὲς καὶ εἶναι τι μεταξὺ τῆς ἀντιφά-
 σεως, μὴδὲν ὄντος τῷ ἐφ' ᾧ ἡ ἀντιφάσις ἀπόφασις ἐστὶν. ἀλλ'
 ὅδε πάντως, εἴ τι ἐστὶν ὑδότερον, ἐκεῖνο μεταξὺ ἐστὶν ἐκείνων· καὶ

γὰρ δὲ τοῖχος ὅτε ἀπόφασις ἐστὶν ὅτε κατάφασις, ἀλλ' ὃ διὰ τού-
 40 ταυ μεταξὺ ἐστὶν κατάφασις καὶ ἀπόφασις· καὶ γὰρ μεταξὺ τῶν
 ταυτῶν ἐστὶν ὥστε μὴ μόνον εἰς ἀλλήλα γίνεσθαι τοῖς ἀκροῖς τὴν
 μεταβολήν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ μεταξὺ, καὶ τῷ μεταξὺ πάλιν εἰς ἐκά-
 5 ταν τῶν ἀκρῶν, ὅτε οὐκ ἐκ τῷ εἶναι εἰς τὸ μὴ εἶναι μήτε μὴ
 εἶναι μεταβαλεῖται, ὅτε ἐκ τῷ μὴ εἶναι ὁμοίως εἰς τὸ μήτε εἶναι
 μήτε μὴ εἶναι· ἀλλ' ὅδε ἐκ τῷ μήτε εἶναι μήτε μὴ εἶναι, ὃ ἐστὶ
 τούτων μεταξὺ· τὴν ἀρχὴν γὰρ ὅδε ἐστὶν τι ἐν τῷ μήτε εἶναι μήτε
 μὴ εἶναι· οἱ μὲν γὰρ διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν ὅπως ἀπεφάναντα, οἱ
 10 δὲ διὰ τὸ πᾶντων ἀποδείξεις ζητεῖν· τῷ γὰρ τῆτων μὴ εἶναι ἀπό-
 δειξιν, τῷ ἀρχὰς αὐτὰ εἶναι ὄντα ἐναργῆ, ὑποτίθενται τε τὰ ἀν-
 τικείμενα αὐτοῖς ἅμα ἀληθῆ εἶναι, καὶ πρῶτα πειρῶν αὐτῶν, ὃ
 πεπεισμένοι μὲν ὅπως ἔχουσιν, ὡς ἡλέγετο αὐτοῖς ἐπὶ τῶν πράξεων
 μαλίστα, θέσει δὲ φυλάττων παρῶμενοι. id.

“ἀρχὴ — ἐρισμῶν.” ἀρχὴν φησὶν εἶναι τῆς δεξιῆς πρὸς τε 1012a
 τὸς διὰ τὸ ἐνδόντος τοῖς σοφισμασι τοῖς περὶ τὰ ταῦτα ὅπως ἔχουσιν 21.
 ἐριτωμένους θεμένους τὸ μεταξὺ εἶναι τι τῆς ἀντιφάσεως, καὶ πρὸς
 τὸς πάντων ἀποδείξεις ἀπαιτῶντας, καὶ διὰ τούτο ὡς μὴ δυναμέ-
 15 των ἀποδειχθῆναι τῷ τε μὴδὲν εἶναι τῆς ἀντιφάσεως μεταξὺ καὶ
 τῷ μὴ συμψεύδεσθαι τὴν ἀντίφασιν λέγοντας ταῦτα· πρὸς δὲ
 πάντας τούτους ἀρχὴν φησὶν εἶναι τὴν ἀπὸ τῶν ὀρισμῶν, τὴν αὐτὴν
 λόγον λέγων ὅν εἶπε καὶ κατ' ἀρχὴν τῆς πρὸς τὸς τὴν ἀντίφασιν
 ἅμα ἀληθῆ εἶναι λέγοντας ἀντιλογίας· ἂν γὰρ συγχωρῶσι τὰ
 20 ἀντίματὰ σημαίνειν τι, ὃ ἀναγκαῖον ἐστὶν αὐτοῖς διδόναι, εἰ μέλ-
 λουσιν ἄλλως χρῆσθαι λόγῳ, καὶ τὴν λόγον τὴν σηματομένην ὑπὸ τοῦ
 ἀληθὲς καὶ τῷ ψεύδους τῶν ὀνομάτων, οἷς χρῶνται, λαμβάνειν· ὅτι-
 νες λόγοι ὀρισμοὶ ἂν εἴην, ὃ μὲν τῷ ἀληθὲς ὃ δὲ τῷ ψεύδους· ὅτε καὶ
 25 διὰ τὸ διδόναι σημαίνειν τι δι' ὧν λέγουσι συγχωρῶσι καὶ τὸ ὀρισμὸν
 εἶναι· ἂν δὲ τὸ μὲν ἀληθὲς σημαίνειν καὶ τὸ ὄν εἶναι λέγειν καὶ τὸ μὴ ὄν
 εἶναι, καὶ γὰρ τὸ μὴ εἶναι λέγειν ἢ τὸ μὴ ὄν εἶναι, καὶ
 παρὰ ταῦτα μὴδὲν εἶναι ἄλλο ἀληθὲς ἢ ψεύδους, εἴη παρὰ κατὰ-
 30 φασιν καὶ ἀπόφασιν· εἰ δὲ μὴδὲν ἀληθὲς παρὰ ταῦτα, τούτων δὲ
 τὰ μὲν κατάφασιν τὰ δὲ ἀπόφασιν, καὶ δὲ ὅδε ἀληθὲς παρὰ ταῦτα,
 ὅδε ἂν μεταξὺ τι αὐτῶν εἴη· ἢ γὰρ ἂν κἀκεῖνο πρὸς τέτοις ἀλη-
 35 θὲς ἢ ψεύδους, ἐλέγετο τε καὶ αὐτὸς λόγος ἀποφατικός· ἢ εἶπεν
 ἀρχὴν εἶναι πρὸς ἀπαντας τέκνους ἐξ ὀρισμῶν τὴν σημαίνειν, διότι
 συγχωρήσαντες σημαίνειν διὰ τῶν ὀνομάτων τι, δηλονότι καὶ λόγον
 τῶν εἶναι τῶν ὑπὸ τῶν ὀνομάτων σηματομένων συγχωρῶσιν· εἰ
 40 δὲ τούτα, ὑκέτ' ἂν ὑπὸ τῷ αὐτῷ ὀνόματι καὶ ὃ ἀντικείμενος ση-
 μαίνειν· ὅπως δὲ ὅτε ἂν πάντα ἐπὶ τῷ αὐτῷ ἀληθῆ εἴη, ὅτε

1. ἥπερ *M.* || 2. τῷ *M.* || 7. ἀτάκτως *M.* || 10. συντορᾶν *M.* || 13. καὶ τὸ ὅτι *M.* || 15. εἰ *M.* || 17. σοφιστικὰς *M.* || 20. τούτο] τῷ *M.* ||
 24. ἐριτωμένους *M.* || 22. καὶ] ὡς *M.* || 31. ὑδότερον — 32. οὐκ ἐστὶν *om. A.* || 33. ἐκ αὐτῶν αὐτῶν *M.* || 34. εἰς *om. M.* ||
 35. μήτε εἶναι *om. M.* || 9. εἰ μὴ] εἰ μὴν *M.* || 11. ὅσα *om. M.* || 12. αὐτῶν αὐτῶν *M.* || 15. qui victi rationibus commenticiis me-
 dium contradictionis esse statuunt Sepulv. || 16. τῷ *om. A.* || 22. ἀρχὰς *A.* || 29. ἂν — 30. εἶναι ante ψεύδους *om. M.* || 30. et prae-
 terea nihil aliud verum est aut falsum, horum autem quaedam sunt affirmatio quaedam negatio, profecto praeter affir-
 mationem et negationem nihil erit verum. quodsi praeter haec nihil sit verum, ne ipsorum quidem medium ullum habo-
 bitur Sepulv. || 31. εἴη — 32. ταῦτα *om. M.* || 36. ὀρισμῶν] ἀρισμῶν *M.* || 38. τινος *M.* || σημαίνειν *M.* || 40. ἀληθὲς *M.*

ὕδιν μάλλον τὸτο ἢ τὸτο· εἰπὼν δὲ τὴν ἀρχὴν ἔσεσθαι τῆς πρὸς αὐτὸς ἀντιλογίας ἀπὸ τοῦ ὁρισμοῦ, ἐφεξῆς ἰσοῖται τίς μὲν τῶν ἀρχαίων τὴν ἀντίφασιν ἔλεγεν ἀληθὴ εἶναι, τίς δὲ τὴν μεταξὺ τι εἶναι τῆς ἀντιφάσεως. ἔτι δὲ γὰρ δαίτυνσιν ἅμα καὶ ὅτι καὶ τῷ ἄλλῳ καὶ τῷ ψευδοῖ τοῖς ὁνομασίαν ἐχρῶντο, ὡς ἡμεῖς νῦν ἐβιωμένους τὸς ὁρισμὸς λαμβάνει καὶ ἀπ' αὐτῶν ἔρχεται τῆς πρὸς αὐτὸς ἀντιλογίας ('). Ἡρακλείτος μὲν λέγων πᾶν εἶναι τε καὶ μὴ εἶναι καὶ ἅμα τὰ ἀντικείμενα εἶναι, τὴν ἀντίφασιν ἅμα ἀληθὴ τίθει καὶ πάντα εἶναι ἀληθὴ ἀποφαίνει, Ἀναξαγόρας δὲ εἶναι τι μεταξὺ τῆς ἀντιφάσεως λέγει· τὸ γὰρ μῆγμα εἰ ἐξ ἀγαθῶ καὶ κακῶ εἴη, ὅτε ἀγαθὸν ὅτε καὶ πάλιν ἐκ ἀγαθόν, ὁμοίως δὲ καὶ ὅτε κακὸν ὅτε καὶ κακόν· διὸ μεταξὺ τι εἶναι λέγει τῆς ἀντιφάσεως καὶ πάντα ψευδῆ τὰ ἀντικείμενα, τυτέσι καὶ τὴν κατάφασιν καὶ τὴν ἀπόφασιν. ὅταν γὰρ ἡ μεμυγμένα τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸ κακόν, τὸ ἐξ αὐτῶν φησι μῆγμα ὅτε ἀγαθόν ὅτε ἐκ ἀγαθόν καὶ ὅτε κακόν ὅτε ἐκ κακόν, ἀλλ' εἶναι τὸ τοῦτων μῆγμα. πάντα δὲ ἡγήτο ἐν πᾶσι μεμύχθαι, ὥς περὶ ἐκάστου τῶν ὄντων πᾶσαι αἱ ἀντιφάσεις ψευδεῖς κατ' αὐτόν. id.

1012^a 26. (') καθάπερ ὁ μέγας ἡμῶν φιλόσοφος φησιν, οἱ ἀνθρώποις Μανχαῖαι, ἐπειδὴ ἡγόρην πόθεν τὰ κακά, μὴ ἰσχύσαντες ἐπιλύσασθαι ταύτην τὴν ἀπορίαν, εἰρήκασιν ὅτι ἐστὶν ἀρχὴ τῶν κακῶν ὥσπερ καὶ τῶν ἀγαθῶν. ὅπως ὅν καὶ ὁ Ἀναξαγόρας, ἐπεὶ ἔωρα πᾶν ἐκ παντὸς γίνεσθαι, μὴ ἐπισήσας τῇ εἰς τὴν ὕλην ἀναλύσει, ἔλεγε πάντα ἐν πᾶσι μεμύχθαι, καὶ διὰ τὸτο κατ' αὐτὸν ἅπαντας ψεύδεσθαι τὸς λέγοντας, καὶ ἐν τῷ λευκῷ εἶναι καὶ τὸ μέλαν καὶ ὅσα ἄλλα τοιαῦτα. ὁ μὲντοι γὰρ πάλιν Ἡρακλείτος ἔλεγε πάντας ἀληθεύειν. Asclep.

1012^a 29. "διωρισμένων δὲ τῶν" δηλονότι ὡς ἐφθάρκαμεν εἰρηκέναι "φανερὸν ὅτι καὶ τὰ μοναχῶς λεγόμενα καὶ κατ' πάντων." δείξας ὅτι καὶ μὲν Ἡρακλείτου συναληθεύουσιν αἱ ἀντιφάσεις; καὶ δὲ Ἀναξαγόρου συμψεύδουσιν, φησὶν ὅτι διωρισμένων τούτων, δηλονότι ὡς ἐφθάρκαμεν εἰρηκέναι, φανερόν γέγονε καὶ ὅτι καὶ ἅμα συμψεύδουσιν μήτε ἅμα συναληθεύουσιν αἱ ἀντιφάσεις, ἐπεὶ μὴδὲ ἐστὶ μεταξὺ τῆς ἀντιφάσεως· φανερόν γάρ, φησὶν, ἐκ τούτων ὅτι ἀδύνατον ἐστὶ καὶ τὰ μοναχῶς λεγόμενα, ὃ ἐξηγούμενος προσέθηκε τὸ "καὶ τὰ κατ' πάντων." τὰ γὰρ κατ' πάντων ὁμοίως λεγόμενα μοναχῶς λέγει. τίνα δὲ λέγει ὅπως; αὐτὸς δὲ ὡς ἐπὶ ἡγήμενος ἔδειξεν, εἰπὼν "ὥσπερ τινὲς λέγουσιν, οἱ μὲν ὕδιν φασκεύοντες εἶναι ἀληθεῖς," ὡς Ἀναξαγόρας. τὸ γὰρ μὴδὲν ἀληθὲς εἶναι λέγειν τῶν ὄντων μοναχῶς κατ' πάντων ἐστὶ λέγειν· ὁμοίως καὶ τὸ πάντα ἀληθεύειν, ὡς Ἡρακλείτος, καὶ τὸτο μοναχῶς λέγειν κατ' πάντων ἐστὶν. τούτων δὲ ὅτι μὴδὲτερον ἐνδέχεται ἀληθεῖς εἶναι, γνωρίμον ἐκ τοῦ δεδειχθαι

ἐπὶ παντὸς πάσης ἀντιφάσεως τὸ μὲν ἕτερον μόνον ἀληθὲς εἶναι καὶ δὲ ἕτερον ψευδὲς· ἐκείνῳ γὰρ τούτω ὅπως ἔχοντες οἶον τε ἢ μὴδὲν ἀληθεῖς εἶναι ἢ πάντα ἀληθὴ εἶναι· καὶ γὰρ τὸς μὴδὲν ἀληθὲς εἶναι λέγοντας ὅτι ἡ κατάφασις ὅτι ἡ ἀσυνείμηνη αὐτῇ ἀπόφασις ἀληθὴς ποτε ἐπὶ τινος, καὶ δὲ τὸς πάντα ἀληθὴ καὶ ἀντιφάσεις ἅμα ἀληθὴς. λέγων δὲ περὶ τῶν πάντων τὰ ὄντα ψευδῆ λεγόντων εἶπεν "ὅδιν γὰρ πωλύειν φανὲν ὅπως ἅπαντα εἶναι ὡς τὴν διάμετρον εἶναι σύμμετρον," τυτέσι ὁμοίως πάντα ψευδῆ εἶναι τῷ τὴν διάμετρον σύμμετρον εἶναι. εἰπὼν δὲ τὸ ἕτερον, τὸ πάντα ψευδῆ λέγειν, τῶν μοναχῶς λεγόμενων λέγει καὶ τὸ ἕτερον τὸ "οἱ δὲ πάντα ἀληθῆ." ὁ εἰπὼν προσέθηκε "χεδὸν γὰρ οἱ τοῦτοι λόγοι οἱ αὐτοὶ τῷ τῷ Ἡρακλείτῳ," λέγων τὸν Ἡρακλείτου εἶναι λόγον τὸν λέγοντα πάντα ἀληθῆ καὶ πάντα ψευδῆ εἶναι· καίτοι πρὸ ὀλίγου ἔδειξεν ἐπόμενον τῇ Ἡρακλείτου δοξῇ, λέγοντος πάντα εἶναι καὶ μὴ εἶναι, τὸ πάντα ἀληθῆ λέγειν. ἡ τούτω ὅπερ αὐτῷ λέγοντι πάλιν εἶναι καὶ μὴ εἶναι τὴν ἀντίφασιν ἐπὶ παντὸς ἅμα ἀληθῆ, τὸ πάντα καὶ ἀληθῆ ἅμα καὶ ψευδῆ λέγειν εἶναι· εἰ γὰρ ἅμα τὰ ἀντικείμενα ἔκαστον ἐστὶ, καὶ ἐξ ὧν τε καὶ ἐκ ἐξ ὧν, ἔσται μὲν καὶ τὸ εἶναι ἢ κατάφασις καὶ τὸ μὴ εἶναι ἢ ἀπόφασις ἀληθῆ κατ' αὐτόν. ὁ μὲν ἄλλὰ καὶ ἐκ ἑτέρου αὐτῶν πάλιν ψευδὸς· καθόσον μὲν γὰρ ἐκ ἐξ ὧν τὸ εἶναι, ἢ κατάφασις ψευδὴς, καθόσον δὲ πάλιν τὸ μὴ εἶναι, καὶ ἢ ἀπόφασις ψευδὴς. ὥς πάντα κατ' αὐτὸν ἅμα καὶ ἀληθῆ καὶ ψευδῆ· αἱ μὲν γὰρ ἀληθεῖς καταφάσεις τὰς ἀποφάσεις ψευδεῖς πᾶντων, αἱ δὲ ἀποφάσεις τὰς καταφάσεις. τούτω δὲ τῷ λόγῳ τῷ κατ' πάντων ἅμω κατηγοροῦντι χεδὸν φησὶ τὸς αὐτῶν ἐκείνης ἀμφότερες εἶναι τὸς μοναχῶς ἑκάτερον κατηγοροῦντας, καὶ δαίτυνσιν πῶς εἶσιν οἱ αὐτοὶ ὅτι γὰρ ὁ λέγων καὶ ἀληθῆ πάντα καὶ ψευδῆ πάντα καὶ ἰδίᾳ ἑκάτερον κατηγορεῖ πάντων, τὸ τε ἀληθῆ αὐτὰ εἶναι καὶ πάλιν τὸ ψευδῆ, διὰ τούτω αὐτῷ αἱ δοξαί αἱ μοναχῶς λέγουσαι ἑκάτερον αἱ αὐταὶ εἰσιν τῇ κατ' πάντων ἀμφότερα κατηγοροῦσα. ἐάν δὲ αἱ αὐταὶ ἀδύνατος δὲ ἐκείνων ἑκατέρω, ἀδύνατος ἀν εἴη καὶ ἢ ἅμω κατ' πάντων κατηγοροῦσα. ὅτι δὲ ἐκείνων ἑκατέρω ψευδὴς, ἔδειχθη διὰ τὸ πάσης ἀντιφάσεως ἐπὶ παντὸς ἑκάτερον μὲν ἀληθεῖς ἑκάτερον δὲ ψευδὸς εἶναι. δύναται καὶ τὸ "ὥς εἶπερ ἀδύνατα ἐκείνα" εἰρη- 1012^b κέναι ἐπὶ τῷ ἅμω λέγοντος, καὶ πάντα ἀληθῆ καὶ πάντα ψευδῆ· ἔδειχθη γὰρ διὰ πλείων ὅτι ἀδύνατον τὴν ἀντίφασιν ἅμα εἶναι τούτω· ἅμα γὰρ ταῦτα ἀληθῆ τε καὶ ψευδῆ γίνεσθαι, ἐπεὶ τὸ "ὥς" εἶπερ ἀδύνατα ἐκείνα· περὶ τῶν προειρημένων τε καὶ προδεδογμένων λέγει τῶν πᾶσαν ἀντίφασιν ἀληθῆ καὶ πᾶσαν ἀντίφασιν ψευδῆ τυθέντων (ἔδειχθη γὰρ ὅτι μὴδὲτερον ἀληθεῖς), ὅπως δὲ ἐκείνων ἀδύνατων, ὡς δέδεικται, ἀδύνατα ἀν εἴη καὶ τὰ μοναχῶς ἐπὶ πάν-

2. ἀπὸ] ὡς M. || protinus commemorat, quis veterum contradictionem veram esse tradidit et quis medium esse contradictionis; simulque docet illos vero ac falso nominibus fuisse usos Sepulv. || 4. δὲ γὰρ] δὲ λέγει M. || 14. τὸ ἐξ] τὸ ἀγαθὸν ἐξ MF. || 15. ὅτε ἀγαθόν — 16. μῆγμα om MF, habet Sepulv. et F in mg. || 27. δηλονότι — ἐφημέται om M Sepulv. || 36. λέγονται. τίνα M. || 39. μοναχῶς καὶ τὰ πάντα ἐστὶ M. || 41. δι M.

3. ἡ — ἀληθεῖς εἶναι om M. || 5. ἀληθεῖς M. || 9. τὸ πάντα ψευδῆ λέγειν om M. || 10. αἱ M. || 12. τὸν γὰρ Ἡρακλείτου M. || 17. εἶναι om M. || 26. εἶναι ἅμω τὸς M. || 28. κατηγορεῖ M. || 30. κατηγορεῖ M. || 32. ἑκατέρω om M. || 35. λέγοντες M. || 38. ἀδύνατα M.

των τῶν ἑνὸς λεγόμενα εἶναι ἀληθῆ ἢ εἶναι ψευδῆ· δύναθι δὲ καὶ αὐτὸν Ἡράκλειτον λέγειν πάντα ἀληθῆ καὶ πάντα ψευδῆ· εἰρησύναι, καθόσον ἔλεγε τὰ ἑναντία συνπαρῆεν, ἑναντία δὲ καὶ τὰ πάντα ἀληθῆ καὶ τὰ πάντα ψευδῆ· προσθήσει δὲ τοῖς φθάνουσι δεδειχθαι, ὡς ἐναργῶς ἐνὶ τῶν ὀντων ἀντιφάσεων τοῦτων περὶ ὧν οὐδεὶς ἀνθρώποις εἴσιν, ὡς ἡ ἀμφοτέρων τῶν μέρων ἀληθῶν εἶναι δυνάμεναι ἢ ἀποφαινομένων ψευδῶν· ὁ ἑκαστὸν ἂν εἴη τὸ μὴ καὶ πάντων μοναχῶς ἐκότερον· εἴη δ' ἂν κοινῶς ἀντιφάσεις τὴν διάμετρον σύμμετρον εἶναι ἢ μὴ σύμμετρον, καὶ καθέλευ ὡν θάτερον μὴ ἀναγκαῖον θάτερον δὲ ἀδύνατον, ὅποια ἔστι τὰ ἐν τῇ οὐσίᾳ τῶν 10 καὶ ἐν τῇ εἰς κατηγορημένα· εἰπὼν δὲ προδήλως μήτε ἀληθεῖς ἀμφοτέρων ὄντων ἀντιφάσεων δύναθι λέγοντες τὴν τε κατάφασιν καὶ τὴν ἀπόφασιν μὴδ' ἅμα ψευδῆς, ἐπὶ τῇ καὶ "καὶ οὐδὲν ἂν μᾶλλον ἐνδέχεται ἐκ τῶν εἰρημένων" τὸ ψευδῆς ἀμφοτέρως εἶναι· τὸτο ἡδ' ἄλλοι· ἀποσιωπόμενοι δὲ ταῦτα πρὸς Ἡράκλειτον λέγει 15 καὶ ὅσοι διὰ τὴν συνεχὴ τὴν φύσιν εἶναι ἐν τοῖς ὄντων ἔλεγον ἅμα καὶ ταῦτα ἀληθῆ καὶ τὸ εἶναι καὶ τὸ μὴ εἶναι· ὅσον ἡδ' ἐπὶ τοῖς λεγομένοις ὑπ' αὐτῶν, μᾶλλον ἂν ὕμεις εἴη τὸ ψευδῆς πάσας εἶναι· εἰ ἡδ' συνεχὴς ἡ φύσις καὶ μὴδὲν ὑπομένει, ὅθεν ἂν ὕμεις καὶ ἀληθῶς εἴη κατηγορησάμενα κατὰ τινος, ὃ ἀκάλυπτον τὸ πάντα εἶναι ψευδῆ· 20 ἀνάγκη ἡδ' ἐν τοῖς ὀρίστοις καὶ τὴν συνεχῶς ῥέοντος καὶ εἰς μὴδὲν ὠρισμένον μεταβάλλοντος ψευδεῖς· ὥς καὶ Ἡράκλειτον πάντα ἀληθῆ λέγοντα τὸναντίον ἂν μᾶλλον ἀρμόττει πάντα λέγειν ψευδῆ εἶναι, εἴγε συνεχῶς ὑπελάμβανε πάντα ῥεῖν τε καὶ μεταβάλλειν. ἔδειξε δὲ τὸ αὐτὸ τὸτο καὶ Ἀναξαγόρας ἐπὶ μέντοι ἄπορον διὰ τὸ πάντα 25 μεμῶσθαι, τὸ δὲ μεμῶσθαι μήτε εἶναι τι ἀπλῶς τῶν ἐξ ὧν ἐστὶ, μήτε ἀπλῶς μὴ εἶναι. Αἰεταί·

1012b "ἀλλὰ — ἐλέχθη." εἰπὼν τίσι μὴ ἐπεὶ τὸ συναληθεύειν τὴν ἀντιφάσιν, τίσι δὲ τὸ συμψευδεῖς, τίσι δὲ ἀμφω, καὶ δεῖξας αὐτοὺς μὴ δεινῶς χρωμένους τῷ ἀληθεύειν καὶ τῷ ψευδεῖς ὄντι 30 ματι, ἐπὶ αὐτοῖς ἐπὶ τὸν λόγον ὅτι ἔλεγετο. ἔφη δὲ δεῖν ἐξ ὀρισμῶ τὴν πρὸς αὐτοὺς ἔκτασιν τε καὶ ζήτησιν παθεῖν· τὸτο δὲ καὶ τὸν λόγον, καὶ διδάσκει πῶς χρῆ ποιεῖν· χρῆ γάρ, φησὶν, παρ' αὐτῶν, ὅπερ καὶ ἐν ταῖς ἐμπροσθεν ἡξιώσαμεν, αἰτιῶν καὶ ἐξετάζειν, ὅχι εἶναι τι καὶ μὴ εἶναι λέγοντας, καὶ ἐφ' ὅτι εἶναι, ἐπὶ τούτῳ οὖν τε καὶ 35 τὸ μὴ εἶναι λέγοντα (ταῦτα μὴ ἡδ' ἀξιώσαντες δόχομεν τὸν ἀρχὴ λαμβάνειν), ἀλλὰ εἰ σημαίνουσι ὅτι ὡν λέγουσι, αἰτιῶν παρ' αὐτῶν· εἰ μὴ ἡδ' ἐν τῇ σημαίωσιν, ὅθεν ἂν διαλέγοιτο· εἰ δὲ σημαίνουσι, τὸν λόγον καὶ τὸν ὀρισμὸν ἐκάστη τῶν ὑπὸ τῶν λεγομένων ὑπ' αὐτῶν σημασιόμενων ληπτέον, καὶ ὅτι καὶ τὸ ψευδὸς καὶ τὸ ἀληθές αὐτὸ ση- 40 μαίνει, οἷς χρῶντο καὶ αὐταί, καὶ λόγους τῶν ὑπὸ τῶν ὀνομάτων φη- μασιόμενους, ὡς τῶν ὀρισμοὶ ἂν εἴεν, ὅ μὴ τὸ ἀληθές ὁ δὲ τὸ ψευ-

δὸς· "εἰ δὲ μὴδὲν ἄλλο ἢ τὸ ἀληθές φάναι ἢ ἀποφάναι ψευδὸς ἐστίν." τὸ λεγόμενον ἀσαφῶς μὴ εἴρη, εἴη δ' ἂν τοῦτο, εἰ μὴ δὲν ἄλλο τὸ ἀληθές ἐστίν ἢ ὅπως ἔχον φάναι ὅπως ἔχον, καὶ πάλιν τὸ ὅπως ἔχον ἀποφάναι· ψευδὸς, ὁ ὅλον ὡς ἄλλο μὴ ὑπὸ τῷ ἀληθὲς σημαίνει· ἄλλο δὲ ὑπὸ τῷ ψευδῆ, καὶ ἀδύνατον τῶν μὴ καταφαινομένων περὶ τῷ αὐτῷ τῶν δὲ ἀποφαινομένων ἢ πάντας λέγειν ψευδεῖς ἢ πάντας ἀληθεύειν· ἂν μὴ ἡδ' οἱ καταφαινοῦντες ἀληθεύουσιν, ὡς ἔχει τὸ πρῶτον· λέγοντες αὐτὸ ἔχον, οἱ αὐτὸ τὸτο ἀποφαινοῦντες αὐτὸ ψεύσονται· τὸτο ἡδ' ὑπὸ τῷ ψευδεῖς ση- 45 μαίνει, τὸ ἀποφαινοῦν τινος ὃ ὑπάρχει αὐτῷ· εἰ δὲ ἡ ἀπόφασις ἀληθής, ὁ ὅλον ὡς ἀνάγκη τὴν κατάφασιν εἶναι ψευδῆ· εἰ ἡδ' ἐν τῇ αὐτῇ ἄλλω τὸ ἀληθές τε καὶ ψευδὸς ἢ ἐν τῇ τῷ αὐτῷ κατάφασιν καὶ ἀποφάσει, ἀδύνατον πάντα ψευδῆ εἶναι, ὁμοίως δὲ καὶ ἀληθῆ· ἢ ἡδ' περὶ τούτου ἀντιφάσεις ἀμφοτέρως ἔχει· εἰπὼν δὲ καίτοι ὁ- 50 ρεῖν ἂν μᾶλλον ἐνδέχεται ἐκ τῶν εἰρημένων πάντα ψευδῆ εἶναι, καὶ Ἡράκλειτον κινεῖν πάντα λέγοντα, ἢ πάντα ἀληθῆ, ὡς Ἀναξαγόρας ἔλεγε τε καὶ ὥς τε, ὅτι μὴ ὅλον τε πάντα ψευδῆ εἶναι· δεδεικνύμενος τῆς ἀντιφάσεως ὅπως ἔχει καὶ τὸ ἀληθές τε καὶ ψευδὸς ὠρισμένον, ἐπὶ τῇ φέρει· φέρει δὲ καὶ ὅπως ἡ λέξις· "εἰ δὲ μὴδὲν ἄλλο τὸ ἀληθές ἢ φάναι ἢ ἀποφάναι καὶ τὸ ψευδὸς ἐστίν," καὶ εἴη ἂν τὸ λεγόμενον, εἰ μὴδὲν ἄλλο τὸ ἀληθές σημαίνει ἢ τὸ καταφῆσαι τὴν ἀπόφασιν, καὶ τὸ ψευδὸς ὁμοίως· βραχέως δὲ τῇ λέξει κέρηθι, ἐπεὶ φθάνει διὰ τῶν πρῶτον εἰρημένων ἀληθῆς μὴ εἶναι τὸ ὅλον εἶναι λέγειν ἢ τὸ μὴ ὅλον μὴ εἶναι (ὡν τὸ μὴ κατάφασιν τὸ δὲ ἀπόφασιν ἐστὶν κατάφασιν μὴ περὶ τῷ ὄντος, ἀπόφασιν δὲ περὶ τῷ μὴ ὄντος), ψευδὸς δὲ τὸ ὅλον μὴ εἶναι λέγειν, ἢ ἐστὶν ἀπόφασιν τῷ ὄντος, ἢ τὸ μὴ ἂν εἶναι, ὃ ἐστὶν κατάφασιν ἐπὶ τῷ μὴ ὄντος· ἄτινα σαφῶς προειρημένα ἐνταῦθα μετενεκτέον· εἰ ἡδ' μὴδὲν ἄλλο ἀλη- 55 θές ἐστίν ἢ τὸ φάναι εἶναι καὶ τὸ μὴ ὄν· μὴ εἶναι, καὶ ψευδὸς τὸ τὸ ὄν· μὴ εἶναι, ὃ ἐστὶ τῆς ἀληθείας περὶ τῷ ὄντος κατάφασιν ἢ ἀπόφασιν, καὶ πάλιν τὸ αὐτὸ εἶναι, ὃ καὶ αὐτὴν κατάφασιν ἐστὶ τῆς ἀληθείας περὶ τῷ μὴ ὄντος· ἀποφάσει, ὁ ὅλον ὡς ἀδύνατον ἐστίν ἢ ἀληθεύειν ἀμφοτέρως τὸς τε τὰς κατάφασιν τὰς περὶ τῷ αὐτῷ καὶ τὸς τὰς ἀποφάσεις λέγοντας, ἢ πάλιν ἀμφοτέρως ψευδεῖς· 60 ἢ ἡδ' ἡ κατὰφασιν ἀληθῆς, τούτῳ ἢ ἡ ἀπόφασιν ψευδῆς· ὡς ἀνάγκη θάτερον μέρος τῆς ἀντιφάσεως ἀληθές θάτερον δὲ ψευδὸς λέγειν· ἀλλ' ἢ πάντα ἀληθῆ ἢ πάντα ψευδῆ· δύναθι καὶ τοῦτον εἶναι τὸ λεγόμενον διὰ τῆς λέξεως· εἰ δὲ μὴδὲν ἄλλο τὸ ἀληθῆ φάναι ἢ ὅτι τὸ ἀποφάναι ψευδὸς, τούτῳ εἰ δὲ μὴδὲν ἄλλο σημαίνει ὑπὸ τῷ ἀληθῇ εἶναι τὴν κατάφασιν ἢ ὅτι ἡ ἀπόφασιν ἐστὶ ψευδῆς· ὃ ἡδ' λέγων ἀληθῆς εἶναι τὸ ἡμέραν εἶναι, τὸ μὴ εἶναι ἡμέραν διὰ τῆς κατάφασιν ψευ-

6. ἰδοῦσαι Α. || 10. εἴτα Α. || 16. κατ' αὐτὸν V. || 19. συνεχῶς M. || 23. ἀρμόττει M. || 33. παρ' Α. || 36. δόξαζον M. || 37. παρ' Α. || 40. καὶ post δι' om Α. || ψευδῆς κατ' ἀληθῆς M. || 41. σημαίνουσι M.

1. ἢ ante τὸ om AM. || φάναι ὅπως ἔχον ἢ τὸ ἀποφάναι M. || 2. ἀσαφῶς ἀληθῆς M. || 8. ἔχον Α. || 14. ἢ εἰ Α. || 15. ἐν τῷ αὐτῷ M. || 17. fieri non posse subiunxit ut omnia falsa sint Sepulv. || 18. τ' om M. || 20. ἢ ἀποφάναι om MV. || 28. γὰρ τὸ μὴδὲν M. || 29. καὶ ψευδῆ — 30. εἶναι om Α. || εἰ Α. || 39. τὸ om M.

δος εἶναι λέγει· εἰ δὲ τῷτο, ἀδύνατον τὴν ἀντίφασιν ἅμα εἶναι ἀληθῆ. id.

1012b 11. "ἔτι — ἀναγκαῖον." ἰδοὺς πρὸ ὀλίγου ὅτι μὴδὲν ἐξω ἀντιφάσεως μεταξὺ, ἀλλὰ καὶ παντὸς ἢ κατὰφασιν ἢ ἀπόφασιν. εἰ δὲ τῷτο ὅτι καὶ ὅδιν ἄλλο παρὰ τὴν ἀντίφασιν ἐστίν, ἀδύνατον ἀμφότερα ψευδῆ εἶναι· ἰδύνατο γὰρ ψευδῆ μόνως ὅπως ἀμφότερα γίνεσθαι, εἰ ἦν τι μεταξὺ αὐτῶν. μὴδὲν δὲ ὄντος μεταξὺ, ἀνάγκη θάτερον μὲν αὐτῶν ἐπὶ παντὸς ἀληθὲς εἶναι, θάτερον δὲ ψευδὲς μόνον, ἀλλ' ὅτι ἀμφοῖν ἀληθῆ ἢ ἀμφοῖν ψευδῆ. πάλιν δὲ τὸ ἀδύνατον ἀμφοῖν ψευδῆ εἶναι εἶπεν, ἐπεὶ προείρηκεν μᾶλλον ἐν 10 δόξῃ ἐκ τῶν εἰρημένων πάντα ψευδῆ εἶναι. τοῖς τε γὰρ τὴν ῥῆσιν αἰτιωμένοις τῷτο λέγειν μᾶλλον (ἐπεὶ), ἀλλὰ καὶ Ἀναξαγόρας τῶν πάντα ἐν παντί μεμῆχθαι λέγοντι καὶ μὴδὲν διὰ τῷτο τῶν ὄντων ἀλλοτριῶς εἶναι ὁ λέγειν εἶναι. id.

1012b 13. "συμβέβηκε — θρυλλόμενον." θρυλλόμενον μὲν εἶπεν, ἐπεὶ 15 καὶ ἄλλοι τῷτω πρὸς τὰς ταῦτα λέγοντας ἐχρήσαντο ὡς ὅτι ἐναργεῖ, φανερώτατα δὲ Πλάτων κεκίνηκεν αὐτὸ ἐν τῷ Θεαίτητῳ· πῶς δὲ αὐτοὶ αὐτὸς ἀναγῶσιν, ἰδοὺς· ὁ μὲν γὰρ πάντα ἀληθῆ λέγων ἀναγῶν αὐτὸν τῷ καὶ τὴν ἐναντία αὐτῶν λέγοντα ὅτι μὴδὲν ἀληθὲς ἐστίν ἢ μὴ πάντα ἀληθεύειν λέγειν, ὁ ἐξω ἀναγῶσιν τῆς 20 δόξης τῆς πάντα ἀληθεύειν λεγούσης· ὡς καὶ τὴν τιθέμενον πάντα εἶναι ἀληθῆ, ἀληθὲς καὶ τὸ μὴ πάντα εἶναι ἀληθῆ. ὁ δὲ πάντα ψευδῆ εἶναι λέγων λόγος αὐτὸν ἀναγῶν, ὅτι εἰ πάντα εἴη ψευδῆ, καὶ αὐτὸς ὅτος ἀν εἴη ψευδὴς ὁ πάντα ψευδῆ λέγων, ἀληθὲς ἔρα ὁ ἀναγῶσιν αὐτῶν, ὁ μὴ πάντα ψευδῆ λέγων. id.

1012b 18. "ἐάν — μόνος." εἰ φυλασσόμενοι, φησὶ, τὸ ἐπόμενον αὐτοῖς 18 ἄτοπον, τὸ δὲ ὡς τίθεν(τ) ἀναγῶν τὰ ὑπ' αὐτῶν τιθέμενα, ὑπεξαίρων(τ) καὶ λέγουσιν ὁ μὲν πάντα ἀληθῆ λέγων χωρὶς τὸ λέγοντος ὅτι μὴ πάντα ἀληθῆ, ὅς ἐστιν ἀναγῶσιν τὸ πάντα ἀληθῆ, ὁ δὲ λέγων πάντα ψευδῆ χωρὶς τὸ ὑπ' αὐτῶν (τῷτο γὰρ εἶναι μόνον ἀλη- 30 θές), ἀκολουθήσει αὐτῶν ἐκαστέρῳ ἀν τῷ ἑνῷ ὑπεξαίρεισθαι τὸ ἀπαρῶς τοιούτους συγχωρεῖν· εἶναι· ὁ γὰρ μόνος ἔχει ψευδὴς ὁ λέγων μὴ πάντα εἶναι ἀληθῆ, ὡς βυβαῖ) ὁ πάντα ἀληθῆ λέγων, ἀλλὰ καὶ ὁ λέγων ἀληθὲς εἶναι τὸ μὴ πάντα ἀληθῆ εἶναι, ἄλλος ὡς τὸ λέγοντος μὴ πάντα εἶναι ἀληθῆ. ἀλλὰ καὶ ὁ λέγων ἀληθὲς εἶναι τὸ 35 ὅδιν τε πάντα ψευδῆ εἶναι. λέγει δ' ἀν μὴδὲν τῶν εἰρημένων ἀληθὲς εἶναι, μὴτε τὸ πάντα ἡρεμῶν μὴτε τὸ πάντα κινεῖσθαι, ὅτι καὶ τῷτω ἐκαστέρῳ μόνως λέγει(τ) καὶ πάντων. εἶπε δὲ τῷτο ἀδύνατον εἶναι· ἐπεὶ γὰρ καὶ τῷ μὲν πάντα ἡρεμῶν τὸ αἰετὰ αὐτὰ ἀληθῆ τε καὶ ψευδῆ μένειν καὶ μὴ μεταπίπτειν εἰς ἀλλήλα, ὁ ὅτι

τῇ τὸ ἀληθὲς προδῆκον δέξει· καὶ τὸ ἑνῷ μόνον φασκόμενον ψευδῆ εἶναι λόγον ἀπαρῶς τὸς ψευδῆς λεγομένους. καὶ εἴη· ἀν ἡ σύνθεσις ἢ ἐπ' ἀπειρον τῶν ἀληθῶν τοιαύτη· ψευδὲς ἐστὶ τὸ ὅτι πᾶς λόγος ἀληθὲς ἐστίν τῷ ἀληθὲς εἶναι τὸ πάντα εἶναι ἀληθῆ· ψευδὲς ἐστὶ τὸ ἀληθὲς ἐξω ἀληθὲς εἶναι τὸ πάντα εἶναι ἀληθῆ· ψευδὲς ἐστὶ τὸ ἀληθὲς ἐστὶ τὸ λέγειν ἀληθεύειν τὸν λέγοντα ἀληθὲς εἶναι τὸ λέγειν μὴ πάντα εἶναι ἀληθῆ. καὶ τῷτο ἐπ' ἀπειρον· ὁ μὲν γὰρ δὲ καὶ ἀληθὲς ἀπειρα καὶ τὸν λέγοντα πάντων ψευδῶν ὄντων μόνον ἀληθῆ εἶναι τὸν λέγοντα πάντας ψευδοῦς· ὁ γὰρ μόνον ἀληθὲς ἔχει κατ' αὐτὸς ὁ λέγων πάντα ψευδῆ εἶναι, ἀλλὰ καὶ ὁ λέγων, ἀληθὲς ἐστὶ τὸ πάντας ψευδοῦς εἶναι· εἰ γὰρ μὴ ὅτος, ὅς ὁ πρὸ αὐτοῦ. ἀλλὰ καὶ ὁ λέγων ἀληθὲς ἐστὶ λόγος ὁ λέγων ἀληθὲς εἶναι τὸ πάντα ψευδῆ εἶναι. καὶ τῷτο ἐπ' ἀπειρον. βραχέως δὲ τῷτο ἐδήλωσεν εἶπεν· ὁ γὰρ λέγων τὸν ἀληθῆ λόγον ἀληθῆ ἀληθὲς ἐστίν. ὁ μὲν γὰρ δηλοῦσι 22 καὶ ψευδὴς ὁ λέγων ἀληθῆ τὸν ψευδῆ λόγον, ἄλλως τε καὶ πλάσμα- τῶδες τὸ αἰτεῖσθαι ταῦτα καὶ ὑποτιθεῖσθαι. id.

"φανερὸν — κινεῖσθαι." αὕτη ἡ λέξις ὁ φέρε(τ) ἐν τισιν ὡς 1012b 22 ἔσα· αἰετὰ τῆς φυσικῆς· ὁ μὲν ἀλλ' ἐπὶ συγχωρῶμενος τοῖς προ- δεδογμένοις περὶ αὐτῶν λέγειν δοκῇ, ὅτι ἀν εἴη πάντα ἔσσαν ἀλ- λοτρία τῶν προειρημένων. κειμένη γὰρ τὸ μὴτε ἀληθῆ πάντα εἶναι μὴτε ψευδῆ, ἀκολουθεῖ ἀν τὸ μὴτε τὸς ἡρεμῶν πάντα λέγοντας ἀληθεύειν μὴτε τὸς κινεῖσθαι· ἐπεὶ γὰρ τοῖς μὲν ἡρεμῶν πάντα λέ- γουσι τὸ μὴδὲν μεταπίπτειν, ἀλλ' αἰετὰ αὐτὰ ἀληθῆ τε καὶ ψευδῆ μένειν, ὁρῶμεν δὲ ὅτι μὴ αἰετὰ ἐπὶ τῷ αὐτῷ ἢ κατὰφασιν μὲν ἀλη- 25 θὲς ἢ ἀπόφασιν δὲ ψευδὴς, ἢ ἔμπαλιν, ἀλλὰ μεταπίπτει, καὶ ἐφ' ὃ πρότερον ἦν ἢ κατὰφασιν ἀληθὲς, ἢ ἀπόφασιν πάλιν ἀληθὲς γίνε(τ), εἴγε ἀληθὲς ἐστὶ τὸ τὸ δὲ εἶναι λέγειν καὶ τὸ μὴ δὲ εἶναι αὐτὸς γὰρ ὁ λέγων πάντα ἡρεμῶν πρότερον τε ὅτι ἦν καὶ ὕστερον ὅτι ἔχει· ὁ ἀδύνατον αὐτῷ μεταβολῆς γίνεσθαι. τοῖς δ' αὖ πάλιν πάντα συνεχῶς κινεῖσθαι λέγουσι τὸ μὴδὲν ἀληθὲς εἶναι· ὅδιν γὰρ ὑπομένει τὴν τῷ τῷδε τι εἶναι κατηγορίαν, ἀλλὰ μεταπίπτει, ἀληθὲς δὲ ἦν τὸ τὸ εἶναι λέγειν. πάντα ὅν ψευδῆ κατ' αὐτὸς ἔχει· τῷτο γὰρ καὶ ἐν τοῖς πρὸ ὀλίγου εἰρημένους εἶπεν ἐπεὶ τῷς πάντα συνεχῶς εἶναι τε καὶ κινεῖσθαι λέγουσιν. ἀλλὰ δόξαι) ὅτι μὴ 30 ὅδιν τε πάντα ψευδῆ εἶναι. λέγει δ' ἀν μὴδὲν τῶν εἰρημένων ἀληθὲς εἶναι, μὴτε τὸ πάντα ἡρεμῶν μὴτε τὸ πάντα κινεῖσθαι, ὅτι καὶ τῷτω ἐκαστέρῳ μόνως λέγει(τ) καὶ πάντων. εἶπε δὲ τῷτο ἀδύνατον εἶναι· ἐπεὶ γὰρ καὶ τῷ μὲν πάντα ἡρεμῶν τὸ αἰετὰ αὐτὰ ἀληθῆ τε καὶ ψευδῆ μένειν καὶ μὴ μεταπίπτειν εἰς ἀλλήλα, ὁ ὅτι

4. ἢ post ἢ om M. || 5. ἐστίν] καὶ M. || 12. ῥῶσιν] ὡς M. || 15. μὲν] δὲ M. || 16. τῷτω] τῷτο A. || λέγοντας ταῦτα M. || ἐχρήσαντο A. || 18. αὐτῶν] αὐτοῖς M. || 21. τῶν] ταῦτων M. || 23. εἴη] ἢ M. || 27. ὅς] αὐτῶν corr. 2 m. A. || 29. ὡς M. || 30. ὅς] αὐτῶν corr. 2 m. A. || τῷτω A. || ἀληθῆ A. || 34. τὸ — 35. ἀληθὲς εἶναι om M.

1. τῇ] τὸ M. || 3. quoniam vera est quae verum esse ait omnia esse vera, et haec, verum est, verum esse dictu non omnia esse vera; et haec, verum est, verum esse dictu non omnia esse vera. item haec est falsa, verum esse dictu, vera- cem esse qui ait verum esse dictu non omnia esse vera, et hoc in infinitum Sepulv. || 5. ἀληθὲς — ἀληθῆ om A. || 8. αἰτιῶμαι M. || μόνον M. || 13. καὶ τὸ ἐπ' M. || 19. ἀλλοτρίων M, ἀλλότριον F. || 21. ἀκολουθεῖ M. || λέγοντας — 22. πάντα et 24. μὴ αἰετὰ om M. || 24. τῷ] τὰ M. || 25. ἢ] καὶ M. || 27. ἐστὶ ποτε ὅν M. || μὴ post ὅν om M. || 29. πάλιν om A. || 31. ὑπομένει M. || 36. pro τὰ prius τὰ M || 37. καὶ om A. || κατὰ] καὶ τὰ M.

ἀδύνατον, ἔδειξε δι' ὃ παρήθετο· ὁ γὰρ λέγων αὐτὸς τὸνδε τὴν
 οὐρανὸν καὶ πρὸτερον γε οὐκ ἦν καὶ ὑστερον οὐκ ἔσται, ὥστε ὅτε τὰ πάντα
 ἡρεμεῖ ὅτε ταῦτα· αἰεὶ μένει ἀληθὲς καὶ ψευδὴς. τὸ γὰρ ὅντος αὐτῶ
 ὅτε ἔστιν, εἶναι αὐτὸν λέγειν ἀληθὲς ὅν οὐκ ἔστιν ἀληθὲς λεγόμενον,
 ὅτε μὴ ἔστι· παρὶν δὲ τῷ πάντῃ κινεῖσθαι τε καὶ εἶναι ἔστιν τὸ μὴδὲν
 ὑπάρχειν μὴδὲν ἀληθὲς εἶναι· τὸτο δὲ ὅτι μὴ ἀληθὲς, τὸ μὴδὲν εἶναι
 ἀληθὲς, δέδεικεν πρότερον. id.

1012
 22. ἀνάγκη μεταβάλλειν. καὶ τὸτο δυνάμειον παρήθετο τῷ
 μὴ πάντῃ κινεῖσθαι. ἔχει δὲ ἡ λέξις ἐγκαταλλήλοτερον· εἰ γὰρ ἔστι
 κίνησις, ἀνάγκη τι ἐν μεταβάλλειν, εἴησιν ἡ κίνησις ἐκ τίνος ἐστὶν
 εἰς τι μεταβολή, ἀδύνατον δὲ ἐκ τίνος εἰς τι μεταβάλλειν μὴ
 ὄντος τινος τῷ μεταβάλλοντος. τὸτο δὲ ὅτι ἐν μεταβάλλειν τε καὶ
 κινεῖσθαι, ὅτε κινεῖται, ἀνάγκη ἐν τῷ εἶναι μένειν τε καὶ καὶ τὸτο
 ἡρεμεῖν· εἰ γὰρ εἴη καὶ τῷ Σωκράτῃ κινεῖσθαι, οὐκ ἔστιν ὅτι Σω-
 κράτῃ μένειν, ὅτε κινεῖται Σωκράτης· ὅτω γὰρ ἔσται καὶ καὶ τῷ
 κινεῖσθαι Σωκράτης. καὶ καθόλου δὲ ἐπὶ πάσης κινήσεως, εἰ ἡ κί-
 νησις μεταβολή ἐστὶν ἐκ τίνος εἰς τι, σωζόμενον τῷ κινεῖσθαι καὶ

τὴν ὑπόστασιν, δεῖ εἶναι τι τῷ μεταβάλλον ἄλλο ὅν παρὰ τὰ καθ' ὃ ἡ
 μεταβολή, καὶ καὶ τὸτα εἶναι. εἰ ἄρα ἔστι μεταβολή, δεῖ τι καὶ
 εἶναι· καὶ γὰρ ἡ καὶ γένεσιν καὶ φθορὰν μεταβολὴ ὑπεκαμμένον τινος
 καὶ σωζόμενον καὶ μεταβάλλοντος εἰς ταῦτα· γίγνεται· τοῦτον γὰρ ἡ
 ὕλη· ἀλλὰ μὴν οὐδὲ πάντα ἡρεμεῖ ἡ κινεῖται ποτε, αἰεὶ δὲ ὕδεν.
 καὶ λέγει, τοῦτον ἐστίν· ἀλλὰ μὴν ὅτε πάντα τὰ ὅσα ποτε μὴ ἡρε-
 μεῖ ἡ κινεῖται ποτε, ὕδεν δὲ ἐστὶν ὁ αἰεὶ κινεῖται, ἡ ἄλλα ὁ αἰεὶ ἡρε-
 μεῖ· τὸτο γὰρ εἶπε διὰ τῷ "αἰεὶ δ' ὕδεν." τὸτο δὲ διὰ πλεονων
 ἔδειξε ὅτως ἔχον ἐν τῷ τελευταίῳ τῆς Φυσικῆς Ἀκροάσεως.
 ὑπομνηστικὴ δὲ καὶ νῦν αὐτῷ ὅτι ἔστι τι ἐν ταῖς ὕσιν ἀκίνητον καὶ
 ἄλλο ἀκίνητον, εἰπὼν ἔστι γὰρ ὁ αἰεὶ κινεῖται τὰ κινεῖσθαι· τὸ γὰρ ὑπὲρ
 τῷ αἰεὶ κινεῖσθαι κινεῖσθαι ἐδείχθη συνεχῶς τε καὶ αἰεὶ προσεχῶς κί-
 νησιν τῇ εἰσὶν κίνησιν αἰετὸν ὅσην τὰ κινεῖσθαι· τὸτο δὲ ἦν ὁ αἰετὸν,
 ὃ καὶ κυκλοφορικὸν καλεῖται σῶμα· διὰ γὰρ τὸτο καὶ τὰ ἄλλα κινεῖται
 αἰεὶ κινεῖται. ἀλλὰ καὶ ὅτι τὸ πρῶτον κινεῖται ἀκίνητον ἀνάγκη εἶναι καὶ
 ἡρεμεῖν, δέδεικεν καὶ αὐτό. id.

ΕΙΣ ΤΟ ΤΕΤΑΡΤΟΝ ΤΩΝ ΜΕΤΑ ΤΑ ΦΥΣΙΚΑ.

Ὅτι μὲν Ἀριστοτέλης ἐστὶ τὸ ἐπιγραφόμενον Δ' τῶν Μετὰ τὰ
 Φυσικὰ βιβλίων, ἐν ᾧ διαίρεσιν τῶν πολλαχῶς λεγομένων ποιεῖται,
 καὶ ἀπὸ τῆς λέξεως καὶ ἀπὸ τῶν ἐν αὐτῷ λεγομένων ἡρώων· ὅτι
 δὲ καὶ ταύτης τῆς πραγματείας, δῆλον ἐξ ὧν προείρηκε. δέδεικε
 μὲν γὰρ ὅτι τῷ πρώτῳ φιλοσόφῳ ἡ περὶ τῶν ὄντων καθόλου πραγματεία
 καὶ τῶν τούτων κοινῶς ὑπαρχόντων, κοινὰ δὲ τῷ ὄντος εἰσὶν, οἷς ἐπι-
 στήμαι πᾶσαι χρώονται· περὶ τούτων γὰρ ἡ θεωρία τῷ πρώτῳ φιλο-
 σόφῳ· ὑδεμίας γὰρ ἐκείνων ἴδιος ἡ περὶ αὐτῶν πραγματεία· ὅθεν
 γὰρ τινὶ τῶν ὄντων, ἡ τότε τί ἐστιν, ὑπάρχει τι αὐτῶν, ἀλλὰ τῷ
 ὄντι ἡ ὄν, περὶ ὃ ἡ τῷ πρώτῳ φιλοσόφῳ πραγματεία. τὸ μὲν γὰρ
 ἀναγκαῖον τῆς περὶ αὐτῶν διαλήψεως ἡ χρῆσις δεικνύει· πᾶσαι
 γὰρ αἱ ἐπιστήμαι τούτοις χρώμεναι τὰ προκείμενα αὐτῶν δεικνύουσιν·
 ὅτι δὲ μηδεμίας ἰδίας ἐστὶ τῶν καθ' ἑκάστη ἐπιστήμων, ἡ κοινὴ
 χρῆσις αὐτῶν παρίσχει· πρὸς δὲ τούτοις καὶ, περὶ ὧν ὁ δια-
 λεκτικὸς καὶ τὸ ἔνδοξον ποιεῖται τὸς λόγους, περὶ τούτων τὴν πρώτην
 φιλοσοφίαν ἐπιστημονικῶς λέγειν· καὶ γὰρ τῷ διαλεκτικῷ περὶ τὰ
 κοινὰ πᾶσιν ἡ τοῖς πλείστοις ἡ πραγματεία, καὶ περὶ τῶν πολλα-
 χῶς δὲ λεγομένων ὁ διαλεκτικὸς διαλαμβάνει· ἔσται τοίνυν καὶ
 διαλεκτικὴ... ὅτι δὲ καὶ ἡ τάξις τῷ βιβλίῳ αὕτη, δῆλον ἐκ τῷ

ποιεῖσθαι μὲν αὐτὴν τὴν διαίρεσιν τῶν πολλαχῶς λεγομένων τούτων,
 οἷς αἱ ἐπιστήμαι χρώονται, ἀ κοινῶς τῷ ὄντι παρακολουθεῖ· περὶ ὧν
 εἶπε καὶ ἐν τῷ δευτέρῳ δεῖν τὴν φιλοσοφίαν πραγματείας διελό-
 μενον ποσαχῶς ἔκαστον αὐτῶν λέγει· ἀκολουθοῦν δὲ ἐστὶ μὲν τὸ
 δευτέρῳ περὶ τίνων ἐστὶ τῆς πρώτης φιλοσοφίας ἡ θεωρία, ὁ ἐν
 τῷ τρίτῳ δέδεικεν, ἐφεξῆς περὶ τούτων πρώτων θεωρεῖν οἷς ἀναγ-
 καῖον χρῆσθαι πρὸς τὴν τῶν ἄλλων τῶν μελλόντων δεικνύσθαι θεω-
 ρίαν τε καὶ δέξιν· διὰ καὶ πρῶτον περὶ ἀξιωματικῶς εἶπε τῷ ἐπὶ παν-
 τος δεῖν τὴν καταφασιν ἡ τὴν ἀπόφασιν, ὄντος πρὸς τὰς δάξεις
 χρῆσθαι· μεθ' ὃ ἐν τούτῳ τὴν διαίρεσιν ποιεῖται τῶν ὅπως πολλα-
 χῶς λεγομένων· ὅτι δὲ καὶ ἀτελὲς τὸ βιβλίον, ὡς αἰσθάναι τινες
 τεκμαίρονται τῷ μὴ πάντῃ αὐτῶν τῶν πολλαχῶς λεγομένων
 τὴν διαίρεσιν ποιεῖσθαι, δῆλον ἐκ τῷ μὴ ἀπλῶς ἐν αὐτῷ προκείσθαι
 τὸτο ποιεῖν, ἀλλὰ τούτων μόνων οἷς ὡς κοινοῖς αἱ ἐπιστήμαι πᾶσαι
 χρώμεναι τὰ προκείμενα αὐταῖς δεικνύουσιν· ὅτε γὰρ περὶ τῶν
 ὁμωνύμων λέγειν ἡμῖν πρόκειται, ὅτε περὶ πάντων τῶν ἀφ' ὧν τε
 καὶ πρὸς ὧν, ἀλλὰ περὶ τῶν πολλαχῶς ἔχοντων, διότι τῷ ὄντι καθό-
 λον ἡ τι τῶν τούτων λαμβάνει, ἀ καὶ αὐτὰ πολλαχῶς λέγειται,

6. μὴ om M. || 8. quamquam dictio parum apposite sese habet Sepulv. || 11. εἰς τε μία μεταβάλλειν M.

6. τὰ ὅσα ποτε μὲν om A. || 7. κινεῖται, καὶ ἄλλο M. || 8. δ' om M. || 9. inter v. ὅτως et ἔχον iterat v. ποτε μὲν ἡρ. — δ αἰ
 ἡρεμεῖ, linea tamen subducta, M. || ἔχον M. || 10. αὐτῷ τῷ M. || τ] τὰ M. || 11. ἄλλο αὐτῶν M. || 12. τε καὶ αἰ πρότερον om F. || 13.
 αἰετὸν F. || 15. πρῶτον αἰετὸν M.

25. ἡ om M. || πραγματῶν M in mg. || 29. αὐτῷ A1, αὐτοῖς A2. || δεικνύειν A. || 34. εἰ] ἡ M. || 32. κατὰ] καὶ AMF. || τὸς om M. ||
 34. itaque dialectica similis est primae philosophiae, propterea quod de eisdem rebus edisserit, probabiliter tamen, non
 scienter Sepulv.

19. αἰς F. || α καὶ κοινῶς F. || 20. εἶπε om MF. || 21. ἀκολουθεῖ A. || 22. ἡ om M. || 32. προερχόμεναι M. || γὰρ ἡ περὶ MF. || 33. τῶν
 om M. || 35. μαθητικὸν MF.

ὅτι μὴ ταῖς προχωρῶμεναι αἱ ἐπιστήμαι δεκνύντο· τι τῶν ὑφ' αὐτάς, ἀλλὰ ἀρχὴ καὶ αἰτία καὶ φύσις καὶ στοιχεῖον καὶ αὐτοῖς ταῖς, ὡς πάντων κοινῶν ὄντων πεποιθὴ τὴν διαίρεσιν ἐν αὐτῷ ὡς ὄντων οἰκίαν τῆςδε τῆς πραγματείας. ὅθεν καὶ μᾶλλον ὁρῶν γίνετο ὁ βιβλίον ὅτι ἐκ ταύτης ἐστὶ τῆς συντάξεως· εἰ γὰρ πᾶσι ταῖς παρακείμενα παραλέλειπτο, διαίροίτο ἂν κάκεῖνα καὶ τὴν τῶν οἷς ἐστὶ παραπλήσια διαίρεσιν. ποῦμενος δὲ τὴν διαίρεσιν ἐν τούτῳ τῷ βιβλίῳ τούτων ὅσα κοινῶς τῷ ὄντι ὑπάρχοντά τε καὶ παρακολουθῶντα δοκεῖ πλεοναχῶς λέγεσθαι, πρῶτον περὶ ἀρχῆς λέγει. ὅτι δὲ ἡ ἀρχὴ ἢ μὴ τινὶ φύσει τῷ ὄντος παρακολουθεῖ, γνωρίζομεν 10 πᾶσαι γὰρ αἱ ἐπιστήμαι ἀρχαῖς τισὶ χρῶντο. τὴν ἀρχὴν δὲ ἐπταχῶς ἀποδίδωσι λέγεσθαι. καθ' ἓνα μὲν τρόπον ἀρχὴ, ὅθεν ἂν τις τῷ πρῶτον, ὃ ἀρχὴ λέγει, κινήσει πρῶτον· ἀρχὴ γὰρ μένους καὶ ὁδῶ, ὅθεν ἀρξάμενοι ὄμιεν αὐτῇ. ὣτως ἀρχὴ καὶ τὰ ἐναντία πέ- 15 ρατα τῷ αὐτῷ τοῖς ἢ ἐντεῦθεν ἢ ἐκτεῦθεν ἀρχομένοις· διὰ ἡ τοιαυτὴ ἀρχὴ καὶ πέρας ποτὶ γίνετο. ἀρχὴ λέγει καὶ ὅθεν ἀρξάμε- νων κάλλιστα ἂν τὸ προκείμενον γένοιτο, ὡς ἐπὶ τῶν μαθήσεων· ἐν ταύταις γὰρ πολλάκις ἐκ ἀπὸ τῶν πρῶτων ἀρχόμεθα, ἀλλ' ἀφ' ὧν ῥᾶσα ἂν ὁ μανθάνων παρακολουθῇ, ὡς ἀρίστως ἐν ταῖς Κα- 20 τηγορίαις (c. 8) ἐν τῷ περὶ ποιότητος λόγῳ πεποίηκεν· εἰπὼν γὰρ τὴν ποιότητα εἶναι καθ' ἣν ποιοῖ τινες λεγόμεθα, διὰ τὸ παῦ, ὑςέρν μὲν ὄντος τῆς ποιότητος γνωριμωτέρον δὲ, τὴν διδασκαλίαν τῆς ποιότητος πεποίηκε. καὶ ἡ φυσικὴ ἀπὸ τῶν αἰδητῶν, ὅτι ἡμῶν γνωριμωτέρα, ἀλλ' ἐκ ἀπὸ τῶν πρῶτων ἀρχῶν, καὶ οἱ τεχνῶν δὲ ἀρχὴν ποῶν ἐν τοῖς γνωσμένοις ὑπ' αὐτῶν, ὅθεν ἀρξάμενοι 25 αὐτοῖς ῥᾶσα ἂν τὸ γνωσμενὸν γίνοιτο. ἀρχὴ λέγει καὶ ὅθεν ἀρχε- ται τι γίγνεσθαι ἐνυπάρχοντος τῷ γιγνομένῳ. ὣτως ἡ καρδία ἀρχὴ· ἀπὸ ταύτης γὰρ ἡ τῷ ζῳῶν σύστασις, καὶ ὁ θερμὸς τῆς 1013· οἰκίας, καὶ ἡ τράπεζα δὲ τῆς νεῶς ὣτως ἂν εἴη ἀρχὴ. τὸ δὲ ἐνυπάρ- 4· χοντος· προσκείμενον χωρίζει τὴν τοιαυτὴν ἀρχὴν τῆς ποιητικῆς τῆς ὅθεν ἡ ἀρχὴ τῆς κινήσεως, περὶ ἧς ἐξῆς λέγει. διαφέρει δ' ἂν αὕτη ἡ ἀρχὴ τῆς πρὸ αὐτῆς, ὅτι ἐκείνη μὲν τῷ ῥᾶδιον γενέσθαι ἢ ἀρχὴ, αὕτη δὲ τῷ ὅλως γενέσθαι. διὰ καὶ αὕτη μὲν ὠρισμένη, ἐκείνη δὲ ἄλλω ἄλλῃ καὶ τῷ αὐτῷ ἄλλοτε ἄλλῃ. εἴη δ' ἂν καὶ ἡ ὕλη ὣτως ἀρχὴ. ἀρχὴ λέγει καὶ ἀφ' ὅθεν πρῶτον γίνεσθαι τι μὴ ἐνυπάρ- 35 χοντος, τῷ τῆς ὅθεν ἡ ἀρχὴ τῆς κινήσεως· τοιαυτὴ δὲ ἔστιν ἡ 1013· ποιητικὴ ἀρχὴ, ὡς καὶ αὐτὸς ἐδήλωσεν ἐπενεγκῶν· καὶ ὅθεν πρῶτον ἡ κίνησις πέφυκεν ἀρχεῖσθαι καὶ ἡ μεταβολή· ἢ δύο ἐστὶ τὰ εἰρη- μένα καὶ ἕκ ἐκ τῶν λέξεων, καὶ ὅθεν γίνετο πρῶτον μὴ ἐνυπάρ- χοντος καὶ ὅθεν πρῶτον ἡ κίνησις πέφυκε καὶ ἡ μεταβολή. καὶ 40 ὕλην, ἥτις ἦδη ἐνεργεῖα τί ἐστι σῶμα. τὰ δὲ ἐξῆς, ἡ διάνοια καὶ

1. τι om AM. || 3. περιπεπληται A. || πεπληται ἐκδομένη M. || 6. κάκεῖνα P. || 7. παραπλήσια A. || 8. τούτων om M. || 12. λέγεται M. || 14. καὶ om M. || 16. ἀρξάμενη M. || 17. γίγνετο M. || 19. quo in loco qualitate esse dixit, per quam quales esse dicimus, de qualitate docens per quale, quod quidem posterius est qualitate, notius tamen Sepulv. || 20. εἴπε AM. || 22. δὲ τῆς ποιότητος τὴν διδασκαλίαν M. || 23. πεποίηκε AM. || 26. ἔξεται M. || 27. γίγνεται ἐνυπάρχοντα M. || 35. μὴ et 36. δι om M. || 39. λέξων, τῷ ὅθεν A. || μὴ μὲν M. || 40. ἢ post καὶ om M.

2. πρακτικῆς M. || πρακτικῶν A. || 5. αὐτῶν AM. || 8. ἢ ἐν M. || 10. ἢ om A. || 13. ὑποθέσεις λέγει om M. || 15. ἄλλως M. || 17. ὡς] αἱ A. || M. || 31. ἥτις] ὅτι M. || 40. ἐξῆς καὶ ἡ M.

ἐποίει. καὶ τὰ φύσει δὲ γινόμενα πάντα ἕνεκα τῆς γίνεσθαι καὶ ὁρίσ-
 μάνυ τῶς εἶδος καὶ τελειότητος, ἐν ᾗ γενόμενον αὐτῶν ἔκαστον τῷ
 γίνεσθαι παύει. τὸτο ἄρα ἐστὶν αὐτοῖς τὸ παράδειγμα καὶ τὰ τού-
 γανη. ὥσπερ ἐπὶ τῷ ὑλικῷ αἰτίῳ τὴν προσεχῆ λαβὼν ὕλην εἶπε
 καὶ τὰ γένη τῆς προσεχῆς ὕλης τῷ αὐτῷ αἰτίῳ ὑπάγει, ὅπως καὶ
 ἐπὶ τῷ εἶδος· τὸ τε γὰρ εἶδος τὸ ἕκαστον καὶ ὁ λόγος ὁ σημαίνων τὸ τί
 ἦν εἶναι καὶ τὰ τῷ εἶδος τούτῳ γένη ὁμοίως αἰτία· οἷον ὡς αὐτὸς
 εἶπε, τῷ διὰ πασῶν προσεχῆς μὲν εἶδος τὰ δύο πρὸς ἓν (ἐν διπλο-
 σίῳ ἢ λόγῳ ἢ διὰ πασῶν) γενικὸν δὲ ὁ ἀριθμὸς· ἐν ᾗ ἀριθμῷ
 τὰ τε δύο καὶ τὸ ἓν. ἀλλὰ καὶ τὰ ἐν τῷ λόγῳ μέρη· ἦν δὲ τὸ ὅλον
 δύο πρὸς ἓν. ἔστι δὲ τὸ λεγόμενον ὅτι τὰ μέρη τῷ λόγῳ τῷ τὸ τί
 ἦν εἶναι σημαίνοντος καὶ αὐτὰ αἰτία ἐστὶν, εἰ γὰρ ἐκ τούτων τὸ ὅλον
 εἴη δ' ἂν τῷδε τῷ εἶδος καὶ τῷδε τῷ ὁρισμῷ, ὃ ἐστὶν ἢ καὶ τὸ εἶδος
 αἰτία, εἶδος μὲν ὁ ὁρισμὸς, γένος δὲ ὁ λόγος, μέρη δὲ τὰ ἐξ ὧν ὁ
 1013 ὁρισμὸς ὡς μερῶν σύνκειται. ἔτι αἴτιον λέγει ὅθεν ἡ ἀρχὴ τῆς
 29 μεταβολῆς ἢ πρῶτη. περὶ τῷ ποιητικῷ αἰτίῳ λέγει. γίνεσθαι δὲ
 τινα ἢ μόνον κινούμενα ἀλλὰ καὶ ἡρεμῶντα· καὶ ἢ ἱσταί τινα ὑπ'
 ἄλλων ὥσπερ καὶ κινεῖσθαι· τὸ δὲ ἱστᾶν αὐτὰ εἴη ἂν τῆς ἑρμηνείας
 αὐτῶν ποιητικῶν αἰτίων, διὸ καὶ ἡ ἡρεμύσεως πρόσκειται. μεταβο-
 λῆς δὲ εἶπεν, ἢ κινήσεως, ἵνα καὶ τὴν γένεσιν καὶ τὴν φθορὰν περι-
 λαβῇ. τὸ δὲ πρῶτον πρόσκειται, ὅτι τὸτο μάλιστα ποιητικῶν αἰτίων·
 τὸ γὰρ ἐνυπάρχον τῷ γινόμενῳ καὶ ὅπως ποῖν τὰ ἐφεξῆς παρὰ τῷ
 ποιήσαντος αὐτὴν τὴν αἰτίαν ἔχει· καὶ τὰ ὅργανα δὲ οὐκ ἐξ αὐτῶν τὸ
 κινεῖν ἔχει· τὸ δὲ πρῶτον καὶ τέτοις αἰτίων καὶ ἐκτὸς τῷ γινόμενῳ. τὸ
 δὲ καὶ ὅπως τὸ ποῖν τῷ ποιημένῳ καὶ τὸ μεταβλητικῶν τῷ μετα-
 βαλλομένῳ τῶν γενικῶν ποιητικῶν ἐστὶ δηλωτικὰ· ὁ μὲν γὰρ πατήρ
 καὶ τὸ τέκνον ὑπὸ τὸ ποῖν καὶ τὸ ποιούμενον, ταῦτα δὲ πάλιν ὑπὸ τὸ
 μεταβάλλον τε καὶ μεταβαλλόμενον. Alex.

1013. "ἔτι — ἕνεκα." τετάρτην αἰτίαν λέγει τὴν τελικὴν· αὕτη
 23 δὲ ἐστὶν ὁ χάριν τὰ ἄλλα, οἷον τῷ περιπατεῖν ἢ ὑγίειαν. διὰ τί
 γὰρ περιπατεῖς· φάμεν, ἵνα ὑγιάνη, καὶ ὅσα δὴ κινήσαντος ἄλλου
 μεταξὺ γίνεσθαι τῷ τέλει. εἰπὼν παράδειγμα τῷ τελικῷ αἰτίῳ τὴν
 ὑγίειαν (τῷ γὰρ περιπατεῖν αἴτιον ὡς τέλος ἢ ὑγίεια), λέγει καὶ
 πάντα ὅσα τῷ τέλει χάριν μεταξὺ γίνεσθαι ὑπὸ τῷ ποῦντος τὸ τέ-
 λος τῷ τέλει γίνεσθαι χάριν. ὥστε καὶ τούτων πάντων τελικὸν αἴτιον
 τὸ τέλος ἐστὶν· ἢ γὰρ μόνον τὸ περιπατεῖν τῆς ὑγείας χάριν, ἀλλὰ
 καὶ ἡ ἰχθυόσας, εἰ ὑπὸ τῷ περιπατεῖν αὐτὴ γίνοιτο, καὶ ἡ καθαρίσας
 τῆς ὑγείας χάριν. ἀλλὰ καὶ τὰ καθαίροντα φάρμακα, καὶ δι' ὧν
 ὀργάνων ἡ θεραπεία, καὶ ταῦτα τῷ τέλει χάριν· πρὸς γὰρ τὸτο
 αὐταῖς ὁ ἰατρὸς χρῆται. πάντων δὲ τούτων τῷ τέλει χάριν ὄντων
 40 διαφορὰ τίς ἐστὶν αὐτῶν πρὸς τὰ ἄλλα, καθὼς τὰ μὲν ἐστὶν αὐτῶν

ἔργα τινὰ, ὡς ἡ ἰχθυόσας, ὁ περιπατεῖς, ἡ καθαρίσας, τὰ δὲ ὀρ-
 γανα δι' ὧν τὰ ἔργα, ὡς φάρμακα, σμίλην. Alex.

"τὰ — λέγει." τὸ χερόν προσέθηκεν, ἐπεὶ ἐστὶ τὸ γὰρ 1013
 κυρίως ἀλλὰ καὶ συμβεβηκός, ὧν καὶ αὐτῶν μνημονεύσει. ὅτι δὲ
 3 πολλά τῷ αὐτῷ αἰτίῳ καθ' αὐτὸ ἐστὶ καὶ ἢ καὶ συμβεβηκός μόνον,
 ἢ μὴ καὶ τὸν αὐτὸν λόγον, ἀλλὰ ἄλλως καὶ ἄλλως, σαφῶς εἴρηκε
 διὰ τὸ "συμβαίνει δὲ πολλαχῶς λεγόμενων τῶν αἰτίων καὶ πολλὰ
 τῷ αὐτῷ αἰτίῳ εἶναι καθ' αὐτὸ καὶ ἢ καὶ συμβεβηκός, οἷον τῷ ἀν-
 δριάντος καὶ ἡ ἀνδριαντοποιητικῆς καὶ ὁ χαλκός," καὶ ἢ καὶ συμβεβηκός
 ἀλλ' ἢ ἀνδριάντος, ἀλλὰ τὸ μὲν ὡς ὕλη, τὸ δὲ ὡς ὅθεν ἡ κίνησις· τὸ
 δὲ ἢ καθ' ἕτερον" ἴσον ἐστὶ πάλιν τῷ ἢ καὶ συμβεβηκός. ἔστι δὲ
 καὶ ἄλλῃ τινὰ αἰτία, ἀλλ' ἢ τὸν αὐτὸν τρόπον, ἀλλὰ τούτο μὲν
 ἐκείνῳ ὡς ποιητικόν, ἐκεῖνο δὲ τούτῳ ὡς τέλος γνωρίζον· ὅτι γὰρ
 τὸ ποῖν ποιητικὸν εὐεξίας, ἡ δὲ εὐεξία τέλος τῷ ποῖν. εἶπε δὲ 1013
 καὶ πῶς τὸ αὐτὸ αἴτιον τῶν ἐναντιῶν δοκεῖ, ὅχι ὡσαύτως ἔχον,
 11 ἀλλὰ τῷ μὲν τῇ παρουσίᾳ τῷ δὲ τῇ ἀπουσίᾳ, ἢν ἐρήσιν εἶπεν. εἶπε
 δὲ καὶ ὅτι ἀμφοτέρω ταῦτα αἰτία ὡς ποῦντα. id.

"ἅπαντα — φανερωτάτως." ταύτην τὴν λέξιν ἀκόλουθος μὲν 1013
 ἐστὶν ἡ λέγουσα "τούτων δὲ τὰ μὲν ὡς τὸ ὑποκείμενον," ἐν μέσῳ δὲ 16
 εἴρηκε ἡ λέξις περὶ τῶν ὑποκειμένων διαίρεσιν ἔχουσα τῶν ὑλικῶν
 αἰτίων, ἧς ἡ ἀρχὴ "τὰ μὲν γὰρ σωματικὰ τῶν συλλαβῶν." ἥτοι πρῶτον
 ἐξαριθμημένον καὶ διδάσκοντος ἡμᾶς τὰς καὶ τὸ ὑποκείμενον διαφορὰς·
 ἄλλως γὰρ ἡ κυρίως ὕλη τοῖς ἐξ αὐτῆς ὑπάρχει, καὶ ἄλλως τὰ σω-
 ματικὰ τῇ συλλαβῇ καὶ αἱ προτάσεις τῷ συμπεράσματι· ἡ μὲν γὰρ
 ὕλη καὶ τὴν ἀλλοίωσιν δέχεται τὸ εἶδος. σκευασὰ δὲ εἶπε τὰ μὲν
 διὰ συνθέσεως τῆσδε καὶ τὸ εἶδος μεταβολῇ γινόμενα· τὰ δὲ σω-
 ματικὰ καὶ σύνθεσιν τῶν συλλαβῶν γίνεσθαι, τὰ δὲ ἀπλῶς σώματα
 καὶ σύνθεσιν καὶ ἀλλοίωσιν. αἱ δὲ προτάσεις καὶ αὐταὶ καὶ σύνθεσιν
 αἰτίαι τῷ ὅλῳ συλλογισμῷ· τῷ γὰρ συμπεράσματος ὅχι ὡς ὕλη
 ἐστὶν αἰτία, ἀλλ' ὡς ποιητικὸν εἶναι ἂν αἴτιον. καὶ ἔστιν ἐν τῷ συλ-
 λογισμῷ τὸ ὅλον, ὡς ὕλη μὲν αἱ προτάσεις, ὡς δὲ εἶδος τὸ συμπε-
 ρασμα. τὸ ἔν πρῶτον τὸν ἀριθμὸν ἐκτιθεῖς τῶν αἰτίων ἐδίδασκεν
 ἡμᾶς διὰ τῆς λέξεως, ἧς ἤρξατο μὲν ὡς ἀποδώσιν ἕκαστον τῶν
 αἰτίων τὸ οἰκεῖον παράδειγμα, πλείοσι δὲ χρῆσάμενος ἐπὶ τῷ
 ὑλικῷ παραδείγματι, ἐπεὶ καὶ πλείων ἐν τούτοις ἡ διαφορὰ, ἐπὶ ἡ-
 νεγκεν ἀναλαβὼν τὸ "τούτων δὲ." καὶ ὅπως πάλιν ἀρξάμενος ἀπ' 1013
 ἀρχῆς διὰ συντόμων τὸ οἰκεῖον ἀποδίδωσιν ἕκαστον, μνημονεύσας 21
 διὰ τῶν τῆς ὕλης παραδειγμάτων ἅμα καὶ τῶν εἰδῶν, οἷς ἡ ὕλη
 ὑπόκειται, ὃ καὶ αὐτὰ ἐστὶν αἰτία. διὰ γὰρ τὸ "τὰ μὲν σωματικὰ τῶν
 συλλαβῶν" ἀμφοτέρων ἐμνημόνευσε. "τούτων δὲ" φησὶ τῶν
 εἰρημένων, "τὰ μὲν ὡς τὸ ὑποκείμενον," αὐτῶν τῶν προειρημένων

1. καὶ τὰ] κατὰ M. || πάντα ἐν ἑκάστῳ γίνεσθαι καὶ ὁρισμῷ M. || 4. ἐπὶ et 5. αἰτίῳ om M. || 5. ὑπάγειαι M. || 6. τὸ τε γὰρ εἶδος om M. ||
 7. αὐτὸς φησι, τῷ A. || 8. τὰ ἕκαστον δύο M. || 10. τὰ om A. || 11. τί om M. || 17. ἱσταί M. || 18. ἱστῶν M. || 22. ἐνυπάρχειν AM. || τῇ ποι-
 οῦντι AM. || 21. αὐτῷ] αὐτῷ M. || 26. ἐστὶ δηλωτικῶν ἐστὶ δηλωτικὰ M. || 28. μεταβάλλονται καὶ M. || 35. πάντων om M. || 40. ἱατρικὸς M.

1. περίπατος καὶ ἡ M. || 2. σμίλην et 3. ἢ et 4. ἔν — 5. συμβεβηκός om M. || 11. τῷ] τῷ A. || 15. ὅχι ὡς ὅπως ἔχον M. || 19. τούτο M. ||
 21. qua interiecta dictione vel connumerat primum docetque nos subiectōrum discrimina Sepulv. || 24. συλλαβῶν M. || 26.
 μεταβολῆς M. || 30. ποιητικῇ M. || αἰτία M. || 35. πλείων M.

τὴν διαίρεσιν ποιούμενος. τῶν ᾧ προσημμένων τὰ μὲν αἰτία ἐξιν
ὡς ὕλη, τὰ δὲ ὡς εἶδος, τὰ δὲ ὡς τὸ τί ἦν εἶναι ('). "τό τε
ἅλον καὶ ἡ σύνθεσις καὶ τὸ εἶδος." ἅλον δὲ ὅτι τὸν τοῖς μέρεσι λέγουσι
ἅλῳ (ὡς τῶν ᾧ εἶδος λέγεται τὸ συναμφότερον), ἀλλὰ τὸ ἐπὶ τοῖς
μέρεσιν ἐπιγινώσκοντες, τὴν ὁλότητά τε καὶ τελειότητα. ὁμοίον
τῷ ᾧ καὶ ἡ σύνθεσις. καὶ ᾧ αὕτη ἄλλη ὅσα παρὰ τὰ συντιθέμενα
ἐπὶ τοῖς συγκεκριμένοις ἐστὶ καὶ ἐν ἐκείνοις. εἰσὼν δὲ "τὰ δὲ ὡς τὸ τί
ἦν εἶναι," τί ἐφ' ἐκάστῳ τῶν εἰρημένων ἐστὶ τὸ τί ἦν εἶναι προσέθηκε
"τό τε ᾧ ἅλον," ὃ ἐπὶ τοῖς μέρεσιν ὡς ὕλη ὅσον εἶδος ἐστὶ, καὶ ἡ
σύνθεσις. ἡ ἐπὶ τοῖς στοιχείοις. ἡ ᾧ συλλαβὴ τοῦτον. τὸ δὲ
εἶδος καὶ πᾶσι μὲν ἐφαρμόζει, αἰεὶ δὲ ὅτι ἐπὶ τῶν τὴν κυρίως λε-
γομένην ὕλην ὑποκειμένην ἔχοντων λέγοιτο. "τὸ δὲ σπέρμα καὶ ὁ
ιατρός καὶ ὁ βουλευσας." διὰ τούτων τὸ ποιητικὸν δεικνυσιν αἰτίαν. καὶ
ὁ βουλευσάμενος δὲ περὶ τῶς ὡς ὀφειλόντος γενέσθαι συντελεῖ πρὸς
1013 τὴν γένεσιν αὐτῆς. "τὰ δὲ ὡς τὸ τέλος καὶ τάγαθόν τῶν ἄλλων." 15
τὸ ἀκόλουθόν ἐστιν, τὰ δὲ ὡς τὸ τέλος τῶν ἄλλων καὶ τάγαθόν. τῶν
ἄλλων δὲ ὅλον ὅτι ὡς ἐπὶ τέλει. προδίδει δὲ τῷ τέλει τὸ ἀγα-
θόν, διὰ τί τοῦτον τὸ τέλος καὶ τὸ ἔνεκα, ἔδειξεν ἐπεσεγμένων "τὸ
ᾧ ἔνεκα βέλτερον." διαφερέτω δὲ μηδὲν αὐτὸ εἰπεῖν ἀγαθόν ἢ
φαινόμενον ἀγαθόν. ἐκάστῳ ᾧ τὸ τέλος ἢ ὅπως ἀγαθόν ἢ φαινόμε-
20 νον ἀγαθόν. καὶ ᾧ εἰ μὴ ἀληθῶς ἀγαθόν, ἀλλ' ὡς περὶ ἀγαθόν
αὐτὸ ἢ σπουδή. "πᾶσα ᾧ τέχνη καὶ πᾶσα μέθοδος ὁμοίως δὲ πρῶ-
τος τε καὶ προαίρεσις ἀγαθῶν τινος ἐφίεσθαι δοκεῖ," ὡς εἶπεν ἀρχόμε-
νος τῶν Νουμαχείων. id.

1013 (') καὶ περὶ τῷ ὅλῳ. ὅτι τὸ μὲν ἐστὶ τὸ σὺν τοῖς μέρεσιν, ὃ 25
ἐστὶ τὸ συναμφότερον, τὸ δὲ τὸ ἐπὶ τοῖς μέρεσιν, ὃ τὴν ὁλότητά καὶ
τελειότητα δηλοῖ. ταῦτα δὲ καὶ θεμελίως ἐν τῷ πρώτῳ τῆς Φυσι-
κῆς Λαροφάσεως λέγει, ἐνταῦθα λαβὼν. cod. Coisl. (C) in marg.

1013 καὶ "τρόποι — πάλη." τρόποι τῶν αἰτίων λέγει τὰς καὶ τὴν
29 ἀπόδοσιν αὐτῶν διαφορὰς, ὡς καὶ αὐτὸς ἐδήλωσεν ἐπεσεγμένων
"λέγει ᾧ τὰ αἰτία πολλὰ καὶ καὶ καὶ μὲν τὴν ἀποδοσὶν πλείους φη-
σὶν εἶναι τὰς τρέψας, ἀναγομένης μέντοι εἰς τὰ καὶ καὶ καθόλου
ἀλλὰ τὴν γένεσιν, ὡς καὶ εἰς δεξιὰς γένεσιν αἰτίων πάντας τὰς
τρέψας. ὡς ἔκαστον διχῶς λέγει, ἡ καὶ ἐνέργειαν ἢ καὶ δύνα-
μιν, ὡς δεῖξει. πρῶτον δὲ τινος οἱ τρόποι τῶν αἰτίων, καὶ ὅτι 35
πλείους δεικνύει. διαφέρει ᾧ τῶν αἰτίων ἀπόδοσιν ἢ τῷ προ-
σχεῖν ἀποδοσὶν καὶ πρῶτον, ἢ τῷ μὴ προσχεῖν ἀλλ' ὑφάρως.
ὑφάρως ᾧ τὰ εἶδη καὶ γένεσιν τῶν προσχεῖν αἰτίων αἰτία ἐκείνων. τὸ
ᾧ περιέχον. τὸ προσχεῖν καὶ ἐπὶ πλέον αὐτῶν ὅν ὑφάρως αἰεὶ εἶναι.
καὶ τῶν ὁμοίως καθ' ἕκαστον εἶδος αἰτίων, ἐπὶ τῷ ὕλῳ, ἐπὶ τῷ καὶ 40
τῷ εἶδος ὁμοίως ἐπὶ τῶν ἄλλων. καὶ ἐστὶ τῶν καὶ ἐπὶ τῶν ὁμοιωμένων
αὐτῶν, τὸ πρῶτον καὶ ὑφάρως ἄλλο ἄλλω λέγει αἰτία. ὁμοιωδῇ

ᾧ τὰ τε ὕλῳ ἀλλήλοις τὰ πρότερα τοῖς ὑφάρως, ὁμοίως πάλιν
τὰ εἰδικὰ ἀλλήλοις, ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων. ὁμοίως ἐστὶν ὁ 1014
τρόπος τῷ αἰτίῳ καὶ τῷ καὶ συμβεβηκός. τὰ ᾧ τοῖς κυρίως αἰτία
συμβεβηκός, ἢ οἷς τὰ κυρίως αἰτία συμβεβηκε, ταῦτα καὶ
συμβεβηκός αἰτία λέγει. καὶ ἐπὶ τὰ αὐτῶν τέτων γένεσιν. ἐστὶ μὲν
ᾧ τῷ ἀνδριάντος κυρίως αἰτίας ὁ ἀνδριαντοποιός. ἀλλ' ἐπειδὴ
συμβεβηκε τῷ ἀνδριαντοποιῷ Πολυκλείτῳ εἶναι, ὁ δὲ Πολυκλεί-
τος ἀνθρωπῶς ἐστὶ καὶ συμβεβηκός, καὶ ὁ Πολυκλείτος αἰτίας τῷ
ἀνδριάντος καὶ ἀνθρωπῶς καὶ ζῶον. καὶ ἐν τοῖς καὶ συμβεβηκός δὲ
αἰτίαις ἄλλα ἄλλων ἐστὶ ἐγγύτερα. ἐγγύτερον ᾧ ὁ Πολυκλείτος
τῷ ἀνδριάντος ἢ ὁ ἀνθρωπῶς. ἐστὶ δὲ μᾶλλον τῶν ἐγγυτέρω καὶ
πορρωτέρω καὶ συμβεβηκός αἰτίων τὴν διαφορὰν αὐτὸς ἔδειξεν δι'
ὧν παρέθετο παραδειγμάτων. ὁ ᾧ Πολυκλείτος καίτοι καὶ συμ-
βεβηκός ὧν αἰτίας ὕχ ὁμοίως αἰτίας τῷ ἀνδριάντος καὶ τὰ Πολυ-
κλείτῳ συμβεβηκός, ὅσον τὸ λευκόν ἢ μισκόν. ῥηθήσε) μὲν ᾧ
καὶ συμβεβηκός αἰτία καὶ ταῦτα, ἀλλὰ πορρωτέρω τῷ Πολυκλείτῳ.
ἐκτίθε) δὲ τρόπον διαφορὰν ἐν τοῖς αἰτίαις καθολικῇ, καὶ τὴν καὶ 1014
δύναμιν καὶ ἐνέργειαν. ἄλλως ᾧ ὁ δυνάμενος αἰτίας καὶ ἄλλως ὁ
ἐνεργῶν ἦδη. καὶ αἰεὶ τὰ περιέχοντα πρὸς τὸ καθ' ἕκαστον λέγει τὸ
προσχεῖν αἰτίων. τῶν ᾧ ὁ καινόν, ὡς περὶ τὰ περιέχοντα αὐτῶ.
Alex.

"ὁμοίως — εἰρημένους." ὁμοίως, φησί, τοῖς ἐπὶ τῶν αἰτίων 1014
εἰρημένους λεχθήσε) καὶ τὰ ἐφ' ὧν αἰτία τὰ αἰτία, τυτέρε) τὰ
10 αἰτιατὰ. τούτοις ᾧ αἰτία τὰ αἰτία. ὁμοίως δὲ διὰ τὸ καὶ ἐπὶ τῶν
τῶν τὰ μὲν τῶν προσχεῖν τὰ δὲ κοινότερον τε καὶ πορρωτέρω ῥη-
θήσε) αἰτία τῶν προσχεῖν μὲν ὁ ἀνδρίας. τῶν ᾧ ἦν αἰτία
καὶ ὡς ὕλη τι καὶ ὡς ποιητικόν τι καὶ ὡς τέλος. ὁ δὲ ὁ ἀνδρίας
προσχεῖν αἰτία τῶν ἀπλῶς καὶ κοινῶς ἀνδριάντος, καὶ πάλιν
ἀνδρίας εἰρημένος. καὶ ᾧ ἡ ἑκὼν τῷ ἀνδριάντος κοινότερον. τὸ δὲ
"καὶ χαλκῷ τῷδε ἢ χαλκῷ ἢ ὅλῳ ὕλῳ" δύνα) μὲν καὶ ἐπὶ τῷ αἰτίῳ 1014
λέγει. ὅδε ᾧ ὁ χαλκός ὡς ὕλη αἰτία προσχεῖν τῷ ἀν-
12 δριάντι, χαλκός δὲ καὶ ὕλη πορρωτέρω, ὡς ὁμοίως τὸ αἰτίον καὶ τὸ
αἰτία τῶν ἔχει τὸ προσχεῖν καὶ τὸ πορρωτέρω. δύνα) δὲ καὶ νῦν τὴν
χαλκόν μὴ ὡς αἰτίαν ἀλλ' ὡς αἰτία τῶν λαμβάναν, καὶ εἴη ἂν ἢ μὲν
μεταλλικῇ αἰτία ποιητικῇ τῷ χαλκῷ. ὁμοίως καὶ τὸ ὑποκείμενον
τῷ χαλκῷ ὕλῳ αὐτῷ αἰτίαν, αἰτία τῶν δὲ ὁ χαλκός, ὃ ἐστὶν ἄλλω
τῷ ὕλῳ καὶ αἰτία, ἀλλ' ὃ ποιήμα. προσχεῖν ἔν. ποιήμα καὶ αἰτία τῶν
τῷ μεταλλικῇ ὅδε ὁ χαλκός, πορρωτέρω δὲ χαλκός. καὶ ἐστὶ πορ-
ρωτέρω ὕλη ὅλῳ. ὁμοίως δὲ φησὶν ἔχειν καὶ ἐπὶ τῶν συμβεβη-
κῶν τῶν αἰτία τῶν. τὰ ᾧ τοῖς αἰτία τῶν συμβεβηκός καὶ αὐτὰ
καὶ συμβεβηκός αἰτία τῶν καὶ γινόμενα. καὶ ᾧ τῶν τὰ μὲν ἐγγυ-
τέρω τὰ δὲ πορρωτέρω ἔχει, ἐγγυτέρω μὲν τὰ τοῖς αἰτία τῶν τοῖς

6. τῶν M. || 8. ἐπὶ ἐπὶ M. || 10. τοῖς om M. || 13. λατρίαις M. || 19. βέλτερος — 20. τέλος om A. || 20. ὅπως M. || 21. ἀληθῆς M. ||
ὡς) ἢ M. || 22. καὶ) καὶ A. || 23. ἐφίεσθαι M. || 31. φασὶν M. || 38. προσχεῖν M.

14. κατὰ) κατὰ τὸ M. || 5. ἐπὶ) αἰτία M. || 11. ἐπὶ) εἶναι M. || 13. δειγμάτων A. || 14. αἰτία his, prius corr. 2 m. αἰτίας A. || καὶ τὰ) κατὰ
M. || 19. τὰ) τὸ M. || 24. αἰτία καὶ τὰ M. || 34. ἀλλ' ὡς αἰτία τῶν et καὶ et 35. ποιητικῇ om M. || 36. αὐτῶ A. || 39. ἔξιν M.

πρώτους συμβεβηκότα, ὡς τὰ τῷδε τῷ ἀνδριάντι ἢ τῷδε τῷ χαλκῷ, πορρωτέρω δὲ τὰ εἶδη ἢ τὰ τύπων γένη· τότε μὲν γὰρ τὸ ἐρυθρὸν ἐγγυτέρω καὶ συμβεβηκὸς αἰτιατόν, εἰ εἴη τὸτο ἀνδριάντι, πορρωτέρω δὲ ἀπλῶς τὸ ἐρυθρὸν, καὶ ἐπὶ μάλλον τὸ χρῶμα. id.

1014. "ἔτι — λεχθήσεϊ." τὴν μὲν τρόπον τῆς συμπλοκῆς αὐτῆς 5

13. ἐδήλωσε συμπλέξας τὸ καὶ συμβεβηκὸς αἷτιον τῷ καθ' αὐτό, τὴν Πολύκλειτον τῷ ἀνδριαντοποιῷ· ἐστὶ δὲ συμπλέκειν καὶ τὰ προσεχῆ τῶν καθ' αὐτὰ τοῖς προσεχέσι τῶν καὶ συμβεβηκὸς καὶ τὰ κοινότερα τοῖς κοινότεροις καὶ ἐναλλάξ. "ἀλλ' ὅμως πάντα ταῦτά ἐστι τὸ μὲν πλῆθος ἐξ." τὰς κοινὰς καὶ καθολικὰς τῶν διαφορῶν 10 τῶν καὶ τὰς τρόπους τῶν αἰτίων ἐξέφησιν εἶναι, ὧν ἐξέκασον διχῶς λέγεσθαι. εἰσὶ δὲ αἱ μὲν ἐξ διαφορᾶς, αἱ ἐκτίθεσθαι, δύο μὲν ἐπὶ τῶν κυρίως λεγομένων αἰτίων· ἐφ' ἑκάστου γὰρ αὐτῶν ἢ ὡς τὸ καθ' ἑκάστον καὶ προσεχές, ἢ ὡς τὸ γένος αὐτῶ. δύο δὲ πάλιν ἐπὶ τῶν συμβεβηκότων· καὶ γὰρ ἐπὶ τῶν ἢ τὰ καθ' ἑκάστον ἢ τὰ γένη 15 τῶν. καὶ ἄλλα δύο· ἢ γὰρ ὡς συμπλεκόμενα ἀλλήλοισι τὰ καθ' αὐτὰ τοῖς καὶ συμβεβηκὸς, ὡς εἶπεν, ἢ ἀπλῶς καὶ ἰδίᾳ καθ' αὐτὸ ἑκάστον. ἑκάστον δὲ τῶν ἐξ διχῶς ῥηθήσεϊ· ἢ γὰρ ὡς ἐνεργῶν ἢ ὡς δυνάμενον ἐνεργεῖν. προτίθησι δὲ καὶ τὴν διαφορὰν τῶ

1014. τε καὶ δυνάμιν καὶ κατ' ἐνεργεῖαν αὐτῶ, λέγων "διαφέρει δὲ το- 20
20. σῶτον, ὅτι τὰ μὲν ἐνεργῶντα καὶ τὰ καθ' ἑκάστον ἅμα ἐστὶ καὶ ὡς ἐστὶ, καὶ ὡς αἷτια." λέγει διαφορὰν εἶναι τῶν ἐνεργῶντων αἰτίων πρὸς τὰ καὶ δυνάμιν, ὅτι τὰ μὲν ἐνεργῶντα ἅμα τοῖς αἰτιατοῖς, περὶ αὐτὴν ἐνεργεῖαν αὐτῶν, καὶ ἐστὶ καὶ ὡς ἐξω, ἐκείνη δὲ ὡσαύτως ἔχει τὰ καὶ δυνάμιν· ὃ γὰρ ἀνάγκη συνυπάρχειν τὰ ὅτι λεγόμενα ἀλλήλοισι. εἰπὼν δὲ "ἐνεργῶντα," προσέθηκε "καὶ τὰ καθ' ἑκάστον," ὡς δηλωτικὰ ἐστὶ τὰ ἐνεργῶντα τε καὶ ἐνεργούμενα· τὰ γὰρ καθ' ἑκάστον ἐστὶ καὶ τὰ ἐνεργῶντα τε καὶ ἐνεργούμενα· ὅθεν γὰρ ὁ οἰκοδομὸς οἰκοδομῆ καὶ ὅθεν ἡ οἰκία οἰκοδομῆσθαι, καὶ εἰ οἰκοδομῆ ὁ οἰκοδομὸς, δεῖ εἶναι καὶ τὴν οἰκοδομῶμεν οἰκίαν. ἐκείνη δὲ ἂν ἢ ὁ δυνάμενος 30 οἰκοδομῆν, ἥδη δεῖ εἶναι καὶ οἰκοδομῶμεν τινὴ οἰκίαν. ἀλλ' ὅθεν φθαρέντος τὸ οἰκοδομῶν τὸ καὶ δυνάμιν αἰτίαν τῇ οἰκίᾳ, ἀνάγκη φθεیرهσθαι καὶ τὴν ὑπ' αὐτῷ γενομένην οἰκίαν. ὥστε ὅτε ἐστὶν ἅμα ἀλλήλοισι ἐξ ἀνάγκης τὰ ὅπως αἷτια ὅτε φθεیرهσθαι. id.

1014. "ζοιχείον — ἐνοπάρχοντος." ἔτι τὸ ζοιχείον πολλαχῶς λέ- 35
26. γέσθαι, ἔδειξε, τὸ μὲν κυρίως λεγομένου ζοιχείου λόγον ἀποδιδόναι, ἐξ ὃ σὺγκεισθαι πρῶτον ἐνοπάρχοντος, ἀδιαίρετον τῷ εἶδει· ὃ γὰρ καὶ ποσὸν ἀδιαίρετον τὸ ζοιχείον, ἀλλὰ καὶ τὸ εἶδος ἐστὶν (*). γράφει δὲ καὶ "ἀδιαίρετον τῷ εἶδει εἰς ἕτερον εἶδος" καὶ "ἀδιαίρετον εἰς τὸ αὐτὸ εἶδος." ἂν μὲν ἢ ἡ γραφὴ ἢ πρώτη, γνώριμον τὸ λεγόμενον (*). 40 ἀδιαίρετον γὰρ τὸ ζοιχείον εἰς ἕτερα καὶ διαφέροντα εἶδη· ὅτε γὰρ τὸ

πῦρ εἰς ἀνομοειδῆ διαίρει· ὅτε τι τῶν ἄλλων τῶν ἀπλῶν· ἢ δὲ συλλαβὴ ὃ ζοιχείον τῷ λόγῳ, ἐπεὶ διαίρει· εἰς τὰ γράμματα ἀνομοειδῆ ὄντα, τῷ δὲ ἀδιαίρετα εἶναι ὅθεν εἰς ἕτερον τῷ εἶδει διαίρει· καὶ χωρὶς δὲ τῷ προσκεῖσθαι "εἰς ἕτερον εἶδος" ταῦτον ἐσημαίνειτο καὶ ὑπὸ τῷ ἀδιαίρετον τῷ εἶδει· τὸ γὰρ ἀδιαίρετον κατ' εἶδος ὅχι ὅθεν τε εἰς ἕτερον εἶδος διαίρεθῃναι. ἂν δὲ "ἀδιαίρετον τὸ αὐτὸ εἶδος," λέγοι ἂν εἰς ζοιχείαν. δεῖ γὰρ τὸ ζοιχείον ἀδιαίρετον εἶναι εἰς ζοιχείαν· ὃ γὰρ ἂν ἐπὶ ζοιχείῳ εἴη διαίρεθῃ. τὸ δὲ "ἀλλὰ 1014. 30. καὶ διαίρει," τὰ μόρια ὁμοειδῆ παρελκοι ἂν· δεδήλωται γὰρ τὸτο διὰ τῷ εἰρησθαι τὸ ζοιχείον ἀδιαίρετον εἶναι τῷ εἶδει· τὸ γὰρ ὅπως ἀδιαίρετον δῆλον ἐστὶ, ἂν διαίρει, εἰς ὁμοειδῆ καὶ ὁμοιομερῆ διαίρεθῇ. τὸ δὲ "ὁμοίως δὲ καὶ τὰ τῶν σωματῶν ζοιχεία λέγεται" λέγοι ἂν περὶ τῶν τὰς ἀτόμους ζοιχείας τῶν συνθετῶν σωματῶν ποικίλων, καὶ περὶ Ἐμπεδοκλέους ἐκ τῶν τεσσάρων τὰλλα γεννητότος, καὶ περὶ τῶν ἐν τι σῶμα ζοιχείον ποικίλων, ἢ τῶν τεσσάρων τι ἢ τὸ μεταξὺ· καὶ πάντας γὰρ τύτους τὰ ζοιχεία ἀδιαίρετα κατ' εἶδος, καὶ δὲ τὸς ταῖς ἀτόμοις ζοιχείαις χρωμένους καὶ καὶ μέγεθος ἀδιαίρετα τὰ ζοιχεία, ὃ κατ' εἶδος μόνον. φωνῆς δὲ ζοιχεία ὃ τὰ μέρη τῶν συλλαβῶν ὅπως λέγει· ἐκεῖνα μὲν γὰρ τῶν ὀνομάτων καὶ τῷ λόγῳ μέρη, τῆς δὲ φωνῆς ἰδίως οἱ φθόγγοι τε καὶ οἱ ψόφοι μέρη τε καὶ ζοιχεία οἱ ἀπλοὶ καὶ μικροὶ εἰς διαφέροντας διαίρεθῃ. ὁμοίως δὲ τοῖς προειρημένους φησὶ καὶ τὰ τῶν διαγραμμάτων ζοιχεία λέγεσθαι καὶ καθόλου τὰ τῶν ἀποδείξεων· τῷ γὰρ πρῶτον εἶναι καὶ ἀπλᾶ καὶ ἐνοπάρχοντα τοῖς μετ' αὐτά· καὶ τὸτο καὶ τὸ γεωμετρικὰ ζοιχεία λέγεσθαι, ὅτι ἐκ συνθέσεως ἄλλων ἔντα, ὅθεν διαίρεθῃ εἰς ἕτερα τῷ εἶδει ἐν ταῖς ἀποδείξεσιν· αἱ γὰρ πρῶτον καὶ ὡς ἀρχαὶ ἀποδείξεις ἐκείνη εἰς ἀποδείξεις διαίρεθῃ. προστίθησι δὲ 1014. 3. ὅτι καὶ μεταφέροντες ἀπὸ τῶν προειρημένων ζοιχείων λέγουσι καὶ κατ' τὴν πρὸς τὸτο ὁμοιοτητα ζοιχείας "ἢ ἂν ἐν ὃν καὶ μικρὸν ἐπὶ πολλὰ ἢ ἡρήσιμον." ὃ γὰρ ἐπὶ τὸ τοῦτον κυρίως ζοιχείον, εἴ γε τὸ μὲν ζοιχείον ἐξ ὃ σὺγκεισθαι ἐνοπάρχοντος πρῶτον, τὰ δὲ τὴν λεγόμενα ὃ τοιαῦτα· ὅταν τὸ μικρὸν καὶ ἀπλὸν καὶ ἀδιαίρετον ζοιχείον λέγῃ. καὶ τίνα ἐστὶ τὰ καὶ μεταφορὰν λεγόμενα, ἐξῆς λέγει, "ὅθεν ἐλήλυθε τὰ μάλα καθόλου ζοιχεία εἶναι." λέγει δὲ ἂν τὰ ἀνωτάτω γένη, ἐπεὶ ἑκάστον αὐτῶν ἐν ὃν καὶ ἀπλῶν ἐν πολλοῖς ἐστὶν, ἐκείνη δὲ ἀδιαίρετον κατ' εἶδος, ὅθεν τὸ κυρίως ζοιχείον, ἀλλ' ὅτι ἐκ ποσὶ τοῖς ὅν αὐτά· ἀπλῶν δὲ ὅτι μὴδὲ ὁρισμὸς ἐστὶ τῶν πρῶτων γενῶν, ἀλλ' ὅχι ὡς ἀδιαίρετον. τὸ δὲ "ἢ πᾶσιν ἢ τοῖς πλείστοις" 1014. 8. εἶπεν, ἐπεὶ πάντες καὶ τὸν γένος ἀρξίσον εἶναι· ὃ εἰ ὅπως ἔχει, ἐν 8. πᾶσιν ἂν εἴη ὁμοίως. "καὶ τὸ ἐν καὶ τὴν ἐγγύτην ἀρχὰς καὶ ζοιχείαν τισι δοκεῖ εἶναι," ἐπεὶ ἐλάττω καὶ ἀδιαίρετα πάντα· ὃ γὰρ λέγει

3. τίνα *M.* || ἀνδριάντες *A.* || 8. προσέχουσι *M.* || 11. τύπος *M.* || 16. ἄλλαι *M.* || ἀλλήλων τῶν καθ' *A.* || 22. λέγει δὲ διαφορὰν *M.* || 36 et 40. μὴ] μὴ *A.*

2. ζοιχεία *A.* || 3. ἀδιαίρετον *M.* || 6. ἀδιαίρετον om *AM.* || 7 et 8. ζοιχεία] ζοιχείον *M.* || 9. δῆλον ἐστὶ ὅταν διαίρεται, εἰ ὁμοειδῆ *M.* || 16. τι om *A.* || 17. τοῖς *M.* || μέγεθος] μέρος *M.* || 19. συλλαβῶν] συλλογισμῶν *M.* || 21. τε καὶ] τὰ *M.* || 24. μετ' αὐτὰ τὰ τίνα καὶ *A.* μετὰ ταῦτα τίνα καὶ *M.* *quia enim prima et simpliciter sunt et consequentibus insunt, idcirco in geometria vocantur elementa* Serpulin. || 29. ἐν] ἐν *M.* || 30. ἐπὶ] ἐπὶ *M.* || 33. ἐλήλυθε ἐλήλυθε τὴ μάλα *M.* || 35. ἐν] ἐν *M.*

τὸ ὡς μονάδα. ἐκ μὲν ὅν τούτων τὴν ἀρχὴν ὅθεν συντίθεμεν· κοι-
χείον δὲ λέγουσιν αὐτὴν τῶν μεγεθῶν, διότι ἐν παντὶ μεγεθεῖ ἐνυ-
πάρχει. ἐκ δὲ τῶν μονάδων εἰς συντίθεμένων οἱ ἀριθμοί, ἀλλὰ
ἄλλον τρόπον· ὅς γ' συνεχές τι ἐξ αὐτῶν γίνε[σθαι]. δύνα[σθαι] τὸ ἐν
λέγειν τὸ κοινόν, ὃ κ' πάντων τῶν ὄντων κατηγορεῖ[σθαι]. διὰ τὴν γὰρ
αὐτὴν τῶν ὄντων γίνεσθαι φασιν, εἴπερ καὶ τὸ ὄν· καὶ γ' τὸ ὑπο-
κείμενον ταύτῃ τό τε ἐν καὶ τὸ ὄν, ὡς ἐν τῷ πρὸ τούτου δέδεικται.

1014 ὅπως δὲ τὰ γένη ἀπλᾶ καὶ ἀδιαίρετα, αὐτὸς ἐδήλωσεν εἰπὼν "ὅ
10. γὰρ ἐστὶ λόγος αὐτῶν." διὰ τούτου δὲ φησὶ τινὰς ἡγήσας μᾶλλον
τὰ γένη τῶν διαφορῶν κοιχεῖα ἐκᾶς, ὅτι καὶ κοινότερα· ἐν πλείοσι 10
γ' καὶ ἀπλῶς, καὶ πρῶτον τῷ ὁρισμῷ· πᾶσι δὲ φησὶ τοῖς κοι-
χείοις κοινόν εἶναι τὸ πρῶτον ἐνυπάρχειν ἐκᾶς. ὅτι δὲ μὴ ὁμοίως
τὸ πρῶτον ἐνυπάρχειν λαμβάνει[σθαι] ἐν αὐτοῖς, φανερόν· τὸ μὲν γ' ὡς
ὑποκείμενον τι καὶ μέρος τι πράγματος γινώσκοντες, ὃ δηλῶ[σθαι] διὰ
τῷ ὁρισμῷ τῷ λέγοντος "κοιχεῖα λέγει" ἐξ ὃ σύγκει[σθαι] πρῶτον ἐνυ-
15 παρχόντος ἀδιαίρετον τῷ εἶδει, ὃν αὐτὸς ἀποδέδωκεν ὡς ὄντα τῷ
κυρίως κοιχεῖν· τὸ δὲ ὡς κατηγορούμενον καὶ τῷ μὲν ὁρισμῷ γινώσκον-
τος μέρος, ὃ μὴ καὶ τῷ ὑποκείμενῳ ὡς ὑποκείμενῳ· τοιαῦτα δὲ
τὰ γένη. πῶς δὲ ἐστὶ τὸ πολλαχῶς λεγόμενον τὸ κοιχεῖον, εἰ κοι-
νὸν ἅπασιν αὐτοῖς τὸ πρῶτον ἐνυπάρχειν τῷ ἀδιαίρετον; ἢ ὅτι τὸ μὲν 20
κυρίως τὸ δὲ καὶ τὴν πρὸς τὸ κυρίως λεγόμενον ὁμοιότητα. εἰπὼν
δὲ, ὡς ἐπὶ τῶν ἄλλων ἔχει τὰ κοιχεῖα, ὅπως ἔχειν καὶ ἐν ταῖς
ἀποδείξεσι τὰς πρώτας ἀποδείξεις, πῶς τούτου εἶπεν ἐδήλωσεν

1014 ὁπερ ἐν γινώσκοντων "εἰσὶ δὲ τοῖσδε συλλογισμοὶ οἱ πρῶτοι τῶν τριῶν δι'
2. ὅθεν μέσον," λέγων πρώτως τῶν τριῶν τὸς ἐν τῷ πρώτῳ χήματι 25
τῶν τριῶν χήματων, οἷον οἱ ἐν τῷ πρώτῳ πρώτοι· καὶ γ' τὴν ἐπὶ
τὸς ἐν τούτῳ τῷ χήματι συλλογισμὸς ἀναγωγὴν καὶ οἱ ἐν τοῖς
ἄλλοις χήμασι συλλογισμοὶ τὸ εἶναι ἔχουσι. δι' ὅθεν δὲ μέσον
εἶπεν, ἵνα τὸς ἀπλῶς ἐν τῷ πρώτῳ χήματι μνησθῇ. δύνα[σθαι] γ' ὅ
ἐν τῷ πρώτῳ χήματι καὶ σύνθετοί τινες γίνεσθαι συλλογισμοί, ἀλλ' 30
ἔτσι ὅθεν δι' ὅθεν μέσον, πλείους τὲ εἶναι δύναμει συλλογισμοί, καὶ
ἢ πρῶτοι ἀλλὰ σύνθετοι. ἢ τὸ "οἱ πρῶτοι τῶν τριῶν δι' ὅθεν
μέσον" ἴσον ἐστὶ τῷ οἱ πρῶτοι συλλογισμοὶ τῶν τριῶν γινωσκόντων
ὄντων, ὡς αἱ μέσους γίνε[σθαι]· πρώτη γ' ἀποδείξις ἢ ἐκ τῶν ἀμέσων
πρωτίστων καὶ ὄντων σύγκει[σθαι] τριῶν, ὅθεν ἐξ αὐτῶν μέσον λαμβά- 35
νομεν, ὅστις τῶν πρῶτων εἶναι ἐν ταῖς μὲν ταῦτα ἀποδείξεσιν
ἐνυπάρχει· τὰ γ' τῶν πρῶτων συλλογισμῶν συμπεράσματα
οἷς δεῖξιν λαμβάνει[σθαι] τῶν διαικνυμένων ὕψερων. φέρε[σθαι] δὲ ἐν τισιν
ἀντιγράφοις καὶ τοιαύτη γραφή, "οἱ πρῶτοι τῶν τριῶν μέσων." καὶ

εἴη ἂν δι' αὐτῆς λεγόμενον τὸ εἶναι κοιχεῖον τῶν ἀποδείξεων τε καὶ
τῶν συλλογισμῶν τὸς πρώτους τῶν τριῶν χήματων, οἱ γίνον[σθαι] διὰ
τριῶν μέσων· καθ' ἕκαστον γ' χήμα ἄλλος ὁ μέσος, πρῶτοι δὲ
ἐν ἐκᾶς χήματι οἱ ἐν ἐκᾶς ἀπλοῖ· ἔτσι δὲ εἰσιν οἱ δι' ὅθεν
μέσον. id.

(¹) καὶ ἐν τῷ τρίτῳ τῆς περὶ Οὐρανῶ (c. 3) ὅπως ὠρίσατο 1014
τὸ κοιχεῖον. ἴσμεν γ' ὅτι καὶ ὁ Ἐμπεδοκλῆς πρώτος λέγων τὰ τέσ- 26
σαρα κοιχεῖα τὰ πολυθρύλλητα προσηγόρευσε αὐτὰ κοιχεῖα.
Asclep.

(¹) τὴν μέντοι πρώτην ἀπήχησιν τῆς φωνῆς, ἢ καὶ διέσεις 1014
λέγει, κοιχεῖον φάμεν τῆς φωνῆς. cod. Reg.

"φύσις — γένεσις." τὴν φύσιν πενταχῶς ἀποδίδωσθαι λέ- 1014
γει. τῆς γ' φύσεως τὴν μὲν ὡς φύσιν τε καὶ βλάστησιν λέγει. 16
λέγομεν γ' φύεσθαι τὸ γινώσκοντες, καὶ τὸ εἰς γένεσιν εἰς φύσιν ἄγεσθαι.
τὴν τοιαύτην φύσιν ὠρίσατο ἐν τῇ Φυσικῇ Ἀκροάσει (2 1).
συνήθως μὲν ὅν ἐπὶ τῶν φυτῶν φύεσθαι κατηγορεῖ[σθαι], καὶ ἐπὶ τῶν
ζώων δὲ λέγει· γένεσις γ' πᾶσα ἢ εἰς τὸ τέλειον εἶδος πρόοδος.
τὸ δὲ οἷον ἐκτείνοντες τὸ ὑ καὶ ἐν τῇ φύσει λέγει τῇ καὶ τούτῳ τῷ
σημαίνοντες. τὴν δὲ ὡς τὸ ὑποκείμενον καὶ τὴν ὕλην· φύσις γ' 18
καὶ ἡ ὕλη, ἐξ ἧς πρώτης ἐνυπαρχούσης τῷ γινωσκόντῳ ἢ γένεσις· ὃ
γ' ὅπως ἐκ τῆς ὕλης τὰ γινώσκοντα γίνε[σθαι] ὡς ἐκ τῆς γενέσεως ἢ
ἐκ τῶν ἐναντιῶν γίνεσθαι λέγει· ὃ γ' ἐξ ἐνυπαρχόντων ἐκείνων.
τῷ δὲ πρῶτον τὸ ἐνυπάρχειν προσκείμενον τὴν πρώτην ὕλην δηλοῖ,
ὃ τὴν ἐκᾶς προσεχῇ. τὴν δὲ ὕλην φύσιν εἶπεν ἀποδειχθῆναι
Ἀντιφῶν, ὡς εἴρηκεν ἐν τῷ α' (β 1) τῆς Φυσικῆς, διὰ τὸ τὴν
κλίην, εἰ καταχωθεῖσα δύναμις λαβοῖ τῷ βλαστῆσαι, εὐλὸν ἐξ
αὐτῆς ἀναβλαστῆσαι, ὅπερ ἦν τὸ ὑποκείμενον, ἀλλ' ὃ τὴν κλίην, ὃ
ἦν τὸ εἶδος. φύε[σθαι] δὲ εἶπεν ἀντὶ τῷ γίνε[σθαι]. λέγει· πάλιν φύσις καὶ
τὸ φυσικὸν εἶδος· τούτῳ γ' δηλωτικὸν τὸ "ὅθεν ἢ κινήσεως ἢ πρώτη 1014
ἐκᾶς τῶν φύσει ὄντων ἐν αὐτῷ, ἢ αὐτῷ ὑπάρχει." εἴη δ' ἂν τὸ 18
εἰρημένον ἰσάφες, εἰ εἴη προσκείμενον τὸ ἦτις· καὶ γ' τὸ εἶδος ἐκᾶς
ἢ τῆς καὶ φύσιν κινήσεως ἀρχὴ τῶν φύσει συνεχῶν, καὶ αἰτίον
τούτῳ τῆς καὶ φύσιν ἐκᾶς τῶν φυσικῶν σωμάτων κινήσεως, εἴγε
καὶ τὸ εἶδος ἐστὶν ἢ τε γῆ· γῆ καὶ τὸ πῦρ πῦρ καὶ ὁ ἄνθρωπος ἄνθρωπος,
ὁμοίως καὶ τῶν ἄλλων ζώων ἕκαστον· εἶδος δὲ τούτων μὲν ἢ ψυχῆς
ἐκείνων δὲ ἢ ῥοπῆ· καθὼ γ' ὕδωρ ἐστὶ καὶ καθὼ γῆ τε καὶ πῦρ, ἀρχὴν
ἐν αὐτοῖς ἔχει τῆς καὶ φύσιν κινήσεως. τὸ δὲ "ἢ αὐτῷ" προσέθη-
κεν, ἐπεὶ δύναται τι καὶ καὶ τέχνην κινούμενον, ἢ τις ἕκ ἐξὶ φύσις
ἐν αὐτῷ, τὴν ἀρχὴν τῆς κινήσεως ἔχειν, ὡς ὁ αὐτὸν ἰώμενος;

1. ex his igitur nihil omnino componimus, sed punctus magnitudinum elementum idcirco vocatur, quia in omni magni-
tudine inest. ex unitatibus vero coniunctis licet numerus constituatur Sepulv. || 4. δυνατὸν M. || 6. εἴπερ M. || 7. τὸ om M. || 10.
κοιχεῖον M. || 11. πρῶτα M. || 12. εἶναι καὶ τὸ M. || 15. ἐνυπάρχοντα A. || 16. ἀδιαίρετον M. || 17. ὃν M. || 18. ἀπέδωκεν A. || 19. τὰ om A. || τὰ κοι-
χεῖα M. || 21. τὴν πρώτην κυρίως M. || 22. ἄλλων δὲ τῶν κοιχεῖων M. || 23. ὑποδείξιν M. || 24. αἱ πρῶται M. || 26. quales sunt primi pri-
mae Sepulv. || πρώτη σχήματι τῶν τριῶν σχημάτων πρῶτοι M. || 28. συλλογισμοὶ οἱ πρῶτοι τῶν τριῶν τῶν εἶναι M. || 29. ἵνα M. || 32. πρῶτοι
πλείους ἀλλὰ M. || 35. αὐτῶν μεταλαμβάνοντες M.

1. κοιχεῖα F. || 18. τὸ ὅν M. || τὸ post τούτῳ om M. || 19. φύσιν γὰρ καὶ ὕλην M. || 21. ὡς αὐτῆς γενέσεως M. || 23. τῶν M. || 28.
γίνεσθαι M. || 29. τὸ ante "ὅθεν om F. || 30. αὐτῇ ἢ αὐτῷ M, αὐτῇ ἢ αὐτῷ F. || 31. προσκείμενον τὸ ἦτις M. || 38. τῇ τις AM. || κινούμενος AM. ||
39. αὐτὸν αὐτὸς M.

ἀλλ' ἔχῃ ἡ νοσῶν τὴν ἀρχὴν τῆς κινήσεως ἐν αὐτῷ ἔχει, ἀλλὰ
 κτ' συμβεβηκός. ἀλλ' ὅδ' ἡ ἀνθρωπος· ὃ γὰρ ἡ ἀνθρωπος ἐκεί-
 νός ἐστιν εἰς ὑγίειαν μεταβάλλει, ἐπεὶ τὰς γε κινήσεις αἷς ἡ ἀν-
 θρωπος κινεῖ, κτ' ἐπὶ εἶδος καὶ τὴν ἐν αὐτῷ κινεῖται φύσιν, ἥτις ἐστὶν
 ἡ ταύδε ψυχὴ. καὶ ἐξιν ἴσον τὸ ἐνταυθα εἰρημένον τὸ "ἡ αὐτὴ" 5
 τῷ εἰρημένῳ ἐν Φυσικῇ Ἀκροάσει (2 1 p. 292 b 22) ἐπὶ τῆς
 φύσεως "καθ' αὐτὴ καὶ μὴ κτ' συμβεβηκός." εἰπὼν γὰρ αὐτὴν
 ἀρχὴν κινήσεως, ἐν ᾧ ὑπάρχει πρῶτον, προσέθηκε τὸ "καθ' αὐτὴ καὶ
 μὴ κτ' συμβεβηκός," τὸτο λέγων διὰ τῆς προδικῆς ταύτης ὅ
 νῦν εἴρηκε διὰ τῶ. "ἡ αὐτὴ." τὸ δὲ "ἡ κίνησις ἡ πρώτη" ἥτοι 10
 δηλωτικὸν ἐστὶ τῆς κτ' τύπου κινήσεως· πρώτη γὰρ ἡ φερόα τῶν κι-
 νήσεων, ὡς δέδεικται, καὶ πᾶν φυσικὸν σῶμα κτ' φορὰν κινήτων,
 ἐκείνι δὲ πᾶν αὐξήτων, ὅδ' ἐπὶ πᾶν ἀλλοιωτόν. ἡ ἡ πρώτη ἡ ὡς φυ-
 σικοῖς αὐτοῖς ὑπάρχουσα, τῇ γὰρ ὡς γὰρ, τῷ ζῶν ὡς ζῶν· δύναται
 γὰρ τις αὐτοῖς καὶ κτ' τέχνη κινήσεις ἐγγίνεσθαι, ἀλλ' αὕτη ὑτέρα. 15
 ὅτω δὲ εἴη ἂν τὸ ἡ ἐξηγητικὸν τῷ πρώτῳ. ἐξῆς δὲ τὸ πρῶτον ση-
 μασιώμενον τῆς φύσεως ἐξηγῆται, τί ἐστὶ καὶ ἐπὶ τίνων λέγεται τὸ
 φύσει, καὶ λέγει ταῦτα φύσει λέγει, ὅσα δι' ἑτέρου καὶ παρ'
 ἑτέρου τρέφεται τε καὶ αὖτε, ἀπτόμενα αὐτῷ ἡ προσπεφυκῶτα
 αὐτῷ ἡ συμπεφυκῶτα αὐτῷ. ἥτοι δὲ ὡς ταῦτ' ἐπεὶ τὸ ἀπτεῖται 20
 καὶ συμπεφυκῶτα, ἡ ὡς ἔχοντά τινα διαφορὰν, καὶ ὡς συμπεφυ-
 κῶτα μὴ εἶναι τὰ φυτὰ τῇ γῇ, διὸ ὅδ' ἔχ' χωριζέμενα αὐτῆς οἶα
 τε· προσπέφυκε δὲ τὰ ἐμβρυα· ταῦτα γὰρ καὶ χωριζέμενα ζῇ. τί
 δὲ διαφέρει σύμφυσις ἀφῆς, ἔδειξε· ταῦτα γὰρ συμπεφυκῶτα,
 ἃ ἐστὶ συνεχῇ ἐκείνῳ ᾧ συμπεφυκέν, ἔχοντα κοινὸν ὄρον τὸν αὐτὸν 25
 ἐν ἀμφοτέροις ὄντα, τὰ δὲ ἀπτόμενα ὅδ' ἐκ κοινὸν ἄλλο παρὰ τὴν
 ἀφῆν ἔχει. ἐπιζητήσαι δ' ἂν τις ἐπὶ τῶν φυτῶν, πῶς ταῦτα
 ἥνωται τῇ γῇ, ἡ εἰ μὴ ἥνωται, πῶς αὖτε τε καὶ τρέφεται δι' αὐτῆς.
 ἡ διὰ τὸτο εἶπεν ὅτως, "φύσει δὲ λέγεται ὅσα αὖτε ἔχει δι'
 ἑτέρου τῷ ἀπτεῖται καὶ συμπεφυκῶτα ἡ προσπεφυκῶτα," ὡς γὰρ 30
 ἀπτόμενων τινῶν καὶ αὖτε ἀπτόμενων δι' αὐτῶ. προεῖπεν δὲ τὸτο,
 ἐξῆς τίνι διαφέρει τὰ ἀπτόμενα καὶ τὰ συμπεφυκῶτα τε καὶ προσ-
 πεφυκῶτα λέγει. δύναται λέγειν καὶ ἐπὶ τῶν ἀπτόμενων τὸ προσ-
 πεφυκῶτα· τὰ γὰρ ὅτως ἀπτόμενα ὡς προσπεφυκῶτα ἐκείνῳ ὃ
 ἀπτεῖται, δι' ἐκείνῳ αὖτε. πῶς δὲ ἐν τὰ συμπεφυκῶτα, ἐδή- 35
 λωσε· κτ' γὰρ τὸ ποσόν, ὃ κτ' τὸ πῶν· ὃ γὰρ ταῦτ' ἐκ τὸ πῶν τῶν
 σπλάγγων ἕκαστον τῷ ἄλλῳ σώματι, ᾧ προσπέφυκεν, ὅδ' ἐπὶ
 σῶμα τῇ συκῇ ἡ ὁ βότρυς τῷ ἔνυ μὴ τῆς ἀμπέλου. καὶ δὲ δὲ
 παλλάκας διαφέροντα κτ' τὸ εἶδος, πλησίον δ' ἀλλήλων ὄντα, συμ-
 φυκεῖται τε καὶ ἐνὶ καὶ σῶζει τὸ οἰκεῖον εἶδος. τέταρτον σημασιώ- 40
 μενον τῷ φύσει προσέθηκε τὴν προσεχῇ ἐκάστω ὕλην, ἥτις ὅσα τι

σῶμα ἐνεργεῖα, φυλάσσουσα τὸ οἰκεῖον εἶδος καὶ τὴν ἰδίαν φύσιν, δέ-
 χει καὶ τὸ τῷ εἶδος ὁ ὑπόκειται. ὅτω τὸ ἐνύλον τῆς κλίνης ὕλη (μέ-
 νει γὰρ ἐνύλον καὶ κλίνη γενόμενον) καὶ ὁ χαλκὸς τῷ ἀνδριάτο. καὶ εἴη
 τῶν κτ' τέχνη γενόμενων ἡ ὕλη τοιαύτη. προεῖπεν δὲ τὸ τῶν φύ-
 σεων ὄντων, διὰ τί προσέθηκε τὸτο, ἐξηγήσατο εἰπὼν "τὸτο γὰρ 1014a
 τὸν τρόπον καὶ τῶν φύσει ὄντων τὰ στοιχεῖα φασιν εἶναι φύσει." 32
 ὅτω καὶ Ἐμπεδοκλῆς τὰ τέσσαρα στοιχεῖα ὕλην τῶν φύσεων γνο-
 μένων ἐτίθετο, ἀμετάβλητα αὐτὰ θεωρῶν. καὶ οἱ ἐν δὲ τι τῶν
 τεσσάρων στοιχείων τῶν ὄντων ποῶντες, ἡ δύο ἡ τρία, ὅτως
 ἐποίησαν, καὶ Δημόκριτος τὰς ἀτόμους ὅτως. ἡ δὲ πρώτη ὕλη ἔχ
 ὅτως· καὶ γὰρ εἰ σῶζει τὴν αὐτὴν φύσιν, ἀλλ' ὅδ' ἐκ καθ' αὐτὴν ὅσα
 ἐνεργεῖα ὡς τότε τι. πέμπτον σημασιώμενον τῆς φύσεως παρέ- 1014b
 θετο τὴν τῷ συναμφοτέρῳ τῶν φύσει γινόμενων τελειότητά τε 35
 καὶ ὕλην, ἡ γίνεται καὶ κτ' τῆς ὕλης καὶ τῷ εἶδος ἔκωσιν ("). καὶ
 γὰρ ἡ τέτων ἔκωσις φύσις. ὅτω καὶ οἱ συνθέσει τινῶν τὰ ὄντα γε-
 νῶντες τὸ μὴ ἐκ τῆς συνθέσεως ἐκείνων φύσιν λέγουσιν ("). καθ'
 ὅς δὲ μὴ γίνεται τῶν συντιθεμένων ἔκωσις, ὅτοι ὅδ' ἐκ φύσιν τινὰ
 λέγουσιν εἶναι τὸ συγκαιμένον. Ἐμπεδοκλῆς ἔνυ καὶ ἡγεμόνος ἔκω-
 σιν τινὰ αὐτῶν γίνεσθαι ἔλεγε φύσιν ὅδ' ἐκ εἶναι, τυτέων ἔκωσιν
 ὡς ἐν τι ἐκ τῆς συνθέσεως γίνεσθαι καὶ εἰδοποιεῖσθαι, ἀλλὰ μόνον μῆ-
 ξιν τε διαλλαξίῳ τε μιγνόντων, λέγει μόνον καὶ τὸτο φύσιν ὑπὸ
 τῶν ἀνθρώπων ἡγεμόνων αὐτὰ καὶ ἐν τῇ μίξει ἐνὶ καὶ. δευτέρως δὲ
 ὅτι φύσις ἡ τοιαύτη ὅσα τε καὶ τελειότης καλεῖται, διὰ τὸτο,
 φησὶ, καὶ τῶν φύσει ὄντων τε καὶ γινόμενων, καὶτοι πολλὰς ἡδὴ
 ὑπαρχόντων ἐξ ὧν ἐπιτελεῖται τε καὶ γίνεται, ὅδ' ἐκ πῶ φάμεν τὴν
 φύσιν ἔχειν ταῦτα, ἂν μὴ τὸ οἰκεῖον εἶδος καὶ τὴν τελειότητα προσ-
 λαβῇ. εἰπὼν δὲ φύσιν καὶ τὸ συναμφοτέρον, ἐπήνεγκεν ὅτι φύσει
 ταῦτα μᾶλλον ἂν λέγοιτο, φύσις δὲ ἡ ὕλη ἡ τε πρώτη, ἥς πα-
 ράδειγμα τὸ ὕδωρ. εἰ τὸτο εἴη τῷ χαλκῷ ὕλη, καὶ ἡ προσεχῇ,
 ἥς πάλιν ὁ χαλκὸς παράδειγμα, καὶ τὸ εἶδος τε καὶ ἡ ὕλη, καθ' ἣν
 ἐκάστω τὸ εἶναι ἔστιν, ὧν πρῶτως ἐμνημόνευσεν. καὶ εἴη ἂν ἡ φύσις
 τρεχέως λεγόμενη, ὡς περ ἡ κενὴ προσέθηκε. τέλος δὲ εἶπε τῆς
 γενέσεως τὸ εἶδος, ἐπεὶ ἐν τοῖς φύσει γινόμενοις τὸ εἶδος καὶ τὴν
 κτ' τὸ τέλος ὕλην ἔχει. καὶ μεταφορὰν δὲ λέγει καὶ πᾶσαν ὕλην
 φύσιν λέγει ἀπὸ τῷ εἶδος· ἐπεὶ γὰρ τὸ εἶδος ὕλη ἐν τῷ φύσει
 συνεσῶται (καὶ γὰρ τὸτο αὐτοῖς τὸ εἶναι φύσιν ἐστὶν), ἥδη καὶ ἐν
 πᾶσι τῇ ὕλην τὴν ἐκάστω, καθ' ἣν τὸ εἶναι αὐτὸ ὃ ἐστὶν· φύσιν
 λέγουσι διὸ καὶ τὸ κτ' τέχνη γινόμενον εἶδος ὕλη ἐν τῷ ἔργῳ
 τῶν φυσικῶν ὅτω καλεῖται. ἕκαστον γὰρ τέτων οἰκεῖαν τινὰ ὕλην
 καὶ ὑπαρξιν ἔχει, ἡ καὶ αὕτη φύσις καλεῖται εἶδος ἐν αὐτῶν, διὸ καὶ
 λέγει οἰκεῖαν ἔχει ὕλην. εἰπὼν δὲ ταῦτα περὶ φύσεως ἐπὶ

1. αὐτῇ M. || 2. ὃ γὰρ ἡ ἀνθρωπος om A. || 3. ἐπὶ εἰ ἐπὶ M. || κινήσεως M. || 4. ἐν αὐτῇ M, ἐν αὐτῇ A. || 10. τὸ om M. || 13. αὐξήτων, ὅδ' ἐπὶ et ἡ post ἡ et 14. αὐτοῖς et ὡς γὰρ om M. || 15. αὐτοῖς αὐτῆς M. || 16. πρώτη] πρώτη M. || 28. τε om M. || 30. ὡς om A. || 33. λέ-
 γου] λέγου A. || 34. ὡς πεφυκῶτα M. || 41. τῷ om AM.

2. δ] ἡ M, || τῆς κινήσεως ὕλης M. || 4 et 6. φύσει] φύσει AM. || 6. φησιν εἶναι φύσει M. || 7. ὕλης M. || 10. τὰς] τὰς M. || 11. σῶζῃ
 M. || 20. τι αὐτῆς M. || 26. τε om A. || 32. ut nunc adiecit Sepulv. || 33. λεγόμενοις M. || 31. αὐτῆς M. || 38. ὕλην M. || 39. τῷ τεχνικῶν
 suprascr. τῶν φυσικῶν A.

1015 • ποικίλ' ἐκ δὲ τῶν εἰρημένων ἢ πρώτῃ φύσει καὶ κυρίως λεγομένη
 13. ἐστὶν ὅσα ἢ τῶν ἐχόντων ἀρχὴν κινήσεως ἐν αὐτοῖς ἢ αὐτά, διὰ
 τούτων λέγων, ὥσπερ εἶπεν καὶ ἐν τῇ φυσικῇ Ἀριστοτέλει (2 1),
 φύσιν κυρίως εἶναι τὸ ἐνυλον εἶδος, ἀφ' οὗ ἢ ἀρχὴ τῆς κινήσεως τῶ
 συναμφοτέρῳ, τὴν δὲ ὕλην καὶ τὰ ἄλλα, καθ' ὧν καὶ αὐτῶν ἢ
 φύσεις λέγει, ἀπὸ ταύτης λέγεσθαι φύσιν, τὴν μὲν ὕλην ὅτι δεκτικὴ
 αὐτῆ ἐστὶ, τὰς δὲ γενέσεις τε καὶ φύσεις ἀπὸ ταύτης κινήσεις εἶναι·
 διὰ τὸ ἐξ οὗ τε καὶ τὴν δύναμιν τὴν ἐν αὐτοῖς φύεται τὰ φύ-
 μενα. προσέθηκε δὲ ὅτι καὶ ἢ ἀρχὴ τῆς κινήσεως τῶν φύσει ὄντων
 αὕτη ἐστὶν ἐνυπαρχουσα πῶς. ἐξηγούμενος δὲ τὸ πῶς, προσέθηκε
 τὸ "δυνάμει ἢ ἐνεργείᾳ," δυνάμει μὲν, ὡς ἐν τῷ σπέρματι τῷ
 καταβληθέντι ἢ ψυχῇ, ἐνεργείᾳ δὲ, ὅτι ἡδὴ ζῶν ἐστιν, γενέσεις
 δὲ ἀρχὴ τῆς κινήσεως παρὰ τοῖς φυσικοῖς τὸ ἐνυλον εἶδος, εἰκότως
 τῷτο κυρίως φύσις· ἢ καὶ φύσις ἢ τῆς κινήσεως ἀρχή. σημειω-
 τέον δὲ ὅτι ὡν ἕκαστον διαίρει ὡς λεγόμενον πολλαχῶς, ὅχι ὡς
 15 ὁμώφυμον, ἀλλ' ὡς τὸ ἀφ' ἐνὸς καὶ πρὸς ἓν ἔχον. Alex.

1014 • (") ὁ Ἀλέξανδρος οἷετο περὶ τοῦ συνθέτου λέγειν αὐτὸν ἐν-
 35. ταῦθα· ὅσον δὲ ἐκ τῶν λεγομένων ὑπ' αὐτοῦ, περὶ τοῦ εἶδους λέ-
 γει· τί γὰρ φησιν ὅτι κατ' ἄλλον τρόπον λέγει φύσις ἢ ὅσα,
 τυτέτι τὸ εἶδος; καὶ τὸ ἐκάστω εἶδος ὅσα αὐτῷ ἐστὶν. Asclep.

1014 • (") ὥσπερ καὶ ὁ Ἐμπεδοκλῆς· καὶ λέγειν ὅτι φύσις δὲ ἐπὶ τούτοις
 37. τοῖς στοιχείοις ἐνομαζέσθαι τοῖς ἀνθρώποις. ἀ δ' Ἀριστοτέλης ἀνα-
 τρέπει τὴν δόξαν ταύτην, φάσκων ὅτως "διὰ κτλ. id.

1015 • "ἀναγκαῖον — συναιτίον." τὸ δὲ ἀναγκαῖον τὴν διαίρεσιν εἰς
 20. πάντε σημαινόμενα καὶ αὐτὸ ποιεῖ, ὡς ἐν λέγει, ὅ ἀνευ ἀδύνατον
 εἶναι, ὡς ὄντος συναιτίου εἰς τὸ εἶναι. ὅτως ἢ τροφή τοῖς ζῴοις
 ἀναγκαῖα καὶ τὸ ἀναπνεῖν· ἢ μὲν ἢ ψυχῇ τὸ αἶτιον τῷ ζῆν, ταῦτα
 δὲ συναιτία (*). δεύτερον σημαινόμενον ἐκτίθει τὸ ἀναγκαῖον,
 ὅ χωρὶς ἀδύνατον τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸ εὖ περὶ τι γενέσθαι ἢ τὸ κακὸν
 ἀποβληθῆναι, ὡς λέγει ἀναγκαῖα ἢ πόσις τῷ φαρμάκῳ, ὅχι
 ἀπλῶς ἀλλὰ πρὸς τὴν ἀποβολὴν τῆς νόσου καὶ τὴν γένησιν. ὅτως
 ἀναγκαῖον τὸ μανθάνειν πρὸς τὸ ἐπιστήμην ἔχειν, καὶ ἔθεσι χρηστῶ
 σπουδαίῳ πρὸς τὸ ἀγαθὸν γενέσθαι, καὶ τὸ πλεῦσαι εἰς Αἴγιον, ἵνα
 ἀπολάβῃ τὰ χρήματα, εἰ ἄλλως μὴ δύναται. τρίτον τὸ ἀναγ-
 35. καῖον τὸ βλαδὸν τε καὶ τὸ ἀκούειν (*). λέγει τὸ βλαδὸν τε καὶ
 παρὰ τὴν προαίρεσιν ἀναγκαῖον. ὅτως ἐξ ἀνάγκης ἔλθειν πρὸ
 λέγει ὁ βιασθεὶς ἢ ὑπὸ δεσμῶν ἢ ὑπὸ τινος τοιαύτης περιε-
 σεως ἢ ὑπὸ πνευμάτων (*). ὅσα καὶ βιαζόμενοι ποῶμεν,
 ταῦτα ἀναγκαῖα καὶ δι' ἀνάγκην ποῶμεν. διὸ καὶ λυπηρὰ τὰ
 40 ὅτως ἀναγκαῖα· "πάν καὶ ἀναγκαῖον πρᾶγμα ἀναρὸν ἐφύ," ὡς
 Εὐθύφρων λέγει· καὶ ἢ βία ἀνάγκη τίς ἐστιν, ὡς λέγει Σοφοκλῆς

(Electra v. 248)· "ἀλλ' ἢ βία με ταῦτ' ἀναγκάζει ποιεῖν."
 καὶ τὸ τὸ βίαιον ἀναγκαῖον λέγεσθαι μάρτυσιν ἐχρήσατο Εὐθύφρων
 καὶ Σοφοκλῆς. ὅτι δὲ ἀμετάπειστον ἢ ἀνάγκη καὶ ἢ βία, ὁ λόγος·
 1015 • ὁ δὲ καὶ ἐφ' ἡμῶν τὴν ἀρχήν. διὸ καὶ εἶπεν ἐναντίον αὐτῇ τῇ καὶ
 31. τὴν προαίρεσιν κινήσει καὶ τῇ καὶ τὴν λογισμῶν· τὰ μὲν καὶ ἐφ' ἡμῶν,
 αὕτη δὲ ἀναιρετικὴ τὸ ἐφ' ἡμῶν· ἐκτὸς καὶ ἐπ' ἄλλοις. ἔτι
 ἀναγκαῖον τὸ αἰδῖον καὶ ἀμετάβλητον καὶ μὴ ἐνδεχόμενον καὶ ἄλ-
 λως ἔχειν. ἀφ' οὗ φησὶ καὶ τὰ ἄλλα ἀναγκαῖα λέγεσθαι· τὸ καὶ
 μὴ ἐνδεχόμενον ἄλλως ἔχειν κυρίως ἀναγκαῖον. ἀπλῶς μὲν εἶπεν
 ἐπὶ τῶν αἰδῖων, ἡδὴ δὲ καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις ἀναγκαῖοις λεγόμενοις
 εἶναι δοκεῖ τι τοῦτο· καὶ καὶ τὸ βίαιον γινόμενον ἀναγκαῖον τότε ὅτε
 μὴ ἐνδέχεται καὶ τὴν αὐτὴν ὁρμήν τε καὶ προαίρεσιν κινεῖσθαι διὰ τὸ
 βιαζόμενον, καὶ ἀμετάπειστον, ὅτι τὸ πείθεσθαι καὶ μεταπεισθῆναι, ὅχι
 ἐνδέχεται δὲ τὸ βιαζόμενον ἄλλως ποιεῖν. καὶ τὸ συναιτίον τὸ εἶναι
 15 καὶ τὸ ἀγαθὸν ἀναγκαῖον διὰ τὸ μὴ ἐνδέχεσθαι χωρὶς αὐτοῦ εἶναι ἢ
 ἀγαθὸν εἶναι· οἷτινες ἦσαν οἱ τρόποι τρεῖς τοῦ ἀναγκαῖου οἱ πρῶτοι
 εἰρημένοι. προσέθηκε δὲ τοῖς προειρημένοις τέταρτον τὸ ἀναγκαῖον
 1015 • τρεῖς τὴν καὶ τὰς ἀποδείξεις· αἱ καὶ ἀποδείξεις ἀναγκαῖαι, ὅτι
 6. ἀποδεδειγμένον ὅχι ἐνδέχεται ἄλλως ἔχειν, εἰ κυρίως καὶ ἀπλῶς
 20 ἀποδεδεικται. τὸ δὲ τὸ ἀποδεδειγμένον ἀναγκαῖον εἶναι αἰτίον φα-
 σιν εἶναι τὰ πρῶτα, τυτέτι τὰς προτάσεις, εἰ ἀδύνατον ταύτας
 ἄλλως ἔχειν, δι' ὧν ὁ συλλογισμὸς τε καὶ ἢ ἀπόδειξις. δείξας δὲ
 πάντα τὰ ἀναγκαῖα ὑπαγόμενα σημαινόμενῳ τῷ ἀναγκαῖῳ τῷ
 ἀδύνατον ἄλλως ἔχειν, διαίρει αὐτά, καὶ λέγει τῶν ἀναγκαῖων τὰ
 μὲν τινα ἕτερον αἶτιον ἔχειν τὸ εἶναι ἀναγκαῖα, ὡς ἐπὶ τῶν
 βλαδῶν ἔχει καὶ τῶν ἀποδείξεων· τῶν δὲ ὅχι ἐξ ἄλλου αἰτίου τῆς
 ἀνάγκης, ἀλλ' αὐτὸ αἶτιον ἄλλοις ἐστὶ τῆς ἀνάγκης, ὡς αἱ πρῶται
 τε καὶ ἄμφοι προτάσεις. ἀλλὰ καὶ τὰ αἰδῖα καὶ ὅτως ἀναγκαῖα·
 ὅτε καὶ ἔξωθεν ἔχει τὸ αἶτιον καὶ ἄλλοις ἐξ ἀνάγκης τὸ εἶναι ἐστὶν
 30 αἰτία· πάντα καὶ τὰ φύσει συνεστώτα παρὰ τῶν θεῶν, οἱ εἰσιν
 αἰδῖοι, τὴν τὸ εἶναι ἔχει αἰτίαν. ἀλλὰ καὶ τὸ μὴ δύναμενον χωρὶς
 τινος ἢ εἶναι ἢ εὖ εἶναι ἐξ ἀνάγκης παρ' ἐκείνου τὴν αἰτίαν τὸ μὲν τὸ
 εἶναι τὸ δὲ τὸ εὖ εἶναι ἔχει. τῶν ἄλλων φησὶν ἀναγκαῖων ἕτερον
 τι τῆς ἀνάγκης εἶναι αἶτιον· ἐπὶ τε καὶ τῶν μὴ ἐνδεχομένων χω-
 35 ρὶς τινος εἶναι ἕτερον τι τὸ αἶτιον (ἢ καὶ τροφή ἕτερον τι τὸ τροφο-
 μένῳ), καὶ ἐπὶ τούτων δὲ ὡς χωρὶς ἀδύνατον τὸ ἀγαθὸν ἢ εἶναι ἢ γε-
 νέσθαι ἕτερον τὸ αἶτιον. ἀλλὰ καὶ τῶν βίαιον γινόμενων προδήλως ἕτε-
 ρον τὸ αἶτιον, καὶ τῆς τῷ συμπεράσματος ἀνάγκης ἕτερον τὸ αἶτιον.
 μόνον δὲ τὰ αἰεὶ ὄντα, ἅπερ ἐστὶ τὰ θεῖα, ὅχι ἕτερον τι τὸ αἰεὶ εἶναι
 40 αἶτιον ἔχει, καὶ δι' αὐτὰ ἐξ ἀνάγκης ἐστὶ τε καὶ γίνεσθαι καὶ τὰ φύσει
 συνεστώτα. λαβὼν δὲ ὁποῖόν τι ἐστὶ τὸ ἀναγκαῖον (ὁ καὶ μὴ ἐνδέ-
 χεται ἄλλως ἔχειν), πρῶτον καὶ κυρίως ἀναγκαῖον φησὶν εἶναι τὸ

4. τὸ συναμφοτέρῳ *M.* || 26. ὦν ὡς *M.* || 31. συμβληθῆναι *M.* || 33. *honestis moribus assuescas, ut bonus fias Sepulv.* || 36. μέ-
 λοι] μέν *M.*

3. ἀμετάπειστον *M.* || 5. αὐτῆς *M.* || 6. τὸ ἐφ' *M.* || 8. γὰρ] ἄρα *M.* || 10. τὴν αἰδῖαν *M.* || 11. τὸ om *M.* || 13. πείσεσθαι *A.* *persuasio enim dissuaderi potest Sepulv.* || 15. ἢ ἀγαθὸν εἶναι et 16. οἱ πρῶτοι om *M.* || 18. ὅτι *A.* || 19. ἄλλῃ *M.* || ei om *M.* || 22. τε] τὸ *M.* || 25. ἀναγκαῖον *M.* || 27. ἄλλως ἐστὶ *M.* || 29. ὅτε γὰρ om *AM.* || 30. αἶτιον *M.* || 32. ἐκείνους *M.* || 33. ἀναγκαῖας *A.* || 37. καὶ τῇ] δὲ καὶ *M.*

ἀπλῶν, ὃ αἷτιον ἀποδεδώκε τὸ ἀπλῶν μὴ ἐνδέχεσθαι ἄλλως ἔχειν· τὸ γὰρ μὴ ἀπλῶν πλεοναχῶς ἔχει, τὸ δὲ πλεοναχῶς ἔχον ἐνδέχεται καὶ ἄλλως ἔχειν. τὸτο δὲ λαβὼν ἐπιφέρει ὅτι εἴ τινα ἔστιν ἐν τοῖς ὕσιν ἀπλᾶ καὶ ἀίδια καὶ ἀκίνητα, ὅτε βίαιον τι ἐκείνοις ἐστὶν ὅτε παρὰ φύσιν (ἐνδέχεται γὰρ ἂν αὐτὰ καὶ ἄλλως ἔχειν), ἀλλὰ κυρίως ἐκείνα ἐξ ἀνάγκης ὄντα. τοιαῦτα δὲ κατ' αὐτὴν τὰ πρῶτα αἷτια. παρέθετο δὲ τὸτο, ἵνα ἐπειδὴν τὸ ἀναγκαῖον κατ' αὐτῶν κατηγορῶμεν, μὴ ὡς τὸ βίαιον καὶ παρὰ φύσιν κατηγορούντων ἡμῶν ἀκούσῃς. Alex.

1015a (°) διὸ φαμεν ὅτι ἐξ ἀνάγκης ἐστὶν ὁ θεὸς ἀγαθός· ἐν τούτῳ γὰρ ἐστὶν ἡ τῷ θεῷ ὁσία· ὅτε γὰρ ἔχει ἐξωθεν τι συμβεβηκός ὑπάρχον ἀπλῶν, ἵνα ἐν ἐκείνῳ θεωρηθῇ τὸ ἀναγκαῖον· διὸ καὶ τοῖς ἄλλοις ἀναγκαῖοις ἀντεῦθεν τὸ ἀναγκαῖον ἐπισημαίνει ἐκ τῆς πρώτης ὁσίας. ὅθεν καὶ ὁ Πλωτῖνος παγκάλως ἔλεγεν ὅτι δεῖ τὰς πολλὰς Πιργας εἰς ἓν τι συνάγειν καὶ ὅπως νοεῖν τὸ θεῖον καὶ ἀντιλαμβάνεσθαι αὐτὸ μύσαντας, ἐπειδὴ καὶ ὑπὲρ νῦν ἐστὶ καὶ ἀπλῶν καὶ πάντα παρὰ γον. Asclep.

1015b (°) τὸ βίαιον δὲ ἀναγκαῖον, ὅταν τις ἐπιθῇ τινὶ βίαν ποιῆσαι· τότε τὸ πρᾶγμα, ὥσπερ ὁ Εὐρυπύδης ἐπέταττε τῷ Ἡρακλεῖ· διὸ φησι κακείνος “ἀναγκαῖή γ' ἐπείγει.” id.

1015b (°) ὥσπερ ἔλεγεν Εὐθύνης ὁ σοφιστής. id.

29. “— συμβεβηκός.” τὸ ἐνὸς τὸ μὴ καὶ συμβεβηκός φησι

1015b λέγεσθαι τὸ δὲ καθ' αὐτό, καὶ τὸ μὴ καὶ συμβεβηκός τρυχῶς· ἡ γὰρ τὸ συμβεβηκός καὶ τὸ μὴ συμβεβηκός ἐν λέγει, ὡς Κορίσκος καὶ τὸ μουσικόν, εἰ εἴη Κορίσκῳ συμβεβηκός τὸ εἶναι μουσικόν· ταύτην γὰρ τὸ εἰπεῖν Κορίσκος καὶ μουσικόν ἓν, καὶ Κορίσκῳ τὸ μουσικόν συμβεβηκέναι. καὶ Κορίσκος μουσικός ἐστιν, ἔν φησι καὶ συμβεβηκός εἶναι, καὶ τὸ μουσικόν καὶ τὸ δίκαιον, ἔτι ἐν καὶ συμβεβηκός μουσικός Κορίσκος καὶ δίκαιος Κορίσκος. ἀεὶ πῶν ἐξῆς, καὶ τί ἕκαστον τούτων ἐν ἐστὶ καὶ συμβεβηκός, προσέθηκε. τὸ μὴ γὰρ δίκαιον καὶ τὸ μουσικόν ἓν, ὅτι μὴ ὁσία συμβεβηκότα· καὶ συμβεβηκός γὰρ ἐν τὸ μουσικόν καὶ τὸ δίκαιον τῷ ἐν τινὶ ἀμφω συμβεβηκέναι. τὸ δὲ μουσικόν καὶ Κορίσκος ἐν τῷ βάτερον μέρει τῶν συναμφοτέρων τῷ ἑτέρῳ μέρει συμβεβηκέναι· τὸ γὰρ μουσικόν τῷ Κορίσκῳ. ὁμοίως δὲ φησι τρόπον τινα τὸτο ἓν, τὸ ὁ Κορίσκος μουσικός ἐστὶ καὶ ὁ Κορίσκος, καὶ μία πρότασις καὶ συμβεβηκός. καὶ ἐν τούτῳ τῷ λόγῳ τὸ ἕτερον μέρος τῶ ὅλου λόγου τῷ ἑτέρῳ ὑπάρχει· τῷ γὰρ Κορίσκῳ ὑπάρχει τὸ μουσικῷ Κορίσκῳ εἶναι. αὐτὸς δὲ εἰπὼν βάτερον μέρει βατέρῳ συμβεβηκέναι τῶν ἐν τῷ λόγῳ, τὸ μουσικόν εἶναι τῷ Κορίσκῳ

συμβεβηκέναι λέγει, ἀφελὼν ἐκ τοῦ κατηγορουμένου τὸ Κορίσκος. τῷ γὰρ τὸ μουσικόν Κορίσκῳ συμβεβηκέναι τούτῳ καὶ τὸ ὅλον Κορίσκος Κορίσκος μουσικός ἐστιν. τρόπον δὲ τινα ὁμοίως εἶπεν, ὅτι διαφορὰ τίς ἐστὶ καὶ τὴν λέξιν τε καὶ ἐκφορὰν· ἐκεῖ γὰρ ἔλεγε τὸ ἓν, ὁ μουσικός Κορίσκος, ἐνταῦθα δὲ τὸ μουσικόν Κορίσκῳ. τὸ δὲ μουσικόν Κορίσκῳ τῷ δικαίῳ Κορίσκῳ ἐν φησιν εἶναι, ὅτι ἐκατέρων ἐν μέρος τῷ αὐτῷ, ὃ ἐν ἀμφοτέροις ταυτὸν ἐστὶ, συμβεβηκέναι· τὸ γὰρ μουσικόν καὶ τὸ δίκαιον ἐκάτερον αὐτῶν μέρος ἐν ἐκατέρας προτάσεως, τῷ Κορίσκῳ συμβεβηκός ταύτην ἢ ἐν ἀμφοτέροις ταῖς προτάσεσιν. ὁμοίως δὲ φησιν ἐν γίγνεσθαι καὶ συμβεβηκός, καὶ μὴ ἐπὶ Κορίσκῳ μὴδὲ ἀτόμῳ τινὸς τὸ συμβεβηκός κατηγορεῖται, ἀλλ' ἐπὶ τινος γένους ἢ εἶδους καὶ ὅλων τῶν καθόλου, οἷον ἂν λέγῃ ταύτην εἶναι ἀνθρώπος καὶ μουσικός ἀνθρώπος· ἐν γὰρ καὶ ταῦτα, ἡ ὅτι τῷ ἀνθρώπῳ μὴ ὁσία ὕψι συμβεβηκέναι, ἡ ὅτι καὶ τὸ μουσικόν καὶ ὁ ἀνθρώπος μὴ τινὶ ἀτόμῳ ὁσία συμβεβηκέναι, οἷον Κορίσκῳ, ὡς ἐλέγετο ἐν καὶ τὸ μουσικόν δίκαιον. πλὴν ὅχι ὁμοίως τῷ Κορίσκῳ ἀμφοτέρω ὑπάρχει, ὃ τε ἀνθρώπος καὶ τὸ μουσικόν, ἀλλ' ὁ μὴ ὡς εἶδος αὐτῷ καὶ ἐν τῇ ὁσίᾳ αὐτῷ ὢν (ὁ γὰρ ἀνθρώπος ὅπως), τὸ δὲ ὡς ἐξῆς τις, ὡς τὸ μουσικόν, ἡ πάθος ἢ ὅλος τι συμβεβηκός, ὡς τὸ λευκόν ἢ σιμὸν καὶ τὰ τοῖς ὅμοια. διὸ μᾶλλον τὸτο ὅμοιον τῷ Κορίσκῳ, τῷ Κορίσκῳ μουσικός κατηγορούμενος. καὶ τὰ μὴ καὶ συμβεβηκός ἐν λεγόμενα τοσαυταχῶς φησὶ λέγεσθαι, τῶν δὲ καθ' αὐτὰ ἐν λεγόμενα τὰ μὴ λέγεσθαι τῷ συνεχῇ εἶναι. συνεχῇ δὲ λέγει κοινότερον καὶ τὰ ὁπωσὶν ὑπὸ τινος συνεχόμενα, ὡς ἐν φάκελλον, ὅτι ὑπὸ δεσμῷ συνεχῇ. ὁμοίως καὶ τὰ ὑπὸ κἀλλης ἐνόμενα συνεχῇ λέγει, ὡς τὰ βιβλία. τὰ δὲ ὡς κοινότερον ὅρον ἔχοντα, ὡς τὰ κυρίως συνεχῇ. ὅπως ἡ γραμμὴ μία· συνεχῆς γὰρ ἐστὶν, καὶ μὴ ἐπ' εὐθείας ἢ ἀλλ' ἢ τι μέρος αὐτῆς κακαμμένον. ὅπως δὲ συνεχῇ τὰ τῷ σώματος μόρια, ὡς σκέλος καὶ βραχίον. καὶ αὐτῶν τῶν συνεχῶν ἐν φησιν εἶναι μᾶλλον τὰ φύσει συνεχῇ ἢ τὰ τέχνῃ, οἷον ἐν τῷ ἀνθρώπῳ βραχίονα ἢ ἐν τῷ ἀνδριάντῳ· μᾶλλον γὰρ ταῦτα ἡνωτὰ καὶ συμπέφυκε καὶ συναΐσθῃσιν ἀλλήλων ἔχει. εἰπὼν δὲ μᾶλλον ἐν εἶναι τῶν συνεχῶν τὰ φύσει τῶν τεχνητῶν λόγον· τινὰ ἀποδεδώκε τὸ συνεχῆς, ὃ ἐχρησάτο πρὸς τὴν τῷ ἐνὸς ἀπόδοσιν· ἐ γὰρ καθ' αὐτὴν κίνησις μία, καὶ μὴ οἷον τε ἄλλως. τίς δὲ ἡ μία, προσέθηκεν εἰπὼν “μία δὲ, ὡς ἀδιαίρετος, ἀδιαίρετος δὲ καὶ τὸν χρόνον.” λέγων ταῦτα κυρίως καὶ πρώτως εἶναι συνεχῇ, ὡς ἡ κίνησις μία ἢ καθ' αὐτὰ κινεῖται. καὶ ἐξ ἀνάγκης μία, ταυτέστιν ἢ πάντα κινεῖται καὶ μὴ οἷον τε αὐτῶν τὸ μὴ κινεῖσθαι τὸ δὲ ἡρεμεῖν. τοιαῦτα δὲ ἐστὶ τῶν συνεχῶν τὰ μὴ

1. ἐνδέχεται M. || 3. δι] δὲ M. || 4. τι ἐν ἐκείνους M. || 6. αὐτὸ M. || 25. Κορίσκος M. || τὸ] τῷ M. || 26. γὰρ τῷ εἰπεῖν A. || 29. κατὰ om M. || 31. κατὰ — 32. συμβεβηκέναι om Sepulv. || 33. τὸ M. || βάτερον A. || 34. συμβεβηκός εἶναι· τὸ M. || 35. τούτῳ A. || καὶ ὁ Κορίσκος om AM. || 37. τὸ γὰρ Κορίσκος ὑπάρχει τῷ μουσικῷ M.

5. hic autem musicus Coriscus et Coriscus. porro musicum Coriscum Sepulv. || 8. μέρος om M. || 9. ἢ] εἶναι M. || 11. κατηγορεῖται M. || τινος εἶδος ἢ γένος, καὶ A. || 17. ἀλλ' ὁ μὴ] ἀγ' ἢ M. || 18. ὅ — ὅπως om Sepulv. || ἐξῆς τις αὐτὸν μουσικόν M. || 21. λεγόμενα τὰ τοσαυταχῶς φησὶ M. || 22. τὰ] τὸ M. || λέγεσθαι φασὶ τῷ M. || 24. σφάκελλον A. || 25. τὰ ὑποβάλλας ἐνόμενα M. || βιβλία] βίαια M, βί A. || 27. ἐστὶ om A. || μὴ ὑπ' εὐθείας ἄλλῃ τι μέρος αὐτῆς κακαμμένον M. || 28. ὡς om M. || 31. συνέστησιν M. || 33. συνεχῶς A. || ἐν M. || 34. αὐτὸν M. || 37. ἡ συνεχῆς μία ἢ καθ' M. || 39. μὴ] μὴ M. || τοιαῦτα] τὰ αὐτὰ M.

ἔχοντα κάμψιν· τῶν γὰρ τοῦτων ἡ κίνησις ἀδιαίρετος καὶ χρόνου
 εἰπὼν δὲ συνεχῇ λέγεσθαι ὡς ἡ κίνησις μία, ἐφεξῆς λέγει· τίνα
 τὰ ὧν ἐστὶν ἡ κίνησις μία, καὶ ἐν τῇ τῷ συνεχεῖ, τῷ εἶναι τοῦτο.
 καθόλου φησὶ καὶ καθ' αὐτὰ καὶ κυρίως συνεχῇ εἶναι τὰ μὴ τῇ ἀφ' ἧ
 τ ἐν ἔχοντα, ὡς τὰ δεσμοῦ ἢ κόλλης, ἀλλὰ ὑπὸ κατὰ ὅρου συναπ- 5
 τόμην· τὰ γὰρ ἀπτόμενα ἀλλήλων εὐλα ἢ λέγει· ὅτε εὐλον ὅτε
 σῶμα ἐν κυρίως ὅτε ὅλως ἐν τι. καθόλου μὲν ὅτι φησὶν ἐν λέγεσθαι
 κυρίως τὸ συνεχές, καὶ ἡ μὴ εὐθὺ ἀλλὰ κακαμμένην. ἔτι δὲ
 μᾶλλον ἐν τῶν συνεχῶν τὰ εὐθέα καὶ μὴ κάμψιν ἔχοντα· μᾶλλον
 γὰρ ἐν κνήμῃ καθ' αὐτὴν καὶ μικρὸς σκέλος ὅλως· τὸ γὰρ σκέλος ἐκ 10
 ἀκαμψίς, διὸ ἐνδεχέσθαι καὶ μὴ μίαν αὐτὴν τὴν κίνησιν εἶναι· ἐκείνη
 δὲ τῷτο ὅλον τε ἐπὶ τῷ μικρῷ καὶ τῇ κνήμῃ. ὁ γὰρ οὖν τε τῶν
 τοῦτων μέρος μὲν τι κατεῖχε· μέρος δὲ μὴ· κάμψις γὰρ ἐν γέ-
 νοιτο. καὶ ταῦτα δὲ καὶ τὴν εὐθείαν γραμμὴν τῆς κακαμμένης
 μᾶλλον εἶναι μίαν λέγει, τὴν δὲ κακαμμένην ὥτως ὡς καὶ γυναικας 15
 ἔχειν καὶ μίαν καὶ ὁ μίαν εἶναι· ἡ γὰρ τῷ κύκλῳ μία· ὁ δὲ γὰρ ταῦν
 τὴν οὖν τε καὶ μίαν κινεῖσθαι φυλάσσουσιν τὸ χῆμα τὸ αὐτό. διὰ
 τί δὲ τὴν γυναικας ἔχουσιν ἐκ ἀπλῶς μίαν εἶπεν; ὅτι γὰρ ἐνδεχέσθαι καὶ
 μὴ ἅμα πᾶσαν αὐτὴν κινεῖσθαι, τῶν δὲ εὐθεῶν ἀδύνατον τὸ μέρος
 χωρὶς τοῦ ὅλου κινεῖσθαι· κάμπτουτο γὰρ αἱ, ὁ δὲ δὲ μέρος μὲν 20
 γένος ἔχον τῆς εὐθείας δύνασθαι ἢ καθ' αὐτὸ χωρὶς τῆς ὅλης κιν-
 θῆναι ἢ καθ' αὐτὸ ἡρεμῆσαι. προσέθηκε δὲ τῷ μωρίῳ τὸ ἔχον με-
 γεθος, ὡς δυναμένῳ καὶ τῷ πέρας τῆς εὐθείας ὑπὸ τῶν μορίων
 λέγεσθαι, ὁ δὲ δύνασθαι μένει τῆς ὅλης καμμένης. εἰπὼν δὲ περὶ τοῦ
 ὡς συνεχὺς ἐνός, ἄλλον τρόπον φησὶν ἐν λέγεσθαι καὶ ὡς ὅτι ὑπο- 25
 1016 «καίμενον τῷ εἶδει ἐστὶν ἀδιαφορὰ» ὁ ἐξηγήσατο εἰπὼν «ὡς ἀδια-
 18. ρετον τὸ εἶδος καὶ τὴν αἰσθησιν», λέγων ἀδιαίρετον τὸ μὴ εἰς διαφέ-
 ροντα αἰσθητὰ διαίρετον· ὁ γὰρ καὶ τὸ πᾶν ἀδιαίρετον δεῖ τὸ
 ὑποκείμενον αὐτοῖς εἶναι. διαφέροντα δὲ αἰσθητὰ τὸ γλυκύ φέρε
 εἰπεῖν καὶ γρυφὸν καὶ τὸ λευκὸν καὶ τὸ φασγόν. εἰεν δ' ἂν ὥτως ἐν τῷ 30
 αἰσθητῶν τὰ ὁμοιωθῇ ἀλλήλοις. λέγει δὲ μὴ μόνον ὡς τὸ πρῶτον
 ὑποκείμενον ἀδιαίρετον εἶναι, ταῦτα ἐν εἶναι, ἀλλὰ καὶ ὡς τὸ ἔχα-
 τον, πρῶτον μὲν ὑποκείμενον λέγων τὸ προσεχὺς ὑποκείμενον, ὅσον
 εἰ οἶνος ἐστὶν· ὑποκείμενον γὰρ τὴν αἰσθητὴν ὕσιν λέγει. εἰ δὲ
 οἶνος εἴη, καὶ τῷτο ἐν ταῦτα· ἐν γὰρ τῷ εἶδει· ὁμοίως καὶ ὕδωρ. 35
 καὶ δὲ τὸ ἔχατον ὑποκείμενον, ταῦτα ἐν, ὁ γὰρ αὐτὰ μὴ εἶναι
 ἀδιαφορὰ αἰσθητὰ ἀλλήλων, ἀλλὰ τῷ εἶναι τινος ἐχάτου αἰσθητῶ
 καὶ ἀδιαίρετον κατ' εἶδος σώματος γυγνόμεναι αὐτά· ταῦτα γὰρ ἐν
 ἐκ ὡς ὁμοιωθῇ, ἀλλὰ τῷ τὸ ὑποκείμενον ἔχατον αὐτοῖς ὁμοιωθῆς
 εἶναι. ὥτως οἱ χυμοὶ πάντες ἐν ἀλλήλοις λέγονται εἶναι, ὅτι ἐκ 40
 ἐνός τινος σώματος ἐχάτου ὑποκείμενον τὸ εἶναι αὐτοῖς, ἡ ὕδατος ἡ
 αἵματος. προσέθηκε δὲ τῷ «ἢ τὸ τελευταῖον» τὸ «πρὸς τὸ τέλος»,

ἥτοι ἴσως λέγων τῷ ἢ τὸ τελευταῖον ἀπὸ τοῦ τέλους, κατέστη δὲ
 τῷτο πλεῖστον ἀφεξῆς, ἢ τὸ τελευταῖον πρὸς τὸ τέλος, τὸ ἔχατον
 καὶ τέλος, ὁ μικρὸν ἀλλὰ ὑπόκειτο. ἔτι δὲ τελευταῖον μὲν οἶνος καὶ
 τὸ ἔλαιον, πρῶτον δὲ τὸ εἶναι ὁ γὰρ τῶν γένεσις ὑποκείμενον αἰσθητῶ
 ὥτως ἐν τὰ ἐκ τῆς αὐτῆς ὕλης καὶ τῷ αὐτῷ ὑποκείμενον, ἀν αἰσθη-
 τῶ ἐκείνῳ. ἔτι ἐν φησὶ λέγεσθαι ἀλλήλοις καὶ ὡς ταῦτα καὶ ἐν γένος·
 τὰ γὰρ διαφέροντα καὶ ἀντιδιηρημένα ἐκ τοῦ αὐτοῦ γένους ταῖς ἀντι-
 κειμέναις διαφοραῖς ὁμοῦς διὰ τὸ γένος ἐν ταῦτα ἐν κατ' ἐκείνῳ
 λέγει, καὶ ἐστὶν ὥτως ἐν τὰ τῷ γένει ἐν λεγόμενα. τρόπον δὲ
 τίνα φησὶν ὁμοῦς ταῦτα ἐν λέγεσθαι· τοῖς προειρημένοις, ὡς τὸ
 ἔχατον ὑποκείμενον καὶ ἡ ὕλη ὅσα αἰσθητὰ τὸ σῶμα ἢ ἡ αὐτή·
 καὶ γὰρ ἐκείνα διαφέροντα ἀλλήλων καὶ τὴν ἐπὶ τὸ ὑποκείμενον αὐτοῖς
 ἀναφορὰν ἐν ἂν καὶ ἀδιαίρετον ἐν ἡν. δύνασθαι καὶ ἀπλῶς τὰ ἐκ τῆς
 αὐτῆς ὕλης λέγειν ὁμοῦς ἐν λέγεσθαι τοῖς τῷ γένει τὸ ἐν ἔχουσι.
 τρόπον δὲ τίνα ὁμοῦς εἶπεν· ὁ γὰρ πάντῃ, ἀλλὰ καὶ τοσοῦτον καθὼς
 καὶ ἐν τοῖς καὶ ἐν ἐκείνοις τὸ ἐν καὶ τὴν ἐπ' ἄλλο τι ἀναφορὰν, ἐπὶ
 ἐκείνῳ μὲν τὸ ὑποκείμενον αὐτοῖς ταῦτα εἶχε, ταῦτα δὲ τὸ κατηγο-
 ρούμενον· καίτοι ἀδιαίρετον μὲν κατ' εἶδος, καὶ δὲ τὸ πᾶν ἐν
 ἀδιαίρετον, τὸ δὲ γένος ἐμπλησθὶν καὶ μὲν τὸ πᾶν ἀδιαίρετον, κατ'
 εἶδος δὲ διαίρετον. ὅτε μὲν ὅν, φησὶ, λέγει ταῦτα ἀλλήλοις τὰ
 ὑπὸ ταῦτα προσεχὺς γένος, καὶ γένος, καίτοι ταῖς ἀντικειμέναις
 ἐν αὐτῷ διαφοραῖς ἀντιδιηρημένον, ὅτε δὲ τὰ ὑπὸ ἐν γένος ταῦτα
 ἀλλήλοις λέγεσθαι ὁ καὶ τὸ προσεχὺς γένος, ὡς τὰ προειρημένα,
 ἀλλὰ καὶ τὸ ἀνωτέρω· καὶ λέγει ἐφ' ὧν ὅτο· ὅτε γὰρ ἡ γένῃ τινὲ
 ὑπ' ἀλλήλοις καὶ ληφθῇ τὰ εἶδη τὰ τῷ ὑποκείμενον γένος, ὁ καὶ
 εἶδη προσεχῇ τῷ πρῶτῳ γένει ἐστὶν, ἀλλὰ τῷ ὑπ' ἐκείνῳ τελευ-
 ταῖα ὄντα καὶ ἔχατα, ἀλλήλοις ἐν ὁ καὶ τὸ προσεχὺς αὐτοῖς λέγει
 γένος, ἀλλὰ καὶ τὸ ἀνωτέρω· τὸ γὰρ ἀνω τότε δηλωτικὸν εἶναι, ὁ
 καὶ τὸ ἀνωτέρω τῶν. ὅσον ζῷον ἐστὶ γένος, καὶ ὄρνειον ὑπὸ τῷτο, καὶ
 τότε εἶδη ἀεὶ καὶ ἱεραῖ· ταῦτα δὲ ὁ καθὼς ὄρνειον ταῦτα ἀλλήλοις
 λέγει (καθὼς γὰρ ὄρνειον, διαφέρει ἀλλήλων), ἀλλ' ἡ ζῷον· ταῦτα
 καὶ ἐν καὶ τὴν εἰς τὸ ἀνωτέρω γένος μετασφύρα. ὥτως ὁ δὲ τὸ σπα-
 ληρὸν καὶ ἰσοσκελὲς ἐν ἀλλήλοις ὡς τρίγωνον, ἀλλ' ὡς χῆμα· τὸ
 γὰρ τοι ἀνωτέρω τῶν δηλωτικῶν ἂν εἴη τῷ καὶ τὸ ἀνωτέρω τῶν
 προσεχῶν γένων, καὶ εἴη ἂν τὰ ὅτω τῷ γένει ταῦτα, ὡς καὶ τὸ
 ἀνωτέρω γένος, ὁ καὶ τὸ προσεχὺς, ἀναλόγως τὸ ἐν ἔχοντα τοῖς
 ἀπὸ τῆς ὕλης καὶ τῷ ὑποκείμενον τὸ ἐν ἔχουσιν, ἐκ ἀπὸ τῆς προσε-
 χῆς ἀλλ' ἀπὸ τῆς ἐχάτης· ὡς γὰρ ἐκείνα καὶ τὴν ἐχάτην αὐτοῖς
 ὑποκαμμένην ὄλην, ὁ καὶ τὴν προσεχῇ, τὸ ἐν εἶχεν, ὅτω καὶ τὰ νῦν
 εἰρημένα τῷ γένει ταῦτα ἐστὶν ὁ τῷ προσεχῶς κατηγορουμένην
 ἀλλὰ τῷ ἀνωτέρω. τὸ δὲ καὶ μὲν τὸ ἀνωτέρω γένος τὰ αὐτὰ λέ-
 γεσθαι ταῦτα, καὶ δὲ τὸ προσεχὺς μικρὸν ἐν ἀλλήλοις, τὴν αἰτίαν

1. καμψὴν Α. | 2. συνεχὺς Μ. | λέγειν τινὲ Μ. | 4. φησὶ δὲ κατ' αὐτὰ Μ. | 8. εὐθὺς, ἀλλὰ κακαμμένην Μ. | 9. ἐν Μ. | 10. μέρος
 Μ. | 11. ὅλον Μ. | 13. μέντοι κατεῖχε Μ. | 15. κακαμμένην Μ. | 17. κατὰ Μ. | 18. τί οὖν Μ. | 20. κάμπτουτο Μ. | 21. ἔχον
 Μ. | 22. δὲ οὖν Μ. | 35. ἐν γὰρ — 36. αὐτὰ οὖν Α. | 36. μὲν εἶναι διαφέρει Μ. | 41. αὐτῶν Μ.

3. καὶ δὲ Μ. | δὲ τὸ τελευταῖον Μ. | 5. ὑποκείμενον, ἀνασθητὸν ἐκείνῳ. ἔτι Μ. | 15. καθὼς καὶ ἐν τῷτο οὖν Μ. | 25. ὑπ' ἀλλήλοις Μ. | 26.
 εἶδη Μ. | 32. τὸ σκέλος γὰρ καὶ ἰσοσκελὲς Μ. | 38. τὸ ἔχατον Μ. | 39. καὶ τὰ οὖν Μ.

ἀποδέδωκεν· ὃ γὰρ γένος διαφοραῖς ἢ διαφέρει ἀλλήλων πᾶσι ὅσα
 ὑπ' αὐτῆς, κατ' ἐκείνη ταῦτα ἀλλήλους ταῦτα, ὃ δὲ διαφοραῖς
 διαφέρει γένος, κατ' ἐκείνο δὲ ὑ ταῦτα· ὃς ὅτως ἢ τὰ τῷ γέ-
 νει τὰ αὐτά, ὡν πρῶτον ἐμνημόνευε. τὰ δὲ τρίγωνα, τί τε
 ἰσοσκελερον καὶ τὸ σκαληνὸν καὶ τὸ ἰσοσκελές, ἐπὶ χήματός μὲ διαφο-
 ραῖς ἢ διαφέρει (ὑπὸ ᾧ τὴν τῶν εὐθυγράμμων διαφορὰν πάντα
 τὰ τρίγωνα ταῦτα ἀλλήλους ἐστὶ χήματα), τριγῶν δὲ διαφοραῖς
 διαφέροντα ἐκείνι τρίγωνα ταῦτα ὁμοίως. καὶ ὁ αὐτὸς καὶ ὁ παρά-
 πῃ ζῶν μὲ διαφοραῖς ἢ διαφέρει· ὑπὸ ᾧ τὸ πτηνὸν ἐκ τῷ ζῶν δια-
 φορὰν τὰ ὄρνεα πάντα, διδὲ καὶ ζῶα ταῦτα· ὄρνεός δὲ διαφέροντα
 διαφοραῖς ἐκείνι τὰ αὐτὰ ὄρνεα. διὰ τούτου καὶ ὁ ἀνὴρ καὶ ἡ γυνή
 ἀνθρώπος ὁμοίως, ὅτι μὴ ἀνθρώπου διαφοραῖς ἀλλήλων διαφέρουσι·
 1016^a δὲ πᾶς δὲ τῶν ἐν ἐστὶ κατ' ἑνός, προσέθῃσι τί σημασιόμενον ἑνός
 32 κατ' ἑνὸς ὅρισμον καὶ τὸ λόγον τὸν τί ἦν εἶναι λόγοντα· ὡν καὶ ἐτέρων
 ὄντων καὶ κεχωρισμένων ὑπ' ἀλλήλων ὁ λόγος καὶ ὁρισμὸς ὁ αὐτός
 ἐστὶ, ταῦτα ἐν ἐστὶν ἀλλήλους· εἰπὼν δὲ ὡν ὁ λόγος ὁ τὸ τί ἦν
 εἶναι λόγων ἀδιαίρετος πρὸς ἄλλον, προσέθηκεν τὸ "αὐτὸς κατ'
 αὐτὸν πᾶς λόγος διαίρετός." τούτο δὲ, ἐπεὶ πᾶς λόγος σὺν καὶ
 ἐκ πλεονόντων τινῶν, εἰς ἃ καὶ διαίρεται. ὅταν δὲ κεχωρισμένων τι-
 νῶν ἀπ' ἀλλήλων καὶ συμβεβηκόσι τίσι διαφερόντων οἱ λόγοι οἱ
 τὴν ὕσιν ἀφ' ὧν αὐτῶν ὡς οἱ αὐτοί, καὶ ταῦτα ἐν. καὶ εἴη ἂν
 διὰ τούτων εἰρηκώς τίνα ἐστὶ τὰ τῷ εἶδει ἐν τε καὶ ταῦτα. τὸ δὲ
 "ὥσπερ ἐπὶ τῶν ἐπιπέδων ὁ τῷ εἶδός" δηλωτικὸν ἐστὶ τῷ ὅτι τῶν
 τούτων τῶν κεχωρισμένων ἀλλήλων καὶ κατὰ τινα συμβεβηκότα
 διαφερόντων ἔνα εἶναι λόγον· ταῦτα καὶ τὰ κατ' ἑνὸς μόνον
 ἀλλήλων διαφέροντα, ἐφ' ὧν εἶπεν "ἡ ἐξ ἑνὸς καὶ φθίνον." καὶ ὡς καὶ
 ἐπὶ τῶν ἐπιπέδων ὁ αὐτὸς λόγος ἐκείνῃ κατ' ἑνὸς μένει, ἂν τε ἡ
 μείζον ἂν τε ἑλάττω· ὅμοιον καὶ τρίγωνον καὶ ἐν καὶ τὸ μείζον καὶ τὸ
 1016^b ἑλάττω, ἂν ἡ ὁμοειδῆ. τούτοις προσέθῃσι καὶ λόγῳ καθόλου καὶ κυ-
 1^a ρίως ἐν ταῦτα εἶναι, ὡν ἡ νόησις ἀδιαίρετος ἡ νοῦσά τὸ τί ἦν εἶναι
 αὐτῶν καὶ τὴν ὕσιν· ἃ καὶ κατὰ πάντα ἐστὶν ἀχώριστα καὶ μήτε χρόνον
 μήτε τόπον μήτε λόγον χωρισμὸν τινα ἐπιδέχεται, ταῦτα μάλιστα
 ἐν, καὶ τῶν τούτων μάλιστα ὅσα ὕσιν εἰσὶν. λόγοι δ' ἂν τὸ ἐν
 κατ' ἀριθμὸν καὶ τούτοις καὶ ὑποκαίμενον κυρίως ἐν· τῶν μὲ καὶ
 ὁμογενῶν καὶ ὁμοειδῶν χωρίζεται τινα ἀλλήλων καὶ τόπον καὶ χρόνον
 ἀλλὰ καὶ τῶν ἐτέρων τῷ γένει, εἰ καὶ μὴ τόπον ἢ χρόνον ὁ χωρι-
 σμός, ἀλλὰ λόγῳ γε· ἄλλος καὶ λόγος ἀναβάσεως καὶ ἄλλος κα-
 ταβάσεως, εἰ καὶ ἐν τὸ ὑποκαίμενον καὶ ἀχώριστον. τὸ δὲ κατ' ἀριθ-
 μὸν ἐν πάντῃ ἀχώριστον, καὶ μάλιστα τὸ ἐν τῇ ὕσιν· καὶ καὶ τῶν ἀλ-

Α. ἀπὸ τῆς M. || 5. ἐκείνη A. || 9. τὸ om A. || διαφέρει] διαφέρων M. || 12. ἀνθρώπος] ἀνθρώποι M. || 20. ἀπ' ἀλλήλων et τὸ om M. ||
 23. δηλωτικὸς M. || 26. ἐφ' ὧν om M. || 33. λόγῳ M. || 35. χωρίζεται M. || ἀλλήλων ἐν τόπῳ M. || 36. item quae diversis nominibus
 appellantur, i. e. ἰτερόνυμα, licet neque loco neque tempore dividantur, ratione tamen dividuntur Sepulv. || ὁ ὁρισμὸς A. || 37.
 καὶ ἄλλος M. || 39. πάντι M. || τὸ] τῷ M.

10. ἐκείνῃ M. || 15. μόνον πᾶσι ἀπάντησι M. || 24. τινος] τι M. || 35. eadem est ratio, si quos dextram alicuius unius tenens
 dicamus, vel duplos esse, vel unius filios Sepulv. || 28. συμβεβηκότα M. || 29. δὲ om M. || 36. cuius indicium est, quod cum
 exponeret quae plura esse intelligantur, tum de illis quae continentibus opponuntur; tum de iis quae opponuntur simplicibus
 specie, meminit Sepulv. || 38. ὃ ἐν — 39. συνεχῇ om M.

ἀλλήλους ὡς πλείω ἡμῶς ἀριθμῶν· πολλὰς γὰρ ἀνθρώπους λέγομεν, ὅτι διήρηται ἀπ' ἀλλήλων, καίτοι ταύτην ἔχουσιν εἶδος· ἀλλὰ καὶ τὰ μὴ ὁμοειδῆ ἀλλήλους, ὧν πολλὰ λέγομεν, ὡς ἵππον, κύνα, ἀνθρωπον. ἐνέτι παρθετο πῶς καὶ ὧν οἱ λόγοι πλείους, καὶ ταῦτα 1016 πλείω. προσέθηκε δὲ τοῖς προσημασμένοις τὴν κυρίως ἀπὸς ἀριθμοῦ καὶ 11. τὸ ὡς ἄλλοι· ἡ πολλὰς γὰρ καὶ ἡ τι συνεχῆς, ἡ λέγομεν αὐτὸν ἔν, ἀν μὴ ὅλον ἢ καὶ τὸ εἶδος ἀπαλειφέν· ἡ γὰρ ἐπὶ πᾶσι συνεσμένον ἔν, καὶ πάντα ἔχει τὰ μέρη ἐν αὐτῷ, ἀλλ' ἀν ὅπως ἔχει ὡς τὸ οὐκ εἶδος ἔχειν, ὡς ἔδειξεν ἀναργῶς ἐπὶ τῷ ὑποδήματος. λέγει δὲ καὶ τὴν τῷ κύκλῳ γραμμῇ διὰ τὸ τοῦ μαλίστα ἐν εἶναι, ὅτι πρὸς 10 τῷ συνεχεῖ καὶ τὸ τέλειον τε καὶ ὅλον ἔχει. ἡ γὰρ δόχου προδήκην κατ' ὅσον, ὡς τὸ τέλειον ἔχουσα ('). δοκεῖ δὲ ἡ λέξις αὕτη ἡλ- λωκῶς εἰρηάζει· προδήκεις γὰρ ἔπει δ' ἔστι μὴ ὡς ὅτων φαμὲν εἶναι, ἀν ἡ ποσὴν, ἐνέτι ὅθεν πρὸς τὸ τοῦ ἀπιδώκε· λαμβάνει γὰρ τὸ εἶναι ἀν τις καὶ ὅτος ἀπὸς τρόπος, ἡ τι ταῦτον. καὶ γὰρ εἰ δύναται τὸ ἐπὶ τῷ 15 κύκλῳ εἰρημένον ὡς ὅπως εἰρημένον ἀνέειχεν, διὰ τὸ τοῦ τῷ κύκλῳ μαλίστα μία τῶν γραμμῶν, ἀλλ' ὅπως αὐτὸς εἰρημὴ τῇ λέξει. εἴη δ' ἀν σαφὴς ἡ λέξις καὶ τὸ ἀπολέθον σαφῶς, εἰ εἴη γραμ- μένον ἀντὶ τῷ ἔπει δ' ἔστι μὴ ὡς ὅτων τὸ ἐπὶ δὲ ἔστι μὴ ὡς ὅτων. προσέθηκε τοῖς εἰρημένοις καὶ ὅτι τὸ ἐν εἶναι τὸ ἀρχὴ ἀριθμῶ εἶναι 20 ἔστιν. τὸ γὰρ ἐν ἐκείνῳ πρῶτον μέτρον, ὃ καὶ ἐν ἐκείνῳ ἀρχή· ταῦτον δὲ ἐν μὴ τῷ ἀριθμῷ ἢ μονάδι, ἐν ἄλλῳ δὲ ἄλλο ὃ τι ποτέ. καὶ ἔστιν ἐν αὐτῷ τὸ πρῶτον μέτρον. ἡ γὰρ ταῦτον ἐν πᾶσι τὸ ἔν. τί δὲ ἐστὶ τὸ ἐν ἐκείνῳ πρῶτον μέτρον, ἐδήλωσεν εἰπὼν ὅτι γὰρ πρῶτον γνωρίζομεν τι, τὸ πρῶτον μέτρον ἐκείνῳ γένος. διὰ καὶ 25 ἔδειξεν ὅτι ἀρχὴ ὡς γνωστὴ· δι' ὃ γὰρ πρῶτον γνωρίζεται τι, τὸ τοῦ ἀρχὴ ἐκείνῳ, ὡς γνωστὴ καὶ τὸ γνωστὸ τὸ ἐν ἀρχῇ. ἐπὶ τε γὰρ ἀνθρώπῳ πρῶτως οἱ ἀνθρωποὶ γνωρίζονται καὶ ἐπὶ ἵππῳ οἱ ἵπποι, 1016 καὶ καθ' ἑκάστον γένος οὕτως τινὲς τῷ γένος ἐκείνῳ. ὅπως ἐν μέλει 21. ἡ δὲ οὐκ εἶδος· τὸ γὰρ ἐλαχίστου αἰδητῶ διαζήματι δοκεῖ πάντα τὰ 30 διαζήματα ἐν τοῖς μέλεσι μετρεῖσθαι. καὶ ἐν φωνῇ δὲ τὸ φωνῆται ἢ ἄφωτον φαίνεται· ἐν τούτοις γὰρ ἐλαχίστοις πᾶσι ἐγγράμματος φωνῇ μετρεῖται. πάλιν ἐν βάρει ἄλλο τι τὸ πρῶτον τε καὶ ἔν, ὃ τῷ πλήθει τε καὶ τῇ συνθέσει τὸ πᾶν βάρος γνωρίζεται. ὁμοίως καὶ ἐν πωήσει ἔστι τι πρῶτον γνωρίζομεν τε καὶ λαμβανόμενον, ὃ καὶ 35 πᾶσι κινήσεις γνωρίζεται. καὶ γὰρ εἰ μὴ φύσει τίς ἐστὶ πρώτη κίνησις, ἀλλ' ἡμῶς γε ὁρίζομεν τὴν σαφῆσαν ἢ τινα ἄλλην, ἢ τὴν ὅλην μετρεῖται. ἐν πᾶσι δὲ, φησὶ, καὶ πανταχῶ τὸ ἐν ἢ τῷ ποσῷ ἢ τῷ εἶδει ἀδιαίρετον... καὶ ἐπὶ ἄθετον, μονάδι τὸ τοῦ. ἀν δὲ θέσιν ἔχει πάντῃ ἐν ἀδιαίρετον, ἐγγράμῃ· τὸ δὲ μοναχῇ διαίρετον γραμμῇ 40

(καὶ γὰρ μήκος), ἐπίπεδον δὲ τὸ ἀκμή, τὸ δὲ πάντῃ τε καὶ τριχῇ διαί- ρετόν (τὸ γὰρ τριχῇ πάντῃ) σῶμα. κατ' εἶδος δὲ ἀδιαίρετον ὁ εἰς ἀνθρωπος, ὁ εἰς ἵππος, καθ' ἑκάστον εἶδος. τὸ κατ' ἀριθμὸν δὲ ἐν ὡς γνωρίζομεν ὃν ὃ προσέθηκεν. ἐξῆς δὲ ἄλλην τινὰ τὴν ἐπὸς διαί- 1016 ρεσιν ὑπογράφει, ἢ καὶ συνήθως εἰσθῆσαι χρῆσθαι, ἐν τοῖς προσημα- 31. μένοις καὶ αὐτῇ περιλαμβανῇ. ἐν γὰρ τὰ μὴ κατ' ἀριθμὸν, τὰ δὲ κατ' εἶδος, τὰ δὲ τῷ γένει, τὰ δὲ κατ' ἀναλογίαν. λέγει δὲ τὸ μὴ ἐν ἀριθμῷ, ὡς ἡ ὕλη μία, κατώτερον ὕλη λέγων τὸ ὑποκαίμε- νον· ἡ γὰρ καὶ τὸ ὑποκαίμενον ἐστὶν ἔν, ταῦτα τῷ ἀριθμῷ ἐν, ἐπὶ 10 καὶ ἐν γραμμῇ καὶ ἐν μονάδι τῷ ἐν τῷ ἀριθμῷ, ἃ ἐστὶν αὐτὰ. καὶ τὸ ὑποκαίμενον δὲ κοινότερον ἀν ἐπ' αὐτῶν λέγεται. εἶδει δὲ ἐν, ὡς ὁ λόγος, φησὶν, εἰς. λόγος δὲ εἰς τῶν ὑπὸ τὸ αὐτὸ εἶδος ἀπάντων τῶν γὰρ διαφερόντων τῷ γένει εἰδῶν ἐκ ἑσιν ὁ αὐτὸς λόγος, ἀλλ' ἐστὶν ὁ αὐτὸς λόγος τῶν ὑπὸ τὰ ἄτομα εἶδη. γένει δὲ λέγει ἐν εἶναι, ὡς τὸ αὐτὸ χῆμα τῆς κατηγορίας, ταῦτα ὡς ἐν τι τῶν ἀνωτάτω γενῶν καὶ μία κατηγορία κατηγορεῖται· πάντα γὰρ ταῦτα ἐν τῷ γένει. τὸ δὲ κατ' ἀναλογίαν ἐν ὠρίσασθαι τὸ ἔχον ὡς ἄλλο πρὸς ἄλλο. ὅταν γὰρ ὅπως ἔχει τι πρὸς τι ὡς ἄλλο πρὸς ἄλλο, ταῦτα διὰ τὴν τοιαύτην ὁμοειδήτητα ἀναλογία ἐν. γνωρίζομεν δὲ καὶ 15 ὃ ἐπὶ τούτοις προσέθηκεν, ὅτι αἱ τὰ καὶ τὸ ὕψος τὸ ἐν ἔχοντα καὶ τὰ πρῶτα ἔχει, ὃ μὴ ἀνάπαλιν. τὰ γὰρ κατ' ἀριθμὸν ἐν καὶ τῷ εἶδει καὶ τῷ γένει τὸ ἐν ἔχει. ἐπιζητήσαι δ' ἀν τις πῶς τὰ κατ' ἀριθμὸν ἐν καὶ ἀναλογία τὸ ἐν ἔχει, ὃ μὴ ἀνάπαλιν. ἡ ὅτω λέγει καὶ τὸ εἶδει ἐν τῷ ἀριθμῷ αὐτὸ αὐτῷ εἶναι. λέγει δὲ καὶ τὰ γένει τὸ ἐν ἔχοντα καὶ ἀναλογία ἔχειν. ἀναλογον γὰρ τὰ ἐν τῷ αὐτῷ γένει, οἷον ὡς ἀνθρωπος πρὸς ἀνθρωπον καὶ ἵππος πρὸς ἵππον, ὅπως ἀν- 20 θρωπος πρὸς ζῶον καὶ ἵππος πρὸς ζῶον. καὶ τὰ ἐν τῷ αὐτῷ δὲ εἶδει ἀναλογον. ὃ μὴ τὰ ἀναλογία ἐν καὶ γένει. ἀναλογία μὴ γὰρ ἐν, ὡς πηγὴ πρὸς ποταμὸν, ὅπως καρδία πρὸς τὸ ζῶον. ὃ μὴ καὶ ὁμο- γενῇ ταῦτα, πηγὴ καὶ καρδία ἢ ποταμὸς καὶ ζῶον. εἰπὼν δὲ περὶ τῷ ἐνός, φανερόν φησιν εἶναι ὅτι καὶ τὰ πολλὰ ἀντικειμένους τῷ ἐνὶ λεχθέντι. καὶ γὰρ τὰ μὴ συνεχῆ ἀλλὰ διηρημένα πολλὰ, καὶ τὰ μὴ ἀδιαίρετον ἀλλὰ διηρημένον καὶ διαφέρουσιν τὴν ὕλην ἔχοντα καὶ τὸ εἶδος, τὴν πρῶτην ἢ τὴν τελευταίαν, πρῶτην μὴ ἀν τὸ μὴ εἶναι 35 καὶ τὸ ὑποκαίμενον οἶνος τὸ δὲ ἔλαιον (ἕτερα γὰρ εἶδη τούτων), ἐχά- την δὲ ἀν ἢ τὸ ἔχοντον ὑποκαίμενον ἐκείνῳ, ἐξ ὃ γέγονεν, ἕτερον τῷ εἶδει, οἷον ἀν τὸ μὴ ἐξ ὕδατος ἢ τὸ ἔχοντον ὑποκαίμενον, ὡς τὰ τηκτά, τὸ δὲ ἐκ γῆς ἢ πῦρος ἄλλω, ὡς τὰ θυμιάματα. τὰ δὲ τῷ 1017 τὸς λόγους πλείους ἔχειν, ὡς τὰ ἕτερα τῷ εἶδει, ἃ εἶναι ἀντικείμενα 6. τοῖς ὧν εἰς λόγος καὶ ὅρος. ἔστι δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων τῷ ἐνός ἀπο-

2. ὅτι — 3. λέγομεν om A. || 15. δύναται M. || 17. μία et 18. ἡ λέξις om M. || 19. ὡς] κατὰ F. || τό — ἴστωι om AM. || 22. ἄλλο ὅτι ποτέ om MP, ib. lacuna. || 31. μέλει] μέλει M. || 34. πᾶσι om M. || 36. φῶς M. || 38. καὶ πᾶσι τὸ M. || 39. aut. forma. quod igitur est quantitate individuum, id ei omnino est individuum et praeterea positione caret, unitas est Sepulv.

1. διαίρετον] διαίρετον A. || 3. ἐν om A. || 10. ἃ om M. || 14. τῷ] τὴν M. || γένει A. || 18. ἔχει M. || 19. ἀναλογία M. || 23. an sic di- citur, quatenus unum numero, idem sibi est specie. nam quoniam genere unum sunt, proportionis quoque unitatem habent, quia in eodem genere contenta proportionem habent inter se Sepulv. || 24. γένει M. || 26. ὅπως] ὡς M, utrumque 27. πρὸς om AM. || 28. καὶ om M. || 30. πηγὴ M. || ποταμὸς M. || 34. πρῶτη μὴ M. || 36. M om M. || 37. ἢ] ἢ M. || 38. ἐκ γῆς] γῆς M.

δόσεων ὁμοίως τοῖς προειρημέναις τὰ ἀντικείμενα πολλά λαμβάνει· τῷ τε ᾧ γένει πολλά, ὡν ἓκτι κοπὴν γένος· ἀλλὰ καὶ ὡς ἓκτι ἐξιν ἀδιαίρετος ἡ κήσις πολλά, καὶ τὰ διαίρετα ἀπ' ἀλλήλων, καθὼς διαίρεται, πολλά. Alex.

1816a (') ὁ Ἀλεξανδρὸς φησὶ θέλει τ' ἐπὶ δέ, ἐπειδὴ ὑδάμας 5

11. ἀνταποδίδωσιν ὑποκατωτέρων. δύναται δὲ εἶναι ἀνταπόδοσις τ' ἀρχὴ εἶναι, ἐπειδὴ ἐξιν ἀρχή· ὁ δὲ λέγει, τοῦτον ἐξιν. ἐπειδὴ πολλαχῶς φάμεν εἶναι, ἀν' ἣ ποσὸν καὶ συνεχές· ἐπὶ δὲ ὅτε ἔλεγομεν, ἐάν μὴ τι ὅλον ὑπάρχη· τὸτο δὲ ἀν' μὴ τ' εἶδος ἐν ἔχῃ· οἷον ἓκτι ἀν' εἰπομεν ἐν εἶναι τ' ὑπόδημα, ἐάν θεασώμεθα ὅπως ἐν τὰ 10 μέρη αὐτῷ συγκαίμενα, εἰ μὴ ὅπως ὥς εἶναι ὑπόδημα καὶ ἐφαρμόττειν τῷ ποδί. διὸ καὶ ὁ κύκλος λέγει εἰς, ἐπειδὴ αὕτη μάστιγ' αὐτῶν γραμμῶν ὅτε ἀφαίρεισιν ὅτε προδήκην ἐπιδέχει. Asclep.

1817a "τ' — αὐτό." καὶ τὸ ὅτος ὥσπερ καὶ τὸ ἐπὶ πρῶτην διαίρε-

7. σιν ποιῶν τὴν εἰς τε τ' καὶ συμβεβηκός καὶ εἰς τ' καθ' αὐτὸ καὶ 15 πρῶτον· καὶ ἐπὶ τούτῳ τρόπῳ ἐκτίθει καθ' ὅς καὶ συμβεβηκός εἶναι τι λέγει, διὰ παραδειγμάτων, χρώμενος ἐντὶ τῷ ὄντος τῷ ἔξιν, ἐπεὶ καὶ ἐκ τῷ ὄντος τ' ἔξιν ἐχημάττειται. λέγει δὲ καὶ συμβεβηκός τ' ὅν καὶ τ' εἶναι κατηγορεῖν ἡμᾶς ποτὲ μὲν, ἀν' ὅτω λέγωμεν, ὁ δικαίως μουσικός ἐξιν, ὥσπερ ἦν καὶ καὶ συμβεβηκός ἐκ 20 ποτὲ δὲ ἀν' ὅτως, ὁ ἄνθρωπος μουσικός ἐξιν, ποτὲ δέ, ἀν' ὅτως, τ' μουσικὸν ἄνθρωπος ἐξιν· καθ' ὅς προεδείχθη καὶ τ' καὶ συμβεβηκός ἐν λεγόμενον. τίς δὲ ἡ τούτων διαφορὰ πρὸς ἀλλήλα, καὶ δι' αὐτὴν ἐπὶ πάντων τῶν τούτων καὶ συμβεβηκός τ' ὅν καὶ τ' εἶναι λέγει, ἀεὶ δὲ δεικνύσιν. ὡς ᾧ ὅταν συμβεβηκότα τινα κατηγορήσωμεν 25 τινος, καὶ συμβεβηκός λέγομεν ἐκείνην εἶναι μίαν τὴν κατηγορίαν τῷ ἐν εἶναι τ' ὑποκείμενον τοῖς ὅτω συνυπάρχουσιν, ὅτω καὶ ἐν λέγει καὶ συμβεβηκός τὰ ὅτως ὑπάρχοντά τινι ὑσίᾳ. ὡς ἐν ἐξιν καὶ συμβεβηκός, ὅτι ἐν συμβεβηκεν, ὅτω καὶ ἐν καὶ συμβεβηκός, ὅτι ἐν συμβεβηκε τῇ ὑσίᾳ, καὶ ἐξιν αὐτῷ· ὡς δὲ κυρίως ἐξιν 30 τ' ὑποκείμενον, ταῦτα αὖ ἐξιν, εἴτε πλείω αὐτῷ εἴη συμβεβηκότα εἴτε ἐν, αὐτῷ εἴη συμβεβηκότα, εἰ τὸτο εἶεν· ὁ ᾧ μὴ κυρίως τί ἐξιν, τὸτο καὶ συμβεβηκός ἐκείνῳ ἐξιν· ὑδεμία ᾧ ὑσία καθ' αὐτὴν ἐξιν τῶν αὐτῶν αὐτῶν ἐν τῷ εἶναι αὐτῆς ἐξιν, ἀλλὰ συμβεβηκεν αὐτῇ· διὸ αὐτῇ τε ἡ ὑποκειμένη τούτοις ὑσία καὶ 35 συμβεβηκός αὐτὰ ἐξιν αὖ ὅτως αὐτῆς κατηγορεῖται, καὶ τὰ συμβεβηκότα αὐτῇ καὶ αὐτὰ καὶ συμβεβηκός ἐξιν τῷ μὴ κυρίως εἶναι μὴδὲ καθ' αὐτὰ, ἀλλὰ τ' εἶναι ἐν ὑπάρχει παρὰ τούτῳ ἔχειν ὅ συμβεβηκε, παραπλησίως λέγοντες ὥσπερ εἰ τὸν μουσικὸν οἰκοδομῶν εἰποῖεν ἀλλ' ὅχι οἰκοδόμος εἶναι, ὅτι χωρὶς τῷ εἶναι λαβὼν 40 τ' συμβεβηκός, καὶ δείξας πῶς τὸτο λέγει, δείξῃ ὁμοίως τούτῳ

λεγόμενον, καὶ τ' εἶναι τὸν οἰκοδόμον μουσικόν· ὡς ἔν τ' οἰκοδόμος μουσικός, καὶ ἀντιτρέφεται ὁ μουσικός οἰκοδόμος. ὅταν ᾧ διαφέρει, ὅπως ἀν' ῥηθείᾳ· ὅτι ᾧ συμβεβηκεν οἰκοδόμος εἶναι, τούτῳ καὶ μουσικῷ· ὅταν γὰρ τι τὰδε λέγῃ εἶναι ἀληθές, τούτῳ ἀληθές ἐξιν τ' κατηγορούμενον ὑπάρχειν τε καὶ συμβεβηκέναι. ὡς δὲ ἐπὶ τῶν ἄλλων, ὅτως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν εἰρημένων ἔχει· ἀντα ᾧ λέγωμεν τὸν ἄνθρωπον μουσικόν εἶναι ἢ τὸν μουσικὸν ἄνθρωπον, ἀν' ταὶ τ' μουσικὸν λευκὸν εἶναι ἢ τ' λευκὸν μουσικόν, τ' μὴ ὅτι ἀμφοτέρω τῷ αὐτῷ συμβεβηκε λέγομεν, καὶ ἐξιν ὁ ἄνθρωπος ἀμφοτέρω, καὶ λευκός καὶ μουσικός καὶ συμβεβηκός· τ' δὲ ὁ ἄνθρωπος μουσικός, ὅτι τῷ ἄνθρωπῳ συμβεβηκε τ' μουσικόν, καὶ ἐξιν ὅτως ἐν ὡς ἐν-τι συμβεβηκός, κυρίως ἀν' καὶ αὐτῷ, εἰ ἦν ἐκ τῆς ὑσίας αὐτῶν. τὸν δὲ μουσικὸν ἄνθρωπον λέγομεν ὅχι ὡς τῷ ἄνθρωπῳ ὑπάρχοντος τῷ μουσικῷ, ἀλλ' ὡς τῷ μουσικῷ τῷ ἄνθρωπῳ, παρὰ φύσιν τὴν ἐμφανὴ τῆς κατηγορίας ποιούμεναι, ὅταν ὅτω λέγωμεν τὸν μουσικὸν ἄνθρωπον. ἐκθέμενος ἐν τὸς τρεῖς τῷ καὶ συμβεβηκός τρόπος, δεικνύσιν αὐτῶν τὴν πρὸς ἀλλήλους διαφορὰν· ἢ ᾧ διὰ τῷ ὄντι καὶ τῇ ὑσίᾳ ἀμφω ὑπάρχει, ἢ ἔτι τῷ ὑποκειμένῳ ὑσίᾳ ὄντι ὑπάρχει καὶ συμβεβηκε τ' κατηγορούμενον, ἢ ὅτι αὐτὸ ἐξιν ὅ ὑπάρχει 20 τ' αὐτὸ κατηγορεῖται, ὡς ἐν ταῖς παρὰ φύσιν προτάσεσιν, ἐν αἷς συμβεβηκός ὑσία κατηγορεῖται. προσέθηκε δὲ τοῖς προειρημέ- 1017a νοις ὡς καὶ συμβεβηκός τῷ εἶναι λεγόμενον ὁμοίως τοῖς προειρη- 18 μένοις καὶ ἐπὶ τῶν τούτων τ' ὅ λευκὸν ἐξιν· τ' ᾧ ὅ λευκὸν καὶ συμβεβηκός εἶναι λέγει, ὅτι ὅ συμβεβηκε μὴ εἶναι λευκῷ ἐκείνῳ ἐξιν. εἰπὼν δὲ περὶ τῷ καὶ συμβεβηκός ὄντος, ἐξῆς περὶ τῷ καθ' αὐτὸ λέγει. φησὶ δὲ τοσαυτῶς τ' καθ' αὐτὸ ἐν λέγει, ὅσα χήματα καὶ γένη κατηγοριῶν. χήματα δὲ κατηγοριῶν τὰς δέκα κατηγορίας λέγει· δεκαχῶς ὅν φησὶ τ' καθ' αὐτὸ ἐν λέγει, καὶ αἰτίαν τούτῳ ἀποδίδωσιν. ἐπεὶ ᾧ ἐκάστῳ τῶν ὄντων τ' εἶναι 30 συντασσόμενον ταῦτ' ὅ συντάσσεται σημαίνει· τὴν ᾧ οἰκείαν ὑπάρχειν ἐκάστῳ σημαίνει τ' ἐν ὁμῶνμενον· εἰ δὲ δέκα αἱ καὶ τὰ ἀνωτάτω γένη διαφοραὶ, δεκαχῶς καὶ τ' ἐν τε καὶ τ' εἶναι ῥηθήσεται· τ' μὴ ᾧ τῇ ὑσίᾳ συντασσόμενον εἶναι τὴν ὑσιώδη ὑπάρχειν σημαίνει, τῷ δὲ ποσῷ τὴν ὡς ποσῷ, καὶ τῷ ποιῷ τὴν ὡς ποιῷ, καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων γενῶν ὁμοίως. ὥς καὶ ὅταν ἐν τῇ ὑσίᾳ τινος τούτων 40 τι κατηγορεῖται ὡς γένος ἢ ὡς διαφορὰ ἢ ὡς ὁρισμὸς τινος ἐν αὐτῶν, τ' ἐξιν τ' τοῖς ὅτω κατηγορούμενοις συντασσόμενον εἴη ἀν' καθ' αὐτὸ κατηγορούμενον. δεικτικὸν δὲ τῷ τ' ἐξιν, ὡς ἀν' συντάσσεται, ἐκείνην σημαίνει τὴν φύσιν, παρέθετο τ' μὴδὲν σημαίνει ἄλλο τ' ἄνθρωπος ὑγαίνων ἐξιν ἢ τ' ἄνθρωπος ὑγαίνει, 45 τούτῳ, ὁ ἐπὶ τῇ ὑγείᾳ συντάσσεται, μὴδὲν ἄλλο ἢ τὴν τῆς ὑγείας

14. αὐτὸ M. || 15. ὡς om A. || 18. ἐκ τῷ αὐτῷ M. || 24. κατὰς M. || 25. εἶναι ὅτω M. || 30. ἐντι om M. || 31. αὐτὸ om M. || 32. αὐτὸ M. || quorum autem proprie subiectum est, ea sive unum sive plura sint, ipsius erunt accidentia, et hoc sunt Sepulcr. || 32. εἶναι — συμβεβηκός om M. || 33. μὴ μὴ M. || 37. τῷ τὰ M. || 39. εἰς M. || 41. δείξῃ δείξῃ A.

1. ut cum... exposuerit, perinde esse docens dicere aedificatorem esse musicum, ac aedificatorem musicum, sed a contrario musicum aedificatorem Sepulcr. || 4. ἐν τῷ τὸ M. || 5. συμβεβηκός M. || 6. λέγωμεν M. || 7. τὸ μουσικὸν εἶναι ἢ τὸ λευκὸν εἶναι ἢ τὸ M. || 31. τὰ om M. || 32. γένος M. || 36. κατηγορεῖται M. || 37. ἐν ὡς M. || 41. τῷ M.

ὑπαρξιν σημαίνει. ὁμοίως καὶ ἐπὶ τῷ βαδίζων τὴν τῆς βαδίσσεως, καὶ ἐπὶ τῷ τέμνων τὴν τῆς τομῆς, καὶ ἐπὶ πάντων ὁμοίως. ὡς γὰρ εἶπεν ἐν τῷ περὶ Ἑρμηνείας (c. 3), αὐτὸ μὴ ὑδέν ἐστι τι, προσσημαίνει δὲ σύνθεσιν τινα, ἢ ἀνευ τῶν συγκειμένων ὡς οἶον τε 1017^a εἶναι. ἔτι, φησί, σημαίνει τὸ ἔστι καὶ εἶναι καὶ τὸ ὄν τὸ ἀληθές, τὸ 31. δὲ μὴ εἶναι καὶ τὸ μὴ ὄν ψεύδους. τὸ μὴ γὰρ ἀληθές εἶναι τε καὶ ὄν φασιν, τὸ δὲ ψεύδους μὴ εἶναι τε καὶ μὴ ὄν ὁμοίως ἐν τε καταφάσει καὶ ἀποφάσει, τῷ ἑκόν τε καταφατικῶς τινὸς κατηγορηθῆναι ἢ τε ἀποφατικῶς. ὁ μὴ γὰρ λέγων "ἔστι Σωκράτης μυσι- 10 κός" ἀληθές φησιν εἶναι τὸ λεγόμενον, τῷ ἔστιν ἐπὶ τῷ ἀληθῶς χρώ- 1017^b μενος. ὁμοίως καὶ ὁ λέγων "ἔστι Σωκράτης ὁ λευκός," ἀποφατικῶς κατηγορῶν τὸ ὁ λευκός, ἀληθῶς λέγει πάλιν τὸ εἶναι μὴ λευκὸν Σωκράτην. καὶ ὅτω μὴ ἐν τῇ καταφάσει ἀληθές, τὸ δὲ ψεύδους ἐν τῇ ἀποφάσει, ὡς ὅταν εἴπῃ τις μὴ εἶναι τὴν διάμετρον τῇ πλευρᾷ ἀσύμμετρον. συντάξας γὰρ τὴν διάμετρον ἀσύμ- 15 μετρον τῇ πλευρᾷ, τῷ μὴ εἶναι, ψεύδους λέγει τὸ εἶναι τῷτο. ὁ μὴ γὰρ τὴν κατάφασιν λέγων ἀληθές φησιν εἶναι τὸ εἶναι, ὁ δὲ τὴν 1017^c ἀπόφασιν ἀναιρεῖ τὸ εἶναι ὡς ψεύδους ὄν. λέγει δὲ τὸ εἶναι τε καὶ 1. τὸ ὄν σημαίνει πρὸς τοῖς εἰρημένους καὶ τὸ δυνάμει τε καὶ ἐντελεχείᾳ. ἂν δὲ ἡ γεγραμμένη ἀντὶ τῷ "δυνάμει" τὸ "ῥητόν," λέγοι ἂν ῥητὴν 20 τὸ δυνάμει, ὅτι ῥηθῆναι μὴ ἀληθές ἐστιν, ὃ μὴ καὶ ἔστιν ἡδὴ (*). "τὸ δὲ ἐντελεχεία τῶν εἰρημένων τότε," τῷ ῥητῶν τε καὶ δυνάμει ὁρῶν γὰρ εἶναι λέγει καὶ τὸ ἡδὴ ὁρῶν καὶ τὸ δυνάμενον, ὡς τὸ κοιμώμενον, τῷ εἶναι καὶ ἐπ' ἐκείνου καὶ ἐπὶ τότε κατηγορουμένου ὁμοίως, καὶ ἐπὶ αὐτῷ καὶ τὸ ἐνεργῶν κατ' ἐπιστήμην καὶ τὸ δυνάμενον. 25 ἔστι δὲ ἴσον τὸ ἐπὶ αὐτῷ τῷ ἐπὶ αὐτῷ εἶναι. ὁ αὐτὸς λόγος καὶ ἐπὶ τῷ ἡρεμῶν. καὶ ἐπὶ τῶν ὡσὺν δὲ ὁμοίως σημαίνει φησιν ὑπὸ τῷ εἶναι καὶ τὸ δυνάμει καὶ τὸ ἐνεργείᾳ, ὡς εἰπὼν αὐτὰ τὰ πράγματα τὰ ὑποκείμενα πρὸς ἀντιδιαίρεσιν τῶν προειρημένων πραγμάτων ἐπὶ ἐνεργειῶν εἰρημένα καὶ ἔξεων καὶ ἡρεμῶν, ἅπερ ἦν ταῖς ὡσὺν 30 συμβεβηκότα. ὅταν γάρ, φησίν, ἐν τῷ ἀργῷ λίθῳ Ἑρμῆν τις λέγει εἶναι, ὅτι δύναιτο γενεᾷ Ἑρμῆς ἐξ αὐτοῦ λέγει. ἀλλὰ καὶ τὸ σημεῖον τῆς γραμμῆς δυνάμει ἔστιν ἐν τῇ μὴ διηρημένῃ, καὶ τὴν γραμμὴν ἐν ταῖς ὡσὺν θείας, ἐπεὶ τισιν ὡσὺν ἐδόκει. ὁμοίως καὶ σίτος ἐστὶν ὁ μηδέπω ἀδρός δυνάμει. εἰπὼν δὲ ταῦτα προσέθηκε 35 "πότε δὲ δύναιτο καὶ πότε ὡσὺν, ἐν ἄλλοις διοριστόν." ὃ γὰρ ἐφ' ὅτου ὡσὺν τῶν ὄντων τὸ δύναιτο κατηγορητόν, ἀλλ' ἐπὶ τῷ ἡδὴ ὄντος καὶ δυνάμενος εἰς ἐκείνο προσεχῶς μεταβάλλειν, ὁ λέγει δύναιτο καὶ δέξασθαι αὐτό. τὸ μὴ γὰρ ἡδὴ ὄντα λίθον ἐρεῖ τις Ἑρμῆν εὐλόγως δυνάμει, ἐκείνῳ μέντοι καὶ τὴν γῆν καὶ τὸ ὕδωρ, ἐξ ὧν ὁ λίθος, Ἑρ- 40 μῆν ἐρεῖ τις δυνάμει. καὶ τὸ μὴ παιδίον δυνάμει ἐπιστήμον, ὃ μὴ καὶ

τὸ ἔμμηρον. καὶ τὸ σκυλάκιον δυνάμει ὁρῶν, ὃ μὴ καὶ τὸ ἐπὶ κῆ- 1 γαστροῦ ὄν. ποιήσετ' δὲ τὸν λόγον περὶ μὴ τῷ συμβεβηκότος ὄντος καὶ περὶ τῷ ὡς ἀληθές ἐν τῷ μὴ τῷτο, περὶ δὲ τῷ καθ' αὐτὸ ὄντος ἐν τῷ Ζ καὶ Η, περὶ δὲ τῷ δυνάμει τε καὶ ἐντελεχείᾳ ἐν τῷ Θ.

5 Alex.

(*) γρ. "τὸ μὴ ῥητόν, τὸ δ' ἐντελεχεία," καὶ ὅτω, "τὸ μὴ δυνά- 1 μει, τὸ δ' ἐντελεχεία." cod. Reg. ἐπὶ τούτοις σημαίνει τὸ ὄν τὸ μὴ δυνάμει τὸ δὲ ἐντελεχεία. ἐντα γὰρ τῶν ἀντιγράφων τὸ δυνάμει ἔχουσιν, ἀλλὰ δὲ τὸ πρῶτον ὡς περὶ καὶ ἐνταῦθα. τὸ αὐτὸ δὲ δη- 10 λῶ. ῥητὴν γάρ ἐστι τὸ δυνάμενον λέγεσθαι. ὁρῶν γὰρ λέγομεν καὶ τὸ σκυλάκιον τὸ δυνάμενον ὁρῶν καὶ τὸν ἡδὴ κατ' ἐνεργείαν ὁρῶντα. Asclep.

"ὅσια — σώματα." διελὼν τὸ κυρίως ὄν καὶ τὰς κατηγο- 1017^d ρίας, καὶ τότε ἐκαστὴν ποσάκις λέγει δεικνύσιν, καὶ πρῶτον περὶ 10 τῆς ὁσίας διαλαμβάνει καὶ διαίρει αὐτὴν εἰς τὰ σώματα. τὰ γὰρ σώματα ὅσια, καὶ ὅσως ὅσα ἐκ σώματος εἰσιν ἢ σῶμα ἔχει, πάντα ὅσια, ὡς περὶ τὰ ζῷα. λέγει δὲ καὶ δαίμονια ὡς ὅσια, ἡτοι καθ' ὅς δαίμονες εἰσὶ, λέγων κακῶς τοιαύτας ὁσίας εἶναι, εἰ γὰρ κακῶς ἐκ ψυχῆς τε καὶ σώματος. ἡ δαίμονια τὰ θεῖα λέ- 20 γει. τοιαῦτα γὰρ τὰ ἄσπρα καὶ τὰ τέτων μέρη. ὡς ὡς ψυχὴν δὲ καὶ σῶμα λέγει ἂν νῦν τὰ μέρη ἐπὶ τῶν ζώων, ἀλλ' ὡς τὰ σω- ματικά μέρη, οἷον ἐξὶ χεῖρ ἢ πύς. περὶ γὰρ τῆς καὶ τὸ εἶδος ὁσίας ἐπιφέρει. τὸ δὲ πάντα τὰ τοιαῦτα ὁσίας εἶναι αἰτίαν ἀποδέω- 30 κεν ὅτι μὴ καθ' ὑποκειμένου τινὸς λέγει, τῷ ὅτι μὴ ἐστὶ τοιαῦτα ὡς ἐν τινὶ ὑποκειμένῳ αὐτοῖς τὸ εἶναι ἔχειν, ἀλλὰ τὴναι- 1017^e τιον αὐτὰ ἄλλοις ὑπόκειν. ἡ γὰρ τῶν συμβεβηκότων φύσις ἐν τούτοις τὸ εἶναι ἔχει, αἱ δὲ αἰτίαι ὁσίας ὡς τοιαῦτα. ἐν γὰρ ταύταις τὰ συμβεβηκότα. διὸ αὐτὸ ὅτε καθ' ὑποκειμένου ὅτε ἐν ὑποκει- 35 μένῳ, ἀλλὰ καὶ τῶν τὰ ἄλλα καὶ ἐν τέτοις. ἄλλον δὲ φησὶ 1017^f τῶν ὡσὺν ὡς ὡς λέγει, ὃ ἂν ἡ αἰτία τῷ εἶναι ἐνυπάρχον ἐν τοῖς τοιαύτοις ὅσα μὴ λέγει καθ' ὑποκειμένου. λέγει δὲ διὰ τούτων ὅσα ἐνυπάρχει ταῖς προειρημέναις ὁσίαις. ταῦτα γὰρ μὴ καθ' ὑποκειμένου νῦν λέγει. τὰ γὰρ συμβεβηκότα καθ' ὑποκειμένου. ὅσα δὲ ἐνυπάρχοντα ταῖς ὁσίαις αἰτία ἐστὶν αὐταῖς τῷ εἶναι αἰ- 40 τισι, ταῦτα καὶ αὐτὰ ὁσίας λέγει. εἴη δ' ἂν λέγων τὰ τῶν φύσεων συνεστώτα εἶδη, ταῦτα δὲ ἐξὶ τὰ φυσικὰ καὶ ἐνυπάρχοντα εἶδη, ὅπου ἐστὶν ἐν τοῖς ζώοις ἢ ψυχῇ. διὰ γὰρ ταύτην ζῷα. καὶ ἐπὶ τῶν φυσικῶν δὲ σωμάτων τὸ εἶδος ἐκαστὸν αἰτίον τῷ εἶναι, ὃ ἐστὶν ὁσίας, φησί, λέγει. καὶ ὅσα μόρια ἐνυπάρχοντα τισιν ὁρίζεται 45 τε αὐτὰ καὶ τότε τι εἶναι αὐτὰ σημαίνει, ὡς ἀναιρουμένων ἀναιρεῖ καὶ τὸ ὅλον. λέγει δὲ ὅτω τὰ πέρατα τῶν σωμάτων ὁσίας καὶ αὐτὰ

8. τινός — ἀποφατικῶς om M. || 10. ἀληθές] ἀληθές M. || 15. σύμμετρον — σύμμετρον AM. || 16. τῷ] τὸ M. || τὸ] δὲ M. || 19. τε om M. || 20. λέγει M. || 21. καὶ om A. || 31. Ἑρμῆ M. || 33. μὴ om M. || 34. θεῖοις M. || 35. ἀδρός] ἀδρός A, ἀδρός M. || 36. εἰ] ἢ M. || 39. τίς ἀρμηγῶτα λόγος M.

1. ἔμμηρον M. || σκυλάκιον M. || 2. συμβεβηκός M. || 3. ἀληθές F. || τῷ] τὸ M. || 14. περὶ] ἐπὶ M. || 21. λέγει M. || 22. ἡ om AM. || 23. τοιαῦτα] αὐτὰ M. || 27. τοιαῦτα M. || 30. ἂν γὰρ] ἢ A. || 31. λέγει — 33. ὑποκειμένου ante nū om A. || 40. εἶναι om M in lacuna, εἶναι A ante lacunam.

λέγει μέρη καὶ μόρια, κοινότερον εἰπὼν αὐτά, ὡς ὄντων τῶν τῷ σώματος διασημάτων, μέρη· ὃ γὰρ ἐστὶν ἡ ἐπιφάνεια μέρος τῷ σώματος ὅπως ὡς διαιρεῖται εἰς αὐτήν· τὸ μέντοι λόγῳ αὐτὸ μέρος ἐστὶ, καὶ ταύτη ὁρίζει τὸ σῶμα. ὁμοίως καὶ ἡ γραμμὴ πρὸς τὴν ἐπιφάνειαν ἔχει· ὁρίζει γὰρ αὐτὴν πέρασ ὃν αὐτῆς· ἡ εἰ μὴ ὠρίσαστο τὸ πέρασ, ἀπειρος ἂν ᾖ καὶ ὅδε· τὸ γὰρ ἐκαστὸν σώματος ἡ μεγέθους πέρασ, χωρίζον ἀπὸ τῶν ἄλλων αὐτό, αἵτιον αὐτῷ τὸ τόδε εἶναι καὶ περιγραφὴν οἰκείαν ὃ ἐστίν. τὸ δὲ ἐν τοῖς τοῦτοις τοῖς σώμασιν ἂν λέγοι, ὃ δύναιτο καθ' αὐτά τε εἶναι καὶ πέρατα ἔχειν· καὶ γὰρ ἡ γραμμὴ εἰ καὶ προσεχέστερον τῆς ἐπιφανείας, ἀλλὰ καὶ τὸ σῶματος· ὅδε γὰρ ἡ ἐπιφάνεια χωρὶς ἐκείνου. ἡ "τοῖς τοῦτοις" τοῖς πεφυκόσι πέρατα ἔχειν καὶ ὁρίζει ὑπ' αὐτῶν. ἡ "τοῖς τοῦτοις" ταῖς ὑσείας· δοκεῖ γὰρ τισὶ καὶ τὰ μαθηματικὰ ὑσείας εἶναι. τόδε δὲ τι σημαίνειν εἶπε τὰ πέρατα, ὅτι καὶ ταῦτα αἱ μορφαὶ τῶν σωμάτων, ἀφ' ὧν τὰδε τινὰ εἶναι λέγει, ὅσον κύβοι, σφαῖ- 15 ραι. ἡ καὶ ταῦτα ὅδε ἀλλὰ τοιαῦτα λέγει. λέγει δὲ σημαίνειν τὴν ἐπιφάνειαν τὴν γραμμὴν· πρὸς γὰρ τὸ περᾶν εἶναι, καὶ φύσιν τινὰ οἰκείαν σημαίνειν δοκεῖ καὶ ὑσείας. ἡ τόδε μὲν τὸ ὠρισμένον, τὸτο δὲ παρὰ τῶν περάτων αὐτοῖς. προσέθηκε δὲ καὶ τὸ "ὡς ἀναιρεμένων ἀναιρεῖται" καὶ τὸ ὅλον, ἐν ᾧ τῶν ἐκαστῶν ἐστίν, ἐπειδὴ ἀναιρεμένων τῶν πρώτων ἀναιρεῖται καὶ τὰ μὲν ταῦτα. ὅτε γὰρ μὴ ὄντος ἐπιπέδον σῶμα ἂν εἴη ὅτε μὴ ὕψους γραμμὴς ἐπίπεδον, εἰ γὰρ πᾶν σῶμα καὶ πᾶν ἐπίπεδον πεπερασμένον, πέρατα δὲ αὐτῆς ταῦτα· ἀλλ' ὅτι τὸ πέρασ τὸ ἐν τοῖς μεγέθεσι πρῶτον τὸ ὅ πέρασ ἐστίν, ἐλαττωμένον αὐτῷ διασάσει μᾶλλον. τὸ δὲ "ὡς λέγουσιν οἱ τινες" 20 προσέθηκεν ἥτοι ὅτι καθ' ὅς πεπερασμένα ταῦτα, τὸ τε σῶμα καὶ ἡ ἐπιφάνεια, ἀναιρεμένων τῶν περάτων ἀναιρεῖται καὶ αὐτά, ὡς ἐκείνους ἀναιρεμένης γραμμῆς τε καὶ ἐπιφανείας ἀναιρεῖται τὸ ἐπίπεδον καὶ τὸ σῶμα, καθ' ὅς ὑσείας τε ταῦτα καὶ ἀρχαὶ καὶ χοιχεῖα· καθ' ὅς γὰρ τῶν σωμάτων γένεσις ἐκ τῆς τῶν ἐπιπέδων ποίως συνθέσεως, ὡς ἐν τῷ Τιμαίῳ λέγει Πλάτων, καὶ τῶν ἀναιρεμένων τῶν τῶν ἀναιρεῖται καὶ τὸ σῶμα. καὶ τὸν αὐτὸν δὲ λόγον καὶ ἡ ἐπιφάνεια γραμμῶν ἀναιρεμένων καὶ ἡ γραμμὴ ἐν γινώσκων· ἐν γὰρ τῇ αὐτῇ ἀναλογίᾳ πρὸς ἄλλα ταῦτα πάντα. ὡς ἐκείνους καθ' ὅς ὅτι ἐν τῇ ὑσείᾳ τὰ πέρατα ἐστὶν ἐκείνων ὡς ἐστὶ πέρατα, συναίρειται τοῖς περάσιν· τὰ πεπερασμένα ὑπ' αὐτῶν· ὃ γὰρ ἐστὶν ἐν τῷ τῷ σῶμα- 1017 τὸς λόγῳ ἡ τῆς ἐπιφανείας τὸ πεπερασμένον. δοκεῖ δὲ, φησὶ, τισὶν 20.

ὅπως ὁ ἀριθμὸς εἶναι τοῦτος ὡς ἀναιρεμένων τε αὐτῷ μὴδὲν τῶν ἄλλων εἶναι, καὶ πάντα ὁρίζει ὑπὸ τῷ ἀριθμῷ· τὸτο δὲ καὶ τὸς χοιχεῖα τῶν ὄντων τὸς ἀριθμὸς λέγοντας, ὡς τοῖς Πυθαγορείαις ἐδόκει· καὶ εἴρηται ἡ δόξα αὐτῶν ἐν τῷ Α τῷ μείζονι· εἰ δ' ἂν καὶ Πλάτων τῶν ὄντων πᾶτων οἱ ἀριθμοί, εἰ καὶ μὴ ὡς χοιχεῖα τε καὶ ἐνυπάρχοντα, ἀλλ' ὡς εἰδοποιῶντα ἔκαστον τῶν ἄλλων· αἱ γὰρ ἰδέαι ἀριθμοὶ ὅσαι τὰ εἶναι τοῖς ἄλλοις αἰτίαι (')· πρὸς τοῖς 21 εἰρημένους ὑσείας φησὶ λέγει καὶ τὸ τί ᾗ εἶναι· ὃ τί ᾗ εἶναι λόγος ἐστὶν ὁ ὁρισμός· τί γὰρ ἐστὶ τὸ τί ᾗ εἶναι ἀπαιτούμενοι, λέγομεν ὅτι ὁ ὁρισμός, λόγον κοινότερον εἰπὼν τὸν ὁρισμόν. ὑσείας δὲ φησὶ καὶ τὸν ὁρισμόν τὸν ἐκαστὸν ἐκείνου εἶναι ὃ ὁρισμός ἐστίν, ὅχι ἀπλῶς· ὅτω γὰρ καὶ ποῦ ὑσείας ἂν εἴη καὶ τὸ ποῦ καὶ τῶν ἄλλων ὁμοίως· διαφέρει δ' ἂν τὸ ἐνὶ ἑαυτῷ εἶδος, περὶ ὃ πρὸ ὀλίγου εἶπεν, ὡς αἰτίαν ὄντος ἐκαστῆς τῶν ὑσείων τὸ εἶναι ταύτην ἥτις ἐστίν, ὅτι ἐκείνη μὲν ἐν τοῖς φύσει συνεστῶσιν ὅσαι καὶ φυσικῶν εἶδος ὅσαι καὶ κυρίως ᾗ ὑσείας, τὸ δὲ νῦν λεγόμενον εἶδος, καθὼς τὸ τί ᾗ εἶναι ἐκαστῆς, καὶ ἐν μὴ ὑσείας ἐστίν· ὃ γὰρ μόνον τὸ τί ᾗ εἶναι ἐπὶ τῶν ὑσείων. διὸ ὅδε ἀπλῶς τὰ τοιαῦτα εἶδη ὑσείας, ἀλλ' ἐκείνων ὑσείας ὡς τὸ τί ᾗ εἶναι δηλοῦσι, διὸ καὶ λέγει ἐκαστὸν ὑσείας τις εἶναι. δύνανται τις καὶ τὸ εἶδος ὡς πλεοναχῶς λεγόμενον ἀνάγειν, καὶ ἐνὸς μὲν ὄντος ὡς αἰτίαν τὸ εἶναι τῷ ἐν ᾧ ἐστίν, ὡς ἡ ψυχὴ, περὶ ὃ εἶπε πρῶτον, ἄλλω δὲ ὡς αὐτῷ εἶναι ὃ ᾗ αἰτία ἡ ψυχὴ ἡ αἰσθητικὴ, ὃ ὅτι ἐστὶ ταύτην τῇ ψυχῇ, ἐκείνη μέντοι αἰτία τῆς. καὶ εἴη ἂν τῷ νῦν μνημονεύον, ἀλλ' ὅχι τῆς ἔξωθεν μορφῆς καὶ τῷ χήματος, ὃ πέρασ πῶς ἐστὶν ἐκαστῶν καὶ ὁρίζει αὐτό. καὶ αὐτὸ εἴη ἂν ἐμνημονευκώς, δι' ὧν ἔλεγεν ὑσείας εἶναι τὰ ἐνυπάρχοντα τε ἐκαστῶν τῶν τοῦτων, ὃ εἰσιν ὑσείας καὶ ὁρίζονται αὐτά. ἐκθέμενος δὲ πλείω σημαίνοντα τῆς ὑσείας εἰς δύο φησὶ 1017 τὸς ἀνάγεσθαι τὰς εἰρημένους ὑσείας, τὸ τε ἔχοντος ὑποκειμένου, ὃ μνηστέον κατ' ἄλλω λέγει· εἶπε γὰρ ἐν τῷ πρώτῳ σημαίνοντῳ τῆς ὑσείας τὸ μὴ καθ' ὑποκειμένου. εἰ δὲ τοῦτον ἡ ὑσείας, τὸ μέλις τὸτο ἔχον μάλιστα ἂν ὑσείας εἴη. τοῦτον δὲ τὸ ὑποκειμένου ἔχοντος, ὅφ' ὃ σημαίνοντῳ τῆς ὑσείας τάσσεται ἂν πᾶσα τε ἀτομος ὑσείας· τοιαύτη δὲ ἡ τε συναμφοτέρα καὶ ἡ καὶ τὸ πρῶτον εἶδος καὶ ἡ ὕλη· κατ' ὑδενός γὰρ ἡ ὕλη. καὶ ὃ ἂν τόδε τι ὃν καὶ χωριστὸν ἡ· ὃ τί ποτέ ἐστιν ἐξηγούμενος προσέθηκε "τοῦτον δὲ ἐκαστῶν ἡ μορφὴ καὶ τὸ εἶδος," ὅφ' ὃ πάλιν σημαίνοντῳ ἡ τε ὡς ψυχὴ ὑσείας ὑπάγοιτο ἂν, ὡς ἐλέγομεν τὰ φυσικὰ εἶδη, καὶ ἡ καὶ τὰ ἐνυπάρχοντα τε καὶ ὁρίζοντα, ὡς ἡ καὶ τῶν σωμάτων πέρατα· καὶ ταῦτα

4. ἐστὶν εἰ M. || ὁμοίως δὲ καὶ M. || 8. περιγραφὴν M. || causa est ut ipsum sit hoc quod est secundum propriam circumscriptionem. (inestque in talibus) id est in corporibus, quae et per se esse et terminos habere possunt Sepulv. || 9. δύνανται M. || 15. κύβοι M. || 16. cacterum et lineam et superficiem hoc aliquid significare dicit, quia non solum terminus est, sed propriam quandam naturam et substantiam significare videtur Sepulv. || 17. τὴν γραμμὴν — 18. οἰκείαν om M. || 22. εἰ γὰρ εἰ δὲ M. || 26. ἐστὶ om M. || 27. αὐτῇ M. || 28. καὶ post ἡ om AF. || 34. ἡ om A. || ἐκ γὰρ τῇ αὐτῇ ἀναλογίᾳ M. || 37. συνεπερασμένα M. || ὑπ' — 38. πεπερασμένον bis M. || 38. δοκεῖ εἰ δὲ M.

2. ὑπὸ] ἀπὸ M. || 3. χοιχεῖων M. || 4. δ' αὖ] δὲ M. || 5. κατὰ τὸν Πλάτωνα M. || 9. τί post τὸ om M. || ἀπαιτούμενοι M. || 10. εἰ om M. || κοινότερον M. || 11. καὶ M. || 12. ὅπως ποῦ AM. || καὶ ποῦ καὶ M. || διαφέρει M. || 14. ταῦτας M. || 21. αὐτῶν M. || alia sit ipsum esse cuius causa Sepulv. || 22. εἰ γὰρ M. || 25. αὐτῷ αὐτὸ A. || 26. ὁρίζονται αὐτῶν M. || 29. σημαίνοντα M. || 30. εἰ δὲ] ὅτι A. || 36. σημαίνοντῳ M. || σημαίνοντῳ ὡς ἡ ψυχὴ A. || 37. ὑπάγει τ' αὖ, ἐλέγομεν M.

ἢ ἡ τῶν σωμάτων μορφή, ἢ τε καὶ τὰ σχήματα καὶ ἡ καὶ τὴν εἶναι τὴν ἑαυτοῦ "χωριστὸν," εἰ αἷν προσκειμένην, δηλωτικὸν αὐτὴν εἶναι τοῦ τῇ ἐπινοίᾳ χωριστὸν αὐτὴν εἶναι τὸ ὑποκειμένον. τὸ ἢ εἶδος τῆς ὕλης ἕτερον καὶ χωριστὸν, εἰ καὶ μὴ ὑποσάσει, ἀλλὰ τῷ γε λόγῳ. ἢ χωριστὸν, ὅτι μὴ αἰδιον μὴ δὲ αὐτὴν μένον ἐν τῇ ὕλῃ, ἀλλὰ χωριζόμενον τε καὶ φθοιρόμενον. τοῦτον ἢ τὸ ἔνυλον εἶδος πᾶν, ὃ μνημονεύει διὰ τὸ δευτέρου σημασινομένου τῆς ὕλης. ἢ χωριστὸν τῷ ἄλλο εἶναι τὸ ὑποκειμένον αὐτό, καὶ μὴ ἐκ τῆς ὕλης αὐτῇ ὅτι πρὸς τὴν ὕλην ἔχει καὶ τὸ εἶδος. ἐπιζητήσαι τις αὐτὸν πρὸς τὸτο περὶ τῶν εἰδῶν τῶν ἐν τοῖς θείοις σώμασιν. ταῦτα ἢ ὅτε ἔνυλα ὅτε φθορὰ καὶ χωριστὰ τῇ ἐπινοίᾳ τὸ ὑποκειμένον αὐτοῖς αἵματος. τὰ μὲν ἢ κινητὰ αὐτῶν εἶδη εἶναι αὐτὴν ἐν τῇ πρώτῃ μοίρᾳ τῆς ὕλης. ἄτομοι ἢ καὶ αὐτὴ ὕλη καὶ ἔχεται καὶ ἐν μηδενὶ ὕσαι. ὅν ἔκει δὲ τὰς δευτέρας ὕλης ἐν ἄλλοις εἰρημέναις αὐτῇ νῦν ἐν ταῖς σημασινομένοις τῆς ὕλης καταριθμειῖται. δύνανται δὲ καὶ ὅτι αὐτὸς τὸ ἐν καὶ χωριστὸν εἰρηκέναι ἐπὶ τῶν εἰδῶν τῶν ἐν τῇ ὕλῃ, λέγων αὐτὴν τὸ ἐν χωριστῷ. μόνον ἢ τῶν ὄντων χωριστὸν καὶ καθ' αὐτὴν ὅτι ἡ ὕλη, ὡς λέγειν αὐτὴν μὴ περὶ παντὸς σημασινομένη τῆς ὕλης, ἀλλὰ τῆς κυρίως, ἥτις εἶναι αὐτὴ ἐν τοῖς δυοῖν τοῖς προειρημέναις, τῇ τε ἐκάτῃ ὑποκειμένην, ὃ ἐστὶν ἡ ὕλη, καὶ τῇ ἐν ταύτῃ εἶδει. τοῦτον ἢ τὸ ἐν καὶ χωριστὸν ἢ. ὃ ἢ αἴτιον τὸ τὸ ἐν εἶναι τῷ χωριστῷ, τὸτο ἢ καὶ τὸ εἶδος ὕλη. Alex.

(') εἰ τὸ μεῖζον Α' Ἀλεξάνδρου εἶναι, καὶ τὸτο ἐκεῖνον. cod.

Reg. in marg.

1017 β. 27. "ταῦτα, δὲ λέγει." καὶ τὰ ταῦτα διαίρει εἰς τε τὸ καὶ συμ-
βεβηκός καὶ εἰς τὸ καθ' αὐτό, καὶ τὸ καὶ συμβεβηκός ταύτην δεικνύσι
λεγόμενον ἄλλο ἄλλῃ τριχῶς, ὁσαυχὼς καὶ τὸ καὶ συμβεβηκός ἐν
τε καὶ ὅν διέπλεον. ἢ ἢ τὰ τῷ αὐτῷ συμβεβηκὸς ταῦτα καὶ
συμβεβηκός ἀλλήλοισι, ἢ τὸ συμβεβηκός τῷ ὑποκειμένῳ, ἢ ἀνά-
παλιν τῷ συμβεβηκὸς τὸ ὑποκειμένον, ὡς ἐν ταῖς παρὰ φύσιν
κατηγορίαις ἔχει. ὅταν ἢ εἰπωμεν τὸ μουσικὸν ἀνθρώπων εἶναι,
ταύτην λέγομεν τὸ μουσικόν, ὃ ὑποτίθεμεν ἐν τῇ προτάσει ὅν συμ-
βεβηκός τῷ ἀνθρώπῳ, ὃν κατηγοροῦμεν αὐτῷ, ὅντα ὑποκειμένον
αὐτῷ, καὶ ἔχοντα ἐκεῖνο ὃ κατηγορήθη συμβεβηκός. εἰπὼν δὲ
τὴν καὶ συμβεβηκός παρὰ φύσιν κατηγορίαν, προσέθηκεν "ἐκα-
τέρῳ δὲ τὸτο καὶ τῷ ἐκάτερον ἐκεῖνων," ὃ αὐτὸς ἐξηγήσατο πῶς
εἶπεν. ἐκάτερον ἢ τῷ τε ἀνθρώπῳ καὶ τῷ μουσικῷ, ἰδίᾳ λαμβανόμε-
νοις, τὸτο τὸ συναμφοτέρον, ὃ μουσικὸς ἀνθρώπος, ταύτην.
ὁμοίως καὶ τῷ μουσικῷ πάλιν ὃ μουσικὸς ἀνθρώπος ταύτην καὶ συμ-

βεβηκός. ἀλλὰ καὶ τῷ τῷ συναμφοτέρῳ τῷ μουσικὸς ἀνθρώ-
πος ἐκάτερον πάλιν ἰδίᾳ λαμβανόμενον τῶν ἐν τῷ συναμφοτέρῳ
ταύτην καὶ συμβεβηκός. ἢ διαφορά δὲ τῶν εἰρημένων τῷ ποτὲ μὴ
τὴν ἀρχὴν ποιῶν τῆς συγκρίσεως ἀπὸ τῷ ἑτέρῳ τῶν ἐν τῷ συ-
ναμφοτέρῳ, ποτὲ δὲ ἀπὸ τῷ συναμφοτέρῳ. καὶ συμβεβηκός ἢ
ταῦτα ἀλλήλοισι λέγει. διὰ δὲ τὰ ὅτι, φησί, λεγόμενα ταῦτα,
λέγων τὰ καὶ συμβεβηκός, ὃ λέγει ταῦτα πάντα καθόλου. τὸτο
ἢ λέγει διὰ τὸ "ὅτι καὶ ταῦτα πάντα καθόλου ὃ λέγει." ἴσον ἢ
τῷ τῷ διὰ τὰ καὶ συμβεβηκός ταῦτα λεγόμενα ὃ ταῦτα πάντα
καθόλου λέγει. ὅθεν ἢ τῶν καὶ συμβεβηκός τῷ τῶν αὐτῷ λεγο-
μένων καθόλου. ὅτε ἢ πᾶν μουσικὸν παντὶ λευκῷ ταύτην, καίτοι
τὸ μουσικὸν τῷ λευκῷ ταύτην, ὅταν καὶ συμβεβηκός ἀμφὶ τῷ
αὐτῷ ὑπάρχει, ἀλλὰ λέγεται τῷ ταύτην (τὰ ἢ τῷ αὐτῷ ὑπάρ-
χοντα ταῦτα), ὅτε παντὶ ἀνθρώπῳ τὸ μουσικὸν ταύτην. καίτοι
ἀνθρώπῳ λέγει τὸ μουσικὸν ταύτην, ὅταν ἢ μουσικὸς. ὅτε παντὶ
μουσικῷ ἀνθρώπος, καίτοι λεγόμενός τῷ ὃ αὐτός. τὴν δὲ
αἰτίαν τὸ μὴ καθόλου τὰ καὶ συμβεβηκός λέγει διὰ συλλο-
γισμῷ εἰδεί. τὰ μὲν ἢ καθόλου καθ' αὐτὰ ὑπάρχει, τὰ δὲ
συμβεβηκὸς ἐκείνῳ. καθ' αὐτὰ μὲν ὅν ὃ λέγει ἐπὶ τῶν κα-
θόλου, ἀλλ' ἐν μέρει καὶ διὰ τῷ τῷ ὅρισμῳ. ἐπὶ δὲ τῶν καθ' 1018 α
ἑκάστῳ ἀπλῶς λέγεται φησι ταῦτα τὸ συμβεβηκός καὶ τὸ φ' συμ-
βεβηκός, τῷ τῷ χωρὶς ὁρισμῷ, ὅτι μὴ δὲ τὴν ἀρχὴν δέχεται τινα
διορισμὸν τὰ καθ' ἑκάστῳ. ταύτην ἢ λέγει Σωκράτης καὶ Σωκρά-
της μουσικὸς χωρὶς ὁρισμῷ. τὸτο δὲ ὅτις ἔχει τῷ μὴ κατηγο-
ρῶν ἐπὶ πλείονων τὰ καθ' ἑκάστῳ. ὃ ἢ λέγει πᾶς Σωκράτης ἢ
τις ὡς περὶ ἐπὶ τῷ ἀνθρώπῳ. πᾶς ἢ ἀνθρώπος λέγει καὶ πάλιν
τις. καθόλου ἢ ὃ ἀνθρώπος, τὰ δὲ καθόλου τῷ ὁρισμῷ δέχεται.
τὰ δὲ καθ' αὐτὰ ταῦτα ἀλλήλοισι λεγόμενα τοσαυταχῶς φησί
λέγει ὁσαυχὼς καὶ τὸ καθ' αὐτὸ ἐν. λέγει μὲν ὅν πλείον σημασι-
νομένα τῷ καθ' αὐτὸ ἐνός, νῦν δὲ ὃ πάντων μνημονεύει, ἥτοι τῷ
τῶν σημασινομένων τῷ καθ' αὐτὸ ἐνός τὸ καθ' αὐτὸ ταύτην ὁμοίως
λέγει λέγων, ἢ ὡς πάντων τῶν σημασινομένων ἀπὸ τῷ καθ' αὐτὸ
ἐνός εἰς τῷ τῷ ἀνάγει δυνάμενων τῷ τρόπῳ. λέγει δὲ ταῦτα
καθ' αὐτὰ λέγει τὰ αὐτὰ, καὶ ὡς τὴν ὕλην μία εἶναι ἢ ἀριθμῷ,
τῷ τῷ ὅν τὸ ὑποκειμένον ἐν ἀριθμῷ, ἐν τῷ εἰς κατ' ἀριθμὸν τὸ
λαμβανόμενον. ὅτι ἢ εἰς αὐτῷ αὐτῷ τις ὃ αὐτός. δύνανται καὶ
τῶν ἀπερὸν μὴν μία ἢ ὕλη εἶναι. ἐν ἢ κατ' ἀριθμὸν τὸ ὑποκει-
μένον, ἀναβάσει τε καὶ καταβάσει, καὶ καὶ τὸτο ταῦτα. αὐτὸς
μένται ἐπὶ τῷ ἐνός κατ' ἀριθμὸν τὴν κατ' ἀριθμὸν ὕλην εἶπεν. ὅν

3. αὐτὸν M. || 5. μὴ ἴσον M. || μένον M. || 9. τὸ γὰρ M. || 10. ταῦτα] τὸ ὑπὲρ M. || 15. δὲ om A, δὲ — αὐτὸν om M, ib. lacuna. || 26. κατὰ τὸ συμβεβηκός M. || 27. ὁσαυχὼς om A. || 28. ταῦτα] αὐτὰ M. || 30. τῷ] τὸ M. || 31. nam cum musicum hominem esse dicimus, musicum, quod licet sibi accidens, subiectum facimus in propositione, idem esse dicimus atque hominem, quem de ipso praedicamus, cum subiectum eius sit et pro accidente habeat id de quo praedicatur Sepulch. || 33. ἐκατέρῳ αὐτῷ A. || 35. παρὰ φύσιν] φησὶν M. || 36. ἐκατέρῳ ἐκεῖνον M. || 37. καὶ et 38. τὸ om M. || 39. μουσικῷ] μουσικὸς M.

1. τῷ μουσικῷ] τὸ μουσικὸς M. || 2. τῷ] τῷ M. || 6. ταύτην λέγει A. || 9. τὰ] τὸ M. || ὃ κατὰ πάντα M. || 13. ὑπάρχει] ὑπάρχοντα M. || 14. τὸ] τὸν M. || 17. διὰ] κατὰ M. || 18. ὑπάρχοντα M. || 20. τὸ ὁρισμῷ M. || ἐπὶ A. M. || 23. καὶ ὃ Σωκράτης M. || 28. δὲ om A. || 31. τὸ — 33. ἐνός om M. || 33. ἀνάγεισθαι M. || 35. ἐν τῷ] ἐν ὅτι M.

μὴ γὰρ μία κατ' ἀριθμὸν ὕλη, ταῦτα ταῦτα αὐτοῖς· αὐτὸ γὰρ αὐτῷ
 1018 αὐτόν. ὅτι γὰρ ὅπως εἶπεν, ἐδήλωσε διὰ τῷ εἰπεῖν "ὅταν χρῆται"
 8. ὡς πλείουσιν." εἶδει δὲ ἐν τῷ ὑποκείμενον καὶ ἡ ὕλη, ἐφ' ὧν τῷ
 αὐτῷ εἶδος τῷ ὑποκείμενον τισιν εἴη, εἰ καὶ μὴ ἀριθμῷ, ὅσον εἰ
 χαλκῶς εἴη πλείοσι τισιν ὑποκείμενος ἀνδριάσιν ἢ λίθος, εἶδει
 5 ταύτην ἔχων ὑποκείμενον, καὶ ὅσα κατ' εἶδος διαφέροντα τῷ ἔχα-
 τον ὑποκείμενον ἐν εἶχεν, ὡς τῆκα πάντα ταῦτα ἀλλήλοις καὶ ἐν
 διὰ τῷ ἔχειν ἐξ ὧν πάντα πρῶτον ὑποκείμενον σώματος ἐν τῷ εἶδει.
 ταῦτα λέγεσθαι φησὶ καὶ ὧν ἡ ὕλη μία, ὕλην τῷ εἶδος λέγων. εἴη
 10 δ' ἂν ἐν τῷ περικυκλωμένῳ καὶ τὰ ὁμοειδῆ ἀλλήλοις καὶ τὰ ὁμο-
 γενῆ καὶ κατ' ἀναλογίαν· καὶ γὰρ κοινωνία τις ἐστὶν εἶδος τε καὶ λόγῳ.
 ὁρίζεται δὲ ταῦτα, εἰπὼν τὴν ταυτότητα πλείων ἐνότητων. καὶ
 τῷ εἶναι τε καὶ τὴν ὕλην, καὶ συμβεβηκὸς ἐδείχθη ὅσα τὰ αὐτὰ
 κατ' ὕλην γὰρ τὰ αὐτά, καὶ ὧν ἡ ὕλη μία καὶ ὧν ἡ ὕλη τε καὶ
 τῷ εἶδος. ἐπεὶ δὲ καὶ αὐτὸ τὸ αὐτῷ λέγειν ταῦτον, προσέθηκε
 15 "ἢ ὅταν χρῆται" ὡς πλείουσιν." καὶ γὰρ ὁ αὐτὸ τὸ ταῦτον λέγων ὡς δύο
 1018 αὐτὸν τῷ ἐνὶ χρῆται. καὶ τὰ ἕτερα δέ, φησὶ, λέγειν ἀντιζῶντας τοῖς
 9. ταῦτοις· ὧν τε γὰρ εἶδη πλείω, ταῦτα ἕτερα, ὡς ἵππος ἀνθρώπῳ.
 λέγοιτο δ' ἂν καὶ τὰ ἐκ μὲν τῆς αὐτῆς ὕλης μὴ ὁμοειδῆ ἀλλήλοις,
 ὅσον εἰ ζῦλινα ὄντα ἀνομοειδῆ ἀλλήλοις ἢ, καὶ ὧν ἡ ὕλη ἕτερα, ἐν
 20 μὲν κατ' ἀριθμὸν, ἀριθμῷ ἕτερα, εἰ δὲ εἶδει, εἶδει. ἕτερα ἀλλή-
 λων λέγοιτο· ἂν καὶ τὰ ὁμοειδῆ, ἂν εἴη ἐκ διαφόρων ὕλης, τῷ χρυ-
 σῶν ἔκφυμα καὶ τῷ ἀργυρῶν καὶ ὁ λίθινος ἀνδριάς καὶ ὁ χαλκῶς. ἀλλὰ
 καὶ ὧν ὁ λόγος ὁ τῆς ὕλης δηλωτικὸς ἕτερος, ἕτερα καὶ ταῦτα, ὡς
 τὰ ἐτερώνυμα· καὶ τισιν ἂν εἴη καὶ τὰ ἐτερώνυμα καὶ ὅπως ἕτερα
 25 ἀντικείμενα τῶν ὑπὸ ταῦτον, εἰ τοῖς ὧν ἡ ὕλη μία κατ' ἀριθμὸν,
 καὶ ὅπως αὐτοῖς λεγομένοις καὶ τὰ ἐτερώνυμα εἴη ταῦτα· καὶ γὰρ
 τὴν ὕλην μίαν ὕσαν κατ' ἀριθμὸν καὶ ταῦτα ταῦτα. ἢ δὲ μὲν τῷ
 εἰπεῖν "ἕτερα δὲ λέγειν" ὧν τὰ εἶδη πλείω ἢ ἡ ὕλη" δύνανται λέ-
 γειν ἀμφοτέρω ἐπὶ τῆς ὕλης· ἐπεὶ γὰρ ἦν ταῦτα ὧν ἡ ὕλη μία ἢ
 30 εἶδει ἢ ἀριθμῷ, εἴη ἂν καὶ ἕτερα ὧν ἢ τῷ εἶδει πλείω αἱ ὕλαι ἢ
 τῷ ἀριθμῷ. εἰ δὲ τῷ μὲν ἀργυρὸς εἴη τῷ δὲ χρυσὸς ὕλη, ἀριθμῷ·
 εἰ δὲ εἴη ὁμοειδῆς· μὲν διηρημένη δέ, εἴη ἂν "ὧν ἢ τὰ εἶδη" τῆς
 ὕλης λέγων. εἰ δὲ ταῦτα ὅπως διαίρεται, ὁ λόγος τῆς ὕλης ὅπως
 ἐπὶ τῷ εἶδος ἂν λέγοιτο· ὧν γὰρ τὰ εἶδη πλείω τε καὶ διαφέροντα,
 35 ταῦτα ἕτερα. καὶ ὅπως φησὶν ἀντικειμένως λέγεσθαι τῷ αὐτῷ τῷ
 ἕτερον· καθ' ἕκαστον ὅν τῷ ἰσόρροπον τῷ αὐτῷ λαμβάνοντα χρῆται
 καὶ τὴν ἀντίθεσιν τὴν ἐν τῷ αὐτῷ τῷ ἕτερον λέγειν, ὡς καὶ αὐτὸς
 πεποιμένος. λέγει δὲ καὶ διάφορα λέγεσθαι ἀλλήλων καθ' ἕνα μὲν τῷ

6. ἔχειν M. 7. τῆκα] τὰ κατὰ M. 8. πρῶτα M. 9. ἐν] ἐν M. 11. κατὰ] τὰ M. 12. δὲ τὰ ταῦτα M. 13. unitatem. de-
 monstratum est autem eadem partim secundum esse ac substantiam eadem esse, partim secundum accidens Sepulv. 14.
 καὶ post αὐτά, om M. 15. αὐτότητι αὐτῷ M. 18. εἶδει M. 19. ταῦτα A. 21. καὶ τὰ] κατὰ M. 22. ὕλης om M. 23.
 ut heteronyma. et omnino diversa sunt, quae significatis eiusdem opponuntur. caeterum si quorum materia una nu-
 mero est, haec eadem nuncupantur, profecto heteronyma eadem fuerint Sepulv. 24. καὶ τὰ δ' ἂν M. 27. τὰ om M. 29. τὰ] τῷ
 M. 30. ἐπὶ om M. 31. ἢ post εἶδει om AM. 34. διαίρεται M. 36. ταῦτα] ταῦτα M. 37. ταῦτα A.

1. μία A. 3. μόνον M. 10. καὶ γὰρ καὶ εἶδει M. 13. ἐν δὲ τὰ M. 14. διάφορα ἂν μὴ καὶ κατὰ τι μὴ M. 15. τῶν M. 18. ταῦτα
 δὲ τῶν πρῶτον M. 20. πλείων AF. 24. διάφορον M. 26. ἔχοντα καὶ τὰ μέντοι τῇ M. 30. ὅσα αὐτά M. 31. ἔχειν] ἔχει M. 36. καὶ ὅς
 ἐν M. 37. ταῦτα] ταῦτα M.

τῶν καθ' ἃ διαφέρουσιν ἀλλήλων, οἷον Γερμανὸς Γερμανῷ καὶ Ἰνδὸς Ἰνδῷ. ἀλλὰ καὶ τὰ ἐνόντα τοῖς γενήσασιν ὅπως ὁμοία λέγεθαι. καὶ καὶ τὸ τρίτον σημαίνοντες ὁμοία λέγεθαι, ὡς ἡ ποιότης μία, οἷον τὰ θερμὰ καὶ τὴν ποσότητα ταύτην ὁμοίως, καὶ τὰ ἄλλα ἀνόμοια καὶ τὸ σημαίνοντες τούτο. ἢ τὰ ὁμοίως τῆς αὐτῆς κοινωνούντα ποιότητος ἢ τὰ ἐν τῇ αὐτῇ πᾶσι ποιότητι, καὶ μὴ ὁμοίως αὐτῇ ἔχει, οἷον θερμὰ, ἀλλὰ τὸ μὴ μᾶλλον τὸ ἴσος. τέταρτον σημαίνοντες ὁμοίως ἀποθεῖναι, ὅταν τινὰ τῶν καθ' ἃς ἀλλοιωθῇ καὶ μεταβάλλειν πᾶσι καὶ ἐναντιώσεων, τὰς πλείους τὰς αὐτὰς ἔχει. οἷον οἶνος ἀλλοιωθῇ πέφυκε καὶ καὶ 10 χρώμα καὶ καὶ χυμῶν διαφορὰς καὶ καὶ ὁσμὰς. ὅταν ὅν τινες οἶνοι τὰς πλείους ποιότητας, καθ' ἃς οἶοι τέ εἰσι μεταβάλλειν τε καὶ ἀλλοιωθῇ, τὰς αὐτὰς ἔχουσιν, ἢ τὰς κυριώτερας (κυριώτερον δὲ ἐπ' οἷον χυμὸς καὶ εὐωδία χρώματος), ὅσοι ὁμοιοὶ οἶνοι λέγονται. καὶ τούτο τὸ σημαίνοντες ὁμοίως ἢ τὰ καὶ τὸν δεύτερον τρόπον εἰρη- 15 μένα. ἐνθάδε ἡ πρόσκειται τὸ καθ' ὅσα ἀλλοιωθῇ ἐνδέχεται. τὰ ἡ τούτων πλείω ἔχει ἀπλῶς πλείω. λέγεσθαι δὲ φησὶ καὶ τὰ ἀνόμοια ἀντικειμένως τῶς ὁμοίως. ἀνόμοια ἡ τὰ τε κατ' εἶδος δια- φέροντα καὶ τὰ ἐκείνῳ ταῦτα πᾶσι ἔχοντα, καὶ τὰ ἐπὶ διαφέρων ποιότητων ὅσα κατ' αὐτὰς ἀνόμοια, καὶ τὰ τῶν καθ' ἃ πέφυκεν 20 ἀλλοιωθῇ τὰ πλείω ἢ τὰ κυριώτερα διαφέροντα ἔχοντα. Alex.

1018. (*) "διαφορά δὲ λέγεται ὅσα ἑτέρα ἐστὶ τὸ αὐτὸ τι ὄντα," 12. τούτοις κατὰ τι κοινωνούντα. "μὴ μόνον ἀριθμῷ" ἀπὸ τῆς καὶ μὴ μόνον ἀριθμῷ, ὡς περὶ ἑλ. ἀλλὰ ἀριθμῷ καὶ ἡ Πάρις. ταῦτα ἡ δὲ καὶ πολλὰ ἔχειν κοινωνίαν ὁνόματι καὶ ἐν τούτοις ἐστὶ τις διαφορά 25 κατ' αὐτὸ τὸ ὄνομα. ὁμοίως δὲ λέγεται διαφορά καὶ τὰ εἶδη ἢ γένει ἢ ἀπολογία κτλ. Asclep.

1018. 20. λέγει δὲ καὶ περὶ τῶν ἀντικειμένων, ποσῶς ἀντίκεινται, καὶ προσέχεται τῇ εἰς τέσσαρα διαιρέσει τῶν ἀντικειμένων τῇ καθωμ- λημένη, ἥτις ἐστὶ τὰ ἐναντία, ἐξήσεις καὶ ἑξίς, τὰ πρὸς τι, καὶ 30 φάσις καὶ ἀπόφασις, καὶ τὰ ἐξ ὧν αἱ γενέσεις καὶ φθοραί. εἴη δ' ἂν ταῦτα ἦτοι τὸ ὄν τε καὶ μὴ ὄν. ἢ μὴ ἡ δὲ ἐκ μὴ ὄντος εἰς ὄν μετα-βολὴ γενέσεις, ἢ δὲ ἐξ ὄντος εἰς μὴ ὄν φθορά. ὅτε δὲ τὸ ὄν κατὰ-φασις ὅτε τὸ μὴ ὄν ἀπόφασις. ὁνόματι ἡ δὲ μὴ ὠρισμένον τὸ δὲ ὠρισμένον. ἀλλ' ὅδ' ἐναντία, ἀλλ' ὅδ' ἀπὸς τι, ἀλλ' ὅδ' τὸ μὴ ἑξίς 35 τὸ δὲ ἐξήσεις εἶναι δοκεῖ. λέγει δ' ἂν μᾶλλον τὰ ἐξ ὧν αἱ γενέ-σεις καὶ αἱ φθοραὶ τὴν ὕλην καὶ τὸ εἶδος καὶ τὴν δύναμιν καὶ τὴν ἐνεργειαν. ἐκ τῆς δυναμείας ἡ γενέσεις, καὶ ἐκ τῆς ὕλης εἰς τὴν ἐνεργείαν καὶ τὸ εἶδος καὶ ἡ φθορά ἐκ τῆς ἐνεργείας καὶ τῆς εἰδους εἰς τὴν δύναμιν καὶ τὴν ὕλην. καὶ ἡ δὲ ὕλη ἐξήσεις, ὅδ' ἐναντία τῷ εἶδει, εἰ 40 καὶ τῷ αὐτῷ δεκτικῷ τὸ λογικόν τε καὶ αἰσθητόν, ἢ διαφέρουσα ἢ ἀπὸς διόσεις δεικνύσι δύναμεις τὰ αὐτὰ καὶ λόγους ἑτέρας λέγειν. ἀλλὰς ἐκείναις λέγεσθαι φησὶ τὰ πλείους διαφέροντα τῶν ὑπὸ τὴν

ἐστὶ φησὶ ἀντικεινῶν καὶ ταῦτα ἃ μὴ ἐνδέχεται ἅμα παρῆναι τῷ ἀμφοῖν δεκτικῷ, ἢ αὐτὰ ἢ ἐξ ὧν ἐστὶν. ἐπεὶ ἡ δὲ ὅδ' τὰ μεταξὺ τῶν ἐναντίων ἅμα παρῆναι τῷ αὐτῷ ὅσον τε, καὶ ὅ λέγει ἀντικει- μונה, διὰ τούτο εἶπεν ἢ αὐτὰ, εἰ ὡς ἐναντία εἴη, ἢ τὰ ἐξ ὧν ἐστὶν. τὰ ἡ μεταξὺ τῶν τὰ ἐξ ὧν ἐστὶ καὶ αὐτὰ ἀντικείμενα εἶναι, τότε ὅ δὲ ὅδ' ἅμα τῷ αὐτῷ ὑπάρχειν, ὡς ἑτέρον τῶν ἀμικτων. ὅδ' ὅδ' τὸ ἢ αὐτὰ ἢ ἐξ ὧν ἐστὶν εἰρηκέναι ἀπὸ τῶν καὶ αὐτὰ καὶ ἐξ ὧν ἐστὶν. καὶ ἡ τὰ ἐξ ὧν ἐστὶ τὰ μεταξὺ ἀντικεινῶν ἐκείνα ἀλλήλους, καὶ τὰ μεταξὺ ἐξ ἐκείνων. ὅδ' ὅδ' τὸ ἢ αὐτὰ ἢ ἐξ ὧν ἐστὶν ὁρλω- τικόν. εἶναι τὸ ἢ αὐτὰ ἀλλήλους ἀντικεινῶν τὰ μὴ δυνάμενα ἅμα παρῆναι τῷ ἀμφοτέρων δεκτικῷ, ἢ τούτοις ἐξ ὧν ἐστὶν. λευκὸν μὴ καὶ καὶ μέλαν αὐτὰ ἀλλήλους ἀντικεινῶν (ἐναντία γὰρ), ἀντικεινῶν δὲ καὶ τὸ ἐξ ἀμφοῖν ἐκατέρω αὐτῶν, τῷ μὴ δυνάμεν μὴδὲ αὐτὰ ἅμα παρῆναι ἐκείνων ὑπάρχειν. ἢ ἀμεινον δεικνύει ὡς τὸ πρῶτον ἐρρήθη. καὶ ἡ ἡ λέξις ἐκείνο δηλοῖ. ὅχ ὡς μὴ πᾶσι δὲ τοῖς ἀντικειμένους τότε παρακολυθούτος λέγει, ἀλλ' ὡς καὶ ἀλλοῖς τοῖς παρὰ τὰ ἰδίως ἀν- τικεινῶν λεγόμενα. καὶ ἡ τῶν μεταξὺ τοῖς ἐξ ὧν ἐστὶ καὶ τὸ σημα- νόμενον τούτο ἀντικεινῶν. καὶ εἴη δ' ὅδ' τὸ καὶ ὅσα μὴ ἐνδέχεται. ὡς ἴσον τῷ καὶ καθόλου ὅσα μὴ ἐνδέχεται εἰρηκέναι. τὰ δὲ διὰ ἐξ ὧν ἐστὶν ἀντικεινῶν ἐλλειπῶς εἰρηκέναι ἴσον ἂν εἴη τῷ διὰ ἐξ ὧν ἐστὶ τὰ μεταξὺ ἐκείνοις ἀντικεινῶν. ἐξῆς δὲ λέγει περὶ ἐναντίων. λέγει 1018. 25. δὲ ἐναντία εἶναι τὰ τε μὴ δυνάμενα τῷ αὐτῷ παρῆναι τῶν καὶ γένος διαφερόντων. τούτοις δὲ καὶ γένος ἀλλήλων διαφερόντων ἀδύνατον ἅμα τῷ αὐτῷ παρῆναι. τοιαῦτα δ' ἂν εἴη τὰ ἑτέρα τε καὶ μὴ ὑπ' ἀλλήλα γένη. ὡς ζῶον πρὸς καὶ ζῶον πτηνόν ἢ τὸ πνεῦν καὶ τὸ πάχυν. καὶ ἡ ἀρετὴ δὲ καὶ ἡ κακία ὅπως ἐναντία. γένη ἡ καὶ αὐτὰ, εἰ καὶ μὴ ὑπὸ κοινόν ἐστὶ γένος. καὶ ὅπως τὰ ἐναντία γένη, οἷον τὸ ἀγαθόν ἢ κακόν. ἐναντία ἡ γένη τὸ ἀγαθόν καὶ τὸ κακόν, ὡς αὐτὸς ἐν ταῖς Κατηγορίαις (c. 11) εἰρηκε καὶ ἐν τῷ τετάρτῳ τῶν Τοπικῶν (c. 3) καὶ Θεωρημάτων ἐν τῷ πρώτῳ τῶν Τοπικῶν, ἃ ὅχ ὅδ' τε τῶν ὑπ' αὐτὰ ἅμα παρῆναι. τοιαῦτα καὶ τὰ ὑπὸ τὴν κίνησιν καὶ στάσιν, καὶ ὅσα πλείους διαφέρει τῶν ἐν τῷ αὐτῷ γένει ἐναντία, ὡς καὶ τὸν ὁρισμὸν ἀποδιδόναι τῶν ἐναντίων σύνηθες. ὅτω λευκὸν καὶ μέλαν ἐναντία, γλυκὺ καὶ πικρὸν. ἀλλὰς φησὶ λέγειν 35 ἐναντία τὰ πλείους ἀλλήλων διαφερόντα τῶν ἐν τῷ αὐτῷ δεκτικῷ. ὅπως πάλιν λευκὸν καὶ μέλαν ἐναντία. πλείους ἡ δὲ διόσεις τῶν ἐν τῷ σώματι πεφυκότων γίνεσθαι. ἦτοι δὲ ἄλλο σημαίνοντες τούτο τῶν ἐν τῷ αὐτῷ γένει πλείους διεσώτων, ὅτι μὴ πάντα τὰ ἐνα- ντία ἐν τῷ αὐτῷ ὑποκειμένῳ πέφυκε γίνεσθαι (ὅ καὶ περὶ ταῦτα ὅδ' ὅδ' τῷ αὐτῷ δεκτικῷ τὸ λογικόν τε καὶ αἰσθητόν), ἢ διαφέρουσα ἢ ἀπὸς διόσεις δεικνύσι δύναμεις τὰ αὐτὰ καὶ λόγους ἑτέρας λέγειν. ἀλλὰς ἐκείναις λέγεσθαι φησὶ τὰ πλείους διαφερόντα τῶν ὑπὸ τὴν

3. τὸ] τὸν M. || 17. ἐκ ἀπλῶς πλείω om M. || 19. ταῦτα A. || 31. τὰ] τὸ M. || 36. τὰ om M. || 38. ἐργίαι αὐτῶ. δύναμι M. || ἐκ τῆς] αὐτῆς M.

5. καὶ τὰ ἀντικείμενα ἢ τούτο ὅ M. || 7. εἰρηκέναι — 9. ἐστὶ om M. || 13. αὐτῶ τῷ M. || 18. ἴσα] ἴσαν M. || 21. ἐκείναις M. || 25. πτηνόν M. || 28. τὸ pset καὶ om M. || ὡς] καὶ MP. || 31. ταῦτα M. || 32. αὐτῶ om M. || 38. πλείους A. || 40. vel expositio diversa docet eiusdem diversas rationes, quae reddi possunt, dicere Sepulv. || 41. ἐτέρως] ἑτέρας M. || 42. ἄλλος M.

αὐτῶν δυνάμει, λέγων ἥτοι στήθερ ἀντικείμενα ἀλλήως ἔχουσιν
 μέθεσθαι, ὡς βαρυτικῇ καὶ διαλεκτικῇ. ἐναντία γὰρ ὑπάρχει τὴν ῥη-
 τορικὴν ἐγκυμίων καὶ ψόγος, κατηγορία καὶ ἀπολογία, προτροπὴ καὶ
 ἀποτροπὴ, καὶ δὲ διαλεκτικῶν τὴν ψαυδὸς τε καὶ τἀληθές. ἀμφω
 γὰρ συμπεραίνετο. ἡ δὲ "δύναμις" λέγουσι ἂν τὴν φυσικὴν ἔξιν, ὅφ' ἢ
 ἐναντία, παρὰ μὲν αὐτὴν εὐκατα καὶ δυσκατα, παρὰ δὲ τῆς ὁρατικῆς
 ἐξυμίας καὶ ἀμβλυμίας. ἡ δὲ δύναμις τὴν φύσιν λέγει, ἥτις ἐστὶν
 ἀρχὴ τῆς κινήσεως. πλείστον δὲ καὶ δύναμις ταύτην διαφέρει τὰ
 αὐτῶν φύσει κινέμενα τῶν κάτω. ἡ δὲ δύναμις λέγει πᾶσαν ἐπιστή-
 μην τε καὶ τέχνην. εἰ γὰρ ἐπιστήμαι διδάμειν τε καὶ ἔχει, τῶν δὲ
 ἐναντίων αἰ αὐτὰ ἐπιστήμαι ὥτως ὑγεία καὶ νόσος ἐναντία. ἡ δὲ
 γὰρ τὴν ἰατρικὴν ταῦτα ἄντα πλείστον ἀλλήλων διαφέρει, καὶ εὐεξία
 1018 καὶ καχεξία ὅντα ὑπὸ τῆς γυμναστικῆς. ἄλλως ἐναντία φησὶ λέ-
 30 γέως καὶ ὡς ἡ διαφορὰ μεγίστη ἢ ἀπλῶς ἢ κατ' ἔνδοξον ἢ κατ' εἶδος.
 ὅτος δὲ ὁ τρόπος τῶν τε προειρημένων πάντων ἐναντίων ἐστὶν ἡ
 ριευτικὸς, προσέτι δὲ καὶ τῶν κατ' ἀντίφασιν ἀντικειμένων καὶ τῶν
 καθ' ἑξῆς ἢ ἐξ ἑκῶν. πάντα γὰρ ταῦτα μεγίστην διαφορὰν ἔχει πρὸς
 ἀλλήλα. καὶ τούτο τὸ σημειώμενον τῶν ἐναντίων πολλαχῶς καὶ τὴν
 κατάφασιν τῇ ἀποφάσει ἐναντία λέγουσι καὶ τὴν ἔξιν τῇ ἐρησίᾳ.
 τὸ δὲ "ἡ ἀπλῶς ἢ κατ' ἔνδοξον ἢ κατ' εἶδος" εἴη ἂν τούτων. ἥτοι ὡς
 ἡ διαφορὰ ἀπλῶς μεγίστη ἐστίν, ἐναντία, οἷον εἰ λέγει τις τὸ ὄν καὶ
 τὸ μὴ ὄν ἢ τὸ πλήρες καὶ κενόν, ἢ κατὰ τι γένος ἢ εἶδος ἀφωρισ-
 μένον, οἷον ἐν ζώῳ τὰ πλείστον διαφέροντα, ὡς λογικὸν καὶ ἀλογ-
 γον καὶ ὑπόπουν καὶ ἄπουν, ἢ ἐν χρωματί τὸ λευκὸν καὶ μελαν. καὶ
 μὲν γένος ὥτως, κατ' εἶδος δὲ ἐν ἀνθρώποις τὰ πλείστον διαφέροντα
 25 ἐναντία, οἷον τὸ ἐπίσκαλ καὶ τὸ μὴ ἐπίσκαλ, γυνώσκων καὶ ἀγνοῶν
 ἢ τὸ ἀρετὴν καὶ κακίαν ἔχων. εἰ γὰρ ἡ ἔξιν εἶδος τῆς ὑπολήψεως ἦν
 ἐν εἰδὲ τῶν αὐτῶν, εἴη ἂν ἐναντία ἀρετὴ καὶ κακία. ἔξιν γὰρ ἀμφα-
 τερα. ταῦτα γὰρ ἐν τούτῳ τῷ γένει πλείστον διαφέροντα ἢ ἐν τούτῳ
 τῷ εἰδὲ ἐναντία λέγει καὶ τὰ ἀπλῶς πλείστον διαφέροντα. καὶ κατ'
 30 πῶς λέγει τῶν τρόπων, καὶ ταῦτα τὰ ἐναντία ἔξιν λέγεσθαι φησὶ καὶ
 τὰ ἄλλα τὰ μετέχοντα τούτων. ἡ γὰρ τῶν ἔχων τῶν εἰρημέ-
 των, ὡς τὸ πῦρ καὶ ἡ χυμὸν. τῶν γὰρ τὴν μὲν ψυχρότητα ἔχειν τὸ δὲ
 θερμότητα ἐναντία, καὶ ὥτως ἐν τῷ αὐτῷ γένει πλείστον ἀλλήλων
 διαφέροντα. τὰ δὲ τῶν δεκτικῶν τῶν ἐναντίων, οἷον εἰ λέγει τις τὸ
 35 λογικὸν καὶ ἀλογον ἐναντία εἶναι τῶν μὲν ἐπιστήμης τὸ δὲ ἀνεπιστή-
 μωσίνης εἶναι δεκτικόν. ἡ δὲ δύναμις ἢ τῆς ἀρετῆς δεκτικὴ τῆς δυ-
 νάμεως τῆς κακίας δεκτικὴς, ἢ ἡ δύναμις καθ' ἣν βαρυτικὸς
 ἔξιν ἢ ὑλὴ δεκτικὴ, τῆς δυνάμεως καθ' ἣν κρυφτότος, ὡς εἶπεν
 ἐν τῷ Δ περὶ Οὐρανῶ (c. 1). τὰ δὲ λέγει ἐναντία τῷ ποιητικῷ
 40 ἐναντίων εἶναι (ὥτοι τὸ θερμαντικὸν τῷ ψυχτικῷ ἐναντίον), τὰ δὲ
 τῷ παθητικῷ τῶν ἐναντίων εἶναι, ὡς τὸ δυνάμενον ψύχεσθαι τῷ
 θερμαίνεσθαι δυνάμενον, τὰ δὲ τῷ τὰ μὲν ποιητικὰ εἶναι τὰ δὲ πα-

θητικὰ, ὡς τὸ θερμαίνεσθαι δυνάμενον καὶ τὸ θερμαίνεσθαι, καὶ τὰ θερμα-
 νόμενα τῶν ψυχτικῶν καὶ τὰ θερμαίνεσθαι τῶν ψυχόμενων. ἐπα-
 βαλεῖ δὲ ἡ ἀλήθεια, ὅτι θερμὸν γινώσκον τῷ γινώσκον ψυχρῷ, καὶ
 ἀποβαλλόν τῷ θερμότητι τῷ τῷ ψυχρότητα. ἔξιν δὲ καὶ ἑτέ-
 ρος τῶν ταύτων τὸ ἔχον θερμότητα ἢ τὸ δυνάμενον ἔχειν καὶ ἔξιν
 δὲ ἡ ἢ ἔξιν καὶ ἡ ψυχρότης ἐκ τῶν αὐτῶν εἰρημένον. δῆλον ὅτι καὶ
 ὡς ἡ διαφορὰ μεγίστη ἢ κατ' ἔνδοξον ἢ κατ' εἶδος, καθ' ἣν δὲ δεύτερον
 παρεθέμεν παραδείγματα, ταῦτα κατ' ἔνδοξον καὶ κατ' εἶδος λέγει
 λέγον ἐναντία καὶ κατ' ἔνδοξον τῶν ἐναντίων ἀποβολὰς, οἷον τὸ ὑγίαιον
 ἀποβαλλόν τῷ νόσῳ ἀποβαλλόντι. ἄλλα καὶ κατ' ἔνδοξον τῷ αὐτῷ ἀπο-
 βολὴν τε καὶ λαβὴν. τὸ γὰρ λαμβάνον τῷ ἀποβαλλόντι ὑγίαιον καὶ
 κατ' ἔξιν δὲ τῶν ἐναντίων λέγει, οἷον τὸ ἔχον ὑγίαιον τῷ ἔχοντι
 νόσον, καὶ κατ' ἔξιν τῶν ἐρημίων. ἡ γὰρ ἐρημίων ὑγίαιον τῷ
 ἐρημίων νόσον ἐναντίον, καὶ αὐτὸ ἢ ἐπὶ τῷ αὐτῷ, τὸ ἔχον αὐτὸ τῷ
 ἐρημίων αὐτῷ, τὸ ἔχον ὑγίαιον τῷ ταύτης ἐρημίων. ἐπεὶ δὲ
 φησὶ, τὸ ἐν καὶ τὸ ὄν πολλαχῶς λέγει (δεκαχῶς γὰρ), ἰσαχῶς,
 φησὶ, λεχθῆσθαι καὶ τὰ κατ' αὐτὰ λεγόμενα, τυτέρι καθ' ἑκάστω
 αὐτῶν λεγόμενα. καὶ ἐν ἑκάστῳ ὅντως ταῦτα δὲ ἐκ τῶν παλαιῶν, τὸ
 ἄτερον, τὸ ἐναντίον, τὸ ὅμοιον, τὰ ἄλλα ὅσα καὶ πάντων τῶν τῷ
 ὅντος γενῶν. καὶ γὰρ ἐν ὅσῳ ταῦτων ὅμοιον καὶ ἄτερον καὶ ἐναντίον
 καὶ ἐν ποσότητι καὶ ἐν ποσότητι καὶ ἐν ἑκάστῳ τῶν ἄλλων γενῶν. ὡς
 καὶ τῶν ἑκάστων δεκαχῶς ῥηθήσεται. καὶ γὰρ ἐν ὅσῳ ἐναντίον καὶ
 τὰ ἔχοντα ἐναντία ἢ τὰ παχύνοντα ἢ τὰ παύοντα ἢ ἀποβαλλόντα
 ἢ λαμβάνοντα. ἐναντία καὶ αὐτὰ ἀλλήλους λέγεσθαι. ὡς ἔξιν κατ'
 25 καὶ κατηγορίας ἢ διαίσεις τῶν τε ταύτων καὶ ἄτερον καὶ ὅμοιον καὶ ἐνα-
 ρχῶν. τότε γὰρ χάριν ἐμνημόνευσεν ταῦτα. ἐξ ὧν καὶ δῆλον παλαιῶν
 ὅτι τῷ πρώτῳ φιλοσόφῳ ἡ περὶ τούτων θεωρία. λέγει δὲ ἐκτίθεσθαι
 ποσυχῶς ἄτερον τῶν εἰδῶν λέγει. πρότερον γὰρ εἶπε ποσυχῶς τὰ
 ἐναντία λέγει, καὶ ἦν ἐν αὐτῶν καὶ τὰ τῷ εἰδὲ διαφέροντα. πο-
 30 συχῶς ὅν καὶ κατ' εἶδος διαφέροντα, λέγει. ἔτερα δὲ φησὶ τῷ 1018
 εἰδὲ εἶναι τὰ τε ἐκ τῶν αὐτῶν γένος διαφέροντα αὐτῶν καὶ ὑπ' ἄλ-
 1 ληλα, τυτέρι καὶ ἐκ τῶν αὐτῶν γένος ἀντισημασμένα ἀλλήλους
 δευτέρων σηματομένον ἐκτίθεσθαι τῶν ἑτέρων τῷ εἰδὲ, ὅσα ἐκ τῶν
 αὐτῶν γένος ὅντα διαφορὰν τῶν ἔχει πρὸς ἀλλήλα ('). ὥτως ἂν
 εἴη ἔτερα ἀλλήλων καὶ τὰ ὑπ' ἄλληλα εἶδη καὶ γὰρ ταῦτα διαφορὰς
 ἔχει πρὸς ἀλλήλα. ἔτερα φησὶ εἶναι καὶ ὅσα ἐν τῇ αὐτῶν ὁσίᾳ
 καὶ τῶν ὁρίσμων ἐναντίων ἔχει. ὥτω λέγει ἂν ὕδωρ πρὸς
 ἔτερον. ἐν γὰρ τῇ ὁσίᾳ ἐστὶν αὐτῶν ἐναντίων. τὸ μὲν γὰρ θερμὸν
 τε καὶ ἕτερον τὴν ὁσίαν, τὸ δὲ ὕδωρ ψυχρὸν τε καὶ ὑγρὸν, καὶ ἐξ
 γένος αὐτῶν ἢ τὸ φυσικὸν σῶμα ἢ τὸ ζωοῦν. οὗ γὰρ τὰ ἔτερα
 τῶν εἰδῶν ὑπὸ ἐν τι γένος εἶναι. λέγει καὶ τὰ ἐναντία ἔτερα τῷ εἰδὲ.
 "ἢ πάντα" φησὶν "ἢ τὰ λεγόμενα πρώτως." πρώτως δὲ ἔξιν 1018
 ἐναντία ἥτοι τὰ ἐν τῷ αὐτῷ γένει πλείστον ἀλλήλων διαφέροντα,

4. καὶ ἀληθὲς A. || 8. διάφορα M. || 12. ὅντα om. M. || 21 et 34. ἐναντίον A. || 36. ἐναντία] ἐν τῷ A. || 37. δεκτικὰ. ἢ M. || 38. ἀνεπιστή-
 41. ἐναντίον] ἐναντία A.

3. γινώσκον] γινώσκον A. || 6. ἢ post ὅν om. A. || 14. τῶν αὐτῶν M. || 16. ἐν] ἐν A. M. || 17. λεχθῆσθαι M. || 18. ἐκαστῶν M. || 19. τῶν om.
 A. M. || 20. ὅτως M. || 38. αὐτῶν ἐξιν M. || 41. γ] τε M.

ἀπειρή. καὶ ὁ τῶν ἐναντίων ὁρισμὸς ἐν ταύταις. ἡ πρώτη λέγει τὰ
 κυρίως ἐναντία, μὴ τῷ μετέχοντι τῶν ἡ δὲ δευτέρα αὐτῶν εἶναι,
 τὰ δὲ πρὸ πρὶντα εἶναι τῶν ταύτων· ἡ παλαιά, ἡ κατὰ τινα
 τρόπον τῶν πρὸ εἰσὶν εἰρημένον. ἐναντία γὰρ καὶ αὐτὰ καλεῖται. ὁ
 γὰρ ἀπὸ τῆς ἑτέρας τῶν εἰδῶν εἶναι τὰ ἐναντία πρὸς δευτέρα· καὶ γὰρ
 αὐτὰ τῶν κυρίως ἐναντίων εἶναι δευτικά· ἑτέρα λέγει τῶν εἰδῶν εἶναι καὶ
 τῶν ἀπὸ τῶν εἰδῶν, καὶ ἐν τῷ αὐτῷ γένει ὄντων· οἱ λόγοι καὶ οἱ
 ὁρισμοὶ εἰσὶν ἕτεροι, ὡς ἵππος καὶ βοῦς· τὰ γὰρ ἄτμα εἰδῶν τελευ-
 ταία. ἔτι λέγει· ἑτέρα τῶν εἰδῶν καὶ ὅσα ἐν τῇ αὐτῇ ὕψει ὄντα,
 σκετὴν ὁρισμῶν τῶν αὐτῶν καὶ λόγων, ἔχει· τὴν πρὸς ἀλλήλα δια-
 10 φοράν· ὡς τὰ ἄτμα τὰ ἐν τῷ αὐτῷ εἶδει, ὁ Σίμων καὶ Σωκρά-
 τής· τὸ γὰρ εἰσὶν ἐκείνου εἶδος ἕτερον. (ἀνά) διὰ τὸ καὶ ὅσα ἐν
 τῇ αὐτῇ ὕψει ὄντα ἔχει διαφοράν· λέγειν περὶ τῶν σωματικῶν, ὁ
 ἐναντίων μὴ καὶ ἔχει πρὸς ἀλλήλα ἐν τῇ ὕψει, ὡς εἶχε τὸ πῦρ καὶ
 τὸ ὕδωρ, διαφοράν δὲ τινα. ὅπως ἀνὰ ἑτέρα γὰρ καὶ ὕδωρ· ἐν γὰρ
 15 ὁμοίως ἡ γὰρ ὕδατος ἕτερον καὶ αἶρος· αἶρος γὰρ καὶ ἐναντίωσιν, ὡς
 ὁμοίως τὸ ὕδωρ ἕτερον αἶρος· τε καὶ πυρός. ἡ δὲ περὶ τούτων
 προείρηκε. τῶν δὲ εἰδῶν φησὶ ταῦτα λέγεσθαι τὰ ἐνταυτοῖς λε-
 γόμενα τούτοις, καὶ ὁ χαλεπὸν ἱκασὸν λαμβάνοντα τῶν σημαίον-
 μένων ὑπὸ τῶν τῶν εἰδῶν ἑτέρων λαμβάνειν τὰ τῶν εἰδῶν ταῦτα·
 20 ἔσαι δὲ ταῦτα ὅπως ταῦτα τινα ὄντα καὶ μὴ τι ἕτερα τῶν εἰδῶν,
 καὶ δὲ τι ταῦτα, ὡς περὶ καὶ τὰ ὑπὸ ἀλλήλα γένη καὶ ταῦτα τῶν εἰδῶν
 καὶ ὁ ταῦτα, ταῦτα μὴ ὅτι ἦν ἕτερα τῶν εἰδῶν, τὰ ἐκ τῶν αὐτῶν γένους
 μὴ ὑπὸ ἀλλήλα· ταῦτα δὲ καὶ τὸ ἔσαι καὶ ὁ καὶ ὑπὸ ἀλλήλα. ἔσαι
 δὲ ἕτερα πάλιν, ὅτι ἦν τινὰ ἕτερα τῶν εἰδῶν καὶ καὶ τὸ σημαίνοντα
 25 ταῦτό· ἦν γὰρ ἕτερα καὶ ὅσα ἐν τῷ αὐτῷ γένει ὄντα διαφοράν τινα
 εἶχεν, οἷα ἐστὶ καὶ τὰ ὑπὸ ἀλλήλα. τὰ μὴ ἐν ἔσαι ταῦτα τῶν εἰδῶν,
 ὅτι ὑπὸ ἀλλήλα, τὰ δὲ ὅτι ἐν τῷ αὐτῷ γένει ὄντα καὶ ἔχει δια-
 φοράν, ὡς ἄνθρωπος ἀνθρώπων, καὶ τὰ μὴ ἔχοντα ἐν τῇ ὕψει ἐναν-
 τίσιν, ὡς πῦρ πρὸς αἶρα. ὁ γὰρ πάντα τὰ εἰδῶν αὐτῶν ἐναντία·
 30 ἐπεὶ γὰρ τὸ πῦρ τὸ ὕδατος ἕτερον ἦν τῶν ἔχων ἐναντίωσιν, ἐκείνῳ
 ταῦτόν, ἡ ἐν τῷ αἶρα. ἡ καὶ καὶ τῷ αἶρα λέγοιτο ἔχων ἐναντίωσιν,
 ἀλλὰ ὡς πυρὶ ἔσαι ταῦτόν· ἐκείνῳ γὰρ ὡδὲν ἐναντίον ἐν τῇ ὕψει
 ἔχει. εἴη ἀνὰ καὶ τὰ μὴ ἐναντία ἐν τῷ αὐτῷ εἶδει, ὡς ἵππος κυνὶ
 ἡ τὸ μέλαν τῷ φαιῷ. ἀλλὰ καὶ τῶν ἐν τῷ τελευταίῳ τῷ γένει
 εἰδῶν οἱ λόγοι μὴ εἰσὶν ἕτεροι, ὅτι· ἄνθρωπος ἀνθρώπων καὶ ἵππος

ἵππος· ταῦτα τῶν εἰδῶν, καὶ ὅσα ἐν τῇ αὐτῇ ὕψει ὄντα, μὴ ἔχει με-
 35 δεσίαν διαφοράν. ὅπως ἀνὰ ταῦτα καὶ κατὰ ἀριθμὸν ταῦτα αὐτὰ
 αὐτῶν, καὶ τὰ πηλὺς ἀλλήλοις. καὶ ἄλλο δὲ κατὰ ἐκείνην
 ἀπόδοσιν δὲ ζητεῖν· τὰ γὰρ αὐτὰ καὶ διαφορὰς ἐπιβολὰς τὰ αὐτὰ
 ἀλλήλοις γίνεσθαι πλεοναχῶς· ἐφεξῆς ἐπὶ τῇ τῶν σημαίνοντα τῶν
 40 προτέρων καὶ ὕστερον, ἐπαύσατο δὲ καὶ ἐν ταῖς Κατηγορίαις (c. 12)⁹
 διαίρεσιν αὐτῶν· ἀλλὰ ἐπεὶ μὴ ἔλαβε τὸ τῷ χρόνῳ, τὸ τῇ φύσει, τὸ
 τῇ τάξει, τὸ τῇ δυνάμει, τὸ τῶν ἀντιστρέφοντων πρὸς ἀλλήλα
 αἰτίων τῶν ἑτέρων τῶν εἶναι, ἐνταῦθα δὲ τὰ μὴ φησὶ πρότερα λέ-
 45 γεσθαι τῶν ἀρχῶν πρὸς ὠρισμένην ἐγγυτέρω εἶναι ἢ ἀπλῶς καὶ τῇ
 φύσει ὠρισμένης καὶ πλείονων ὕψους ἀρχῆς, ἢ πρὸς τι ἀρχῆς, ἢ ὑπὸ
 τινῶν γε νομιζομένης. εἰπὼν δὲ ὡς ὅπως πρῶτον καὶ ἀρχῆς
 ἐν ἐκείνῳ γένει, ἐξῆς τὰ γένη προχειρίζεται ἐν οἷς τὸ πρότερον τε
 καὶ ἡ ἀρχὴ καὶ ὅπως λεγομένη. ἐστὶ δὲ καὶ πάντα, καὶ τόπον, καὶ χρό-
 50 νον, καὶ κίνησιν, καὶ δύναμιν καὶ καὶ τάξιν. καὶ πρῶτον περὶ τῶν
 καὶ τόπον λέγει· καὶ γὰρ τόπον πρότερα μὴ τὰ ἐγγυτέρω τότε πρῶτος,
 ὕστερα δὲ τὰ πορρωτέρω· τὸ αὐτὸ τότε, ἥτοι ὠρισμένη καὶ φύσει
 ὡς ἔχει τὸ μέσον τῶν πάντων ἢ τὸ ἐκείνῳ τε καὶ πέρα, ἢ τὸ τυχόν-
 55 τος, ἀλλὰ ἐν τῇ φύσει ὠρισμένη, ἀνὰ τὸ ἐν ὧς τίς ἐστὶ τὸ πρό-
 τερον καὶ τὸ ὕστερον καὶ καὶ τόπον λαμβάνει· πρότερον γὰρ τὸ ἐγγυ-
 τέρω τὸ ἐν ὧς ἐστὶ τότε ὅν, ὕστερον δὲ τὸ πορρωτέρω καὶ πλείον ἀφε-
 60 ρῶς. τὸ δὲ προειρημένον τὸ ἀρχῆς πρὸς διασπομένης, ἢ ἀπλῶς
 καὶ τῇ φύσει, ἢ πρὸς τι καὶ πᾶσι καὶ ὑπὸ τινῶν, ἐπὶ τῶν σημαίνοντα
 τὸ μὴ τῇ φύσει, ὁ εἶπεν αὐτός, εἰ τὸ μέσον τὸ τῶν πάντων ἢ τὸ ἐκεί-
 65 νῳ λαμβάνοιτο. τὸ δὲ πρὸς τι, εἰ μὴ φύσει τις ὡς πρῶτος πρὸς
 ἀλλῶς τινὰς τόπος ὡς πρῶτος ὡς ἐκείνων λαμβάνοιτο, οἷον πρῶτος
 τῶν μέχρι Ἐλευσίνος ὁ πλησίον τῶν ἄσπερος· τῶν γὰρ ἐφεξῆς αὐτῶν
 πρῶτος. τὸ δὲ πᾶσι, εἰ τις αὐτῶν ἢ ἐν ὧς ἐστὶ τὸ πρότερον λαμβάνοιτο.
 τὸ δὲ ὑπὸ τινῶν, ὡς ἀνὰ ἱκασὸν τῶν τὸ πρότερον λαμβάνοντων θή-
 70 σαι τὸν τόπον πρὸς ὃν τὸ πρότερον. Alex.

(*) καὶ ὅπως ἐν τῷ τελευταίῳ τῶν γένους εἰδῶν οἱ λόγοι ἔτε- 1018
 75 ροὶ ὑπάρχουσιν. Asclep.

τὰ καὶ χρόνον· εἰπὼν περὶ τῶν καὶ τόπον πρότερον, λέγει καὶ 1018
 περὶ τῶν καὶ χρόνον, καὶ πάντα ὁμοίως λεγομένη τῶν καὶ τόπον· ἐπὶ μὴ 14
 80 ἐκείνῳ τὸ ἐγγυτέρω τῶν ὠρισμένων τότε πρῶτος, ἐπὶ δὲ τῶν χρόνον
 καὶ ὅπως, ἀλλὰ ἐπὶ μὴ τῶν γενομένων τὸ πορρωτέρω, ἐπὶ δὲ τῶν

1. ὁρισμὸς] ἀριθμὸς A. || 2. μὴ] μὴ ἡ M. || 3. sed quod contrariis participant, aut contraria excipiant Sepulv. || τούτων] ὅτων M. || 7. ὅτων] ὅν M. || 8. τελευταίος M. || 10. πρῶτος A. || 12. εἰδῶν τελευταία — τῶν εἰδῶν iterantur in cod. M subducta lineola. || 13. λέγει M. || 14, 15 et 16. τῶ] τῷ M. || 18. eadem vero specie diverso his modo dici ait, quibus specie diversorum intellectibus sigil-
 latim sumptis in promptu est specie eadem accipere Sepulv. || 20. τῶν et 21. ἔσαι om M. || 22. γένει M. || 23. ἐπὶ ἦν om AM, ib.
 lacuna. || 24. μὴ] μὴ M. || 25. σημαίνοντα om M. || 28. ἐπὶ ἐν τῇ αὐτῇ om M, ib. lacuna. || 31. καὶ τὸ πρῶτον om M. || 32.
 ὡς] ὡς M. || 33. ὡς πρῶτον] ὡς πρῶτον M. || 34. ὡς πρῶτον] ὡς πρῶτον M. || 35. ὡς πρῶτον] ὡς πρῶτον M. || 36. ὡς πρῶτον] ὡς πρῶτον M. || 37. ὡς πρῶτον] ὡς πρῶτον M. || 38. ὡς πρῶτον] ὡς πρῶτον M. || 39. ὡς πρῶτον] ὡς πρῶτον M. || 40. ὡς πρῶτον] ὡς πρῶτον M. || 41. ὡς πρῶτον] ὡς πρῶτον M. || 42. ὡς πρῶτον] ὡς πρῶτον M. || 43. ὡς πρῶτον] ὡς πρῶτον M. || 44. ὡς πρῶτον] ὡς πρῶτον M. || 45. ὡς πρῶτον] ὡς πρῶτον M. || 46. ὡς πρῶτον] ὡς πρῶτον M. || 47. ὡς πρῶτον] ὡς πρῶτον M. || 48. ὡς πρῶτον] ὡς πρῶτον M. || 49. ὡς πρῶτον] ὡς πρῶτον M. || 50. ὡς πρῶτον] ὡς πρῶτον M. || 51. ὡς πρῶτον] ὡς πρῶτον M. || 52. ὡς πρῶτον] ὡς πρῶτον M. || 53. ὡς πρῶτον] ὡς πρῶτον M. || 54. ὡς πρῶτον] ὡς πρῶτον M. || 55. ὡς πρῶτον] ὡς πρῶτον M. || 56. ὡς πρῶτον] ὡς πρῶτον M. || 57. ὡς πρῶτον] ὡς πρῶτον M. || 58. ὡς πρῶτον] ὡς πρῶτον M. || 59. ὡς πρῶτον] ὡς πρῶτον M. || 60. ὡς πρῶτον] ὡς πρῶτον M. || 61. ὡς πρῶτον] ὡς πρῶτον M. || 62. ὡς πρῶτον] ὡς πρῶτον M. || 63. ὡς πρῶτον] ὡς πρῶτον M. || 64. ὡς πρῶτον] ὡς πρῶτον M. || 65. ὡς πρῶτον] ὡς πρῶτον M. || 66. ὡς πρῶτον] ὡς πρῶτον M. || 67. ὡς πρῶτον] ὡς πρῶτον M. || 68. ὡς πρῶτον] ὡς πρῶτον M. || 69. ὡς πρῶτον] ὡς πρῶτον M. || 70. ὡς πρῶτον] ὡς πρῶτον M. || 71. ὡς πρῶτον] ὡς πρῶτον M. || 72. ὡς πρῶτον] ὡς πρῶτον M. || 73. ὡς πρῶτον] ὡς πρῶτον M. || 74. ὡς πρῶτον] ὡς πρῶτον M. || 75. ὡς πρῶτον] ὡς πρῶτον M. || 76. ὡς πρῶτον] ὡς πρῶτον M. || 77. ὡς πρῶτον] ὡς πρῶτον M. || 78. ὡς πρῶτον] ὡς πρῶτον M. || 79. ὡς πρῶτον] ὡς πρῶτον M. || 80. ὡς πρῶτον] ὡς πρῶτον M. || 81. ὡς πρῶτον] ὡς πρῶτον M. || 82. ὡς πρῶτον] ὡς πρῶτον M. || 83. ὡς πρῶτον] ὡς πρῶτον M. || 84. ὡς πρῶτον] ὡς πρῶτον M. || 85. ὡς πρῶτον] ὡς πρῶτον M. || 86. ὡς πρῶτον] ὡς πρῶτον M. || 87. ὡς πρῶτον] ὡς πρῶτον M. || 88. ὡς πρῶτον] ὡς πρῶτον M. || 89. ὡς πρῶτον] ὡς πρῶτον M. || 90. ὡς πρῶτον] ὡς πρῶτον M. || 91. ὡς πρῶτον] ὡς πρῶτον M. || 92. ὡς πρῶτον] ὡς πρῶτον M. || 93. ὡς πρῶτον] ὡς πρῶτον M. || 94. ὡς πρῶτον] ὡς πρῶτον M. || 95. ὡς πρῶτον] ὡς πρῶτον M. || 96. ὡς πρῶτον] ὡς πρῶτον M. || 97. ὡς πρῶτον] ὡς πρῶτον M. || 98. ὡς πρῶτον] ὡς πρῶτον M. || 99. ὡς πρῶτον] ὡς πρῶτον M. || 100. ὡς πρῶτον] ὡς πρῶτον M.

αὐτῶν δυνάμει, λέγουσι ἥτοι σὺν πρὸς ἀντιτάξις ἀνάγκη· ἔχουσιν
μέθετον, ὡς βαρυντικὴν καὶ διαλυτικὴν. ἑναντία γὰρ ὑπὸ μὴ τὴν ῥη-
τορικὴν ἐγκρίμιν καὶ νόμος, κατηγορία καὶ ἀπολογία, προτροπὴ καὶ
ἀποτροπὴ, καὶ δὲ διαλεκτικὴν καὶ ψαυδὸς τε καὶ ταλῆδες. ἀμφω
γὰρ συμπεριβαίνει. ἡ δὲ δυνάμει λέγοι ἂν τὴν φυσικὴν ἔξιν, ὑπὸ ἧς
ἑναντία, περιμεικρὸν εὐκοῖα καὶ δυσκοῖα, καὶ δὲ τὴν ὁρατικὴν
ἐξυμνία καὶ ἀμβλυμνία. ἡ δὲ δυνάμει τὴν φύσιν λέγει, ἥτις ἐστὶν
ἀρχὴ τῆς κινήσεως· πλείστον δὲ καὶ δυνάμει ταύτην διαφέρει τὰ
ἄνω φύσει κινούμενα τῶν κάτω. ἡ δὲ δυνάμει λέγει πᾶσαν ἐπιστή-
μην τε καὶ τέχνην· αἱ γὰρ ἐπιστήμαι δυνάμεις τε καὶ ἔξεις, τῶν δὲ
φαντασίων αἱ αὐταὶ ἐπιστήμαι ὥτως ὑγία καὶ νόσος ἑναντία· ὑπὸ
γὰρ τὴν ἰατρικὴν ταῦτα ἄντα πλείστον ἀλλήλων διαφέρει, καὶ εὐεξία
1018· καὶ καχεξία ὅντα ὑπὸ τὴν γυμναστικὴν. ἄλλως ἑναντία φησὶ λέ-
γεσθαι καὶ ὡς ἡ διαφορὰ μεγίστη ἢ ἀπλῶς ἢ κατ' εἶδος· εἶδος
30. ὅτος δὲ ὁ τρόπος τῶν τε προεξημένων πάντων ἑναντίων ἐστὶ πεί-
ρακτικός, προσέτι δὲ καὶ τῶν κατ' ἀντίφασιν ἀντικειμένων καὶ τῶν
καθ' ἑξῆς ἢ ἐξήκον· πάντα γὰρ ταῦτα μεγίστην διαφορὰν ἔχει πρὸς
ἀλλήλα. καὶ τῶτο φ. σημαίνοντα τῶν ἑναντίων πολλαπλασιάζει τὴν
κατάφασιν τῇ ἀποφάσει ἑναντία λέγουσι καὶ τὴν ἔξιν τῇ ἐξηκῇ
καὶ δὲ ἡ ἀπλῶς ἢ κατ' εἶδος ἢ κατ' εἶδος· εἴη ἂν τοῦτον· ἥτοι ὡς
ἡ διαφορὰ ἀπλῶς μεγίστη ἐστίν, ἑναντία, οἷον εἰ λέγει τις τὸν καὶ
τὸ μὴ ὄν ἢ τὸ πλήρες καὶ κενόν, ἢ κατὰ τι γένος ἢ εἶδος ἀφωρισ-
μένον, οἷον ἐν ζωῇς τὰ πλείστον διαφέροντα, ὡς λογικὸν καὶ ἀλογον
καὶ ὑπόπουν καὶ ἄπουν, ἢ ἐν χρώματι τὸ λευκὸν καὶ μέλαν· καὶ
μὴ γένος ὥτως, κατ' εἶδος δὲ ἐν ἀνθρώποις τὰ πλείστον διαφέροντα
ἑναντία, οἷον τὸ ἐπίσημα καὶ τὸ μὴ ἐπίσημα, γυνώσκων καὶ ἀγνοούν
ἢ τὸ ἀρετὴν καὶ κακίαν ἔχον· εἰ γὰρ ἡ ἔξις εἶδος τῆς ὑπολήψεως ἦν
ἐν εἰδὲ τῷ αὐτῷ, εἴη ἂν ἑναντία ἀρετὴ καὶ κακία· ἔξις γὰρ ἀμφό-
τερα· ταῦτα γὰρ ἐν τούτῳ τῷ γένει πλείστον διαφέροντα ἢ ἐν τούτῳ
τῷ εἰδὲ ἑναντία λέγει καὶ τὰ ἀπλῶς πλείστον διαφέροντα, καὶ κατ'
30. πῶς λέγει τῶν τρόπων, καὶ ταῦτα τὰ ἑναντία ἡδὲ λέγεσθαι φησὶ καὶ
τὰ ἄλλα τὰ μετέχοντα τούτων· ἡ γὰρ τῷ ἔχειν τῶν ἐξηκῶν
κινῶν, ὡς τὸ πῦρ καὶ ἡ χιών· τῷ γὰρ τὴν μὴ ψυχρότητα ἔχον τὸ δὲ
θερμότητα ἑναντία, καὶ ὥτως ἐν τῷ αὐτῷ γένει πλείστον ἀλλήλων
διαφέρει· τὰ δὲ τῷ δεκτικῷ τῶν ἑναντίων, οἷον εἰ λέγει τις τὸ
λογικὸν καὶ ἀλογον ἑναντία εἶναι τῷ τὸ ἐπίσημα καὶ τὸ δὲ ἀνεπισή-
μοσίνης εἶναι δεκτικόν· ἡ δὲ δυνάμει ἢ τῆς ἀρετῆς δεκτικὴ τῆς δυ-
νάμει τῆς κακίας δεκτικῆς, ἢ ἡ δυνάμει καθ' ἣν βαρύντηός
ἐστὶν ἢ ὕλη δεκτικὴ, τῆς δυνάμει καθ' ἣν κυφότητος, ὡς εἶπεν
ἐν τῷ Δ περὶ Οὐρανῷ (c. 1). τὰ δὲ λέγει ἑναντία τῷ ποιητικῷ
ἑναντίων εἶναι (ὅτι τὸ θερμαντικὸν τῷ ψυχτικῷ ἑναντίον), τὰ δὲ
τῷ παθητικῷ τῶν ἑναντίων εἶναι, ὡς τὸ δυνάμενος ψύχεσθαι τῷ
θερμαίνεσθαι δυνάμενος, τὰ δὲ τῷ τὰ μὴ ποιητικὰ εἶναι τὰ δὲ πα-

θητικὰ, ὡς τὸ θερμαίνεσθαι δυνάμενος καὶ θερμαίνεσθαι, καὶ τὰ θερμα-
νόμενα τοῖς ψυχτικῷ καὶ τὰ θερμαίνοντα τοῖς ψυχτικῷ· ἀπα-
βολαὶ δὲ ἡ λήψις, καὶ θερμὸν γινόμενον τῷ γινόμενῳ ψυχρῷ· καὶ
ἀποβάλλον τῷ θερμῷ τῷ γινόμενῳ ψυχρῷ· ἔξις δὲ καὶ ἐξή-
κον τῶν ταύτων καὶ ἔχον θερμότητα καὶ τὸ δυνάμενος ἔχειν καὶ ἔχον
δὲ, ἢ ἡ ἔξις καὶ ἡ τυφλότης ἐν τῶν τῶν εἰρημένων· ὁ δὲ δὲ καὶ
ὡς ἡ διαφορὰ μεγίστη ἢ κατ' εἶδος ἢ κατ' εἶδος καθ' ἣν δυνάμει
παρεθέμενη παραδείγματα· ταῦτα καὶ γένος καὶ κατ' εἶδος λέγει
λέγουσιν ἑναντία καὶ κατ' εἶδος τῶν ἑναντίων ἀποβολὰς, οἷον τὸ ὑγίαιον
ἀποβάλλον τῷ νόσῳ ἀποβάλλοντα· ἄλλα καὶ κατ' εἶδος τῷ αὐτῷ ἀπο-
βολὴν τε καὶ λήψιν· τὸ γὰρ λαμβάνον τῷ ἀποβάλλοντι ὑγίαιον καὶ
κατ' εἶδος ἔχει δὲ τῶν ἑναντίων λέγει, οἷον τὸ ἔχον ὑγίαιον τῷ ἔχοντι
νόσον· καὶ κατ' εἶδος ἐξηκῶν ὁμοίως· τὸ γὰρ ἐξηκῶν ὑγίαιον τῷ
ἐξηκῶν νόσῳ ἑναντίον, καὶ αὐτὸ ἢ ἐπὶ τῷ αὐτῷ, τὸ ἔχον αὐτὸ τῷ
ἐξηκῶν αὐτῷ, τὸ ἔχον ὑγίαιον τῷ ταύτης ἐξηκῶν· ἐπεὶ δὲ
φησὶ, τὸ ἐν καὶ τὸ ὄν πολλαχῶς λέγει (δεκαχῶς γὰρ), ἰσαχῶς,
φησὶ, λεχθῆς καὶ τὰ κατ' αὐτὰ λεγόμενα, ταῦτα καθ' ἑκάστην
αὐτῶν λεγόμενα, καὶ ἐν ἐκάστῳ ὄντα, ταῦτα δὲ ἐστὶν κατὰ τὴν
ἑτέραν, τὸ ἑναντίον, τὸ ὁμοίον, καὶ ἄλλα ὅσα κατὰ πάντων τῶν τῷ
ἑξῆς γένων· καὶ γὰρ ἐν ὅσῳ ταῦτα καὶ ὁμοίον καὶ ἑτέρα καὶ ἑναντίον
καὶ ἐν ποσότητι καὶ ἐν ποσότητι καὶ ἐν ἐκάστῳ τῶν ἄλλων γένων· ὡς
καὶ τῶν ἐκάστων δεκαχῶς βηθήσει· καὶ γὰρ ἐν ὅσῳ ἑναντίων καὶ
τὰ ἔχοντα ἑναντία ἢ τὰ πᾶσιν ἢ τὰ πᾶσιν ἢ ἀποβάλλοντα
ἢ λαμβάνοντα· ἑναντία καὶ αὐτὰ ἀλλήλους λέγει· ὡς ἐστὶν κατ'
ἑξῆς κατηγορίας ἢ διαίρεσις τῶν τε ταύτων καὶ ἑτέρων καὶ ὁμοίων καὶ ἑνῶ-
κων· τούτῳ γὰρ χάριν ἐμνημονεύει τούτων· ἐξ ὧν καὶ ἄλλων· πάλιν
ὅτι τῷ πρώτῳ φιλοσόφῳ ἢ περὶ τούτων θεωρίᾳ· ἔξῃς δὲ ἐκτίθει
ποσάχως ἑτέρα τῶν εἰδῶν λέγει· πρότερον γὰρ εἶπε ποσάχως τὰ
ἑναντία λέγει, καὶ ἦν ἐν αὐτῷ καὶ τὰ τῷ εἰδὲ διαφέροντα· πα-
30. ραχῶς ὅν καὶ κατ' εἶδος τῶν εἰδῶν διαφέροντα, λέγει· ἑτέρα δὲ φησὶ τῷ
εἰδὲ εἶναι τὰ τε ἐκ τῷ αὐτῷ γένους διαφέροντα εἶδη μὴ ὑπὸ ἄλ-
ληλα, ταῦτα καὶ ἐκ τῷ αὐτῷ γένους ἀντιδιηρημένα ἀλλήλους
δυνάμει σημαίνοντα ἐκτίθει· τῶν ἑτέρων τῷ εἰδὲ, ὅσα ἐκ τῷ
αὐτῷ γένους ὅντα διαφορὰν τινα ἔχει πρὸς ἀλλήλα (·). ὥτως αὖ
εἰς ἑτέρα ἀλλήλων καὶ τὰ ὑπὸ ἄλλήλα εἶδη· καὶ γὰρ ταῦτα διαφορὰς
ἔχει πρὸς ἀλλήλα· ἑτέρα φησὶν εἶναι καὶ ὅσα ἐν τῷ αὐτῷ εἰδὲ
καὶ τῶν ὁρισμῶν ἑναντίων ἔχει· ὥτω λέγει· ἂν ὕδωρ πρὸς
ἑτέρον· ἐν γὰρ τῷ ὕδατι ἐστὶν αὐτῶν ἑναντίων· τὸ μὴ γὰρ θερμὸν
τε καὶ ἑρὸν τὴν ὕδατος, τὸ δὲ ὕδωρ ψυχρὸν τε καὶ ὑγρὸν, καὶ ἐξ
γένος αὐτῶν ἢ τὸ φυσικὸν σῶμα ἢ τὸ ζωϊκόν· δεῖ γὰρ τὰ ἑτέρα
τῷ εἰδὲ ὑπὸ ἐν τι γένος εἶναι· λέγει καὶ τὰ ἑναντία ἑτέρα τῷ εἰδὲ
ἢ πᾶσιν· φησὶν ἢ τὰ λεγόμενα πρῶτως· πρῶτως δὲ ἐστὶν
ἑναντία ἥτοι τὰ ἐν τῷ αὐτῷ γένει πλείστον ἀλλήλων διαφέροντα,

4. καὶ ἀληθὲς A. || 8. διάφορα M. || 12. ὅντα om. M. || 21 et 34. ἑναντίον A. || 36. ἑναντία ἐν τῷ A. || 37. δεκτικὰ ἢ M. || 38. ἀνεπισή-
μοσίνης M. || 41. ἑναντίον ἑναντία A.

3. γινόμενον γινόμενον A. || 6. ἢ post ὅντα A. || 14. τῷ αὐτῷ M. || 16. δὲ ἐν A. M. || 17. λεχθῆς λέγει M. || 18. ἐξῆς M. || 19. τῶν om.
AM. || 20. ὅτως M. || 38. αὐτῶν ἐν M. || 41. τῷ τε M.

ἐπειδὴ καὶ ὁ τῶν ἐναντίων ὁρισμὸς ἐν ταύταις· ἡ πρώτη λέγει τὰ
 κύριος ἐναντία, μὴ τῷ μετέχοντι τῶν ἢ τῷ δεκτικῷ αὐτῶν εἶναι,
 τὰ δὲ τῷ πρὶν εἶναι τῶν ταύτων· ἡ παθητικὴ, ἡ κατὰ κινε-
 τιστὸν τῶν πρὸ ἄλλου αἰρημάτων· ἐναντία γὰρ καὶ αὐτὰ καλεῖται. ὁ
 γὰρ ἀποκρινόμενος τῷ εἶδει εἶναι τὰ ἐναντία πρὶν δεκτικὰ· καὶ γὰρ
 αὐτὸ τὸ πῶν ἐναντίων εἶναι δεκτικὰ ἕτερα λέγει τῷ εἶδει εἶναι καὶ
 τῶν ἀτόμων εἰδῶν, καὶ ἐν τῷ αὐτῷ γένει ὄντων, οἱ λόγοι καὶ οἱ
 ὁρισμοὶ αἰσὶ ἕτεροι, ὡς ἔμπρὶν καὶ βοός· τὰ γὰρ ἄτομα εἰδῆ τελευ-
 ταῖα· ἐπὶ λέγει ἕτερα τῷ εἶδει καὶ ὅσα ἐν τῷ αὐτῷ ὕψει ὄντα,
 σκετῶν ὁρισμῷ τῷ αὐτῷ καὶ λόγῳ, ἔχει τινὰ πρὸς ἀλλήλα δια-
 10 φοράν, ὡς τὰ ἄτομα τὰ ἐν τῷ αὐτῷ εἶδει, ὁ Σίμων καὶ Σωκρά-
 τής· τὸ γὰρ εἰσεῖν ἐκείνῃ εἶδος ἕτερον, (δύναμις) διὰ τὸ καὶ ὅσα ἐν
 τῇ αὐτῇ ὕψει ὄντα ἔχει διαφοράν· λέγειν περὶ τῶν σωμάτων, ὁ
 ἐναντίωσιν μὴ ἔχει πρὸς ἀλλήλα ἐν τῇ ὕψει, ὡς εἶχε τὸ πῦρ καὶ
 τὸ ὕδωρ, διαφοράν δὲ πᾶσι. ὅπως ἀν εἴη ἕτερα γὰρ καὶ ὕδωρ· ἐν γὰρ
 15 ὁμοίως ἢ γὰρ ὕδατος ἕτερον καὶ αἶρος· αἶρος γὰρ καὶ ἐναντίωσιν, ὅθεν
 ὁμοίως τὸ ὕδωρ ἕτερον αἶρος, τε καὶ πυρός. ἥδη δὲ περὶ τούτων
 προείρηκε. τῷ δὲ εἶδει φησὶ ταῦτα λέγειν τὰ ἀντικείμενα λε-
 γόμενα ταύταις, καὶ ὁ χαλεπὸν ἔκαστον λαμβάνοντα πῶν σημαίον-
 20 μέτων ὑπὸ τῶν τῷ εἶδει ἐτέρων λαμβάνειν τὰ τῷ εἶδει ταῦτα·
 ἔσαι δὲ ταῦτα ὅπως ταῦτα πᾶσι ὄντα καὶ μὴ τι ἕτερα τῷ εἶδει,
 καὶ δὲ τι ταῦτα, ὡς περὶ καὶ τὰ ὑπὸ ἀλλήλα γένη καὶ ταῦτα τῷ εἶδει
 καὶ ὁ ταῦτα, ταῦτα μὴ ὅτι ἦν ἕτερα τῷ εἶδει τὰ ἐκ τῷ αὐτῷ γένους
 μὴ ὑπὸ ἀλλήλα· ταῦτα δὲ καὶ τῷ εἶδει ἢ ὅχι ὑπὸ ἀλλήλα. ἔσαι
 δὲ ἕτερα πάλιν, ὅτι ἦν τινὰ ἕτερα τῷ εἶδει καὶ καὶ τὸ σημαίνοντα
 25 ταῦτα· ἦν γὰρ ἕτερα καὶ ὅσα ἐν τῷ αὐτῷ γένει ὄντα διαφοράν τινα
 εἶχεν, οἷα ἐστὶ καὶ τὰ ὑπὸ ἀλλήλα. τὰ μὴ ὅτι ἐστὶ ταῦτα τῷ εἶδει,
 ὅτι ὑπὸ ἀλλήλα, τὰ δὲ ὅτι ἐν τῷ αὐτῷ γένει ὄντα καὶ ἔχει δια-
 φοράν, ὡς ἄνθρωπος ἀνθρώπῳ, καὶ τὰ μὴ ἔχοντα ἐν τῇ ὕψει ἐναν-
 30 τίωσιν, ὡς πῦρ πρὸς αἶρα. ὁ γὰρ πάντῃ τὰ εἰδῆ αὐτῶν ἐναντία·
 ἐπεὶ γὰρ τὸ πῦρ τῷ ὕδατος ἕτερον ἦν τῷ ἔχον ἐναντίωσιν, ἐκείνῳ
 περὶ τὸν, ἢ ἐν τῷ αἶρα· ἢ εἰ καὶ τὸν λέγοιτο ἔχον ἐναντίωσιν,
 ἀλλ' ὡς πυρὶ ἔσαι ταῦτον· ἐκείνῳ γὰρ ὅθεν ἐναντίον ἐν τῇ ὕψει
 ἔχει, εἴη ἀν καὶ τὰ μὴ ἐναντία ἐν τῷ αὐτῷ εἶδει, ὡς ἵππος κινὴ
 ἢ τὸ μέλαν τῷ φαῖνι· ἀλλὰ καὶ τῶν ἐν τῷ τελευταίῳ τῷ γένει
 35 εἶδει οἱ λόγοι μὴ εἰσὶν ἕτεροι, ὅθεν ἄνθρωπος ἀνθρώπῳ καὶ ἵππος

ἵππῳ· ταῦτα τῷ εἶδει, καὶ ὅσα ἐν τῇ αὐτῇ ὕψει ὄντα μὴ ἔχει με-
 40 δεμίαν διαφοράν. ὅπως ἀν ταῦτα εἴη κατ' ἀριθμὸν ταῦτων αὐτῶν
 αὐτῶν, καὶ τὰ πολυώκιμα ἀλλήλοις. ἐν ἄλλοις δὲ κατ' ἐκείνην
 ἀπόδοσιν οὐ ζήτησιν· τὰ γὰρ αὐτὰ καὶ διαφόροις ἐπιβολὰς τὰ αὐτὰ
 ἀλλήλοις γίνετο· πλεοναχῶς· ἐφεξῆς ἐπὶ τῷ τῷ σημαίνοντα τῷ
 45 ἡρώτερον τε καὶ ὕστερον· ἐπαύσατο δὲ καὶ ἐν ταῖς Κατηγορίαις (c. 12)
 διαιρεσιν ἐφεξῆς· ἀλλ' ἐπεὶ μὴ ἔλαβε τὸ τῷ ἡρώτερον, τὸ τῇ φύσει, τὸ
 τῇ τάξει, τὸ τῇ δυνάμει, τὸ τῶν ἀντιγεφόντων πρὸς ἀλλήλα
 αἰτίον τῷ ἐτέρῳ τῷ εἶναι, ἐνταῦθα δὲ τὰ μὴ φησὶ πρότερα λέ-
 50 γεῖν τῷ ἀρχῆς τινος ὠρισμένης ἐγγυτέρω εἶναι ἢ ἀπλῶς καὶ τῇ
 φύσει ὠρισμένης καὶ πλείων ὕψους ἀρχῆς, ἢ πρὸς τι ἀρχῆς, ἢ ὑπὸ
 τινων γε νομιζομένης. εἰπων δὲ ὡς ὅπως τινος πρῶτον καὶ ἀρχῆς
 ἐν ἐκείνῳ γένει, ἐξῆς τὰ γένη προχειρίζεται ἐν οἷς τὸ πρότερον τε
 καὶ ἡ ἀρχὴ ἢ ὅπως λεγόμενη. ἔστι δὲ καὶ πέντε, καὶ τόπων, καὶ χρό-
 55 νου, καὶ κινήσεως, καὶ δυνάμει καὶ καὶ τάξει. καὶ πρῶτον περὶ τῶν
 καὶ τόπων λέγει· καὶ γὰρ τόπον πρότερα μὴ τὰ ἐγγυτέρω τῷ τινος
 ὕστερα δὲ τὰ πορρωτέρω· τὸ αὐτὸ τῷ τινος, ἥτοι ὠρισμένη τῇ φύσει,
 ὡς ἔχει τὸ μέσον τῷ παντὸς ἢ τὸ ἐκείνῳ τε καὶ πέραν, ἢ τὸ τυγχί-
 60 νος, ἀλλ' ὁ τῇ φύσει ὠρισμένης, ἀν ἀπὸ τῶν ἐν ᾧ τίς ἐστὶ τὸ πρό-
 τερον καὶ τὸ ὕστερον καὶ καὶ τόπον λαμβάνει· πρότερον γὰρ τὸ ἐγγυ-
 τέρω τῷ ἐν ᾧ ἐστὶ τόπος ὅν, ὕστερον δὲ τὸ πορρωτέρω καὶ πλείον ἀφε-
 65 ρεῖς. τὸ δὲ προειρημένον τὸ ἀρχῆς τινος διωρισμένης, ἢ ἀπλῶς
 καὶ τῇ φύσει, ἢ πρὸς τι ἢ πᾶσι ἢ ὑπὸ τινων, ἐπὶ τῶν σημαίνοντα
 τὸ μὴ τῇ φύσει, ὁ εἰπὼν αὐτός, εἰ τὸ μέσον τὸ τῷ παντὸς ἢ τὸ ἐκεί-
 70 νον λαμβάνεται. τὸ δὲ πρὸς τι, εἰ μὴ φύσει τις ὡς πρῶτος πρὸς
 ἀλλῶς τινος τόπος ὡς πρῶτος ὡς ἐκείνων λαμβάνεται, ὅθεν πρῶτος
 τῶν μέχρι Ἐλευσίνος ὁ πλησίον τῷ ἄερος· τῶν γὰρ ἐφεξῆς αὐτὸς
 πρῶτος. τὸ δὲ πᾶσι, εἰ τις ἀφ' ὧν ἐν ᾧ ἐστὶ τὸ πρότερον λαμβάνεται
 τὸ δὲ ὑπὸ τινων, ὡς ἀν ἐκείνων τῶν τὸ πρότερον λαμβάνοντων θή-
 75 σαι τὸν τόπον πρὸς ὃν τὸ πρότερον. Alex.

(*) καὶ ὅπως ἐν τῷ τελευταίῳ τῷ γένει εἶδει οἱ λόγοι ἕτε-
 80 ροι ὑπάρχουσιν. Asclep.

τὰ — χρόνος· εἰπων περὶ τῷ καὶ τόπον πρότερον, λέγει καὶ
 85 περὶ τῷ καὶ χρόνον, καὶ πάντῃ ὁμοίως λεγόμενον τῷ καὶ τόπον· ἐπὶ μὴ
 γὰρ ἐκείνῳ τὸ ἐγγυτέρω τῷ ὠρισμένῳ τῷ πρῶτον, ἐπὶ δὲ τῷ χρόνῳ
 καὶ ὅπως, ἀλλ' ἐπὶ μὴ τῶν γεγονότων τὸ πορρωτέρω, ἐπὶ δὲ τῷ

1. ὁρισμὸς] ἀριθμὸς A. || 2. μὴ] μὴ ἢ M. || 3. sed quod contrariis participant, aut contraria excipiant Sepulv. || τούτων] ὄντων M. || 7. ὄντων] ὄν M. || 8. τελευταῖος M. || 10. τινος A. || 12. εἰδῆ τελευταῖα — τῷ εἶδει iterantur in cod. M subducta lineola. || 13. λέγει M. || 14, 15 et 16. τῷ τῷ M. || 18. eadem vero specie diverso his modo dici ait, quibus specie diversorum intellectibus sigil-
 latim sumptis in promptu est specie eadem accipere Sepulv. || 20. τῶν et 21. ἔσαι om M. || 22. γένει M. || 23. ὅτι ἦν om AM, ib.
 lacuna. || 24. μὴ] μὴ M. || 25. σημαίνοντα om M. || 28. ἐπὶ ἐν τῇ αὐτῇ om M, ib. lacuna. || 31. καὶ τὸ πᾶσι om M. || 32.
 ὁ γὰρ] εἰδῶν M. || 33. ὡς πᾶσι] ὡς περὶ ἀλλήλων ἐν τῇ αὐτῇ ὕψει om M, ib. lacuna. || 34. ὡς πᾶσι] ὡς πᾶσι om M, ib. lacuna. || 35.
 3. αὐτῶν M. || 4. ἐπιβολὰς A. || 7. ut ad id quod ante se convertuntur, quod alteri est existendi causa Sepulv. || 13. λέγει M. || 14. γένει] γένει M. || 15. καὶ τῷ M. || 16. τῶν καὶ τῷ om M, ib. lacuna. || 17. τῷ τῷ M. || 18. ἢ τὸ ἔχοντα τε om M, ib. lacuna. ||
 20. ἐγγυτέρω τῷ τινος ἐν M. || 23. ἐπὶ om M, ib. lacuna. || ἐπὶ τῷ τῷ σημαίνοντα A. || "aut ubi aliquibus iam desinito," de loco potest ad
 hunc modum explicari. natura, ut ipse dixit Sepulv. || 24. ὅ] ἢ M. || 25. sic M. || 26. ante τῷ om M. || 28. ubi vero seu loco, ut
 si quis a loco, ubi est, computet prius. ab aliquibus, ut si quisquam eorum qui prius accipiunt, locum statim ad quem
 dicatur prius Sepulv. || 29. αὖ] ἐν A. || λαμβάνοντα] τὸ θῆσι τῷ τῷ M.

μαλλόντων· τὸ ἐγγυτέρω· τὰ μὲν γὰρ πορρωτέρω τῶν ἀφεστῶτα ἐπὶ τῶν παρεληλυθότων πρότερον ὕστερα δὲ τὰ ἐγγυτέρω· ἐπὶ δὲ τῶν μαλλόντων ἔμπαιον πρότερα μὲν τὰ ἐγγυτέρω τῶν νῦν, ὕστερα δὲ τὰ πορρωτέρω· ὡς γὰρ ἀρχὴ χρόνου χωρὶς χρόνου ἡμῶν τῶν νῦν τὰ μὲν ἐγγυτέρω τῶν ἐσομένων τῶν πρότερον λέγει· ἵσταται δὲ καρρωτέρω τῶν γεγονότων πρότερα γεγονότα· πρότερα γὰρ καὶ χρόνος ταῦτα ὡς ἐν προτέρῳ νῦν ἢ ὑπαρξας, πρότερον δὲ νῦν· ἐπὶ γὰρ τῷ παρεληλυθότος τὸ πορρωτέρω τῶν νῦν, ἐπὶ δὲ τῷ μελλομένου τὸ ἐγγυτέρω ὄν· ἐστὶ μὲν ὅτι τὸ νῦν ἀρχὴ χρόνου φύσει· τῷ δὲ ἄλλο καὶ ἄλλο λαμβάνεται ὁρίζεσθαι καὶ ἐπὶ τῷ χρόνῳ εἶναι τὸ μὴ αἰετὶ φύσει τὴν ἀρχήν· πάλιν καὶ κίνησιν πρότερα τὰ ἐγγύτερα τῷ πρώτῳ κατήκτατος· ὅπως πρότερος παῖς ἀνδρός· ἐγγυτέρω γὰρ τῷ γενήσαντι ἀρχὴ γὰρ καὶ αὐτὴ τις, φησὶν, ἀπλῶς, ταῦτα καὶ φύσιν, τὸ πρότερον κινήσαν ἐπὶ τῆς καὶ φύσιν κινήσεως· ὅπως πρώτη ἢ τῶν ἀπλανῶν κινήσις καὶ ἡ τῶν Κρόνου τῶν ἄλλων, ὅτι ἐγγυτέρω ἐκείνου· διὰ δὲ τῷ προδιδόναι τὸ ἀρχὴ δὲ καὶ αὐτὴ τις ἀπλῶς ἔοικε δηλῶν ὅτι καὶ ἡ ἐπὶ τῷ χρόνῳ λαμβανομένη ἀπλῶς καὶ αὐτὴ ἦν ἀρχή· τοῦτον γὰρ τὸ νῦν· καὶ καὶ δύναμις δὲ λέγει πρότερα· τὸ γὰρ ἀρχὴν καὶ δυνατώτερον τῇ δυνάμει πρότερον, ἐστὶ δὲ δυνατώτερον καὶ ἀρχὴν ὅτι καὶ τὴν προαίρεσιν· ἀνάγκη τὸ ὕστερον ἀκολουθεῖν καὶ κινεῖσθαι καὶ μὴ κινεῖσθαι, ὡς ἂν ἐκεῖνος δοκῇ· ἡ γὰρ ἐκεῖνος προαίρεσις ἀρχὴ τῆς τῶν ὑπὲρ αὐτὴν κινήσεως· καὶ γὰρ καθόλου ἡ προαίρεσις ἀρχὴ τις ἐν ἀνθρώπῳ· καὶ εἴη ἂν καὶ δύναμις πρώτων μὲν τῶν ἀρχόντων, ὕστερον δὲ τὸ ὑποταγμένων ἐκεῖνος· ἀρχὴ δὲ ἡ τῷ κινῶντος προαίρεσις, ἥς ἐγγυτέρω μὲν ἐστὶν ὁ ἔχων αὐτήν, πορρωτέρω δὲ ὁ ὑπὸ τούτῳ κινούμενος· λέγεται τινὰ καὶ τῇ τάξει πρώτα· τίνα δὲ ἐστὶ τὰ τῇ τάξει πρότερα καὶ ὕστερα λέγει· ὅσα γὰρ πρὸς τι ἐν ὁρισμένῳ ἀφίσταται ἐν τῷ λόγῳ, τὸ πρῶτον ἔχει ταῦτα τῇ τάξει καὶ τὸ ὕστερον, ὡς ὁ ἐν χορῷ πρωτοστάτης τῷ τριτοστάτῳ πρότερος· καὶ γὰρ τὴν πρὸς τὸν κορυφαῖον ἀπόστασιν τῇ τάξει τὸ πρότερον τούτοις καὶ τὸ ὕστερον· ἀρχὴ γὰρ ὁ κορυφαῖος τῷ χορῷ· ὁμοίως καὶ παρανήτη νήτης πρότερον τῇ τάξει καὶ τὴν πρὸς τὸ μέσον ἀπόστασιν, ἥτις ἐν τῷ ἡρμοσμένῳ ἀρχὴ λαμβάνεται ("). τὰ μὲν ὅν πρότερα τούτων λέγει τὸν τρόπον, πάντας δὲ τὸς προειρημένους τῷ πρότερον τρόπος ὄντας πάντες ὑφ' ἐν τι κοινῷ ὑπάγει, τὸ ὄντος τινὸς πρώτου καὶ ἀρχῆς ἐν ἐκαστῷ γένει καὶ τὴν πρὸς τούτῳ ἀπόστασιν καὶ γειτνίασιν τὸ πρότερον λαμβάνεται· καὶ γὰρ εἰ διάφορα τὰ λαμβανόμενα, ὅπου μὲν τόπος, ὅπου δὲ χρόνος, ὅπου δὲ κίνησις, ὅπου δὲ δύναμις, ὅπου δὲ

πρὸς πρότερα λέγει· κατὰ τὴν προειρημένην τὰ τῇ γνώσει· δοκῇ γὰρ ὡς ἡ γνώσις πρώτων, ταῦτα καὶ ἀπλῶς καὶ τῇ φύσει πρώτα εἶναι, ὡς δὲ ὕστερον, ὕστερα· ὅτι δὲ μὴ ἀπλῶς τῇ γνώσει πρώτων καὶ τῇ φύσει πρώτων ἐστὶν, ἐξῆς δεῖξαι διὰ τῆς τῶν γνώσεων διαφορᾶς (")· τῶν γὰρ φησὶ ἄλλα μὲν τὰ καὶ τὸν λόγον πρώτα, ἄλλα δὲ τὰ τῇ αἰσθήσει· καὶ μὲν γὰρ τὸν λόγον τὰ καθόλου πρώτα, καὶ ἀπλῶς τὰ φύσει πρώτα· διὰ τούτων γὰρ αἱ κατ' ἐπιστήμην γνώσεις, καὶ δὲ τῇ αἰσθήσει τὰ καθ' ἑκάστην, καὶ πρὸς ἡμᾶς δοκεῖ τὸ πρῶτον ἔχειν· ἀλλ' ἐν ἀπλῶς· διὰ καὶ τούτων τὸ σημαίνονμενον τῷ πρώτῳ εἶναι πρώτα καὶ τὰ καθόλου καὶ τὰ αἰσθητά· λέγει καὶ τὸ λόγον πρώτων εἶναι καὶ τὸ συμβεβηκὸς τῷ συναμφότερον, ὁ ἐστὶν ὅτι τὰ τῷ ὑποκειμένῳ καὶ τῷ συμβεβηκότος· καὶ εἴη ἂν τούτω καὶ τὸν λόγον πρώτων ὅτι τῇ γνώσει τῇ καὶ τὸν λόγον, ἀλλὰ τῷ μέρος εἶναι τῷ λόγῳ· τὸ γὰρ ἀπλῶς πρῶτον, ἀπλῶς πρῶτον δὲ τὸ μέρος τῷ ὅλῳ· καὶ ἐστὶν ὅλον μὲν ὁ μουσικὸς ἄνθρωπος, μέρος δὲ τὸ μουσικόν, καίτοι ἀδύνατον μουσικὸν ὅλως εἶναι μὴ ὄντος ὑποκειμένου τούτου· ἀλλ' ὅμως ὕστερον ἐν τῇ ὑσίᾳ πρῶτον ἐστὶ τῷ λόγῳ, τῷ μέρει εἶναι τῷ λόγῳ τῷ μουσικῷ ἄνθρωπος· πρότερα φησὶ λέγει καὶ ἐν πάθεσι τὰ τῶν πρώτων πάθη τὰ δὲ τῶν ὕστερων ἐστὶν· ὅπως ἡ εὐθύτης πάθος ἐπὶ γραμμῆς καθ' αὐτό, ἡ δὲ τελευτήτης ἐπιφανείας· πρῶτον δὲ γραμμὴ ἐπιφανείας· μὴ εἰπὼν δὲ καὶ τί σημαίνονμενον τῷ πρώτῳ ἢ γραμμῇ τῆς ἐπιφανείας πρῶτον ἐστὶν, δι' ὃ τρόπον προσβῆσιν, ὅτι καὶ φύσιν καὶ ὑσίᾳ λέγει, δείκνυσιν καὶ τί πρότερον ἢ γραμμῇ τῆς ἐπιφανείας· λέγει γὰρ φησὶ καὶ φύσει καὶ ὑσίᾳ πρώτα, ὡς τὰ συναναίρετα μὲν μὴ συναναίρετα δὲ, ὡς φησὶ σημαίνονμενον πρώτῳ Πλάτωνα χρησάμενος· ὅπως πρώτη καὶ ἡ γραμμὴ τῆς ἐπιφανείας ἐστὶν· φησὶ δὲ, ἐπεὶ τὸ εἶναι πλεοναχῶς (δεκαχῶς καὶ γὰρ) τὸ καὶ εἶναι πρῶτον καὶ καὶ τὴν ὑπαρξιν φησὶν εἶναι πᾶσιν ὑποκειμένοις ὅλοις ἄλλοις, τοῦτον δὲ τὴν ὑσίᾳ εἶναι· καθὼ γὰρ συναναίρεται μὲν μὴ συναναίρεται δὲ, πρώτη τῶν ἄλλων· ἀλλὰ καὶ καθὼ ὑπάγει καὶ καθὼ τὰ ἄλλα ἐπὶ τῷ ἐν ταύτῃ ὑποκειμένῳ εἶναι μαλιστα καὶ πρῶτον ὄν· κατ' ἄλλο πάλιν σημαίνονμενον τῷ ὄντος καὶ τῷ εἶναι πρότερον εἶναι φησὶ τὸ πρῶτον δύναμις ἢ ἐνεργεία ὄν· ὅπως δεῖκνυσιν τὸ ὅλον τῶν αὐτῶν μερῶν πρῶτον ὄν καὶ ὕστερον· τὸ μὲν γὰρ μέρος πρῶτον τῷ ὅλῳ δύναμις, τὸ δὲ ὅλον ἐνεργεία πρῶτον τῶν μερῶν, ὡς δεῖξαι· πῶς δὲ τὸ δύναμις καὶ ἐντελεχεία λέγει, διὰ παραδείγματος ἔδειξε· καὶ δύναμις γὰρ ἡ ἡμίσεια τῆς ὅλης πρώτης καὶ τὸ μέρος τῷ ὅλῳ καὶ ὅλως ἢ ὅλη τῷ εἶδος καὶ τῷ συναμφότερον· δύναμις γὰρ τούτων ἔκαστον ἐν τῷ ὅλῳ ὅν πρῶτον ἐστὶ τῷ ὅλῳ, ἐνεργεία

5. ἀφαιρῶν τὸ τε τοῦτον πρότερον M. || 6. πορρωτέρω γεγονότα πρότερα M. || 7. ὅτι πρότερον νῦν M. || 8. τῶν μαλλόντων M. || 9. itaque nunc seu temporis momentum natura principium est motus: sed quoniam aliud idcirco accipitur, non semper in tempore principium videtur natura determinari Sepulv. || νῦν καὶ μὴ ἐν νῦν ἀρχὴ A. || 10. δεῖξαι om M. ib. lacuna. || 11. φύσει M. || 12. πρώτῳ M. || 13. χρόνῳ M. || 14. λαμβάνεται M. || 15. τῇ — δυνατώτερον om A. || 16. ἐκεῖνος M. || 17. τῷ om M. || 18. ὅτι M. || 19. τὰ M. || 20. πρώτα M. || 21. καὶ τὸν λόγον M. || 22. ἀπλῶς M. || 23. ἀπλῶς M. || 24. μέρος M. || 25. ὅλον M. || 26. μουσικὸς M. || 27. μουσικὸν M. || 28. ἀδύνατον M. || 29. ὅμως M. || 30. ὕστερον M. || 31. ὑσίᾳ M. || 32. πρῶτον M. || 33. λόγῳ M. || 34. μουσικῷ M. || 35. ἀνθρώπου M. || 36. ἀρχὴ M. || 37. ἀρχὴ M. || 38. ἀρχὴ M. || 39. ἀρχὴ M. || 40. ἀρχὴ M. || 41. ἀρχὴ M. || 42. ἀρχὴ M. || 43. ἀρχὴ M. || 44. ἀρχὴ M. || 45. ἀρχὴ M. || 46. ἀρχὴ M. || 47. ἀρχὴ M. || 48. ἀρχὴ M. || 49. ἀρχὴ M. || 50. ἀρχὴ M. || 51. ἀρχὴ M. || 52. ἀρχὴ M. || 53. ἀρχὴ M. || 54. ἀρχὴ M. || 55. ἀρχὴ M. || 56. ἀρχὴ M. || 57. ἀρχὴ M. || 58. ἀρχὴ M. || 59. ἀρχὴ M. || 60. ἀρχὴ M. || 61. ἀρχὴ M. || 62. ἀρχὴ M. || 63. ἀρχὴ M. || 64. ἀρχὴ M. || 65. ἀρχὴ M. || 66. ἀρχὴ M. || 67. ἀρχὴ M. || 68. ἀρχὴ M. || 69. ἀρχὴ M. || 70. ἀρχὴ M. || 71. ἀρχὴ M. || 72. ἀρχὴ M. || 73. ἀρχὴ M. || 74. ἀρχὴ M. || 75. ἀρχὴ M. || 76. ἀρχὴ M. || 77. ἀρχὴ M. || 78. ἀρχὴ M. || 79. ἀρχὴ M. || 80. ἀρχὴ M. || 81. ἀρχὴ M. || 82. ἀρχὴ M. || 83. ἀρχὴ M. || 84. ἀρχὴ M. || 85. ἀρχὴ M. || 86. ἀρχὴ M. || 87. ἀρχὴ M. || 88. ἀρχὴ M. || 89. ἀρχὴ M. || 90. ἀρχὴ M. || 91. ἀρχὴ M. || 92. ἀρχὴ M. || 93. ἀρχὴ M. || 94. ἀρχὴ M. || 95. ἀρχὴ M. || 96. ἀρχὴ M. || 97. ἀρχὴ M. || 98. ἀρχὴ M. || 99. ἀρχὴ M. || 100. ἀρχὴ M.

γὰρ ὅτος τῷ μέρει αὐτῷ ἐστίν· ἐν γὰρ τῆς συνθέσεως τούτων τὸ ὅλον, καὶ ὅθεν μέρος ἐστὶν αὐτὸ μέρος ἦ, ἐστὶ καθ' αὐτὸ καὶ ἐνεργεία· ὅταν δὲ μικρὴ δύναμις ἦ, ὡς ἦν ἔντα ἐν τῷ ὅλῳ, ἀλλ' ἐντελεχεία λαμβάνει, καὶ καθ' αὐτὰ καὶ μὴ τῷ ὅλῳ μέρος. ὅταν δὲ ἔσως ἔχη, εἰς τὴν ὕψερα τῷ ὅλῳ, ὡς δύναμις μὲν ὄντα πρῶτα, ἐντελεχεία δὲ ὕψερα· διαλυομένη γὰρ τῷ ὅλῳ ἐντελεχεία τούτων ἕκαστον γίνετο καὶ ὕψερον χωριζόμενον τῷ ὅλῳ ἐν ᾧ ὄν δύναμις πρῶτον ἦν, ὡς εἰ κυρίως ὄν τὸ ἐντελεχεία, ἐντελεχεία δὲ τὸ ὅλον, πρῶτον κυρίως αὐτῷ τῷ ὅλῳ τῷ μέρει· ὃ γὰρ ἐντελεχεία πρῶτον τὸ μέρος τῷ ὅλῳ· ἐν γὰρ τῆς τῷ ὅλῳ διαλύσεως τὸ μέρος αὐτῷ ἐντελεχεία γίνετο ὄν· χωριζόμενον γὰρ τῷ ὅλῳ τούτων, ὡς δύναμις δὲ ἐν λαμβανόμενον, ὅτε καὶ μόνον ἐστὶ πρῶτον τῷ ὅλῳ τῷ ἐνυπάρχον αὐτῷ. διὰ ἐντελεχεία πρῶτον τὸ ὅλον, δύναμις δὲ καὶ μόνον καὶ τὸ ἐνυπάρχον. τρώγων δὲ τινὰ φησὶ πάντα τὰ πρότερα καὶ ὕψερα λεγόμενα καὶ ταῦτα λέγεσθαι. καὶ δι' ὃ, προσέθηκε· τὰ μὲν γὰρ καὶ γένεσιν ἐνδέχεται ἀνευ τῶν ἐτέρων εἶναι, οἷον τὸ ὅλον τῶν μορίων, καὶ δὲ καὶ φθοράν· αἶον τὸ μόνον τῷ ὅλῳ· ὁμοίως δὲ καὶ ἄλλα. λέγει δὲ διὰ τούτων ὅτι πάντα τρόπον τινὰ τὰ λεγόμενα πρότερα καὶ ὕψερα εἶναι καὶ τὴν τρόπον τούτων λέγει τὴν δύναμις καὶ ἐνεργεία· τῶν γὰρ ὕψων, ὡν αἱ γένεσις (καὶ γὰρ ἐπὶ τούτων ἡ γένεσις κυρίως), αἱ μὲν δύναμις πρῶτον αἱ δὲ ἐνεργεία· τὰ μὲν γὰρ μέρη δύναμις ὄντα πρῶτα τῶν ὅλων, τὰ δὲ ὅλα ἐνεργεία πρῶτα τῶν μερῶν, αἱ δὲ τῶν ἐφεξῆς δεικνύσι. καὶ δὲ τὰ μὲν γὰρ καὶ γένεσιν ἐνδέχεται ἀνευ τῶν ἐτέρων εἶναι καὶ ὅσον ἐστὶ τῷ τὰ μὲν γὰρ καὶ γένεσιν καὶ ἐνεργεία ὄντα· ἐπὶ τούτῳ γὰρ ἡ γένεσις ὁδὸς πρῶτα· τοιαῦτα δὲ τὰ ὅλα. τὸ δὲ πρῶτον εἶναι δεῖκται ἔχρησται τῷ ἐνδέχεται ἀνευ τῶν ἐτέρων εἶναι· αἱ γὰρ ἐστὶ μὴ ὄντων ἐκείνων μηδέπω πρὸς αὐτὴν συγκρίνει καὶ τὸ πρότερον, δηλονότι ὅτι πρότερα. ὅτος δὲ τῷ ὅλῳ ἐνεργεία, ὅχι οἷον τε εἶναι αὐτῷ τὰ μέρη ἐνεργεία. ὡς ἐν μὲν τῇ γένεσιν τῷ ὅλῳ ὑπάρχοντος, πρῶτον τὸ ὅλον τῶν μερῶν, εἶγε τὸ μὲν ἐστὶ καὶ μὴ ἐστίν, ἐν δὲ τῇ φθορᾷ τῷ ὅλῳ πάλιν τὸ μὲν μόνον ἐστίν, καὶ δὲ ὅλον ὅχι ἐστίν. αἱ δὲ τὰ μὲν ὅλον ἐν τῇ γένεσιν ἐστίν, καὶ δὲ μέρος ἐν τῇ φθορᾷ, καὶ τὸ ἐνεργεία εἶναι καὶ τὸ δύναμις συγκρίνεται. ὁμοίως δὲ καὶ τὰ ἄλλα προσέθηκε λέγων καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων τῶν ὄντων, ὡν ὅχι ἐστίν ἡ κυρίως γένεσις· ὃ γὰρ πάντα τὰ ὄντα διὰ γένεσεως τὸ εἶναι ἔχουσιν, εἶγε τῶν φθαρτῶν ὕψων ἡ κυρίως γένεσις μόνων. καὶ ἐπ' ἐκείνων, ὡν ὅχι ἐστὶ μὲν γένεσις, ὅλα δὲ πῶς ἐστὶ καὶ αὐτὰ καὶ μέρη ἔχει, ὁμοίως ἔχει· δύναμις γὰρ καὶ ἐπ' ἐκείνων τὰ μόρια τῷ ὅλῳ πρῶτα ὄντα ἔχει ἐνεργεία ὕψερα. ὅτως ἐπὶ γραμμῆς καὶ ἐπιφανείας, τῶν συμβεβηκότων ἀπάντων τῇ ὕψει, πρῶτον, ποιῶν, τῶν ἄλλων. τὰ δὲ τῶν αἰδίων καὶ θείων σωματῶν μέρη ταῦτα αἱ οἷον τέποτε καὶ ἐνεργεία γενέσθαι χωριζόμενα τῷ ὅλῳ· τὰ δὲ ἐκείνων μέρη ἀχώριστα τῷ ὅλῳ, ὅτος

ἐκείνου αἰ ἐνεργεία. τῶν δὲ γε συμβεβηκότων τῇ ὕψει, εἰ καὶ μὴ κυρίως ἡ γένεσις κατηγορεῖται, ἀλλ' ἐστὶ γὰρ τις καὶ τούτων γένεσις, ἡ καὶ προδήκην λεγομένη. ἀλλ' ὅχι ἀπλῶς, καὶ ἐστὶ καθ' ἕκαστον καὶ τούτων γένεσις, καὶ τὸ μὲν ἐνεργεία πρότερον, καὶ δὲ δύναμις ὕψερον· ἐνεργεία μὲν γὰρ πρῶτον τὸ εἰς ὃ ἡ μεταβολὴ καθ' ἕκαστον γένος γίνετο, δύναμις δὲ ὃ καὶ μεταβάλλοντος πάλιν, ἐκ τούτου δύναμις μὲν πάλιν τούτῳ τὸ πρῶτον, ἐκείνου δὲ εἰς ὃ μεταβάλλει, ὃ καὶ τὴν πρῶτην μεταβολὴν δύναμις πρῶτον ἦν, ὅχι ἐνεργεία. δι' ἣν μεταβολὴν γίνετο καὶ τὰ μέρη δύναμις τῷ ὅλῳ πρῶτα, καὶ τὸ ὅλον πάλιν καὶ αὐτὸ τῶν μερῶν δύναμις πρῶτον. τῷ γὰρ δύναμις τὸ ὅλον φθαρῆναι εἰς τὰ μέρη, ὅταν ἡ ἐνεργεία ὅλον, ἔχει δύναμις τὰ μέρη. ὅτω μὲν ὅχι συγκρινόμενων τῶν μερῶν καὶ τὸ δύναμις, πρῶτα τὰ μέρη τῷ ὅλῳ δύναμις, καὶ δὲ τὸ ἐνεργεία πρῶτον τὸ ὅλον τῶν μερῶν, ὡς δέδεικται· ὃ μὲν γὰρ πρῶτον ἐνεργεία ἐστὶ τινων, τούτῳ πρῶτον ἐκείνων ἀπλῶς, ὃ δὲ πρῶτον τινων δύναμις ἐστὶ, τούτῳ ἐκείνων δύναμις πρῶτον ὅχι ἀπλῶς. Alex.

(*) ὡς ἐπὶ τῷ χορῷ τῶν ἀδόντων· τῷ γὰρ κορυφαίῳ προσεῖται ὁ δευτεροστατῶν παραστάτης τῶν ἐφεξῆς, καὶ μετ' αὐτόν ἐστὶ πρότερος. ὡς περὶ καὶ ἐπὶ τῶν μουσικῶν χορῶν πρώτη μὲν καὶ ἀρχὴ ἡ μέση, προτέρα δὲ ὡς πρὸς τὴν πάντη νεάτην ἡ παρανήτη κατὰ γε τὴν τάξιν ἐστίν. cod. Reg.

(*) γρ. ἡ ἀπλῶς πρότερον. id.

ἐξῆς δὲ τὰ τῆς δυνάμεως σηματούμενα ἐκτίθετο, καὶ δύναμις λέγει λέγεσθαι ἕνα μὲν τρόπον τὴν ἀρχὴν τῆς κινήσεως ἡ μεταβολῆς ἐν ἐτέρῳ ὕσαν ἡ ἕτερον ἀρχὴν, τὴν αἰτίαν λέγων. αὕτη δὲ ἐστὶ ἡ ποιητικὴ. καθ' ἣν γὰρ τὸ ἐνεργῶν καὶ τὸ ποιῶν ποιεῖ, τούτῳ δύναμις. καὶ δὲ ἡ μεταβολῆς εἶπεν ὅτι· ὃ μόνον κινήσεως ποιητικὴ ἡ δύναμις, ἀλλὰ καὶ ἡρεμίας, καθ' ἣς τὸ μὲν τῆς μεταβολῆς ὄνομα κατηγορεῖν ὀρθόν, καὶ δὲ τῆς κινήσεως ὕκετι, ὡς καὶ αὐτὸς ὀλίγον προελθὼν ἐρεῖ. ὅτω δύναμις αἱ τέχναι αὐτὴν εἶναι· καὶ γὰρ αὐτὰς ἐνεργῶσι τε καὶ ποιῶσιν αἱ τέχναι. τοιαύτη δύναμις ἡ ποιητικὴ· ἡ ὅχι ἐν τῷ κινουμένῳ τε καὶ γνωμένῳ ἐστίν (ὅθεν γὰρ αὐτὸ ποιεῖ), ἀλλ' ἐν ἐτέρῳ· ἐν γὰρ τῷ οἰκδομῶν, ὅχι ἐν τῷ οἰκοδομωμένῳ ἡ ποιητικὴ δύναμις τῆς οἰκίας. ἐπεὶ ὅχι κεχωρισταὶ τὸ ποιῶν τὸ ποιούμενον καὶ ἐστὶ ἡ ποιητικὴ δύναμις ἐν τῷ ποιῶντι, ἀνάγκη ἐν ἐτέρῳ αὐτὴν εἶναι καὶ ὅχι ἐν τῷ ποιωμένῳ. ἐπεὶ δὲ ἐνδέχεται τινὰ καὶ αὐτῷ αἰτίον μεταβολῆς γενέσθαι τῆς κατὰ τι ἔχοντα τὴν ἀρχὴν, καθ' ἣν ἡ μεταβολὴ καὶ ὑφ' ἧς, ὡς ὅταν ἰατρός αὐτὴν ὑγιαίνει, διὰ τούτῳ προσέθηκε τῷ ἐν ἐτέρῳ τὸ ἕτερον· ὃ γὰρ ἡ νοσεῖ, ταύτη τὴν δύναμιν τῷ αὐτῷ ἰατρῷ ἔχει· ὃ γὰρ ταύτην ἰατρῷ τε εἶναι καὶ ἰατρευομένῳ τε καὶ νοσῶντι τὴν μὲν ὅχι ὅτως φησὶ δύναμιν λέγεσθαι, καὶ δὲ ὅλως προσέθηκεν ἥτοι τῷ καθόλου δηλωτικόν, ὡς εἶναι τὸ εἰρημένον ἡ μὲν ὅχι

41. τῷ τῷ ὅλῳ. || 9. πρῶτον τῷ μέρει τῷ ὅλῳ. || 10. αὐτῷ. || 11. τῷ ὅλῳ. || 21. ὅταν om. || 21. ὅλως] ἄλλως. || 22. μερῶν ἀποδοτικῶν ἐφεξῆς. || 24. huc enim via per generationem patet; huiusmodi autem sunt tota Sepulv. || 41. α om. || 42. μεριστά. ||

5. τῷ om. || 6. ὅχι. || 7. μὲν] καὶ. || 15. τούτῳ τῶν ἐκείνων. || 30. εἶναι om. || 32. αὐτῇ. || 35. ἀνάγκη om. || ib. lacuna. || 38. ὅταν] δοκῶν. || 39. αὐτῷ. || 40. ἰατρευομένῳ] τε καὶ ὅχι ib. lacuna. || 41. λέγεσθαι δύναμιν. ||

καθὼν ἀρχὴ μεταβολῆς, ἢ τῷ κυρίως, ἐπεὶ καὶ αὐτῷ δοκεῖ ἡ ποιη-
τικὴ δύναμις κυριωτάτῃ δύναμις λέγεσθαι, ὡς προῖον ἐρεῖ καὶ ἐν
τῷ αὐτῷ καὶ ἐν τῷ Θ. ταύτης τῆς πραγματείας, ἐν ᾧ προηγουμένως
περὶ δυνάμεως ποιεῖν τὸν λόγον. ἐξῆς δὲ σημαίνοντες δυνάμεως
ἐκτίθεσθαι, καθ' ἣν λέγεσθαι δύναμιν ἔχειν τινα τὴν πάχειν τε καὶ κινεῖσθαι
ὑπὸ τῶν. ἐπεὶ μὲν ὅν ἐκατέρωθεν τῶν εἰρημένων δυνάμεων ἐν τοῖς
ἔχουσιν· ἀλλ' ἢ μὴ ποιητικὴ ἄλλω καὶ ἐκτός τινος ἐστὶ ποιητικὴ, ἢ δὲ
παθητικὴ ὑπ' ἄλλω τινος καὶ ἐκτός ὅστος παθητικὴ ὅσα ἐν τῷ πρῶ-
χοντι καὶ μεταβάλλοντι ἐστίν· τὸ γὰρ "ὑπ' ἑτέρω" τὴν παθητικὴν ση-
μαίνει. τὸ δὲ "ἢ ἑτερον" προσέθηκε πάλιν διὰ τὸν ἱατρὸν ἐν αὐτῷ
ἰωμένον· νοσῶν γὰρ καὶ δύναμιν ἔχων τὴν πάχειν τε καὶ ἀλλοιωθῆναι
θεραπεύεσθαι, εἰ καὶ ὅστος τὴν ποιητικὴν ταύτην τῆς μεταβολῆς δύ-
ναμιν ἔχει, ἀλλ' ὅχι ἢ νοσῶν, ἀλλὰ καθὼς ἑτερόν τι ἐστίν· καθὼς γὰρ
ἱατρός, ἄλλος ἐστὶ τῷ νοσούντος. ὁ γὰρ τῷ νοσούντι τὸ νοσεῖν ἐν τῷ
ἱατρῷ εἶναι (ὡς γὰρ τῷ ποιεῖν δύναμις ἐστίν, ὅτω καὶ τὴν πάχειν), καὶ
1019 ταύτην τὴν παθητικὴν αἰτίαν τὴν φύσει εἶναι. ὅτε μὲν ὅν, φησὶ, καὶ
21 τῶν ὅλως παθῶν τι δυνάμεων τὴν δύναμιν κατηγορεῖσθαι, ὅτε δὲ ὁ
καὶ πάντων παθῶν, ἀλλὰ καὶ τῶν βελτιῶν καὶ ἀντικειμένων, τὴν
καθὼς εἰς τὸ βέλτιον δύνασθαι μεταβάλλειν τινα λεγόντων ἡμῶν δύ-
ναμιν, οἷον τὴν εἰς ὑγίειαν, ἀλλ' ὅχι τὴν εἰς νόσον (?). ἀδυναμία γὰρ
γὰρ ἐκείνη μᾶλλον ἔθος ἢ δύναμιν λέγειν (?). καὶ ἐπὶ τῆς ποιη-
τικῆς δὲ δυνάμεως δείκνυσιν τὴν τοιαύτην ὅσαν διαφορὰν (?). λέ-
γεσθαι γὰρ ὁ μόνον τὴν ποιητικὴν τινος ἀπλῶς, ἀλλ' ὅταν καὶ καλῶς
τῷτο ἐπιτελεῖν οἷον τε, ἢ καὶ τὴν αὐτὴν προαίρεσιν. οἷον ἂν καλῶς
τις λέγει, δύναμιν τὴν λέγειν φαμίᾳ ἔχειν, ἀλλ' ὅχι εἰ ἀπλῶς λέγει.
καὶ ἐν μὲν ἐλθόντα πᾶσι τὴν αὐτὴν προαίρεσιν ἀπὸ δυνάμεως τῷτο
οἰκείας φαμίᾳ πεποιμένην, ὡς ἐπὶ δ' ἂν ὑπ' ἄλλων ἀγόμενος μὴ
βίαις ἐλθῇ. εἶπε δὲ καὶ ἐπὶ τῷ πάχειν τὸ ῥῆτὸν τῷτο, ὅτι πάλιν διὰ
βραχέων ἡμᾶς ὑπέμνησεν εἰπὼν "ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῷ πάχειν"
δυνατὲς γὰρ ὅραν ὁ ὅπως ὁρῶν καὶ ὁ καλῶς αἰσθάνεσθαι καὶ ὁ ὅπως
ἐπὶ τῷ πάχειν δ' ἂν τις, εἰ ἡ ποιητικὴ δύναμις ἀρχὴ κινήσεως ἢ με-
ταβολῆς ἐν ἑτέρω ἢ ἑτερον, πῶς ὑπάγοντο ἂν ταύτῃ τῇ δυνάμει
οἱ καὶ τὴν ἐν αὐτοῖς δύναμιν βαρύνοντες καὶ τὴν ἐν αὐτοῖς προαί-
ρεσιν λέγοντες· δοκεῖ γὰρ ὅτι κινεῖσθαι καὶ τὴν ἐν αὐτοῖς ἀρχὴν τῆς
κινήσεως. καὶ γὰρ ἡ τέχνη καὶ ἡ προαίρεσις ἀρχαὶ ὄναι ἐν αὐτοῖς εἰσὶ
τοῖς καὶ ταύτας κινεῖσθαι. μήποτε ὅν ὡς ἄλλης ὕλης ταύτης
τῆς δυνάμεως παρὰ τὴν ποιητικὴν μνημονεύει· καὶ ἐξῆς αὕτη, καθ'
ἣν αἱ ἀπὸ τῶν ἔξω ἐνέργειαι γίνονται τοῖς καὶ ἔξω ἐχουσι. τὸ
δὲ "ὁμοίως καὶ ἐπὶ τῷ πάχειν" ἀντὶ τῷ ὁμοίως ὡς καὶ ἐπὶ τῷ πά-
χειν· προσέθηκε γὰρ τῷτο καὶ ἐπὶ τῶν παχόντων. ἐπὶ τούτοις δυ-

νάμεις σημαίνοντες ἐκτίθεσθαι τὸ καὶ τὰς ἔξω, καθ' ἃς ἀπαθείς ἢ
δυσπαθείς λέγονται ἐπὶ τῷ χρόνῳ· δοκεῖ γὰρ καὶ ἀδυναμία
εὐπάθεια τῶν χρόνων εἶναι (?), καὶ δύναμιν δὲ τῶν αὐτῶν
τῶν. δυσπάθεια ἢ ἀπάθεια. ἀπλῶς μὲν ὅν ἀπαθῆς τὰ βίαια, τῶν
δὲ ἀπαθῆς ἐστὶν τινα καὶ τῶν ἐν γενέσει, ὡς ἡ σάλαμανδρα μὴ τῷ
καίεσθαι δοκεῖ, ἀδύναμας καὶ διαφθεῖσθαι. ταῦτα μὲν ἐν τῇ δυνά-
μει τὰ σημαίνοντα παρατίθεσθαι· ἐπιζητῶν δ' ἀντις, ἐπεὶ καὶ
ἡ φύσις δύναμις τις ἐστίν, εἰς τινα τῶν εἰρημένων τρόπων ὑπά-
γεται ὅν. ἢ εἰ ἐστὶν ἡ φύσις ἀρχὴ κινήσεως ἐν αὐτῷ, εἴη δὲ ὑπὸ
τὴν παθητικὴν δύναμιν· τὰ γὰρ φύσιν ἔχοντα τὰ κινεῖσθαι ὑπ'
ἄλλω δύναμιν ἔχει, ὡς ἐδείξεν ἐν Φυσικῇ ἀκροῦσαι. ἢ δὲ ψυχὴ
ὑπάγεται ἂν τῇ ποιητικῇ δυνάμει· ἐν ἑτέρω γὰρ ἢ ἢ ἑτερον· ὁ γὰρ
κινούμενος καὶ ψυχὴν ἔχει πῶς τῷ αὐτῷ ἰωμένῳ· ἑτέρα γὰρ ἢ
ψυχὴ, καθ' ἣν κινεῖσθαι ὁ περιπατῶν, τῷ κινεῖσθαι σώματος. ἢ ἢ
μὴ ψυχὴ ἀρχὴ τῆς κινήσεως ἀναλόγως τῇ φύσει, οἱ δὲ καὶ τὰς ἐν
τῇ ψυχῇ τέχνας κινούμεναι εἰσὶν οἱ καὶ τὰς ἐν αὐτοῖς ἔξω ἐνε-
ργούντες. λεγομένης δὲ τῆς δυνάμεως τοσάνταχως (τετραχῶς γὰρ 1019
ἢ ποιητικὴ ἢ παθητικὴ, ἢ ἔξω καὶ ἢ καὶ τὴν ἀπάθειαν), ἐπεὶ τὸ δυ-
νατὴν ἀπὸ τῆς δυνάμεως καὶ τὸ ταύτην ἔχειν παρωνόμασαι, εἰπὼν
περὶ τῶν δυνάμεων τῶν σημαίνοντων, ἐφέξετο περὶ τῶν τῷ δυ-
νατὴ λέγει. καὶ πρῶτον δυνατὸν φησὶ λέγεσθαι τὸ ἔχον κινήσεως
ἀρχὴν ἢ μεταβολῆς, τῷτο ἐστὶ τὸ ἔχον ἀρχὴν τῆς κινήσεως. προ-
αίρεσις δὲ τὸ "καὶ μεταβολῆς" ἐξηγήσατο διὰ τί τῷτο προσέθηκε· καὶ
γὰρ τὸ φυσικὸν πῶς δυνατὸν, ὁ μόνον τὸ κινητικόν· μεταβολὴ δὲ καὶ
ἢ ἐκ κινήσεως εἰς ἡρεμίαν. προαίρεσις δὲ "ἢ ἑτερον" ἐπὶ τῷ
ῥῳσε τὸν λόγον τῷ ὅπως δυνατὸν. τὸ γὰρ ἔχον ἀρχὴν κινήσεως ἢ
μεταβολῆς τῆς ἐν ἑτέρω ἢ ἑτερον, δυνατὸν, ὁποῖον ἐστὶ τὸ ποιη-
τικόν· τὸ δὲ "ἢ ἑτερον" πάλιν προσέθηκε διὰ τῆς καὶ αὐτῆς ἰωμένης
ποτέ. καὶ τῷτο μὲν τὸ σημαίνοντες τῷ δυνατῷ τῇ τῆς πρώτης δυ-
νάμεις παρωνόμασαι τῆς ποιητικῆς δυνατὴν λέγει. δεύτερον προσέ-
θηκε τῷ δυνατῷ τῷτο, ἂν ὑπ' ἄλλω πάχειν τι δύνηται· ὁ γὰρ ὅτι
τα πάχειν ὑπὸ τινος, καὶ ὁ ἐστὶ κινητικόν, τῷτο δυνατὸν, καὶ αὐτὸ τὸ
πάχειν ὑπ' ἐκείνου δύνασθαι· ἢ γὰρ καὶ δύναμις τις παθητικὴ, ἢ τὸ
ἔχον αἰσθάνεσθαι ἂν δυνατὸν λέγεται. βραχέως δὲ ἡμῶν ἐστὶ τὸν τῷτο
πον τῷτο τῷ δυνατῷ εἰπὼν "ἂν δὲ ἂν ἔχῃ τι αὐτῷ ἄλλο δύνα-
μιν τοιαύτην." ἄλλον τρόπον δυνατὸν φησὶ εἶναι τὸ ἔχον δύνα-
μιν, καθ' ἣν ὅταν οἷον τῷ ἐστὶ καὶ τὴν ἐν αὐτῷ δύναμιν μεταβάλ-
λῃ, εἴτε ἐπὶ τὸ χεῖρον εἴτε ἐπὶ τὸ βέλτιον. καὶ εἴη ἂν τῷτο τὸ δυ-
νατὴν λεγόμενον καὶ τὴν δύναμιν ἐκείνην, καθ' ἣν, ὡς ἔλεγεν, τὸ
καλῶς ἐπιτελεῖν τι ἐγίνετο, ἢ ἐλέγομεν εἶναι τὴν καὶ τὰς ἔξω

1. αὐτὸ ἀλλ' ἢ σημαίνοντες δύναμις *M*. || 4. ἐξῆς δυνάμεις δυνάμεως *M*. || 5. δύναμιν *om M*. || 6. καὶ *A*. || 7. ἀλλ' ἢ μὲν *om M*, *ib. lacuna*. ||
καὶ *om M*. || 8. ἢ δὲ παθητικὴ *om A*. || 9. *illud enim (ab alio) passivam potentiam significat Sepulv.* || 10. εἰ *ἢ M*. || τὴν ποιητικὴν σημαίνει
M. || 13. καὶ *M*. || 14. τῷ *M*. || 16. ποιητικὴν *M*. || φύσιν *M*. || 17. τῷ *M*. || 22. ὅτι *A*. || 27. ὑπ' *M*. || 28. τῷ *om M*, *ib. la-*
cuna. || 30. αἰσθάνεσθαι ὁ ὅπως *M*. || 33. αὐτοῖς εἰσὶ τοῖς δυνάμιν *M*. || καὶ *om M*, *ib. lacuna*. || 36. τῷ. αὐτῶν κινητικῶν *M*. || 38. τοῖς
εἰς ἔχουσι *M*.

1. τῷ *M*. || 9. *ib. om M*. || 14. ἢ *M*. || 22. μεταβολῆς *A*. || 23. δὲ καὶ τῷ *M*. || 25. *ib. om A*. || 25 et 27. ἢ *ἢ A*. || 31. πάχειν τι
δυνατὴν *M*. || 33. δύναται· ἢ *M*. || 36. ἔχον δύναμιν *M*. || 37. αὐτῷ *M*. || 39. ἔχον, τὸ *om M*, *ib. lacuna*.

καὶ τῇ τῶν ἀπικημάτων· ἀπὸ οὗ αἱ κατὰ αὐτὰς ἐνέργειαι, αἷς καὶ
 παραδείγμασιν ἐκρήσατο τῆς δυνάμεως· δεκάτῃ δὲ καὶ ἀναθεῖς
 αὐτῇ τῇ δυνάμει τὸ σπείναι αὐτὸ, καὶ αὐτὸ ποικίλιν· τὰ γὰρ
 δύνανται ἐκινῶν τὰ ὅπουσιν κινεῖσθαι καὶ τὴν ἐν αὐτοῖς ἀρχὴν δύ-
 ναμὸν εἶπεν, ἐκτείνεις τῇ δυνάμει καὶ ἐπὶ τὰ χεῖρα· ἔτι παρα-
 δείγμασιν ἐπ' αὐτοῖς κέχηρ' οὖν, ὅχ' ὡς τότε, ἐνεργείας τισὶν
 ἀπὸ ἔξω γινωσκόμεναι, ἀλλὰ τῶν παθητικῶν δυνάμεων, εἰπὼν
 "καὶ γὰρ τὸ φθειρόμενον." εἰπὼν δὲ τὰ ὅπως πάχειν τι δυνάμενος ἂν
 τε χεῖρον ἂν τε βέλτιον δυνατὰ λέγεσθαι, διαβολῇ τῇ ἐκρήσατο
 ἐπὶ τε τῶν τὰ βελτίον καὶ τῶν τὰ χεῖρον δυναμένων· τὸ μὲν γὰρ αὐτὸ
 μετὰν τε καὶ γινώσκον καὶ ὅπως εἰς τὸ βέλτιον μεταβάλλον τῷ
 ἐκρηκτικῷ ἐν αὐτῷ σινὰ τοιαύτην μεταβάλλει εἰς ταῦτα, τὸ δὲ
 μετὰν τε καὶ φθειρόμενον τῷ ἐσπερῶς τῆς τοιαύτης ἔξεως.
 οὕτως ἔν τε ταῦτα δυνατὰ καὶ δύνανται ἔχειν λέγουσ' ἂν καὶ καὶ τί,
 1019 εἰδείξεν εἰπὼν "εἰ δ' ἡ γέρησις ἐστὶν ἔξις πως, πάντα τὰ ἐσπερημένα
 τῷ ἔχειν ἂν εἴη." δεκάτῃ γὰρ ἡ γέρησις διαθέσις τις εἶναι καὶ αὐτῇ
 εἰ γὰρ ἀπυσίαν ψιλὴν ἡ γέρησις σημαίνει, ἐπεὶ ὅπως ἴσον ἂν ἐδύ-
 νατο τῇ ἀπυσίᾳ, ἀλλὰ μετὰ τὸς διαθέσεις· διὰ τὸτο γὰρ ὅ
 αὐτῶν τὸ βέλτερον τῷ τυφλῶν εἶναι· τὸ γὰρ πεφυκὸς καὶ ὅτε πέ-
 φυκεν ἀπυσία ἡ γέρησις ἦν· ἡ ὁμὴ γίγνηται· διαθέσις ἔν ἐστὶν τις
 20 περὶ τὸ ὑποκείμενον τε καὶ πεφυκὸς τὴν ἔξω ἔχειν γινωσκόμεν· ἔξις
 ἔν πως καὶ ἡ γέρησις· ὅχ' ἀπλῶς γὰρ ἔξις, εἴγε ἐστὶν ἔξεως γέρησις,
 ἀλλ' ὅπως ἔξις, ὡς εἶπον, τῷ παιδὶ τις διαθέσις εἶναι τὸ ὑποκει-
 μένον ("·)· εἶναι γάρ τι δεῖ πάθος περὶ τὸ ὑποκείμενον, αἰετὶ ἂν
 τις ἔξις· διὰ τὸτο καὶ ἐν τῇ Φυσικῇ Ἀκροάσει (17) τὴν γέρησιν
 εἰδὸς πως εἶπεν· εἰ ἔν ἔξις τις καὶ ἡ γέρησις, καὶ τὰ εἰς τὰ χεῖρα
 μεταβάλλοντα τῷ ἔξω τινὰ καὶ δύνανται ἔχειν μεταβάλλει ἂν· δύ-
 ναμεις γάρ τις καὶ ἡ γέρησις, εἴγε καὶ ἔξις· ὡς τῷ μὲν τὸ ἀρχὴν καὶ
 δύνανται ἔχειν, καθ' ἣν ὁδὸν τῶν χειρῶν οὖν τέ τι πάχειν, δυνα-
 τὴν λέγουσιν ἂν, τῷ δὲ τὴν τῆς τοιαύτης δυνάμεως γέρησιν· εἰπὼν
 δὲ τὸτο ἐπιφέρει, ἡ εἰ μὴ εἴη ἔξις τις ἡ γέρησις, ὁμωμύμως ἂν
 εἴη δυνατὰ τὰ τε πρὸς τὸ βέλτιον μεταβάλλοντα καὶ τὰ εἰς τὸ χεῖ-
 ρον· τὰ μὲν γὰρ τῷ ἔξω ἔχειν, τὰ δὲ τῷ ἐσπερῶς ταύτης τῆς ἔξεως
 εἰπὼν δὲ ἔχειν γέρησιν, προσέθηκεν "εἰ ἐνδέχεται· ἔχειν γέρησιν."
 εἰ μὴ γὰρ εἴη ἔξις τις ἡ γέρησις, λέγουσιν ἂν τὸ ἐσπερημένον ἔχειν γέρ-
 35 ρησιν· εἰ δὲ ἀπυσία τις εἴη, μόνον ἔκ ἂν κυρίως τὸ ἔχειν ἐπ' αὐτῇ
 1019 λέγουσιν· ἀλλὰ δὲ φησι τρόπον δυνατὴν λέγεσθαι τὸ ἀπαθές, ὅ μὴ
 10 ὁδὸν ἔχει δύνανται φθαρτικὴν μέχρις ἐκτείν· ὅν αὐτὸς μῆτε ἐν αὐτῷ·
 τὸτο γὰρ δηλωτικὸν τὸ προσκείμενον τὸ "ἢ ἄλλο." εἰ γὰρ καὶ ἔχοι τι
 ἐν αὐτῷ τὸ δυνάμενον αὐτὸ φθαρεῖν, ἀλλ' ὡς ἄλλο τι ἔχον ἐν

αὐτῷ ἔχει· ὁδὸν γὰρ αὐτὸ αὐτὸ φθαρτικόν· προσέθητι δὲ καὶ ὅτι
 πάντα ταῦτα (λέγουσ' ἂν τὰ τε καὶ τὸ ποιεῖν δυνατὰ λέγόμενα καὶ
 καὶ τὸ πάχειν καὶ καὶ τὰς ἔξεις καὶ καὶ τὰς ἀπαθείας) δυνατὰ λέγει
 ἡ τῷ ἀπλῶς δυνατὰ γενέσθαι ἡ τῷ καλῶς· καθ' ἕκαστον γὰρ τῶν
 εἰρημένων δυνατῶν ἑκάτερον τῶν χωρὶν ἔχει, καὶ τὸ καλῶς καὶ τὸ
 κακῶς· ἔδειξε δὲ τὸ διττὸν τὸτο ὅν καὶ ἐπὶ τῶν ἀπλῶν· τὴν γὰρ
 λυραν ὅ φασι δύνασθαι φθέγγεσθαι τὴν μὴ εὐφώνον, ὡς τὸ δύνασθαι
 συγῆθαι ἐπὶ τῶν τὸ εὐ δυνάμενον κατηγορουμένων· εἰπὼν δὲ περὶ 1019
 δυνάμεως καὶ τὸ δυνατὸ, ὅτι τῆς δυνάμεως παρουσία λέγει τὸτο
 15 τῶν, ἀκολούθως καὶ περὶ ἀδυναμίας λέγει· ἀντίκειναι γὰρ τῇ δυνάμει
 καθ' ἕκαστον δὲ τῶν τῆς δυνάμεως τρόπων ἀδυναμία τις οἰκία
 ἀντίκειναι· ἦν δὲ τῆς δυνάμεως ἡ μὲν ποιητικὴ ἡ δὲ παθητικὴ,
 ἑκατέρω δὲ διττῇ· ἡ μὲν γὰρ ἀπλῶς ποιητικὴ, ἡ δὲ τὸ εὐ καὶ τὸ κα-
 λῶς· ὁμοίως καὶ παθητικὴ ἡ μὲν τὸ πάχειν ἀπλῶς ὅσα θύρασις,
 ἡ δὲ τὸ καλῶς, καὶ παρὰ ταῦτα ἡ τε καὶ τὰς ἔξεις, καὶ ἐπὶ ἡ καὶ
 τὰς ἀπαθείας, αἱ δὲ καὶ αὐτὰ τὸ προειρημένον διττὸν ἔχει· καὶ ἀδυ-
 ναμία δὲ πολλαχῶς· λέγει δὲ κοινῶς ἀδυναμίαν εἶναι γέρησιν
 δυνάμεως καὶ τῆς τοιαύτης ἀρχῆς· τετραχῶς ἔν λεγόμενης τῆς
 δυνάμεως, καθ' ἕκαστην ἂν αὐτῶν εἴη γέρησις τις καὶ ἀδυναμία· καὶ
 ταύτην φησι καθ' ἕκαστην δύνανται τῶν δύο τῶν πρώτων βηθειῶν
 σφικῶς λέγεσθαι· ἐπὶ τε γὰρ τῆς ποιητικῆς, ἥτις εἴρηται δύνανται
 εἶναι ἀρχὴ κινήσεως καὶ μεταβολῆς ἐν ἄλλῳ ἢ ἄλλο, τριχῶς ἡ
 ἀδυναμία λέγει· ἡ γὰρ τὸ ὅπως μὴ ἔχοντος τοιαύτην ἀρχὴν ἡ
 ἀδυναμία κατηγορεῖται, ὡς εἰ τὸ λίθον τις ἀδυναμίαν τὸ οἰκοδομεῖν
 ἡ τὸ γεννᾶν κατηγοροῖται, ἡ τὸ πεφυκὸς ἔχειν, καὶ τὸτο ἀπλῶς
 ὅτε μὴ ἔχει, ὡς εἰ τὸ παιδὸς τις μὴπω πεφυκὸς γεννᾶν κα-
 τηγοροῖται ὡς ἀδυνατῶν· αὐτῷ μὲν ἔν αἱ ἀδυναμίαι κοινῶς καὶ ὁ
 κυρίως γέρησις· κυρίως δὲ ὅτε πέφυκεν ἥδη ἔχειν, ὡς ἐπὶ τῷ ἥδη
 τελείῳ καὶ τῷ εὐνύχῳ· ὁ μὲν γὰρ εὐνύχος ἀδύνατος γεννᾶν τῷ ἀπλῶς
 30 ἐσπερῶς τῆς τοιαύτης δυνάμεως, ὁ δὲ παῖς τῷ μὴδὲπω δύνανται
 ἔχειν, ὁ δὲ λίθος τῷ καὶ τὴν ἀρχὴν ἀνεπιδεκτός εἶναι· αὐτὸς δὲ παρὰ
 δείγμασι κέχηρ' οὖν τῶν προειρημένων παῖδι καὶ ἀνδρὶ καὶ εὐνύχῳ· τῷ
 μὲν εὐνύχῳ ἐπὶ τῷ ὅπως ἐσπερημένον, ἐφ' ὅ καὶ ὁ λίθος ἐκτείν, τῷ δὲ
 παιδὶ ἐπὶ τῷ ἔχοντος μὲν τὴν δύνανται μὴπω δὲ δι' ἡλικίαν πεφυ-
 35 κός, τῷ δὲ ἀνδρὶ ἐπὶ τῷ πεφυκός καὶ ὅτε πέφυκε μὴ ἔχοντος·
 ὡς δὲ ἐπὶ τῆς ποιητικῆς δυνάμεως τριχῶς ἡ ἀντικειμένη ἀδυ-
 ναμία λεγόμενη ἐλέχθη ὑπ' αὐτῷ, ὅτω βυλεῖ καὶ ἐπὶ τῆς παθητι-
 κῆς δυνάμεως τριχῶς τὴν ἀδυναμίαν λέγεσθαι· καὶ λέγουσιν ἂν ἡ τὸ
 μὴδ' ὅπως πάχειν τι δυνάμενον ἀδύνατον, καὶ ἐσπερῶς τῆς τοιαύ-
 40 τῆς παθητικῆς ποιότητος, κοινώτερον ἡμῶν χρωμένων τῇ γέρησει·

1. αἷς et 2. δεκάτῃ δὲ α om M. || 2. videtur autem huic potentiae insuper adicere, quod simul cum ipsa illic est officiens Sepulv. || 4. αἰτῶ A. || 5. παραδείγματα A. || 6. αὐτῇ M. || 7. ἀπὸ οὗ M. || 8. καὶ A. || 10. τε τῷ βελτίον M. || τὸ δὲ γὰρ αὐ φθειρόν τε M. || 13. [τῇ] M. || 15. ἡ γέρησις A. || εἰ δ' ὅ γέρησις M. || 16. αὐτῇ M. || 19. τῇ M. || 21. τυφλῶν M. || 24. περὶ om M. || γινωσκόμεν M. || 25. ἔξεως M. || 23. ὅπως M. || ὅν ἐστὶ — διαθέσις altera M. || 28. αἴγε om M. || τὸ μὲν γὰρ M. || 29. χειρῶν τὴν τε τι M. || δυνατὸν — 31. αἱ om A. || 32. τὰ M. || καὶ τὰ M. || 35. λέγει M. || 37. εἰ M.

1. αἰτῶ M. || 4. ἡ τὸ καλῶς M. || 16. quae itidem utraque dupliciter intelligitur: idcirco impotentia quoque multis modis nuncupatur Sepulv. || διττῇ M. || 25. πεφυκός M. || 37. ἐλέχθη A. || καὶ om A. || 39. ἐσπερῶς ἡ τρέφεται τὸ δὲ πεφυκός M.

ὅτως ὁ τοῦχος λέγοιτο ἂν ἀδύνατος μαθεῖν τὰ γραμματικά ἢ ὅλως αἰσῶνεα ἢ τρέφεα ('). τὸ δὲ τὸ πεφυκὸς μηδένω ἔχειν ὡς τὸ παιδίον· ὑδέπω γὰρ τὸτο δύναμι' γεωμετρεῖν ἢ μαθάνειν, ὡς καὶ τὸ εὐθύς γεννηθὲν σκυλάκιον ἐν ἀδυναμίᾳ ἐστὶ καὶ ζεῖρησι. τὸ δὲ ὅτε πέφυκεν ὁρᾶν μὴ ὁρᾶν ἀδύνατον τῷ κυρίως ἐξεργᾶσθαι τῆς 5 1019b τριτοῦτης δυνάμεως. λέγει καὶ καθ' ἐκείνην δύναμιν τὴν τε καλῶς 19. καὶ τὴν ἀπλῶς κινητικὴν ἀδυναμίαν τινὰ ἀντικεινῶς. τῇ μὲν ὅν ἀπλῶς κινητικῇ εἰρηῇ ἢ ἀντικειμένη ἀδυναμία, καὶ δέδεικτο τριχῶς λεγομένη· εἴη δ' ἂν καὶ τῇ καλῶς κινητικῇ ἀντικειμένη ἀδυναμία, καθ' ἣν πεφυκὸς τι καὶ ἐπιδεκτικὸν ὅν τῷ καλῶς γενεᾷ ἢ ποιεῖν 10 ἐφεργᾶν αὐτῷ, ὡς οἱ διὰ μοχθηρίαν ἔξεως κατ' ἀρετὴν κινήσασθαι τινὰ μὴ δύναμει. ἐμοῖα καὶ ἡ τῇ δυνάμει τῇ κατὰ τὴν δύναμιν πάχυν λεγομένη ἀντικεινῶς ἀδυναμία εἴη ἂν ἀντικειμένη· τὸ γὰρ καὶ ἐκατέρωθεν τούτων τῷ τε ποιεῖν καὶ πάχυν τρίτην ζητῶν ἀντίθετον περιεργᾶν τε καὶ πολλὰς ταῦτα λέγειν θελόντων ἀρχέως. καὶ ἐκεῖνο 15 δ' ἂν τις ἐπισημῆται, πῶς ἔκ ἐμνημόνευσε τῶν ἄλλων δυνάμεων, τῆς τε κατὰ τὰς ἔξεις καὶ τῆς κατὰ τὰς ἀπαθείας. ἢ διὰ τὴν κοινῶς εἰπεῖν "ζέρησις δυνάμεως" εἴη ἂν καὶ περὶ τούτων κοινῶς εἰρηκῶς· καὶ γὰρ ταῦται εἰεν ἀδυναμίαι ἀντικείμεναι αἱ τε τῶν ἔξεων καὶ τῶν κατὰ τὰς ἀπαθείας δυνάμεων ζεῖρησις, δι' ἣν ζέρησιν εὐπαθεῖ 20 καὶ ἀφθαρτὰ τινὰ ἐστίν. τὸ γὰρ ἐξεργημένον σῶμα τῆς ἔξεως, δι' ἣν δυσπαθεῖς ἦν, ἀδινεὶς εἶναι καὶ ἀδυναμίαν ἔχειν λέγει. καὶ γὰρ ἐστίν ἢ μὲν κατὰ τὰς ἔξεις δύναμις ὁμοῖα τῇ κατὰ τὰς ποιητικὰς, διαφέρουσα τῷ μὴ ἄλλω εἶναι κινητικῇ ἀλλ' αὐτῷ τῷ ἔχοντος, ἢ δὲ κατὰ τὴν ἀπάθειαν τῇ παθητικῇ δυνάμει, διαφέρουσα αὐτῇ τῷ ἐκείνου μὲν 25 τῷ ὑπ' ἄλλω πάχυν δυνάμει εἶναι, ταύτην δὲ τῷ μὴ πάχυν ὑπ' ἄλλω. εἰπὼν δὲ περὶ ἀδυναμίας καὶ ἀδυνατὰ φησιν, ὅτι καὶ αὐτὰ δοκεῖ παρρησιάζεσθαι τῇ ἀδυναμίᾳ, τὰ μὲν κατὰ τὴν προειρημένην ἀδυναμίαν λέγει, ὡς ἐκείνης ἀδυναμίας παρρησία ἀδυνατόν τι λέγει, τὰ δὲ ἄλλων τρόπον παρὰ τὴν εἰρημένην· καὶ γὰρ δυνατόν τι 30 καὶ ἀδύνατον ἢ κατὰ δυνάμεως παρρησίαν μόνον ἢ ἀπουσίαν λέγει, ἀλλὰ καὶ ἄλλως. καὶ λέγει γὰρ περὶ ἐκατέρωθεν αὐτῶν· ἀδύνατον τε γὰρ λέγει ὅτι ἐναντίον ἐξ ἀνάγκης ἀληθές (ἀδύνατον γὰρ τὴν διαμετρον σύμμετρον εἶναι), ὅτι δὲ ἐναντίον ἐξ ἀνάγκης ἀληθές, ἐξ ἀνάγκης ψεύδος αὐτό. τὸ γὰρ ἐξ ἀνάγκης τὸ αἰεὶ σηματικόν 35 ἐστίν· ὁ δὲ αἰεὶ ἐστὶ ψεύδος, ὅτι ἀντικείμενον αἰεὶ ἐστὶν ἀληθές, τὸτο ἀδύνατον· τὸ δὲ ἐναντίον, φησὶ, τῷ ὅτι γεωμετρεῖν ἀδύνατον δυνατόν ἐστίν, ὅτι ἐναντίον μὴ ἐξ ἀνάγκης ψεύδος ἐστίν, λέγων ἐναντίον νῦν τὸ ἀντικείμενον αὐτῷ· τὸ γὰρ καθ' ἑαυτὸν ἀνθρώπου δυνατόν, ὅτι ἐναντίον αὐτῷ τὸ μὴ καθ' ἑαυτὸν ἔκ ἐστίν ἐξ ἀνάγκης ψεύ- 40 δος. ὁ δὲ μήτε αὐτὸ ἐξ ἀνάγκης ἀληθές ἐστίν ἢ ψεύδος μήτε τὸ ἀντικείμενον αὐτῷ, τὸτο κατὰ τὴν σηματικὴν δύναμιν ἐστίν· μεταξὺ γὰρ τὸ δυνατὸν τῷ ἐναντικαίῳ καὶ τῷ ἀδύνατῳ, ὡς αἱ ἔξεις, καθ' ἃς ἐναντίον τὰ 1019c 22. 23. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000.

1. ὅτως ὁ τοῦχος *M.* || 5. τῷ *A.* || 12. ἢ *a M.* || 15. ταῦτα *M.* || 16. ἐπισημῆται *A.* || 19. ἀδυναμία *M.* || 20. εὐπαθεῖ *a M.* || 21. quae privatione quadam facile et perpetiuntur et intereunt Sepulv. || 23. διαφέρουσα *M.* || 30. τοῖς εἰρημέν *M.* || 32. γε *om M.* || 33. ἀδύνατον — 34. ἀληθές *om A.* || 36. ὅ — b 1. αὐτῷ *om M.* || 39. τὸ γὰρ — b 1. αὐτῷ *om A.* || 4. ὅ *M.* || 33. ὅ *τὸ A.* || 35. τὸ *om A.* || 37. δὲ *καὶ M.* || 38. refertur ait. quae quidem ut propriissime dicitur ante omnes est explicata. ea vero est potentia efficiendi, quae mutationis in alio quia aliud, principium esse definitur Sepulv. || 39. ἐπισημῆται *M.* || 40. δυνάμει *A.* || 41. ἄλλω ἢ ἄλλω *M.*

κατὰ τῶν κτ' δυνάμιν λεγομένων ἀπὸ ταύτης εἰρηξ· τὰ μὲν γὰρ
τῷ ἄλλο τι ἔχειν αὐτῶν δυνάμιν τοιαύτην, δηλονότι μεταβαλλέν
αὐτὰ καὶ κινεῖν τε καὶ ποιεῖν (τοιαῦτά ἐστι τὰ τῇ παθητικῇ δύν-
αμιν ἔχοντα· τῷ γὰρ εἶναι αὐτῶν δυνάμιν τῶν ποιητικῶν), τὰ δὲ
τῷ μὴ ἔχειν ἄλλο τι δυνάμιν τῷ μεταβαλλέν αὐτὰ (δυνατὰ γὰρ
καὶ τὰ μὴ μεταβαλλόμενα ὑπὸ τινος ὡς ἀπαθῆ· ὅθεν γὰρ ἔχει τῶν
ποιητικῶν δυνάμιν, καὶ διὰ τούτο δυνατὰ ὁμοίως καὶ τὰ εὐπαθῆ),
τὰ δὲ τῷ ὡδὲ ἔχειν, οἷον τῷ καλῶς τε καὶ ἐπὶ τῷ βελτίον μεταβαλ-
λέν ἢ τῷ καλῶς πάχειν τε καὶ μεταβαλλέν. ὅτι ἔοικε δὲ διὰ
τῶν μνημονεύειν τῆς δυνάμεως τῆς κτ' τὰς ἔξεις, ἥς ἐδόκει
μνημονεύειν δι' ὧν ἔλεγε λέγων περὶ τῆς δυνάμεως "ἔτι ἢ τῷ
καλῶς τούτο ἐπιτελεῖν ἢ κτ' προαῖρεσθαι· ἐνίοτε γὰρ τὸς μόνον ἀν-
πορευθέντας ἢ εἰπόντας, μὴ καλῶς δὲ ἢ μὴ ὡς προείλοντο, ὅ
φαιμεν δύνασθαι λέγειν ἢ βαδίζειν" (p. 1019 a 23). ἢ καὶ ἐνθάδε
διὰ τῷ "τὰ δὲ ὡδὲ ἔχειν" ὅτι ἄλλης τῆς ἀλλ' ἐκείνης μνημονεύει.
ὁμοίως δὲ φησὶ καὶ τὰ ἀδύνατα τῷ ὅπως δυνατῷ ἀντικείμενα τῷ
κτ' δυνάμει παρυσίαν λεγομένην, ἀλλὰ μὴ τὰ ὡς προτάσεις ἀπ'
ἐκείνης τῆς δυνάμεως λέγεσθαι. ἢ γὰρ τῷ μὴ ἔχειν αὐτὰ δυνάμιν
ποιητικῇ, ἢ τῷ μὴ ἔχειν ἄλλα αὐτῶν δυνάμιν, ἢ τῷ εὐπαθῆ
δι' ἀδύναται εἶναι, ἢ τῷ μὴ τῷ καλῶς ποιεῖν ἢ πάχειν ἔχειν δύν-
αμιν. διὸ καὶ ὁ προειρημένος, φησὶν, ὅρος τῆς πρώτης δυνάμεως ὁ
καίριος ἅμα λόγος εἴη ἀντὶ τῆς δυνάμεως· ὅτος δὲ ἦν ἀρχὴ μετα-
βαλτικῇ ἐν ἄλλῳ ἢ ἄλλῳ. Alex.

1019 a 33. (*) ἄλλως λέγειν δυνάμιν κτ' μεταφορὰν ἐν γεωμετρικῇ,
ὡς περ ἐν τῷ δεκάτῳ λόγῳ τῶν Εὐκλείδου. Asclep.

1020 a 1. (') τὰ μέντοι γε πράγματα τὰ λεγόμενα κτ' δυνάμιν
πάντα λέγονται πρὸς "τὴν πρώτην" ἀρχήν, ἢ "τὴν μίαν," ἀντὶ τῆς
πρώτης· διττῇ γὰρ φέρει ἢ γραφῇ. "αὕτη δὲ ἐστὶν ἀρχὴ μετα-
βαλῆς ἐν ἄλλῳ καθὼς ἄλλο," ὅσα εἴη τὸ ποιητικὸν αἴτιον· τὰ γὰρ
ἄλλα λέγονται δυνατὰ τῷ ἔχειν ἄλλο τι τοιαύτην δυνάμιν, τὰ δὲ
τῷ μὴ ἔχειν. ὁμοίως δὲ καὶ τὰ ἀδύνατα. ὥς ὁ κύριος ὅρος τῆς
πρώτης δυνάμεως εἴη ἀντὶ τῆς μεταβαλτικῆς ἐν ἄλλῳ, τούτοις τὸ
ποιητικόν· κυρίως γὰρ τὸ ποῦν λέγειν δυνάμιν ἔχειν. id.

1020 a 2. ἐπὶ τούτοις διαίρεσιν ποιεῖν τὸ ποῦν· τῆς γὰρ ὕψους ἐν τοῖς
πρώτοις ἐμνημόνευσε. λέγει δὲ ποσὸν εἶναι τὸ διαίρετον εἰς ἐν
ὑπάρχοντα, ὧν ἕκαστον ἢ ἐκάτερον ἐν τῷ καὶ τούτῳ πέφυκεν εἶναι.
τούτῳ δὲ προσέθηκεν, ἐπεὶ δοκεῖ καὶ εἰς τὰ συμβεβηκότα διαίρεσις
γίγνεσθαι τῶν οἷς συμβέβηκεν, ἵνα μὴ τις ἡγήσῃ καὶ ταῦτα μέρη
εἶναι τῷ ποῦν· ὅθεν γὰρ τῶν συμβεβηκότων ὅπως ἐν τῷ ὡς τούτῳ
καὶ τῆς αὐτῆς φύσεως τῷ ὑποκειμένῳ εἶναι. καὶ τῷ ἀριθμῷ δὲ ἕκα-
στον τῶν μορίων ἐν τῷ καὶ τούτῳ, ὡς καὶ ὁ ἀριθμὸς αὐτὸς ὁ διαίρε-
μος πρὸς τὸ διαίρεθαι. ὁμοίως καὶ τῆς γραμμῆς καὶ ἐπιφάνειας.
ἐκείνῃ δὲ ἢ λευκότης ὁμοίως τῷ ὑποκειμένῳ αὐτῇ· τούτῳ τι καὶ ἐν
εἴη δ' ἀντὶ τῷ "ὧν ἐκαστὸν ἐν τῷ καὶ τούτῳ πέφυκεν

εἶναι· χωρίζων τῶν ποσῶν τὰ μὴ ἐκ θέσει ἐχόντων τῶν μορίων
συγκείμενα, ἀπὸ τῆς χρόνος καὶ ὁ λόγος. ἐν τούτοις δ' ἀντὶ καὶ
ἢ κινήσεως· τὰ γὰρ τοιαῦτα ὁ κυρίως ποσὰ εἶναι. ὁ μέντοι ἀριθμὸς ἐν
μὲν κατηγορίαις ἐλέγεται καὶ αὐτὸς ἐκ μὴ θέσει ἐχόντων συγκείμεν,
ὧν μέντοι εἶκοι καὶ τούτῳ τὰ μόρια λέγειν ὑποκείμεν πῶς. τὸ δὲ
γένος· ὅχι ὅπως εἰς τὰ εἶδη διαίρεται ὡς εἰς ἐνυπάρχοντα· ὁ γὰρ ἐν
τῷ γένει οἱ τῶν εἰδῶν ἐνυπάρχοντες λόγοι, εἰς ἑξὶς διαίρεται· προ-
εἶρεται γὰρ ἢ ἐκείνων διαίρεσις· διὸ γένος μὲν ὅθεν ἡττόν ἐστι, καὶ ἀφαι-
ρεθῆναι τι εἶδος ἀπ' αὐτοῦ, τὸ δὲ ποσὸν ἐκείνῳ ταύτῃ ἀφαιρεθέντος
πῶς τῶν μορίων αὐτοῦ (*). ἐπεὶ δὲ ποσὸν τὸ μὲν συνεχὲς τὸ δὲ
διωρισμένον, λέγει τὸ μὲν διωρισμένον ποσὸν ἀριθμητὸν εἶναι, τὸ δὲ
συνεχὲς, ὅ ἐστι μέγεθος, μετρητόν. εἴη δ' ἀντὶ τῶν τούτων τὸ ἀπειρον
ὁ ποσὸν λέγων· ὅτε γὰρ ἀριθμητὸν τὸ ἀπειρον ὅτε μετρητόν. ἢ εἰ
μὴ τὸ καταμετρημένον πᾶν μετρητόν, ἀλλ' ὅπως τὰ λαμβανό-
μενα μόρια μετρητά, εἴη ἀντὶ τὸ ἀπειρον ὑπὸ τὸ ποσόν· καὶ γὰρ λέ-
γει ποσὸν ἀδιεξίτητον. ὁρίζεται δὲ καὶ τὸ πλῆθος καὶ τὸ μέγεθος·
πλῆθος μὲν γὰρ ἐστὶ τὸ διαίρετον δυνάμει εἰς μὴ συνεχῆ (τὸ δὲ "δυ-
νάμει" προσέθηκεν ἀντὶ τῆς διαίρεσιν δυνάμεων εἰς μὴ συνεχῆ·
μονάδας γὰρ τὰ τῷ πλῆθους μέρη), μέγεθος δὲ τὸ εἰς συνεχῆ διαί-
ρετόν· πᾶν γὰρ τὸ τῷ μεγέθους μέρος συνεχὲς. λέγει δὲ καὶ τὰς τῷ
μεγέθους διαφορὰς, ὅτι τὸ μὲν ἐφ' ἐν συνεχὲς μήκος ἐστὶ, τὸ δὲ ἐπὶ
δύο πλάτος, τὸ δὲ ἐπὶ τρία βάθος, τούτοις σώμα. λέγει δὲ καὶ ὅτι
ὁ ἀριθμὸς ἐστὶ πλῆθος πεπερασμένον· ἀριθμητὸν γὰρ ὁ ἀριθμὸς, τὸ
δὲ ἀριθμητὸν πεπερασμένον· ὥς ἐστι τὸ πλῆθος ἀπειρον λέγεσθαι τι,
τούτῳ ἐκ ἀριθμοῦ. κυρίως μὲν ἐν ὁ ἀριθμὸς αὐτὸς εἰς μὴ συνεχῆ
διαίρετός· ἡδὴ δὲ καὶ τὰ ἀριθμητά, εἰ καὶ συνεχὲς ἕκαστον αὐτῶν,
ἀλλ' ὅταν ὡς ἀριθμητὰ διαίρεται, ὅχι ὡς εἰς συνεχῆ διαίρεται. εἶπε
δὲ πλῆθος μὲν εἶναι τὸ διαίρετον εἰς μὴ συνεχῆ· τῶν μεγεθῶν δὲ τὸ
μὲν ἐφ' ἐν συνεχὲς μήκος, πλάτος δὲ τὸ ἐπὶ δύο, τὸ δὲ ἐπὶ τρία
βάθος, τὸ ἕκαστον τούτων ἐστὶ λέγων πρώτων· εἰπὼν τί ἐστὶ τὸ πλῆ-
θος, ἐφεξῆς καὶ τί τὸ μήκος καὶ τί τὸ πλάτος καὶ τί τὸ βάθος εἶπεν, ὅτι
τὸ μὲν γραμμῇ, τὸ δὲ ἐπιφάνειᾳ, τὸ δὲ σώμα. εἰπὼν δὲ ταῦτα, 1020 a
πάλιν τῷ ποσῷ λέγει τὰ μὲν καθ' ἑαυτὰ ποσὰ ἐστὶ, τὰ δὲ κτ' συμ-
βεβηκός· ἢ μὲν γὰρ γραμμῇ καὶ τὸ πλάτος, τούτοις ἐν ἐπιφάνειᾳ, καὶ τὸ
σῶμα, ἔτι δὲ ὁ ἀριθμὸς καθ' ἑαυτὰ καὶ κυρίως ποσόν· ὅσα δὲ τῷ
ποσῷ τινὶ συμβεβηκέναι ποσὰ καὶ αὐτὰ λέγει, ἐκ ὧν τοιαῦτα
τῇ αὐτῶν φύσει, ταῦτα κτ' συμβεβηκός λέγει ποσόν· ὡς ἐπὶ λέ-
γοι τις τὸ λευκὸν τρίπηχυν εἶναι· τῷ γὰρ τῇ ἐπιφάνειᾳ, ἐν ἢ ἐστὶ τὸ
λευκόν, τασαύτην εἶναι, τούτῳ ἐρεῖ. ὁμοίως καὶ τὸ μυρμιχόν, ὡς αὐτὸς
εἶρηκε. ποιεῖ δὲ ἐκατέρων τούτων πάλιν διαίρεσιν, καὶ τὸ καθ'
αὐτὸ καὶ τὸ κτ' συμβεβηκός, καὶ πρώτων γε τὸ καθ' αὐτό. τῶν γὰρ
καθ' αὐτὸ καὶ κυρίως ποσῶν τὰ μὲν κτ' τῇ εἰκείᾳ ὕψει ἐστὶ ποσόν·
ταῦτα δὲ ἐστὶν ὅσα ἐν τῷ ὅρισμῳ τὸ ποσὸν ἐνυπάρχει. ὅπως ἢ
γραμμῇ ποσόν, εἴ γε μέγεθος ἐφ' ἐν διαίρετον, καὶ ἢ ἐπιφάνειᾳ δὲ

6. καὶ om M. 7. τὰ πλάτος M. 16. quae possibili a praesenti potentia dicto opponuntur Sepulv. 17. παρυσία om M. 19. ἢ τὸ μὴ M. 21. προειρημένος M. 22. κυρίως M. 43. διὰ τὴν AM.

7. ὅς ἐστι διαίρεται M. 21. ὅς ἐστι M. 27. διαίρεται διαίρεται M. 31. βάθος M. 39. αὐτόν M.

ἢ τὸ σῶμα· ἕκαστον γὰρ αὐτῶν ποσόν, τὸ μὲν ἐπὶ δύο, τὸ δὲ ἐπὶ τρεῖς
 διεσῶς· ἢ τὸν ἀριθμὸν δὲ ὀρίζομεθα ποσὸν διωρισμένον. ἢ κατ'
 ὕσιν ποσά ἐστιν ὡς ὑποκαίμενά τινα, ἐφ' ἃ ἀναφέρεται ἢ τὰ ἄλλα
 ποσὰ λεγόμενα. τὰ δὲ τινὰ ἐστὶ καθ' αὐτὰ ποσὰ τῷ τῆς φύσεως
 τῆς τοιαύτης· εἴη παῖδες τε, ἢ ἕξεις, τὰ δὲ τῷ εἶναι ποσὸν καθὼς
 ποσὸν πάθη. ταῦτα δὲ ἐστὶ τὰ καθ' αὐτὰ αὐτὰ κατηγορούμενα ἢ
 αὐτὰ ποσά. τοιαῦτά ἐστι ἢ τὸ πλεονέχον ἢ τὸ ὀλίγον (πάθη γὰρ ἀριθμῶν),
 ἢ τὸ μακρὸν ἢ τὸ βραχὺ (μῆκος γὰρ πάθη), ἢ τὸ πλατὺ ἢ τὸ στενόν
 (ἐπιπέδων γὰρ πάθη), ἢ τὸ βαθύ ἢ ταπεινόν (σώματος γὰρ ταῦτα
 πάθη πάλη). ἢ γὰρ ἐν τούτων τις λέγει ἐν τῷ λόγῳ τὸ ποσὸν περιέ-
 χεσθαι, ἀλλ' ἐν πρώτῳ οὐδὲ καθ' αὐτά, ἀλλὰ τῷ ἐν ἐκείνοις εἶναι
 οἷς ταῦτα ὑπάρχουσιν. λέγει γὰρ τὸ μὲν πολλὸν ποσὸν ὑπερέχον κατ'
 ἀριθμὸν, ὡς διὰ τὸν ἀριθμὸν ὁμοίως ποσὸν ὄν. ὁμοίως ἢ ὀλίγον ποσὸν
 ὑπερεχόμενον κατ' ἀριθμὸν. ἢ ἐπὶ τῶν μεγεθῶν δὲ ἕκαστος ἐνση-
 μαίνει τὸ διὰ τὰ ὑποκαίμενα αὐτὰ ποσὰ λέγεσθαι. βραχὺ γὰρ λέ-
 γεται τὸ ποσὸν ὑπερεχόμενον κατ' ἄλλους. ὁ αὐτὸς λόγος ἢ ἐπὶ τῶν
 ἄλλων. ἀλλὰ ἢ τὸ βαρὺ ἢ ῥαφὸν ἐν τοῖς καθ' αὐτὰ ποσοῖς νῦν·
 καταρμήσει δὲ αὐτὸ μετ' ὀλίγον ἢ ἐν τοῖς παλαιῶν. ἢ ἴσως εἴη
 ἂν ποσὰ μὲν, καθὼς ὑπερεχόν ῥοπῆς ἢ ἐλάττωσιν σημαίνουσι, ποσὰ
 1020 δὲ, καθὼς ἦν τὸ κάτω φέρεσθαι τὰ ἔχοντα αὐτὰ αἰτία. πάθη δὲ ἢ
 19 ἕξεις τῆς τοιαύτης ὕσιν εἶπε ταῦτα, κατώτερον τῷ τῆς ὕσιν
 ὀνόματι χρώμενος· ὅτι γὰρ ἢ ταῦτα ὕσιν πῶς λέγονται, εἶπεν ἐν
 τῇ τῆς ὕσιν διαφύσει. πάθη δὲ ἢ ἕξεις ἐκ παραλλήλων· εἰπεὶ
 ἕξεις μὲν ἀπὸ τῶν ἕξεων, πάθη δὲ ὡς συμβεβηκότα ἢ ὑπάρχοντα.
 εἰπὼν δὲ "ἢ τὰ ἄλλα τὰ τοιαῦτα" προσέθηκε τινα εἰπὼν "ἕξι δὲ
 ἢ τὸ μέγα ἢ τὸ μικρὸν ἢ τὸ μέζον ἢ τὸ ἐλαττων," τὰ τε καθ'
 αὐτὰ λεγόμενα τὰ τε ἐν τῇ πρὸς ἄλληλα χέσει, ὅπως ποσὰ (!).
 ὅτι μὲν ἐν τῷ μέζον ἢ τὸ ἐλαττων τῶν πρὸς τι, γινώσκοντες, εἰδείξε δὲ
 ἢ ἐν Κατηγορίας (c. 6) ὅτι ὅταν λέγεται τὸ μέγα ἢ τὸ μικρὸν,
 νῦν δὲ λέγεσθαι φησὶν αὐτὰ ἢ καθ' αὐτά· ἢ γὰρ ἀπλῶς μέγα τι
 30 λέγεται. τὸ μόνον μέγα ἢ μέζον ἢ τὰ τούτοις ἀντικείμενα μετα-
 φερεσθαι φησὶν ἀπὸ τῶν ποσῶν ἢ ἐπ' ἄλλα τινὰ, ἃ ἔστι ποσὰ
 [ἢ δὴλων ὅτι ὅταν ἐπὶ τούτων λέγεται, ἔστι ποσὰ]· μέγα γὰρ
 τὸ πάθος, οἷον ἢ λίπη μέζον λέγεται ἢ μεγάλη νόσος ἢ μεγάλη
 1020 ὁφθαλμία ἢ μικρὸν λευκόν, ὡς ὁδὸν ἐστὶ ποσόν. ἐξῆς δὲ ποιεῖ
 26 διαίρεσιν τινα ἢ τῶν κατ' ἀριθμὸν λεγομένων ποσῶν, ἢ δει-
 κνυσθαι αὐτῶν τὴν διαφορὰν. ἄλλως γὰρ λέγει τὸ φυσικὸν ποσόν
 ἢ τὸ λευκόν, ἢ ἕκαστον ποσὸν τῶν συμβεβηκότων τῷ ποσῷ (τῷ
 γὰρ μόνον τὸ ὑποκαίμενον αὐτοῖς ποσὸν εἶναι), ἢ ἄλλως κίνησις ἢ
 χρόνος· ἢ γὰρ ταῦτα λέγει μὲν κατ' ἀριθμὸν ἐπὶ τὰ ποσὰ τὰ καθ' αὐτά
 40 ἀναφορὰν, ἢ διὰ τὸ τοῦτο ἢ αὐτὰ κατ' ἀριθμὸν, ἢ μὴν ἀπλῶς,
 ὡς ἢ τὰ πρῶτα εἰρημένα. τῷ μὲν γὰρ τῶν ἐπινοημάτων αὐτῶν ἔχειν ἡμᾶς
 ὅλως ἀπὸ τῶν μεγεθῶν, ἢ ταῦτα ποσὰ τε ἢ συνεχῆ λέγει κατ'
 συμβεβηκός (διὰ γὰρ τὸ ἐκείνα εἶναι συνεχῆ ἢ διαμετρετά ὡς ἐστὶ

ταῦτα πάθη)· τῷ μόνον ἐνδιαμετρετῶς ἐκείνοις καθὼς διαμετρετά ἐστὶ
 ἢ ποσὰ κατ' ἀριθμὸν ὑπάρχοντα αὐτοῖς κυριώτερα ταῦτα εἶναι,
 ἢ ἔχοντες κατ' ἀριθμὸν συμβεβηκός. εἰπὼν δὲ "ἢ γὰρ ταῦτα ποσὰ ἄλλα
 1020 λέγει" ἢ συνεχῆ τῷ ἐκείνα διαμετρετά εἶναι ὡς ἐστὶ ταῦτα πάθη." 28
 τῶν πάθων δηλῶν προσέθηκε (!). λέγω δὲ, φησὶν, ἐν τῷ τὸ ἐκ-
 κείμενον εἶναι διαμετρετόν, ἀλλὰ τῷ ὁ ἐκκείμενος τῷ, λέγων τὴν κίνη-
 σιν ποσόν τε ἢ συνεχῆ λέγεσθαι ἔκ ἀπὸ τῶν τὸ κινούμενον σῶμα τε
 εἶναι ἢ ποσόν (ὅτι γὰρ ἂν ἦν τέλει κατ' ἀριθμὸν συμβεβηκός λεγομένη, ἢ
 ὁμοίως τῷ λευκῷ τε ἢ μουσικῷ), ἀλλὰ τῷ ὁ ἐκκείμενος ἢ ἐφ' ὃ ἐκ-
 κείμενος ἢ ὁ διήλθε τὸ κινούμενον ποσόν εἶναι. ἀδύνατον γὰρ μὴ ἐπὶ
 συνεχῶς κίνησιν γίνεσθαι· τῷ δὲ διαμετρετῶν ἢ ποσόν εἶναι· τὸ ἐφ' ὃ
 ἢ κίνησις, τῷ τε ἢ κίνησις ποσὴ συμπαρατεινόμενη τῷ ἐφ' ὃ
 γίνεσθαι ἢ ὡς περὶ καταμετρεσθαι αὐτὸ τὸ ποσόν ἢ συνδιαμετρεμένη
 αὐτῷ. διὸ δεκάς ἢ κυριώως ποσόν εἶναι. ἀλλ' ἢ γὰρ ἐπινοημάτων αὐτῶν
 ἀπὸ τῶν ὑποκαίμενων μεγεθῶν. διὸ ἢ κατ' ἀριθμὸν συμβεβηκός· ἢ γὰρ μέγε-
 θος, ἀλλ' ἐπὶ μεγεθῶν ἢ αὐτῇ, εἰ ἢ μὴ ὁμοίως τοῖς ἄλλοις συμβε-
 βηκός. ἢ τὸ μὲν ὑποκείμενον ἢ διαμετρετόν καθ' αὐτό, ἢ δὲ ἔχον ὑπο-
 κείμενα. πάλιν δὲ, φησὶν, ὁ χρόνος ποσός τε ἢ συνεχῆς τῷ τῆς
 κίνησεως ταύτης εἶναι διαμετρετόν, λέγων διὰ τὸ ταύτην τὴν κίνησιν
 28 ἢ ἀριθμὸς ὁ χρόνος. σημειωτέον δὲ ἢ τὸ τοῦτο, ὅτι τὸν χρόνον ἐν
 Κατηγορίας (c. 6) καθ' αὐτὸ ποσόν εἰπὼν ἐνταῦθα ἢ αὐτὸν κατ'
 συμβεβηκός φησὶν εἶναι ποσόν, ἢ πρὸ αὐτοῦ γὰρ τὴν κίνησιν· διὰ
 γὰρ ταύτην ἢ τὸν χρόνον. ζητητέον δὲ ἢ τὸ τοῦτο, διὰ τί τὴν κίνησιν
 ἢ τὸν χρόνον ἔκ ἐν τοῖς καθ' αὐτὰ ποσοῖς ἔχοντες, ἢ πάθη ἢ ἕξεις
 εἶπεν εἶναι τῶν ποσῶν, ἀλλ' ἐν τοῖς κατ' ἀριθμὸν συμβεβηκός· εἰ γὰρ πάθος
 ἐστὶν ἢ κίνησις συνεχῆς τῶν (ἢ γὰρ οἷον τε ἄλλως ἢ ἐπ' ἄλλαν κίνη-
 σιν γίνεσθαι), εἴη ἂν ἐν τοῖς ὅτι ποσὰς ἢ τὰ πάθη. ἢ ἢ καθ'
 αὐτὰ εἶπεν εἶναι ποσὰ, κατ' ἀριθμὸν συμβεβηκός λέγει, ἢ μὴ ὁμοίως τοῖς
 ἢ μὴ ἐστὶν ὡς ποσῶν ἢ καθὰ ποσὰ πάθη. ἢ ἐκείνα μὲν ποσὰ καθ'
 αὐτά, ὅτι ὑποκείμενα ὡς ἢ τὰ ὡς ἐστὶ πάθη, τούτων δὲ ἰσχυρότερον
 ὑποκείμενα. ἢ ὅτι τὰ μὲν ἐν τῇ φύσει ἐστὶν αὐτῶν, ἢ ὅντων ἔπειτα
 αὐτὰ πάντως, ἢ δὲ κίνησις ἢ τὸ μεγεθὲς τί ἐστὶν, ἀλλ' ἐπὶ μεγε-
 θος γίνεσθαι. Alex.

(ε) φησὶν ὅτι τὸ ποσὸν διαμετρετόν ἐστι κατ' ἐνέργειαν, ἢ ἔχον 1020
 ὡς περὶ τὸ γένος· διαμετρετά μὲν γὰρ ὑπάρχουσιν ἢ τὰ γένη, ἀλλ' ἐκεί-
 10 κατ' ἐνέργειαν· αἱ γὰρ διαφοραὶ καθ' ἃς διαμετρῶν, δύναται ὑπάρ-
 χουσιν ἐν τοῖς γένεσιν, ὡς φάσιν οἱ περιπατητικοί, καθάπερ μαθη-
 θέκαμεν ἐν τῇ Εἰσαγωγῇ Πορφύριον. Asclep.

(!) ὡς περὶ κυριώως τὸ ποσὸν ταῦτα βούλεται εἶναι, εἴη εἶναι ἢ 1020
 καθ' αὐτὰ λεγόμενα τὰ ποσὰ ὑπάρχουσιν ἢ πρὸς ἄλληλα. ἢ ἐν-
 23 ταῦθεν λαβόντες οἱ ἐξηγηταὶ αὐτὸ ἀπεφώνησαν αὐτὰ εἶναι τὸ
 ποσόν. ἢ ἔκ ἐκείνου ἀνάπλοσμον αὐτῶν· ὁμοίως μάλιστα γὰρ δύναται
 αὐτὰ τῶν πρὸς τι εἶναι, καθὼς πρὸς ἕτερον λέγεται, ἢ κυριώως μάλιστα
 γὰρ, ὡς ἔδειξεν ἐνταῦθα ἐλέγος. id.

7. καὶ τὸ ante πολλὸν om M. F πάθος M. | 8 et 9. πάθος A. | 19. εἴη om A. | 21. ἕξι M. | 24. μὴ M. | 33. καὶ τὰ ποσὰ om A et Sepulv. | 42. καὶ om M.

4. ὡς — 6. εἶναι om A. F 12. ποσὰ M. | 14. ἀλλὰ γὰρ A. | αὐτῶν A. | 17. ὑποκαίμενα M. | καθ' αὐτὰς δὲ M.

ἀριθμητῶν καὶ μὲν ἐν ἐπιπέδῳ ἀριθμῶν εἶναι, τὰ δὲ ἐν στερεῷ ὥστε
 εἰς μὲν ἂν εἴη τρόπος πάντητος ἢ καὶ τὰς διαφορὰς τῶν ὕψων τῶν
 τε ἐν κινήσει καὶ τῶν ἀκινήτων (1). ὕψους γὰρ καὶ τὰ μαθηματικὰ
 λέγειν αὐτῷ ἴσος. δύναμις καὶ τῶν πάντων τῶν κοινῶν, ὅ
 τῶν ὕψων μέσον, τὰς διαφορὰς λαμβάνειν καὶ τὴν πρώτην σημαίνον
 μέσον, μέρη δὲ πῶς ἐκείνῳ λέγει τὰς τῶν μαθηματικῶν τῶν καὶ
 ἀκινήτων, καθόσον καὶ ἡ τῶν πρὸς ἀλλήλα διαφορὰ ἐν τούτοις
 εἴσιν. δεύτερος τρόπος ποιότητος τὰ πάθη τῶν ἐν κινήσει ὕψων
 καθ' ὃ καὶ κινήματα τέ εἰσι καὶ φυσικὰ. προσέθῃσι δὲ τοῖς πάθεσι
 τούτοις, καθ' ὃ αἱ ἀλλοιώσεις γίνονται, καὶ τὰς τῶν κινήσεων δια-
 φορὰς, κινήσεων λέγων διαφορὰς καὶ ἀλλοίωσιν αὐξήσιν μείω-
 σιν φερόν, ὡς καὶ τούτων ὕψων ποιότητων, ἢ τὰς δυνάμεις καθ'
 ὅτι τῆς καὶ τῶν κινήσεων ἢ διαφορὰ τῶν φυσικῶν αἰμάτων
 (αὐτῶν) δὲ εἰσι βαρύτης καὶ κηφότης, ἢ καὶ πάσης κινήσεως. ὅτω δ'
 ἂν καὶ ἔξῃς εἴη ποιότητος ἀπὸ γὰρ τῆς ἐν ταύταις διαφορὰς αἱ τῶν
 κινήσεων διαφορὰς. ὅτι δὲ ὅτως λέγει, ἐδήλωσεν ἐπὶ τῶν ἀρετῶν
 1020 εἰπὼν. "ἀρετὴ δὲ καὶ κακία τῶν μαθηματικῶν μέρος τι. διαφορὰς
 18. γὰρ δηλοῦσι τῆς κινήσεως καὶ τῆς ἐνεργείας," διὰ τούτων δεῖκναι ἅτι
 καὶ αἱ ἔξῃς ὑπὸ τῶν ποιότητος τὰς ὡς πάθη λεγομένας. διαφορὰς
 δὲ λέγει κινήσεων καὶ ἐνεργειῶν τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν κακίαν δηλοῦν.
 καὶ γὰρ τὰς οὐκείας ἀρετὰς τε καὶ κακίας τὰ ἐν κινήσει ὄντα ποιεῖ τε
 καὶ πάχει. ἢ γὰρ καλῶς ἢ φαύλως. ἀγαθὸν μὲν γὰρ τὸ ἔστω κινεῖσθαι
 δυνάμεν, κακὸν δὲ αὐτὸ τὸ ἔστω τῆς γὰρ κινήσεως τῆς καὶ τὸ κα-
 λῶς τε καὶ μὴ τῶς ἔχουσι τὰς ἔξῃς ποιότητος αἱ ἔξῃς αὐτῶν. μάλιστα
 δὲ φησι ποιότητα σημαίνειν ἐπὶ τῶν ἐμφύλων τὸ ἀγαθὸν τε καὶ
 κακόν. ἢ γὰρ πᾶν ἀγαθὸν ποιότητος, εἴη τὸ ἀγαθὸν ἐν τοῖς δόκῃ γέ-
 νεσι καὶ τούτων μάλιστα τῶν ἐμφύλων, λέγων τοὺς προαίρετον ἔχουσι,
 ταύτας ἐν ἀνθρώποις. ἔτι δὲ τὸ ἀγαθὸν καὶ κακὸν ὡς ἐμφύλων τε
 καὶ προαίρετον ἔχόντων ἀρετὴ τε καὶ κακία ἢ μάλιστα τῶν ἀγαθῶν
 ἐν ποιότητι. ἔπειτα δὲ πάντα τὰ εἶδη τῆς ποιότητος, ὅ ἐστιν ἐν
 τούτοις Κατηγορίαις, ὑπὸ τὰ πάθη καὶ τὸ σημαίνον τούτου τῆς
 ποιότητος τάσεων, χωρὶς τοῦ κατ' ἐπιτηδεωτήτων τε καὶ δυνάμιν
 λεγομένων. τούτω γὰρ ὅτι ἐμνημόνευσεν, ἐκτός ἐστι μὴ κακῶς τις
 ὑποτάσσῃ τοῖς τῶν κινήσεων διαφοραῖς, ταύτας ἀφ' ὧν καὶ αἱ δια-
 φοραὶ τῶν κινήσεων. ὡς γὰρ καὶ τὰς ἔξῃς διαφοραὶ γίνονται κινή-
 35 σεις, ὅτω καὶ καὶ τὰς δυνάμεις τε καὶ ἐπιτηδεωτήτας καὶ τὰς ἐν ταύ-
 ταις διαφορὰς ὥστε εἶναι τὰς τε ἔξῃς καὶ τὰς δυνάμεις, ἐπὶ δὲ
 τὰς παθητικὰς ποιότητας καὶ τὰ χήματα, ὑπὸ τὴν ποιότητα τὴν
 καὶ τὰ πάθη τῶν ὕψων τῶν ἐν κινήσει. ἢ τὰ χήματα ὑπὸ τὸ
 πρότερον. ἢ γὰρ κινήσιν ὅσον ἐνεργεῖαν ἢ ποιῇν τὸ ἰσοπλευρὸν τρι-
 40 γώνῳ δηλοῦν τὸ αὐτό, ἀλλὰ διαφορὰς πρὸς τὸ σκαλεῖν καὶ ἰσο-
 σκελεῖν, ὡς καὶ αὐτὸς ἐδείκνυεν ἐπὶ τῷ ἀνθρώπῳ, ὃν ἐπερωτηθῆμεν

5. μέσον A. || 9. καθ' οὗ κινήματα τέ M. || 11. αὐξήσιν σημειώσιν M. || 21. ἐν τῇ κινήσει M. || 23. κακόν M. || 29. ἢ ἢ A. || 40. neque enim triangulus aequilaterus potum quasi actionem quandam aut opus huiusmodi trianguli significat, sed discernimen inter se, et scalenum atque isoscelem, ut ipse hominis exempla docuit Sepulv.

5. τι τὸ σημαίνον M. || 7. δ] τὸ M. || 12. καὶ ἡ ἐπιτήμη κινήσει καὶ κινήσει M. || 14. ποιῇν τε καὶ M. || 15. τῆς M. || 16. δ] δ] M. || 26. το διπλάσιον ἐφ' 30. τῶν οὐκ M. || 32. μὲν — 33. λέγεται οὐκ A. || 38. πολλασημέριον M. || 40. αὐτῇ ἔχει M. || 41. δι] διὰ M.

ὡς περ τὸ διπλάσιον πρὸς τὸ ἥμισυ, καὶ τὴν ἐν ἀριθμοῖς ὑπεροχὴν
 τε καὶ ἑλλειψίν ἐκείτην τῶν ἀριθμῶν ὠρισμένον ἔχει· ὃ τε γὰρ ἥμι-
 λιος ὠρισμένος· ὁ γὰρ ἔχων τινὰ ἀριθμὸν ἐν αὐτῷ καὶ τὸ ἥμισυ αὐτοῦ.
 ὁμοίως καὶ ὁ ὑψημώτερος· ὁ γὰρ ὅλος μὲν τῷ ἥμισυ αὐτοῦ ἐστὶν ὁ
 ὑψημώτερος· ἐκείνως τε γὰρ ἀμφότεροι ὠρισμένοι οἱ καὶ τὴν τοιαύ-
 την ὑπεροχὴν· καὶ γὰρ πρὸς ἐν καὶ ὠρισμένον. καὶ τὸ πρῶτον δὲ πα-
 ραδείγμα, τὸ διπλάσιον καὶ ἥμιλιον, ὁμοίως τοῖς νῦν εἰρημένους ἀμ-
 φοτέρως ἔχει· τὸς ἀριθμὸς ὠρισμένος, καὶ ὅλος ἐν οἷς ἀριθμοῖς πρὸς
 ἐν τι ὠρισμένον ἢ καὶ τὸ πρὸς τι ἀπόδοσις, ἀνάγκη ἀμφοτέρως
 ὠρίσκει κατ' ἀμφοῖν· ὡς γὰρ ἐν πᾶν ἥμισυ, ὅτε καὶ τὸ διπλάσιον
 καὶ τὸ διπλάσιον ἐν, ὡς ἔχει καὶ ἐπὶ τῷ ἥμισυ τε καὶ ὑψημώτερι· ὡς
 καὶ ἄλλης τινὸς ἀντιθέσεως τὸ παράδειγμα τῷτο δηλωτικὸν ἂν εἴη,
 1021 ἀλλ' ἤτις καὶ πρῶτον βῆθ' ἐν διπλάσιον. εἰπὼν δὲ τὸ πολλαπλάσιον
 πρὸς ἓνα μὴ ἢ μὴν ὠρισμένον λέγεσθαι, τὴν διαφορὰν ταύτης τῆς
 ἀντιθέσεως πρὸς τὴν πρῶτην εἰρημένην βυλθθαῖς δεῖξαι πάλιν πα-
 ρέθετο τῷ αὐτῷ τρόπῳ τῆς ἀντιθέσεως παραδείγματα, τὸ ἥμιλιον
 καὶ τὸ ὑψημώτερον, καὶ εἶπε ταῦτα κατ' ἀριθμὸν πρὸς ἀριθμὸν ὠρι-
 μένον ἀντικεινῶς, ἴσον λέγων τῷ "πρὸς ἐν ἀριθμὸς ὠρισμένος"
 ἐκείτην γὰρ αὐτῶν πρὸς ἐν ὠρισμένον λέγει, ὡς ἴσον ἐστὶ τὸ "κατ'
 ἀριθμὸν πρὸς ἀριθμὸν ὠρισμένον." ὅχι ἔτι λέγει τὸ πολλαπλά-
 σιον πρὸς τὸ πολλαπλάσιον· λέγει μὲν γὰρ καὶ τῶν ἐκείτην πρὸς
 ἐν, ἀλλ' ὅχι ὠρισμένον. λέγει δὲ ὅτι καὶ ὁ ἐπιμέριος πρὸς τὴν ὑπε-
 ραρίθμῳ πρὸς ἐν μὴ ἐκείτην αὐτῶν λέγει, ἀρίσκει δὲ ὑπεροχὴν·
 ἐν γὰρ σημαίνει καὶ ἐνός τινος, ἐκείτη μάλιστα καὶ τὴν λόγον τῆς ὑπερο-
 χῆς δηλοῦν ὡς τὸ διπλάσιον καὶ τὸ ἥμιλιον, ὡς ἐν εἴη καὶ τὸ πολ-
 λαπλάσιον πρὸς τὸ πολλαπλάσιον, ὅσοι ἐν μὴ ἐπὶ γὰρ τὸ ὠρισμένον.
 εἰπὼν δὲ ἐπιμέριον πρὸς τὸ ὑπεριμέριον κατ' ἀριθμὸν ἀρίσκει, ὅτι
 ὅπως ὡς πρὸς ἐν μὴ λέγει ὅχι ὠρισμένον δὲ, ἐδήλωσεν ἐν τῇ τῷ
 πολλαπλάσιον παραθέσει· πρὸς γὰρ καὶ ἐνός τὸ πολλαπλάσιον πολλα-
 πλάσιον, ὃ μὴ ὠρίζεται τὸ ἐν τῷτο πόσον ἐπὶ μέρος τῷ πολλαπλά-
 σίῳ. διὸ καὶ τὸ πολλαπλάσιον πρὸς ἐν ὁμοίως λέγει ὡς λέγει
 καὶ τὸ ἐπιμέριον, ὡς περ πάλιν ὁμοίως ἀλλήλοις ἐλέγετο τὸ διπλά-
 σιον καὶ τὸ ἥμιλιον. ὅχι ὅπως ἔχει τὸ ὑπερέχον πρὸς τὸ ὑπερεχό-
 μενον. πρὸς ὠρισμένον γὰρ τι λέγει καὶ τὸ πολλαπλάσιον καὶ τὸ ἐπι-
 μέριον· ὅπως γὰρ ἢ τοιαύτη χέσις ἐν ἀρίσκει ἀντιθέσει· τὸ μὲν γὰρ
 πολλαπλάσιον ἔχει τι ὠρισμένον, τὸ πολλαπλάσιον ἔχειν ἐκείτω καὶ
 ἐπιμέριον· αὐτὸ γὰρ αὐτὸ τὸ ἔχον καὶ πλείω μέρος αὐτοῦ. τὸ δὲ
 ὑπερέχον ὁ δὲ αὐτὸν τῆς ὑπεροχῆς τι σημαίνει· διὸ καὶ ἀρίσκει
 ὑπεροχὴν λέγει· εἰπὼν δὲ τὸ μὴ ὀρίσκει τὴν ὑπεροχὴν κατ' ἀριθ-
 μὸν ἀρίσκει τὴν ὑπεροχὴν ἔχειν, προσέθηκεν "ὁ γὰρ ἀριθμὸς σύμ-
 μετρος," ἴσον λέγων τῷ πάντες οἱ ὠρισμένοι ἀριθμοὶ σύμμετροι.
 καὶ μὴ σύμμετρον δὲ ἀριθμὸν λέγει, ὃ ἐξηγητικὸν ἐστὶ τῷ πῶς
 λέγει ἀρίσκει κατ' ἀριθμὸν· πάντες γὰρ ἀριθμοὶ ὠρισμένους συμμέ-
 τροι ὄντες (σύμμετροι μὲν γὰρ οἱ τῷ αὐτῷ μέτρῳ μετρώμενοι, πάν-
 των δὲ ἀριθμῶν μέτρον κοινὸν ἢ μόνος); οἱ καὶ τὴν τοιαύτην ὑπερο-
 χὴν ὑπερέχον λέγονται τῷ μὴ ὀρίσκει τὴν ὑπεροχὴν καὶ τῷτο λέ-
 γοντι καὶ μὴ σύμμετρον ἀριθμὸν λέγει πρὸς ἀλλήλους, ὅχι ὅτι
 μὴ καὶ ὅπως ἔχειν ληφθέντες πρὸς ἀλλήλους ἂν ληφθῶσιν, εἰσὶ
 σύμμετροι, ἀλλ' ὅταν μὴ ὀρίσκειν ἐν τῇ πρὸς ἀλλήλους ἀντιθέσει
 τὴν ὑπεροχὴν. ἐξηγούμενος δὲ αὐτὸς τὸ "καὶ μὴ σύμμετρον δὲ
 ἀριθμὸν λέγει," προσέθηκε πῶς καὶ μὴ σύμμετρον· "τὸ γὰρ
 ὑπερέχον πρὸς τὸ ὑπερεχόμενον τοῦτο ἐστὶ καὶ ἐπὶ· τῷτο δὲ ἐστὶν
 ἀρίσκει." καὶ γὰρ πλείον καὶ ἑλάττω γινόμενον τὴν αὐτὴν χέσιν σώ-
 ζει· τῷτο γὰρ ἐστὶ τὸ "ἢ ἴσον ἢ ἕκ ἴσον." ἢ γὰρ ἴσον τῷ φθάνοντι
 εἰληφθαῖ δύναι τὸ πάλιν λαμβανόμενον ὑπερέχει εἶναι, ἴσον δὲ
 καὶ λόγον, ὡς εἶναι ἐν ἀμφοτέροις τριπλάσιον τὸ ὑπερεχόμενον, ἢ
 ἕκ ἴσον· τῷτο δὲ ὁ ἀρίσκει. δύναι τὸ "ὅπως ἀρίσκει κατ' ἀριθ-
 μὸν" ἀρκεῖται ὡς δηλοῦν δι' αὐτῶν ὅτι ἕκ κατ' ἀριθμὸν τε
 ὅπως ἐστὶν ὠρίζεται ὃ δεικτικὸν τὸ πο μὲν ἀριθμὸν ἢ ἀντι
 σύμμετρον, ἐπὶ δὲ τῆς τοιαύτης ὑπεροχῆς τῷ ἀρίσκει λέγει καὶ μὴ
 εἶναι σύμμετρον τινὰ τῶν ὅπως ἔχοντων πρὸς ἀλλήλους ἀριθμῶν.
 καὶ τὸ "ὁ γὰρ ἀριθμὸς σύμμετρος" δηλωτικὸν ἐστὶ τῷ ὅτι ὁ μὲν ὠρι-
 σμένῳ τῷ ὑπερέχον ἀριθμὸς ἀριθμῷ συμμέτρου ὑπερέχει (καὶ γὰρ
 ὁ ἐπιμέριος τῷ ἐπιμέριον· μέρος γὰρ), ἐπὶ δὲ τῷ ὑπερέχοντος ὅχι
 ὠρίζεται. ἐστὶ μὲν γὰρ τὸ ὑπερέχον τοῦτο ἐστὶν τε ὅσον τὸ ὑπερεχόμενον
 "καὶ ἐπὶ," ἀρίσκει δὲ τὸ "καὶ ἐπὶ." δύναι γὰρ τὸ ἐπὶ τῷτο ὃ ὑπερέχει

4. καὶ ἡ ἐπιμέριος *M.* || 5. ἐκείτω *M.* || 6. τὸ — 9. ὠρισμένον bis *M.* || 19. καὶ *M.* || 23. καὶ vel κατ' ὑπεροχὴν *M.* || 25. ὅτε] ὅταν *M.* || 26. ut ad unum quidem, sed non determinatum Sepulv. || 31. multiplex enim cuiusdam atque unius multiplex est: sed hoc unum quota pars multiplicis sit, non definitur. itaque multiplex aequae ac superparticularis ad unum dicitur, ac vicissim duplum et sesquialterum similiter inter se. at excedens ad excessum non perinde sese habet Sepulv. || ὡς λέγειται om *M.*

2. multiplex enim hoc habet determinatum, quod saepe continet numerum illum, ad quem refertur: superparticulare vero quod illum continet et partem praeterea quampiam eius. at excedens, quia nullum excessus terminum significat, idcirco per indeterminatum excessum dicitur Sepulv. || 9 et 14. κατὰ καὶ τὰ *M.* || 15. καὶ om *M.* || 16. ὅτι *M.* || 18. μὴ *M.* || 24. sed illud (indefinitum omnino est numero) dixisse potest, ut per ipsum significaret nullum excedens, quatenus secundum numerum omnino est aliquid, determinatum esse; quod demonstratur illis verbis (per non commensurabilem autem numerum dicuntur). de huiusmodi enim excessu indeterminatum dicitur, propterea quod ex numeris, qui sic habent inter se, nullus est commensurabilis. vel illud (numerus enim commensurabilis est) significat Sepulv. || 25. ὃ κατ' ib. lacuna *A.* || 26. πο μὴ *AM.* || 27. σύμμετρον *M.* || 28. ἀριθμὸν *M.* || 31. τὸ ὑπεριμέριον *M.* || 32. quantum id quod exceditur et amplius, ipsum autem amplius indefinitum est. nam excessus ille, quo excedens excedit, par esse potest ei, quod exceditur, ut excessus dupli Sepulv. || 33. εἰ] τὸ *M.*

ὁ ὑπερέχον· ὅσον εἶναι τῷ ὑπερεχομένῳ· καὶ ὃ δὲ διπλάσιον
 ὑπερέχει· τοσούτων γὰρ ἐστὶ καὶ ὁ ἴσον ἐστὶ τῷ ὑπερεχομένῳ·
 δύναμις καὶ ἰσότης, ὥστε ἕκαστος εἰπεῖν ὅτι οὐκ ὑπερέχει, πό-
 τερον ἴσῳ ἢ ἐλάττω, ὥσπερ ἐπὶ τῷ ἐπιμαρύν· ἐλάττω δὲ καὶ μέ-
 1021· ρει· δείξας δὲ πῶς λέγει κατ' ἀριθμὸν τὰ καθ' ὑπεροχὴν καὶ ἐλ-
 8 λειψὺν λεγόμενα, ταῦτα δὲ φησι τὰ πρὸς τι κατ' ἀριθμὸν λέ-
 γεσθαι πάντα καὶ κατ' ἀνάγκην τινὰ ἀριθμῷ· ὅτι ὃ διπλάσιον καὶ ἡμισυ καὶ
 πολλοπλασίον καὶ πολλοσχημῶρον καὶ τὰ τοιαῦτα τῶν ἀριθμῶν πάθῃ,
 καὶ ταύτην ποσά, ὡς εἶπε πρὸς ὀλίγα ἐν τῇ τῷ ποσῷ διαίρεσει· καὶ ἐπὶ
 φησὶ κατ' ἄλλον τρόπον κατ' ἀριθμὸν πρὸς τι λέγεσθαι καὶ ἐκά-
 10 καθ' ὑπεροχὴν καὶ ἐλλείψειν, ἀλλὰ κατ' ὁμοιότητα καὶ ἰσότητα· ὅτι
 δὲ καὶ τὰ ὅπως πρὸς ἀλλήλα λεγόμενα κατ' ἀριθμὸν λέγει, δεί-
 κνυσσι λαβὼν ὅτι κατ' ἐν λέγει· καὶ ὃ δὲ ἴσον καὶ ὁμοίον καὶ τὸ
 ταῦτ' ἐν λέγει· τῷ ὃ δὲ ἐν ἀλλήλοις εἶναι· "κατ' ὃ δὲ ἐν λέγει
 πάντα" εἶπον, ὅτι τῷ ἀμφω τὰ ὅπως ἀντιτιθέμενα ἐν εἶναι ἀλ-
 15 λήλοις ἢ τοιαύτη ἀντίθεσις τε καὶ χέσις· καὶ πῶς γὰρ ἐν λέγει ἀμφω
 "ταῦτα μὴ ὡς ὡς μία ὅσια"· ταῦτα ὃ δὲ κατ' ὅσια ὅσια· καὶ ὃ
 ὅταν τι αὐτὸ αὐτῷ ταῦτ' ἐν λέγει, ὡς δύο λαμβάνει· ὅτι ὡς
 ἢ ταυτοῦτος ἐνόηται τις κατ' ὅσια· ὅμοια δὲ ὡς ἢ ποιότης με-
 ὅμοια ὃ δὲ ἐν μόνῃ ποιότητι, ὡς εἶπον ἐν Κατηγορίαις (c. 8)· ὡς
 20 καὶ ἢ ὁμοιότης ἐνόηται ἐν ποιότητι· ἴσα δὲ ὡς ἐν τὸ ποσόν· πάντα
 δὲ κατ' ἐν τε εἶναι τὰ ὅπως ἀντιτιθέμενα ἀντίκειναι, ὁ λαβὼν δει-
 κνυσσι ὅτι ἢ τοιαύτη χέσις τε καὶ ἀντίθεσις κατ' ἀριθμὸν ἐστὶ,
 προσλαβὼν ὅτι ἐν ἀρχῇ ἀριθμῷ καὶ μέτρῳ· ὥστε καὶ τὰ κατ' ἐν
 ἀντικείμενα, κατ' ἀρχὴν ἀριθμῷ καὶ μέτρῳ ἀντικείμενα, εἴη
 25 ἀν κατ' ἀριθμὸν ἀντικείμενα, ὅ μὴν ὁμοίως κατ' ἀριθμὸν τοῖς
 ῥηθείαις πρώτως· ἐκείνα μὴ ὃ κατ' ἐν ἀριθμῷ ὑπεροχὴν, ταῦτα
 1021· δὲ κατ' ἐν ἰσότητά τε καὶ ἐνότητά· εἰπὼν δὲ περὶ τῶν κατ' ἀριθ-
 14 μὸν ἀντικειμένων πρὸς τι, ἐφεξῆς λέγει περὶ τῶν κατ' ἐν ποιητικῶν
 τε καὶ παθητικῶν καὶ τὸ ποιῶν τε καὶ πάχων ἀντικειμένων· ποιητικὰ
 30 μὴ ἐν καὶ παθητικὰ κατ' ἀριθμὸν λέγει, κατ' ἀνάγκην ἀπὸ τῶν δυνα-
 μῶν ἐνεργείας ποῦντα καὶ πάχοντα· δείξας δὲ διὰ τῶν παρα-
 δειγμάτων τίνα μὲν ἐστὶ κατ' ἀριθμὸν λεγόμενα πρὸς τι, τίνα δὲ
 κατ' ἐνεργείαν, προσέθηκεν ὅτι μικρὸν τὴν κατ' ἐν τοῦ διαίρεσιν ἢ
 κατ' ἀριθμῶν ἀντίθεσις ἔχει τῷ μὴδὲ εἶναι τινὰ ἀριθμῶν ἐνε-
 35 ρείας· ἀκίνητα ὃ δὲ μαθηματικὰ πάντα· ὅτι δὲ "ἀλλ' ἢ ὅν
 τρόπον ἐν ἐτέροις εἶρη" λέγει ἄν, ὅτι καθὼς νοῦν ἐνεργεῖαι αὐτῶν
 λέγοντο εἶναι, αἱ τινες ἐνεργεῖαι ὅ κατ' ἀριθμὸν εἰσὶν, ἐπὶ μὴτε τὸ
 νοῦν καθὼς νοεῖ κινεῖ μὴτε τὸ νοῦμενον· καὶ ἔστιν ἐνεργεῖα ἢ τὸ
 νοῦμενον, ὅ μὴν κατ' ἀριθμὸν, ὡς ἔστιν ἐν τοῖς κατ' ἀριθμὸν ἐνεργείαις
 40 τὸ πάχοντες, ὅ τὸ ποιῶντος μόνον ("). ἢ ὅτι αὐτῶν μὴ ἐν εἰσὶ
 τῶν ἀριθμῶν ἐνεργεῖαι· ὅτε ὃ ποιῶν ὅτε πάχει ὁ ἀριθμὸς, καθὼς

9. ταύτης Α. || 11. ὁμοιότητα ὁμοιότητα. ὅτι Μ. || 18. αὐτὸ om Μ. || 24. προλαβὼν ΑΜ. || μέτρον — 25. καὶ om Μ. || 27. πρώτως· τοῖς
 ἐκείνα ΑΜ. || 30. καὶ ante παθητικῶν et 31. τῶν om Μ. || 38. τὸν εἰ Μ.

1. efficientia tamen et patientia per excessum secundum numerum, et quem habent inter se, vel per aequalitatem pro-
 portionis quadam efficiunt perpetiunturque Sepulv. || 2. κατὰ τὴν κατὰ καὶ ἢ Α, κατὰ τὴν τὸν ἀριθμὸν, καὶ ἢ Μ. || 5. πάχων Μ. || 7.
 μόνα Α. || 14. γεγεννημένος Α. || 18. κοινῶς τινος Α. || 21. τὸ δὲ — 22. ἴδεν om Α. || 24. ἐν post ὅρασις om Μ. || 29. ἢ καὶ κατὰ Μ.

ἢ κρίνοντα ταῦτα ἃ ἐξιν ἄλλων λέγει· τῶν ἢ κρινόμενων
ἢ τε ἢ αἰσθησις αἰσθητῶν, ἢ τε ἐπιστήμη ἐπιστητῶν, καὶ τὸ μέτρον
μετρουμένων, καὶ ἡ διάνοια διανοητῶν, καὶ ὁ νόσ νοητῶν. τὰ δὲ κρι-
νόμενα ὑπὲρ αὐτὰ ἃ ἐξιν τῶν κρινόντων λέγει, ὅθεν καὶ τὸτο πρὸς
τι, καθὼ αὐτὰ ἄλλων ἐξιν, ἀλλ' ὅτι ἄλλο τι τῶν ἐξιν· ὅτι ἢ
αἰσθησις ἐξιν αὐτῶν. ταῦτα αἰσθητά, καὶ ἐπιστητά, ὅτι αὐτῶν ἐξιν
ἄλλο· ὅτι ἢ ἐπιστήμη. καὶ ἢ ὁμοίον, εἰ καὶ ὁμοίῳ ὁμοίον λέγει καὶ
τὴν πτωσιν, ὁμοίως ὡς καὶ τὸ ἐπιστητὴν ἐπιστήμη καὶ τὸ αἰσθητὴν αἰσθη-
σει· πρὸς ἢ δοτικὴν πτωσιν ὁμοίως καὶ ταῦτα καὶ ἐκείνα, ἀλλ' ὅχι
ὡσαύτως λέγει· τῷ ἢ αὐτὸ ἐκείνῳ ὁμοίον εἶναι ὁμοίον αὐτῷ λέ-
γει, ἀλλ' ὅχι τῷ ἐκείνῳ τῷ, εἰ καὶ ὅτι μάλα καὶ ἐκείνῳ πρὸς τὸτο
ὁμοίως λέγει. ὁμοίως καὶ τὸ ἴσον καὶ τὸ ταύτον. καὶ δὲ αἰσθητὴν αἰσθη-
σει αἰσθητὴν λέγει, ὅτι τῷ αὐτῷ ὅ ἐξιν τῆς αἰσθήσεως εἶναι, ἀλλὰ
τῷ ἐκείνῳ, πρὸς ὃ λέγει, τῷ εἶναι. τῷ ἢ αἰσθησιν αὐτῷ εἶναι
λέγει τὸ αἰσθητὴν αἰσθησιν αἰσθητὸν. καὶ ἢ ὁρατὴν σημαίνει ὅτι ἐξιν
αὐτῷ ὅφιν. ὁμοίως τούτοις λέγοιτ' ἂν καὶ ἡ ἀρμονία πρὸς τὰ ἡρ-
μοσμένα· ἡ ἢ ἀρμονία τῶν ἡρμοσμένων, τὰ δὲ ἡρμοσμένα τῇ
ἀρμονίᾳ ἡρμοσμένα, ὅτι ἡ ἀρμονία τῶν ἐξιν, ὡς ἐπὶ τῶν ἐπι-
στητῶν ἐπιστήμη. Alex.

1020^b (*) ὡς εἶναι ὕψους καὶ παρὰ τῷ φιλοσόφῳ, ὡς τοῖς Πυθα-
15 γορείοις, τὰ μαθηματικά... τὸτο καὶ ὁδῶν λέγει τὴν τῶν Πυ-
θαγορείων, ὡς ἐνίοι εἶπον. cod. Reg.

1020^b (') καὶ φησιν ὅτι τραχὺς λέγοντι τὰ πρὸς τι, τὰ μὲν καθ'
26 ὑπεροχὴν καὶ ἄλλαν, τὰ δὲ ὡς τὸ ποιητικὸν καὶ τὸ παθητικόν, τὰ δὲ
ὡς τὸ κρῖνον καὶ τὸ κρινόμενον. καὶ εἰκότως ταῦτα εἶπε τῶν πρὸς τι,
25 εἰ καὶ ἐπὶ τραχὺς διαφύμεν ἐν κατηγορίαις, ἐπαυδὴ κυρίως ταῦτα
ὑπαρξουσιν. Asclep.

1021^a (") ἄλλον δὲ τρόπον λέγει ὡς τὰ ἀκίνητα καὶ τὰ μαθή-
19 ματα· περὶ ἢ τῶν ἔλεγον οἱ Πυθαγόρειοι ὅτι ὅχι ἀφαίρεσιν
θεωρῶν, ἀλλ' ὅτι ἔχουσιν οἰκίαν ὑπαρξιν. id.

1021^a "ὅχι — διάνοια." εἰπὼν ἐν τοῖς πρὸς ἄλλα λεγομένοις ὡς
31 τὸ κρίνον τε καὶ κρινόμενον, τὸ κρινόμενον πρὸς τὸ κρίνον ὅπως λέ-
γει, ὅτι ἐκείνο τῷ, τῷ τῷ τὸ κρίνον τῷ κρινόμενῳ, δυναμένῳ
πρὸς τὸ κρίνον ὅπως λέγει ὡς τὸ κρίνον γὰρ πρὸς τὸ κρινόμενον, συν-
δεδεικνυσιν ὅτι ὅπως λέγει ταῦτα πρὸς τι, ἢ τε ἐπιστήμη καὶ ἡ αἰσθη-
35 σις καὶ τὸ μέτρον καὶ ὅσα τούτοις ὁμοία, ὡς πρὸς τὰ ὡς ἐξιν, ἢ μὲν
ἐπιστήμη πρὸς τὰ ἐπιστητά, ἢ δὲ αἰσθησις πρὸς τὰ αἰσθητά, ἢ δὲ
νόσ πρὸς τὰ νοητά, ἀλλ' ὅχι πρὸς ἐκείνα ἐν οἷς ἐξιν, ἢ μὲν ἐπι-
στήμη πρὸς τὸ ἔχον τὴν ἐπιστήμην, ἢ δὲ αἰσθησις πρὸς τὴν
αἰσθησιν, καὶ τὰ ἄλλα ὁμοίως, διὰ τὸ τὸτο δεκνύναι πρὸς ποιῶν
40 τὸ εἰρημένον, καὶ ἐν τοῖς πρὸς τι εἶναι τὴν καὶ ὅπως πρὸς τι λεγό-
μενα τῷ πρὸς ὃ λέγει τῶν εἶναι τῶν πρὸς αὐτὸ λεγομένων·
τοιαῦτα ἢ τὰ κρινόμενα καὶ ὅπως λεγόμενα πρὸς τὰ κρινόμενα.

ὅτι δὲ ἡ ἐπιστήμη πρὸς τὰ ἐπιστητά λέγει ἄλλον πρὸς τὸ ἔχοντα
τὴν ἐπιστήμην, δείκνυσιν διὰ τὸ δεῖξαι ὅτι οἷς ἐξιν καὶ αὐτὸ λεγό-
μενον· πῶς δὲ γίνετ' οἷς καὶ αὐτὸ λεγόμενον, ὁ λόγος προελθὼν δει-
κνυσιν αὐτὸς εἰπὼν "ὁμοίως δὲ καὶ τῶς ἐξιν ὅφιν, ὅχι ὅχι ἐξιν
5 ὅφιν (καίτοι ἀληθὲς τὸτο εἰπεῖν) ἀλλὰ πρὸς χρώμα καὶ πρὸς
ἄλλο τι τοῦτο· ἐκείνως δὲ οἷς καὶ αὐτὸ λεγόμενον, ὅτι ἐξιν ὅφιν
ὅχι ἐξιν ὅφιν." ἐξιν δὲ καὶ τὸ διὰ τῶν λεγόμενον ὑπ' αὐτῷ, ὅτι αὐ-
τὸ τὴν ὅφιν καὶ τὴν ἐπιστήμην καὶ τὰ τοιαῦτα ἄλλων τῶν λεγόμενων
εἶναι, ὅλον ἐπιστήμην τῶν ἐπιστητῶν, τὴν ὅφιν τῶν ὁρατῶν, ὅθεν
ἀποπον ἀπαντήσετ'· πρὸς ἢ τὸν ἐρόμενον, τί ἐξιν ὅχι ἐξιν ἐπιστήμη,
ἀπόκρισις εὐλόγος ὅτι καὶ ἐπιστητὸν· εἰ δὲ τις τὴν ἐπιστήμην ὅχι
πρὸς τὸ ἐπιστητὸν λέγει λαμβάνει, ἀλλὰ πρὸς τὸν ὅχι ἐξιν καὶ τὸν ὅχι
ἐξιν, τῷ τῷ πρὸς τὸν ἐπιστήμην ἔχοντα, ἐξιν ἢ ἀπόκρισις πρὸς τὸν
ἐρόμενον, τί ἐξιν ὅχι ἐπιστήμη, ὅχι ἐξιν ἐπιστήμη, ἐπει ἐπὶ τῷ, ὅχι ἐξιν
πρὸς ἐκείνῳ λέγει. ὅπως δὲ ἐξιν ἀποπον ἢ ἀπόκρισις καὶ οἷς καὶ
αὐτὸ λεγόμενον. πρὸς δὲ τὸτο ἀπορησά τις ἂν, ὅτι εἰ διὰ τῷ
τὰ τοιαῦτα ὅχι λέγει πρὸς τὰ ἐν οἷς ἐξιν, διότι συμβαίνει οἷς ταύ-
την λέγει, ὅθεν ἄλλο τι ἔδει τῶν ἐν τῷ ὄντων πρὸς ἐκείνῳ λέ-
γει ἐν ὅχι ἐξιν. δοκεῖ δὲ πολλὰ τῶν πρὸς τι λέγει πρὸς τὰ
ἐν οἷς ἐξιν· ἢ τε ἢ ἀρμονία λέγει ἡρμοσμένων εἶναι, καὶ ὅχι ἐν
ἄλλοις τῶν ἐξιν ἢ ἀρμονία ἢ ἐν τοῖς συγκειμένοις ὡς ἐξιν, καὶ πρὸς
ἐκείνῳ λέγει. ἀλλὰ καὶ ἡ ἐξιν ἔχοντος ἐξιν λέγει εἶναι, ἐν ὅχι καὶ
ἐξιν. ἐφ' ὅν εἰ τις βούλοιο ὁμοίως ἐρωτᾶν, ἐξιν οἷς ταῦτα λεγό-
μενον· πρὸς ἢ τὸν ἐρόμενον, τί ἐξιν ὅχι ἐξιν ἀρμονία, ἀπόκρισις
ὅχι ἐξιν ἢ λέγουσα ὅχι ἐξιν ἀρμονία, ἢ τε ἀρμονία πρὸς τὸ ὅχι ἐξιν
ἀρμονία λέγει· πρὸς ἢ τὰ ἡρμοσμένα λέγει, ὡς ἐξιν ἀρμονία.
ὅτι δὲ λέγει πρὸς ταῦτα ἐν οἷς ἐξιν, ὑπὸ μὲν Θεοφράστῳ ἐν τῷ Β
τῶν Τοπικῶν ὅπως εἶρη· "ὡς μὲν ἢ ἐκαστα λέγει, καὶ ὑπάρχει
τότοις, ὡς περὶ ἢ συμμετρία καὶ ἡ ἐξιν καὶ ἡ σύνθεσις· μετὰ δὲ καὶ
30 ὕπνος καὶ ὑπὸ λήθης ὅθεν τῶν ἀνέλκων, ὅθεν ἢ ἐτέρῳ κινήσις ἄλλαν.
διὰ δὲ καθ' ἕκαστα διορίζετον." καὶ αὐτὸς δὲ ὁ Ἀριστοτέλης περὶ τῶν
αὐτῶν τῶν ὅπως εἶρη ἐν τῷ Δ τῶν Τοπικῶν (c. 4 p. 125 a
33)· "ἐπει δὲ τῶν πρὸς τι λεγομένων τὰ μὲν ἐξ ἀνάγκης ἐν ἐκεί-
νοις ἢ περὶ ἐκείνῳ ἐξιν πρὸς ὃ ποτε τυγχάνει λεγόμενα, ὅλον αἰ
διαθέσεις καὶ αἰ ἐξιν καὶ ἡ συμμετρία (ἐν ἄλλῳ ἢ ὅθεν δυνατὸν
ὑπάρχειν τὰ εἰρημένα ἢ ἐν ἐκείνοις πρὸς ὃ λέγει), τὰ δὲ ὅχι
ἀνάγκη μὲν ἐν ἐκείνοις ὑπάρχειν πρὸς ὃ ποτε λέγει, ἐν δὲ ἐξιν
(ὅλον εἰ ἐπιστητὴν εἶναι ἢ ψυχὴν· ὅθεν ἢ κωλύει τὴν αὐτῆς ἐπιστήμην
ἔχειν τὴν ψυχὴν, ὅχι ἀναγκαῖον δὲ· δυνατὸν ἢ καὶ ἐν ἄλλῳ ὑπάρ-
χειν τὴν αὐτὴν ταύτην), τὰ δὲ ἀπλῶς ὅχι ἐν δὲ ἐξιν ἐν ἐκείνοις
ὑπάρχειν πρὸς ὃ ποτε τυγχάνει λεγόμενα, ὅλον τὸ ἐναντίον ἐν τῷ
ἐναντίῳ, ὅθεν τὴν ἐπιστήμην ἐν τῷ ἐπιστητῷ, ἂν μὴ τυγχάνη τὸ
ἐπιστητὸν ψυχὴν ἢ ἀνθρωπῶν." διὰ ἢ τῶν καὶ ἀναγκαῖον εἶναι

5. ἄλλον ἐπὶ οἷς M. || 7. ἄλλαν M. || 8. τὸ αὐτὸ ἐπιστητὸν οἷς M. || 15. αἰσθητὴν τὸν αἰσθητὸν M. || 16. πρὸς — 17. ἀρμονία οἷς A. || 39. τὸ
αὐτὸ τὴν οἷς M. || 40. καὶ τὴν ἄλλαν M. || 42. τῷ τὸ A.

1. ἐν οἷς M. || 5. πρὸς τὸ χρώμα A. || 10. ἀπαντήσετ' M. || τὸν τὸ M. || 12. τὸ οἷς M. || καὶ ἐν ὅ M. || 20. ἐν ὅ ἄλλαν τῶν ἐξιν ἢ M. ||
25. ἢ τε ἢ εἶπε M. || ἐξιν ἢ ἀρμονία M. || 30. ἄλλαν A. || 32. εἰρημένον A. || 33. ἐν οἷς M. || 43. ἀνθρωπῶν M.

φῆσιν ὅτι τῶν πρὸς τι πρὸς ἐκείνα λέγεσθαι ἐν οἷς ἐστίν· ὡς εἶπεν εἶναι τὴν τε διάθεσιν (διακειμένον γὰρ καὶ ἐν ᾧ ἐστίν ἡ διάθεσις) καὶ τὴν ἔξω· τὸ γὰρ τὴν ἔξω ἔχοντος ἡ ἔξω ἔστι. ἀλλὰ καὶ ἡ συμμετρία ἐστίν ἐν τούτοις. ἀλλ' εἰ πρὸς ταῦτα λέγει, ἐν οἷς ἐστίν ἕκαστον τούτων, δις ταῦτα λεγόμενα ἐφ' ἑκάστου αὐτῶν. τί ἐστιν ὃ ἡ διάθεσις; ὃ ἐστίν ἡ διάθεσις. τί ἐστιν ὃ ἐστίν ἔξω; ὃ ἐστίν ἔξω. ὁμοίως καὶ ἐπὶ συμμετρίας. εἰ δὲ ἐπὶ τούτων δις μὲν ταῦτα λέγει, ἐξ ἀνάγκης δὲ δεῖ αὐτὰ πρὸς ταῦτα λέγεσθαι ἐν οἷς ἐστίν, ὅθεν πρὸς διαβολὴν τὸ λέγεσθαι τι πρὸς τὸ ἐν ᾧ ἐστὶ τὸ δις ταῦτα λέγεσθαι. καὶ γὰρ εἰ μὲν ἔτι ὅτις λεγόμενον ὡς αὐτὸ πρὸς αὐτὸ λέγει, ἀποποιεῖται 10 τι εἶπετο· ἦ γὰρ αὐτὸ αὐτῷ τι ἀντικείμενον, εἶγε τὰ πρὸς τι πρὸς ἀντικείμενα λέγει. εἰ δὲ ἀποκρινόμενος πρὸς τὸν ἐρώμενον, τί ἐστὶ τὸ ὃ ἐστίν ἐπιστήμη, λέγει μὲν εἶναι τὴν ἐπιστήμην τὴν ὃ ἐστίν ἐπιστήμη, ὅν ἀληθές, ὃ μὲν καὶ πρὸς τούτῳ λέγεσθαι (ἐκείνῃ γὰρ ἐρωτηθείς, πρὸς τί λέγει) ἐπιστήμη, ἀποκρίνεται ὃ ἐστίν ἐπιστήμη. ἀλλὰ πρὸς τὸν 15 ἔχοντα τὴν ἐπιστήμην, καὶ πάλιν, πρὸς τί λέγει ὃ ἔχων τὴν ἐπιστήμην, ἐρωτηθείς ἀποκρίνεται πρὸς ἐπιστήμην, ὅτι ἂν εἴη αὐτὸ τι πρὸς αὐτὸ λεγόμενον, εἶγε ἄλλο ἐπιστήμη καὶ ἄλλο τὸ ἐπιστήμην ἔχον. ἔοικε δὲ καὶ αὐτὸς-ἕως ὡς ἀναίρετικὸν τὸ λέγεσθαι τι πρὸς τὸ ἐν ᾧ ἐστὶ τίθεναι αὐτό, ἀλλὰ πρὸς σύγκρισιν μᾶλλον αὐτῷ χρῆσθαι 20 τῷ, ἐν οἷς ἐνδέχεται τὰ ὅσα ἐν τισὶ πρὸς ἄλλα τὰ λέγεσθαι παρὰ τὰ ἐν οἷς ἐστὶ, πρὸς ἐκείνα αὐτῶν ποιεῖσθαι τὴν ἀπόδοσιν. ἐπιζητήσας δ' ἂν τις, εἰ μὴ ὁμοίως καὶ τῶν καὶ δύναμιν λεγόμενων πρὸς ἄλληλα τὸ ἕτερον τὸ ὡς πάχον ἀντικείμενον ὃν τῷ ποῶντι ἡ ποιητοῦ ἔτι λέγει πρὸς αὐτὸ τῷ ἐκείνῳ τούτῳ εἶναι, ἀλλ' ὃ τῷ τούτῳ 25 ἐκείνῳ. τὸ γὰρ καυσὸν καυσὸν τῷ εἶναι αὐτὸ καυσικόν τι, καὶ τὸ θερμαντικὸν τῷ εἶναι αὐτὸ θερμαντικόν τι, καὶ τούτων ἕκαστον αὐτὸ ὅπερ ἐστίν ἄλλω λέγει. τὸ γὰρ καυσὸν καυσὸν τῷ καυσικῷ, καὶ τὸ αἰσθητὸν τοιούτων ἐστίν, ὅτι ἐστίν αὐτῷ τὸ αἰσθητόν. ἡ βυλόμενος δεῖξαι πρὸς τί τὰ ἔτι λεγόμενα λέγει, ταῦτα λέγει. τὰ μὲν γὰρ 30 καὶ δύναμιν πρὸς ταῦτα προδήλως λέγει, καὶ ὅτι ἐστὶ ζητούμενον πρὸς τί ἡ τούτων ἀπόδοσις. ἐπὶ δὲ τῶν ὡς κριτικῶν πρὸς τι λεγόμενων ἐζητεῖτο πρὸς τί ταῦτα, ὅσον τὸ αἰσθητὸς πότερον πρὸς τὸ ἔχον αἰσθησιν ἢ πρὸς τὸ αἰσθητόν. ὅτι ἔν πάσῃ τὰ τοιαῦτα ὃ πρὸς τὰ ἔχοντα ἄλλα πρὸς τὰ ὧν εἰσὶ λέγει, ἔδειξε διὰ τὸ δεῖ- 35 ξαι τὰ ἀντικείμενα τούτοις ἔτι δεῖν λέγεσθαι πρὸς αὐτὰ τῷ ἐκείνῳ τούτων εἶναι. εἰ γὰρ καὶ ἐπὶ τούτῳ ἀληθές τὸ αὐτὰ ὅπερ ἐστίν ἐτέρων λέγεσθαι ἢ ὅπως πρὸς ἕτερον (πάντα γὰρ ἔτι πρὸς τι ἔχει), ἀλλὰ δεῖ ἔτι πρὸς τὰ κρίνοντα λεγόμενα λέγεσθαι ὡς ἔχειν τὸ

ἐκείνα τούτων εἶναι· ὃ ὅτι ἂν ἔτις ἔχει, εἰ ἡ ἐπιστήμη καὶ ἕκαστον τῶν τοιούτων πρὸς τὰ ἔχοντα αὐτὰ ἐλάττω. τῶν δὲ καθ' αὐτὰ 1021 πρὸς τι λεγόμενων τὰ μὲν ἔτι φησὶ λέγεσθαι, δηλονότι ἡ τῷ αὐτῷ 2 ὅπερ ἐστίν ἐτέρων λέγεσθαι ἢ τῷ ἄλλω αὐτῶν εἶναι, τὰ δὲ φησιν, ἂν τὰ γένη αὐτῶν πρὸς τι ἢ. ἡ γὰρ ἰατρικὴ πρὸς τι τῷ τὴν ἐπιστήμην γένος ὕσαν αὐτῆς πρὸς τι εἶναι. τούτῳ δὲ καὶ ἐν Κατηγορίας (c. 7) εἶρηκεν· ὃ γὰρ τὸ γένος πρὸς τι, τούτῳ ὃ καὶ συμβεβηκὸς ἂν ἔτι πρὸς τι λέγοιτο, ἀλλὰ καὶ αὐτὸ καθ' αὐτό, εἰ καὶ μὴ ὁμοίως τῷ γένει· τῷ γὰρ τὸ γένος ἐν τῷ εἶδει εἶναι γένος καὶ τὸ εἶδος ἐν τῷ εἶδει 10 ἔχον τὸ πρὸς τι, εἶγε μέρος αὐτῷ τῆς ὕλης τὸ γένος. ἔτι λέγει, ὡς τὰ ἔχοντα τὰ πρὸς τι ἐστίν, ἔτι καὶ τὰ ἔχοντα καὶ καὶ τούτῳ ἢ γὰρ ἰσότης πρὸς τι, ὅτι τὸ ἴσον τὸ ἔχον τὴν ἰσότητα πρὸς τι, καὶ ἡ ὁμοιότης τῷ τὸ ὅμοιον. καὶ γὰρ τούτῳ κατέκρινε πρὸς τι· τῷ γὰρ ταῦτα ἔχειν. τὰ δὲ καὶ συμβεβηκὸς πρὸς τι λέγει, ὅσοις συμ- 15 βέβηκε τι τῶν πρὸς τι ὅτι ὕσαν αὐτοῖς πρὸς τι· ἄνθρωπος γὰρ λέγει πρὸς τι, ὅταν ἢ τὸ συμβεβηκὸς αὐτῷ τὸ διπλάσιον τῶν πρὸς τι ὅν. πάλιν εἴη ἂν τὸ λευκὸν λεγόμενον καὶ συμβεβηκὸς καὶ αὐτὸ πρὸς τι, ἂν ὃ συμβέβηκε διπλάσιον εἶναι, τούτῳ καὶ τὸ λευκὸν εἴη συμβεβηκὸς. διαφέρει δὲ ὅτος ὁ τῶν πρὸς τι τρόπος τῷ προση- 20 θέντος· ἐκείνῳ γὰρ τὸ ὑποκείμενον πρὸς τι λέγει διὰ τὸ συμβεβη- κὸς αὐτῷ, ἐνταῦθα δὲ τῶν συμβεβηκῶν αὐτῷ τὸ ἕτερον διὰ τὸ ἕτερον. Alex.

λέγει δὲ καὶ περὶ τῷ τελείῳ, διαιρῶν αὐτό, ὅτι ἐν μὲν αὐτῷ καὶ 12 σημαζόμενον ἐστὶν ὃ μὴδὲν μόνον ἀπεσι· τέλειον γὰρ ἐστὶν ἕκα- 13 ρον, ὃ λέγει, ὅταν αὐτῷ μὴδὲν τῶν εἰς τὴν τελείωσιν ἀπὸ μω- ρίων. ἔτι χρόνος τέλειος ἐκείνῳ ὅτος ὃ χρόνος, ὃς τῷδε λέγει εἶναι, μὴδὲν μόνον ἀπεσι, μὴδὲν ἔτι τις αὐτῷ· πάντες μὲν γὰρ τὸ λαμβανόμενον χρόνος ἐστὶ τις ἔτι χρόνος· ἀλλ' ὅταν ὃ τῷδε τις ἀφωρισμένος χρόνος λαμβάνηται, τότε ὃ τέλειος ἐστὶν τούτῳ χρόνος ὅταν ἀπὸ μὴδὲν μόνον τῷ χρόνῳ αὐτῷ ἐν ᾧ ἐκείνῳ ἐστίν, ὅσον ὃ 20 τινος εἴη χρόνος τῆς ὑπάρξεως ἐκείνῳ ἔτι, εἰ ἄνθρωπος φέρε εἰπεῖν ἔχει τούτων ὅσον τῆς ζωῆς, ὅσον τέλειος ἂν ἦ ἄνθρωπος χρόνος, εἰ μὴδὲν ἀπὸ τῶν ἐκείνῳ ἔτι. ἔτι καὶ τέλειος ἄνθρωπος καὶ τέλειος ἵππος, ὃ μὴδὲν μόνον ἀπεσι, καὶ τέλειος ἀνδρῶς καὶ τῶν ἄλλων ἕκαστον, ὧν μὴδὲν μόνον ἀπεσι. ὁμοίως δὲ λέγει τέλειος καὶ ὧν κατ' ἀρετὴν τὴν οἰκίαν καὶ τὸ εὖ τὸ οἰκεῖον καὶ ἐν τῷ γένει τούτῳ μὴ 25 ἔστιν ὑπερβολή. κοινότερον δὲ τῷ τῆς ἀρετῆς ὀνόματι χρῆται. ἕκα- ρον γὰρ τέλειον λέγει, ὅταν ἔχῃ τὴν οἰκίαν ἀρετὴν, ὅσον τέλειος ἄνθρωπος, ὃ μὴδὲν ἐνδεῖ τῶν καὶ τῆς ἀνθρώπου ἀρετῆς, μὴδὲν ἔστι

5. *his* hoc in singulis dicitur Sepulv. || 6. ὁμοίως καὶ ἐπὶ συμμετρίας om Sepulv. || 8. ταῦτα] αὐτὰ M. || 11 — 9. ταῦτα λέγεσθαι om A. || 9. etenim si his idem ita diceretur ut idem ad se dicitur. incommodum sequeretur. tunc enim quidpiam sibi contra- rium esset, cum relativa dicantur ad contraria. at si quis rogatus, quid est id cuius est scientia? respondet scientiam eius esse cuius est scientia, non tamen ad hoc dicit Sepulv. || 20. sed potius ut confirmaret, quae cum in quibuspiam sint, possunt ad alia praeterquam ad ea in quibus habentur dici, eorum ad illa fieri relationem Sepulv. || 27. θερμαντικὸν ἂν τι τῷ A. || 29. ἐπιστημὸν M. || 37. ἐπὶ τούτῳ ἀληθές τὰ αὐτὰ M.

4. ἕτερον M. || 7. εἰ] ὃ M. || 9. τὸ ante γένος om M. || 12. ἐν γὰρ M. || 13. τέλος enim ad aliquid illa dicuntur, quoniam ab his habentur Sepulv. || 17. λεγόμενον καὶ κατὰ M. || αὐτῷ M. || 26. εἰ] ὡς M. || 39. μὴδὲ] μὴδὲ A.

μανον ἢ ἀπότη, ἑπεί κυρίως γὰρ τέλος τ' ὕτως ἔχατον τ' ὡς ὕ- 1021 a
 καν. τ' δὲ τέλος χ' τ' ὕ ἔνεκα ἔχατον ὡς ἴσον εἶπε, τ' κυρίως 23.
 δὲ τέλος τ' ὡς ὕ ἔνεκα ἔχατον (*). ἡ εἰπὼν ἀμφω ἔχατα εἶναι
 (χ' γ' ἢ ἡ τελευταῖα ἔχατον) προσέθηκεν ὅτι χ' τ' τέλος δὲ χ' ὕ ἔνεκα
 χ' αὐτ' ἔχατον. πάντα δὲ τὰ προειρημένα τε χ' καθ' αὐτὰ λε-
 γόμενα τέλεια εἰς δύο φησὶν ἀνάγαλξ σημανόμενα, εἰς τε τὰ χ' 1022 a
 τ' εὐ μὴδὲν ἠλλείποντα μὴδὲ ἔχοντα ὑπερβολήν, ὡς δυνάμει ἔξω
 τι αὐτῶν ληφθῆναι, ὁ παρὼν ἠξήθησεν ἂν τ' ἐν αὐτοῖς εὐ· χ' γ' οἷς
 ὑπέρχει τ' τέλος ὃν σπουδαῖον, χ' ταῦτα ὑπὸ τούτῳ τ' σημανόμε-
 νον τῷ τελείῳ. χ' τούτῳ μὲν τ' σημανόμενον τῷ τελείῳ χ' τὴν ἀρε-
 τὴν χ' τὴν τῷ ἀγαθῷ ὁλόκληρον παρουσίαν λέγει, τ' δὲ ἀπλῶς μὴ
 ἔχειν ὑπερβολὴν ἐν τῷ οἰκίῳ γένει, μὴδὲ εἶναι ἔξω αὐτῷ μὴδὲ
 ἀπεινῶν, ὁ σημανόμενον πρῶτον ἐξέθετο, ὅς εἰς δῆλωσιν παρθέτο
 τὴν τέλειον χρόνον. ὕτω τέλειος ἄνθρωπος ὅ μὴδὲν ἄπεισι μέρος,
 χ' ἵππος ὁμοίως χ' οἰκία χ' βάθρον χ' θρόνος, ὡς προεῖπε. ταῦτα
 μὲν ὅν τὰ σημανόμενα καθ' αὐτὰ τῷ τελείῳ, τὰ δὲ ἄλλα τέλεια
 λεγόμενα ἀπ' αὐτῶν φησὶ χ' ταῦτα λέγεσθαι. ἡ γ' τῷ ποιῆν τι
 τούτων· ἡ γ' παιδεία τέλειον, ὅτι ποιητικὸν τελείῳ τινός· τῷ γ'
 τὴν ἀρετὴν ἔχοντος· χ' τὰ γυμνάσια, ὅτι εὐξίας χ' αὐτὰ ποιη-
 τικά τελειότητος ὕσης. λέγεται τινα τέλεια χ' τῷ ἔχειν τι τού-
 τον, ὡς βιβλίον λέγομεν τέλειον, ὃ μὴδὲν ἐνδεῖ τῶν ὀφειλόντων
 γραφῆναι, χ' πραγματείαν τέλειαν, ἡ μὴδὲν ἐνδεῖ. λέγεται τινα
 τέλεια χ' τῷ ἀρμόττειν τοῖς τελείοις· ὕτως ἐκείνους λέγει τέλεια
 χ' ὑπόδημα χ' πανοπλία, χ' ἡ Πηλιάς τέλειον ὄρου, ὅτι ὁ Ἀχιλλεύς
 αὐτῇ μόνος ἠδύνατο χρῆσθαι τέλειος ὦν (*). χ' τὰ ἀρμόττοντα
 δὲ τοῖς χ' τ' εὐ τελείοις τέλεια· ὕτω πρᾶξις τέλεια ἢ τῷ σπου-
 δαίῳ ἀρμόζουσα, οἷα ἢ τῷ φιλοσόφῳ. ἡ ὅπως φησὶ λέγεσθαι
 πρὸς τὰ πρῶτως λεγόμενα τέλεια· ὕτως γυμνάσιον λέγει τέ-
 λειον, ὃ τ' τέλειος ἀθλητῆς γυμνάσασθαι· ἂν. id.
 (*) τέλειος γ' λέγει ἄνθρωπος ὁ εἰς ἄκρον ἐλληνικῶς ἀρε- 1021 b
 τῆς, οἷον Παρμενίδης ἢ εἴ τις ἄλλος φησὶ τούτος. Asclep. 21.
 (*) γρ. μὴδ' ἔχειν ὑπερβολὴν ἐν ἐκείνῳ γένει μὴδ' εἶναι τι 1021 c
 ἔξω, τὰ δὲ μεταξὺ εἰναι. cod. Reg. 33.
 (*) οἷον τέλειαν φαῖ τὴν μελίαν τῷ Ἀχιλλεύς, ἐπειδὴ τῷ 1022 a
 μεγίστῳ τῶν ἡρώων ἤρμόττειν. Asclep. 1.
 χ' πέρας δὲ λέγει τ' μὲν ὡς ἔχατον ἐκείνῳ λέγεσθαι, καθ' ὃ 1022 b
 σημανόμενον εἶναι ἂν χ' ὁ θάνατος πέρας λεγόμενος (*). τ' γ' 4.
 ἐκείνῳ ἐπικινόμενον ἔχατον πέρας ἐκείνου. ὕτως χ' κινήσεως τι χ'
 πρᾶξεως πέρας λέγει· τούτων γ' ὅ ἔξω μὴδὲν ἔστι λαβεῖν πρῶ-
 τον· εἰ γὰρ τινος ληφθέντος ἔχοντος ἔστι τι τ' τούτῳ ἐκτός, τούτο
 ὁ πέρας. τ' δὲ "πρῶτον" προσέθηκεν ἐνδεικνύμενος τ' κυρίως πέ-
 ρας, ὁ ὅς ὡς μέρος ἐστὶ πέρας ἄλλ' ὡς τ' κυρίως ἔχατον, ἐποῦδ'
 εἶναι ἐπὶ τῶν σωμάτων ἢ ἐπιφανείᾳ. δύναι μὲν γ' χ' μέρος τινός

μενον ἢ ἀπάτη, ἐπεὶ κυρίως γὰρ τέλος τὸ ὕτως ἔχασον τὸ ὡς ὅτι ἐνε-
 κων. τὸ δὲ τέλος αὐτὸ τὸ ὅτι ἐνεκα ἔχασον ὡς ἴσον εἶπε, τὸ κυρίως 1021 a
 δὲ τέλος τὸ ὡς ὅτι ἐνεκα ἔχασον (*). ἢ εἰπὼν ἀμφω ἔχασα εἶναι 29.
 (αὐτὸ ἢ τὸ τελευταῖον ἔχασον) προσέθηκεν ὅτι αὐτὸ τὸ τέλος δὲ αὐτὸ ὅτι ἐνεκα
 αὐτὸ ἔχασον. πάντα δὲ τὰ προειρημένα τε αὐτὰ καθ' αὐτὰ λε-
 γόμενα τέλεια εἰς δύο φησὶν ἀνάγεσθαι σημαινόμενα, εἰς τε τὰ αὐτὰ
 τὸ εὖ μὴδὲν ἐλλείποντα μὴδὲ ἔχοντα ὑπερβολὴν, ὡς δυνάσθαι ἔξω
 τι αὐτῶν ληφθῆναι, ὁ παρὼν ἠξήσῃεν ἂν τὸ ἐν αὐτοῖς εὖ. αὐτὸ οἷς
 ὑπέρχει τὸ τέλος ὅν σπουδαῖον, αὐτὰ ὑπὸ τούτῳ τὸ σημαινόμε-
 νον τῷ τελείῳ. αὐτὸ μὲν τὸ σημαινόμενον τῷ τελείῳ αὐτὴν ἀρε-
 τὴν αὐτὴν τῷ ἀγαθῷ διόλου παρυσίαν λέγει, τὸ δὲ ἀπλῶς μὴ
 ἔχων ὑπερβολὴν ἐν τῷ οἰκίῳ γένει, μὴδὲ εἶναι ἔξω αὐτῷ μὴδὲ
 ἀπεινῶν, ὁ σημαινόμενος πρῶτον ἐξέθετο, ὃ εἰς δῆλωσιν παρήθετο
 τὴν τέλειον χρόνον. ὕτω τέλειος ἄνθρωπος ὃ μὴδὲν ἀπεσι μέρος,
 αὐτὸς ὁμοίως αὐτὸ οἰκία αὐτὸ βάθρον αὐτὸ θρόνος, ὡς προεῖπε. ταῦτα
 μὲν ὅν τὰ σημαινόμενα καθ' αὐτὰ τῷ τελείῳ, τὰ δὲ ἄλλα τέλεια
 λεγόμενα ἀπ' αὐτῶν φησὶ αὐτὰ λέγεσθαι. ἢ ὅτι τῷ ποιῆν τι
 τοῦτον. ἢ ὅτι παιδεία τέλειον, ὅτι ποιητικὸν τελείον τινός. τῷ ὅτι
 τὴν ἀρετὴν ἔχοντος. αὐτὸ τὰ γυμνάσια, ὅτι εὐξίας αὐτὰ ποιη-
 τικὰ τελειότητος ὕψους. λέγεται τὰ τέλεια αὐτῷ ἔχειν τι τοῦ-
 τον, ὡς βιβλίον λεγόμενον τέλειον, ὃ μὴδὲν ἐνδοῖ τῶν ὀφειλόντων
 γραφῆναι, αὐτὰ πραγματείας τελείαν, ἢ μὴδὲν ἐνδοῖ. λέγεται τὰ
 τέλεια αὐτῷ ἀρμόττειν τοῖς τελείοις. ὕτως ἐκείνους λέγει τέλεια
 αὐτῷ ὑπόδημα αὐτῷ πανοπλία, αὐτὸ ἢ Πηλιάς τέλειον δόρυ, ὅτι ὁ Ἀχιλλεύς
 αὐτῷ ὁ μόνος ἠδύνατο χρῆσθαι τέλειος ὡς (*). αὐτὰ ἀρμόττοντα
 δὲ τοῖς αὐτῷ τὸ εὖ τελείοις τέλεια. ὕτω πράξις τέλεια ἢ τῷ σπου-
 δαίῳ ἀρμόζουσα, οἷα ἢ τῷ φιλοσόφῳ. ἢ ὅπως φησὶ λέγεσθαι
 πρὸς τὰ πρῶτως λεγόμενα τέλεια. ὕτως γυμνάσιον λέγει τέ-
 λειον, ὃ τὸ τέλειος ἀθλητῆς γυμνάσασαί. ἂν. id.
 (*) τέλειος ὃ λέγει ἄνθρωπος ὁ εἰς ἄκρον ἐλληνικῶς ἀρε- 1021 b
 τῆς, οἷον Παρμενίδης ἢ εἴ τις ἄλλος φησὶ τοῦτον. Asclep. 21.
 (*) γρ. μὴδὲ ἔχειν ὑπερβολὴν ἐν ἐκείνῳ γένει μὴδὲ εἶναι τὸ 1021 c
 ἔξω, τὰ δὲ μεταξὺ ἐστίν. cod. Reg. 33.
 (*) οἷον τέλειαν φαῖναι τὴν μελίαν τῷ Ἀχιλλεύῳ, ἐπεὶ αὐτῷ 1022 a
 μεγίστῳ τῶν ἡρώων ἤρμωσεν. Asclep. 1.
 αὐτὸ πέρασ δὲ λέγει τὸ μὲν ὡς ἔχασον ἐκείνῳ λέγεσθαι, καθ' ὃ 1022 b
 σημαινόμενον εἶναι ἂν αὐτὸ τὸ θάνατος πέρασ λεγόμενος (*). τὸ ὃ ⁴
 ἐκείνῳ ἐπιγινώσκοντος ἔχασον πέρασ ἐκείνῳ. ὕτως αὐτὸ κινήσεως τι αὐτῷ
 πράξεως πέρασ λέγει. τοῦτον ὃ ὃ ἔξω μὴδὲν ἔστι λαβεῖν πρῶ-
 τον. εἰ γὰρ τινος ληφθέντος ἔχασον ἔστι ἔστι τι τὸ τούτῳ ἐκτός, τούτῳ
 ὃ πέρασ. τὸ δὲ "πρῶτον" προσέθηκεν ἐνδεκνύμενος τὸ κυρίως πέρα-
 ρας, ὁ ὅτι ὡς μέρος ἐστὶ πέρασ ἄλλῳ ὡς τὸ κυρίως ἔχασον, ὅποῖον
 ἐστὶν ἐπὶ τῶν σωμάτων ἢ ἐπιφανείῃ. δύνανται μὲν ὃ αὐτὸ μέρος τινός

2. ἀνδραπον *Μ.* || 3. γένος] γένεσθαι *Μ.* || 7. κατά αὐλαγμένα *Α.* || 20. γὰρ ὁ ἀνδραπος *Μ.* || 23. ὄντως] ὄντος *Μ.* || 27. ἐτι] ἐτι *Μ.* || 43. ἐτι *Α.*

3. το οὐκ *Μ.* || 8. ὁ παρ' ἐν *Μ.* || 10. τῷ — συμπόρευτον οὐκ *Α.* || 26. ἡ *Μ.* || 38. ἐκεῖνο *Μ.* || 40. λαβόντος ὡς ἐσχάτου ἐπὶ τῷ *Μ.* || τῷτ' ἴν' *Μ.* || 43. μέρος *Μ.*

ληφθέντος μηδὲν εἶναι ἔξω, ἀλλ' ὃ πρῶτον· πρὸ τούτου γὰρ τὸ μέρος αὐτό. δοξεῖ δ' αὖτ' αὐτὸ σημαίνει καὶ διὰ τούτου τὸ λόγῳ πέρασ θ' καὶ διὰ τὸ πρότερον, ὃ εἶπεν "ἔχατον ἐκάστῳ," ὡς εἶναι τὸ αὐτὸ σημασιωμένον διαφόρως λόγους. ὃ μὴν ὅτως ἔχει· τὸ μὲν γὰρ πρῶτον ῥηθὲν ὃ μόνον ἐκ αὐτῷ τῷ πράγματος ὅν τι ἔχατον ἦν αὐτῷ, ἀλλὰ καὶ τὸ τελευταῖον ἐπιγινώσκον ἐκάστῳ, τὸ δὲ νῦν αὐτῷ τι τῷ πράγματος ὅν πέρασ λέγει ('). ἔτι τὸ μὲν ἔχατον δύναμις καὶ ἐπὶ μέρος λέγεσθαι, τὸ δὲ ὅτω λεγόμενον, ὡς ἀπέδωκε δεύτερον, ὅτι ἐπὶ μέρος ἀρμόζειν δύναμις ἀλλ' ἐπὶ τῷ κυρίως πέρατος, ὡς ἦδη εἶπον. καὶ τὸ μὲν ἔχατον καὶ ἐπὶ μὴ μεγεθῶν ἀρμόζοι αὖ· καὶ γὰρ λόγῳ 10 τι ἔχατον καὶ πράξεως εἴη αὖ καὶ διανοίας· ὅτως γάρ, ὡς εἶπον, πέρασ καὶ ὁ θάνατος λέγει· ἔχατον γὰρ τῆς τῷ ζῶντι ζωῆς. τούτο δὲ τὸ μὲν ἔξω ἔξω λαβεῖν πρῶτον δοκεῖ ἐπὶ μεγεθῶν μόνον ἀρμόζειν· τὸ γὰρ μεγεθὺς ἔστι τι λαβεῖν ὃ πρῶτον ὕδεν ἐστὶν ἔξω· τοιούτων γὰρ ἐν μὲν σώματι ἢ ἐπιφάνειᾳ, ἐν δ' ἐπιφάνειᾳ ἢ γραμμῇ, 15 ἐν δὲ γραμμῇ ἢ στήλῃ. ἄλλως δὲ ἐλέγεται ἐπὶ τῷ τελείῳ τὸ μὲν ἔξω ἔξω λαβεῖν καὶ ἄλλως ἐπὶ τῷ πέρατος· ἐπὶ μὲν γὰρ τῷ τελείῳ ἐσημαίνεται, ὃ μὲν ἐλλείπει τῶν μορίων (τὸ γὰρ πᾶν λαμβανόμενον ἦν τέλειον), ἐπὶ δὲ τῷ πέρατος τὸ μὲν ἔξω ἔξω-τέρῳ, περατὸν τούτο ὃ ἐστὶ πέρασ, καὶ τέλειον μὲν τὸ ὡς ὅλον μηδὲν 20 ἐκτὸς ἔχειν. ἡ διαφορὰν σημαίνει, εἰ καὶ τὸ πρῶτον τῷ πέρατι προσκειμένον τι πέρασ ἔχει καὶ τὸ μὴ τέλειον. πέρασ δὲ φησὶν εἶναι "ὃ ὃ ἔξω πάντα πρῶτον," τὸ αὐτὸ σημαίνει ὁ φθάσας εἶπε, κατ' ἄλλον δὲ τρόπον καὶ ἀντεσφραμμένως (τότε μὲν γάρ, ὃ μὲν ἐκτὸς πρῶτον, νῦν δὲ, ὃ ἐκτὸς πάντα πρῶτον), τὸ "πρῶτον" πάλιν 25 προαίεσις, ἵνα τὸ μέρος τὸ κυρίως πέρασ χωρίσῃ· ἐντὸς μὲν γὰρ καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις καὶ τῶν μερῶν τῶν πρὸς τοῖς ἐχάτοις τὰ ἄλλα μέρη, ἀλλ' ὃ πρῶτον· ἐπὶ γὰρ τῷ σώματος καὶ αὐτὸ ληφθὲν μέρος ἔχατον ἐντὸς ἐστὶ τῆς ἐπιφάνειας, ἐκείνη δὲ ὑπὲρ ὕδενος ἐντὸς. ταῦ- 30 τὰν δὲ, ὡς εἶπον, ὅτε πρῶτον ὕδεν ἐστὶ λαβεῖν ἔξω, καὶ ὃ ἔξω πάντα πρῶτον. ἔτι πέρασ φησὶ "ὃ ὃ αὖτ' εἶδος μεγεθὺς ἢ ἔχοντος μέγεθος," εἶδος μὲν τὸ χῆμα λέγων καὶ τὴν μορφήν· καὶ γὰρ ταῦτα τὰ σώματα εἰδονοεῖ· τὸ γὰρ "μεγεθὺς" ἀντὶ τῷ σώματος εἶπε· πᾶν γὰρ χῆμα ἐν σώματι. τὸ δὲ "ἢ ἔχοντος μέγεθος" προσέθηκε διὰ τὰ ζῶα, ὃ ἐκ ἐστὶ μὲν ἀπλῶς σώματα καὶ μέγεθος, ἔχει μέντοι 35 σῶμα καὶ μέγεθος, καὶ ἐστὶ τούτων μὲν ὅτως εἶδος καὶ πέρασ ἢ οἰκία ἐκάστῳ μορφή, τῶν δὲ σωμάτων τὰ χήματα. καὶ εἴη αὖτ' διὰ μὲν τῷ πρῶτον τὴν ἐπιφάνειαν εἰρηκὺς πέρασ τῷ σώματος, διὰ δὲ τῷ νῦν τὸ χῆμα λέγει πέρασ, καὶ τὸ ἐκάστῳ τέλος τὸ ὃ χάριν· τούτο γὰρ

ἐφ' ὃ ἡ κίνησις καὶ ἡ πράξις· ὃ γὰρ ἔτεκεν ἡ κίνησις τε καὶ ἡ πράξις καὶ εἰς ὃ ἐπαύσατο, τούτο πέρασ. ὑπὲρ ὅτως ὁ θάνατος πέρασ, ἐπεὶ μὴ τούτου χάριν γίγνηται τὰ γινόμενα· καίτοι ἔχατος ἐστὶν εἰπὼν δὲ "ἐφ' ὃ ἡ κίνησις καὶ ἡ πράξις" πέρασ, προσέθηκεν "ἀλλ' ὃ ἀφ' ὃ"· ἀφ' ὃ γὰρ ἡ κίνησις, ἀρχὴ τούτου. ὅτι δὲ, φησὶ, πέρατα ἀμφω λέγει, καὶ τὸ ἀφ' ὃ καὶ τὸ ἐφ' ὃ· καὶ γὰρ ἡ τοιαύτη ἀρχὴ λέγε- 5 ται ποτε πέρασ καὶ αὐτή. καὶ εἴη αὖτ' ὁ διαλογισμὸς τῷ περὶ τῷ πραχθέντι τούτο πέρασ· ἀπὸ γὰρ τῷ τέλει ἀρξάμενοι ἐπὶ ἔχατον παύομεθα, τούτο ὁ ἀρχὴ τῆς πράξεως γίγνηται· ὡς ἔξω ἢ τῶν ἀρχῇ τῆς πράξεως πέρασ τῷ διαλογισμῷ. καὶ εἴη αὖτ' διὰ τούτων καὶ τὸ τέλος ἀρχὴν τε καὶ πέρασ δεδιχώς, καὶ τὸ ποιητικὸν τῷ μὲν δια- 10 λογισμῷ πέρασ, ἀρχὴ δὲ τῆς πράξεως· εἰπὼν δὲ ἐκεῖ τὴν ἀρχὴν πέρασ λέγεσθαι, ὃ ἐδήλωσε διὰ τῷ εἰπεῖν "ὃ ἀφ' ὃ," ὃ προαίεσις καὶ τὸ "ἐφ' ὃ" (ἔπειτα γὰρ καὶ τούτο), ἐξηγησάμενος τὸ "ἐφ' ὃ" διὰ τὸ προ- 15 δεῖναι "καὶ τὸ ὃ ἔτεκεν" (τούτο γὰρ ἐστὶν ἐφ' ὃ), ἐφεξῆς δὲ κατανοεῖ καὶ πάντα τὰ τῆς ἀρχῆς σημασιώμενα τὸ πέρασ λεγόμενον. λέγει γὰρ πέρασ εἶναι καὶ τὸ εἶδος, καθ' ὃ ἐστὶν ὃ καὶ τὸ χῆμα καὶ τὴν μορφήν. καὶ πῶς τούτο πέρασ, προσέθηκεν· ὃ γὰρ ἀπλῶς ἀνθρώπων πέρασ τὸ ζῶον λογικὸν θηρὸν αὐτὸν εἶναι, ἀλλὰ τῆς γνώσεως τῷ ἀνθρώπῳ. 20 ὁμοίως δὲ καὶ τῆς ἐκάστῳ πράγματος γνώσεως τούτο πέρασ· ὅταν γὰρ τούτο γινώσκον, παύομεθα τῷ ζητεῖν τί ἐστὶ τὸ πᾶν. εἰ δὲ τῆς γνώσεως, καὶ τῷ πράγματι αὐτῷ· ὡς γὰρ ἔχει τὸ πᾶν, ὅτως αὐτῷ ἡ γνώσις γίγνηται. φανερόν δὲ, φησὶν, ὅτι ὅσα καὶ ἡ 1022 ἀρχὴ λέγει, τοσαυταχῶς καὶ τὸ πέρασ. ὁ εἰπὼν ἐπήνεγκε "καὶ ἐπὶ 10 πλεοναχῶς." ὅτι μὲν ὅν καὶ τὸ ὡς τέλος ἀρχὴ λεγόμενον καὶ τὸ εἶδος καὶ τὸ ὅθεν ἡ ἀρχὴ τῆς κινήσεως πέρασ λέγει, εἴρηκεν· εἴη δ' αὖ καὶ ἡ ὡς ὕλη ἀρχὴ λεγόμενη πέρασ τῷ ἔχατον ὑποκείμενον εἶναι, τὸ δὲ ἔχατον καὶ πέρασ λέγεσθαι. ὅτι δὲ μὴ τετραχῶς μόνον τὸ πέρασ, ἀλλ' ἐστὶ καὶ ἄλλα σημασιώμενα πέρατα, ὃ ὅτι οἷον τε ἐφαρ- 30 μόσαι τῇ ἀρχῇ, ἐξ ὧν προείρηκε περὶ τῷ πέρατος λέγων ὅτι καὶ γὰρ τὸ ἔχατον ἐκάστῳ, ὡς ὁ θάνατος, καὶ ὃ πρῶτον μηδὲν ἔξω ἔξω λαβεῖν, ὡς τὸ σώματος ἢ ἐπιφάνειαν, ἀλλὰ καὶ τὸ χῆμα, ὡν ὕδεν- 35 τερον ταῦτ' ἐστὶν τῶν ὡς αἰτίων πέρατων λεγόμενων. διὸ καὶ ἐυλόγως εἶπεν ὅτι "ἢ μὲν γὰρ ἀρχὴ πέρασ τι, τὸ δὲ πέρασ ὃ πᾶν ἀρχή," τὴν αἰτίαν λέγων. ἐκτίθηται δὲ καὶ τὰ τῷ καθό σημασιώ- 1022 μενα, ὃ λεγόμενα ἐστὶ τὸ καθό λέγει εἶναι τι, καὶ δι' ὃ τῶν ὑπαρ- 14 χόντων τινὲς τὸ καθό κατηγορούμενον ἐστὶ, καὶ δι' ὃ καθό τὸ εἶναι ἐκάστῳ. λέγομεν γὰρ τούτοις εἶναι, ὃ ἐστὶ καὶ τούτοις. λέγει δὲ ἵνα μὲν τρόπον λέγεσθαι καθό τὴν ὕλην καὶ τὸ εἶδος· ἐκάστῳ γὰρ λέγει

2. αὐτὸ αὐτὸ σημαίνει *A.* || 4. primo enim modo non solum terminus id dicitur, quod cum sit aliquid rei, ultimum eius est, sed etiam quod cuique ultimum advenit Sepulv. || 10. ἀρμόζει *M.* || 13. πρῶτον *M.* || 18. ἐλέγεται *M.* || 19. ἐν termino autem, quo nihil exterius est, terminans id cuius est terminus, et perfectum est, quod sit quasi totum nihil habens extra. vel illud (primum) additum termino discrimen significat, propterea quod etiam quod non est perfectum, habet terminum Sepulv. || 28. μέρος] μετὰ *M.* || 31. ἢ καὶ μέγεθος ἔχοντος *M.* || 32. ταῦτα] κατ' αὐτά *M.* || 36. καὶ ἐπὶ τούτων *M.* || 39. σχῆμα τὸ σχῆμα πέρασ *M.* || καὶ τὸ ἐκάστῳ *A.*

5. inter v. i et dē insertum i, praecedente littera erasa *M.* || 11. τὸ ποιητικὸν om Sepulv. || 15. τὸ] τῷ *M.* || 19. ζῶον τὸ λογικὸν *M.* || 30. λέγων περὶ τῷ πέρατος *A.* || 33. περάτων] πραγμάτων *M.* || 35. τὰ om *M.* || 36. τι om *A.*

κῆ' τὸ εἶδος τῦτο ὃ ἐστίν, ὃ καὶ ὑπόστασις εἶπεν· ὃ τε γὰρ ἀνδρὶς κῆ' τὸ
εἶδος ἀνδρὶς, ὁμοίως καὶ ὁ ἀνθρωπος ἀνθρωπος κῆ' τὸ εἶδος ἐστίν, καὶ
ὁ ἵππος, καὶ ὃ ἐν τῇ ὑπόστασις ἀγαθόν, τῦτον εἶδος τὸ κυρίως ἀγαθόν·
ἀγαθὸν δὲ καθὼς ὁ ἀγαθὸς ἀγαθός. τὸ δὲ "αὐτὸ ἀγαθόν" εἶπεν
ἀπὸ τοῦ, καθὼς ὁ ἀγαθὸς ἀγαθός ἐστίν, ἀγαθὸν αὐτό· ὃ γὰρ κατ'
ἄλλο τι ἀγαθός ὁ ἀγαθός ἢ κῆ' τὸ ἀγαθόν καὶ τὴν τῷ ἀγαθῷ ὑπόστασιν.
ἄλλον δὲ τρόπον τὸ καθὼς λέγεσθαι φησιν, ἐν ᾧ πρώτῳ πέφυκε τι
γίγνεσθαι· κῆ' γὰρ ἐκεῖνο λέγει ὑπάρχειν, ὡς τὸ σῶμα λέγει κε-
χωρῶς καὶ τὴν ἐπιφάνειαν, ὅτι πρώτη ἡ ἐπιφάνεια χρωμάτος ἐστὶ
δεκτική· εἰπὼν δὲ καθὼς τὸ κῆ' τὸ εἶδος καὶ τὴν ὑπόστασιν λέγει, προ-
ῖσι δὲ καὶ τὸ πρώτῳ δεκτικόν, τὸ μὲν κυρίως καὶ πρώτῳ λεγόμενον
καθὼς τὸ εἶδος λέγει εἶναι (ἐκείνη γὰρ τῶν ὄντων κῆ' τῶν τῶν
ἐστίν), δευτέρως δὲ καὶ κῆ' τὴν ὕλην καὶ τὸν πρῶτον ὑποκείμενον, ὃ
εἶπε πρῶτον δεκτικόν· ὡς γὰρ ἐν ὕλῃ πρώτη τῇ ἐπιφάνειᾳ τὸ
χρῶμα. ἵκασον γὰρ τῶν φύσει ὄντων, ἀλλὰ καὶ τῶν τέχνη, ὃ καὶ
τὸ εἶδος μόνον ἐστὶν τε καὶ εἶναι λέγει, ἀλλὰ καὶ κῆ' τὴν ὕλην· ὃ τε
γὰρ ἀνθρωπος ὃ καὶ τὸ εἶδος μόνον ἐστὶν καὶ κῆ' τὴν ὑποκειμένην
αὐτῷ ὕλην εἶναι λέγει ἀνθρωπος, ὃ τε ἀνδρὶς ὃ καὶ τὸ εἶδος μόνον
ἀλλὰ καὶ κῆ' τὴν χαλκὸν ἐστὶν ἀνδρὶς. ὁμοίως καὶ πᾶσα συναμφο-
τερος ὑπόστασις. ἵκασον δὲ καὶ τὸ πρῶτον δεκτικὸν τῇ ὕλῃ ἐπάγειν· κα-
θὼς γὰρ ὕλην εἶπεν, ᾧ πρώτῳ τι ὑπάρχει ὡς ὑποκείμενον. καὶ τῇ
ἐπιφάνειᾳ δὲ πρώτη τὸ χρῶμα ὑπάρχει, καὶ εἴη ἂν ὕλη μὴ ἀναλογον
ἢ ἐπιφάνεια, εἶδει δὲ τὸ χροῖμα. ταῦτα εἰπὼν ὅτι τὸ καθὼς καὶ κῆ' τὸ
εἶδος καὶ κῆ' τὴν ὕλην λέγει, καθόλου δὲ, φησὶν, ἵσαχως τό τε καθὼς
καὶ τὸ αἴτιον ὑπάρχει τε καὶ λέγει· καθ' ἕκαστον γὰρ λέγει αἴτιον τῷ
αἰτίῳ καθ' ὃ τι ὑπάρχει. καὶ πρῶτον μὲν ὅτι τῷ τελειῷ αἰτίῳ
ὁμοίως λέγει ταῦτα δεξινοῦσι· λέγει γὰρ τὸ κῆ' τί ἐλήλυθεν ἀπὸ
τῶν πρὸς χάριν ἐλήλυθε· πρὸς γὰρ τὸν ἐρόμενον περὶ τῶν κῆ' τί ἐλή-
λυθεν, ὃ εἰπὼν ὃ ἕκαστον ἐλήλυθεν, ὡς ὅτι διὰ τὴν αἰσπραξιν τῶν
χρημάτων, θεόντως ἀπεκρίνετο· ὃ δὲ εἰπὼν τὸ κῆ' τί ἐλήλυθε, τὸ
καθὼς ἐζητεῖ. ἀλλὰ καὶ ὃ ἐρόμενος κῆ' τί ὁ Ἰλιακὸς πόλεμος συνέστη,
πῶθεν ἢ ἀρχὴ τῷ πολέμῳ τῷ Ἰλιακῷ ἐξετάζει, ὃ ἐστὶ παλαιὸν αἴτιον
τὸ ὅθεν ἢ ἀρχὴ τῆς κινήσεως· ὅτε γὰρ διὰ τὴν τῆς Ἑλένης ἀρπαγὴν
εἶπε, τὸ καθὼς δεδηλωκεν, ὅτι δὲ καὶ κῆ' τῆς κῆ' τὸ εἶδος αἰτίας καὶ
τῆς κῆ' τὴν ὕλην λέγει τὸ καθὼς, εἴρηκεν. ἀλλὰ καὶ ὃ αὐτὸς παρα-
τίθει παραδείγματα τῷ ποιητικῷ αἰτίῳ δεκτικόν ἐστι· ὃ γὰρ ἐξετά-
ζων κῆ' τί παραλελόμενος, τὴν ποιητικὴν αἰτίαν μαθεῖν βύλει·
τί γὰρ τὸ ποιῆσαν τὸν παραλογισμόν ἢ τί τὸν ἀνυπόλογισμόν μαθεῖν
ἄξιόν. ἔτι πρὸς τοῖς εἰρημέτοις τρόποις τὸ καθὼς σημαίνει φησὶ
θέσιν τινὰ καὶ τρόπον, τυτέστι τὸ πᾶν· ὃ γὰρ ἐξετάζων καθὼς ἐστὶν

Ἀθήνησιν ὅδε ὁ ἀνδρὶς, ὡς ὁ Ἀριστοτέλης, πῶ καὶ ὃ καὶ ἐν ποίῳ
μέρει τῆς πόλεως μαθεῖν βύλει· ὁμοίως καὶ ὁ ἐξετάζων καθὼς πε-
ριπατεῖς ἐν ποίῳ μέρει τῆς πόλεως καὶ ἐν ποίῳ χωρίῳ περιπατεῖς
μαθεῖν ἄξιόν· ὅτι γὰρ ἢ ἐν Λυκαίῳ ἢ ἐν τῷ Κεραμεικῷ. εἰπὼν 1022.
δὲ καὶ δεῖξας τὸ καθὼς πολλαχῶς λεγόμενον, λέγει ἂν ὅτι ἀνάγκη
διὰ τῶν καὶ τὸ καθ' αὐτὸ πολλαχῶς λέγεσθαι· καθὰ γὰρ τὸ καθ' αὐτὸ
ὑπάρχει, καὶ ᾧ πρώτῳ ὑπάρχει τι, τῷ καὶ τὸ καθ' αὐτὸ ὑπάρχει·
κῆ' γὰρ τι τῶν καθ' αὐτὰ ὑπαρχόντων τὰ καθὼς κατηγορεῖτο. ἔστι
δὲ καὶ τὸ καθ' αὐτὸ ἐν μὲν σημαίνον· τὸ τί ἦν εἶναι ἐκείνου καὶ τὸ
εἶδος· καθ' αὐτὸ γὰρ ἐκείνου τὸ οἰκεῖον εἶδος καὶ ὁ τῆς ὑπόστασις αὐτῷ
δηλωτικὸς λόγος ὑπάρχει· ὃ γὰρ Καλλίας καθ' αὐτὸ Καλλίας, καὶ
ὅσα ἐν τῷ τί ἦν εἶναι εἰληπτοῖ, καθ' αὐτὸ ὑπάρχει ἐκεῖνον ὃ ἐστὶν ὁ
ὀρισμός. ἔστι δὲ ταῦτα τὸ γένος καὶ αἱ διαφοραὶ· καὶ τῶν ὅντων ἕκα-
στον καθ' αὐτὸ ὑπάρχει Καλλία ὄντα τῷ εἶδους μέρη. ἔτι δὲ φησὶ
τὸ καθ' αὐτὸ σημαίνον εἶναι τὸ ἐν αὐτῷ δέχεσθαι πρῶτον ἢ τῶν
αὐτῷ τοῖ· καθ' αὐτὴν γὰρ ἢ ἐπιφάνεια κέχρωται, ὅτι πρώτη τὸ
χρῶμα δέδοται, ὡς εἶπε λέγων καὶ περὶ τῶν καθ' αὐτὸ καὶ εἴη ἂν τὸ
ἔστω καθὼς τὴν ὕλην. καὶ τὸ σῶμα δὲ αὐτὸ μὲν καὶ τὴν ἐπιφάνειαν
ἐστὶ κεχωρισμένον, ἢ δὲ ἐπιφάνεια καθ' αὐτὴν· τῷ δὲ τὴν ἐπιφά-
νειαν τὴν πρώτην τε καὶ καθ' αὐτὴν τὸ χρῶμα δεδεγμένην εἶναι τι
τῷ σώματος, τῷ καὶ τὸ σῶμα καθ' αὐτό ἐστι κεχωρισμένον· ἦν
γὰρ ὃ μόνον τὸ ἐν αὐτῷ τι δεδεγμένον πρῶτον καθ' αὐτὸ ταῦτον,
ἀλλὰ καὶ τῶν αὐτῷ τι εἴη πρῶτον τι δεδεγμένον· πέρας δὲ τῷ
σώματος ἢ ἐπιφάνεια. διὰ γὰρ τῶν καθ' αὐτὸ ζῆν τὸ ζῶν, ὅτι ἢ
ψυχὴ ὅσα τὸ ζῶν πρῶτον τὸ ζῆν ἔχει· ζῆν γὰρ ὁ ἀνθρωπος καθ'
αὐτόν, ὅτι ἐν μέρει ἐστὶν ἢ ζῶν πρῶτον· ἐν γὰρ τῇ ψυχῇ πρῶτον τὸ
ζῆν, ἢ τις μέρος ἐστὶ τῷ ἀνθρώπῳ. εἴη δ' ἂν τὸ σημαίνον τῶν
καὶ ἐπὶ τῆς ὕλης ἀρμόζον· τὸ γὰρ μέρος ὃν ἐν τινι ὕλης λόγον ἐπέχει,
καὶ ἐν ὕλῃ τὸ ἐν ἔχει τι τὸ ἐν μέρει αὐτῷ. ἐν ἄλλοις μέντοι τὸ μὲν
πρώτως τι δεχόμενον καθ' αὐτὸ λέγει, τὸ δὲ καὶ μέρος καὶ συμ-
βεβηκός. ἔτι φησὶ καθ' αὐτὸ λέγεσθαι καὶ ὃ μὴ ἐστὶν ἄλλο αἴτιον. 1023.
ὃ τί ποτε ἐστίν, ἐδήλωσε τῇ τῷ παραδείγματος παραθέσει· τῷ μὲν 32.
γὰρ τὸν ἀνθρώπον εἶναι πολλὰ αἴτια (καὶ γὰρ τὸ εἶδος καὶ ἡ ὕλη καὶ ἕκα-
στον τῶν ἐν τῷ ὀρισμῷ ἐνυπαρχόντων, ἀλλὰ καὶ τὸ ποιῆσαν), τῷ
μέντοι τὸν ἀνθρώπον ἀνθρώπον εἶναι ὃδὲν ἐξωθέν ἐστὶν αἴτιον· ὃ γὰρ
ἐρωτηθεὶς διὰ τί ὁ ἀνθρωπος ἔστιν, ὃδὲν ἄλλο εἰπεῖν ἔχει ἢ ὅτι
ἔστιν ἀνθρωπος. ἔτι, φησὶ, καθ' αὐτὸ ὑπάρχει καὶ ὅσα μόνῳ ὑπάρχει
τινὶ καὶ ἢ μόνον. λέγει δ' ἂν διὰ τῶν καὶ τὰ ἴδια τινῶν καθ' αὐτὰ
ὑπαρχόντων ἐκείνους. ἐδήλωσε δὲ τὸν λόγον τῶν ἰδίων διὰ τῶν εἰπεῖν
μόνῳ ὑπάρχειν καὶ ἢ μόνον· τὸ γὰρ "ἢ μόνον" δηλωτικόν ἐστὶ τῶν πᾶν

4. αὐτὸ τὸ ἀγαθόν *M.* || 9. πρώτη et 10. τὸ ante κατὰ om *M.* || 14. color namque in superficie tanquam in materia prima inest, et rerum tum naturalium tum etiam artificiosarum, quaeque non modo per formam ut est sic esse dicitur, sed etiam per materiam primumque subiectam; ut homo non per formam solum, sed etiam per subiectam formae materiam homo esse dicitur Sepulv. || 21. τῇ om *M.* || 23. κατὰ om *A.* || 38. ἢ — συλλογισμὸν om *M.*

1. καὶ et 2. μαθεῖν — 3. πόλεως om *A.* || 4. λυκαίης *M.* || 5. δεῖξας *A.* || 9. δὲ om *A.* || ἕκαστον *A.* || 15. δεδεχθαι *M.* || 19. αἰτία *A.* || 20. δεδεγμένη *M.* || 21. τῷ *M.* || 22 et 23. δεδεγμένον *M.* || 28. καὶ om *A.* || 29. ἔχει τε *A.*, del. alterum τὸ ἐν ἔχει τε || 31. ὃ μὴ *A.* || 35. alterum ἀνθρώπον om *M.* || 40. τὸ γὰρ ἢ μόνον bis *M.*

δ' τῶν ὑπάρχει, ὃ τῶδε μὲν τῶν ἐν αὐτῷ ὑπάρχειν τῶδε δὲ ὅ· ὃ δὴ μόνῳ καὶ παρὶ ὑπάρχει, τὸτο ἴδιον καὶ ἡ αὐτό, εἰ καὶ μὴ τί ἦν εἶναι αὐτῷ ἐστίν. διότι ἥδ' ὥριςται καὶ ὥρισμένως ὑπάρχει, καὶ ὃ τῶδε μὲν τῶδε δὲ ὅ, ὅδ' ποτὲ μὲν ποτὲ δὲ μή, ὅδ' πρὸς τούτῳ καὶ ἄλλῳ τῶν ὑπάρχει, καὶ τὸτο ὅ ὅτως ὑπάρχον καθ' αὐτό. ὅτως καὶ ἡ μόνότης τῷ καθ' αὐτὸ ὑπάρχοντος δηλωτική· ὃ ἥδ' μόνῳ ὑπάρχει, καὶ καθ' αὐτὸ ὑπάρχειν ἐκείνῳ δοκεῖ. τὸ δὲ "διὸ τὸ κεχωρισμένον καθ' αὐτό" ('). δηλωτικὸν ἂν εἴη τῷ διὰ τὸτο ἥδ' τοιαῦτα τὰ καθ' αὐτά, ὅτι ὥρισμένως τούτοις μόνους ὑπάρχει. γράφεῖ καὶ "διὸ τὸ κεχωρισμένον καθ' αὐτό," καὶ εἴη ἂν λείπον τὸ τῇ ἐπιφανείᾳ· καθ' αὐτὸ ἥδ' λέγεῖ τῇ ἐπιφανείᾳ. Alex.

1022. (') διὸ καὶ ὁ σοφώτατος Δημοκρίτης φησὶ "πέρας μὲν ἥδ' πάντων ὁ θάνατος, καὶ ἐν οἰκίσκῳ τις αὐτὸν καθέρχεται τηρῇ." Asclep.

1022. (') "ἡ ἔχοντος μέγεθος," ἵνα εἴπῃ περὶ τῆς μορφῆς καὶ τῷ τέλῳ ἐκείνῳ. id.

1022. (') γρ. διότι ὥρισμένον. cod. Reg.

35. λέγει δὲ καὶ τὴν διάθεσιν πολλαχῶς λέγεσθαι. τὸ ἥδ' ἔχοντος 1022. 1. μέρη ἢ διαθέσεις τάξιν τινα σημαίνει τῶν μερῶν, ἥτοι τὴν καὶ τόπον καὶ θέσιν, ἥτις ἐπὶ τῶν συνηγμένων ἂν εἴη, ὡς τῶν ὄντων ἐν τόπῳ, ὅταν λέγωμεν τὸ στρατόπεδον διακεῖσθαι καλῶς τῷ καὶ μὲν τόνδε τὸν τόπον τὸ ἱππικὸν μέρος αὐτῷ τεταχῆσθαι καὶ δὲ τόνδε τὸ πεζόν, καὶ διαθέσιν οἰκίας τὴν τεταγμένην καὶ τὸν τρόπον τὴν τῶν μερῶν θέσιν. ἡ καὶ δύναμις, ὡς ἔχει ἐπὶ τῶν τῆς ψυχῆς μερῶν· ἐστὶ ἥδ' ἡ μὲν πρώτη δύναμις αὐτῶν ἡ δὲ δευτέρα, πρώτη μὲν ἡ θρεπτική, δευτέρα δὲ ἡ αἰσθητική. ἡ τὴν καὶ τὸ εἶδος τε καὶ τὴν μορφήν, ὡς ὅταν λέγωμεν τὴν τῷ ἀνδριάντος διάθεσιν ἢ τῆς εἰκόνος. ὃ δὲ ἐπιλέγει, "θέσιν ἥδ' οὐδὲν εἶναι, ὡς περὶ καὶ τὸνομα δηλοῖ ἢ διαθέσεις," ἐπὶ τῆς καὶ τὸν τάξεως τῶν μερῶν καὶ τῆς καὶ τὸ εἶδος κυρίως δόξει λέγεσθαι. ἐκείνῳ δὲ ἐπὶ τῆς καὶ τὰς δυνάμεις τάξεως. ἀλλὰ καὶ κοινῶς ἂν λέγοιτο ἐπὶ τῶν δυνάμεων ἢ θέσεσι. ἡ καὶ συμβεβηκός· 30 τῷ ἥδ' τὰ ὧν αἱ δυνάμεις θέσιν ἔχειν, διὰ τούτο. καὶ συμβεβηκός δὲ καὶ ἡ κατ' εἶδος διαθέσεις ἐν θέσει ἦν. θέσις δὲ ἐστίν, ὡς εἰρήκαμεν ἐν Κατηγορίαις (c. 8), ἐν τοῖς ὑπομένουσιν ἄλληλα μορίοις. ὅτω δὲ ἔχει καὶ ἐπὶ τῆς διαθέσεως τῆς καὶ τὰς δυνάμεις τε καὶ τὰ εἶδη. Alex.

1022. 2. καὶ τῆς ἔξεως δὲ τὴν μὲν τινα εἶναι φασὶν ἐνέργειαν τῷ ἔχον- 4 τός τε καὶ ἔχομένῳ· ἡ ἥδ' ἀμφοῖν ἐνέργεια τῷ τε ἔχοντος καὶ τῷ ἔχο- μένῳ, ὅταν τό τε ἔχον ἐνέργειᾳ ἔχῃ ὃ ἔχει καὶ μὴ δυνάμει, καὶ τὸ ἔχομενον ὁμοίως ἐνέργειᾳ ἔχῃ, ἔξιν ἐστὶν ἔχοντος καὶ ἔχομένου ὅσα ἐνέργεια. ὅτως ἔξιν ἰματίῳ καὶ ἔξιν χιτῶνος ἀπὸ τῷ ἔχειν ὡς- 40 μασμένην, ὅσον ἔχῃς τις ὅσα· ὡς ἥδ' τῷ ποιῶντος καὶ τῷ ποιουμένου

μεταξὺ ἢ ἐνέργεια ποιήσας, ὅτω καὶ ἡ τῷ ἔχοντός τε καὶ ἔχομένου ἔξιν μεταξὺ ὅσα καὶ ἐν τῇ ἀμφοτέρων ἐνέργειᾳ τὸ εἶναι ἔχουσα. εἰπὼν δὲ τῆς τε ἔχομένης ἐκείνης καὶ τῷ ἔχοντος αὐτὴν μεταξὺ τὴν ἔξιν εἶναι, ὅχ ὡς περὶ τῆς ἐκείνης ἔξιν ἐστίν, ὅτω δὲ, φησὶ, καὶ τῆς ἐκείνης ἔξεως ἔξιν. προσέθηκε δὲ τὸ "ταύτην," ὅτι τῆς τοιαύτης καὶ ὅτω λεγομένης ἔξεως ἔξιν ὅχι ἐστίν, ὅδ' ἐστὶ πάλιν ταύτην ἔξιν ἔχειν ὡς τὸ ἰματίον· εἰς ἀπειρον ἥδ' ἂν προίκοι, εἰ εἴη καὶ τῆς ἔξεως τῆς τοιαύτης ἔξιν πάλιν, ὡς ἦν ἡ τῷ ἰματίῳ. τῆς ἥδ' κατ' ἄλλο σημαινόμενον ἔξεως ἐστὶν ἔξιν, ὡς τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς ἐπιστή- 10 μης τε καὶ τέχνης. τὸ δὲ "εἰ τῷ ἔχομένῳ ἔξιν ἔχων τὴν ἔξιν" δη- 1022. λωτικὸν ἐστὶ τῷ εἰ ἐπὶ τῆς ἔξεως τῷ ἔχομένῳ λεγομένης ἔξιν πάλιν εἴη, ὡς εἶναι πάλιν ἐκείνην τὴν ἔξιν ἔχων· ὡς ἥδ' τῆς πρώτης τε καὶ τῆς δευτέρας καὶ τρίτης, εἴη ἂν καὶ τῆς εἰς ἀπειρον· αὐτὴ ἥδ' ἡ ἔξιν ἄλλῃ λέγεται τινας καὶ ἔχομενον ἐστίν, ἀλλ' ὅχι ἔξεως. ἄλλο 15 δὲ σημαινόμενον ἔξεως ἐκτίθει τὸ καὶ τῶν διαθέσεων λεγομένων· ἔξιν ἥδ' καὶ ἡ διάθεσις, ὡς λέγεῖ ὕγιαν ἔξιν ἢ νοσήσας. ἡ μὲν ὅν ὕγιαν καὶ νοσήσας διαθέσεις τε καὶ ἔξιν κατ' αὐτὸν τὸν ἔχοντα εἶναι, αἱ δὲ καὶ τὰς ἀρετὰς τε καὶ κακίας καὶ πρὸς ἄλλους· ἡ ἥδ' δικαιοσύνη ἔξιν ἐστὶ καθ' ἡν τὸ διακείμενον εὖ διακίεῖ καὶ πρὸς αὐτὸ καὶ ἄλλο. ὅτως ἔξιν καὶ αἱ τέχναι πάντα λέγοντο ἂν καὶ αἱ κακο- τεχνίαι, καὶ εἴη ἂν ὁ λόγος τῆς τοιαύτης ἔξεως πούτης ἐμμεσος, καθ' ἡν αἱ καὶ μέρος ἐνέργειαι ἐνεργῶν ἢ εὖ ἢ κακῶς τῶν ταύτων ἔξεως. ἔξιν λέγει καὶ τὸ μόνον τῆς τοιαύτης διαθέσεως, ὅσον εἰ 25 τις ὕγιανός ἔχει τῷ σώματι ἢ πάλιν ἐπιπόσιος· καὶ ἥδ' τὰ μέτρα τὰ ὅτως ἔχοντα ἔξιν ἔχων λέγεῖ, καὶ τῶν φυσικῶν δὲ ἀρετῶν γίνονται τινας καθ' αὐτάς τε καὶ περὶ μέτρα, καὶ τῆς τέχνης τὸ μόνον ἔξιν. id.

καὶ αὐτὸ πάθος τὸ μὲν τι λέγει πούτητα λέγεσθαι, καθ' ἡν ἀλ- 1022. λουῶν τὰ σώματα· ταῦτα δὲ ἐστὶν ἄνω παθητικὰς ποιότητας 15 καὶ πάθη εἶπεν ἐν Κατηγορίαις (c. 8). καὶ καὶ βαρύτητα δὲ καὶ κνέ- τητα, αἷς καὶ αὐτάς ποιότητας πάλιν λέγει, ἀλλοιώσεις ἂν γίνονται τότε, ὅταν μένοντα τὰ σώματα ἐν τῷ οἰκίῳ εἶδει ἐπίτασιν ἢ ἀνεῖν κατὰ τι τούτων λαμβάνῃ· εἰ ἥδ' μὴ ὅτως, γενέσεις γίνονται καὶ φθοραὶ αἱ καὶ ταῦτα μεταβολαί. πάθος φησὶ καὶ τὰς καὶ τὰ 35 προειρημένα πάθη κινήσεις τε καὶ ἀλλοιώσεις ἥδη γιγνομένας· τὰ ἥδ' πρώτα ἦν καθ' ἃ ἐνεδύετο ἀλλοιῶσθαι, τὰ δὲ καὶ ταῦτα ἀλ- λοιώσεις, ὅσον τὸ λευκαίνεισθαι ἢ μελαίνεισθαι ἢ ψυχραίνεισθαι ἢ θερμαίνεισθαι καὶ ἐστὶν ὅτω τῷ λεγομένῳ πάθος κινήσεις τις ἢ καὶ σῶμα ἢ καὶ ψυχὴν πρόσκαιρος. ἐπὶ δὲ μᾶλλον τῶν προειρημένων παθῶν πάθη φησὶ λέγεσθαι τὰς βλαβεράς ἀλλοιώσεις, εἴτε καὶ ψυχὴν εἴτε καὶ σῶμα, καὶ μάλιστα τὰς πρὸς τῷ βλαβερῷ καὶ τὸ λυπηρὸν ἐχού-

2. ἡ αὐτὴ Α. || 3. per quod enim aliquid determinatur ac determinate adest, non huic adest, illi vero secus, neque modo adest modo secus, neque praeterea alteri cuiquam per id quod sic adest, per se adest, et sic solitudo per se adesse significat Sepulv. || 9. in quibusdam exemplaribus legitur (quamobrem coloratum per se) Sepulv. || 18. σημαίνει οὐκ Α. || 19. συνη- μένῳ Μ. || 20. λέγουσιν Μ. || 21. τρίτον Α. || 40. ὡτομασμένη Α.

2. τῇ τῶν ἀμφοτέρων Μ. || 9. ἄλλα Μ. || καὶ τῆς οὐκ Α. || 12. πάλιν ἢ ἢ τὴν Μ. || 14. ἔξεως. α. δὲ Μ. || 17. νοσήσας ὅπως Μ. || 25. ἀρετῶν ἀρετῶν Μ. || 26. μέντοι λέγει Α. || 38. πάθος ἢ κινήσεις Μ.

σας, ως τὰς νοσώδεις ἐνοχλήσεις καὶ τὰς λυπηρὰς τὰς ἡμαρτημα-
τας. ἔτι καὶ τὰ μαγνῆτι τῶν συμφορῶν πάθῃ λέγει, ὡς τὸ πάθος
ἐντος ἐν μαγνῆτι λυπηρὸν κακόν. ὅπως ἐν πάθει λέγει ὁ τέκτων
ζηρηθείς ἢ πατρίδος ἢ τι ἐξαίσιον λυπηρὸν παθὼν. id.

1022 b καὶ τὴν ζέρησιν δὲ πλεοναχῶς φησὶ λέγειν. λέγειν γὰρ ἐν γε-
22 ρήσει εἶναι τὰ τε μὴ ἔχοντα τι τῶν πεφυκότων ἔχειν, καὶ αὐτὰ
μὴ ἢ πεφυκότα ἔχειν αὐτὰ. ὅπως ὁ τοῖχος ὄψεως ἐς ἐρηξίν λέ-
γει καὶ τὰ φυτὰ. καὶ εἴη ἂν ἡ τοιαύτη ζέρησις ἀποφάσει ἴση,
ὅταν τῶν ὑπάρχων ὅλως γινῇ πεφυκότων λέγειν τῶν τῶν οἷς ὁ
πέφυκεν ὑπάρχων ἐς ἐρηξίν ('). λέγειν ἐς ἐρηξίν καὶ τὸ πεφυ-
10 κός τι ἔχειν ἢ αὐτὸ ἢ τὸ γένος ἐν ᾧ ἐστίν, ὅταν μὴ ἔχη, οἷον ἀν-
θρώπος μὴ ἐς ἐρηξίν ὄψεως λέγεται ἂν τῷ αὐτῷ πεφυκὼς ἔχειν
μὴ ἔχειν, ἀσπάλαις δὲ ἐς ἐρηξίν λέγειν ὄψεως ὡς τῷ αὐτῷ ἔχειν
πεφυκέναι, ἀλλὰ τῷ τὸ γένος ἐν ᾧ καὶ αὐτός ἐστι πεφυκέναι
ὄψιν ἔχειν. τοῦτων γὰρ τὸ περὶ καὶ τὸ τετραπλόν. ὅταν καὶ τὰ σκυ-
15 λάκια λέγεται ἂν ἐς ἐρηξίν ὄψεως ὡς πεφυκότα αὐτῇ ἔχειν καὶ
μήπω ἔχοντα. ἄλλως ἐς ἐρηξίν λέγειν τὸ μὴ ἔχον τι τότε ὅτε
πέφυκεν ἔχειν. ὡς γὰρ καὶ πᾶσαν ἡλικίαν τυφλὸν λέγειν, ἀλλ' ὅτε
πεφυκὸς ἔχειν μὴ ἔχει ("). ἢ δὲ τυφλότης ζέρησις ἐστίν, καὶ τὸ
τυφλὸν τότε ἐς ἐρηξίν, ἐν ᾧ ἂν ἡ καὶ καθ' ὅ καὶ πρὸς ὅ καὶ ὡς ἂν μὴ 20
ἔχη πεφυκός. τὸ δὲ ἐν ᾧ καὶ καθ' ὅ καὶ πρὸς ὅ καὶ ὡς ἂν προσκει-
30 μενον, τὸ μὴ καθ' ὅ δὲ δολωτικὸν ἐστὶ τὸ μὴ ἔχειν ὁ πέφυκεν ἔχειν ἐν
ᾧ. τὸ γὰρ καθ' ὅ τὸ μορῶν δολωτικὸν ἐστίν. καθ' ὅ γὰρ μέρος πέ-
φυκεν ἔχειν, ἂν μὴ ἔχη, ἐς ἐρηξίν. ὡς γὰρ ὁ μὴ βλέπων τοῖς ὤσιν
ἐς ἐρηξίν, ἀλλ' ὁ τοῖς ὀφθαλμοῖς. πρὸς ὅ δὲ, ἂν ὅπερ πέφυκεν ἢ 25
ὄψιν ὁρᾶν μὴ βλέπει. ὡς γὰρ ὁ τὴν φωνὴν μὴ βλέπων τυφλός. τὸ
δὲ "ὡς" δολωτικὸν ἐστὶ τὸ τυφλὸν τότε καὶ ἐς ἐρηξίν εἶναι, ἂν
ὡς πέφυκεν τι ὁρᾶν μὴ βλέπει. ὅθεν γὰρ τὸν ἀνθρώπον τυφλὸν εἶπαι,
ὅτι τὰ ὀπίωθεν ὡς βλέπει ἢ τὰ ἐκ πολλῶν διαστήματος. καὶ τὸ ἐν ᾧ
δὲ ἂν ἢ προσκειμενον εἴη ἂν τὸ δι' ὅ δολωτικόν. ὡς γὰρ τυφλός ὁ 30

1022 b ἐν νυκτὶ μὴ ὁρᾶν ἀλλ' ὁ ἐν φωτὶ. λέγειται φησὶ ζέρησιν καὶ τὴν
31 βίαιον τινος ἀφαίρεσιν, οἷον ἡματίαν ἐς ἐρηξίν ὁ μὴ βίαις ὑπὸ τινος
ἀφαιρεθῇ, καὶ τῶν ἰδίων ἐς ἐρηξίν τις λέγει, ὅτι ὁ τύραννος αὐτὰ
μὴ βίαις ἀφαίρετο. καὶ ὅσα καὶ δὲ, φησὶν, αἱ ἀποφάσεις αἱ ἀπὸ τῶ
ἄλφα λέγων, τοσαυταχῶς καὶ αἱ ζέρησις. ἀποφάσεις δὲ ἀπὸ 35
τῶ ἄλφα λέγει τὰς ζερητικὰς ἀναιρέσεις. κυρίως γὰρ ἀποφάσεις ἢ
διὰ τὸ ὅ. ὅσα καὶ δὲ, φησὶν, αἱ διὰ τὸ ἀναιρέσεις τε καὶ ἀπο-
φάσεις τῶν γίνονται, τοσαυταχῶς λέγειν καὶ τὰς ζέρησις. γε-
ρήσεως γὰρ ἢ διὰ τὸ ἀπὸ φάσεις δολωτικῆς καὶ παρατίθεσθαι καὶ διὰ
τῶν παραδειγμάτων δεικνυσιν αὐτῶν τὴν διαφορὰν. ἄριστος μὲν γὰρ 40
τὸ πεφυκός ἰσότητά ἔχειν καὶ μὴ ἔχον λέγειν, ὡς ἡ ζέρησις καὶ
τὸτο σημαίνει. ἀόρατον δὲ λέγειν μὴ καὶ τὸ πεφυκός ὁρᾶν καὶ μὴ

ὁρῶμενον, ὁ ἐδῆλως διὰ τὸ ὡς προσημασμένον τὸ ἐπὶ τὸ ἀόρατον
προαῖναι καὶ τῷ ὅλως μὴ ἔχειν χρώμα. λέγειν γὰρ καὶ τὴν ἀρ-
χὴν μήπω πεφυκός ὁρᾶν μήτε ἔχον χρώμα, ὡς ὅταν λέγωμεν
τὴν φωνὴν ἀόρατον εἶναι. ὡς καὶ καὶ τὴν ἢ ζέρησις τὸ σημασι-
10 μένον, ὅ ἐστι τὸ ἀδύνατον. πάλιν ἄπειν λέγειν τὸ τε μὴδὲ ὅλως
πεφυκός πῶδα ἔχειν, ὡς τὰ ἐρπετά, καὶ τὸ φαύλως ἔχον, ὡς καὶ
καὶ φαύλως τι ἔχοντος ἢ ζέρησις λέγειν. λέγεται τι ζερητικῶς
διὰ τὸ α καὶ τῷ μικρόν τι ἔχειν, ὡς τὸ ἀπύρηνον. τὸ γὰρ μικρόν καὶ
φαύλον τὴν πυρῆνα ἔχον. ὅταν καὶ ἀτράχηλοι λέγονται. καὶ καὶ τὴν
ἢ ἢ ζέρησις. ἔτι λέγειν διὰ τὸ α καὶ τὸ μὴ βραδύως ἢ μὴ καλῶς
παθεῖν τι δυναμέον, ὡς τὸ ἀτμητόν. ὡς γὰρ μόνον τὸ μὴ τεμνόμε-
νον ἀτμητόν λέγειν, ἀλλὰ καὶ τὸ μὴ βραδύως τεμνόμενον ἢ μὴ κα-
λῶς μὴδὲ ὡς ὁ τέμνων βραδέως. εἰπὼν δὲ τὰς καὶ τὸ ἀδιαφορὰς 1023 a
τῶν ζερησεων σημασινομένης, αἱ τινες ἦσαν. ὅπως λεγόμενα ἢ ἐπὶ 4
τῶν πεφυκότων τι ἔχειν καὶ μὴ ἔχοντων, ἢ ἐπὶ τῶν ἀδυνάτων
ἔχειν καὶ διὰ τὸτο μὴ ἔχοντων, ἢ ἐπὶ τῶν φαύλως καὶ μικρὸν ἔχον-
των, ἢ ἐπὶ τῶν μὴ βραδύως ἢ μὴ καλῶς δυναμένων, προστίθεται καὶ
ἄλλο σημασινομένην ζερησεως. τὸ γὰρ πάντῃ μὴ ἔχον τι, ὡς καὶ
μὴν τι ἔχον καὶ δὲ τι μὴ, ἐς ἐρηξίν. τυφλός γὰρ ὁ ἀμφοτέρως τὸς
ὀφθαλμῶς πεπηρωμένος, καὶ κωφός ὁ τὰ ὠτα ἀμφοτέρως ἀλλ' ὅ καὶ
ἕτερον. διὰ δὲ τὸτο φησὶ τὸ τὸς μὴ ὅλως τι ἔχοντας λέγειν μὴ
ἔχειν αὐτὸ, καὶ τὸς ὀλοκλήρως ἔχοντας τι ἔχειν ἐκεῖνο λέγειν. ὅτε
πᾶς ἢ δίκαιος ἢ ἀδίκος. ὁ γὰρ καλὸς εἶκοι τῷ παντελῶς ἐς ἐρη-
15 μένῃ ἀρετῆς καὶ ὁ ἀδίκος τῷ δικαιοσύνης, ἀλλὰ καὶ ὁ ἀγαθὸς καὶ δι-
καιος τοῖς ὀλοκλήρως τοῖσιν. ὡς περὶ τὸν ἀπλῶς βλέποντος καὶ
τὸ ἀπλῶς τυφλῷ μεταξὺ ἐστὶν ὁ ἑτερόφθαλμος, ὅπως ἂν εἴη καὶ τὸ
ἀγαθὸν καὶ τὸ κακὸν καὶ τὸ δικαῖον τε καὶ τὸ ἀδίκον μεταξὺ οἱ μὴ ὁρῶν
μὴ πάντῃ κατορθύντες μὴδὲ ἔχεις ἔχοντες ἐν τοῖς βελτίοσι, φακ-
τασίας μέντοι ὑγιᾶς καὶ δόξας ὁρθὰς παρέχοντες καὶ ἐπὶ πρᾶσσον-
τες ὅπως ὡς ἂν ὁ ἀγαθὸς πράξει καὶ προαιρέσει τοῖς ἀγαθοῖς ἐν
πολλοῖς σωζόντες ὁμοίως. id.

(') ὅπως γὰρ φαμεν ζέρησιν ἔχειν τὴν φυτὴν ὀφθαλμῷ, καὶ 1022 b
τοὶ ὁ πέφυκεν ἔχειν ὀφθαλμῶς τὸ φυτόν. ἀλλὰ καθὸ τὰ ἐν γενέ- 26
σει καὶ φθορᾷ πεφυκάσιν ἔχειν, καὶ τὸτο λέγειν καὶ τὸτο ἐς ἐρηξίν ὡς
ὑπάρχον ἐν γενέσει. Asclep.

(") Ἀσκληπιῶς. ὡς ἐπὶ τῷ σκυλακίῳ. ὁμοίως δὲ καὶ ἐν ᾧ 1022 b
ὡς γὰρ πεφυκάσιν ἔχειν ὀφθαλμῶς ἐν ταῖς χερσὶ. καὶ καθ' ὅν χρόνον, 30
διὰ τὸ σκυλακίον. καὶ πρὸς ὅ. ὡς γὰρ πεφυκάμεν τὰ ἐν ἑρανῶ ὁρᾶν
ἢ γυν τὰ ὑπὸ γῆν. cod. Reg.

τὸ ἔχειν ἕνα μὴ λέγειν τρόπον καὶ αὐτὸς φησὶ πελλαχῶς. 1023 a
ἕνα μὴ τρόπον τὸ εἶναι καὶ τὴν αὐτὴν φύσιν. ὁ πυρετὸς γὰρ εἶναι 8.
τὸς ἐχομένους ὑπ' αὐτῷ. ὅπως γὰρ αὐτὸς διατίθεται ὡς τὴν αὐτὴν

4. πατρίδας δ' ἢ M. || 8. καὶ εἴη — 10. ἐς ἐρηξίν bis M. || 12. αὐτῆς M. || 16. αὐτῇ M. || 20. μὴ — 21. ἂν et 22. b — 24. ἔχη om A. ||
32. βίαιον εἰ γένος ἀφαίρεσιν M. || 39. καὶ παρατίθεται om Sepulv.

3. μήπω] μήτε M. || 6. ἔχον] ἔχον M. || 7. λέγεται λέγονται A. || 8. τῇ] τὸ A. || 11. μὴ om A. || 15. ἔχει καὶ μὴ ἔχοντα M. || 16. φαύλον
ὡς καὶ μικρόν A. || 18. cum scilicet aliquid non partim habet partim secus, sed prorsus non habet, ut caecus dicitur Sepulv. ||
ἔχον τῇ, ὡς τὴν κατὰ μὲν τι ἔχον M. || 27. τὸ ante ἀδίκον om M. || 30. ὁ αἰσθῆς πράξεις καὶ προαιρέσεις M.

φύσιν διαλαμβάνειν καὶ πυρρῆταιν. καὶ δὲ τὴν αὐτῶν ὁρμὴν δια-
 τιθέσθαι τὸς ἐχομένους καὶ τὰς πόλεις οἱ τύραννοι· ἀγνοεῖ γὰρ αὐτὸς
 ἀφ' ἧς ἀν' ὁρμήσονται, καὶ χρῶνται αὐτοῖς ὡς θέλωσι. καὶ τὴν χιτῶνα
 δὲ ὅπως ἔχειν λογιόμεθα· ὅτι γὰρ χρωμάμεθα αὐτῷ ὡς ἀν' θέλωμεν.
 λέγει δὲ ἔχειν καὶ ἀντιγράφως τῷ ἀγνῶν καὶ τὴν αὐτὴν ὁρμὴν· καὶ
 γὰρ τὸ ἀγνόμενον ὑπὸ τινος ὅπως ὡς ἔπειδ' ἐπὶ ὁρμῇ ἐκείνῃ, ἔχειν
 ἐκεῖνο λέγει· πόλις τύραννον ἔχειν, ὅταν ἀγνῶν ὑπ' αὐτῷ. τὸτο
 τὸ σημαίνονμενον εἰ παρέθετο ἴσως δεδηλωμένον καὶ αὐτὸ διὰ τὸ ὡς
 ἀντιγράφει. ἔχειν λέγει καὶ τὸ δεκτικὸν τινος, ὅταν αὐτὸ δέξῃ·
 ὅπως ὁ χαλκὸς τὸ εἶδος τῷ ἀνδριάντος ἔχει (ὣν γὰρ αὐτὸ δεκτικὸς
 ἐδέξατο αὐτό), καὶ τὴν νόσον τὸ σῶμα καὶ καθόλου ἡ ὕλη τὸ εἶδος
 1023· ἔχειν λέγει. ἔχειν λέγει καὶ τὰ περιέχοντα τὰ περιεχόμενα.
 13. ἔχει δὲ γὰρ ὑπὸ τῷ περιέχοντος λέγει τὰ περιεχόμενα. ὅπως ἀγ-
 γεία ἔχειν λέγει τὰ ἐν αὐτοῖς ὑγρά, καὶ ὁ τόπος τὰ ἐν τῷ τόπῳ,
 καὶ ἡ πόλις τὸς πολίτας, καὶ ἡ ναὺς τὸς ἐπιβάτας, καὶ τὸ ὅλον δὲ τὰ
 μέρη ὅτω φησὶν ἔχειν περιέχον αὐτά. ἔχειν λέγει καὶ τὰ κω-
 λυόντα τινα καὶ τὴν αὐτῶν ὁρμὴν ἢ φύσιν πράττειν τι ἢ κινεῖν.
 ὅπως οἱ κίονες ἔχον λέγονται τὰ ἐπικείμενα αὐτοῖς ἀνέχοντες αὐτά
 καὶ κωλύοντες καὶ τὴν αὐτῶν φύσιν φέρεσθαι κατὰ (·). ὅπως καὶ
 τὴν Ἀτλαντα οἱ ποιεῖται τὴν ἑρᾶν ἔχειν λέγουσιν· Ἀτλας δ'
 ἑρᾶν εὐρὺν ἔχει κρατερῆς ὑπ' ἀνάγκης· ὡς γὰρ συμπεσυσμένον
 ὑπὸ τὴν γῆν καὶ τὴν αὐτὴν φύσιν, εἰ μὴ ἔχαιτο καὶ ἀνέχαιτο ὑπ'
 αὐτῷ. ὅτω καὶ τῶν φυσικῶν ὅσοι διὰ τὴν δυνάμιν μένειν τὴν κόσμον
 λέγουσι καὶ μὴ συμπίπτειν, λέγοιεν ἀν' αὐτὴν ὑπὸ τῆς δυνάμεως ἔχειν.
 καὶ τὸτο τὸ σημαίνονμενον, φησὶ, τῷ ἔχειν καὶ τὰ συνεχόντα τινα καὶ
 κωλύοντα τῷ σπένδοντι ἔχειν λέγει· ἔχειν γὰρ ἡ θέξις, ὡς ὁ δεσ-
 μὸς τὰ ξύλα καὶ ἡ κόλλα τὰ κεκολλημένα. ὅχι ὁμοίως ὁ τύραννος
 ἔχειν ἐλέγχετο τὴν πόλιν· ὁ μὲν γὰρ τύραννος τῷ ἀγνῶν καὶ τὴν αὐτὴν
 ὁρμὴν, ταῦτα δὲ τῷ κωλύειν κινεῖν καὶ τὴν αὐτῶν ὁρμὴν τε καὶ
 1023· ὁρμὴν τὰ ἐχομένα ὑπ' αὐτῶν. ὁμοίως δὲ, φησὶ, τῷ ἔχειν καὶ τὸ ἐν
 23. τινι εἶναι ῥηθῆσθαι· καθ' ἑκάστην γὰρ σημαίνονμενον τῷ ἔχειν εἶναι καὶ
 ἐχομένον τι ἐν αὐτῷ· τὸ τε γὰρ ἀγνόμενον καὶ τὴν αὐτὴν φύσιν
 ἢ ὁρμὴν ἔχειν ὑπ' ἐκείνου λέγει, ὡς ἡ πόλις ὑπὸ τῷ τυράννῳ,
 ὡς καὶ ἔστιν ἐν ἐκείνῳ. καὶ τὸ δὲ ἐν τῷ δεκτικῷ αὐτὸ ἔχει ὑπ'
 ἐκείνου καὶ ἔστιν ἐν αὐτῷ· τὸ γὰρ εἶδος ὑπὸ τῆς ὕλης ἔχει, ἢ ἐκείνη
 ἔχει αὐτό. ἔχει καὶ τὰ περιεχόμενα ὑπὸ τῶν περιεχόντων· τὰ γὰρ
 ἐν ἀγγείῳ ἔχει, καὶ τὸ κωλυόμενον καὶ τὴν αὐτὴν ὁρμὴν κινεῖν ὑπὸ
 τῷ κωλύοντος. ὅτω καὶ τὰ συνεχόμενα ὑπὸ τινος ἔχει ὑπ' ἐκείνου,
 καὶ ἔστιν ἐν τῷ ἔχοντι αὐτά. Alex.
 1023· (·) ὡς περ οἱ ποιηταί, φησὶ, ποῶσι τὴν Ἀτλαντα βαρύνειν
 20. τὴν ἑρᾶν, καὶ οἱ φυσικοὶ τὴν δυνάμιν αὐτήν, ὡς περ Ἀναξαγόρας.
 Asclep.

λέγει καὶ τὸ ἐκ τινος εἶναι μὲν τρόπον ὡς ἐξ ὕλης, καὶ ταύτης 1023·
 διχῶς· ἢ γὰρ ἐκ τῆς προσεχῆς, ἢ εἰπὲν ὕστατον εἶδος, ἢ ἐκ τῆς
 πρώτης, ἢ εἰπὲν πρῶτον γένος. ἢ γὰρ πρώτη ὕλη τῶν ὑπ' αὐτὴν
 εἴη ἀν' πᾶσι γένος· τῷ γὰρ ἀνδριάντι προσεχῆς μὲν ὁ χαλκός, ἐχάτη
 δὲ τὸ ὕδωρ, εἰ εἴη τὸτο καὶ τῷ χαλκῷ καὶ πάντων τῶν τριτῶν ὕλη.
 ἢ ἔτι πορρωτέρω ἢ πρώτη ὕλη, ἥτις γένος ἀν' εἴη πάλιν τῆς τε ὡς
 ὕδατος ὕλης καὶ τῆς ὡς χαλκοῦ. ἄλλον δὲ τρόπον ἐκ τινος λέγεται
 τι ἐκ τῶν πρώτως κινήσαντος· ἐκ γὰρ τῆς λουδορίας ἡ μάχη λέγει,
 ὅτι ἐντεῦθεν ἡ ἀρχὴ τῆς μάχης καὶ ἐντεῦθεν ἐπαύησε τὴν μάχην.
 ζητήσιν ἀν' τις εἰ ἐπὶ παντὶ ποιητικῷ ἀρμόζει τὸ ἐκ τινος, ἢ
 μόνον τῷ ὡς ἡ λουδορία τῆς μάχης· ἢ γὰρ δοκεῖ ἐκ τῶν ἀνδριάντο-
 ποῶν ὁ ἀνδριάνς λέγεσθαι. ἢ καὶ ἐπὶ τῶν ταύτων ὁ αὐτὸς λόγος· ἐκ
 τούτου γὰρ ὁ ἀνδριάνς ἐξ ἑ τὴν ἀρχὴν τῷ εἶναι ἔχει, ὡς ἐκ τινος καὶ
 ὡς ποιητικόν. ἄλλον δὲ τρόπον ἐκ τινος λέγεσθαι φησιν, ὡς ἐκ 1023·
 τῷ συγκειμένῳ τὸ μέρος, τῷ συγκειμένῳ ἐξ εἶδους τε καὶ ὕλης ὅντος,
 καὶ ὄντος ὅλον τινὸς ἐκ γένους τὰ μέρη· ἐκ γὰρ τῷ συναμφοτέρῳ ἢ
 χεῖρ· ἐκ τῷ σώματος γάρ, ὅτι τέττον μέρος. λέγει δὲ καὶ τούτου
 τὴν τρόπον καὶ τὸ ἐπος ἐκ τῆς Ἰλιάδος λέγεσθαι· σύνθετον γὰρ ἡ Ἰλιάς
 ἐκ τῶν ἐπιῶν, ὣν ἑκάστη ἐκ τῆς Ἰλιάδος ἐστὶν ὡς ἐκ τῶν ὅλων τὸ
 μέρος· ὅλον γάρ τι καὶ ἡ Ἰλιάς. εἰπὼν δὲ ἐκ τῶν ὅλων τὰ μέρη, πα-
 ράδειγμα τῷ λογιμένῳ παρέθετο. ὁμοίως φησὶ λέγεσθαι καὶ τῆς
 οἰκίας τὸς λίθους· ὅλον γάρ τι καὶ τέλειον καὶ συναμφοτέρον ἐξ εἶδους
 καὶ ὕλης καὶ ἡ οἰκία· ὅτι γὰρ καὶ ταῦτα ὅλα τε καὶ τέλεια, καὶ εἰ μόνον
 τὰ φυσικὰ τε καὶ συνεχῆ, δείκνυσιν δι' ὧν προσέθῃσι λόγων “τέ-
 25 λος μὲν γὰρ ἐστὶν ἡ μορφή, τέλειον δὲ τὸ ἔχον τέλος.” ἔστι γὰρ ὁ
 λέγει, τέλειον ἐστὶ τὸ ἔχον τέλος, τέλος δὲ ἡ μορφή, ὡς τετέλειον
 τὸ ἔχον μορφήν, τὸτο δὲ καὶ ὅλον. τοιούτων δὲ τὸ ἐξ ὕλης τε καὶ εἶδους·
 τὸτο γὰρ ὅλον τε καὶ τέλειον. καὶ οἰκία δὲ μορφήν ἔχει, ὡς καὶ αὐτὴ
 ὅλον τε καὶ τέλειον, καὶ εἴεν ἀν' οἱ λίθοι ἐκ τῆς οἰκίας ὅπως ἐκ τινος
 30 ὡς ἐξ ὅλων. ἄλλον δὲ τρόπον τῷ ἐκ τινος φησὶν εἶναι, ὡς ἐκ τῷ 1023·
 μέρῳ τὸ εἶδος, τὸ ὅλον καὶ τέλειον λέγων. εἶδος δὲ εἶπε τὸ εἶ
 εἶναι ὅχι ὡς τὸ ὅλον καὶ συναμφοτέρον· ἐκεῖνο γὰρ εἶπεν ἐκ τῆς ὕλης
 λέγεσθαι εἶναι· ὁ γὰρ ὁρισμὸς ὁ τῷ εἶδους δηλωτικὸς τῷ ἀνθρώπῳ ἐκ
 τῷ ὀπίσθου λέγει εἶναι, ὅτε ἐκπαύρχει αὐτὸ ὡς μέρος τὸ ὀπίσθον.
 πάλιν ἡ συλλαβὴ ἐκ τῶν σοφιστῶν· ἐκ γὰρ τῶν σοφιστῶν ἡ συλλαβὴ,
 καὶ ὁ λόγος τῆς συλλαβῆς τὴν τῶν σοφιστῶν σύνθεσιν περιέχει. καὶ
 εἴη ἀν' ἐκπαύρχει ἔχον τὸ σημαίνονμενον τὸτο τῷ ἐκ τινος τῷ εἰρη-
 μάνῳ· πρὸ αὐτῷ· τότε μὲν γὰρ ἐκ τῶν ὅλων τὸ μέρος ἐλέγχετο ἐκ τινος,
 ὡς οἱ λίθοι ἐκ τῆς οἰκίας, νῦν δὲ τὸ ὅλον ἐκ τῶν μερῶν. ὅχι ὁμοίως
 δὲ φησὶ τὸ εἶδος ἐκ τῶν μερῶν λέγεσθαι καὶ τὸ ὅλον ἐκ τῆς ὕλης. τὸτο
 δὲ λέγει καὶ δείκνυσιν, ὅτι ἄλλος ὁ τρόπος ὅπως τῷ ἐκ τινος τῷ
 πρώτῳ εἰρημένῳ τῷ ἐξ ἑ ἔστιν ὡς ὕλης· τὸ γὰρ “ἄλλως γὰρ τὸτο”

3. ἀν' om M. || 5. λέγεται τὸ ἔχειν M. || 17. τι] τε M. || 21. εὐρὺν om M. || 30. τῷ] τὸ M. || 33. ἢ ὁρμὴν M.

2. προσεχῆς M. || 5. εἴη τῷ τοῖς τῷ χαλκῷ A, εἴη ἡ τῷτο καὶ τῷ χαλκῷ M. || si aeris et omnium quae liquescere possunt, aqua ma-
 teria est Sepul. || 11. ἔστι M. || ἀνδριάντος A. || 14. ut pars ex composito ex materia et forma constituto, et partes ex genere,
 quod totum quoddam est Sepul. || 16. τινος ἀγνῶν M. || 17. ἐκ τῷ] αὐτῷ M. || 21. ἐκ τῆς] αὐτῆς M. || 28. αὐτὰ A. || 30. ἐκ τῷ] αὐτῷ
 M. || 39. ὡς — 41. τινος om M.

εἶπεν ἀντὶ τῷ ἄλλως δὲ τῷτο. καὶ ἀνδριάς ἐκ χαλκῷ· ὁ μὲν γὰρ ἀνδριάς ἐξ αἰδητῆς ὕλης καὶ μέρος αἰδητῆς. πᾶσα γὰρ σύνθετος ὕστα, τυτέστιν ἡ συναμφοτέρα, ἐκ τινος αἰδητῆς ὕλης καὶ μέρος αἰδητῆς· καὶ τὸ εἶδος δὲ καὶ ἡ συλλαβὴ ἐκ τῆς οὐκείας ὕλης· ὕλη γὰρ ἐκατέρω αὐτῷ τὰ οὐκεία μέρη. ἀλλ' ἐκτί τῷτο ἐξ αἰδητῆς ὕλης· τὸ γὰρ δὴ πῶς ἡ τὰ στοιχεῖα ἐκ αἰδητῆς. καὶ ἔξω ὁ λέγει, ὅτι μὴ ὁμοίως τὸ εἶδος καὶ τὸ τί ἦν εἶναι ἐκ τῶν μερῶν καὶ τὸ ὅλον ἐκ τῆς οὐκείας ὕλης, καίτοι ἀμφοτέρω ὡς ἐξ ὕλης· τὸ μὲν γὰρ ὅλον καὶ ἡ σύνθετος ὕστα, τυτέστιν ἡ συναμφοτέρας, ἐξ αἰδητῆς ὕλης, τὸ δὲ εἶδος ἐκ ἐξ αἰδητῆς ὕλης ἀλλ' ἐκ τῆς τῷ εἶδους ὕλης, ἥτις ἐκ ἔξω αἰδητῆς· ὁ γὰρ αἰδητῆς τὰ τῷ ὁρισμῷ μέρη καὶ τὰ τῷ εἶδους ὅλως· ὕλη γὰρ τῷ εἶδους καὶ τῷ τί ἦν εἶναι τὰ μέρη αὐτῷ τὰ τῷ λόγῳ συμπληρωτικά, ὃ καὶ αὐτὰ λόγῳ λαμβάνει· ὥσπερ γὰρ τὸ εἶδος αὐτὸ ἐκ τινος φησι λέγειν, καὶ καὶ μέρος τι τῆτων τις ὑπάρχει τῶν τρόπων, οἷον καὶ μέρος τὸ εἶδος ἢ καὶ μέρος ἢ ὕλη· ἐκ γὰρ πατρός καὶ μητρός τέκνον καὶ ἐκ γῆς τὰ φυτὰ, ὡς ἐκ τινος μέρους αὐτῶν· ἐκ γῆς μὲν γὰρ τὰ φυτὰ ὡς ἐξ ὕλης· τρέφεσι γὰρ καὶ φύσει ἐκ ταύτης, ἀλλ' ἐκ ὕλης ὡς ἐκ πάσης τῆς γῆς, ἀλλ' ὡς ἐκ μέρους αὐτῆς. ὁ δὲ ἀνδριάς ἐλέγεται ἐκ τινος, ὡς ἐξ ὕλης τῷ χαλκῷ, ὅτι πᾶς ὁ λαμβανόμενος ὡς ὕλη αὐτῷ χαλκῷς ὑπέκειται αὐτῷ· ὁ γὰρ ὕτως ὕλη λέγει· τὸ ἀνδριάςτος ὁ χαλκός, ὅτι μέρος χαλκῷς ὑπέκειται αὐτῷ, ἀλλ' ὅτι πᾶς ὅτος ὁ χαλκός ὁ λαμβανόμενος ὕλη ἐστὶν αὐτῷ. πάλιν ἐκ μητρός καὶ πατρός τὸ τέκνον, τὸ μὲν ὡς ποιητικῶς τῆς δὲ ὡς ὕλης, ὡς ἐκατέρω ἐκ μέρους τινος τὸ τέκνον· μέρη γὰρ τῷ πατρὶς τό τε σπέρμα καὶ τὸ ἐξ ὧ τὸ σπέρμα ἀφίει καὶ αὐτὸ τὸ σπέρμα, καὶ τῆς μητρός μέρη τό τε ὑποδεχόμενον τὸ σπέρμα καὶ τὸ ἐμμύρον, ὃ 1023 δὲ ἐστὶν ὕλη τῷ γεννωμένῳ. ἄλλον τρόπον ἐκ τινος λέγει· ὡς μετ' αὐτὸ γινόμενον τῷ χρόνῳ· τὸ γὰρ μετὰ τι γινόμενον καὶ τὸν χρόνον ἐξ ἐκείνου γίνεσθαι λέγει. ὕτως ἐξ ἡμέρας νύξ, ὅτι μετ' τὴν ἡμέραν, καὶ ἐξ εὐδίας χειμῶν, ὅτι μετ' τὴν εὐδίαν. τῶν δὲ ὕτως ἐκ τινων γίνεσθαι λεγομένων τὰ μὲν τῷ εἰς ἀλλήλα αὐτῶν τὴν μεταβολὴν γίνεσθαι λέγει· ἐξ ἀλλήλων, ὥσπερ ἐπὶ τῶν εἰρημένων (νύξ γὰρ εἰς ἡμέραν καὶ ἡμέρα εἰς νύκτα μεταβάλλει, καὶ εὐδία εἰς χειμῶνα καὶ ἐμπαλιν· ἐκ γὰρ τῶν ἐναντίων αἰ μεταβολαί, ἐναντία δὲ ταῦτα), τὰ δὲ μόνῳ τῷ ἐξῆς εἶναι καὶ τὸν χρόνον, ὡς ὅταν λέ- 35 γῃ ἐξ ἰσημερίας ὁ πλῆθς· ὅτι γὰρ μετ' τὴν ἰσημερίαν· ὁ γὰρ τῇ ἰσημερίᾳ εἰς πλῆθς γίνεσθαι ἢ μεταβολή. ὁμοίως καὶ ἐκ Διονυσίων λέγει· Θαρρήλια ("), καὶ ἐκ Πυθίων Ὀλύμπια. Alex.

1023 δ ("") "καὶ ἐκ Διονυσίων Θαρρήλια." ἡ ἑορτὴ γίνεσθαι τῷ Θαρρήλιον μηνί· Μάσιος. Asclep.

1023 δ καὶ τὸ μέρος δὲ τὸ μὲν τι φησὶν ὕτως λέγει· εἰς ὁ διαμεθεῖν 12 ἀντὶ ποσὸν ἢ ποσὸν διαμεθεῖν· πᾶν γὰρ τὸ ἀφαιρέμενον τῷ ποσῷ ἢ ποσὸν μέρος ἐκείνου λέγει· ἀφ' ὧ ἀφίηται, ἀντὶ καταμετρή αὐτὸ ἀντὶ τὴν μέ· καὶ γὰρ τὰ δύο τῶν τριῶν μέρος λέγει· τὸ δὲ "ἡ

ποσὸν" προσέθηκεν, ὅτι δύναται τις καὶ ποσότης ἀφαιρεθῆναι τῷ ποσῷ, οἷον θερμότης ἢ λευκότης ἢ γλυκύτης, ἀλλ' ὁ μέρη ταῦτα, ὅτι μὴ ποσὸν αὐτῷ ἀφαιρεῖ· ὁ γὰρ τῇ τῶν ἀφαιρέσει ἐλαττωθῇ καὶ ποσόν. ἄλλον δὲ τρόπον εἰς ὁ διαμεθεῖν ἀντὶ ὅλον τὰ καταμετρῶντα αὐτὸ μόνον φησὶ μέρη λέγειν· εἶναι γὰρ τὰ δύο τῶν τεσσάρων καὶ τῶν ἐξ καὶ ὅλως τῶν ἀρτίων μέρη· καταμετρεῖ γὰρ αὐτὰ. ἐκτί καὶ τὸ σημαίνονμενον τῷτο ὅτε τὰ τρία τῶν τεσσάρων μέρος ὅτε τὰ δ' τῶν ἐξ, καίτοι καὶ τὸ πρῶτον σημαίνονμενον ὄντα καὶ αὐτὰ μέρη, ὥσπερ καὶ τὰ δύο τῶν τριῶν ἐκτί ὄντα αὐτῶν μέρη καὶ τὴν δευτέραν ἀπόδοσιν. ἐπὶ μέρη φησὶ λέγειν καὶ εἰς ὁ 1023 δ εἶδος διαμεθεῖν χωρὶς τῷ ποσῷ, τυτέστι μὴ ὡς ποσὸν διαμεθεῖν. 17. εἶδος δὲ ἡτοι λέγει τὸ τί ἦν εἶναι, μέρη δὲ τὰ ὑπὸ τῷ περιεχόμενῳ τῷ εἶδους τε καὶ τῷ λόγῳ, ὃ καὶ πρὸ ὀλίγου μέρη καὶ ὕλην τῷ εἶδους εἶπεν, εἰ μὴ καὶ τὸν λόγον διαίρεσις τῷ εἶδους χωρὶς τῷ ποσῷ γίνεσθαι, ἢ δὲ εἰς τὰ ἄτομα τῶν εἰδῶν διαίρεσις μετ' ποσῷ, ἀλλ' ὕτως ἔχει· ἐκτί τὸ γένος τὸ εἶδος μέρος, ἀλλ' ἀνάπαλιν τὸ γένος τῷ εἶδους· μέρος γὰρ καὶ τῷτο τῷ ὁρισμῷ, ὡς καὶ αὐτὸς ἐρεῖ μετ' ὀλίγον. μήποτε ἐν τῷ εἶδους ἀντὶ τῷ γένους ἀκῶσαι χρή, καὶ λέγοι ἀντὶ τῷ "εἰς ὁ τὸ εἶδος διαμεθεῖν ἀντὶ τῷ ποσῷ" ὡς ἴσον τῷ εἰς ὁ τὸ γένος διαμεθεῖν ἀντὶ τῷ. τὸ δὲ "ἀντὶ τῷ ποσῷ" σημαίνον ἀντὶ εἰν τῷ τὴν διαίρεσιν αὐτῷ ὡς γένος γίνεσθαι· τὸ γὰρ ζῶον δύνασθαι μὲν καὶ ὡς ποσὸν διαμεθεῖν, ὅταν εἰς τὰ μέρη διαμεθεῖν, κεφαλὴν θώρακα καὶ τὰ ἄλλα, ὡς διαμεθεῖν, ἐκτί ἀντὶ ὡς γένος. δύνασθαι καὶ ὡς γένος διαμεθεῖν, ὅτι ὡς σῶμα καὶ ποσόν, ἥτις διαίρεσις αὐτῷ καὶ τὰς διαφορὰς γινομένη εἰς τὰ εἶδη διαμεθεῖ αὐτό. τῷτο δ' ἦν καὶ ὁ εἶπε τὸ ὅλον ἢ τὸ εἶδος ἢ τὸ ἔχον εἶδος· ὡς γὰρ εἶδος βύλας τὴν διαίρεσιν καὶ καὶ τὸ εἶδος γίνεσθαι· τοιαύτη δὲ ἡ τῶν γενῶν ὡς γενῶν διαίρεσις· ὁ γὰρ ὡς ὅλης ἐδὲ ὡς πλῆθους, ἀλλ' ὡς γενῶν. καὶ τῷτο τὸ σημαίνονμενον λέγει καὶ τὰ εἶδη μέρη τῶν γενῶν εἶναι. ἐπὶ φησὶ μέρος λέγειν τινος εἰς ὁ διαμεθεῖν ἢ ἐξ ὧ στοιχεῖα. τὸ δὲ "τὸ ὅλον ἢ τὸ εἶδος ἢ τὸ ἔχον εἶδος" σημαίνει ἀντὶ ὅλον μὲν τὸ ὡς σῶμα ὅλον, ὃ ἢ διαίρεσις ἐστὶν εἰς τὰ μέρη τὰ συμπληρῶντα τὸ ὅλον σῶμα. τὸ δὲ "ἢ τὸ εἶδος" πάλιν δηλοῖ τὴν ὡς εἶδος διαίρεσιν· ἐπὶ γὰρ τῷ εἶδους ὡς εἶδος μέρη, οἷον τῆς ψυχῆς εἶδος ὕσης αἰ δυνάμεις μέρη, εἰς ὧ καὶ ἡ διαίρεσις αὐτῆς. τὸ δὲ "ἔχον εἶδος" τὸ ὕτως ὅλον ὡς συναμφοτέρον, ὃ ὡς συναμφοτέρω πάλιν μέρη τό τε ὑποκείμενον σῶμα, ὃ πρῶτον τὴν διαίρεσιν ἐποίησεν (τοῦτο γὰρ ἦν τὸ ὡς ὅλον) καὶ τὸ εἶδος, ὃ δευτέρω ἐμνημόνευσε. καὶ ἔξω ὁ παρατίθει παρδείγματα τῷ ὕστερον τῷ ἔχοντος εἶδος καὶ ὡς συναμφοτέρω διαμεθεῖν· ὁ γὰρ χαλκῷς κύβος διαμεθεῖν εἰς χαλκόν καὶ γωνίαν εἰς ὕλην καὶ εἶδος διηρεῖτο· ἢ γὰρ γωνία τῷ εἶδους δηλωτική. ἐπὶ φησὶ 1023 δ τὰ ἐν τῷ λόγῳ τῷ δηλῶντι ἐκαστον καὶ ταῦτα μέρη τῷ ὅλῳ μέρη 22 φησὶν εἶναι ἐκάστω, καὶ τὰ τῷ λόγῳ τῷ δηλῶντος αὐτῷ τὸ τί ἦν εἶναι μέρη· τὰ γὰρ μέρη τῷ ὁρισμῷ μέρη τῷ ὁρισμῷ εἶναι ἀντὶ, ἀλλὰ παρὰ

2. σύνθεσις M. || 8. ὡς om AM. || 15. τὸ — μέρος om M. || 30. μετὰ om M.

14. εἰ μὴ] ἢ μὲν γὰρ M. || 19. εἶδος M. || ὡς — 20. ποσὸν om A. || 22. διαμεθεῖν] διαμεθεῖται M. || 28. ὅλην A. || 31. σημαίνει M. || 34. ὡς εἶδος om M.

τὸ αἶδος μέρος, ὅτι ὁ τὸ συναμφοτέρῳ ὁρισμὸς κ' μὴ τὸ εἶδος γίνεσθαι, προσσημαίνει μόντοι καὶ τὴν ὕλην, ὡς δὴλον εὐδὺς ἐκ τῶ γένους. ὅτω φησὶ γίνεσθαι μέρος τὸ γένος τὸ αἶδος, ἐπεὶ μέρος ἐστὶ τὸ ὁρισμῷ αὐτῷ. Alex.

1023²⁶ παρατίθεσθαι δὲ καὶ τὰ τὸ ὅλον σημαίνοντα· ὅλον γὰρ φησὶ 5 λέγεσθαι ὅ τε μὴδὲν ἄπερι μέρος ἐξ ὧν λέγεσθαι τῶν φύσει τὸ ὅλον συνεστάναι· ὧν ἥ φύσει συνεστῶτων μὴδὲν ἄπερι μέρος, ὅλα ταῦτα κυρίως. ἄλλο δὲ σημαίνοντα ἐκτίθεσθαι ὅλον, ἐν ᾧ καὶ τὰ καθόλου. ἀλλὰ καὶ τὰ τεχνητά, ὅ μόνον τὰ φύσει συνεστῶτα περιλαμβάνει· τὸ ἥ περιέχον τινα ὥς ἐν τι εἶναι, ἐκεῖνα δηλονότι τὰ 10 περιεχόμενα. διχῶς δὲ φησιν ἐν γίνεσθαι τὰ περιεχόμενα· ἢ ἥ ὡς ἔκαστον τῶν περιεχομένων ἐν τι εἶναι ἢ ἅπαντα ἐν. καὶ πρῶτον λέγει πῶς οἷον τὸ ἐστὶ τὸ ἔκαστον τῶν ὑπ' αὐτῷ περιεχομένων ἐν τι εἶναι καὶ ταῦτόν· τὸ ἥ καθόλου λεγόμενον καὶ κ' παντὸς δηλωτικόν· τὸ ἥ κ' παντὸς λεγόμενον ὅλον τι δοκεῖ εἶναι. τὸτο δὲ, φησὶ, 15 ὅτως ὅλον τε καὶ καθόλου, ὅτως ἐστὶ καθόλου τε καὶ ὅλον ὡς ἐν αὐτῷ πολλὰ περιέχον τῷ κατηγορεῖσθαι καὶ καθ' ἑκάστου αὐτῶν συνωπμῶς καὶ ἐν ἅπαντα εἶναι κ' τὸ κατηγορούμενον, καὶ ἔκαστον αὐτῶν ὅπερ τὸ κατηγορούμενον εἶναι, τῷ πάντα ὁμοίως ἐν τῷ κοινῷ καὶ περιεχόντος αὐτὰ λόγον ἐπιδέχεσθαι· τὸ ἥ ἐν ἅπαντα εἶναι ὡς 20 ἔκαστον· δηλωτικόν ἐστὶ τὸ τὴν ἐνότητά ἐχειν αὐτὰ μὴ κ' συνέχειαν, ἀλλὰ τῷ ἐν αὐτὴν λόγον ἔκαστον αὐτῶν ἐπιδέχεσθαι· ἵππος ἥ καὶ ἄνθρωπος καὶ κύων καὶ βῦς ἐν πάντα διὰ τὸ ἔκαστον αὐτῶν ζῶον εἶναι (*). ὅτως ἐν ὅλον τὸ ζῶον τῷ ὧν περιεκτικόν ἐστὶ διηρημένα ταῦτα ἀπ' ἀλλήλων καὶ κεχωρισμένα κ' τὸτο εἶναι ἐν. 25 καὶ τὸτο μὴ σημαίνοντα τῷ ὡς περιεχόντος τινα ὅλον· τὸ δὲ τι ὅτως φησὶν εἶναι ἐν ἐκ τῶν ὑπ' αὐτῷ περιεχομένων, ὡς συνεχὲς εἶναι καὶ ἐν τι κατ' ἀριθμὸν· τὸ ἥ ἐν τι καὶ συνεχὲς καὶ ἐκ μερῶν καὶ πεπερασμένον ὅλον ὅ τῷ ἐν τῷ ὅλον λόγον τὰ μέρη ἀναδέχεσθαι,

1023³⁴ ἀλλὰ τῇ συνεχείᾳ. τί δὲ ἐστὶ τὸ κυρίως συνεχές, ἐδήλωσε διὰ 30 τὸ "μάλις μὴ δύναται" κυρίως ἥ συνεχῇ ταῦτα ἐν οἷς τὰ μέρη δύναται ἐνυπάρχει. ἥδη δὲ καὶ ἐνεργεῖα τὰ μέρη ἐν αὐτῷ, ὅτω μόντοι ὡς ἐν τι ἐκ τῆς παιδὸς συνθέσεως αὐτῶν γίνεσθαι κ' τὸ εἶδος, ὡς ἐπὶ τῶν συνθέσει γιγνομένων κ' τὰς τέχνας. ὅτως οἰαία ἐν τι καὶ πλοῖον. τῶν δὲ ὅτω τὸ ἐν ἐχόντων κ' συνέχειαν καὶ 35 ὡς δύναται τὰ μέρη ἐν αὐτοῖς εἶναι μᾶλλον φησιν ὅλα τὰ φύσει συνεστῶτα τῶν κ' τέχνην εἶναι· μᾶλλον ἥ ἄνθρωπος ὅλος ἢ ἄνδρας. ὡς ἥ ἐν μᾶλλον λέγεσθαι τὸ φύσει τὴν τέχνην ὅτος ἐνός, ὡς εἶπεν ἐν τῇ τῷ ἐνός διαιρέσει, ἥ καὶ ὑπομνησκαὶ ἡμᾶς καὶ αὐτός, καὶ λόγον καὶ αἰτίαν ἀποδίδωσιν, ὅτι ἡ ἐλότης ἐνότης ἐστίν, ὡς ὡς 40 ἐν, ὅτω καὶ ὅλον. παρατίθεται τὸ καὶ ἄλλο σημαίνοντα τὸ ὅλον· τὸ ἥ ποσὸν καὶ ἐχόντος ἀρχὴν τε καὶ μέσον καὶ ἔχατον, ὅ εἴη ἐν τῷ πεπερασμένῳ δηλωτικόν, ὅσον μὴ παρὰ τὴν παιδὸς θέσιν τῶν μερῶν

μηδεμία γίνεσθαι διαφορὰ, τὸτο πᾶν λέγεσθαι φησιν (τοιαῦτά ἐστι τὰ ὁμοιομερῆ τε καὶ ἀχρημάτιστα οἰκίαν ὄρω τε καὶ χήματι, ὅσον ὕδωρ, ἀήρ), ὅσον δὲ ἡ ποιὰ θέσις τῶν μερῶν διαφορὰν ποιεῖ, ἐπὶ τούτων τὸ ὅλον λέγεσθαι, ὅταν τὴν οἰκίαν τάξω ἔξει τὰ μέρη, δηλονότι καθ' ἣν τότε τι εἶναι τὸ ἐξ αὐτῶν λέγεσθαι. τοιαῦτά ἐστι τὰ ὁμοιομερῆ, πρόσωπον, χεῖρ, τὸ ἐκάστου ζῶον σῶμα· ἢ ἥ τῶν μερῶν θέσις ἐν τέτοις τὴν διαφορὰν τῶν ὑποκειμένων ποιεῖ. ταῦτον καὶ οἰκία καὶ ναῦς. ὅσα δὲ ὁμοιομερῆ ὅσα μορφῇ τινα καὶ χήμα προσέληφε, τέτων φησὶ τὸ πᾶν καὶ τὸ ὅλον κατηγορεῖσθαι, διὰ μὴ τὸ ὑποκείμενον τὸ πᾶν, διὰ δὲ τὴν μορφῇ, ἥτις συνέβη αὐτῇ ἐν τῇ τῶν μερῶν ὑπαλλαγῇ, μέναι ὅλον. ὅτως ἀνδρῶς ὁ ἐκ μᾶς ὕλης σχηματισμένος, κηρὸς τὸ ἱμάτιον· καὶ ἥ τὸτο μὴ χήματός τινος ἐστίν· ἐκάτερον ἥ τούτων καὶ πᾶν ἐστὶ καὶ ὅλον. ἐπὶ τῶν ὕγρων τε καὶ ἀχρημάτιστων ἀπλῶς φησὶ τὸ πᾶν καὶ ὅλον κα- 5 τηγορεῖσθαι, ἀλλὰ μόνον τὸ πᾶν· μὴ ἥ κατηγορεῖσθαι τὸ ἀριθμῷ, καθ' ὅ τὸ πᾶν τε καὶ ὅλον, εἰ μὴ τις μεταφορικῶς λέγει ἐπ' αὐτῶν τὸ ὅλον. λέγει δὲ καὶ τὰ πάντα λέγεσθαι ἐπὶ τέτοις ὧν τὸ πᾶν ὡς ἐν τι κατηγορεῖσθαι· ἐπὶ ἥ τῶν ἐξ ὧν τὸ πᾶν ὡς διηρημένων λαμβανομένων τὸ πάντα λέγεσθαι· πᾶς ἀριθμὸς, ὅταν ὡς ἐν λαμβάνησθαι τὸ ἐκ μονάδων ἄθροισμα· πᾶσαι αἱ μονάδες, ἐξ ὧν ἥ πᾶς ἀριθμὸς, ὅταν ὡς διηρημένοι πάλιν λαμβάνωνται, ὅτως μέντοι ὡς ἐν πάντα ποιεῖν· ὡς τὸ μὴ πάντα κ' μερίων κατηγορεῖσθαι ὡς διηρημένων, τὸ δὲ πᾶν ὡς ἡνωμένων. ὅτω καὶ πάντες ἄνθρωποι, ἢ ὡς ὑπὸ ἐν τὸ πᾶς ἄνθρωπος. id.

(*) ἐπειδὴ ὁ ἀριθμὸς καθὸ ἀριθμὸς εἰς ἐστίν, αἱ μέντοι γὰρ 1023³³ μονάδες πᾶσαι, ἐπειδὴ διαφέρουσιν ἀλλήλων. ὡς ἐνταῦθα φαίνεται ὁπόθεν τοῖς Πυθαγορείοις καὶ τῷ Πλάτῳ· καίκενοι γὰρ φασιν ὅτι ἑτέρος ἐστὶν ὁ ἀριθμὸς παρὰ τὰς μονάδας· τῇ ἥ σωρεῖα τῶν μονάδων ἑτέρος τις ἐπὶ γίνεσθαι ἔξωθεν ἀριθμὸς, ὡς ἑτέρος ἐστὶν ἀριθμὸς παρὰ τὴν τῶν μονάδων σωρεῖαν. Asclep.

κολοβὸν δὲ λέγεσθαι φησιν ὅ κ' παντὸς ποσὺ· ἐστὶ μὲν ἥ ἥ ἐν 1024¹¹ τῷ ποσῷ τὸ κολοβόν, ὅ μὴ πᾶν ποσὸν ἀναδέχεσθαι τὴν κατηγορίαν ταύτην ἢ τὸ πάθος, ὅ σημείον τῆς τοῦ τοῦτο, ἀλλὰ δεῖ τὸ κολοβόν μᾶλλον λέγεσθαι πρὸς τῷ μεριστὸν εἶναι καὶ ὅλον. τὸ δὲ ὅλον δύνασθαι μὴ καὶ συνεχείας αὐτῷ δηλωτικόν εἶναι, δύνασθαι καὶ τὸ ὁμοιομερῆ δεῖν εἶναι· τὸτο ἥ εἴρηκε πρὸ ἐλίου περὶ τὸ ὅλον, λέγων καὶ ταύτην διαφέρειν τὸ ὅλον τῷ παντός. ἐπὶ δὲ πρὸς τῷ ὁμοιομερῇ εἶναι καὶ ὅλον δεῖν φησὶν αὐτὸ καὶ θέσιν ἔχειν, τυτέρεσι τῶν θέσιν ἐχόντων εἶναι ποσῶν. τὰ δὲ δύο εἶπε μὴ γίνεσθαι κολοβὰ ἀφαιρούμενα τῷ ἐνός, δεκτικὸς ἡμῶν ὅτι ἐδὲ ὅτω κολοβόν τι λέγεσθαι, ἐν ἀφαιρούσθαι αὐτὸ τὸ ἡμισυ ('). ἐδέποτε ἥ ἴσον τὸ κολοβωμένον καὶ τὸ λείπον αὐτῷ. ἐφ' ᾧ δὲ δεικνυσιν ὅτι μὴ μόνον ἐν ἀριθμῷ ἐκ ἐστὶ κολοβὸς ἀριθμὸς ὅτος ὅ τὸ ἡμισυ ἀφαιρούσθαι, ἀλλ' ἐδὲ ὅ

7. φύσει A. || 13. αὐτὸ M. || 14. λεγόμενον καθόλου M. || 15. πάντα M. || 17. τὸ A. || καὶ οὐκ M. || 20. εἶπεν εἶναι M. || ὡς οὐκ A. || 22. τὸ et 40. ἐνότης om M.

2. τὰ ὁμοιομερῆ A. || 3. ποιὰ om M. || 5. τοιαῦτα] πρῶτα M. || 12. ὅλος σχηματισμένος M. || 13. ἔκαστον M. || 14. ἀχρημάτιστον M. || 18. τῶν] τῶ M. || 32. ὅ μὴ] τῷ μὴ M. || 33. δεῖ] δεῖ A. || 43. ἀφαιρούσθαι M.

ἄλλο τι μέρος ἀφαιρεθῇ· ὃ γίνετο ἢ ἀριθμὸς κολοβός, ὡς ἐξῆς
λέγει· ὅδ' ὅλως γὰρ, φησὶν, ἀριθμὸς κολοβός ὅστις γίνετο, ὅτι
δεῖ τὸ κολοβόν τι τὴν αὐτὴν ὑσίαν καὶ ταύτην εἶδος φυλάσσειν.
ὅτε δὲ μὴ τὴν ἀφαίρεσιν τὴν μορίαν τινὸς ἄλλο τι εἶδος μεταλαμ-
βάνει, ἐπὶ τούτων ὃ λέγει· τὸ κολοβόν, ὃ γίνετο ἐπὶ τῶν ἀριθμῶν.
προσέτισι δὲ ὅτι ὅδ' ἐπὶ πάντων τῶν ἀνομοιομερῶν τὸ κολοβόν λέ-
γετο, ὡς προειρηκώς ὅτι δεῖ ἀνομοιομερῆ εἶναι διὰ τὸ εἰπεῖν ὅλα.
ὃ δὲ ἐπὶ πάντων τῶν ἀνομοιομερῶν τὸ κολοβόν λέγειτο, ἀλλὰ ἐπὶ
τῶν θέσων ἐχόντων, ἃ φθάσαντες εἰρήκαμεν· ὃ ἢ ἐπὶ τῷ ἀριθμῷ
ἐστὶν ὡς διηρημένῳ ἀνόμοια τὰ μέρη, ὅλον τὸ πέντε· ἄρτια ἢ καὶ
περισσὰ τὰ δύο καὶ τρία μέρη ὄντα αὐτῷ, ἀλλ' ὃ διὰ τούτο ἦδ' ὃ
ἀριθμὸς κολοβός τις λέγειτο· δεῖ ἢ ὅτως ἔχειν τὰ μέρη τῷ ἴσο-
μένῳ κολοβῷ ὡς ποιεῖν τὴν θέσιν αὐτῶν τὴν τῶν μορίων διαφορὰν
τῷ εἶδος, ὃ ὃ γίνετο ἐπὶ τῷ ἀριθμῷ, ὅτι μὴδὲ τὴν ἀρχὴν θέσιν ἔχει
τὰ μέρη αὐτῷ, ὡς εἴρη· ἐν Κατηγορίας. διὰ τούτο ἢ ὅδ' ἐπὶ τῷ
ὁμοιομερῇ κολοβά, ὅτι ἡ μεταθέσις αὐτῶν τῶν μορίων ὃ ποιεῖ
διαφορὰν. ἐπὶ δὲ εἶναι φησι συνεχῇ τὰ ἐσόμενα τῇ ἀφαίρεσει
τῶς μορίαι κολοβά. ἡ ἢ ἀρμονία σύγκειτο μὴ ἐξ ἀνομοιομερῶν
(μέσης ἢ καὶ παρανήτης καὶ παρυπάτης καὶ ὑπάτης), ἀλλὰ καὶ θέσων
καὶ τάξεσ' ἔχει ἕκασον τούτων· ἐν ἢ τῇ ποιᾷ θέσει τούτων πρὸς ἄλ-
ληλα ἡ ἀρμονία, καὶ μετατιθεμένων ἀλλὰσσετο. ἀλλ' ὃ λέγειτο κολο-
βός ἀρμονία, ὅτι μὴ συνεχῆς ἐστὶ μὴδὲ ὅλη, ἀλλ' ἐκ διωρισμέ-
νων καὶ πεχωρισμένων μερῶν. καὶ ὁ ἀριθμὸς δὲ ταύτων. δεῖξας
δὲ δι' ὧν πεποιήθη διορισμῶν ὅτι τὸ κολοβόν ἐν τοῖς ὅλοις λεγομέ-
νοις ποσὺς, ἐξῆς δεῖκνυσιν ἡ ὁμοίας καὶ ἡ τίνος καὶ ἡ ἐν τίνον ἀφαί-
ρεσις τὸ ὅλον κολοβόν ποιεῖ· λέγει ἢ ὅτι μὴδὲ ἐπὶ τῶν συνεχῶν
τε καὶ ὅλων παντὲς ἀφαιρέμενος μέρος τὸ καταλειπόμενον γίνετο κολο-
βόν· ὅτε ἢ ἂν τὰ κύρια τῷ εἶδος τε καὶ τῆς ὑσίας τῷ ὅλῳ τε
καὶ συνεχῆς ἀφαιρεθῇ, ἐπὶ τὸ καταλειπόμενον κολοβόν· ὃ ἢ λέγειτο
κολοβόν ζῶον τῆς κεφαλῆς ἀφαιρεθείσης αὐτῷ, ὅπερ ὅδ' ἐπὶ τῶν
ἐπὶ μένει. ἀλλ' ὅδ' ἂν ὅπουτι τῆς συνεχείας ἡ ὅτις ἀφαιρεθῇ
τε καὶ διαρεθῇ, κολοβόν εὐθύς· ἡ γὰρ κύλις ὃ λέγειτο κολοβόν ἂν
τρυπηθῇ· ἀλλ' ἂν τὸ ὅς αὐτῆς ἀφαιρεθῇ ἡ τὸ ἄλλο ἀκρωτηρίον,
τότε κολοβός. ὁμοίως καὶ τῷ ἀνθρώπῳ ἡ ἄλλῳ τινὸς ζῶον ἂν μὴ
σάρκα ἀφελῆς ἡ σπλήνα ἐκτέμης, ὃ κολοβός, ἂν δὲ βίνα ἡ ὥτα
ἡ δάκτυλον, τότε κολοβός. καὶ τῶν ἀκρωτηρίων ταῦτα φησιν
ἀφαιρεθέντα κολοβὸς ποιεῖν, ὅσα ἀφαιρεθέντα ὅλα ἐκείτι φύναι ἡ
αὐξεσθῆναι δύνατο· δι' ἣν αἰτίαν λέγει τὸς φαλακρὸς μὴ λέγεσθαι
κολοβός, ὅτι αἱ τρίχες φύσιν ἔχουσι ἀφαιρέμεναι τῷ ὅλῳ πάλιν
γίνεσθαι τε καὶ φύεσθαι. καὶ εἴη ἂν ἴσον τὸ ἄλλ' ὃ μὴ ἔχει γένεσιν
ἀφαιρεθὲν ὅλον· τῷ ἄλλ' ὃ καθόλου ἀφαιρεθὲν μικροῦ γένεσιν
ἔχει· αἱ ἢ τρίχες, αἱ καὶ ἐπὶ τῷ φαλακρῷ ἐκείτι ἔχουσι γένεσιν,
ἀλλ' ἐν γὰρ φύσει ἐστὶν αὐτῶν τὸ ἀφαιρέμενος γίνεσθαι πάλιν. ἡ τὸ

“ὅλον” προσέθηκεν, ὅτι δύνατο τινὸς ἀφαιρεθέντος μορίαν ἀπὸ τῶς
ἀκρωτηρίου, ὅλον ὀλίγης σαρκός, αὐτῇ πάλιν αὐξεσθῆναι· αἱ μὴ ὅν
τρίχες, αἱ καὶ μὴ ἐπὶ πάντων, ἀλλ' ἐπὶ τινῶν γὰρ φύναι πάλιν
ἀφαιρεθείσαι δύνατο, ἡ καὶ ἐπὶ πάντων, ἀφ' ὧν ἀφαιρέθη· ὅς δὲ
ἡ βίς ἀφαιρεθέντα ὁδέποτε ἐπ' ὁδὸς πάλιν γίνετο. σημασιωτέον
ὅτι μὴ διαίρεσιν τῷ κολοβῷ πολλαχῶς λεγομένῳ πεποιήθη, ἀλλὰ
μῆρυσιν τε καὶ διδασκαλίαν. Alex.

(?) γὰρ καὶ ἀνομοιομερῇ ἡ ὅδ' ἐπὶ ταῦτα. cod. Reg.

1024.

λέγει δὲ καὶ τὸ γένος πολλαχῶς λέγεσθαι· γένος ἢ λέγειτο καὶ

16.

ἐπὶ τῶν τῇ γένεσιν συνεχῇ ἐχόντων ὁμοειδῶν ἀλλήλοις· καὶ ἢ τὸ 29.

σημασιωμένον τούτο λέγειτο τὸ ὅς ἂν ἀνθρώπων γένος ἡ· σημα-

νεῖτο ἢ τὸ ὅς ἂν γένεσις συνεχῆς ἡ τε καὶ μένη τῶν ἀνθρώπων. τὸ

δὲ “τῶν τὸ εἶδος ἐχόντων τὸ αὐτό” προσέθηκεν, ὅτι ἡ λέγειτο

ἀνθρώπων γένος εἶναι, ἂν ἴπποι ὦσιν, ἀλλ' ἂν συνεχεῖς ἀνθρωποι

εἰς ἀνθρώπων γένος μένωσι. τὸ δὲ τι γένος λέγειτο, ἀφ' ὃ ἂν

ὥσιν τινες πρώτῃ τῷ κινήσαντος καὶ ἀρχηγῷ γενομένου τῷ εἶναι

αὐτοῖς. ὅτω δ' Ἑλλήνες τὸ γένος λέγοντο τῷ ἀφ' Ἑλλήνος εἶναι

πρώτῃ συζησαμένῳ τὸ γένος αὐτῶν καὶ τῷ εἶναι αὐτοῖς αἰτίαν

ὁμοίως καὶ Ἴωνες οἱ ἀπὸ Ἴωνος, καὶ Ἡρακλείδαι ὧν Ἡρακλῆς πρῶ-

τος καὶ ἡγεμὼν τῷ γένει. ὅτω καὶ Πελοπίδαι λέγοντο. λέγεσθαι μὴ 1024.

ὅν γένος τῶν καὶ ἀπὸ τῷ θήλειος φησὶν, ὡς λέγονται τινες ἀπὸ 35.

Πύρρας, ὡς ταύτης τῷ γένει ἀρξαμένης τῷ τεκεῖν, ὅλην τὴν

μῦθον, μᾶλλον μὴ ἐπὶ τῷ γεννησαντος, ὅτι τῷ εἶδος ὅτος παρεκτι-

κός, ἡ δὲ μητὴρ τῆς ὕλης, καὶ δὲ τὸ εἶδος τὸ εἶναι ἕκασῳ μᾶλλον.

ἐκείτι ἐμνημόνευσε τῶν γενῶν τῶν ἀπὸ τῶν τόπων λεγομένων,

καθ' ὃ σημασιωμένον Ἀσιακός τις τὸ γένος ἡ Αἰγυπτίος καλεῖτο·

ὃ ἢ δὴ οἱ ὅτω λεγόμενοι ἀπὸ τῷ πρώτῃ κινήσαντος ὅτω λέγοντο.

ἐξῆς δὲ ἐκτίθετο δύο ἀποδόσεις τῷ αὐτῷ σημασιωμένῳ· τῷ ἢ γὰρ 1024.

νος, ὃ καὶ πλεόντων καὶ διαφερόντων τῷ εἶδει καὶ τὰ ἐξῆς, δύο ἀπο- 36.

δόσεις δίδωσιν, ὡς ὑποκείμενον ταῖς διαφοραῖς· αὐτὸ ἢ φησι τὸ

ἐπίπεδον χῆμα· τὸ ἢ χῆμα δεῖ προσεῖναι τῷ ἐπιπέδῳ· τούτο ἢ

γένος ἕκασῳ τῶν ἐπιπέδων σχημάτων. λαμβάνει ἢ γένος τὸ ἐπι-

πέδον χῆμα ὅλον τριγώνῳ καὶ τετραγώνῳ καὶ πάντων τῶν ἐπιπέδων·

ὁμοίως καὶ τὸ σφαιρὸν τῶν σφαιρῶν σχημάτων· ἕκασον ἢ τῶν σχημά-

των τὸ μὴ ἐπίπεδον ἐστὶ τὸ χῆμα τοιονδί, ὅλον τετράγωνον, τὸ δὲ

σφαιρὸν χῆμα τοιονδί, σφαῖρα μὴ σφαιρὸν χῆμα τοιούτων, κύβος δὲ

τοιούτων καὶ πυραμὶς τοιούτων. εἰπὼν δὲ τούτο προσέθηκε τὸ “τούτο

δὲ ἐστὶ τὸ ὑποκείμενον ταῖς διαφοραῖς,” ὡς ὑπὸ τῶν διαφορῶν τῷ

γένει εἰδοποιούμενον καὶ ὑποκείμενον καὶ τούτο αὐταῖς. εἰπὼν δὲ τὸ

ὅτως λεγόμενον γένος ὑποκείμενον εἶναι ταῖς διαφοραῖς, καὶ τὸ

ὑποκείμενόν αὐτὸ ταῖς διαφοραῖς, καὶ ὕλην αὐτὴν προελθὼν ἐρεῖ· ὕλην

δὲ λέγει τὸ γένος καὶ ἐν τῷ ζῆτα τῇδε τῆς πραγματείας. δευ-

τέραν ἀπόδοσιν τῷ ὅτως λεγόμενον γένος ἀποδίδωσι τὸ πρῶτον

1. γὰρ om A. || 7. δι' δ' M. || 16. κολοβῷ, ἴσται M. || 17. ἐπὶ δὲ] ἐν τι δὲ M. || 20. πρὸς et 21. καὶ — 22. ἀρμονία om M. || 25. δεικνυσιν et ὁμοίας καὶ αἱ τίνος καὶ ἐν A. || 28. κυρίως M. || 39. ἀφαιρέμενος M.

16. τῷ om M. || ἀρχηγῷ] ἀρχὴ τῷ A. || 22. ὡς καὶ A. || quasi ab hac, ut est in fabulis, procreati. sed a genitore potius genus appellari ait Sepulv. || 33. ὅλον M. || 35. σχῆμα ὅλον τριγώνῳ καὶ τετραγώνῳ, τὸ M. || 41. αὐτῷ ταῖς A. || 43. τῷ om A.

ἐνυπάρχον ἐκείνῳ ἐν τῷ ὁριστικῷ καὶ τὸ τί ἦν εἶναι σημαίνει λόγῳ, ὃ κατηγορεῖται ἐν τῷ τί ἐστι τῷ ὑποκειμένῳ. τούτῳ ὅδ' ἀδελφωσάντων ὃ λέγεται ἐν τῷ τί ἐστιν· καὶ ὅδ' ὅτι ὕτως λεγόμενον γένος σημαίνει καὶ πλείονων καὶ διαφερόντων τῷ εἶδει ἐν τῷ τί ἐστι κατηγορούμενον· τὸ ὅδ' πρῶτον ἐν τῷ ὁρισμῷ ἀποδοδόντων διαφορὰ λέγονται εἶναι αἱ 5 ποσότητες, καθ' ἃς διαφέρει ἀλλήλων τὰ ὧν ἐν τῷ ὁρισμῷ τὸ αὐτὸ ἐστι γένος (*). τότε μὲν ὅν αὐτὸ ἐδῆλωσεν ἀπὸ τοῦ ὡς ὑποκειμένου ἀπὸ τῶν διαφορῶν εἰδοποιεῖται, οὗν δὲ ἀπὸ τοῦ ἐν τοῖς ὁρισμοῖς εἶναι τὸ πρῶτον παραλαμβανόμενον καὶ ἐν τῷ τί ἐστι κατηγορεῖται. διαφορὰ δὲ ὅσαι αἱ ἀποδόσεις τῷ αὐτῷ εἰσι δηλωτικά. 10 καὶ ποσότητος δὲ τὰς διαφορὰς εἶπεν, ὅτι καὶ πρὸ ὅλων ἐν ταῖς διαίρεσιν τῆς ποσότητος πρῶτας ταύτας ἐτίθετο. εἰπὼν δὲ τὰ σημαίνοντα ταῦτα εἶναι τὸ γένος, ἀνακεφαλαιῶν αὐτὰ δι' ὧν δεικνυσιν ὅτι τὰ δύο τὰ ὕστερον βληθέντα διαφορὰ εἰσιν ἀποδόσεις τῷ αὐτῷ σημαίνοντι· τὰ μὲν ὅδ' καὶ γένεσιν συνεχῆ τῷ αὐτῷ εἶδους 15 γένῃ λέγει, ὡς ἀνθρώπων γένος καὶ ἵππων, τὰ δὲ καὶ τὸ πρῶτον κωητικῶν καὶ αἰτίων τοῖς μετ' αὐτὸ ὁμοειδέσιν, ὡς λέγει τὸ Ἡρακλειδῶν γένος καὶ τὸ Ἑλλήνων καὶ τὸ Ἰωνῶν. καὶ ἀργῶς δὲ ὁμοειδὲς προσέθηκεν· ὃ ὅδ' ἀπὸ τοῦ ὅπως πρῶτον κωησάντος τὸ γένος εἶναι λέγει, ἀλλ' ἂν ὁμοειδὲς αὐτοῖς ἦ τούτῳ· ὅταν ὅδ' ἀνθρώπος 20 ἦ ὁ τῷ γένει ἄρξας, τότε τὸ γένος μετ' αὐτὸν ἀπ' ἐκείνου. τὸ δὲ ὡς ἡ ὕλη φησὶ λέγων ὡς ὕλην γένος εἶναι τὸ κοινὸν καὶ καὶ πλείονων καὶ διαφερόντων τῷ εἶδει κατηγορούμενον. καὶ καὶ τί ἐστι ὕλη, τούτῳ ἐδῆλωσεν εἰπὼν ὅδ' ἡ διαφορὰ καὶ ἡ ποσότης ἐστὶ, τὸ τ' ἐστὶ τὸ ὑποκείμενον, ὃ λέγομεν ὕλην· τῷ ὅδ' τὰς διαφορὰς τούτων εἶναι 25 ὡς ὑποκειμένου, καὶ τῷ ταύταις εἰδοποιεῖται, ὡς καὶ ἡ ὕλη τῷ εἶδει, καὶ εἴη ἂν τὸ γένος ὕλη· τῷ ὅδ' ποσότητος μὲν εἶναι τὰς διαφορὰς, ὑποκείμενόν δὲ αὐταῖς τὸ γένος· ὃ γὰρ ἐστὶν ἡ διαφορὰ· τούτῳ τῇ διαφορᾷ ὑπόκεινται, ὥσπερ καὶ τὸ ὅδ' ἡ ποσότης τῇ ποσότητι, ἐπεὶ τὰ ταῖς ποσότησιν ὑποκείμενον ὕλη λέγει, καὶ τὸ γένος ὕλη γίνεσθαι τῶν 30 ὡς διαφορῶν ποιοτήτων. εἰπὼν δὲ περὶ γενῶν ἐξῆς λέγει τίνα ἐστὶν ἕτερα τῷ γένει. λέγει δὲ ὧν τε ἕτερον τὸ πρῶτον ὑποκείμενον, ταῦτα ἕτερα τῷ εἶδει, λέγων πρῶτον ὑποκείμενον τὴν ὕλην· ἥς ὅδ' μὴ ἐστὶν ἡ αὐτὴ ὕλη ὑποκειμένη, μήτε ἀναλύει ἡ τῷ ἑτέρῳ ὕλη εἰς τὴν τῷ ἑτέρῳ, μήτε ἡ ἀμφοτέρων εἰς τὴν αὐτὴν τῷ εἶδει, 35 ταῦτα ἕτερα τῷ γένει. ὕλην δὲ ἔοικε λέγειν τὴν ἐνέργειαν ὑποκειμένην, ἣν καὶ πρῶτον εἶπε, λέγων πρῶτον τὴν προσεχῆ πρὸς ἀντιδιαβολὴν τῆς ἐχάτης καὶ ἀναλυσιν, ἡ καὶ κυρίως ἐστὶ πρῶτη· οἷον τῷ ἀνδριάντι χαλκὸς ὑπόκεινται, τῷ δὲ κρυσαλλίνῳ ἐκπύματι ὕδωρ, καὶ εἰσὶν αὐτῷ διαφέρουσαι, ἀλλ' ἡ τῷ ἀνδριάντος ὕλη εἰς 40 τὴν τῷ κρυσαλλίνῳ ἀναλύει, εἶγε τῇ μὲν ὃ χαλκός, πάντα δὲ τὰ τρεῖς ἐξ ὕδατος. ὅχι ἕτερα δὲ τῷ γένει τὰ εἰλημμένα καὶ τὸ

σημαίνοντα τούτῳ πάλιν, εἰ τῷ μὲν εἴη χρυσὸς ὑποκείμενος τῷ δὲ ἄργυρος. διαφορὰ μὲν πάλιν ὕλη αὐτῷ, καὶ ἔτι ἀναλύει αὐτῶν ἡ ἑτέρα εἰς τὴν ἑτέραν· διὰ δὲ τὸ ἀμφοτέρω εἰς μίαν καὶ τὴν αὐτὴν ἀναλύει (εἰς ὅδ' τὸ ὕδωρ) ὅχι ἕτερα τῷ γένει τὰ λεφθέντα. ὅν δὲ τὰ ὑποκείμενα ὕδωρ παύει ταῦτον, ταῦτα ἕτερα λέγει τῷ γένει, ὡς λίθον καὶ χαλκόν· τῷ μὲν ὅδ' γὰρ τῷ δὲ ὕδωρ τὰ ὑποκείμενα, ὃ ὅτε εἰς ἀλλήλα ὅτε εἰς ἄλλο τι ἀναλύει αἰσθητὴν ὑποκείμενον ταῦτον. εἰπὼν δὲ τὰ ὑποκείμενα ὕδωρ παύει ταῦτον, τίνα ἐστὶ ταῦτα αὐτὸς παρέθετο· τὸ ὅδ' εἶδος φησὶ καὶ τὴν ὕλην ὅτως εἶναι ἕτερα τῷ γένει, ὕλην λέγων τὸ σῶμα. ὡς ὅν ὅτε τῶν τῷ σῶματι ὑποκειμένων ὅτε τῶν τῷ εἶδει ἡ εἰς ἀλλήλα ἡ εἰς π κοινὸν ἀναλύει λεγομένων, ἕτερα αὐτὰ εἶναι λέγει τῷ γένει. εἴη δ' ἂν τῷ εἶδει ὡς ὕλην ὑποκείμενόν λέγων τὰ μέρη τῷ ὁριστικῷ λέγων· προείρηκε ὅδ' τούτῳ. ἐπεὶ ὅν ὅτε τὰ ὑποκείμενα τῷ τε σῶματι καὶ τῷ εἶδει ταῦτά, ὅτε ἡ ἀναλυσιν αὐτῶν ἡ τῷ ἑτέρῳ· εἰς τὸ ἕτερον ἡ εἰς ταῦτόν, εἴη ἂν ἕτερα τῷ γένει ταῦτα καὶ τὸ σημαίνον τούτῳ. ἐπὶ ὅτῳ τὸ εἶδος καὶ ἡ ὕλη ἕτερα ἐξαι, ὅτι μὴ ἀναλύει τὸ ἕτερον αὐτῶν εἰς τὸ ἕτερον, τῷ μήτε τὰ αὐτὰ ἐν ἀλλήλοις εἶναι μήτε ὑποκείμενόν αὐτοῖς ἕτερον· ὅτε ὅδ' ἐν τι ἀμφοτέρω 20 ὑπόκεινται ὅτε τὸ τῷ ἑτέρῳ ὑποκείμενον εἰς τὸ τῷ ἑτέρῳ ὑποκείμενον ἀναλύει τῷ μὴδὲ ὑποκείμενόν τι αὐτοῖς· ὅτε ὅδ' τὸ εἶδος ἐξ ὑποκειμένου τινὸς καὶ ὕλης ἐστὶν, ὅτε τῇ κυρίως λεγομένη ὕλη ὑποκείμεναι τις ὕλη· πάλιν ἄλλῃ ἕτερα τῷ γένει λέγει καὶ ὧν ἕτεραι αἱ πρῶτῃ κατηγορίαι, καὶ τὰ πρῶτα γένῃ ἕτερα· τῶν ὅδ' πρῶτων γενῶν τὰ μὲν τί ἐστι σημαίνει, τῶν δὲ παρὸν τι, τὰ δὲ ποσόν, τὰ δὲ τῶν ἄλλων τι τῶν ἐν ταῖς κατηγορίαις κατηγορημένων. προσέθηκε δὲ καὶ τὴν αἰτίαν αὐτῶν τῆς ἑτερότητας· ὅτι ὅδ' μήτε εἰς ἀλλήλα μήτε εἰς ἐν τι ἀναλύει, ταῦτα καὶ ταῦτα ἕτερα τῷ γένει. ὅτως ἐκ ἐξαι ἕτερα γένῃ ζῶον καὶ ὄρνειον. ἐκείνῳ καὶ τὸ σημαίνον τούτῳ δοκεῖ εἶναι ἕτερα τῷ γένει τὸ εἶδος καὶ ἡ ὕλη· ὑπὸ ὅδ' τὴν ὕλην ἀμφω. Alex.

(*) τούτῳ τὸ σημαίνον ἐν τῇ αὐτῇ. Εἰσαγωγῇ δὲ Παρ- 1000 φύριος ἐκ ἀκριβοῦς· πολλαχῶς δὲ τούτῳ κέρρη) τῷ σημαίνοντι ὃ τε Γαλήνης καὶ Ἰσποκράτης καὶ πολλοὶ τῶν παλαιῶν καὶ αὐτὸς ὁ φιλόσοφος. cod. Reg.

ποιεῖ καὶ τὸ ψεύδους διαίρεσιν· τὸ μὲν ὅδ' ἐν τοῖς πράγμασι 1000 ψεύδους εἶναι λέγει, τὸ δὲ ἐν τοῖς λόγοις. προσέθηκε δὲ τῷ ἐν τοῖς πράγμασι ψεύδει τὸ ἄλλον μὲν τρόπον, ἥτοι ὅτι μὴ καθωμί- 11 λη) ἐπὶ τούτῳ τὸ ψεύδους λέγειν (δοκεῖ ὅδ' τὸ ψεύδους ἐν λόγῳ τε καὶ ὁδῷ), ἡ ἄλλον τρόπον εἶπεν ἀντι τῷ ἑνὶ μὲν τρόπον. τὸ ὅν ἐν τοῖς πράγμασι ψεύδους διῆκα διαίρει, τό τε μὴ ὅλως ὑπάρχειν καὶ τὸ ψευδοῦσθαι τὴν ὑπ' αὐτῷ φαντασίαν γίνεσθαι· τὸ ὅδ' μὴ ὑπάρχον ψεύ-

2. τότε δὲ γὰρ M. || 18. ὁμοειδὲς A. || 20. ἦ καὶ M. || 21. ἦ καὶ M. || 24. quia enim differentiae huius veluti subiecti sunt, et per ipsas in species constituitur, ut materia per formam, genus materia potest nominari. id est quia differentiae sunt qualitates et genus subicitur ipsis Sepulv. || 26. ὕλη τὰ εἶδη M. || 28. τῇ δὲ M. || 37. τὴν οὖν M.

5. πῶς εἰναι M. || 29. γένει M. || 30. δόξει M. || haec enarratio in Graeco tota forme scilicet librorum erroribus. Sepulv. adnotat. || 39. ἐπὶ τούτῳ ψεύδους A. || 41. τό τε M. || τὸ M. || τὸ M.

τραγῶν, ὅτι μὴ ἐστὶν ἢ ἐστὶ τούτῳ· καὶ ἂν εἰ ὅντος τινὸς ἐστὶν ὁ λε-
 γόμενος λόγος, ἀλλὰ καθὼς ψευδὴς ἐστὶ, μὴ ὅντος ἐστὶν· μόνος γὰρ
 ὅτος δηλωτικός ἐστιν ὁ τὸ τρίγωνον λόγος· εἶναι ὑπὸ μᾶλλον
 γραμμῆς περιεχόμενον. ἐκαστος δὲ φησὶ λόγον εἶναι ἐστὶ μὴ ὡς ἔνα
 (εἰς γὰρ ὁ τῆς ἐκάστου ὑσίας δηλωτικός λόγος ἐστὶν) ἐστὶ δὲ ὡς πολ-
 λὰς, καὶ λέγει πῶς πολλοὶ αὐτῷ λόγῳ γίνονται· ἐπεὶ γὰρ δεκά-
 ταυτὸν πως εἶναι αὐτό τε καὶ αὐτὸ πεπονηθός, οἷον Καλλιᾶς καὶ Καλ-
 λίας μωσικός (ὃν γὰρ καὶ τὸ ὑποκαίμενον), εἴη ἂν Καλλίαν ὁ μὲν τις
 λόγος ἀπλῶς ὡς Καλλίαν, ὁ δὲ τις ὡς μωσικῷ Καλλίαν, ὁ δὲ ὡς
 λευκῷ, καὶ καθ' ἕκαστον συμβεβηκὸς τῷ Καλλιᾶ συντιθέμενον τῷ
 Καλλιᾶ διαφέρων λόγος ἔσται, ὥστε πλείους τῷ αὐτῷ λόγῳ ὅτως
 εἶναι, εἴ τις περὶ αὐτῷ ἀληθής· λόγον δὲ ὃ τὸν κυρίως ὀρισμὸν
 ἐπὶ Καλλίαν καὶ Σωκράτους καὶ τῶν καθ' ἕκαστον ἀκρίβειαν δεῖ. ὅτως
 μὴ ὡς πλείους τῷ αὐτῷ λόγῳ. "ὁ δὲ ψευδὴς λόγος ὕδατος ἐστὶν
 ἀπλῶς" ἀπὸ τῷ κυρίως· κυρίως γὰρ ἐκάστου λόγος ὁ ἀληθής· ὅτος
 γὰρ καὶ οἰκείος· ὁ δὲ ψευδὴς καθὼς ψευδὴς μὴ προαίρετης ἐκείνου λό-
 γος γίνεσθαι ὅτι ἐστὶ ψευδής. ἑτέρω γὰρ τινος, ὡς εἶπεν, ὁ ψευδὴς
 λόγος καὶ ὅχι ὅτι ἐστὶν ἀληθής· ψευδὴς γὰρ λόγος περὶ ἵππου ὁ λόγος
 αὐτὸν ζῶον λογικὸν θητόν, ὅτι μὴ ἐστὶ τούτῳ ὅτι ἐστὶν ἀληθής· ἀληθής
 γὰρ ἀνθρώπου, ἀλλ' ὅχι ἀπλῶς ἵππου λόγος, ζῶον λογικὸν θητόν· καὶ
 καθ' ὅν ἂν ψευδὴς ὁμοίως, ὕδατος ἐκείνου ἔσται ἀπλῶς· ὕδατος
 γὰρ ἀπλῶς καὶ κυρίως ἐστὶν ὁ ψευδὴς λόγος. εἰπὼν δὲ ὅτι ὁ ψευδὴς
 λόγος τῷ μὴ ὄντος ἐστὶ, καὶ ὅτι ἀπλῶς μὴ ὅτι ἐστὶν ὁ ψευδὴς λόγος
 ἐκείνου λόγος ὁ ψευδὴς ἐστὶ, μὴ προαίρετης δὲ ἐστὶν, ἐστὶ δὲ καὶ ὁ
 ψευδὴς λόγος περὶ τινος (ὁ γὰρ ἄλλω μὴ ὡς, ἐπ' ἄλλω δὲ ἢ ὅτι ἐστὶ
 1024 λέγόμενος) — εἰπὼν δὲ ταῦτα αἰτιασθῆναι Ἀντιφθέγγον εὐθὺς λέγοντα
 32 περὶ μηδενὸς ἄλλω λέγεσθαι τινὰ λόγον ἢ περὶ ἐκείνου ὃ οἰκείος
 ἐστὶ, παρακρωδέντα ὑπὸ τῷ τὸν ψευδῆ λόγον μηδενὸς ἀπλῶς εἶναι
 λόγον (·)· ὃ γὰρ εἰ μὴ ἀπλῶς ἐστὶ μὴδὲ κυρίως, ἥδη καὶ ὅχι ἐστὶν.
 ᾤετο δὲ ὁ Ἀντιφθέγγων ἕκαστον τῶν ὄντων λέγεσθαι τῷ οἰκείῳ λόγῳ
 μόνῳ καὶ ἔνα ἐκάστου λόγον εἶναι· τὸν γὰρ οἰκείον τούτῳ τι σημαίνοντα
 καὶ μὴ ὄντα τούτῳ περὶ ὃ λέγεσθαι εἶναι, ἀλλοτρίον γε ὄντα αὐτῷ. ἐξ
 ὧν καὶ συνάγειν ἐπειράτο ὅτι μὴ ἐστὶν ἀντιλέγειν· τὸς μὴ γὰρ ἀντι-
 λέγοντας περὶ τινος διάφορα λέγειν ὀφείλουν, μὴ δυνάμει δὲ περὶ
 αὐτῷ διαφόρους τὸς λόγους φέρεσθαι τῷ ἑνὶ τὸν οἰκείον ἐκάστου εἶναι·
 ἔνα γὰρ ἑνὸς εἶναι καὶ τὸν λέγοντα περὶ αὐτῷ λέγειν μόνον, ὥστε εἰ μὴ
 περὶ τῷ πράγματι τῷ αὐτῷ λέγειν, τὰ αὐτὰ ἂν λέγειν ἀλλή-
 λους (εἰς γὰρ ὁ περὶ ἑνὸς λόγος), λέγοντες δὲ ταῦτα ὅχι ἂν ἀντιλέ-
 γοιεν ἀλλήλους. εἰ δὲ διαφέροντα λέγοιεν, ὑκέτι λέγειν αὐτοὺς
 περὶ αὐτῷ τῷ εἶναι ἔνα τὸν λόγον τὸν περὶ αὐτῷ τῷ πράγματι, καὶ
 τὸς δὲ ἀντιλέγοντας ὀφείλουν περὶ τῷ αὐτῷ λέγειν. καὶ ὅτως συ-

νῆγε τὸ μὴ εἶναι ἀντιλέγειν. χεδὸν δὲ μὴδὲ ψευδέας διὰ τὸ μὴ
 οἶον τε εἶναι περὶ τινος ἄλλον πλὴν τὸν ἰδίον τε καὶ οἰκείον εἰπεῖν λό-
 γον. ὅτι δὲ εὐθὺς ὁ λόγος ὅτος, δεῖκνυσθαι ἐκ τῷ λέγειν ἕκαστον
 ὃ μόνον τῷ αὐτῷ καὶ οἰκείῳ λόγῳ ἀλλὰ καὶ τῷ ἑτέρῳ, ψευδὴς
 μὴ καὶ ῥᾶτα καὶ πολλαχῶς καὶ ἐκ τῷ προαίρεται, οἷον ἂν τῷ τῷ καίῳ
 τις λόγῳ καὶ τῷ τραγῶν χρησθῆναι ἢ τῷ τῷ ἵππῳ καὶ τῷ ἀνθρώπῳ.
 ὁ γὰρ λόγος ὁ λόγος τὸν ἵππον εἶναι ζῶον πεζὸν διπύον ἐστὶ μὴ λόγος,
 ἐπ' ὕδατος δὲ ἀληθής· ὅτε γὰρ ἐπὶ τῷ ἀνθρώπῳ, ἐπεὶ μὴ τούτῳ τὸν
 ἀρχὴν ἔχει τὸν ἀνθρώπον ὑποκαίμενον, ὅδὲ περὶ τῷ ἵππῳ περὶ ὃ
 λέγει· εἰ δὲ λεγόμενος περὶ τούτου μὴ ἐστὶν ἀληθής, δηλὸν ὡς
 ψευδὴς ἂν εἴη περὶ τῷ ἵππῳ. ἐστὶ δὲ πως, φησὶ, καὶ ἀληθὺς χρῆσθαι
 κατὰ τινος ἀλλοτρίῳ λόγῳ, ὅταν τὸν πρώτως τινος καὶ προσεχῶς
 οἰκείον λόγον ἐπὶ τῷ δευτέρως καὶ ἐπ' ἐκείνῳ τὸ εἶναι ἔχοντα μετα-
 φέρωμεν, οἷον ἐπ' ἀριθμῷ πρώτως διπλάσιος ἀριθμὸς ἐστὶν ὁ δὲ
 τῷ γυν διπλάσιον ὄνομα παρὰ τὰ δύο γεγενῆσθαι, ὃ καὶ ἐφ' ἐκάστου
 τῶν ἄλλων διπλασίον λόγῳ, ὅτι ἐστὶ διπλάσια τάδε τῶνδε
 ὅτι ἔχει ὡς δύο πρὸς ἕν· διὸ καὶ κυρίως ὅτος διπλάσιος, λέγουσιν· δὲ
 διπλάσιος καὶ οἱ μετ' αὐτὸν ἀρτιοί, οἷον ὁ τέσσαρας καὶ ὀκτώ καὶ ἑκα-
 τή, τῷ τῆς δυάδος κυρίῳ καὶ οἰκείῳ λόγῳ χρωμαίνοντες ἡμῶν καὶ τέ-
 των καὶ ἀληθεύοντων. εἰ δὲ καὶ ψευδὴς ἐστὶ λέγειν τινὰ τῷ ἑτέρῳ
 λόγῳ καὶ ἀληθὺς, ὅχι ἂν ἐκάστου τῶν ὄντων εἴη λόγος, καὶ λέγει,
 ὅδ' ἂν μοναχῶς εἴη περὶ ἐκάστου αὐτῶν λέγειν· προεῖρησθαι γὰρ ὅτι
 ἐκάστου λόγος ἐστὶ μὴ ὡς εἰς ἐστὶ δὲ ὡς πολλοί. εἴη δ' ἂν καὶ τὸ ἐν τῇ
 διανοίᾳ ψευδὸς ὑπαγόμενον τῷ ἐν τῷ λόγῳ ψεύδει· λόγος γὰρ
 1025 τις καὶ ἡ διάνοια. εἰπὼν δὲ πῶς μὴ ψευδὴ τὰ πράγματα πῶς δὲ
 αἱ λόγοι, καὶ ἄλλο σημαυόμενον ψευδὸς παρατίθεσθαι· λέγει γὰρ ὅτι
 2 θρωπος ψευδὴς κατ' ὕδνα τρόπον τῶν προειρημένων τῷ ψευδὴς,
 ἀλλ' ἢ εὐχερὲς πρὸς τὸ ψεύδεσθαι καὶ τούτῳ προαιρετικὸς καὶ χαίρων
 τῷ ψεύδεσθαι, διὰ τούτου καὶ μὴ δι' ἄλλο τι, οἷον κέρδος ἢ καὶδόν
 30 τινὰ· ὅτος γὰρ ὅχι ἐστὶ ψευδὴς ὁδὲ φιλοψευδής, ἀλλὰ φιλοκερδής,
 ἢ εἴ τι τοιούτων ἐστὶν. ἐστὶ δὲ καὶ ὁ ἄλλος ἀναπειθὼν ψεύδεσθαι ψευ-
 δὴς λέγει, ὃ τῷ ποιεῖν αὐτοὺς χαίρειν τῷ ψεύδεσθαι, ἀλλὰ τῷ πεί-
 θειν πικρύνειν ὡς ἀληθῶς οἷς ψευδόμενος λέγει ὡς ὅτι ἀληθῶς.
 ὅτω δὲ ψευθεῖς ἀνθρώποι οἱ ἀναπειθόντες ἄλλως ψεύδεσθαι λέγουσιν,
 ὡς καὶ τὰ πράγματα ψευδῆ λέγουσιν, ὅσα φαντασίας ψευθεῖς ποιῇ,
 ὡς περὶ τὰ χολοβάφια ψευδῆ λέγει, ὅταν χρυσῶν φαντασίας
 ποιῇ, καὶ οἱ φυλετικῶς φουρήσαντες αὐτοὺς, ὅταν εὐεκτήντων φαν-
 τασίαν ἀποτελῶσι, καὶ περὶ ὧν εἶπε πραγμάτων ψευδῶν τῷ ἄλ-
 λους φαντασίαν ἢ οἶδ' ἐστὶν ἐμποιεῖν, ὡς αἱ γραφαὶ εἶχον καὶ τὰ
 ἐνύπνια. εἰπὼν δὲ τίς ἐστὶν ὁ ἀνθρώπος ὁ ψευδής, ὅτι ὁ χαίρων
 τῷ ψεύδεσθαι, τὸν ἐν τῷ ἱππῷ Πλάτωνος λέγει λόγον παρακρίεσθαι

3. ἐστὶ om A. || 18. λόγος ὁ περὶ M. || 19. ὅτι — 20. θητόν om A. || 21. ὁμοίως om Sepulv. || 23. ὁ ψευδής] ἀψευδής M. || 24. λέγει
 M. || 27. οἰκείως A. || 28. μηδὲν M. || 31. nam quae aliquid significat, nec est eius, eam eius de quo dicitur esse dici, cum
 ipsi sit aliena de quo dicitur, ab ipso esse alienam Sepulv. || 35. λόγος λέγεσθαι M, καὶ λέγεσθαι A marg. || τῇ] τὸ M. || 36.
 ὅτι] ὡς A.

1. διὰ τὸ μὴ M. || 12. τὸν] τὴν A. || 19. καὶ οἰκείῳ om M. || τῷ M. || 22. ὡς] ὅτι M. || 25. ὅτι om A. || ψεύδῃ A. || 28. ἢ] ὁ M. ||
 31. τις M. || 37. φαντασίας M.

ἀν τὰ τούτοις καθ' αὐτὰ ὑπάρχοντα καὶ ὅτω συμβεβηκότα αἰδία εἴη. τῶν δὲ πρώτων εἰρημένων ὅθεν εἶδον τε αἰδίων εἶναι· ὁ γὰρ μᾶτε ἐξ ἀνάγκης μὴ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἢ γίνεσθαι ἢ ἔχει, πῶς ἀν αἰδίων εἴη; γράφεσθαι δὲ καὶ ἐν τοῖς "καὶ ἀν τε αἰδία αἰτία," καὶ εἴη ἀν ἢ γραφὴ αὕτη δηλώσει ὅτι πρὸς ἀποδείξειν χρήσιμα τὰ ὅτως συμβεβηκότα· δι' αὐτῶν γὰρ αἱ ἀποδείξεις. ταύτη δὲ τῇ γραφῇ εἴη ἀν καὶ τὸ ἐπιφερόμενον ἀκολούθον τὸ "λόγος δὲ τέτυκέν ἐν ἑτέροις."

περὶ γὰρ τῶν καθ' αὐτὰ ὅτως ὑπαρχόντων καὶ τῶν αἰτίων ἐν τοῖς Ἱστέροις Ἀναλυτικοῖς εἴρηκε· τίνα γὰρ αἰτία ἀποδείξεων, ἐν ἐκείνοις εἴρηκε· ὁ γὰρ τὰ ἐπωσύν συμβεβηκότα, ἀλλὰ τὰ καθ' αὐτὰ, ἐν οἷς ἐστὶ καὶ ὅτω συμβεβηκότα. ἢ τὸ "ὅσα ὑπάρχει ἐκείνῳ καθ' αὐτὰ καὶ μὴ ἐν τῇ ὑπόστασι" εἴρηκεν ὡς ἴσον τῷ ὅσα ὑπάρχει ἐκείνῳ καὶ αἰτίαν τινὰ ὁρίσμεν, μὴ μέντοι ὅτως ὡς εἶναι αὐτῷ ἐν τῇ ὑπόστασι. Alex.

ΣΧΟΛΙΑ ΕΙΣ ΤΟ Ε ΤΩΝ ΜΕΤΑ ΤΑ ΦΥΣΙΚΑ (*).

1025³ Παλλάδιος τὴν προκειμένην ἐπιστήμην τὸν ὅν ἐν εἰδέναι ἀποφράμενος (αἱ γὰρ ἄλλαι μέρος τι τῷ ὄντος ἀποτεμνόμεναι περὶ ἐκεῖνο πραγματεύοντο), ὅχι τὴν φύσιν ἐκεῖνην ζητῶσαι, ὅδε θεω-
10 ρῶσαι αὐτὴν ὡς ὅν, ἀλλ' ὁ συνέβη αὐτῷ· ἢ γὰρ ἀερονόμια ὁ τὴν φύσιν τῶν ἀερίων ζητεῖ καὶ θεωρεῖ, ἀλλὰ κινήσεις αὐτῶν καὶ προπο-
15 δισμῶς καὶ ἀναποδισμῶς) — πολλὰ καὶ ὅδε, ὡς εἴρηκε, τὴν προκειμένην ἐπιστήμην τὸν ὅν ἐν γινώσκειν εἰπών, ἐξ ὧν ἐν τῷ παρόντι βιβλίῳ σκιωδῶς ἐμφαίνει καὶ ἐν τοῖς ἐφεξῆς λαμπρότερον, ἐκεῖνην
15 λέγει τὴν ἐπιστήμην εἰδέναι τὸν ὅν ἐν τὴν ἐκείνῳ τὸν ὁρισμὸν εἰδύναι καὶ ὅπως ἐκείνῳ ὁρίζεσθαι προσήκει διορίζεσθαι, εἴτε νοητὸν εἴτε ἄλλο τι, καὶ τίνων μὲν εἰσιν ὁρίσμοι τίνων δὲ ἔκ εἰσιν. εἰ δὲ ἢ προκειμένη πραγματεία τοιαύτη τις ἀναφανείη, αὕτη ἀν εἴη ἢ τὸν ὅν ἐν γινώσκουσα. καὶ εἴπερ ἔστιν ὁποῖαν αὐτὴν φάμεν εἶναι, εἴτε
20 μὴ, ἐν τοῖς ἐξῆς ἀπασὶ βιβλίοις εἰσύμεθα. ἐπὶ δὲ τὴν τῶν λεγομένων ἐξήγησιν ἰτέον. id.

1025³ καὶ ὅλως πᾶσα ἐπιστήμη διανοητικὴ ἢ πρακτικὴ (ταύτην γὰρ
6 ἐδήλωσε διὰ τὸ "ἢ μετέχουσά τι διανοίας" ὁ γὰρ ἀνευ διανοίας τὰ πρακτὰ πράττει) περὶ αἰτίας καὶ ἀρχῶν ἔστιν. id.

1025³ ἀκριβέστεραι μὲν γὰρ ἀρχαὶ γεωμετρίας τῶν τῆς ἀερονόμιας
7 ἀρχῶν, καὶ τὸ ὑποκείμενον αὐτῆς τὸ τῆς γεωμετρίας τιμωτέρον, ὡς ἐν τῇ περὶ Φυσικῆς ἡμῖν εἴρηκε. ἀκριβέστεραι μὲν αἱ τῆς γεω-
μετρίας, ὅτι ἐξ ὧν αἱ ἀποδείξεις αὐτῆς, ἀνατίρρητοι· πᾶσαι δέ, ὥσπερ λέγομεν, περὶ ἀρχῶν καὶ αἰτίας. ἀλλὰ πᾶσαι αὗται περὶ τῶν
30 τι, ἀλλ' ὅχι τὸ ὄντος ἢ ὅν, ἀλλὰ τὸ ὄντος γένος τι καὶ ὑποκείμενον περιγραφόμενα τε καὶ ἀποτεμνόμενα πραγματεύοντο. id.

(*) Ad libros seqq. Metaphysicorum non integros dedi Alexandri, qui feruntur, commentarios, sed scholia tantum ex iis excerpta, cum mihi dubium non sit falso eos Aphrodisiensis
35 nomen prae se ferre, sive Michaelis Ephesii sunt, quemadmodum cod. Reg. Par. 1876 autumat (Μιχαὴλ τῷ Ἐφεσίου σχολία εἰς τὰ ε' τῶν Μετὰ τὰ Φυσικά τῷ Ἀριστοτέλει), sive alius cuiusdam similis notae scholiastae. ad Scholia, quae nihilominus Alexandri nomine more solito insigniti, codd. Reg. 1876 et Monac. ex-
cussi, codd. Vat. Bibl. Reg. Christ. 109 et Coislin 161 inaspe-
40 xia scholia reliqua, Asclepii al., e codd. petivi ad calcem libri primi laudatis.

τὰς ἀρχὰς ὅν αἱ μὲν τῶν ἐπιστημῶν ἐξ αἰδήσεως ποῦντο) δὲ
1025³ 10. τὰς, ὥσπερ ὁ ἀερονόμος ὅτι σφαιρικόν ἐστι τὸ χῆμα τῷ ὕδατι ἐν τῷ ὁρᾶν τὴν ἀερίαν ἐκ τῶν αὐτῶν τόπων αἰετὰ ἀνατέλλοντας καὶ
δύνοντας, καὶ ὅσα εἴρηκε ἐν τῷ πρώτῳ βιβλίῳ τῆς Μεγάλῃς Συνατάξεως· ἄλλαι δὲ ὑπόθεσιν λαβῶσαι τὸ τί ἐστιν, ὥσπερ γεωμε-
τρία ὅτι ἀμερὲς τὸ σημεῖον, ὅτω τὸ λοιπὸν τῶν καθ' αὐτὰ ὑπαρ-
χόντων τῷ γένει, ταῦτά τε τῷ ὑποκειμένῳ περὶ τὸ διαλέγοντο, τὰς
ἀποδείξεις ποῦντο. Asclep.

ἀλλ' εἰ ἢ ἐκ τῆς αἰδήσεως καὶ τῆς ἐπαγωγῆς τίς τις ἔκ
1025³ 14. ἀποδείξει, ὡς ἐν τῇ Ἀποδεικτικῇ δέδεικε (πρὸς πᾶσαν γὰρ ἐπα-
γωγὴν δύναται τις ἐνίστασθαι καὶ μὴ εἶναι τὸ καθόλου συμπεραίνεσθαι),
φανερὸν ὅτι ἀποδείξει ὑπόστασις καὶ τὸ τί ἐστι καὶ τὸ ὁρισμὸν ἔκ
τῆς ταύτης ἐπαγωγῆς, ἀλλ' ἔστιν ἄλλος τις τρόπος, ὅν ἐν τῷ
μὴ τῷτο βιβλίῳ παραδύσει. ὁ μόνον δὲ τὸ τί ἐστι τῷ πυρὸς ἢ
ιατρικῇ (φέρει γὰρ ἐπὶ ταύτης τὸν λόγον ποιήσωμεν) ἔκ ἀποδείκνυ-
σιν, ἀλλ' ὅδε εἰ ἔστιν ἢ μὴ ἔστιν ἄνθρωπος πραγματεύεσθαι ὅδε λέγει.
καὶ τῷτο εἰκότως· ἐπειδὴ γὰρ ἔκ ἄλλως ἢν δύναται δευχθῆναι ὅτι ἔστι
25 ἄνθρωπος, εἰ μὴ ἐδείχθη ὅτι ἐστὶ ζῷον πεζὸν δίπουν, ἀδύνατον δὲ
τῷτο δευχθῆναι (τῷ γὰρ ὁρισμῷ ἀποδείξει μὲν ἔκ εἴη, δι' ἀποδείξεως
δὲ δηλῶν), ὡς αὐτὸς αὐτοῖς ῥήμασιν ἐν τῷ Β τῶν Ἱστέρων Ἀνα-
λυτικῶν εἴρηκεν), φανερὸν ὅτι ὅδε ὡς ἔστιν ἄνθρωπος δευχθήσεσθαι.
ἐπεὶ δέ, ὡς εἴρηκε, τῆς αὐτῆς ἐστὶ διανοίας τὸ τί ἐστὶ δῆλον ποιεῖν καὶ
τὸ εἰ ἐστὶ, τὸ δὲ τί ἐστὶ δῆλον ὁ ποιεῖ ὅδε ἀποδείκνυσιν, δηλῶν ὅτι
ὅδε τὸ εἰ ἔστιν ἀποδείξει. Alex.

μήποτε δὲ τὸ "τῶν μὲν γὰρ ποιητικῶν" ἔκ ἐνεργητικῶς δὲ
1025³ 22. ἀκύνει, ἵνα ἐπὶ τῶν αἰτίων ἐξακύνῃ, ἀλλὰ παθητικῶς, ἵνα ἢ "τῶν
μὲν γὰρ ποιητικῶν" ἀντὶ τῶν ποιημένων. καὶ ὅτι τῷτο ἀρχὴ ὅτως
αὐτῷ εἴληπε, τεκμαίρομαι ἐκ τῶν ἐπαγομένων τῶν "τῶν δὲ πρακ-
τῶν ἐν τῷ πράττειν ἢ προαίρεσις." καὶ εἴπερ ὅτως ἀκύνει αὐτῷ
χρῆ, σαφὲς ἀν εἴη τὸ λεγόμενον καὶ μὴ τῷ "τὸ ἐν τῷ ποῦντι" ἀντὶ
τῷ ἐν αὐτοῖς ἐξελάβετο. δεῖ ὅν, εἰ τι χρῆ τῇ ἐμῇ μαντιᾷ
προσέχειν, ὅτως ἀκύνει τῷ ῥητῷ. ὥσπερ γὰρ ἢ ἀρχὴ τῶν ποιημέ-
40 νων, εἴτε νῦν ἔστιν εἴτε τέχνη εἴτε δύναμις τις, ἐν τῷ ποῦντι ἔστι
ἀλλ' ἔκ ἐν τοῖς ποιημένοις, ὅτως καὶ τῶν πρακτῶν ἀρχὴ ὅσα ἢ
προαίρεσις ἔκ ἐν τῷ πρακτῷ ἀλλ' ἐν τῷ πράττοντι. εἰ γὰρ ταῦτα

αἴτιον, ἀδύλον· τῶς δ' ὅτι τοῖς αἰδιότητος καὶ θεοῖς καὶ κυκλοφορητικοῖς σώμασιν αἰτιόν ἐστι, δῆλον τυγχάνει. γράφεῖ δὲ καὶ "ταῦτα γ. αἰτ. τ. φ. τῶν αἰδιότητων τυγχάνει." καὶ εἴη ἂν ὁ λέγει τοῦτον, ὅτι ταῦτα τὰ ἀκίνητα καὶ χωριστὰ αἰτία ἐστὶ τοῖς φανεροῖς τῶν αἰδιότητων, ἀντὶ τῷ τοῖς φανεροῖς τῇ αἰδιώσει αἰτίους. αἴτιον γὰρ καὶ ἡ ὕλη καὶ τὸ εἶδος, ἀλλ' ἔκ ἐστὶ τῇ αἰδιώσει φανερά· τὰ δὲ κυκλοφορητικὰ σώματα τῇ αἰδιώσει ἐστὶ φανερά, ὅτι γενεσεῖς εἰσι καὶ φθοραὶ αἰτία· βορεώτερος γὰρ γινόμενος ὁ ἥλιος γενεσεῖς ἐξω αἴτιος, νοτιώτερος δὲ φθορᾶς. Alex.

1026^a 23. ἀπορήσεις γὰρ ἂν τις πότερον ποθ' ἢ πρώτη φιλοσοφία καθόλου ἐξῆν, ὥς περὶ περιέχειν ἀπάσας καὶ ὑπ' αὐτὴν εἶναι ὡς τὰ κτ' μέρος ὑπὸ τὰ καθόλου, ἢ ἔκ ἐστι καθόλου, ἀλλ' ὥσπερ ἡ ἱατρικὴ καὶ ἡ ἀερονομία καὶ αἱ λοιπαὶ μέρες τι τῷ ὄντος καὶ φύσει τινὲς μίαν ἀποτεμνόμεναι τῷτο θεωρεῖσιν, ὥτως καὶ αὕτη. ὥσπερ γὰρ καὶ ἐν τοῖς μαθηματικοῖς τῷτο εὐρίσκει, καὶ ἡ μὲν γεωμετρία περὶ μεγέθη, ἡ 15 δὲ ἀερονομία περὶ ἀεράς, ἄλλη δὲ περὶ ἄλλο, ἢ δὲ ἀπλῶς μαθηματικὴ κοινὴ ἐστὶ πασῶν, ὥτως τί κωλύει καὶ τὴν φυσικὴν μὲν περὶ τι τῷ ὄντος εἶναι καὶ τὴν μαθηματικὴν περὶ ἄλλο, καὶ τὴν θεολογικὴν εἶναι κοινὴν ἀπασῶν; id.

τὴν ἀπορίαν, δι' ἣν τὴν θεωρίαν ἐκίνησε, ταύτην λέγει. 20 φησὶ γάρ, ἄρα γε ἡ πρώτη φιλοσοφία περὶ πάντα τὰ ὄντα κατα- 1026^a γίνεῖ ἢ περὶ τι γένος καὶ φύσει μίαν; ὅτε γὰρ ἐν ταῖς μαθημα- 26. καῖς ἐπιστήμαις ὁ αὐτὸς τρόπος ἐξῆν· ἢ μὲν γὰρ καθόλου μαθηματικῇ, ἢ δὲ μερικῇ περὶ μίαν φύσιν ὄντων, ὥς φησιν αὐτός, γεωμετρία καὶ ἀερονομία περὶ τὴν φύσιν μερικὴν ὑπάρχει, ἢ μὲν περὶ μεγέθη ἡ 25 δὲ περὶ ἀεράς, ἢ δὲ καθόλου κοινὴ ἐστὶ πασῶν, ὡς εἴρηκεν. Asclep.

1026^a 31. καὶ ἡ περὶ ταύτην ἐπιστήμη ἔχει φιλοσοφία, καὶ πρώτη πάντων καὶ καθόλου ὡς πρὸς τὰς ἄλλας, καὶ περιέχουσα ἐκείνας ἄλλ' ὡς πρώτη. Alex.

1026^b 7. καὶ τῷ Πλάτῳ ὕγιεινῇ, ἢ Θεοφράστῳ μὲν ἡδεῖα Ἀλεξάνδρῳ 30 δὲ λυπηρά. ὁμοίως δὲ καὶ σκοπεῖ εἴπερ ἡ γνωμένη οἰκία ἑτέρα ἐξῆν ἢ ἡ αὐτὴ τῷ ἀνθρώπῳ ἀπλῶς ὑπάρχει· καὶ εἰ ἑτέρα ἀπάντων τῶν αἰδιότητων καὶ νοητῶν, ὅθεν ἐνοεῖ. id.

1026^b 11. ὅθεν γὰρ εἰ ἐστὶ, φησὶν, ἕτερον τὸ τρίγωνον καὶ τρίγωνον δύο ὁρθᾶς 35 ἔχον, σκοπεῖ. τῷτο δὲ ἐλλειπῶς εἴρηκεν, δεῖ δὲ προσυπακύνειν τὸ ἐξ ὅλων ἢ ἄλλο τι τοῦτον, ἵνα τὸ πᾶν ἢ τοῦτον· ὅθεν εἰ ἕτερον ἐστὶ τὸ ἐξ ὅλων τρίγωνον καὶ ἕτερον αὐτὸ τὸ τρίγωνον καὶ ἡ φύσις αὐτῶν, ἀντὶ τῷ τὸ ἔχον τὰς τρεῖς δυσὶν ὁρθαῖς ἴσας, θεωρεῖ, ἀλλὰ τῷτο μόνον ζητεῖ, εἰ πάντες τριγώνων αἱ τρεῖς γωνίαι δυσὶν ὁρθαῖς ἴσαι εἰσὶν· εἴτε δὲ ἐξ ὅλων εἰσὶν εἴτε λίθινα, ὅθεν αὐτῶς θεωρεῖ. id. 40

1026^b 15. εἴτα λοιπὸν καὶ τρεῖς παραλογισμοὶ τίθονται, καθ' ὅς ἐκ τῷ συμβεβηκότος πειρῶν οἱ σοφισταὶ παραλογίζονται, ἵνα μὲν ἐξ ἀμφοτέρων τῶν συμβεβηκότων· λέγουσι γὰρ ὅτι ὅτε, πότερον ταῦτόν ἐστι μουσικὸν καὶ γραμματικόν, ἢ ἕτερον; εἰ μὲν ὅτι φασὶ ὅτι ἕτερόν ἐστι τὸ μουσικὸν τῷ γραμματικῷ, ἐπάγουσι καὶ θεωρεῖσιν αὐτὰ ἐν ἐν 45 ὑποκειμένῳ, ὅθεν ἐν τῷ Κορίσκῳ τὸ μουσικὸν καὶ τὸ γραμματικόν. ἐπεὶ ὅτι ταῦτα ἕτερα ἀλλήλων, καὶ ὁ Κορίσκος ὁ μουσικὸς καὶ γραμματικὸς αὐτὸς ἐαυτῷ ἕτερος· ὅπερ ἀδύνατον. εἰ δὲ πάλιν φῶμεν

ταῦτόν εἶναι τὸ μουσικὸν καὶ τὸ γραμματικόν, αὐτοὶ ἐπάγουσι καὶ θεωρεῖσιν αὐτὰ ἐν διαφόροις ὑποκειμένοις, ὅθεν τὸ μὲν μουσικὸν ἐν τῷ Ἀριστοτέλει καὶ τὸ γραμματικόν ἐν τῷ Κορίσκῳ, καὶ ὥτως φασὶν, ἐπειδὴ φασὶ τὰ αὐτὰ εἶναι τὸ μουσικὸν καὶ τὸ γραμματικόν, συμβεβησέν· καὶ τὸν Κορίσκον καὶ τὸν Ἀριστοτέλην τὸ αὐτὸ εἶναι· ὅπερ ἀτοπον... πάλιν τὸν δεύτερον παραλογισμόν προάγουσι τῷτον· τὸν τρόπον ἐξ ὑποκειμένου καὶ συμβεβηκότος, λέγοντες ὥτως· τὸ μουσικὸν καὶ ὁ Κορίσκος ταῦτα ὑπάρχουσιν ἀλλήλοις ἢ ἕτερα; εἰ μὲν ὅτι φῶμεν ὅτι ἕτερόν ἐστι τὸ μουσικὸν παρὰ τὸν Κορίσκον, ἐρεῖσιν ὅτι ἐκὼν αὐτὸς ἐαυτῷ διαφέρει Κορίσκος γε ὡς καὶ μουσικὸς Κορίσκος· εἰ δὲ φῶμεν ὅτι ταῦτόν ἐστιν, ἐρεῖσιν ὅτι καὶ ἅμα τῷ τεχθῆναι μουσικὸς ὑπῆρχε Κορίσκος· ὅπερ ἀτοπον... πάλιν τρίτον παραλογισμόν προάγουσι τῷτον τὸν τρόπον. ἡνίκα, φασὶ, μουσικὸς Κορίσκος, ἄρα καὶ γραμματικὸς ὑπάρχει ἢ γέγονεν; εἰ μὲν γὰρ αἰεὶ ὁ μουσικὸς καὶ γραμματικὸς ὑπῆρχεν, καὶ γέγονεν· τὸ γὰρ αἰδίον καὶ γέγονεν, ἀλλὰ τὸ ποτὲ μὲν καὶ ὄν, νῦν δὲ ὄν, τῷτο φάμεν γεγενῆσθαι. εἰ ὅτι αἰεὶ ἦν μουσικὸς, ἦν καὶ γραμματικὸς· πᾶς γὰρ μουσικὸς ἔχει καὶ γραμματικὸς. εἰ δὲ μὴ αἰεὶ γραμματικὸς ἐξῆν, ὅτερον δ' ἐγένετο, δῆλον ὅτι γέγονεν ἐκ μουσικοῦ γραμματικὸς, πᾶν δὲ τὸ γεγενῆσθαι ἐκ μὴ ὄντος γίνεσθαι, ὥς καὶ μὴ ὄν ἐστιν ὁ μουσικὸς· ὅπερ ἀτοπον. Asclep.

ὅτι δὲ οἱ τῶν σοφιστῶν λόγοι πάντες περὶ τὸ συμβεβηκὸς καὶ 1026^b τὸ μὴ ὄν εἰσι, δῆλον. ἐρωτῶσι γάρ, πότερον ταῦτόν ἐστι τὸ γραμματικὸν τῷ μουσικῷ ἢ ὅτι; εἰ μὲν ὅτι ἐρεῖς ὅτι ὄν, ἀποκρίνον· λέγοντες· ὁ Σωκράτης γραμματικὸς ἐξῆν· ἐστὶ δὲ ὁ γραμματικὸς Σωκράτης· ὁ αὐτὸς τῷ Σωκράτει· ὁ μουσικὸς ἄρα Σωκράτης ὁ αὐτὸς ἐστὶ τῷ γραμματικῷ Σωκράτει· εἰ δὲ τῷτο, καὶ τὸ μουσικὸν ταῦτόν ἐστι τῷ γραμματικῷ. ψεύδους ἄρα ὅτι τὸ μουσικὸν καὶ ταῦτόν ἐστι τῷ γραμματικῷ· ταῦτόν ἄρα. καὶ πάλιν, εἰ τὸ μουσικὸν ἕτερόν ἐστι τῷ γραμματικῷ, καὶ ὁ γραμματικὸς Σωκράτης ἕτερος ἔστι τῷ μουσικῷ Σωκράτει· ὁ Σωκράτης ἄρα ἕτερος ἐξω αὐτοῦ. ἐγγίγνεσθαι δὲ ὁ παραλογισμὸς ἐκ τῷ εἶναι ταῦτόν τὸν μουσικὸν Σωκράτη τῷ γραμματικῷ Σωκράτει, καὶ μὴ εἶναι τῷ μὲν ὑποκειμένῳ ταῦτόν, τῷ λόγῳ δὲ ἕτερον. εἰ μὲν ὅτι ἕτερον ἐρεῖς τὸ γραμματικὸν τῷ μουσικῷ, ὅτε παραλογίζον· εἰ δὲ ταῦτόν, ἀποκρίνον· ὡς ταῦτόν ἐστι τὸ γραμματικὸν τῷ μουσικῷ, ὥς ὅπου γραμματικὸς, ἐκεῖ ἔστι καὶ μουσικὸς, ὥσπερ καὶ ὅπου βορρῆς, ἐκεῖ καὶ ἀνθρωπος. ἀλλ' ὁ μὲν Ἀρίσταρχος, γραμματικὸς δὲ ὅτι ἐξῆν· ὅτι ἄρα ταῦτόν τὸ μουσικὸν τῷ γραμματικῷ. πάλιν κοινῶς πάντων δοξαζόντων ὅτι πᾶν τὸ ὄν ἡτοι αἰδίον ἐξῆν ἢ γέγονεν, οἱ σοφισταὶ τῷτο ἀναρεῖν πειρῶν διὰ λόγου τινος παραχόμενοι τίνα δὲ ἐξῆν ὅτε αἰεὶ ὄντα ὅτε γεγενῆσθαι. λαμβάνοντες γὰρ τὸ τῶν ὄντων εἶναι τὸ μουσικὸν ὄντα γραμματικὸν εἶναι, δεικνύουσι ὅτι τῷτο ὅτε αἰδίον ἐξῆν· καὶ γὰρ αἰεὶ ἦν ὁ γραμματικὸς μουσικὸς, ἀλλ' ἦν ποτὲ ὅτε ἐκ ἦν· ἀλλ' ὅθεν γενόμενον· καὶ γὰρ γίνεσθαι ὁ μουσικὸς γραμματικὸς· εἰ γὰρ γίνεσθαι, ἡτοὶ ὡς ἐξ ὕλης τῷ μουσικῷ γίνετο ἂν ὁ γραμματικὸς, ὡς ἐκ τῷ χαλκῷ ὁ ἀνδράς· ἀλλ' ὅτι ἐξῆν ὕλη τὸ μουσικὸν τῷ γραμματικῷ· ἢ ὡς ἐξ ἐναντίου, ὡς ἐκ τῷ λευκοῦ τὸ μέλαν.

ὅτι ἐστὶ δὲ ἐναρκτίον τὸ γραμματικὸν τῷ μουσικῷ, ὅτι καὶ συμπάρ-
 χει αὐτῷ. ὅτι ἄρα τὸ μουσικὸν γραμματικὸν γίνετο. ἐξ ὧν συνά-
 γεται τὸ ὅτι πᾶν ἄρα τὸ ἐν τῇ γενόμενον ἐστὶν ἡ αἰτία. ἔτι δὲ μᾶλλον
 ὁ γραμματικὸς γινόμενος μουσικὸς μουσικὸς ἐγένετο μᾶλλον ὁ μου-
 σικὸς γινόμενος γραμματικὸς γραμματικὸς ἐγένετο, ἐστὶ δὲ μου-
 σικὸς γραμματικὸς, ὁ μὴ γέγονεν ἔστιν. ἔτι ὑδαμία τέχνη ἐστὶν
 ἢ ἐπιστήμη ἢ διδασκαλία τὴν μουσικὴν γραμματικὴν· ὅθεν καὶ καθὼς
 μουσικὸς ἐστὶ γραμματικὸς γίνετο· ὁ δὲ ἀπὸ τούτου εἰς ἐκείνην με-
 ταβολή, ἀλλ' ἀμφοτέρω κατὰ ἄνθρωπον. δύνανται τὸ λεγόμενον
 ὑπὸ τῶν σοφιστῶν καὶ ὕτω λέγεσθαι. ἂν ἡ γενομένη τις γραμματι-
 κὸς πρῶτον, εἴτα μουσικὸς, ὅτος ὁ γέγονεν μὴ μουσικὸς ὧν γραμ-
 ματικὸς, ἐστὶ δὲ μουσικὸς ὧν γραμματικὸς. ὁ ὧν λέγων, μουσικὸς
 ὧν γραμματικὸς ἐστὶ, λέγει καὶ μουσικὸς ἐστὶ γραμματικὸς. περὶ
 δὲ τῶν καθ' αὐτὰ ὄντων ἢ λεγόμενων τὸ αἰδία αὐτὰ ἢ γινόμενα
 εἶναι. ἔτι ὅτι ἐστὶ καὶ συμβεβηκὸς δὲ ἔστιν, ὅτι καὶ ἐγένετο· ὁ δὲ
 μουσικὸς γενόμενος, αἱ προὔπῃρχον ὧν γραμματικὸς· ὁ δὲ δὴ
 ἀμφω ἄρα ἐγένετο· ὁ δὲ μουσικὸς γενόμενος, αἱ προὔπῃρχον καὶ
 γραμματικὸς καὶ μουσικὸς, καὶ συμβεβηκὸς ὁ γραμματικὸς μουσι-
 κὸς ἐγένετο. ὡς ὅτι τὰ τοιαῦτα ἔστιν, ὅτι καὶ γίνετο. τὰ μὲν ὅν
 ὑπὸ τῶν σοφιστῶν τοιαῦτα. Alex.

1026^δ καλῶς δὲ προσέθηκεν τὸ "ἐγγύς," ἐπεὶ, ὡς ἔφασι, ἔχει ἀμυ-
 21. δρᾶν τινα ὑπάρχειν τὸ καὶ συμβεβηκὸς. Asclep.

1026^δ καὶ φησὶν ὅτι, ὅτι ἐν τοῖς ὅσι τὰ μὲν αἰεὶ ὡσαύτως ἔχουσιν,
 27. ὅσον τὰ θεῖα, καὶ ἐξ ἀνάγκης, ὁ τῆς καὶ τὸ βίαιον λογιζόμενης· ὁ δὲ
 θεὸς ἐξ ἀνάγκης ἀγαθὸς ὁ τῆς βίαιας, καθάπερ ἐπὶ προαιρέσεως
 θεωρεῖται, ἥρκα λέγομεν τὴν αἰχμαλωτικὴν ἐξ ἀνάγκης διελθεῖν,
 ἀλλὰ θεῖας ὁσίας· διὰ φησὶν ἀλλ' ἢ λέγομεν τὸ μὴ ἐνδεχέσθαι ἀλ-
 λως ἔχειν, ἢ ὅτι ὁ ἄνθρωπος ζῶν ἐστίν. τὰ δὲ τῶν πραγμάτων
 ἔκ ἐξ ἀνάγκης, ἀλλ' ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, σπανίως δὲ. id.

1026^δ ἐπειδὴ δὲ ἀναγκαῖον λέγειν καὶ τὸ βίαιον, ὡς ἐν τῷ πρὸ τούτου
 28. εἶρη. βιβλίῳ, προσέθηκεν ὁ τῆς καὶ τὸ βίαιον ἀνάγκης. αἰεὶ γὰρ
 ὁ ἄνθρωπος καὶ ἐξ ἀνάγκης ζῶν ἐστίν, ἀλλ' ὅχι ὅτι βίᾳ ζῶν ἐστίν,
 τούτο φημεν, ἀλλ' ὅτι ὅχι ἐνδεχέσθαι μὴ εἶναι ζῶν. ἐπειδὴ ὅν τὰ
 μὲν αἰεὶ καὶ ἐξ ἀνάγκης ἐστὶ, τὰ δὲ ἐξ ἀνάγκης μὴ ὅχι ἐστὶν ὅθεν αἰεὶ,
 ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ· ὅτε γὰρ ἐξ ἀνάγκης εἰσὶν οἱ ἄνθρωποι πεντα-
 35. δάκτυλοι ὅτε αἰεὶ, ἀλλ' ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ· τούτο δὲ ἀρχὴ ἐστὶ καὶ
 αἴτιον τὸ εἶναι τὸ συμβεβηκὸς. Alex.

1026^δ ἀλλὰ καὶ τὸ ὑγιαίνειν τὴν οἰκοδόμον συμβεβηκὸς λέγει. id.
 37. καὶ πάλιν ἥρκα ὁ οἰκοδόμος ὑγιαίνει ποιήσει, καὶ συμβεβηκὸς
 φημεν εἶναι τὸ τοῦτον, ἐπειδὴ τῶν σπανίων· ὁ δὲ ἰατρός πέφυκεν
 40. ὑγιαίνει ποιεῖν, ὅχι ὁ οἰκοδόμος· συνήθει ὅν ἰατρὸν εἶναι τὴν οἰκοδό-
 μον. καὶ πάλιν ἥρκα ὁ ψοποιοὺς τέλος ἔχων τὴν ἔσθλην ποιήσει τὴν
 ὑγιαίνειν. Asclep.

1027^δ ποιήσειεν ἂν τι τὸ τοῦτον βρώμα ὑγιαίνειν. Alex.
 3. καὶ τῶν μὲν ἄλλων ἦτοι τῶν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ καὶ ἐξ ἀνάγκης εἰσὶν
 1027^δ 5. αἰτίαι καὶ δυνάμεις ποιητικῆς ὠρισμένης, τῶν δὲ καὶ συμβεβηκὸς
 γινόμενων ὑδαμία τέχνη ἢ δυνάμεις ἐστὶν ὠρισμένη, ἀλλ' αἰτία
 μὴ αἰεὶ. Asclep.

τῶν μὲν γὰρ ἄλλων τῶν καθ' αὐτὰ δυνάμεις εἰσι ποιητικαὶ
 Asclep.

ὅθεν ἐπὶ τῶν ἡμετέρων σωμάτων δυνάμεις φύσει ὑπάρχουσιν 1027^δ
 ὠρισμένης τέσσαρες αἱ πολυθρύλῃται, ἰατρικὴ, ἀποκριτικὴ, κα-
 6. θεατικὴ, ἀλλοιωτικὴ. id.

ἀλλὰ τὸ αἴτιον τὸ εἶναι τὸ συμβεβηκὸς ἢ ἡ ὕλη ἢ ἐνδεχομένη 1027^δ
 13. ἄλλως ἔχειν παρὰ τὸ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ. Alex.

εἰπὼν δὲ τί ποτὲ ἐστὶ τὸ συμβεβηκὸς, δίδωσιν ἡμῖν μέθοδον 1027^δ
 ἢ κανόνα, πῶς ἂν ἀποδεικνύωμεν ὅτι ποτὲ ἐστὶ τὸ συμβεβηκὸς. 15.

καὶ φησιν ὅτι αἱ μέλλουσι τις δεικνύειν ὅτι ἐστὶ τὸ συμβεβηκὸς, ὡς
 ἀρχὴν λαμβανέτω τὸ εἶναι τι παρὰ τὸ αἰεὶ καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ· τούτο
 δὲ λαβοὶ ἂν, εἴπερ ἐρωτᾷ τὴν προσδιαλεγόμενον, ἄρα γε ἐστὶ τι
 παρὰ τὰ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ καὶ αἰεὶ, ἢ ὅχι· ἐκείνος δὲ ὑπὸ τῆς ἐναργείας
 παθεῖν πᾶντως δώσει τὸ εἶναι τι παρὰ ταῦτα· τούτο δὲ ἐστὶ τὸ
 15. ἐπότερον ἔτυχεν ἦτοι τὸ συμβεβηκὸς. τούτο εἰπὼν ἐρωτᾷ πότε-
 ρον τὸ μὲν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἐστὶν ἐν τοῖς ὅσι, τὸ δὲ αἰεὶ καὶ ἐξ ἀνάγκης
 ἔκ ἐξ ἔστιν ἅπαντα αἰδία, ὡς περὶ καὶ ἐπὶ τὸ πολὺ· καὶ ἐρωτήσας
 ἀποκρίνετο ὅτι περὶ τούτων ὕστερον ἔσται ἐπισκεψάμενος· καὶ ἐρεῖ ἐν
 τῷ Κ μὲν ἀμυδρότερον τῆσδε τῆς πραγματείας, τελείως δὲ ἐν
 20. τῷ Δ. id.

γρ. καὶ ὅπως· "ἀλλὰ πότερον τὸ μὲν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τὸ δὲ αἰεὶ"
 ἐστὶ δὲ τὸ λεγόμενον, ἄρα τὸ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ὑπάρχει ἐν τοῖς ὅσι,
 ἀναγκαῖον δὲ τι καὶ αἰδίων ἔκ ἐξ ἔστιν. διαλήψετο δὲ περὶ τούτου ἐν τῷ
 ΚΔ ταύτης τῆς πραγματείας. cod. Reg.

φησὶν ὅτι δεῖ ἡμᾶς λαβεῖν τοιαύτην ἀρχήν. ἄρα γε ὅχι ἔστιν
 ἐν τῇ φύσει τῶν ὄντων ὅτε τὸ αἰεὶ ὅτε τὸ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, ἢ τούτο
 ἀδύνατον τῆς ἐναργείας ὑπαγορεύουσιν ὅτι αἰεὶ ἐστὶν ὁ θεὸς ἀγαθὸς
 καὶ ὅτι ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ὑγιαίνει ὁ ἰατρός· αἱ ὅχι ἐστὶν ὡς ἐπὶ τὸ
 πολὺ, τούτο δὲ μένον· τὸ καὶ συμβεβηκὸς ποιεῖ, ἔστιν ἄρα καὶ τὸ
 συμβεβηκὸς ἐν τοῖς ὅσι. πότερον ὅν, φησὶ, τὸ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ,
 τὸ δὲ αἰδίων ὅθεν ὑπάρχει, ἢ ἐστὶ καὶ τινα αἰδία· καὶ ἀναβάλλει
 τὴν τούτων θεωρίαν εἰς τὴν Φυσικὴν Ἀκρόασιν· ἐν ἐκείνῳ γὰρ
 ἀποδείκνυτο, φησὶν, ὅτι ἔστιν ἡ ὕλη αἰδία. Asclep.

πῶς γὰρ δύνανται μαθεῖν ἢ διδάσκειν ἄλλων; δεῖ γὰρ ὁρᾶν ἢ τὸ 1027^δ
 αἰεὶ ἢ τὸ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, καὶ ὅπως διδάσκει· τὸ δὲ ἀόριστον ὁ διδάσκων,
 22. ὅσον ὅτι ὠφέλιμον τὸ μελίκρατον τῷ πυρέττοντι ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ· τὸ
 δὲ παρὰ τούτο ὅχι ἔχει λέγειν ὁ ἰατρός πότε ὅχι ὠφέλει, ὅσον νο-
 μηνία· τούτο γὰρ ἀόριστον ἐστὶ καὶ ἀναίτιον· ὅτε γὰρ ὁ λόγος τούτο δει-
 κνυσιν, ἀλλὰ τὴν ὕλην πλείονα γινόμενῃ. id.

ἦτοι ὡς προεγεχθὲν τὸ μελίκρατον ὅχι ὠφέλησεν, ἐπεὶ
 ὅσον ἐπὶ τῇ τῷ πυρετῷ φύσει ἔδει ὠφελεῖσθαι· ἢ γὰρ πιστοῦσθαι,
 ὡς φησὶν ὁ τῶν Ἀσκληπιαδῶν ἡγεμῶν, ὕστερ' ἀνάγκη ὠφέλιμος
 πᾶσι τοῖς πυρέττοντι. ἢ περὶ τὸ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ καὶ ἐπὶ τῆς νομη-
 25. νίας. id.

τὸ δὲ παρὰ τὸ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ὅχι ἔχει διδάσκει, ὅτι τῇ νομη- 1027^δ
 25. νίᾳ φέρεται ὡς ὠφέλιμον· τούτο γὰρ ἐπ' ἑλαττον γίνετο· ὁ δὲ ὡς
 ἐπὶ τὸ πολὺ ὠφέλει· ὁ ἐν τῇ νομῇ καὶ μελίκρατον πίνων· διὰ
 δὲ τὸ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ὠφέλει· συμβαίνει εἶναι καὶ ἐν τῇ νομῇ
 Α α α α α

ωφέλιμον, ὥς· ἡ ἑμπαλὺν τὸ ἐκ τῆ συμμηρία ωφέλιμον ἢ αἰετὶς ἐν
ωφέλιμον ἢ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ. Alex.

τὸ δὲ παρὰ τούτου ἔχει λαβὴν ὁ ἱστορὸς, ποτὶ τοὺς ωφέλει,
εἶον συμμηρία· τούτου γὰρ ἀπορροήν ἐστι· ἡ ἀναίτιον· ὅτε γὰρ ὁ λόγος
τούτου δείκνυσιν, ἀλλὰ τὴν ὕλην πλείονα γινόμενον κτλ. Asclep.

τὸ οὐνόματι λογόμενον, ὡς τῶς εἶπεν. cod. Reg.

1027^a γρ. "ἢ ἢ αἰετὶς". διότι ἢ αἰετὶς ἢ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ωφέλιμον τὸ
27. μελλόμενον, διὰ τούτου ἢ ἐπὶ τῇ συμμηρία. id.

1027^a ἐνταῦθεν φησὶν ὅτι τὰ καὶ συμβεβηκὸς αἰτία γίνονται ἢ φθει-
29. ρον ὡς ὄντα, ὃ μάλιστα γὰρ ὡς γινόμενα, ἐπειδὴ μὴ εἶσιν αἰτία
κύρια ἢ ὠρισμένα, ὥς· ὅτε γίνονται ὅτε φθάνονται ὡς ἔχοντα
αἰτία, ἀλλ' ὡς ὄντα, καθάπερ εἰρήκαμεν. Asclep.

1027^b ἢ πάλιν ὡς ἐπὶ τῷ ὕπνῳ τῷ διψήσαντος ἐν πολέμῳ ἢ φυγέ-
2. πος· ἐνταῦθεν σωθῆντος· ὅτε γὰρ διὰ τὴν σωτηρίαν ἐφυγεν, ἀλλὰ
διὰ τὴν διψάν· ὥς· ὅτι ἔχοντι αἰτία ὠρισμένα τὰ καὶ συμβεβη- 15
κός· διὰ ὅτε γίνονται ὅτε φθάνονται ὡς τελεῖντα ὑπὸ αἰτία, ἀλλ'
ὡς ὄντα. . . εἰ· ἀρα· τὰ γινόμενα ἢ φθιόμενα μὴ εἶναι αἰτίαν
καὶ συμβεβηκός, ἐξ ἀνάγκης ἔχει. id.

1027^a πρόκει· αὐτῷ δεῖξαι ὅτι τῶν καὶ συμβεβηκός ὄντων ἢ ἀ-
29. πρόκει· αὐτῷ δεῖξαι ἄρτια καὶ συμβεβηκός εἶσι, ἢ ἀνευ γενέ-
σεως ἢ φθορᾶς εἰσὶ ἢ ἔκ εἰσίν· ὥς· ὅτι αἰ αἰαί τὰ εἶναι τὰ
τῶν χρόνων πέρατα ἀνευ γενέσεως εἰσὶ ἢ πάλιν ἀνευ φθορᾶς εἶναι
εἰσίν· . . ἢ παρὶ τούτων ἐρεῖ πάλιν ἐν τῷ κάππα ταύτης τῆς
πραγματείας. ὥς· ὅτι αἰτίας ὡν καθ' αὐτὸ ὁ οἰκισμὸς τῆς
οἰκίας διὰ γενέσεως εἰς τούτου ἐγένετο, ὅπως πάλιν ὡς μὴ αἰτίας 25
τῆς οἰκίας διὰ φθορᾶς φθαρήσεται, ἢ ὡς ἀχρόνως αἰτίας γίνονται τῷ
λυπηρᾶν αὐτὴν εἶναι, ὅτω πάλιν ἢ ἀχρόνως φθινοῦ· αὐτὸς δὲ
δείκνυσιν πῶτο πρότερον μὴ ὡς ἐμολογόμενον λαβὴν ὅτι ὡν τὰ
αἰτία ἢ αἰ ἀρχαὶ διὰ γενέσεως γίνονται, ταῦτα ἐξ ἀνάγκης εἶναι
εἰ ὅτι ὡν τὰ αἰτία, ὥς· ὅτι ἐπὶ τῆς οἰκίας, διὰ γενέσεως (γένεσις 30
ἢ ἢ μάθησις τῷ οἰκοδομῆν), ταῦτα ἐξ ἀνάγκης εἰσίν· ὅπερ ἄρα
ἐκ ἐξ ἀνάγκης εἰσὶ, τούτων τὰ αἰτία ἀνευ γενέσεως εἰσὶ ἢ ἀνευ
φθορᾶς ἔκ εἰσίν. Alex.

1027^a πάντα δέ, φησὶν, ἐξ ἀνάγκης ἔχει, εἰ τὸ γινόμενον ἢ φθει-
31. ρόμενον μὴ καὶ συμβεβηκός αἰτίαν τι ἀνάγκη εἶναι. διὸ δὲ προ-
σπακύνειν τὸ παντός, ἵνα ἢ, εἰ πάντες τὸ γινόμενον ἢ τὸ φθειρο-
μένον μὴ καὶ συμβεβηκός αἰτίαν τι ἀνάγκη εἶναι. id.

1027^a εἰπὼν ὅτι "ἐάν γε τοῦ γένου"· εἰ δὲ μὴ, ἄλλο, ἐπήγαγε
33. "ἢ ὅτι δὴλον" κτλ. id.

γρ. "τούτω δὲ ἄλλο, ἢ ἐπὶ τούτω δὲ ἄλλο." cod. Reg.

1027^a δὴλον ὅτι ἀν' χρόνῳ ἀφαιρούμενον ἀπὸ πεπερασμένου ἤξει ἐπὶ
34. τὸ νῦν, τούτω εἰς τὸ νῦν ὑπάρχει. πῶ δὲ ὑπάρχει ὁ διψῶν; δὴλον
ὅτι εἰς τὸ διψᾶν. εἶνα ἢ παραδείγμα τὸ ἀποθανεῖν βίᾳ τίθεται τὸ
"ἀν' ἐξέλιθ". τῷ δὲ ἀποθανεῖν νόσῳ ὃ τίθεται, ἡμεῖς δ' ἐρῶμεν
μετ' ὀλίγον, ὅταν πάλιν αὐτῷ μνηστῇ. Alex.

1027^b τούτω εἰπὼν προσέθηται τὸ "ἢ εἰς τῶν γενομένων τι"· δοκεῖ γὰρ
3. τὸ ἐπόμενον παραδείγμα, τὸ "ὅσον ἐάν διψήσῃ"· τούτω δὲ εἰ εἰσὶ
δριμά, τούτω εἰς τῶν γενομένων τι εἶναι, ὅτι ἐπὶ δὲ αὐτῷ, ἀλλὰ

τὸ πρότερον ἐπὶ τῷ τούτω· ὃ δὲ ἡ συνωνυμία ἐπὶ καὶ ἐμμελῶς πα-
λιν μετ' ὀλίγου τὸν λόγον, ἵνα ἢ αὐτῷ δὲ παραδείγμα, ὅταν λόγῃ
ἡμῶς δὲ καὶ ἀπεριγέγραπτος εἰς τὸ γινόμενον· . . τὸ γὰρ "γενέ-
μενα" ἢ τὸ "γινόμενα" παρεληλυθότων· εἰς δὲ δριμά, τῶς
ὅν· εἰπὼν· "ὅσον ἐάν διψήσῃ"· τούτω δ' εἰ εἰσὶ δριμά, ἐπὶ γὰρ
τούτω δὲ τὸ εἰσὶν δριμά ἢ ὑπάρχει ἢ ἐπὶ ὑπάρχει. τὸ δὲ "ὡς· ὅτε
ἀνάγκης ἀποθανεῖ" ἢ ὅτι ἀποθανεῖ"· συμπέρασμα ὅτι τῶν αἰ-
μένων· ὅσον λόγῳ ἐπὶ τῷ ὥς· τούτω ὅπως ἐχόντων, εἰ μὴ ἐξέλιθ
καὶν, ἐξ ἀνάγκης ἀποθανεῖ, εἰ δὲ μὴ ἐξέλιθ, οὐκ ἀποθανεῖ·
ὅτω ταῦτα εἰπὼν ἐπαυλαμβάνει, ὥς· ὅτι εἰρη, τὸν λόγον, ἢ τῷ
θεσὶ ἢ τῶν γενομένων παραδείγματα. ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν
παραληλυθότων ἐρῶται τις ἢ πρὸς τὰ μελλόντα κατασκευάζει,
ἀλλὰ μὴ ἀπὸ νῦν μελλόντων, ὥς· ὅτι πρότερον, ἐπὶ τῇ ἐπο-
εῖται, τὸ αὐτὸ γένουσι. id.

ὁμοίως δὲ ὁ αὐτὸς λόγος ἐπὶ τῷ ἐπὶ τῶν παρεληλυθότων· ἐξ 1027^b
ἀνάγκης ὅτι ὅσον· πάντα τὰ ἐπὶ τῶν παρεληλυθότων. Asclep.

ἀλλὰ τί ποτε ἐπὶ τῇ ἢ ὅτι γενομένῳ ὑπάρχει ὅτι τῶν; ἢ τὸ 1027^b
σοφία εἶναι ἐν τῷ ζῶντι, ἐπειδὴ ἢ ἢ ὅτι ζῇ, ὑπάρχει ἐν αὐτῷ
τὰ σοφία. ὡς· ὅτι ζῇ, ὅτι τὰ ἐννοεῖται πῶρ ἢ γῇ ἢ τὰ μεταξὺ
ἐν αὐτῷ γένουσι· ἢ εἰ τούτω, ἀποθανεῖ. ἐξ ἀνάγκης ἄρα τὸ ἐξ
ἐπαυλῶν γενομένῳ ἀποθανεῖ. Alex.

λέγει δὲ τὸ καὶ συμβεβηκός, πῶς· ὅτι καὶ ἡ λέγειν τὸ 1027^b
καὶ ἡ καὶ τῶν ὅτι· εἰρηκέν· ἢ ἐρωτήσας ὅτι ἐπὶ τῶν καὶ τῶν
δὴλον εἶναι ὅτι τοῖς ποικίλοις αἰτίαις κατασκευάζει αὐτὸ χροτὴν ἢ ὅτι
τῶν ἄλλων. id.

εἶνα λοιπὸν ζητεῖν εἰς ποῖαν ἀρχὴν τῶν γενομένων δεῖ ἡμῶς
τάξαι τὰ καὶ συμβεβηκός αἰτία, καθ' ἣν εἶναι εἰς τὴν
εἰδωμένην ἢ ἢ εἰδωμένη ἀρχὴν ὠρισμένην ἢ μεμετρημένην, τὰ δὲ καὶ
συμβεβηκός αἰτία ἀόριστα ὑπάρχουσιν. ἀλλ' ὅτι εἰς τὴν τελειότητα
τὸ γὰρ ἐπὶ τῆς ὠρισμένης τὸ κυρίως, ἢ πάντες αὐτῷ σοφωζόμενοι
παραλαμβάνουσιν τὰ εἰς αὐτὸ ἔχοντα. ὅτι δὲ ὅτι εἰς τὸ ὕψιστον,
εἰδείκαμεν διὰ τῶν παραλελυθότων, ὅτι παρελθόντι ἢ παρακαλυπθόντι
τὰ καὶ συμβεβηκός τοῖς καθ' αὐτό. εἰ ὅτι ὑποώμεθα τὸ ὕψιστον
αἰτίαν εἶναι τῶν καὶ συμβεβηκός, ἐπειδὴ ἐν τοῖς καθ' αὐτό θεω-
ρεῖ, ἔχει ἢ ἢ ὕλη τῶν καθ' αὐτό, ὅπερ ἀδύνατον. ὥς· ὅτι
λονότι ὑπὸ τὸ ποιητικὸν αἰτίαν αὐτὰ ταυτέον. ἢ ἐπὶ μὴ τῶν φυσικῶν
τὸ αὐτόματον, ἐπὶ δὲ τῶν πρακτικῶν τὴν προαίρεσιν, ἀλλ' ὃ
πάντων προαίρεσις· εἶον ἢ προαίρεσις ἐκείνη· εἰς τὸ λῶσαζ ἢ
συνεβῆ ἀπαντῆσαι τινὶ ὀφείλῃ, ἢ πάλιν ἢ φύσις ἤγαγε τὸν λί-
40 θον ἀνωθεν κάτω ἢ ἐκ ταυτομάτου γένουσι ἐπιτήδειος εἰς καθέ-
δραν. . . ἢ ἐρεῖ ἐν ἄλλοις ὅτι εἰς τὴν ποιητικὴν (ἀρχὴν δεῖ αὐτὰ
ἀγαγεῖν). Asclep.

τὸ ὅτι ἀληθὲς ἢ ψεῦδος περὶ σύνθεσιν ἢ διαίρεσιν θεωρεῖται, τὸ 1027^b
δὲ σύνολον, τούτω τὸ ἀληθὲς ἢ τὸ ψεῦδος, περὶ μερισμῶν ἀντι- 12
φάσεως· ἀληθὲς γὰρ ἐστὶν κατὰ φάσεις, ὅταν συνθῶμεν τὰ ἔχοντα
τοιαύτην φύσιν, δηλονότι ἐναντία ψευδὲς καταφάσει. ὁμοίως δὲ
ἢ ἐπὶ τῆς ἀποφάσεως· πῶς δὲ νοεῖν τὸ ὅτι ἢ ἢ χωρὶς συμβαί-
νει, ἄλλος λόγος, λόγῳ δὲ τὸ ἄμα ἢ τὸ χωρὶς, ὥς· μὴ λόγῳ

Aaaaaa2

πρώτη ὅτι πάντων ἐστὶν ἡ ὕστατος καὶ φύσις καὶ χρόνος καὶ γνώσις.
Asclep.

γρ. "πρώτως" ἀντὶ τὸ καὶ πάντα τὰ τῷ πρώτῳ σηματοδομένη,
ἀ νῦν ἀπὸ ἀριθμοῦ. cod. Reg.

1028
2 καὶ φησὶν ὅτι καὶ παλαιὸι περὶ τὸ ὄντος διαλεχθῆναι βυλόμε-
νοι περὶ τῆς ὕστερας εἰρήκασιν, καὶ οἱ μὲν ἐν εἰρήκασιν εἶναι τὸ ὄν, ὡς περ
Παρμενίδης καὶ Μελισσος, οἱ δὲ πολλοὶ, ὡς περ Ἐμπεδοκλῆς
λέγων τὰ τέσσαρα στοιχεῖα καὶ τὸ νεῖκος καὶ τὴν φιλίαν, καὶ Παρμε-
νίδης μὲν πῦρ καὶ γῆ, οἱ δὲ ἄπαιρα, ὡς περ Δαμάριππος καὶ Δημόκρι-
τος καὶ Ἀναξαγόρας. καὶ πάλιν οἱ μὲν μίαν ὕστατον εἶναι εἰρήκασιν,
ὡς τὴν αἰδητήν, ὡς περ οἱ φυσικοὶ καὶ οἱ Στωϊκοί, οἱ δὲ τρεῖς
εἰρήκασιν εἶναι ὕστερας, ὡς περ Πλάτων τὰς ἰδέας καὶ τὰ μαθήματα,
τυτέστι τὰ διανοήματα καὶ τὰς αἰδητάς ὕστερας, καὶ κυρίως μὲν ὕστερας
ἔλεγε τὰς ἰδέας, ὡς κυρίως δὲ τὰ αἰδητά. "τί τ' ὄν μὲν ἀεί, γένε-
σι δὲ ἔκ ἐχον, καὶ τί τ' ἐγενόμενον μὲν, ὄν δὲ ὑδέποτε" (Tim. 15
p. 28). ὁμοίως καὶ οἱ περὶ Σπεύσιππον καὶ Πτενοκράτη. καὶ ὁ μὲν
Σπεύσιππος πολλὰς ἔλεγε εἶναι ὕστερας· ἄλλην γὰρ ἔλεγε εἶναι
μεγέθυν καὶ ἄλλην ἀριθμῶν καὶ ἐπὶ πάντων τῶν ὁμοίων, καὶ πάλιν
ἄλλην ὕστατον καὶ ἄλλην ψυχῆς, καὶ ἄλλην σημείων καὶ ἄλλην γραμ-
μῆς καὶ ἄλλην ἐπιφάνειας. Asclep.

φανερὸν ἐστὶ, φησὶν, ὅτι καὶ τὸ παλαιὸν μὲν ἀεί ὑπὸ τοῦ Πλάτωνος
καὶ τῶν ἄλλων, νῦν δὲ ὑφ' ἡμῶν ζητούμενον καὶ ἀπορρέον, τί τ'
ὄν, τυτέστι τίς ἡ ὕστατος. ἐπεὶ γὰρ κυρίως ὄν καὶ πρῶτον ὄν καὶ τῷ
λόγῳ καὶ τῷ χρόνῳ καὶ γνώσει. ἐστὶν ἡ ὕστατος, τὸ ζεῖν· τί τ' ὄν, τὸ
ζητεῖν ἐστὶ τίς ἡ ὕστατος. τῷτο δὲ τὸ ὄν, λέγω τὴν ὕστατον, οἱ μὲν
εἶναι φασιν· ὅσοι γὰρ μίαν ἔλεγον τὴν ἀρχήν, ὡς περ Θαλῆς καὶ οἱ
λοιποί, ὅς ἴσμεν, καὶ τὸ ὄν ἐν ἔλεγον· ὅσοι δ' ἀπείρους, ὡς περ
Ἀναξαγόρας καὶ Δημόκριτος, καὶ τὰ ὄντα ἀπείρα ἀπεφάνησαν εἶναι.
διόπερ καὶ ἡμῶν φησὶ πρῶτον καὶ μέγιστα καὶ μόνως ὡς εἰπεῖν περὶ
τῷ ὄντος ὄντος καὶ κυρίως θεωρητέον τί ἐστίν. Alex.

1028
6 διὰ τῷτο ὅν καὶ ἡμῶν μέγιστα καὶ πρῶτον καὶ μόνον ὡς εἰπεῖν
περὶ τῷ ὄντος ὄντος, τυτέστι τὸ καὶ τὴν ὕστατον, δεῖ θεωρεῖσθαι, τίς
ἐστὶν ἡ κυρίως ὕστατος. Asclep.

1028
8 ὅς ὡς ἐνδοιαζῶν· τὸ "δοκεῖ" εἶπεν, ἀλλ' ὡς ἀποφανόμενος.
ἡ τὸ "δοκεῖ" εἶπεν, ὅτι δεῖξαι τῷτο διὰ πάντων πολλῶν. ὡς μήπω
δὲ δεδειγμένως τῷτο εἴρηκεν. ὅμως πρὸς τὰ ἐπαγόμενα συμφωνῶν
ἐστὶ μέγιστα ἢ προτέρα ἐπιβολή. Alex.

1028
12 τὸ δὲ "ἡ μορίων ἢ πάντων" ὅτι ἐκ μὲν τῶν μορίων τῶν ἀπλῶν
σωμάτων ἐστὶ τὰ ζῶα, ἐκ πάντων δὲ τῶν σωμάτων ἐστὶν ὁ ὕρα-
νός καὶ τὰ μόρια αὐτοῦ, ἄστρα καὶ σελήνη. τῷτο δ' ἑλλειπῶς εἰρη-
καὶ ἀσαφῶς· δοκεῖ γὰρ λέγειν ὅτι καὶ ὁ ὕρανός καὶ οἱ ἀστέρες ἐκ τῶν
τεσσάρων στοιχείων ἐστίν· ὡς τῷτο δὲ φησιν. id.

"ἡ μορίων ἢ πάντων" καὶ μορίων μὲν λέγει τὰ ζῶα· ἐκ γὰρ
τῶν μορίων τῶν στοιχείων συναστράκασιν· ἐκ πάντων δὲ τὸ πάντα
κόσμον... καὶ σημειώτεον ὅτι ἐνταῦθα ἐκ τῶν τεσσάρων στοι-
χείων φησὶν εἶναι τὸν ὕρανόν. Asclep.

1028
13 εἰπὼν ὅτι φανερώτατα μὲν ὕστατος εἰσὶ τὰ τοῦ σώματος καὶ τὰ
λοιπὰ, ὅσα κατέλειπον, ἐρωτᾷ πότερον αὐτῷ μόνον αἰσθητέον

ὕστατος εἶσιν, ἢ ἄλλαι παρὰ ταύτας... καὶ ἐρωτᾷας λέγειν τὸν τε
Πλάτωνα καὶ τοὺς περὶ αὐτὸν λέγοντας ὅτι τὰ τοῦ σώματος πέρατα
μέγιστά ἐστιν ὕστατος, ἀλλ' ὡς τὰ σώματα, καὶ τίνα τὰ πέρατα τοῦ
σώματος, ἐπεὶ οἷον ἐπιφάνεια καὶ μόνος καὶ γραμμὴ· ταῦτα
γὰρ μέγιστον εἶναι ὕστερας λέγειν ὑπὲρ ἐκείνων ἢ τὸ σῶμα καὶ τὸ στοιχεῖον
τοῖς μὲν ὅντων φασιν, ὅτι τὰ ἐπιπεδα μέγιστον εἶναι ὕστατος. Alex.

τινὲς δὲ τὰ αἰδητά μέγιστον ὕστερας λέγοντες ὕδαν αἰσθῆναι
παρὰ τὰ αἰδητά, ὡς περ Ἰππῶν μὲν πρότερον ὁ ἄθεος ἐκτελέθει
(ὅθεν γὰρ ὅτος παρὰ τὰ αἰδητά εἶναι ἀπεφάνηκε), ὅς περ οἱ περὶ
Ἐπίκουρον· οἱ δὲ πλείους εἶναι λέγουσι τὰς ὕστερας, ὡς περ Πλάτων,
μίαν μὲν τὰ διανοητά μαθήματα, ἄλλη δὲ τὰ νοητά τὰς ἰδέας,
καὶ τρίτην τὴν τῶν αἰδητῶν σωμάτων ὕστατον, τυτέστιν αὐτὰ τὰ
σώματα. Σπεύσιππος δὲ ὁ τότε μαθητὴς καὶ πλείων τῶν τῶν
ἔλεγον εἶναι τὰς ὕστερας τὰς νοητάς, πρῶτον μὲν τὸ αὐτοῦ, ἄλλην
δὲ τὴν τῶν ἀριθμῶν ἀρχήν, ἄλλην τὴν τῶν μεγεθῶν, καὶ ἄλλην
τὴν τῆς ψυχῆς. καὶ ὅπως ἐκτελεῖται εἰς πλείους τὰ γένη τῶν
ὄντων. ἐστὶ δὲ καὶ ἄλλην μὲν ἀρχὴν τῶν ἀριθμῶν ἄλλην δὲ τῶν
μεγεθῶν ἔλεγον, ὅθεν ἄλλης μὲν φύσεως τὰς ἀριθμῶν ἄλλης δὲ τὰς
μεγεθῶν, ἀλλὰ τῆς αὐτῆς τὴν ἀρχὴν καὶ τῆς αὐτῆς φύσεως· τὰ δὲ
ἄλλα, ὡς ἐπιπεδα, γραμμὰς, ὕδαν καὶ ἀπλῶς τὰ αἰδητά ἐχόν-
τα τοῖς ἀριθμοῖς ἔλεγον· τὸ μὲν γὰρ αὐτομάτως καὶ τὸν αὐτοαὐτο-
μόνον πρῶτας ὕστερας φάσκοντες καὶ τῆς αὐτῆς φύσεως, τὰς δὲ
γραμμὰς καὶ τὰ ἐπιπεδα καὶ τὸν ὕρανόν καὶ ἄλλως τὰ αἰδητά δευτέ-
ρας, αἵτε δὲ καὶ ταῦτα τῆς αὐτῆς φύσεως ἔλεγον εἶτε μὴ, ἐκ
ἐκείνων. id.

ὡς περ Ἰππῶν τε ὁ ἐκτελέθει ἄθεος καὶ μετ' αὐτὸν οἱ Ἐπι-
κουριοί. cod. Reg.

"Σπεύσιππος." ἀνεφώνως ὅτος ὡς λέγειν καὶ φοιτητῆς τοῦ
Πλάτωνος γέγονεν. id.

30 φησὶν ὅτι δεῖ ἡμᾶς ζητῆσαι πότερον αὐτῷ καὶ μόνον ὕστατος
ὑπάρχουσιν αἰδητῶν ἢ καὶ ἄλλαι, τυτέστιν ὁ σώματος· ἢ πρῶτον τῶν
σωμάτων τοῖς καὶ καὶ ἄλλων, τυτέστι τῶν αἰδητῶν· τινὲς, καὶ ὡς
πάντα· ἢ αὐτῷ μὲν ὅς ἐστιν ὕστατος, ὅτε αἱ νοηταὶ ὅτε αἱ αἰδηταί,
ἀλλὰ ἄλλαι. φησὶν ὅτι τοῖς μὲν Πυθαγορείοις δευτέρως εἶναι
ὕστατος τὰ τοῦ σώματος πέρατα, ὡς ἐπιφάνεια, γραμμὴ, στήλη
καὶ μόνος. ἀλλοὶ δὲ, φησὶν, ὅτι ταῦτα συμβολαῖως ἔλεγον ἐκεί-
νοι· τὴν γὰρ στήλην ἐλάμβανον ἀναλόγως τῷ νῦν διὰ τὸ ἄμερος,
τὴν δὲ γραμμὴν τῇ ψυχῇ διὰ τὸ ἔχειν τὸ πόθεν ποῦ, τυτέστιν ἀπὸ
προτάσεων ἐπὶ συμπεράσματα, τὴν δὲ ἐπιφάνειαν τῇ φύσει, τὰ
δὲ σώματα τοῖς στοιχείοις, διὰ τὸ πλάτος καὶ μήκος καὶ βάθος. ἄλλαι
δὲ, ὡς περ οἱ φυσικοὶ, ὅς αἰσθῆναι εἶναι ἐτέρα ὕστατος παρὰ τὰ
αἰδητά, αἱ δὲ πλείους αἰσθῆναι ὕστερας, ὡς περ Πλάτων καὶ τὰς
αἰδητάς καὶ τὰ μαθήματα καὶ τὰς νοητάς. καὶ μέγιστον φησὶν ταῦ-
τας ὕστερας εἶναι, τυτέστι τὰς νοητάς. Σπεύσιππος δὲ καὶ πλείους
ὕστερας ὑποτίθει ἀπὸ τῶν ἐπὶ ἀρχαίως καὶ ἀρχαῖς καὶ ὕστερας· ἄλλην
γὰρ ὕστατον λέγει εἶναι τῶν ἀριθμῶν καὶ ἄλλην τῶν μεγεθῶν, καὶ ἄλλην
ψυχῆς, καὶ τῶν ἐκτελεῖται τὰς ὕστερας... ὁμοίως δὲ καὶ οἱ περὶ
Σπεύσιππον καὶ Πτενοκράτη· καὶ ὁ μὲν Σπεύσιππος πολλὰς ἔλεγε

εἶναι ὅσας· ἄλλοι γὰρ ὅσας ἔλεγον εἶναι μεγεθῶν καὶ ἄλλοι ἀριθμῶν καὶ ἐπὶ πάντων τῶν ὁμοίων, καὶ πάλιν ἄλλοι ὅσας τῶν καὶ ἄλλων φύσεως, καὶ ἄλλοι σημείων, καὶ ἄλλοι γραμμῆς καὶ ἄλλοι ἐπιφανείας. Asclep.

1028²⁸· ἔνιοι δὲ τὰ β' εἶδη καὶ τὰς ἀριθμῶν· ἐντεῦθεν εἰς τὴν ἔκτο-
κράτην ἀποκρίνεται, καὶ φησιν ὅτι τὰ εἶδη τῶν πραγμάτων τοῖς
ἀριθμοῖς προσηγήρευσαν, ἐπειδὴ ὡς περ οἱ ἀριθμοὶ περιοριστικοί
εἰσιν ὡς εἰσὶν ἀριθμοὶ, ὅτω καὶ τὰ εἶδη περιοριστικὰ τῆς ὕλης
ὑπάρχουσιν. οἷα μὲν τὰς ἰδέας δευτέρας ὅσας ὑποτίθεται τὰς δια-
φορῆς, τούτοις τὰ μαθημὰτα γραμμῆς καὶ ἐπίπεδα, τελευταῖα 10
δὲ τὰ φυσικὰ· id.

σκεπτόν τι μὲν ὑπὸ τούτων λέγεται καλῶς καὶ τί μή. Alex.

1028³³· καὶ φησιν ὡς εἰ μή τις ταύτην (τὴν ὅσας) πλεοναχῶς λέ-
γεσθαι βούλοιστο, ἀλλ' ὅν τετραχῶς αὐτὴν λέγεσθαι δώσει. id.

1028³⁴· λέγει "καθόλου" ἢ τὰς ἰδέας, ὃ καὶ μάλλον οἶμαι, ἢ τὰ παρὰ 15
τὰ πολλὰ ὡς τὰ πολλὰ, λέγω δὴ τὸ ἐκ τῆς ἀφαιρέσεως τῶν καθ'
ἑκάστη ἀποσυστηθέν. ἄλλοι δὲ πάλιν ὅσας λέγει τὸ ἐκάστη γέ-
νη. id.

λέγει γὰρ ὅσας τὸ εἶδος αὐτὸ καθ' αὐτό, καὶ τὸ καθόλου, τούτοις
ἢ ἰδέα. Asclep.

1029¹· τοῖς γὰρ πολλοῖς ἀνθρώποις μάστιγα δοκεῖ εἶναι ὅσας τὸ προ-
κειμένον πρῶτον, τὸ δὲ ὑποκείμενον φαίνεται εἶναι καὶ ἡ ὕλη ὡς ὑπο-
κείμενα καὶ δεχομένη. φαίνεται εἶναι καὶ τὸ εἶδος ὡς τελειῶν τὴν ὕλην
καὶ ὁρίζον καὶ τρόπον τινὰ εἰς τὸ εἶναι παράγον. τρίτον δὲ τὸ σύνθε-
τον τὸ ἐκ τούτων. ὕλη γὰρ ἐστὶ κατ' ἀναλογίαν, ὡς περ ὁ χαλκός, τὸ 25
δὲ εἶδος τὸ ποιεῖν οὐκ ἔστιν οὐδὲν, αἶον τὸ ἀνδράνθρωπος· ἐκ τούτου
συγκείμενος αἰεὶς ὁ ἀνδρῆς· ὡς εἰ τὸ εἶδος τῆς ὕλης πρότερον
ὡς τελειῶν, τὸ δὲ τελειῶν τὸ σκελετωμένον πρότερον τῇ φύσει ὑπάρ-
χει, καὶ τὸ σύνθετον αὐτῷ πρότερον ἐστὶ τὸ εἶδος. Alex.

διὸ φησι περὶ τοῦ υποκειμένου πᾶσι καὶ καθ' ὅσα τὰλλα λέγεται, 30
ἐκεῖνο δὲ μὴ κατ' ἄλλου, διορίσεν· τί ἐστιν· τούτου γὰρ μάστιγα δοκεῖ
εἶναι ὅσας· τούτου δὲ τὸ πᾶν ὑποκείμενον καὶ μὴ κατ' ἄλλου λεγέ-
μενον τρόπον μὲν τινὰ ἢ ὕλη λέγεται, ἄλλοι δὲ τὸ εἶδος, τρίτον δὲ
τὸ ἐκ τῆς ὕλης καὶ τὸ εἶδος. id.

1029⁵· ὅσοι εἰ πρότερον τὸ εἶδος τῆς ὕλης καὶ μάλλον ὅν, καὶ τὸ ἐκ τῶν 35
εἶδος καὶ τῆς ὕλης πρότερον ἐστὶ τῆς ὕλης· πρότερον δὲ τὸ εἶδος
τῆς ὕλης τῇ φύσει, ἀλλὰ μὴ καὶ τῷ χρόνῳ· δειχθήσεται γὰρ τι
εἶδος ὅν, ὃ πολυτίμητος φημὶ νῦν, ἢ αὐτοαγαθότης, ὃ θῆος,
πρότερον πάντων τῷ χρόνῳ, ὅτι ποιητὴς καὶ ὅτι παροχέως. id.

1029⁷· ὡς ἐν σκιαγραφίᾳ τέως εἴρηται ἡμῖν τί ἐστιν ὅσας, ὅτι τὸ μὴ 40
κατ' ὑποκείμενον ἀλλὰ καθ' ὅσα τὰ ἄλλα λέγονται. ὅμως καὶ ὅπως
ἀδελφὸν ἐστιν· δύνανται γὰρ καὶ ἡ ὕλη ὑποκείμενα εἶναι, καὶ διὰ τούτου καὶ
ὅσας· μόνον γὰρ αὕτη ὑπομένει τῆς ἄλλης διαφευγόντης. Asclep.

1029¹⁰· ἀδελφὸν γὰρ τί ποτὲ ἐστὶ τὸ ὑποκείμενον πᾶσι καὶ ὃ μὴ κατ'
ἄλλου λέγεται· ποτὲ μὲν γὰρ φαίνεται ὅτι ὕλη ἐστὶ τὸ ὑποκείμενον 45
πᾶσι. Alex.

1029¹²· ἡ ὕλη ἂν εἴη ὅσας· τὸ μὲν γὰρ λεγόμενον καὶ αἰσθητὸς καὶ τὰ λοιπὰ
πάθη καὶ ποιήματα καὶ δυνάμεις εἰσὶν τῶν σωμάτων. id.

τὰ β' γὰρ ἄλλα τῶν σωμάτων πάθη, τούτοις μεταβολῇ καὶ
ποιήματα, ἐνέργειαι ὑπάρχουσι καὶ δυνάμεις. Asclep.

"λέγω — λέγεται." τούτοις ἤτις αὕτη καθ' αὐτὴν θεωρεῖται 1029²⁰
μὲν καὶ ἀπόφασιν καὶ ἀπογύμνωσιν τῶν εἰδῶν ὅδὲν τῶν δέκα κα-
τηγοριῶν ἐστίν, ἐν αἷς πᾶν ὅν ὁρίζεται· πᾶν γὰρ ὅν εἰς ταύτας ἀνά-
γεται καὶ ἐν ταύταις ἐστίν. ἀλλὰ μὴν, φησὶν, ὅδὲ τὴν τῶν ποσο-
τήτων ἢ ποιότητων ἀπόφασιν, οἷον τὸ μὴ ποσόν, τὸ μὴ ποῖον, καὶ
ἄλλων ἡγετανῶν χρητὴς λέγειν ὅσας· καὶ συμβεβηκώς γὰρ ὄντα εἰσὶν
αἱ ἀποφάσεις, ἀλλ' ὃ καθ' αὐτό· τὸ δὲ καὶ συμβεβηκώς ἐκ
ὅσας. ἐκ μὲν ὅν τούτων θεωρεῖται συμβαίνει ὅσας εἶναι τὴν ὕλην,
Alex.

"ὅς τὸ εἶναι ἕτερον." τὸ γὰρ ὑποκείμενον τούτων ἕτερον ἐστὶ καὶ 1029²²
τὸ ὁρισμὸν, τούτοις ἢ ὕλη. Asclep.

ὥς τὸ ἔχατον καθ' αὐτὸ ὑδεμία ἐστὶ τῶν κατηγοριῶν, ὅτε 1029²⁵
δὲ αἱ ἐξηγήσεις ταυτὸν εἰσὶν τῇ ὕλῃ, εἴγε ἢ μὴ ὅχι ὑπομένει ἐπὶ τὸ
εἶδος, ἢ δὲ ὕλη ὑπομένει, ἢ δὲ ἐξηγήσεις ὅχι ὑπομένει, ὡς εἴρηται,
ὑπαρξὶν ἔχουσα καὶ συμβεβηκώς. id.

κυρίως γὰρ ὅσας ἐστὶ τὸ χωριστόν, τούτοις τὸ καθ' αὐτὸ ὑπάρχον 1029²⁸
καὶ τούτοις, τούτοις τὸ ἐνέργεια, καθάπερ εἰρήκαμεν. διὸ τὸ εἶδος
τὸ χωριστόν, τούτοις τὸ νοητόν, ὁρίζεται ἂν εἶναι ὅσας... ὑπερ-
γὰρ ἐστὶ καὶ δῆλη (ἢ ὕλη) ὡς αἰσθητή. φανερά δὲ πως καὶ ἡ ὕλη
ἐξ ἀναλογίας. id.

ἀλλὰ καὶ τὴν ὕλην παραλείπει· καὶ αὕτη γὰρ φανερά πως· τῇ 1029³²
γὰρ ἀναλογία ἐπὶ φανερά· καὶ ὅτι αὐτὸν εἶδος ὑδεποτέ ἐστὶ, καὶ τούτου
δῆλον. καὶ τί δὲ ἀφανής, καὶ τὸ νόησι· νόησι γὰρ λογισμῷ ληπτὴ·
καὶ ἀπόφασιν γὰρ νοεῖ καὶ ἀπογύμνωσιν τῶν εἰδῶν, ἀλλ' ὃ καὶ ὅπερ
εἰσὶν, ὡς τὰ εἶδη. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἀφετέον, περὶ δὲ τῆς τρίτης,
τούτοις τῷ εἶδος, σκεπτόν (αὕτη γὰρ ἀπορωτάτη) πρότερον ἐστὶν
αὕτη καθ' αὐτὴν, ὡς περ ὁ Πλάτων λέγει, ἢ ὅ. Alex.

καὶ τότε δεῖ ἡμᾶς ὑπερὸν εἰπεῖν περὶ τῆς νοητῆς ὅσας· δεῖ
γὰρ ἡμᾶς ἀρχαῶς ἀπὸ τῶν ἡμῶν σαφεστέρων καὶ συνηχομένων, ὡς
εἴρηται ἐν τῇ Φυσικῇ Ἀκροάσει (11). Asclep.

βυλάμενος ἐπὶ τῇ τῶν εἰδῶν ἐξέτασιν χωρεῖν καὶ ζητεῖν εἰ 1029³⁵
ἐνδέχεται χωρεῖν εἶναι καὶ καθ' αὐτὰ χωρὶς ὕλης ἢ μή, λέγει ὅτι
θεωρητέον πρῶτον τὰ ἐνυλὰ εἶδη καὶ γινώμματα ἡμῶν, ὅπως ἔχει. ἐκ
τούτων γὰρ γνωστέον καὶ περὶ ἐκείνων, εἴτε εἰσὶν, ὡς ὁ Πλάτων
λέγει, εἴτε ὅχι εἰσὶν. Alex.

ἐπεὶ δὲ ὑπὸ πάντων ὁμολογῶνται ὅσας εἶναι αἱ αἰσθηταί, δεῖ 1029³⁸
ἡμᾶς περὶ αὐτῶν πρῶτον εἰπεῖν, καὶ ἀρχαῶς ἐκ τῶν ἡμῶν σαφεστέ-
ρων... δεῖ ὅν ἡμᾶς πρότερον εἰπεῖν περὶ τῆς ὅσας τῆς ὁρισμοῖς
λαμβανόμενης, τούτοις περὶ τοῦ ἐνυλῶν εἶδος. δεῖ γὰρ ἐκ τῶν σα-
φεστέρων προεῖναι ἐπὶ τὰ ἀσαφέστερα, ἐπειδὴ καὶ αἱ μαθηταὶ οὕτω
γίνονται. Asclep.

ὡς περ γὰρ ἐν ταῖς πράξεσι συνεδάζουσιν οἱ νομοθέται, ἴσα ἐκ 1029⁴⁰
τῶν ἐκείνων ἀγαθῶν ἀπεργάζονται· τὰ ὅλως καὶ καθ' αὐτὰ ἀγαθὰ
πᾶσι τοῖς πολιταῖς ἀγαθὰ, οὕτως ἐκ τῶν ἐκείνων γινώμειν τὰ τῇ
φύσει μὲν γινώμματα, ἐκείνων δὲ ἀγνοῦσα σπένδει ὁ διδάσκων ποιῆσαι
αὐτῶν, λέγω δὴ τῷ ἀγνοῦντι γινώμματα· ὃ γὰρ Σωκράτης ἐκ τῶν

Ἀλεξάνδρου γνωρίζων ἐπαίησεν αὐτῷ γνώριμα τὰ τῇ φύσει γνωρίμα. Alex.

1029³ 10 ἐκείθεν γὰρ καὶ τοῖς αἰδητοῖς τὸ εἶναι ὑπάρχει. δεῖ ὅν ἡμᾶς ἐκ τῶν φαιδῶν μὴ γνωσῶν, τυτέστιν ἐκ τῶν αἰδητῶν, ἡμῶν δὲ μάλλον γνωρίμων τὰ κυρίως γνωστὰ θηρῆσαι καὶ μὴ ὑπερβαθμῶν πόδα τῶν. δεῖ ὅν πρότερον εἰπεῖν ἡμᾶς περὶ τοῦ ἐνύλη εἶδους ἕνα λογικῶς, τυτέστιν ὅτι ἀκριβῶς· εἶπε γὰρ ὅτι ἀκριβῶς, ἐπειδὴ δόκουνται ὅτι μόνων τῶν ὕστων ὑπάρχουσιν ὅρισμοί, καὶ ὕστερον ἀποδείκνυσθαι ἀληθῶς ὅτι καὶ τῶν συμβεβηκότων ὑπάρχουσιν ὅρισμοί. ἡ "λογικῶς" εἶπεν, ἐπειδὴ ἐκ τοῦ ὕστερον τὸ πρότερον βάλει) κατασκευάσαι, τυτέστιν ἐκ τοῦ ὅρισμῳ τὸ εἶδος· πρότερον γὰρ ἐστὶ τὸ εἶδος, τῷ ὅρισμῳ. Asclep.

1029⁶ 12 ἀλλὰ πρὸ τῆς τῶν λεγομένων σαφηνείας τοῦτον καὶ τοῦτον διορίσκειν, ὅτι ἄλλο μὲν φησὶ τὸ τί ἦν εἶναι καὶ ἄλλο τὸν λόγον ἦτοι τὸν ὅρισμόν. τί ἦν εἶναι μὴ λέγει αὐτὸ τὸ πρῶγμα καὶ τὴν φύσιν αὐτοῦ, συνημμένως καὶ συνεπτυγμένως καὶ ἅμα ὡς ἐν νοουμένη. ὁ ὅρισμός δὲ λέγει τὴν καὶ ἀπλῶς καὶ ἀναριθμησιν τῶν ἐξ ὧν συγκρίνεται) τὸ εἶδος μερῶν νόησιν. καὶ τῷ διαφέρει τὸ τί ἦν εἶναι τοῦ ὅρισμῳ, ὅτι ἐκεῖνο μὲν ἐστὶ νόησις συγκεχυμένη, καὶ ὡς φησὶ ὡς ἐν τῷ πρῶγμα θεωρεῖται, ὁ δὲ ὅρισμός ἀκρίπτως τις τοῦ πρῶγματος καὶ ὑπαριθμησὶς τῶν αὐτῷ μερῶν. Alex.

1029⁹ 14 ὁ γὰρ ἐστὶ τό σοι εἶναι τὸ μουσικῷ εἶναι, τυτέστι λέγει) ὁ Σωκράτης μουσικός, ἀλλ' ὅτι καὶ τὸ Σωκράτει εἶναι τὸ μουσικῷ εἶναι· ὅθεν ἔστιν ἡ φύσις αὐτοῦ τὸ μουσικῷ εἶναι· ὁ γὰρ καθ' αὐτό ἐστι μουσικός, ὅθεν τὸ τί ἦν εἶναι τοῦ Σωκράτους καὶ τῶν καὶ μέρος ἀνθρώπων. εἰπὼν δὲ τούτο... ἐπήγαγε τὸ ὅθεν δὴ τούτο πάν· id.

1029¹² 15 καὶ φησιν ὅτι ἐκεῖνός ἐστιν ὁ ὅρισμός ὁ δηλῶν τὴν φύσιν τοῦ ὑποκειμένου πρῶγματος καθ' αὐτὸν οἷον Σωκράτης. Asclep.

1029¹⁵ 16 ὅτι ἔστιν ὅτι τὸ λευκὸν τῇ ἐπιφανείᾳ καθ' αὐτὸ ὡς τὸ τί ἦν εἶναι τῶς μέρεσιν αὐτοῦ, διότι τὸ μὴ Σωκράτης εἶναι τὸ ἀνθρώπῳ εἶναι

ἔστιν, ἀνθρώπῳ εἶναι λέγων καὶ τὴν δοτικὴν πτωσὶν τὸ τί ἦν εἶναι τὸ ὑπὸ τοῦ ἀνθρώπου ὀνόματος δηλούμενον· τὸ δ' ἐπιφάνεια εἶναι ὅτι ἔστι τὸ λευκῷ εἶναι· ἄλλη γὰρ φύσις ἐπιφανείας καὶ ἄλλη λευκῷ. Σωκράτης δὲ καὶ τὸ τί ἦν εἶναι τοῦ ὑπὸ τοῦ ἀνθρώπου ὀνόματος δηλούμενον ὅτι ἄλλη ἄλλῃ ἡ αὐτή. ἀλλὰ μὴν ὅθεν τὸ ἐπιφάνεια εἶναι ἔστι τὸ ἐπιφάνεια εἶναι λευκῷ· ὁ γὰρ ἐστὶ ταῦτον τὸ ἐπιφάνεια εἶναι τοῦ ἐπιφάνεια λευκῷ. καὶ τὸ πῶς ὁ ταῦτα ἄλλ' ἑτερόν ἐστι τὸ ἐπιφάνεια εἶναι τοῦ λευκῷ ἐπιφάνεια, πάντοτε συντόμως καὶ διὰ τούτο ἀσφαλῶς τὴν αἰτίαν ἐπήγαγε εἰπὼν ὅτι πρόσθεν αὐτό· αὐτὸ λέγων τὸ ὅριζόν ἦτοι τὴν ἐπιφάνειαν· ὅτι ἔστιν ὅτι τὸ ἐπιφάνεια εἶναι, ὅπερ τὸ ἐπιφάνεια λευκῷ, ὅτι ἐν τῷ ὅρισμῳ τῆς λευκῆς ἐπιφανείας λαμβάνεται) ἡ ἐπιφάνεια· καὶ μὴ γὰρ Σωκράτης ταῦτον φησιν εἶναι τῷ ἀνθρώπῳ, ὅτι ὅταν ὀρίζωμεθα τὸν ἀνθρώπον, ὁ λαμβάνομεν εἰς τὸν τὸ ἀνθρώπου ὅρισμόν· ὅτι ἀνθρώπον· ὁ γὰρ ὀρίζομενοι τὸν ἀνθρώπον φησὶ ὅτι ἀνθρώπος ἐστὶν ἀνθρώπος ζῶον πεζόν διπνόν, τὴν δὲ λευκὴν ἐπιφάνειαν ὀρίζομενοι λαμβάνομεν εἰς τὸν ὅρισμόν αὐτοῦ· αὐτὴν τὴν ἐπιφάνειαν· λέγομεν γὰρ ὅτι λευκὴ ἐπιφάνεια ἔχουσα χροῖα διακριτικὴν ἀφ' ἑαυτῆς· ὡς εἴρηται) ἐν τῷ ὅρισμῳ τῆς

λευκῆς ἐπιφανείας ἡ ἐπιφάνεια· εἰ δὲ ἐν Σωκράτει φησὶ ὅπερ ἐν ἀνθρώπῳ, ὅτι ἐν τῷ ὅρισμῳ τοῦ ἀνθρώπου ὁ λαμβάνεται) ὁ ἀνθρώπος, ὁ δὲ ὡς ἐπειδὴ ἐν τῷ ὅρισμῳ τῆς λευκῆς ἐπιφανείας λαμβάνεται) ἡ ἐπιφάνεια, ὅτι ἔστιν ἡ ἐπιφάνεια ὁμοειδὴς λευκῇ ἐπιφάνεια... φησὶ δὲ ὅτι ἄλλη γραφή ἔχουσα ὡς τῶς "καὶ διὰ τί; ὅτι πρόσθεν αὐτῇ" καὶ ἔστιν αὐτῇ σαφές ὅτι ἡ γραφή· Alex.

καὶ διὰ τί, φησὶ, ὅτι ἔστιν ἡ ἐπιφάνεια ὅπερ ἡ λευκὴ ἐπιφάνεια; ὅτι πρόσθεν αὐτῇ ἡ ἐπιφάνεια ἐν τῷ τῆς λευκῆς ἐπιφανείας ὅρισμῳ. ταῦτα εἰπὼν συμπεραίνει) λέγων, ἐκ τῶν αὐτῶν μὴ ἐξ ἄλλου αὐτὸ λέγουσι αὐτά, ὅτι ὁ λόγος αὐτῆς ἡμεῖς εἰσάγει, τυτέστι τὸ ὅριζόν. ἐν γὰρ τῷ τῷ ἀνθρώπῳ λόγῳ λέγουσι, τί ἐστὶν ἀνθρώπος, ὅτι ἐνυπάρχει ὁ ἀνθρώπος. ταῦτα εἰπὼν ἐπάγει τῶς εἰ τὸ ἐπιφάνεια λευκῇ εἶναι ἐστὶ τὸ ἐπιφάνεια εἶναι λευκῷ, τὸ λευκῷ καὶ λευκῷ εἶναι τὸ αὐτὸ καὶ ἐν· καὶ ἔστιν οἷμαι λόγος πρὸς τὸν λόγον δυναμικῶς φησὶ πρὸς τὰ λεγόμενα· ὁ δὲ δυναμικὸς λόγος τοῦτο ἐστὶν ὅτι ὅτι ἡ ἐπιφάνεια ἐν τῷ ὅρισμῳ τῆς λευκῆς ἐπιφανείας λαμβάνεται), ἐπὶ τούτῳ λέγει, ὡς Ἀριστοτέλης, τὴν ἐπιφάνειαν μὴ αὐτῷ ὅπερ λευκὴ ἐπιφάνεια ἐν τῷ ὅρισμῳ τῆς λευκῆς ἐπιφανείας, τὴν μὴ ἐπιφάνειαν ὅτι ἐκείνην ἀλλὰ λευκὴν, τὸ δὲ λευκὸν παραλείψομεν. καὶ τούτο ποιησάντων πάντως δόξης ἂν τὴν ἐπιφάνειαν εἶναι ὅπερ ἡ λευκὴ ἐπιφάνεια· εἰσάγει γὰρ ὅτι αὐτῶς, ὅτι λευκὴ ἐπιφάνεια ἐστὶν ἐπιφάνεια λευκῷ· πρὸς δὲ τούτον τὸν λόγον οἷμαι ἐπὶ τῷ τῷ "ὡς" εἰ τὸ ἐπιφάνεια λευκῇ εἶναι ἐστὶ τὸ ἐπιφάνεια λευκῷ καὶ τὸ ἐξ ἑαυτῆς, ὡς λέγων, ὡς εἰ τὴν λευκὴν ἐπιφάνειαν ὀρίζομεν τις ἔρει ὅτι τὸ ἐπιφάνεια λευκῇ εἶναι ἐστὶ τὸ ἐπιφάνεια εἶναι λευκῷ· τὸ δὲ λευκὸν καὶ τὸ λευκὸν ταῦτά, καὶ ἐν τῷ μὴ λευκῷ ὀρίζομεν (τῷ γὰρ καὶ παρελείπειν), τὴν δὲ λευκὴν ἐπιφάνειαν λευκῷ ὅτι ὀρίζομεν, ὡς ὅταν λέγῃ ὅτι λευκὴ ἐπιφάνεια ἐστὶν ἐπιφάνεια λευκῷ, ὅθεν ἄλλο λέγει ὅτι τὸ λευκὸν λευκῷ ἐστὶν καὶ ἐστὶ τὸ λευκῷ εἶναι καὶ λευκῷ τῷ καὶ ἐν· id.

οἷον ὁ Σωκράτης ἐν τῷ ἀνθρώπῳ ἔχει τὸ εἶναι, ὅτι ἐν τῷ μουσικῷ· ὁ γὰρ καὶ ταῦτον ὑπάρχει μουσικός, τυτέστι καθ' αὐτὸν ἄλλος ἀνθρώπος ὑπάρχει καθ' αὐτό. καὶ ὅτι ἀρκεῖ μόνον τὸ καθ' αὐτὸ εἶναι εἰς ὅρισμόν. ὁ γὰρ τὸ ὅτι καθ' αὐτό, ὡς περὶ τῇ ἐπιφάνειᾳ ὑπάρχει τὸ λευκῷ· ὅτι ἔστι γὰρ τὸ ἐπιφάνεια εἶναι τὸ λευκῷ εἶναι· ὁ γὰρ πᾶν λευκὴ ἐπιφάνεια, εἰ καὶ πρῶτος αὐτῷ μετέχει, ἐπειδὴ ὅτι ἐξιστάται, ὡς περὶ τὸ ζῶον λογικὸν θηρὸν ἐξιστάται τῷ ἀνθρώπῳ ἀλλὰ μὴν ὅθεν εἰ ὑπόκειται τις ἅμα λέγει τὴν ἐπιφάνειαν καὶ τὸ λευκὸν, ὡς τὴν τὴν ἐπιφάνειαν λαβόμεν τὴν λευκὴν· ὅτε γὰρ τὸ ὀρίζον ποτε περιλαμβάνεται) μὴ τὸ ὅρισμῳ· ὅθεν γὰρ λέγει ὅτι ἀνθρώπος ἀνθρώπος ἐστὶ ζῶον λογικόν. ἐν γὰρ ὅθεν ὅρισμῳ μὴ πρόσθεν αὐτὸ τὸ ὀρίζον λέγουσι καὶ περιλάττει τὸ ὀρίζον, τὸ ποῦτόν ἐστιν ὀρίζον τῷ πρῶγματος, ὡς εἰ ταῦτον λαβόμεν καὶ ὅρισμόν τὸ λευκῷ τὸ λευκόν, ἐν τῷ τῆς ὅφους διακριτικῇ, ὡς ταῦτα ὑπολαμβάνεται ἐπιφάνειαν λευκῷ καὶ λευκῷ, τὸ αὐτὸ ἔχει τὸ λευκὸν τῷ λευκῷ. ὡς ἐντεῦθεν συνάγει) ὅτι δεῖ ἐξιστάται τὸ ὀρίζον τῷ ὀρίζον· εἰ ταῦτον μὴ ἐξιστάται ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τὸ λευκόν· ὁ γὰρ πᾶσα ἐπιφάνεια λευκῇ, ὅθεν εἰ καὶ ὅτι ἀνθρώπος καθ' αὐτὸν ὑπάρχει τὸ λευκόν

ση ἐπιφανείᾳ, ὡς καὶ ἐν ὁρισμῶς αὐτῆς γίνεσθαι. "ἐπεὶ δὲ — σύνθετα." ἐντεῦθεν ζητεῖ εἰ ἄρα ὑπάρχουσιν ὁρισμοὶ τῶν συμβεβηκότων, καὶ πῶς αὐτοὶ ἀναστρέφονται ὅτι ἐκείνους λέγων ὅτι, ἐπεὶ δὲ ἐστὶ καὶ ἐν ταῖς ἄλλαις κατηγορίαις, φησὶ δὲ ταῖς λοιπαῖς ἐνέσθαι, τῶν συμβεβηκότων συνθέσθαι. δὲ σκοπεῖν εἰ ἄρα ὑπάρχει ὁρισμὸς καὶ τούτων τῶν συμβεβηκότων. ἀλλὰ μὴν ὅτι ἐπιφανείᾳ φησὶν ἐπιφανείᾳ λευκῆ ἐστίν, ὅθεν ἐστὶν φύσις ἐπιφανείας καὶ τὴν εἶναι ἢ λευκῇ ἐπιφανείᾳ ἐπὶ πλέον ἢ ἐπιφανείᾳ τῆς λευκῆς ἐπιφανείας καὶ πιθανῶς. Asclep.

τί ἦν εἶναι καὶ ὁρισμὸς διαφορὰν ὁ β' Εὐφρόσιος τούτῳ φησιν, ὅτι 10
τὸ μὴ τί ἦν εἶναι αὐτὸ τὸ πρῶτον καὶ τὴν φύσιν αὐτῆς συνηγμένους καὶ συσχετισμένους καὶ ἄρα ὡς ἐν καὶ φύσιν νοημένην δηλῶν ἐστίν, ὁρισμὸς δ' ἐστὶν ἢ καὶ ἀνάπλωσιν καὶ ἀπαράφωσιν τῶν ἐξ ὧν σύγκειται τὸ εἶδος μερῶν νόησις. ὁ δὲ διδάσκαλος, ὡς καὶ ὅπως ἐφαμέν, τὸ μὴ τί ἦν εἶναι ἐπὶ τῶν αὐτῶν φησὶ καὶ ἀνωμαλῶν λέγουσιν, ὧν ἢ 15
ὑπαρξὸς ἀμερῆς τε καὶ ὁ μᾶλλον ἐστὶν ἢ ἡμεῖς ἐν ᾧ ὁρισμὸν ἐπὶ τῶν ὁλικῶν τε καὶ σωματικῶν, ὧν καὶ ἡ φύσις καταμεμερισμένη τοῖς συμβεβηκόσι καὶ ἢ ὁλοκληρῶς. cōd Reg.

γρ. "ἐπιφανείᾳ λευκῇ." id.
1029 b: "ἔν — αὐτῷ." τούτῳ ὅτι ἐστὶ λόγος καὶ ὁρισμὸς ὁ δηλωτικὸς 20
19. πῶς τὸ τί ἦν εἶναι καὶ τῆς φύσεως ἐκείνης, ἐν τῷ λόγῳ λέγονται καὶ ἀναστρέφονται αὐτῶν. ὁ ὁρισμὸς μὴ ἐνυπάρχει ἐν τῷ λόγῳ αὐτῶν, ἥτοι τὸ ὁρίζεσθαι. Alex.

1029 b: "ἔστι — ἐκείνης." αὐτῷ τῷ πᾶσι καὶ τῷ πᾶσι καὶ τῷ πᾶσι καὶ 23
ταῖς κατηγορίαις δὲ σκοπεῖν, εἰ ἄρα ὑπάρχει ὁρισμὸς καὶ τούτων τῶν συμβεβηκότων. οἷον τίς ἐστὶν ὁρισμὸς τῶν λευκῶν ἀνθρώπων. ἐστὶν δὲ ἐν ὅσῳ τῶν λευκῶν ἀνθρώπων τὸ ἰματίον. ἐστὶν ὅν ὁρισμὸς ἰματίου, ὅν δὲ ζητῶμεν. Asclep.

1029 b: "ἄρ — αὐτῶν." τούτῳ, δὲνα καὶ τις μία φύσις εἶναι ὁ ἀν- 25
25. θρώπος καὶ τὸ λευκόν, καὶ ὑπάρχον τὸ τί ἦν εἶναι τῷ λευκῷ ἀνθρώπῳ καὶ εἶναι ὁρισμὸν τῷ λευκῷ ἀνθρώπῳ, ἐπεὶ δὲ οἱ ὁρισμοὶ ὀνομαστικῶς εἰσὶν ἄλλοι ὡς λέγων, ἐμελλε δὲ τις λέγειν ὅτι τῷ ἀνθρώπῳ λευκῇ λόγῳ ὅντος ἄλλ' ἢ ὀνόματος, πῶς ἔστι αὐτῷ ὁ ὁρισμὸς, λέγει ὅτι ἔστι δὲ ὅσῳ τῷ λευκῷ ἀνθρώπῳ ἰματίον. ἐστὶν ὅν ὁρισμὸς τῷ ἰματίῳ ἥτοι τῷ λευκῷ ἀνθρώπῳ ἢ ὅτι καὶ ἐρωτήσας ἐπικρίνει λέ- 30
γων "ἀλλὰ μὴ ὅτι τ. κ. α. λ. ὅθεν τούτῳ." τούτῳ ἐπεὶ τῶν φύσεων τῶν καθ' αὐτὸ ὅσῳ καὶ ἐνυπάρχει ὁρισμὸς εἶναι φάμεν. ὁ δὲ λευκὸς ἀνθρώπος καθ' αὐτὸ μὴ ὡς μὴ δὲ δυναμένος εἶναι καθ' αὐτό, ἀλλ' ἐν τῷ ἀνθρώπῳ ὡς, ὡς περ καὶ ὁ μουσικὸς Σωκράτης ἐν τῷ Σωκράτει, πῶς ἔστι τῷ λευκῷ ἀνθρώπῳ ὁρισμὸς; εἰ ἢ ἢ 40
αὐτῷ ὁρισμὸς, ἦν δὲ καὶ τὸ τί ἦν εἶναι, ἥτοι φύσις αὐτῆς καθ' αὐτὴν συνηγμένη καὶ ὑπὲρ τῶν ὁρισμῶν ἀναπλοσμένη. ἀλλ' ὁ μὴ ἀνθρώ- πος ἐστὶν, ὁ δὲ λευκὸς ἀνθρώπος ὅν ἐστιν, ἀλλὰ συνάβη τῷ ἀν- θρώπῳ. εἰπὼν δὲ ὅτι ὁ λευκὸς ἀνθρώπος ὅν ἐστι τῶν καθ' αὐτό, ἐπεὶ αὐτὸς διὰ τῶν τῶ μὴ καθ' αὐτὸ σημασιολογῶν δὲ εἶναι ὅτι ὁ λευ- 45
κὸς ἀνθρώπος τῶν καθ' αὐτὸ ἐστὶν, λέγων "ἢ τὸ ὅτι καθ' αὐτὸ λέγει διχῶς," καὶ τούτῳ ἐστὶ τὸ μὴ ἐκ προθέσεως, τὸ δὲ ὅτι ἐκ προθέσεως, καὶ τὸ μὴ ἐκ προθέσεως ἐκ καθ' αὐτὸ τούτῳ ὑποδείγματι τὸ μὴ ἢ

τῷ αὐτῷ ἄλλῳ προσκειῖν λέγειν, καὶ ἐστὶ τὸ λεγόμενον τούτῳ. αὐτὸς ὁρίζομενος τὸ λευκὸν προσλαμβάνει καὶ τὸν τῷ ἀνθρώπῳ ὁρισμὸν, προστίθει τὸ πρῶτον καὶ τὸν ὁρισμὸν αὐτῶν ἐν ἄλλῳ προσημαίνει καὶ ὁρισμῷ. εἰ γὰρ τις ὁρίζομενος τὸ λευκὸν λέγει ὅτι λευκόν ἐστὶ χρῶμα διακριτικὸν ὅψεως ζῶν περὶ δὲ δίπνῳ, ὅχι λευκὸν ὁρισμὸν ἀπέδωκεν ἀλλὰ λευκῇ ἀνθρώπῳ. καὶ διὰ τούτῳ ὁ καθ' αὐτὸ ὡρί- σαιτο τὸ λευκόν διὰ τὸ τὸ λευκόν ἐν ἄλλῳ ἥτοι τῷ ἀνθρώπῳ προ- δεῖσθαι. τὸ μὴ ὅν ὅτι λέγει ὁ καθ' αὐτό, "τὸ δὲ τῷ ἄλλῳ αὐτῷ." ἐλλοπῶς δὲ ἐπὶ μνησθῆναι δὲ προδεῖσθαι τὸ δὲ προσκειῖν, ὁ ὅτι προσ- 5
κειν, ἵνα ἢ τὸ πᾶν τούτῳ. τὸ δὲ λέγει ὁ καθ' αὐτό ἐν τῷ δὲ ἄλλῳ προσκειῖν αὐτῷ, ὁ ὅτι προσκειν. οἷον εἰ τὸ ἰματίον σημαίνει τὸ λευκὸν ἀνθρώπον, ὁ δὲ ὁρίζομενος τὸ ἰματίον λέγει ὅτι ἰματίον ἐστὶ χρῶμα διακριτικὸν ὅψεως. δὲνα ἢ προσκειῖν τῷ ὁρισμῷ τῷ ἰματίῳ καὶ ἄλλῳ τι, οἷον τὸ ζῶν περὶ δὲ δίπνῳ, ὁ προσκειν, ὡς ὁ καθ' αὐτὸ ὅτι λέγει τὸ ἰματίον. εἰ δὲ τὸ λευκὸν ὁρίζομενος προσλαμ- 10
βάνομεν τὸν ἀνθρώπον, ὁ καθ' αὐτὸ λέγει, εἰπερ τὸ ἰματίον ὁρίζο- μενος προσλαμβάνομεν καὶ τὸ λευκόν καὶ τὸν ἀνθρώπον, ἔστι τὸ ἰματίον, ἥτοι ὁ λευκὸς ἀνθρώπος τῶν καθ' αὐτό. εἰ δ' ἐστὶ τῶν καθ' αὐτό, ἔστιν ἄρα ὁρισμὸς αὐτῶν, εἰπερ τῶν καθ' αὐτὸ οἱ ὁρισμοί. ὅχι ἄρα 15
καλῶς εἴρηται ὡς λευκὸς ἀνθρώπος ὅχι ἐστὶ τῶν καθ' αὐτὸ λεγομέ- νων, καὶ ἐπὶ τούτῳ ὅθεν ὁρισμὸς ἐστὶν αὐτῶν. ταῦτα εἰπὼν τῇ β' ἀκριβῆ λόγῳ μετ' ὀλίγον ἐρεῖ (p. 1030 a 17), ὅταν λέγῃ "ἢ καὶ ὁρισμὸς ὡς περ καὶ τὸ τί ἐστὶν ὡς περ καὶ τὸ τί ἐστὶν ἵνα 20
β' τρόπον σημαίνει τὴν ἔσθιν." τὴν δὲ δὴ ἀκριβῆ λόγῳ καὶ τὴν τῷ λόγῳ διαφύσιν μετ' ὀλίγον ἐρεῖ, αὐτὸς δὲ τὰ προσεχῶς εἰρημένῳ εἰπὼν ἐπὶ τῷ γρ. "ὁ δὲ ἄνθρωπος εἶναι λευκῷ, ἀλλὰ εἶναι" τούτῳ τὸ δὲ λέγειν ἀνθρώπος λευκός, ἐστὶ τούτῳ ἀληθές. ἐστὶ ἢ τὸ λευκόν ἐν ἀνθρώπῳ, καὶ ἐπὶ τούτῳ ἀληθές λέγειν ὅτι ἀνθρώπος λευκός, ὁ μέντοι ἐστὶν ἀνθρώπος τὸ τί ἦν εἶναι τὸ ἀνθρώπου εἶναι, ἥτοι ὅχι ἐστὶ ὁ ἀνθρώπος ὅπερ τὸ λευκῷ ἀνθρώπῳ εἶναι. τὸ δὲ τί ἦν εἶναι λευκῷ ἀνθρώπῳ ὅπερ τὸ ἰματίῳ εἶναι ἐστὶν ὅτι ἔστιν ὅτι ἐστὶ δὲ ὁνομα- 25
στικῶς λευκῷ ἀνθρώπῳ τὸ ἰματίον. Alex.

φησὶν ὅν ὅτι ὅχι ἐστὶν ὁρισμὸς τῶν τούτων, ἐπεὶ δὲ ὅχι ὑπάρ- 1029 b
χει τῶν καθ' αὐτὸ λεγομένων, τούτῳ δὲ θέλωσιν εἶναι οἱ ὁρισμοί 29.
καθ' αὐτό. τὸ ἢ ὁ καθ' αὐτὸ διχῶς λέγειν. ἢ ἢ ἐκ προθέσεως ἢ ἐκ διαζεύξεως. ἐκ β' ὅτι προθέσεως, ἐπεὶ δὲ λευκὸν βεβημένον ὁρίσας ἀποδεδώκαμεν λόγον ἀνθρώπου λευκῷ, τὸ δὲ τούτῳ ὅτι ἐστὶ καθ' αὐτό. ἔνδον δὲ πρῶτον ἐστὶν ὁ κυρίως ὁρισμὸς. πᾶ- 5
σι δὲ εἰ σημαίνει τὸ ἰματίον λευκὸν ἀνθρώπον, ὁ δὲ ὁρίζομενος τὸ ἰματίον ὁρίζεται ὡς λευκόν. τούτῳ ἢ ὅτι ἐστὶ καθ' αὐτὸ τὸ ὅτι ἐστὶ τὸ ζήτημα ὁ ὁρισμὸς περιελαβεί, τὸ δὲ λευκὸν ἀνθρώπου. ὅχι ὅτι ἀνθρώπος ἐστὶ λευκός. ὁ μέντοι ὁ ὁρισμὸς αὐτῷ λευκῷ εἶναι ὑπάρ- 10
χει, ἀλλὰ τὸ ἰματίον εἶναι. ἐντεῦθεν ζητεῖ εἰ ἄρα τῷ συνθέτῳ ἐστὶν ὁρισμὸς, καὶ φησὶν ὅτι. ἄρα τῷ ἰματίῳ, τούτῳ τῷ συν- θέτῳ, ἐστὶν ὁρισμὸς ὁ ὅχι ἐστὶ; τῆς ἢ ὅτι ἐστὶ ἐπὶ κυρίως ὁρισμὸς, ἐπεὶ δὲ τῶν καθ' αὐτὸ ὑπαρχόντων ἐστὶ καὶ ἐνδὸν πράγματα. ὅταν 15
δὲ ἄλλο κατ' ἄλλῳ λέγῃ, ὅχι ἐστὶ τῷ τούτῳ ὁρισμὸς, ἐπεὶ μήτε μία φύσις δηλοῖ. Asclep.

1030. α. ἄρ' ὅν ἐστι τὸ τί ἦν εἶναι τι ἢ ὅλως ἢ ὅ; πολλαχῶς μετὰ τῶν
 2. τῷ τί ἦν εἶναι (τὸτο δ' ἐστὶν ἡ ἐκείνου φύσις) καὶ ἐνδείξιμανος τὴν
 διαφορὰν αὐτῷ, ἥτις ἐστὶ πρὸς τὸν ὁρισμὸν, καὶ εἰπὼν τί ἐστι τὸ τί ἦν
 εἶναι, ὅτι ἡ φύσις πάντων τῶν καὶ μέρος ἀνθρώπων συνηρημένων
 καὶ ἅμα νοουμένων, — ἐπεὶ δὲ, ὡς ἐν τῇ Ἀποδεικτικῇ εἰρηῇ, προη-
 γὰρ) τὸ εἰ ἐστὶ τὸ τί ἐστι, ζητεῖ εἰ ἄρα ἐστὶ τι τῶν ὄντων τὸ τί ἦν
 εἶναι, τυτέξω ἡ ἐκείνου ὕψια; εἰ ὅν τὸ τί ἦν εἶναι ἡ ἐκείνου ὕψια,
 τὰ δὲ καθ' ἑκάστην ἐστὶ, ὁῦλον ἄρα ὅτι καὶ τὸ τί ἦν εἶναι τῶν ὄντων
 ἐστὶν. καὶ ἐπεὶ τὸ τί ἦν εἶναι ἐπὶ τῶν ὄντων ἐστὶν, τυτέξω τὸ τί ἦν
 εἶναι ὅθεν ἄλλο ἐστὶν ἢ πᾶσαι αἱ ἄτομοι ἐν ἐκείνῳ ὕψια, αὐτὸ β' 10
 καθ' αὐτάς εἰσιν. ὅταν δ' ἄλλο κατ' ἄλλου λέγῃ, ὅν ἐστιν ὅπερ
 τόδε τι καὶ καθ' αὐτό. ὁ γὰρ λευκὸς ἄνθρωπος ὅν ἐστι καθ' αὐτό,
 ἀλλ' ἐν τῷ ἀνθρώπῳ. τὸ γὰρ τόδε τι ταῖς ὕψιας μέναις ἀφωρίζεται
 τὸ καὶ ὑπάρχει. Alex.

γρ. "ὅπερ γὰρ τί ἐστι τὸ τί ἦν εἶναι," ἥγυν ὕψια τις καὶ φύσις 15
 ἐστὶ τὸ τί ἦν εἶναι ἐκείνου. cod. Reg.

1030. α. "ὅν δὲ λευκὸς ἄνθρωπος ὅν ἐστιν ὅπερ τόδε τι," ἐπαυθὲ μέ-
 4. ναις ταῖς ὕψιας ὑπάρχει τὸ ὅπερ τόδε τι, τυτέξω ὁρισμὸς. εἰ
 ταύτην τὴν ἐστὶ τὸ τί ἦν εἶναι, τυτέξω ὕψια, ὅσων ὁ λόγος ἐστὶν
 ὁρισμὸς καὶ ὅν ὄνομα, ἥγυν ὑπογραφή. . . ἐκαστον γὰρ πρᾶγμα 20
 ἔχει καὶ ὄνομα τὸ καὶ ὑπογραφὴν. συμβήσκει ὅν καὶ τῆς Ἰλιάδος εἶναι
 ὁρισμὸν, Asclep.

1030. α. "τοιαῦτα — λέγεαζ." ὅταν γὰρ λέγωμεν ὅτι λευκόν, ὃ τὴν
 10. λευκότητα αὐτὴν κατ' αὐτὴν φάμεν, ἀλλὰ τὴν λευκασμένην
 ὕψιαν, οἷον χιόνα Σικράτην ἢ ἄλλο τι τοῦτον. ὅταν δὲ λέγω- 25
 μεν ὅτι ἄνθρωπος, ὅν ἄλλο τί φάμεν, ὅδ' ἄλλο τι προσλογίζο-
 μεθα, ἀλλ' αὐτὴν τὴν τοιαύτην ὕψιαν τὴν δύναμιν τὴν καθ' αὐτὴν
 εἶναι. ἐκ δὲ τῶν εἰρημένων φανερόν ὅτι ὅν ἐστι τὸ τί ἦν εἶναι ὅθεν
 τῶν μὴ γινόμενων εἰδῶν, ἀλλ' ἐκείνων ἐστὶ τὸ τί ἦν εἶναι, ἐστὶ τῶν
 αὐτῶν, ἐξ ὧν τὰ εἶδη καὶ χωρίζεται. ταῦτα δὲ τὰ εἶδη, ἐπειδὴ 30
 ὅθεν ἄλλο ἐστὶν ἢ τὰ καθ' ἑκάστην (ἐν γὰρ τοῖς καθ' ἑκάστην αὐτοῖς τὸ
 εἶναι. περὶ τούτων καὶ γὰρ ὁ λόγος, ἀλλ' ὅχι περὶ τῶν αὐτῶν ἢ διὰ δύναμιν
 χωρίσασα παρ' αὐτῇ ἔχει), ταῦτα ὅν τὰ εἶδη ὃ καὶ μετοχὴν
 λέγουσι, ἥτοι ὅχι ὡς συμβεβηκότα κατηγοροῦν καὶ παθὴ εἰσὶν ὡς
 κατηγοροῦν, ὡς τὸ λευκὸν καὶ τὸ μέλαν ἢ τὸ θερμὸν, ἀλλ' ὡς ὕψια 35
 καὶ φύσει μὴ δὲ διαφέροντα τῶν μερικῶν, ἀλλὰ μόνῳ τῷ καθ'
 ὅλον δύναμι. Alex.

ὡς ὃ δύναμι εἶναι ὁρισμὸν τὸ αὐτὸ καὶ λόγον καὶ ὄνομα καὶ τῶν
 μὴ ὑπαρχόντων καθ' αὐτό, ἀλλ' ἐὰν πρώτῳ τινός, ἢ τὸ τοῦτον
 ἐστὶν ὁρισμὸς. τοιαῦτα — ἄλλο κατ' ἄλλου λέγ., ἀλλ' ὅθεν πρᾶγ- 40
 ματος καὶ μόνον. ὡς ὅν ἐστιν ὁρισμὸς τῶν μὴ διαμεριστῶν εἰδῶν
 ἐκ γένους, ὡς περὶ τοῖς καθ' ἑκάστην. ὅτε γὰρ πρώτῳ ὑπάρχουσιν
 αὐτοῖς αἱ διαφοραὶ, ἀλλὰ διὰ μέσων τῶν εἰδῶν. τῶν ὅν εἰδῶν
 εἰσὶν οἱ ὁρισμοί. ταῦτα γὰρ ὃ καὶ μετοχὴν ὑπάρχουσιν τῶν διαφορῶν
 καὶ παθῶν, ὡς περὶ τὰ συμβεβηκότα ἢ τὰ ἄτομα, ἀλλ' ὅθεν ὅθεν, 45
 τοῖς ὅν ἄλλαι ὑπάρχουσιν ὑπογραφαὶ ἥγυν ὀνόματα. Asclep.

1030. α. δύναι) τὸ ὃ καὶ μετοχὴν νοεῖαζ ἀντὶ τῶν κατωτέρων ἐστὶ
 13. τὰ εἶδη, καὶ ὃ καθάπερ φησὶ Πλάτων, καὶ μετοχὴν αὐτῶν τὰ καθ'

ἐκείνου ἐστὶν, ἀλλ' ὅθεν εἰσὶν ἐν τοῖς καθ' ἑκάστην μεμερισμένοις
 πως καὶ ἀμερίστῳ. Alex.

"ἢ — λέγεαζ." δείξας διὰ τῶν προλαβόντων. λογιζόμενος ὅτι 1030. 17.
 ὅν ἐστιν ὁρισμὸς τῶν συμβεβηκότων, ἐπειδὴ οἱ ὁρισμοὶ ἀπλῶς
 5. πραγμάτων ὑπάρχουσιν καὶ τῶν καθ' αὐτό, τὰ δὲ συμβεβηκότα
 ὅτε καθ' αὐτὸ ὑπάρχουσιν. αὐτὸ γὰρ τὸτο λέγεαζ) καὶ συμβεβηκότας.
 ὅτε γὰρ ἀπλᾶ πρᾶγματα ὑπάρχουσιν, ἐπειδὴ συνεισφέρουσιν καὶ ἕτερα
 μετ' αὐτῶν λεγόμενα. ὅτε γὰρ αὐτὰ καθ' αὐτὰ ὑποκρίνται δύν-
 ναι, — ἐντεῦθεν ἀνατρέψει τὰ εἰρημένα ὑπ' αὐτῶν λογιζόμενος, καὶ
 δείκνυσθαι ὅτι καὶ τῶν καὶ συμβεβηκότων ὑπαρχόντων εἰσὶν ὁρισμοί,
 καὶ χρησιμοποιεῖται τοῦτον ἐπιχειρήματι, ὅτι ὡς περὶ τὸ ὅν καὶ ἡ ὑπαρχὴ
 τῶν πραγμάτων πλεοναχῶς λέγεαζ, ὅτω καὶ οἱ ὁρισμοί. Asclep.

ὡς περὶ τὸ ὅν ὑπάρχει πᾶσι, ἀλλ' ὅχι ὁμοίως. id. 1030. 21.

"τοῖς ἄλλαις" τυτέξω τοῖς συμβεβηκόσι. id. 22.

"ἀλλ' ὡς περὶ ἐπὶ τῷ μὴ ὄντι λογιζόμενος." φασὶν αἱ σοφισταὶ 23.
 εἶναι τὸ μὴ ὄν, ὅχι ἀπλῶς δὲ εἶναι αὐτὸ ἐρῶμεν, ἀλλ' ὅπως εἶναι
 ὡς μὴ ὄν, ὅτω δὲ καὶ τὸ ποῦν. id. 24.

ἀλλ' ὡς περὶ φασὶν οἱ σοφισταὶ περὶ τῷ μὴ ὄντι. ἐρωτῶσι
 γὰρ ὅπως τὸ μὴ ὄν ἐστὶν ἢ ὅχι ἐστὶν; εἰ μὲν ὅχι ἐστὶν, αὐτόθεν ἄπειρα
 τὸ λέγεαζ ὅτι ἐστὶ τὸ μὴ ὄν. εἰ δὲ μὴ ἐστὶ τὸ μὴ ὄν, αἱ δύο ἀρήσεις
 μίαν καταθέσθαι ποῦσιν, ὡς πάλιν ἐστὶ τὸ μὴ ὄν. λέγομεν ὅτι ὅτι
 φάμεν ὅτι ἐστὶ τὸ μὴ ὄν ὡς μὴ ὑπάρχον. ὅπως ὅν φησὶ καὶ ἐπὶ
 τῶν συμβεβηκότων ὅτι ὑπάρχουσιν αὐτῶν ὁρισμοί, ὅχι ὡς ἀπλῶς
 ὄντων ἀλλ' ὡς πᾶσι ὄντων. εἰτα ταῦτα εἰρηκῶς ζητεῖ, ἄρα γε
 25. συνωνύμως κατηγοροῦν) τὸ ὅν τῶν ὄντων κατηγορῶν ἢ ὁμωνύμως;
 καὶ δείκνυσθαι ὅτι ὅτε συνωνύμως ὅτε ὁμωνύμως; ὅχι ὁμωνύμως
 μέν, ἐπειδὴ ὅλως κοινῶς τῇ ὕψια καὶ πρᾶγμα, τὰ δὲ ὁμωνύμως
 ὃ κοινῶς εἰσὶν ἀλλήλους καὶ πρᾶγμα. ταῦτα δὲ καθὸ καὶ αὐτὰ λέγουσι
 ὄντα, μετέχουσιν τῷ ὄντι. ὃ συνωνύμως δὲ, ἐπειδὴ ὅχι ἐστὶν εἰς
 30. ὁρισμὸς τῆς ὕψιας καὶ τῶν συμβεβηκότων, ἐπειδὴ μὴ καὶ μὴ ὑπάρ-
 χουσιν ὕψιας, ἀλλ' ὡς τὰ ἀφ' ὁδὸς καὶ πρὸς ὅν, τυτέξω τῶν πολλα-
 χῶς λεγομένων. id.

φησὶν ὅτι πρότερον δεῖ γνωσθῆναι τὸ πρᾶγμα ὅν ἐστὶ, καὶ μὴ 1030. 27.
 τὸτο τὸ ὄνομα αὐτῷ, εἰδ' ὅπως τὴν ἀκριβῆ λέγον διδόναι περὶ αὐτοῦ.
 τὸτο ὅν φησὶν ὅτι δεῖ μὴ σκοπεῖν περὶ ἐκείνου πῶς δεῖ λέγεαζ. πρό-
 τερον δὲ δεῖ σκοπεῖν τὴν φύσιν τοῦ πρᾶγματος καὶ ὡς ἔχει φύσιν,
 καὶ τότε τὸ ὄνομα αὐτῷ πρὸς πρᾶγμα. δεῖ καὶ νῦν, ἐπεὶ τὸ λεγόμε-
 νον φανερόν ἐστιν, ὅτι περὶ ὄντος ἐστὶν ὁ λόγος, καὶ ὁ ὁρισμὸς
 ὁμοίως ὑπάρχει πρώτῳ μὴ καὶ κυρίως τῇ ὕψια, ἐπειδὴ καὶ αὐτὴ κυ-
 ρίως ὄν; καὶ δὲ ταῦτα καὶ τοῖς συμβεβηκόσι, ὡς περὶ καὶ ὁ ὁρισμὸς
 τῶν συμβεβηκότων ὅχι ἀπλῶς ἐστὶν ὁρισμὸς, ἀλλὰ ποσὺ ἐστὶν
 ὁρισμὸς καὶ ποῦν. δεῖ γὰρ λέγεαζ τὰ συμβεβηκότα ἢ ὁμωνύμως
 εἶναι ὄντα, ἢ προσβηκότα καὶ ἀφαιρούμενα, ὅτι ποῦν ἐν ὕψια καὶ ποῦν
 ὁμοίως. καὶ τὸ μὴ προσβηκότα περὶ τῶν συμβεβηκότων λέγεαζ, τὸ δὲ
 ἀφαιρούμενα περὶ τῶν ὕψιας, οἷον λέγεαζ) ὁ ὁρισμὸς ποσὺ καὶ ποῦν,
 ἐπειδὴ τῆς ὕψιας διαφέρει τὸ τῆς ὕψιας ὄνομα καὶ λέγεαζ, ὁρισμὸς
 τῷ ὄντι, ἐπειδὴ καὶ τὸ ἀπλῶς ὄντος λέγεαζ) ἢ ὕψια, ὡς περὶ καὶ τὸ
 μὴ ἐπιστῆναι λέγομεν ἐπιστῆναι, ὅπως δὲ καὶ τὰ συμβεβηκότα ἐρῶ-

μεν. ὁ μόντοι γε ὁρθὸς ἔχει λόγος μῆτε ὁμωνύμως λέγεσθαι τὰ συμβεβηκότα, ἐπειδὴ κοινοῦσι κτ'. τὸ πρῶγμα, καθάπερ ἐν τῇ θεωρίᾳ εἶρη), μῆτε ὡσαύτως, τυτέστι συνωνύμως, ἐπειδὴ ὅχι ὁμοίως αὐτῶν κατηγορεῖται) τὸ ὄν, ἀλλ' ὡσπερ τὸ ἱατρικὸν σμιλῖν λέγει, ὡς τὰ ἀφ' ἑνὸς καὶ πρὸς ἕν, καὶ τὸ ἱατρικὸν σιτίον. "ὅτι τὸ αὐτὸ δὲ καὶ ἕν," τυτέστιν ὁ συνωνύμως. ὁ μόντοι γε καὶ ὁμωνύμως. ὅθεν ᾗ ὅτε ἱατρικὸν σῶμα ὅτε τὸ σκεῦος λέγει, ὅτε ὁμωνύμως. ὅτε δὲ καθ' ἕν, τυτέστι συνωνύμως, ἀλλὰ πρὸς ἕν. Asclep.

1030 α. εἰπὼν ὅν ὅτι τὸ τί ἐστὶ λέγει ἀπλῶς μὴ ἐπὶ τῆς ὕστερας, πῶς
27. δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων, λέγει ὅτι δεῖ μὴ ὅν σκοπεῖν ἢ πῶς δεῖ λέ-
γειν περὶ ἑκάστα, τυτέστι δεῖ μὴ ὅν σκοπεῖν εἴτε ὅπως χρὴ λέγειν
ὅτι τί ἐστὶ ποιόν, εἴτε ἀπλῶς τί ἐστιν. ἢ ὅτι τὸ ἐστὶ τὸ λεγόμενον,
ἀλλ' ὅτι δεῖ μὴ ὅν ζητεῖν καὶ φροντίζειν καὶ τῆς τῷ λόγῳ καλλιπερείας
τε καὶ χάριτος, ἵνα μὴ ἐξηρὸς ἦ, τοσούτον δὲ ὅσον γε πῶς ἔχει φύ-
σεως τὰ πράγματα καὶ πῶς ὀφείλει λέγεσθαι τε καὶ νοεῖσθαι. τῷτο
θεὶς μεταξὺ λέγει "διὸ καὶ νῦν, ἐπεὶ τὸ λεγόμενον φανερόν," ὅτι κυ-
ρίως τὸ τί ἐστὶν ἐπὶ τῆς ὕστερας λέγει, καὶ τὸ τί ἦν εἶναι ὑπάρξει πρῶ-
τως μὴ καὶ ἀπλῶς τῇ ὕσσει, εἴτα καὶ τοῖς ἄλλοις ὑπάρξει, οἷον τὸ τί
ἦν εἶναι ποσῶ. ὡσπερ ᾗ καὶ τὸ τί ἐστὶν ὅχι ἀπλῶς ὑπάρχει αὐτοῖς,
ἀλλὰ τῇ μὴ ὕσει ἀπλῶς, αὐτοῖς δὲ τὸ μὴ προδήκῃς τί ἐστὶ ποιόν,
ὅπως καὶ τὸ τί ἦν εἶναι μὴ προδήκῃς, οἷον τί ἦν εἶναι ποιῶ ἢ τί ἦν
εἶναι ποσῶ καὶ ἄλλα, ὡσπερ τὸ μὴ ἐπιστητὴν λέγει ἐπιστητὸν, ὅχι
ἀπλῶς ὅτι ἐπιστήμη αὐτῷ ἐστίν, ἀλλ' ὅτι ἐπιστήμη αὐτῷ ἐστίν ὅτι
ὅτι καὶ ἐπὶ τούτων ὅχι ἀπλῶς τὸ τί ἦν εἶναι ἐπ' αὐτῶν λεχθήσε, ἀλλὰ
μὴ προδήκῃς. καὶ ἔστιν ὅν ἢ τῷ λόγῳ σύνταξις τοιαύτη τις, 25
καὶ τὸ τί ἦν εἶναι ὁμοίως ὑπάρξει πρῶτως μὴ καὶ ἀπλῶς τῇ ὕσει, εἴτα
καὶ τοῖς ἄλλοις, ὅχι ἀπλῶς τὸ τί ἦν εἶναι, ἀλλὰ ποιῶ καὶ ποσῶ, ὡσπερ
καὶ τὸ τί ἐστὶν. καὶ ᾗ τὸ τί ἐστὶν ὅχι ἀπλῶς αὐτοῖς ὑπάρξει, ἀλλὰ μὴ
προδήκῃς. εἴτα ἀπ' ἄλλης ἀρχῆς τὸ "ὡσπερ καὶ τὸ μὴ ἐπιστητὸν
ἐπιστητὸν," εἴτα τὸ "ἢ προσκείμενος καὶ ἀφαιρούμενος" καὶ ὅτι. "δεῖ
ᾗ ὁμωνύμως ταῦτα φάναι ὄντα," καὶ δεῖ προσυπακύνειν τὴν συ-
νωπύμως, καὶ ὅπως ἐπιφέρει καὶ τὰ ἐξῆς. τὸ ᾗ "δεῖ ᾗ ὁμωνύμως
ταῦτα φάναι" ἑλλειπῶς τεθέν (εἶδει ᾗ προσκείμενος καὶ τὴν συνωνύ-
μως) ἀσάφειαν ἐποίησε πολλήν. τὸ ᾗ "ἢ προσκείμενος ἢ ἀφαι-
ρούμενος ὡσπερ καὶ τὸ μὴ ἐπιστητὸν ἐπιστητὸν," μεταξὺ τεθέν. καὶ 35
ἔστιν ἵσως ὁ λόγος τοῦτος. καὶ τὸ τί ἦν εἶναι ὑπάρξει πρῶτως μὴ καὶ
ἀπλῶς τῇ ὕσει, εἴτα τὸ τί ἦν εἶναι καὶ τοῖς ἄλλοις ὑπάρχει, ἀλλ'
ὅχι ἀπλῶς, ἀλλ' ὡσπερ καὶ τὸ τί ἐστὶν ὅχι ἀπλῶς αὐτοῖς ὑπάρχει,
ὅπως καὶ τὸ τί ἦν εἶναι καὶ ὡσπερ τὸ μὴ ἐπιστητὸν ἐπιστητὸν λέγει ὅχι
ἀπλῶς, ὅπως καὶ ταῦτα δεῖ λέγειν. "ἢ προσκείμενος ἢ ἀφαιρού-
μενος," προσκείμενος μὴ ἐπὶ τῷ ποσῷ ἢ τῷ ποιῷ ἢ τῶν ἄλλων τί ἦν
εἶναι λεγόμενος ποσῶ ἢ ποιῶ, ἀφαιρούμενος δὲ ἦτοι ἀπλῶς δὲ καὶ
ἀπὸ προδήκῃς λέγοντας ἐπὶ τῆς ὕστερας. εἴτα δεῖ ᾗ τὸ συνδέσμων
τῷ δὲ ἀκρόντας ὡς ἄλλο τι λέγοντος. δεῖ δὲ ἢ ὁμωνύμως ταῦτα
φάναι ὄντα ἢ συνωνύμως. "ἐπεὶ — ὡσαύτως," ὡς ἂν εἰ λέγει, 45
δεῖ τὴν ὕσσει καὶ τὸ ποσὸν καὶ τὸ ποιὸν καὶ τὰς λοιπὰς κατηγορίας ἢ
ὁμωνύμως ὄντα λέγειν ἢ συνωνύμως. εἴτα ἐπικριτικὸν ἐπιφέρει,
τὸ γε ὁρθόν καὶ ἀληθές, ἐστὶ μῆτε ὁμωνύμως αὐτὰ φάναι "μῆτε

ὡσαύτως," ἀντὶ τῷ συνωνύμως, ἀλλὰ τῶν ἀφ' ἑνὸς καὶ πρὸς ἕν,
ὡσπερ καὶ τὸ ἱατρικὸν λέγει πρὸς τὸ αὐτὸ καὶ ἕν, ἀντὶ τῶν ἀφ' ἑνὸς
καὶ πρὸς ἕν. "ὅτι τὸ αὐτὸ δὲ καὶ ἕν" ἦτοι ὁ συνωνύμως δέ. Alex.

ὁ δὲ γὰρ σύνδεσμος τεθείς ἐμφασιν δίδωσι τῷ τὰ λεγόμενα 1030 β
μετὰ εἶναι κατασκευαστικά τινος τῶν προσεχῶς ῥηθέντων. καὶ ἐστὶ
δὲ τῷτο, ἀλλὰ δεῖ τὴν γὰρ ἀντὶ τῷ δὲ συνδέσμῳ ἐκλαβεῖν. πολ-
λαχὺ ᾗ τῷτο σύνθεσις αὐτῷ, ὡς καὶ ἐν τῷ Β τῶν Ἰστέρων Ἀνα-
λυτικῶν ἀπεσημασμένα καὶ ἐν ἄλλοις πολλοῖς. δεῖ ὅν τῷ γὰρ
ἀντὶ τῷ δὲ συνδέσμῳ ἀκύνειν. καὶ εἴη ἂν ὁ λέγει τοῦτον. ὁ δὲ
φησὶν, ἀνάγκη, τυτέστιν ὅχι ἀναγκαῖον δὲ τι συμβαίνει, ἀντὶ τῷτο
θεώμεν, ὅτι ὁ ἂν ὄνομα λόγῳ ταῦτ' ἐσημαῖν, ἐκύνει τὸν λόγον,
ὅτι ταῦτ' ἐπὶ ὄνομα σημαίνει, ὅρισμὸν τινα τῷ πράγματι εἶναι·
ἀλλὰ τῷτο χρὴ λέγειν ὅτι εἰ τί ὄνομα λόγῳ τινὶ ταῦτ' ἐσημαῖναι,
ἐκύνει ὁ λόγος ὅρισμός ἐστι τῷ πράγματι. ἔστι δὲ ὁ λόγος ὁ
ὑπὸ τῷ ὀνόματι δηλούμενος ὅρισμός, ἐὰν τὸ ὄνομα δηλωτικὸν ἢ
ἐνὸς λόγου, ἐνὸς δὲ μὴ τῷ συνεχεῖ, ὡσπερ ἢ Ἰλιάς ἢ ὅσα συν-
δέσμων ἔν. τὸ "ὅσα συνδέσμων" ὅχι ὡς ἑτερόν τι δηλῶν τῷ "μὴ τῷ
συνεχεῖ" ἐπὶ καὶ, ἀλλὰ ὡσπερ εἰ λέγει τῷ συνεχεῖ συνδέσμων,
ὡσπερ ἢ Ἰλιάς. ἐπειδὴ δὲ ἢ Ἰλιάς τῷ συνδέσμῳ ἐστὶ συνεχὴς,
ἐπὶ γὰρ "ἢ ὅσα συνδέσμων". . . δέδεικται ᾗ ἐν τῷ γράμματι τῷτο
τῆς πραγματείας ὅτι ἀκολουθοῦν ἀλλήλοις τὸ ἐν καὶ τὸ ἕν. id.

"ἀλλὰ πρὸς ἕν," τυτέστιν ὡς τὸ ἀφ' ἑνὸς καὶ πρὸς ἕν. φησὶν 1030 γ
ὅν· ὅπως ἂν βυλίοιό τις, ταῦτα λεγέτω, ἢ ὁμωνύμως ἢ συνωνύ-
μως· μόνον δεῖ τὴν ἔννοιαν αὐτὴν γινώσκων τὸν πρῶτον. ὅτε
ᾗ περὶ ὀνομάτων ἐστὶν ἡμῖν ὁ λόγος. Asclep.

ὅτε ᾗ καὶ συνέχειαν ἐχόντων τὸ ἐν ἔστιν ὅρισμός, ὅτε τῶν 1030 δ
συνδέσμων. διὸ ὅ φημεν ὅρισμὸν εἶναι τῆς Ἰλιάδος, ἐπειδὴ μία
ἐστὶ τῇ συνεχείᾳ ἢ Ἰλιάς, ὅτε δὲ ἐν ἔχουσα τέλος, εἴγε ἢ πᾶσα
ποίησις, φησὶ, πρὸς τέλος ὁρᾷ τὴν ἀρπαγὴν τῆς Ἑλένης. ὅτε δὲ
τῶν συνδέσμων ἔν, ὡσπερ ὁ οἶκος· ἐκ ᾗ τῆς συνθέσεως τῶν λί-
θων καὶ τῶν ξύλων ἔχει τὸ ἐν ἐπικτητόν. φησὶν ὅν ὅτι ἐκ ἀνάγκης,
ἐὰν τῷτο τιθώμεν καὶ ὑποθώμεθα ὅρισμὸν εἶναι τῷτο τῷ πράγ-
ματος, ὁ δὲ ὅρισμός τὸ αὐτὸ δηλοῖ ὄνομα, τυτέστιν ὁ ἂν ὄνομα
λόγῳ τὸ αὐτὸ σημαίνει, ἢ δὲ ὅρισμὸν εἶναι τῷτον, ὡσπερ ἐπὶ τῆς
Ἰλιάδος εἰρήκαμεν καὶ τῷ οἴκῳ, ἀλλὰ τῷ λόγῳ, τυτέστι τῷ μὴ δη-
λῶντι τὸ ἐν καὶ συνέχειαν ἢ καὶ σύνδεσμον. τῷτο δὲ, ἐὰν ὅρισμός
ἐνὸς πράγματος ὑπάρχει μὴ ἔχοντος τὸ ἐν τῇ συνεχείᾳ, ὡσπερ ἢ
Ἰλιάς ἢ ὅσα συνδέσμων ἔχουσι τὸ ἐν, ἀλλ' ὁσαυτὶς λέγει τὸ ὄν. τὸ
δὲ ἐν λέγει ὡσπερ καὶ τὸ ὄν, τὸ δὲ ὄν τὸ μὲν ἐστὶν ὕσσει, τὸ δὲ ποσόν,
τὸ δὲ ποιόν. διὸ ὅδε λευκὸ ἀνθρώπῳ ἔστιν λόγος, τυτέστι τῷ συν-
θέτω, ἐπειδὴ ἀμφοτέρω ὄντα· ἄλλον δὲ τρόπον τῷ λευκῷ καὶ ἄλλον
ὕσσει, ἐπειδὴ, ὡς εἶρη, κυρίως ὅν ἐστὶν ἢ ὕσσει. id.

τὴν αἰτίαν τίθησι δι' ἣν δοκεῖ λόγος εἶναι καὶ ὅρισμός τῶν 1030 ε
συνθέτων· ἐκ προθέσεως ᾗ τὰ ἐξ ὑποκειμένου καὶ κατηγορουμένου.
συνκειμένου φησὶν ὡς τὸν λευκὸν ἀνθρώπον, ἴσον λόγων ὡς εἰ τις
μὴ δῶ λόγον εἶναι καὶ ὅρισμὸν τῷ λευκῷ ἀνθρώπῳ τὸ ζῶον περὶ
ὅσον ἔχον χρῶμα διακριτικὸν ὅψεως. τίνος ὅν ἔστιν ὅτος ὁ
ὅρισμός, καὶ ἀπλῶς πάντων τῶν ἐκ προθέσεως οἱ λόγους τίνος ἔσονται,

αἴτιον μὴ αὐτῶν εἶναι· ὅτι ἀπλῶς δὲ ἄλλα συνδυασμένα τὰ ἐκ προθέσεως εἴρηκε. τὴν δὲ εἶναι τῶν συνδυασμένων λόγους ἐπὶ γὰρ τὴν ἐκ προθέσεως ἢ ἀνάγκη δηλῶν, τὴν ἀνάγκη ἢ λόγους ἡμᾶς περὶ τῶν ἐκ προθέσεως ἐκ προθέσεως δηλῶν τὸς ὅρισμους αὐτῶν. Alex.

φησὶν, εἰ μὴ ὑπάρχουσιν ὅρισμοι τῶν ἐκ προθέσεως, τὴν ἐκ τῶν παραλαμβανόντων τὰ ὑποκείμενα ἐν τοῖς ὅρισμοις ἐαυτῶν, ὥσπερ ἐπὶ τῷ λευκῷ εἰρήκαμεν ὀρίζεσθαι χρῶμα διακριτικὸν ὄψεως ἐν σώματι θεωρημένῳ· φησὶν ὅτι εἰ ὁ λόγος ὅτος ἀληθής, ἀδύνατον εἶναι ὅρισμὸν τῶν συμβεβηκότων καθ' αὐτό. τὸτο ἢ 10 ἐδύνασεν εἶναι ὅρισμὸν τῶν συμβεβηκότων καθ' αὐτὰ συμβεβηκότα· ἐκ προθέσεως ἢ ἀνάγκη δηλῶν τὴν ὅρισμὸν αὐτῶν. Asclep.

1030 b
26. εἰ δέ, ὥσπερ εἴρηξεν, οἱ ὅρισμοι τῶν καθ' αὐτό εἰσι, τὸ δὲ σι-
μὸν καὶ τὰ τοιαῦτα τῶν καθ' αὐτό, ἔστι ἄρα καὶ τῶν τοιούτων ὅρι-
σμός. αὐτὸς δὲ ὅτι ἐπὶ γὰρ, ἀλλ' ἐπειδὴ εἴρηκε πρῶτον ὅτι 15
καθ' αὐτὰ ἔστι ὡς καὶ τὸς ὅρισμους εἶναι φανερὸν ἀδύνατα εἶναι
αὐτὰ καθ' αὐτά, ἢ δὲ σιμότης αὐτῇ καθ' αὐτὴν ὅτι δύνανται εἶναι
ἀπὸ τῆς ἑνότητος, θαρρύντως ἐπὶ γὰρ ὡς — ὁδὸς — πῶς γὰρ;
ὅτι γὰρ εἰσι καθ' αὐτά, οἱ δὲ ὅρισμοι, ὡς ὁδὸς, τῶν καθ'
αὐτά. ἢ ἐστὶ καὶ τούτων ὅρισμός, ἀλλὰ καθάπερ εἴρηκαμεν· εἴρηξεν 20
δὲ ὅτι πρῶτως μὴ καὶ ἀπλῶς τῇ ὁσίᾳ, εἴτα καὶ τοῖς ἄλλοις. Alex.

1030 b
27. ὡς ἢ ἐκ ἐστὶ τούτων ὅρισμός, ἢ εἴπερ ἔστιν, ἀνάγκη ἐκ προ-
θέσεως εἶναι, ὥσπερ εἴρηκαμεν. Asclep.

1030 b
28. δείξας ὅτι ἀπορήσας διὰ τῶν παραλαμβανόντων ὅτι ὁ δυνατόν 25
ἐστὶ τῶν καθ' αὐτὸν ὑπαρχόντων συμβεβηκότων εἶναι ὅρισμους,
ἐπειδὴ ἐκ προθέσεως ὑπάρχουσιν, ἅτε δὴ συμπαραλαμβανόντων
αὐτοῖς καὶ τὰ ὑποκείμενα, ὡς ἐπὶ τῷ ἀριθμῷ εἰρήκαμεν καὶ τῆς σι-
μότητος (ἐρωτώμενοι ἢ τί ἐστι περιττόν, φανερὸν ἀριθμὸς εἰς ἀπεί-
ρου διαμενόμενος, καὶ παραλαμβανόμενος αὐτὸς εἰς τὸν ὅρισμὸν,
φησὶν δὲ τὸν ἀριθμὸν), — ἐντεῦθεν ἀπορίαν τοῦ κατὰ ἀναγκάσειν 30
τῶν τοιούτων συμβεβηκότων τὸς ὅρισμους. τί γὰρ φησὶν ὅτι ἀδύ-
νατόν ἐστιν εἶναι ὅρισμὸν τῶν τοιούτων; καὶ ἐν αὐτῇ ἢ τῇ προφορᾷ
τῷ λόγῳ ἢ δολικῶς μὴ δις τὰ αὐτὰ λέγοντες... ἥτοι γὰρ
φανερὸν ὅτι σιμότης ἐστὶ κοίλανσι ἐν βῆτι, ὅθεν ἕτερον λέγομεν ἢ
ὅτι βίς βίς ἐστι, καὶ διπλασιαζόμενον τὴν βῆτα, ὅπερ ἐστὶν ἀδολογία· 35
ἢ ἢ κοιλότης λαμβάνει ἀπὸ τῆς σιμότητος, ἢ δὲ σιμότης πάν-
τως συνεισφέρει ἐαυτὴν τὴν βῆτα· ὡς ὁ λέγων, σιμότης ἐστὶ κοί-
λανσι ἐν βῆτι, ὅθεν ἕτερον λέγει ἢ ὅτι βίς βίς, καὶ ὡς εἴρηξεν, ἀδύ-
λοχί. εἰ τοίνυν ὅτι προεπείραξεν δυνατόν ἐστι τὰ τοιαῦτα, πολλῷ
μᾶλλον ὅτι ὀρίσασθαι... εἰ δὲ μὴ ἐστὶ ταύτην τὴν κοίλιν τῷ σιμῷ, 40
ἐπειδὴ τὸ μὴ σιμὸν ἐπὶ βῆτι καὶ μόνος φέρεται, τὸ δὲ κοίλον καὶ ἐπὶ
βῆτι λέγειται καὶ ἐπὶ ἐπιφανείας καὶ ἄλλων· εἰ ὅτι σιμὸν ὅθεν ἐστὶν
ἕτερον ἢ κοιλότης ἐν βῆτι, ἢ ὅτι δύναται εἶναι βῆτα σιμὴν, ἢ ὁ λέγων
τὸτο ἀδολογία, δις τὸ αὐτὸ λέγων, βίς βίς κοίλη, καὶ διὰ τῆς σιμώ-
τητος καὶ διὰ τῆς βῆτις βῆτα δηλῶν· ἢ ἢ σιμὴ βίς βίς ἐστὶ κοίλη, 45
ὥς ὁ λέγων κοίλανσι βῆτις, ἀπὸ σιμότητος παραλαμβανόντων τὴν
κοίλανσιν, δις λέγει τὴν βῆτα. ὡς ὁ δυνατόν, φησὶν, εἶναι τῶν
τοιούτων ὅρισμους· εἰς ἀπειρον ἢ πρῶτον· ὅθεν ἢ ἕτερον λέγει ἢ

ὅτι ἢ βίς βίς ἐστὶ σιμὴ, καὶ ὁ αὐτὸς λόγος ἔστι· ὁ ἢ λέγων ὅτι σι-
μότης ἐστὶ κοίλανσι ἐν βῆτι, ὅθεν ἕτερον λέγει ἢ ὅτι τῇ βῆτι βῆς
σιμὴ ἐστι. id.

αἱ τὶς ἐν τῶν ἄλλων κατηγοριῶν, οἷον τὸ ποσὺ καὶ τὸ λευκὸν 1031
5 καὶ τὸ περιττὸν καὶ τὸ θῆλος καὶ τῶν τοιούτων, ὅρισμους εἶναι λέγει,
ἀνάγκη δις τὸ ὑποκείμενον λαμβάνειν, ὥσπερ εἴρηξεν ἐπὶ τῷ σιμῷ.
εἰ γὰρ τις τὸ θῆλον ὀρίσασθαι βυληθείη, ἀνάγκη τὸ ζῶον δις παρα-
λαβεῖν· εἰ ἢ θῆλον λέγων ζῶον λέγω, εἴπερ ὀρίζομαι τὸ θῆλον,
ἀνάγκη λέγειν ὅτι θῆλον ἐστὶ ζῶον, ζῶον ἐν ᾧ πέφυκεν ἄλλο γε-
νός. ὁμοίως καὶ περιττὸν λέγων ἀριθμὸν λέγω, ὡς εἴπερ ὀρίζο-
μαι τὸ περιττόν, ἀνάγκη λέγειν ὅτι περιττόν ἐστιν ἀριθμὸς, ἀριθ-
μὸς μὴ δυνάμενος εἰς δύο ἴσα διαμεθεῖναι. ὡς εἴπερ τὸ περιττὸν
ἢ τὸ θῆλος ἐκ ἔστιν ὅρισμός, ὅθεν τῶν συνδυαζομένων ἔστιν, ὡς
ἀριθμὸν περιττὸν ἢ θῆλος ζῶον. ἐπειδὴ δ' ἐμμελλέ τις λέγειν ὅτι
πῶς οὐ λέγει, Ἀριστοτέλης, ὅτι τὰ πάθη ἀπὸ τῶν πραγμάτων
ὁ λέγει, καὶ ἐπὶ τούτοις ἀναγκαζόμεθα ταῦτα ὀρίζεσθαι δις λέγων
τὸ ὑποκείμενον αὐτοῖς; τὸ ἢ περιττὸν ὀρίσασθαι ἀπὸ αὐτοῦ τὸ ὑποκα-
μένον· εἴποιμι ἢ ὅτι περιττόν ἐστι τὸ μὴ δυνάμενον εἰς δύο ἴσα
διαμεθεῖναι, μὴ προσλαβὼν τὸν ἀριθμὸν. ἐκδηλωτέρον γε μὴν ἐπὶ
τῷ λευκῷ τούτῳ ἔστιν· λέγομεν ἢ ὅτι λευκὸν ἐστὶ χρῶμα διακρι-
τικὸν ὄψεως, ὅπως ὑποκαίμενος μετὰ μὴ ποιησάμενος. πρὸς δὲ
ταύτην τὴν ἔνστασιν ἀπαντῶν λέγει. Alex.

ἐπεὶ δὲ τινες τὸ ἀνθρώπου εἶναι καὶ τὸ λευκὸν ἀνθρώπου εἶναι 1031
ταύτην εἶναι βυλημένοι, τούτοις κατασκευάζοντες φασὶν ὅτι ὁ ἀν- 21
θρώπος καὶ ὁ λευκὸς ἀνθρώπος τὸ αὐτό, οἷον ὁ Σωκράτης καὶ ὁ λευ-
κὸς Σωκράτης ὁ αὐτός· εἰ δὲ ὁ ἀνθρώπος καὶ ὁ λευκὸς ἀνθρώπος
ὁ αὐτός, καὶ τὸ ἀνθρώπου εἶναι καὶ τὸ λευκὸν ἀνθρώπου εἶναι ταὐτόν
ἐστιν. ἔστι δ' ὁ συλλογισμός, δι' ὃ τούτοις συνήγον ἐν τρίτῳ χή-
ματι ὅπως· ὁ ἀνθρώπος καὶ ὁ λευκὸς ἀνθρώπος τὸ αὐτό, καὶ ὁ ἀν-
θρώπος καὶ τὸ ἀνθρώπου εἶναι τὸ αὐτό· ὁ λευκὸς ἄρα καὶ τὸ ἀνθρώπου
εἶναι τὸ αὐτό. ὅπως οὖν τὸν λόγον τῶν τούτων βυλημάτων λίαν
αὐτὸν λέγων, ἢ ὅτι ἀνάγκη, ὅσα καὶ συμβεβηκός εἰσιν, εἶναι τὰ
αὐτά. id.

ὅτι — ταῦτά· ἔλλειπὺς δὲ ἐμμελλέ τὸ λεγόμενον· δεῖ δὲ 1031
προσπαρεῖν τὸ τοῖς καθ' αὐτὸ ὅτι, ἵνα ἢ τὸ πᾶν τοιούτων· ὁ ἢ 25
ἀνάγκη, ὅσα καὶ συμβεβηκός εἰσι, τὰ αὐτά εἶναι τοῖς καθ' αὐτὰ
εἶναι. καὶ εἴη ἀντὶ τούτου λέγων ὅτι ὁ μὴ ἀνθρώπος καθ' αὐτό ἐστὶ
ταύτην τῷ ἀνθρώπου εἶναι, τῷ δὲ λευκῷ ἀνθρώπου καὶ συμβεβη-
κός. τὸ δὲ καὶ συμβεβηκός ἐκ ἀντὶ ταύτην τῷ καθ' αὐτὸ ὅτι·
ὁ ἢ καὶ πάντα τρόπον τὰ ἄκρα (ἄκρα λέγων τὸς κατηγορηματικούς
ὅρους) γίνεσθαι ταῦτά, ἀλλ' ὅταν μὴ καθ' αὐτὸ ἀμφοτέρωσι εἰ ἄκρα
κατηγοριῶν τῷ ὑποκειμένῳ, τότε γίνεσθαι οἱ αὐτοί, ὅταν δ' ὁ μὴ
καθ' αὐτὸ ὁ δὲ καὶ συμβεβηκός, ὁ γίνεσθαι· ὅπως ἢ συμβεβηκός τὸ
χρῶμα εἶναι ἀνθρώπου, οἷον ὁ Σωκράτης λευκός, ὁ Σωκράτης
ἀνθρώπος, τὸ λευκὸν ἄρα ἀνθρώπος· ὅπερ ἀδύνατον, ἀλλὰ τὸ μὴ
ἀνθρώπου εἶναι καὶ λευκῷ ἀνθρώπου εἶναι ἐκ ἐστὶ τὸ αὐτό, δι' ὃ
εἴπομεν αἰτίας. ἴσως δὲ, φησὶν, ἐκείνη τὰ ἄκρα διέκεινται ἀντὶ
τὰ αὐτά, οἷον τὸ λευκὸν ἀνθρώπου εἶναι καὶ τὸ μετὰ τὸ καὶ συμβε-

βραδὺς ἢ ἀμφοὶ τῷ ἀνθρώπῳ ὑπάρχει. ἀλλ' ὅδὲ τῷτα, φησὶ
δοκεῖ· εἰ δὲ τὸ λευκὸν εἶναι καὶ τὸ μουσικὸν εἶναι ὃ δοκεῖ τὸ αὐτὸ εἶναι
(ἄλλης ἢ φύσεως τὸ μουσικὸν καὶ ἄλλης τὸ λευκόν), πολλῶν μάλ-
λον ἔκτερος εἶναι τὸ ἀνθρώπῳ εἶναι καὶ τὸ λευκῷ ἀνθρώπῳ τὸ αὐτό. εἰπαὼν
ὅδ' ὅτι ἐπὶ τῶν καὶ συμβεβηκός τ' εἶναι ἔτερον, καὶ δαίμων 8
τῷτο διὰ τὸ δαίμων εἶναι ὃ ἀνθρώπος καὶ τὸ λευκῷ ἀν-
θρώπῳ εἶναι, λέγει ὅτι ἐπὶ τῶν καθ' αὐτὸ λεγομένων ἄρα τὸ αὐτό
ἔστιν ἕκαστον καὶ τὸ τί ἦν εἶναι, ἢ ὅ; καὶ ἐρωτήσας καὶ δευτέρῳ τῷτο
μειλίων, λέγει· διὸ τὸ ταῦτόν εἶναι ἕκαστον καὶ τὸ τί ἦν εἶναι, λέγει
ἐπιφανέσθω δὲ λόγος ἐπὶ τῶν ἰδεῶν. id.

εἴτα ἐπιλυόμενος φησιν ὅτι ἐκ ἀνάγκης, ὅσα καὶ συμβεβηκός
τὰ αὐτὰ ὑπάρχουσιν, ἥδη καὶ πάντα τὰ αὐτὰ εἶναι. . . ὅτε ἢ
τὰ ἄλλα, τῷτε τὰ καὶ συμβεβηκός· ὥστε αὐτῶν γίνεσθαι τὰ αὐτὰ,
ὡς περ καὶ τὰ καθ' αὐτὰ ὑπάρχοντα ἐπὶ γίνεσθαι τὰ αὐτὰ, ὡς εἴρη
ἐν τῇ θεωρίᾳ, ὃ περὶ τῷ ἀνθρώπῳ καὶ τῷ ζῷον λόγος ὅτι ὑπάρχουσιν 15
τῷ Σωκράτει καὶ εἰς τὰ αὐτὰ ἀλλήλοις. τὰ ὅν ἄλλα καὶ συμ-
βεβηκός ὑπάρχουσιν τὰ αὐτὰ, ὅσον τῷ λευκῷ εἶναι καὶ τῷ μουσικῷ,
ὅδ' ἄλλος ὁρισμὸς λευκῷ καὶ ἄλλος μουσικῷ· καὶ δὲ τὸ ὑποκαίμενον
τὰ αὐτὰ ὑπάρχουσιν· δοκεῖ δὲ τῷ ὄντι τοῖς πολλοῖς μὴ καὶ συμ-
βεβηκός ὑπάρχειν. Asclep.

γρ. καὶ χωρὶς τῷ "ὡς." cod. Reg.

1031 a
30. εἰ δὲ εἰσιν ὅσαι καθ' αὐτάς, ὡς φασὶ τὰς ἰδέας τῶν
εἶναι, ἄρα ἔτερον ἐστὶν αὐτῶν τὸ ἀγαθόν, τῷτε τὸ αὐτοαγαθόν, καὶ τὸ
ἀγαθὸν εἶναι ἦτοι τὸ αὐτοαγαθὸν εἶναι, ἢ ὅ; καὶ φησιν ὅτι εἰ ἔτε-
ρον ἐστὶ τὸ αὐτὸ ζῷον καὶ τὸ αὐτὸ ζῷον εἶναι, καὶ αὐτὸ τὸ αὐτοαγαθόν καὶ
τὸ αὐτοαγαθὸν εἶναι, καὶ τὸ αὐτόν καὶ τὸ αὐτόντι εἶναι, ἔσονται καὶ
φύσεις ἄλλαι καὶ ὅσαι καὶ ἰδέαι παρὰ τὰς λεγομένας καὶ προτέρας,
καὶ μάλιστα ἐκείναι ὅσαι· ἢ ἢ ὅςτις μάλιστα ἐστὶ τὸ τί ἦν εἶναι.
Alex.

1031 b
31. ἢ ἢ ὅςτις ἐκείνη ἐκείνη καὶ ἢ γινώσκεις αὐτὴ διὰ τὸ ὁρισμὸν θηρῶν
καὶ ἐπὶ τῷ ἀγαθῷ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων πάντων· ὥστε εἰ μὴ τῷ ἀγαθῷ
ὅσαι ἐστὶ ταῦτόν τὸ ἀγαθόν, ὅτε τῷ ὄντι εἶναι ἐστὶ τὸ ὄν, ὅδ' ἐπὶ τῷ ὄντι
ἐν. ὥστε εἰ μὴδὲ τῷ ὄντι εἶναι τὸ ὄν ἐστὶν, ὅν ἔσται ὑπαρξίς τῶν
τί ἦν εἶναι. Asclep.

1031 c
32. ἐπεὶ δὲ ἐμελλέ τις λέγειν ὅτι τὸ τί ἦν εἶναι τῷ αὐτόντος
ἔτερον ὃν αὐτῷ δικαίως ἀνάγειν μὴ εἶναι ὃν (τῷ ἢ ὄντος ἔτερον
μὴ ὃν ἐστὶ, τὸ δὲ τί ἦν εἶναι τῷ αὐτοαγαθῷ καὶ αὐτοῖσιν καὶ τῶν
λοιπῶν ἔκτερος δοκεῖ εἶναι), ἐπειδὴ ταῦτα ἐμελλέ τις λέγειν,
ἐπηγάγον "ὁμοίως δὲ πάντως ἐστὶν ἢ ὅδ' ἐπὶ τὰ τί ἦν εἶναι," τῷτε
ἢ πάντα τὰ τί ἦν εἶναι τῶν ἰδεῶν χρὴ λέγειν ὡς εἰσιν ἢ ὅδ' ἐπὶ. τίς
ἢ ἢ ἀπεκλήρωσις τῷ τῷ μὴ λέγειν εἶναι τῷ δὲ μὴ· ὥστε εἴπερ
ὅν ἔστι τὸ τί ἦν εἶναι τῷ αὐτόντος, ὅδ' ἐπὶ τῶν λοιπῶν ἔσονται· ὡς
ἢ ἢ ἔχει τὸ τί ἦν εἶναι τῷ αὐτόντος πρὸς αὐτὸ τὸ αὐτόν, ὅτι καὶ
τῶν ἄλλων ἰδεῶν τὸ τί ἦν εἶναι πρὸς αὐτάς. τὸ δὲ "ἔτι, ὡς μὴ
ὑπάρχει ἀγαθὸν εἶναι, ὅν ἀγαθόν" κατασκευαστικὸν ἐστὶ τῷ μὴ
εἶναι τὸ τί ἦν εἶναι τῷ αὐτοαγαθῷ ἀγαθόν. ὃ δὲ λέγει, τοιούτων
ἐστίν. ὡς τὸν πρῶτον μὴ ὑπάρχει ἀγαθὸν εἶναι, ὅν ἀγαθόν ἐστίν.
τὸ δὲ τί ἦν εἶναι τῷ αὐτοαγαθῷ ἔτερον ἢ αὐτῷ· τὸ δὲ τῷ ἀγαθῷ

ἔτερον ὅν ἀγαθόν· τὸ τί ἦν εἶναι ἄρα τῷ ἀγαθῷ ὅν ἀγαθόν. δὲ
ἔσας ὅν ἐπὶ τῶν ἰδεῶν ὅτι ταῦτόν ἐστιν ἐκείνη καὶ τὸ τί ἦν εἶναι
αὐτῶν, συμπεραίνεσθαι καθόλου ἐπὶ πάντων λέγων "ἀνάγκη ἄρα ὅν
εἶναι τὸ ἀγαθόν καὶ ἀγαθὸν εἶναι, καὶ καλὸν καὶ καλὸν εἶναι." Alex.

φησὶν ὅτι πάντῃ καὶ πάντως, ἐάν ὡς ἀπλῶς εἶδῃ, τῷτε 1031 d
ἐάν ὑπάρχουσιν, ἀνάγκη ἐστὶ τὸ αὐτὸ εἶναι τὸ τῷδε εἶναι καὶ τῷδε 14
εἶναι ἐπὶ τῶν ἀπλῶν εἰδῶν, πᾶν ὑπάρχουσιν ἰδέαι καὶ μὴ ὑπάρ-
χουσι. . . φησὶν ὅν ὅτι εἴπερ εἰσιν αἱ ἰδέαι ὡς τῶν φασιν,
τῷτε τῶν ὅσαι καὶ μὴ λόγοι, ὅν ἔσται τὸ ὑποκαίμενον, τῷτε τὸ ὄντι
10 ὅσον· ταύτας ἢ τὰς ἰδέας ὅσαι μὴ ἀναγκαῖον εἶναι, εἴγε καὶ
πρότεροι ὑπάρχουσιν, ὃ θεωρῶν δὲ ἐν ὑποκαίμενῳ ταῖς συνθέσις
ὅσαις, ἐπεὶ ὅπως ἔσονται αἱ καὶ μέβησιν· αὐτὰς δὲ αὐτὰς βέλοντι,
ἐπεὶ τὰ ἐνταῦθα ὅν ἔσονται ὅσαι. Asclep.

ἐπειδὴ οἱ τὰς ἰδέας εἰσαγόντες αὐτάς καθ' αὐτάς ἔλεγον 1031 e
εἶναι, ὡς εἴρη, καὶ κυρίως ὅντα καὶ ὅσαις καὶ τῶν τῷδε ἐτέρας ἔλε- 15
γον, ὅτι ὃ μὴ καθόλου ἀνθρώπος, ὃν ὃ τὸς ὃ ἡμέτερος ἀπὸ τῶν καθ'
ἕκαστα ἀπεσώλησθε καὶ τὸ εἶναι αὐτῷ ἀπεσώλησθε, ὁμοίωμα τῶν
καὶ μέρος ἀνθρώπων ἐστὶ καὶ ὃ αὐτὸς ἐστὶ τοῖς καθ' ἕκαστα καὶ ἐπὶ
μὴν τὸ εἶναι ἔχει, ὃ δὲ αὐτοαγαθὸς ἢ ἰδέα, ἥτις καθ' ἕκαστα
20 ἐστὶ καὶ ἐνυπάρχει, καὶ ἔστιν ὃ αὐτὸς τοῖς καθ' ἕκαστα ἀνθρώποις,
ἐπειδὴ ταῦτα ἔλεγον, λέγει ὅτι εἴπερ εἰσιν ἰδέαι, ὅν ἔστι τὸ ὑπο-
καίμενον ὅσαι, τῷτε τῶν αἱ μερῶν καὶ ἄτομοι ὅσαι ὅν ἔσονται ὑποκαί-
μενοι αὐταῖς· ἐτέρα ἢ ὅσαι ἄλλοις αὐτῶν ὅν ὑπάρχει. ἐπεὶ
ὅν αἱ ἰδέαι, ὡς φασιν, καθ' αὐτάς εἰσιν, τὰ δὲ καθ' αὐτὰ ἔξ
ἀνάγκης ὅσαι εἰσιν, καὶ αἱ ἰδέαι ἔξ ἀνάγκης ἔσονται ὅσαι καὶ ἔτεροι
καθ' αὐτάς τῶν τῷδε. ἀλλ' εἴπερ εἰσιν ὅσαι καὶ ἔτεροι τῶν τῷδε,
ὅν ἔσονται ταῦτα ὑποκαίμενα, ὅδ' καθ' ὑποκαίμενων αὐτῶν λεχθή-
σονται. εἰ ἢ καθ' ὑποκαίμενων αὐτῶν λεχθήσονται, ἔσονται καὶ μέ-
βησιν· ἀλλὰ μὴν τὰ καὶ μέβησιν ὃ τὰ ἐν τοῖς μετέχουσιν αὐτῶν
εἰσιν, ὡς περ τὸ ζῷον ἐν τῷ Σωκράτει καὶ ἐν ἐμοί· ἐφασκον δὲ
ἔτοι μὴ εἶναι τὸν αὐτοαγαθὸν ἐν ἡμῖν, ὡς ὅν εἰς καὶ μέβησιν.
εἰ δὲ μὴ εἰσιν, ὅδ' καθ' ὑποκαίμενων τῶν τῷδε λεχθήσονται, ὅδ'
ὅλως τὰ τῷδε ὑποκαίμενων αὐταῖς. καὶ τίς ἢ χρεια τῶν ἰδεῶν, εἴπερ
καὶ ἔτεροι τῶν τῷδε καὶ ὅδ' ἐκ κατηγορησῶν κατ' αὐτῶν, ὅδ' αἰτίαι τῷ
εἶναι τοῖς τῷδε εἰσὶ; δέδοικα καὶ τῷτο πολλὰς. Alex.

ὡς καὶ ἐκ τῷ λόγῳ καὶ ἐκ τῆς ἐπαγωγῆς (ταύτην ἢ ἔλεγον 1031 f
εἴπερ) ἕκαστον καὶ τὸ τί ἦν εἶναι αὐτῷ ἐν ἐστίν. λέγει δὲ περὶ τῶν 21
καὶ συμβεβηκός ὅτι διὰ τὸ διπλὸν σημαίνει (τὸ ἢ μουσικὸν σύμβολον
δηλοῖ τό τε πάθος, αὐτὴν λέγω τῇ ἐν τῇ ψυχῇ τῷ Σωκράτει
μουσικῇ, καὶ αὐτὴν τῷ Σωκράτει) ὅν ἀλλήλως εἰπῶν ὡς ταῦτόν ἐστι
τό τε μουσικὸν καὶ τὸ μουσικὸν εἶναι· συμβαίνει γάρ, εἰ τις τῷτο
λέγει, τὸ μουσικὸν ἦτοι τὸ πάθος ταῦτόν εἶναι τῷ ἀνθρώπῳ ὃ συμ-
βεβηκέν. id.

καθ' αὐτὰ μὴ ἢ τὸ ἀνθρώπῳ εἶναι καὶ τὸ λευκῷ ἀνθρώπῳ ὅν 1031 g
ἔσται τὸ αὐτό· ἢ δ' ἐπαθεί τι ὑπὸ τῷ λευκῷ, λέγω δὲ τὸ λευκα- 27
θῆναι, ἔσται τὸ αὐτό. "ἄτοπον εἶναι" καὶ τῷτο δευτικόν ἐστι διὰ
τῆς εἰς ἀδύνατον ἐπαγωγῆς τῷ ταῦτόν εἶναι ἕκαστον καὶ τὸ τί ἦν
εἶναι ἐκείνη· ἢ δὲ δεῦξεν πάλιν ἐπὶ τῶν ἰδεῶν προέρχεται· λέγει

γράφ, ὡς περ ὁ αὐτοῖσιπος καὶ τὸ τί ἦν εἶναι αὐτῷ ἐκ τῆς ταύτης, ἀλλ' ἕτερα, εἴ τις καὶ τὸ αὐτοῖσιπον τί ἦν εἶναι ὄνομα θεῖτο, ἔγω δὲ ἰματίον, ἐπειδὴ πᾶν ὄνομα δηλωτικόν ἐστι τινος τί ἦν εἶναι, καὶ τὸ ἰματίον τὸ τί ἦν εἶναι ἐστιν ἕτερον αὐτοῦ. εἴ τις δὲ πάλιν τῷ τῷ ἰματίῳ τί ἦν εἶναι ὄνομα θεῖτο, ἔγω δὲ φυτὸν, ἔστι καὶ τὸ τί ἦν εἶναι τῷ φυτῷ ἕτερον τῷ φυτῷ. εἴ τις δὲ καὶ τῷ φυτῷ τί ἦν εἶναι θεῖτο ὄνομα, ἔστι καὶ ἐπὶ τούτῳ τὸ αὐτό. καὶ τούτο εἰς ἀπειρον. id.

1031^b 23. φησὶν ὅτι κἂν ὑποθώμεθα τὸ τί ἦν εἶναι ὄνομα ἔχει τι, ὅσον λίθον ἢ τι ἄλλο ταύτων, ἀποκρίνεται ἐπὶ τὴν χωρίζεται ἐπὶ τῶν ἀπλῶν ὅσων τὸ τούδε εἶναι τῷ τῷδε εἶναι. εἰ γὰρ κοχλῶμεθα καὶ ἐξιν αὐτῷ 10 ἀλλότριον, ἐπειδὴ ὕσας ἐστὶ δηλωτικόν, καθάπερ ἐν τῇ θεωρίᾳ εἰρήκαμεν, ἔστι καὶ παρ' ἐκείνο ἄλλο τὸ τί ἦν ἵππων, τούτῳ ἕτερος ὁρισμὸς τῷ τί ἦν ἄλλα τί ἦν εἶναι, ἐπειδὴ ὕσας ἐστὶ δηλωτικόν, τῶν δὲ ὕσων ὑπάρχουσιν ὁρίσμοι. διὸ φησὶ "τί ἦν εἶναι ἵππων ἕτερον," τούτῳ διαφέρειν παρὰ τὸ ἐξ ἀρχῆς τί ἦν εἶναι. καίτοι, φησὶ, 15 τί κοχλῶμε καὶ γὰρ ἔστιν εἶναι εὐθύς τί ἦν εἶναι, τούτῳ ἀντι ὀνόματος (διὰ γὰρ τὸ "εὐθύς" τὸ ἀντι ὀνόματος ἐδήλωσε), τούτῳ τί κοχλῶμε, κἂν μὴ ὑποθώμεθα ὠνομάσθαι, τὸ τί ἦν εἶναι, ἀλλότριον δὲ ἐστὶ τούτο τῷ τούδε εἶναι καὶ ἔστιν ὕσας δηλωτικόν, εἶναι καὶ αὐτῷ ὁρισμὸν; καὶ περὶ ἐκείνου ἐρωτήσομεν πάλιν τὸ τί ἦν εἶναι, ταύτων 20 ἐστὶ τῇ ὕσας ἢ ἐκ τῆς ταύτης; εἰ μὲν οὖν ταύτων ἐστιν, ἔχω τὸ ζητούμενον. εἰ δὲ διαφέρειν, πάλιν καὶ περὶ ἐκείνου τὰ αὐτὰ ἐρωτήσω, καὶ ὥτως ὁ λόγος ἐπ' ἀπειρον ἐκτείνεται. διὸ δὲ τὸ "καίτοι τί κοχλῶμε καὶ γὰρ ἔστιν εἶναι εὐθύς τί ἦν εἶναι;" ὅτω νοεῖται, ὅτι ὅσον μὴ ταύτων ἐστὶ τὸ τῷδε εἶναι καὶ τὸ τῷδε εἶναι, τί κοχλῶμε τῆς ὕσας ἐκείνης 25 τῆς εὐθύς γίνεσθαι ὁρισμὸν, ὥς πάσης ὕσας ἐστὶν ὁρισμὸς. διὰ ἐπηγάγειν "εἴπερ ὕσας τὸ τί ἦν εἶναι." ἐκείνης δὲ ὕσας ἐστὶν ὁρισμὸς, ἔστι καὶ τῷ τί ἦν εἶναι ὁρισμὸς, καὶ ὅπως ἢ ὁ αὐτὸς ἐστὶ τῷ τούδε εἶναι ἢ διαφέρειν. εἰ μὲν οὖν ὁ αὐτὸς, ἔχω τὸ ζητούμενον. εἰ δὲ μὴ ἐστὶν ὁ αὐτὸς, πάλιν ἐπὶ ἕτερον ὑποθώμεθα καὶ ὥτως ἐπ' ἀπειρον 30 ὁδοῦσμεν. ὥς εἰ μόνον ἔν ἐστι τὸ τῷδε εἶναι καὶ τὸ τούδε εἶναι, ἀλλὰ καὶ ὁ λόγος αὐτῶν ὁ αὐτὸς, ὡς δὴλον ἐκ τῶν εἰρημένων. πολλὰ γὰρ ἀποκαταλείμεν ὑπόμεινα τῷ λόγῳ τῷ ὑποθετικῷ αὐτὰ κοχλῶμε ἀπ' ἀλλήλων. Asclep.

ἐπειδὴ καὶ τὸ τί ἦν εἶναι ὕσας ἐστὶ δηλωτικόν, ἔστι αὐτῷ ὁρισ- 35 μὸς. καὶ εἰ μὲν ὁ αὐτὸς, ἔχω τὸ ζητούμενον, εἰ δὲ διαφέρειν, καὶ ἐπ' ἐκείνου ἐρωτῶ καὶ ἐπ' ἀπειρον ὁ λόγος προέρχεται. καὶ πάλιν τὸ ἐν ἐπειδὴ ὕσας ἐστὶν, ἔστι αὐτῷ ὁρισμὸς, καὶ ὅπως ἢ ἀλλότριος ἢ ὁ αὐτὸς. εἰ μὲν οὖν ὁ αὐτὸς, ἔχω τὸ ζητούμενον, εἰ δὲ ἀλλότριος, πάλιν ἔστιν ἄλλο ὁρισμὸς, καὶ ὥτως ἐπ' ἀπειρον προέρχεται. διὰ 40 φησὶν "ὥς καὶ" κτλ. id.

1031^b 31. εἴ τις δὲ ἐκείνῳ τί ἦν εἶναι ὄνομα θεῖτο, ἐπειδὴ παντὸς ὀνό- 31. ματος δηλωτικὸν ὕσας ἐστὶ τί ἦν εἶναι, ἔστι καὶ παρ' ἐκείνο τὸ ὄνομα ἄλλο τί ἦν εἶναι ἵππων. ἀλλὰ μὴν τὸ τί ἦν εἶναι ἢ φύσις τῷ ἵππῳ ἐστὶν, ὥς εἴπερ ἐστὶ καὶ τούτῳ τί ἦν εἶναι ἵππων, ἔστιν τῷ ἵππῳ διὰ 45 ὕσας καὶ φύσεις, καὶ εἰ μόνον δύο ἀλλὰ καὶ ἀπειροι. ἐπεὶ δὲ τις λέγειν ἐμελλεν, ἀλλ' ἐκ εἰς ἀπειρον προϊέναι ἀνάγκη, ἀλλὰ κατα- τήσομεν εἰς τι καὶ τὸ τί ἦν εἶναι ἐκ ἐξ ἕτερον ἀλλὰ ταύτῳ. εἰ γὰρ

ἔστι ταύτων, ἐκ ἀνάγκης εἶναι ἐκείνου τί ἦν εἶναι, ἐκ ἔστι ἕτερον. εἰ γὰρ ἐκ τῷ λέγειν ὅτι ἔστιν καὶ τὸ τί ἦν εἶναι ἐκείνῳ ἕτερον ἐκ συμβαίνει κακῶς εἶναι τί ἦν εἶναι, — εἴπερ εἰς τι κατατηγόμεν ταύτων ἐν τὸ τί ἦν εἶναι αὐτῷ, ἐκ ἔστι ἐκείνου πάλιν ἄλλο τί ἦν εἶναι. ἐπεὶ ἔν δυνατὸν ἦν ὅτω τῷδε ἐκείνῳ, πρὸς τούτῳ ἀπειρῶς ἐπάγει "καίτοι τί κοχλῶμε καὶ γὰρ ἔστιν εὐθύς εἶναι τινος τί ἦν εἶναι;" τούτῳ τί κοχλῶμε μὴ εὐθύς ἔστιν ταύτων εἶναι καὶ τὸ τί ἦν εἶναι αὐτῷ, ἀλλὰ μὴ πολλὰ τούτῳ εὐρίσκεται; εἰ μόνον δὲ ἔστιν καὶ τὸ τί ἦν εἶναι ἐκείνῳ ταύτων ἐστὶν, ἀλλὰ καὶ ὁ λόγος αὐτῶν ὁ αὐτὸς καὶ εἰς. εἰ γὰρ ἕτερος ἐστὶν ὁ λόγος τῷ ἀντιπρὸς καὶ τῷ τί ἦν εἶναι... εἰ μὲν γὰρ καὶ συμβεβηκὸς τὸ ἐν καὶ τὸ τί ἦν εἶναι αὐτῷ ἦν τὰ αὐτὰ, ἐκ ἂν ἦν ὁ λόγος αὐτῶν ὁ αὐτὸς. ἐπεὶ δὲ ἐκ πάντων τῶν δεχ- θέντων ἀνεφαίνετο ὅτι καθ' αὐτὸ εἶσιν ἐν, καὶ ὁ λόγος αὐτῶν εἰς ἐστὶν. ὁ δὲ ἀποκρίνεται μὴ ἦν ἐκείνῳ ἀπείρῳ, καὶ ἐπαναλαμβάνεται καὶ σαφέστερον 15 πύθεται λόγων "ἔτι — εἶσιν." τούτῳ, εἰ τὸ τῷδε ἐκείνῳ τί ἦν εἶναι ὄνομα θεῖται, ἔστι ἄλλο τῷ τεθέντος ὀνόματος τί ἦν εἶναι. ἀλλ' εἰ τούτῳ, εἰς ἀπειρον ἵνα ἀνάγκη. τὸ γὰρ ἐπὶ εἶναι ἔστι καὶ τὸ τί ἦν εἶναι τῷ ἐκείνῳ, τὸ δὲ ἐν ἐστὶν καὶ ἐπὶ τί ἦν εἶναι τὸ ἐπὶ εἶναι. τὸ δ' ἐπὶ εἶναι ἔστι πάλιν ἄλλο τί ἦν εἶναι, καὶ πάλιν ἐπὶ τούτων ὁ αὐτὸς λόγος Alex.

τὸ γὰρ θερμὸν τὸ ἐκ τῆς τρέψης γινόμενον μέρος. ἐστὶ τὸ παρ' αὐ- 20 σματος καὶ ποιεῖ μέρος τοῦ θερμασίου ἐν τῷ σώματι ὅμοιον αὐτῷ, αὐτὸς αὐτῷ. καὶ γὰρ γινώσκοντες διαφορὰς τῆς ὑγρότητος. τὸ γὰρ μέρος, τούτῳ καὶ γινώσκοντες θερμότητος, μέρος τοῦ ὁμοίου μὲν ἐπὶ αὐτῷ. τούτῳ θερμότητος καὶ ὑγρότητος, καὶ ὑγρότης μέρος γινώσκοντες καλῶς δὲ εἴπουν, ἐκ μὴ καὶ συμβεβηκὸς γένεθαι. ἐκ γὰρ τῆς τρέψης πολλὰ καὶ γινώσκοντες ἐρυθρὰ ἐκ τῆς θερμότητος, καὶ μέντοι καὶ ὑγρὰ. τὸ δὲ ἐρυθρὸν καὶ συμβεβηκὸς. διὰ τούτῳ γὰρ γίνονται ἢ τρεῖς. τὸ γὰρ αὐτὸν τὸ ποιεῖν πρῶτον καθ' αὐτό. Asclep.

εἰτα ἐπειδὴ ἀνωτέρω ἀλλὰ ἐκείνῳ παραδείγμασι, εἰπὼν καὶ 25 λευκῷ ἀνθρώπῳ εἶναι καὶ λευκὸς ἀνθρώπος. ἀπὸ αὐτῶν φησὶ Σωκρά- της καὶ Σωκράτης εἶναι. φησὶν ἔν ὅτι ἐκείνῳ διαφέρειν τὸ κοχλῶμε διαφορὰς παραδείγμασι. εἰτα γὰρ τὰ παραδείγματα. διὸ φησὶ "ἐκ γὰρ γινώσκοντες εἴτε ἐξ — ἐπὶ," τούτῳ εἴτε τὸ ἐρωτῆσαι, ἐκ χρῆσταις τις διαφορὰς παραδείγμασι ἐρωτῶμενος, ἐκ δὲ βλάπτει ἐν λόγῳ, μόνον ἵνα συμφωνῶσι τῇ φύσει τῶν παραδειγμά- 30 των. εἰτα φησὶν ὅτι "αὐτὸς μὲν ὅν" κτλ. id.

ἐξ ὧν γὰρ ἐρωτῶμεν (ἐκ γὰρ τῶν καὶ συμβεβηκὸς τὰς ἐρωτῆ- 35 σαις ποιεῖν), ἐκ τούτων καὶ τῶν λύσεων τούτων. Alex.

φησὶν ὅτι ἐπὶ τῶν φυσικῶν πραγμάτων καὶ τὸ ὑλικὸν αἰτίον 40 καὶ τὸ ποιητικὸν καὶ τὸ εἰδικὸν φύσει ἐστὶν. τὸ γὰρ γινόμενον ἔχει φύσιν τὴν φροντισσομένην αὐτῷ, ὅσον τὸ φυτὸν καὶ τὸ ζῷον. καὶ ὑφ' αὐτοῦ καὶ τὸ εἶδος λεγόμενον φύσις ἢ ὁμοειδὴς τῷ ποιεῖν. αὐτὴ δὲ ἐστὶν ἐν ἅλλῳ, ὅσον εἰ τύχοι ἐν τῷ πατέρῳ. ἀνθρώπος γὰρ ἀνθρώπον γινώσκοντες ὥς μὲν φησὶ, γινώσκοντες τὰ γινόμενα διὰ τὴν φύσιν. Asclep.

καὶ πάλιν τὸ σῶμα μέγα γινώσκοντες. τούτῳ δὲ πλεονεκτεῖ ἢ ὕσας 45 ὅτι ἀνάγκη προῖναι ἕτερον ὕσας ἐνεργείας, εἰ μέλλει γινώσκοντες ὁμοίαν αὐτῷ. ἀνθρώπος γὰρ ἀνθρώπον γινώσκοντες. ποῦν δὲ καὶ ποῦν ὡς

ἀνάγκη προὔφρχω ἐπεργάζεσθαι, ἀλλὰ μόνον δύναμαι ἐπὶ τῇ ποσὶν
τῇ παύσῃ id.

0320 16. ἀλλὰ πῶς ἐν τῇ φυσικῇ δεῖξας ὅτι γενέσεως γένεσις ἔκ ἐκιν
εἶδός μεταβολῆς μεταβολῆς, ὅτι φησὶ ἀπὸ γενέσεως εἶναι φυσικαί,
ὡς γενέσεως ἢ γένεσις ἐκ φύσεως ἔστιν, ὡς τὸ τοιοῦτον δοκεῖ λέγειν
ὅτι τῶν γενέσεων εἶναι γενέσεις. ἢ τὸ "ὡς γένεσις" ἢ πρὸς τὰς
γενέσεις, οἷμαι, ἀπεδιδωκεν ἀλλὰ πρὸς τὰ τέλη αὐτῶν, οὐκ τὰ
φύτα· ἢ τὰ ζῷα ἢ τὰ τοιαῦτα. ἢ ἐκ τούτου ἔστιν, εἴη ὡς λέγειν
ὅτι αὐτῶν· αἱ φύσεις γενέσεως εἶναι τῶν φύτων ἢ τῶν ζῴων, ὡς
φύτων ἢ ζῴων ἢ γένεσις ἢ ἀπὸ τέχνης ἔστιν ἀλλ' ἀπὸ φύσεως, ὡς
τὸ "ὡς γένεσις ἐκ φύσεως ἔστι" τὸ αὐτὸ εἴη ὅτι ὡς γενέσεων
ἢ ἀπαρχῆς· ἢ τὸ αὐτὸ εἶναι αὐτοῖς ὡς ἀπὸ τέχνης ἢ ἀπὸ ταυτομάτου ἔστιν
ἀλλ' ἐκ φύσεως· ἢ συγκαταβληθεῖσα γὰρ τῷ ἀρχαίῳ, δύναμις
τῇ ἢ φύσις, ἐστὶν αἰτία τῶν γενέσεων ποιητικῇ. ἢ αἱ φύσεις
γενέσεως αὐτῶν, ἔξ ὧς γίνεθ' ὅτι γενέσεως γινώσκοντες, ἔστιν ἡ ὕλη, 15
ὑφ' ἧς δὲ, οὐκ ὡς ποιητικῇ τῶν φύσεων τι ὄντων, οἷον ἄνθρωπος
ἵππος· ἐπειδὴ γὰρ τὸ σπέρμα ἐκ τέτταρος ὄντων εἶναι ποιητικῇ αἰτία,
καὶ δὲ τῶν φύσεων τι ὄντων· πρόσκειται, ἀπὸ ἐκ τῇ φυσικῇ ἔλκεται
ὅτι φύσις μὲν ἐστὶ τὸ εἶδος· φύσις δὲ ἢ ὕλη, τὸ δ' ἐκ τῆς
συγκαίμακον ἢ φύσις ἀλλὰ φύσις, ὡς τὸ ἐκ ἄνθρωπον γεννῶν ἢ 20
φύσις ἀλλὰ τῶν φύσεων τὸ ὄντων, καὶ ἔστιν ἡ ὕλη, ἔξ ὧς γίνεθ'
τὸ γινώσκον, ὑφ' ἧς δὲ τῶν φύσεων τι ὄντων· ἢ δὴ ἢ μάλιστα,
λέγειν δὲ πᾶσι ὕλην ἢ αἶμα, ὡς ἔστιν τῶν κατηγοριῶν ἢ ἐν τῇ
φυσικῇ· ἢ ἐν ταύτῃ τῇ πραγματικῇ, μάλιστα ὅπως εἶναι λέγειν
μὲν, ἀπὸ αὐτῶν ὅτι πάντα τὰ ἀπὸ φύσεως ἢ τὰ ἀπὸ τέχνης 25
τῆς γινώσκον ὕλην ἔχει, τὰ τῆς ὕλης ἔχειν τῇ αἰτίαν συντόμως
ἐπαγγαλῶν εἶπαι "δύναθ' ἢ ἢ εἶναι ἢ μὴ εἶναι ἑαυτοῦ αὐτῶν",
τυτέστιν ἐπειδὴ ἑαυτοῦ ἢ τῶν ἀπὸ φύσεως ἢ τῶν ἀπὸ τέχνης δύ-
ναθ' εἶναι ἢ μὴ εἶναι, ὅθεν ὡς ἀπὸ τῆς ὕλης τὸ ἔχειν· αὐτῇ
γὰρ ἔστιν ἡ τρεπτικὴ ἢ ἀλλοιωτικὴ, ἢ ποτὶ μὲν τὸ εἶδος δέχεται 30
ποτὶ δὲ ἄλλο, διὰ τὸ μὴ τὸ αὐτὸ ἢ ἐν αὐτῷ δυνάμει γένεσθαι, διὰ τὸ
εὐφύως ἔχειν πρὸς τὸ εἶδος δέχεται. ἔστιν ὡς ἐκ τῶν φύσεων
ἢ ἀπὸ τέχνης τὸ εἶναι ἢ μὴ εἶναι ἢ ὕλη αἰτία. τυτέστιν εἰπω
ἐπαγγαλῶν "καθόλου δὲ ἢ ἔξ ὧς φύσις ἢ καθόλου φύσις" ὡς πολ-
λάκις γὰρ εἶπομεν ὅτι ἢ τῇ ὕλει ἢ γίνεθ' ὅτι εἶδος ἢ καθόλου εἶδος, 35
αὐτῇ λέγειθ' φύσις. τὸ δὲ γὰρ γίνεθ' ἔχει φύσιν· οἷμαι ὡς αἴτιον
ἐπὶ τῇ τῷ εἶδος φύσιν εἶναι, τυτέστιν τὸ γινώσκον· διὰ φύσεως γί-
νεθ', φύσιν λέγων τὴν ἀπὸ τῆς ὕλης εἶναι τὸ εἶδος ὁδόν — ἢ γὰρ τὸ
ἐν αὐτῇ ὅν εἶδος γίνεθ' ὅτι γενεῶν· τὸ γὰρ ἐπὶ ὅλως διὰ τὸ ἢ ὑφ'
ἧς — ὁμοιωθῆναι. Alex.

0320 23. ἢ δὲ ὁδὸς αὐτῇ, ὡς ἂν ἐπεκτείνας λέγοι τις τὸ ὡς αὐτῇ
ἔστι, φύσις λέγειθ'. φανερόν ὡς ἢ τὸ εἶδος, πρὸς δὲ αὐτῇ ἢ ὁδὸς
ἔστι, φύσις ἔστιν· ὅτι τὸ εἶδος φύσις λέγειθ' ἀπὸ τῆς ἑαυτοῦ
λέγειθ'· φησὶ, τὸ συνθετὸν φύσις, οὐκ ἐκ συσφραγισίας. ἢ ὅθεν ὡς
ὅτι ἢ συναμφοτέρων, ὁ συσφραγισμὸς φύσις λέγειθ' (αὐτὸ γὰρ φα- 40
σαι λέγειθ'), ἀλλὰ ἢ τὸ εἶδος, καθόλου ἢ γίνεθ' ὅτι γινώσκον ὑφ'
αὐτῇ· ἢ γὰρ τὸ ἐν αὐτῇ ὅν εἶδος γίνεθ', ὅτι γενεῶν· τὸ γὰρ ἐπὶ ὅλως
λέγειθ' διὰ τὸ ἢ ὑφ' ἧς, ἢ ἢ τὸ εἶδος λεγόμενον φύσις ὁμοιωθῆναι.

πῶς δὲ τὸ γινώσκον τῷ ὑφ' ἧς γίνεθ' ὁμοιωθῆναι ἔστιν, ἐπαγγαλῶν "ἄν-
θρωπος γὰρ ἄνθρωπον γενεῶν", πάντες δὲ οἱ ἄνθρωποι ὁμοιωθῆναι εἶναι.
"αἱ δὲ ἄλλαι γενεαί· λέγονθ' ποιήσεις," εἰπὼν περὶ τῶν φυσικῶν
γενέσεων, τῶν ἑαυτοῦ ἢ συμπερανόμενος ἢ εἰπὼν ὅτι ὅτι
ἢ γίνεθ' τὰ γινώσκον τῇ φύσιν, λέγει ὅτι "αἱ δὲ ἄλλαι γενεαί"
(ἄλλας λέγων τὰς ἀπὸ τέχνης) ἀπὸ δύναμews ἢ ἀπὸ διανοίας
λέγονθ' ποιήσεις. id.

ἀπὸ τέχνης ἢ αὐτῇ γίνεθ' λέγει τὰ τεχνικὰ ἢ ὅλως ὅσα, 10320
τέχνην γένεθ', ἀπὸ διανοίας δὲ τὰς ἀρετάς· εἶδη γὰρ τῶν ἢ αἱ
ἀρεταί· τελευταῖ γὰρ τῶν ψυχῶν. αἱ δὲ ἢ πολλὰ τῶν τεχνικῶν
(γίνεθ') γὰρ τεχνικὰ τῶν ἢ ἀπὸ ταυτομάτου, ὡς εἶναι ἀπὸ διανοίας
γίνεθ', ἀλλ' ὡς ἢ τέχνη ἢ πᾶσι διάνοια, ἀπὸ δύναμews δὲ
εἰσιν ὁπότ' ἔτυχεν, οἷον λίσσαθ' ἢ μὴ λίσσαθ'. id.

"τότων — τυχῆς," ὡς περὶ ἢ ἀπὸ φύσεως γίνεθ' ἢ ἢ ἢ
λέγειν δὲ ἐκ τῶν ἀπὸ φύσεως γινώσκοντες, ἑνὰ ἐκ ταυτομάτου· γί-
νεθ' γὰρ βοτάναι ἢ ἐκ σπέρματος ἢ ἀπὸ σπέρματος· πολλὰ γὰρ
τῶν βοτάνων ἀπὸ σπέρματος φύσιν ἐκ ταυτομάτου. id.

ἢ ἐπὶ τῆς φύσεως ὡς γίνεθ', φησὶν, ἑνὰ ἢ ἐκ σπέρματος, 10320
ὡς περὶ ἄνθρωποι ἢ ἵπποι, ἢ ἀπὸ σπέρματος, ὡς περὶ σκυλῆες ἢ
πάντα τὰ ὑπὸ στήλας γινώσκοντα, ἢ πᾶσι ὑπὸ τῆς καθόλου φύσεως,
ὡς περὶ αἱ βοτάναι. Asclep.

ἢ ἐπὶ τῇ εἰδῶς ἢ τὸ τί ἢν εἶναι πρώτη ἐστὶν ὅσα, τὸ 10320
εἶδος ἐπὶ τῇ εἰδῶς εἶναι αἴτιον ἐπαγγαλῶν τὸ "ἢ γὰρ ἐναντίον τῷ
τῶν τὸ αὐτὸ εἶδος." ἀπὸ γὰρ ἢ ἐρήσει τῇ ὕλει ὑπάρχει τῇ δὲ
ἐρήσει τὸ εἶδος τὸ εἶναι παρῶν (τῇ γὰρ αὐτῇ ἀπὸ τῆς ἢ ἐρήσει
ἔστιν), αἱ δὲ ἢ τῇ ἐρήσει τῇ ἐν τῇ ὕλει ὡς τὸ εἶναι ἢ ὅλως τῇ
ὑπάρχει τὸ εἶδος ἐστὶν, αὐτὸ δὲ ἐστὶ ἢ τὸ τῶν ἢ ὅλως τῇ
τῇ ὕλει ἢ καμῶν, πρώτη ἢ κυρίως ὅσα τῷ αὐτῇ· τῶν γὰρ
ἐναντίων, φησὶν, ἢ τῶν ἐρήσεων τρόπον τινὰ τὸ αὐτὸ ἢ τῇ
εἶδος ἔστι, τυτέστιν εἰδῶς τῶν ὑπάρχεις χορηγόν· εἶδος ὡς ἢ
ὑπάρχεις αἴτιον· ἢ ὅλως τῶν ὄντων εἶναι ἢ μὴ τῶν ὄντων
συγκαταριθμῶν τὰς ἐρήσεις τὸ εἶδος ἢ τὸ τί ἢν εἶναι ἔστι·
ἀπὸ τῶν γὰρ τῶν εἶδους εἶδους ἢ ἐρήσεις τὸ εἶδος εἶναι ἔχει· ὡς
ποιητικῶν αἰτίων τῆς ἐρήσεως τὸ εἶδος ἔστιν. Alex.

"εἶδος δὲ λέγει τὸ τί ἢν εἶναι ἐκείν," τυτέστιν αὐτὸ τὸ αἴτιον
εἶδος, ἔξ ὧς ἢ τὸ ἐνυλον χαρακτηρίζεθ'· ἢ οἱ ὁρίσμοι γὰρ εἶδη
λαμβάνονθ'. εἶτα ὡς μὴ τις εἴποι πρὸς αὐτὸν ὅτι τί ἢν ἢ τῷ
ἐναντίον ἐκ ἔστιν ἵατρος, οἷον τῆς νόσου, φησὶν ὅτι ἢ τῶν ἐναντίων
τρόπον τινὰ τὸ αὐτὸ ἔστιν εἶδος· τῆς γὰρ ἐρήσεως ἔστιν ὅσα ἢ ἀπὸ
τικεμένη ὅσα, οἷον ὕγεια νόσον, ἢ γὰρ τῇ ἀπουσίᾳ τῆς ὕγειας
δηλοῖθ' ἢ νόσον, ἢ δὲ ὕγεια ἔστιν ὁ λόγος αὐτῆς ὅτι ἐν τῇ ψυχῇ τῇ
ἵατρος. γίνεθ' δὲ ὕγεια ἐκ νόσου τῶν τῶν τρόπον. ἐπειδὴ τὸ δὲ
ἔστι ἢ ὕγεια, ἢ ὁμαλότης τῶν σώματος ἐκ φύσιν, ἀνάγκη ἔστιν, εἰ
μᾶλλον ὕγεια ἢ τῶν, τὸ δὲ ὑπάρχει. Asclep.
ἔτι δὲ τὸ αὐτὸ αὐτῇ τῷ εἶδους ἔλαβε, τὸ δὲ εἶδος αὐτῇ τῷ αἴτιον 10320
τῆς ὑπάρχεις τῆς ἐρήσεως, ὅθεν ἐποίησεν εἰπὼν "τῆς γὰρ ἐρή-
σεως ὅσα ἢ ὅσα ἢ ἀπὸ τῆς, τυτέστιν ἢ ἢ τὸ εἶδος ὅσα τῆς ἐρή-
σεως ἔστιν ὅσα ἢ ὑπάρχεις, ἢ τὸ εἶναι αὐτῇ αὐτῇ χαρακτηρίζεθ'. Alex.

τὸ δὲ "τρίψαν τινά" πρόσκειται, ὅτι ὁ καθ' αὐτὴν ἐστὶν αἷσιον
τὸ εἶδος τῆς γερήσεως, ἀλλὰ καὶ συμβεβηκός· συμβαίνει γὰρ ὑπο-
χωρῶντος τὸ εἶδος γίνεσθαι αὐτὸν· ἐστὶν ὅν ἡ ὑγίεια, ὥστε ἀναλο-
γεῖσθαι αἰτία καὶ εἶδος τῆς νόσου, ἥπερ ἐστὶ γερήσις. id.

1032²⁰ ἔπειτα αὐτῇ τι τοῦτον, ὃ ἐστὶ μέρος τῆς ὑγείας· καὶ μέρος ἐστὶ
7 τῆς ὑγείας θερμότης αὐτὴ τὸ διαπεφοικιστὶς διὰ τὸ βάθος ἐκμοχ-
λεῦσθαι αὐτοῦ πρὸς μηχανῆς τὰ νοσοποιᾶ αἰτία, λέγει δὲ τὸ ἐκφυτον
θερμῶν. ἡ ἔσχατος αὐτῇ τι τοῦτον, ὃ μέρος ἐστὶ τῆς ὑγείας, τῇ
θερμότητι ἢ τῇ τέχνῃ, ὅσον ὅς τις χρώνῃ ἰατροὶ ἀλείμμασι, ὅσον
μαρκιᾶν ἢ τισι ἄλλοις τοῖσι. λαμβάνει συνεπιλαμβανόμενῃ καὶ τὸ φαν-
σομένον θερμῶν, καὶ ὅτω κολάζει τὸ ἀκρωτῆν ἢ διὰ πλεονῶν γινόμε-
νον τῷ, ὅσον τῆς τέχνης τῆς χρωμένης ἀλεψιμασί καὶ ἐτέρους
βοηθήμασι διὰ τὴν κακοῦσαν τὴν νοσήματος, καὶ λοιπὸν τῆς φύ-
σεως συνεπιλαμβανομένης γίνεσθαι βοήθεια. τὰτο δέ, φησὶν, ἐστὶν
ἔχοντος τὸ ποιῶν, ὅπερ ἐστὶ μέρος τῆς ὑγείας, καὶ τῆς οὐκείας λίθου
15 ὥστε ἀδύνατον τι γενέσθαι, εἰ μὴ προὔπαρχει τι ἕτερον, αἷον οὐκείας
εἰ μὴ εἰσι λίθοι, καὶ ἐπὶ τῆς ὑγείας· ὡς γὰρ φασὶν οἱ φυσικοὶ,
ἀπὸν γίνεσθαι ἐκ τῷ μηδαμῇ μηδαμῶς· οὐ γὰρ προὔπαρχει τὴν
ὑλὴν ἐπὶ τῶν γινόμενων. εἰτα λοιπὸν ζητεῖ ὅτι ὥστε ἡ ὑλὴ μέρ-
ος γίνεσθαι τὸ συνθεῖν, ἀρὰ γε ὅπως καὶ τὸ εἶδος· καὶ αὐτὸς μὲν ὅπως
20 εἰσας τὴν ἀπορίαν ἀπαλλάττει. Asclep.

1032²⁰ ἀλλ' εἰ δὲ θερμότητι γενέσθαι, οὐ τρίψας· ἀρχὴν ὅν ἀπὸ
8 τῆς τρίψεως, ἢ καὶ δύναμις ποιῆσαι, ἥτις τρίψας ἔχοντος ἐστὶν τῆς
ὑγείας καὶ τῆς οὐκείας καὶ τῆς θερμότητος. Alex.

1032²⁰ τὸ δὲ "ὁμοίως καὶ τῶν ἄλλων τ. μ. ἐκ. γ." εἶμαι τῷ "ὥς σ.
17 τρ. ε. — ἐκ. ὑλὴν" συντάττεισθαι. καὶ εἰς ἂν λέγων ὅτι ὥστε
θγίεια ἐκ ὑγείας γίνεσθαι, ὅτω καὶ ἡ οὐκεία ἐκ τῆς οὐκείας
τῆς ἐν τῇ ψυχῇ τῷ ἱατρῷ ὅπως καὶ ἡ θερμότης ἐκ τῆς θερμότητος.
ὑπάρχει ὅν, ὥστε εἶρη, ἡ τρίψας δύναμις. ἡ δὲ τῷτο λέγει ὅτι
ὑπάρχει ἡ τρίψας δύναμις τῷ ἱατρῷ, ἀλλ' ὅτι ἡ τρίψας δύναμις
θγίεια ἐστὶν. εἰ γὰρ ἡ τρίψας ἀρχὴ τῆς ὑγείας ἐστὶ καὶ πρῶτον αἰτίαν,
ὁ δὲ ὅτι ἡ τρίψας δύναμις ἐστὶν ὑγίεια. καὶ εἶμαι ὅτι τὸ "ὑπάρχει
δὲ τοῦτο δύναμις" περὶ τρίψεως εἶρη, ὅτι ἡ τρίψας δύναμις ἐστὶν
ὑγίεια. τὸ δὲ "τῷτο δὲ ἡδὴ ἐπ' αὐτῷ" περὶ τῷ ἱατρῷ εἶρη,
τοῦτο ἐστὶν ἡ τρίψας δὲ ἐπὶ τῷ ἱατρῷ ἐστὶ καὶ δύναμις αὐτὴν ποιῆ-
σαι. id.

1032²⁰ "ὑπάρχει δὲ τοῦτο δύναμις," τοῦτο τῷ φαρμάκῳ ὑπάρχει
20 δύναμις ἢ θερμότης· ἐρχόμενον γὰρ θερμαίνει· τὸτ' ὅν ἐπ' αὐτῷ
ἐστὶ τῷ βοηθήματι. Asclep.

1032²⁰ εἰάν δὲ ἀπὸ ταυτομάτου, φησὶ, γένεσθαι ἢ ὑγίεια, ἀπὸ τούτου γε-
22 γήσεσθαι ἥτοι ἀπὸ τῆς τρίψεως, ὅπερ ἐγένετο τὸ ποιῶν ἀρχὴ τῷ
ποιῶντι ἀπὸ τέχνης. Alex.

εἰάν δὲ ἀπὸ ταυτομάτου γένεσθαι ἢ ὑγίεια, ἀπὸ τῷ λόγῳ γίνεσθαι,
ἀφ' οὗ καὶ τεχνίτης ἀρχὴ ποιῶν, τοῦτο ἐστὶν ἀπὸ θερμότητος. Asclep.

1032²⁰ ἥτοι ἀπὸ τῆς τρίψεως. ὅπερ ὅν τὸ ποιῶν τῷ ἀπὸ τέχνης
26 ποιῶντι τὴν ὑγίειαν ἀρχὴ γένεσθαι αὐτῷ καὶ αἰτίαν τῷ τὴν ὑγίειαν
ποιῆσαι, αὐτῇ γένεσθαι καὶ ἐκ ταυτομάτου· τὴν γὰρ θερμότητα τὴν
ἐν τῷ σώματι ποιῶντι ἢ τρίψας. Alex.

αὐτῇ δὲ ἢ ἐν τῷ σώματι ὑπὸ τῆς τρίψεως γένεσθαι θερμότη-
της ἢ μέρος ἐστὶ τῆς γένεσθαι ὑγείας, ἢ εἰ μὴ ἐστὶ ἢ θερμότης
μέρος τῆς ὑγείας, ἀλλ' ὅν ἐστὶ αὐτῇ τοῦτο τι εἶναι ἢ οὐκείας,
ἥτις μέρος ἐστὶ τῆς ὑγείας. φησὶ δὲ τὸ ἐπόμενον τῇ θερμότητι καὶ
μέρος ἐν τῆς ὑγείας ἢ αὐτῆς ἐστὶ αὐτῇ, ἢ εἰ μὴ αὐτῆς ἀλλ' ὅν
διὰ πλεονῶν. τὸ δὲ "τῷτο δ' ἔχοντος τὸ ποιῶν" τοῦτον αὖν εἶρη
ὅτι ἡ τρίψας ἢ ποιῶν τὸ μέρος τῆς ὑγείας ἔχοντος ἐστὶ καὶ τῆς θερ-
μότητος καὶ τῆς οὐκείας καὶ τῶν λοιπῶν· καὶ ὥστε ἢ θερμότης
ἢ τὸ ἐπόμενον αὐτῇ (τῷτο γὰρ οὐδὲ προσυπονοῦσθαι μέρος ἐστὶ τῆς
ὑγείας, ὅτω καὶ οἱ λίθοι τῆς οὐκείας καὶ ὁ χαλκός τῷ ἀνδρῶντι
ὥς φανερόν ἐστιν ἐκ τῶν εἰρημένων ὅτι εἶναι γίνεσθαι μὴ προὔπαρ-
χόντος τινος, ἀλλὰ πᾶν τὸ γινόμενον ἐκ τινος γίνεσθαι). καὶ ὅτι μὲν
μέρος τι ἀναλογεῖται ὑλὴ ἐκ ἀνάγκης ὑπάρχει τοῖς γινόμενοις, φρα-
νερὸν, ὅτι δὲ καὶ τῶν τῷ ὁρσμῷ μερῶν τι λόγον ὕλης ἐπὶ τῇ, ἐκ
ἀφανέος· τὰ γὰρ ἡ γένεσθαι ἀναλογεῖται, καὶ τῷτο δὴλον ἐκ τῷ τὸν χαλ-
κὸν κύκλον δύο λόγῳ ἔχον ὑλῆς, τὸν τε χαλκὸν καὶ τὸ χῆμα,
τὸν μὲν χαλκὸν οὗς τὸ συναμφότερον, τὸ δὲ χῆμα ὡς τὸ εἶδος. ἔχει
δὲ ὁ χαλκὸς κύκλος ὁ μόνος καὶ τὸ συναμφότερον τὴν ὑλὴν, ἀλλὰ
καὶ ἐν τῷ λόγῳ. id.

τῷτο δέ, φησὶν, ἐστὶν ἔχοντος τὸ ποιῶν, ὅπερ ἐστὶ μέρος τῆς
ὑγείας, καὶ τῆς οὐκείας λίθου. ὥς ἀδύνατον κτλ. Asclep.

φησὶν ὅτι πᾶσα ἀνάγκη μέρος τι ἐκ ἀνάγκης ὑπάρχει ἐν 1032²⁰
τῷ ἐπόμενῳ ὡς μέρος αὐτῇ λαμβανόμενον· ἢ γὰρ ὑλὴ μέρος ἐστὶν
31 ὑπάρχει γὰρ αὐτῇ καὶ φῶς προσδεχάσθαι τὸ εἶδος· ἀρὰ ὅν φησὶ,
καὶ τὸ εἶδος γίνεσθαι· τὰ γὰρ σύνθετα καὶ τὴν ὑλὴν παραπορεῖ, καὶ καὶ τὸ
εἶδος, ὅσον, ὡς φησὶν αὐτὸς, τὸς χαλκὸς κύκλος λόγῳ καὶ τῇ
ὑλῇ, ὅτι χαλκός ἐστι τοῦτο ἔχον χῆμα· καὶ τῷτο ἐστὶ τὸ γένος
τῷ χαλκῷ κύκλῳ, εἰς ὃ πρῶτον τίθεσθαι, τοῦτο δὲ εἶδος τῷ χῆματι
τὸς τῷ κύκλῳ εἶδος αὐτῷ ἐστὶν· ὁ δὲ χαλκὸς κύκλος ἔχει ἐν τῷ
ὁρσμῷ καὶ τῇ ὑλῇ, καθάπερ εἰρημασθαι. id.

ὁ λόγος αὐτοῦ ἀλλ' ἐξ ἐκείνου, τοῦτο παραγαγῶς. ὁ γὰρ 1033²⁰
ἀνδρῶν ἥτις γένεσθαι ἐκ λίθου λίθους λέγει· πρὸ γὰρ τῆς γένεσθαι
6 λίθος ὑπῆρχε. πῶς ὅν δύναμις καὶ προσλαβὼν ἕτερον χῆμα ὁμοίως
λέγεισθαι, ὡς ἀνέλεος πρὸ τῷ χῆματος ὑπῆρχεν, ὁ μόνος γὰρ ἀ-
νθρωπος φησὶν ὅτι λέγει, ἐκείνος ἐστὶ γένος παραγαγῶς, ὅσον
κάμυνον, ἀλλὰ καμινῶς· αἰτίαν δὲ ὅτι τὰ γινόμενα πάντα γί-
νεσθαι ἐκ τῆς οὐκείας γερήσεως καὶ ἐκ ὑποκειμένου, καθάπερ ἐν τῇ
θεωρίᾳ. ἔχει καὶ ὁ ἀνθρωπος καὶ ὁ κάμυνον. μάλιστα δὲ λέ-
γει ἐκ κάμυντος ὑγίης γενέσθαι ἥπερ ἐκ ἀνθρώπου, διὰ ὑγίης
κάμυνον ὁ λέγει· μετέβαλεν γὰρ κατ' ἐκείνου· ἀνθρωπος δὲ λέγει
καὶ ἀνθρωπος ὑγίης. ὅν δὲ ἐστὶ ἢ γερήσις ἀδύνατος καὶ ἀσύμμε-
(ἐπὶ γὰρ τῆς ὑγείας ἔχει ὄνομα τὴν νόσον, ἐπὶ δὲ τῷ ἀνδρῶντι ὅν
ἔχει ὡς ὁμοίως ὄνομα, ὥστε ἐν χαλκῷ χῆμα ὁμοίως· ἀδύνατος
γὰρ ὁ ἐκ ἀνδρῶν τί ἐστι, πότερον τρίγωνον ἢ σφαῖρα ἢ τι ἄλλο
τοῦτον. ὁμοίως καὶ ἥτις φησὶν ὅτι ἐξ ἐκείνης γένεσθαι οὐκείας·
ἀδύνατος γὰρ ἢ γερήσις πότερον πλεῖστοι ἢ ἐν ὅλῳ ἢ τι τοῦτον ἄλλο)
ἐπὶ γὰρ τῶν ἀδύνατων τὴν γερήσιν ἐξ ὕλης δοκίμοι γίνεσθαι τὰ γινόμε-
να, ὥστε ἐπὶ τῶν ἔχοντων οὐκείας τὴν γερήσιν ἐξ αὐτῆς

τῆς φέρσεως. διὰ φησιν, ὥς ἐστι ἐκ καμμένων. ἀμφότεροι γὰρ ἐπὶ τῶν ἐχόντων ὑποκείμενον τὴν φέρσιν ἢ λέγοντες τὴν ἐναρμόσιν τῆς ὕλης (ὡς γὰρ λέγει) ὁ ὑγιὴς ἄνθρωπος νόσος), ὅπως γὰρ ἐπὶ τῶν ἐξ ὕλης λεγομένων γίνεσθαι καλῶς καὶ τὴν γένεσιν τῆς ὕλης ἐνόματι· ὡς γὰρ λέγει) ὁ ἀνδρῆς ἐξ ὕλης, ἀλλ' εἰ ἄρα, ἐξ ὕλης γὰρ χαλκός, ἀλλ' ὡς χαλκός. ὁμοίως γὰρ λίθος ἀλλ' ὡς λίθος. τῷ γὰρ ἄντι, φησὶν, ὅδε εἰς ἐξ ὕλης γίνεσθαι ἀνδρῆς ἢ ἐκ πλάνθων οἰκία, ἐάν τις ἀκριβῶς σκοπῇ, ὅτι ἂν εἴπαι· τὸ γὰρ γινώσκον ἐκ μεταβολῆς θεωρεῖται, ὥς ὅτι ὑποκείμενον τὸ αὐτὸ ὑπάρχον γὰρ πρὸ τῆς γένεσεως γὰρ τὴν γένεσιν. ὥς ὅτι λέγειν ὅτι ὁ χαλκός γένεσθαι ἀνδρῆς· ὅθεν γὰρ ἦν τὸ γὰρ γένεσιν ἔμμεν χαλκός· ὡς μέντοι γὰρ ἐκ ἀνδρῆς. id.

1033. γὰρ τότε δεῖ προεῖναι ὅτι καὶ πάλιν πάλιν μὲν τῶν ὄντων λέγει) ἐκ τῆς φέρσεως, τίνα δὲ ὡς λέγει) ἐξ ἐκείνης γένεσθαι ἀλλ' ἐκ τῆς ὕλης. γὰρ εἰ τὸ πρὸς ἐκείνην, ἔσται τὸ ἐπαγόμενον σαφές, τὸ αὐτὸν δὲ ὅτι γίνεσθαι ἐκ τῆς φέρσεως γὰρ τὸ ὑποκείμενον. γὰρ εἰ ἂν τὸ λεγόμενον τοῦτον· αἰτίον δὲ τὸ τίνα μὲν λέγει) ἐξ ὧς γίνεσθαι τίνα δὲ μὴ, ὅτι γινώσκον ἐκ τῆς φέρσεως, ἥτις συνελήσθη τῇ ὕλῃ. γὰρ ἔσται μὲν ὑποκείμενον ἢ ἢ φέρσιν, τότε λέγοντες ὅτι γένεσθαι ἐκ τούτου... ἐπ' ἐνὶ τῷ δὲ, οἷον ἐπὶ τῷ ἀνδρῆς γὰρ τῆς οἰκίας, διὰ τὸ μὴ καὶ ὄνομα τῇ φέρσει, ὥς περ ἐνταῦθα ὁ ὑγιὴς ἐκ καμμένων λέγει) γένεσθαι, ὅπως γὰρ ὁ ἀνδρῆς γὰρ ἢ οἰκία ἐκ τῆς τῷ ἀνδρῆς γὰρ τῆς οἰκίας φέρσεως γινώσκον, ἀλλὰ διὰ τὸ μὴ καὶ ὄνομα τοῦ φέρσει δοκεῖ ὅτι ὥς περ ὁ ὑγιὴς ἐκ καμμένων γίνεσθαι, ὅπως γὰρ ὁ ἀνδρῆς ἐκ χαλκοῦ ἢ λίθου. ὡς λέγει) δὲ ὁ ὑγιὴς ἐκείνους ἐξ ὧς γένεσθαι, οἷον ὡς λέγει) ὁ ὑγιὴς τοῦτον. ὅπως γὰρ ὁ ἀνδρῆς ὡς λέγει) χαλκός ἢ λίθος, ἀλλὰ λίθος ἢ χαλκός. ὅτι δὲ ἀνώνυμος ἢ ἐν τῷ χαλκῷ φέρσει, φανερὸν... ἀλλὰ τὰ μὲν λεγόμενα, οἷμαι τοιαῦτα. ἐν δὲ τῇ λέξει τῇ ὡς δὲ ἢ γ. ἀδ. κ. ἀν. ο. ἐν γ. χηματος ὀνομαζομένων· τοιούτου ἔστιν. ὡς δ' ἢ φέρσει ἀδελφός γὰρ ἀνώνυμος, ἐπὶ τούτων ὡς δοκεῖ ἐκ τῆς φέρσεως γίνεσθαι, ὥς περ ἐκ καμμένων· ἐν γὰρ τῷ χαλκῷ ἢ ἔστι δὴλον ποῦ χήματος φέρσιν ἔχει ἢ μὴ δὴ τῶν λεγομένων ὄνομα τοιαῦτα τις ἂν εἴη γὰρ ὅτι κατ' ἐμὴν δύναμιν σεσαφηνίσαι· ἐπιζητήσας δ' ἂν τις ποῖαν τῶν χημάτων τοῖς προσεχῶς δεχθεῖσι παρέχει... ἀλλ' ἐπειδὴ ἔδειξεν ὅτι πᾶν τὸ γινώσκον ἐκ τῆς φέρσεως γίνεσθαι, διαφύλατται ἡθέλησε γὰρ τὸ πῶς λέγονται τὰ γινώσκον· προθέμενος δὲ δεῖξαι ὅτι τὸ εἶδος γὰρ τὸ τί ἐν εἶναι ὡς γίνεσθαι, γὰρ συνιδὼν ὅτι ὅθεν αὐτῷ πρᾶγμα ὅθεν δυσχερὲς εἰς τὸ τῷ δεῖξαι γινώσκον, εἰ πρότερον δεῖξαι ὅτι πᾶν τὸ γινώσκον ἐκ τῆς φέρσεως γίνεσθαι, γὰρ τὸ δεῖξαι νῦν τρέπει εἰς τὴν δεῖξιν τῷ ὅτι τὸ εἶδος γὰρ τὸ τί ἐν εἶναι ὡς γίνεσθαι. Alex.

1033. ὅτι δὲ ἀνώνυμος ἢ ἐν τῷ χαλκῷ φέρσει, φανερὸν· εἰ γὰρ 43. δυνατὸν ὀρίσασθαι γὰρ εἰπὼν ὅτι τούτου τῷ χήματος ἔχει φέρσιν, οἷον φέρει τὸ ἀνδρῆς, ὡς λέγωμεν ὅτι ὁ χαλκός φέρσει ἔχει ἀνδρῆς γένεσθαι ἐκ τῆς τοιαύτης φέρσεως, λέγω δὲ ἐκ μὴ ἀνδρῆς. εἰ γὰρ τούτου λέγω τις ὅτι χαλκός φέρσει ἔχει τὸ χήματος τῷ ἀνδρῆς, πρᾶξιον ἔμοι λέγειν ὅτι τὸ ἀνδρῆς ἀλλὰ λήθητος ἢ πρᾶξιον ἢ κριτικὸν ἢ ἥτις ἢ ἄλλων τῶν, ὥς διὰ τῆς

φορτίαν τῷ ποῦ χήματος ἔχει φέρσιν ὁ χαλκός, γὰρ διὰ τούτου γὰρ ἀνώνυμος· τὰ γὰρ ἀόριστα ἀνώνυμα. ὡς φάμεν τὴν φέρσιν, ἀλλὰ τὴν ὕλην· ὁμοίως γὰρ ἐπὶ τῶν λίθων. ὅθεν τούτου γὰρ ἢ φέρσεις ἀπομαρτυρεῖται τυγχάνει, ὡς λέγωμεν ὅτι ἐκ μὴ οἰκίας γένεσθαι οἰκία. γὰρ ὡς τούτου φάμεν ὅτι ἡ οἰκία ἐξ ὅτι οἰκίας ὡς γίνεσθαι (μαχόμενα γὰρ ἂν λέγοιμεν τοῖς ἐν τοῖς περὶ φύσεως διορισμοῖσι· φανερὸν γὰρ ὅτι ἐκ μὴ οἰκίας γένεσθαι) ἀλλ' ὅτι ὡς δυνατὸν λέγειν ὡς ἐκ τῆς ἐνόςσης ἐν τῷ λίθῳ φέρσεως τῆς οἰκίας· ὡς μέντοι ἐν τῷ λίθῳ φέρσει οἰκίας ἐστίν, ἀλλὰ γὰρ ἀνδρῆς γὰρ ἄλλων μορῶν. εἰπὼν δὲ ὅτι διὰ τὸ μὴ καὶ ὄνομα τῇ φέρσει ἐκείνους μὲν ὅπως ἐξ ὧς γένεσθαι ὡς λέγει), οἷον ὡς λέγει) λίθος ὁ ἀνδρῆς, ἐξ ἐκείνου δὲ καὶ τούτου διὰ τὸ μὴ καὶ ὄνομα τῇ φέρσει. εἰ γὰρ ἐκεῖνο, ὅτι ἂν τούτου ἐλέγομεν, ὥς περ ὅθεν ἐπὶ τῷ ἀνθρώπῳ· ὡς γὰρ λέγομεν ὅτι ἐξ ἀνθρώπου γένεσθαι ὁ ὑγιὴς. γὰρ ἄλλαν αἰτίαν τίθησι τῷ διὰ τί ὡς λέγει) ἐκ λίθου γίνεσθαι τὸν ἀνδρῆντα λέγων "ἐπεὶ ὅθεν ὡς ἐκ ἐξ ὕλης γίνεσθαι ὁ ἀνδρῆς" γὰρ τὰ ἐξ ὧς. τὸ δὲ λεγόμενον τούτου ἐστίν· ἐάν τις σφόδρα γὰρ ἀκριβῶς ἐπιβλέψῃ γὰρ ἐπιστήσῃ τῇ τῶν πραγμάτων φύσει, ὅτι ἂν εἴπαι ὅτι ἐκ ἐξ ὕλης γίνεσθαι ὁ ἀνδρῆς ἢ ἐκ χαλκοῦ, ὅτι τὸ μὴ ἐκ τῆς φέρσεως ἐκείνους ἐξ ὧς γίνεσθαι μεταβάλλει γὰρ ἐξ ὧς τῆς ἐν τῇ φέρσει γὰρ γένεσθαι ἄλλο τι, ὁ δὲ χαλκός ἀνδρῆς γένεσθαι πάλιν μένει χαλκός, ὅτι ὅτι ἂν εἴποις γένεσθαι τι. ὅτι ἂν γένεσθαι ἐκ χαλκοῦ ἀνδρῆς, ὅτε λεχθῇ τούτου ἐπὶ τῷ ἀνδρῆς, λέγω δὲ ὅτι ἐκ χαλκοῦ γένεσθαι. id.

ἐπειδὴ γὰρ τὸ γινώσκον ὑπὸ τῆς ποιητικῆς γίνεσθαι γὰρ ἐκ τῆς φέρσεως ἢ γὰρ ἐκ τῆς ὕλης, καὶ τι γίνεσθαι, οἷον ἀνθρώπος ἢ ἔκτος ἢ σφαῖρα ἢ κύκλος ἢ ἄλλο τι, ὥς περ ὅθεν τὸν χαλκόν (λεγόμενον γὰρ ἐπὶ τούτου) ποιεῖ, ὅπως ὅθεν τὴν σφαῖραν. id.

οἷον ὁ χαλκός ὡς ποιεῖ τὸν χαλκόν ὅπως ὅθεν τὴν σφαῖραν, 1033. τούτοις τὸ εἶδος αὐτὸ καθ' αὐτό, εἰ μὴ καὶ συμβεβηκός, ἐπειδὴ 29. συνέβη τὴν σφαῖραν χαλκὴν εἶναι, ἐκείνους δὲ ποιεῖ, τούτοις τὸ σύνθετον... ὅθεν δὲ, φησὶ, γίνεσθαι τὰ εἶδη αὐτὰ καθ' αὐτά, ὥς περ ὅτε ἢ ὕλη γίνεσθαι. ὡς δὲ τούτου δεῖξαι, λαμβάνει τρία ἀξιώματα, ὅτι ὅθεν γίνεσθαι ἐκ τῷ μηδαμῇ μηδαμῶς ὄντος, γὰρ ὅτι πᾶν τὸ γινώσκον ἔχει γὰρ ποιητικὸν αἰτίον γὰρ ὕλην γὰρ σύνθετον ἐστίν· ὅτε γὰρ ἢ φύσις ὅτε ἢ τέχνη ποιεῖ τὴν ὕλην, ἐπεὶ, φησὶ, δεχθῇ ὅτε ὅτε ὕλης γὰρ τούτου ἐπ' ἀπειρον. εἰ γὰρ αὐτὸ καθ' αὐτό, ἐπειδὴ πᾶν τὸ γινώσκον ἐξ ὕλης γίνεσθαι (τούτου γὰρ ἐν τοῖς ἀξιώμασι λαμβάνει), εἰ γίνεσθαι τὸ εἶδος, ὅθεν ὅτι ἐξ ὑποκειμένου τινος γίνεσθαι τούτου δὲ τὸ ὑποκείμενον ἢ ἀνεύθυνον ἐστίν ἢ εἰδοποιούμενον. ἀλλ' εἰ μὴ ὑποκείμενον αὐτὸ ἀνεύθυνον εἶναι, ἔσται τὸ εἶδος σύνθετον γὰρ ὅτι ἀπλῆ, γὰρ τὸ μὲν τι αὐτῷ ὕλῃ τὸ δὲ εἶδος, ὥς περ ἀπλῆ. τὰ γὰρ εἶδη αὐτὰ καθ' αὐτά ὑπάρχουσιν. εἰ δὲ ὑποκείμενον ἐκείνους τὸ ὑποκείμενον εἰδοποιούμενον εἶναι, ἐκείνους περὶ αὐτῶν, ἄρα εἰ ὑποκείμενον εἰδοποιούμενον ἢ ὡς; εἰ μὴ αἰετὶ, ἔχω τὸ ζητούμενον ὅτι ὡς γίνεσθαι τὸ εἶδος· εἰ δὲ μὴ αἰετὶ ἀλλὰ γένεσθαι, ὅθεν ὅτι ἐκ τῆς φέρσεως γένεσθαι, γὰρ πάλιν περὶ τούτου ἐρωτῶ, εἰδοποιούμενον ἐστίν ἢ ἀνεύθυνον; γὰρ ὅπως εἰς ἀπειρον ὁ λόγος προσελύσεται, ὥς ὡς γίνεσθαι τὸ εἶδος αὐτὸ καθ' αὐτό, ἀλλὰ τὸ σύνθετον ἔστι τὸ γινώσκον τῆς

ύλης τοιῶσδε μορφωμένης καὶ δεχομένης ἀχρόνως τὸ τέλειον εἶδος.
Asclep.

εἰ δὲ καὶ λέγει) σφαῖραν ποιεῖν, καὶ συμβεβηκώς τὸτο λέγει).
διὰ τὸ τὴν χαλκὴν σφαῖραν ποιεῖν, ἀλλ' ὅχι διὰ τὸ εἶδος τῆς
σφαίρας καὶ τὸ τί ἦν εἶναι, ὁ περὶ τὴν χαλκὴν τίθησιν· αὐτὸ τὸ ὅτι
γίνε)· τὸ τὸν τὸδε τι ποιεῖν τὸν ἔξω· τὸ τὸν μερικὴν σφαῖραν
ποιεῖν ἐστὶ τὸ ἐξ ὑποκειμένου τῷ χαλκῷ καὶ τῷ εἶδος ποιεῖν τὸδε τι
ἔστι σύνθετον. ποιεῖ τὸν τὸν γινώσκον ἐν τῷ χαλκῷ, τὸ δὲ γρογ-
γυλον (αὐτὴν λέγω τὴν γρογγυλότητα τὴν αὐτοῖς καθ' ἑαυτὰς τὸ
εἶναι ἐχουσιν) ὁ ποιεῖ ὅδε τὸ εἶδος τῆς σφαίρας. Alex.

1033a 32 εἰ τὸ ποιεῖ τὸ εἶδος, ἐπειδὴ πᾶν τὸ γινώσκον ἐκ τινος ὑποκει-
μένου γίνε), ὁ ἄλλος ἐστὶ καὶ τὸ εἶδος ἐκ τινος ὑποκειμένου ποιήσει τὸν
χαλκὸν ποιῆσαι γρογγυλον, τὸτε εἰς τὸ σύνθετον. ὁ μόνος δυνα-
τὸν ἐξω αὐτὸ ποιῆσαι τὸ γρογγυλον ἢ τὴν σφαῖραν, ἀλλ' ἕτερον
τι, οἷον τὸ εἶδος ἐν ἄλλῳ, φησὶ δὴ τὸ σύνθετον. εἰ τὸ ποιεῖ τὸ
εἶδος αὐτὸ καθ' αὐτό, ἐκ τινος ὑποκειμένου ποιήσει αὐτὸ ὡς γινώ-
σκον, καθάπερ ἐν τῇ θεωρίᾳ εἰρήκαμεν, οἷον τὴν χαλκὴν σφαῖ-
ραν τὸτο δὲ ἐξ ὑποκειμένου, ὅπερ ἐστὶ χαλκός. "τοδὲ ποιεῖ,"
τοτέ εἰς τὸ εἶδος, ὅ ἐστιν ἡ σφαῖρα· εἰ τὸ γίνε) τι, ἐξ ὑποκειμένου
γίνε), καὶ ὅπως εἰς ἀπειρὼν αἱ γενέσεις βαδίζον), καθάπερ ἐν τῇ
θεωρίᾳ εἰρήκαμεν. ὥστε δὴλον ἡμῖν ἐντεῦθεν γέγονεν ὅτι ὁ γίνε)
τὸ εἶδος, ὅτε δὲ ἐξω αὐτῷ γένεσις ὅτε ὁρισμὸς αὐτοῦ, ὡς γίνε) αὐ-
τὸ καθ' αὐτό. Asclep.

1033b 5 ὥστε καὶ ἐκ τούτων φανερόν ἐστιν ὅτι ὅδε τὸ εἶδος, ἢ ὅτι τὴν χα-
λεῖν τὴν μορφήν τὴν ἐν τοῖς αἰδητοῖς, γίνε), ὅδε διὰ γενέσεως εἰς
τὸ εἶναι ἀγε), ἀλλὰ τῆς ὕλης ὑπὸ τῆς ἐν αὐτῇ φύσεως ἀλλοιωμέ-
νης καὶ γινωμένης ἀχρόνως ἐπιγίνε) αὐτῇ καὶ ἐν ἀτόμῳ νῦν. Alex.

1033b 12 ὁ μόνος δέ, φησὶ, φανερόν ἐστιν ὅτι τὸ ἐν τῷ αἰδητῷ εἶδος ὁ
γίνε), ἀλλ' ὅδε ἐστὶ τὸτο, λέγω δὴ τὸ ἐν τῷ αἰδητῷ εἶδος, τὸ τί
ἦν εἶναι· τὸ τὸν τί ἦν εἶναι καθόλου καὶ νοητόν, τὸτο δὲ αἰδητὸν καὶ
μορφικόν, ὁ καὶ γίνε) ἐν τῇ ὕλῃ ὑπὸ φύσεως. id.

1033b 15 τὸ ὅν σύνθετον ποιεῖ· ποιεῖ τὸν ἐκ χαλκοῦ καὶ σφαίρας· εἰ τὸ
παλιν ποιεῖ τὸ εἶδος καὶ τὸτο ἐστὶ χαλκὴ σφαῖρα, χαλκός δὴ τοιῶσδε
χηματιζέται ὑπὸ τεχνίτου· εἰ ὅν ἐστιν ὅλως, φησὶ, τὸ εἶδος τῆς
σφαίρας ἢ γένεσις, ἐξ ὑποκειμένου τινος γίνε), καὶ εἰ μὴ τὸ ὑποκει-
μενον εἰδοποιούμενον ἐστίν, εἰσαχθήσε) τὸ ἀπειρον, ὡς ἀνωτέρω
ἔδειξεν, εἰ δὲ ἀνείδεον, διαρετὴν ἔσται· τὸ εἶδος καὶ ἔσται ὅπερ ἐστὶ τὸ
μὴ αὐτὸ ὕλη τὸ δὲ εἶδος, καὶ ἔσται ὅτι σύνθετον τὸ ἀπλὸν εἶδος,
ὅπερ ἐστὶν ἄτοπον. εἰ τοῖνυν τὸτο ἐστὶ σφαῖρα, ὅταν αἱ ἀπὸ τῆς
κέντρο αὐτῆς πρὸς τὴν ἐπιφάνειαν προσπίπτουσιν ἴσαι ὑπάρχουσιν,
τὸ δὲ εἶδος ἐντεθέμενον ἐν τῇ ὕλῃ τοιῶσδε χηματίζει αὐτήν, καὶ
ἐστὶ τὸ σύνθετον τὸ γινώσκον. φανερόν ὅν ἡμῖν γέγονεν ὅτι τὸ μὴ
ὡς εἶδος ἢ ὡς ἰσὶα λεγόμενῃ γίνε), ἢ δὲ σύνθεσις ἐξω ἢ γινωμένη
Asclep.

πρόσκει) ἐν τισιν "τὸτο δὲ σφαῖρα εἶναι ὅλως, τὸ δὲ σφαῖρα
εἶναι ὅλως." cod. Reg.

1033b 16 καὶ εἴπερ ἐστὶ σφαῖρα χῆμα τὸ πᾶν ἴσον ἀπτόχον τὰ κέντρα,
τόν τε χῆματος τὸ μὴ ἔσται ὑποκείμενον, ἐν ᾧ τὸ εἶδος ἔσται, ὁ

ποιεῖ ὁ ποιῶν περὶ αὐτό, τὸ δὲ ἔσται εἶδος ἐν τῷ ὑποκειμένῳ ὅν, τὸ
ὅ ἐκ τούτων ἔσται ἢ γινωμένη χαλκὴ σφαῖρα. καὶ λοιπὸν συμπε-
ραίνει). Alex.

καὶ ὅτι, φησὶν, ἐν ἀπαντι τῷ γινωμένῳ ὕλη ἐστὶ, καὶ ἐστὶ τὸ μὴ 1033b
ὕλη τὸ δὲ εἶδος. πότερον ὅν ἐστὶ τις σφαῖρα παρὰ τὰςδε ἢ οὐκ αἰ-
παρὰ τὰς πλίνθους; Asclep.

δείξας ὅτι ὁ γίνε) τὸ εἶδος αὐτὸ καθ' αὐτό, ἐντεῦθεν φησιν
ὅτι ὁ δυνατὸν ἐξω αὐτὰ καθ' αὐτὰ ὑπάρχειν ἐνεργεῖα τὰ εἶδη·
εἰ τὸ τὸτο, φησὶν, ὑποκείμενα, ἀναρεθίσει) ἢ γένεσις. . . "πότε-
ρον — πλίνθους;" φησὶν, ἀλλ' ἂν αὐτὰ καθ' αὐτὰ ὑπάρχουσιν ἐνε-
ργεῖα τὰ εἶδη, οἷον τὸ τῆς σφαίρας εἶδος παρὰ τὰς σφαῖρας τὰς
ἐνταῦθα ἢ τὸ τῆς οὐκίας εἶδος παρὰ τὰς καθ' ἑαυτὰς οὐκίας; ἢ
ὅδεποτε γίνε) γένεσις, καθάπερ ἐν τῇ θεωρίᾳ εἰρή); ἢ ὅτε τὸ
εἶδος χωριστὸν κατ' ἐνεργεῖαν καὶ μὴ τούτωδε τι ἐδῆλν, καθάπερ
ἐν Κατηγορίαις εἰρηγο, τὸ περὶ ὅσων δὲ τὸ πᾶν ἀφορίζε; τὸ ὅν
εἶδος ὅκ ἐξω αὐτὸ καθ' αὐτὸ ὡς μισμὸν ὑπάρχον, ἀλλὰ ποιεῖ καὶ ὁ
τεχνίτης καὶ ἡ φύσις. id.

δείξας ὅτι τὸ εἶδος καὶ τὸ τί ἦν εἶναι ὁ γίνε) ἀλλ' ἐστὶ μόνον, γί-
νε) δὲ περὶ τὸ ὑποκείμενον, εἰπὼν δὲ καὶ ὅτι τὸ εἶδος ἢ ἡ μορφή ἢ
ἐν τῷ αἰδητῷ ὁ διὰ γενέσεως γίνε) ἀλλ' ἀχρόνως καὶ ἐν ἀτόμῳ
νῦν (λέγει δὲ εἶναι τὸ εἶδος ὅκ ἐνεργεῖα καὶ καθ' αὐτό, ὥστε
ἐγώ, ἀλλὰ τῇ ἐπινοίᾳ) — ταῦτα δὲ δείξας ἐρωτᾷ πότερον ἐστὶ
τις σφαῖρα παρὰ τὰςδε ἢ οὐκία παρὰ τὰς πλίνθους αὐτῇ καθ'
αὐτὴν καὶ ἀπλῶς ἀνθρωπίνος παρὰ τὴν ἀνθρώπου. καὶ ἐρωτήσας
ἐπικρίνει λέγων ἢ ὅκ ἂν ποτε ἐγένετο τὸδε καὶ αἰδητόν· σύνθετος
τὸ αὐτῷ τὸ τὸδε τι ἐπὶ τῶν αἰδητῶν καὶ εἰς δεῖξιν πιπτόντων καὶ
ὅλως ἐπὶ τῶν καθ' αὐτὰ δυνάμετων εἶναι λαμβάνειν. καὶ ἐν ταῖς
Κατηγορίαις τὸ εἶπεν ὅτι ἐπὶ μὴ τῶν πρώτων ὅσων, πρῶτας λέ-
γων Σωκράτη καὶ ἀπλῶς τὰ ἄτομα, ἀναμφισβητήτως τὸδε τι
σημαίνει ἐκείνη· ὅκ ἂν ὅν, φησὶν, εἰ καθ' αὐτὰ καὶ χωριστὰ τὰ
εἶδη, ἐγένετο τὸδε τι, ὥστε καὶ ἄλλῃ τῶς ἀλλοιωμένη ἐπιγίνε) τὸ
εἶδος ἀχρόνως τῷ ἀλλοιωμένῳ. ἀλλ' εἴπερ ἂν ἐμείλλε γίνε) ἐν
τῇ ὕλῃ, καὶ σύνθετον ἂν τὸτο ἐγένετο· ὡς τὸ οἱ λίθοι αὐτοὶ καθ'
αὐτοῦς ὄντες συνθέσει ἀλλ' ὁ διὰ γενέσεως καὶ ὅλως συναλλοιωσέως
τῆς οὐκίας μέρη γίνον) καὶ ταύτην ἀπεργάζον), ὥστε εἴπερ ἦσαν
καὶ τὰ εἶδη καθ' αὐτὰ, συντιθέμενα μὴ τῆς ὕλης τὰ ἄτομα ἂν
ἐποίει, ἀλλ' ὁ διὰ γενέσεως καὶ ἀλλοιωσέως. καὶ ἄλλως, ὥστε ὅδε
ὁ οἶκος καὶ τοδὲ τὸ μέλι καθ' αὐτὰ ὄντα τὸ εἰς μέλι πεποιητότα ὁ
δύνα) καὶ ἐν ἄλλοις εὐρίσκει, ὥστε εἴπερ καὶ ὁ ἀνθρώπος καθ'
αὐτὸν ἦν συνθετοὶς τῇ τῇ ὕλῃ καὶ ποιήσας τὸν Σωκράτην, ἐν ἑτέρῃ
ὕλῃ ὅκ ἂν ἠδυνήθη γενέσθαι, ὥστε καὶ ἕτερον ἀνθρώπον ποιῆσαι, μὴ
χωρὶς ὁ ἐχωρήσῃ τῆς ὕλης μεθ' ἧς τὸν Σωκράτην ἐποίησεν. ὁ ὁ
συμβαίνει τοῖς μὴ χωριστὰ τὰ εἶδη λέγουσιν· ὁ τὸ καθ' αὐτὸ
φασιν εἶναι τὸν ἀνθρώπον καὶ τὸ εἶδος τῷ ἀνθρώπῳ, ἀλλὰ τῇ ἐπινοίᾳ
τὸ χωρίζουσιν ἐκ τῶν πολλῶν, ἐν τοῖς μερικοῖς δὲ τὸν τοῖον
φύσιν διδάσκει. εἰ μὴ ὅν, φησὶ, τὰ εἶδη καθ' αὐτὰ ὅκ ἂν ἐγένετο
τὸδε τι, ἀλλὰ τὸ μὴ εἶδος τούτωδε τι σημαίνει, τὸτε εἰς ποῦν τι ση-
μαίνει, καὶ ἀπλῶς δὲ πᾶν, ἀλλὰ περὶ ὅσων τὸ πᾶν ἀφορίζε

ἦται ὅτιαν τινα ποιήματα ἔχουσιν, καὶ τὸτο διαφέρει τῆς ὕλης ὅτι
ἐκείνη ἀποιεῖ ἐστιν, ἀλλὰ τοῖνδε μὲν τὸ εἶδος σηματοῖται τὸδε τι καὶ
ὑποκείμενον καὶ καθ' αὐτὸ δυνάμενον εἶναι ἢ ἔχειν, ἀλλ' ὁ ποιῶν καὶ
γεννῶν ἐκ τούτου τὸ αἶδος ποιεῖ καὶ γεννᾷ τοῖνδε, ἦται τὸ ἐξ ὕλης καὶ
αἶδους. "καὶ ὅταν γεννηθῇ, ἔστι τὸδε τοῖνδε," τούτοις συνθετοῦς ὅσα
ἐξ ὕλης καὶ αἶδους. τὸ δὲ ὅν τοῖνδε ἐστὶν ὁ Καλλίας ἢ ὁ Σωκράτης·
ὡσπερ ἂν ἡ σφαῖρα ἢ χαλκὴ ἢ δι' ἐξ ὕλης καὶ αἶδους ἐστίν, ὅτω καὶ ὁ
ἄνθρωπος ὁδὸ καὶ ὅλως τὸ ζῶον ἐξ ὕλης ἐστὶ καὶ αἶδους. ὅτω μὲν ὅν
αἶδος τὸ ἔνυλον ποιεῖ περὶ τὴν ὕλην, καὶ ὅταν ποιῇ καὶ γεννῇ, ἔστιν
αἶδος δὲ αὐτὸ καθ' αὐτὸ καὶ χωριστὸν ἢ ἔστιν. Alex.

1033β καὶ γεννᾷ ἐκ τῆς ὕλης τὴν χαλκὴν τὴν σφαῖραν, καὶ ἐκ τῆ σφαι-
22 ρματος ἢ τῶν τεσσάρων στοιχείων τὸ ἔμβρυον. Asclep.

1033β καὶ ἡρῖα γεννηθῇ, ἔστι δὴλον τοῖνδε, τούτοις ἔνυλον αἶδος ὡς
23 ἐν ὕλῃ θεωρούμενον· ὡς ἂν ἐν τοῖς καθ' ἑκάστα ὅπερ λέγειν) ἄπαν,
τὸ δὲ Καλλίας ἢ Σωκράτης τὰ καθ' ἑκάστα... ἐνταῦθεν, ὡς 15
ἐστὶν) ἐν τῇ θεωρίᾳ, πρὸς τὰς τὰς ἰδέας προσβαλόντας ἀποταίνετο·
φησὶ ἂν ὅτι εἴπερ εἰσὶν αἱ ἰδέαι, καθάπερ τῶς λέγουσιν, ἕτεροι
εἶναι καὶ ἀνομοειδῆς παρὰ τὰ καθ' ἑκάστα αἶδη, ὅθεν ἡμῶν συμ-
βαλόντων) πρὸς ταύτας γενέσεις καὶ τὰς ὕσεις, ὡς ἐν τῇ θεωρίᾳ
ἐδείξαμεν. καὶ διὰ τούτου ἄτε δὴ μὴδὲν συμβαλλόμενα ὅδε ὑπάρ- 20
χουσιν ὅσαι καθ' αὐτάς· δεῖ γὰρ τὰ γεννῶντα ὁμοειδῆ ὑπάρ-
χειν. id.

1033β φανερόν ἐστι ἐκ τῶν εἰρημένων ὅτι τὸ αἰτιατὸν τὰ εἶδη ὡς
25 ποιητικὰ τῶν τῶδε καὶ διδόναι αὐτοῖς ὑπαρξὲν διὰ τούτου, ὅθεν εἶναι
χρήσιμα πρὸς τὰς γενέσεις καὶ τὸ ποιεῖν τὰς ἀτόμους ὕσεις· ὅδε 25
εἰναι ἂν καθ' αὐτάς ὅσαι διὰ τὸ ὡς εἶρη) τὰ τῶδε ποιεῖν... εἰ δὲ
ἦσαν τὰ εἶδη αἰτία γενέσεως, ἔδει τὸ πατὴρ μὴ μὴ ὄντος γε-
νέσθαι ἐμέ. Alex.

1034α ὡς δὴλον ἡμῶν ἐνταῦθεν ὅτι ὁ δεῖ ἡμῶν παραδείγματα καὶ
2 ἰδέας ὑποτίθεσθαι. μάλιστα δὲ συνεβαλόντο αὐτῷ εἰς τὰς συνθέτους 30
ὕσεις· εἰ τοῖνυν ἐπὶ τούτων ἀρχεῖται ἐδείχθησαν, δὴλον ὅτι ὁθα-
μῶς ἡμῶν συμβαλλόντων). Asclep.

1034α καὶ καὶ μὲν τὴν ὕλην διαφέρουσι τὸ τε γεννῶν καὶ τὸ γεννώμενον
7 (ἀλλὰ γὰρ καὶ ἄλλη), καὶ δὲ τὸ εἶδος ὁ διαφέρειν, ἐπειδὴ, ὡς αὐτός
φησιν, ἀτομὸν ἐστὶ τὸ εἶδος, τούτοις ἐν καὶ κατ' αὐτόν· ἐν γὰρ ἐστὶ 35
τὸ εἶδος καὶ τὸ Σωκράτους καὶ τὸ Σωφροσύνης. καὶ βεβλημένος δηλοῦσαι
τὸ ἐν, ἐπήγαγε τὸ ἀτομὸν, τὴν ταυτότητα τὸ αἶδος ἐνδεικνύμε-
νος. id.

1034α ἐπειδὴ δὲ πάντα φυσικὰ τινα κίνησιν ἔχει (φέρειν) γὰρ ὁ λίθος
14 κέτω καὶ τὸ πῦρ ἄνω, λέγει ὅτι ὡσπερ καὶ τῶν ζώων πολλὰ τὴν 40
καὶ τὸπον κίνησιν κινεῖται, ὡδὲ δὲ κινεῖται, οἷον φέρε εἰπεῖν ὀρχή-
σασθαι, ὁ δύνανται, ὅτω καὶ οἱ λίθοι καὶ τὰ ζῷα κινεῖται μὴ δύνανται
φυσικῶς, ὡδὲ δὲ ὡς ἀποτελέσθαι οἰκίαν ὁθαμῶς, εἰ μὴ ὑπὸ τῷ
εἰκοδόμῳ, καὶ τὸ πῦρ ἄνω μὴ κινεῖται ὑφ' αὐτοῦ δύνανται, ὡδὲ δὲ ὡς
ἐν χαλκὸν ἐκφυρῶσαι ὁθαμῶς, εἰ μὴ ὑπὸ τῷ χαλκῶς. Alex.

1034α διὰ ταύτας ὅν τὰς αἰτίας τὰ μὲν, οἷον οἰκία καὶ πλοῖον καὶ τὰ
18 ταυτά, ὅν ἔστιν ἄνω τῶν ἐχόντων τὴν τέχνην, τὰ δὲ, ὡσπερ
ἢ ὑγίεια, ἔστιν. id.

ὑπὸ γὰρ τούτων κινεῖται) τὰ φυσικὰ σωματὰ τῶν ὅν ἐχόντων 1034α
τέχνην, οἷον ὑπὸ πόσεως οἶνον, ὑπὸ περιπάτου· γίνονται) γὰρ καὶ ἐνταῦ- 19
θεν καὶ συμβεβηκὸς ὑγίεια. δύνανται) ὅν κινεῖται) τὰ φυσικὰ καὶ
ὑπὸ ἄλλων μὴ ἐχόντων τέχνην, οἷον ὑπὸ ἀνιάτρου πολλοὶ γενέ-
σιν ὑγίαι· ἢ ὑπὸ μέρους, τούτοις τὸ ἐμφύτου θερμῷ πλεονέσαντος
κατασβέσαντος τὴν ψυχρὰν θερμασίαν. Asclep.

εἰτα διαβρῶν τὴν λόγον λέγει ὅτι τὰ καὶ ὑφ' αὐτῶν δύναν- 1034α
1034α μὲν κινεῖται ὁ μόνον ὑπὸ τῶν ἐχόντων τὴν τέχνην κινεῖται), 20
ἀλλὰ καὶ κινεῖται) ὑπὸ τῶν τοῖντων τῶν ὅν ἐχόντων τὴν τέχνην.
10 Alex.

"ἢ ἐκ μέρους," τούτοις ὑφ' αὐτῶν· ἐπειδὴ γὰρ δύνανται) κινεῖται 1034α
καὶ ὑφ' αὐτῶν, ποτὲ μὲν ὑπὸ τῷ τεχνίτῳ κινεῖται), ποτὲ δὲ καὶ ὑπὸ 21
τῷ τὴν τέχνην μὴ ἔχοντος, ποτὲ δὲ καὶ ὑφ' αὐτῶν. id.

τὸ δὲ "τρόπον τινα" καὶ μετ' ὀλίγον τὸ "ἢ ἐκ μέρους ὁμωνύ- 1034α
1034α μων" πρόσκεινται) διὰ τὰ ἀπὸ τέχνης. ὅτω ἐξ οἰκίας ἐνεργεῖα 22
ἕως οἰκία γίνονται), ὡσπερ ὁ ἄνθρωπος ἐξ ἀνθρώπου. ἔστιν ὅν ἡ οἰκία
τρόπον τινα ἐκ συνωνύμων· ὁ γὰρ λόγος τῆς οἰκίας κατηγορεῖται) καὶ
καὶ τῆσδε τῆς οἰκίας· τρόπον δὲ τινα ὅν ἐκ συνωνύμων· ὁ γὰρ ὑφ' αὐ-
τήν ἐστι ἡ οἰκία ἐξ ἧς γίνονται). διὰ τρόπον τινα αὐτὸς ὅν (?) ἐκ συνω-
νύμων. εἰπὼν δὲ ὅτι ἡ οἰκία ἐξ οἰκίας, ἐπειδὴ ὑπὸ τέχνης ἄλλ' ὅν
ἐξ οἰκίας ἢ οἰκία γίνονται), τὴν αἰτίαν τῷ πῶς τούτου λέγειν) ἐπήγαγε
εἰπὼν "ἢ γὰρ τέχνη τὸ εἶδος," τούτοις ἢ τέχνη τὸ εἶδος, τούτοις ἢ
τέχνη, ἀφ' ἧς ἡ οἰκία γίνονται), ὅν ἔστιν ἄλλο τι ἢ οἰκία· τὸ γὰρ εἶδος
τῆς οἰκίας τὸ ἐν τῇ ψυχῇ αὐτῶν ὅν τὸ οἰκοδόμῳ ὅν ἔστιν ἢ τέχνη,
ὡς ἐν τῷ γ' (c. 5) τῶν περὶ τῆς ψυχῆς δέδειται). τὸ δὲ "ἢ ἐκ μέ-
ρους συνωνύμων ἢ ἔχοντός τι μέρος" τοιαύτην ἔχει τὴν ἔννοιαν· τὸ
γὰρ θερμόν, ἐξ ὅ γέγονεν ἢ ὑγίεια, μέρος τι τῆς ὑγείας ἐστὶν ἢ
ἔχει μέρος αὐτῆς. id.

καλῶς ὅν εἶπε καὶ τὸ "ἐκ μέρους." ὅτε γὰρ ἡ οἰκία ἢ αὐτὴ ἐστὶ 1034α
τῷ τέκτονι, ὡσπερ ὁ ἔκτωρ τῷ Πριάμῳ, ἀλλὰ καὶ μέρος, καὶ 21
τὴν φαντασίαν, ὅν ἔχει ἐν αὐτῷ τὸ τέκτον τὸ ἀβακίον. ἢ ἐκ μέ-
ρους γινόμενον ὁμωνύμως ἔχοντός τι μέρος, ἐάν μὴ καὶ συμβεβη-
κὸς γέννηται)... δὴλον ἐκ τῶν εἰρημένων δείξας ὅτι ὁμοειδῆς ἐστὶ τὸ
γεννῶν τῷ γεννώμενῳ, φησὶν ὅτι δὴλον ἡμῶν γέγονεν ἐκ τῶν εἰρη-
μένων καὶ ὅτι τρόπον τινα ἄπαντα γίνονται) ἐξ ὁμωνύμων, τούτοις ἐκ
τῶν συνωνύμων· ἄνθρωπος γὰρ ἄνθρωπον γεννᾷ· ταῦτα δὲ συνω-
νύμα. καλῶς δὲ προσέθηκε τὸ "τρόπον τινα" ὁ γὰρ ἐπὶ πάντων
εὐδοκεῖ αὐτῷ ὁ λόγος, καὶ μάλιστα ἐπὶ τῶν τεχνιτῶν καὶ τῶν ἐκ σφί-
ψεως· ὁ γὰρ τὸ εἶδος τῷ ἀβακίῳ τὸ ἐν τῷ τέκτονι συνωνύμων ἐστὶ
τῷ γινόμενῳ ἀβακίῳ. διὰ καὶ αὐτὸς ἐπήγαγεν "ὡσπερ τὰ φύσει
ἢ ἐκ μέρους" φησὶν ὁμωνύμων, οἷον ἡ οἰκία γίνονται) ἐξ οἰκίας, ἢ ὑπὸ
τῷ· ἢ γὰρ τέχνη τὸ εἶδος ποιεῖ τῆς οἰκίας, τὸ γὰρ ἔχοντος ἐν αὐτῷ
τὸ εἶδος τῷ ἀβακίῳ. Asclep.

ὁ λέγει τούτου ἔστιν· τὸ ὑπὸ τῷ καθ' αὐτὸ ποιῶντος πρῶτον ἐγ- 1034α
45 γινόμενον τῷ ποιῶντι μέρος γίνονται) τῆς ὑγείας... τὸ γὰρ θερ-
μὸν τὸ ἐκ τῆς τρίψεως γινόμενον μέρος ἐστὶ τῷ ποιῶντος, καὶ
ποιεῖ μέρος τι θερμασίας ἐν τῷ σώματι ὁμοῖον αὐτῷ, αὐξάνει
αὐτὸν ἢ καὶ γεννῶν διαφορευμένης τῆς ὑγιότητος. τὸ γὰρ μέρος,
Ccccc

τυτέειν ἢ ἐγγενομένη θερμότης, μέρος τι ὁμώνυμον ἐποίησεν ἐν αὐτῇ, τυτέει θερμότητα ἢ ὑγίειαν, ἥς ὑγείας μέρος γίνετο. καλῶς δὲ εἶπεν "ἐὰν μὴ κ' συμβεβηκὸς γίνετο." ἐκ γὰρ τῆς τρίψεως πολλὰκις γίνετο ἐρύθημα, ἐκ τῆς θερμότητος, ὃ μέντοι γὰρ ὑγίειαν. τὸ δὲ ἐρύθημα κ' συμβεβηκός, διὰ τὸτο γέγονεν ἢ τρίψις. τὸ γὰρ αἷτιον τὸ ποιῆν πρῶτον καθ' αὐτό. id.

1034. αὐτὸς δὲ λίαν ἐναργῆ τῶν λεγομένων ἔθηκεν παραδείγματα, εἰπὼν "τὸ γὰρ αἷτιον τὸ ποιῆν πρῶτον καθ' αὐτὸ μέρος." ἢ θερμότης γὰρ ἢ διὰ τῆς τρίψεως καὶ κινήσεως ἐκτὸς γεγονῶτα θερμότητα ἐν τῷ σώματι ἐποίησεν. αὕτη δὲ ἢ ἐν τῷ σώματι γεγονῶτα θερμότης ἐστὶν ἢ ὑγίειαν ἢ μέρος ὑγείας. ἢ καλλὼν ἐστὶ λέγειν ὅτι ἀκολουθεῖ αὐτῇ τῇ θερμότητι μέρος τῆς ὑγείας, ἢ ὃ μέρος αὐτῇ τῆς ὑγείας ἀκολουθεῖ, ἀλλ' ἀκολουθεῖ τῇ θερμότητι αὕτη ἢ ὑγίειαν. καὶ ἔστιν ἢ συναγωγή τῷ λόγῳ τοιαύτη. ἢ θερμότης ἢ αὕτη ἢ ὑγίειαν ἐστὶν, ἢ εἴπερ ὅτι ἔστιν ἀλλ' ὅτι ἀκολουθεῖ αὐτῇ μέρος τι τῆς ὑγείας ἢ αὕτη ἢ ὑγίειαν. καὶ ἢ μὲ τῶν λεγομένων διάνοια αὕτη ἀνέη, καταστῆσαι δ' ἂν τὴν λέξιν ὡς. πάντα γίνετο ἐξ ὁμωνύμων, ὅταν μὴ κ' συμβεβηκὸς γένετο. εἴτα ἐπήγαγεν "ὥσπερ τὰ φύσει" καὶ τὰ ἐξῆς. Alex.

1034. 27. ἢ γὰρ θερμότης ἐγγενομένη ἐκ τῆς τρίψεως θερμότητος ἐποίησεν ἐν τῷ σώματι, τυτέειν ἢ ἐξηγεσθαι τὴν ἐν τῷ σώματι θερμότητα. αὐτὴν δὲ ἢ θερμότης ἐν τῷ σώματι ἢ ὑγίειαν ἐστὶν ἢ μέρος τῆς ὑγείας ἢ ἀκολουθεῖ αὐτῇ μέρος τι τῆς ὑγείας ὡς μέρος δυσκρασίας ἐκμοχλευθέντος, ἢ τελεία γίνετο ὑγίειαν. διὰ καὶ λέγει ποιεῖν ὑγίειαν ἢ θερμότης ἐκ τῆς τρίψεως, ὅτι ἐκείνο τὸ θερμὸν ποιεῖ τὴν ὑγίειαν, ὡς θερμὸν ἠκολούθησεν ἢ ὁμαλότης. ὥσπερ ὅτι ἐν ταῖς συλλογισμοῖς ἀρχαὶ ὑπάρχουσιν οἱ ὅρισμοι καὶ τὰ εἶδη, ὅπως καὶ ἐπὶ τῶν γινόμενων αἱ ἀρχαὶ τὰ εἶδη ὑπάρχουσιν, εἴγε ὁμοειδῆ τὰ γινόμενα τοῖς ποιῶσιν εἰδείχθησαν. ὁμοίως δὲ καὶ τὰ φύσει συνιστάμενα, ὥσπερ ἐπὶ τῶν τεχνητῶν, γίνετο ὑγίειαν καὶ ἀπὸ τέχνης καὶ ἐκ ταυτομάτου. ὁμοίως δὲ τοῖς καὶ ἐπὶ τῶν φύσει συνιστάμενων ἔχει. ὥσπερ γὰρ ὁ ἰατρός ποιεῖ τὴν ὑγίειαν, ὅπως καὶ τὸ ἀνθρώπειον σπέρμα ποιεῖ τὸ ἐμβρυον. ἔχει γὰρ ἐν αὐτῷ τὸ σπέρμα δύναμις τὸ ἀνθρώπειον εἶδος καὶ ἀφ' οὗ τὸ σπέρμα, τυτέει τὸ ποιητικὸν αἷτιον ὁμώνυμον πῶς ἐστὶ τῷ γινόμενῳ. καλῶς δὲ προσέθηκε καὶ πῶς. ὃ γὰρ κ' πάντα, εἰ μὴ μόνον κ' τὸ εἶδος. ὅτε γὰρ κ' παιδουργα μέρη. ἐπεὶ δὲ καὶ ἀνὴρ τίκετο ἐκ γυναικὸς καὶ γυνὴ γεννᾷ ἐξ ἀνδρός, διὸ φησιν, ὃ γὰρ πάντα δεῖ ὅτι ζῆτεῖν ὡς ἐξ ἀνθρώπου ἀνθρώπου. καὶ γὰρ γυνὴ τίκετο ἐξ ἀνδρός. τα μὲ γὰρ γίνετο ὑπὸ σπέρματος καὶ ποιητικῷ αἷτιν. ἀνθρώπος γὰρ ἀνθρώπου γεννᾷ καὶ ἵππος ἵππον, τὰ δὲ ὅτι ἐκ σπέρματος ἀλλ' ἐκ σήφους, ὥσπερ γίνετο μελίτη ἐκ τῷ τεθνεώτος ταύρου σηπομένου, καὶ πάλιν τὰ ζῶα ἐξ ἄλλης σήφους, καὶ ὡς φησὶν ὅφεις γίνονται ἐκ τῶν ἀνθρωπείων σωμάτων. ὡς δὲ φησὶν ὁ Ἀλέξανδρος, ἐὰν τις λάβῃ τὴν ὠκίμον βοτάνην καὶ ὑποβάῃ αὐτὴν πλίνθιν καθυγρασμένην, πάντως σκορπίοι τίκονται ἐν ἐκείνῳ τῷ τόπῳ. πάλιν ὅτι ἐνταῦθα τὴν ὕλην αἰτιάται, καὶ φησὶν ὅτι ὃν λόγον ἔχει τὸ σπέρμα τῷ κηφῆρος πρὸς τὸ ποιῆν μελίτην, ὅτι αὐτὸν ἔχει λόγον καὶ ὁ λόγος ὁ φυσικὸς ὁ ἐν

τῷ σώματι τῷ τεθνεώτος ταύρου, ὁμοίως καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων τῶν ἐκ σήφους γινόμενων. ὅπου ὅτι εὐρεθῇ ἢ ὕλη δύναμις ἔχουσα τὸ κινεῖσθαι ὑφ' αὐτῆς, καὶ ἀνευ σπέρματος γίνετο τὰ ζῶα δυνάμενα καὶ ὑπὸ σπέρματος γίνετο, ὡς ἐπὶ τῶν μελιτῶν εἰρήκαμεν. γίνετο γὰρ καὶ ὑπὸ τεθνεώτος βοῶς καὶ ὑπὸ τῷ σπέρματος τῷ κηφῆρος. ὅπου δὲ ὅτι ἐστὶ λόγος δημιουργικὸς, ἀνευ σπέρματος ἀδύνατον ἐστὶ γενεῖσθαι. ταῦτα εἰρηκώς φησὶν ἐφεξῆς ἀλλ' ὡς ὕλην ὡς ἐκ τῷ Ἀλεξάνδρῳ ἀληθεύειν ἀποδίδω. ἀλλ' εἴτε ἐκείνος παρὴν, ὃν ὕμεις ἀπωλέσατε. ὃ γὰρ βαθυμότερον περὶ τὰ μαθήματα διακείμενος ὡς σαφέστερον τῷ δοκεῖν καὶ ἐπιτομωτέροις ἡμῶν ἐπιδραμόντας ἡμᾶς μὴ ἐποίησαν διαφυλαχθῆναι. Ἀλέξανδρος δὲ καὶ Σιμπλίκιος καὶ τὸ λοιπὸν ἅπαν χρυσῶν ἐκείνο τῶν τῇ πραγματείᾳ γενέος δὴν νῆξ, ὡς συνέβη καταλελειφθαι τὸ σὸν ἡρὸν ὃ μὲν ἀλλὰ τὸ ἀχυρῶδες μένον φύλον. Asclep.

τὸ μὲ γὰρ σπέρμα ποιεῖ ὥσπερ ὁ τεχνίτης. ὥσπερ γὰρ ἐκείνος ἐν αὐτῷ ἔχει τὸ εἶδος τῆς οἰκίας ἢ ἄλλαν τινος ὃ ἐστὶ ποιητής, ὅτω καὶ τὸ σπέρμα ἔχει ἐν αὐτῷ δύναμις τὸ εἶδος. ἀφ' οὗ δὲ τὸ σπέρμα, ἐστὶ πῶς ὁμώνυμον (τυτέει συνώνυμον) τῷ γινόμενῳ. Alex.

εἰπὼν δὲ ὅτι ἀφ' οὗ τὸ σπέρμα ἐστὶν ὁμώνυμον πῶς ἐστὶ διὰ τῷ σπέρματος γεγονότι, τίνος ἕνεκα τὸ πῶς προσέθηκεν ἐπήγαγεν. ὃ γὰρ πῶς τὰ ὅτω δεῖ ζητεῖν ὡς ἐξ ἀνθρώπου ἀνθρώπου. καὶ γὰρ γυνὴ ἐξ ἀνδρός φύεται, καὶ ὁμοίως ὃ γίνετο ἢ γυνὴ ἀνὴρ. ὡς καλῶς πρόσκειτο τὸ πῶς διὰ τὸ τινα μὲ συνωνυμεῖν τοῖς ἐξ ὧν γίνονται τινὰ δὲ μή. καὶ οἶμαι ὡς καὶ ἀνωτέρω, ὅτε ἔλεγεν ὅτι δῆλον ἐκ τῶν εἰρημένων ὅτι τρόπον τινα πάντα γίνετο ἐξ ὁμωνύμων ἢ μέρους ὁμωνύμων, διὰ τὸτο προστίθεται ταῦτα, λέγω δὲ τὸ "τρόπον τινὰ" καὶ τὸ "ἐκ μέρους" ὡς μὲ γὰρ ἀνθρώποι ὃ τε ἀνὴρ καὶ ἢ γυνὴ συνώνυμοι εἰσιν, ὡς δὲ ἀνὴρ καὶ γυνὴ ὁμώνυμοι, ὡς ἐκ μέρους συνωνυμῶσιν, ὃ δὲ ἐξ ἀνδρός ἀνὴρ ὅτι ἐκ μέρους ἀλλ' ὁλοκλήρως. καὶ γὰρ καὶ ὡς ἀνθρώποι καὶ ὡς ἀνδρες συνώνυμοι εἰσιν. καὶ περιέργως δὲ ἀνωτέρω ταῦτα ἐξηγῆσθαι, καὶ δεῖ κακῶς ὥσπερ τὰ τῆδε λέγει ἐκδέχεσθαι. ἀλλὰ ταῦτα μὲ ὅπως ἴσως λέγοντο, τὴν δὲ λέξιν ὑπερβατῶς ἀναγνώσκον ὅπως. ἔστι γὰρ τὸ ἐξῆς "καὶ ὑφ' οὗ τὸ σπέρμα ἐστὶ πῶς ὁμώνυμον, ἐὰν μὴ πῆρωμα ἢ." διὸ ἡμίονος ὅτι ἐξ ἡμίονου. εἴτα "ὃ γὰρ πάντα ὅτω δεῖ ζητεῖν, ὡς ἐξ ἀνθρώπου ἀνθρώπου. καὶ γὰρ γυνὴ ἐξ ἀνδρός." id.

διὸ ἢ ἡμίονος ὅτι ἐξ ἡμίονου τίκετο, ἐπειδὴ ὅτι ἔχουσι κοινόν τι, ἀνθρώπος δὲ ἐξ ἀνθρώπου, ἐὰν μὴ πῆρωμα ὑπάρχῃ. ὡς ἔχουσι τὸ κοινὸν καὶ ἢ ἡμίονος καὶ ἵππος, καθ' ὃ γίνονται ἐξ ἀλλήλων, ὅπερ ἡμῶν ὅτι ὡσώμασαι. φησὶν ὅτι ταῦτα γίνονται ἐκ ταυτομάτου ἐπὶ τῶν φυσικῶν, ὅσα ἔχουσιν ὕλην ἔχουσαν λόγον δημιουργικόν. ἀπορεῖ δὲ ὁ Ἀλέξανδρος ὅτι ἐπὶ τῶν ἐκ σήφους γινόμενων ποιεῖ ὅσα προῦφείκει, καὶ αἰτιάται τὴν τῶν ὑρανίων κίνησιν. ἡμῶς δὲ λέγομεν ἐπιβαλλόντες ὅτι κακῶς ἐξ ἑτέρας ὑσίας γίνονται, ὅσον τῶν σεσηπότων σωμάτων. τὰ μέντοι γὰρ συμβεβηκότα ὃ γίνετο ἐξ ἄλλων προῦφείζων συμβεβηκότων. Asclep.

1034b εἰπὼν δὲ περὶ τῶν ἀπὸ τέχνης ἐκ ταυτομάτου γινόμενων λέ-
γει καὶ περὶ τῶν ἀπὸ φύσεως, καὶ φησὶν "ὅσα ἀπὸ ταυτομάτου
ὥσπερ ἐκεῖ γίνεσθαι," τὸ "ὅσα" ἀντὶ τῶ ἐκεῖνα εἰπῶν. καὶ εἴη ἂν ὁ λέ-
γει τοῦτον· ἐκεῖνα τῶν ἀπὸ φύσεως λεγόμενα ἐκ ταυτομάτου γί-
νεσθαι, ὅσων ἡ ὕλη ἢ μόνον ὑπὸ τῷ ποιῶτος σπέρματι ἀλλὰ καὶ ὁ
ὑφ' αὐτῆς δύναμις κινεῖσθαι τὴν κίνησιν ἢ τὸ σπέρμα κινεῖ. γίνεσθαι
ἢ βοτάνῃ καὶ ἐκ σπέρματος καὶ χωρὶς σπέρματος διὰ τὸ δύνασθαι κί-
νεσθαι τὴν τῆς βοτάνης ὕλην τὴν κίνησιν ἢ τὸ σπέρμα κινεῖ· ὅσων
δὲ μὴ δύνασθαι ἡ ὕλη καὶ ὑφ' αὐτῆς κινεῖσθαι ὥσπερ ἐπὶ ἀνθρώποι,
ταῦτα ἐκ φύσεως γινώσκω ἄλλως πως, ἀλλὰ γίνεσθαι ἐξ αὐτῶν τῶν
γεννώντων αὐτὰ καὶ ἐκ ταυτομάτου. ἐν τῇ λέξει δὲ τῇ "ὅσα
δὲ ἀπὸ ταυτομάτου ὥσπερ ἐκεῖ," τὸ "ὥσπερ ἐκεῖ" ἀντὶ τῶ ὥσπερ
ἐν τοῖς ἀπὸ τέχνης. Alex.

1034b ὥσπερ ἢ ἡ χαλκὴ σφαῖρα γίνεσθαι, ἀλλ' ἢ τὸ εἶδος τῆς σφαί-
ρας ὅδε ὁ χαλκός (αἰετὶ ἢ δὲ προϋπάρχειν τὴν ὕλην καὶ τὸ εἶδος),
ἔτω φημὶ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων κατηγοριῶν. Asclep.

ὥσπερ ἢ ἡ χαλκὴ σφαῖρα γίνεσθαι ἀλλ' ἢ τὸ εἶδος τῆς σφαί-
ρας, ἔτω καὶ λευκὸν εὐλὸν ἢ δίσκον γίνεσθαι, ἀλλ' ἢ λευκότης, πο-
σότης. καὶ ὅδε μὲν ὁ χαλκός γίνεσθαι ἐξ ὑποκειμένου τινός, οἷον ὕδατος,
τὸ δὲ εἶδος καὶ τὸ τί ἦν εἶναι χαλκός ἢ γίνεσθαι. ἀλλ' εἰ μήτε ἡ ὕστα
μήτε τὸ ποῖον μήτε τὸ ποσὸν γίνεσθαι, τί ἂν διαφέρει πάντων ἡ ὕστα,
ἢ ὅτι ἐπὶ μὲν τῆς ὕστερας ἀναγκαῖον προϋπάρχειν ἑτέραν ὕσταν;
Alex.

1034b τὸτο δὲ πλεονεκτεῖ ἡ ὕστα, ὅτι ἀνάγκη προϋπάρχειν ἑτέραν
ὕσταν ἐνεργείᾳ, εἰ μέλλοι γίνεσθαι ὁμοῖον αὐτῷ· ἀνθρώπος ἢ ἀν-
θρώπου γενεῶν· ποῖον δὲ ἢ ποσὸν ἢ ἀνάγκη προϋπάρχειν ἐνεργείᾳ,
ἀλλὰ μόνον δύναμει ἐστὶ καὶ ποσὸν καὶ ποῖον. Asclep.

1034b καὶ φησὶν ὅτι ἐπειδὴ ὁ ὁρισμὸς τῷ πράγματι λόγος ἐστίν,
ἅπας δὲ λόγος ἐκ μερῶν συνέρχεται, ὡς δὲ ὁ καθόλου λόγος πρὸς
τὸ τέλειον πᾶν, ταῦτάς τ' ἀπλῶς ὀρίσθαι, καὶ τὸ μέρος τῷ λόγῳ
πρὸς τὸ μέρος τῷ πράγματι ὁμοίως ἔχει, ταῦτάς τ' πρὸς τὸ μέρος
τῷ ὀρίσθαι, ἀπορεῖν. ἄρα δὲ τὸν λόγον τῶν μερῶν ὑπάρχειν ἐν τῷ
ἅλῳ λόγῳ ἢ ὅ· ἐνίων μὲν ἢ ὀρίσθαι φαίνεται ἐνόντα καὶ τὰ μέρη τῶν
ὀρίσθαι ἐν τῷ ὅλῳ ὀρισμῷ. id.

καὶ τὴν αἰτίαν τῷ πῶς ἂν τὸτο ἀπορήσειε τις ἢ ζητήσειεν
ἐπὶ γὰρ, εἰπὼν ἐπ' ἐνίων μὲν γὰρ φαίνεται ἐνόντες, ἐπ' ἐνίων δὲ ὅ·
εἰ δὲ τὸτο, ἀξίως τὴν περὶ τούτου ζήτησιν ποιεῖν καὶ λέγει ἐπὶ τίνων
μὲν ἐστίν, ἐπὶ τίνων δ' ὅ. Alex.

1034b εἰ δὴ τὰ μέρη τῷ ὅλῳ πρότερά ἐστι, λύει τὴν προσεχῶς ῥη-
θεῖσαν ἀπορίαν, λέγων, ὃ δοκεῖ δὲ τὸ μέρος πρότερον τῷ ὅλῳ. καὶ
τὴν αἰτίαν συντόμως ἔθηκεν εἰπὼν "τῷ λόγῳ ἢ λόγον" ἐξ ἐκεῖ-
νων, ταῦτάς τ' ἐν τῷ ὀρισμῷ τῶν μερῶν λαμβάνοντα τὰ ὅλα, τὰ
δὲ ἐν ὀρισμῷ τινὸς λαμβανόμενα πρότερά ἐστι τῷ ὀρίσθαι· εἰ δὲ
τὸτο, πρότερον ἄρα τὸ ὅλον τῷ μέρει. ὅτι δὲ εἰς τὸν τῶν μερῶν
ὀρισμὸν τὰ ὅλα παραλαμβάνονται, δῆλον· φημὶ γὰρ ὀρίζομενοι τὴν
ἐξέειν γωνίαν ὅτι ἐξέειν γωνία ἐστίν ἢ ἐλάσσων ὀρθῆς, ὥς εἰληπὴ
ἢ ὀρθὴ ἐν τῷ τῆς ἐξείας λόγῳ. καὶ πάλιν δακτύλος ἐστὶ μέρος ἀν-
θρώπου τοιοῦτο. id.

λύει δὲ ταύτην τὴν ἀπορίαν καὶ ἄλλως, λέγων "καὶ τῷ εἶναι
ἀνευ ἄλλων πρότερα." τὸ δὲ λεγόμενόν ἐστιν ὡς εἰ ἔλεγε, καὶ ἐκ
τούτου πάλιν πιεσέσειεν ἂν τις ὅτι πρότερά ἐστι τὰ ὅλα τῶν μερῶν,
ὡς συνασφραγίζοντα αὐτά· τῷ μέρει ἢ μὴ ὄντος τὸ ὅλον ἐστίν, εἰ
καὶ κολοβόν, τῷ ὅλῳ δὲ μὴ ὄντος τὸ μέρος εἶναι ὃ δύνασθαι. ὥτως
ἐν τῇ δευτέρᾳ ἀπορίᾳ θεῖς καὶ συντόμως αὐτὴν λύσας (λύει δ'
αὐτὴν μετ' ἐλπίον καὶ δι' ἄλλων πολλῶν) ἐπανατρέχει ἐπὶ τὴν προ-
τέραν τὴν λέγουσαν, διὰ τί ἐπὶ τινῶν μὲν οἱ τῶν μερῶν λόγοι ἦναι
τὰ μέρη ἐνυπάρχουσιν τῷ τῷ ὅλῳ λόγῳ, ὥσπερ ἐπὶ τῆς συλλαβῆς
ἐλέγετο, ἐπὶ τινῶν δὲ ὅ, ὡς ἐπὶ τῷ κύκλῳ; ὃ γὰρ ἐστίν ἐν τῷ
λόγῳ αὐτῷ τὰ τμήματα. καὶ λύει αὐτὴν πολυειδῶς. ἀλλὰ καὶ
πρὸ τῆς τῶν λεγομένων καὶ μέρος σαφηνείας καλῶς ἂν ἔχοι ἡμᾶς
διὰ βραχείων ὑπομνησαι τὸν ὅλον σκοπὸν τῆς λύσεως, δι' ἧς δὲ
τὴν ἀπορίαν λύσεως διεξοικώτερον. id.

δοκῶσι δὲ τὰ καθόλου καὶ ὅλον εἶναι πρότερα· δέον γὰρ τούτων
οἱ ὁρισμοὶ τῶν μερῶν, ὡς ἐν τῇ θεωρίᾳ ἐδείξαμεν καὶ ὅτι δύνασθαι καὶ
ὁ ἀνθρώπος εἶναι ἀνευ τῷ δακτύλῳ καὶ ἡ ὀρθὴ ἀνευ τῆς ἐξείας.
Asclep.

ταῦτα δὲ λέγω τὰ τῷ εἶδους μέρει ἐν τῷ τῷ ὅλῳ λόγῳ, ὥς τῷ
ἀπὸ τῆς ὁμωμίας τῷ μέρει ἢ ἀπορία ἐνεφύη· μέρος γὰρ τὸ μὲν
ἐστὶν ὡς ὕλης, τὸ δ' ὡς εἶδους. Alex.

εἰ τοῖνον ἐστὶ τὸ μὲν ὕλη καὶ δὲ εἶδος, δῆλον ὅτι καὶ ἡ ὕστα ἐκ τῆς
τούτων συμπλοκῆς. ἢ ὅτι ὕλη τῷ μὲν συνθέτῳ λέγει μέρος, τῷ δὲ
εἶδους αὐτῷ καθ' αὐτὸ ὃ λέγει εἶναι μέρος, οἷον τῆς μὲν καὶ καὶ καὶ
ἐκ ἐξὶ μέρος ἢ σάρξ. Asclep.

ἐπειδὴ τις ἴσως ἐμελλε λέγειν ὅτι τὸ μὲν τῷ ἀνδριάντος εἶδος
λέγει ἀνδριάντα ἔσω, τὸ δὲ σύνθετον καὶ μερικὸν διὰ τὸ ἀνδριάντα
φαμέν ἀλλ' ἢ χαλκόν; πρὸς ταῦτα ἀπαντῶν λέγει ὅτι "λεκτέον
γὰρ τὸ εἶδος καὶ ἢ εἶδος ἔχει ἕκαστον, τὸ δὲ ὕλικόν ὑδέποτε καθ' αὐτὸ
λεκτέον." καὶ εἴη ἂν τὸ λεγόμενον ἴσον τῷ, ἐπειδὴ τὰ πράγματα
ἀπὸ τῷ εἶδους χαρακτηρίζονται ἀλλ' ἢ ἀπὸ τῆς ὕλης, λεκτέον ἐπὶ
πάντων τὸ εἶδος καὶ ἢ εἶδος, ταῦτα λεγέτω. Alex.

"λεκτέον γὰρ τὸ εἶδος" ἀντὶ τῷ ὀρίσθαι καὶ καθὸ εἶδος ἔχει
ἕκαστον, ὅταν δύνῃ χωρίζεσθαι τῆς ὕλης... τὰ δὲ τμήματα τῷ
κύκλῳ ὅτε μέρη ὑπάρχουσιν ὅτε ὡς ὕλη, ἐπειδὴ δύνασθαι χωρίζεσθαι,
ἐφ' οἷς τμήμασιν ἐπιγίνεσθαι τὸ τῷ κύκλῳ εἶδος. τὰ γὰρ τμήματα
πλησιάζουσι μᾶλλον τῷ εἶδει τῷ κύκλῳ ἢ πρὸς ὁ χαλκός, ἐπειδὴ δύ-
νασθαι καὶ ἐν χρυσῷ εἶναι ὁ αἰσθητὸς κύκλος, ἀνευ δὲ τμημάτων εἶναι
ὃ δύνασθαι, ὅταν ἐν χαλκῷ κύκλῳ γένηται. ἰστέον δὲ ὅτι ὅδε τὰ κοι-
νὰ πάντα τῆς συλλαβῆς ἐμπεριέχει ἐν τῷ ὀρισμῷ αὐτῆς...
τὰ γὰρ τμήματα πλησιάζουσι μᾶλλον τῷ εἶδει τῷ κύκλῳ ἢ πρὸς ὁ
χαλκός, ἐπειδὴ δύνασθαι καὶ ἐν χρυσῷ εἶναι ὁ αἰσθητὸς κύκλος, ἀνευ
δὲ τμημάτων εἶναι ὃ δύνασθαι, ὅταν ἐν χαλκῷ κύκλῳ γένηται.
Asclep.

ὁμῶς, φησὶν, εἰ καὶ μέρη ὡς ὕλη τὰ τμήματα ἐστὶ τῷ κύκλῳ,
ἀλλ' ἐγγυτέρον ἐστὶ τῷ εἶδους καὶ μᾶλλον ἐν αὐτῷ πλησιάζει ἢ πρὸς
ὁ χαλκός, ὅταν ἢ ἐγγυτέρω τῷ τμήματος ἢ καὶ τῷ κύκλῳ ἐν
χαλκῷ γένηται· τὸ γὰρ διέστημα ἐν τῷ χαλκῷ τμήματι ἐν ὃ ταῦτόν

ἐστὶ τῷ ἐν τῷ χωριζάντι νομμένῳ, ὥς τ' χωριζόν κτήμα μᾶλλον ἐγγίζει τῷ εἶδει ἢ περὶ τ' ἀχώριστον καὶ ἐν ὕλῃ τοῦ καὶ ὑποκειμένου ὄν. Alex.

1035. ὃ καὶ τὰ κίρνα στοιχεῖα ἢ τὰ ἐν τῇ χάρτῃ διὰ τὸ μελανος 15 ἐγγραφέντα (μέρη εἰσὶ τῆς κ' τὴν λόγον καὶ τ' εἶδος συλλαβῆς), διὰ τ' καὶ ταῦτα διάσασον ἔχον. id.

1035. ἰστέον δὲ ὅτι ἡ γραμμὴ διαμεμένη δίχα καὶ ὁ ἄνθρωπος δια- 17. μέματος εἰς σάρκα καὶ ψυχήν καὶ ὅσα φθεῖρον) ὡς σύνθετα, τ' δὲ αὐτὸν εἶδος τῷ ἀνθρώπῳ ὃ φθεῖρε), οἷον ἡ λογικὴ ψυχὴ. ὅτε καὶ ὁ αὐτὸς γραμμὴ. τὰ ὅν ἐν ὕλῃ εἶδη ἐκ τούτων ὑπάρχουσι τῶν 10 συνθέτων. τὸ μὲν καὶ συνῶν μέρη ὑπάρχουσι, τὸ δὲ εἶδος τῷ χωριστῷ ἐκείνῳ. διὸ ὡς ἀλλότριά λαμβάνον) ἐν τῷ ὁρισμῷ τῷ εἶδους. διὰ τὸ ὅτι ἐν τῷ μὲν τῶν αὐτῶν εἰδῶν ὃ συμπεριλαμβανέτω) ἡ ὕλη, ἐπειδὴ κεχωρισμένα ὑπάρχουσιν, ἐπὶ δὲ τῶν ἐνὶ ὕλῃ λαμβάνον), ἐπειδὴ ἀχώριστα ὑπάρχουσι. διὰ τὸ ὅτι ἐν τῷ μὲν ἐκ τούτων, τυτέσι 15 τὰ σύνθετα, ὡς ἀρχαὶ εἰσιν. διὸ καὶ εἰς αὐτὰ φθεῖρον). τ' ὅν σιμὸν κτλ. Asclep.

ὃ καὶ εἰ διαμενέτω) ὁ ἄνθρωπος καὶ ἡ γραμμὴ, ἡ μὲν εἰς τὰ ἡμέτερα. ὃ δὲ εἰς σάρκα καὶ ὅσα, καὶ φθεῖρε), ἡ δὲ καὶ ἐκ τούτων εἰσὶν ὅπως ὡς ὄντων τῆς φύσεως καὶ τῷ εἶδους μερῶν, ἀλλ' ὡς ἐξ ὕλης, τυτέσι 20 ὕλη καὶ μέρη ἐστὶ καὶ ὃ τῷ εἶδους. καὶ τὸ μὲν συνθέτω τῷ ἐξ ὕλης καὶ εἶδος εἰσὶ μέρη, τὸ δ' εἶδος, ὃ ἐστὶν ὁ λόγος καὶ ὁ ὁρισμός, ἐκ εἰσίν. Alex.

ἀλλὰ περὶ μὲν τῷ ὅπως ὁ ἀπὸ συζηματιζέτω) τοῖς λεγομένοις, εἰρη) ἀκριβέστερον ἐν τῷ β' λόγῳ τῆς περὶ ψυχῆς πραγμα- 25 τίας. id.

1035. τοῖς δὲ, ἥτοι ἐν τοῖς λόγοις τῶν μὴ συνθέτων ἥτοι τῶν εἰδῶν, 23. ὅχι ὑπάρχει τὰ τοιαῦτα μέρη, ἐὰν μὴ ἢ ὁ λόγος, ἐν ᾧ ταῦτα μέλλει ἐνέειναι, τὸ συνθέτω. id.

γρ. διόπερ τοῖς μὲν ἐνέειναι ὁ τῶν ταύτων μερῶν λόγος, τοῖς 30 δ' ὃ δὲ ἐνέειναι. - cod. Reg.

1035. ὅσα δὲ εἶδη μὴ ἐξ ἀνάγκης τῇ ὕλῃ συνδυάζετω), ἀλλ' ἄνευ 25 τῆς ὕλης ὑπάρχουσιν οἱ λόγοι τῷ εἶδους, ταῦτα ἢ ὅλως ὃ φθεῖρον), ὥσπερ ἡ κοιλότης, ἡ ὅχι ὁμοίως ἄλλο μέρος σύνθετον ὅχι ὡς ἡ σιμότης τῆς ῥινὸς φθειρομένης πάντως φθεῖρετω). ὥς 35 ἐκείνων μὲν τῶν ἀχωρίστων μέρη καὶ ἀρχαὶ ὑπάρχουσι τὰ ὑφ' αὐτῶν, τυτέσι ἡ ὕλη καὶ τ' εἶδος, τὸ δὲ εἶδος τῷ δυναμένῳ αὐτῷ καθ' αὐτὸ εἶναι καὶ μέρος ὑπάρχει ἡ ὕλη καὶ ἀρχὴ ὕλη. τὸ τ' ἐστὶ τὰ σύνθετα ὡς ἀρχαὶ εἰσιν, διὸ καὶ εἰς αὐτὰ φθεῖρον). τ' ὅν σιμὸν ἢ ὁ χαλκὸς κύκλος εἰς ταῦτα φθεῖρον), ἐξ ὧν καὶ συνετέθησαν καὶ 40 μέρος αὐτῶν ἡ ὕλη ὑπάρχει. Asclep.

ἴσα δὲ ὃ συνεληπτό τῇ ὕλῃ, ἄνευ δὲ ὕλης ἐστὶν, ὡς τὰ εἶδη, ὧν καὶ μόνων οἱ λόγοι εἰσὶ (τῶν καὶ συνθέτων, ὡς διέξει, λόγοι ἐκ εἰσίν), τούτων δὲ τῶν εἰδῶν ὅτι μέρη εἰσὶ ταῦτα, τὰ ὅσα ἀφανοῦσι καὶ αἰ σάρκες, ὅτε φθεῖρετω) εἰς αὐτὰ, ἡ ὅλως ἢ ὅτι ὅτι ὅτι γε. ὅλως 45 μὲν ὃ φθεῖρετω) ὁ ἄνθρωπος ἐμὴ φθειρομένη, ὅτι καὶ τὴν ἐμὴν φθορὰν ἐκείνος πάλιν ἐστὶν. ἀλλ' ἐπειδὴ ἐγὼ ὑπ' ἐκείνου εἰμι καὶ μέρος ὧν αὐτὸ τυγχάνω, ἐμὴ φθειρομένη φθεῖρετω) καὶ συμβεβηκός

καὶ ὅπως. ὥς τῶν συνθέτων ταῦτα τὰ ὡς ὕλη εἰσὶ μέρη καὶ ἀρχαί, τῶν δὲ εἰδῶν ὅτε μέρη ὅτε ἀρχαί. Alex.

ἐνταῦθεν τὴν δευτέραν ἀπορίαν ἐπιλύτω) τὴν περὶ τῶν μερῶν, 1035. ἡ ὕλη ἐξήκει εἰτε πρότερον τὰ μέρη τῷ ὅλῳ εἰσὶν εἰτε τ' ὅλῳ τῶν μερῶν. καὶ φησιν ὅτι διττὸν ἐστὶ τ' εἶδος, τ' μὲν ἐν ὕλῃ καὶ τ' δὲ αὐτὸν, οἷον ὡς ἐπὶ ἀνθρώπῳ ἐστὶ αὐτὸν εἶδος ἡ ψυχὴ, ἐν ὕλῃ δὲ εἶδος τ' ζῶον λογικὸν θητόν. τὰ μέρη ὅν τῷ αὐτῷ εἶδους πρότερα ὑπάρχουσι τῷ ὅλῳ... ἡ δὲ, φησὶν, εἰρη) τ' ἀληθὲς περὶ τῶν μερῶν, ὅτι τὰ συνταυριζόμενα μὴ συνταυριζόμενα δὲ πρότερα ὑπάρχουσιν, ὅπως δὲ δεῖ ἡμᾶς εἰ σαφέστερον περὶ τούτων εἰπεῖν. ὅσα μὲν καὶ μέρη ὑπάρχουσι τῷ ὅλῳ, ὡς ἰδεύειν ἢ θεωρεῖν, ἢ πάντα ἢ ἐνια καλῶς δὲ προσέθηκεν τ' ἐνια, ἐπειδὴ πολλοὶ ὁρίζονται τ' εἶδος συμπεριλαμβανόμενον καὶ μέρη τῷ συνθέτω, ὅπως ὕπερα ὑπάρχουσιν, οἷον ζῶον ἀλογον χρηματικόν. Asclep.

ἐπειδὴ ὅν τὰ μέρη ὁρίζον) ὑπὸ τῶν ὅλων, ταῦτα δὲ ὃ δὲ 1035. τῶν μερικῶν ἐστὶν, ἄρα τὰ ὅλα πρότερα τῶν μερῶν. τ' καὶ ὁριστὸν ὕπερον τῶν δι' ὧν ὁρίζετω). ἐπὶ καὶ τῶν εἰδῶν ἐπιβαλὼν ἔχει. ἐπειδὴ καὶ αὐτὰ διὰ τῶν εἰδῶν ὁρίζετω), τὰ μέρη δὲ δι' ἐκείνων, ὅπως ὅσα τῶν ὕπερα τὰ ὅλα ἥτοι τὰ εἶδη τῶν οἰκείων μερῶν. ὥς ὅσα τῶν μερῶν ὡς ὕλη, ταῦτα ὕπερα τῶν ὅλων. ὅσα δὲ ὡς τῷ λόγῳ καὶ τῆς φύσεως τῆς κ' τὴν λόγον, τυτέσι τῷ εἶδους, ταῦτα πρότερα τῷ ὅλῳ. Alex.

ἐπειδὴ τῶν ζῶων πρότερα ἐστὶν ἡ ψυχὴ (τὸ γὰρ ἐστὶ τ' 1035. αὐτὸν εἶδος τῷ ἐμφύλῳ. τ' καὶ εἶδος τῷ ἐμφύλῳ σώματος ἡ ψυχὴ 14 ἐστὶν), ἀμείλει τοι ἔκαστον μέρος τῷ σώματος, ἐὰν δὲ ὅπως ὁρίζετω), ἐκ ἀνευ τῷ οἰκείῳ ἔργῳ καὶ τῆς οἰκείας ἐνεργείας ὁρίζετω). αὕτη δὲ ἡ ἐνεργεῖα ὅχι ὑπάρχει τῷ μορίῳ ἀνευ ψυχῆς. ὥς τὰ τῆς ψυχῆς μέρη, ἐπειδὴ αὐτὸν εἶδος ἐστὶ, πρότερα ὑπάρχει τῷ ὅλῳ ζῶον ἢ πάντα ἢ ἐνια. καὶ καθ' ἕκαστον δὲ ζῶον ὁμοίως ὃ αὐτὸς λόγος ὑπάρχει. Asclep.

ἔτι τὰ περὶ τῷ ὅλῳ καὶ μέρος διαστροφῶν, καὶ φησιν, ἐπειδὴ ἡ τῶν ζῶων ψυχὴ ἐστὶ τ' εἶδος αὐτῶν (ἐντελέχεια γὰρ ἐστὶ φυσικὴ ὄργανον σώματος δυνάμει ζωὴν ἔχοντος, ὡς ἐν τῷ β' (c. 1) τῶν περὶ Ψυχῆς εἰρη), καὶ καὶ τὴν ψυχὴν εἰδοποιεῖ) τὰ ζῶα, καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ καὶ τὴν λόγον φύσις καὶ τ' εἶδος τῷ τοιούτῳ σώματι. ὡς καὶ τ' ὅχι τὸ ἀνδριάντος ἐν ὕλῃ ἐστὶ τῷ χαλκῷ, ὅτι καὶ ἡ ψυχὴ τῶν ζῶων ἐν τῷ τοιούτῳ σώματι ὡς εἶδος ἐν ὕλῃ ἐστὶν. εἰπὼν δ' ὅτι ἡ ψυχὴ τ' εἶδος ἐστὶ τῶν ζῶων, κατασκευάζει τὸ ἐκ τῶν μερῶν τῶν ζῶων, λόγῳ ἕκαστον γὰρ τῶν μερῶν, ἐὰν ὁρίζετω) καλῶς τ' μέρος, ἐκ ἀνευ τῷ ἔργῳ ὁρίζετω), τ' δὲ ἔργον αὐτῷ ἀνευ αἰσθητικῆς τῆς ψυχῆς ὅχι ὑπάρχει αὐτῷ. εἰ δ' ἡ χεῖρ ἐν τῷ τ' οἰκείῳ ἔργῳ ἀποτελεῖν εἰδοποιεῖ), τὸ δ' ἀνευ αἰσθητικῆς καὶ ψυχῆς ἀδύνατόν ἐστιν αὐτῇ ὑπάρχειν, καὶ φανερόν ὅτι εἶδος τῆς χειρὸς ἢ αἰσθητικῆς ἢ ἡ ἀπὸ τῆς ψυχῆς χορηγούμενη αὐτῇ δύναμις πρὸς τ' τ' οἰκείῳ ἔργῳ ἀποτελεῖν, φανερόν ὅτι καὶ τῶν ζῶων ἡ καὶ τὴν λόγον φύσις καὶ τ' εἶδος ἡ ψυχὴ ἐστὶν. ἐπειδὴ ὅν, ὡς εἰρη), ἡ τῶν ζῶων ψυχὴ τ' εἶδος ἐστὶν αὐτῶν, τὰ ταύτης μέρη ἢ πάντα ἢ ὅπερ καὶ ἀληθές, εἰ μὴ πάντα ἀλλ' ὅν ἐνια πρότερα τῷ συνῶν ἐστὶ ζῶον. τ'

μὲν γὰρ θρεπτικὸν καὶ ὀρεκτικὸν τὸ συναμφοτέρου, καὶ θεωρεῖν δὲ ὃ τὸ
 συναμφοτέρου. ἀκριβέστερον δὲ περὶ τούτων εἶρηται ἐν τῇ περὶ Φυ-
 χήσεως. ἢ καὶ "ἐνια" πρόσκειται διὰ τὰ ἐξιστάζοντα. καὶ μὲν γὰρ λογικὸν
 ὡντὲν ὁλόγον ὡς πρότερον ἐστὶ τὸ ἀνθρώπου (ἐπὶ πλέον γὰρ εἰσιν
 αὐτῷ), καὶ δὲ νῦν καὶ ἐπιστήμης δεκτικὸν ἕκαστος, ἀλλ' ἐξιστάζει, καὶ
 ἐπὶ τούτῳ ὁ πρότερον· εἴ τι γὰρ ἀνθρώπου, νῦν καὶ ἐπιστήμης δεκτικόν,
 καὶ εἴ τι νῦν καὶ ἐπιστήμης δεκτικόν, τὸτο ἀνθρώπου. ὡς δὲ ἐπὶ τῶν
 ζώων ἔχει, ὅτῳ τούτῳ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων· τούτῳ γὰρ δηλωτικὸν ἐστὶ
 καὶ "καὶ καθ' ἑκάστων δι' ὁμοίως." καὶ τὰ μὲν τῶν εἶδους τῶν ζώων μό-
 ρια πρότερα, καὶ δὲ σῶμα καὶ τὰ μόρια αὐτῷ ὑστερα αὐτῆς τῆς
 ἐξίας, τυχόντι τῷ εἶδους. καὶ διαιρεῖται εἰς τὸ σῶμα καὶ τὰ μόρια
 αὐτῷ ὡς εἰς ὕλην τὸ σύνολον, ἀλλ' ὅχι ἡ ἐξία καὶ τὸ εἶδος διαιρεῖται
 εἰς τὰ τῷ σώματος μέρη. καὶ ὅτι τὰ τοιαῦτα μόρια τῷ συνθέτῳ
 ἐστίν· τούτῳ γὰρ λέγει τὸ σύνολον. καὶ γὰρ σύνθετον τρόπον μὲν τινα
 πρῶτον ἐστὶ τῶν μερῶν, τρόπον δὲ τινα ὑστερον. ἢ μὲν γὰρ τὰ μόρια
 χωριζόμενα ὡς δύνανται εἶναι, καὶ δὲ μορίων τινῶν ἄνεν, εἰ καὶ μὴ πάν-
 των, δύνανται εἶναι, ἔστι πρότερον τὸ ὅλον τῶν μερῶν. ἢ δὲ πάλιν ἐκ
 των συνεισμένων ὑστερον ἐστὶ τῶν συντιθέντων αὐτό, συγκείνεται δὲ
 τὸ ὅλον ἐκ τῶν μερῶν, ὑστερον ἐστὶ τῶν μερῶν. Alex.

1035^b καὶ διαιρεῖται εἰς ταῦτα τὰ μόρια καὶ σύνθετον ὡς ὕλην, ὃ 20
 24. Σωκράτης εἰς χεῖρας καὶ πόδας καὶ κεφαλὴν, ὅχι αὐτὸ τὸ εἶδος δηλῶν
 ἀλλὰ τὸ σύνθετον. ὥστε τῷ συνθέτῳ τὰ μέρη καὶ τὸ μὲν πρότερον
 ὑπάρχουσι, καὶ τὸ δὲ ὅ· τὰ γὰρ μέρη τῷ σώματος ὡς δύνανται
 ὑπάρχειν αὐτὰ καθ' αὐτὰ ἄνεν τῷ ὅλῳ. ὡς γὰρ πανταίως ἔχων
 δάκτυλος δάκτυλον ζῶον ἔχει. Asclep.

1035^b εἰπὼν δὲ ὅτι τὰ μέρη χωριζόμενα ὡς δύνανται εἶναι, τὴν αἰτίαν
 24. τῷ πῶς ὡς δύνανται εἶναι ἐπήγαγον, εἰπὼν "ὅτι γὰρ ὁ πάντως ἔχων
 δάκτυλος ζῶον," ἴσον λέγων τῷ χωριζομένῳ ὁ δάκτυλος τῷ ζῶον ὡς
 μὲν σῶμα δύνανται εἶναι, ὡς δὲ δάκτυλος ὑδαμῶς. Alex.

1035^b καὶ ἐνια μὲν τῶν τῷ ὅλῳ μορίων χωριζόμενα δύνανται τὸ ὅλον ἄνεν 30
 25. ἐκείνων εἶναι, ἐνια δὲ χωριζόμενα εὐθὺς συναναίρει τὸ ὅλον, ὅσα
 ἐστὶ κύρια καὶ ἐν οἷς πρῶτως ἔστιν ὁ λόγος καὶ ἡ ἐξία, τυχόντι ἢ
 ψυχῇ. ἢ ψυχῇ γὰρ τῶν ζώων ἐστὶ τὸ εἶδος. εἴτε ὅν ἐστιν ἡ καρδία
 ἀρχὴ τῶν ζώων καὶ ἐν ταύτῃ πρῶτως ἐστὶν ἡ ψυχῇ, ὡς τούτῳ δοκεῖ,
 εἴτε ὁ ἐγκέφαλος, ὡς Ἰπποκράτης καὶ Πλάτωνι, ἅμα τῷ χωριζο-
 35. μεν αὐτῷ ταῦτα, φθείρουσι τὸ ὅλον. id.

1035^b ἀλλ' ὅτι μὲν ἡ ἐμὴ ἐλότῃς ἐν ἐμοὶ τυγχάνει ὅσα καὶ ὅχι ἐστὶν
 27. ἐκτὸς καὶ χωρὶς τῶν ἐμῶν μορίων, δηλῶν. ἐπεὶ δ' ἐγὼ καὶ Πλάτων
 καὶ Κάλλιππος καὶ ἄλλῳι οἱ καὶ μέρος μέρη ἐστὶ τῷ καθόλου ἀν-
 θρώπου, ἐκεῖνος δὲ ὅλον τί ἐστιν, ἀρὰ γε ἡμῶν ἐστιν ὡς ἡ ἐμὴ ἐλότῃς
 ἐν τοῖς ἐμοῖς μέρεσιν, ἢ χωριστὸς καὶ καθ' αὐτόν; id.

1035^b ἢ φησιν ὅτι "ὁ δὲ καθόλου ἀνθρώπου καὶ ἵππου καὶ τῶν ἄλλων,"
 28. τυχόντι καὶ ἄλλῳι τὰ καθόλου, ἐπὶ τῶν καθ' ἑκάστων ἡτοι ἐν τοῖς καθ'
 ἑκάστῳ εἰσι, καθόλου δὲ ἐξία καὶ εἶδος αὐτὸ καθ' αὐτὸ καὶ χωρὶς τῶν
 καὶ μέρος ὅχι ἐστὶν, ἀλλ' ὥσπερ ὁ Σωκράτης ἐκαστὸν τῶν εἶδους καὶ
 45. τῆσθι τῆς ὕλης ἐστίν, ὅτῳ καὶ ὁ καθόλου ἀνθρώπου ἐκ τῆς ὕλης ἡτοι
 τῷ γένει αὐτῷ καὶ τῷ εἶδους ἡτοι τῶν διαφορῶν ἂν εἴη, ὅχι ἂν ὑπάρ-
 χει δὲ ἀλλ' ἐπινοεῖται. εἶδος δὲ αὐτὸ καθ' αὐτὸ χωρὶς ὕλης ὅτι ἐπι-

νοεῖται δύνανται εἶναι. ἐπειδὴ γὰρ ἀπὸ τῶν καὶ μέρος ἀνθρώπων αὐτὸ
 ἀποσεσπύληκεν ἡ διάνοια, ταῦτα δ' ἐξ ὕλης ἐστὶ καὶ εἶδος, φανερόν
 ὅτι καὶ ὁ καθόλου ἀνθρώπου, ὡς ἂν ἔχει τὸ εἶναι, ἐξ εἶδους αὐτὸ καὶ ὕλης
 ἔχει, ἡτοι ἐκ γένους καὶ διαφορῶν. ταῦτα μεταξὺ παρσθενεῖς πάλιν
 5 ἐπανατρέχει ἐπὶ τὴν τῶν μερῶν καὶ τὴν τῶν ὅλων λόγον. id.

μέρος μὲν ὅν ἐστὶ καὶ τὸ εἶδος. φησὶν ὅτι ἔστι μέρος καὶ τὸ εἶδος 1035^a
 τῷ αὐτῷ. διὸ φησι "τὸ τί ἦν εἶναι." τῶν γὰρ εἰδῶν οἱ ὅρισμοι ὑπάρ-
 31. χουσιν. εἰσὶ δὲ μέρη καὶ τῷ εἶδους τῷ συνθέτῳ καὶ τῆς ὕλης. ἐπὶ δὲ
 τῷ αὐτῷ εἶδους τὰ τῷ λόγῳ μέρη τῷ εἶδους μέρη ἐστίν. ὡς γὰρ τὸ συν-
 θέτω· αὐτὸν γὰρ ὑπέθετο τὸ εἶδος. οἱ δὲ ὅρισμοι, ὡς μεμαθημα-
 32. μεν ἐν τῇ Ἀποδεικτικῇ (2 13), τῶν καθόλου εἰσὶ καὶ τῶν εἰδῶν.
 ταῦτα γὰρ ἐστὶ τὸ κύκλῳ εἶναι καὶ κύκλος καὶ ψυχῇ εἶναι καὶ ψυχῇ.
 ἀπλῶς γὰρ εἰσι τὰ αὐτὰ εἶδη, καὶ συντρέχει ὁ ὅρισμός τῷ εἶδει, ὡς
 ἀνωτέρω ἐμαθόμεν. Asclep.

οἱ μὲν λόγοι, ὥσπερ εἶρηται, τῷ καθόλου εἰσὶ, τῷ δὲ συνόλῳ, 1036^a
 οἷον τῷ καθ' ἑκάστων, εἴτε αἰδητόν ἐστι καὶ καθ' ἑκάστων εἴτε νοητόν.
 (ἀντὶ τῷ διανοήτῳ καὶ νοητόν εἰπὼν, ταῦτα δ' ἐστὶ τὰ μαθηματικά),
 τούτων ὅχι ἔστιν ὅρισμός. καὶ δεχθῆσθαι καὶ τούτῳ μετ' ὁλόγον ἐν τῷ
 μὲν χεῖρον βιβλίῳ. Alex.

τῷ τοίνυν συνθέτῳ κύκλῳ τῷ χαλεκῷ καὶ τῶν καθ' ἑκάστων 1036^a
 αἰδητῶν καὶ μαθηματικῶν, πάντων φησὶ τῶν τοιούτων ὅχι ἔστιν ὅρι-
 5. σμός, ἀλλὰ μὲν αἰδησεως γνωρίζον. φθαρὲν δὲ ὅχι ἐστὶν ὁλόγον ἐστὶ
 πρότερον ἐστὶν ἢ ὅ. Asclep.

εἰπὼν δὲ ὅτι τὴν γνωρίζον τῷ καθόλου λόγῳ, ἐπειδὴ καὶ ἡ ὕλη 1036^a
 25. καθόλου ἐστίν, ἵνα μή τις λάγῃ ὅτι εἰ τῷ καθόλου γνωρίζον, ἔστι δὲ
 καὶ ἡ ὕλη καθόλου, διὰ τί ὡς καὶ ταύτῃ γνωρίζον αὐτὰ; ἐπήγαγον
 "ἢ δὲ ὕλη ἀγνωστος καθ' αὐτήν." εἰ δ' αὐτὴ ἀγνωστος ἐστὶ, πῶς
 ἄλλοις αἰτία γνώσεως γενήσεται; ἢ δὲ ὕλη, φησὶν, ἢ μὲν ἐστὶ νοητὴ
 ἢ δὲ αἰδητὴ. id.

οἱ δὲ ὅρισμοι τῶν αἰδητῶν ὑπάρχουσιν. ὥστε διὰ τῷ καθόλου 1036^a
 λόγῳ καὶ ταῦτα γνωρίζον, διὰ τὴν ἀπλὴν κύκλον καὶ τὴν ἀπλῶς τρί-
 7. γωνον. καὶ γὰρ τὰ μαθηματικά τὰ ἐν τῇ ὕλῃ φθείρουσι ἄτε δὲ ἐν τῇ
 ὕλῃ ὑπάρχοντα, ἢ δὲ ὕλη ἀγνωστος ἐστὶν αἰτία. τῆς δὲ ὕλης, φη-
 σὶν, ἢ μὲν ἐστὶν αἰδητὴ ἢ δὲ νοητὴ, αἰδητὴ μὲν, οἷον χαλεκός
 εὐλόν καὶ πᾶσα ἡ κινητὴ ὕλη, ἢ δὲ νοητὴ ἢ ἐν τοῖς αἰδητοῖς ὑπάρ-
 χουσα καθ' αἰδητὰ, οἷον τὰ μαθηματικά. κύκλον γὰρ νῦν ἐν τῷ
 σώματι καὶ ἐξ ἀναιρέσεως αὐτὸν λαμβάνω· τοιαῦτα δὲ τὰ μαθη-
 12. ματικά. Asclep.

ἔτι τὴν περὶ τῷ ὅλῳ καὶ μέρος λόγον γυμνάσει, καὶ φησιν, ὅταν 1036^a
 13. τις ἐρηται πρότερον τὸ ζῶον καὶ ἡ ὀρθὴ γωνία καὶ ὁ κύκλος πρότερον ἢ
 εἰς αὐτὸν διαιρεῖται, τυχόντι ἢ τὰ μόρια αὐτῶν (εἰς γὰρ τὰ μόρια αὐτῷ
 καὶ ζῶον καὶ ὁ κύκλος καὶ ἡ ὀρθὴ γωνία διαίρεται) — ὅταν ὅν τις ἐρηται
 πρότερον τὰ ὅλα ἐστὶ πρότερα ἢ τὰ μόρια εἰς αὐτὸν διαιρεῖται καὶ ἐξ ὧν
 εἰσὶν, ἀνάγκη ἀπαντᾶν καὶ ἀποκρίνεσθαι "ὅτι ὅχι ἀπλῶς," τυχόντι
 ἀνάγκη πρὸς τὴν τοιαύτην ἐρωτήσιν ἀποκρίνεσθαι ὅτι τὸ μέρος ὅχι
 ἀπλῶς καὶ μοναχῶς λέγεται ἀλλὰ πολλαχῶς. εἰ γὰρ τὸ μέρος τῷ εἶδους
 λέγεται, ὅτι πρότερον ἐστὶ τὸ ὅλον, ὡς πολλαχῶς εἶρηται. εἰ δὲ τῷ
 συνθέτῳ, τῷ ἐξ ὕλης καὶ εἶδους, ὑστερον. ἀλλὰ ταῦτα μὲν τὰ σαφέστερα

χάριν προείρη). αὐτὸς δὲ πάλιν τὴν τρόπον καθ' ὃν δεῖ ἀποκρίνεσθαι
ἀφ' ἧς, λέγων "εἰ μὲν γὰρ ἐστὶ καὶ ψυχὴ τὸ ζῶον," ταύτης, εἰ μὲν
γὰρ ἐστὶν ἡ ψυχὴ τὸ κῆρ τὸ εἶδος ζῶον, ἥτοι εἰ μὲν ἐστὶν ἡ ψυχὴ τὸ
τῷ ζῴῳ εἶδος, καὶ τὸ τί ἦν εἶναι ζῶον εἶναι· εἰ δὲ μὴ ἐστὶν ἡ ψυχὴ
τὸ ζῶον εἶναι, ἀλλ' ἐστὶ τὸ ζῶον εἶναι τὸ ἐμφύλον. Alex.

ὡς φησὶν ὁ ἡμέτερος διδάσκαλος, ὅτι ἐνταῦθα τὰ αὐτὰ λέ-
γει, ἔτι ἀσαφέστερον ποιῶν τὴν λόγον. καὶ φησὶν ὅτι ἐάν τις ἡμᾶς
ἔρη) πότερον ἡ ὀρθὴ καὶ ὁ κύκλος καὶ τὸ ζῶον καὶ ἀπλῶς εἰπεῖν τὰ
ὅλα πρότερα ὑπάρχουσιν ἢ τὰ μέρη αὐτῶν, ὃ δὲ ἀπλῶς καὶ ἀβα-
σαπείως ἀποκρίνεσθαι. εἰ μὲν γὰρ ἐστὶ καὶ ἡ ψυχὴ ζῶον, καὶ μέρος τῷ
ἐμφύλῳ τὸ ζῶον· ἡ ἐκαστος γὰρ ψυχὴ ἢ ἐκαστὸν ἐστίν· καὶ πάλιν μέ-
ρος τῷ κύκλῳ ἐστὶ τὸ εἶναι κύκλῳ καὶ ὀρθῆς τὸ ὀρθῆ εἶναι, ταύτης τὸ
αὐτὸν εἶδος τῆς ὀρθῆς. ἐάν ὅν, φησὶν, ἐρηται τις ἡμᾶς, φατέον
ὑστερα εἶναι ἐκεῖνα ὧν ἐν τῷ ὁρισμῷ τὰ μέρη παραλαμβάνον)·
εἰς γὰρ τὸν ὅρον τῆς τινὸς ὀρθῆς, οἷον τῆς χαλκῆς, περιλαμβάνει) ἢ
ἀπλῶς ὀρθῆ, ὥστε πρότερα ὑπάρχει καὶ ἐν ταῖς γραμματαῖς ταῖς καθ'
ἐκαστα ἢ ἀπλῶς γραμμῆ. ἡ τοῖνυν ἀνευ ὕλης, ταύτης ἢ καθόλου,
ὑστερα ἐστὶν ἐκεῖνων τῶν παραλαμβανομένων. Asclep.

1036. εἰ δὲ μὴ ἐστὶν ἡ ψυχὴ τὸ ζῶον εἶναι, ἀλλ' ἐστὶ τὸ ζῶον εἶναι τὸ
16. ἐμφύλον, ἢ εἰ μὴ δὲ ἐστὶ τὸ ἐμφύλον τὸ ζῶον εἶναι, ἀλλ' ἐστὶν ἐκα-
στον ἢ ἐκαστος ψυχὴ, καὶ καὶ ταύτην εἰδοποιεῖ), οἷον ὁ ἄνθρωπος καὶ
τὴν ἑαυτοῦ, καὶ ὁ ἵππος ὁμοίως καὶ τὴν ὅσιν, καὶ ὅλως ἐκαστον καὶ
τὴν ἰδίαν· ὡσαύτως καὶ εἰ ἐστὶν ὁ κύκλος τὸ κύκλῳ εἶναι καὶ ἡ ὀρθὴ
τὸ ὀρθῆ εἶναι. εἰ δὲ τὸ ὅν ὅπως ἔχει, τί μὲν καὶ τίνος φατέον ὑστερον,
αὐτὸν τῶν ἐν τῷ λόγῳ, ταύτης τί μὲν μέρος καὶ τίνος χρὴ λέγειν ὑστε-
ρον, τί δὲ ἔχ' ὑστερον ἀλλὰ πρότερον τῷ ὅλῳ; τί μὲν ὅν, φησὶ, τῶν
ἐν τῷ λόγῳ. λόγον δὲ ἐνταῦθα ὃ τὸ εἶδος λέγει, ἀλλὰ παραδόξως
τὸ εἶναι ὕλης καὶ εἶδος. τῶν ὅν τῶν ἐν τῷ λόγῳ τί φατέον ὑστερον
τῷ ὅλῳ; καὶ τῷ ὅλῳ δὲ ἔχ' ἀπλῶς. ὃ γὰρ καὶ τὸ κῆρ τὸ εἶδος, ἀλλὰ
τῷ τινὸς καὶ συνθέντι, οἷον τῆς τινὸς ὀρθῆς τῆς μὲν τῆς ὕλης. Alex.

1036. γρ. ἢ ἐκαστος. cod. Reg.

17. ἢ μὲν ὅν τῆς ὕλης γυνῆς ἢ σφαῖρας ἢ ὅτι ἂν εἴη, τῶν μο-
1036. 20.ρίων αὐτῆς πρότερα ἐστίν, ἢ δὲ ἀνευ ὕλης τῶν μὲν ἐν τῷ λόγῳ
ὑστερα. Alex.

εἰς ὥστε ἀρχὴ τῷ ζῴῳ, εἰ παραλαμβάνοιτο τὸ
ζῶον εἰς τὸν ὁρισμὸν τῆς ψυχῆς. τῶν δὲ καθ' ἐκαστα μερίων
πρότερα, ἅτε δὴ καὶ εἰς τὸν ὁρισμὸν αὐτῶν παραλαμβάνοιτο, ὡς
ἀνωτέρω εἴρη). εἰ δὲ ὑστερα ἐστὶν ἡ ψυχὴ παρὰ τὸ ζῶον, ὃ δὲ
λέγειν τὸ πρότερον τὸ ζῶον. ὥστε ἐντεῦθεν κρίνον), ὥπως δεῖ λέ-
γειν τὰ μὲν πρότερα εἶναι τὰ δὲ ὅ. ἰστέον ὅτι ὁ πυρετός, ἥνικα ἐπι-
πόλαιός ἐστι, τότε συμβεβηκός, εἴη φθαρτικός ἐστὶ τῆς υἱίας·
τὰ γὰρ πράγματα ἐκ τῶν τελῶν χαρακτηρίζον), οἷον ποσὸν λέγο-
μεν τὸ εἰς μέγεθος τελευτήσαν καὶ ποῦν τὸ εἰς τὸ χρωμα· ὥπως
ὅν καὶ συμβεβηκός ἐστὶ τὸ φθεῖραν τὸ ὑποκαίμενον. εἰ τοῖνυν ὁ πυ-
ρετός φθεῖρει τὴν υἱίαν, ὅκα ἀρα συμβεβηκός ἐστιν. Asclep.

1036. ὅτω μὲν δεῖ πρὸς τὴν ἐρωτησίαν ἀπαντᾶν· ἀπλῶς δὲ καὶ διορί-
23. σως λέγοντι ὅτι τὸ μέρος πρότερον ἢ τὸ ὅλον, ὅδαμῶς ἀποκρι-
εἰπὼν δὲ ὅτι εἰ μὲν ἐστὶν ἡ ψυχὴ ζῶον, τὰ μέρη αὐτῆς φατέον

πρότερα τῷ ζῴῳ, καὶ τὰ λοιπὰ ὅσα εἴρη), τὴν ἀπόδοσιν τῷ μὲν συ-
δέσμευ ποιεῖ) λέγων, εἰ δὲ μὴ ἐστὶν ἡ ψυχὴ ζῶον· ὡς εἶναι τὴν
τῷ λόγῳ συνέχειαν τοιαύτην· εἰ μὲν ἐστὶν ἡ ψυχὴ ζῶον, τὰ μέρη
αὐτῆς φατέον πρότερα τῷ ὅλῳ· εἰ δὲ μὴ ἐστὶν ἡ ψυχὴ ζῶον, ἥτοι
καὶ τὸ εἶδος ζῶον, καὶ ὅτω τὰ μὲν φατέον τῶν μερῶν πρότερα τὰ δ'
ὃ φατέον· ὁποῖον γὰρ ἂν εἴη τὸ τῶν ζῴων εἶδος, τὰ μέρη αὐτῶ
πρότερα ἔσον) τῆς αὐτῆς ἐλάττωτος. Alex.

δείξας ἀνωτέρω ὅτι τὰ μέρη τῷ αὐτῷ εἶδος πρότερα ὑπάρ-
χουσι τῷ ὅλῳ, ὡς εἰς τὸν ὁρισμὸν αὐτῷ παραλαμβανόμενα, τὰ
μέντοι γε μέρη τῷ ὁρισμῷ δεύτερα τῷ ὅλῳ, ἐντεῦθεν ἀπορεῖ, καὶ
εἰκότως ἀπορεῖ, ὅτι ὅλως ἀγνοοῦμεν ποῖα μέρη εἰσὶ τῷ αὐτῷ εἶδος
καὶ ποῖα τῷ συνθέντι. πῶς ὅν ἔχομεν διαγινώσκειν τὸ πρᾶγμα
ἀγνοοῦμεν; τῷ γὰρ, φησὶ, μὴ ὅλως ὄντος ἔχ' ἐξ ὁρίσας ἐκα-
στον, εἴη οἱ μὲν ὁρισμοὶ τῶν εἰδῶν ὑπάρχουσιν, ἡμεῖς δὲ ἀγνοοῦμεν
τὰ εἶδη τὰ αὐτὰ καὶ χωρίζω. εἰτα φησὶν ὅτι ἐπ' ἐκεῖνων τῶν θεω-
ρημάτων ἐν πλείοσιν ὑποκειμένοις δυνατόν ἐστι γινώσκειν τὰ μέρη τῷ
εἶδος. . . φησὶν ὅτι ἀπορεῖ) ποῖα ἀρα ὑπάρχουσι τῷ εἶδος αὐτῷ
καθ' αὐτὸ λαμβανόμενα μέρη καὶ ποῖα τῷ συνθέντι· τῷ γὰρ μὴ
γνωσθέντος ἔχ' ἐξ ὁρίσας. . . ἀμείβει τοι οἱ Πυθαγόρειοι καὶ αἱ
ταῖς ἰδέαις πρεσβύοντες καὶ πρὸς τὰ μαθηματικά ἐνιστάμενοι λέγον-
τες ὅτως, ὅτι ὅδα ταῦτα δυνατόν ἐστιν ὁρίσας. ἔχουσι γὰρ καὶ αὐτὸ
τὸ εἶναι ἐν ταῖς γραμματαῖς, οἷον ὁ κύκλος καὶ τὸ τρίγωνον, καὶ ὃ δυ-
νάτον εἶναι ἀνευ αὐτῶν· ὥστε γὰρ τὰ ζῶα ὃ δύναται εἶναι ἀνευ
σαρκῶν καὶ ὀστέων, ὥπως ὅδα ταῦτα δύναται εἶναι ἀνευ γραμμῶν·
καὶ ἐντεῦθεν ἀνάγκη πάντα εἰς τὴν ἀριθμὸν καὶ τὰς ἰδέαις, λέγοντες
ὅτως, οἷον τὴν γραμμὴν δύναδα, τὴν ἐπιφάνειαν τριάδα, τὸ δὲ
στερεὸν τετράδα. καὶ τῶν παραδειγμάτων τούτων φησὶν εἶναι τὴν
ὁρισμὸς, ἐπειδὴ εἰ δὴ αὐτὰ ὑποτίθεν), καὶ οἱ μὲν αὐτῶν φασι
γραμμὴν εἶναι τὴν δύαδα, καὶ παράδειγμα τῆς γραμμῆς τὴν
30. δύαδα αἶον), οἱ δὲ αὐτὸ τὸ εἶδος τῆς γραμμῆς φασὶν εἶναι παρὰ
δειγμα τῆς γραμμῆς αὐτοῖς ὁ Ἀριστοτέλης λέγων ὅτι
εἰ τὴν δύαδα φατέ εἶδος καὶ παράδειγμα εἶναι καὶ τῆς δύαδος καὶ
τῆς γραμμῆς, διὰ τί μὴ καὶ πλείονων; Asclep.

τούτω γὰρ καθόλου καὶ τῶν εἰδῶν ὑπάρχουσιν οἱ ὁρισμοί· πρὸς δὲ
τὴν ὁρισμὸς τῶν εἰδῶν δεόμεθα τῶν μερῶν αὐτῶν, ὡς ἀνωτέρω
εἴρη). ἀγνοοῦμεν ὅν τῶν μερῶν ἀγνοοῦν) καὶ οἱ ὁρισμοί, ὥστε
καὶ τὰ εἶδη, καὶ φρεσὶ φησὶ πάντα κατ' αὐτῆς. id.

τὸ συνειλημμένον τῷ συνθέντι ἐστὶ δηλωτικόν. Alex.

τούτων δὲ καὶ ἐστὶ τὰ ὡς ἐν ὕλῃ μέρη. ὅσα δὲ μὴ χωρίζω
ἀλλ' αἰεὶ ἐν αὐτοῖς γίνε), ὥστε ὁ ἄνθρωπος αἰεὶ ὀστέος καὶ σαρκὸς καὶ
νεύρου, καὶ ὁ ἵππος παραπλησίως, καὶ ἀπλῶς τὰ ζῶα, τούτων ἔχ'
ἐστὶ προφανὴ τίνα τὰ ὡς ἐν ὕλῃ μέρη. καὶ ἐπὶ τούτων ὅν, φησὶν,
ὅδα κωλύει ὁμοίως ἔχειν τῷ κύκλῳ· ὥστε γὰρ ὁ χαλκός καὶ τὸ
ξύλον ὅδα εἰσὶ τῆς τῷ κῆρ τὸ εἶδος κύκλου υἱίας, ὥπως ὅδα αἱ σαρ-
κας καὶ τὰ νεύρα τῆς καὶ τὸ εἶδος τῷ ἀνθρώπῳ ἢ τῷ ἵππῳ υἱίας εἰσὶν·
ὥστε γὰρ καὶ οἱ κύκλοι πάντες ὥστε χαλκοὶ καὶ μὴ ἐνεδέχετο ἐν
ἄλλῳ ὑποκειμένῳ τῷ κύκλῳ εἶδος γίνε), ἀλλ' αἰεὶ ἐν χαλκῷ
ἦν, ἐφαίνετο ἂν χαλκός ὅτι τῆς υἱίας αὐτῶ ἐστὶ διὰ τὸ μὴ ἐν ἄλλῳ

γίνεσθαι, ὅμως ἔκ ἀν ἦν ὑδὲ τότε χαλκὸς τῆς ὑσίας αὐτῆ, αἵπερ ὑδὲ νῦν ἐστὶ, καὶ χαλεπὸν ἐστὶ καὶ ὑ βῆδον τ' χωρίσαι τῶτον ἀπὸ τῆ χαλκῆ. νῦν γ' τὸτο ὁρατὸν ἐστίν, λέγω δὴ τ' χωρίζειν αὐτὸν ἀπὸ τῆ χαλκῆ. ἔτω καὶ τ' τῷ ἀνθρώπῳ εἶδος, εἰ καὶ αἰ ἐν τοῖς αὐτοῖς γίνεσθαι, ὅμως ὑδὲν ἐστὶ τῆς ὑσίας αὐτῆ τὰ ὅσα καὶ αἱ σάρκες. καὶ ὅ μ' εἰπεῖν βύλεσθαι τὸτό ἐστιν, αὐτὸς δὲ ὑ καὶ ἀπόφασιν τὸν λόγον προήνεγκεν, ἀλλὰ κατ' ἐρωτήσιν λέγων, οἷον τ' τῷ ἀνθρώπῳ εἶδος αἰ ἐν σαρκὶ γίνεσθαι καὶ ὅσοις. ἄρ' ὅν ἐστὶ ταῦτα μέρη τῷ εἶδους καὶ τῷ λόγῳ; καὶ ἐρωτήσας ἀποκρίνεσθαι λέγων "ἡ ὅ," τατέστιν ἡ ἔκ εἰσι μέρη αὐτῷ ὑδαμῶς, ἀλλ' ὅλη εἰσὶν. ἀλλὰ διὰ τ' μὴ καὶ ἐπ' ἄλ- 10 λων ἐπιγίνεσθαι τ' τῷ ἀνθρώπῳ εἶδος, ὥσπερ τῷ κύκλῳ, ἀδυνατῶμεν χωρίσαι. id.

1036 b καὶ ἔτῳς γ' ὑδὲν ἦν ὁ χαλκὸς τῆς τῷ κύκλῳ ὑσίας. Asclep.
2. ἐπεὶ δὲ τὸτο μὲν, λέγω δὲ τ' εἶδος τῷ ἀνθρώπῳ, χωρίζειν
8036 b 7. τῇ ἐπινοίᾳ τῶν σαρκῶν καὶ ὅσων ἐνδέχεσθαι, ἀδύνην δὲ ἐστὶ πότε χω- 15 ριζήσεσθαι: ὃ γὰρ ἐστὶ δῆλον. ὥσπερ ἐπὶ τῷ κύκλῳ ἀπορῶσι τινες, λέγων τινὰς τοὺς Πυθαγόρειους, καὶ ἐπὶ τῷ κύκλῳ καὶ τῷ τριγώνῳ καὶ τῆς γραμμῆς λέγοντες ὡς ὃ χρὴ ταῦτα γραμμῶς ὀρίζεσθαι καὶ λέγειν, κύκλος ἐστὶ γῆμα ἐπίπεδον ὑπὸ μιᾶς γραμμῆς περιεχόμενον, ἡ τριγώνον τ' ὑπὸ τριῶν γραμμῶν, ἡ πάλιν γραμμὴ ἐστὶ 20 μῆκος συνεχὲς ἐφ' ἐν διασπτόν. ἡ γ' γραμμὴ τῷ τε κύκλῳ καὶ τῷ τριγώνῳ ὡς ὅλη ὑπόκεισθαι, ὁμοίως δὲ καὶ τ' συνεχὲς τῇ γραμμῇ, ὥσπερ καὶ αἱ σάρκες καὶ τὰ ὅσα τῷ ἀνθρώπῳ καὶ ὁ χαλκὸς τῷ ἀνδριάντι. εἰ ὅν τὸν ἀνθρώπον διὰ τῶν ὅσων καὶ σαρκῶν μὴ ὀρίζομεθα διὰ τ' εἶναι μέρη ὅληκα, ὑδ' ἄρα τὸν κύκλον καὶ τ' τριγώνον διὰ τῆς 25 γραμμῆς ὀρίζεσθαι χρὴ, ὅτε τὴν γραμμὴν διὰ τῷ συνεχὲς, καὶ διὰ τὸτο, λέγω δὴ τ' λέγειν ὅτι ἡ γραμμὴ καὶ τ' συνεχὲς ὡς ὅλη ἐν τῷ τριγώνῳ καὶ τοῖς λοιποῖς εἰσὶν, ἀνάγκη ταῦτα πάντα εἰς τοὺς ἀριθμούς, διὰ τ' αὐτοὺς αὐτοὺς εἶναι καὶ μὴ ἔχειν ὑποκείμενον τι ὡς ὅλην, ἀλλ' αὐτοὺς καθ' αὐτοὺς εἶναι, καὶ φασιν ὅτι ὁ λόγος τῆς 30 γραμμῆς ἐστὶν ὁ τῆς δυάδος. ἐπειδὴ γ' δυὰς ἐστὶ τ' πρῶτον διασπτόν (εἰς πρῶτην γ' τὴν δυάδα ἡ μονὰς διέσχη, καὶ ἔτῳς εἰς τὴν τριάδα καὶ τοὺς ἑξῆς ἀριθμούς), εἶπερ ὀρίζομεθα φασὶ τὴν γραμμὴν, ὃ χρὴ λέγειν αὐτὴν ποσὸν ἐφ' ἐν διασπτόν, ἀλλὰ γραμμὴ ἐστὶ τ' πρῶτον διασπτόν. τ' γ' πρῶτον ὃ καὶ ὡς ὅλη ἐστὶ καὶ ὑπόκεισθαι τῇ 35 γραμμῇ, ὥσπερ τ' συνεχὲς. καὶ τῶν τὰς ιδέας λεγόντων οἱ μὲν φασιν ὅτι ἡ αὐτογραμμὴ ἦτοί τ' εἶδος τῆς γραμμῆς, ὅπερ ἐστὶν ἕτερον παρὰ τὰς καθ' ἕκαστον γραμμὰς, ἡ δυὰς ἐστίν, οἱ δὲ λέγουσιν ὅτι ἔκ ἐστιν ἡ αὐτογραμμὴ ἡ δυὰς, ἀλλ' αὐτογραμμὴ ἐστὶ τ' εἶδος τῆς γραμμῆς. καὶ φασιν οἱ ἔτω λέγοντες ὅτι κοινὰ μ' 40 τό τε εἶδος καὶ τ' ἐστὶν εἶδος, ταῦτά ἐστιν, οἷον ὁ ἀνθρώπος καὶ ὁ Σωκράτης, ὃ ἐστὶν εἶδος ὁ ἀνθρώπος, ταῦτόν εἰσι, καὶ ἡ αὐτοδυὰς καὶ ἡδε ἡ δυὰς, ἡς ἐστὶν εἶδος ἡ αὐτοδυὰς, ταῦτά ἐστιν. ἐπὶ δὲ τῆς γραμμῆς τὸτο ὃ συγχωρῶσιν, ἀλλὰ τὴν μ' γραμμὴν τῆδε τὴν μερικὴν εἶναι γραμμὴν λέγουσιν, τ' δὲ εἶδος αὐτῆς μὴ εἶναι 45 γραμμὴν ἀλλὰ δυάδα. καὶ ἐνίστασθαι εὐθὺς πρὸς τὸν λέγοντα λόγον μὴ εἶναι γραμμὴν τὴν ὡς εἶδος γραμμὴν, ἀλλὰ δυάδα, λέγων "συμβαίνει δὴ κτλ." Alex.

ἀπορῶσι τινες καὶ ἐπὶ τῷ κύκλῳ καὶ τῷ τριγώνῳ, ὅτι ὑδὲ τῶν 1036 b γραμμῶν ὑπάρχουσιν ὀρισμοὶ ὑδὲ τῶν συνεχῶν, τατέστι τῶν μα- 8 γεθῶν. καὶ ταῦτα γ' πάντα, φησὶν, ὁμοίως λέγεσθαι ὥσπερ αἱ σάρ- κες καὶ ὅσα. ὃ δυνατὸν γ' χωρίζεσθαι αὐτὰ τῶν γραμμῶν, ὥσπερ ὑδέποτε ἐκάνα τῶν σαρκῶν. καὶ ἐντεῦθεν λοιπὸν ἀνάγκη πάντα εἰς τοὺς ἀριθμούς, παράδειγμα λέγοντες αὐτοὺς, καὶ τῶν φασὶν εἶναι τοὺς ὀρισμούς. αὐτὰ γ' ὑπάρχουσιν τὰ χωριστὰ ὅλης. καὶ μὴ συνεπιφέρων τὸν ὅχλον τὸν ἐξ αὐτῆς καὶ τ' παράδειγμα τῆς γραμ- μῆς τὴν δυάδα φησὶν, ἐπειδὴ ἔχει δῆλον πρῶτη τ' πῶθεν ποῖ. καὶ 10 πάλιν οἱ τὰς ιδέας πρεσβύνοντες οἱ μ' τ' παράδειγμα τῆς γραμ- μῆς τὴν δυάδα λέγουσι. ιδέαν τῆς γραμμῆς. ἔνα γ' ὑπάρχουσι εἶδος καὶ καὶ τ' πρᾶγμα. τ' γ' πρᾶγμα ἐδὴ λωσεν εἰπὼν "καὶ ὃ τ' εἶδος." τὰ ἀπλά, τατέστιν ἡ δυὰς. ὃ καὶ ἀνάγκη γ' τὸν λόγον τῆς δυάδος θεωρεῖσθαι ἐν τινι, ὥσπερ τὴν γραμμὴν ἡ τὸν κύκλον. διὸ φασιν οἷον δυάδα καὶ τ' εἶδος τῆς δυ- 15 δος. ἐπὶ δὲ τῆς γραμμῆς ὑκέτι. ἔνυλος γὰρ ἐστὶν ἡ γραμμὴ τοῖς ὅν ταῦτα λέγουσι συμβαίνει ἐν πρᾶγμα, τατέστι τὴν δυάδα, πολλῶν εἶναι ιδέαν διαφόρων κατ' εἶδος, ὅπερ καὶ τὸν Πυθαγόραν συνέβαινε λέγειν τὴν τετράδα ιδέαν εἶναι καὶ φίλας καὶ δικαιοσύνης καὶ ἄλλων πολλῶν. ἐνδέχεσθαι ὅν πάντων ἐν εἶδος ποιεῖν. εἰ γ' δύο 20 τ' αὐτ' εἶδος, διὰ τί μὴ καὶ πλείονων; καὶ ἔτῳς ἔσονσθαι πάντα ἐν, ὡς ἔδειξεν ἡ θεωρία. Asclep.

γρ. ἡ ἀνδριάντος. cod. Reg.

1036 b
11. 12.

γρ. πάντως. id.

γρ. καὶ αὐτογραμμῆς. id.

συμβαίνει δὴ ἐν τῶν πολλῶν εἶδος εἶναι, τατέστιν ἐκ τούτων 1036 b τῷ λόγῳ συμβαίνει ἐν εἶδος εἰδικώτατον πολλῶν καὶ διαφερόντων 17. τῷ εἶδει εἶναι. τὸτο γ' ἐδήλωσε διὰ τῷ "ὢν τ' εἶδος φαίνεται" ἔτα- ρον." ἡ γ' αὐτὴ ἐστὶ δυὰς τῶν καὶ μέρος γραμμῶν, ἐστὶ δὲ ἡ αὐτὴ εἶδος καὶ τῶν καὶ μέρος δυάδων, αἱ δὲ μερικὲς γραμμῆς καὶ δυάδος διαφέρουσιν τῷ εἶδει. ἐστὶν ἄρα ἐν εἶδος δύο διαφερόντων τῷ εἶδει. εἰ δὲ τὸτο, διὰ τί ἔκ ἐστιν ἡ αὐτὴ δυὰς εἶδος καὶ τῶν μερικῶν ἀν- 20 θρωπῶν καὶ ἵππων καὶ βοῶν καὶ ἀπλῶς ἀπάντων; τίς γ' ἡ ἀποκλήρω- σις δυοῖν μ' εἶναι εἶδος διαφερόντων τ' εἶδος, τῶν δὲ ἄλλων μὴ εἶναι; ὡς συμβαίνει ἐκ τούτων ἐν πάντων εἶναι εἶδος καὶ μὴ εἶναι πολλὰς ιδέας, καὶ ἔσονσθαι πάντα ἐν καὶ μιᾶς φύσεως οἷα ἀνθρώποι καὶ εἰ ἵπποι καὶ τὰ ἄλλα πάντα. ὢν γ' τ' εἶδος ἐν, καὶ ἡ φύσις αὐτῶν 25 μία. Alex.

οἱ γ' Πυθαγόρειοι, ὡς καὶ τοῖς ὀπωδεν εἶρησθαι, τὸν αὐτὸν καὶ ἔνα 1036 b ἀριθμὸν, οἷον τὸν ε', καὶ δίκαιον ἐκάλεον ὡς ἐξισάζοντα τοὺς ἐντὸς τῆς 20 δεκάδος ἀπαντας ἀριθμούς, καὶ ἀδικον, ὅτι ὃ ἐξ αὐτῶ τετραγώνως μόνος δύνασθαι ἴσον τοῖς δυοῖς τετραγώνοις, τῷ τε ἀπὸ τῶ δ' καὶ τῷ ἐκ τῶ γ'. τ' γ' πεντάκις ε' ἴσον τῷ τετράκις δ' καὶ τρίς γ'. ὡς συμβαίνει καὶ τούτοις τὸν αὐτὸν καὶ ἔνα ἀριθμὸν δύο τινα εἰπεῖν τῷ εἶδει διαφερόντα. cod. Reg.

φησὶν ὅτι ἄπορος ὁ περὶ ὀρισμῶν λόγος, εἴγε τῶν εἰδῶν 1036 b ὑπάρχουσιν οἱ ὀρισμοί, αὐτὰ δὲ καθ' αὐτὰ τὰ εἶδη ὃ βῆδον ἐστὶν 21. ἔλεῖν, ἐπειδὴ μῆτε ἴσμεν ποῖα μέρη ὑπάρχουσιν τῶν εἰδῶν καὶ ποῖα

τῶν συνθέτων. καὶ πάλιν τὸ ποιῆν πάντων ιδέας καὶ πάντα χωρίζον
τὰ εἶδη ἐκ ἀληθές· πῶς γὰρ δυνατόν ἐστι χωρίσαι τὴν σιμότητα,
ἥτις ἐστὶ δύναμις ὑποστάντων ἀνευ ἰσχύος; τὸτο γὰρ ἐδήλωσεν εἰπὼν "τόδε
ἐν τῷδε ἐστίν, ἢ ὡς τὰδε ἔχοντα," ὥσπερ ἐπὶ τῷ ἀνθρώπῳ καὶ τῶν
σαρκῶν. εἶτα λοιπὸν μέμφετο τῷ Σωκράτει τῷ νεωτέρῳ, ὃς
μέμφετο Πλάτων ἐν τῷ Πολιτικῷ· σύγχρονος δὲ ὅτος γεγονώς
Θεαιτήτῳ· ἔγω γάρ, φησί, τῆς ἀληθείας ἐπὶ αὐτῷ λόγος
ἀπαύγει ἡμᾶς· φησὶ γὰρ ὅτι δυνατόν εἶναι τὸν ἀνθρώπον ἀνευ τῶν
μερῶν, ὥσπερ τὸν κύκλον ἀνευ τοῦ χαλκοῦ. Asclep.

1036b τὸ δὲ πάντα ἀνάγειν καὶ ιδέας ποιῆν, χωρίζοντας τὴν ὕλην, 10
23. περὶ ἑαυτοῦ. ἐπὶ ἐνίων γὰρ φανερόν ἐστι τόδε ἐν τῷδε ἐστίν, οἷον τὸ
εἶδος ἐν τῇ ὕλῃ· τὸ γὰρ τῆς οἰκίας εἶδος ἐν λίθοις καὶ ξύλοις ἐστὶ καὶ τὸ
τῷ ἀνδράντι ἐν χαλκῷ, ἀλλ' ἐκ χωρίσας αὐτὰ καθ' αὐτά. καὶ
τὸτο ὁμολογῶσι καὶ οἱ τὰς ιδέας τιθέμενοι. εἰ δὲ τὸτο, τίνας ἔσονται
αὐτῶν μὴ ἰδέαι ἐκ εἰσίν; καὶ δ' "ἴσως" πρόσκειται διὰ φιλοσόφον 15
ἐνδεχόμενον, ἢ ὅτι τὸτο δίδει μετ' ὀλίγον, λέγω δὲ τὸ μὴ εἶναι
ιδέας, ἢ καὶ διὰ τὰ προδεδειγμένα ἐν τῷ μετὰ τὸν ἀλφά καὶ τοῖς
ἐφεξῆς. Alex.

εἰπὼν δὲ ὅτι ἔνια τὰδε ἐν τῷδε ἔσιν, ἐπήγαγεν "ἢ ὡς
ἔχοντα." ἢ γὰρ τοιαυτὴ σύνθεσις τῶν λίθων καὶ τὸ ὡς πῶς ἔχειν 20
ἀλλὰ μὴ ὡς ἐστὶν ἢ οἰκία. ταῦτα εἰπὼν αἰτιάτο τὸν νεώτερον
Σωκράτην ὡς ἐκ καλῶς ἐκ τῆς ἐπαγωγῆς κατασκευάζοντα τὸ
εἶναι ιδέας. νεώτερον δὲ Σωκράτην ἢ τὸν Πλάτωνα λέγει, ἢ, ὃ καὶ
μᾶλλον, τὸν ὁμῶνυμον τῷ τῷ Πλάτωνος διδασκαλῷ Σωκράτῳ.
ποιεῖτο γὰρ τινα Σωκράτην ὃ Πλάτων προσδιαλεγόμενον μὲν τῷ 25
γηραιῷ Σωκράτῳ. ὅτος δὲ ὁ Σωκράτης ἀπὸ τίνος ἀληθὺς κατα-
σκευάζειν ἐπειράτο ὅτι ἔστιν ἀνθρώπος ἀνευ μερῶν ὕλων· ἔλεγε
γὰρ ὅτι ὥσπερ ἀνευ χαλκοῦ καὶ ἀνευ λίθου καὶ ξύλου δύναμις εἶναι κύ-
κλος, ὅτως καὶ ἀνθρώπος χωρὶς σαρκῶν καὶ ὀστέων. id.

1036b Σωκράτην νεώτερον οἱ μὴ ἔφασαν ὁμῶνυμόν τινα τῷ παλαιῷ 30
25. Σωκράτει εἶναι ὁμόχρονον τῷ Θεαιτήτῳ καὶ ἀδελφόν, ἐν τῷ πα-
λαιῷ Σωκράτει προσδιαλεγόμενον ὃ Πλάτων ἐν τῷ Θεαιτήτῳ
εἰσάγει. ἢ Σωκράτην νεώτερον αὐτὸν ἀνὴρ λέγοι τὸν Πλάτωνα καὶ
μαθητὴν ὄντα Σωκράτους. cod. Reg.

1036b ἐπὶ δὲ τῷ ἀνθρώπῳ ἐκ ἀληθές· ὥσπερ γὰρ ἐκ ἐστὶν εὐρεῖν κύ- 35
28. κλον ὅλως ἀνευ σώματος, καὶ εἰ ἐν παντὶ φερεῖ καὶ ἐκ ὠρισμένη
πέφυκε γίνεσθαι σῶματι, ὅτως ὅδ' ἀνθρώπον ἀνευ σαρκῶν καὶ ὀστέων
ἐν ὑποστάσει δύναται τις εὐρεῖν, ἀλλὰ χωρίζει μὴ αὐτὸν ἢ ἐπὶ οἷον
ἀπὸ τῶν κατὰ μέρος ἀνθρώπων, ὥσπερ καὶ τὸν κύκλον, ἐν ὑποστάσει
δὲ ὡς ὃ Ἀλέξανδρος ἐκ δύναμις εἶναι, ἀλλ' εἰ καὶ τῶν καθ' ἑκάστην 40
αὐτῶν ἀποσπασθῇ, ἀλλ' ὅτι πάλιν μὲν σαρκὸς καὶ ὀστέων περιφαντάζει
αὐτῶν. ἐκ ἔστιν ὅτι, φησὶν, ὅμοιον τὸ ἐπὶ τῷ κύκλῳ παρὰ τῷ νεω-
τέρῳ Σωκράτῳ λεγόμενον καὶ τὸ ἐπὶ τῷ ζῴῳ· αἰδιότης γὰρ τι τὸ
ζῶον καὶ ἀνευ κινήσεως (λέγει δὲ κίνησιν τὴν ὕλην), καὶ ὑποκαίμενον
ἐκ ἔστιν ὁρίσασθαι, ἥτοι ἐκ ἔστι τὸ αἰδιότην ζῶον οἷον ἀνὴρ 45
τῷ ὑποκαίμεν ὁρίσασθαι, εἴπερ τις ἀκριβῶς ὁρίζεται. ἐπεὶ ὅτι ἐκ
ἔστιν αὐτοζῶον. ὡς δὲ δέδεικται καὶ δευχθήσεται, ἀλλὰ πᾶν ζῶον ὑπαρξὸν
ἔχει αἰδιότην ἔστιν (τὸ γὰρ καθόλου ζῶον ἐκ ἐν ὑπάρξει, ἀλλ' ἐπι-

νοῖα), πῶς ἀνὴρ ζῶον αἰδιότην ἀνευ ὕλης ὁρίζεται; ἀλλὰ τὰ μὴ καθόλου
χωρὶς ὕλης ὁρίζεται ὅτε ἐπινοῖα ὄντα, τὰ δὲ καθ' ἑκάστην ὁρίσασθαι
δύναται. διὰ δὲ τὸ "αἰδιότην" γὰρ τὸ ζῶον καὶ ἀνευ κινήσεως ἐκ ἔστιν
ὁρίσασθαι" δηλοῖ τὸ πᾶν ζῶον αἰδιότην ἐκ, πᾶν δὲ ζῶον αἰδιότην ἐκ
δύναται ὁρίζεσθαι ἥτοι ὑπαρξὸν ἔχειν ἀνευ σαρκῶν καὶ ὀστέων· ἐκ δὲ
ναὶ ὅτι ζῶον αἰδιότην ἀνευ τῶν μερῶν αὐτῷ ἔχόντων πῶς ἢ εἶναι
ἢ ὅλως ὁρίζεσθαι. Alex.

ἐντεῦθεν περὶ τῶν ἡμικυκλίων ζητεῖ, καὶ φησὶ διὰ τί μὴ λέ- 1036b
γομεν μέρη τῷ κύκλῳ τὰ ἡμικύκλια; ὅτε γὰρ αἰδιότητα ταῦτα, 32
ὥσπερ σάρκες καὶ νεῦρα. Asclep.

εἰπὼν πρότερον ὅτι ἐπὶ μὴ τῷ τῆς συλλαβῆς λόγῳ λαμβά-
νετο τὰ στοιχεῖα διὰ τὸ μὴ εἶναι ὕλης μέρη ἀλλ' εἶδους, ἐπὶ δὲ τῷ
κύκλῳ ἐκ λαμβάνετο τὰ ἡμικύκλια, ὅτι ἐνυλά εἰσι καὶ μέρη ὕλης,
συνεῖδεν ἔσας τινὰ δυναμῆν τρὸς τὸν λόγον φέρεσθαι, ἢ παρα-
τίθησιν καὶ λύει. ἔφθην δὲ ἡμεῖς εἰπόντες ὅτι περὶ τῆς συλλαβῆς
ἔλεγον, ὅπως τὰ μὴ ἡμικύκλια ὕλης εἰσὶ μέρη, τὰ δὲ στοιχεῖα
ἐκ εἰσίν· καὶ οἶμαι καὶ ταῦτα ἐκείνους εἶδει συντάττεσθαι, καὶ ἴσως ὑπὸ
μὴ Ἀριστοτέλους συντάττεται (ἐν ὑδεμῶν γὰρ τῶν ἄλλων αὐτῷ πραγ-
ματικῶν εὐρίσκειται τοιαύτην τι πεποικισμένη ὁποῖα ἐνταῦθα φαίνεται),
ὑπὸ δὲ τῷ Εὐδόξῳ καὶ χωρίζεται. ἔστι δὲ ἡ ἔσας τοιαύτη· διὰ
τί ἐκ εἰσίν οἱ λόγοι τῶν ἡμικυκλίων ἥτοι τὰ ἡμικύκλια μέρη τῷ
λόγῳ τῷ κύκλῳ; ἐκ γὰρ ἔστιν αἰδιότητα, ὡς ὁ χαλκὸς καὶ τὰ ὀστέα καὶ
αἱ σάρκες, ἵνα ὡς ὕλης μέρη ταῦτα λέγηται. εἰ δ' ἐκ εἰσίν ὕλην
διὰ τί ἐκ ἐν τῷ τῷ κύκλῳ λόγῳ ἐλθόντες; καὶ λύει ταύτην λέγων
"ἢ ὅθεν διαφέρει;" καὶ τε γὰρ αἰδιότητα ἐκ τὰ ἡμικύκλια καὶ τε
μὴ αἰδιότητα, ὕλης εἰσὶ μέρη καὶ ὕλη· ἐκ γὰρ πᾶσα ὕλη αἰδιότητα
ὅθεν πάλιν μόνον τῶν αἰδιότητων ἐστὶν ὕλη, ἀλλ' ἔστι καὶ ὕλη μὴ αἰδιότητα
ἔστι καὶ ὕλη μὴ αἰδιότητων, καὶ ὅθεν κυκλῶν μὴ αἰδιότητων ὄντων τῶν
τμημάτων εἶναι αὐτῶν ὕλην ἐκ αἰδιότητος. καὶ ἀπλῶς παρτές, ὃ
μὴ ἐκ τὴν εἶναι καὶ εἶδος αὐτὸ καθ' αὐτό, ἐκ τῆς ὕλης· ὡς
δὴλον ἐκ τούτου ὅτι καὶ ὁ καθόλου ἀνθρώπος, ἐπειδὴ μὴ ἐκ καθ' αὐτόν,
ἐκ καὶ αὐτῷ ὕλην, ἀλλὰ νοητή· ἢ μὴ γὰρ τῶν ὕλων αἰδιότητα
ἐστὶν ἢ δὲ νοητή· ὡς δὴ δὴλον ὅτι τὸ μὴ καθόλου κύκλος τὰ ἡμικύκλια
ἐκ ἔστιν μέρη ταῦτα, ὥσπερ εἴρηται. ὃ μὴ γὰρ καθόλου κύκλος ἥτοι
τὸ εἶδος τῷ κύκλῳ τὸ νοητὸν ἀμερὲς καὶ ἀδιάστατον, ὃ δὲ καθ' ἑκάστην
κύκλος μέρη ἔχει καὶ διαστατὸν ἐστίν. πῶς δὲ τὰ ἡμικύκλια, καὶ
νοητὰ εἶναι, ὕλη εἰσίν, εἴπομεν ἑκατέρωθεν, ὅτι ἡ διάστασις, ἢ ὅτι ἔχει
νοῦμεν, ὕλης ἐστίν· τὸ γὰρ εἶδος ἀδιάστατον καὶ ἀμερὲς, τὴν δὲ διάστα-
σιν ἔχει διὰ τὴν ἐν ἢ ἐστὶν ὕλην. ἐκ πάντων δὲ δὴ δὴλον ἔστιν ὅτι
ἢ μὴ ψυχὴ ὅση ἐστὶν ἢ πρώτη, τυττάται τὸ εἶδος, τὸ δὲ σῶμα ὕλην.
περὶ δὲ τούτων ἀκριβῶς ἐρρήθη ἐν τῷ β' τῶν περὶ Ψυχῆς, ὅτι τὸ μὴ
σῶμα ἔστιν ὕλην, ἢ δὲ ψυχὴ εἶδος, ὃ δὲ καθόλου ἀνθρώπος ἐκ τὸ
ζῶον ἐκ ἀμφοῖν, τῷ τε καθόλου σώματος καὶ τῆς καθόλου ψυχῆς.
Alex.

ἔστιν ὅτι ὅθεν διαφέρει τὸ λέγειν σάρκα ἢ ἡμικύκλιον· 1036b
ἔστι γὰρ ἡ ὕλη ἐπὶ ἐνίων καὶ μὴ ὅντων αἰδιότητων καὶ παντὸς πράγματος, 32
μὴ ὄντος εἶδους χωριστῶς· ὡς τὸ καθόλου κύκλος τὸ διαστατὸν ἐκ
ὑπάρχει μέρη ταῦτα τὰ ἡμικύκλια, εἶναι καὶ διαστατὰ αὐτὰ ὑπε-

θέμεθα, τῶν δὲ καθ' ἕκαστα μέρη ταῦτα ὑπάρχουσιν, ὥσπερ εἶρη· πρότερον γὰρ τῷ λόγῳ τὸ κύκλον· ἐν ταῖς γὰρ θεωρήσιν οἱ καθ' ἕκαστα κύκλοι· ἔστι γὰρ ὕλη ἡ μὲν αἰδητή, ὅσον χαλκῆ, ξυλίνῃ, ἡ δὲ νοστή, ἡ τῶν ἡμικύκλιων. Asclep.

1037^a Σωκράτης δὲ καὶ ὁ Κορίσκος εἰ μὴ καὶ τὴν ψυχὴν μόνον χα- 5
ρακτηρίζον, διττόν ἐστι, συγκείμενον ἐκ ψυχῆς καὶ σώματος· οἱ μὲν γὰρ τὴν ψυχὴν φασὶν ἔννθρωπον, οἱ δὲ τὸ σύνθετον. εἰ δὲ ἀπλῶς λέγον, τότε μόνον, ἡ ψυχὴ καὶ τὸ σῶμα ὡς ἓν, ὥσπερ ἡ βα συλλαβή, καὶ ἀπλῶς καθ' ἕκαστον, ἡνίκα συνταχθῇ ἐν λέξει ἐν τῇ βάρος· ὅπως ἔν ἐστι καὶ ἀπλῶς ἄνθρωπος καὶ ὁ καθ' ἕκαστα 10 θεωρεῖ· ὅπως δὲ ἐστὶν ὁ λόγος ὁ δημιουργικός. id.

Σωκράτης δὲ καὶ Κορίσκος, φησὶν, εἰ μὲν ἐστὶ καὶ ἡ ψυχὴ αὐτῷ εἶδος αὐτῷ καὶ εἰδοποιεῖ κατ' αὐτὴν, ἔσται διττὸν ζῶον ἐκ ψυχῆς καὶ σώματος ἥτοι ἐξ εἶδους καὶ ὕλης· καὶ οἱ μὲν τῶν ἀνθρώπων ἐρῶσι τὴν Σωκράτην ὡς ψυχὴν, τότε μόνον, ἀφορῶντες εἰς τὴν 15 ψυχὴν αὐτῷ μόνον, οἱ δὲ ἐρῶσιν αὐτὴν ὡς τὸ σύνολον, ἥτοι ἐκ ψυχῆς καὶ σώματος, ἀποβλέποντες εἰς ἀμφοτέρω. "εἰ δὲ ἀπλῶς ἡ ψυχὴ ἦδε καὶ σῶμα τότε," τότε μὲν εἰ δὲ τις τὴν τῷ Σωκράτῳ ψυχὴν ἐκ εἶδους τῷ Σωκράτῳ λέγει ἀπλῶς, ἀλλὰ ἀπλῶς λέγει Σωκράτην ὁ Κορίσκος, ὡς ἔχει ἡ καθόλου ἀνθρώπειος ψυχὴ πρὸς 20 τὸ καθόλου ἀνθρώπειον σῶμα, ἔχει καὶ ἡ καθ' ἕκαστα πρὸς τὸν καθ' ἕκαστον. εἰ μὲν ἔστιν εἶδος τῷ καθόλου ἀνθρώπειον σώματος ἡ καθόλου ἀνθρώπειος ψυχὴ, ἔσται καὶ ἡ τῷ Σωκράτῳ ψυχὴ πρὸς τὸ τῷ Σωκράτῳ σῶμα εἶδος. εἰ δὲ μή ἐστιν ἡ καθόλου ἀνθρώπειος ψυχὴ τῷ καθόλου ἀνθρώπειον σώματος εἶδος, ὅθ' ἡ καθ' ἕκαστα τῷ 25 καθ' ἕκαστα. ἐπεὶ δὲ τῆς φυσικῆς ἐστὶ τὸ περὶ τῶν ἐνύλων εἰδῶν θεωρεῖν, ἀλλ' ὅς τῆς προκειμένης πραγματείας, αὐτὸς δὲ δι' ὅλων τῷ βιβλίῳ περὶ τῶν ἐνύλων εἰδῶν τὴν σκέψιν ἐποιήσατο, ὥσπερ ἑαυτῷ ἀπολογίαν πορίζομενός φησι "πότερον ἐστὶ" κτλ. (p. 1037 α 10). Alex.

1037^a λέγει δὲ ἀριθμῶς τὰς ἰδέας ἢ τι τοῦτον, καὶ φησιν ὅτι ὕστε- 11
ρον ἐπισκεψόμεθα περὶ τούτου· καὶ ζητήσει καὶ ἐν τῷ παρόντι βιβλίῳ, ζητήσει δὲ μάλιστα καὶ ἐν τῷ M. id.

1037^a διὰ τούτου γὰρ καὶ θεολογῶντες περὶ τῶν αἰδητῶν διαλεγόμεθα, 12
ἐπεὶ φιλοσοφίας ἐστὶ τῆς δευτέρας, φημὶ δὲ τῆς φυσικῆς, περὶ 35 τῶν αἰδητῶν ὅσων διαλέγεσθαι, ἐπεὶ τὰς ἰδέας τούτων τῶν αἰδητῶν λέγουσιν εἶναι. Asclep.

1037^a ὁ μόνον γὰρ τῷ φυσικῷ ἐστὶ τὸ περὶ τῆς ὕλης θεωρεῖν, ἀλλὰ καὶ 16
περὶ τῶν ἐνύλων εἰδῶν, καὶ μάλιστα, ὡς ἐν τῷ B τῆς Φυσικῆς Ἀκροάσεως (c. 1. 2) ἐγνωμεν. ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν ὁρισμῶν φησὶ, 40 πῶς ἐστὶ μέρη τὰ ἐν τῷ ὁρισμῷ τῷ ὁριστῷ, καὶ πῶς εἰς ἐξ ὁρισμῶν ἐκ πλείονων ὑπάρχουν· ἐκ γὰρ γένους καὶ διαφορῶν· ὅλγον γὰρ ὅτι ἐπεὶ τὸ πρᾶγμα, ὅσον τὸ ὁριστῷ, ἐν ἐστὶ, καὶ αὐτὸς εἰς ἐστὶν. πῶς δὲ πρᾶγμα ἔχον μέρη; ὅλγον ὡς ἐν τῷ αὐτῷ ἐστὶν ἓν. περὶ τούτων δὲ σκεπτόμεν ὕστερον, καὶ ἐρεῖ περὶ τούτου. πρὸ πάντων ὅσον ἔπω 45 ταῦτα εἰπὼν ἀνακεφαλαιῶν τὰ διὰ πλείονων λεγόμενα. Alex.

1037^a πανάπορος ἐστὶν ὁ λόγος, πῶς μέρη ὑπάρχουσιν ἐπὶ τῶν ὁρι- 17
σμῶν τὰ ἐν τῷ λόγῳ, καὶ διότι εἰς λόγος γίνεσθαι ὁρισμῶς; ὅλγον ὅτι

τὸ πρᾶγμα ἐν ἐστὶν, εἰς ὁρισμῶς, ἐπεὶ ἐκ ἐμελλεν εἶναι εἰς. πῶς δὲ ἐν γίνεσθαι τὸ πρᾶγμα μέρη ἔχον, ὕστερον ἐρῶμεν. καὶ μετ' ὀλίγον περὶ τῶν δύο ἀποριῶν ἐρεῖ. Asclep.

ὅθ' ἂν εἰσὶν ἐκείνης τῆς ὕλης καὶ τῷ εἶδους αἱ σάρκες καὶ τὰ 1037^a
ὅσα μέρη, ἀλλὰ τῆς συνόδου, λέγω δὲ τῆς συνθέτου τῆς ἐξ ὕλης 25 καὶ εἶδους. τῆς δὲ συνθέτου ὅσας τρόπους μὲν τινα ἔστιν ὁρισμῶς, τρόπον δὲ τινα ἐκ ἐστὶν· καὶ μὲν γὰρ τὴν ὕλην τὴν ἐν αὐτῇ, ὅσον σαρκῶν καὶ ὅσων καὶ νεύρων, ἐκ ἐστὶ κτλ. Alex.

ἐξ ὅ εἶδους καὶ τῆς ὕλης τὸ σύνολον γίνεσθαι τῇ ὕσῃ. Asclep. 1037^a
εἰπὼν δὲ ὅτι καὶ τὴν πρώτην ὕσῃ ἐστὶν, τί δὲ ἐστὶν ἡ ὕσῃ 29 ἐπηγάγεν· "ἡ ὕσῃ γὰρ ἐστὶ τὸ εἶδος τὸ ἐνόν," ἴσον λέγων, ὅθ' ἂν ἄλλο ἐστὶν ἡ πρώτη ὕσῃ ἢ τὸ εἶδος τὸ ἐνυπάρχον τῇ ὕλῃ. τὸ δὲ μεταξὺ θεθέν, "ὅσον ἀνθρώπου ὁ τῆς ψυχῆς λόγος," τοῦτον ἂν εἴη, τὸ εἶδος τῷ ἀνθρώπῳ ὁ λόγος τῆς ψυχῆς ἥτοι αὐτὴ ἡ ψυχὴ ἐστὶν· 30 ἐξ ἧς ψυχῆς καὶ τῆς ὕλης ἡ σύνολος καὶ σύνθετος ἐστὶν ὕσῃ. id.

"ὅς γὰρ ἐν ταῖς ὑπάρξει ἡ ὕσῃ," τότε μὲν εἶρη ἡμῖν καὶ περὶ 1037^a
τῶν συνθέτων ὅτι εἰ ἐστὶ τούτων ὁρισμῶς, συμβαίνει δις τὸ αὐτὸ λέ- 31 γειν· ἐν γὰρ τῇ βίῃ τῇ σιμῇ ἢ τῷ Καλλιᾷ ἐνεστὶ καὶ ὕλη καὶ εἶδος· ἀλλ' εἰ τούτο, ἐκ ἂν εἴη ὁρισμῶς αὐτῶν· συμβήσεσθαι γὰρ δις τὸ αὐτὸ λέγειν. ὁ μόνον δὲ περὶ τούτων εἶρη, ἀλλ' ὅτι καὶ ἕκαστον καὶ τὸ τί ἦν εἶναι αὐτῷ ἐπὶ τινων ταυτῶν ἐστὶν, ὥσπερ καὶ ἐπὶ τῶν πρώτων ὅσων ἐξηγεῖται τίς ποτὲ ἐστὶν ἡ πρώτη ὕσῃ, φάσκων "λέγω δὲ πρώτην ἢ μὴ λέγειν τῷ" κτλ. Alex.

ὅσα δὲ ὡς ἐν ὕλῃ θεωρεῖται, ταῦτα ἐν τῷ ὑπάρχουσιν ἀμφο- 1037^b
τερα, τὸ εἶδος καὶ ἡ ὕλη· τὸ δὲ ἐν τούτοις ὅσων ἐστὶ καὶ ὁ καὶ συμ- 4 βεβηκός, ὥσπερ ὁ Σωκράτης καὶ ὁ μουσικός Σωκράτης καὶ συμβε- βηκός ἐστὶν ἓν. Asclep.

ὡς ἐν ὕλῃ δὲ ἢ ὡς ἐν συνειλημμένῃ τῇ ὕλῃ τῷ Σωκράτῃ 1037^b
ἐστὶ τὸ μουσικόν· ὡς ὕλη γὰρ ὑπόκειται ὁ Σωκράτης τῷ μουσικῷ. καὶ 6
30 ἐπὶ τούτῳ ὁ Σωκράτης καὶ τὸ μουσικόν καθ' αὐτὸ μὲν ἐκ εἰς ταυτῆν, καὶ συμβεβηκός δέ. Alex.

ἐπεὶ δὲ ἐν τῷ δευτέρῳ βιβλίῳ τῶν δευτέρων Ἀναλυτικῶν 1037^b
ἐκίνησε τὴν περὶ ὁρισμῶν λόγον, φησὶν ἐνταῦθα ὅτι εἰ τι ἡμῖν ἐκεῖ 8 παραλείπειται περὶ ὁρισμῶν, ἐνταῦθα ἀναπληρῶμεν. Asclep.

νῦν περὶ τούτου τὴν ζήτησιν ποιῶν, λέγων ὅτι ἐπεὶ ἐν τοῖς ἀναλυτικαῖς (λέγοι δ' ἂν ἀναλυτικὰ τὸ B τῶν Ἑσέρων Ἀναλυτι- 10
κῶν), ἐπεὶ ἔστι ἐν ἐκείνοις τὴν περὶ ὁρισμῶν ζήτησιν ὁ τελείαν πεποιήκαμεν, ὅπερ ἐν ἐκείνοις μὴ εἶρη, νῦν λέγωμεν· ἢ γὰρ ἐν ἐκείνοις ἀξία ζητηθῆναι ἀπορία καὶ μὴ ζητηθεῖσα, εἰ νῦν λεχθεῖ, 15 πρῶτον καὶ μεγάλα συντελεσεῖ τοῖς περὶ τῆς ὕλης καὶ τῷ εἶδους λό- γοις. ἢ δὲ ἀπορία, φησὶν, ἐστὶ, διὰ τί ποτε τὸ ὁριστῷ, ὅ ἐν λόγον φανερὸν εἶναι ὁρισμῶν, ἐκ πλείονων ἐν ἐστὶν ἀλλ' ὁ πολλά. Alex.

ἔστι δὲ ἡ ἀπορία τοιαύτη, δι' ἣν αἰτίαν τὴν λόγον, τότε μὲν 1037^b
ὁρισμῶν, ἔνα φανερὸν εἶναι, ὥσπερ τῷ ἀνθρώπῳ τὸ ζῶον ὅσον (ἔγω 10
γὰρ νῦν καθ' ὑπόθεσιν καὶ ὅπως αὐτὸ ὁ ὁρισμῶς)· διὰ τί γὰρ τούτο ἐν λέγομεν καὶ μὴ πολλά, φημὶ δὲ τὸ ζῶον ὅσον; ἐπὶ μὲν γὰρ ἀνθρώ- 15 πος καὶ λευκός πολλά τὰ αὐτὰ ὑπάρχει, ὅταν μὴ συνυπάρχουσιν ἀλλήλοις, ἀλλὰ κεχωρισμένα εἰσὶν ἀπ' ἀλλήλων· ἐν δὲ γίνεσθαι ὅταν

ἔμα ὑπάρχωσι καὶ παθῶν τ' ὑποκείμενον δέξῃ τ' λευκόν· ἐν δὲ
 καὶ συμβεβηκός, δῆλον ὁ λευκός, ἐπειδὴ συνέβη τὴν ἀνθρωπον
 λευκὸν εἶναι, ἐνταῦθα μὲν ἐπὶ τῷ ὅρισμῳ, τυτέστι τῷ γένος καὶ τῆς
 διαφορᾶς, ὃ μετέχει βατέρευ βάτερον· τ' ἂν γένος ὃ δοκεῖ μετέχειν
 τῶν διαφορῶν· ἔμελλε γὰρ λέγεσθαι τῶν ἐναντίων μετέχειν· ἐναν-
 τία γὰρ αἱ διαφοραί, αἷς διαφέρει τ' γένος, τυτέστι τ' λογικὸν καὶ
 ἄλογον. Asclep.

1037⁶ ὅταν δὲ μετέχη τῷ λευκῷ καὶ ὑπάρχη ἐν αὐτῷ τ' λευκὸν καὶ
 16 παθῇ τι καὶ ποιωθῇ ὑπ' αὐτοῦ, τότε ἐν καὶ γίνεσθαι καὶ ἔστιν ὁ λευκός
 ἀνθρωπος, ὃ καθ' αὐτὸν δὲ ἀλλ' ἢ πεποιθῶν. Alex.

1037⁶ αἷς τ' γένος διαφέρει, τυτέστιν αἷς διαίρει τ' γένος. ἢ γένος
 20 ἐνταῦθα λέγειν ἂν τ' εἶδος, καὶ εἴη ἂν λέγων ὅτι αἱ διαφοραί, αἷς
 τὰ εἶδη διαφέρει, ἐναντία εἰσὶν. πολλαχῶς δὲ αὐτῷ σύνθετος τ'
 τὰ εἶδη γένη λέγειν. id.

1037⁶ ὃ γὰρ ἐπειδὴ συνπαράρχουσιν αὐτῷ, δεῖ λέγειν αὐτὰ ἐν
 23 τῶν διαφορῶν ἐν γίνεσθαι πρᾶγμα, εἴπερ ὁ ὅρισμός ἐνός πρᾶγμα-
 τός ἐστι δηλωτικός, ταῦτα δὲ πάντα ἐμπεριέχον ἐν τῷ ὅρισμῳ,
 ὅπερ ἐστὶ περὶ τὴν ἐνέργειαν· ὅτω γὰρ εὐρεθῇ τὸ ὁ ἀνθρωπος πλεῖστα
 ὅσα καίπερ αὐτὸν καὶ ἐνυδρὸν καὶ ἄλλα μυρία, ἐπειδὴ τ' ζῶον τ' ἐν
 αὐτῷ μετέχει τούτων. δεῖ δὲ ἐν εἶναι πάντα τὰ ἐν τῷ ὅρισμῳ,
 ἐπειδὴ ὁ ὅρισμός μιᾶς φύσεώς ἐστι δηλωτικός. Asclep.

ἐνθάδε ἔν ὅτι τῶν διαφορῶν ἐναντίων ὕσων ὃ μετέχει τὰ
 γένη, λύει τὸτο καὶ ἀντιπαράστασιν, λέγων "εἰ δὲ καὶ μετέχει," ὃ
 δὴ ἑλλυπῶς λίσαν εἴρη· ὅς ὢν δὲ ἐπάγει τὸτο οἷμαι βύλας λέγειν.
 εἰ δὲ τις φῇ, ἀλλ' ὃ μετέχει τ' γένος τῶν ἐναντίων διαφορῶν,
 ἀλλὰ τῷ πεζῷ καὶ τῷ δίποδός καὶ τῷ ἀπτερου, ἅπερ ὅκ εἰσὶν ἐναντία,
 εἰ δὴ τούτων μετέχει, ὃ αὐτὸς πάλιν λόγος, εἴπερ αἱ διαφοραὶ
 πλεῖστος, διὰ τί ταῦθ' ἐν ἀλλ' ὃ πολλὰ; εἰ γὰρ εἰκός ἐστι λέγειν ὅτι
 διὰ τ' ἐνυπάρχειν τῷ γένει εἰσὶν ἐν, συμβήσεσθαι τῷ λόγῳ τῷ
 πᾶν τ' ἐν ὃ ὑπάρχει τινὰ μὲν τῶν ἐνυπαρχόντων αὐτῷ εἶναι ἐν, καὶ
 ἔστι ὁ οἶνος καὶ ὁ ἀμφορεύς ἐν, καὶ ὁ μέθυμος καὶ οἱ ποιοί. ὃ μόνον
 δὲ τὸτο, ἀλλ' εἴπερ ἐν ἐστὶ τ' ζῶον καὶ τ' πεζὸν καὶ τ' δίπουν καὶ τ'
 ἀπτερον, διὰ τ' ἐνυπάρχειν αὐτὰ τῷ ζῳῳ, ἔστι τ' ζῶον ἐν καὶ μὲν
 πάντων τῶν ἄλλων διαφορῶν, καὶ ὅτως ἔστι πάντα ἐν. ἵνα δὲ
 μή τις εἴη ὅτι ἀλλ' ὅκ ἔστι τ' ζῶον καὶ πεζὸν καὶ δίπουν ἐν, ἐπὶ
 γὰρ τ' "δεῖ λέγειν ἐν εἶναι ὅσα ἐν τῷ ὅρισμῳ." ὃ γὰρ ὅρισμός
 λόγος τίς ἐστιν εἰς καὶ μιᾶς ὕσεως. εἰ δὲ εἰς ὅρισμός ἐστι, καὶ ἐν
 ἐστὶ καὶ τὸδε τι σημαίνει, ὥσπερ λέγομεν· τ' ἂν τί ἦν εἶναι καὶ ἢ
 συγκατατεταγαμένη φύσις ἐκάστος, ἥς ἐστὶν ὅρισμός, τὸδε τί ἐστι
 καὶ ἐν· εἰ δὲ τὸτο, καὶ ὁ λόγος αὐτῆς εἰς ἐστὶν. ἀλλ' εἰ τὸτο, δεῖ
 40 τὰ ἐν τῷ λόγῳ ἐν εἶναι. ἀλλὰ δεῖ πάλιν μικρόν τι παρακρίαν-
 27 τας ὑπομνήσαι ἡμᾶς περὶ τῷ τί ἦν εἶναι καὶ τῷ καθόλου εἶδος. ἰστέον
 δὲ ὅτι τ' τί ἦν εἶναι καὶ τ' εἶδος ταυτόν ἐστι, πλήν ὅκ ὡς νοεῖ τ' καὶ
 ἔστιν, ἀλλὰ νοεῖ μὲν ἄλλο τι παρὰ τὰ ὑπ' αὐτὸ ἀτομα, ἐν αὐτοῖς
 δὲ ἐστὶ κατατεταγαμένον καὶ ὅδεποτε χωρὶς αὐτῶν ἐστὶν, ἢ ὅλως
 χωρὶς ὕλης· ὃ δὲ ὅρισμός ἐστιν ὁ λόγος τῷ τί ἦν εἶναι καὶ τῷ εἶδος.
 καὶ περὶ μὲν τούτων ταῦτα προὑπομνηθῆναι ἡμᾶς χρή· αὐτὸς δὲ
 ὅτωσιν τὴν ἀπορίαν θείς καὶ τὴν λύσιν ἀσαφῶς καὶ λίσαν μεμελεω-

μένως ἐπαγαγόν, διὰ τ' καὶ τῷ δευτέρῳ τῶν περὶ Ψυχῆς (c. 2)
 ταύτην λευκέναι, μὲν πολλὰ σαφῶς λύσας ὃ δοκεῖ λευκέναι.
 ὅμως ὅπως καὶ ἐνταῦθα ταύτην λύει, καὶ μὴ δοκῇ, τὴν λέξιν
 ἐπερχόμενον λέγομεν. ὅθεν δὲ ἴσως χεῖρόν ἐστι καὶ νῦν διὰ βραχέος
 ὑπομνήσαι τὴν ταύτης λύσιν· ἵσμεν γὰρ ὡς ὅδε εἰς ἔχων ζητήσας
 διὰ τί ἐν ἐστὶν ὃ τε χαλκός καὶ ἢ περὶ αὐτὸν σφαῖρα· ἢ γὰρ ἐν τῷ
 χαλκῷ σφαῖρα ὅθεν ἄλλο ἐστὶν ἀλλ' ἢ σφρογγύλος χαλκός, καὶ
 ἔστιν ὃ μὲν χαλκός ὡς ὕλη, τ' δὲ σφρογγύλος ὡς εἶδος, πέφυκε δὲ τ'
 εἶδος καὶ ἢ ὕλη ἐν εἶναι μηδενὸς συνεχίζοντος αὐτά· τὸτο γὰρ ἐστὶ
 10 τῇ ὕλῃ τ' ὕλη εἶναι καὶ τῷ εἶδει τ' εἶδει, ἵνα ὅταν ἢ ἢ ὕλη καὶ τ' εἶδος,
 ὃ πέφυκε δέχεσθαι, εὐθὺς ἐνθάδε τε ἢ καὶ ἐν εἶναι. ὡς ἔν ἐπὶ τῷ
 τῶν ἔχει, ὅτω καὶ ἐπὶ τῶν φυσικῶν, λέγων δὴ γένος καὶ διαφορῶν·
 εἴρηκε γὰρ ἐν τῇ Ἀποδεικτικῇ (2 13?), εἰ τι μέμνημαι, ὅτι πᾶσαι
 αἱ πρὸ τῆς τελευταίας διαφορᾶς διαφοραὶ μὲν γένος ὕλη ἀναλο-
 15 γῶσιν, εἶδος δὲ ἐστὶν ἢ τελευταία διαφορά, οἷον τ' ζῶον λογικόν
 ὕλη ἐστὶ τῷ ἀνθρωπείῳ εἶδος, ὁμοίως καὶ τ' ζῶον λογικὸν θνητὸν τῷ
 καὶ ἐπιστήμης δεκτικὸν εἶδος, τὰ δὲ πρὸ αὐτῶν ὕλη, ὡς καὶ αὐτὸς
 μετ' ὀλίγον ἐρεῖ, παραπλησίως δὲ τούτοις καὶ τ' μὲν ζῶον πεζὸν ὕλη
 ἐστὶ, τ' δὲ δίπουν εἶδος. ἀλλ' ἢ μὲν λύσις, ἢν, ὡς εἴπομεν, ἐπαξε
 20 μὲν, ὃ δοκεῖ δὲ, αὕτη ἐστὶν. Alex.

διὰ τὸτο γὰρ καὶ ὁ ὅρισμός λέγει τ' ὡς διαίρων καὶ χωρίζων τ' ὅρι-
 1037⁶ ζόν τῶν ἄλλων εἰδῶν. Asclep.

ἐνταῦθεν ἐνίστασθαι πρὸς τὴν Πλατωνικῆς, ἐγκαλῶν αὐτοῖς ὡς 1037⁶
 ὅτι ἀμαρόδως τῇ διαίρετικῇ κέχρησθαι, καὶ φησιν ὅτι δεῖ ἡμᾶς ἐπι-
 27 σκοπεῖν περὶ τῶν καὶ τὰς διαίρεσεις ὅρισμῶν· ὅθεν γὰρ δεῖ παρα-
 λαμβάνεσθαι ἐν τῷ ὅρισμῳ πλὴν τ' πρῶτον γένος καὶ τὴν τελευταίαν
 διαφοράν, τὰ δὲ ἄλλα πάντα γένη ὑπάρχουσιν, ὡς ἔδειξεν ἢ θεωρία,
 τυτέστι τ' πρῶτον καὶ αἱ σὺν αὐτῷ λαμβανόμεναι διαφοραί. id.

"πλ. τ' πρ. λ. γένος καὶ ἢ διαφορά." δεῖ δὲ προσυπακύνεσθαι 1037⁶
 30 τῷ ἢ τελευταία... ὅθεν γὰρ, φησὶν, ἐν τῷ ὅρισμῳ πλὴν τ'
 πρῶτον λεγόμενον γένος καὶ ἢ τελευταία διαφορά. οἷον εἰς εἶδος
 ἀνθρωπος τ' ζῶον ἐστὶ καὶ τ' νῦ καὶ ἐπιστήμης δεκτικόν, τὰ δ' ἄλλα
 τῷ ζῳῳ ἐχόμενα (ἐστὶ δὲ ταῦτα τ' λογικὸν ζῶον καὶ τ' θνητόν) γένει
 εἰσὶν. εἰ δὲ γένη ὕλη εἰσὶν ἢ ἀναλογόν γε ὕλη, τ' μὲν ζῶον λογι-
 35 κὸν θνητόν εἰσιν ὕλη καὶ γένος, τ' δὲ νῦ καὶ ἐπιστήμης δεκτικὸν εἶδος.
 καὶ ὅρα ὅπως διὰ τούτων αἰνγματωδῶς τὴν τῆς ἀπορίας εἴρηκε λύ-
 σιν. εἰ γὰρ ἢ ὕλη καὶ τ' εἶδος, ὅτε εἰσὶν ὑφ' αὐτῶν, πεφύκασιν
 ἐνθάδε καὶ ἐν γίνεσθαι, ἐστὶ δὲ ὕλη μὲν τ' ζῶον λογικὸν θνητόν, εἶδος δὲ
 τ' νῦ καὶ ἐπιστήμης δεκτικόν, καὶ τ' ζῶον πεζὸν δίπουν, ἐν αὐτοῖς
 40 ταῦτα ἀλλ' ὃ πολλὰ. καὶ ὅρα τὴν τῷ Ἀριστοτέλει ἀγχίνουσαν, ὅπως
 ἐν ταύτῃ καὶ τὴν λύσιν ἡμῶν τῆς ἀπορίας σκιαδῶς ἐμφαίνει καὶ τὴν
 διαίρεσιν τῶν γενῶν καὶ διαφορῶν ὅπως χρῆ ποιείσθαι ἐπαγγέλλει καὶ
 θαυμαστῶς ἀνακαλύπτει. Alex.

ὁμοίως δὲ καὶ διὰ πλείονων καὶ δι' ἐλαττόνων λέγει τ', ἢ καὶ 1038⁶
 ὅλως διὰ δυῶν. id.

ὁμοίως δὲ καὶ πλείονα λέγων· ὅλως δὲ ὅθεν διαφέρει καὶ
 ἐλάττων λέγει τ', πλὴν τῶν δύο. τοῖς δύο ἔν δὲ καὶ χρῆσθαι, τῷ μὲν
 ἐν γένει, τῷ δὲ διαφορᾷ. Asclep.

1038. ταῦτα εἰπὼν ἐπαναλαμβάνει τὴν λόγον καὶ φησιν "εἰ ὅν τ'
 5 γένος ἀπλῶς μὴ ἐστὶ παρὰ τὰ ὡς γένος εἶδη," τυτέστιν εἰ τὸ ζῶον
 μὴ ἐστὶ παρὰ τὰ εἶδη αὐτῶ αὐτὸ καθ' αὐτὸ καὶ χωριστόν, ὡς οἱ τὰς
 ἰδέας τιθέμενοι ἔλεγον, ἀλλ' ἐν αὐτοῖς ἐστίν, ὡς ὅτος καὶ ἡ ἀλήθεια
 βεβαιῶν· ἡ γὰρ εἰ χωριστόν ἐστιν, ὅμως ὡς ὕλη ἐστίν. καὶ σαφηνίζει
 αὐτὸ ἐπὶ παραδείγματι, ὅπως ὡς ὕλη τὸ γένος ἐστίν. ἡ μὲν γὰρ
 φωνὴ γένος ἐστὶ καὶ ὕλη, αἱ δὲ διαφοραὶ μετ' αὐτῆς εἰσὶ τὰ εἶδη,
 εἶδη δὲ φωνῆς τὰ ὀνόματα καὶ τὰ ῥήματα καὶ τὰ φοιχῆα, τό τε
 ἄλφα καὶ βῆτα καὶ τὰ ἐξῆς· καὶ γὰρ αὐτὰ εἶδη τῆς φωνῆς ὡς ἐξ ὕλης
 αὐτῆς καὶ διαφορᾶς ὄντα· καὶ διαφορᾶς γὰρ τινος καὶ αὐτὰ ἐκφω-
 νεῖ. εἰ δὲ τὸ γένος ὡς ὕλη ἐστίν, εἶδος δὲ ἡ διαφορὰ, φανερόν
 ἄρα ὅτι ὁ ὁρισμὸς ἐστίν ὁ ἐκ τῶν διαφορῶν λόγος. εἰ δὲ ἡ ὕλη καὶ
 τὸ εἶδος αὐτοφυῶς ἐκείσιν, ἐστὶ δ' ὁ λόγος καὶ ὁ ὁρισμὸς γένος καὶ
 διαφορὰ ἦτοι ὕλη καὶ εἶδος, δῆλα ἄρα ἡμῖν ἐστίν ὅπως τὸ ζῶον
 πεζὸν ὀπίσθιν ἐν ἐστὶ καὶ ὡς πολλὰ. ὅπως δὲ τὴν ἀπορίαν λύσας, καὶ
 ὡς συμπέρασμα, ὡς οἶμαι, τῆς λύσεως ἐπαγαγὼν τὸ "φανερόν ὅτι
 ὁ ὁρισμὸς ἐστίν ὁ ἐκ τῶν διαφορῶν λόγος," ὡς εἰ ἔλεγον ὅτι φανε-
 ρόν ἐστιν ὅπως τὸ ζῶον πεζὸν ὀπίσθιν ἐν ἐστίν, ὅτι γένος ἐστὶ καὶ δια-
 φορὰ ἦτοι ὕλη καὶ εἶδος, τρέπετο καὶ ἐπὶ τὴν διδασκαλίαν τὴν ὅπως
 δεῖ τὰς τῶν γενῶν καὶ διαφορῶν ποιῆσαι διαίρεσεις, λέγων "καὶ δεῖ
 20 διαίρειν τὴν τῆς διαφορᾶς διαφορὰν," ἴσον λέγων τῷ ὅτι εἰ μέλ-
 λουμεν μὲν τὴν πρώτῃ γένος καὶ τῆς τελευταίας διαφορᾶς τὴν ὅπως
 ποιῆσαι, δεῖ διαίρειν τὰς διαφορὰς εἰς τὰς οἰκείας αὐτῶν διαφο-
 ρὰς, ἡ διαφορὰ εἰσιν· οἷον εἰ τὸ ζῶον διαίρειν εἰς ὑπόπουν καὶ ἄπουν,
 τὸ ζῶον ὑπόπουν δεῖ διαίρειν εἰς τὴν οἰκείαν διαφορὰν, ἡ ὑπόπουν
 25 ἐστὶ καὶ μὴ λέγειν ὡς τὸ ὑπόπουν τὸ μὲν πτερωτόν ἐστι τὸ δὲ ἄπτε-
 ρον, εἰ μέλλομεν καλῶς διαίρειν... ὅμως διὰ τὸ ἀδυνατεῖν ἐνὶ
 καὶ μὴ δυναμένους συνορᾶν τὰς ἑκάστης διαφορὰς, ποιῶσι τὸτο, λέγων
 δὲ τὸ διαίρειν αὐτὰ εἰς τὰς μὴ οἰκείας. δεῖ δὲ τὸ ὑπόπουν, καὶ εἴ τι
 ἄλλο ἐστὶ, διαίρειν εἰς τὰς οἰκείας, μέχρις ἂν ἔλθῃ εἰς τινα ἀδιά-
 30 φορα, ἅπερ μικροῦ δύναται τέμνειν εἰς ἑτέρας διαφορὰς. Alex.

1038. πάλιν τὸ ζῶον τὸ ὑπόπουν δεῖ ἡμᾶς τὴν διαφορὰν εἰδέναι
 10. καθὸ ὑπόπουν, τυτέστιν αὐτὸ τὸ ὑπόπουν διαίρειν. Asclep.

1038. εἰάν δὲ καὶ συμβεβηκὸς ποιήσῃ τὴν διαίρεσιν λέγων τὸ διπο-
 25. δος τὸ μὲν εἶναι λευκὸν καὶ δὲ μέλαν, τοσαῦτα ἴσον διαφορὰ ὅσα
 καὶ αἱ τομαὶ τῶν πραγμάτων ὑπάρχουσιν· ὡς φανερόν ὅτι ὁρισμὸς
 ὅθεν ἐστὶν ἕτερον ἢ λόγος ἐκ τῶν διαφορῶν συγκείμενος, καὶ τούτων
 μάλιστα κατὰ τὸ ὁρθὸν τῆς τελευταίας διαφορᾶς... ὡς ὅς
 δεῖ μετατάττειν τὰς τοιαύτας ὁρισμούς, οἷον ὡς ἐπὶ τῷ ἀνθρώπῳ
 λογικῷ λέγοντες ὅπως, ζῶον ὀπίσθιν ὑπόπουν, μετατάττοντες τὸ δι-
 40 πουν. περιττὸν γὰρ ἐστὶ τὸ ὑπόπουν· τὸτο γὰρ δηλοῖ διὰ τὴν περιέργου
 ἀρημένον τὸ διποδος. Alex.

1038. καὶ τούτων μάλιστα κατὰ γὰρ τὸ ὁρθὸν τῆς τελευταίας διαφο-
 29. ρᾶς. Asclep.

1038. "τὴν πρώτην." ἐπεὶ γὰρ πάλιν περὶ αὐτῶν ὁποῖα τινὲς εἰσιν.
 35. Alex.

ὡς τοσαῦτα δεῖ ἡμᾶς λέγειν περὶ τῶν καὶ τὰς διαίρεσεις
 ὁρισμῶν, ποῖα τινὲς εἰσιν. ἐπειδὴ ὅς ὁ σκοπὸς ἡμῶν ἐνταῦθα περὶ

ὑσίας ἐστὶ διαλεχθῆναι (διὰ τὸτο γὰρ, φησί, καὶ τὴν περὶ ὁρισμῶν λόγον
 ἐκινήσαμεν), πάλιν ἐπανελθεῖν ἐπὶ τὸ προκείμενον, καὶ ζητεῖν εἴτε
 ὑπάρχουσι χωρισταὶ ὑσίαι προαγωγαὶ τῶν ἐνταῦθα, ὡς καλῶς
 ἰδέας, εἴτε ὅς. ὡς ὡς ἐστὶν εἶδος πρὸς ὕλην, ὅπως λέγειν ὡς περ
 5 τὸ ὑποκείμενον ὑσίαι εἶναι, καὶ ταῦτα ἡ εἶναι καὶ τὸ ἐκ τούτων καὶ τὸ
 καθόλου. δύο ἀπορίαι. Δεδοτὸ ἐξ ἀρχῆς ἐκθέσθαι καὶ ἐπιλύ-
 σαθαι, μίαν μὲν τὴν ζητῶσαν πῶς διαφορῶν ὄντων τῶν μερῶν τὸ
 ὁρισμὸν ἔνα λέγομεν τὴν ἐξ αὐτῶν συγκείμενον. εἴτε ἐπελύσατο
 τὸτο, φάσκων ὅτι τὴν παρὰ τὴν τελευταίαν διαφορὰν πάντων
 10 ὕλης ἐπεχόντων τάξιν καὶ τῆς τελευταίας διαφορᾶς εἶδος, καὶ ὅπως
 λοιπόν, ὡς περ ἐξ ὕλης καὶ εἶδος ἐν τι πρῶγμα γίνετο, ὅπως καὶ ὁ
 ὁρισμὸς εἰς γίνετο, ὅτι ὕλης ἐστὶ τὸ γένος, ἀλλ' ὅτι ἀναλογεῖ
 ὕλη, ἐπειδὴ εἰδοποιεῖ αὐτὴν ἡ διαφορὰ προερχομένη καὶ ποιεῖ δη-
 λῶς τὸ ἄτομον εἶδος, ὡς περ καὶ τὸ εἶδος τὸ ἀόριστον τῆς ὕλης ὁρίζει
 15 περατοῖ. δευτέρα ὅτι ἀπορία ὑπῆρχε ζητῶσα εἰ ἐστὶ καθόλου
 ὑσία αὐτὴ καθ' αὐτὴν ὑπάρχουσα, οἷον αὐτοαὐθρῶπος καὶ αὐτοῦ-
 πος, ἐπειδὴ δοκεῖ τίσι μάλιστα τὰ καθόλου εἶναι ὑσίαι καὶ τρεῖς
 τρόπους, πρῶτον μὲν ὅτι ἀρχαὶ γίνονται ἀποδείξεων, ἐκ δὲ τῶν ἀπο-
 δείξεων γινώσκοντες τὰ πράγματα· τῶν γὰρ καθόλου πραγμάτων
 20 ὑπάρχουσιν οἱ ὁρισμοί, οἱ δὲ ὁρισμοί, ὡς μεμαθήκαμεν ἐν τῇ
 Ἀποδεικτικῇ (27 sqq.), ἀρχαὶ ὑπάρχουσι τῶν ἀποδείξεων· δευ-
 -τερον, ὅτι φύσει πρότερον ὑπάρχουσι τὰ καθόλου τῶν μερικῶν, εἴγε
 συναναῖρῃσι καὶ ὡς συναναῖρῃσι· τὴν γὰρ ἀτόμῳ ἀνααιρεθέντος καὶ τὸ
 ἄτομον, εἴγε, φησὶν, ἐξ αὐτοῦ ἔχει τὴν ὑπαρξιν. ὁμοίως καὶ ὅτι
 25 πρακτικὰ καὶ ποιητικὰ ὑπάρχουσιν ἐκεῖνα τὰ καθόλου καὶ
 ἐπιχειρήσιν τήσιν τὰς καθόλου ὑσίας καὶ τὰ ἐνομα-
 τικὰ καὶ ὕστερον πάλιν τὰς ἰδέας· ὡς γὰρ φησιν ὁ Ἀλέξανδρος,
 ἐπειδὴ, ὡς αὐτοὶ κατ' ἀρχὰς τὸ βιβλίον ἐλέγομεν, ὅτι πραγματεία
 αὕτη ἐστὶ περὶ τῆς ὑσίας (περὶ γὰρ τὸ ὄντος βύλετο διαλεχθῆναι),
 30 καὶ δὲ κυρίως ὅτι ἡ ὑσία ἐστὶ, διατέλλεται ποσᾶν λέγειν ἡ ὑσία,
 καὶ εἰδείν ὅτι τετραχῶς, καὶ τὸ ὑποκείμενον, καὶ τὸ εἶδος, καὶ τὸ
 συναμφότερον καὶ τὸ καθόλου. εἰπὼν ὅτι περὶ τῶ ὡς εἶδος, τυτέστι
 τὸ ἀριθμῶ τὸ ὑποκείμενον καὶ τὸ ἐξ ἀμφοτέρων, ἐνταῦθα λέγει ἡμῶν
 περὶ τῆς καθόλου, δεικνύς ὅτι ὅς ἐστιν. καὶ πρῶτον μὲν ἐπιχειρήματι
 35 κέρρη) τοῦτω, λέγων ὅτι ἡ ὑσία ὅς ἐστιν ἡ αὐτὴ τῇ ἐν Πλάτῳ
 ὑσίαι, καὶ δὲ καθόλου κοινὸν ὑπάρχει. Asclep.

τὸ προκείμενον ἐστὶ δεῖξαι ὡς ὅθεν τῶν καθόλου ὑσίας ἐστίν· 1038
 ὅτε γὰρ ὁ καθόλου ἄνθρωπος ἡ ὁ καθόλου ἵππος, ὅτε ἄλλο ὅθεν.
 ἀλλ' ἔκαστος αὐτῶν διανοίας ἀπόμαχός ἐστιν ἀπὸ τῶν καθ' ἑκάστη
 καὶ πρῶτως καὶ μάλιστα λεγομένων ὑσιῶν καὶ ὁμοιωμάτων. Alex.

"ὅτι διχῶς ὑπόκειται," ἡ τότε τι ὅν," τυτέστι τὸ γένος ταῖς δια-
 5. φοραῖς· διὸ καὶ εἶπεν αὐτὸ τότε τι ὅν. καὶ γὰρ ὅπως ἐστὶ τὸ ζῶον ἀνεί-
 -δον ὡς ἡ ὕλη, ἥτις ἐξ ἀποφάσεως γίνετο, ἀλλὰ καὶ ἀναλογίαν
 τῆς πρὸς τὸ περιορίζεσθαι ὑπὸ τῆς τελευταίας διαφορᾶς, ὡς περ τὸ
 εἶδος περιορίζει τὴν ὕλην, ὡς ἡ κυρίως ὕλη ὑπόκειται τῇ ἐντελεχείᾳ,
 τυτέστι τῷ εἶδει. δύναται δὲ λέγειν τὸ ζῶον ὑποκείσθαι τοῖς πάθεσι
 περὶ τὸ ἀπλῶς ζῶον ὅλον, ἡ ὡς ὕλη ἐντελεχεία, περὶ τὸ καθ'
 ἑκάστη ζῶον. Asclep.

ἀρχῇ) δὲ ὅτι τὸ ὑποκειμένον διττόν, ἢ τὸ τότε τι ὄν, ὥσπερ
ζῶον, Σωκράτης, Πλάτων, ὕψων ὁ ἵππος ὑπόκει) τοῖς πάθεσι
τῷ τε λευκῷ καὶ τῷ θερμῷ καὶ τοῖς ὁμοίοις· ἢ ἡ ὕλη, ἥπερ ὑπό-
κει) τῇ ἐντελοχείᾳ καὶ τῷ αἵθει. τὸ δὲ καθόλου, φησὶν, ὅπερ τῶς
χωρὶς ὕλης λέγεται, δεκτὶ τισὶν αἰτίων εἶναι μάστιγα καὶ ἀρχή· διὰ
ἐπελθωμεν καὶ περὶ τούτου. Alex.

1038^b εἴτα λοιπὸν τίθησι τὸ πρῶτον ἐπιχείρημα, λέγων ὅτι εἰ ὅσια
10 ἡ ἐκείνου ἰδίας ἐκείνου ὑπῆρχεν, ἔκ αὖ ποτε θεωρηθήσε) ἐν ἄλλῃ.
Asclep.

καὶ συλλογίζε) λέγων, ἡ ἐκείνου ὅσια ἰδίας ἐστὶν ἐκείνου, καὶ 10
ἄλλῃ ἔχ' ὑπάρχει. Alex.

1038^b ἔτι ὅσια λέγει) ὁ μὴ καθ' ὑποκειμένον τῶς λέγει), ὡς ἐν
15 ταῖς Κατηγορίαις (c. 5) δέδεικνυ). id.

1038^b ἀλλ' ἄρα, φησὶν, ὅτι μὴ καθόλου ἄνθρωπον ἔκ ἐνδέχε) ὡς
17 τὸ τί τῶν εἶναι, ἐνυπάρχειν δὲ ἐν τούτοις τὸ καθόλου, οἷον ἐν τῷ ἀν-
θρώπῳ καὶ ἵππῳ ὅσια τις, οἷον τὸ ζῶον. ἔκ αὖ δὴλον ὡς ἐστὶ τις λό-
γος τῷ ζῶντι, διαφέρει δ' ὕδεν, καὶ μὴ πάντων ἢ λόγος τῶν εἰς
ἔρσιμόν τινας παραλαμβανόμενων· ὕδεν γὰρ ἦν τὸ ζῶον ὅσια
ἔσται τινός, οἷον τῷ ἀνθρώπῳ καὶ τῷ ἵππῳ, ἐν οἷς ὑπάρχει. εἰ δὲ
ἐστὶ τὸ καθόλου ἄνθρωπος ὅσια, διὰ τί ἔκ ἐστὶ τὸ ζῶον ὅσια; εἰ δ'
ἐστὶ τὸ ζῶον ὅσια καὶ ἐνυπάρχει τῷ ἀνθρώπῳ, ἢ δὲ ὅσια ἐν ᾧ ἐστὶν
ἔκ αὖ ἄλλῃ ἐστὶν ἡ ὅσια ἀλλὰ τῷ ἐν ᾧ ἐστὶν, ἐστὶν ἄρα ὅσια τὸ ζῶον
τῷ ἐν ᾧ ἐστὶν, οἷον τῷ ἀνθρώπῳ, ἐν ᾧ ὡς ἰδίῳ ὑπάρχει τὸ ζῶον·
ὥς ἐστὶν ὅσια ὅσιας. ἔσται μὲν γὰρ τῷ Σωκράτει ὅσια ὁ ἄνθρωπος,
καὶ τούτῳ τὸ ζῶον. εἰ δ' ἐστὶν ἐν τῷ ζῶντι τὸ ἐμφύχον καὶ τὸ αἰσθη-
κόν, ἔσονται πάλιν αὐτὰ τῷ ζῶντι ἡτοι ὅσιας ὅσιαι, καὶ πάλιν τὰ ἐν
τῷ ἐμφύχῳ ὄντα καὶ αἰσθητικῷ ἔσονται ὅσια τῷ ἐμφύχῳ καὶ τῷ
αἰσθητικῷ, ἡτοι τῶν ὁσίων· ὥς συμβαίνει σμήνης ὁσίων εἶναι ἐν
τῷ Σωκράτει. ὅπερ ἀδύνατον· ἐν ἐκείνῳ γὰρ μία ὅσια ἐστὶν ἢ
ἑνὸς αὐτῶν· εἰ γὰρ ἡ ὅσια τῷ Ἀλεξάνδρῳ ὁ Ἀλεξάνδρος ἐστὶν, ὁ
δὲ Ἀλεξάνδρος πολλοὶ εἶναι ἢ δύνα), ὕδ' ἄρα ὅσια ἐν αὐτῷ
πολλοὶ ἔσονται). εἰπὼν δὲ ὅτι ἐστὶν ἐν τῷ καθόλου ἀνθρώπῳ τὸ ζῶον,
ἔστι δ' ὁ καθόλου ἄνθρωπος ὅσια, ἔσται ἄρα καὶ τὸ ζῶον ὅσια, κατα-
σκευάζει αὐτό. id.

1038^b γρ. "ἐν αὐτοῖς" ἡτοι τοῖς ὑποκειμένοις. cod. Reg.

1038^b τρίτον ἐπιχείρημα ὅτι ἡ εἶδος ἐστὶ τὸ καθόλου τῆς ἀτόμου ὅσιας
19 ἢ μέρος· ἢ ἐνυπάρχον ἀπλῶς. ἀλλ' εἰ μὲν ὑποθώμεθα εἶδος αὐτὸ
εἶναι, ἄτοπον τι ἔσται· τὸ γὰρ εἶδος ἐκείνου ἰδίον τί ἐστὶν ἐκείνου τε
καὶ ὅτι πάλιν τὸ καθόλου ἔσται μερικόν. εἰ δὲ ὡς μέρος αὐτὸ ὑπο-
θώμεθα, ἔσται τὸ μέρος κατηγορούμενον τῷ ὅλῳ· ὅπερ ἐστὶν ἄτοπον.
εἰ δὲ ἐν ἐνυπάρχον· ἔσονται οἱ πρότεροι λόγοι τῷ πρῶτῳ ἐπι-
χειρήματος, ὅτι ἡ πάντων ἢ ὕδενος· ἀπάντων δὲ ἔκ αὖ οἷον τε,
ἐπειδὴ διαφέρουσιν ἀλλήλων τὰ πράγματα, ὅπως δὲ ὕδεν διόλου-
σιν, εἰ δὲ ὅσις, ἔσται πάντα ἐν. Asclepius in θεωρίᾳ.

ἐνταῦθεν τὸ τρίτον ἐπιχείρημα. φησὶν ὅτι εἰ καὶ μὴ ἐνδέχε) 45
ὅτι εἶναι τὸ καθόλου ὡς τὸ εἶδος τῷ πράγματι, ἵνα μὴ γένῃ
μερικόν, ἐν δὲ τῷ μερικῷ ἐνυπάρχει μὴ ἐν αὐτῷ εἶδος, ὥσπερ τὸ
ζῶον ἐν τῷ ἀνθρώπῳ καὶ τῷ ἵππῳ. εἴτα φησὶν ὁ Ἀριστοτέλης, εἰ

ταῦθ' ὅπως ἔχει, ἐξ ἀνάγκης τούτῳ ὄντος ἐν τῷ ἀνθρώπῳ ἐστὶν ὁ
ἔρσιμός. ἐπειδὴ δὲ τῶν γενικωτάτων γενῶν ἔχ' ὑπάρχον ἔρσι-
μοί, φησὶν, ὅτι διαφέρει δὲ ὕδεν ὕδεν εἰ μὴ πάντων ἐστὶν ἔρσιμός
τῶν ἐν τῇ ὅσίᾳ ὑπάρχόντων· ὕδεν γὰρ ἦν τὸ τούτῳ τὸ ἐνυπάρχον
ὅσια ἐστὶ τῶς, ὡς ἄνθρωπος τῷ ἀνθρώπῳ, ἐν ᾧ ὑπάρχει ἄνθρωπος.
ὥς ἐστὶ αὐτὸ συμβῆσε) πάλιν τὸ εἰρημένον καὶ τῷ πρῶτῳ ἐπιχει-
ρήματι· ἢ πάντων ἐστὶν ἢ ὕδενος, καὶ τὰ αὐτὰ ἔσονται ἄτομα· ἔσται
γὰρ ἐκείνου ὅσια, οἷον τὸ ζῶον, ἐν ᾧ ἰδίως ἰδίῳ ὑπάρχει, καὶ ὅτι πάλ-
ιν ἔσται μερικόν. id.

ἔτι δὲ καὶ ἀδύνατον καὶ ἄτομον τὸ τότε καὶ τῇ ὅσίᾳ, ὥσπερ 1038^b
λέγουσιν οἱ λέγοντες τὸν καθόλου ἄνθρωπον, εἰ ἐστὶν ἐκ ζῶν, μὴ εἶναι 23
τὸ ζῶον ὅσια καὶ τότε τι, ἀλλὰ ποῖον. Alex.

ἀλλ' εἴπερ ἐστὶν ὅσια τὸ ζῶον, ἔσται πάλιν ὅσιας ὅσια, καὶ
ἀπλῶς, ὥσπερ ἐρρήθη. ἢ τὸ "ἔτι δὲ ἀδύνατον καὶ ἄτομον τὸ τότε
τι καὶ ὅσια" ἔκ ἐπὶ τῷ καθόλου ἀνθρώπῳ εἶρη) ἀλλ' ἐπὶ τῷ μερικῷ.
καὶ εἴη αὖ τὸ λεγόμενον ὅτι ἐπειδὴ ὁ καθόλου ἄνθρωπος δέδεικνυ) μὴ
ὡν ὅσια ἀλλὰ ποῖον, ἀδύνατον τὸν Σωκράτη ἐκ τῷ καθόλου εἶναι
ἀνθρώπῳ, τυτέσι τῇ ὅσίᾳ ἐκ μὴ ὅσιας. οἶμαι δὲ ἄμεινον τὸ
πρότερον· ἔτι γὰρ περὶ τῷ μὴ εἶναι τὸν καθόλου ἄνθρωπον ὅσιας ὁ
λόγος ἐστὶν. ἔτι τῷ Σωκράτει ὅσια ὄντι ἐνυπάρχει ὅσια, ὥς
δοῦν ἔσται ὁ Σωκράτης ὅσια ἡτοι δύο ἔσονται) ἐν τῷ Σωκράτει
ὅσια, ὅπερ ἄτομον· ἔσας γὰρ μία ἐστὶν ὅσια ἀλλ' ἢ δύο ἢ πλεον.
ὅλως δέ, φησὶ, συμβαίνει, εἰ ἐστὶν ὅσια ἄνθρωπος, ἄνθρωπον ἐν-
ταῦθα λέγων τὸν μερικόν καὶ ἄτομον, ὅλως δὲ, εἰ ἐστὶν ὅσια αὐτὸ
καθ' αὐτὸ τὸ ζῶον, ἡτοι ὁ ἄτομος ἄνθρωπος, "καὶ ὅσα ὅτι λέγει),
τυτέσι ἄτομα μὴδὲν τῶν ἐν τῷ λόγῳ αὐτῷ εἶναι ὅσιας, μὴδὲ
χωρὶς ὑπάρχειν αὐτῶν τῶν ἀτόμων. id.

γρ. ἐνυπάρχει ὅσια ὅσια. cod. Reg.

ἔκτη ἐπιχείρησις ὅτι ὅσα ἐν τῇ ὅσίᾳ τῷ πράγματι λαμ- 1038^b
βάνε) ὕδεν ποτε χωρίζον) τῷ πράγματι, ἀλλὰ καὶ αὐτὸ εἶναι τὸ 23
πρᾶγμα δηλῶσιν, ὥσπερ τὰ ἐν τῷ ὅσιμῳ τῷ ἀνθρώπῳ πάντα
παραλαμβανόμενα. εἰ ὅν ὑπόθωμεθα καὶ τὸ καθόλου συμπληρωτι-
κόν εἶναι τῆς μερικῆς ὅσιας, ἔσται ἀχώριστος αὐτῷ καὶ ἐκείνῳ καθόλου·
ὅπερ ἢ βυβλον). Asclep.

ἔκτον ἐπιχείρημα. καὶ φησὶν ὅτι εἰ ἐστὶν ὅσια ὁ ἄνθρωπος
καὶ ὅσα ὅπως λέγει) ἐν, μὴδὲν ἐν τῷ ὅσιμῳ τῷ ἀνθρώπῳ παρα-
λαμβανόμενον εἶναι ἄλλῃ πράγματι ὅσιας, μὴδὲ χωρίζεσθαι τῷ
ἀνθρώπῳ ὡς συμβαίνει καὶ ἄλλῃ ὑπάρχον παρὰ τὸν ἄνθρωπον,
οἷον ὅτι ἔκ ἐστὶν αὐτὸ ζῶον καθ' αὐτὰ παρὰ τὰ τινὰ ζῶα, ὕδ' ἄλλο
τῶν ἐν τοῖς λογικοῖς ὕδεν. id.

εἰ γὰρ μὴ ἐστὶν ὅσια αὐτὸ καθ' αὐτὸ τὸ ζῶον, μὴδὲ τὸ περὶ 1038^b
μὴδὲ τὸ δῖπον, δηλονότι ἔκ εἰσι χωρὶς τῶν ἀτόμων, ὅτε μὴ ἐν 31
ἄλλῃ ἡτοι τῇ ἰδέᾳ, ἀλλ' ἐν τοῖς ἀτόμοις. ἐξηγούμενος δὲ τὸ μὴδὲ
χωρὶς ὑπάρχον αὐτῶν ἐπήγαγε "λέγω δὲ ἔκ εἶναι τὸ ζῶον παρὰ
τὰ τινὰ," ὡς αὖ εἰ ἔλεγον, τούτῳ λέγω τὸ μὴδὲ χωρὶς ὑπάρχον
αὐτῶν τὸ μὴ εἶναι τὸ ζῶον παρὰ τὰ τινὰ καὶ καθ' ἑκάστα ζῶα, ὕδ' ἄλλο
παρὰ τὰ τινὰ, ὕδ' ἄλλο τῶν ἐν τοῖς λόγοις εἰλημμένων ὕδεν·
δέδεικνυ) γὰρ ὡς ὕδεν τῶν καθόλου ὑπάρχόντων ὅσια ἐστὶν. Alex.

ἔθ' ἄλλο τῶν ἐν τοῖς λογικοῖς ὑδέν. Asclep.

1039^a ἔβδδμῃ ἐπιχείρησις ὅτι εἰ μὴ δηλοῖ ποιότητα τὸ καθόλου ἀλλὰ
 2 τὸδε τι, τυτέτι μερικὴν ὑσίαν, ἔσοντι τρεῖς ἄνθρωποι, οἱ δύο ἀτο-
 μοι καὶ ὁ ἄλλος ὁ ἐξηρημένος καὶ συνδέων αὐτούς. id.

εἰ γὰρ ἔσιν ὑσία τις ὁ ἄνθρωπος, ἔστι δὲ καὶ ὁ Σωκράτης ὑσία 5
 καὶ οἱ καθ' ἕκαστον, ἐπὶ τῶν πολλῶν δὲ ἐστὶ τὸ κοινῶς κατ' αὐτῶν
 λεγόμενον, ἔστι ἄρα τρίτος τις πάλιν ἄνθρωπος, ὃς κατηγορηθή-
 σετι τῷ καθόλου ἀνθρώπῳ ὑσίας ὄντος καὶ τῶν λοιπῶν. ἔτι δέ,
 φησί, καὶ ὡς δὴλον ὡς ἀδύνατον ἔσιν ὑσίαν ἐξ ὑσίων εἶναι ἐνε-
 ργία ὑπαρχουσῶν καὶ τὸδε τι. Alex.

1039^a ὁ γδοον ἐπιχείρημα. καὶ φησιν ὅτι ἀδύνατον ὑσίαν εἶναι ἐξ
 3 ὑσίων ὑπαρχουσῶν, ὥτως κεχωρισμένην ἐνέργειαν· ὑδέποτε γὰρ
 λέγομεν, τὰ δύο ἐντελέχειαν δύνατον ἐστὶ λέγειν ἐν ἀλλὰ δύο.
 Asclep.

1039^a ὡς εἰ ἡ ὑσία ἐν, ἡ ὕσα ἐν δηλονότι. cod. Reg.

7. ἐπεὶ καὶ ἡ διπλασία γραμμὴ ἐκ δύο ἡμίσεων ἐστὶ δύναμις.
 1039^a 5. εἰ γὰρ γένοιτο τὰ ἡμίση ἐντελεχεία, χωρίζει καὶ ἐκ αὐτῆν εἶναι.
 ἅμα γὰρ ταῦτα ἡμίση ἐνέργεια γενέσθαι ἡμίση, εὐθύς διήρηται τὸ δι-
 πλάσιον καὶ ἔκτετι μένει ἐν. Alex.

1039^a ὡς γὰρ ὁ Δημόκριτος ἔλεγον ὅτι ἀδύνατον ἐκ δύο ἀτόμων 20
 9. μίαν γενέσθαι (ἀπαθεῖς γὰρ αὐτὰς ὑπετίθετο) καὶ ἐκ μιᾶς δύο (ἀτμή-
 τυς γὰρ αὐτὰς ἔλεγον), ὥτως καὶ ἡμεῖς φαίμεν ἀδύνατον ἐκ δύο
 ἐνεργείας ὑσίων ὑσίων μίαν γενέσθαι, ἀλλ' ἐκ δυνάμει μόνον. id.
 καὶ καὶ τὸτο τὴν ἀριθμὸν φησιν ὁρθῶς λέγειν Δημόκριτον·
 ἀδύνατον γὰρ φησιν ἐκ δύο ἐν γενέσθαι καὶ ἐξ ἐνός δύο· τὰ γὰρ με- 25
 γέθη τὰ ἄτομα, τυτέτι τὰς ἀτόμους, ὑσίας ποιεῖ, καὶ ὑδέποτε, φη-
 σίν, ἡ μία ἄτομος δύο· διὰ τὸτο γὰρ καὶ ἀτόμους αὐτὰς φησιν. ὅτε
 γὰρ δύο μία γίνετο· ἐστὶ διεργόμενα ὑπὸ τῷ κενῷ. Asclep.

1039^a ἐπειδὴ ἐνέπιπτεν ἡ τῶν ἀριθμῶν ἔνστασις, λυεῖ καὶ ταύτην.
 11. εἶπεν γὰρ ἂν τις ὅτι ὡς περὶ ὁ ἐξ ἀριθμῶς ἐκ τῷ τρία καὶ τρία ἐστὶν ἡ 30
 ἐκ τῷ δύο καὶ τέσσαρα ἐνεργείας ὄντων ἀριθμῶν, τί κωλύει καὶ μίαν
 ὑσίαν ἐκ δύο ὑσίων εἶναι ἐνέργειαν ὑσίων; λυεῖ ὅτι λέγων ὅτι καὶ ἡ
 δυάς ἐκ ἑξίν ἐνεργείας ἀριθμῶς ἐν τῷ ἐξ ὅσα ὑδαμῶς. ἀλλ' αὐτὸς
 ἐκ ἐπὶ τῷ ἐξ ποιεῖται τὴν λόγον, ἀλλ' ἐπὶ τῆς δυάδος, λέγων, αἱ
 μονάδες ἐν τῇ δυάδι ἐκ εἰσὶν ἐνεργείας μονάδες ἀλλὰ δύναμις, ὥς 35
 δὴ ὑπέκεινται ἡ δυάς, ἀριθμῶς τις εἰς· ἡ εἶπερ ἐστὶν ὅλως ἀριθμῶς,
 ἐκ εἰσὶν ἐν αὐτῷ αἱ μονάδες ἐναργῶς ἀλλὰ δύναμις. Alex.

ἐνατον ἐπιχείρημα. καὶ φησιν ὅτι ὁμοίως καὶ ἐπὶ τῷ ἀριθμῷ
 ἔξει, εἶπερ ἐστὶν ὁ ἀριθμῶς σύνθεσις μονάδων, ὡς περὶ λέγουσιν ὅτι
 ὥτως γὰρ ἔστι ὁ ἀριθμῶς εἰς διακεκριμένους ἐντελεχείας ὁ πέντε ἐκ 40
 τῷ δύο, καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὁμοίως. ὅπερ ἐστὶν ἀτοπον· ἡ γὰρ ὁ δύ-
 νατον εἶπεν μίαν ἀδύνατον τὴν μονάδα εἶναι κεχωρισμένην κατ'
 ἐνέργειαν ἐν αὐτῇ. ἔχει δὲ τὸ συμβαῖνον ἀπορίαν. ἐντεῦθεν τὸ
 δέκατον ἐπιχείρημα, καὶ φησιν ὅτι ἔχει ὁ λόγος ἀπορίαν· εἰ γὰρ
 μήτε ἐκ τῶν καθόλου ὁλόν τε εἶναι μηδεμίαν ὑσίαν, ὡς εἰρήκαμεν, 45
 διὰ τὸ ὑσώδη ποιότητα δηλῶν καὶ μὴ ὑσίαν, μήτε δὲ ἐξ ὑσίων
 προὑπαρχουσῶν κατ' ἐνέργειαν δύναμις εἶναι, ἀσύνθετος καὶ ἀπλή-
 ὑπάρξει πᾶσα ὑσία· τῶν δὲ ἀπλῶν ἐκ ἑξίν ὁρισμός, ὡς ἐκ

ἔστι μόνος ὑσίας εἶναι τὸς ὁρισμῶς, ἡ καὶ ὡς ἀνω-
 τέρω εἴρηται. νῦν δὲ ὑδέποτε ταύτης ἐδείχθη· ὑδένος ἄρα ἔστι
 ὁρισμός, ἡ τὸν μὲν τινὰ ἔστι ὁρισμός, τὸν δὲ τινὰ, ὡς
 εἴρηται ἐν τῇ θεωρίᾳ. δὴλον δὲ μάλιχα γίνετο τὸ λεγόμενον ἐκ τῶν
 ἐφεξῆς λεχθησομένων. Συριανός. Asclep.

εἰ γὰρ μήτε, φησίν, ἐκ τῶν καθόλου ὁλόν τε μηδεμίαν εἶναι 1039^a
 ὑσίαν... μήτε πάλιν ἐξ ὑσίων ἐνεργείας αὐτῶν καθ' αὐτὰς ὑσίων, 14
 ὡς περὶ ὁ μερικὸς ἄνθρωπος, δυνατόν ἐστιν ὑσίαν σύνθετον εἶναι (δέ-
 δεικναι γὰρ καὶ τῷτο), συμβαῖνον μηδεμίαν ὑσίαν σύνθετον εἶναι. εἰ
 10 ὅτι τὴν σύνθετον ὑσίαν ἀνάγκη ἡ ἐξ ὑσίων εἶναι ἐνεργείας ὑσίων ἡ
 ἐκ συμβεβηκότων, κατ' ὑδένα δὲ τὸν τρόπον τῷτο εἶναι δύναμις, ἀσύν-
 θετος ἂν εἴη πᾶσα ὑσία. ἀλλ' εἰ τῷτο, ὑδεμῶς ὑσίας ἂν εἴη λό-
 γος· οἱ γὰρ ὁρισμοὶ τῶν ἐκ τινῶν εἰσιν ἀλλ' ὅτι τῶν ἀπλῶν, ὡς περ
 ὁ τῷ ἀνθρώπῳ ὄντος αὐτῷ ἐκ τῷ ζῶν καὶ περὶ καὶ ὁλοδοῦς. ἀλλὰ
 15 μὴν δοκεῖ γὰρ ὅτι οἱ ὁρισμοὶ ἡ μόνων τῶν ὑσίων εἰσιν, ἡ εἶπερ εἰσὶ
 καὶ τῶν ἄλλων, ἀλλὰ μάλιχα τῶν ὑσίων εἰσιν. νῦν δὲ συμβαίνει
 μὴδὲ τῶν ὑσίων εἶναι· ἐκ ἄρα ἐστὶν ὑδεμῶς ὁρισμός. καὶ εἰπὼν ὅτι
 λυεῖ τὴν ἀπορίαν νῦν, ἐπαγγέλλεται δὲ εἶρην, λέγων ὅτι τὸν μὲν
 τῷτο ἐστὶ τῶν ὑσίων ὁρισμός, τὸν δὲ τινὰ ἐκ ἑξίν. καὶ πῶς τῷτο
 συμβαίνει, εἶρην καὶ ἐν τῷ παρόντι βιβλίῳ καὶ ἐν τῷ μὲν τῷτο. Alex.

δείξας ὅτι μὴ ὁλόν τε ἐξ ὑσίων ἐνεργείας ὑσίων συγκατέειναι τὴν 1039^a
 ὑσίαν, καὶ ὅτι τῆς ἀτόμης ἀνάγκη καὶ τὰ μέρη ἄτομα εἶναι, ἐκ τῶν 24
 εἰρημένων φησὶ φανερόν καὶ τὸ συμβαῖνον ἀτοπον τοῖς τὰς ἰδέας
 ὑποτιθεμένοις καὶ λέγουσιν αὐτὰς ὑσίας τε εἶναι καὶ χωριστὰς αὐτὰς
 καθ' αὐτὰς καὶ ἀτόμους καὶ ὁριστὰς· ἐκείνων γὰρ τῶν ἰδεῶν ἔλεγον
 εἶναι τὸς ὁρισμῶς, βυλόμενοι τὸς ὁρισμῶς εἶναι τῶν καθόλου. καὶ
 ταῦτα ἔλεγον ὡς τὰ ἀφ' ἐνός μετέχον αὐτὰ τῇδε ἐκείνων, ὡς
 ἐκ ἀρμόσυσιν οἱ ὁρισμοὶ τοῖς ἐνταῦθα, ὑδὲ ἔσοντι αὐτῶν ὁρισμοί.
 φησὶν ὅτι πρὸς αὐτὰς ὅτι ἡ ἰδέα αὐτῇ μία ἐστὶ πάντων ἡ ἐκείνη
 30 χωρίς· εἰ μὲν ὅτι μία ἐστὶ τῷ ἀριθμῷ πάντων, διασπαδιῶσιν ἡ
 ἰδέα μία ὅσα καὶ θεωρημένη ἐν πλείοσι διαφοραῖς· εἰ δὲ πολλὰ,
 ἀπείρων ἔσοντι ἰδέαι, ἐκείνη εἶδος μίαν ἔχοντος ἰδέαν, τῷ ζῶν τῷ
 ἐν ἀνθρώπῳ καὶ τῷ ἐν ἵππῳ καὶ ταῖς ἄλλαις πάλιν τῷ λογικῷ καὶ τῷ
 γελαστικῷ καὶ τῶν ἄλλων ὁμοίως, ὅπερ ὁ βύβλον· μίαν γὰρ ἰδέαν λέ-
 γουσι τῷ ζῶν τῶν ἄλλων. φανερόν δὲ τί νῦν φησὶν
 ὅτι ἐκ τῶν ἡ εἰρημένων γίνετο, καὶ τὸ συμβαῖνον ἀτοπον
 τοῖς τὰς ἰδέας λέγουσιν, εἰ αὐτὰς ὑσίας καθ' αὐτὰς καὶ χωριστὰς
 ἀτόμους, οἷον αὐτοῦ ἀνθρώπου, αὐτοῦ ζῶντος, καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὁμοίως,
 καὶ ἅμα καὶ τὸ εἶδος ποῶσιν ἐκ γένους καὶ διαφορῶν· φησὶ γὰρ τὰς τῷ
 γένους ἰδέας καὶ τὰς τῶν διαφορῶν συνερχομένας ποιεῖν τὴν τῷ εἶδος
 ἰδέαν. εἰ ὅτι ὑπάρχει τὰ εἶδη, τυτέτω ἡ ἰδέα τῷ εἶδος καὶ τῷ ζῶν,
 καὶ ἐν τῷ ἀνθρώπῳ καὶ ἐν τῷ ἵππῳ, ἥτοι καὶ ταῦτόν ἐστι τῷ ἀριθμῷ
 ἡ ἰδέα τῷ ζῶν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ καὶ ἐν τῷ ἵππῳ, ἡ ἕτερον· τῷ μὲν γὰρ
 λόγῳ δηλονότι μία ἐστὶν ἡ ἰδέα τῷ ζῶν ἡ ἐν τῷ ἀνθρώπῳ καὶ ἡ ἐν
 τῷ ἵππῳ. εἴτε γὰρ ἐν τῷ ἀνθρώπῳ ζῶν ὁριστόμεθα, ὥτως,
 φησὶν, ὑσία ἐμφυλτος αἰσθητική, εἴτε καὶ ἐν τῷ ἵππῳ. εἰ ὅτι
 ἐστὶ τις ἄνθρωπος, τυτέτω ἰδέα ἀνθρώπου αὐτῇ καθ' αὐτὴν κεχω-
 ρισμένη, ἀνάγκη εἶναι καὶ τὴν ἰδέαν, ἐξ ὧν ἐστὶν ἡ ἰδέα τῷ ἀνθρώπῳ,

τυτέζιν ιδέαν ζῶν καὶ λογικῶν, καὶ εἶναι τούτων χωριστὰς ὑσίας· ὥστε καὶ τὸ ζῶν χωριστὸν ἐστὶν αὐτὸ καθ' αὐτὸ ὑπάρχον. εἰ μὲν γὰρ τὸ αὐτὸ ἐστὶ ζῶν καὶ ἐν τῷ ἴππῳ καὶ ἐν τῷ Σωκράτει, ὥσπερ Σωκράτης ἐστὶν αὐτὸς ἐν αὐτῷ, πῶς δυνατόν ἐστι εἶναι τὸ ζῶν, κεχωρισμένον τούτων ἀπ' ἀλλήλων, φησὶ δὲ τῷ Σωκράτει καὶ τῷ ἴππῳ; ἢ διὰ τί ἔστι χωριστὸν τὸ ζῶν τούτο καὶ διασπᾶν ἐν ὑπάρχον τῷ ἀριθμῷ, διαφύρων ὄντων ἐκείνων ἐν οἷς θεωρεῖται; Asclep.

1039 α γρ. χωριστὰς εἶναι ἅμα. cod. Reg.

25. "ὑσίας τε καὶ ζῶν." ἐκ τούτων, φησὶ, φανερόν ἐστι τὸ συμβαῖνον τοῖς τὰς ιδέας λέγουσι χωριστὰς τε ὑσίας εἶναι καὶ ἅμα ποῦσι τὸ εἶδος, λέγων εἶδος τὴν ιδέαν, ἐκ τῷ γένει καὶ τῶν διαφορῶν. Alex.

εἰ γὰρ ὑπάρχει τὰ εἶδη, τυτέζιν ἡ ιδέα τῷ εἶδους καὶ τῷ ζῶν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ καὶ ἐν τῷ ἴππῳ κτλ. Asclep.

1039 α πρὸ τῷ ἀπαντῆσαι πρὸς τὴν ἐρωτηθεῖσαν ἀντίφασιν λέγει ὅτι

26. εἰ τῷ ἀριθμῷ τις μὴ λέγει ἐν, ἀλλ' ἐν τῷ μὲν λόγῳ δηλονότι ἐν 15 ἐστὶ τὸ ἐν ταῖς ιδέαις ζῶν· ὁ γὰρ ὁρίζομενος τὸν αὐτὸν ἐν πᾶσιν ἐρεῖ λόγον, ἀλλ' ἐκ ἄλλου μὲν τὸ ἐν τῷ αὐτοῖππῳ ζῶν ἀποδώσει, ἕτερον δὲ τὸ ἐν τῷ αὐτοανθρώπῳ. τούτο δὲ εἰπὼν πάλιν ἀνατρέχει ἐπὶ τὸ πρότερον, λέγων, εἰ γὰρ ἐστὶ τις ἀνθρώπος αὐτὸς καθ' αὐτὸν καὶ τούτοις τι κεχωρισμένον, ὥσπερ ὁ Σωκράτης καὶ ὁ Καλλίας, ἀνάγκη καὶ τὸ ζῶν καὶ τὸ πεζόν καὶ δίπνον, ἐξ ὧν ἐστὶν ὁ αὐτοανθρώπος, εἶναι χωριστὰ καὶ ὑσίας αὐτὰς καθ' αὐτάς· τίς γὰρ ἡ ἀποκλήρωσις αὐτοανθρώπου μὴ εἶναι, αὐτοζῶν δὲ καὶ αὐτοδίπνον μὴ εἶναι; Alex.

1039 α εἰ δὲ τούτο, ἔστι ὑσία τις ἐξ ὑσιῶν ἐνεργεία καὶ καθ' αὐτάς

33. ὑσιῶν, ὅπερ δέδεικται ἀδύνατον. καὶ ἐν τούτῳ μόνον ἀλλ' ἔστι καὶ ιδέα 25 ἐξ ἰδυῶν, καὶ ἔστιν ἰδέαι τὸ τε αὐτοπεζόν καὶ αὐτοζῶν καὶ αὐτοδίπνον πρότεροι τῷ αὐτοανθρώπῳ, τυτέζιν ἔστιν ἄλλαι ιδέαι ἄλλων πρότεροι· ὅπερ ὅφασιν οἱ ταύτας τιθέμενοι. ὥτως γὰρ τὸ ἀδύνατον τούτο αἰνιχάμενος ἐπανατρέχει εἰς τὴν τῆς ἀντιφράσεως ἐρωτησιν, καὶ λέγει· εἰ μὲν γὰρ ἐν τῷ αὐτοῖππῳ καὶ ἐν τῷ αὐτοανθρώπῳ 30 ζῶν καὶ αὐτὸ καὶ ἐν ἐστὶ τῷ ἀριθμῷ, ὥσπερ αὐτὸς σαυτῷ εἰς εἰ τῷ ἀριθμῷ, πῶς τὸ ἐν ἐν τοῖς ὅσοι χωρὶς ἀπ' ἀλλήλων ἐν ἔστι τῷ ἀριθμῷ; καὶ διὰ τί, εἰ τὰ χωρὶς ὄντα ἐν εἰσι τῷ ἀριθμῷ, ἐκ ἔστι αὐτὸ τὸ ζῶν καὶ χωρὶς αὐτῶ; εἰ γὰρ ἐν εἰσι τῷ ἀριθμῷ τὰ ἐν ἄλλῳ καὶ ἄλλῳ ὄντα ζῶα, δηλονότι δυνήσεαι τὸ ζῶν καὶ χωρὶς αὐτῶ 35 εἶναι. id.

1039 α εἰ δ' ἐ μετέχει, τίς ὁ τρόπος καὶ πῶς ἐν αὐτῷ εὐρίσκειται

5. ταῦτα, ὅταν λέγωμεν ζῶν δίπνον ἢ ζῶν πεζόν ἢ ζῶν ἄπνον; ἀλλ' ἴσως ἐρεῖ τις ὅτι ἐν τῷ αὐτοανθρώπῳ ὄντα σύγκειται καὶ μέμικται ὥσπερ σωρὸς τὸ ζῶν καὶ αἱ διαφοραί. ἀλλὰ πάντα ταῦτα 40 ἄτοπα· ὁρῶμεν γὰρ ἐνταῦθα ὅτι τὰ ζῶα ἢ καὶ σύνθεσιν καὶ ἀφῆν εἰσιν, ἀλλὰ συνεχὴ καὶ ὡς εἰπεῖν καὶ ἀνάκρασιν. id.

εἰ δὲ μὴ ὑπάρχουσιν ἐν τῷ ζῶν τὸ δίπνον καὶ τὸ πολύπνον, πῶς φανερὸν τὸ ζῶν δίπνον λέγοντες ζῶν δίπνον ἤγον ζῶν πεζόν; εἰ δὲ τις εἴπῃ ὅτι ταῦτα σύγκειται ἀλλήλοισι ἤγον μέμικται ἢ καὶ παρα- 45 θεσιν, ἄτοπα μὲν ἔχουσιν πολλά· τὰ γὰρ ταυταῦτα δύναται καὶ χωριστῶς ἀπ' ἀλλήλων, καὶ ἐκάτε κυρίως ἔστι καὶ ζῶν δίπνον ἐν ἀλλὰ πολλά, ὥστε ὑδὲ ὁρισμὸς αὐτῶ εἶς, ὅπερ ἐστὶ παρὰ τὴν ἀνέ-
γναι. ἡμεῖς δὲ, ὅτε ἐλέγετο τὸ γένος ὕλης τόπον ἐπέχον, εἶδος δὲ τὴν τελευταίαν διαφορὰν, ὑδὲν ἐλέγομεν ἄτοπον· τὸ γὰρ εἶδος τῇ ὕλῃ ὅτε καὶ θέσιν ὑπάρχει ὅτε καὶ παραθέσιν, ἀλλ' ἐστὶν ἐν τῇ καὶ μία ὑσία. εἰ δὲ πάλιν εἴπωσιν ὅτι διάφορα τὰ ζῶα ὑπάρχουσιν ἐν ἐκείνῳ, καὶ ἄλλη ιδέα τῷ ἀνθρώπῳ ζῶν καὶ ἄλλη τῷ ἴππῳ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὁμοίως, ἔστιν ὅπως ἀπειροὶ ιδέαι· δὲ φησὶ ὡς ἡ ὑσία ζῶν· ὁ γὰρ καὶ συμβεβηκὸς ἐκ ζῶν ἐστὶν ὁ ἀνθρώπος, ἐπειδὴ πᾶς ἀνθρώπος ζῶν ἐστὶ, καὶ συμπληρωτικὸν ἐστὶ τῆς ἀνθρώπου ὑσίας τὸ ζῶν, καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὁμοίως. εἶπε δὲ τὸ "ὁ καὶ συμβεβηκὸς," ἐπειδὴ ὁ βούλοντι τῶν καὶ συμβεβηκὸς εἶναι ιδέας. "ἐστὶ πολλὰ ἔστι αὐτὸ τὸ ζῶν." φησὶν ὅτι εἰ διάφορα ὑπάρχουσιν τὰ ζῶα ἐν τοῖς ιδέαι τῷ ζῶν· τὸ γὰρ ἐν ἐκείνῳ ἢ δὲ ὑσία ἐκείνου, ἢ ιδέα ὅτι τε πολλὰ ἔστιν ἰδέαι· "ὁ γὰρ κατ' ἄλλο λέγει," τυτέζιν ἐκ ἐξ ἄλλων ἔχουσι τὸ εἶναι παρὰ τὴν ιδέαν τῷ ζῶν, τυτέζιν τῆς ὑσίας αὐτῶ· εἰ γὰρ μὴ τούτο ὑποβυμβάται εἶναι τὸ ζῶν τὴν ὑσίαν τῷ ἀνθρώπῳ, ἐξ ἐκείνου ἔστι ὁ ἀνθρώπος, τυτέζιν ἡ ποιότης ὑπάρχει. ἐπὶ ιδέαι ἅπαντα ὑπάρχουσιν, ἐξ ὧν ὁ ἀνθρώπος συνέστηκε, τὸ ζῶν, τὸ δίπνον. ἐκὼν ταῦτα ιδέαι ὑπάρχει, ἀλλ' ὑδὲ ὑσία· ἢ γὰρ ιδέα ἐστὶν ἡ συμπληρωσάσα τὴν ἐκείνου ὑσίαν, ἐπειδὴ ὅπως ἢ ἄλλη ὑσία ἐν ἄλλῳ θεωρηθήσεαι· ὅπερ ἐστὶν ἄτοπον. ὥστε αὕτη ἡ ιδέα τῷ ζῶν ἔστι ἐκείνου τῶν ζῶν. τὸ γὰρ ζῶν καὶ ἐν τῷ ἀνθρώπῳ καὶ τὸ ἐν τῷ ἴππῳ, εἴγε ιδέα ἐστὶν, ἐκ τίνος γέγονε καὶ πῶς ἐξ αὐτῶ τῷ ζῶν ζῶν γέγονε, εἴγε ἀμφότερα ιδέαι ἐστὶν; καὶ πῶς δυνατόν ἐστι τὸ ζῶν, ὅπερ ὑσία ἐστὶ, τούτο παρ' αὐτὸ τὸ ζῶν ὑπάρχειν, εἴγε ἀμφότερα ὑσία ἐστὶ καὶ ἐπ' ἀπειρον δὲ ὁ λόγος προέρχεται; ἀντιπῶν ὁ Ἀριστοτέλης πρὸς τὰ καθόλου ἐντεῦθεν ἀποτείνει καὶ πρὸς τὰς ιδέας ὡς καθόλου καὶ αὐτάς ὑσίας· καθόλου δ' ὑπάρχουσιν ὡς παιχτικά καὶ παρακτικά τῶν τῆδε. ἀντιλέγει γὰρ καὶ πρῶτον ἐπιχείρημα τούτων τὸν τρόπον, ὅτι ἡ ιδέα ἢ μία ἐστὶ τῷ ἀριθμῷ ἢ πολλὰ... "ἐστὶ δὲ ἐπὶ τῶν αἰδητῶν." ἐπὶ πρὸς τὸς τὰς ιδέας πρὸς βούλοντας ἐνίσταται, καὶ φησὶ ὅτι τὸ εἶδος αὐτὸ καθ' αὐτὸ ὅτε γένεαι ὅτε φθεῖραι. ὁ γὰρ γένεαι τὸ εἶδος τῆς οὐκίας αὐτὸ καθ' αὐτὸ ὅτε φθεῖραι, ἀλλὰ τὸ σύνθετον ἐστὶ τὸ γινώσκον καὶ φθειρόμενον, τὸ ἐνυλόν εἶδος· διὰ γὰρ ταύτην τὴν αἰτίαν τῶν καθ' ἑκάστα καὶ φθαρτῶν ἐκ ὑπάρχουσιν ὁρισμοί... Σωκρατὸς ὁ φιλόσοφος βοηθῶν τῷ Πλάτῳ ἀντιλέγει τοῖς ὑπ' Ἀριστοτέλους λεγομένοις δέκα ἐπιχειρήμασι, καὶ φησὶν ὅτι εἰ μὴ τὰ καθόλου ἀναρῶν ὁ Ἀριστοτέλης, τὰ συγκεχυμένα καὶ ὑπερογενῆ τὰ ἐν τῇ φαντασίᾳ τῇ ἡμετέρᾳ τὸ εἶναι ἔχοντα κατορθοῖ, οἷον τὴν ἐνοίαν τὴν περὶ τῷ ἀπλῶς ἀνθρώπῳ· ταῦτα γὰρ τῷ ὅτι ἐκ ὑπάρχουσιν ὑσίαι, ἀλλ' ἐν τῇ ἡμετέρᾳ χρίσει τὸ εἶναι ἔχουσιν. εἰ δὲ, φησὶ, τὰ καθόλου ἀναρῶν τὰ ἐπὶ τοῖς πολλοῖς, ὁ πάντις δυνάτως λέγει· ὅτε γὰρ αὐτὰ ἀναρῶν ὁ Ἀριστοτέλης, ἀλλὰ καὶ τίθεται αὐτοῖς φησὶν ἐν ὅτῳ. τὸ πρῶτον τῶν προβλημάτων ἔλεγεν ὅτως, ὅτι ἡ ὑσία ἐκείνου ἰδὼς ἐστὶν ἐκείνου καὶ χωριστὴ αὐτῶ ἐστὶν... εἴτα λαβὼν τὸ δεύτερον πρόβλημα ἔλεγεν ὅτως· ἡ ὑσία καθ' ὑποκειμένην, τὸ καθόλου καθ' ὑποκειμένην, τὸ καθόλου ἄρα ἐκ ὑσίας. ἐνταῦθα, φησὶν, ὁ παραλογισμὸς ἐγγίνετο παρὰ τὴν ὁμοφυμίαν. Asclep.

1039b

7. εἰ μὲν ὅν ἐν τῷ ταυτὸν τις ἐρεῖ τῷ ἀριθμῷ τὸ ἐν τῷ χωριστῷ
 ἀνθρώπῳ καὶ ἵππῳ καὶ τοῖς λαοῖς ζῶν, ταῦτα συμβαίνει καὶ πλείω
 τούτων· εἰ δὲ ἕτερον τὸ ἐν ἐκάστῳ, ὁῦλον ὡς ὕλη τῷ ἀριθμῷ ἕτερα
 ταῦτα ἐρεῖσι, τῷ εἶδει δὲ τὰ αὐτά (ἔσται γὰρ πάλιν τῶν ἰδίων ἰδέα),
 ἀλλὰ καὶ τῷ ἀριθμῷ καὶ τῷ εἶδει ἕτερα. καὶ πρῶτον μὲν, ὡς ἡ ὕστα
 ζῶν, ἀπειρα ἔσονται) καὶ ἕτερα, ὥσπερ ὁ μύρμηξ τὸ ἵππῳ καὶ ὕτος
 λέοντος καὶ ὕτος βοῶς καὶ ὕτος ἄλλῳ· καὶ πῶς οἴαντες τούτοις; ἔπειτα
 εἰπάτωσαν τίς ἡ φύσις τῶν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ ζῶν καὶ τῶν ἐν ἵππῳ,
 ἐπειδὴ καὶ τῷ ἀριθμῷ καὶ τῷ εἶδει εἰσὶν ἕτερα. εἰπὼν δὲ ὅτι “ὅκτιν
 ἀπειρα ὡς εἰπεῖν ἔσται ὡς ἡ ὕστα ζῶν,” πῶς τὸ ζῶν ὕστα ἔρη-
 10 καν ἐπήγαγεν· “ὅ γὰρ καὶ συμβεβηκός ἐκ ζῶν ὁ ἀνθρώπος,” ἀλλὰ
 ὁῦλον ὡς ἐξ ὕστας, ὥστε ἐστὶ τὸ ζῶν ὕστα. ἐπειδὴ δὲ οἱ τὰς ἰδέας
 τιθέμενοι καὶ αὐτοῦσιαν ἔλεγον αὐτὴν καθ’ αὐτήν, ἔστι δὲ καὶ τὸ
 αὐτοζῶν ὕστα, πολλὰ ἔσται τὸ ζῶν· ὕστα τε γὰρ τὸ ἐν ἐκάστῳ
 ζῶν ἐστίν· ὅ γὰρ ὥσπερ λευκὸν εἰπόντες ἄλλο τι λέγομεν, εὐλοῦν
 15 φέρεται ἢ ἀνθρώπον, ὅτω καὶ τὸ ζῶν ὕστα λέγοντες ἄλλο τι φάμεν
 καὶ κατ’ ἐκεῖνο τὸ ἄλλο τούτου ὕστα λέγομεν, ἀλλὰ καθ’ αὐτὸ ἐστὶν
 ὕστα, ὥστε ἐστὶ τὸ ζῶν πολλὰ ἔκ τε ὕστας αὐτῆς καθ’ αὐτὴν ὕσης
 καὶ ἐκ ζῶν. εἰ δὲ τις λέγει ὅτι ὁ καθ’ αὐτὸ ἐστὶ τὸ ζῶν ὕστα,
 ἀλλὰ κατ’ ἄλλο ἐξ ἐκεῖνον, καθὸ τὸ ζῶν ὕστα λέγει, ἔσται ὁ ἀν-
 20 θρώπος, καὶ ἐκεῖνο ἔσται γένος τῶ ἀνθρώπου, ἀλλ’ ὅ γὰρ τὸ ζῶν. ἔτι
 ἐπειδὴ ὁ ἀνθρώπος χωριστός καὶ καθ’ αὐτόν ἐστι, καὶ τὸ δῖπτον δηλονότι
 καὶ τὸ πεζόν καθ’ αὐτά εἰσι καὶ ἰδέαι. ὅκτιν ἐκ ἄλλῳ μὲν εἰσὶν ἰδέαι
 τὸ τε ζῶν καὶ τὸ πεζόν, ἄλλῳ δὲ ὕστα, ἀλλ’ αὐτοῖς εἰσὶ καὶ ἰδέαι
 καὶ ὕστα, ὥσπερ ἐγὼ ἐκ ἄλλῳ μὲν εἰμι ἄτομος, ἀλλ’ ὅδε ἀνθρω-
 25 πος· ἀδύνατον γὰρ τὸ ἄλλῳ εἶναι ἐμὲ ἀνθρώπον, ἀλλὰ μὴ ἐμαυτῷ.
 ὅτω καὶ τὸ ζῶν αὐτὸ ἐμαυτῷ ἐστὶ καὶ ὕστα καὶ ἰδέα, εἰ καὶ ἐν τῷ αὐτοαν-
 θρώπῳ ἐστίν, ὥσπερ καὶ ἐγὼ αὐτὸς ἐμαυτῷ ἀνθρωπός εἰμι καὶ ἄτομος,
 εἰ καὶ ἐν τόπῳ τυγχάνω. ὥστε εἰ αὐτὸ ἐμαυτῷ τὸ ζῶν καὶ ὕστα ἐστὶ
 καὶ ἰδέα, ὁῦλον ὅτι ἕκαστος τῶν ἐν τοῖς ζῴοις ἦτοι ἐν τῷ αὐτοαν-
 30 θρώπῳ καὶ τοῖς λοιποῖς αὐτοζῶν ἐστὶ καὶ ἰδέα. τὰ δὲ εἶδη ἑτέρων
 εἰσὶ φύσεων, ὥσπερ καὶ ὁ ἀνθρώπος καὶ ὁ ἵππος· καὶ τὰ αὐτοζῶνα
 ἄρα τὰ ἐν τοῖς εἰδεῖσιν ἑτέρων εἰσὶ φύσεων· ὅπερ ἄτοπον. ἔτι εἰ
 τῶν πολλῶν καὶ διαφερόντων τῷ ἀριθμῷ ἐστὶν ἰδέα, τῷ δ’ ἀριθμῷ
 διαφέρει, ὡς δέδεικται, τὸ ἐν τῷ αὐτοῖσι ζῶν καὶ αὐτοανθρώπῳ
 35 καὶ τοῖς λοιποῖς· πᾶσα γὰρ ἰδέα μία τῷ ἀριθμῷ ἔσται καὶ ἐκείνων
 ἰδέα· ὥστε ὥσπερ ἐστὶν ἄλλος ἀνθρώπος καθ’ αὐτὴν παρὰ τὴν καθ’
 ἑκάστα καὶ αἰδιότης, ὅτω ἔσται καὶ τῶν αὐτοζῶν καὶ τῶν ἰδεῶν
 ἄλλη τις ἰδέα καὶ ἄλλο αὐτοζῶν. καὶ πῶς ἐκ τῶ ταύτην αὐτοζῶν
 ἔσται τὸ ἐν τῷ αὐτοανθρώπῳ αὐτοζῶν; ἔτι εἴπερ τῶν αἰδιότητων
 40 εἰσὶν αἱ ἰδέαι ταῦτα ἅπερ εἶρη, συμβαίνει καὶ τούτων ἀποπώτερα.
 ἐπειδὴ γὰρ ἀνάγκη ἐστὶν ἐξ ὧν λέγεται εἶναι καὶ αὐτοζῶν καὶ αὐτὸ
 καθ’ αὐτό, ὥσπερ ὁ αὐτοάνθρωπος ἕτερός ἐστι παρὰ τὴν καθ’
 ἑκάστα, ὅτω καὶ τὸ αὐτοζῶν ἕτερον ἐφείλει εἶναι παρὰ τὰ ζῶνα τὰ
 τινὰ, ἃ ὅτε ἀνθρώποι εἰσὶν ὅτε ἵπποι ὅτε ἄλλο ὅδε, ἀλλὰ τούτο
 45 αὐτοζῶνα· εἰ δὲ μὴ εἰσὶ τινὰ ζῶνα ἅπερ τούτο αὐτὸ εἰσι, ζῶνα,
 ὥσπερ οἱ ἀνθρώποι τούτοις, αὐτοάνθρωποι (τίς γὰρ πῶς θεοάσματο ζῶν
 ὁ μήτε ἀνθρώπος ἐστὶ μήτε μύρμηξ μήτε ἄλλο τι); ὅδε αὐτό-

ζῶν ἐστιν· ἡ γὰρ ἰδέα τινῶν ἐστὶν ἰδέα. εἰ δὲ μὴ ἐστὶν αὐτοζῶν,
 φανερόν ὡς ὅδε αὐτοάνθρωπος ὅδε ὅλως ἰδέα. εἰ δὲ λέγοι τις ὡς
 ἐστὶ μὴ αὐτοζῶν, ἀλλ’ ὅτι ἐστὶν ἰδέα ζῶν τούτοις αὐτοζῶν ὄντων,
 ἀλλὰ τῷ ἐν τοῖς ἀνθρώποις ζῶν καὶ ἵπποις καὶ βουσί, ψεύδους ἐρεῖ·
 τὸ γὰρ ἐν τοῖς ἀνθρώποις ζῶν καὶ ἀπλῶς τῶν ἀνθρώπων ὅλως ὡς
 ὄλων ὁ αὐτοάνθρωπος ἐστὶν ἰδέα ὅλως ὡς ὅλος· ὡσαύτως καὶ ὁ
 αὐτοῖσπος ὅλος ὡς ὅλως ἐστὶν ἰδέα τῶν καὶ μέρος ἵππων ὄλων ὡς
 ὄλων· ὥστε εἴπερ ἐστὶν αὐτοζῶν καὶ ἰδέα, ζῶν ἔσται, καὶ τινὰ φύ-
 σει ζῶνα μὴδὲν ἄλλο ὄντα ἢ τούτοις, αὐτοζῶνα. Alex.

εἰπὼν πρότερον ὅτι οἱ λόγοι τῷ τί ἦν εἶναι εἰσι καὶ τῶν εἰδῶν,
 1039b τῶν δὲ καθ’ ἑκάστα ὁ ὅρισμός ἐκ ἐστὶ, καὶ ἐπαγγελλόμενος τούτοις
 20 δειξάμεν, νῦν τὴν ὑπόθεσιν ἐκπληροῦ. πρότερον δὲ ποιῶν διαίρεσιν
 τῆς ὕστας ποσυχῶς λέγει, ἵνα δείξῃ ποίας ὕστας ἐκ ἐστὶν ὅρισμός.
 λέγει δὲ ὅτι ἐπειδὴ ἡ ὕστα ἑτέρα ἐστὶ, τό τε σύνολον καὶ ὁ λόγος· ὁ
 διασαφῶν ἐπιφέρει, λέγω δὲ ὅτι ἡ μὴ ὅπως ἐστὶν ὕστα ὁ λόγος
 συνειλημμένος τῇ ὕλῃ, ἡ δὲ λόγος ὅλως καὶ τί ἦν εἶναι. ὅσαι μὴ
 ὅν φῶν ὕστα συνειλημμέναι τῇ ὕλῃ καὶ ὅλως σύνθετοι, τούτων ἐστὶ
 φθορὰ καὶ γένεσις. id.

εἰτα φησιν ὅτι ἐπεὶ διαφέρει ἡ σύνθετος ὕστα τῆς καὶ τὸ εἶδος
 20 ὕστας· ἡ γὰρ σύνθετος ὕστα συν τῇ ὕλῃ, ἡ δὲ καὶ τὸ εἶδος αὐτῇ
 καθ’ αὐτὴν ὑπάρχει. Asclep.

δέδεικται γὰρ ὅτι ὅτις ταῦτα γενεῖ ὅδε ποιῶν τὴν τελευταίαν
 1039b λόγον τῆς φύσεως. id. 26.

τοῖς γὰρ ἐπισήμοισιν ἄλλα ὑπάρχουσιν τὰ φθειρόμενα ἡνῖκα ἐκ 1040a
 2 τῆς αἰδιότητος ἀπέλθωσι φθαρέντα, καὶ σωζομένων τῶν λόγων
 αὐτῶν ἐν τῇ ψυχῇ, οἷον τὸ Ζωκράτους μὲν θάνατον αὐτῷ ἐκ ἐστὶν
 ὅρισμός· πῶς γὰρ τὸ μὴ ὄν δύνατον ἐστὶν ὀρίσασθαι; ὡς δὲ πλείων
 δεῖξάμεν, ὅτε δὲ ἰδέαν ὁδεμίαν δυνατὸν ἐστὶν ὀρίσασθαι· ἀτόμους
 γὰρ ὑποτίθενται τὰς ἰδέας καὶ χωριστάς, τὴν δὲ ὅρισμόν πᾶσα ἐστὶν
 ἀνάγκη ἐξ ὀνόματος εἶναι, ὡς εἶρη ἐν τῷ περὶ Ἑρμηνείας (c. 4)
 τί ἐστὶ λόγος. λόγον δὲ ἐκ ἀποδώσει ὁ ὀρίζμενος πρᾶγμα ἄγνω-
 30 ρον; τὰ δὲ γνώριμα κοινὰ εἰσιν, ὡς εἶρη ἐν τῇ θεωρίᾳ, ὡς κοινὰ
 καὶ ἄλλοις ὑπάρχοντα ταῦτα, οἷον ὡς φησιν αὐτός, εἰ τις ὀρίσαιο
 ζῶν ἰχθύν λευκόν, ταῦτα δὲ καὶ ἄλλοις ὑπάρξουσιν. id.

ὡς ἐστὶν ἀπόδειξις καὶ ὅρισμός, τούτων ἡ ἀπόδειξις ἀπολλυῖται
 εἴτε τῷ ἔχοντος τὴν ἀπόδειξιν φθαρέντος, εἴτε τῷ ὅδε ἐστὶν ἀπόδειξις,
 εἴτε καὶ ἀμφοτέρων, καὶ τῷ ἔχοντος τὴν ἀπόδειξιν καὶ τῷ ἀποδεικτικῷ,
 ὡς ἐν τῷ Α τῶν Ἑσέρων Ἀναλυτικῶν (c. 13) εἶρη. ἐπὶ δὲ
 τῶν καθ’ ἑκάστα συμβαίνει σωζομένων καὶ τῷ ἀποδεικτικῷ καὶ τῷ
 40 ἔχοντος τὴν λόγον καὶ τὴν ἀπόδειξιν καὶ τῷ λόγῳ τῷ ἐν τῇ ψυχῇ καὶ
 μὴ λήθης γεγυνοίας μὴ εἶναι μήτε ὅρισμόν μήτε ἀπόδειξιν· ὅταν
 γὰρ ἐκ τῆς αἰδιότητος ἀπέλθῃ ὅδε τὴν λόγον ἔχομεν, σωζομένων ἐμῶν
 καὶ τῷ πρᾶγματος ὅδε τὴν λόγον ἔχω καὶ αὐτὸ τῷ λόγῳ καὶ λήθης μὴ
 μεσολαβήσης, ἄγνωστος εἰ ὅλως ἐστίν. Alex.

διὸ δὲ τῶν πρὸς ὅρον, τῶν πρὸς ὅρον τινὸς ἀτόμου 1040b
 πρᾶγματος σκοπόντων καὶ ζητούντων ἀποδοῦναι αὐτῷ· τί ἐστὶ, μὴ
 5 ἀγνοεῖν ὅτι αἰεὶ ἀναρῶν ἐστὶν ἦτοι ἀναρῶν ὅδε αἰεὶ ὁ ταῦτος ὅρι-
 σμός· παντὸς γὰρ ἀναρῶν ἐστὶ τὴν ὅρισμόν τῷ καθ’ ἑκάστα. id.

1040^ο ἐπὶ τῶν ιδεῶν, ὡς εἶπομεν, γυμνάζει τὴν λόγον, δεικνύς ὅτι
 5 τῶν ιδεῶν ἕκαστος ὅρισμος διὰ τῶν καθ' ἑκάστην εἶναι αὐτάς.
 εἰ δὲ τούτων μὴ εἰσι, χολῇ γ' ἂν τῶν αἰδιῶτων εἴεν. ἅμα δεικνύ-
 σιν ὅτι εἰδὴ αὐτὰ καθ' αὐτὰ καὶ χωριστὰ ἕκαστος εἰσὶν. λέγει γὰρ ὅτι
 εἴπερ ἐστὶν ὁ ὁρισμὸς αὐτοαὐθρῶπι (ἔξω γὰρ ἐπὶ τούτῳ ὁ λόγος),
 ἀναγκαῖον ἐστὶν ὀνόμασι χρῆσθαι. ἢ ὅταν συνήθῃσι καὶ γνωρίμοις ὀνό-
 μασι χρῆσθαι, λέγω δὲ Ἑλληνικοῖς, ἢ ὀνόματα ἕτερα θῆσθαι καὶ
 ἀγνοῶσα. id.

1040^ο οἶον, ὡς φησὶν αὐτός, εἴ τις ὀρίσαιο ζῶον ἰχθὺν λευκόν,
 12 ταῦτα δὲ καὶ ἄλλοις ὑπάρξουσιν. Asclep.

οἶον εἰ τις ὀρίζμενος τὴν Ἀλεξανδρὸν λέγει Ἀλεξανδρός ἐστι
 ζῶον ἰχθὺν λευκόν. . . ἔξαι δὲ τὸ λεγόμενον ἐκδηλότερον ἐπὶ τῷ
 Ἀλεξανδρῷ. ἐπειδὴ γὰρ ὁ Ἀλεξανδρὸς ἐστὶν ἰχθὺς φιλόσοφος λευ-
 κός Ἀφροδισιεύς, τὸ ἰχθὺν καὶ φιλόσοφον καὶ λευκὸν ἕτερα ὄντα τῷ
 Ἀφροδισιεύς, ἅπαντα γὰρ εἰσιν ὁ Ἀλεξανδρὸς, ὃ μὴ τὰ τρία
 15 μόνον ὑπάρξουσιν τῷ Ἀφροδισιεύϊ Ἀλεξανδρῷ. Alex.

1040^ο πάλιν ἐπειδὴ ὁ Ἀφροδισιεύς καὶ τὸ ἰχθὺν καὶ τὸ φιλόσοφον ἕτερά
 14 εἰσι τῷ λευκῷ Ἀλεξανδρῷ, ὑπάρξουσιν τῷ λευκῷ Ἀλεξανδρῷ.
 πάλιν ἐπειδὴ τὸ φιλόσοφον καὶ ὁ λευκός καὶ ὁ Ἀφροδισιεύς ἕτερά
 εἰσι τῷ ἰχθὺ Ἀλεξανδρῷ, ὑπάρξουσιν τῷ ἰχθὺ Ἀλεξανδρῷ. ὥστε ὁ 20
 ὁρισμὸς ὁ λέγων ὅτι Ἀλεξανδρὸς ἐστὶν ἰχθὺς φιλόσοφος λευκός
 Ἀφροδισιεύς, ἔχ' ἐνός ἐξω, ἀλλὰ τῷ ἰχθὺ Ἀλεξανδρῷ καὶ τῷ λευκῷ
 Ἀλεξανδρῷ καὶ τῷ φιλοσόφῳ Ἀλεξανδρῷ καὶ τῷ Ἀφροδισιεύϊ Ἀλε-
 ξανδρῷ, εἴπερ εἰσιν ἕτεροι. ὁ γὰρ ἰχθὺς Ἀλεξανδρὸς, ἢ ἰχθὺς, ἕτε-
 ρός ἐστι τῷ λευκῷ Ἀλεξανδρῷ. ἕκαστος ἐστὶ τῶν καθ' ἑκάστην ὁρι-
 25 μός. αὕτη δὲ ἡ ἐπιχειρήσις ἐνδοξὴ ἐστὶ καὶ ὁ πρᾶγματιώδης, ὡς
 αἱ λοιπαί. ἐκείναι γὰρ ἀναγκαῖαι καὶ ἀληθεῖς. εἰπὼν δ' ὅτι τὸ ζῶον
 δίπυον ὑπάρχει καὶ ἀμφῶν, τῷ τε ζῳῳ καὶ τῷ δίπυδι, ἐπήγαγε καὶ
 τούτῳ, "ἐπὶ μ. τ. αἰδ. κ. ἀν. εἰν. — συνθ.", τούτῳ ἀναγκαῖον
 ἐστὶν ὑπάρχειν τὸ ζῶον δίπυον ἢ τε τῷ δίπυδι χωρὶς καὶ ἐν τῷ ζῳῳ
 30 πάλιν ἰδίως. ἐπειδὴ γὰρ καθ' αὐτὰ εἰσι τὰ αὐτοζῶον καὶ αὐτο-
 δίπυον, εἴτα συνελθόντα γεγόνασιν μέρη τῷ συνθέτῳ, οἷον τῷ ἀν-
 θρώπῳ, ἀνάγκη καὶ τὸ ζῶον δίπυον κατηγορεῖν τῷ δίπυδι τῷ καθ'
 αὐτῷ ὄντος καὶ πάλιν τὸ ζῶον. καὶ αὐτὸ γὰρ καθ' αὐτό ἐστιν. δύναται
 καὶ τούτῳ — αἰδ. ἀν. γε εἰν. — συνθέτῳ συντάττεσθαι τῷ ἀνάγκη 35
 ἄρα ὑπάρχειν καὶ ἄλλῳ ταῦτα, τούτῳ ἀνάγκη τὸ ζῶον καὶ τὸ δί-
 πυον αἰδία ὄντα καὶ κοινὰ καὶ ἄλλοις ὑπάρχειν. ὃ μόνον δὲ τὸ ζῶον
 καὶ τὸ δίπυον πρότερά ἐστι τῷ αὐτοαὐθρῶπι, ἀλλὰ καὶ χωριστὰ αὐτὰ
 καθ' αὐτά, εἴπερ καὶ ὁ αὐτοαὐθρῶπις. ἢ γὰρ ὅταν ἐξαι χωριστὸν, ἢ
 εἴπερ ἐστὶν ὁ αὐτοαὐθρῶπις, ἀνάγκη εἶναι καὶ τὸ ζῶον χωριστὸν καὶ 40
 καθ' αὐτό. εἰπὼν δὲ "ἢ γὰρ ὅταν ὅταν ἢ ἀμφῶν," πάλιν ἐπανέλαβε τὴν
 λόγον, καὶ φησιν· εἰ μὴ ὅταν μὴ ἐν ἐστὶ χωριστὸν, ἕκαστος ἐστὶ
 παρὰ τὰ εἶδη, ἀλλ' ἐν αὐτοῖς. εἰ δὲ ἐστὶ καὶ τὸ εἶδος καὶ τὸ γένος χω-
 ριστὸν, δῆλον ὡς καὶ ἡ διαφορὰ, καὶ ἐστὶν πρότερον τῷ αὐτοαὐθρῶπι
 καὶ συναυθρῶπι. ἀλλ' ἕκαστος ἀν' ἀναυθρῶπι τῷ αὐτοαὐθρῶπι. 45
 τούτῳ γὰρ ἐστὶ δηλωτικὸν τὸ "ταῦτα δ' ἕκαστος ἀναυθρῶπι." ἐστὶν
 ἄρα πρότερον τῶν ιδεῶν ἰδέαι. εἰπὼν δὲ ἀνωτέρω ὅτι εἰ δὲ τις
 λέγει ὅτι χωρὶς μὴ πολλοῖς ὑπάρχει, ἅμα δὲ μόνῳ τούτῳ, καὶ εἰπὼν

"λεκτέον πρῶτον μὲν ὅτι καὶ ἀμφῶν," ἕκαστος ἐποίησεν τὴν ἀπόδοσιν τῷ
 μὲν συνδέσμῳ, εἰπὼν ὅτι ἔπειτα δὲ, ἀλλ' εἰπὼν ὅτι ἐξ ιδεῶν ἰδέαι
 συνθετώμεται γὰρ. ὡς εἶναι τὸ "ἔτι" ἀπὸ τῆς ἔπειτα. εἰ γὰρ ἐξω
 ἰδέαι ὁ ἀνθρώπος, πολλὰ μᾶλλον ἔξαι τὸ ζῶον καὶ τὸ δίπυον, ὅσω καὶ
 ἀσυνθετώμετα ἐστὶ τὸ ζῶον καὶ τὸ δίπυον. ἢ ὅτι ἂν ἄλλο εἴη, ὅπερ
 ληφθῇ εἰς τὴν τῆς ιδέας ὁρισμὸν, δεήσει ἐπὶ πολλῶν κατηγο-
 ρεῖσθαι. εἰ γὰρ μὴ, πῶς γνωρίζομεν; εἰ γὰρ αἱ ἰδέαι ἐκ τῶν τῆδε
 εἰσὶ γνωρίμοι, εἰ μὴ κατηγορεῖσθαι, ἄπερ, ὡς εἴρηξεν, παραληφθῇ-
 σθαι εἰς τὴν τῆς ιδέας ὁρισμὸν ἐπὶ πολλῶν, πῶς γνωρίζομεν; εἰ
 10 δὲ λέγονται ἐπὶ πολλῶν, δῆλον ὡς ἕκαστος ἐστὶν ἀλλὰ πολλῶν. ἕκ-
 ἄρα εἰσὶ τῶν καθ' ἑκάστην ὁρισμοί. ἀλλ' ὁ κατηγορηθῆσθαι ἐπὶ
 πολλῶν, φαίη ἂν τις, τὰ εἰς τὴν τῆς ιδέας λόγον παραληφθῆσθαι
 ἀλλ' εἰ μὴ κατηγορεῖσθαι, ἐπειδὴ δέδεικται ὅτι ἐξ ὧν αἱ ἰδέαι κατέ-
 ἰδέαι εἰσιν, ἐστὶν ἰδέαι ἄπερ ὁ κατηγορηθῆσθαι ἐπὶ πλειόνων. ὃ
 δοκεῖ δὲ τοῖς ταύτας τιθεμένοις, ἀλλὰ πᾶσαν ἰδέαν μεθεκτὴν
 φασὶ καὶ ἐπὶ πλειόνων. ὥσπερ ὅταν εἴρηξεν, "λάνθαναι ὅτι ἀδύνατον
 ἐστὶν ὀρίσασθαι ἐν τοῖς αἰδίοις." id.

ὥστε τὸ ζῶον ἅμα καὶ δίπυον ἔξαι καὶ ζῶον ἔξαι, καὶ 1040^ο
 ὅπως ὑπάρχει τὸν ζῶον. ὅπερ ἐστὶν ἀτοπον. καὶ τούτῳ 16
 δι' ὧν ἀνάγκη εἶναι πρότερά γε ὄντα τὰ αἰδία καὶ μέρη
 τῷ συνθέτῳ τὸ ὑπάρχον τὴν ὁρισμὸν τῷ συνθέτῳ τοῖς ἀπλοῖς αὐτῷ
 μέρεσι. ἀλλὰ μὴ καὶ χωριστὰ ὑπάρχουσιν, εἴπερ τὴν αὐτὴν ἀχώ-
 ριστον εἶναι βύλον, τούτῳ ὅτε ζῶον ὅτε δίπυον, εἰ ἀμφοτέρω
 αὐτῷ ὑπάρχουσιν τῷ ἀνθρώπῳ τὸ ζῶον δίπυον. εἰ μὴ ὅταν μὴ ἐν, ἕκ-
 25 ἔξαι τὸ γένος ἕτερον τι παρὰ τὰ εἶδη. εἰ δὲ καὶ ἐξω, ὥσπερ καὶ
 ἐστὶ, τὸ γένος ἕτερον παρὰ τὸ εἶδος, ἔξαι καὶ ἡ διαφορὰ. εἴτα ὅτι
 καὶ πρότερον ταῦτα ὑπάρχουσιν τῷ εἶναι. διὰ συναυθρῶπι καὶ ὁ συνα-
 ναιρῶν. συμβῆσθαι ὅταν καὶ ἐξ ιδεῶν ἰδέας γίνεσθαι. ἀπλῆστερα γὰρ
 τὰ παραλαμβανόμενα εἰς ἄλλην σύνθεσιν, ὥστε ἐκ τῆς ιδέας τῷ
 αὐτοζῳῳ καὶ ἐκ τῷ δίπυδι γίνεσθαι ὁ αὐτοαὐθρῶπις. ἀνάγκη ὅταν
 κατηγορεῖσθαι τὸ ζῶον καὶ τὸ δίπυον τῶν ὑπ' αὐτά, ἐξ ὧν ἔξαι τις
 ἰδέαι, ἢ ἀδύνατον ἐστὶν ἐπὶ πλειόνων κατηγορηθῆσθαι ἢ ἐνός. ὅπερ ἕκ-
 30 ἐξω ἀληθές. πᾶσαν γὰρ ἰδέαν μεθεκτὴν εἶναι βύλον, εἴγε ἐξ
 αὐτῶν τὰ τῆδε, ὥστε κατηγορεῖσθαι τῶν ἐνταῦθα. εἰ ὅταν τούτῳ, καὶ
 εἰ ὁρισμοὶ αὐτῶν. ὥστε πάλιν ἕκαστος ἀτόμῳ ὁρισμῷ. Asclep.

ἐὰν γὰρ καθ' ὑπόθεσιν γήσω τὴν ἥλιον, ὅτε ὑπὸ γῆν ἀπέρχετο 1040^ο
 ὅτε νυκτικρυφὴς γίνετο, καὶ ὅταν ἦτο καὶ τότε ἐστὶν ἥλιος. ὅταν 31
 γὰρ τινα δηλοῖ. (θεωρία). . . ὃ μόνον γὰρ διαμαρτάνουσι τῷ ἐκ-
 γένῳ τοῦτον ὁρισμὸν ὡς ἀφαιρουμένων ἐπὶ ἔξαι ἥλιος, τὸ ὑπὸ γῆν
 ἰὼν ἦγεν ἄστρον νυκτικρυφές. ἐὰν ὅταν καθ' ὑπόθεσιν γῆ ὁ ἥλιος
 ἦγεν αἰεὶ φαίνη, ἕκαστος κατ' αὐτὸς ἔξαι ἥλιος. "ἀλλ' ἀτοπον εἰ
 μὴ," τούτῳ, εἰ μὴ ὑποθέμεθα αὐτὸν εἶναι καὶ πάντα ἦγεν αἰεὶ
 φαίνοντα, ὥσπερ ἐπὶ τῶν οἰκήσεως. ὁ γὰρ ἥλιος ὅταν τῶν ση-
 μαίνει. τῶν ὅταν συμβεβηκότων αὐτῷ ἀναρθεῖντων ὅταν ἦτο
 μένει, ἄλλως τε δὴ εἰ ἕτεροι ἐγένοντο ἥλιοι, ὥσπερ πολλοὶ ἀν-
 θρώποι, δῆλον ὅτι εἰς ἔξαι αὐτῶν λόγος κοινός. ἀλλ' ὅταν τῶν καθ'
 ἑκάστην ὁ ἥλιος, ὥσπερ Κλέων ἢ Σωκράτης. ὥσπερ ὅταν ὁ δυνατὸν
 τούτῳ κυρίως ὀρίσασθαι, ἐπειδὴ οἱ ὁρισμοὶ τῶν καθ' ἑκάστην ὑπάρχουσιν,

ἔτις ὑδὲ τὴν ἥλιον, ἐπεὶ διὰ τινὰ αἰτίαν ὑδεὶς ἐπαίγει ὁρισμὸν
ιδέας ἢ ἀτόμῳ ὕσας, ὡς αὐτὸς φησὶν· εἰ γὰρ ὁρίσαιοτο τὴν ιδέαν,
ἐφαρμόσαι αὐτὴν ἐκ ἑξῶν ιδέας, ὥς ἐκείνῃ ἔσται ἀτόμῳ ιδέα. διὰ
ἐπὶ γὰρ λέγων ὅτι γένοιτο γὰρ ἂν ὁ γὰρ ὅτι περὶ μὲν αἰτίας
ἐκ τῶν ἀτομῶν ὅτι τῶν ἀτομῶν ὅτι ἐκ τῶν ὁρισμῶν. "φανερόν δὲ ὅτι
αὐτῶν δοκῶν ὅτι τῶν ἀτομῶν εἶναι." ἐντεῦθεν ἐπιλύει τὴν ἀπορίαν τὴν
λέγουσαν ὅτι ἡ δύνατον ἐστὶν ἐξ ἐνεργείας ὕσων γινεῖσθαι ὕσας. φη-
σὶν ἔν τῳ φανερόν ὅτι αὐτῶν δοκῶν ὅτι τῶν ἀτομῶν, τῶν καὶ τῶν
ὡς μερῶν αἱ πλείους δυνάμεις εἰσὶ, τὰ τε μέρη τῶν ζώων. id.

1040 • "λανθάνει" αἰτία διὰ τὸ μοναδικὰ εἶναι, καὶ μαλιστα φησὶν 10
28. ὅσα ἐστὶ μοναχὰ, οἷον ἐστὶν ὁ ἥλιος, ἡ σελήνη, ἡ γῆ. Alex.

1040 • καὶ τίθησι τίνα ἐστὶ τὰ εἰς τὴν τῶν ἥλιον ὁρισμὸν παραλαμβάνου-
μενα μὴ καλῶς, τό τε περὶ γῆν ἰδὼν καὶ τὸ νυκτικρυφές· ἐπεὶ γὰρ γὰρ
31. τὸ περὶ γῆν ἰδὼν καὶ τὸ ἐν νυκτὶ κρύπτεσθαι εἰς ὁρισμὸν τῶν ἥλιον παρα-
λαμβάνουσι, ὁ γὰρ ὅτι συστατικὰ εἰς τῆς τῶν ἥλιον ὕσας, ὥς ἂν 15
τις ἀφελῇ τὴν ἥλιον· τὸ περὶ γῆν ἰδὼν καὶ τὸ νυκτικρυφές, ἐκείνῃ ἔσται
ὁ ἥλιος· ἡ ὅλως ἐκ τῆς γῆς ὁ ἥλιος, ὅτε περὶ γῆν διελεύσει· ὅτε τῇ
νυκτὶ κρυφίησθαι. εἰ δὲ τὸτο, ἐκ ἔσται. ἀλλ' αὐτοὶ εἰ μὴ ἐστὶ
διὰ τὸ ἔσται ἢ διὰ τὸ μὴ ὑπὸ γῆν διέναι ἢ ἐν νυκτὶ κρύπτεσθαι·
ὕσας γὰρ τίς ἐστὶν ὁ ἥλιος, τὸ δὲ κρύπτεσθαι συμβεβηκός· πῶς ἔν 20
τῷ συμβεβηκότος ἀναμνησθέντος ἀναμνησθέντος ὕσας· ἀλλως τε εἰς
τῶν τόποι καὶ τὴν βόρειον πόλιν, καθ' ὅς ὁ ἥλιος ὁ κρύπτεσθαι καὶ
ὁ μὴ ἐστὶν. "ἔτι," φησὶν, "ὅσα — ἐνδ.,—" τῶν ἐστὶν, ἔτι εἰπερ ἦσαν
ἐκ τῶν τῶν κόσμων ἄλλοι κόσμοι, ὡς ὁ Δημόκριτος ἐφασκε,
ὁ γὰρ ὅτι καὶ οἱ ἐν ἐκείνοις τοῖς κόσμοις ἥλιος περὶ γῆν ἂν διήρχοντο 25
ἢ τῇ νυκτὶ ἐκρύπτοντο, ὥς ὁ λόγος ὁ τῶν τῶν ἥλιον καὶ ἂν ἦν
καὶ ἡρμύζε κακείνοις. ἀλλ' ὑπέκειτο εἰς εἶναι ὁ ἥλιος, ὥσπερ
Κλέων καὶ Καλλιπίας. . . ἔτις δὲ δέξας ὅτι τῶν καθ' ἑκάστη
ὁρισμὸς ἐκ ἑξῶν ἀποδοῖναι, μαρτυρεῖ καὶ τὴν τὰς ιδέας τιθεμέ-
νης, λέγων διὰ τί ὑδεὶς αὐτῶν ὅρον λέγει τῶν ιδέας, ἀλλὰ 30
πάσας ἀόριστος καταλαμβάνουσι καὶ φασὶ μὴ εἶναι ὁρισμὸν τῶν
ιδεῶν; id.

1040 • πῶς δὲ δύνατον ἐστὶ τῷ κυρίως ὁρισμῷ ἀναμνησθέντος μένειν τὸ
32. ὁρίσθαι, οἷον τῷ ζῶν λογικῷ θητῷ μένειν τὸν ἄνθρωπον; ἀλλως τε
δὲ, ὥσπερ ὁ ὁρισμὸς ὁ φερόμενος καὶ τῷ Σωκράτους, ὅτι ζῶν 35
λογικὸν θητόν, ὁ καὶ μόνος Σωκράτης φέρεται· ἀλλὰ καὶ τῶν
ἄλλων ἀνθρώπων, καὶ ἐκείνῃ μόνος τῷ ἀτόμῳ· ἔτι δὲ καὶ πολλοὶ
ὑπάρχουσιν ἥλιος, ἔτις ἂν ὁ ὁρισμὸς καὶ πάντων τῶν ἥλιων ἐφέρετο.
ὥς τῷ ἀτόμῳ ἐκ ὑπάρχει κυρίως ὁρισμὸς. ἀμέλει τοι διὰ
ταύτην τὴν αἰτίαν φησὶν ὁ περὶ τῶν ἀποδοῖναι τῆς ιδέας ὁρισμὸν, 40
ἐπεὶ γὰρ ἀτομὸς ἐστὶν ἡ ιδέα. εἰ ἔν ὑποβώμεθα ὁρισμὸν αὐτῆς εἶναι,
ὁ γὰρ ὅτι ἔτις ὁρισμὸς ἐφαρμόσει καὶ τῷ αἰδιωτῷ πράγματι, ὅ
ἐστὶν ιδέα. ὥς ἐκ ἔσται ἔτι ἀτόμῳ ὁρισμὸς. Asclep.

1040 • ἐπεὶ γὰρ γὰρ ὕσας ἐκείνῃ φαμεν ὅσα καθ' αὐτὰ ὄντα ὄντα) 5
τὸ οἰκεῖον ἔργον ἀποτελεῖν (ὕσας γὰρ ὅδεν ἄλλο ἐστὶν ἢ τὸ ἀφ' οὗ τὸ 45
ἐκάστῳ ἔργον ἐκπληρῶν)· ὕσας γὰρ καὶ εἶδος Σωκράτους ἢ τῷ Σωκρά-
τους ψυχῇ, ἀφ' ἧς αὐτὸ τὸ τῷ ἀνθρώπῳ ἢ ἀνθρώπῳ ἔργον ἐκπλη-
ρῶν, λέγει ὅτι καὶ τὰ μέρη τῶν ζώων, χεῖρας καὶ πόδες, ὥσπερ μά-

λιστα δοκῶσιν εἶναι ὕσας, φανερόν ἐστιν ἐκ τούτων ὡς ἐκ εἰσὶν ὕσας
ἀλλὰ δυνάμεις· ὕσας γὰρ ἐστὶ τὸ καθ' αὐτὴν ὅσα τὸ καθ' ὅσον
αὐτῆς ἔργον ἐκπληρῶν, ἢ δὲ χεῖρ τῷ ὅλῳ χωριζομένη τὸ ἔργον
αὐτῆς ἢ χεῖρ ἐκ ἐκπληρῶν, καὶ τοι καθ' αὐτὴν ὅσα· ὁ γὰρ ἐν τῷ
τοιονδὶ χῆμα ἔχειν χεῖρ ἐστὶν, ἀλλ' ἐν τῷ ἐκπληρῶν τὸ ἐπόμενον τῷ
τοιονδὶ χῆμα ἔχοντι ἔργον, ἐπεὶ εἴγε καὶ τὸ τοιονδὶ χῆμα ἔκαστον
ὕσας, ἢ ἂν καὶ ἢ τῷ ἀνδριάντος χεῖρ, ἐκ ἔστι δέ, καὶ ὁ ἀνδριάντος
ἄνθρωπος. ἀλλ' εἰ μὴ τῷ ὅλῳ ὄντα τὰ μέρη τῶν ζώων ἐκ εἰσὶν
ἐνεργείας ὕσας ἀλλὰ δυνάμεις (ἐκείνῃ γὰρ ἐλέγγοτο εἶναι ἐνεργείας
ὕσας, ὥσπερ εἰσὶν αὐτὰ καθ' αὐτὰ καὶ ἐκπληρῶν τὸ οἰκεῖον ἔργον),
ἀρὰ γε χωριζόμενα καὶ καθ' αὐτὰ ὄντα λέγονται ὕσας; ἢ ὡς πολλὰ-
κις εἴρηται, ἐκ ἐν τῷ τοιονδὶ χῆμα ἔχειν ἢ χεῖρ καὶ ὁ πῦς ὕσας),
ἀλλ' ἐν τῇ ἀπὸ τῆς ψυχῆς αὐτοῖς ἢ τοιαῦτα ἐστὶν ἐνδοδεμένη δύ-
νάμεις, ὥς τὸ οἰκεῖον ἔργον ἐκπληρῶν; εἰ μὴ ἔν τῷ ὅλῳ χωριζόμενα
ἢ δύναντο τὴν ἀπὸ τῆς ψυχῆς ἐνδοδεμένην αὐτοῖς δυνάμιν δέχεσθαι
καὶ διὰ ταύτης ἐκπληρῶν τὸ οἰκεῖον ἔργον, ἐλέγγοτο ἂν ὕσας· ἐπεὶ
δὲ τὸτο ἀδύνατον ἐστὶν γενεᾶς, ὄντα μὴ μὴ τῷ ὅλῳ λέγονται δυνάμεις
ὕσας, ὅταν δὲ χωριζώσιν, ὁ λέγονται ὕσας σύνθετοι, καὶ τοι σύν-
θετοι ὕσας. Alex.

ἀλλ' ὡς τὸ πῦρ πρὸς αὐτὰ τὰ μέρη (ὕλη γὰρ αὐτῶν τὸ πῦρ), 1040 •
ἔτι ταῦτα πρὸς τὸν Σωκράτην. . . ὅταν ἔν, φησὶ, τὰ μέρη 7.
χωριζομένη τῷ ὅλῳ καὶ ὡς καθ' αὐτὰ, ὡς ὕλη πάντως εἰσὶ, καὶ ὡς γῆ
καὶ πῦρ καὶ ἀήρ. καὶ τὴν αἰτίαν τῷ ὅπως καὶ μὴ τὸ χωριζομένη ἐκ εἰσὶν
ὕσας, προσέθηκεν εἰπὼν "ὅδεν γὰρ αὐτῶν ἐστὶν ἔν," ἴσον λέγων
τῷ ὅτι ἡ ὕσας σὺν τῷ τὸ οἰκεῖον ἔργον ἐκπληρῶν καὶ ἐν εἶναι ὀφείλει
ἐνεργείας· τὰ δὲ μέρη ἐπειδὴ χωριζόμενα σωρηδὸν κένη, ἐκ
εἰσὶν ἐνεργείας ἐν ἀλλὰ δυνάμεις. ὥσπερ γὰρ ὁ σωρὸς τῶν χρυσί-
νων ἢ τῶν καττιτερίνων ψηγμάτων δυνάμεις ἐστὶν ἔν, ὅταν δὲ τὸ
πῦρ τῆξῃ πάντα καὶ ὡς εἰπὼν πέψη καὶ ἐν γένῃ, τότε εἰσὶν ἐνε-
ργείας ἔν, ἔτι καὶ τὰ μέρη σωρηδὸν καὶ τὰ παρὰ θέσιν κείμενα ду-
νάμεις εἰσὶν ἔν, ἀλλ' ἐκ ἐνεργείας. τινὰ τῶν ἀντιγράφων ἔχει "ὁ
ὁρρός." καὶ εἴη ἂν λέγων ὅτι ὥσπερ ὁ ὁρρός πρὶν ἢ πεφθῇ, τῶν ἐστὶ
πρὶν ἢ παγῇ καὶ ὅλως τυρωθῇ, ὁ λέγει ἐν ἐνεργείας ἀλλὰ δυνά-
μεις. id.

ἀλλ' οἷον σωρὸς πρὶν ἢ πεφθῇ κτλ. Asclep.
μαλιστα δέ, φησὶν, ὑπολάβοι ἂν τις τὰ τῶν ἐμφύλων μέρη, 1040 •
καὶ τούτων ὁ πάντων ἀλλὰ τινων, ὁμοίως δὲ καὶ τῆς ψυχῆς, πάρεγ-
γους τῇ καὶ ἐνεργείας μὴ τῷ ὅλῳ ὄντα ὕσας αὐτὰ λέγειν καὶ δυνάμεις·
ἐπεὶ γὰρ γὰρ καὶ μὴ τὸ χωριζομένη καὶ καθ' αὐτὰ εἶναι δυνάμεις καὶ κινεῖσθαι
καὶ αἰδάνεσθαι, δόξειεν ἂν εἶναι καὶ ἐνεργείας καὶ δυνάμεις. δυνάμεις μὴ
γὰρ ὅτε μὴ τῷ ὅλῳ εἰσὶν, ἐνεργείας δὲ ὅτι ἐπειδὴ χωριζόμενα κινεῖσθαι,
δοκεῖ ὡς καὶ μὴ τῷ ὅλῳ ὄντα ἢ, καθ' αὐτὰ ἐστὶ καὶ ὁ συνεχὲς τῷ
ὅλῳ. ὅτι δὲ πολλὰ μέρη τῶν ζώων χωριζόμενα κινεῖσθαι, ὁ γὰρ ὅτι
οἱ γὰρ ὀφείας δόξα τεμνόμενοι κινεῖσθαι, ἀλλὰ καὶ πόδες ἀκρίδων καὶ
φαλαγγίων, ὁ καὶ σφηιδάκῃ λέγει, καὶ ἄλλων πολλῶν χωριζόμενων,
ἐπειδὴ χωριζόμενα ἡρεμῇ, εἰ τις αὐτῶν ἀψοίτο, αἰδάνεσθαι καὶ κινεῖσθαι.
εἰσὼν ἔν συνεγγυς τῷ δυνάμεις καὶ ἐντελεχεία εἰσὶ, λέγει
ὅτι ὁμοίως καὶ χωριζόμενα κινεῖσθαι καὶ αἰδάνεσθαι· ἀλλ' ἔν ὅταν μὴ τῷ

ὅλην ὑπάρχει καὶ ὥσιν ἐν αὐτῇ συνεχῇ, δυνάμει εἰσὶν ὅσiai καὶ ἐνεργεῖαι· ἐπειδὴ δὲ τὴν παρὰ φύσιν εἰσι συνεχῇ, ὥσπερ πολλῶν δακτύλοι συνεκτιμένοι καὶ ὁ διακεκριμένοι, ἐπήγαγε τὸ "ἀλλὰ μὴ βίαι ἢ συμ- φύσει." ταῦτα γὰρ πηρώματα ἐστίν, ἀλλ' ὁ καὶ φύσιν. Alex.

ὅτι ἐξ αὐτῶν τῶν μορίων, δῆλον μάλιστ' αὐτῶν ἐμφύτων, 5 μόρια καὶ τὰ τῆς ψυχῆς ἔχουσι τὴν δυνάμει αὐτῇ, φησὶ δὲ τὸ ἐνεργεῖαι καὶ δυνάμει. ἐνεργεῖαι μὲν τὸ ἔχειν ἰδίας κινήσεις, καθάπερ αἶρη) ἡμῖν ἐν τῇ θεωρίᾳ. "ὁ δὲ ἔστι ζῶν καὶ ζῶσι καὶ μὴ τὴν διαίρεσιν, ὥσπερ ὄφεις, ὡς ἔχοντων δηλονότι τῶν μορίων ἰδίαν ἐνεργειαν, ὅτι ἀρκέσαν δὲ ἐπὶ πολὺν χρόνον διὰ τὴν τῶ ὀργάνων ἀνεπιτηδεύτητα. 10 ὁ μὲν μόντοι γὰρ δυνάμει ὑπάρχουσιν ἐν τῷ ὅλῳ, ἡνίκα ἐστὶν ἐν καὶ συνεχῆς φύσει, τυτέστιν ὑπὸ φύσεως, ἀλλὰ μὴ βίαι ἢ συμφύσει. τὸ γὰρ τοῦτον πῆρως ὑπάρχει, ὅσον συμφύσει, ὡς ἐπὶ τῶν μὴ διακισμένων δακτύλων. τὸ γὰρ ἐν ἔχουσι συμφύσει, εἰ δὲ ἀμαρτίαν τῆς φύσεως ἀλλὰ τῆς ὕλης. βίαι δὲ ὡς ἐπὶ τῶν κλωμένων καὶ 15 ἔχοντων ἔκωσιν ὑπὸ τῆς βίας, τῆς τέχνης, εἰ τύχοι, τῷ γινόμενῳ πῶρ' ἔκωσιν δεκνῶτος ποιῶν. εἰ ὅν, φησὶν, εἰδείχθη τὰ καθόλου ὡς μέρη, ὅτι ὅτι εἰσὶν ὅσiai, δῆλον ὅτι ὅτε τὸ ἐν ὅτε τὸ ἐν ἐνδύχῃ) εἶναι ὅσiai, ὥσπερ ὁ δὲ τὰ ζοιχεῖα ἢ τὴν ἀρχήν, ἐπειδὴ καὶ πολ- λῶν λέγει, τοιαῦτα δὲ τὰ καθόλου. Asclep.

1040 δ δειξάς ὅτι ὁ καθόλου ἄνθρωπος καὶ ἀπλῶς πᾶν εἶδος ὅτι ἐστὶν 16 ὅσiai, δείκνυσιν ὅτι ὁ δὲ τὸ ἐν καὶ τὸ ἐν, ὥσπερ ἔλεγον οἱ τὰ εἶδη τι- θέμενοι τὸ αὐτόν καὶ αὐτόν, ἐστὶν ὅσiai. λέγει δὲ ὅτι ἐπειδὴ τὸ ἐν λέγει) ὥσπερ καὶ τὸ ἐν (ἐδείξε γὰρ ἐν τῷ Γ (c. 2) τῆσδε τῆς πραγ- ματείας ὡς ἀκολουθεῖ ἀλλήλοις τό τε ἐν καὶ τὸ ἐν, καὶ εἴ τι ἐν τῷ καὶ 25 ἐν ἐστὶ, καὶ ἔμπαλιν εἴ τι ἐν τῷ καὶ ἐν), ἐπειδὴ τοῖον λέγει) τὸ ἐν ὥσπερ καὶ τὸ ἐν, καὶ ὁ ὅσiai ἢ τῷ ἐνός μία... καὶ ἔμπαλιν ὡν μία τῷ ἀριθμῷ ἢ ὅσiai, ἐκεῖνα ἐν εἰσι τῷ ἀριθμῷ, δῆλον ὡς ὅτε τὸ ἐν ὅτε τὸ ἐν ἐστὶν ὅσiai τῶν πραγμάτων. Alex.

1040 δ ζητῶμεν ὅν τὴν ἀρχήν, ὅσον, εἰ τύχοι, τὴν θεμελίον, ἵνα εἰς 20 γινώριμον ἐντεῦθεν ἔλθωμεν, τυτέστι τὸ εἶδος, ἐπειδὴ τὰ πράγματα καὶ τὸ εἶδος χαρακτηρίζουσι. Asclep.

εἰ μὴ γὰρ ἦν ὅσiai τῶν πραγμάτων τὸ ζοιχεῖον ἢ τὸ ἐν ἢ τὸ ἐν, ὅτι ἂν ἀκρίβως ζοιχεῖον ἢ ἐν ἐζητῶμεν τί ἐστὶ τὸ ὑπὸ τῷ ἐνός δηλῶμεν ἢ ὑπὸ τῷ ζοιχεῖῳ, ἀλλ' ἐν ἡρεμία ἦμεν. νῦν δὲ ἐν 35 ἀκρίβως ἢ ἐν τῷ ζοιχεῖῳ ζητῶμεν, ἵνα εἰς γινώριμώτερον τι ἀνα- γάγωμεν, καὶ εἰπόντος φέρε ὅτι τὸ λεγόμενον ἐν πῦρ ἐστὶν ἢ τὸ λε- γόμενον ζοιχεῖον ὕδωρ, γινώριμώτερον τι ἀκρίβως, καὶ ὁ ἀκρίβως ἡρέμῃσθε μὴδὲν ἐστὶ πολυπραγμονῶν ἢ ζητῶν. Alex.

1040 δ ὁ μὲν δὲ εἰ καὶ μάλλον ὅσiai δηλωτικὰ ἐστίν, ἀλλ' ὅν ὅτι εἰσὶν 22 ὅσiai, εἴπερ μὴδ' ἄλλο μὴδὲν τῶν κοινῶν ὅσiai... καὶ ἄλλως ὁδεμία ὅσiai ὁδεμὶ ἑτέρῳ ὅντι παρ' αὐτῇ ὑπάρχει, ἀλλ' αὐτῇ ἐν αὐτῇ ἐστὶ καὶ τῷ ἑχοντι αὐτῇ, καὶ τὸ ἐν καὶ τὸ ἐν ἑτέροις ὑπάρχει. τὸ ἐν ἄρα καὶ τὸ ἐν ὅτι εἰσὶν ὅσiai. ὅτι δὲ ἡ ὅσiai ὅτι ἐνυπάρχει ἑτέρῳ ἀλλ' ἐν αὐτῇ ἐστὶ, δῆλον. id.

1040 δ εἴτε μὴδὲ ἄλλο κοινὸν μὴδὲν ἐστὶν ὅσiai, ὡς ἔδειξε, φησὶν· 23 ὁδεμὶ γὰρ ἄλλῳ ὑπάρχει ἢ ὅσiai εἰ μὴ μόνῃ αὐτῇ καὶ τῶν ἔχοντων αὐτῇ, ὥσπερ ἢ τῷ Σωκράτους ὅσiai ὅτι ὑπάρχει ἄλλῳ τῷ εἰ μὴ

μόνῳ τῷ Σωκράτει. τὸ ἐν ὅν φησὶ τὸ δῆλον ὅσiai καὶ ἐν τῷ ἀριθμῷ ὅτι λέγει) πολλαχῇ καὶ ἄμα, καὶ τὸ αὐτὸ ὅτι ἐστὶν ὅσiai. ὡς ὁδεμὶ τῶν καθόλου ὑπάρχει παρὰ τὰ καθ' ἑκάστη χωρὶς, ἀλλ' ἐν κοινῷ τὸ εἶναι ἔχει. Asclep.

"ἔτι τὸ ἐν," φησὶ, "πολλαχῇ ὅτι ἂν εἴη ἄμα," τυτέστι ἢ μία 1040 ὅσiai, ὁ Σωκράτης φησὶ ἢ ὁ Καλλίας, ὁ δὲ δύνα) ἄμα εἶναι καὶ ἐν Δικαίῳ καὶ ἐν ἀγορᾷ, τὸ δὲ κοινὸν ἐν... ἄμα πολλαχῇ ἐστὶν... γράφει) δὲ καὶ "ἔτι τὸ ἐν," καὶ εἴη ἂν διὰ ταύτης τῆς γραφῆς λέ- γων ὅτι τὸ ἐν, τυτέστι τὸ ὑπάρχον ὅσiai, πολλαχῇ ἄμα ὁ δὲ δύνα) εἶναι. τὸ δὲ κοινὸν ἐν καὶ ὅν ἄμα πολλαχῇ εἰσὶν. τὸ ἐν ἄρα καὶ ὅν ἐν εἰσὶν ὅσiai. Alex.

αἴτιον δὲ τὸ ταῦτα ὅσiai λέγοντας κατηγορεῖν καὶ πολλῶν 1040 ἐρωτῶμενοι γὰρ τίνας εἰσὶν ὅσiai αὐτῶν, αἵπερ εἰσὶν ἀφθαρτοὶ καὶ παρὰ τὰ καθ' ἑκάστη καὶ αἰδιότητα, καὶ μὴ ἔχοντες ἀποθῆναι καὶ εἰπεῖν, παρῆγον ἐν Καλλίᾳ καὶ Καλλιπῶν καὶ Φαίδωνι, λέγοντες ὡς ὁ καθόλου ἄνθρωπος ὅτι ὅτι εἰσὶν, τῇ δὲ αὐτοανθρωπῶν μετέχει εἶναι ὑπάρχουσι. μετέχουσι γὰρ οἱ καὶ μέρος ἄνθρωποι πάντες τῷ αὐτοαν- 15 θρωπῶν. ποιῶσι ὅν ταύτας τὰς ιδέας, τὴν αὐτοανθρωπῶν καὶ αὐτοπῶν, τὰς αὐτὰς τῷ εἶδει τοῖς φθαρτοῖς. προσθίντες γὰρ τῷ αἰδιότητι 20 ἀνθρώπῳ τὸ αὐτό (τὸτο γὰρ εἶπε ῥῆμα καταχρηστικῶς), χειροτονῶσι καὶ ποιῶσι καθόλου ἄνθρωπον, λέγοντες αὐτοανθρωπῶν καὶ αὐτοπῶν. id.

καίτοι καὶ κατ' ἀλήθειαν ἦσαν αἱ ιδέαι καὶ ἐν ὑπάρξει ὑπάρχον, 1040 καὶ ἡμεῖς μὴ ἐρωτάμεν, ἦσαν ἂν. τίς ἐν ἀνάγκῃ ἦν δεκνῶναι καὶ αὐτὰς ἐν τοῖς αἰδιότησι; ἔδει γὰρ αὐτὰς ἐρωτῶμεν τίνας εἰσὶν αὐτῶν αἱ ὅσiai, πρὸς τὴν πυνθανόμενον ἀποκρίνεσθαι ὅτι νοῦμεν μὴ αὐτοανθρωπῶν, ἀλλ' ὅν ἐν τῷ νοητῷ κόσμῳ ὄντα ὁ δὲ δυνάμει αὐτὴν δεῖξαι, ὁ μὴ παρῶν τὴν καθ' ἑκάστη καὶ λέγειν ὡς ὁ αὐτοανθρωπῶν ὅτι εἰσὶν. ἐν τούτοις γὰρ ἐστὶ, καὶ τῇ μετεσθία ἐκείνῳ 5 ὅτι εἰσὶν. ἀλλ' ὡς ἔοικε, τὸτο ἐκείνῳ ἐποῖον δεδιότες, ὡς εἰ μὴ θεασάμενοι τῶν καὶ αὐτῶν, ὁδε δὲ δύνα) εἶναι, καίτοι καὶ τῶν ἀετέ- ρων πολλὰς, ὅσον τὸν Κάνωβον, ὅτι ὁρῶμεν. ὡς καὶ νῦν εἰ μὴ ἔχομεν ἰδεῖν τὰ εἶδη, ἀλλ' ὅν, φησὶν, εἶναι τίνας ὅσiai, ὅτι οἷας οἱ τὰς ιδέας τιθέμενοι ἔλεγον ἀλλ' ἀσωμάτους καὶ νοερὰς, ἀναγκαῖον. 10 τὸ δὲ "ἴσως" πρόσκει) διὰ τὸ μήπω τὸτο δεῖξαι, λέγειν δὲ τὸ εἶναι 1040 τίνας ὅσiai παρὰ τὰς αἰδιότητας, καὶ μὴ ἡμεῖς ταύτας ἰδεῖν δυ- νάμεθα. id.

καὶ ὅρα τὸ εὐμέθοδον τῷ θαυμαστῷ τῷδε ἀνδρὶ καὶ ἀγγιγνέσθαι 1040 τὸν, ὅπως ἂν ἰχνησεῖ δαιμονίως ἀγαν καὶ ποικίλως τὴν τῆς πρώτης ὅσiai εὐρεσιν, τῷ πολυτιμῆτι φησὶ καὶ πολυποθῆτι καὶ πάντων πα- τρὸς θεῷ. ζητεῖ γὰρ ἐνταῦθα ὅτι ποτέ ἐστὶ τὴν ὕλην κινήσαν εἰς τὰ εἶδη εἰληφέναι, καὶ δείκνυσιν ὅτι τὸ πρῶτον εἶδος ἐστὶν, ὅπερ καὶ ὅσiai καὶ λέγειν, ἀλλ' ὁ δὲ εἶδος τὸ ἐν τοῖς καθ' ἑκάστη τὸ κινῶν καὶ τὰττον καὶ ποιῶν ἔχειν τὰ τῷδε ὅπως ἔχει. καὶ ἐστὶ τὸτο ὁ πολυμύ- 45 νητος θεός. id.

ἰστέον δὲ, ὡς εἴρη) ἐν τῇ Φυσικῇ Ἀκροάσει (2 3), ὅτι ἐπειδὴ 1040 ἔστιν ὅτε συντρέχουσι τὰ τρία ταῦτα ἀλλήλων, φησὶ δὲ τὸ ποιητι- κόν, τὸ εἰδωλόν, τὸ τελειόν, ὥσπερ ἐπὶ τῶν φύσει γινόμενων· ποιη-

τινὸν ἢ αἰτίαν ἐστὶν ἡ φύσις· ἀλλὰ καὶ τὸ τελικόν (τὸτο ἢ ἔχει τέλος ποιῆσαι οἷον αὐτό), καὶ εἰδικόν δὲ (τοῦτον ἢ εἶδος ἐπιτίθῃσιν ἀνθρώπῳ ἢ ἵππῳ) ὡς πάλιν ἐκείνου πράγματος ζητῶντες τὴν ὑπαρξὴν τὸ εἶδος ἀποδίδωμεν· ὡς κυρίως ἡσία τὸ εἶδος ὑπάρχει. καὶ μάλιστα γὰρ εἰδέναι ὅτι ἐπειδὴ τὸσοῦτα εἰσι τὰ προβλήματα, 5 ὡς εἶρη) ἐν τῇ Ἀποδοκτικῇ (2.1), τὸ εἰ ἐστὶ, τὸ τί ἐστίν, ὁποῖόν τί ἐστὶ καὶ διὰ τί ἐστίν, ἐπὶ μὲν τῶν ἄλλων πραγμάτων τὸ εἰ ἐστὶ ζητεῖν μόνον, καὶ τὸ τί ἐστὶ, ἐπὶ μέντοι γὰρ τῶν συνθέτων τὸ ὁποῖόν τί ἐστὶ καὶ τὸ διὰ τί ἐστίν· τὸ ἢ ὁποῖόν τί ἐστὶ τὴν ὑπαρξὴν τῷ συνθέτῳ δηλοῖ, ὡς παρὰ τὸ εἰ ἐστὶ τὴν ὑπαρξὴν τῷ ἀπλῷ· ὁ ἢ ζητῶν ἐπὶ τῶν ἀπλῶν 10 τὸ διὰ τί ἐστὶ καταγέλαστον πρᾶγμα ποιεῖ, οἷον ἐὰν εἰποι τις, διὰ τί ἐστίν ἄνθρωπος; ὅτι ἄνθρωπός ἐστιν· διὰ τί ἐστὶ ψυχὴ; ὅτι ψυχὴ ἐστίν· τὸ ἢ πρᾶγμα ἔχει ὑπαρξὴν καὶ ὑφέστηκεν... εἰτα φησὶν ὅτι τὸ διὰ τί· ἐπὶ τῶν συνθέτων εἴθε ζητεῖται καὶ ἄπερ εἶρη) ἡμῶν ἐν τῇ θεωρίᾳ. ἀπὸ φησὶ, διὰ τί ἄλλω τινὶ ὑπάρχει· τὸ ἢ ζητεῖν ἐπὶ 15 τῶν ἀπλῶν (ὡς τὴν μουσικὸν ἄνθρωπον ἐνταῦθα ὡς ἀπλὴν λαβόμεν), τυτέστι διὰ τί ὁ μουσικὸς ἄνθρωπος μουσικὸς ἄνθρωπός ἐστιν; ἤτοι τὸ εἰρημένον ἐστὶν ἐξ ἀρχῆς ζητεῖν, διὰ τί ὁ ἄνθρωπος μουσικὸς ἐστίν, ἢ ἄλλο. τὸ μὲν ὅν ἐπὶ τῶν ἀπλῶν ζητεῖν τὸ διότι αὐτό ἐστὶ, τυτέστι διότι ὁ ἄνθρωπός ἐστιν αὐτό, ὁ δὲ ἐστὶ ζητεῖν. τὸ δὲ λέγο- 20 μεν ὅτι διὰ τί ἡμέρα ἐστίν· ταῦτον ἢ ἡ ἐρώτησις τῇ ἀποκρίσει· ἐπὶ ἢ τῶν ἐχόντων τὸ διὰ τί δεῖ προσομιολογήσασθαι τὸ ἐστὶ καὶ τί. Asclep.

1041. 11. ζητεῖν) ὅν, φησὶ· τὸ διὰ τί; ὅτι διὰ τί ἄλλο ἐν ἄλλῳ ὑπάρχει· τὸ ἢ ζητεῖν ὅτι διὰ τί ὁ μουσικὸς ἄνθρωπος μουσικὸς ἄνθρω- 25 πός ἐστιν; ἢ τὸ αὐτὸ ζητεῖν ἐστὶ, τυτέστι τὸ αὐτὸ ἐν αὐτῷ, ἢ ἄλλο. Alex.

1041. 15. εἰπὼν δὲ ὅτι αἱ ζητήσεις περὶ ἄλλων ἐν ἄλλοις ὄντων εἰσὶν, ἐπήγαγον "δεῖ ἢ τὸ ὅτι καὶ τὸ εἶναι ὑπάρχειν ὁλοῦ ὄντα," ἴσον λέ- 30 γων ὅτι ἐπειδὴν ζητῆσαι τὸ διὰ τί, ὁλοῦ εἶναι ἀφελείας ὡς ὑπάρ- χει τότε ἐν τῷ ὅτι ὅτι εἰσὶν· ἐπὶ ἢ τῶν μὴ ὄντων τὸ διὰ τί ὃ ζη- τεῖν). εἰ ἢ (ζητεῖν) ὅτι διὰ τί ἡ σελήνη ἐκλείπει, ὁλοῦ εἶναι καὶ ὅτι ὑπάρχει τῇ σελήνῃ τὸ ἐκλείπειν. θεὸς ὅν τὸτο μεταξὺ πάλιν ἐπανέδραμεν ἐπὶ τὸ πρότερον, λέγων "αὐτὸ δὲ ὅτι αὐτό, εἰς λόγος καὶ μία αἰτία ἐπὶ πάντων." καὶ εἰ ἂν λέγων ὅτι τὸ μὲν ἢ 35 τεῖν διὰ τί ὁ ἄνθρωπος μουσικὸς ἐστίν, εὐλόγος ἢ ζητήσις, τὸ δὲ λέ- γειν ὅτι αὐτὸ διὰ τί αὐτό, τυτέστιν ὅτι ὁ ἄνθρωπος διὰ τί ἐστὶν ἄν- θρωπος, καὶ ὁ ἵππος διὰ τί ἐστὶν ἵππος, καὶ ὁ βῦς εἰς. id.

1041. 17. "εἰς — πάντων." ἐρεῖ ἢ ὁ προσδιαλεγόμενος διότι ὁ ἄν- 40 θρωπος ἐστὶ καὶ διότι ὁ ἵππος καὶ διότι ὁ βῦς. ὡν δὲ ἡ αἰτία μία, καὶ ἐκείνα ὅν· ὡς ἐκείναι ὁ βῦς καὶ ὁ ἄνθρωπος ἐν τῷ ἀριθμῷ. εἰ δὲ γὰρ τὸτο ἄλογον καὶ ἀδύνατον, ὃ καὶ ζητεῖν διὰ τί ὁ ἄνθρωπος ἄνθρω- πός ἐστιν. ἴσως δὲ, φησὶν, ἐρωτηθεὶς τις διὰ τί ὁ ἄνθρωπος ἄν- θρωπός ἐστὶ καὶ ὁ ἵππος ἵππος, ὅτι ἐρεῖ διότι ἄνθρωπός ἐστὶ καὶ διότι ἵππος, ἀλλὰ ὅτι διὰ τὸτο ὁ ἄνθρωπος ἄνθρωπός ἐστὶ καὶ ὁ ἵππος ἵπ- 45 πος, ὅτι ἀδιαίρετος ἐστίν. ἴσως πρὸς αὐτόν. τὸ δὲ λέγειν ὅτι διὰ τὸτο ἄνθρωπός ἐστιν ὅτι ἀδιαίρετος ἐστὶν ἴσως πρὸς αὐτόν, ὁ δὲ ἄλλο ἐστὶν ἢ τὸ λέγειν ὅτι διότι εἰς ἐστίν. ἀλλὰ αὕτη ἡ αἰτία

κοινὴ καὶ πάντων καὶ σύντομος τυγχάνει καὶ ὁδεμίαν ἔχει δυσχε- 5 ρειαν· εὐκόλον γὰρ ἐστὶν ἐρωτωμένων ἡμῶν, διὰ τί τὸ λευκὸν λευ- κόν ἐστὶ, λέγειν διότι ὅν ἐστὶ, καὶ διὰ τί ὁ βῦς βῦς ἐστὶ, διότι εἰς ἐστίν· ὡν δὲ ὁ λόγος, ὡς περὶ εἶρη), εἰς, καὶ αὐτὰ ὅν. εἰ δὲ ταῦτα ἄτοπα καὶ ἀδύνατα, ὃ καὶ ἔτι προτείνω τὰς ἐρωτήσεις καὶ ζητή- σεις, ἀλλὰ ζητεῖν διὰ τί ὁ ἄνθρωπός ἐστὶ ζῶν τοιονδί, τυτέστι διὰ τί ὁ ἄνθρωπος φέρε εἰπεῖν ἐπὶ ζῶν λευκὸν ἢ ὀπν. ὁ δὲ τὸτο 10 ζητῶν φανερόν ὡς ὃ ζητεῖ διὰ τί ὁ ἄνθρωπος ἐστίν, ἀλλὰ ζητεῖ, ὅτι τὸ ὀπν καὶ τὸ λευκὸν ἕτερον τῷ ἀνθρώπῳ, διὰ τί ὑπάρχει τῷ ἀνθρώπῳ. id.

ὅταν ἢ ζητῶμεν διὰ τί βροντᾷ; τὸτο ζητῶμεν διὰ τί ψό- 1041. 24. φος ἐν τοῖς νέφεσι γίνεσθαι· ὁ δὲ ψόφος τῶν νεφῶν ἕτερον, καὶ ζη- τεῖν) ἄλλο κατ' ἄλλω, ὁ ψόφος καὶ τῷ νέφους. id.

καὶ οἶμαι τὸ "ἴσως" διὰ τὸτο πρόσκειναι τῷ "οἷον ἴσως ἐπὶ 1041. οἰκίας," ὡς εἰ ἔλεγε ποτὶ μὲν ἴσως ζητήσεται) τὸ τίνας ἔνεκα, ποτὶ 29. δὲ τὸ κινήσαν. τὸ δὲ "τὸτο δ' ἐστὶ τὸ τί ἦν εἶναι, ὡς εἰπεν λογι- κῶς," παρέλκειν ἐπὶ καὶ ὑπὸ τίνας ἐνταῦθα παραρριφθέν· περὶ ἢ 30 τῷ μετ' ὀλίγον ἐρεῖ. id.

ἀλλὰ τοῦτον μὲν, λέγων τὸ ποιητικόν, ἐπὶ τῶν γιγνομένων 1041. 31. καὶ φθειρομένων ζητεῖν). . . θάτερον δὲ, οἷον τὸ εἰδικόν, καὶ ἐπὶ τῶν γιγνομένων καὶ ἐπὶ τῶν φθιόντων. id.

φησὶν ὅτι ὑπὸ ἀπορίας παραλογίζον) αὐτοῦ· δυνατὸν γὰρ 1041. 32. ἐστὶ καὶ ἐπὶ τῶν ἀπλῶν εἰδῶν ζητεῖσθαι) τὸ διότι, ἐὰν τὸ εἶδος ὡς ἐν ὕλῃ θεωρήσωμεν, καθάπερ ἐν τῇ θεωρίᾳ εἰρήκαμεν, ὡς ταῦτα κοινὰ γίνεσθαι τῷ ζητεῖν καὶ τῷ μὴ ζητεῖν. Asclep.

εἰπὼν ὅτι ἡ τῷ διὰ τί ζητήσις αἰτίαν ζητήσις ἐστίν, ὅτι τὸ κινῆσαν τὴν ὕλην εἰς τὸ γεγονέναι τότε τι καὶ ὅπερ ἐστὶ, λέγει ὅτι ἐν τοῖς μὴ καλῶς καὶ καταλλήλως λεγομένοις λανθάνει τὸτο καὶ δοκεῖ 33. ὅτι ἡ τῷ διὰ τί ζητήσις ὅτι ἐστὶν αἰτίαν ζητήσις, οἷον ὅταν ζητῇ) τί ἐστὶν ἄνθρωπος, τυτέστι διὰ τί ἐστὶν ἄνθρωπος; τὸ ἢ τὸ ἀντὶ τῷ διὰ τί νῦν εἰληπῇ). φησὶ διὰ τὸ ἀπλῶς λέγεσθαι ὃ δοκεῖ ὅτι τὸτο ζη- 34. τεῖν), λέγων δὲ ὅτι τί ἐστὶ τὸ τὴν ὕλην κινήσαν ὡς ἄνθρωπος γέ- νησθαι; διὰ ὅν τὸ ἀπλῶς λέγεσθαι καὶ μὴ διορίζειν ὅτι διὰ τότε, ὃ δο- κεῖ· δεῖ δὲ διαρρωσάντας ζητεῖν, οἷον λέγειν ὅτι διὰ τί τότε, αἱ χεῖρες φημὶ καὶ πόδες καὶ σάρκες, τότε εἰσὶν, ἤτοι ἄνθρωπος. . . 35. εἰ δὲ μὴ διορίζει. . . Ζητεῖν καὶ μὴ ζητεῖν ἐστίν. ἢ μὲν ἢ ὅλως ζητεῖ, ζητεῖ· ἢ δὲ μὴ καλῶς, ὃ ζητεῖ. γράφεσθαι) δὲ καὶ "λανθάνει δὲ μάστιγα τὸ ζητῶμεν ἐν τοῖς κατ' ἄλλων λεγομένοις," τυτέστιν ἐν τοῖς κατ' ἄλλων κατηγορουμένοις. ὅταν μὴ καλῶς κατηγορηθῇ, 36. λανθάνει ὅτι τὸ αἴτιον ζητεῖν). Alex.

γρ. "ἐν τοῖς μὴ καταλλήλως," καὶ ἐπὶ "ἐν τοῖς μὴ κατ' ἄλ- 37. λων." cod. Reg.

ὁ δὲ Σωμανός φησὶν ὅτι διὰ τὸτο ἐσιώπησε τὸ ποιητικόν (ὃ Ἀριστοτέλης), ἐπειδὴ ἐπὶ τῶν αἰδῶν ὁμολογεῖ) τὸ ποιητικόν, ὅτι θεός, ἐπὶ δὲ τῶν ἐν γενέσει καὶ μάστιγα τῶν τεχνητῶν ἐκχωρισ- 38. μένον· δυνατὸν ἢ τὸν οἶκον ὑπὸ διαφόρων ἀνθρώπων γενέσθαι· ἡμεῖς δὲ εἰρήκαμεν πρὸς αὐτὸς ὅτι καὶ τὸ τελικὸν ὡρίζαι ἐπὶ τῶν αἰδῶν, τὰ γὰρ ὅν, ὃ πάντα ἐφίεσθαι. καὶ εἶπεν ὅτι τὸ καθόλου ἀγαθόν,

ὁ μόνον γὰρ φησι τὸ μερικόν, οἷον διὰ τί κύκλω κωπεῖ; ὅτι ὅν μμμεῖ. Asclep.

1041^b ἐπειδὴ δὲ δεῖ τὴν ζητῶντα περὶ τίνος ἔχειν καὶ γινώσκων ὅτι
ὑπάρχει τότε τῷδε, ἐστὶ δῆλον ὡς ὅταν ζητῇ τὸ διὰ τί, τὴν ὕλην
ζητῇ, πῶς καὶ ὑπὸ τίνος κινήσεια γέγονεν ὅπερ ἔστιν. οἷον ὅταν
λέγῃ, διὰ τί ὁ ἄνθρωπος ταδὶ ἔστιν, ἢ μὴ τῷτο, ἀλλ' ὅτι διὰ τί τὸ
σῶμα ταῦτι ὡδὶ ἔχον ἐστίν; τῷτο ζητῇ, τί τὸ αἷτιον τὸ κινήσαν τοδὶ
σῶμα ὅπως ἔχειν; καὶ πάλιν ὅταν λέγῃ ὅτι διὰ τί ἡ οἰκία τοδὶ
ἦτοι διὰ τί τὰ ξύλα καὶ οἱ λίθοι οἰκία ἐστίν; τῷτο ζητῇ ὅτι διὰ τί
ταδὶ ὑπάρχει ὁ ἦν οἰκία, τοτέστι τί τὸ κινήσαν ταδὶ καὶ ποιῆσαν
αὐτὰ οἰκίαν; ὡς δῆλον ὅτι ἡ διὰ τί ζητήσις ἐξαμρέτως ἐπὶ τῶν
φυσικῶν αἰτίων ἐστὶ ζητήσις. τῷτο δὲ τὸ αἷτιόν ἐστι τὸ εἶδος ὧ τι
ἐστὶ, τοτέστι ἐν ᾧ ἡ ὕλη ἐστίν. δῆλον ἄρα γέγονε τί ποτε ἐστίν ἡ
ὕσια... εἰ δὴ, ὡς περ εἴρη, τὸ εἶδος ἐστὶ τὸ τάττον καὶ ποιῶν,
φανερὸν ὅτι ἐστὶ τὸ εἶδος κοσμοῦν καὶ ποιῶν ἔχειν τὴν κόσμον, ὡς περ
ἔχει. ἐπειδὴ ὅν τὸ διὰ τί ζητήσις ἐστὶν ἄλλαν ἐν ἄλλῃ ὑπάρχοντος;
δηλονότι ἐπὶ τῶν ἀπλῶν καὶ μόνως εἰδῶν ὅκα ἐστὶ ζητήσις, ὅδὲ τὸ
διὰ τί, ἀλλ' ἕτερος τρόπος ζητήσεως. καὶ ἐρεῖ, ὅταν περὶ ἐκείνων
λέγῃ, τίς ὁ τρόπος τῆς τῶν ἀπλῶν ζητήσεως. Alex.

1041^b τὸ προκείμενόν ἐστι δεῖξαι ὅτι τὸ εἶδος ἕτερόν ἐστι τῆς ὕλης, καὶ
11. ὅπως τὸ σύνθετον. λέγει δὴ ὅτι ἐπειδὴ τὸ ἐκ τίνος σύνθετόν ἐστιν
ὅπως ὡς ἐν εἶναι τὸ πᾶν, μὴ ὡς σωρὸς καὶ ἀφὴν ἀλλ' ὡς ἡ βα συλ-
λαβή, δῆλον ὡς ἡ συλλαβὴ ἦτοι τὸ εἶδος τῆς συλλαβῆς, τὸ συν-
τεταγμένον μὲν τῆς ὕλης (αὕτη δ' ἐστὶ τὰ σοικεῖα τό τε βῆτα καὶ
ἄλφα) ἕτερόν ἐστι παρὰ τὰ σοικεῖα, καὶ ὅκα ἐστὶν ἡ συλλαβὴ τὰ
σοικεῖα, ὅδὲ ἐστὶ τὸ β καὶ τὸ α ταύτην τῇ βα συλλαβῇ. id.

1041^b ἐκ δὴ τούτων φανερόν ἐστιν ὅτι ὁ μόνον τὸ φωνῆεν ἦτοι τὸ
16. ἄλφα καὶ τὸ σύμφωνον τὸ βῆτα ἔστιν, ἢ τὸ πῦρ καὶ ἡ γῆ, ἀλλ' ἐστὶ
τι καὶ παρὰ ταῦτα ἢ τε συλλαβὴ καὶ ἡ σάρξ. ὅπως ὅν δαιμονίως
δείξας ὅτι τὸ εἶδος ἕτερόν ἐστι παρὰ τὴν ὕλην καὶ ἐστὶ τι, δείκνυσιν
ὅτι ἄρχῃ μὲν καὶ αἰτιόν ἐστιν, σοικεῖον δὲ ὅκα ἐστὶ τὸ εἶδος, ἀλλὰ μόνον
ἡ ὕλη. τὸ εἶδος ὅν, φησὶν, ἀνάγκη ἢ σοικεῖον εἶναι ἢ ἐκ σοικεῖων.
εἰ μὲν ὅν λέγοι τις ὅτι σοικεῖον ἐστίν, ἔξω δὲ ἐπὶ σαρκὸς ὁ λόγος,
ἐπειδὴ, ὡς δέδεικται ὅτι τὸ εἶδος ἐστὶ τὸ κοινὸν τὴν ὕλην καὶ γινώσκον
ὅπερ ἐστίν, εἴπερ ἐστὶ σάρξ καὶ σοικεῖον, δηλονότι κινήσεια, εἴπερ
35. δὴ σοικεῖον ἐστὶν αὕτη τε καὶ τὸ πῦρ ὑπὸ τίνος εἶδος, καὶ γενήσεται
τι ἐξ αὐτῶν· ἐκείνο δὴ τὸ εἶδος τὸ κινήσαν αὐτά, πάλιν ἢ σοικεῖον
ἐστὶν ἢ ἐκ σοικεῖων. εἰ μὲν ὅν σοικεῖον ἐπειδὴ σοικεῖον ἐστὶν αὐτό

τε καὶ ἡ σάρξ καὶ τὸ πῦρ κινήσειον ὅν ἄλλαν εἶδος καὶ γενήσονται
τι· πάλιν ὅν ἐκείνο ἢ σοικεῖον ἢ ἐκ τῶν σοικεῖων, καὶ τῷτο εἰς
ἀπειρον. ἐκ τούτου ὅν φησὶ, "τότε" λέγων τὸ κινήσειον, καὶ πυ-
ρὸς καὶ γῆς, ἔσαι ἢ σάρξ· καὶ πάλιν ἐξ ἐκείνου καὶ τῆς σαρκὸς καὶ εἰ
τίνος ἄλλαν ἔσαι ἄλλο. ὡς δῆλον ὅτι τὸ εἶδος ὅκα ἐστὶ σοικεῖον. εἰ
δὲ τις, φησὶν, ἐκ σοικεῖων, τὸ δὲ ἐκ σοικεῖων ὅκα ἀπλῶν ἐστὶν ἄλλαν
σύνθετον, ὡς ὅκα ἐξ ἐνὸς ἄλλ' ἐκ πλείονων ἐστὶν ἢ ἐκείνο· ἐκείνο
γὰρ ἐστὶν ὅν· ὡς παρ' ἐκείνο εἰσὶ τὰ ἐξ ὧν ἐστίν. τὸ δὲ παρὰ τὸ
ἐν δῆλον ὅτι ἡ δύο ἐστὶν ἢ τρία ἢ ἄλλος τις ἀριθμός. ὡς εἴπερ ἐστὶν
ἐκ σοικεῖων, ἐπειδὴ τὸ ἐκ σοικεῖων ὑπὸ τίνος γίνεσθαι, τῷτο εἴπερ
ἐστὶν ἐκείνο τὸ ποιῆσαν αὐτό, σοικεῖον ὅκα ἔσαι· δέδεικται γὰρ ὅτι τὸ
παρὸν τὸ εἶδος ἐστίν, τὸ δὲ εἶδος σοικεῖον ὅκα ἐστίν· καὶ τῷτο γὰρ δέ-
δεικται· ἔσαι ἄρα κἀκεῖνο ἐκ σοικεῖων, καὶ τῷτο εἰς ἀπειρον. ὁ δὲ
ἐπὶ τῆς σαρκὸς εἴρη, τῷτο ἐπὶ τῆς συλλαβῆς καὶ ἐπὶ πάντων βῆ-
θῆσθαι. ὅκα ἄρα ὅτε σοικεῖον ἐστὶ τὸ εἶδος ὅτε ἐκ σοικεῖων· ὡς
ἐστὶ τι τῷτο τὸ τὴν ὕλην κινῶν καὶ ποιῶν σάρκα καὶ συλλαβήν· τῷτο
δὲ ἐστὶ τὸ εἶδος καὶ ἡ ἐκάς ὕσια. id.

ὡς ἐστὶ καὶ τὸ εἶδος τῆς συλλαβῆς ὁ μόνον τὰ σοικεῖα τὸ φων-
νῆεν καὶ τὸ ἀφωσεν "καὶ ἕτερον τι," τοτέστι τὸ εἶδος τῆς σαρκὸς, καὶ
19. μόνον πῦρ καὶ γῆ. Asclep.

ὡς αἰτιόν τί ἐστὶ τὸ εἶδος καὶ ὁ σοικεῖον, καὶ αἷτιον τῷ εἶναι
τοδὶ μὲν σάρκα τὸ δὲ συλλαβήν. ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων.
ὡς ἐκάς ὕσια κυρίως ἐστὶ τῷτο τὸ εἶδος. id.

ἐπειδὴ ὅκα εἶναι ὅκα εἰσὶν ὕσiai τῶν πραγμάτων, ἀλλ' ὕσiai καὶ
αἱ καὶ φύσιν καὶ φυσικὰ (τὰ γὰρ τεχνῆτα εἶδη ἐκ ὑπάρχουσιν ὕσiai).
ὡς ὕσια ἐστὶ τὸ εἶδος τὸ ἐν τοῖς φυσικοῖς πράγμασι, σοικεῖον δὲ
ἐστὶν εἰς ὁ διαμεῖται τὸ εἶδος ἐνυπάρχον ὡς ὕλην, οἷον τὴν βα συλ-
λαβήν τὸ α καὶ τὸ β. ὡς κυρίως βούλεται ὁ Ἀριστοτέλης ὕσiai
εἶναι τὸ εἶδος τὸ καθόλου τὸ χωριστὸν καὶ ἐν τοῖς πολλοῖς θεωρούμενον·
τὸ γὰρ εἶδος τῆς βα συλλαβῆς θεωρεῖται καὶ ἐν κηρῷ καὶ ἐν ξύλῳ καὶ
σιδηρῷ καὶ χαλκῷ καὶ ἀργύρῳ καὶ χρυσῷ. id.

ἀλλ' ἐκείνα εἰσὶ τῶν πραγμάτων ὕσiai, ὅσα καὶ φύσιν καὶ
ὑπὸ φύσεως καὶ εἰς τὸ τί ἦν εἶναι αὐτοῖς συμβαλλεῖται. φανερόν ἄρα
ὅτι αὕτη ἡ φύσις (λέγει δ' ὅκα φύσιν τὸ εἶδος) ἐστὶν ὕσια. Alex.

εἰ δὲ ἐκ σοικεῖων ἀπο εἶναι τὸ εἶδος, δῆλον ὅτι ὅκα ἐξ
ἐνὸς ἄλλ' ἐκ πλείονων. εἰ ὅν ἐκείνο αὐτὸ ἔσαι τὸ εἶδος τῆς σα-
ρκὸς, καὶ πάλιν τὰ αὐτὰ λέγομεν ἐπὶ τῷ σοικεῖον τὴν εἰς
ἀπειρον πορείαν, ὡς αἷτιον. Asclep.

ΣΧΟΛΙΑ ΕΙΣ ΤΟ Η (*).

1042^a Τὰ ἐν τῷ πρὸ τούτου βιβλίῳ καὶ τῷ πρὸ ἐκείνου λεχθέντα, ὅχι
3. πάντα (ἢ γὰρ ἂν πάλιν τὰ αὐτὰ συνέβη λέγειν) ἀλλὰ τὰ κυριώ-
τατα (ταῦτα γὰρ καὶ κεφαλῇ εἶπεν), ἀνακεφαλαιώσθαι, καὶ τὴν αἰτίαν
τῷ τίνος ἕνεκεν ἐκείνα εἶπε λέγει.

(*) Scholia, quibus nota non accedit, e commentariis de-
prompta sunt iis quae falso Alexandro tribuuntur.

τῷτο τὸ βιβλίον περὶ τοῦ καθ' αὐτὸ ὄντος. cod. Reg.
καλῶς δὲ τὸ τέλος εἶπεν· ἀπὸ γὰρ τῷ μὲν τῷτο βιβλίῳ ἀρχή
ποιεῖται λέγειν περὶ δυνάμεως τε καὶ ἐνεργείας καὶ τῶν λοιπῶν, περὶ
ὧν τὰ λόγον ποιήσεται.

ἔρανον δὲ ἦτοι τὴν εὐμπα πάντα κόσμον λέγει, μόρια δ' αὐτῷ
τὰς σφαίρας καὶ τὸ πῦρ καὶ τὴν γῆν καὶ τὰ ζῷα· ἢ ἔρανον λέγει
45 κυκλοφοροῦν ἅπαν σῶμα, μόρια δὲ τὰς ἐν αὐτῷ ἐμπεπηγμένους

ἀετέρας. λέγει δὲ ὅτι τίνα ἐστὶν ἄνω ἰδίᾳ ἀπεφάναντο τινες, λέγων
τινάς τὺς περὶ Πλάτωνα, ὅτι αἱ ἰδέαι καὶ τὰ μαθηματικά.

1042^a λέγει ὑποκείμενον τὴν ὕλην.

11^a καὶ δὲ ὑποκρίνεται εἰς τὸ "τῷ γένει." καὶ εἰς λέγων ὅτι καὶ αἱ
1042^a 14. ἰδέαι συνάπτουσιν ἡτοὶ κοινωμένοι τῷ καθόλου καὶ τῷ γένει· ὥσπερ γὰρ
τὸ καθόλου καὶ τὸ γένος ἐν ὧν ἐπὶ πολλῶν θεωρεῖται, ὅτω καὶ οἱ τὰς
ιδέας τιθέμενοι περὶ αὐτῶν λέγουσιν· ὁ γὰρ αὐτοάνθρωπος, φασίν, ἐν
τοῖς καὶ μέρος ἐστίν. τῷτο γὰρ δηλοῖ τὸ "καὶ" τὴν αὐτὴν λόγον ὕσται
δοκῶσιν εἶναι," ἡτοὶ ἐπίσης γὰρ καὶ ὁ καθόλου ἐπὶ πολλῶν θεωρεῖται καὶ
ἡ ἰδέα. ἀλλὰ μὴν τὰ καθόλου καὶ καθ' αὐτὰ ὑδ' ὕσται· ὑδ' ἄρα 10
αἱ ἰδέαι.

1042^a καὶ χωρίζον κυρίως καὶ καθ' αὐτὸ ὅν, ἀλλ' ὅτι τῷ λόγῳ μόνῳ,
29. ὥσπερ τὸ εἶδος. εἰπὼν δὲ ὅτι τὸ εἶδος τῷ λόγῳ μόνον ἐστὶ χωρι-
ζόν, λέγει ὅτι τῶν καὶ τὴν λόγον ὕστων (καὶ λόγον ὕστας, ὡς πολ-
λάκις εἰρήν), λέγων τὰ εἶδη) αἱ μὲν αἱ δ' ὅτι, τυτέστιν αἱ μὲν εἰσι 15
τῷ λόγῳ χωριστά, αἱ δὲ καὶ ἀπλῶς. ἐπειδὴ γὰρ τὸ ἐκάστου εἶδος ἡ
ἐκάστου ψυχῇ τυγχάνει (ἡ μὲν γὰρ τοιαύτη μορφή ὑδέποτε χωρὶς ἐστὶ
τῆς ὕλης), ἡ δὲ ψυχὴ ὅτι πάντα ἀλλ' ἡ λογικὴ χωρίζεται, διὰ τῷτο
τὰς μὲν φησὶ χωρίζεται τὰς δ' ὅτι. μήποτε δὲ ὅτι περὶ τῆς μορ-
φῆς τῷτο εἶρη) (καίτοι καὶ τῷτο ἀληθὺς ὄντος· ὑδέποτε γὰρ ἡ βρο- 20
τειος μορφή ἄνευ ὕλης εἶναι δύναται), ἀλλὰ περὶ τῶν ἀλόγων
ψυχῶν, ὅτι αὐτὴ μὲν καὶ χωρίζεται, ἀλλὰ μόναι αἱ λογικά.

1042^b καὶ νῦν μὲν ἐστὶν ὑποκείμενον ὡς τῷτο τι· ὅταν μὲν γὰρ μὲν τῷ
2. εἶδος, ἡ ἐπὶ τὸ σύνθετον ἐστὶ τὸ ὑποκείμενον τῷ λευκῷ καὶ μέλανι
καὶ τῇ νόσῳ καὶ ὑγείᾳ, λέγομεν ὅτι ἡ ὕλη ὑπόκειται τῷτο ὡς τῷτο 25
τι· ὅταν δὲ χωρὶς εἶδος νοῆται, ὑποκρίνεται λέγει τῷ εἶδει ὡς ἐρη-
μῖς. εἰπὼν δὲ ὅτι ἡ ὕλη νῦν μὲν ἐν γενέσει ἐστὶ νῦν δὲ ἐν φθορᾷ,
λέγει ὅτι καὶ ἀκλόουθται ταύτῃ αἱ ἀλλαι μεταβολαί· καὶ εἰς ἂν λέ-
γων ὅτι ὅσα μὲν ἔχει ὕλην γενετὴν καὶ φθορτὴν, τυτέστιν γενέσει καὶ
φθορᾷ ὑποκειμένην, ἐκεῖνα ἔχει ὕλην καὶ αὐξήσεως καὶ μειώσεως 30
τῆς καὶ τῶπον μεταβολῆς καὶ ἀλλοιώσεως· τὸ γὰρ εἶδος (τῷτο γὰρ
ἐστίν, ὡς ἐν τῇ περὶ Γενέσεως καὶ Φθορᾶς (1 5) δέδεικται), τὸ αὐξό-
μενον καὶ φθινόμενον, ἀλλ' ὅχι ἡ καὶ τὸ δὲ εἶδος ὡς ὕλη ὑπόκειται
τῇ αὐξήσει καὶ φθίσει. ἀλλὰ καὶ τῷτο. τὰ τοιαύτην ἔχοντα ἀμείβει
καὶ ἀλλοιῶται, τὰ μὲν ἔχοντα ὕλην γε γὴν καὶ φθορτὴν. ταύτῃ τῇ 35
ὕλῃ, τυτέστιν αὐτοῖς τοῖς ἔχουσιν αὐτὴν, ἐπονται καὶ αἱ ἀλλαι μετα-
βολαί.

1042^b εἶπε γὰρ καὶ ἐν τῇ Φυσικῇ Ἀκροάσει (5 1), μάλιστα δὲ ἐν τῇ
8. περὶ Γενέσεως (1 3), ὅτι ἡ ἀπὸ τῶν χειρόνων εἰδῶν μεταβολή,
ἢ ἀπὸ ἀέρος εἰς πῦρ, ἐπὶ τὰ κρείττω ἀπλῇ μὲν ἐστὶ γένεσις 40
τῆς δὲ φθορά, ἡ δὲ ἀπὸ τῷ κρείττονος εἶδος ἐπὶ τὸ χεῖρον ἀπλῇ μὲν
φθορὰ τίς δὲ γένεσις.

1042^b πάντες γὰρ τὴν ὕλην μὲν αἰτίαν εἰπον καὶ μάλιστα αὐτῆς ποιοῦ-
9. κασιν οἱ φυσικοί, τῆς δὲ εἰδικῆς ὑδὲις ἐφρόντισεν, ἡ ἐπ' ὀλίγον.
λοιπόν ἐστὶν εἰπεῖν καὶ περὶ τῆς ἐνεργείας ὕστας τῶν αἰδητῶν, τίς 45
ἐστίν· ὡς ἐνεργείαν ὕσταν τῶν αἰδητῶν, λέγων τὸ ἐκάστου εἶδος. καὶ
πρῶτον, ὡς ἔθος αὐτῷ, τὰς τῶν παλαιτέρων, ἀς ἔχον περὶ τῷ
εἶδος δόξας ἐπισκέπτεται, καὶ ὅτω· τὸ οἰκῶν τίθησι βέλημα.

τὰ μὲν ὅν συνθέσει εἰδοποιεῖται τὰ δὲ δεσμῷ· τῷ γὰρ σφακίῳ 1042^b
εἶδος ὁ δεσμός ἐστιν, τὰ δὲ εἰδοποιεῖται καλλή, ὅλον τὸ κοντάκιον ἡ 16
καὶ τὸ κιβώτιον, τὰ δὲ γόμφῳ, ὡς τὸ κιβώτιον.

τὰ δὲ εἰδοποιεῖται τῷ τόπῳ, ὡς τὰ πνεύματα· ἀπὸ γὰρ τῶν 1042^b
5 τόπων ἐξ ὧν πνέουσιν, οἱ μὲν λέγονται ἀπαρτῆται οἱ δὲ νότοι, ἄλλοι 21.
δὲ ζέφυροι καὶ ἄλλοι ἀπληῶν). καὶ γὰρ τὴν ὕλην ἀδιάφοροι τυγχά-
νουσιν· ὕλη γὰρ πάντες ἀνέμῳ ἡ ἐρηρὰ ἀναθυμιάσις, ὡς ἐν τοῖς Με-
τεώροις (2 4) δέδεικται.

ὥστε, φησὶ, δηλονότι καὶ τὸ ἐξιν ἡτοὶ καὶ τὸ εἶναι ἐκάστῳ καὶ τὸ 1042^b
εἶδος αὐτῶν τοσαυταχῶς λεχθήσεται.

καὶ τὸ κρυφαλλῶ εἶναι τὸ ὅτω πεπυκνωταί ἐστι, καὶ ἀπλῶς 1042^b
πᾶσι τῷτο ὁριζήσεται τὸ εἶναι.

ὅλον τοῖς μὲν ἀρχῇ ἐστὶν εἰδοποιῶν τὸ μάλλον καὶ ἥττον, ὥσπερ 1042^b
Θαλῆς ἔλεγεν ὅτι τὸ ὕδωρ μάλλον μακρὸν γίνεσθαι ἀπὸ καὶ ἐπὶ 33
μάλλον πῦρ.

εἰ δὲ τι, φησὶν, ἐστὶν εἰδοποιούμενον χήματι τινι, ὥσπερ τὰ 1042^b
μαθηματικά (ταῦτα γὰρ τοῖς χήμασιν εἰδοποιεῖται, ὕλη δὲ αὐτῶν 35
τὸ μαθηματικὸν σῶμα), ἡ εἰ μὴ χήματι ἀλλὰ λωότητι, ὡς αἱ
μυλῖαι λίθοι· εἰ ὅν ἐστὶ τινὰ τῷτο εἰδοποιούμενα, πάντα ἡ τε-
λειότης καὶ τὸ χήμα καὶ ἡ τραχύτης ἀναχθήσονται εἰς τὸ εὐθὺ καὶ καμ-
πύλῳ· λεῖον γὰρ λέγει τὸ ἐπ' εὐθείας πως ἔχον τὰ μέρη κείμενα,
τραχύ δὲ τὸ μὴ ὅτω ἀλλὰ κοιλότητάς τινος ἡ ὅλω καμπυλότη-
τας καὶ ἀνωμαλίας.

ὁ δὲ λέγει τοῦτο ἂν εἴη. ὑδὲν τῷτο ὕσται ἐστὶν ὑδὲν συν- 1043^a
δυναζόμενον τῇ ὕλῃ· ὅμως ἐν ἐκάστῳ τῷτο ἡτοὶ τῷ ὑδὲ καὶ τῶν 4.
ἄλλων τὸ ἀνάλογόν ἐστι, τυτέστιν ἔχουσιν ἀναλογίαν πρὸς τὴν ὕσταν.
καὶ ὥσπερ ἐν ταῖς ὕσταις τὸ κατηγορούμενον τῆς ὕλης ὑδὲν ἑτερόν
ἐστὶν ἡ αὐτὴ ἡ ἐνέργεια, τυτέστιν αὐτὸ τὸ εἶδος, ὁ δὲ καὶ ὁριζόμεθα
(τῷτο γὰρ προσπακῶν δέ), ὅτω καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις ὁρισμοῖς, τοῖς
μὴ ὕσταιν ὅσιν ἀλλὰ τεχνητῶν, τὰ εἶδη ὁρίζονται.

ὁ μὲν γὰρ ἐκ τῶν διαφορῶν λόγος ἐστὶν ἐκ τῷ εἶδος, ὁ δὲ ἐκ 1043^a
τῶν ἐνύλων καὶ λίθων τῆς ὕλης, ὁ δὲ ἐξ ἀμφοῖν τῆς οἰκίας, ὁποίας 19.
καὶ Ἀρχύτας ἀπεδέχετο τὰς ἐκ τῶν διαφορῶν καὶ τῆς ὕλης· ὁριζό-
μενος γὰρ τὴν νημερίαν ἔλεγεν ὅτι νημερία ἐστὶν ἡρεμία ἐν πλήθει
ἀέρος· ὕλη μὲν γὰρ ὁ ἀήρ, εἶδος δὲ καὶ ἐνέργεια ἡ νημερία. καὶ πάλιν
γαλήνη ἐστὶν ὁμαλότης θαλάσσης· τὸ μὲν ὑποκείμενον ὡς ὕλη ἡ
θαλάσσα, ὁμαλότης δὲ τὸ εἶδος. ὅτω μὲν ὅν ἀκριβῶς καὶ θεώτατα
τὰ περὶ τῷτο ὁρίσας συμπεραίνει, λέγων ὅτι φανερόν ἐστιν ἐκ
τῶν εἰρημένων κτλ.

ὁ ζητεῖ, σαφῶς καταλέγει, ὅτι λύει δὲ ὡς σαφῶς ὅσος τῆς 1043^a
λύσεως. ζητεῖ γὰρ πότερον τὰ ὀνόματα τῶν συνθετῶν εἰσι ση- 29.
μεῖα ἢ τῶν εἰδῶν· ὅλον ἡ γραμμὴ πότερον σημαίνει ὅτι δύας ἐν
μήκει, ὅπερ ἐστὶ τὸ σύνθετον (εἶδος μὲν γὰρ ἡ δύας, ὕλη δὲ τὸ μήκος,
δύας δὲ λέγει τὴν γραμμὴν ὅτι, ὥσπερ ἐν τοῖς ἀριθμοῖς πρώτη
διάστασις ἡ δύας ἐστίν, ὅτω ἐν τοῖς μήκεισιν ἡ γραμμὴ), πότερον
ὅν ἡ γραμμὴ τὸ ὅτι δύας ἐν μήκει σημαίνει, ἢ ὅτι δύας τὸ εἶδος
μόνον; καὶ τὸ ζῶν πότερον τὸ σύνθετον δηλοῖ, ὅτι ψυχὴ ἐν τῷ σῶ-
ματι ἢ ψυχῇ; αὐτὴ γὰρ ὕσται καὶ ἐνέργεια καὶ εἶδος σώματος τινος.

ἔτω μὲν ἔν ζήτηςας ὁ λύνει, ὡς δὴλον ὄντος ὅτι τὰ ὀνόματα τῶν εἰδῶν εἰσι σημαντικά, ἀλλ' ὁ τῶν συνθέτων.

1043^a 37. τὴν τετιμένην πρὸς μὲν τὰς διαλεκτικὰς συνηθείας ὠφελεῖται τις παρὰ τὴν γινώσκουσαν εἶτε τὸ σύνθετον δηλοῖ εἶτε μή, πρὸς δὲ τὴν ζήτησιν τῆς ὑσίας τῆς αἰδητῆς ὑδέν. ἔτω δὲ ἀποπεμφθέντος τὴν τοιαύτην ζήτησιν διευθετεῖν περὶ τοῦ εἶδους, λέγων ὅτι τὸ τί ἦν εἶναι ἔκ ἐπὶ τοῦ συνθέτου λογίζεσθαι, ἀλλὰ τῷ εἶδει ὑπάρχει καὶ τῇ ἐνεργείᾳ, καὶ ἐπὶ μὲν τῶν ἀπλῶν τὸ ὑδὼρ εἶναι καὶ ὑδατὶ ταυτὸν εἶναι, καὶ ψυχῇ καὶ ψυχῇ εἶναι, ἀνθρώπος δὲ καὶ ἀνθρώπῳ ὁ ταυτὸν.

1043^b 3. εἰ μὲν, φησὶ, λέγοι τις τὴν ψυχὴν ἀνθρώπου καὶ κατηγορεῖται τὸν ἀνθρώπου καὶ τῆς ψυχῆς, ἐπεὶ δὲ ψυχὴ καὶ τὸ ψυχῇ εἶναι ταυτὸν σημαίνει, εἴη ἀνθρώπος καὶ ἀνθρώπῳ εἶναι ταυτὸν· εἰ δὲ μή, ἔκ ἐστι. καὶ ἔτω, φησὶ, "τινὶ μὲν τῷ δ' ὅ, τὴν τετιμένην εἰ λέγει τις ἀνθρώπου τὴν ψυχὴν, ἔστι ταυτὸν ὁ ἀνθρώπος καὶ τὸ ἀνθρώπῳ εἶναι· εἰ δὲ ἀνθρώπου λαμβάνει τὸν σύνθετον ἐκ ψυχῆς καὶ σώματος ἥτοι τὸν ἐξ ὕλης καὶ εἶδους, ἔκ ἐστι ταυτὸν ἀνθρώπος καὶ ἀνθρώπῳ εἶναι, ἀλλὰ τινὶ μὲν, οἷον ἐπὶ τῆς ψυχῆς, τινὶ δὲ, οἷον ἐπὶ τοῦ ἀνθρώπου τὸ σύνθετον, ἔκ ἐστι.

1043^b 5. δεῖξας ἐν τῷ τέλει τὸ πρῶτον βιβλίῳ ὅτι ἡ συλλαβὴ ἥτοι αὐτὴ τὴν συλλαβῆς εἶδος ἑτέρον ἐστὶ τῶν στοιχείων, ὅτι ὅτε τὰ στοιχεῖα ἐστὶ τὸ εἶδος ὅτε ἐκ στοιχείων, πάλιν τὰ περὶ ἐκείνων διαρθροῖ, λέγων ὅτι ἡ συλλαβή, αὐτὴ τὴν συλλαβῆς φημὶ εἶδος, ἔκ ἐστι ἐκ στοιχείων καὶ τῆς συνθέσεως.

1043^b 7. "σύνθεσις — μῆξις." ὁ δὲ ἀσαφῶς ἐρμηνεύει καὶ ἑλλειπῶς· δεῖ γὰρ ὑπακύνει τὸ πῶς. τὸ δὲ "ἐκ τούτων" ἀντὶ τοῦ μὴ τούτων, ὡς ἐστὶ σύνθεσις ἡ μῆξις. καὶ εἴη ἂν τὸ λεγόμενον τοιούτων. εἰ ἔστιν ἡ σύνθεσις ὑδατος, εἰ τυχόν, καὶ μέλιτος, ὁ συνηλθεν ἡ μῆξις τινὶ τούτων, ἡ τῷ ὑδατὶ ἡ τῷ μέλιτι ἡ καὶ ἀμφοῖν, καὶ ἀπετέλεσαν τὸ μελίκρατον· εἰ μὲν γὰρ ἦν ἡ μῆξις πρᾶγμα τι τῶν δυναμένων καθ' αὐτὴν εἶναι, εἰκὸς ἦν λέγειν ὅτι μετὰ τινος τούτων τὸ τὸ ὑδατος καὶ τὸ μέλιτος ἡ καὶ ἀμφοῖν συνελθούσα ἀπέτελεσε τὸ μελίκρατον· ἐπεὶ δὲ ἔκ ἐστιν, ὁ λέγει τούτο, ἀλλὰ τὸ μελίκρατόν ἐστιν αὕτη ἡ μῆξις.

1043^b 10. ὁ δὲ δὴ, φησὶν, ὁ ἀνθρώπος ἐστὶ τὸ ζῶον καὶ τὸ δῖπνον, ἀλλὰ τὸ ἐκ τούτων ἀποτελεσμα, ὁ παρὰ ταῦτά ἐστιν· ταῦτα μὲν γὰρ ὕλη, τὸ δ' ἐκ τούτων ὁ ἀνθρώπος. ὅπερ, λέγω δὴ τὸ παρὰ τὸ ζῶον καὶ τὸ δῖπνον, ἡ ὕλη, ὅτε στοιχεῖον ἐστὶν ὅτε ἐκ στοιχείων, τὸ δὲ ἐστὶ παρὰ τὸ ζῶον καὶ τὸ δῖπνον ἡ ὕλη ἥτοι τὸ εἶδος, ὁ καὶ κυρίως ὕλην λέγουσιν ἐξαιρουντες τῷ λόγῳ καὶ χωρίζοντες τὴν ὕλην. μήποτε δὲ τὸ "ὁ ἐξαιρουντες τὴν ὕλην λ." περὶ τῶν τὰς ιδέας λεγόντων εἴρηται, ὅτι ὅπερ εἶδος τῆς ὕλης χωρίζοντες καὶ καθ' αὐτὴν εἶναι λέγοντες ὕλην. αὐτὸ φησιν. εἰ δὴ, ὡς πολλοὶ δέδεικται, τὸ εἶδος ἐστὶ τὸ αἴτιον τὸ καὶ τὴν ὕλην καὶ ποῶν ὅπερ ἐστὶ, δῆλον ὡς εἰ τις ὕλην ὕλην λέγοι, ὑδὲν ἄλλο ἄλλ' ἢ τὸ εἶδος φησιν.

1043^b 14. γρ. καὶ ὁ λέγειν οἱ λέγοντες δηλαδὴ ἀνθρώπου τὸ ζῶον καὶ τὸ δῖπνον. cod. Reg.

1043^b 16. δέδεικται γὰρ ἐν τῷ πρὸς τούτῳ βιβλίῳ ὅτι τὸ εἶδος ὑδὲν ποιεῖ ὁ δὲ γενεῶν, ἀλλὰ ποιεῖ τὸ τοῦ τὸ εἶδος κτλ.

ἐν τῷ πρὸς τούτῳ βιβλίῳ. ἐν τῷ περὶ Γενέσεως καὶ Φθορᾶς (17). cod. Reg.

διὰ τούτο θεὸς ὅπως ἔκ ἐστιν ἀποδοῦναι· πῶς γὰρ ἐν τῷ ἐκείνῳ γένος τὸ ὕλη ἀναλογεῖν, ἡ διαφορὰ αἱ εἶδεις; ἀγγελοῦ δ' ὅριζόμενοι φησὶ ὕλην μὴ ἀγασμῶν, αἱτε ὑφαιμενωτέρου ὄντος καὶ συνθετωτέρου τοῦ ἀγγέλου. id.

δεῖ προσυπακύνειν τὸ ἐξ ὧν εἰπομεν λυθῆναι, ἵνα ἡ τὸ λεγόμενον ταυτὸν· ὡς ἡ ἀπορία καιρὸν ἔχει, ἢ οἱ Ἀντιπνεύοντες ἡπρόρων, λυθῆναι ἐξ ὧν εἰπομεν. ἐπεὶ δὲ γὰρ δέδεικται ὅτι ἄλλα ἐστὶ τὰ ὡς εἶδος μέρη καὶ ἄλλα τὰ ὡς ὕλη, ἐκ τούτων λυθῆσθαι ἡ τῶν Ἀντιπνεύοντων ἀπορία. ἐστὶ δ' αὐτῶν ἡ ἀπορία, ὅτι ἔκ ἐστιν ὁρίσασθαι, ὅδ' ἐστὶν ὁρισμὸς πῶς. τούτο δὲ κατασκευάζον ὡς ἐπεὶ γὰρ ὁ ὁρισμὸς ἔκ ἐστιν ὄνομα, ἀλλ' ἐκ πλεόνων (τούτο γὰρ εἶπε λόγον μακρόν· τὸ γὰρ ζῶον λογικὸν θνητὸν καὶ ἐπιστήμης δεκτικὸν λόγος μακρὸς ἐστὶν, ἀλλ' ὅς ὡς τὸ ἀνθρώπος ὄνομα), ἐπεὶ δὲ ὁ ὁρισμὸς ἔκ ἐστιν ὄνομα, ἔκ ἐστιν ὁρίσασθαι. λέγουσι δὲ ὅτι, ὅταν εἰπωμεν ζῶον λογικόν, σύνθετόν τι λέγομεν ἐξ ὕλης καὶ εἶδους, ὕλης μὲν τὸ ζῶον, εἶδος δὲ τὸ λογικόν, καὶ ἐπὶ προσέθεν τὸ θνητὸν σύνθετον. εἰ δὲ τούτο, τὰ μὲν σύνθετα ἐπεξερχόμενα καὶ οἰοῖται ἀριθμῶμεν πόσα τινὰ τυγχάνει, ζῶον λογικόν λέγοντες, καὶ πάλιν ζῶον λογικόν θνητόν, ὁρισμὸν δὲ ὅ φημεν. λέγει δὲ ὁ Ἀριστοτέλης ὅτι ἡ ἀπορία αὕτη λύει ἐξ ὧν εἰπομεν· ἐπεὶ γὰρ δέδεικται ὅτι τὸ ζῶον πεζὸν δῖπνον τὸ εἶδος ἐστὶ μέρη, ὁ τῆς ὕλης, πῶς ἐστὶ δυνατόν λέγειν ὅτι τὸ ζῶον ἐστὶν ὕλη καὶ δὲ λογικὸν εἶδος, ἡ πάλιν τὸ ζῶον λογικόν ὕλη καὶ δὲ θνητὸν εἶδος; εἰ μὲν γὰρ ἦσαν τῆς ὕλης μέρη τὸ ζῶον, τὸ θνητόν, τὸ λογικόν, ἐχρὴν ταῦτα λέγειν, ὅτι τὸ ζῶον καὶ τὸ λογικόν ὕλη ἐστὶ, τὸ δὲ θνητὸν εἶδος, καὶ λέγοντες ζῶον θνητόν λέγουσι τὸ σύνθετον τὸ ἐξ ὕλης καὶ εἶδους. ἐπεὶ δὲ ἔκ ἐστιν ὕλην, ὁ τὸ σύνθετον λέγουσιν, ἀλλὰ τὰ μέρη τὰ εἶδος· ὡς ἐστὶν ὁρισμὸς· ἔκ ἐστιν ὅν, φησὶν, ὁρίσασθαι, ἀλλὰ ὅποιον μὲν ἐστὶν ἀνθρώπος ἡ βῆς ἐνδέχεται διδάσκει, ὁρίσασθαι δὲ ὅ· οἷον ὁρίσασθαι μὲν καὶ εἰπεῖν τί ἐστὶν ἀργυρὸς ὅς ὡς οἶον τε, ὅποιον δὲ, δυνατόν, οἷον ἐρωτηθέντα ὅποιον ἐστὶν ἀργυρὸς, εἰπεῖν ὅτι οἷον καττίτερος. ὡς φησὶ, λόγον μὲν ἐστὶν εἰπεῖν ὕλην σύνθετον τῆς ἐξ ὕλης καὶ εἶδους, εἶδος δὲ ὅρον ἡ ὕλης ἐξ ὧν ἡ σύνθετός ἐστιν ὕλη ἔκ ἐστιν ἀποδοῦναι. εἰπὼν δὲ ὅτι σύνθετον ἐστὶν ὕλην ἀποδοῦναι ὁρισμὸν, προσέθηκε τὸ "ἐάν τε αἰδητὴ ἐάν τε νοητὴ ἦ." ἀλλ' ὅτι μὲν αἰδητὴ ὕλην σύνθετοί εἰσι, φανερόν· ὅτι δὲ εἰσι καὶ νοηταὶ σύνθετοι, δῆλον· τὰ γὰρ μαθηματικά ἐξ ὕλης καὶ εἶδους εἰσιν· ὁ γὰρ νοητὸς κύκλος ἐξ ὕλης μὲν τὸ διαστήματος, εἶδος δὲ τὸ τοῦ κέντρου χήματος. ὅς ὡς ἀρεσκόμενος δὲ καὶ τὰ μαθηματικά ὕλην εἶπεν, ἀλλ' ἴσως καὶ τούτῳ τῶν Ἀντιπνεύοντων λεγόντων εἴρηκεν αὐτὰ ὕλην. τῆς μὲν ὅν συνθέτου φησὶν ὕλην, αἶτε αἰδητὴ ἐστὶν αἶτε νοητὴ, ἐστὶν ὁρισμὸν ἀποδοῦναι, ἐξ ὧν δ' αὕτη, ἔκ ἐστιν, εἰπερ τὸ ζῶον λογικόν καὶ ὅλος ὁ ὅρος τὸ κατὰ τινος σημαίνει, καὶ τὸ μὲν ἐστὶν εἶδος τὸ δὲ ὕλη. "φανερόν — εἰσιν." δεῖξας ὅτι γὰρ εἶδος ἐστὶν ἡ κυρίως ὕλη, καὶ αἰπὼν ὅτι εἰπερ ὅλος λέγομεν ὕλην, τὸ εἶδος ἂν λέγομεν, ἐπεὶ δὲ ὁμοιωτήτως τινος, ἔχουσιν οἱ ἀριθμοὶ πρὸς τὸ τὸ εἶδος καὶ τὴν ὕλην.

λέγει ὅτι ἐὰν διὰ τὸ ὁμοιότητα ἔχειν τὰς ἀριθμῶν καὶ τὰ εἶδη, λέ-
γῃσι τὰ εἶδη ἀριθμῶν καὶ ἐπὶ τούτῳ καὶ τὰς ὑσίας, ἔχει τινὰ λόγον
τὸ ὑπ' αὐτῶν λεγόμενον, καὶ καλῶς τούτο λέγεται· εἰ δ' ἄλλως, ὅτι
ὁ ἀριθμὸς ἐστὶ μονάδων πλῆθος, καὶ καλῶς. καὶ λέγει τὰς ὁμοιότη-
τας τῶ ἀριθμῶν καὶ τῶ ὁρισμῶν, τὸ δὲ ὁρισμὸς λέγων φανερόν ὅτι
καὶ τὸ ὁριστὶ λέγει. ὁ ὁρισμὸς, φησὶν, ἀριθμὸς τίς ἐστιν. ὥσπερ
γὰρ, φησὶν, ὁ ἀριθμὸς εἰς μονάδας ἀδιαίρετος διαίρεται, ὅτῳ καὶ
1043 αὐτὸς ὁρισμὸς διαίρεται εἰς ἀδιαίρετα. εἰ γὰρ διαίρεται τὸ ζῶον εἰς τὰς
35. λόγους τῶ ἀμφύχου καὶ αἰδιότητος, ἀλλ' ὅν ἐκ ἀπειρον τούτο γενήσεται,
ἀλλὰ καταστήσκειν εἰς τι μὴ διαίρεται, εἰς λόγους· καὶ ὥσπερ

ἀπὸ τῶ ἀριθμοῦ, καὶ τὴν ἀλάχιον ἀφαιρεθῇ ἢ προσεθῇ, ἐκείνι μένει
ἀριθμὸς (ἀν γὰρ ἀπὸ τῶ ὀκτώ μονάδα ἀφέλῃς ἢ προσθῇς, ἐκείνι
ὀκτὼ μένει), ὅτῳ καὶ ἀπὸ τῶ ὁρισμοῦ ἢ τὸ τί ἦν εἶναι, καὶ ἐστὶν ὁρι-
σμός, ἀν ἀφέλῃς τι ἢ προσθῇς, ἐκείνι μένει τὸ αὐτό. καὶ ὥσπερ
δοῦναι εἶναι τι τὸ ἐν ἀριθμῶν ἔστιν καὶ δι' ὃ ἐστὶν εἰς, ὅτῳ καὶ ἐπὶ τῷ
15 ὁρισμῶ καὶ τὸ τί ἦν εἶναι· ὅπερ, φησὶν δὴ τὸ ἐν ἀριθμῶν ἔστιν καὶ ἕνα
ποῶν, τί ποτε ἐστὶν, ἐκ ἔχουσιν εἰπεῖν, ὅτιαν αὐτὸ λέγοντες. ἢ
γὰρ, φησὶν, ἐκ ἐστὶν εἰς ἀριθμὸς, ἀλλ' οἷον σωρὸς ἐστὶν, ἢ εἴπερ
ἐστὶ, λεκτέον τί τὸ ποῶν ἐν ἐκ πολλῶν. ἀλλ' ὅτε τὸ ἐν ἀριθμῶν ἕνα
ποῶν ἔχουσι λέγειν τί ποτε ἐστὶν, ὅτε τὸν ὁρισμὸν. καὶ τούτο εἰκό-
20 τως συμβαίνει. "τὸ γὰρ αὐτὸ λόγους" ἐξ ὃ γὰρ λόγους καὶ αἰτίαι συμ-
βαίνει αὐτοῖς μὴ ἔχειν λέγειν τίνας εἰς ὁ ἀριθμὸς, ἐκ τῶ αὐτῶ
πάντων καὶ περὶ τῶ ὁρισμοῦ προσγίνεσθαι. ἀλλὰ καὶ ὅτι μὴ ὅτι ὅτι καὶ
τί ἦν εἶναι ἐν ἐκ δὴλον, ἀλλ' ὅτι ὡς λέγουσιν οἱ τινες, ὅτι μονὰς τίς
ἐστὶν ἢ ζητήσῃ (μὴ ἄρα γὰρ τὸ εἶδος, δοῦναι δὲ τὴν ὕλην ὁ Πλάτων
25 λέγειν)· ἀλλ' ἐστὶν ἐν ἐνεργείᾳ καὶ φύσει τις ἐκείνης ὑσίας, ἀλλ' ὅ
δυνάμει. [φύσις τις ἐκείνης, γέγραπται], οὐ δὲ ὑποσυγκεχυμέ-
νως λέγει. marg. cod. Reg.] καὶ ὥσπερ ὅδ' ὁ ἀριθμὸς ἔχει
τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον, ὅδ' εἶδος μᾶλλον ὑσία, ἀλλ' εἴπερ ἐστὶν μᾶλ-
λον ὑσία τὸ εἶδος τῆς καὶ τὴν ὕλην ὑσίας, εἴη ἂν μᾶλλον ὑσία,
30 ἀλλ' ὅχι τῆς καὶ τὸ εἶδος. ταῦτα εἰπὼν συμπεραίνει ὅτι περὶ μὴ
ἐν γενέσεως καὶ φθορᾶς τῶν λεγομένων ὑσιῶν, πῶς ἐνδέχεται ὅτι
σύνθετος γίνεσθαι, τὸ δὲ εἶδος ὅτι γίνεσθαι. καὶ περὶ τῆς τῶν ὁρισμῶν ἀνα-
γωγῆς (εἴπερ γὰρ προσεχῶς ὅπως καὶ τὰς ὁρισμῶν εἰς τὰς ἀριθμῶν
ἀνάγειν) ἔξω μέχρι τούτων διωρισμένον· τίνα δὲ ὁ ἀριθμὸς εἰς
35 ἐστὶ καὶ ὁ ὁρισμὸς καὶ τὸ τί ἦν εἶναι, νῦν μὴ ὅτι φησὶν, ἐρεῖ δὲ πρὸς τῷ
τέλει τούτῳ τῶ βιβλίου, ὅταν λέγῃ "περὶ δὲ τῆς ἀπορίας τῆς εἰρη-
μένης περὶ τὰς ὁρισμῶν καὶ τὰς ἀριθμῶν" (c. 6).

1044 α νῦν δὲ συμπεραναίμενος τὰ περὶ τῆς ὕλης καὶ τῶ εἶδος λεχ-
15 θέντα, καὶ εἰπὼν ὅτι περὶ γενέσεως καὶ φθορᾶς τῶν λεγομένων ὑσιῶν
πῶς ἐνδέχεται γίνεσθαι, ὅτι αἱ σύνθετοι γίνονται, τὸ δὲ εἶδος ὅτι
ποιεῖ, καὶ τὰ ἐξῆς, λέγει ὅτι δεῖ μὴ λανθάνειν ὡς εἰ ἐκ τῆς ἀνείδου
ὕλης ὡς πρώτης πάντων γίνεσθαι, καὶ αὕτη ἐστὶν ὡς ἀρχὴ ὕλην τῶν
γνωσμένων, ἢ προσεχέστερον ἐκ τῶν αὐτῶν ὡς πρώτων, λέγων τὰ
τέσσαρα στοιχεῖα, εἰ δὴ ἐκ τούτων τὰ γνωσμένα ὡς πρώτων γίνονται,
45 ὁμοῦς ἐστὶν τις ἐκείνων οἰκεία καὶ προσεχῆς ὕλη.

1044 α τὸ δὲ "ἴσως" πρόσκειται ἢ διὰ τὴν πρώτην ὕλην (ἐξ ἐκεί-
19. νης γὰρ καὶ τὰ τέσσαρα), ἢ διὰ τὸ μὴ νῦν περὶ αὐτῶν, εἴτε ἐκ

τῶν στοιχείων εἰς τὰ γλυκεῖα καὶ πικρὰ εἴτε μὴ, πρόσκειται λέ-
γειν αὐτῷ.

πρὸ ὁδῷ λέγει τὴν ἀπὸ τῶ χειρόνος εἶδος καὶ ζητήσῃ ἀνα- 1044 α
λογησέντος ὡς πρὸς τὸ κρεῖττον εἶδος, ἀνάλυσιν δὲ τὴν εἰς τὸ 24.

ἀλλ' ἐνίων ἑτέρων ὄντων καὶ ἡ ὕλη ἑτέρα ἐξ ἀνάγκης ἐστὶν. 1044 α
ἐπειδὴ τετραχῶς λέγεται (τὰ αἰτία), ὅταν τις ζητῇ τὸ αἴτιον, 27.
πᾶσας δεῖ λέγειν τὰς ἐνδεχομένας αἰτίας, καὶ τὰς πόρρω δὲ ἀλλὰ 33.
τὰς προσεχέας.

ἴσεν δὲ ὅτι τὸ ὅτι ἐνεκα καὶ τὸ εἶδος ἐπὶ τῶν φυσικῶν τὸ αὐτό 1044 α
ἐστὶν, ἐπὶ δὲ τῶν τεχνητῶν ὅτι αὐτό.

εἰπὼν ὅτι ἐπειδὴ τὰ αἰτία τέτταρα, τὰ τέτταρα ἐρωτωμέν- 1044 α
ους δεῖ ἀποδοῦναι, λέγει ὅτι περὶ μὴ τὰς φυσικὰς αἰτίας καὶ γεννη- 3
τάς, ὅχι δὲ καὶ τὰς ἀγενήτους ἀνάγκης ὅτῳ μετιέναι καὶ ἀποδοῦναι
τὰ προσεχῆ αἰτία, εἰ τις μετέσιν ὁρθῶς. ἀλλ' εἴπερ τὰ αἰτία
ἀποδοτέον ἡμῶν ἐστὶ, δεῖ μὴ ἀγνοεῖν αὐτά· ὁ γὰρ τις ἀγνοεῖ, πῶς
ἀν καὶ ἀποδοῖν; περὶ δὲ τῶν φυσικῶν μὴ αἰδῶν δὲ ὅτιαν (λέγει δὲ
τὴν ἐνύμνησαν τῶν ὀκτὼ σφαιρῶν ἐνάδα) ἄλλος λόγους· ἴσως γὰρ
ἐκ ἔχει ὕλην· εἰ γὰρ μὴ ἔχει, ὅδ' ἂν ἐπ' αὐτῆς τὸ ὑλικὸν ἀποδοθῇ.
τὸ δὲ "ἐνία" πρόσκειται, ὅτι καὶ τὸ κυκλοφορικὸν καὶ συγχωρητὶς
μὴ ἔχειν ὕλην, ἀλλὰ τῆς γε ἐκλείψουσιν φυσικῶν τι ὅσης τις ἀν
φαίη ὕλην. εἰπὼν δὲ ὅτι ἴσως ἐκ ἔχει ὕλην, λέγει ὅτι ἢ εἰ καὶ
ἔχει ἀλλ' ὅτι γεννητὴν καὶ φθορτὴν ἀλλὰ μόνον καὶ τόπον κινήτην.

ὅδ' δὲ τῶν φύσει μὴ μὴ ὑσιῶν δὲ ἀλλὰ παθῶν ἐστὶν ὕλη, 1044 α
ἀλλ' ὑποκείμενον αὐτοῖς ἐστὶν, ὕλη δὲ ἐκ ἐστὶν.

ὑπὸν δὲ πάλιν ἀδηλόν ἐστι τί τὸ πρῶτον πάχον. ἀλλ' εἰπάτω 1044 α
καὶ τούτῳ τὸ ζῶον, καὶ τί παθὸν ὑπνώττει, ἢ τί τῶν ἐν αὐτῷ τὸ πρῶ- 15
τον πεπονηδὸς ὑπνωσε; πρότερον γὰρ ἄλλο τι παθὸν τὸ ζῶον ὑπνώτ-
τει. πρότερον ἔν τούτῳ καρδία ἐστὶν, ὡς αὐτὸς ὅτι φησὶν, ἢ ὅ ἐγ-
κέφαλος, ὡς ὁ Πλάτων; ὅτος μὴ γὰρ ἀρχὴν τῶν ζῶων τὴν καρδίαν
λέγων φησὶν ὅτι, ὥσπερ ἐπὶ τῷ κόσμῳ αἱ ἀναχθεῖσαι ἀτμίδες καὶ
ψυχθεῖσαι εἰς ὕδωρ συνέσαντο καὶ πάλιν κατέρχονται, ὅτῳ καὶ ἐπὶ
τῶν ζῶων τῶν ἐκ τῷ πέττειν ἀνιστῶν εἰς τὴν ἐγκέφαλον ἀτμίδων,
ἐπειδὴ περ φύσει τυγχάνει ὡς ψυχρὸς ὁ ἐγκέφαλος, ψυχομένων
ὑπ' ἐκείνου κατέρχεται καὶ ἐπιπίπτει τῇ καρδίᾳ, καὶ σβεννυμένῃ τῇ
ἐν αὐτῇ ὅτι παντελῶς δὲ θερμῷ ὑπνώττει τὸ ζῶον, μέχρις ἂν δια-
λυθῶσι πάλιν καὶ ἀναχθῶσι, καὶ ὅτῳ δὴ ἀνίσταται τὸ ζῶον. ἀδηλόν
ἔν, φησὶν, ἐστὶν ἐπὶ τῷ ὕπνῳ τί τὸ πρῶτον πάχον καὶ ὑπό τινας, καὶ τί
τὸ πάθος τὸ ἐκείνου, ταῦτά ἐστι τί ἐστὶ τὸ πάχοντος πάθος καὶ μὴ τῷ
ὅλῳ ζῶον; ὅτι ἀκινήσια τοιαυτὴ, δύναμει λέγων ὡς εἰ τις ὁρισμὸν
ἀποδοῦναι τῷ ὕπνῳ βύλοιτο, μὴ λεγέτω ὅτι ὕπνος ἐστὶν ἀκινήσια
τῶν τῷ ζῶον αἰσθησέων· τούτῳ γὰρ καὶ τῆς ὅλης τῷ ὅλῳ ζῶον ἡρεμίας
εἶρη καὶ ὅλῳ τῷ ζῶον ἐφαρμόττει ἀλλ' ὅτι τῷ ὕπνῳ μόνῳ· δεῖ δὲ
τὸν τῷ ὕπνῳ ὁρισμὸν μόνῳ τῷ ὕπνῳ ἐφαρμόττειν. μήποτε δὲ τὸ
"ἀκινήσια τοιαυτὴ" ἐπὶ τῷ ὕπνῳ εἶρη, ἵνα ἢ λέγων ὅτι τί δὲ τὸ
τῷ ὕπνῳ πάθος ἀποδοῦναι, ὅτι ὕπνος ἐστὶν ἀκινήσια τοιαυτὴ, καὶ
αὕτη τῷ τί πάχειν τὸ πρῶτον; ταῦτά καὶ αὕτη ἢ ἀκινήσια δη-
λώτω καὶ ἐν τῷ τί πάχειν τὸ πρῶτον, ὁ ὕπνος γίνεσθαι, ἥτοι δη-

λάττω ἢ τί πρῶτον πεπονθὸς ὁ ὕπνος γέγονε, πότερον ἢ καρδία ἢ ἄλλο τι ἐστίν;

1044a "ἐπειδὴ — εἶδη." τὸ ἥδ' εἶδος ἀχρόνως ἢ ἐν ἀτόμῳ νῦν γί-
νεῖ, ὡς ἔδειξεν ἐν τῷ Η τῆς Φυσικῆς Ἀκροάσεως (c. 3?). ἢ
κατασκευάζει αὐτὸ τὸτο τὸ μὴ γίνεσθαι τὸ εἶδος λέγων "ὅ γ. τ. λ. 5
γ."... ἐπεὶ τοῖνυν ἐνιαῖ ἀνευ γενέσεως εἰσὶ τε ἢ αὐτὸ πάλιν ἐκ
εἰσὶ, πᾶν δὲ τὸ γινόμενον ἐκ τινος γίνεσθαι καὶ τι γίνεσθαι, λευκὸν ἢ ἀν-
θρώπου, ὃ πάντα ἀνὰ τὰ πάντα γίνονται ἐξ ἀλλήλων.

1044b ὁ μὲν ἥδ' λευκὸς ἄνθρωπος ὡς ἐξ ὕλης τῷ μέλανος γίνεσθαι ἀν-
θρώπου, τὸ δὲ λευκὸν ἐκ τοῦ μέλανος ὡς τότε μὲν τότε ἢ ὡς εἶδος 10
ἐκ σερήσεως, ὥσπερ δεῖπνον μὲν τὸ ἄριστον.

1044b ἐπειδὴ ἡ ὑγίεια ἢ ἡ νόσος ἐναντία, ἔστι δὲ τὸ σῶμα δυνάμει,
30 ὑγιεινὸν ἄρα, φησί, ἢ δυνάμει νοσῶδες ἐστίν, ἢ τὸ ὕδωρ δυνάμει
οἶνος ἢ ὄξος. ἢ ἐρωτήσας ἐπικρίνει λέγων "ἢ τῷ μὲν — ὕλη,"
ταῦτάς τινος μὲν ὑγείας ἐστὶ τὸ σῶμα ὕλη ὡς ἔξεως ἢ εἶδους, τῆς 15
δὲ νόσου ὡς σερήσεως ἢ φθορᾶς τῆς παρὰ φύσιν.

1044b ἢ ὁ ζῶν δὲ διὰ τί ἐκ ἑστὶ δυνάμει νεκρός, καὶ ἔστιν ὕλη ὁ
36 ζῶν τῷ νεκρῷ; ἢ λυεῖ λέγων "ἢ ὅ, ἀλλὰ καὶ συμβεβηκὸς αἱ φθο-
ραί." ἢ εἴη ἂν λέγων ὅτι ὅτε ὁ οἶνος ὕλη ἐστὶ τῷ ὄξος ὅθ' ὁ ζῶν
τῷ νεκρῷ, ἀλλὰ καὶ συμβεβηκὸς αἱ φθοραί, λέγων φθορᾶς τὰ 20
χειρότερα εἶδη, ἃ τῆς πρὸς αὐτὰ ὁδῷ ὕλην ἔχουσιν τὰ κρείττονα τῶν
εἰδῶν.

1045a ὥσπερ ἐπὶ τῶν σφηκῶν ἔχει ἢ τῶν μελισσῶν, ὧν αἱ μὲν ἐξ
6 ἱππων σηπομένων αἱ δ' ἐκ βοῶν προέρχον. cod. Reg.

1045a εἰ δέ, φησί, ἢ ἐκ νεκρῷ δεῖ ζῶν γενέσθαι, εἰς τὰ τέσσαρα 25
5 χοιρία ἀναλυθήσθαι πρῶτον ὁ νεκρός, ἢ ὅπως ἐξ αὐτῶν γενήσθαι
ζῶν.

1045a "περὶ — ἐν εἶναι." ἢ ἐν τῷ πρὸς τὴν βιβλίῳ ζητήσας περὶ
7 τὴν ἢ τὴν λύσιν μὴ ἐπενεγκῶν, ἢ ἐν τούτῳ πάλιν ταύτης μνη-
θεῖς ἢ ὁμοίως τὴν λύσιν ὑπερβέμενος, νῦν λύει τὴν οἷς ζητηθεῖ- 30
σαν ζητήσιν ἢ τῆς λύσεως μὴ τετυχηκυῖαν. ἢ δὲ ἡ ἀπορία ὅτι
ἐπειδὴ ἐκ πλείωνων οἱ ὅρισμοι τυγχάνουσιν, τί ποτὲ ἐστὶ τὰ ταῦτα
ἐν ἑνὶ ἢ ποῦ ἐν; τί γὰρ ἐστὶ τὸ τὸ ζῶν ἢ πεζόν ἢ δῖπον ἐν ποῦ,
εὐκρίτως ἂν τις ζητήσῃ. πάντων γὰρ, φησὶν, ὅσα πλείω μέρη ἔχει
ἢ μὴ ἔστι τὸ πᾶν οἷον σωρός, ἀλλὰ συνεχές τε ἢ ἕτερον τὸ ὅλον 35
παρὰ τὰ μέρη (τὸ ἥδ' ὅλον ἕτερον ἐστὶν ἐκαστὸν τῶν ἐν αὐτῷ μερῶν
ἢ μορίων)... ἔστι τι αἷτιον τῷ ἐν εἶναι. τὸτο ἥδ' ἐλλείπει τῇ λή-
ξει. ὥσπερ ἥδ' ἐν τοῖς σώμασι τοῖς μὲν ἐστὶν ἀφή κτλ.

1045a ἢ εἴη ἂν τὸ λεγόμενον καὶ συγχώρησιν ἐρωτώμενον, ὡς εἰ
17 ἔλεγεν ἀλλ' ἄπερ ἐκ ἔχουσιν εἰπεῖν τίνι ἐν ἐστὶ τὸ αὐτοζῶν ἢ
αὐτοδῖπον, διὰ τί ἐκ ἑστὶ αὐτὰ αὐτοάνθρωπος ἢ ὅπως ἐστὶν οἱ
τῶν ἀνθρώπων καὶ μέθεξιν ἐκείνῳ ἀνθρώπου ὁ δένος; ταῦτάς τινος ἢ ἐσόν
καὶ μέθεξιν ἐκ ἀπὸ τοῦ αὐτοανθρώπου. κεχώριζαι ἥδ' ἀλλήλων τό-
τε αὐτοζῶν ἢ τὸ αὐτοδῖπον. εἰ ἥδ' μὴ ἐκεχώριστο, ἦν ἂν αὐτοῖν
ἀποτελεσμα ὁ αὐτοάνθρωπος, ἢ ὅπως συνέβαινε εἶναι τὸς τῶνδε 45
ἀνθρώπων καὶ μέθεξιν τῷ αὐτοανθρώπῳ. ἐπεὶ δ' ἐκεχώριστο, ὑπό-
κειναι δὲ συνιστάει ἢ ὅπως τὸν αὐτοάνθρωπον, ἐσόν οἱ αὐτοάν-
θρώποι ὃ καὶ μέθεξιν ἀνθρώπου ὁ δένος, ἀλλὰ δυοῖν, ζῶν ἢ δῖπο-

δος, ἢ ἑστὶ ὁ ἄνθρωπος ἐκ ἐν ἀλλὰ πλείω, ζῶν ἢ δῖπον. τί
ἐν ἐστὶ τὸ ἐν αὐτῷ; ὅπως δὲ τὸν λόγον οἶμαι συγχώρησιν, ἐρωτῶ-
σας λέγει φανερόν εἶναι ὅτι ἐκ ἐνδὲξαι λῦσαι τὴν ἀπορίαν, ἐξ ὧν
εἰσώσασιν ὁρίζεσθαι ἢ μετεῖναι τὰ περὶ τὸς ὅρισμους.

εἰ μὲν ἥδ' ἐτύγχανεν ἐν τὸ εἶδος αὐτὸ καθ' αὐτὸ χωρὶς, καθάπερ 104b
οἱ τὰς ιδέας πρεσβεύοντες τυγχάνουσι λέγοντες, ἢ ἡ ὕλη ὡσαύ- 22
τως, τότε ἂν ἦν ὡς ἀληθῶς ἀπορὸν τι τὸ ἐν τὰς κεχωρισμένας ἢ
καθ' αὐτὰ ὄντα. ἐπειδὴ δὲ ἐκ ἑστὶ καθ' αὐτὸ ἐν ὑποτάσσῃ ἐν,
ἀλλὰ τῆς ὕλης, οἷον τὸ χαλκῷ ὡδὲ ὑπὸ τῷ τεχνίτῃ κινούμενῳ
ἀχρόνως ἐπιγίνεται τῷ, τὸτο ἀπορίαν ἔχει, ὅτι τί τὸ ἐν ὡς
αὐτὰ ἢ ποιῶσαν ἐν.

ἢ εἴη ἂν λέγων ὅτι εἰ τις τῇ χαλκῇ σφαίρᾳ θεῖτο ὄνομα 104b
ἱμάτιον, εἴτα ὁρίζομενος λέγοι ὅτι ἱμάτιον ὄνομα δηλωτικὸν τῷ 26
στρογγύλῳ χαλκῷ κτλ.

ἢ ὅ φανείη ἔχουσα δυσχερές τι (ἢ ἀπορία), ἐπειδὴ τὸ μὲν 104b
ἐστὶν ὕλη, τὸ ζῶν πεζόν, τὸ δ' αἶδος, τὸ δῖπον.

εἰ δ' ἦν τι εἶδος καθ' αὐτό, πῶς ἂν τὸτο μὲν τῆς ὕλης ἦν 104b
31 σεν, ἀδιανόητον ἂν ἦν παντελῶς. εἰπὼν δὲ ὅτι ὅθεν γὰρ ἐξ
ἕτερον τῷ τῇ δυνάμει σφαῖραν ὡς ἐνέργεια εἶναι σφαῖραν, ἐπὶ γὰρ
γεν "ἀλλὰ τὸτ' ἦν τὸ τί ἦν εἶναι ἐκατέρῳ," ἐκάτερον λέγων τὴν
ἀνθρώπων ἢ τὴν σφαῖραν. προσεχῶς ἥδ' περὶ τούτου ἔλεγεν. ἔστι
δὲ ὁ λέγει, ἀλλ' ἐκατέρῳ τὸ τί ἦν εἶναι τὸτ' ἦν, ταῦτάς τινος μὲν
ἀνθρώπῳ τὸ τί ἦν εἶναι τὸ ζῶν πεζόν δῖπον ἐστὶ τῇ δὲ σφαίρᾳ
χῆμα τοιοῦτό. ἢ ἐν τούτῳ λέγει διὰ τὸ "ἀλλὰ τὸτ' ἦν εἶναι ἐκα-
τέρῳ," ἢ λέγοι ἂν ὅτι ἐκατέρῳ ἢ ἐνέργεια τὸ τί ἦν εἶναι ἐστίν. ἢ
ἐνέργεια ἥδ' τῆς ὕλης, ἢ περὶ ἐστὶ δυνάμει σφαῖρα, τὸ τί ἦν εἶναι
σφαῖρας ἐστίν, ἢ ἡ τῆς δυνάμει ὁμοίως ὕλης ζῶν ἐνέργεια τὸ τί ἦν
εἶναι ἐστίν. ἀλλ' εἰ ἢ ἡ ἐνέργεια τῆς ὕλης τὸ τί ἦν εἶναι ἐστίν, ὃ
χρὴ λαμβάνειν ὅτι τῶν ὕλων ἢ μὲν ἐστὶ νοητὴ ἢ δὲ αἰσθητή. ἐπειδὴ
ἥδ' ἢ τὰ γένη ὕλη ἀναλογεῖ, τὸ μὲν ζῶν ἐστὶ νοητὴ ὕλη ἢ ὕλη τῷ
εἶδους, αἱ σάρκες ἢ τὰ ὅσα αἰσθητή. ἢ πάλιν τὸ μὲν χῆμα νοητὴ,
ὃ δὲ χαλκὸς αἰσθητή.

ἀλλ' ὅτι μὲν αὐτοῖς ἐκ ἑστὶ νοητὴ ὕλη, ὅλῳ. ἐπειδὴ ἥδ' νοη- 104b
36 τὴν ὕλην τὰ γένη φαμέν, τούτων δ' ὅθεν ἐστὶ γένος (γενικώτατα
γὰρ εἰσι γένη ἢ ἐκ ἑστὶ τις ὑπερβεβηκυῖα ταῦτα φύσις), δηλονότι
ἐκ ἑστὶν αὐτοῖς ὕλη νοητή. ἀλλὰ μὴν ὅθεν αἰσθητή. ἢ ἥδ' αἰσθητὴ
ὕλη συνθέτων ἐστὶν ἢ ὕλη ἢ αἰσθητῶν, ἀλλ' ἐκ τῶν ἀπλῶν ἢ
νοητῶν, ταῦτα δὲ τὸ τότε ἢ τὸ ποσὸν ἢ τὰ λοιπὰ τῶν αὐτῶν ἐστὶ
ἢ νοητά. καίτοι δὲ τοιαῦτα ὄντα ἐκ εἰσὶ χωριστὰ οἷον αὐτοουσία ἢ
αὐτοποιόν, ἀλλ' ἐν τοῖς αἰσθητοῖς ἢ καθ' ἑκάστα. ἢ μὴ τις λε-
γέτω ὅτι ἐπειδὴ ἐν τοῖς καθ' ἑκάστα ἐστὶν ἔχει ὕλην αὐτά. ἢ μὲν
ἥδ' ὅσια ἢ μὲν ἔχει ὕλην ἢ ὑποκείμενον τότε, ἢ δ' ἀπλῶς ὅσια
ἐδάμῳ. εὐρίσκει ἥδ' ἢ ἐν τοῖς ἀσωμάτοις ἢ ὅλῳ αὐτοῖς.
ἀλλ' ἄπερ μὲν ἐρεῖν διὰ τούτων βύλει, οἶμαι, ταῦτα ἐστίν. τὴν δὲ
λέγω ὑπερβατῶς ἀναγνωστέον ὡδε, "ὅσα δὲ μὴ ἔχ — τὸ ποσόν,"
εἴτα τὸ "ὅς ὡς ἐν γένει τῷ ὄντι κ. τ. ε." εἶθ' ὅπως, "ὅθεν ἐκ ἐστὶ
ἐν τοῖς ὅρισμοις ὅτε τὸ ὄν ὅτε τὸ ἐν" ἢ τὰ ἐξ ὧς ὡς τῷ "εὐδὸς γ.
ἐκ. ε. ο. τ. κ. ἐν τι," ἢ ὅπως τὸ "ὅθεν ὡς χωρὶς. ο. πρ. τ. κ. ἐκ."

λέγει δὲ ὅτι εἰ καὶ ὅπερ ὅν τι καὶ ὅπερ ἐν τι ἐστὶ τὸ τότε, τὸ ποσόν, τὸ πῶς, ἀλλ' ὅν ἐκ ἐξ ἑνὸς αὐτῶν ὅτε τὸ ὅν ὅτε τὸ ἐν· γενικώτατα γὰρ εἰσι γένη, κατηγορεῖται δ' αὐτῶν, ὡς πολλάκις εἴρηται, τὸ ὅν καὶ τὸ ἐν, ὡς τὰ ἀφ' ἑνὸς καὶ πρὸς ἐν. καὶ διὰ τὸ μηδὲ εἶναι αὐτῶν γένος τὸ ὅν καὶ τὸ ἐν, ὡς λαμβάνει ἐν τοῖς ὁρισμοῖς αὐτῶν, 5 ὁρισμὸς λέγων τὰς ὑπογραφάς· οἱ γὰρ ὁρισμοὶ ἐκ γενῶν καὶ διαφορῶν εἰσὶ, τούτων δ' ἐκ ἐξ ἑνὸς. εἰ δὲ τούτο, ὡς ὁρισμοὶ αὐτῶν εἰσὶν, καὶ ἐστὶ τὸ τότε καὶ τὸ ποσὺ καὶ τῶν λοιπῶν εὐθὺς τὸ τί ἢν εἶναι τὸ ἐν τι εἶναι καὶ ὅν τι· καὶ διὰ τούτο, λέγει δὲ διὰ τὸ εἶναι αὐτοῖς τὸ τί ἢν εἶναι τὸ ὅπερ ἐν τι καὶ ὅπερ ὅν τι, ὡς ἔξω ἑτερόν τι αἴτιον 10 ὑποκείμενον τῷ ἐν εἶναι καὶ ὅν· εἰ μὲν γὰρ ἦν γένος ἡ τὸ ὅν ἡ τὸ ἐν, τούτο δὲ καὶ τὸ ποσὺ, ὡς περ ἀνθρώπων τὸ ζῶον, ἢν ἂν ὅπως αἰτῶν τι τῷ ἐν εἶναι αὐτὰ καὶ ὅν. ἀλλ' εἰ καὶ τοιαῦτά ἐστιν ἡ τε ὕστα καὶ τὸ πῶς καὶ τὸ ποσόν, ὅμως ἐκ εἰσὶ χωριστὰ τῶν καθ' ἑαυτὰ ἀλλ' ἐν αὐτοῖς. ταῦτα δὲ εἰπὼν πάλιν ἐπανατρέχει ἐπὶ τὰ πρότερα, 15 λέγων "διὰ ταύτην δὲ τὴν ἀπ."

045 a
27. ὡς περ ὁ Πλάτων μετέχει τῶν ἰδίων εἶναι τὰ τῆδε (φησὶ), τί δὲ τὸ αἴτιον τῆς μετέχεις ἐστὶ, καὶ ὅπως τί τὸ μετέχειν καὶ ὅπως τούτο δυνατόν συμβαίνει, ἀπορῶσι καὶ ἐκ ἔχουσιν εἰπεν. οἱ δὲ φασὶ συνύσταν ψυχῆς, ὡς περ Διοφάνης ὁ σοφιστὴς τὴν ἐπιστήμην λέγων 20 συνύσταν τῷ ἐπιστάτῃ καὶ ψυχῇ. καλλίον δ' ἂν καὶ σαφέστερον ἦν,

εἰ ὅτω πως εἶχεν ἡ γραφή "τὴν ἐπιστήμην τῷ ἐπιστάτῃ συνύσταν καὶ ψυχῇ." ἐρωτώμενος γὰρ ὁ Διοφάνης, τί τὸ αἴτιον τῷ τὴν ἐπιστήμην καὶ τὴν ψυχὴν ἐν εἶναι, ἔλεγεν ὅτι ἡ συνύστα. οἱ δὲ τὸ ζῶον ἔλεγον ὡς ἐστὶ σύνδεσμος ψυχῆς ἐν τῷ σώματι.

αἴτιον δὲ, φησὶν, αὐτοῖς τῷ ταῦτα λέγειν, ὅτι ζητῶντες τί τὸ 1045 a αἴτιον τῷ ἐν χαλκὸν ἐν δυνάμει ὄντα τρίγωνον ποιῆσαι αὐτὸ ἐνεργεῖα τρίγωνον, καὶ μὴ δυνάμενοι λέγον ἄνοσιον ἦτοι αἰτίαν καὶ διαφορὰν ἀποδοῦναι τῷ πῶς ἐν εἶναι, ταῦτα ἔλεγον· εἰ γὰρ ἡδυνήθησαν εὐρεῖν καὶ ἀποδοῦναι λόγον καὶ αἰτίαν ἄνοσιον τῷ τί τὸ ὅν καὶ τὸ δυνάμει ἦτοι τὴν ὕλην καὶ τὴν ἐνέργειαν, τότε τὸ εἶδος, ἐκ ἂν εἰς τοιαῦτα ἐξετραπῆσαν. ὡς περ δὲ πολλάκις εἴρηται ὅτι ἡ ὕλη ἡ ἐχάτη (αὕτη δ' ἐστὶν ἡ προσεχὴς· νῦν γὰρ ἐχάτην αὐτὴν εἶπε) καὶ τὸ εἶδος ἐν ἐστὶν· ὥς τε ταῦτα ἐν εἶναι ἐκ ἄλλο τι τὸ αἴτιον ἡ τὸ κινῶν τὴν ὕλην ἐκ δυνάμεως εἰς ἐνέργειαν. ὅσα δὲ, ὡς περ εἴρηται, 15 μὴ ἔχει ὕλην, πάντα ἀπλῶς καὶ κυρίως ὅπερ ἐν τι εἰσὶ καὶ ὅπερ ὅν. καὶ ὅρα δὲ τὸ διδασκαλικὸν καὶ δαιμόνιον τῷδε τῷ ἀνδρὶ, ὅπως ἐκ τῶν ὑστέρων (ὡς γὰρ ἄλλως ἐν τῷ ποιῆσαι) καὶ ἡμῶν γνωρίμων ἐπὶ τὴν πολυτέλειαν πατέρα καὶ ποιητὴν πάντων θεῶν ἀγαγεῖν ἡμᾶς μεθοδεύει, καὶ δεῖξαι ὅτι ὡς ὁ χαλκεὺς αἰτίος ἐστὶ τῷ ἐν χαλκὸν καὶ τὴν σφαῖραν ἐν εἶναι, ὅπως καὶ ἡ ἄνοσιος αὐτῷ καὶ δημιουργικῇ δυνάμει πάντων τῶν ὄντων αἰτία ἐστὶ τῷ ἔχειν ὡς περ ἔχει.

ΣΧΟΛΙΑ ΕΙΣ ΤΟ Θ.

045 b
27. Εἰπὼν ἐν τῷ Z καὶ H περὶ τῷ καθ' αὐτὸ ὄντος, ἐν τούτῳ λέγει περὶ τῷ δυνάμει καὶ ἐνεργείᾳ. ἐπειδὴ γὰρ τὸ ὅν λέγειται καὶ τῷ δυνάμει καὶ ἐνεργείᾳ, ἡ δὲ παρῶσα μέθοδος περὶ τῷ ὄντος ἐστὶν, ἐν τῷ παρόντι βιβλίῳ λέγει περὶ δυνάμεως καὶ ἐνεργείας. λέγει δὲ περὶ 25 ἐνεργείας ἀναγκαῖον· ὡς γὰρ δεῖξαι, τὸ πρῶτον αἴτιον, ὁ ζητῶμεν ἐνταῦθα, ὡς δὲ ἄλλο ἐστὶν ἡ ἐνέργεια. ὑπομνηστικὴ δὲ πάλιν ἡμᾶς τῶν βηθέντων καὶ δεχθέντων, ὅτι περὶ τῷ πρῶτῳ ὄντος, ὅπερ ἐστὶν ἡ ὕστα, δι' ἣν καὶ αἱ ἄλλαι κατηγορίαι ὄντα λέγονται· καὶ γὰρ τὴν λόγον τῆς ὕστας αὐτῆς ὕστα ἐστὶ πάντα τὰ ὄντα καὶ λέγειται. καὶ τὴν 30 αἰτίαν τῷ διὰ τὴν ὕσταν πάντα τὰ ὄντα λέγειται ἐπὶ ἡγήγαγεν, εἰπὼν "πάντα γὰρ ἔχει τὴν τῆς ὕστας λόγον, ὡς περ εἵπομεν ἐν τοῖς πρώτοις". εἰ γὰρ ἀκριβῶς τις ὀρίξει τὸ ποσὸν ἡ τὸ πῶς ἡ ἄλλῃ τινα τῶν κατηγοριῶν, εἰς τὴν ὁρισμὸν αὐτὸν ἐξ ἀνάγκης τὴν ὕσταν παραλήψει, ὡς περ καὶ εἰς τὴν τῆς σιμότητος τὴν ῥίαν. εἰ δὲ τούτο, 35 ὅλον ὡς διὰ ταύτην ὄντα λέγειται· περὶ γὰρ τούτων εἴρηται.

045 b
34. τὸ καὶ ἐντελέχειαν καὶ καὶ τὸ ἔργον ὁ μὲν Ἐφύσιος ἐκ παραλλήλων φησὶ δηλοῖ τὸ αὐτό· μήποτε δὲ βέλτιον ἐξω ὅπως αὐτὸ ἐξηγησάμεθα. ἡ ἐντελέχεια, ἡ καὶ ἐνέργεια, ὡς πολλάκις ὁ Ἀριστοτέλης διδάσκει, διττή, ἡ μὲν κατ' αὐτὴν τὴν ἐνέργειαν λεγόμενη, ὡς 40 εἰ τις λέγοι τὸν οἰκοδόμον ἐνεργεῖα οἰκοδομῶν ὅτε οἰκοδομεῖ καὶ πρὸς αὐτῷ τῷ ἔργῳ ἐστὶν, ἡ δὲ ὅτε μὴ ἐνεργεῖ μὲν ἐν τῷ τάδε, δυνάται δ' ὅτε βύλοι· ἂν ἐνεργεῖν κατὰ. cod. Reg.

ἐκ παραλλήλων δὲ τὸ ἐνεργεῖα καὶ τὸ καὶ τὸ ἔργον κατὰ.

λέγοι δὲ ἂν κυρίως δυνάμει τὴν πρώτην καὶ ἀνείδεον ὕλην· 1045 b δυνάμει γὰρ πῶς ἐστὶν, ἥτις καὶ πρώτη δυνάμεις ἡ, ἀλλ' ὅν ἐκ ἐξὶ χρησιμωτάτη πρὸς ὁ βουλόμεθα νῦν· αὐτὸν γὰρ τι καὶ ἀπλὴν καὶ αἰσώματων ζητῶμεν, ἀλλ' ἐκ ἐνυλόν τι καὶ σύνθετον. τὸ δὲ "ἐπὶ πλέον γὰρ ἐστὶν ἡ δυνάμει καὶ ἡ ἐνέργεια τῶν μόνον λεγομένων καὶ κίνησιν" τοῦτον ἂν εἴη· τὸ δυνάμει καὶ ἐνεργείᾳ ἐν ἐπὶ πλέον ἐστὶ τῷ δυνάμει μόνον ὄντος· ἔχει γὰρ ἀμφοτέρω, τό τε δυνάμει καὶ ἐνεργείᾳ, ἐκεῖ δὲ τὸ δυνάμει μόνον, τὸ δὲ τὰ δύο πλατύνει τῷ τὸ ἐν ἐπὶ πλέον ἐστὶν. ὡς μόνον δὲ τὸ δυνάμει καὶ ἐνεργείᾳ ἐπὶ πλέον ἐστὶ τῷ δυνάμει μόνον, ἀλλὰ καὶ τῷ ἐνεργείᾳ μόνον. τὴν δὲ δυνάμει κίνησιν εἶπε νῦν, ἡ κίνησιν τὴν ἐνέργειαν εἶπεν, ὡς ἡ τὸ λεγόμενον, ἐπὶ πλέον γὰρ ἐστὶν ἡ δυνάμει καὶ ἡ ἐνέργεια τῶν καὶ κίνησιν ἦτοι κατ' ἐνέργειαν μόνον λεγομένων. ἐστὶ δὲ δυνάμει μόνον ἡ πρώτη καὶ ἀνείδεος ὕλη, δυνάμει δὲ καὶ ἐνεργείᾳ πῦρ γῆ καὶ τὰ σίμωχα τούτοις· τὸ γὰρ ἐνεργείᾳ ἐν πῦρ δυνάμει ἐστὶν ἀήρ. ἀλλ' εἰ καὶ ἐπὶ πλέον ἐστὶ τὸ δυνάμει καὶ ἐνεργείᾳ τῷ δυνάμει μόνον ἡ τῷ ἐνεργείᾳ μόνον, ὅμως εἰπόντες περὶ τῆς κυρίως δυνάμεως ἐν τοῖς περὶ τῆς ἐνεργείας ὁρισμοῖς δηλώσομεν, φησὶ, καὶ περὶ τῶν ἄλλων δυνάμεων.

ἔνια γὰρ ὁμοιότητι τινι λέγονται, ὡς περ ἐν γεωμετρίας· ἐκεῖ 1046 a γὰρ λέγειται ὅτι εἰ ἐξω ἡ εὐθεῖα διπλασία τῇσδε, καὶ ὁ δυνάται τε- 7. τριγώνων τετραπλάσιον ἐστὶ τῷ τετραγώνῳ ὁ δυνάται ἡ λοιπή. τούτο δὲ φανερόν ἐστι ἐπὶ ἀριθμῷ· ὁ γὰρ τέσσαρα διπλασίου ὡς τῷ δύο

τὸ ἀπὸ τῶ τέσσαρα τετράγωνον, ὃ ἐστὶ τὸ δεκάεδρ., τετραπλάσιον
ἐστὶ τῷ ἀπὸ τῶ δύο, ὅπερ ἐστὶ τὸ τέσσαρα. τὸτο δὲ καθ' ὁμοιό-
τητα λέγει τῆς κυρίως δυνάμεως· διὰ τὸ τὴν κυρίως δύνα-
μιν πάντα δυνάμει, δύναμι δὲ τι καὶ ἡ εὐθεία, λέγει καὶ ἡ εὐθεία
δύναμις. λέγει ὅτι δὴ δυνατὰ καθ' ὁμοιότητα καὶ ἀδύνατα τῷ
εἶναι πως καὶ μὴ εἶναι· διπλασίον γὰρ ὕψους τῆς εὐθείας, λέγει δὴ
ναδὲ τετραπλάσιον, μὴ ὕψους δὲ λέγει μὴ δύναμει.

1046^a τὸ δὲ "ἢ ἄλλο" πρόσκειται, ἐπειδὴ νοσῶν τις ἴσασται ἂν ἐαυ-
τόν, καὶ ἔστιν ἐν αὐτῷ ἡ δύναμις τῷ ὡδὶ παθεῖν αὐτόν, ἀλλ' ὃ καθ'
αὐτὸ τὸτο ὑπάρχει αὐτῷ ἄλλα καθὼς ἄλλο. ἐπειδὴ δὲ τῶν δυνά-
μεων αἱ μὲν εἰσιν αἰτίαι τῷ μεταβάλλειν τὰ ἐν οἷς ἐστὶν ἐπὶ τῷ
χεῖρον, αἱ δὲ ὅτι εἰσὶ, διορίζει καὶ περὶ αὐτῶν λέγων "ἢ μὲν γὰρ τῷ
παθεῖν ἐστὶ δύναμις, ἢ ἐν αὐτῷ τῷ πάχοντι ἀρχὴ μεταβολῆς πα-
θητικῆς ὑπ' ἄλλου ἢ ἄλλο," τυτέστι τῶν δυνάμεων ἡ μὲν ἐστὶν ἐν
αὐτῷ τῷ πάχοντι ὡς ἀρχὴ μεταβολῆς, ὅχι τῷ μὴ πάχειν ἀλλὰ
τῷ πάχειν ὑπ' ἄλλου, ὥσπερ εἶρηται ἐπὶ τῷ κηρίνῳ ἀνδριάντος. ἢ μὲν
ἐν τῶν δυνάμεων ἐστὶ τοιαύτη, ἢ δὲ ἐστὶν ὅτι ἀρχὴ τῷ πάχειν ὑπ'
ἄλλου, ἀλλὰ μάλλον ἔστι ἀπαθείας τῆς ἐπὶ τῷ χεῖρον.

1046^a πάλιν τῶν δυνάμεων αἱ μὲν εἰσὶ τῷ μόνον παθεῖν αἱ δὲ τῷ
17. καλῶς· πῶς δὲ ταῦτα λέγει, εἶρηται ἡμῖν ἐν τῷ Δ ταύτης τῆς 20
πραγματείας πλατύτερον, ὅτε περὶ τῶν τῆς δυνάμεως σηματο-
μένων ἔλεγεν (c. 12).

1046^a διὰ τὸ τὸ ἔχειν τινα δύναμιν καὶ ἀρχήν, καὶ ὅλως διὰ τὸ εἶναι
20. τὴν ὕλην ἀρχὴν τινα, πάχει τὸ πάχον καὶ ἄλλο ὑπ' ἄλλου· καυστὸν
γὰρ ἐστὶ τὸ λιπαρὸν καὶ θλαστὸν καὶ ὑπέικον ὡδὲ.

1046^a καὶ τῶν δυνάμεων ἡ μὲν ἐστὶν ἐν τῷ πάχοντι ἢ δὲ ἐν τῷ ποῶντι.
26. ὥστε εἰ τὸ ποῶν ἑτερόν ἐστι τῷ πάχοντος, δηλονότι τὸ συμ-
1046^a 28. πεφυκὸς καὶ ἐν δὴ καὶ συνεχὲς ὃ πείσεται ὑφ' ἑαυτοῦ· τὸ γὰρ πάχον
ἑτερον εἶναι δεῖ τῷ ποῶντος. ὥσπερ δὲ ἡ δύναμις καὶ τὸ δυνατὸν
ἔστι ἐστὶν, ὅπως ἡ ἀδυναμία ἢ τῇ τοιαύτῃ δυνάμει ἐναντία ἐστὶν
ἐστὶν· ὥστε τῷ αὐτῷ καὶ κατὰ τὸ αὐτὸ πᾶσα δύναμις ἀδυναμία.

1046^a διὰ πᾶσαι αἱ τέχναι αἱ τε ποιητικαί, ἢ τε οἰκοδομικαὶ καὶ ἡ
2. ναυπηγικαί, καὶ αἱ ἐπιστήμαι (καυότερον δὲ τέχνας εἶπε τὰς ἐπιστή-
μας) δυνάμεις εἰσιν.

1046^a "ἀποφάσει γὰρ καὶ ἀποφορᾷ," τυτέστι ἐρησι (τὸ γὰρ ἀποφορᾷ 35
13. τῷ ἐρησι ἐστὶ δηλωτικόν) οἶδε τὸ ἐναντίον... λέγει δὲ ἐνε-
ργείας ἐρήσιν πρώτην, εἰ ὅτε πέφυκεν ἔχειν καὶ ὡς πέφυκεν ἔχειν
καὶ ὃ πέφυκεν ἔχειν μὴ ἔχει, δευτέραν δὲ ἐρήσιν τὸ ὅλως μὴ
ἔχειν.

1046^a αὕτη δ' ἐστὶν ἀποφορὰ τῆς ἔξεως· ταύτην γὰρ εἶπε θάτερον.
15. ἢ πρώτην ἐρήσιν ἐνταῦθα λέγει τὴν ἐν τῷ δεκτικῷ, πρὸς
ἀντιδιαστολήν τῶν ἄλλων ἐρήσεων τῶν ἀπλῶς λαμβανομένων καὶ
μὴ ἐν τοῖς δεκτικοῖς· οὕτω γὰρ ὃ ἡμέτερος καθηγητῆς ἐξηγήσατο.
ἦγον, ὡς εἶρηται, τὴν ἐν τῷ δεκτικῷ ἐρήσιν καὶ πρώτην ὀνομαζέει
ἐρήσιν. cod. Reg.

1046^a "τῷ λόγῳ. ἔχ.", τυτέστιν ἐν τῷ λόγον ἔχοντι. ἢ ἡ ἐπιστήμη
17. ἐστὶ δύναμις τῷ λόγον ἔχειν, ἀπὸ τῷ, ἢ ἐπιστήμη δύναμις ἐστὶν ἐν
τῷ ἔχειν λόγον καὶ αἰτίαν τῷ ἐπιστητῷ ὅπερ ἔχει. καὶ ἔχει ἡ ψυχὴ

ἀρχὴν κατήσεως τὴν ἐπιστήμην· κατὰ γὰρ αὐτήν, ὡς ἔφαμεν, εἰς θεω-
ρήματα τὰ καὶ εὐρέσεις.

"ὃ δ' ἐπιστήμων ἀμφοῖ," διὰ τὸ τὴν λόγον τὴν ἐν τῷ ἐπιστημονίῳ
ἀμφοτέρω γνωσκῶν, εἰ καὶ μὴ ὁμοίως. ἐστὶ δ' ὁ τοῦτος λόγος ἦτα
ἢ ἐπιστήμη ἢ ἐν ψυχῇ, ἦτα ψυχὴ ἔχει τὸν λόγον ἢ τὴν ἐπιστήμην
ἀρχὴν κατήσεως.

"πρ. τὸ αὐτὸ σ." τὸ αὐτὸ λέγει τὸ λογικόν... "πρὸς τὸ αὐτὸ,"
τυτέστι τὸ λογικόν... ἐπεὶ καὶ ἡ ἐρήσις καὶ ἡ ἔξις ἐν μιᾷ εἰσὶν
ἀρχῇ, τῷ λόγῳ ἦτα τῷ λογικῷ, ἀμφοτέρω ποιήσει ἡ ψυχὴ.

"τῷ μόνον ποιῆσαι δύναμις"· τῷ γὰρ εὖ γράφοντι ἀκολουθεῖ
καὶ τὸ μόνον γράφειν, τῷ δὲ μόνον γράφοντι ἐκ ἀκολουθεῖ τὸ εὖ
γράφειν· διὰ τὸ ἐκείνῳ μὴ πάρεσιν ἀμφοῖν δύναμις, τῷ δὲ μόνον
γράφοντι ὁδομῶς.

Μεγαρικὸς λέγει ὅτι περὶ Εὐκλείδην (Ζήνωντα Α.)· ὅτις
γὰρ εἰς τὰ Μεγάρων τὸ διδασκαλεῖον εἶχε. λέγει δὲ ὅτι οἱ Μεγα-
ρικοὶ δύναμιν καὶ ἐνέργειαν ταύτην ποιῶσιν.

οἱ περὶ Ζήνωντα. cod. Reg. Ἐλεστών· ὁ Ζήνων, ὃ φιλό-
σοφος, Ἐλεστί· δὲ ὅτι ἐν Μεγάρων, ἀλλ' ἐν τῇ Ῥώμῃ. ibid. in
marg.

τὸ δὲ "ὃ γὰρ δὴ τῷ γε πράγματι" τοῦτον ἀν εἶη ὅτι τὴν
τέχνην μὴ ἔχειν τότε συμβαίνει, ὅταν λήθῃ ἢ χρόνῳ ἢ πάθει ὃ
ἔχων αὐτὴν ἀποβάλλῃ, ὃ μὴ τῷ γε πράγματι καὶ τῆς ὕλης φθα-
ρείσης· εἰ γὰρ ὑποθέμεθα ὅτι ἀνήρηται πᾶς λίθος, ὃ συμβαίνει τῇ
τῶν ἀναιρέσει ἀποβαλεῖν τὴν οἰκοδομικὴν τέχνην τὴν οἰκοδόμω,
25. ἀλλ' ἔστι ταύτην καὶ λίθων μὴ ὄντων. ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων.

τὸ δὲ "ἀλλ' ὅτι ἐστὶν" ἴσον ἐστὶ τῷ, εἰ ἀληθὴ ἐστὶν ἅπερ εἶπομεν, καὶ
ἀδύνατον ἐστὶ τὸ μὴ μαθόντα ἔχειν, καὶ ἔμπαλον ἀδύνατον ἐστὶ μὴ
ἔχειν τὴν μὴ ἀποβαλόντα, ὃ ὅτι ἐκ ἀνάγκης τῆς ὑποκειμένης ἐκείνῃ
τέχνης ὕλης φθαρείσης εὐθὺς τὴν τέχνην ἀποβάλλειν, ἀλλὰ καὶ
ταύτης μὴ ὕψους ὅθεν ἦτον ἐνδέχεται πάλιν τὴν τέχνην ἔχειν, πῶς,
ὅταν παύσῃ ὁ οἰκοδόμος τῷ οἰκοδομῶν, καὶ τὴν τῶν Μεγα-
ρικῶν διέξαν τε καὶ ἀπόφασιν, ὅχι ἔστι τὴν οἰκοδομικὴν· εἰ δὲ
τὸτο, πῶς λαβὼν πάλιν εὐθὺς οἰκοδομήσει; καὶ γὰρ ὅτι ἀδύ-
νατον ἐστὶ τὴν τοιαύτην ἔχειν τέχνην μὴ μαθόντα, αὐτὸς δὲ

ἅμα τῷ παύσῃ τῷ οἰκοδομῶν μὴ μαθὼν πάλιν εὐθὺς οἰκο-
δομήσει. εἰ δὲ ἅμα τῷ παύσασθαι τῷ οἰκοδομῶν εὐθὺς πάλιν
οἰκοδομῇ, δηλονότι εἶχε καὶ μὴ οἰκοδομῶν τὴν οἰκοδομικὴν καὶ
ἠδύνατο οἰκοδομῆσαι. εἰ γὰρ, ὡς αὐτοὶ φασιν, ἅμα τῷ οἰκο-
δομῶν ἀπέβαλε τὴν τῷ οἰκοδομῶν δύναμιν, πῶς πάλιν μὴ μα-
θὼν μήτε διὰ μαθήσεως λαβὼν αὐτὴν (τὸτο γὰρ εἰληπτόν) οἰκο-
δομῇ; ἄλλως τε ἐπεὶ ὑπόκειται τότε μὴ ἔχειν τὴν τέχνην, ὅταν
ἢ λήθῃ ἢ χρόνῳ ἢ πάθει τινὶ ταύτην ἀποβάλλῃ, ὅθεν δὲ γέγνε
τοῦτον περὶ τὴν οἰκοδόμω, πῶς οἶόντε λέγειν, ὅταν μὴ οἰκοδομῇ,
τὴν τοιαύτην ἐκ ἔχειν δύναμιν;

ὃ γὰρ Πρωταγόρας ἔφασκε μὴ εἶναι μήτε γλυκὺ μήτε ἄλλο
μυθόν, ἀλλ' οἷα ἂν αὐτὰ κρίνῃ ἡ αἰσθησις, τοιαῦτα καὶ ἔστιν. εἰ
δὲ ἐκείνος ἐλήλεγεν πρότερον ἐν ταύτῃ τῇ πραγματείᾳ καὶ δέδεικεν
ψευδόμενος, δηλονότι καὶ ὅτι ψεύδεται.

ὃ γὰρ Πρωταγόρας ἔφασκε μὴ εἶναι μήτε γλυκὺ μήτε ἄλλο
μυθόν, ἀλλ' οἷα ἂν αὐτὰ κρίνῃ ἡ αἰσθησις, τοιαῦτα καὶ ἔστιν. εἰ
δὲ ἐκείνος ἐλήλεγεν πρότερον ἐν ταύτῃ τῇ πραγματείᾳ καὶ δέδεικεν
ψευδόμενος, δηλονότι καὶ ὅτι ψεύδεται.

1047^a ὥσπερ τυφλὸν ἐστὶ τὸ πεφυκὸς ἔχειν καὶ μὴ ἔχειν, ὅτε πέφυκε,
 8 καὶ ἐστὶ ὃν μὴ φθαρὲν οἱ αὐτοὶ τ. ἐσ. π. τ. ἢ μ.

1047^a ἔτι εἰ τὸ ἐξηρημένον δυνάμει, οἷον τὸ ὁρᾶν, ἀδύνατόν ἐστι
 10 βλάψαι, καὶ τὸ μὴ γινώμενον κατ' αὐτὸς ἀδύνατόν ἐστι γενέσθαι.
 ἐπειδὴ γὰρ ὅταν μὴ ἐνεργῇ τὸ ἔχει δυνάμει, τὸ δὲ μὴ ἔχον δι-
 5 ναμὲν ἢ δύνανται τὸτο παῖσαι ἢ τὴν δυνάμειν ἔχει, τὸ δὲ μὴ
 δυνάμενον ἀδύνατόν ἐστιν, ὃ δὲ ἀδύνατον γενέσθαι, ἢ γενήσεται ποτε.
 εἰ ἔν τῷτο, εἴπερ τις ἴσται καὶ μὴ ἐνεργεῖ περὶ τὸ καθήκον, ἔχει
 τὴν δυνάμειν τὴν καθίστα. εἰ δὲ μὴ δύνανται, ἀδύνατόν ἐστι καθίστα.
 εἰ δ' ἀδύνατόν ἐστι τὸτο γενέσθαι, ὃ λέγων ἢ εἶναι ἢ ἔσεσθαι, τῷτε
 10 καὶ καθήκον ἢ καθεδεῖν, ψεύσεται. τὸ γὰρ ἀδύνατον τὸτο σημαίνει τὸ
 μὴ δυνατὸν γενέσθαι. ὥς αἰετὸς ἐξήκει. ἔχει γὰρ τὴν
 τὴν καθίστα δυνάμειν. καὶ τὸ καθήκον αἰετὸς καθεδεῖν. ἀναστῆναι γὰρ
 ἢ δύνανται. ὃ δὲ μὴ δύνανται ἀναστῆναι, ἔχει ἀναστήσειν. αἰετὸς ἀρα κα-
 15 θεδεῖν. ἢ μόνον δὲ ταῦτα συμβαίνει λέγειν αὐτὸς τὰ ἀτοπα
 (ὁρώμεν γὰρ ὅτι καὶ ὁ καθήκονος ἀνίσταται καὶ ὁ ἀνίσταμενος πάλιν κά-
 θηται), ἀλλ' ἐξαίρεσι καὶ κινήσει καὶ γένεσιν. ἔτι γὰρ δεῖ τὸ ῥῆτον
 ὑπερβατῶς ἀναγνωσθῆναι. ὅτι δὲ γένεσιν ἀναιρῶντες ὅλον· πᾶσα
 γὰρ γένεσις ἐκ τῆς δυνάμει προέσι. δύνανται γὰρ ἔχον τὸτο τὴν γενέσθαι
 20 τὸ καταμνήνιον γίνεσθαι. οὗτοι δὲ τὴν δυνάμει ἀναιρῶντες ἀναιρῶσι
 γένεσιν. εἰ δὲ γένεσιν, δηλονότι καὶ κινήσει. τὰ γὰρ κινέμενα δυνά-
 μει πρὸ τῆς ἀρχαίας κινήσει κινήθηναι δύνανται.

1047^a εἰ γὰρ τὸ δύνανται καθίστα καὶ ἔνδεχεται καθίστα, τῷτε εἰ ὑπάρξει
 26 τὸ καθήκον, ὑδὲν ἀδύνατον συμβαίνει. ὁμοίως καὶ ἐπὶ τῷ κινήσει
 1047^a καὶ ἴσται. "ἐλήλυθε — μάλας." ἐπειδὴ ἡ ἐνέργεια διχῶς λέ-
 30 γεται, ἓνα μὲν τρόπον αὐτὰ τὰ τέλη. τὸ γὰρ τῆς λευκάνσεως τέλος,
 τὸτο δ' ἐστὶ τὸ λευκόν, ἐν ᾧ πέπαυται καὶ ἐξῆς ἡ λευκανσις, ἐνέργεια
 λέγεται. ὡσαύτως δὲ καὶ τὰ τῶν ἄλλων κινήσεων τέλη ἐνέργεια
 λέγονται, ἃ δὲ καὶ κυρίως αὐτὴς ἐντελεχείας καλεῖται. ἓνα μὲν ἔν τῷ
 τρόπῳ ἡ ἐνέργεια ἔτι λέγεται, ἄλλον δὲ πάλιν ἐνέργεια λέγεται αὕτη
 35 ἡ κίνησις. ἔτι δὲ πάλιν ὑποδείγματος χάριν αὕτη ἡ λευκανσις,
 ἣτις καὶ δυνάμει ἐστὶ καὶ ἐντελεχείᾳ, δυνάμει μὲν ὅτι ἔτι εἰς ἐντε-
 λέχειαν καὶ τὸ τέλος ἀφικέται, ἐντελεχείᾳ δὲ ὅτι ἔχει τὴν ἐντελε-
 χείας καὶ τὸ τέλος. ἐν γὰρ τῇ λευκάνσει καὶ ὅλως τῷ λευκαίνοντι
 ἐνέσι τὸ λευκὸν καὶ τῆς ἐντελεχείας. διχῶς ἔν τῆς ἐνεργείας λε-
 40 γομένης λέγει ὅτι ἡ ἐνέργεια ἢ πρὸς τὴν ἐντελέχειαν καὶ τὸ τέλος
 συντεθειμένη, τῷτε εἰ τὴν ἐντελέχειαν ἐνέργειαν λέγειται, ἐκ τῶν
 κινήσεων ἐλήλυθεν. ἐπειδὴ γὰρ κυρίως ἐνέργεια ἡ κίνησις λέγεται, καὶ
 τὸ τέλος ἐνέργεια διὰ τὸ, ὡς εἴρηται, τὴν ἐνέργειαν τὴν ἐν τῇ κινήσει
 θεωρημένην διὰ τὸ τέλος γίνεσθαι. τὸ δὲ "καὶ ἐπὶ τὰ ἄλλα" οἶμαι
 45 διὰ τὴν τέχνην πρόσκειναι, ὡς εἰ εἴλογον ἢ μόνον τὰ ἐν αὐτοῖς
 ἔχοντα τὴν κίνησιν καὶ τὸ καὶ αἰτιον ἐνέργειαν λέγονται, ἀλλὰ καὶ τὰ
 ἄλλα, ὧν ἐκτός ἐστι τὸ κινεῖν. καὶ τὸ πῶς ἐκ τῶν κινήσεων καὶ ἐπὶ
 τὰ ἄλλα καὶ τῆς ἐνεργείας ὄνομα, ἐδήλωσεν εἰπὼν "δοκεῖ δὲ ἡ
 ἐνέργεια μάλας ἢ κινήσις εἶναι". καὶ τὸτο εἰκότως. ἐν γὰρ τῷ
 50 τέλει μάλας ἡραμία ἀλλ' ἢ κίνησις ἐστὶ καὶ ἐνέργεια. ἐπειδὴ δὲ
 πᾶν τὸ κινέμενον ἢ ἐνεργῶν ὅτι ἐστὶν, ἢ φάμεν τὴν μὴ ὄσαν οἰκίαν
 ἢ τὸ μὴ ὄν ζῶον κινεῖσθαι ἢ ἐνεργεῖν. εἰ γὰρ τὸ κινέμενον ἢ ἐνεργῶν

ὄν ἐστὶ, τὸ μὴ ὄν ἔτε κινεῖται ἔτε ἐνεργεῖν ἐστὶ. δι' αὐτὸ δὲ τὸτο
 ὅδ' ἡ γένεσις κινήσις ἐστὶν, ὡς ἐν τῇ Φυσικῇ (5 1) δέδεικεν.

καὶ καὶ δυνάμει ἐστὶν ἓνα τῶν μὴ ὄντων, τὸ ἔστι αὐτῶν κατὰ 1047^a
 γορεῖν ἔχει ὅτι ἐστὶν (ἐκ ἐστὶ γὰρ ὅτι ἐκ ἐντελεχείᾳ ἐστὶν. ἐκεῖνα γὰρ
 5 φάμεν εἶναι τὰ ἐντελεχεία ὄντα), ἀλλὰ κατὰ γορεῖν αὐτῆς τὸ ἔστιν,
 ὅτι δύνανται γενέσθαι καὶ ἔσεσθαι.

"εἰ — ἢ ἀκολουθεῖ." τῷτε εἰ δύνανται λέγεται τι, καθὼς 1047^a
 δύνανται γενέσθαι, καὶ ἀκολουθεῖ αὐτῷ τὸ ἐνεργεῖν, ἐκ ἐστὶν ἀληθές τὸ
 10 λέγειν ὅτι ἐστὶ μὲν τι δυνατὸν, ἐκ ἐστὶν δὲ ὑδὲν δυνατὸν εἰς ἐνέρ-
 γειαν ἐλθεῖν.

ὃ μὴ λογιζόμενος ἔν, φησὶ, μηδὲ τοῦτον τὸ ἀδύνατον τί ποτε 1047^a
 ἐστὶ, καὶ τὴν διαφορὰν ἣν ἔχει πρὸς τὸ δυνατὸν, ἐκεῖνος ἂν εἴποι ὡς
 15 ὑδὲν κωλύει τι δυνατὸν εἶναι ἢ γενέσθαι μὴ εἶναι μὴ ἔσεσθαι. εἰ
 δ' ἐγίνωσκε τὴν τῷ ἀδυνάτῳ φύσιν, ἐκ ἂν ὅπως ἀπερισκέπτως καὶ
 ἐτοίμως εἴλεγε τὴν διάμετρον καὶ τὸ ἐξῆς, ὅτι ἡ μὲν δυνατὴ ἐστὶ
 μετρηθῆναι καὶ ἢ μετρηθῆσθαι, τὸ δὲ καυθῆναι καὶ ἢ καυθῆσθαι, ἀλλ'
 ἐκεῖνη μὲν ἀνεκέρυττεν ἂν ὡς ἀδυνάτος ἐστὶ μετρηθῆναι καὶ ἢ μετρη-
 20 θῆσθαι, τὸτο δὲ δυσχερὲς ὅτι δυνατὸν ἐστὶ καυθῆναι καὶ καυθῆσθαι.
 ἀλλὰ ταῦτα εἴποι ἂν ὁ ἀγνοῶν τὸ ἀδύνατον, ἐκεῖνο δὲ ἐστὶ φανερόν
 ἐκ τῶν κειμένων. καὶ δὲ ὅτι τὸ δυνάμενον γενέσθαι καὶ γενήσθαι, ὅτι
 εἰ ὑποθώμεθα τὸ μὴ ὄν μὲν δυνάμενον δὲ γενέσθαι ὅτι ἐστὶν, ὑδὲν
 ἀδύνατον συμβῆσθαι. εἰ δὲ γὰρ τὸ μὴ ὄν μὲν ἀδύνατον δὲ γενέσθαι
 25 ὑποθώμεθα, ἔψεται ἐκ τῆς τοιαύτης ὑποθέσεως ἀδύνατόν τι. εἰ
 γὰρ οὐ καθήμενος καὶ δυνάμενος περιπατῆσαι ὅτε καθῆσαι, ἀληθῶς
 λέγοι τις ὡς δύνανται μὲν ὅτος ὁ καθήμενος περιπατῆσαι, ἢ μὴν περι-
 πατῆσαι, ὁμοίως καὶ ἡ διάμετρος δύνανται μετρηθῆναι καὶ ἢ μετρη-
 30 θῆσθαι, ὑποθεθεῖ δὲ ταῦτα ἀμφω ὡς δυνατά, τὸ τε περιπατεῖν
 τὴν καθήμενον καὶ τὸ μετρεῖσθαι, τὴν διάμετρον, ἐκ μὲν τῶν περιπατεῖν
 τὴν καθήμενον ὑδὲν ἀδύνατον συμβῆσθαι, ἐκ δὲ τῶν μετρεῖσθαι τὴν
 διάμετρον συμβῆσθαι τι ἀδύνατον, τὸ τὰ περιττὰ ἴσα εἶναι τοῖς
 ἀρτίοις. εἰ ἔν ὑδὲν τὸτο ἐκεῖνος διαφέρει, ὡς περὶ ἐπ' ἐκεῖνος ὑδὲν
 συνέπιπτεν ἀδύνατον, ὅπως ὑδὲν ἐπὶ ταύτης. ἀλλὰ μὴν δοθέντος τῷ
 τὴν διάμετρον μετρηθῆναι, συμβαίνει τὸ τὰ περιττὰ ἴσα εἶναι τοῖς
 35 ἀρτίοις, ὅπερ ἐστὶν ἀδυνατώτατον. τὸτο δὲ συμβαίνει ἐκ τῷ μὴ
 συνορᾶν τὴν τε φύσιν καὶ τὴν διαφορὰν τῷ ἀδυνάτῳ πρὸς τὸ δυνα-
 τόν, ἀλλ' ὡς περὶ ἐπὶ τῷ δυνατῷ, ὅπως καὶ ἐπὶ τῷ ἀδυνάτῳ λέγειν
 ὅτι δυνατὸν μὲν ἐστὶν, ἢ μὲντοι ἔσται. ὡς δὲ δῆλον ὅτι εἰ τι δυνατὸν
 ἐστὶ, καὶ ἔσται. συμβαίνει δὲ τὸ ἀδύνατον τῷτο, λέγω δὲ τὸ τὰ ἀρ-
 40 τια ἴσα εἶναι τοῖς περιττοῖς, ἢ παρὰ τὴν ὑπόθεσιν τὴν λέγεσθαι ὅτι
 δεδοῖται ὅτι μετρεῖται ἡ διάμετρος. εἰ γὰρ παρὰ τὴν ὑπόθεσιν ἦν,
 συνέβαινε ἂν ἀδύνατόν τι καὶ ἐπὶ τῷ καθήμενος λεγόμενος δὲ περι-
 πατεῖν. ἐκεῖ μὲν γὰρ τὸ συναγόμενον ψεῦδος, ἀλλ' ἐκ ἀδύνατον, τὸ
 δὲ ἐκταῦθα καὶ ψεῦδος καὶ ἀδύνατον. ὡς εἰ ταυτὸν ἦν τὸ ψεῦδος
 καὶ τὸ ἀδύνατον, ὑδὲν ἂν διέφερον αἱ ὑποθέσεις ἢ τὰ τὴν ἢ καθήμενος
 45 περιπατεῖν ὑποθεμένη καὶ ἢ τὴν διάμετρον μετρεῖσθαι λέγεσθαι. ἐπεὶ
 δὲ ἕτερα ταῦτα, ἕτερα καὶ αἱ ὑποθέσεις. "ἄρα δὲ δῆλον ὅτι εἰ τὸ α
 ὄντος ἀνάγκη καὶ τὸ β εἶναι." δείξας ὅτι ὁ δυνατὸν εἶναι μόνον οἰδέ-
 νος ὅταν ἐνεργῇ, ὅτος τὸ ἀδύνατον καὶ τὸ δυνατὸν ποιεῖ ταυτὸν καὶ δια-

φείγεται ἢ ἀγνοῶν ἡμῶν γίνεσθαι τὸ ἀδύνατον, καὶ ποῦν ἐστὶ τὸτο τὸ ἀδύνατον δείξας, λέγει ὅτι ἐκ τούτου ὁφθαλμὸν ἐστὶν ὡς εἰ τὸ α ὄντος ἐπεὶ αὐτῷ ἐξ ἀνάγκης τ β, ἢ μὴ δυνατὸν ὄντος τὸ α ἔξαι καὶ τ β δυνατὸν, καὶ τὸ α δυνατὸν ὄντος καὶ τ β δυνατὸν ἔξαι, καὶ ἀναγκαῖον ἀναγκαῖον, καὶ ὑπάρχοντος τὸ α ὑπάρχει καὶ τ β. εἰ δέ τις ἐπὶ λέγων ὅτι τὸ α ὄντος ἐπεὶ αὐτῷ ἐξ ἀνάγκης τ β, ἢ μὴ δυνατὸν ὄντος τὸ α ἔξαι καὶ τ β δυνατὸν, ὅθεν κωλύει, φησὶν, εἶναι τ β μὴ δυνατὸν, δυναμὶ λέγων ὡς εἰ τὸ α δυνατὸν ὄντος τ β ἔστι δυνατὸν, ἔξαι ἀδύνατον· τὸτο γὰρ ἀντίκειναι τὴν δυνατῶν. ἔξω, φησὶ, τὸ α δυνατὸν. ἔκθεν ἐπειδὴ δυνατὸν ἐστίν, ὑπάρχει. ψευδὸς 10 μὲν, ἢ μὲντοι ἀδύνατος ἢ ὑπόθεσις. ἔξω ὅν ὑπάρχειν τ α, ὑπόκειναι δὲ ὅτι τὸ α ὄντος ἐστὶ καὶ τ β· ὡς ἐπειδὴ τ α ἔξω, ἔξαι καὶ τ β διὰ τὴν ἐξ ἀρχῆς ὑπόθεσιν. ἀλλὰ καὶ ἔκ ἔξαι· τ γὰρ ἀδύνατον ἔκ ἂν γένοιτο ποτε. εἰ δὲ τ εἶναι τ β μὴ ἦν ἀδύνατον, ψευδὴς ἢ ὑπόθεσις ἐξ ἧς τὸτο συνέβη· αὐτὴ δὲ ἐστὶν ἡ λέγουσα ὅτι τ 15 α ὄντος δυνατὸν ἔκ ἔξαι τ β τ ἐπόμενον τῷ α δυνατὸν. ὁφθαλμὸν ὅτι τὸ α ὄντος δυνατὸν ἔξαι καὶ τ β δυνατὸν, εἴπερ ὅπως εἶχον τό τε α καὶ τ β. πῶς δὲ εἶχον, ἐπάγει, “ὡς τὸ α ὄντος ἀνάγκη καὶ τ β εἶναι”. δείξας ὅν ὅτι εἰ τ α εἶναι δυνατὸν, καὶ τ τῷ α ἐξ ἀνάγκης ἐπόμενον β δυνατὸν ἐστὶ, δείκνυσιν ὅτι καὶ ὄντος τὸ α ἔξαι 20 καὶ τ β, λέγων “ἐὰν δὲ ὅπως ἔχοντων... τ αβ ἔξει ὡς ἐτέθη”, ἦτοι ἂν τ αβ ἔξει ὡς ἐτέθη. ταῦτα δὲ εἰπὼν ἐπάγει “καὶ εἰ τὸ α δυνατὸν ὄντος ἀνάγκη καὶ τ β εἶναι”, ὁ ἴσον ἂν εἴη τῷ ὅτι καὶ τ δόδεξαι, ὡς εἰ τ α εἶναι δυνατὸν, καὶ τ β ἔξαι δυνατὸν. εἰ δὲ ὅπως ἔχει, λέγομεν, φησὶν, ὅτι εἰ καὶ εἴη τ α, ἀνάγκη εἶναι καὶ τ 25 β· τ γὰρ λέγειν ὅτι εἰ τ α δυνατὸν εἴη, ἐξ ἀνάγκης ἐπεὶ τ εἶναι δυνατὸν καὶ τ β (τὸτο γὰρ ἐδήλωσε διὰ τὸ “τ γὰρ δυνατὸν εἶναι δυνατὸν καὶ τ β· τὸτο γὰρ ἐξ ἀνάγκης τ β εἶναι, εἰ τ α δυνατὸν”), τ ὅν λέγειν, εἰ τ α δυνατὸν, ἐξ ἀνάγκης καὶ τ εἶναι τ β δυνατὸν συμβαίνει, τὸτο σημαίνει ὅτι ἐὰν ἦ τ α καὶ ὅταν ἦ, τότε 30 εἶναι καὶ τ β. τ δὲ “καὶ ὡς ἦν δυνατὸν εἶναι” ἴσον ἂν εἴη τῷ καὶ εἰ ἔξω ἀναγκαῖον τ α, ἔξαι καὶ τ β ἀναγκαῖον, καὶ αὐτὸ δυνατὸν, δυνατὸν.

1047^a πρόσκειναι ἔν τισι “συμβήσκει” δὲ· τ γὰρ μετρεῖται ἀδύνατον· 11· ἢ γὰρ δὴ ἐστὶ. cod. Reg.

1047^b ταῦτα δὲ λέγειν ἔοικεν ἀποτελεσθέντος πρὸς τὴν Πλάτωνα, ὃς 16· περὶ τῶν ὑρανίων σφαιρῶν, ὡς καὶ τοῖς περὶ Οὐρανῶν (1 10) εἴρηται, λέγει ὡς γενεῖται μὲν εἰσὶν αὐτῶν καὶ διὰ τὸτο φθαρεῖναι δυνάμεναι, ἢ μὲντοι γε φθαρήσονται. cod. Reg.

1047^c τὰς δ’ ἀνευ λόγου δυνάμεις, εἴτε τὸ ἐνεργεῖν εἴτε καὶ τὸ πᾶ- 40 33· ρειν, ἢ ἀνάγκη ἐστὶ προεργησάσθαι.

1048^a καὶ τὰς μὲν ἀλόγους δυνάμεις ἀνάγκη, ὅταν πλησιάζῃ τό τε 6· δυνάμενον ποιεῖν καὶ δυνάμενον πάχειν, τὸ μὲν ποιεῖν ὡς δύναται ποιεῖν, τὸ δὲ πάχειν ὡς δύναται πάχειν.

1048^b καὶ αἱ μὲν ἀλλοιοὶ δυνάμεις κυρίως ἐπὶ ποιεῖν, οἷον ἡ τὴν 45 8· πυρὸς τὴν θερμαίνειν. τὸ δὲ κυρίως πρόσκειται μοι, ὅτι ψύχει καὶ τὸ πῦρ καὶ συμβαίνει, γραφέν πως καὶ ἀπαλθόν... εἰ δέ τις λέγει ὅτι καὶ αἱ μὲν λόγους δυνάμεις ἅμα τῷ πλησιάζειν ἐξ ἀνάγκης

τὸ μὲν ποιεῖν τὸ δὲ πάχει ὡς καὶ αἱ ἀλλοιοὶ (ἐξ ἀνάγκης γὰρ τὸ πυρ αἷμα τῷ πλησιάζει τῷ καυσθῷ καί), εἰ δὲ τὸτο τις λέγει καὶ δίδωσι τὴν ἀνάγκη ταῖς μὲν λόγους δυνάμεσιν ὡς καὶ ταῖς ἀλόγοις, ὅτος ὅθεν ἄλλο ἐξωὶ ἢ ἅμα τὰ ἐναντία τῷ αὐτῷ παρῶν· ὡς γὰρ τὸ πῦρ δυνάμενον θερμαίνειν ἅμα τῷ πλησιάζειν τῷ θερματῷ ἐξ ἀνάγκης θερμαίνει αὐτό, ὅπως καὶ ὁ ἰατρός ἐπεὶ δύναιται καὶ ὑγιαίνει καὶ νοσᾷ, εἰ ἐξ ἀνάγκης ἅμα τῷ πλησιάζειν ἐνεργεῖ αὐτὸν, ἅμα ἂν ὑγιαίνει καὶ αὐτὸν καὶ νοσᾷ. τὸτο δὲ ἀδύνατον, τὸ αὐτὸν ἅμα ὑγιαίνει καὶ νοσᾷ· ὡς ἔστι τὸ κύριον ἐν ταῖς μὲν λόγους δυνάμεσιν τὸ μὴ εἶναι τὰ ἐναντία ποιεῖν, ἀλλὰ θάτερον, ἢ ἂν ὀρέγηται· τὸτο δ’ ἔξω ἢ ὀρέγεται ἢ προαίρεσις· ὅσοι γὰρ ἂν κυρίως ὀρέγηται, τὸτο καὶ ποιεῖται.

ἐπειδὴ ἔδει προσκεῖσθαι ἐν τῷ προσδιορισμῷ τὸ καὶ μηδενὸς τῶν 1048^c ἔξωθεν κωλύοντος, ὅ· ἢ τὸ ὅλον τοῦτο, ὅτι τὸ δυνατὸν ἢ ἔχει τὴν δύναμιν καὶ ὡς ἔχει καὶ μηδενὸς ἔξωθεν κωλύοντος ποιεῖται (εἰ γὰρ ἔχει δύναμιν τὴν ποιεῖν, κωλύει) δὲ ὑπὸ τῶν, ἢ πάντως ποιεῖται, — τὸτο δὲ εἰπὼν καὶ προβαίνει, ὡς εἴρηται (τὸ γὰρ μηδενὸς τῶν ἔξωθεν κωλύοντος προσδιορίζεται ὅθεν ἐστὶ δὲ), ἐπ’ ἡγήσας τὰ ἐπόμενα. ὡς γὰρ ἐστὶν ἡ δύναμις τὴν ποιεῖν, ὅπως ἔχει αὐτὴν· ἔχει δ’ ὅπως ἐστὶν καὶ πάντως, ἀλλ’ ὡς πῶς ἔχει. ἐν οἷς, τῷ τε δυνατῶς ἔχει καὶ τῷ ὡς πῶς ἔχει, συμπεριεληφθῆναι καὶ τὸ μηδενὸς τῶν ἔξωθεν κωλύοντος. ὁ γὰρ λέγων ὅτι τὸ ποιεῖν ποιεῖ ὡς ἔχει καὶ ὡς πῶς ἔχει, λέγει καὶ τὸ μὴ κωλύμενον ὑπὸ τῶν· εἴνα γὰρ τῶν προσόντων τῷ προσδιορισμῷ, οἷον τὸ ἔχει ἢ τὸ ὡς πῶς ἔχει, συμπεριεληφθέντων ἔχει ἐν τούτοις τό τε μηδενὸς κωλύοντος καὶ τὸ ἐμπεδοῦντος, καὶ ἀφαιρεῖται ταῦτα, λέγων δὲ τὸ μὴ κωλύειν καὶ τὸ ἐμπεδοῦν, καὶ ἔκ ἐκείνων ἐν τῷ προσδιορισμῷ. καὶ ἐπεὶ τὸ ποιεῖν ὅπως ποιεῖ ὡς ἔχει καὶ ὡς δύναται, ἢ ποιεῖται ἅμα νόσον καὶ ὑγιαίνει ὁ ἰατρός· ἢ γὰρ ὅπως ἔχει τὴν δύναμιν ὡς ἅμα ταῦτα ποιεῖν, ἀλλὰ ἀπὸ μέρους, ἐπεὶ “ὡς ἐστὶ”, τῷ τῷ ἐπεὶ ὡς ἔχει δύναμιν ὡς ἅμα ποιεῖν αὐτὰ, ὅπως ποιεῖται, ἦτοι ἅμα, ὡς ἔχει τὴν τὴν ποιεῖν δύναμιν.

τὸ δὲ “ἢ ἀπλῶς ἢ τρόπον τινα” πρόσκειναι ὅτι εἴρηται ἐν 1048^d τῷ Δ (c. 12) τῷ ὅτι τῆς πραγματικῆς, ὅτι περὶ τὴν δυνατῶν δυνάμεως 23· μὲν, ὅπως ἔξωθεν λέγει ὅτι δυνατὰ καὶ ἐπὶ, ἢ ὅταν ἀπλῶς καὶ ὡς ἐτυχεῖν εἴτε ἐπὶ τὸ χεῖρον καὶ τὴν φθορὰν εἴτε ἐπὶ τὸ κρείττον, λέγει τὸ δυνατὰ, ἢ ὅταν μὲν ἐπὶ τὸ χεῖρον καὶ, ἢ λέγει τὸ δυνατὰ, ὅταν δὲ ἐπὶ τὸ κρείττον, λέγει. τὸ ὅν ἀπλῶς εἴρηται ἀπὸ τῶν ὡς ἐτυχεῖ καὶ ἀδιορίστως, τὸ δὲ “τρόπον τινα” διωρισμένως.

ταῦτα εἰπὼν τὰ περὶ τῆς ἐνεργείας διακρίνει, ἔστι λέγων 1048^e ἐνεργεῖα ὅτε ὑπάρχει τὸ πρᾶγμα ὅπως ὡς καὶ ἐνεργεῖν, δυνάμενον δὲ ἐνεργεῖσθαι. “τὸ δὲ ἐνεργεῖν”, τῷ τῷ, ἀλλ’ ἐκείνῳ ἐστὶν ἐνεργεῖα τὸ ὅπως ἐνεργεῖται ὅν καὶ ἐνεργεῖν, καὶ ὁ πρότερον μὴ ἐνεργεῖν, δυνάμενον δὲ ἐνεργεῖσθαι, ἢ ἐνεργεῖ. ὅπως μὲν ὅν τὰ ἐξῆς ἐστὶ τῶν λεγομένων καὶ ὅπως ἀναγνωστέον. εἴτα τὸ “λέγομεν δὲ δυνάμει εἶναι ἐν τῷ ἐνὶ τῷ ἔργῳ.” καὶ εἰσὶ ταῦτα ἐξηγητικά τῷ “μὴ ὅπως ὡς καὶ λέγομεν δυνάμει.” πῶς δὲ λέγομεν τὸ δυνάμει, ἐπάγει, “οἷον ἐν τῷ ἐνὶ τῷ.”

1048^α 33. ἢ ἐν τῇ διαμέτρῳ λέγουμεν εἶναι τὴν ἡμίσειαν, ὅτι δύναμις ἀπ' αὐτῆς ἀφαιρεθῆναι ἢ εἶναι καθ' αὐτὴν ἐνεργεία· ἢ ἐπισημύοντα τὴν μὴ θεωρῶντα, δυνάμενον δὲ θεωρῆσαι.

1048^α 36. ὁ γὰρ πάντα τοῖς ὅροις γνωσκόμεν, ἐπεὶ μηδὲ πάντων εἶσιν ὅροι, ὡς δέδεικεν ἐν τῷ Ζ τῆσδε τῆς πραγματείας, ἀλλ' ἐνία ἢ δι' ἐπαγωγῆς ἢ δι' ἀναλογίας συνορῶμεν ἢ γνωσκόμεν.

1048^α 2. "ἢ — ὕλην." ὁ δὲ ἀσαφῶς εἴρηκε· δοκεῖ γὰρ λέγειν ὅτι ἢ τὴν χωριζὼν εἶδος ἐκ τῆς ὕλης, ἢ τὸ τοῦ δὲ φησιν· ἢ γὰρ βύλεται ὅτος εἶδος εἶναι ποτε φυσικὸν χωρὶς ὕλης· ἀλλ' ἀποκεκριμένον λέγουσι ἂν τὴν ἀνδρομάντα, ὡς τύπῳ εἰπεῖν, πρὸς τὴν χαλκὸν τὴν μήκην ἀνδρομάντος εἶδος ἔχοντα, δυνάμενον δὲ δεῖξαι τὸ τοῦ ἀνδρομάντος εἶδος. ἢ πάλιν ὡς ἔχει τὴν ἀπειργασμένον κιβώτιον πρὸς τὴν ἀνέργαστον ἐξυλον, δυνάμενον δὲ ἐργαζῆναι ἢ γενεᾷ κιβώτιον. ὡς δὲ ταῦτα ἔχει ἐξί τε τι, ὅπως ἐξί ἢ ὁ Σωκράτης ὁ γράφων πρὸς τὴν μὴ γράφοντα. τὸ τοῦ εἰπεῖν φανερόν ἐστιν ὡς δεδήλωται ἢ ἐνεργεία 15 τῷ Σωκράτει, ἢ ἐνεργεῖ, λέγω δὲ τὴν γράφειν. ταύτης δὲ τῆς διαφορᾶς (διαφορὰν λέγων τὴν ἐξ ἀναλογίας συζυγίαν, οἷον ὡς τὸ ὄρων πρὸς τὸ μύον ἢ τὸ ἐργηγορὸς πρὸς τὸ καθεῦδον), ταύτης δὲ τῆς διαφορᾶς θάτερον μόνον ἐστὶν ἢ ἐνεργεία, τό τε ὄραν ἢ τὸ ἐργηγορῆναι, θάτερον δὲ τὸ δυνατόν, τό τε μύον ἢ τὸ καθεῦδον, 20 ὅτι δύναμις τὸ μὴ ἀναβλέψαι τὸ δὲ ἐργηγορῆναι. εἰπὼν δὲ ὅτι τῆς ἐνεργείας ἢ δεῖ ὁρίσμενον ζητεῖν, ἀλλ' ἐξ ἀναλογίας αὐτὴν οἷα ἂν ἢ εἴη δηλόν, ἢ εἰπὼν ὅπως τὸ τοῦ ποιεῖν, λέγει, εἰ ἢ πάντα τὰ ἐνεργεία κατ' ἀναλογίαν λέγειν προσήκει, πλὴν ὅχι ὁμοίως πάντα λέγειν, ἀλλὰ τὸ μὴ ὡς κινήσεις πρὸς τὴν δύναμιν λέγειν, τὸ δ' ὡς 25 ὕσσια πρὸς τὴν ὕλην, οἷον εἰ λέγουσι τις, ὡς ὁ βαδίζων πρὸς τὴν καθήμενον, ὅπως Ἀλέξανδρος πρὸς τὸ καταμήνιον· τὸ μὴ γὰρ βαδίζον λέγειν ὡς κινήσεις πρὸς δύναμιν, τυτέστιν ὡς πάθος πρὸς πάθος, ὁ δ' Ἀλέξανδρος πρὸς τὸ καταμήνιον ὡς ὕσσια πρὸς ὕλην· ὕλη γὰρ τῷ ἀνθρώπῳ τὸ καταμήνιον.

1048^α 7. τὸ ἀλλ' ἢ τῷ ἀναλογον ὡς τὸ τοῦ ἐν τούτῳ... ὑπόμνησις ἐστὶ τῆς ἀναλογίας, ὡς εἰ ἔλαγεν ὅτι τὰ ἀναλογον λεγόμενα. πῶς δὲ λεγόμενα; ὅτι "ὡς τὸ τοῦ ἐν τούτῳ."

1048^α 9. ἐπειδὴ οἱ τὸ ἀπειρον εἶναι λέγοντες ἐν τισὶ δυνάμει εἰλεγον εἶναι (ἐν μὴ γὰρ τοῖς κήφους σώμασιν ἐνεργεία, ἐν δὲ τοῖς βαρέσι 35 δυνάμει), λέγει ὅτι τὸ δυνάμει ἢ ἐνεργεία ἄλλως λέγειν ὑπάρχει πολλοῖς τῶν ὄντων... λέγειν γὰρ ὄρων ὁ μὴ ὄρων, ὅτι δύναμις ἐνεργηθῆναι ἢ γενεᾷ ἐνεργεία ὄρων· ὁμοίως ἢ ὄρων λέγειν μὴ ὄρων, ὅτι δύναμις ἐνεργεία γενεᾷ μὴ ὄρων. ἄλλως ὅν τὸ δυνάμει ἐν τούτοις λέγειν ἢ ἄλλως ἐν τῷ ἀπειρῳ ἢ κενῷ· λέγειν γὰρ δυνάμει 40 μὴ ἀπειρον μέγεθος ὅχι ὅτι δύναμις ἢ ἐνεργεία γενεᾷ, ἀλλ' ὅτι δύναμις ἐπ' ἀπειρον τέμνεσθαι· δέδεικεν γὰρ ἐν τῇ Φυσικῇ (35, 48) ὡς ὅτε ἀπειρόν ἐστιν ἐν τοῖς ὕσιν ὅτε κενόν. "τὸ μὴ γὰρ ὄρ... δυνατόν." τυτέστι τὸ μὴ γὰρ ὄρωμενον λέγειν μὴ ὄρᾶσθαι, ὅτι ὄρωμενον 45 δυνάμει μὴ ὄρᾶσθαι (ὅτω γὰρ δεῖ τὸ βῆσθαι ἀσκεῖν)· τὸ δὲ μὴ ὄρωμενον λέγειν ὄρᾶσθαι, ὅτι δυνατόν ἐστιν ὄρᾶσθαι.

1048^α 12. "ἐπεὶ δ. τ. πρὸς τὸ κεφάλαιον ἐν πολλοῖς λείπει, τῶς φησὶ "ἐπ. τ. πρ. ὡν ε. πέρας." ἢ τὸ τοῦ λέγειν ἢ διὰ τὴν ματαιο-

πονίαν ἢ διὰ τὴν τῷ ὕδατι φορὰν, ὅδε μὲν λέγειν τέλος, ἀλλ' ἐκεῖνο τὸ ἔχατον, οἷον ἢ περὶ τὸ ἰχναίνειν πράξεις ἐκ ἐξί τέλος, ἀλλ' ἢ ἰχνανσία. τὰ ἰχναίνοντα δὲ ὅταν ἰχναίνῃ, ἢ τέλος ἐστὶν ἐν κινήσει· ὡς μὴ ὑπάρχοντος τῷ τέλει, ὅδε ἐκείνη ἢ κινήσεις, ἐκ ἐξί κινήσεις· ὡς μὴ ὑπάρχοντος τῷ τέλει, ὅδε ἐκείνη ἢ κινήσεις, ἐκ ἐξί κινήσεις. ἢ πράξεις μὴ λέγειν ἢ αὐτή, ἀλλ' ἢ τελεία γὰρ ὅδε τέλος· ὅδε γὰρ ὑγιαίνει ἢ ὑγιαίνει τὸ αὐτό, ἀλλὰ τὸ ὑγιαίνει κινήσεις ἀτελής, τὸ δὲ ὑγιαίνει τέλος ἢ πράξεις. ὁμοίως ἢ τὸ εὐδαιμονεῖν ἢ εὐδαιμονοῦμαι, ἢ τὸ εὖ ζῆν ἢ τὸ εὖ ἐζῆκως τῆς εὐζωίας· ἀλλ' ἐκ ἐξί ἢ ἐπὶ τῷ εὐράκε ἢ ὄρᾳ ἢ τῷ νεύειν ἢ νοεῖν. τὰ γὰρ τοιαῦτα ἐνεργείαν λέγω, ἐκεῖνα δὲ τὸ ὑγιαίνει ἢ ἰχναίνει κινήσεις ἀτελείς.

ἐν τῷ Δ (c. 12) λέγων τὰ σημαίνοντα τῆς δυνάμεως ἢ ἐνεργείας, εἰρηκώς ὅτι πότε δὴ τὰ τοιαῦτα ἢ δυνάμει ἢ ἐνεργεία λέγειν ἢ πότε ὅδε ἐν ἄλλοις διορίσειν, νῦν τὰ περὶ τῷ ἐνεργεία συμπερανάμενος ἢ εἰπὼν "τὸ μὴ ὅδε ἐνεργεία τί ἐστὶ ἢ ποῖον, δῆλον ἢ μὴν ἐκ τῶν τοῦτων ἐστὶν," ὅπερ ἐκείσε ἐπηγγεῖλατο εἰπεῖν, νῦν λέγει, ὅτι "πότε δυνάμει ἐστὶν ἔκαστος ἢ πότε ὅδε, διορίσειν." ἢ γὰρ τὰ τυχόντα λέγειν. ἢ τάχα, εἰ τι συνήμι, τὴν ἐκείσε προσεχῇ ὕλην βύλεται δυνάμει λέγειν ἐκεῖνο εἶναι ὁ δύναμις, τὴν δὲ πόρρω ὕδαμῶς. ἐρωτᾷ δὲ, ἢ ἢ γὰρ ἐστὶ δυνάμει ἀνθρώπος; ἢ ἐρωτήσας ἐπεκρίνει "ἢ ὅδε," ἢτοι ὅδε ἐστὶν, ἀλλὰ μᾶλλον ὅταν γένῃ σπέρμα. ἢ ὅδε τότε ἐστὶ δυνάμει ἀνθρώπος, ἀλλ' ὅταν ἐν τῷ θήλει καταβληθῇ. ἢ ὅπως ὅδε τούτο, εἰ μὴ ἐπιτήδειον εἶη τὸ δεῖν ἔχον.

"ὅταν — τούτῳ." τί δὲ σημαίνει τούτο, ἐπὶ γὰρ "ἢ τῇ ὕλῃ," ἴσον λέγων τῷ ὅτι τότε τοῦ λέγειν οἰκία δυνάμει, ὅταν 9 μὴδὲν κωλύη τῶν ἐν τῇ ὕλῃ, ὅδε ἐστὶ τῶν ἐν τῇ ὕλῃ, ὁ δεῖ προσγενεᾷ ἢ μεταβαλεῖν.

ὅταν μὴδὲν τῶν ἔξωθεν ἐμποδίζοντος ἔξαι δι' αὐτῷ, 1049^α τυτέστιν ἐνεργῶν ἀπ' αὐτοῦ, εἰ φυσικὸν εἶη, ὁ ἐδύνατο ἐνεργῆσαι. 13.

30 τὸ γὰρ "δι' αὐτῷ" ἢ πρὸς ἀμφω ἀπέδοθαι ἢ τὰ τεχνητὰ ἢ τὰ φυσικά, ἀλλὰ πρὸς μόνον τὰ φυσικά, "οἷον τὸ σπέρμα." ἔξαι δὲ ὁ σῖτος ὅταν ἐν τῷ ἀγγεῖῳ εἶη, ἢ λέγειν δυνάμει ὁ εἰσχυρὸς· δεῖ γὰρ ἐν ἄλλῳ ἢτοι ἐν τῇ γῇ πεσεῖν ἢ μεταβαλεῖν. ὅταν δὲ ἐν τῇ γῇ πέσῃ ἢ ἢ διὰ τῆς ἐν αὐτῷ φυσικῆς ἀρχῆς ἢ τοῦτων, τυτέστι δυνάμενον βλαστάνειν, τότε λέγειν δυνάμει ὁ εἰσχυρὸς.

ἐπειδὴ ἢ ὕλη δυνάμει ἐστὶ τῷ εἶδους, διὰ τούτο ὅδε φαμεν τὸ σύνθετον τὴν ὕλην· ἢ γὰρ λέγομεν τὸ κιβώτιον ἐξυλον, ἀλλὰ παρωνυμαζόντες φαμεν αὐτὸ ἐκείνον, οἷον ἐξυλον. ἢ ὅδε τούτο ἂν διὰ τούτου λέγοι, ἀλλ' ὅτι δῆλον ἐκ τούτου ἐστὶν ὡς ἢ πόρρω ὕλη ἢ λέγειν δυνάμει. τί δὲ πότε; ὅτι ὅδε παρωνυμαζόμενα τὰ πράγματα ἐκ τῆς πόρρω ἀλλ' ἐκ τῆς προσεχῆς· λέγομεν γὰρ τὸ κιβώτιον ἐξυλον ἐκ τῆς προσεχῆς, ἀλλ' ὅδε γῆν ἐκ τῆς πόρρω. ἢ ὅδε τούτο ἂν εἶη τὸ λεγόμενον, ἀλλ' οἶμαι κατὰ ἡμῶν παραδιδώσιν ὅπως τὴν ἐχάτην ὕλην γνωρίζωμεν, ἢ ἢ ἐκ ἐξί ἄλλη προτέρα, δυνάμει λέγων ὅτι ὅσα μὴ ἐξ ἄλλων παρωνυμαζόντων ἐκεῖνα προσεχῆς εἰσὶν ὕλαι, ἢ ἐκ ἐξί ὅδε μὲν τούτων ἐχάτη· εἰς ἢ δὲ καταντῆσομεν, ἢτις ἐκ ἐξ ἄλλης παρωνυμαζόντων, αὐτὴ ἐστὶν ἢ ἐχάτη. ἢ ὅδε τὸ βύλεται διὰ τούτων λέγειν, δῆλον πεποίηκεν εἰπὼν "πάλιν ἢ γῆ

εἰ ὅτως μὴ ἄλλο, τὴν ἐξ ἐκείνου λέγει, οἷον ἀέρινον, καὶ
 ὃ λέγει ἄλλο, οἷον ἡ γῆ ἀπλῶς, ὃ ἄλλο λέγει καὶ ἐκ ἐκείνου, τὸ
 ὕψερρον ἀπλῶς καὶ κυρίως ἐκεῖνο ἐστίν. οἷον πρῶτον μὲν ὡς πρὸς τὸ
 κιβώτιον τὸ ἐξυλον, ὕψερρον δὲ ἡ γῆ· ἀλλ' ὅχι καὶ τὸ ἀπλῶς ὕψερρον
 αὐτὴ ἐστίν, ἀλλ' ἡ ἐχάτη ὕλη. εἰ δὲ, ὡς περ εἴρηξεν, ἔστι τι πρῶ-
 τον (ὃ γὰρ πρότερον ὕψερρον εἶπε, τὸτο νῦν πρῶτον ἐκάλεσεν ἄλλον
 τρόπον· κατέωθεν γὰρ ἀρχομένοις πρῶτον ἐστίν), εἰ ἔστιν ὅτι πρῶτον
 τι καὶ ἐκ αὐτοῦ ἄλλο λέγει ὅτι ἀπὸ τίνος παρονομαζέσθαι, τὸτο ἐστίν ἡ
 πρώτη ὕλη· οἷον ἡ γῆ ἀέρινη, ὅτος δὲ πύρινος, τὸ δὲ πῦρ μὴ κατ'
 ἄλλο, τὸ πῦρ [ἔστι] ἡ πρώτη ὕλη τότε τι ὅσα καὶ μὴ ἀπὸ τίνος λε-
 γομένη. καὶ ἐπεὶ τὸτο διαφέρει τὸ καθόλου καὶ τὸ ὑποκείμενον. κα-
 θόλου λέγει νῦν ἀπλῶς πᾶν τὸ κατηγορούμενον, ἄντε ὅσια ἢ ἄντε
 συμβεβηκός, ὑποκείμενον δὲ τὴν ὕσιν. καὶ δὲ τὸτο διαφέρει τὸ
 καθόλου καὶ τὸ ὑποκείμενον τῷ τὸ μὲν ὑποκείμενον τότε τι καὶ λέγει
 παρωνύμως ἀπὸ τῶν παθῶν, τὰ δὲ πάθη ἐξ αὐτῶν ἐκεί. καὶ
 τῆς μουσικῆς γεγονυίας τῇ ψυχῇ ἢ ψυχῇ ὃ μουσικὴ ἀλλὰ
 μουσικὸν κτλ.

1049^a 34. ὅσα μὲν ὅτω, οἷον λευκὸν ἢ μουσικὸν καὶ ὅλως ὡς τὰ καὶ πάθος
 λέγει, τὸ ἐχάτον καὶ τὸ ὑποκείμενον αὐτοῖς ἐστίν ὅσια... καὶ ὅρα
 δὴ τὴν διαφορὰν αὐτῶν ὡς εἶδη λεγομένων πρὸς τὴν τῶν ὡς πάθη,
 ὅτι ἐπὶ μὲν τῶν παθῶν λέγει τὰ ὑποκείμενα ἀπ' αὐτῶν (ἀπὸ γὰρ
 τῆς μουσικῆς μουσικὸς καὶ ἀπὸ τῆς λευκῆς λευκός), τὰ δὲ πάθη ἀπὸ
 τῶν ὑποκειμένων ὃ λέγει εἰ μὴ καὶ συμβεβηκός· φανερὸν γάρ
 ποτε τὸ λευκὸν ἀνθρώπον εἶναι καὶ συμβεβηκός, καθ' αὐτὸ δ' ὅτι
 ἀνάπαυον δὲ ἐπὶ τῶν ὡς εἶδη λεγομένων τὰ μὲν εἶδη λέγει ἀπὸ τῆς
 ὕλης καὶ τὸ ὑποκείμενον· φανερὸν γὰρ τὴν ἀνδριάντα χαλκῶν, ἀλλ' ὃ τὴν
 χαλκὸν ἀνδριάντα, καὶ τὸ κιβώτιον ἐξυλον, ἀλλ' ὃ τὸ ἐξυλον κιβώ-
 τιον. ταῦτα εἰπὼν ἐπιφέρει ὅτι ὁρθῶς τὸ ἐκείνους λέγει καὶ τὴν
 ὕλην καὶ τὰ πάθη· ἐπειδὴ γὰρ τὰ πάθη ὑπὸ τῶν ὑποκειμένων ὀρίζε-
 (καθ' αὐτὸ γὰρ τὸ λευκὸν ἀρίστην ἐστίν· ὅτι γὰρ ὅλως δύναμις) χωρὶς
 τίνος ὑποκειμένου εἶναι, ὁμοίως δὲ καὶ ἡ ὕλη ὑπὸ τῶν εἰδῶν, εὐλό-
 γως καὶ θατέρω λεγόμενον τὸ ἐκείνους λέγει καὶ καὶ θατέρω.

1049^b 8. ἀρχὴν δὲ κινητικὴν καὶ στατικὴν τὴν φύσιν λέγει· ὅτω γὰρ
 αὐτὴν ἐν τῇ Φυσικῇ (2 1) ὥρισται, ὅτι ἀρχὴ κινήσεως καὶ ἡρε-
 μίας, ἐν ᾧ πρῶτον καθ' αὐτὴν πέφυκε καὶ μὴ καὶ συμβεβηκός.
 εἰπὼν δὲ τὴν φυσικὴν ἀρχὴν κινήσεως, καὶ πρότερον ἀρχὴν κινητι-
 κὴν τὴν δύναμιν, ἐπήγαγεν "καὶ γὰρ ἡ φύσις ἐν ταύτῃ γένει τῇ
 δυνάμει," ὡς εἰ ἔλεγε, καὶ γὰρ ἡ φύσις καὶ ἡ δύναμις ἀρχαὶ κινητι-
 καί. ἔδει δὲ εἰπεῖν ὅτι ἡ ἐνέργεια καὶ τῆς φύσεως ἐστὶ πρότερα·
 ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ ἡ δύναμις καὶ ἡ φύσις ὡς γένη εἰσὶ, καὶ γένος δὲ ἡ
 ἀρχὴ ἢ κινητικὴ τῆς τε δυνάμεως καὶ τῆς φύσεως, ἀπὸ τῆς φάναι
 φύσεως εἴρηκεν ἀρχῆς κινητικῆς. διαφέρει δὲ δυνάμειος ἢ φύ-
 σιος, ὅτι ἡ δύναμις ἐν ἄλλῳ ὅσα ἢ ἄλλο ἐν ἐκείνῳ ἐστίν, ἡ δὲ
 φύσις ἐν ᾧ ἐστίν ὅχι ἢ ἄλλο ἐν ἐκείνῳ ἐστίν, ἀλλ' ἢ αὐτὴ καὶ καθ'
 αὐτό· ἡ γὰρ Δίωκος φύσις ἢ τοιούτος ἐστίν ὑπάρχει ἐν αὐτῇ καὶ
 καθ' αὐτό. ἔστιν ὅτι δυνάμειος τῆς τε ὁριζείσης καὶ τῆς φύσεως,
 δύναμιν λέγων καὶ τὴν φύσιν διὰ τὸ ἐν τῇ αὐτῇ γένει εἶναι τῆς
 δυνάμεως.

ὅτι τῷ λόγῳ πρότερα ἐστὶ, δεικνύσθαι ὡς. τὸ πρῶτως φησὶ 1049^b
 δυνατόν, τὴν ἐξ ἡ προσεχῆς δύναμις ἦτοι ἡ προσεχῆς ὕλη, δυ-
 νατὴ λέγει διὰ τὸ ἐνδύχασθαι ἐνεργῆσαι... εἰ ὅτι ἡ δύναμις τῇ
 ἐνεργείᾳ γνωσκέσθαι, ἀνάγκη τὴν λέγον καὶ τὴν γνωστὴν προὑπάρχειν
 τῆς ἐνεργείας τῷ λόγῳ καὶ τῆς γνώσεως τῆς δυνάμεως. τὸ γὰρ δι'
 ὃ τι διδάσκει πρότερον ἐστὶ τὸ διδασκόμενον, ὡς τὸ αἷτιον τὸ
 αἰτιατό. ὅτι δὲ πρότερον φανερὸν· ἐπειδὴ γὰρ φανερὸν ὅτι δυνα-
 τὸν ἐστὶ τὸ δυνάμενον ἐνεργῆσαι, καὶ διὰ τῆς ἐνεργείας τὴν δύναμιν
 σαφῆ ποιῶν σπεύδοντες, δῆλον ὡς γνωριμωτέραν καὶ πρότεραν εἶναι
 τῆς δυνάμεως λαμβάνοντες τὴν ἐνέργειαν εἰς τὴν γνωστὴν τῆς ду-
 νάμεως, ὅτι πᾶσα διδασκαλία καὶ πᾶσα μάθησις διανοητικὴ ἐκ
 προὑπαρχούσης γίνεσθαι γνώσεως, ὡς ἐν τοῖς Ἑστέροις Ἀναλυτικαῖς
 (1 1) ἐμαρτυρεῖται.

λαμβάνει δὲ εἰς τὴν τῶν δεικνύσθαι ὁμολογούμενον καὶ ἐναρ-
 γῆς ἀξίωμα ἢ λήμμα, ὅτι τὸ τῷ εἶδει τὸ αὐτὸ ἐνεργῶν πρότερον
 ἐστίν. ὃ γὰρ Σωφρονίσκος ὃ τὸν Σωκράτη ἐνεργήσας, τὴν ἐξ ἐκεί-
 νου, τῷ εἶδει ὅσα τὴν αὐτὴν τῷ Σωφρονίσκῳ ἀλλ' ὃ τῷ ἀριθμῷ,
 πρότερος ἐστὶ Σωκράτης· ὃ γὰρ Σωφρονίσκος καὶ ὃ Σωκράτης τῷ μὲν
 εἶδει οἱ αὐτοὶ εἰσι, τῷ δ' ἀριθμῷ ὄχι. τὸ μὲν ὅτι τῷ εἶδει τὸ αὐτὸ
 ἐνεργῶν, ὡς περ εἴρηξεν, πρότερον, τὸ δὲ γεγονὸς ἐν ὅν καὶ ταύτῃ τῷ
 ἀριθμῷ ὕψερρον.

εἴρηξεν δὲ ἐν τῷ Ζ· ἐκείσε γὰρ περὶ ὕσιν εἶπεν ὅτι πᾶν τὸ γι-
 νόμενον ἐκ τίνος γίνεσθαι τι, καὶ τὸτο τὸ γινόμενον φυσικῶς ἀλλ' ὃ
 τεχνητῶς, τῷ εἶδει ἐστὶ τὸ αὐτὸ τῷ κινῆναι· ὡς καὶ πρότερα ἐνέρ-
 γεια δυνάμεως.

ἡρώτων γὰρ οἱ σοφισταί, μᾶλλον δὲ καὶ νῦν ἐρωτῶσιν, ἀρά γε 1049^b
 ὃ μὴ ἔχων ἐπιστήμην τίνος ποιήσει τὴν ἐπιστήμην; καὶ τὸ μὲν πρότερον
 σημαίνοντες τῆς ἐπιστήμης ἐλάμβανον ἐπ' αὐτῆς τῆς ἐν τῇ ψυχῇ
 ἔξεως, τὸ δὲ "ποιήσει τὴν ἐπιστήμην," ἐπιστήμην ἐνταῦθα τὸ ἐπιστή-
 νην λέγοντες τὸ καὶ τὴν ἐπιστήμην λεγόμενον. καινότερον δὲ νῦν καὶ
 τὰς τέχνας ἐπιστήμας εἴρηκεν. ἡρώτων ὅτι ὅτως, καὶ ἀπεκρίναντο
 οἱ προσδιαλεγόμενοι ὅτι ὃ ποιήσει· ὃ γὰρ μὴ ἔχων τὴν τῷ ποιῆναι
 ἀνδριάντα ἐπιστήμην ἐκ αὐτοῦ ποιήσειεν ἀνδριάντα. ὅτω δὲ τὸν λόγον
 ἐρωτῶντες οἱ σοφισταὶ καὶ λαμβάνοντες παρὰ τῶν προσδιαλεγόμε-
 νων ὅτι ὃ ποιήσει τὸ τῆς ἐπιστήμης ὃ μὴ ἔχων τὴν ἐπιστήμην, ἐπὶ
 γοῦν ὅτι ὃ μανθάνων κιθαρίζει μὴ ἔχων τὴν τῷ κιθαρίζειν ἐπιστή-
 μην κιθαρίζει· εἰ γὰρ εἶχεν, ἐκ αὐτοῦ ἐμανθάνει· ὃ ἀρα μὴ ἔχων
 τίνος ἐπιστήμην καὶ ποιήσει καὶ ὃ ποιήσει τὸ τῆς ἐπιστήμης· ὅπερ ἄτο-
 πον. καὶ λύει τὸ σόφισμα λέγων "ἀλλὰ διὰ τὸ" κτλ. προσυπα-
 κύνει τὸ δεικνύσθαι ἡμᾶς· ἔδειξε γὰρ ἐν τοῖς τελευταίοις τῆς Φυσι-
 κῆς Ἀκροάσεως βιβλίοις (6 5)· ἐκείσε γὰρ περὶ κινήσεως λέγει,
 ὅτι πᾶν τὸ κινούμενον πρότερον κινεῖται καὶ πᾶν τὸ κεννημένον πρότε-
 ρον ἐκνήθη.

ὡς γὰρ ὁ οἰκοδόμος τὸ τῆς οἰκίας πρότερον εἶδος ἀνατυπῶν 1050^a
 παρ' αὐτοῦ καὶ ὅτω καταβάλλει θεμέλιον καὶ τοίχους καὶ ὁροφον,
 ὅτω καὶ φύσις σκοπὸν ἔχουσα ἄνθρωπον, εἰ τύχοι, ποιήσει· ὅτενα γὰρ
 τότε ποιεῖ, ὡς ἐν τῷ Γ (Β 8) τῆς Φυσικῆς Ἀκροάσεως δέδεικται,
 πρότερον μὲν σπέρμα καὶ καταμήριον, εἶτα καρδίαν, εἶτα ἡπαρ, εἶτα

σάρκας, ψύρα, ὄσα, εἴτα βράφος, εἴτα παῖδα, εἴτα ἱφθίον, εἴτα ἄνδρα ποιῇ. ὥς τε τὰ γενέσθαι ὕστερα τῇ φύσει πρότερα, τὰ δὲ τῇ φύσει ὕστερα, σπέρμα καὶ καταμήνιον, ἡμῖν πρότερα.

1050^a δέκνυνσι δὲ τὸ αὐτὸ τὸτο καὶ ἄλλως, λέγων, ὅτι ἐνεκα πάντα γίνεσθαι, τὸτο τέλος ἐστίν, ὡς ἐπ' ἀρχὴν καὶ πρότερον πρὸς τὸτο τὰ γινόμενα βαδίζει, πάντα δὲ ἐνεκα τῆς ἐνεργείας γίνεσθαι· ἡ ἐνέργεια ἄρα καὶ τέλος καὶ πρότερα δυνάμεως. εἰ ὅν ἡ γένεσις ὁδὸς ἐστὶν ἀπὸ τοῦ δυνάμει εἰς ἐνέργειαν καὶ ἐνεκα τῆς ἐνεργείας ἐστίν, ἡ δ' ἐνεργείας τὸ ὅτι ἐνεκα τὸ τέλος, τὸ δὲ τέλος ἀρχὴ καὶ πρότερον (διὰ τὴν ἐνέργειαν ἢ δυνάμει καὶ ἡ γένεσις), δῆλον ἄρα ὅτι ἡ ἐνέργεια 10 καὶ τῷ τελείῳ δυνάμει ἐστὶν πρότερα. ὅτι δὲ ἐνεκα τῆς ἐνεργείας ἡ δυνάμει ἐστὶ, καὶ ἐπὶ τούτῳ ἡ ἐνέργεια δυνάμειος πρότερα (τὸ ὅτι ὅτι ἐνεκα ὡς τέλειον πρότερον τοῦ ἐνεκα τοῦ), δῆλον.

γρ. "καὶ ὅχι θεωρεῖσιν" ἢ ὅτι ὁρθῶς ἡ θεωρία γίνεσθαι τοῖς τοῦτο. cod. Reg.

ἀλλ' ἡ ὁδὸς, τυχόντες οἱ μελετῶντες ἢ τρόπον τινὰ θεωρεῖσιν, ἢ ὅτι ὁδὸς δέον τὸ θεωρεῖν· ὁ ἴσον ἂν εἴη τῷ, ἢ ὅτι δέον τῆς καὶ μελέτης θεωρίας, ἀλλὰ καὶ αὕτη ἡ καὶ τὴν μελέτην θεωρία ἀτελής ὅσα καὶ χερδὸν μηδὲν, ὅσα τῆς τελευταίας καὶ κυριωτάτης γίνεσθαι θεωρίας. ἐπὶ ἡ ὕλη δυνάμει ἐστὶ καὶ λέγεσθαι, ὅτι δυνάμει εἰς τὸ τέλος 20 ἐλθεῖν, ὅταν δὲ ἐλθῇ, καὶ ἡ ἐνέργεια ἢ ἐν τῷ εἶδει ἴσασθαι, ὥς τε καὶ τούτῳ πρότερα ὡς ἐφετὸν καὶ τάσσειν καὶ εἰς κόσμον ἄγον δυνάμειος. ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων, φησί, καὶ ὡς τὸ τέλος κινήσεως· τῆς ὅτι ὁρχηστικῆς τὸ τέλος ὁδὸν ἄλλο ἐστὶν ἢ τοῦτο καὶ κινήσεως. καὶ ἐπὶ τούτων δὲ ἐνέργεια δυνάμειος πρότερα. διόπερ ὡς περ οἱ διδάσκοντες 25 τὴν μαθησάντα τότε οἶον τὸ εἰς τέλος τῆς ἐπιστήμης ἐλθεῖν καὶ τέλος ἀποδεσφάσαι, ὅταν αὐτὸν καὶ τὴν ἐπιστήμην ἐνεργῶντα ἀποδείξωσιν (εἰ ὅτι ἐνέργεια τὸ ἔργον, τὸ δὲ ἔργον τέλος, ἡ ἐνέργεια ἄρα τὸ τέλος· ὥς τε ὅταν ἐνεργῇ, τότε οἶον τὸ τέλος ἔχειν· ὅτω γὰρ ἐστὶ τὸ ἐξῆς τῆς λέξεως). ὅτω καὶ ἡ φύσις τότε οἶον τὸ γενέσθαι 30 μανον τέλος ἀπειληφέναι, ὅταν εἰς τὴν ἐνέργειαν ἐλθῇ. τὸ δὲ "εἰ ὅτι μὴ ὅτω γένεσθαι", ὁ Πλάτωνος ἔστι "Ερμῆς," συνεχὲς ἐστὶ τῷ "διὰ ὡς περ οἱ διδάσκοντες ἐνεργῶντα ἐπιδείξαντες." καὶ εἴη ἂν, ὁ λέγει, τοῦτο. "εἰ ὅτι μὴ ὅτω γένεσθαι," τυχόντες, εἰ μὴ οἱ διδάσκοντες ἐνεργῶντα ἐπιδείξωσι τὴν μαθησάντα, ἀλλὰ φάσκωσιν ὡς 35 ἐπιδείχθαι παρ' αὐτῶν, καὶ μὴ ἐνεργῇ, ἀδελφὸν ἐστὶν εἶτε ἔχει τὴν ἐπιστήμην εἶτε καὶ μὴ· ἐκ τῶν ἔργων κρίνομεν πάντα τεχνίτην καὶ ἐπιστήμονα· εἰ ὅτι μὴ ἐνεργῇ, πόθεν δῆλον ὅτι ἔχει τὴν ἐπιστήμην; ἀδελφὸν ὅτι εἶτε ἐντὸς ἔχει αὐτὴν εἶτε ἐκτός, τυχόντες εἶτε ἔχει εἶτε μὴ ἔχει, ὡς καὶ ὁ Πλάτωνος "Ερμῆς." ἀδελφὸν ὅτι εἶτε ἐντὸς ἐστὶ 40 τὸ λίθου εἶτε ἐκτός. ἡ δὲ καὶ τὴν Πλάτωνα ἱστορία, ὅτω φίλον καὶ ταύτην εἰδέναι, τοιαύτη τίς ἐστίν. ὅτος ὁ Πλάτων ἁρμογλῦφος ὡς πεποιθέναι ἐν τινὶ λίθῳ τὸ τὸ "Ερμῆς" εἶδος, καὶ ἑωρᾶτο ἐν τῷ λίθῳ ὁ "Ερμῆς." εἶτε δὲ ἐκτός ἢ τῷ λίθῳ εἶτε ἐντός, ἢ δῆλον ἦν. ἐκτὸς μὲν εἶναι λέγειν ὅχι οἶον τε ἦν· εἰ ὅτι ἦν ἐκτός, ἔδει τὸν λίθον ἐγκεκο- 45 λαμμένον εἶναι καὶ ἔχειν ἀνωμαλίας, ὅτος δὲ ἅπας λειοτάτος ἦν, ὡς περ τὰ κάτοπτρα. διὰ ταῦτα μὲν ὅτι ἐκτός εἶναι ὅχι ἦν δυνατὸν λέγειν. ἀλλὰ μὴν ὅτι ἐντός· εἰ μὲν ὅτι ἔχειν ἁρμονίας ἢ ὅλως

ἐφαρμογὰς τινὰς ὁ λίθος ἐν ᾧ ἦν τὸ τὸ "Ερμῆς" εἶδος, πρόχειρον ἦν λέγειν ὅτι ἐν ἐτέρῳ λίθῳ τὸν "Ερμῆν" πεποιηκὼς ἐκτὸς ἐπέθηκε τὸς λειοτάτους λίθους καὶ ἀπέκλεισε τὸν "Ερμῆν" ἐντός, ὅρα τὸ δὲ διὰ τὸ λαμπρὸς καὶ διαφανεστάτος, ὁμοίως δὲ καὶ λαῖος τὸς ἐπικειμένους λίθους εἶναι, ὡς περ εἰ τις ἐν κηρῷ πλάσας εἶδος τι κήρινον καὶ ἐκτὸς ἐπιθεῖς ὕελον ἢ ἄλλο τι τῶν διαφανῶν, ὅρα τὸ τὸ ἐντὸς αὐτῆς κήρινον εἶδος. εἰ μὲν ὅν τὸτο ἦν, εἰκὸς ἦν ταῦτα λέγειν· ἐπειδὴ δὲ πάντῃ συνεχὲς ἦν ὁ λίθος καὶ εἰς καὶ ἐνδεμίαν ἔχων ἁρμονίαν καὶ ἐφαρμογὴν, ὅχι ἐντὸν τὸτο λέγειν. ὥς τε ἀδελφὸς ἦν ὁ "Ερμῆς" καὶ ἐντὸς καὶ ἐκτὸς ὑπῆρχεν, ἐκτὸς μὲν ὅτι ἀνωμαλίαν ἐνδεμίαν ὁ λίθος, ὡς περ εἴρηξεν, εἶχεν, ἐντὸς δὲ ὅτι ὅχι οἶον τε ἦν ὑπονοῆσαι πῶς ἐντὸς τῷ λίθῳ πεποίηκε τὸν "Ερμῆν," συνεχὲς ὅντος. "ἐπεὶ δ' ε. τ. μ. ἔχατον ἢ χρ." πρὸ τῆς τῶν λεγομένων σαφηνείας ἀνάγκη ἐστὶν ὑπομνηθῆναι ἡμᾶς τῶν, ἵνα ἐκ τούτων εὐπαρακολούθητοι τοῖς ὑπ' 15 αὐτῷ λεγομένοις γενώμεθα. ἰστέον δὲ ὅτι ἡ φύσις, καθ' ἣν ὁρῶμεν, καὶ δυνάμει ἐστὶ καὶ ἐνέργεια. ἀλλὰ καὶ ἡ οἰκοδομικὴ καὶ ἐνέργεια ἐστὶ καὶ δυνάμει, δυνάμει μὲν πρὸς τὴν οἰκοδομήσιν, ἐνέργεια δὲ πρὸς τὴν σφύρην ἢ οἰκοδόμος ἔχει πρὸ τῷ τὴν οἰκοδομικὴν ἐχρήσασθαι· ἐκ τῶν δὲ δυνάμει οἰκοδόμου γέγονεν ἐνέργεια οἰκοδόμος. ὁ μόνον δ' ὅτω περὶ τῶν ἔξωθεν λέγεσθαι, ἀλλὰ καὶ περὶ αὐτῶν τῶν ἐχόντων ταύτας· ὁ ὅτι γεωμέτρης ὁ μὴ ἐνεργῶν πρὸς τὴν ἐνεργῶντα δυνάμει ἐστὶ γεωμέτρης, πρὸς δὲ τὸ δυνάμειον παιδίον γενέσθαι γεωμετρικὸν ἐνέργεια. ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων πᾶν πλατυτέρον μοι ἐν τῇ περὶ Ψυχῆς (25) εἴρηξεν, καὶ νῦν ἐνεκα τῶν λεγομένων μετρίως ὑπεμνήσαι. ὁ δ' "Αριστοτέλης" διὰ τῶν προκειμένων τότε φησὶν· ἐπειδὴ τῶν μὲν ἔχατον κτλ.

παροιμῶδες τὸ ὁ Πλάτωνος "Ερμῆς," ἐπὶ τῶν ἀδελφῶν εἰ ὅτως 1050^a 20. ἢ μὴ ὅτως ἔχει λαμβανόμενον. cod. Reg.

ἐστὶ μὲν ὅν, φησί, καὶ ἐνθα οἶον ἐπὶ τῆς οἰκοδομικῆς τέλους, ἀλλ' 1050^a 27. ἐνθα οἶον ἐπὶ τῆς ὁψείας μᾶλλον τέλος τῆς δυνάμειος ἐστὶ, δυνάμει λέγων τὴν ὀπτικὴν δυνάμει, αὐτὴν φημι τὴν ὄψιν, τέλος δὲ καὶ ἐνέργειαν τὴν ὄρασιν. ὅπως δὲ ταῦτα λέγεσθαι, εἴρηξεν προσεχῶς. καὶ ἐστὶν ἴσον τὸ "ἐνθα δὲ μ. τ. τ. δ. ε." τῷ ἐστὶ μὲν καὶ ἡ φύσις τέλος, ἀλλὰ μᾶλλον τέλος ἐστὶν ἢ ὄρασις τῆς δυνάμειος, τυχόντες τῆς ὁψείας.

διὸ καὶ εὐδαιμονία ἐν τῇ ψυχῇ ἐστίν· ζωὴ ὅτι ποῖα τίς ἐστίν... 1050^b εἰ ὅτι τότε λέγομεν ἐνεργῆσαι τὴν εὐδαιμονία ὅταν τὸ εἶδος τῆς εὐδαιμονίας, αὐτὴν φημι τὴν εὐδαιμονίαν, ἀπολάβῃ, καὶ τὸ καταμήνιον τότε λέγομεν ἄνθρωπον ὅταν αὐτὸ τὸ εἶδος τῷ ἀνθρώπῳ ἀπολάβῃ, τί χρὴ ἄλλο μαντεύεσθαι ἢ ὅτι τὸ εἶδος ἐστὶν ἡ ἐνέργεια; καὶ αἰεὶ ὅτως ὡς τῆς τῷ αἰεὶ κινητός· ἐκείνης ὅτι τῆς ἐνερ- 1050^b γείας ἢ προηγῆσθαι ἐνέργεια, ἀλλὰ πρώτη πάντων καὶ αἰτία πάντων ἐστίν. "ἀλλὰ μὴν καὶ κυριωτέρως· τὰ μὲν ὅτι αἰτία πρότερα τῇ ὕσσει τῶν φθαρτῶν." δείξας ὅτι ἡ ἐνέργεια δυνάμειος πρότερα ἐστὶ καὶ λόγῳ καὶ χρόνῳ καὶ αἰτία, νῦν δείκνυσιν ὡς ὅχι ἀπλῶς ὅτως ἐστὶν πρότερα ἀλλὰ καὶ κυριωτέρως ἢτοι τιμωτέρως. ἡ δὲ δεῖξις πρὸς διὰ τινος τῶν ἐν τοῖς Τοπικοῖς (31) παραδιδόμενων τόπων τύπου, λέγοντας ὅτι τὰ τοῖς κυριωτέροις καὶ κρείττοσιν ὑπάρ-

- χοντα κυριώτερα ἐστὶ καὶ κρείττονα. εἰ δὲ τῷτο, εἴπερ ἐστὶν ἡ ἐνέργεια ἐν τοῖς αἰδέοις, ἡ δὲ δύναμις ἐν τοῖς μὴ αἰδέοις, κρείττω δὲ τὰ αἰδέα καὶ κυριώτερα, κρείττων ἄρα καὶ ἡ ἐνέργεια ἐν τοῖς αἰδέοις ὅσα δυνάμειος ὕσας ἐν τοῖς μὴ αἰδέοις.
- 1050^δ 7. "ἐστὶ δ' ὑδ. δ. αἰδέ." ἀλλ' ἐνέργεια, ὡς ἐν τῷ περὶ Ἑρμῆ-
νείας (c. 13) εἴρη.
- 1050^δ 16. ὥστε εἴπερ δυνατὰ ἢ τὰ ἀπλῶς δυνάμει φθαρήναι ἢ τὰ πῆ, ὑδὲν τῶν αἰδέων καὶ ἀπλῶς ἀφθάρτων δυνάμει ἐστὶν ἀπλῶς, ὡς δύναμις τὴν φύσιν αὐτῇ καὶ τὴν ὕσιν φθαρήναι. καὶ τὰ μὴ ὑπερκόσμημα πάντα ὅτε ἀπλῶς εἰσὶ δυνάμει ὅτε κατὰ τι, τὰ δὲ 10 κυκλοφορητικά καὶ θῆα σώματα κατὰ τι εἶναι δυνατὰ ὑδὲν κωλύει, οἷον ποῖον ἢ πῆ κτλ.
- 1050^δ 18. ὁ δὲ ἄρα ὅτι ἐνέργεια εἰσὶ τὰ ἀπλῶς ἀφθάρτα καὶ ὁ δυνάμει. ὅτε δὲ ὑδὲν τῶν ἀπλῶς αἰδέων ἐστὶ δυνάμει ὅτε τῶν ἐξ ἀνάγκης ὄντων. εἰ γὰρ δυνατὰ καὶ εἶναι καὶ μὴ εἶναι ἐνδέχεται, τὰ δ' 15 ἀναγκαῖα αἰεὶ ὡσαύτως ἔχει, ὑδὲν τῶν ἀναγκαίων ἀν εἶναι δυνάμει. καὶ δὲ "καὶ τοιαῦτα πρῶτα," λέγων ταῦτα τὰ αἰδέα, ἴσον τῷ ἀλλὰ μὴ ταῦτα πρῶτα εἴρη καὶ εἴρη τοῖς ἄνω. εἰπὼν γὰρ ὅτι ἐν τοῖς πρῶτοις καὶ ἀφθάρτοις τὸ δυνάμει ὅτε ἐστὶ καὶ δεῖξας αὐτὸ ἐπ' ἡγήσας "καίτοι ταῦτα πρ.," ὡς εἰ ἔλεγεν, ὅσα μὴ ὅν εἰσὶ πρῶτα, 20 ἐν τέτοις τὸ δυνάμει ὅτε ἔστιν. ἀλλὰ μὴ τὰ αἰδέα πρῶτα. ἐν αὐτοῖς ἄρα τὸ δυνάμει ὅτε ἔστιν.
- 1050^δ 20. ὑδ' εἰ τι κινέμενον αἰδέον, δυνάμει ἔχει τὸ μὴ εἶναι, ἀλλὰ μόνον πῶθεν ποῖ.
- 1050^δ 22. καὶ ὑδὲν κωλύει αἰδέον αὐτὸν ὄντα (τὸν ἥλιον) ἔχειν δυνάμει 25 τέττυ, λέγων δὲ τὸ κινεῖν πῶθεν ποῖ. καὶ διὰ τὸ μὴ ἔχειν δυνάμει τὴν ἀπλῶς, ἀλλὰ μόνον τὴν πῶθεν ποῖ, αἰεὶ ἐνέργει ἥλιος καὶ ἡ σελήνη, καὶ ὁ φοβητέον, ὡς Ἑμπεδοκλῆς καὶ οἱ περὶ αὐτὸν οἶον, μὴ ποτε σῆ.
- 1050^δ 25. ὁ γὰρ ἐστὶν ἡ κίνησις αὐτοῖς περὶ δυνάμει τῆς ἀντιφάσεως. 30 ὁ γὰρ δυνάμει κινεῖν δυνάμει καὶ μὴ κινεῖν.
- 1050^δ 27. ἡ γὰρ ὕσιν ὕλη καὶ δύναμις ὅσα ὑδ' ἐνέργεια αἰτία τέττων, τυτέττων ἡ ὕλη καὶ ὕσιν ἡ καὶ ὕλη ἐστὶν αἰτία τέττυ, λέγων δὲ τὸ κινεῖν καὶ τὸ δυνάμει ἔχειν τῆς ἀντιφάσεως.
- 1050^δ 28. εἰπὼν ὅτι ἐν τοῖς αἰδέοις τὸ ἀπλῶς δυνάμει ὅτε ἔστιν, ἀλλ' εἰ 35 ἄρα, καὶ πῆ, λέγει ὅτι εἰ καὶ ἐν τοῖς φθαρτοῖς ἐστὶ τὸ δυνάμει, ἀλλ' ὅν τὰ φθαρτὰ καὶ τὰ ἐν μεταβολῇ ὄντα μμῆν τὰ ἀφθάρτα... καὶ μὴ γὰρ πῆ αἰεὶ συμπεριφέρεται τῇ σεληνιακῇ ἡτοῖ τῇ τῷ παντὸς φορῇ.
- 1050^δ 33. αἰ δ' ἀλλοιοὶ δυνάμει ἄμα τῷ παρῆναι ποιεῖν καὶ τῷ μὴ πα- 40 ρῆναι μὴ ποιεῖν.
- 1050^δ 34. εἴπερ εἰσὶ φύσεις τινὲς ἡ ὕσιν οἷας λέγουσιν οἱ ἐν τοῖς λόγοις ἡτοῖ τοῖς μαθήμασιν ἐντετραφέτες, πολλοὶ μᾶλλον ἐπιστήμον εἰναι ἢ τὴν ζῶον, εἴπερ αὐτοεπιστήμη. ταῦτα γὰρ τὸ κινέμενον καὶ τὸ ἐπιστήμον εἰσὶν ὕσιν καὶ ἐνέργεια, ἐκείνα δὲ, ἡ ἐπιστήμη καὶ ἡ κίνησις, δυνάμει 45 εἰσὶ τῷ τ' ἐπιστήμονος καὶ τῷ κινεμένου, μὴ δυνάμει καθ' αὐτὰς εἶναι.
- 1051^α 8. ὁ γὰρ δυνάμει ὑγιαίνει, τῷτο καὶ νοσεῖν ἄμα. καὶ ὁ τῷτ' φησὶν ὅτι ἄμα νοσεῖ καὶ ὑγιαίνει, ἀλλ' ὅτι ἄμα ἔχει τὴν τῷ νοσεῖν καὶ ὑγια-
νειν δυνάμει. ἡ αὐτὴ γὰρ δύναμις τῷ ὑγιαίνειν καὶ κινεῖν καὶ τῷ νοσεῖν καὶ αἰνέειν, καὶ ὡς περ εἴρη, ἡ μὴ τῶν ἐναντίων δύναμις ἄμα 1051^α ὑπάρχει, τὰ δ' ἐναντία ἄμα καὶ τὰς ἐνεργείας ἀδύνατον ὑπάρχειν. 11.
εἰπὼν δὲ ὅτι τῶν ἐναντίων ἀνάγκη θάτερον εἶναι ἀγαθόν, 1051^α ἐπάγει "τὸ δ. δ. εἰ. α. ἡ ὑδ. ἡ ἄρα ἐν. β." ἔστιν οἷμαι κατασκευῇ 14 τῷ ὅτι ἡ ἐνέργεια καὶ τῆς σπουδαίας δυνάμειος βελτίων ἐστὶν. ἀσαφῶς δὲ ὄντως ἐπ' ἡγήσας καὶ μαρτυρίας δαίμων. ἐστὶ δὲ τὸ μὴ διὰ τῷ "τὸ δὲ δύναμις ὁμοίως ἀμφοτέρων ἢ ὑδ' ὅτερον" λεγόμενον ταῦτον. καὶ τὴν δυνάμει ἔχον τὸ ὑγιαίνειν (ἔστι δὲ τῷτο εἰς ὑπὸ δειγμα), καὶ ὅν τὴν δυνάμει ἔχον τὸ ὑγιαίνειν ὁμοίως ἔχει καὶ τὸ νοσεῖν. εἰ δὲ μή, ὑδ' ὅτερον. διὰ τίνα γὰρ ποτε αἰτίαν ἔχει μὴ δυνάμει τὸ ὑγιαίνειν, μὴ ἐπίσης δ' ἔχει καὶ τὸ νοσεῖν; καὶ ὅτω δεῖξας ὅτι ἀμφοτέρων τὴν δυνάμει ὁμοίως ἔχει, ὅπως διὰ τέττυ συνήγαγε καὶ τὴν ἐνέργειαν βελτίων εἶναι καὶ τῆς σπουδαίας δυνάμειος, λίαν ἐστὶ 15 μεμελεσμένον. συνάγει δὲ οἷμαι ὅτωσι. τόπος παρεδόθη αὐτῷ ἐν τοῖς Τοπικοῖς (35) λέγων "τὸ ἀμικτον τῷ χειρόνος κρείττον καὶ βελτίον ἐστὶ τῷ μεμυγμένον μὴ τῷ χειρόνος." εἰ δὲ τῷτο ἀληθές, καὶ ἡ σπουδαία δύναμις μεμυγμένη τῇ τῷ χειρόνος δυνάμει. ὁ γὰρ ἔχον τὴν σπουδαίαν δυνάμει καὶ κατ' ἐκείνην πράττων καὶ ἐνέργειαν περὶ τὰ σπουδαῖα, ὅπως ἐκ ἀπώλεσε τὴν τῷ χειρόνος δυνάμει ἀλλ' ἔχει αὐτήν, ὡς τῇ σπουδαίᾳ δυνάμει ἐπιμέμμεται ἡ τῷ χειρόνος δύναμις. εἰ δὲ ἡ σπουδαία δύναμις ἐπιμέμμεται τῇ τῷ χειρόνος δυνάμει, ἡ δὲ ἐνέργεια τῷ κρείττονος ὁ σύνεσι τῇ τῷ χειρόνος ἐνέργειᾳ, ἀλλ' ἐστὶν εὐκρινὴς καὶ ἀμικτος, κρείττων ἄρα ἐστὶ τῆς σπουδαίας δυνάμειος διὰ τὸ τὰ ἀμικτα, ὡς ὁ τόπος διορίζεται, τῶν μεμυγμένων κρείττονα εἶναι. ἐμπαλιν δὲ ἐπὶ τῶν κακῶν ἡ ἐνέργεια τῷ κακῷ χειρόνος ἐστὶ τῆς δυνάμειος, διότι ἡ δύναμις τῷ κακῷ ἐπιμέμμεται τῇ τῷ ἀγαθῷ δυνάμει, ἡ δὲ τῷ κακῷ ἐνέργεια ἀμικτός ἐστὶ τῇ τῷ ἀγαθῷ ἐνέργειᾳ. ὁ δὲ ἄρα ὅτι ἐκ ἐστὶ τὸ κακὸν παρὰ τὰ πράγματα. τὸ Πλάτωνος λέγοντος ὅτι τὸ ἀγαθὸν ὄντως φύσιν ὄντως, ὡς περ ὁ καθόλου ἄνθρωπος ὁ κατηγορούμενος καὶ τῶν μερικῶν ἀνθρώπων ἕτερος ὢν αὐτῶν, ὅπως καὶ τὸ ἀγαθὸν ἕτερον ἐστὶ τῶν κατ' ἐκείνα ἀγαθῶν καὶ λέγει κατ' αὐτῶν, τῶν δ' ἐναντίων ἀν θάτερον ἢ, καὶ θάτερον ἐστὶν, ἐστὶν ἄρα καὶ τὸ κακὸν ἕτερον τι παρὰ τὰ κατ' ἐκείνα κατ' αὐτῶν λεγόμενον, λέγει ὁ Ἀριστοτέλης ὅτι ὁ δὴ ἄλλος ἐστὶν ἐκ τῶν διεχθέντων ὅτι ἐκ ἐστὶ τὸ κακὸν παρὰ τὰ πράγματα. ἐκείνων γὰρ φαμεν εἶναι τι παρὰ τὰ κατ' ἐκείνα ὅσα εἰσὶν ἐνέργεια, καὶ δὲ κακὸν τοσούτον ὅτι τὸ ἐνέργεια εἶναι ὅσον ὅτι καὶ κακὸν ἐστὶ δυνάμειος. ὅτι δὲ ἐπὶ τῶν ἐνεργειῶν λαμβάνεται τὸ κοινὸν ὅλον. λέγομεν γὰρ καθόλου ἄνθρωπον τῶν κατ' ἐκείνα ἀνθρώπων ἐνέργεια ὄντων καὶ καθόλου ἵππον καὶ ἐπὶ τῶν ἀλλων ὡσαύτως. καθόλου δὲ μὴ ἄνθρωπον ἢ μὴ ἵππον ὅ φαμεν διὰ τὸ ἐρηγίσεις εἶναι τὸν μὴ ἄνθρωπον τῷ ἀνθρώπῳ καὶ τὸν μὴ ἵππον τῷ ἵππῳ. εἰ δὲ καὶ τὸ κακὸν ἐρηγίσις ἐστὶ τῷ ἀγαθῷ καὶ τῆς ἐνεργείας, καὶ παρὰ τὰς τοῖς πράγμασι διὰ τὴν τῆς ὕλης ἀνεπιτηδεύτητα (αὐτὴ γὰρ τὴν ἐνέργειαν καὶ τὸ ἀγαθὸν σκοποῖν ἔχουσα δεῖξας καὶ μὴ 20 δυνηθεῖσα ἔχουσα τὸ κακὸν καὶ τὴν ἐρηγίαν), ἐκ ἀν εἶναι τι κακὸν παρὰ τὰ πράγματα. εἰ δὲ τὸ κακὸν διὰ τὴν ὕλην καὶ τὴν δυνάμει

παρυφίξαι τοῖς πράγμασι, καὶ ἔστιν ἀμαρτήματα τῆς δυνάμεως, ἐν δὲ ταῖς αἰτιάσις δέδεικεν) ὅτι δύναμις ἔκ ἐστιν (ἐνέργεια γὰρ εἰσιν), ἔκ ἐστιν ἄρα ἐν ἐκείναις ὅτε κακὸν ὅτε ἀμαρτήματα ὅτε διαφθαρμένον.

1051 α. ἀντιλέγει πρὸς τὴν τὰ μαθημῆματα ἐνεργείας λέγοντας καὶ 5
21. ὅσας, λέγων μὴ εἶναι ἐνεργείας ἀλλὰ δυνάμεις· τὰ δὲ δυνάμει
ἐκ ὅσας καὶ λέγει ὅτι τὰ διαγράμματα ἐνεργείᾳ διαρῶντες
εὐρίσκοντο, τούτεστιν ἐνεργήσας ὁ νοῦς καὶ διαίρεσιν ποιησάμενος
εὐρίσκει αὐτὰ καὶ τὸ εἶναι αὐτοῖς δίδωσι. πρὸ δὲ τῷ ἐνεργῆσαι
δυνάμει εἰσίν· εἰ γὰρ ἦσαν ἐνεργεία (τὸτο γὰρ ἐδήλωσε διὰ τὸ 10
"διηρημένα"), ἅμα τῷ θεασαμένῳ τινα τὴν ἐν τῷ ἡμικυκλίῳ γω-
νίαν δὴλη ἂν ἦν αὐτῷ ὅτι ὁρθή ἐστιν.

1051 α. διὰ τί, φησί, δύο ὄρθαι τρίγωνον; τούτεστι διὰ τί τῷ τριγώνῳ
24. αἱ τρεῖς γωνίαι δυσὶν ὀρθαῖς ἴσαι εἰσίν;

1051 α. ἐπεὶ δὲ ἀσφαῶς καὶ αἰνιγματωδῶς τὸ παράδειγμα ἐπὶ καὶ 15
25. τὴν συνήθη βραχυλογίαν αὐτῆς, ῥητέον ὅπως δεικνύει ἐν τῷ τρίτῳ
τῶν Εὐκλείδου Στοιχειώσεων βιβλίῳ ὅτι ἡ ἐν ἡμικυκλίῳ γωνία
ὁρθή ἐστιν κτλ.

1051 α. ἦτοι ἐκ τῷ ἐνεργεῖν ἡ δύναμις τῶν μαθημάτων εἰς ἐνέργειαν
31. ἄγει, καὶ ἐπὶ τούτῳ ποιῶντες γνωσκουσιν. δῆλον ἄρα καὶ ἐκ τούτων
ὅτι ἡ ἐνέργεια τῶν τὰ αὐτὰ ποιοῦντων δυνάμεων προτέρα. ἡ δὲ
κατ' ἀριθμὸν ἐνέργεια δυνάμεως ὑτέρα, ὡς ἐπὶ τῷ Σωφροσικῷ
καὶ τῷ Σωκράτῳ ἐλέγομεν, τῷ δ' ἀριθμῷ ὑτέρα.

1051 α. τῶν πραγμάτων τῶν μὴ ὄντων τούτων ὡς ἐνδέχεται περὶ
34. αὐτὰ καὶ ἀληθεύειν καὶ ψεύδεσθαι, τῶν δὲ ὡς αἰεὶ ἀληθεύειν, τῶν δὲ
ὡς αἰεὶ ψεύδεσθαι, πρόκειτο αὐτῷ περὶ τούτων διορίσαι, τίνα ἐστὶ
τὰ ἐν οἷς αἰεὶ ἀληθεύομεν, καὶ τίνα τὰ ποτὲ μὴ ποτὲ δὲ μὴ, καὶ τίνα
τὰ ἐν οἷς αἰεὶ ψεύδομεθα. πρῶτον δὲ διδάσκει ἀπλῶς καὶ καθόλου
πότε γίνετο ἡ ἀλήθεια καὶ πότε τὸ ψεῦδος· καὶ ἔτι λέγει περὶ ὧν
εἰπομεν προκεῖσθαι αὐτῷ εἰπεῖν.

1051 β. ἢ μόνον δὲ ὄντα λέγει τὸ μὴ ὄν λευκὸν μὴδ' ἄν, δυνάμενα
1. δὲ γενέσθαι, ἀλλὰ καὶ τάναντία, τούτεστιν ἀλλὰ λέγει καὶ μὴ ὄντα·
τὸ γὰρ μὴ ὄν λευκὸν δυνάμενον δὲ γενέσθαι λέγει καὶ μὴ ὄν. κυριώ-
τατα δὲ ὅν ἐστι τὸ ἀληθές, μὴ ὄν δὲ τὸ ψεῦδος.

1051 β. ἄλλως δὲ ἐπὶ τῶν πραγμάτων ἐστὶ τὸ ὡς ἀληθῶς ὄν καὶ ἀλ- 35
2. λῶς ἐπὶ τῷ λόγῳ. ὅταν γὰρ ὑπάρχῃ τὸ καθ' ἑαυτῷ τῷ Σωκράτῃ, ἐστὶ
τὸ τούτων ἀληθές καὶ ὅν ἐπὶ τῷ πράγματι. ἐπὶ τῷ λόγῳ δὲ ἐστὶν,
ὅταν ἔγωγ' ὅτι ὑπάρχον περὶ αὐτὸν λέγω ὅτι ὑπάρχει αὐτῷ, οἷον
ἔταν φῶς ὅτι Σωκράτης καθ' ἑαυτὸν, ὑπάρχοντος αὐτῷ τῷ καθ' ἑαυτῷ·
ὡς ἀληθεύομεν, ὅταν μὴ τὸ διηρημένον καὶ μὴ ὑπάρχον τῷ Σω- 40
κράτῃ εἴωμαι μὴ ὑπάρχειν, ψεύδομαι δὲ οἰόμενος ὑπάρχειν.
ἐπειδὴ ὅν ταῦθ' ὅπως ἔχει, πότε ἔστιν ἢ ἔκ ἐστι τὸ ἀληθές λεγόμε-
νον ἢ ψεῦδος; τούτεστι πότε ἐστὶν ἢ κατάφασις ἢ ἀπόφασις ἀλη-
θὲς καὶ πότε ἔκ ἐστιν; ἢ γὰρ διὰ τὴν λέγαν, ὡς ἐν τῷ δευτέρῳ τμή-
ματι τῷ περὶ Ἑρμηνείας δέδεικεν) (c. 9), τὰ πράγματα ἔστιν, ἀλλὰ 45
διὰ τὰ πρόγματα αἱ λόγοι ἀληθεύουσιν ἢ ψεύδονται.

1051 β. ἐστὶ δὲ καὶ μὴ εἶναι καὶ τὸ ἀληθές, ἔνα πάλιν τούτῳ ὑπομνησάμεν,
10. τὸ συγκρίναι τὸ κατηγορούμενον τῷ ὑποκειμένῳ καὶ ὅν εἶναι, καὶ δὲ

μὴ εἶναι καὶ τὸ ψεῦδος ἐστὶ τὸ μὴ συγκρίναι ἀλλὰ πλεῖον εἶναι καὶ κε-
χωρισμένον ἀπ' ἀλλήλων. εἰ δὲ, ὡς περ εἴρηκεν, τὰ μὴ αἰεὶ σύγ-
κειτο τὰ δὲ αἰεὶ διήρητο τὰ δ' ἐνδέχεται τάναντία, περὶ μὴ τὰ ἐνδε-
χόμενα τάναντία ἢ αὐτὰ γίνετο ψευδὲς καὶ ἀληθὲς δόξα.

καὶ ἔστιν τὸ μὴ ἀληθές, ὅταν αὐτῷ βιγγάνῃ ὁ νοῦς, καὶ δὲ ψεῦ- 1051 β
δος, ὅταν μὴ βιγγάνῃ, τούτεστιν ἀγνοία· καταχρησικώτερον γὰρ 23
ἀντὶ τοῦ ἀγνοία εἶπε τὸ ψεῦδος, ὅτι δὲ ἐν τῇ λέξει τῇ "ἀλλ' ε.
τ. μ. ἀλ. καὶ δὲ ψεῦδος" τὸ ψεῦδος καταχρησικώτερον καὶ κοινό-
τερον ἀπὸ τῆς ἀγνοίας. ἔλαβε, δῆλον πεποιθεῖν εἰπὼν, τὸ μὴ βιγ-
γάνειν καὶ ζητῆσαι ἀληθές, ἦτοι τὸ θεγεῖν καὶ φάσιν ἔχειν, ἀλλ' ὅ
κατάφασιν ἢ ἀπόφασιν, ἀληθές, καὶ δ' ἀγνοεῖν ἐστὶ τὸ μὴ βιγγά-
νειν, ὡς ἐστὶ ψεῦδος ἀντὶ τοῦ ἀγνοεῖν εἰληπῶ.

καὶ συμβεβηκὸς δὲ ἔστιν ἀπατηθῆναι, εἰ τις τὸ μὴ βιγγάνειν 1051 β
ἀπάτην βύλετο λέγειν. εἰσι δὲ πάσαι αἱ ἀπλᾶς ὅσαι ἐνέργειαι, 26
ἀλλ' ὅ δὲ δυνάμεις.

"ἔν ὃν δὲ ὄν αὐτὸ ὅ γίνετο." καὶ εἴη ἂν λέγων ὅτι τὸ κυρίως ὄν 1051 β
καὶ ἡ ἀπλή ὑπερβολὴς ὅσας καὶ ἀκινήτως κινῶσα, ὁ πολυτίμητος θεός, 29
ὅ γίνετο ὅδὲ φθείρετο. καὶ τὸ "ἔν ὃν δὲ ὄν αὐτὸ ὅ γίνετο ὅδὲ φθείρετο"
ἴσον ἂν εἴη τῷ ἔν ὃν καὶ ὅ γίνετο ὅδὲ φθείρετο, οἷον ἂν ποτε εἴη,
ὅ γίνετο ὅδὲ φθείρετο· πάν γὰρ τὸ γινόμενον συνθετόν ἐστιν κτλ.

περὶ ταῦτα ἔκ ἐστιν ἀπατηθῆναι, ἀλλ' ἡ μὴ ἀπειθεῖν, καὶ ὅν 1051 β
ἐστὶ τούτῳ ἀπάτη. καὶ ζητῶμεν τὸ τί ἐστὶ περὶ αὐτῶν ὅπως κατη- 31
γορῶντες αὐτῶν τι, ἀλλὰ μόνον νοῦντες καὶ οἰοῦντες ὁρῶντες. καὶ δὲ
ταῦτα οἷον ὁρᾶν ἐγγίνετο τοῖς εἰς ἄκρον ἐπιστήμης ἔλθουσιν καὶ οὐ
ζητῶσιν. "καὶ δὲ εἶναι ὡς τὸ ἀληθές καὶ τὸ μὴ εἶναι ὡς τὸ ψεῦ-
δος, ἐν μὲν ἔστιν, εἰ σύγκειτο, ἀληθές." τὸ ὄν τὸ ὡς ἀληθές, φησί,
καὶ τὸ μὴ ὄν τὸ ὡς τὸ ψεῦδος, ἔνα μὲν ἐστὶ τρόπον, εἰ σύγκειτο ὁ
κατηγορούμενος τῷ ὑποκειμένῳ, καὶ φασὶ αὐτὸν συγκρίναι, τούτο
ἔστιν ὄν τὸ ὡς ἀληθές· εἰ δὲ μὴ σύγκειτο, λέγει δὲ συγκρίναι, μὴ
30 ὄν τὸ ὡς ψεῦδος. "καὶ δὲ ἔν." τούτεστιν ἄλλοι δὲ τρόπον, "εἰπερ ὄν,
ὅπως ἐστὶ" τούτεστιν εἰπερ ἐστὶν ἀπλῶν, ὅπως ἐστὶν ἡ περὶ αὐτῶν ἀλή-
θεια, ὅπως κατὰ φάσιν τι αὐτῶν ἀλλὰ κατὰ τινα φάσιν αὐτῶν
νοεῖν καὶ οἷον ὁρᾶν. "εἰ δὲ μὴ ὅπως," δηλονότι εἰ δὲ μὴ ἐστὶν ἀπλῶν,
ἔκ ἐστι περὶ αὐτῶν τὸ ἀληθεύειν μόνον βιγγάνοντα.

ἀγνοία δὲ ὅχι οἷα ἡ τυφλότης, ὡς μὴ δυναθῆναι ποτε νοῆσαι, 1052 α
ἀλλὰ τοιαύτη οἷα ὑπάρχει ὅταν τις μὴ περὶ τίνος λογίζηται. 2

ἀλλὰ τί μὲν τί δ' ὅ, τούτεστιν ἄρτιον μὴ ἀριθμὸν ὑπολαμ- 1052 α
βάνειν πρῶτον μὴδὲν εἶναι ἐνδέχεται, ἢ τινὰς μὴ εἶναι ἀρτίως πρῶ- 8
τος τινὰς δὲ ὅ, καὶ τούτῳ ἐνδέχεται· τὸ δὲ τὴν δύο λαβεῖν αὐτὴν καθ'
αὐτὴν καὶ ὑπολαμβάνειν αὐτὴν ποτὲ μὴ ἄρτιον πρῶτον ποτὲ δὲ ὅ
πρῶτον, ἔκ ἐνδέχεται. τὸ δὲ "ὅ γὰρ ἐστὶ τινὰ μὴ τινὰ δὲ ὅ οἴσεται"
τούτων ἂν εἴη· ὅ γὰρ οἴσεται ὁ τὴν ἀριθμὸν, ὡς περ τὸ τρίγωνον,
ἀκινήτως οἰόμενος ὅτι τις μὴ ἀριθμὸς πρῶτος ὧν ποτὲ ἔστιν καὶ μὴ
πρῶτος, ὁ δὲ κινούμενος αὐτὸς οἰόμενος ὅτος τούτῳ πείσεται· ὡς ἡ
ἀληθεύσει, εἰ τὴν δύο ἄρτιον ὑπολαμβάνει, ἢ αἰεὶ ψεύσεται, εἰ μὴ
ὅπως αὐτὴν ἔχειν ὑπολήψεται.

μέχρι τῶν ὡς πεπληρωμένων αἰ εἰς τὸ θ' αὐτῶν μὴ τὰ φυσικὰ
χολαί.

ΣΧΟΛΙΑ ΕΙΣ ΤΟ Ι.

1052^a 15. Ἐπει εἰ τὰς ἰδέας τιθέμενοι καὶ αὐτοὺς ἐδόξαζον, τὸτο λέγοντες εἶναι τὴν φύσιν αὐτὴ καὶ ἐν τούτῳ ὑποκείναι ἐν τῷ ἐν εἶναι (ὅθεν γὰρ ὡς περὶ ὁ Σωκράτης ἐν τῷ ὑποκείναι) αὐτός, κατηγορεῖται δὲ αὐτὸς τὸ ἐν, ὅπως ἔλεγον καὶ ὡς τῷ αὐτοῦ ὑποκείναι τινα φύσιν, λέγοντες δὲ κατ' αὐτῆς τὸ αὐτόν, ὅτε ὡς οἱ φυσικοὶ μίαν λέγοντες τὴν ἀρχὴν ὑπετίθον αὐτῇ πῦρ ἢ ὕδωρ ἢ ἀέρα, ἀλλ' ὑποκείναι αὐτὸ ἐν τῷ ἐν καὶ εἶναι αὐτὴ φύσιν τὸ ἐν, μηδὲ ἐν αὐτὸ λέγοντες ἀλλὰ μόνον ἐν. καὶ ὅτω φίλον πῶς ταῦτα λέγουσι μαθεῖν, ἐντυγχάνοντες ἐν ἐπιγραφόμενον Παρμενίδῃ ἢ περὶ ἰδεῶν τῷ Πλάτωνος διαλογον) — ἐπειδὴ ὅν ταύτην εἶχον περὶ τῷ ἐνός τὴν ἐν- 10 νοῦν, ζητῆσαι ἐν τῷ παρόντι βιβλίῳ προτίθεσθαι εἰ ἐστὶ τι τοῦτον ἐν ἢ μή.

ἐν τῷ Δ τῆσδε τῆς πραγματείας (c. 6) εἴρηκε περὶ τῶν τῷ ἐνός σημειωμένων... οἱ συγκριθεῖσιν ὁμοίως τῶν πρώτων καὶ καθ' αὐτὰ λογιζόμενοι ἐν, τῷ ἐνός οἱ πρώτοι τῶν τῷ ἐνός σημειωμένων τρόποι κτλ.

1052^a 19. τὸ ἔκ κυρίως συνεχὲς ἐν λέγειται ἢ τὸ ἀπλῶς ἐν συνεχές, ἢ τὸ μάλιστα γε τῇ φύσει συνεχές ἐν κτλ.

1052^b 21. τοῦτον δ' ἐν εἶναι τὸ κυκλοφορητικὸν σῶμα.

1052^a 23. γόμφῳ μὲν ἐστὶν ἐν ναῦς, κιβώτιον, συνδέσμων δὲ φάκελλος, 20 κάλλιπ δὲ βιβλίον.

1052^a 27. ὁ δὲ λέγει, τοῦτον ἐστὶν. δέδεικεται ἐν τῷ Θ τῆς Φυσικῆς Ἀκροάσεως ὡς ἢ καὶ τόπον κινήσεως προτέρα ἐστὶ τῶν ἄλλων κινήσεων, αὐξήσεως φθίσεως καὶ τῶν ἄλλων, τῆς δὲ καὶ τόπον παλιν δέδεικεται προτέρα ἢ κύκλῳ. τούτων ἐκείσε δεχθέντων λέγει, 25 ἐπειδὴ τὸ κυκλοφορικὸν σῶμα ἀρχὴν ἔχει ἐν αὐτῷ κινήσεως, ἢ δὲ κύκλῳ κινήσεως πρώτη ἐστὶ τῆς καὶ τόπον, ἥτις παλιν ἢ καὶ τόπον πρώτη τῶν ἄλλων, τὸ κυκλοφορικὸν σῶμα δὴλον ὅτι πρῶτόν ἐστι μέγεθος.

1052^a 31. ἢ δὲ τὸ ἀδιαίρετον καὶ κυρίως ἐνός ἀδιαίρετόν ἐστιν ἢ νόησις ἢ 30 εἶδει ἢ ἀριθμῷ, ὡς ἐξ ὧν λέγει, ὁ μὲν καθόλου ἄνθρωπος καὶ ἵππος καὶ ὅλως τὰ εἰδικώτατα εἶδη καὶ ὁ Σωκράτης καὶ ὁ Πλάτων καὶ ἀπλῶς τὰ ἄτομα εἰσιν ἐν, τὸ δὲ ζῶον τὸ καθόλου ἐν ἐκ ἐστὶν, ὅτι διαίρεται εἰς τε τὸ ζῶον πτηνὸν καὶ εἰς τὸ ζῶον πεζόν καὶ εἰς τὸ ζῶον ἐνυδρον, ὧν αἱ νοήσεις καὶ ἐπισήμαι διαφόροι. ἄλλο γὰρ νόησις καὶ ἐπισήμη 35 ζῶον πτηνὸν καὶ ἄλλο ζῶον πεζόν. ὁ δὲ ἄνθρωπος ὁ διαίρεται εἰς ἑτέρα εἶδη εἰδικώτατον ἐν εἶδος, ὅθεν ὁ καὶ μέρος διαίρεται. εἰ γὰρ ὁ εἰδικός ὁ διαίρεται, πολλὰ μὲν ἄλλων οἱ καὶ μέρος ἄνθρωποι ὁ διαίρεται εἰς ἀνθρώπους. εἰ δὲ ἐν λέγομεν ὧν ἢ κινήσεως μία καὶ ὧν ἢ νόησις καὶ ἢ ἐπισήμη ἢ αὐτῇ, ταῦτα δὲ διὰ τὸ εἶδος συμβαίνει, ἐν 40 ἐν εἶναι πρῶτον τὰς νοήσεις αἰτίων τῷ ἐνός. τούτῳ δ' ἐστὶ τὸ εἶδος.

1052^b 2. δεῖ κατανοεῖν ὡς ἑτέρα ἐστὶν ἢ φύσις τῷ ἐνός καὶ ἑτέρα τῷ καθ' ὧν κατηγορεῖται.

1052^b 3. ζητεῖ ἐν ποῦν τε τῶν φυσικῶν πραγμάτων ἐν λέγειται, καὶ 45 τί ἐστὶ τὸ ἐν εἶναι, καὶ τίς ἐστὶν ὁ λόγος καὶ ἢ φύσις τῷ ἐνός. τούτῳ δὲ θείας ἐπάγει ὅτι τὸ μὲν ἐν λέγειται τοσαυταχῶς ὅσαχῶς διωρίζεται

(διωρίζεται δὲ τετραχῶς), καὶ ἕκαστον τῶν ὄντων λέγειται ὡς ἂν τις τῶν τῷ ἐνός διαριζούντων τρόπων ὑπάρξει. τὸ δὲ ἐν εἶναι καὶ ἢ φύσις τῷ ἐνός ὅτι μὲν τούτων ἐν ὑπάρξει, λέγων "τούτων," συνεχὲς φύσει, τὸ ὅλον, τὸ ἔχον μορφὴν καὶ εἶδος καὶ ὅσα ἄλλα εἴρηται, ὅτε δὲ ἢ φύσις τῷ ἐνός ὑπάρξει ἄλλω τινι ἐτέρῳ ὄντι τῶν ἀπηριθμημένων, ὅπερ ἕτερον ἐν ἐγγύς τῷ ὀνόματι ἐστὶ, τῷ ἐνός μᾶλλον τῶν ἄλλων τῷ ἐν ἐγγίζει καὶ πλησιέστερον ἐκείνων τῇ τῷ ἐνός ἐστὶ φύσει καὶ κυριωτέρως τὸ ἐν καὶ τούτῳ λέγειται, καὶ ἐστὶ μεταξὺ τῆς τῷ ἐνός φύσεως καὶ τῷ συνεχὲς καὶ τῷ ὅλῳ καὶ τῶν τούτων.

καὶ οἶμαι τὸ "δυναμεί ἐκείνα" ἴσον ἐστὶ τῷ ἐκείνα, τό τε συνε- 1052^b χὲς καὶ τὰ λοιπὰ, ὡς πρὸς τὸ ἄλλο, ὁ καὶ μᾶλλον ἐγγύς ἐστι τῷ ὀνόματι, ἐξεταζόμενα δυναμεί εἰσιν ἐν καὶ καθ' αὐτὰ ὅθεν τούτων. μή ποτε δὲ ἐπειδὴ, ὡς εἶρηται, τὸ ἐν, ὅπερ ἐγγύς τῷ ὀνόματι ἐστὶν, ὅθεν ἄλλο τυγχάνει ἐν ἢ τὸ μέτρον καὶ ἀρχὴ τῷ ποσῷ ἢ ποσόν, καὶ τούτῳ μάλιστα τὸ μέτρον τῷ διωρισμένῳ ποσῷ, ὅπερ ἐστὶν ἢ μονάς, δι' ἣν λέγειται καὶ ἢ διείσις ἐν καὶ μέτρον καὶ ἀρχὴ τῶν φθόγων... μή ποτε ἐν διὰ ταῦτα πόρρωθεν ἤρξατο τούτο, λέγων ὅτι τῇ μονάδι ἐγγύς ἐστὶ τῷ ὀνόματι τὰ ἄλλα τὰ ἀπηριθμημένα, λίτρα καὶ διείσις καὶ τὰ λοιπὰ, καὶ δυναμεί εἰσιν ἐν καὶ καθ' αὐτὰ. 20 τὸ δὲ "ὡς περὶ χοιρίων καὶ αἰτίων εἰς δέοι λέγειν ἐπὶ τοῖς πράγμασι διορίζοντα" καὶ τὰ ἐξῆς συνεχὲς ἐστὶ τοῖς ἄνω τοῖς "δεῖ δὲ κατανοεῖν ὅτι ἐν ὅλῳ αὐτῶς (ληπτέον) λέγοντες ποῖα τε ἐν λέγειται." καὶ ἐστὶν ἢ πᾶσα τῷ λόγῳ συνέχεια τοιαύτη. δεῖ κατανοεῖν ὅτι ἑτέρα ἐστὶν ἢ ζητούσα ζήτησις τὰ ὑποκείμενα, καθ' ὧν τὸ ἐν λέγειται, καὶ ἑτέρα ἢ τὸ ἐν εἶναι καὶ τὴν φύσιν καὶ τὴν ὁσίαν τῷ ἐνός ζητούσα, ὡς περὶ καὶ περὶ χοιρίων καὶ αἰτίων. διαφέρει γὰρ τὸ ζητεῖν τίς φύσις καὶ λόγος τῷ χοιρίῳ, ὅτι ἐξ ὧν πρῶτον φέρει εἰπεῖν ἐλαχίστη καὶ εἰς ὁ ἕκαστον ἐλάχιζον τὰ ἐκ τούτου ἀναλύει, τῆς ζητήσεως, εἴπερ ζητεῖ τίς τῶν τῷ χοιρίῳ καὶ ἢ τοιαύτη φύσις κατηγορεῖται. καὶ τὴν συνέβη χοιρίῳ εἶναι, πότερον τῷ πυρὶ ἢ ἄλλῳ τινι. ὅτι δὲ διαφοροὶ αἱ τοιαύται 30 ζητήσεις δέχονται. ἄλλον γὰρ ἀποδίδομεν τῷ πράγματι, λέγων δὲ τῷ πυρός, ὅρον καὶ ἄλλον τῷ ὀνόματι, λέγω αὐτὸ τὸ κατηγορήμα ἦτοι τὸ χοιρίον.

τὸ δὲ "ἐστὶ δ' ἴσως καθ' αὐτὸ καὶ τὸ ἀπειρον" πρόσκειται, ἐπειδὴ 1052^b οἱ ἐν τῷ χοιρίῳ λέγοντες καὶ ἀπειρον αὐτὸ ὑπετίθεντο.

τὸ δὲ "ὅθεν καὶ τὸ ἐν εἶναι τὸ ἀδιαίρετον ἐστὶν εἶναι," εἰ τι ἐν- 1052^b νήμι, ὅθεν μίαν πρὸς τὰ προσεχῶς λεχθέντα ἀκολουθίαν ἔχει, ἀλλ' οἶμαι ἐπαναλήψεις ἐστὶ τῶν περὶ τῷ ἐνός, ἵνα ἀκολουθῶς εἴπω καὶ ποῖον ἐστὶν ἐκείνο τὸ ἐν, ὅπερ μάλιστα ἐγγύς τῷ ὀνόματι ἐστὶν. καὶ εἴη ἂν λέγων διὰ τούτου, τὸ ἐν εἶναι ἦτοι ἢ φύσις τῷ ἐνός, τῷ ἐνός τὸ ἀδιαίρετον εἶναι, ὅπερ ἐν καὶ καθ' αὐτὸ ἐστὶν ἀλλὰ τούτῳ τι, ἀνθρώπος, εἰ τύχοι, μονάς ἢ λόγος ἢ τι ἄλλο ἀδιαχώριστον ἐν, ἦτοι ἀδιαίρετον ἢ τούτῳ ἢ εἶδει ἢ διαπολῇ ἢ τῷ ὅλῳ καὶ ἀδιαίρετον. τῶν δὲ ἐστὶ ταῦτα, εἴρηται πολλάκις. "μᾶλλον δὲ τὸ μὲν εἶναι ἐκείνῳ γένος 45 καὶ κυριώτερον. τ. π." μάλιστα δὲ τὸ ἐν εἶναι καὶ ἢ φύσις τῷ ἐνός ἐστὶ τὸ μέτρον τῷ ποσῷ. ἐστὶ γὰρ καὶ τῶν φθόνων καὶ μετῶν μέτρον, ἀλλὰ κυ-

μώτατα ἢ ἢ μέτρον· τὸ ποσὸν ἐστὶ, καὶ τὸ αὐτὸ ἐστὶ τὸ ἐν, ὅπερ παρὰ
 ἄλλων ἔλεγετο, ὅτι μάλιστα ἐγγίζει τῷ ὁνόματι τῷ πρώτῳ μέτρον
 τὸ ποσόν· ἐνταῦθεν γὰρ καὶ ἐπὶ τὰ ἄλλα ἐλήλυθε, καὶ λέγειν ἐν.
 1052²² ὥστε ὅλῳ ὅτι πᾶν ποσὸν ἢ ποσὸν τῷ ἐν γινώσκουσι, καὶ ὡς
 πρώτῳ· πᾶσα ἐστὶ τὰ ἀπριθμημένα, εἴτε εἰκοσι εἴτε ἑκατὶν εἴτε
 ἄλλος ὅσων ἀριθμὸς γινώσκουσι, τὸ ἐν ἐστὶν ἡ ἀναλογὸν γε ἐν.
 1052²⁶ εἰπὼν δὲ ὅτι ἐν μήκει, ἐν πλάτει καὶ ἐν βάθει, καὶ πρὸς εἰς ἐν
 βάθει, ἐν τάχει, τὴν αἰτίαν τίθουσιν ὅπως τὰς μὲν τρεῖς διαστάσεις
 εἴρηκεν, μήκος πλάτος βάθος, ἐπὶ δὲ τῷ βάθει εἰπὼν βάρος ἢ
 εἴπερ καὶ κῆφος, ὁμοίως εἰπὼν τάχος ἢ εἴπερ καὶ βραδύτητα. φησὶ
 δὲ ὅτι βάρος εἰπὼν καὶ εἴπον καὶ κῆφότητα, καὶ τάχος εἰπὼν ἢ
 εἴπερ καὶ βραδύτητα, ὅτι τὸ βάρος δύνανται δὴλόν καὶ τὸ κῆφον, καὶ
 ἐστὶ κοινὸν ἀμφοῖν τῷ τε βάθει καὶ τῷ κῆφῳ· ὡσαύτως καὶ τὸ
 τάχος κτλ.
 1053³ πρὸς γὰρ τὸ ἐν Ἐρώδῳ κολοσσάν ἢ τὸν Κανύασον τὸ ἕρος ἢ λί-
 3 τραφένους βάρος αἰσθῆσαι ἐμπαιεῖ.
 1053⁸ καὶ δὲ κίνησις ἀπλὴ καὶ ταχυτάτη καὶ διὰ τὸτο βραχεῖα ἢ τῆς
 8 ἀπλαντοῦς· αὕτη ἄρα μέτρον καὶ ἐν.
 1053¹⁴ ἐπειδὴ τὸ μέτρον διττόν, ὅ τε λόγος αὐτῷ καὶ αὐτῷ, οἷον ὅ τε
 14 λόγος τῷ πῆχους καὶ τὸ εἶδος αὐτῷ τὸ ἐν τῇ ψυχῇ ἡμῶν καὶ αὐτῷ ὁ
 εὐλινος πῆχυς, καὶ ἡ διάστασις ὁμοίως διττή, ὅ τε λόγος αὐτῆς καὶ τὸ
 εἶδος καὶ αὐτῆς ὁ αἰσθῆται τοῖς ὡσι φθόγγος, καὶ ἡ διάμετρος, τό τε
 εἶδος αὐτῆς καὶ αὐτῆς ἡ γραμμὴ ἢ ἐν τῷδε τῷ τετραγώνῳ ὅσα, καὶ
 ἐπὶ τῶν ἄλλων ὡσαύτως, λέγει ὅτι τὸ μέτρον ἢ ἀεὶ τῷ ἀριθμῷ
 ἐν ἐστὶν, ἀλλὰ ἐπὶ πλείω. αἱ διέσεις γάρ, φησὶ, δύο, ἀλλὰ ἕχι
 καὶ τὴν ἀκρόν· αὕτη γὰρ μία τῷ ἀριθμῷ ἐστὶν, ἀλλὰ μία μὲν αὐτῇ
 ἑτέρα δὲ καὶ τὸν λόγον καὶ τὸ εἶδος. καὶ αἱ φωναὶ (λέγων φωνὰς νῦν
 σὰ τραχεῖα τῶν φωνῶν, τό τε ἄλφα καὶ τὸ βῆτα καὶ τὰ λοιπὰ) πλείο-
 νες εἰσιν, αὐτὰ τε τὸ ἄλφα καὶ τὸ ἐν τῷδε τῷ χάρτι γεγραμμέ-
 νον. καὶ ἡ πλεονάζουσα μετρεῖται μέγεθος ὅσα, εἴτε δακτύλος
 εἴη καὶ μετρεῖν εἴτε ἄλλο τι· διττὸν γὰρ καὶ αὐτὸ ἐστὶν. δῆλον δὲ
 γέγονεν ἐκ πάντων ὅτι μέτρον πάντων τὸ ἐν ἐστὶν· δίδειν γὰρ ὅτι
 πᾶν ὡπερ ἂν ὡς μέτρω τις χρῆται ὡς ἐν τῷδε τῷ χάρτι, ὅτι τὸ με-
 τρέμενον διακρίνεται εἰς αὐτὸ, οἷον τὸ δεκάπῃχυν μέγεθος διακρί-
 νεται εἰς δέκα πῆχεις, γνωρίζομεν τὸς ἐξ ὧν ἐστὶ πῆχεις, ὅποσοι
 εἰσιν· διακρίνεται δὲ τὸ δεκάπῃχυν ἢ καὶ τὸ εἶδος ἢ καὶ τὸ ποσόν, καὶ μὲν
 τὸ εἶδος, ὅταν διακρίνωμεν αὐτὸ εἰς τὰ ἐξ ὧν συνίσταται, πρὸς γῆς καὶ
 τοῦ μεταξὺ, ἢ εἰς τὸ μέγεθος τὸ τοιοῦτόν· καὶ μέγεθος δὲ, ὅταν
 διακρίνεται εἰς δέκα πῆχεις. ὅτω μὲν ὁ ἡμέτερος καθηγεμῶν ἐξη-
 γήσεται. μήποτε δὲ ἐπειδὴ ὡς εἴρηται, ὁ πῆχυς διττὸς λέγεται, τό
 τε εἶδος αὐτοῦ καὶ ὁ λόγος καὶ ἡ ἑσὶ δὲ μερὴς καὶ αἰσθῆται, λέγει ὅτι
 τὸ δεκάπῃχυν ἢ εἰς τὸς λόγους τῶν ἐν αὐτῷ δέκα πῆχων διακρί-
 νηται ὅν καὶ μέγεθος καὶ ἐν, ἢ ἢ εἰς τὸς λόγους, ἀλλὰ καὶ μέ-
 γεθος διακρίνεται· ἐκείνῳ ἐν ἐστὶν ὡς συνεχὲς ἀλλὰ πλείω, ὡπερ ἂν εἴ-
 ῃ τὸ συνεχὲς διαιρούμεν εἰς τε τὸ ζῶον καὶ τὸ περὶ ὅσον εἶπεν. ἕνα καὶ
 συνεχὴ αὐτὸν διατηρούμεν, εἰ δὲ εἰς κεφαλὴν καὶ χεῖρας διακρίνομεν,
 καὶ τῇ ἀπορίᾳ· ἀλλὰ κατ' ἀλήθειαν ἐκείνῳ εἰς ἐστὶν. ὅπως καὶ ἐπὶ τῷ
 δεκάπῃχεος ἔχει· δῆλον ὅρα ὅτι τὸ ἐν ἀδιαίρετον.

ἀλλὰ τὴν μὲν μονάδα πάντῃ πάντως ἀδιαίρετον (λαμβάνο-1053²²
 22 μιν), τὴν δὲ προαίαν ὡς πρὸς τὸ μετρεῖται· μέγεθος καὶ πρὸς τὴν
 αἰσθῆσαι· ἀναίτητος γὰρ καὶ ἀμερὴς δοκεῖ πρὸς τὸ ὑπ' αὐτῆς μετρε-
 μενον, καθάπερ εἴρηται καὶ πρότερον περὶ αὐτῶν. καθ' αὐτὴν δ' ἡ
 προαίαν ὡς μέγεθος ἐπ' ἀπειρόν ἐστι διαίρεται. τὸ δὲ ἴσως πρὸς-
 26 κεινὸν ἢ διὰ τὸς λέγοντας ἐξ ἀτόμων συγκείμεναι τὰ μεγέθη, ἢ διὰ
 τὴν ἀδιαίρετον τῷ τε ὀργάνῳ, ὡς χρῆται εἰς τὴν τμήσιν, καὶ τὸ τέμ-
 νοτος ζῶον, ἐπεὶ τῇ οἰκείᾳ φύσει πᾶν μέγεθος τμητόν ἐστιν.
 ὁ δ' ἀξιών τὸτο, λέγω δὲ τὸ λέγειν ὅτι ὡπερ τὸ μέτρον 1053²⁷
 27 τῶν φωνῶν φωνὴ ἐστὶν, ὅτω καὶ τὸ μέτρον τῶν ἀριθμῶν ἀριθμὸς,
 ὅς ὁμοίως ἀξιοῖ. ἀλλ' ὡπερ ἂν, εἴπερ ἔξιν ὅτι τὸ τῶν μονάδων
 μέτρον ἐξω μονάδες ἀλλὰ μὴ μονάς, ψεύδους ἂν ἔξιν, ὅτω καὶ
 ὁ τὸ τῶν ἀριθμῶν μέτρον ἀξιών ἀριθμὸν εἶναι ψεύδους ἀξιοῖ· οἱ
 γὰρ ἀριθμοὶ μονάδες εἰσιν, τῶν δὲ μονάδων ἢ ἂν εἴη μέτρον ὁ
 ἀριθμὸς.

ἐπεὶ καὶ ἀλήθειαν ἢ τε ἐπιστήμη καὶ ἡ αἰσθῆσις μετρεῖται ὑπὸ 1053³²
 32 τῶν πραγμάτων ἀλλ' ὅ μετρεῖται αὐτὰ· ὅτω γὰρ ἂν ὁρίσῃ ἢ τοῖς
 παριόρισιν καὶ περικλείσῃ τὰ αἰσθητὰ καὶ ἐπιστητὰ, ἐκείσιν ἴσται καὶ
 περικλείσῃ προβαίνειν ὅ δύνανται· δυσκόλων γάρ τινων ὄντων
 20 πραγμάτων ἄχρι τινὸς αὐτοῖς πρόσκειται ἢ ἐπιστήμη, εἰκασὶ καὶ ὁλο-
 δον διδόναι, εἴτα ὡς περὶ ἀποφράττειν αὐτὴν καὶ περικλείσῃ προ-
 βαίνειν ἢ ἐῶσαν· ὡς ἐμέτρησαν τὴν δύναμιν αὐτῆς καὶ ὅσον μὲν
 ἠδύνατο χωρῆσαι, συνεχώρησαν τότε ἐφάπαξ, ὅσον δὲ μὴ
 ἐκώλυσαν. τὸτο δὲ συμβαίνει καὶ ἐπὶ τῆς αἰσθησεως· ὡς με-
 25 τρεῖται ἀλλ' ὅ μετρεῖται, ἀλλὰ συμβαίνει ὡπερ ἂν· εἰ τις ἐμὲ
 μετρήσας ἐγὼν τυχόν ὅτι διπλῆς εἰμι, διὰ τὸ δις τὸν πῆχυν ἐμὸν
 ἐπιβαλεῖν, εἴτα ἔλεγον ὅτι ἐμὸν ἐμέτρησα· καταχρηστικώτερον
 γὰρ ἂν εἴπον τὸτο· διότι γὰρ ἐγὼν ὅσος εἰμι, τὸτο ἐμὸν λέ-
 30 γειν, ἐπεὶ τῇ ἀληθείᾳ ἄλλος ἐμέτρησεν. ὅτω καὶ τὴν ἐπιστήμην
 φασὶ μετρεῖν, ὅτι ποιεῖ ἡμᾶς εἰδέναι, ἐπεὶ μετρεῖται ὑπὸ τῶν
 πραγμάτων.

ὡς τὸν ἀνθρώπον μέτρον λέγων ὁ Πρωταγόρας, τὴν ἐπιστή- 1053³⁵
 35 μιν φησὶ μέτρον καὶ τὴν αἰσθῆσιν, ὡδὴν λέγων περὶ τὴν καὶ σοφὸν
 δοκεῖ σοφόν τι λέγειν. τίς ὅν ἀνάγκη ἢν εἴπῃ ὅτι ὁ ἀνθρώπος
 μέτρον, ἀλλὰ μὴ ὅτι ἡ ἐπιστήμη καὶ ἡ αἰσθῆσις. ὅτι μὲν ὅν τὸ
 ἐν εἶναι μάλιστα ἐστὶ μέτρον καὶ κυριώτατα μέτρον τὸ ἐν τῷ ποσῷ
 ἐν, δῆλον· ὅπερ μέτρον ἀφορίζουσιν ἢ ὁνομάζουσιν. ἢ ἀφορίζου-
 σιν ἀντὶ τῷ γινώσκουσιν καὶ τὸ ὄνομα τὸ ἐνός. ἢ τὸ ἀφορίζουσιν ἀντὶ
 τῷ χωρίζουσιν ἀπὸ τῶν ὑπ' αὐτῷ μετρεμένων καὶ τὸ ὄνομα τῷ
 ἐνός· τὰ γὰρ μεμετρημένα ἢ διπλῆ καὶ τὴν δυάδα λέγειν ἢ τρι-
 40 πλῆ καὶ τὴν τριάδα ἢ καὶ ἄλλαν ὄντων ἀριθμὸν, μόνον δὲ τὸ
 μετρεῖν, αὐτὸ δὲ τὸ μέτρον, καὶ τὴν μονάδα ὀνομάσαι ἐν ἅπασιν
 τοῖς μετρεμένοις.

καὶ πῶς δὲ γνωριμώτερον λεχθῆναι· ἄρα ὡς περ οἱ περὶ φύ- 1053⁴⁴
 44 σῆς φασιν, ἐκείνων γὰρ ὅτι μὲν Ἐμπεδοκλῆς ἐν τὴν φύσιν εἴρηκεν,
 Ἀναξίμανδρος δὲ τὴν ἀέρα, ἄλλοι δὲ τὸ ἀπειρον.

κοινὸν γάρ ἐστι τὸ παρὰ τὰ πολλὰ καὶ καὶ τῶν πολλῶν λεγόμε- 1053⁴⁶
 46 νον, καὶ μόνον κατηγορήματα καὶ ὄνομα, ἀλλ' ὅ φῶσις τις.

1053³⁰ ἐν τῷ Ζ τῆσδε τῆς πραγματείας.

47. λέγει γένη ἢ τὰ ὅσα γενικώτατα, ἢ ἀπλῶς πᾶν ὃ ἂν εἴη
1053²⁰ καθόλου.

1053³⁰ 30. γένησις γὰρ φωτὲς τὸ σκότος ἐστίν. ταῦτα δὲ παρελκοντά
ἐστὶ, τό τε ὅτι ἐκ τοῦ λευκοῦ καὶ τοῦ μελανός ἐστι τὰ ἄλλα, καὶ τὸ ὅτι
τὸ μελαν γένεσις ἐστὶ τοῦ λευκοῦ ὡς περ καὶ τὸ σκότος φωτός· ὁδε-
μίαν γὰρ κατ' ἐμὲ ἀκολουθίαν ἔχει πρὸς τὰ λεγόμενα. ἐστὶ μὲν ἔν,
ὡς εἴρηξεν, ἐν χρώμασιν τι τὸ ἐν, ὡς ἐν λευκόν, ὡς ἐν πάντα τὰ
ἄντα χρώματα ἢ καὶ μηδὲν ἢ τῶν ἄλλων, ἢ ἂν ἀριθμὸς τις τὰ
ἄντα, τυτέστιν ἢ ἂν ἀριθμὸς τις τῶν χρωμάτων. αὐτὸς δὲ εἶπεν
10 "ἢ ἂν ἀριθμὸς," εἰτα ἐπήγαγεν "ἀλλὰ τίτων;" καὶ ἐρωτήσας διὰ
τὸ "ἀλλὰ τίτων;" ἀποκρίνεται λέγων δηλονότι χρωμάτων, ὡς εἰ
ἔλεγεν ὅτι ἕκ αὐτὸ τῆτο ἀριθμὸς ἢ ἂν, ἀλλ' ἀριθμὸς χρωμάτων.
ἔτι δὲ ἀριθμὸς ἂν ἢ τῶν χρωμάτων, δηλον.

1054¹⁵ ἀλλὰ καὶ ἐν πάντα τὰ ἄντα φθόγγοι ἦσαν, ἢ ἂν ἀριθμὸς τῶν
1. ζοιχείων, ὧν εἰσὶν οἱ φθόγγοι, καὶ τὸ ἐν τὸ μέτρον τῶν ζοιχείων,
φωτῆς δηλαδὴ ἢ σύμφωνον.

1054⁵ "ὥς" εἶπερ — ἀριθμῶν ὄντων," καὶ ἐν ἅπασιν ἐνός τινος, καὶ
5. ἔστιν ἐπὶ πάντων τῶν τούτων ἀριθμὸς, καὶ τὸ ἐν τινος ἀριθμὸς καὶ
τινὸς ἐν, καὶ ἕκ ἐν τούτῳ αὐτῷ ἐν τῷ ἐν εἶναι ὅσιον· δεδειγμένον
20 ἂν εἴη ἐκ τούτων ὅτι καὶ ἐπὶ τῶν ὅσιων ὅτως ἔχει ἀνάγκη πᾶσα.

1054¹⁶ καὶ τῷ — τῷ ἄνθρ. ὅμοια δ' ἐν τῇσιν τινα δυναμένη φέρεται
16. πρὸς τὸν δεκνύοντα λόγον ὅτι τὸ ἐν ἕκ ἔστιν αὐτὸ καθ' αὐτὸ ὅδ' ὅσια
τις, διὰ τούτου λυεῖ. ἢ δὲ ἐν τῇσιν τοιαύτη τις ἂν εἴη. εἰ μὴ ἐστὶ
τὸ ἐν φύσιν τις ἄλλ' ὄνομα μόνον, πῶς φασὶ ὅτι τὸ ζῶον ἐν ἐστὶ καὶ
κατηγορεῖται μὲν τὸ ἐστὶ καὶ τῷ ζῴῳ, προσκατηγορεῖται δὲ τῷ ἐστὶ τὸ
ἐν; ὁμοίως φασὶ ὅτι ἔστιν ὁ ἄνθρωπος εἰς καὶ γένηται· κἀνταῦθα
τρίτον προσκατηγορούμενον τὸ εἰς· ὡς ἐστὶ τὸ ἐν, ὁ καὶ τῷ ζῴῳ ἢ
τῷ ἀνθρώπῳ ἐκατηγορήθη, ἕτερον αὐτῶν ὃν καὶ φύσιν τις καὶ ὅσια.
λυεῖ ὅν ταύτην τὴν ἐν τῇσιν, λέγων ὅτι διὰ τὸ προσκατηγορεῖται κατὰ
ὡς περ γὰρ ὅτι τὸ ἐστὶ φύσιν τις ἐστὶν αὐτῇ καθ' αὐτὴν καὶ ὅτω κατη-
γορεῖται τῷ ἀνθρώπῳ, ὅτως ὅδ' ἐν. καὶ διὰ τούτου τὸ ἄνθρωπος
ταυτόν ἐστι τῷ εἰς ἄνθρωπος, καὶ τὸ ἐν εἶναι ταυτόν ἐστι τῷ ἐκάστῳ
εἶναι· τὸ γὰρ ἐν εἶναι ταυτόν ἐστι τῷ ἐν ἰσπῳ.

1054²⁰ καὶ ταῦτα θαυμάσιον ὅτι ἕκ ἐστὶ τὸ ἐν ὅσια, εἴπερ τῇ ὅσια ὅδ' ἐν
20. ἀντίκεινται.

1054²³ ἐπεὶ δὲ αἱ ἀντιθέσεις τετραχῶς, τὸ ἐν καὶ τὰ πολλὰ ὡς τὰ
23. ἐναντία ἀντίκεινται, καὶ ὅτε ὡς τὰ πρὸς τι ὅτε ὡς ἔστι καὶ γένησις
ὅτε ὡς κατὰ φασιν καὶ ἀπόφασιν. εἰ δὲ τούτου, ἕκ ἂν εἴη τὸ ἐν ὅσια,
εἴπερ μηδὲν ἐστὶ τῇ ὅσια ἐναντίον.

1054²⁹ "ἔτι — διαγράψαμεν." πεποίηκε γὰρ διαίρεσιν ἐν τοῖς περὶ
29. τ' Ἀγαθῶ, ὡς καὶ ἐν ἄλλοις εἴπομεν, δι' ἧς ἅπαντα τὰ ἐναντία εἰς
τα τὸ πλῆθος καὶ τὸ ἐν ἀνήγαγεν. ἐστὶ δὲ τὸ μὲν ἐνός τό τε ταῦτ' ἐν καὶ
ὁμοῖον καὶ ἴσον, τὸ δὲ πλῆθος τὸ ἕτερον καὶ ἀνόμοιον καὶ ἄισον.

1054³⁰ τῷ ἐπιγραφόμενῳ περὶ τ' Ἀγαθῶ βιβλίῳ, ὃ οὖν ἕκ ἔστιν
30. εὐρισκόμενον. cod. Reg.

1054³² ὅτι δὲ τὸ ταῦτ' ἀπλῶς λέγει, λέγει ὅτι ἕκ μὲν τρόπον
32. λέγει τὸ κατ' ἀριθμὸν, ὃ λέγομεν ἰσότητι ταῦτ' ὅτω· λέγομεν

γὰρ ποτε ὅτι τὸ μυστικὸν ταυτόν ἐστι τῷ λευκῷ διὰ τὸ ἐν Σωκρά-
την, ἐν ᾧ ἐστὶ, τὸν αὐτὸν εἶναι καὶ ἕκ τῷ ἀριθμῷ. ἄλλον δὲ τρό-
πον τὸ ταῦτ' ἐν λέγει, ἂν καὶ λέγω καὶ ἀριθμῷ ἢ· σὺ γὰρ σαυτῷ καὶ τῷ
εἶδει καὶ τῷ ἀριθμῷ (τότε γὰρ δηλωτικόν ἐστι τὸ καὶ τῇ ὕλῃ ταύτου) ὃ
αὐτὸς καὶ εἰς. ἐπὶ ταῦτα λέγει ὧν ὃ λόγος τῆς πρώτης ὁσίας
(λέγων πρώτῃ ὁσίαν τὴν προσεχῆ ὁσίαν) εἰς ἐστίν, ὅσον αἱ ἴσαι
γραμμαὶ εὐθείαι αἱ αὐταὶ λέγονται διὰ τὸ ἴσον. ὁμοίως ταῦτα
λέγονται τὰ ἴσα καὶ ἰσαγώνια τετράγωνα, καίτοι πλεον· ἀλλ' ἢ
ἰσότης ἐνότης τις ἐν τούτοις ἐστὶ καὶ ἂν αὐτὰ καὶ ταῦτα ἀπεργάζε-
ται τε καὶ ποιεῖ... ὁμοία ὅν, φησὶ, λέγονται ὅτι μὴ ταῦτα ἀπλῶς
ἄντα ἀλλὰ κατὰ τι διαφέροντα, τυγχάνοντα δὲ μὴ διάφορα καὶ
τὴν ὁσίαν καὶ τὸ εἶδος, ἀλλὰ τὸ αὐτὸ μὲν ἔχοντα εἶδος, καὶ δὲ τὰ σύν-
θετα διαφέροντα· καὶ γὰρ Σωκράτης καὶ Πλάτων ὡς ἄνθρωποι ἀδιά-
φοροι, ὡς δὲ ἄτομοι διάφοροι. τούτου γὰρ ἐδήλωσε διὰ τὸ "μὴ
καὶ τὴν ὁσίαν ἀδιάφορα τὴν συγκεκριμένην."

τὰ δ' ὁμοία λέγει ἢ ἂν τὰ πλεον ἔχῃ τὰ αὐτά, ἢ ἂν τὰ
πρόχειρα, λέγων "πρόχειρα" τὰ μάλλον τῇ αἰσθησει ὑποπί-
11. τόντα.

διὰ τούτων πρόκεινται ὅπως τὸ ἄλλο καὶ τὸ ἕτερον ἔχει
1054¹⁰⁵⁴ πρὸς τὸ ταυτόν. καὶ εἰρεῖ ὅτι τὸ μὲν ἄλλο ἀντίκεινται τῷ ταύτῳ, καὶ
12. διὰ τούτου ἐπὶ πάντων καὶ ὄντων καὶ μὴ ὄντων λέγονται, καὶ διαίρεται
τὸ ψεῦδος καὶ τὴν ἀλήθειαν. τούτου δὲ, λέγω δὴ τὸ ἐπὶ πάντων διαι-
ρεῖν τὸ ἀληθὲς καὶ τὸ ψεῦδος, ἰδίῳ ἐστὶ τῶν ἀντιφατικῶς ἀντικειμέ-
νων. τὸ δὲ ἕτερον καὶ ταῦτ' ἐν διαίρεσιν ἐπὶ πάντων τῶν ὄντων καὶ
μὴ ὄντων τὸ ἀληθὲς καὶ ψεῦδος, ἀλλ' ἐπὶ μόνων τῶν ὄντων. εἰ δὲ
τούτου, ἕκ ἀντιφατικῶς ἀντίκεινται. τὸ μὲν ἄλλο, φησὶ, καὶ τὸ αὐτὸ
ἀντίκεινται, καὶ ἐπὶ τούτῳ ἅπαν πρὸς ἅπαν ἢ ταῦτ' ἢ ἄλλο· πᾶν γὰρ
καὶ ὃν καὶ μὴ ὃν πρὸς ἅπαν ἢ ταυτόν ἐστὶν ἢ ἄλλο· εὐθὺς τὸ μὴ ὃν
πρὸς τὸ ὃν ἄλλο ἐστίν. εἰπὼν δὲ ὅτι τὸ ἄλλο καὶ τὸ ταῦτ' ἀντίκεινται,
πρὸ τῷ εἰπεῖν πῶς τὸ ἕτερον ἔχει πρὸς τὸ ταυτόν, μεταξὺ πάλιν
περὶ τῷ ὁμοίῳ λέγει, λέγων "τὸ δὲ ἂν μὴ καὶ ἢ ὕλη καὶ ὁ λόγος
ἴδιος," λέγων "ἴδιος" τὸ ἕτερον. καὶ εἴη ἂν λέγων ὅτι εἰ μὴ καὶ ἢ
ὕλη καὶ ὁ λόγος, τυτέστιν εἰ μὴ διάφορος ἐστὶν ἢ ὁ λόγος ἢ ἢ ὕλη,
ὃ λέγει ὁμοῖον. ἂν γὰρ καὶ ὁ λόγος καὶ ἢ ὕλη εἰσὶ τὰ αὐτά, ὃ
λέγονται ὁμοία ἀλλὰ ταῦτά. ταῦτοι γὰρ λέγονται οἱ χαλκοὶ ἀνδριάν-
τες, ἀλλ' ὅχι ὁμοῖοι, ἐπεὶ καὶ τὸ εἶδος καὶ τὴν ὕλην τὰ αὐτὰ ἔχουσιν.
ἂν δὲ ὃ μὲν ἢ χαλκὸς ὃ δὲ χρυσός, λέγονται ὁμοῖοι· διαφέρουσι γὰρ
καὶ τὴν ὕλην. πάλιν εἰ εἴη τρίπυς καὶ λέβης ἀμφοτέρω ἐκ χαλκοῦ,
λέγονται καὶ ὅτι ὁμοῖοι, ὅτι τῷ εἶδει διαφέροντες τῇ ὕλῃ ἀδιάφοροι
40 εἰσιν. λέγει δὲ ὁμοῖοι καὶ τὸ πλησιαιτέρον· λέγουσι γὰρ ὁμοῖον τὸ
πρᾶσιον χρώμα τῷ φαικῶ· πλησιαιτέρον γὰρ ἐστὶν ἢ περὶ τὸ
ἀλλοτριόν. πάλιν ἢ ῥητὴ εὐθεία πρὸς ῥητὴν ὁμοία λέγει, ὡς ἐν
τοῖς μαθηματικαῖς. ταῦτα μεταξὺ περὶ τῷ ὁμοίῳ παρεμβάλλον,
λέγει περὶ τῷ ἑτέρῳ καὶ τῷ ταύτῳ. "τὸ μὲν ἔν. ἢ τ. πρὸς ἅπαν λέ-
γει, ὅσα καὶ ἐν καὶ ὃν," τυτέστιν ὅσα εἰσὶ καὶ ἐν καὶ ὃν, ἢ ταῦτα λέ-
γει ἢ ἕτερα.

τυτέστιν ὅσα εἰσὶ καὶ ἐν καὶ ὃν, ἢ ταῦτα λέγει ἢ ἕτερα. ἐπὶ
1054¹⁰⁵⁴ δὲ τῶν μὴ ὄντων ὃ λέγει. καὶ τὴν αἰτίαν συντόμως ἐπήγαγεν εἰπὼν
12.

ἡ γὰρ ἀντίφασις ἐστὶ τῷ ταύτῳ, ἴσον λέγων τῷ ὃ γὰρ ἀντιφα-
τικῶς ἀντίκειναι τὸ ταύτῃ καὶ ἑτέρον, ὅσα λέγειν καὶ ἐπὶ τῶν μη
ὄντων. ὥστε τὸ ταύτῃ καὶ ἑτέρον ἢ ἐν θέλει εἶναι ἢ ὅχι ἔν, ὑπάρχον
καὶ ἐν καὶ ὄν. καὶ συμπεραίνειν λέγων, τὸ μὲν ἔν ἑτέρον καὶ ταύτῃ ὅτως
ἀντίκειναι ὡς ἐπὶ μόνων τῶν ὄντων τὸ μὲν ἀληθεύειν λογόμενον τὸ
δὲ μὴ.

1054 α
26 ὁ δὲ λέγει, εἰμαι, τοῦτον ἐξω. τὸ δὲ διάφορον τινὸς τινὲ κα-
τακοινωνεῖ· ὁ γὰρ ἵππος τῷ ἀνθρώπῳ διαφέρει, καὶ ὁμοῦ κοινωνεῖσι
καὶ τὸ ζῶον, ὥστε ἀνάγκη ταυτό τῷ εἶναι, καθὼ κοινωνεῖσι διαφέ-
ροντα ὄντα. "τὸτο δὲ τὸ ταύτῃ," τυτέρι τὸτο δὲ καθ' ὃ κοινωνεῖσι 10
διάφορα ὄντα, ἢ γένος ἢ εἶδος ἐξω. ὁ μὲν Σωκράτης καὶ Πλάτων
διάφοροι ὄντες τῷ εἶδει καὶ τῷ γένει κοινωνεῖσι, ἵππος δὲ καὶ ἀνθρω-
πος τῷ γένει μόνω. αὐτὸς δὲ φησιν ὅτι γένει μὲν ὦν καὶ ἐστὶ κοινή
ἕλη· σημειῖον δὲ ὅτι ἕλη ἐστὶ γένεσις εἰς ἀλλήλα· ὅτε γὰρ ἡ ὕστα
ποσὸν γίνετο ὅτε τὸ ποσὸν ὕστα, ὥσπερ ὁ ἀνὴρ ὕδωρ καὶ τὸ ὕδωρ ἀνὴρ, 15
εἶδει δὲ διαφέρουσι, φησὶν, ὦν τὸ αὐτὸ γένος. γένος δὲ ἐστὶ, φη-
σὶν, ἐν ᾧ ἀμφοτέρω τὰ διάφορα καὶ τὴν ὕστα ταύτων εἰσι· ἵπ-
πος γὰρ καὶ ἀνθρώπος καὶ τὴν τῷ ζῴῳ ὕστα οἱ αὐτοί· ὥστε καὶ τάναν-
τία διάφορα· κοινὸν γὰρ ἔχουσι τὸ ὑποκείμενον τὴν ὕστα, ὥσπερ
ἀνθρωπος καὶ ἵππος τὸ ζῶον, πορρωτέρω δὲ τῆς ὕστας.

1054 β
35 "τὰ δ' ἐν τῇ αὐτῇ συσχηματίζονται," τυτέρι τὰ δὲ ὁμοῖα ἐν τῇ
αὐτῇ συγχεῖσιν σειρεῖ, ὥστε ἐν τῷ αὐτῷ γένει καὶ τὰ αὐτὰ τῷ
γένει. εἰρηγὶ δ' ἐν τῷ Δ ποῖα φάμεν ταύτα τῷ γένει (c. 9).

1055 α
6 εἰμαι δὲ γένος νῦν λέγειν τὴν ἕλην. καὶ εἰ ἂν λέγων ὅτι τὰ
γένει διαφέροντα, ἀπὸ τῷ τὰ μὴ τὴν αὐτὴν ἔχοντα ἕλην, ὡς ἡ 25
ὕστα καὶ τὸ ποσόν, ἕλη ἔχει ὁδὸν εἰς ἀλλήλα ὅθεν γίνονται ἐξ ἀλλήλων,
ἀλλ' ἀπέχει πλείον, καὶ ὁ συμβλητὰ, τυτέρι ὅθεν αὐτοῖς κοινόν·
συμβλητὰ γὰρ ἐν τῇ περὶ Γενέσεως καὶ Φθορᾶς (2 4 εἰ 5) εἶλετο τὰ
ἔχοντα κοινόν τι.

1055 β
8 γίνετο μὲν γὰρ ἐκ φαῦ λευκόν, ἀλλ' ἕλη ἐστὶ τὸ φαῦν καὶ τὸ λευ- 30
κόν ἢ ἐχάτη καὶ πλείον ἀπέχουσα ἐναντιότης, ἀλλὰ τὸ λευκόν καὶ
μελαν· ἀλλ' ὁμοῦ τὸ λευκόν ἐκ τῷ φαῦ ὡς ἐξ ἐχάτου γίνετο.
ὥστε τῶν κυρίως ἐχάτων ἐστὶ τὸ διάστημα μέγιστον. εἰ δὲ τὰ ἐναντία
ἐχάτα, τὸ δὲ τῶν ἐχάτων διάστημα μέγιστον, τῶν ἐναντίων ἄρα
τὸ διάστημα μέγιστον, καὶ ὡς ἄρα ἐλάγεται, ὅτι ἡ μεγίστη διαφορά 35
ἐστὶν ἡ ἐναντιότης.

1055 γ
17 ἐπεὶ δὲ πολλαχῶς λέγει τὰ ἐναντία (εἰρηγὶ γὰρ ὅτι τὰ
ἐναντία λέγει τὰ ἐν τῷ αὐτῷ γένει ὄντα καὶ τὰ ἐν τῷ αὐτῷ ὑπο-
κειμένῳ καὶ τὰ ὑπὸ τὴν αὐτὴν δύναμιν, καὶ ὅσα ἄλλα εἰρηγὶ ἐν τῷ
Δ (10), ὅτε περὶ τούτων εἶλετο) ἐπεὶ ὅν πολλαχῶς λέγει, ἀπο- 40
κρίσει αὐτοῖς τὸ τελείως ὅτως, ὡς ἂν καὶ τὸ ἐναντίως εἶναι ὑπάρ-
χει αὐτοῖς· εἰ γὰρ ὑπάρχει αὐτοῖς τὸ ἐναντία εἶναι διὰ τὸ ἐν τῇ
αὐτῇ δύναμει εἶναι, καὶ τελείως ὅτως ὑπάρχει, οἷον τοῖς μὲν ἐναν-
τίοις ἐν τῷ αὐτῷ γένει ὅσον ἀκολουθεῖ τὸ τελείως ὡδ'· τέλος δὲ
ἐναντιότης τῶν ἐν τῷ αὐτῷ γένει ὄντων ἐστὶν, ἥς μὴδὲν ἐξω 45
ἔξω λαβεῖν. πάλιν τέλειον ἐναντιότης ἐστὶ τῶν ὑπὸ διάφορα
γένει ὄντων, ἥς μὴδὲν ἐξω ἔξω λαβεῖν τι. καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων
ὁμοῦ.

παντὸς δὲ ἐνὸς διαστήματος δύο τὰ ἐχάτα. 1055 α
ὅπερ ἡμεῖς προείπομεν, αὐτὸς νῦν λέγει. φησὶ γὰρ ὅτι ὁ 20
ὁρισμὸς τῶν ἐν τῷ αὐτῷ γένει ἐναντίων ἀληθεύσει καὶ ἐν τοῖς ὑπὸ 23
τὴν αὐτὴν δύναμιν καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις· καὶ γὰρ ἡ ἐν αὐτοῖς τέλειος
διαφορά πλείον διαφέρει. ὥστε ῥητέον ὡς τέλειος διαφορά τῶν
ὑπὸ τὴν αὐτὴν δύναμιν ἐξω, ἥς μὴδὲν ἐξω ἔξω τι λαβεῖν· καὶ ἐπὶ
τῶν ἄλλων ὡσαύτως. τὸ δὲ "δέδεικεν" γὰρ — διαφορά, εἰμαι, λῃ-
σις ἐστὶν ἐνστάσεως δυνάμεως φέρεσθαι πρὸς τὸν ἐν ἐνὶ ἐναντίον λε-
γόντα λόγον· εἰποὶ γὰρ ἂν τις ὡς εἰ διὰ τούτου ἐν ἐνὶ ἐναντίον, ὅτι 25
τὰ πλείον ἀλλήλων διεστηκότα δύο εἰσὶν, ἰδὲ πλείον ἀφέστηκε
τὸ λευκὸν καὶ μελαν, ἀλλ' ἐπὶ μάλλον ἢ γραμμὴ· τί γὰρ κοινόν
γραμμῆς καὶ λευκοῦ; ὥστε δύο καὶ τὸ πᾶν ἀφεστηκότα ἐστὶ τὸ λευκόν,
τό τε μελαν καὶ ἡ γραμμὴ· εἰ δὲ τούτο, καὶ δύο ἐναντία ἐξω αὐτῷ.
πρὸς ταύτην ὅν εἰμαι τὴν ἐνστάσιν τούτου ἐπὶ καὶ τὸ λέγον "δέδεικεν" 30
γὰρ καὶ, τυτέρι τὰ ὑπὸ ἑτέρα γένει καὶ μὴ ὑπὸ ἀλλήλα ὄντα ὃ χρὴ
ἀντιτιθεῖναι, ἀλλὰ τὰ ὑπὸ τὸ αὐτό.

"τούτ. δ' αὐτὴ μεγ." τυτέρι τῶν δ' ἐν τῷ αὐτῷ γένει ὄντων 1055 α
αὐτὴ ἡ ἐναντιότης μεγίστη ἐστὶ διαφορά. 27.

καὶ ἡ ὑγιανσις δὲ λήψις ὕστα ὑγιείας ἐναντία λέγει τῇ νο- 1055 α
σάνσει, ἀποβολῇ ὅση ὑγιείας λήψις δὲ νόσου. 37.

τὸ προκείμενόν ἐστι δεικνύειν ὅτι ἡ ἐξήγησις καὶ τὰ ἐναντία ὑπὸ 1055 β
τὴν ἀντίφασιν εἰσὶ, καὶ τρέπον τινά, ὡς εἶρη, ἀντιφάσεις εἰσὶν ἢ 1
τε ἐξήγησις καὶ τὰ ἐναντία. ἀλλ' εἰ τούτο, μάλλον ἐστὶν ἀντιφάσεις ἢ
ἀντιφάσεις καὶ ἐξήγησις καὶ τῶν ἐναντίων· καὶ εἰ τούτο, πῶς λέγουσιν
ὅτι ἐν τῷ πέμπτῳ τμήματι τῷ περὶ Ἑρμηνείας (c. 12) γυναι- 25
κῶν τὸς ἀπροσάτως λέγει ὅτι μάλλον ἢ ἀντιφάσεις ἀντίκειναι ἢ περ
τὰ ἐναντία, ἐπεὶ αὐτὸς τὴν ἐναντιότητα μάλλον ἀντίκειναι τῆς ἀν-
τιφάσεως βύλη. δεικνυσθαι ὅν, ὡς εἶρη, ὅτι ὑπὸ τὴν ἀντίφασιν
εἰσὶν ἢ τὴν ἐξήγησις καὶ τάναντία· τῶς δὲ πρῶτον δεικνυσθαι ὅτι τὰ 30
ἐναντία καὶ ἀντίκειναι ὡς τὰ ἀντιφατικῶς ἀντίκειναι.

τὸ δὲ "ὅλως ἢ πῶς ἀφοριδέν" ἐπαναλήψις ἐστὶν· καὶ ἐστὶ τὸ 1055 β
μὲν ὅλως ἴσον τῷ μηδαμῶς ἔχειν ἢ μὴ πεφυκὸς ἔχειν, λογόμενον 5
δὲ ἐξεργάζ· τὸ δὲ "ἢ πῶς" πρόσκειναι, ὅτι ἐλάγεται ἐν τῷ Δ (c. 22)
τῇσδε τῆς πραγματείας ὅτι καὶ τὸ ἔχειν φαῦλως πόδας ἐξεργάζ πο-
δῶν λέγει, καὶ ἀπύρην ὁμοῦς τὰ πυρήνας ἔχοντα βραχυτάτους.
ὅτι δὲ τὸ ἐξεργάζ πολλαχῶς λέγει, ὑπομνησθεὶς ἡμᾶς διὰ τῶν
ἐν τῷ Δ ῥηθέντων.

"ἢ συνελ. τῷ δεκτικῷ," τυτέρι μὲν τὸ ὑποκείμενον. 1055 β
ὅτι δὲ πᾶσα γένεσις ἢ ἐκ τῷ εἶδος καὶ τῆς ἕξεως ἢ ἐκ τῆς 8
ἐξήγησις ἐστὶ, δέδεικεν ἐν τῇ περὶ Γενέσεως (1 3). 12.

πᾶσα γὰρ ἐναντιότης ἔχει ἐξήγησιν· οὐδὲν γὰρ ἡ ψυχρότης ἐξ- 1055 β
ρησιν ἔχει θερμῶς, καὶ ἡ μελαπία λευκῶς, καὶ ἡ ἀνοστήτης ἰσότητος, καὶ 18
ἡ ἀνομοσύτης ὁμοιότητος, καὶ ἡ κακία ἀρετῆς. ἐκ τούτων δὲ πο-
ριζόμεθα ὡς ἡ ἐξήγησις ὅχι ἑτέρον τί ἐστὶν ἢ ἑτέρον τῶν ἐναντίων,
ἥτοι τὸ ἐν μέρει τῆς ἐναντιότητος.

ὁ δὲ ὅσον μὲν ἐναντίων ἐστὶ τὸ ὑποκείμενον ὁρισμένον, οἷον πε- 1055 β
ριτὸ καὶ ἀρίτη ὁ ἀριθμὸς, τούτων ὅθεν ἐστὶ μεταξύ· ὅσον δὲ ὅχι 23
ὁρισμένον, τούτων ἐστὶν. ὅχι ὁρισμένον δὲ τὸ ὑποκείμενόν ἐστιν

ἀγαθὸν καὶ κακὸν· ἐν ἀπώσεως ἢ τῶς κατηγορίας ἐστὶ καὶ ἀγαθὸν καὶ κακόν· ὥστε τὸ ἀόριστον αὐτῶν ὑποκείμενον, καὶ διὰ τὸτο εἰσὶ τὰ· ὅτε ἢ ἀγαθὰ ὅτε κακὰ· καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὁμοίως. φανερόν τούτων γέγονε διὰ τῆς ἐπαγωγῆς ὅτι δεῖ θάτερον τῶν ἐναντίων λέγειν καὶ ἑρῆσιν καὶ ἐπὶ πᾶσα ἐναντία ἑρῆσις.

1055^b 27. τὸ δὲ "ἀπόρη — πολλὰ" τοῦτον ἀν εἶη. εἰ πάντα τὰ ἐναντία ὑπὸ τὸ ἐν καὶ τὰ πολλὰ ἀνάγει (καὶ εἶρη) μὴ πολλάκις ὅτι διαίρεσιν πεποίηκε, καθ' ἣν πάντα τὰ ἐναντία ὑπὸ τὸ ἐν ἀνάγει καὶ τὰ πολλὰ, τὸ δὲ ἐν καὶ τὰ πολλὰ ἀντίφασίς τις ἐστίν, ὡς δεχθήσεται, πάντα ἄρα τὰ ἐναντία ὑπ' αὐτὰ ἀνάγει.

1055^b 29. ἐν τῷ περὶ Ἀγαθῶ μονοβιβλίῳ, ἐκ τῶ διαίρεσιν πάντων τῶν ἐναντίων ἐποιήσατο, πάντα τε τὰ ἐναντία εἰς τὸ ἐν ἀνήξει καὶ τὰ πολλὰ. cod. Reg.

1055^b 31. ζητεῖ πῶς ἀντίκειναι τὸ ἐν καὶ τὰ πολλὰ, πότερον ὡς ἐναντία, ὡς ἑρῆσις καὶ ἕξις, ἢ ὡς τὰ πρὸς τι, ἢ ὡς ἀποφάσεις καὶ ἀποφάσεις. ὁμοίως δὲ τὸ ἴσον τῷ μεγάλῳ καὶ τῷ μικρῷ καὶ ποῖον τυτῶν τῶν τρόπων ἀντίκειναι; καὶ τέως ὅτι τὸ ἐν καὶ τὰ πολλὰ ἀντικείμενά ἐστι, δέκνυσσι λέγων· εἰ ἢ τὸ πότερον ἐν τοῖς ἀντικείμενοις εἰσθαμένον λέγειν, λέγει δὲ τὸ πότερον καὶ ἐπὶ τῷ ἐνὸς καὶ τῶν πολλῶν, δηλονότι ἀντικείμενά ἐστιν.

1055^b 34. πότερον δὲ τὸ προκείμενον ἀνθρωπὸς ἐστίν ἢ ὁ λευκόν, ὅ φαιμεν διὰ τὸ μὴ ἀντικείμενον τὸν ἀνθρωπὸν καὶ τὸ λευκόν, εἰ μὴ ἐξ ὑποθέσεως· εἰ ἢ ὑπόθεσίς τις μηδὲν τι ἄλλο εἶναι τῶν ἀπάντων εἰ μὴ μόνον ἀνθρωπὸν καὶ λευκόν, δυνασμέθεα λέγειν τούτῳ ὑποκείμενον, πότερον τὸ προκείμενον ἀνθρωπὸς ἐστίν ἢ λευκόν; καὶ πάλιν εἰ θεῖμεν ὡς ἐστίν ἐν τῇδε τῇ οἰκίᾳ σήμερον ἐξ ἀνάγκης ἢ ἐλεύσεσθαι Κλέωνα ἢ Καλλιάν, μηδὲνα δὲ ἕτερον, ἐρῶμεν διὰ τὴν ὑπόθεσιν, πότερον Κλέων ἐστίν ἢ Καλλιάν, ὁ ἐληλυθώς;... ἀλλὰ καὶ τὸτο τὸ ἐξ ὑποθέσεως ἐκ τῶν κυρίως ἀντικείμενων ἐληλυθεν· διὰ ἢ τὸ μὴ δύνασθαι ἅμα τὰ ἀντικείμενα ὑπάρχειν, ὑπόκειναι δὲ καὶ ἐνταῦθα μὴ δύνασθαι ἅμα αὐτοὺς ἐληλυθέναι, λέγει δὲ πότερος ἦλθεν· εἰ ἢ ἐνεδέχεται ἅμα αὐτοὺς ἐλθεῖν, γελῶν τὸ ἐρωτᾶν πότερος ἦλθεν. εἰ δὲ καὶ ἅμα ἐνδοξαμένῳν ἐλθεῖν ἐρωτᾶ τις τὸ πότερος ἦλθεν, οὕτως εἰς τὸ ἐν καὶ τὰ πολλὰ συμπίπτει.

1056^a 7. "ἐν — ἴσον." ἀλλὰ μὴ τὸ ἄνισον δηλωτικόν ἐστὶ τῷ μείζονος καὶ ἐλάσσονος, ὥστε εἰ ἐναντίον τῷ ἴσῳ τὸ ἄνισον, καὶ ὅπως δύο εἰσὶν ἐναντία. εἰ δὲ τὸ ἄνισον ἀμφοτέρωτερον δηλοῖ, τὸ μείζον καὶ ἐλάσσον, ἢ ἐκείνους ἐστὶ λέγειν ὅτι τὸ ἄνισον χωρὶς ἐν τι ἄνομα λαμβάνειν καὶ ἀντιτιθέναι τῷ ἴσῳ, καὶ ὅπως ἐπάγει ὅτι ἐν τῷ ἄνισον ἐν τῷ ἴσῳ ἐναντίον. τὸτο ἢ τοῖς ὑπὸ τὴν δυάδα τὸ ἄνισον ἀνάγει βοήθει· ἐπειδὴ ἢ τὸ ἄνισον διῶν ἐστὶ δηλωτικόν, εὐλόγως αὐτὸ ὑπὸ τὴν δυάδα ἀνάγει. τῷ δὲ λέγοντι ὡς ἐπειδὴ τὸ ἄνισον ἐν ἐξ ὀνομα καὶ ἀντιτιθέμενον τῷ ἴσῳ, ὡς ἐν ἐν ἀντιθέσει, ὑδαμῶς βοήθει· εἰ ἢ τὰ ὀνόματά εἰσι τὰ ἀντικείμενα, ἀλλὰ τὰ ὑπὸ τῶν ὀνομάτων σημαίνοντα πράγματα. ὥστε εἰ καὶ ἐν ἐστὶ τὸ ἄνισον ὄνομα, ἀλλ' ἐπειδὴ δύο ἐστὶ δηλωτικόν, ὁ τὸτο τῷ ἴσῳ ἀντιτιθείς δύο ἐν ἀντιθέσει· ὥστε ἴσον τῷ ἐν δύο ἐναντία, ὅτε ἀντιθέσει.

αὐτὴ δὲ (ἢ ἐναντίως) μὲλλον ἔχει ἐκείνης τὸ μεταξὺ, ὡς 1056^a 14 τὸ φανὸν ἢ λευκότης καὶ μελαίνια.

τὸ ἢ ἴσον ἀπόφασίς ἐστὶ τῷ μείζονος καὶ ἐλάσσονος· ἴσον γὰρ 1056^a 17 ἐστὶ τὸ μήτε μείζον ὅτε μήτε ἐλάσσον.

5 "ἀλλ' εἰ τρία." τῷδε γινώσκοντες ἀλλ' εἰ τὸ πότερον πρὸς τὰ τρία λέγειν, ἀλλ' εἰ πρὸς τὰ δύο, οἷον πότερον ἴσον ἢ μείζον ἢ ἐλάσσον. λέγει ἀπόφασιν ἑρῆσιν τῶν ἐπὶ μίᾳ κατηγορίας διαίρεσιν τὸ ψεύδος καὶ τὴν ἀλήθειαν, ἐπὶ δὲ τῶν ἄλλων συμψηφισμένων τῇ καταφάσει, ὡς περὶ τὸ ἴσον ἐπὶ μόνῳ πᾶσι ποσῶν· πᾶν ἢ ποσῶν ἢ ἴσον ἐστὶν ἢ μείζον ἢ ἐλάσσον· ἐπὶ δὲ τῶν ἄλλων ψεύδεται· τὸ ἢ λευκόν ὅτε ἴσον ἐστὶν ὅτε μείζον ὅτε ἐλάσσον. ἐστὶν ὅν "ἑρῆσιν ἀπόφασίς" ἢ "ἑρῆσιν ἑρῆσις" (ἀμφοτέρωθεν ἢ γράφειν) αὐτὴ ἢ ἐπὶ μίᾳ κατηγορίας καὶ τῆς οἰκείας καταφάσεως τὸ ψεύδος διαίρεσιν καὶ τὴν ἀλήθειαν· ἀναγκαῖα δὲ ἑρῆσις ἐστὶν ἢ ἀπόφασίς ἢ ἐπὶ πάντων καὶ ὄντων καὶ μὴ ὄντων διαίρεσιν τὸ ψεύδος καὶ τὴν ἀλήθειαν· αὐτὴ δὲ ἐστὶν ἢ κυρία ἀπόφασίς.

ἔστιν ὅν τὸ ἴσον τὸ μήτε μέγα μήτε μικρόν, καὶ ἀντίκειναι ἐμ- 1056^a 21 φανὸν ὡς ἀπόφασιν ἑρῆσιν· διὸ καὶ μεταξὺ ἐστὶ πᾶσι μείζονος καὶ ἐλάσσονος, καὶ τὸ μήτε ἀγαθόν, μήτε κακόν, μεταξὺ τῶ ἀγαθῷ καὶ

22 κακῷ. καὶ τὴν αἰτίαν τῶ ἀνώνυμον εἶναι τὸ μέσον τῶν ἐπὶ ὀνόματι εἰπὼν "πολλὰς ἢ λέγειν ἑκάτερον" τὰ τε ἀγαθόν καὶ τὸ κακόν· ἐπὶ ἢ τῶν δέκα κατηγοριῶν ἐστὶ καὶ ἀγαθόν καὶ κακόν. καὶ ἢ ἐν ὅσῳ ἐστὶ καὶ ἀγαθόν καὶ κακόν, καὶ ἐν ποσῶ καὶ ἐν ποιῶ καὶ τοῖς ἄλλοις· εἰ δὲ τὰτα ἀόριστον ἄρα τὸ μεταξὺ, ὥστε καὶ ἀνώνυμον· τὰ ἢ ἀόριστος καὶ ἀνώνυμος. ἀλλὰ μὲλλον ὠνρασμένον ἐστὶ τὸ μήτε λευκόν μήτε μελάν· ὅμως δὲ ὅδε τὸτο λέγειν ἐν, ἀλλὰ μήτε λευκόν μήτε μελάν· τοῦτο δ' ἐστὶ καὶ τὸ φανὸν καὶ τὸ ἀληγόν καὶ τὸ πρᾶτον καὶ τὸ λαίμακον. ὅμως ὠρισμένα εἰσὶ τὰ χρώματα καὶ μέτρῳ ὁ πᾶν πολλῷ ἀλλὰ βραχεῖ ὑποπίπτουσιν, ἐφ' ὧν λέγειν ἑρῆσιν ἢ ἀπόφασιν ἀλήθειαν, λέγων ἀπόφασιν ταύτην τὸ μήτε λευκόν μήτε μελάν· ταύτην δὲ, φησὶ, τὴν ἀπόφασιν ἀνάγκη ἢ φανόν εἶναι ἢ ὡχρόν ἢ τοιούτων τι ἄλλο. ὥστε ἐπειδὴ ἢ τοιαύτη ἀπόφασίς ἐν τοῖς ἐν τῷ αὐτῷ γένει ἢ τῇ αὐτῇ κατηγορίᾳ ὅτε λέγειν τοῖς λόγῳ ὅτι μεταξὺ χειρὸς καὶ ὑποδήματος ἢ ἐστὶ τὸ μήτε ὑπόδημα ἢ καὶ μήτε χεῖρ, ἢ ὁρθῶς αὐτοῖς ἐπιτιμῶσιν οἱ λέγοντες ὅτι ἐστὶ μεταξὺ χειρὸς καὶ ὑποδήματος τὸ μήτε χεῖρ μήτε ὑπόδημα διὰ τὸ μεταξὺ ἀγαθῷ καὶ κακῷ εἶναι τὸ μήτε ἀγαθόν μήτε κακόν. ἢ ὁρθῶς ὅν ἐκείνοις ἐπὶ ἐπιτιμῶσιν· εἰ γὰρ ἐστὶ πάντων μεταξὺ, ὅδε ἀνάγκη τὸτο συμβαίνειν· ἢ μὴ ἢ συναπόφασιν (λέγων συναπόφασιν τὸ μήτε ἀγαθόν μήτε κακόν διὰ τὸ συναποφάσκειν ἀμφοτέρωθεν, καὶ τὸ ἀγαθόν καὶ τὸ κακόν), ἢ μὴ δὴ συναπόφασιν τῶν ὁμαλογημένων ἀντικείμενων ἐστὶ, καὶ ὡν ἐστὶ τι μεταξὺ καὶ διαζήμα, δι' ὃ γίνεσθαι· ἢ μεταβαλεῖν ἐκ τούτου εἰς τούτου, οἷον ἐκ πᾶς κακῷ εἰς τὸ ἀγαθόν καὶ ἐμπαλεῖν· ἢ δὲ χεῖρ καὶ τὸ ὑπόδημα ὁμαλογημένως μὴ ὅτε ἀντικείμενα, πῶς ἀν εἶη τούτων συναποφάσεις ὅτε ἢ ἀντικείμενα εἰσὶν, ὅτε ἐστὶ αὐτῶν διαφορά· ἐν ἄλλῳ ἢ γένει· ὡν δ' ἐστὶ συναποφάσεις ταῦτα ὁμογενῆ ἐστὶν ὡς ἢ τῷ ὅτε τῷ ὅτε ἢ ἄλλῳ ἢ γένει, ὡν αἱ συν. εἰσὶ, καὶ ἢ ἀνάν· εἰ ἢ μὴ ὡς

ἀδιακρίτον· ἔστι δὲ λεγόμενον καὶ ἐναντίον τοῖς λεγομένοις. δύναμις
καὶ ὡς ἄλλαι εἰρηχθῆναι ἐν ἄλλῃ ᾧ γένει ὡν αἰ συναπτόφ. ε., καὶ
ἐπὶ προσέθειν τῷ "γένει" καὶ ἐκείνῃ, ἢ καὶ πᾶν ταῦτον· ἐν ἄλλῃ
ᾧ γένει ὡν αἰ συναπτόφ. εἰσι· σαφές· ἀντὶ τῆς λέξεως
μενον. καὶ δὲ ὅτε ᾧ (?) ἀντικείμενα ἔστιν, ὅτε ἔστιν αὐτῶν δια-
φορά, λέγει ἂν διαφορὰν τὴν διαιρετικὴν τῷ γένει, ὅσον ἔστιν ἐπὶ
χρωμάτων μὲν διαιρετικῶν καὶ συγκριτικῶν, ἐπὶ τῶν δὲ καὶ ὁντικῶν καὶ
ἀθανάτων. καὶ εἰη· ἂν λέγων ὅτι τὸ ὑποδήματος καὶ τῆς χειρὸς ἐκ
ἐστὶ συναπτόφ. εἰσι, ὅτι ὅδ' ἔστιν αὐτῶν διαφορά· καὶ τὴν αἰτίαν τῇ
μὴ εἶναι ἀντιδιήρημεναι ἐν αὐτοῖς διαφορὰς προσέθειας· εἰπὼν ἐν
ἄλλῃ γένει εἰσὶν ὡν δὲ ἔστι συναπτόφ. εἰσι, ἐν τῷ αὐτῷ εἰσὶ
γένει. καὶ ἄλλως, ὡν εἰσὶν αἱ ἀποφάσεις, ἐν ἐστὶ καὶ ὑποκείμενον καὶ
τὸ αὐτό, τῷ δὲ ὑποδήματος καὶ τῆς χειρὸς προσεχὲς ὅθεν ἔστιν ὑπο-
κείμενον.

ἀριθμὸς πολὺ, ἀπὸ τῆς ἐν τῷ ὅτι ὡς μέτρον μετρητῶν· ἐκατοντάκις
ᾧ καὶ μονὰς πολλαπλασιασθεῖσα ἐν ἑκατὶ ἐποίησεν. ὅπως ᾧ λέ-
γομεν ἐν καὶ πολλὰ ἐπὶ τῷ ἀριθμῷ, ὡς περ εἴ τις εἴποι ἐν καὶ τὰ ἑκα-
τὰ ὅδε ἀριθμὸς δεκάκις ἐστὶ καὶ ἐν, ὡς περ καὶ τὰ δεκά λευκά
δεκάκις ἐστὶ καὶ ἐν λευκόν. ἔστιν ὅν τὰ πολλὰ καὶ ἐν ἀριθμὸς ὡς
τὰ μεμετρημένα καὶ τὸ μέτρον καὶ τὸ μετρητόν (καὶ δὲ μέτρον καὶ
μετρητόν ἐκ παραλλήλων καὶ), τὰ δὲ πολλὰ καὶ ἐν ὡς τὰ πρὸς
τι ἀντικείμεν, λέγω δὴ ὡς τὸ μέτρον καὶ τὸ μεμετρημένον. ὅτω καὶ
τὰ πολλαπλασία· λέγει· ἕκαστος ᾧ ἀριθμὸς πολλὰ ἔστιν, ὅτι
πολλὰ ἑκατὶ ὅδε ἀριθμὸς ἐστὶν· μετρήτης γὰρ ἐστὶ τῷ ἐν, καὶ
ἐστὶν ἕκαστος ἀριθμὸς καὶ ἐν ἀριθμῷ πολὺ πολλαπλασίον, ὡς
τὰ ἀντικείμενα τῷ ἐν, ὅχι ὡς τῷ ὀλίγῳ· τῷ ᾧ ὀλίγῳ τὸ μὴ
ἀριθμῷ πολὺ ἀντικείμεν. ὅτω μὲν ὅν ἐστὶ καὶ τὰ δύο πολλὰ ὡς με-
τρηθέντα ὑπὸ τῆς μονάδος, ὡς δὲ πλῆθος ἔχον ὑπεροχὴν ἢ ἀπλῶς
ἢ πρὸς τι ἐκ ἔστιν, ἀλλ' ἔστι τῶν τῷ ἀριθμῷ πολλῶν πρῶτον πολὺ
τὸ δύο· καὶ τὰ τρία ᾧ καὶ τὰ πέντε καὶ τὰ εἰκοσι καὶ τὰ λοιπὰ πολλὰ
ἔστιν, ἀλλὰ πρῶτον τὸ δύο ἐν ἀριθμοῖς πολὺ ἔστιν. πολὺ μὲν ὅν ἐστὶ
πρῶτον, ὀλίγα δὲ ἀπλῶς· ὀλιγώτερα ᾧ ἀριθμὸς, εἰ δὲ τι ὡς
ἀριθμὸν τὰ δύο λέγειν, ἐκ ἔστιν· ἢ ᾧ μονὰς ὅδ' ὅλως ἔστιν ἀριθ-
μὸς. εἰ ὅν ἀπλῶς καὶ ὁμοῦ ὀλίγον, "πλῆθος γὰρ ἔστιν ἑλλειψίον
ἔχον πρῶτον," ἢ μονὰς ἄρα ἐκ ἔστιν ὀλίγον, καὶ ᾧ ὀλίγον καὶ πλῆ-
θος. εἰ δὲ μὴ ἔστιν ὀλίγον, ψεύδει ἄρα καὶ λέγουσα πρότασις ὅτι
τὰ ὀλίγα καὶ τὸ ὀλίγον ὀλίγα· ἐξ ἧς συνήγεται ὅτι τὸ ἐν πλῆθος
ἔστιν· οὐδ' ἐκ ὁμοῦ καὶ κατὰ.

ἐπειδὴ τοῖς πολλοῖς καὶ ὀλίγον δίδωται ὅτι ἀντικείμεν, καὶ τὰ
πολλὰ τῷ ὀλίγῳ, ἐστὶ δὲ ἀπλῶς ὀλίγον ἢ δύο, ἔδει, φησί, τὸ
Ἀναξαγόραν μὴ ὅπως εἰπόντα ἀπληρόχθαι ὅτι ἦν διὰ πάντα
χρήματα ἀπέρα καὶ πλῆθει καὶ συμμρότητι, ἀλλ' εἰπὼν ὅτι καὶ ὀλί-
γότητι. καὶ τούτῳ εἰπὼν ἐκ ἂν αὐτὰ ἀπείρα ἐφασκε· καὶ ᾧ ὀλίγον
ἀπλῶς τὰ δύο ἐστὶ, τὰ δὲ δύο ἐκ ἀπείρα. καὶ δὴ ὀλίγον ἀπλῶς
δύο ἐστὶν, ἀλλ' ὅχι διὰ τὴν μενᾶδα, ὡς περ φασι τινες· ἢ ᾧ μο-
νὰς ἐλάσσων μὲν λέγει τῆς δυάδος, ὀλίγον δὲ καὶ λέγει διὰ τὸ ὀλί-
γον ἐν πλῆθει θεωρεῖσθαι. τούτῳ δὲ μετὰ τῷ Ἀναξαγόρα ἐγκα-
λέσας πάλιν ἐπὶ τὸ ἐν καὶ τὰ πολλὰ ἀνατρέχει, λέγων "ἀντικ." δὴ
τὸ ἐν καὶ τὸ πολὺ τὰ ἐν ἀριθμοῖς ὡς μέτρον μετρητῶν· ταῦτα δὲ,
οἷον τὸ μέτρον καὶ τὸ μετρητόν, ἀντικείμεν ὡς τὰ πρὸς τι, καὶ τὰ καθ'
αὐτὰ πρὸς τι, ἀλλ' ὡς τὰ πρὸς τι τὰ μὴ καθ' αὐτὰ· εἴρηκε ᾧ
ἐν τῷ Δ (c. 13) ὅτι τῶν πρὸς τι τὰ μὲν εἰσι καθ' αὐτὰ, τὰ δὲ
καθ' αὐτὰ. καὶ εἴρηται μοι περὶ τούτων ἐκείσε ἀκριβέστερον,
ἢ ᾧ ἐπισήμη τῶν πρὸς τι λέγει, ὅχι ὅτι ἄλλῃ λέγει, ὅταν 1056
τῷ ἐπισήμονος, ἀλλ' ὅτι τὸ ἐπισήμη λέγει πρὸς αὐτὴν.
καὶ πᾶν, ὅ ἂν ἦ ἐν καὶ ἀδιαίρετον, ἀριθμὸς ἔστιν, ἀλλ' εἰσὶ πολλὰ 1057
ἐν καὶ ἀδιαίρετα, οἷον τὰ ἐν ταῖς ἀκρίτοις τῷ ἡλίῳ ὁρώμενα εἴσματα,
καὶ ἐκ εἰσὶν ἀριθμὸς, εἰ τὰ καὶ ἔστιν ἀριθμὸς αὐτῶν. ἢ ἵσον ἂν
ἦν καὶ "ὅδ' ἐκ πᾶν ὃ ἂν ἦ ἐν ἀριθμὸς ἔστιν, οἷον εἴ τι ἀδιαίρετον," τῷ
ἐκ εἰ τι ἐν ὅν καὶ ἀδιαίρετον ἀριθμὸς ἔστιν. ὃ ᾧ δὲκα ὡς δὲκα ἀριθ-
μὸς ἐν ἔστιν, ἀλλὰ διαιρετὸν εἰς μονάδας· ὡς τὸ ἐν καὶ ἀδιαίρετον
ἐκ ἔστιν ἀριθμὸς. καλλίων δὲ, οἷμαι, ἢ προτέρῃ ἐξήγηται.

1056 ἀνατρέχει ἐπὶ τὸ ἐν καὶ τὰ πολλὰ, λέγων, εἰ ᾧ ἀπλῶς καὶ ὡς 15
3. ἐτυχεῖ τις ἀντικείμεν ταῦτα νομίσαι, συμβαίνει ἐκείνα ἀδύνατα.
"καὶ ᾧ ἐν," φησί, "ὀλίγον ἢ ὀλίγα ἔστιν." καὶ δὲ ὀλίγον καὶ τὰ ὀλίγα
πλῆθος εἰσὶν· λέγει ᾧ καὶ ὀλίγον πλῆθος καὶ ὀλίγα πλῆθος· καὶ δὲ
πλῆθος διαιρετόν· καὶ ἐν ἄρα ἐστὶ διαιρετόν· ὅπερ ἄτοκον.

1056 ὅτι δὲ τὰ δύο πολλὰ ἔστι, ὀλίγον· εἰ ᾧ τὸ διπλασίον πολλὰ 20
6. πλάσιον, καὶ δὲ διπλασίον ἐκ τῷ δύο ἔχει καὶ διπλασίον λέγει, καὶ
τὰ δύο ἄρα πολλαπλασίον· ἀλλὰ τὸ πολλαπλασίον πολλὰ ἔστι,
καὶ τὰ δύο ἄρα πολλὰ· εἰ δὲ τὰ δύο πολλὰ, καὶ ἐν ἔστι ὀλίγον κατὰ.

1056 "εἰ μὴ τι ἄρα," φησί, "διαφέρει ἐπὶ συνεχεῖ ἀόριστον," συνε-
12. χές λέγων ἀόριστον, εἰ τί περ ὑγρόν, ὡς τὸ ὕδωρ καὶ ὁ ἀήρ· ἀόριστος 25
ᾧ οἰκίῳ ὅσα ὅρυ, ἀλλοτρίῳ εὐρίσκει ἔστι, λέγω δὴ τῷ ἐν ᾧ
1056 εἰσὶν ἀργεῖον· ὑγρόν ᾧ ἐν τῇ περὶ Γενέσεως (22) ἐλέγετο, ὃ
13. δυσόριστον ἐν οἰκίῳ ὅρυ εὐρίσκει ἐστὶν ἀλλοτρίον· καὶ ἐν ὕδωρ συ-
νεχές ἀόριστον ἐν πολὺ λέγει, πολλὰ δὲ ὅδε· εἰ ὅν τὸ ὀλίγον λέγει
ὀλίγα, καὶ ὀλίγον πλῆθος τί ἔστιν· ἀλλ' εἰ τούτῳ, καὶ ἢ μονὰς πλῆθος 30
τί ἔστιν, ἐπειδὴ καὶ ὀλίγον. ταῦτα εἰπὼν λέγει πῶς τὸ ἐν καὶ τὰ
πολλὰ ἀντικείμεν. ἕκαστα δὲ λύει καὶ τὴν παρόντα συλλογισμὸν, ἐξ
ὅ συνάγει ὅτι τὸ ἐν πλῆθος τί ἔστιν· ψευδὴς γὰρ ἔστιν ἢ πρότασις
ἢ πᾶν πολὺ καὶ πολλὰ λέγουσα, ἐξ ἧς ὁμοιωτήτος συνήγεται καὶ πᾶν
τὸ ὀλίγον ὀλίγα. λέγει ὅτι ἴσως τὰ πολλὰ λέγει καὶ πολὺ, καὶ ἔμ- 35
παλιν, ἐκ ἐπὶ πᾶσι τῶν δέ, ἀλλὰ διαφέρει· καὶ ᾧ ὕδωρ πολὺ μὲν
λέγει, πολλὰ δὲ ὁδομῶς, ἀλλ' ὅσα διαιρετὰ ἐστὶ λέγει πολλὰ,
λέγων νῦν διαιρετὰ καὶ τὰ ἀδιαίρετα δύναμενα δὲ διαιρεθῆναι,
ἀλλὰ τὰ ἥδη κατ' ἐνέργειαν διηρημένα. ὅσα δὲ ὅν, φησί, διηρη-
μένα εἰσὶν ἐνέργεια, ἐν τούτοις λέγει τὰ πολλὰ· ὡς ἕνα μὲν τρέ- 40
πον λέγει, "ἐάν ἢ πλῆθος ἔχον ὑπεροχὴν ἢ ἀπλῶς ἢ πρὸς τι·"
τὸς ᾧ ἑκατὶ ἀνδρας πολλὰς φάμεν ὅχι ἀπλῶς ἀλλὰ πρὸς τὸς
δεκά, ἀπλῶς δὲ πολλοὶ οἱ ἑκατὶ λέγον, ὅταν αὐτοὶ καθ' αὐτῶν
θεωρῶν μὴ προσλογισμένων τῶν δεκά. ὁμοίως καὶ τὸ ὀλίγον 45
τῷ αὐτῷ τρόπῳ λέγει, ἐάν ἢ πλῆθος ἔχον ἑλλειψίον· οἱ γὰρ δεκά
ἀνδρες πλῆθος τί εἰσὶν ἔχοντες ἑλλειψίον πρὸς τὸς ἑκατὸν. ἄλλον
δὲ τρόπον πολλὰ λέγει, ὅταν ἢ πλῆθος ὡς ἀριθμὸς· αἱ γὰρ ἑκατὶ
μονάδες πρὸς τὰς δεκά πολλὰ λέγου, ὅπερ πολὺ, λέγω δὲ καὶ ὡς

1057^a ὥσπερ τὸ ἐν πρὸς τὰ πολλὰ λόγῳ (λόγῳ) δὲ ὡς μέτρον
 7. πρὸς τὸ μετρητόν, ὅτω καὶ ἡ ἐπιστήμη, φησί, πρὸς τὸ ἐπιστητὴν ὡς
 μέτρον πρὸς μετρητόν, πλην ἔχ' ὁμοίως· δοκεῖ γὰρ ὅτι ὡς τὸ ἐν
 ἐστὶ μέτρον, ὅτω καὶ ἡ ἐπιστήμη· ὅτι ἐστὶ δέ, ἀλλὰ μᾶλλον μετρεῖται
 ὑπὸ τῷ ἐπιστητῇ. δοκοῖ μὲν γὰρ ἂν, φησί, μέτρον ἐπιστήμη εἶναι, τὸ
 δὲ ἐπιστητὴν τὸ μετρούμενον, συμβαίνει δὲ πᾶσαν ἐπιστήμην τὸ ἐπι-
 5. στήτην εἶναι· ὅταν γὰρ ἡ ἐπιστήμη καταλήφῃ καὶ γὰρ τὸ ἐπιστητόν,
 τρόπον τινα ἐπιστητὴν γίνετο· ὅπερ γὰρ τὸ ἐπιστητόν, ὥσπερ καὶ ὁ νῦν
 τὸ νοητόν· ὑπὸ γὰρ τῶν ἐπιστητῶν ἡ ἐπιστήμη καὶ ὁ νῦν τῶν νοητῶν
 10. τελευτῶν, ὡς ἐν τῇ περὶ Ψυχῆς (37 α.) δέδεικε, τὸ δὲ ἐπιστητὴν
 ἐπιστήμη ἢ ἔξω. καὶ διὰ τοῦτο τρόπον τινα μετρεῖται ἡ ἐπιστήμη
 τῷ ἐπιστητῇ. περὶ δὲ τούτου εἴρηκε καὶ πρότερον· ἐνθα δὲ ἔδει καὶ
 ταῦτα τετάχθαι, καὶ ἡμεῖς περὶ τούτων ἐκείσε εἰπομεν.

τὸ δὲ ἐν, ὥσπερ εἴρηκε, τὸ μὲν ἐστὶ διαμετόν (τὸ γὰρ πηχυαῖον 1057^a
 μέγεθος ἐν διαμετόν ἐστι), τὸ δὲ ἐξω ἐν τὸ ὡς πρὸς τι, ὡς ἡ με-
 15. τέρη· μέτρον γὰρ ἐστὶ τὸ ἀριθμῶν, τὸ δὲ μέτρον τῶν πρὸς τι· ὥστε
 τὸ ταῦτον ἐν τῶν πρὸς τί ἐστιν. τῷ ὅν ἐν τῷ διαμετῶν ἀντίκεινται
 20. τὸ πολλὸν ὡς ὀλίγον, τῷ δὲ ἀδιαμέτῳ ἢ ἐπικταίῳ. τὸ δὲ ἕτερον ἐν
 ἐστὶ τὸ ἀδιαμέτῳ τὸ ὡς πρὸς τι. καὶ σαφηνίζει ἐπὶ παραδείγματι
 ὅπως τὸ ἐν τῶν πρὸς τι· ὡς γὰρ ἐπιστήμη καὶ τὸ ἐπιστητὴν τῶν πρὸς τί
 ἐστιν, ὅτω καὶ ἐπὶ τῷ ἀριθμῷ ὑποληπτέον· ἐστὶ γὰρ ἡ ἐπιστήμη ἀριθ-
 μός, τὸ δὲ ἐπιστητὴν ἐν καὶ μέτρον· ἡ ἐπιστήμη ἄρα ἥτοι ὁ ἀριθμός
 25. καὶ τὸ ἐπιστητὴν τὸ ἐν τῶν πρὸς τί εἶσιν. "ἐπεὶ δὲ τῶν ἐναντίων ἐν-
 δέχεται εἶναι τι μεταξὺ καὶ ἐνίων ἔξω, ἀνάγκη ἐκ τῶν ἐναντίων εἶναι
 τὰ μεταξὺ."

ΣΧΟΛΙΑ ΕΙΣ ΤΟ Κ.

1059^a 18. Ἐν τῷ παρόντι βιβλίῳ δεκάτῳ ὄντι τῆς ὅλης πραγματείας,
 κάππα δὲ ἐπιγραφομένη, ἐπαναλαμβάνει τὰ ἀποδεικνύοντα αὐτῷ
 καὶ ἀναγνωρίζει ἡμῶν ὡς ἡ τοιαύτη πραγματεία ἑτέρα ἐστὶ τῆς φυ-
 σικῆς καὶ τῆς μαθηματικῆς καὶ μόνῃ ἀξία καλεῖσθαι σοφία. ἀλλ' ἡ
 μὲν πρόθεσις τῷ παρόντος βιβλίου αὕτη ἐστίν, ἀνωθεν δὲ πάλιν ῥη-
 5. τέον. ζητήσας ἐν τοῖς πρώτοις λόγοις περὶ τῆς πασῶν κρείττονος
 ἐπιστήμης πότερον τῶν πρακτικῶν τίς ἐστιν ἢ τῶν θεωρητικῶν, ἔδει-
 20. ξεν ὅτι πάσης πρακτικῆς ἢ ὅπως ἐν θεωρητικῇ κρείττων ἐστὶ, πάλιν
 δὲ τῶν θεωρητικῶν πασῶν ἡ σοφία, ἣν ἐνταῦθα ζητῶμεν, διὰ τὸ
 κρείττους εἶναι τὰς τῆς σοφίας ἀρχὰς τῶν τῶν ἄλλων ἐπιστημῶν
 ἀρχῶν. ἐπεὶ δὲ ἄδηλον ἦν αἱ ὅλως εἰσὶν ἀρχαὶ τῆς προκειμένης
 ἐπιστήμης, ἐτραπέτο εἰς τοῦτο καὶ ἔδειξεν ὅτι εἰσὶν ἀρχαὶ τῆς προκει-
 25. μένης ἐπιστήμης καὶ χρῆσι ἀρχαίς. εἴτα μὲλλον δειξάι τις εἰσὶν
 αἱ τῆς σοφίας ἀρχαί, καὶ ὅτι κρείττους τῶν ταῖς ἄλλαις υποβιβλη-
 μένων ἐπιστημαῖς ἀρχῶν, ἰσόρρησε τὰς τῶν παλαιότερων ἄς εἶχον
 περὶ ἀρχῶν δόξας, καὶ ἀποσεισάμενος εἰ τι τούτοις περὶ αὐτῶν μὴ
 30. καλῶς εἴρηκε, ἀνύλυσεν ἔγνω εἰπεῖν τὴν περὶ τῶν ζητούμενων ἀρ-
 χῶν αὐτῷ βυλῆσιν τε καὶ δόξαν. ἐπεὶ δὲ πᾶσα γνῶσις καὶ μάθησις
 ἐκ τῶν σαφεσέρων γίνετο, εἶπεν ὅτι ἀνάγκη πρὸς τὴν ἐπιζητούμενην
 ἐπιστήμην ἐπελθεῖν ἡμᾶς πρώτων· "ἔστι γὰρ τοῖς ἀπορεῖν βυλομένοις
 πρῶτον τὸ διαπορῆσαι καλῶς" (B 1). καὶ ἀπορήσας ἐν τῷ B ταύ-
 35. τῆς τῆς πραγματείας ὅσα ἐκείσε αὐτῷ ὑπόρηκε, ἐν τοῖς μὲν τὸ B
 ἄχρι τῷ παρόντος, ὃ κάππα τοῖς Περιπατητικοῖς ἔθος καλεῖν, λέ-
 γων τὰ δοκῶντα αὐτῷ τε καὶ τῇ ἀληθείᾳ εἶναι ἐχόμενα τῆς πραγ-
 ματείας ταύτης, ἔλυσε τῶν ἐκεί. ἀπορηθέντων ὅσα τοῖς λεγομέ-
 νοις ἀκολούθως καὶ οἰκείως παρέλυπε. μέλλον δὲ καὶ τὰ λοιπὰ λύ-
 40. σαι διὰ τε τῷ παρόντος βιβλίου καὶ τῶν ἐφεξῆς, πάλιν υπομνή-
 σκει ἀπὸ τῶν ἐκείσε ἀπορηθέντων ὅσα ὅλως ἢ ἐκρήσαν λίσσεως
 ἢ ἢ ἐκ αὐτάρκως... ἄδηλον πῶς πλείων (ὑσίων) ἐνδέχεται μίαν
 (ἐπιστήμην) εἶναι· ἢ γὰρ μία τῶν ἐναντίων, αἱ δὲ ὑσίων ἢ ἐναν-
 τίαι. ἐπὶ ζητήσεων ἂν τις αἰ. ἢ ἀποδείξεις περὶ τὰς ὑσίων ἐστὶν ἢ
 περὶ τὰ καθ' αὐτὸ συμβεβηκότα τὰς ὑσίων. αἱ ἔξω ἀποδείξεις 45

περὶ τὰ καθ' αὐτὸ συμβεβηκότα, τῶν δὲ ὑσίων καὶ τῷ τί ἦν εἶναι
 15. ἀποδείξεις ἢ ἔξω, ὡς δέδεικεν ἐν τῷ δευτέρῳ (c. 3) τῶν Ἑσέρων
 Ἀναλυτικῶν, ἢ ἂν εἴη τῶν ὑσίων ἢ ἀποδείξεις, ἀλλ' ἑτέρα τις
 ἀλλ' ἐὰν ἡ τῶν ὑσίων ἑτέρα τῆς τῶν συμβεβηκότων, τίς ἐξω
 ἑκατέρα αὐτῶν, καὶ ποία τούτων ἡ σοφία, ἢ τῶν συμβεβηκότων ἢ
 ἢ τῶν ὑσίων; καὶ φησὶν ὅτι ἐπεὶ ἡ ἀποδεικτικὴ σοφία περὶ τὰ συμ-
 20. βεβηκότα ἐστίν, ἢ περὶ τὰ πρῶτα, τῷ ἔξω ἢ περὶ τὰς πρῶτας
 ἀρχὰς οἷαι ἂν καὶ εἶεν, ἐκείνη ἐστὶν ἢ τῶν ὑσίων. ἔτε ὅν ἐν ὑδρὶ
 τούτων τὴν ἐπιζητούμενην σοφίαν θετέον, ἔτε περὶ τὰς ἐν τοῖς φυ-
 σικοῖς εἰρημέναις αἰτίας, ὕλη, εἶδος, ποιητικὸν καὶ τελικόν. καὶ ὅτι
 25. περὶ ὕλην καὶ εἶδος καὶ ποιητικόν ἢ ἔξω, εἴρηκε ἐν τοῖς πρώτοις ταύ-
 της τῆς πραγματείας βιβλίου. αὐλὸς γὰρ ἦν ἡ ἐνταῦθα ζητούμενη
 ἀρχή. ἀλλ' ὑδὲ ἐστὶ τι ταύτης ποιητικόν· αὕτη γὰρ ἐστὶ τὸ πᾶν
 τῶν πρῶτων καὶ πάντων αἰτίων. ἀλλὰ καὶ ὑπὲρ εἶδος αὕτη· τῶν
 εἰδῶν γὰρ ποιητικὴ. ὅτι δὲ ὑδὲ περὶ τελικόν ἐστὶν ἡ σοφία, δαίτυσι
 30. λέγων "ἔτε γὰρ περὶ τὸ ἐνθάδε τίς." διὰ δὲ τούτου δίδωκεν ἡμῶν
 προσυπακύνειν ὅτι ἔτε περὶ τὰ λοιπὰ τρία, εἶδος ὕλην ποιητικόν·
 ὃ γὰρ σύνδεσμος ὁ τὸ ἐλλείποντός ἐξω ἀποδοτικῶς. δαίτυσεν ὅν
 τὸ προκειμένον ὅτως.

διὰ τὴν ὥσπερ μεταξὺ τῶν αὐτοτεργῶν καὶ τῶν αἰδητῶν 1059^a
 γῶντων εἶναι φασι τὰ μαθηματικὰ τρίγωνα ἢ ἐν ὑπάρξει καὶ καθ' αὐτὰ
 5. αὐτὰ ὄντα, ἀλλὰ τῇ ἐπικρίσει τὸ εἶναι ἔχοντα, ἔχ' ὅτως ἐστὶ μεταξὺ
 τῷ αὐτοανθρώπῳ καὶ τῶν καθ' ἑκάστα ἀνθρώπων τρίτος ἀνθρώπος
 ἐν ὑπάρξει καὶ καθ' αὐτὸ ὢν; τὸ γὰρ αὐτοανθρώπου εἶπε "παρ'
 αὐτόν," τῷ ἑαυτοῦ ἀνθρώπου. ἐνθάδε ὅν ὅτω πρὸς τὰς
 10. ἰδέας ἐπιχειρεῖ καὶ εἰς τὴν ἐναντίον, λέγων "εἰ δ' αὖ μὴ ἔξω ὡς λέ-
 γουσι," τῷ ἑαυτοῦ εἰ δὲ μὴ δῶμεν μηδὲ συγχωρήσομεν εἶναι ἰδέας,
 περὶ ποῖα πραγματείας φήσομεν τὴν μαθηματικὴν;

ἀλλ' ὑδὲ τῆς ἀποδεικτικῆς· ἢ γὰρ ἀποδεικτικὴ τὸ γένος καὶ τὸ 1059^a
 ὑποκείμενον τῆς μαθηματικῆς λαβῶσα ὁμολογούμενον, ὅσον ὅτι
 15. ἔξω τὸ μέγεθος, ζητεῖ τὰ καθ' αὐτὰ συμβεβηκότα αὐτῶν, τί τὸ
 εἶναι καὶ τί τὸ συμβαίνει τὰς εὐθείας ἢ μὴ συμπίπτειν, ὃ μὲν τὴν

τῷ μεγέθους ἢ ὅτι ποτ' ἂν εἴη τὸ τοῖς μαθηματικοῖς ὑποκείμενον φύσει ζητεῖν, τὸ δ' ὅτι περὶ αὐτὸ τὸ τοῖς ὑποκειμένην τοῖς μαθηματικοῖς ὕλην ὁμολογούμενον λαβὼν, ὅτι ἐξὶ τοδὶ, τὴν ζήτησιν καὶ τὴν σκέψιν ποιεῖν τῶν συμβεβηκότων αὐτῷ καθ' αὐτό· τὸτο γὰρ δεῖ προσυπακύνειν. εἰ ὅν μήτε τῆς φυσικῆς μήτε τῆς ἀποδεικτικῆς τὸ ζητεῖν τὴν τῶν μαθηματικῶν ὕλην, τὸ λοιπὸν μένον ἐστὶ τὴν σοφίαν περὶ αὐτῆς ζητεῖν.

1059^δ τὸ δὲ "περὶ γὰρ αὐτὸ τὸ τοῖς ὑποκειμένην ζήτησιν ποιεῖν" ἔλλι-
19. πῶς καὶ λίαν ἀρχαιοπρεπῶς εἰρηγῶ· εἴη δ' ἂν ἴσον τῷ αὐτὸ τὸτο τὸ γένος καὶ τὴν ὑποκειμένην τοῖς μαθηματικοῖς ὕλην ὁμολογούμενον 10 λαβὼν ὅτι ἐξὶ τοδὶ, τὴν ζήτησιν καὶ τὴν σκέψιν ποιεῖν τῶν συμβεβηκότων αὐτῷ καθ' αὐτό· τὸτο γὰρ δεῖ προσυπακύνειν.

1059^δ ἀπορροεῖν ἂν τις, εἰ ἡ ζητούμενη σοφία περὶ τὰς ἀρχὰς ἐστὶ
22. καὶ τὰ καλῶμενα χοιρεῖα ὑπὸ τινων.

1059^δ καὶ ὅτι τούτοις ἐνυπάρχουσιν, πάντες ὁμολόγησαν· ἡ δὲ σοφία 15
23. τῶν χωριστῶν ἐστὶ καὶ παντελῶς ἀμετέκτων. τῶν μὲν ὅν τοῦτων ἀρχῶν καὶ χοιρεῶν ὅν ἐστιν ἡ σοφία, μάλιστα δὲ δόξειεν εἶναι τῶν καθόλου· πᾶς γὰρ λόγος καὶ πᾶσα ἐπιστήμη τῶν καθόλου, αὕτη δὲ ὅσῳ τῶν ἄλλων μᾶλλον τιμιωτέρα καὶ καθολικωτέρα, τοσούτῳ μᾶλλον τῶν καθολικωτάτων ἐστὶ, καθολικωτάτα δὲ πάντων τὸ ἐν 20 καὶ τὸ ὄν.

1059^δ κἀνταῦθα λείπει τὸ ἐστὶ ζητήσιν ἂν τις πότερον τὰ γένη
34. εἰσὶν ἀρχαὶ ἢ τὰ εἶδη. καὶ ἐξὶ τὸ μὲν "ἐστὶ δ' εἰ μᾶλλον ἀρχ. τ. εἰ τῷ ἢ τ." κατασκευαστικὸν τῷ ὅτι μᾶλλον ἀρχαὶ τὰ εἶδη τῶν γενῶν.

1059^δ "ἔχοντα δὲ τῶν ἐκ τῷ γένους" εἶπε τὰ εἰδικώτατα εἶδη.

1059^δ "τὰ μὲν — ἐστὶν." εἰπὼν ὅτι τὰ τὴν ἀπορίαν ἔχοντα ταῦτα, καὶ
35. 1. προαίρει τὸ "καὶ ταῦτα" ὡς μηνυτικὸν τῷ εἶναι καὶ ἄλλας ἀπορίας παρὰ τὰς εἰρημένους, εὐθὺς ἐπάγει ἀπορίαν λέγων "ἐστὶ" κτλ. — καὶ λύει λέγων ὅτι τὰ καθ' ἑκάστη φθαρτά ἐστὶν, ἡ δὲ σοφία τῶν 30 ἀφθάρτων καὶ αἰδίων, ἀλλ' ἐδὲ τῶν παρὰ τὰ καθ' ἑκάστη ἐστὶν ἡ σοφία.

1060^α εἰσάμεν γὰρ ζητεῖν ἄλλην ὕλην παρὰ ταύτας, καὶ σκοπεῖμεν
13. ἰδεῖν εἰ τί ἐστι χωριστὸν καὶ καθ' αὐτὸ καὶ μὴδὲν ὄν τῶν αἰδιωτῶν.

1060^α εἰρηγῶ δὲ περὶ τούτων ἐν τῷ μετὰ τὴν αὐτάρκειαν.

18. 1060^α ἀλλ' ἐδὲ τὸ εἶδος δυνατὸν λέγει εἶναι τὴν ζητούμενην ἀρχήν.
23. ἡ γὰρ ζητούμενη ἀρχὴ αἰδίου, πᾶν δὲ ἐνυλον εἶδος φθαρτόν· ἐνυλον δὲ λέγω τὰ μὲν τὴν σεληνιακὴν σφαῖραν.

1060^α εἰ δὲ πᾶσαι φθαρταί, εἰς ἀπειρον ἤξει· τὸτο δ' ὅτι ἀδύνα-
36. τον, δέδεικται ἐν τῷ ἐλάττανι ἄλφα.

1060^α εἰ δὲ ἐστὶν ὕλη καὶ τὸ ὄν καὶ τὸ ἐν, καὶ διὰ τούτου ἀρχή, πάντα ἔσονται
3. ἀρχαί (ἐ. ὕλη). ὡς γὰρ ὡν τὸ ζῶον κατηγορεῖται πάντα ἐμψυχα αἰδιωτικά ἐστὶν, ὥτως εἴπερ εἰσὶν ὕλη καὶ τὸ ἐν καὶ τὸ ὄν, πάντα ὡν ταῦτα κατηγορεῖται ὕλη καὶ ἔσονται, καὶ ἐστὶ καὶ τὸ ποῖον καὶ τὸ πᾶν καὶ αἱ λοιπαὶ κατηγορίαι ὕλη καὶ ἔσονται. ψεύδους δὲ τὸ εἶναι πάντα ὕλην. τὸ 45 δὲ ἐπ' ἐνίων γὰρ καὶ τὸ ἐν κατηγορεῖται ὡς παρέργως πρόσκειται, ἀλλὰ διὰ τὴν ἀριθμῶν καὶ τὰ πλήθη· εἰ γὰρ καὶ μονάδες εἰσὶν, ἐξ ὧν ἀριθμοὶ καὶ ἐξ ὧν τὰ πλήθη, ἡ τοσούδε ἐν αὐτοῖς ὁ ἀριθμῶν ἔχει με-

νάδας, ὅν ἐστιν εἰς. ὁμοίως καὶ ἐπὶ τῷ πλήθους. ἔτι, φησί, τοῖς λέγουσι τὸ αὐτὸν ὕλην, ἐκ δὲ τούτου καὶ τῆς ὕλης γενῶσι τὴν ἀριθμῶν πρῶτον, φάσκουσιν τε καὶ αὐτοὺς ὕλην, ἐκ δὲ τῶν ἀριθμῶν πάλιν τὰλλα γενῶσι, πῶς ἐστὶ τὸ λεγόμενον ἀληθές· ἐξ ὧν γὰρ λέγουσι, συμβαίνει τὴν δύαδα καὶ τὴν λοιπὴν ἀριθμῶν ἐν εἶναι καὶ κατηγορεῖσθαι κατ' αὐτῶν τὸ ἐν· ὡς γὰρ τὰ ἐξ ὕλης καὶ τῷ ἀνθρωπείῳ εἶδους ὄντα ἀνθρωποὶ εἰσιν, ὥτως καὶ τὰ ἐκ τῷ ἐνὸς καὶ τῆς ὕλης ἐν. πῶς δὲ ἐκ τῷ ἐνὸς καὶ τῆς δυνάδους ἦτοι τῆς ὕλης πρῶτον τὴν ἀριθμῶν ἐποῖον, ἐκ δὲ τῶν ἀριθμῶν τὰ ἄλλα, εἰρηγῶ ἐν τῷ μετὰ τῷ αὐτῷ. ἀλλὰ μὴν ἐδὲ γραμμῶν ἐδὲ ἐπιφανείας θετέον τὰς ζητούμενας ἀρχάς· ἐδὲν γὰρ τούτων χωριστὸν καὶ ὕλη ἐστὶν, ἀλλὰ τομαὶ μόνον, σφηνὶ γραμμῆς καὶ αὐτῇ ἐπιφανείας. ἄλλως, καὶ πῶς ἂν τις τὴν σφηνὴν ἢ τὴν αὐτὴν ἰσοδυναμῶν ἐν ὕλην ὑπολάβοι; πάσης γὰρ φυσικῆς ὕλης ἐστὶ γένεσις, καὶ διὰ χρονικῆς παρατάξεως ἡ ὑπαρχὴ αὐτῆς γίνεσθαι, τῆς δὲ σφηνῆς γένεσις ὅν ἐστιν, ὡς πολλὰς δέδεικται ἐν τῇδε τῇ πραγματείᾳ.

"τὸ τοιοῦτον," τούτῳ τῷ ὁμοιωματος τῶν κατὰ μέρος· τὰ γὰρ 1060^α
21. καθόλου ὁμοιωμάτα καὶ ἀπομάξεις τῶν μερικῶν, ἡ δὲ ὕλη, ὡς δέδεικται ἐν τῷ Z, ὅν ἐστι τῶν καθόλου, ἀλλὰ μερικῇ. . . πανταχῇ γὰρ τὸ τότε τι ἐπὶ τῆς ὕλης τῷ Ἀριστοτέλει λαμβάνεσθαι, ὥσπερ τὸ τοιοῦτον ἐπὶ τῶν ποιότητων. τὰ δὲ ὁμοιωμάτα ποιότητες, τὸ δὲ καθόλου ὁμοίωμα· τὸ καθόλου ἀρα ὁμοίωμα καὶ ποιότης καὶ τοιοῦτον.

ἐπ' ἐνίων γὰρ ὅλην ὡς ὅν ἐστι χωριστὸν τὸ εἶδος, ὅσον ἐπὶ 1060^α
26. οὐκίαι· ἐπεὶ δὲ αἱ λογικαὶ ψυχαὶ εἶδη εἰσὶ τῶν ἐχόντων αὐτάς,

25 ὥσπερ καὶ αἱ ἀλογικαὶ τῶν ἀλόγων, ὅν δέδεικται δὲ πᾶν ἐν ταύτῃ τῇ πραγματείᾳ εἰ χωρίζον, προσέθηκε τὸ "ἐπ' ἐνίων," ἴσον λέγων ὡς εἰ μὴ ἐπὶ πάντων ἐστὶ φανερόν εἴτε χωρίζον τὰ εἶδη εἴτε μὴ, ἐπ' ἐνίων δ' ὅν φανερόν ὡς εἰσὶν ἀχώριστα. ἔτι, φησὶν, αἱ ἀρχαὶ τῷ εἶδει εἰσὶν αἱ αὐταὶ ἢ τῷ ἀριθμῷ· εἰ μὲν γὰρ ἀριθμῷ, ἐν ἐστὶν πάντα, τούτῳ ὅν ἐστὶν πλῆθος· ἐπειδὴ γὰρ τὰ ἄλφα τῷ μὲν εἶδει ἐστὶν ἐν τῷ δὲ ἀριθμῷ πολλὰ, διὰ τούτου εἰσὶ καὶ πολλὰ συλλαβαὶ ἔχουσαι τὸ α, ὡς τὸ Ἀρίσταρχος, Ἀριστοτέλης· εἰ δὲ ἐν τῷ ἀριθμῷ τὸ α, μία ἂν ἦν συλλαβὴ ἢ ἐν ὀνόματι ἢ εἰς λόγον, ἐν ᾧ ἂν τὸ α κηρύσσεται. ἀλλὰ περὶ τούτου εἰρηγῶ μοι ἐν τῷ B πλα-
35 τύτερον· ἐμνήσθην γὰρ τούτου καὶ ἐκεῖσε.

εἰς τὰς ἀπορίας ἐνταῦθεν ἐπάγει τὰς λύσεις τούτων, καὶ πρὸ 1060^α
31. τερων τῆς λεγούσης πότερον τῆς μιᾶς ἐστὶν ἐπιστήμης θεωρῆσαι τὴν τῷ ὄντος ἢ ὄν φύσιν ἢ ὅν. καὶ δείκνυσιν ὅτι μιᾶς ἐστὶν θεωρῆσαι τὴν τῷ ὄντος ἢ ὄν φύσιν, λέγων ὅτι τὸ ὄν ὅν ὁμωμῶς καθ' ὡν λέ-

40 γει κατηγορεῖται, ὅτε μὴ συνωνύμως, ἀλλ' ὡς τὰ ἀφ' ἐνὸς καὶ πρὸς ἐν, ἀπερ εἰσὶ μεταξὺ τῶν συνωνύμων καὶ ὁμωνύμων. . . ὅτι δὲ τῶν ἀφ' ἐνὸς καὶ πρὸς ἐν μίαν εἶναι ἐπιστήμην δυνατόν ἐστιν, ἔδει-
45 ξεν ἐν τῷ B ταύτης τῆς πραγματείας. ἀλλ' ἡ μὲν τῶν λεγομένων ἐννοια αὕτη ἂν εἴη, τὰ δὲ κατὰ τὴν λέξιν ταῦτα κτλ.

καὶ ἐκάστης τῶν τρεῶν τούτων ὁ μὲν λέγει ἀπὸ τῷ ἱατρικῷ 1061^α
1. ἔργῳ τῷ ἐν τῷ νοσούντι σώματι γενομένου ὑπὸ τῷ ἱατρῷ κτλ.

διὰ γὰρ τὸ ἔχει εἶναι αὐτῆς (τῆς ὕλης) ἢ πάθη λέγει ὄντα. 1061^α
ἐστὶ δὲ πάθος μὲν ὅταν θερμαίνεται τι ἐπιπολαιῶς, διάθεσις δὲ ὅταν 2.

διατεθῆ καὶ τὴν θερμότητα, ὡς καὶ λέγεσθαι θερμὸν, ἔστι δὲ ὅταν μόνιμος ἢ διάθεσις γένῃ.

1061^a 15. "εἴτε ἄλλαι τινές, ἔξωσαν θεωρῶν." εἶρηκε γὰρ τίνες αὐταὶ εἶσαν ἐν τῷ περὶ τ' Ἀγαθῶ ἐπιγραφομένου αὐτῷ βιβλίῳ.

1061^a 17. καὶ δὲ τὴν λέξιν τὴν "εἰ γὰρ καὶ μὴ ταυτὸν ἐστὶ τὸ ὄν καὶ ἔν" ἐλ-
17. λείπει ἂν τὴν ἐκφωτήσει καὶ τοῖς δι' ὧν δηλῶν) κοιχέσις, ἀλλ' ἕτερα, ὅμως ἀντιγράφει.

1061^a 20. ἀσάφειαν πεποίηκε τὸ "καὶ τοί γε" κοίμενον· ἔξαι δὲ σαφές τὸ λεγόμενον, εἰ τὸ "καὶ τοί γε" ἀφέλωμεν, ὡς εἶναι τὸ λεγόμενον τοῦτον "ἐπεὶ δὲ ἐστὶ τὰ ἐν. Π. τῆς αὐτ. καὶ μᾶς ἐπισ. θεωρ. λέγει) δ' ἔκαστον αὐτῶν καὶ ἐρήσειν, ἀπορήσειεν τις ἂν πῶς λέγει) καὶ ἐρήσειν" καὶ τὰ ἐξῆς. ἐπεὶ ὅν πάσης ἐναντιώσεως τὸ ἕτερον λέγει) καὶ ἐρήσειν, φανὲν δὲ καὶ τὸ φανὸν ἐναντίον τῷ λευκῷ, καὶ ἀπλῶς τὰ μεταξὺ, ἔξαι καὶ τὸ φανὸν ἐρήσειν καὶ πᾶν μεταξὺ. εἰ ὅν τὸ μέλαν ἐρήσειν ἐστὶ τῷ λευκῷ, ἔστι δὲ τῷ λευκῷ ἐρήσειν καὶ τὸ φανὸν, ἔξαι τὸ μέλαν καὶ τὸ φανὸν ταυτὸν· τότε γὰρ ἐστὶ δηλωτικὸν τὸ "ἀπορήσειεν ἂν τις πῶς λέγει) καὶ ἐρήσειν, ὡν ἐστὶν ἀνὰ μέσον," τυτέξιν, ὡν ἐναντίων ἔστι τι μεταξὺ, πῶς τὸ μεταξὺ ἐρήσειν τὸ κρείττονος τῆς ἐναντιώσεως λεχθήσε; ἀνάγκη γάρ, εἰ ἐναντίον τὸ μέσον λέγει), καὶ ἐρήσειν λέγεσθαι. ταύτην τὴν ζήτησιν λύων λέγει ὅτι καὶ τὸ φανὸν ἐρήσειν ἐστὶ τῷ λευκῷ, ἀλλ' ὅχι ὥσπερ τὸ μέλαν κτλ.

1061^a 22. ἀσάφως δὲ καὶ περὶ ἐκείνου ἀπηγγέλ.) τὸ "περὶ π. — εἶδος." καὶ εἴη ἂν τὸ λεγόμενον, περὶ πάντα τὰ τοιαῦτα, λέγων τὰ τοιαῦτα τὰ ἔμμεσα ἐναντία, περὶ δὲ τὰ ἔμμεσα ἐναντία τὴν ἐρήσειν δεῖ τίθεναι, λέγων ἐνταῦθα ἐρήσειν τὸ φανὸν ἢ ὅτι ἂν εἴη τὸ μεταξὺ. περὶ ὅν τὰ ἔμμεσα ἐναντία τὸ μεταξὺ αὐτῶν ὅπως δεῖ ἐρήσειν λέγειν, μὴ ὥστε δύνασθαι τὸν ὅλον λόγον τῷ τελευταίῳ εἶδος ἥτοι τῷ μέλανος ἀναδέεσθαι, ὥστε λέγεσθαι τὸ φανὸν χρῶμα συγκριτικὸν ὅψεως καὶ διὰ τὸτο ἀμέτοχον εἶναι παντελῶς τῷ ὅρισμῳ τῷ λευκῷ, ὅχι ὅτω ταῦτα χρῆ ἐρήσειν λέγειν, ἀλλ' ὅπως. γινώσκον δὲ ἡμῖν ὁ λόγος ἐπὶ τῷ λευκῷ καὶ μέλανος. ὅχι ὅτω λεκτέον τὸ φανὸν ἐρήσειν, ὥστε μὴδ' ὅπως ἐπιδέχεσθαι τὸν τῷ λευκῷ ὅρισμόν, ἀλλὰ δύνασθαι μὴ τὸν τῷ λευκῷ ἐπιδέχεσθαι ὅρισμόν, ὅχι ὅλον δὲ (ἦν γὰρ ταῦτε τὸ φανὸν τῷ λευκῷ) ἀλλὰ πῆ. τὸ τε-
35 λευταῖν ὅν. εἶδος, λέγω δὲ τῷ μέλανος, ἐστὶν ὅλος ὁ λόγος ὁ χρῶμα συγκριτικὸν ὅψεως λέγων, τὸ δὲ φανὸν ὁραμῶς· καὶ διὰ τὸτο δύνασθαι τὸ φανὸν πῆ δεῖεσθαι τὸν τῷ λευκῷ ὅρισμόν· καὶ εἴη ἂν ὁ τῷ φανὸν ὅρισμός χρῶμα πῆ διακριτικὸν ὅψεως. ὥστε ὅχι ἐστὶ τὸ φανὸν ὅτω ἐρήσειν λευκῷ, ὥσπερ τὸ μέλαν, ὅδε ἐξέρχῃ ὅλον τῷ ὅρισμῳ τῆς λευκότητος. τελευταῖον δὲ εἶδος εἶπεν τὸ μέλαν ἢ ὅτι μὴ τὸ φανὸν τὸ μέλαν ἐστὶν, ἢ τελευταῖον ἀντὶ τῷ ἔχατον· ἔχατον γὰρ καὶ τέλος μελάνσεως τὸ μέλαν, ὥσπερ καὶ λευκάνσεως τὸ λευκόν. ὁ μὴ ὅν διὰ τούτων εἶπεν βούλεσθαι, τοῦτον ἂν εἴη· αὐτὸς δὲ τὸν λόγον ἐπὶ τῷ δικαίῳ καὶ ἀδικῷ πεποίηκε λέγων ὅσον εἰ ἔξιν ὁ δικαῖος ὁ καθ' ἕξιν τινὰ πειθαρχικὸς τοῖς νόμοις, τυτέξιν, εἰ ἔξιν δικαῖος ὁρισμὸς τὸ καθ' ἕξιν τινὰ πειθαρχεῖν τοῖς νόμοις, καὶ πάντως ὁ ἀδικος, λέγων ἀδικον τὸν μήτε δικαῖον μήτε ἀδικον, ἀλλὰ τὸν

μέσον ὄντα δικαῖον καὶ ἀδικον. καὶ πάντως ὅν, φησὶν, ὁ μεταξὺ δικαῖον καὶ ἀδικον ἐξηρημένον ἔξαι ὅλον τὸ λέγου καὶ ὅρισμῳ τῷ δικαίῳ.

πρόσκει) δ' ἐν τῷ τῷ δικαίῳ ὅρισμῳ τὸ "καθ' ἕξιν," ὅτι πρὸς 1061^a
21. ἔξιν ἂν τις τὰ δικαῖον καὶ ὑπ' ἄλλῳ βιαζόμενος.

διὰ τούτων δύο τινὰ ὁμῶς διδάσκει, πῶς ὁ φιλόσοφος τὸ τε 1061^a
22. ὄν σκοπεῖ καὶ τὴν περὶ τούτων θεωρίαν ποιεῖ), καὶ πῶς μᾶς ἐπιστήμης ἐστὶ θεωρησάμεν τὸ ὄν ἢ ὄν.

ἀλλ' ἢ μὴ τῶν λεγομένων διάνοια τοιαύτη τις ἂν εἴη. καὶ δὲ 1061^a
23. τὴν λέξιν, ὅταν λέγῃ "τῶν μὴ τὰς πρὸς ἀλλήλας θέσεις σκοπεῖ καὶ τὰ ταύταις ὑπάρχοντα," τῶν μὴ λέγει ἂν τῶν γραμμῶν.

ὥσπερ δὲ ἐπὶ τῶν ποσῶν ἑτέρῳ ὄντος τῷ ἐφ' ἐνὸς συνεχῶς 1061^a
24. τῶν ἐπὶ δύο συνεχῶν, καὶ ταῦτα τῶν ἐπὶ τρία, μᾶς ἐστὶ τῆς γεω-
25. μετρίας περὶ αὐτῶν θεωρεῖν (καὶ σημειωτέον ὅπως ἦν οἱ νεώτεροι ἐρεομετρίαν φασί, γεωμετρίαν ἔτος φάσκει), ὅτω καὶ ἐπὶ τῷ ὄντος κτλ.

ἀλλ' ἢ ἔχει ἐν αὐτοῖς (τὰ ὄντα) ἀρχήν, καθ' ἣν δύνασθαι κα- 1061^a
26. νείεσθαι.

ὥστε λέγει) τὸν φιλόσοφον εἶναι θεωρητικὸν τῷ ὄντος καὶ τῶν 1061^a
27. τοῦτων ἐναντιώσεων, ἢ ὄντα εἶσιν.

κοινὰ λέγει τὰ ἀξιώματα, τὸ τε ἀπὸ ἴσων ἴσα ἂν ἀφαιρεθῇ, 1061^a
28. τὰ καταλειπόμενα ἴσα ἐστὶ, καὶ τὰ τῷ αὐτῷ ἴσα καὶ ἀλλήλους, καὶ τὰ λοιπὰ. "ἰδίως" δὲ λέγει ἂν, ἐπειδὴ τὰ τῷ αὐτῷ ἴσα ἢ γεω-
29. μετρία ἰδίως περὶ γραμμῶν λαμβάνει, καὶ ὡς ἐπὶ αὐταῖς μόνῃ ἀληθεύον· εἰ δὲ ἐπὶ ἀριθμοῖς, ὅθεν προσλογίζεσθαι. ὁμοίως καὶ ὁ ἀριθμητικὸς ὡς ἐπὶ μόνῃς τοῖς ἀριθμοῖς ἀληθεύον τὸτο θεωρεῖ, εἰ δὲ ἐπὶ γραμμαῖς, καὶ φροντίζει. καὶ ταῦτα μὴ πρὸς τὴν λέξιν. ἢ δὲ τῶν λεγομένων διάνοια σαφής. ἔστι δὲ τὰ λεγόμενα· ἐπεὶ γὰρ καὶ ὁ μαθηματικὸς πρὸς τῷ φυσικῷ καὶ τοῖς λοιποῖς ἐπιστήμοσι χρῆται ταῖς ἀρχαῖς ὡς ἀληθεῖς ἀναποδείκτως, ὁ φιλόσοφος καὶ ποιήσει τὸτο, ἀλλ' ἐπισκέψεται καὶ δεῖξει τὰς τοιαύτας ἀρχάς, ὡς ἐνδεχόν) δεῖχθῆναι.

ἀλλ' ἢ μὴ μαθηματικὴ καὶ αἱ λοιπαὶ περὶ τὰ μερικὰ εἰσι, καὶ 1061^a
30. ὅπως εἰσι περὶ αὐτὰ, ὥσπερ εἴρη), ἢ δὲ φιλοσοφία τὰ μερικὰ καὶ ὅπως θεωρεῖ, ὅθεν σκοπεῖ εἰ ἐκάστη τούτων συμβέβηκε τι· εἰ δὲ καὶ σκοπεῖ τὰ καθ' ἕκαστα, ἀλλὰ περὶ ἕκαστον τῶν τοῦτων θεωρεῖ ἢ ὄντα ἐστὶν.

ἀλλ' ὅν ἐπειδὴ ἀποδείκνυσιν καὶ ὁ μαθηματικὸς (καὶ ὁ φυσικὸς), 1061^a
31. καὶ ὅδε ποτε ψεύδεται, ὥσπερ ὁ διαλεκτικὸς καὶ ὁ σοφιστής (ὁ μὴ γὰρ διὰ τὸ βούλεσθαι πάντως πείσαι ἐνίοτε λαμβάνει καὶ ψεύδη, ὁ δὲ σοφιστής ἀεί), ἐπεὶ ὅν ἀποδείκνυσιν καὶ καὶ ψεύδεται, ὅπερ τῆς πρώτης καὶ μάλλον καὶ μάλιστα ἐστὶ σοφίας, ἔσονται δι' αὐτὸ τὸτο καὶ ἡ μαθηματικὴ καὶ ἡ φυσικὴ μέρη τῆς φιλοσοφίας.

τὸ δὲ "καὶ τὰ ἄλλα τὰ τούτων αὐτοῖς ἀντικείμενα τὸν τρόπον" 1061^a
32. εἶρηκε διὰ τὰς ἔξεις καὶ ἐρήσεις· ἀδύνατον γὰρ ἅμα τὸ αὐτὸ καὶ τὸ ζῶν καὶ ὄψω ἔχειν καὶ τυφλὸν εἶναι. καὶ περὶ μὴ τούτων, τῆς τε ἀντιφάσεως καὶ τῶν καθ' ἕξιν καὶ ἐρήσεων ἀντικειμένων, ὥσπερ εἴρη), κυρίως μὴ ὅχι ἐστὶν ἀπόδειξις.

1062a. "τῷ δεικνύντι," τῷ δεικνύντι ἀνθρώπῳ καὶ ἐλέγχοντι
 6. τὸν λέγοντα τὰς ἀντικειμένους ἅμα εἶναι φάσεις· τῷ ὅν τοῦτω
 ἀνθρώπῳ πρὸ τῶν ἐλέγχων ἀναγκαῖον ἐστὶ λαβεῖν τοῦτόν τι
 πρᾶγμα, ὅπερ καὶ μὴ τὴν ἀληθεύειν τὸ αὐτὸ καὶ τῆς αὐτῆς φύσεως
 ἔσται· καὶ προσπακυστέον τῷ νῦν καὶ ὕστερον. ὡδὲ τὸν ἀναγνόντα
 τὴν ἀντίφασιν ἐλέγχει βυλόμενος λαβέτω πρᾶγμα τι, ὅπερ νῦν
 γε καὶ ἐσῴζετον καὶ τὸ ἀληθές τὸ αὐτὸ ἔσται, καὶ τὴν αἰτίαν τῷ ὅτι τὸ
 αὐτὸ ἔσται ἐπὶ γὰρ διὰ τῷ μὴ ἐνδέχεσθαι τὸ αὐτὸ εἶναι καὶ μὴ εἶναι,
 τῷ δὲ διὰ τὸ μὴ ἐνδέχεσθαι τὸν ὄντα νῦν ἀνθρώπον μὴ εἶναι καὶ ἐσῴ-
 10. ζετον, εἴπερ καὶ ἄλλα μὴ τέθνηκεν· ὥσπερ καὶ τήμερον ἀνθρώπος
 ἔστι, καὶ αὔριον εἰ καὶ ἄνθρωπος ἔσται. τὸ δὲ "μὴ δόξει δ' εἶναι τὸ
 αὐτό" συντακτέον τῷ "ὅ τὸ αὐτὸν μὴ ἔσται." τῷ τῷ ἔσται συνεχές.
 τοῦτον γάρ, φησί, ληπτέον ὅ τὸ αὐτὸ μὴ ἔσται, καὶ μὴ δόξει τῷτα,
 τῷ ἀναγνόντι τὴν ἀντίφασιν.

1062a. αὐτὸς δὲ εἶπεν "ὅ δὲ λέγων εἶναι τῷτα καὶ μὴ εἶναι, ὃ φησιν
 16. ὃ φησιν," τῷ δὲ λέγων τὸδε τὸ προκείμενον, φέρε εἰπεῖν ἀνθρώ-
 πον, εἰ ἀληθεύει ἐπ' αὐτῷ καὶ τὸ μὴ ἀνθρώπος (αὐτὸς δὲ εἶπεν
 αὐτοῦ ἀνθρώπον), ὅθεν ἄλλο φησὶν ὅτι τὸ ἀνθρώπος ὄνομα σημαί-
 νον τὸ ζῶον δίπυον καὶ σημαίνει τὸ ζῶον δίπυον. τῷτα δὲ ἀδύνατον·
 καὶ τὸ ὅτι τὰ ὀνόματα εἶναι ἐνὸς δηλωτικά· ὥστε εἰ τῷ ζῶον δίπυον
 20. σημαίνον ἐστὶ τὸ ἀνθρώπος, ψευδὸς τὸ κατ' αὐτὸ λέγειν καὶ τὸν
 μὴ ἀνθρώπον. ἀλλ' εἰ τῷτα, δηλονότι ὡς ἀδύνατον ἐστὶ συναλη-
 θεύειν τὴν ἀντίφασιν.

1062a. ψευδὸς ἄρα τὸ λέγειν ὡς συναληθεύει ἡ ἀντίφασιν ἐπὶ τῷ
 20. αὐτῷ. "ἔτι — ἀληθ." πληκτικώτατον τῷτα τὸ γενησιώτατον. ὃ
 δὲ φησι, τοῦτόν ἐστιν. εἰ μὴδὲν μᾶλλον ἢ κατάφασιν ἐφ' ἐνὸς καὶ
 τῷ αὐτῷ ἀληθεύει ἢ περὶ ἡ ἀπόφασιν, ἀλλ' ἐπίσης ἀμφοτέραι ἐπ'
 αὐτῷ λέγοντι, ὃ λέγων τὸν Σωκράτην ἀνθρώπον ὅθεν μᾶλλον ἀλη-
 θεύσει τῷ λέγοντος αὐτὸν ἢ ἀνθρώπον· εἰ δὲ ὃ λέγων αὐτὸν ἢ
 ἀνθρώπον ἀληθεύει, πολλῷ μᾶλλον ὃ λέγων αὐτὸν ἢ ἵππον ἀλη-
 30. θεύσει.

1062a. εἰπὼν καὶ ὅτι ὃ λέγων ἀνθρώπον, εἰ συναληθεύει ἀντίφασιν,
 25. ὅθεν μᾶλλον ἀληθεύει τῷ λέγοντος ἢ ἀνθρώπον, ἐπὶ γὰρ τὸ "δό-
 ξει δὲ καὶ ἢ ἵππον λέγων," τῷ δὲ καὶ ὃ λέγων τὸν ἀνθρώπον
 ἢ ἵππον μᾶλλον ἀληθεύει τῷ λέγοντος αὐτὸν μὴ εἶναι ἀνθρώπον·
 35. εἰ κείνῳ γὰρ ἐστὶ τὸν ἀνθρώπον λέγειν μὴ ἵππον, εἴπερ μὴ ἀν-
 θρώπων ἢ φησιν, εἰ μὴ μᾶλλον, ἀλλ' ὅθεν ἦτορ. ταῦτα εἰπὼν
 ἐπάγει, τῶν τῶν ἐπιχειρήσεων ὅθεν εἰς ἀπλῶς καὶ κυρίως
 ἀποδείξει.

1062a. ὥσπερ καὶ καθ' Ἡράκλειτον τὸ λέγειν ἰδίως καὶ χωρὶς ὅτι ὃ
 40. Σωκράτης ἀνθρώπος ἐστὶν ἀληθές, καὶ αὐτὸ ὅτι ὃ Σωκράτης ἀνθρώ-
 πος ἢ ἐστὶν ἀληθές καὶ τῷτα. ταῦτα δὲ εἶπεν διηρημένα ὥτω καὶ
 συνηρημένα καὶ ἡνωμένα καὶ ὡς μία κατάφασιν λεγόμενα ἔσαν
 ἀληθῆ· ὥστε ἀληθές ἐστι λέγειν ἅμα ὅτι ὃ Σωκράτης ἀνθρώπος καὶ
 ὅτι ἀνθρώπος. ἀλλ' εἰ τῷτα ἔσται, ἐπ' αὐτῷ καὶ ἡ ἀπόφασιν ἢ ὃ
 45. Σωκράτης ὅτι ἀνθρώπος ἐστὶν ὅτι ἢ ἀνθρώπος. τῷτα δὲ ἀλογώ-
 τατα τὸ τὸν Σωκράτην εἶναι καὶ ἀνθρώπον καὶ ἢ ἀνθρώπον καὶ ὅτι
 ἀνθρώπος ὅτι ἢ ἀνθρώπον. διηρημένα δὲ, ὥσπερ εἶπεν, λέγειν τὸ

χωρὶς μὴ τὴν κατάφασιν χωρὶς δὲ τὴν ἀπόφασιν λέγειν· συναμ-
 φότερα δὲ καὶ συμπεπλεγμένα τὸ λέγειν αὐτὰ ὡς μίαν κατάφα-
 σιν. τὸ δὲ "ἢ ὅθεν μᾶλλον ἢ ἀπόφασιν ἢ τὸ ὅλον ὡς ἐν κατάφασιν
 τιθέμενον ἀληθές ἔσται" τοῦτόν ἐστιν, ὥσπερ ἐφ' ὃ ἡ κατάφασιν
 διηρημένως ἀληθεύει, ἐπὶ τῷτα καὶ ἡ ἀπόφασιν, ὥτω καὶ διηρημέ-
 νως ἀληθεύει ἐπὶ τῷτα καὶ ἡ ἀπόφασιν καὶ ἡ κατάφασιν, καὶ ἡ ἀπό-
 φασιν ἅμα ὡς μία κατάφασιν λεγόμενα ἀληθῆς ἔσαν, ὅθεν ὅτι
 τὸ ἀγαθὸν ἢ καὶ ἀγαθόν.

καὶ φησιν ὅτι ἐνιοὶ μὴ ἐκ τῆς τῶν φυσιολόγων δόξης ταῦτα
 1062b. λέγειν ὠρμήθησαν, καὶ τίς ἐστιν ἡ τῶν φυσιολόγων δόξα, ἐπάγει.
 21. "τὸ καὶ μὴδὲν ἐκ μὴ ὄντος γίνεσθαι" (τῷτα δὲ ταῦτόν ἐστι τῷ τὸ καὶ
 μὴδὲν ἐκ τῷ μὴδὲν μὴδὲν ὄντος γίνεσθαι, ἀλλὰ πᾶν ἐξ ὄντος
 τινὸς καὶ ὑποκειμένου) σχεδὸν πάντων ἐστὶ τῶν φυσικῶν δόγμα κοι-
 νόν· ὥτω καὶ τὸ τῆς λέξεως ἀκόλουθόν ἐστιν. εἴτα τὸ "τοῖς δ' ἐκ τῷ
 μὴ ταῦτα περὶ τῶν αὐτῶν ἅπαντας γινώσκων" ὃ καὶ τοῖς δὲ δε-
 καὶ ἡδύ, τῷτα τοῖς ἄλλοις πικρόν, ὥστε ἢ ἅπαντες τὸ αὐτὸ ἡδύ
 γινώσκων, ὅθεν αὐτὸ πάλιν πικρόν. εἰπὼν δὲ ὅτι οἱ μὴ ἐκ τῆς κοι-
 νῆς τῶν φυσιολόγων δόξης τῷτα λέγουσιν, οἱ δὲ ἐκ τῷ μὴ πᾶσι τὰ
 αὐτὰ φαίνεσθαι, πρότερον τὴν αἰτίαν λέγει δι' ἣς ἐκ τῆς τῶν φυ-
 20. σιολόγων δόξης ὠρμήθη λέγειν, ὅτι τὸ λευκὸν καὶ ὃ λευκὸν ἐστὶν,
 ἐμῶς καὶ τὸ γλυκὺ καὶ γλυκύ. ἀσαφῶς δὲ πάντῃ καὶ μεμελετωμέ-
 νως ἐρμηνεύει ταῦτα.

τὸ μὴ λευκὸν γίνεσθαι ἐκ λευκοῦ τελῶς ὄντος ἢ καὶ καθαρῶς
 1062b. λευκῷ, "καὶ ὅθεν μὴ λευκῷ," τῷ δὲ καὶ τῷ μὴ λευκῷ τῷ δὲ μὴ
 26. λευκῷ, ἀλλ' ἐκ τελειοτάτου λευκοῦ... ἐπεὶ ὅτι τὸ μὴ λευκόν, ὡς
 εἶρη, ἐκ λευκοῦ γίνεσθαι, "νῦν δὲ γέγ. μὴ λ., τῷ δὲ καὶ τῷ
 λέγοντος συναληθεύειν τὴν ἀντίφασιν τὸ γινόμενον μὴ λευκὸν ὃ
 γίνεσθαι ἐκ λευκοῦ, ὡς ἡμεῖς φημέν, ἀλλ' ἐκ μὴ λευκοῦ (τὸ καὶ μὴ
 λευκὸν ἐκ μὴ λευκοῦ γενῶσι), κατ' ἐκείνους δὲ, εἰ γίνεσθαι τι μὴ
 λευκόν, ὅθεν ἄλλο συμβήσεσθαι τὸ γινόμενον μὴ λευκὸν γίνεσθαι ἐκ
 μὴ λευκοῦ. εἶδει δὲ ἐκ λευκοῦ. εἰ δὲ γίνεσθαι μὴ λευκὸν ἐκ μὴ
 λευκοῦ, γενήσεσθαι τὸ μὴ λευκὸν κατ' ἐκείνους ἐκ τῷ μὴδὲν μὴδὲν
 μὴ ὄντος, "εἰ μὴ ὑπῆρχε τὸ λευκὸν τὸ αὐτὸ καὶ μὴ λευκόν," τῷ δὲ
 εἰ μὴ ὑπῆρχε τὸ μὴ λευκὸν τὸ αὐτὸ καὶ λευκόν· ὑπερβατικῶς καὶ ἀνα-
 30. γνωσκόν. καὶ τὰ μὴ καὶ τὴν λέξιν τοιαῦτα, ἢ δὲ τῶν προκειμένων
 ἔννοια τοιαύτη τις ἂν, οἶμαι, εἶη. οἱ ἐκ τῆς τῶν φυσιολόγων δόξης
 ὀρμηθέντες τοιαῦτα οἷα εἴπομεν λέγουσι, λαμβάνοντες πρότασιν
 ἐξ ἐπαγωγῆς ψευδοῦς· ὥσπερ γάρ, φασίν, ἀνθρώπος ἐξ ἀνθρώπου
 καὶ ἵππος ἐξ ἵππου γίνεσθαι, ὥτω καὶ τὸ μὴ λευκὸν ἐκ μὴ λευκοῦ γενή-
 35. σεσθαι, ἀλλ' ἢ ἐκ λευκοῦ. ψευδοῦς δὲ ἡ πρότασις αὕτη. εἰ καὶ καὶ
 ὅτι μάλιστα ὃ ἀνθρώπος ἐξ ἀνθρώπου γίνεσθαι, ἀλλὰ προσεχῶς ἐκ
 σπέρματος καὶ καταμήνιου, ἅπερ ἢ εἰσὶ ἀνθρώποι. ταύτην δὲ
 τὴν ψευδοῦς πρότασιν τὴν ὅτι τὸ μὴ λευκὸν ἐκ μὴ λευκοῦ ἀλλ' ἢ
 ἐκ λευκοῦ λαμβάνοντες, καὶ ἕτερον, ψευδοῦς καὶ ταύτην, ὅτι αἱ προ-
 40. τάσεις μὴ ὄντα καὶ μὴ ὄντων δηλωτικά εἰσι, συναλογίζοντο ὅτω-
 σ· εἰ τὸ μὴ λευκὸν γίνετο, ἐκ μὴ λευκοῦ ἂν γίνετο, τὸ δὲ μὴ
 λευκὸν μὴ ὄν ἐστι, τὸ μὴ λευκὸν ἄρα γενήσεσθαι ἐκ μὴ ὄντος· ὅθεν
 δὲ ἐκ μὴ ὄντος καὶ τὴν τῶν φυσιολόγων δόξαν γίνεσθαι· ἢ ἄρα τὸ

μη λευκὸν ἐκ μη λευκῷ ἤτοι ἐκ μη ὄντος γενήσεται· ἐξ ὄντος ἄρα. ἀλλ' εἰ τὸ μη λευκὸν μη ὄν ἐξαι, δηλονότι τὸ λευκὸν ὄν, ὥστε ἐπειδὴ δεῖ τὸ γινόμενον ἐξ ὄντος γίνεσθαι, ἔξαι ἐξ ὅ τὸ μη λευκὸν γίνεσθαι λευκόν, ταύτην δὲ εἰπεῖν ὄν. καθὼ δὲ πάλιν τὸ μη λευκὸν ἐκ μη λευκῷ γίνεσθαι, κατ' ἐκείνους, ἔξαι τὸ ἐξ ὅ γενήσεται τὸ μη λευκὸν μη λευκόν, καὶ τὸ ἐξ ὅ γλυκύ καὶ μη γλυκύ. ὁμοίως καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων. εἰ δὲ τὸτο, συναληθεύει ἡ ἀντίφασις. ταύτην δὲ λύων τὴν ἀπορίαν λέγει ὅτι ἀληθὲς ἐστὶ τὸ λέγειν ὅτι τὸ μη λευκὸν ἐκ τῷ μη ὄντος γίνεσθαι, ἀλλ' ὅτι ἐκ τῷ ἀπλῶς μη ὄντος ἀλλ' ἐκ τῷ τὸ μὴ ὄντος τὸ δὲ μη ὄντος. εἴρη) δὲ περὶ τούτων ἐν τῷ ἄλφα τῆς 10 Φυσικῆς Ἀκροάσεως (c. 8). ἀπορήσεις δ' ἂν τις πρὸς τὰ ἐν ἀρχῇ τῆς λέξεως λεγόμενα, πῶς φησὶ τὸ μη λευκὸν ἐκ τῷ τελείως λευκῷ γίνεσθαι· γίνεσθαι γὰρ μη λευκὸν τι, ὅσον τὸ φαῖον, ἐκ μη λευκῷ, ὅσον τὸ μέλανος. ἢ οἶμαι, πρὸς τὴν ἡμετέραν φαντασίαν ἀποβλέψας τὸτο εἴρηκεν· ἐπειδὴ γὰρ πᾶν τὸ γινόμενον ἐκ τῆς ἀποφάσεως αὐτῷ γίνεσθαι, ἅμα τῷ ἀκῶσαι ὅτι γίνεσθαι μη λευκόν, εὐθὺς τὴν ἀπόφασιν αὐτῷ τὸ λευκὸν φανταζόμεθα.

1062²⁹ τὸ πρὸς αὐτὸς σημαίνει τὸ πρὸς ἀλλήλους. τὸ δὲ λεγόμενον ἐστὶ λύσις τῷ λέγοντος λόγῳ τὸ αὐτὸ καὶ ἀγαθὸν καὶ ὅτι ἀγαθόν, λευκὸν καὶ ὅτι λευκόν, διὰ τὸ μη τὰ αὐτὰ περὶ τῶν αὐτῶν ἅπαντας 20 γινώσκειν.

1063⁶ τὸ λεγόμενον ἐστὶν ὅτι τὸ λέγειν ὡς ἐπειδὴ τῷ ὑγιαίνοντι φαίνεται γλυκύ τὸ μέλι, τῷ νοσούντι δὲ πικρόν, ἔστι τὸ αὐτὸ καὶ γλυκύ καὶ πικρόν, τὸτο ὅθεν διαφέρει τὸ λέγειν ὡς, ἐπειδὴ τὸν δάκτυλον ὑποβάλλων καὶ κινήσας τὴν ὄψιν, τὸ ἐν δύο μοι φαίνεται, ἂν δὲ μὴ 25 κινῶ, πάλιν ἔν ἐστι, τὸ αὐτὸ ἐν καὶ ὅτι ἔν. ἀποπον γὰρ τὸ λέγειν ὅτι τὸ ἐν δύο ἐστὶν, ἐπειδὴ ἡρεμῶσα ἡ ὄψις ἐν αὐτῷ ὄρεται, κινουμένη δὲ καὶ παραφερομένη δύο. ὡς ἔν τὸτο γελοῖον, ὅτω καὶ τὸ λέγειν ὅτι τὸ αὐτὸ καὶ γλυκύ ἐστὶ καὶ ὅτι γλυκύ διὰ τὸ τῷ μὴ φαίνεσθαι γλυκύ τῷ δὲ ὅτι γλυκύ.

1063¹³ ἔστι δὲ μάλλον (ἀποφαίνεσθαι καὶ τῆς ἀληθείας) ἐκ τῶν αἰεὶ ὡσαύτως ἔχοντων "καὶ μηδεμίαν μ. π.", πλὴν τὴν καὶ τόπον, ἐκ τούτων τὰ ληθῆ θηρεύειν. κόσμον δὲ λέγοι ἂν τὰς σφαίρας καὶ τὰς ἐν αὐταῖς ἀστέρας.

1063¹⁹ "δεῖ ἄρα — ἐκείνῳ," τυτέστι συμβαίνει ἄρα καὶ τὴν φάσκον- 35 τας συναληθεύειν τὴν ἀντίφασιν, εἶναι τὸ κινούμενον εἰς ὁ κινεῖσθαι καὶ μὴ εἶναι, ὁμοίως εἶναι ἐν ᾧ ἐκινήθη καὶ μὴ εἶναι. πῶς δὲ τὸτο συμβαίνει, ὅτως ἔξαι ὁ λόγος. ἐπεὶ γὰρ τὸ ἐκ τίνος κινήθησιν μέλλον ἡρεμῶν ἐν ἐκείνῳ ἐξ ἐκείνου κινεῖσθαι, καθὼ ἐν ἐκείνῳ ἡρεμῶν, ἔξαι ἐν ἐκείνῳ καὶ ὅτι ἔξαι, διὰ τὸ συναληθεύειν τὴν ἀντίφασιν. εἰ γὰρ 40 μέλλει τις κινεῖσθαι ἐκ λευκῷ, ἔξαι ἐν τῷ λευκῷ καὶ ἡρεμῶν ἐν αὐτῷ. ἀλλ' ἐπεὶ κατ' αὐτὸς ἐπὶ τῷ λευκῷ ἀληθεύει καὶ τὸ μη λευκόν, ὅτι ἔξαι ἐν τῷ λευκῷ· ἔξαι ἄρα ἐν τῷ λευκῷ καὶ ὅτι ἔξαι. πάλιν ἐπεὶ κινεῖσθαι εἰς τὸ μέλαν, ὅτι ἔξαι μέλαν, ἀλλ' ἐπεὶ τὸ μέλαν κατ' αὐτὸς καὶ μέλαν ἐστὶ καὶ ὅτι ἔξαι, ἔξαι τὸ κινούμενον καὶ μέλαν καὶ ὅτι μέλαν, 45 καὶ κινεῖσθαι ἄρα εἰς τὸ μέλαν καὶ γίνεσθαι ἐν τούτῳ, τυτέστι καὶ ἔξαι ἐν τῷ μέλανι· τὸ γὰρ γίνεσθαι ἀπὸ τῷ ἔξαι εἰληπὶ αὐτῷ εἶναι. τὸ δὲ ἐπαχθὲν τούτοις τὸ "τὸ δὲ καὶ τ. α. μη συναλ. κ. α." πάνυ πολλὴν ἀσά-

φειαν ἐνεποιήσεν. καὶ γὰρ τὸ τὸ ἄρθρον καὶ ὁ δὲ σύνδεσμος ἀπὸ τῷ ἢ συνδέσμου· ἔδει γὰρ ἀπὸ τῷ "τὸ δὲ κ. τ. ἀντ." εἶναι ἢ καὶ τὴν ἀντίφ. μη συναληθεύεσθαι. καὶ εἴη ἂν τὸ κατάλληλον τῆς λέξεως τοῦτων· εἰ ἔξαι κινήσεις καὶ κινούμενον τι, κινεῖσθαι δὲ πᾶν ἐκ τίνος εἰς 5 τι, ἢ ἔξαι διὰ τὰ ὑπ' αὐτῶν λεγόμενα τὸ κινούμενον, ἐξ ὅ καὶ κινεῖσθαι καὶ ὅτι ἔξαι, ἢ μη συναληθεύεσθαι τὴν ἀντίφασιν. εἰ ὅτι ἐκείνα ἀδύνατα, ἀληθὲς ἂν εἴη τὸ μη συναληθεύεσθαι τὴν ἀντίφασιν.

ἐπειδὴ τὰ πράγματα διὰ τὸ μὴ εἶδος ἔχουσι καὶ τὸ εἶναι καὶ λέ- 1063²² γεσθαι ὁ λέγει, διὰ δὲ τὴν ὕλην (ταύτην γὰρ εἶπε ποσόν, ὥστε 22 μετ' ὀλίγον εἶποι ἂν τὸ εἶδος ποῖον), διὰ γὰρ τὴν ὕλην ἔχουσι τὸ συνεχῶς ῥεῖν, λέγει ὡς εἰ τις συγχωρήσῃ τὰ δεῦρο συνεχῶς καὶ τὴν ὕλην ῥεῖν καίπερ ὅτι ὄν ἀληθὲς (ὅτε γὰρ τὰ αὐξόμενα καὶ εἰς ἐπίδοσιν ἀγόμενα συνεχῶς ῥεῖ, ὅτε μὴν λίθοι καὶ ἄλλα πάμπολλα), διὰ τὸ καὶ τὸ ποῖον καὶ τὸ εἶδος ὅτι ἂν μένει; τὸ γὰρ ποῖον ἤτοι τὸ εἶδος 15 καὶ ἡ ὅσια ὅτι ῥεῖ, ἀλλὰ μένει.

τὸ δὲ "ὅθεν ἂν διέχοι φαγεῖν," τὸ διέχοι ἀπὸ τῷ διαφέρει. 1063³¹ 31. τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον ἀναγκαῖον ἐξαι ἔχουσιν· καὶ προσυπακουστέον 1063³² 32. τὸ καὶ ἐφ' ἡμῶν.

ἐλλειπῶς δὲ πάνυ εἴρη) ἐν ἀρχῇ ἡ λέξις ἢ λέγουσα "πρ. — 1063³² 32. μη τιθ. τι." ἐλλείπει δὲ εἰς τὸ καὶ λέγοντας αὐτοῖς φαίνεσθαι καὶ τὰ πράγματα τοιαῦτα. ὥστε ἔξαι τὸ πλῆρες τοιούτων. πρὸς μὴ ὅτι τὸς ἔχοντας ἀπορίας ἐκ λόγου τίνος γινόμενον πρὸς αὐτὸς, καὶ πᾶσαν αὐτὸς λέγειν ὅτι καὶ τὰ πράγματα αὐτοῖς τοιαῦτα φαίνεσθαι 1063³³ 33. οἷα καὶ λέγουσι, πρὸς δὲ τὸς τοιούτους λόγους καὶ ἑλεγχος ὅτι ἔξαι πρὸς δὲ τὸς ἀπορῶντας καὶ λέγοντας ὅτι τυτέ μὴ ἀνθρωπός ἐστιν, ὅτι φαίνεται δὲ καὶ μὴ ἀνθρωπος, ἀλλὰ διὰ τὸς πεπεικότας ἡμᾶς λόγους λέγομεν αὐτὸ καὶ ἀνθρωπον καὶ μὴ ἀνθρωπον, πρὸς τούτους ῥάδιον ἀπαντᾶν καὶ λύειν τὰ τούτων ἀπορία ἐκ τῶν προειρημένων· ὅτοι γὰρ 30 διὰ τὸ πεισύνειν τῇ αἰδήσει διηλύσιν ἀκῶσαι καὶ λόγῳ σύμφωνον τῶν φαινομένων φεγγαγμένων.

"ὅθεν τὰ ἐναντία, διὰ τὸ λέγεσθαι καὶ ζέρεσθαι καὶ ἔξαι," ζέρεσθαι 1063³⁴ 34. δὲ καὶ ἔξαι τῷ αὐτῷ ἅμα εἶναι ὅτι ἐνδέχεται. ὅτι δὲ τὰ ἐναντία καὶ ζέρεσθαι λέγει, ὅτι, φησὶν, ἐπ' ἀρχὴν τὸς λόγους ἀναλύουσι τὸς τῶν ἐναντίων, τυτέστι τὸς λόγους λαμβάνουσι τῶν ἐναντίων· εἰ γὰρ 35 ἐξαι ὑγίεια συμμετρία θερμῶν καὶ ψυχρῶν, ἔξαι ἡ νόσος ἀσυμμετρία τούτων, ἢ δ' ἀσυμμετρία ζέρεσις ἐστὶν συμμετρίας· ὅτε δὲ τὰ ὡς ζέρεσις καὶ ἔξαι ἐναντία ἅμα κατηγορεῖσθαι καὶ τῷ αὐτῷ ἐνδεχέσθαι, ὅτε μὴ τῶν ἀνὰ μέσον ὅθεν ἐναντίων (λέγει δὲ τὸ φαῖον καὶ τὰ τοιαῦτα) οἷον τε κατηγορεῖσθαι ἅμα καθ' ἑνὸς καὶ τῷ αὐτῷ.

θάτερον γὰρ τῶν συμπεπελεγμένων ἀληθεύει καθ' αὐτῷ, ἤτοι 1063³⁵ 35. τὸ ἕτερον, τυτέστι τὸ λευκόν, ἀληθεύει καὶ τῷ λευκῷ, καὶ ὅτι ἀνὰ μέσον ἤτοι τὸ φαῖον. τὸ δὲ "τὸτο δ' ἐξαι ἀντίφασιν τῷ λευκῷ" εἴρηκε διὰ τὸ ὅτι λευκόν, καὶ εἰ ἔξαι τὸ ὅτι λευκόν ἀντίφασιν τῷ λευκῷ· δέδοκε) γὰρ ὡς ἀδύνατον τὰς ἀντιφάσεις ἀληθεύειν. ἀληθεύει 40 ἄρα καὶ τῷ λευκῷ αὐτὸ τὸ λευκόν· ἀληθὲς γὰρ τὸ λευκὸν λέγειν λευκόν. καὶ συμπεραίνει) λέγων "ὅτε δὲ καὶ" Ἡράκλειτος ἐνδέχεται λέγοντας ἀληθεύειν (καὶ εἴη ἂν τὸ λεγόμενον, ὅτε δὲ εἰ τὸ αὐτὸ λεγόμενον ἀγαθὸν καὶ ὅτι ἀγαθόν, ὥστε Ἡράκλειτος, ἀληθεύουσιν),

"ὅτε κ' Ἀναξαγόραν." εἰ δὲ ἴτω λέγοντες· ὡς ἐκείνοι ἔλεγον ἀληθῆ λέγειν ὑπολάβοιμεν, συμβήσε' τὰ πάντα τὰ αὐτῷ κατηγορεῖν, ὅπερ ἐδείχθη ἀδύνατον. πῶς δὲ καὶ κ' Ἀναξαγόραν τὰ ἐναντία ἐν τῷ αὐτῷ ἅμα εἶναι συμβαίνει, λέγει· ὅταν γ' ἐν παντὶ καὶ τῷ τυχόντι πράγματι λέγῃ ὁ Ἀναξαγόρας εἶναι πάντα καὶ γλυκὺ καὶ πικρὸν καὶ λευκὸν καὶ μέλαν καὶ ἀπλῶς πάντα (πάντα γ' ἐν πᾶσι καὶ δυνάμει, ἀλλ' ἐνεργείᾳ καὶ ἀποκεκριμένᾳ καὶ καθ' αὐτά), ὅθεν ἕτερον λέγει ἢ τὰ ἐναντία ἐν τῷ αὐτῷ εἶναι.

1064 α. ἢ μὲν μαλακώτερον, ὡς ἡ ἀσροπομία, ἢ δ' ἀκριβέστερον, ὡς ἡ γεωμετρία.

1064 α. καὶ ἐπεὶ πᾶσαι αἱ ἐπισήμαι, ὡς εἶρη, ὅτε τὸς τῶν οἰκείων ἀρχῶν ὅρισμὸς ἀποδεικνύσιν, ἀλλ' ὁμολογούμενον λαμβάνουσιν ὅτι ὅδε ὁ ὅρισμός τῶδε ἐστίν, ὅτε μὴ τὸς ἐκ τῶν ἀρχῶν (καὶ αὐτὸς γ' ὁμολογούμενος λαμβάνουσι), φανερόν ἐκ τῆς τοιαύτης ἐπαγωγῆς ὅτι τῆς ὑσίας καὶ τῷ τί ἐστιν ἦτοι τῷ ὅρισμῳ ἔκ ἐστιν ἀπόδειξις. 15 τὸτο δὲ ἦν ἐν τῶν ζητημάτων· ἐζητεῖτο γ' ἰσχυρότερον ἐστὶν ἀπόδειξις τῷ τί ἐστιν ἢ ὅ.

1064 α. περὶ ὧν (τῶν πρακτικῶν ἐπιστημῶν) ἐν τοῖς ἡθικαῖς τοῖς ἐπιγραφομένοις Νικομαχεῖσι εἶρη' ἀκριβῶς.

1064 α. ἄλλην δὲ τινα δύναμιν λέγει ἀντὶ τῶν ἀλόγων ζῴων φύσιν ὁρμήν, καθ' ἣν ὁ ἀράχης ἐργάζεται τὸ ἀράχιον καὶ ἡ χελιδὼν τὰς νεοτίας.

1064 α. τὸ δὲ "πῶς" προσκείμενον μηνυτικόν ἐστι τῷ ἀναποδείκτως.

20. τῶν δ' αὖ θεωρητικῶν βελτίστη πάλιν ἢ βελτίσιον ἀρχαῖς 1064 β. χρωμένῃ, βελτίσιον δὲ ἀρχαῖς χρῆ' ἢ τελευταία ῥηθεῖσα.

1064 β. καὶ πῶς ταύτην εἶπε καθόλου, σαφηνίζων ἐπηγάγε· τὴν "πρῶταν," δυνάμει λέγων, ὥτως τὴν προκειμένην ἐπιστήμην φημί καθόλου, ὅχι ὡς κατηγορευμένην καὶ τῶν λοιπῶν, ἀλλ' ὡς πρῶταν καὶ συναναμῦσαν τὰς ἄλλας· ἀναιρεθείσης γ' τῆς θεολογίας δηλονότι ἀναμῦσιν) καὶ αἱ ἀρχαὶ αὐτῆς· τῶν γ' ἀρχῶν μένει ἀντὶ καὶ αὐτῆ. ἀλλὰ μὴν τῶν ἀρχῶν τῆς θεολογίας ἀναμῦμένων ἀναμῦσιν) καὶ τὰ λοιπὰ ἅπαντα. ἐπισήσιν ὅτι ἐπεὶ τὴν θεολογίαν ὅχι ὡς καὶ πῶν ὡς λεγόμενῃ λέγει καθόλου, ἀλλ' ὡς πρῶταν καὶ συναναμῦσαν τὰς ἄλλας.

1064 β. σκεπτέον περὶ τῶ καὶ συμβεβηκὸς ὄντος· τὴν γ' μηνυτικὴν 16. τὸ "σ. π. π. τ. ὄντος ὄντος." ἑλλείπει δ' ἀντὶ τῆς λέγει τὸ πρότερον ζητεῖ τὸ τοῖς τῶν ἐπιστημῶν ἢ τεχνῶν, ἢ ὅ. πρὸς τὸτο γ' εἰπείναι τὸ ἐπαχθέν τὸ "ὅτι μὲν ὑδεμία τῶν ἐπιστημῶν πραγματεύε' περὶ τὸ συμβεβηκός, ὅλον."

1064 β. "ὅδε τὸν — ὅχι ὧν." ὁ νῦν παρατίθει' σόφισμα ὑπὸ τῶν 23. σοφιστῶν λεγόμενον, τοῦτον ἐστὶ καὶ ὥτως ὑπ' αὐτῶν ἐπεραινετο. ὑπετίθεντο ἄνθρωποι, οἷον τὸν Καλλιαν, πρότερον μουσικὸν ὄντα, χωρὶς τῷ εἶναι γραμματικόν, ὕστερον γεγονότα καὶ γραμματικόν, καὶ ἔλεγον, ὅτι οἱ Καλλιᾶς νῦν ἅμα ἐστὶ μουσικὸς καὶ γραμματικὸς. εἰ δὲ τὸτο, καὶ ὅτε ἐγένετο γραμματικὸς, ἐγένετο καὶ μουσικὸς· ἅμα γ' ὧν γραμματικὸς νῦν καὶ μουσικὸς ἅμα καὶ ἐγένετο γραμματικὸς καὶ μουσικὸς· ὅτε ἄρα ἐγένετο γραμματικὸς, ὅχι ἦν μουσικὸς. ἀλλὰ μὴν καὶ ἦν μουσικὸς πρὸ τῷ γενέσθαι γραμματικὸς

(τὸτο γ' ὑπόκεινται). ἦν ἄρα πρὸ τῷ ἀρχαῶς γίνεσθαι γραμματικὸς μουσικὸς καὶ ὅχι ἦν. ὁ δὲ παραλογισμὸς συμβαίνει ἐπὶ ἀξιώματι λίαν ἐναργῶς ψευδεῖ, τῷ λέγοντι, ὧν ἡ ὑπαρξὶς ἅμα, τῶν καὶ ἡ γένεσις· καὶ γ' εἰ τήμερον ἐστὶ Σωσιγένης καὶ Ἀλέξανδρος, ἀληθὲς τὸ λέγειν ὅτι ἐγένετο ὁ Σωσιγένης ὅτε ἐγένετο καὶ ὁ Ἀλέξανδρος. ὕστερος γ' Σωσιγένης Ἀλεξάνδρου τῷ χρόνῳ, εἰ καὶ συνέβη, ὅτε ἦν Ἀλέξανδρος, εἶναι καὶ τὸν Σωσιγένην... ἐστὶ δὲ ἀκαταλλῆλος καὶ πᾶν ἀσαφὲς ἡ λέξις ἡ "ὅδε τὸν ὄντα μουσικὸν ὅτι γενόμενος γραμματικὸς" καὶ τὰ ἐξῆς. ὅτω δέ, ὡς οἶμαι, ταύτην ὑπερβί-

10 βιάζειν χρῆ· "ὅδε μὴ αἰεὶ ὄν ἐστιν, ἐγένετο τὸτο, ὡς" ἅμα μουσικὸς ἐγένετο καὶ γραμματικὸς." εἴτα τῷ συναισθάνεσθαι τὸ "ὅδε τὸν ὄντα μουσικὸν ὅτι γενόμενος γραμματικὸς ἅμα ἐστὶ τὰ ἀμφοτέρω, πρότερον ὅχι ὧν." καὶ ὥτως ἀναγκαστέον τὸ "τὸτο ὑδεμία ζητεῖ τῶν ὁμολογούμενων ὕσων ἐπιστημῶν" καὶ τὰ ἐξῆς. ἢ γ' ἢ τὸ ὅλον καὶ τὸ τῷ λόγῳ συνεχὲς τοῦτον. "ὅδε μὴ αἰεὶ ὄν ἐστιν, ἐγένετο τὸτο, ὡς" ἅμα μουσικὸς ἐγένετο καὶ γραμματικὸς· τὸ ὅν τὸν ὄντα μουσικὸν ὅτι γραμματικὸς ἐστὶ, πρότερον ὅχι ὧν, τὸτο ὑδεμία ζητεῖ τῶν ὁμολογούμενων ἐπιστημῶν" καὶ τὰ ἐξῆς. ἐστὶ δὲ τὸ "ὅδε μὴ αἰεὶ ὄν ἐστιν, ἐγένετο τὸτο, ὡς" ἅμα μουσικὸς ἐγένετο καὶ γραμματικὸς," κατασκευή, δι' ἣς κατασκευάζον οἱ σοφισταὶ ὅτι ὁ Καλλιᾶς, ὅτε ἦν μουσικὸς, ὅχι ἦν μουσικὸς. εἴη δ' ἀντὶ ὡς ἀπὸ τῶν σοφιστῶν λεγόμενον τὸ "ὅδε μὴ αἰεὶ ὄν ἐστιν ἐγένετο τὸτο." ἐστὶ δὲ τοῦτον, ὅπερ καὶ αἰεὶ ὄν μὴδὲ πρότερον ὄν νῦν ἐστὶ, τὸτο ἐγένετο. ὁ δὲ Καλλιᾶς νῦν ὧν ἅμα μουσικὸς καὶ γραμματικὸς, πρότερον δὲ μὴ ὧν ἀμφοτέρω, δηλὸν ὅτι γραμματικὸς καὶ μουσικὸς· μουσικὸς γ' μόνον ἦν, ἅμα γινόμενος γραμματικὸς ἐγένετο καὶ μουσικὸς· τὸ δὲ γινόμενον ὅχι ἐστὶν, ὁ Καλλιᾶς ἄρα γινόμενος μουσικὸς ὅχι ἦν μουσικὸς. ἀλλὰ καὶ ἦν. αὐτὸς δὲ τὸ "ὡς" ἅμα μουσικὸς ἐγένετο καὶ γραμματικὸς" θεῖς, τὸ τὸ δὲ γινόμενον καὶ τὸ ὁ Καλλιᾶς ἄρα ἦν μουσικὸς καὶ ὅχι ἦν ὅχι ἐθηκε διὰ τὴν συνήθη βραχυλογία. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ὡς ἀπὸ τῶν σοφιστῶν λεγόμενα ἡμᾶς λαμβάνειν χρῆ· τὸ δὲ "ὅδε τὸν ὄντα μουσικὸν ὅτι γενόμενος γραμματικὸς τὰ ἀμφοτέρω ἅμα ἐστὶ, πρότερον ὅχι ὧν." τὸτο δὲ ὑδεμία ζητεῖ τῶν ὁμολογούμενων ὕσων ἐπιστημῶν, τὸτο ὡς ἀπὸ Ἀριστοτέλους λεγόμενον νομιστέον. εἴη δ' ἀντὶ τὸ λεγόμενον, ὅτι ὅδε τὸν ὄντα μὲν πρότερον μουσικὸν νῦν δὲ ὄντα ἀμφοτέρω, καὶ μουσικὸν καὶ γραμματικόν, πρότερον δηλονότι μὴ ὄντα μουσικὸν καὶ γραμματικόν ἅμα, ἀλλὰ μόνον μουσικόν· καὶ προσυπακυστέον τῷ, εἰ ἅμα τῷ γίνεσθαι γραμματικὸς ἐγένετο καὶ μουσικὸς, ὑδεμία τῶν ὁμολογούμενων ἐπιστημῶν ζητεῖ.

ὅτι τὸ "ὅπως ἐτυχεν" ἀντὶ τῷ ὡς ἐπ' ἑλαττον ἔλαβεν, ὅλον 1064 β. 36. πεπαίηκε διὰ τὸ ἐπαχθέντος αὐτῷ παραδείγματος.

ὧν ἐστὶν ἐπιστήμη, τῶν εἰσὶν ἀρχαὶ καὶ αἰτία ὠρισμένα· τὸ 1065 α. καὶ συμβεβηκὸς ὄντος ἀρχαὶ καὶ αἰτία ὠρισμένα ὅχι εἰσὶ κτλ.

ὅτι δ' ἐστὶν ἡ τῷ ἐνδεχομένῳ φύσει καὶ ἀδύνατον ἐστὶν αὐτῇ 1065 α. μὴ εἶναι, δέδεικται ἐν τῷ περὶ Ἑρμηνείας (c. 9).

ἐὰν ὅν, φησὶν, ἀπὸ τῷ ἐνεσῶτος νῦν ἀρχαῖοι λεγόμενοι 1065 α. ὅτι αὐρίον γίνε' ἐκλεφίς, ἐπειδὴ πᾶν τὸ γεγονὸς ἐν πεπερασμένῳ 13. χρόνῳ γίνε', κατηγήσασιν εἰς τὸ ὄν κτλ.

αἴτε πολλὰ, ὃ τῆς αἰδῶς ὕψους λέγει, ἀλλὰ τῆς ὕψους τῆς αἰδῶς τῆς, ἥτις καὶ τῶν φθαρτῶν καὶ τῶν ἀφθάρτων κατηγορεῖται σωμάτων· ταύτης δὲ τὰ στοιχεῖα ζητῶντες· ὥσπερ γὰρ τῶν ζώων ἐστὶ στοιχεῖα καὶ τῶν φυτῶν ἢ ὑποκείμενη αὐτοῖς ὕλη, ὅτω καὶ τῶν σφαιρῶν καὶ τῶν ἐν αὐταῖς ἀσέρων ἐστὶ στοιχεῖον τὸ ὑποκείμενον 5 αὐτοῖς, αὐτὴ δὲ τὸ πέμπτον σῶμα. δύο μὲν δὲ ὕψοι αὐτῶν εἰσὶ, τρίτη δὲ ἡ νοητὴ αἰδῶς ὅσα καὶ ἀκίνητος, ἣν καὶ φασὶν τινες χωρὶς καὶ ἑτέραν τῶν τῆδε. ἀλλὰ καὶ ταύτην οἱ μὲν, ὥσπερ Πλάτων, εἰς δύο διαιροῦσιν, εἰς τε τὰ μαθηματικά (χωρὶς γὰρ καὶ αὐτὰ εἶναι τὰ μαθηματικά ὁ Πλάτων ἔλεγε) καὶ τὰ εἶδη ἥτοι τὰς ιδέας· 10 τῶς δὲ αὐτῶν Πυθαγορείων τὰ μαθηματικά καὶ τὰ εἶδη εἰς μίαν φύσιν ἐτίθεντο, μηδὲν διαφέρειν λέγοντες τὰ μαθηματικά τῶν ιδεῶν· ἄλλοι δὲ τούτων ἦτοι τῶν Πυθαγορείων (ὃ γὰρ πάντες οἱ Πυθαγόρειοι τῆς αὐτῆς γεγονόσιν αἰρέσεως) τὰ μαθηματικά μένον εἶναι ἔλεγον, τὰς ιδέας μὴ προσηκόμενοι.

harum (substantiarum) una est perpetua, substantia nimirum corporum caelestium; alia corruptibilis, et est substantia humi degentium, plantarum inquam et animalium: atque huius elementa in praecedentibus sermonibus sumuntur. Themist. f. 2.

1069 a quapropter (substantia immobilis) separari dicitur a 33. sensibili substantia. atqui certe non loco: nam falsum est dicere loco separari substantiam locum penitus non habentem et ab extremitatibus corporum non ambitam, quomodo ambiuntur omnia quae loco continentur. Themist. f. 2.

1069 a λέγει "ἐκεῖνας" τὴν τε αἰδῶν καὶ φθαρτὴν ὕψιν καὶ τὴν 36. αἰδῶν καὶ ἀφθαρτον.

1069 b cum nihil sit commune ipsis aut in generatione aut 4. in loco aut in argumento aut in decremento, nec commune principium habeant a quo producantur. Themist. f. 3.

"εἰ μηδεμία αὐτοῖς ἀρχὴ κοινή," ὅπερ ἴσον ἐστὶ τῷ ἐπειδὴ ὁδομῶς κατ' ὁδὸν ἡ αἰδῶν ὕψος κοινῶν τῇ νοητῇ, ὁδὸς ἐστὶ τις αὐτοῖς ἀρχὴ κοινή, ἣν ἂν εἴη τῆς φυσικῆς τὸ περὶ αὐτῆς θεωρεῖν. ἢ μὲν τῶν λεγομένων διάνοια οἶμαι ὅτι τοιαύτη τις ἐστίν· τὸ δὲ ἐν ἀρχῇ τῆς λέξεως συνεχὲς τοῦτον· ὕψος δὲ τρεῖς, μία μὲν 35 αἰδῶν, ἣν πάντες ὁμολογοῦσιν, ἥ καὶ ἀναγκαῖον τὰ στοιχεῖα λαβεῖν, αἴτε ἐν αἴτε πολλὰ· αἴτε τὸ ἥ, δηλονότι αἰδῶν, ἢ μὲν ἐστὶ φθαρτὴ ἢ δὲ αἰδῶς. ἦν ἂν τὰ λεγόμενα σαφέστερα, εἰ ἀντὶ τῷ "ἢ δὲ αἰδῶν ὕψος μεταβλητὴ" γεγραμμένον ἦν, ἐπειδὴ δὲ ἡ αἰδῶν ὕψος μεταβλητὴ. εἰπὼν γὰρ ἀνωτέρω ὅτι αἱ ὕψοι τρεῖς 40 εἰσιν, ὧν ἡ μὲν ἐστὶν αἰδῶν, ἥ ἀνάγκη τὰ στοιχεῖα λαβεῖν, ἐνταῦθα ζητεῖ τίνα ἐστὶ τὰ στοιχεῖα τῶν τε αἰδῶν καὶ φθαρτῶν καὶ τῶν αἰδῶν καὶ ἀφθάρτων ὕψων.

1069 b ἐπειδὴ δὲ ἢ μὲν κίνησις ἐν τρισὶ κατηγορίαις ὅσα ἔδεχθη ἐν 3. τῷ πέμπτῳ τῆς Φυσικῆς Ἀκροάσεως (c. 1), ποῦ, ποῦ, πῶ, 45 ἢ δὲ μεταβολὴ καὶ ἐν ταύταις καὶ ἐν τῇ ὕψει (τὸ γὰρ "καὶ τὸ" τὸ φυσικῶ καὶ ὕψος εἶδος ἐστὶ δηλωτικόν), καὶ γένεσις μὲν ἀπλῇ καὶ φθορὰ ἐστὶ καὶ τούτοις, ταῦτα μεταβολὴ καὶ τὴν ὕψιν (ἀπλῇ γὰρ τὴν

τῶν ὕψων ἐλέγομεν ἐν τῇ περὶ Γενέσεως (1 2)), αὐξήσις δὲ καὶ φθίσις ἢ καὶ τὸ ποσόν, φθορὰ δὲ καὶ μεταβολὴ ἢ καὶ τόπον, ἀλλοίωσις δὲ μεταβολὴ καὶ τὸ πάθος, οἷον θερμότητος, λευκότητος· ἐπεὶ ἔν ταύτῃ ὅτως ἔχει, εἰς ἐναντιώσεις ἀρα καθ' ἐκάστην ἐστὶ πᾶσα μεταβολή, ἢ μὲν καὶ ποσὸν μεταβολὴ εἰς τὴν καὶ ποσὸν ἐναντίωσιν (αὕτῃ δ' ἐστὶ τὸ μέγα καὶ μικρόν, ἢ τὸ τέλειον ἢ ἀτέλές), ἢ δὲ κατ' ὕψος μεταβολὴ εἰς τὴν καὶ ποσὸν ἐναντίωσιν· ἐστὶ δὲ αὕτη τὸ εἶδος καὶ γένεσις· καὶ αἱ λοιπαὶ μεταβολαὶ ὁμοίως· εἰ δὲ τούτο, ἀνάγκη εἶναι τρίτον τι τὴν ὕψιν τὴν δυναμένην ἐξ αἰδῶς εἰς γένεσιν καὶ ἐκ γένεσεως εἰς εἶδος μεταβάλλειν· ὁμοίως καὶ ἐκ μεγάλου ἢ τελείου εἰς μικρόν καὶ ἀτέλές.

nam fit album ex non albo; non tamen ex omni non albo: 1069 b non enim ex voce, tametsi vox non alba sit. Themist. f. 3. 5.

ὅτως ἔν ἀναπτύξας ἡμῶν τί ποτὲ ἐστὶ τὸ γινόμενον καὶ μετα- 1069 b 20. βαλλον ἐξ αἰδῶς εἰς γένεσιν καὶ ἐκ ταύτης εἰς ἐκεῖνο, ὅτι ἡ ὕλη

ἐστίν, ἐπήγαγε "καὶ τούτῳ ἐστὶ τὸ Ἀναξαγόρου ἔν," δυνάμει λέγων ὅτι ὅταν ὁ Ἀναξαγόρας λέγῃ ὡς ἦν ὁμῶς πάντα χρήματα καὶ ἐν ἦν τὸ πᾶν, ὁ δὲ νῦν ἤρξατο ἀπὸ ἀρχῆς τινὸς ταῦτα διαχωρίζειν, ἐνδείκνυσι ὡς ὠνείρωττε μὲν τὴν ὕλην, ὃ κατέλαβε δέ, καὶ ἐπὶ τούτῳ 20 ὁδὸς σαφῶς ἡμᾶς ταύτην ἐδίδαξε. βέλτιον ἔν, φησί, λέγειν ὅτι ἐξ ἐκείνου μὲν γίνεσι πάντα, δυναμένη δὲ τὸ ἐκείνου εἰς πάντα μεταβάλλειν, αἴτα καὶ σαφηνίζειν ὅτι τούτῳ τὸ ἐν ἡ ὕλη ἐστίν, ἥπερ λέγειν ὅτι ἦν ὁμῶς πάντα χρήματα· τίς γὰρ ἀκούων ὅτι ἦν ὁμῶς πάντα, δύναμι 25 νοεῖν ὅτι αὕτη ἡ φωνὴ τῆς ὕλης ἐστὶ δηλωτικὴ τῆς δυνάμει πάντα ὕψος; ὡς ἔν Ἀναξαγόρας διὰ τὸ λέγειν ὡς ἦν ὁμῶς πάντα τὴν ὕλην ἐφαντάζει μὲν, ὃν ἐγὼ δέ, ὅτω καὶ Ἐμπεδοκλῆς ἐκ τῷ μύγματος λέγων γενέσθαι τὰ τῆδε (λέγει δ' ἂν μύγμα ἐν σφαῖρον) τὴν ὕλην ἐφαντάζετο· μὴ δυναθεὶς δὲ ἀψαῶς αὐτῆς, ἀντὶ τῷ λέγειν ἐξ ὕλης, ἔλεγεν ὅτι ἐκ τῷ μύγματος ἐστὶ τὰ τῆδε. ἀλλὰ 30 καὶ ὁ Δημόκριτος διὰ τὸ "ἦν ὁμῶς πάντα" δυνάμει ἐμφαίνει ὡς ἔχον ἀμυδρῶς ἔννοιαν τῆς ὕλης· τὸ γὰρ ἦν ὁμῶς πάντα δυνάμει ἴσον ἐστὶ τῷ ἔξιν ἐν ἡμῶν, ὁ δὲ δύναμι πάντα.

πάνυ τεταραγμένως καὶ φύρδην καὶ ὃ τεταραγμένως ὁδ' ἀκολού- 1069 b 26. θως ἐπάγει τὰ ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ λεγόμενα, δι' ὁδὸν ἕτερον ἢ δι' ἣν ἀρχῇθεν ἐπετήδευσεν ἀσάφειαν. εἰπὼν γὰρ ἄνωθεν ὅτι τὰ γινόμενα ὃ μόνον ἐξ ὅττος γίνεσι ἀλλὰ καὶ ἐκ μὴ ὅττος, καὶ μεταξὺ πολλὰ παρεμβάλων, ἐνταῦθα τὴν αἰτίαν δι' ἣν ἐκείνων ἐκάστω ἐμνήσθη, τιθεῖται· δυνάμει λέγων ὡς ὃ παρέργως ὁδὸς ἐκείνων ἐκάστω μνήμην πεποιήσθαι, ἀλλὰ καὶ ἀναγκαῖως. ἀπορήσει γὰρ ἂν τις, ἐπειδὴ τὸ μὴ ὄν τριχῶς λέγει, ἔνα μὲν τὸ ψευδὸς ὥσπερ ὄν τὸ ἀληθές, ἄλλον δὲ τὸ μηδὲν ὄν, ἄλλον τὸ δύναμι ὄν, ἐκ τίνος τούτων ἢ γένεσις ἐστίν; καὶ ἐρωτήσας ἀπορητικῶς, ἀποκρίνεται λέγων, εἰ δὲ ἐστὶ τὸ δύναμι, ταῦτα, εἰ ἐστὶ τι δύναμι μὴ ὄν, ἐξ ἐκείνου ἔξαι ἢ γένεσις. ἐλλειπῶς δὲ τούτῳ ἀπηγγέλθη, καὶ οἶμαι διὰ τὸ σαφῶς περὶ τούτου πρὸ ὀλίγου εἰπεῖν. δεῖ δέ, ὡς οἶμαι, προσυπακύνειν τῷ ἐνεργείᾳ μὲν ὄν, δύναμι δὲ ὄν· ἔν ἢ τὸ ὄλον τοῦτον· εἰ δὲ ἐστὶν ἐνεργεία μὲν ὄν, δύναμι δὲ ὄν, ἐκ τούτου ἂν ἢ γένεσις εἴη. ἔξω δὲ σαφές τὸ λεγόμενον ἐπὶ ὑποδείγματός κτλ.

1069¹ ἔτι, ὡς λέγομεν, ἀλλὰ ἐξ ἄλλων γίνεῖ, ἔχ' ἱκανῶς
 29¹ εἶρηκεν Ἀναξαγόρας εἰπὼν ἥ μὲν πάντα, τυχόντων ἢ ὅλην ἐξ
 ἧς τὰ πάντα, ἀλλ' ἴδωι αὐτὸν εἰπεῖν ὅποια πράγματα ἐξ ὁποίας
 ὕλης γίνεῖ. . . εἰ γὰρ μὴ ἦσαν αἱ προσεχέεις ἐκάστη ὕλη χεῖρον
 ἄπειρον (ὅθεν γὰρ ἐκ τῆς ἀπειροῦς γίνεῖ), εἰ μὴ μόνον τὰ ἀπλά, ἐν
 αὐτῇ ἢ πᾶν· ἐπειδὴ γὰρ τὸ ποιητικὸν ὁ νῦν ἐν ἐστίν, εἰ καὶ ἡ προσε-
 χέεις ἐκάστη ὕλη μία ἦν, ἐν αὐτῇ ἢ γεγονός. τὸ γὰρ "ἐκεῖνο ἐγγέ-
 νετο ἐναργεῖα, ὃ ἡ ὕλη ἦν δύναμις," δηλωτικὸν ἐστὶ τῷ ἐν αὐτῇ ἐγγε-
 γέναι, ὃ ἰδύνατο γενέσθαι ἡ ὕλη, ἀλλ' ὃ πολλὰ.

1069² ἐλλείπει τῇ λέξει τὸ δεῖ δεῖξαι, ἵνα ἡ τὸ ὅλον τοῦτον· μὲν
 35¹ ταῦτα δεῖ δεῖξαι "ὅτι — εἶδος." καὶ ὅτι μὲν ἡ πρώτη καὶ ἀνείδους ὕλη
 ὃ γέγονε, δεδεικνεν ἐν τῷ τέλει τῷ ἄλφα τῆς Φυσικῆς Ἀκροά-
 σεως· ὅτι δὲ ὁδὸς τὸ εἶδος, δεδεικνεν ἐν τῷ Ζ ταύτης τῆς πραγμα-
 τείας. καὶ τάχα ἐπειδὴ εἶπεν ὅτι τρεῖς εἰσὶν ἀρχαί, ὕλη εἶδος
 σφῆρσις, ἐξ ἀκολουθίας τῷτο ζητεῖ, πότερον γίνεῖ ἡ ὕ. δείκνυσσι δὲ
 αὐτὸ πᾶν δια βραχέων, διὰ τὸ ἐν τῷ Ζ διεξοδικῶς αὐτὸ δεῖξαι.

1070¹ εἰς ἄπειρον ἔχει ἡ ὁδός· ὅπερ ἀδύνατον δεδεικνύει ἐν τῷ ἐλάτ-
 2¹ τονι ἄλφα τῆς προκειμένης πραγματείας.

1070² καὶ ἐνταῦθα προσυπακύνει τὸ εἰπεῖν δεῖ.

1070³ "ἄνθρωπος γὰρ ἄνθρωπον γενεῖ." τῷτο δὲ συνεχές ἐστι τῷ

1070⁴ μὲν ταῦτα ῥητέον ὅτι ἐκάστη ἐκ συνωνύμων γίνεῖ ὕσια· ἄνθρωπος
 γὰρ ἄνθρωπον γενεῖ. τὸ δὲ πρὸ τούτου παρεμβληθέν τὸ "τὰ γὰρ φύ-
 σει ὕσια καὶ τὰλλα" ἴσον τῷ ὃ μόνον τὰ φύσει γινόμενά εἰσιν
 ὕσια, ἀλλὰ καὶ τὰ ἄλλα ἥτοι τὰ ὑποκείμενα ταῖς τέχναις ὕσια
 εἰσιν. ἡ τὸ "τὰ γὰρ φύσει ὕσια καὶ τὰ ἄλλα" ἴσον ἂν εἴη τῷ τὰ
 γὰρ φύσει γινόμενα ἐξ ὕσων ἥτοι ἐκ συνωνύμων ἑαυτοῖς γίνεῖ,
 ὁμοίως καὶ τὰ ἄλλα ἥτοι τὰ τέχνη γινόμενα. καὶ ἔχει τὸ σύνολον
 τοῦτον· μὲν ταῦτα ῥητέον ὅτι ἐκ συνωνύμων ἐκάστη γίνεῖ ὕσια·
 τὰ γὰρ φύσει ὕσια καὶ τὰ ἄλλα. σημεῖον δὲ τούτου· ἄνθρωπος γὰρ
 ἄνθρωπον γενεῖ. αἱ δὲ λοιπαὶ αἰτίαι, ἥτοι ἡ τύχη καὶ τὸ αὐτόμα-
 30¹ τον, σφῆρσις καὶ ἀποτυχία καὶ ἀμαρτήματά εἰσι τῶν ἀπὸ φύσεως
 καὶ τέχνης γινόμενων.

fiunt autem vitia laesionisque in natura, corpore ex
 quo generatio fit impedito atque frustrato neque eo usque
 provecto quo naturalis ratio atque ordo duxisset; idque po-
 35¹ tius privatio principii appellari debet quam dignetur nomine
 principii. Themist. f. 4.

1070² ὕσια γάρ, φησί, τρεῖς, "ἡ μὲν ὕλη τῷτε τι ὅσα τῷ φαίνεσθαι."

9¹ ὃ δὲ λέγει, τοῦτον ἂν εἴη. ἐπειδὴ Σωκράτης ὕλη ἐστὶ σάρκες
 νεῦρα ὅσα χεῖρες πόδες κεφαλὴ καὶ τὰ λοιπὰ, ὅταν αὐτὰ σω-
 40¹ ρηθὼν καὶ ὡς ἐτυχε νοῦμεν κείμενα καὶ ὃ συμπεφυκῶτα καὶ ἡνω-
 μένα ἀλλήλοις, ἀλλὰ μόνον ἀπτόμενα ἀλλήλων ὥσπερ οἱ σῖτοι
 ἐν τῷ σωρῷ, ὡς εἶναι, φέρε εἰπεῖν, τὰς μὲν χεῖρας καὶ τὴν σπλήνα καὶ
 τὴν ἥπαρ ἐν τῷ ἐδάφει κείμενα, ἐπάνω δὲ τούτων τὴν κεφαλὴν καὶ
 τὴν κοιλίαν, καὶ ἐπάνω τούτων τὸν πόδα καὶ τὰ ἔντερα· ὅταν ὅν
 45¹ ταῦτα ὕλην ὄντα Σωκράτης ὥτως ἔχοντα καὶ ὥτω κείμενα νοῦμεν,
 τότε εἰσι τότε τι τῷ φαίνεσθαι, "τότε τι" λέγων τὴν Σωκράτην ἢ
 ὅλως τὸ ζῶον, ὅπερ ἂν ἀποτελέσειεν εἰ λάβοι τάξιν τε καὶ ἐνώσειν καὶ

σύμφυσον ὑπὸ φύσεως. εἰσὶν ὅν αἱ χεῖρες καὶ οἱ πόδες καὶ ἡ κε-
 φαλή καὶ τὰ λοιπὰ ἀτάκτως καὶ ὡς ἐτυχε κείμενα ὁ Σωκράτης τῷ
 φαίνεσθαι, τυχόντων καὶ φαντασίαν· φανταζόμεθα γὰρ ὅτι, εἰ λάβοι
 δύναμιν ἡ φύσις ὥστε τάξει καὶ ἐνώσει τὴν προκειμένην ὕλην, γε-
 5¹ νήσει ὁ Σωκράτης· ὅταν δὲ ἐνωθῶσι καὶ συχεθῶσι καὶ τάξιν λά-
 βωσι, τότε καὶ καὶ φαντασίαν ἐστὶν ἡ τοιαύτη ὕλη ὁ Σωκράτης,
 ἀλλ' εἶδει ἐστὶ Σωκράτης, καὶ ἀληθὲς εἰπεῖν ὅτι ταῦτα Σωκράτης
 ἐστὶν. ὅσα ὅν ὕλην ἀφῆ εἰσὶν ἐν ἀλλὰ μὴ συμφύσει καὶ ἐνώσει,
 καὶ φαντασίαν εἰσι τότε τι. ὁμοίως καὶ ἐπὶ πυρὸς καὶ ἀέρος καὶ ὕδα-
 10¹ τος καὶ γῆς.

μία μὲν ὅν ὕσια ἐστὶν ἡ ὕλη, ἀλλὰ δὲ πάλιν ὕσια ἐστὶ φύσις 1070¹
 τότε τι ὅσα καὶ ἔστι τις εἰς ἡν. λέγει δὲ φύσιν καὶ τότε τι καὶ ἔστι 11¹
 τὸ εἶδος· ἐκ παραλλήλου γὰρ ταῦτα καί. τὸ δὲ "εἰς ἡν" ἀντὶ τῷ
 εἰς ἡν φύσιν καὶ εἶδος ἡ γένεσις ἐστὶν· πᾶσα γὰρ γένεσις ὁδός ἐστὶν
 εἰς εἶδος.

ὅταν μὲν γὰρ φανταζόμεθα εἶδος οἰκίας, ἐστὶ τὸ τοῦτον εἶδος ὃ 1070²
 διὰ γενέσεως· ὁδεὸς γὰρ ἀλλοιωθέντος τὸ τοῦτον γέγονεν εἶδος, 15¹
 ἀλλ' ἀχρόνως καὶ ἐν τῷ νῦν. καὶ γὰρ καὶ φαντασία αὐτῷ ἐν τῷ νῦν
 γέγονεν. ὅταν δὲ μὴ φανταζόμεθα, ἔκ ἐστιν· καὶ γὰρ καὶ τὸ μὴ φαν-
 20¹ ταζέσθαι ἐν τῷ νῦν ἀπογίνεῖ. ἀντὶ δὲ ὕλης οἰκίας καὶ ὑγίαιαν αὐτὴ
 τὸ εἶδος τὸ ἐν τῇ ἡμετέρᾳ φαντασίᾳ τῆς οἰκίας καὶ τῆς ὑγίας εἶπε.

καὶ τῷτο ἀρέσκει καὶ αὐτοῖς τοῖς τὰς ιδέας θεμενίσιν· τῶν γὰρ 1070³
 ὑπὸ τέχνης γινόμενων ιδέας εἶναι ἔκ ἐστιν εἰλεγον, ἀλλὰ τῶν ὑπὸ 12¹
 φύσεως.

τῶν φύσει ἔσονται εἶδη ἀλλὰ ὄντα τούτων, ἥτοι τῶν δεῦρο καὶ 1070⁴
 αἰδητῶν. τὸ δὲ "οἷον πῦρ, σάρξ, κεφαλὴ· ἄπ. γ. ὕλη. — ἡ γε 13¹
 λευταία," ὁδεμίαν ἔχει ἀκολουθίαν τοῖς προσεχέως λεχθεῖσιν, ὁδὲ
 ἐστὶ συνῶδα τούτοις, ἀλλὰ συνάδει ἐν τῷ "ὅσα γὰρ ἀφῆ καὶ μὴ συμ-
 φύσει, ὕλη καὶ ὑποκείμενον."

μαλιστα δὲ ἐστὶν ὕλη αὐτῆς ἡ τελευταία ἥτοι ἡ προσεχέεις, 1070⁵
 οἷον σάρξ, νεῦρα, ὅσα. "τὰ μὲν ὅν κ." καὶ τῷτο οἰκείον ἐστὶ τῷ περὶ 20¹
 τῶν αἰτίων λόγῳ. ἐστὶ δὲ τὸ λεγόμενον ὅτι τὰ κοῦντα, τυχόντων τὰ
 ποιητικὰ αἰτία, πρότερά ἐστι τῶν ποιημένων τῷ χρόνῳ· πρότερος
 γὰρ Σωφρονίσκος Σωκράτης καὶ οἰκοδόμος οἰκίας. ἔχει δὲ τινα
 25¹ ἀσάφειαν ἡ λέξις. τὰ μὲν ὅν κινῶντα φησιν ὡς προγεγενημένα
 ὄντα, τὰ ὄντα ἀντὶ τῷ ὑπάρχοντα, ἢ ἡ τὸ λεγόμενον, τὰ ποιητικὰ
 ὑπάρχοντα καὶ λόγον ἔχοντα πρὸς τὰ ποσάμενα τὴν πρότερον καὶ χρό-
 νον· τὰ δὲ εἰδικὰ αἰτία ἄμα.

εἰ δὲ καὶ χωριζόμενα τὰ εἶδη μὲν τὴν χωριστὸν μένει καὶ ἔστιν, 1070⁶
 ἀλλὰ μὴ εἰς τὸ μὴ εἶναι ἀπέρχεται, τῷτο δεῖ τὴν πολλῆς τῆς σκέ- 24¹
 ψεως. ὁμοίως, φησὶν, ἐπὶ τῶν ὁδῶν κωλύει, οἷον ἐπεὶ ἡ ψυχὴ
 εἶδος ἐστὶ τῶν ἐμφυλίων, ὁδὲν κωλύει τῶν ψυχῶν, οἷον τὴν νῦν
 ἥτοι τὴν λογικὴν ψυχὴν, μένειν· αἱ γὰρ ἄλλοι οὐκ εἰσιν. καὶ διὰ
 τῷτο πρόσκειται τὸ "ἴσως." καὶ ἐπεὶ ἀπάντων τὰ αἰτία ὁδὲν ἐστιν,
 45¹ ὁδεμία χρεῖα τῶν ιδεῶν εἰς τὴν τούτων γένεσιν.

ἀντεῦθεν ἡ λύσις τῆς λεγούσης ἀπορίας πότερον τὰ αἰτία καὶ 1070⁷
 αἱ ἀρχαὶ αἱ αὐταὶ εἰσι πάντων ἢ ὅ. λέγει ὅν ὅτι τρόπον μὲν τῶν 31¹
 εἰσιν αἱ αὐταὶ, τρόπον δὲ τινα ἕτεραι. "καθόλου" μὲν φησὶ, καὶ

τί δηλοῖ τὸ καθόλου σαφηνίζων ἐπήγαγε "ὡς καὶ ἀναλογίαν" εἰσὶν αἱ αὐταί. ἐπεὶ γὰρ πάντων τῶν γινόμενων ἐστὶν ὕλη καὶ εἶδος καὶ ζέ-
ρησις, καὶ πάντα τὰ γινόμενα ὑπὸ ὕλης καὶ εἶδος καὶ ζέρησιν εἰσιν,
εἰσὶ τὸ καθόλου πάντων αἱ αὐταὶ ἀρχαί. παντὸς γὰρ αἷτια ὕλη
εἶδος καὶ ζέρησις ἐστίν.

καὶ δὲ τὰ προσεχῆ καὶ συντεταγμένα ἔσονται. ἄλλη γὰρ ὕλη
ἀνδρώμεντος, ἄλλη θύρας, ἄλλη Σωκράτους. ὁμοίως καὶ ἐπὶ εἶδος.

1070 35. καὶ ὅτι μὴ ἕτερον τῶν δέκα κατηγοριῶν ἔκ ἐστι, δῆλον. ἐπεὶ
γὰρ τὰ στοιχεῖα πρότερά ἐστι τῶν ὧν ἐστὶ στοιχεῖα ἤτοι τῶν στοιχειω-
τῶν, εἴπερ ἐστὶ τῶν δέκα γενικωτάτων γενῶν, ὥστας ποσὺ ποῦ 10
καὶ τῶν λοιπῶν, τὸ αὐτὸ στοιχεῖον ἔσται πρότερον αὐτῶν, ὡδὲν δὲ
πρότερον ὥστας καὶ τῶν λοιπῶν κατηγοριῶν. ὡδὲ ὅλως ὡδὲν ἐστὶ
παρ' αὐτάς. ἔκ ἀρα ἐστὶ πάντων ἐν στοιχείῳ. ἀλλὰ μὴν ὡδὲ ἡ
ὥστας στοιχεῖον ἐστὶ τῶν πρὸς τι καὶ τῶν λοιπῶν κατηγοριῶν, ὡδὲ
ὅλως ὡδὲν ἐστὶ παρ' αὐτάς. πῶς γὰρ ἐκ τῆς ὥστας γενήσεται μὴ 15
ὥστας; ἐξ ὥστας γὰρ αἰεὶ ὥστας γίνεσθαι. ὡδὲ δὲ τὰ πρὸς τι ἔσται τῆς
ὥστας στοιχεῖον. πῶς γὰρ ἐκ συμβεβηκότος γενήσεται ὥστας; τὸ δὲ
"ἔτι πῶς ἐνδέχεται" τὰ αὐτὰ πάντων εἶναι στοιχεῖον; ὡδὲ γὰρ ὅλως
εἶναι τὸ στοιχεῖον τῷ ἐκ στοιχείων συγκομμένῳ τὸ αὐτό, τῷτο τὸ
ἐπιχείρημα τὸ αὐτὸ ἐστὶ τῷ πρὸ αὐτοῦ, ἄλλως δὲ ἐφοδευθέν. ἐκεί 20
μὴ γὰρ ἔλεγεν ὅτι τὸ στοιχεῖον πρότερον ἐστὶν ὧν ἐστὶ στοιχεῖον, ἐνταῦθα
δὲ λέγει ὅτι τὸ στοιχεῖον ἕτερον ἐστὶν ὧν ἐστὶ στοιχεῖον. ἔκ ἐστι γὰρ ὁ
Σωκράτης ἐκ πυρὸς καὶ γῆς καὶ τῶν μεταξὺ, ὁ αὐτὸς τῷ πυρὶ καὶ
τῇ γῇ, ἀλλ' ἕτερος. εἰ δὲ τὰ στοιχεῖα ἕτερα ἐστὶ τῶν ὧν ἐστὶ στοι-
χεῖον, εἴπερ ἐστὶν ἐν τι καὶ τὸ αὐτὸ στοιχεῖον τῶν δέκα κατηγοριῶν, 25
ἕτερον ἔσται πασῶν τῶν κατηγοριῶν. ἔκ ἐστι δὲ τι παρὰ ταύτας.
ἔκ ἀρα ἐστὶ πάντων ἐν στοιχείῳ.

1070 3. non esse extra decem praedicamenta in promptu est;
1. nam esset aliud praedicamentum praeter decem atque illis
prius haberetur; nam materia prior est hisce quorum est 30
materia, et nullum genus substantiam praecedit, ut ex prae-
dictis liquet. rursus si contendat ponere materiam in prae-
dicamento substantiae, tunc materia substantiae esset mate-
ria relationis, quantitatis, qualitatis, actionis, passionis atque
habitus: ex quo sequeretur necessario id quod est extra cap- 35
tum intellectus, materiam substantiae esse post substantiam.
sed materiae priores ac simpliciores sunt his quae ex eis
componuntur, ut litterae sunt dictione priores. exponemus
igitur materias non esse in aliquo genere. Themist. f. 7.

1070 8. ἐπὶ δὲ τῷ "ὑπάρχει γὰρ ταῦθ' ἐν ἐκάστῳ καὶ τῶν συνθέτων" 40
προσυπακουσθέν τῷ τῶν ἀπλῶν, ἴν' ἤ, ταῦτα γάρ, τὸ ὅν καὶ τὸ
ἔν, ἐνυπάρχει ἐκάστῳ τῶν ἀπλῶν κ. τ. σ. τὸ δὲ "ὡδὲν — πρὸς τι"
τοῦτον ἀν εἴη. αὐτῶν, ἤτοι τῶν ὡς ἐκ στοιχείων τῷ ὄντος καὶ τῷ ἐνὸς
γεγονότων, ὡδὲν ἔσται ἤτοι ὡδαμῶς ἔσται ὡδὲ ἔξει ὑπαρξέν τινα.
ὡσπερ γάρ, ὡς εἶρη, τὸ ἐκ πυρὸς καὶ γῆς ἢ πῦρ ὡδὲ γῆ, ὡτως 45
ὡδὲ τὸ ἐξ ἐνὸς καὶ ὄντος ἔσται ἐν καὶ ὄν, ἀλλ' ἔσται ἔκ καὶ ἔκ ὄν. τὸ
δὲ "ὡτ' ὥστας ὡς πρὸς τι" δύναται τις ἀκρίβως ὡς ἴσον τῷ ὡς ὡτ' ἡ
ὥστας ἔσται ὄν ὡς πρὸς τι. δύναται δὲ καὶ ὡς αὐτὸ ἀκρίβως. εἰ

μὴ ὅν τὸ ὄν ἐρεῖ τις στοιχεῖον, ἐπειδὴ ἕτερον ἐστὶ τὸ στοιχεῖον τῶν ἐξ
αὐτοῦ, ἢ αὐτὸ ἔσται μὴ ὄν ἢ τὰ ἐξ αὐτοῦ. ἢ γὰρ δύναται καὶ τὸ ὄν
ἤτοι τὸ στοιχεῖον εἶναι ὄν καὶ τὰ ἐξ αὐτοῦ ὄντα. εἰ δὲ τὴν ὥστας λέ-
γει τις στοιχεῖον, ἢ αὐτὴ ἔκ ἐσται ὥστας ἢ τὰ ἐξ αὐτῆς, οἷον ὁ Σω-
5 κράτης, ὁ Πλάτων καὶ τὰ λοιπὰ. ὁμοίως εἰ ἐστὶ τὸ πρὸς τι στοι-
χεῖον, ἔσται τὸ πρὸς τι ἢ πρὸς τι. καὶ συμπεραίνεσθαι λέγων "ἔκ ἐστιν
ἀρα" κτλ.

τὸ δὲ "καθ' αὐτὸ" πρόσκειται ὡς τὸ λευκὸν γέγονεν ψυχρὸν, 1070 13.
ἀλλ' ἢ καθ' αὐτό. καθ' αὐτὸ δὲ γίνεσθαι ψυχρὸν τὸ ὑποκείμενον
τῷ λευκῷ. εἶδος μὴ ὅν τὸ θερμὸν, ζέρησις τὸ ψυχρὸν, ὕλη τὸ
δυναμει ταῦτα. ὥστας δὲ εἰσὶ τὸ θερμὸν. εἶδος γὰρ καὶ ὥστας πυρὸς
τὸ θερμὸν καὶ ἡ ὕλη. καὶ ἢ μόνον εἰσὶ ταῦτα ὥστας, ἀλλὰ καὶ τὸ ἐκ
τῷ θερμῷ καὶ ψυχρῷ, τυτέστιν ἐκ πυρὸς καὶ ὕδατος. εἴτε γὰρ σάρες
ἐστὶ τῷτο εἴτε ὅσον εἴτε ὁτιῶν ἕτερον. τὸ δὲ "ἕτερον γὰρ ἀνάγκη
ἐκείνων εἶναι τὸ γινόμενον" ὡδαμῶς συνάδει τοῖς προσεχῶς ῥη-
θεῖσιν. εἴη δ' ἀν συνεχὲς τῷ πρὸ ὀλίγου ῥηθέντι τῷ "ὡδὲν ἀρα ἔσται
αὐτῶν ὡς ὥστας ὡς πρὸς τι." καὶ εἴη ἀν τῷτο κατασκευὴ τῷ μὴ
εἶναι καὶ ὥστας ὥστας, μὴδὲ τὸ πρὸς τι πρὸς τι. ἕτερον γὰρ ἀνάγκη
εἶναι τὸ γινόμενον. ὡς γὰρ εἶρη, ἕτερον ἐστὶ τὸ ἐκ στοιχείων γεγονὸς
τῶν στοιχείων. τῶν μὴ ὅν προσεχῶς ῥηθέντων τὸ μὴ θερμὸν ἐστὶν
εἶδος, τὸ δὲ ψυχρὸν ὡς ζέρησις, τὸ δὲ δυναμει αὐτὰ ὡς ὕλη,
καὶ τὸ μὴ φῶς ὡς εἶδος, τὸ δὲ σκοτὸς ὡς ζέρησις. καὶ ἐκ μὴ ἀέρος καὶ
φῶτος ἤτοι ἐξ ὕλης καὶ εἶδος ἡμέρας, ἐκ δὲ ἀέρος καὶ σκοτὸς,
τυτέστιν ὕλης καὶ ζέρησεως, νύξ. ὡς πάντων μὴ ὡτως, τυτέστι
κατ' ἀναλογίαν μὴ πάντων εἰσὶν αἱ αὐταὶ ἀρχαί, ὡσπερ εἵπομεν,
κυρίως δὲ ὅ.

εἰ δὲ εἰς ταῦτα διαιρεῖται ἡ ἀρχή, δῆλον ὅτι τὸ κινεῖν καὶ ἰσθῆναι 1070 24.
ἤτοι τὸ ποιητικὸν ἀρχὴ τίς ἐστίν, ὡς τὰ καὶ ἀναλογίαν πανταχῶς
εὐρισκόμενα στοιχεῖα τρία ἐστίν, ὕλη εἶδος ζέρησις, ἀρχαὶ δὲ καὶ
αἷτια τέτταρα, ὕλη εἶδος ζέρησις καὶ ποιητικόν. ταῦτα δὲ τὰ
τέτταρα ἄλλα ἐν ἄλλοις, οἷον ἐπὶ μὴ τῶν ζώων ὡς μὴ ὕλη τὸ τῶν
ζώων σῶμα, ὡς δὲ εἶδος ἡ ὑγίεια, ὡς ζέρησις νόσος, ὡς ποιητι-
κὸν ἡ ἰατρική. πάλιν ὡς μὴ εἶδος ἡ οἰκία, ὡς ζέρησις ἡ τριαδὴ
ἀταξία, ὡς ὕλη οἱ πλίνθοι, ὡς ποιητικὸν ὁ οἰκοδόμος. ὡς πάν-
των αἷτια ἐστὶν ὕλη εἶδος ζέρησις ποιητικόν, ἄλλα δὲ ἄλλων.
"ἐπεὶ δὲ τὸ κ. ἐν μὴ τοῖς φυσ. ἀνθρώποις ἀνθρώπος." φυσικὸς
ἀνθρώπος εἶπε διὰ τὸν αὐτοάνθρωπον. ἐκεῖνος γὰρ ἢ φυσικός. ὁ δὲ
νῦν λέγει, εἶρηκε καὶ ἐν τῇ φυσικῇ (2 1), ὅτι τὸ ποιητικὸν καὶ τὸ
εἰδικὸν πολλάκις τὸ αὐτό ἐστίν.

παρὰ ταῦτα τὰ αἷτια ἐστὶ τὸ πάντων πρῶτον, ὅπερ ἐστὶν ἡ 1070 34.
ζητημένη ἐνταῦθα ἀρχή.

at nostrum non est nunc proximum movens investi- 1070 35.
gare, sed quaerimus primum movens, a quo omnia moven-
tur: et est manifestum quod est substantia. Themist. f. 8.

εἴτα λέγει καὶ τίνα εἰσὶ τὰ λίαν προσεχέστατα τῷ τὰ ἐμψυχῶ 1071.
εἶναι αἷτια. ταῦτα γάρ, φησὶν, ἐστὶ ψυχὴ ἴσως καὶ σῶμα, ὡσπερ 2
ἐπὶ φυτῶν, ἢ νῦς καὶ σῶμα καὶ ὄρεξις, ὡς ἐπὶ ἀνθρώπων, ἢ σῶμα
καὶ ὄρεξις, ὡς ἐπὶ τῶν ἀλόγων ἐστὶν ἰδεῖν.

1071. α. τὸ δὲ "οἷον οἶνος ἢ σὰρξ ἢ ἄνθρωπος" παραδείγματα ἐστὶ τῷ
 7. "ὅτι μὴ ἐνεργεῖα ὅτε δὲ δυνάμει." ἢ ᾧ ὑγρότης, ἡπερ νῦν ἐστὶν
 ἐνεργεῖα, ἐνεργεῖα οἶνος, δυνάμει ἐστὶν ὄξος. ὡσαύτως καὶ εἴ τι
 νῦν ἐστὶν ἐνεργεῖα ὄξος, δυνάμει ἐστὶν οἶνος. ὁμοίως καὶ ἐπὶ τῶν
 λοιπῶν δύο. ὡς δὲ ἐπὶ τούτων, ὅτω καὶ ἐπὶ πάντων. ἢ μὴ ὅν τῶν
 λογομένων διάνοια οἶμαι τοιαύτη. καὶ δὲ τὴν λέξιν τὴν μὴ "ἐνε-
 ργεῖα μὴ τὸ εἶδος" ἀντὶ τῷ ἢ ἐνεργεῖα ἀναλογεῖ εἶδει καὶ τὸ εἶδος τῇ
 ἐνεργεῖα, τὸ δὲ "ἀν ἢ χωριστόν" ἀντὶ τῷ τὸ τῇ ἐπινοίᾳ χωριστόν.
 τὰ ᾧ ἐνυλα, εἰ δὴ, τῇ ἐπινοίᾳ μόνῃ χωρίζεται τῆς ὕλης. τὸ δὲ "καὶ
 ἐξ ἀμφοῖν" ἀντὶ τῷ ὅ μόνον τὸ εἶδος ἐστὶν, ἀλλὰ καὶ τὰ ἐξ ὕλης
 καὶ εἶδους. ἢ τὸ "ἐνεργεῖα μὴ ᾧ τὸ εἶδος, ἐὰν ἢ χωριστόν," ἀντὶ τῷ τὸ
 φῶς εἴρηκεν, ἢ ἢ ὅτι ἢ ἐνεργεῖα ἦτοι τὸ φῶς τὸ χωριστόν· χωρί-
 ζεται ᾧ ἀπὸ τῷ ἐν τῷ ἀέρι διαφανῶς καθ' ἑκάστην. ἐξ ἀμφοῖν δὲ
 λέγει τὴν ἡμέραν, ἐκ τῷ φωτὸς καὶ τῷ πεφωτισμένῳ διαφανῶς. καὶ
 ὅτι ἐνεργεῖαν τὸ φῶς, ὃ καὶ χωριστὸν λέγει, εἴρηκε, τεκμαίρομαι ἐκ
 τῷ εἰπεῖν "ζέρεσις δὲ τὸ σκοτός." ἄλλως δὲ ἐνεργεῖα καὶ δυνάμει
 διαφέρει, ὡς μὴ ἐστὶν ἢ αὐτὴ ὕλη, ὡς ἔστι τὸ αὐτὸ εἶδος. ἐπειδὴ
 ἄνθρωπος ἄνθρωπον γεννᾷ καὶ ὁ ἥλιος, εἰσι δὲ ἀμφοτέρω ὅ τε ἥλιος
 καὶ ὁ Σωφρονίσκος ποιητικὰ Σωκράτους, ἢ μὴ τῷ Σωφρονίσκῳ ὕλη
 αἱ σάρκες καὶ τὰ ἐσθὰ καὶ νεῦρα, ὁμοίως καὶ τὸ εἶδος καὶ ἐνεργεῖα αὐτῷ.
 ὅθεν διαφέρει τῷ λόγῳ τῆς τῷ Σωκράτους ὕλης καὶ τῷ εἶδος· σάρ-
 κες ᾧ καὶ νεῦρα αἱ ἀμφοτέρων ὕλαι. ὁμοίως δὲ καὶ τὰ εἶδη τὰ
 αὐτά, μόνον δὲ τῷ προτέρῳ καὶ ὑστέρῳ διαφέρει· προτέρα ᾧ ἢ
 Σωφρονίσκῳ ὕλη καὶ τὸ εἶδος τῆς τῷ Σωκράτους φύσεως. ἢ δὲ τῷ
 ἥλιν ὕλη καὶ τὸ εἶδος ὅ τῷ χρόνῳ μόνον προτέρα τῆς τῷ Σωφρο-
 νίσκῳ ὕλης καὶ τῷ εἶδος, ἀλλὰ καὶ τῷ λόγῳ· ἢ μὴ ᾧ τῷ Σωφρο-
 νίσκῳ ὕλη σάρκες, ἢ δὲ τῷ ἥλιν ὅ τοιαύτη, ἀλλὰ πέμπτον τι
 σῶμα. ὅτι δὲ καὶ τῷ ἥλιν εἶδος ἕτερόν ἐστι τῷ Σωφρονίσκῳ
 εἶδος, ὅ δὲ μὴ λέγειν. ταῦτα δὲ αἰνίττει διὰ τῷ "ἄλλως — εἶδος."
 ἔλλειψις δὲ ἐστὶν ἢ λείψις· εἴη δ' ἂν πλήρης εἰ ὅπως εἶχεν· ἄλλως δὲ
 ἐνεργεῖα καὶ δυνάμει, ὡς μὴ ἐστὶν ἢ αὐτὴ ὕλη μὴ δὲ τὸ αὐτὸ εἶδος,
 (ἅδδε διαφέρει) ὡς ἔστι τὸ αὐτὸ εἶδος μὴ δὲ ἢ αὐτὴ ὕλη. εἴη δ' ἂν
 τὸ λεγόμενον, ἐπειδὴ καὶ ὁ Σωφρονίσκος ποιητικός ἐστι Σωκράτους,
 ἀλλὰ καὶ ὁ ἥλιος καὶ ὁ λοξὸς κύκλος, διαφέρει ἢ ἐνεργεῖα καὶ τὸ εἶδος
 τῷ ἥλιν καὶ τῷ λοξῷ κύκλῳ τῆς ἐνεργείας καὶ τῷ εἶδος τῷ Σωφρο-
 νίσκῳ καὶ τῷ Σωκράτους. ὁμοίως δὲ καὶ αἱ δυνάμεις αὐτῶν ἦτοι αἱ
 ὕλαι καὶ τὴν αἰτίαν τούτῳ ἐπήγαγεν εἰπὼν "ὅτε ὕλη" κτλ.

1071. α. πάντων δὲ ἀρχαὶ πρῶτῃ ἦτοι προσεχέας. "πρῶτον τοδὶ,"
 19. τυτέσι τὸ μικρόν· τῷ ᾧ Σωκράτους ἀρχὴ καὶ αἴτιον ὅδε ὁ Σωφρο-
 νίσκος. ἐστὶν ὅν πάντων ἀρχὴ ἢ δὲ ἢ ἐνεργεῖα καὶ τότε τὸ μερικόν
 δυνάμει, τυτέσιν αὐτῇ ἢ μερικῇ ὕλῃ.

1071. α. πρὸς δὲ τοῖς εἰρημένους αἰτίαις εἰσι καὶ ἄλλα αἰτία καὶ ἄλλαι
 24. ἀρχαί· ταῦτα δὲ ἐστὶν εἶδη τῶν ὑσίων· ἄλλα δὲ ἄλλων, ὡς περ
 εἴρηκεν. ὅ μόνον δὲ τῶν ἑτέρων γενῶν ἕτερα τὰ αἰτία, ἀλλὰ καὶ
 τῶν ὁμοειδῶν ἕτερα, τῷ ἀριθμῷ δὲ κτλ.

1071. α. διὰ τούτων διδάσκει ἡμᾶς, εἴπερ ἐρωτώμεθα πότερον πάντων
 31. αἱ ἀρχαὶ αἱ αὐταὶ ἢ ἕτεραι, τί ὀφείλομεν ἀποκρίνασθαι· καὶ φησιν
 ὅτι πολλαχῶς λεγομένων τῶν αἰτίων καθόλου μὴ ἦτοι ἢ ὡς καθόλου

ὕλη καὶ ὡς καθόλου εἶδος καὶ ποιητικόν, καὶ ἦτοι ὅπως τὸ ἀνάλογον, καὶ
 μὴ ὡς τῷδε ἢ τῷδε λαμβανόμενα ἐστὶν ἑκάστῳ, τυτέσι πάντων
 εἰσὶν αἱ αὐταὶ ἀρχαί· διαιερέντων δὲ τῷ τε καθόλου εἶδος καὶ τῆς
 καθόλου ὕλης καὶ τῶν λοιπῶν εἰς τε τὰ τῷ Σωκράτους καὶ Πλάτωνος
 5 καὶ τῶν ἄλλων αἰτία, ὅκ εἰσι τὰ αὐτὰ ἄλλ' ἕτερα "πλὴν ὡδὶ" ἦτοι
 τῷ ἀνάλογον δὲ εἰσι τὰ αὐτά. καὶ τῷτο φανερώτερον ποιῶν πάλιν
 ἐπαναίληψε τὴν λόγον, καὶ φησιν ὅτι ὡδὶ μὴ τὰ αὐτὰ τῷ ἀνάλο-
 γον, ὅτι ὕλη εἶδος ζέρεσις, ἴσον λέγων, ἐπεὶ πάντα ὑπὸ ὕλης
 εἶδος ζέρεσιν εἰσιν, ἴσον ὅ πάντων αἱ αὐταὶ ἀρχαὶ τῶν ἀναλογον.
 τὸ δὲ "καὶ ὡδὶ — πάντων" δυνάμει τοῦτόν ἐστιν. ὅταν δὲ ἐρωτώ-
 μενοι πότερον τὰ τῶν ὑσίων αἰτία καὶ τῶν συμβεβηκότων εἰσὶν
 αἰτία, λεκτέον ὅτι ναί, καὶ τὴν αἰτίαν προδετέον ὅτι ἀνααιρεμένη
 ᾧ τῶν ὑσίων ἀναρεῖται καὶ τὰ λοιπά. αἴτιον δὲ τὸ συνανααιρεῖν τῷ
 συνανααιρεμένῳ. ἀλλὰ περὶ τούτων εἴρηκεν πρὸ ὀλίγου ἀκριβῶς· "ἐπὶ
 15 τ. π. ἐντ." ἐτι, φησίν, ἐρωτώμενοι πότερον τὸ πορρωτέρον ἐστὶν
 αἴτιον ἢ τὸ προσεχές, βητέον ὅτι τὸ πρῶτον, τυτέσι τὸ προσεχές.
 προσεχές δὲ αἴτιον καὶ ἐντελεχεία, ὡς πολλαχῶς εἴρηκεν. "ὡδὶ δὲ
 ἕτερα πρῶτα ὅσα τὰ ἐναντία," τυτέσιν ἄλλον δὲ τρόπον λεκτέον
 πρῶτα αἰτία τὰ ἐναντία, ἦτοι τὸ εἶδος καὶ τὴν ζέρεσιν· ὡς τὸ λε-
 γόμενον ἐστὶν ὅτι ποτὲ μὴ λεκτέον πρῶτον αἴτιον τὸ ἐντελεχεία ἦτοι
 τὸ ποιητικόν, ποτὲ δὲ τὰ ἐναντία ἦτοι τὸ εἶδος καὶ τὴν ζέρεσιν, ἅπερ
 ἐναντία, φησίν, ὅτε ὡς γέννη λέγει, τυτέσιν ὡς ὕλη, ὅτε παλ-
 λαχῶς, τυτέσιν ὅτε ὡς καθόλου, ἀλλ' ὡς συγκατατεταγμένα.
 ἐν δὲ τῇ λέξει τῇ "ὡδὶ δὲ πρῶτα ὅσα τ. ἐν." τὸ "ὅσα" παρέλ-
 25 κων ἐστὶν.

et saepe diximus hoc principium non posse demonstra- 1071
 tione cognosci; demonstratio enim ex principiis et causis
 constat, prima autem causa, hoc est primum principium, nec
 causam ante se nec principium habet. sed quod volumus
 hoc pacto fortasse consequemur, considerando duo inesse
 primo principio, unum quod est aeternum, alterum quod
 est immobile. separemus igitur haec et de utroque sigilla-
 tim disputemus. Themist. f. 9.

ἦτις τὴν αἰδίον κίνησιν κινεῖ· πᾶσα ᾧ κίνησις τινος. καὶ 1071
 ὅτι μὴ ἢ κίνησις αἰδίου, δέδεικεν τῷ θῆτα τῆς φυσικῆς Ἀκροά-
 4 σεως· ὅτι δὲ καὶ ὁ χρόνος αἰδίου, παραμυθίας ἀξιοῖ, λέγων, αἱ
 ἐξιν ὁ χρόνος γενητὸς καὶ φθαρτός, πρότερον ὅκ ἦν ὅδ' ὕστερον ἔξαι·
 ἀλλὰ μὴν τὸ πρότερον καὶ ὕστερον χρόνῳ τί εἰσιν· ἦν ἄρα πρὸ τῷ
 γενέσθαι τὸν χρόνον χρόνος· εἴπερ μὴ τὸν τῷ χρόνῳ φθορὰν ἐστὶ τὸ
 40 ὕστερον.

ἐν δὲ τῇ λέξει τῇ "ἀλλὰ μὴν εἰ ἔστι κινήτικόν ἢ ποιητικόν," 1071
 μὴ ἐνεργῶν δὲ τι" τὸ "μὴ ἐνεργῶν" ἀντὶ τῷ μὴ εἶναι δὲ ἐνεργεῖα 12
 πάντῃ ἀμοιρῶσα δυνάμει, ἔξαι ὅτε ὅκ ἔξαι κίνησις· τὸ ᾧ δυ-
 νάμενον μὴ ἐνεργῆσαι ἔξαι ποτὲ ὅκ ἐνεργῶν. δέδεικεν δὲ ὅτι ἀδύ-
 45 νατόν ἐστι μὴ εἶναι κίνησιν· ἀδύνατον ἄρα καὶ τῷ κινῶντι τὴν αἰδίαν
 κίνησιν δυνάμιν τινα ὑπάρχειν.

τὸ δὲ "εἰ ᾧ μὴ ἐνεργῇ, ὅκ ἔξαι κίνησις" ταυτέον ἐστὶ τῷ 1071
 εἰ ᾧ μὴ ἐνεργεῖ ἢ παρὰ τὰ εἶδη ὑσία, ἀλλὰ μένει μὴ ἐνεργῶσα. 17

ὡς οἱ τὰ εἶδη τιθέμενοι ἀπεφαίνοντο (λέγοντες ὅτι τὰς ἰδέας καὶ ἀκινήτους καὶ μηδὲν ὅλως ἐνεργούσας, ἐκπίπτειν ἐξ αὐτῶν ἐφασκον ἀπορροίας τινὰς καὶ τῇδε τῇ ὕλῃ συμπιπτεύσας ὕτω γίνεσθαι πάντα τὰ ἄτομα), εἰ ὅν ὕτως, ὥσπερ αἱ ἰδέαι, ἔχει ἢ ἀν' ὑπόθεταί τις ὕσταν, ἢ καὶ κίνησις.

1071 β "ἡ — δύναμις." τυχέτιν εἰ συνέ(ε)υκ' αὐτῇ τις δύναμις, καὶ μὴ εἴη ἄμοιρος πάντῃ δυνάμεως, ὅθ' ὕτως ἔσται ἡ κίνησις αἰδίου.

21. τὸ "ταύτας," οἶμαι, ἀντὶ τῶν τὰς λοιπὰς εἰληπῶν. καὶ εἴη ἀν' λέγων ὅτι ὁ μόνον τὸ κινήσιον τῆς ἀπλαντοῦς δεῖ τοῦτον εἶναι οἷον εἰπομένην, ἀλλὰ καὶ τὰς λοιπὰς ἀρχὰς τὰς κινύσας τὴν Κρονιακὴν ἢ τὴν Δίον καὶ τὰς λοιπὰς σφαίρας, αἰτίνες ἀρχαὶ ὑπὸ τὴν πρώτην εἰσί, καὶ ταύτας ὅν δεῖ αὐλως εἶναι καὶ αἰδίου, εἴπερ γε καὶ ἄλλο τι αἰδίου. ἐπεὶ γὰρ ἐστὶ καὶ ἄλλο τι, οἷον τὸ τῆς ἀπλαντοῦς κινήσιον αἰδίου, δεῖ καὶ ταύτας αἰδίου εἶναι. ἢ τὸ "εἴπερ γε κ. α. τι α." λέ- 15 γοι ἀν', ἐπειδὴ ἡ τῶν ἐπτά σφαιρῶν ἐνὰς αἰδιότης ἐστὶ, δεῖ καὶ τὰς τούτων κινήσεις αἰδίου εἶναι.

25. "ὅθεν ἔσται τῶν ὄντων," ὁ ἴσον ἀν' εἴη τῷ ἢ ἀρα ὅτε ὅθεν ἢ τῶν ὄντων. ἐνδεχέσθ' ὅτι τὸ δυνάμενον εἶναι μὴ πῶς εἶναι. καὶ οἶμαι ἐν τῇ λέξει τῇ "δοκεῖ ὅτι τὸ μὴ ἐνεργεῖν" τὸ "δοκεῖ" ἐμφατι- 20 κόν εἶναι τῷ μὴ ἀρέσκων αὐτῷ τὴν ὅτι πᾶν τὸ ἐνεργεῖν δύναμι' λέγουσα πρότασιν, ἢ ἢ τὸ λεγόμενον ὅτι δοκεῖ ἄλλοις. τὸ δὲ "ἀλλὰ μὴν εἰ τούτο, ὅθεν ἔσται τῶν ὄντων." ἐνδεχέσθ' ὅτι δυνάμει μὴ εἶναι μὴ πῶς εἶναι, οἶμαι ὅτι ὡς λύσις ἐπὶ τῷ τῷ λέγοντος λόγῳ ὅτι ἡ δύναμις προτέρα τῆς ἐνεργείας. εἰ ὅτι ἐκ τῷ λέγειν ὅτι πᾶσα δύναμις 25 προτέρα πάσης ἐνεργείας ἐστὶ, συνάγεται τὸ ἢ ὅτε ὅθεν τῶν ὄντων, τούτο δὲ ἀδύνατον δέδεικται ἐν τῇ περὶ Οὐρανῶν (1 12), ψευ- δὸς ἀρα τὸ λέγειν ὅτι πάσης ἐνεργείας προηγέσθ' δύναμις. ἀλλ' εἰ, ὡς ἐφασκεν, ταῦτα λύσις εἰσὶ τῆς ἀπορίας, πῶς κατιῶν πάλιν αὐτὴν λύει; ἢ ἐκ ἐξ τούτου ἀλλοτρίον τῆς Ἀριστοτελικῆς ἀρχι- 30 νοίας. πρὸς παραστάσιν ὅτι τῆς ἀληθείας πανταχῶς, καὶ μάλιστα ἐν ταύτῃ τῇ πραγματείᾳ, δις τῶν αὐτῶν μέμνηται καὶ τοσαυτάκις τὰ περὶ αὐτῶν διαρθροῖ. δείξας ὅν ὅτι ἡ ἐνέργεια προτέρα δυνά- μεως ἢ τοῦ εἶδος τῆς ὕλης (πᾶσα ὅτι δύναμις ὡς ὕλη. ὁ ὅτι Σωκράτης δύναμις καὶ ὕλη τῷ γράφειν ἐξίν), αἰτία τῆς θεολόγους 35 προτέραν παρ' ὅσων τὴν δύναμιν καὶ τὴν ὕλην τῆς ἐνεργείας. ὅταν ὅτι Ἡσίοδος λέγει (Theog. 116)

ἦτοι μὲν πρώτητα χάος γένετ', αὐτὰρ ἔπειτα
γαῖ' εὐρύς τερος.

καὶ

τὴν δ' ἐτέρην προτέραν μὲν ἐγένετο Νύξ ἐρεβενή,
διὰ τῷ χάος καὶ τῆς νυκτὸς τὴν ὕλην ἡγήτετο. σκοτός ὅτι καὶ νύξ καὶ τὸ ἀληπτον αὐτῆς ἡ ὕλη, χάος δὲ διὰ τὸ χωρητικὸν καὶ δεκτικὸν αὐτῆς τῶν εἰδῶν. καὶ ὁ Ἀναξαγόρας διὰ τὸ "ἢ ὅμῳ πάντα χρήματα" τὴν ὕλην ἡγήτετο. αἰτία τῆς δὲ τῶν φυσικῶν, 45 τὸν τε Ἐμπεδοκλῆα καὶ Ἀναξαγόραν (ὅτι ὅτι προτέραν τὴν ἐνέρ- γειαν ἔλεγον δυνάμεως, ὡς ἐρεῖ. ὁ μὲν ὅτι αὐτῶν φίλιαν καὶ νεῖκος ἐκίθετο τὴν ἐνέργειαν, ὁ δὲ Ἀναξαγόρας τὴν νῦν), ἀλλὰ τῆς θεο-

λόγους. τὸ ὅτι "τὸ αὐτὸ αἴτιον" ὁ τούτο σημαίνει ἀν', ὅτι τὰ αὐτὰ ἄτομα ἐπεὶ τοῖς τε θεολόγοις καὶ τοῖς φυσικοῖς, ἀλλὰ τὸ αἴτιον ἴσον ἐστὶ τῷ τὸ αὐτὸ ἄτοπον ἐπεὶ πᾶσι τοῖς θεολόγοις, ὅσοι προτέ- 5 ραν τὴν δύναμιν τῆς ἐνεργείας ποῦσιν. ἢ λέγει ἀν' ὅτι τὸ αὐτὸ ἄτοπον ἐπεὶ καὶ τοῖς θεολόγοις καὶ τοῖς φυσικοῖς, ὁ πᾶσιν ἀλλ' ὅσοις τῶν τε φυσικῶν τῶν τε θεολόγων ἐπὶ ἡλθε ποιεῖν προτέραν τὴν δύ- ναμιν τῆς ἐνεργείας. εἰ γὰρ ἐστὶν ἡ δύναμις, φησί, κατ' αὐτὴν προτέρα τῆς ἐνεργείας, πῶς ἐξ αὐτῆς κινήσεται ἡ ὕλη μὴ ὕσης τῆς ἐνεργείας τῆς κινήσεως;

quod autem potentia praecedat actum, sermo est anti-1071 β quorum theologorum, qui generabant mundum ex tenebris 26 et aëre, ut dicebat Hesiodus. Themist. f. 11.

ἀεὶ ὅτι εἶναι κίνησιν καὶ Δευκίππος καὶ Πλάτων ἔλεγον. παρα-1071 β λαβὼν γὰρ, φησὶν ὁ Πλάτων (Tim. p. 30), τὴν ὕλην πλημμε- 32 λῶς καὶ ἀτάκτως φερόμενην. καὶ Δευκίππος δὲ ἐν τῷ κενῷ τὰς ἀτόμους κινεῖσθαι τὴν ἀπαιρον χρόνον ἐφασκεν. καὶ ὅτι ἡ μὴ κίνησις ἐνεργεία ἐστὶν, ἀπεφαίνοντο. ἀλλὰ διὰ τί ἐστὶν ἐνέργεια ἡ κίνησις, καὶ τίς ἐστὶν αὐτῇ ἡ κίνησις, πότερον ἢ κύκλω ἢ ἄλλῃ τις, καὶ διὰ τί ὡδὲ μὴ τότε κινεῖται ὡδὲ δὲ τότε, τούτων τὴν αἰτίαν ὁ λέγουσιν.

πολύ ὅτι διαφέρει τὸ καὶ φύσιν τῷ παρὰ φύσιν κινεῖσθαι, καὶ ἡ 1071 β πρώτη κίνησις τῶν ἄλλων. αἰτία τῆς δὲ καὶ ἄλλο τῷ Πλάτῳ. 36 εἰπὼν ὅτι ὁ Πλάτων ὅτι ἡ κίνησις ἦν καὶ πρὸ τῷ τὸν κόσμον γενέσθαι, εἴπερ ἀτάκτως ἐκνεῖτο ἡ ὕλη, πάλιν λέγει ὅτι ἡ ψυχὴ ἡ ἄμα τῷ ὕρανῳ γεγενῆσθαι καὶ αὐτὴ ἑαυτὴν κινῆσαι ἐστὶ πηγὴ καὶ αἰτία τῆς κί- 1071 β σιν εἶναι, ὥστε πρὸ τῷ τὸν ὕραν καὶ τὴν σὺν αὐτῷ γεγενῆσθαι ψυ- 36 χὴν γενέσθαι εἶναι κίνησιν φησιν. εἰ ὅν πρὸ τῷ γενέσθαι τὸν ὕραν καὶ τὴν σὺν αὐτῷ γεγενῆσθαι ψυχὴν ἦν ἡ κίνησις, ψευδὸς ὅτι ἡ ψυχὴ ἡ αὐτὴ ἑαυτὴν κινῆσαι ἐστὶν ἡ πηγὴ τῆς κινήσεως.

ἐπὶ μὲν ὅτι τὸ αὐτὸ καὶ ἐνὸς ἀληθὲς ὅτι ἡ δύναμις προτέρα τῆς 1072 α ἐνεργείας. εἰ ὅτι καὶ δύναμις ὡς πρότερον ὁ Σωκράτης μουσικὸς ὕτω 3 γέγονε καὶ ἐνεργεία, ὅμως ἦν ἄλλο τι πρότερον ἐνεργεία μουσικὸν τὸ εἰς ἐνέργειαν τὸν Σωκράτην ἄξαν. ὥστε πρὸς μὲν τὸν αὐτὸν καὶ ἐνα ἐπὶ τῶν γενητῶν καὶ φθαρτῶν προτέρα ἐστὶν ἡ δύναμις τῆς ἐνεργείας, πρὸς δὲ τὸ χυμὰ πάντων τῶν ἀνθρώπων ὕδαμῶς ἐστὶν ἡ ἐνέργεια 4 ὕστερα τῆς δυνάμεως. εἰ δὲ ἐπὶ τούτων ὁ προηγέσθ' ἡ δύναμις, πολλῶν μᾶλλον ἐπὶ τῆς κυρίως ὕστερήσει. ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων εἰρησὶ ἐν τῇ περὶ Ψυχῆς (2 4).

ἀλλὰ τὰ αὐτὰ ἄπερ ἐστὶ νῦν, οἷον ἦν αἰεὶ ὁ κόσμος, ἢ πε-1072 α ριόδῳ, ὡς Ἐμπεδοκλῆς ἐφασκεν, ἢ ἄλλως, ὡς Ἀριστοτέλης βέ- 8 40 λεῖ. "εἰ δὲ τὸ αὐτὸ αἰεὶ περιόδῳ." ἐλλείπει ἀν' τῇ λέξει τὸ ἢ ἄλ- λως, ἢ ἢ τὸ πᾶν, εἰ δὲ ὁ κόσμος ὕτος αἰεὶ ἐστὶν, ἢ περιόδῳ, ὡς Ἐμπεδοκλῆς λέγει, ἢ ἄλλως, ὥσπερ ἡμεῖς, δεῖ τι αἰεὶ μένειν ὡσαύτως ἐνεργεῖν καὶ εἶναι τὴν φύσιν αὐτῆς ἐνέργειαν. εἰ δὲ ἀνάγκη καὶ γένεσιν αἰεὶ εἶναι, δεῖ εἶναι τι ἐνεργεῖν ἄλλως, ἢ τοῦ λοξῶς κινεῖσθαι, ἢ να προσάγει καὶ ἀπάγει τὸ γεννητικόν, ὅπερ ἐστὶν ὁ ἥλιος. ἀνάγκη ἀρα τὸ λοξῶς κινούμενον καθ' αὐτὸ μὲν ὡδὲ ἐνεργεῖν, ἢ τοῦ λοξῶς κινεῖσθαι καὶ προσάγειν καὶ ἀπάγειν τὸν ἥλιον, "ὡδὲ δὲ κατ' ἄλλο," τυχέτι τὸ γίνεσθαι δὲ καὶ καθ' ἐκάστην τὴν ἡμέραν ὑπὸ γῆν καὶ

ὑπὲρ γῆν κατ' ἄλλο, ἤτοι δὲ καθ' ἕτερον, τὸτο πάχει ὁ ἥλιος
οἷον φέρε εἰπεῖν διὰ τὴν κρονιακὴν, ἣ καὶ τὸ πρῶτον, οἷον καὶ τὴν
ἀπλανῆ. καὶ διαρθρῶν τὴν λόγον λέγει, ἀνάγκη ἄρα καὶ τὴν τῆς
ἀπλανῆς κίνησιν γίνεσθαι ὑπὸ γῆν καὶ ὑπὲρ γῆν τὴν ἥλιον, παρὸ καὶ
τὴν κρονιακὴν. καὶ τὴν αἰτίαν τὴν ἀνάγκη καὶ τὴν ἀπλανῆ τὴν τῷ
ἥλιον ὑπὲρ γῆν καὶ ὑπὸ γῆν γίνεσθαι καθ' ἐκάστην φοράν, ἐπηγάγεν
εἰπὼν "πάλιν γὰρ ἐκείνο αὐτῷ τὸ αἷτιον ἀκρίβειαν," τὴν δὲ πάλιν γὰρ
τὸ τῆς ἀπλανῆς σῶμα αἷτιον ἔσται τῷ ἐν τῇ κρονιακῇ σφαίρᾳ ἀσέρι
ὑπὲρ γῆν καθ' ἐκάστην γίνεσθαι καὶ ὑπὸ γῆν ἀκρίβειαν, ἤτοι τῷ ἥλιῳ.
ἡ ἀπλανῆς γὰρ ἐστὶν αἰτία τῷ καθ' ἐκάστην καὶ τὴν κρόνον καὶ τὴν ἥλιον
δύνειν καὶ πάλιν ἀνατέλλειν. ὥστε καλλίστην ἐστὶν τὴν ἀπλανῆ λέγειν
αἰτίαν εἶναι τῷ τὴν ἥλιον ἀνατέλλειν καὶ δύνειν ἥπερ τὴν τῷ κρόνῳ
σφαῖραν. ἐκείνο γάρ, ἤτοι ἡ ἀπλανῆς, ἥν αἰτία τῷ ἥλιῳ τὸ αἰε
ὡσαύτως ἤτοι ὑπὸ γῆν καὶ ὑπὲρ γῆν φέρεσθαι, τῷ δὲ ἄλλως, ἤτοι
ποτὲ μὲν ἐν τῷ σκορπίῳ γίνεσθαι ποτὲ δὲ ἐν αἰγοκέρῳ, ἡ λοξωσίς
τῷ ζωδιακῷ, καθ' ἣν φέρεται. τὸ δὲ "τῷ δ' αἰε ἄλλως, ἀμφω δη-
λονότι" (καὶ ὑποκινεῖται εἰς τὸ "ἄλλως") δηλωτικὸν ἂν εἴη τῷ δ' αἰε
μὲν, τὴν δὲ εὐτάκτως καὶ ἀνα μέρος γίνεσθαι νύκτα καὶ ἡμέραν καὶ
γένεσιν καὶ φθοράν, αἰτία εἰσὶν ἀμφοτέρω, ἡ τὴν ἀπλανῆς καὶ ἡ λοξω-
σις φερομένη τῷ ἥλιῳ σφαῖρα, ἡ μὲν ὑπὸ ἀπλανῆς τῷ νύκτας γίνεσθαι καὶ
ἡμέρας, ἡ δὲ ἡλιακῇ σφαίρᾳ καὶ ὁ ἥλιος τῷ γένεσιν καὶ φθοράν.
ταῦτα εἰπὼν ἐπιφέρει "ἐκὼν — κινήσεις," ἴσον λέγων τῷ ὁ μόνον
ἡμεῖς ταῦτα περὶ τῶν τῆς ἀπλανῆς καὶ τῆς ἡλιακῆς σφαίρας κινή-
σεων ὅπως λέγομεν, ἀλλὰ καὶ ὅπως ἔχουσιν. εἰ ὅν αὖτε αἰ κινήσεις
αἰτία τῷ τὰ λεγόμενα ἔχειν ὡς γίνεσθαι, τί δὲ ζῆτε ἄλλας ἀρχὰς
ὅσας φασὶν οἱ τὰς ἰδέας τίθεμεναι; ταῦτα εἰπὼν λέγει "ἐπεὶ δ'
ὅπως ἐνδέχεται, λύοιτ' ἂν ταῦτα. καὶ εἰ μὴ ὅπως" (καὶ ὑποκινεῖται
εἰς τὸ ὅπως), "ἐκ νυκτὸς ἔσται — μὴ ὄντος." ὅπως γὰρ ἐστὶ τὸ συ-
νεχὲς τῆς λέξεως. ἔστι δὲ τὸ λεγόμενον. ἐπεὶ, ὡς δέδεικται, προ-
τέρω ἐστὶν ἡ ἐνέργεια τῆς δυνάμεως, καὶ ὅτι ἡ τῆς ἀπλανῆς καὶ τῆς
ἡλιακῆς σφαίρας κινήσεις, αἱ τινες σφαῖραι καὶ αὐταὶ ἐνέργειαι εἰσιν,
εἰ καὶ μὴ, ὡς ἡ κυρίως λεγομένη, αἰτίαι εἰσὶν ἡμερῶν καὶ νυκτῶν καὶ
γενέσεως καὶ φθορᾶς, λύοιτ' ἂν πᾶσα ἀπορία, ἡ τε ἀπορῶσα εἰ ἔστι
πρότερον ἡ δύναμις τῆς ἐνεργείας, καὶ ἡ λέγουσα διὰ τί ὡδὲ κινεῖται
ἡ ἀπλανῆς καὶ ὡδὲ ἡ τῷ ἥλιῳ σφαῖρα, καὶ ἡ ζητούσα ποῖα τῶν κινή-
σεων ἐστὶν ἡ πρώτη. περὶ τούτων γὰρ ἀπάντων εἴρηται ὅτι ἡ τὰς ἄλ-
λας αὐτῇ συγκινῶσα, ἥπερ ἐστὶν ἡ τῆς ἀπλανῆς, ἐστὶν ἡ πρώτη
τῶν κινήσεων, κινεῖται δὲ ὡς κινεῖται διὰ τὸ γίνεσθαι νύκτας καὶ ἡμέ-
ρας, ἡ δὲ ἡλιακῇ σφαίρᾳ ἀναπαλιν διότι δὲ γένεσιν εἶναι καὶ
φθοράν, γένεσις δὲ ἐστὶν αἰε καὶ φθορά, ὅτι δὲ τί αἰε εἶναι. εἰ
ὅν ὅπως ἔχειν ἐνδέχεται, ὥσπερ φαμέν, λύοιτ' ἂν πάντα. καὶ εἰ
μὴ ὅπως, τὴν δὲ λέγοι τις μὴ ὅπως ἔχειν, ἐκ νυκτὸς
ἔσται καὶ ἐξ ὁμοῦ πάντων καὶ μὴ ὄντος, τὴν δὲ ἔσται ἡ δύναμις
πρότερον ἐνεργείας, καὶ ἔσται πάντα ἐκ δυνάμεως, ὅπερ δέδεικται
ἀδύνατον.

1072a
10. ex se quidem necessario haec causa variā est, continua-
tionem autem accipit ab alia causa: manat ergo hoc a prima
causa. Themist. f. 11.

ἡ μὲν ὅν τῶν λεγομένων πάντων διάνοια εἴρηται. ἐν δὲ τῇ λέξει
τῇ "ἐπεὶ δὲ κινεῖται κ. κιν., καὶ μέσον τοῖνον ἐστὶν ὁ ὁ κ. κ. πρῶτον
ὑποκινεῖται εἰς τὸ "καὶ μέσον." εἴτα προσυπακύνει τῷ ἐστὶ δὲ καὶ
τὸ κινεῖται μόνως. εἴτα ἐπακύνει τὸ "τοῖνον ἐστὶν ὁ ὁ κ. κ." καὶ
τὰ ἐξῆς, ὅν ἡ τὸ πᾶν τοῦτον. ἐπεὶ δὲ ἐστὶ τῷ κινεῖται μόνως καὶ
τῷ κινεῖται μόνως μέσον τὸ κινεῖται ἅμα καὶ κινεῖται, εἰσὶ δὲ τὰ
δύο, τὸ τε κινεῖται μόνως καὶ τὸ κινεῖται ἅμα καὶ κινεῖται, δεῖ εἶναι
καὶ τὸ ἀκίνητον.

ἐπειδὴ δὲ πᾶν ὀρεκτὸν καὶ πᾶν νοητὸν ἀπὸ τῷ πρῶτον καὶ καθ' 1072a
αὐτὸ νοητὸ καὶ ὀρεκτὸν λέγεται, καὶ εἰσὶ τινὰ μὴ ὀρεκτά, μὴ νοητά δέ,
ὡς ὁ ἄρτος, καὶ ἐμπαλιν νοητά μὴ ὀρεκτά, ὡς τὰ κακά, δείκνυ-
σιν ὅτι τὸ πρῶτως καὶ κυρίως νοητὸν καὶ κυρίως ὀρεκτὸν ταῦτόν ἐστι.
πρῶτον δὲ διδάσκει ἡμᾶς τὴν διαφορὰν τῷ ἐπιθυμητῷ καὶ τῷ βυ-
λητῷ, λέγων, ἐπιθυμητὸν μὲν ἐστὶ τὸ φαινόμενον καλόν. τὸ γὰρ κυ-
ρίως καλὸν ἐκ ἐπιθυμητὸν ἀλλ' ἐφετὴν καὶ ὀρεκτόν. ἕτερον γὰρ ἐπι-
θυμία ἐφέσεως. ἡ μὲν γὰρ ἐπιθυμία ἐν τῷ ἐπιθυμητικῷ καὶ ἀλόγῳ
μέρει τῆς ψυχῆς ἐστὶν, ἡ δὲ ἐφεσις ἐν τῷ λογιστικῷ. βουλήτὸν δὲ
πρῶτως καὶ κυρίως ὁ φαινόμενον καλόν, ἀλλὰ τὸ ὅν ἐν τῇ αὐτῇ
φύσει καλόν. ὀρεγόμεθα δὲ διότι ἐδοξε καλόν, ἡ καὶ ἐμπαλιν,
διότι δοκεῖ, ὀρεγόμεθα. ὅπως ὅν περὶ τούτων εἰπὼν συνάγει ὅτι
τὸ πρῶτον νοητὸν καὶ τὸ πρῶτον ὀρεκτὸν τὸ αὐτό ἐστὶ, λέγων, "ἀρχὴ
γὰρ" κτλ.

in primis vero principiis materiae impermixtis idem est 1072b
desiderabile atque intelligibile. porro nos etiam ex his quae
sunt apud nos cupimus et eligimus quae bona esse videntur;
nam quae eligimus appetimus quoniam videntur bona, neque
talia videntur quia nos ea appetamus. sed tamen nobis multa
videri contingit aliter atque sint; sed in primo desiderato
atque in primo desiderio nulla est diversitas inter id quod
videtur quodque re vera est, nam idem est et quod apparet
et quod vere est; quod autem de eo intelligitur, est in ra-
tione eius, id autem est ipsum esse bonum: nam re vera est
ipsum bonum. initium autem desiderii est id quod de prima
causa intelligitur, eo modo quo appetitus in nobis initium
est imaginatio et cogitatio, omnisque intellectus ab intelli-
gibili movetur... species vero intelligibilium plures sunt,
caeteris tamen prior est substantia, et inter substantias ea
quae simplicior est et est actu absque potentiae miscella ect.
Themist. f. 12.

ἐτέρω δὲ συσσειχίαν λέγει τὴν τῷ καλῷ, ὅφ' ἦν ἐστὶ καὶ τὸς 1072c
Πυθαγορείως ὅσα φῶς τρίγωνον περιτὸν καὶ ὅσα ἐκείσε κατη-
ρίθμηνται. εἰσὶν ὅν πάντα νοητά τὰ ὑπὸ τὴν τῷ ἀγαθῷ συσσειχίαν,
ἀλλὰ μάλιστα τούτων ἐστὶ νοητὴ ἡ ὅσα, καὶ τῆς ὅσας πάλιν μάλ-
λιστα ἐστὶ νοητὴ ἡ ἀπλὴ κατ' ἐνέργειαν... ὅσα τῶν εἰδῶν ἐνυλὰ
ἐστὶ καὶ ἐν ὕλῃ τὸ εἶναι ἔχει, ταῦτα ὑπὸ τῷ τῷ γίνεσθαι νοητά, δυνά-
μει ὄντα νοητά καὶ μὴ καθ' αὐτὰ μὴδὲ ἐνέργειαν. χωρὶς τῶν αὐτῶν
τῆς ὕλης ὁ ὅσας, μεθ' ἧς ἐστὶν αὐτοῖς τὸ εἶναι, ἐνέργεια νοητὰ αὐτὸς
αὐτὰ ποιεῖ, καὶ τότε ἐκαστον αὐτῶν, ὅταν νοητῷ, ἐνέργεια τε νοητὸν

ἐστὶ καὶ νῦν γίνεσθαι, ὃ πρότερον ὑδὲ τῇ αὐτῇ φύσει ὄν τοσούτων· ὃ κατ' ἐνέργειαν νῦν ὑδὲν ἄλλο ἢ τὸ νοούμενον εἶδος ἐστίν, ὥστε καὶ τῶν ἑκείνων τῶν ἐκ ὄντων ἀπλῶς νοητῶν, ἔστι νοῦν, νῦν γίνεσθαι. ὥς καὶ ἡ κατ' ἐνέργειαν αἰσθησις ἡ αὐτὴ ἐστὶ τῇ κατ' ἐνέργειαν αἰσθητῇ καὶ τῇ κατ' ἐνέργειαν αἰσθητῇ τῇ κατ' ἐνέργειαν αἰσθησεί, ὅπως ὁ κατ' ἐνέργειαν νῦν ὁ αὐτός ἐστι τῇ κατ' ἐνέργειαν νοητῇ καὶ τῇ κατ' ἐνέργειαν νοητῇ τῇ κατ' ἐνέργειαν νῦν· ὃ καὶ νῦν τὸ εἶδος τῷ νοούμενῳ λαβὼν καὶ τῆς ὕλης αὐτὴ χωρίσας κατ' ἐνέργειαν ἐκεῖνο τὸ νοητὸν ποιεῖ, καὶ αὐτὸς κατ' ἐνέργειαν νῦν γίνεσθαι. εἰ δ' ἐστὶ τῶν ὄντων, ὥσπερ δέδεικται, αἰσθημάτων καὶ καθ' αὐτὸ ὄν καὶ ἐνυλόν, 10 τὸ τῷ ἐν ἐνέργειᾳ νοητῇ τῇ τε αὐτῇ φύσει, καὶ ἐξ αὐτῆς τὸ εἶναι ἐν ἐνέργειᾳ νοητῇ ἔχει, καὶ ὡς παρὰ τὸ χωρίζοντος αὐτὸ τῆς ὕλης νῦν· αὐτὸν καὶ νῦν καὶ νοητὸν ἐστίν. ἀλλ' ἐστὶν ἐν ἐνέργειᾳ νῦν καὶ ἐν ἐνέργειᾳ νοητῇ αἰεὶ, ὡς μετ' ὀλίγον ἐρεῖ, ὥστε ὅσα μὲ τῶν εἰδῶν ὁ νῦν χωρίζει τῆς ὕλης καὶ νοητὰ αὐτὰ ποιεῖ, ταῦτα ἐκ ἐστὶ κυρίως νοητὰ 15 καὶ καθ' αὐτά. σημειῶν δέ, καὶ καὶ χωρίζοντα τῷ νοῦντος αὐτὰ νῦν καὶ χωρίσαντος ἀπὸ τῆς ὕλης καὶ ἐκ μερικῶν ποιήσαντος καθόλου, φθίρειν καὶ ἐκ ἐστίν· ὅσα δὲ ἐξ αὐτῶν τὸ εἶναι καθ' αὐτὰ ἔχει, ταῦτα κυρίως νοεῖ καὶ κυρίως νοητά.

172. "ἐστὶ — αὐτό." ἐνταύθις τινα διὰ τῶν λυγίων δύναμιν 20 πρὸς τὰ λεγόμενα φέρεται τοιαύτην· εἰ ἡ πρώτη ὕστα καὶ ἀκίνητος ἀπλὴ ἐστὶ, τὸ δὲ ἀπλὸν ἐν ἐστίν, ἡ δὲ ἀπλὴ ἀκίνητος ὕστα μία ἐστίν. δείξει δὲ αὐτὸς ὅτι εἰσὶ καὶ ἄλλαι ἀκίνητοι ὕστα ἐν τῷ βιβλίῳ. λυγίον δὲ ταύτην λέγων, ὅτι ἐκ ἐστὶ τὸ ἀπλὸν καὶ ἐν ταύτῳ.

neque cum primam substantiam unam esse dicimus, 25 quantitatem significamus... in his namque aliud est id quod est, aliud est esse unum: in natura vero hac ens et unum idem sunt. ita quoque simplex dicitur non quod ex ea possit quicquam componi; nec alterius comparatione sic appellatur, sed simplex est sine compositione et multiplicitate. 30 et natura haec non tantum est primus motor rerum, sed est perfectio et id gratia cuius. nam quod ex se eligibile est et quod in se summam habet pulchritudinem et nobilitatem, id et principium et ex se perfectio existit. Themist. f. 13.

172. "ἐν τῇ αὐτῇ συστολή," ἥτοι ἐν ἡ ἐστὶ τὸ καθ' αὐτὸ καὶ δι' 35 αὐτὸ αἰρετὸν καὶ ἀριστον, κατ' ἀναλογίαν δέ. καὶ ὁ δὲ αὐτὸς πρῶτον, λεχθήσεσθαι ἀριστον.

172. ταῦτα εἰπὼν λέγει, ὅτι δὲ ἐστὶ πρὸς οἷς εἰπομεν ἐν τοῖς ἀκί- 1 νήτοις καὶ τὸ ὅτι ἐνεκα, δηλοῖ ἡ διαίρεσις, λέγων διαίρεσιν ἐν ἡ πολ- λάκις εἰρηκε τὴν τῶν ἐναντίων πεποινημένη ἀναγωγὴν· ταύτην δὲ 40 πεποινημένη ἐν τῷ περὶ τ' Ἀγαθῶ ἐπιγραφόμενῳ βιβλίῳ. ἐν δὲ τῇ λέξει τῇ "ἐστὶ γὰρ τινὶ τὸ ὅτι ἐνεκα," τὸ καὶ ἀντὶ τῷ δὲ συνδεδωμῇ ἐκληπτέον, ἢ ἡ, τὸ δὲ ὅτι ἐνεκα τοῦ ἐστίν· τὰ καὶ γινόμενα καὶ πρα- τόμενα ἐνεκα τῆς οὐδαιμῆος τῇ πράττει, ὅσον τῷ Σωκρά- 45 τει. [τὸ δὲ] "ὡς τὸ μὲ ἐστὶ τὸ δ' ἐκ ἐστὶ" "ὡς" λέγοι ἂν τὰ ὡς ἐνεκα ἡ πράξις, τὸ δὲ "τὸ δ' ἐκ ἐστὶ" τὸ πράττον. εἴη δ' ἂν τὸ λεγόμενον· τὸ ὅτι ἐνεκα, ὅπερ ἐστὶ, τὸ τῷ ἐστίν· τὸ δὲ τῷ ἐνεκα, ἐκ ἐστὶν ὅπερ ἐκεῖνο. τὸ καὶ κινούμενον ἐνεκα τῷ ἀγαθῷ, ἐκ ἐστὶν

ἀγαθόν, τὸ δὲ ἀγαθόν ὅπερ ἐστίν, ὅ ἐνεκα ἀγαθόν ἐστίν. κινεῖται δὲ ἕως ὅτι καταλάβοι τὸ ἀγαθόν· καταλαβὼν δὲ ἴσαται. εἰ δὲ τὸ πρῶ- 5 τοῦ αἰτίου, ὅπερ καὶ πρῶτον ἀγαθόν ἐστίν, ἀπειρόν ἐστίν, ὑδέποτε ἂν τὴν ὁλότητα τῆς ἀγαθότητος αὐτῷ, ὥσπερ ἐπὶ τῶν μερικῶν ἀγα- θῶν ἔχει, τὸ ἐπιέμενον αὐτῷ καταλήψει· διὰ τὸ αἰεὶ κινῆσει ὡς ἐρώμενον ἀκατάληπτον. ταῦτα εἰπὼν λέγει καὶ πῶς κινεῖται πρῶτον αἶτιον πάντα, ὅτι κινεῖται μὲν τὸ κυκλοφορητικὸν σῶμα ὡς ἐρώμενον καὶ ἐφετόν. κινούμενον δὲ ὑπ' αὐτῷ προσεχῶς ὁ ὕψος αὐτὸς τὰ ἄλλα κινεῖ· ἐπεὶ δὲ πᾶσα κίνησις δοκεῖ ἐξίσταναι 10 πρᾶγμα ἀφ' ὃ ἐστίν, εἶπε δὲ ὅτι ὁ ὕψος κινεῖται, ἵνα μὴ τις ὑπολάβῃ ὅτι τῆς αὐτῆς φύσεως ἐξίσταται, λέγει "εἰ μὲν ἔν τι κινεῖται, ἐνδέχεται ἄλλως ἔχειν," τῷ ἐστὶν ἐπὶ κινεῖται ὁ ὕψος, ἐνδέ- χεται αὐτὴν ἄλλως ἔχειν. καὶ πῶς ἐνδέχεται κινούμενος ἄλλως ἔχειν κινούμενος, ἐπάγει· "ὥστε εἰ φορὰ ἡ πρ. ἐν. ἐστὶν ἡ κιν., ταύτην 15 δὲ ἐνδ. ἀλλ. ἐκ." καὶ ὑποσικτέον εἰς τὸ "κινεῖται." ὁ δὲ λέγει τοιοῦ- τόν ἐστίν. ἐάν ἐστὶν ἡ ἐνέργεια τῷ ὕψος ἡ πρώτη φέρει, διότι κινεῖται καὶ καθὸ ὅλως κίνησιν ἔχει, ταύτην λεχθήσεσθαι ὡς ἐνδέχεται ἄλ- λως ἔχειν, ἥτοι καὶ τόπον φέρεται ἥτοι κύκλῳ κινεῖται. τὸ δὲ "καὶ εἰ μὴ κατ' ὕστα" ἀντὶ τῷ, εἰ καὶ μὴ καὶ τῇ αὐτῇ φύσιν κινεῖται, 20 μὴ δὲ ἐξίσταται αὐτῆς (αἰδίοις γὰρ ἐστὶ καὶ τὸ κύκλῳ φέρεται), ὑδὲν κυλῶν, εἰ μὴ καὶ ἀναγκαῖον αἰεὶ κινεῖται. ταῦτα εἰπὼν λέγει "ἐπεὶ δὲ ἐστὶ — ἄλλως ἔχειν," ἡ ὅλως κινεῖται. καὶ δεικνυσι, τὸ τὸ δύναμει λέγων, ὡς εἶπερ ὅλως δύναται ἢ κινεῖται, τὴν πρώτην ἂν ἐκινεῖτο τῶν κινήσεων. πρώτη τῶν κινήσεων ἡ κύκλῳ. ταύτην δὲ 25 δεῖξαι ὅτι κινεῖται· εἰ δὲ τὴν κύκλῳ κινεῖται, ἐκ ἂν ταύτην καὶ κινήσειν διὰ τὸ μίαν κίνησιν ἐν εἶναι· εἰ δὲ ἡ κύκλῳ κίνησις ἐξ ἀνάγκης ἐστίν, ἐξ ἀνάγκης ἄρα καὶ τὸ κινῆσαι αὐτὴν ἐστὶν ὄν. "καὶ ἡ ἀνάγκη, καλῶς, καὶ ὅπως ἀρχή." ὑποσικτέον εἰς τὸ "ἀνάγκη." λέγει ὅτι ἐπειδὴ ἐξ ἀνάγκης ἐστὶ τὸ πρῶτον αἶτιον, καθὸ ἐξ ἀνάγκης ἐστὶ, 30 καλῶς καὶ ὅπως, τῷ ἐστὶν ὡς τὸ ὅτι ἂν ἀνευ λέγει ἀρχή· ὥστε ἐρω- τῶμενοι ὅτι τὸ πρῶτον αἶτιον ἀναγκαῖον ὅπως ἐστὶν ἀναγκαῖον, ῥη- τέον ὅτι ὅπως ἐστὶν ἀναγκαῖον ὅτι ἀνευ αὐτῷ ἐκ ἐστὶ τὸ εἶναι. καὶ συμπεραίνει λέγων, ὁ ὕψος ἄρα ἥρτηται κτλ.

illud vero initium quod hoc pacto necessarium est, id 1072b vere initium est. Themist. f. 14. 10.

ἐπεὶ καὶ ἡ ἐνέργεια αὐτῷ (τῷ πρῶτῳ αἰτίῳ) ὑδὲν ἄλλο ἐστὶν 1072b ἢ τὸ νοεῖν αὐτόν, ἡ δὲ ἐνέργεια αὐτῷ ἡδονὴ αὐτῷ ἐστίν, ἐπὶ τῷ 14 ἄρα. ταύτην αἰεὶ ζῇ τὴν ζωὴν, λέγων δὲ τῷ νοεῖν αὐτόν. ἥτις ἐν ἡμῖν ποτὲ ζωὴ καὶ διαγωγὴ γίνεσθαι, ταύτην αἰεὶ ἐστὶ τὸ πρῶτον αἶτιον, 20 τῷ ἐστὶν αὐτός ἐστὶν αἰεὶ ἡ ἀρίστη ζωὴ.

nostra vero in praestantia permansio eo quod ex variis 1072b potentiis constat, parum diuturna est, ut viam sapientiae 15 reperiamus... ille vero, qui a sapientia ne punctum qui- dem temporis vacat, non habet delectationem acquisitam, sed ipsa delectatio est. Themist. f. 14.

τὰς δὲ ἐλπίδας πάλιν καὶ μνήμας φιλοῦμεν διὰ τὰς ἐνερ- 1072b γείας... λέγοι δ' ἂν καθ' αὐτὸ νοήσω τὴν κατ' ἐνέργειαν νῦν, 18 ὅστις διαφέρει τῷ καθ' ἐστίν, ὅστις πάλιν καθ' ἐστίν διαφέρει τῷ ὄν-

νόμει· ἔστι γὰρ ὁ καθ' ἑξιν νῦς εἶδος καὶ δύναμις καὶ τελειότης τῷ δυ-
νάμει νῦ, ἥτις ἔστι ἐν αὐτῷ γίνεσθαι ἐκ τῆς τῷ καθόλου περιλή-
ψεως καὶ ἐκ τῶν τὰ εἶδη χωρίζειν ἀπὸ τῆς ὕλης δύναμει, ἃ τρεῖς πο-
τὶνὰ ταυτὰ ἐστὶν ἀλλήλοις· ὁ τε γὰρ εἶδος τινος χωρὶς τῆς ὕλης
λαβὼν ἔχει τὸ κοινὸν τε καὶ καθόλου· ὁ γὰρ τὸ εἶδος τῷ ἀνθρώπῳ λαβὼν
χωρὶς τῶν ὕλικῶν περιστάσεων ἔχει τὸ κοινὸν ἀνθρώπων· ἡ γὰρ τῶν
καθ' ἕκαστα πρὸς ἀλλήλους διαφορὰ παρὰ τῆς ὕλης λαμβάνεσθαι·
τῷτο γὰρ ἐν αὐτῇ γίνεσθαι, ἐπεὶ τὰ γε εἶδη αὐτῶν, καθ' ἃ εἰσὶν ἄν-
θρωποι, ὑδαμίαν ἔχει διαφορὰν· ὁ τε τὸ κοινὸν τὸ ἐπὶ τοῖς καθ'
ἕκαστα συνδῶν τὸ εἶδος πάλιν χωρὶς τῆς ὕλης λαμβάνει· τῷτο γὰρ
ἐν αὐτοῖς τὸ κοινὸν τε καὶ ταυτὸν· ἐγγίνεσθαι δὲ ἡ τοιαύτη ἔστι τῷ νῦ
τὴν ἀρχὴν καὶ μεταβάσιν ἀπὸ τῆς περὶ τὰ αἰσθητὰ συνεχὲς ἐνε-
ργείας, ὡς περ ὅφιν τινὰ ἀπ' αὐτῶν λαμβάνοντι τῷ καθόλου θεω-
ρητικῇ, ὁ κατ' ἀρχὰς μὲν νόημα καὶ ἔννοια καλεῖσθαι, πλεονάσαν δὲ
καὶ ποικίλον καὶ πολύτροπον, ὡς δύναμις καὶ χωρὶς τῆς αἰσθητικῆς
ὑποβάθρας ποιῶν τῷτο, νῦς ἦδη· ὅταν γὰρ ἐν ἔξει γένῃ τοιαυτῇ
διὰ τὰς συνεχεῖς ἐνεργείας, ὡς δὲ αὐτῷ λοιπὸν ἐνεργεῖν δύναμις,
τότε ὁ ὡς ἔστιν καλῶμενος νῦς γίνεσθαι, ἀνάλογος ὡν τῷ ἐπιστήμονι,
ὅς τῷ τε καὶ δύνάμει ἐπιστήμονος λεγόμενος καὶ τῷ κατ' ἐπιστήμην
ἐνεργῶντος ἐστὶ μεταξὺ· ὅς ὅσον ἀπολείπεσθαι δοκεῖ τῷ κατ' ἐπι-
στήμην ἐνεργῶντος, τοσοῦτον πλεονεκτεῖ τὸν κατ' ἐπιστήμην
ἐνεργῶσα δὲ ἡδε ἡ ἔστι ὁ κατ' ἐνεργείαν γίνεσθαι νῦς· ἀποκείμενόν
πῶς ἐστὶν ἀθρόα καὶ ἡγεμῶντα νοήματα (*). καὶ ἐπεὶ ἐστὶν ὁ κατ' ἐνε-
ργείαν νῦς ὅθεν ἄλλο ἢ τὸ εἶδος τὸ νοούμενον, ὡς περ ἡ κατ' ἐνεργείαν
αἰσθησις τὸ κατ' ἐνεργείαν αἰσθητὴν, ὁ ἐν ἔξει νῦς (ἔτος δὲ ἐστὶν ὁ
ὅφ' αὐτὴ νοεῖν δυνάμενος καὶ τὰ τῶν νοητῶν εἶδη λαμβάνειν καθ'
αὐτὰ), ἔτος ἦδη δύναμις καὶ αὐτὸν νοεῖν· ἐπεὶ γὰρ τὸ νοούμενον εἶδος
αὐτὸς ἐστὶν, εἴ γε νοῶν ὁ νοεῖ γίνεσθαι· ὁ ἄρα ἔξιν ἔχων τὰ εἶδη
νοεῖν, ἔτος ἔξιν καὶ δύνάμει ἔχει τὰ νοεῖν αὐτόν· ὁ γὰρ δύναμις νοεῖν,
τῷτο αὐτὸ νῦς γίνεσθαι, καὶ ἔξιν, ὅταν νοῇ, προηγουμένως μὲν καὶ
αὐτὴν νοῶν τὸ νοητὸν εἶδος, καὶ συμβεβηκὸς δὲ αὐτόν, τῷ συμ-
βεβηκέναι αὐτῷ, ὅταν νοῇ, γίνεσθαι ἐκείνο ὁ νοεῖ. πρὸ μὲν ὅν τῷ
κατ' ἐνεργείαν τὸν νῦν νοεῖν πρὸς ἀλλήλα ἐστὶ τὸ νοῦν καὶ τὸ νοούμενον
καὶ ἀντικείμενα ἀλλήλοις ὡς τὰ πρὸς τι· ὅταν δ' ἐνεργῶσιν, ἐν γι-
νόμενα παύεσθαι τῆς ἀντιθέσεως· ὅθεν γὰρ ἐφαρμόζειν αὐτοῖς ὡς τὰ
ἐστὶ τὸν τῷ πρὸς τι λόγον· διὰ ὃ κατ' ἐνεργείαν νῦς ὁ αὐτὸς γινώ-
μενος τῷ νοητῷ, εὐλόγως αὐτὸν λέγειν νοεῖν· ὁ δὲ νῦς ὁ κατ'
ἐνεργείαν αὐτὸν νοεῖ· ὁ γὰρ νοεῖ, τῷτο αὐτὸ γίνεσθαι· τὰ γὰρ εἶδη χω-
ρὶς ὕλης νοεῖ· ὁ γὰρ τότε ἄλλα τὰ τῷδε εἶναι νοεῖ, ὡς προείρηται.

10722 cum autem intelligit, intellectio eius est actus eius.

22. Themist. f. 15.

10723 ἔχει δὲ θεῖον τὸ νοεῖν αὐτόν. "τῷτο μᾶλλον ἐκείνῳ," τῷτῃ
τῷ πρώτῳ νοός ἐστιν· ἐκείνο ὅν φησὶν, ὅπερ δοκεῖ τῷ ἐνεργεῖν νῦ
θεώτατον καὶ τιμιώτατον, τῷτο δ' ἐστὶ τὸ νοεῖν αὐτόν... τῷτο
μᾶλλον ἐκείνῳ τῷ πρώτῳ νοός ἐστιν· μᾶλλον γὰρ καὶ ἀκριβέστερα

(*) intellectus actu sit: intellectus enim secundum habitum
est universae quodammodo intelligentiae, quae repositae sunt
et quiescunt. Sepul.

νοεῖ αὐτὸν ὁ πρῶτος νῦς, εἴπερ ὁ ἐνεργεῖα νῦς αὐτόν. ὅτε ὅν ὁ
ἐνεργεῖα νῦς αὐτὸν νοεῖ, ὡς περ ὁ πρῶτος νῦς αὐτόν, ὅτε αἰεὶ
ἀλλὰ ποτὶς καὶ ὁλγάκις, ὁ δὲ πρῶτος νῦς αὐτὸν αἰεὶ νοεῖ· ὅθεν γὰρ
ὁ πρῶτος νῦς ἄλλο νοεῖ ἢ αὐτόν· τῷ μὲν γὰρ εἶναι νοητὸς νοεῖ πρὸς
αὐτὸν, καὶ τῷ ἐνεργεῖα καὶ φύσει τῇ αὐτῷ νοητὸν εἶναι αἰεὶ νοούμενος
ἔσαι, ὅθεν ὅτι ὑπὸ τῷ αἰεὶ ἐνεργεῖα νοῦντος· αἰεὶ δὲ ἐνεργεῖα νοῦν
ἐστὶ νῦς αὐτός· μόνος αἰεὶ ἄρα αὐτὸν νοήσει. μᾶλλον δὲ καθ'
ὅσον ἐστὶν ἀπλῶς· ὁ γὰρ ἀπλῶς ἀπλῶν τι νοεῖ, ὅθεν δὲ ἀπλῶν ἐστὶ
νοητὴν πλὴν αὐτό· ἀμυγῆς γὰρ ἔτος καὶ αὐλὸς καὶ ὅθεν ἔχων ἐν αὐτῷ
δυνάμει· αὐτὸν ἄρα μόνος νοήσει καθὼ μὲν γὰρ νῦς ἐστὶν, αὐτὸν
ὡς νοητὴν νοήσει· καθὼ δὲ ἐνεργεῖα καὶ νῦς ἐστὶ καὶ νοητὸν, αὐτὸν
νοήσει αἰεὶ· καθὼ δὲ ἀπλῶς ἐστὶ, μόνος τῶν νοητῶν μόνος αὐτὸν
νοήσει· καὶ ἔξιν ἡ θεωρία, ἐν ἣ αὐτὸν νοεῖ, τὸ ἡδίστον καὶ ἄριστον.

δείξας ὅτι ὁ θεὸς ἡ πρώτη ἀρχὴ ζῶν αἰδίων καὶ ἄριστον ἐστὶν, 10724
αἰτιᾷ τῆς Πυθαγορείας καὶ Σπεύσιππου εἰπόντας ὅτι τὸ καλλίστον 30
καὶ ἄριστον ἔστιν ἐν ἀρχῇ, ὅθεν δυνατὸν λέγειν τὴν ἀρχὴν ἄριστον,
διότι τὸ σπέρμα καὶ τὸ καταμνήσκον ἀρχαὶ μὲν εἰσι τῶν ζῶν καὶ ἐν
εἰσὶν ἄριστα, ἀλλ' ἔστι μᾶλλον ἄριστον τὸ ἐκ τῷ σπέρματος καὶ τῷ
καταμνήσκον γηγόνος.

nam deus est lex et ratio causaque rectitudinis entium
atque eorumdem ordo est; nec est lex ut haec quae in libris
ponitur, sed lex viva, perinde ac si cogitatione depingere
posset legem animatum esse seque intelligere posse ect.
Themist. f. 16.

at iam aliqui sunt opinati praestantiam ac pulchritudi-
nem reperiri non posse in initio rei, ut secta Pythagoreo-
rum et Leucippas commenti sunt. Themist. l. 1.

δέδεικται δὲ καὶ ἐν τῷ Θ τῆς Φυσικῆς Ἀκροάσεως ὅτι καὶ αὐτῷ 10730
μυρτος καὶ ἀμυγῆς ἐστὶν ἡ τοιαυτὴ ἔστι· καὶ ὑπομνησθεὶς τῶν ἐκεί 5
ῥηθέντων.

ἄπειρον δὲ σῶμα ὅτι ὅλως ἔστι δέδεικται καὶ ἐν τῷ Γ τῆς 10731
Φυσικῆς Ἀκροάσεως (c. 5), δέδεικται καὶ ἐν τῷ Α τῆς περὶ Οὐρανῶν 10
(c. 5).

ἀλλὰ μὴν καὶ ἀπαθὲς ἐστὶ τὸ πρῶτον αἶτιον καὶ ἀναλλοίωτον· εἰ 10732
γὰρ ὅλως ἐκινεῖται, τὴν πρώτην αἰτίαν ἐκινεῖται τῶν κινήσεων τὴν καὶ τῷ 11
πον, ταύτην δὲ δέδεικται ὅτι ἐκινεῖται· εἰ δὲ μὴ ταύτην, χαλεπὴ
γε τὰς ἄλλας.

οὐδὲ δὲ μὴ λανθάνειν ἀλλὰ μεμνησθαι καὶ ἐνθυμίσθαι καὶ τὰς τῶν 10733
ἄλλων ἀποφάσεις καὶ γνώμας· καὶ τίνος χάριν οὐδὲ μεμνησθαι, ἐπα- 14
γει, ὅτι σαφὲς ὅθεν τι περὶ τῷ πλείους τῶν τῶν αἰτίων εἰρή-
κασι, πότερον τὰ τοιαῦτα αἰτία τρία εἰσὶν ἡ αἰκοσιν ἢ ἄλλος τις
ἀρῶμος· εἰ μὲν γὰρ τὰς ἰδέας αἰτίας τῶν τῶν τῶν τῶν πότερον καὶ
τῶν κινήσεων αἰτίας ἐτίθεντο ὅθεν λέγουσιν.

εἰ γὰρ αἱ ἰδέαι ἀριθμοί, ὁ δὲ ἀριθμὸς ἔχει τῆς δεκάδος ἔσθαι, 10734
αἱ ἰδέαι ἄρα δεκάδες εἰσιν· πάλιν εἰ αἱ ἰδέαι ἀριθμοί, ὁ δὲ ἀριθ- 20
μὸς ἄπειρος, αἱ ἰδέαι ἄρα ἄπειροι· ὡς ὅθεν περὶ τῶν ἐπε-
φάνησαν εἴτε μόνως ἀπὸ αὐτῶν οὐδὲ λέγειν εἴτε μόνως πεπε-
ρασμένως.

πονυμένη κίνηση (ἀπὸ ἀνατολῆς ἢ ἐπὶ δύσειν ἔλεγον αὐτὴν κινεῖσθαι, καὶ δι' ἣν αἰτίαν εἶπομεν ἐν τῇ περὶ Οὐρανῷ), αὕτη ἔν ἡ πρώτῃ ὡς ἀπλανῆς ἐνομιζέτο τῷ Εὐδόξῳ πρὸς τὰς λοιπὰς δύο τὰς ὑπ' αὐτῆς περιεχομένας. καὶ ὁ μόνον τὴν τῷ ἡλίῳ πρώτην σφαῖραν ἀπλανῆ ἔλεγεν, ἀλλὰ καὶ τὴν τῷ Κρόνῳ καὶ τὴν τῷ Διὶ καὶ τὰς ἑκάστη τῶν ἄλλων ἀζέρων πρώτας καὶ μειζονας ἀπλανεῖς ἔλεγεν, ὡς εἶναι μίαν μὲν ἀπλανῆ τὴν πρώτην, ἐν ᾗ τὸ χυμὰ τῶν τὰ ζωδια ἀναπληρύντων ἀζέρων εἰσίν, ἑτέραν δὲ τὴν τῷ Κρόνῳ, καὶ ἄλλην τὴν τῷ Διὶ, καὶ ἐφεξῆς ὡς ἀνάστρως Θεοφράστους ἔλεγεν. τὸ δὲ "τὴν δὲ τρίτην — ζωδίων" λελοξωμένον κύκλον ἐν τῷ πλάτει τῶν ζωδίων ἔλεγεν, ὡς ἐν τῇ περὶ Οὐρανῷ εἰρηῃ, ὅν δοκεῖ ὁ ἥλιος τῷ ἑαυτοῦ κέντρῳ γράφειν φερόμενος ὑπὸ τῆς ἐν ᾗ δέδεται σφαίρας, ὅς καὶ δοκεῖ ἐκπύπτειν τὰ τροπικὰ σημεῖα διὰ τὸ μὴ αἰεῖ, ὅταν τὰς τροπὰς ὁ ἥλιος ποιῇ, ὁρᾷσθαι ἀπὸ τῶν αὐτῶν τόπων ἀνατέλλων. τὸ δὲ "ἐν μειζονι δὲ πλάτει λελοξωσθαι καθ' ὃν ἡ σελήνη φέρεται" ἢ καθ' ὃν ὁ ἥλιος" ἴσον ἐστὶ τῷ τὸ δὲ πλάτος τῆς λοξώσεως τοῦ κύκλου, ὅν ἡ σελήνη τῷ αὐτῆς κέντρῳ γράφειν δοκεῖ, μείζον ἐστὶ τῷ πλάτους τῆς λοξώσεως τοῦ κύκλου, ὅν ὁ ἥλιος τῷ οἰκίῳ κέντρῳ γράφειν δοκεῖ· κατεῖληπτο γὰρ καὶ τὸ ἐκ τοῦ μὴ ἐκ τῶν αὐτῶν τόπων τὰς ἀνατολὰς ἐν ταῖς τροπαῖς τὸν ἥλιον καὶ τὴν σελήνην ποιεῖσθαι. ἔξω γὰρ ὁ ὀρίζων κύκλος ὁ ἀγβηγθὼς, ἰσημερινὸς δὲ ὁ δεξ., ὁ λελοξωμένος δὲ ἐν τῷ πλάτει τῶν ζωδίων, ὅν ὁ ἥλιος τῷ ἑαυτοῦ κέντρῳ δοκεῖ γράφειν, ἔξω ὁ ἀγβ., ὅν δὲ πάλιν ἡ σελήνη τῷ ἑαυτῆς κέντρῳ γράφειν δοκεῖ ἔξω ὁ ημεμ. καὶ ἀνατελλέτω ὁ ἥλιος καθ' ἣν ὥραν ποιεῖ τὴν θερινὴν τροπὴν ἀπὸ τοῦ α σημείου, καθ' ἣν δὲ τὴν ἰσημερίαν, ἀπὸ τῆς δ σημείου. δῆλον δ' ὅτι τὸ μείζον πλάτος τῆς λοξώσεως ἡ δα περιφέρεια ἐστίν. ἡ δὲ σελήνη ὅταν τὴν πρὸς τὸ βόρειον τροπὴν ποιῇ, ἀνατελλέτω ἀπὸ τοῦ η σημείου· φανερόν δὲ ὅτι τὸ μείζον πλάτος τῆς λοξώσεως αὐτῆς ἡ δὲ περιφέρεια ἐστίν, καὶ ἐστὶ μείζον τῆς δα περιφερείας, ἥτις ἦν τὸ μείζον πλάτος τῆς ἡλίου λοξώσεως. τὴν ἔν ἐστὶ δηλωτικὸν τὸ "ἐν μειζονι πλάτει λελοξωσθαι καθ' ὃν καὶ ἡ σελήνη φέρεται" ἢ καθ' ὃν ὁ ἥλιος." τὸ δὲ "τῆς δὲ τρίτης ἀπάντων τὴν πόλιν ἐν τῷ διαμέτρῳ τῶν ζωδίων εἶναι" ἀντὶ τοῦ, πᾶσαι αἱ τρίται σφαῖραι τὴν πόλιν ἔχουσιν ἐν τοῖς κύκλοις τοῖς γραφεμένοις διὰ μέσων τῶν ζωδίων ὑπὸ τῶν κέντρων τῶν ἀζερων. τὸ δὲ "τὴν αὐτὴν ἐτίθετο — τάξει," τυτέξι τῶν ἀποσημάτων, ἀντὶ τοῦ, ὅποιας ἔλεγεν Εὐδόξος πρώτας καὶ δευτέρας σφαῖρας, ταύτας καὶ ὁ Καλλιππος πρώτας ἔφασκεν· καὶ ὅσον αὐτὴν, φέρε εἰπεῖν, ἀφεστηκέναι τὴν Κρονακὴν τῆς Ἑρμαϊκῆς σφαῖρας ἔλεγεν ὁ Εὐδόξος, τοσούτον καὶ ὁ Καλλιππος ἔφασκεν αὐτὴν ἀφεστηκέναι. τὸ δὲ "καθ' ἑκάστην τῶν πλανημάτων ἑτέρας σφαῖρας μιᾷ ἐλάττω εἶναι τὰς ἀνελίττωσας," ἀντὶ τοῦ ἐπειδὴ αἱ τὴν Κρόνον φέρουσαι σφαῖραι τέσσαρες εἰσιν, αἱ ἀνελίττωσαι τρεῖς ἔξωσαν· αἱ γὰρ τρεῖς μιᾷ ἐλάττωσας εἰσὶ τῶν τεσσάρων. πάλιν ἐπεὶ αἱ τὴν Ἄρεα καὶ Καλλιππον φέρουσαι πέντε εἰσὶ, προσκεῖσθωσαν αὐταῖς ἀνελίττωσαι τέσσαρες· αἱ γὰρ τέσσαρες μιᾷ ἐλάττωσας εἰσὶ τῶν πέντε· καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὁμοίως. τίνα δὲ χρειαίαν τῷ Ἀριστοτέλει παρέχον ἡ τῶν ἀνελίττωσων προδήλως,

τέρας δὲ τῶν ψυχῶν τῶν σφαιρῶν· ὥς τε αἱ σφαῖραι ὑπὸ μὲν τῶν οἰκείων ψυχῶν κινῶνται, ὥσπερ εἴρηξεν, ὑπὸ δὲ τῶν τοιαύτων θεῶν, ὡς ἡ ἀπλανὴς ὑπὸ τῆς πρώτης νοός. κινεῖται δὲ ἡ ἀπλανὴς ὑπὸ τῆς πρώτης κινήσεως τὴν ἐπ' ἀπειρον κίνησιν· ὃ γὰρ ἐστὶν ἡ ψυχὴ τῆς ἀπλανὸς αἰτίας τῆς ἐπ' ἀπειρον κινήσεως, ὃ δ' ὑπ' αὐτῆς τὸ τοιοῦτον ἔχει, ἀλλ' ὑπὸ τῆς πρώτης κινήσεως. ὥσπερ γὰρ τὴν κίνησιν ἀπὸ ψυχῆς ἔχει, ὥσπερ εἴρηξεν, ὅτω τὸ ἐπ' ἀπειρον καὶ αἰετὸς τὰ αὐτὰ καὶ ὡσαύτως καὶ περὶ τὰ αὐτὰ καὶ ἐν τῷ αὐτῷ καὶ ὅσα τοιαῦτα ἀπὸ τῆς ἀκινήτου νοεῖας αἰτίας ἐφίκει τῷ ὕμνῳ. ὡς ὅν ὁ ὕμνος ὑπὸ τῆς πρώτης κινεῖται κινήσεως, ὅτω καὶ αἱ πλανώμεναι σφαῖραι ὑπὸ τῶν οἰκείων κινήσεων τελειωμένων καθ' ἑκάστην καὶ ἀγαθονομένων ὑπὸ τῆς πρώτης κινήσεως, ἀλλὰ μὴ μᾶλλον ἀλλὰ δὲ ἥττον, τὰ μὲν τῆς Κρονιακῆς σφαίρας μᾶλλον, τὰ δὲ τῆς ἡλίου ἥττον, καὶ τὰ λοιπὰ ὁμοίως λέγονται. καὶ τὰ τοιαῦτα κινήσεως αἰτία ἄριστα, ὅχι ὡς τὸ πρῶτον καὶ ὅτι ταῦτα ἐξήρτην (ἐκείνο μὲν γὰρ ἀνευδὲς τῶν 15 ἐαυτῷ καλῶν ὑπερπληρες, ταῦτα δὲ ἐπιτρέφει) πρὸς ἐκείνο καὶ τῆς ἐκείνου πληρῶς ἀγαθοδοσίας), ἀλλὰ λέγειν ἄριστα ὡς πρὸς τὰς σφαίρας αἷς κινῶνται· ὡς γὰρ ἀρίστην τῶν ἐφίκειν· ὃ γὰρ τὴν ἐφίκειν ὡς ἀρίστην, τῷ ἐρᾷ. ὥς τε ὁ πολυτίμητος νῦν ἀπλῶς λέγειν ἄριστην, ὡς καὶ ὁ πρῶτος ὕμνος ἀπλῶς μέγας· ταῦτα δὲ λέγειν 20 ἄριστα ὡς πρὸς τὰς ὑπ' αὐτῶν κινούμενας σφαίρας.

1074a
17. εἰπὼν ὅτι ὅσα ἐστὶν τὰ κινούμενα, τοσαῦτα καὶ τὰ κινῶντα εἶναι εὐλογον ὑπολαβεῖν, ἐπειδὴ τις ἐμελλε λέγειν, καὶ τί κωλύει εἶναι τινος ὕψους ἀσωμάτους καὶ καθ' αὐτὰς μὲν κινῶντας; εἰ δὲ τὸ τοιοῦτον ἐνδεχέται, ὅχι εὐλογον, ὅσα ἐστὶν τὰ κινούμενα, τοσαύτας εἶναι καὶ τὰς 25 ἀσωμάτους ὕψους, καὶ ὅτε πλείους ὅτε ἐλάττω; ταύτην δυναμένην τὴν ἐνστασιον πρὸς τὴν λόγον φέρειν λέγειν. εἰ δὲ πᾶν τὸ τελευτῶν τῷ ἀρίστῳ τέλος καὶ αὐτὸ τὸ τοιοῦτον ἀρίστην καὶ ἐφετὴν ὅν (πᾶς γὰρ θεὸς ἀρίστος καὶ εἰ μὴ ὡς ὁ πρῶτος), τῷ ἀνάγκη τὴν ἐφίκειν. πᾶν γὰρ ἐφετὴν ἐφικόμενον τινὸς ἐξ ἐφετῶν. εἴπερ ὅν εἰσὶ καὶ ἄλλαι τινὲς 30 ὕψους ἀρίστης, πᾶν δὲ ἀρίστην ἐφετῶν, ἐφετὰς ἀνάγκη αὐτὰς εἶναι· εἰ δὲ τὸ τοιοῦτον ἀνάγκη, καὶ τὰ ἐφικόμενα αὐτῶν εἶναι καὶ κινεῖσθαι δι' αὐτάς. ἀλλ' εἴπερ εἰσὶ τὰ κινούμενα, ἔσονται καὶ κινήσεις· ὃ δὲν γὰρ κινούμενον ἀνευ κινήσεως. ἀλλὰ μὴ κινήσεις παρὰ τὰς πεντήκοντα καὶ πάντες ὅχι εἰσὶν, ὃ δὲ κινούμενα ἄρα παρὰ ταῦτα, ὃ δὲ κιν- 35 ηντὰ ἄρα. προάγει δὲ τὴν λόγον ὑποθετικῶς λέγων· "εἰ δὲ μηδεμίαν οἶδ' εἶναι φορὰν μὴ συντείνουσιν πρὸς ἄστρον φορὰν". εἰ δὲ μὴ κινήσεις ἐστὶν ἄλλη, ὃ δὲ κινούμενον ὃ δὲ κινῶν· ὡς τὸ μὲν τοιοῦτον ἐπιχείρημα ἐκ τῆς μὴ εἶναι ἄλλαν κίνησιν δείξας, συναπέδειξεν ὅτι ὃ δὲ ἄλλη ὕψος. τὸ δὲ "εἰ δὲ πᾶσαν φύσιν καὶ πᾶσαν 40 ὕψος ἀπαθὴ καὶ καθ' αὐτὴν" προηγουμένως ἐστὶν δεικτικὸν τῆς μὴ εἶναι ἄλλας ὕψους. ὃ δὲ λέγει, τοιοῦτον ἐστὶν. ἔτι εἰ πᾶσαν φύσιν καὶ ὕψος ἀπαθὴ καὶ καθ' αὐτὴν ἦτοι ἀσωμάτου τοιαύτην εἶναι χρὴ ἡμᾶς νομίζειν, ἦτοι ἀρίστην καὶ ἐφετὴν καὶ τελικὴν, ὃ δὲ μὴ ἀν εἰ παρὰ τὰς εἰρημύνας κινήσεως αἰτίας ἑτέρα φύσις, ἀλλ' ἀνάγκη 45 πεντήκοντα εἶναι καὶ πάντες μὴ συναριθμημένους καὶ τῷ πρῶτῳ αἰτίῳ· εἰ γὰρ εἰσὶν ἑτέροις ὕψους παρὰ ταύτας, κινῶνται ἄν, ἐπειδὴ ἀνάγκη τελικὰ αἰτία καὶ ἐφετὰ εἶναι αὐτάς· τῷ γὰρ ἐστὶν δεικτικὸν τὸ

"ὡς τέλος ὕψος φορὰς." τὸ γὰρ ἐφετὴν τέλος ἐστὶ τῆς δι' αὐτὴν γινόμενης φορὰς ἢ ὅπως κινήσεως.

quod autem fieri non potuit ut ulla sit latitudo quae non 1074a ad lationem stellae conducat, nullaque praeterea natura aut 25 substantia divina otiosa esse possit, hinc constat: nulla enim huiusmodi substantia cum per propriam definiatur operationem, poterit ordinari ad summum dignitatis gradum, qui est consequi perfectionem continuae vitae. nullum igitur erit aliud corpus mobile praeter haec corpora. substantiae ergo totidem esse debent. Themist. f. 18.

"τέλος ἔσται πάσης φορὰς τῶν φερομένων θεῶν σωμάτων 1074a καὶ τὴν ὕψος." ἴσον ἐστὶ τῷ πᾶσι ἐγκύκλιος φορὰ τέλος ἔχει 30 ἄστρον τὸ καὶ ἐνεν· ἐκείνο γίνεται· ὃ γὰρ ἐνεν· τὸ γίνεται, ἐκείνο τέλος ἐστὶ τὸ δι' ἐκείνο γινόμενον.

καὶ δὲ τὴν λέγειν τὴν "εἰς γὰρ λόγος καὶ ὁ αὐτὸς πολλῶν, οἷον 1074a ἀνθρώπων," τὸ "εἰς" ἀντὶ τῆς ἑτέρας γὰρ ὁ λόγος τῷ ἀνθρώπῳ καθὼς 34 ἀνθρώπος, ὁ δὲ Σωκράτης εἰς, ἦτοι καὶ ὁ Σωκράτης καθὼς Σωκράτης ἑτέρος. εἰ δὲ τὸ τοιοῦτον, εἴπερ εἰσὶ τὰ πρῶτα αἰτία πολλά, ἑτέρος ἔσται ἐνὸς ἐκάστου αὐτῶν ὁ λόγος καθὼς ἄτομα καὶ μερικά· ὡς καὶ σύνθετα ἔσται καὶ ἐνυλὰ, καὶ ἑτέρος ὁ λόγος τῷ κοινῶς κατηγορούμεν αὐτῶν εἶδος, ὅπερ ἀδύνατον. τὸ δὲ "τὸ δὲ τί ἦν εἶναι ὅχι ἔχει ὕψος" πρῶτον· ἀντὶ τῆς, τὸ δὲ πρῶτον τί ἦν εἶναι, ἦτοι τὸ πρῶτον εἶδος καὶ ὁ λόγος καὶ ἡ ἐνέργεια, αὐτὸ φημι τὸ ζῶον αἰθιον ἀρίστην, ὅχι ἔχει ὕψος. "παραδ. δὲ παρὰ τ. ἀρχ. καὶ παμπαλαιῶν ἐν μ. γ." δείξας ὅτι εἰσὶ θεοὶ καὶ τοιοῦτοι ὅσοι αἱ σφαῖραι ἐξήρτημένοι τῆς θεοτάτης καὶ ἀρίστης ὕψους, καὶ ὑπ' ἐκείνης ὄντες, καὶ ἐκείθεν τὸ ἀρίστην εἶναι τὸ καὶ λέγειν ἔχοντες, λέγει ὅτι ὁ μόνον ἡμῶς ταύτην περὶ τῶν τῶν ἐννοίαν ἔχομεν.

ἀλλὰ καὶ ἀνθρωποειδῆς αὐτὸς ποιήσαντες, ὃ δὲ τὰ ταῦτα μάτην 1074b πεποιήκεσαν ἀλλὰ πρὸς τὸ σύμφερον τῶν πολλῶν· βυλόμενοι γὰρ 5 ἀποτρέφει τὸν ἀνθρώπου ἀπὸ τῆς τύπτειν ἀλλήλους πεποιήσεως τὸς θεὸς ἀνθρωποειδῆς, αἰνιττόμενοι διὰ τῆς ὅτι εἰς τῶν ἀνθρώπων τὸ θεῶν εἶδος τύπτει καὶ περιβρίκει. καὶ ὁ μόνον ἀνθρωποειδῆς αὐτὸς ποιῶσιν, ἀλλὰ πρὸς περισσοτέραν ὠφέλειαν τῷ ἀνθρώπῳ γένος ποιῶσιν τὸς θεὸς ὁμοίους καὶ τῶν ἄλλων ζώων τισιν· ἐπειδὴ γὰρ ἡ τῶν Αἰγυπτίων χώρα πάντοις πολλὴ πληθὺς ὄφειν ἀναδιδῶσιν ὡς ὃ δὲ μὴ ἄλλη βλάβη βλάπτει τὸς ἐκείσδε οἰκόντας, ὧν ἡ φύσις καὶ ὁ θεὸς προνοημένη ἀνῆκε τὰς καλυμμένας ἱβεις φονευτρίας τῶν ὄφειν, βυλόμενοι οἱ ἐκείσδε σοφοὶ ἀποτρέφει τὸς Αἰγυπτίους τὸ φονεύειν τὰς ἱβεις (ἐφόνευον γὰρ αὐτάς τινες, καὶ ταῦτα σωτήρας 10 ὕψους τῶν Αἰγυπτίων γένος) θεοποιῶσιν νόμον παρακλεισόμενον μηδὲν ἐξ εἶναι Αἰγυπτίων φονεύειν ἱβιν. διὰ τί, φησὶν· ὅτι οἱ θεοὶ οἷς ἂν φανῶν ἐν εἶδει ἱβειν φαίνονται.

nam his diis formam tribuunt similem quibusdam ani- 1074b malibus, cuiusmodi sunt aries pisces et leo; quos ita vo- 6 cant aut secundum virtutes quas habere putant, aut ob operationem eorum, vel quia similes sint his animalibus. Themist. f. 19.

K k k k k

1074^b εἶτε νοεῖ, φησί, τὴν δὲ ἄλλο κυριώτερον, τυτέζιν, εἶτε
19. νοεῖ, μὴ ὅλη δὲ ἡ ὕσῃα αὐτῷ νῦς ἐστίν, ἀλλὰ τὴν ἥτοι τῷ νοεῖν
ἄλλο ἐστὶ κύριον τῷ νοεῖν τὴν νῦν· ὡς γὰρ ἐστὶ τὸ αὐτὸ ὕσῃα ἡ
νόησις, τυτέζιν ἢ ἐνδύχῃ) εἶναι τὴν ὕσῃαν αὐτῷ νόησιν καὶ νῦν,
εἴπερ μὴ ὅλη ἡ ὕσῃα αὐτῷ νοεῖ, ἀλλὰ μέρος τι, ἢ καὶ αἷν ὕσῃα 5
αὐτῷ ἡ ἀρίστη, ἀλλ' ἐκεῖνο ἔχει τὸ ἀρίστον καθ' ὃ νοεῖ.

καθάπερ ἐπὶ τῷ ἀνθρωπίνῳ σημαίνει ἐξιν· ὡς γὰρ ἐξιν αὐτῷ
τῇ ὕσῃα σύνδρομος ἡ δύναμις τε καὶ ἡ ἐνέργεια, ὡδὲ ὁ αὐτὸς ὕτος
νῦς ἐστὶ καὶ νόησις, ἀλλὰ καὶ μετέβασεν νοεῖ. εἰ γὰρ τὸ τ' ἦν καὶ ἐπὶ
τῷ πρώτῳ καὶ πολυτιμώτερον νῦ, ἢ καὶ ἦν ἡ αὐτὴ ὕσῃα καθ' αὐτὴν 10
μία ὡδ' ἀρίστη. ὕτως ὁ διδάσκαλος. cod. Reg.

1074^b καὶ εἰ ἕτερον, ἡ αἰεὶ τὸ αὐτὸ νοεῖ, ἡ νῦν μὲν ἕτερον ἄλλοτε δὲ
23. ἄλλο· καὶ εἰ ἄλλοτε ἄλλο, πότερον πάντα ἀγαθὰ ἐξιν ἢ κατ'
ἄλλως καὶ ἄλλως χρόνους νοεῖ, ἡ δὲ τίθεσθαι ὅτι καὶ τὰ τυχόντα φαῦλα
νοεῖ, εἶτε καὶ τὰναντία τύτοις; δεῖ ὅν ταῦτα τίθεσθαι, ἡ χρὴ λέγειν 15
ὅτι ὡς περ ἐφ' ἡμῖν ἀτοπὸν ἐστὶ καὶ ὕθεις εὐ ζῶν ἀνέξε) διανοεῖσθαι
περὶ τῶν, οἷον περὶ τρόπου πορείας πῶς ἂν εὖ πορνήσειεν, ὕτως
ἀσεβέστατόν ἐστι τὸ λέγειν ὅτι διανοεῖ) ἡ θειοτάτη καὶ ἀρίστη ὕσῃα
φαῦλα καὶ τὰ τυχόντα. δῆλον ὅν ὅτι ὡδὲν φαῦλον νοεῖ, ἀλλὰ τὸ
θειώτατον καὶ τιμιώτατον νοεῖ. θειώτατον δὲ καὶ τιμιώτατον αὐτὸς 20
ἐξιν ὁ νῦς· ἐαυτὴν ἄρα νοεῖ.

1074^b εἰ ὅν ἐστὶ δύναμις νός, δέδεικν) δὲ ὅτι συνεχῶς καὶ αἰεὶ νοεῖ,
25. ἐπίπονον ἔχει τὸ συνεχὲς τῆς νοήσεως αὐτῷ. εἰ μὴ ἦν τῷ εἶναι
νῦς καὶ νόησις ὕσῃα, ἢ ἔχει ἐπίπονον τὸ συνεχὲς αὐτῷ τῆς νοή-
σεως, ὡς περ ὡδὲ τῷ ἀνθρώπῳ ἐπίπονον ἐστὶ τὸ εἶναι ἀνθρώπον, ὅτι 25
τὸ εἶναι ἀνθρώπος ὕσῃα).

1074^b τὸ δὲ "καὶ γὰρ νοεῖν καὶ νόησις ὑπ. κ. τ. χ. ν." οἶμαι ἔλλειπν)
31. ἀπηγγέλλ), ὡς λέγειν τὸ ἐστὶ, ἢν' ἡ ἀρχὴ ἄλλῃ ἐπιχειρήματος,
ὅτι τὸ πρῶτον αἷτιον ἢ ἐστὶ δύναμις. ὡς τὸ "καὶ γὰρ" κατ' ἐμὴν
γνώμην ἴσον ἐστὶ τῷ ἐστὶ, ὡς εἶναι τὸ πᾶν τοῦτον, ἐστὶ νοεῖν καὶ ἡ 30
νόησις ὑπ. κ. τ. χ. ν. πρόεισι δὲ ἡ δεῖξις ἐπὶ ἀξιωματικῇ τῷ τῶν
ἐναντίων ἡ αὐτῇ δύναμις. εἴη ἂν ὅν λέγων· ἐστὶ εἰ μὴ ἐξιν ἡ
ὕσῃα αὐτῷ νόησις καὶ νῦς ἀλλὰ δύναμις, ἡ δὲ αὐτῇ καὶ μία δύνα-
μις ἐστὶ τῶν ἐναντίων, τῷ πρώτῳ αἷτιῳ νοῦντι τὰ κάλλιστα ὑπάρ-
ξει αὐτῷ ἡ νόησις ἥτοι καὶ τὸ νοεῖν τὰ χεῖριστα, ὅπερ ἀτοπον.

1074^b τὸ "ἡ νόησις" ἀντὶ τῷ δύναμις νῦν εἰληπῃ).

33. τὸ δὲ "ἐπ' ἐνίων" πρόκειν) διὰ τὰ σύνθετα.

1075^a τὰ γὰρ κυρίως νοητά, ὡς ἐν τῇ περὶ Ψυχῆς (13, 36 sqq.)
4. εἶρη), νοεῖ εἰσὶ καὶ οἱ νοεῖ νοητά. εἰ δὲ τῶτο, καὶ ἡ νόησις τῷ νο-
μῶν μία, τυτέζιν ἡ αὐτή.

1075^a εἴη ἂν λέγων, εἰ ἐστὶ τὸ νοούμενον πᾶν (καθόλου γὰρ ἐπὶ παντὸς
5. νοούμενου ἀκυσέον τῷ λεγομένῳ) σύνθετον, ἢ ἐν τῷ νῦν ὡδ' ἐν
ἀκαρεῖ χρόνῳ ὁ νῦς νοήσει τὸ νοούμενον, ἀλλὰ μεταβάλλει ἂν ἐκ
τῷ νοεῖν τότε εἰς τὸ νοεῖν τότε τὸ μέρος αὐτῷ, τῶτο δὲ γενήσῃ) διὰ
χρονικῆς παρατάσεως· ἐν ἄλλῳ γὰρ χρόνῳ τότε τὸ μέρος νοήσει 45
καὶ ἐν ἄλλῳ τότε. καὶ λύει λέγων ὅτι πᾶν τὸ μὴ ἔχον ὕλην, οἷα ἐστὶ
τὰ νοητά, ἀδιαίρετον καὶ ἀμερές καὶ ὡδὲν ἐξιν αὐτῶν σύνθετον.
πρὸς τούτοις λέγει καὶ πῶς ἐαυτὴν ὁ πρῶτος νῦς νοεῖ, καὶ λέγει ὅτι ὡ

διὰ χρόνον, ὡς φέρε εἰπεῖν ὅτι ἐν τῷδε μὲν τῷ τῷ χρόνῳ μέρει τότε
τὸ μέρος αὐτῷ νοεῖ, ἐν τῷδε δὲ τότε (μεριστὸν γὰρ ἂν ἦν), ἀλλ'
ἀμερές ὡν ἐν ἀμερεῖ, εἰ θέμις λέγειν, τῷ νῦν τῷ ἀτόμῳ ἐαυτῷ
νοεῖ· ὡς περ γὰρ, φησίν, ὁ ἀνθρώπινος νῦς (ἡ εἰ τις μὴ βέλαιτο
λέγειν ὅτι ὁ ἀνθρώπινος νῦς, λεγέτω καθόλου κατεργαστὸν ὅτι ὁ τῶν συν-
θέτων νῦς), ὡς περ ὅν ὁ ἀνθρώπινος ἡ ὁ τῶν συνθέτων νῦς ἔχει ἐν
τινι χρόνῳ, οἷον ὅταν ἐνεργήσῃ καὶ τὸ τρισμακάριστον πάθος πάθῃ
(τότε γὰρ ὁ ἀνθρώπινος νῦς ἢ ἐν τῷδε τῷ χρόνῳ μέρει ἢ ἐν τῷδε
τότε ἢ τότε τῷ ἀρίστῳ νοεῖ καὶ ἐφάπτε) αὐτῷ ὡς δυνατὸν ἐφάπτεσθαι
αὐτῷ (μεριστὸν γὰρ ἂν καὶ ὕτως ἦν τὸ πρῶτον αἷτιον), ἀλλὰ νοεῖ
αὐτὸ ἐν ὅλῳ τῷ, οἷον ἐν τῷ ἀμερεῖ καὶ ἀτόμῳ νῦν), ὕτως τὸν
ἅπαντα αἰῶνα ὁ πρῶτος νῦς αὐτὸς ἐαυτὴν νοεῖ ἀμερῶς καὶ ἀχρόνως.
εἶρη) δὲ διαρκῶς ἐν τῷ τρίτῳ τῆς περὶ Ψυχῆς (c.) πραγμα-
τείαις πῶς ὁ κατ' ἐνέργειαν νῦς τὸ κυρίως νοεῖ νοητόν. ὡς ἔχει
ἦν, φησίν, ὁ ἀνθρώπινος νῦς τὸ εὖ ἥτοι τὴν ἀρίστην διαγωγὴν
ἥτοι τὴν νόησιν ἥτοι τὴν ἀφῆν καὶ θεωρίαν τῷ ἀρίστῳ καὶ πρώτῳ
νῷ, ὑπάρχοντος δηλαδὴ τῷ πρώτῳ νῷ ἑτέρῳ παρὰ τὸν ἀνθρώ-
πινον νῦν. ταύτην δὲ τὴν ἀρίστην διαγωγὴν ἢ ἔχει ὁ ἀνθρώ-
πινος νῦς ἐν χρόνῳ καὶ διὰ χρόνον, ἀλλ' ἐν ὅλῳ τῷ. λέγει δὲ
ὅλον τι τὸ ἀτομον νῦν, ὁ πέρας μὲν ἐστὶ χρόνον, ὡς χρόνος δὲ.
ἐπειδὴ γὰρ οἷον εἶδος ἐστὶ τῷ ἀνθρωπίνῳ νῷ ὁ θείος νῦς, ὅταν αὐτῷ
ἀψαδῇ δινηθῇ, πᾶν δὲ εἶδος ἐν τῷ ἀτόμῳ νῦν ἐπγίγνε), δῆλον
ὅτι καὶ τῷ ἀνθρώπῳ νῷ ἐν τῷ αὐτῷ νῷ ἡ τῷ πρώτῳ νῷ γινώσκῃ καὶ
ἀφῇ ἐπγίγνε).

οἷον εἰ τι καὶ ἄλλο εἴη σύνθετόν τε καὶ νῦν ἔχον, καθάπερ καὶ τὸ
δαίμονιον ἔχει γένος καὶ οἱ ἄγγελοι· ὕσῃαν γὰρ μὲν ἀγίασμι τὸ σύν-
θετον αὐτῶν ἐμφαίνοντες, τῶν παρ' ἡμῖν τινὲς αὐτὸς ὡρίσαντε.
cod. Reg.

λέγει δὲ ὅλον τὸν κόσμον τῶτον τὸν αἰῶνόν.

ταῦτα εἰπὼν θεοφιλῶς καὶ φιλοσόφως λέγει ὅτι ὡδὲν τῶν ὄν-
των μᾶλλον ἐξιν ἀλλὰ πάντα συντέτακ) καὶ συντελεῖ, εἰ καὶ ἡμῖν 16
πολλὰ ἀγνοεῖ), πρὸς ἐνὸς κόσμου συμπλήρωσιν καὶ ἀπαρτισμὸν καὶ
τὸ καλὸν αὐτῷ καὶ ἀριστον καὶ εὖ. καὶ τίνα ἐστὶ τὰ συντεταγμένα πρὸς
τὴν τῷ ὅλῳ συμπλήρωσιν, καταλέγει, πτηνὰ πλωτὰ φυτὰ καὶ
35 τὰ λοιπὰ. ἀλλ' εἰ καὶ πάντα πάντως συντελεῖ, ἀλλ' ὡς ὁμοίως
ἅπαντα, ἀλλὰ τὰ μὲν μᾶλλον τὰ δὲ ἥττον.

ὡς γὰρ ἐξῆν τότε τοῖς δούλοις ἡ κρατερούσῃ ἡ νόμος μετέρχεσθαι 1075^a
ἡ φιλοσοφεῖν ἡ ἄλλο τι τῶν μεγάλων πρὸς πολιτείας σύστασιν 21
συντείνοντων πράττειν.

40 τυτέζιν ἡ φύσις καὶ ἡ ἀρχὴ τῶν εἰς τὴν τῷ ὅλῳ φύσιν συντε- 1075^a
πόντων. καὶ ὡς λέγει περὶ πάντων ἀπλῶς νῦν, ἀλλὰ περὶ τῶν ἐν
γενέσει ὄντων καὶ φθορᾶ. ἡ φύσις ὅν καὶ ἀρχὴ τῶν τοιαύτων, καὶ
ποδαπῇ, ἐπάγει, "λέγω δ' οἷον· εἰς γὰρ τὸ διακριθῆναι ἀνάγκη ἀπα-
σιν ἐλθεῖν," τυτέζιν ἀνάγκη ἀπασιν τοῖς ἐν γενέσει (περὶ γὰρ τῶν
νῦν, ὡς εἶρη), λέγει) ἐλθεῖν εἰς τὸ διακριθῆναι, ἥτοι ἄλλο ἐξ ἄλλου
γενέσθαι· εἰς τῶτο γὰρ συνῆλθεν ἡ φύσις τῶν ἐν γενέσει, καὶ τῶτο
αὐτοῖς κοινόν, τὸ γίνεσθαι πάντα ἐκ πάντων, ἐκ στοιχείων σύνθετα καὶ
ἐκ συνθέτων στοιχεῖα ἄλλον τρόπον· ὡς δὲ δλονότι τὰ ἐν γενέσει

ἅπαντα κοινὸν ἔχουσι τὸ ἐξ ἀλλήλων γίνεσθαι. εἰπὼν δὲ ὅτι τὰ ἐξ ἀλλήλων, ἐπάγει· "ἢ ἄλλα — ὅλον," τυχόντες ἢ μόνον καὶ τὸ γίνεσθαι ἐξ ἀλλήλων κοινωνεῖ εἰς συμπλήρωσιν τῷ ὅλῳ, ἀλλὰ καὶ καὶ τὰ ἄλλα, οἷον χρώματα χήματα μεγέθη. ταῦτα γὰρ πάντα συντελεῖ εἰς τὴν τῷ ὅλῳ φύσιν. ὁ δὲ γὰρ αἰδῶν χωρὶς μεγέθους καὶ 5 χήματός ἐστιν. ὅτω μὲν ὁ ἡμέτερος καθηγεμῶν τὸ παρὸν ἐξηγεῖτο χωρίον. μήποτε δὲ τὸ "εἰς γὰρ τὸ διακριθῆναι ἀνάγκη ἅπασιν ἔλθεῖν," τὸ "ἅπασιν" ἔκ ἐπὶ τῶν ἐν γενέσει μόνον ἀκύνει δέ, ἀλλ' ἐπὶ πάντων, καὶ αὐτῶν φησὶ τῶν κυκλοφορητικῶν καὶ θείων σωματικῶν, ἢ γὰρ τὸ λεγόμενον, ἀνάγκη ἅπασιν καὶ τοῖς ἐν γενέσει καὶ τοῖς 10 κυκλοφορητικαῖς ἔλθεῖν εἰς τὸ διακριθῆναι ἥτοι συζῆναι τὸν ὅλον κόσμον. ἢ γὰρ τὸ διακριθῆναι ἀντὶ τῷ συζῆναι. ὅτως γὰρ Ἀναξαγόρας ἔλεγεν ὅτι διακρίνας ὁ νῦν ἀπ' ἀλλήλων τὰς ὁμοιομερείας συνέσχεσε τὸ πᾶν. τὸ δὲ "ἢ ἄλλα ὅτως ἐστὶν ὧν κοινωνεῖ ἅπαντα εἰς τὸ ὅλον" συνεχὲς ἂν εἴη τῷ περὶ τῆς πολιτείας ὑποδείγματι. 15 ὡς εἰ ἔλεγεν, ὥστε ἐπὶ τῇ τῆς πολιτείας συστάσει πάντα κοινωνεῖ ἀλλήλοις, ὅτως εἰσὶ καὶ ἄλλα τινὰ κοινωνόντα καὶ βοηθόντα ἀλλήλοις εἰς τὴν τῷ ὅλῳ συμπλήρωσιν.

natura namque cuiusque ipsorum tale principium est. sic igitur et in mundo est; nempe circulatio stellarum et 20 certa ipsarum dispositio et caelestia corpora talia sunt ut in iis nihil indeterminati habeatur; animalia vero quae sunt in terra et plantae utilitatem universalem perexiguam praebent, sed quodcunque horum ut plurimum temere operatur atque patitur, quoniam corrumpitur. Themist. f. 23.

1075 a 25. nec latere debet neminem antiquorum quicquam opportunum asseverasse de primo principio, quod quidem vere primum est, sed manere duntaxat in principio materiae permixto: omnes enim ex contrariis omnia faciunt. Themist. f. 23.

1075 a 32. οἱ δὲ, ὥστε ὁ Πλάτων, τὸ ἕτερον τῶν ἐναντίων ἐποίον ὑποκείμενον τῷ ἑτέρῳ. τὸ γὰρ κακὸν καὶ τὸ ἀνίσον (ἔλεγε δὲ διὰ τὸ κακὸν καὶ ἀνίσον τὴν ὕλην) ὑποκείμενον ἐποίει τῷ ἑτέρῳ τῶν ἐναντίων τῷ ἀγαθῷ καὶ ἴσῳ, διὰ τὸ ἀγαθὸν καὶ ἴσον πάλιν τὸ εἶδος αἰνιττόμενος. ἐπεὶ δὲ ὁ Πλάτων τὴν ὕλην ποτὲ μὲν κακὸν ἐκάλεε ποτὲ δὲ ἀνίσον 35 καὶ ἄλλοτε πολλὰ, ὁμοίως καὶ τὸ εἶδος ὅτε μὲν ἀγαθὸν ὅτε δὲ ἴσον καὶ ἄλλοτε ἔν, εἰπὼν ὅτι τὸ ἀνίσον ὑποκείμενον ποιῶσι τῷ ἴσῳ, ἐπήγαγεν "ἢ τῷ ἐνὶ τὰ πολλὰ." ἀλλ' ὁ δὲ ἔτσι, φησὶν, εἰρήκασιν τὴν τρόπον καθ' ὃν τὸ ἐναντίον τῷ ἐναντίῳ ὑπόκει. ἐγκαλεῖ δὲ αὐτοῖς ὅτι τὴν ὕλην ἔλεγον ἐναντίον. ἢ γὰρ ἐστὶν ἡ ὕλη ἐναντίον τῷ εἶδει, 40 ἥτις καὶ συνυπάρχει αὐτῷ, ἀλλ' ἡ ἐσέρισ. ὥστε τὸ μὲν τὴν ὕλην λέγειν ὑποκείμενον τῷ εἶδει καλῶς λέγει αὐτοῖς, τὸ δὲ λέγειν ἐναντίον τῷ εἶδει, ἢ καλῶς. τὰ γὰρ ἐναντία ὁδότες συνυπάρχειν ἀνάγκη. ἐπειδὴ δὲ καὶ ὁ Ἀριστοτέλης καὶ μάλλον καὶ μάλιστα τὴν ὕλην ὑποκείμενον φησὶν, ὥστε ἀπελογύμενος ὑπὲρ ἑαυτοῦ λέγει, ἀλλ' 45 ἡμῶν λυεῖ τὸ τοῖτον ἀποπον. εἰ γὰρ καὶ ὑποκείμενον λέγομεν τὴν ὕλην, ἀλλ' ὁ δὲ αὐτὴν φάμεν ἐναντίαν, ἀλλὰ χάρις αὐτῆς μαχόμενα τὸ εἶδος καὶ τὴν ἐσέρισον. φέρεται δὲ καὶ ἄλλη γραφὴ ἔχουσα

ὡς "καὶ γὰρ ἡ ὕλη ἡ μία." καὶ εἴη ἂν λέγων, καὶ γὰρ ἡ ὕλη ἡ πρώτη ὁδὸν ἐστὶν ἐναντία. ἀποιοι γὰρ ἐστὶν, ἡ γὰρ δὲ καὶ τὸ πῦρ καὶ τὰ μεταξὺ, ἅπερ εἰσὶ προσεχέστερα ὕλης, ἔχει πρὸς ἀλλήλα ἐναντιώσιν. ἐπὶ φησὶν, εἰ ὑπόκειται τὸ κακὸν καὶ πάντα ἐστὶν ἐκ τῷ κακῷ, πάντα μεθέξει τῷ κακῷ καὶ ὁ δὲ ἐξ αὐτοῦ πληρὸν τῷ ἐνός, ὁ καθ' αὐτὸ εἶναι ἔλεγον. ἀλλ' οἱ μὲν περὶ Πλάτωνα ἀρχὰς τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸ κακὸν ἐτίθεντο, οἱ δὲ ἄλλοι, οἷον οἱ Πυθαγόρειοι, ἐνίσταντο φάσκοντες ὅτι τὸ ἀγαθὸν ἔστιν ἀρχή, καὶ πως οἱ Πυθαγόρειοι τὸ ἀγαθὸν καὶ ἄριστον ἀρχὴν εἶναι ἔκ βούλοντο. εἴρηται δ' ἡμῶν περὶ τούτου ἐν τῷ παρόντι βιβλίῳ ἐξηγούμενοις τὴν λέξιν τὴν "ὅσοι δὲ ὑπολαμβάνουσιν ὥστε οἱ Πυθαγόρειοι καὶ Σπείσιππος" (c. 7 p. 1072 b 30).

οἱ περὶ Πλάτωνα. cod. Reg.

δύο γὰρ συστοιχίας, μίαν μὲν τῶν ἀγαθῶν ἑτέραν δὲ τῶν κα- 1075 a 35.

κῶν, ἀρχὰς ἐτίθεν οἱ Πυθαγόρειοι. id. 1075 a 36.

τῶν Πυθαγορείων. id. 36.

alii vero principia dividunt in bonum atque malum, et 1075 a 39. malum in materia ponunt, bonum autem in forma, materiam vero omnibus subiectam ponunt et ipsum bonum primam formam dicunt: nam notum est apud omnes bonum esse formam primi principii. alii bonum primum principium dixere: at quonam pacto sit principium non explicant, numquid ut finis, an ut id quod movet, an ut forma. absurde et Empedocles censet ect. Themist. f. 23.

25 συναγωγὴν γὰρ λέγων τὴν φιλίαν (ὁ Ἐμπεδοκλῆς) καὶ ποιητικὴν 1075 a καὶ τὴν σφαῖραν φαίνει ὅτι ποιητικὸν εἶναι αἴτιον αὐτὴν βύλει. 3. πάλιν δὲ μέρος αὐτὴν ποιῶν τὸ μέγματος καὶ τὸ σφαῖραν ἐμφαίνει ὅτι ὕλικον εἶναι αὐτὴν αἴτιον ἀποδέχεσθαι. τὸτο θεὸς λέγει, εἰ καὶ συγχωρήσομεν τὴν φιλίαν. τῷ ὑποκειμένῳ εἶναι καὶ ὡς ὕλην καὶ ὡς 30 κινῶν, ἀλλὰ τῷ γὰρ λόγῳ διαφέρει ἂν πάντως.

absurdum est etiam censere discordiam non sentire 1075 a corruptionem, ita ut haec natura sit ipsius necessarii natura. 4. Themist. f. 24.

ἄλλως τε εἰ ἔστι φιλία, ὡς Ἐμπεδοκλῆς βύλει, τὸ ἀγαθόν, 1075 a τὸ νείκος ἐστὶν κακόν. εἰ γὰρ τὸ ἐναντίον τῷ ἐναντίῳ, καὶ τῷ ἐναντίῳ 6. τὸ ἐναντίον. εἰ δὲ τὸτο, πῶς οἷον τε λέγειν ἀφθαρτον τὸ νείκος; ὅταν γὰρ ἡ φύλις συνελθῇσα μὲν τῶν πάντων ποιήσῃ τὴν σφαῖραν, ἀναγκαῖον τὸ νείκος φθεῖρεσθαι.

πλὴν, φησὶν, εἰ ἂν λέγῃ ὁ Ἀναξαγόρας, ὥστε καὶ ἡμεῖς 1075 a φάμεν. ἡμεῖς μὲν λέγομεν ὅτι ἡ ἰατρικὴ τὸ εἶδος πως ὅσα τῆς 9. ὑγείας, ὅταν τι κινῇ ἕνεκεν τῆς ὑγείας, ἕνεκεν ἑαυτῆς τὸτο κινεῖ. εἰ ὅν καὶ ὁ Ἀναξαγόρας περὶ τῷ νῦν ὅτω λέγει ὅτι τὸ κινῶν καὶ ὁ ἕνεκεν κινεῖ αὐτός ἐστι, καὶ διὰ τὸτο πᾶν ὁ ἂν κινῇ ἕνεκεν αὐτοῦ τὸ κινούμενον κινεῖται, λέγοι ἂν ὅτω λέγων εὐλογα.

quare aliud quoddam erit: nam idem est quod movet et ipsum primum; nec potest alicuius gratia movere. verum ita res se habet ut nos dicemus: est enim facultas ipsa medendi principium quoddam, sed gratia sanitatis movet; sani-

tas quoque quoddammodo est facultas medendi: nihil igitur prohibet primum movere et sui ipsius gratia movere, ut ostendunt rationes appositae. sed adhuc absurdius quam Anaxagoras dicunt ii qui idem putavere principium boni et mali, ita ut intellectus sit movens et materia sit obediens et consentiens ipsi intellectui. a quonam igitur malum proveniet? an dicet malum provenire ab imbecillitate materiae et a privatione ipsi inhaerente, uti nos diximus et omnes qui posuerunt principia contraria, ut est raritas et densitas, congregatio et disgregatio. nam, ut videtur, ex rectitudine et ordine moventis impossibile est quin contraria faciat: nulla enim materia sufficit ad generanda ea quae nascuntur ex ipsa, sed eget causa movente, quae quidem formet et in ordinem redigat res illas. Themist. f. 24.

1075 > & ἕτερον ἐπιδείκνυται πᾶσιν ἔγκλημα λέγων, εἴ τις μὴ βα-
11. θυμίσῃ μὴδ' ἀποκνήσῃ τὰ αὐτῶν μετελθεῖν, ἀλλὰ ἀκριβῶς με-
τελθῇ, εὐρήσει πάντας ἐξ ὧν λέγουσιν ἀρχὰς ποιῶντας τὰ ἐναν-
τία, μὴ χρωμένους δὲ ἐν τῇ τῶν πραγμάτων γενέσει, ἀλλὰ τρε-
πομένους εἰς ἕτερα. τὸτο δὲ πολλαχῶς αὐτοῖς ἐνεκάλεσε & πολ-
λαχῶς τῆς προσκλήσεως τετύχηκε σαφηνείας. ἀλλὰ & ὅσοι ἀρχὰς
λέγουσι πάντα ἐκ τῆς ὑποτεθείσης αὐτοῖς ἀρχῆς γεννῶντες, οἷον οἱ
τὸ ὕδωρ ἀρχὴν τιθέμενοι ἐξ αὐτοῦ & ὕδραν & γῆν & πάντα γενέσθαι
λέγοντες, τὴν αἰτίαν τῷ διὰ τί τὰ μὲν αὐτῶν ἐστὶ φθαρτὰ τὰ δὲ
ἀφθαρτα, λέγειν ἐπαυθύνθησαν. ὁ μὲν γὰρ Ἀριστοτέλης ἐξ ἄλλων μὲν
ποιῶν (ἐκ γὰρ τῷ πέμπτῳ σώματος) τὰ ὑράνια, ἐξ ἄλλων δὲ τὰ
ἐν γενέσει, ἔχει λέγειν & διὰ τί τὰ μὲν αὐτῶν ἐστὶ φθαρτὰ τὰ δὲ
ἀφθαρτα· ἐκείνοι δὲ ὅχι ἔξουσιν, τὸ αὐτὸ πᾶσιν ὑποκειμένον ποιῶντες.
ἔτι, φησὶν, ἄλλοι μὲν, ὡς οἱ περὶ Ἡσίοδον, ἐκ τῷ μὴ ὄντος
πάντα γεννῶσι, & λεγέτωσαν διὰ τί· οἱ δ' ὥσπερ οἱ περὶ Παρ-
μενίδην... ἐν φασὶν τὸ ὄν & ἀγέννητον.

1075 > ἦγον εἰ μὴ ἐξ ἀμελείας οἰκείας λεληθότως τις ἐρεῖν ἀναγ-
12. καστῇ τὴν ἀλήθειαν. εἰ δὲ "ρυθμίσῃ" γράφοιτο, εἴη ἂν ἀντὶ τῶν
εἰ μὴ ἕτερος τις παιδαγωγῇσει τε & καταστήσει τὸν λόγον & τὴν
δόξαν ἐκείνων & εἰς τὸτ' αὐτὸ ἀνάξειε τὸ ὅτι χρῶνται τοῖς ἐναντίοις.
cod. Reg.

1075 > adhuc quidam intelligibilia transcendentis atque apud
15. omnes nota, aiunt ea quae sunt ex eo quod non est fieri;
quidam vero ex ente actu: indivisibilia namque Anaxagorae
et Empedoclis elementa ea quae sunt ex eo quod actu est
fieri cogunt; quod quidem absurdum est. absurdius autem
putant qui plura principia ponunt, sive tria sint sive quattuor
sive duo... fateri ergo cogitur nobilius quam ipsa sint prin-
cipium reperiri. Themist. f. 24.

1075 > & τοῖς δύο ἀρχὰς ποιῶσιν, οἷον τὰ ἐναντία, & τοῖς τὰ εἶδη, ὅτι
17. ἀρκεῖ ταῦτα πρὸς τὰ ὄντα ἔχειν ὥσπερ ἔχει, ἀλλ' ἀνάγκη ἄλλην
ἀρχὴν κυριωτέραν τῶν ὑποθέσθαι, ἢ ὅτις εἶπε τὸν πολυτίμητον νῦν.

1075 > ἐπεὶ γὰρ τῇ μεθέξει καὶ τὸς λέγοντας τῶν εἰδῶν τὰ τῆδε γί-
19. νεῖ, πῶς, φησὶ, μεθέξει τῶν ἢ ὕλη, εἰ μὴ ἐστὶν ἄλλο κυριώ-
τερον τὸ κινήσον ἀμφότερα, τὴν τε ὕλην & τὴν ἀπὸ τοῦ εἶδους ἐν
τῇ ὕλῃ γινωσκόμεν, ὡς αὐτοὶ φασιν, ἀπόρροιαν; εἰ γὰρ ἀπόρροιαι τινες
ἐκ τῶν εἰδῶν ἀπορρέουσιν & συντιθέμεναι τῇ ὕλῃ τὰ τῆδε γίνεσθαι,
ἀνάγκη πάντῃ εἶναι τὸ κινῶν & τὴν ὕλην πρὸς τὸ δέξασθαι τὴν ἀπόρ-
ροίαν & τὴν ἀπόρροιαν πρὸς τὸ συγγενέσθαι τῇ ὕλῃ. & τοῖς μὲν ἄλ-
λοις θεολόγοις τὰς ἀρχὰς ἐναντία λέγουσιν ἀνάγκη κατ' αὐτοὺς τῇ
φιλοσοφίᾳ & τιμωτάτῃ & βεβαιωτάτῃ ἐπιστήμῃ εἶναι τι ἐναντίον,
εἰ ἢ ἐπιστήμη ταυτὸν ἐστίν, ὥσπερ πρὸς ὀλίγους εἰρηῖ, τῷ ἐπιστητῷ·
εἰ γὰρ ἐστὶ τῇ ἀρχῇ τῷ κυρίως ἐπιστητῷ ἐναντίον, ἔσται & τῇ ἐπι-
στήμῃ.

πάντα γὰρ τὰ ἐναντία ὕλην ἔχει & ἐν ὕλῃ ἔστι, & δύναμει ἐστὶ
τὸ ἐναντίον. τὸ γὰρ λευκὸν δύναμει τὸ μέλαν ἐστίν. ὥστε εἴπερ ἐστὶ
τῇ πρώτῃ ἀρχῇ ἐναντίον, ὁδὸν δὲ ἐναντίον καθ' αὐτὸ ἐστίν, ἀλλ'
ἐν ὑποκειμένῳ & ἐν ὕλῃ, ἢ δὲ πρώτη ἀρχὴ αὐλότατον & ἐνε-
ργεῖα ὅσα & πάντα τῷ δύναμει ἀμοιρῶσα ἐστίν, ὅτι ἂν εἴη αὐτῇ
ἐναντίον τι. ὥστε ὁδὸν τῇ περὶ αὐτὴν ἐπιστήμῃ ἔσται ἐναντία ἢ
ἀγνοια· εἰ γὰρ ἐστὶν ἡ ἀγνοια ἐναντίον τῇ τοιαύτῃ ἐπιστήμῃ, ἔσται
& τὸ περὶ ὃ ἡ ἀγνοια ἐναντίον τῇ τοιαύτῃ ἀρχῇ. "εἴτε — τὰς —"
ὁ παρέργως νῦν τὸτο τίθησιν, ἀλλ' ἐπεὶ μέλλει ἀντιλέγειν τοῖς
Πυθαγορείοις & Πλάτωνα, συνήσῃσι πρῶτον ὅτι εἰσὶν ὁμοίαι νοηταί,
& ὅπως ἀκολούθως ζητεῖ ὅτι & τίνες αὐταὶ εἰσὶν αἱ τῷ Πλάτῳ
ιδεαὶ ἢ οἱ Πυθαγόρειοι ἀριθμοί. εἰ ὅν μὴ ἔστι, φησὶ, νοητὴ
ἀρχὴ κτλ.

εἰ γὰρ ἐστὶ τὸ Ἑρακλῆος ἀρχὴ ὁ Ζεὺς & τὸτ' ὁ Κρόνος & τὸ
τὸτ' ἕτερος, ἢ πάλιν εἰ ἔστιν) τῶν τῆδε ἀρχαὶ τὰ εἶδη & τῶ-
των οἱ ἀριθμοὶ & τῶν ἢ δύναμις & τὸ ἐν, ἐπ' ἀπειρον ἢ πρῶτος
ἦξει. ἄλλως τε εἰ εἰσὶν ἀρχαὶ αἱ ιδεαὶ, ὡς ὁ Πλάτων λέγει, ἢ
οἱ ἀριθμοί, ὡς οἱ Πυθαγόρειοι φασιν, ὁδὸν ἔσται αἰτία, ὥσπερ
ἐν τῷ μετρίῳ Α δέδεικται) & ἐν τοῖς ἐφεξῆς δύο δευτερόθεν) βασιλείας.
30 "εἰ δὲ μή," τῷ τῆδε εἰ δὲ λέγοι τις ὅτι ψευδὺς τὸ μὴ εἶναι τὰ εἶδη
& τὸς ἀριθμούς τινων αἰτία, εἰσὶ γὰρ, συγχωρητέον αὐτῷ τὸτο
νῦν, ἀλλὰ κινήσεως αἰτία ὁδὸν ἔσται) τὰ εἶδη & οἱ ἀριθμοί.
"τῶν ἐναντίων." οἷον φέρει τὸ κακὸν ἢ τὸ ἀνίστον· τὸ γὰρ ἐναν-
τίον δύναμις ἐστὶ & δύναμις) ενεργῆσαι. ὥστε ἢ ὅτε μὴ ἐνέργει·
35 πᾶσα γὰρ ἐνέργεια δυνάμει ὁδὸν ἔσται.

ἀναρτετέον ἄρα τὸ λέγειν ὅτι τὸ ἕτερον τῶν ἐναντίων ἐστὶ πᾶσι
τινῶν· δύναμις γὰρ ὅν τὸ ἐναντίον, ὡς εἴρηται, ὕψερρον ἐκβαίνει εἰς
ἐνέργειαν. ὅτι δὲ, φησὶν, ἡ δύναμις τρόπον τινα προτέρα ἐστὶν
ἐνεργείας, εἴρηται· εἴρηται γὰρ ὅτι ἐπὶ τῷ αὐτῷ & ἐνός, οἷον τῷ Σω-
κράτους, ἐστὶν ἡ δύναμις προτέρα τῆς ἐνεργείας, πρὸς δὲ τὸ πᾶν
ὁδὸν ἔσται.

ἀλλὰ τὴν ψυχὴν τί τὸ ἐκῶσαν μὲν τῷ σώματος & ποιῆσαν ἐν
τι; & ὅπως, φησὶ, τὸ εἶδος & τὸ πρᾶγμα, αἵματι πρᾶγμα λέγων
τὴν ὕλην, τὸ δὲ εἶδος & ἡ ὕλη πῶς ἐν γίνεσθαι, ὁδὸν λέγει, ὁδὸν ἐν-
δέχεται εἰπεῖν, ενεργεῖα ποιῶντες & καθ' αὐτὰ τὰ εἶδη.

nec aliter dici potest quam dixerimus nos, quod prima
natura movens munda, sincera, partium expers, materiae
immunis, vere una movet omnia ordinate, indeficienti sem-

piternoque motu... finis enim in quacunque re est, quatenus ea est una. Themist. f. 26.

1075³ 37. ἀλλὰ καὶ οἱ Πυθαγόρειοι, φησὶν, ἣ καὶ ὁ Πλάτων, οἱ λέγοντες ὅτι ἐκ μὲν τῶ τρία ἀριθμῶ γέγονε τὸ ἐπίπεδον καὶ ἐξ αὐτῶ τὰ τρίγωνα καὶ ἐξ αὐτῶν αἱ πυραμίδες καὶ ἐξ αὐτῶν τὸ πῦρ, καὶ πάλιν ἐκ μὲν τῆς πεντάδος ἡ δικαιοσύνη ἐκ δὲ τῆς μονάδος ὁ ἕρως καὶ ἄλλο ἐξ ἄλλου, ἐπεισοδιῶν τὴν τῶν ὄντων φύσιν

ποιῶσι, τυχόντων ὅθεν κοινὸν ἕτερον ἑτέρῳ ἔχον φασίν, ἀλλ' ἢ λοτρωμένα.

qui vero hoc dicit concedit universi substantiam adventiciam esse, exceptis iis quae a principiis continuorum¹.
1076⁰ corporum comprehenduntur. Themist. f. 26.

τὰ γὰρ τῶν πλανωμένων αἰτία θεοὶ μὲν, ἀλλὰ μετέβη καὶ τῷ βελήματι τὸ πρῶτον καὶ μακαριωτάτῳ ἐξήρτην⁴ νόος.

ΣΧΟΛΙΑ ΕΙΣ ΤΟ Μ ΤΩΝ ΜΕΤΑ ΤΑ ΦΥΣΙΚΑ.

1076⁰ 2. Ἐν τῷ Α τῆς προκειμένης πραγματείας, ἣν καὶ Μετὰ τὰ Φυσικὰ ἐπιγράφει, εἰπὼν περὶ τῆς πρώτης καὶ θείας καὶ ἀκίνητης ἀρχῆς ὅτι νῦν ἐστὶ καὶ ἐνέργεια πάντῃ πάντως ἀμοιρῶσα τῷ δυνάμει, εὐρών δὲ καὶ ἀπὸ τῶ πλήθους τῶν φερομένων σφαιρῶν ὁπόσαι εἰσὶν αἱ ὑφειμέναι μὲν τῆς πρώτης ἀρχῆς κινήτου δὲ τῶ πλανωμένου παντὸς σώματος, ἀσώματοι καὶ αὐτοὶ καὶ ἀκίνητοι ὄντες, ἐν τῷ παρόντι βιβλίῳ, ὁ Μ ἐπιγράφει, καὶ τῷ ἐφεξῆς τῷ Ν, ὁ τέλος ἐστὶ τῆς ὅλης πραγματείας, ἐπισκέπτεται τὰς τε τῶν Πυθαγορείων περὶ ἀρχῶν δοξὰς καὶ τὰς τῶ Πλάτωνος, ζητῶν πάντῃ ἐντρεχέστατα εἰ ἔστι τὰ μαθηματικά καὶ πῶς ἔστιν, εἰ εἰσὶν αἱ ἰδέαι καὶ ὁ τῶν ἰδεῶν ἀριθμὸς, καὶ τρίτον εἰ τῶν ὄντων ἀρχαὶ εἰσὶν αἱ ἰδέαι καὶ οἱ ἀριθμοί. καὶ ἐν μὲν τῷ Μ διαλέγεται περὶ τῶν προτέρων δύο, ἐν δὲ τῷ Ν περὶ τῶ τρίτου. λέγει ὅτι περὶ μὲν τῆς τῶν αἰδητῶν ὕλης ὕστερας εἰρη¹ ἐν τῷ Α τῆς Φυσικῆς Ἀκροάσεως, ὕστερον δὲ, τυτέστιν ἐν τῷ Β τῆς πραγματείας ἐκείνης, περὶ τῆς κατ' ἐνέργειαν καὶ εἰδικῆς ὕστερας. ἀλλὰ περὶ μὲν ὕλης καὶ εἶδους εἰρη² ἐν ἐκείναις· ἐπεὶ δὲ, φησὶν, ἡ σκέψις ἡμῶν ἐστὶν ἐν τῇ παράσῃ πραγματεία ἰδεῖν εἰ ἔστι τις παρὰ τὰς αἰδητῆς ὕστερας ἀκίνητος καὶ αἰδιος καὶ ἀσώματος, ἣ ἔστι ἕκαστος, καὶ εἰ ἔστι, τίς ἔστι, εἰρη³ δὲ ἡμῶν τὰ δοκῶντα περὶ τῆς τοιαύτης ὕστερας, μὲν ταῦτα τὰ παρὰ τῶν ἄλλων λεγόμενα θεωρητέον (ὅ γὰρ ἐνδοκτικόν ἐστι τὸ πρῶτον) τὸ μὲν τὰ παρὰ τῶν ἄλλων ἐπισκεψάμεθα εἰρήν αὐτὴν περὶ ἐκείνης· εἰρη⁴ γὰρ· εἰ μὴ ἄρα τὸ πρῶτον ἀντὶ τῶ προηγουμένως καὶ ἐπιμελῶς τὰ παρὰ τῶν ἄλλων λεγόμενα θεωρητέον εἴληπται). καὶ τὴν αἰτίαν δι' ἣν τὰ παρὰ τῶν ἄλλων λεγόμενα θεωρητέον εἴληπται [διὸ] ἐπήγαγεν εἰπὼν ὅπως εἴτε τι μὴ καλῶς λέγουσι, μὴ τοῖς αὐτοῖς ἔνοχοι ὤμεν. εἴη δ' ἂν λέγων ὅτι τὸ ἀντιλέγειν τε τοῖς ὑπ' αὐτῶν λεγομένοις, καὶ εὐθύνειν εἴ τι μὴ καλῶς λέγουσιν. ἅμα τε δείξει ἡμᾶς μὴ ἀρεσκομένους τοῖς τῶν δόγμασι, καὶ σὺν αὐτοῖς εἰς εὐθύνας ὑποπέσειν ἕκαστοι.

1076⁰ 15. τυτέστιν ὃ δυσχεραίνωμεν ὡς καθ' ἡμῶν μόνον ὃν τὸ ἐγκλημα.

1076⁰ 19. καὶ ἐπεὶ οἱ μὲν τῶν Πυθαγορείων δύο γένη καὶ δύο φύσεις ποῶσι

τὰ μαθηματικά καὶ τὰς ἰδέας, ἄλλην μὲν τὴν τῶν μαθηματικῶν καὶ ἄλλην τὴν τῶν ἰδεῶν, ἄλλοι δὲ τὴν ἀριθμὸν καὶ τὰς ἰδέας τῆς αὐτῆς ποιῶσι φύσεως, μὴδὲν διαφέρειν ἀλλήλων λέγοντες, ἕτεροι δὲ καὶ αὐτοὶ Πυθαγόρειοι τὰς μὲν ἰδέας ἀποδοκιμαζούσι καὶ ὁδαμῶς προσείναι, μόνας δὲ τὰς μαθηματικὰς ὕστερας εἶναι φασί, σκοπεύοντες φησὶ πρῶτον περὶ τῶν μαθηματικῶν.

ἀλλὰ μόνον τῷτο ἐξεταστέον εἰ ὅλως εἰσὶν ἐν ὑπόψει, καὶ ἂν ὡς, πῶς εἰσὶ, πότερον ἐνέργεια καὶ καθ' αὐτὰ, ὡς οἱ ταῦτα θέμενοι βέλονται, ἣ ἐξ ἀφαιρέσεως παρ' ἡμῶν γεννῶνται καὶ τὸ εἶναι τυγχάνουσιν, ὡς αὐτῷ τε τῷ Ἀριστοτέλει καὶ τῇ φίλῃ δοκεῖ ἀληθεῖα.

ἐπεὶ γὰρ νόμος καὶ ἔθος ἐστίν, ὅταν τις περὶ τινων ἀποφαίνῃ, ἐπισκέπτεται καὶ τὰς τῶν ἄλλων περὶ τῶν τοιούτων δοξὰς, ἵνα μὴ μένουν ἀνεξετάσαι ταράττωσι τὴν ἐντυγχάνοντα, εἴρηκε δὲ αὐτὸς περὶ τῶν πρώτων καὶ ἀκινήτων ἀρχῶν, τίνες καὶ πόσαι εἰσὶ, διὰ τὴν νόμον, φησὶ, τῶν καὶ τὸ ἔθος ἐπισκεψάμεθα τὰ περὶ τῶν ἰδεῶν βέλονται. ἐπεὶ ὅτι ἕκαστος εἰσὶν ἰδέαι, δέδεικται μὲν πολλαχῶς, τεθρύληται δὲ καὶ εἰς ἐξέτασιν τὰ περὶ αὐτῶν ἤχηται ἐν τοῖς ἐξωτερικοῖς λόγοις, καὶ ἕκαστος πάλιν τὴν περὶ αὐτῶν ἀνακινεῖν λόγον.

ἔτι δὲ φησιν, ὅταν ἐπισκοπῶμεν τὰ περὶ τῶν εἰδῶν, τῷτο ζητεῖν ἡμᾶς ὑποληπτέον, ὡς ἄρα ὕστερας καὶ ἀρχαὶ εἰσὶν αἱ ἰδέαι τῶν ὄντων ἢ ὅ· μὲν γὰρ τὴν τῶν ἰδεῶν ζήτησιν τῷτο λοιπὸν ἐστὶν ἰδεῖν ἡμᾶς, εἴτε εἰσὶν ἀρχαὶ καὶ ὕστερας τῶν ὄντων αἱ ἰδέαι εἴτε μὴ. ἣ τὸ μὲν γὰρ τὰς ἰδέας αὐτὴν λείπει τριτὴ σκέψις ἴσον ἐστὶ τῷ μὲν γὰρ τὸ δεῖξαι ὡς ἕκαστος εἰσὶν αἱ ἰδέαι, λοιπὸν ἐστὶ λέγειν ὅτι ὅλως ἀνύπαρκτοι ὄντες πῶς ἂν εἴεν ἀρχαὶ τῶν ὄντων· τὸ γὰρ ἀπλῶς μὴ ὂν ὑποθέσθαι ἐστὶν ἀρχή. ταῦτα εἰπὼν καὶ ἡδὴ χωρῆσαι βυλόμενος πρὸς ἐλογχὸν τῶν μαθηματικῶν, διαίρει χροῖται τοιαύτη. ἀνάγκη, εἴπερ εἰσὶ τὰ μαθηματικά ὕστερας τινὲς καὶ φύσεις καὶ ἐνέργεια ἀλλὰ μὴ δυνάμει, ἣ ἐν τοῖς αἰδητοῖς εἶναι, ὥσπερ τινὲς τῶν Πυθαγορείων λέγουσι· λέγουσι γὰρ τινες τῶν ὄντων ὅτι ὥσπερ ἡ λογικὴ ψυχὴ, ὅλον φέρει τὸ Σωκράτους ἢ τὸ ἕρως, εἰ καὶ ἐν ὑπόψει ἐστὶ καὶ ὀντότητας μετέχει καὶ καθ' αὐτὴν ἐστὶν, ὅμως ἐν σώματι ἐστὶν, ἣ μὲν ἕρως τὸ πᾶν, ἣ δὲ τὸ Σωκράτους ἐν τῷ τῷ Σωκράτους σώματι, ὅτω καὶ τὰ μαθηματικά ἐνέργεια καὶ καθ' αὐτὰ ὄντα ἐν τοῖς αἰδητοῖς εἰσὶν.

ἣ ὅτι ἐν τοῖς αἰδητοῖς εἰσὶ τὰ μαθηματικά, ἣ ἕκαστος ἐν τοῖς ἀλλὰ καὶ καθ' αὐτὰ ἐν τινι μὴ ὄντα, ὥσπερ ὅθεν αἱ ἀσώματοι καὶ ἀκίνητοι καὶ θεαὶ ὕστερας. ἣ εἰ μήτε ἐν τοῖς αἰδητοῖς μήτε καθ' αὐτὰ, ἣ ὅλως ὅτι εἰσὶν ὅθεν ἴσον αἱ μαθηματικῶν περὶ ὄντα, ἣ εἰσὶ μὲν, ἀλλ' ἄλλον τρόπον, ὡς ὅτος βέλονται, ἐξ ἀφαιρέσεως.

ὅτι μὲν ὅτι, φησὶν, ὅτι μὲν ὅτι ἕκαστος εἰσὶ τὰ μαθηματικά ἐν τοῖς αἰδητοῖς, εἰρη³ καὶ ἐν τῷ Β ταύτης τῆς πραγματείας· ἐκεῖ γὰρ περὶ τῶν ἡπέρων.

1076^α λέγει δ' ἂν δυνάμεις καὶ φύσεις τὰ πέρατα τούτων, τὰ ἐπίπεδα
 2 καὶ τὰς γραμμάς. εἰ μὴ ἄρα καὶ τὰ τῇ ὀπτικῇ καὶ ἀριθμητικῇ καὶ
 ταῖς συσφύχουσιν ἐπιστήμαις ὑποβεβλημένα περιλαμβάνει, ὅδὲ τὰς
 ἄλλας ἔν δυνάμει οὐκ ἔστιν ἄλλας ὕσας τῶν αἰδητῶν ἐν αὐτοῖς
 εἶναι· ἀλλὰ ἔσοντι μὲν ἐν τοῖς αἰδητοῖς, ἀλλὰ δυνάμει καὶ ἐξ ἀφαι-
 5 ρέσεως αὐτοῖς τὸ εἶναι ἔστιν. ἀλλὰ ταῦτα μὲν εἰρηάζει καὶ πρότερον
 φησι, προσάπτει δὲ αὐτοῖς καὶ ἕτερον ἄπορον, λέγων "ἀλλὰ πρὸς
 τούτοις φανερόν ἐστι ἀδύνατον διαμεθεῖναι ὅτιον σῶμα." ὁ δὲ λέ-
 γει δυνάμει τοῦτον ἔστιν. εἰ γὰρ τὰ μαθηματικὰ μεγέθη ἄλλα
 ὄντα τῶν αἰδητῶν ἐν αὐτοῖς ἐστίν, ὅ διαμεθεῖσθαι τὰ σώματα· εἰ 10
 γὰρ διαμεθεῖ, διαμεθεῖσθαι καὶ τὴν γνησίαν· εἰ δὲ ἀδύνατον διαμεθεῖναι τὴν
 γνησίαν, ἀδύνατον καὶ ὅτι εἴπωτο τὸ διαμεθεῖναι αὐτήν· τὸτο δὲ ἦν τὸ
 τὰ μαθηματικὰ ἄλλα ὄντα τῶν αἰδητῶν ἐν αὐτοῖς εἶναι.

1076^β ταῦτα εἰπὼν ἐπάγει "τί ἔστιν διαφέρει ἢ ταύτας εἶναι τοιαύτας
 8 φύσεις, ἢ αὐτάς μὴ μὴ" καὶ τὰ ἐξῆς. λέγει δὲ ὅτι ὅδὲν διαφέρει
 εἴτε τὰς φυσικὰς γνησίας λέγει τις τοιαύτας φύσεις, ἢτοι μαθη-
 ματικὰς καὶ γνησίας, εἴτε ἄλλας μὲν τὰς φυσικὰς τῶν μαθηματι-
 κῶν, εἶναι δὲ ὡς ἐν ὑποκειμένῳ αὐταῖς ταῖς φυσικαῖς τοιαύτας
 φύσεις, ἢτοι μαθηματικὰς γνησίας καὶ ἀδιαίρετους· διαμεθεῖσθαι γὰρ
 τῶν αἰδητῶν καὶ φυσικῶν γνησιῶν, ἢτοι γινόμενων γὰρ τῶν διαμε- 20
 θεων κατ' αὐτάς, αἱ ἐν αὐτῷ ὡς ὑποκειμέναις ὕσαι μαθηματικῇ
 γνησίᾳ διαμεθεῖσθαι. ἐν δὲ τῇ λέξει τῇ "τί ἔστιν δ. ἢ ταύτας εἶναι
 ἢ ταύτας μὴ μὴ, εἶναι δ. ε. α. τ." ὑποκείμενον εἰς τὸ "μὴ." εἴτα
 δὲ ἐπακτέον τὸ "εἶναι δὲ ἐν αὐταῖς τ. φ.", ἢ γὰρ, τί διαφέρει τὰς
 φυσικὰς γνησίας ἀδιαίρετους λέγειν, ἢ ταύτας μὴ μὴ λέγειν, ἐπεὶ 25
 μὴδ' ὅλως εἰσὶν ἐνεργεῖα ἄλλα δυνάμει, εἶναι δ' ἐν αὐταῖς ταῖς
 δυνάμει γνησίαις τὰς μαθηματικὰς, αἱ τινες ἐνεργεῖα εἰσιν.

1076^γ ὥστε, φησί, συμβαίνει παρὰ τὰ αἰδητὰ ἑρεῖα, ἀλλὰ ἑρεῖα
 29 μοναχῶς, τούτῳ ἐν γένος καὶ μίαν φύσιν ἑρεῖων, ἐπιπέδων δὲ
 παρὰ τὰ αἰδητὰ καὶ τὰ φυσικὰ ἐπίπεδα γένη τριττὰ, τὰ τε παρὰ
 τὰ φυσικὰ ἐπίπεδα καὶ τὰ ἐν τοῖς μαθηματικοῖς σώμασι καὶ τὰ
 παρὰ τὰ ἐν τοῖς μαθηματικοῖς, ἀ καὶ αὐτὰ ὑπάρχει. γραμμαῖ
 δὲ ἔσοντι τετραζαῖ καὶ γνησίαι πενταζαῖ, τούτῳ γένη δὲ καὶ φύσεις
 γραμμῶν ἔσοντι τετραπλᾶ καὶ γνησιῶν δὲ πενταπλᾶ. τὸτο δὲ ὡδὲ
 ἐστὶ δῆλον. ἐν μὲν γένος γραμμῶν ἔστιν ὅτι μὴ τῶν ἐπιπέδων, 35
 ἄπερ ἐπίπεδα ἄλλα μὲν τῶν φυσικῶν ἐπιπέδων καὶ αὐτὰ δὲ εἶναι
 ὁ λόγος ἠνάγκακεν· ἄλλο δὲ γένος γραμμῶν ἔστιν ὅτι μὴ τῶν
 ἐπιπέδων τῶν ἐν τοῖς μαθηματικοῖς σώματι ὄντων· τρίτον δὲ
 γένος γραμμῶν ἔστιν ὅτι συνὸν τοῖς καὶ αὐτὰ ὕσιν ἐπιπέδοις, ἀφ'
 ὧν ὡς ἀπλυστέρων τὰ μαθηματικὰ ἐπίπεδα ἢ καὶ σώματα γίνονται· 40
 τέταρτον δὲ γένος γραμμῶν ἔστιν ὅτι παρὰ τὰς γραμμάς τὰς
 ἐν τοῖς καὶ αὐτὰ ἐπιπέδοις ὑπάρχουσιν ὕσας, λέγω δὲ αὐτάς τὰς
 καὶ αὐτάς ὕσας γραμμάς καὶ ὅτι ἐν ἐπιπέδοις ὅλως ὑπάρχουσιν
 ὕσας. γνησιῶν δὲ γένη εἰσὶ ταῦτα, πρῶτον μὲν τὸ συνὸν ταῖς
 γραμμαῖς ταῖς ὕσαις ἐν τοῖς ἐπιπέδοις τοῖς παρὰ τὰ φυσικὰ ἐπί- 45
 πεδα ὕσι, δεύτερον δὲ τὸ συνὸν ταῖς γραμμαῖς ταῖς ὕσαις ἐν τοῖς
 ἐπιπέδοις τοῖς συνθετοῖς μαθηματικοῖς σώμασι· τρίτον γένος
 γνησιῶν ἔστιν ὅτι συνὸν ταῖς γραμμαῖς ταῖς συνήσαις τοῖς καὶ

αὐτὰ ὕσιν ἐπιπέδοις, ἀφ' ὧν ὡς ἀπλυστέρων τὰ μαθηματικὰ ἐπί-
 πεδα ἢ καὶ σώματα γίνονται· τέταρτον γένος τὸ συνὸν ταῖς καὶ
 αὐτάς ὕσαις γραμμαῖς καὶ μὴ ἐν ἐπιπέδοις ὕσαις· πέμπτον
 γένος γνησιῶν ἔστιν αὐτὸ καὶ αὐτὸ ὅτι καὶ μὴ ἐν γραμμαῖς τὸ
 εἶναι ἔχον.

Ἔστι δ' αὐτὸς λόγος καὶ περὶ τῶν ἀριθμῶν· παρ' ἐκάστας γὰρ 1076^δ
 γνησίας ἕτεροι ἔσοντι μονάδες. λέγει δ' ἂν, ἐπειδὴ πάλιν αἱ
 μονάδες ἀπλυστέραι εἰσὶ τῶν γνησιῶν, καθὼ αὐταὶ μὲν ἀθετοὶ εἰσιν
 αἱ δὲ γνησίαι θέσιν ἔχουσι καὶ κινεῖται πν, ἔστι ἄλλο γένος μονάδων,
 10 ἀφ' ὧν ὡς ἀπλυστέρων εἰσὶν αἱ γνησίαι, ὥστε ἄλλο μὲν γένος ἔστι
 μονάδων τὸ ὅτι παρὰ τὰς γνησίας τὰς συνήσας ταῖς γραμμαῖς,
 αἵτινες σύνεισι τοῖς ἐν ταῖς μαθηματικοῖς σώμασι ὕσιν ἐπιπέδοις·
 καὶ ὅλως ὅσα γένη τῶν γνησιῶν, τοσαῦτα καὶ μονάδων καὶ ἐπὶ πλείω.
 τὸ δὲ ἐπὶ πλείω προσέθηκεν ἐγὼ διὰ τὸ μέλλον ὑπὸ αὐτῷ εὐθὺς
 λέγειν. ἔστι δὲ τὸδε. ἐπεὶ ὁ Σωκράτης καθὼ ἀνθρωπος ἔστι ἐν καὶ ὁ
 Πλάτων καὶ ἀπλῶς πάντα τὰ αἰδητὰ καθὼ τὸδε τί ἔστιν ἐν εἶναι,
 ἔστι ἄλλη μὲν μονὰς παρὰ τὸ ἐν τῷ Σωκράτει ἔν, καὶ ἄλλη παρὰ
 τὸ ἐν τῷ Πλάτῳ, καὶ ἄλλη παρὰ τὸ ἐν ἐμοί, καὶ ὅτως ἐπὶ πάντων
 τῶν αἰδητῶν. ἀλλ' ἐπεὶ καὶ τὰ νοητὰ ἔκαστον αὐτῶν ἔστι ἐν καὶ
 μᾶλλον ἐν (τὸτο γὰρ δηλωτικόν ἐστι τὸ "εἴτα τὰ νοητὰ"), ἔσοντι καὶ
 παρὰ τὸ ἐν ἐκάστῳ τῶν νοητῶν ἐν ἄλλαι ἀπλυστέραι μονάδες καὶ
 καὶ αὐτάς· τὸ γὰρ ἐν ἐκάστῳ ἔν, ἐπειδὴ ἐν ἐκείνῳ καὶ ὅτι λέγει
 ἐστίν, ὅτι ἀπλῶς ἐστὶν ἄλλα σύνθετον· ὥστε ἔσοντι ἀπειρα γένη τῶν
 μαθηματικῶν μονάδων καὶ ἀριθμῶν. ἢ μὲν ὅτι σύμπασα διάστα
 τῶν λογομένων αὐτῇ, τὰ δὲ καὶ τὴν λέξιν ὡδὲ πη ἔχει. εἰς
 φησί, παρὰ τὰ αἰδητὰ ἑρεῖα κτλ.

ἄπορον ἐν τῷ Β τῆς προκειμένης πραγματείας ἐξήγησι καὶ 1076^ε
 τὸτο κτλ.

ὁμοίως δὲ τῇ ἀερολογίᾳ ἔχει καὶ ἡ ὀπτικὴ καὶ ἡ ἀρμονική· καὶ 1076^ς
 μὲν γὰρ ἔστιν περὶ ὅσας ἄλλας παρὰ τὰς αἰδητὰς, καὶ ἡ ἀρμονική
 περὶ φωνάς· ὥστε ἔσοντι καὶ ἄλλαι αἰδησεις. διὰ τί γὰρ ὅσας μὲν
 ἔσοντι παρὰ τὰς αἰδητὰς, παρὰ δὲ τὰς λοιπὰς αἰδησεις ὅτι ἔσοντι
 ἄλλαι; εἰ δὲ τὸτο, ἔσοντι καὶ ζῶα μαθηματικά. "ἐπὶ γράφει
 ἔστι καθόλου ὑπὸ τῶν μαθηματικῶν." τὸ "γράφει" ἀντὶ τῷ δεικνύει
 νῦν εἰληπῶ. λέγει δὲ ὅτι ἐπὶ δεικνύει τὰ παρὰ τοῖς μαθηματι-
 κοῖς διὰ τῶν καθόλου λόγων καὶ διὰ τινων ἀξιωματικῶν, οἷον διὰ τῷ
 ἀπὸ ἴσων ἴσα ἂν ἀφέλῃς, τὰ καταλειπόμενα ἴσα ἐστὶ, καὶ διὰ τῷ
 ἂν τέσσαρά τινα εἴη ἀναλογον, τὸ ἀπὸ τῶν ἄκρων ἴσον ἐστὶ τῷ
 ἀπὸ τῶν μέσων, καὶ ἄλλων πολλῶν τοιούτων, ἀνάγκη, φησί, ὅντων
 χωριστῶν ἑρεῖων καὶ ἀριθμῶν, καὶ τὰ ὑπὸ τῶν ἀξιωματικῶν δηλώ-
 μενα, οἷον τὸ τινα εἶναι χωριστὰ καὶ καὶ αὐτά, αὐτὸ τὸτο τῶν ὄντων
 ὅτε γραμμαῖ ὅτε ἐπίπεδα ὅτε χρόνοι ὅτε ἄλλο τι· ἕτερον γὰρ τῶ-
 των ἀπάντων ἔστι καθολικώτερον ὅτι καὶ τῶν γραμμῶν καὶ τῶν ἐπι-
 πέδων καὶ χρόνων καὶ ἑρεῖων καὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων· ὥστε ἔστι τις
 φύσις μεταξὺ αὐτομεγέθους καὶ τῷ μαθηματικῷ, πάντως δὲ με- 45
 γέθους τῷ χωριστῷ καὶ καὶ αὐτὸ ὄντος, ὅτε γραμμῇ ὅσα ἢ φύσις
 αὐτῇ ὅτε χρόνος ὅτε σῶμα, ὅτι ἄλλο τι, ὅ ἂν εἴη, ἐκείνους μὲν
 ἴσως δῆλον τοῖς ταῦτα τιθεμένοις, ἡμῶν δὲ ἀδῆλον. ὡς γὰρ κατ'

αὐτὸς εἰσὶ παρὰ τὰ αἰδητὰ τρίγωνα καὶ τὰς αἰδητὰς γραμμάς καὶ τὰ σώματα ἄλλα τρίγωνα καὶ γραμμαι καὶ σώματα, ἃ μαθηματικά φασιν, ἐπεὶ ταῦτα μαθηματικά λέγεται τινα, ἀνάγκη εἶναι ἄλλην τύτων καθολικωτέραν φύσιν τὴν δηλούμενην ὑπὸ τῆς τινὸς φωνῆς. ἔχει δὲ τινα βραχυῖαν ἀσάφειαν ἢ λέξεις ἢ "ἔσαι ὦν 5 καὶ αὕτη τις ἄλλη ὕψια μεταξὺ κεχωρισμένη τῶν ιδεῶν καὶ τῶν μεταξὺ." λέγει δὲ ἰδέας μὴ τὸ αὐτοποσὸν καὶ τὰ τοιαῦτα, μεταξὺ δὲ τὰ μαθηματικά· μεταξὺ ὅτ' τῶν τε ιδεῶν καὶ τῶν αἰδητῶν ἐτίθεντο τὰ μαθηματικά.

0077. "ὅλως δὲ τ. σ. καὶ τὸ εἰθ. ὑπολ." καὶ ἡ ἀλήθεια, φησί, βοᾷ 10
14. καὶ πάντες οἱ σοφοὶ εἰώθασιν ὑπολαμβάνειν ὅτι τὸ ἀτελὲς τῷ μὴ χρόνῳ πρότερον ἐστὶ τῷ τελείῳ, τῇ δὲ φύσει ἥτοι τῷ τελείῳ ὕπερ-
ρον. ἐξ ὧν δ' ὕτοι λέγουσι (λέγουσι δὲ ὅτι τὰ μαθηματικά ἄλλα ἐστὶ τῶν αἰδητῶν καὶ καθ' αὐτὰ ὄντα καὶ χωριστά), συμβαίνει τὴν ἀν-
τίον τῷ εἰωθότῳ ὑπολαμβάνειν καὶ τῆς ἀληθείας· τὸτο δ' ἐστὶ τὸ 15
τὰ μαθηματικά ἀτελέστερα τῶν φυσικῶν ὄντα πρότερα εἶναι ὃ τῷ χρόνῳ ἄλλα καὶ τῇ φύσει· ὁμοίως δὲ καὶ ὕπερ· ὁδὸν δὲ ἐστὶ καὶ πρότερον καὶ ὕπερρον τῇ φύσει.

0077. καὶ τὴν αἰτίαν ἐπήγαγεν εἰπὼν, τὸ ὅτ' ἀτελὲς μέγεθος τῷ 19
19. χρόνῳ μὴ ἀεὶ πρότερον ἐστὶ τῇ ὕψει δὲ ὕπερρον, οἷον ἀψυχον ἐμ-
ψύχον. ὥσπερ ὅτ' πρότερον μὴ γίνετ' ἐπὶ ἀψυχον σῶμα καὶ ὕτως ἐμψυχῷ καὶ τελειῷ, ὕτως καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων· πρότερον μὴ ὁ λό-
γος ὑπονοεῖ τὸ τρηχὴ διασάτεν γινόμενον, ὅπερ ἀναλογεῖ τῷ μαθη-
ματικῷ σώματι, καὶ ὕτως ὅτι εἰσῆλθον ἐν αὐτῷ ὑπὸ τῆς φύσεως
θερμότητος κυφότητος ἢ ἄλλη τις ποιότης, καὶ ἀπετέλεσαν τὸ 25
φυσικὸν τέλος. ὡς ὅτ' ἐπὶ ἀψυχον πρότερον ἐν τῇ γενέσει (πρότε-
ρον ὅτ' αὐτὸ γίνετ') ἀτελέστερον ἐστὶ τῷ ἐμψύχῳ, ὕτως καὶ τὰ μαθη-
ματικά τῇ μὴ γενέσει πρότερα ἐστὶ τῶν φυσικῶν σωμάτων, τῇ δὲ φύσει καὶ τῷ τελείῳ ὕπερ· ὥς καὶ μὴ τὴν ἀληθειαν καὶ ἀτελέστερα
ἐστὶ τὰ μαθηματικά τῶν φυσικῶν, καὶ διὰ τὸτο ὃ ὕπερ· τῇ φύ- 30
σει· ἄλλα καὶ πρότερα καὶ τὸς χωρίζοντας αὐτὰ καὶ ἄλλα τῶν φυ-
σικῶν εἶναι λέγοντας. ταῦτα εἰπὼν διὰ μέσον ζητεῖ τινα ζητη-
σιν καὶ ὕτως πάλιν ἐπάγει ἐπὶ τὸ προκείμενον. ὃ δὲ ζητεῖ τοῦ-
τέν ἐστιν· ἐπεὶ τὰ μαθηματικά σώματα ἐξ ἐπιπέδων εἰσὶ, τί τὸ
αἴτιον αὐτοῖς τῆς ἐνώσεως;

0077. "ἡ μέρι ψυχῆς," ὡς ἐπὶ τῶν ἐχόντων ἀφ' ἧν μόνον ἢ ἄλλο
21. τι εὐλογον, κόλλα δηλαδὴ ἢ δεσμός. . . τὸτο διὰ μέσον εἰπὼν
ἀνεῖσι πάλιν ἐπὶ τὸ ἐξ ἀρχῆς, ἐν ᾧ τὸ αἰδητὸν πρότερον εἰδείκνυ τῷ
μαθηματικῷ τῇ ὕψει, καὶ δείκνυσιν καθόλου, ὅτι πᾶν σῶμα τῇ
ὕψει πρότερον ἐστὶ καὶ γραμμῆς καὶ ἐπιπέδου. ἐκ τούτου δὲ ἔχει ὅτι καὶ 40
τῶν σωμάτων τὸ τελειότερον πρότερον ἐστὶ τῶν ἀτελέστερων· τε-
λειότερον δὲ τὸ φυσικὸν τῷ μαθηματικῷ. λέγει δὲ ὅτι αἱ γενέσεις
δηλοῦσιν ὅτι τὰ σώματα πρότερα ἐστὶ καὶ ἐπιπέδων καὶ γραμμῶν τῇ
ὕψει· πρότερον ὅτ' ἐπὶ μήκος γίνετ' ἢ αὐξήσις ἢ ὅλως ἢ κινήσις,
ἔπειτα εἰς πλάτος, εἴτα εἰς βάθος, καὶ τελειῷ ὡς σῶμα ἀπλῶς, 45
ὕπερρον δὲ προσλαβὼν καὶ ποιότητα τελειῷ ὡς φυσικὸν σῶμα.
ὥς εἰ τὰ τῇ γενέσει ὕπερ· τῇ φύσει πρότερα, πρότερον ἂν εἴη
τὸ σῶμα καὶ ἐπιπέδου καὶ γραμμῆς καὶ τὸ σώματος· πάλιν τὸ αἰδητὸν

σῶμα, καὶ τότε τὸ ἐμψυχον, καὶ ἐφεξῆς ἀκολούθως. ἔτι φησὶ καὶ
διὰ τὸ τὸ μὴ σῶμα ἐμψυχον δύνασθαι γενέσθαι, τὴν δὲ γραμμὴν καὶ
τὸ ἐπίπεδον ὕδαμῶς· ὅδεῖς ὅτ' εὐρακὲ ποτε γραμμὴν ἐμψυχον.

καὶ ὅτι μὴ τὸ σῶμα τῆλειον, δέδεικεν εὐθὺς ἐν ἀρχῇ τῆς περὶ 1077
Οὐρανῷ πραγματείας. τὸ δὲ "πῶς" πρόσκεινται διὰ τὰ μαθημα- 31.
τικά· ὃ γὰρ εἰσιν ἀπλῶς τέλεια ὡς τὰ φυσικά, ἀλλὰ καθὸ μὴ
ἔχει τὰς τρεῖς διαστάσεις, εἰς τέλεια, ὡς ἐν τῇ περὶ Οὐρανῷ λέ-
γει, ἢ δὲ ἐλλείπει αὐτοῖς τὰ πάθη, καθ' ἃ τὰ φυσικά εἰδοποιεῖται,
ἐστὶν ἀτελῆ. καὶ ὅτι μὴ τὰ σώματα ὕψια, δέδεικεν, ὡς εἶρη· τὰ
δὲ ἐπίπεδα καὶ αἱ γραμμαι, ἐπεὶ ἀπλᾶ εἰσὶν, εἰ ἔσονται ὕψια, ἢ
ὡς εἶδος ἔσονται ἢ ὡς ὕλη.

καὶ δὲ τὴν λέξιν τὴν "εἰ δ' ἦν ὕψια τις ὕλη, τὸτ' ἂν ἐφαί- 1077
νετο πάχυν" ἴσον ἐστὶ τῷ, εἰ δ' ἦσαν αἱ γραμμαι καὶ τὰ ἐπίπεδα 35.
ὕλη καὶ ὕψια, τὸτ' ἂν, τὸτέστι τὸ ἀλλομενῶν αὐτῶν ἕτερον ἐξ
αὐτῶν συνιστάσθαι, ἐφαίνοντο πάχυνσαι.

ἔστιν ὅν, φησὶ, τῇ ὕψει πρότερα "ὅσα χωρίζόμενα τῷ εἶναι 1077
ὑπερβαλλει," τὸτέστιν ὅσα χωρίζόμενα τῶν ἐν οἷς εἰσὶν, αὐτὰ μὴ 2
εἶναι δύναται, ἐκείνα δὲ μὴ.

τῷ δὲ λόγῳ, φησὶ, πρότερα ἐστὶν "ὅσων οἱ λόγοι ἐκ τῶν λό- 1077
γων." ἔστι δὲ τὸ λεγόμενον τοῦτον. ἐπεὶ ὁ τῷ λευκῷ ἀνθρώπῳ 3
λόγος ὁ λέγων ζῶον πεζὸν δίπουν ἔχον χροῦμα διακριτικὸν ὀφθαλμοῦ
ἐκ τῷ λόγῳ ἐστὶ τῷ λευκῷ καὶ τῷ ἀνθρώπῳ, ὁ ἀνθρώπος καὶ τὸ λευκὸν
πρότερα ἐστὶ τῷ λόγῳ τῷ λευκῷ ἀνθρώπῳ· ἐκ τῶν λόγων ὅτ'
αὐτῶν ὁ τῷ λευκῷ ἀνθρώπῳ λόγος. τὸ δὲ "ταῦτα δὲ ὅλα ἅμα
ὑπάρχει" ἀντὶ τῷ ὅτ' ἐκ συνδυάσεως ὁδὲ εὐρίσκειται ἅμα, ὥς τὰ τῷ
λόγῳ πρότερα καὶ τῇ ὕψει πρότερα εἶναι, ἀλλὰ κεχωρισταί καὶ εἰσὶ
τινα τῷ λόγῳ πρότερα τῇ δὲ ὕψει ὑκτέτι. εἰπὼν ὅν τινα ἐστὶ τὰ
τῇ φύσει πρότερα καὶ τινα τὰ τῷ λόγῳ, ἀνεῖσιν ἐπὶ τὸ προκείμενον,
δείκνυς ὅτι ὃ τὰ τῷ λόγῳ πρότερα ἀνάγκη καὶ τῇ φύσει καὶ τῇ ὕψει
πρότερα εἶναι. εἰ ὅτ' μὴ ἐστὶ, φησὶ, τὰ πάθη, οἷον λευκὸν καὶ κί-
νῆμενον, τὸτέστι κινήσεις, παρὰ τὰς ὕσεις, ἀλλ' ἐν αὐταῖς τὸ εἶναι
ἔχει, τῷ λευκῷ ἀνθρώπῳ ἔσαι πρότερον τὸ λευκὸν καὶ τὸν λόγον, ὅτι
ὁ λόγος αὐτῷ ἐν τῷ τῷ λευκῷ ἀνθρώπῳ λόγῳ εἰληπῇ, καὶ δὲ τὴν
ὕψια καὶ τὸ εἶναι ὑκτέτι· εἰ γὰρ ἐστὶ τὸ λευκὸν καὶ καὶ τὴν ὕψια καὶ καὶ
35 τὸ εἶναι πρότερον τῷ λευκῷ ἀνθρώπῳ, ἔσαι τὸ λευκὸν χωρὶς τῆς
ὕσεως καὶ καθ' αὐτό· ἀλλ' ὅτ' ἐν ὁδοῦ καὶ τὸ λευκὸν καθ' αὐτὸ εἶναι
ἀλλ' ἀεὶ καὶ τῷ συνόλῳ ἐστιν. τί δ' ἐστὶ τὸ σύνολον, αὐτὸς ἐσαφῆ-
σεν εἰπὼν "σύνολον δὲ λέγω τὸν ἀνθρώπον καὶ τὸ λευκόν," τὸτέστι
τὸ ἐξ ἀνθρώπου καὶ λευκοῦ συγκείμενον. ὥς φανερόν, φησὶ, ὅτι
ὅτε τὸ ἐξ ἀφαιρέσεως (λέγει δ' ἂν ἐξ ἀφαιρέσεως τὸ μαθηματι-
κόν) πρότερον τῇ ὕψει, ἐπεὶ καὶ τὸ λευκὸν ἐξ ἀφαιρέσεως ἐστὶν·
ἐχώρησε ὅτ' αὐτὸ ὁ λόγος τῷ ὑποκειμένῳ, καὶ ὁμοίως ὃ πρότερον τῷ
ἀνθρώπῳ. ὅτε πάλιν τὸ ἐκ προθέσεως, τὸτέστι τὸ μαθηματικὸν
σῶμα καὶ τῶν ποιότητων ὕπερρον τῷ μαθηματικῷ σώματι, ἀλλὰ
τῷ μὴ λόγῳ ὕπερρον τῇ δὲ ὕψει πρότερον. ἢ "ἐξ ἀφαιρέσεως"
λέγει ἂν (δύναται γὰρ τις καὶ ὕτως ἀκρίβει) τὸ λευκόν· τὸτο ὅτ' ὁ
λόγος ἀφαιρεῖται καὶ χωρίζεται τῷ ὑποκειμένῳ, καὶ ὅτ' ἐστὶ τὸ λευκὸν τῆς
ὕσεως πρότερον τῇ ὕψει ἀλλὰ τῷ λόγῳ· "ἐκ προθέσεως" δὲ τὸ

ἐκ λευκῆ καὶ ἀσθρῶπων. καὶ ἔτι τὸ τοῦ πάσης ὕψους, ἀλλὰ τῷ μὲν λόγῳ ὕψους τῇ δὲ φύσει πρότερον. καὶ δὲ "ἐκ προαίσεως γὰρ τῷ λευκῷ ὁ λευκὸς ἀσθρῶπων λέγεται" ἀντὶ τοῦ προαίσεως γὰρ τῷ λευκῷ ὁ λευκὸς ἀσθρῶπων λέγεται. καὶ συμπεραίνει τοῦτον λέγων "ὅτι" κτλ.

1077b
17. ὡς περ ἔν, φησί, καὶ τὸ καθόλου ἐν τοῖς μαθηματικῶν καὶ περὶ κωρυμμένων ἐστὶ τῶν καὶ αὐτὰ ὄντων καὶ ἐτέρων παρὰ τὰ αἰσθητὰ μεγέθη καὶ ἀριθμούς, ἀλλὰ περὶ τούτων μὲν ποιεῖ τὸς λόγους, ὅχι καὶ δὲ αἰσθητὰ ὅδε καὶ δυνάμει ἔχει μέγεθος καὶ διαιρέσει, ἀλλ' αὐτὸ τὸτο μόνον ὁρᾷ ὅτι δύναται τὴν τῆς ἀναλογίας λόγον φυλάσσειν ἐναλλαξὶ ληφθέντα, ὥτω καὶ ὁ γεωμέτρης ποιεῖ λόγον καὶ ἀποδείξει ἀκριβῆ περὶ τὸ αἰσθητὸν φερόν, ὅχι καὶ δὲ ἔχον ἀντιτυπίαν καὶ βάρος καὶ λευκόν, ἀλλ' καὶ τῶνδε, τυτέστιν καὶ μέγεθος καὶ καὶ τριχῇ διασατὸν κτλ.

1077b
31. "ὥς" ἐπεὶ — μὴ χωριστά. ἔντασιν τινὰ δυνάμειν φέρεται πρὸς τὰ λεγόμενα διὰ τούτων λύνει. ἔστι δὲ ἡ ἔντασις τοιαύτη. εἰ τὰ μαθηματικά ἐξ ἀφαιρέσεως τὸ εἶναι ἔχει, πῶς αὐτὰ φασιν ὅτι εἰσιν; ταύτην λύων λέγει, ἐπεὶ ὁ μόνον τὰς ὑσίας (ταύτας γὰρ λέγει χωριστά) ἀπλῶς φασὶ εἶναι, ἀλλὰ καὶ τὰ μὴ χωριστά ἦτοι τὰ συμβεβηκότα καὶ μὴ καθ' αὐτὰ δυνάμειν εἶναι (κατηγορούμενα γὰρ καὶ κατὰ τούτων τὸ εἶναι ἀπλῶς, φησὶ δὲ τὸ τε λευκὸν καὶ τὸ κυνόμενον ἦτοι τῆς κινήσεως). ὡς ἔν ὁ μόνον τὰς ὑσίας εἶναι φασιν, ἀλλὰ καὶ τὰς κινήσεις καὶ ὅλως τὰ πάθη, αὐτὰ δὲ δύναται καθ' αὐτὰ εἶναι ἀλλ' ἐν ἀλλήλοις, ὥτω καὶ τὰ μαθηματικά ἔξουσιν μὲν ἐξ ἀφαιρέσεως τὸ εἶναι, ἔξουσιν δὲ καὶ τὰ κατ' αὐτῶν ἀπλῶς τὸ εἶναι λέγει, καὶ ὁ μόνον θαρρύντως ἐρῶμεν ὡς εἰσιν, ἀλλὰ καὶ ἀποφανεύμεθα ὅτι τοιαῦτα εἰσιν ὅλα λέγουσιν, ὅλον ὅτι ἡ γραμμὴ ἀπλάτης καὶ ἡ ἐπιφάνεια ἀβαθὴς καὶ τὰ ἄλλα ὁμοίως. ὁ γὰρ λόγος ὁ χωρίσας τὴν γραμμὴν δύναται αὐτὴν τοιαύτην εἶναι νοεῖν ὅταν ἐχωρίσῃ. καὶ ὡς περ, φησὶν, ἀληθὲς ἐστὶν εἰπεῖν καὶ τὰς ἄλλας ἐπιστήμας τούτων μόνων ὧν εἰσιν ἐπιστήμας εἶναι καὶ τὸ συμβεβηκότος, ὅλον ὅτι ἡ ἱατρικὴ τὸ ὑγιεῖν ἐστὶν καὶ ἔστιν ἐπιστήμη, καὶ ὁ τὸ συμβεβηκότος τῷ ὑγιεῖν, ὅλον τὸ λευκὸν, αἶψα τῷ ὑγιεῖν συμβεβηκός λευκὸν εἶναι, ὥτω καὶ τῆς γεωμετρίας ἀληθὲς εἰπεῖν ὅτι τὸ μεγέθος καὶ χημάτος ἐστὶ καὶ ὁ τὸ βάρος καὶ ὁ θερμὸς καὶ ὁ ὅλως τὸ αἰσθητὸν. ταῦτα γὰρ τῷ σώματι ὡς μὲν φυσικῶς καθ' αὐτὰ ὑπάρχει, ὡς δὲ μαθηματικῶς κατὰ συμβεβηκός. ὡς ἔτε τῶν αἰσθητῶν ἀπλῶς ὡς αἰσθητῶν εἰσιν αἱ μαθηματικά, ὅτε παντάπασιν ἐτέρων ἄλλων ὄντων παρὰ τὰ αἰσθητὰ, ἀλλὰ τῶν αἰσθητῶν μὲν, ὅχι καὶ δὲ αἰσθητὰ ἀλλ' ἡ μόνον μεγέθη εἰσὶ καὶ γραμμὰ καὶ ἐπιφάνειαι. ἡ μὲν ἔν τῶν λεγόμενων διάδοξα αὕτη. κατὰ δὲ τὴν λέξιν πολλὴν ἀσάφειαν ἐποίησε καὶ "ὅχι τὸ συμβεβηκότος, ὅλον ὅτι λευκὸν εἰ τὸ ὑγιεῖν λευκόν, καὶ ὁ ἔστιν ὑγιεῖν." λέγει δὲ ὅτι ὡς περ αἱ ἄλλαι ἐπιστήμαι τούτων εἰσιν ὧν εἰσιν ἐπιστήμαι καὶ πρὸς αὐτὰς λόγον ἀλλ' ὁ τῶν συμβεβηκότων αὐταῖς, καὶ σαφηνίζει τὸτο ἐπὶ τῆς ἱατρικῆς καὶ τῶν ὑγιεῖν, πρὸς ὁ αὕτη λέγει, λέγων ὅτι ὁ τὸ συμβεβηκότος ἐστὶν ἡ ἱατρικὴ, ὅλον τὸ λευκὸν, εἰ τὸ ὑγιεῖν περὶ ὁ ἐστὶν ἡ ἱατρικὴ λευκόν ἐστὶν. ὅχι ἔστιν ἡ ἱατρικὴ τὸ λευκὸν, καὶ ὁ ἔστιν ὑγιεῖν,

τυτέστιν ἀλλὰ καθὼ ἐστὶν ὑγιεῖν ἐστὶν αὐτῷ ἡ ἱατρικὴ, καὶ ὁ καθὼ λευκόν. καὶ ὅν ὅτως ἡ ὑπερβατικῶς ἀναγνωσκέται καὶ "ὅχι τὸ συμβεβηκότος, ὅλον ὅτι λευκὸν, εἰ τὸ ὑγιεῖν λευκόν, καὶ ὁ ἔστιν ὑγιεῖν, ὅχι τὸ συμβεβηκότος ἐστὶν ἡ ἱατρικὴ, καθὼ δὲ ὑγιεῖν ἐστὶν. ὅσα γὰρ καθ' αὐτὸ τὸ ὑγιεῖν ὡς ὑγιεῖν, ὅχι ἔστι καὶ τὸ συμβεβηκότος, ὅλον τὸ λευκὸν, εἰ τὸ ὑγιεῖν λευκόν ἐστὶν. καὶ δὲ "ἀλλ' ἐκεῖνος ὁ ἐστὶν ἐκείνη, εἰ ὑγιεῖν ὑγιεῖν," καὶ "ἀλλ' ἐκεῖνος" ἀντὶ τοῦ ὅλως. ἔν καὶ τὸ λεγόμενον, καὶ ὅλως ἐκείνη ἐπιστήμη ἐκεῖνος ἐστὶν ὁ ἐστὶ καὶ ὁ λέγει εἶναι.

ὡς ἔν ἐπὶ τούτων "ὅτως" φησὶ "καὶ τὴν γεωμετρίαν." ὅχι εἰς συμβ. α. ε. ὧν ἐστὶ, μὴ ἐστὶ δ' ἡ αἰσθητὰ. καὶ παρελκεῖ γὰρ ἐν τῇ λέξει τῇ "ὅχι εἰ συμβεβηκέναι αἰσθητὰ εἶναι" ἡ ἀπόφασις. ἐστὶ δὲ τὸ καταλλήλον τῆς λέξεως τοῦτον. ὥτω καὶ τὴν γεωμετρίαν, εἰ συμβεβηκέναι αἰσθητὰ εἶναι ὧν ἐστὶ θεωρητικὴ, ὅχι ἔστι δὲ τούτων θεωρητικὴ καὶ ἐστὶν αἰσθητὰ, ὅδε θεωρεῖ αὐτὰ καθὼ θερμὰ καὶ βαρύν ἐστὶν ἀλλὰ καθὼ μόνον μεγέθη. εἰ δὲ τούτῳ ὅτως ἔχει, ὅχι ἡ γεωμετρία ὅχι ἄλλη τις τῶν μαθηματικῶν ἐπιστημῶν ἔσται τῶν αἰσθητῶν ἀπλῶς, ἀλλὰ τούτων μὲν ὅχι καὶ δὲ αἰσθητὰ ἐστὶν.

ἐν δὲ τῇ λέξει τῇ "ὡς καὶ ἡ μὴ κινούμενα καὶ ἡ ἐπίπεδα" ἀντὶ τοῦ ὡς καθὼ αἰσθητὰ ἔσται αὐτῶν ἐπιστήμη καὶ καθὼ ἐπίπεδα, μὴ φυσικά. τούτῳ γὰρ οὐκ ἐπὶ προσπακούειν.

καὶ δὲ "τὸτο δὲ τὸ ἀπλῶν ἐστὶν" ἔστιν ἐπὶ τῷ καὶ δὲ ἐστὶν ἀπλῶς φερόν τὸ μᾶλλον τὴν ἀκριβείαν ἔχον. εἰ δὲ τις πάλιν ἐπιστήμη ἐξετάζει τι ἀμέγεθος, ἐν μεγέθει δὲ τὸ εἶναι ἔχον, ὡς αἱ ποσότητες (ἀμεγέθεις γὰρ ὅσαι ἐν μεγέθει εἰσὶ), μᾶλλον ἐπιστήμη θεωρῶν αὐτὴ χωρὶς τῶ ἐν ὧ ἐστὶ μεγέθους. εἰ δὲ καὶ ἐν κινήσει ὅν ὡς αἰσθητῶν αὐτὴ θεωροῖ, μᾶλλον ἐπιστήμη αὐτὴ χωρὶς τῆς κινήσεως ἐνορῶν. ἀπλῶς φερόν γὰρ τὸ μὴ κινούμενον τὸ κινούμενον, ὡς περ καὶ τὸ ἀχρωμάτιστον τὸ κωρυμμένον. ἀλλὰ καὶ περὶ κινούμενον τὴν ζήτησιν ποιεῖ, ἀλλὰ καὶ περὶ αὐτῆς τῆς κινήσεως, μᾶλλον ἐπιστήμη τὸς λόγους περὶ τῆς ἀπλῶς ποσότητας. αὕτη δὲ ἐστὶ ὁ μαλῆς. ὁμοίως δὲ, φησὶ, καὶ περὶ ἀρμονικῆς καὶ ὁπτικῆς. ὅτε γὰρ ἡ ὁπτικὴ τὴν ὅψιν καὶ ὅψιν καὶ ὅλως τὸ τῆς ὁψὸς εἶδος ἐπισκέπτεται, ὅτε ὁ ἀρμονικὸς τὸ εἶδος τῆς φωνῆς.

ὡς, φησὶν, εἰ καὶ μὴ εἰσὶ τὰ μεγέθη καὶ τὰ σώματα χωριστά τῶν παθητικῶν ποιότητων, χωρίσαι δὲ τις αὐτὰ τὰ σώματα ἀλλὰ καὶ τὰ ἐπίπεδα καὶ τὰς γραμμάς τῶν τούτων παθῶν τῷ λόγῳ; καὶ ἐπιβλέπει τίνα τούτοις ὑπάρχει ἡ τοιαῦτα ἐστὶ, τυτέστιν ἡ χωριστά καὶ πάντα ἐς ἐρημένα θερμότητων βαρυτήτων καὶ τῶν ὁμοίων, ὅθεν ἂν ψεύδατο, ἐπεὶ ὅδε ὁ ἐν τῷ ἰδαίῳ τὴν μὴ ποδίασαν ὡς ποδίασαν γράφων ψεύδεσιν. ὁ γὰρ ἐν τῇ προτάσει τὸ ψεύθος, ἀλλὰ ἐν τῇ καταγραφῇ.

"ἀριστα — χωρίσας." ἔντασιν ἐνταῦθα κομίζομένη πρὸς τὴν αὐτὴν δόξαν διαλύει. ἡ δὲ ἔντασις τοιαύτη. εἰ γὰρ, φησὶ, μὴ συγχωρεῖς εἶναι χωριστὸν ἀριθμὸν μὴδὲ χημάτα, περὶ μὴ ὄντων οἱ μαθηματικοὶ διαλέγονται. ὅτε γὰρ περὶ τῶν ἐν τοῖς σώμασι τοῖς αἰσθητοῖς διαλέγονται (ἐνύλα γὰρ τὰ τοιαῦτα, εἰ δὲ μαθηματικοὶ περὶ αὐτὰ ἀναγρῶνται) ὅτε περὶ χωριστῶν, ἐπεὶ

μηδ' ὅλως δίδως εἶναι χωριστά. λύνων ὅν ταύτην τὴν ἔνστασιν λέγει ὅτι περὶ μὴ ὄντων μὴ ἐνεργεία δύναμει δὲ ὄντων τὴν θεωρίαν ποιεῖν).

“ὁ δ' ἔθετο ἐν ἀδιαίρετον,” τυτέζω δὲ ἀριθμητικὸς προσελθὼν αὐτῷ ἔθετο καὶ ἔλαβε τὸ ἐν αὐτῷ ἐν ἀδιαίρετον, ἥτοι τὸ μοναδικὸν αὐτῷ καὶ τὸ ἄτομον, καὶ θεωρεῖ τί τῷ τῷ ἡ ἀδιαίρετον συμβαίνει· ὁ δὲ γεωμέτρης τὸ γερον αὐτῷ καὶ τὸ πάντῃ διασατὲν ἐπισκέπτεται κτλ.

1078^a “τὸ δυνατόν, ἥτοι τὸ τριχῇ διασατὲν, τὸ ἐπ' ἀπειρον διαίρετόν.

28^a πρὸς Ἀρίστιππον ἀποτινεῖν διὰ τούτων. cod. Reg.

1078^a 33. ἐν τούτοις ἀποτινεῖν πρὸς Ἀρίστιππον καὶ εἰ τις ἄλλος ἀπεσκορβαίκεε τὰ μαθήματα. εἰ γὰρ πᾶν, φησὶν ὁ Ἀρίστιππος, ἐν ἀγαθῷ ἢ καλῷ ἔνεκεν ἐργάζεσθαι, τὰ δὲ μαθηματικά ὅτε καλῷ ὅτε ἀγαθῷ ἐργάζεσθαι, τὰ μαθηματικά ἄρα ἔκ εἰσιν. καὶ φησὶ τὸ χρησίμῳ μὴ ὅν καὶ συμφέροντος τῷ ἐν τοῖς (πρακτοῖς τούτῳ γὰρ νῦν ἀγαθὸν καλεῖν, μὴ μετεῖναι τοῖς μαθήμασιν), ἐπεὶ μὴδὲ τὴν ἀρχὴν πολιτικὴν τις ἔχει ἢ ἡ μαθηματικὴ· περὶ γὰρ τὴν πολιτικὴν ἔστιν τὸ ὡς πρακτὴν καὶ ὡς συμφέρον ἀγαθὸν ἔστιν· τὸ μέντοι καλῷ μάλιστα ἔχει ἡ μαθηματικὴ, περὶ τὰ σύμμετρα καὶ εὐτακτα καὶ ὠρισμένα διατρίβουσα κτλ.

1078^a 35. τὸ δὲ “εἰ γὰρ καὶ μὴ ὄν. τὰ δ' ἔρ. κ. τ. λ. δ.” ἀντὶ τού, εἰ μὴ λέγουσιν ἐν τοῖς συμπεράσμασι τὸ καλόν, δεκνύσιν δὲ τὸ καλῷ ἔργα· ἔργον γὰρ καλῷ τὸ σύμμετρον καὶ τὰ ὅμοια. ὁ δὲ τούτῳ δὴ ὑποληπτέον ὡς ὁ λέγουσι περὶ τὸ καλῷ.

1078^b 9. καὶ ἐπεὶ ὁ Πλάτων ἀριθμὸς εἰδητικὸς ἐκαλεῖται τὰς ιδέας ἐπόμενος τοῖς Πυθαγορείοις, πρότερον, φησὶν, ὡς ιδέας αὐτὰς ἐξετάσωμεν μὴ συνάπτοντες μὴδὲ μεμνημένοι μὴδ' ὅλως ἀναλογιζόμενοι εἴτε εἰσὶν ἀριθμοὶ τὰ εἶδη εἴτε καὶ μὴ, ἀλλ' εἰς αὐτὴν τὴν ἔννοιαν ἐλθόντες καθ' ἣν ιδέας εἶναι ὑπέλαβον, ἐπισκεπτέον εἰ δυνατόν εἶναι ιδέας. ζητήσει γὰρ μὴ ταῦτα εἰ καὶ ἀριθμοὶ εἶναι εἰδητικοὶ δύναται).

1078^b 17. ὁ δὲ Σωκράτης ιδέας μὴ εἶναι ἔλεγε, περὶ μόνους δὲ τὰς ἡθικάς ἀρετάς διατρίβει. καὶ ὅτος πρῶτος ἐξήγησεν ὅρισμὸν λαμβάνειν τῶν καθόλου, οἷον τῆς καθόλου σωφροσύνης, τῆς καθόλου δικαιοσύνης καὶ τῶν ἄλλων ἀπασῶν.

1078^b 20. “ὠρίσατό πως,” τυτέζω μαλακῶς καὶ ὡς ἔτυχεν.

1078^b 22. καιρὸν ἔλεγον οἱ Πυθαγόρειοι τὴν ἑπτάδα, ὅτι κατ' αὐτὴν γίνονται τοῖς ἀνθρώποις αἱ ἡλικίαι... ἔλεγον γὰρ καὶ τὴν ἡλίον τὸ καιρὸν ὄντα ποιητὴν ἐν τῇ ἐβδόμῃ σφαίρᾳ εἶναι, καὶ αὐτῆς τῆς ἀπλανοῦς καταριθμημένης· πρὸ γὰρ τῆς σεληνιακῆς σφαίρας τὴν ἡλιακὴν ὅτοι ἐδόξαζον εἶναι. cod. Reg.

δικαιοσύνη γὰρ, φασίν, ἐστὶν ἀριθμὸς ὁ διαίρων τὴν δεκάδα διχα, καὶ τὰ λοιπὰ ὁμοίως. ἀλλ' ὅτοι μὴ ὅτως· ὁ δὲ Σωκράτης, φησὶν, εὐλόγως ἐξήγει τὸ τί ἐστὶ καὶ τὸς ὅρισμους.

1078^b 26. ὡς δὲ δύνασθαι τὰναντία περὶ τὸ αὐτὸ συλλογίζεσθαι, οἷον ὅτι ἡ ἡδονὴ ἀγαθὴν ἐστὶ καὶ πάλιν ὅτι ἡ ἡδονὴ κακὴν ἐστὶ, καὶ ὅτι τῶν ἐναντίων ἡ αὐτὴ ἐπισημῇ.

1078^b 31. οἱ δὲ περὶ Πλάτωνα ἐχώρισαν καὶ τὰ τοιαῦτα ιδέας κατωνόμασαν· ὡς συμβαίνει αὐτοῖς πάντων καὶ ὅλων ὧν ὁ βέλων) ιδέας

εἶναι. εἰ γὰρ κατ' αὐτὸς ὅπου ἐν ἐπὶ πολλῶν καὶ καθόλου ἕτερον τῶν μερικῶν νοεῖ, τούτων εἰσὶν ιδέαι, ἔστι καὶ τῶν πρὸς τι καὶ τῶν εἰκῶν καὶ ἄλλων πολλῶν ιδέαι, ὧν ιδέας εἶναι ὁ βέλων). ταῦτα μὴ δὲ μέχρι τῆς λέξεως ταύτης καὶ τὴν ἐμὴν σεσαφηνίσαι δύναμιν, ἀπὸ δὲ τῆς λέξεως τῆς “καὶ παραπλήσιον ὥσπερ ἂν εἴ τις ἀριθμῆσαι βυλόμενος” ἕως τῆς “ἀλλὰ — τοῖς τεθεωρημένοις” (c. 5 extr.) τὰ αὐτὰ ἐστὶν ἀπαρραλλάκτως τοῖς ἐν τῷ μείζονι Α λεγομένοις, πλὴν τῆς λέξεως τῆς “εἰ δὲ τὰ μὴ ἄλλα τὸς κοινὸς λόγους ἐφαρμόττειν θήσομεν” ἕως τῆς “ἡ πᾶσαν ὑπάρξει τοῖς εἶδεσιν ὡς γένος” (c. 4 extr.)· διὰ ταύτην μὴ σαφηνώμεν, ἐκείνων δὲ τὴν σαφηνείαν ἐκ τῶν ἐν τῷ μείζονι Α ὁλῶν θηράσθαι χρή.

ἀντὶ τού συνώνυμον ὁ Ἀλέξανδρος. δυνατόν δ' ἐστὶ καὶ ὡς 1079^a ἔχει τὴν λέξιν παραλαμβάνειν· ὁμώνυμος γὰρ ἐκάστη τῶν ιδεῶν τοῖς αἰδητοῖς καὶ μὴδὲν τι κοινωνῶσα τούτοις (αἰδῖος γὰρ) εἰ μὴ μόνῳ τῷ ὀνόματι. cod. Reg.

βέλων) γὰρ τὴν δύαδα πρῶτην εἶναι· συνάγει δὲ μὴ τὴν 1079^a δύαδα ἀλλὰ τὴν ἀριθμὸν εἶναι πρῶτον.

ἀλλὰ δεῖ μετέχειν ἢ μὴ λέγον) καὶ ὑποκειμένη ἀλλὰ καθ' 1079^a αὐτά. παρέθετο δὲ τῷ καὶ συμβεβηκὸς παράδειγμα τὴν δύαδα.

20 ταύτην γὰρ λέγει διπλάσιον, ὥσα δεῖξαι ὅτι τὸ καὶ συμβεβηκὸς μετέχειν ὁ συνίστησιν ὅσιον, εἰ μὴ τὸ καθ' αὐτό, ὁ λέγει μὴ καθ' ὑποκειμένη.

“εἰ δὲ τὰ μὴ ἄλλα τὸς κ. λ. ἐφαρμόττειν θήσομεν τοῖς εἶδεσιν.” εἰπὼν ὅτι εἰ τὸ αὐτὸ εἶδος καὶ ἡ αὐτὴ φύσις ἐστὶ τῆς αὐτο-

25 δύαδος καὶ τῆς αἰδητῆς δύαδος καὶ τὸ αὐτοανθρώπων καὶ τὸ αἰδητῆ ἀνθρώπων, ἔστι καὶ τρίτη δύαδος καὶ τρίτος ἀνθρώπος, εἰ δὲ μὴ τὸ αὐτό, ὁμώνυμον ἂν εἴη, λέγει ὅτι, εἰ δὲ τὰ μὴ ἄλλα τὰ λεγόμενα καὶ τῶν αἰδητῶν κύκλων, οἷον τὸ χῆμα, τὸ ἐπίπεδον καὶ τὰ λοιπὰ μέρη τῷ λόγῳ, ἐφαρμόζειν θήσομεν καὶ τῷ αὐτοκύκλῳ (τῷ

30 τῷ γὰρ εἶπεν αὐτὴν τὸν κύκλον), εἰ δὲ καὶ τὰ μέρη τῷ ὀρισμῷ μὴδὲν διαφέρειν τὰ αἰδητὰ καὶ τὰς ιδέας αὐτῶν φήσομεν, τὸ δ' ὅτι ἐστὶ προσεθήσεται, τυτέζω παράδειγμα ἐν τῶν αἰδητῶν, ἢ ἢ τῷ μὴ αἰδητῷ κύκλῳ ὀρισμὸς χῆμα ἐπίπεδον ὑπὸ μᾶς γραμμῆς περιεχόμενον, πρὸς ἣν ἀφ' ἐνὸς τῶν ἐντὸς τῷ κύκλῳ σημείων πᾶσαι αἱ

35 προσπίπτουσαι ἴσαι ἀλλήλαις εἰσὶν, τῷ δὲ αὐτοκύκλῳ αὐτὸς τε ὅλος ὁ ὀρισμὸς καὶ προσέτι τὸ παράδειγμα ἐν τῶν αἰδητῶν κύκλων, καὶ πάλιν τῷ μὴ αἰδητῷ ἀνθρώπῳ τὸ ζῶον πεζὸν δίπνον, τῷ δὲ αὐτοανθρώπῳ τὸ ζῶον πεζὸν δίπνον, παράδειγμα ἐν τῶν αἰδητῶν ἀνθρώπων, — εἰ ὅν τούτῳ φήσουσι τὸ εἶναι ταῖς ιδέαις προσεθῆναι τὸ

40 ἐστὶ παράδειγμα, οἷον ἀνθρώπῳ ἢ ἵππῳ ἢ ὅν ἂν εἴη, καὶ καὶ τούτῳ μόνον διαφέρειν αὐτάς τῶν αἰδητῶν εἰπωσι, σκοπεῖν δεῖν φησὶ μὴ κενὸν ἢ τὸ λεγόμενον... λέγει μέσον τὸ σημεῖον, ἀφ' ὃ πᾶσαι αἱ προσπίπτουσαι ἴσαι ἀλλήλαις εἰσὶν ἢ πᾶσιν· πάντα γὰρ τὰ ἐν τῇ ιδέᾳ κατ' αὐτὸς ὅσιον καὶ ιδέαι κτλ.

“πάντων δὲ μάλιστα” καθὼς καὶ ἐν τῷ μείζονι Α ἔλεγε... 1079^b τὰ δὲ λοιπὰ εὐρέθησαν ἐν τῷ μείζονι Α.

“ἀλλὰ μ. ὁδὸ πρ. τ. ἐπ.” καὶ γὰρ ἐπισημαῖ ὀρισμοὶ ὑπάρχουσιν, 1079^b οἱ δὲ ὀρισμοὶ τῶν συντεταγμένων εἰδῶν, ὅτοι δὲ τὰς ιδέας ἔχει.

- ρῶσι-τῆς ὕλης· ὥςτε ἀσυνεχὲς καὶ πρὸς ἐπιστήμην· ὅτω μὲν γὰρ ἴσως αἷτια δοξῇεν ἂν. Ἀναξαγόρας καὶ Εὐδόξος ἔλεγον πάντα ἐν πᾶσι μεμῆχθαι· ὥςτε καὶ τὸν τὴν λόγον κρείττους ἀρχὰς ἔλεγον ἐκεῖνοι τῶν τιθέμενων ἰδέας, ὅτι ἐκεῖνοι μὲν συντάττον τοῖς γινομένοις τὰς ἀρχὰς, ὅτοι δὲ ὁ συντάττονται τὰς ἰδέας. ἀλλ' ἰδὼν καὶ ὁ περὶ ἐκεί- 5 νων λόγος δυσχερής. "κατ' ὕδνα τρόπον τῶν εἰσθότων," κατ' ὕδνα τῶν ἐκ τινος τρόπου· ἡ γὰρ ἐξ ὕλης, ἡ ἐκ φερήσεως, ἡ ἐκ ποιητικῆς, ἡ καὶ ὑπερσυχροῦσαν, ὡς ἐξ ὄρθρου ἡμέρα, καὶ τὸ ἐκ βο- τάνης. καὶ τὸτο διττῶς, ἡ ἐπανακάμπτων, ὡς ἐκ νυκτὸς ἡμέρα καὶ ἐξ ἡμέρας νύξ, ἡ μή, ὡς ἐκ νέου γέροντος, ὡς μὲν ἐκ νεότητος νέος. 10 Πυθαγόρειοι δὲ ἕνα ἀριθμὸν εἶναι νομίζουσι. καὶ τίνα τῶτον; τὴν μα- θηματικὸν, πλην ὅτι κεχωρισμένον τῶν αἰσθητῶν, ὡς οἱ περὶ Πανο- κράτην, ὅδὲ μοναδικόν, τυτέστιν ἀμερὴ καὶ ἀσώματον· μοναδικὸν γὰρ τὸ ἀμερές καὶ ἀσώματον ἐνταῦθα δῆλον κτλ.
- οἱ περὶ Πλάτωνα. cod. Reg.
- οἱ περὶ Πανοκράτην. id.
- ἔχον δὲ τὰς μονάδας μέγεθος κατεσκευάζον οἱ Πυθαγόρειοι 1080 14 1080 15 διὰ τοῦτον τινὸς λόγου. ἔλεγον ὅτι ἐπειδὴ ἐκ τῶ πρώτου ἐπὶ αὐτῷ συνέστησαν, τὸ δὲ πρῶτον ἐν μέγεθος ἔχει, ἀνάγκη καὶ αὐτὰς μεμεγεθυσμένας εἶναι· τὸ γὰρ ἐκ μεμεγεθυσμένης γεγονὸς καὶ αὐτὸ μέγεθος ἔχειν ἐπ' ἀνάγκης. ἐρωτῶμενοι δὲ καὶ τί τὸ συστήσαν τὸ πρῶτον ἐν καὶ διὰ τί, καὶ πῶς τὸ μέγεθος ἔχει καὶ πῶς ἐξ αὐτοῦ αἱ μονάδες γενῶνται, ὅθεν ἔλεγον σπουδαῖον. ἄλλος δὲ πάλιν, φησί, Πυθαγόρειος τὴν μαθηματικὴν ἀριθμὸν ὅτι προσείη, ἀλλ' ἕνα καὶ πρῶτον ἀριθμὸν τὴν τῶν εἰδῶν εἶναι ἔλεγε. "ἔνιοι δὲ καὶ τὴν μαθη- 25 ματικὴν τὴν αὐτὴν τῶτον," τυτέστι τινὲς δὲ τῶν Πυθαγορείων τὴν μὲν συνεγνωσμένον μαθηματικὸν ἀνήσαν, ἕνα δὲ ποιῶντες ἀριθμὸν, τὴν εἰδητικὴν, τὴν αὐτὴν τῶτον ἐκάλουν καὶ μαθηματικὴν.
- καὶ περὶ τῶν ἐπιπέδων, φησί, καὶ τῶν στερεῶν ὁμοίως τῶν 1080 23 ἀριθμοῖς ἀπεφώνησαντο. οἱ μὲν αὐτῶν ἕτερα λέγουσι τὰ μαθηματικὰ 30 ἐπίπεδα καὶ τὰ στερεὰ καὶ ἕτερα τὰ εἰδητικά· ἄλλοι γὰρ ἔλεγον εἶναι τὸ μαθηματικὸν ἐπίπεδον, περὶ ὃ ὁ γεωμέτρης πραγματεύεται, καὶ ἄλλο τὸ αὐτοεπίπεδον. "τῶν δὲ ἄλλως λεγόντων," φησί, ἡτοι τῶν εἰδητικῶν ἀριθμῶν καὶ εἰδητικά ἐπίπεδα καὶ στερεὰ μὴ λεγόντων. ἡ εἰπὼν "τῶν δὲ ἄλλως λεγόντων" ἐξηγητικὸν οἶμαι ἐπηγάγεν τὸ "ὅσοι μὴ ποιῶσι τὰς ἰδέας ἀριθμῶν," ὡς εἰ ἔλεγε, τῶν δὲ ἄλλως λεγόντων, τίνας δὲ ἄλλως λέγειν φημί; τὸς ὅσοι δηλονότι μὴ ποιῶσι τὰς ἰδέας ἀριθμῶν, μηδὲ ὅλως εἶναι εἰδητικῶν ἀριθμῶν νο- μίζοντας· ὅτοι καὶ τὰ μαθηματικὰ στερεὰ καὶ τὰ ἐπίπεδα μαθημα- 40 τικῶς λέγουσι, τυτέστι πᾶν μέγεθος εἰς μεγέθη λέγεσθαι εἶναι διαι- ρετόν· τὸτο δὲ ταῦτόν ἐστι τῷ μὴ συγκείσθαι τὴν γραμμὴν ἐκ στερεῶν ἢ τὸ ἐπίπεδον ἐκ γραμμῶν. πᾶν ὅν μέγεθος εἰς μεγέθη εἶναι διαιρετὸν ὅτοι φασιν καὶ ὅποιον μὲν μονάδας συνεθεμένους ποιῶν δυάδας ἀποδέχονται. οἱ δὲ λέγουσι μὲν τὰ μαθηματικὰ ἐπίπεδα, οἱ καὶ εἰδητικῶν ἀριθμῶν εἶναι λέγοντες, ὅτι μαθηματικῶς δέ. ὅ γὰρ τέμνεσθαι πᾶν μέγεθος εἰς μεγέθη, ὅθεν τὰς τυχύσας μονάδας δυάδας ποιῶν, ἀλλὰ φασιν ὅτι αἱ πρῶται γεγονῆσαι δύο μονάδες ὡς ἐξ ὕλης μὲν τῆς ἀορίστου δυάδος, εἰδῶς δὲ τῶ ἀρχαῶ ἐνός, τῷ αὐτοσπῶς δηλονότι, αὐτῷ πεποιθήσασιν τὴν πρῶτην δυάδα ἡτοι τὴν
- 1080 7 1080 8 1080 11
- 1080 12 1080 13 1080 14 1080 15 1080 16 1080 17 1080 18 1080 19 1080 20 1080 21 1080 22 1080 23 1080 24 1080 25 1080 26 1080 27 1080 28 1080 29 1080 30 1080 31 1080 32 1080 33 1080 34 1080 35 1080 36 1080 37 1080 38 1080 39 1080 40 1080 41 1080 42 1080 43 1080 44 1080 45 1080 46 1080 47 1080 48 1080 49 1080 50 1080 51 1080 52 1080 53 1080 54 1080 55 1080 56 1080 57 1080 58 1080 59 1080 60 1080 61 1080 62 1080 63 1080 64 1080 65 1080 66 1080 67 1080 68 1080 69 1080 70 1080 71 1080 72 1080 73 1080 74 1080 75 1080 76 1080 77 1080 78 1080 79 1080 80 1080 81 1080 82 1080 83 1080 84 1080 85 1080 86 1080 87 1080 88 1080 89 1080 90 1080 91 1080 92 1080 93 1080 94 1080 95 1080 96 1080 97 1080 98 1080 99 1080 100

εἰδητικὴν δυάδα ἦται τὴν αὐτοδυάδα· αἱ δὲ πάλιν δευτέρως γε-
γονῆαι τρεῖς μονάδες ὡς ἐξ ὕλης μὲν καὶ αὐτῇ τῆς ἀόριστου δυάδος,
εἶδος δὲ τῷ αὐτοεὐρεῖ πεποιθήσασιν τὴν αὐτοτριάδα. ὁμοίως καὶ ἐπὶ
τῆς αὐτοτριάδος καὶ τῶν λοιπῶν ἀποφαίνοντι, καὶ ὅ φασιν ὅτι ὁμοει-
δεῖς εἰσὶν αἱ ἐν τῇ αὐτοδυάδι μονάδες ταῖς ἐν τῇ αὐτοτριάδι καὶ
αὐτῇ ταῖς ἐν τῇ αὐτοτετράδι (ἡ γὰρ καὶ συντιθέμεναι αἱ ἐν τῇ αὐτο-
δυάδι ταῖς ἐν τῇ αὐτοτριάδι ἀπεγένοντο ἂν τινα ἀριθμὸν), ἀλλ'
ἀπομοιρεῖς τὰς ἐν τῇ αὐτοδυάδι καὶ ἄλλας τῶν ἐν τῇ αὐτοτριάδι
ὑπῶν ἔλεγον. ταῦτα εἰπὼν λέγει, πάντες μὲν ἔν τῷ ἀριθμῷς μο-
ναδικῶς καὶ ἀμεγέθει καὶ ἀμερεῖς εἶναι λέγουσι, πλὴν τῶν Πυθαγο-
ρείων τῶν τ' ἐν ἀρχῇ καὶ χοιρεῖον τῶν ὄντων καὶ μέγεθος ἔχειν λε-
γόντων.

1081^a καὶ εἰ ἀσύμβλητον, καὶ ποῖον τῶν ῥηθέντων τρόπων;
5. συλλαγίζεσθαι ἔν δυνάμει ὕψους. αἱ ἰδέαι ἐκ τῷ ἐνὸς καὶ τῆς
1081^a 12. ἀόριστου δυάδος παρ' αὐτοῖς ὕψιστον. τὰ ἐκ τῷ ἐνὸς καὶ τῆς ἀόριστου
15 δυάδος ὑψίστατα ἀριθμοὶ εἰσιν. αἱ ἰδέαι ἅρα ἀριθμοὶ εἰσιν...
τὸ δὲ "κ. αἱ ἀρχ. κ. τ. ζ. λ. τ. ἀρ. εἶναι" ἀντὶ τῷ καὶ αἱ ἀρχαὶ
καὶ τὰ χοιρεῖα τῶν ἀριθμῶν παρ' αὐτοῖς ταῦτα εἶναι λέγοντι, τό-
τε ἐν καὶ ἡ ἀόριστος δυάς. τὸ δὲ "τάξαι τε ἔτε πρ. ἐνδ. ἀρ. αὐτ. δ.
ύ." εὐλόγως εἶρηται. εἰ γὰρ ἐξιν οἷον φέρε ἡ αὐτοτριάς ὁ αὐτοῦ-
20 θρωπος, πῶς οἷον τε ἡ πρότερον ἢ ὕστερον αὐτὴν λέγειν τῆς αὐτο-
τριάδος; εἰ δὲ ὑπῶν τῶν ἰδεῶν ἀνάγκη αὐτὰς ἀριθμῶς εἶναι, εἰ
μὴ εἰσιν ἀριθμοὶ αἱ ἰδέαι, ὡς δέδεικεν, ὅλως ἔκ εἰσιν.

1081^a 23. τὸ δὲ "ἅμα γ. αἱ ε. τ. δ. τ. πρ. μ. γενῶντι" ἔκ ἐστι κατα-
σκευαστικόν, ὡς ἂν τῷ δόξειε διὰ τὴν γὰρ σύνδεσμον, τὸ ὅτι ἔκ
25 ἔσαι ἡ δυάς πρώτη ἐκ τῷ ἐνὸς καὶ τῆς ἀόριστου δυάδος, εἴτα ἡ τριάς,
ἀλλὰ πρῶτόν ἐστιν ἐπιχείρημα τῶν δεικνύτων μὴ εἶναι πάσας τὰς
ἐν τοῖς εἰδητικαῖς ἀριθμοῖς μονάδας ἀσύμβλητους. ἐκ διαιρέσεως
δὲ δεικνύσιν τοιαύτης ὅτι ἔκ εἰσιν αἱ πάσαι μονάδες ἀσύμβλητοι·
ἡ γὰρ εἰσιν ἀσύμβλητοι ἡ ἅμα γίνονται ἐκ τῷ ἐνὸς καὶ τῆς ἀόριστου
30 δυάδος αἱ ἐν τῇ αὐτοδυάδι μονάδες καὶ αἱ ἐν τῇ αὐτοτριάδι τριά-
δες καὶ αἱ τῶν ἄλλων ἀριθμῶν ἑκατά. ἡ πρῶτον μὲν γίνεσθαι ἡ μία
μονάς, εἴτα ἡ ἐτέρα, καὶ τότε συντίθενται καὶ ἀποτελεῖσθαι τὴν αὐτο-
δυάδα. ἀλλ' ἐὰν ἅμα γενῶνται αἱ ἐν τῇ δυάδι τῇ πρώτῃ ἦτοι τῇ
αὐτοδυάδι μονάδες καὶ αἱ ἐν τῇ αὐτοτριάδι καὶ αἱ ἐν τοῖς ἄλλοις
35 ἀριθμοῖς, ἔκ ἔσονται ἀσύμβλητοι ἀλλὰ συμβληταὶ καὶ ἀδιάφοροι·
τὰ γὰρ ἅμα ἐκ τῶν ἀρχῶν γεννωμένα, ὡς καὶ αὐτοὶ φασιν, ἀδιά-
φορα ἐσιν. ψεύδους ἅρα τὸ πάσας λέγειν ἀσύμβλητους· εἰ γὰρ καὶ
τὰς ἐν τῇ δυάδι λέγοι τις μονάδας ἀσύμβλητους εἶναι πρὸς τὰς ἐν
τῇ τριάδι, ὅπερ καὶ αὐτὸ ἀδύνατον δείξει, ἀλλὰ πρὸς ἑαυτὰς αἱ ἐν
40 τῇ αὐτοδυάδι ἔκ ἔσονται ἀσύμβλητοι. ὁμοίως ὑδὲ αἱ ἐν τῇ αὐτο-
τριάδι. ὡς δὲ πρὸς τῆς λέξεως τῆς "ἅμα γὰρ αἱ ἐν τῇ δυάδι τῇ
πρώτῃ μονάδες γενῶνται" ἔξεσθαι προσυπακύνειν τὸ ἀδύνατον δὲ
πάσας εἶναι τὰς μονάδας ἀσύμβλητους· εἴτα ὡς προσκατασκευα-
στικὸν τὸ ἀδύνατον πάσας εἶναι τὰς μονάδας ἀσύμβλητους ἐπα-
45 γειναι τὸ "ἅμα γὰρ αἱ ἐν τῇ δυάδι τῇ πρώτῃ μονάδες γενῶνται."
ἀλλὰ καὶ ταύτῃ τῇ λέξει ἁλλοίπει ὁ ἡ σύνδεσμος· ἴδει γὰρ ὅπως
εἶναι γογραμμένον ἡ γὰρ ἅμα αἱ ἐν τῇ δυάδι τῇ πρώτῃ μονάδες

γενῶνται" (ἐρεῖ γὰρ προῖον) "ἡ ἔκ ἅμα." ὡς σαφές ἐστι ἂν ἦν ἡ
λέξις εἰ ὅπως εἶχεν· ἀδύνατον δὲ πάσας εἶναι τὰς μονάδας
ἀσύμβλητους· ἡ γὰρ αἱ ἐν τῇ δυάδι τῇ προηγουμένῃ μονάδες γεν-
νῶνται ἅμα ἡ ἔκ ἅμα. ἀλλὰ τὰ μὲν τῆς λέξεως ὅπως ἔχοντες ἔχειν
οἶμαι τοιαῦτα· αὐτὸς δὲ μέμνηται καὶ ῥημάτων τῷ Πλάτωνος λέγων
"εἴτε ὥσπερ ὁ πρῶτος εἰπὼν, ἐξ ἀνίσων γὰρ ἰσαζόντων ἐγένοντο,"
δεικνύς ὅτι κατ' ἐκεῖνον ἑκάστος τῶν ἀριθμῶν πᾶς γενῶνται ὑπὸ τῶν
ἀρχῶν, καὶ ἔκ τῃ πρῶτον μὲν ἡ μία μονάς ὕστερον δὲ ἡ ἄλλη· αὐτὸς
δὲ διὰ τὸ πλήρες τῆς διαιρέσεως ἐπισκέπτεται καὶ τὸ λοιπὸν τὸ λέγων
ἡ ἔκ ἅμα. τὸ δὲ "ἐξ ἀνίσων γὰρ ἰσαζόντων" τοῦτόν ἐστιν. δοκεῖ
ὁ Πλάτων λέγειν ὅτι ἐπειδὴ ἐκ τῆς ἀόριστου δυάδος, ἥτις καθὸ
ἀόριστος ἀνίσος ἐστιν, οἱ ἀριθμοὶ γίνονται, ἅπσοι εἰσιν, ἰσάζονται δὲ
ὑπὸ τῷ ἀρχικῷ ἐνός· ὡς ἐπειδὴ ἅμα γενῶνται, ὅλην ὡς ἀδιά-
φοροι εἰσιν. εἰ δὲ ἀσύμβλητων ὑπῶν τῶν ἐν τῇ δυάδι μονάδων
ἐξιν αὐτῶν ἡ μὲν πρότερα ἢ δὲ δευτέρα (ὡς γὰρ δὴ ἅμα ἀδιάφοροι καὶ
ἀσύμβλητοι ὕσαι ἀπὸ τῶν ἀρχῶν προῖαισι), καὶ ἡ αὐτοδυάς προ-
τέρα μὲν ἔσαι τῆς νεωτέρας μονάδος, νεωτέρα δὲ τῆς προτέρας.
μῆτις γὰρ ἐξιν τῶν δύο μονάδων· ὥσπερ γὰρ τὸ οἰόμεθα τῷ μὲν οἷον
γλυκύτερον τῷ δὲ μέλιτος ἀγλυκευέστερόν ἐστιν, ὅπως καὶ ἡ δυάς
20 ὕστερα μὲν τῷ πρώτῳ μέρει ἑαυτῆς πρὸς νεωτέρα δὲ τῷ δευτέρῳ. εἰ
δὲ τῷτα, συμβαίνει τῆς αὐτοδυάδος εἶναι τὴν προγεγονοῦσαν αὐτῆς
μονάδα πρὸς νεωτέρα αὐτῆς. ἀλλ' ὑδὲ κατ' αὐτὸς πρότερον τῆς
αὐτοδυάδος, εἰ μὴ τὸ αὐτοῦ καὶ ἡ ἀόριστος δυάς.

ταῦτα εἰπὼν ἔνστασιν τινα πρὸς ἑαυτὴν ἐπάγει διὰ τὸ "ἀλλ' 1081^b
ἐκ τῆς δυάδος τῆς πρώτης καὶ τῆς ἀόριστου δυάδος ἐγένετο ἡ τε- 21.
τριάς." ὁ δὲ φησι τοῦτόν ἐστιν. ἀλλ' ἐκεῖνοι ἐκ τῆς αὐτοδυάδος
(ταύτην γὰρ καλεῖ πρώτην δυάδα) καὶ τῆς ἀρχικῆς δυάδος, ἥν
ἀόριστον καλεῖ δυάδα, ἀπετέλουν τὴν τετράδα, ὡς συντιθέντες αὐτὰς
ὑδὲ καὶ πρόδεσιν αὐξοντες ἀλλὰ τῆς ἀόριστου δυάδος διπλασιασμένης
τὴν αὐτοδυάδα καὶ ὅπως ἀποτελέσθαι τὴν τετράδα, ὡς καὶ ἂν τὴν
ἐκείνῃ ἀριθμῶν καὶ πρόδεσιν ἀποτελοῖεν. ταῦτα ἑαυτῷ ὥσπερ ἔν-
στασιν κομίσας λύει τὴν ἔνστασιν ὁμοίως καὶ ἀσαφῶς διὰ τὸ "δύο
δυάδες παρ' αὐτὴν τὴν δυάδα." δύο ἔν, φησὶν, εὐρίσκονται ἐν τῇ
αὐτοτετράδι δυάδες παρ' αὐτὴν τὴν δυάδα, ταῖς παρα τὴν
αὐτοδυάδα. ἀλλὰ τὸ μὲν τῆς λέξεως τοῦτόν ἐστιν· ὁ δὲ λέγει, τοῦτόν
ἐστιν. ἀλλὰ χρὴ προσυπακύνειν τὸ ἀλλ' εἰ καὶ μὴ καὶ πρόδεσιν
αἰρῶντι τὴν ἀριθμὸν ἀποτελεῖν, ἀλλ' ἔν ἐν τῇ αὐτοτετράδι δύο
δυάδας ὁμολογῶσιν εἶναι παρὰ τὴν αὐτοδυάδα, ὡς ἔσονται τρεῖς
εἰδητικαὶ δυάδες καὶ ἡ μία· μία μὲν ἡ αὐτοδυάς καὶ αἱ ἐτέραι δύο αἱ
ἐν τῇ αὐτοτετράδι κτλ.

μῆτις δὲ εἶπε νῦν τὴν κράσιν. 1082^a
καὶ ἐπεὶ αἱ ἰδέαι παραδείγματα ἐξιν τῶν ἐν τούτοις ζῴων, ἔσαι 21.
1082^a καὶ ταῦτα ζῶντες ἐξ ἀνθρώπων καὶ ἵππων καὶ βοῶν συγκείμενον· τούτοις 36.
γὰρ ἐξιν δηλωτικόν τὸ "ὡς δὴ ἴδον ὅτι κ. ω. ιδ. α. τ. ο. σ.
ἔσαι ἐκ ζῴων." ἀλλ' ἐπειδὴ ἔχει τινὰ ἀσάφειαν ἡ λέξις, σα-
φηνίσαντες καὶ ἐπὶ αὐτὴν. οἶμαι δὲ χρῆναι ὑποσφίσειν εἰς τὸ "τὰ
ζῶα," εἴτα ἐπάγειν τὸ "φαίη τις συγκείμενα ἐκ ζῴων." καὶ εἴη
ἂν τὸ λεγόμενον τοῦτόν· ὡς εἰ ἰδέαι ἐξ ἰδεῶν σύγκεινται, καὶ τὰ

ἐνταῦθα πράγματα, ὡν φασὶν εἶναι τὰς ἰδέας, συγκαίματα
ἔχει κτλ.

1082⁸ ἑλλειπῶς δὲ (εἰρη?), καὶ εἴη ἂν τὸ πληρὲς τοῦτον· τίνα γὰρ
10 αἰτίαν ἔχει λέγειν ὁ φάσκων ἀδιαφόρους εἶναι τὰς ἐν τῇ αὐτοδεκάδι
δυσάδας ἴσας ὕσας ἀλλήλαις; καὶ τότε προσυπακουστέον τῷ τὰς δὲ 5
ἐν τοῖς ἄλλοις ἀριθμοῖς ἴσας μὴ διαφόρους δε.

1082⁹ ἔπειτα ὁ μόνον τὸτο ἔχει, ἀλλὰ καὶ ἕτερον ἔφη, ὅπερ διὰ
13 τὸ "τε" συνδέσμων ἤνιστατο. καὶ τί τὸ ἐπόμενον, ἐπάγει λέγων "καὶ
πότερον" κτλ.

1082¹⁰ καὶ τὸτο μὴ ὁρθῶς καὶ ἀκαλῶς ἐαυτοῖς φασὶν οἱ τὴν ἀριθμὸν 10
24 τῶν ἰδεῶν ἐκ διαφερεσιῶν μονάδων συνεστάναι λέγοντες, ὥστε μὴ
ἐκ διαφόρων ἰδεῶν τὴν ἰδέαν ποιεῖν ἀναγκαζῶσιν· ἔκαστον γὰρ εἶδος
ἐν ἐστὶ κατ' αὐτὸς καὶ ἀπλῶν... ἀλλὰ πρὸς μὴ τὴν ἐαυτῶν ὑπό-
θεσιν ὁρθῶς λέγουσιν, ἀπλῶς δὲ ἐκ ὁρθῶς. τὸ δὲ "διὸ καὶ τὸ ἀρ-
ῦτως" ὑπερβατικῶς ἀναγνωστέον ὡδε· διὸ καὶ τὸ ἀριθμειῶς ἀναγ- 15
καῖον αὐτοῖς ὕτω λέγειν ἐν δύο, μὴ προσλαμβανομένη πρὸς τῷ
ὑπάρχοντι ἐν ἡ ἀριθμῷ ἄλλῃ ἐνός· καὶ γὰρ τὴν τὴν δεῖ προσυπα-
κούειν.

1083¹¹ ὁ μὴ Ἐφέσιος τὸ "τῷ πληθεῖ" ἀντὶ τῷ τῷ μῆκει ἐρμηνεύει.
6 αἷτις ὡς ἔχει τὸ ῥῆτον ἐρμηνεύσει μὴ κατὰ τι παραβαρύνων τὴν λέ-
ξιν· εἰ γὰρ ἀσύμβλητοι, φησὶν, εἰσὶν αἱ μονάδες, συμβήσεται τὰς
ὕσας ἴσας καὶ τὸ πληθος, οἷον εἰ τύχη τρεῖς καὶ ἄμφω ἢ τέτταρες,
διαφέρειν ἀλλήλων. cod. Reg.

1083¹² ὅθεν γὰρ, φησὶν, οἷον τε ταῖς μονάδων ὑπάρχειν πάθος ἀμε-
9 ρέσιον ὕσας, ὅπερ, φημι δὴ τὸ τὰ ἀμερῇ μὴ ἔχειν πάθος, καλ-
λιστα ἐν τῷ τρίτῳ τῆς περὶ Οὐρανῷ (c. 8) δέδεικται πραγματείας·
ἐν γὰρ ταῖς μονάσιν ποιότητα ἔχει οἷον εἶναι, ἐν δὲ τοῖς ἀριθμοῖς
ὑπάρχει μὴ ποῖον, ἀλλ' ὕψον τῷ ποσῷ.

1083¹³ ἔτι, φησὶν, ὅτε ἀπὸ τῷ ἀρχικῷ ἐνός ὅτε ἀπὸ τῆς ἀρχικῆς
13 δυσάδος (αὕτη δὲ ἐστὶν ἡ ἀόριστος) ταῖς μονάσιν καὶ ποιότητα δια-
φέρειν γένετο· τὸ μὴ γὰρ ἐν ἀποῖον, ἢ δὲ ἅμα ποσὸν καὶ ποῖον αἰτία.

1083¹⁴ "ὅντα" δὲ εἶπε τὰς ἰδέας· ὅντα γὰρ κυρίως τὰς ἰδέας εἶναι
14 ἔλεγον οἱ τῶν ἰδεῶν προσάγει· τὰ γὰρ ἐνταῦθα ἐμμενῶς ὅντα καὶ
καὶ συμβεβηκὸς ὅντα καλέσειεν ἂν τις, φασὶν.

1083¹⁵ εἰ δὲ μὴ τὴν αἰτίαν τῆς διαφορᾶς εἰπεῖν δύναται, ἀπλῶς καὶ 35
15 ἐναντίως εἰπάτωσαν τίνα λέγουσιν εἶναι τὴν τῶν μονάδων δια-
φορὰν.

1083¹⁶ Σπεύσιππος καὶ Πεινοκράτης. cod. Reg.

20 τῶν περὶ ἀριθμῶν εἰπόντων οἱ μὴ δύο ἐποῖον αὐτὸς καὶ διέκρι-
1083¹⁷ 1. νον, ὥσπερ ὁ Πλάτων (σαφῶς γὰρ ὅτι τὸν μαθηματικὸν ἔτερον 40
εἶναι λέγει τῷ εἰδητικῷ), οἱ δὲ ἕνα τὸν μαθηματικόν, ὥσπερ τινὲς
τῶν Πυθαγορείων· οἱ δὲ ἐγίνωσκον μὴ ἀμφοτέρους καὶ τὸν εἰδητικόν
καὶ τὸν μαθηματικόν, ἕνα δὲ ἐποῖον, ὥσπερ Σπεύσιππος καὶ Πεινο-
κράτης.

1083¹⁸ λέγουσι γὰρ τὸν βωμίσκον καλούμενον ἀριθμόν, ὃν ἐκ τῶν πα- 45
10 λαῶν βωμῶν ὅπως ὀνομαζομένη φησὶν ὁ Νικόμαχος ἐν τῷ β' τῆς
Ἀριθμητικῆς, σῶμα καὶ ἐκ τούτου τὴν τριχῇ διαστατὴν ἅπαν συγκεῖται
δοξαίεσσι, τὴν δὲ θ' ἀριθμὸν πῦρ διὰ τὸ τετράγωνον. cod. Reg.

πολλὰς γὰρ εὐθύναις ἔδωκεν ἢ τὰ άτομα μεγέθη εἰσάγουσα 1083¹⁹
δόξα. ἀλλὰ καὶ ἡ Πεινοκράτης ἀπόφασις ἢ τὰς ἀτόμους εἰσάγουσα 11
γραμματὸς αὐτάρκως καὶ αὕτη τῷ Ἀριστοτέλει ἡλεγεῖται.

τὰ γὰρ θεωρήματα καὶ τὰ συμβαίνοντα τοῖς ἀριθμοῖς προ- 1083²⁰
11 σάπτουσι τοῖς σώμασιν, ὡς ἐκ τῶν ἀριθμῶν ὄντων τῶν σωμα-
των· ὑπολαμβάνοντες γὰρ ὅτι ἐκ τῶν ἀριθμῶν εἰσὶν (ἐκ γὰρ τῷ
βωμίσκῳ τὰ δέκα τὰ ἀπλῶς σῶμα εἶναι ἔλεγον, ἐκ δὲ τῷ ἑνδεκά
τὸ πῦρ, ἐκ δὲ τῷ τρισκαίδεκα τὸν ἀέρα καὶ ἐκ τῷ ἐννέα τὸ ὕδωρ),
ὑπολαμβάνοντες δὲ τὸτο ὅθεν ἔφασκον διαφέρειν τὰ τῷ βωμίσκῳ
καθ' αὐτὸ ὑπάρχοντα ἐπ' αὐτὸ θεωρεῖν ἢ ἐπὶ τῷ ἐξ αὐτῷ σώμα-
τος· ὁμοίως καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων. εἰ γὰρ, φασι, συνέβη τῷ ἐννέα
ἀριθμῷ εἶναι τετράγωνον πρῶτον μέσον ἔχοντα (τὸ δὲ μέσον
ἔχοντα πρόσκειται) διὰ τὴν τῆς μονάδος μεσιτείαν τὴν ἐν παντὶ πε-
ρισσῇ εὐρισκομένην), εἰ δὲ ὁ ἐννέα τετράγωνός ἐστι πρῶτος ἔχων
μέσον, καὶ τὸ ὕδωρ τοῦτον ἐστὶ, καὶ μᾶλλον ἐπὶ τῷ ὕδατος τὸτο χρὴ
θεωρεῖν ἢ ἐπὶ τῷ ἐννέα· ὥστε δέδεικται ὅτι ἐξ ἀριθμῶν τὰ αἰδητὰ
ἐποῖον. καὶ συμπεραίνει λέγων "εἰ τοῖσιν" κτλ.

ὥστε διὰ τὸ "ὡδὲ μὴ τὸ ἐνός εἰς τὸν ἄρτιον πίπτοντος" τὴν τὴν 1084²¹
πρῶτον καὶ ἀσυνθέτου γένεσιν ἤνιστατο· διὰ δὲ τὸ "ὡδὲ δὲ τῆς μὴ 4
δυσάδος ἐμπιπτόσης ὁ ἀφ' ἐνός διπλασιαζόμενος" τῆς τῷ ἀρτιά-
κας ἀρτίῳ γενέσεως μέμνηται. ἔστι δὲ τὸ λεγόμενον τοῦτον. τῆς
δυσάδος ἐπὶ τὸ ἐν διπλασιασμοῦ γίνεσθαι πάλιν ὁ δύο (ὅτις γὰρ
μία δύο), τῆς δὲ δυσάδος εἰς ἐαυτὴν ὁ τέτταρα· πάλιν δὲ τῆς
αὐτῆς δυσάδος εἰς τὴν τέτταρα ὁ ὀκτώ, εἰς δὲ τὴν ὀκτώ ὁ ἑκατά-
25 δεκά. καὶ ὁμοίως ὁδεύουσα τὴν ἀρτιάδας ἄρτιον γενεῖται· τούτω γὰρ
εἶπεν ἀφ' ἐνός διπλασιαζόμενον κτλ.

καίτοι ὅτε καὶ λόγον ἐνδέχεται ἀπειρόν τι εἶναι, ὡς πολλαχῶς 1084²²
δέδεικται, ὅτε καὶ τὴν αὐτῶν θέσιν τε καὶ δόξαν. μέχρι δεκάδος 3
αὐτοῖς ἢ τῶν εἰδῶν πρόσδος· τὸτο γὰρ ἐμήνυσεν διὰ τὸ "τάττωσι
δὲ ὕτω τὰς ἰδέας."

ἐπεὶ γὰρ αὐτοτέλετος ἀριθμὸς, τυτέστιν ὁ εἰδητικὸς ἀριθμὸς, 1084²³
μέχρι δεκάδος πρόεισεν, ἔστι δὲ ὁ αὐτοάνθρωπος ἢ αὐτοτελής, 15
ἀνάγκη δὲ τὸν αὐτοῖσιν πρὸς εἶναι τῶν ἐν τούτοις ἀριθμῶν, τυτέστι
τινὰ τῶν ἐν τούτοις τοῖς εἰδητικοῖς ἀριθμοῖς συγκατατεταγμένον
ἀριθμῶν κτλ.

ἀλλὰ καὶ εἰ ἔστιν ὁ ἐλάττω ἀριθμὸς μέρος τῷ μεγέστες 1084²⁴
ἀριθμῷ, συμβληταὶ δὲ καὶ αἱ ἐν τῷ ἀριθμῷ μονάδες, ἐπεὶ δὲ ἐν τῇ 22
αὐτοτετραδί τέσσαρες εἰσι μονάδες καὶ συμβληταὶ ἀλλήλαις, εἰ
ἔστιν ἢ αὐτοτετράς κτλ.

"ἔτι ἀτοπον" ἑλλειπῶς ἀπήγγελλε· ἦν δ' ἂν τὸ τῆς λέ- 1084²⁵
25 ζεως τέλειον, εἰ ὅτω πως ἦν γεγραμμένον, ἔτι ἀτοπον εἰ ὁ ἀριθ-
μὸς μέχρι τῆς δεκάδος, καὶ ταῦτα τὸ ἐν κατ' αὐτὸς μᾶλλον τι ἐν
καὶ εἶδος τῆς δεκάδος· ὥστε λείπει καὶ ταῦτα ἐν κατ' αὐτὸς καὶ
ἀγέννητον. τὸ γὰρ ἐν ἢ ἐν ὅτοι φασιν ἀγέννητον, ἢ δὲ δεκάς γέ-
γονεν· ὥστε εἰ τὸ ἐν καὶ εἶδος τῆς δεκάδος ἐστὶ καὶ ἀγέννητον, εἰ δὲ
δεκάς γέγονεν, ἔστι καὶ ἑνδεκάς ὡς ἐξ εἰδὸς μὴ τῷ ἐνός, ὡς δὲ
τῆς δεκάδος. εὐλόγως δὲ τὸ ἐν μᾶλλον τι εἴρηκεν· τὸ γὰρ εἶδος
μᾶλλον τι καὶ τότε τί ἐστιν ἥπερ ἡ ὕλη. ἀλλ' ὅτι, φησὶ, μέχρι

τῆς δεκάδος πειρῶν) τὴν γένεσιν τοῖς ἀριθμοῖς ποιῶν, ὡς ὑσάτης τελευτήτης ὕσης τῆς δεκάδος, τὰ δ' ἄλλα ἐντὶ αὐτῆς γεννώσι καὶ θεωρῶσι καὶ τίθεν, ὡς παράδειγμα· κενὸν· παράδειγμα ἀναλόγῃ, παράδειγμα περιττῷ. τὴν μὲν γὰρ μεταξὺ τῶν ἀρτίων· χωρὰν τε τράδος ἐξάδος καὶ τῶν ὁμοίων, ὁμοίως καὶ τὴν τῶν περιττῶν, εἰκόνα 5 φέρειν ἔλεγον καὶ παράδειγμα τῷ κενῷ. εἶναι γὰρ κενὸν ἐτίθεντο ἔξω τῷ ὕραν· οἱ Πυθαγόρειοι καὶ ἀναπνεόμενοι ὑπὸ τῷ παντὶ ἐπεισέναι καὶ διακρίνειν ἀπ' ἀλλήλων τὰ τῆδε, ὡς ἐν τῇ Φυσικῇ εἰρη) Ἀκροῶσαι (4 6).

τὸ δὲ "εἰ γὰρ ἐν τῇ τριάδι, πῶς ἢ πεντάς περιττὸν;" πάντῃ 10 βραχέως καὶ ἑλλειπῶς καὶ διὰ τὸ τοῦ λῖαν ἀσαφῶς εἰρη). ἀναγνωσκόν δὲ αὐτὸ ὑπερβατικῶς ὕτως· εἰ γὰρ ἐν τῇ τριάδι τὸ περιττὸν, πῶς ἢ πεντάς; καὶ εἴη ἂν τὸ λεγόμενον τοῦτον· εἰ γὰρ ἐν τῇ τριάδι τὸ ἐν τὸ περιττὸν, ἦτοι εἰ διὰ τὸ ἐν ἢ τριάς τὸ εἶναι τριάς ἔχει, καὶ αὐτὸ ἐστὶ τὸ εἰδοποιῶν αὐτὴν, εἰ ὅτι τῇ τριάδι τὸ εἶναι τριάδι τὸ ἐν 15 ἐστὶ τὸ διδόν, πῶς ὅχι καὶ διὰ τὴν τριάδα ἢ πεντάς καὶ πᾶς ὁ περιττός ἀριθμός τὸ εἶναι πεντάς ἔχει καὶ ἐπτάς καὶ οἱ λοιποί, ὥσπερ ὁ ἀρτίος πᾶς διὰ τὴν δυάδα; ἀναγκαῖον γὰρ τὴν δυάδα ἀρχὴν ὕσαν τῶν ἀρτίων καὶ τὴν τριάδα εἶναι περιττῶν. ἔτι τὰ μεγέθη καὶ ὅσα τοιαῦτα μέχρι πόσου." ἔτι, φησί, καὶ ἐκ τῶν μεγεθῶν δεκνύνει 20 ἐπειρῶντο ὅτι μέχρι τῆς δυάδος (ταύτης γὰρ ἐστὶ δηλωτικὸν τὸ "μέχρι ποσῷ") προάγειν χρὴ τὴν ἀριθμὸν· ἔλεγον γὰρ ὅτι ἡ μονάς ποιεῖ τὸ σημείον, ὅπερ ὅτος ἄτομον καλεῖ γραμμὴν, ἡ δυάς τὴν γραμμὴν, ἡ τριάς τὸ ἐπίπεδον, ἡ τετράς τὸ σῶμα, καὶ τούτοις ἀρκεῖ) τὸ πᾶν· ὥστε εἰ ταῦτα τῆς δεκάδος ὕσια (συντεθέντα γὰρ 25 ἀποτελεῖ τὴν δεκάδα), τὸ πᾶν ἀρκεῖ) τῇ δεκάδι.

1084b. "ἔστι — δυνάμει." ἀσαφῶς καὶ τὰ προρηθέντα καὶ τὰ νῦν 20 λεγόμενα ἀπήγγελλε). δοκεῖ γὰρ τὸ "ἔστι γὰρ πῶς ἐν ἑκάτερον" διὰ τὸν "γὰρ" σύνδεσμον ὅτι κατασκευαστικόν. ἐστὶ τῶς τῶν πρὸ αὐτῶ· ἐκ ἔστι δὲ ἄλλα μηνυτικὸν τῷ πῶς ἔχουσιν αἱ μονάδες ἐν τοῖς ἀριθμοῖς τὸ εἶναι. καὶ ἦν ἂν σαφὴς ἡ λέξις εἰ ὕτω πῶς ἦν γεγραμμένη· δεῖ δὲ μὴ λανθάνειν ὅπως ἑκάτερον ἐν καὶ ἑκατέρω μονάς ἔχουσιν ἐν τῇ δυάδι καὶ ἐν τῇ τριάδι καὶ ἐν τοῖς λοιποῖς ἀριθμοῖς. καὶ τὸ μὲν ἑκάτερον ἐν ἐπὶ τῶν τῆς δυάδος λέγει μονάδων, τὸ δὲ λεγόμενον τοῦτον ἂν εἴη. καὶ τὴν ὕλην, καὶ ἢ λαμβάνει) τούτων 35 τῶν τῆς δυάδος μονάδων ἑκατέρω, δυνάμει ἔν ἐστι καὶ ἀλήθειαν, ἀλλ' ἐκ ἐνεργείας· εἰ γὰρ μὴ ἐστὶ σωρὸς μονάδων, ἐξ ἄλλων μέντοι καὶ ἄλλων ὁ ἀριθμός, ἀλλ' ἕκαστα ἐξ ὑποκειμένων μὲν ἐστὶ τῶν τοσῶνδε μονάδων (ἀσύμβλητοι γὰρ αἱ τῆς δυάδος πρὸς τὰς τῆς τριάδος μονάδες μονάδας), ὃ καὶ τὸ εἶδος συνέστηκε τὸ αὐτῷ. διὰ 40 ὅτι ἂν εἴη ἢ ἐν τῇ δυάδι μονάς ἐνεργεία, ὡς ὅτι βύλον), ἀλλὰ δυνάμει· δυνάμει γὰρ τὰ μέτρα, πρὶν ἂν κοσμηθῇ τῷ εἶδει τῷ οἰκείῳ. αἰνέττει) δὲ διὰ τούτων ὅτι τὸ δυνάμει ὃ γενέσκει μόνον καὶ χρόνῳ τῷ ἐνεργείᾳ καὶ εἰδοποιουμένῳ προτιθέασιν, ἀλλὰ καὶ λόγῳ καὶ ὕσῃ.

1084b. καθόλου δὲ λόγος εἶπε τὰ μαθήματα, ὅτι ὃ τῷ μερικῷ τρι- 25 γώνῳ τὰ συμπτώματα ὁ μαθηματικὸς θεωρεῖ, ὅθεν τῷ μερικῷ κύβῳ ἢ τῷδε τῷ ἀριθμῷ, ἀλλὰ τῶν καθόλου· πάντες γὰρ, φησί,

τριγώνῳ αἱ τρεῖς γωνίαι δυοῖν ὁρθαῖς ἴσαι εἰσίν, καὶ πᾶς ἀρτίος ἀριθμός εἰς δύο ἴσα καὶ εἰς δύο ἀνίστα διαιρεῖται, καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὁμοίως. καθόλου μὲν ἔν δια τούτου εἶπε τὰ μαθήματα. ἀλλὰ καὶ λόγος δι' αὐτὸ τούτου· ὅθεν γὰρ τῶν καθόλου ἐν ὑπάρξει ἐστὶ καὶ πράγματι, ἀλλὰ λόγος. ἐκ τῶν τοιούτων ἔν τὰς τῶν πραγμάτων ἐθέρουν ἀρχάς· διὰ γὰρ τὴν μονάδα ἀρχὴν εἶναι μαθηματικῶν ἀριθμῶν, ὅθεν αὐτὸς καὶ εἰδητικὸς ἀριθμός καὶ τὰλλα πάντα ὅσα λέγειν αὐτοῖς συνέβη. ἐκάλον τὴν ἀρχικὴν ἔτσι μονάδα ὡς ἐν γυμνῇ· τὴν γὰρ μονάδα μηδενὶ ἄλλῳ διαφέρειν ἐγγυμνῇ ἢ τῷ μὴ κεινῷ περ ἔλεγον. ὥσπερ ἔν, φησὶν, οἱ περὶ Δημόκριτον ἐκ τῶν ἐλαχίστων καὶ αὐτομάτων σωμάτων τὰ πράγματα συνετίθεν, ὅπως καὶ ὅτι ἐκ τῆς ἀμερῆς μονάδος καὶ τῆς ἀόριστου δυάδος ἢ τῆς ἐγγυμνῆς καὶ τῷ πλήθους· ὥστε συμβαίνει αὐτοῖς ἐξ ὧν λέγουσι τὴν μονάδα ὕλην εἶναι τῶν ἀριθμῶν, εἶγε ἐκ μονάδος ὡς ἐξ ὕλης ὁ ἀριθμός, καὶ προτέραν τῆς δυάδος καὶ πάλιν ὑσέραν· ἢ μὲν γὰρ ἀρχικὴ καὶ εἰδοποιὸς κατ' αὐτὸς ἡ μονάς, ταύτη προτέραν αὐτὴν ἀνάγκη τῆς δυάδος εἶναι· ἢ δὲ πάλιν ὅλον τι καὶ εἶδος ἐστὶν ἡ δυάς, ὕλη δὲ αὐτῆς ἡ μονάς, ταύτη ὑσέρα τῆς δυάδος. τὸ δὲ "διὰ δὲ τὸ καθόλου ζητεῖν τὸ κατηγορούμενον ἐν καὶ ὕτως ὡς μέρος ἔλεγον" ἴσον ἐστὶ τῷ συμβαίνει αὐτοῖς τὸ ἐν καθόλου τε λέγειν καὶ μέρος· καθό 5 μὲν γὰρ τὸ ἐν περιληπτικῶν ἔλεγον πάντων τῶν ἀριθμῶν, ταύτη καὶ καθόλου αὐτὸ ἀπεφαίνοντο· ἢ δὲ πάλιν μέρος ἐστὶ τῆς δυάδος, ἐκ ἔστι καθόλου ἀλλὰ μέρος. ἀλλ' ἀδύνατον τὴν αὐτὴν καὶ μίαν μονάδα πάντων τε τῶν ἀριθμῶν εἶναι περιληπτικὴν καὶ διὰ τούτου καθόλου καὶ μέρους τῆς δυάδος καὶ τῆς τριάδος καὶ ἑκάστου τῶν ἀριθμῶν τὸ ἐλάττω.

βραχέως μὲν καὶ διὰ τούτου ἀσαφῶς εἰρη), ἐστὶ δὲ τὸ λεγόμε- 1085a. 5 νον τοῦτον· πότερον τῷ πρώτῳ καὶ ἀρχικῷ τὴν πρώτην τῆς αὐτοδυάδος μονάδα τακτέον ἐφεξῆς ἢ ὅτι; εἰ γὰρ τάξαιμεν, ἔσται ἐκ τῷ πρώτῳ ἐνὸς καὶ τῆς ἐφεξῆς αὐτομονάδος δυάς πρὸ τῆς αὐτοδυάδος, καὶ πρώτη αὐτῆς· ὅπερ ὅτι ὃ βύλον). εἰ δὲ μὴ τάξαιμεν, τίς ἂν εἴη τούτων αἰτία, καὶ πότερον ἡ δυάς προτέρα τῶν ἐφεξῆς; τυτέτι καὶ πότερον τὴν δυάδα φήσομεν αὐτὴν ἐφεξῆς εἶναι τῷ πρώτῳ ἐν, ἢ τὴν ἐν τῇ δυάδι μονάδα ὡς ὁμοιοτέραν ὕσαν τῷ ἐν; εἰ μὲν δὴ τὴν δυάδα, ἔσται ἐκ τῷ ἀρχικῷ ἐνὸς καὶ τῆς δυάδος αὐτῆς τριάς πρὸ τῆς αὐτοτριάδος καὶ πρώτη αὐτῆς· εἰ δὲ τὴν μονάδα, ὁ πρότερος ἔχει λόγος· δυάς γὰρ ἔσται πρὸ δυάδος αὐτῆς.

τίνα ἐστὶ τὰ ὕσера γέννη τῷ ἀριθμῷ, αὐτὸς ἐκτίθει, τὸ μα- 1085a. 7 κρὸν λέγων καὶ βραχὺ, καὶ πλατὺ καὶ στενόν, καὶ βαθὺ καὶ ταπεινόν. λέγει δὲ ὅτι βυλόμενοι καὶ τὰ μεγέθη παράγειν ἀπὸ τῶν δύο ἀρχῶν, τῷ τε ἐνὸς καὶ τῆς ἀόριστου δυάδος, ἐκ μὲν τῆς δυάδος φασὶ τὴν τε γραμμὴν τὸ μακρόν καὶ βραχὺ λαβεῖν, τό τε ἐπίπεδον τὸ πλατὺ καὶ στενόν, τό τε στερεόν τὸ βαθὺ καὶ ταπεινόν· ταῦτα γὰρ τὸ μακρόν καὶ βραχὺ καὶ τὰ λοιπὰ εἶδη ἐκάλον τῷ μεγάλῳ καὶ μικρῷ τῷ ἐν τῇ 45 ἀόριστῳ δυάδι. τὴν δὲ καὶ ἔν, φησὶν, ἀρχὴν ὅχι ὁμοίως εἰσῆγον ἅπαντες, ἀλλ' οἱ μὲν αὐτὸς τὸς ἀριθμὸς τὰ εἶδη τοῖς μεγέθεσιν ἔλεγον ἐπιφέρειν, ὅσον δυάδα μὲν γραμμῇ, τριάδα δὲ ἐπίπῳ, τετράδα δὲ στερεῷ (τοιαῦτα γὰρ ἐν τοῖς περὶ Φιλοσοφίας ἱστορεῖ

περί Πλάτωνος, δι' ὃ ἐν ταῦθα βραχυῶς καὶ συντόμως τὴν τέτυκτο ἐξέθετο διὰ τοῦτο, οἱ δὲ μετέπειτα τὸ ἐνός καὶ εἶδος ἀποτελεῖν τῶν μεγεθῶν. ἀλλὰ καὶ ἐκ τούτων, φησί, μυρία ἔπειτα ἀδύνατα καὶ πλασματώδη, καὶ ἐπάγει ἐκ τῶν πολλῶν ὁλίγα.

1085. α. ὅτι δὲ "εἰ δὲ τὸτο" ἀντι τῶ ἐπὶ δὲ σύνεσις ἀλλήλων αἱ ἀρχαί.

18. ἔτι δέ, φησὶν, αἱ γωνίαι κτλ. πῶς ἀποδοθήσονται καὶ λόγον καὶ

1085. α. πῶς ἐκ τῶν πολυβρυλλήτων αὐτῶν ἀρχῶν δυνήσονται ποιεῖν; τί γὰρ

ἐν τούτοις τὸ ὑπερέχον καὶ τί τὸ ἐλλείπον; τὴν μὲν γὰρ ὁρθὴν γωνίαν ἔλεγον εἶναι καὶ τὴν μονάδα, ὅθεν δὲ καὶ ἀμβλαῖαν καὶ τὴν ἀόρι-

στον δυάδα, ἀφ' ἧς ἐξίεν αὐταῖς τό θ' ὑπερέχων καὶ ὑπερέχων.

10 α. ἀλλὰ καὶ τῶν χημάτων τὰ μὲν ἐν ἰσότητι καὶ ταυτότητι θεωρούμενα,

ὡς τὰ τετράγωνα καὶ τὸς κύβους, ἐκ τῆς μονάδος ἔλεγον, τὰ δὲ

ἀπαστότητι καὶ ἑτερότητι κατεχόμενα ἐκ τῆς δυάδος. ταῦτα δὲ

πάντα πλασματώδη καὶ ἀδύνατα. ταῦτα εἰπὼν λέγει ὅτι ὥσπερ

τὸ περιττὸν καὶ ἄρτιον πάθος εἰσὶν ἀριθμῶν, ταῦτα τὸτο συμβαίνει καὶ

15 ἐπὶ τούτων, καὶ εἰσὶ μῆκος μὲν πάθος τὸ περιφερὲς καὶ εὐθύ, πλάτος

δὲ τὸ στενὸν καὶ πλατὺ, βάθος δὲ τὸ ταπεινὸν καὶ ὑψηλόν. ὃ μὲν ἐκ

τούτων, τῆς τε ἀόριστου φημὶ δυάδος καὶ τῶ ἐνός, ἔστι τὸ μέγεθος,

ὥσπερ ἐν δὲ ἐξ εὐθέος καὶ καμπύλου τὸ μῆκος καὶ τὰ λοιπὰ ἅ σαφῶς

αὐτὸς καταλέγει.

1085. α. οἱ μὲν ὅν αὐτῶν τὰ μεγέθη γεννῶντες ἦσαν, ὥσπερ εἶρηται, ἐκ

31. τοιαύτης ὕλης ἢ τοιαύτης ἀόριστου δυάδος, τὸ μακρὸν καὶ βραχύ, καὶ

πλατὺ καὶ στενόν, καὶ ταπεινόν καὶ ὑψηλόν, ἐκ δὲ τούτων γραμμῆς,

ἐπίπεδον, στερεόν. ἔπειτα δὲ ὃ τὰς ἀριθμητικὰς ἀρχὰς καὶ τῶν με-

γεθῶν ἀρχὰς ἔλεγον, ἀλλ' ἀνάλογον ταῖς ἀριθμητικαῖς ἀρχαῖς

25 ἰσῶσι τὰς γεωμετρικὰς, ζητῶν ἀντὶ ἐνός παραλαμβάνοντες, ὅθεν

ἔσαν μὲν ὅπερ τὸ ἐν ἀλλ' ἀνάλογον τῷ ἐνὶ ταττομένῃ, καὶ ἄλλο τι

ἐκ ὅν μὲν ὅπερ ἡ δυάς, ἀνάλογον δὲ τῇ ἀρχῇ ταύτῃ παραλαμβα-

νόμενον ὑπ' αὐτῶν, ὅπερ οἷον πλήθος ἐκάλεον. ἡ δὲ λέξις ἢ "καὶ

ἄλλης ὕλης ὅσας τὸ πλήθος, ἀλλ' ὃ πλήθος" βέλτιον εἰ ὅπως

30 ἐγγράφετο καὶ ἄλλης ὕλης, οἷον τὸ πλήθος ἀλλ' ὃ πλήθος. ἔν τῃ

ἀντὶ μὲν τῷ "ὅσας" τὸ οἷον, ἀντὶ δὲ τῷ πλήθους, ὅπερ ἐστὶ γενικὴ τῶν

ἐνικῶν, πλήθος εὐθεῖα τῶν ἐνικῶν.

1085. β. καὶ ἄλλος μὲν τις, φησί, τῶν Πυθαγορείων ἐκ τῷ κατηγορου-

8. μένου καθόλου ἦτοι τῷ καθόλου πλήθους, ἀλλ' ὃ τινος πλήθους, καὶ τῷ

35 ἐνός γενεᾷ τὸν ἀριθμόν, ὃ δὲ Πλάτων ἐκ τῷ πλήθους τῷ πρώτῳ δὲ

καὶ τῷ ἐνός γενεᾷ. λέγει δὲ τι πλήθος καὶ πρῶτον τὴν ἀρίστον

δυάδα. πρώτη γὰρ τῷ ἐν τρισὶ καὶ τέτρασι καὶ τοῖς ἐφεξῆς θεωρου-

μένῳ πλήθους αὕτη. ὥστε, φησὶν, ἐν δὲ διαφέρει κτλ.

1085. β. ὃ περὶ τῷ ἀριθμῷ δὲ ζητεῖ νῦν εἴτε ἀπειρὸς ἐστὶν ἢ πεπε-

23. ρασμένος ἦτοι αἱ πεπεράτωται (τὸτο γὰρ πρῶτον ἐπὶ πρότερον), ἀλλὰ

περὶ τῷ πλήθους τῷ ἐν τῇ αὐτοδυναμί, ὃ καὶ τι πλήθος εἶρηκεν, ὃ

τῷ μέρισμῳ γενεᾷ τὰς μονάδας ὑπέθετο. . . καὶ ὅτι μὲν ἀπειρον

ὅθεν ἂν εἴη, πρόδηλον. ἔστι γὰρ καὶ σῶμα τι ἀπειρον, ὃ τὸ ἀπειρον

πλήθος ἰδέα. ὅτι δὲ πεπερασμένον, εἴπερ ἔστιν, ἐν δὲ εἶναι,

45 συνίστησι λέγων "ὑπῆρχε γὰρ" κτλ.

1085. β. "ὁμοίως — μεγέθη." ἢ ζητῶν καὶ τὸ ζητεῖν ἐκ παραλλήλων

27. καὶ, καὶ ἔστιν ἴσον τῷ ὁμοίως δὲ καὶ περὶ ζητῆς, ὃν ζητεῖν

ποῦσι τῶν μεγεθῶν, ζητῶντες ἂν τις πρότερον αὕτη μόνη ἐστὶν ἢ

καὶ ἄλλαι χωρίζονται ἐγγίμναι.

τὰ μὲν γὰρ τῷ ἀριθμῷ μέτρα ἀδιαίρετα, μονάδες γὰρ, τὰ δὲ

τῷ διαστήματι ὅθεν ἀδιαίρετα, ὡς ἐν τῇ φυσικῇ εἶρηται καὶ δέδεικεται.

33. Ἄκροασι (6 1).

καὶ προσέτι φησὶ τὸ διαφανεῖν "τὸς τρόπος" ἢ "πρώτους." καὶ

36. εἰ μὲν εἴη γεγραμμένον "τρόπος," λέγει ἂν τὸς τῆς διαιρέσεως, ὅς

ἐξέθετο τε καὶ ἐγγύμασεν. εἰ δὲ "πρώτους," ὃ καὶ μάλλον, λέγει ἂν

τὸς ἐνδοξότερος τῶν τὰς ἰδέας δοξασάντων.

λέγει ὅτι οἱ μὲν τὸς μαθηματικὰς ἀριθμῶν μένοντες ποῶντες, ὡς

1085. α. οἱ περὶ Ξενοκράτη καὶ Σπείσιππον, χωρίζοντες δὲ τῶν αἰδητῶν καὶ

2. ἄλλως παρὰ τὰ κεινὰ. . . τὸς δὲ τῶν περὶ Πλάτωνα τιθέμε-

νοι τὰς ἰδέας, καὶ πρὸς τῷ ἰδέας εἶναι ἐμολογεῖν καὶ ἀριθμῶν αὐτὰς

λέγοντες, ἐξήτησαν κτλ.

ὃ δὲ Πλάτων ὃ πρῶτος εἶναι εἶδη τιθέμενος καὶ ἀριθμῶν αὐτὰς

1085. β. λέγων, θέμενος δὲ εἶναι καὶ τὰ μαθηματικὰ, ἐχώρισεν εὐλόγως, καὶ

11. ἄλλως μὲν ἔλεγε τὸς εἰδητῶν ἀριθμῶν ἄλλως δὲ τὸς μαθημα-

τικῶν.

χαλεπὸν δ' ἐκ ψευδῶν καὶ μὴ καλῶς ἐχόντων, κατ' Ἐπί-

1085. β. 20 χαρμον, λέγειν ἀληθῶς καὶ καλῶς. "ἀρίτως τε γὰρ λέλεκται," τούτῳ

16. ἅμα γὰρ τῷ ῥηθῆναι τὸ βοήθειαν ἐπάγον ταῖς ἰδέαις εὐθύς φάσκει

μὴ καλῶς ἔχον. τοσούτον γὰρ ἔχει ψεύδους ἢ τῶν ἰδεῶν ὑπόθεσις

περιφανὲς, ὥστε μὴδὲ χρόνον δεῖν τὰς ὑπὲρ αὐτῶν ἐπιφερομένης

βοήθειας πρὸς τὸ φωραθῆναι ὅτι ψευδῆς εἰσιν.

μάλλον γὰρ ἐκ πλεόνων πειδείῃ ἂν τις πεπεισμένος. πρὸς δὲ

22. τὸ πειθῆναι μὴ πεπεισμένος ὅθεν μάλλον. . . καὶ ἔτι ἐκ πλεόνων

ἄλλων, ὡς ἐν τῷ ἐφεξῆς μέλλομεν λέγειν βιβλίῳ, πειδείῃ ἂν.

ὥστε πρότερον μὲν ἐξήκει εἰ ὅλως εἰσὶν (ἀριθμοὶ χωρίζονται), νῦν

1085. β. δὲ ζητεῖ εἰ ἐάν τις καὶ συγχωρήσῃ αὐτὰς εἶναι, δύνανται ζητεῖν

30 εἶναι τῶν ὄντων.

μεριστὰς δὲ (τὰς ἰδέας ποῶσιν) ὡς καθ' αὐτὰς καὶ χωριστὰς

1085. β. 33. ὅσας. τὸτο γὰρ ἴδιον ἀτόμων.

ἢ δὲ λέξις ἢ "αἷτιον δὲ τῷ συνάφαι ταῦτα εἰς ταῦτα τ. λ.

1085. β. 35. τ. καθ." κ. τ. ἐξῆς ὅπως ἂν ἀναγνώσκαιτο καὶ νοεῖτο. ταῖς λέγουσι

τὰς ἰδέας καθόλου ὅσας αἷτιον γέγονε τῷ συνάφαι ταῦτα ἦτοι

ἅμα καὶ καθόλου καὶ μερικὰ τὰ εἶδη ποιεῖν, τὸ μὴ ποιεῖν τὰς τοιαύ-

τας ὕψιας, λέγω δὲ τὰς εἰδητῶν, τὰς αὐτὰς τοῖς αἰδητῶν.

εἰ γὰρ πᾶν χωρίζον καὶ καθ' αὐτὰ καὶ ἐκ ἐν ἄλλῳ τὸ εἶναι ἔχον

1085. β. 3. μερικόν, τοιαύτας δὲ εἶναι τὰς ἰδέας λέγουσι, φανερόν ὅτι μερικὰς

αὐτὰς ποῶσιν.

αἰνίττει δὲ τὸ Β ταύτης τῆς πραγματείας. διαφορητικὸν γὰρ

1085. β. 15. ἅπαν ἐκείνο τὸ βιβλίον.

ἀναίρει τὴν ὕψιας τῶν ὄντων, καὶ ἐν δὲ ἔστιν ὕψια ἄλλα πάντα

1085. β. 12. συμβεβηκότα. εἰ γὰρ τὰ καθόλου, ὡς ἐν τῷ Ζ τῆς παρώσης δέ-

δεικνύει πραγματείας, ὁμοιωμάτων εἰσι τῶν καθ' ἑκάστα καὶ ἐκ ὕψιας,

εἰ καὶ αἱ ἰδέαι καθόλου, ἔσονται μὴ ὕψιας καὶ συμβεβηκότα. ὥστε εἰ

αὐτῷ συμβεβηκότα, καὶ τὰ τῶν, ὡς αὐτὰ εἰσιν ἰδέαι, συμβεβη-

κότα ἔσονται.

1086^b 19. πότερον χωρίζον ἐστὶ τὸ ἀρχικὸν ἐν αὐτῇ ἡ ἀόριστος δύναμις, ἢ κα-
θόλου τινὲς φύσεις;
1086^b 27. τὸ δὲ ὁμωσύμωμον ἀντὶ τῆς συνωνύμως κατηγορούμενον· ὁ γὰρ
μήτε συνωνύμως μήτε ὁμωσύμωμον καὶ πολλῶν λέγει, μερικὸν καὶ
ἄτομον.

τὴν δὲ λέξιν ὑπερβατικῶς ἀναγνωσκόντων ὡς· ἕκαστον αὐτῶν
ὁ ἕστιν, ἐν τινέσσι τῷ ἀριθμῷ.

1086^b 34. καὶ οἱ ὁρισμοὶ γὰρ τῶν καθόλου, ὡς ἐν τῇ Ζ τῆς παρέρσης δει-
κνύει· πραγματείας· καὶ αἱ ἀποδείξεις ὁμοίως, ὡς ἐν τοῖς Ὑστέροις
ἐμαρτομεν Ἀναλυτικῶς.

1087^a 5. καὶ δὲ τὴν λέξιν τὴν "καὶ παρὰ τὰς τὸ αὐτὸ εἶδος ἐχούσας ὑσείας
ἐν τῇ ἀξιώσει εἶναι κεχωρισμένον" ἢ τὸτο λέγει ἄν, ὁ καὶ πρότερον
εἶπομεν, ὅτι ἐν λόγῳ συμβαίνει τὰ εἰρημένα ἄτοπα τοῖς ἀξιώσει
παρὰ τὰς καθ' ἕκαστα ὑσείας τὰς ἐχούσας καθ' αὐτὰ ἐν αὐταῖς
τὰς ιδέας· μετέχει γὰρ τῶν ιδεῶν τὰ τῆδε εἶναι βύλον. τοῖς δὲ 15
ἀξιώσει παρὰ τὰ καθ' ἕκαστα ἐν τῇ εἶναι αὐτοεἶδος κεχωρισμένον
ταῦτα συμβαίνει. καὶ δεῖ τὴν λέξιν ὅπως ἀναγνωσκέμεν· καὶ ἀξιώ-

σιν ἐν τῇ εἶναι κεχωρισμένον αὐτοεἶδος, ἕτερον παρὰ τὰς ὑσείας
τὰς αἰδιητάς καὶ ἐχούσας ἐν αὐταῖς τὰς ιδέας· μετέχει γὰρ τῶν
ιδεῶν ὄντων ἡμῶν, πῶς ἔκ ἂν εἴεν ἐν ἡμῖν; ἢ τὸ "καὶ παρὰ τὰς τὸ
αὐτὸ εἶδος ἐχούσας ὑσείας καὶ ιδέας ἐν τῇ ἀξιώσει εἶναι κεχωρισμέ-
5 νον," εἰρηγὶ ἀντὶ τῆς ἐν λόγῳ συμβαίνει αὐτοῖς ταῦτα, ὅταν
ἀξιώσιν ἐν τῇ αὐτοεἶδος εἶναι κεχωρισμένον, λέγων αὐτοεἶδος τὸ
ἀρχικὸν ἐν παρὰ τὰς ὑσείας, αὐτὰς δὲ τὰς ιδέας καὶ ἐχούσας τὸ ἀρ-
χικὸν ἐν ἡτοῖ τὸ αὐτοεἶδος· εἶδος γὰρ τὸ ἀρχικὸν ἐν κατ' αὐτὸς τῶν
ιδεῶν. εὐδὴλον δ' ὡς ἔχουσιν αὐτὸ αἱ ιδέαι· ὥστε εἰ λέγοι αὐτοεἶ-
10 δος τὸ ἀρχικὸν ἐν καὶ ὑσείας ἐχούσας τὸ αὐτοεἶδος, μὴ τὰς τῆδε καὶ
αἰδιητάς, ἀλλὰ τὰς ιδέας, δεῖ καὶ ταύτην τὴν ἐπιβολὴν ὅπως
τῆς λέξεως ἀκρίβειαν. ὅταν ἀξιώσιν εἶναι ἐν τῇ αὐτοεἶδος, τατέστιν
ἀρχικὸν ἐν, ἕτερον παρὰ τὰς εἰδητικὰς ὑσείας τὰς ἐχούσας κατ'
αὐτὰς τὸ ἀρχικὸν ἐν τὸτο συμβαίνει.

ὡς δὲ μὴ ἔν πεπεράτω τῷ Μ τῆς Μετὰ τὰ Φυσικὰ πραγμα- 1087^a
τείας. 25.

ΣΧΟΛΙΑ ΕΙΣ ΤΟ Ν.

1087^a 29. Ἐν τῷ πρὸ τούτου βιβλίῳ ζητήσας εἰ δύναται εἶναι τὰ μαθη-
ματικά χωριστὰ καὶ καθ' αὐτά, καὶ δεῖξας ὅτι χωριστὰ μὴ ἔκ εἰσίν,
ὡς οἱ ταῦτα τιθέμενοι λέγουσιν, ἐξ ἀφαιρέσεως δέ, εἴτα ζητήσας 20
περὶ τῆς εἰδητικῆς ἀριθμῷ καὶ δεῖξας ὅτι ἀδύνατον ἐστὶ τοῦτους ἀριθ-
μῶς εἶναι, ἐν τῷ παρόντι βιβλίῳ, Ν μὴ ἐπιγραφόμενῳ, τρισκαίδε-
κάτω δὲ καὶ τὴν ἀριθμὸν καὶ τελευταίῳ τῆς ὅλης πραγματείας ὄντι,
δείκνυσιν ὅτι ὅτι ὡς ἀρχὰς τῶν ὄντων δύνατον ἐστὶ λέγειν ἢ τὸς
εἰδητικῶς ἀριθμῶς ἢ τὰ μαθηματικά, ὡς οἱ ταῦτα κομίσαντες 25
βύλον. καὶ φησι, περὶ μὴ ἔν τῆς ὑσείας τῆς νοητῆς ὅσα τε ἡμεῖς
ὡς οἰκεία εἰρήκαμεν, ὅσα τε οἱ Πυθαγόρειοι καὶ οἱ Πλάτων, μέχρι
τοσούτου εἰρήκαμεν. ἡμεῖς γὰρ ἔν ἐνέργειαν τὴν πρῶτον νῦν πάντη πάν-
τως ἀμειψόμεθα τῇ δυνάμει εἰρήκαμεν, εἴτα καὶ ἐκ τῆς τῶν σφαι-
ρῶν πλήθους συνελογισάμεθα πόσοι οἱ δεῦτεροι νοῖ τυγχάνουσιν 30
ὄντες. ἡμεῖς μὴ ἔν τὴν νοητὴν ὑσείαν τοιαύτην εἰρήκαμεν. τούτων
δὲ ὁ μὴ εἰδητικῶς ἀριθμῶς οἱ δὲ τὰ μαθηματικά τὴν ὑσείαν εἶναι
λέγουσι τὴν νοητὴν. ὥστε περὶ μὴ τῆς τοιαύτης ὑσείας τοσαῦτα
εἰρήκαμεν. πάντες δὲ καὶ οἱ τῶν ιδεῶν προσέειπεν καὶ οἱ τῶν μαθηματικῶν
ἐφευρεταὶ ἀρχὰς τῶν εἰδῶν καὶ τῶν μαθηματικῶν (ταῦτα γὰρ εἰρη- 35
καν ἀκινήτους ὑσείας) τὰ ἐναντία τίθεν· παραπλησίως τοῖς φυσικῶς.
... ὅτι δὲ τῶν νοητῶν καὶ πάντη ἀκινήτων ἀδύνατον εἶναι
ἐναντίας τὰς ἀρχὰς, δείκνυσιν νῦν προλαβὼν ὡς ἐναργέστατον τε
καὶ δεδειγμένον ὅτι τῆς πρώτης πάντων ἀρχῆς ἔκ ἐνδὲξεν πρότερον
τὴν εἶναι κτλ.

1087^b 4. δεῖ συντομώτατα πρὸ τῆς τῶν λεγομένων σαφηνείας εἰπεῖν
ὅπως οἱ τὰ ἐναντία ἀρχὰς τῶν ιδεῶν καὶ πάντων τῶν ὄντων λέγον-
τες τὴν ἐναντιότητα παρελάβανον, καὶ ὅπως ἐπ' αὐτὰ χωρῆσαι.
οἱ λέγοντες τὸ ἄνισον καὶ τὸ ἐν ἀρχῇ, ἢ τὸ ἐν καὶ τὸ μέγα καὶ μικρόν,
ἢ τὸ ἐν καὶ τὸ ὑπερέχον καὶ ὑπερχόμενον, τὸ ἐν ταῦτον λέγοντες τῷ 45

ἴσῳ ἢ τὸ ἴσον τῷ ἐνί, τὸ μὴ ἄνισον ὕλην ἔλεγον, τὸ δὲ ἐν ἡτοῖ τὸ ἴσον
εἶδος, καὶ ἐναντίον ἀλλήλοις τὸ μὴ ἐν ἢ τὸ ἴσον τῷ ἀνίσῳ καὶ τὸ ἄνισον
τῷ ἐνί. πάλιν τὸ μέγα καὶ μικρόν ἔκ ἔλεγον ἐναντία, ἀλλ' ὡς
μίαν τινὰ φύσιν καὶ ὕλην αἰτίαν παραλαμβάνοντες ὡς εἶδος καὶ
ἐναντίον αὐτοῖς τὸ ἐν ἐλάμβανον. ὁμοίως δὲ τούτοις καὶ τὸ ὑπερέχον
καὶ ὑπερχόμενον μίαν τινὰ φύσιν ἀποφαινόμενοι τὸ ἐν ὡς εἶδος
αὐτοῖς ἀντετίθεν. ὁ καὶ γελοῖον· ὁ γὰρ ἔστιν ἡ ὕλη ἐναντία τῷ
εἶδει, ὅπως καὶ συνυπάρχουσιν, ἀλλ' ἢ ἐξέρχεται. ταῦτα μὴ ἔν πρὸς
σαφηνείαν τῶν λεχθησομένων. αὐτὸς δὲ λέγει· ὅτι τῶν τὰ ἐναν-
τία ἀρχὰς θεμένων οἱ μὲν, ὥσπερ οἱ Πλάτων, τὸ ἕτερον τῶν ἐναν-
τίων ὕλην ποιοῦσι, καὶ τούτῳ ἐστὶ τὸ ἄνισον, εἶδος δὲ τὸ ἐν... εἴτα
καὶ τὴν αἰτίαν τίθησι δι' ἣν τῷ ἐνί τὸ ἄνισον ἀντετίθεν ἀλλ' ὁ τὸ
πλήθος. ὑπολαμβάνοντες γὰρ, φησὶν, οἱ περὶ Πλάτωνα τὸ ἄνι-
σον εἶναι τὴν φύσιν καὶ ὑσείαν τῷ πλήθει, ἀντὶ τῷ πλήθει τὸ ἄνισον
ἀντετίθεν τῷ ἐνί· οἱ δὲ περὶ Πυθαγόραν ὕλην τε καὶ ἐναντίον τῷ
ἐνί αὐτὸ τὸ πλήθος ποιοῦσι. ταῦτα εἰπὼν καὶ μέλλων ἐκθέσει καὶ ἀλ-
λας δόξας, πάλιν ἐκτίθει τὴν τῷ Πυθαγόρῃ καὶ Πλάτῳ, λέγων
"γενῶν" γὰρ οἱ ἀριθμοὶ τοῖς μέν" (ἔτσι δ' εἰσὶν οἱ περὶ Πλάτωνα)
"ἐκ τῆς τῷ ἀνίσου δυνάμεως." αὐτὴ δ' ἐστὶ τὸ μέγα καὶ μικρόν· ἐμ-
περιέχει γὰρ τὴν ἐκ τῷ μεγάλῳ καὶ μικρῷ ἀποτελεσμένην δυνάμιν,
ἡτοῖ τὸ μέγα καὶ μικρόν ἐναντιῶν καὶ ὡς ὕλην ὑποκείει τῷ ἐνί ἔλε-
γον· ὅτι δὲ τὸ περιεκτικὸν καὶ καθολικώτερον τῷ μεγάλῳ χωρὶς καὶ
40 τῷ μικρῷ ἰδίως, ἅμα δὲ ἐξισάζον αὐτοῖς, τούτῳ δ' ἐστὶ τὸ ἄνισον
ἡναντιῶν τῷ ἐνί· ὥσπερ γὰρ ὁ ἀριθμὸς τῷ μὴ περιττῷ ἰδίως ἐστὶ
καθολικώτερος, ὁμοίως δὲ καὶ τῷ ἀρτίῳ, ἅμα δὲ τῶν δύο τούτων
συνελθόντων ἔκ ἐστι καθολικώτερος ἀλλ' ἐξισάζει, ὅπως καὶ τὸ ἄνισον
τῷ μὴ μεγάλῳ φησὶ καθολικώτερον καὶ τῷ μικρῷ ὁμοίως, τῶν δύο
ἅμα ὁδωμῶς. τοῖς μὴ ἔν περὶ Πλάτωνα γενῶν" οἱ ἀριθμοὶ ἐκ

αὐτὸ εἶναι τὸς ἀριθμὸς, ὅμως δύναμις μὴ εἶναι, διὰ τὴν ὕλην, ἢ ἥς γεγενῆσθαι, τὴν δύναμιν ἔχειν ἢ πρὸ τοῦ μεταβαλεῖν εἰς τὸς ἀριθμὸς εἶναι· ὥσπερ ἢ ἐν μὲν ἡμέρᾳ καὶ γεγονὸς καὶ φθαρὲν ζῶον (εἶρη). ἢ ἐν τοῖς περὶ Ζώων ὅτι εἰσὶ τίνα ζῶα ὧν ἡ ζωὴ μία ἡμέρα ἐστίν, ὥσπερ ἔν τῳ τοῦτον ζῶον τὸ μακροβιω- 5 τᾶτον· καὶ τὸ δύναμις μὴ εἶναι ὕδεν διαφέρει, ἀλλ' εἰ ἄρα, καὶ μόνον τὴν ζωὴν, ὅτι τὸ μὲν ἐστὶν ἡ ζωὴ μακροαίων τὸ δὲ βραχεῖα, ὅπως καὶ τὸ τοσούτον χρόνον δυνάμενον εἶναι, ὃ χρόνος πέραν εὐρεῖν τις ὁ δύναμις, δύναμιν ἔχει τὸ μὴ εἶναι. εἰ δὲ τὸτο, καὶ αἰδέαται, καὶ αἰδέωσιν, ἀλλὰ δύναμιν ἔχουσι τὸ μὴ εἶναι· ἢ ἐν φθαρήσων, ἔπειτα 10 τὴν τὴν φθαρῆσαν δύναμιν ἔχουσιν, ἢ εἰς ἀπειρον ἔξουσιν τὸ δύναμει. ἀλλὰ μὴν δέδεικται ἐν τῇ περὶ Οὐρανῶ (17) ὅτι ὑδεμία δύναμις ἀπειρον χρόνον εἶναι δύναμις, ἀλλ' ἐκβαίνει ποτὲ εἰς ἐνέργειαν (ταύτην ἢ τὴν πραγματείαν ἡγήσατο διὰ τὸ "καθάπερ ἐν ἄλλοις συνέβη πραγματευθῆναι")· φθαρήσων) ἄρα αἰδέαται.

1088 β 35. τὸ ἀρχαῖος τῶν ὄντων αὐτοῖς ἐπελθεῖν τὸ μέγα καὶ μικρὸν ὑποθέσθαι· ἢ τὴν ἀόριστον δύναμιν ἢ τὸ ὑπερέχον καὶ ὑπερεχόμενον, πολλὰ μὲν φησὶ καὶ ἄλλα ἐστὶ τὰ αἷτια, μάστιχα δὲ τὸ ἀπορήσαι καὶ ἀρχαῖως καὶ εὐθύως· τὸ ἢ Παρμενίδου ἐν βοῶντος τὸ ὄν καὶ λέγοντος ὡς εἰ μὴ ἐστὶ τὸ ὄν ἐν ἄλλὰ πολλὰ, ἀνάγκη εἶναι καὶ τὸ παρὰ τὸ ὄν, πᾶν 20 δὲ τὸ παρὰ τὸ ὄν μὴ ὄν ἐστίν, ἀνάγκη ἄρα εἶναι καὶ τὸ μὴ ὄν, ἵνα ἐκ τῶ ὄντος καὶ μὴ ὄντος πολλὰ εἴη τὰ ὄντα, — ταῦτα τὸ Παρμενίδου λέγοντος ἐθορυβήντο καὶ ὁμοσε χωρῶντες τῇ ἀπορίᾳ ἔλεγον ὡς ἐστὶ καὶ ἄλλο τι, τὸτο δὲ ἐστὶ τὸ μὴ ὄν. ἔδοξεν ἔν, φησὶν, αὐτοῖς ὡς εἰ μὴ εἴη καὶ ἄλλο τι ἦτοί τὸ μὴ ὄν, ἵνα ἐκ τῶ ὄντος καὶ τῶ μὴ ὄντος 25 εἴη πλῆθος, συμβήσεται τὰ ὄντα αὐτό, φημὶ τὸ ὄν ἐν εἶναι. ἢ μὲν ἔν διάνοια αὕτη· ἐν δὲ τῇ λέξει τῇ "ὅ ἢ μὴποτε τὸτο μηδαμῇ εἶναι μὴ ἔόντα, ἀλλ' ἀνάγκη εἶναι τὸ μὴ ὄν," τὸ Παρμενίδου ὅση, αἱ δύο ἀποφάσεις ἀντὶ μᾶς καταφάσεως κείμεναι καὶ τὸ "ἀλλὰ" ἀντὶ τῶ ὡς πλείστην ἀσάφειαν πεποιήκασι. δεῖ δὲ καὶ ὑπερβα- 30 τῶς τὴν λέξιν ἀναγινώσκων· ὅ ἢ μὴποτε μὴ τὸτο ἔόντα μηδαμῇ εἶναι, ὡς ἀνάγκη τὸ μὴ ὄν εἶναι δεῖξαι. τὸ δὲ λεγόμενον εἴη ἂν τοῦτον· ὅ ἢ μὴποτε μὴ τὸτο, τυτέστιν ὕδαμῶς ἔν ὕδαμῶς συμβήσεται τὸτο. ποῖον δὲ τὸτο; τὸ τὰ ἔόντα, καὶ προσυπακύνειν τὸτο, πολλὰ εἶναι μηδαμῇ εἶναι, ἦτοι μὴ ὄντος τῶ μηδαμῇ μὴ 35 ὄντος· ὡς ἀνάγκη ἐστὶ δεῖξαι ὡς ἐστὶ τὸ μὴ ὄν. ὕδαμῶς ἔν, φησὶν ὁ Παρμενίδης, ὕδαμῶς συμβαίνει πολλὰ εἶναι τὰ ὄντα, μὴ ὄντος τῶ μηδαμῇ μηδενός· ὡς δεικτέον ὅτι τὸ μηδαμῇ μὴ ὄν. ἀλλ' ἀδύνατον εἶναι τὸ μηδαμῇ ὄν· ἀδύνατον ἄρα καὶ τὸ πλῆθος λέγειν. θεῖς ἔν τὸν ἀπαιτῶντα Παρμενίδειον λόγον, ὡς εἰ 40 πολλὰ ἐστὶ τὰ ὄντα, ἀνάγκη δεῖξαι ὡς ἐστὶ καὶ τὸ μὴ ὄν, ὄν, φησὶ, καὶ μὴ δυνάμενοι λύειν ὁμολόγον εἶναι τὸ μὴ ὄν, ὅπερ μὴ ὄν οἱ μὲν μέγα καὶ μικρὸν ἐκάλεον, οἱ δὲ ὑπερέχον καὶ ὑπερεχόμενον, — θεῖς ἔν τὸν τοῦτον λόγον καὶ ἐνδείκνυμενος τὴν ἐπὶ τὸ ταυτάς ἀρχὰς τῶν ὄντων αὐτὸς λέγειν ἐκτροπήν, αὐτὸς πρὸς τὸν Παρμενίδην ἀντιλέ- 45 γει· ἐκείνων τὸτο ποιῆσαι μὴ δυναθέντων, λέγων κτλ.

1089 β 9. ποῖον τῶντων ὁ Παρμενίδης λέγει ὄν ἐν εἶναι, εἰ μὴ θήσομεν εἶναι καὶ τὸ μὴ ὄν; πότερον πάσας τὰς ὑστάς λέγει ἐν εἶναι, εἰ μὴ

ἐστὶ τὸ μὴ ὄν; ἢ τὰς ὑστάς καὶ τὰ πάθη καὶ τὰ ἄλλα πάντα ἐν εἶναι λέγει, εἰ μὴ ἐστὶ τὸ μὴ ὄν; λέγει δὲ τὸτο τι τὴν ὑστάς, τοῖονδε δὲ τὸ ποῖον, τοσόνδε δὲ τὸ ποσόν. ἀλλ' ἄτοπον, φησὶ, τὸ λέγειν ὡς εἰ γέννη) μία τις φύσις, λέγων μίαν φύσιν τὸ μὴ ὄν, ἔσται τὸ ὄντος τὸ μὲν ὑστάς τὸ δὲ ποῖον τὸ δὲ ποσόν, τυτέστιν ἔσται πολλὰ τὰ ὄντα. ἀδύνατον ἔν ὡς ἀληθῶς τὸ λέγειν ὡς εἰ ἐστὶ τὸ μὴ ὄν, ἔσον) 5 πολλὰ τὰ ὄντα, εἰ δὲ μὴ ἐστίν, ἐν ἔσται τὸ ὄν· τίς ἂν εὖ λέγων ποιητῶν ἂν εἴποι αἷτιον τὸ μὴ ὄν τὸ εἶναι πολλὰ τὰ ὄντα;

ἐκ ποῖον ὄντος καὶ μὴ ὄντος πολλὰ εἶναι ὁ Πλάτων λέγει τὰ 1089 β 15. ὄντα; ἐπειδὴ δὲ ὅπερ μὴ ὄν ἔλεγεν ὁ Πλάτων, τὸτο καὶ ψευ- 15. δος ἐκάλε, βύλε) μὲν ἐκ τῶ ὄντος καὶ τῶ ψεύδους πολλὰ τὰ ὄντα ποιεῖν κτλ.

ἐν δὲ τῇ λέξει τῇ "καὶ ταύτην τὴν φύσιν λέγει τὸ ἔκ ὄν" τὸ 1089 β 20. λεγόμενον ἴσον ἐστὶ τῷ καὶ τὸ ἔκ ὄν ταύτην τὴν φύσιν λέγει, ἀντὶ 20. 15 τὸ τὸ ἔκ ὄν ταύτην ἡγεῖ) τῇ τῶ ψεύδους φύσει.

τὸ ἢ ὅ ἢ ἐν τῷ συλλογισμῷ ἡ πρότασις) ἴσον ἐστὶ τῷ ὅ 1089 β 24. ἢ ἡ προτεωμένη καὶ γραφομένη γραμμῇ ἐν τῷ συλλογισμῷ καὶ 24. τῇ ἀποδείξει παραλαμβάνεται, ἀλλ' ἡ νοούμενη.

ἀπλῶς ἢ μὴ ὄν λέγει τὸ καθόλου μὴ ὄν, καὶ τὰς πτώσεις δὲ 1089 β 25. μὴ ὄν τὰ καθ' ἕκαστα.

καὶ εἴτε ἐν ἐστὶ τὸ ὄν, ὡς ὁ Παρμενίδης βύλε), εἴτε πολλὰ, ὡς ἡ 1089 β 31. ἀλήθεια, ἐκ τῶ δυνάμει μὴ ὄντος τὰ γινόμενα ἀναγκαῖον γίνεσθαι.

καὶ τὴν αἰτίαν εἰπεῖν ζητῶντος τὸ ὅπως πολλὰ ἐστὶ τὰ ὄντα καὶ ἔκ ἔν, ὡς ὁ Παρμενίδης βύλε), λέγει ὁ Ἀριστοτέλης ὅτι ὁ κα- 30. θόλου περὶ πάντες ὄντος τὸ τε ἐν ὑστάς τὸ τε ἐν ποσῷ τὸ τε ἐν ποιῷ ὄντος καὶ τῶν λοιπῶν θεωρουμένων τὴν ζητήσιν ὁ Πλάτων ἐποιεῖτο πῶς τῶντων ἕκαστον πολλὰ ἐστίν, ἀλλὰ μόνον τὸτο ἐξήτει ὅτι πῶς τὸ ὄν τὸ ὡς ὑστάς λεγόμενον πολλὰ ἐστίν, καὶ τὴν αἰτίαν τὸ πῶς ἐξήτει, διὰ τί πολλὰ ὑστάς εἰσὶ, περὶ δὲ τῶν ἄλλων κατηγοριῶν ὕδεν λόγον ἐποιεῖτο, συντόμως ἐπήγαγεν εἰπὼν "ἀριθμοὶ ἢ καὶ μήκη τὰ γεννώμενά ἐστίν," ὁ ταῦτόν ἐστὶ τῷ, ὁ ἢ ἐκ τῶν ἀρχῶν τῶ μεγάλου καὶ μικροῦ καὶ τῶ ἀρχικῷ ἐνὸς κατ' αὐτὸς γίνε), ἀριθμοὶ καὶ μήκη καὶ σώματα εἰσιν, ἅπερ πάντα τὰ τε μήκη καὶ οἱ ἀριθμοὶ αἱ κυριώτα) καὶ πρώτως μάστιχα ὑστάς, ὡς αὐτὸς φησιν, εἰσίν. 35 ὡς εἴπερ τὸ πολλὰ εἶναι τὰ ὄντα κατασκευάζει διὰ τῶ γένεσιν τοῖς ἔσιν εισάγειν, τὴν δὲ γένεσιν ἐκ τῶ μικροῦ καὶ μεγάλου καὶ τῶ ἐνὸς ἐποιεῖ, πᾶν δὲ τὸ ἐκ μικροῦ καὶ μεγάλου, ὡς αὐτὸς φησιν, ἢ ἀριθμὸς ἢ μέγεθος, πᾶς δὲ ἀριθμὸς καὶ μέγεθος καὶ μήκος ὑστάς· τὸτο ἢ βύλε) καὶ λέγει κτλ.

"αἷτιον," τυτέστιν ἢ ἐκάστου ὕλη καὶ τὸ εἶδος, ἅπερ τὰ αὐτὰ 1089 β 4. τῷ ἀναλογόν εἰσιν, ὡς ἐν τῷ Δ δάδεικται). τὸ δὲ ἐκάστου εἶδος καὶ ἡ ὕλη αἷτια τὸ εἶναι καὶ ὑστάς πολλὰς καὶ ποσὰ καὶ ποιὰ καὶ τὰ λοιπά. εἰπὼν δὲ ταῦτα ἐπιφέρει ὅτι ἡ παρέκβασις ἦτοί τὸ παρεκβῆναι καὶ καταλιπεῖν καὶ μὴ ζητῆσαι διὰ τίνα ποτὲ αἷτια εἰσὶ πολλοὶ χυμοὶ καὶ χρώματα, πεποιήκεν αὐτὸς τὸ πρὸς τὴν ὑποθεῖναι κτλ.

εἰ ἢ καὶ ὅτι μάστιχα συγχωρήσειε τις ὅτι διὰ τὰ πρὸς τὴν 1089 β 8. τὸ ἄριστον εἰσὶ πολλὰ τὰ ὄντα, ἀλλ' ἔκ ἂν καὶ αὐτοῖς αἷτια εἴη τῶ πολλὰ εἶναι.

1089⁶ 16. οὐ δέ, ὡς δαιμόνια, τίνα φῆς αἰτίαν εἶναι τὰ πολλὰ εἶναι τὰ πρὸς τι καὶ τὰ ἄλλα πάντα; ἢ, φησὶν, ἀνάγκη ἐμὰ ὑποτιθεῖσθαι τε καὶ λέγειν ὅτι τὸ δυνάμει ὄν ἐκάζω, τυτέρεϊ τὸ δυνάμει ποσὸν καὶ τὸ δυνάμει ποιὸν καὶ τὸ δυνάμει ὄν ὅσια καὶ ὅλως ἢ ἐκάζω ὕλη ἐστὶν αἰτία τῶν πολλὰ εἶναι τὰ εἰρημένα. καὶ τῷτο, φησὶ, καὶ ὁ Πλάτων 5 ἐζήτησεν, εἰπὼν "τί τὸ δυνάμει τόδε." καὶ σαφηνίζων τί σημαίνει τὸ τόδε, ἀνγγαγε τὸ "καὶ ὅσια."

1089⁶ 18. ἀπεφώνητο ὅν, φησὶν, ὅτι τὸ πρὸς τι ἐστὶ τὸ δυνάμει ὄν ὅσια, ἥτοι τὸ ὄν καὶ ἔν, ὥσπερ εἰ εἶπεν ὅτι τὸ ποιόν. ὥσπερ γὰρ τὸ ποιὸν ἐκείνι δυνάμει τὸ ὄν ἢ τὸ ἔν ὅτε ἀπόφασις τῶτων, ὥτως ὅδε τὸ πρὸς 10 τι ὅτε ἐναντίον ἐστὶ τῷ ὄνι καὶ τῷ ὄντι κτλ.

1089⁶ 24. τῷτο εἰπὼν λέγει "ἐπὶ μὲν ὅν τῶν ἄλλων κατηγοριῶν ἥτοι τῶν συμβεβηκότων ἔχει καὶ ἄλλην τινὰ ἐπιστάσιαν καὶ ἀπορίαν πῶς πολλὰ εἰσὶν. ἀσάφειαν δὲ πολλὴν ἐνεποίησεν ἐπεμβάλων τινα μεταξὺ καὶ ἑλλειπῶς ἀπηγγέλως τὰ ἐπεμβληθέντα. εἴη δ' ἂν 15 οἶμαι τὸ ἐξῆς τῆς λέξεως τοῦτων. ἐπὶ μὲν τῶν ἄλλων κατηγοριῶν τῶν παρὰ τὴν ὅσιαν ἔχει καὶ ἄλλην ἐπιστάσιαν καὶ ἀπορίαν πῶς πολλὰ ποσὰ καὶ πολλὰ ποιὰ εἶναι δυνατόν λέγειν, διὰ τὸ μὴ χωριστὰ εἶναι τῶν ὑποκειμένων. εἴτα συναπτέον τούτοις τὸ "τῷ τὸ ὑποκείμενον πολλὰ γίνεσθαι καὶ ἔν," καὶ προσυπακυστέον τῷ τῷ λόγῳ. τῷ 20 λόγῳ γὰρ τῷ ἐκ τῶ ἀνίσιν καὶ τῷ ἐνὸς συγκεχωρηῶσι ἡμῖν νῦν ἀληθῆ λέγειν. ἢ ἢ ἢ λέξεις τοιαύτη. τῷ γὰρ λόγῳ τῷ πολλὰ καὶ γίνεσθαι καὶ εἶναι τὸ ὑποκείμενον, ἥτοι τῷ λόγῳ τῷ πολλὰς καὶ γίνεσθαι καὶ εἶναι ὅσιας ἐκ τῶ ἀνίσιν καὶ τῷ ἐνὸς λέγοντι συγκεχωρηῶσι νῦν ὡς ἀληθῆ λέγει. ἔστιν ὅν ἢ σύμπασα λέξεις (ῥητέον γὰρ καὶ πάλιν αὐτήν, ὅτι 25 ἴαν μεμελάνω) τοιαύτη. ἐπὶ μὲν τῶν ἄλλων κατηγοριῶν τῶν παρὰ τὴν ὅσιαν ἔχει καὶ ἄλλην τινὰ ἐπιστάσιαν καὶ ἀπορίαν, πῶς πολλὰ ποσὰ καὶ πολλὰ ποιὰ εἶναι δυνατόν λέγειν, διὰ τὸ μὴ χωριστὰ εἶναι τῶν ὑποκειμένων. τῷ γὰρ λόγῳ τῷ πολλὰς καὶ γίνεσθαι καὶ εἶναι ὅσιας ἐκ τῶ ἐνὸς καὶ τῷ ἀνίσιν λέγοντι συγκεχωρηῶσι νῦν ἡμῖν ὡς 30 ἀληθῆ λέγει.

1089⁶ 29. καὶ εἰπὼν ὅτι περὶ δὲ τῶν συμβεβηκότων ἀπορήσειεν ἂν τις πῶς πολλὰ, καὶ λύσας τὴν ἀπορίαν, λέγει ὅτι "ἐπὶ δὲ τῶν τόδε τι ἔχει τινὰ λόγον," δυνάμει λέγων ὅτι ἐπὶ μὲν τῶν συμβεβηκότων ὅδεμία τῷ λοιπῷ ἀπορία πῶς πολλὰ, ἐπὶ δὲ τῶν τόδε τι ἥτοι ἐπὶ 35 τῶν ὁσίων ἔχει τινὰ λόγον καὶ ἀπορίαν πῶς πολλὰ αἱ ὅσια. ὅ γὰρ ὕγιος ἢ τῷ Πλάτωνος λύσις τὸ ἀνίσιν αἰτιωμένον. ἀπορίαν ὅν ἔχει πῶς πολλὰ τὸ τόδε τι καὶ ἢ ὅσια ἐστὶν, εἰ μὴ θήσομεν εἶναι καὶ τὸ τόδε τι εἶδος τι καὶ φύσιν τινὰ δηλονότι ὕλην τοιαύτην ἥτοι δυνάμει ὅσαν τὸ εἶδος... ἢ ὅν ὅτως ὡς εἴρη) ἀκυστέον τὸ "ἐπὶ μὲν 40 τῶν ἄλλων κατηγοριῶν ἔχει τινὰ ἀπορίαν" καὶ τὸ συνεχὲς τῷτο, ἢ μεριστέον εἰς δύο ἀπορίας καὶ ῥητέον, ἐπὶ μὲν ὅν τῶν συμβεβηκότων ἔχει τινὰ ἀπόκρισιν πῶς πολλὰ ποιὰ καὶ πολλὰ ποσὰ εἶναι ἐνδέχεται λέγειν. ἀπορήσειε δ' ἂν τις τῷτο διὰ τί; διὰ τὸ μὴ ἔχειν ὕλην, ἥτις δυνάμει ὅσα τὰ συμβεβηκότα πολλὰ εἶναι ταῦτα ποιήσει. 45 ἄλλην δὲ ἀπορίαν πάλιν ἀπορήσειε τις περὶ αὐτῶν, καὶ ταύτην διὰ τί; διότι μὴ χωριστὰ ὄντα τῶν ὁσίων συμβαίνει τὸ ὑποκείμενον αὐτοῖς καὶ ἔν τι γίνεσθαι καὶ πολλὰ. εἰ γὰρ ἄλλο ἢ ὅσια καὶ ἄλλο τὸ πο-

σὸν καὶ ἄλλο τὸ ποιόν, ἔστι δὲ ὁ Σωκράτης καὶ ὅσια καὶ λευκὸς καὶ διπλῆς, φέρε εἰπεῖν, ἔσαι καὶ εἰς καὶ πολλὰ. τούτων δὲ τῶν δύο ἀποριῶν τῆς μὲν προτέρας ἀπορίας λύσιν ἐπακτέον τὸ "καὶ τοι οὐ γὰρ τῶν ὁσίων εἶναι ἐκάζω γένει," τῆς δὲ δευτέρας τῆς λεγούσης ὅτι Σωκράτης καὶ εἰς ἐστὶ καὶ πολλὰ, τὴν λύσιν ἔχεις, ὡς φιλότης, ἐν τῷ Α (c. 2 et 3) τῆς Φυσικῆς Ἀκροάσεως. ἐκεῖ γὰρ ὅτε τὴν Παρμενίδην καὶ Μελισσον ἤλεγχεν, εἴρηκεν ὡς ὅδε κωλύει τὸ αὐτὸ καὶ ἐν τῷ μὲν ὑποκειμένῳ ἔν εἶναι, τῷ λόγῳ δὲ πολλὰ. "ἀλλὰ — τὰ 1089⁶ ὄντα." τὸ τόδε, ὡς πολλὰκις εἴρη), ἀπὸ ὁσίων τῶν Ἀριστοτέλει 32 λαμβάνεται. τῷ Πλάτωνος δὲ τὰς ἰδέας, αἱ καὶ ὅσιας καλεῖται, καὶ μᾶλλον ὁσίων, ἀριθμῶς λέγοντος, τῶν δὲ ἀριθμῶν ποσῶν ὄντων, καὶ διὰ τούτου συναγομένῳ τῷ τῶν ὁσίων εἶναι ποσὰ... ἐρωτᾷ ὁ δαιμόνιος Ἀριστοτέλης, πότερον διαφέρει ἢ ὅσια τῷ ποσῷ ἢ ἢ αὐτῇ ἐστὶ τῷ ποσῷ κτλ.

εἰ δὲ ἐστὶν ἢ ὅσια ἢ αὐτῇ τῷ ποσῷ καὶ ἀδιάφορος, καὶ 1089⁶ 1. τῇ κτλ.

μήποτε δὲ διότι εἰσὶ θεωρήματα ἀριθμητικά, ἀνάγκη εἶναι 1089⁶ καὶ τὴν ἀριθμὸν καθ' αὐτὴν καὶ χωριστῶν, ἢ ἐκείνη ταῦθ' ὑπάρχει. ἢ 13 φησὶ τὰ θεωρήματα τῶν ἀριθμητικῶν πανθ' ὑπάρχει καὶ τὰ τῶν αἰδητῶν ἐξ ἀφαιρέσεως δὲ τὸ εἶναι ἐχόντων, καθάπερ ἐλέχθη ἐν τῷ Μ. εἰ δὲ δύναται πάντα τὰ ἀριθμητικά δεῖκνυσθαι καὶ τῶν ἐξ ἀφαιρέσεως ἀριθμῶν, ὅ πῶς ἀνὸν ὅδε ἀληθὲς ἐστὶ λέγειν ὡς διὰ τὰ θεωρήματα χωρίζειν αὐτὸς δεῖ καὶ ὑπάρχειν διδόναι. ταῦτα εἰπὼν πάλιν ἐπαναποδίδει καὶ φησὶν "οἱ μὲν ὅν" κτλ.

ἡμεῖς δὲ, φησὶ, καθὰ καὶ πρότερον εἵπομεν, φάμεν ὅτι καὶ 1089⁶ χωριστῶν μὴ ὄντων τῶν ἀριθμῶν ἔσαι ἀριθμητικὴ ἐπιστήμη. ἀλ- 24 λως τε δὲ, εἰ ἢν κεχωρισμένα τὰ μαθηματικά, ἔκ ἂν τὰ τῶν πάθῃ ἐν τοῖς αἰδητοῖς εἴησαν. ἀδύνατον γὰρ τῷ πράγματι μὴ ὄντος εἶναι τὰ πάθῃ αὐτῶ. ὥστε εἰ τὰ μαθηματικά πάθῃ ἐν τοῖς αἰδητοῖς ἐστὶ, καὶ αὐτὰ δηλονότι, ἀλλὰ δυνάμει καὶ ἐξ ἀφαιρέσεως τὸ εἶναι ἔχοντα.

τῶν δὲ χωρίζοντων τὴν ἀριθμὸν διὰ τὸ τὰ ἀξιωματικά καὶ ὅλως 1089⁶ τὰς καθόλου προτάσεις μὴδὲ εἶναι ἐπὶ τοῖς αἰδητοῖς, τῶτων δὲ 35 τῷτο σάινει τὴν ψυχὴν καὶ εἶναι χωριστὸν ἀριθμὸν καὶ χωριστὰ μαθηματικά λέγειν ἀναπείθει. ὅδεμία δὲ ἀνάγκη διὰ τὸ ἀληθῆ εἶναι τὰ λεγόμενα περὶ τῶν ἀξιωματικῶν καὶ τῶν καθόλου προτάσεων, λέγεσθαι καὶ περὶ αὐτῶν ὡς ἔκ ἐν τοῖς αἰδητοῖς εἰσὶν, ἀλλ' ἐν ψυχῇ ἐπινόα τὸ εἶναι ἔχει. ὅδεμία ὅν ἀνάγκη διὰ ταῦτα χωριστὸν ποιεῖν ἀριθμῶς. εἰ ὅν, φησὶ, διὰ τὸ τὰ καθόλου μὴ εἶναι ἐν τοῖς αἰδητοῖς, χωρίζουσι τοὺς ἀριθμῶς καὶ τὰ μεγέθη, ὁ ἡμέτερος λόγος ὁ τούτοις ἐναντιώμενος τάναντία ἐρεῖ. καὶ ἐπάγει λέγων, διὰ τί ὅδε μὴ ἐν τοῖς αἰδητοῖς ὑπαρχόντων τῶν ἀριθμῶν τὰ πάθῃ αὐτῶν ἐν αὐτοῖς ἐστὶν; εἰ γὰρ διὰ τὸ τὰ καθόλου μὴ ὑπάρχειν ἐν τοῖς αἰδητοῖς χωρίζω δεῖ τοὺς ἀριθμῶς, εἰ τὰ πάθῃ τῶν ἀριθμῶν ἐν τούτοις ἐστὶν, ὅ χωρίζοντες.

ὁμως, φησὶν, εἰ καὶ δοίημεν ὅσιας εἶναι τὰς στοιχμαὶ καὶ γραμ- 1089⁶ μαὶ καὶ ἐπίπεδα τῶνδε τῶν αἰδητῶν, καὶ ἐν τούτοις ἔσονται, ἀλλ' ὅ 11 καθ' αὐτά. "ἐπὶ τούτων γὰρ ὁ λόγος εἴρηκε," τυτέρεω ἐπὶ τούτων γὰρ

τῶν ἐπιπεδῶν καὶ γραμμῶν ὁ λόγος εἰρημὶ τε καὶ ἔδειξε. "διὰ τί ὅν χωριστά ἐστιν;" ἤτοι ὅτι ἕκαστος χωριστός· ἢ τὸ "διὰ τί ὅν χωριστά ἐστιν," ἀντὶ τοῦ πῶς χωριστά ἐστιν, ἔδειξεν ὁ λόγος· ἔδειξε δὲ ὅτι τῇ ἐπιστάσει. "ἔτι δὲ ἐπέε· — ὦν." τὸ μὲν "εὐχερὴς" εἰληπὴ ἀντὶ τοῦ ἀργῶς τὴν διάνοιαν καὶ δυσκίνητος.

1090 ¹⁹ ἐπεισοδιώδη δὲ λέγει τὰ μὴ συνεχῆ μηδὲ συντελῶντα θάτερα θάτεροις εἰς τὸ εἶναι. . . τὸ δὲ "ὥσπερ μοχθηρὰ τραγωδία" πρόσκεινται διὰ τὸ πολλὰς τῶν μὴ ἀρίστων τραγωδιῶν μεταξὺ τῆς τραγωδίας παρεμβάλλειν πρόσωπά τε καὶ ὑποκριτὰς καὶ ἐπὶ ὁμοίως καὶ μηδεμίαν συνέχειαν μηδὲ οἰκειότητα ἔχοντα πρὸς τὰ προαχθέντα 10 τε καὶ προλεχθέντα· εἰ γὰρ τις τὴν Αἴαντα παρεισάξας ἐν τῇ μεταξὺ καιρῷ, καθ' ὃν ἀπέσφαττεν ἑαυτὸν, εἰσέγαγε τὴν Ἑκάβην θρηῆσαν τὴν Τροίαν, τίνα ἀν τῷ συνέχειαν εἶχεν ἡ οἰκειότητα πρὸς τὰ πρότερα καὶ ὕστερα; ὥσπερ ὅτε ὁ Μενέλαος εἰσάγει μὴ ἔων τὴν Τεῦκρον θάψαι τὸν Αἴαντος πτώμα.

1090 ²⁰ οἱ δὲ τὴν εἰδητικὴν ἀριθμὸν τιθέμενοι τὸτο μὲν ἐκφεύγουσι διὰ τὸ ἐκ τοῦ ἐνὸς καὶ τῆς ἀορίστου δυάδος ποιεῖν τὴν εἰδητικὴν ἀριθμὸν, ἐκ δὲ τούτου καὶ τῆς ὕλης, ἑτέρας ὅσας παρὰ τὴν ἀορίστον δυάδα (ἄλλη γὰρ κατ' αὐτὴν δυάς ἡ γεννητικὴ τῶν ἀριθμῶν καὶ ἄλλη ἡ τῶν μεγεθῶν), ἐκ δὲ τούτου καὶ τῆς ὕλης ποιεῖν τὰ μεγέθη καὶ τὰ ἐπίπεδα, 20 ἐκφεύγουσι τὸ ποιεῖν ἐπεισοδιώδη τὴν φύσιν, ὅμως φησὶ ταῦτα τὰ μεγέθη τὰ προσεχῶς ἐκ τῆς ὕλης καὶ τῶν ἀριθμῶν γινόμενα πότερον ἰδέαι εἰσὶν ἢ ὄν, καὶ ἄρα συμβάλλονται τι εἰς τὸ εἶναι τοῖς ὄντι; καὶ φησιν ὅτι ὥσπερ ὅδε τὰ μαθηματικά, ὅπως ὅδε ταῦτα κτλ.

1090 ²⁹ ἕκαστος ὅν χαλεπὸν ὅποιον δόξας τιθέμενον μακρηγορεῖ 25 τε καὶ συνείρειν πολλὰ.

1090 ³² οἱ δὲ πρῶτοι, φησὶν (αἰνίττει) δὲ τὴν Πλάτωνα, δύο ποιήσαντες τὴν ἀριθμὸν, τὸν τε εἰδητικὸν καὶ τὸν μαθηματικόν, καὶ μεταξὺ τῶν εἰδητικῶν καὶ τῶν αἰδητῶν τάξαντες τὸν μαθηματικόν, ὅτε εἰρήκασιν ὅτε ἔχουσιν ἂν εἰπεῖν πῶς καὶ ἐκ τίνος ἔσται ὁ μαθηματικὸς 30 ἀριθμὸς.

1090 ³⁶ ἐκ δὲ τοῦ ἄλλου μικροῦ καὶ μεγάλου καὶ τῶν ἀριθμῶν τὰ μεγέθη ποιεῖ· ὁ γὰρ πρὸ ὀλίγου εἶπεν ὕλην, ὅτε ἔλεγε "ποῦσι γὰρ τὰ μεγέθη ἐκ τῆς ὕλης καὶ τοῦ ἀριθμοῦ" (τὰ μὲν γὰρ μίαν ἐκ τῆς αὐτοδυάδος καὶ τῆς ὕλης, ὁμοίως καὶ τὰ ἐπίπεδα ἐκ τῆς αὐτοτριάδος καὶ τῆς 35 ὕλης), — ὁ ὅν ἐκεῖσε ἔλεγεν ὕλην, ἄλλο μικρὸν καὶ μέγα ἐκάλεσεν. εἰ ὅν μήτε ἐκ τοῦ μεγάλου καὶ μικροῦ, ταῦτόν δὲ εἰπεῖν τῆς ἀορίστου δυάδος, δυνατὸν εἶναι τὸν μαθηματικὸν ἀριθμὸν (ὁ αὐτὸς γὰρ ἂν ἦ τὸ εἰδητικόν), μήτε ἐκ τοῦ ἄλλου μικροῦ καὶ μεγάλου, ἀ δὲ καὶ αὐτὰ ἀορίστον ἐκάλεον δυάδα (ἐξ αὐτῶν γὰρ τὰ μεγέθη ποιεῖ), λέπειν 40 ἄλλο μέγα καὶ μικρὸν λέγειν. εἰ δὲ τούτο, πλείω ἔσται τὰ σοιχεῖα, αὐτὰ φημι τὰ μεγάλα καὶ μικρά. ἀλλὰ μὴν ἀνάγκη ὅσα ὕληα, τοσαῦτα εἶναι καὶ τὰ εἰδητικά· ὅπερ ἔβηλον. εἰ δὲ ἔξω ἐν τῷ ἀρχικῶν καὶ εἰδικῶν ἐν, κοινὸν ἔσται καὶ μερῶν ἐπὶ τὸ τὸ μέγα καὶ μικρὸν, ἐξ ὅ ποῦσι τὴν ἀριθμὸν, καὶ ἐπὶ τῷ ἄλλῳ μεγάλῳ καὶ 45 μικρῷ, ἐξ ὅ τὰ μεγέθη, καὶ ἐπὶ τῷ λοιπῷ καὶ τρίτῳ, ἐξ ὅ ἔσονται οἱ μαθηματικοὶ ἀριθμοί. καὶ πῶς οἶόν τε τὸ ἐν τῷ ἀριθμῷ ἐν πλείοντι εὐρίσκειν; ζητήσεται δ' ἂν τις πῶς οἶόν τε τὸ αὐτὸν τρία εἶναι,

εἴπερ τὸν μὲν εἰδητικὸν ἀριθμὸν ἐκ τοῦ μεγάλου καὶ μικροῦ καὶ τοῦ αὐτο- 5 νος ποῦσι, τὰ δὲ μεγέθη ἐκ μεγάλου καὶ μικροῦ καὶ ἀριθμοῦ. ἡ ῥητέον ὅτι τρία μὲν ἕκαστος αὐτοῦ, ἀλλ' ἡ δύο ἡ ἐν διηρημένον εἰς δύο· εἰ γὰρ καὶ Πλάτωνα πᾶς ἀριθμὸς ἐκ μονάδος καὶ ἀορίστου ὕφιστα 5 δυάδος, εἰ μὲν καὶ ὁ μαθηματικὸς ἀριθμὸς ἐξ αὐτῆς τῆς μονάδος καὶ τῆς ἀορίστου δυάδος ἐστίν, ἐξ ὧν ὁ εἰδητικὸς ἀριθμὸς, ὁ αὐτὸς ἔσται τῷ εἰδητικῷ· εἰ δὲ ἐξ ἄλλης δυάδος, πότερον καὶ ἐξ ἄλλου ἐνὸς ἑτέρῳ ὄντος παρὰ τὸ ἀρχικόν ἐν ἡ ἐξ αὐτῷ τῷ ἀρχικῷ ἐνός; εἰ μὲν γὰρ ἐξ ἄλλου, ἔσονται δύο ἀρχικά ἐν, ὅπερ ἔβηλον. εἰ δὲ ἐξ αὐτῷ τῷ αὐτοῦ, πῶς δυνατὸν ἐν τῷ ἀριθμῷ εἶναι καὶ ἐν ταύτῃ τῇ δυάδι καὶ ἐν ἐκείνῃ; φανερόν ἄρα ὅτι ὅτε ἐκ τοῦ ἐνός καὶ τῆς ἀορίστου δυάδος δυνατὸν γενέσθαι τὸν μαθηματικὸν ἀριθμὸν, ἵνα μὴ ὁ αὐτὸς τῷ εἰδητικῷ φανῇ, ὅτε ἐξ ἄλλων· ἀριθμὸν γὰρ καὶ Πλάτωνα ἀδύ- 15 νατον ἑτέρως ὑποσῆναι ἢ ἐκ μονάδος καὶ τῆς ἀορίστου δυάδος· τούτω

γὰρ ἐστὶ δηλωτικὸν τὸ "καὶ ἅμα τὸν ἀριθμὸν γενέσθαι ἄλλως ἢ ἐξ ἐνός καὶ δυάδος ἀορίστου ἀδύνατον." ταῦτα εἰπὼν ἐπάγει "ταῦτα δὲ πάντα ἄλ. καὶ μάχ. α. ἐαυτ. κ. τ. εὐλ." τὸ δὲ "καὶ ὅμοιον ἐν αὐτοῖς εἶναι ὁ Σιμωνίδης μακρὸς λόγος" σαφὲς ἔσται προσιπύσει τίς ἐστὶν ὁ Σιμωνίδης λόγος. ὁ Σιμωνίδης ἐν τοῖς λόγοις, ὅς Ἀτάκτος ἐπιγράφει, μιμεῖται καὶ λέγει ὅς εἰκός ἐστι λόγος λέγειν δούλης ἐπτακίτας πρὸς δεσπότης ἐξετάζοντας αὐτὴν τίνος ἔνεκα ταῦτα ἐπτακίται; καὶ ποιεῖ αὐτὴν ἀπολογούμενος λέγειν πάντῃ μακρὰ καὶ 20 πολλὰ, ὅδε δὲ ὕμνους ἢ πιθανόν, ἀλλὰ πᾶν τὸ ἐπιφερόμενον ἐναντίον τῷ προφραδέντι· τοῦτον γὰρ ὡς εἰκός τὸ βάρβαρον καὶ παιδείας ἄμοιρον. . . καὶ γὰρ τὸν τραγῶδον "ἀπλῶς ὁ μῦθος τῆς ἀληθείας ἔφυ." . . καὶ μικρὸν καὶ ἐπ' Ἀρείον πάγον αὐτὸς προκαλεῖται διὰ τὸ βιάζεσθαι ὑπ' αὐτῶν ἀπογεννησάμενος τὴν ἀριθμὸν, τούτω ποιῆσαι μὴ δυνάμενος. ἐπειδὴ δὲ τὴν ἀορίστον δυάδα μέγα καὶ μικρὸν ἐκάλεον, ἡ δὲ ἀορίστος δυάς κατ' αὐτὸς μόνον τὸν ἀρτιόκτους ἀρτιον ὕφιστα, λέγει ὅτι εἰ καὶ δοίμεν τὴν ἀριθμὸν ἐκ τοῦ μεγάλου εἶναι καὶ μικροῦ, μόνος ὁ ἀφ' ἐνός διπλασιαζόμενος ἦτοι ὁ ἀρτιόκτους ἀρτιος 30 ἐξ αὐτῶν ἔσται, ἄλλος δὲ ὁδεῖς· λεγέτωσαν ὅν πόθεν ἡ τῶν ἀρτιοπερίσσω καὶ τῶν λοιπῶν γένεσις.

τὸ ἐν γὰρ εἶπε πέραι· ἀρχὴν γὰρ εἰδικὴν λέγοντες τὸ ἐν, ὕλην 1091 ¹⁷ δὲ τὸν ἀριθμὸν, ὃν ἀπειρον ἐκάλεον διὰ τὴν ἴσως ἐπ' ἀπειρον αὐτῷ αὐξήσιν, ἔφασκον ὅτι τῶν τῷ ἀριθμῷ ἦτοι ἀπείρων μερῶν τὸ ἐγγί- 17 σταν καὶ πρῶτον πλησιάσαν τῷ ἐνί, ἐκείνο καὶ πρῶτον εἰλικύβη ὑπ' αὐτῷ καὶ εἰδοποιήθη, εἴτα τὸ δευτέρως πλησιάσαν, καὶ τρίτον τὸ τρί- 17 τως, καὶ ἐφεξῆς.

δικαίον γὰρ φυσικῶς καὶ περὶ φυσικῶν λέγοντας ἐν ταῖς φυσι- 1091 ¹⁹ καὶς πραγματείαις τὰ ὑπ' αὐτῶν λεγόμενα ἐξετάζειν· τούτω γὰρ ἐστὶ δηλωτικὸν τὸ "δικαίον γὰρ αὐτὸς ἐξετάζειν τὴν φύσιν." ἔστι δὲ τὸ τῆς λέξεως ἑλλειπές· εἴη δ' ἂν τὸ πλήρες, δικαίον γὰρ αὐτὸς ἐξετάζειν τὴν φύσιν, ἀλλ' ἔ τὸς περὶ τῶν θείων καὶ ἀκινήτων διαλεγόμενος.

ἐπεὶ δὲ ὁ Πειρακράτης ὑπεραπολογούμενος τῷ Πλάτωνα, ὡς 1091 ²⁷ καὶ ἐν τῷ Α (c. 10) τῆς περὶ Οὐρανῶ εἰρη, ἔλεγεν ὅτι διδασκα- 27 λίας χάριν καὶ τὸ γινώσκειν, πῶς, εἰ γινώσκουσιν αἱ ἰδέαι, δυνατὸν ἦν

αὐτὰς γενέσθαι, ὑπετίθετο τε καὶ ἔλεγεν ὡς ἐκ τῶ μεγάλῃ καὶ μικρῇ
ὑπὸ τῷ ἐνὸς ἰσαζόντων ἐγένοντο ἄν, εἰ δυνατὸν αὐτὰς ἦν γενέσθαι.
ἐπειδὴ ὅν τῷ θ' ὁ Πεινοκράτης κτλ.

1091^a ἐν δὲ τῇ λέξει τῇ "ἔχει δὲ ἀπορίαν" τὸ ἐπαχθέν τὸ "καὶ εὐπο-
29 ρήσαντι ἐπιτίμησιν" τοῦτων ἐστιν· ἔχει δ' ἀπορίαν, καὶ εὐπορήσῃ 5
τις εἰπεῖν τι καὶ ἐνσηῖαν πρὸς τὴν ἀπορίαν, εὐθὺς ἐπιτιμηθήσεται·
ὅθεν ἢ ἂν ὑγιᾶς εἴπῃ.

1091^b αἰνίττει) δὲ τὴν Ὀρφέα· καὶ ὅτος γὰρ φησιν ὅτι τὸ ἀγαθὸν καὶ
4 ἄριστον ὕψερρον ἐστὶ τῶν ἄλλων... καὶ ἐπεὶ πρῶτον μὲν κατ' Ὀρφέα
τὸ Χάος γέγονεν, εἰθ' ὁ Ὠκεανὸς, τρίτον Νύξ, τέταρτον ὁ Οὐρα- 10
νός, εἴτ' ἀθανάτων βασιλεὺς θεῶν ὁ Ζεὺς κτλ.

1091^b πρῶτον μὲν ἢ ἐβασίλευσε περικλυτός Ἡριεπαῖος, φησὶν ἡ
7 ποίησις, μεθ' ὃν Νύξ σκῆπτρον ἔχουσα ἐν χερσὶν ἀριπρεπὲς Ἡριε-
παῖος, μεθ' ἧν Οὐρανός, ὃς πρῶτος ἐβασίλευσε θεῶν μὲν μητέρα
Νύκτα. ὅτι δὴ διὰ τὸ τὸν ἄρχοντα μεταβάλλειν τὸ ἀγαθὸν καὶ 15
ἄριστον ὕψερρον ποῶσιν. οἱ δὲ μεμιγμένοι αὐτῶν (λέγει δὲ τὸς
μὴ πάντα μυθικῶς καὶ ἀναποδείκτως, ὥσπερ οἱ ποιηταί, λέγον-
τας, ἀλλ' ἐστὶν ὅτε καὶ ἐφ' αὐτὸ ἀποδείξεισι χρωμένους), ὅτι δὴ ὅν οἱ
μεμιγμένοι, ὥσπερ Φερεκύδης ὁ Πυθαγόρου καθηγεμῶν κτλ.

1091^b ὁ μὲν Ἐμπεδοκλῆς τὴν φιλίαν ἀγαθὸν καὶ ἀρχὴν εἰπὼν (ταύ- 20
12 τὴν ἢ ὁ Ἀριστοτέλης εἶπε σοιχεῖον, καταχρησάμενος τῇ λέξει), ὁ
δὲ Ἀναξαγόρας τὴν νῦν.

1091^b "τῶν δὲ τὰς ἀκινήτους ὑσίας λεγόντων," λέγων ἀκινήτους
13 ὑσίας τὸς εἰδητικὰς ἀριθμούς, τῶν οἱ μὲν, ὥσπερ ὁ Πλάτων καὶ
Βροτῖνος ὁ Πυθαγόρειος, φασὶν ὅτι τὸ ἀγαθὸν αὐτὸ τὸ ἐν ἐστὶ καὶ 25
ὑσίῳ ἐν τῷ ἐν εἶναι, ὡς πολλὰκις εἴρηται. εἰπὼν δὲ τὸ "οἱ μὲν" ὅτι
ἀπέδωκε τὸ οἱ δέ.

1091^b "ἡ εἰ μὴ τῷτο, σοιχεῖον," τῷτῳ ἡ εἰ μὴ ἀρχικὸν ἐν λέγειν
21 τὴν αὐταρκεσάτην φύσιν, ἀλλὰ φήσασιν ὅτι ἡ αὐταρκεσάτη φύ-
σις τὸ σοιχεῖον ἐστὶ τῶν εἰδητικῶν ἀριθμῶν, ὅπερ ἐστὶ τὸ μέγα καὶ τὸ 30
μικρόν κτλ.

1091^b ἀλλὰ τὸ ἀριθμὸν τῷ μαθηματικῷ ἀπειρήμασι, καὶ ἀφείλον
22 ἀπὸ τῷ τοῦτων ἐνὸς τὸ ἀγαθὸν κτλ.

1091^b ὁ συνειρωτικὸς Σπεύσιππος (λέγω δὲ τὸ εἰ τὸ ἐν ἀγαθόν,
32 ἀνάγκη τὸ μὴ ἐν τὸ ὑλικόν κακὸν εἶναι) ἀπέφυγε καὶ προσάπτειν 35
ὅτι ἡθέλησε τὸ ἀγαθὸν τῷ ἐνί. ἄλλοι δὲ τὴν τῷ κακῷ φύσιν τὸ
ἀνισόν φασιν, ὥστε συμβαίνει ἐκ τῶν πάσας τὰς ιδέας καὶ πάντα
τὰ ὄντα μετέχειν τῷ κακῷ, εἴπερ ἐξ αὐτοῦ καὶ τῷ ἀγαθῷ εἰσὶ,
πλὴν τῆς ἐτέρας τῶν ἀρχῶν, ἧτις ἐστὶ τὸ ἐν. ὥσπερ καὶ Ἐμπεδο-
κλῆς λέγει· καὶ ὅτος γὰρ φησιν οὐς πάντα μετέχει τῷ νεῖκος πλὴν 40
τῆς φιλίας· καὶ ἐπεὶ πρῶτον μὲν κατ' αὐτοὺς αἱ ιδέαι γίνονται ἐκ τῷ
ἐνὸς καὶ τῷ μὴ ἐνὸς, εἴτα ἐκ τῶν ιδεῶν τὰ μεγέθη, αὐτοτρίγωνον,
αὐτοτετράγωνον, τὰ ὅμοια, ἀκρατότερον μεθέξουσιν τῷ κακῷ οἱ
ἀριθμοὶ ἢ περ τὰ μεγέθη· οἱ μὲν ἢ ἀριθμοὶ προσεχῶς ἐκ τῷ κακῷ
γεγόναισι, τὰ δὲ μεγέθη διὰ μέσων τῶν ἀριθμῶν. ταῦτά τε δὴ 45
συμβαίνει καὶ προσέτι χώραν τε εἶναι τὸ κακὸν τῷ ἀγαθῷ (ἡ ἢ
ὑλῇ, ὡς αὐτοὶ φασιν, χώρα τῷ εἶδους), καὶ ἐρᾶν καὶ ὀρέγεσθαι τὸ κα-
κὸν τῷ ἀγαθῷ.

τέσσαρα ὅν ἀτοπα ἔπειτα ταῖς τέσσαρσιν ὑποθέσασιν, ἐν μὲν 1092^a
τὸ πάντα εἶναι ἀγαθὸν καὶ κακὰ πλὴν ἐνός, ἄλλο τὸ εἶναι τὸ κακὸν 5
ἀρχὴν, ἄλλο τὸ εἶναι τὴν ἀρχὴν μὴ ἀγαθόν, τέταρτον τὸ μετέχειν
τὸς ἀριθμῶν ἀκράτῃ τῷ κακῷ (*).

καὶ τί σημαίνει τὸ ἀόριστον, ἐπὶ γὰρ σαφηνίζων, "ἀτε- 1092^a
λῶν δέ." 13

διὸ καὶ τὸ ἐν τῶν ὅλων ἀρχὴν ὅτι ἡθέλον λέγειν ὅν. ὑπο- 1092^a
λαμβάνοντες ἢ ὅτι ὅθεν ἀτελὲς ὅν ἐστιν ἀλλὰ πᾶν ὅν τέλειον, τὸ 14
δὲ ἐν ὅτε τέλειον ἀπεφαίνοντο ὡς ὅθεν ὅν ἐστιν· εἰ ἢ ἦν ὅν, ἦν ἂν
καὶ τέλειον.

"ἀτοπον δ. κ. τ. τ. α. μ. τ. ζερ. καὶ τ. μ. π." τῷ Πλάτῳ- 1092^a
17 νος εἰπόντος ὅτι ἐκ τῷ ἐνός καὶ τῆς δυνάδος γεγονόσιν αἱ ιδέαι, ἐκ
δὲ τῶν ιδεῶν τὰ μαθηματικά μεγέθη, ἅμα δὲ καὶ ἐν τῷ αὐτῷ
νῦν ἡ χρόνῳ ἐν ᾧ τὰ μαθηματικά γέγονε μεγέθη, καὶ ὁ τύπος
αὐτῶν, ἐν ᾧ εἰσὶν, ὑπέστη, λέγει ὅτι ἀτοπον τὸν μὲν τόπον ἅμα τῷς
15 μεγέθεσι ποιεῖν, τίς δὲ ἐστὶ μὴ λέγειν. εἴτα καὶ ἐνίσταται λέγων μὴ
εἶναι τὰ μαθηματικά ἐν τόπῳ.

ὁμοίως δὲ καὶ τὸς εἰδητικὰς ἀριθμούς· τῷτῳ ἢ εἶπε τῶν 1092^a
22 ὄντων τὰ πρῶτα.

πότερον ὅν, φησὶ, μίξει ἤτοι κράσει; ἅρα ὅν κραθεῖσιν τῶν 1092^a
24 ἀρχῶν ἐξ αὐτῶν εἰσὶν οἱ ἀριθμοί; ἀλλ' ὅτι πᾶν δύναται μίγνυσθαι, καὶ
πολλῷ μᾶλλον τὸ ἐν μὲν τῆς δυνάδος τότε γινόμενον ἐκ τῶν κρα-
θέντων ἑτερόν ἐστι τῶν τὸ κράμα ἀποτελεσάντων. ἀλλὰ καὶ δὴ
μεν ὅτι κράμα γέγονεν ἐκ τῷ ἐνός καὶ τῆς δυνάδος, ἐφθαρτὸν τὸ ἐν
(τὰ ἢ κεραννύμενα τῷτο πάχει), καὶ ὅτι ἐστὶ τὸ ἐν χωριστὸν καὶ
καθ' αὐτὸ καὶ ἑτέρα τις φύσις παρὰ τὸ κράμα τὸ ἐξ αὐτοῦ καὶ τῆς
δυνάδος γεγονός, ὅπερ ὅτι βύλων· λίαν ἢ ἀσπάζοντὲ τὴν τῷ
ἐνός ἀφθαρσίαν. ὥστε δὴλον ὅτι μίξει καὶ κράσει ὅτι δύναται οἱ
ἀριθμοὶ ἐκ τῶν σοιχεῖων εἶναι.

"ὡν ἐστὶ γένεσις," τῷτῳ ἢ περ τεχνητὰ ἐστὶν· γένεσθαι ἢ 1092^a
32 νῦν τὴν τέχνην ἐκάλεσαν.

"ἀλλ' ὅχι οὐδὲν τι," φησὶ, "τὸ ἀδιαίρετον ἀπελθεῖν." ὁ δὲ
λέγει δύναται τοῦτόν ἐστιν· τὸ μὲν σπέρμα φθείρεται καὶ ἐστὶ, τὸ δὲ
ἀδιαίρετον, τῷτῳ τὸ ἀρχικὸν ἐν, ὅχι οὐδὲν τέ ἐστι κατ' αὐτοὺς φθα-
ρῆναι, ὅθεν ὅλως αὐτοὶ φασιν ὅλως τε ἐπινῶσαι ὡς ἀπέρχεται τι
τῆς ἐνός φύσεως ἢ τροπῇ τις περὶ αὐτὸ γίνεσθαι... ἀλλὰ μήποτε,
ὥσπερ ἡμεῖς ἐκ τῆς φερέσεως τῆς τῷ εἶδει ἐναντίας φασὶν γίνεσθαι
τὰ πράγματα μὴ ὑπομενέσεως, ὅτω χρὴ νοεῖν καὶ τὴν τῶν ἀριθμῶν
γένεσιν. ἀλλ' ὅσα, φησὶν, ἐξ ἐναντίων γίνονται, καὶ ἐξ ὑποκειμένων
20 τινὸς τρίτου γίνονται, ὡς ἐν τῷ Α. δόδεκις τῆς Φυσικῆς Ἀκρο-
σεως κτλ.

"ἡ οἷς ἐναντία." ὅτι ἢ μόνον τὰ ἐξ ἐναντίων τι φθείρεται, 1092^a
ἀλλὰ καὶ τὸ θερμὸν καὶ λευκόν, οἷς ἐναντία εἰσὶ τῷ μὲν τῷ ψυχρὸν τῷ 4
δὲ τῷ λευκῷ τὸ μέλαν. ἐπεὶ δὲ πᾶσαν τὴν ἐναντιότητα, αὐτὸ
φημι τὸ ἐν καὶ μὴ ἐν, εἰς τὴν τῶν ιδεῶν σύστασιν οἱ ταύτας τὰ
μενοι καταγαλῶδες ἔλεγον καὶ μὴδὲν καταλελείφθαι, ἐμελλε δέ τις

ὅτι τὸ εὖ καὶ τὸ ἀγαθὸν ἀπὸ τῶν ἀριθμῶν ἐκαστῶ τῶν ἐνταῦθα περι-
γίνεσθαι, ἐπειδὴν ἡ μῆξις τῶν μετρημένων ἐν ἀριθμῷ ἀρτίῳ ἢ πε-
ριττῷ γέννηται, καὶ μάλιχα ἐὰν τέλειον καὶ ὁμοιον καὶ καὶ πολλαπλα-
σιασμὸν γέννηται, ὡς τρεῖς τρία, ἀλλὰ μὴ τρία καὶ τρία (εἰ γὰρ καὶ
ἀριθμὸν, φασί, τὸ μελικρατον περιττὸν γέννηται, ὡς εἶναι ἐν τῇ μίξει 5
φέρει εἰπεῖν δύο μὲν λίτρας μέλιτος καὶ δύο ὕδατος, ἢ καὶ τετραγών-
ον, ἢ ὡς τρία μέλιτος, τρία ὕδατος, τρία κρόκον)· εἰ δὲ κατὰ
τὴν φασίν τῶν τοιούτων ἀριθμῶν τὸ μελικρατον γίνεσθαι, ἀγαθὸν
τὸ τοιούτον ἐστὶν ἐκαστῶ τῶν χρωμαίνων αὐτῶ, εἰ δὲ μέλι ὕτως, ὅτε
ἀγαθόν. ἐπεὶ ὅταν ταῦτ' ἔλεγον, λέγει, ἀπορήσειεν ἂν τις 10
πῶς τὸ εὖ, ἥτοι πῶς ἀγαθὸν καὶ ὠφελιμώτατον τὸ μελικρατον τοῖς
χρωμαίνουσιν γίνεσθαι φασίν, εἰ κατ' ἀριθμὸν εὐλογίσι καὶ ἀρτίως ἢ
κρᾶσις γέννηται, καὶ μάλιχα ἐὰν τρεῖς τρία ἢ κεκραμένον· νῦν γὰρ
ὁρῶμεν, ὅτε ἐστὶν ὑγιεινότερον καὶ ὠφελιμώτερον ἂν ἢ τρεῖς τρία καὶ
ἐπικρατῆ ἢ τὸ μέλιτος φύσις, ἀλλὰ μᾶλλον ὠφελήσεται, ἐὰν 15
ὑδαρὴς ἢ καὶ ὕψιστος λόγῳ. ὡς ὅταν ἐπὶ τῷ μελικρατὶ, ὕτω
καὶ ἐπὶ τῶν φυσικῶν σωμάτων ῥητέον ψευδὸς εἶναι τὸ λέγειν τὴν
γένεσιν αὐτῶν εἶναι ὡς ὁ Ἐμπεδοκλῆς, καὶ ἄλλος τις Πυθαγό-
ρειος ὕτω λέγειν βούληται. ὁ γὰρ Ἐμπεδοκλῆς φησὶ τὰ ὅσα καὶ τὸ
εὖ αὐτοῖς γίνεσθαι, ὅταν ἡ μῆξις τῶν στοιχείων ὕψιστος γέννηται ὡς 20
ἔχον τὸ πῦρ πρὸς τὴν γῆν λόγον ὅν ἄρτιος ἀριθμὸς πρὸς ἄρτιον,
τοτέστιν ὅν ὁ δύο πρὸς τὸν δύο, καὶ τὸ εὖ τῶν ὁσῶν ἐστὶ τὸ ἔχον τὸ ἐν
αὐτοῖς πῦρ καὶ τὴν γῆν, ὅν ἄρτιος ἀριθμὸς πρὸς ἄρτιον. ὅπερ ψευ-
δὸς· μᾶλλον γὰρ ἂν γενήσονται ὁσῶν καὶ τὸ εὖ ἔξουσιν, ὅταν ἐν ὑδατὶ
λόγῳ ὑψὺ ἡμῶν ὁριζάνται ἢ τῶν στοιχείων μῆξις γέννηται. καὶ ἐν τούτῳ 25
φησὶν ὁ δαιμόσιος Ἀριστοτέλης ὅτι ὅτε ἐν λόγῳ τῶν ἡμῶν γέννηται,
ἀλλ' ὅτι ἐν λόγῳ ὅσον ὅταν λέγουσιν, ἀλλὰ λόγῳ μὲν ἡμῶν ἀδήλων,
τῷ θεῷ δὲ καὶ τῇ φύσει γνωρίμῳ, διὰ τὸ μηδὲν μάτην μὴ ἀλό-
γως ὑπ' αὐτῶν γίνεσθαι. ἀλλ' ἡ μὲν τῶν λεγομένων διάνοια εἴρηται,
τὰ δὲ καὶ τὴν λέξιν ὕτως. "ἀπορήσει δ' ἂν τις καὶ τί τὸ εὖ ἐστὶ τὸ 30
ἀπὸ τῶν ἀριθμῶν," τοτέστι τί ποτὲ ἐστὶ τὸ ἐπόμενον τοῖς πράγμασι
εὖ ἐν τῷ ἀριθμῷ εἶναι τὴν μῆξιν, ἥτοι ὅταν ἡ μῆξις ἐν ἀριθμῷ γί-
νηται περισσῶ ἢ ἀρτίῳ. εἴτα προσυπακύνον τὸ καὶ μάλιχα ἐὰν
τελείως καὶ ὁμοίως καὶ ἐν πολλαπλασίονι ἀναλογία, ὡς ὅταν βύλον, ἢ
μῆξις γέννηται, καὶ ὕτως ἐπακτέον ὡς ἀνασκευαστικὸν τὸ μὴ τὸ εὖ 35
ἀπὸ τῶν ἀριθμῶν τοῖς πράγμασι γίνεσθαι, ὅταν ἐν πολλαπλασίονι
ἀναλογία ἢ μῆξις γέννηται. νῦν γὰρ ὁρῶμεν ὡς ὅτε ὑγιεινότερον τρεῖς
τρία ἂν ἢ τὸ μελικρατον κεκραμένον, ἀλλὰ μᾶλλον ὠφελήσεται
ὑδαρὴς ὅν ἡπερ ἐν ἀριθμῷ ἄκρατον ὄν. τὸ δὲ "ἄκρατον" πρόσκειται,
ὁπότι ὅταν ἐν ἀριθμῷ γέννηται ἢ τὸ μέλιτος καὶ ὕδατος μῆξις, ἀκρα- 40
τέστερον καὶ ἀμειγγέστερον ἐστὶ τὸ μέλι καὶ μᾶλλον φυλάττον τὴν οἰκίαν
φύσιν. ὅταν δὲ ὑδαρὴς, κεκρατῆ ὑπὸ τῷ ὕδατος, καὶ διὰ τούτο
ὅτε ἐν ἀριθμῷ ὠρισμένη ἐστὶν ἢ τούτων μῆξις, ὡς τὸ ἄκρατον
ἀπὸ τῶν ἀκρατέστερον εἴρηται.

1092
30. "ἔτι οἱ λόγοι ἐν προῳσίᾳ ἀριθμῶν εἰσὶ, οἱ τῶν μῆξεων." 45
τὸ εὖ ἐκ τῶν ἀριθμῶν ἔπαυται τοῖς πράγμασι, ὡς εἴρηται, λέγον-
τες, ὅταν τὰ στοιχεῖα κατ' ἀριθμὸν μετρήσῃ, καὶ μάλιχα ὅταν ἐν
πολλαπλασιασμῷ, δείκνυσθαι ὅτι ὅπως ἢ τῶν στοιχείων μῆξις ἐν

πολλαπλασιασμῷ ἢ γίνεσθαι. οἱ λόγοι γὰρ, φησὶν, τῆς τῶν στοι-
χείων μῆξεως προῳσίει ἢ καὶ συνθεσιν ἀριθμῶν εἰσὶν, ἀλλ' ὅτε ἐν
ἀριθμοῖς, τοτέστιν ἐν πολλαπλασιασμοῖς. πολλαπλασιασμοὺς γὰρ
ἐστὶ τὸ τρεῖς τρία ἢ τρεῖς δύο. ἐπὶ δὲ τῆς τῶν στοιχείων μῆξεως ὅτε
ὕτω φαμέν, ἀλλὰ γίνεσθαι λέγομεν ὁσῶν, ὅταν τὸ πῦρ πρὸς τὴν
γῆν ἔχη ὡς ὁ δύο πρὸς τὸν δύο. ἀλλὰ ὅταν τὸ λέγειν ὅτι τετράκις
δύο, καὶ ἄλλο τὸ ὡς δύο πρὸς δύο. ἐκεῖ μὲν γὰρ λέγομεν ὅτι ταῦτα
τὰ πράγματα τετράκις δύο εἰσὶ τοτέστιν ὁσῶν εἰσὶ ταῦτα, ἐν-
ταῦθα δὲ ὅτι ὡς ἄλλο πρὸς ἄλλο, ὕτως ἄλλο πρὸς ἄλλο. εἰπὼν
δὲ ὅτι ἐν τῇ τῶν στοιχείων μῆξει συντίθενται μᾶλλον οἱ ἀριθμοί,
ἀλλ' ὁ πολλαπλασιασμός, τὴν αἰτίαν δι' ἣν ὁ πολλαπλασιασμός
λέγει· τὸ γὰρ αὐτό, φησὶ, δεῖ γένος εἶναι ἐν ταῖς πολλαπλασιαστέ-
σι. ὁ δὲ λέγει δύνασθαι τοιούτων ἐξ· ἐπεὶ γὰρ ἐν τοῖς πολλαπλα-
σιασμοῖς ἡ μία πλευρὰ καὶ ὁ εἰς ἀριθμὸς μετρεῖ τὸν ὅλον ἀριθμὸν,
τὸν μὲν ὁ ζ' καὶ τὸν ε' ὁ δ', τὸν ιβ' ὁ γ' ἢ ὁ δ', εἰ γὰρ καὶ τὸ
ἀνθρώπιν σῶμα, ἐφ' ὃ ἀβγ', ἀπὸ πολλαπλασιασμῶν γεγονός, εἴδει
αὐτὸ τῷ α' μετρεῖσθαι καὶ εἶναι τῷ α' ὁμοειδῆ τὰ β' καὶ γ', ὡς περ καὶ
ὁ ζ' ὁ δὲ τὸν μὲν μετῶν ὁμοειδῆς ἐστὶ ταῖς λοιπαῖς ἐξ ἑπτάστων. ἀλλὰ
καὶ ἵππιν σῶμα ἦν, ἐφ' ὃ δεζ', εἴδει καὶ αὐτῷ τῷ δ' μετρεῖσθαι.
ἀλλ' ἀδύνατον· ἀνάγκη γὰρ καὶ πῦρ καὶ γῆν καὶ τὰ ἄλλα στοιχεῖα εἰς
σύστασιν τούτων παραλαμβάνεσθαι, ταῦτα δὲ ἐν καὶ τῷ αὐτῷ με-
τρεῖσθαι ὁ δύνανται. τὰ γὰρ ὑψὺ ἐνὸς μετρεῖσθαι ἄλλῳ καὶ τε
καὶ τῷ μετρεῖν. οἱ γὰρ δέκα ἵπποι τῷ ἐν ἵππῳ καὶ οἱ μὲν ὁμοίως
τῷ ἐν ἡ τῇ μὲν ἑπτάστων. τὸ δὲ "ἐκὼν ἔχει πυρὸς δις πέντε τρεῖς
ἑπτά" ὕτως ἐπὶ τῷ ὡς εἴλεγον, ἢ μὲν γὰρ καὶ τὸ πῦρ καὶ τὸ ὕδωρ ἐν
καὶ τῷ αὐτῷ μετῶν μετρεῖσθαι ὁ δύνανται. ὁμοειδῆ γὰρ εἶναι· εἰ
δὲ ἦσαν δέκα πυρὰ ἢ καὶ πᾶς ἀέρες, ἐμετρήθησαν ἂν τῷ αὐτῷ
καὶ ἐν, τὰ μὲν πυρὰ τῷ β' ἢ τῷ ε' (δις γὰρ πέντε ἢ πεντάκις δύο
δέκα), οἱ δὲ ἀέρες τοῖς τρεῖσιν ἀέρεσι ἢ τοῖς ζ'. τρεῖς γὰρ ἑπτά ἢ ἑπτά-
κις τρεῖς κα'. ὁμοίως καὶ εἰ ὕδατος ἦσαν, τῷ ὕδατι ἂν ἐμετρήθη-
σαν. καὶ ἡ μὲν τῶν λεγομένων οἶμαι διάνοια αὕτη· ἐν δὲ τῇ "τὸ γὰρ
αὐτὸ γένος εἶναι ἐν ταῖς πολλαπλασιαστέσι" ἴσον ἐστὶ τῷ ἐν γὰρ
γένος ἥτοι ἐν τῷ ὑποκειμένῳ ἥτοι ὁμοειδῆς δεῖ εἶναι τὸ μετρεῖν τοῖς
μετρουμένοις ἐν ταῖς πολλαπλασιαστέσι. ταῦτα εἰπὼν ἐπιφέρει
"εἰ δ' ἀνάγκη πάντα ἀριθμῷ κοινωθεῖν," τοτέστιν εἰ πάντα τὰ 1092
πράγματα ἐκοινώνει ἀριθμῷ, καὶ πᾶς ἀριθμὸς ἐν τοῖς πράγμασι
ἐστὶν, ἀνάγκη πολλὰ πράγματα τῷ αὐτῷ ἀριθμῷ μετρήσθαι καὶ πολ-
λὰς ἀριθμὸς τῷ αὐτῷ καὶ ἐνὸς εἶναι· εἰ δὲ τούτο, τὰ διαφέροντα
κατ' εἶδος τοῖς αὐτοῖς ἀριθμοῖς κοσμηθήσεται, καὶ ἔσται ὁ ἵππος ὁ
αὐτὸς τῷ ἀνθρώπῳ, καὶ ὁ τούτο μόνον, ἀλλ' ἔσται ὁ ἀνθρώπος καὶ βῆς
καὶ ἵππος. πῶς δὲ τούτο συμβαίνει, δῆλον ἔσται ὡς. ἐπεὶ γὰρ
πάντα ἀριθμῷ [□' Δ' κύβον] ἐντὸς δεκάδος περιλαμβάνει (τὸ γὰρ
ια' καὶ ιβ' καὶ ιγ' ἀνάκαμψιν καὶ ἐπισύνθεσιν τῷ ἐνὸς τῶν δύο τῶν
ὁμοίων τῇ δεκάδι συμβαίνει), εἰ καὶ τὴν δύαδα ὁ λέων κεκόσμηται
καὶ ἔστι, καὶ δὲ τὴν τριάδα ὁ ἵππος, καὶ τὴν τετράδα ὁ βῆς, τὴν
πεντάδα ὁ οὐς, τὴν δὲ ἑξάδα ὁ κύων, τὴν ἑπτάδα ὁ ταῦρος, τὴν
ἐκτάδα ὁ κρῶς, τὴν ἑννέαδα ὁ λύκος, τὴν δεκάδα ὁ ἐλέφας, — εἰ
δὲ ταῦτα κατ' αὐτὰς κεκόσμηται, συμβαίνει τὴν περικερατὴν καὶ κο-

ρίων ἢ ἑλαφόν ἢ τὰ λοιπά, μᾶλλον δὲ ἀνάγκη κατὰ τινα ἢ αὐτὰ τῶν ἐντὸς τῆς δεκάδος εἶναι ἀριθμῶν· ὥς ἐπερ ἔσαι ἢ περισερὰ κ' τὴν τρία, κ' τὴν αὐτὴν δὲ ἐστὶ ἢ ὁ ἵππος, ἔσαι ἢ περισερὰ ἢ αὐτὴ τῷ ἵππῳ, ὅπερ ἀδύνατον. ἢ ἐπεὶ ὁ μὲν λέων κ' τὴν δυνάδα ἐστὶ ἢ ὁ ἵππος κ' τὴν τριάδα ἢ ὁ βῦς κ' τὴν τετράδα, 5 ὁ δὲ σὺς κ' τὴν πεντάδα, ἔσαι ὁ σὺς ἢ λέων ἢ ἵππος βῦς. εἰπὼν δὲ ὅτι ἀνάγκη πολλὰ συμβαίνειν τὰ αὐτὰ ἢ ἀριθμῶν τὴν αὐτὴν, οἷον τὴν τρία ἥτοι τὴν ἵππον, ἢ τῷδε ἢ ἐν ἄλλῳ ἀριθμῷ, οἷον σὺι 1093^α ἢ βοὶ εὐρίσκεσθαι, ἐρωτᾷ "ἄρ' ἔν τῷτο αἶτιον," ἥτοι ἄρ' ἔν τ' κοινῶν πάντα ἀριθμῷ αἰτίον ἐστὶ τῷ εἶναι τὰ πράγματα ἢ ὡς ἀλη- 10 θῶς κ' ἀριθμῶν κεκόσμητο; "ἢ ἀδελόν;" ἢ τῷτο ἐρωτήσας, ὅπερ διὰ τῷ "ἀνάγκη πολλὰ συμβαίνειν τὰ αὐτὰ, ἢ ἀριθμῶν τὴν αὐτὴν τῷδε ἢ ἄλλῳ" ἠνέχετο, σαφῶς ἐκτίθετο λέγων, οἷον ἐστὶ τις τῶν τῷ ἡλίῳ φορῶν ἢ σελήνης ἀριθμὸς ἢ ἐκάστῳ βίῳ τῶν ζώων ἢ ἡλικίας· τί ἔν κοινῷ, μᾶλλον δ' ἀναγκαῖον, ὡς αὐτοὶ φασιν, ἐνὶ 15 τῶν τετραγώνων εἶναι, ἄλλως δὲ κύβους ἢ ἴσους· ὥς ἐἴ πάντα ἀριθμῷ κοινῶν, ἐνδέχεται, εἰ δὲ τ' ἀναγκαῖον ἐνδεχόμενον λέγειν, ὑπὸ τὴν αὐτὴν ἀριθμῶν πίπτειν πλείονα ἢ διαφέροντα, ὥς ἐἴ τισιν ὁ αὐτὸς ἀριθμὸς συμβέβηκεν, ὁμοειδῆ ἂν εἴη ἀλλήλοις κ' τὴν αὐτὴν ἀριθμῶν ὄντα. εἰ δὲ τις ἐνιστάμενος λέγοι ὅτι ἢ ὁ ἵππος 20 λέγει χάριν ἢ ὁ βῦς κ' τὴν κύβον ἔσονται, ἀλλ' ὁ μὲν κ' τὴν ὀκτώ ὁ δὲ κ' τὴν κζ', ἢ ὅς ἔσονται οἱ αὐτοὶ, ἐπεὶ μὴ ὁ ὀκτώ ὁ αὐτὸς ἐστὶ τῷ κζ', — εἴ ἔν τις τῷτο λέγει, γνωσκέτω ὅτι οἱ κύβοι καθὸ κύβοι ὕδεν διαφέρουσιν, ὥσπερ ὕδεν τ' παιδίον ἢ ὁ γίγας καθὸ ἀνθρώποι, ἀλλὰ μόνον κ' τ' μεῖζον ἢ ἑλαττον, ἢ τὰ ὑπὸ τῶν κύβους κ' μὲν 25 τ' εἶδος ἢ ἂν διαφέρουσιν, ἀλλ' εἴπερ ἄρα, κ' τ' μέγεθος.

1093^β 13. "ἀλλὰ διὰ τί αἶτις ταῦτα; τὰ ἐπτά μὴν φωνήεντα, ἐπτά δὲ χορδαὶ ἢ ἁρμονία." τ' λεγόμενον ὕτως ἐπῆκετο ὡς εἰ ἔλεγεν, ἀλλ' ἰδῶμεν αὐτῶν τὰς κατασκευάς, δι' ἃς αἶτις λέγουσι ταῦτα, ταῦτα λέγων τὸν ἀριθμὸν τῶν πραγμάτων· τὴν ἐπτάδα ἢ 30 φασὶν ἐπαυῶντες ὡς δι' αὐτὴν ἐπτά μὲν εἰσι φωνήεντα, δι' ὧν ἢ ἐγγράμματος ἀποτελεῖτο φωνή, ἐπτά δὲ φθόγγοι τῆς διὰ πασῶν ἢ ἁρμονίας τοσαῦται, καίτοι δόξειεν ἂν πέντε ἢ ἕξ εἶναι ἄχρι τῆς δις διὰ πασῶν· ἐπὶ δὲ τὰς πλειάδας ἐπτά, ἐν ἐπτά δὲ ἔτεσι τὸς ἐκ γενετῆς ὀδόντας βάλλει ἥτοι ῥίπτει ἢ ἄλλως ἐκφύει τὰ 35 ζῶα, οἷς ἐπιφωρεῖ πάντῳ ἐλεγκτικῶς τ' "ἕνα δέ, ἕνα δ' ὅ." πολλὰ ἢ τῶν ζώων ἢ ἐν ἐπτά ἔτεσι τὸς ὀδόντας βάλλει, ὡς ἐν τῇ περὶ Ζώων Ἰσορίᾳ εἴρηται. ἀλλὰ ἢ διὰ τὴν ἐπτά φησιν ἀριθμὸν γενέσθαι τὸς ἐν Θήβαις ὑπὸ Ἑτεοκλέους ἐπτά στρατηγούς. θεῖς 40 ἔν ταῦτα δεικνυσιν ὡς ὕδεν τῶν διὰ τὴν ἐπτά ἀριθμὸν γίνετο· ὅτε ἢ διὰ τὴν ἐπτά οἱ ἐπτά στρατηγοὶ ἦσαν, ὅτε αἱ πλειάδες ὁμοίως ἐπτά, ἀλλ' ἐπειδὴ αἱ μὲν Θῆβαις ἐπτάφυλοι ἦσαν, ἐν ἐκάστῃ δὲ πύλῃ ὁπλίτας παρέστησεν ὁ Πολυνείκης κατεῖσαι αὐτάς ἢ κατακαῦσαι, ἐπὶ τῷ ἀντιπαράτατόμενος ἐνδοθεν ὁ Ἑτεοκλῆς πεποιθεῖ στρατηγός, ἢ ἱκανὸς στρατιώτας ὁδὸς αὐτοῖς ἐπέστησεν 45 αὐτοὺς ἐν ἐκάστῃ τῶν πυλῶν· εἰ δὲ πεντάφυλος ἦν, πέντε ἂν ἢ οἱ στρατηγοὶ ἐγένοντο. τὴν δὲ πλειάδα ἡμεῖς μὲν ὕτως ἀριθμῶμεν ἢ δι' ἐπτά ἀσέρων κατασερίζομεν, τὴν δὲ ἄρκτον διὰ δώδεκα, οἱ

δὲ Χαλδαῖοι προσθέασιν ἢ ἄλλως ἀσέρας ἢ τῇ πλειάδι ἢ τῇ ἄρκτῳ· ὥς ἐἴ διὰ τὴν ἐπτά ἦν ἢ πλειάς ἕξ ἐπτά ἀσέρων, διὰ τὴν δώδεκα ἢ ἄρκτος ἐκ δώδεκα, πάντες ἂν ὡς οἱ Ἕλληνες συνέταττον αὐτάς, ἀλλ' ἔχῃ οἱ Ἕλληνες ὕτω, Χαλδαῖοι δὲ ἢ Βαβυλωνιοὶ τὴν τῶν κατασερισμῶν θέσιν ἐποιῶν ἄλλως. πρὸς τούτοις ἢ τὰ διπλὰ σύμφωνα ζ ξ ψ τρία φασὶν εἶναι διότι ἢ αἱ συμφωνίαι 5 τρεῖς ἢ ἀνάγειν αὐτῶν ἕκαστον εἰς ἐκάστην τῶν συμφωνιῶν πειρῶντο, τ' μὲν ζ εἰς τὴν διὰ δ, τ' δὲ ξ εἰς τὴν διὰ πέντε, τ' δὲ ψ εἰς τὴν διὰ πασῶν. τῷτο εἰπὼν ἐπιφέρει "ὅτι δὲ μυρία ἂν εἴη 1093^α 21. τοιαῦτα, ὕθεν μέλει," τυτέστιν ὅτι δὲ μυρία ἂν συμβαίη διπλὰ εἶναι ἕξ ὧν λέγουσιν, ὕθεν αὐτοῖς μέλει. πῶς δὲ ἢ ἄλλα πάμπολλα συμβαίνει διπλὰ γίνεσθαι ἕξ ὧν φασί, τὴν αἰτίαν ἐπάγει λέγων "τ' ἢ γ ἢ ρ εἴη ἂν ἐν σημείῳ." εἰ ἢ διότι αἱ συμφωνίαι τρεῖς, διὰ τῷτο ἢ τὰ διπλὰ, ὡς αὐτοὶ φασιν, τρία ἐστὶν, ἐπειδὴ 15 πέντε ἢ ἕξ εἰσὶν οἱ φθόγγοι ἄχρι τῆς διὰ πασῶν, ἔσονται ἢ τὰ διπλὰ ἕξ· εἰ δὲ τῷτο, συμβήσεται ἢ τ' γ ἢ ρ ἐν εἶναι χοιχεῖον, ἀλλὰ ἢ τ' λ ἢ ν ἢ τὰ λοιπὰ ὁμοίως. ἀντὶ δὲ τῷ εἰπεῖν ὅτι συμβαίνει τ' γ ἢ ρ ἐν εἶναι χοιχεῖον, εἴπεν ὅτι "ἐν σημείῳ," διότι ἐν ἕκαστον γράμμαμα σημειῖον ἐστὶ τινῶν μονάδων· τ' μὲν ἢ β δύο μονάδων, τ' δὲ γ τριῶν, τ' ζ ἐπτά, τ' ξ ἐξήκοντα ἢ τὰ λοιπὰ ὁμοίως· ὥς καὶ διπλῶν γένη) χοιχεῖον ἐκ τῷ γ ἢ ρ, σημειῖον ἂν 20 ἦν ἢ ἐκείνο τινῶν μονάδων. ταῦτα εἰπὼν λέγει αὐτὸς τὴν αἰτίαν καθ' ἣν συνέβη τρία μόνον εἶναι τὰ διπλὰ ἢ ἐ πλείω, λέγων "εἰ 1093^β 23. δὲ ὅτι διπλάσιον τῶν ἄλλων ἕκαστον, ἄλλο δ' ὅ." ἥτοι εἰ δὲ εἰκός ἐστὶ λέγειν ὅτι διὰ τῷτο εἰσι τρία τὰ διπλὰ, ὅτι ἕκαστον διπλάσιον ἐστὶ τῶν ἄλλων (τ' ἢ ζ διπλάσιον ἐστὶ τῷ δ ἢ τῷ σ ἢ τ' ξ τῷ σ ἢ τῷ κ, ἢ τ' ψ ὁμοίως τῷ π ἢ τῷ σ), — εἰ ἔν διὰ τῷτο εἰσι τρία, ὅτι διπλάσιον ἐστὶν ἕκαστον ἐνὸς ὁποιούντων τῶν συνισζώντων αὐτό, τῷτο 25 ἂν αἶτιον τῷ εἶναι τρία τὰ διπλὰ ἢ ἄλλο ὕθεν. ἢ τὴν αἰτίαν ἐπάγει δι' ἣν ἐκ τῷ διπλάσιον εἶναι τὰ διπλὰ ὁποιούντων τῶν ἀπλῶν τρία εἰσὶ, λέγων, αἶτιον δὲ τῷ τρία εἶναι τὰ διπλὰ ἐκ τῷ διπλάσιον εἶναι τῶν ἄλλων, ὅτι τριῶν ὄντων ἐν τῷ σῶματι τόπων, καθ' ὅς τ' σ ἐπιφέρει) ἄλλῳ προηγουμένως ἐκφωνημένον· ἐν ἢ τῷ ψέγω ῥήματι προηγουμένως τῷ π ἐκφωνημένῳ ἐπιφέρει) τ' σ ἐν 30 σύμφωνον· ἢ διὰ τῷτο τρία εἰσι σύμφωνα, ἀλλ' ἔχῃ ὅτι γ αἱ συμφωνίαι. τρεῖς ἔν, ὡς εἴρηται, ἐν ὅλῳ τ' σῶματι, καθ' ὅς πληγῶν τινῶν γινόμενων τὰ σύμφωνα ἐξηχεῖτο, ὅ τε ἐκτὸς τῶν ὀδόντων ἢ ὁ λεγόμενος ὑρανίσκος ἢ αὐτοὶ οἱ ὀδόντες· τῆς ἢ γλώσσης ἢ μέρει τινὶ τῷ ὑρανίσκῳ προσπιπτόσης ἢ πελαζύσης ἢ τοῖς 40 ὀδόντι, ἢ τῶν χειλέων ἀλλήλοις προσπιπτόντων ἢ πελαζόντων, ἢ τῶν συμφωνῶν ἀποτελεῖτο ἀπήχησις. ἢ ἔν τοῖς ῥήθεσι τρισὶ τόποις, ὅταν μὴ αὐτῷ τῷ σ προηγουμένως τὴν ψόφον ἐκφέρωμεν, ἢ πλεονάκῃς ἢ ἀπαξ ἐν ἐκάστῳ τῶν τόπων σ ἐξακύνετο, ἀλλ' ἐν μὲν μέσῳ τῷ ὑρανῷ ἀπαξ μέρος γινόμενον τῷ ξ, ἐν δὲ τοῖς ὀδόντι ἀπαξ τῷ ζ, ἢ ἐν τοῖς χειλεσιν ὡσαύτως σὺν τῷ π τ' ψ συμ- 45 πληρῶν. διὰ ἔν τῷτο τρία τὰ διπλὰ, ἀλλ' ἔχῃ ὅτι αἱ συμφωνίαι τρεῖς. εἰ ἢ διὰ τ' τὰς συμφωνίας τρεῖς εἶναι εἰσι τὰ διπλὰ τρία, ἐπειδὴ ἐκ τῶν πρώτων συμφωνιῶν, τῆς διὰ τεσσάρων, τῆς διὰ

πάντε, τῆς διὰ πασῶν, συντεθεισῶν συμφωνίαι ἄλλαι γίνοντο, ἢ
 τε δις διὰ πασῶν καὶ αἱ λοιπαί, ἔδει καὶ ἐκ τῆς τῶν διπλῶν τῷ τε ζ
 καὶ ξ ἄλλοι τι γίνεσθαι φοιχέον. ἀλλ' ὅ γινετο. ἔκ ἄρα ταῦτα ἐκεί-
 νους ὁμοία, ὅδε μὴν δι' ἐκείνας τοσαῦτα ὅδε τοιαῦτα. ἀλλὰ καὶ
 Ἀρχῖνος ταύτῃ τῇ ἀποδόσει ἐχρήτο, ὡς Θεόφραστος ἰσορεῖ· ἔλεγε
 γὰρ Ἀρχῖνος μὴ ἔξω τι παρὰ τὴν μῦσιν τῶν χεϊλέων ἐκφωνεῖσθαι,
 ὥσπερ τὸ π, καὶ διὰ τῆς τὸ ψ πρὸς τῷ ἄκρῳ γενεᾷ τῆς γλωτ-
 τῆς ὡς ἐκ τῷ π καὶ σ συγκαίμενον, ἢ τῷ πλατεί τῆς γλωττῆς
 παραπύρρον ὁδόντας, ὥσπερ τὸ δ, καὶ διὰ τῆς τὸ ζ καὶ ταύτην γεν-
 νεᾷ τὴν χώραν, ἢ τῷ κύρτῳ πιεζομένῳ ἐκ τῷ ἐχάτῳ, ὥσπερ τὸ
 κ, ὅθεν τὸ ξ προΐεται.

1093.
 26. "ὁμοιοὶ δὲ καὶ οἱ τοῖς ἀρχαίοις Ὀμηρεῖς." τῶν ἐξηγημέ-
 νων τὴν Ὀμηρὸν τινες τὸ ἀκόλουθον πρὸς αὐτοὺς μὴ σωζόντες ἐπὶ
 γλίσχρας καὶ καταγελάσας ἐπινοίας καταφέροντο. ἀλλὰ πρὸ τῆς
 τῶν λεγομένων σαφειᾶς ῥητέον ὀλίγα τινὰ πάνυ συντελεῖντα
 πρὸς τὴν τῶν ὑπ' αὐτῶν λεγομένων διάρθρωσιν. οἱ τὴν Ὀμηρον
 ἐξηγούμενοι ἔπος κυρίως ἐκάλεον τὴν ἀπὸ δακτύλων μῶνον συγκαί-
 μενον εἶχον καὶ τὴν τελευταίαν ἔχοντα πόδα τροχαῖον, τὴν δὲ ἀπὸ
 δακτύλων καὶ σπονδαίων ὄντα ἔπος λέγειν ἔκ ἡξίου. πᾶς δὲ τοιού-
 τος εἶχος ὁ ἀπὸ δακτύλων πάντων καὶ ἐνὸς τῷ τελευταίῳ ποδὸς
 τροχαῖον συγκαίμενος δέκα καὶ ἑπτὰ ἐξ ἀνάγκης συλλαβὰς ἔχων
 εὐρίσκετο. ἐπεὶ γὰρ πᾶς εἶχος ἱαμβός τε καὶ ἡρωϊκὸς ἐξάπῃς ἐστίν,
 ἕκαστος δὲ τῶν δακτύλων ἐκ τριῶν σύγκειτο συλλαβῶν, ὁ δὲ τρο-
 χαῖος ἐκ δύο, οἱ μὲν πάντες δακτύλοι τὰς πέντε καὶ δέκα συλλαβὰς
 ἀπογεννῶσιν, ὁ δὲ τροχαῖος τὰς δύο, ὥστε ἐξ ἀνάγκης ἐστίν ἐξ
 ἑπτακαίδεκα συλλαβῶν τὸ ἔπος, ἀπὸ μὲν ἰσῶν τῶν πέντε συνι-
 σάντων δακτύλων καὶ δύο τῶν τὴν τροχαῖον. τῶν ὅπως ἐχόντων
 οἱ τὴν Ὀμηρον γελοῖως ἐξηγούμενοι ψυχρενόμενοι φασιν ὅτι ἐπεὶ
 μεταξὺ τῶν δύο χορῶν, ὧν ἡ μεῖζων πρὸς τὴν ἐλαττονα λόγον
 ἔχει ὅν ὁ ἰσῶς πρὸς τὴν εἶ, εἰσι δύο μέσαι ἔχουσαι πρὸς ἀλλήλας ὅν
 ὁ θ' πρὸς τὴν γ', ἐκ δὲ τῶν θ' καὶ γ' ἀποτελεῖται ὁ ἰσῶς, διὰ τῆς
 ἔπος ἐκ δέκα καὶ ἑπτὰ σύγκειτο συλλαβῶν, ἰσαριθμὸν δὲ τὸ ἔπος
 τούτοις τῷ τε θ' καὶ τῷ γ'. ἀλλὰ βαίνεται τε καὶ ἰσῶς τὸ ἔπος καὶ
 εἶναι ἔχει μὲν ἐν τῷ δεξιῷ, λέγων δεξιῶν τὸ ἀπὸ τῆς ἀρχῆς ἕως τῆς
 μέσης, ἀριστερὰν δὲ τὸ ἀπὸ μέσης ἕως τῆς τελευταίας ποδὸς τῆς τρο-
 χαῖου. βαίνει δὲ ἐν μὲν τῷ δεξιῷ ἥτοι τῷ ἡμίσει τῷ εἶχῳ τῷ ἀπὸ
 τῆς ἀρχῆς ἕως τῆς μέσης ἐν ἑννέα συλλαβαῖς, τῷ δ' ἀριστερῷ,
 τυτῆσι τῷ λοιπῷ ἡμίσει τῷ ἀπὸ τῆς μέσης ἕως τῆς τέλους, ἐν
 ὀκτώ. γελοῖον δὲ ὡς ἀληθῶς τὸ λέγειν ὅτι διὰ τὸ μεταξὺ τῶν δύο
 ἄκρων χορῶν δύο μέσας εἶναι, τὸ ἔπος σύγκειται ἐκ δέκα ἑπτὰ
 συλλαβῶν· εἰ γὰρ ἀριθμοῖς χρῆται τὰ μέτρα, ὥσπερ ὅν καὶ χρῆται,
 ἀλλ' ὅ καὶ ταύτην τελείῃ τὴν μέθοδον. γελοῖον δὲ καὶ τὰ τρυπή-
 ματα τῶν αὐτῶν, ὡς οἱ αὐληταὶ χρῶντο, διὰ τὰ γράμματα εἰκοσι καὶ
 τέσσαρα ποιεῖν, ἢ προσαρμόζειν τὰ καὶ φοιχέια τῇ ὁλότῃ τῷ
 κόσμῳ. βόμβυκα δὲ λέγει τὸ μέγιστον καὶ πρῶτον ἐν τῷ αὐτῷ
 τρύπημα, ἀφ' οὗ καὶ ὁ μέγιστος καὶ ὁ βαρυτάτος ἦχος ἀποτελεῖται,
 ὁ βρυάτης δὲ τὸ ἐλάχιστον ἔχοντα, αὐτὸ φημι τὸ καὶ, ἀφ' οὗ ἐξέτα-
 τος ἀποτελεῖται φθόγγος. ἀντὶ τούτου, ἢ τινὶ τῶν καὶ φοιχέων ὁλό-

τῃ καὶ τῷ ἑνὶ ὁλότῃ προσαρμόζει. αἰὼν δὲ ταῦτα, λέγει
 "ὅρα δὲ δεῖ μὴ τοιαῦτα ὕδατος ἀν' ἀπορήσειεν," ὁ ἴσον ἐστὶ τῷ
 ἐπειδὴ τὰ αἰδία τέταται καὶ αἰὼν ὡσαύτως ἔχει, πολλὰ ἐπ' αὐτῶν
 εὐπορία τοῖς θεωρήμασι χρῆται τῶν ἀριθμῶν, ὅπου γὰρ καὶ ἐπὶ τῶν
 ἄλλοις ἄλλως διακειμένων (ταῦτα γὰρ εἶπε φθαρτά) ἐστὶ πολλὰ
 ἐπινοεῖν. τίς γὰρ ἀν' ἀπορήσειεν λέγειν ὅτι ὁ καρπὸς ἐκ τοσούτου
 ἀξέμενος ἐστὶ, διότι καὶ ὁ ἀριθμὸς καθ' ὃν ἐστὶ τοσούτου ἐστίν; ἢ ὅτι ὁ
 κόσμος ἴσος ἐστὶ τοῖς καὶ φοιχέις, ὅτι τὰ μὲν ζώδια ἰσῶς ἐστίν, αἱ
 σφαῖραι δὲ ὀκτώ, τὰ δὲ φοιχέια δ', ἢ ὅτι οἱ τὴν εἴφανον ἀποπλη-
 ρύντες ἀξέμενοι τοσοῦτοι εἰσι διὰ τὸ καὶ τὸν εἶναι ἀριθμὸν τοσούτου καὶ
 τοσούτου εἶναι. ἀλλὰ καὶ οἱ ὁδόντες τῶν ἀνθρώπων τοσοῦτοι διὰ τὸν ἀριθ-
 μόν. ἀλλ' αἱ ἐν τοῖς ἀριθμοῖς φύσεις αἱ ἐπαινόμεναι καὶ τὰ τε-
 τοῖς ἐναντία καὶ ὅλως τὰ ἐν τοῖς μαθήμασι. φύσεις ἀριθμῶν λέγει
 τὰ ὑπὸ τὴν ἀμείνονά συσχεῖται τῷ ἀριθμῷ. δύο γὰρ συσχεῖται, ὡς
 πολλάκις εἶρηται, ἐποῖον, τὴν μὲν τῶν ἀγαθῶν, ὅφ' ἂν ἔταπτον τὸ
 ἐν, τὸ φῶς, τὸ περιττόν, τὰ ὁμοία, ἄλληλ' ὁ δὲ τῷ κακῷ, ὅφ' ἂν τὸ
 πλῆθος, τὸ σκότος, τὸ ἄρτιον, τὰ ὁμοία. ἦν δὲ ἂν σαφέστερα ἢ
 λέξεις, εἰ ἀντὶ τούτου ἀλλ' αἱ ἐν τοῖς ἀριθμοῖς φύσεις ἐπαινόμεναι
 εἶχον, ἔτι αἱ ἐν τοῖς ἀριθμοῖς φύσεις ἐπαινόμεναι. καὶ τὰ τούτοις
 ἐναντία. καὶ εἶρηται τινὰ ταῦτα. ὡς λέγουσιν οἱ τὸς ἀριθμὸς τιθέ-
 μενοι καὶ αἷτια ποιῶντες τὰ ἐν τοῖς μαθήμασι τῶν φυσικῶν, ἕκαστε
 διαφύγειν καὶ μὴ δύνανται κατ' ὕδνα τρόπον τῶν περὶ τὰς ἀρχάς·
 ὅτε γὰρ ὡς ποιητικὰ ὅτε ὡς τελικὰ ὅτε ὡς τελικὰ ἢ εἰδικὰ αἷτια
 κατ' ὕδνα τρόπον εἶναι δύνανται τῶν φυσικῶν. ἀλλ' αἷτια μὲν τῶν
 τῆς εἶναι δύνανται. ὡς μὲν ποιῶσι, καὶ καθ' ὃν τρόπον τὰ πράγματα
 ταῦτα εἶναι, ἐνεστὶ τὸ ἐν καὶ ἐν χήμασι καὶ ἐν χρώμασι καὶ ἐν ἀριθμοῖς
 καὶ ἐν ἐκείνοις καὶ ἐν τῇ φύσει, ὁμοίως καὶ τὰ ἀντικείμενα τέταται
 καὶ εἰσι τῆς συσχεῖται ταύτης, λέγω δὲ τῷ καλῷ, τὸ περιττόν, τὸ
 εὐθύ, τὸ ἰσάκις ἴσον, ὥσπερ καὶ τῆς τῷ κακῷ τὸ ἄρτιον, τὸ μὴ
 εὐθύ, τὰ ὁμοία. καὶ αἱ δυνάμεις ἐνίων ἀριθμῶν, οἷον τετραγώνων,
 τριγωνῶν, ἑξαγώνων, κύβων, τῶν ὁμοίων, ἐνεστὶ ἐν τοῖς χήμασι
 καὶ τοῖς ἄλλοις. ὅ μὴν ἢ ἀμείνων συσχεῖται τῷ ἀριθμῷ. ἅμα γὰρ αἱ
 ὥραι τέταται καὶ ὁ ἀριθμὸς ὁ δ', ὁμοίως καὶ τὰ ἄλλα, ὅσα συν-
 γινῶσιν ἐκ τῶν ἀριθμητικῶν θεωρημάτων, πάντα ταύτην ἔχει τὴν
 δυνάμιν, τυτῆσιν ἅμα τοῖς πράγμασι καὶ αὐτὰ εἰσιν, ἀλλ' ὅ ταῦτα
 αἷτια καὶ πρότερα τῶν πραγμάτων, τὰ τε πάθη τῶν ἀριθμῶν καὶ οἱ
 ἀριθμοί, καὶ εἰσὶν οἰκεία ταῦτα πάντα καὶ ἐν τῷ ἀναλογον. ἀλλὰ
 πῶς ταῦτα οἰκεία; ἢ φησὶ καὶ ὥσπερ τὸ εὐθύ οἰκείον ἐστὶ τῷ μήκῳ,
 ὅτω τῷ πλατῆος τὸ ὀμαλόν, καὶ ἔξω ἐν τὸ εὐθύ καὶ τὸ ὀμαλόν τῷ
 ἀναλογον. ὡς γὰρ τὸ εὐθύ ἐν μήκει, ὅπως ἐν πλατεί τὸ ὀμαλόν καὶ
 ἐν ἀριθμῷ ἴσως τὸ περιττὸν καὶ ἐν χρώματι τὸ λεῖκον. τὰ μὲν ὅν
 λεγόμενα ταῦτα. τὴν δὲ λέξιν ὑπερβατικῶς ἀναγνωσκόντων ὅτω
 κατ' ὕδνα γὰρ τρόπον τῶν διωρισμένων περὶ τὰς ἀρχάς ὅθεν
 αὐτῶν αἰτιῶν ἐστίν. ἅμα γὰρ αἱ ὥραι καὶ ὁ ἀριθμὸς τοιοῦτοι καὶ τὰ
 ἐξῆς. τὰ δ' ἄλλα μεταξὺ παρεμβάλλεται. ἔτι ἔχ' οἱ ἐν τοῖς
 εἰδῶσιν ἀριθμοὶ αἷτιοι τῶν ἀρμονικῶν καὶ τῶν τοσούτων. τούτοις
 τὸς εἰδητικῶς ἀριθμῶν μόνως ἀπερίρηται, ὅς φασιν ἀσυμβλήτους
 ἔχειν μονάδας, καὶ διὰ τούτου διαφορὰν δεικνύσθαι καὶ ἐπὶ τῶν ἴσων.

ἢ ἢ αὐτοτρίας, φασίν, ἔκ ἐξιν ὅπερ τὸ τρίτον μέρος τῆς αὐτοσυν-
νεάδος, ὕδὲ τὸ ἡμισυ τῆς αὐτοεξάδος. εἰ ταῖνυν τοῦτοί εἰσιν οἱ
εἰδητικοὶ ἀριθμοί, ἔκ ἀν εἶεν αἵτιοι τῶν ἀρμονικῶν· ἐν ἢ ταῖς
συμφωνίαις οἱ τε ὁμόφωνοι φθόγγαι ἴσοι εἰσὶ, καὶ ἡ νῆτη διπλασία
τῆς ὑπάτης ἐπιτέταυ, καὶ ὅλως ὁ δ' τῷ ὀκτῷ ἡμισυς καὶ τῷ τρία 5
ἐπίτριστος, ὡς ἀν ἀδιαφόρων ὕσων τῶν ἐν αὐτοῖς μονάδων. συλ-
λογίζεσθαι ὅτι ὕτως. οἱ εἰδητικοὶ ἀριθμοὶ διαφόρους ἔχουσι μονάδας·
οἱ συνιστάτες τὰς ἀρμονίας ἀριθμοὶ ἔκ ἔχουσι διαφόρους μονάδας·
ἔκ ἀρα οἱ εἰδητικοὶ ἀριθμοὶ συνιστᾷσι τὰς ἀρμονίας· ὥςτις εἴ τις
αὐτὸς διὰ τοῦτο εἶναι λέγει, ψευδῶς λέγει.

θέντα ἐστὶ, καὶ ἐτι πλείω τούτων συναχθεῖν, τὰ περὶ τῶν εἰδῶν γρα-
φέντα αὐτῷ δύο βιβλία, ἀλλὰ ὄντα παρὰ τὸ Μ καὶ Ν, καὶ ἐκτὸς
τῆς Μετὰ τὰ Φυσικὰ συντάξεως. καὶ ἔοικε, φησί, τεκμήριον καὶ
πίστις ἰκανὴ εἶναι τὸ μὴ εἶναι χωριστὰ τὰ μαθηματικὰ τῶν αἰσθη-
τῶν μηδὲ πολλῷ μᾶλλον αἷτια τῶν τῆδε τὸ πολλὰ κακοπαθεῖν
αὐτὸς περὶ τὴν γένεσιν αὐτῶν καὶ τὸ κατασκευάσαι ὡς εἰσὶ, μὴ
δυσχερῆσαι δὲ τοῦτο ποιῆσαι, μηδὲ συνεῖραι καὶ ἀκολουθεῖν καὶ αἰτίας
ἀποδιδόναι ἐφ' ἑκάστῃ τῶν ἀπορρυμένων καὶ ἐπαγομένων αὐτοῖς,
μηδὲ λύειν τὰς ἐπαγομένας αὐτοῖς ἐνστάσεις, πρὸς ἃ ἀν εἴπωσι
10 ὅτι τῶν εἰδῶν καὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων.

ὥδε μὲν ὅτι τέλος ἔχον αὐτό τε τὸ Ν καὶ ἡ σύμπασα τῶν
Μετὰ τὰ Φυσικὰ σύνταξις καὶ αἱ εἰς αὐτὴν ὁλοαί.

93¹ ταῦτα εἰπὼν συμπεραίνει τὴν σύμπαντα λόγον, λέγων· τὰ
24 μὲν ὅτι συμβαίνοντα τοῖς εἰδητικῶς ἀριθμῶς ποιεῖσι καὶ τοῖς χωριστὰ
τὰ μαθηματικὰ τιθεμένοις καὶ αἷτια τῶν φυσικῶν λέγουσι τὰ ῥη-

Bei G. Reimer in Berlin sind erschienen:

Corpus inscriptionum Graecarum. Auctoritate et impensis Academiae litterarum regiae Borussiae edidit A. Boeckh. Vol. I fasc. 1 4½ Rthlr., fasc. 2 4½ Rthlr., fasc. 3 5½ Rthlr.	
Vol. II fasc. 1 5½ Rthlr., fasc. 2 5½ Rthlr.	
Aristotelis et Theophrasti metaphysica. Edidit Chr. A. Brandis. Tom. I.	1½ Rthlr.
Apollonii Alexandrini de pronomine liber primum editus ab Imm. Bekkero.	1½ Rthlr.
— — de constructione orationis libri IV. Edidit Imm. Bekkerus.	2½ Rthlr.
Apollonii Sophistae lexicon Homericum. Recognovit Imm. Bekkerus.	1½ Rthlr.
Aratus cum scholiis. Recognovit Imm. Bekkerus.	½ Rthlr.
Immanuelis Bekkeri Anecdota Graeca. III Voll.	8 Rthlr.
Harpocraton et Moeris. Ex recensione Imm. Bekkeri.	1½ Rthlr.
Herodiani historiarum libri VIII. Ad codicem Venetum a se excussum recognovit Immanuel Bekkerus.	¾ Rthlr.
Herodoti de bello Persico libri IX. Recognovit Imm. Bekkerus.	1½ Rthlr.
Pausaniae de situ Graeciae libri X. Recognovit Imm. Bekkerus.	3¾ Rthlr.
Photii bibliotheca ex recensione Imm. Bekkeri. II Tomi.	5 Rthlr.
Platonis dialogi graece et latine. Ex recensione Imm. Bekkeri VIII Voll. Commentaria critica et scholia II Voll. X Voll.	12 Rthlr.
Scholia in Homeri Iliadem ex recensione Imm. Bekkeri II Vol. 5½ Rthlr. Appendix 2 Rthlr.	
Theognidis elegi. Secundis curis recensuit Imm. Bekkerus.	½ Rthlr.
Thucydidis de bello Peloponnesiaco libri VIII. Iterum recensuit Imm. Bekkerus.	1 Rthlr.

